

Cebuano Ang Biblia, Bugna Version

by

Anonymous

About *Cebuano Ang Biblia, Bugna Version* by Anonymous

Title: Cebuano Ang Biblia, Bugna Version
URL: http://www.ccel.org/ccel/bible/ceb_b.html
Author(s): Anonymous
Publisher: ccel
Description: Cebuano is the second most widely spoken native language of the Philippines. The complete Cebuano Bible was first published in 1917. This Bible is published today as the Ang Biblia, Cebuano by the Philippine Bible Society. Two separate versions are available: The 'Pinadayag' version contains a completely revised New Testament, the 'Bugna' version contains the original New Testament from 1917. Both versions share the same Old Testament text. The 'Bugna' designation is derived from the Cebuano name given to the book of Revelation. The New Testament text generally follows the same Greek Received Text, which was used as a basis for the King James Version. Because of its similarity with the KJV it is also called the Cebuano King James Version. Introductions, titles, paragraphs, and the like were not available. Therefore this file would benefit from additional work by someone who has access to a print edition.

Source: Various
Language: ceb
Rights: Public Domain
Date Created: 2006-01-26
CCEL Subjects: All; Bible;
LC Call no: BS335
LC Subjects: The Bible
Modern texts and versions
Non-European languages
Languages of Oceania

Table of Contents

<i>About This Book</i>	p. ii
Cebuano Bugna Bible.	p. 1
Genesis.	p. 1
Capitulo 1.	p. 1
Capitulo 2.	p. 2
Capitulo 3.	p. 3
Capitulo 4.	p. 5
Capitulo 5.	p. 6
Capitulo 6.	p. 7
Capitulo 7.	p. 8
Capitulo 8.	p. 9
Capitulo 9.	p. 10
Capitulo 10.	p. 12
Capitulo 11.	p. 13
Capitulo 12.	p. 14
Capitulo 13.	p. 15
Capitulo 14.	p. 16
Capitulo 15.	p. 17
Capitulo 16.	p. 18
Capitulo 17.	p. 19
Capitulo 18.	p. 20
Capitulo 19.	p. 22
Capitulo 20.	p. 24
Capitulo 21.	p. 25
Capitulo 22.	p. 27
Capitulo 23.	p. 28
Capitulo 24.	p. 29
Capitulo 25.	p. 32
Capitulo 26.	p. 34
Capitulo 27.	p. 36
Capitulo 28.	p. 38
Capitulo 29.	p. 39
Capitulo 30.	p. 41
Capitulo 31.	p. 43
Capitulo 32.	p. 46

Capitulo 33.	p. 47
Capitulo 34.	p. 48
Capitulo 35.	p. 50
Capitulo 36.	p. 51
Capitulo 37.	p. 53
Capitulo 38.	p. 55
Capitulo 39.	p. 57
Capitulo 40.	p. 58
Capitulo 41.	p. 59
Capitulo 42.	p. 62
Capitulo 43.	p. 63
Capitulo 44.	p. 65
Capitulo 45.	p. 67
Capitulo 46.	p. 68
Capitulo 47.	p. 70
Capitulo 48.	p. 72
Capitulo 49.	p. 73
Capitulo 50.	p. 75
Exodo.	p. 76
Capitulo 1.	p. 76
Capitulo 2.	p. 77
Capitulo 3.	p. 78
Capitulo 4.	p. 80
Capitulo 5.	p. 81
Capitulo 6.	p. 83
Capitulo 7.	p. 84
Capitulo 8.	p. 85
Capitulo 9.	p. 87
Capitulo 10.	p. 89
Capitulo 11.	p. 91
Capitulo 12.	p. 91
Capitulo 13.	p. 94
Capitulo 14.	p. 95
Capitulo 15.	p. 97
Capitulo 16.	p. 98
Capitulo 17.	p. 100
Capitulo 18.	p. 101
Capitulo 19.	p. 103
Capitulo 20.	p. 104
Capitulo 21.	p. 105

Capitulo 22.	p. 107
Capitulo 23.	p. 108
Capitulo 24.	p. 110
Capitulo 25.	p. 111
Capitulo 26.	p. 113
Capitulo 27.	p. 114
Capitulo 28.	p. 115
Capitulo 29.	p. 118
Capitulo 30.	p. 120
Capitulo 31.	p. 122
Capitulo 32.	p. 123
Capitulo 33.	p. 125
Capitulo 34.	p. 126
Capitulo 35.	p. 128
Capitulo 36.	p. 130
Capitulo 37.	p. 132
Capitulo 38.	p. 133
Capitulo 39.	p. 135
Capitulo 40.	p. 137
Levitico.	p. 139
Capitulo 1.	p. 139
Capitulo 2.	p. 140
Capitulo 3.	p. 140
Capitulo 4.	p. 141
Capitulo 5.	p. 143
Capitulo 6.	p. 145
Capitulo 7.	p. 146
Capitulo 8.	p. 148
Capitulo 9.	p. 150
Capitulo 10.	p. 151
Capitulo 11.	p. 153
Capitulo 12.	p. 155
Capitulo 13.	p. 155
Capitulo 14.	p. 158
Capitulo 15.	p. 161
Capitulo 16.	p. 163
Capitulo 17.	p. 165
Capitulo 18.	p. 166
Capitulo 19.	p. 168
Capitulo 20.	p. 169

Capitulo 21.	p. 171
Capitulo 22.	p. 172
Capitulo 23.	p. 174
Capitulo 24.	p. 176
Capitulo 25.	p. 177
Capitulo 26.	p. 180
Capitulo 27.	p. 182
Numeros.	p. 184
Capitulo 1.	p. 184
Capitulo 2.	p. 186
Capitulo 3.	p. 188
Capitulo 4.	p. 190
Capitulo 5.	p. 193
Capitulo 6.	p. 195
Capitulo 7.	p. 196
Capitulo 8.	p. 200
Capitulo 9.	p. 201
Capitulo 10.	p. 203
Capitulo 11.	p. 204
Capitulo 12.	p. 206
Capitulo 13.	p. 207
Capitulo 14.	p. 208
Capitulo 15.	p. 211
Capitulo 16.	p. 213
Capitulo 17.	p. 216
Capitulo 18.	p. 216
Capitulo 19.	p. 218
Capitulo 20.	p. 220
Capitulo 21.	p. 221
Capitulo 22.	p. 223
Capitulo 23.	p. 225
Capitulo 24.	p. 226
Capitulo 25.	p. 228
Capitulo 26.	p. 229
Capitulo 27.	p. 232
Capitulo 28.	p. 233
Capitulo 29.	p. 235
Capitulo 30.	p. 237
Capitulo 31.	p. 238
Capitulo 32.	p. 240

Capitulo 33.	p. 242
Capitulo 34.	p. 244
Capitulo 35.	p. 245
Capitulo 36.	p. 247
Deuteronomio.	p. 248
Capitulo 1.	p. 248
Capitulo 2.	p. 251
Capitulo 3.	p. 252
Capitulo 4.	p. 254
Capitulo 5.	p. 257
Capitulo 6.	p. 258
Capitulo 7.	p. 260
Capitulo 8.	p. 261
Capitulo 9.	p. 262
Capitulo 10.	p. 264
Capitulo 11.	p. 265
Capitulo 12.	p. 267
Capitulo 13.	p. 269
Capitulo 14.	p. 270
Capitulo 15.	p. 272
Capitulo 16.	p. 273
Capitulo 17.	p. 274
Capitulo 18.	p. 275
Capitulo 19.	p. 277
Capitulo 20.	p. 278
Capitulo 21.	p. 279
Capitulo 22.	p. 280
Capitulo 23.	p. 282
Capitulo 24.	p. 283
Capitulo 25.	p. 284
Capitulo 26.	p. 285
Capitulo 27.	p. 287
Capitulo 28.	p. 288
Capitulo 29.	p. 291
Capitulo 30.	p. 293
Capitulo 31.	p. 294
Capitulo 32.	p. 296
Capitulo 33.	p. 299
Capitulo 34.	p. 300
Josue.	p. 301

Capitulo 1.	p. 301
Capitulo 2.	p. 302
Capitulo 3.	p. 303
Capitulo 4.	p. 304
Capitulo 5.	p. 306
Capitulo 6.	p. 307
Capitulo 7.	p. 308
Capitulo 8.	p. 310
Capitulo 9.	p. 312
Capitulo 10.	p. 314
Capitulo 11.	p. 316
Capitulo 12.	p. 317
Capitulo 13.	p. 318
Capitulo 14.	p. 320
Capitulo 15.	p. 321
Capitulo 16.	p. 323
Capitulo 17.	p. 323
Capitulo 18.	p. 325
Capitulo 19.	p. 326
Capitulo 20.	p. 328
Capitulo 21.	p. 328
Capitulo 22.	p. 331
Capitulo 23.	p. 333
Capitulo 24.	p. 334
Mga Maghuhukom.	p. 336
Capitulo 1.	p. 336
Capitulo 2.	p. 338
Capitulo 3.	p. 339
Capitulo 4.	p. 341
Capitulo 5.	p. 342
Capitulo 6.	p. 344
Capitulo 7.	p. 346
Capitulo 8.	p. 348
Capitulo 9.	p. 350
Capitulo 10.	p. 353
Capitulo 11.	p. 354
Capitulo 12.	p. 356
Capitulo 13.	p. 357
Capitulo 14.	p. 359
Capitulo 15.	p. 360

Capitulo 16.	p. 361
Capitulo 17.	p. 363
Capitulo 18.	p. 364
Capitulo 19.	p. 366
Capitulo 20.	p. 368
Capitulo 21.	p. 370
Ruth.	p. 372
Capitulo 1.	p. 372
Capitulo 2.	p. 373
Capitulo 3.	p. 374
Capitulo 4.	p. 375
I Samuel.	p. 377
Capitulo 1.	p. 377
Capitulo 2.	p. 378
Capitulo 3.	p. 380
Capitulo 4.	p. 381
Capitulo 5.	p. 383
Capitulo 6.	p. 383
Capitulo 7.	p. 385
Capitulo 8.	p. 386
Capitulo 9.	p. 387
Capitulo 10.	p. 389
Capitulo 11.	p. 390
Capitulo 12.	p. 391
Capitulo 13.	p. 393
Capitulo 14.	p. 394
Capitulo 15.	p. 398
Capitulo 16.	p. 399
Capitulo 17.	p. 401
Capitulo 18.	p. 404
Capitulo 19.	p. 406
Capitulo 20.	p. 407
Capitulo 21.	p. 409
Capitulo 22.	p. 410
Capitulo 23.	p. 412
Capitulo 24.	p. 414
Capitulo 25.	p. 415
Capitulo 26.	p. 418
Capitulo 27.	p. 419
Capitulo 28.	p. 420

Capitulo 29.	p. 422
Capitulo 30.	p. 423
Capitulo 31.	p. 424
II Samuel.	p. 425
Capitulo 1.	p. 425
Capitulo 2.	p. 426
Capitulo 3.	p. 428
Capitulo 4.	p. 430
Capitulo 5.	p. 431
Capitulo 6.	p. 433
Capitulo 7.	p. 434
Capitulo 8.	p. 436
Capitulo 9.	p. 437
Capitulo 10.	p. 437
Capitulo 11.	p. 439
Capitulo 12.	p. 440
Capitulo 13.	p. 442
Capitulo 14.	p. 444
Capitulo 15.	p. 447
Capitulo 16.	p. 449
Capitulo 17.	p. 450
Capitulo 18.	p. 452
Capitulo 19.	p. 454
Capitulo 20.	p. 457
Capitulo 21.	p. 458
Capitulo 22.	p. 460
Capitulo 23.	p. 462
Capitulo 24.	p. 464
I Mga Hari.	p. 465
Capitulo 1.	p. 465
Capitulo 2.	p. 468
Capitulo 3.	p. 471
Capitulo 4.	p. 472
Capitulo 5.	p. 474
Capitulo 6.	p. 475
Capitulo 7.	p. 477
Capitulo 8.	p. 480
Capitulo 9.	p. 483
Capitulo 10.	p. 485
Capitulo 11.	p. 487

Capitulo 12.	p. 489
Capitulo 13.	p. 491
Capitulo 14.	p. 493
Capitulo 15.	p. 495
Capitulo 16.	p. 496
Capitulo 17.	p. 498
Capitulo 18.	p. 499
Capitulo 19.	p. 502
Capitulo 20.	p. 503
Capitulo 21.	p. 506
Capitulo 22.	p. 508
II Mga Hari.	p. 510
Capitulo 1.	p. 510
Capitulo 2.	p. 512
Capitulo 3.	p. 513
Capitulo 4.	p. 515
Capitulo 5.	p. 517
Capitulo 6.	p. 519
Capitulo 7.	p. 521
Capitulo 8.	p. 522
Capitulo 9.	p. 524
Capitulo 10.	p. 526
Capitulo 11.	p. 528
Capitulo 12.	p. 530
Capitulo 13.	p. 531
Capitulo 14.	p. 532
Capitulo 15.	p. 534
Capitulo 16.	p. 536
Capitulo 17.	p. 537
Capitulo 18.	p. 539
Capitulo 19.	p. 542
Capitulo 20.	p. 544
Capitulo 21.	p. 545
Capitulo 22.	p. 546
Capitulo 23.	p. 548
Capitulo 24.	p. 550
Capitulo 25.	p. 551
I Mga Cronicas.	p. 553
Capitulo 1.	p. 553
Capitulo 2.	p. 554

Capitulo 3.	p. 556
Capitulo 4.	p. 557
Capitulo 5.	p. 559
Capitulo 6.	p. 560
Capitulo 7.	p. 563
Capitulo 8.	p. 565
Capitulo 9.	p. 566
Capitulo 10.	p. 568
Capitulo 11.	p. 568
Capitulo 12.	p. 570
Capitulo 13.	p. 572
Capitulo 14.	p. 573
Capitulo 15.	p. 574
Capitulo 16.	p. 575
Capitulo 17.	p. 577
Capitulo 18.	p. 578
Capitulo 19.	p. 579
Capitulo 20.	p. 581
Capitulo 21.	p. 581
Capitulo 22.	p. 583
Capitulo 23.	p. 584
Capitulo 24.	p. 585
Capitulo 25.	p. 587
Capitulo 26.	p. 588
Capitulo 27.	p. 589
Capitulo 28.	p. 591
Capitulo 29.	p. 593
II Mga Cronicas.	p. 595
Capitulo 1.	p. 595
Capitulo 2.	p. 596
Capitulo 3.	p. 597
Capitulo 4.	p. 598
Capitulo 5.	p. 599
Capitulo 6.	p. 600
Capitulo 7.	p. 603
Capitulo 8.	p. 604
Capitulo 9.	p. 605
Capitulo 10.	p. 607
Capitulo 11.	p. 608
Capitulo 12.	p. 609

Capitulo 13.	p. 610
Capitulo 14.	p. 611
Capitulo 15.	p. 612
Capitulo 16.	p. 613
Capitulo 17.	p. 614
Capitulo 18.	p. 615
Capitulo 19.	p. 617
Capitulo 20.	p. 618
Capitulo 21.	p. 620
Capitulo 22.	p. 621
Capitulo 23.	p. 622
Capitulo 24.	p. 623
Capitulo 25.	p. 625
Capitulo 26.	p. 627
Capitulo 27.	p. 628
Capitulo 28.	p. 629
Capitulo 29.	p. 631
Capitulo 30.	p. 633
Capitulo 31.	p. 635
Capitulo 32.	p. 636
Capitulo 33.	p. 638
Capitulo 34.	p. 640
Capitulo 35.	p. 642
Capitulo 36.	p. 644
Esdras.	p. 645
Capitulo 1.	p. 645
Capitulo 2.	p. 646
Capitulo 3.	p. 648
Capitulo 4.	p. 649
Capitulo 5.	p. 651
Capitulo 6.	p. 652
Capitulo 7.	p. 653
Capitulo 8.	p. 655
Capitulo 9.	p. 657
Capitulo 10.	p. 658
Nehemias.	p. 660
Capitulo 1.	p. 660
Capitulo 2.	p. 661
Capitulo 3.	p. 662
Capitulo 4.	p. 664

Capitulo 5.	p. 665
Capitulo 6.	p. 666
Capitulo 7.	p. 668
Capitulo 8.	p. 670
Capitulo 9.	p. 671
Capitulo 10.	p. 674
Capitulo 11.	p. 675
Capitulo 12.	p. 677
Capitulo 13.	p. 679
Ester.	p. 680
Capitulo 1.	p. 680
Capitulo 2.	p. 682
Capitulo 3.	p. 683
Capitulo 4.	p. 684
Capitulo 5.	p. 685
Capitulo 6.	p. 686
Capitulo 7.	p. 687
Capitulo 8.	p. 688
Capitulo 9.	p. 689
Capitulo 10.	p. 691
Job.	p. 691
Capitulo 1.	p. 691
Capitulo 2.	p. 692
Capitulo 3.	p. 693
Capitulo 4.	p. 694
Capitulo 5.	p. 695
Capitulo 6.	p. 696
Capitulo 7.	p. 697
Capitulo 8.	p. 698
Capitulo 9.	p. 698
Capitulo 10.	p. 699
Capitulo 11.	p. 700
Capitulo 12.	p. 701
Capitulo 13.	p. 702
Capitulo 14.	p. 703
Capitulo 15.	p. 704
Capitulo 16.	p. 705
Capitulo 17.	p. 706
Capitulo 18.	p. 706
Capitulo 19.	p. 707

Capitulo 20.	p. 708
Capitulo 21.	p. 709
Capitulo 22.	p. 710
Capitulo 23.	p. 711
Capitulo 24.	p. 712
Capitulo 25.	p. 713
Capitulo 26.	p. 713
Capitulo 27.	p. 713
Capitulo 28.	p. 714
Capitulo 29.	p. 715
Capitulo 30.	p. 716
Capitulo 31.	p. 717
Capitulo 32.	p. 718
Capitulo 33.	p. 719
Capitulo 34.	p. 720
Capitulo 35.	p. 721
Capitulo 36.	p. 722
Capitulo 37.	p. 723
Capitulo 38.	p. 724
Capitulo 39.	p. 725
Capitulo 40.	p. 726
Capitulo 41.	p. 727
Capitulo 42.	p. 728
Mga Salmo.	p. 729
Capitulo 1.	p. 729
Capitulo 2.	p. 730
Capitulo 3.	p. 730
Capitulo 4.	p. 730
Capitulo 5.	p. 731
Capitulo 6.	p. 731
Capitulo 7.	p. 732
Capitulo 8.	p. 732
Capitulo 9.	p. 733
Capitulo 10.	p. 734
Capitulo 11.	p. 734
Capitulo 12.	p. 735
Capitulo 13.	p. 735
Capitulo 14.	p. 735
Capitulo 15.	p. 736
Capitulo 16.	p. 736

Capitulo 17.	p. 736
Capitulo 18.	p. 737
Capitulo 19.	p. 739
Capitulo 20.	p. 739
Capitulo 21.	p. 740
Capitulo 22.	p. 740
Capitulo 23.	p. 741
Capitulo 24.	p. 742
Capitulo 25.	p. 742
Capitulo 26.	p. 743
Capitulo 27.	p. 743
Capitulo 28.	p. 744
Capitulo 29.	p. 745
Capitulo 30.	p. 745
Capitulo 31.	p. 746
Capitulo 32.	p. 747
Capitulo 33.	p. 747
Capitulo 34.	p. 748
Capitulo 35.	p. 749
Capitulo 36.	p. 750
Capitulo 37.	p. 750
Capitulo 38.	p. 752
Capitulo 39.	p. 752
Capitulo 40.	p. 753
Capitulo 41.	p. 754
Capitulo 42.	p. 754
Capitulo 43.	p. 755
Capitulo 44.	p. 755
Capitulo 45.	p. 756
Capitulo 46.	p. 757
Capitulo 47.	p. 757
Capitulo 48.	p. 758
Capitulo 49.	p. 758
Capitulo 50.	p. 759
Capitulo 51.	p. 760
Capitulo 52.	p. 761
Capitulo 53.	p. 761
Capitulo 54.	p. 762
Capitulo 55.	p. 762
Capitulo 56.	p. 763

Capitulo 57.	p. 763
Capitulo 58.	p. 764
Capitulo 59.	p. 764
Capitulo 60.	p. 765
Capitulo 61.	p. 766
Capitulo 62.	p. 766
Capitulo 63.	p. 766
Capitulo 64.	p. 767
Capitulo 65.	p. 767
Capitulo 66.	p. 768
Capitulo 67.	p. 769
Capitulo 68.	p. 769
Capitulo 69.	p. 771
Capitulo 70.	p. 772
Capitulo 71.	p. 772
Capitulo 72.	p. 773
Capitulo 73.	p. 774
Capitulo 74.	p. 775
Capitulo 75.	p. 776
Capitulo 76.	p. 776
Capitulo 77.	p. 777
Capitulo 78.	p. 777
Capitulo 79.	p. 780
Capitulo 80.	p. 781
Capitulo 81.	p. 781
Capitulo 82.	p. 782
Capitulo 83.	p. 782
Capitulo 84.	p. 783
Capitulo 85.	p. 783
Capitulo 86.	p. 784
Capitulo 87.	p. 784
Capitulo 88.	p. 785
Capitulo 89.	p. 785
Capitulo 90.	p. 787
Capitulo 91.	p. 788
Capitulo 92.	p. 789
Capitulo 93.	p. 789
Capitulo 94.	p. 789
Capitulo 95.	p. 790
Capitulo 96.	p. 791

Capitulo 97.	p. 791
Capitulo 98.	p. 792
Capitulo 99.	p. 792
Capitulo 100.	p. 792
Capitulo 101.	p. 793
Capitulo 102.	p. 793
Capitulo 103.	p. 794
Capitulo 104.	p. 795
Capitulo 105.	p. 796
Capitulo 106.	p. 798
Capitulo 107.	p. 799
Capitulo 108.	p. 801
Capitulo 109.	p. 801
Capitulo 110.	p. 802
Capitulo 111.	p. 803
Capitulo 112.	p. 803
Capitulo 113.	p. 803
Capitulo 114.	p. 804
Capitulo 115.	p. 804
Capitulo 116.	p. 805
Capitulo 117.	p. 805
Capitulo 118.	p. 805
Capitulo 119.	p. 806
Capitulo 120.	p. 813
Capitulo 121.	p. 814
Capitulo 122.	p. 814
Capitulo 123.	p. 814
Capitulo 124.	p. 815
Capitulo 125.	p. 815
Capitulo 126.	p. 815
Capitulo 127.	p. 815
Capitulo 128.	p. 816
Capitulo 129.	p. 816
Capitulo 130.	p. 816
Capitulo 131.	p. 817
Capitulo 132.	p. 817
Capitulo 133.	p. 817
Capitulo 134.	p. 818
Capitulo 135.	p. 818
Capitulo 136.	p. 818

Capitulo 137.	p. 819
Capitulo 138.	p. 820
Capitulo 139.	p. 820
Capitulo 140.	p. 821
Capitulo 141.	p. 822
Capitulo 142.	p. 822
Capitulo 143.	p. 823
Capitulo 144.	p. 823
Capitulo 145.	p. 824
Capitulo 146.	p. 825
Capitulo 147.	p. 825
Capitulo 148.	p. 826
Capitulo 149.	p. 826
Capitulo 150.	p. 827
Mga Proverbio.	p. 827
Capitulo 1.	p. 827
Capitulo 2.	p. 828
Capitulo 3.	p. 829
Capitulo 4.	p. 830
Capitulo 5.	p. 831
Capitulo 6.	p. 832
Capitulo 7.	p. 833
Capitulo 8.	p. 834
Capitulo 9.	p. 835
Capitulo 10.	p. 836
Capitulo 11.	p. 837
Capitulo 12.	p. 839
Capitulo 13.	p. 840
Capitulo 14.	p. 842
Capitulo 15.	p. 844
Capitulo 16.	p. 845
Capitulo 17.	p. 847
Capitulo 18.	p. 849
Capitulo 19.	p. 850
Capitulo 20.	p. 851
Capitulo 21.	p. 853
Capitulo 22.	p. 855
Capitulo 23.	p. 856
Capitulo 24.	p. 857
Capitulo 25.	p. 859

Capitulo 26.	p. 860
Capitulo 27.	p. 861
Capitulo 28.	p. 863
Capitulo 29.	p. 864
Capitulo 30.	p. 866
Capitulo 31.	p. 867
Ecclesiastes.	p. 868
Capitulo 1.	p. 868
Capitulo 2.	p. 869
Capitulo 3.	p. 871
Capitulo 4.	p. 872
Capitulo 5.	p. 872
Capitulo 6.	p. 873
Capitulo 7.	p. 874
Capitulo 8.	p. 875
Capitulo 9.	p. 876
Capitulo 10.	p. 878
Capitulo 11.	p. 878
Capitulo 12.	p. 879
Awit Ni Salomon.	p. 880
Capitulo 1.	p. 880
Capitulo 2.	p. 881
Capitulo 3.	p. 881
Capitulo 4.	p. 882
Capitulo 5.	p. 883
Capitulo 6.	p. 884
Capitulo 7.	p. 884
Capitulo 8.	p. 885
Isaias.	p. 886
Capitulo 1.	p. 886
Capitulo 2.	p. 887
Capitulo 3.	p. 888
Capitulo 4.	p. 890
Capitulo 5.	p. 890
Capitulo 6.	p. 892
Capitulo 7.	p. 892
Capitulo 8.	p. 894
Capitulo 9.	p. 895
Capitulo 10.	p. 896
Capitulo 11.	p. 898

Capitulo 12.	p. 899
Capitulo 13.	p. 899
Capitulo 14.	p. 900
Capitulo 15.	p. 902
Capitulo 16.	p. 902
Capitulo 17.	p. 903
Capitulo 18.	p. 904
Capitulo 19.	p. 904
Capitulo 20.	p. 906
Capitulo 21.	p. 906
Capitulo 22.	p. 907
Capitulo 23.	p. 908
Capitulo 24.	p. 909
Capitulo 25.	p. 910
Capitulo 26.	p. 911
Capitulo 27.	p. 912
Capitulo 28.	p. 913
Capitulo 29.	p. 915
Capitulo 30.	p. 916
Capitulo 31.	p. 918
Capitulo 32.	p. 919
Capitulo 33.	p. 919
Capitulo 34.	p. 921
Capitulo 35.	p. 922
Capitulo 36.	p. 922
Capitulo 37.	p. 924
Capitulo 38.	p. 926
Capitulo 39.	p. 927
Capitulo 40.	p. 927
Capitulo 41.	p. 929
Capitulo 42.	p. 930
Capitulo 43.	p. 932
Capitulo 44.	p. 933
Capitulo 45.	p. 935
Capitulo 46.	p. 936
Capitulo 47.	p. 937
Capitulo 48.	p. 938
Capitulo 49.	p. 939
Capitulo 50.	p. 941
Capitulo 51.	p. 942

Capitulo 52.	p. 943
Capitulo 53.	p. 944
Capitulo 54.	p. 945
Capitulo 55.	p. 946
Capitulo 56.	p. 947
Capitulo 57.	p. 947
Capitulo 58.	p. 949
Capitulo 59.	p. 950
Capitulo 60.	p. 951
Capitulo 61.	p. 952
Capitulo 62.	p. 953
Capitulo 63.	p. 954
Capitulo 64.	p. 955
Capitulo 65.	p. 956
Capitulo 66.	p. 957
Jeremias.	p. 959
Capitulo 1.	p. 959
Capitulo 2.	p. 960
Capitulo 3.	p. 962
Capitulo 4.	p. 963
Capitulo 5.	p. 965
Capitulo 6.	p. 967
Capitulo 7.	p. 968
Capitulo 8.	p. 970
Capitulo 9.	p. 972
Capitulo 10.	p. 973
Capitulo 11.	p. 974
Capitulo 12.	p. 976
Capitulo 13.	p. 977
Capitulo 14.	p. 978
Capitulo 15.	p. 980
Capitulo 16.	p. 981
Capitulo 17.	p. 982
Capitulo 18.	p. 984
Capitulo 19.	p. 985
Capitulo 20.	p. 986
Capitulo 21.	p. 988
Capitulo 22.	p. 988
Capitulo 23.	p. 990
Capitulo 24.	p. 992

Capitulo 25.	p. 993
Capitulo 26.	p. 995
Capitulo 27.	p. 997
Capitulo 28.	p. 998
Capitulo 29.	p. 999
Capitulo 30.	p. 1001
Capitulo 31.	p. 1002
Capitulo 32.	p. 1005
Capitulo 33.	p. 1007
Capitulo 34.	p. 1009
Capitulo 35.	p. 1011
Capitulo 36.	p. 1012
Capitulo 37.	p. 1014
Capitulo 38.	p. 1015
Capitulo 39.	p. 1017
Capitulo 40.	p. 1018
Capitulo 41.	p. 1019
Capitulo 42.	p. 1021
Capitulo 43.	p. 1022
Capitulo 44.	p. 1023
Capitulo 45.	p. 1025
Capitulo 46.	p. 1025
Capitulo 47.	p. 1027
Capitulo 48.	p. 1027
Capitulo 49.	p. 1030
Capitulo 50.	p. 1032
Capitulo 51.	p. 1035
Capitulo 52.	p. 1038
Lamentaciones.	p. 1040
Capitulo 1.	p. 1040
Capitulo 2.	p. 1042
Capitulo 3.	p. 1044
Capitulo 4.	p. 1045
Capitulo 5.	p. 1047
Ezequiel.	p. 1047
Capitulo 1.	p. 1047
Capitulo 2.	p. 1049
Capitulo 3.	p. 1049
Capitulo 4.	p. 1051
Capitulo 5.	p. 1052

Capitulo 6.	p. 1053
Capitulo 7.	p. 1054
Capitulo 8.	p. 1055
Capitulo 9.	p. 1057
Capitulo 10.	p. 1057
Capitulo 11.	p. 1059
Capitulo 12.	p. 1060
Capitulo 13.	p. 1062
Capitulo 14.	p. 1063
Capitulo 15.	p. 1064
Capitulo 16.	p. 1065
Capitulo 17.	p. 1069
Capitulo 18.	p. 1070
Capitulo 19.	p. 1072
Capitulo 20.	p. 1073
Capitulo 21.	p. 1076
Capitulo 22.	p. 1077
Capitulo 23.	p. 1079
Capitulo 24.	p. 1082
Capitulo 25.	p. 1083
Capitulo 26.	p. 1084
Capitulo 27.	p. 1085
Capitulo 28.	p. 1087
Capitulo 29.	p. 1089
Capitulo 30.	p. 1090
Capitulo 31.	p. 1091
Capitulo 32.	p. 1093
Capitulo 33.	p. 1095
Capitulo 34.	p. 1097
Capitulo 35.	p. 1098
Capitulo 36.	p. 1099
Capitulo 37.	p. 1101
Capitulo 38.	p. 1103
Capitulo 39.	p. 1104
Capitulo 40.	p. 1106
Capitulo 41.	p. 1109
Capitulo 42.	p. 1110
Capitulo 43.	p. 1111
Capitulo 44.	p. 1113
Capitulo 45.	p. 1115

Capitulo 46.	p. 1117
Capitulo 47.	p. 1118
Capitulo 48.	p. 1120
Daniel.	p. 1122
Capitulo 1.	p. 1122
Capitulo 2.	p. 1123
Capitulo 3.	p. 1126
Capitulo 4.	p. 1128
Capitulo 5.	p. 1130
Capitulo 6.	p. 1132
Capitulo 7.	p. 1134
Capitulo 8.	p. 1136
Capitulo 9.	p. 1137
Capitulo 10.	p. 1139
Capitulo 11.	p. 1140
Capitulo 12.	p. 1143
Oseas.	p. 1144
Capitulo 1.	p. 1144
Capitulo 2.	p. 1145
Capitulo 3.	p. 1146
Capitulo 4.	p. 1146
Capitulo 5.	p. 1147
Capitulo 6.	p. 1148
Capitulo 7.	p. 1148
Capitulo 8.	p. 1149
Capitulo 9.	p. 1150
Capitulo 10.	p. 1151
Capitulo 11.	p. 1152
Capitulo 12.	p. 1153
Capitulo 13.	p. 1153
Capitulo 14.	p. 1154
Joel.	p. 1155
Capitulo 1.	p. 1155
Capitulo 2.	p. 1156
Capitulo 3.	p. 1157
Amos.	p. 1159
Capitulo 1.	p. 1159
Capitulo 2.	p. 1160
Capitulo 3.	p. 1160
Capitulo 4.	p. 1161

Capitulo 5.	p. 1162
Capitulo 6.	p. 1163
Capitulo 7.	p. 1164
Capitulo 8.	p. 1165
Capitulo 9.	p. 1166
Abdias.	p. 1167
Capitulo 1.	p. 1167
Jonas.	p. 1168
Capitulo 1.	p. 1168
Capitulo 2.	p. 1169
Capitulo 3.	p. 1170
Capitulo 4.	p. 1170
Miqueas.	p. 1171
Capitulo 1.	p. 1171
Capitulo 2.	p. 1172
Capitulo 3.	p. 1173
Capitulo 4.	p. 1173
Capitulo 5.	p. 1174
Capitulo 6.	p. 1175
Capitulo 7.	p. 1176
Nahum.	p. 1177
Capitulo 1.	p. 1177
Capitulo 2.	p. 1178
Capitulo 3.	p. 1179
Habacuc.	p. 1180
Capitulo 1.	p. 1180
Capitulo 2.	p. 1181
Capitulo 3.	p. 1182
Sofonias.	p. 1183
Capitulo 1.	p. 1183
Capitulo 2.	p. 1184
Capitulo 3.	p. 1185
Haggeo.	p. 1186
Capitulo 1.	p. 1186
Capitulo 2.	p. 1187
Zacarias.	p. 1188
Capitulo 1.	p. 1188
Capitulo 2.	p. 1190
Capitulo 3.	p. 1190
Capitulo 4.	p. 1191

Capitulo 5.	p. 1192
Capitulo 6.	p. 1192
Capitulo 7.	p. 1193
Capitulo 8.	p. 1194
Capitulo 9.	p. 1195
Capitulo 10.	p. 1196
Capitulo 11.	p. 1197
Capitulo 12.	p. 1198
Capitulo 13.	p. 1199
Capitulo 14.	p. 1200
Malaquias.	p. 1201
Capitulo 1.	p. 1201
Capitulo 2.	p. 1202
Capitulo 3.	p. 1203
Capitulo 4.	p. 1204
Mateo.	p. 1205
Capitulo 1.	p. 1205
Capitulo 2.	p. 1206
Capitulo 3.	p. 1207
Capitulo 4.	p. 1207
Capitulo 5.	p. 1208
Capitulo 6.	p. 1210
Capitulo 7.	p. 1212
Capitulo 8.	p. 1213
Capitulo 9.	p. 1215
Capitulo 10.	p. 1216
Capitulo 11.	p. 1218
Capitulo 12.	p. 1219
Capitulo 13.	p. 1221
Capitulo 14.	p. 1224
Capitulo 15.	p. 1225
Capitulo 16.	p. 1227
Capitulo 17.	p. 1228
Capitulo 18.	p. 1229
Capitulo 19.	p. 1231
Capitulo 20.	p. 1232
Capitulo 21.	p. 1233
Capitulo 22.	p. 1235
Capitulo 23.	p. 1237
Capitulo 24.	p. 1239

Capitulo 25.	p. 1241
Capitulo 26.	p. 1242
Capitulo 27.	p. 1245
Capitulo 28.	p. 1248
Marcos.	p. 1249
Capitulo 1.	p. 1249
Capitulo 2.	p. 1250
Capitulo 3.	p. 1252
Capitulo 4.	p. 1253
Capitulo 5.	p. 1255
Capitulo 6.	p. 1256
Capitulo 7.	p. 1259
Capitulo 8.	p. 1260
Capitulo 9.	p. 1262
Capitulo 10.	p. 1264
Capitulo 11.	p. 1266
Capitulo 12.	p. 1267
Capitulo 13.	p. 1269
Capitulo 14.	p. 1271
Capitulo 15.	p. 1274
Capitulo 16.	p. 1275
Lucas.	p. 1276
Capitulo 1.	p. 1276
Capitulo 2.	p. 1279
Capitulo 3.	p. 1281
Capitulo 4.	p. 1282
Capitulo 5.	p. 1284
Capitulo 6.	p. 1286
Capitulo 7.	p. 1288
Capitulo 8.	p. 1290
Capitulo 9.	p. 1293
Capitulo 10.	p. 1296
Capitulo 11.	p. 1298
Capitulo 12.	p. 1300
Capitulo 13.	p. 1303
Capitulo 14.	p. 1304
Capitulo 15.	p. 1306
Capitulo 16.	p. 1307
Capitulo 17.	p. 1309
Capitulo 18.	p. 1310

Capitulo 19.	p. 1312
Capitulo 20.	p. 1314
Capitulo 21.	p. 1315
Capitulo 22.	p. 1317
Capitulo 23.	p. 1319
Capitulo 24.	p. 1322
Juan.	p. 1324
Capitulo 1.	p. 1324
Capitulo 2.	p. 1325
Capitulo 3.	p. 1326
Capitulo 4.	p. 1328
Capitulo 5.	p. 1330
Capitulo 6.	p. 1332
Capitulo 7.	p. 1334
Capitulo 8.	p. 1336
Capitulo 9.	p. 1339
Capitulo 10.	p. 1340
Capitulo 11.	p. 1342
Capitulo 12.	p. 1344
Capitulo 13.	p. 1346
Capitulo 14.	p. 1348
Capitulo 15.	p. 1349
Capitulo 16.	p. 1350
Capitulo 17.	p. 1352
Capitulo 18.	p. 1353
Capitulo 19.	p. 1354
Capitulo 20.	p. 1356
Capitulo 21.	p. 1358
Mga Buhat.	p. 1359
Capitulo 1.	p. 1359
Capitulo 2.	p. 1360
Capitulo 3.	p. 1362
Capitulo 4.	p. 1363
Capitulo 5.	p. 1365
Capitulo 6.	p. 1367
Capitulo 7.	p. 1368
Capitulo 8.	p. 1370
Capitulo 9.	p. 1372
Capitulo 10.	p. 1374
Capitulo 11.	p. 1376

Capitulo 12.	p. 1377
Capitulo 13.	p. 1378
Capitulo 14.	p. 1380
Capitulo 15.	p. 1382
Capitulo 16.	p. 1383
Capitulo 17.	p. 1385
Capitulo 18.	p. 1387
Capitulo 19.	p. 1388
Capitulo 20.	p. 1390
Capitulo 21.	p. 1392
Capitulo 22.	p. 1394
Capitulo 23.	p. 1395
Capitulo 24.	p. 1397
Capitulo 25.	p. 1398
Capitulo 26.	p. 1399
Capitulo 27.	p. 1401
Capitulo 28.	p. 1403
Mga Taga-Roma.	p. 1404
Capitulo 1.	p. 1404
Capitulo 2.	p. 1406
Capitulo 3.	p. 1407
Capitulo 4.	p. 1408
Capitulo 5.	p. 1409
Capitulo 6.	p. 1410
Capitulo 7.	p. 1411
Capitulo 8.	p. 1413
Capitulo 9.	p. 1414
Capitulo 10.	p. 1416
Capitulo 11.	p. 1416
Capitulo 12.	p. 1418
Capitulo 13.	p. 1419
Capitulo 14.	p. 1420
Capitulo 15.	p. 1421
Capitulo 16.	p. 1422
I Mga Taga-Corinto.	p. 1423
Capitulo 1.	p. 1423
Capitulo 2.	p. 1424
Capitulo 3.	p. 1425
Capitulo 4.	p. 1426
Capitulo 5.	p. 1427

Capitulo 6.	p. 1428
Capitulo 7.	p. 1429
Capitulo 8.	p. 1430
Capitulo 9.	p. 1431
Capitulo 10.	p. 1432
Capitulo 11.	p. 1434
Capitulo 12.	p. 1435
Capitulo 13.	p. 1436
Capitulo 14.	p. 1437
Capitulo 15.	p. 1438
Capitulo 16.	p. 1441
II Mga Taga-Corinto.	p. 1441
Capitulo 1.	p. 1441
Capitulo 2.	p. 1443
Capitulo 3.	p. 1443
Capitulo 4.	p. 1444
Capitulo 5.	p. 1445
Capitulo 6.	p. 1446
Capitulo 7.	p. 1447
Capitulo 8.	p. 1448
Capitulo 9.	p. 1449
Capitulo 10.	p. 1449
Capitulo 11.	p. 1450
Capitulo 12.	p. 1452
Capitulo 13.	p. 1453
Mga Taga-Galacia.	p. 1454
Capitulo 1.	p. 1454
Capitulo 2.	p. 1454
Capitulo 3.	p. 1456
Capitulo 4.	p. 1457
Capitulo 5.	p. 1458
Capitulo 6.	p. 1459
Mga Taga-Efeso.	p. 1460
Capitulo 1.	p. 1460
Capitulo 2.	p. 1461
Capitulo 3.	p. 1462
Capitulo 4.	p. 1462
Capitulo 5.	p. 1464
Capitulo 6.	p. 1465
Mga Taga-Filippos.	p. 1466

Capitulo 1.	p. 1466
Capitulo 2.	p. 1467
Capitulo 3.	p. 1468
Capitulo 4.	p. 1469
Mga Taga-Colosas.	p. 1470
Capitulo 1.	p. 1470
Capitulo 2.	p. 1472
Capitulo 3.	p. 1473
Capitulo 4.	p. 1474
I Mga Taga-Tesalonica.	p. 1475
Capitulo 1.	p. 1475
Capitulo 2.	p. 1475
Capitulo 3.	p. 1476
Capitulo 4.	p. 1477
Capitulo 5.	p. 1478
II Mga Taga-Tesalonica.	p. 1479
Capitulo 1.	p. 1479
Capitulo 2.	p. 1479
Capitulo 3.	p. 1480
I Kang Timoteo.	p. 1481
Capitulo 1.	p. 1481
Capitulo 2.	p. 1482
Capitulo 3.	p. 1482
Capitulo 4.	p. 1483
Capitulo 5.	p. 1484
Capitulo 6.	p. 1485
II Kang Timoteo.	p. 1486
Capitulo 1.	p. 1486
Capitulo 2.	p. 1487
Capitulo 3.	p. 1488
Capitulo 4.	p. 1488
Kang Tito.	p. 1489
Capitulo 1.	p. 1489
Capitulo 2.	p. 1490
Capitulo 3.	p. 1491
Kang Filemon.	p. 1491
Capitulo 1.	p. 1491
Sa Mga Hebreohanon.	p. 1492
Capitulo 1.	p. 1492
Capitulo 2.	p. 1493

Capitulo 3.	p. 1494
Capitulo 4.	p. 1495
Capitulo 5.	p. 1495
Capitulo 6.	p. 1496
Capitulo 7.	p. 1497
Capitulo 8.	p. 1498
Capitulo 9.	p. 1499
Capitulo 10.	p. 1500
Capitulo 11.	p. 1502
Capitulo 12.	p. 1504
Capitulo 13.	p. 1505
Jacobo.	p. 1506
Capitulo 1.	p. 1506
Capitulo 2.	p. 1507
Capitulo 3.	p. 1508
Capitulo 4.	p. 1509
Capitulo 5.	p. 1510
I Pedro.	p. 1511
Capitulo 1.	p. 1511
Capitulo 2.	p. 1512
Capitulo 3.	p. 1513
Capitulo 4.	p. 1514
Capitulo 5.	p. 1515
II Pedro.	p. 1516
Capitulo 1.	p. 1516
Capitulo 2.	p. 1517
Capitulo 3.	p. 1518
I Juan.	p. 1519
Capitulo 1.	p. 1519
Capitulo 2.	p. 1520
Capitulo 3.	p. 1521
Capitulo 4.	p. 1522
Capitulo 5.	p. 1523
II Juan.	p. 1524
Capitulo 1.	p. 1524
III Juan.	p. 1525
Capitulo 1.	p. 1525
Judas.	p. 1525
Capitulo 1.	p. 1525
Ang Bugna.	p. 1527

Capitulo 1. . . . . p. 1527
Capitulo 2. . . . . p. 1528
Capitulo 3. . . . . p. 1529
Capitulo 4. . . . . p. 1531
Capitulo 5. . . . . p. 1531
Capitulo 6. . . . . p. 1532
Capitulo 7. . . . . p. 1533
Capitulo 8. . . . . p. 1534
Capitulo 9. . . . . p. 1535
Capitulo 10. . . . . p. 1536
Capitulo 11. . . . . p. 1536
Capitulo 12. . . . . p. 1538
Capitulo 13. . . . . p. 1538
Capitulo 14. . . . . p. 1539
Capitulo 15. . . . . p. 1541
Capitulo 16. . . . . p. 1541
Capitulo 17. . . . . p. 1542
Capitulo 18. . . . . p. 1543
Capitulo 19. . . . . p. 1545
Capitulo 20. . . . . p. 1546
Capitulo 21. . . . . p. 1547
Capitulo 22. . . . . p. 1548

¹ Sa sinugdan gibuhat sa Dios ang mga langit ug ang yuta. ²Ug ang yuta awa-aw ug walay sulod; ug ang kangitngit diha sa ibabaw sa nawong sa kahiladman; ug ang Espiritu sa Dios naglihok sa ibabaw sa nawong sa mga tubig.

³ Ug miingon ang Dios: Mahimo ang kahayag; ug dina ang kahayag. ⁴Ug nakita sa Dios ang kahayag nga kini maayo; ug gilain sa Dios ang kahayag gikan sa kangitngit. ⁵Ug gihinganlan sa Dios ang kahayag nga Adlaw, ug ang kangitngit gihinganlan niya *nga* Gabii: ug dihay kahaponon ug dihay kabuntagon, usa ka adlaw.

⁶ Ug miingon ang Dios: Mahimo ang usa ka hawan sa taliwala sa mga tubig, ug pagabahinon niini ang mga tubig gikan sa mga tubig. ⁷Ug gibuhat sa Dios ang hawan ug gilain ang mga tubig nga diha sa ilalum sa hawan gikan sa mga tubig nga diha sa ibabaw sa hawan; ug nahimo kini. ⁸Ug gihinganlan sa Dios ang hawan nga Langit. Ug dihay kahaponon ug dihay kabuntagon, adlaw nga ikaduha.

⁹ Ug miingon ang Dios: Matingub ang mga tubig nga anaa sa ilalum sa mga langit ngadto sa usa ka dapit ug tumungha ang yuta nga mamala: ug nahimo kini. ¹⁰Ug ang mamala nga *dapit* gihinganlan sa Dios nga Yuta; ug ang katilingban sa mga tubig iyang gihinganlan nga mga Dagat: ug nakita sa Dios nga kini maayo. ¹¹Ug miingon ang Dios: Magpaturok ang yuta ug balili, talamnon nga magahatag ug binhi; *ug* himunga nga mga kahoy nga magahatag ug bunga ingon sa ilang matang diin anaa kaniya ang iyang binhi sa ibabaw sa yuta: ug nahimo kini. ¹²Ug ang yuta nagpaturok ug balili, talamnon nga nagahatag ug binhi, ingon sa ilang matang; ug mga kahoy nga nagahatag ug bunga, nga maoy binhi niini, ingon sa ilang matang, ug nakita sa Dios nga kini maayo. ¹³Ug dihay kahaponon ug dihay kabuntagon, adlaw nga ikatolo.

¹⁴ Ug miingon ang Dios: Mahimo ang mga kahayag sa hawan sa langit aron sa pagbulag sa adlaw gikan sa gabii; ug himoa sila nga alang sa mga ilhanan, ug alang sa mga panahon, ug alang sa mga adlaw ug sa mga katuigan; ¹⁵Ug himoa sila nga mga kahayag sa hawan sa langit aron sa paghatag ug kahayag sa ibabaw sa yuta: ug nahimo kini. ¹⁶Ug gibuhat sa Dios ang duruha ka dagkung mga kahayag: ang labing dakung kahayag sa paghari sa adlaw ug ang labing diyutay nga kahayag sa paghari sa gabii; *gibuhat* usab niya ang mga bitoon. ¹⁷Ug gibutang sila sa Dios sa hawan sa langit, aron magaiwag sa ibabaw sa yuta, ¹⁸Ug aron sa paghari sa adlaw ug sa gabii, ug aron sa pagbulag sa kahayag gikan sa kangitngit: ug nakita sa Dios nga kini maayo. ¹⁹Ug dihay kahaponon ug dihay kabuntagon, adlaw nga ikaupat.

²⁰ Ug miingon ang Dios: Dumagsang sa mga tubig ang duot sa mga binuhat nga buhi, ug manglupad ang mga langgam sa ibabaw sa yuta diha sa hawan sa langit. ²¹Ug gibuhat sa Dios ang dagkung mga mananap, ug ang tanang mga binuhat nga buhi nga nagalihok nga mitungha sa mga tubig, ingon sa ilang matang ug ang tagsatagsa ka langgam nga pak-an, ingon sa iyang matang: ug nakita sa Dios nga kini maayo. ²²Ug gipanalanginan sila sa Dios, nga nagaingon: Sumanay ug dumaghan kamo, ug pun-on ninyo ang mga tubig sa mga dagat, ug padaghanon ang mga langgam sa yuta. ²³Ug dihay kahaponon ug dihay kabuntagon, adlaw nga ikalima.

²⁴ Ug miingon ang Dios: Magpatubo ang yuta ug mga binuhat nga buhi ingon sa ilang matang, mga kahayopan, ug mga butang nga nakagamang *sa yuta*, ug mga mananap sa yuta ingon sa ilang matang: ug nahimo kini. ²⁵Ug gibuhat sa Dios ang mga mananap sa yuta ingon sa ilang matang, ug ang kahayopan ingon sa ilang matang, ug ngatanan nga mananap nga nagakamang sa ibabaw sa yuta ingon sa ilang matang: ug nakita sa Dios nga kini maayo.

²⁶ Ug miingon ang Dios: Buhaton nato ang tawo sumala sa atong dagway, ingon sa kasama nato; ug magabuot sila sa mga isda sa dagat, ug sa mga langgam sa kalangitan, ug sa mga kahayopan, ug sa tibook nga yuta, ug sa tanan nga nagakamang sa ibabaw sa yuta. ²⁷Ug gibuhat sa Dios ang tawo sa iyang kaugalingong dagway, sa dagway sa Dios gibuhat niya sila, lalake ug babaye iyang gibuhat sila. ²⁸Ug gipanalanginan sila sa Dios, ug miingon ang Dios kanila: Sumanay ug dumaghan kamo, ug pun-on ninyo ang yuta, ug magagahum kamo niini, ug magbaton kamo sa pagbulot-an sa ibabaw sa mga isda sa dagat, ug sa mga langgam sa kalangitan, ug ibabaw sa tanan nga binuhat nga buhi nga nagalihok sa ibabaw sa yuta.

²⁹ Ug miingon ang Dios: Tan-awa, gihatagan ko kamo sa tanan nga balili nga nagahatag ug binhi, nga anaa sa ibabaw sa nawong sa tibook nga yuta, ug sa tanan nga kahoy nga may bunga sa kahoy nga nagahatag ug binhi, aron alang kaninyo kini mahimong kalan-on; ³⁰Ug sa tanan nga mananap sa yuta, ug sa tanang langgam sa kalangitan, ug sa tanang butang nga nagakamang sa ibabaw sa yuta, nga adunay kinabuhi, *gihatag ko* ang tanan nga balili nga lunhaw, aron ilang kalan-on: ug nahimo kini.

³¹ Ug nakita sa Dios ang tanang butang nga iyang gibuhat, ug tan-awa, kini maayo kaayo. Ug dihay kahaponon ug dihay kabuntagon, adlaw nga ikaunom.

¹ Ug nahuman ang mga langit ug ang yuta ug ang tibook nga panon kanila. ²Ug sa adlaw nga ikapito natapus sa Dios ang buhat nga iyang gihimo; ug mipahulay siya sa adlaw nga ikapito gikan sa tanan niyang mga buhat nga iyang nahimo. ³Ug gipanalanginan sa Dios ang adlaw nga ikapito, ug nagbalaan niini; tungod kay niini nagpahulay siya gikan sa tanan niyang buhat nga gibuhat ug nahimo sa Dios.

⁴ Kini mao ang mga sinugdan sa mga langit ug sa yuta, sa pagbuhat kanila, sa adlaw nga si Jehova nga Dios naghimo sa yuta ug sa langit. ⁵Ug wala pay tanum sa kapatagan nga diha sa ibabaw sa yuta, ug wala pay tanum sa kapatagan nga misugod sa pagturok, kay si Jehova nga Dios wala pa magpaulan sa ibabaw sa yuta, ug wala pay tawo nga makauma sa yuta. ⁶Apan dihay misaka nga gabon gikan sa yuta nga nagbubo sa tibook nga nawong sa yuta. ⁷Ug giuol ni Jehova nga Dios ang tawo gikan sa abog sa yuta, ug gihuypan niya sa mga buho sa iyang ilong sa gininhawa sa kinabuhi, ug ang tawo nahimong kalag nga may kinabuhi.

⁸ Ug si Jehova nga Dios nagbuhat ng usa ka tanaman sa silangan sa Eden ug gibutang niya didto ang tawo nga iyang giuol. ⁹Ug nagpaturuk si Jehova nga Dios gikan sa yuta sa tanan nga kahoy nga makapahimuot sa igtatan-aw, ug maayo nga kalan-on: ug ang kahoy usab nga sa kinabuhi diha

sa taliwala sa tanaman, ug ang kahoy sa pag-ila sa maayo ug sa dautan. ¹⁰Ug migula gikan sa Eden ang usa ka suba sa pagtubig sa tanaman ug gikan didto nabahin kini ug nahimong upat ka mga sanga. ¹¹Ang ngalan sa usa Pison: Kini mao ang nagalikos sa tibook nga yuta sa Habila nga didto adunay bulawan. ¹²Ug ang bulawan niadtong yutaa maayo: didto *usab* may bdelio ug onyx nga bato. ¹³Ug ang ngalan sa ikaduha ka suba Gihon: kini mao ang nagalikos sa tibook nga yuta sa Etiopia. ¹⁴Ug ang ngalan sa ikatolo ka suba Hidekel: kini mao ang nagapadulong ngadto sa atbang sa Asiria. Ug ang ikaupat ka suba mao ang Eufrates. ¹⁵Ug gikuha ni Jehova nga Dios ang tawo ug gibutang siya tanaman sa Eden, aron kini iyang atimanon ug bantayan.

¹⁶ Ug si Jehova nga Dios nagsugo sa tawo nga nagaingon: Makakaon ka sa tanan nga kahoy sa tanaman: ¹⁷Apan sa kahoy nga sa pag-ila sa maayo ug sa dautan, dili ka magkaon niini; kay sa adlaw nga mokaon ka niini, mamatay ka gayud.

¹⁸ Ug miingon si Jehova nga Dios: Dili maayo nga ang tawo mag-inusara; pagabuhatan ko siya ug katabang nga angay kaniya. ¹⁹Ug giumol ni Jehova nga Dios gikan sa yuta ang tanang mga mananap sa kapatagan, ug ang tanan nga langgam sa kalangitan, ug sila gidala niya kang Adam aron makita niya kong unsaon niya paghingalan kanila: ug ang tanan nga gihinganlan ni Adam sa mga mananap nga buhi, kana *mao* ang ngalan niini. ²⁰Ug gihatagan ni Adam ug mga ngalan ang tanan nga kahayopan ug ang mga langgam sa kalangitan ug ang tanan nga mga mananap sa kapatagan; apan alang kang Adam walay hingkaplagan nga katabang nga angay kaniya.

²¹ Ug gipahinanok ni Jehova nga Dios si Adam ug nahakatulog siya; unya mikuha siya ug usa sa iyang mga gusok ug gitakpan niya ang unod sa dapit niini. ²²Ug ang gusok nga gikuha ni Jehova nga Dios gikan sa tawo gibuhath niya nga usa ka babaye, ug iyang gidala siya ngadto sa lalake. ²³Ug miingon si Adam: Kini mao karon ang bukog sa akong mga bukog, ug unod sa akong unod; siya paganganlan nga Babaye, kay gikuha siya gikan sa Lalake. ²⁴Tungod niini, ang lalake magabiya sa iyang amahan ug sa iyang inahan, ug moipon siya sa iyang asawa, ug sila mahimong usa ka unod. ²⁵Ug silang duruha mga hubo, si Adam ug ang iyang asawa, ug sila wala mangaulaw.

¹ Karon, ang bitin malalangon labi pa kay sa ngatanan nga mga mananap sa kapatagan nga gibuhath ni Jehova nga Dios. Ug nag-ingon siya sa babaye: Diay, nag-ingon ang Dios: Dili kamo makakaon sa tanan nga mga kahoy sa tanaman? ²Ug ang babaye mitubag sa bitin: Makakaon kami sa bunga sa mga kahoy sa tanaman: ³Apan sa bunga sa kahoy nga anaa sa taliwala sa tanaman, miingon ang Dios; Dili kamo magkaon niana, bisan maghikap niana, aron kamo dili mamatay. ⁴Ug ang bitin miingon sa babaye: Dili gayud kamo mamatay. ⁵Kay hingbaloan sa Dios, nga sa adlaw nga kamo mokaon niini mangabuka ang inyong mga mata, ug mahimo kamo nga sama sa Dios, nga manghibalo sa maayo ug sa dautan.

⁶ Ug sa nakita sa babaye nga ang kahoy maayo nga kan-on ug nga kini makalipay sa mga mata, ug nga ang kahoy takus tinguhaon aron makapahimong makinaadmanon sa tawo, mikuha siya sa bunga niini ug mikaon; ug gihatagan usab niya ang iyang bana, kauban niya, ug mikaon siya. ⁷Ug

nangabuka ang mga mata nilang duha, ug sila nanghibalo nga sila mga hubo; ug nanagtahi sila sa mga dahon sa higuera, ug nanagbuhat ug mga tapis alang sa ilang kaugalingon. ⁸Ug hingdunggan nila ang tingog ni Jehova nga Dios nga nagalakaw sa tanaman sa kabugnaw sa adlaw, ug nanagtago ang tawo ug ang iyang asawa gikan sa atubangan ni Jehova nga Dios, sa taliwala sa mga kakahoyan sa tanaman.

⁹ Ug si Jehova nga Dios nagtawag sa tawo, ug nag-ingon kaniya: Hain ka? ¹⁰Ug mitubag siya: Hingdunggan ko ang imong tingog sa tanaman, ug nahadlok ako, kay hubo ako, ug mingtago ako.

¹¹ Ug miingon siya: Kinsa ba ang nag-ingon kanimo nga hubo ikaw? Mikaon ka ba sa kahoy nga gisugo ko kanimo nga dili mo pagakan-on? ¹²Ug ang tawo miingon: Ang babaye nga gihatag mo kanako nga akong igauban, siya naghatag kanako sa kahoy, ug mikaon ako. ¹³Ug si Jehova nga Dios nag-ingon sa babaye: Unsa kining imong gibuhat? Ug nag-ingon ang babaye: Ang bitin naglimbong kanako, ug mikaon ako.

¹⁴ Ug si Jehova nga Dios nag-ingon sa bitin: Tungod kay ikaw nagbuhat niini, tinunglo ikaw labi pa kay sa tanan nga mga kahayopan, ug labaw sa tanan nga mga mananap sa kapatagan; sa imong tiyan magakamang ka, ug magakaon ikaw sa abog sa tanan nga mga adlaw sa imong kinabuhi. ¹⁵Ug ibutang ko ang panagkaaway sa taliwala mo ug sa babaye, ug sa taliwala sa imong kaliwat ug sa iyang kaliwat; siya magasamad sa imong ulo, ug ikaw magasamad sa iyang tikod.

¹⁶ Nag-ingon siya sa babaye: Pagadaghanon ko sa hilabihan gayud ang imong mga kasakit ug ang imong mga pagpanamkon; ug sa may kasakit ikaw magapanganak ug mga anak; ug ang imong tinguha mao ang pagpangandoy sa imong bana, ug siya magabuot kanimo.

¹⁷ Ug miingon siya kang Adam: Tungod kay gipatalinghugan mo ang tingog sa imong asawa, ug nagkaon ka sa kahoy nga gisugo ko kanimo sa pag-ingon: Dili ka magkaon niini: tinunglo ang yuta tungod kanimo; pinaagi sa kahago magakaon ka gikan niini sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi; ¹⁸Kini magapaturok usab kanimo ug mga sampinit ug mga kadyapa; ug magakaon ka sa mga hilamon sa kapatagan. ¹⁹Sa singot sa imong nawong magakaon ikaw sa tinapay, hangtud nga mopauli ka sa yuta; tungod kay gikan niini gikuha ikaw; kay abog ka, ug sa abog ikaw mopauli.

²⁰ Ug gihinganlan sa tawo ang ngalan sa iyang asawa si Eva, tungod kay siya mao ang inahan sa ngatanan nga adunay kinabuhi.

²¹ Ug si Jehova nga Dios nagbuhat alang kang Adam ug sa iyang asawa mga sinina nga panit, ug iyang gibistihan sila.

²² Ug miingon si Jehova nga Dios, Ania karon, ang tawo nahimo nga ingon nga usa kanato, sa pagkahibalo sa maayo ug sa dautan; ug karon, tingali unya ituy-od niya ang iyang kamot ug mokuha usab sa kahoy sa kinabuhi, ug mokaon, ug mabuhi sa gihapon ²³Tungod niini gihinginlan siya ni Jehova nga Dios gikan sa tanaman sa Eden, aron sa pag-uma sa yuta nga gikuhaan kaniya. ²⁴Busa gipapahawa niya ang tawo, ug gibutang niya sa may silangan sa tanaman sa Eden ang mga querubin, ug ang siga sa usa ka espada nga nagalisoliso, aron sa pagbantay sa dalan sa kahoy sa kinabuhi.

¹ Ang tawo miila kang Eva nga iyang asawa; ug kini nanamkon ug nag-anak kang Cain, ug miingon: Nakabaton ako ug usa ka lalake tungod sa *panabang* ni Jehova. ²Ug unya usab nag-anak siya kang Abel nga iyang igsoon. Ug si Abel magbalantay sa mga carnero; apan si Cain mag-uuma sa yuta.

³ Ug sa nagairog ang panahon, nahitabo nga si Cain nagdala gikan sa mga abut sa yuta usa ka halad kang Jehova. ⁴Ug si Abel nagdala usab sa mga panganay sa iyang mga carnero ug sa mga matambok niini ug gitamod ni Jehova si Abel, ug ang iyang halad. ⁵Apan kang Cain ug sa iyang hatad wala siyay pagtamod. Ug nangisog si Cain sa hilabihan gayud, ug nangil-ad ang iyang panagway.

⁶ Ug si Jehova miingon kang Cain: Nganong nasuko ikaw, ug nganong nanggil-ad ang imong panagway? ⁷Kong maayo ang imong gibuhay, kini dili ba pagadayegon? Ug kong dili ka magbuhay ug maayo, ang sala nagahay-ad sa ganghaan; ug kanimo mamao ang iyang tinguha; apan ikaw magabuot niini.

⁸ Ug namulong si Cain kang Abel nga iyang igsoon. Ug nahitabo, nga sa didto sila sa kapatagan, si Cain mitindog batok kang Abel nga iyang igsoon, ug iyang gipatay siya.

⁹ Ug miingon si Jehova kang Cain, Hain si Abel nga imong igsoon? Ug mitubag siya, Ambut: magbalantay ba ako sa akong igsoon? ¹⁰Ug miingon siya, Unsa ang gibuhay mo? Ang tingog sa dugo sa imong igsoon nagatu-aw kanako gikan sa yuta. ¹¹Ug karon tinunglo ikaw sa yuta, nga nagbuka sa iyang baba sa pagdawat sa dugo sa imong igsoon gikan sa imong kamot; ¹²Sa diha nga magauma ikaw sa yuta, dili na kini magahatag kanimo sa iyang kusog; magalaaglaag ug magadumuloong ikaw sa yuta.

¹³ Ug miingon si Cain kang Jehova, Ang akong silot labi nang daku kay sa akong mamaantus. ¹⁴Ania karon ginaabug mo ako niining adlaw gikan sa nawong sa yuta, ug ako magatago gikan sa imong atubangan; magalaaglaag ug magadumuloong ako sa yuta ug mahitabo nga bisan kinsa ang makakita kanako, mopatay kanako. ¹⁵Ug si Jehova miingon kaniya: Sa tungod niana bisan kinsa nga magapatay kang Cain, ang panimalus ipahamtang kaniya sa pito ka pilo. Ug gibutangan ni Jehova ug patik si Cain aron siya dili pagapatyon ni bisan kinsa nga makakita kaniya.

¹⁶ Ug mipahawa si Cain sa atubangan ni Jehova, ug mipuyo sa yuta sa Nod sa silangan sa Eden. ¹⁷Ug giila ni Cain ang iyang asawa, ug kini siya nanamkon ug nag-anak kang Enoch; ug nagtukod siya ug usa ka lungsod ug gihinganlan niya ang ngalan sa lungsod nga sunod sa ngalan sa iyang anak nga Enoch. ¹⁸Ug kang Enoch natawo si Irad, ug si Irad nanganak kang Mehujael, ug si Mehujael nanganak kang Methusael, ug si Methusael nanganak kang Lamech.

¹⁹ Ug mikuha si Lamech alang kaniya duruha ka asawa; ang ngalan sa usa mao si Ada, ug ang ngalan sa usa si Zilla. ²⁰Ug si Ada nanganak kang Jabal, nga mao ang amahan sa mga nagapuyo sa mga balongbalong, ug *may* mga hayup. ²¹Ug ang ngalan sa iyang igsoon mao si Jubal, siya mao ang amahan sa tanan nga mga nagatogtog sa alpa ug sa flauta. ²²Ug si Zilla usab nanganak kang Tubal-Cain nga magsasalsal sa tanang galamiton nga tumbaga ug puthaw; ug ang igsoon nga babaye ni Tubal-Cain mao si Naama.

²³ Ug si Lamech miingon sa iyang mga asawa: Ada ug Zilla, patalinghugi ninyo ang akong tingog; kamo nga mga asawa ni Lamech, patalinghugi ninyo ang akong pakigpulong; kay gipatay ko ang usa ka tawo tungod sa pagsamad kanako ug usa ka batan-on tungod sa pagbun-og kanako: ²⁴Kong sa pito ka pilo pagapanimalusan si Cain, si Lamech sa pagkamatuod pagapanimalusan ug kapitoan ug pito ka pilo.

²⁵ Ug giila pag-usab ni Adam ang iyang asawa, ug kini nanganak ug usa ka anak nga lalake, ug gitawag niya ang iyang ngalan si Seth; kay ang Dios, *miingon siya*, naga tudlo kanako ug usa ka kaliwat nga ilis ni Abel, nga gipatay ni Cain. ²⁶Ug kang Seth usab natawo ang usa ka anak nga lalake; ug gitawag niya ang iyang ngalan si Enos. Unya ang mga tawo nanagsugod sa pagtawag sa ngalan ni Jehova.

¹ Kini mao ang basahon sa mga kaliwatan ni Adam. Sa adlaw nga gibuhat sa Dios ang tawo, sa kasama sa Dios siya gibuhat niya. ²Lalake ug babaye iyang gibuhat sila; ug gipanalanginan sila, ug gitawag niya ang ngalan nila ug Adam sa adlaw sa pagbuhat kanila. ³Ug nakadangat si Adam ug usa ka gatus ug katloan ka tuig ug nanganak ug usa ka *anak nga lalake* nga liwat kaniya, ingon sa iyang dagway, ug nagtawag sa iyang ngalan si Seth. ⁴Ug ang mga adlaw ni Adam, sa human siya manganak kang Seth, walo ka gatus ka tuig; ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ⁵Ug ang tanan nga mga adlaw sa kinabuhi ni Adam siyam ka gatus ug katloan ka tuig, ug namatay siya.

⁶ Ug nakadangat si Seth ug usa ka gatus ug lima ka tuig, ug nanganak kang Enos. ⁷Ug si Seth sa human manganak kang Enos, nakadangat ug walo ka gatus ug pito ka tuig; ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ⁸Ug ang tanan nga mga adlaw ni Seth siyam ka gatus ug napulo ug duha ka tuig, ug namatay siya. ⁹Ug nakadangat si Enos ug kasiyaman ka tuig ug nanganak kang Cainan. ¹⁰Ug si Enos sa human manganak kang Cainan, nakadangat ug walo ka gatus ug napulo ug lima ka tuig; ug nanganak ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ¹¹Ug ang tanan nga mga adlaw ni Enos, siyam ka gatus ug lima ka tuig, ug namatay siya. ¹²Ug nakadangat si Cainan ug kapitoan ka tuig ug nanganak kang Mahalaleel. ¹³Ug si Cainan sa human manganak kang Mahalaleel, nakadangat ug walo ka gatus ug kap-atan ka tuig; ug nanganak ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ¹⁴Ug ang tanan nga mga adlaw ni Cainan siyam ka gatus ug napulo ka tuig, ug namatay siya. ¹⁵Ug si Mahalaleel nakadangat ug kan-uman ug lima ka tuig, ug nanganak kang Jared. ¹⁶Ug si Mahalaleel sa human manganak kang Jared, nakadangat ug walo ka gatus ug katloan ka tuig; ug nanganak ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ¹⁷Ug ang tanan nga mga adlaw ni Mahalaleel, walo ka gatus kasiyaman ug lima ka tuig, ug namatay siya. ¹⁸Ug si Jared nakadangat ug usa ka gatus ug kan-uman ug duha ka tuig, ug nanganak kang Henoch. ¹⁹Ug si Jared, sa human manganak kang Henoch, nakadangat ug walo ka gatus ka tuig; ug nanganak ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ²⁰Ug ang tanan nga mga adlaw ni Jared siyam ka gatus kan-uman ug duha ka tuig, ug namatay siya.

²¹ Ug si Henoch nakadangat ug kan-uman ug lima ka tuig, ug nanganak kang Mathusalam. ²²Ug naglakaw si Henoch kuyog sa Dios sa human siya manganak kang Mathusalam, ug totolo ka gatus ka tuig; ug nanganak ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ²³Ug ang tanan nga mga adlaw ni Henoch midangat ug totolo ka gatus ug kan-uman ug lima ka tuig. ²⁴Ug si Henoch naglakaw uban sa Dios, ug nawala siya, kay gikuha siya sa Dios.

²⁵ Ug nakadangat si Mathusalam ug usa ka gatus kawaloan ug pito ka tuig, ug nanganak kang Lamech. ²⁶Ug si Mathusalam, sa human manganak kang Lamech, nakadangat ug pito ka gatus kawaloan ug duha ka tuig; ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ²⁷Ug ang tanan nga mga adlaw ni Mathusalam siyam ka gatus kan-uman ug siyam ka tuig, ug namatay siya.

²⁸ Ug nakadangat si Lamech ug usa ka gatus kawaloan ug duha ka tuig, ug nanganak ug usa ka anak nga lalake; ²⁹Ug gitawag niya ang iyang ngalan si Noe nga nagaingon: Kini siya magalipay kanato sa atong buhat, ug sa kabudlay sa atong mga kamot, *nga moabut* tungod sa yuta nga gitunglo ni Jehova. ³⁰Ug si Lamech sa human siya manganak kang Noe, nakadangat ug lima ka gatus kasiyaman ug lima ka tuig; ug nanganak ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ³¹Ug ang tanan nga mga adlaw ni Lamech pito ka gatus kapitoan ug pito ka tuig ug namatay siya. ³²Ug ang panuigon ni Noe lima ka gatus ka tuig, ug nanganak siya kang Sem, Cham, ug Japhet.

¹ Ug nahitabo, sa misugod pagdaghan ang mga tawo sa ibabaw sa nawong sa yuta, ug may nangatawo kanila nga mga anak nga babaye, ²Nga sa pagkakita sa mga anak nga lalake sa Dios nga ang mga anak nga babaye sa mga tawo nga sila mga maanyag, nangasawa sila sa tanan nilang napili.

³ Ug miingon si Jehova: Ang Akong Espiritu dili makiglalis sa gihapon sa tawo, kay siya unod; apan ang iyang mga adlaw magausa ka gatus ug kaluhaan ka tuig.

⁴ Niadtong mga adlawa dihay mga higante sa yuta; ug sa human usab niini sa nahaduol ang mga anak nga lalake sa Dios sa mga anak nga babaye sa mga tawo, ug nanagpanganak sila; kini sila mao ang mga maisug nga tawo sa karaang panahon, ang mga tawo nga bantugan. ⁵Ug nakita ni Jehova ang pagkadautan sa tawo sa yuta daku, ug nga ang tanang pagpalandong sa mga hunahuna sa iyang kasingkasing lonlon mga kadautan lamang gihapon.

⁶ Ug kini nakapabasul kang Jehova nga gibuhay niya ang tawo sa yuta, ug nakapasubo kini kaniya sa iyang kasingkasing. ⁷Ug miingon si Jehova: Pagalaglagon ko gikan sa nawong sa yuta ang tawo nga akong gibuhay; sukad sa tawo hangtud sa mga mananap ug hangtud sa mga butang nanagkamang sa yuta, ug sa mga langgam sa kalangitan; kay kini nakapabasul kanako nga gibuhay ko sila.

⁸ Apan si Noe nakakaplag ug kahamuot sa mga mata ni Jehova. ⁹Kini mao ang mga kaliwatan ni Noe: si Noe maoy usa ka tawo nga matarung ug hingpit sa iyang mga kaliwatan. Si Noe nagalakaw uban sa Dios. ¹⁰Ug si Noe nanganak ug totolo ka mga anak nga lalake: Si Sem, si Cham ug si Japhet.

¹¹ Ug ang yuta dunot sa atubangan sa Dios, ug ang yuta napuno sa mga paglugos. ¹²Ug nakita sa Dios ang yuta, ug ania karon, kini nadunot; kay ang tanang unod nagdunot sa ilang dalan sa ibabaw sa yuta.

¹³ Ug miingon ang Dios kang Noe: Ang katapusan sa tanan nga unod ania na sa atubangan nako, kay ang yuta napuno sa mga paglugos tungod kanila; ug ania karon pagalaglagon ko sila uban sa yuta. ¹⁴Magbuhat ka ug usa ka arca sa kahoy nga Gopher; magbuhat ka ug mga lawak sa sulod sa arca, ug pagabuliton mo ug salong ang sulod ug gawas. ¹⁵Ug buhaton mo kini sa ingon niini nga paagi: ang katas-on sa arca totolo ka gatus ka maniko; ang iyang kalapdon kalim-an ka maniko; ug ang iyang kahabugon, katloan ka maniko. ¹⁶Magbuhat ka ug usa ka gawang sa arca, ug humanon mo kini sa usa ka maniko ang kahabugon ngadto sa ibabaw; ug ibutang mo sa luyo ang pultahan sa arca, ug buhatan mo ug totolo ka hunta-hunta, *nga may* salog sa ilalum sa ikaduha ug ikatolong hunta. ¹⁷Ug ako, ania karon, ako magdala ug lunop sa mga tubig sa ibabaw sa yuta aron sa paglaglag sa tanan nga unod nga adunay gininhawa sa kinabuhi gikan sa ilalum sa langit; ang tanan nga anaa sa yuta mangamatay. ¹⁸Apan pagabuhaton ko ang akong saad uban kanimo, ug magasulod ka sa arca, ikaw ug ang imong mga anak nga lalake, ug ang imong asawa ug ang mga asawa sa imong mga anak uban kanimo. ¹⁹Ug ang tanang butang nga may kinabuhi sa tanan nga unod, duruha sa tagsa ka dagway isulod mo sa arca, aron mangabuhi sila uban kanimo; kinahanglan sila nga mga lake ug mga baye. ²⁰Sa mga langgam ingon sa ilang matang, ug sa mga vaca ingon sa ilang matang, sa tanang mga mananap nga nagakamang sa yuta ingon sa ilang matang. Duruha sa tagsa ka dagway magasulod uban kanimo aron mabuhi sila. ²¹Ug magdala ikaw uban kanimo sa tanan nga kalan-on nga ginakaon, ug tigumon mo kini diha kanimo. Ug kini mahimo nga kalan-on alang kanimo ug alang kanila.

²² Ug kini gibuhat ni Noe. Gibuhat niya sumala sa tanan nga gisugo sa Dios kaniya.

¹ Ug si Jehova miingon kang Noe: Sumulod ka ug ang tibook mong panimalay sa arca; kay ikaw nakita ko nga matarung sa akong atubangan niining kaliwatana. ²Sa tanan nga mananap nga mahinlo kumuha ka ug tinagpito, ang lake ug ang iyang baye; ug sa mga mananap nga mahugaw, tinagurha; lake ug ang iyang baye. ³Ingon man usab sa mga langgam sa kalangitan sa tinagpito, lake ug baye; aron sa pagbuhi ug kaliwat sa ibabaw sa nawong sa tibook nga yuta. ⁴Kay moagi pa ang pito ka adlaw ug pagapaulanon ko sa ibabaw sa yuta ug kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii; ug pagalaglagon ko gikan sa nawong sa yuta ang tanan nga gibuhat ko nga may kinabuhi.

⁵ Ug gibuhat ni Noe sumala sa tanan nga gisugo ni Jehova kaniya. ⁶Ug si Noe may unom na ka gatus ka tuig ang panuigon sa paglunop sa mga tubig sa ibabaw sa yuta. ⁷Ug si Noe ug ang iyang mga anak nga lalake ug ang iyang asawa, ug ang mga asawa sa iyang mga anak uban kaniya mingsulod sa arca, tungod sa mga tubig sa lunop. ⁸Sa mga mananap nga mahinlo, ug sa mga mananap nga dili mahinlo, ug sa mga langgam, ug sa tanan nga nagakamang sa yuta, ⁹Sa tinagurha nanulod

ngadto kang Noe sa arca; lake ug baye, ingon sa gisugo sa Dios kang Noe. ¹⁰Ug nahitabo nga sa tapus ang pito ka adlaw ang mga tubig sa lunop mingsalanap sa ibabaw sa yuta.

¹¹ Sa ikaunom ka gatus ka tuig sa kinabuhi ni Noe, sa ikaduha nga bulan, sa ikapulo ug pito ka adlaw sa bulan, niadto gayud nga adlawa nangabuswang ang tanan nga mga tinubdan sa dagku nga kahiladman ug ang mga tamboanan sa mga langit nangaabli. ¹²Ug dihay ulan sa ibabaw sa yuta sa kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii.

¹³ Niadtong adlaway gayud misulod si Noe, si Sem, si Cham, ug si Japhet, mga anak nga lalake ni Noe, ug ang asawa ni Noe, ug ang totolo ka mga asawa sa iyang mga anak, uban kanila sa arca. ¹⁴Sila, ug ang tanan nga mga mananap ingon sa ilang matang, ngatanan nga mga kahayupan ingon sa ilang matang, ug ang tanan nga mga mananap nga nagakamang sa ibabaw sa yuta ingon sa ilang matang, ug ang tanan nga mga langgam ingon sa ilang matang, ug tanan nga mga nagkalainlaing langgam. ¹⁵Ug mingsulod sila ngadto kang Noe sa arca sa tinagurha ang tanan nga unod nga may gininhawa sa kinabuhi. ¹⁶Ug ang mga nanagpanulod, nanulod nga mga lake ug mga baye sa tanan nga unod, ingon sa gisugo sa Dios kaniya; ug gilukban siya ni Jehova.

¹⁷ Ug miabut ang lunop ug kap-atan ka adlaw sa ibabaw sa yuta; ug mitubo ang mga tubig ug nagapalutaw sa arca, ug kini milutaw sa ibabaw sa yuta. ¹⁸Ug milunop ang mga tubig ug mitubo pagdaku gayud sa ibabaw sa yuta; ug nagtulon ang arca sa ibabaw sa nawong sa mga tubig. ¹⁹Ug milunop ang mga tubig sa hilabihan gayud sa ibabaw sa yuta, ug gisalanapan ang tanang mga bukid nga hatag-as nga diha sa ilalum sa tibook nga langit. ²⁰Napulo ug lima ka maniko ang paglabaw sa mga tubig, ug gilunopan ang mga bukid.

²¹ Ug nangamatay ang tanan nga unod nga nagalihok sa ibabaw sa yuta, maingon sa mga langgam, ingon usab ang mga kahayupan, ug ang mga mananap nga nagakamang sa ibabaw sa yuta, ug ang tanang mga tawo; ²²Ang tanan nga may gininhawa sa espiritu sa kinabuhi sa ilang mga ilong, ang tanan nga didto sa yuta nga mamala, nangamatay. ²³Ug gilaglag ang tanang butang nga may kinabuhi sa ibabaw sa nawong sa yuta, sukad sa tawo hangtud sa kahayupan ug mga butang nga nagakamang sa yuta ug ang mga langgam sa mga langit; nangalaglag sila gikan sa yuta, ug ang nahibilin mao lamang si Noe ug sila nga didto uban kaniya sa arca. ²⁴Ug milunop ang mga tubig sa ibabaw sa yuta sa usa ka gatus ug kalim-an ka adlaw.

¹ Ug nahinumdom ang Dios kang Noe ug sa tanan nga mga mananap ug sa tanang kahayupan nga didto uban kaniya sa arca. Ug gipaagi sa Dios ang usa ka hangin sa ibabaw sa yuta, ug minghubas ang mga tubig; ²Ug ang mga tinubdan usab sa kahiladman, ug ang mga tamboanan sa langit natakpan, ug ang ulan sa langit napugngan: ³Ug ang mga tubig sa yuta nagakadiyutay sa walay hunong; ug minghubas ang mga tubig sa miagi na ang usa ka gatus ug kalim-an ka adlaw.

⁴ Ug nahitungtung ang arca sa bulan nga ikapito, sa ikapulo ug pito ka adlaw sa bulan, sa ibabaw sa kabukiran sa Ararat. ⁵Ug ang mga tubig nagpadayon sa paghubas hangtud sa ikapulo nga bulan: Sa ikapulo nga bulan, sa nahauna nga adlaw sa bulan, nakita *na* ang mga tumoy sa mga bukid.

⁶ Ug nahitabo nga sa katapusan sa kap-atan ka adlaw giablihan ni Noe ang tamboanan nga iyang gihimo sa arca. ⁷Ug gisugo niya ang uwak nga migikan ug naglibotlibot hangtud ang mga tubig minghubas sa ibabaw sa yuta. ⁸Gisugo niya ang salampati gikan kaniya, aron magtan-aw kong ang tubig mihubas na ba sa ibabaw sa nawong sa yuta. ⁹Apan ang salampati walay hingkaplagan nga arang katugdonan sa mga lapalapa sa iyang tiil, ug siya mibalik kaniya ngadto sa arca, kay ang mga tubig diha pa sa ibabaw sa nawong sa tibook nga yuta, ug siya mituy-od sa iyang kamot, ug midakup niini, ug gisulod niya kini sa arca; ¹⁰Ug mihulat pa siya ug pito ka adlaw, ug unya gipagula niya pag-usab ang salampati sa arca. ¹¹Ug ang salampati mibalik kaniya sa kahaponon, ug ania karon, usa ka dahon nga lunhaw sa olivo diha sa iyang sungo nakutlo. Niini nga pagkaagi nasabut ni Noe nga ang mga tubig mihubas na sa ibabaw sa yuta. ¹²Ug mihulat pa gayud siya ug pito ka adlaw, ug unya gisugo niya ang salampati, nga wala na mobalik kaniya.

¹³ Ug nahitabo nga sa ikaunom ka gatus ug nahauna nga tuig, sa nabaunang bulan, sa nahaunang adlaw sa bulan, ang mga tubig minghubas sa ibabaw sa yuta ug gikuha ni Noe ang atop sa arca, ug siya mitan-aw ug ania karon, ang nawong sa yuta namala na. ¹⁴Ug sa ikaduha nga bulan sa ikakaluhaan ug pito ka adlaw sa bulan namala na ang yuta.

¹⁵ Ug nagsulti ang Dios kang Noe nga nagaingon: ¹⁶Kumawas ka sa arca, ikaw, ug ang imong asawa, ug ang imong mga anak nga lalake, ug ang mga asawa sa imong mga anak nga kuyog kanimo. ¹⁷Ug ipagula mo uban kanimo ang tanan nga mga mananap nga anaa uban kanimo, ang tanan nga unod, ang mga langgam, ug ang kahayupan ug ang tanan nga nanagkamang sa ibabaw sa yuta; aron sila managsanay sa yuta, ug managpamunga ug managdaghan sila sa ibabaw sa yuta. ¹⁸Ug mikawas si Noe, ug ang iyang mga anak nga lalake, ug ang iyang asawa, ug ang mga asawa sa iyang mga anak uban kaniya. ¹⁹Ang tanan nga mga mananap ug ang tanan nga mga nagakamang, ug ang tanan nga mga langgam, bisan unsa nga nagalihok sa ibabaw sa yuta, ingon sa ilang matang, nangawas sa arca.

²⁰ Ug mitukod si Noe ug usa ka halaran alang kang Jehova, ug mikuha siya sa tanan nga mananap nga malinis, ug sa tanan nga langgam nga malinis, ug mihatag siya ug mga haladnga-sinunog sa halaran. ²¹Ug si Jehova nakapanimaho sa matam-is nga kahumot. Ug miingon si Jehova sa iyang kasingkasing: Dili ko na pagtunglohon pag-usab ang yuta tungod sa tawo; kay ang tuyo sa kasingkasing sa tawo dautan sukad sa iyang pagkabata; ug dili ko na paglagon pag-usab ang tanan nga butang nga buhi ingon sa gibuhat ko. ²²Samtang ania pa ang yuta ang pagtanum ug ang pag-ani, ug ang kabugnaw ug ang kainit, ang ting-adlaw ug ang tingtugnaw, ug ang kaadlawon ug ang kagabhion dili magauandang.

¹ Ug gipanalanginan sa Dios si Noe ug ang iyang mga anak, ug miingon kanila: Magmabungaon kamo, ug managdaghan kamo, ug lukpon ninyo ang yuta. ²Ug ang pagkahadlok tungod kaninyo ug ang pagkakulba tungod kaninyo moabut sa ibabaw sa tanan nga mananap sa yuta, ug sa tanan nga langgam sa kalangitan; sa tanan nga nagakamang sa yuta, ug sa tanan nga mga isda sa dagat,

sa inyong kamot ginatugyan sila. ³Ang tanang butang nga nagalihok ug buhi mahimong kalan-on alang kaninyo; ingon sa mga utanon ug mga balili gihatag ko kaninyo ang tanan. ⁴Apan ang unod uban ang kinabuhi niini, nga mao ang dugo, dili ninyo pagkan-on. ⁵Kay sa pagkamatuod gayud, ang dugo sa inyong mga kinabuhi pagapanilngon ko; sa kamot sa tanan nga mga mananap pagapanilngon ko kini; ug sa kamot sa tawo bisan pa sa kamot sa igsoon sa tagsa ka tawo, pagapanilngon ang kinabuhi sa tawo. ⁶Bisan kinsa nga magaula ug dugo sa tawo, tungod sa tawo ang iyang dugo pagaulaon; kay sa dagway sa Dios gibuhat ang tawo. ⁷Ug kamo, managpamunga ug managdaghan kamo; pangliwat kamo sa dagaya gayud sa yuta ug dumaghan kamo diha niana.

⁸ Ug misulti ang Dios kang Noe ug sa iyang mga anak nga uban kaniya nga nagaingon: ⁹Ug ako, tan-awa, ako magatukod sa akong saad uban kaninyo, ug sa inyong kaliwatan sa ulahi kaninyo: ¹⁰Ug sa tanan nga binuhat nga buhi nga anaa uban kaninyo, sa mga langgam, sa mga mananap ug sa tanan nga hayupan sa yuta nga anaa uban kaninyo; sukad sa tanan nga mga mingkawas sa arca lakip ang tanan nga mananap sa yuta. ¹¹Ug pagatukoron ko ang akong saad uban kaninyo, ug dili na mapoo pag-usab ang tanan nga unod pinaagi sa mga tubig sa lunop; wala na gayud ing lunop nga magalaglag sa yuta.

¹² Ug miingon ang Dios: Kini mao ang timaan sa saad nga akong gitukod sa taliwala nako ug ninyo, ug sa tanan nga binuhat nga buhi nga anaa uban kaninyo, alang sa mga kaliwatan nga dayon: ¹³Ang akong balangaw igabutang ko diha sa panganod, ug mahimo kini nga usa ka timaan sa saad sa taliwala nako ug sa yuta. ¹⁴Ug mahitabo nga sa diha nga pagapaanhion ko ang dag-um sa ibabaw sa yuta, nga ang balangaw makita sa panganod, ¹⁵Ug pagahinumduman ko ang akong saad, nga ania sa taliwala kanako ug kaninyo, ug sa tanan nga binuhat nga buhi sa tibook nga unod; ug ang mga tubig dili na mahimo nga lunop aron pagalaglagon ang tanan nga unod. ¹⁶Ug ang balangaw anha sa panganod; ug pagatan-awon ko kini aron mahinumduman ko ang saad nga dayon sa taliwala sa Dios ug sa tanan nga binuhat nga buhi sa tanang unod nga anaa sa ibabaw sa yuta. ¹⁷Busa miingon ang Dios kang Noe: Kini mao ang timaan sa saad nga akong gitukod sa taliwala nako ug sa tanan nga unod nga anaa sa ibabaw sa yuta.

¹⁸ Ug ang mga anak nga lalake ni Noe nga nangawas sa arca mao sila si Sem, si Ham, ug si Japhet; ug si Ham mao ang amahan ni Canaan. ¹⁹Kining totolo mao ang mga anak nga lalake ni Noe; ug gikan kanila napuno ang tibook nga yuta. ²⁰Ug misugod si Noe sa pag-uma sa yuta, ug mitanum siya ug usa ka parrasan: ²¹Ug miinum siya sa vino ug nahubog siya, ug nahuboan siya sa sulod sa iyang balongbalong. ²²Ug si Ham nga amahan ni Canaan, nakakita sa pagkahubo sa iyang amahan, ug siya misulti sa iyang duruha ka mga igsoon nga didto sa gawas. ²³Unya si Sem ug si Japhet mikuha ug usa ka bisti, ug kini gibutang nila sa ibabaw sa ilang duha ka mga abaga, ug naglakaw nga nagatalikod, ug gitabon ang pagkahubo sa ilang amahan; ug tinalikod ang ilang mga nawong, ug wala sila makakita sa pagkahubo sa ilang amahan.

²⁴ Ug nahigmata si Noe gikan sa iyang vino ug nahibalo *siya* sa gibuhat kaniya sa iyang anak nga lalake nga kamanghuran. ²⁵Ug miingon siya: Pagtunglohon si Canaan; ulipon sa mga ulipon siya sa iyang mga igsoon. ²⁶Ug miingon pa siya: Dalayegon si Jehova, ang Dios ni Sem, ug si

Canaan mahimong sulogoon niya. ²⁷Pagapauswagon sa Dios si Japhet ug magapuyo siya sa mga balongbalong ni Sem, ug si Canaan mahimong iyang ulipon.

²⁸ Ug nakadangat si Noe sa human na ang lunop totolo ka gatus ug kalim-an ka tuig. ²⁹Ug ang tanan nga mga adlaw ni Noe siyam ka gatus ug kalim-an ka tuig ug namatay siya.

¹ Kini mao ang mga kaliwatan sa mga anak nga lalake ni Noe, si Sem, si Ham, ug si Japhet; ug kanila nangatawo ang mga anak nga lalake sa human na ang lunop. ²Ang mga anak nga lalake ni Japhet; si Gomer, si Magog, ug si Madal, ug si Javan, ug si Tubal, ug si Mashech, ug si Tiras. ³Ug ang mga anak nga lalake ni Gomer: si Ashkenaz, ug si Riphath, ug si Togorma. ⁴Ug ang mga anak nga lalake ni Javan: si Elisa, ug si Tarsis, si Kittim, ug si Dodanim. ⁵Tungod niini kanila gibahinbahin ang kapupud-an sa mga nasud sa ilang mga yuta, ang tagsatagsa sumala sa ilang sinultihan, sumala sa ilang mga panimalay sa ilang mga nasud.

⁶ Ang mga anak nga lalake ni Ham si Cush, ug si Mizraim, ug si Phut, ug si Canaan. ⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Cush: si Seba, si Havila, ug si Sabta, ug si Raama, ug si Sabtecha. Ug ang mga anak nga lalake ni Raama: si Seba, ug si Dedan. ⁸Ug si Cush nanganak kang Nimrod: kini misugod sa pagkahimo nga gamhanan sa yuta. ⁹Siya mao ang tigpangayam nga kusgan sa atubangan ni Jehova; nga tungod niana kini ginaingon: Sama kang Nimrod nga tigpangayam nga kusgan sa atubangan ni Jehova. ¹⁰Ug ang sinugdan sa iyang gingharian ang Babel, ug ang Erech, ug ang Accad, ug ang Calneh sa yuta sa Shinar. ¹¹Gikan niadtong yutaa miadto siya sa Asiria, ug nagtukod sa Ninive ug sa Rehoboth, ug sa Calah, ¹²Ug sa Ressen sa taliwala sa Ninive ug sa Calah, (nga mao ang lungsod nga daku). ¹³Ug si Mizraim nanganak kang Ludim, ug Anamim, ug Lehabim, ug Nephtuhim, ¹⁴Ug kang Pathrusim, ug Casluim, (nga mao ang kagikanan sa mga Filistihanon), ug kang Caphtorim.

¹⁵ Ug si Canaan nag-anak kang Sidon nga iyang panganay, ug kang Heth, ¹⁶Ug sa Jebusehanon, ug sa Amorrehanon, ug sa Gergesehanon, ¹⁷Ug sa Hevehanon, ug sa Aracehanon, ug sa Sinehanon, ¹⁸Ug sa Aradihanon, ug sa Samarehanon, ug sa Amatehanon: ug unya nanagpatlaag ang mga kabanayan sa mga Canaanhon. ¹⁹Ug ang utlanan sa mga Canaanhon nagsugod sa Sidon, sa magapaingon ikaw sa Gerar, ngadto sa Gaza, sa magapingon ikaw ngadto sa Sodoma ug sa Gomorra, ug sa Adma, ug sa Zeboim, ngadto sa Lasa. ²⁰Kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Ham, sumala sa ilang mga kabanayan, sumala sa ilang mga sinultihan, sa ilang mga yuta, sa ilang mga nasud.

²¹ Ug kang Sem, ang amahan sa tanang mga anak ni Heber, ang magulang anak nga lalake ni Japhet, kaniya usab may mga anak nga nangatawo. ²²Ug ang mga anak nga lalake ni Sem: si Elam ug si Assur, ug si Arphaxad, ug si Lud, ug si Aram. ²³Ug ang mga anak nga lalake ni Aram: si Uz, si Hul, ug si Gether, ug si Mas. ²⁴Ug si Arphaxad nanganak kang Sala, ug si Sala nanganak kang Heber. ²⁵Ug kang Heber nangatawo ang duruha ka mga anak nga lalake: ang ngalan sa usa mao si Peleg, kay sa iyang mga adlaw nabahinbahin ang yuta; ug ang ngalan sa iyang igsoon mao si Joctan.

²⁶Ug si Joctan nanganak kang Almodad, ug kang Sheleph, ug kang Hazarmaveth, ug kang Jera,
²⁷Ug kang Hadoram, ug kang Uzal, ug kang Dicla, ²⁸Ug kang Obal, ug kang Abimael, ug kang
 Seba, ²⁹Ug kang Ophir, ug kang Habila, ug kang Jobad: kining tanan mao ang mga anak nga lalake
 ni Joctan. ³⁰Ug ang ilang pinuy-anan kutub sa Mesa hangtud ngadto sa molakaw ikaw paingon sa
 Separ, ang bukid sa sidlakan. ³¹Kini mao ang mga anak nga lalake ni Sem sumala sa ilang kabanayan,
 sumala sa ilang mga sinultihan, diha sa ilang mga yuta, sa ilang mga nasud. ³²Kini sila mao ang
 mga kabanayan sa mga anak nga lalake ni Noe sumala sa ilang mga kaliwatan, sa ilang mga nasud;
 ug niini kanila gibahinbahin ang mga nasud sa yuta sa human ang lunop.

¹ Ug ang tibook nga yuta may usa lamang ka sinultihan, ug usa usab ka pinulongan. ²Ug nahitabo
 sa mipanaw sila sa sidlakan, hingkaplagan nila ang usa ka patag sa yuta sa Shinar ug didto mingpuyo
 sila. ³Ug sila nasig-ingon ang usa ug usa: Umari kamo. Magbuhat kita ug tisa ug pagbahon ta ug
 maayo. Ug sila may tisa nga gigamit nga alili sa bato, ug may salong nga alili sa apog. ⁴Ug
 ming-ingon sila: Umari kamo. Magbuhat kita alang kanato ug usa ka lungsod ug usa ka torre nga
 ang iyang ibubungan moabut sa langit, ug kita magbuhat alang kanato ug usa ka ngalan, kay tingali
 unya kita pagpatlaagon sa halayo sa tibook nga nawong sa yuta.

⁵ Ug nanaug si Jehova sa pagtan-aw sa lungsod, ug sa torre nga gitukod sa mga anak sa mga
 tawo. ⁶Ug miingon si Jehova: Ania karon, sila usa lamang ka lungsod ug may usa lamang ka
 pinulongan silang tanan, ug kini mao ang ginasugdan nila sa pagbuhat; ug karon walay bisan unsa
 nga magapugong kanila sa ilang ginahunahuna nga buhaton. ⁷Umari kamo, manganaug kita, ug
 lahugayon nato ang ilang mga sinultihan, aron sila dili na makasabut sa sinultihan sa usa ug usa.
⁸Busa, gipapatlaag sila ni Jehova sa halayo ngadto sa ibabaw sa nawong sa tibook nga yuta; ug
 gibiyaan nila ang pagtukod sa lungsod. ⁹Tungod niini ang ngalan niadto gitawag Babel; kay didto
 gilahugay ni Jehova ang sinultihan sa tibook nga yuta. Ug gikan didto gipapatlaag sila sa nawong
 sa tibook nga yuta.

¹⁰ Kini mao ang mga kaliwatan ni Sem, may panuigon nga usa ka gatus ka tuig, ug nanganak
 kang Arphaxad, duruha ka tuig sa human ang lunop. ¹¹Ug si Sem, sa human manganak kang
 Arphaxad, nakadangat ug lima ka gatus ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga
 anak nga babaye. ¹²Ug si Arphaxad nakadangat ug katloan ug lima ka tuig, ug nanganak nga siya
 kang Sala. ¹³Ug si Arphaxad, sa human manganak kang Sala, nakadangat ug upat ka gatus ug totolo
 ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ¹⁴Ug nakadangat si
 Sala ug katloan ka tuig, ug nanganak siya kang Heber. ¹⁵Ug si Sala, sa human manganak kang
 Heber, nakadangat ug upat ka gatus ug totolo ka tuig ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug
 mga anak nga babaye. ¹⁶Ug nakadangat si Heber ug katloan ug upat ka tuig, ug nanganak siya kang
 Peleg. ¹⁷Ug si Heber, sa human manganak kang Peleg, nakadangat ug upat ka gatus ug katloan ka
 tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ¹⁸Ug nakadangat si Peleg
 ug katloan ka tuig, ug nanganak siya kang Reu. ¹⁹Ug si Peleg, sa human manganak kang Reu,

nakadangat ug duha ka gatus ug siyam ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ²⁰Ug nakadangat si Reu ug katloan ug duha ka tuig, ug nanganak siya kang Serug. ²¹Ug si Reu, sa human manganak kang Serug, nakadangat ug duha ka gatus ug pito ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ²²Ug nakadangat si Serug ug katloan ka tuig, ug nanganak kang Nachor. ²³Ug si Serug, sa human manganak kang Nachor, nakadangat ug duha ka gatus ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ²⁴Ug nakadangat si Nachor ug kaluhaan ug siyam ka tuig, ug nanganak siya kang Tare. ²⁵Ug si Nachor, sa human manganak kang Tare, nakadangat ug usa ka gatus ug napulo ug siyam ka tuig, ug nanganak siya ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ²⁶Ug nakadangat si Tare ug kapitoan ka tuig, ug nanganak siya kang Abram, ug kang Nachor, ug kang Haran.

²⁷ Kini sili mao ang mga kaliwatan ni Tare: si Tare nanganak kang Abram, ug kang Nachor, ug kang Haran; ug si Haran nanganak kang Lot. ²⁸Ug namatay si Haran, sa wala pa mamatay ang iyang amahan nga si Tare sa yuta nga iyang natawohan; sa Ur sa mga Caldehanon. ²⁹Ug nangasawa si Abram ug si Nachor: ang ngalan sa asawa ni Abram mao si Sarai, ug ang ngalan sa asawa ni Nachor, si Milca, anak nga babaye ni Haran, ang amahan ni Milca ug amahan ni Isca. ³⁰Apan si Sarai apuli, walay anak siya. ³¹Ug gikuha ni Tare si Abram nga iyang anak, ug si Lot nga anak ni Haran, anak nga lalake sa iyang anak nga lalake, ug si Sarai nga iyang umagad, nga asawa ni Abram nga iyang anak nga lalake: ug milakaw sila uban kanila gikan sa Ur sa mga Caldehanon, aron sa pag-adto sa yuta sa Canaan; ug mingdangat sila hangtud sa Haran, ug mipuyo sila didto. ³²Ug ang mga adlaw ni Tare duha ka gatus ug lima ka tuig, ug namatay si Tare sa Haran.

¹ Ug si Jehova miingon kang Abram: Pahawa ka gikan sa imong yuta, ug gikan sa imong kaubanan, ug sa balay sa imong amahan, ngadto sa yuta nga akong igapakita kanimo. ²Ug akong pagabuhaton kanimo ang usa ka daku nga nasud, ug ikaw pagapanalanginan ko ug pagapadakuon ko ang imong ngalan, ug mahimo ikaw nga usa ka panalangin. ³Ug pagapanalanginan ko ang mga magapanalangin kanimo, ug ang mga magapanghimaraut kanimo, pagapanghimarauton ko; ug diha kanimo pagapanalanginan ang tanang mga kabanayan sa yuta.

⁴ Mao nga milakaw si Abram, ingon sa gisulti kaniya ni Jehova; ug milakaw uban kaniya si Lot. Ug si Abram may panuigon nga kapitoan ug lima ka tuig sa pagpahawa niya sa Haran. ⁵Ug gidala ni Abram si Sarai nga iyang asawa, ug si Lot nga anak sa iyang igsoon nga lalake ug ang tanang kahimtangan nila nga ilang nahipos, ug ang mga kalag nga ilang natigum sa Haran, ug nanglakaw sila pag-adto sa yuta sa Canaan, ug mingdangat sila sa yuta sa Canaan.

⁶ Ug si Abram milatas niadtong yutaa hangtud sa dapit sa Sichem, hangtud sa usa ka kahoy sa Moreh. Ug ang Canaanhon diha pa usab sa yuta. ⁷Ug mipakita si Jehova kang Abram ug miingon kaniya: Sa imong kaliwatan igahatag ko kining yutaa. Ug nagpatindog siya didto ug usa ka halaran alang kang Jehova, nga napakita kaniya. ⁸Ug mibalhin siya gikan didto ngadto sa usa ka bukid sa silangan sa Bethel, ug gibangon niya ang iyang balongbalong, nga diha ang Bethel sa kasadpan ug

ang Hai sa silangan. Ug nagtukod siya didto ug usa ka halaran alang kang Jehova ug nangaliya sa ngalan ni Jehova. ⁹Ug si Abram mipanaw padulong kanunay ngadto sa habagatan.

¹⁰ Ug dihay gutom sa yuta, ug milugsong si Abram ngadto sa Egipto sa paglangyaw didto; kay daku ang gutom sa yuta. ¹¹Ug nahitabo nga sa diha nga haduol na siya mosulod sa Egipto, miingon siya kang Sarai nga iyang asawa: Tan-awa, ginaila ko karon nga ikaw babaye nga maanyag nga pagatan-awon: ¹²Busa mahitabo nga kong makakita kanimo ang mga Egiptohanon, sila magaingon: Kini mao ang iyang asawa; ug ako pagapatyon nila ug ikaw luwason nila nga buhi. ¹³Busa karon, umingon ka nga ikaw igsoon ko nga babaye, aron nga ako adunay kaayohan tungod kanimo, ug mabuhi ang akong kalag tungod kanimo.

¹⁴ Ug nahitabo nga, sa pagsulod ni Abram sa Egipto, nakita sa mga Egiptohanon nga ang babaye maanyag kaayo. ¹⁵Ug nakita usab siya sa mga principe ni Faraon, ug gipanagdayeg siya nila kang Faraon; ug gidala ang babaye ngadto sa balay ni Faraon: ¹⁶Ug siya nagbuhat ug maayo kang Abram tungod kaniya; ug siya may mga carnero, ug mga vaca, ug mga asno, ug mga ulipon nga lalake ug mga binatonan nga babaye, ug mga asno nga baye, ug mga camello. ¹⁷Apan gihampak ni Jehova si Faraon ug ang iyang panimalay pinaagi sa dagkung mga hampak, tungod kang Sarai nga asawa ni Abram. ¹⁸Unya gitawag ni Faraon si Abram, ug siya miingon kaniya: Unsa ba kini nga imong gibuhat kanako? Ngano man nga wala ka magtug-an kanako nga siya imong asawa? ¹⁹Ngano man nga miingon ka, nga siya imong igsoon nga babaye, sa pagkaagi nga siya gikuha ko aron maasawa ko? Busa karon, tan-awa, ang imong asawa, dawata, ug lumakaw ka. ²⁰Unya nagsugo si Faraon sa iyang mga tawo mahatungod kaniya, ug ilang gihatud siya sa dalan, ug ang iyang asawa ug ang tahan nga iya.

¹ Ug si Abram mitungas gikan sa Egipto padulong sa habagatan, siya ug ang iyang asawa, ug ang tanan nga iya, ug uban kaniya si Lot. ²Ug si Abram dato kaayo sa kahayupan, sa salapi ug sa bulawan. ³Ug siya mipadayon gikan sa habagatan hangtud sa Bethel, hangtud sa dapit nga una nga nahamutangan sa iyang balongbalong, sa taliwala sa Bethel ug Hai. ⁴Hangtud sa dapit sa halaran nga unang gibuhat niya didto; ug didto si Abram nangaliya sa ngalan ni Jehova.

⁵ Ug ingon usab si Lot, nga nagalakat uban kang Abram, may mga panon sa carnero ug panon sa vaca, ug mga balongbalong. ⁶Ug ang yuta wala makapaigo kanila, aron nga magapuyo sila nga magakatipon, kay ang ilang mga bahandi daghan, ug dili mahimo nga sila magpuyo nga magatipon. ⁷Ug dihay pagkabingkil sa mga magbalantay sa kahayupan ni Abram ug sa mga magbalantay sa kahayupan ni Lot. Ug ang Canaanhon ug ang Persehanon nanagpuyo niadtong yutaa. ⁸Ug si Abram miingon kang Lot: Hinaut unta nga walay pagkabingkil kanimo ug kanako, sa akong magbalantay ug sa imo, kay magsoon kita. ⁹Dili ba anaa man ang tibook nga yuta sa atubangan mo? Ginapakilooy ko kanimo, nga bumulag ka kanako. Kong *umadto ka sa wala*, ako moadto sa too, kong *ikaw sa too*, ako moadto sa wala.

¹⁰ Ug gihatay ni Lot ang iyang mga mata, ug nakita niya ang tanan nga Kapatagan sa Jordan, nga kini gibahaan pag-ayo sa tubig, sa wala pa malaglag ni Jehova ang Sodoma ug Gomorra sama sa tanaman ni Jehova, sama sa yuta sa Egipto, kong ikaw moadto paingon sa Zoar. ¹¹Unya gipili ni Lot alang kaniya ang tibook nga Kapatagan sa Jordan; ug mipadulong si Lot sa silangan. Ug nanagbulag sila ang usa ug usa. ¹²Si Abram mipuyo sa yuta sa Canaan, ug si Lot mipuyo sa mga lungsod sa Kapatagan, ug gibalhin niya ang iyang balongbalong hangtud sa Sodoma. ¹³Karon ang mga tawo sa Sodoma mga dautan ug hilabihan gayud pagkamakasala batok kang Jehova.

¹⁴ Ug si Jehova nag-ingon kang Abram, sa human na si Lot makabulag kaniya: Iyahat karon ang imong mga mata, ug tuman-aw ka sukad sa dapit nga imong hingmutangan ngadto sa amihanan, ug ngadto sa habagatan ug ngadto sa silangan ug ngadto sa kasadpan. ¹⁵Kay ang tanan nga yuta nga imong gitan-aw, igahatag ko kanimo ug sa imong kaliwatan ngadto sa walay katapusan. ¹⁶Ug pagabuhaton ko ang imong kaliwatan nga ingon sa abug sa yuta, nga kong adunay tawo nga arang makaisip sa abug sa yuta, ang imong kaliwatan usab arang maisip. ¹⁷Tumindog ka, baktasa ang yuta sa iyang gitag-on ug sa iyang kalapdon, kay igahatag ko kini kanimo. ¹⁸Ug gibalhin ni Abram ang iyang balongbalong, ug miadto ug gipahamutang kini sa kakahoyan sa Mamre, nga atua sa Hebron, ug nagtukod siya didto ug usa ka halaran alang kang Jehova.

¹ Ug nahitabo nga sa mga adlaw ni Amraphel, nga hari sa Shinar, si Arioch nga hari sa Elasar, si Chedorlaomer, nga hari sa Ela, ug si Tidal, nga hari sa mga nasud. ²Nga kini sila minggubat batok kang Bera, nga hari sa Sodoma, ug batok kang Birsha, nga hari sa Gomorra, ug batok kang Shinab, nga hari sa Adma, ug batok kang Shemeber, nga hari sa Zeboim, ug batok sa hari sa Bela, (nga mao usab ang Zoar). ³Ngatanan kini sila mingtigum sa walog sa Siddim (nga mao ang Dagat nga Maasin). ⁴Napulog ug duha ka tuig nga nanag-alagad sila kang Chedorlaomer, ug sa ikapulog ug tolo ka tuig mingsukol sila. ⁵Ug sa tuig nga ikapulog ug upat miabut si Chedorlaomer, ug ang mga hari nga diha sa iyang bahin, ug gipamatay nila ang mga Raphaibanon sa Ashteroth-Carnaim, ang mga Susihanon sa Ham, ug ang mga Emihanon sa Sabe-Kiriataim. ⁶Ug ang mga Horehanon sa ilang bukid sa Seir, hangtud sa patag sa El-Paran, nga anaa sa luyo sa kamingawan. ⁷Ug namalik sila ug nangadto sa Emmisphat nga mao ang Cades, ug gilaglag nila ang tanan nga lungsod sa mga Amalecahanon, ug ingon usab ang mga Amorehanon, nga nagpuyo sa Hazon-Tamar. ⁸Ug minggula ang hari sa Sodoma, ug ang hari sa Gomorra, ug ang hari sa Adma, ug ang hari sa Zeboim, ug ang hari sa Bela, nga mao si Zoar, ug nanagsugo sila sa paggubat batok kanila sa walog sa Siddim: ⁹Batok kang Chedorlaomer, nga hari sa Elam, ug kang Tidal, nga hari sa mga nasud, ug kang Amraphel, nga hari sa Shinar, ug kang Arioch, nga hari sa Elasar; upat ka mga hari batok sa lima. ¹⁰Ug ang walog sa Siddim puno sa mga atabay sa asfalto; ug nanagpangalagiw ang hari sa Sodoma, ug ang sa Gomorra, ug nangahulog sila didto; ug ang uban nangalagiw sa bukid. ¹¹Ug gikuha nila ang tanan nga bahandi sa Sodoma ug sa Gomorra, ug ang tanan nila nga mga kalan-on, ug nanglakaw

sila. ¹²Gidala usab nila si Lot, nga anak sa igsoon ni Abram, nga nagpuyo sa Sodoma, ug ang iyang bahandi ug nanglakaw *sila* .

¹³ Ug mianha ang usa sa mga nakakalagiw, ug gipahibalo niya si Abram ang Hebreohanon, nga nagpuyo sa kakahoyan sa Mamre nga *iya sa* Amorehanon, nga igsoon ni Eschol ug igsoon ni Aner; ug sila mga kadapig ni Abram. ¹⁴Ug sa pagkadungog ni Abram nga ang iyang igsoon nahimong binihag, gimandoan niya ang iyang mga binansay nga mga tawo nga nangatawo sa iyang balay, totolo ka gatus ug napulo ug walo ug ilang giapas sila hangtud sa Dan. ¹⁵Ug sila gibahinbahin niya sa kagabhion, siya ug ang iyang mga ulipon nga lalake, ug ilang gipamatay sila, ug giapas sila hangtud sa Hobah nga anaa *sa dapit* sa wala sa Damasco. ¹⁶Ug nabawi niya ang tanan nga mga butang, ug ingon man usab si Lot nga iyang igsoon, ug ang iyang bahandi, ug ingon man usab ang mga babaye, ug ang katawohan.

¹⁷ Ug migula ang hari sa Sodoma sa pagsugat kaniya, sa iyang pagpauli gikan sa pagpakadaug kang Chedorlaomer ug sa mga hari sa Sabe, (nga mao ang Walog sa hari). ¹⁸Ug unya si Melchisedec, nga hari sa Salem, mikuha ug tinapay ug vino ug siya mao ang sacerdote sa Labing Labaw nga Dios. ¹⁹Ug siya gipanalanginan niya, ug miingon: Dalayegon si Abram sa Dios nga Labing Labaw, nga tag-iya sa langit ug sa yuta; ²⁰Ug dalayegon ang Dios nga Labing Labaw, nga nagtugyan sa imong mga kaaway nganha sa imong kamot. Ug si *Abram* mihatag kaniya sa mga bahin nga ikapulo sa tanan.

²¹ Unya ang hari sa Sodoma miingon kang Abram: Ihatag mo kanako ang mga tawo, ug kuhaa alang kanimo ang bahandi. ²²Ug mitubag si Abram sa hari sa Sodoma: Gibayaw ko ang akong kamot kang Jehova, Dios nga Labing Labaw, nga tag-iya sa langit ug sa yuta, ²³Nga ako dili mokuha *bisan* sa usa ka *lugas nga* hilo ni sa higot sa usa ka sapin ni sa tanan nga mga imo, aron ikaw dili makaingon: Ako ang nagpadato kang Abram: ²⁴Gawas kadto lamang mga gipangaon sa mga batan-on, ug ang bahin sa mga tawo nga ming-uban kanako, si Aner, si Eschol, ug si Mamre, ipadawat kanila ang ilang bahin.

¹ Sa human niining mga butanga miabut ang pulong ni Jehova kang Abram, sa usa ka panan-awon, nga nagaingon: Dili ka mahadlok, Abram, ako mao ang imong kalasag, *ug* ang imong daku uyamut nga tumbas.

² Ug mitubag si Abram: O, Ginoong Jehova, unsay igahatag mo kanako, sa nagatan-aw ka nga ako walay anak, ug ang mahimong sumosunod sa akong panimalay mao man si Eliezer nga Damascohanon? ³Ug si Abram miingon: Ania karon, kay wala mo ako hatagi ug kaliwat. Ug, ania karon, ang natawo sa akong panimalay, mahimo nga akong manununod. ⁴Ug, ania karon, ang pulong ni Jehova miabut kaniya, nga nagaingon: Kining tawohana dili mao ang imong manununod, kondili ang nagagikan sa sulod sa imong ginhawaan mao ang imong manununod. ⁵Ug iyang gipagula siya ug miingon kaniya: Hangda karon ang langit ug isipa ang mga bitoon, kong arang mo ba sila

maisip. Ug siya miingon kaniya: Maingon usab niana ang imong kaliwatan. ⁶Ug mitoo siya kang Jehova, ug kini giisip kaniya nga sa pagkamatarung.

⁷ Ug siya miingon kaniya: Ako mao si Jehova nga nagkuha kanimo sa Ur sa mga Caldehanon aron nga igahatag ko nga imong panulondon kining yutaa. ⁸Ug siya mitubag: Ginoong Jehova, unsay hibaloan ko nga pagapanundon ko kini? ⁹Ug siya miingon kaniya: Ikuha ako ug usa ka nati nga baye sa vaca, nga totolo na ka tuig, ug usa ka kanding nga baye nga totolo na ka tuig, usa ka tokmo usab, ug usa ka kuyabog sa salampati. ¹⁰Gikuha kining tanan, ug gipikas niya, ug gibutang niya ang tagsa ka pikas nga giakub sa usa ka pikas, apan wala niya pagpikasa ang mga langgam. ¹¹Ug nanugpa ang mga langgam nga manunukob sa ibabaw sa mga patay, ug giabug sila ni Abram.

¹² Ug sa pagkasalop sa adlaw, miabut kang Abram ang usa ka mabug-at nga katulogon; ug, tan-awa, usa ka kakugmat sa dakung kangitngit miabut kaniya. ¹³Ug miingon siya kang Abram: Sa tinuod gayud hibaloan mo nga ang imong kaliwatan magadumuloong sa usa ka yuta nga dili ila, ug didto sila mag-alagad kanila, ug sila pagasakiton sulod sa upat ka gatus ka tuig: ¹⁴Ug ang nasud usab nga ilang pagaalagaran, pagahukman ko; ug sa human niini mamahawa sila, nga adunay daghang bahandi. ¹⁵Ug ikaw moadto sa imong mga ginikanan nga may pagpakigdait, ug igalubong ka sa pagkatigulang kaayo. ¹⁶Ug sa ikaupat ka kaliwatan mobalik sila dinhi pag-usab kay ang pagkadautan sa Amorehanon wala pa mapuno hangtud karon.

¹⁷ Ug nahitabo nga sa pagkasalop na sa adlaw ug mangitngit na, tan-awa, usa ka hudno nga nag-aso ug usa ka sulo nga kalayo, nga miagi sa taliwala sa *mga mananap* nga pinikas. ¹⁸Niadtung adlawa nagbuhat si Jehova ug saad kang Abram, sa pag-ingon: Sa imong kaliwatan ihatag ko kining yutaa gikan sa suba sa Egipto hangtud sa suba nga daku, ang suba nga Eufrates: ¹⁹Ang mga Cinehanon, ang mga Cenesehanon, ug ang mga Cedmonehanon, ²⁰Ang mga Hetehanon, ang mga Phersehanon, ang mga Raphaitahanon, ²¹Ang mga Amorehanon, ang mga Canaanhon, ang mga Gergesehanon, ug ang mga Jebusehanon.

¹ Ug si Sarai, nga asawa ni Abram, wala mag-anak kaniya, ug siya may usa ka binatonan nga babaye nga Egiptohanon nga gihinganlan si Agar. ²Busa miingon si Sarai kang Abram: Nakita mo na nga ako nahimo ni Jehova nga apuli; mangayo ako kanimo nga dumuol ka sa akong binatonan nga babaye; tingali nga ako makabaton ug mga anak pinaagi kaniya. Ug gipatalinghugan ni Abram ang giingon ni Sarai. ³Ug si Sarai nga asawa ni Abram, nagkuha kang Agar nga iyang binatonan nga Egiptohanon, sa tapus ang napulo ka tuig nga pagpuyo ni Abram sa yuta sa Canaan, ug siya gipaasawa niya kang Abram nga iyang bana.

⁴ Ug siya miduol kang Agar, ug siya nanamkon; ug sa pagkakita niya nga nanamkon siya, ang iyang agalon nga babaye ginatan-aw niya uban ang pagtamay. ⁵Unya miingon si Sarai kang Abram: Ang akong kaulaw sa ibabaw nimo; akong gihatag ang akong binatonan nga babaye sa imong sabakan, ug sa ginatan-aw niya nga nanamkon siya, nagatan-aw siya kanako uban ang pagtamay; pahukma si Jehova sa taliwala kanako ug kanimo. ⁶Apan mitubag si Abram kang Sarai: Tan-awa,

ang imong ulipon nga babaye anaa sa imong kamot; buhaton mo kaniya *ang ginahunahuna* mo nga maayo. Ug si Sarai nagsakit kaniya pag-ayo ug mikalagiw siya gikan sa iyang atubangan.

⁷ Ug hingkaplagan siya sa manolonda ni Jehova sa tupad sa usa ka tuburan sa tubig didto sa kamingawan, nga haduol sa tuburan nga diha sa dalan paingon sa Sur. ⁸Ug miingon siya: Agar, ulipon ni Sarai, diin ba ikaw gikan, ug asa ka ba paingon? Ug siya mitubag: Mikalagiw ako gikan sa atubangan ni Sarai nga akong agalon. ⁹Ug miingon kaniya ang manolonda ni Jehova: Bumalik ka sa imong agalon nga babaye, ug magpaubos ka sa ilalum sa iyang mga kamot.

¹⁰ Miingon usab kaniya ang manolonda ni Jehova: Pagadaghanon ko gayud ang imong kaliwatan, nga kini dili arang maisip tungod sa gidaghanon. ¹¹ Miingon pa gayud ang manolonda ni Jehova: Tan-awa, ikaw nanamkon, ug magaanak ka ug usa ka anak nga lalake, ug pagahinganlan mo ang iyang ngalan Ismael, kay gipatalinghugan ni Jehova ang imong kagul-anan. ¹²Ug siya mahimong sama sa ihalas nga asno sa taliwala sa mga katawohan; ang iyang kamot batok sa tanan, ug ang mga kamot sa tanang tawo batok usab kaniya, ug sa atubangan sa tanan nga iyang mga igsoon magapuyo siya. ¹³Unya nangaliya siya kang Jehova nga nakigsulti kaniya: Ikaw mao ang Dios nga nagatan-aw: kay miingon siya: Wala ba usab ako makakita dinhi sa nagatan-aw kanako? ¹⁴Tungod niana gihinganlan niya ang atabay, Beer-Lahai-roi (Atabay nga Buhi), nga nagatan-aw kanako. Tan-awa, anaa siya sa taliwala sa Cades ug sa Bered.

¹⁵ Ug nanganak si Agar kang Abram ug usa ka anak nga lalake; ug gihinganlan ni Abram ang iyang anak nga lalake, nga gianak ni Agar kaniya, si Ismael. ¹⁶Ug ang panuigon ni Abram kawaloan ug unom ka tuig sa pag-anak ni Agar kang Ismael.

¹ Ug sa may panuigon si Abram nga kasiyaman ug siyam ka tuig, mitungha kaniya si Jehova, ug miingon kaniya: Ako mao ang Dios nga Makagagahum sa ngatanan; lumakaw ka sa atubangan ko, ug magmahingpit ka. ²Ug magabuhat ako ug akong pakigsaad sa taliwala kanako ug kanimo, ug pagpadaghanon ko ikaw sa hilabihan gayud. ³Unya si Abram mihapa, ug ang Dios misulti kaniya nga nagaingon:

⁴ Mahitungod kanako, tan-awa, ang akong pakigsaad anaa kanimo, mahimo ikaw nga amahan sa daghanan nga mga nasud. ⁵Ug ang imong ngalan dili na paganganlan nga Abram, kondili si Abraham ang imong ngalan, kay ikaw gibuhat ko nga amahan sa daghanan nga mga nasud; ⁶Ug ikaw pagapadaghanon ko sa hilabihan gayud, ug magabuhat ako ug mga nasud gikan kanimo, ug mga hari magagikan kanimo.

⁷ Ug pagatukoron ko ang akong pakigsaad sa taliwala kanako ug kanimo, ug sa imong kaliwat sa ulahi nimo ngadto sa ilang mga kaliwatan, sa usa ka pakigsaad nga dayon, aron ako mahimo nga Dios nimo ug sa imong kaliwatan, sa ulahi nimo: ⁸Ug ihatag ko kanimo ug sa imong kaliwatan sa ulahi nimo, ang yuta nga imong pagalangyawan, ang tibook nga yuta sa Canaan aron *mahimong* panulondon nga dayon; ug ako mao ang mahimo nga ilang Dios. ⁹Miingon usab ang Dios kang Abraham: Ug mahitungod kanimo magabantay ka sa akong pakigsaad, ikaw ug ang imong kaliwatan

sa ulahi nimo, ngadto na sa ilang mga kaliwatan. ¹⁰Kini mao ang akong pakigsaad, nga pagabantayan ninyo sa taliwala kanako ug kanimo ug sa imong kaliwatan nga ulahi kanimo: Pagacircuncidahan ang tanan nga lalake sa taliwala ninyo. ¹¹Busa, pagacircuncidahan kamo sa unod sa inyong panit, ug kini mao ang timaan sa saad sa taliwala kanako ug kaninyo. ¹²Ug siya nga may panuigon nga walo ka adlaw pagacircuncidahan ang tanan nga lalake sa taliwala ninyo ug sa inyong mga kaliwatan, ang natawo sa balay ug ang gipalit sa salapi sa bisan kinsa nga dumuloong nga dili sa imong kaliwatan. ¹³Kinahanglan nga circuncidahan ang natawo sa imong balay; ug ang pinalit sa imong salapi; ug ang akong pakigsaad anha sa inyong unod sa usa ka pakigsaad nga walay katapusan. ¹⁴Ug ang lalake nga walay circuncidahan nga wala pacircuncidahi niya ang unod sa panit niya, kadtong tawohana pagapapason sa iyang lungsod; siya naglapas sa akong pakigsaad.

¹⁵ Miingon usab ang Dios kang Abraham: Mahitungod kang Sarai nga imong asawa, dili mo siya pagahinganlan nga Sarai, kondili si Sara na ang iyang ngalan. ¹⁶Ug siya pagapanalanginan ko, ug pagahatagan ko usab ikaw ug anak nga lalake gikan kaniya; oo, siya pagapanalanginan ko, ug siya mahimo nga *inahan* sa mga nasud; mga hari sa mga kalungSORAN magagikan kaniya. ¹⁷Unya si Abraham mihapa ug mikatawa, ug miingon sa iyang kasingkasing: Sa lalake nga may panuigon nga usa ka gatus ka tuig matawo pa ba ang anak nga lalake? Ug si Sara nga may panuigon na nga kasiyaman ka tuig magaanak pa ba? ¹⁸Ug si Abraham miingon sa Dios: O hinaut unta nga si Ismael mabuhi sa atubangan mo! ¹⁹Ug mitubag ang Dios: Dili, apan si Sara nga imong asawa magaanak siya ug usa ka anak nga lalake, ug pagahinganlan mo ang iyang ngalan si Isaac; ug pagatukoron ko ang akong pakigsaad kaniya sa usa ka pakigsaad nga dayon alang sa iyang kaliwatan sa ulahi niya. ²⁰Ug mahitungod usab kang Ismael, ikaw gipatalinghugan ko; tan-awa, nga siya ginapanalanginan ko, ug siya pagapabungahon ko, ug pagapadaghanon ko sa hilabihan gayud; sa napulo ug duha ka mga principe magaanak siya, ug pagabuhaton ko kaniya ang usa ka dakung nasud. ²¹Apan pagatukoron ko ang akong pakigsaad kang Isaac nga iganak ni Sara kanimo niining panahona sa tuig mga mosunod. ²²Ug nahuman ang iyang pagsulti kaniya, ug misaka ang Dios gikan kang Abraham.

²³ Unya si Abraham mikuha kang Ismael nga iyang anak ug sa tanan nga mga ulipon nga natawo sa iyang balay, ug sa tanan nga mga pinalit sa iyang salapi, ug sa tanan nga lalake nga mga tawo sa balay ni Abraham; ug gicircuncidahan niya ang unod sa ilang panit niadtong maong adlaw, sumala sa giingon kaniya sa Dios. ²⁴Si Abraham may panuigon na nga kasiyaman ug siyam ka tuig, sa pagcircuncidar niya sa unod sa panit niya. ²⁵Ug si Ismael nga iyang anak may panuigon na nga napulo ug tolo ka tuig sa pagcircuncidar sa unod sa panit. ²⁶Sa maong adlaw gicircuncidahan si Abraham ug si Ismael nga anak niya. ²⁷Ug ang tanan nga mga lalake sa iyang balay, ang natawo sa iyang balay, ug ang pinalit sa salapi sa dumuloong, gicircuncidahan sila uban kaniya.

¹ Ug si Jehova mitungha kang Abraham sa kakahoyan sa Mamre, nga sa naglingkod siya sa pultahan sa iyang balongbalong sa init sa adlaw; ²Ug giyahat niya ang iyang mga mata, ug mitan-aw

siya, ug ania karon, ang totolo ka lalake nga nagtindog sa atubangan niya: ug sa iyang pagkakita kanila, midalagan siya gikan sa pultahan sa iyang balongbalong sa pagtagbo kanila, ug miyukbo siya sa iyang kaugalingon sa yuta. ³Ug miingon siya: Ginoo, kong karon hingkaplagan ko ang gracia sa imong atubangan, akong ginapangaliyupo kanimo nga dili mo pagsayloan ang imong ulipon: ⁴Magpakuha kita karon ug diyutay nga tubig, ug manghimitiis kamo sa inyong mga tiil, ug magpahulay kamo sa ilalum sa kahoy; ⁵Ug magkuha ako ug usa ka hungit nga tinapay, ug palig-ona ninyo ang inyong kasingkasing; sa human niana magapadayon kamo: kay niana nakaanhi man kamo sa inyong ulipon. Ug sila miingon: Buhata ang ingon sa imong gipamulong. ⁶Ug si Abraham midali sa paglakaw ngadto sa sulod sa balongbalong ngadto kang Sara, ug miingon *kaniya*: Kumuha ka pagdali ug totolo ka takus nga harina nga fino, masahon mo ug buhaton mo nga mga tinapay. ⁷Ug midalagan si Abraham ngadto sa panon sa mga vaca, ug mikuha siya ug usa ka nati nga vaca nga malomo ug maayo, ug gihatag niya sa sulogoon, ug kini iyang gidali sa paghikay. ⁸Mikuha usab siya ug manteca ug gatas, ug ang nati nga vaca nga gihikay, ug iyang gidulot sa atubangan nila; ug siya nagtindog duol kanila ilalum sa kahoy, ug nangaon sila.

⁹ Ug sila miingon kaniya: Hain ba si Sara nga imong asawa? Ug mitubag siya: Anaa siya sa balongbalong. ¹⁰Unya miingon siya: Sa pagkamatuod magabalik ako kanimo kong moabut na ang panahon, ug, tan-awa, si Sara nga imong asawa makabaton sa usa ka anak nga lalake. Ug si Sara nagpatalinghug didto sa pultahan sa balongbalong, nga diha sa iyang likod. ¹¹Karon si Abraham ug si Sara mga tigulang na, mga tigulang na gayud kaayo: mihunong na kang Sara ang kinaiya sa mga babaye. ¹²Ug, mikatawa si Sara sa iyang kaugalingon nga nagaingon: Karon hinoon nga ako tigulang na aduna pa ba akoy kalipay, sanglit ang akong ginoo tigulang na man usab? ¹³Unya miingon si Jehova kang Abraham: Nganong mikatawa si Sara nga nagaingon: Matuod ba gayud nga ako magaanak, nga ako tigulang na man? ¹⁴Aduna bay mga butang nga makuli sa Dios? Sa panahon nga gitiman-an magabalik ako kanimo, kong moabut na ang panahon, ug si Sara makabaton sa usa ka anak nga lalake. ¹⁵Unya si Sara milimod nga nagaingon: Wala ako magkatawa; kay nahadlok siya. Ug siya miingon: Dili, kondili nga mikatawa ka gayud.

¹⁶ Ug ang mga tawo mingtindog gikan didto ug minglantaw sila ngadto sa Sodoma, ug si Abraham mikuyog sa paghatud kanila sa dalan. ¹⁷Ug si Jehova miingon: Pagatagoan ko ba gikan kang Abraham ang akong pagabuhaton, ¹⁸Sanglit si Abraham mamahimo gayud nga usa ka daku ug malig-on nga nasud, ug diha kaniya panalanginan ang tanang mga nasud sa yuta? ¹⁹Kay siya naila ko, aron magasugo siya sa iyang panimalay sa ulahi niya, aron magabantay sila sa dalan ni Jehova, nga sa pagbuhat sa pagkamatarung ug sa katarungan; aron nga si Jehova makapadala sa ibabaw kang Abraham niadtong ginapamulong mahatungod kaniya. ²⁰Ug si Jehova miingon kaniya: Tungod kay ang pagtu-aw sa Sodoma ug Gomorra daku kaayo ug tungod kay ang ilang sala mabug-at sa hilabihan gayud, ²¹Molugsong ako karon ug tan-awon ko kong nahuman ba gayud nila ang ilang bulohaton sumala sa singgit nga miabut kanako, ug kong wala, mahibaloan ko ra. ²²Unya ang mga tawo mitipas gikan didto ug napaingon sa Sodoma; apan si Abraham nagtindog pa sa atubangan ni Jehova.

²³ Ug miduol si Abraham, ug miingon *kaniya* : Pagalaglagon mo ba usab ang mga matarung uban sa mga dautan? ²⁴Tingali kaha ug adunay kalim-an nga mga matarung sa sulod sa ciudad; pagalaglagon mo ba *diay* , ug dili mo pagasayloan ang dapit tungod sa kalim-an nga mga matarung nga anaa sa sulod niini? ²⁵Halayo kanimo ang pagbuhat sa ingon niana, nga patyon mo ang mga matarung uban sa mga dautan, ug nga sa ingon niana ang mga matarung magasama sa mga dautan. Kana halayo kanimo. Dili ba ang Maghuhukom sa tibook nga yuta magabuhat sa matarung? ²⁶Ug miingon si Jehova: Kong may hingkaplagnan ako sa Sodoma nga kalim-an nga mga matarung sa sulod sa ciudad, pagasayloan ko kining tibook nga dapit tungod kanila. ²⁷Ug si Abraham mitubag ug miingon: Ania karon, ako nangako sa pagsulti *sa akong* Ginoo, *bisan* ako nga abug ug abo lamang. ²⁸Tingali kaha ang kalim-an nga mga matarung makulangan ug lima, pagalaglagon mo ba kadto tungod niadtong lima nga nakulang sa tibook nga ciudad? Ug mitubag siya: Dili ko pagalaglagon kadto kong adunay kap-atan ug lima. ²⁹Ug miusab pa siya sa pagsulti kaniya ug miingon: Tingali may hingkaplagnan didto nga kap-atan. Ug mitubag siya: Dili ko pagabuhaton kini tungod lamang sa kap-atan. ³⁰Ug miingon siya: Dili unta masuko ang *akong* Ginoo, ug ako magasulti. Tingali kaha nga didto may makaplagnan nga katloan. Ug mitubag siya: Dili ko pagabuhaton kini, kong didto adunay makaplagnan nga katloan. ³¹Ug miingon siya: Ania karon, nga nangako ako sa pagsulti *sa akong* Ginoo. Tingali kaha may makaplagnan didto nga kaluhaan. Mitubag siya: Dili ko pagalaglagon kadto tungod sa kaluhaan. ³²Ug siya miingon: Dili unta masuko karon ang *akong* Ginoo ug magasulti lamang ako sa makausa. Tingali kaha may hingkaplagnan didto nga napulo. Mitubag siya: Dili ko pagalaglagon kadto tungod sa napulo. ³³Ug mipadayon sa paglakaw si Jehova sa human siya makigsulti kang Abraham; ug si Abraham mipauli sa iyang dapit.

¹ Ug ming-abut ang duruha ka mga manolonda didto sa Sodoma sa pagkahapon na: ug si Lot naglingkod sa ganghaan sa Sodoma. Ug sila hingkit-an ni Lot, ug mitindog siya sa pagdawat kanila, ug mihapa siya sa yuta. ²Ug miingon siya: Busa karon, mga ginoo ko, ginapangaliyupo ko kaninyo nga mohapit *una* kamo sa balay sa inyong ulipon, ug mopabilin *kamo* sa tibook nga gabii, ug manghimasa *kamo* sa inyong mga tiil; ug sa pagkabuntag managpamangon kamo, ug managpadayon sa inyong paglakaw. Ug sila mitubag: Dili, kay sa dalan *lamang* mopahulay kami sa tibook nga gabii. ³Apan siya nagpakilooy pag-aayo kanila, ug sila miuban kaniya, ug mingsulod sila sa iyang balay, ug sila gikombirahan niya, ug nagluto siya ug mga tinapay nga walay levadura, ug nangaon sila.

⁴ Ug sa wala pa sila makahigda, ang balay *ni Lot* gilibutan sa mga tawo sa Sodoma, ang tibook nga lungsod sa tingub, mga batan-on ug mga tigulang: ⁵Ug nanagtawag sila kang Lot, ug miingon kaniya: Hain ba ang mga tawo nga ming-anhi kanimo karong gabii? Pagulaa sila nganhi kanamo aron kami makaila kanila. ⁶Unya si Lot migula sa pultahan ngadto kanila, ug gitakpan niya ang mga pultahan sa likod niya. ⁷Ug miingon siya: Gipakilooy ko kaninyo, mga igsoon *ko* , nga dili kamo magbuhat sa hilabihang pagkadautan. ⁸Ania karon, ako adunay duruha ka mga anak nga

babaye nga wala pa makaila ug lalake; akong pagulaon sila nganha kaninyo, ug buhaton ninyo kanila ang maayo nga inyong gihunahuna: niini lamang nga mga tawo dili kamo magbuhat ug bisan unsa, kay sila mianhi sa landong sa akong atop. ⁹Ug sila mingtubag: Pumahawa ka diha. Ug miingon *pa* sila: Mianhi kini dinhi sa pagpuyo ingon nga usa ka dumuloong, ug siya *buot* magakinahanglan sa pagkamaghuhukom? Karon among buhaton kanimo ang labing dautan pa kay kanila. Ug gibuhat nila ang dakung pagpugos sa tawo, bisan pa kang Lot, ug mingduol sila aron sa pagguba sa pultahan. ¹⁰Unya gikab-ut sa mga tawo ang ilang kamot ug gisulod nila si Lot sa balay uban kanila, ug giserhan nila ang pultahan. ¹¹Ug gibutaan nila ang mga tawo nga diha sa pultahan sa balay, sukad sa labing diyutay hangtud sa labing dagku, sa pagpabuta kanila; ug nangaluya sila sa pagpangita sa pultahan.

¹² Ug miingon ang mga tawo kang Lot: Aduna ba ikaw dinhi ing kauban? Mga umagad nga lalake, ug ang imong mga anak nga babaye, ug ang tanan mga imo sa ciudad, ipagula mo sila niining dapita: ¹³Kay pagalaglagon namo kining dapita kay ang pagsinggit nila midangat gayud sa atubangan ni Jehova: busa si Jehova nagpaanhi kanamo sa paglaglag niini. ¹⁴Unya migula si Lot, ug nagsulti sa iyang mga umagad nga nagpakaasawa sa iyang mga anak nga babaye, ug siya miingon kanila: Panindog kamo, pahawa kamo niining dapita; kay si Jehova magalaglag niining cundara. Apan alang sa iyang mga umagad, siya maingon sa daw nagatiaw-tiaw *kanila* .

¹⁵ Ug sa pagbanagbanag sa kabuntagon, ang mga manolonda midali ngadto kang Lot ug nag-ingon sila; Tumindog ka, kuhaa ang imong asawa ug ang imong duruha ka mga anak nga babaye nga ania dinhi, aron dili ka masunog uban sa pagkadautan sa ciudad. ¹⁶Apan siya naglanganlangan; ug ang mga tawo mingkupot sa iyang kamot, ug sa kamot sa iyang asawa ug sa mga kamot sa iyang duruha ka mga anak nga babaye, sanglit si Jehova nagmaloloy-on kaniya: ug ilang gidala siya, ug ilang gibutang siya sa gawas sa ciudad. ¹⁷Ug nahitabo nga sa gipagawas na sila, miingon siya: Kumalagiw ka tungod sa imong kinabuhi; dili ka maglingi-lingi sa imong liked ni mohunong ka niining tibook nga Kapatagan; kumalagiw ka paingon sa bukid, aron dili ka masuno. ¹⁸Ug si Lot miingon kanila: O, dili unta mahimo kini, mga ginoo ko; ¹⁹Ania karon, ang imong ulipon nakakaplag ug gracia sa imong atubangan, ug gipadaku mo ang imong mahigugmac ng kalolot nga gipakita mo kanako sa paghatag kanako ug kinabuhi; apan dili ako makakalagiw ngadto sa bukid, tingali kaha maalaut ako sa kadaut ug mamatay ako. ²⁰Ania karon, kining ciudad haduol nga kalagiwan, ug kini diyutay man; pagkalagiwa ako didto (dili ba kini diyutay?) ug mabuhi ang akong kalag. ²¹Ug siya mitubag kaniya: Tan-awa, gidawat ko usab ang imong gipangayo mahitungod niini, ug dili ko pagalaglagon kining ciudad nga imong gihisgutan. ²²Dumali ka, kumalagiw ka didto; kay wala ako ing arang mabuhat hangtud nga moabut ka didto. Tungod niana gihinganlan ang ngalan sa ciudad nga Zoar. ²³Ang adlaw misidlak sa ibabaw sa yuta, sa pag-abut ni Lot sa Zoar.

²⁴ Unya gipaulan ni Jehova sa Sodoma ug Gomorra ang azufre ug kalayo nga gikan kang Jehova didto sa langit; ²⁵Ug gilaglag niya ang mga ciudad, ug kadtong tibook nga Kapatagan, uban ang tanan nga mga pumoluyo niadtong mga ciudad, ug kadtong nanagtubo sa yuta.

²⁶ Apan ang asawa ni Lot nga didto sa ulahi, milingi sa likod niya, ug nahimo siya nga haligi nga asin.

²⁷ Ug mitungas si Abraham sa bukid sa dapit diin siya mitindog sa atubangan ni Jehova, ²⁸Ug milantaw siya sa dapit sa Sodoma ug sa Gomorra, ug ngadto sa tibook nga yuta niadtong Kapatagan ug nakita niya; ug ania karon, ang aso nagautbo gikan sa yuta, ingon sa aso sa usa ka hudne. ²⁹Ug nahitabo, nga sa gilaglag sa Dios ang mga ciudad sa Kapatagan, nga nahinumdom ang Dios kang Abraham, ug gipagawas si Lot gikan sa taliwala sa pagkalaglag, sa paglaglag niya sa mga ciudad nga gipuy-an ni Lot.

³⁰ Apan si Lot mitungas gikan sa Zoar, ug mipuyo didto sa bukid, ug ang iyang duruha ka mga anak nga babaye uban kaniya; kay nahadlok siya sa pagpuyo sa Zoar, ug mingpuyo siya sa usa ka langub, siya ug ang iyang duruha ka mga anak nga babaye. ³¹Ug ang magulang miingon sa manghud: Ang atong amahan tigulang na, ug walay lalake sa yuta nga moduol kanato ingon sa nabatasan sa tibook nga yuta: ³²Umari ka, paimnon ta ug vino ang atong amahan, ug motipon kita paghigda kaniya, aron makahawid kita ug kaliwatan gikan sa atong amahan. ³³Ug ilang gipainum ug vino ang ilang amahan niadtong gabhiona; ug misulod ang magulang, ug mikatulog nga ipon sa iyang amahan; apan wala siya manghibalo sa paghigda niya, bisan sa pagbangan niya. ³⁴Sa adlaw nga misunod miingon ang magulang sa manghud: Tan-awa, mikatulog ako kagabii nga ipon sa akong amahan; paimnon ta usab siya ug vino karong gabii; ug sumulod ka ug motipon pagkatulog uban kaniya, aron nga makahawid kita ug kaliwatan gikan sa atong amahan. ³⁵Ug ilang gipainum ug vino usab ang ilang amahan niadtong gabhiona; ug mibangon ang manghud ug mitipon pagkatulog kaniya; apan wala siya makamatngon sa paghigda niya, bisan sa pagbangan niya. ³⁶Niana nanamkon ang duruha ka mga anak nga babaye ni Lot gikan sa ilang amahan. ³⁷Ug nanganak ang magulang ug usa ka anak nga lalake, ug gihinganlan niya ang iyang ngalan si Moab, nga mao ang amahan sa mga Moabitanhon hangtud karong adlaw. ³⁸Ang manghud nanganak usab ug usa ka anak nga lalake, ug gihinganlan niya ang iyang ngalan si Ben-ammi, nga mao ang amahan sa mga Amonihanon hangtud karong adlaw.

¹ Gikan didto mipanaw si Abraham padulong sa yuta sa Habagatan, ug napahaluna siya sa taliwala sa Cades ug Shur, ug nagpuyo siya nga dumuloong sa Gerar. ²Ug miingon si Abraham mahitungod kang Sara nga iyang asawa: Siya akong igsoon nga babaye. Ug si Abimelech nga hari sa Gerar, nagsugo ug nagpakuha kang Sara.

³ Apan ang Dios miadto kang Abimelech nga sa damgo sa kagabhion ug siya miingon kaniya: Tan-awa, daw patay na ikaw tungod sa babaye nga gikuha mo, kay siya asawa sa usa ka tawo. ⁴Apan si Abimelech wala pa makadangat haduol kaniya, ug miingon siya: Ginoo, patyon mo ba usab ang nasud nga matarung? ⁵Wala ba siya sa iyang kaugalingon mag-ingon kanako: Siya akong igsoon nga babaye, ug siya usab nag-ingon: Siya akong igsoon nga lalake? S pagkahingpit sa akong kasingkasing, ug sa pagkahinlo sa akong mga kamot gibuhath ko kini. ⁶Ug miingon kaniya ang Dios *pinaagi* sa damgo: Ako usab nahibalo nga sa pagkahingpit sa imong kasingkasing gibuhath mo kini; ug ako usab naghawid kanimo sa pagpakasala batok kanako, ug niini ikaw wala ko tugoti nga

magtandog kaniya. ⁷Busa, karon, iuli ang babaye sa iyang bana; kay manalagna siya, ug siya magaampo alang kanimo ug mabuhi ikaw. Ug kong dili mo pag-iuli siya, nasayud ka na nga sa pagkamatuod mamatay ka, uban ang tanang mga imo.

⁸ Ug si Abimelech mibangon pagsayo; ug gitawag niya ang tanan niyang mga ulipon, ug gisugilon niya kining tanan nga mga butang sa igdulungog nila; ug nangahadlok ang mga tawo sa hilabihan gayud. ⁹Unya si Abraham gitawag ni Abimelech, ug iyang giingon siya: Unsa ba ang gibuhhat mo kanamo? Ug diin ba makasala ako batok kanimo, nga nagdala man ikaw sa ibabaw nako ug sa ibabaw sa akong gingharian ug labing dakung sala? Gibuhhat mo kanako ang dili angay nga imong buhaton. ¹⁰Ug miingon si Abimelech kang Abraham: Unsa ba ang hingkit-an mo nga nagbuhhat man ikaw niini? ¹¹Ug si Abraham mitubag: Kay naghunahuna ako: Sa pagkatinuod, ang pagkahadlok sa Dios wala niining dapita ug ako pagapatyon nila tungod sa akong asawa. ¹²Ug labut pa usab siya gayud akong igsoon nga babaye, anak nga babaye sa akong amahan; apan dili anak nga babaye sa akong inahan, ug siya gipangasawa ko. ¹³Ug nahitabo nga sa gipagula ako sa Dios sa pagsuroysuroy gikan sa balay sa akong amahan, ako miingon kaniya: Kini mao ang kalooy nga imong ipakita kanako, nga sa tanan nga dapit diin kita makaabut mag ingon ka mahitungod kanako, siya akong igsoon nga lalake.

¹⁴ Unya si Abimelech mikuha ug mga carnero ug mga vaca, ug mga ulipon nga lalake ug mga ulipon nga babaye, ug gihatag niya kang Abraham, ug iyang giuli kaniya si Sara nga iyang asawa. ¹⁵Ug miingon si Abimelech: Ania karon, ang yuta ko anaa sa atubangan mo, pumuyo ka kong hain ang ginahunahuna mo nga maayo. ¹⁶Ug miingon siya kang Sara: Ania karon, gihatagan ko ug usa ka libo nga salapi ang imong igsoon nga lalake; ania karon, siya mao ang tabil sa imong mga mata, sa tanang kauban nimo; tungod niining tanan ginamatarung ikaw. ¹⁷Ug si Abraham nag-ampo sa Dios, ug ang Dios nag-ayo kang Abimelech, ug sa iyang asawa, ug sa iyang mga ulipon nga babaye, ug nanag-anak sila. ¹⁸Kay giserhan gayud ni Jehova ang tanan nga taguangkan sa panimalay ni Abimelech tungod kang Sara nga asawa ni Abraham.

¹ Ug si Jehova midu-aw kang Sara, sumala sa gisulti niya, ug gibuhhat niya kang Sara sumala sa iyang gipamulong. ²Ug nanamkon si Sara ug nag-anak siya sa usa ka anak nga lalake kang Abraham sa tigulang na siya: niadtong panahon nga gitagal nga gisulti sa Dios kaniya. ³Ug ang iyang anak nga natawo kaniya, nga gianak ni Sara, gihinganlan ni Abraham si Isaac. ⁴Ug gicircuncidahan ni Abraham ang iyang anak nga lalake nga si Isaac sa may ikawalo na ka adlaw ang kagulangan sumala sa gisugo kaniya sa Dios. ⁵Ug si Abraham may usa ka gatus ka tuig ang kagulangan, sa natawo kaniya si Isaac nga iyang anak. ⁶Ug si Sara miingon: Ang Dios nagpakatawa kanako, aron nga ang tanan nga makadungog, mahikatawa uban kanako. ⁷Ug miingon siya: Kinsay makasulti kang Abraham nga si Sara magapasuso sa mga bata? Kay ako nag-anak kaniya sa usa ka anak nga lalake, sa tigulang na siya. ⁸Ug mitubo ang bata ug gilutas siya; ug gibuhhat ni Abraham ang usa ka dakung kombira niadtong adlaw sa paglutas kang Isaac.

⁹ Ug nakita ni Sara nga nagyubit ang anak ni Agar nga Egiptohanon, ang iyang gianak kang Abraham. ¹⁰ Busa miingon siya kang Abraham: Isalikway mo kining ulipon nga babaye ug ang iyang anak, kay ang anak niining ulipon nga babaye dili makapanunod uban sa akong anak, bisan uban kang Isaac. ¹¹ Ug ang *maong* butang malisud kaayo kang Abraham, tungod sa iyang anak. ¹² Ug ang Dios miingon kang Abraham: Ayaw ikalisud sa imong atubangan tungod sa bata nga lalake ug tungod sa imong ulipon nga babaye; sa tanan nga gipamulong ni Sara kanimo patalinghugi ang iyang tingog, kay gikan kang Isaac pagatawgon ang imong mga kaliwat. ¹³ Ug ingon man usab gikan sa anak sa ulipon nga babaye pagahimoon ko ang usa ka nasud, tungod kay siya imong kaliwat.

¹⁴ Ug si Abraham mibangon pagsayo sa buntag, ug mikuha ug tinapay ug usa ka sudlanan sa tubig, ug kini gihatag niya kang Agar, ug gipapas-an kaniya ug *gihatag kaniya* ang bata, ug *si Agar* gipalakaw niya. Ug migikan siya, ug nagalaaglaag sa kamingawan sa Beer-seba. ¹⁵ Ug nahurot ang tubig sa sudlanan, ug gibiyaan niya ang bata sa ilalum sa usa ka kahoy. ¹⁶ Ug milakaw siya, ug milingkod siya sa iyang atbang, nga nagapahalayo, ingon sa gilay-on sa usa ka pagbuhi sa pana; kay miingon siya: Hinaut unta nga dili ako makatan-aw kong mamatay ang bata. Ug milingkod *si Agar* sa atbang ug gipatugbaw niya ang iyang tingog ug mihilak siya. ¹⁷ Ug hingdunggan sa Dios ang tingog sa bata; ug ang manolonda sa Dios mitawag kang Agar gikan sa langit, ug miingon kaniya: Unsay gibati mo, Agar? Ayaw kahadlok, kay ang Dios nakadungog sa tingog sa bata kong hain siya: ¹⁸ Tumindog ka, sakwata ang bata, ug kupti siya sa imong kamot, kay himoon ko siya nga usa ka dakung nasud. ¹⁹ Ug gibuksan sa Dios ang iyang mga mata, ug hingkit-an niya ang usa ka tuburan sa tubig; ug miadto siya ug gipuno niya ang sudlanan sa tubig, ug gipainum niya ang bata. ²⁰ Ug ang Dios nag-uban sa bata; ug nagtubo siya; ug nagpuyo siya sa kamingawan ug samtang nagtubo siya, nahimo siya nga magpapana. ²¹ Ug nagpuyo siya sa kamingawan sa Paran; ug ang iyang inahan nagpili alang kaniya ug usa ka asawa gikan sa yuta sa Egipto.

²² Ug nahitabo niadtong panahona nga si Abimelech ug si Pichol nga capitán sa iyang kusundalohan nagsulti kang Abraham ug nag-ingon: Ang Dios nagauban sa tanan nga imong ginabuhat: ²³ Busa karon, manumpa ka dinhi kanako tungod sa Dios, nga dili ka magalimbong kanako, ni sa akong anak nga lalake, ni sa akong apo nga lalake; kondili ingon sa kaayo nga akong gibuhat kanimo, pagabuhaton mo usab kanako, ug ingon man sa yuta nga imong gilangyawan. ²⁴ Ug mitubag si Abraham: Ako manumpa. ²⁵ Ug si Abraham nagbadlong kang Abimelech tungod sa usa ka atabay sa tubig nga sa pinugsanay, gikuha sa mga ulipon ni Abimelech. ²⁶ Ug mitubag si Abimelech: Wala ako mahibalo kong kinsa ang nagbuhat niana, wala ka usab magpahibalo kanako, wala usab ako makadungog niana kondili karon lamang adlaw. ²⁷ Ug nagkuha si Abraham ug mga carnero ug mga vaca, ug gihatag niya kang Abimelech, ug silang duruha nagbuhat ug usa ka pakigsaad. ²⁸ Ug gipinig ni Abraham ang pito ka book nga mga nating carnero nga baye. ²⁹ Ug miingon si Abimelech kang Abraham: Unsa ba ang kahulogan nianang pito ka book nga mga nating carnero nga baye, nga gipinig mo? ³⁰ Ug siya mitubag: Kanang pito ka book nga mga nating carnero nga baye, pagakuhaon mo sa akong kamot, aron nga sila mahimong saksi nga ako ang mikalot

niining atabaya. ³¹Tungod niini, gihinganlan kadtong dapita ug Beer-seba; kay didto nanagpanumpa silang duha. ³²Busa nagbuhat sila ug usa ka pakigsaad, sa Beer-seha; ug mitindog si Abimelech ug si Pichol; nga capitan sa kasundalohan; ug namauli sila sa yuta sa mga Filistehanon.

³³ Ug nagtanum *si Abraham* ug usa ka kahoy nga Sambag sa Beer-seba, ug didto nagsangpit siya sa ngalan ni Jehova, Dios nga walay katapusan. ³⁴Ug mipuyo si Abraham didto sa yuta sa mga Filistehanon sa daghang mga adlaw.

¹ Ug nahitabo sa human niining mga butanga nga ang Dios nagsulay kang Abraham, ug miingon kaniya: Abraham; ug siya mitubag: Ania ako. ²Ug miingon siya: Kuhaon mo karon ang imong anak, ang imong anak nga bugtong, nga imong pinalangga nga mao si Isaac, ug umadto ka sa yuta sa Moria ug siya ihalad mo nga halad-nga sinunog didto sa usa sa mga bukid nga akong igaingon kanimo.

³ Ug si Abraham mibangon pagsayo sa buntag, ug iyang gisiyahan ang iyang asno, ug nagdala siya uban kaniya duruha ka sulogoong batan-on ug si Isaac nga iyang anak, ug nagbugha ug sugnod alang sa halad-nga-sinunog, ug mitindog siya, ug napaingon sa dapit nga giingon kaniya sa Dios. ⁴Sa ikatolo ka adlaw giyahat ni Abraham ang iyang mga mata, ug nakita niya ang dapit sa halayo. ⁵Ug si Abraham miingon sa iyang mga sulogoon: Humulat kamo dinhi uban sa asno, ug ako ug ang bata moadto *kami* didto; ug kami mosimba, ug kami mamalik kaninyo. ⁶Ug si Abraham mikuha ug sugnod alang sa halad-nga-sinunog, ug gipapas-an niya sa iyang anak; ug siya mikuha ug kalayo ug punyal; ug milakaw silang duha nga nagkuyog. ⁷Unya si Isaac misulti kang Abraham nga iyang amahan, ug miingon: Amahan ko. Ug siya mitubag: Ania ako, anak ko. Ug siya miingon: Ania karon ang kalayo ug ang sugnod, apan hain man ang nating carnero nga igahalad-nga-sinunog? ⁸Ug mitubag si Abraham: Ang Dios sa iyang kaugalingon magatagana sa nating carnero nga igahalad-nga-sinunog, anak ko; ug busa nagapadayon sila sa paglakaw nga nanagkuyog. ⁹Ug miabut sila sa dapit nga giingon kaniya sa Dios; si Abraham mipatindog didto ug usa ka halaran, ug gipahaluna pag-aoy ang kahoy ug gigapus niya si Isaac, nga iyang anak, ug iyang gipahamutang siya sa ibabaw sa sugnod. ¹⁰Ug gituy-od ni Abraham ang iyang kamot, ug gikuha niya ang iyang punyal sa pagpatay sa iyang anak.

¹¹ Ug ang manolonda ni Jehova misinggit kaniya gikan sa mga langit, nga nagaingon: Abraham, Abraham. Ug siya mitubag: Ania ako. ¹²Ug nagaingon: Dili mo pagbakyawon ang imong kamot batok sa bata, dili ka magbuhat kaniya bisan unsa; ug karon naila ko nga ikaw nahadlok sa Dios, kay wala ka magdumili sa imong bugtong nga anak kanako. ¹³Unya giyahat ni Abraham ang iyang mga mata ug mitan-aw; ug ania karon, ang usa ka carnero nga lake sa likod, kansang mga sungay nagapus sa kasapinitan. Ug miadto si Abraham, ug gikuha niya ang carnero nga lake ug kini gihalad niya sa halad-nga-sinunog, salili sa iyang anak. ¹⁴Ug gihinganlan ni Abraham kadtong dapita nga Jehova-Jereh: nga maoy ngalan hangtud karon, sa bukid ni Jehova igaandam kini.

¹⁵ Ug ang manolonda ni Jehova nagtawag kang Abraham sa ikaduha gikan sa langit. ¹⁶Ug miingon siya: Tungod sa akong kaugalingon nanumpa ako, nagaingon si Jehova, nga tungod kay gibuhat mo kini, ug wala ka magdumili kanako sa imong anak, sa imong bugtong anak, ¹⁷Sa pagpanalangin, ikaw pagapanalangin ko, ug sa pagpadaghan, pagapadaghanon ko ang imong kaliwatan ingon sa mga bitoon sa langit, ug ingon sa balas nga atua sa baybayon sa dagat; ug ang imong kaliwatan manag-iya sa mga ganghaan sa iyang mga kaaway. ¹⁸Ug diha sa imong kaliwat mapanalanginan ang tanan nga mga nasud sa yuta, kay gituman mo ang akong tingog. ¹⁹Busa gibalikan ni Abraham ang iyang mga sulogoon, ug nanindog sila ug nanlakaw sa pagtingub padulong sa Beer-seba: ug nagpuyo si Abraham sa Beer-seba.

²⁰ Ug nahitabo sa human kining mga butanga, nga gisuginlan si Abraham. Ania karon nga si Milca usab nanganak ug mga anak kang Nachor nga imong igsoon: ²¹Ug si Huz mao ang iyang panganay, ug si Buz ang iyang igsoon, ug si Kemuel nga amahan ni Aram. ²²Ug si Chesed, ug si Hazo, ug si Pildas, ug si Jidlap, ug si Bethuel. ²³Ug si Bethuel nanganak kang Rebeca. Kini sila nga walo gianak ni Milca kang Nachor, nga igsoon ni Abraham. ²⁴Ug ang iyang puyopuyo nga gihinganlan si Reuma, nanganak usab kang Teba, ug kang Gaham, ug kang Taas, ug kang Maacha.

¹ Ug si Sara nakadangat sa usa ka gatus ug kaluhaan ug pito ka tuig; kini mao ang gidaghanon sa mga tuig sa kinabuhi ni Sara. ²Ug namatay si Sara didto sa Kiriath-arba, nga mao ang Hebron sa yuta sa Canaan; ug miadto si Abraham sa pagbalata tungod kang Sara, ug sa paghilak tungod kaniya.

³ Ug mitindog si Abraham sa atubangan sa iyang minatay, ug nagsulti siya sa mga anak ni Heth ug miingon: ⁴Lumalangyaw ug dumuloong ako sa taliwala ninyo; hatagi ako ninyo ug panulondon nga lubnganan uban kaninyo ug pagalubnganan ko sa akong minatay halayo sa akong mga mata. ⁵Ug nanagpanubag ang mga anak ni Heth kang Abraham, ug sila nanag-ingon kaniya: ⁶Patalinghugi kami, ginoo ko; ikaw mao ang principe sa Dios sa taliwala namo; sa labing maayo sa among mga lubnganan ilubong mo ang imong minatay; walay bisan kinsa kanamo nga magaulang kanimo sa iyang lubnganan, aron nga igalubong mo ang imong minatay. ⁷Ug si Abraham mitindog, ug miduko siya sa katawohan niadtong yutaa, bisan sa mga anak ni Heth. ⁸Ug siya misulti kanila nga nagaingon: Kong kamo may kabubut-on nga ako magalubong sa akong minatay bulag sa akong mata, patalinghugi ako ninyo ug hangyoa alang kanako si Ephron, nga anak ni Zohar, ⁹Aron iyang ihatag kanako ang langub sa Macpela, nga anaa kaniya, nga atua sa kinatumyan sa ibang kapatagan; nga sa bili nga igo ikahatag niya kini kanako, aron maako nga lubnganan diha sa taliwala ninyo. ¹⁰Karon si Ephron nagalingkod sa taliwala sa mga anak ni Heth; ug mitubag si Ephron nga Hetehanon kang Abraham, nga nadungog sa mga anak ni Heth, bisan sa tanan nga mga nanagpanulod sa ganghaan sa ilang lungsod, ug nag-ingon: ¹¹Dili, ginoo ko, patalinghugi ako; ihatag ko kanimo ang kapatagan, ug ihatag ko usab kanimo ang langub nga ania niini; sa atubangan sa mga anak sa akong lungsod ihatag ko kana kanimo; ilubong ang minatay mo. ¹²Ug si Abraham sa iyang kaugalingon miduko

sa atubangan sa mga tawo sa *maong* yuta. ¹³Ug mitubag siya kang Ephron, sa atubangan sa mga tawo sa *maong* yuta, nga nagaingon: Kong buot ka, mangayo ako, nga imong patalinghugan ako; ihatag ko ang bili sa kapatagan; dawata kanako, ug ilubong ko didto ang akong minatay. ¹⁴Ug mitubag si Ephron kang Abraham, ug nag-ingon kaniya: ¹⁵Ginoo ko, patalinghugi ako; ang usa ka yuta nga bili ug upat ka gatus ka siclo nga salapi. Unsa man kana sa taliwala kanimo ug kanako? Busa, ilubong mo ang imong minatay.

¹⁶Unya si Abraham miuyon kang Ephron, ug gitimbangan ni Abraham si Ephron ug salapi nga iyang giingon sa nagpatalinghug pa ang mga anak ni Heth, nga upat ka gatus ka siclo nga salapi, *salapi* nga maoy ginadawat sa mga magpapatigayon. ¹⁷Mao nga ang kapatagan ni Ephron nga didto sa Macpela nga diha sa atbang sa Mamre, ang kapatagan ug ang langub nga diha niani, ug ang tanan nga mga kakahoyan nga diha sa kapatagan ug diha sa tanan nga utlanan nga naglibut niini, nasiguro gayud, ¹⁸Nga iya na kang Abraham aron mapanag-iya niya, sa atubangan sa mga anak ni Heth, ug sa tanan nga mga misulod sa pultahan sa lungsod. ¹⁹Ug sa human niini si Sara nga iyang asawa gilubong ni Abraham didto sa langub sa kapatagan sa Macpela nga atbang sa Mamre nga mao usab ang Hebron sa yuta sa Canaan. ²⁰Ug ang kapatagan ug ang langub niadtong dapita matuod na nga kang Abraham aron iyang maangkon alang sa usa ka lubnganan nga napalit niya sa mga anak ni Heth.

¹ Ug si Abraham tigulang na, ug hilabihan na gayud pagkatigulang *niya* ; ug si Jehova nagpanalangin kang Abraham sa tanang butang. ²Ug miingon si Abraham sa iyang sulogoon, ang labing tigulang sa iyang balay, nga mao siya ang nagbantay sa tanan nga iya: Ibutang mo, nangaliyupo ako kanimo, ang imong kamot sa ilalum sa akong paa; ³Ug ikaw papanumpaon ko tungod kang Jehova ang Dios sa mga langit, ang Dios sa yuta, aron dili ka magpili ug usa ka asawa alang sa akong anak nga lalake gikan sa mga anak nga babaye sa mga Canaanhon diin ako magpuyo; ⁴Kondili nga umadto ka sa akong yuta ug sa akong kaubanan, ug magakuha ka ug asawa alang sa akong anak nga si Isaac. ⁵Ug ang sulogoon mitubag kaniya: Tingali ang babaye dili buot monunot kanako sa pag-anhi niining yutaa. Busa, igabalik ko ba ang imong anak nga lalake ngadto sa yuta nga gigikanan mo? ⁶Ug si Abraham miingon: Matngonan mo nga dili mo ibalik ang akong anak nga lalake didto. ⁷Si Jehova, ang Dios sa mga langit, nga mikuha kanako sa balay sa akong amahan ug sa yuta nga akong natawohan, ug siya nagsulti kanako, ug nanumpa siya kanako, ug nag-ingon: Sa imong kaliwatan igahatag ko kining yutaa, siya magasugo sa iyang manolonda sa atubangan mo, ug ikaw magakuha gikan didto ug asawa alang sa akong anak nga lalake. ⁸Ug kong ang babaye dili buot monunot kanimo makagawas ka niining akong panumpa, apan nga dili mo lamang ibalik didto ang akong anak nga lalake. ⁹Ug ang sulogoon mibutang sa iyang kamot sa ilalum sa paa ni Abraham, nga iyang agalon, ug siya nanumpa kaniya mahitungod niining butanga.

¹⁰Ug ang ulipon mikuha ug napulo ka mga camello, sa mga camello sa iyang agalon, ug milakaw siya; kay sa iyang kabubut-on anaa ang tanan nga mga bahandi sa iyang agalon; ug milakaw, ug

miabut siya sa Mesopotamia sa lungsod ni Nachor. ¹¹Ug gipalubog niya ang mga camello sa gawas sa lungsod, haduol sa usa ka atabay sa tubig, sa takna sa kahaponon, sa takna sa paggula sa mga babaye aron sa pagkalos ug tubig. ¹²Ug miingon siya: O Jehova, nga Dios sa akong agalon nga si Abraham, hatagi ako, pangayoon ko kanimo, ug maayong paglakaw karong adlaw, ug kaloy-i ang akong agalon nga si Abraham. ¹³Ania karon, ako nagatindog haduol sa tuburan sa tubig, ug ang mga anak nga babaye sa mga tawo niining lungsora nagapaingon nganhi sa pagkalos ug tubig: ¹⁴Ug mahitabo unta nga ang dalaga nga akong pagaingnon: Ipaubos ang imong banga, nangayo ako kanimo, aron nga paimnon *mo* ako; ug siya motubag unta: Uminum ka, ug pagapaimnon ko usab ang imong mga camello: hinaut unta nga siya mahimo nga imong pinili alang sa imong alagad nga si Isaac; ug sa ingon niini maila ko nga ikaw nagapakita ug kalooy sa akong agalon. ¹⁵Ug nahitabo nga sa wala pa siya makahuman sa iyang pagsulti, nga, ania karon, si Rebeca, nga gianak ni Bethuel, nga anak nga lalake ni Milca, nga asawa ni Nachor, igsoon nga lalake ni Abraham, migula siya uban ang iyang banga *dih*a sa ibabaw sa iyang abaga. ¹⁶Ug ang dalaga maanyag kaayo nga pagatan-awon, ulay, wala pay lalake nga nakaila kaniya; ug mikanaug siya sa tuburan, ug gipuno niya ang iyang banga, ug misaka siya. ¹⁷Ug ang sulogoon midalagan sa pagsugat kaniya, ug miingon: Paimna ako, nangamuyo ako kanimo, ug diyutay nga tubig sa imong banga. ¹⁸Ug siya mitubag: Uminum ka, ginoo ko; ug iyang gidali, ug gipaubos ang iyang banga sa ibabaw sa iyang kamot, ug siya gipainum niya. ¹⁹Ug sa human siya paimna, miingon siya: Alang sa imong mga camello usab magakalos ako ug tubig hangtud nga mahuman sila pag-inum. ²⁰Ug midali siya, ug gibubo niya ang iyang banga sa pasung, ug midalagan siya pag-usab sa atabay sa pagtimba ug tubig, ug mikalos siya alang sa tanan niyang mga camello. ²¹Ug ang tawo mitutok kaniya, ug naghilum siya aron sa pag-ila kong si Jehova nagpanalangin kun wala sa iyang panaw. ²²Ug nahitabo nga sa human makainum ang mga camello, gihatagan siya sa tawo ug usa ka ariyos nga bulawan, nga nagatimbang ug tunga sa siclo, ug duruha ka pulceras alang sa iyang mga kamot nga timbang ug napulo ka siclo nga bulawan, ²³Ug miingon siya: Kang kinsa ka ba nga anak? Gipangayo ko kanimo nga itug-an mo kanako. Aduna bay dapit sa balay sa imong amahan nga aron among kaabutan? ²⁴Ug siya mitubag: Ako mao ang anak nga babaye ni Bethuel, nga anak nga lalake ni Milca, nga gianak niya kang Nachor. ²⁵Siya nag-ingon pa kaniya: Ingon usab sa among balay kami adunay dagami ug daghan nga kompay, ug dapit alang sa pagpahulay. ²⁶Ug ang tawo miduko, ug misimba kang Jehova. ²⁷Ug miingon siya: Dalayegon si Jehova, Dios sa akong agalon nga si Abraham, nga wala mahabulag ang iyang mahigugmaong kalolot ug ang iyang kamatuoran sa akong agalon; ug nagamando kanako si Jehova sa dalan sa balay sa mga igsoon sa akong agalon. ²⁸Ug ang dalaga midalagan ug nagpahibalo kanila sa balay sa iyang inahan sumala niining mga pulonga.

²⁹ Ug si Rebeca may usa ka igsoon nga lalake nga gihinganlan si Laban, nga midalagan sa gawas padulong sa tawo nga didto sa tuburan. ³⁰Ug nahitabo nga sa pagpakakita niya sa singsing ug sa mga pulceras sa mga kamot sa iyang igsoon nga babaye ug sa pagpakadungog niya sa mga pulong ni Rebeca nga iyang igsoon nga nagaingon: Mao kini ang gisulti kanako niadtong tawohana; nga siya miadto kaniya, ug ania karon, nga siya didto sa tuburan uban sa mga camello. ³¹Ug siya

miingon *kaniya* : Umari ka, ikaw nga gipanalanginan ni Jehova; ngano nga ania ka sa gawas? Gihikay ko ang balay ug ang dapit alang sa mga camello. ³²Unya ang tawo misulod sa balay, ug gihubaran ni *Laban* ang mga camello, ug iyang gihatagan *silá* ug dagami ug kompay, ug tubig sa paghimasa sa iyang mga tiil, ug sa mga tiil sa mga tawo nga ming-uban *kaniya*. ³³Ug *ilang* gidulot sa iyang atubangan ang pagkaon; apan siya miingon: Dili ako mokaon hangtud nga ikasulti ko ang gisugo kanako. Ug siya miingon *kaniya* : Isulti mo. ³⁴Ug miingon siya: Ako maoy sulogoon ni Abraham. ³⁵Ug gipanalanginan ni Jehova ang akong agalon sa hilabiban uyamut, ug midaku siya ug siya gihatagan ug mga carnero, ug mga vaca, ug salapi ug bulawan, ug mga sulogoon nga lalake ug mga sulogoon nga babaye, ug mga camello ug mga asno. ³⁶Ug si Sara nga asawa sa akong ginoo nag-anak *kaniya* sa usa ka anak nga lalake, sa iyang pagkatigulang; ug *kaniya* gihatag ang tanan nga iyang katigayonan. ³⁷Ug ako gipapanumpa sa akong agalon nga nag-ingon: Dili ka magpili ug usa ka asawa alang sa akong anak nga lalake gikan sa mga babaye sa mga Canaanhon kang kinsang yuta maoy akong gipuy-an. ³⁸Apan umadto ka sa balay sa akong amahan, ug sa akong kaubanan ug magpili ka ug usa ka asawa alang sa akong anak nga lalake. ³⁹Ug giingon ko ang akong agalon: Tingali ang babaye dili buot mosunod kanako. ⁴⁰Ug siya miingon kanako: Si Jehova, nga sa iyang atubangan naglakaw ako, magapadala sa iyang manolonda kuyog kanimi, ug magapauswag sa imong dalan; nga ikaw magkuha ug usa ka asawa alang sa akong anak nga lalake sa akong kaubanan sa panimalay sa akong amahan. ⁴¹Unya makagawas ikaw niining pagpanumpa, kong moabut ka sa akong kaubanan; ug kong ikaw dili nila hatagan sa dalaga makagawas ka sa akong pagpanumpa. ⁴²Ug nakadangat ako karong adlaw didto sa atabay, ug miingon ako: O Jehova, Dios sa akong agalon nga si Abraham, kong ikaw magapauswag sa akong dalan nga akong pagalaktan. ⁴³Ania ako nagatindog duol sa atabay sa tubig ug mahitabo unta nga ang dalaga nga moanhi aron sa pagkalos ug tubig, ug moingon ako *kaniya*: Hatagi ako, nagaampo ako kanimi, ug madiyutay nga tubig nga ilimnon gikan sa imong banga. ⁴⁴Ug motubag unta siya: Uminum ka ug ingon man usab ang imong mga camello mokuha ako ug tubig; kini mao unta ang babaye nga gitagana sa Dios alang sa anak nga lalake sa akong agalon. ⁴⁵Ug sa wala pa mahuman ang akong pagsulti sa sulod sa akong kasingkasing, ania karon, si Rebeca nga nagadala sa iyang banga *sa tubig* diha sa iyang abaga, ug nanaug didto sa atabay ug mikalos *sa tubig* ; ug ako nag-ingon: Paimna ako. ⁴⁶Ug midali siya ug gipaubos niya ang iyang banga gikan sa iyang abaga, ug nag-ingon siya: Uminum ka ug paimnon ko usab ang imong mga camello. Ug miinum ako ug gipainum niya usab ang akong mga camello. ⁴⁷Ug ako nangutana *kaniya*, ug miingon: Kang kinsa ba ikaw nga anak? Ug mitubag siya: Anak ni Bethuel nga anak nga lalake ni Nachor nga gianak *kaniya* ni Milca. Ug gibutang ko ang ariyos sa iyang ilong ug ang mga pulceras sa iyang mga bukton. ⁴⁸Ug miduko ako ug misimba ako kang Jehova ug gidalayeg ko si Jehova, ang Dios sa akong agalon nga si Abraham, nga nagmando kanako sa dalan nga matul-id aron sa pagkuha sa anak nga babaye sa igsoon sa akong agalon aron nga mahimo siya nga asawa sa iyang anak nga lalake. ⁴⁹Nan, karon kong buhaton ninyo ang mahigugmaong kalolot ug pagkamatinumanon sa akong agalon, magpahayag kamo kanako; ug kong dili ugaling, magpahayag kamo kanako, aron ako mosimang ngadto sa kamot nga too kun sa

wala. ⁵⁰Unya si Laban ug si Bethuel mingtubag ug ming-ingon sila: Kang Jehova nagagula kini nga butanga, dili kami makahimo sa pagsulti kanimo ug dautan ni maayo. ⁵¹Anaa diha si Rebeca sa atubangan mo, dawata siya, ug lumakaw ka ug ipaasawa siya sa anak nga lalake sa imong agalon, ingon sa gipamulong na ni Jehova. ⁵²Ug nahitabo nga sa nakabati ang sulogoon ni Abraham sa ilang mga pulong, siya sa iyang kaugalingon miyukbo sa yuta kang Jehova. ⁵³Ug ang sulogoon nagkuha sa mga alahas nga salapi, ug mga alahas nga bulawan, ug mga saput ug kini gihatag kang Rebeca; ingon man usab siya mihatag ug mga butang hamili sa iyang igsoon nga lalake ug sa iyang inahan.

⁵⁴ Ug sila nangaon ug nanginum, siya ug ang mga tawo nga mingkuyog kaniya, ug minghigda didto sa tibook nga gabii; ug mingbangon sila sa pagkabuntag, ug siya miingon: Papaulia ako ninyo ngadto sa akong agalon. ⁵⁵Unya mingtubag ang iyang igsoon nga lalake ug ang iyang inahan: Pahulata ang dalaga kanamo sa pila lamang ka adlaw, bisan napulo lamang *ka adlaw* ug sa human niini makalakaw siya. ⁵⁶Ug siya miingon kanila: Ayaw kamo pagpugong kanako, kay nagatan-aw kamo nga si Jehova nagapanalangin sa akong panaw; papaulia na ako aron moadto ako sa akong agalon. ⁵⁷Unya sila mingtubag: Tawgon nato ang dalaga ug atong pangutan-on siya. ⁵⁸Ug gitawag nila si Rebeca, ug sila ming-ingon kaniya: Mouban ka ba niining tawohana? Ug siya mitubag: Oo, mouban ako. ⁵⁹Unya gitugotan nila sa pagpalakaw si Rebeca nga igsoon nila nga babaye, ug ang iyang iwa, ug ang sulogoon ni Abraham ug ang iyang mga tawo, ⁶⁰Ug gipanalanginan nila si Rebeca, ug sila miingon kaniya: Igsoon namo, *mainahan* ka unta sa linibolibo, ug ang imong kaliwatan makapanag-iya sa pultahan niadtong nanagdumot kanila. ⁶¹Unya mitindog si Rebeca ug ang iyang mga sulogoon nga babaye, ug nangabayo sila sa mga camello, ug ming-uban *sila* sa tawo; ug ang sulogoon nga lalake midawat kang Rebeca ug milakaw siya.

⁶² Ug mianhi si Isaac gikan sa atabay Beer-lahai-roi (atabay niadtong Buhi nga nagatan-aw kanako), kay siya nagpuyo sa yuta sa habagatan. ⁶³Ug migula si Isaac sa pagpalandong didto sa kapatagan sa takna sa kahaponon; ug giyahat niya ang iyang mga mata, ug hingtan-awan niya, ug ania karon, ang mga camello nga nanagpaingon *kaniya*. ⁶⁴Si Rebeca usab miyahat sa iyang mga mata, ug hingkit-an niya si Isaac, ug mikanaug siya sa camello. ⁶⁵Ug nangutana siya sa sulogoon: Kinsa ba kining tawohana nga gikan sa kapatagan nga nagasugat kanato? Ug ang ulipon mitubag: Kini mao ang akong agalon. Unya gikuha niya ang iyang pandong ug nagtabon *siya* sa iyang kaugalingon. ⁶⁶Ug ang sulogoon nagsugilon kang Isaac sa tanan nga iyang gibuhat. ⁶⁷Ug gipasulod siya ni Isaac ngadto sa balongbalong sa iyang inahan nga si Sara, ug gidawat niya si Rebeca ug siya naasawa niya; ug siya gihigugma niya, ug ginalipay si Isaac sa tapus na ang kamatayon sa iyang inahan.

¹ Ug si Abraham mikuha ug laing asawa, ug ang iyang ngalan mao si Cetura. ²Ug siya nanganak kang Zimram, ug kang Joksan, ug kang Medan, ug kang Midiam, ug kang Ishbak, ug kang Sua. ³Ug si Joksan nanganak kang Seba, ug kang Dedan. Ug ang mga anak nga lalake ni Dedan mao si

Assurim, ug si Letusim ug si Leummin. ⁴Ug ang mga anak nga lalake ni Midiam, si Ephraim, ug si Ephraim, ug si Enech, ug si Abida, ug si Eldaa. Ngatanan kini sila maoy mga anak ni Cetura. ⁵Ug gihatag ni Abraham ang tanan nga iya kang Isaac. ⁶Apan ang mga anak nga lalake sa iyang mga puyopuyo gihatagan ni Abraham ug mga gasa; ug sila gipalakaw niya sa halayo kang Isaac nga iyang anak, sa nagpuyo pa siya dapit sa silangan, ngadto sa yuta sa silangan. ⁷Ug kini mao ang mga adlaw sa mga tuig sa kinabuhi ni Abraham nga iyang gikinabuhi; usa ka gatus ug kapitoan ug lima ka tuig. ⁸Ug gitugyan ni Abraham ang espiritu, ug namatay siya sa hilabihang pagkatigulang, usa ka tawong tigulang, ug puno sa mga tuig, ug gitipon siya sa iyang katawohan. ⁹Ug siya gilubong ni Isaac ug ni Ismael nga iyang mga anak nga lalake didto sa langub sa Macpela, didto sa kapatagan ni Ephron, nga anak nga lalake ni Zoar nga Hetehanon, nga anaa sa atbang sa Mamre; ¹⁰Ang kapatagan nga gipalit ni Abraham sa mga anak ni Heth: didto gilubong si Abraham, ug si Sara nga iyang asawa.

¹¹ Ug nahitabo sa tapus ang kamatayon ni Abraham, nga gipanalanginan sa Dios si Isaac ang iyang anak; ug mipuyo si Isaac sa haduol sa atabay sa Beer-lahai-roi (atabay niadtong Buhi nga nagatan-aw kanako). ¹²Ug kini mao ang mga kaliwatan ni Ismael, anak nga lalake ni Abraham, nga gianak kaniya ni Agar, nga Egiptohanon, ang ulipon nga babaye ni Sara: ¹³Busa kini mao ang mga ngalan sa mga anak nga lalake ni Ismael, pinaagi sa mga ngalan nila, pinaagi sa ilang mga kaliwatan; ang panganay ni Ismael, si Nabaioth; unya si Cedar ug si Abdeel, ug si Mibsam, ¹⁴Ug si Misma, ug si Duma, ug si Massa, ¹⁵Ug si Hadad, ug si Tema ug si Jetur, ug si Naphis, ug si Cedema. ¹⁶Ug kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Ismael, ug kining mga ngalan nila pinaagi sa ilang mga lungsod, ug sumala sa ilang mga hunonganan napulo ug duha ka mga punoan sumala sa ilang mga panimalay. ¹⁷Ug kini mao ang mga tuig sa kinabuhi ni Ismael, usa ka gatus katloan ug pito ka tuig, ug gitugyan niya ang iyang espiritu, ug namatay siya; ug gitipon siya sa iyang lungsod. ¹⁸Ug nanagpuyo sila gikan sa Havila hangtud sa Shur nga diha sa atbang sa Egipto sa magapadulong ikaw ngadto sa Asiria; ug mipuyo siya sa atbang sa tanan niyang mga igsoon.

¹⁹ Ug kini mao ang mga kaliwatan ni Isaac nga anak ni Abraham. Si Abraham nanganak kang Isaac. ²⁰Ug may panuigon si Isaac nga kap-atan ka tuig sa pagpangasawa niya kang Rebeca, nga anak ni Bethuel, nga Aramehanon sa Padan-aram nga igsoon nga babaye ni Laban, nga Aramehanon. ²¹Ug nangamuyo si Isaac kang Jehova alang sa iyang asawa, tungod kay siya apuli; ug miuyon si Jehova ug nanamkon si Rebeca nga iyang asawa. ²²Ug ang mga anak nanagbusog diha sa sulod niya; ug miingon siya: Kong mao kini, ngano nga mabuhi pa ako? Ug siya miadto sa pagpangutana kang Jehova. ²³Ug si Jehova mitubag kaniya: Adunay duruha ka nasud sa sulod nimo, ug ang duruha ka katawohan pagabahinon gikan sa sulod sa imong ginhawaan; ug ang usa ka katawohan labing malig-on kay sa usa ka katawohan, ug ang magulang magaalagad sa manghud. ²⁴Ug sa natuman na ang iyang mga adlaw sa pag-anak, ania karon, dihay kaluha sa iyang taguangkan. ²⁵Ug ang nahauna nga migula bulagaw, ug ang tibook nga lawas balhiboon ingon sa usa ka bisti nga gisapawan ug balhibo; ug gihinganlan nila ang iyang ngalan si Esau. ²⁶Ug sa ulahi migula ang iyang igsoon nga lalake, nga mikipot ang iyang kamot sa tikod ni Esau; ug gihinganlan ang iyang ngalan si

Jacob. Ug si Isaac may panuigon nga kan-uman ka tuig sa iyang pag-anak kanila. ²⁷Ug ang mga bata nanagtubo, ug si Esau nahimong batid sa pangayam, tawo sa kapatagan: apan si Jacob mao ang tawo nga hilumon nga nagpuyo sa mga balongbalong. ²⁸Ug si Esau gihigugma ni Isaac, kay nakakaon siya sa iyang pinangayaman; apan si Rebeca nahigugma kang Jacob.

²⁹ Ug nagluto si Jacob ug sud-an nga sinabawan; ug mipauli si Esau gikan sa kapatagan ug gikapuyan siya: ³⁰Ug si Esau miingon kang Jacob; Nangayo ako kanimo nga pakan-on mo ako nianang mapulapula nga linat-an, kay hilabihan nga pagkakapoy ko. Busa gihinganlan ang iyang ngalan si Edom. ³¹Ug si Jacob mitubag: Ibaligya mo una kanako niining adlaw ang imong pagkapanganay. ³²Unya miingon si Esau: Tan-awa, himalasyon na ako: unsa man ang kapuslanan kanako sa akong pagkapanganay? ³³Ug si Jacob miingon: Manumpa ka kanako niining adlaw. Ug siya nanumpa kaniya, ug gibaligya niya kang Jacob ang iyang pagkapanganay. ³⁴Unya si Esau gihatagan ni Jacob sa tinapay ug sa linuto nga mga liso; ug siya mikaon ug miinum, ug mitindog ug milakaw. Niini gitamay ni Esau ang iyang pagkapanganay.

¹ Ug may gutom sa yuta, labut pa sa unang gutom sa mga adlaw ni Abraham; ug miadto si Isaac kang Abimelech nga hari sa mga Filistihanon sa Gerar. ²Ug mitungha kaniya si Jehova, ug siya miingon kaniya: Dili ka maglugsong ngadto sa Egipto: pumuyo ka sa yuta nga akong igaingon kanimo: ³Pumuyo ka niining yutaa, ug ako magauban kanimo, ug ikaw pagapanalangin ko; kay kanimo ug sa imong kaliwatan, igahatag ko ngatanan kining mga yutaa, ug pagatukoron ko ang panumpa nga gipanumpaan ko kang Abraham nga imong amahan. ⁴Ug pagapadaghanon ko ang imong kaliwatan ingon sa mga bitoon sa langit, ug igahatag ko sa imong kaliwatan kining tanan nga mga yuta; ug ang tanang mga nasud sa yuta mapanalangin diha sa imong kaliwat: ⁵Kay nagpatalinghug si Abraham sa akong tingog, ug gibantayan niya ang akong tulomanon, ang akong mga sugo, ang akong mga pamatasan, ug ang akong mga balaod.

⁶ Busa, mipuyo si Isaac sa Gerar. ⁷Ug ang mga tawo niadtong dapita nanagpangutana kaniya mahatungod sa iyang asawa; ug siya mitubag: Siya akong igsoon nga babaye; kay nahadlok siya sa pag-ingon: Siya akong asawa; kay tingali, *matud niya*, patyon ako sa mga tawo niining dapita tungod kang Rebeca; kay maanyag siya nga pagatan-awon. ⁸Ug nahitabo nga, sa nagpuyo siya didto sa daghang mga adlaw, si Abimelech, nga hari sa mga Filistihanon, mitambo sa usa ka tamboanan, ug hingkit-an niya si Isaac nga naglingawlingaw uban kang Rebeca nga iyang asawa. ⁹Ug gitawag ni Abimelech si Isaac, ug miingon siya: Ania karon, siya mao, sa pagkamatuod, ang imong asawa busa, nganong miingon ka: Siya akong igsoon nga babaye? Ug si Isaac mitubag kaniya: Kay miingon ako, tingali ug mamatay ako tungod kaniya. ¹⁰Ug si Abimelech miingon: Unsa kining gibuhat mo kanamo? Ang usa sa mga tawo diriyut makatipon paghigda sa imong asawa, ug ikaw mao unta ang magadala ug sala sa ibabaw kanamo. ¹¹Unya si Abimelech nagsugo sa tanan nga mga tawo nga nagaingon: Ang magatandog niining tawohana kun sa iyang asawa, sa pagkamatuod, pagapatyon siya.

¹² Ug nagpugas si Isaac niadtong yutaa, ug nakapanuig niadtong tuiga ug usa ka gatus ka pilo, kay siya gipanalanginan ni Jehova. ¹³Ug ang tawo midaku ug nagpadayon sa pagdaku hangtud nga siya nahimo nga labing daku gayud. ¹⁴Ug nakapanag-iyu siya sa mga panon sa mga carnero, ug nakapanag-iyu sa mga panon sa mga vaca, ug daku nga panimalay: Ug nangasina kaniya ang mga Filistihanon. ¹⁵Karon ang tanan nga mga atabay nga gipangalot sa mga binatonan sa iyang amahan nga si Abraham gipanabonan sa mga Filistihanon, ug kini gipanagpuno nila sa yuta. ¹⁶Ug miingon si Abimelech kang Isaac: Pahilayo ka kanamo; kay ikaw labi pa gayud nga gamhanan kay kanamo. ¹⁷Ug si Isaac mipahawa didto. Ug gipatindog niya ang iyang mga balongbalong sa walog sa Gerar, ug mipuyo didto. ¹⁸Ug gikalot pag-usab ni Isaac ang mga atabay sa tubig, nga ilang gikalot sa mga adlaw ni Abraham, nga iyang amahan; kay gitabonan sa mga Filistihanon sa tapus mamatay si Abraham. Ug kini gihinganlan niya ingon sa mga ngalan nga gibutang kanila sa iyang amahan. ¹⁹Ug ang mga binatonan ni Isaac nanagkalot didto sa walog, ug hingkaplagan nila didto ang usa ka atabay sa mga tubig nga nagatubod. ²⁰Ug ang mga magbalantay sa kahayupan sa Gerar nanagpakig-away sa mga magbalantay sa kahayupan ni Isaac, nga nagaingon: Ang tubig amo man. Ug gihinganlan ang atabay Esek, kay sila nakig-away kaniya. ²¹Ug nagkalot na usab sila ug lain nga atabay, ug nakig-away usab sila tungod niini; ug kini gihinganlan niya Sitnah. ²²Ug mipahawa siya didto, ug mikalot ug laing atabay; ug alang niana wala na sila makig-away; ug kini gihinganlan niya Rehoboth, ug miingon siya: Sanglit karon si Jehova mihatag ug dapit alang kanato ug magadaghan kita sa yuta. ²³Ug siya mitungas gikan didto padulong sa Beer-seba. ²⁴Ug mitungha kaniya ang Ginoo niadtong gabhiona, ug miingon: Ako mao ang Dios ni Abraham, nga imong amahan; dili ka mahadlok kay ako magauban kanimo ug ikaw pagapanalanginan ko, ug pagapadaghanon ko ang imong kaliwatan tungod kang Abraham nga akong ulipon. ²⁵Ug si Isaac mipatindog didto ug usa ka halaran, ug nangaliya siya sa ngalan ni Jehova; ug gipatindog niya didto ang iyang balongbalong; ug ang mga binatonan ni Isaac nagkalot ug usa ka atabay. ²⁶Unya si Abimelech miadto kaniya gikan sa Gerar ug si Ahussath, nga abyan niya, ug si Pichol, nga capitan sa iyang kasundalohan. ²⁷Ug miingon kanila si Isaac: Nganong mianhi kamo kanako, sa nakita nga kamo nagadumot kanako, nga gisalikway man gani ninyo ako sa halayo kaninyo? ²⁸Ug sila mingtubag: Nakita namo sa dayag gayud nga si Jehova nag-uban kanimo ug nanag-ingon kami: Himoon *ta* ang usa ka panumpa sa taliwala kanato, bisan sa taliwala kanamo ug kanimo, ug magapakigsaad kami kanimo; ²⁹Aron dili ka magabuhat ug dautan alang kanamo, maingon nga kami wala magatandog kanimo, ug ingon nga kaming tanan nagbuhat ug maayo alang kanimo, ug ikaw gipagikan namo sa pakigdait; ikaw karon mao ang gibulahan ni Jehova. ³⁰Ug siya nagbuhat ug kombira alang kanila, ug nangaon sila ug nanginum; ³¹Ug mingbangon sila sa kaadlawon, ug nanagpanumpa sila ang usa sa usa; ug gipagikan sila ni Isaac, ug sila nanglakat gikan kaniya sa pakigdait. ³²Ug niadtong adlaw gayud nahitabo nga miabut ang mga sulogoon ni Isaac, ug nanagsugilon kaniya mahatungod sa atabay nga ilang gikalot ug sila nanag-ingon kaniya: Ang tubig hingkaplagan namo. ³³Ug kini gihinganlan niya ug Seba: tungod niini, ang ngalan niadtong lungsora Beer-seba hangtud niining adlaw.

³⁴ Ug sa may panuigon na si Esau nga kap-atan ka tuig nangasawa siya kang Judith, anak nga babaye ni Beer, nga Hetehanon, ug kang Basemat, anak nga babaye ni Elon, nga Hetehanon. ³⁵Ug kini sila mao ang kapaitan sa kalag alang kang Isaac ug kang Rebeca.

¹ Ug nahitabo nga sa natigulang na si Isaac, ug ang iyang mga mata midulom *na*, sa pagkaagi nga siya nawad-an na sa panan-aw, gitawag niya si Esau, nga iyang anak nga magulang, ug siya miingon kaniya: Anak ko; ug siya mitubag: Ania ako. ²Ug miingon siya: Tan-awa karon, ako tigulang na, ako wala mahibalo sa adlaw sa akong kamatayon: ³Busa karon, ako nangamuyo kanimo, kuhaa ang imong mga hinagiban, ang imong baslayan ug ang imong pana, ug lumakaw ka sa kapatagan ug ipangayam mo ako. ⁴Ug buhatan mo ako ug makaon nga lamian, ingon sa akong higugmaan ug dad-on mo nganhi kanako, ug mokaon ako aron panalanginan ka sa akong kalag, sa dili pa mamatay ako. ⁵Ug si Rebeca nagpatalinghug, sa pagsulti ni Isaac kang Esau, nga iyang anak; ug milakaw si Esau sa kapatagan sa pagkuha ug inayaman nga iyang pagadad-on.

⁶ Ug si Rebeca nagsulti kang Jacob nga iyang anak, nga nagaingon: Ania karon hingdunggan ko sa imong amahan nga nagasulti kang Esau nga imong igsoon nga nagaingon: ⁷Dad-an mo ako nganhi ug inayaman, ug ibuhat ako ug makaon nga lamian aron makakaon ako, ug panalanginan ikaw sa atubangan ni Jehova sa dili pa mamatay ako. ⁸Busa karon, anak ko, tumana ang akong tingog sumala sa akong isugo kanimo: ⁹Umadto ka karon sa panon, ug gikan didto dad-an mo ako ug duruha ka book nga mga maayong kanding nga gagmay nga lake, ug sila pagabuhaton ko ug mga sud-an nga lamian alang sa imong amahan, ingon sa iyang higugmaan. ¹⁰Ug dad-on mo kini sa imong amahan, aron mokaon siya, sa ingon niana ikaw panalanginan niya sa dili pa mamatay siya. ¹¹Ug si Jacob miingon kang Rebeca nga iyang inahan: Ania karon, si Esau nga akong igsoon, balhiboon man nga pagkatawo, ug ako hanglas nga pagkatawo: ¹²Tingali unya hikapon ako sa akong amahan, ug ako pagadahumon niya nga malimbongon, ug modangat kanako ang tunglo, ug dili *hinoon* ang panalangin. ¹³Ug ang iyang inahan miingon kaniya: Anak ko, kanako mahulog ang tunglo *nga mahaanha* kanimo; magtuman ka lamang sa akong tingog, ug lumakaw ka, ug kini dad-on mo nganhi kanako. ¹⁴Ug siya milakaw, ug mikuha, ug gidala niya kini ngadto sa iyang nahan; ug ang iyang inahan nagbuhat ug makaon nga lamian ingon sa higugmaan sa iyang amahan. ¹⁵Ug si Rebeca mikuha sa mga maayong bisti ni Esau nga anak niya nga kamagulangan, nga didto uban kaniya sa iyang balay, ug gibisti niya kang Jacob nga iyang anak nga kamanghuran. ¹⁶Ug siya gisul-oban sa ibabaw sa iyang mga kamot sa mga panit sa mga nati nga kanding; ug sa ibabaw sa tingkoy *sa dapit* diin walay buhok. ¹⁷Ug iyang gihatag ang makaon nga lamian ug ang tinapay nga gihikay niya, sa kamot ni Jacob nga iyang anak.

¹⁸ Ug siya miadto sa iyang amahan, ug miingon siya: Amahan ko; ug siya mitubag: Ania ako; kinsa ba ikaw, anak ko? ¹⁹Ug si Jacob miingon sa iyang amahan: Ako si Esau nga imong panganay; gibuhay ko ang *butang* sumala sa gisugo mo kanako; bumangon ka karon, nangamuyo ako, lumingkod ka, ug kumaon sa akong inayaman, aron panalanginan mo ako sa imong kalag. ²⁰Ug si Isaac miingon

sa iyang anak: Naunsa nga nakakaplag man ikaw niana sa madali, anak ko? Ug siya mitubag: Kay si Jehova nga imong Dios naghatag niini kanako sa madali. ²¹Ug si Isaac miingon kang Jacob: Dumuol ka karon, nangamuyo ako kanimo, aron ikaw hikapon ko, anak ko, kong ikaw mao ba gayud ang akong anak nga si Esau o dili ba. ²²Ug miduol si Jacob sa iyang amahan nga si Isaac; ug iyang gihikap siya, ug miingon siya: Ang tingog mao ang tingog ni Jacob, apan ang mga kamot mao ang mga kamot ni Esau. ²³Ug siya wala makaila kaniya; kay ang iyang mga kamot balhiboon man sama sa mga kamot ni Esau: Ug iyang gipanalanginan siya. ²⁴Ug miingon siya: Ikaw ba ang akong anak nga si Esau? Ug siya mitubag: Ako man. ²⁵Ug miingon siya: Ipaduol kana kanako, mokaon ako sa inayaman sa akong anak, aron magapanalangin kanimo ang akong kalag. Ug ang *makaon* iyang gipaduol ug mikaon siya; iyang gidad-an usab siya ug vino, ug miinum siya. ²⁶Ug miingon kaniya si Isaac nga iyang amahan: Dumuol ka karon, ug halokan mo ako, anak ko. ²⁷Ug siya miduol, ug iyang gihalokan siya; ug nakapanimaho si Isaac sa baho sa iyang mga bisti, ug iyang gipanalanginan siya, ug miingon siya: Tan-awa, ang baho sa akong anak. Ingon sa baho sa kapatagan nga gipanalanginan ni Jehova: ²⁸Ug, pagahatagan ka sa Dios sa tun-og gikan sa langit. Ug sa mga kinatambokan sa yuta, Ug sa kadagaya sa trigo ug sa duga sa parras: ²⁹Magaalagad kanimo ang mga katawohan; Ug ang mga nasud managyukbo kanimo: Magaginoo ikaw sa imong mga igsoon, Ug managyukbo kanimo ang mga anak sa imong inahan: Mga tinunglo ang mga magatunglo kanimo, Ug pagabulahanon ang mga nagapanalangin kanimo.

³⁰Ug nahitabo nga sa human si Isaac makapanalangin kang Jacob, ug halus ngani makapahawa si Jacob sa atubangan ni Isaac nga iyang amahan, miabut na si Esau nga iyang igsoon gikan sa iyang pagpangayam. ³¹Ug siya mibuhat usab ug makaon nga lamian ug iyang gidala sa iyang amahan, ug siya miingon kaniya: Bumangon ka, amahan ko, ug kumaon ka sa inayaman sa imong anak, aron ang imong kalag magapanalangin kanako. ³²Ug si Isaac nga iyang amahan miingon kaniya: Kinsa ba ikaw? Ug siya mitubag: Ako mao ang imong anak, ang imong panganay, nga si Esau. ³³Ug mikurog si Isaac sa hilabihan gayud, ug miingon: Kinsa man diay ang mianhi dinhi, nga mikuha ug inayaman, ug gidala dinhi kanako, ug mikaon ako sa tanan sa wala pa ikaw moabut? Ug siya gipanalanginan ko? Oo, mahimong bulahan siya. ³⁴Sa pagkadungog ni Esau sa mga pulong sa iyang amahan, mitu-aw siya sa hilabihang kadaku ug pagkapait nga pagtu-aw, ug miingon sa iyang amahan: Panalanginan mo usab ako, Oh amahan ko. ³⁵Ug siya miingon: Mianhi ang imong igsoon nga adunay limbong, ug mikuha sa imong panalangin. ³⁶Ug siya miingon: Dili ba maayo nga siya gihinganlan Jacob? kay gilimbongan na niya ako sa nakaduha; gikuha na niya ang akong pagkapanganay; ug, tan-awa, karon gikuha na usab niya ang akong panalangin. Ug miingon siya: Wala ba ikaw magtago ug panalangin alang kanako? ³⁷Si Isaac mitubag ug miingon kang Esau: Ania karon, gibutang ko siya sa pagkaginoo mo, ug akong gihatag kaniya ang tanan nga iyang mga igsoon nga mga ulipon niya; sa trigo ug sa bag-ong vino nga akong gitagana kaniya. Busa, unsa ang mahimo ko karon kanimo, anak ko? ³⁸Ug si Esau mitubag sa iyang amahan: Usa ra ba gayud ang imong panalangin, amahan ko? Panalangini ako bisan ako usab, amahan ko. Ug gipatugbaw ni Esau ang iyang tingog ug mihilak siya. ³⁹Ug si Isaac nga iyang amahan nagsulti, ug miingon

kaniya: Ania karon, ang imong puloy-anan atua sa kinatambokan sa yuta, Ug sa tun-og sa mga langit gikan sa itaas; ⁴⁰Ug pinaagi sa imong pinuti magakinabuhi ka, ug sa imong igsoon magaalagad ikaw: Ug mahitabo nga sa makagawas ikaw, Nga pagatangtanganon mo ang iyang yugo sa imong liog.

⁴¹ Ug nagdumot si Esau kang Jacob tungod sa panalangin nga gipanalangin kaniya sa iyang amahan, ug miingon siya sa iyang kasingkasing: Haduol na ang mga adlaw sa pagbalata tungod sa akong amahan; unya pagapatyon ko si Jacob nga akong igsoon. ⁴²Ug gisuginlan si Rebeca sa mga pulong ni Esau nga iyang anak nga kamagulangan; ug iyang gipasugoan ug gipatawag si Jacob nga anak niya nga kamanghuran, ug giingon siya: Ania karon, si Esau nga imong igsoon naglipay sa iyang kaugalingon mahitungod kanimo nga *naninguha* sa pagpatay kanimo. ⁴³Busa karon, anak ko, tumana ang akong tingog; tumindog ka, ug kumalagiw ka padulong kang Laban, akong igsoon nga lalake sa Haran; ⁴⁴Ug pumuyo ka uban kaniya ug pipila ka adlaw, hangtud nga ang kasuko sa imong igsoon nga lalake, mapuypoy; ⁴⁵Hangtud nga mapuypoy ang kaligutgut sa imong igsoon batok kanimo, ug nga hikalimtan niya ang imong gibuhat kaniya; unya magasugo ako ug akong paanhion ikaw gikan didto. Ngano nga mawad-an ako kaninyong duruha sa usa ka adlaw? ⁴⁶Ug miingon si Rebeca kang Isaac: Napungot ako sa akong kinabuhi tungod sa mga anak nga babaye ni Heth. Kong si Jacob mangasawa sa mga anak nga babaye ni Heth, ingon niining mga anak nga babaye niining yutaa, unsay kapuslanan sa akong kinabuhi?

¹ Unya gitawag ni Isaac si Jacob, ug iyang gipanalanginan siya, ug nagtugon kaniya ug miingon: Dili ka mangasawa sa mga anak nga babaye sa mga Canaanhon: ²Tumindog ka ug umadto sa Padan-aram, sa balay ni Bethuel nga amahan sa imong inahan, ug mangasawa ka didto gikan sa mga anak nga babaye ni Laban, nga igsoon sa imong inahan. ³Ug ang Dios nga Makagagahum sa ngatanan magapanalangin kanimo, ug magapa-mabugaon kanimo ug magapadaghan kanimo, aron ikaw mahimo nga pundok sa mga katawohan; ⁴Ug ikaw pagahatagan niya sa panalangin ni Abraham, kanimo ug sa imong kaliwatan uban kanimo; aron mapanununod mo ang yuta sa imong mga paglangyaw nga gihatag sa Dios kang Abraham. ⁵Ug si Jacob gipalakaw ni Isaac, ug siya miadto sa Padan-aram kang Laban, anak nga lalake ni Bethuel nga Siriahanon, nga igsoon ni Rebeca, nga inahan ni Jacob ug ni Esau.

⁶ Karon nakita ni Esau nga si Isaac nagpanalangin kang Jacob ug iyang gipalakaw siya ngadto sa Padan-aram, sa pagpangasawa; ug nga sa pagpanalangin kaniya, iyang gitugon siya, ug miingon: Dili ka mangasawa sa mga anak nga babaye sa mga Canaanhon; ⁷Ug nga nagtuman si Jacob sa iyang amahan ug sa iyang inahan, ug miadto siya sa Padan-aram: ⁸Ug nakita ni Esau nga ang mga anak nga babaye nga Canaanhon, wala makapahimuot kang Isaac nga iyang amahan; ⁹Ug miadto si Esau kang Ismael, ug nangasawa kang Maalet, anak nga babaye ni Ismael, anak nga lalake ni Abraham, igsoon nga babaye ni Nabiaiot, labut pa sa uban nga iyang mga asawa.

¹⁰ Ug si Jacob mipahawa sa Beer-seba, ug miadto padulong sa Haran. ¹¹Ug mipahulay siya sa usa ka dapit ug mipabilin didto sa tibook nga gabii, kay misalop na ang adlaw; ug mikuha siya ug usa sa mga bato niadtong dapita nga iyang giunlan ug mihigda siya sa pagkatulog niadtong dapita. ¹²Ug nagdamgo siya; ug ania karon, may usa ka hagdan nga nagatindog sa yuta, ug ang iyang tumoy miabut sa langit; ug ania karon, ang mga manolonda sa Dios, nga nagasaka ug nagakanaug niini. ¹³Ug ania karon, si Jehova nagatindog sa ibabaw niini, ug miingon siya: Ako mao si Jehova ang Dios ni Abraham, nga imong amahan ug ang Dios ni Isaac; ang yuta nga imong ginahigdaan igahatag ko kanimo, ug sa imong kaliwatan. ¹⁴Ug ang imong kaliwatan mahimong sama sa abug sa yuta, ug mokaylap ka sa kasadpan, ug sa silangan, ug sa amihanan ug sa habagatan; ug diha kanimo ug sa imong kaliwat pagapanalanginan ang tanan nga mga kabanayan sa yuta. ¹⁵Ug ania karon, ako magauban kanimo, ug ikaw pagabantayan ko sa bisan asa nga imong pagaadtoan, ug ikaw pagapabalikon ko niining yutaa; kay ako dili mobiya kanimo hangtud nga matuman ko ang akong gisulti kanimo.

¹⁶ Ug nahigmata si Jacob gikan sa iyang paghikatulog, ug miingon: Sa pagkamatuod si Jehova ania niining dapita ug ako wala mahibalo. ¹⁷Ug nahadlok siya ug miingon: Pagkamakalilisang niining dapita! kini dili lain kondili ang balay sa Dios, ug kini mao gayud ang ganghaan sa langit. ¹⁸Ug si Jacob mibangon sayo sa pagkabuntag ug gikuha niya ang bato nga iyang giunlanan, ug kini gipatindog niya ingon sa usa ka haligi nga *handumanan*, ug iyang gibuboan ug lana ang ibabaw niini. ¹⁹Ug kadtong dapita gihinganlan niya ug Bethel; apan sa sinugdan ang ngalan niadtong lungsora Luz. ²⁰Ug si Jacob naghimo ug usa ka panumpa, nga nagaingon: Kong magauban ang Dios kanako, ug magabantay kanako niining dalana nga akong ginalaktan, ug magahatag kanako ug tinapay nga pagakan-on ug panapton nga igasul-ob, ²¹Sa pagkaagi nga makabalik ako sa pakigdait sa balay sa akong amahan, ug si Jehova mahimo nga akong Dios, ²²Unya kining batoha nga akong gipatindog ingon sa haligi nga *handumanan* mahimong balay sa Dios; ug sa tanan nga imong igahatag kanako, sa pagkamatuod ang bahin nga ikapulo akong igahatag kanimo.

¹ Ug si Jacob mipadayon sa iyang paglakat, ug miabut sa yuta sa mga anak sa silangan. ²Ug mitan-aw siya, ug ania karon, ang usa ka atabay diha sa kapatagan, ug tan-awa, ang totolo ka panon sa mga carnero nga nanglubog duol niini; kay kining atabaya mao ang giimnan sa mga panon: ug usa ka dakung bato didto sa baba sa atabay. ³Ug didto gitigum ang tanang mga panon: ug giligid nila ang bato gikan sa baba sa atabay, ug gipainum nila ang mga carnero, ug giuli nila sa iyang dapit ang bato sa ibabaw sa baba sa atabay. ⁴Ug si Jacob miingon kanila: Mga igsoon ko, taga-diin ba kamo? Ug mitubag sila: Taga-Haran kami. ⁵Ug siya miingon kanila: Naila ba ninyo si Laban, anak ni Nachor? Ug miingon sila: Kami nakaila kaniya. ⁶Ug siya miingon kanila: Maayo ba siya? Ug sila ming-ingon: Maayo man; ug, ania karon, si Raquel iyang anak nga babaye nagapaingon nganhi uban sa mga carnero. ⁷Ug miingon siya: Tan-awa, hataas pa ang adlaw, ug dili pa panahon sa pagpatigum sa kahayupan; paimna ninyo ang mga carnero, ug lumakaw, ug pasibsiba sila. ⁸Ug

miingon sila: Dili kami makahimo hangtud nga ang tanan nga mga panon matigum, ug ilang maligid ang bato gikan sa ibabaw sa baba sa atabay; unya kami magpainum sa mga carnero.

⁹ Samtang nagsulti pa siya kanila, miabut si Raquel uban ang mga carnero sa iyang amahan; kay siya mao ang magbalantay niini. ¹⁰Ug nahitabo nga sa nakita ni Jacob si Raquel anak nga babaye ni Laban nga igsoon sa iyang inahan, ug ang mga carnero ni Laban nga igsoon nga lalake sa iyang inahan, nga miduol si Jacob, ug giligid niya ang bato gikan sa baba sa atabay, ug gipainum niya ang panon ni Laban, igsoon nga lalake sa iyang inahan. ¹¹Ug si Jacob mihalok kang Raquel, ug gipatugbaw niya ang iyang tingog, ug mihilak *siya*. ¹²Ug si Jacob miingon kang Raquel nga siya mao ang igsoon sa iyang amahan, ug siya mao ang anak nga lalake ni Rebeca: ug midalagan siya ug misugilon *niini* sa iyang amahan. ¹³Ug nahitabo nga sa pagkadungog ni Laban sa balita mahitungod kang Jacob, ang anak nga lalake sa iyang igsoon nga babaye, midalagan siya pagsugat kaniya, ug siya gigakus niya, ug gihagkan niya, ug gidala niya sa iyang balay. Ug misugilon siya kang Laban sa tanan niining mga butanga. ¹⁴Ug si Laban miingon kaniya: Sa pagkamatuod, ikaw sa akong bukog ug sa akong unod. Ug mipuyo siya uban kaniya sa usa ka bulan.

¹⁵ Ug si Laban miingon kang Jacob: Tungod kay ikaw akong igsoon, angay na diay nga ikaw magaalagad kanako nga walay bayad? Umingon ka kanako, pila ba ang imong isuhol? ¹⁶Ug si Laban adunay duha ka anak nga babaye: ang ngalan sa magulang mao si Lea, ug ang ngalan sa manghud mao si Raquel. ¹⁷Ug ang mga mata ni Lea malomo man; apan si Raquel maanyag ug madanihon. ¹⁸Ug si Raquel gihigugma ni Jacob; ug miingon siya: Sa pito ka tuig ako magaalagad kanimo tungod kang Raquel nga imong kamanghuran. ¹⁹Ug miingon si Laban: Labi pa nga maayo nga siya ihatag ko kanimo kay sa akong ihatag siya sa laing tawo: pumuyo ka uban kanako. ²⁰Ug nagaalagad si Jacob ug pito ka tuig tungod kang Raquel, ug kini ingon lamang sa pipila ka adlaw tungod sa iyang gugma alang kaniya. ²¹Ug si Jacob miingon kang Laban: Ihatag kanako ang akong asawa, kay natuman na ang akong mga adlaw, nga ako makapuyo uban kaniya. ²²Ug si Laban nagpatigum sa tanang mga tawo niadtong dapita ug gibuhat niya ang usa ka kombira. ²³Ug nahitabo nga sa pagkagabii, iyang gikuha si Lea, nga iyang anak nga babaye, ug iyang gidala ngadto kaniya: ug siya miduol kang *Lea*. ²⁴Ug gihatag ni Laban ang iyang ulipon nga babaye, si Silpa, kang Lea nga iyang anak, ingon nga iyang sulogoon nga babaye. ²⁵Ug sa pagkabuntag na, tan-awa, si Lea man diay; ug miingon siya kang Laban: Unsa kini nga imong gibuhat kanako? Wala ba ako magaalagad kanimo tungod kang Raquel? Ngano man nga gilimbongan mo ako? ²⁶Ug si Laban mitubag: Dili batasan namo ang paghatag sa manghud sa dili pa ang magulang. ²⁷Tumanon mo ang semana niining usa, ug igahatag namo kanimo usab ang usa tungod sa imong pag-alagad kanako ug pito pa ka tuig. ²⁸Ug gibuhat ni Jacob sa ingon niini, ug gituman ang iyang semana ug iyang gihatag kaniya si Raquel nga iyang anak ingon nga iyang asawa. ²⁹Ug gihatag ni Laban kang Raquel nga iyang anak nga babaye si Bilha nga iyang ulipon ingon nga iyang sulogoon nga babaye. ³⁰Ug siya miduol pag-usab kang Raquel, ug gihigugma niya si Raquel labi pa kay kang Lea, ug nag-alagad pa gayud kaniya ug pito pa ka tuig.

³¹ Ug nakita ni Jehova nga gidumtan si Lea, ug giablihan niya ang iyang taguankan: apan si Raquel apuli man. ³²Ug nanamkon si Lea ug nag-anak siya ug usa ka anak nga lalake, ug iyang gihinganlan ang iyang ngalan si Ruben: kay miingon siya: Natan-aw na ni Jehova ang akong kasakit; karon tungod niini mahigugma kanako ang akong bana. ³³Ug nanamkon siya pag-usab, ug nag-anak siya ug usa ka anak nga lalake, ug miingon siya: Kay gipatalinghugan ni Jehova nga ako gidumtan, mao nga iyang gihatag kini kanako. Ug gihinganlan ang iyang ngalan si Simeon. ³⁴Ug nanamkon siya pag-usab, ug nag-anak ug usa ka anak nga lalake, ug miingon siya : Karon moipon na ang akong bana kanako, kay giangkan ko siya ug totolo ka mga anak nga lalake, tungod niini gihinganlan ang iyang ngalan si Levi. ³⁵Ug nanamkon siya pag-usab, ug nag-anak siya ug usa ka anak nga lalake, ug miingon siya: Karon magadayeg ako kang Jehova. Tungod niini, gihinganlan ang iyang ngalan si Juda; ug mihunong siya sa pagpanganak.

¹ Ug sa pagtan-aw ni Raquel nga siya wala makahatag ug mga anak kang Jacob, nasina siya sa iyang igsoon nga babaye, ug miingon siya kang Jacob: Hatagi ako ug mga anak, kay kondili, mamatay ako. ²Ug si Jacob nasuko batok kang Raquel, ug miingon siya: Ilis ba ako sa Dios nga nagtungina gikan kanimo sa bunga sa imong tiyan? ³Ug siya miingon: Ania karon, ang akong ulipon nga babaye nga si Bilha; iponan mo sa paghigda siya, aron magaanak siya sa ibabaw sa akong mga tuhod, ug ako makabaton usab ug mga anak gikan kaniya. ⁴Ug iyang gihatag kaniya si Bilha nga iyang ulipon aron maasawa, ug si Jacob mitipon sa paghigda kaniya. ⁵Ug nanamkon si Bilha, ug nag-anak kang Jacob ug usa ka anak nga lalake. ⁶Ug miingon si Raquel: Gihukman ako sa Dios, ug gipatalinghugan usab niya ang akong tingog ug *ako* gihatagan ug usa ka anak nga lalake. Tungod niini gihinganlan ang iyang ngalan si Dan. ⁷Ug nanamkon pag-usab si Bilha, ang ulipon ni Raquel, ug nag-anak siya sa ikaduha ka anak nga lalake kang Jacob. ⁸Ug miingon si Raquel: Sa pagpakiglayog nga hilabihan nagpakiglayog ako sa akong igsoon nga babaye, ug nakadaug *ako* . Ug gihinganlan ang iyang ngalan si Neptali. ⁹Ug sa pagtan-aw ni Lea nga mihunong na siya sa pagpanganak, iyang gikuha si Silpa nga iyang ulipon nga babaye, ug iyang gipaasawa siya kang Jacob. ¹⁰Ug si Silpa, nga ulipon ni Lea, nag-anak kang Jacob ug usa ka anak nga lalake. ¹¹Ug miingon si Lea: Palaran! Ug gihinganlan ang iyang ngalan si Gad. ¹²Ug si Silpa ulipon nga babaye ni Lea, nag-anak ug usa usab ka anak nga lalake kang Jacob. ¹³Ug miingon si Lea: Malipayon ako! kay ang mga babaye magaingon kanako nga bulahan ako. Ug gihinganlan ang iyang ngalan si Aser. ¹⁴ Ug miadto si Ruben sa panahon sa ting-ani sa trigo, ug nakakaplag siya ug mga mandragora sa kapatagan, ug iyang gidala kini kang Lea nga iyang inahan. Unya miingon si Raquel kang Lea: Hatagi ako, nagapakilooy ako kanimo, sa mga mandragora sa imong anak nga lalake. ¹⁵Ug siya mitubag kaniya: Diyutay da bang butanga ang pagkuha mo sa akong bana? ug unya kuhaon mo usab ang mga mandragora sa akong anak? Ug miingon si Raquel: Busa makahigda siya uban kanimo karong gabii tungod sa mga mandragora sa imong anak. ¹⁶Ug mipauli si Jacob gikan sa kapatagan sa pagkahapon, ug migula si Lea sa pagsugat kaniya, ug miingon kaniya: Iponi ako sa paghigda,

kay sa pagkamatuod gisuholan ko ikaw sa mga mandragora sa akong anak. Ug siya mitipon sa paghigda kaniya niadtong gabhiona. ¹⁷Ug ang Dios nagpatalinghug kang Lea. Ug nanamkon siya, ug gianak niya kang Jacob ang ikalima ka anak nga lalake. ¹⁸Ug miingon si Lea: Ang Dios naghatag kanako sa akong balus, kay gihatag ko ang akong ulipon nga babaye sa akong bana. Tungod niana gihinganlan ang iyang ngalan si Isakar. ¹⁹Ug nanamkon si Lea pag-usab, ug gianak niya kang Jacob ang ikaunom ka anak nga lalake. ²⁰Ug miingon si Lea: Ang Dios naghatag kanako ug usa ka maayong bugay; karon motipon kanako ang akong bana kay giangkan ko siya ug unom ka anak nga lalake. Ug gihinganlan niya ang iyang ngalan si Sabulon. ²¹Ug sa ulahi nag-anak siya ug usa ka anak nga babaye, ug gihinganlan ang iyang ngalan si Dina. ²²Ug nahanumdum ang Dios kang Raquel, ug iyang gipatalinghugan siya, ug iyang giablihan ang iyang taguangkan; ²³Ug nanamkon siya, ug nanganak siya ug usa ka anak nga lalake: ug miingon siya: Gikuha sa Dios ang akong kaulaw. ²⁴Ug gihinganlan niya ang iyang ngalan si Jose, ug nagaingon siya: Si Jehova magadugang kanako ug usa pa ka anak nga lalake.

²⁵ Ug nahitabo nga sa pag-anak ni Raquel kang Jose, nga si Jacob miingon kang Laban: Papahawaa ako aron ako moadto sa akong kaugalingong pinuy-anan ug sa akong yuta. ²⁶Ihatag kanako ang akong mga asawa ug ang akong mga anak, nga tungod kanila nag-alagad ako kanimo, ug tugoti ako sa paglakaw; kay ikaw nahibalo sa mga pag-alagad nga gialagad ko kanimo. ²⁷Ug si Laban mitubag kaniya: Kong nakakaplag ako karon ug kalooy sa imong mga mata, *pabilin ka: kay hingmatngonan ko nga gipanalanginan ako ni Jehova tungod kanimo.* ²⁸Ug miingon siya: Itagal mo kanako ang suhol mo, ug ihatag ko *kanimo*. ²⁹Ug siya mitubag kaniya: Ikaw nahibalo kong unsa ang pag-alagad ko kanimo, ug kong unsay kahimtang sa imong kahayupan nga diri kanako. ³⁰Kay diriyut pa ang imo, sa wala pa ako mahaanhi, ug misanay sa daku nga panon; ug gipanalanginan ka ni Jehova sa bisan diin ako moadto, ug karon kanus-a man ako magatagana alang usab sa akong kaugalingon nga panimalay? ³¹Ug siya miingon: Unsa bay igahatag ko kanimo? Ug mitubag si Jacob: Dili ka maghatag kanako ug bisan unsa; kong buhaton mo kini alang kanako, magabalik ako sa pagpasibsib sa imong mga carnero. ³²Moadto ako karon sa tanan mong panon sa mga carnero, nga magalain ako sa tanang kahayupan nga kabang ug sa lain nga bulok, ug sa tanang kahayupan sa bulok nga maitum-itum sa taliwala sa mga carnero, ug sa mga kabang ug sa lain nga bulok sa taliwala sa mga kanding ug gikan niini mao ang akong suhol. ³³Niini magatubag alang kanako ang akong pagkamatarung sa panahon nga moabut kanako ang suhol ko sa atubangan mo: ang tanan nga dili binugkan ni kabang sa mga kanding, ug sa bulok nga maitum-itum sa mga carnero, nga hikaplagnan mo kanako pagaisipon *mo* nga kinawat nako. ³⁴Ug miingon si Laban: Tan-awa, matuman unta sumala sa imong gipamulong. ³⁵Ug gilain niya niadtong adlaw ang mga lake nga kanding nga binugkan, ug mga kabang, ug ang tanang mga kanding nga baye nga kabang ug sa lain nga bulok, ug ang tanang mga kahayupan nga may diyutay nga kaputi, ug ang tanang mga maitum sa taliwala sa mga carnero, ug gipiyal kini sa mga kamot sa iyang mga anak nga lalake. ³⁶Ug mipanaw siya sa totolo ka adlaw nga paglakaw sa taliwala niya ug ni Jacob: ug si Jacob nagpasibsib sa nahibilin nga mga panon sa carnero ni Laban.

³⁷ Ug mikuha si Jacob ug mga magagmay nga sanga nga lunhaw sa alamo ug sa avellano, ug sa castaño, ug iyang gipanitan kini sa mga panit nga maputi, ug gihimo nga makita ang kaputi niadtong mga sanga nga magagmay. ³⁸Ug gibutang niya ang mga sanga nga magagmay nga iyang gipanitan didto sa atbang sa kahayupan sa pasungan nga paimnanan, diin nanagpangadto ang mga panon sa carnero sa pag-inum; ug sila nanamkon sa diha nga nangadto sila sa pag-inum. ³⁹Ug nanamkon ang mga panon sa carnero sa atubangan sa mga sanga nga magagmay, ug ang mga panon sa carnero nanaganak sa mga *carnero* nga mga binugkan, mga kabang, ug mga napisikan sa *nagakalainlaing mga bulok*. ⁴⁰Ug gilain ni Jacob ang mga nating carnero, ug iyang gipaatabang ang mga nawong sa mga panon sa mga carnero ngadto sa mga kabang ug sa tanan nga maitum sa panon ni Laban. Ug iyang gilain pagbutang ang iyang panon, ug wala itipon niya uban sa mga carnero ni Laban. ⁴¹Ug nahatabo nga sa diha nga manamkon *ngani* ang mga sundanon nga carnero, ginabutang ni Jacob ang mga sanga nga magagmay sa atubangan sa mga panon sa carnero *didto* sa mga bato nga kinalutan, aron nga manamkon sila sa taliwala sa mga sangang magagmay. ⁴²Apan sa manganha ang mga panon sa mga carnero nga maluya, wala niya ibutang kini: mao nga ang mga maluyang carnero iya ni Laban, ug ang mga sundanon iya ni Jacob. ⁴³Ug midaku ang tawo sa hilabihan gayud, ug dihay daghang mga panon sa mga carnero, ug mga ulipon nga babaye, ug mga ulipon nga lalake, ug mga camello ug mga asno.

¹ Ug nadungog niya ang mga pulong sa mga anak nga lalake ni Laban, nga nanag-ingon: Gikuha ni Jacob ang tanan nga iya sa atong amahan; ug niadtong iya sa atong amahan naangkon niya kining tanan nga himaya. ²Gitan-aw usab ni Jacob ang nawong ni Laban, ug nakita niya nga dili na sama sa kaniadto. ³Ug si Jehova miingon kang Jacob: Bumalik ka sa yuta sa imong mga ginikanan ug sa imong kaubanan, kay ako magauban kanimo. ⁴Ug si Jacob nagsugo, ug nagtawag kang Raquel ug kang Lea ngadto sa kapatagan sa iyang mga carnero. ⁵Ug siya miingon kanila: Ginatan-aw ko nga ang nawong sa inyong amahan dili na ingon sa kaniadto; apan ang Dios sa akong amahan nag-uban kanako. ⁶Ug kamo nanghibalo nga sa bug-os ko nga kusog nag-alagad ako sa inyong amahan. ⁷Ug ang inyong amahan naglimbong kanako, ug iyang giilis-ilisan ang akong suhol sa nakapulo: apan ang Dios wala motugot kaniya nga magbuhat siya kanako ug dautan. ⁸Kong siya nag-ingon niini: Ang mga kabang mao ang imong suhol, unya ang tanang mga carnero nanag-anak ug mga binugkan; ug kong siya miingon niini: Ang mga kinudlisan mao ang imong suhol, unya ang tanan nga mga panon sa carnero nanag-anak ug mga kinudlisan. ⁹Sa ingon niini gikuha sa Dios ang kahayupan sa imong amahan, ug iyang gihatag kanako. ¹⁰Ug nahatabo, sa panahon nga ang mga carnero nanagpanamkon giyahat ko ang akong mga mata, ug nakita ko sa usa ka damgo, ug, ania karon, ang mga lake nga nanagtabon sa mga baye, sila mga kinudlisan, mga kabang, ug mga kabangkabang. ¹¹Ug ang manolonda sa Dios miingon kanako sa damgo; Jacob; ug ako miingon kaniya: Ania ako. ¹²Ug siya miingon; Iyahat karon ang imong mga mata, ug makita mo ang tanan nga mga lake nga mitabon sa panon sa mga carnero mga kinudlisan, mga binugkan, ug mga

kabangkabang, kay nakita ko ang tanan nga gibuhat ni Laban kanimo. ¹³Ako mao ang Dios sa Bethel, nga didto gidihog mo ang haligi nga handumanan ug didto nagbuhat ka kanako ug usa ka saad; tumindog ka karon, ug pumahawa ka niining yutaa, ug bumalik ka sa yuta nga imong natawohan. ¹⁴Ug mitubag si Raquel ug si Lea, ug miingon sila kaniya: Kami aduna pa bay bahin kun panulondon sa balay sa among amahan? ¹⁵Dili ba kita giisip niya nga ingon sa mga dumuloong? kay kita gibaligya niya, ug labut pa nakaon ang tanan nga among bili. ¹⁶Kay ang tanan nga bahandi nga gikuha sa Dios gikan sa among amahan, amo man, ug sa among mga anak; busa karon, buhata ang tanan nga giingon sa Dios kanimo.

¹⁷Unya mitindog si Jacob, ug gipahaluna niya ang iyang mga anak ug ang iyang mga asawa sa ibabaw sa mga camello; ¹⁸Ug iyang gidala ang iyang tanan nga kahayupan, ug ang iyang tanan nga bahandi nga iyang natigum, ang kahayupan nga iyang nasikup nga iyang natigum sa Padan-aram, aron sa pagbalik ngadto kang Isaac nga iyang amahan sa yuta sa Canaan. ¹⁹Karon si Laban miadto sa paggunting sa balhibo sa iyang mga carnero; ug gikawat ni Raquel ang mga dios sa iyang amahan. ²⁰Ug si Jacob mipahawa sa hilum gikan kang Laban nga Siriahanon, kay niana wala siya magpahibalo nga siya mokalagiw. ²¹Busa mikalagiw siya, uban ang tanan nga iya, ug mitindog siya ug mitabok sa Suba, ug mipadulong siya ngadto sa bukid sa Galaad. ²²Ug gisugilon kang Laban sa ikatolo ka adlaw nga si Jacob mikalagiw. ²³Unya gikuha niya ang iyang mga igsoon nga uban kaniya ug miapas sa ulahi niya sa panaw nga pito ka adlaw, ug iyang hing-abutan siya sa bukid sa Galaad. ²⁴Ug gianha sa Dios si Laban nga Siriahanon *pinaagi* sa damgo niadtong gabhiona, ug miingon kaniya: Magmatngon ka nga dili ka magsulti kang Jacob bisan maayo kun dautan.

²⁵Busa hing-abutan ni Laban si Jacob. Karon gipatindog na ni Jacob ang iyang balongbalong sa bukid, ug gibutang ni Laban uban sa iyang mga igsoon ang iyang balongbalong didto sa bukid sa Galaad. ²⁶Ug miingon si Laban kang Jacob: Unsay gibuhat nimo nga mikalagiw ka sa hilum, ug gidala mo ang akong mga anak nga babaye ingon sa mga binihag sa pag-awayan? ²⁷Ngano nga mikalagiw ka sa tago gayud, ug gikawatan mo ako, ug wala mo ako pahibaloa aron nga ako magapagikan kanimo nga may kalipay, ug mga pag-awit, uban ang tambol ug alpa? ²⁸Nga ako wala tugoti nimo sa pagpahalok sa akong mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye? Karon gibuhat mo ang binuang gayud. ²⁹Ania sa gahum sa akong kamot ang pag-among-among kaninyo; apan ang Dios sa inyong amahan nagsulti kanako kagabii, ug nag-ingon: Magmatngon ka nga dili magsulti kang Jacob bisan maayo kun dautan. ³⁰Ug karon bisan molakaw ka na, kay ikaw may tinguha sa pag-adto sa balay sa imong amahan, ngano nga gikawat mo ang akong mga dios? ³¹Ug si Jacob mitubag ug miingon kang Laban: Kay nahadlok ako, busa miingon ako: Tingali kaha nga imong kuhaon sa lugos kanako ang imong mga anak nga babaye. ³²Sa kang kinsa hikaplagn mo ang imong mga dios, dili siya mabuhi: sa atubangan sa among mga igsoon, susiha kong may imo ug kuhaa. Si Jacob wala mahibalo nga si Raquel maoy nagkawat niini. ³³Ug misulod si Laban sa balongbalong ni Jacob, ug sa balongbalong ni Lea, ug sa balongbalong sa duruha ka ulipon nga babaye, ug kini wala niya hipalgi, ug migula siya sa balongbalong ni Lea, ug miadto siya sa balongbalong ni Raquel. ³⁴Karon gikuha ni Raquel ang dios-dios, ug kini gibutang niya sa usa ka

silla sa usa ka camello, ug iyang gilingkoran ang ibabaw niini: ug gihikap ni Laban ang tibook nga balongbalong, ug wala kini niya hikaplagi.³⁵ Ug siya miingon sa iyang amahan: Dili ka unta masuko, ginoo ko, kay dili ako makahimo sa pagtindog sa atubangan mo, kay ako ania sa kinaiya sa mga babaye. Ug siya nangita, apan wala niya hikaplagi ang mga dios-dios.

³⁶ Ug si Jacob nasuko, ug nakigtinubagay kang Laban; ug mitubag si Jacob, ug miingon kang Laban: Unsa ba ang akong kalapasan? Unsa ba ang akong sala, nga sa hilabihan nga kainit mianhi ka sa pag-apas kanako? ³⁷ Busa kay gihikap mo ang tanan ko nga mga ginamiton, unsay hingkaplagan mo sa tanan nga mga bahandi sa imong balay? Ibutang mo kana dinhi sa atubangan sa akong mga igsoon ug sa mga imo, ug maghukom sila sa taliwala kanato nga duha. ³⁸ Niining kaluhaan ka tuig nga ako nagpuyo uban kanimo, ang imong mga carnero, ug ang imong mga kanding wala gayud mangatagas, wala usab ako makakaon ug carnero nga lake gikan sa imong mga panon. ³⁹ Wala ko gayud ikaw hidad-i ug inagaw sa mga mananap nga ihalas; ako ang nagbayad sa mga nangawala niini: gikan sa akong kamot gikinahanglan mo kini, bisan gikawat sa adlaw kun gikawat sa gabii. ⁴⁰ Sa ingon niana, sa adlaw napagod ako sa kainit, ug sa kagabhion ang katugnaw; ug ang akong katulogon nangawala sa akong mga mata. ⁴¹ Diha ako magpuyo sa imong balay sulod sa kaluhaan ka tuig; napulo ug upat ka tuig ako nag-alagad kanimo tungod sa imong duruha ka mga anak nga babaye, ug unom ka tuig tungod sa imong kahayupan; ug giilisan mo ang suhol ko sa nakapulo. ⁴² Kong ang Dios sa akong amahan, ang Dios ni Abraham, ug ang Kahadlok ni Isaac wala pa magauban kanako, sa pagkamatuod igapadala mo ako karon nga hubo. Nakakita ang Dios sa akong kasakit, ug ang kabudlay sa akong mga kamot, ug ikaw gibadlong niya kagabii.

⁴³ Ug mitubag si Laban, ug miingon kang Jacob: Kining mga babaye mao ang akong mga anak nga babaye, ug ang mga bata mao ang akong mga bata, ug ang mga carnero mao ang akong mga carnero, ug ang tanan nga imong ginatan-aw pulos man ako. Ug unsay arang ko nga buhaton karon niining akong mga anak nga babaye, kun sa ilang mga bata nga ilang gianak? ⁴⁴ Busa, umari ka karon, ug magabuhat kita ug pakigsaad, ako ug ikaw; ug kini mao ang saksi sa taliwala kanako ug kanimo. ⁴⁵ Unya si Jacob mikuha sa usa ka bato ug kini gipatindog niya ingon nga haligi nga handumanan. ⁴⁶ Ug miingon si Jacob sa iyang mga kaigsoonan nga lalake: Magtapok kamo ug mga bato. Ug nagtapok sila ug mga bato, ug kini ilang gipundok, ug nangaon sila didto haduol niadtong mohon. ⁴⁷ Ug gihinganlan kini ni Laban ug Jegar-Sahadutha: apan gihinganlan ni Jacob ug Galaad. ⁴⁸ Ug si Laban miingon: Kining pundok mao ang saksi karon sa taliwala kanako ug kanimo. Tungod niana gihinganlan ang ngalan niini ug Galaad: ⁴⁹ Ug Mizpa, kay matud niya: Magabantay si Jehova sa taliwala kanako ug kanimo, kong kita managbulag ang usa ug usa. ⁵⁰ Kong sakiton mo ang akong mga anak nga babaye, ug kong mangasawa ka ug mga asawa labut pa sa akong mga anak nga babaye, walay tawo nga ania sa taliwala kanato; tan-awa, ang Dios mao ang saksi sa taliwala kanako ug kanimo. ⁵¹ Miingon *pa gayud* si Laban kang Jacob: Ania karon, kining mohon, ug ania karon kining haligi nga handumanan nga akong gipatindog sa taliwala kanako ug kanimo. ⁵² Kini nga mohon mao ang saksi ug kining haligi sa handumanan mao ang saksi, nga ako dili molabang nganha kanimo niini nga mohon, nga ikaw dili molabang niining pundok, ug niining haligi nga handumanan

aron sa pag-among-among. ⁵³Ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Nachor ang Dios sa ilang amahan magahukom sa taliwala kanato. Ug si Jacob nanumpa tungod sa Kahadlok ni Isaac nga iyang amahan. ⁵⁴Unya si Jacob naghimo ug halad didto sa bukid, ug gitawag niya ang iyang mga kaigsoonan sa pagkaon ug tinapay; ug nangaon sila ug tinapay, ug nangatulog sila niadtong gabhiona sa bukid. ⁵⁵Ug si Laban mibangon pagsayo sa buntag, ug gihalokan niya ang iyang mga anak nga lalake, ang iyang mga anak nga babaye, ug sila gipanalanginan; ug si Laban migikan ug mipauli sa iyang dapit.

¹ Ug si Jacob mipadayon sa iyang paglakat ug gisugat siya sa mga manolonda sa Dios. ²Ug si Jacob miingon, sa pagkakita kanila: Kini mao ang panon sa Dios ug gihinganlan niya kadtong dapita Mahanaim.

³ Ug si Jacob nagsugo ug mga sulogoon sa unahan niya ngadto kang Esau nga iyang igsoon didto sa yuta sa Seir, sa kapatagan sa Edom. ⁴Ug siya nagsugo kanila nga nag-ingon: Mao kini ang igaingon ninyo sa akong ginoo nga si Esau: Mao kini ang giingon sa imong alagad nga si Jacob: Kang Laban nagpuyo ako, ug nadugay ako didto hangtud karon. ⁵Ug ako adunay mga vaca, ug mga asno, ug mga panon sa mga carnero, ug mga binatonan nga lalake ug mga sulogoong babaye, ug nagsugo ako sa pag-ingon sa akong ginoo aron ako mahimut-an sa iyang mga mata. ⁶Ug ang mga sinugo nanagpamalik kang Jacob nga nagaingon: Nakadangat kami sa imong igsoon nga si Esau, ug ingon usab siya moanhi sa pagsugat kanimo, ug uban kaniya ang upat ka gatus ka tawo. ⁷Unya si Jacob nahadlok sa hilabihan gayud ug nagsubo siya; ug gibahinbahin niya ang mga tawo nga diha uban kaniya, ug ang mga panon sa mga carnero ug ang mga vaca, ug ang mga camello, sa duruha ka pundok. ⁸Ug miingon: Kong umanhi si Esau ug patyon ang usa ka pundok; ang nahabiling pundok makakalagiw,

⁹ Unya miingon si Jacob: O Dios sa akong amahan nga si Abraham ug Dios sa akong amahan nga si Isaac, O Jehova nga miingon kanako: Bumalik ka sa imong yuta ug sa imong kaubanan, ug ikaw buhatan ko ug maayo: ¹⁰Ako dili takus sa labing diyutay sa tanan nga mga mahigugmaong kalolot ug sa tanan nga kamatuoran nga imong gipakita sa imong ulipon; kay uban sa akong sungkod milabang ako niining Jordan, ug karon nahimo ako nga duruha na ka pundok. ¹¹Luwasa ako, ginaampo ko kanimo, gikan sa kamot sa akong igsoon, sa kamot ni Esau; kay nahadlok ako kaniya, tingali kaha moanhi siya, ug samaran *niya* ako, ang inahan uban ang mga anak. ¹²Ug ikaw gayud usab ang nag-ingon: Sa pagkamatuod gayud ikaw buhatan ko ug maayo, ug pagahimoon ko nga ang imong kaliwatan sama sa balas sa dagat, nga dili arang maisip tungod sa gidaghanon.

¹³ Ug napabilin siya didto niadtong gabhiona ug gikuha niya *gikan* sa mga *butang* nga diha sa iyang luyo ang usa ka gasa alang kang Esau nga iyang igsoon: ¹⁴Duha ka gatus ka *book* nga kanding nga baye ug kaluhaan ka *book* nga kanding nga lake, duha ka gatus ka *book* nga carnero nga baye ug kaluhaan ka *book* nga carnero nga lake. ¹⁵Katloan ka gatasan nga camello uban ang ilang mga nati, kap-atan ka *book* nga vaca nga baye ug napulo ka *book* nga vaca nga lake, kaluhaan ka *book*

nga asno nga baye ug napulo ka *book* nga nati. ¹⁶Ug kini gitugyan niya sa mga kamot sa iyang mga binatonan, tagsa ka panon sa pinig, ug miingon sa iyang mga binatonan: Umuna kamo kanako, ug nga usa ka panon ipahilayo ninyo sa usa ka panon. ¹⁷Ug nagsugo siya sa nahauna, nga nagaingon: Kong hisugatan ka ni Esau nga akong igsoon ug iyang pangutan-on ikaw sa pag-ingon: Kang kinsa ikaw? ug asa ikaw paingon? ug kang kansa kanang mga nagauna kanimo? ¹⁸Unya umingon ka kaniya: Iya sa imong alagad nga si Jacob; kini mao ang usa ka gasa nga gipadala alang sa akong ginoo nga si Esau; ug nga ania na usab siya karon nagasunod sa ulahi namo. ¹⁹Ug nagsugo usab siya sa ikaduha, ug mao usab sa ikatolo ug ingon usab sa tanan nga mga nagasunod sa ulahi sa mga panon, nga nagaingon: Niini nga paagiha igasulti ninyo kang Esau kong kamo hisugatan niya. ²⁰Ug igaingon ninyo: Labut pa, ania karon, ang imong alagad nga si Jacob nagapaingon nganhi sa ulahi namo. Kay siya miingon: Pagahupayon ko ang iyang kaligutgut tungod sa gasa nga nagauna kanako; ug sa human niini, tan-awon ko ang iyang nawong; ug tingali pagadawaton kaha niya ako ug maayo. ²¹Mao nga ang gasa miuna kaniya, apan siya napabilin niatong gabhiona uban sa panon. ²²Ug mitindog siya niadtong gabhiona, ug gikuha niya ang iyang duruha ka asawa, ug ang iyang duruha ka mga sulogoon nga babaye, ug ang iyang napulo ug usa ka mga anak, ug mitabok sa labanganan sa Jaboc. ²³Busa sila gikuha niya, ug iyang gipatabok sila sa suba, ug gipatabok usab niya ang tanan nga iya.

²⁴ Ug nahabilin si Jacob nga nag-inusara, ug may nakigbugno kaniya nga usa ka tawo hangtud sa pagbanagbanag sa adlaw: ²⁵Ug sa pagkakita niini nga siya dili makabuntog kaniya, gipislit niya ang piyakpiyak sa iyang balat-ang, ug nalisa ang balat-ang ni Jacob, sa diha nga siya nagabugno pa kaniya. ²⁶Ug siya miingon: Buhii ako kay mahayaghayag na. Apan mitubag kaniya si Jacob: Dili ko ikaw buhian hangtud nga ako panalanginan mo. ²⁷Ug siya nangutana kaniya: Kinsay imong ngalan? Ug mitubag siya: Si Jacob. ²⁸Ug siya miingon: Dili ka na pagahinganlan nga si Jacob, kondili si Israel; kay nakigbugno ka sa Dios, ug sa tawo, ug nakabuntog ka. ²⁹Ug nangutana kaniya si Jacob ug miingon: Ginaampo ko kanimo, nga ipahayag mo kanako ang imong ngalan. Apan siya mitubag: Kay nganong nangutana ka sa akong ngalan? Ug siya gipanalanginan niya didto. ³⁰Ug gihinganlan ni Jacob kadtong dapita nga /Peniel, /Peniel kay *matud niya*, nakita ko ang Dios sa nawong ug nawong, ug naluwas ang akong kinabuhi. ³¹Ug gisidlakan siya sa adlaw sa iyang pag-agi sa Peniel, ug nagtangkiod siya tungod sa iyang paa. ³²Tungod niini dili magakaon ang mga anak sa Israel, hangtud karong adlawa, sa kusog nga mibinhod, nga anaa sa piyakpiyak sa balat-ang: kay naigo si Jacob niini nga bahin sa balat-ang niya sa kusog sa kilid.

¹ Ug si Jacob miyahat sa iyang mga mata, ug ania karon, nagapadulong *kaniya* si Esau, ug ang upat ka gatus ka mga tawo uban kaniya. Ug gibahinbahin niya ang mga bata kang Lea ug kang Raquel ug ang duruha ka sulogoon nga babaye. ²Ug gibutang niya ang mga sulogoon nga babaye ug ang ilang mga bata sa unahan; ug gipasunod si Lea ug ang iyang mga bata, ug si Raquel ug si Jose mao ang didto sa ulahi. ³Ug siya miagi sa atubangan nila, ug miduko siya sa yuta sa nakapito,

hangtud nga miabut siya sa iyang igsoon. ⁴Ug si Esau midalagan sa pagsugat kaniya, ug migakus kaniya ug mipauraray siya sa iyang liog, ug *iyang* gihalokan siya; ug minghilak sila.

⁵ Ug giyahat niya ang iyang mga mata, ug nakita niya ang mga babaye ug ang mga bata, ug miingon siya: Kinsa ba kini sila nga kuyog mo? Ug siya mitubag: Ang mga bata nga tungod sa gracia gihatag sa Dios sa imong ulipon. ⁶Unya, mingduol ang mga sulogoon nga babaye ug ang ilang mga bata, ug mingduko sila. ⁷Ug mingduol usab si Lea uban sa iyang mga bata ug mingduko sila; ug sa ulahi mingduol si Jose ug si Raquel, ug ingon usab mingduko sila. ⁸Ug siya miingon: Unsa bay ipasabut mo tungod niining tibook nga pundok nga hingsugatan ko? Ug siya mitubag: Aron mahamut-an ako sa mga mata sa akong ginoo. ⁹Ug miingon si Esau: Aduna akoy igo, igsoon ko: Pasagdi lamang nga kining ania kanimo, maimo. ¹⁰Ug miingon si Jacob: Dili, gipakilooy ko kanimo, kong ako nakakaplag karon ug kahimut-an sa imong mga mata, nan dawata ang akong gasa nga gikan sa akong mga kamot, kay sa nakita ko ang imong nawong, daw nakita ko ang nawong sa Dios, ug ikaw nahimuot kanako. ¹¹Dawata, gipakilooy ko kanimo, ang akong gasa nga gidala kanimo, kay ang Dios nalooy kanako, ug kay ako adunay igo. Ug siya gipugos gayud niya, ug gidawat na lamang niya kini. ¹²Ug siya miingon: Manlakaw kita, ug ako magalakaw sa unahan mo. ¹³Ug siya miingon kaniya: Ang akong ginoo nahibalo nga ang mga bata mga linghud, ug nga aduna akoy mga carnero ug mga vaca nga bag-ong nanag-anak; ug kong magpalabi sila pagpanglakaw sa usa ka adlaw, mangamatay ang tanan nga mga panon sa carnero. ¹⁴Umuna ka karon, ginoo ko, sa unahan sa imong ulipon, ug ako magalakaw sa hinayhinay, sumala sa paglakaw sa kahayupan nga nagalakaw sa unahan ko, ug sa lakang sa mga bata hangtud nga makadangat ako sa akong ginoo didto sa Seir. ¹⁵Ug si Esau miingon: Pagabiyaan ko karon ang uban sa *akong* tawo nga mikuyog kanako. Ug siya miingon: Unsa ba ang kinahanglan niini? Makakaplag *unta* ug kahimut-an sa mga mata sa akong ginoo.

¹⁶ Mao nga si Esau mipauli niadtong adlaw padulong sa Seir. ¹⁷Ug si Jacob migikan padulong sa Succoth, ug nagtukod siya didto sa iyang balay, ug nagbuhat siya ug mga payag alang sa iyang kahayupan. Busa gihinganlan niya ang ngalan niadtong dapita nga Succoth. ¹⁸Ug midangat si Jacob sa kalinaw ngadto sa lungsod sa Sichem, nga nahamutang sa Canaan, sa gikan siya sa yuta sa Padan-aram, ug mipahaluna siya sa atubangan sa lungsod. ¹⁹Ug mipalit siya ug usa ka bahin sa kapatagan didto diin gibuklad niya ang iyang balongbalong, sa kamot sa mga anak ni Hamor, nga amahan ni Sichem, sa usa ka gatus ka book nga salapi. ²⁰Ug gipatindog niya didto ang usa ka halaran, ug kini gihinganlan niya: Ang Dios, ang Dios ni Israel.

¹ Ug migula si Dina nga anak ni Lea, nga gianak niya kang Jacob, aron sa pagtan-aw sa mga anak nga babaye niadtong yutaa. ²Ug hingkit-an siya ni Sichem, anak nga lalake ni Hamor, nga Hebehanon, nga principe niadtong yutaa, ug siya gikuha niya, ug mitipon siya sa paghigda kaniya ug siya gipakaulawan niya. ³Apan ang iyang kalag nahimuot kaayo kang Dina anak nga babaye ni Jacob, ug nahigugma siya sa dalaga, ug nagsulti siya sa kinasingkasing sa batan-on nga babaye.

⁴Ug si Sichem misulti kang Hamor nga iyang amahan, ug nag-ingon: Ikuha ako niining dalagaha aron mahimo nga akong asawa. ⁵Karon nakadungog si Jacob nga si Dina anak niya nga babaye gihugawan ni Sichem; ug ang iyang mga anak nga lalake didto sa iyang kahayupan sa kapatagan; ug si Jacob nagpakahilum lamang hangtud nga sila nangabut.

⁶ Ug si Hamor, nga amahan ni Sichem miadto kang Jacob aron sa pagpakigsulti kaniya. ⁷Ug ang mga anak ni Jacob miabut gikan sa kapatagan sa pagkahibalo nila niini; ug nangasuko ang mga lalake, ug naligutgut sila kay nagbuhat siya ug mangil-ad sa Israel, tungod sa pagpakigtipon niya sa paghigda sa anak nga babaye ni Jacob, buhat nga dili angay nga iyang buhaton. ⁸Ug si Hamor misulti kanila, ug miingon: Ang kalag sa akong anak nga si Sichem nahigugma kaayo sa imong anak nga babaye; gipakilooy ko kaninyo nga ihatag ninyo siya aron mahimo nga *iyang* asawa. ⁹Ug pagbuhat kamo ug kaminyoon kanamo; ihatag ninyo kanamo ang inyong mga anak nga babaye, ug magkuha kamo sa among mga anak nga babaye. ¹⁰Ug kamo magapuyo uban kanamo; ug ang yuta anaa sa inyong atubangan; pumuyo ug magpatigayon kamo dinhi, ug dawaton ninyo ang pagkatag-iya niini. ¹¹Si Sichem usab miingon sa iyang amahan ug sa iyang mga igsoon nga lalake: Makakaplag unta ako ug kalomo sa inyong mga mata ug igahatag ko ang igaingon ninyo kanako. ¹²Dugangi ninyo pagpangayo ug daghang bugay ug mga gasa, ug ako magahatag sumala sa inyong igabungat kanako; apan ihatag ninyo kanako ang dalaga nga *akong* pangasaw-onon. ¹³Ug mingtubag ang mga anak nga lalake ni Jacob kang Sichem ug kang Hamor nga iyang amahan, uban ang limbong *kanila* ; ug nanagsulti sila kay gihugawan si Dina nga ilang igsoon nga babaye. ¹⁴Ug sila miingon kanila: Dili kami makabuhat niini nga butanga sa paghatag sa among igsoon nga babaye sa lalake nga wala circuncidahi; kay alang kanamo kini maka-uulaw. ¹⁵Tungod lamang niini nga condicion magatugot kami kaninyo, kong kamo manig-ingon kanamo nga pagacircuncidahan sa taliwala kaninyo ang tanang lalake. ¹⁶Unya among igahatag kaninyo ang among mga anak nga babaye, ug kami mokuha sa inyong mga anak nga babaye alang kanamo; ug mopuyo kami uban kaninyo, ug mahimo kita nga usa lamang ka katawohan. ¹⁷Apan kong kamo dili magpatalinghug kanamo aron nga circuncidahan kamo, nan kuhaon namo ang among anak nga babaye, ug manlakaw kami.

¹⁸ Ug ang ilang mga pulong nakapahimuot kang Hamor ug kang Sichem nga anak nga lalake ni Hamor; ¹⁹Ug ang batan-ong lalake wala maglangan sa pagbuhat niadto, kay ang anak nga babaye ni Jacob nakapahamuot kaniya: ug siya mao ang labing tinamud sa tibook nga panimalay sa iyang amahan. ²⁰Ug si Hamor ug si Sichem nga iyang anak nga lalake miadto sa ganghaan sa lungsod, ug nakigsulti sila sa mga tawo sa ilang lungsod ug nag-ingon: ²¹Kining mga tawohana mga makigdaiton kanato; busa papuy-a sila sa kayutaan, ug magpatigayon sila dinhi; kay, ania karon, ang yuta hilabihan ka halapad alang kanila; pangasaw-on nato ang ilang mga anak nga babaye, ug ipaasawa kanila ang atong mga anak nga babaye. ²²Apan niining usa lamang ka condicion nga itugot niining mga tawohana nga sila magpuyo uban kanato, aron mahimo kita nga usa ka katawohan kong kita magpacircuncidar sa tanan nga mga lalake, maingon kanila nga mga cinircuncidahan. ²³Dili ba ang ilang kahayupan ug ang ilang bahandi, ug ang tanan nila nga mananap mamaato? makig-uyon lamang kita kanila, ug magapuyo sila uban kanato. ²⁴Ug mingtuman kang Hamor ug

kang Sichem nga iyang anak ang tanan nga managpanggula sa ganghaan sa lungsod; ug nagpacircuncidar sila sa tanan nga lalake ang tanan nga nanagpanggula sa ganghaan sa iyang lungsod.

²⁵ Ug nahitabo sa ikatolo ka adlaw, sa mibati na sila ug daku kaayo nga kasakit, ang duruha ka mga anak nga lalake ni Jacob, si Simeon ug si Levi, nga mga igsoon nga lalake ni Dina, mikuha ang tagsatagsa sa iyang pinuti, ug nangadto sila sa lungsod nga walay kahadlok gayud, ug gipamatay nila ang tanang mga lalake. ²⁶Ug si Hamor ug si Sichem nga iyang anak nga lalake gipatay nila sa sulab sa pinuti: ug gikuha nila si Dina sa balay ni Sichem ug nanagpanggula sila. ²⁷Ang mga anak nga lalake ni Jacob nangadto sa mga nangamatay ug nanagpanulis sila sa lungsod tungod kay gihugawan nila ang ilang igsoon nga babaye. ²⁸Gikuha nila ang ilang mga panon sa carnero, ug mga vaca, ug ang ilang mga asno, ug ang didto sa lungsod ug ang didto sa kaumahan. ²⁹Ug ang ilang tanan nga bahandi, ug ang tanan nila nga mga bata, ug ang ilang mga asawa, gidala nila nga bihag ug gikawat nila bisan pa ang tanan nga diha sa balay. ³⁰Unya miingon si Jacob kang Simeon ug kang Levi: Nagpagubut kamo kanako sa pagbuhat kanako nga dinumtan sa mga pumoluyo niining yutaa, ang Canaanhon ug ang Peresehanon; ug duna lamang ako ing diriyut nga mga tawo kong managtingub sila batok kanako, ug pagalaglagon ako ug ang akong panimalay. ³¹Ug sila mingtubag: Iloon ba diay niya ang among igsoon nga babaye daw ingon sa usa ka bigaon?

¹ Ug miingon ang Dios kang Jacob: Tumindog ka ug tumungas sa Bethel, ug magpuyo ka didto, ug magbuhat ka ug usa ka halaran alang sa Dios nga mitungha kanimo sa pagkalagiw mo gikan sa imong igsoon nga si Esau. ²Unya si Jacob miingon sa iyang panimalay, ug sa tanan nga mga diha uban kaniya: Isalikway ninyo ang laing mga dios nga anaa sa taliwala kaninyo, ug maghinlo kamo, ug ilisan ninyo ang inyong mga bisti. ³Ug manindog kita ug manungas kita sa Bethel; ug magabuhat ako didto ug halaran alang sa Dios nga nagtubag kanako sa adlaw sa akong kagul-anan, ug nag-uban siya kanako sa dalan nga akong gilaktan. ⁴Ug gihatag nila kang Jacob ang tanan nga mga dios nga lain nga diha sa ilang kamot, ug ang mga ariyos nga diha sa ilang dalunggan, ug gitagoan kini ni Jacob sa ilalum sa usa ka kahoy nga encina nga diha sa haduol sa Sichem. ⁵Ug mingpanaw sila, ug ang kahadlok sa Dios didto sa ibabaw sa mga kalungSORAN nga naglibut kanila, ug wala magpadayon sa pag-apas sa mga anak ni Jacob.

⁶ Ug midangat si Jacob sa Luz nga diha sa yuta sa Canaan (kini mao ang Bethel) siya ug ang tibook nga katawohan nga mingkuyog kaniya. ⁷Ug nagtukod siya didto ug usa ka halaran, ug iyang gihinganlan ang dapit El-Bethel, kay didto mitungha kaniya ang Dios sa pagkalagiw niya gikan sa atubangan sa iyang igsoon nga lalake. ⁸Ug namatay si Debora, nga iwa ni Rebeca, ug gilubong siya sa ubos sa Bethel sa ilalum sa usa ka kahoy nga encina; ug gihinganlan nila ang iyang ngalan Allon-Bacuth (Kahoy sa paghilak). ⁹Ug ang Dios mitungha pag-usab kang Jacob sa pagbalik niya gikan sa Padan-aram, ug siya gipanalanginan niya. ¹⁰Ug miingon ang Dios kaniya: Ang imong ngalan si Jacob; dili na pagahinganlan ang imong ngalan nga si Jacob, kondili si Israel na mao ang

imong ngalan. Ug siya gihinganlan sa iyang ngalan nga Israel. ¹¹Ug miingon ang Dios kaniya: Ako mao ang Dios nga Makagagahum sa ngatanan; magmabungaon ka ug magdaghan ka: usa ka nasud ug pundok sa mga nasud magagikan kanimo, ug ang mga hari magagikan sa imong mga hawak. ¹²Ug ang yuta nga gihatag ko kang Abraham ug kang Isaac, igahatag ko kini kanimo, ug sa imong kaliwatan sa ulahi nimo igahatag ko ang yuta. ¹³Ug mipahawa ang Dios gikan kaniya sa dapit diin siya nakigsulti kaniya. ¹⁴Ugssi Jacob nag-ugbok ug usa ka haligi nga handumanan sa dapit diin didto siya nakigsulti kaniya, usa ka haligi nga bato; ug iyang gibuboan ug lana ang ibabaw niini. ¹⁵Ug kadtong dapita gihinganlan ni Jacob sa ngalan nga Bethel, diin nakigsulti ang Dios kaniya.

¹⁶Ug mingpanaw sila gikan sa Bethel, ug may gilay-on *pa* hangtud sa pag-abut sa Ephrata; ug si Raquel giul-ulan ug may kakuli sa iyang pag-anak. ¹⁷Ug nahitabo nga sa may kakuli siya sa iyang pag-anak, miingon kaniya ang mananabang: Dili ka mahadlok, kay makabaton pa ikaw ug usa ka anak nga lalake. ¹⁸Ug nahitabo nga sa mihalin ang iyang kalag (kay namatay siya), nga gihinganlan niya ang iyang ngalan Benoni (anak sa akong kagul-anan); apan ang iyang amahan naghingalan kaniya Benjamin (anak sa akong kamot nga too). ¹⁹Ug namatay si Raquel, ug gilubong siya sa dalan sa Ephrata, nga mao ang Betlehem. ²⁰Ug gibutangan ni Jacob ug usa ka timaan sa ibabaw sa iyang lubnganan. Kini mao ang haliging handumanan sa lubnganan ni Raquel hangtud karon.

²¹Ug mipanaw si Israel, ug gibuklad niya ang iyang balongbalong sa unahan sa torre sa Eder. ²²Ug nahitabo nga samtang nagapuyo si Israel niadtong yutaa, nga si Ruben miadto ug mitipon paghigda kang Bilha nga puyo-puyo sa iyang amahan; ug hidunggan kini ni Israel. Karon ang mga anak nga lalake ni Israel napulo ug duha; ²³Ang mga anak nga lalake ni Lea: si Ruben nga panganay ni Jacob ug si Simeon, ug si Levi, ug si Juda, ug si Issachar, ug si Zabulon. ²⁴Ang mga anak nga lalake ni Raquel, si Jose ug si Benjamin. ²⁵Ug ang mga anak nga lalake ni Bilha, nga binatonan ni Raquel, si Dan ug si Nepthali. ²⁶Ug ang mga anak nga lalake ni Zilpa, nga binatonan ni Lea, si Gad, ug si Aser. Kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Jacob nga nangatawo kaniya sa Padan-aram. ²⁷Ug miadto si Jacob kang Isaac nga iyang amahan sa Mamre, sa lungsod sa Kiriath-Arba, nga mao ang Hebron, nga didto nanagpuyo si Abraham ug si Isaac. ²⁸Ug ang mga adlaw ni Isaac usa ka gatus ug kawaloan ka tuig. ²⁹Ug mihalin ang espiritu ni Isaac, ug namatay siya, ug gitipon siya didto sa iyang katawohan, tigulang ug hupong sa mga adlaw, ug siya gilubong nila ni Esau ug ni Jacob.

¹Ug kini mao ang mga kaliwatan ni Esau, nga mao si Edom. ²Si Esau nagpili ug iyang mga asawa sa mga anak nga babaye nga Canaanhon; kang Ada anak nga babaye ni Elon nga Hetehanon, ug kang Aholibama, anak nga babaye ni Ana, anak nga babaye ni Sibeon, ang Hebehanon. ³Ug kang Basemath, anak nga babaye ni Ismael, igsoon nga babaye ni Navaioth. ⁴Ug si Ada nag-anak kang Esau ug kang Eliphaz; ug si Basemath nag-anak kang Reuel. ⁵Ug si Aholibama nanganak kang Jeus, ug kang Jaalam, ug kang Cora. Kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Esau, nga nangatawo kaniya sa yuta sa Canaan. ⁶Ug gidala ni Esau ang iyang mga asawa, ug ang iyang mga

anak nga lalake, ug ang iyang mga anak nga babaye, ug ang tanan nga mga tawo sa iyang balay, ug ang iyang kahayupan, ug ang tanan niya nga mga mananap, ug ang tanan niya nga bahandi, nga iyang natigum didto sa yuta sa Canaan, ug milakaw siya sa laing yuta halayo kang Jacob nga iyang igsoon. ⁷Kay ang ilang bahandi daku da kong mag-usa sila sa pagpuyo, ug ang yuta nga ilang gilangyawan wala makapaigo kanila tungod sa ilang kahayupan. ⁸Apan si Esau nagpuyo sa bukid sa Seir; si Esau mao si Edom.

⁹ Kini sila mao ang mga kaliwatan ni Esau, nga amahan sa mga Edomanhon sa bukid sa Seir. ¹⁰Kini mao ang mga ngalan sa mga anak nga lalake ni Esau: ni Eliphaz, anak nga lalake ni Ada, nga asawa ni Esau, Reuel, anak nga lalake ni Basemath, nga asawa ni Esau. ¹¹Ug ang mga anak nga lalake ni Eliphaz mao si Teman, si Omar, si Zepho, si Gatam, ug si Cenaz. ¹²Ug si Timna mao ang puyopuyo ni Eliphaz, nga anak ni Esau, nga giangkan niya siya kang Amalech. Kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Ada nga asawa ni Esau. ¹³Ug ang mga anak nga lalake ni Reuel mao si Nahath, si Zerach, si Samma, ug si Mizza: kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Basemath nga asawa ni Esau. ¹⁴Kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Aholibama, nga asawa ni Esau, anak nga babaye ni Ana, nga mao ang anak nga babaye ni Zibeon: nag-anak siya kang Esau, kang Jeus, kang Jalaam ug kang Cora. ¹⁵Kini sila mao ang mga pangulo sa mga anak nga lalake ni Esau, mga anak nga lalake ni Eliphaz, nga panganay ni Esau, ang pangulo nga si Teman, ang pangulo nga si Omar, ang pangulo nga si Zepho, ang pangulo nga si Cenaz. ¹⁶Ang pangulo nga si Cora, ang pangulo nga si Gatam, ug ang pangulo nga si Amalech: kini sila mao ang mga pangulo ni Eliphaz sa yuta sa Edom: kini mao ang mga anak nga lalake ni Ada. ¹⁷Ug kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Reuel, anak nga lalake ni Esau: ang pangulo nga si Nahath, ang pangulo nga si Zera, ang pangulo nga si Samma, ug ang pangulo nga si Mizza: kini sila mao ang mga pangulo sa kaliwatan ni Reuel sa yuta sa Edom; kini mao ang mga anak nga lalake gikan kang Basemath, nga asawa ni Esau. ¹⁸Ug kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Aholibama, nga asawa ni Esau: ang pangulo nga si Jeus, ang pangulo nga si Jaalam, ug ang pangulo nga si Cora: kini sila mao ang mga anak nga lalake nga gikan kang Aholibama, nga asawa ni Esau, anak nga babaye ni Ana. ¹⁹Busa kini mao ang mga anak nga lalake ni Esau, ug ang iyang mga pangulo: siya mao si Edom.

²⁰ Ug kini sila mao ang mga anak nga lalake sa Seir ang Horehanon, nga mga pumoluyo niadtong yutaa: si Lotan, si Sobal, si Zibeon, si Ana, ²¹Si Dison, si Ezer, ug si Disan: kini sila mao ang mga pangulo sa mga Horehanon, mga anak nga lalake ni Seir, sa yuta ni Edon. ²²Ang mga anak ni Lotan mao si Hori, ug si Heman; ug si Timna mao ang igsoon nga babaye ni Lotan. ²³Ang mga anak ni Sobal mao si Alvan, si Manahath, si Ebal, si Sepho, ug si Onan. ²⁴Ug ang mga anak ni Zibeon mao si Aja, ug si Ana. Kini si Ana mao ang nakakaplag sa mga mainit nga tubod sa kamingawan, sa nagpasibsib siya sa mga asno ni Zibeon nga iyang amahan. ²⁵Ang mga anak ni Ana mao si Dison, ug si Aholibama anak nga babaye ni Ana. ²⁶Ug kini sila mao ang mga anak ni Dison: si Hemdan, si Esban, si Itram, ug si Ceram. ²⁷Ug kini sila mao ang mga anak ni Eser: si Bilhan, si Saban, ug si Akan. ²⁸Ug kini sila mao ang mga anak ni Disan: si Hus ug si Aran. ²⁹Ug kini sila mao ang mga pangulo sa mga Horehanon, si pangulo Lotan, si pangulo Sobal, si pangulo Zibeon, si pangulo Ana;

³⁰Si pangulo Dison, si pangulo Eser, si pangulo Disan; kini sila mao ang mga pangulo sa mga Horehanon: tungod sa ilang mga pangulo sa yuta sa Seir.

³¹ Ug kini mao ang mga hari nga nanaghari sa yuta sa Edom, sa wala pa maghari ang usa ka hari sa ibabaw sa mga anak sa Israel: ³²Si Bela nga anak ni Beor, nga naghari sa Edom: ug ang ngalan sa iyang lungsod mao ang Dinaba. ³³Ug namatay si Bela, ug naghari sa iyang dapit si Jobab, anak nga lalake ni Sera, sa Bosra. ³⁴Ug namatay si Jobab, ug naghari sa iyang dapit si Husam, sa yuta ni Teman. ³⁵Ug namatay si Husam, ug naghari nga ilis niya si Adad, anak nga lalake ni Badad, ang nagsamad kang Midian sa kapatagan sa Moab: ug ang ngalan sa iyang lungsod mao ang Abit. ³⁶Ug namatay si Adad, ug sa iyang dapit, naghari si Samla, nga Masrecahanon. ³⁷Ug namatay si Samla, ug naghari sa iyang dapit si Saul, Rehobothanon dapit sa suba. ³⁸Ug namatay si Saul, ug sa iyang dapit naghari si Baalanan, anak nga lalake ni Achbor. ³⁹Ug namatay si Baalanan, anak nga lalake ni Achbor, ug naghari si Adar, sa iyang dapit; ug ang ngalan sa iyang lungsod mao ang Pau; ug ang ngalan sa iyang asawa si Meetabel, anak nga babaye ni Matred, anak nga babaye ni Mesaab. ⁴⁰Ug, kini mao ang mga ngalan sa mga pangulo ni Esau sa laray sa ilang kaliwatan, tungod sa ilang mga dapit, ug sa ilang mga ngalan; ang pangulo nga si Timna, ang pangulo nga si Alva, ang pangulo nga si Jetheth, ⁴¹Ang pangulo nga si Aholibama, ang pangulo nga si Ela, ang pangulo nga si Pinon. ⁴²Ang pangulo nga si Cenas, ang pangulo nga si Teman, ang pangulo nga si Mibzar. ⁴³Ang pangulo nga si Magdiel, ug ang pangulo nga si Hiram. Kini sila mao ang mga pangulo sa Edom sumala sa molupyo sa yuta sa ilang pagpanag-iya. Ang Edom mao gayud si Esau, nga amahan sa mga Idumehanon.

¹ Ug nagpuyo si Jacob sa yuta nga gipuy-an sa iyang amahan, sa yuta sa Canaan. ²Kini mao ang mga kaliwatan ni Jacob; si Jose sa may panuigon nga napulo ug pito ka tuig, nagpasibsib siya ug mga carnero uban sa iyang mga igsoon nga lalake, ug batan-on siya uban sa mga anak nga lalake ni Bilha ug sa mga anak nga lalake ni Zilpha, nga mga asawa sa iyang amahan; ug si Jose nagdala sa dautan nga taho ngadto sa iyang amahan mahitungod kanila. ³Ug si Jose gihigugma ni Israel nga labaw sa tanan niya nga mga anak, kay siya gianak sa iyang pagkatigulang: ug iyang gibuhatan siya ug usa ka sinina nga sa nagakalainlaing bulok. ⁴Ug nakita sa iyang mga igsoon nga ang ilang amahan nahigugma kaniya labaw kay sa tanan niya nga mga igsoon; ug sila nagdumot kaniya, ug wala makahimo sa pagsulti kaniya sa makigdaiton gayud.

⁵ Ug si Jose nagdamgo ug usa ka damgo ug gisugilon niya kini sa iyang mga igsoon; ug milabi ang ilang pagdumot kaniya. ⁶Ug siya miingon kanila: Patalinghugi ninyo karon kining damgo nga akong gidamgo: ⁷Kay, ania karon, nagabugkos kita ug mga binangan sa kapatagan, ug tan-awa, ang akong binugkos mitindog ug mituy-od, ug ang inyong mga binugkos ming-alirong, ug mingyukbo kini sa akong binugkos. ⁸Ug mingtubag kaniya ang iyang mga igsoon: Magahari ba diay ikaw kanamo? Kun magaginoo ba diay ikaw kanamo? Ug milabi pa gayud ang ilang pagdumot kaniya tungod sa iyang mga damgo, ug sa iyang mga pulong. ⁹Ug nagdamgo pa gayud siya ug lain

na usab nga damgo, ug gisugilon niya kini sa iyang mga igsoon: Ania karon, nagdamgo ako ug lain na usab nga damgo: ug, ania karon, ang adlaw ug ang bulan, ug ang napulo ug usa ka bitoon nanglubod kanako. ¹⁰Ug kini gisugilon niya sa iyang amahan ug sa iyang mga igsoon; ug ang iyang amahan nagbadlong kaniya, ug miingon kaniya: Unsa ba nga damgoha kini nga imong gidamgo? Manganhi ba diay kami, ako ug ang imong inahan, ug ang imong mga igsoon sa pagluhod kanimo sa yuta? ¹¹Ug ang iyang mga igsoon nasina kaniya; apan kini nga pulonga gitagoan sa hunahuna sa iyang amahan.

¹² Ug ang iyang mga igsoon nanagpangadto sa pagpasibsib sa kahayupan sa ilang amahan sa Sichem. ¹³Ug miingon si Israel kang Jose. Wala ba magpasibsib ang imong mga igsoon sa mga carnero didto sa Sichem? Umari ka, ug sugoon ko ikaw ngadto kanila. Ug siya mitubag kaniya: Ania ako. ¹⁴Ug siya miingon kaniya. Umadto ka karon, tan-awon mo kong maayo ba ang imong mga igsoon, ug kong maayo ba ang kahayupan; ug balitaan mo ako. Niini gipaadto siya gikan sa walog sa Hebron, ug napaingon siya ngadto sa Sichem. ¹⁵Ug hingkaplagan siya sa usa ka tawo; ug ania karon, nga nagasalaag siya didto sa kapatagan; ang tawo nangutana kaniya nga nagaingon: Unsay ginapangita mo? ¹⁶Ug mitubag siya: Nangita ako sa akong mga igsoon. Ginapangaliyupo ko kanimo, nga suginlan mo ako kong diin nila pasibsiba *ang panon*. ¹⁷Ug miingon ang tawo: Mingpahawa sila dinhi ug hingdunggan ko sila nga nanag-ingon: Mangadto kita sa Dotham. Ug si Jose misubay sa iyang mga igsoon, ug sila hingkaplagan niya sa Dotham. ¹⁸Apan siya hingkit-an nila didto sa halayo, ug sa wala pa siya moabut kanila, nanagsabut sila batok kaniya, sa pagpatay kaniya. ¹⁹Ug nanag-ingon ang usa ug usa kanila: Ania karon, nagapadulong nganhi kining hinamgo. ²⁰Busa, moadto kita ug patyon nato siya ug ihulog nato siya sa usa nianang mga gahong; ug ingnon ta lamang *unya: May* usa ka mananap nga mapintas mitukob kaniya; ug tan-awon ta, kong unsa ang madangat sa iyang mga damgo. ²¹Ug nakadungog niini si Ruben, ug siya giluwes niya sa ilang mga kamot, nga nagaingon: Dili nato siya pagpatyon. ²²Ug miingon kanila si Ruben: Dili kamo magpatulo ug dugo; ihulog siya niining gahong nga anaa sa kamingawan, apan ayaw ninyo pagbakyawa ang kamot batok kaniya. *Kini ginaingon niya* sa pagluwas kaniya gikan sa ilang mga kamot, aron siya ikabalik sa iyang amahan.

²³ Ug nahitabo nga sa pag-abut ni Jose sa iyang mga igsoon, nga gihuboan siya nila sa iyang sinina, sa sinina nga nagkalainlain bulok, nga iyang ginasul-ob. ²⁴Ug siya gidakup ug siya gihulog nila sa gahong; apan ang gahong walay sulod, *kay* kini walay tubig. ²⁵Ug nanglingkod sila sa pagkaon sa tinapay, ug giyahat ang ilang mga mata ug nanagtan-aw *sila*, ug ania karon ang usa ka panon sa mga Ismaelihanon nga nagapadulong *kanila* gikan sa Galaad uban ang ilang mga camello, nga nagatangkil sa pahumot, haplas ug mirra, nga ginadala nila ngadto sa Egipto. ²⁶Ug si Juda miingon sa iyang mga igsoon: Unsay kapuslanan kong mapatay *nato* ang atong igsoon ug matago *nato* ang iyang dugo? ²⁷Umari kamo, ug ibaligya nato siya *niining* mga Ismaelihanon, ug dili nato pagbakyawon ang atong mga kamot batok kaniya; kay atong igsoon siya, ato *usab* nga unod. Ug nagpatalinghug kaniya ang iyang mga igsoon. ²⁸Ug may minglabay nga mga magpapatigayon nga Mediahanon; ug gikuha ug gipasaka nila si Jose, gikan sa gahong; ug ilang gibaligya si Jose sa mga

Ismaelihanon, sa kaluhaan ka book nga salapi. Ug ilang gidala si Jose ngadto sa Egipto. ²⁹Ug mibalik si Ruben sa gahong; ug ania karon, si Jose wala na sa gahong, ug gigisi niya ang iyang mga bisti. ³⁰Ug mibalik siya sa iyang mga igsoon, ug siya miingon kanila: Ang bata wala na: ug ako asa man ako paingon?

³¹ Apan gikuha nila ang sinina ni Jose; ug nagpatay sila ug usa ka kanding nga lake, gitunlob nila sa dugo ang sinina. ³²Unya gipadala nila ang sinina nga nagkalainlaing bulok, ug kini gidala nila ngadto sa iyang amahan, ug ming-ingon: Kini mao ang among hingkaplagan. Ilha karon kong mao ba kini ang sinina sa imong anak o dili. ³³Ug kini naila niya ug miingon: Mao ang sinina sa akong anak, usa ka mananap nga mapintas mitukob kaniya; sa walay duhaduha giwatas-watas si Jose. ³⁴Ug gigisi ni Jacob ang iyang mga bisti, ug misul-ob sa bisti sa kasubo, ug nagbalata tungod sa iyang anak sulod sa hataas nga mga adlaw. ³⁵Ug mingtindog ang tanan niya nga mga anak nga babaye sa paglipay kaniya: apan siya wala bumuot nga pagalipayon, ug siya nagaingon: Kay mokanaug ako ngadto sa lubnganan nga magabalata *tungod* sa akong anak. Ug mihilak ang iyang amahan tungod kaniya. ³⁶Ug *si Jose* gibaligya sa mga Mediahanon didto sa Egipto kang Potiphar, ang sinaligan ni Faraon, ang pangulo sa bantay nga harianon.

¹ Ug nahitabo niadtong panahona, nga si Juda milugsong gikan sa iyang mga igsoon, ug miadto sa usa ka lalake nga Ahullamahanon nga ginahinganlan si Hira. ²Ug hingkit-an ni Juda didto ang anak nga babaye sa usa ka tawo nga Canaanhon, nga ginganlan si Sua, ug siya gikuha niya, ug siya miduol kaniya. ³Ug siya nanamkon, ug nag-anak siya ug usa ka anak nga lalake, ug iyang gihinganlan ang iyang ngalan si Er. ⁴Ug nanamkon siya sa pag-usab, ug nag-anak siya ug usa ka anak nga lalake, ug iyang gihinganlan ang ngalan niya si Onan. ⁵Ug miusab sa pagpanganak siya ug usa ka anak nga lalake, ug gihinganlan ang iyang ngalan si Sela. Ug didto si Juda si Chesib sa iyang pag-anak. ⁶Ug si Juda nagpili ug usa ka asawa alang sa iyang panganay nga si Er, nga ginganlan si Tamar. ⁷Ug si Er, ang panganay ni Juda, maoy *tawong* dautan sa mga mata ni Jehova, ug gikuhaan siya ni Jehova sa kinabuhi. ⁸Unya si Juda miingon kang Onan: Sumulod ka sa asawa sa imong igsoon, ug pagminyoy kaniya, ug magbangon ka ug kaliwatan sa imong igsoon. ⁹Ug nahibalo si Onan nga ang kaliwat dili maiya; ug nahitabo nga sa pagduol niya sa asawa sa iyang igsoon iyang giula kini sa yuta, aron sa dili paghatag ug kaliwat sa iyang igsoon nga lalake. ¹⁰Ug ang iyang gibuhay nakapasuko sa mga mata ni Jehova, ug ingon man usab gikuhaan siya sa kinabuhi. ¹¹Ug si Juda miingon kang Tamar nga iyang umagad nga babaye: Magpuyo ka nga bala sa balay sa imong amahan hangtud nga madaku si Sela nga akong anak nga lalake kay miingon siya: Nga tingali siya usab mamatay nga ingon sa iyang mga igsoon. Ug si Tamar milakaw ug mingpuyo sa balay sa iyang amahan.

¹² Ug sa miagi ang daghang mga adlaw, namatay ang anak nga babaye ni Sua, nga asawa ni Juda; ug si Juda gilipay, ug mitungas sa mga manggugunting sa balahibo sa iyang mga carnero sa Timnat, siya ug ang iyang abyan nga si Hira ang Adullamahanon. ¹³Ug gipahibalo si Tamar nga nagaingon: Ang imong ugangan mitungas sa Timnat sa paggunting *sa balhibo* sa iyang mga carnero.

¹⁴Unya iyang gikuha ang mga bisti sa iyang pagkabalo, ug nagtabon siya ug usa ka pandong, ug iyang giputos ang iyang nawong, ug milingkod siya sa pultahan sa Enaim nga diha sa luyo sa dalan sa Timnat; kay nakita niya nga nagdaku na si Sela, ug siya walay ikahatag nga maasawa niya. ¹⁵Sa hingkit-an siya ni Juda, naghunahuna siya nga kini usa ka bigaon, kay gitabonan niya ang iyang nawong. ¹⁶Ug misimang siya gikan sa dalan, ug miingon siya kaniya: Umari ka gipakilooy ko kanimo nga patiponon ako nimo sa paghigda. Kay wala siya mahibalo nga siya mao ang iyang umagad nga babaye. Ug siya miingon, unsa man ang ihatag mo kanako, aron ikaw makaduol kanako? ¹⁷Ug siya mitubag. Padad-an ko ikaw ug usa ka nati nga kanding nga gikan sa panon. Ug siya miingon: Mohatag ka ba kanako ug saad hangtud nga ikaw makapadala niana? ¹⁸Unya miingon siya: Unsa ba nga saara ang igahatag ko kanimo? Ug siya mitubag: Ang imong singsing, ug ang imong baklaw, ug ang imong sungkod nga anaa sa imong kamot. Ug kini gihatag niya, ug siya miduol kaniya, ug siya nanamkon gikan kaniya. ¹⁹Ug mitindog siya ug milakaw: ug *iyang* gikuha ang pandong sa ibabaw niya, ug gisul-ob niya ang mga bisti sa iyang pagkabalo. ²⁰Ug gipadala ni Juda ang nati nga kanding gikan sa mga kanding nga baye, sa kamot sa iyang abyan nga Adullamahanon, aron sa pagkuha sa saad gikan sa kamot sa babaye: apan *ang babaye* wala hikaplagi niya. ²¹Ug nangutana siya sa mga tawo niadtong dapita, nga nagaingon: Hain ba ang bigaon nga nagpuyo sa daplin sa Enaim? Ug sila miingon kaniya: Wala makapuyo dinhi ang bigaon. ²²Unya siya mibalik kang Juda, ug miingon siya: Wala ko hikaplagi siya; ug miingon usab ang mga tawo niadtong dapita: Nga didto wala makapuyo ang bigaon. ²³Ug si Juda miingon: Ipadawat kaniya kana nga kaniya, aron kita dili mahimong talamayon: tan-awa, akong gipadala kining kanding nga nati, ug wala mo hikaplagi siya.

²⁴Ug nahitabo nga sa katapusan sa ikatolo ka bulan gipahibalo si Juda, nga nagaingon: Si Tamar nga imong umagad nga babaye nakighilawas ug labut pa, siya nanamkon tungod sa pagpakighilawas. Ug si Juda miingon: Kuhaa ninyo siya, ug padaubi siya. ²⁵Sa gipaatabang na siya nagsugo siya sa pag-ingon sa iyang ugangan nga lalake. Sa lalake nga tag-iya niining mga butanga nanamkon ako: ug miingon pa siya: Ilha, nagapakilooy ako, kang kinsa kining mga butanga, ang singsing, ug ang baklaw, ug ang sungkod. ²⁶Ug si Juda miila kanila, ug miingon. Siya labing matarung kay kanako, kay siya wala ko ihatag kang Sela nga akong anak nga lalake. Ug wala na gayud siya moduol kaniya sa pag-usab. ²⁷Ug nahitabo nga sa panahon sa iyang pag-anak, tan-awa, dihay duruha sa iyang tiyan. ²⁸Ug nahatabo, sa pag-anak niya, nga migula ang kamot sa usa, ug gikuptan *kini* sa mananabang ug gihiktan ang iyang kamot sa usa ka lugas nga hilo nga mapula, nga nagaingon: Kini ang una nga migula. ²⁹Apan nahitabo nga sa gibalik niya pagsulod ang iyang kamot, tan-awa, ang iyang igsoon nga lalake migula: ug siya miingon; Ngano nga gibuhat mo ang pagbuak alang sa imong kaugalingon? Ug iyang gihinganlan ang iyang ngalan si Phares. ³⁰Ug sa ulahi migula ang iyang igsoon nga lalake, ang may lugas sa hilo nga mapula sa iyang kamot, ug iyang gihinganlan ang iyang ngalan si Zara.

¹ Ug gidala si Jose ngadto sa Egipto, ug gipalit siya ni Potiphar, nga usa ka dakung tawo ni Faraon, ang pangulo sa mga bantay nga Egiptohanon, sa kamot sa mga Ismaelihanon nga maoy nagdala kaniya didto. ²Ug si Jehova diha nag-uban kang Jose, sa pagkaagi nga siya nahimong tawo nga mauswagon: ug didto siya sa balay sa iyang agalon nga Egiptohanon. ³Ug nakita sa iyang agalon nga si Jehova diha nag-uban kaniya, ug gipauswag ni Jehova ang tanan nga iyang ginabuhat sa iyang kamot. ⁴Mao kini nga si Jose nakapahimuot sa iyang mga mata, ug siya nag-alagad kaniya; ug siya gihimo niya nga tinugyanan sa iyang balay, ug gitugyan sa iyang kamot ang tanan niyang katigayonan. ⁵Ug nahatabo nga sukad sa pagkahimo niya nga tinugyanan sa iyang balay, ug sa tanan niyang katigayonan, nga gipanalanginan ni Jehova ang balay sa Egiptohanon tungod kang Jose; ug ang panalangin ni Jehova diha sa ibabaw sa tanan nga iyang katigayonan, sa balay ug sa uma. ⁶Ug iyang gitugyan ang tanan niyang katigayonan sa kamot ni Jose. Ug siya wala manghibalo kong may diha *pa ba* kaniya, gawas sa tinapay nga iyang ginakaon. Ug si Jose matahum ug nawong ug gikahimut-an pag-ayo.

⁷ Ug nahitabo nga sa tapus niining mga butanga, nga ang asawa sa iyang agalon *kanunay* nga nagtutok sa iyang mga mata kang Jose, ug miingon siya: Umari ka; umipon ka sa paghigda kanako. ⁸Apan siya nagdumili, ug miingon siya sa asawa sa iyang agalon: Tan-awa, nga ang akong agalon wala na magtagad sa mga gisalig niya kanako dinhi sa balay, ug gibutang niya sa akong kamot ang tanan niyang kaugalingon. ⁹Siya dili labaw kay kanako niining balaya, ug walay bisan unsa nga butang nga iyang gitungina kanako, gawas kanimo, kay ikaw mao ang iyang asawa. Busa unsaon ko paghimo kining dakung pagkadautan, ug makasala batok sa Dios? ¹⁰Ug nahatabo nga sa nagasulti siya kang Jose sa adlaw-adlaw, ug siya wala magpatalinghug kaniya aron sa pagtipon sa paghigda kaniya, *ni* sa pagpuyo uban kaniya. ¹¹Nahitabo niadtong panahona nga misulod siya sa balay sa pagbuhat sa iyang katungdanan; ug walay bisan kinsa sa mga tawo sa sulod sa balay. ¹²Ug siya gigunitan niya sa iyang bisti, nga nagaingon: Umari ka; umipon ka sa paghigda kanako. Unya gibiyaan niya ang iyang bisti sa iyang mga kamot, ug mikalagiw siya ug migulan ngadto sa gawas.

¹³ Ug nahitabo nga sa nakita niya nga gibiyaan ang iyang bisti sa iyang mga kamot, ug mikalagiw siya sa gawas, ¹⁴Nga mitawag siya sa mga tawo sa iyang balay, ug nagsugilon kanila nga nagaingon: Tan-awa ninyo, nga gidad-an kita ug usa ka Hebreohanon, aron sa pagpasipala kanato; *kini* siya misulod *nganhi* kanako sa pagtipon sa paghigda, ug ako misinggit sa hataas nga tingog. ¹⁵Ug nahitabo nga sa nadungog niya nga gipatugbaw ko ang tingog ug misinggit ako, nga gibiyaan niya sa luyo ko ang iyang bisti, ug mikalagiw siya ug migula ngadto sa gawas. ¹⁶Ug iyang gibutang sa luyo niya ang iyang bisti hangtud nga miabut ang iyang agalon sa iyang balay. ¹⁷Ug iyang gisugilon kaniya sumala niining mga pulonga nga nagaingon: Ang ulipon nga Hebreohanon nga imong gidala dinhi kanamo, misulod nganhi kanako sa pagpakaulaw kanako. ¹⁸Ug nahitabo nga sa gipatugbaw ko ang akong tingog ug misinggit ako, gibiyaan niya ang iyang bisti sa luyo nako, ug migula siya ngadto sa gawas.

¹⁹ Ug nahitabo nga sa hingdunggan niya ang mga pulong nga gisulti sa iyang asawa kaniya, nga nagaingon: Mao kini ang gihimo kanako sa imong ulipon, misilaub ang iyang kaligutgut. ²⁰Ug

si Jose gikuha sa iyang agalon, ug gisulod siya sa bilanggoan, dapit nga didto ginabilanggo ang mga binilanggo sa hari, ug siya nahabilin didto sa bilanggoan. ²¹Apan si Jehova diha nag-uban kang Jose, ug nagpakita kaniya sa iyang kaayo; ug gihatagan siya ug kahimut-an sa mga mata sa punoan sa bantay sa bilanggoan. ²²Ug ang tinugyanan sa bantay sa bilanggoan nagtugyan sa kamot ni Jose sa tanan nga mga binilanggo, nga diha sa bilanggoan, ug ang tanan nga ilang gibuhat didto, siya mao ang magbubuhat. ²³Ang pangulo sa bantay sa bilanggoan wala magsusi sa bisan unsang butanga nga diha sa iyang kamot; kay si Jehova diha nag-uban kaniya; ug ang iyang ginabuhat, si Jehova maoy nagpatubo.

¹ Ug nahitabo sa human niining mga butanga, nga ang magbalantay sa vino sa hari sa Egipto, ug ang magbubuhat sa tinapay nakapasuko sa ilang ginoo, ang hari sa Egipto. ²Ug nasuko si Faraon batok sa iyang duruha ka tinugyanan, batok sa pangulo sa mga magbalantay sa vino, ug batok sa pangulo sa mga magbubuhat sa tinapay. ³Ug sila gipasulod niya nga binilanggo sa balay sa pangulo sa bantay nga harianon, ngadto sa bilanggoan, sa dapit diin si Jose nahibilanggo. ⁴Ug gitugyan sila sa pangulo sa bantay kang Jose, ug siya nag-alagad kanila; ug nagpadayon nga binilanggo sila sa usa ka panahon.

⁵ Ug silang duruha nanagdamgo ug usa ka damgo sa usa niana ka gabii, tagsatagsa sumala sa hubad sa kahulogan sa iyang damgo, ang magbalantay sa vino ug ang magbubuhat sa tinapay, nga didto ginapus sa bilanggoan. ⁶Ug si Jose misulod ngadto kanila sa pagkabuntag ug mitan-aw kanila, ug ania karon, nga nanagsubo sila. ⁷Ug nangutana siya sa mga tinugyanan ni Faraon nga diha kauban niya sa bilanggoan sa balay sa iyang agalon, nga nagaingon: Unsay hinungdan nga nasubo karon ang inyong mga nawong? ⁸Ug sila nanagpanubag kaniya: Nagdamgo kami ug usa ka damgo ug walay kinsa nga makahubad. Ug si Jose miingon kanila: Dili ba iya sa Dios ang paghubad sa kahulogan? Ginapangaliyupo ko kaninyo nga isugilon ninyo kini kanako. ⁹Ug ang pangulo sa mga magbalantay sa nagsugilon kang Jose sa iyang damgo, nga nagaingon: Sa nagadamgo ako, ania karon, ang usa ka punoan nga parras sa atubangan ko: ¹⁰Ug sa punoan sa parras adunay totolo ka mga sanga, ug kini ingon sa nagapanalingsing, *ug* namulak, ug ang iyang mga pinungpung namunga ug mga parras nga hinog. ¹¹Ug ako nagakupot sa copa ni Faraon, ug nagkuha ako sa mga parras ug gipuga ko kini sa copa ni Faraon, ug gitunol ko ang copa sa kamot ni Faraon. ¹²Unya miingon kaniya si Jose. Kini mao ang kahulogan niini: ang totolo ka mga sanga mao ang totolo ka adlaw. ¹³Sulod sa totolo ka adlaw pagabayawon ni Faraon ang imong ulo, ug ikaw igauli niya sa imong bulohaton: ug magatunol ka kang Faraon sa copa, ingon sa gibuhat mo kaniadto sa magtitiing pa ikaw. ¹⁴Apan hinumdumi ako kong maayo ang imong madangat, ug nagapangaliyupo ako kanimo, nga malooy ka kanako, ug isulti mo ako kang Faraon, aron ako makuha mo gikan niining balaya. ¹⁵Kay sa pagkamatuod, gikawat ako sa yuta sa mga Hebreohanon, ug ako walay nahimo tungod niana, aron ako ikabalihog niini nga bilanggoan. ¹⁶Ug sa nakita sa pangulo sa mga magbubuhat sa tinapay nga ang hubad sa damgo maayo, miingon siya kang Jose: Ako usab nagdamgo nga ania

karon, may totolo ka bukag sa tinapay nga maputi sa ibabaw sa akong ulo; ¹⁷Ug sa bukag nga didto sa ibabaw diha ang tanang linuto nga kalan-on alang kang Faraon; ug gikuha sa mga langgam ang mga tinapay sa bukag nga didto sa ibabaw sa akong ulo. ¹⁸Unya mitubag si Jose ug miingon: Kini mao ang iyang kahulogan. Ang totolo ka mga bukag mao ang totolo ka adlaw. ¹⁹Sa pagkatapus sa totolo ka adlaw ibton ni Faraon ang imong ulo gikan kanimo, ug ikaw ipabitay niya sa usa ka kahoy, ug ang mga langgam magatuka sa imong unod gikan kanimo.

²⁰ Ug mao nga sa ikatolo ka adlaw, ang adlaw sa pagkatawo ni Faraon, nga naghimo siya ug kombira sa tanan niyang mga alagad: ug gibayaw niya ang ulo sa pangulo sa mga magtitiing, ug ang ulo sa pangulo sa mga magbubuhat sa tinapay sa taliwala sa iyang mga alagad. ²¹Ug iyang gipabalik sa iyang katungdanan ang pangulo sa mga magtitiing ug gihatag niya ang copa sa kamot ni Faraon. ²²Apan iyang gipabitay ang pangulo sa mga magbubuhat sa tinapay, ingon sa gipahayag ni Jose kaniya. ²³Apan ang pangulo sa mga magtitiing wala mahinumtum kang Jose, kondili hingkalmantan siya.

¹ Ug nahitabo nga sa ming-agi na gayud ang duha ka tuig, nagdamgo si Faraon ug usa ka damgo. Ug, ania karon, nga didto siya sa haduol sa suba; ²Ug ania karon, gikan sa suba misaka ang pito ka mga vaca nga maanindot sa panagway, ug hilabihan gayud pagkatambok, ug nanagsibsib sila sa mga kabugangan: ³Ug ania karon, may laing pito ka mga vaca nga misaka sa ulahi nila gikan sa suba, mangil-ad sa panagway, ug mga maniwang sa unod, ug nanag-urong sila duol sa mga vaca nga mga maanindot didto sa daplin sa suba. ⁴Ug ang mga vaca nga mangil-ad sa panagway ug maniwang sa unod, mingsubad sa pito ka mga vaca nga maanindot ug matambok kaayo. Ug nahagmata si Faraon. ⁵Ug mikatulog siya pag-usab, ug nagdamgo siya sa ikaduha; ug, ania karon, may pito ka uhay nga puno ug maanindot mibuswak kini sa usa lamang ka uhot. ⁶Ug ania karon, may pito ka uhay nga gagmay ug nakusokuso sa hangin sa silangan, nga nanagpanggula sa ulah niini; ⁷Ug ang pito ka uhay nga gagmay mingsubad sa pito ka uhay nga matambok ug puno. Ug nahagmata si Faraon, ug, tan-awa, nga damgo man diay kadto. ⁸Ug nahitabo nga sa pagkabuntag naghiwasa ang iyang espiritu; ug nagsugo siya ug gipatawag niya ang tanan nga mga salamangkero sa Egipto, ug ang tanan niya nga mga manggialamon: ug si Faraon nagsugilon kanila sa iyang mga damgo, apan walay bisan kinsa nga nakagsaysay sa kahulogan niini kang Faraon.

⁹ Unya ang pangulo sa mga magtitiing misulti kang Faraon nga nagaingon: Nahinumtum ako karong adlaw sa akong mga sayup: ¹⁰Si Faraon nasuko sa iyang mga alagad, ug ako gibutang niya sa bilanggoan sa balay sa pangulo sa magbalantay, ako ug ang pangulo sa mga magbubuhat sa tinapay: ¹¹Ug nagdamgo kami ug usa ka damgo sa maong gabii, ako ug siya: kami nagdamgo, ang tagsatagsa sumala sa pahayag sa kahulogan sa iyang damgo. ¹²Ug nakaipon kanamo didto ang usa ka batan-on nga Hebreohanon, nga mag-aalagad sa pangulo sa mga bantay; ug siya gisuginlan namo, ug siya nagpahayag kanamo sa kahulogan sa among mga damgo; sa tagsatagsa gipahayag niya ang tagsatagsa ingon sa iyang damgo. ¹³Ug nahatabo nga ingon sa iyang gipahayag kanamo,

natuman kini; gipabalik ako sa akong katungdanan, ug gipabitay ang usa. ¹⁴Unya si Faraon nagsugo ug gipatawag niya si Jose; ug siya gipagula nila sa madali gikan sa bilanggoan; ug nanghimungot usa siya, ug nag-ilis sa iyang mga bisti, ug miadto kang Faraon. ¹⁵Ug miingon si Faraon kang Jose: Ako nagdamgo ug usa ka damgo, ug walay bisan kinsa nga nakasaysay sa kahulogan niini; ug nakadungog ako ug balita mahatungod kanimo, nga kong ikaw makadungog ug mga damgo, ikaw makahimo sa pagsaysay sa kahulogan niini. ¹⁶Ug mitubag si Jose kang Faraon, nga nagaingon: Kini wala kanako; ang Dios mao ang magahatag ug tubag sa pakigdait kang Faraon.

¹⁷ Unya si Faraon miingon kang Jose: Sa akong damgo, ania karon, nga didto ako sa daplin sa suba. ¹⁸Ug ania karon, misaka gikan sa suba ang pito ka vaca nga matambok ug unod ug maanindot sa panagway, ug sila nanagsibsib sa kabugangan. ¹⁹Ug ania karon, nga may laing pito ka mga vaca nga misaka sa ulahi nila, nga maniwang ug nga mangil-ad kaayo sa panagway, nga hilabihan pagkaniwang nga wala pa ako makakita ug sama niini sa kangil-ad sa tibook nga yuta sa Egipto: ²⁰Ug ang mga vaca nga maniwang ug nga mangil-ad, misubad sa nahaunang pito ka vaca nga matambok: ²¹Ug sa nasubad na nila, dili hiilhan nga nakasubad sila niini, kay mangil-ad man gihapon sila, ingon sa sinugdan. Niana nahagmata ako. ²²Ug, nakita ko sa akong damgo ug ania karon, ang pito ka uhay nga mga puno ug maayo mibuswak sa usa ka uhot. ²³Ug, ania karon, ang laing pito ka uhay nga laya, manipis, *ug* kinusokuso sa hangin sa silangan, mibuswak sa ulahi niini. ²⁴Ug ang uhay nga manipis mingsubad sa pito ka mga uhay nga maanindot: ug gisugilon ko kini sa mga manggialamon, apan walay bisan kinsa nga nakagsaysay sa kahulogan kanako niini. ²⁵Ug mitubag si Jose kang Faraon: Ang damgo ni Faraon usa lamang: ang Dios nagpahayag kang Faraon sa haduol na niyang pagabuhaton. ²⁶Ang pito ka mga vaca nga maanindot mao ang pito ka tuig; ug ang mga uhay nga maanindot mao ang pito ka tuig: ang damgo usa lamang. ²⁷Ug ang pito ka mga vaca nga maniwang ug mangil-ad, nga misaka sa ulahi niini, mao ang pito ka tuig; ug ang pito ka uhay nga walay unod nga kinusokuso sa hangin sa silangan, sila mao ang pito ka tuig nga gutom. ²⁸Mao kini ang ginasulti ko kang Faraon. Ang haduol nang pagabuhaton sa Dios, ginapakita niya kang Faraon. ²⁹Ania karon, moabut ang pito ka tuig sa dakung pagkadagaya sa tibook nga yuta sa Egipto: ³⁰Ug niini sa ulahi moabut ang pito ka tuig nga gutom; ug ang tibook nga pagkadagaya pagahikalimtan sa yuta sa Egipto; ug ang gutom magalaglag sa yuta. ³¹Ug kadtong kadagaya dili na hibaloan tungod sa gutom nga mosunod, nga hilabihan pagkalisud. ³²Ug tungod niini ang damgo gihimo sa nakaduha kang Faraon tungod kay ang maong butang gitukod sa Dios, ug nga ang Dios nagadali sa pagbuhat niini.

³³ Busa, mangita karon si Faraon ug usa ka tawo nga buotan ug makinaadmanon, ug igabutang siya sa ibabaw sa yuta sa Egipto. ³⁴Buhaton *kini* ni Faraon, ug magbutang siya ug mga magtatan-aw sa ibabaw sa kayutaan ug pagakuhaon, ang ikalima ka bahin sa yuta sa Egipto sulod sa pito ka tuig nga kadagaya. ³⁵Ug ipatigum nila ang tanan nga kalan-on niining maayong tuig nga moabut, ug ang trigo nga moabut tingbon nila sa ilalum sa kamot ni Faraon nga sa kalan-on sa mga kalungsoran; ug kini patipigan mo kanila. ³⁶Ug ang kalan-on patipigan mo alang sa kayutaan, tagana sa pito ka tuig nga gutom nga mahitabo sa yuta sa Egipto; aron ang yuta dili malaglag tungod sa gutom. ³⁷Ug

ang butang nakapahamuot sa mga mata ni Faraon ug sa mga mata sa iyang mga alagad. ³⁸Ug si Faraon nagaingon sa iyang mga alagad, Makakaplag ba kaha kita ug usa ka tawo nga ingon niini, nga kaniya anaa ang Espiritu sa Dios? ³⁹Ug si Faraon miingon kang Jose: Tungod kay ang Dios nagpahibalo kanimo niining tanan, walay bisan kinsa nga buotan ug manggialamon nga sama kanimo. ⁴⁰Ikaw magagahum sa akong panimalay, ug sumala sa imong pulong magadumala ikaw sa akong tibook nga katawohan. Sa akong trono lamang nga ako labaw kay kanimo. ⁴¹Ug si Faraon miingon kang Jose: Tan-awa, ginabutang ko ikaw sa ibabaw sa tibook nga yuta sa Egipto. ⁴²Ug gikuha ni Faraon ang singsing sa iyang kamot, ug gibutang niya sa kamot ni Jose, ug gibistihan siya sa mga panapton nga lino nga labing fino, ug gibutangan siya ug usa ka kolintas nga bulawan sa liog. ⁴³Ug gipasakay siya sa iyang ikaduha ka carro nga iyang kaugalingon, ug nanagsinggit sila sa atubangan niya: Pangluhod kamo. Ug gibutang siya ibabaw sa tibook nga yuta sa Egipto. ⁴⁴Ug si Faraon miingon kang Jose: Ako mao si Faraon, gawas kanimo walay tawo nga makapatindog sa iyang kamot kun sa iyang tiil sa tibook nga yuta sa Egipto. ⁴⁵Ug si Faraon naghingalan kang Jose, Zaphnath-paaneah, ug gihatag kaniya nga asawa si Asenath, anak nga babaye ni Potipherah, sacerdote sa On. Ug milibod si Jose sa yuta sa Egipto.

⁴⁶Ug si Jose may panuigon na nga katloan ka tuig, sa pag-atubang niya kang Faraon nga hari sa Egipto. Ug si Jose mipahawa sa atubangan ni Faraon, ug milibod sa tibook nga yuta sa Egipto. ⁴⁷Ug giabut ang yuta niadtong pito ka mga tuig sa kadagaya sa daghanan nga mga tinapok. ⁴⁸Ug gitigum niya sulod sa pito ka tuig ang tanan nga makaon nga diha sa yuta sa Egipto, ug gitigum kini sa mga dapa sa mga kalungsoran; ginabutang niya sa tagsa ka lungsod ang makaon sa kaumahan libot sa maong *lungsod*. ⁴⁹Ug gitigum ni Jose ang trigo nga ingon sa balas sa dagat, hilabihan pagkadaghan, hangtud nga wala na siya makaihap; kay dili na gayud maihap. ⁵⁰Ug nangatawo kang Jose ang duruha ka anak nga mga lalake sa wala pa umabut ang nahauna nga tuig sa gutom, nga sila gianak kaniya ni Asenath, anak nga babaye ni Potipherah, nga sacerdote sa On. ⁵¹Ug gihinganlan ni Jose ang ngalan sa panganay si Manases; kay, *matud niya*, ang Dios nagpahikalimot kanako sa tanan ko nga kahago, ug sa tibook nga panimalay sa akong amahan. ⁵²Ug ang ngalan sa ikaduha gihinganlan niya si Ephraim: kay ang Dios naghimo kanako nga mabungaon sulod sa yuta sa akong kaguol. ⁵³Ug natapus ang pito ka tuig sa kadagaya didto sa yuta sa Egipto. ⁵⁴Ug misugod sa pag-abut ang pito ka tuig nga gutom, sumala sa giingon ni Jose: ug dihay gutom sa tanan nga kayutaan, apan sa tibook nga yuta sa Egipto dihay tinapay. ⁵⁵Ug sa pagbati ug gutom sa tibook nga yuta sa Egipto, ang katawohan mitu-aw kang Faraon tungod sa makaon. Ug miingon si Faraon sa tanan nga mga Egiptohanon: Pangadto kamo kang Jose; *ug* buhaton ninyo ang iyang igaingon kaninyo. ⁵⁶Ug ang gutom milukop na sa tibook nga nawong sa yuta. Unya gibuksan ni Jose ang tanan nga kamalig, ug gibaligyaan niya ang mga Egiptohanon; ug daku uyamut ang gutom sa yuta sa Egipto. ⁵⁷Ug ang tanan nga kayutaan miadto sa Egipto sa pagpamalit ug trigo kang Jose, kay sa tibook nga kayutaan midaku na ang gutom.

¹ Karon nakita ni Jacob nga may trigo sa Egipto, ug nag-ingon siya sa iyang mga anak: Nganong nagatinnan-away kamo sa usa ug usa? ²Ug nag-ingon siya: Ania karon, nakadungog ako nga sa Egipto adunay trigo. Lumugsong kamo ngadto, ug pumalit kamo ug makaon didto alang kanato, aron kita mabuhi, ug dili mangamatay. ³Ug ang napulo ka mga magsoon ni Jose milugsong aron sa pagpalit ug trigo gikan sa Egipto. ⁴Apan si Benjamin nga igsoon ni Jose wala ipadala ni Jacob uban sa iyang mga igsoon, kay, matud niya, tingali unya may moabut kaniya nga kadautan. ⁵Ug miadto ang mga anak ni Israel aron sa pagpalit ug trigo sa taliwala niadtong uban nga miadto; kay ang gutom didto sa yuta sa Canaan. ⁶Ug si Jose maoy gobernador sa yuta; siya mao ang nagbaligya sa kalan-on sa tanang katawohan sa yuta. Ug ang mga igsoong lalake ni Jose nangabut, ug sa ilang kaugalingon mingyukbo kaniya uban ang ilang mga nawong ngadto sa yuta.

⁷ Ug si Jose nakakita sa iyang mga igsoon, ug siya nakaila kanila; apan siya wala magpaila kanila, ug nagsulti kanila sa mahait, ug nag-ingon kanila: Diin kamo gikan? Sila mingtubag: Gikan sa yuta sa Canaan aron sa pagpalit sa kalan-on. ⁸Ug si Jose nakaila sa iyang mga igsoon, apan sila wala makaila kaniya. ⁹Ug nahinumdom si Jose sa mga damgo nga iyang gidamgo mahitungod kanila, ug siya miingon kanila: Kamo mga tiktik; mianhi kamo aron sa pagtan-aw nga walay salipud ang yuta. ¹⁰Ug sila mitubag kaniya: Dili *intawon*, ginoo ko; kondili ang imong mga ulipon mianhi sa pagpalit ug makaon. ¹¹Kaming tanan mga anak nga lalake sa usa ka tawo; kami mga tawo nga matuod: ang imong mga ulipon dili gayud mga tiktik. ¹²Ug siya miingon kanila: Dili; kondili sa pagtan-aw gayud sa yuta nga walay salipud mianhi kamo. ¹³Ug sila mitubag: Kami nga imong mga ulipon napulo ug duha kami nga mga magsoon, mga anak nga lalake sa usa ka tawo sa Canaan; ug, ania karon, ang kamanghuran niining adlaw atua kauban sa among amahan ug ang usa wala na. ¹⁴Ug si Jose miingon kanila: Mao kana nga giingon ko kamo, sa pag-ingon: Mga tiktik kamo. ¹⁵Tungod niini pagasusihon kamo: Tungod sa kinabuhi ni Faraon, dili kamo makapahawa dinhi, gawas kong mahaanhi dinhi ang inyong kamanghuran nga lalake. ¹⁶Sugoa ang usa kaninyo, ug ipakuha ang inyong igsoon nga lalake; ug pabilin kamo nga mga binilanggo, aron ang inyong mga pulong mapamatud-an, kong adunay kamatuoran kaninyo; kay kong dili, tungod sa kinabuhi ni Faraon kamo mga tiktik *gayud*. ¹⁷Ug sila gitipon niya nga binantayan sulod sa totolo ka adlaw. ¹⁸Ug sa ikatolo ka adlaw si Jose miingon kanila: Buhaton ninyo kini, ug mabuhi kamo: kay ako mahadlok sa Dios. ¹⁹Kong kamo mga tawo nga matuod, pasagdi ninyo nga ang usa sa inyong mga igsoon magapabilin nga binantayan sa balay nga gibilanggoan kaninyo; apan panlakaw kamo, ug dad-on ninyo ang trigo nga alang sa gutom sa inyong mga panimalay. ²⁰Ug dad-on ninyo dinhi kanako ang inyong igsoon nga lalake nga kamanghuran; sa ingon niana, pagapamatud-an ang inyong mga pulong, ug dili kamo mangamatay. Ug gibuhat nila ang ingon.

²¹ Ug nanag-ingon sila ang usa sa usa: Matuod gayud nga kita nakasala batok sa atong igsoon nga lalake, nga niana hingkit-an ta ang kalisdanan sa iyang kalag sa pagpangaliyupo niya kanato, ug wala ta pagpatalinghugi *siya* tungod niana miabut sa ibabaw kanato kini nga kalisdanan. ²²Ug si Ruben mitubag kanila nga nagaingon: Wala ba ako magsulti kaninyo sa pag-ingon: Ayaw kamo pagpakasala batok sa bata ug kamo wala gayud magpatalinghug? Busa usab, ania karon, ang iyang

dugo ginakinahanglan. ²³Ug sila wala manghibalo nga si Jose nakasabut kanila kay dihay maghuhubad sa taliwala nila. ²⁴Ug siya mibulag kanila ug mihilak; sa tapus niini, siya mibalik kanila, ug siya misulti kanila, ug iyang gikuha si Simeon, ug iyang gigapus siya sa atubangan sa ilang mga mata. ²⁵Unya si Jose nagsugo nga pun-on nila ang ilang mga sudlanan sa trigo, ug ipauli ang salapi sa tagsatagsa nga igabutang sa iyang baluyot, ug hatagan sila ug balon alang sa *ilang* panaw: ug mao kini ang gibuhat kanila. ²⁶Ug ilang gilulan ang ilang trigo sa ilang mga asno, ug nanglakaw sila gikan didto. ²⁷Ug sa diha nga ang usa kanila miabli sa iyang baluyot aron sa paghatag ug kompay sa iyang asno didto sa abutanan, hingkit-an niya ang iyang salapi nga diha sa baba sa iyang baluyot. ²⁸Ug miingon siya sa iyang mga igsoon: Ang salapi ko giuli kanako, ug tan-awa, ania pa sa akong baluyot. Unya nahakugmat ang ilang kasingkasing, ug mingliso sila nga nagakurog ang usa ngadto sa usa kanila, nga nanag-ingon: Unsa ba kini nga gibuhat sa Dios kanato?

²⁹ Ug mingdangat sila kang Jacob nga ilang amahan sa yuta sa Canaan, ug siya gisuginlan nila sa tanan nga nahitabo kanila, nga nagaingon: ³⁰Ang tawo, ang ginoo sa yuta, nagsulti kanamo sa mahait gayud, ug kami giisip niya nga mga tiktik niadtong yutaa. ³¹Ug kami miingon kaniya: Kami mga tawo nga matuod, dili gayud kami mga tiktik: ³²Kami napulo ug duha ka mga magsoon nga mga anak nga lalake sa among amahan; ang usa wala na, ug ang kamanghuran atua karong adlawa sa among amahan sa yuta sa Canaan. ³³Ug ang tawo, ang ginoo sa yuta miingon kanamo: Niini pagailhon ko kamo nga mga tawo nga matuod: ibilin ninyo kanako ang usa sa inyong mga igsoon, ug dad-a ninyo ang makaon alang sa gutom sa inyong mga panimalay, ug panlakaw kamo. ³⁴Ug dad-on ninyo nganhi kanako ang inyong igsoon nga kamanghuran, unya masayud ako nga kamo dili mga tiktik, kondili mga tawo nga matuod: sa ingon niini igahatag ko kaninyo ang inyong igsoon, ug magapatigayon kamo sa yuta. ³⁵Ug nahatabo nga sa gihubo nila ang ilang mga baluyot, ania karon, nga sa baluyot sa tagsatagsa didto ang ilang putos sa salapi: ug sa diha nga sila ug ang ilang amahan nakakita sa ilang mga putos sa salapi, nangahadlok sila. ³⁶Unya ang ilang amahan nga si Jacob miingon kanila: Ginakuha ninyo kanako ang akong mga anak: si Jose nawala na, ug si Simeon wala na usab, ug si Benjamin pagadad-on ninyo; batok kanako kining tanan nga mga butanga. ³⁷Ug si Ruben misulti sa iyang amahan nga nagaingon: Pamatyon mo ang akong duruha ka mga anak nga lalake, kong siya dili ko igabalik kanimo; itugyan mo siya sa akong kamot, ug siya igauli ko kanimo. ³⁸Ug siya miingon: Dili molugsong ang akong anak nga lalake uban kaninyo; kay ang iyang igsoon patay na, ug siya na lamang ang nahabilin: ug kong mahitabo kaniya ang kadaut sa dalan nga inyong pagalaktan, unya igatunod ninyo ako nga ubanon, nga puno sa kasakit ngadto sa lubnganan.

¹ Ug ang gutom midaku sa yuta. ²Ug nahitabo nga sa nahurot na nila ug kaon ang ilang trigo nga gidala nila gikan sa Egipto, miingon kanila ang ilang amahan: Bumalik kamo, ug pumalit kamo alang kanato ug diyutay nga makaon. ³Ug mitubag si Juda nga nag-ingon: Ang tawo *sa Egipto* nagpahayag gayud kanamo nga nag-ingon: Dili na kamo makakita sa akong nawong gawas kong

ang inyong igsoon nga lalake mahiuban kaninyo. ⁴Kong ipadala mo ang among igsoon uban kanamo, motugbong kami, ug ikaw palitan namo ug makaon: ⁵Apan kong dili mo siya ipadala, dili kami manugbong; kay ang tawo miingon kanamo: Dili kamo makakita sa akong nawong gawas kong ang inyong igsoon mahiuban kaninyo. ⁶Ug miingon si Israel: Ngano ba nga gibuhatan ako ninyo sa labing dautan, nga nagtug-an kamo sa tawo nga kamo aduna pay usa ka igsoon nga lalake? ⁷Ug sila mingtubag: Ang tawo *nga punoan* nangutana kanamo sa dayag tungod kanato, ug tungod sa kaubanan nga nagaingon: Buhi pa ba ang inyong amahan? Kamo aduna pa bay *lain* nga igsoon nga lalake? Ug kami nagpahayag kaniya ingon nianang mga pulonga. Nagpanghibalo ba kami nga siya magaingon: Paanhion ninyo ang inyong igsoon nga lalake? ⁸Unya miingon si Juda kang Israel nga iyang amahan: Ipadala uban kanako ang bata ug manindog ug mangadto kami, aron mabuhi kita, ug dili kita mangamatay, ug ikaw, ug ang among mga anak nga gagmay. ⁹Ako maoy mangako kaniya; sa akong kamot mangayo ka ug husay tungod kaniya; nga kong *ugaling* dili ko siya ikauli kanimo ug ikabutang ko sa imong atubangan, nan sad-an ako batok kanimo sa walay katapusan: ¹⁰Nga kong wala pa unta kami maglangan, sa pagkamatuod, nakabalik na unta kami karon sa makaduha.

¹¹ Ug si Israel nga ilang amahan, mitubag kanila: Busa, kong mao na gayud kini, *nan* buhata ninyo; magdala kamo sa labing maayong bunga sulod sa inyong mga sudlanan, ug dad-an ninyo kadtong tawo nga talahuron ug usa ka gasa, diyutay nga balsamo ug diyutay nga dugos, mga pahumot ug mirra, mga nueces ug mga almendra. ¹²Ug sa inyong kamot magdala kamo ug salapi nga pinilo, ug bitbiton ninyo sa inyong kamot ang inuli nga salapi diha sa mga baba sa inyong mga baluyot: tingali kadto maoy usa ka sayup. ¹³Dad-a usab ninyo ang inyong igsoon nga lalake, ug panindog kamo, ug umadto kamo pag-usab niadtong tawohana. ¹⁴Ug ang Dios nga Makagagahum sa ngatanan magahatag ug kalooy kaninyo, sa atubangan niadtong tawohana, aron iyang buhian kaninyo ang usa ninyo ka igsoon nga lalake, ug kini si Benjamin. Ug kong kamatyan ako sa akong mga anak, nan kamatyan ako.

¹⁵ Ug mikuha kadtong mga tawo ug gasa, ug gidala sa ilang kamot ang salapi nga pinilo, ug si Benjamin; ug mingtindog sila ug minglugsong sila ngadto sa Egipto, ug nangatubang sila kang Jose. ¹⁶Ug sa pagkakita ni Jose kang Benjamin uban kanila, miingon siya sa tinugyanan sa iyang balay: Pasudlon mo sa balay kanang mga tawohana, ug mag-ihaw ka, ug hikayon *didto*; kay kining mga tawohana maniudto uban kanako. ¹⁷Ug gibuhat sa tawo ingon sa gisugo ni Jose, ug gipasulod niadtong tawohana ang mga tawo sa balay ni Jose. ¹⁸Ug ang mga tawo nangahadlok, kay gipasulod sila sa balay ni Jose ug miingon sila: Tungod sa salapi nga giuli sa atong mga baluyot kaniadto, kita gipasulod nila dinhi, aron siya makakaplag ug higayon batok kanato, ug himoon kita nga mga ulipon ug ang atong mga asno. ¹⁹Mingduol sila sa tinugyanan sa balay ni Jose, ug sila nakigsulti kaniya *didto* sa pultahan sa balay. ²⁰Ug miingon sila: Oh ginoo ko, kami sa pagkamatuod minglugsong sa sinugdan sa pagpalit ug mga makaon; ²¹Ug nahitabo nga sa pag-abut namo sa abutanan, nga giablihan namo ang among mga baluyot, ug, ania karon, ang salapi sa tagsatagsa kanamo diha sa baba sa iyang baluyot, ang among salapi sa takdo gayud nga timbang: ug gibalik

namo pagdala kini sa among mga kamot. ²²Nagdala usab kami sa among mga kamot ug lain nga salapi aron sa pagpalit ug makaon: kami wala mahibalo kong kinsa ang nagbutang sa among salapi sa among mga baluyot. ²³Ug siya mitubag: Ang pakigdait anaa kaninyo, dili kamo mahadlok; ang inyong Dios ug ang Dios sa inyong amahan naghatag kaninyo ug bahandi sa inyong mga baluyot: ang inyong salapi ania kanako. Ug si Simeon iyang gidala ngadto kanila. ²⁴Ug gipasulod niadtong tawohana ang mga tawo ngadto sa balay ni Jose: ug sila gihatagan niya ug tubig, ug nanghimitiis sila sa ilang mga tiil ug gihatagan niya ug kompay ang ilang mga asno. ²⁵Ug ilang gitagana ang gasa sa wala pa moabut si Jose sa udto, kay sila nakadungog nga sila mangaon didto ug tinapay.

²⁶Ug sa miabut na si Jose sa balay, ug ilang gidala kaniya sa sulod sa balay ang gasa nga diha sa ilang kamot, ug mingyukbo sila kaniya ngadto sa yuta. ²⁷Ug siya nangutana kanila mahitungod sa ilang panglawas, ug miingon siya: Ang inyong amahan, ang tigulang nga giingon ninyo, Maayo ba siya? Buhi pa ba siya? ²⁸Ug sila mitubag kaniya: Maayo man ang imong ulipon nga among amahan: buhi pa siya. Ug miduko sila ug naghatag sila ug katahuran. ²⁹Ug sa giyahat niya ang iyang mga mata nakita niya si Benjamin, igsoon nga lalake niya, anak sa iyang inahan, ug miingon siya: Mao ba kini ang inyong igsoon nga kamanghuran, nga inyong gisugilon kanako? Ug miingon siya: Ang Dios malooy kanimo, anak ko. ³⁰Unya si Jose midali kay ang iyang kasingkasing nangandoy tungod sa iyang igsoon, ug nangita siya ug dapit sa paghilak: ug misulod siya sa iyang lawak, ug mihilak siya didto. ³¹Ug gihilam-usan niya ang iyang nawong, ug migula siya sa gawas, ug gipugngan niya ang iyang kaugalingon, ug miingon siya: Idulot ninyo ang tinapay. ³²Ug siya gidulotan nila sa laing *lamesa*, ug sila gidulotan usab sa laing *lamesa*, ug ang mga Egiptohanon nga nagkaon uban kaniya gilain pagdulot usab: kay ang mga Egiptohanon dili arang makakaon ug tinapay uban sa mga Hebreohanon: kay kana maoy usa ka butang nga mahugaw alang sa mga Egiptohanon. ³³Ug nanglingkod sila sa iyang atubangan, ang magulang ingon sa iyang pagkamagulang, ug ang manghud ingon sa iyang pagkamanghud, ug ang mga tawo nanghibulong nga nagtinan-away ang usa ug usa. ³⁴Ug siya mikuha ug mga sud-an sa iyang atubangan nga gipahat kanila: apan ang pahat ni Benjamin lima ka bahin kay sa kang bisan kinsa kanila. Ug nanginum sila, ug nanagkalipay sila uban kaniya.

¹Ug nagsugo si Jose sa tinugyanan sa iyang balay, nga nagaingon: Pun-a ang mga baluyot niining mga tawohana sa mga makaon, kutob sa arang nila nga madala, ug ibutang ang salapi sa tagsatagsa sa baba sa iyang baluyot. ²Ug ibutang mo ang akong copa, ang copa nga salapi, sa baba sa baluyot sa kamanghuran, lakip ang iyang salapi, *nga igbabayad* sa trigo. Ug gibuhat niya sumala sa pulong nga giingon ni Jose. ³Ug sa pagkabanagbanag sa kabuntagon, ang mga tawo gipalakaw, sila ug ang ilang mga asno. ⁴Ug sa migula sila sa lungsod, nga sa wala pa sila mahalayo, miingon si Jose sa tinugyanan niya: Tumindog ka, ug apason mo kadtong mga tawo; ug kong hiabutan mo sila, ingnon mo sila: Nganong gibaslan ninyo ug dautan ang maayo? ⁵Dili ba kini mao ang ginaimnan sa akong agalon, ug tungod niini siya makatagna gayud? Nagbuhat kamo ug dautan sa pagbuhat

sa ingon. ⁶Ug sila hiabtan niya, ug iyang gisultihan sila niining mga pulonga. ⁷Ug sila mingtubag kaniya: Ngano ba nga nagapamulong ang akong ginoo niining mga pulonga? Ipahilayo sa imong mga ulipon ang pagbuhat niining mga butanga. ⁸Ania karon, ang salapi nga among hingkaplagan sa baba sa among mga baluyot, gibalik namo pagdala kanimo gikan sa yuta sa Canaan; busa unsaon man namo sa pagkawat ug salapi bisan bulawan sa balay sa imong agalon? ⁹Kong kinsa sa imong mga ulipon nga kaniya hikaplagan ang copa, mamatay siya, ug bisan pa kami mahimong ulipon sa akong ginoo. ¹⁰Ug siya miingon: Karon usab matuman ang inyong mga pulong; kadto siya nga kaniya hikaplagan *ang copa* kini siya magaalagad kanako, ug kamo dili pakasad-on. ¹¹Unya mingdali sila ug mipakanaug ang tagsatagsa sa iyang baluyot sa yuta, ug giablihan sa tagsatagsa ang iyang baluyot. ¹²Ug gipangita niya, *ug* nagsugod siya sa kamagulangan, ug natapus sa kamanghuran: ug ang copa hingkaplagan sa baluyot ni Benjamin. ¹³Unya gipanggisi nila ang ilang mga bisti, ug sa tagsatagsa giluwanan niya ang iyang asno, ug namalik sila sa lungsod. ¹⁴Ug si Juda ug ang iyang mga igsoon mingdangat sa balay ni Jose; ug didto pa siya, ug minghapa sila sa atubangan niya sa yuta. ¹⁵Ug si Jose miingon kanila: Unsa bang buhata kini nga gibuhat ninyo? Wala ba kamo manghibalo nga tawo nga ingon kanako makahimo sa pagtagna? ¹⁶Unya si Juda miingon: Unsa man ang igaingon namo sa akong ginoo? Unsay among igasulti? Kun unsaon man namo sa pagpakagawas sa sala? Ang pagkadautan sa imong mga ulipon hingkaplagan sa Dios; ania karon, kami mga ulipon sa akong ginoo, kami ug ingon usab kadto siya nga sa iyang kamot hingkaplagan ang copa. ¹⁷Ug siya mitubag: Halayo kanako nga buhaton ko ang ingon: ang tawo nga kaniya hingkaplagan ang copa, siya maulipon ko; apan mahitungod kaninyo, manglakaw kamo sa pakigdait ngadto sa inyong amahan.

¹⁸ Unya si Juda miduol kaniya ug miingon: Oh, ginoo ko, gipangaliyupo ko kanimo nga pasultihon mo ako ug usa ka pulong sa mga igdulungog sa akong ginoo, ug ayaw pagpasilauba ang imong kaligutgut batok sa imong ulipon kay ikaw sama kang Faraon. ¹⁹Ang akong ginoo nangutana sa iyang mga ulipon, nga nagaingon: Aduna ba kamo ing amahan kun igsoon nga lalake? ²⁰Ug kami mingtubag sa akong ginoo: Aduna kami ing amahan nga tigulang, ug usa ka batan-on nga natawo kaniya sa iyang pagkatigulang, diyutay siya; ug ang iyang usa ka igsoon nga lalake patay na, ug siya na lamang nga usa ra ang nahabilin sa iyang inahan, ug ang iyang amahan nahigugma kaniya. ²¹Ug ikaw miingon sa imong mga ulipon: Dad-a ninyo siya nganhi kanako, aron ako makakita kaniya. ²²Ug kami ming-ingon sa akong ginoo: Ang batan-on dili arang makabiya sa iyang amahan, kay kong siya mobiya kaniya, ang iyang amahan mamatay. ²³Ug ikaw miingon sa imong mga ulipon: Kong ang inyong kamanghuran dili makatugbong uban kaninyo, dili na gayud kamo makakita sa akong nawong. ²⁴Ug nahitabo nga sa pag-abut namo sa among amahan nga imong ulipon, gisugilon namo kaniya ang mga pulong sa akong ginoo. ²⁵Ug miingon ang among amahan: Bumalik kamo sa pagpamalit ug diyutay nga makaon. ²⁶Ug kami mingtubag: Dili kami makahimo sa pag-adto; kong ang among igsoon nga lalake nga kamanghuran makauban kanamo, nan moadto kami; kay kami dili arang makakita sa nawong sa tawo, gawas kong makauban kanamo ang among igsoon nga kamanghuran. ²⁷Ug ang imong ulipon nga akong amahan nag-ingon kanamo:

Kamo nanghibalo nga duruha da ang gianak sa akong asawa alang kanako: ²⁸Ug ang usa nahamulag gikan kanako, ug gunahunahuna ko sa pagkamatuod nga gikuniskunis siya; ug hangtud karon ako wala makakita kaniya. ²⁹Ug kong kuhaon usab ninyo kini sa atubangan ko, ug mahitabo kaniya ang kalisdanan, itunod ninyo ang akong mga buhok nga ubanon uban ang kasakit ngadto sa lubnganan. ³⁰Busa karon, kong moabut ako sa imong ulipon nga akong amahan, ug dili makauban kanako ang batan-on, sanglit ang iyang kinabuhi nalanggikit sa kalag sa bata; ³¹Mahitabo nga kong dili niya makita ang bata uban *kanamo*, mamatay siya; ug ang imong mga ulipon magatunod sa mga buhok nga ubanon sa imong ulipon nga among amahan, uban ang kasakit ngadto sa lubnganan. ³²Kay ang imong ulipon migikan nga maoy nangako sa bata sa akong amahan nga nagaingon: Kong siya dili ko igabalik kanimo, nan ako ang tagsala sa akong amahan sa walay katapusan. ³³Busa karon, gipangaliyupo ko kanimo, nga mopabilin karon ang imong ulipon, salili sa bata aron sa pagpaulipon sa akong ginoo, ug papaulia ang bata uban sa iyang mga igsoon nga lalake. ³⁴Kay, unsaon ko man sa pag-adto sa akong amahan kong wala ang bata uban kanako? Tingali hinoon ug makatan-aw ako sa kadautan nga mahitabo sa akong amahan.

¹ Unya si Jose wala na makagpugong sa iyang kaugalingon sa atubangan sa tanan nga diha sa iyang luyo, ug siya misinggit: Papahawaa ninyo ang tanan. Ug didto wala nay bisan kinsa nga nahabilin samtang si Jose sa iyang kaugalingon nagpaila sa iyang mga igsoong lalake. ²Ug siya nagminatay sa paghilak; ug nanagpakadungog ang mga Egiptohanon, ug nakadungog usab ang panimalay ni Faraon. ³Ug si Jose miingon sa iyang mga igsoon: Ako mao si Jose; buhi pa ba ang akong amahan? Ug ang iyang mga igsoon wala makahimo sa pagtubag kaniya, ug nangalisang sila sa atubangan niya. ⁴Ug miingon si Jose sa iyang mga igsoong lalake: Dumuol kamo kanako, gipakilooy ko kaninyo. Ug sila mingduol. Ug siya miingon: Ako mao si Jose nga inyong igsoon, nga mao ang inyong gibaligya sa Egipto. ⁵Ug karon, ayaw ninyo ikasubo ni ikaguol sa inyong kaugalingon nga ako gibaligya ninyo dinhi, kay ang Dios nagpadala kanako sa pag-una kaninyo aron sa pagbantay sa kinabuhi. ⁶Kay niining duha na karon ka tuig nga may gutom dinhi sa yuta, ug may nahabilin pa nga lima ka tuig, nga walay makadaro ni makaani. ⁷Ug ang Dios nagpadala kanako sa pag-una kaninyo aron sa pagbantay kaninyo nga mga salin dinhi sa yuta, ug sa pagluwas kaninyo nga buhi pinaagi sa daku nga pagkaluwas. ⁸Busa karon wala kamo magpadala kanako dinhi, kondili ang Dios; ug siya nagbutang kanako nga amahan kang Faraon ug ginoo sa tibook niya nga panimalay, ug magbubuot sa tibook nga yuta sa Egipto. ⁹Pagdali kamo, umadto kamo sa akong amahan ug iingon ninyo kaniya: Mao kini ang giingon sa imong anak nga si Jose: Ang Dios nagbutang kanako nga ginoo sa tibook nga Egipto. Umari ka kanako. Ayaw pagdugay. ¹⁰Ug magapuyo ka sa yuta sa Gosen, ug *magakinabuhi* ka sa haduol kanako, ikaw ug ang imong mga anak; ug ang mga anak sa imong mga anak; ang imong mga panon ug ang imong kahayupan, ug ang tanan nga imo. ¹¹Ug didto pagapakan-on ko ikaw, kay may nahabilin pa nga lima ka tuig sa gutom, tingali unya mahulog ka sa pagkakabus, ikaw ug ang imong panimalay, ug ang tanan nga

imo. ¹²Ug, ania karon, ang imong mga mata, nakakita ug ang mga mata sa akong igsoon nga si Benjamin, nga ang akong baba mao ang nagasulti kaninyo. ¹³Busa, ipaila ninyo sa akong amahan ang tibook nga himaya ko sa Egipto ug ang tanan nga inyong nakita; ug dumali kamo ug dad-on ninyo dinhi kanako ang akong amahan. ¹⁴Ug migakus siya sa liog ni Benjamin nga iyang igsoon, ug mihilak siya; ug si Benjamin usab mihilak *nga naggakus* diha sa iyang liog. ¹⁵Ug mihalok siya sa tanan niyang mga igsoon nga lalake, ug mihilak tungod kanila ug sa tapus niini nakigsulti kaniya ang iyang mga igsoon.

¹⁶ Ug ang taho mahitungod niini hingdunggan sa balay ni Faraon nga nagaingon: Ang mga igsoon ni Jose miabut. Ug kini nakapahimuot kaayo kang Faraon ug sa iyang mga ulipon. ¹⁷Ug miingon si Faraon kang Jose: Ingna ang imong mga igsoon: Buhata ninyo kini; luwanan ninyo ang inyong mga hayupan, ug lumakaw kamo, pauli kamo sa yuta sa Canaan; ¹⁸Ug kuhaa ninyo ang inyong amahan, ug ang inyong mga panimalay, ug umari kamo kanako, ug ako magahatag kaninyo sa labing maayo sa yuta sa Egipto, ug magakaon kamo sa kinatambokan sa yuta. ¹⁹Karon ikaw gisugo; buhata ninyo kini; kumuha kamo gikan sa yuta sa Egipto ug mga sakyanan alang sa inyong mga anak, ug sa inyong mga asawa; ug kuhaa ninyo ang inyong amahan ug umanhi kamo. ²⁰Ug ayaw pagtagad sa inyong mga katigayonan, kay ang labing maayo sa tibook nga yuta sa Egipto mainyo. ²¹Ug mao nga gibuhat kini sa mga anak nga lalake ni Israel: gihatagan sila ni Jose ug mga sakyanan ingon sa sugo ni Faraon, ug sila gihatagan niya ug makaon alang sa *ilang* panaw. ²²Sa tagsatagsa kanila mihatag siya ug mga ilisan nga mga bisti, ug naghatag siya kang Benjamin totolo ka gatus ka book nga salapi, ug lima ka ilisan nga mga bisti. ²³Ug sa iyang amahan iyang gipadala kini: napulo ka asno nga lake nga giluwanan sa labing maayo sa Egipto, ug napulo ka asno nga baye nga giluwanan sa trigo, ug tinapay, ug pagkaon alang sa iyang amahan sa dalan. ²⁴Busa iyang gipalakaw ang iyang mga igsoon nga lalake, ug nanggikan sila. Ug siya miingon kanila: Magmatngon kamo nga dili kamo manag-away sa dalan.

²⁵ Ug mitungas sila gikan sa Egipto, ug miabut sila sa yuta sa Canaan kang Jacob nga ilang amahan, ²⁶Ug ilang gisuginlan siya sa mga balita nga nagaingon: Si Jose buhi pa, ug siya mao ang ginoo sa tibook nga yuta sa Egipto. Ug ang iyang kasingkasing naluya, kay siya wala tumoo kanila. ²⁷Ug ilang gisugilon kaniya ang tanan nga mga pulong ni Jose nga iyang gisulti kanila; ug sa nakita niya ang mga sakyanan nga gipadala ni Jose aron sa pagdala kaniya, ang espiritu ni Jacob nga ilang amahan nabuhi pag-usab. ²⁸Unya miingon si Israel: Igo na; si Jose nga akong anak buhi pa diay: ako moadto ug motan-aw kaniya sa dili pa ako mamatay.

¹ Ug migikan si Israel uban ang tanan nga iya, ug miabut sa Beer-seba, ug naghalad siya ug mga halad alang sa Dios sa iyang amahan nga si Isaac. ²Ug nagsulti ang Dios kang Israel sa mga panan-awon sa gabii, ug miingon siya: Jacob, Jacob! Ug siya mitubag: Ania ako. ³Ug siya miingon: Ako mao ang Dios, ang Dios sa imong amahan; dili ka mahadlok sa paglugsong ngadto sa Egipto kay didto ikaw himoon ko nga usa ka dakung nasud. ⁴Ako molugsong uban kanimo ngadto sa

Egipto, ug ako usab magapabalik kanimo: ug si Jose magabutang sa iyang mga kamot sa ibabaw sa imong mga mata.

⁵ Ug mitindog si Jacob gikan sa Beer-seba; ug gikuha sa mga anak nga lalake ni Israel ang ilang amahan nga si Jacob, ug ang ilang mga anak, ug ang ilang mga asawa, sa mga sakyanan nga gipadala ni Faraon aron sa pagdala kanila. ⁶Ug ilang gidala ang ilang kahayupan, ug ang ilang katigayonan nga nahipos sa yuta sa Canaan, ug miadto sila ngadto sa Egipto, si Jacob ug ang tanan niyang kaliwatan uban kaniya. ⁷Ang iyang mga anak nga lalake, ug ang mga anak nga lalake sa iyang mga anak nga lalake uban kaniya; ang iyang mga anak nga babaye, ug ang mga anak nga babaye sa iyang mga anak nga lalake, ug ang tanan niya nga kaliwatan iyang gidala uban kaniya padulong sa Egipto. ⁸Ug kini mao ang mga ngalan sa mga anak ni Israel, nga minglugsong ngadto sa Egipto, si Jacob ug ang iyang mga anak nga lalake: si Ruben ang kamagulangan ni Jacob, ⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Ruben: Si Hanoh, si Phallu, ug si Hezron, ug si Carmi. ¹⁰Ug ang mga anak nga lalake ni Simeon: si Jemuel, ug si Jamin, ug si Ohad, ug si Jakin, ug si Zoar, ug si Saul nga anak nga lalake sa babaye nga Canaanhon. ¹¹Ug ang mga anak nga lalake ni Levi: si Gerson, ug si Coath, ug si Merari. ¹²Ug ang mga anak nga lalake ni Juda: si Er, ug si Onan, si Sela, ug si Phares, ug si Zara; apan si Er ug si Onan nangamatay sa yuta sa Canaan. Ug ang mga anak nga lalake ni Phares mao si Hezron ug si Hamul. ¹³Ug ang mga anak nga lalake ni Issachar: si Tola ug si Phua ug si Job ug si Simron. ¹⁴Ug ang mga anak nga lalake ni Zabulon: si Sered, ug si Elon, ug si Jahleel. ¹⁵Kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Lea, nga iyang gianak kang Jacob sa Padan-aram, ug labut pa sa iyang anak nga babaye nga si Dina: katloan ug tolo ang tanang mga kalag sa iyang mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ¹⁶Ug ang mga anak nga lalake ni Gad: si Ziphion, ug si Aggi, ug si Suni, ug si Ezbon, ug si Heri, ug si Arodi, ug si Areli. ¹⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Aser: si Jimna, ug si Ishua, ug si Isusi, ug si Beria, ug si Sera, nga igsoon nga babaye nila. Ang mga anak nga lalake ni Beria: si Heber, ug si Malchiel. ¹⁸Kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Zilpa, nga gihatag ni Laban sa iyang anak nga babaye nga si Lea, ug iyang gianak kini sila kang Jacob; ang tanan napulo ug unom ka kalag. ¹⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Raquel, nga asawa ni Jacob: si Jose ug si Benjamin. ²⁰Ug ang nangatawo kang Jose sa yuta sa Egipto si Manases ug si Ephraim, ang mga gianak kaniya ni Asenath, nga anak nga babaye ni Potiphera, nga sacerdote sa On. ²¹Ug ang mga anak ni Benjamin mao si Bela, ug si Becher, ug si Asbel, ug si Gera, ug si Naaman, ug si Ehi, ug si Ros, ug si Muppim, si Huppim, ug si Ard. ²²Kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Raquel nga nangatawo kang Jacob: ang tanan, napulo ug upat ka kalag. ²³Ug ang mga anak nga lalake ni Dan: si Husim. ²⁴Ug ang mga anak nga lalake ni Nephtali: si Jahzeel, ug si Guni, ug si Jeser, ug si Shillem. ²⁵Kini sila mao ang mga anak nga lalake ni Bilha nga gihatag ni Laban kang Raquel, nga iyang anak nga babaye, ug nag-anak kini siya kang Jacob; ang tanan pito ka kalag. ²⁶Ang tanan nga mga tawo nga miuban kang Jacob padulong sa Egipto nga migikan sa iyang mga hawak nga walay labut ang mga asawa sa mga anak nga lalake ni Jacob, ang tanan nga mga tawo kan-uman ug unom. ²⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Jose nga nangatawo kaniya didto sa Egipto, duruha ka tawo. Ang tanan nga mga kalag sa balay ni Jacob, nga misulod ngadto sa Egipto kapitoan.

²⁸ Ug iyang gipauna si Juda ngadto kang Jose, aron *siya* magtultol sa dalan nga iyang gidulngan ngadto sa Gosen; ug nakadangat sila sa yuta sa Gosen. ²⁹Ug gipaandam ni Jose ang iyang sakyanan, ug miadto sa pagdawat kang Israel nga iyang amahan didto sa Gosen; ug siya sa iyang kaugalingon nagpaila kaniya, ug migakus siya sa iyang liog, ug siya mihilak sa ibabaw sa iyang liog sa dugay-dugay gayud. ³⁰Unya si Israel miingon kang Jose: Karon buot na ako nga mamatay, kay nakakita na ako sa imong nawong, nga buhi pa man diay ikaw. ³¹Ug si Jose miingon sa iyang mga igsoon nga lalake ug sa panimalay sa iyang amahan: Moadto ako ug magpahibalo ako kang Faraon, ug magaingon ako kaniya: Ang akong mga igsoon nga lalake, ug ang panimalay sa akong amahan nga didto sa yuta sa Canaan mianhi kanako; ³²Ug ang mga tawo mga magbalantay sa mga carnero, kay sila mga magbalantay sa kahayupan; ug ilang gidala ang ilang mga panon sa mga carnero nila, ug ang ilang mga panon sa mga vaca, ug ang tanan nga ila. ³³Ug mahitabo kong si Faraon magatawag kaninyo ug magaingon siya: Unsa ba ang inyong pangita sa kinabuhi? ³⁴Nga magaingon kamo: Ang imong mga ulipon mga magbabaton sa kahayupan gikan pa sa among pagkabata hangtud karon, kami ug ang among mga ginikanan: aron makapuyo kamo sa yuta sa Gosen, kay ang mga Egiptohanon nagadumot sa tanan nga magbalantay sa mga carnero.

¹ Unya si Jose midangat ug nagpahibalo kang Faraon ug miingon siya: Ang akong amahan ug ang akong mga igsoon nga lalake, ug ang ilang mga panon sa carnero ug ang ilang mga panon sa vaca, uban ang tanan nga ila, nangabut na gikan sa yuta sa Canaan, ug ania karon, atua sila sa yuta sa Gosen. ²Ug sa iyang mga igsoon nga lalake mikuha siya ug lima sa mga tawo, ug iyang gipaatabang sila sa atubangan ni Faraon. ³Ug si Faraon miingon sa iyang mga igsoon: Unsa ba ang inyong pangita sa kinabuhi? Ug sila mingtubag kang Faraon: Ang imong mga ulipon, mga magbalantay sa mga carnero, kami ingon man ang among mga ginikanan. ⁴Labut pa miingon sila kang Faraon: Sa pagpuyo niining yutaa mianhi kami; kay walay sibsibon alang sa mga panon sa mga carnero sa imong mga ulipon; kay ang gutom daku kaayo sa yuta sa Canaan: busa, gipangaliyupo namo karon kanimo nga makapuyo unta ang imong mga ulipon sa yuta sa Gosen. ⁵Ug si Faraon misulti kang Jose nga nagaingon: Ang imong amahan ug ang imong mga igsoong lalake ming-anhi kanimo. ⁶Ang yuta sa Egipto anaa sa atubangan mo; papuy-on mo sa labing maayong yuta ang imong amahan ug ang imong mga igsoon nga lalake; papuy-on mo sila sa yuta sa Gosen; ug kong makamatngon ka nga sa ilang taliwala adunay mga tawo nga mga masingkamuton ibutang mo sila sa pagkapangulo nga mga magbalantay sa akong mga vaca. ⁷Ug gipasulod ni Jose ang iyang amahan, ug iyang gipaatabang siya sa atubangan ni Faraon; ug si Jacob nanalangin kang Faraon. ⁸Ug miingon si Faraon kang Jacob: Kapid-an na ka mga adlaw sa mga tuig ang imong kinabuhi? ⁹Ug si Jacob mitubag kang Faraon: Ang mga adlaw sa mga tuig sa akong paglangyaw-langyaw, usa ka gatus ug katloan ka tuig; diyutay, ug mga dautan ang mga adlaw sa mga tuig sa akong kinabuhi, ug kini wala makakab-ut sa mga adlaw sa mga tuig sa akong mga ginikanan, sa mga adlaw sa kinabuhi sa ilang paglangyaw-langyaw. ¹⁰Ug si Jacob nanalangin kang Faraon, ug mipahawa siya sa atubangan

ni Faraon. ¹¹Sa ingon niini, gipahaluna ni Jose ang iyang amahan, ug ang iyang mga igsoon nga lalake, ug iyang gihatag kanila ang pagpanag-iyang sa yuta sa Egipto sa labing maayo nga yuta, sa yuta sa mga Ramesehanon, ingon sa gisugo ni Faraon. ¹²Ug ginapakaon ni Jose ug tinapay ang iyang amahan ug ang iyang mga igsoon nga lalake, ug ang tanan sa panimalay sa iyang amahan, sumala sa ilang mga kabanayan.

¹³Ug wala nay tinapay sa tibook nga yuta kay ang gutom hilabihan pagkadaku sa pagkaagi nga nagakamatay sa gutom ang yuta sa Egipto ug ang yuta sa Canaan tungod sa gutom. ¹⁴Ug gitigum ni Jose ang tanan nga salapi nga nakita didto sa yuta sa Egipto, ug sa yuta sa Canaan, alang sa trigo nga ilang gipamalit; ug gisulod ni Jose ang salapi sa balay ni Faraon. ¹⁵Ug sa nahurot na ang salapi sa yuta sa Egipto, ug sa yuta sa Canaan, mingdangup ang tanang mga Egiptohanon kang Jose, nga nag-ingon: Hatagi kami ug tinapay: kay nganong mangamatay kami sa atubangan mo? tungod kay nahurot na ang *among* salapi. ¹⁶Ug si Jose miingon: Ihatag ninyo ang inyong kahayupan, ug pagahatagan ko kamo ug baylo alang sa inyong kahayupan, kong mahurot na ang salapi. ¹⁷Ug ilang gidala ang ilang kahayupan ngadto kang Jose; ug si Jose mihatag kanila ug mga makaon nga baylo sa mga kabayo, ug alang sa panon sa mga carnero, ug alang sa mga vaca, ug alang sa panon sa mga asno: ug sila ginahatagan niya ug tinapay alang sa tanang kahayupan nila niadtong tuiga. ¹⁸Ug sa tapus ang tuig, miadto sila kaniya sa ikaduha nga tuig, ug miingon sila kaniya: Dili kami magatago sa akong ginoo nga ang among salapi sa pagkamatuod nahurot na; ug ang mga panon sa kahayupan iya na sa among ginoo; walay nahabilin sa atubangan sa among ginoo kondili ang among mga lawas ug ang among mga yuta na lamang. ¹⁹Busa ngano ba nga magpakamatay kami sa atubangan sa imong mga mata, kami ingon man ang among yuta? Palita kami ug ang among yuta sa tinapay, ug kami ug ang among yuta maulipon kang Faraon; ug hatagi kami ug binhi aron mabuhi kami, ug kami dili mangamatay ug aron dili mahimong awa-aw ang yuta. ²⁰Unya gipalit ni Jose ang tanan nga yuta sa Egipto alang kang Faraon; kay ang mga Egiptohanon namaligya ang tagsatagsa ka tawo sa iyang yuta, kay ang gutom misamut gayud sa ibabaw nila; ug ang yuta midangat nga naiya ni Faraon. ²¹Ug mahitungod sa katawohan, gihimo niya ang pagbalhin kanila ngadto sa mga kalungsoran gikan sa usa ka tumoy sa katapusang utlanan sa Egipto ngadto sa laing tumoy niini. ²²Ang yuta sa mga sacerdote mao lamang ang wala niya mapalit, tungod kay ang mga sacerdote adunay pahat kang Faraon, ug sila nagakaon sa ilang pahat nga gihatag kanila ni Faraon: tungod niana wala nila ikabaligya ang ilang yuta. ²³Unya si Jose miingon sa katawohan: Ania karon, gipalit ko kamo ug ang inyong yuta alang kang Faraon: tan-awa, aniay binhi alang kaninyo, ug magpugas kamo sa yuta. ²⁴Ug mahitabo nga sa *panahon* sa ting-ani ihatag ninyo ang ikalima ka bahin kang Faraon, ug ang upat ka bahin inyo alang sa *inyong* binhi sa yuta, ug alang sa inyong kalan-on, ug alang kanila sa inyong mga panimalay, ug aron nga makakaon ang inyong mga anak. ²⁵Ug sila mingtubag: Imong giluwat ang among kinabuhi; hatagi kami ug kalomo sa mga mata sa akong ginoo, ug magpaulipon kami kang Faraon. ²⁶Ug gihimo ni Jose ang balaod mahitungod sa yuta sa Egipto hangtud karon, nga kang Faraon ang bahin nga ikalima; gawas lamang ang yuta sa mga sacerdote nga wala maiya ni Faraon.

²⁷ Ug si Israel nagpuyo sa yuta sa Egipto, sa yuta sa Gosen; ug sila nakapanag-iyu niana, ug nagmabungaon sila ug nanagdaghan sa hilabihan gayud. ²⁸Ug si Jacob nagpuyo sa yuta sa Egipto napulo ug pito ka tuig: ug mao kana ang mga adlaw ni Jacob, ang mga tuig sa iyang kinabuhi, nga usa ka gatus kap-atan ug pito ka tuig. ²⁹Ug nagkahaduol na ang mga adlaw sa pagkamatay ni Israel, ug iyang gitawag si Jose nga iyang anak, ug miingon kaniya: Kong nakakaplag ako karon ug kalomo sa imong mga mata, ginapangaliyupo ko kanimo nga ibutang mo ang imong kamot sa ilalum sa akong paa, ug magbuhat ka kanako sa kalooy ug kamatuoran; ginapangaliyupo ko kanimo nga dili mo ako pag-ilubong sa Egipto. ³⁰Apan sa diha nga matulog na ako uban sa akong mga ginikanan, dad-on mo ako gawas sa Egipto ug ilubong mo ako sa ilang lubnganan. Ug siya mitubag: Ako magabuhat ingon sa imong ginaingon. ³¹Ug siya miingon: Manumpa ka kanako. Ug siya nanumpa kaniya. Unya si Israel sa iyang kaugalingon miyukbo *didto* sa ibabaw sa ulohan sa higdaanan.

¹ Ug nahitabo nga sa human niining mga butanga nga may usa nga miingon kang Jose: Ania karon, masakiton ang imong amahan. Ug iyang gidala uban kaniya ang iyang duruha ka anak nga lalake nga si Manases ug si Ephraim. ²Ug gipahibalo kini kang Jacob sa pag-ingon: Ania karon, ang imong anak nga si Jose mianhi kanimo. Ug nanlimbasug si Israel sa iyang kaugalingon ug milingkod sa ibabaw sa higdaanan: ³Ug si Jacob miingon kang Jose: Ang Dios nga Makagagahum sa ngatanan mitungha kanako *didto* sa Luz sa yuta sa Canaan, ug siya nanalangin kanako. ⁴Ug siya miingon kanako: Ania karon, ikaw himoon ko nga mabungaon, ug ikaw pagapadaghanon *ko* ug ikaw himoon nga usa ka panon sa mga katawohan; ug igahatag ko kining yutaa sa imong kaliwatan sa sunod kanimo sa pagkapanulondon nga dayon. ⁵Ug karon ang imong duruha ka anak nga lalake, si Ephraim ug si Manases, nga nangatawo kanimo sa yuta sa Egipto sa wala pa ako mahianhi kanimo dinhi sa Egipto, mga ako sila; ingon nga si Ruben ug si Simeon mamaako sila: ⁶Ug ang imong mga anak sa ulahi nila imong gipanganak, sila mamaimo; subay sa ngalan sa ilang mga igsoon pagahinganlan sila tungod sa ilang mga panulondon. ⁷Apan mahitungod kanako sa paggikan ko sa Padan-aram, namatay kanako si Raquel sa yuta sa Canaan, sa dalan, sa gilay-on nga dili na kaayo halayo gikan sa Ephrata; ug gilubong ko siya *didto* sa dalan sa Ephrata, nga mao ang Bethlehem.

⁸ Ug nakita ni Israel ang mga anak nga lalake ni Jose, ug miingon siya: Kinsa ba kini sila? ⁹Ug mitubag si Jose sa iyang amahan: Sila ang mga anak ko nga lalake, nga gihatag sa Dios kanako dinhi. Ug siya miingon: Paduola sila karon kanako, ug akong panalangin sila. ¹⁰Ug ang mga mata ni Israel lubog na tungod sa katigulangan, mao nga halap na siya. Ug sila gipaduol kaniya, ug mihalok siya kanila ug iyang gigakus sila. ¹¹Ug miingon si Israel kang Jose: Wala na ako maghunahuna nga makakita pa sa imong nawong: ug ania karon, gipakita sa Dios kanako ang imong kaliwatan usab. ¹²Ug sila gikuha ni Jose sa taliwala sa iyang mga tuhod ug mihapa siya sa yuta. ¹³Ug sila nga duruha gikuha ni Jose, si Ephraim sa iyang too, dapit sa wala ni Israel; ug si Manases sa iyang wala, dapit sa too ni Israel; ug sila gipaduol kaniya. ¹⁴Unya gibayaw ni Israel ang iyang kamot nga too, ug gibutang niya sa ibabaw sa ulo ni Ephraim, nga mao ang kamanghuran, ug ang

iyang kamot nga wala sa ibabaw sa ulo ni Manases, nga ginapahamutang niya sa tinuyo sa pagpasaylob sa iyang mga kamot, kay si Manases mao ang panganay. ¹⁵Ug gipanalanginan niya si Jose, ug miingon siya: Ang Dios nga sa iyang atubangan, naglakaw ang akong mga ginikanan, si Abraham ug si Isaac, ang Dios nga nagpakaon kanako sa tibook ko nga kinabuhi sa hataas *kaayo* hangtud niining adlaw. ¹⁶Ang manolonda nga nagluwas kanako gikan sa tanan nga kadautan, magpanalangin niining mga batan-on: ug pagahinganlan ang akong ngalan kanila, ug ang ngalan sa akong mga ginikanan si Abraham ug si Isaac: ug magpadaghan kanila sa hilabihan gayud, sa taliwala sa yuta. ¹⁷Ug sa gitan-aw ni Jose nga ang iyang amahan nagbutang sa iyang kamot nga too sa ibabaw sa ulo ni Ephraim, kini wala makapahamuot kaniya; ug gikuptan niya ang kamot sa iyang amahan aron ibalhin niya gikan sa ibabaw sa ulo ni Ephraim ngadto sa ulo ni Manases. ¹⁸Ug miingon si Jose sa iyang amahan: Dili mao, amahan ko, kay kini mao ang panganay, ibutang mo ang imong toong kamot sa ibabaw sa ulo niya. ¹⁹Ug ang iyang amahan wala mobuot, ug miingon: Nahibalo ako niini, anak ko, nahibalo ako; siya usab mahimong usa ka katawohan, ug siya usab pagapadaghanon; apan ang iyang manghud nga lalake maoy labing daku kay kaniya, ug ang iyang kaliwatan mahimong usa ka panon sa mga nasud. ²⁰Ug sila gipanalanginan niya niadtong adlaw, sa pag-ingon: Kanimong magapanalangin si Israel sa pag-ingon: Ibutang sa Dios ikaw ingon kang Ephraim ug ingon kang Manases. Busa, si Ephraim iyang gibutang sa atubangan ni Manases. ²¹Ug miingon si Israel kang Jose: Ania karon, haduol na ako nga mamatay, apan ang Dios magauban kaninyo, ug siya magapabalik kaninyo ngadto sa yuta sa inyong mga ginikanan. ²²Labut pa, gihatagan ko ikaw ug usa ka bahin nga labaw sa *bahin* sa imong mga igsoon, nga gikuha ko sa kamot sa Amorehanon pinaagi sa akong espada ug sa akong pana.

¹ Ug gitawag ni Jacob ang iyang mga anak, ug miingon siya: Pagtigum kamo aron makapahayag ako kaninyo sa mahitabo kaninyo sa ulahi nga mga adlaw. ²Pagtigum kamo, ug patalinghugi ninyo, mga anak ni Jacob; Ug magpatalinghug kamo sa inyong amahan nga si Israel. ³Ruben, ikaw mao ang akong panganay, ang akong kalig-on, ug ang sinugdan sa akong kusog; Pangulo sa pagkatakus, pangulo sa gahum. ⁴Nagabukal ingon sa tubig, dili ikaw mahimong pangulo; Kay misaka ka sa higdaanan sa imong amahan: Unya gihugawan mo kini; gisaka niya ang akong higdaanan sa kaminyoon.

⁵ Si Simeon ug Levi mga magsoon: Mga hinagiban sa linugsanay nga dagku ang ilang mga espada. ⁶O kalag ko, dili ka magsulod sa ilang tambag. Sa ilang panagkatigum, himaya ko, dili ka makigtipon; Kay sa ilang kapungot gipatay nila ang usa ka tawo, Ug sa ilang pagka-mapatuyangon gikitingan nila ang vaca. ⁷Tinunglo ang ilang kapungot, kay mapintas gayud: Ug ang ilang kaligutgut, kay mabangis gayud: Ako magapabulag kanila kang Jacob, Ug ako magapapatlaag kanila sa Israel.

⁸ Juda, pagadayegon ka sa imong mga igsoong lalake: Ang imong kamot anha sa liog sa imong mga kaaway; Ang mga anak sa imong amahan managyukbo kanimo. ⁹Si Juda itoy sa leon: Gikan sa mga tulukbon misaka ka, anak ko: Nga nagtikotkot siya, ug milukso siya ingon sa leon, Ug mao

kini ingon sa leon nga baye. Kinsa ang magapukaw niini? ¹⁰Ang cetro *sa gahum* dili pagakuhaon kang Juda, Ni ang barras sa pagkapangulo gikan sa taliwala sa iyang mga tiil, Hangtud nga moabut si Shilo; Ug maiya ang pagka-masinulondon sa mga katawohan. ¹¹Nga igahigut sa parras ang iyang pollino, Ug sa pinili nga sanga *igahigut* ang nati sa iyang asno nga baye, Gilabhan sa vino ang iyang mga bisti, Ug sa duga sa parras ang iyang mga bisti: ¹²Ang iyang mga mata mga mapula sa vino, Ug ang iyang mga ngipon mga maputi sa gatas.

¹³ Si Zabulon magapuyo sa mga dunggoanan sa dagat; Ug siya mahimong dunggoanan sa mga sakayan; Ug ang iyang kautlanan hangtud sa Sidon. ¹⁴Si Issachar, asno nga kusganon, Nga nagalubog sa taliwala sa duha ka toril: ¹⁵Ug hingkit-an niya ang pahulayanan nga maayo, Ug ang yuta nga makapahamuot; Ug gibawog niya ang iyang abaga sa pagpas-an, Ug siya nahimong ulipon nga magbubuhis. ¹⁶Si Dan magahukom sa iyang katawohan, Ingon nga usa sa mga banay ni Israel. ¹⁷Si Dan mahimong sama sa bitin sa ubay sa dalan, Bitin nga malala sa ubay sa agianan. Nga magapaak sa mga tikod sa mga kabayo, Aron ang magakabayo mahulog sa likod. ¹⁸Sa imong kaluwasan nagahulat ako, Oh, Jehova. ¹⁹Kang Gad ang kasundalohan nga langyaw magadusmog kaniya: Apan siya magadusmog sa ilang tikod. ²⁰Gikan kang Aser ang iyang tinapay nga matambok, Ug siya magahatag sa mga malami nga pagkaon nga harianon. ²¹Si Nephtali maong lagsaw nga baye nga binuhian, Nga magahatag ug mga pulong nga matahum.

²² Si Jose mao ang sanga nga mabungaon, Sanga nga mabungaon tupad sa usa ka tuburan; Ang iyang mga salingsing nagatabon sa kuta. ²³Ang mga magpapana nagpaguol kaniya, Ug nagpana kaniya, ug naggukod kaniya. ²⁴Apan ang iyang pana nagpabilin sa pagkalig-on, Ug ang mga bukton sa iyang mga kamot nangabaskug, Pinaagi sa mga kamot niadtong kusgan ni Jacob: (Gikan didto mao ang Magbalantay, ug ang Bato ni Israel), ²⁵Bisan sa Dios sa imong amahan nga magatabang kanimo, Ug sa Makagagahum nga magapanalangin kanimo, Sa mga panalangin nga gikan sa langit sa itaas, Sa mga panalangin sa kahiladman nga anaa sa mga dughan ug sa taguangkan. ²⁶Ang mga panalangin sa imong amahan, Nagalabaw sa mga panalangin sa akong mga ginikanan: Ngadto sa utlanan sa mga kabukiran nga walay katapusan, Moanha sila sa ibabaw sa ulo ni Jose, Ug sa ibabaw sa alimpulo niya nga binulag gikan sa iyang mga igsoon nga lalake. ²⁷Si Benjamin mao ang lobo nga mangangagaw: Sa buntag mokaon siya sa tulukbon, Ug sa hapon magapahat siya sa mga inagaw.

²⁸ Kini silang tanan mao ang napulo ug duha ka mga banay ni Israel: ug kini mao ang giingon kanila sa ilang amahan, ug gipanalanginan sila; ang tagsatagsa sumala sa panalangin nga iyang gipanalangin kanila. ²⁹Ug siya nagsugo kanila, ug miingon kanila: Ako moadto nga igatipon uban sa akong katawohan: ako ilubong ninyo uban sa akong mga ginikanan sa langub nga atua sa kapatagan ni Ephron nga Hetehanon: ³⁰Sa langub nga atua sa kapatagan sa Macpela, nga atua sa unahan sa Mamre sa yuta sa Canaan, nga gipahit ni Abraham uban ang maong kapatagan ni Ephron nga Hetehanon, nga sa panulondon nga lubnganan. ³¹Didto gilubong nila si Abraham ug si Sara nga iyang asawa: didto gilubong nila si Isaac ug si Rebeca nga iyang asawa; didto man usab gilubong ko si Lea, ³²Ang kapatagan ug langub nga atua didto nga gipalit gikan sa mga anak ni Heth. ³³Ug

sa nakatapus si Jacob sa paghatag ug mga sugo sa iyang mga anak nga lalake, gitikungkong niya ang iyang mga tiil sa higdaanan, ug mitugyan sa iyang espiritu, ug gipaipon uban sa iyang mga katawohan.

¹ Unya mihalog si Jose sa nawong sa iyang amahan, ug mihilak siya sa ibabaw niya, ug mihalok kaniya. ²Ug nagsugo si Jose sa iyang mga alagad nga mananambal nga embalsamahon nila ang iyang amahan ug ang mga mananambal nag-embalsamar kang Israel. ³Ug gituman nila alang kaniya ang kap-atan ka adlaw, kay mao kana ang pagtuman sa mga adlaw niadtong mga giembalsamar, ug mihilak alang kaniya ang mga Egiptohanon sa kapitoan ka adlaw. ⁴Ug sa miagi na ang mga adlaw sa pagbalata alang kaniya, nagsulti si Jose sa panimalay ni Faraon sa pag-ingon: Kong ako makakaplag karon ug kalomo sa inyong mga mata, ginapangaliyupo ko kaninyo, nga isulti ninyo sa mga igdulungog ni Faraon, sa pag-ingon: ⁵Gipapanumpa ako sa akong amahan, sa pag-ingon: Ania karon, mamatay ako; sa akong lubnganan nga akong gikalot alang kanako sa yuta sa Canaan, didto ilubong mo ako. Busa karon ginapangaliyupo ko, nga patungason unta ako aron sa paglubong sa akong amahan, ug mobalik man ako sa pag-usab. ⁶Ug si Faraon miingon: Tumungas ka, ug ilubong mo ang imong amahan, sumala sa iyang gipapanumpa kanimo.

⁷ Unya si Jose mitungas sa paglubong sa iyang amahan; ug mitungas uban kaniya ang tanang mga ulipon ni Faraon, ang mga tigulang sa iyang panimalay, ug ang tanan nga mga tigulang sa yuta sa Egipto. ⁸Ug ang tibook nga panimalay ni Jose, ug ang iyang mga igsoon nga lalake, ug ang panimalay sa iyang amahan: mao lamang ang gibilin nila sa yuta sa Gosen ang ilang mga bata, ug ang ilang mga carnero, ug ang ilang mga vaca. ⁹Ug mitungas usab uban kaniya ang mga carro, ug ang mga nanagkabayo; ug nahimo nga usa ka panon nga hilabihan kadaku. ¹⁰Ug midangat sila sa yuta sa Atad nga pagagiukan sa trigo, nga didto sa tabok sa Jordan ug nagminatay sila didto sa hilabihang pagkadaku, ug hilabihang kabug-at nga pagbakho; ug si Jose nagbalata sulod sa pito ka adlaw. ¹¹Ug sa gitan-aw sa mga pumoluyo sa yuta, ang mga Canaanhon, ang paghilak *didto* sa yuta sa Atad nga pagagiukan sa trigo, miingon sila: Mao kini ang makalilisang nga paghilak sa mga Egiptohanon: tungod niana gihinganlan ang iyang ngalan Abelmizraim nga atua sa tabok sa Jordan. ¹²Ug gibuhat sa iyang mga anak nga lalake alang kaniya sumala sa iyang gisugo kanila. ¹³Kay gidala siya sa iyang mga anak ngadto sa yuta sa Canaan, ug siya gilubong nila sa langub sa kapatagan sa Macpela, nga pinalit ni Abraham, uban ang maong kapatagan aron mahimong panulondon nga lubnganan, ni Ephron nga Hetehanon, sa atbang sa Mamre. ¹⁴Ug mibalik si Jose sa Egipto, siya ug ang iyang mga igsoon nga lalake, ug ang tanan nga mga mitungas uban kaniya sa paglubong sa iyang amahan, sa tapus na malubong niya ang iyang amahan.

¹⁵ Ug sa pagkakita sa mga igsoon ni Jose nga ang ilang amahan patay na, nanag-ingon sila: Tingali pagadumtan kita ni Jose, ug iyang pabayran kanato ang tanang mga kadautan, nga atong gibuhat kaniya. ¹⁶Ug gipasugoan nila si Jose sa pag-ingon: Ang imong amahan nagsugo sa wala pa siya mamatay, nga nagaingon: ¹⁷Mao kini ang igaingon ninyo kang Jose: Gipangaliyupo ko

kaninyo, nga pasayloon mo karon ang pagkadautan sa imong mga igsoon, ug ang ilang sala, kay dautan ang gibuhay nila kanimo. Tungod niini karon gipangaliyupo namo kanimo nga pasayloon mo ang pagkadautan sa mga alagad sa Dios sa imong amahan. Ug si Jose mihilak sa nagasulti *pa* sila kaniya. ¹⁸Ug nangadto usab ang iyang mga igsoong lalake ug nanaghapa sa atubangan niya, ug nanag-ingon sila: Ania karon, kami mga alagad mo. ¹⁹Ug si Jose miingon kanila: Ayaw kamo kahadlok: kay ania ba ako sa dapit sa Dios? ²⁰Ug mahitungod kaninyo gihunahuna ninyo ang dautan batok kanako; apan ang tuyo sa Dios alang sa kaayohan, sa ginatan-aw nato karon, nga mao ang pagluwas nga mabuhi ang daghang katawohan. ²¹Busa karon ayaw kamo pagkahadlok; ako magapakaon kaninyo, ug sa inyong mga anak. Niini iyang gili pay sila ug nagsulti kanila sa malomo.

²² Ug mipuyo si Jose sa Egipto, siya ug ang panimalay sa iyang amahan; ug si Jose nakadangat sa usa ka gatus ug napulo ka tuig. ²³Ug nakita ni Jose ang mga anak ni Ephraim hangtud sa ikatolo ka kaliwatan, ingon usab ang mga anak nga lalake ni Makir, anak nga lalake ni Manases, nangatawo sila sa sabakan ni Jose. ²⁴Ug si Jose miingon sa iyang mga igsoon nga lalake: Ako mamatay: apan sa pagkamatuod, ang Dios magadu-aw kaninyo, ug magapasaka kaninyo gikan niining yutaa ngadto sa yuta nga gisaad niya kang Abraham, kang Isaac ug kang Jacob. ²⁵Ug gipapanumpa ni Jose ang mga anak ni Israel, nga nagaingon: Ang Dios sa pagkamatuod magadu-aw kaninyo, ug dad-on ninyo gikan dinhi ang akong mga bukog. ²⁶Busa namatay si Jose sa may panuigon nga usa ka gatus ug napulo ka tuig. Ug siya giembalsamar nila, ug gisulod sa usa ka lungon sa Egipto.

¹ Mao kini ang mga ngalan sa mga anak ni Israel, nga mingsulod sa Egipto; uban kang Jacob misulod ang tagsatagsa kanila uban ang ilang panimalay: ²Si Ruben, si Simeon, si Levi, ug si Juda; ³Si Issachar, si Zabulon, ug si Benjamin; ⁴Si Dan, ug si Nephtali, si Gad, ug si Aser, ⁵Ug ang tanan nga mga kalag nga nanggula sa balat-ang ni Jacob, kapitoan; ug si Jose didto nang daan sa Egipto. ⁶Ug namatay si Jose, ug ang tanan nga mga igsoon niya, ug ngatanan kadtong kaliwatana. ⁷Ug ang mga anak sa Israel nagmabungaon, ug mingtubo sa madagayaon gayud, ug misanay, ug milig-on sa hilabihan gayud; ug napuno nila ang yuta.

⁸ Unya mitindog ang usa ka bag-ong hari sa Egipto, nga wala makaila kang Jose. ⁹Ug siya miingon sa iyang katawohan: Ania karon, ang katawohan sa mga anak sa Israel hilabihan ka daghan ug malig-on pa kay kanato. ¹⁰Umari kamo, magmakinaadmanon kita sa pagharung kanila, tingali kong sila magdaghan, ug mahatabo nga moabut ang gubat, kini sila mangipon usab sa atong mga kaaway, ug makig-away batok kanato, ug mopahawa gikan sa yuta. ¹¹Busa sila gibutangan nila ug mga tinugyanan sa buhat, aron sa paglisud kanila diha sa ilang mga lulan. Ug nagpatindog sila kang Faraon ug mga ciudad nga panudlanan sa mga bahandi *nga mao* ang Pitom ug Raamses: ¹²Apan, sa labi nga ilang gilisud sila, labi pa usab hinoon nga midaghan sila, ug labi pa nga mitubo sila. Ug sila gisamokan sa mga anak sa Israel. ¹³Ug ang mga Egiptohanon nag-ulipon sa mapiut gayud sa mga anak sa Israel: ¹⁴Ug gipait nila ang ilang mga kinabuhi tungod sa mapiut nga pag-alagad, sa

pagbuhat ug pinagba nga yuta, ug tisa ug sa tanan nga bulohaton sa uma ug sa tanan nila nga pag-alagad, diin ilang ginapugos sila sa mapiut gayud.

¹⁵ Ug misulti ang hari sa Egipto sa mga mananabang babaye sa mga Hebreohanon nga ang usa kanila ginanganlan si Sipra, ug ang usa si Pua. ¹⁶Ug siya miingon: Sa diha nga manabang kamo sa mga Hebreohanon nga babaye, sa inyong makita sila sa ibabaw sa angkanan nga lantay; kong ang anak lalake, patyon ninyo siya; ug kong ang anak babaye, buhion siya. ¹⁷Apan ang mga mananabang nangahadlok sa Dios, ug sila wala magbuhat uyon sa gisugo kanila sa hari, kondili ilang giluwat nga buhi ang mga bata nga lalake. ¹⁸Ug ang hari sa Egipto nagpatawag sa mga mananabang, ug miingon siya kanila: Ngano nga nagbuhat kamo niini, nga inyong giluwat nga buhi ang mga bata nga lalake? ¹⁹Ug ang mga mananabang mitubag kang Faraon: Kay ang mga babaye nga Hebreohanon dili ingon sa mga babaye nga Egiptohanon; kay mga mapiskay sila, ug manganak sila sa dili pa mahiabut ang mananabang. ²⁰Ug ang Dios nagbuhat ug maayo sa mga mananabang: ug ang katawohan nagdaghan, ug nagmakusganon sila sa hilabihan gayud. ²¹Ug nahitabo tungod kay ang mga mananabang nahadlok sa Dios, sila gihimo niya nga mga panimalay. ²²Unya si Faraon nagsugo sa tanan niya nga mga katawohan, nga nagaingon: Itambug ninyo sa suba ang tanan nga bata nga lalake nga matawo, ug ang tanan nga bata nga babaye pagaluwason ninyo nga buhi.

¹ Ug dihay usa ka tawo sa banay ni Levi milakaw ug nangasawa sa usa ka anak nga babaye ni Levi. ²Ug ang babaye nanamkon ug nag-anak ug usa ka anak nga lalake, ug sa pagkakita niya nga siya matahum nga bata, iyang gitagoan siya sa totolo ka bulan. ³Ug sa wala na siya makahimo sa pagtago kaniya sa dugay, mikuha siya ug usa ka takupis nga banban, ug iyang gibulit ug balaw ug asfalto; ug iyang gipahaluna niini ang bata, ug gibutang niya sa usa ka kabugangan sa daplin sa suba. ⁴Ug sa halayo nagtindog ang iyang igsoon nga babaye sa pagtan-aw sa mahitabo kaniya.

⁵ Ug ang anak nga babaye ni Faraon midulhog sa pagkaligo sa suba ug sa nagasuroysuroy ang iyang mga kadalagahan sa daplin sa suba hingkit-an niya ang takupis sa taliwala sa kabugangan ug iyang gisugo ang usa niya ka sulogoon nga babaye sa pagkuha niini. ⁶Ug giukban kini niya, ug hingkit-an ang bata, ug ania karon, ang bata mihilak. Ug sa nalooy siya kaniya, miingon: Usa kini sa mga bata sa mga Hebreohanon. ⁷Unya ang iyang igsoon nga babaye miingon sa anak nga babaye ni Faraon: Molakaw ba ako sa pagtawag kanimo ug usa ka iwa sa mga babaye nga Hebreohanon, aron magapasuso niining bata alang kanimo? ⁸Ug ang anak nga babaye ni Faraon mitubag: Lumakaw ka. Unya milakaw ang dalaga ug gitawag niya ang inahan sa bata. ⁹Nga kaniya miingon ang anak nga babaye ni Faraon: Dad-a kining bata ug alimahan mo siya alang kanako ug ako magasuhol kanimo. Ug gikuha sa babaye ang bata ug gialimahan kini. ¹⁰Ug sa pagkadaku na sa bata gidala niya ngadto sa anak nga babaye ni Faraon; ug siya nahimo nga iyang anak, ug iyang gihinganlan siya nga Moises, nga nagaingon: Kay siya gikuha ko gikan sa tubig.

¹¹ Ug nahitabo nga niadtong mga adlaw sa nadaku na si Moises, milakaw siya ngadto sa iyang mga igsoon, ug mitan-aw sa ilang mga kahago: ug nakita niya ang usa ka Egiptohanon nga

nagsamad sa Hebreohanon, usa sa iyang mga igsoon. ¹²Ug siya mitan-aw dinhi ug didto, ug sa diha nga nakita niya nga walay tawo, iyang gipatay ang Egiptohanon ug iyang gitagoan siya sa balas. ¹³Ug milakaw siya sa adlaw nga misunod, ug ania karon, ang duruha ka tawo sa mga Hebreohanon nanag-away, ug miingon siya sa nagbuhat ug dautan: Ngano nga gisamaran mo ang imong isigkatawo? ¹⁴Ug siya mitubag: Kinsa ba ang nagbutang kanimo nga principe ug maghuhukom kanamo? nagahunahuna ka ba sa pagpatay kanako ingon sa pagpatay mo sa Egiptohanon? Unya si Moises nahadlok, ug miingon siya: Sa pagkamatuod nga kining butanga nahibaloan. ¹⁵Ug sa hingdunggan ni Faraon kini nga butanga, naninguha siya sa pagpatay kang Moises: apan si Moises mikalagiw gikan sa atubangan ni Faraon, ug mipuyo siya sa yuta sa Median, ug milingkod siya sa tupad sa usa ka atabay.

¹⁶ Karon ang sacerdote sa Median adunay pito ka anak nga babaye; ug miadto sila sa pagkalus ug tubig ug nagpuno sa mga pasungan sa pagpainum sa mga carnero sa ilang amahan. ¹⁷Ug nangabut ang mga magbalantay sa kahayupan, ug nagpapahawa kanila: apan si Moises mitindog, ug mitabang kanila ug mipainum sa ilang mga carnero. ¹⁸Ug sa pagpauli nila ngadto kang *Ragel*, *Ragel* nga amahan nila, miingon siya kanila: Ngano nga nahiuli kamo sa hilabihan ka dali niining adlawa? ¹⁹Ug sila mingtubag: Usa ka tawo nga Egiptohanon nga milaban kanamo gikan sa kamot sa mga magbalantay sa carnero, ug labut pa nagkalus siya alang kanamo ug tubig, ug iyang gipainum ang mga carnero. ²⁰Ug siya miingon sa iyang mga anak nga babaye: Ug hain ba siya? Nganong gibiyaan ninyo kadtong tawohana? Tawga *ninyo* siya aron makakaon ug tinapay. ²¹Ug si Moises nahimuot sa pagpuyo uban *niadtong* tawohana: ug iyang gihatag kang Moises ang iyang anak nga babaye nga si Sepora. ²²Ug kini nag-anak ug usa ka anak nga lalake, ug gitawag ni Moises ang ngalan Gersom: kay miingon siya: Nagdumuloong ako sa laing yuta.

²³ Ug nahatabo nga, sa tapus niadtong daghan nga mga adlaw, namatay ang hari sa Egipto, ug ang mga anak sa Israel nag-agulo tungod sa pagkaulipon, ug nanagtu-aw sila: ug midangat sa Dios ang ilang pagtu-aw tungod sa pagkaulipon. ²⁴Ug gidungog sa Dios ang pagbakho nila, ug nahinumdom siya sa iyang tugon kang Abraham, kang Isaac ug kang Jacob. ²⁵Ug nakita sa Dios ang mga anak sa Israel, ug ang Dios miila kanila.

¹ Karon si Moises nagbantay sa panon sa mga carnero ni Jetro nga iyang ugangan, ang sacerdote sa Median; ug siya nagdala sa panon sa mga carnero sa likod sa kamingawan ug miadto sa Horeb, nga bukid sa Dios. ²Ug nagpakita kaniya ang manolonda ni Jehova sa usa ka siga sa kalayo sa taliwala sa usa ka sapinit. Ug siya mitan-aw, ug ania karon, ang sapinit misiga sa kalayo, ug ang sapinit wala maugdaw. ³Unya si Moises miingon: Moadto ako karon ug tan-awon ko kining dakung talan-awon, kong unsa ang hinungdan nga ang sapinit wala man masunog. ⁴Ug sa nakita ni Jehova, nga moadto siya sa pagtan-aw, ang Dios mitawag kaniya sa taliwala sa sapinit ug miingon: Moises, Moises. Ug siya mitubag: Ania ako. ⁵Ug miingon siya: Dili ka magduol dinhi. Huboa ang imong mga sandalias gikan sa imong mga tiil, kay ang dapit nga imong gitindogan, yuta nga balaan. ⁶Labut

pa miingon: Ako mao ang Dios sa imong amahan, ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ang Dios ni Jacob. Unya si Moises mitabon sa iyang nawong, kay siya nahadlok sa pagtan-aw sa Dios.

⁷ Ug miingon si Jehova: Nakita ko pag-ayo ang kaguol sa akong katawohan nga atua sa Egipto, ug hingdunggan ko ang ilang pagtu-aw tungod sa ilang tinugyanan sa buhat kay naila ko ang ilang kalisdanan. ⁸Ug nanaug ako sa pagluwas kanila sa kamot sa mga Egiptohanon, ug sa pagkuha kanila gikan niadtong yutaa ngadto sa usa ka yuta nga maayo ug halapad, sa yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, sa mga dapit sa Canaanhon, sa Heteahanon, sa Amorehanon, sa Peresehanon, sa Hebehanon ug sa Jebusehanon, ⁹Ug karon, tan-awa, ang pagtu-aw sa mga anak sa Israel nagaabut sa akong atubangan: labut pa, nakita ko ang paglupig nga ginalupig kanila sa mga Egiptohanon. ¹⁰Busa, umari ka karon, ug pagasugoon ko ikaw ngadto kang Faraon, aron kuhaon mo ang akong katawohan, ang mga anak sa Israel gikan sa Egipto.

¹¹ Unya si Moises mitubag sa Dios: Kinsa ba ako, aron ako moadto kang Faraon ug magakuha gikan sa Egipto sa mga anak sa Israel? ¹²Ug siya miingon: Sa pagkamatuod ako magauban kanimo, ug kini mao ang timaan alang kanimo nga ikaw akong gisugo: unya ugaling sa makuha mo na kining katawohan gikan sa Egipto, magaalagad kamo sa Dios sa ibabaw niining bukira. ¹³Ug miingon si Moises sa Dios: Ania karon, kong ako makadangat sa mga anak sa Israel, ug magaingon ako kanila: Ang Dios sa inyong mga ginikanan nagsugo kanako nganhi kaninyo: ug kong sila mangutana kanako: Kinsa ang iyang ngalan? unsa ang igatubag ko kanila? ¹⁴Ug mitubag ang Dios kang Moises: AKO MAN ANG MAO AKO: Ug miingon siya: Mao kini ang igaingon mo sa mga anak sa Israel: AKO MAN, mao ang nagsugo kanako nganha kaninyo. ¹⁵Ug labut pa miingon ang Dios kang Moises: Mao kini ang igaingon mo sa mga anak sa Israel: Si Jehova, ang Dios sa inyong mga ginikanan, ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac ug ang Dios ni Jacob, nagsugo kanako nganhi kaninyo. Kini mao ang akong ngalan nga sa walay katapusan, kini mao ang handumanan sa tanan nga mga kaliwatan.

¹⁶ Umadto ka ug tiguma ang mga anciano sa Israel, ug ingnon mo sila: Si Jehova, ang Dios sa inyong mga ginikanan, ang Dios ni Abraham, ni Isaac ug ni Jacob, mitungha kanako nga nagaingon: Sa pagkamatuod gidu-aw ko kamo, ug nakita ko ang ginabuhat kaninyo sa Egipto; ¹⁷Ug nag-ingon ako: Ako magakuha kaninyo sa kalisdanan gikan sa Egipto padulong sa yuta sa Canaanhon ug sa Heteahanon, ug sa Amorehanon, ug sa Peresehanon, ug sa Hebehanon, ug sa Jebusehanon ngadto sa usa ka yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos. ¹⁸Ug sila magapatalinghug sa imong tingog; ug ikaw moadto ug ang mga anciano sa Israel, sa hari sa Egipto, ug magaingon kamo kaniya: Si Jehova, ang Dios sa mga Hebreohanon, nagpakita kanamo; ug karon paadtoa kami, nangamuyo kami kanimo, sa totolo ka adlaw nga panaw ngadto sa kamingawan, aron maghalad kami kang Jehova nga among Dios. ¹⁹Ug nahibalo ako nga ang hari sa Egipto dili motugot kaninyo sa pagpalakaw, dili, kondili pinaagi sa usa ka kamot nga kusgan. ²⁰Ug tuy-oron ko ang akong kamot ug pagasamaran ko ang Egipto uban ang tanan ko nga mga katingalanan nga pagabuhaton ko sa taliwala niini, ug sa tapus niana pagatugotan kamo niya sa pagpalakaw. ²¹Ug ako magahatag niining katawohan ug pagpahimuot sa atubangan sa mga mata sa mga Egiptohanon, ug mahitabo nga sa moadto na kamo,

dili kamo magalakaw nga walay mga dala: ²²Kondili nga ang tagsatagsa ka babaye magapangayo sa iyang silingan, ug sa humalapit *nga babaye* sa iyang balay, mga alahas nga salapi, mga alahas nga bulawan, ug mga bisti: nga kana ibutang ninyo sa ibabaw sa inyong mga anak nga lalake, ug sa inyong mga anak nga babaye, ug maagawan ninyo ang mga Egiptohanon.

¹ Ug si Moises mitubag ug miingon: Apan ania karon, sila dili motoo kanako, dili usab magapatalinghug sa akong tingog, kay magaingon sila: Wala magpakita kanimo si Jehova. ²Ug si Jehova miingon: Unsa ba kana nga anaa sa imong kamot? Ug siya mitubag: Usa ka sungkod. ³Ug siya miingon kaniya: Ibalibag kana sa yuta. Ug iyang gibalibag sa yuta, ug kadto nahimo nga usa ka bitin: ug si Moises milikay gikan niini. ⁴Unya miingon si Jehova kang Moises: Tuy-ora ang imong kamot ug kupti siya sa ikog (ug iyang gituy-od ang iyang kamot, ug gikuptan niya kini, ug kini nahimong sungkod sa iyang kamot); ⁵Aron motoo sila nga nagpakita kanimo si Jehova, ang Dios sa ilang mga ginikanan, ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob. ⁶Ug si Jehova miingon pa gayud kaniya: Isulod karon sa imong dughan ang imong kamot. Ug gisulod niya ang iyang kamot sa iyang dughan, ug sa iyang gikuha kini, ania karon, ang iyang kamot gisanla ug naputi ingon sa niebe. ⁷Ug miingon siya: Ibalik mo sa pagsulod ang imong kamot sa imong dughan. (Ug iyang gibalik sa pagsulod ang iyang kamot sa iyang dughan; ug sa gikuha niya kini gikan sa iyang dughan, ania karon, naulian ingon sa iyang *lain* nga unod.) ⁸Ug kini mahitabo nga kong sila dili motoo kanimo, ni mamati sa tingog sa una nga ilhanan, sila motoo sa tingog sa ulahi nga ilhanan. ⁹Ug kini mahitabo nga kong sila dili pa gayud motoo niining duha ka mga ilhanan, ni magapatalinghug sa imong tingog, kumuha ka sa mga tubig sa suba, ug ibubo mo sa mamala nga yuta; ug ang tubig nga pagakuhaon mo sa suba mahimo nga dugo sa ibabaw sa mamala nga yuta.

¹⁰ Ug si Moises miingon kang Jehova: Ginoo! dili ako ang tawo nga madanihong mosulti bisan hangtud karon, bisan sukad nga ikaw misulti sa imong ulipon; kay ako mahinay nga mamulong ug yongit sa dila. ¹¹Ug si Jehova mitubag kaniya: Kinsa man *diy* ang nagbuhat sa baba sa tawo? kun kinsa ba ang nagbuhat sa *tawo nga* mama, kun bungol, kun sa makakita, kun sa buta? Dili ba ako man, si Jehova? ¹²Busa karon lumakaw ka, kay ako magauban sa imong baba, ug magatudlo kanimo kong unsa ang imong igasulti. ¹³Unya siya miingon: Oh Ginoo! ipadala, nagaampo ako kanimo, pinaagi sa iyang kamot sa imong pagasugoon. ¹⁴Ug si Jehova nasuko batok kang Moises, ug miingon siya: Wala ba diha ang imong igsoon nga lalake nga si Aaron nga Levihanon? Nahibalo ako nga siya makasulti ug maayo. Ug usab, ania karon, siya moanhi sa pagsugat kanimo, ug kong siya makakita kanimo mahinangop siya sa iyang kasingkasing. ¹⁵Ug ikaw magasulti kaniya, ug magabutang sa mga pulong sa iyang baba ug ako magauban sa imong baba, ug sa iyang baba, ug ako magatudlo kaninyo sa inyong pagabuhaton. ¹⁶Ug siya mahimo nga imong magsusulti alang kanimo sa atubangan sa katawohan; ug mahitabo nga siya *magasilbi* nga imong baba, ug ikaw mahimo kaniya ingon sa Dios. ¹⁷Ug ikaw magabitbit niining sungkod sa imong kamot, nga uban niini magabuhat ka ug mga ilhanan.

¹⁸ Ug si Moises milakaw ug mipauli ngadto kang Jetro nga iyang ugangan, ug miingon kaniya: Palakta ako, nagaampo ako kanimo, ug papaulia ako ngadto sa akong mga igsoon nga atua sa Egipto, ug motan-aw *ako* kong mga buhi pa ba sila. Ug si Jetro miingon kang Moises: Lumakaw ka sa pakigdait. ¹⁹Ug si Jehova miingon kang Moises didto sa Median: Lumakaw ka, pumauli ngadto sa Egipto, kay nangamatay na ang tanan nga mga nanagtinguha sa imong kinabuhi. ²⁰Unya gikuha ni Moises ang iyang asawa ug ang iyang mga anak nga lalake, ug gipakabayo sila sa usa ka asno, ug mipauli siya sa yuta sa Egipto: ug gibitbit ni Moises ang sungkod sa Dios sa iyang kamot. ²¹Ug si Jehova miingon kang Moises: Sa paghibalik mo sa Egipto, tan-awa nga buhaton mo sa atubangan ni Faraon ang tanan nga kahibulongan nga gibutang ko sa imong kamot: apan ako magapagahi sa iyang kasingkasing, ug siya dili motugot sa pagpalakaw sa katawohan. ²²Ug magaingon ka kang Faraon: Si Jehova nag-ingon niini: Ang Israel akong anak nga lalake, ang akong panganay. ²³Ug ako nag-ingon kanimo: Tugotan mo sa paglakaw ang akong anak, aron siya mag-alagad kanako; ug ikaw nagdumili sa pagpalakaw kaniya: ania aron, pagapatyon ko ang imong anak nga lalake, ang imong panganay.

²⁴ Ug nahatabo didto sa dalan sa usa ka balay nga abutanan nga migula si Jehova nga misugat kaniya, ug buot mopatay kaniya. ²⁵Unya si Sephora mikuha ug usa ka mahait nga santik, ug giputol niya ang panit sa iyang anak nga lalake, ug gisalibay kini sa tiilan ni *Moises* nga nagaingon: Sa pagkamatuod ikaw mao ang usa ko ka bana sa dugo. ²⁶Tungod niini inyong gitugotan siya sa pagpalakaw. Ug *si Sephora* miingon: Ikaw *mao* ang bana sa dugo tungod sa circuncicion. ²⁷Ug si Jehova miingon kang Aaron: Umadto ka sa kamingawan sa pagsugat kang Moises. Ug siya miadto ug misugat kaniya sa bukid sa Dios ug mihalok kaniya. ²⁸Ug si Moises misugilon kang Aaron sa tanan nga mga pulong ni Jehova nga tungod niini gisugo siya, ug sa tanan nga mga ilhanan nga tungod niini gitugyanan siya. ²⁹Ug ming-adto si Moises ug si Aaron, ug nanagtigum sa tanan nga mga anciano sa mga anak sa Israel: ³⁰Ug misulti si Aaron sa tanan nga mga pulong nga gisulti ni Jehova kang Moises, ug mibuhat ug mga ilhanan sa atubangan sa mga mata sa katawohan. ³¹Ug ang katawohan mitoo: ug sa pagkadungog nila nga si Jehova midu-aw sa mga anak sa Israel, ug nga nakita niya ang ilang kalisdanan, unya giduko ang ulo ug misimba sila.

¹ Ug unya miadto si Moises ug si Aaron kang Faraon, ug sila miingon kaniya: Si Jehova ang Dios sa Israel nagaingon niini: Tugoti ang akong katawohan sa pagpalakaw, sa paghimo ug fiesta alang kanako didto sa kamingawan. ²Ug si Faraon mitubag: Kinsa ba si Jehova aron magapatalinghug ako sa iyang tingog, ug magatugot ako sa pagpalakaw sa Israel? Ako wala makaila kang Jehova, dili usab ako motugot sa pagpalakaw sa Israel.

³ Ug sila miingon: Ang Dios sa mga Hebreohanon nakigkita kanamo: nangaliyupo kami kanimo, palakta kami sa totolo ka adlaw nga panaw ngadto sa kamingawan, ug pahalara kami kang Jehova nga among Dios: aron siya dili moabut sa ibabaw namo nga may kamatay kun espada. ⁴Ug ang hari sa Egipto miingon kanila: Moises ug Aaron, ngano nga ginapahunong ninyo ang katawohan

sa ilang bulohaton? Pangadto kamo sa inyong mga palas-anon. ⁵Ug miingon si Faraon: Ania karon, ang katawohan sa yuta daghan na, ug kamo nagpahunong kanila gikan sa ilang mga palas-anon. ⁶Ug niadtong maong adlaw nagsugo si Faraon sa mga tinugyanan sa buhat sa katawohan, ug sa ilang mga pangulo nga nagaingon: ⁷Dili na kamo maghatag ug dagami sa katawohan *alang* sa pagbuhat ug tisa ingon sa *gihimo* hangtud karon; ug pasagdi sila nga *maoy* moadto ug manguha ug dagami alang kanila. ⁸Ug ang gidaghanon sa mga tisa, nga ilang gibuhat hangtud karon, inyong ipahamutang kanila: ug dili ninyo pagkunhoran kini bisan diyutay; kay sila walay buhat, ug tungod niana nagasinggit sila, nga nagaingon: Palakta kami, ug pahalara sa among Dios. ⁹Pabug-atan pa ang bulohaton sa ibabaw sa mga tawo, aron sila managbuhat niini, ug dili sila managpatalinghug sa mga pulong nga bakak.

¹⁰Ug ming-adto ang mga tinugyanan sa buhat sa katawohan, ug ang ilang mga pangulo, ug sila misulti sa katawohan, nga nagaingon: Mao kini ang giingon ni Faraon: Ako dili magahatag kaninyo ug dagami. ¹¹Pangadto kamo, ug panguha kamo ug dagami *sa dapit* diin kamo makakaplag niini, kay bisan diyutay sa inyong buhat dili igakunhod. ¹²Busa ang katawohan mipatlaag sa tibook nga yuta sa Egipto sa pagkuha sa tuod sa trigo nga ilis sa dagami. ¹³Ug ang mga tinugyanan sa buhat nagpadali kanila, nga nagaingon: Humanon ninyo ang inyong buhat, ang mga tariya *ninyo* sa adlaw-adlaw, ingon kaniadto sa may dagami *kamo*. ¹⁴Ug ang mga pangulo sa mga anak sa Israel, nga gipamutang sa ibabaw nila sa mga tinugyanan sa buhat ni Faraon, gipanaglatos ug gipanilngan: ngano nga wala kamo magtuman sa inyong tariya sa kagahapon ug sa karong adlaw, ingon sa kaniadto?

¹⁵Unya ang mga pangulo sa mga anak nga lalake sa Israel miadto kang Faraon, ug nanag-agulo kaniya nga nagaingon: Ngano nga nagabuhat ka sa ingon sa imong mga ulipon? ¹⁶Walay gihatag nga dagami sa imong mga ulipon, ug *labut pa* nagaingon sila kanamo: Pagbuhat kamo ug tisa. Ug ania karon, ang imong mga ulipon gipanglatos; apan ang sayop anaa sa imong kaugalingong katawohan. ¹⁷Ug siya mitubag kanila: Nagatapul kamo, nagatapul kamo; ug tungod niana, nagaingon kamo: Manlakaw kita ug maghalad kang Jehova. ¹⁸Busa umadto kamo karon, ug magbuhat; kay walay dagami nga igahatag kaninyo, bisan pa niana inyong *tumanon* ang gidaghanon sa mga tisa nga *gikinahanglan*. ¹⁹Ug ang mga pangulo sa mga anak sa Israel nanagpakakita nga sila diha sa dautang kahimtang, sa tapus kini isulti: Dili gayud kamo pagakunhuran bisan diyutay sa inyong mga tisa, ang inyong tariya sa adlaw-adlaw. ²⁰Ug ilang hingsugatan si Moises ug si Aaron, nga nagtindog sa dalan, sa namauli sila gikan kang Faraon. ²¹Ug sila ming-ingon kanila: Si Jehova magtan-aw unta sa ibabaw ninyo, ug maghukom; kay gihimo ninyo ang among kaayo nga pagadumtan sa mga mata ni Faraon, ug sa mga mata sa iyang mga sulogoon, sa pagbutang ug espada sa ilang kamot *aron* sa pagpatay kanamo. ²²Ug si Moises mingbalik ngadto kang Jehova, ug miingon: Ginoo, ngano ba nga imong gilisud kining katawohan? Nganong imo ako nga gipadala? ²³Kay sukad ako mahiadto kang Faraon sa pagsulti kaniya tungod sa imong ngalan, gidaut niya pag-ayo kining katawohan, ug kining katawohan wala man gayud nimo luwasa.

¹ Ug si Jehova miingon kang Moises: Karon makita mo kong unsay buhaton ko kang Faraon: kay pinaagi sa kamot nga kusgan magatugot siya sa pagpalakat kanila, ug sa kamot nga kusgan sila pagaabogon niya ngadto sa gawas sa iyang yuta. ²Ug ang Dios misulti kang Moises, ug miingon kaniya: ako si Jehova: ³Ug ako mipakita kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, ingon nga Dios nga Makagagahum sa ngatanan; apan mahatungod sa akong ngalan nga Jehova. ako wala nila hiilhi. ⁴Ug gitukod ko usab ang akong tugon uban kanila, sa paghatag kanila sa yuta sa Canaan, ang yuta sa ilang mga pagpanaw, diin sila nagdumuloong. ⁵Ug labut pa nadungog ko ang pag-agulo sa mga anak sa Israel, nga ginaulipon sa mga Egiptohanon; ug nahinumduman ko ang akong tugon. ⁶Tungod niini, mag-ingon ka sa mga anak sa Israel: Ako mao si Jehova, ug ako magadala kaninyo sa gawas sa mga *mabug-at* nga lulan sa mga Egiptohanon, ug pagabawion ko kamo gikan sa kaulipnan nila, ug pagatubson ko kamo uban sa bukton nga tinuy-od, ug uban sa dagkung mga paghukom: ⁷Ug pagakuhaon ko kamo ingon nga akong katawohan, ug ako mainyong Dios: ug managpakaila kamo nga ako si Jehova nga inyong Dios, nga nagapagula kaninyo gikan sa ilalum sa mga *mabug-at* nga lulan sa mga Egiptohanon. ⁸Ug pagadad-on ko kamo ngadto sa sulod sa yuta nga gipanumpa ko sa paghatag kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob; ug igahatag ko kini kaninyo nga panulondon: ako mao si Jehova. ⁹Ug si Moises misulti sa ingon sa mga anak sa Israel: apan sila wala magpanimati kang Moises tungod sa kataka sa espiritu, ug tungod sa mapintas nga kaulipnan.

¹⁰ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹¹Lakat, sultihi si Faraon, hari sa Egipto, aron magapagula siya sa mga anak sa Israel sa iyang yuta. ¹²Ug si Moises misulti sa atubangan ni Jehova, nga nagaingon: Tan-awa, ang mga anak sa Israel wala magpanimati kanako; nan unsaon sa pagpanimati ni Faraon kanako, nga *ako* dili cinircuncidahan ug mga ngabil? ¹³Ug si Jehova misulti kang Moises ug kang Aaron, ug mihatag kanila ug sugo alang sa mga anak sa Israel, ug kang Faraon, hari sa Egipto, sa pagpagula sa mga anak sa Israel sa yuta sa Egipto.

¹⁴ Kini mao ang mga pangulo sa mga panimalay sa ilang mga ginikanan: ang mga anak nga lalake ni Ruben, ang panganay ni Israel; si Hanoc, ug si Palu, si Hezron, ug si Carmi: kini sila mao ang mga banay ni Ruben. ¹⁵Ug ang mga anak nga lalake ni Simeon: si Jemuel, ug si Jamin, ug si Ohad, ug si Jakin, ug si Sohar, ug si Saul ang anak sa usa ka babaye nga Canaanhon; kini mao ang mga banay ni Simeon. ¹⁶Ug kini mao ang mga ngalan sa mga anak ni Levi sumala sa ilang mga kaliwatan; si Gerson, ug si Coath, ug si Merari: ug ang mga tuig sa kinabuhi ni Levi usa ka gatus katloan ug pito ka tuig. ¹⁷Ang mga anak nga lalake ni Gerson: si Libni, ug si Shimi, sumala sa ilang mga banay. ¹⁸Ug ang mga anak nga lalake ni Coath: si Amram, ug si Isar, ug si Hebron ug si Uriel. Ug ang mga tuig sa kinabuhi ni Coath, usa ka gatus katloan ug totolo ka tuig. ¹⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Merari: si Mahali, ug si Musi: kini sila mao ang mga banay ni Levi sumala sa ilang mga kaliwatan. ²⁰Ug si Amram mikuha alang sa pagkaasawa niya kang Jocabed, igsoong babaye sa iyang amahan; ug gianak ni *Jocabed* kaniya si Aaron ug si Moises. Ug ang tuig sa kinabuhi ni Amram usa ka gatus katloan ug pito ka tuig. ²¹Ug ang mga anak nga lalake ni Isar: Si Cora, ug si Nepheg, ug si Sikri. ²²Ug ang mga anak nga lalake ni Uriel: Si Misael, ug si Elsapan, ug si Sitri. ²³Ug si Aaron mikuha sa pagkaasawa niya kang Elisabeth, anak nga babaye ni Aminadab, nga

igsoon nga babaye ni Naason; ug gianak ni *Elisabeth* kaniya si Nadab, ug si Abiu, ug si Eleazar, ug si Ithamar. ²⁴Ug ang mga anak nga lalake ni Cora: Si Aser ug si Elcana, ug si Abiasap: kini sila mao ang mga panimalay sa mga Corahanon. ²⁵Ug si Eleazar, anak nga lalake ni Aaron, mikuha ug usa niya sa mga anak nga babaye ni Putiel sa pagkaasawa; ug kini mianak kaniya kang Pinees. Kini mao ang mga pangulo sa mga amahan sa mga Levihanon sumala sa ilang mga kabanayan. ²⁶Kini mao man kadto si Aaron, ug si Moises kang kinsa si Jehova miingon: Kuhaa ang mga anak sa Israel sa yuta sa Egipto sumala sa ilang mga panon. ²⁷Kini mao sila ang nanagsulti kang Faraon nga hari sa Egipto aron sa pagkuha gikan sa Egipto sa mga anak sa Israel. Si Moises ug si Aaron mao kini sila. ²⁸Ug nahitabo sa adlaw nga misulti si Jehova kang Moises sa yuta sa Egipto, ²⁹Nga si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: Ako si Jehova: magsulti ka kang Faraon nga hari sa Egipto sa tanan nga mga butang nga ginasulti ko kanimo. ³⁰Ug si Moises miingon sa atubangan ni Jehova: Ania karon, ako dili cinircuncidahan sa mga ngabil, ug unsaon sa pagpatalinghug ni Faraon kanako.

¹ Ug si Jehova miingon kang Moises: Tan-awa, gihimo ko ikaw ingon nga Dios ngadto kang Faraon, ug si Aaron nga imong igsoon mamao ang imong manalagna. ²Magsulti ka sa tanan nga mga butang nga akong igasugo kanimo, ug si Aaron nga imong igsoon magasulti kang Faraon, aron siya motugot sa mga anak sa Israel sa pagpalakaw gikan sa iyang yuta. ³Ug pagapagahion ko ang kasingkasing ni Faraon, ug pagapadaghanon ko sa yuta sa Egipto ang akong mga kahibulongan. ⁴Apan si Faraon dili magapatalinghug kaninyo, ug igabutang ko ang akong kamot sa ibabaw sa Egipto, ug pagakuhaon ko ang akong mga panon, ang akong katawohan, ang mga anak sa Israel, gikan sa yuta sa Egipto pinaagi sa dagkung mga paghukom. ⁵Ug manghibalo ang mga Egiptohanon nga ako mao si Jehova, sa diha nga pagatuyoron ko ang akong kamot sa ibabaw sa Egipto ug pagakuhaon ko ang mga anak sa Israel sa taliwala nila. ⁶Ug kini gibuhat ni Moises ug ni Aaron; ingon sa gisugo ni Jehova kanila mao usab ang gibuhat nila. ⁷Ug may panuigon si Moises nga kawaloan ka tuig, ug si Aaron may panuigon nga kawaloan ug tolo ka tuig, sa misulti sila kang Faraon.

⁸ Ug si Jehova misulti kang Moises ug kang Aaron nga nagaingon: ⁹Sa diha nga magasulti si Faraon kaninyo nga magaingon: Magpakita kamo ug kahibulongan alang kaninyo, unya mag-ingon ikaw kang Aaron: Kuhaa ang imong sungkod, ug ibalibag sa atubangan ni Faraon, aron kini mahimo nga bitin. ¹⁰Ug si Moises ug si Aaron miadto kang Faraon, ug kini gibuhat nila ingon sa gisugo ni Jehova: ug gibalibag ni Aaron ang iyang sungkod sa atubangan ni Faraon ug sa iyang mga alagad, ug kini nahimo nga bitin. ¹¹Unya nagpatawag usab si Faraon sa mga makinaadmanon ug sa mga salamangkiro; ug sila usab, ang mga mago sa Egipto, nagbuhat sa mao nga paagi sa ilang mga buhat nga malamaton. ¹²Kay sila misalibay ang tagsatagsa sa iyang sungkod, ug nahimo usab sila nga mga bitin: apan ang sungkod ni Aaron misubad sa mga sungkod nila. ¹³Ug ang kasingkasing ni Faraon migahi, ug siya wala magpatalinghug kanila, ingon sa gisulti ni Jehova.

¹⁴ Ug si Jehova miingon kang Moises: Ang kasingkasing ni Faraon migahi, nagdumili siya sa pagpalakaw sa katawohan. ¹⁵Umadto ka kang Faraon sa buntag; ania karon, siya molakaw ngadto sa tubig; ug ikaw magatindog sa daplin sa suba sa pagsugat kaniya, ug ang sungkod nga nahimong bitin, pagabitbiton mo sa imong kamot. ¹⁶Ug ingnon mo siya: Si Jehova, ang Dios sa mga Hebreohanon, nagsugo kanako nganhi kanimong nagaingon: Tugoti sa pagpalakaw ang akong katawohan aron sila makaalagad kanako sa kamingawan; ug, ania karon, ikaw wala pa gihapon magpatalinghug. ¹⁷Mao kini ang giingon ni Jehova: Niini makaila ikaw nga ako mao si Jehova: ania karon, pagabunalan ko sa sungkod nga ania sa akong kamot ang mga tubig nga anaa sa suba, ug sila mahimo nga dugo: ¹⁸Ug ang mga isda nga anaa sa suba mangamatay, ug mabaho ang suba, ug pagalud-on ang mga Egiptohanon sa pag-inum sa tubig gikan sa suba. ¹⁹Ug si Jehova miingon kang Moises: Ingna si Aaron: Kupti ang imong sungkod, ug ituy-od ang imong kamot sa ibabaw sa mga tubig sa Egipto, sa ibabaw sa ilang mga suba, sa ibabaw sa ilang mga sapa, ug sa ibabaw sa ilang kadanawan, ug sa ibabaw sa tanan nilang mga tunggo sa tubig, aron mahimo sila nga dugo; ug *unya* adunay dugo sa tibook nga kayutaan sa Egipto, bisan sa mga tagayan nga kahoy ug bisan sa mga *tagayan* nga bato. ²⁰Ug si Moises ug si Aaron nagbuhat niini ingon sa gisugo ni Jehova; ug mibakyaw siya sa sungkod ug mibunal sa mga tubig nga diha sa suba, sa atubangan ni Faraon, ug sa atubangan sa iyang mga alagad, ug ang tanan nga mga tubig nga diha sa suba nahimo nga dugo. ²¹Ug ang mga isda nga diha sa suba nangamatay; ug ang suba naglang-og, ug ang mga Egiptohanon wala makainum sa tubig nga gikan niini: ug ang dugo milukop sa tibook nga yuta sa Egipto. ²²Ug ang mga mago sa Egipto mibuhat sa mao nga paagi sa ilang mga lamat: ug ang kasingkasing ni Faraon migahi, ug siya wala magpatalinghug kanila, ingon sa gisulti ni Jehova. ²³Ug si Faraon mibalik ug mipauli sa iyang balay, wala ngani magpanumbaling niini sa iyang kasingkasing. ²⁴Ug ang tanang Egiptohanon mikalot ug tubig duol sa suba nga pagaimnon, kay sila wala makahimo sa pag-inum sa tubig sa suba. ²⁵Ug natapus ang pito ka adlaw sa human hampaka ni Jehova ang suba.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises: Umadto ka kang Faraon ug ingnon mo siya: Si Jehova nagaingon niini: Tugoti sa pagpalakaw ang akong katawohan, aron sila makaalagad kanako. ²Ug kong ikaw dili motugot kanila sa pagpalakaw, ania karon, pagahampakon ko ang tanan mo nga utlanan uban sa mga baki: ³Ug ang suba magpasanay ug panon sa mga baki, nga manaka ug manulod sa imong balay, ug sa sulod sa imong lawak nga higdaanan, ug sa ibabaw sa imong higdaanan, ug sa mga balay sa imong mga alagad, ug sa imong katawohan, ug sa sulod sa imong mga abohan, ug sa imong mga pasungan. ⁴Ug ang mga baki manaka sa ibabaw nimo, ug sa ibabaw sa imong katawohan, ug sa ibabaw sa tanan mo nga mga sulogoon. ⁵Ug si Jehova miingon kang Moises: Ingna si Aaron: Tuy-ora ang imong kamot uban ang imong sungkod sa ibabaw sa mga suba, sa mga sapa, ug sa mga danawan aron patunghaon ang mga baki sa ibabaw sa yuta sa Egipto. ⁶Ug si Aaron mibakyaw sa iyang kamot sa ibabaw sa mga tubig sa Egipto, ug mingsaka ang mga baki ug

mingtabon sa yuta sa Egipto. ⁷Ug ang mga mago mibuhat sa mao usab nga paagi sa ilang mga lamat, ug mipatungha ug mga baki sa ibabaw sa yuta sa Egipto. ⁸Unya si Faraon mitawag kang Moises ug kang Aaron, ug miingon kanila: Mag-ampo kamo kang Jehova aron kuhaon niya ang mga baki gikan kanako ug gikan sa akong katawohan; ug magatugot ako sa katawohan sa pagpalakaw, aron makahalad sila kang Jehova. ⁹Ug miingon si Moises kang Faraon: Maghimaya ka sa ibabaw nako; anus-a ako magaampo alang kanimo, ug alang sa imong mga ulipon ug alang sa imong katawohan, aron ang mga baki pagalag-lagon gikan kanimo, ug sa imong mga balay, ug magapabilin lamang sila sa suba? ¹⁰Ug siya miingon: Ugma. Ug si *Moises* mitubag: Pagabuhaton sumala sa imong pulong, aron ka makaila nga walay usa nga sama kang Jehova nga among Dios. ¹¹Ug ang mga baki magapahalayo gikan kanimo ug sa imong mga balay, ug sa imong mga ulipon, ug sa imong katawohan, ug magapabilin lamang sila sa suba. ¹²Ug si Moises ug si Aaron mipahawa gikan kang Faraon; ug mituaw si Moises ngadto kang Jehova mahatungod sa pagpadala niya sa mga baki kang Faraon. ¹³Ug si Jehova nagbuhat sumala sa pulong ni Moises, ug nangamatay ang mga baki sa mga balay, sa mga natad, ug sa mga uma. ¹⁴Ug ilang gitigum sila sa pinundok, ug ang yuta nabaho. ¹⁵Apan sa natan-aw ni Faraon nga dihay pahulay, gigahi niya ang iyang kasingkasing, ug wala magpatalinghug kanila, ingon sa gisulti ni Jehova.

¹⁶Ug si Jehova miingon kang Moises: Ingna si Aaron: Ituy-od ang imong sungkod, ug bunali ang abug sa yuta aron mahimo nga mga kuto sa tibook nga yuta sa Egipto. ¹⁷Ug kini gibuhath nila; ug gituy-od ni Aaron ang iyang kamot uban ang iyang sungkod, ug gibunalan ang abug sa yuta ug mitungha ang mga kuto sa ibabaw sa tawo ug ibabaw sa mga mananap: ang tanan nga abug sa yuta nahimo nga mga kuto sa tibook nga yuta sa Egipto. ¹⁸Ug ang mga mago mibuhat usab uban ang ilang mga lamat sa pagpatungha ug mga kuto, apan sila wala makahimo. Ug dihay mga kuto sa ibabaw sa tawo ug ibabaw sa mananap. ¹⁹Unya ang mga mago miingon kang Faraon: Kini mao ang tudlo sa Dios. Ug ang kasingkasing ni Faraon migahi, ug siya wala magpatalinghug kanila, ingon sa gisulti ni Jehova.

²⁰Ug si Jehova miingon kang Moises: Bumangon ka sayo sa buntag, ug tumindog ka sa atubangan ni Faraon; ania karon, siya moadto sa tubig, ug ingnon mo siya: Si Jehova nag-ingon niini: Tugoti sa pagpalakaw ang akong katawohan aron sila magaalagad kanako. ²¹Kay kong ikaw dili motugot sa pagpalakaw sa akong katawohan, ania karon, ako magapadala ug mga duot sa mga langaw sa ibabaw nimo, ug sa ibabaw sa imong mga ulipon, ug sa ibabaw sa imong katawohan, ug sa sulod sa imong mga balay; ug ang mga balay sa mga Egiptohanon mapuno sa mga duot sa mga langaw, ug usab ang yuta nga ginapuy-an nila. ²²Ug niadtong adlaw ibulag ko ang yuta sa Gosen, diin nagapuyo ang akong katawohan, aron walay mga duot sa mga langaw nga makaadto; sa tuyo nga makaila ka nga ako mao si Jehova nga ania sa taliwala sa yuta. ²³Ug magabutang ako ug usa ka ulang sa taliwala sa akong katawohan ug sa imo. Sa pagkaugma mahitabo kini nga timaan. ²⁴Ug mao kini ang gibuhath ni Jehova: ug may miabut nga hilabihan nga mga duot sa mga langaw sa sulod sa balay ni Faraon, ug sa sulod sa mga balay sa iyang mga alagad, ug sa tibook nga yuta sa Egipto; ug ang yuta nadaut tungod sa mga duot sa mga langaw. ²⁵Ug si Faraon mitawag kang

Moises, ug kang Aaron, ug miingon kanila: Lakaw kamo ug paghalad kamo sa inyong Dios dinhi sa sulod sa yuta. ²⁶Ug si Moises mitubag: Dili angay nga mao ang among pagabuhaton, kay magahalad kami kang Jehova nga among Dios sa gipakahugaw sa mga Egiptohanon. Ania karon, maghalad ba kami sa gipakahugaw sa mga Egiptohanon sa atubangan sa ilang mga mata ug dili ba kami unya nila pagabatoon? ²⁷Manlakaw kami sa totolo ka adlaw nga panaw ngadto sa kamingawan, ug maghalad kami kang Jehova nga among Dios, ingon sa iyang igasugo kanamo. ²⁸Ug miingon si Faraon: Ako magatugot kaninyo sa pagpalakaw aron kamo maghalad didto sa kamingawan kang Jehova nga inyong Dios, ugaling dili lamang kamo maglakaw ug halayo kaayo: pag-ampo kamo alang kanako. ²⁹Ug si Moises miingon: Ania karon, mogula ako gikan kanimo, ug magaampo ako kang Jehova nga ang mga duot sa mga langaw mamahawa kang Faraon, ug sa iyang mga alagad, ug sa iyang katawohan ugma: ugaling dili na si Faraon maglimbong sa dili pagtugot sa pagpalakaw sa katawohan sa paghalad kang Jehova. ³⁰Ug si Moises milakaw gikan kang Faraon ug miampo siya kang Jehova. ³¹Ug si Jehova nagbuhat sumala sa pulong ni Moises; ug gikuha niya ang mga duot sa mga langaw gikan kang Faraon, ug sa iyang mga ulipon, ug sa iyang katawohan; walay usa nga nahabilin. ³²Apan si Faraon nagpagahi sa iyang kasingkasing niining panahona usab, ug wala siya motugot sa pagpalakaw sa katawohan.

¹ Unya si Jehova miingon kang Moises: Umadto ka kang Faraon, ug ingnon mo siya: Si Jehova ang Dios sa mga Hebreohanon nagaingon niini: Tugoti sa pagpalakaw ang akong katawohan, aron sila makaalagad kanako. ²Kay kong ikaw mosuki sa pagtugot kanila sa pagpalakaw, ug magpugong pa kanila. ³Ania karon, ang kamot ni Jehova magapaibabaw sa imong kahayupan nga anaa sa kaumahan, sa mga kabayo, mga asno, mga camello, mga vaca, ug mga carnero: moabut ang kamatay nga hilabihan gayud: ⁴Ug si Jehova magahimo ug kalainan sa taliwala sa kahayupan sa Israel ug sa kahayupan sa Egipto; ug walay mamatay sa tanan nga ila sa mga anak sa Israel. ⁵Ug si Jehova nagtagal ug panahon nga nagaingon: Ugma pagabuhaton ni Jehova kining butanga *dinhi* sa yuta. ⁶Ug sa adlaw nga misunod gibuhath ni Jehova kadto ug nangamatay ang tanan nga kahayupan sa Egipto; apan sa kahayupan sa mga anak sa Israel walay usa nga namatay. ⁷Ug si Faraon misugo; ug ania karon, nga sa kahayupan sa mga anak sa Israel walay usa nga namatay. Apan ang kasingkasing ni Faraon migahi ug wala niya tugoti sa pagpalakaw ang katawohan.

⁸ Ug si Jehova miingon kang Moises ug kang Aaron: Kumuha kamo ug mga kinumkom nga abo gikan sa hudno, ug ipasablig ni Moises paingon sa langit sa atubangan ni Faraon: ⁹Ug kini mahimong abug sa ibabaw sa tibook nga yuta sa Egipto, ug mahimo nga hubag nga mamuto nga may nana sa tagsatagsa ka tawo, ug sa mananap, sa lukop sa tibook nga yuta sa Egipto. ¹⁰Ug mikuha sila ug abo gikan sa hudno ug mitindog sila sa atubangan ni Faraon; ug kini gisablig ni Moises paingon sa langit, ug kini nahimong usa ka hubag nga mibuto nga may nana sa ibabaw sa tawo ug sa ibabaw sa mananap. ¹¹Ug ang mga mago wala makahimo sa pagtindog sa atubangan ni Moises tungod sa mga hubag, kay ang mga hubag mitakboy sa mga mago, ug sa tanan nga mga Egiptohanon.

¹²Ug gipagahi ni Jehova ang kasingkasing ni Faraon, ug siya wala magpatalinghug kanila, ingon sa gisulti ni Jehova kang Moises.

¹³ Ug si Jehova miingon kang Moises: Bumangon ka sa pagsayo sa buntag, ug tumindog ka sa atubangan ni Faraon, ug ingnon mo siya: Si Jehova ang Dios sa mga Hebreohanon nagaingon niini: Tugoti sa pagpalakaw ang akong katawohan aron sila makaalagad kanako. ¹⁴Kay ako magapadala niining panahona sa tanan ko nga mga hampak sa ibabaw sa imong kasingkasing sa ibabaw sa imong mga alagad, ug sa ibabaw sa imong katawohan, aron mahibalo ikaw nga walay usa nga sama kanako sa tibook nga yuta. ¹⁵Kay karon gibakyaw ko ang akong kamot ug gihampak ikaw, ug ang imong katawohan uban ang kamatay, ug ikaw gipabulag na gikan sa yuta. ¹⁶Apan sa pagkamatuod gipapadayon ko ikaw alang niining tuyoa, aron sa pagpakita kanimo sa akong gahum, ug aron ang akong ngalan igasangyaw sa tibook nga yuta. ¹⁷Nagpahataas ba ikaw gihapon sa imong kaugalingon batok sa akong katawohan, nga dili mo sila pagatugotan sa pagpalakaw? ¹⁸Ania karon, ugma niining taknaa magapaulan ako ug hilabihan ka bug-at nga ulan-nga-yelo nga wala pa gayud mahitabo sa Egipto sukad sa adlaw sa iyang pagkatukod hangtud karon. ¹⁹Busa karon, magsugo ka, sa pagpahipus sa imong kahayupan, ug sa tanan nga imo nga anaa sa kaumahan; kay ang tagsatagsa ka tawo kun mananap nga makaplagnan diha sa uma, ug dili mahipus sa balay ang nga ulan-nga-yelo magabundak sa ibabaw niya, ug mamatay siya. ²⁰Siya nga nahadlok sa pulong ni Jehova sa kinataliwad-an sa mga sulogoon ni Faraon, nagpakalagiw sa iyang mga binatonan ug sa iyang kahayupan ngadto sa mga balay: ²¹Ug siya nga wala magtagad sa pulong ni Jehova, nagpasagad sa iyang mga binatonan ug sa iyang kahayupan sa uma.

²² Ug si Jehova miingon kang Moises: Tuy-ora ang imong kamot ngadto sa langit aron moabut ang ulan-nga-yelo sa tibook nga yuta sa Egipto, sa ibabaw sa mga tawo, ug sa ibabaw sa kamananapan, ug sa ibabaw sa tanan nga balili, sa tibook nga yuta sa Egipto. ²³Ug gituy-od ni Moises ang iyang sungkod ngadto sa langit, ug gipadalogdog ni Jehova, ug gipaulan ug ulan-nga-yelo ug ang kalayo midalagan ngadto sa yuta: ug gipaulan ni Jehova ug ulan-nga-yelo sa ibabaw sa yuta sa Egipto. ²⁴Busa, dihay ulan-nga-yelo ug kalayo nga nasagol sa ulan-nga-yelo, nga hilabihan ka daku nga wala pa gayud ing ingon sa tibook nga yuta sa Egipto sukad kini nahimong nasud. ²⁵Ug ang ulan-nga-yelo mihampak sa tibook nga yuta sa Egipto sa tanan nga diha sa kaumahan, sa mga tawo ug usab sa mga mananap; ug ang ulan-nga-yelo mihampak sa tanan nga balili sa kaumahan, ug mibali sa tanan nga mga kahoy sa yuta. ²⁶Sa yuta lamang sa Gosen diin nanagpuyo ang mga anak sa Israel walay ulan-nga-yelo. ²⁷Ug si Faraon nagsugo sa pagpatawag kang Moises ug kang Aaron, ug miingon kanila: Nakasala ako niining panahona. Si Jehova matarung, ug ako ug ang akong katawohan mga dautan. ²⁸Pag-ampo kamo kang Jehova; kay igo na *kining* dagkung mga dalogdog ug ulan-nga-yelo; ug ako magatugot sa pagpalakaw kaninyo, ug kamo dili na magapabilin *dinhi*. ²⁹Ug si Moises miingon kaniya: Sa labing madali nga ako makagula sa lungsod, pagatuy-oron ko ang akong mga kamot ngadto kang Jehova; ug ang mga dalogdog moundang, ug wala nay ulan-nga-yelo; aron masayud ka nga ang yuta iya ni Jehova. ³⁰Apan mahatungod kanimo, ug sa imong mga alagad, nahibalo ako nga dili pa kamo mahadlok kang Jehova nga Dios. ³¹Ang lino ug

ang cebada gipoo, kay ang cebada nagauhay na ug ang lino nagabulak. ³²Apan ang trigo ug ang senteno wala pagpohoa, kay sila wala patuboa. ³³Ug si Moises migula sa ciudad gikan kang Faraon, ug gituy-od niya ang iyang mga kamot ngadto kang Jehova, ug ang mga dalogdog ug ang ulan-nga-yelo, miundang ug ang ulan wala na ibubo sa ibabaw sa yuta. ³⁴Ug sa pagtan-aw ni Faraon nga ang ulan, ug ang ulan-nga-yelo, ug ang mga dalogdog miundang, siya nagpakasala paglabi, ug nagpatig-a sa iyang kasingkasing, siya ug ang iyang mga alagad. ³⁵Ug ang kasingkasing ni Faraon mitig-a, ug siya wala motugot sa pagpalakaw sa mga anak sa Israel, ingon sa gisulti ni Jehova pinaagi kang Moises.

¹ Ug si Jehova miingon kang Moises: Umadto ka kang Faraon, ay akong gipatig-a ang iyang kasingkasing, ug ang kasingkasing sa iyang mga alagad aron sa paghatag sa taliwala kanila niining akong mga ilhanan. ²Ug aron makasugilon ka sa mga igdulungog sa imong mga anak nila lalake ug sa imong mga apo sa mga butang nga gibuhat ko sa Egipto, ug sa akong mga ilhanan nga gibuhat ko sa taliwala nila, aron manghibalo kamo nga ako mao si Jehova. ³Ug miadto si Moises ug si Aaron kang Faraon, ug miingon *sila* kaniya: Si Jehova ang Dios sa mga Hebreohanon nag-ingon niini. Unsa ba ang kadugayon nga magadumili ka sa pagpaubos sa atubangan ko? Tugoti sa pagpalakaw ang akong katawohan aron sila magaalagad kanako. ⁴Kay kong magdumili ikaw sa pagtugot kanila sa pagpalakaw, ania karon, ako magapadala ugma ug dulon sa imong mga utlanan. ⁵Ug magalukop sila sa nawong sa yuta, sa pagkaagi nga ang usa *ka tawo* dili arang makita sa yuta; ug magakaon sila sa nahabilin niadtong nakagawas nga nahabilin kaninyo sa ulan-nga-yelo; ug magakaon sa tanan nga kahoy nga nagatubo alang kaninyo diha sa kapatagan: ⁶Ug pagapun-on nila ang imong mga balay, ug ang mga balay sa tanan mo nga mga alagad, ug ang mga balay sa tanan nga mga Egiptohanon, nga wala pa gayud hikit-i sa imong mga ginikanan, bisan sa imong mga apohan sukad nga sila dinhi sa ibabaw sa yuta hangtud karon. Ug mipauli siya ug mibulag kang Faraon. ⁷Unya ang mga alagad ni Faron miingon kaniya: Hangtud anus-a pa ba kining katawohan mahimo nga usa ka bitik alang kanato? palakta kining mga tawohana aron mag-alagad sila kang Jehova nga ilang Dios; wala pa ba ikaw mahibalo nga ang Egipto nalaglag na? ⁸Ug si Moises ug si Aaron gipatawag pag-usab ni Faraon, ug siya miingon kanila: Panlakaw kamo, mag-alagad *kamo* kang Jehova nga inyong Dios. Apan kinsa ba sila nga magapanlakaw? ⁹Ug si Moises mitubag: Manlakaw kami uban ang among mga bata, ug uban ang among mga tigulang; uban ang among mga anak nga lalake ug uban ang among mga anak nga babaye; uban ang among mga panon sa carnero, ug uban ang among mga vaca manlakaw kami; kay kinahanglan kami maghimo ug fiesta alang kang Jehova. ¹⁰Ug siya miingon kanila: Hinaut unta nga si Jehova magauban kaninyo ingon nga ako magatugot kaninyo sa pagpalakaw ug sa inyong mga bata: tan-awa ninyo kay may kadautan sa atubangan ninyo. ¹¹*Dili unta mahitabo* kini: panlakaw kamo karon, kamong mga lalake, ug mag-alagad kamo kang Jehova: kay kana mao ang inyong tinguha. Ug gipapahawa sila gikan sa atubangan ni Faraon.

¹² Unya si Jehova miingon kang Moises: Tuy-ora ang imong kamot sa ibabaw sa yuta sa Egipto *sa pagpatungha* sa mga dulon aron mosaka sa ibabaw sa kayutaan sa Egipto, ug pagakan-on nila ang tanang mga tanum nga nahabilin sa ulan-nga-yelo. ¹³Ug gituy-od ni Moises ang iyang sungkod sa ibabaw sa yuta sa Egipto ug si Jehova mingpadala ug usa ka hangin sa sidlakan sa ibabaw sa kayutaan niadtong tibook adlaw, ug niadtong tibook gabii; ug sa pagkabuntag na ang hangin sa sidlakan nagdala ug mga dulon: ¹⁴Ug ang mga dulon miulbo sa ibabaw sa tibook nga yuta sa Egipto, ug mipahaluna sa tanan nga mga utlanan sa Egipto; hilabihan gayud ang pagkadaghan nila: 3 sa wala pa sila, wala gayud ing mga dulon nga ingon niini, bisan sa ulahi wala nay makaingon niini. ¹⁵Kay sila mitabon sa nawong sa tibook nga yuta, ug ingon nga mingitngit ang yuta, ug gikaon nila ang tanan nga balili sa yuta, ug ang tanan nga bunga sa mga kahoy nga gibilin sa ulan-nga-yelo, ug walay nahabilin nga butang lunhaw, bisan sa mga kahoy, bisan sa mga balili sa kapatagan sa tibook nga yuta sa Egipto. ¹⁶Unya si Faraon nagpatawag sa madali kang Moises ug kang Aaron ug siya miingon: Nakasala ako batok kang Jehova nga inyong Dios, ug batok kaninyo. ¹⁷Busa karon, pasayloa, nagapangaliyupo ako kanimo nga pasayloon mo ang akong sala niining makausa na lamang, ug mag-ampo kamo kang Jehova nga inyong Dios nga kuhaon gikan kanako kini na lamang nga kamatayona. ¹⁸Ug mipahawa siya gikan kang Faraon ug nag-ampo kang Jehova. ¹⁹Ug gipabalik ni Jehova ang usa ka hangin gikan sa kasaladpan, nga mikuha sa mga dulon, ug miabog kanila sa Dagat nga Mapula: ug walay mipabilin nga usa ka dulon sa tanan nga utlanan sa Egipto. ²⁰Apan gipagahi ni Jehova ang kasingkasing ni Faraon, ug wala niya palakta ang mga anak sa Israel.

²¹ Ug miingon si Jehova kang Moises: Tuy-ora ang imong kamot paingon sa langit, aron adunay kangitngit sa ibabaw sa yuta sa Egipto, bisan ang kangitngit nga daw mahikap. ²²Ug gituy-od ni Moises ang iyang kamot paingon sa langit, ug dihay usa ka mabagang kangitngit sa tibook nga yuta sa Egipto sulod sa totolo ka adlaw. ²³Sila wala magkinit-anay ang usa ug usa, walay bisan kinsa nga mitindog gikan sa iyang dapit sa totolo ka adlaw; apan ang tanang mga anak sa Israel dihay kahayag sa ilang kahayag sa ilang mga puloy-anan. ²⁴Unya si Faraon nagpatawag kang Moises, ug miingon: Panlakaw kamo, ug mag-alagad kamo kang Jehova; ugaling ibilin lamang ang inyong mga carnero ug ang inyong mga vaca; paadtoa usab ang inyong mga bata uban kaninyo. ²⁵Ug si Moises mitubag: Ikaw usab kinahanglan maghatag sa among mga kamot ug mga halad, ug mga halad-nga-sinunog, nga igahalad namo kang Jehova nga among Dios. ²⁶Ang among kahayupan magauban usab kanamo; walay mahabilin bisan usa ka koko; kay kanila magkuha kami sa among pag-alagad kang Jehova nga among Dios; ug kami wala mahibalo kong uban sa unsang butanga kinahanglan kami mag-alagad kang Jehova, hangtud nga mahiabut kami didto. ²⁷Apan gipagahi ni Jehova ang kasingkasing ni Faraon, ug wala siya motugot kanila sa pagpalakaw. ²⁸Ug si Faraon miingon kaniya: Pahawa ka kanako: magbantay ka sa imong kaugalingon nga dili ka na makakita sa akong nawong, kay sa adlaw nga makakita ka sa akong nawong, mamatay ka. ²⁹Ug si Moises mitubag: Maayo ang giingon mo: Dili na ako motan-aw pag-usab sa imong nawong.

¹ Ug si Jehova miingon kang Moises: Usa pa ka hampak igapadala ko sa ibabaw ni Faraon, ug sa ibbaw sa Egipto; sa human niana siya magatugot kaninyo sa pagpalakaw gikan dinhi; sa dihanig magatugot na siya sa pagpalakaw kaninyo, sa walay duhaduha igasalikway gayud kamo niya dinhi nga tanan. ²Sultihi karon ang katawohan, ug papangayosao *sila* ang tagsatagsa ka lalake sa iyang silingan nga lalake, ug ang tagsatagsa ka babaye sa iyang silingan nga babaye, ug mga alahas nga salapi ug mga alahas nga bulawan. ³Ug si Jehova mihatag sa katawohan ug kahimut-an sa atwubangan sa mga mata sa Egiptohanon. Labut pa si Moises mao ang daku uyamut nga tawo sa yuta sa Egipto, sa mga mata sa mga alagad ni Faraon, ug sa mga mata sa katawohan.

⁴ Ug si Moises miingon: Mao kini ang ginaingon ni Jehova: Sa may tungang gabii molakaw ako sa taliwala sa Egipto; ⁵Ug ang tanan nga panganay sa yuta sa Egipto mangamatay, gikan sa panganay ni Faraon, ng nagalingkod sa iyang trono, hangtud sa panganay sa ulipon nga babaye nga anaa sa likod sa galingan; ug ang tanan nga panganay sa kahayupan. ⁶Ug moabut ang dakung pagtu-aw sa tibook nga yuta sa Egipto, nga ang ingon *niini* wala *pa* gayud mahitabo, ni aduna pay ingon niini nga mahitabo. ⁷Apan batok sa kang bisan kinisa sa mga anak sa Israel walay bisan usa ka iro nga magalihok sa iyang dila *bisan* batok s tawo, kun sa nanananp; aron kamo masayud nga si Jehova nagabuhat ug kalainan sa taliwala sa mga Egiptohanon ug sa mga Israelihanon. ⁸Ug tanan kining imong mga alagad manglugsong nganhi kanako, ug magayukbo sila sa atubangan ko nga magaingon: Lumakaw ka, ug ang tanang katawohan nga nagasunod kanimo. Ug sa human niini ako molakaw. Ug sa mainit nga kasuko milakaw siya gikan kang Faraon. ⁹Ug si Jehova miingon kang Moises: Si Faraon dili magapatalinghug kaninyo, aron ang akong mga katingalaban pagapadaghanon sa yuta sa Egipto. ¹⁰Ug si Moises sug si Aaron nagbuhat niining tanan nga mga kahibulongan sa atubangan ni Faraon: ug si Jehova nagpagahi sa kasingkasing ni Faraon, ug wala siya magpalakaw sa mga anak sa Israel sa gawas sa iyang yuta.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises ug kang Aaron sa yuta sa Egipto nga nagaingon; ²Kining bulana mamahimo nga sinugdan sa mga bulan alang kaninyo; mamihimo alang kaninyo nga unang bulan sa tuig. ³Magsulti kamo s atibook nga katilingban sa Israel nga magaingon: Sa ikapulo niining bulana sila magakuha ang tagsatagsa ug usa ka nating carnero sumala sa *gidaghanon* sa mga panimalay sa ilang mga amahan, usa ka nating carnero alang sa usa ka panimalay. ⁴Ug kong ang panimalay diriyut da *nga dili makahurot sa pagkaon* sa usa ka nating carnero, unya mokuha siya ug ang iyang nsilingan nga sunod sa iyang balay ug usa ka book, sumala sa *gidaghanon* sa mga tawo; ang tagsatagsa ingon sa iyang makaon mao ang iyang paghimo sa pag-isip sa nating carnero. ⁵Ang inyong nating carnero, mao ang walay ikasaway, lake, usa ka tuig ang panouigon: pagakuhaon ninyo kini gikan sa mga carnero kun sa mga kanding: ⁶Ug pagatipigan ninyo kini hangtud sa adlaw nga ikapulo ug upat sa maong bulan; ang tibook nga katilingban sa katawohan sa Israel magaihaw niini sa hapon. ⁷Ug magakuha sila sa dugo ug igabutang nila kini sa duruha ka haligi ug sa balabag sa pultahan sa mga balay diin sila magakaon niini. ⁸Ug niadtong gabhiona magakaon sila sa unod

nga siniugba sa kalayo, ug mga tinapay nga walay lewadura: uban sa mga utanon nga mapait magakaon sila niini. ⁹Dili kamo magakaon niini nga hilaw, dili usab linoto sa tubig, kondili sinugba sa kalayo; ang iyang ulo uban ang iyang mga tiil ug ang iyang sulod sa ginhawaan. ¹⁰Ug dili kamo magbilin bisan unsa niini hantud sa butag; apan kadto nga mahabilin niini hangtud sa buntag, sunogon ninyo sa kalayo. ¹¹Ug mao kini ang pagkaon ninyo kaniya: nga binaksan ang inyong mga hawak, ang inyong mga sapin sa inyong mga tiil, ug ang inyong mga sungkod sa inyong mga kamot; ug magakaon kamo kaniya sa madali gayud: mao kana ang Pasko ni Jehova. ¹²Kay molakaw ako niadtong gabhiona latas sa yuta sa Egipto, ug patyon ko ang tanan nga panganay sa yuta sa Egipto, tawo ug mananap usab: uga magahukom ako batok sa tanan nga mga dios sa Egipto, Ako mao si Jehova. ¹³Ug ang dugo timaan sa mga balay diin kamo magapuyo; ug kong makita ko ang dugo molabay ako sa ibabaw kaninyo, ug walay kamatay nga moabut kaninyo sa diha nga patyon ko ang *mga panganay* sa yuta sa Egipto. ¹⁴Ug kining adlaw mahimong usa ka handumanan alang kaninyo, ug pagasaulogon ninyo ingon nga fiesta kang Jehova: ngadto sa inyong kaliwatan pagasaulogon oninyo kini nga usa ka fiesta pinaagi sa usa ka tulomanon nga walay katapusan. ¹⁵Pito ka adlaw magakaon kamo ug mga tinapay nga awalay lewadura; bisan sa unang adlaw ipahilayo ang lewadura sa inyong mga balay; kay bisan kinsa nga mokaon ug sinaktan sa lewadura sukad sa nahauna nga adlaw hangtud sa ikapito, kadto nga kalaga pagaputlon gikan sa Israel. ¹⁶Ug sa nahauna nga adlaw adunay balaan nga pagkatigum kaninyo, ug *ingon usab* sa ikapito ka adlaw adunay usa ka balaan nga pagkatigum: walay bisan unsa nga hulobaton nga pagabuhaton diha kanila, gawas kana nga kinahanglan pagakan-on sa tagsatagsa ka tawo, mao lamang ang mahimo sa pagbuhat ninyo. ¹⁷Ug pagabantayan ninyo ang *fiesta* sa tinapay nga walay lewadura, kay niining maong adlaw gikuha ko ang inyong mga panon gikan sa yuta Egipto: busa pagasaulogon ninyo kining adlaw sa tanan ninyong kaliwatan pinaagi sa usa ka tulomanon nga walay katapusan. ¹⁸Sa nahaunang bulan, sa ikapulo ug upat ka adlaw sa bulan, sa hapon, managpangaon kamo ug mga tinapay nga walay lewadura, hangtud sa hapon sa adlaw nga ika kalohaon ug usa sa bulan. ¹⁹Sa pito ka adlaw kinahanglan nga walay hikaplagnan nga lewadura sa inyong mga balay, kay bisan kinsa nga magkaon niadtong sinaktan sa lewadura, bisan siya dumuloong kun natawo sa yuta, kanang kalaga pagaputlon gikan sa katilingban sa Israel, ²⁰Walay bisan unsa nga butang nga sinaktan ug lewadura nga pagakan-on ninyo; sa tanan ninyo nga mga puloy-anan managpangaon kamo ug mga tinapay nga walay lewadura.

²¹ Unya si Moises mitawag sa tsanan nga mga anciano sa Israel, ug miingon siya kanila: Panlakaw kamo, ug pagkuha ug mga nating carnero sumala sa gidaghanon sa inyong mga panimalay, ug patyon ninyo ang Pasko. ²²Ug magkupot kamo ug usa ka hugpong nga hisopo, ug ituslob ninyo kini sa dugo sa usa ka sudlanan ug hampakon ninyo ang balabag ug ang duruha ka haligi sa dugo nga anaa sa sudlanan; ug walay bisan kinsa kaninyo nga magaggula sa mga pultahan sa iyang balay hangtud sa buntag. ²³Kay si Jehova moagi sa pagpatay sa mga Egiptohanon; ug sa makita niya ang dugo sa balabag ug sa duruha ka haligi. si Jehova molabay sa pultahan, ug dili siya magatugot sa maglalaglag nga mga magasulod sa inyong balay sa patay kaninyo. ²⁴Ug pagabantayan ninyo kini

nga butangan ingon nga usa ka tulomanon kaninyo ug sa inyong mga anak nga lalake nga walay katapusan. ²⁵Ug mahatabo, nga sa mosulod kamo sa yuta nga igahatag ni Jehova kaninyo sumala sa iyang gisaad, pagasaulogon ninyo kini nga tulomanon. ²⁶Ug mahatabo, nga sa magaingon kaninyo ang inyong mga anak: Unsa ba ang inyong gipasabut niining tulomanona? ²⁷Kamo managpanubag: Mao kini ang halad sa Pasko ni Jehova nga milabay ibabaw sa mgasa balay sa mga anak sa Israel didto sa Egipto, sa pagpamatay niya sa mga Egiptohanon, ug ang pagluwas niya sa among mga balay. Unya ang katawohan miduko ug misimba. ²⁸Ug ang mga anak sa Israel nanlakaw, ug nanagbuhat sa ingon; sumala sa gisugo ni Jehova kang Moises ug kang Aaron, mao ang ilang gibuhat.

²⁹Ug nahitabo sa tungang gabii nga si Jehova mipatay sa tanan nga panganay sa yuta sa Egipto, gikan sa panganay ni Faraon nga naglingkod sa iyang trono hangtud sa panganay sa bihag nga anaa sa bilanggoan, ug sa tanan nga panganay sa kahayupan. ³⁰Ug mibangon niadtong gabhiona si Faraon, siya ug ang tanan gna mga alagad niya, ug ang tanan gna mga Egiptohanon; ug dihay usa ka dakung pagminatay sa Egipto, kay walay balay nga didto nga walay usa nga namatay. ³¹Ug gipatawag niya si Moises ug si Aaron sa gabii ug miingon siya kanila: Bumangon kamo, mamahawa kamo gikan sa taliwala sa akong katawohan, kamo ug ang mga anak sa Israel, ug panlakaw kamo ug pag-alagad kamo kang Jehova, ingon sa inyong gisulti. ³²Dad-a usab ninyo ang inyong mga carnero, ug ang inyong mga vaca, ingon sa inyong gisulti, ug panlakaw kamo; ug panalangini usab ako ninyo. ³³Ug ang mga Egiptohanon nagpilit sa katawohan aron sa madali manggula sila sa yuta; kay sila nanag-ingon: Kami mangamatay nga tanan. ³⁴Ug ang katawohan nanagbitbit sa ilang kinumot nga wala pa masahi ug lewadura, ang ilang mga pasungan nga masahan giputos sa ilang mga habol sa ibabaw sa ilang mga abaga. ³⁵Ug ang gma anak sa Israel nagbuhat sumala sa pulong ni Moises, nga nagapangayo sa Egiptohanon ug mga alahas nga salapi ug mga alahas nga bulawan, ug mga bisti. ³⁶Ug si Jehova naghatag ug kahamut-an sa sa katawohan sa atwubangan sa mga Egiptohanon, sa ingon gna gihatagan sila kutob sa ilang gipangayo kanila. Ug ang mga Egiptohanon ilang giagawan.

³⁷Ug ang mga anak sa Israel mingpanaw gikan sa Rameses padulong sa Succoth, nga may unom ka gatus ka libo nga mga lalake ang nanaglakaw, gawas sa mga bata. ³⁸Ug mipanaw usab uban kanila ang nagakasagul nga panon sa katawohan, ug mga carnero, ug kahayupan gna hilabihan sa daghan. ³⁹Ug nagluto sila ug mga tinapay nga walay lewadura sa kinumot nga ilang gidala gikan sa Egipto; kay kini wala hisakti ug lewadura, tungod kay gihinginlan sila sa Egipto, ug wala sila makahimo sa paglangan, ni sa paghikay bisan unsang makaon. ⁴⁰Karon, ang panahon nga ang mga anak sa Israel mipuyo sa Egipto, upat ka gatus ug katloan ka tuig.. ⁴¹Ug nahitabo sa katapusan sa upat ka gatus ug katloan ka tuig, bisan sa maong adlaw nahitabo nga ang tanan nga mga panon ni Jehova migula gikan sa yuta sa Egipto. ⁴²Maoy gabii kini nga pagamahalon alang kang Jehova, tungod sa pagkuha kanila gikan sa yuta sa Egipto. Kini mao ang gabii ni Jehova nga kinahanglan pagabantayan gayud sa tanan nga mga anak sa Israel ug ngadto sa tanan sa ilang mga kaliwatan.

⁴³ Ug si Jehova miingon kang Moises ug kang Aaron: Kini mao ang tulomanon sa Pasko. Walay bisan kinsa nga dumuloong nga magakaon gikan kaniya. ⁴⁴ Apan ang tagsatagsa ka alagad sa tawo, nga pinalit ug salapi, magakaon gikan kaniya sa human mo siya macircuncidahi. ⁴⁵ Ang dumuloong ug ang sinuholan dili magakaon gikan kaniya. ⁴⁶ Sa usa ka balay adto kini pagakan-a, ug dili ma magdala bisan diyutay sa unod ngadto sa gsawas asa balay, ni magdugmok ka sa iyang bukog. ⁴⁷ Ang tibook nga katilingban sa Israel magabantay niini. ⁴⁸ Ug diha, nga ang usa ka dumuloong mopuyo uban kanimo, ug buot siya magsaulog sa Pasko kang Jehova, pagcircuncidahan ang iyang tanan nga lalake ug unya paduola siya ug pasauloga niana, ug mahimo siya nga ingon sa usa nga natawo *sa maong* yuta; apan walay bisan kinsa nga dili cinicuncidahan nga makakaon gikan niini. ⁴⁹ Usa ka kasugoan mahimo nga alang sa natawo sa yuta, ug alang sa dumuloong nga moabut sa taliwala ninyo. ⁵⁰ Mao kini ang gibuhat sa tanan nga mga anak sa Israel; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises ug kang Aaron, mao usab ang gibuhat nila. ⁵¹ Ug nahitabo niadtong maong adlalw gikuha n Jehova ang mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Egipto ingon soa ilang mga panon.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises nga nagaingon: ² Magbalaan kanako ang tanan nga panganay, bisan unsa nga magabuka sa taguangkan sa taliwa sa mga anak sa Israel, maingon man sa tawo mao usab sa mananap: kana ako man. ³ Ug si Moises miingon sa katawohan: Hinumdumi ninyo kining adlaw, nga niini mipahawa kamo gikan sa Egipto, sa balay sa pagkaulipon; kay si Jehova mikuha kaninyo gikan niining dapita pinaagi sa kamot nga kusgan: *busa* ayaw kamo pagkaon sa tinapay nga may levadura. ⁴ Niining adlaw nanggula kamo sa bulan nga Abib: ⁵ Ug mahitabo, nga sa pagpasulod ni Jehova kaninyo sa yuta sa mga Canaanhon, ug sa mga Heteanon, ug sa mga Amorehanon, ug sa mga Hebeanon, ug sa mga Jebusehanon, nga gipanumpaan niya sa inyong mga ginikanan nga iyang igahatag kaninyo, *kadtong* usa ka yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, nga magasaulog kamo niini nga pag-alagad niining bulana: ⁶ Pito ka adlaw magakaon ka sa tinapay nga walay levadura, ug sa ikapito ka adlaw mao ang fiesta alang kang Jehova. ⁷ Tinapay nga walay levadura maoy pagakan-on sulod sa pito ka adlaw; ug walay tinapay nga may levadura nga makita diha kanimo, ni levadura makita diha kanimo sa tanan mo nga mga utlanan. ⁸ Ug magsugilon ka niadtong adlaw sa imong anak nga lalake nga magaingon: *Kini* gibuhat tungod niadtong nga gibuhat ni Jehova kanako, sa migula ako gikan sa Egipto. ⁹ Ug kini mahimo kanimo nga usa ka ilhanan sa ibabaw sa imong kamot ug usa ka handumanan sa atubangan sa imong mga mata, aron ang Kasugoan ni Jehova anha sa imong baba; kay tungod sa kamot nga kusgan gikuha ka ni Jehova gikan sa Egipto. ¹⁰ Busa, ikaw magabantay niini nga tulomanon sa iyang panahon sa tuigtuig.

¹¹ Ug sa pagpasulod ni Jehova kanimo sa yuta sa mga Canaanhon, ingon sa iyang gipanumpa kanimo ug sa imong mga ginikanan, ug sa magahatag siya niana kanimo, ¹² Pagalainon mo alang kang Jehova ang tanan nga magbuka sa taguangkan; ug ang tanan nga una nga magabuka sa taguangkan sa imong mga mananap; ang mga lake iya kang Jehova. ¹³ Ug sa tanan nga panganay sa asno ang usa ka book nga nating carnero mao ang igalukat mo; ug kondili ka magalukat niini,

nan panggutan mo kini sa liog: ug sa tanan nga panganay sa tawo sa taliwala sa imong mga anak magatubos ikaw. ¹⁴Ug kong sa panahong umalabut mangutana kanimo ang imong anak nga lalake nga magaingon: Unsa ba kini? Magaingon ikaw kaniya: Pinaagi sa kusog sa kamot, si Jehova nagkuha kanato gikan sa Egipto, sa balay sa pagkaulipon. ¹⁵Ug nahitabo nga si Faraon sa halus motugot kanamo sa pagpalakaw, si Jehova nagpatay sa tanan nga panganay sa yuta sa Egipto, gikan sa panganay sa tawo hangtud sa panganay sa kahayupan; busa ako nagahalad alang kang Jehova sa tanan nga panganay nga lake; apan ang tanan nga panganay sa akong mga anak gitubos ko. ¹⁶Ug kini mahimo alang kanimo nga usa ka timaan sa ibabaw sa imong kamot, ug ingon nga mga ilhanan sa taliwala sa imong mga mata; tungod kay si Jehova mao ang nagkuha kanato gikan sa Egipto pinaagi sa kamot nga kusgan.

¹⁷Ug nahitabo nga sa mitugot si Faraon sa pagpalakaw sa katawohan, ang Dios wala magdala kanila sa dalan sa yuta sa mga Filistehanon, bisan tuod kadto maoy duol; kay ang Dios nag-ingon: ingali unya ug magbasul ang katawohan kong makakita sila ug gubat, ug mamalik sila ngadto sa Egipto. ¹⁸Apan gimandoan sa Dios ang katawohan sa paglibot pinaagi sa kamingawan duol sa dagat nga Mapula. Ug mitungas nga may mga hinagiban ang mga anak sa Israel gawas sa Egipto. ¹⁹Gikuha ni Moises uban kaniya ang mga bukog ni Jose: kay nakigpanumpa siya sa mga anak sa Israel nga nagaingon: Ang Dios sa pagkamatuod magadu-aw kaninyo, ug pagadad-on ninyo ang akong mga bukog gikan dinhi kauban ninyo. ²⁰Ug migikan sila sa Sucoth, ug napahamutang sila sa Etham sa daplin sa kamingawan. ²¹Ug si Jehova milakaw nga nag-una kanila sa adlaw pinaagi sa usa ka haligi nga panganod aron sa pagmando kanila sa dalan, ug sa kagabhion pinaagi sa usa ka panganod nga kalayo sa pag-iwag kanila aron sila makalakaw sa adlaw ug sa gabii. ²²Wala mobulag sa pag-una sa katawohan ang haligi nga panganod sa adlaw, ug ang panganod nga kalayo sa gabii.

¹Ug nagsulti si Jehova kang Moises nga nagaingon: ²Sultihan mo ang mga anak sa Israel nga managbalik sila, ug ipahamutang nila ang ilang campo sa dili pa moabut sa Pihahiroth, sa taliwala sa Migdol ug sa dagat dapit sa Baal-sepon: sa atubangan niini ipahamutang ninyo ang campo sa haduol sa dagat. ³Ug si Faraon magaingon mahatungod sa mga anak sa Israel: Nalit-ag sila sa yuta, ang kamingawan naglukob kanila. ⁴Ug pagapagahion ko ang kasingkasing ni Faraon ug iyang apason sila; ug pagahimayaon ako ni Faraon ug sa tanan niya nga kasundalohan, ug manghibalo ang mga Egiptohanon nga ako mao si Jehova. Ug sila nagbuhat sa ingon. ⁵Ug gipahibalo ang hari sa Egipto nga ang katawohan mikalagiw: ug ang kasingkasing ni Faraon ug ang sa iyang mga alagad mibalik batok sa katawohan, ug miingon sila: Unsa kining atong gibuhang gitugotan ta ang pagpalakaw sa Israel aron nga dili sila kanato magaalagad? ⁶Ug giandam niya ang iyang carro, ug gidala niya uban kaniya ang iyang katawohan: ⁷Ug gidala niya ang unom ka gatus ka carro nga pinili ug ang tanan nga mga carro sa Egipto, ug ang mga pangulo sa ibabaw nilang tanan. ⁸Ug gipagahi ni Jehova ang kasingkasing ni Faraon nga hari sa Egipto, ug giapas niya ang mga anak sa Israel, kay ang mga anak sa Israel nanggikan nga adunay kamot nga gamhanan. ⁹Ug giapas sila sa

mga Egiptohanon, uban ang tanan nga mga kabayo ug mga carro ni Faraon, ug ang iyang katawohan nga nagakabayo, ug ang iyang kasundalohan, ug sila hing-abutan nila nga nagpahamutang sa campo nga haduol sa dagat, sa luyo sa Pihahiro, sa wala pa moabut sa Baal-sepon.

¹⁰ Ug sa paghiduol ni Faraon, ang mga anak sa Israel nanagyahat sa ilang mga mata, ug ania karon, ang mga Egiptohanon nanagsunod kanila; ug nangahadlok sila pag-ayo, ug nanagtu-aw ang mga anak sa Israel kang Jehova. ¹¹Ug miingon sila kang Moises: Tungod ba kay walay mga lubnganan sa Egipto, gikuha mo kami aron nga mangamatay kami sa kamingawan? Ngano ba nga nagbuhat ka sa ingon niini kanamo, nga gikuha mo kami sa Egipto? ¹²Dili ba kini mao nga ginasulti namo kanimo sa Egipto nga nagaingon: Pasagdi lamang kami nga magaalagad sa mga Egiptohanon? Kay labing maayo pa kanamo ang pagalagad sa mga Egiptohanon, kay sa mangamatay kami sa kamingawan. ¹³Ug si Moises miingon sa katawohan: Ayaw kahadlok; dili kamo maglihok, ug tan-awa ninyo ang kaluwasan ni Jehova, nga iyang pagabuhaton karon kaninyo; kay ang mga Egiptohanon nga inyong hik-it-an karon, dili na ninyo hik-it-an hangtud sa kahangturan. ¹⁴Si Jehova makig-away alang kaninyo, ug maghilum kamo.

¹⁵ Unya si Jehova miingon kang Moises: Ngano ba nga nagatu-aw ikaw kanako? ingna ang mga anak sa Israel nga magapadayon sila: ¹⁶Ug bakyawon mo ang imong sungkod, ug ituy-od mo ang imong kamot sa ibabaw sa dagat ug iwayon mo kini, ug magasulod ang mga anak sa Israel sa taliwala sa dagat sa yuta nga mamala. ¹⁷Ug ako, ania karon, akong pagagahion ang mga kasingkasing sa mga Egiptohanon, ug sila moapas kanila ug ako pagahimayaon ni Faraon, ug sa tibook niya nga kasundalohan, ug sa iyang mga carro, ug sa iyang mga magkakabayo; ¹⁸Ug manghibalo ang mga Egiptohanon nga ako mao si Jehova, sa pagahimayaon ako ni Faraon, sa iyang mga carro, ug sa iyang mga magkakabayo. ¹⁹Ug ang manolonda sa Dios nga nagalakaw sa atubangan sa campo sa Israel, mibalhin gikan sa ilang atubangan ug miadto sa ilang likod; ug ang haligi nga panganod, mibalhin gikan sa ilang atubangan, ug napahamutang sa ilang likod. ²⁰Ug kini miadto sa tunga-tunga sa campo sa mga Egiptohanon ug sa Israel; ug didto *miadto* ang dagum ug ang kangitngit, apan naghayag *sa Israel* sa kagabhion: ug ang usa wala moduol sa usa sa tibook nga gabii.

²¹ Ug gituy-od ni Moises ang iyang kamot sa ibabaw sa dagat ug gibuhat ni Jehova ang pagpa-iway sa dagat pinaagi sa kakusog sa hangin sa silangan sa tibook niadtong gabhiona, ug nahimo ang dagat nga yutang mamala ug ang mga tubig nabahin. ²²Ug ang mga anak sa Israel misulod sa taliwala sa dagat sa yutang mamala, ug nangahimo ang mga tubig nga ingon sa paril sa ilang too ug sa ilang wala: ²³Ug ming-agpas kanila ang mga Egiptohanon, nga misunod sa ulahi hangtud sa taliwala sa dagat, ang tanan nga mga kabayo ni Faraon, ug ang iyang mga carro, ug ang iyang mga magkakabayo. ²⁴Ug nahatabo sa pagbantay sa kabuntagon, nga gitan-aw ni Jehova ang dapit nga hingmutangan sa mga Egiptohanon gikan sa haligi nga kalayo ug sa panganod, ug gigubot niya ang dapit nga hingmutangan sa mga Egiptohanon. ²⁵Ug iyang gikuha ang mga ligid sa ilang mga carro, ug kini gipanglintuwad nila sa hilabihan gayud. Unya ang mga Egiptohanon miingon: Mangalagiw kita gikan sa atubangan sa Israel, kay si Jehova nagapakig-away alang kanila batok sa mga Egiptohanon. ²⁶Ug si Jehova miingon kang Moises: Tuy-ora ang imong kamot sa ibabaw

sa dagat, aron ang mga tubig managpamalik sa ibabaw sa mga Egiptohanon, sa ibabaw sa ilang mga carro, ug sa ibabaw sa ilang mga magkakabayo. ²⁷Ug gituy-od ni Moises ang iyang kamot sa ibabaw sa dagat, ug ang dagat hing-ulian sa iyang kusog sa pagkabuntag, ug ang ug gilaglag ni Jehova ang mga Egiptohanon sa taliwala sa dagat. ²⁸Ug namalik ang mga tubig, ug mingsalanap sa mga carro ug sa mga magkakabayo, bisan sa tanan nga kasundalohan ni Faraon nga misunod sa ulahi nila sa dagat; nga walay nahabilin kanila bisan usa. ²⁹Apan ang mga anak sa Israel nanagpanlakaw sa ibabaw sa mamala nga yuta sa taliwala sa dagat ug ang mga tubig nangahimong *ingon* sa paril sa ilang too ug sa ilang wala. ³⁰Sa ingon niana giluwes ni Jehova ang Israel niadtong adlaw gikan sa kamot sa mga Egiptohanon; ug nakita sa Israel ang mga Egiptohanon nga mga patay sa baybayon sa dagat. ³¹Ug nakita sa Israel kadtong dakung buhat nga gibuhay ni Jehova batok sa mga Egiptohanon; ug ang katawohan nahadlok kang Jehova, ug mingtoo sila kang Jehova ug kang Moises nga iyang alagad.

¹ Unya miawit si Moises, ug ang mga anak sa Israel, niini nga alawiton kang Jehova ug misulti sa pag-ingon: Magaawit ako kang Jehova, kay siya midaug nga mahimayaon. Ginatukmod niya sa dagat ang kabayo ug ang nagkabayo niini. ²Si Jehova mao ang akong kaligonan ug alawiton, Ug nahimo nga akong kaluwasan: Kini mao ang akong Dios, ug ako magadalayeg kaniya: Ang Dios sa akong amahan, ug igapataas ko siya. ³Si Jehova maoy tawo sa panggubatan; Si Jehova mao ang iyang ngalan. ⁴Ang mga carro ni Faraon ug sa iyang kasundalohan gitukmod niya sa dagat. Ug ang iyang mga pinili nga mga pangulo nangalumos sa Dagat nga Mapula. ⁵Ang mga kahiladman mingtabon kanila; Nangaunlod sila sa kahiladman ingon sa usa ka bato. ⁶Ang Imong kamot nga too, oh Jehova mahimayaon sa gahum. Ang imong kamot nga too, Oh Jehova, nagadugmok sa kaaway. ⁷Ug sa pagkadaku sa imong kagahum imong gilintuwad kadtong mingtindog batok kanimo: Gisugo mo ang imong kaligutgut, kini naglamoy kanila ingon sa mga *laya nga dagami*. ⁸Sa huyop sa imong mga ilong mingpundok ang mga tubig, Mingtipon-og nga habog ang mga sulog ingon sa usa ka tapok; Ang mga kahiladman mitibook sa kinataliwad-an sa dagat. ⁹Ang kaaway miingon: Pagalutoson ko, pagaagpason ko, pagabahin-bahinon ko ang mga inagaw, Ang akong tinguha pagatagbawon diha kanila; Pagabakyawon ko ang akong espada, ang kamot ko magalaglag kanila. ¹⁰Gihuypan mo sila sa imong hangin, ug ang dagat milukot kanila. Mingludang sila ingon sa tingga sa makusog nga mga tubig. ¹¹Kinsa man ang sama kanimo, oh Jehova, sa taliwala sa mga dios? Kinsa man ang sama kanimo, mahimayaon sa pagkabalaan, Kahaladlokan sa mga pagdayeg, magbubuhay sa mga katingalahan? ¹²Gituy-od mo ang imong kamot nga too, Ang yuta milamoy kanila. ¹³Ikaw sa imong mahigugmaong-kalolot nagmando niining katawohan, nga imong nabawi: Gitultulan mo sila tungod sa imong kabaskug paingon sa imong balaan nga puloy-anan. ¹⁴Ang mga katawohan nakadungog, ug sila nangurog: Gidakup sa mga kasakit ang mga pumoluyo sa Philistia. ¹⁵Unya ang mga pangulo sa Edom nangalisang; Ang mga tawong mabaskug sa Moab gidakup sa pagkurog. Ang tanan nga mga pumoluyo sa Canaan nangahanaw. ¹⁶Nahulog sa ibabaw nila ang

kahadlok ug kalisang; Tungod sa pagkamakagagahum sa imong bukton nangahilum sila ingon sa usa ka bato, Hangtud nga mingsaylo ang imong katawohan, Oh Jehova, Hangtud nga mingsaylo kini nga katawohan nga imong gipalit. ¹⁷Ikaw magapasulod kanila, ug magapahamutang kanila sa bukid sa imong panulondon, Sa dapit nga imong puloy-anan nga imong gitagana, Oh Jehova; Sa balaang puloy-anan, Oh Ginoo, nga gitukod mo sa imong mga kamot. ¹⁸Si Jehova magahari sa mga katuigan nga walay katapusan. ¹⁹Kay ang mga kabayo ni Faraon mingsulod uban sa iyang mga carro, ug uban sa iyang mga katawohanag nagakabayo ngadto sa dagat, ug gipabalik ni Jehova ang mga tubig sa dagat sa ibabaw nila; apan ang mga anak sa Israel nanagpanlakaw sa mamala nga yuta sa taliwala sa dagat. ²⁰Ug si Miriam, ang manalagna nga babaye, nga igsoon ni Aaron mibitbit ug gagmay nga tambol sa iyang kamot, ug ang tanang mga babaye mingsunod kaniya nga may magagmay nga mga tambol ug inubanan sa mga pagsayaw: ²¹Ug si Miriam mitubag kanila. Pag-awit kamo kang Jehova, kay siya midaug nga mahimayaon; Gitukmod niya sa dagat ang kabayo ug ang nagkabayo niini.

²² Ug ang Israel gihatud ni Moises gikan sa Dagat nga Mapula, ug milakaw sila padulong sa kamingawan sa Sur; ug nanglakaw sila ug totolo ka adlaw sa kamingawan, ug wala makakaplag ug tubig. ²³Ug sa pag-abut nila sa Mara, wala sila makahimo sa pag-inum sa mga tubig sa Mara kay kadto mga mapait; tungod niana gibutangan kini ug ngalan nga Mara. ²⁴Ug ang katawohan nanagbagulbol batok kang Moises, ug miingon: Unsa ba ang atong pagaimnon? ²⁵Ug si Moises mitu-aw kang Jehova; ug si Jehova nagpakita kaniya ug usa ka kahoy, ug gihulog niya kini sa mga tubig, ug ang mga tubig nahimong matam-is. Didto sila gihatagan niya ug usa ka tulomanon ug usa ka sulondan, ug didto iyang gisulayan sila; ²⁶Ug miingon siya: Kong magpatalinghug ka sa masingkamuton gayud sa tingog ni Jehova nga imong Dios, ug magabuhat ka niadtong matarung sa iyang mga mata, ug magapatalinghug sa iyang mga sugo, ug magabantay sa tanan niya nga mga tulomanon, walay bisan unsang sakita sa mga gipadala ko sa mga Egiptohanon, nga igapadala ko kanimo; kay ako mao si Jehova nga magaayo kanimo. ²⁷Ug miabut sila sa Elim, nga didto may napulo ug duha ka tinubdan sa tubig, ug kapitoan ka palma; ug napahamutang sila didto sa haduol sa mga tubig.

¹ Ug mipanaw sila gikan sa Elim, ug ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, mingdangat sa kamingawan sa Sin, nga diha sa tungatunga sa Elim ug sa Sinai, sa ikanapulo ug lima nga adlaw sa ikaduha nga bulan sa tapus sila mogula gikan sa yuta sa Egipto. ²Ug ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel nanagbagulbol batok kang Moises ug batok kang Aaron didto sa kamingawan; ³Ug ming-ingon kanila ang mga anak sa Israel: Apat hinoon namatay kami pinaagi sa kamot ni Jehova didto sa yuta sa Egipto, sa nanaglingkod kami tupad sa mga kolon sa mga unod, sa nanagpangaon kami ug tinapay sa pagkabusog; kay kami gidala ninyo dinhi niining kamingawan, aron sa pagpatay sa kagutom niining tibook nga katilingban. ⁴Unya si Jehova miingon kang Moises: Ania karon, magapaulan ako ug tinapay gikan sa langit alang kaninyo; ug ang katawohan manggula

ug magakuha ug igo nga bahin sa tagsa ka adlaw, aron ako makasulay kanila kong sila magalakaw ba sa akong Kasugoan, o dili. ⁵Ug mahitabo nga sa ikaunom ka adlaw manag-andam sila niadtong ilang pagadad-on, ug kini mao ang pilo sa gidaghanon sa gitigum nila adlaw-adlaw. ⁶Ug miingon si Moises ug si Aaron sa tanan nga mga anak sa Israel: Sa pagkagabii, nan manghibalo kamo nga si Jehova ang mikuha kaninyo gikan sa yuta sa Egipto; ⁷Ug sa pagkabuntag, nan makakita kamo sa himaya ni Jehova; kay niana siya nagapatalinghug sa inyong mga pagbagulbol batok kang Jehova; ug, unsa ba kami, nga nanagbagulbol man kamo batok kanamo? ⁸Ug miingon si Moises: Si Jehova magahatag kaninyo sa kagabhion ug unod alang sa pagkaon, ug sa kabuntagon tinapay sa pagkabusog; kay siya nakadungog sa inyong mga bagulbol nga gibagulbol ninyo batok kaniya: ug unsa ba kami? Ang mga pagbagulbol ninyo dili batok kanamo, kondili batok kang Jehova. ⁹Ug miingon si Moises kang Aaron: Ingna ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel: Dumuol kamo sa atubangan ni Jehova, kay siya nakadungog sa inyong mga pagbagulbol. ¹⁰Ug nahitabo, sa nagsulti si Aaron sa tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, nga mingtan-aw sila dapit sa kamingawan, ug ania karon, ang himaya ni Jehova, nagpakita didto sa panganod. ¹¹Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹²Ako nakadungog sa mga pagbagulbol sa mga anak sa Israel; sultihan mo sila sa pag-ingon: Sa pagkagabii magakaon kamo ug unod, ug sa pagkabuntag pagabusogon kamo sa tinapay; ug manghibalo kamo nga ako mao si Jehova nga inyong Dios.

¹³ Ug nahitabo sa pagkagabii, nga mingkayaw ang mga buntog, ug minghugpa sa campo, ug sa pagkabuntag naglukop ang tun-og libut sa campo. ¹⁴Ug sa misaka ang tun-og nga naglukop sa *campo*, ania karon, sa ibabaw sa nawong sa kamingawan *dihay* usa ka butang nga diyutay ug malingin, diyutay nga ingon sa usa ka tun-og *nga tibook* sa ibabaw sa yuta. ¹⁵Ug sa pagkakita niini sa mga anak sa Israel, nanag-ingon ang usa ug usa kanila: Unsa ba kini? kay sila wala makaila kong unsa kadto. Ug si Moises miingon kanila: Mao kana ang tinapay nga gihatag ni Jehova kaninyo aron pagkan-on. ¹⁶Kini mao ang butang nga gisugo ni Jehova: Pamunit kamo niini ang tagsatagsa ingon sa iyang *arang* makaon: usa ka Omer sa tagsa ka tawo, sumala sa gidaghanon sa inyong mga tawo, magakuha kamo niini, ang tagsatagsa alang kanila nga atua sa iyang balong-balong. ¹⁷Ug ang mga anak sa Israel nagbuhat sa ingon: ug nanagpamupho *sila* ang uban daghan, ug ang uban diriyut *da*: ¹⁸Ug sa diha nga kini gitakus nila sa omer, wala kumapin ang sa nakatigum ug daghan, wala usab magkulang ang sa nakatigum ug diyutay: ang tagsatagsa nagtigum sumala sa makaon niya. ¹⁹Ug si Moises miingon kanila: Walay bisan kinsa nga magasalin niana hangtud ugma sa buntag. ²⁰Apan sila wala managtuman kang Moises; kondili nga ang uban nanagsalin niana hangtud sa pagkabuntag, ug kini giulod, ug nadunot ug nasuko si Moises kanila. ²¹Ug nanagpamupho sila niana matag-buntag, ang tagsatagsa ka tawo sumala sa iyang makaon: ug sa pag-init sa adlaw, natunaw kini.

²² Ug nahitabo nga sa ikaunom ka adlaw nanagpamupho sila sa pilo sa gidaghanon sa tinapay, duruha ka omer alang sa tagsatagsa: ug ang tanan nga mga pangulo sa katilingban nangadto ug nanagsugilon kang Moises. ²³Ug siya miingon kanila: Kini mao ang giingon ni Jehova: Ugma mao ang balaan nga pagpahulay, ang adlaw nga igpapahulay ngadto kang Jehova: ang pagalutoon ninyo,

lutoa ninyo karon, ug ang pagalung-agon ninyo lung-aga ninyo *karon* ; ug ang tanan nga makapin kaninyo, tipigan ninyo hangtud *ugma* sa buntag. ²⁴Ug ilang gitipigan kini hangtud sa pagkabuntag ingon sa gisugo ni Moises; ug kini wala madunot, walay ulod usab niini. ²⁵Ug miingon si Moises: Kan-a ninyo kana karon, kay karon mao ang adlaw nga igpapahulay ngadto kang Jehova: Karon dili kamo makakaplag niana sa kapatagan. ²⁶Sa unom ka adlaw magapamunit kamo niana; apan sa ikapito ka adlaw nga mao ang adlaw nga igpapahulay, niining *adlaw* dili makaplagan kini. ²⁷Ug nahatabo sa ikapito ka adlaw nga ang uban sa katawohan migula sa pagpamunit, ug sila wala makakaplag. ²⁸Ug miingon si Jehova kang Moises: Hangtud ba anus-a nga managdumili kamo sa akong mga sugo ug sa akong mga tulomanon? ²⁹Tan-awa ninyo, kay niana si Jehova naghatag kaninyo sa adlaw nga igpapahulay ug tungod niini siya nagahatag kaninyo sa ikaunom ka adlaw ug tinapay nga *alang* sa duruha ka adlaw. Magpuyo ang tagsatagsa sa iyang puloy-anan, *ug* walay bisan kinsa nga magagula gikan sa iyang dapit sa ikapito ka adlaw. ³⁰Mao nga ang katawohan mingpahulay sa ikapito ka adlaw. ³¹Ug ang panimalay sa Israel naghingalan niini nga Mana; ug kini maingon sa liso sa culantro, nga maputi; ug ang iyang lami ingon sa tinapay nga manipis nga may dugos.

³²Ug miingon si Moises: Kini mao ang gisugo ni Jehova: Pun-on ninyo ang usa ka omer niini aron pagtipigan ngadto sa inyong mga kaliwatan, aron makakita sila sa tinapay nga akong gipakaon kaninyo didto sa kamingawan, sa pagkuha ko kaninyo gikan sa yuta sa Egipto. ³³Ug miingon si Moises kang Aaron: Kumuha ka ug usa ka kolon ug sudlan mo kini ug usa ka omer nga puno sa mana, ug ibutang mo kini sa atubangan ni Jehova, aron matipigan ngadto sa inyong mga kaliwatan. ³⁴Ug kini gibutang ni Aaron sa atubangan sa Pagpamatuod aron kini tipigan, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ³⁵Ug nanagpangaon ang mga anak sa Israel sa mana sulod sa kap-atan ka tuig, hangtud nga mingsulod sila sa yuta nga gipuy-an: mana ang gipangaon nila hangtud nga mingdangat sila sa mga utlanan sa yuta sa Canaan. ³⁶Ug ang usa ka omer mao ang ikapulo ka bahin sa epha.

¹Ug ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel mingpanaw gikan sa kamingawan sa Sin sa ilang mga pagpanaw, sumala sa sugo ni Jehova, ug gipahamutang nila ang ilang campo sa Repidim: ug didto walay tubig aron makainum ang katawohan. ²Ug nakiglantugi ang katawohan kang Moises, ug nanag-ingon sila: Hatagi kami ug tubig aron makainum kami. Ug si Moises miingon kanila: Ngano ba nga nakiglantugi man kamo kanako? Ngano ba nga gisulayan ninyo si Jehova? ³Ug ang katawohan giuhaw sa tubig; ug ang katawohan nagbagulbol batok kang Moises, ug miingon: Gidala mo diay kami gikan sa Egipto, aron pagpatyon sa kauhaw, kami ug ang among mga anak ug ang among kahayupan? ⁴Unya mitu-aw si Moises kang Jehova nga nagaingon: Unsa ba ang pagabuhaton ko niini nga katawohan? Daw andam na sila sa pagbato kanako. ⁵Ug si Jehova miingon kang Moises: Lumabay ka sa atubangan sa katawohan, ug dad-a uban kanimo ang mga anciano sa Israel, ug ang imong sungkod nga imong gilambos sa suba, kupti *kini* sa imong kamot ug lumakaw ka: ⁶Ania karon, ako magatindog sa atubangan mo didto sa ibabaw sa bato sa Horeb; ug tugsokon

mo ang bato, ug gikan niini motubod ang tubig, aron makainum ang katawohan. Ug mao kini ang gibuhat ni Moises sa atubangan sa mga anciano sa Israel. ⁷Ug gihinganlan niya ang ngalan niadtong dapita Masa ug /Meriba tungod sa pagpakiglalis sa mga anak sa Israel, ug kay gisulayan nila si Jehova nga nagaingon: Ania ba si Jehova sa taliwala kanato kun wala ba?

⁸Ug mianha si Amalek ug nakig-away sa Israel didto sa Repidim. ⁹Ug miingon si Moises kang Josue: Pagpili gikan kanato ug mga tawo ug gumula ka, magpakig-away ka kang Amalek; ugma motindog ako sa tumoy sa bungtod, ug ang sungkod sa Dios ania sa akong kamot. ¹⁰Ug gibuhat ni Josue sumala sa giingon kaniya ni Moises, ug nakig-away kang Amalek; ug si Moises ug si Aaron ug si Hur nanungas sa tumoy sa bungtod. ¹¹Ug nahatabo, nga sa gibayaw ni Moises ang iyang kamot, midaug ang Israel; apan sa gipaubos niya ang iyang kamot, midaug si Amalek. ¹²Apan ang mga kamot ni Moises nagmabug-at; ug mikuha sila ug usa ka bato, ug gibutang kini sa ilalum niya, ug milingkod siya sa ibabaw niini: ug gisangga ni Aaron ug ni Hur ang iyang mga kamot, ang usa sa usa ka luyo, ug ang usa didto sa pikas: ug ang iyang mga kamot milig-on hangtud nga misalop ang adlaw. ¹³Ug gilaglag ni Josue si Amalek ug ang iyang katawohan sa sulab sa pinuti. ¹⁴Ug si Jehova miingon kang Moises: Isulat kini nga usa ka handumanan diha sa usa ka basahon, ug sublion mo sa pagsaysay sa mga igdulungog ni Josue nga panason ko gayud ang handumanan ni Amalek sa ilalum sa langit. ¹⁵Ug si Moises nagpatindog ug usa ka halaran, ug iyang ginganlan kini Jehova-nissi: ¹⁶Ug miingon siya: Si Jehova nanumpa, si Jehova adunay pagpakig-away kang Amalek gikan sa kaliwatan ngadto sa kaliwatan.

¹ Karon si Jetro, ang sacerdote sa Madian, nga ugangan ni Moises, nakadungog mahatungod sa tanan nga mga butang nga gibuhat sa Dios kang Moises, ug sa Israel nga iyang katawohan, sa unsa nga *paagi* ang pagkuha ni Jehova sa Israel gikan sa Egipto: ²Ug si Jetro, nga ugangan ni Moises mikuha kang Sepora, asawa ni Moises sa tapus niya pagikana siya, ³Ug ang iyang duruha ka mga anak nga lalake; nga ang usa gihinganlan si Gersom; kay miingon siya: Nag-lumalangyaw ako sa yuta nga dili kaugalingon *ko* : ⁴Ug ang ngalan sa usa mao si Elieser, kay miingon siya: Ang Dios sa akong amahan mao ang akong katabang, ug miluwas kanako gikan sa espada ni Faraon: ⁵Ug si Jetro nga ugangan ni Moises, uban sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang asawa midangat kang Moises sa kamingawan nga didto siya mohunong haduol sa bukid sa Dios. ⁶Ug miingon siya kang Moises: Ako ang imong ugangan nga si Jetro, *ako* mianhi kanimo, ug ang imong asawa, ug ang imong duruha ka mga anak nga lalake uban kaniya.

⁷Ug si Moises migula sa pagsugat sa iyang ugangan, ug miyukbo siya ug siya mihalok kaniya: ug nanagpinangutan-anay ang usa ug usa sa mga kaayohan nila ug misulod sila sa balong-balong. ⁸Ug gisugilon ni Moises sa iyang ugangan ang tanan nga mga butang nga gibuhat ni Jehova kang Faraon ug sa mga Egiptohanon tungod sa Israel, ug ang tanan nga kakulian nga ilang giagian sa dalan, ug giunsa ang pagluwas kanila ni Jehova. ⁹Ug nalipay si Jetro sa tanan nga kaayohan nga gibuhat ni Jehova sa Israel, nga iyang giluwat sila gikan sa kamot sa mga Egiptohanon. ¹⁰Ug si

Jetro miingon: Bulahan si Jehova, nga nagluwas kaninyo gikan sa kamot sa mga Egiptohanon, ug gikan sa kamot ni Faraon; nga nagluwas sa katawohan gikan sa ilalum sa kamot sa mga Egiptohanon. ¹¹Karon naila ko nga si Jehova labing daku kay sa tanan nga mga dios; oo, niadtong ilang pagpalabilabi batok kanila. ¹²Ug si Jetro nga ugangan ni Moises mikuha ug halad-nga-sinunog, ug mga halad alang sa Dios: ug mianha si Aaron ug ang tanan nga mga anciano sa Israel sa pagkaon ug tinapay uban sa ugangan ni Moises sa atubangan sa Dios.

¹³ Ug nahatabo nga sa pagkaugma milingkod si Moises sa paghukom sa katawohan; ug ang katawohan mitindog nga nanag-alirong kang Moises gikan sa buntag hangtud sa hapon. ¹⁴Ug sa gitan-aw sa ugangan ni Moises ang tanan nga gibuhath niya sa katawohan, miingon siya: Unsa ba kini nga ginabuhath mo sa katawohan? Ngano nga nagalingkod ka nga ikaw lamang usa ra, ug ang tanan nga katawohan nanag-alirong kanimo gikan sa buntag hangtud sa hapon? ¹⁵Ug si Moises mitubag sa iyang ugangan: Kay ang katawohan moanhi kanako sa pagpangutana mahitungod sa Dios: ¹⁶Kong sila, adunay hulosayon, moanhi sila kanako ug ako magahukom sa taliwala sa usa ug usa, ug pahibaloon ko sila sa mga tulomanon sa Dios ug sa iyang mga kasugoan. ¹⁷Unya ang ugangan ni Moises miingon kaniya: Ang butang nga imong ginabuhath dili maayo. ¹⁸Sa pagkamatuod, abuton ka ug kaluya, ikaw ug kining katawohan nga uban kanimo, kay ang hulosayon mabug-at da kaayo alang kanimo; dili ka arang makahimo sa pagbuhath niini nga ikaw lamang usara. ¹⁹Patalinghugi karon ang akong tingog, pagatambagan ko ikaw ug ang Dios magauban unta kanimo: Tumindog ka alang sa katawohan sa atubangan sa Dios, ug itugyan mo ang mga hulosayon ngadto sa Dios. ²⁰Ug igatudlo mo kanila ang mga tulomanon ug ang mga kasugoan, ug igapahayag kanila ang dalan nga angay nilang pagalaktan, ug ang bulohaton nga angay nilang pagabuhaton. ²¹Labut pa magaadam ka gikan sa tanan nga katawohan ug mga tawo nga may katakus, *mga tawo* nga mahadlok sa Dios, mga tawo sa kamatuoran, nga nagadumot sa ganancia nga dili-matarung; ug ibutang mo kini sila sa ibabaw nila, nga mga pangulo sa mga linibo, mga pangulo sa mga ginatus, mga pangulo sa mga tagkalim-an, ug mga pangulo sa tinagpulo: ²²Ug sila ang pahukmon sa katawohan sa tanan nga panahon; ug himoon kini nga ang tanang hulosayon nga dagku pagadad-on nila kanimo, ug sila magahukom sa tanang hulosayon nga ginagmay. Niini mamasayon alang kanimo, ug magayayong sila sa *lulan* uban kanimo. ²³Kong pagabuhaton mo kining butanga, ug ang Dios magasugo kanimo niana, nan ikaw arang makalahutay ug ngatanan kini nga katawohan usab makapamauli sa ilang dapit nga may pakigdait. ²⁴Busa si Moises nagpatalinghug sa tingog sa iyang ugangan, ug gihimo niya ang tanan nga iyang giingon kaniya. ²⁵Ug nagpili si Moises ug mga tawo nga may katakus gikan sa tibook nga Israel, ug iyang gibutang sila sa pagkapangulo sa ibabaw sa katawohan, mga pangulo sa mga linibo, mga pangulo sa mga ginatus, mga pangulo sa mga tagkalim-an, ug mga pangulo sa tinagpulo. ²⁶Ug sila nanaghukom sa katawohan sa tanan nga panahon: ang hulosayon nga malisud ginadala nila kang Moises, ug sila nanaghukom sa tanan nga hulosayon nga ginagmay. ²⁷Ug gitugotan ni Moises ang iyang ugangan sa pagpauli, ug milakaw siya paingon sa iyang kaugalingong yuta.

¹ Sa ikatolo ka bulan human ang mga anak sa Israel makagula gikan sa yuta sa Egipto, niadtong maong adlaw mingdangat sila sa kamingawan sa Sinai. ²Ug sa nakalakaw sila gikan sa Repidim, ug miabut sila sa kamingawan sa Sinai, mingpahamutang sila sa kamingawan; ug didto ang Israel mingpahaluna sa atubangan sa bukid. ³Ug si Moises mitungas ngadto sa Dios, ug si Jehova nagtawag kaniya gikan sa bukid, nga nagaingon: Sa ingon niini ikaw magapamulong sa panimalay ni Jacob, ug sultihi ang mga anak sa Israel: ⁴Kamo nanagpakakita sa gibuhat ko sa mga Egiptohanon, ug giunsa ko pagdala kamo sa ibabaw sa mga pako sa mga agila, ug gidala ko kamo nganhi kanako. ⁵Busa karon, kong kamo magapatalinghug gayud sa akong tingog, ug magabantay kamo sa akong tugon, nan kamo mamahimo nga akong kaugalingon nga bahandi gikan sa kinataliwad-an sa tanang mga katawohan: kay ang tibook nga yuta, ako man: ⁶Ug alang kanako kamo mahimo nga usa ka gingharian sa mga sacerdote, ug usa ka balaan nga nasud. Kini mao ang mga pulong nga igapamulong mo sa mga anak sa Israel. ⁷Ug milugsong si Moises ug gipatawag niya ang mga anciano sa katawohan ug gipahayag niya sa atubangan nila kining tanan nga mga pulong nga gisugo kaniya ni Jehova. ⁸Ug ang tanan nga katawohan nanagdungan sa pagtubag, ug miingon: Ang tanan nga giingon ni Jehova among pagabuhaton. Ug si Moises nagsugilon sa mga pulong sa katawohan ngadto kang Jehova.

⁹ Ug si Jehova miingon kang Moises: Ania karon, ako mianhi kanimo sa usa ka mabagang panganod, aron ang katawohan makadungog sa diha nga magasulti ako kanimo, ug motoo usab kanimo sa kanunay. Ug gisugilon ni Moises ang mga pulong sa katawohan ngadto kang Jehova. ¹⁰Ug si Jehova miingon kang Moises: Umadto ka sa katawohan ug pagbalaanon mo sila karon ug ugma, ug palabhan mo kanila ang mga bisti nila, ¹¹Ug paandama sila alang sa ikatolo ka adlaw; kay sa ikatolo ka adlaw mokunsad si Jehova nga makita sa tanan nga katawohan sa ibabaw sa bukid sa Sinai. ¹²Ug palibutan mo ug utlanan ang katawohan, sa pag-ingon: Magmatngon kamo sa inyong kaugalingon, nga dili kamo magtungas sa bukid, ni maghikap kamo sa utlanan niini; bisan kinsa nga maghikap sa bukid, pagapatyon gayud. ¹³Walay kamot nga magahikap niini, kay pagabatoon siya kun pagapanaon siya; bisan mananap kun tawo, dili siya pagabuhion. Kong ang budyong patunggon sa hataas gayud, managpanungas sila sa bukid. ¹⁴Ug milugsong si Moises gikan sa bukid padulong sa katawohan, ug gibalaan niya ang katawohan; ug gipanlabhan nila ang ilang mga bisti. ¹⁵Ug miingon siya sa katawohan: Panag-andam kamo alang sa ikatolo ka adlaw dili kamo managpanuol sa usa ka babaye.

¹⁶ Ug nahatabo nga sa ikatolo ka adlaw, sa pagkabuntag, nga may mga dalogdog ug mga kilat, ug ang mabagang panganod diha sa ibabaw sa bukid, ug ang tingog sa budyong nga hilabihan kakusog; ug mikurog ang tanan nga katawohan nga diha sa campo. ¹⁷Ug gidala ni Moises ang katawohan gikan sa campo sa pagsugat sa Dios; ug nanindog sila sa ubos sa bukid. ¹⁸Ug ang tibook nga bukid sa Sinai miaso, kay si Jehova mikunsad sa ibabaw niini sa kalayo: ug ang aso niini nagautbo ingon sa aso sa usa ka hudno, ug ang tibook nga bukid nauyog sa hilabihan gayud. ¹⁹Ug sa nagaanam ug kakusog ang tingog sa budyong, si Moises misulti, ug ang Dios mitubag kaniya sa usa ka tingog. ²⁰Ug si Jehova mikunsad sa ibabaw sa bukid sa Sinai, sa ibabaw sa kinatumyan

sa bukid: ug si Jehova nagtawag kang Moises *ngadto* sa kinatumyan sa bukid; ug si Moises mitungas. ²¹Ug si Jehova miingon kang Moises: Lumugsong ka ug sugoon mo ang katawohan tingali unya molabang sila sa utlanan sa pagtutok kang Jehova, ug mangamatay ang daghanan kanila. ²²Ug ang mga sacerdote usab nga magaduol kang Jehova, managbalaan *sila* sa ilang kaugalingon, tingali hinoon si Jehova modasmag kanila. ²³Ug si Moises miingon kang Jehova: Ang katawohan dili arang makatungas sa bukid sa Sinai, kay ikaw nagsugo kanamo nga nagaingon: Magbutang ka ug mga utlanan libut sa bukid, ug magbalaan ka niini. ²⁴Ug si Jehova miingon kaniya: Lumakaw ka, lumugsong ka, ug tumungas ka ug si Aaron uban kanimo: apan ayaw pagtugoti ang mga sacerdote ug ang katawohan sa paglapas sa utlanan sa pagtungas kang Jehova, tingali unya siya modasmag kanila. ²⁵Busa si Moises milugsong ngadto sa katawohan ug misulti kanila.

¹ Ug ang Dios misulti niining tanan nga mga pulong, nga nagaingon: ²Ako mao si Jehova nga imong Dios, nga nagbawi kanimo gikan sa yuta sa Egipto gikan sa balay sa pagkaulipon. ³Dili ka magbaton ug lain nga mga dios sa atubangan ko. ⁴Alang kanimo dili ka magbuhat ug usa ka larawan nga linilok bisan sa dagway sa *bisan unsang butanga* nga atua sa itaas sa langit, kun dinhi sa ilalum sa yuta, kun sa anaa sa tubig sa ilalum sa yuta. ⁵Dili mo iyukbo ang imong kaugalingon kanila, ni mag-alagad kanila; kay ako si Jehova nga imong Dios, mao ang Dios nga abughuan, nga nagadu-aw sa pagkadautan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak, *sa ibabaw* sa ikatolo ug sa ibabaw sa ikaupat ka kaliwatan sa mga nagadumot kanako, ⁶Ug nagapakita *ako* sa mahigugmaong kalolot alang sa linibo kanila nga nahigugma kanako, ug nagabantay sa akong mga sugo. ⁷Dili mo paggamiton ang ngalan ni Jehova nga imong Dios sa pasipala; kay si Jehova dili mag-isip nga walay sala niadtong nagagamit sa iyang ngalan sa pasipala. ⁸Hinumduman mo ang adlaw nga igpapahulay, aron sa pagbalaan niini. ⁹Sa unom ka adlaw magbuhat ka, ug buhaton mo ang tanan nga imong bulohaton; ¹⁰Apan ang adlaw nga ikapito maoy usa ka adlaw nga igpapahulay alang kang Jehova nga imong Dios. *Niining adlaw* dili ka magbuhat, ikaw, bisan ang imong anak nga lalake, bisan ang imong anak nga babaye, bisan ang imong sulogoon nga lalake, bisan ang imong sulogoon nga babaye, bisan ang imong kahayupan, bisan ang imong dumuloong nga anaa sa sulod sa imong mga pultahan. ¹¹Kay sa unom ka adlaw gibuhay ni Jehova ang langit ug ang yuta, ang dagat, ug ang tanan nga anaa niini, ug mipahulay sa ikapito ka adlaw; busa gipanalanginan ni Jehova ang adlaw nga igpapahulay, ug gibalaan niya kini.

¹² Tahuron mo ang imong amahan ug ang imong inahan, aron magahataas ang imong mga adlaw sa yuta nga ginahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios. ¹³Dili ka magpatay. ¹⁴Dili ka magpanapaw. ¹⁵Dili ka magpangawat. ¹⁶Dili ka magsaksi ug bakak batok sa imong isigkatawo. ¹⁷Dili ka maibug sa balay sa imong isigkatawo; dili ka maibug sa asawa sa imong isigkatawo, ni sa iyang sulogoon nga lalake, ni sa iyang sulogoon nga babaye, ni sa iyang vaca, ni sa iyang asno, ni sa unsang butanga nga iya sa imong isigkatawo.

¹⁸ Ug ang tanan nga katawohan nahibalo nga dihay mga dalogdog ug mga kilat, ug tingog sa budyong, ug sa bukid nga nag-aso; ug sa nakakita ang katawohan niini, mikurog sila, ug nanagpahalayo *sila* . ¹⁹Ug miingon sila kang Moises: Makigsulti ka kanamo, ug kami magapatalinghug: apan ang Dios ayaw pasultiha kanamo aron kami dili mamatay. ²⁰Ug si Moises miingon sa katawohan: Dili kamo mahadlok: kay ang Dios mianhi sa pagsulay kaninyo, ug aron ang pagkahadlok kaniya mahianha sa inyong atubangan aron kamo dili magpakasala. ²¹Ug ang katawohan nanagpanindog sa halayo, ug si Moises miduol sa mabaga nga kangitngit, diin didto ang Dios.

²² Ug si Jehova miingon kang Moises: Sa ingon niini magapamulong ka sa mga anak sa Israel: Kamo sa inyong kaugalingon nakakita nga ako nagsulti kaninyo gikan sa langit. ²³Dili kamo magbuhat ug *laing dios* uban kanako; mga dios nga salapi, kun mga dios nga bulawan, dili kamo magbuhat *niini* alang kaninyo. ²⁴Usa ka halaran nga yuta pagabuhaton mo alang kanako, ug maghalad ka sa ibabaw niini sa imong mga halad-nga-sinunog, ug ang imong mga halad-sa-pakigdait, ang imong mga carnero, ug ang imong mga vaca: sa bisan diin nga dapit nga didto pagabuhaton ko ang pagpahinumdum sa akong ngalan, moanha ako kanimo, ug pagapanalanginan ko ikaw. ²⁵Ug kong magatukod ikaw alang kanako ug usa ka halaran nga bato, dili mo pagtukoron kini sa mga bato nga sinapsapan, kay kong magbakyaw ka sa imong galamiton sa ibabaw niini, gihugawan mo kini. ²⁶Ug dili ka magsaka sa mga ang-ang sa akong halaran, aron dili madayag diha ang imong pagkahubo.

¹ Karon mao *kini* ang mga tulomanon nga igapahayag mo kanila. ²Kong magpalit ka ug sulogoon nga Hebreohanon, unom ka tuig magaalagad siya; apan sa ikapito makagawas siya *sa pagkaulipon* sa walay bayad. ³Kong siya mosulod nga usa ra, makagawas siya nga usa ra: Kong siya adunay asawa, nan makagawas siya ug ang iyang asawa uban kaniya. ⁴Kong ang iyang agalon magahatag kaniya ug asawa, ug ang *asawa* magaanak kaniya ug mga anak nga lalake kun mga anak nga babaye; ang asawa ug ang iyang mga anak mapanag-iy sa ilang agalon, ug siya makagawas nga usa ra. ⁵Apan kong ang alagad magaingon: ako nahagugma sa akong agalon, sa akong asawa ug sa akong mga anak; ako dili mogawas nga walay bayad: ⁶Nan pagadad-on siya sa iyang agalon ngadto sa Dios, ug pagadad-on siya ngadto sa pultahan kun ngadto sa haligi sa pultahan; ug ang iyang agalon magapalungag sa iyang dalunggan sa hilihod, ug siya maiyang alagad nga sa walay katapusan. ⁷Ug kong ang usa ka tawo magabaligya sa iyang anak nga babaye sa pagkaulipon, dili makagawas siya ingon sa pagpakagawas sa mga ulipon nga lalake. ⁸Kong siya dili makapahamuot sa iyang agalon, nga nangasawa kaniya, nan igatugot kaniya nga paglukaton siya; ang pagbaligya *niining babaye* sa katawohan nga dumuloong wala itugot *sa lalake* , sa nakita nga gilimbongan niya *ang babaye* . ⁹Ug kong siya igapaasawa sa iyang anak nga lalake, siya magabuhat alang kaniya ingon nga *usa sa* mga anak nga babaye. ¹⁰Kong siya magapili ug lain *nga asawa* , dili pag-ibanan ang iyang

kalan-on, ang iyang bisti, ang katungdanan sa pagkaminyo. ¹¹Ug kong *ang lalake* dili makabuhat niining totolo ka mga butang alang sa *babaye*, nan siya mahagula sa walay bayad.

¹² Kadtong makasamad sa usa ka tawo sa pagkaagi nga siya mamatay, pagapatyon gayud siya. ¹³Ug kong ang usa ka tawo dili maghupo kondili nga ang Dios ang mitugyan *kaniya* sa iyang mga kamot; nan ako magatudlo kanimo ug dapit nga pagakalagiwan niya. ¹⁴Ug Kong ang usa ka tawo magapalabilabi batok sa iyang isigkatawo, aron sa pagpatay kaniya sa budhi, kuhaon mo siya gikan sa akong halaran aron mamatay siya. ¹⁵Ug ang magasamad sa iyang amahan kun sa iyang inahan, pagapatyon gayud siya. ¹⁶Ug siya nga nagakawat ug usa ka tawo, ug nagabaligya kaniya, kun hikaplagan kini sa iyang mga kamot, pagapatyon gayud siya. ¹⁷Ug siya nga magatunglo sa iyang amahan kun sa iyang inahan, pagapatyon gayud siya. ¹⁸Ug kong may mga tawo nga manag-away, ug ang usa magasamad sa usa uban sa bato, kun sa iyang kinomo, ug siya dili mamatay, kondili magahigda siya sa banig; ¹⁹Kong makabangon ug makalakaw siya sa gawas nga magasungkod, nan ang nagsamad kaniya makagawas; siya magabayad lamang kaniya sa panahon nga nausik, ug siya pagapatambalan niya hangtud nga mamaayo na gayud. ²⁰Ug kong ang usa ka tawo magasamad sa iyang ulipon nga lalake kun sa iyang ulipon nga babaye uban sa bunal, ug siya mamatay sa ilalum sa iyang kamot, pagasilotan gayud siya. ²¹Apan kong kini mabuhi sa usa kun duruha ka adlaw, dili siya pagasilotan, kay siya iyang salapi.

²² Kong may mga tawo nga manag-away ug makasamad sa usa ka babaye nga nagamabdos, sa pagkaagi nga kini siya makuhaan, ug walay kadaut nga nahitabo, ang nakasamad pagamultahan ingon sa igapahamtang kaniya sa bana sa babaye, ug magabayad siya sumala sa gimbut-an sa mga maghuhukom. ²³Apan kong adunay kadaut nga mahinabo, nan magabayad ka ug kinabuhi tungod sa kinabuhi, ²⁴Mata tungod sa mata, ngipon tungod sa ngipon, kamot tungod sa kamot, tiil tungod sa tiil, ²⁵Paso tungod sa paso, samad tungod sa samad, labud tungod sa labud. ²⁶Ug kong ang usa ka tawo makasamad sa mata sa iyang ulipon nga lalake, kun sa mata sa iyang ulipon nga babaye ug mabuta kini, pagabuhian siya sa walay bayad tungod sa iyang mata. ²⁷Ug kong mahingo ang ngipon sa iyang ulipon nga lalake, kun ang ngipon sa iyang ulipon nga babaye, tungod sa iyang ngipon, pagabuhian siya sa walay bayad. ²⁸Kong ang usa ka lalake kun usa ka babaye pagasungayon sa usa ka vaca, nga unya mamatay, ang vaca pagabatoon, ug dili pagakan-on ang unod niini; apan ang tag-iya sa vaca pagabuhian. ²⁹Apan kong ang maong vaca adunay batasan sa pagsungay sukad pa sa miaging panahon, ug kini gipahibalo na sa tag-iya, ug wala niya pagbantayi, apan kini nakamatay ug lalake kun babaye, ang vaca pagabatoon, ug ang tag-iya niini pagapatyon usab. ³⁰Kong pagapahamtangan siya ug lukat, nan igahatag ang lukat tungod sa iyang kinabuhi sumala sa igapahamtang kaniya: ³¹Bisan kong kini makasungay ug anak nga lalake kun makasungay ug anak nga babaye, sama niini nga paghukom pagabuhaton kaniya. ³²Kong ang vaca makasungay ug ulipon nga lalake kun ulipon nga babaye, magabayad ug katloan ka siclo nga salapi ang iyang agalon, ug ang vaca pagabatoon. ³³Ug kong ang usa ka tawo makalukab ug gahong, kun magakalot ug gahong, ug dili niya pagtabonan, ug mahulog didto ang vaca kun asno, ³⁴Ang tag-iya sa gahong magabayad niini; magahatag siya ug salapi sa tag-iya niini ug ang namatay nga *mananap* mamaiya.

³⁵Ug kong ang vaca sa usa ka tawo makasamad sa vaca sa iyang isigkatawo, sa pagkaagi nga kini mamatay, unya igabaligya nila ang vaca nga buhi, ug pagabahinon nila ang bili niini, ug pagabahinon usab nila ang patay. ³⁶Apan kong hibaloan nga ang vaca nga nakasungay adunay taras sa pagpanungay sukad pa sa miaging panahon, ug ang iyang tag-iya wala magabantay niini, magabayad siya ug vaca tungod sa vaca, ug ang patay maiya.

¹ Kong ang usa ka tawo mangawat ug vaca kun carnero, ug pagaihawon niya kun igabaligya niya, magabayad siya ug lima ka vaca tungod niadtong usa ka vaca, ug upat ka carnero tungod niadtong usa ka carnero. ²Kong ang kawatan hikaplagnan nga nagaguba aron makasulod sa *usa ka balay*, ug masamaran sa pagkaagi nga mamatay siya, walay pagapakasad-on sa dugo tungod kaniya. ³Kong ang adlaw misubang na sa ibabaw niya, *ang makapatay* sad-an sa pagkamamumuno sa isigkatawo: *ang kawatan* magauli sa hingpit gayud; kong wala *gayud* siya, igabaligya siya tungod sa iyang gikawat. ⁴Kong hikaplagnan nga buhi ang kinawat sa iyang kamot, bisan vaca, kun asno kun carnero, magabayad siya sa pilo. ⁵Kong ang usa ka tawo magapasibsib sa uma kun parrasan, ug magabuhi sa iyang hayupan, ug kini makasibsib sa uma sa uban; *nan* magabayad siya *gikan* sa labing maayo sa iyang uma, ug sa labing maayo sa iyang parrasan. ⁶Kong may sunog ug *kini* makadangat sa mga tonok, ang pinondok nga uhay kun ang uhay nga nagatindog, kun ang tibook nga uma masunog, ang nagduslit sa kalayo magabayad.

⁷ Kong ang usa ka tawo magatugyan sa iyang isigkatawo ug salapi kun kataigayonan nga patipigan, ug pagakawaton sa balay niadtong tawohana, kong ang kawatan hikaplagnan, magabayad siya sa pilo. ⁸Kong ang kawatan dili hikaplagnan, unya ang tag-iya sa balay magaduol sa mga maghuhukom aron pagasusihon kong wala ba niya ibutang ang iyang kamot sa bahandi sa iyang isigkatawo. ⁹Alang sa tanan nga hulosayon sa paglapas, mahatungod sa vaca, mahatungod sa asno, mahatungod sa carnero, mahatungod sa bisti, kun *mahatungod* sa bisan unsa nga butang nga nawala, nga ang usa magaingon: Mao kini, ang buruka sa duruha pagadad-on sa atubangan sa mga maghuhukom; ug siya nga pagahukman sa silot sa mga maghuhukom, magabayad sa pilo sa iyang isigkatawo. ¹⁰Kong ang usa ka tawo makatugyan sa iyang isigkatawo ug asno, kun vaca, kun carnero, bisan unsa nga mananap nga pagabantayan, ug kini mamatay, kun madaut, kun pagaabugon sa halayo nga walay bisan kinsa nga nakakita niini, ¹¹Ang panumpa ni Jehova magapataliwala kanilang duruha nga wala niya ibutang ang iyang kamot sa bahandi sa iyang isigkatawo: ug ang tag-iya niadtong magadawat niana, ug ang usa dili magabayad. ¹²Apan kong kini gikawat gikan kaniya magabayad siya sa tag-iya niana. ¹³Ug kong nakuniskunis kini siya magadala niini aron ikapamatuod, ug dili siya magabayad niadtong nakunis kunis. ¹⁴Ug kong ang usa ka tawo makahulam *ug hayup* sa iyang isigkatawo, ug kini madaut kun mamatay, nga wala diha ang tag-iya niini kinahanglan nga siya magabayad gayud. ¹⁵Kong ang tag-iya diha uban niini, kini dili niya pagabayran: kong kini inabangan, kini nagaadto tungod sa iyang abang.

¹⁶ Ug kong ang usa ka lalake maglimbong sa usa ka ulay nga dili pa kinasal ug motipon sa paghigda kaniya, kinahanglan nga magabayad siya ug bugay aron kini maasawa niya. ¹⁷ Kong ang iyang amahan dili gayud mobuot nga ihatag siya sa lalake, siya magabayad ug salapi sumala sa bugay sa mga ulay. ¹⁸ Sa malamaton nga babaye dili ka magtugot nga mabuhi. ¹⁹ Bisan kinsa nga magpakighilawas sa mananap, pagapatyon gayud siya. ²⁰ Kadtong magahalad sa bisan unsang dios gawas kang Jehova lamang pagalaglagon gayud siya. ²¹ Ug sa dumuloong dili ka magpanamastamas, dili mo usab paglupigan siya; kay kamo nanagdumuloong sa yuta sa Egipto. ²² Dili mo pagsakiton ang bisan kinsa nga balo nga babaye kun ang ilo nga bata. ²³ Kong ikaw magasakit gayud kanila sa bisan unsang paagi, ug sila magatu-aw gayud kanako, sa pagkamatuod magapatalinghug ako sa ilang pagtu-aw; ²⁴ Ug ang akong kaligtugut magadilaab, ug kamo pagapatyon ko sa espada, ug ang inyong mga asawa mangabalo, ug mangailo ang inyong mga anak.

²⁵ Kong ikaw magapahulam ug salapi sa bisan kinsa sa akong katawohan nga kabus nga anaa uban kanimo, dili ka makigsama sa magpapautang kaniya, ni magapaulos ka kaniya tungod sa tubo. ²⁶ Kong magadawat ka ug prenda nga bisti sa imong isigkatawo, igauli mo kini kaniya sa dili pa mosalop ang adlaw. ²⁷ Kay kini mao lamang ang iyang igatabon, kini mao ang iyang bisti nga igatabon sa iyang panit: unsa man ang pagakatulgan niya? ug mahitabo nga kong siya magatu-aw kanako, *unya* ako magapatalinghug kaniya, kay ako maloloy-on man. ²⁸ Dili mo pagdauton ang mga maghuhukom, dili ka usab magtunglo sa pangulo sa imong katawohan. ²⁹ Dili mo paglanganon paghalad sa inunahan sa imong mga abut, ni ang inawas sa imong mga giukanan: igahatag mo kanako ang panganay sa imong mga anak. ³⁰ Mao usab kini ang pagabuhaton mo sa imong mga vaca, ug sa imong mga carnero; pito ka adlaw nga kini magauban sa iyang inahan, ug sa ikawalo ka adlaw, kini igahatag mo kanako. ³¹ Ug kamo mahimo nga mga tawo nga balaan alang kanako; busa dili kamo managpangaon ug unod nga kinuniskunis sa mga mananap nga ihalas sa kapatagan; igalabay ninyo kini *ngadto* sa mga iro.

¹ Dili ka magdawat sa balita nga bakak. Dili mo ipataral ang imong kamot uban sa dautan aron dili mahimong saksi nga bakakon. ² Dili ka magsunod sa usa ka panon sa katawohan sa pagbuhat ug dautan; dili ka usab magsaksi sa usa ka buruka kuyog sa usa ka panon sa katawohan aron sa pagtuis sa *katarungan*; ³ Ni magdapig ka sa usa ka tawong kabus mahitungod sa iyang buruka; ⁴ Kong hikaplagnan mo ang vaca sa imong kaaway, kun ang iyang asno nga nahasalaag, dad-on mo gayud kini sa pagbalik ngadto kaniya. ⁵ Kong makita mo ang asno sa nagadumot kanimo nga napukan sa ilalum sa iyang lulan, ug ikaw andam *unta* sa paghaw-as niini alang kaniya, niini: haw-asan mo gayud *kini* uban kaniya. ⁶ Dili mo pagtuison ang katarungan *nga iya* sa imong kabus sa iyang buruka. ⁷ Magpahilayo ka sa mga buruka nga malimbongon, ug dili ka magpatay sa walay sala ug sa matarung; kay dili ko pagapaka-matarungon ang dautan. ⁸ Dili ka magdawat ug hiphip, kay ang hiphip nagabuta sa mga adunay igtatan-aw, ug nagtuis sa mga pulong sa matarung. ⁹ Ug dili mo

lupigan ang dumuloong: kay kamo nanghibalo kong unsa ang kasingkasing sa dumuloong, kay nagdumuloong na kamo sa yuta sa Egipto.

¹⁰ Ug sa unom ka tuig magapugas ka sa imong yuta, ug magatigum ka sa mga abut niana: ¹¹ Apan sa ikapito ka tuig pagabiyaan mo kini nga walay pugas ug pasagdan mo, aron managpangaon ang mga kabus sa imong katawohan; ug unsa ang igabilin nila pagakan-on sa kahayupan sa kapatagan; mao kini ang pagabuhaton mo sa imong parrasan, *ug* sa imong olivahan. ¹² Unom ka adlaw pagabuhaton mo ang imong mga bulohaton, ug sa ikapito ka adlaw mopahulay ikaw; aron makapahulay ang imong vaca, ug ang imong asno ug makapahayahay ang anak nga lalake sa imong ulipon nga babaye, ug ang dumuloong. ¹³ Ug sa tanan nga giingon ko kanimo bantayan mo. Ug dili magahisgut sa ngalan sa uban nga mga dios, ni ipadungog kini gikan sa imong baba. ¹⁴ Makatolo sa usa ka tuig magafiesta ikaw alang kanako. ¹⁵ Ang fiesta sa mga tinapay nga walay levadura pagabantayan mo: pito ka adlaw nga magakaon ka ug mga tinapay nga walay levadura, ingon sa akong gisugo kanimo, sa panahon nga tinudlo sulod sa bulan sa Abib, kay niini migula ka gikan sa Egipto; ug walay bisan kinsa nga mangatubang nga walay dala sa atubangan ko: ¹⁶ Ug ang fiesta sa ani, ang mga inunahang bunga sa imong mga paghago, nga imong gipugas sa uma; ug ang fiesta sa paghipos sa abut sa katapusan sa tuig, kong ikaw magatigum sa imong kahago sa uma. ¹⁷ Makatolo sa usa ka tuig mangatubang ang tanan mong lalake sa atubangan sa Ginoo nga si Jehova. ¹⁸ Dili mo pag-ihalad nga adunay tinapay nga may levadura ang dugo sa akong halad, ni ibilin sa gabii hangtud sa pagkabuntag ang tambok sa giihaw sa akong fiesta. ¹⁹ Ang mga inunahan sa mga unang abut sa imong yuta dad-on mo sa balay ni Jehova nga imong Dios. Dili mo paglat-an ang nating kanding sa gatas sa inahan niini.

²⁰ Ania karon, ginasugo ko ang usa ka Manolonda sa atubangan mo, aron sa pagbantay kanimo sa dalan, ug sa pagdala kanimo ngadto sa dapit nga akong gitagana. ²¹ Magbantay kamo sa atubangan niya, ug magpatalinghug kamo sa iyang tingog; dili ninyo pagsuk-on siya; kay siya dili magapasaylo sa inyong paglapas: kay ang akong ngalan anaa kaniya. ²² Apan kong sa pagkamatuod magapatalinghug ka sa iyang tingog, ug pagabuhaton mo ang tanan nga akong igaingon, nan ako mamahimong kaaway sa imong mga kaaway, ug magabatok ako sa imong mga kabatok. ²³ Kay ang akong Manolonda magalakaw sa unahan mo, ug pagapasudlon ka niya sa Amorehanon, ug sa Hetahanon, ug sa Persehanon, ug sa Canaanhon, ug sa Hebehanon, ug sa Jebusehanon, ug ako magalaglag kanila. ²⁴ Dili ka magayukbo sa ilang mga dios, ni mag-alagad kanila, ni magbuhat ingon sa ginabuhat nila; kondili hinoon laglagon mo sila ngatanan, ug panugmokon mo gayud ang ilang mga haligi nga larawan. ²⁵ Ug manag-alagad kamo kang Jehova nga inyong Dios, ug siya magapanalangin sa imong tinapay, ug sa imong tubig; ug pagakuhaon ko ang sakit gikan sa taliwala mo. ²⁶ Walay bisan kinsa nga kakuhaan sa iyang anak, ni maapuli diha sa imong yuta; ug pagatumanon ko ang gidaghanon sa imong mga adlaw. ²⁷ Igapadala ko ang akong kahadlok sa unahan mo, ug pagalisangon ko ang tanan nga katawohan nga imong pagaadtoan, ug pagahimoon ko nga ang tanan mong mga kaaway motalikod kanimo. ²⁸ Ug magapadala ako ug tamboboan sa unahan mo nga magaabog sa Hebehanon, ug Canaanhon, ug sa Hetahanon gikan sa atubangan mo.

²⁹Dili ko sila papahawaon gikan sa atubangan mo sulod sa usa ka tuig; tingali ang yuta mahimo nga kamingawan ug modaghan ang mga mananap sa kapatagan batok kanimo. ³⁰Sa hinayhinay pagaabugon ko sila gikan sa atubangan mo, hangtud nga magadaghan ka, ug magapanunod sa yuta. ³¹Ug igabutang ko ang imong utlanan gikan sa dagat nga Mapula hangtud sa dagat sa mga Filistehanon, ug gikan sa kamingawan hangtud sa suba sa Eufrates: kay igabutang ko sa imong mga kamot ang mga pumoluyo sa yuta, ug ikaw magapapahawa kanila gikan sa atubangan mo. ³²Dili ka magbuhat ug pakigsaad uban kanila, ni sa ilang mga dios. ³³Sa imong yuta dili sila magapuyo, tingali unya nga ikaw makasala batok kanako; kay kong magaalagad ka sa ilang mga dios: kini gayud mamahimong usa ka lit-ag alang kanimo.

¹ Ug miingon siya kang Moises: Tumungas ka ngadto kang Jehova, ikaw, ug si Aaron, si Nadab, ug si Abiu, ug ang kapitoan ka mga anciano sa Israel: ug managsimba kamo sukad sa halayo. ²Ug si Moises lamang usa ra ang makaduol kang Jehova, apan sila dili makaduol ni managtungas ang katawohan uban kaniya. ³Ug si Moises miabut ug gisugilon niya sa katawohan ang tanan nga mga pulong ni Jehova, ug ang tanang mga tulomanon: ug ang tibook nga katawohan mitubag sa usa ka tingog, ug miingon sila: Pagabuhaton namo ang tanang mga pulong nga giingon ni Jehova. ⁴Ug gisulat ni Moises ang tanan nga mga pulong ni Jehova ug mibangon siya sa sayo sa pagkabuntag, ug nagtukod ug usa ka halaran sa kinaubsan sa bukid, ug napulo ug duha ka haligi nga bato, sumala sa napulo ug duha ka banay sa Israel. ⁵Ug nagsugo siya ug mga batan-ong lalake sa mga anak sa Israel, nga nanaghalad ug mga halad-nga-sinunog ug nanaghalad sila ug mga halad-sa-pakigdait nga mga vaca alang kang Jehova. ⁶Ug gikuha ni Moises ang katunga sa dugo, ug gibutang niya kini sa mga dolang, ug gisablig niya ang katunga sa dugo sa ibabaw sa halaran. ⁷Ug gikuha niya ang basahon sa tugon, ug gibasa *niya* sa igdulungog sa katawohan, ug sila miingon: Buhaton namo ang tanang mga butang nga giingon ni Jehova, ug magamatinumanon kami. ⁸Ug gikuha ni Moises ang dugo, ug kini gisablig niya sa ibabaw sa katawohan, ug miingon: Ania karon ang dugo sa tugon, nga gibuhat ni Jehova uban kaninyo mahitungod niining tanan nga mga pulong.

⁹ Ug mingtungas si Moises, ug si Aaron, si Nadab ug si Abiu ug ang kapitoan sa mga anciano sa Israel: ¹⁰Ug nakakita sila sa Dios sa Israel; ug diha sa ubos sa iyang mga tiil ang daw ingon sa usa ka salog nga zafiro, ug daw sama sa langit gayud sa *iyang* katin-aw. ¹¹Ug wala niya pagtuy-ora ang iyang kamot sa ibabaw sa mga pangulo sa mga anak sa Israel; ug nakakita sila sa Dios, ug nanagpangaon sila ug nanagpanginum.

¹² Ug si Jehova miingon kang Moises: Tumungas ka ngari kanako sa bukid, ug humulat ka didto, ug igahatag ko kanimo ang mga papan nga bato, ug ang Kasugoan, ug ang tulomanon nga gisulat ko aron tudloan mo sila. ¹³Ug mitindog si Moises, ug si Josue nga iyang, ministro; ug si Moises mitungas ngadto sa bukid sa Dios. ¹⁴Ug miingon siya sa mga anciano: Hulaton ninyo kami dinhi hangtud nga kami mahabalik kaninyo: ug, ania karon, si Aaron ug si Hur ania uban kaninyo: ang adunay hulosayon, umadto kanila. ¹⁵Unya si Moises mitungas ngadto sa bukid, ug ang panganod

mitabon sa bukid. ¹⁶Ug ang himaya ni Jehova napahamutang sa ibabaw sa bukid sa Sinai, ug ang panganod mitabon niini sulod sa unom ka adlaw; ug sa ikapito ka adlaw nagtawag siya kang Moises gikan sa taliwala sa panganod. ¹⁷Ug ang panagway sa himaya ni Jehova ingon ug usa ka kalayo nga nagaut-ut sa kinatumyan sa bukid, sa mga mata sa mga anak sa Israel. ¹⁸Ug misulod si Moises sa taliwala sa panganod ug mitungas siya ngadto sa bukid: ug didto si Moises sa bukid kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Ipamulong mo sa mga anak sa Israel nga magdala sila ug halad alang kanako: gikan sa tanang mga tawo kansang kasingkasing nakapapagbuot kaniya sa kinabubut-on *sa paghatag*, kuhaon ninyo ang akong halad. ³Ug kini mao ang halad nga kuhaon ninyo gikan kanila: Bulawan, ug salapi ug tumbaga, ⁴Ug azul ug purpura, ug mapula, ug lino nga manipis ug *balhibo* sa mga kanding, ⁵Ug mga panit sa mga carnero nga tinina sa mapula, ug mga panit sa mananap sa dagat, ug kahoy nga acacia, ⁶Lana alang sa suga, mga panakot alang sa lana nga igdidihog, ug alang sa incienso nga mahumot, ⁷Mga bato nga onyx, ug mga bato nga igalubong alang sa ephod ug alang sa tabon sa dughan. ⁸Ug pabuhaton mo sila ug usa ka balaang puloy-anan alang kanako aron ako magapuyo sa taliwala nila: ⁹Sumala sa tanan nga ginapakita ko kanimo, ang panig-ingnan sa tabernaculo, ug ang panig-ingnan sa tanan nga mga galamiton niini, mao kini ang pagabuhaton ninyo.

¹⁰ Ug magbuhat sila ug usa ka arca sa kahoy nga acacia, ang iyang katas-on duruha ka maniko ug tunga, ug ang iyang kalapdon, usa ka maniko ug tunga, ug ang iyang kagantungon usa ka maniko ug tunga. ¹¹Ug pagahal-upan mo kini ug lunsay nga bulawan, sa sulod ug sa gawas pagahal-upan mo kini; ug buhaton mo sa ibabaw niini ang usa ka cornisa nga bulawan nga magalibut *niini*. ¹²Ug magpatunaw ka ug upat ka singsing nga bulawan alang niini, nga igabutang mo sa upat ka tiil-tiil niana, duruha ka singsing sa usa ka kilid niini, ug duruha ka singsing sa pikas nga kilid niini. ¹³Ug magbuhat ka ug mga yayongan sa kahoy nga acacia, nga sila hal-upan mo ug bulawan: ¹⁴Ug igabalhug mo ang mga yayongan sa mga singsing sa mga kiliran sa arca, aron sa ingon niana pagayayongon *nila* ang arca. ¹⁵Ang mga yayongan magapabilin sa sulod sa mga singsing sa arca: dili sila pagakuhaon gikan niana. ¹⁶Ug igabutang mo sa sulod sa arca ang pagpamatuod nga igahatag ko kanimo. ¹⁷Ug magbuhat ka ug usa ka halaran-sa-pagpasig-uli sa lunsay nga bulawan, ug ang iyang gitag-on duruha ka maniko ug tunga, ug ang iyang kasangkaron usa ka maniko ug tunga. ¹⁸Ug magbuhat ka ug duruha ka mga querubin nga bulawan, sa buhat nga sinalsal pagabuhaton mo kini, diha sa duruha ka tumoy sa halaran-sa-pagpasig-uli. ¹⁹Ug magbuhat ka ug usa ka querubin sa usa ka tumoy, ug usa ka querubin sa lain nga tumoy: sa nayon *gayud* sa halaran-sa-pagpasig-uli magabuhat ka ug mga querubin sa duruha ka tumoy niini. ²⁰Ug ang mga querubin magabuklad sa ilang mga pako sa ibabaw, nga magatabon sa halaran-sa-pagpasig-uli: uban sa ilang mga pako; ang ilang mga nawong magaatubang sa usa ug usa, magatan-aw sa halaran-sa-pagpasig-uli ang mga nawong sa mga querubin. ²¹Ug ibutang mo ang halaran-sa-pagpasig-uli sa ibabaw sa arca; ug sa

sulod sa arca igabutang mo ang pagpamatuod nga igahatag ko kanimo. ²²Ug didto ako makigtagbo kanimo, ug ako makigsulti kanimo gikan sa ibabaw sa halaran-sa-pagpasig-uli, gikan sa duruha ka querubin nga anaa sa ibabaw sa arca-sa-pagpamatuod, mahatungod sa tanang mga butang nga akong igahatag kanimo nga mao ang mga tulomanon alang sa mga anak sa Israel.

²³ Ug magabuhat ka ug usa ka lamesa sa kahoy nga acacia: ug ang gitas-on niini duruha ka maniko, ug usa ka maniko ang kalapdon niini ug ang gantong niini usa ka maniko ug tunga. ²⁴Ug pagahal-upan mo kini ug lunsay nga bulawan, ug pagabuhatan mo kini ug usa ka cornisa nga bulawan nga maglibut *niini*. ²⁵Ug buhatan mo usab ug usa ka kinulit nga ribete nga magalibut, sa kalapdon nga usa ka dapal; ug sa kinulit nga ribete magabuhat ka ug usa ka cornisa nga bulawan nga magalibut niini. ²⁶Ug magbuhat ka alang niini ug upat ka singsing nga bulawan, ug igabutang mo ang mga singsing sa upat ka nasikohan nga anaa sa upat ka tiil niini. ²⁷Duol sa ngilit sa kinulit nga ribete ibutang mo ang mga singsing nga dapit sa mga yayongan aron sa pagyayong sa lamesa. ²⁸Ug pagabuhaton mo ang mga yayongan sa kahoy nga acacia, ug pagahal-upan mo kini ug bulawan, aron ang lamesa pagayayongon uban niini. ²⁹Ug pagabuhaton mo ang mga pinggan niini ug ang mga cuchara niini, ug ang mga taklob niini ug ang panaksan nga pagahowaran niini: sa lunsay nga bulawan pagabuhaton mo kini. ³⁰Ug sa ibabaw sa lamesa magabutang ka ug tinapay-nga-gibutang-sa-atubangan sa Dios sa atubangan ko sa kanunay *gayud*.

³¹ Ug magabuhat ka ug usa ka tangkawan nga lunsay bulawan: sa buhat nga sinalsalsal, pagabuhaton ang tangkawan; bisan ang patinduganan niini, ug ang lawas niini, ang mga copa niini, ang mga dayandayan nga malingin niini, ug ang mga bulak niini himoon nga nayon. ³²Ug magagula ang unom ka sanga gikan sa mga kiliran niini: totolo ka sanga sa tangkawan sa usa ka luyo niini, ug totolo ka sanga sa tangkawan sa usa usab ka luyo. ³³Totolo ka copa sa dagway sa bulak sa almendra sa usa ka sanga niini, usa ka dayandayan nga malingin ug usa ka bulak; ug totolo ka copa sa dagway sa bulak sa almendra sa lain nga sanga, usa ka dayandayan nga malingin ug usa ka bulak: busa mao kini ang magagula sa unom ka sanga sa tangkawan. ³⁴Ug sa tangkawan upat ka copa sa dagway sa bulak sa almendra, ang mga dayandayan nga malingin niini ug ang mga bulak niini. ³⁵Ug usa ka dayandayan nga malingin sa ilalum sa duruha ka sanga sa mao usab, usa ka dayandayan nga malingin sa ilalum sa uban nga duruha ka sanga sa mao usab, ug usa usab ka dayandayan nga malingin sa ilalum sa *uban* usab nga duruha ka sanga sa mao usab sa pagkasama alang sa unom ka sanga nga magagula sa tangkawan. ³⁶Ang ilang mga dayandayan nga malingin ug ang ilang sanga *himoon* nga nayon niini, ang tibook *nga butang* usa ka bolos nga sinalsalsal, sa lunsay nga bulawan. ³⁷Ug buhatan mo kini ug pito ka lamparahan, ug sila magadagkot sa lamparahan aron magahayag sa dapit sa atubangan niini: ³⁸Ug ang mga kumpit niini ug ang mga pinggan nga magagmay niini pagabuhaton gikan sa lunsay nga bulawan. ³⁹Ug sa talento sa lunsay nga bulawan pagabuhaton mo kini, uban kining tanan nga mga copa. ⁴⁰Ug tan-awa, nga buhaton mo sila sumala sa iyang panig-ingnan, nga gipakita ko kanimo didto sa bukid.

¹ Labut pa pagabuhaton mo ang tabernaculo nga adunay napulo ka cortina sa lino nga fino nga linubid, ug azul, ug purpura, ug mapula: uban ang mga querubin nga binuhat sa batid nga magbubuhat, pagabuhaton mo kini. ²Ang gitas-on sa usa ka cortina kaluhaan ug walo ka maniko, ug ang gilapdon sa usa ka cortina upat ka maniko: ang tanan nga mga cortina adunay usa lamang ka sukod. ³Ang lima ka cortina pagataputon ang usa sa usa, ug ang lain nga lima ka cortina pagataputon ang usa sa usa. ⁴Ug pagabuhaton mo ang mga galong sa bulok nga azul sa sidsid sa usa ka cortina, sa daplin sa gitakdoan: ug mao kini ang pagabuhaton mo sa sidsid sa pangulahian nga cortina sa gitakdoan nga ikaduha. ⁵Kalim-an ka galong pagabuhaton mo sa usa ka cortina, ug kalim-an ka galong pagabuhaton mo sa daplin sa cortina nga anaa sa ikaduha nga gitakdoan: ang mga galong manag-atbang ang usa ug usa. ⁶Magbuhat ka ug kalim-an ka mga kaw-it nga bulawan, nga niini pagataputon mo ang mga cortina sa usa ug usa pinaagi sa kaw-it ug *kini* mahimo nga usa ka tabernaculo.

⁷Ug magabuhat ka ug mga cortina nga *balhibo* sa mga kanding alang sa usa ka tabon sa ibabaw sa tabernaculo napulo ug usa ka mga cortina ang pagabuhaton mo. ⁸Ang gitas-on sa usa ka cortina katloan ka maniko, ug ang gilapdon sa usa ka cortina upat ka maniko: ang napulo ug usa ka cortina may usa lamang ka sukod. ⁹Ug pagataputon mo ang lima ka cortina sa pinig, ug ang unom ka cortina sa pinig, ug pil-on mo ang ikaunom ka cortina sa atubangan sa nawong sa tabernaculo. ¹⁰Ug magbuhat ka ug kalim-an ka galong sa sidsid sa usa ka cortina, sa daplin sa gitakdoan, ug kalim-an ka galong sa sidsid sa ikaduha ka cortina sa lain nga gitakdoan. ¹¹Ug magbuhat ka ug kalim-an ka kaw-it nga tumbaga, nga igasulod mo sa mga galong ug taputon mo ang balong-balong aron mahimo nga usa lamang *ka atop*. ¹²Ug ang nagabitay nga mahabilin sa cortina sa balong-balong, nga mao ang katunga sa usa ka cortina nga nahabilin, magabitay sa luyo sa tabernaculo. ¹³Ug ang usa ka maniko sa usa ka bahin, ug ang usa ka maniko sa lain nga bahin ang nahabilin sa gitas-on sa mga cortina sa balong-balong, pagabitayon sa ibabaw sa mga kiliran sa tabernaculo sa usa ka bahin ug sa pikas nga bahin, aron sa pagtabon niini. ¹⁴Ug magbuhat ka ug usa ka tabon alang sa balong-balong sa mga panit sa carnero, nga tinina sa mapula, ug usa ka tabon sa mga panit sa mananap sa dagat nga magatabon sa ibabaw.

¹⁵Magbuhat ka alang sa tabernaculo ug mga tabla sa kahoy nga acacia nga mga matanos. ¹⁶Ang gitas-on sa tagsatagsa ka tabla tagpulo ka maniko, ug usa ka maniko ug tunga ang gilapdon sa tagsatagsa ka tabla. ¹⁷May duruha ka mecha ang tagsatagsa ka tabla nga mahasulod ang usa sa usa; mao kini ang pagabuhaton mo sa tanan nga mga tabla sa tabernaculo. ¹⁸Busa buhaton mo ang mga tabla sa tabernaculo: Kaluhaan ka tabla sa luyo dapit sa habagatan, ngadto sa habagatan. ¹⁹Ug magbuhat ka ug kap-atan ka tungtunganan nga salapi sa ilalum sa kaluhaan ka tabla; duruha ka tungtunganan sa ilalum sa usa ka tabla alang sa iyang duruha ka mecha ug duruha ka tungtunganan sa ilalum sa usa ka tabla alang sa iyang duruha ka mecha. ²⁰Ug sa ikaduha ka luyo sa tabernaculo, sa dapit sa amihanan, kaluhaan ka tabla; ²¹Ug ang ilang kap-atan ka tungtunganan nga salapi: duruha ka tungtunganan sa ilalum sa usa ka tabla, ug duruha ka tungtunganan sa ilalum sa usa usab ka tabla. ²²Ug alang sa pandugo sa tabernaculo sa kasadpan magbuhat ka ug unom ka tabla. ²³Ug

duruha ka tabla alang sa mga nasikohan sa tabernakulo sa duruha ka pandugo nga katapusan; ²⁴Ug kini sila pagapiloon sa ubos, ug ingon usab kini sila mahimong tibook sa iyang ibabaw alang sa usa ka singsing. Sa ingon niana kini mao ang duruha; kini alang sa duruha ka nasikohan. ²⁵Ug *igapahaluna* ang walo ka tabla, ug ang ilang mga tungtunganan nga salapi, napulo ug unom ka tungtunganan; duruha ka tungtunganan sa ilalum sa usa ka tabla, ug duruha ka tungtunganan sa ilalum sa usa usab ka tabla. ²⁶Ug magbuhat ka usab ug yayongan sa kahoy nga acacia; lima alang sa mga tabla sa usa ka luyo sa tabernaculo. ²⁷Ug lima ka yayongan alang sa mga tabla sa usa usab ka kilid sa tabernaculo, ug lima ka yayongan alang sa mga tabla sa usa usab ka kilid sa tabernaculo nga anaa sa kasadpan. ²⁸Ug ang yayongan sa taliwala magalapus sa mga tabla sukad sa usa ka tumoy ngadto sa usa ka tumoy. ²⁹Ug hal-upan mo ang mga tabla ug bulawan, ug buhaton mo ang ilang mga singsing nga bulawan aron igabhug kanila ang mga yayongan: hal-upan mo usab ang mga yayongan ug bulawan. ³⁰Ug pagapatindugon mo ang tabernaculo sumala sa panig-ingnan niini nga gipakita kanimo didto sa bukid.

³¹ Ug magbuhat ka usab ug usa ka tabil sa bulok nga azul ug mapula kaayo, ug purpura ug lino nga fino nga linubid: nga may mga querubin nga buhat sa tawo nga batid kaayo, pagabuhaton kini. ³²Ug pagabitayon mo kini sa ibabaw sa upat ka haligi nga acacia, nga hinal-upan ug bulawan; ang iyang mga sab-onganan sa itaas bulawan *usab*, sa ibabaw sa upat ka tungtunganan nga salapi. ³³Ug pagabitayon mo ang tabil sa ilalum sa mga kaw-itanan, ug pagadad-on mo sa sulod sa tabil ang arca-sa-pagpamatuod: ug ang tabil magaulang kaninyo sa taliwala sa dapit nga balaan ug sa labing balaan. ³⁴Ug igabutang mo ang halaran-sa-pagpasig-uli sa ibabaw sa arca-sa-pagpamatuod, didto sa dapit nga labing balaan. ³⁵Ug igabutang mo ang lamesa sa gawas sa tabil; ug ang tangkawan sa atbang sa lamesa sa kilid sa tabernaculo padulong sa habagatan, ug igabutang mo ang lamesa sa kilid dapit sa amihanan. ³⁶Ug pagabuhatan mo ug cortina ang pultahan sa Balong-Balong sa bulok nga azul ug purpura ug mapula ug lino nga fino nga linubid, nga buhat sa magbobolda. ³⁷Ug magbuhat ka alang sa cortina ug lima ka haligi sa kahoy nga acacia, nga pagahal-upan mo kini ug bulawan; ang ilang mga sab-onganan sa itaas bulawan *usab*; ug magatunaw ka ug lima ka tungtunganan nga tumbaga alang niini.

¹ Ug magbuhat ka ug halaran sa kahoy nga acacia nga lima ka maniko ang gitag-on ug lima ka maniko ang gilapdon: ang halaran *kinahanglan* magalaro, ug ang iyang gantong totolo ka maniko. ²Ug himoon mo ang mga sungay niini sa ibabaw sa upat ka nasikohan: ang mga sungay bahin nga nayon uban niini; ug pagahal-upan mo kini ug tumbaga. ³Ug pagahimoon mo ang mga banga niini nga pagabutangan sa abo niini, ug ang mga pala niini ug ang mga dagkung panaksan niini, ug ang mga kaw-it niini, ug ang mga bagahan niini: ang tanan nga mga galamiton niini pagabuhaton mo sa tumbaga. ⁴Ug magbuhat ka alang niini ug usa ka tungtunganan nga linala nga tumbaga; ug sa ibabaw sa tungtunganan nga linala magbuhat ka ug upat ka singsing nga tumbaga sa upat ka nasikohan niini. ⁵Ug igabutang mo kini sa sulod sa halaran sa ubos; ug magaabut ang linala hangtud

sa kinatung-an sa halaran. ⁶Ug magbuhat ka ug mga yayongan alang sa halaran, mga yayongan sa kahoy nga acacia, ug hal-upan mo kini ug tumbaga. ⁷Ug ang mga yayongan niini igabalhug sa mga singsing, ug ang mga yayongan igapahamutang sa duruha ka luyo sa halaran kong pagasakwaton kini. ⁸Sa mga tabla pagabuhaton mo ang *halaran* nga adunay buho: ingon sa gipakita kanimo didto sa bukid, mao ang pagabuhaton mo.

⁹Ug pagabuhaton mo ang sawang sa tabernaculo alang sa kilid dapit sa habagatan, ang sawang adunay mga cortina sa lino nga fino nga linubid nga may tagsa ka gatus ka maniko ang gitason alang sa usa ka kilid. ¹⁰Ug ang mga haligi niini kaluhaan, ug ang mga tungtunganan niini kaluhaan, nga binuhat sa tumbaga: ang mga sab-onganan sa mga haligi ug ang ilang mga tarogo pagahimoon sa salapi. ¹¹Ug sa mao usab nga pagkaagi alang sa kilid dapit sa amihanan sa kinatas-an, may mga cortina nga tagsa ka gatus ka maniko ang gitason, ug ang mga haligi niini kaluhaan, ug ang mga tungtunganan niini nga tumbaga kaluhaan; ang mga sab-onganan sa mga haligi ug ang mga tarogo niini binuhat sa salapi. ¹²Ug alang sa gilapdon sa sawang sa kilid dapit sa kasapdan may mga tabil nga tagkalim-an ka maniko, ang haligi niini napuno, ug ang tungtunganan niini napulo. ¹³Ug ang gilapdon sa sawang sa kilid dapit sa silangan, may kalim-an ka maniko. ¹⁴Ang mga cortina alang sa usa ka kilid sa ganghaan tagpulo ug lima ka maniko, ang mga haligi niini totolo, ug ang tungtunganan niini totolo. ¹⁵Ug alang sa usa ka kilid may mga cortina nga may tagpulo ug lima ka maniko; ang mga haligi niini totolo, ang mga tungtunganan niini totolo. ¹⁶Ug alang sa pultahan sa sawang ibutang ang usa ka cortina nga kaluhaan ka maniko, nga azul, ug purpura, ug mapula ug lino nga fino nga linubid, nga buhat sa magbobolda; ang mga haligi ug ang tungtunganan niini upat. ¹⁷Ang tanan nga mga haligi sa sawang nga magalibut pagatarogohan ug salapi: ang mga kaw-itanan niini salapi ug ang mga tungtunganan niini mga tumbaga. ¹⁸Ang gitason sa sawang usa ka gatus ka maniko, ug ang gilapdon kalim-an bisan asa *sukda*, ug ang iyang gantong lima ka maniko, sa lino nga fino nga linubid, ug ang mga tungtunganan niini, tumbaga. ¹⁹Ang tanan nga mga kasangkapan sa tabernaculo sa tanan nga pag-alagad niini, ug ang tanan nga mga lagdok niini, ug ang tanan nga mga lagdok niini, ug ang tanan nga mga lagdok sa sawang, mga tumbaga.

²⁰Ug ikaw magasugo sa mga anak sa Israel nga managdala sila kanimo ug lana nga lunsay sa oliva, nga linubok, alang sa suga, aron pasigaon sa kanunay ang lamparahan. ²¹Sa balong-balong nga pagatiguman, sa gawas sa tabil nga anaa sa atubangan sa pagpamatuod, si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake magabantay niini sa laray gikan sa hapon hangtud sa buntag sa atubangan ni Jehova: kini tulomanon nga walay katapusan tungod sa mga anak sa Israel ngadto sa ilang mga kaliwatan.

¹Ug dad-on mo duol kanimo si Aaron nga imong igsoon, ug ang iyang mga anak nga lalake uban kaniya, gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel, aron siya magaalagad kanako sa katungdanan sa pagka-sacerdote, bisan si Aaron, si Nadab ug si Abiu, si Eleasar ug si Itamar, mga anak nga lalake ni Aaron. ²Ug magbuhat ka ug mga bisti nga balaan alang kang Aaron nga imong igsoon,

alang sa himaya ug alang sa katahum. ³Ug sultihan mo ang tanan nga mga masinabuton ug kasingkasing, sila nga akong gipuno sa espiritu sa kinaadman, aron magbuhat sila sa mga bisti ni Aaron, aron sa pagbalaan kaniya aron siya mag-alagad kanako sa katungdanan sa pagka-sacerdote. ⁴Ug mao kini ang mga bisti nga pagabuhaton nila: ang tabon sa dughan, ug ang ephod, ug ang kupo, ug ang bisti nga binoldahan, ang mitra, ug ang bakus. Ug magabuhat sila ug mga bisti nga balaan alang kang Aaron nga imong igsoon, ug sa iyang mga anak nga lalake aron manag-alagad sila kanako sa katungdanan sa pagka-sacerdote. ⁵Ug magakuha sila ug bulawan, ug azul ug purpura, ug mapula, ug lino nga fino nga linubid.

⁶Ug magbuhat sila ug ephod nga bulawan, ug azul, ug purpura ug mapula, ug lino nga fino nga linubid nga buhat sa mga batid nga magbubuhat. ⁷Kini butangan ug duruha ka patalay sa abaga nga magatakdo sa duruha ka tumoy aron kini magatakdo. ⁸Ug ang maayong pagkahabol nga igbubugkos, nga anaa sa ibabaw niini, nga maoy ikabakus niini magasama sa pagbuhat niini *ug* ang mao gayud nga butang; sa bulawan, sa azul ug sa purpura, ug sa mapula, ug lino nga fino nga linubid. ⁹Ug magakuha ka ug duruha ka bato nga onyx ug ikulit mo kanila ang mga ngalan sa mga anak ni Israel. ¹⁰Ang unom sa ilang mga ngalan ikulit sa usa ka bato, ug ang unom ka ngalan nga nahibilin, ikulit sa usa ka bato, ingon sa natawohan nila. ¹¹Uban sa buhat sa magkukulit sa bato, sama sa pagkulit sa singsing, pagakulitan mo ang duruha ka bato sa mga ngalan sa mga anak ni Israel; buhatan mo sila ug engaste nga bulawan. ¹²Ug igabutang mo kadtong duruha ka bato sa ibabaw sa mga bisti dapit sa abaga sa ephod, aron mahimong mga bato nga handumanan sa mga anak ni Israel, ug si Aaron magadala sa mga ngalan nila sa atubangan ni Jehova sa iyang duruha ka abaga alang sa usa ka handumanan; ¹³Ug magabuhat ka ug mga engaste nga bulawan, ¹⁴Ug duruha ka talikala nga magagmay nga lunsay bulawan; nga kini buhaton mo sa dagway sa sinalapid, ug igataod mo ang mga talikala sa dagway nga sinalapid sa mga engaste.

¹⁵Ug magabuhat ka ug tabon sa dughan alang sa paghukom, nga buhat sa batid nga magbubuhat, sama sa pagkabuhat sa ephod pagabuhaton mo kini sa bulawan, sa azul ug sa purpura, ug sa mapula ug sa lino nga fino nga linubid. ¹⁶Kini himoon nga maglaro *ug* pinilo; nga usa ka dangaw ang gitas-on niini ug usa ka dangaw ang gilapdon niini: ¹⁷Ug pagapun-on mo kini sa mga engaste nga bato, sa upat ka laray sa mga bato: usa ka laray sa usa ka bato nga sardio, usa ka bato nga topacio, ug usa ka bato nga carbunclo mao ang nahauna nga laray: ¹⁸Ug ang ikaduha nga laray usa ka esmeralda, usa ka zafiro, ug usa ka diamante. ¹⁹Ug ang ikatolo ka laray, usa ka rubi, usa ka agata, ug usa ka amatista: ²⁰Ug ang ikaupat ka laray, usa ka berilo, usa ka onyx, ug usa ka jaspe: kini igalubong sa bulawan sa ilang mga engaste. ²¹Ug kadtong mga batoha ingon sa mga ngalan sa mga anak ni Israel, napulo ug duha ingon sa ilang mga ngalan: sama sa mga kulit sa usa ka singsing, ang tagsatagsa sumala sa iyang ngalan, nga himoon kini alang sa napulo ug duha ka banay. ²²Ug magbuhat ka usab sa ibabaw sa tabon sa dughan ug mga talikala nga magagmay nga sama sa pisi nga sinawalo nga lunsay bulawan. ²³Ug magabuhat ka sa tabon sa dughan ug duruha ka singsing nga bulawan ug ang duruha ka singsing igabutang mo sa duruha ka tumoy sa tabon sa dughan. ²⁴Ug igabutang mo ang duruha ka sinalapid nga bulawan sa duruha ka limbo sa tabon sa dughan. ²⁵Ug

ang lain nga duruha ka tumoy sa duruha ka linubid nga sa ibabaw sa duruha ka engaste, ug ibutang mo kini sa mga kilid dapit sa abaga sa ephod sa dapit sa atubangan niini. ²⁶Ug magbuhat ka ug duruha ka singsing nga bulawan, ug igabutang mo kini sa duruha ka limbo sa tabon sa dughan sa sidsid niini nga dapit sa kilid sa ephod sa dapit sa sulod. ²⁷Ug magabuhat ka ug duruha ka singsing nga bulawan, ug igabutang mo kini sa duruha ka kilid sa ephod sa ilalum nga dapit sa atubangan, sa atubangan sa iyang tinakdoan sa ibabaw sa maayong pagkahabol nga bakus sa ephod. ²⁸Ug kini magahigut sa tabon sa dughan uban ang mga singsing niini ngadto sa mga singsing sa ephod uban sa usa ka sinawalo nga azul, aron kini anha sa ibabaw sa maayong pagkahabol nga bakus sa ephod, ug aron ang tabon sa dughan dili mahabulag gikan sa ephod. ²⁹Ug pagadad-on ni Aaron ang mga ngalan sa mga anak ni Israel diha sa tabon sa dughan sa paghukom, sa ibabaw sa iyang kasingkasing, kong mosulod siya sa dapit nga labing balaan, alang sa usa ka handumanan sa atubangan ni Jehova sa kanunay. ³⁰Ug igabutang mo diha sa tabon sa dughan sa paghukom ang Urim ug ang Thummim; ug kini anha sa ibabaw sa kasingkasing ni Aaron kong mosulod siya sa atubangan ni Jehova; ug si Aaron magadala sa paghukom sa mga anak sa Israel sa ibabaw sa iyang kasingkasing sa atubangan ni Jehova sa kanunay.

³¹Ug magbuhat ka ug bisti nga hataas nga sa ephod nga lubos azul. ³²Ug kini may usa ka liab alang sa ulo sa taliwala niini; nga adunay usa ka ribete maglibut sa liab nga buhat nga hinabol, ingon sa liab sa usa ka kamisin, *aron* kini dili magisi. ³³Ug sa iyang mga sidsid buhatan mo ug mga granada, nga azul ug purpura ug mapula sa iyang mga daplin maglibut, ug mga campanilla nga bulawan sa taliwala nila nga maglibut. ³⁴Usa ka campanilla nga bulawan ug usa ka granada, usa ka campanilla nga bulawan ug usa ka granada sa mga sidsid sa bisti nga hataas maglibut. ³⁵Ug kini anha sa ibabaw ni Aaron kong siya magaalagad; ug hidunggan ang tingog niini kong siya magasulod sa dapit nga balaan sa atubangan ni Jehova, ug sa mogula siya aron siya dili mamatay. ³⁶Ug magabuhat ka ug usa ka binakbak nga lunsay bulawan, ug pagakulitan kini sama sa pagkulit sa usa ka singsing, BALAAN KANG JEHOVA. ³⁷Ug igabutang mo kini sa ibabaw sa usa ka sinawalo nga azul, ug anha kini sa ibabaw sa mitra; sa atubangan sa mitra anha kini. ³⁸Ug anha kini sa ibabaw sa agtang ni Aaron, ug si Aaron magadala sa pagkadautan sa mga butang nga balaan, nga pagabalaanon sa mga anak sa Israel diha sa tanan nga ilang mga halad nga balaan; ug kini anha sa ibabaw sa iyang agtang kanunay aron sila pagadawat sa atubangan ni Jehova. ³⁹Ug maghabol ka ug usa ka bisti nga hataas nga lino, ug magbuhat ka ug usa ka mitra nga lino; magbuhat ka usab ug usa ka bakus nga buhat sa magbobolda.

⁴⁰Ug alang sa mga anak nga lalake ni Aaron magbuhat ka ug mga bisti nga hatag-as; buhatan mo usab sila ug mga bakus, ug himoan mo ug mga bonete alang sa himaya ug katahum. ⁴¹Ug isul-ob mo kini kang Aaron nga imong igsoon, ug sa iyang mga anak uban kaniya: ug dihogan mo sila, gahinon mo sila, ug balaanon mo sila, aron sila magaalagad kanako sa katungdanan sa pagka-sacerdote. ⁴²Ug buhatan mo sila ug mga sapaw nga lino sa pagtabon sa ilang pagkahubo; nga magatabon sukad sa mga hawak hangtud sa mga paa. ⁴³Ug igasul-ob kini kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake kong sila mosulod sa balong-balong nga pagatiguman, sa diha nga

moduol sila sa halaran aron sa pag-alagad sa dapit nga balaan; aron dili sila magdala ug kadautan, ug mangamatay: Kini mamahimong tulomanon nga walay katapusan alang kaniya ug sa iyang kaliwatan sa ulahi niya.

¹ Ug kini mao ang pagabuhaton mo kanila aron sa pagbalaan kanila, aron sila mag-alagad kanako sa katungdanan sa pagka-sacerdote: Kumuha ka ug usa ka lakeng nati sa vaca, ug duruha ka carnero nga lake nga walay ikasaway, ²Ug tinapay nga walay levadura, ug mga tinapay nga malingin nga walay levadura nga sinaktan sa lana, ug mga tinapay nga manipis nga walay levadura nga dinihogan ug lana; nga kini pagabuhaton mo gikan sa harina sa trigo: ³Ug igabutang mo kini sa usa ka bukag, ug dad-on mo kini nga sinulod sa bukag, uban ang lakeng vaca ug ang duruha ka carnerong lake. ⁴Ug pagadad-on mo si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman ug hugasan mo sila sa tubig. ⁵Ug kuhaon mo ang mga bisti, ug isul-ob mo kang Aaron ang sinina nga hataas, ug ang kupo sa ephod, ug ang ephod, ug ang tabon sa dughan, ug baksan mo siya sa maayong pagkahabol nga bakus sa ephod. ⁶Ug ibutang mo ang mitra sa ibabaw sa iyang ulo, ug ibutang mo sa ibabaw sa mitra ang purongpurong nga balaan. ⁷Unya kumuha ka sa lana nga igdidihog, ug ibubo mo sa ibabaw sa iyang ulo, ug dihogan mo siya. ⁸Ug pagadad-on mo ang iyang mga anak nga lalake, ug sul-oban mo sila ug mga bisti. ⁹Ug baksan mo sila sa mga bakus, si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake, ug ibugkos mo kanila ang mga bonete; ug ila ang pagka-sacerdote tungod sa tulomanon nga walay katapusan: ug pagagahinon mo si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake *alang sa Dios*. ¹⁰Pagadad-on mo ang lakeng vaca sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman, ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake magabutang sa ilang mga kamot sa ibabaw sa ulo sa lakeng vaca. ¹¹Ug patyon mo ang lakeng vaca sa atubangan ni Jehova, sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman: ¹²Ug kumuha ka sa dugo sa lakeng vaca, ug ibutang mo kana sa mga sungay sa halaran pinaagi sa imong tudlo, ug ihuwad mo ang tanang dugo nga nahabilin sa tiilan sa halaran. ¹³Ug kuhaon mo ang tanan nga tambok nga nagatabon sa mga tinae ug ang habol-habol sa atay, ug ang duruha ka amimislon, ug ang tambok nga anaa sa ibabaw niini, ug sunogon mo kini sa ibabaw sa halaran. ¹⁴Apan sunogon mo sa kalayo sa gawas sa campo ang unod sa lake nga vaca, ug ang panit niini, ug ang tae niini: kini mao ang halad-tungod-sa-sala. ¹⁵Magkuha ka usab usa ug ka carnero nga lake, ug si Aaron, ug ang iyang mg anak nga lalake magabutang sa ilang mga kamot sa ibabaw sa ulo sa carnero nga lake. ¹⁶Ug patyon mo ang carnero nga lake, ug kuhaon mo ang dugo niini ug isablig mo sa ibabaw sa halaran maglibut. ¹⁷Ug hiwaon mo ang carnero nga lake, sumala sa mga hiwa niini, ug hugasan mo ang tinae niini, ug ang mga paa niini ug ibutang mo kini uban sa mga hinimo ug uban sa ulo. ¹⁸Ug sunogon mo ang tibook nga carnero nga lake sa ibabaw sa halaran: mao kini ang halad-nga-sinunog alang kang Jehova; kini maoy usa ka kahumot, ang halad-nga-gisunog alang kang Jehova. ¹⁹Ug kuhaon mo ang lain nga lakeng carnero, ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake magabutang sa ilang mga kamot sa ibabaw sa ulo sa lakeng carnero: ²⁰Ug patyon mo ang lakeng carnero,

magkuha ka sa iyang dugo, ug ibutang mo sa ibabaw sa langod-ngod sa dalunggan nga too ni Aaron, ug sa ibabaw sa langod-ngod sa mga dalunggan nga too sa iyang mga anak nga lalake, ug sa ibabaw sa kumalagko sa mga kamot nga too nila, ug sa ibabaw sa kumalagko sa mga tiil nga too nila, ug igasablig mo ang dugo sa ibabaw sa halaran nga maglibut. ²¹Ug magakuha ka sa dugo nga anaa sa ibabaw sa halaran, ug sa lana nga igdidihog, ug sabligan mo sa ibabaw ni Aaron, ug sa ibabaw sa iyang mga bisti, ug sa ibabaw sa iyang mga anak nga lalake, ug sa ibabaw sa mga bisti nila, ug siya pagabalaanon, ug ang iyang mga bisti, ug ang iyang mga anak nga lalake, ug ang mga bisti sa iyang mga anak nga lalake uban kaniya. ²²Unya kuhaon mo ang tambok sa carnero nga lake, ug ang matambok nga ikog, ug ang tambok nga nagatabon sa tinae ug ang habol-habol sa atay, ug ang duruha ka amimislon, ug ang tambok nga anaa sa ibabaw niini, ug ang bahin sa likod haduol sa abaga nga too: (kay mao kini ang carnero nga lake sa gahin alang sa Dios.) ²³Ug usa ka book nga tinapay, ug usa ka tinapay na gilalahan, ug usa ka tinapay nga manipis gikan sa bukag sa mga tinapay nga walay levadura nga anaa sa atubangan ni Jehova. ²⁴Ug igabutang mo ang tanan sa mga kamot ni Aaron, ug sa mga kamot sa iyang mga anak nga lalake, ug itabyog mo kini alang sa halad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova. ²⁵Ug kuhaon mo gikan sa ilang mga kamot, ug dauban mo kini sa halaran, sa ibabaw sa halad-nga-sinunog, alang sa usa ka kahumot sa atubangan ni Jehova. Kini mao ang halad-nga-sinunog alang kang Jehova. ²⁶Ug kuhaon mo ang dughan sa lakeng carnero nga iya ni Aaron, nga gigahin *alang sa Dios*, ug pagatabyogon mo kini alang sa pagkahalad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova; ug kini mao ang bahin mo. ²⁷Ug balaanon mo ang dughan sa halad-nga-tinabyog, ug ang paa sa halad-nga-binayaw nga gitabyog, ug gibayaw gikan sa lakeng carnero nga gigahin *alang sa Dios*, bisan ang sa kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake; ²⁸Ug maiya ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake nga sa tulomanon nga walay katapusan gikan sa mga anak sa Israel, kay kini mao ang halad-nga-gibayaw, ug pagakuhaon gikan sa mga anak sa Israel gikan sa ilang mga halad-sa-pakigdait, nga ilang halad-nga-gibayaw alang kang Jehova. ²⁹Ug ang mga bisti nga balaan ni Aaron, mamaila sa iyang mga anak nga lalake nga magasunod kaniya, aron pagdihogan sila uban niini, ug aron pagagahinon *alang sa Dios* uban niini. ³⁰Sa pito ka adlaw ang anak nga lalake mopuli kaniya sa pagka-sacerdote magasul-ob niini, kong mosulod siya sa balong-balong nga pagatiguman, sa pagalagad sa dapit nga balaan. ³¹Ug pagakuhaon mo ang lakeng carnero nga gigahin *alang sa Dios*, ug lutoon mo ang iyang unod sa dapit nga balaan. ³²Ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake magakaon sa unod sa lakeng carnero, ug sa tinapay nga anaa sa bukag, sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ³³Ug pagakan-on nila kadtong mga butanga nga kanila gibuhat ang halad sa pagtabon-sa-mga-sala, aron sa paggahin *alang sa Dios* ug sa pagbalaan kanila, apan ang dumuloong dili magakaon niini tungod kay kini mga balaan. ³⁴Ug kong may diyutay sa unod sa paggahin, kun sa tinapay nga mahasalin hangtud sa pagkabuntag, sunogon mo sa kalayo ang salin: kini dili pagakan-on tungod kay kini balaan. ³⁵Busa mao kini ang pagabuhaton mo kang Aaron, ug sa iyang mga anak nga lalake ingon sa tanan nga akong gisugo kanimo: sa pito ka adlaw pagagahinon mo kini. ³⁶Ug sa matag-adlaw maghalad ka ug lakeng vaca sa halad-tungod-sa-sala alang sa pagtabon-sa-mga-sala, ug pagahinloan mo ang

halaran sa diha nga nagbuhat ka ug halad sa pagtabon-sa-sala niini, ug dihogan mo kini aron sa pagbalaan niini. ³⁷Sa pito ka adlaw pagabuhaton mo ang halad sa pagtabon-sa-sala alang sa halaran, ug pagabalaanon mo kini, ug ang halaran mamahimo nga labing balaan: bisan unsa nga butanga nga magadapat sa halaran, pakabalaanon.

³⁸Karon kini mao ang igahalad mo sa ibabaw sa halaran: duruha ka nating carnero nga usa ka tuig ang panuigon sa matag-adlaw, sa kanunay. ³⁹Ang usa ka nating carnero igahalad mo sa buntag, ug ang usa usab ka nating carnero sa pagkahapon. ⁴⁰Ug uban sa tagsa ka nating carnero usa ka ikapulo ka bahin sa *usa ka 40 Usa ka epha 22.97* ka litro. *usa ka /hin* sa lana nga ginaling: ug ang ikaupat ka bahin sa usa ka hin nga vino alang sa halad-nga-ilimnon. ⁴¹Ug ang lain nga nating carnero igahalad mo sa pagkahapon, nga pagabuhaton kini ingon sa halad-nga-kalan-on sa buntag, ug ingon sa halad-nga-ilimnon niini alang sa usa ka kahumot; ang halad-nga-sinunog alang kang Jehova. ⁴²Kini mao ang usa ka halad-nga-sinunog sa kanunay ngadto sa inyong kaliwatan sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman sa atubangan ni Jehova, diin ako makigttagbo kaninyo aron sa pagsulti kanimo didto. ⁴³Ug didto makigttagbo ako sa mga anak sa Israel, ug ang Balong-Balong pagabalaanon pinaagi sa akong himaya. ⁴⁴Ug pagabalaanon ko ang balong-balong nga pagatiguman ug ang halaran; ingon man usab pagabalaanon ko si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake aron sila magaalagad kanako sa katungdanan sa pagka-sacerdote. ⁴⁵Ug magapuyo ako sa taliwala sa mga anak sa Israel, ug mamahimo ako nga ilang Dios. ⁴⁶Ug managpakaila sila nga ako mao si Jehova nga ilang Dios, nga nagkuha kanila gikan sa yuta sa Egipto aron magapuyo ako sa taliwala nila: Ako si Jehova nga ilang Dios.

¹Ug magbuhat ka ug usa ka halaran alang sa pagsunog ug incienso: sa kahoy nga acacia buhaton mo kini. ²Ang gitag-on niini usa ka maniko, ug ang gilapdon niini usa ka maniko: kini magaupat ka laro: ug ang gantong niini duruha ka maniko: ug ang mga sungay niini maganayon sa mao gihapon nga bulos. ³Ug hal-upan mo kini ug lunsayng bulawan, ang ibabaw, ug ang mga bungbong niini maglibut, ug ang mga sungay niini; ug buhatan mo kini ug usa ka cornisa nga bulawan maglibut. ⁴Ug magbuhat ka alang niini ug duruha ka singsing nga bulawan sa ilalum sa cornisa niini; sa duruha ka pandugo sa duruha ka kilid niini pagabuhaton mo aron sa pagsulod sa mga yayongan kong pagadad-on kini. ⁵Ug buhaton mo ang mga yayongan sa kahoy nga acacia, ug hal-upan mo kini ug bulawan. ⁶Ug igabutang mo kini sa atubangan sa tabil nga anaa sa duol sa arca sa pagpamatuod, sa atubangan sa halaran-sa-pagpasig-uli nga anaa sa ibabaw sa pagpamatuod, nga didto makigttagbo ako kanimo. ⁷Si Aaron magasunog sa ibabaw niini ug incienso nga mahumot: sa matagbuntag sa diha nga mag-ayo siya sa mga lamparahan, magsunog siya niana. ⁸Ug sa diha nga magdagkot si Aaron sa mga lamparahan sa pagkagabii, magsunog usab siya niini: ang incienso nga nagapadayon sa atubangan ni Jehova ngadto sa tibook ninyong mga kaliwatan. ⁹Dili kamo maghalad sa ibabaw niini ug incienso nga lain, ni halad-nga sinunog, ni halad-nga-kalan-on; ug dili kamo magyabo sa ibabaw niini ug halad-nga-ilimnon. ¹⁰Ug sa ibabaw sa iyang mga sungay

magabuhat si Aaron ug halad sa pagtabon-sa-sala makausa sa matag-tuig; uban sa dugo sa halad-tungod-sa-sala nga sa mga pagpasig-uli makausa sa matag-tuig magabuhat siya ug halad sa pagtabon-sa-sala alang niini ngadto sa inyong mga kaliwatan. Kini labing balaan alang kang Jehova.

¹¹ Ug nagasulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ¹²Sa diha nga ikaw magkuha sa padron sa mga anak sa Israel ingon sa mga giisip gikan kanila, unya ang tagsatagsa magahatag kang Jehova ug lukat sa iyang kalag, sa diha nga pagaisipon mo sila; aron wala kanilay kamatay sa diha nga ikaw magaisip kanila. ¹³Niini sila magahatag bisan kinsa nga nagaagi kanila nga ginaisip, tunga sa siclo sumala sa siclo sa balaang puloy-anan. Ang siclo may kaluhaan ka obolo: ang tunga sa siclo *mao* ang halad alang kang Jehova. ¹⁴Bisan kinsa nga mahiapil sa pag-isip, gikan sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ngadto sa itaas, magahatag ug halad kang Jehova. ¹⁵Ang dato dili magahatag ug labaw, ug ang kabus dili magahatag ug kubos, sa tunga sa siclo, diha nga maghatag sila ug halad kang Jehova, sa paghalad sa halad sa pagtabon-sa-sala alang sa inyong mga kalag. ¹⁶Ug pagakuhaon mo ang salapi nga sa pagtabon-sa-sala gikan sa mga anak sa Israel, ug igahatag mo kini nga sa mga kinahanglanon sa balong-balong nga pagatiguman: aron kini mamahimo nga handumanan sa mga anak sa Israel, sa atubangan ni Jehova, aron matabonan ang sala sa inyong mga kalag.

¹⁷ Ug si Jehova nagsulti kang Moises, nga nagaingon: ¹⁸Magbuhat ka usab ug usa ka dolang nga tumbaga, ug ang tungtunganan niini nga tumbaga, sa paghunaw; ug igabutang mo kini sa kinataliwad-an sa balong-balong nga pagatiguman ug sa halaran; ug butangan mo kini ug tubig sa sulod niini. ¹⁹Ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake manghunaw diha sa ilang mga kamot ug manghimasa sa ilang mga tiil; ²⁰Ug sa diha nga magasulod sila sa balong-balong nga pagatiguman, manghunaw sila sa tubig, aron dili sila mangamatay: kun sa diha nga magaduol sila sa halaran sa pag-alagad, sa pagsunog ug usa ka halad alang kang Jehova nga pinaagi sa kalayo. ²¹Busa manghunaw sila sa ilang mga kamot ug maghimasa sila sa ilang mga tiil aron dili sila mamatay. Ug mamahimo kini nga tulomanon nga walay katapusan kanila, bisan kaniya ug sa iyang kaliwatan ngadto na sa tanan nga mga kaliwatan.

²² Labut pa si Jehova nagsulti kang Moises, nga nagaingon: ²³Magkuha ka usab ug labing mahal nga mga panakot; sa mirra nga nagaagay-ay lima ka gatus *ka siclo*, ug sa canela nga mahumot ang katunga sa maong gidaghanon nga *mao* ang duruha ka gatus ug kalim-an ka siclo, ug sa calamo nga mahumot duruha ka gatus ug kalim-an, ²⁴Ug sa cacia lima ka gatus, pinasubay sa siclo sa balaang puloy-anan, ug sa lana sa oliva usa ka hin: ²⁵Ug buhaton mo kini nga lana nga balaan nga igdidihog, ang pahumot, nga binuhat sumala sa kahibalo sa magbubuhat sa mga pahumot: ug kini mamahimo nga lana nga balaan nga igdidihog. ²⁶Ug pagadihogan mo uban niini ang balong-balong nga pagatiguman, ug ang arca-sa-pagpamatuod, ²⁷Ug ang lamesa ug ang tanan nga mga galamiton niini, ug ang tangkawan ug ang tanang mga galamiton niini, ug ang halaran sa incienso, ²⁸Ug ang halaran sa halad-nga-sinunog, ug ang tanan nga mga galamiton niini, ug ang dolang ug ang gitungtungan niini. ²⁹Ug pagapanalanginan mo kini, aron kini mahimo nga labing balaan: ang tanan nga makadapat kanila pagabalaanon. ³⁰Ug dihogan mo si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake, ug pagabalaanon mo sila aron magaalagad kanako sa katungdanan sa pagka-sacerdote. ³¹Ug magsulti

ka sa mga anak sa Israel nga magaingon: Kini mao ang balaan nga lana nga igdidihog alang kanako ngadto na sa tanan ninyo nga kaliwatan. ³²Sa ibabaw sa unod sa tawo kini dili igabubo, ni magbuhat ka ug sama niana, sumala sa panakot niini: kini balaan, ug kini mamahimo nga balaan alang kaninyo. ³³Bisan kinsa nga magasakot sama niini, ug magabutang niini sa ibabaw sa dumuloong, pagaputlon, siya gikan sa katawohan niya. ³⁴Ug si Jehova nag-ingon kang Moises: Kumuha ka alang kanimo sa mga mahumot nga panakot, ug sakti, ug onika, ug galbanum; mahumot nga mga panakot uban ang incienso nga lunsay: ngatanan sa sama nga timbang: ³⁵Ug magbuhat ka gikan niini ug usa ka incienso nga mahumot, usa ka pahumot nga binuhat sumala sa kahibalo sa magbubuhat sa mga pahumo nga tinimplahan ug asin, lunsay ug balaan. ³⁶Ug galingon mo ang uban niini nga magagmay kaayo, ug ibutang kini sa atubangan sa pagpamatuod sa balong-balong nga pagatiguman nga didto ako makigtagbo kanimo. Kini mamahimo nga labing balaan alang kaninyo. ³⁷Ug ang incienso nga pagabuhaton mo, sumala sa pagsakot niini dili kamo magbuhat alang sa inyong kaugalingon: kini tungod kaninyo mamahimo nga balaan alang kang Jehova. ³⁸Bisan kinsa nga magabuhat ug sama niana aron sa pagpanimaho niini, pagaputlon siya gikan sa katawohan niya.

¹ Ug si Jehova nagsulti kang Moises, nga nagaingon: ²Tan-awa, akong gitawag sa iyang ngalan si Bezaleel, ang anak nga lalake ni Uri, ang anak nga lalake ni Hur, sa banay ni Juda, ³Ug gipuno ko siya sa Espiritu sa Dios, sa kaalam, ug sa salabutan, ug sa kahibalo, ug sa tanan nga paagi sa bulohaton, ⁴Sa pagmugna ug mga maayong bulohaton, sa pagbuhat pinaagi sa bulawan, ug sa salapi, ug sa tumbaga, ⁵Ug sa pagtiltil sa mga bato nga pagatumpion, ug sa pagkulit sa kahoy, sa pagbuhat sa tanan nga nagakalainlain nga mga bulohaton. ⁶Ug ako, ania karon, akong gipili uban kaniya si Aholiab, ang anak nga lalake ni Ahisamac, sa banay ni Dan; ug diha sa mga kasingkasing nga mga makinaadmanon sa kasingkasing gibutang ko ang kaalam aron pagabuhaton nila ang tanan nga gisugo ko kanimo; ⁷Ang balong-balong nga pagatiguman ug ang arca-sa-pagpamatuod, ug ang halaran-sa-pagpasig-uli nga anaa sa ibabaw niini, ug ang tanan nga mga kasangkapan sa Tabernaculo; ⁸Ug ang lamesa ug ang iyang mga galamiton, ug ang lunsay nga tangkawan uban ang tanan nga mga galamiton niini, ug ang halaran sa incienso, ⁹Ug ang halaran sa halad-nga-sinunog ug ang tanang mga galamiton niini, ug ang dolang ug ang tungtunganan niini. ¹⁰Ug ang maayong pagkabuhat nga mga bisti, ug ang balaan nga mga bisti alang kang Aaron nga sacerdote, ug ang mga bisti sa iyang mga anak nga lalake, sa pag-alagad sa katungdanan sa pagka-sacerdote; ¹¹Ug ang lana nga igdidihog, ug ang incienso sa mahumot nga panakot alang sa balaang dapit: sumala sa ngatanan nga gisugo ko kanimo, pagabuhaton nila.

¹² Ug si Jehova nagsulti kang Moises, nga nagaingon: ¹³Sumulti ka usab sa mga anak sa Israel, nga magaingon: Sa pagkamatuod magabantay kamo sa akong mga adlaw nga igpapahulay: kay kini mao ang usa ka timaan sa taliwala nako ug kaninyo sa tanan ninyong mga kaliwatan, aron kamo mahibalo nga ako mao si Jehova nga nagabalaan kaninyo. ¹⁴Tungod niini pagabantayan ninyo ang adlaw nga igpapahulay, kay kini balaan alang kaninyo; ang magapasipala niini, sa pagkamatuod

pagapatyon gayud siya; kay bisan kinsa nga magabuhat ug bisan unsang buhata *nga pagahimoon* niining *adlaw* kadtong kalaga pagaputlon gikan sa taliwala sa iyang katawohan. ¹⁵Sa unom ka adlaw pagabuhaton ang bulohaton, apan sa adlaw nga ikapito mao ang adlaw sa balaan nga pagpahulay, balaan kang Jehova; bisan kinsa nga magabuhat ug bisan unsang bulohaton sa adlaw nga igpapahulay, siya pagapatyon gayud. ¹⁶Busa ang mga anak sa Israel managbantay sa adlaw nga igpapahulay, sa paglihi sa adlaw nga igpapahulay ngadto sa tanan niyang mga kaliwatan alang sa usa ka tugon nga walay katapusan: ¹⁷Kini maoy usa ka timaan sa taliwala nako ug sa mga anak sa Israel sa walay katapusan; kay sa unom ka adlaw gibuhat ni Jehova ang langit ug ang yuta, ug sa ikapito ka adlaw mipahulay siya, ug nahamuot. ¹⁸Ug gihatag niya kang Moises sa diha nga nakahaman na siya sa pagpakigsulti kaniya sa bukid sa Sinai, ang duruha ka papan sa pagpamatuod, mga papan nga bato nga gisulatan sa tudlo sa Dios.

¹ Ug sa diha nga nakita sa katawohan nga si Moises nagdugay sa paglugsong gikan sa bukid, ang katawohan nagtigum sa ilang kaugalingon ngadto kang Aaron ug miingon kaniya: Tindog, ug buhati kami ug mga dios, nga magauna kanamo, kay mahitungod niining Moises, kadtong tawo nga nagkuha kanamo gikan sa yuta sa Egipto, kami wala manghibalo kong unsay nahitabo kaniya. ²Ug si Aaron miingon kanila: Panangtanga ninyo ang mga arios nga bulawan nga anaa sa mga dalunggan sa inyong mga asawa, ug sa inyong mga anak nga lalake, ug sa inyong mga anak nga babaye, ug dad-a kini ninyo ngari kanako. ³Ug ang tibook nga katawohan nanangtang sa mga ariyos nga bulawan nga diha sa ilang mga dalunggan, ug gidala kini ngadto kang Aaron. ⁴Ug siya nagdawat niini sa mga kamot nila, ug gikulit kini niya uban sa usa ka silsil, ug gihimo niya kini nga usa ka nating vaca nga tinunaw. Ug miingon sila: Kini sila mao ang imong mga dios, Oh Israel, nga mikuha kanimo gikan sa yuta sa Egipto! ⁵Ug sa diha nga si Aaron nakakita niini, nagtukod siya ug usa ka halaran sa atubangan sa *nating vaca*; ug si Aaron nagmantala, ug miingon: Ugma mao ang fiesta ni Jehova. ⁶Ug nanagmata sila sa pagsayo sa sunod nga buntag ug nanaghalad sila ug mga halad-nga-sinunog, ug nanagdala sila ug mga halad-sa-pakigdait; ug milingkod ang katawohan sa pagkaon ug sa pag-inum, ug nanagpanindog sila sa pagdula.

⁷ Ug si Jehova miingon kang Moises: Lumakaw ka, lumugsong ka ngadto sa ubos; kay ang imong katawohan nga gikuha mo gikan sa yuta sa Egipto, nanagdaut sa ilang kaugalingon. ⁸Sila nahisimang sa hinanali gikan sa dalan nga akong gisugo kanila, *ug* nanagbuhat sila alang kanila ug usa ka nating vaca nga tinunaw, ug nanagsimba *sila* niini, ug nanaghalad sila niini, ug nanag-ingon: Kini sila mao ang imong mga dios, Oh Israel, nga nagkuha kanimo gikan sa yuta sa Egipto. ⁹Ug si Jehova miingon kang Moises: Nakita ko kining katawohan, ug ania karon, kini maoy katawohan nga magahi ug liog. ¹⁰Busa karon, pasagdi ako nga magadilaab ang akong kaligutgut batok kanila, ug aron pagaut-uton ko sila, ug ikaw pagabuhaton nga usa ka daku nga nasud. ¹¹Ug si Moises nangamuyo kang Jehova nga iyang Dios, ug nag-ingon: *Oh* Jehova, ngano ba nga magadilaab ang imong kaligutgut batok sa imong katawohan nga imong gikuha gikan sa yuta sa Egipto uban sa usa

ka dakung gahum ug uban sa usa ka kamot nga kusgan? ¹²Kay ngano ba nga magasulti ang mga Egiptohanon, nga magaingon: Alang sa kadautan gikuha mo sila aron sa pagpatay kanila dinhi sa mga kabukiran, ug sa pag-ut-ut kanila gikan sa nawong sa yuta? Kuhaa ang kabangis sa imong kasuko ug bumulag ka gikan niining kadautan batok sa imong katawohan. ¹³Hinumdumi si Abraham, si Isaac ug si Israel nga imong mga alagad, nga kanila nanumpa ikaw nga sa imong kaugalingon gayud, ug miingon *ikaw* kanila: Pagapadaghanon ko ang inyong kaliwatan ingon sa mga bitoon sa langit, ug kining tibook nga yuta nga akong giingon, akong ihatag sa inyong kaliwatan, ug sila magapanunod niini sa walay katapusan. ¹⁴Ug si Jehova nagbasul sa kadautan nga iyang giingon nga iyang pagabuhaton unta sa iyang katawohan.

¹⁵ Ug si Moises mibalik, ug milugsong gikan sa bukid, nga ginadala sa iyang kamot ang duruha ka papan sa pagpamatuod; ang mga papan nga gisulatan sa iyang duruha ka luyo; sa usa ka luyo ug sa pikas gisulatan kini. ¹⁶Ug ang mga papan binuhat sa Dios, ug ang sulat mao ang sulat sa Dios, nga gikulit sa ibabaw sa mga papan. ¹⁷Ug sa diha nga si Josue nakadungog sa kagahub sa katawohan, samtang sila nagasinggit, miingon siya kang Moises: Adunay kagahub sa gubat sa dapit sa campo. ¹⁸Ug siya miingon: Dili man mao ang paghugyaw sa mga mananaug, ni mao ang tingog niadtong mga nagatu-aw tungod kay nadaug sila; apan ang kagahub nga ila sa mga nagaambahan maoy nadungog ko. ¹⁹Ug nahitabo kini, nga sa pag-abut niya haduol sa campo, nga nakita niya ang nating vaca, ug ang mga pagsayaw; ug misilaub ang kasuko ni Moises, ug gisalibay niya ang mga papan gikan sa iyang mga kamot, ug nadugmok kini sa lusaran sa bukid. ²⁰Ug gikuha niya ang nating vaca nga ilang gibuhat, ug kini gisunog niya sa kalayo, ug kini gigaling niya hangtud nga napulbos, ug gisabwag kini sa ibabaw sa mga tubig ug kini gipainum niya sa mga anak sa Israel.

²¹ Ug si Moises miingon kang Aaron: Unsa ba ang gibuhat niining katawohan kanimo nga ikaw nagadala man ug usa ka dakung sala sa ibabaw nila? ²²Ug mitubag si Aaron: Dili unta mosilaub ang kasuko sa akong ginoo; ikaw nakaila sa katawohan, nga sila *naandam* alang sa kadautan. ²³Kay sila nanag-ingon kanako: Buhati kami ug mga dios, nga magauna kanamo; kay mahitungod niining Moises, ang tawo nga mikuha kanamo gikan sa Egipto, kami wala manghibalo sa nahitabo kaniya. ²⁴Ug ako miingon kanila: Bisan kinsa nga adunay bulawan, tangtanga ninyo kana. Ug ilang gihatag kini kanako, ug gibutang ko kini sa kalayo, ug migula kining nating vaca. ²⁵Ug sa nakita ni Moises nga ang katawohan nagpatuyang (kay gitugutan sila ni Aaron sa pagpatuyang sa pagkaagi nga naulawan sila sa taliwala sa ilang mga kaaway), ²⁶Unya si Moises mitindog sa pultahan sa campo, ug miingon: Kong kinsa ang dapig kang Jehova *moari siya* kanako. Ug ang tanan nga mga anak ni Levi mitingub ngadto kaniya. ²⁷Ug siya miingon kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel: Magtakin ang tagsatagsa ka tawo sa iyang pinuti diha sa iyang hawak ug pangagi kamo, ug magbalik-balik kamo gikan sa usa ka pultahan ngadto sa usa ka pultahan sa campo, ug patya ninyo ang tagsatagsa sa iyang igsoon, ug ang tagsatagsa sa iyang kauban, ug ang tagsatagsa sa iyang silingan. ²⁸Ug gibuhat kini sa mga anak ni Levi, sumala sa pulong ni Moises, ug nangapukan sa katawohan niadtong adlaw ang totolo ka libo ka tawo. ²⁹Ug si Moises miingon: Igahin ang inyong kaugalingon karon kang Jehova, oo, ang tagsatagsa ka tawo batok sa iyang anak nga lalake,

ug batok sa iyang igsoon nga lalake; aron siya maghatag kaninyo *sa iyang* panalangin niining adlaw.

³⁰ Ug nahatabo nga sa adlaw nga misunod, nga si Moises miingon sa katawohan: Nakasala kamo ug usa ka dakung sala: ug karon motungas ako ngadto kang Jehova; tingali magabuhat ako ug halad-sa-pagtabon sa sala alang sa inyong mga sala. ³¹Ug si Moises mibalik ngadto kang Jehova, ug miingon: Oh, kining katawohan nakasala ug usa ka dakung sala, ug nagbuhat sila ug mga dios nga bulawan. ³²Apan karon, kong pasayloon mo ang ilang sala; ug dili ugaling, palaa ako, ginaampo ko kanimo, gikan sa imong basahon nga gisulatan mo. ³³Ug si Jehova miingon kang Moises: Bisan kinsa nga nakasala batok kanako, kini siya pagapalaon ko sa akong basahon. ³⁴Ug lumakaw ka, dad-a kining katawohan didto sa *dapit* nga akong giingon kanimo. Ania karon, ang akong manolonda magauna kanimo; apan sa adlaw sa akong pagdu-aw, pagaduawon ko ang ilang sala sa ibabaw nila. ³⁵Ug gisamaran ni Jehova ang katawohan, kay nagbuhat sila ug nating vaca, nga gibuhat ni Aaron.

¹ Ug si Jehova miingon kang Moises: Lumakaw ka, ug tumungas ka gikan dinhi, ikaw ug ang katawohan nga imong gidala gikan sa yuta sa Egipto padulong sa yuta nga akong gipanumpa kang Abraham, kang Isaac ug kang Jacob, nga nagaingon: Sa imong kaliwatan igahatag ko kini. ²Ug ako magpadala sa unahan mo ug usa ka manolonda, ug papahawaon ko ang Canaanhon, ug ang Amorehanon, ug ang Hetehanon ug ang Persehanon ug ang Hebehanon ug ang Jebusehanon: ³Ngadto sa yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos: kay ako dili motungas sa taliwala mo, kay ikaw mao ang katawohan nga magahi ug liog; tingali ug ako magaut-ut kanimo sa dalan. ⁴Ug sa diha nga ang katawohan nakadungog niining dautan nga mga balita, nanagbalata sila, ug walay bisan kinsa nga nagbutang sa iyang mga dayandayan. ⁵Ug si Jehova miingon kang Moises: Ipamulong mo sa mga anak sa Israel: Kamo mao ang katawohan nga magahi ug liog; kong mosaka ako sa taliwala mo sa makadiyut pagaut-uton ko ikaw: busa tangtanga karon ang imong mga dayandayan gikan kanimo kay ako mahibalo sa akong pagabuhaton kanimo. ⁶Ug ang mga anak sa Israel nanagpanangtang sa ilang mga dayandayan sukad sa bukid sa Horeb ngadto sa unahan.

⁷ Karon si Moises nagakanunay sa pagkuha sa balong-balong, ug iyang gipatindog kini sa gawas sa campo, halayo sa campo; ug gihinganlan niya kini ug balong-balong nga pagatiguman; ug nahitabo, nga ang tagsatagsa nga nangita kang Jehova miadto ngadto sa balong-balong nga pagatiguman, nga diha sa gawas sa campo. ⁸Ug nahatabo nga sa diha nga si Moises milakaw ngadto sa Balong-Balong ang tibook nga katawohan mibangon ug mitindog ang tagsatagsa sa pultahan sa iyang balong-balong, ug mitan-aw ngadto kang Moises hangtud nga siya misulod sa Balong-Balong. ⁹Ug nahitabo nga sa diha nga nakasulod na si Moises sa Balong-Balong ang haligi nga panganod mipaubos, ug napahamutang sa pultahan sa Balong-Balong: ug si *Jehova* misulti kang Moises. ¹⁰Ug ang tibook nga katawohan nakakita sa haligi nga panganod nga diha sa pultahan sa Balong-Balong ug ang tibook nga katawohan mitindog ug mingsimba, ang tagsatagsa didto sa pultahan sa iyang balong-balong, ¹¹Ug si Jehova misulti kang Moises sa nawong ug nawong, ingon

sa usa ka tawo nga nakigsulti sa iyang higala. Ug mibalik siya ngadto sa campo apan ang iyang alagad nga si Josue, anak nga lalake ni Nun, tawo nga batan-on wala gayud gumula sa Balong-Balong.

¹² Ug si Moises miingon kang Jehova: Tan-awa, ikaw nagaingon kanako: Dad-a kining katawohan: ug ikaw wala magpahayag kanako kong kinsa ang pagasugoon mo uban kanako. Apan ikaw miingon: Ako nakaila kanimo pinaagi sa imong ngalan, ug nakakaplag ka usab ug kalomo sa akong mga mata; ¹³ Busa karon, ako nagapangaliyupo kanimo kong ako nakakaplag ug kalomo sa imong mga mata, ipahayag mo karon kanako ang imong mga dalan, aron maila ko ikaw, sa tuyo nga makakaplag ako ug kalomo sa imong mga mata: ug palandunga nga kining nasud mao ang imong katawohan. ¹⁴ Ug miingon siya: Ang akong presencia mouban *kanimo*, ug pagahatagan ko ikaw ug pagpahulay. ¹⁵ Ug siya miingon kaniya: Kong ang imong presencia dili magauban *kanako*, dili mo kami pagkuhaon dinhi. ¹⁶ Kay unsaon man karon sa pag-ila nga ako nakakaplag ug kalomo sa imong mga mata, ako ug ang imong katawohan? dili ba tungod nga ikaw magalakaw uban kanamo; aron kami mahimong katawohan nga mga linain, ako ug ang imong katawohan, gikan sa tanang mga katawohan nga ania sa ibabaw sa nawong sa yuta? ¹⁷ Ug si Jehova miingon kang Moises: Pagabuhaton ko usab kini nga butanga nga imong giingon; tungod kay nakakaplag ka ug kalomo sa akong mga mata, ug naila ko ikaw tungod sa imong ngalan. ¹⁸ Ug siya miingon: Ginapangaliyupo ko kanimo nga ipakita mo kanako ang imong himaya. ¹⁹ Ug siya miingon: Pagapaagion ko ang tanan ko nga kaayohan a atubangan mo ug igamantala ko ang ngalan ni Jehova sa atubangan mo; ug ako magamaloloy-on sa akong pagakaloy-an, ug magapakita ako ug puangod niadtong pagapuangoran ko. ²⁰ Ug siya miingon: Ikaw dili arang makakita sa akong nawong: kay ang tawo dili makakita sa akong nawong ug mabuhi *pa* siya. ²¹ Ug si Jehova miingon: Ania karon, adunay dapit haduol kanako, ug ikaw magatindog sa ibabaw sa bato: ²² Ug mahatabo nga samtang ang akong himaya moagi, nga igabutang ko ikaw sa usa ka liki sa bato, ug pagatabonan ko ikaw sa akong kamot hangtud nga mosaylo ako. ²³ Ug pagakuhaon ko ang akong kamot, ug ikaw makakita sa akong likod: apan ang akong nawong dili hikit-an.

¹ Ug si Jehova miingon kang Moises: Magsapsap ka ug duruha ka papan nga bato ingon sa mga nahauna, ug igasulat ko sa ibabaw nianang mga papan ang mga pulong nga didto sa mga papan nga nahauna nga gibuak mo. ² Ug mag-andam ka ugma sa buntag ug tumungas ka sa pagkabuntag sa bukid sa Sinai, ug didto umatubang ka kanako sa kinatumyan sa bukid. ³ Ug walay tawo nga magatungas uban kanimo; ni tugutan ang bisan kinsang tawo nga hikit-an diha sa tibook nga bukid; ni tugotan ang mga carnero kun ang mga vaca nga magpanibsib sa atubangan sa bukid. ⁴ Ug siya nagsapsap ug duruha ka papan nga bato ingon sa nahauna; ug mibangon si Moises pagsayo sa buntag ug mitungas siya haduol sa bukid sa Sinai, ingon sa gisugo kaniya ni Jehova, ug gidala sa iyang kamot ang duruha ka papan nga bato.

⁵ Ug si Jehova mikanaug sa panganod ug mitindog siya didto uban kaniya, ug nagmantala sa ngalan ni Jehova. ⁶Ug si Jehova miagi sa iyang atubangan, ug nagmantala: Si Jehova, si Jehova, usa ka Dios nga maloloy-on, mapuangoron, mahinay sa pagkasuko, ug daku sa mahigugmaong-kalolot ug kamatuoran; ⁷Nagatipig sa mahigugmaong kalolot alang sa linibolibo, ug nagapasaylo sa pagkadautan, ug sa pagkamasukihon ug sa sala, ug nga sa walay bisan unsa nga paagi magapakamatarung sa dautan; nga nagadu-aw sa pagkadautan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak sa mga anak, sa ibabaw sa ikatolo ug sa ibabaw sa ikaupat nga kaliwatan. ⁸Ug si Moises midali, ug giduko niya ang iyang ulo ngadto sa yuta ug misimba *kaniya*; ⁹Ug siya miingon: Kong karon, nakakaplag ako ug kalomo sa imong mga mata, Oh Ginoo umadto unta karon ang Ginoo, ginaampo ko kanimo, sa taliwala namo: kay kini mao ang katawohan nga magahi ug liog; ug pasayloa ang among pagkadautan ug ang among sala, ug dawata kami alang sa imong panulondon.

¹⁰ Ug siya miingon: Ania karon, ako magabuhat ug tugon: sa atubangan sa tibook mo nga katawohan magabuhat ako ug mga katingalahan, kadtong wala mabuhat sa tibook nga yuta, ni sa bisan unsa nga nasud, ug ang tanan nga katawohan nga niini anaa ikaw sa taliwala, makakita sa buhat ni Jehova; kay kini maoy butang nga makalilisang nga akong pagabuhaton kanimo. ¹¹Bantayan mo ang akong ginasugo kanimo niining adlaw; ania karon, ako magapapahawa gikan sa atubangan mo sa Amorehanon, ug sa Canaanhon, ug sa Hetehanon ug sa Persehanon, ug sa Hebehanon, ug sa Jebusehanon. ¹²Magmatngon ka sa imong kaugalingon, tingali magbuhat ka ug pakigsaad uban sa mga pumoluyo sa yuta nga imong pagaadtoan; kay tingali kini mahimong bitik sa taliwala mo: ¹³Apan kamo magagun-ob sa ilang mga halaran ug magadugmok kamo sa ilang mga haligi, ug magaporil kamo sa ilang mga kalasangan: ¹⁴(Kay kamo dili magsimba sa lain nga mga dios; kay si Jehova, kinsang ngalan mao ang Abughoan, maoy usa ka Dios nga abughoan); ¹⁵Tingali ug magbuhat ikaw ug pakigsaad uban sa mga pumoluyo sa yuta; ug sila maghimo sa pagpakighilawas sa pagsunod sa ilang mga dios, ug magahalad sila sa ilang mga dios, ug pagatawgon ka sa usa kanila, ug magakaon ka sa iyang halad: ¹⁶Ug ikaw magadala sa ilang mga anak nga babaye ngadto sa imong mga anak nga lalake, ug ang ilang mga anak nga babaye magpakighilawas sa pagsunod sa ilang mga dios, ug ang imong mga anak nga lalake magpakighilawas sa pagsunod sa ilang mga dios. ¹⁷Dili ka magbuhat *alang* kanimo ug tinunaw nga mga dios.

¹⁸ Ang fiesta sa mga tinapay nga walay levadura pagabantayan mo: pito ka adlaw magakaon ka sa tinapay nga walay levadura, ingon sa gisugo ko kanimo, sa panahon nga gitagal sa bulan sa Abib kay sa bulan sa Abib migula ka gikan sa Egipto. ¹⁹Ang tanan nga nagabuka sa taguangkan maako; ug ang tanan nga lake sa imong kahayupan, ang mga panganay sa vaca ug sa carnero, ²⁰Ug ang panganay sa usa ka asno pagatubson mo pinaagi sa usa ka nating carnero: ug kong *kini* dili mo pagatubson, pagalunggoan mo ang liog niini. Ang tanan nga panganay sa imong mga anak nga lalake pagatubson ug walay usa nga magpakita sa atubangan ko nga walay dala. ²¹Unom ka adlaw magabuhat ka, apan sa ikapito ka adlaw mopahulay ka: sa panahon sa pagdaro ug sa pag-ani mopahulay ka. ²²Ug magsaulog ka sa fiesta sa mga semana *bisan pa* ang sa mga inunahan sa ani sa trigo: ug sa fiesta sa pag-ani sa katapusan sa tuig. ²³Makatolo sa sulod sa tuig ang tanan mo nga

lalake magapakita sa atubangan sa Ginoong Jehova, ang Dios sa Israel. ²⁴Kay ako magapapahawa sa mga nasud gikan sa imong atubangan, ug pagalaparoon ko ang imong mga utlanan: ug walay bisan kinsa nga tawo nga magapaninguha sa imong yuta, kong ikaw motungas sa pagpakita sa atubangan ni Jehova nga imong Dios makatolo sa usa ka tuig. ²⁵Dili mo ihalad ang dugo sa akong halad uban sa tinapay nga may levadura; dili usab ang halad sa fiesta sa pasko; mahabilin sukad sa gabii hangtud sa buntag. ²⁶Ang mga inunahan sa mga unang bunga sa imong yuta dad-on mo sa balay ni Jehova nga imong Dios. Dili mo paglat-an ang nating kanding sa gatas sa inahan niini. ²⁷Ug si Jehova miingon kang Moises: Isulat mo kini nga mga pulong kay sumala sa kahulogan niining mga pulonga gihimo ko ang tugon uban kanimo, ug uban sa Israel.

²⁸Ug siya didto uban kang Jehova kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii; siya wala makakaon ug tinapay, ni makainum ug tubig. Ug gisulat niya sa mga papan ang mga pulong sa tugon, ang napulo ka mga sugo. ²⁹Ug nahitabo sa diha nga si Moises milugsong gikan sa bukid sa Sinai uban ang duruha ka papan sa pagpamatuod diha sa iyang kamot, sa diha nga nagalugsong siya gikan sa bukid, si Moises wala manghibalo nga ang panit sa iyang nawong misilaw, tungod sa iyang pagpakigsulti kaniya. ³⁰Sa diha nga si Aaron, ug ang tanan nga mga anak sa Israel nakakita kang Moises, ania karon, ang panit sa iyang nawong misilaw; ug nangahadlok sila sa pagduol kaniya. ³¹Ug si Moises nagtawag kanila; ug si Aaron ug ang tanan nga mga pangulo sa katilingban, mibalik ngadto kaniya, ug si Moises nagsulti kanila; ³²Ug unya ang tanan nga mga anak sa Israel nanagpanuol ug siya naghatag kanila ingon nga sugo sa tanan nga mga butang nga giingon kaniya ni Jehova didto sa bukid sa Sinai. ³³Ug sa diha nga si Moises nakahuman na sa pagsulti kanila, nagbutang siya ug usa ka pandong sa iyang nawong. ³⁴Apan sa diha nga si Moises miadto sa atubangan ni Jehova, sa pagpakigsulti uban kaniya, gikuha niya ang pandong hangtud nga nakapahawa siya; ug mipahawa siya, ug nakigsulti sa mga anak sa Israel mahitungod niadtong gisugo kaniya. ³⁵Ug ang mga anak sa Israel nakakita sa nawong ni Moises, nga ang panit sa nawong ni Moises misilaw; ug si Moises mibutang pag-usab sa tabon sa iyang nawong, hangtud nga misulod siya sa pagpakigsulti uban kaniya.

¹Ug gitigum ni Moises ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, ug miingon kanila: Kini mao ang mga pulong nga gisugo ni Jehova, aron pagabuhaton ninyo kini. ²Unom ka adlaw pagabuhaton ang bulohaton, apan sa adlaw nga ikapito may usa ka adlaw nga balaan alang kaninyo, usa ka adlaw sa balaang pagpahulay alang kang Jehova: bisan kinsa nga magabuhat sa bisan unsa nga bulohaton pagapatyon siya. ³Kamo dili magahaling ug kalayo sa tanan ninyo nga mga puloy-anan sa adlaw nga igpapahulay. ⁴Ug si Moises misulti sa tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel nga nagaingon: Kini mao ang butang nga gisugo ni Jehova, nga nagaingon: ⁵Magkuha kamo gikan sa taliwala ninyo ug usa ka halad alang kang Jehova; bisan kinsa nga masinugtanon ug kasingkasing, padad-a siya niini ug halad ni Jehova: bulawan, ug salapi, ug tumbaga, ⁶Ug azul, ug purpura, ug mapula, ug lino nga fino, ug *balhibo* sa mga kanding. ⁷Ug mga panit sa mga carnero nga tinina sa

mapula, ug mga panit sa mga mananap sa dagat, ug kahoy nga acacia. ⁸Ug lana alang sa suga, ug mga panakot nga mahumot alang sa lana nga igdidihog, ug alang sa mahumot nga incienso: ⁹Ug mga bato nga onyx, ug mga bato nga igalubong alang sa ephod, ug alang sa tabon sa dughan. ¹⁰Ug ang tagsatagsa ka tawo nga makinaadmanon ug kasingkasing sa taliwala ninyo umanhi, ug magbuhat sa tanan nga mga butang nga gisugo ni Jehova. ¹¹Ang tabernaculo, ang balong-balong niini, ug ang tabon niini, ang mga lugpit niini, ug ang mga tabla niini, ang mga yayongan niini, ang mga haligi niini, ug ang mga ugbokanan niini. ¹²Ang arca, ug ang mga yayongan niini, ang halaran-sa-pagpasig-uli, ug ang tabil sa balong-balong; ¹³Ang lamesa, ug ang mga yayongan niini, ug ang tanan nga mga kasangkapan niini, ug ang tinapay-nga-gibutang-sa-atubangan sa Dios; ¹⁴Ang tangkawan usab alang sa suga, ug ang mga kasangkapan niini, ug ang mga lamparahan niini, ug ang lana alang sa suga: ¹⁵Ug ang halaran sa incienso, ug ang mga yayongan niini, ug ang lana nga igdidihog, ug ang mahumot nga incienso, ug ang tabil alang sa pultahan, nga diha sa pultahan sa tabernaculo: ¹⁶Ang halaran sa halad-nga-sinunog, uban ang linala nga tumbaga niini, ang mga yayongan niini, ug ang tanan nga mga kasangkapan niini, ang dolang uban ang tungtunganan niini: ¹⁷Ang mga cortina sa sawang, ang mga haligi niini, ug ang mga ugbokanan niini, ug ang tabil sa ganghaan sa sawang: ¹⁸Ang mga lagdok sa tabernaculo, ug ang mga lagdok sa sawang, ug ang mga pisi niini; ¹⁹Ang maayong pagkabuhat nga mga bisti, alang sa pag-alagad sa dapit nga balaan, ang mga balaan nga bisti ni Aaron nga sacerdote, ug ang mga bisti sa iyang mga anak nga lalake, aron sa pag-alagad sa katungdanan sa pagka-sacerdote.

²⁰Ug ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel nanlakaw gikan sa atubangan ni Moises. ²¹Ug nangadto sila, ang tagsatagsa kinsang kasingkasing nagaagda kaniya, ug ang tagsatagsa kinsang espiritu naghatag kaniya ug kabubut-on, ug nanagdala sa halad ni Jehova alang sa bulohaton sa balong-balong nga pagatiguman, ug alang sa tanan nga kaalagaran niini, ug alang sa mga balaan nga bisti. ²²Ug nangadto sila, ang mga lalake ug ang mga babaye, sumala sa gidaghanon sa mga kinabubut-ong pagkamasinulondon sa kasingkasing, ug nanagdala ug mga sab-itanan, ug mga ariyos, ug mga singsing sa pagtimaan, ug mga pulceras, ug ang tanan nga hiyas nga bulawan; bisan ang tagsatagsa ka tawo naghalad ug usa ka halad nga bulawan alang kang Jehova. ²³Ug tagsatagsa ka tawo nga hingkaplagan nga kaniya adunay azul, ug purpura, ug mapula, ug lino nga fino, ug *balhibo* sa mga kanding, ug mga panit sa mga carnero nga tinina sa mapula, ug ang mga panit sa mga mananap sa dagat, ginadala niya kini. ²⁴Ang tagsatagsa nga nakahalad ug usa ka halad nga salapi ug tumbaga, nagdala sa halad ni Jehova; ug ang tagsatagsa nga hingkaplagan nga kaniya adunay kahoy nga acacia, nga alang sa tanan nga bulohaton sa pag-alagad nagadala niini. ²⁵Ug ang tanan nga mga babaye nga 7 makinaadmanon sa kasingkasing nanagkalinyas uban sa ilang mga kamot, ug ginadala nila ang ilang mga nakalinyas, ang azul, ug ang purpura, ang mapula, ug ang lino nga fino. ²⁶Ug ang tanan nga mga babaye kinsang kasingkasing nagaagda kanila sa kinaadman, nanagkalinyas sila ug mga *balhibo* sa kanding. ²⁷Ug ang mga pangulo nanagdala ug mga bato nga onyx, ug sa mga bato nga igalubong alang sa ephod ug sa bisti nga tabon sa dughan; ²⁸Ug sa panakot nga mahumot, ug ang lana alang sa suga, ug alang sa lana nga igdidihog, ug alang sa mahumot nga

incienso. ²⁹Ang mga anak sa Israel nanagdala ug kinabubut-ong halad alang kang Jehova; tagsatagsa ka lalake ug babaye, kinsang kasingkasing nagaagda kanila sa maayong kabubut-on sa pagdala alang sa tanan nga bulohaton, nga gisugo ni Jehova kanila nga pagabuhaton pinaagi kang Moises.

³⁰Ug si Moises miingon sa mga anak sa Israel: Tan-awa, si Jehova nagtawag pinaagi sa ngalan kang Bezaleel, ang anak nga lalake ni Uri, ang anak nga lalake ni Hur, sa banay ni Juda: ³¹Ug siya gipuno niya sa Espiritu sa Dios, sa kinaadman, sa salabutan, ug sa kaalam, ug sa tanan nga nagkalainlain nga pagkabatid sa buhat. ³²Ug sa pagmugna sa mga binatid nga buhat sa pagbuhaton pinaagi sa bulawan, ug sa salapi ug sa tumbaga: ³³Ug sa pagsapsap sa mga bato nga igahal-up, ug sa pagkulit sa kahoy, sa pagbuhaton sa tanan nga buhat sa pagkabatid. ³⁴Ug siya nagabutang sa sulod sa iyang kasingkasing aron siya makapanudlo, siya ug si Aholiab, ang anak nga lalake ni Ahisamac, sa banay ni Dan: ³⁵Sila gipuno niya sa kinaadman sa kasingkasing, sa pagbuhaton sa tanan nga bulohaton nga binatid, sa pagkamagkukulit, ug sa pagkabatid nga magbubuhaton, ug sa pagkamagbobolda sa azul, ug sa purpura, ug sa mapula ug sa lino nga fino, ug sa pagkamaghahabol; bisan kanila nga nanagbuhaton sa bisan unsa nga binatid nga pagbuhaton, ug sila nga nagamugna sa mga binatid nga buhat.

¹Ug si Bezaleel ug si Aholiab magabuhaton, ug ang tagsatagsa ka tawo nga makinaadmanon sa kasingkasing, nga kaniya gibutang ni Jehova ang kinaadman ug salabutan aron mahibalo kong unsaon sa pagbuhaton ang tanan nga bulohaton alang sa pag-alagad sa balaang puloy-anan, sumala sa tanan nga gisugo ni Jehova. ²Ug si Moises nagtawag kang Bezaleel ug kang Aholiab, ug sa tagsatagsa ka tawo, nga makinaadmanon sa kasingkasing, kinsang kasingkasing gibutangan ni Jehova ug kinaadman, bisan ang tagsatagsa ka tawo kinsang kasingkasing nag-agda kaniya aron sa pagduol sa bulohaton, aron sa pagbuhaton niini. ³Ug gidawat nila gikan kang Moises ang tanan nga halad nga gidala sa mga anak sa Israel alang sa bulohaton sa pag-alagad sa balaang puloy-anan, aron sa pagbuhaton niini. Ug sila nagadala pa gayud kaniya ug mga kinabubut-ong halad sa matagbuntag: ⁴Ug ang tanan nga mga makinaadmanon nga tawo, nga nanagbuhaton sa tanan nga bulohaton sa balaang puloy-anan; ming-anhi ang tagsa-tagsa gikan sa bulohaton nga iyang ginabuhaton; ⁵Ug nanagsulti sila kang Moises nga nagaingon: Ang katawohan nagadala ug daghan pa kay sa kinahanglan alang sa pag-alagad sa bulohaton nga gisugo ni Jehova nga pagabuhaton. ⁶Ug si Moises naghatag ug usa ka sugo ug gipamantala kini sa tibook nga campo nga nagaingon: Dili na kinahanglan ang lalake, ni ang babaye nga magabuhaton pa ug bulohaton alang sa paghalad sa balaang puloy-anan. Ug sa ingon niini ang katawohan minghunong sa pagdala *ug mga halad*. ⁷Kay ang galamiton nga diha kanila igo alang sa pagbuhaton sa tanan nga bulohaton, ug nagakapin pa kaayo.

⁸Ug ang tanan nga mga tawo nga makinaadmanon sa kasingkasing sa taliwala nila nga nagabuhaton sa bulohaton, nanagbuhaton sila ug tabernaculo uban sa napulo ka cortina; sa fino nga lino nga linubid, ug azul, ug purpura, ug mapula nga adunay mga querubin, ang buhat sa batid nga magbubuhaton, *si Bezaleel* maoy nagbuhaton niini. ⁹Ang gitag-on sa tagsatagsa ka cortina kaluhaan ug walo ka maniko,

ug ang gilapdon sa usa ug usa ka cortina, upat ka maniko; ang tanan nga mga tabil adunay usa lamang ka sukod. ¹⁰Ug siya nagtapak sa lima ka cortina ang usa sa usa: ug lain usab nga lima ka cortina gitapak niya ang usa sa usa. ¹¹Ug siya nagbuhat ug mga galong nga azul sa ngilit sa usa ka cortina gikan sa ngilit, sa tinakdoan; sa mao usab *nga pagkaagi* siya nagbuhat sa ngilit sa cortina dapit sa gawas sa ikaduha ka tinakdoan. ¹²Kalim-an ka galong gihimo niya sa usa ka cortina, ug kalim-an ka galong gihimo niya sa ngilit sa cortina, nga diha sa ikaduhang tinakdoan; ang mga galong gipahimutang sa atbang sa usa ug usa. ¹³Ug siya nagbuhat ug kalim-an ka kaw-it nga bulawan ug gitapak *niya* ang mga cortina ang usa sa usa pinaagi niining mga kaw-it sa ingon niini natibook ang tabernaculo.

¹⁴ Ug siya nagbuhat ug mga cortina nga balhibo sa mga kanding alang sa balong-balong nga diha sa ibabaw sa tabernaculo: napulo ug usa ka cortina ang gibuhhat niya. ¹⁵Ang gitas-on sa usa ug usa ka cortina katloan ka maniko, ug upat ka maniko ang gilapdon sa usa ug usa ka cortina: ang napulo ug usa ka cortina usa lamang ka sukod. ¹⁶Ug gitapak niya paglain ang lima ka cortina sa ilang kaugalingon, ug ang unom ka cortina gitapak usab paglain sa ilang kaugalingon. ¹⁷Ug siya nagbuhat ug kalim-an ka galong sa ngilit sa cortina nga dapit sa gawas sa tinakdoan, ug kalim-an ka galong gibuhhat niya sa ngilit dapit sa gawas sa ikaduhang tinakdoan. ¹⁸Ug siya nagbuhat ug kalim-an ka kaw-it nga tumbaga aron sa pagtakdo pag-usa sa balong-balong, aron kini matibook. ¹⁹Ug siya nagbuhat ug usa ka tabon alang sa balong-balong nga mga panit sa carnero nga tinina sa mapula, ug usa ka tabon nga panit sa mga mananap sa dagat sa ibabaw. ²⁰Ug gibuhhat niya ang mga tabla sa tabernaculo sa kahoy nga acacia nga matanos. ²¹Napulo ka maniko mao ang gitas-on sa usa ug usa ka tabla, ug usa ka maniko ug tunga ang gilapdon sa usa ug usa ka tabla. ²²Matag-usa ka tabla adunay duruha ka mecha nga ang usa sa unahan sa usa: mao kini ang gibuhhat niya sa ngatanan nga mga tabla sa tabernaculo. ²³Ug siya nagbuhat sa tanang mga tabla alang sa tabernaculo; kaluhaan ka tabla alang sa kiliran sa habagatan ngadto sa habagatan; ²⁴Ug siya nagbuhat ug kap-atan ka ugbokanan nga salapi, sa ilalum sa kaluhaan ka tabla: duruha ka ugbokanan sa ilalum sa usa ka tabla alang sa duruha ka mecha niini, ug duruha ka ugbokanan sa ilalum sa usa usab ka tabla alang sa duruha ka mecha niini. ²⁵Ug alang sa ikaduha ka kiliran sa tabernaculo sa dapit sa amihanan, siya nagbuhat ug kaluhaan ka tabla, ²⁶Ug ang kap-atan ka ugbokanan nga salapi niini: duruha ka ugbokanan sa ilalum sa usa ka tabla, ug duruha ka ugbokanan sa ilalum sa usa usab ka tabla ²⁷Ug alang sa bahin sa tabernaculo dapit sa likod paingon sa kasadpan, siya nagbuhat ug unom ka tabla. ²⁸Ug duruha ka tabla ang gibuhhat niya alang sa duruha ka nasikohan sa tabernaculo sa bahin nga dapit sa likod. ²⁹Ug kini gitakdo sa ilalum; ug sa mao usab nga paagi natibook sa ibabaw ngadto sa usa ka tuhogan: ug mao kini ang gibuhhat sa usa ug usa usab sa duruha ka nasikohan. ³⁰Ug adunay walo ka tabla ug ang mga ugbokanan nga salapi niini napulo ug unom ka ugbokanan sa ilalum sa matag-usa ka tabla duruha ka ugbokanan. ³¹Ug siya nagbuhat ug mga yayongan sa kahoy nga acacia: lima alang sa mga tabla sa usa ka kiliran sa tabernaculo. ³²Ug lima ka balabag alang sa mga tabla sa usa usab ka kiliran sa tabernaculo ug lima ka balabag alang sa mga tabla sa kiliran sa tabernaculo sa bahin sa likod dapit sa kasadpan. ³³Ug gihimo niya nga ang balabag sa taliwala nga

molapus sa kinataliwad-an sa mga tabla gikan sa usa ka tumoy ngadto sa usa ka tumoy. ³⁴Ug gihal-upan niya ang mga tabla ug bulawan ug gibuhat sa bulawan ang mga singsing niini, nga didto igasul-ob ang balabag: nga gihal-upan usab ug bulawan ang mga balabag.

³⁵ Ug ang cortina gihimo niya nga sa azul ug purpura, ug mapula, ug fino nga lino nga linubid: uban ang mga querubin, ang buhat sa usa ka batid nga magbubuhat, gibuhat niya kini. ³⁶Ug gibuhatan niya kini ug upat ka haligi sa kahoy nga acacia ug gihal-upan kini ug bulawan, ang mga kaw-it niini nga bulawan; ug nagtunaw alang niini ug upat ka ugbokanan nga salapi. ³⁷Ug siya nagbuhat ug usa ka tabil alang sa pultahan sa Tabernaculo, sa azul, ug purpura, ug mapula, ug fino nga lino nga linubid, nga buhat sa magbobolda. ³⁸Ug ang lima ka haligi niini uban ang mga kaw-it niini: ug gihal-upan niya ang ulo niini ug ang mga lagdok niini sa bulawan: apan ang lima ka ugbokanan niini gibuhat kini sa tumbaga.

¹ Ug si Bezaleel nagbuhat sa arca sa kahoy nga acacia: duruha ka maniko ug tunga mao ang gitason niini, ug usa ka maniko ug tunga mao ang gilapdon niini, ug usa ka maniko ug tunga mao ang gantong niini. ²Ug gihal-upan niya kini ug lunsay nga bulawan sa sulod ug sa gawas, ug gibuhatan niya kini ug usa ka cornisa nga bulawan nga maglibut. ³Ug siya nagtunaw alang niini, upat ka singsing nga bulawan sa upat ka tiil niini; bisan duruha ka singsing sa usa ka kiliran niini, ug duruha ka singsing sa usa ka luyo niini. ⁴Ug siya nagbuhat ug mga yayongan sa kahoy nga acacia, ug gihal-upan niya kini ug bulawan. ⁵Ug gibalhog niya ang mga yayongan sa mga singsing sa mga kiliran sa arca, aron sa pagdala sa arca. ⁶Ug siya nagbuhat ug usa ka halaran-sa-pagpasig-uli sa lunsay nga bulawan: duruha ka maniko ug tunga mao ang gitason niini, usa ka maniko ug tunga mao ang gilapdon niini. ⁷Ug siya nagbuhat ug duruha ka mga querubin nga bulawan, sa buhat nga sinalsal gibuhat niya kini sa duruha ka tumoy sa halaran-sa-pagpasig-uli. ⁸Usa ka querubin sa usa ka tumoy, ug usa ka querubin sa usa ka tumoy: nayon sa halaran-sa-pagpasig-uli gibuhat niya ang mga querubin sa duruha ka tumoy niini. ⁹Ug ang mga querubin nagabuklad sa ilang mga pako sa ibabaw, nga nagatabon sa halaran-sa-pagpasig-uli uban sa ilang mga pako, ug ang ilang mga nawong nagaatubang sa usa ug usa, nagaatubang sa halaran-sa-pagpasig-uli ang mga nawong sa mga querubin.

¹⁰ Ug siya nagbuhat ug lamesa nga kahoy nga acacia: duruha ka maniko *mao* ang gitason niini, ug usa ka maniko mao ang gilapdon niini, ug usa ka maniko ug tunga mao ang gantong niini. ¹¹Ug kini gihal-upan niya ug lunsay nga bulawan, ug gibuhatan niya ug usa ka cornisa nga bulawan nga maglibut. ¹²Ug gibuhatan niya kini ug usa ka sanipa sa gilapdon nga usa ka dapal maglibut, ug gibuhatan niya ug usa ka bulawan nga cornisa sa sanipa niini sa maglikos. ¹³Ug siya nagtunaw alang niini, upat ka singsing nga bulawan, ug gibutang niya kini sa upat ka nasikohan nga mahatungod sa upat ka tiil niini. ¹⁴Duol sa sanipa diha ang mga singsing, ang dapit sa mga yayongan aron sa pagdala sa lamesa. ¹⁵Ug gibuhat niya ang mga yayongan sa kahoy nga acacia, ug gihal-upan niya kini sa bulawan aron sa pagdala sa lamesa. ¹⁶Ug siya nagbuhat sa mga kasangkapan nga diha

sa ibabaw sa lamesa, ang mga pinggan niini, ug ang mga cuchara niini, ug ang mga panaksan niini, ug ang mga kabu nga igabubo niini sa lunsay nga bulawan. ¹⁷Ug gibuhat niya ang tangkawan sa lunsay nga bulawan, sa buhat nga sinalsal gibuhat niya ang tangkawan: ang tiil niini ug ang lawas niini, ug ang mga copa niini, ang mga dayan-dayan niini nga malingin, ug ang mga bulak, niini gihimo nga nayon niini. ¹⁸Ug adunay unom ka sanga nga nagatuybo gikan sa mga kiliran niini; totolo ka sanga sa tangkawan gikan sa usa ka kiliran niini, ug totolo ka sanga sa tangkawan gikan sa usa usab ka kiliran niini: ¹⁹Totolo ka copa gibuhat sama sa dagway sa bulak sa almendra diha sa usa ka sanga, usa ka malingin nga dayandayan, ug usa ka bulak; ug totolo ka copa nga gibuhat sama sa dagway sa bulak sa almendras diha sa usa usab ka sanga, usa ka malingin nga dayandayan ug usa ka bulak: ug mao kini ang alang sa unom ka sanga nga nagalabaw gikan sa tangkawan. ²⁰Ug diha sa tangkawan adunay upat ka copa nga gibuhat sama sa dagway sa mga bulak sa almendras, ang mga malingin nga dayandayan niini, ug ang mga bulak niini; ²¹Ug usa ka malingin nga dayandayan sa ilalum sa duruha ka sanga nga nayon niini, ug usa usab ka malingin nga dayandayan sa ilalum sa duruha usab ka sanga nga nayon niini, ug usa usab ka malingin nga dayandayan sa ilalum sa duruha usab ka sanga nga usa nga nayon niini, alang sa unom ka sanga nga nagatuybo gikan niini. ²²Ang mga malingin nga dayandayan niini ug ang mga sanga niini gihimo sa usa lamang nga nayon niini; ang tibook niini maoy usa ka binuhat nga sinalsal sa lunsay nga bulawan, ²³Ug ang mga lamparahan nga gibuhat niya, pito, ug ang mga kumpit niini, ug ang ilang mga pinggan nga magagmay niini nga lunsay nga bulawan. ²⁴Sa usa ka talento nga lunsay nga bulawan, gibuhat niya kini, ug ang tanan nga mga kasangkapan niini.

²⁵Ug gibuhat niya ang halaran sa incienso sa kahoy nga acacia: usa ka maniko mao ang gitas-on niini, ug usa ka maniko mao ang gilapdon niini, ug maglaro; ug duruha ka maniko mao ang gantong niini, ang mga sungay nayon niini. ²⁶Ug gihal-upan niya kini sa lunsay nga bulawan, ang ibabaw niini ug ang mga bongbong niini maglibut, ug ang mga sungay niini: ug gibuhatan niya kini ug usa ka cornisa nga bulawan maglibut. ²⁷Ug siya nagbuhat alang niini ug duruha ka singsing nga bulawan sa ilalum sa cornisa niini sa duruha ka nasikohan niini, sa duruha ka kiliran niini, mga dapit alang sa mga yayongan sa pagdala niini. ²⁸Ug gibuhat niya ang mga yayongan sa kahoy nga acacia ug gihal-upan niya kini ug bulawan. ²⁹Ug gibuhat niya ang lana nga balaan nga igdidihog, ug ang lunsay nga incienso sa mahumot nga mga panakot nga buhat sa magbubuhat sa mahumot.

¹Ug gibuhat niya ang halaran sa halad-nga-sinunog sa kahoy nga acacia: lima ka maniko mao ang gitas-on niini, ug lima ka maniko ang gilapdon niini maglaro, ug totolo ka maniko ang gantong niini. ²Ug gibuhat niya ang iyang mga sungay niini sa ibabaw sa upat ka nasikohan niini; ang mga sungay niini nayon sa usa ka bolos uban niini ug gihal-upan niya kini ug tumbaga. ³Ug gibuhat niya ang tanan nga mga kasangkapan sa halaran: ang mga kawa, ug ang mga pala, ug ang mga dolang, ug ang mga kaw-it, ug ang mga sangga sa kalayo: ang tanan nga mga kasangkapan niini gibuhat niya sa tumbaga. ⁴Ug nagbuhat siya alang sa halaran ug tungtunganan nga linala nga

tumbaga, sa ilalum sa sanipa sa libut niini dapit sa ubos hangtud sa tunga sa halaran. ⁵Ug siya nagtunaw ug upat ka singsing alang sa upat ka tumoy sa tungtunganan nga linala nga tumbaga, nga maoy dapit sa mga yayongan. ⁶Ug gibuhat niya ang mga yayongan sa kahoy nga acacia, ug gihal-upan kini niya ug tumbaga. ⁷Ug gibalhog niya ang mga yayongan sa mga singsing nga diha niini sa mga kiliran sa halaran, aron sa pagdala niana tungod niini: gihimo kini niya nga adunay lungag uban sa mga tabla. ⁸Ug gibuhat niya ang dolang nga tumbaga, ug ang tungtunganan niini mga tumbaga, sa mga salamin sa mga babaye nga mag-alagad nga *nagatigum* sa pag-alagad sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman.

⁹ Ug gibuhat niya ang sawang, alang sa dapit sa habagatan paingon sa habagatan, ang mga cortina sa sawang nga lino nga fino nga linubid, usa ka gatus ka maniko. ¹⁰Ang mga haligi niini kaluhaan, uban ang ugbokanan niini kaluhaan, nga hinimo sa tumbaga: ang mga sab-onganan sa mga haligi, ug ang mga tarogo niini, nga salapi. ¹¹Ug alang sa dapit sa amihanan usa ka gatus ka maniko: ang mga haligi niini kaluhaan, ug ang mga ugbokanan niini kaluhaan nga binuhat sa tumbaga. Ang mga ugbokanan sa mga haligi, ug ang mga tarogo, nga binuhat sa salapi. ¹²Ug alang sa dapit sa kasadpan adunay mga tabil nga tagkalim-an ka maniko: ang haligi niini, napulo, ug ang napulo ka ugbokanan niini: ang mga sab-onganan sa mga haligi, ug ang mga tarogo niini, nga binuhat sa salapi. ¹³Ug alang sa dapit sa silangan, paingon sa timogan, kalim-an ka maniko. ¹⁴Ang mga tabil alang sa usa ka kilid *sa pultahan* tagpulo ug lima ka maniko; ang haligi niini totolo, ug ang mga ugbokanan niini, totolo. ¹⁵Ug mao man usab ang alang sa usa ka kilid niining dapita ug niadtong dapita ug niadtong dapita sa pultahan sa sawang, ang mga tabil tagpulo ug lima ka maniko; ang mga haligi niini totolo, ug ang mga ugbokanan niini totolo. ¹⁶Ang tanan nga mga tabil sa sawang, mga lino nga fino nga linubid. ¹⁷Ug ang mga ugbokanan sa mga haligi binuhat sa tumbaga; ang mga sab-onganan sa mga haligi, ug ang mga tarogo niini binuhat sa salapi: ug ang mga hal-up sa mga sab-onganan niini binuhat sa salapi: ug ang tanan nga mga haligi sa sawang adunay mga tarogo nga salapi. ¹⁸Ug ang tabil sa pultahan sa sawang maoy buhat sa magbobolda, binuhat sa azul, ug purpura, ug mapula, ug lino nga fino nga linubid; ang gitas-on kaluhaan ka maniko, ug ang kahabogon sa gilapdon lima ka maniko, sama sa tabil sa sawang. ¹⁹Ug upat ang mga haligi niini, ug upat ang mga ugbokanan nga tumbaga; ug ang mga tabon sa mga ulo niini, ug ang ilang mga tarogo, salapi. ²⁰Ug ang tanan nga mga lagdok sa tabernaculo, ug sa sawang maglibut, mga tumbaga.

²¹ Mao kini ang tanang mga butang alang *sa* tabernaculo, bisan sa tabernaculo sa pagpamatuod, nga giisip sumala sa sugo ni Moises pinaagi sa kamot ni Ithamar, ang anak nga lalake ni Aaron nga sacerdote, alang sa pag-alagad sa mga Levihanon. ²²Ug si Bezaleel, ang anak nga lalake ni Uri, ang anak nga lalake ni Hur, sa banay ni Juda, *maoy* nagbuhat sa tanan nga mga butang nga gisugo ni Jehova kang Moises. ²³Ug uban kaniya si Ahiliab, ang anak nga lalake ni Ahisamach, sa banay ni Dan, nga usa ka magkukulit, ug batid nga magbubuhat ug magbobolda sa azul, ug sa purpura, ug sa mapula, ug sa lino nga fino. ²⁴Ang tanan nga bulawan nga gigamit sa bulohaton, sa tanan nga bulohaton sa balaang puloy-anan, bisan ang bulawan sa halad, kaluhaan ug siyam ka talento, ug

pito ka gatus ug katloan ka siclo, subay sa siclo sa balaang puloy-anan. ²⁵Ug ang ilang salapi nga naisip gikan sa katilingban, usa ka gatus ka talento, ug usa ka libo pito ka gatus kapitoan ug lima ka siclo, subay sa siclo sa balaang puloy-anan. ²⁶Usa ka beka sa tagsa ka ulo, *sa ato pa*, tunga sa siclo, subay sa siclo sa balaang puloy-anan, kay ang tanan nga miagi kanila ginaisip gikan sa panuigon nga kaluhaan ka tuig ug ngadto sa itaas, may unom ka gatus ka libo ug totolo ka libo ug lima ka gatus ug kalim-an. ²⁷Ug ang usa ka gatus ka talento nga salapi gitunaw nga mga ugbokanan sa balaang puloy-anan, ug mga ugbokanan *sa mga haligi* sa tabil; usa ka gatus ka ugbokanan sa usa ka gatus ka talento, usa ka talento sa usa ka ugbokanan. ²⁸Ug sa usa ka libo pito ka gatus kapitoan ug lima *ka siclo* gibuhat niya nga mga kaw-it alang sa mga haligi, ug gihal-upan niya ang mga ulo niini, ug iyang gibuhatan kini ug mga tarogo. ²⁹Ug ang tumbaga nga halad may kapitoan ka talento, ug duruha ka libo upat ka gatus ka siclo. ³⁰Kini maoy iyang gibuhat nga mga ubokanan alang sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ug halaran nga tumbaga, ug linala nga tumbaga, ug ang tanan nga mga galamiton sa halaran, ³¹Ug ang mga ugbokanan sa sawang maglibut, ug ang mga ugbokanan sa pultahan sa sawang, ug ang tanan nga mga lagdok sa tabernaculo, ug ang tanan nga mga lagdok sa sawang maglibut.

¹ Ug sa azul, ug purpura, ug mapula, gibuhat nila ang matahum nga mga bisti aron sa pag-alagad sa dapit nga balaan; ug gibuhat nila ang mga bisti nga balaan alang kang Aaron, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²Ug gibuhat niya ang ephod sa bulawan, ug sa azul, ug sa purpura, ug sa mapula, ug sa lino nga fino nga linubid; ³Ug gibakbak nila ang mga pinalid nga manipis nga bulawan, ug gitabastabas nila *sama* sa mga hilo aron sa paghabol niini sa taliwala sa azul, ug sa taliwala sa purpura, ug sa taliwala sa mapula, ug sa taliwala sa lino nga fino, nga buhat sa batid nga mamumuhat: ⁴Kini gibuhatan nila ug mga patay-tay alang niini, nga sinumpay, ug natibook sa duruha ka kiliran sa tumoy niini. ⁵Ug ang bakus nga sinawalo nga maayong pagkabuhat nga diha sa ibabaw niini, nga igbabakus, sa mao ra nga butang *ug* sama niini nga pagkabuhat: sa bulawan, sa azul, ug sa purpura, ug sa mapula, sa lino nga fino nga linubid; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ⁶Ug gililokan nila ang mga bato nga onyx nga linibutan sa mga engaste nga bulawan, nga gililokan ingon sa pagkalilok ca singsing nga patik, *nga adunay* mga ngalan sumala sa mga anak ni Israel: ⁷Ug kini gibutang niya sa mga patay-tay sa ephod, ingon nga mga bato nga handumanan sa mga anak ni Israel; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ⁸Ug siya naghimo ug tabon sa dughan nga binuhat sa batid nga mamumuhat, ingon sa pagbuhat sa ephod; sa bulawan, sa azul, sa purpura, ug sa mapula, ug sa fino nga lino nga linubid, ⁹Kini maglaro man: ang tabon sa dughan gihimo nila nga pinilo: ang gitas-on niini usa ka dangaw, ug usa ka dangaw ang gilapdon niini, nga napilo. ¹⁰Ug ilang gibutang niini ang upat ka laray nga mga bato. Sa nahauna nga laray, mao ang sardio, topacio, ug usa ka carbunclo kini mao ang nahauna nga laray. ¹¹Sa ikaduha ka laray, usa ka esmeralda, usa ka zafiro, ug usa ka diamante. ¹²Sa ikatolo ka laray, usa ka jacinto, usa ka agata, ug usa ka amatista. ¹³Ug sa ikaupat ka laray, usa ka berilo, usa ka onyx, ug usa ka jaspe: kini ginalibutan

ug engaste nga bulawan sa ilang mga laray. ¹⁴Ug ang maong mga bato *gibutang* sumala sa mga ngalan sa ma anak ni Israel, napulo ug duha, sumala sa mga ngalan nila; ingon sa mga lilok sa singsing nga patik, ang tagsatagsa sumala sa ngalan niini, alang sa napulo ug duha ka banay. ¹⁵Ug nanagbuhat sila sa ibabaw sa tabon sa dughan sa mga talikala nga magagmay sama sa sinawalo, sa pisi nga sinalapid sa lunsay nga bulawan. ¹⁶Ug nagbuhat sila ug duruha ka engaste nga bulawan ug ang duruha ka singsing nga bulawan, ug gibutang ang duruha ka singsing sa duruha ka tumoy sa tabon sa dughan. ¹⁷Ug gibutang nila ang duruha ka sinalapid nga bulawan niadtong duruha ka singsing sa mga tumoy sa tabon sa dughan. ¹⁸Ug ang *laing* duruha ka tumoy sa duruha ka sinalapid nga pisi sa gibutang nila sa ibabaw sa duruha ka engaste ug gibutang nila sa ibabaw sa patay-tay sa ephod sa dapit sa atubangan niini. ¹⁹Ug nagbuhat sila ug duruha ka singsing nga bulawan, nga gibutang nila sa duruha ka tumoy sa tabon sa dughan, sa sidsid niini, sa bahin sa ubos sa ephod, ngadto sa sulod. ²⁰Ug nagbuhat sila ug duruha ka singsing nga bulawan, ug gibutang nila sa duruha ka patay-tay sa ephod, sa ilalum nga dapit sa atubangan, sa unahan sa iyang tinakdoan sa ibabaw sa bakus sa ephod. ²¹Ug gihigut nila ang tabon sa dughan sa mga singsing niini ngadto sa mga singsing sa ephod nga adunay usa ka pisi nga azul, aron kini anha sa ibabaw sa maayong pagkabuhat nga bakus sa maong ephod ug aron dili matangtang ang tabon sa dughan gikan sa ephod, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²²Ug gibuhat niya ang kupo sa ephod nga buhat sa maghahabol, nga lubos azul; ²³Ug ang liab sa taliwala niini, ingon sa liab sa usa ka kamisin nga may ribite sa paglibut sa liab aron kini dili magisi. ²⁴Ug gibuhatan nila ug mga dagway sa granada ang mga sidsid sa kupo nga azul, ug purpura, ug mapula, ug *lino* nga linubid. ²⁵Ug nanagbuhat sila ug mga campanilla sa lunsay nga bulawan ug ang maong campanilla gibutang nila sa taliwala sa mga granada sa sidsid sa kupo sa paglibut *niini*, sa taliwala sa mga granada; ²⁶Usa ka campanilla ug usa ka granada, usa ka campanilla ug usa ka granada, sa paglibut sa mga sidsid sa kupo sa pag-alagad; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²⁷Ug gibuhat nila ang mga sinina nga hatag-as nga lino nga fino nga buhat sa maghahabol alang kang Aaron, ug sa iyang mga anak nga lalake. ²⁸Ug ang mitra nga lino nga fino, ug ang bonete nga lino nga fino, ug ang mga sapaw nga lino nga fino nga linubid, ²⁹Ug ang bakus nga lino nga fino nga linubid, ug azul, ug purpura, ug mapula nga buhat sa magbobolda; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ³⁰Ug nagbuhat sila ug diadema sa purongpurong nga balaan sa lunsay nga bulawan, ug kini ilang gisulatan ug sinulat nga sama sa linilok sa usa ka singsing nga patik: BALAAN KANG JEHOVA. ³¹Ug niini gibutang nila ang usa ka sinawalo nga azul aron kini ibutang sa ibabaw sa mitra; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.

³² Sa ingon niana nahuman ang tanan nga bulohaton sa tabernaculo sa balong-balong nga papatiguman: ug ang mga anak sa Israel nanagbuhat ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises; sa ingon niana sila nanagbuhat. ³³Ug gidala nila ang tabernaculo ngadto kang Moises, ang Balong-Balong ug ang tanang mga galamiton niini; ang mga kaw-it niini, ang mga tabla niini, ang mga yayongan niini, ug ang mga haligi niini, ug ang mga ugbokanan niini; ³⁴Ug ang tabon nga mga panit sa mga lakeng carnero nga tinina sa mapula, ug ang tabon nga mga panit sa mga mananap sa dagat, ug ang tabil sa pabiyon: ³⁵Ang arca sa pagpamatuod, ug ang mga yayongan niini, ug ang

halaran-sa-pagpasig-uli; ³⁶Ang lamesa, ang tanan nga mga galamiton niini ug ang tinapay nga gipamutang sa atubangan sa Dios; ³⁷Ang tangkawan nga lunsay, ang iyang mga lamparahan niini: bisan ang mga suga nga kinahanglan ipahamutang sa pagkasunodsunod, ug ang tanan nga mga galamiton niini: ug ang lana nga alang sa suga: ³⁸Ug ang halaran nga bulawan, ug ang lana nga igdidihog, ug ang mahumot nga incienso, ug ang tabil nga sa pultahan sa Balong-Balong; ³⁹Ang halaran nga tumbaga, uban ang iyang mga linala nga tumbaga niini; ang mga yayongan niini, ug ang tanang mga galamiton niini; ug ang dolang ug ang iyang tungtunganan: ⁴⁰Ang mga cortina sa sawang ug ang iyang mga haligi, ug ang iyang mga ugbokanan, ug ang pabiyon alang sa pultahan sa sawang, ug ang iyang mga sinawalo nga pisi, ug ang iyang mga lagdok, ug ang tanan nga mga galamiton sa pag-alagad sa tabernaculo alang sa balong-balong nga pagatiguman; ⁴¹Ang matahum nga mga bisti sa pag-alagad didto sa dapit nga balaan, ug ang mga balaan nga bisti ni Aaron nga sacerdote, ug ang mga bisti sa iyang mga anak nga lalake aron sa pag-alagad sa katungdanan sa pagkasacerdote. ⁴²Sumala sa tanang mga butang nga gisugo ni Jehova kang Moises, mao kini ang gibuhat sa mga anak sa Israel sa tanan nga mga buhat. ⁴³Ug nakita ni Moises ang tanang buhat, ug ania karon, nga gibuhat nila kini ingon sa gisugo ni Jehova; 4 ug sila gipanalanginan ni Moises.

¹ Unya si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon. ²Sa nahauna nga adlaw sa nahauna nga bulan patindugon mo ang tabernaculo sa balong-balong nga pagatiguman. ³Ug igabutang mo niini ang arca sa pagpamatuod, ug pasalipdan mo ang arca sa tabil. ⁴Ug igapasulod mo ang lamesa, ug pangatagon mo ang mga butang nga nahaluna niini; igapasulod mo usab ang tangkawan, ug dagkutan mo ang mga lamparahan niana. ⁵Ug igabutang mo ang halaran nga bulawan alang sa incienso sa atubangan sa arca sa pagpamatuod, ug ibutang mo ang pabiyon sa pultahan sa tabernaculo. ⁶Ug igabutang mo ang halaran sa halad-nga-sinunog sa atubangan sa pultahan sa tabernaculo sa balong-balong nga pagatiguman. ⁷Ug igabutang mo ang dolang sa taliwala sa balong-balong nga pagatiguman ug sa halaran, ug niini magabutang ka ug tubig, ⁸Ug ibutang mo ang sawang sa paglibut ug igabitay mo ang pabiyon sa pultahan sa sawang. ⁹Ug kuhaon mo ang lana nga igdidihog ug dihogan mo ang tabernaculo ug ang tanan nga anaa niini, ug pagapakabalaanon mo kini uban ang tanang mga galamiton niini: ug kini mabalaan. ¹⁰Ug pagadihogan mo ang halaran sa halad-nga-sinunog ug ang tanan niini nga mga galamiton, ug balaanon mo ang halaran; ug ang halaran mahimo nga labing balaan gayud. ¹¹Ug dihogan mo ang dolang ug ang tungtunganan, ug balaanon mo kini. ¹²Ug pagadad-on mo si Aaron, ug ang iyang mga anak nga lalake ngadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ug pagahunawan mo sila ug tubig. ¹³Ug pagabistihan mo si Aaron sa mga bisti nga balaan, ug pagadihogan mo siya, ug pagabalaanon mo siya, aron siya mag-alagad kanako sa katungdanan sa pagka-sacerdote. ¹⁴Ug pagadad-on mo ang iyang mga anak nga lalake, ug pagabistihan mo sila. ¹⁵Ug pagadihogan mo sila, ingon sa pagdihog mo sa ilang amahan, aron sila mag-alagad kanako sa katungdanan sa pagka-sacerdote; ug ang ilang dihog mahimong pagka-sacerdote nga walay katapusan ngadto sa ilang mga kaliwatan.

¹⁶ Sa ingon niana gibuhat kini ni Moises: ingon sa tanan nga gisugo kaniya ni Jehova, mao nga iyang gibuhat *kini* . ¹⁷Ug nahitabo sa nahaunang bulan, sa ikaduha ka tuig, nga ang tabernaculo gipatindog na. ¹⁸Ug gipatindog ni Moises ang tabernaculo, ug gipahamutang niya ang iyang mga patinduganan, ug gibutang niya ang mga tabla niini, ug gibutang niya ang iyang mga balabag, ug gipamangon niya ang mga haligi niini. ¹⁹Ug gibuklad niya ang balong-balong sa ibabaw sa tabernaculo, ug gibutang niya ang tabon sa balong-balong sa ibabaw niini; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²⁰Ug gikuha niya, ug gibutang niya ang pagpamatuod ngadto sa sulod sa arca; ug gibutang niya ang mga yayongan sa arca: ug gibutang niya ang halaran-sa-pagpasig-uli sa ibabaw gayud sa arca. ²¹Ug gisulod niya ang arca ngadto sa tabernaculo, ug gibitay niya ang tabil sa pabiyon, ug gitabilan niya ang arca sa pagpamatuod, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²²Ug gibutang niya ang lamesa sa balong-balong nga pagatiguman, sa luyo nga naamihanan sa tabernaculo, nahagawas sa tabil. ²³Ug gipangatag niya ang mga tinapay sa ibabaw niya sa atubangan ni Jehova, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²⁴Ug gibutang niya ang tangkawan sa sulod sa balong-balong nga pagatiguman atbang sa lamesa sa kiliran sa tabernaculo padulong sa habagatan. ²⁵Ug gidagkutan niya ang mga suga sa atubangan ni Jehova, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²⁶Ug gibutang niya ang halaran nga bulawan sa sulod sa balong-balong nga pagatiguman sa atubangan sa tabil. ²⁷Ug sa ibabaw niini nagsunog siya ug incienso nga mahumot, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²⁸Ug gibutang niya ang cortina sa pultahan didto sa tabernaculo. ²⁹Ug gipahamutang niya ang halaran sa halad-nga-sinunog sa pultahan sa tabernaculo sa balong-balong nga pagatiguman, ug naghalad sa ibabaw niini sa halad-nga-sinunog, ug sa halad-nga-kalan-on, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ³⁰Ug gibutang niya ang dolang sa taliwala sa balong-balong nga pagatiguman ug sa halaran, ug iyang gibutangan kini ug tubig nga hulunawan. ³¹Ug si Moises ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake nanagpanghunaw niini sa ilang mga kamot ug nanghimasa sa ilang mga tiil; ³²Sa pagsulod nila sa balong-balong nga pagatiguman, ug sa nanagpanuol sila sa halaran, nanghunaw sila ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ³³Ug gipatindog niya ang sawang sa paglibut sa tabernaculo ug sa halaran, ug gibutang niya ang cortina sa pultahan sa sawang. Ug niini natibawas ni Moises ang bulohaton.

³⁴ Unya ang panganod mitabon sa balong-balong nga pagatiguman, ug ang himaya ni Jehova mipuno sa tabernaculo. ³⁵Ug si Moises wala makahimo sa pagsulod sa balong-balong nga pagatiguman, kay ang panganod nagapabilin sa ibabaw niini ug ang himaya ni Jehova nakapuno niini. ³⁶Ug sa gibayaw na ang panganod sa tabernaculo, ang mga anak sa Israel nagapadayon sa tanan nila nga panaw. ³⁷Apan kong ang panganod wala pagbayawa, nan wala magpadayon sa panaw, hangtud sa adlaw nga kini gibayaw. ³⁸Kay ang panganod ni Jehova diha sa adlaw sa ibabaw sa tabernaculo, ug ang kalayo diha niini sa kagabhion, nga makita sa tibook nga balay sa Israel, sulod sa tanan nila nga pagpanaw.

¹ Ug si Moises gitawag ni Jehova, ug nakigsulti kaniya gikan sa balong-balong nga pagatiguman nga nagaingon: ²Magsulti ka sa mga anak sa Israel, ug ingna sila: Sa diha nga ang uban kaninyo magadala ug halad ngadto kang Jehova, magabuhat kamo sa inyong halad, gikan sa kahayupan, bisan sa mga vaca, ug gikan sa panon sa carnero.

³ Kong ang iyang halad maoy halad-nga-sinunog nga gikan sa mga vaca, igahalad niya ang lake nga walay ikasaway; magahalad siya didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman aron siya pagadawaton sa atubangan ni Jehova. ⁴Ug iyang igabutang ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo sa halad-nga-sinunog; ug kana pagadawaton alang kaniya aron sa pagtabon-sa-sala alang kaniya. ⁵Ug siya magapatay sa lakeng vaca sa atubangan ni Jehova; ug ang mga sacerdote nga mga anak ni Aaron, magahalad sa dugo, ug magasablig sa dugo sa libut sa ibabaw sa halaran, nga diha sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ⁶Ug pagapanitan niya ang halad-nga-sinunog, ug kini hiwa-hiwaon sa iyang mga bahin. ⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Aaron nga sacerdote magabutang ug kalayo sa ibabaw sa halaran, ug magabalay ug sugnod sa ibabaw sa kalayo. ⁸Ug ang mga sacerdote, nga mga anak nga lalake ni Aaron, magapahimutang sa mga bahin, sa ulo ug sa tambok, sa ibabaw sa sugnod diha sa ibabaw sa kalayo, nga anaa sa ibabaw sa halaran. ⁹Apan hugasan niya sa tubig ang mga sulod sa lawas ug ang mga paa niini. Ug ang sacerdote magasunog sa tibook sa ibabaw sa halaran, nga usa ka halad-nga-sinunog, usa ka halad nga pinaagi sa kalayo, nga sa usa ka kahumot alang kang Jehova.

¹⁰ Ug kong ang iyang halad *gikan* sa kahayupan, sa mga carnero, kun sa mga kanding, alang sa halad-nga-sinunog, ang lake nga walay ikasaway maoy igahalad niya. ¹¹Ug kini patyon niya sa luyo sa halaran dapit sa amihanan sa atubangan ni Jehova; ug ang mga sacerdote nga mga anak ni Aaron, magasablig sa dugo niini sa ibabaw libut sa halaran. ¹²Ug siya magabahinbahin niini sa iyang mga bahin, uban ang iyang ulo ug ang iyang tambok; ug ang sacerdote maoy magabalay niini sa ibabaw sa sugnod diha sa ibabaw sa kalayo, nga anaa sa ibabaw sa halaran: ¹³Apan pagahugasan *niya* sa tubig ang *bahin nga* sa sulod sa lawas ug ang mga paa: ug igahalad sa sacerdote ang tibook, ug pagasunogon kini niya sa ibabaw sa halaran; kini mao ang halad-nga-sinunog, halad nga pinaagi sa kalayo, usa ka kahumot alang kang Jehova. ¹⁴Ug kong ang iyang halad-nga-sinunog nga kang Jehova, maoy halad-nga-sinunog nga mga langgam, nan igahalad niya nga iyang halad-nga-sinunog ang gikan sa mga tokmo kun sa mga kuyabog sa salampati. ¹⁵Ug ang sacerdote magahalad niini sa ibabaw sa halaran, ug magakuha sa ulo niini, ug magasunog niini diha sa halaran; ug ang dugo niini pagapug-on sa ibabaw sa kiliran sa halaran. ¹⁶Ug iyang kuhaon ang pabalonan ug ang mga balhibo niini, ug isalibay niya sa haduol sa halaran, dapit sa silangan, sa dapit sa mga abo. ¹⁷Ug iyang pagabuk-on kini tungod sa iyang mga pako. *apan* dili pagabahinon kini sa duruha. Ug ang sacerdote magasunog niini sa ibabaw sa halaran, sa ibabaw sa sugnod nga diha sa kalayo, kini mao ang halad-nga-sinunog, halad nga pinaagi sa kalayo, usa ka kahumot alang kang Jehova.

¹ Ug sa diha nga adunay tawo nga magahalad ug halad-nga-kalan-on alang kang Jehova, maoy igahalad niya ang harina nga fino; ug ang ibabaw niini pagabuboan ug lana, ug magabutang siya sa ibabaw niini ug incienso: ²Ug kini pagadad-on niya sa mga sacerdote, nga mga anak nga lalake ni Aaron; ug gikan niini ang sacerdote magakuha sa iyang hakop sa harina nga fino, ug sa iyang lana uban ang tanan nga incienso niini. Ug kini pagasunogon sa sacerdote *ingon nga* handumanan niini sa ibabaw sa halaran, halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, sa usa ka kahumot alang kang Jehova. ³Ug ang salin sa halad-nga-kalan-on maiya ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake; kini mao ang butang nga labing balaan sa mga halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova. ⁴Ug sa diha nga ikaw magahalad ug usa ka halad-nga-kalan-on nga linuto sa hudno, *maoy igahalad mo* ang mga tinapay sa harina nga fino nga walay lewadura, nga sinaktan sa lana, kun mga tinapay nga manipis nga walay lewadura nga dinihogan sa lana. ⁵Apan kong ang imong halad-nga-kalan-on linuto sa kalaha, maoy *igahalad mo* ang harina nga fino nga walay lewadura, nga sinaktan sa lana. ⁶Kini tipiktipikon mo, ug buboan ug lana sa ibabaw niini: mao kini ang halad-nga-kalan-on. ⁷Ug kong ang imong halad-nga-kalan-on mao ang halad nga *linuto* sa kalaha pagahimoon kini sa harina nga fino nga may lana. ⁸Ug dad-on mo kang Jehova ang halad-nga-kalan-on nga hinimo niining mga butanga, ug kini ihatag mo sa sacerdote ug siya magadala niini ngadto sa halaran. ⁹Ug ang sacerdote magkuha gikan niadto nga halad-nga-kalan-on, sa handumanan niini, ug pagasunogon kini sa ibabaw sa halaran: halad nga pinaagi sa kalayo, ang usa ka kahumot alang kang Jehova. ¹⁰Ug ang nahasalin sa halad-nga-kalan-on maiya ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake: kini mao ang butang nga labing balaan sa mga halad nga pinaagi sa kalayo kang Jehova.

¹¹ Walay bisan unsa nga halad-nga-kalan-on nga igahalad ninyo kang Jehova, nga pagahimoon uban ang lewadura: kay walay bisan unsang butanga nga may lewadura, nga may dugos, nga pagasunogon nga halad alang kang Jehova. ¹²Mahitungod sa halad sa mga inunahan sa mga *abut*, maghalad kamo kanila alang kang Jehova: apan sila *dili* pagasunogon sa ibabaw sa halaran ingon sa usa ka kahumto. ¹³Ug ang tanan nga halad sa imong halad-nga-kalan-on timplahan mo sa asin; ug dili mo pakulangan ang asin sa tugon sa imong Dios gikan sa imong halad-nga-kalan-on; sa tanan nga halad mo magahalad ka ug asin. ¹⁴Ug kong maghalad ka alang kang Jehova ug halad-nga-kalan-on sa mga inunahan sa abut, maoy igahalad mo ingon nga halad-nga-kalan-on sa imong mga inunahan sa abut ang mga lugas nga anaa sa uhay nga sinanglag sa kalayo, nga dinugmok gikan sa lunhaw nga uhay. ¹⁵Ug butangan mo ug lana ang ibabaw niini, ug butangan mo sa incienso ang ibabaw niini: kini mao ang halad-nga-kalan-on. ¹⁶Ug ang sacerdote magasunog sa handumanan niini, nga bahin sa lugas nga dinugmok ug bahin sa lana niini, uban ang tanan nga incienso niini; kini mao ang halad nga pinaagi sa kalayo alang kang Jehova.

¹ Kong ang iyang halad mao ang mga halad-sa-pakigdait; kong siya magahalad gikan sa panon sa mga vaca, bisan lake kun baye, maoy igahalad niya ang walay ikasaway sa atubangan ni Jehova. ²Ug ang iyang kamot igabutang niya sa ibabaw sa ulo sa iyang halad, ug pagapatyon niya kana

didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman; ug ang mga sacerdote, nga mga anak nga lalake ni Aaron, magasablig sa dugo libut sa ibabaw sa halaran. ³Ug magahalad siya gikan sa mga halad-sa-pakigdait, usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova; ang tambok nga nagaputos sa mga tinae, ug ang tanan nga tambok nga anaa sa ibabaw sa mga sulod sa lawas. ⁴Ug ang duruha ka amimislon ug ang tambok nga anaa sa ibabaw nila, ug sa ibabaw sa mga taludtod, ug habol-habol sa atay, nga uban sa mga amimislon, pagakuhaon niya. ⁵Ug ang mga anak nga lalake ni Aaron magasunog niini ibabaw sa halaran, sa halad-nga-sinunog nga anaa ibabaw sa sugnod nga anaa sa ibabaw sa kalayo; kini mao ang halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, sa usa ka kahumot alang kang Jehova.

⁶ Apan kong ang iyang halad nga sa halad-sa-pakigdait alang kang Jehova *kinuha* sa panon sa kahayupan; bisan lake kun baye, igahalad niya kini nga walay ikasaway. ⁷Kong siya maghalad ug nating carnero alang sa iyang halad, igahalad kini niya sa atubangan ni Jehova. ⁸Ug igabutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo sa iyang halad, ug kini pagapatyon niya sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman; ug ang mga anak nga lalake ni Aaron magasablig sa dugo niini libut sa ibabaw sa halaran. ⁹Ug gikan sa halad sa mga halad-sa-pakigdait magahalad siya sa halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova; ang tambok niini, ang tibook ikog nga matambok, pagakuhaon niya sa gamut sa taludtod, ug ang tambok nga nagaputos sa mga tinae, ug ang tanan nga tambok nga anaa sa sulod sa lawas, ¹⁰Ingon usab ang duruha ka amimislon ug ang tambok nga anaa sa ibabaw nila, ug ang anaa sa ibabaw sa mga taludtod, ug ang habol-habol sa ibabaw sa atay, nga uban sa mga amimislon pagakuhaon niya. ¹¹Ug ang sacerdote magasunog niini sa ibabaw sa halaran: kalan-on kini nga hinalad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova. ¹²Ug kong kanding ang iyang halad, nan igahalad niya kini sa atubangan ni Jehova. ¹³Ug igabutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo niini, ug pagapatyon niya kini sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman; ug ang mga anak nga lalake ni Aaron magasablig sa iyang dugo libut sa ibabaw sa halaran. ¹⁴Ug magahalad siya gikan niini sa iyang halad, *nga* mao ang halad nga hinimo sa kalayo alang kang Jehova; ug ang tambok nga nagaputos sa mga tinae, ug ang tanan nga tambok nga anaa sa sulod sa lawas, ¹⁵Ug ang duruha ka amimislon, ug ang tambok nga anaa sa ibabaw nila, ug ang anaa sa ibabaw sa mga taludtod, ug ang habol-habol sa atay uban ang mga amimislon pagakuhaon niya. ¹⁶Ug ang sacerdote magasunog niini sa ibabaw sa halaran; kini mao ang kalan-on sa halad nga hinalad nga pinaagi sa kalayo; ingon nga usa ka kahumot alang kang Jehova. Ang tanan nga tambok iya ni Jehova. ¹⁷Kini maoy tulomanon nga dayon sa inyong mga kaliwatan, sa tanan ninyo nga mga puloy-anan, aron walay tambok bisan dugo nga pagakan-on ninyo.

¹ Ug nagsulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Sultihi ang mga anak sa Israel sa pag-ingon. Kong ang usa ka tawo makasala sa walay pagpanghibalo sa bisan unsa sa mga sugo ni Jehova tungod sa mga butang nga dili angay buhaton, ug magabuhat *hinoon* sa usa niini; ³Kong ang sacerdote nga dinihog makasala sa pagkaagi nga mahiangin sa pagpakasala ang katawohan,

nan pahalara siya kang Jehova tungod sa iyang sala nga nabuhat, ug usa ka lakeng nati sa vaca nga walay ikasaway alang sa halad-tungod-sa-sala. ⁴Ug pagadad-on niya ang vaca nga lake ngadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman sa atubangan ni Jehova, ug igabutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo sa lakeng vaca, ug pagapatyon niya kini sa atubangan ni Jehova. ⁵Ug ang sacerdote nga dihihog magakuha gikan niadtong dugo sa lakeng vaca, ug dad-on niya kini sa balong-balong nga pagatiguman. ⁶Ang sacerdote magatuslob sa iyang tudlo sa dugo, ug magasablig siya niadtong dugo sa makapito sa atubangan ni Jehova, atbang sa tabil sa dapit nga balaang puloy-anan. ⁷Ug ang sacerdote magabutang sa dugo sa ibabaw sa mga sungay sa halaran sa incienso nga mahumot, nga anaa sa balong-balong nga pagatiguman sa atubangan ni Jehova: ug igayabo niya ang tanan nga dugo sa lakeng vaca diha sa tungtungan sa halaran sa halad-nga-sinunog, nga anaa sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ⁸Ug pagakuhaon niya gikan sa lakeng vaca nga halad-tungod-sa-sala ang tanan nga tambok, ang tambok nga nagaputos sa nga tinae, ug ang tanan nga anaa sa sulod sa ginhawaan, ⁹Ug ang duruha ka mga amimislon ug ang tambok nga anaa sa ibabaw nila, ug ang anaa sa mga taludtod, ug ang habol-habol sa ibabaw sa atay uban ang mga amimislon pagakuhaon niya, ¹⁰Maingon sa pagkuha niini gikan sa vaca nga lake sa mga halad-sa-pakigdait; ug ang sacerdote magasunog kanila sa ibabaw sa halaran sa halad-nga-sinunog. ¹¹Ug ang panit sa lakeng vaca, ug ang tanan nga unod, uban ang iyang ulo, ug ang iyang mga paa, ug ang iyang tae, ¹²Bisan ang tibook nga lakeng vaca pagadad-on niya ngadto sa gawas sa campo, ngadto sa usa ka dapit nga mahinlo, didto diin ginasalibay ang mga abo, ug pagasunogon kini sa kalayo sa ibabaw sa sugnod: didto diin ginasalibay ang mga abo pagasunogon kini.

¹³ Ug kong ang tibook nga katilingban sa Israel mangasayup, ug ang sayup ginatago sa mga mata sa katilingban, ug nakagbuhat sila sa bisan unsa batok sa usa sa mga butang nga gidil ni Jehova, ug mga sad-an sila; ¹⁴Sa diha nga mahibaloan na ang sala diin sila nanagpakasala, ang katilingban magahalad ug usa ka lakeng nati sa vaca tungod-sa-sala ug pagadad-on nila kini ngadto sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman. ¹⁵Ug ang mga anciano sa katilingban managbutang sa ilang kamot sa ibabaw sa ulo sa lakeng vaca sa atubangan ni Jehova; ug sa atubangan ni Jehova pagapatyon nila kadtong lakeng vaca. ¹⁶Ug ang sacerdote nga dinihog magadala sa dugo sa lakeng vaca ngadto sa balong-balong nga pagatiguman. ¹⁷Ug ang sacerdote magatuslob sa iyang tudlo sa *maong* dugo, ug magasablig niini sa makapito sa atubangan ni Jehova sa atbang sa tabil. ¹⁸Ug siya magabutang niadtong dugoa sa ibabaw sa mga sungay sa halaran nga anaa sa atubangan ni Jehova sa balong-balong nga pagatiguman, ug igabubo niya ang tanan nga dugo sa tungtungan sa halaran sa halad-nga-sinunog, nga anaa sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ¹⁹Ug iyang pagakuhaon niini ang tanan nga tambok ug iyang pagasunogon kini sa ibabaw sa halaran. ²⁰Sa ingon niana pagabuhaton niya niadtong lakeng vaca ang iyang gibuhathang niadtong lakeng vaca sa halad-tungod-sa-sala mao usab ang iyang pagabuhaton niini; ang sacerdote magahimo ug halad sa pagtabon-sa-sala alang kanila, ug pagapasayloon sila. ²¹Ug pagadad-on niya ang lakeng vaca sa gawas sa campo, ug kini pagasunogon niya ingon sa pagsunog niya sa nahauna nga lakeng vaca; kini mao ang halad-tungod-sa-sala alang sa katilingban.

²² Kong makasala ang pangulo ug sa walay pagpanghibalo mahimo niya ang bisan usa sa tanang mga butang nga gisugo ni Jehova nga iyang Dios nga dili pagabuhaton, ug sad-an siya; ²³ Kong ang iyang sala, diin nakasala siya gipahibalo kaniya, magadala siya sa iyang halad nga usa ka kanding nga lake nga walay ikasaway. ²⁴ Ug igabutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo sa kanding nga lake, ug kini pagapatyon niya sa dapit diin ginapatay ang halad-nga-sinunog sa atubangan ni Jehova; kini maoy halad-tungod-sa-sala. ²⁵ Ug ang sacerdote magakuha niadtong dugo sa halad-tungod-sa-sala pinaagi sa iyang tudlo, ug igabutang niya sa ibabaw sa mga sungay sa halaran sa halad-nga-sinunog; ug igabubo niya ang dugo niini diha sa tungtunganan sa halaran sa halad-nga-sinunog. ²⁶ Ug pagasunogon niya ang tanan nga tambok niini sa ibabaw sa halaran, ingon sa tambok sa halad-sa-pakigdait; ug ang sacerdote magahimo ug halad sa pagtabon-sa-sala alang kaniya mahitungod sa iyang sala, ug pagapasayloon siya.

²⁷ Ug kong ang usa sa mga pumoluyo sa lungsod makasala sa walay pagpanghibalo, nga nakabuhat siya ug bisan unsa sa mga butang nga gidili ni Jehova, nga dili angay pagabuhaton, ug sad-an siya; ²⁸ Kong ang iyang sala nga iyang nabuhat, gipahibalo kaniya, nan magadala siya sa iyang halad ug usa ka kanding, usa ka baye nga walay ikasaway tungod sa iyang sala nga nabuhat. ²⁹ Ug igabutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo sa halad-tungod-sa-sala, ug kini pagapatyon niya sa dapit sa halaran-nga-sinunog. ³⁰ Ug ang sacerdote magakuha niadtong dugo pinaagi sa iyang tudlo ug igabutang niya sa ibabaw sa mga sungay sa halaran sa halad-nga-sinunog; ug igabubo niya ang tanan nga dugo niini diha sa tungtunganan sa halaran. ³¹ Ug iyang pagakuhaon gikan niini ang tanang tambok, sama sa pagkuha sa tambok sa halad-sa-pakigdait; ug ang sacerdote magasunog niini sa ibabaw sa halaran ingon nga usa ka kahumo alang kang Jehova: ug kini maoy pagabuhaton sa sacerdote aron sa pagtabon-sa-sala alang kaniya, ug pagapasayloon siya. ³² Ug kong magadala siya ug nating carnero ingon nga iyang halad alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala, baye nga walay ikasaway maoy pagadad-on niya: ³³ Ug igabutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa ulo sa halad-tungod-sa-sala, ug kini pagapatyon niya, ingon nga halad-tungod-sa-sala sa dapit diin ginapatay ang halad-nga-sinunog. ³⁴ Ug ang sacerdote magakuha sa dugo sa halad-tungod-sa-sala pinaagi sa iyang tudlo, ug igabutang niya sa ibabaw sa mga sungay sa halaran sa halad-nga-sinunog; ug igabubo niya ang tanan nga dugo diha sa tungtunganan sa halaran. ³⁵ Ug iyang pagakuhaon gikan niini ang tanan nga tambok, sama sa pagkuha sa tambok sa halad-sa-pakigdait; ug sila pagasunogon sa sacerdote sa halaran sama sa halad-nga-sinunog alang kang Jehova; ug ang sacerdote magabuhat alang kaniya sa usa ka pagtabon-sa-sala mahitungod sa iyang sala nga iyang nabuhat, ug pagapasayloon siya.

¹ Ug kong adunay tawo nga makasala, nga niana siya nakadungog sa tingog sa panumpa, nga siya *gayud* maoy saksi kay nakakita kun nanghibalo siya, kong siya dili mosulti *niini*, nan siya magapas-an sa iyang sala. ² O kong may tawo nga makahikap sa bisan unsang butanga nga mahugaw, sa lawas nga patay sa mananap nga mahugaw, kun sa lawas nga patay sa vaca nga mahugaw, kun

sa lawas nga patay sa mga mananap nga nagakamang nga mahugaw, ug kini wala niya mahibaloi, ug siya nga mahugaw, nan masad-an siya.³O kong makahikap siya sa kahugawan sa tawo sa bisan unsa nga kahugaw nga maoy nagahugaw kaniya, ug siya wala mahibalo niana, kong sa ulahi mahibaloan niya, nan masad-an siya.⁴O kong may tawo mahinayak sa pagpanumpa *ug* mamulong sa iyang mga ngabil sa pagbuhat ug dautan, kun sa pagbuhat ug maayo, sa bisan unsang mga butanga nga ang tawo mahinayak sa pagpamulong uban ang panumpa, ug kini wala mahibaloi niya, kong *sa ulahi* masabut niya, nan sad-an siya sa usa niining mga *butanga* .⁵Ug mahitabo nga kong makasala siya sa usa niining mga *butanga* , igasugid niya kadto diin siya nakasala.⁶Ug ang iyang halad-tungod-sa-paglapas pagadad-on niya kang Jehova tungod sa iyang sala nga iyang nabuhat, usa ka baye, gikan sa mga panon, nating carnero kun kanding, alang sa halad-tungod-sa-sala; ug ang sacerdote magabuhat alang kaniya sa pagtabon-sa-sala mahitungod sa iyang sala.

⁷ Ug kong ang iyang kapanguhaan dili makaabut sa *pagdala ug* usa ka nating carnero, nan makadala siya tungod sa iyang paglapas nga iyang nabuhat, duruha ka tukmo, kun duruha ka kuyabog alang kang Jehova: ang usa alang sa halad-tungod-sa-sala, ug ang usa alang sa halad-nga-sinunog.⁸Ug kini pagadad-on niya ngadto sa sacerdote, nga maoy magahalad pag-una niana sa halad-tungod-sa-sala, ug iyang lubagon ang ulo niini gikan sa iyang liog, apan dili niya bulagbulagon ang *mga bahin niini* :⁹Ug igasablig niya ang dugo sa halad-tungod-sa-sala diha sa kiliran sa halaran ug ang nahabilin sa dugo pagapug-on niya diha sa tungtungan sa halaran: kini mao ang halad-tungod-sa-sala.¹⁰Ug ang usa pagabuhaton niya nga halad-nga-sinunog, sumala sa tulomanon; ug ang sacerdote magabuhat alang kaniya sa pagtabon-sa-sala mahitungod sa iyang sala nga nabuhat, ug pagapasayloon siya.¹¹Apan kong ang iyang kapanguhaan dili makaabut sa *pagdala ug* duruha ka tukmo kun duruha ka kuyabog sa salampati, nan siya magadala sa iyang halad alang niadtong iyang gikasad-an, sa ikapulo ka bahin sa usa ka epha sa harina nga fino, alang sa halad-tungod-sa-sala. Dili siya magbutang ug lana sa ibabaw niini ni magbutang siya ug incienso sa ibabaw niini, kay kini mao ang halad-tungod-sa-sala.¹²Ug kini pagadad-on niya ngadto sa sacerdote, ug ang sacerdote magadawat sa iyang hakop niini, ingon nga handumanan niini, ug kini pagasunogon niya sa halaran subay sa mga halad nga hinimo pinaagi sa kalayo *alang* kang Jehova: kini mao ang halad-tungod-sa-sala.¹³Ug ang sacerdote magabuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaniya sa iyang sala nga nabuhat *batok* sa usa niining mga butanga; ug siya pagapasayloon; ug *ang salin* mamaiya sa sacerdote, sama sa halad-nga-kalan-on.

¹⁴ Ug nagsulti *pa* si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ¹⁵Kong adunay tawo nga makalapas, ug makasala siya sa walay pag-panghibalo sa mga butang nga gipakabalaan kang Jehova, nan magadala siya sa iyang halad-sa-paglapas ngadto kang Jehova, usa ka carnero nga lake nga walay ikasaway gikan sa panon, sumala sa imong pagpabili pinaagi sa mga siclo nga salapi sumala sa siclo sa balaang puloy-anan sa halad-tungod-sa-paglapas.¹⁶Ug pagaulian niya *ang bili* niadtong gibuhatan niya sa pagpakasala diha sa butang nga balaan, ug igadugang niini ang ikalima ka bahin, ug igahatag niya sa sacerdote; ug ang sacerdote magabuhat alang kaniya sa pagtabon-sa-sala sa carnerong lake sa halad-tungod-sa-paglapas, ug siya pagapasayloon.¹⁷Ug kong may usa nga makasala, ug makabuhat sa bisan unsa niadtong mga butanga nga ginadili sa sugo ni Jehova, bisan

wala siya mahibalo, *niana* nakasala siya, ug magapas-an siya sa iyang sala. ¹⁸Ug magadala siya ngadto sa sacerdote sa usa ka carnerong lake nga walay ikasaway gikan sa panon, ingon sa imong pagpabili alang sa halad-tungod-sa-paglapas, ug ang sacerdote magabuhat sa pagtabon-sa-sala alang kaniya sa iyang sayup nga nabuhat tungod sa walay pagpanghibalo, ug siya pagapasayloon. ¹⁹Mao kini ang halad-tungod-sa-paglapas; sa pagkatinuod gayud siya sad-an sa atubangan ni Jehova.

¹ Ug nagsulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Kong adunay usa *ka tawo* nga makasala ug magabuhat ug paglapas batok kang Jehova, ug makalimbong sa iyang isigkatawo tungod sa gipatipigan kaniya kun gibilin, kun makapangawat kun makapanlupig sa iyang isigkatawo; ³Kun makakaplag siya sa nawala, ug makalimod siya *niana* ug makapanumpa *siya* sa bakak; sa bisan unsa niining tanang mga butanga nga mabuhat sa tawo, makasala siya *niana*; ⁴Unya mahitabo kini nga, kong nakasala siya, ug sad-an *gayud*, nga igauli niya kadtong iyang gikawat, kun kadtong mga naangkon niya pinaagi sa pagpanlupig kun ang butang nga gipatipigan kaniya, kun ang nawala nga hingkaplagan niya, ⁵Kun bisan unsang butanga nga iyang gipanumpa sa bakak; igauli niya ang tanan gayud, ug iyang dugangan sa ikalima ka bahin nga labaw pa niini, ug ang tag-iya pagabayran niya, sa adlaw nga hipalgan siya nga nakasala. ⁶Ug magadala siya sa iyang halad-tungod-sa-paglapas ngadto kang Jehova, ug usa ka carnero nga lake nga walay ikasaway gikan sa panon, sumala sa imong pagpabili, alang sa halad-tungod-sa-paglapas ngadto sa sacerdote: ⁷Ug ang sacerdote magabuhat sa pagtabon-sa-sala alang kaniya sa atubangan ni Jehova, ug makadangat siya sa pasaylo sa bisan unsa sa tanang mga butang nga tungod *niana* nakasala siya.

⁸ Misulti pa si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ⁹Sugoon mo si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake nga nagaingon: Kini mao ang balaod sa halad nga sinunog: ang halad-nga-sinunog pagasunogon sa ibabaw sa halaran sa tibook nga gabii hangtud sa buntag, ug ang kalayo sa halaran magadilaab niini. ¹⁰Ang sacerdote magasul-ob sa iyang bisti nga lino, ug magabisti siya ug mga sapaw nga lino sa ibabaw sa iyang unod: ug siya magahipon sa mga abo sa kalayo nga nag-ut-ut sa halad-nga-sinunog sa halaran, ug kini igabutang niya sa haduol sa halaran. ¹¹Unya huboon niya ang iyang mga bisti, ug magasul-ob siya ug lain nga mga bisti, ug pagadad-on niya ang mga abo sa gawas sa campo ngadto sa dapit nga mahinlo. ¹²Ug ang kalayo sa ibabaw sa halaran pagapulawon sa ibabaw niini, dili pagapalungon ug ang sacerdote magabutang niini ug sugnod sa buntagbuntag; ug pagasuhayon niya sa ibabaw niini ang halad-nga-sinunog, ug iyang pagasunogon sa ibabaw *sa halaran* ang mga tambok sa mga halad-sa-pakigdait. ¹³Ang kalayo magapulaw sa kanunay gayud sa ibabaw sa halaran; kini dili pagapalungon.

¹⁴ Ug kini mao ang balaod sa halad-nga-kalan-on nga igahalad sa mga anak nga lalake ni Aaron sa atubangan ni Jehova, sa atubangan sa halaran. ¹⁵Ug gikan niini siya magakuha ug usa ka hakup, sa harina nga fino sa halad-nga-kalan-on, ug sa lana niini, ug ang tanan nga incienso nga anaa sa ibabaw sa halad-nga-kalan-on, ug pagasunogon niya sa ibabaw sa halaran ingon nga usa ka kahumot nga handumanan niini, alang kang Jehova. ¹⁶Ug ang salin niini pagakan-on ni Aaron ug sa iyang

mga anak nga lalake; kini pagakan-on nga walay lewadura diha sa dapit nga balaan; sa sawang sa balong-balong nga pagatiguman, kini pagakan-on nila. ¹⁷Kini dili pagalutoon nga may lewadura. Kini gihatag kanila ingon nga ilang pahat gikan sa akong mga halad nga hinimo pinaagi sa kalayo; kini mao ang butang nga labing balaan, sama sa halad-tungod-sa-sala, ug sama sa halad-tungod-sa-paglapas. ¹⁸Ang tanang mga lalake sa mga anak ni Aaron magakaon niini, ingon nga *iyang* pahat sa walay katapusan ngadto sa inyong mga kaliwatan, gikan sa mga halad ni Jehova nga gihalad pinaagi sa kalayo; ang tanan nga makahikap kanila pagbalaanon. ¹⁹Ug nagsulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²⁰Kini mao ang halad ni Aaron ug sa *iyang* mga anak nga lalake, nga igahalad nila kang Jehova, sa adlaw nga siya madihogan; ang ikapulog ka bahin sa usa ka epha sa harina nga fino alang sa halad-nga-kalan-on nga dayon; ang katunga niini sa buntag ug ang katunga niini sa hapon. ²¹Sa kalaha nga adunay lana; pagahikayon kini; sa diha nga matumog na, dad-on mo kini, ang mga tinipak nga linuto nga halad-nga-kalan-on igahalad mo kang Jehova ingon nga usa ka kahumot. ²²Ug ang sacerdote nga pagadihogan nga ilis ni Aaron gikan sa *iyang* mga anak nga lalake maoy magahalad; pinaagi sa usa ka balaod nga walay katapusan pagasunogon kini nga tibook alang kang Jehova. ²³Ug ang tanan nga halad-nga-kalan-on sa sacerdote pagasunogon gayud; ug dili pagakan-on.

²⁴Ug nagsulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²⁵Sultihi si Aaron ug ang *iyang* mga anak nga lalake, sa pag-ingon: Kini mao ang balaod sa halad-tungod-sa-sala; sa dapit diin didto pagapatyon ang halad-nga-sinunog, didto pagapatyon ang halad-tungod-sa-sala sa atubangan ni Jehova: kini mao ang butang nga labing balaan. ²⁶Ang sacerdote nga magahalad niini tungod sa sala, mokaon niini; sa dapit nga balaan pagakan-on kini, sa sawang sa tabernaculo nga pagatiguman. ²⁷Ang tanan nga makahikap sa *iyang* unod, pagabalaanon; ug kong mahasablig ang *iyang* dugo sa ibabaw sa bisti, pagabalaanon mo kadtong nahasabligan didto sa dapit nga balaan. ²⁸Apan ang kolon nga lutoanan niana 9 pagabuk-on ug kong pagalutoon kini sa sudlanan nga tumbaga, pagahinisan ug hugasan sa tubig. ²⁹Ang tanan nga lalake sa mga sacerdote mokaon niini; kini maoy butang nga labing balaan. ³⁰Ug dili pagakan-on ang bisan unsa nga halad-tungod-sa-sala, nga niini ang dugo gidala niya ngadto sa balong-balong nga pagatiguman aron buhaton ang pagtabon-sa-sala didto sa dapit nga balaan; kini pagasunogon sa kalayo.

¹Ug mao kini ang balaod sa halad-tungod-sa-paglapas: kini mao ang labing balaan. ²Sa dapit diin ginapatay nila ang halad-nga-sinunog, pagapatyon nila ang halad-tungod-sa-paglapas; ug ang dugo niini igasablig sa paglibut ibabaw sa halaran: ³Ug gikan niini igahalad niya ang tanan nga tambok ang tambok nga ikog, ug ang tambok nga nagatabon sa mga tinae. ⁴Ug ang duruha ka amimison, ug ang tambok nga anaa sa ibabaw niini, nga anaa sa ibabaw sa mga taludtod, ug ang habol-habol sa atay, uban ang mga amimison pagakuhaon niya. ⁵Ug ang sacerdote magasunog niini sa ibabaw sa halaran alang sa halad pinaagi sa kalayo alang kang Jehova: Kini maoy halad-tungod-sa-paglapas. ⁶Ang tanan nga lalake sa taliwala sa mga sacerdote magakaon niini:

pagakan-on kini sa dapit nga balaan; kini maoy butang nga labing balaan. ⁷Maingon sa halad-tungod-sa-sala, mao man usab sa halad-tungod-sa-paglapas; sila may usa lamang ka balaod alang kanila: ang sacerdote nga magabuhat sa pagtabon-sa-sala uban niini, maoy makabaton niini. ⁸Ug ang sacerdote nga magahalad ug halad-nga-sinunog bisan kinsa, ang mao nga sacerdote makapanag-iya sa panit sa halad-nga-sinunog nga gihalad niya. ⁹Ug ang tanang halad-nga-kalan-on nga pagalutoon pinaagi sa hudno, ug ang tanan nga pagalutoon pinaagi sa kalaha, ug ang sa tatso, maiya sa sacerdote nga magahalad niini. ¹⁰Ug ang tanang halad-nga-kalan-on nga sinaktan sa lana, kun mamala, mapanag-iya sa tanang mga anak nga lalake ni Aaron, maingon sa usa, mao man sa usa.

¹¹ Ug kini mao ang balaod sa mga halad-sa-pakigdait nga igahalad ni bisan kinsa kang Jehova. ¹²Kong siya maghalad niini sa paghimo sa halad-sa-pasalamat, nan magahalad siya sa halad-sa-pasalamat sa mga tinapay nga walay levadura nga sinaktan sa lana, ug sa tinapay nga manipis nga walay levadura nga dinihogan sa lana, ug sa mga torta nga sinaktan sa lana ug sa harina nga fino nga natumog. ¹³Uban sa tinapay nga manipis nga may levadura igahalad niya ang iyang halad uban sa iyang mga halad-sa-pakigdait alang sa pasalamat. ¹⁴Ug gikan niini magahalad siya ug usa ka bahin gikan sa tanang halad nga gituboy kang Jehova; ug kini maiya sa sacerdote nga nagasablig sa dugo sa mga halad-sa-pakigdait. ¹⁵Ug ang unod sa halad sa iyang halad-sa-pakigdait, *alang* sa mga pasalamat pagakan-on sa adlaw sa iyang paghalad: dili siya magbilin sa bisan unsa gikan niana hangtud sa pagkaugma. ¹⁶Apan kong ang halad sa iyang halad mao ang usa ka sinaad, kun halad nga kinabubut-on, kini pagakan-on niya sa adlaw sa iyang paghalad; ug ang mahabilin pagkan-on niya sa adlaw nga mosunod: ¹⁷Apan ang mahabilin sa unod nga halad nga sa ikatolo ka adlaw, pagasunogon sa kalayo. ¹⁸Ug kong may bisan unsa sa unod sa halad sa iyang halad-sa-pakigdait pagakan-on sa ikatolo ka adlaw, *ang igahalad* dili pagadawaton, ni pagaisipon kini nga iya sa naghalad; *paga-isipon* kini nga dulomtanan, ug ang tawo nga magakaon niini, magadala sa iyang sala. ¹⁹Ug ang unod nga magadapat sa bisan unsa nga mahugaw, dili pagakan-on; pagasunogon kini sa kalayo. Ug mahitungod sa unod, ang tanang mahinlo makakaon niining *unora*. ²⁰Apan ang tawo nga magakaon sa unod sa mga halad-sa-pakigdait, nga iya ni Jehova, nga anaa sa iyang pagkamahugaw, kadtong tawohana pagaputlon gikan sa iyang katawohan. ²¹Ug sa diha nga ang tawo nga magahikap sa bisan unsa nga butanga nga mahugaw, ang kahugaw sa tawo, kun sa mananap nga mahugaw, kun sa bisan unsa nga dulomtanan nga mahugaw, ug magakaon *siya* unod sa mga halad-sa-pakigdait, nga iya ni Jehova, kadtong tawohana pagaputlon gikan sa iyang katawohan. ²²Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²³Sultihi ang mga anak sa Israel, sa pag-ingon: Dili kamo magkaon ug bisan unsa nga tambok sa vaca, bisan sa carnero, bisan sa kanding. ²⁴Ang tambok sa mananap nga namatay nga wala pagtuyoa, ug ang tambok sa gipahit sa mga mananap nga mapintas, mahimong andamon alang sa bisan unsa sa lain nga paggamit, apan dili gayud kamo managpangaon niini. ²⁵Kay bisan kinsa nga mokaon sa tambok sa mananap, nga ginahalad alang kang Jehova sa halad-nga-sinunog, ang tawo nga mokaon niana pagaputlon gikan sa iyang katawohan. ²⁶Ug dili kamo magkaon sa bisan unsa nga dugo, bisan sa *dugo* sa langgam

kun sa mananap, diha sa tanan ninyo nga mga puloy-anan. ²⁷Bisan kinsa *nga tawohana* nga mokaon ug bisan unsa nga dugo, kadtong kalaga pagaputlon gikan sa iyang katawohan. ²⁸Ug si Jehova misulti kang Moises nga nagaingon: ²⁹Sultihi ang mga anak sa Israel nga magaingon: Ang magahalad ug halad sa iyang mga halad-sa-pakigdait ngadto kang Jehova, pagadad-on niya ang iyang halad gikan sa mga halad-sa-pakigdait ngadto kang Jehova: ³⁰Pagadad-on sa iyang kaugalingong mga kamot ang mga halad nga pagasunogon alang kang Jehova; nga pagadad-on niya ang tambok sa dughan; aron ang dughan igatabyog alang sa halad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova. ³¹Ug ang tambok pagasunogon sa sacerdote diha sa halaran; apan ang dughan maiya ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake. ³²Ug ang toong paa ihatag ninyo sa sacerdote ingon nga halad nga pagbayawon gikan sa mga halad sa inyong mga halad-sa-pakigdait. ³³Ang usa sa mga anak nga lalake ni Aaron nga magahalad sa dugo sa mga halad-sa-pakigdait, ug sa tambok maiya nga bahin ang paa nga too. ³⁴Kay gikuha ko sa mga anak sa Israel gikan sa mga halad-sa-pakigdait ang dughan nga ginatabyog, ug ang paa nga ginabayaw sa halad, ug gihatag ko kini kang Aaron nga sacerdote ug sa iyang mga anak nga lalake sa pagkatulomanon nga walay katapusan sa mga anak sa Israel.

³⁵ Kini mao ang bahin sa pagdihog ni Aaron, ug ang pagdihog sa iyang mga anak nga lalake, ang bahin nila gikan sa mga halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova, sa adlaw sa iyang paghalad niini aron sila mag-alagad kang Jehova sa katungdanan sa pagkaministro; ³⁶Nga gisugo ni Jehova nga igahatag kanila sa mga anak sa Israel, sa adlaw nga siya gidihogan nila. Kini mao ang tulomanon nga walay katapusan sa ilang mga kaliwatan. ³⁷Kini mao ang balaod sa halad nga-sinunog, sa halad-nga-kalan-on, ug sa halad-tungod-sa-sala, ug sa halad-sa-paglapas, ug sa pagbalaan, ug ang paghalad sa mga halad-sa-pakigdait: ³⁸Nga gisugo ni Jehova kang Moises didto sa bukid sa Sinai, sa adlaw nga nagsugo siya sa mga anak sa Israel, nga managhalad sila sa ilang mga halad alang kang Jehova didto sa kamingawan sa Sinai.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Kuhaa si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake uban kaniya, ug ang mga bisti, ug ang lana nga igdidihog ug ang vaca nga lake nga alang sa halad-tungod-sa-sala, ug ang duruha ka carnero nga lake ug ang bukag sa mga tinapay nga walay levadura; ³Ug tigumon mo ang tibook nga katilingban didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ⁴Ug gibuhat ni Moises ingon sa gisugo ni Jehova kaniya; ug gitigum niya ang katilingban didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ⁵Ug miingon si Moises sa katilingban: Kini mao ang gisugo ni Jehova nga pagabuhaton. ⁶Unya gidala ni Moises si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake, ug sila gidigo niya sa tubig. ⁷Ug iyang gisul-oban siya sa sinina, ug gibaksan niya ug bakus, ug gibistihan siya sa kupo, ug gisul-oban siya sa ephod ug iyang gibaksan sa maanindot nga pagkahabol nga bakus sa ephod ug kini gilikus kaniya. ⁸Ug siya gisul-oban niya sa tabon sa dughan, ug kaniya iyang gibutang ang urim ug ang Thummim. ⁹Ug gibutang niya ang mitra sa ibabaw sa iyang ulo, ug sa ibabaw sa mitra, sa atubangan, gibutang niya ang bangot nga bulawan, ang purongpurong nga balaan; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ¹⁰Ug mikuha si

Moises sa lana nga igdidihog, ug gidihogan niya ang tabernaculo, ug ang tanang mga butang nga diha niana, ug gibalaan sila. ¹¹Ug kini gisablig sa ibabaw sa halaran sa nakapito, ug gidihogan niya ang halaran ug ang tanang mga copa niini ug ang hugasanan ug ang tungtunganan niini, aron sa pagbalaan kanila. ¹²Ug gibuboan niya sa lana nga igdidihog ang ibabaw sa ulo ni Aaron, ug gidihogan niya, aron sa pagbalaan kaniya. ¹³Ug gidala ni Moises ang mga anak nga lalake ni Aaron, ug gisul-oban sila ug mga sinina ug gibaksan sila sa mga bakus, ug sila gipurongan ug *panapton*, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.

¹⁴Ug gidala niya ang vaca nga lake sa halad-tungod-sa-sala, ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake nanagbutang sa ilang mga kamot sa ibabaw sa ulo sa vaca nga lake nga alang sa halad-tungod-sa-sala. ¹⁵Ug kini gipatay niya: ug gikuha ni Moises ang dugo, ug gibutang sa paglibut sa sungay sa halaran sa iyang tudlo, ug giputli niya ang halaran; ug gibubo niya ang uban nga dugo sa tungtunganan sa halaran, ug kini gibalaan niya aron sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang niini. ¹⁶Ug gikuha niya ang tanan nga tambok nga diha sa ibabaw sa mga tinae, ug ang habol-habol sa atay, ug ang duruha ka amimislon, ug ang tambok niini; ug kini gisunog ni Moises sa ibabaw sa halaran. ¹⁷Apan ang lakeng vaca ug ang panit niini, ug ang unod niini, ug ang tae niini, iyang gisunog sa kalayo sa gawas sa campo; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ¹⁸Ug gihalad niya ang carnero nga lake sa halad-nga-sinunog, ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake gibutang nila ang ilang mga kamot sa ibabaw sa ulo sa carnero nga lake. ¹⁹Ug kini gipatay niya; ug gisablig ni Moises ang dugo sa paglibut sa ibabaw sa halaran. ²⁰Ug gihiwa-hiwa ang carnero nga lake; ug gisunog ni Moises ang ulo ug ang mga bahin, ug ang tambok. ²¹Ug gihugasan niya sa tubig ang mga paa, ug gisunog ni Moises ang tibook nga carnero nga lake sa ibabaw sa halaran: kadto maoy halad-nga-sinunog alang sa usa ka kahumot; kadto maoy halad nga gihalad pinaagi sa kalayo kang Jehova; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²²Ug gihalad niya ang usa usab ka carnero nga lake, ang carnero sa pagkabalaan, ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake gibutang nila ang ilang mga kamot sa ibabaw sa ulo sa lakeng carnero: ²³Ug kini gipatay niya; ug mikuha si Moises sa dugo niini, ug gibutang niya sa langod-ngod sa dalunggan nga too ni Aaron, ug sa ibabaw sa kumalagko sa iyang kamot nga too, ug sa ibabaw sa kumalagko sa iyang tiil nga too. ²⁴Unya gidala niya ang mga anak nga lalake ni Aaron; ug gibutangan ni Moises sa dugo sa langod-ngod sa ilang mga dalunggan nga too, ug sa ibabaw sa mga kumalagko sa ilang mga kamot nga too, ug sa ibabaw sa mga kumalagko sa ilang mga tiil nga too; ug gisablig ni Moises ang dugo sa paglibut sa ibabaw sa halaran. ²⁵Ug gikuha niya ang tambok ug ang ikog nga matambok, ug ang tanan nga tambok nga diha sa ibabaw sa mga tinae, ug ang habol-habol sa atay, ug ang duruha ka amimislon, ug ang tambok niini, ug ang paa nga too: ²⁶Ug gikan sa bukag sa mga tinapay nga walay levadura nga diha sa atubangan ni Jehova, mikuha siya ug usa ka tinapay nga malingin nga walay levadura, ug usa ka tinapay nga malingin nga gilalahan, ug usa ka manipis nga tinapay, ug kini gibutang niya ibabaw sa tambok, ug sa ibabaw sa paa nga too. ²⁷Ug gibutang niya ang tanan sa mga kamot ni Aaron, ug sa mga kamot sa iyang mga anak nga lalake, ug kini gitabyog niya: sa halad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova. ²⁸Ug gikuha ni Moises kadtong mga butanga gikan sa ilang mga kamot, ug

kini gisunog niya sa halaran sa halad-nga-sinunog: kini mao ang usa ka paghalad nga gigahin *alang sa Dios* alang sa usa ka kahumot: kadto mao ang halad-nga-gisunog alang kang Jehova.²⁹ Ug gikuha ni Moises ang dughan, ug kini gitabyog niya, sa pagkahalad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova: kadto mao ang bahin ni Moises, sa carnero nga lake sa paghalad nga gigahin *alang sa Dios*; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.³⁰ Unya mikuha si Moises sa lana nga igdidihog, ug sa dugo nga diha sa ibabaw sa halaran, ug iyang gisabligan si Aaron, ang ibabaw sa iyang mga bisti, ug ang ibabaw sa iyang mga anak nga lalake, ug ang ibabaw sa mga bisti sa iyang mga anak nga lalake uban kaniya; ug gibalaan niya si Aaron ug ang iyang mga bisti, ug ang iyang mga anak nga lalake, ug ang mga bisti sa iyang mga anak nga lalake, uban kaniya.

³¹ Ug miingon si Moises kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake: Lutoa ninyo ang unod didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman; ug kan-on ninyo kini didto uban sa tinapay nga anaa sa bukag sa mga paghalad nga gigahin *alang sa Dios*, ingon sa akong gisugo nga nagaingon: Si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake magakaon niini.³² Ug kadtong mahasalin sa unod ug sa tinapay, pagasunogon ninyo sa kalayo.³³ Dili kamo manggula sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman sulod sa pito ka adlaw, hangtud nga matuman ang mga adlaw sa paghalad sa paggahin *alang sa Dios* kaninyo: kay sa pito ka adlaw pagapanalangin kamo.³⁴ Ingon sa gihimo niining adlaw, mao ang gisugo ni Jehova nga pagabuhaton, aron sa pagtabon-sa-sala alang kaninyo.³⁵ Ug sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman magpuyo kamo sa adlaw ug sa gabii sulod sa pito ka adlaw, ug magbantay kamo sa sugo ni Jehova, aron kamo dili mamatay; kay mao kini ang Piyang gisugo kanako.³⁶ Ug si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake nanagbuhat sa tanang mga butang nga gisugo ni Jehova pinaagi kang Moises.

¹ Ug nahitabo sa adlaw nga ikawalo, nga si Moises nagtawag kang Aaron, ug sa iyang mga anak nga lalake ug sa mga anciano sa Israel.² Ug miingon siya kang Aaron: Kumuha ka gikan sa mga panon usa ka nating vaca nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala, ug usa ka carnero nga lake alang sa halad-nga-sinunog, *kadtong* walay ikasaway, ug ihalad mo sila sa atubangan ni Jehova.³ Ug sa mga anak sa Israel magasulti ka, nga magaingon: Kumuha kamo ug usa ka lake nga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ug usa ka nating vaca nga lake ug usa ka nating carnero, *kining* duruha nga may tagsa ka tuig ang panuigon, nga walay ikasaway alang sa halad-nga-sinunog;⁴ Ug usa ka vaca ug usa ka carnero nga lake alang sa mga halad-sa-pakigdait, nga pagapatyon ug ihalad ninyo sa atubangan ni Jehova; ug usa ka halad-nga-kalan-on nga sinaktan sa lana: kay si Jehova magapakita karon kaninyo.⁵ Ug gidala nila ang gisugo ni Moises sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman; ug miabut ang tibook nga katilingban ug nanagpahamutang sa atubangan ni Jehova.⁶ Unya si Moises miingon: Kini mao ang gisugo ni Jehova nga kinahanglan buhaton ninyo, ug ang himaya ni Jehova magapakita nganha kaninyo.⁷ Ug miingon si Moises kang Aaron: Dumuol ka sa halaran, ug buhaton mo ang imong halad-tungod-sa-sala, ug imong halad-nga-sinunog ug buhaton mo ang pagtabon alang sa imong sala, ug alang sa *sala* sa katawohan: buhaton mo usab

ang halad sa katawohan, ug buhaton mo ang pagtabon-sa-sala alang kanila ingon sa gisugo ni Jehova.

⁸ Busa si Aaron miduol sa halaran; ug gipatay niya ang iyang nating vaca nga lake nga halad-tungod-sa-sala sa iyang kaugalingon. ⁹Ug ang dugo gidala sa mga anak nga lalake ni Aaron ngadto kaniya; ug iyang gituslob ang iyang tudlo sa dugo, ug gibutang niya sa ibabaw sa mga sungay sa halaran, ug gihuwad niya ang uban nga dugo diha sa tungtungan sa halaran. ¹⁰Apan ang tambok ug ang mga amimislón, ug ang habol-habol nga gikan sa atay sa halad-tungod-sa-sala, iyang gisunog kini sa ibabaw sa halaran: ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ¹¹Ug ang unod ug ang panit iyang gisunog sa kalayo didto sa gawas sa campo. ¹²Ug gipatay niya ang halad-nga-sinunog; ug ang dugo gitunol kaniya sa mga anak nga lalake ni Aaron, ug iyang gisablig paglibut sa ibabaw sa halaran. ¹³Ug ilang gitunol kaniya ang halad-nga-sinunog, sa tinagsa ka hiwa, ug ang ulo: ug iyang gisunog kini sa ibabaw sa halaran. ¹⁴Ug iyang gihugasan ang mga tinae ug ang mga paa, ug gisunog kini tungod sa halad-nga-sinunog sa ibabaw sa halaran. ¹⁵Ug gihalad niya ang halad sa katawohan, ug gikuha niya ang lake nga kanding nga mao ang sa halad-tungod-sa-sala sa katawohan, ug gipatay kini, ingon sa nahauna. ¹⁶Ug gihalad niya ang halad-nga-sinunog, ug gihalad niya sumala sa tulomanon. ¹⁷Ug iyang gihalad ang halad-nga-kalan-on, ug mihakop siya gikan niini, ug gisunog niya kini sa ibabaw sa halaran, labut pa sa halad-nga-sinunog sa buntag. ¹⁸Gipatay usab niya ang vaca nga lake ug ang carnero nga lake nga sa mga halad-sa-pakigdait, nga mao ang sa katawohan: ug ang dugo gitunol kaniya sa mga anak nga lalake ni Aaron, nga iyang gisablig paglibut sa ibabaw sa halaran. ¹⁹Ug ang mga tambok sa vaca, ug sa lakeng carnero, ang ikog nga matambok, ug kadtong nagatabon sa *mga sulod sa ginhawaan*, ug ang mga amimislón, ug ang habol-habol sa atay: ²⁰Ug gibutang nila ang mga tambok sa ibabaw sa mga dughan, ug iyang gisunog ang mga tambok sa ibabaw sa halaran: ²¹Apan ang mga dughan, uban ang paa nga too, gitabyog kini ni Aaron ingon nga halad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²²Ug gibayaw ni Aaron ang iyang mga kamot dapit sa katawohan ug iyang gipanalanginan sila: ug mikanaug siya human sa paghalad sa halad-tungod-sa-sala, ug sa halad-nga-sinunog, ug sa mga halad-sa-pakigdait.

²³ Ug misulod si Moises ug si Aaron sa balong-balong nga pagatiguman; ug nanggula *sila* ug gipanalanginan ang katawohan: ug ang himaya ni Jehova nagpakita sa tibook nga katawohan. ²⁴Ug migula ang kalayo gikan sa atubangan ni Jehova, ug giut-ut ang halad-nga-sinunog ug ang mga tambok sa ibabaw sa halaran; ug sa pagtan-aw niini sa tibook nga katawohan, nanagdayeg sila ug nanaghapa sila.

¹ Ug ang mga anak nga lalake ni Aaron, si Nadab ug si Abiu, ang tagsatagsa kanila mikuha sa iyang incensario, ug gibutangan nila ug kalayo kini, ug ang ibabaw niini gibutangan nila ug incienso, ug nanaghalad sila sa atubangan ni Jehova sa lain nga kalayo, nga wala gayud niya ikasugo kanila.

²Ug may migula nga kalayo gikan sa atubangan ni Jehova, nga milamoy kanila, ug nangamatay sila sa atubangan ni Jehova.

³ Unya miingon si Moises kang Aaron: Kini mao ang gisulti ni Jehova, nga nagaingon: Pagabalaanon ako diha kanila sa mga moduol kanako, ug sa atubangan sa tibook nga katawohan pagahimayoan ako. Ug si Aaron mihilum. ⁴Ug nagtawag si Moises kang Misael, ug kang Elsaphan, nga mga anak nga lalake ni Ursiel, nga uyoan ni Aaron, ug miingon kanila: Dumuol kamo ug dad-on ninyo ang inyong mga igsoon gikan sa atubangan sa dapit nga balaang puloy-anan ngadto sa gawas sa campo. ⁵Busa sila mingduol, ug gidala sila uban ang ilang mga sinina ngadto sa gawas sa campo, ingon sa giingon ni Moises. ⁶Ug si Moises miingon kang Aaron, ug kang Eleazar, ug kang Ithamar, nga iyang mga anak nga lalake: Dili ninyo pagpadunghayon ang mga buhok sa inyong mga ulo, dili usab ninyo paggision ang inyong mga bisti, aron kamo dili mamatay, aron dili usab moabut ang kaligutgut sa ibabaw sa tibook nga katilingban: apan ang inyong mga igsoon, ang tibook nga balay sa Israel, managbakho sa sunog nga gibuhat ni Jehova. ⁷Ug dili manggula sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, aron kamo dili mamatay; kay ang lana nga igdidihog ni Jehova anaa sa ibabaw kaninyo. Ug sila nanagbuhat sumala sa pulong ni Moises.

⁸ Ug si Jehova misulti kang Aaron, nga nagaingon: ⁹Ikaw ug ang imong mga anak nga lalake uban kanimo, dili kamo manag-inum ug vino bisan ilimnon nga maisug kong kamo magasulod sa balong-balong nga pagatiguman, aron kamo dili mamatay: kini usa ka balaod nga walay katapusan ngadto sa inyong mga kaliwatan. ¹⁰Ug aron maila ninyo ang kalainan sa balaan ug sa dili balaan, ug ang *kalainan* sa mahugaw ug sa mahinlo. ¹¹Ug aron tudloan ninyo ang mga anak sa Israel sa tanang kabalaoran nga giingon kanila ni Jehova pinaagi kang Moises.

¹² Ug si Moises miingon kang Aaron ug kang Eleazar, ug kang Ithamar, nga mga anak niya nga lalake nga nahabilin: Kumuha kamo ug halad-nga-kalan-on nga nahabilin sa mga halad-nga-gisunog kang Jehova, ug kini kan-on ninyo nga walay lewadura sa haduol sa halaran, kay kini mao ang *butang* nga labing balaan. ¹³Ug kini pagakan-on ninyo sulod sa dapit nga balaan: kay kini mao ang imong bahin ug ang bahin sa imong mga anak nga lalake gikan sa mga halad-nga-sinunog alang kang Jehova: kay mao kini ang gisugo kanako. ¹⁴Ug magakaon kamo sa dughan sa ginatabyog ug sa paa nga ginabayaw diha sa usa ka dapit nga mahinlo, ikaw ug ang imong mga anak nga lalake, ug ang imong mga anak nga babaye uban kanimo; kay sila gihatag ingon nga imong bahin, ug ila sa imong mga anak nga lalake, gikan sa mga halad-sa-pakigdait sa mga anak sa Israel. ¹⁵Pagadad-on nila ang paa nga pagabayawon, ug ang dughan nga pagatabyogon uban sa mga halad sa mga tambok nga hinimo pinaagi sa kalayo, aron pagatabyogon siya ingon nga halad-nga-pagatabyogon sa atubangan ni Jehova: ug kini mahimo nga imong bahin nga walay katapusan ug ila sa imong mga anak nga lalake uban kanimo; ingon sa gisugo ni Jehova. ¹⁶Ug sa makugihon gayud nangayo si Moises ug kanding sa halad-tungod-sa-sala, ug ania karon, kini nasunog: ug nasuko si *Moises* batok kang Eleazar ug batok kang Ithamar, mga anak nga lalake ni Aaron nga nanghibilin, nga nagaingon: ¹⁷Ngano nga wala man ninyo kan-a ang halad-tungod-sa-sala diha sa sulod sa balaang puloy-anan, sa nakita ninyo nga kini mao ang labing balaan, ug iyang gihatag kini kaninyo aron sa pagdala sa

pagkadautan sa katilingban aron sa pagtabon-sa-sala alang kanila sa atubangan ni Jehova? ¹⁸Ania karon, ang dugo niini wala isulod sa balaang puloy-anan; katungdanan gayud ninyo nga kan-on ninyo unta didto sa sulod sa balaang puloy-anan, ingon sa akong gisugo. ¹⁹Ug misulti si Aaron kang Moises: Ania karon, nanaghalad sila sa ilang halad-tungod-sa-sala, ug sa ilang halad-nga-sinunog sa atubangan ni Jehova: apan nahitabo kanako kining mga butanga; busa kong nakakaon pa unta ako karon sa halad-tungod-sa-sala, pagadawaton ba kini ni Jehova? ²⁰Ug sa pagkadungog ni Moises niini, nakapahimuot kini sa iyang mga mata.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon kanila: ²Isulti ninyo sa mga anak sa Israel nga magaingon: Kini mao ang mga buhing butang nga mahimo nga pagakan-on ninyo, gikan sa tanang mga mananap nga anaa sa ibabaw sa yuta. ³Kadtong tanan nga may kuko nga pikas, ug may tiil nga buak, *ug* nagapangusap, sa taliwala sa mga mananap, kini maoy mahimong kan-on ninyo. ⁴Apan sa mga nagapangusap, kun sa mga *may* kuko nga pikas dili ninyo pagakan-on kini: ang camello, kay bisan pa nga kini nagapangusap, kini walay tiil nga pikas: mahugaw siya alang kaninyo; ⁵Ug ang conejo, kay nagapangusap, apan walay kuko nga pikas: mahugaw kini alang kaninyo. ⁶Ang liebre, kay nagapangusap apan walay kuko nga pikas: mahugaw kini alang kaninyo; ⁷Ang baboy, kay kini may kuko nga pikas ug may tiil nga buak apan wala magapangusap: mahugaw kini alang kaninyo. ⁸Sa unod niini dili kamo magkaon, ug dili kamo maghikap sa mga lawas nga patay niini: mahugaw kini alang kaninyo.

⁹ Sa mga nagapuyo sa tubig, kini maoy makaon ninyo: ang bisan unsa nga may mga kapay ug mga hingbis nga anaa sa mga tubig, sa dagat, ug sa mga suba: kini mahimong kan-on ninyo. ¹⁰Ug ang tanan nga walay kapay ug walay mga hingbis, diha sa mga dagat, ug sa mga suba, ug sa tanang mga mananap nga nagapuyo sa mga tubig, dulumtanan kini alang kaninyo, ¹¹Ug kini mahimong dulumtanan alang kaninyo. Sa ilang unod dili kamo mangaon, ug ang lawas nga patay niini, pagabatonan ninyo nga dulumtanan. ¹²Bisan unsa nga walay mga kapay ug walay mga hingbis diha sa mga tubig, kini dulumtanan alang kaninyo. ¹³Ug sa mga langgam kini pagabatonan nga dulumtanan alang kaninyo; dili kamo magkaon niini, kay kini dulumtanan: ang agila, ang magdudugmok sa bukog, ang esmehon, ¹⁴Ang banog, ug ang buitre ingon sa iyang matang, ¹⁵Ang tanan nga uwak ingon sa iyang matang; ¹⁶Ang abestros, ug ang mananagit sa gabii, ug ang laro, ug ang manaol ingon sa ilang matang, ¹⁷Ug ang bukaw, ug ang gamaw, ug lapay, ¹⁸Ug ang kalamon, ug ang pelicano, ug ang langgam nga mananagit, ¹⁹Ug ang herodion, ug ang tabon ingon sa iyang matang, ug ang abubilya, ug ang kabog.

²⁰ Ang tanan nga mananap nga nagakamang sa yuta nga pak-an nga magalakaw sa upat ka tiil, *kini*, dulumtanan alang kaninyo. ²¹Apan kini mahimong kan-on ninyo sa tanan nga mananap nga nagakamang sa yuta nga pak-an nga nagalakaw sa upat ka tiil, nga adunay mga paa labut pa sa ilang mga tiil aron sa paglukso sa ibabaw sa yuta; ²²Makakaon kamo kanila: ang dulon ingon sa iyang matang, ug ang alasiw-siw ingon sa iyang matang, ug ang gangis ingon sa iyang matang, ug

ang lukton ingon sa iyang matang. ²³Ang tanan nga mananap nga nagakamang sa yuta nga pak-an, nga adunay upat ka tiil, *kini* dulumtanan alang kaninyo. ²⁴Ug tungod niining mga butanga, mahimong mahugaw kamo: bisan kinsa nga makahikap sa ilang mga lawas nga patay, mamahugaw siya hangtud sa hapon. ²⁵Ug bisan kinsa nga magadala sa ilang mga lawas nga patay, pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ²⁶Ang tanan nga mananap nga kukhan, apan walay kuko nga pikas ug dili magapangusap, *kini* mahugaw alang kaninyo: bisan kinsa nga magahikap niini mamahugaw siya. ²⁷Ug ang bisan unsa nga nagalakaw sa lapalapa sa tiil, kini mahugaw alang kaninyo: bisan kinsa nga maghikap sa mga lawas nga patay niini, mamahugaw siya hangtud sa hapon. ²⁸Ug ang magadala sa mga lawas nga patay niini, pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon: mahugaw sila alang kaninyo. ²⁹Ug kini sila mao ang mga mahugaw alang kaninyo sa taliwala sa mga mananap nga nagakamang sa yuta nga mokamang sa ibabaw sa yuta: ang milo, ug ang ilaga ug ang halo ingon sa ilang matang, ³⁰Ug ang tuko, ug ang banghitaw, ug ang taluto, ug ang tabili, ug ang chameleon. ³¹Kini mao ang mahugaw alang kaninyo sa taliwala sa tanang mga mananap nga nagakamang *sa yuta* : bisan kinsa nga makahikap niini kong kini mga patay, mamahugaw siya hangtud sa hapon. ³²Ug bisan unsa nga mahulogan sa usa kanila sa human mamatay, mamahugaw kini, bisan *unsa* kong sudlanan nga kahoy, kun bisti, kun panit kun baluyot: bisan unsa nga ginamiton nga ginabuhat sa bulohaton, igasugmaw kini sa tubig, ug mamahugaw kini hangtud sa hapon; unya mamahinlo na kini. ³³Ug ang tanan nga sudlanan nga yuta nga sa sulod niana mahulog ang usa niini, ang tanan nga anaa diha mamahugaw, ug pagabuakon ninyo ang sudlanan. ³⁴Ang tanan nga kalan-on nga ginakaon *ninyo* , nga ang ibabaw niana matuloan ug tubig mamahugaw kana; ang tanan nga ilimnon nga ginainum gikan *nianang* tanan nga mga sudlanan mamahugaw. ³⁵Ug tanan kadtong mahulogan sa ibabaw ug diyutay gikan sa lawas nga patay, kini mamahugaw; bisan ang hudno kun ang mga hudnong magagmay: kini pagabuk-on; kini mamahugaw, ug mamahugaw alang kaninyo. ³⁶Apan ang tinubdan kun atabay nga didto may daghang tubig mamahinlo: apan ang nakadapat sa mga lawas niini nga patay mamahugaw. ³⁷Ug kong mahulog ang ilang mga lawas nga patay sa ibabaw sa bisan unsa nga binhi nga igpupugas, mahinlo kini. ³⁸Apan kong butangan ug tubig ang binhi, ug mahulogan kini sa ilang lawas nga patay, mamahugaw kini alang kaninyo. ³⁹Ug kong ang usa ka mananap sa angay nga pagakan-on ninyo mamatay, ang makahikap sa lawas niini nga patay, mamahugaw siya hangtud sa hapon. ⁴⁰Ug ang magakaon sa lawas nga patay niini, pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon: ingon usab ang magakuha sa iyang lawas nga patay, pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ⁴¹Ug ang tanan nga mananap nga mokamang nga nagakamang sa yuta, mahugaw: kini dili pagakan-on. ⁴²Ang tanan nga magakamang pinaagi sa iyang tiyan, ug ang tanan nga magalakaw pinaagi sa upat ka tiil, kun ang tanan nga adunay daghang mga tiil, bisan ang tanan nga mananap nga mokamang nga nagakamang sa yuta, dili kamo mangaon niana, kay kini dulumtanan.

⁴³ Dili ninyo pagahimoon nga dulumtanan ang inyong mga kaugalingon sa bisan unsa nga mananap nga mokamang nga nagakamang, dili usab kamo magpahugaw tungod kanila, aron dili

usab kamo mabuling tungod kanila. ⁴⁴Kay ako mao man si Jehova nga inyong Dios: busa, balaanon ninyo ang inyong kaugalingon. ug magbalaan kamo, kay ako balaan man: dili ninyo paghugawan ang inyong mga lawas sa bisan unsa nga mananap nga mokamang nga nagalihok sa ibabaw sa yuta. ⁴⁵Kay ako si Jehova nga nagkuha kaninyo gikan sa yuta sa Egipto aron nga mahimong Dios ninyo: busa magbalaan kamo, kay ako balaan man. ⁴⁶Kini mao ang balaod sa mga mananap, ug sa mga langgam, ug sa tanan nga buhi nga nagalihok sa mga tubig, ug sa tanan nga mananap nga nagakamang sa ibabaw sa yuta; ⁴⁷Sa pagbuhat ug kalainan sa taliwala sa mahugaw ug sa mahinlo, ug nga sa taliwala sa mga mananap nga buhi nga arang makaon, ug ang mga mananap nga buhi nga dili arang makaon.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Sultihi ang mga anak sa Israel, sa pag-ingon: Ang babaye kong manamkon ug mag-anak ug lalake, nan mamahugaw siya sulod sa pito ka adlaw; ingon sa mga adlaw sa iyang pagkahugaw tungod sa iyang sakit *nga binulan*, mamahugaw siya. ³Ug sa ikawalo ka adlaw pagcircuncidahan ang unod sa yamis sa bata. ⁴Ug ang inahan magapabilin sulod sa katloan ug tolo ka adlaw sa dugo sa *iyang* pagpaputli; siya dili magahikap sa bisan unsang butanga nga balaan, dili usab makaadto sa balaang puloy-anan, hangtud nga matuman ang mga adlaw sa pagputli kaniya. ⁵Apan kong magaanak siya ug babaye, nan mamahugaw siya sulod sa duruha ka semana, ingon sa iyang pagkahugaw, ug sa kan-uman ug unom ka adlaw magpadayon siya sa dugo sa *iyang* pagpaputli.

⁶ Ug kong ang mga adlaw sa pagpaputli kaniya matuman na tungod sa anak nga lalake kun tungod sa anak nga babaye, magadala siya ug usa ka nating carnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad-nga-sinunog, ug usa ka kuyabog nga salampati kun usa ka tokmo alang sa halad-tungod-sa-sala, ngadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ngadto sa sacerdote. ⁷Ug siya magahalad niini sa atubangan ni Jehova, ug magabuhat ug halad sa pagtabon-sa-sala alang kaniya; ug mamahinlo siya gikan sa pagpangagi sa iyang dugo. Kini mao ang kasugoan alang kaniya nga magaanak ug lalake kun babaye. ⁸Ug kong ang iyang kahimtang dili makaabut sa pagdala sa usa ka nating carnero, nan magadala siya ug duruha ka tokmo kun duruha ka kuyabog sa salampati, ang usa alang sa halad-nga-sinunog, ug ang usa sa halad-tungod-sa-sala: ug ang sacerdote magabuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaniya, ug mamahinlo siya.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: ²Kong ang tawo adunay hubag sa panit sa iyang unod, kun kugan, kun dagta nga maputi, ug kini mahimong sakit nga sanla sa panit sa iyang unod, nan pagadad-on siya ngadto kang Aaron nga sacerdote, kun sa usa sa mga sacerdote nga iyang mga anak: ³Ug ang sacerdote magahiling sa sakit sa panit sa unod: kong ang balhibo sa sakit naputi, ug *kong* ang panagway sa sakit labing halalum kay sa panit sa iyang unod; *nan* kini mao ang sakit nga sanla; ug ang sacerdote magahiling kaniya ug magapahibalo nga siya

mahugaw. ⁴Ug kong ang maputi nga dagta maputi diha sa panit sa iyang unod, ug ang panagway niini anaa gayud lamang sa panit, ug ang wala magputi ang iyang balhibo, nan kadtong may sakit pagalukban sa sacerdote sulod sa pito ka adlaw: ⁵Ug sa ikapito ka adlaw ang sacerdote magahiling kaniya; ug, ania karon, kong sa iyang paghunahuna ang sakit nagahunong, ug kini wala magalakaw sa panit, nan ang sacerdote magalukob kaniya pag-usab sulod sa pito ka adlaw. ⁶Ug sa ikapito ka adlaw ang sacerdote magahiling kaniya sa pag-usab; ug, ania karon, kong daw miitum ang sakit, ug nga wala makatakod sa panit, unya ang sacerdote magapahibalo nga siya mahinlo; nga kini kugan *lamang* ; pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug *siya* mahinlo. ⁷Apan kong magatubo ang kugan sa panit, sa human makapakita sa sacerdote aron sa pagpahinlo kaniya, magpakita siya pag-usab sa sacerdote. ⁸Ug magahiling niini ang sacerdote; ug, ania karon, kong ang kugan magatubo sa panit, nan ang sacerdote magapahibalo nga mahugaw siya: kay kini sanla. ⁹Kong adunay sakit nga sanla sa usa ka tawo, nan pagadad-on siya ngadto sa sacerdote; ¹⁰Ug ang sacerdote magahiling *kaniya* ; ug, ania karon, kong may hubag nga maputi sa panit ug kana nagpaputi sa balhibo, ug may unod nga buhi ug mapula sa hubag, ¹¹Kana maoy usa ka sanla nga dugay na kaayo sa panit sa iyang unod; ug ang sacerdote magapahibalo nga mahugaw *kadto* siya, ug siya dili pagalukban niya, kay siya mahugaw. ¹²Ug kong gumula ang sanla nga nagakalukop sa panit, ug ang sanla nagatabon sa tibook nga panit sa masakiton, gikan sa iyang ulo hangtud sa iyang mga tiil, sumala sa pagtan-aw sa sacerdote; ¹³Nan ang sacerdote magahiling *kaniya* , ug, ania karon, kong ang sanla mitabon sa tibook niya nga unod, siya magapahibalo *kaniya* nga mahinlo *kadto* nga masakiton: nga mibalik pagputi nga tanan siya, ug siya mahinlo. ¹⁴Apan sa adlaw nga magapakita kaniya ang unod nga buhi, mamahugaw siya. ¹⁵Ug ang sacerdote magahiling sa unod nga buhi, ug magpahibalo nga mahugaw siya. Mahugaw ang unod nga buhi, nga mao ang sanla. ¹⁶O kong ang unod nga buhi magailis, ug magaputi, unya moadto siya sa sacerdote. ¹⁷Ug ang sacerdote magahiling kaniya; ug, ania karon, kong ang sakit miputi, ang sacerdote magapahibalo nga mahinlo ang *adunay* sakait, ug siya mahinlo.

¹⁸ Ug kong ang unod sa iyang panit, adunay hubag, ug kini mialim na, ¹⁹Ug mahitabo nga sa dapit sa hubag may kabang nga maputi nga diyutay *nga* mapula-pula, igapakita kini sa sacerdote; ²⁰ug ang sacerdote magahiling *niini* , ug, ania karon, kong ang panagway niini anaa sa ubos sa iyang panit, ug ang iyang balhibo miputi, nan ang sacerdote magapahibalo nga mahugaw siya: kini mao ang sakit nga sanla nga nagagikan sa hubag. ²¹Ug kong ang sacerdote magahiling niini, ug, ania karon, dili magapakita kaniya ang balhibo nga maputi, ug nga kini wala modulot sa ilalum sa panit, kondili nga maitum-itum *lamang* : nan ang sacerdote magalukob kaniya sulod sa pito ka adlaw. ²²Ug kong kini magalakaw sa panit, nan ang sacerdote magapahibalo nga mahugaw siya: kini maoy usa ka sakit. ²³Apan kong ang kabang nga maputi nga anaa sa iyang dapit, wala magadaghan, *nan* kini kugan sa hubag; ug ang sacerdote magapahibalo nga mahinlo siya. ²⁴O kong ang unod adunay paso sa kalayo sa iyang panit, ug ang unod nga buhi nga napasoadunay kabang nga maputi, mapula-pula kun maputi; ²⁵Nan, ang sacerdote magahiling niini; ug, ania karon, kong ang balhibo miputi sa pagkakabang, ug ang panagway niana lalum kay sa panit, *kana* mao ang

sanla nga migula sa napasohan; ug ang sacerdote magapahibalo nga mahugaw siya: kini mao ang sakit nga sanla. ²⁶Apan kong ang sacerdote magahiling niini, ug, ania karon, ang balhibo dili magapakita sa kabang nga maputi, dili halalum kay sa panit, kondili nga maitum-itum, nan ang sacerdote magalukob kaniya sulod sa pito ka adlaw: ²⁷Ug sa ikapito ka adlaw ang sacerdote magahiling kaniya: kong kini nagalakaw sa panit, nan ang sacerdote magapahibalo nga mahugaw siya: kini mao ang sakit nga sanla. ²⁸Ug kong ang kabang magapabilin sa iyang dapit, ug wala magalakaw sa panit, kondili nga maitum-itum, kini mao ang hubag sa paso, ang sacerdote magapahibalo nga mahinlo siya: kay kini timaan man sa paso. ²⁹Ug sa diha nga ang usa ka lalake kun babaye may usa ka sakit sa ulo kun sa solang, ³⁰Nan ang sacerdote magahiling sa sakit; ug, ania karon, kong ang panagway niana lalum kay sa panit, ug ang balhibo niya magabulagaw ug diyutay, unya ang sacerdote magapahibalo nga mahugaw siya; kini mao ang pono, mao ang sanla sa ulo kun sa solang. ³¹Apan kong ang sacerdote magahiling sa sakit sa pono, ug, ania karon, ang panagway daw dili halalum kaayo kay sa panit, wala usab kaniya ing balhibo nga maitum, nan ang sacerdote magalukob sa masakiton sa pono sulod sa pito ka adlaw. ³²Ug sa ikapito ka adlaw ang sacerdote magahiling sa sakit; ug, ania karon, kong ang pono daw wala magalakaw, ug niini walay balhibo nga bulagaw, ug ang panagway niini nga pono daw dili labi kalalum kay sa panit, ³³Nan siya pagahimunotan *nila*, apan dili *nila* pagaagilan ang dapit sa pono, ug ang sacerdote magalukob sa adunay pono, sulod sa pito pa ka adlaw: ³⁴Ug sa ikapito ka adlaw magahiling ang sacerdote sa pono; ug, ania karon, kong ang pono wala magadaghan sa panit, ug ang panagway niana dili magahalalum kay sa panit, nan ang sacerdote magapahibalo nga mahinlo siya, ug pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug mamahinlo siya. ³⁵Apan kong ang pono nagaanam-anam ug lakat sa panit sa human na sa iyang pagkahinlo, ³⁶Nan ang sacerdote magahiling kaniya; ug, ania karon, kong ang pono magadaghan sa panit, ang sacerdote magapangita na sa balhibo nga bulagaw, siya mahugaw. ³⁷Apan kong ginahunahuna niya nga ang pono nagahunong, ug nga miturok kaniya ang balhibo nga maitum, ang pono maayo na, siya mahinlo, ug ang sacerdote magapahibalo nga mahinlo siya.

³⁸ Ug kong may usa ka lalake kun babaye, nga may mga kabang nga maputi diha sa panit sa iyang unod, bisan masihag nga maputi nga mga kabang; ³⁹Ang sacerdote magahiling *niini*; ug, ania karon, kong ang masihag nga kabang diha sa panit sa ilang unod *magapakita* nga lubog nga pagkaputi, *nan kana*, mao ang alap-ap nga migula sa panit; siya mahinlo. ⁴⁰Ug kong ang buhok sa usa ka lalake mangalarot, *nan* upaw siya, *apan* siya mahinlo. ⁴¹Ug kong ang buhok dapit sa iyang agtang mangalarot, upawon siya sa atubangan, *apan* siya mahinlo. ⁴²Apan kong diha sa naupawan kun sa naupawan sa agtang may sakit nga maputi nga mapula-pula, mao kana ang sanla nga migula sa iyang upaw kun sa iyang upawon nga agtang. ⁴³Unya ang sacerdote magahiling kaniya, ug, ania karon, kong magapakita ang hubag sa sakit nga maputi nga mapula-pula, sa iyang naupawan, kun sa iyang naupawan nga agtang, ingon sa panagway sa sanla sa panit sa unod; ⁴⁴Sanlahon siya, mahugaw siya: ang sacerdote magapahibalo gayud nga mahugaw siya; sa iyang ulo adunay sakit. ⁴⁵Ug ang sanlahon nga kaniya anaa ang sakit, ang iyang mga bisti pagagision ug ang buhok sa

iyang ulo mangadunghay, ug pagatabonan niya ang iyang ngabil nga nahaibabaw, ug magasinggit siya: Mahugaw, mahugaw. ⁴⁶Sa tibook nga panahon nga ang sakit anaa kaniya, mamahugaw siya; dili mahinlo siya: magapuyo siya nga mag-inusara; sa gawas sa campo atua ang iyang puloy-anan; ⁴⁷Ug ang bisti usab nga adunay sakit nga sanla, kun sa bisti nga balhibo, kun sa bisti nga lino; ⁴⁸Kun sa lindog, kun sa hulog nga lino kun sa balhibo; kun sa panit, kun sa bisan unsa nga hinimo sa panit; ⁴⁹Kong ang sakit malunhaw, kun mapula-pula diha sa bisti kun sa panit, kun sa lindog, kun sa hulog, kun sa bisan unsa nga *dapit* sa panit; kini mao ang sakit nga sanla, ug igapakita siya ngadto sa sacerdote. ⁵⁰Ug ang sacerdote magahiling sa sakit, ug pagalukban niya *kadtong gitakbuyan* sa sakit sulod sa pito ka adlaw. ⁵¹Ug sa ikapito ka adlaw pagahilngon niya ang sakit: kong ang sakit nagdaghan diha sa bisti, kun sa lindog, kun sa hulog, kun sa panit, kun sa bisan unsa nga pagagamitan sa panit; nga anaa ang maong lama sa sakit; kay mao ang sanla nga magkukutkut: kini mahugaw. ⁵²Ug pagasunogon niya ang bisti, kun lindog kun hulog nga balhibo, kun lino, kun bisan unsa nga bulohaton sa mga panit nga anaa ang maong *lama* sa sakit; kay mao ang sanla nga magkukutkut: pagasunogon sa kalayo. ⁵³Ug kong ang sacerdote magahiling, ug, ania karon, dili makita ang *lama* sa sakit nga naglakaw sa bisti kun sa lindog, kun sa hulog, kun sa bisan unsa nga panit; ⁵⁴Nan ang sacerdote magasugo nga hugasan nila ang butang nga *gitaptan sa lama* sa sakit, ug siya pagalukban pag-usab sulod sa pito ka adlaw. ⁵⁵Ug ang sacerdote magahiling sa tapus na mahugasi ang *lama* sa sakit; ug, ania karon, kong ang *lama* sa sakit wala magbalhin sa iyang dagway, ug kini wala magdaghan, *nan* kini mahugaw; pagasunogon mo kini sa kalayo; kini makutkuton, kong ang iyang pagkangil-ad anaa sa sulod kun sa gawas. ⁵⁶Apan kong ang sacerdote magahiling, ug, ania karon, ang *lama* sa sakit maitum-itum, sa tapus na mahugasi, nan pagakuhaon kini gikan sa bisti, kun sa panit, kun sa lindog, kun sa hulog. ⁵⁷Ug kong makita pa kini diha sa bisti, bisan sa lindog, kun sa hulog kun sa bisan unsa nga *bahin* sa mga panit, nan kini magaturok pag-usab; pagasunogon mo sa kalayo kadtong gitaptan sa *lama* sa sakit. ⁵⁸Ug ang bisti, kun ang lindog, kun ang hulog, kun bisan unsang butanga nga panit, nga pagalabhan mo, kong makuha niini ang *lama* sa sakit, nan pagalabhan sa ikaduha, ug unya mamahinlo kini. ⁵⁹Kini mao ang kasugoan sa sakit nga sanla diha sa bisti nga balhibo, kun sa lino, kun sa bisan unsa nga lindog, kun sa hulog, kun sa bisan unsa nga butanga mga panit, aron ipahibalo kini nga mahinlo kun ipahibalo nga mahugaw.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Kini mao ang kasugoan sa sanlahon sa adlaw sa paghinlo kaniya: Pagadad-on siya ngadto sa sacerdote. ³Ug ang sacerdote mogula sa campo: ug ang sacerdote magahiling; ug, ania karon, kong ang sakit nga sanla mamaayo sa sanlahon, ⁴Nan, ang sacerdote magasugo niadtong pagahinloan sa pagkuha alang sa iyang *kaugalingon* ug duruha ka langgam nga buhi nga mahinlo, ug kahoy nga cedro, ug mapula ug hisopo; ⁵Ug ang sacerdote magasugo sa pagpatay sa usa sa mga langgam diha sa usa ka sudlanan nga yuta sa ibabaw sa nagaagay nga tubig. ⁶Mahitungod sa langgam nga buhi, kini kuhaon niya, ug ang kahoy nga cedro, ug ang mapula, ug ang hisopo, ug kini sila ituslob niya, ug ang langgam nga buhi, sa dugo

sa langgam nga gipatay sa ibabaw sa nagaagay nga tubig. ⁷Ug siya magasablig sa makapito sa ibabaw sa *sanlahon* nga pagahinloan sa sanla, ug siya magapahibalo kaniya sa pagkahinlo na: ug pagabuhian ang langgam nga buhi ngadto sa kapatagan nga hawan. ⁸Ug kadtong pagahinloan, magalaba sa iyang mga bisti, ug kiskison niya ang tanan niya nga buhok, ug maligo siya sa tubig, ug mamahinlo siya; ug sa human niana mosulod siya sa campo, ug mopuyo siya sa gawas sa iyang balong-balong sulod sa pito ka adlaw. ⁹Ug sa ikapito ka adlaw mao pa ang pagkiskis niya sa tanang buhok sa iyang ulo, ug ang iyang bungot ug ang mga kilay sa iyang mga mata; sa katapusan gayud, pagakiskison niya ang tanan niyang balhibo, ug pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug pagahugasan niya ang iyang unod sa tubig, ug mamahinlo siya.

¹⁰ Ug sa ikawalo ka adlaw magakuha siya ug duruha ka nating carnero nga lake nga walay ikasaway, ug usa ka nating carnero nga baye nga usa ka tuig ang panuigon nga walay ikasaway: ug totolo sa napulo ka *bahin* sa usa ka epha sa harina nga fino alang sa halad-nga-kalan-on nga sinaktan sa lana, ug ikatolo ka bahin sa usa ka litro nga lana. ¹¹Ug ang sacerdote nga nagaputli kaniya magapahamutang kaniya nga pagahinloan, ug niadtong mga butanga sa atubangan ni Jehova sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ¹²Ug ang sacerdote magakuha sa usa sa mga nating carnero nga lake, ug kini igahalad niya tungod-sa-paglapas, uban sa ikatolo ka bahin sa usa ka litro nga lana, ug igatabyog kini ingon sa halad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova. ¹³Ug pagapatyon niya ang nating carnero nga lake sa dapit diin ginapatay ang halad-tungod-sa-sala, ug ang halad-nga-sinunog, sa balaang puloy-anan: kay maingon nga iya man *usab* sa sacerdote ang halad-tungod-sa-sala, mao *usab* ang halad-tungod-sa-paglapas iya sa *sacerdote* : kini mao ang labing balaan. ¹⁴Ug ang sacerdote magakuha sa dugo sa halad-tungod-sa-paglapas ug ang sacerdote magabutang sa ibabaw sa langod-ngod sa dalunggan nga too niadtong pagahinloan ug sa ibabaw sa kumalagko sa iyang kamot nga too, ug sa ibabaw sa kumalagko sa iyang tiil nga too. ¹⁵Ug ang sacerdote magakuha sa ikatolo ka bahin sa usa ka litro nga lana, ug igabubo niya sa palad sa iyang kaugalingong kamot nga wala; ¹⁶Ug igatuslob sa sacerdote ang iyang tudlo nga too sa lana nga anaa sa iyang kamot nga wala, ug magasablig siya sa lana sa iyang tudlo sa makapito sa atubangan ni Jehova. ¹⁷Ug ang mahabilin sa lana nga diha sa iyang kamot, igabutang sa sacerdote sa ibabaw sa langod-ngod sa dalunggan nga too niadtong pagahinloan, sa ibabaw sa kumalagko sa iyang kamot nga too, ug sa ibabaw sa kumalagko sa iyang tiil nga too, sa ibabaw sa dugo sa halad-tungod-sa-paglapas. ¹⁸Ug ang mahabilin sa lana nga anaa sa iyang kamot, igabutang niya sa ibabaw sa ulo niadtong pagahinloan: ug ang sacerdote magabuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaniya sa atubangan ni Jehova. ¹⁹Ug ang sacerdote magahalad sa halad-tungod-sa-sala, ug magabuhat siya ug pagtabon-sa-sala alang niadtong pagahinloan tungod sa iyang pagkahugaw, ug sa human niini pagapatyon niya ang halad-nga-sinunog; ²⁰Ug igahalad sa sacerdote ang halad-nga-sinunog, ug ang halad-nga-kalan-on didto sa ibabaw sa halaran. Ug ang sacerdote magabuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaniya, ug mamahinlo siya.

²¹ Ug kong siya makalooloy, ug dili makaabut sa igo, unya magakuha siya ug usa ka nating carnero nga lake aron igahalad ingon nga halad-nga-tinabyog tungod-sa-paglapas, aron sa pagbuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaniya, ug usa sa napulo ka bahin sa *usa ka epha* nga harina nga sinaktan

sa lana, nga sa halad-nga-kalan-on, ug usa sa ikatolo ka bahin sa usa ka litro nga lana; ²²Ug duruha ka tukmo kun duruha ka kuyabog, nga arang niya maabut; ug ang usa alang sa halad-tungod-sa-sala, ug ang usa alang sa halad-nga-sinunog. ²³Ug sa ikawalo ka adlaw kini pagadad-on niya, ngadto sa sacerdote alang sa pagpaputi ngadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman sa atubangan ni Jehova. ²⁴Ug ang sacerdote magakuha sa nating carnero sa halad-tungod-sa-pag-lapas, ug ang ikatolo ka bahin sa usa ka litro sa lana, ug ang sacerdote magatabyog niini ingon nga halad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova. ²⁵Ug pagapatyon niya ang nating carnero sa halad-tungod-sa-paglapas, ug ang sacerdote magakuha sa dugo sa halad-tungod-sa-paglapas, ug igabutang niya sa ibabaw sa langod-ngod sa dalunggan nga too niadtong pagahinloan, ug sa ibabaw sa kumalagko sa iyang kamot nga too, ug sa ibabaw sa kumalagko sa iyang tiil nga too. ²⁶Ug ang sacerdote magabubo sa lana sa ibabaw sa palad sa iyang kamot nga wala; ²⁷Ug sa iyang tudlo nga too ang sacerdote magasablig sa lana nga anaa sa iyang kamot nga wala, sa makapito sa atubangan ni Jehova: ²⁸Ug ang sacerdote magabutang sa lana nga anaa sa iyang kamot sa ibabaw sa langod-ngod sa dalunggan nga too niadtong pagahinloan, ug sa ibabaw sa kumalagko sa iyang kamot nga too, ug sa ibabaw sa kumalagko sa iyang tiil nga too, sa dapit sa dugo sa halad-tungod-sa-paglapas: ²⁹Ug ang nahasalin sa lana nga anaa sa kamot sa sacerdote, igabutang niya sa ibabaw sa ulo niadtong pagahinloan, aron sa pagbuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaniya sa atubangan ni Jehova. ³⁰Ingon usab igahalad niya ang usa sa mga tukmo kun sa mga kuyabog sa salampati, nga arang niya maabut, ³¹Bisan ang arang niya maabut, ang usa alang sa halad-tungod-sa-sala, ug ang usa usab alang sa halad-nga-sinunog, uban sa halad-nga-kalan-on: ug ang sacerdote magabuhat ug pagtabon-sa-sala alang niadtong pagahinloan sa atubangan ni Jehova. ³²Kini mao ang kasugoan tungod niadtong adunay sakit sa sanla, nga dili makaabut sa pagdala sa ginatudlo *alang* sa iyang pagkahinlo,

³³ Ug misulti si Jehova kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: ³⁴Sa inyong pagsulod sa yuta sa Canaan, nga akong gihatag kaninyo *aron* kamo makapanag-iyang niini, ug gibutang ko ang sakit sa sanla sa usa ka balay sa yuta nga inyong napanag-iyang; ³⁵Unya ang tag-iyang sa balay, moadto, ug magapahibalo sa sacerdote nga magaingon: Alang kanako daw adunay usa ka hampak *sa sakit* nga mitungha sa akong panimalay. ³⁶Ug magasugo ang sacerdote aron biyaan niya ang balay sa dili pa mosulod ang sacerdote sa pagtan-aw sa sakit, aron ang tanang atua sa balay dili isipon nga mahugaw, ug sa human niini, ang sacerdote mosulod sa paghiling sa balay: ³⁷Ug magahiling siya sa sakit: ug, ania karon, kong hikit-an ang mga *lama* sa sakit diha sa mga bungbong sa balay, uban ang mga boho-boho nga malunhaw-lunhaw, kun mapula-pula ug ang panagway labing ilalum kay sa bungbong; ³⁸Nan, ang sacerdote mogula sa balay padulong sa pultahan sa balay, ug pagalukban niya ang balay sulod sa pito ka adlaw. ³⁹Ug sa ikapito ka adlaw mobalik ang sacerdote, ug magahiling: ug, ania karon, kong ang sakit nagatubo sa mga bungbong sa balay, ⁴⁰Nan magasugo ang sacerdote aron paglangkaton nila ang mga bato diin anaa ang *lama* sa sakit ug igasalibay kini sa gawas sa lungsod, sa dapit nga mahugaw. ⁴¹Ug siya *magasugo* nga libuton pagkiskis ang sulod sa balay, ug ang abug nga nangakuha sa ilang pagkiskis igasalibay sa gawas sa lungsod, didto sa dapit nga mahugaw. ⁴²Ug sila magakuha ug laing mga bato, ug ilang igabutang kini sa dapit nga

gikuhaan sa mga bato; ug magakuha sila ug lain nga tisa, ug hulipan nila ang balay. ⁴³Ug kong ang sakit magabalik ug moturok niadtong balaya, sa tapus kuhaa niya ang mga bato, ug sa tapus kiskisi niya ang balay, ug sa tapus mahulipi niya; ⁴⁴Unya ang sacerdote mosulod ug magahiling; ug, ania karon, kong daw nagalakaw ang sakit didto sa balay, sanla nga magakukut niadtong balaya: kini mahugaw. ⁴⁵Ug pagagun-obon ang maong balay, ang mga bato niini, ug ang mga kahoy niini, ug ang tanang tisa sa balay; ug pagadad-on kini ngadto sa gawas sa lungsod sa dapit nga mahugaw. ⁴⁶Labut pa kadtong mosulod niadtong balaya sa tanan nga adlaw nga sa ginapalukban kini, mahugaw siya hangtud sa hapon. ⁴⁷Ug ang makahigda niadtong balaya, pagalabhan niya ang iyang mga bisti; ang mokaon usab sulod niadtong balaya, pagalabhan niya ang iyang bisti. ⁴⁸Ug kong mosulod ang sacerdote ug magahiling, ug, ania karon, *makita* ang sakit nga wala magalakaw sa balay sa tapus kini mahulipi; nan ang sacerdote magapahibalo nga ang balay mahinlo, kay ang sakit naayo na. ⁴⁹Ug aron sa paghinlo sa balay, magkuha siya ug duruha ka book nga langgam, ug kahoy nga cedro, ug mapula, ug hisopo, ⁵⁰Ug pagapatyon niya ang usa sa mga langgam sa usa ka tadyaw nga yuta sa ibabaw sa nagaagay nga tubig. ⁵¹Ug pagakuptan niya ang kahoy nga cedro, ug ang hisopo, ug ang mapula, ug ang langgam nga buhi, ug ituslob sila sa dugo sa langgam nga gipatay, ug diha sa nagaagay nga tubig, ug pagasabligan ang balay sa makapito. ⁵²Ug magaulay siya sa balay pinaagi sa dugo sa langgam, ug sa nagaagay nga tubig, ug sa langgam nga buhi, ug sa kahoy nga cedro, ug sa hisopo ug sa mapula: ⁵³Apan pagabuhian niya ang langgam nga buhi sa gawas sa lungsod ngadto sa ibabaw sa kapatagan; mao kini ang pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang sa balay, ug kini mamahinlo.

⁵⁴ Kini mao ang kasugoan mahatungod sa tanan nga sanla ug sa pono, ⁵⁵Ug sa sanla sa bisti ug sa balay, ⁵⁶Ug mahatungod sa hubag, ug sa kugan, ug sa kabang nga maputi; ⁵⁷Aron sa pagtudlo sa diha nga kini mahugaw na, ug sa diha nga kini mahinlo na. Kini mao ang kasugoan mahatungod sa sanla.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: ²Magsulti kamo sa mga anak sa Israel, ug sila ingnon ninyo: Bisan kinsa nga lalake nga ang iyang hugaw nagapangagi sa iyang unod, tungod sa nagapangagi kaniya, mahugaw siya. ³Ug kini mao ang iyang pagkahugaw sa nagapangagi kaniya: kong ang iyang unod magatolo tungod sa iyang nagapangagi, kun ang iyang unod nagpikot tungod sa nagapangagi, kini mao ang iyang kahugaw. ⁴Ang tanang higdaanan nga pagahigdaan sa ginapangagian mamahugaw man, ug ang tanang butang nga pagalingkoran niya, mamahugaw. ⁵Ug bisan kinsa nga makahikap sa iyang higdaanan, pagalabhan niya ang iyang mga bisti; maligo *usab* siya, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ⁶Ug ang nagalingkod sa ibabaw niadtong lingkoranan sa ginapangagian pagalabhan niya ang iyang mga bisti, maligo usab siya ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ⁷Ingon usab ang makahikap sa unod sa ginapangagian pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug maligo siya sa tubig, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ⁸Ug kong kadtong ginapangagian makapangluwa sa tawong mahinlo, nan siya magalaba sa

iyang mga bisti, ug siya maligo sa tubig, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ⁹Ug ang tanan nga silla sa kabayo nga malingkoran sa ginapangagian kini mamahugaw. ¹⁰Ug bisan kinsa nga makahikap sa bisan unsang butanga nga didto sa ilalum niya, mamahugaw siya hangtud sa hapon; ug ang magadala niining mga butanga, pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug maligo siya sa tubig, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ¹¹Ug ang tanan nga mahikapan sa ginapangagian ug dili manghunaw sa tubig sa iyang mga kamot, pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug maligo siya sa tubig, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ¹²Ug ang sudlanan nga yuta nga mahikapan sa ginapangagian pagabuk-on; ug ang tanan nga sudlanan nga kahoy pagahugasan sa tubig. ¹³Ug kong kadtong giagasan sa iyang nagapangagi mahinloan, nan pagaisipon ang pito ka adlaw alang sa iyang kaugalingon sa paghinlo kaniya, ug pagalabhan niya ang iyang mga bisti; ug pagahugasan niya ang iyang unod sa tubig nga buhi, ug mamahinlo siya. ¹⁴Ug sa ikawalo ka adlaw magkuha siya ug duruha ka tukmo, kun duruha ka kuyabog nga salampati, ug umadto siya sa atubangan ni Jehova sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ug kini igahatag niya sa sacerdote. ¹⁵Ug ang sacerdote magahalad niini, ang usa ka book alang sa halad-tungod-sa-sala, ug ang usa alang sa halad-nga-sinunog: ug ang sacerdote magabuhat sa pagtabon-sa-sala alang kaniya tungod sa iyang nagapangagi sa atubangan ni Jehova. ¹⁶Ug kong ang tawo giawasan sa iyang binhi, nan pagahugasan niya sa tubig ang tanan niya nga unod, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ¹⁷Ug ang tanan nga bisti kun ang tanan nga panit diin anaa ang binhi nga miagas, pagahugasan niya sa tubig ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ¹⁸Ang babaye usab nga kaniya ang lalake adunay pagkahiusa sa binhi, silang duruha mangaligo sa tubig, ug mamahugaw sila hangtud sa hapon.

¹⁹ Ug kong ang babaye pagaagasan ug ang iyang miagas sa iyang unod mao ang dugo, sulod sa pito ka adlaw mamahugaw siya: ug bisan kinsa nga magatandug kaniya, mamahugaw *siya* hangtud sa hapon. ²⁰Ug ang tanan nga iyang pagahigdaan sa iyang pagkahugaw, mamahugaw man: ingon usab ang tanan nga pagalingkoran niya mamahugaw. ²¹Ug bisan kinsa nga makahikap sa higdaanan *sa babaye*, pagalabhan niya ang iyang mga bisti; ug maligo sa tubig, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ²²Ug bisan kinsa nga makahikap sa bisan unsa nga *kasangkapan* nga iyang ginalingkoran, pagalabhan niya ang iyang mga bisti; maligo siya sa tubig, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ²³Ug kong *makahikap siya* sa higdaanan, kun sa lingkoranan nga ginalingkoran niya, ang makahikap niini mamahugaw siya hangtud sa hapon. ²⁴Ug kong adunay tawo nga motipon sa paghigda kaniya, ug ang iyang pagkamahugaw anaa sa ibabaw niya, *ang tawo* mamahugaw *sulod* sa pito ka adlaw, ug ang tanang migdaanan nga gihigdaan niya, mamahugaw. ²⁵Ug kong ang babaye may talinugo sa daghan nga mga adlaw, nga gawas na sa panahon sa iyang *binulan* nga kinaiya, ang tanang mga adlaw sa iyang pagkahugaw mahisama sa mga adlaw sa pagkamahugaw: mamahugaw siya ingon sa mga adlaw sa iyang pagkamahugaw. ²⁶Ang tanan nga higdaanan nga gihigdaan sa tibook nga panahon sa iyang talinugo, mahisama sa higdaanan sa iyang *nabatasang talinugo*; ug ang tanan nga ginalingkoran niya, mamahugaw, ingon sa pagkamahugaw sa iyang *nabatasang kinaiya*. ²⁷Ug bisan kinsa nga makahikap nianang mga butanga, mamahugaw siya; ug pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug maligo siya sa tubig, ug mamahugaw siya hangtud sa

hapon. ²⁸Apan kong maulay na siya sa iyang talinugo, magaisip siya ug pito ka adlaw, ug sa human niana mamahinlo siya. ²⁹Ug sa ikawalo ka adlaw magakuha siya alang kaniya ug duruha ka tukmo, kun duruha ka kuyabog sa salampati, ug pagadad-on niya kini sa sacerdote sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman: ³⁰Ug ang sacerdote magahalad sa usa ka book alang sa halad-tungod-sa-sala, ug ang usa alang sa halad-nga-sinunog, ug ang sacerdote magahimo sa pagtabon-sa-sala alang kaniya, sa atubangan ni Jehova sa iyang pagkamahugaw sa *iyang* talinugo. ³¹Sa ingon niana pagapabulagon mo ang mga anak sa Israel gikan sa ilang pagkahugaw, aron sila dili mangamatay sa ilang pagkamahugaw, sa diha nga ilang pagahugawan ang akong tabernaculo nga anaa sa taliwala nila. ³²Kini mao ang kasugoan alang niadtong ginatalinug-an, ug alang niadtong ginaagasan sa binhi sa pagkaagi nga mahugaw siya tungod niana; ³³Ug mahitungod sa *babaye nga* mag-antus sa iyang pagkamahugaw, ug mahatungod sa ginaagasan sa *iyang binhi*, sa lalake ug sa babaye, ug kaniya nga magakatulog uban sa babaye nga mahugaw.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises sa tapus mangamatay ang duruha ka anak nga lalake ni Aaron, sa diha nga mingduol sila sa atubangan ni Jehova, ug nangamatay; ²Ug si Jehova miingon kang Moises: Ingna si Aaron nga imong igsoon nga lalake nga sa tanan nga panahon dili siya magsulod sa dapit nga balaan, sa sulod sa tabil, sa atubangan sa halaran sa pagpasig-uli nga anaa sa ibabaw sa arca; aron dili siya mamatay; kay ako motungha diha sa panganod sa ibabaw sa halaran-sa-pagpasig-uli. ³Nga niini mosulod si Aaron sa dapit nga labing balaan: uban ang usa ka nating vaca nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala, ug usa ka lakeng carnero alang sa halad-nga-sinunog. ⁴Ang sinina nga balaan nga lino igasul-ob niya, ug sa ibabaw sa iyang unod aduna siya ing mga sapaw nga lino, ug pagabaksan siya sa bakus nga lino; ug sa mitra nga lino pagasul-oban siya: kini mao ang balaan nga mga bisti: ug pagadigoon niya ang iyang unod sa tubig, ug kini igabisti niya.

⁵ Ug sa katilingban sa mga anak sa Israel, magakuha siya ug duruha ka lake nga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala, ug usa ka lakeng carnero alang sa halad-nga-sinunog. ⁶Ug igahalad ni Aaron ang lakeng vaca alang sa halad-tungod-sa-sala, nga alang sa iyang kaugalingon, ug magabuhat siya ug pagtabon-sa-sala alang sa iyang kaugalingon ug alang sa iyang panimalay. ⁷Ug pagakuhaon niya ang duruha nga kanding, ug igapahamutang niya kini sa atubangan ni Jehova diha sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ⁸Ug pagapapalaran ni Aaron ang duruha ka kanding; ang usa ka palad alang kang Jehova, ug ang usa usab ka palad alang kang Azazel. ⁹Ug igahalad ni Aaron ang kanding nga sa ibabaw niini nahulog ang palad alang kang Jehova, ug igahalad niya kini nga alang sa halad-tungod-sa-sala. ¹⁰Apan ang kanding, nga niini mahulog ang palad alang kang Azazel, igapahamutang kini nga buhi sa atubangan ni Jehova, aron sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang kaniya, ug sa pagpalakaw kaniya tungod kang Azazel ngadto sa kamingawan. ¹¹Ug igahalad ni Aaron ang lakeng vaca nga mao ang halad-tungod-sa-sala alang kaniya, ug pagabuhaton niya ang pagtabon-sa-sala alang sa iyang kaugalingon ug alang sa iyang panimalay, ug pagapatyon niya ang

lakeng vaca nga mao ang halad-tungod-sa-sala nga alang sa iyang kaugalingon. ¹²Ug siya magakuha ug incensario nga puno sa mga baga sa kalayo gikan sa halaran sa atubangan ni Jehova, ug sa iyang mga hakup sa incienso nga mahumot, nga pinulpog nga fino, ug iyang pagadad-on kini sa sulod sa tabil: ¹³Ug igabutang niya ang incienso sa ibabaw sa kalayo sa atubangan ni Jehova, aron ang panganod sa incienso magatabon sa halaran-sa-pagpasig-uli nga anaa sa ibabaw sa pagpamatuod, aron siya dili mamatay. ¹⁴Ug magakuha siya sa dugo sa lakeng vaca, ug aron igasablig niya kini sa iyang tudlo sa dapit sa halaran-sa-pagpasig-uli sa *kiliran* sa silangan: ug *dapit* sa atbang sa halaran-sa-pagpasig-uli magasablig siya ug makapito niadtong dugo sa iyang tudlo.

¹⁵Unya pagapatyon niya ang kanding nga alang sa halad-tungod-sa-sala, nga alang sa katawohan, ug dad-on niya ang dugo ngadto sa sulod sa tabil; ug buhaton niya sa dugo niini ang ingon sa iyang gibuhat sa dugo sa lakeng vaca, ug igasablig kini sa ibabaw sa halaran-sa-pagpasig-uli ug sa atubangan sa halaran-sa-pagpasig-uli; ¹⁶Ug pagabuhaton niya ang pagtabon-sa-sala sa dapit nga balaan, tungod sa mga kahugawan sa mga anak sa Israel, ug tungod sa ilang mga paglapas, ug sa tanan nila nga mga sala: sa maong pagkaagi magabuhat usab siya alang sa balong-balong nga pagatiguman, nga nagapuyo sa taliwala nila sa kinataliwad-an sa ilang mga kahugawan. ¹⁷Ug walay bisan kinsa nga tawo sa sulod sa balong-balong nga pagatiguman kong siya mosulod sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala didto sa dapit nga balaan, hangtud nga siya makagula, ug nga mabuhat niya ang pagtabon-sa-sala alang sa iyang kaugalingon ug alang sa iyang panimalay, ug alang sa tibook nga katilingban sa Israel. ¹⁸Ug mogula siya ngadto sa halaran nga anaa sa atubangan ni Jehova, ug magabuhat siya sa pagtabon-sa-sala alang niini, ug magakuha siya sa dugo sa lakeng vaca, ug sa dugo sa kanding, ug iyang ilibut pagbutang kini sa ibabaw sa mga sungay sa halaran. ¹⁹Ug sa makapito magasablig siya sa ibabaw niini sa dugo nga anaa sa iyang tudlo, ug magahinlo niini, ug magabalaan niini gikan sa mga kahugawan sa mga anak sa Israel.

²⁰Ug sa tapus siya makabuhat sa pagtabon-sa-sala didto sa dapit nga balaan, ug sa balong-balong nga pagatiguman, ug sa halaran, igahalad niya ang kanding nga buhi: ²¹Ug igabutang ni Aaron ang duruha ka kamot niya sa ibabaw sa ulo sa kanding nga buhi, ug igasugid niya sa ibabaw niini ang tanan nga kasal-anan sa mga anak sa Israel, ug ang tanan nila nga mga paglapas, bisan pa ang tanan nila nga mga sala; ug kini igabutang niya sa ibabaw sa ulo sa kanding, ug igapadala kini ngadto sa kamingawan pinaagi sa kamot sa usa ka tawo nga tinudlo alang niini. ²²Ug kadtong kanding magadala sa ibabaw niya sa ilang tanan nga kasal-anan ngadto sa yuta nga awa-aw; ug pagabuhian niya ang kanding ngadto sa kamingawan. ²³Ug si Aaron moadto sa balong-balong nga pagatiguman, ug hukason niya ang mga bisti nga lino, nga iyang gisul-ob sa pagsulod niya sa dapit nga balaan, ug kini igabilin niya didto. ²⁴Unya pagadigoon niya ang iyang unod sa tubig sa dapit nga balaan, ug igasul-ob niya ang iyang mga bisti, ug mogula siya, ug igahalad niya ang iyang halad-nga-sinunog, ug ang halad-nga-sinunog sa katawohan, ug magabuhat siya ug pagtabon-sa-sala alang sa iyang kaugalingon ug alang sa katawohan. ²⁵Ug pagasunogon niya ang tambok sa halad-tungod-sa-sala sa ibabaw sa halaran. ²⁶Ug ang magabuhi sa kanding alang kang Azazel, pagalabhan niya ang iyang mga bisti, pagadigoon usab niya sa tubig ang iyang unod, ug sa human niana mosulod siya sa

campo. ²⁷Ug pagadad-on niya sa gawas sa campo ang lakeng vaca sa halad-tungod-sa-sala, ug ang kanding sa halad-tungod-sa-sala, kansang dugo ginasablig aron sa paghimo sa pagtabon-sa-sala sa dapit nga balaan: ug ilang pagasunogon sa kalayo ang ilang mga panit, ug ang ilang mga unod, ug ang ilang tae. ²⁸Ug ang magasunog niini, pagalabhan niya ang iyang mga bisti, pagadigoon usab niya ang iyang unod sa tubig, ug sa human niana mosulod siya sa campo.

²⁹Pagahuptan ninyo kini *ingon nga* balaod nga walay katapusan: sa bulan nga ikapito, sa ikapulo ka adlaw sa bulan, pagasakiton ninyo ang inyong mga kalag, ug walay bisan unsa nga bulohaton nga pagabuhaton ninyo, *bisan* ang molupyo, *bisan* ang dumuloong nga nagapuyo sa taliwala ninyo: ³⁰Kay niining adlaw pagabuhaton ang pagtabon-sa-sala alang kaninyo aron sa paghinlo kaninyo; mamahinlo kamo gikan sa tanan ninyo nga mga sala sa atubangan ni Jehova. ³¹Kini maoy usa ka adlaw nga igpapahulay sa balaan nga pahulay alang kaninyo, ug pagasakiton ninyo ang inyong mga kalag; kini maoy usa ka balaod nga walay katapusan. ³²Ug ang sacerdote nga pagadihogan, ug nga pagapanalanginan aron mahimo nga sacerdote nga ilis sa iyang amahan, magahimo sa pagtabon-sa-sala ug magabisti siya sa mga bisti nga lino, bisan ang mga bisti nga balaan: ³³Ug buhaton niya ang pagtabon-sa-sala sa balaang puloy-anan, ug magabuhat siya sa pagtabon-sa-sala alang sa balong-balong nga pagatiguman, ug alang sa halaran; ug magabuhat siya sa pagtabon-sa-sala alang sa mga sacerdote, ug alang sa tibook nga katawohan sa katilingban. ³⁴Ug kini pagahuptan ninyo nga balaod nga walay katapusan, sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang sa mga anak sa Israel tungod sa tanan nila nga mga sala, sa makausa sulod sa tuig. Ug gibuhat niya ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Isulti kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake, ug sa tanan nga mga anak sa Israel, ug ingnon mo sila: Kini mao ang gisugo ni Jehova, nga nagaingon: ³Bisan Kinsa nga tawohana sa balay sa Israel nga magapatay ug vaca kun nating carnero, kun kanding sa sulod sa campo, kun sa gawas, didto sa campo, ⁴Ug wala niya madala kini ngadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, aron sa paghalad *niini* ingon nga halad alang kang Jehova sa atubangan sa tabernaculo ni Jehova: ang dugo pagaisipon batok niadtong tawohana: nag-ula siya ug dugo; ug kadtong tawohana pagaputlon gikan sa taliwala sa iyang katawohan: ⁵Aron ang mga anak sa Israel managdala sa ilang mga halad nga ilang gihalad didto sa kapatagan, bisan nga sila magadala niini ngadto kang Jehova, ngadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ngadto sa sacerdote, ug kini ihalad nila ingon nga mga halad-sa-pakigdait alang kang Jehova. ⁶Ug ang sacerdote magasablig sa dugo sa ibabaw sa halaran ni Jehova diha sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ug pagasunogon ang tambok ingon nga usa ka kahumot alang kang Jehova. ⁷Ug dili na gayud sila managhalad sa ilang mga halad ngadto sa mga panulay, nga ilang gisunod aron sa pagpakighilawas. Kini pagahuptan nila ingon nga balaod nga walay katapusan ngadto sa ilang mga kaliwatan. ⁸Ug igaingon mo kanila: Bisan kinsa nga tawohana sa balay sa Israel kun sa mga dumuloong nga nagapuyo sa taliwala nila nga magahalad ug halad-nga-sinunog kun halad, ⁹Ug

dili niya pagadad-on kini ngadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, aron sa paghalad niini alang kang Jehova; kadtong tawohana pagaputlon gikan sa iyang katawohan.

¹⁰ Ug bisan kinsa nga tawohana" sa balay sa Israel, kun sa mga dumuloong nga nagapuyo sa taliwala nila, nga magakaon sa bisan unsa nga paagi sa dugo, ako magabutang sa akong nawong batok niadtong kalaga nga magakaon ug dugo, ug pagaputlon ko siya gikan sa taliwala sa iyang katawohan. ¹¹Kay ang kinabuhi sa unod anaa sa dugo; ug ako naghatag kaninyo niana aron sa pagtabon-sa-sala sa inyong mga kalag sa ibabaw sa halaran: kay ang dugo mao ang nagahimo sa pagtabon-sa-sala, tungod sa kinabuhi. ¹²Busa, giingon ko sa mga anak sa Israel: Walay bisan kinsa nga kalaga *diha* kaninyo nga magakaon ug dugo, ni ang dumuloong nga nagapuyo sa taliwala ninyo magakaon ug dugo. ¹³Ug bisan kinsa nga tawohana sa mga anak sa Israel, kun sa mga dumuloong nga nagapuyo sa taliwala nila, nga magapangayan ug mananap kun langgam nga mahimong kan-on; pagaulaon niya ang dugo niini, ug pagatabonan kini sa abug. ¹⁴Kay mahitungod sa kinabuhi sa tanan nga unod, ang kinabuhi niini anaa sa dugo: busa, giingon ko sa mga anak sa Israel: Dili gayud kamo magkaon sa dugo sa bisan unsa nga unod, kay ang kinabuhi sa tanan nga unod mao ang dugo niini bisan kinsa nga magakaon niini pagaputlon *siya*. ¹⁵Ug bisan kinsa nga kalaga nga magakaon niadtong namatay sa iyang kaugalingon, kun gilapa-lapa sa mananap nga mapintas, bisan siya molupyo kun dumuloong, pagalabhan niya ang iyang mga bisti, ug maligo siya sa iyang kaugalingon sa tubig, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon: unya mamahinlo siya. ¹⁶Apan kong siya dili magalaba niini, ni magahugas sa iyang unod, nan pagadad-on niya ang iyang kasal-anan.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Sumulti ka sa mga anak sa Israel, ug ipamulong *kini* kanila: Ako si Jehova nga inyong Dios. ³Dili kamo magbuhat sumala sa ginabuhat nila sa yuta sa Egipto diin magpuyo kamo; ug dili kamo magbuhat sumala sa ginabuhat nila sa yuta sa Canaan, nga didto ako magadala kaninyo; dili usab kamo managgawi sa ilang kabalaoran. ⁴Ang akong mga tulomanon pagabuhaton ninyo, ug ang akong kabalaoran pagabantayan ninyo nga magalakaw kamo niini. Ako mao si Jehova nga inyong Dios. ⁵Busa ang akong kabalaoran ug ang akong mga tulomanon pagabantayan ninyo, nga kong pagabuhaton sa usa ka tawo, mabuhi siya kanila. Ako mao si Jehova.

⁶ Walay bisan kinsa kaninyo nga magaduol sa bisan kinsa nga haduol nga kabanayan, aron sa pagbukas sa *ilang* pagkabuho. Ako mao si Jehova. ⁷Ang pagkahubo sa imong amahan, bisan ang pagkahubo sa imong inahan, dili mo pagbuksan: siya mao ang imong inahan; dili mo pagbuksan ang iyang pagkahubo. ⁸Ang pagkahubo sa asawa sa imong amahan dili mo pagbuksan; kini mao ang pagkahubo sa imong amahan. ⁹Ang pagkahubo sa imong igsoon nga babaye, ang anak nga babaye sa imong amahan, kun ang anak nga babaye sa imong imahan, nga natawo sa balay kun natawo sa gawas, bisan ang ilang pagkahubo dili mo pagbuksan. ¹⁰Ang pagkahubo sa anak nga babaye sa imong anak nga lalake, kun sa anak nga babaye sa imong anak nga babaye, bisan ang ilang pagkahubo dili mo pagbuksan: kay ang ilang *pagkahubo* mao ang imong pagkahubo. ¹¹Ang

pagkahubo sa anak nga babaye sa asawa sa imong amahan, nga gianak sa imong amahan, siya mao ang imong igsoon nga babaye, ang iyang pagkahubo dili mo pagbuksan. ¹²Ang pagkahubo sa igsoon nga babaye sa imong amahan dili mo pagbuksan: siya mao ang duol nga kabanayan sa imong amahan. ¹³Ang pagkahubo sa igsoon nga babaye sa imong inahan dili mo pagbuksan: kay siya mao ang duol nga kabanayan sa imong inahan. ¹⁴Ang pagkahubo sa igsoon nga lalake sa imong amahan dili mo pagbuksan: dili ka magduol sa iyang asawa; siya mao ang imong iyaan. ¹⁵Ang pagkahubo sa imong umagad nga babaye dili mo pagbuksan: siya mao ang asawa sa imong anak nga lalake; dili mo pagbuksan ang iyang pagkahubo. ¹⁶Ang pagkahubo sa asawa sa imong igsoon nga lalake dili mo pagbuksan: kini mao ang pagkahubo sa imong igsoon nga lalake. ¹⁷Ang pagkahubo sa usa ka babaye ug sa iyang anak nga babaye dili mo pagbuksan; dili ka magkuha sa anak nga babaye sa iyang anak nga lalake, kun sa anak nga babaye sa iyang anak nga babaye aron sa pagbukas sa iyang pagkahubo: sila mga duol nga kabanayan; kini dautan gayud. ¹⁸Ug dili ka magkuha ug asawa nga uban gayud ang iyang igsoon nga babaye aron pagabuhaton siya nga kailog, sa pagbukas sa iyang pagkahubo, labut pa sa usa sa iyang tibook kinabuhi.

¹⁹Ug dili ka magduol sa babaye aron sa pagbukas sa iyang pagkahubo samtang gibutag pa siya tungod sa iyang pagkahugaw. ²⁰Ug dili ka makighilawas sa asawa sa imong isigkatawo, sa paghugaw sa imong kaugalingon uban kaniya. ²¹Ug dili ka maghatag sa imong binhi aron nga igapaagi sila *sa kalayo* ngadto kang Moloch; dili mo paghugawan ang ngalan sa imong Dios. Ako mao si Jehova. ²²Dili ka maghigda tipon sa lalake, sama sa paghigda tipon sa babaye: kini gidumtan *sa Dios*. ²³Bisan sa unsa nga mananap dili ka makighiusa sa pagbuling sa imong kaugalingon niini: ug walay bisan kinsa nga babaye nga magatindog sa atubangan sa mananap aron sa pagpakighiusa niini: kini mao ang kasamok. ²⁴Sa bisan unsa niini nga butanga ayaw kamo pagbuling sa inyong kaugalingon: kay niining tanan nga mga butanga gihugawan ang mga nasud nga akong gihinginlan gikan sa atubangan ninyo. ²⁵Ug ang yuta nahugawan; busa ako nagadu-aw sa iyang pagkadautan sa ibabaw niya, ug ang yuta misuka sa iyang mga pumoluyo. ²⁶Busa, kamo magabantay sa akong kabalaoran ug sa akong mga tulomanon, ug dili kamo magbuhat ug bisan unsa niining tanan nga mga dulumtanan, bisan ang pumoluyo, bisan ang dumuloong nga nagapuyo sa taliwala ninyo, ²⁷(Kay ngatanan kining mga dulumtanan gibuhat sa mga tawo sa yuta, nga mao sila ang nanghiuna kaninyo, ug ang yuta nahugawan): ²⁸Aron ang yuta dili magasuka kaninyo usab, sa nahugawan kini ninyo, ingon nga misuka kini sa nasud nga nahiuna kaninyo. ²⁹Kay bisan kinsa nga magabuhat sa bisan unsa niining tanan nga mga dulumtanan, bisan ang mga kalag nga magabuhat niini, pagaputlon sila gikan sa taliwala sa ilang katawohan. ³⁰Busa, magabantay kamo sa akong katungdanan nga dili magbuhat kamo sa bisan unsa niining batasana nga takus dumtan, nga nabuhat *nila* nga nanghiuna kaninyo, ug dili kamo maghugaw sa inyong kaugalingon niining *mga butanga*. Ako mao si Jehova nga inyong Dios.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Isulti mo sa tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, ug ipamulong mo kanila: Kamo mahimong balaan; kay ako, nga mao si Jehova nga inyong Dios balaan man. ³Kamo nga tagsatagsa magakahadlok sa iyang inahan ug sa iyang amahan, ug ang akong mga adlaw nga igpapahulay pagabantayan ninyo. Ako mao si Jehova nga inyong Dios. ⁴Ayaw kamo pagliso ngadto sa mga larawan, ug dili usab kamo magbuhat alang kaninyo ug mga dios nga tinunaw: Ako mao si Jehova nga inyong Dios. ⁵Ug sa diha nga magahalad kamo ug halad-sa-pagkigdait ngadto kang Jehova, magahalad kamo niini aron kamo dawaton *niya* . ⁶Pagakan-on kana sa maong adlaw sa inyong paghalad, ug sa mosunod nga adlaw: ug kong may mahabilin hangtud sa ikatolo ka adlaw, pagasunogon kini sa kalayo. ⁷Ug kong pagakan-on gayud kini sa ikatolo ka adlaw, kini mahimong dulumtanan; ug kini dili pagadawat. ⁸Apan ang tagsatagsa nga magakaon niana, magadala sa iyang sala, kay nagpasipala siya sa butang nga balaan ni Jehova: ug kadtong kalaga pagaputlon gikan sa iyang katawohan. ⁹Ug sa diha nga mangutlo kamo sa uhay sa inyong yuta, dili mo paghutdan pagkutlo ang daplin sa imong uma, dili ka usab manghagdaw sa *imong* yuta nga gianihan. ¹⁰Ug dili mo hagdawan ang imong parrasan, dili ka usab mamunit sa mga bunga nga nahulog sa imong parrasan; ibilin mo kini alang sa mga kabus ug sa dumuloong: Ako mao si Jehova.

¹¹ Dili kamo mangawat, ni maglimbong kamo, ni magbinakakay ang usa ug usa kaninyo. ¹²Dili kamo magpanumpa sa akong ngalan sa bakak, dili mo usab pagpasipalahan ang ngalan sa imong Dios: Ako mao si Jehova. ¹³Dili mo paglupigan ang imong isigkatawo, ni pagkawatan *mo* siya. Dili mo paghawiran ang suhol sa mamomoo sa tibook nga gabii hangtud sa buntag. ¹⁴Dili ka magtunglo sa bungol, ni magbutang ka ug kapangdolan sa atubangan sa buta; apan magakahadlok ka sa imong Dios: Ako mao si Jehova. ¹⁵Dili ka magbuhat ug pagkadili-matarung sa paghukom: dili ka magpasulabi sa kabus, ni palabihon mo ang tawo nga gamhanan: kondili sa pagkamatarung maghukom ka sa imong isigkatawo. ¹⁶Dili ka magsuroy-suroy sa paglibak sa taliwala sa imong katawohan; ni magpanghimaraut batok sa dugo sa imong isigkatawo. Ako mao si Jehova. ¹⁷Dili ka magdumot sa imong igsoon nga lalake diha sa imong kasingkasing: sa pagkatinuod, magbadlong ka sa imong isigkatawo, ug dili magpadala ug sala tungod kaniya. ¹⁸Dili ka magpanimalus, ni magbaton ug pagdumot batok sa mga anak sa imong katawohan: kondili hinoon higugmaon mo ang imong isigkatawo ingon sa imong kaugalingon. Ako mao si Jehova.

¹⁹ Ang akong kabalaoran pagabantayan ninyo. Dili mo itugot ang imong mga hayup sa pagpaliwat ug lainlain nga matang: ang imong uma dili mo pagpugasan ug duha ka matang sa mga binhi: ni magsul-ob ka ug mga saput nga adunay duha ka mga butang nga gisakot *paghabol* . ²⁰Ug bisan kinsang tawohana nga magapakighilawas sa usa ka babaye, kadtong babaye nga ulipon, nga kalaslon sa usa ka bana ug wala gayud malukat, ni mahatagan siya sa kagawasan; silang duruha pagasilotan, dili sila pagapatyon kay *ang babaye* dili luwas. ²¹Ug siya magadala ngadto kang Jehova, sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ug usa ka lakeng carnero alang sa halad-tungod-sa-paglapas. ²²Ug ang sacerdote maghimo pagtabon-sa-sala alang kaniya *pinaagi sa paggawi* sa lakeng carnero nga sa halad-tungod-sa-paglapas sa atubangan ni Jehova alang sa iyang sala nga nabuhat niya: ug

pagapasayloon kaniya ang sala nga nabuhat niya. ²³Ug sa makasulod na kamo sa yuta, ug makatanum na kamo sa tanan nga matang sa kahoy nga makaon, nan pagaisipon ninyo ang bunga niini ingon nga *mao* ang ilang pagka-walay-circuncision *alang kaninyo* : sa totolo ka tuig kini ingon sa dili cinircuncidahan alang kaninyo: ang bunga niini dili pagakan-on. ²⁴Apan sa ikaupat ka tuig ang tanan nga bunga niini mabalaan pinaagi sa paghatag sa pagdayeg kang Jehova. ²⁵Ug sa ikalima ka tuig pagakan-on ninyo ang bunga niini, aron kini modugang alang kaninyo ang bunga niini. Ako mao si Jehova nga inyong Dios. ²⁶Dili kamo magkaon bisan unsang butanga uban ang dugo: ni magdiwata kamo, ni magapanagna kamo sa paglimbong. ²⁷Dili ninyo pagtobtan aron molingin ang mga nasikohan sa inyong *buhok* sa ulo, ni pagadauton mo ang mga nasikohan sa imong bungot. ²⁸Ug dili ninyo pagsamaran ang inyong unod tungod sa usa ka minatay, ni magpatik kamo kaninyo ug bisan unsa nga mga timaan. Ako mao si Jehova. ²⁹Dili mo pagbulingan ang imong anak nga babaye, sa pagbuhat kaniya nga bigaon: aron dili mahimong bigaon ang yuta, ug ang yuta malukop sa kadautan.

³⁰ Ang akong mga adlaw nga igpapahulay pagabantayan ninyo, ug ang akong balaang puloy-anan pagatahuron ninyo. Ako mao si Jehova. ³¹Dili kamo magliso ngadto kanila nga espiritista, ni ngadto sa mga salamangkiro; dili kamo magpangita kanila aron *kamo* mahugawan pinaagi nila. Ako mao si Jehova nga inyong Dios. ³²Sa atubangan sa ulo nga ubanon magtindog ka, ug pagatahuron mo ang nawong sa tawo nga tigulang, ug kahadlokan mo ang Dios. Ako mao si Jehova. ³³Ug kong ang usa ka dumuloong magpuyo ipon kanimo sa inyong yuta dili kamo magbuhat ug dautan kaniya. ³⁴Ang dumuloong nga nagapuyo uban kaninyo pagahimoon ninyo ingon sa molupyo sa taliwala ninyo, ug higugmaon mo siya ingon sa imong kaugalingon; kay naglumalangyaw kamo sa yuta sa Egipto. Ako mao si Jehova nga inyong Dios. ³⁵Dili kamo magbuhat sa pagkadili-matarung sa paghukom, sa mga sukod sa gitag-on, sa gibug-aton, kun sa gidaghanon. ³⁶Managbaton kamo ug mga timbangan nga matarung, mga bato sa timbangan nga matarung, ang epha nga matarung, ug hin nga matarung. Ako mao si Jehova nga inyong Dios, nga nagkuha kaninyo gikan sa yuta sa Egipto. ³⁷Ug pagabantayan ninyo ang tanan ko nga kabalaoran ug ang akong tanan nga mga tulumanon ug buhaton inyo kini. Ako mao si Jehova.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Labut pa igapamulong mo sa mga anak sa Israel: Bisin kinsa siya sa mga anak sa Israel, kun sa mga dumuloong nga nagpuyo sa Israel, nga magahatag gikan sa iyang binhi kang Moloch, sa pagkamatuod gayud, pagapatyon siya: ang katawohan sa yuta managlabay kaniya ug mga bato. ³Ug igabutang ko ang akong nawong batok sa maong tawo, ug pagaputlon ko siya gikan sa taliwala sa iyang katawohan; kay gihatag niya gikan sa iyang binhi kang Moloch, sa paghugaw sa akong balaan nga puloy-anan, ug sa pagbuling sa akong balaan nga ngalan. ⁴Ug kong ang mga tawo sa yuta magatago gayud sa ilang mga mata gikan niadtong tawohana, sa nagahatag siya gikan sa iyang binhi kang Moloch, ug *sila* dili mopatay kaniya; ⁵Nan ako magabutang sa akong nawong batok niadtong tawohana, ug batok sa iyang

panimalay, ug siya pagaputlon ko, ug ang tanan nga nanagpakighilawas uban kaniya, sa pagpakig hilawas kang Moloch gikan sa ilang katawohan. ⁶Ug ang kalag nga magaliso ngadto niadtong mga espiritista kun sa mga salamangkiro aron sa pagpakighilawas sunod kanila, ako magabutang sa akong nawong batok niadtong kalaga, ug pagaputlon siya gikan sa taliwala sa Piyang katawohan. ⁷Busa pagbalaan kamo, ug magbalaan kamo, kay ako si Jehova mao ang inyong Dios. ⁸Ug pagabantayan ninyo ang akong kabalaoran, ug buhaton ninyo kini. Ako mao si Jehova nga nagabalaan kaninyo. ⁹Kay ang tanan nga nagasulti sa pasipala batok sa iyang amahan kun batok sa iyang inahan, sa pagkamatuod gayud pagapatyon siya: gipasipad-an niya ang iyang amahan kun ang iyang inahan: ang iyang dugo anaa sa ibabaw niya.

¹⁰ Ug ang tawo nga manapaw sa asawa sa laing tawo, bisan kadtong nagapanapaw sa asawa sa iyang isigkatawo, sa pagkamatuod gayud pagapatyon ang mananapaw nga lalake ug ang mananapaw nga babaye. ¹¹Ug ang tawo nga mohigda ipon sa asawa sa iyang amahan nagabukas sa pagkahubo sa iyang amahan: silang duruha sa pagkamatuod gayud pagapatyon: ang ilang dugo anaa sa ibabaw nila. ¹²Kong ang usa ka tawo motipon sa paghigda sa iyang umagad nga babaye, silang duruha sa pagkamatuod gayud pagapatyon; nanagbuhat sila ug kagubot: ang ilang dugo anaa sa ibabaw nila. ¹³Kong ang usa ka tawo mohigda ipon sa lalake, ingon nga *siya* babaye, silang duruha nagbuhat ug dulumtanan: silang *duruha* sa pagkamatuod gayud pagapatyon; ang ilang dugo anaa sa ibabaw nila. ¹⁴Ug kong ang usa ka tawo mangasawa sa usa ka babaye ug sa inahan niya, kini maoy usa ka dautan; sila pagasunogon sa kalayo, siya ug *silang tanan* ; aron walay kadautan sa taliwala ninyo. ¹⁵Ug kong ang usa ka tawo makighilawas sa usa ka mananap, sa pagkamatuod gayud pagapatyon siya, ug pagapatyon ninyo ang mananap. ¹⁶Ug kong ang usa ka babaye moduol sa usa ka mananap sa pagpakighiusa kaniya, ang babaye ug ang mananap pagapatyon mo: sila sa pagkamatuod gayud pagapatyon; ang ilang dugo anaa sa ibabaw nila; ¹⁷Ug kong ang usa ka tawo magakuha sa iyang igsoon nga babaye, anak nga babaye sa iyang amahan, kun anak nga babaye sa iyang inahan, ug hikit-an niya ang pagkahubo sa babaye, ug ang babaye makakita sa pagkahubo sa lalake, ang maong butang maka-uulaw; ug pagaputlon sila gikan sa mga mata sa mga anak sa ilang katawohan: *kay* gibuksan niya ang pagkahubo sa iyang igsoon nga babaye; pagadad-on niya ang iyang kadautan. ¹⁸Ug kong ang usa ka tawo mohigda ipon sa babaye nga adunay iyang sakit *nga binulan* , ug magabukas siya sa iyang pagkahubo; ang tinubdan iyang gibuksan, ug iyang gibuksan ang tinubdan sa iyang dugo: silang duruha pagaputlon gikan sa taliwala sa ilang katawohan. ¹⁹Ug dili mo pagbukan ang kahubo sa igsoon nga babaye sa imong inahan, kun sa igsoon nga babaye sa imong amahan; kay gibuksan niya ang iyang kaubanan: ang ilang pagkadautan pagadad-on nila. ²⁰Ug kong ang usa ka tawo mohigda ipon sa asawa sa iyang uyoan, gibuksan niya ang pagkahubo sa iyang uyoan: ang ilang sala pagadad-on nila; mangamatay sila nga wlay mga anak. ²¹Ug kong ang usa ka tawo magakuha sa asawa sa iyang igsoon nga lalake, kini mahugaw; ang pagkahubo sa iyang igsoon nga lalake gibuksan niya; sila magawalay mga anak.

²² Busa pagabantayn ninyo ang tanan ko nga kabalaoran, ug ang tanan ko nga mg tulomanon, ug kini buhaton ninyo; aron ang yuta nga akong pagada-an kaninyo diin kamo mopuyo, dili magasuka

kaninyo. ²³Ug dili kamo maglakaw sa mga ginabatasan sa mga tawo nga gisalikway ko gikan sa inyong atubangan: kay ilang gibuhat kining tanan nga mga butanga ug tungod niini gidumtan ko sila. ²⁴Apan kaninyo nag-ingon ako: Kamo makapanunod sa ialng yuta, ug ako magahatag kaninyo niana, aron makapanag-iyu kamo nianang usa ka yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos. Ako mao si Jehova nga inyong Dios, nga nagpabulag kaninyo gikan sa mga katawohan. ²⁵Busa, kamo magabuhat ug kalainan sa mananap nga mahinlo ug sa mahugaw, ug sa langgam nga mahugaw ug sa mahinlo: ug dili ninyo himoong dulumtanan ang inyong mga kalag tungod sa mga mananap, ni tungod sa mga langgam, ni tungod sa bisan unsa nga nagaduot sa yuta, nga igapabulag ko kaninyo ingon nga mahugaw. ²⁶Ug magabalaan kamo alang kanako: kay ako, si Jehova balaan man, ug gipabulag ko kamo gikan sa mga katawohan aron mamaako kamo. ²⁷Ang usa ka lalake usab kun usa ka babaye nga espiritista, kun *siya* nga slamangkiro, sila sa pagkamatuod gayud pagapatyon; pagalabayon sila sa mga bato; ang ilang dugo anaa sa ibabaw nila.

¹ Ug si Jehova miingon kang Moises: Isulti mo sa mga sacerdote, ang mga anak nga lalake ni Aaron, ug ipamulong mo kanila: Walay bisan kinsa nga magahugaw sa iyang kaugalingon tungod sa usa ka minatay sa taliwala sa iyang katawohan; ²Gawas sa iyang kaubanan sa haduol kaniya, tungod sa iyang inahan, ug tungod sa iyang amahan, ug, tungod sa iyang anak nga lalake, ug tungod sa iyang anak nga babaye, ug tungod sa iyang igsoon nga lalake, ³Ug alang sa iyang igsoon nga babaye nga ulay, nga haduol kaniya, nga wala makapamana; tungod kaniya makahugaw siya sa iyang kaugalingon. ⁴Dili siya magahugaw sa iyang kaugalingon *kay siya* pangulo sa iyang katawohan, nga sa paghimong bastos sa iyang kaugalingon. ⁵Dili sila magapaupaw sa ilang ulo ni mag-agil sa nasikuhan sa ilang bungot, ni magasamad sila sa ilang unod. ⁶Magabalaan sila ngadto sa atubangan sa ilang Dios, ug dili nila pagapasipalahan ang ngalan sa ilang Dios; kay ang mga halad ni Jehova nga hinimo pinaagi sa kalayo, ang tinapay sa ilang Dios, ginahalad nila: busa magabalaan sila. ⁷Dili sila magapangasawa sa usa ka babaye nga bigaon, kun nabuongan sa dungog: ni mangasawa sila sa usa ka babaye nga gibiyaan sa iyang bana: kay *ang sacerdote* balaan alang sa iyang Dios. ⁸Busa magabalaan ka kaniya kay ang tinapay sa imong Dios, ginahalad niya: magabalaan siya alang kanimo. kay ako, si Jehova, nga nagapabalaan kaninyo, balaan man. ⁹Ug ang anak nga babaye sa bisan kinsa nga sacerdote, kong buongan niya ang iyang dungog sa pagpakighilawas, nagapabastos siya sa iyang amahan; pagasunogon siya sa kalayo.

¹⁰ Ug ang labawng sacerdote sa taliwala sa iyang mga igsoon, kinsang ibabaw sa ulo gibuboan ug lana nga igdidihog, ug nga gipanalanginan siya sa pagsul-ob sa mga bisti, dili niya pag-padunghayon ang buhok sa iyang ulo, ni paggision ang iyang mga bisti; ¹¹Ni mag-adto siya ngadto sa bisan kinsa nga tawong patay, ni maghugaw siya sa iyang kaugalingon tungod sa iyang amahan kun tungod sa iyang inahan; ¹²Ni magagula siya sa balaang puloy-anan, ni paghugawan niya ang balaang puloy-anan sa iyang Dios; kay ang purongpurong sa lana nga igdidihog sa iyang Dios anaa sa ibabaw niya. Ako mao si Jehova. ¹³Ug mangasawa siya sa babaye sa iyang pagkaulay.

¹⁴Usa ka bala nga babaye, kun usa ka babaye nga biniyaan, kun usa ka babaye nga nabuongan sa dungog, kun bigaon, niini kanila dili siya mangasawa: apan mangasawa siya ug ulay *gikan* sa iyang katawohan. ¹⁵Ug dili siya magpabastos sa iyang kaliwatan sa taliwala sa iyang katawohan: kay ako mao si Jehova nga nagabalaan kaniya.

¹⁶ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹⁷Sultihan mo si Aaron, sa pag-ingon: Bisan kinsa sa imong kaliwatan ngadto sa ilang mga kaliwatan nga adunay ikasaway, dili siya magduol sa paghalad ug tinapay sa iyang Dios. ¹⁸Kay bisan kinsa nga tawohana nga adunay ikasaway, siya dili magaduol: usa ka tawong buta, kun piang, kun kadtong may ilong nga pislato, kun bisan unsa nga kapin *sa kinaiya*, ¹⁹Kun usa ka tawo nga adunay bali sa tiil, kun bali sa kamot, ²⁰Kun buktot, kun enano, kun adunay biti sa mata, kun tawo nga nukaon, kun may bon-i, kun tawo nga gituntonan; ²¹Walay bisan kinsa sa kaliwatan ni Aaron nga sacerdote nga may ikasaway, nga magaduol siya sa paghalad ug mga halad nga pinaagi sa kalayo kang Jehova. May ikasaway kaniya: dili siya magaduol sa paghalad ug tinapay sa iyang Dios. ²²Sa tinapay sa iyang Dios sa *dapit* nga labing balaan, ug sa *dapit* nga balaan, magakaon siya; ²³Apan dili siya magasulod ngadto sa sulod sa tabil, ni makaduol siya sa halaran, kay adunay ikasaway *kaniya*: ug aron dili pagapasipalahan niya ang akong mga balaan nga puloy-anan, kay ako mao si Jehova nga nagabalaan kanila. ²⁴Busa si Moises misulti niini kang Aaron, ug sa iyang mga anak nga lalake, ug sa tanan nga mga anak sa Israel.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Ipamulong mo kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake, nga managlain sila sa mga butang nga balaan sa mga anak sa Israel, nga ilang gibalaan alang kanako, ug nga dili nila pagpasipalahan ang akong balaan nga ngalan. Ako mao si Jehova. ³Ingnon mo sila: Bisan kinsa sa tanan ninyong kaliwatan ngadto sa inyong mga kaliwatan, nga moduol sa mga butang nga balaan nga gibalaan sa mga anak sa Israel alang kang Jehova, *kadtong* adunay pagkahugaw sa ibabaw niya, kadtong kalaga pagaputlon gikan sa atubangan ko. Ako mao si Jehova. ⁴Bisan kinsa nga tawohana sa kaliwatan ni Aaron, nga sanlahon, kun giagasan dili siya makakaon sa mga butang nga balaan hangtud nga siya mahinlo. Ug bisan kinsa nga magahikap sa bisan unsang butanga nga mahugaw tungod sa minatay, kun usa ka tawo nga giagasan sa binhi; ⁵Kun bisan kinsa nga makahikap sa bisan unsa nga mananap nga mokamang, nga makapahugaw kaniya, kun usa ka tawo nga gikan kaniya mitakod ang pagkahugaw sa bisan unsa nga pagkahugaw nga nabatonan niya: ⁶Ang kalag nga magahikap niana, mamahugaw hangtud sa hapon, ug siya dili magakaon sa mga butang nga balaan gawas sa madigo na ang iyang unod sa tubig. ⁷Ug sa matunod na ang adlaw, mamahinlo siya; ug unya makakaon na siya sa mga butang nga balaan, kay kini mao man ang iyang tinapay. ⁸Kadtong mamatay sa iyang kaugalingon, kun gilapa-lapa sa mga mananap dili pagakan-on niya aron sa paghugaw kaniya. Ako mao si Jehova. ⁹Busa pagabantayan nila ang akong katungdanan tingali hinoon ug makasala sila tungod niini, ug mangamatay *sila* niana, kong ilang pagapasipalahan kini: ako mao si Jehova nga nagabalaan kanila.

¹⁰Walay bisan kinsa nga dumuloong nga magakaon sa butang nga balaan; ang usa ka humalapit sa sacerdote, kun usa ka mamomoo, dili magakaon sa butang nga balaan. ¹¹Apan ang tawo nga mapalit sa sacerdote sa iyang salapi, kini magakaon niana ug ang mangatawo sulod sa iyang balay: kini sila magakaon sa iyang tinapay. ¹²Apan kong ang anak nga babaye sa usa ka sacerdote maminyo sa usa ka tawo nga dumuloong, *ang babaye* dili magakaon sa halad-nga-binayaw gikan sa mga butang nga balaan. ¹³Apan kong ang anak nga babaye sa sacerdote balo *ugaling*, kun biniyaan sa *bana*, ug walay anak, ug igabalik siya sa balay sa iyang amahan, ingon sa iyang pagkabatan-on, magakaon siya sa tinapay sa iyang amahan; apan walay bisan kinsa nga dumuloong nga magakaon niini. ¹⁴Ug kong ang usa ka tawo magakaon sa mga butang nga balaan sa walay pagpanghibalo, nan igadugang niini ang ikalima ka bahin, ug magahatag siya sa sacerdote sa butang nga balaan. ¹⁵Ug sila dili magpasipala sa mga butang nga balaan sa mga anak sa Israel nga gihalad nila alang kang Jehova. ¹⁶Aron nga *tungod niana* pagpas-anon nila ang pagkadautan nga nagadala sa sala, sa diha nga magakaon sila sa mga butang nga balaan: kay ako si Jehova mao ang nagabalaan kanila.

¹⁷Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ¹⁸Isulti mo kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake, ug sa tanan nga mga anak sa Israel, ug ingnon mo sila: Bisin kinsa nga tawohana sa balay sa Israel kun sa mga dumuloong sa Israel, nga magahalad sa iyang halad tungod sa tanan niyang mga saad, kun tungod sa tanan niyang mga halad nga kinabubut-on, nga igahalad nila kang Jehova ingon nga halad-nga-sinunog. ¹⁹Aron pagadawaton kamo, *magahalad kamo* ug lake nga walay ikasaway gikan sa mga vaca, gikan sa mga carnero kun gikan sa mga kanding, ²⁰Apan ngatanan kadto nga may ikasaway, dili igahalad ninyo, kay kini dili pagadawaton alang kaninyo: ²¹Ug bisin kinsa nga magahalad ug mga halad-sa-pakigdait alang kang Jehova, sa pagtuman ug usa ka panaad, kun magahalad sa halad-nga-kinabubut-on gikan sa panon sa vaca, kun sa panon sa carnero, *kinahanglan* nga kana hingpit aron pagadawaton; *kinahanglan* nga walay ikasaway. ²²Kadtong buta, kun bali, kun pungkol, kun kalunggohon, kun nukaon, kun may kugan, kini ayaw pag-ihalad kang Jehova, ni gikan kanila magbutang kamo sa halad nga pinaagi sa kalayo sa halaran alang kang Jehova. ²³Bisin ang vaca nga lake kun nating carnero nga adunay kapin nga bahin kun kulangan sa iyang mga bahin, kana mahimo mo sa paghalad sa halad-nga-kinabubut-on; apan alang sa panaad kana dili pagadawaton. ²⁴Dili kamo magahalad alang kang Jehova niadtong may mga itlog nga nangapangos, kun napigsat, kun nadugmok, kun samad-samaron, dili ninyo pag-ihalad ngadto kang Jehova, bisan didto sa inyong yuta dili ninyo kini igahalad. ²⁵Bisin gikan sa kamot sa usa ka dumuloong dili ninyo igahalad ang tinapay sa inyong Dios niining tanan nga mga butanga; kay ang ilang pagkadunot anaa kanila; niini kanila adunay ikasaway, dili sila madawat alang kaninyo. ²⁶Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²⁷Sa diha nga ang usa ka vaca nga lake, kun ang usa ka carnero, kun usa ka kanding, kong ipanganak, nan sa pito ka adlaw magasuso kini sa iyang inahan: ug sukad sa ikawalo ka adlaw pagadawaton kini alang sa halad sa usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova. ²⁸Ug bisin ang vaca nga baye kun ang carnero nga baye, dili pagpatyon ninyo kini ug ang nati niini sulod sa usa ka adlaw. ²⁹Ug sa diha nga magahalad kamo ug halad-sa-mga-pasalamat kang Jehova, ihalad ninyo kini aron kamo madawat niya. ³⁰Sa

maong adlaw pagakan-on kini; walay igabilin gikan niini hangtud sa pagkabuntag. Ako mao si Jehova. ³¹Busa pagabantayan ninyo ang akong mga sugo ug buhaton ninyo sila. Ako mao si Jehova. ³²Ug dili ninyo pagapasipalahan ang akong balaan nga ngalan, kondili ako pagabalaanon sa taliwala sa mga anak sa Israel. Ako mao si Jehova nga nagabalaan kaninyo, ³³Nga mao ang nagkuha kaninyo gikan sa yuta sa Egipto aron nga mainyong Dios. Ako mao si Jehova.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Isulti mo sa mga anak sa Israel, ug ipamulong mo kanila: Ang tinudlo nga mga fiesta ni Jehova, nga igamantala ninyo ingon nga balaan nga mga pagkatigum, bisan kini mao ang akong mga fiesta nga tinudlo. ³Sa unom ka adlaw pagabuhaton ang mga bulohaton: apan sa ikapito ka adlaw maoy usa ka adlaw nga igpapahulay sa balaan nga pagpahulay, ang pagkatigum nga balaan: walay bisan unsa nga bulohaton nga pagabuhaton ninyo kini mao ang usa ka adlaw nga igpapahulay alang kang Jehova sa tanan ninyo nga mga puloy-anan.

⁴ Kini mao ang tinudlo nga mga fiesta ni Jehova, bisan ang mga pagkatigum nga balaan, nga igamantala ninyo sa ilang tinudlo nga panahon. ⁵Sa nahaunang bulan, sa ikapulo ug upat ka adlaw sa bulan, sa taliwala sa duruha ka hapon, mao ang pasko ni Jehova. ⁶Ug sa ikapulo ug lima ka adlaw niining bulana mao ang fiesta sa mga tinapay nga walay levadura alang kang Jehova: pito ka adlaw magakaon kamo sa mga tinapay nga walay levadura. ⁷Sa nahauna nga adlaw kamo adunay usa ka balaan nga pagkatigum: walay bisan unsa nga bulohaton nga inalagad nga pagabuhaton ninyo. ⁸Apan maghalad kamo kang Jehova sa halad-nga-ginasunog sulod sa pito ka adlaw; sa ikapito ka adlaw mao ang usa ka balaan nga pagkatigum: walay bisan unsa nga bulohaton nga pagabuhaton ninyo sa inalagad. ⁹Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ¹⁰Isulti mo sa mga anak sa Israel, ug ipamulong mo kanila: Sa pagsulod ninyo sa yuta nga akong ihatag kaninyo, ug magaan kamo sa abut niini, nan magadala kamo ngadto sa sacerdote ug usa ka binangan nga inunahan sa mga unang bunga sa inyong pag-ani; ¹¹Ug itabyog niya ang binangan sa atubangan ni Jehova, aron *kini* pagadawatn alang kaninyo. Sa pagkaugma sa tapus ang adlaw nga igpapahulay ang sacerdote magatabyog niana. ¹²Ug sa adlaw nga igatabyog ninyo ang binangan, magahalad kamo ug usa ka lakeng carnero nga usa ka tuig ang panuigon nga walay ikasaway, alang sa usa ka halad-nga-sinunog kang Jehova. ¹³Ug ang halad-nga-kalan-on niini mao ang duruha sa napulo ka bahin *sa usa ka epha* sa harina nga fino nga sinaktan sa lana, halad nga pinaagi sa kalayo alang kang Jehova, alang sa usa ka kahumot; ug ang halad-nga-ilimnon, mao ang vino ang ikaupat ka bahin sa usa ka hin. ¹⁴Ug kamo dili magakaon ug tinapay, ni lugas nga sinanglag, ni uhay nga hilaw, hangtud niining maong adlaw, hangtud nga makahalad kamo sa halad sa inyong Dios: kini mao ang usa ka balaod nga walay katapusan ngadto sa inyong mga kaliwatan sa tanan ninyo nga puloy-anan,

¹⁵ Ug manag-isip kamo alang kaninyo sukad sa adlaw nga mosunod sa adlaw nga igpapahulay, sukad sa adlaw nga managdala kamo sa binangan sa halad-nga-tinabyog; *hangtud* nga matangkod ang pito ka adlaw nga igpapahulay: ¹⁶Manag-isip kamo ug kalim-an ka adlaw hangtud sa adlaw

nga mosunod sa ikapito ka adlaw nga igpapahulay: ug unya managhalad kamo ug bag-o nga halad-nga-kalan-on alang kang Jehova. ¹⁷Gikan sa inyong mga puloy-anan managdala kamo ug duruha ka tinapay nga sa halad-nga-tinabyog, nga mao ang duruha sa napulo ka bahin *sa usa ka epha*; kini hinimo sa harina nga fino nga linuto nga adunay levadura, nga sa mga inunahan alang kang Jehova. ¹⁸Ug magahalad kamo sa tinapay uban sa pito ka nating carnero nga usa ka tuig ang panuigon, nga walay ikasaway, ug usa ka lakeng vaca nga nati, ug duruha ka lakeng carnero; kini mao ang halad-nga-sinunog alang kang Jehova, uban sa ilang halad-nga-kalan-on ug sa ilang mga halad-nga-ilimnon; bisan ang halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, *alang* sa usa ka kahumot kang Jehova. ¹⁹Ug managhalad kamo ug usa ka lakeng kanding sa halad-tungod-sa-sala, ug duruha ka lakeng nati sa carnero nga usa ka tuig ang panuigon, alang sa mga halad-sa-pakigdait. ²⁰Ug ang sacerdote magatabyog niini sa halad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova uban ang tinapay sa mga inunahan; ug ang duruha ka nating carnero: kini mao ang butang bga balaan kang Jehova alang sa sacerdote. ²¹Ug himoon ninyo ang pagmantala niining maong adlaw; may usa ka balaan nga pagkatigum alang kaninyo: walay bisan unsa nga bulohaton nga inalagad nga pagabuhaton ninyo: kini maoy usa ka balaod nga walay katapusan sa sulod sa tanang mga puloy-anan, ngadto sa inyong mga kaliwatan. ²²Ug sa magaan kamo sa abut sa inyong yuta, dili mo paghutdon sa pag-ani ang daplin sa imong uma, ni paghagdawan mo ang imong ani: ibilin mo kini alang sa mga kabus ug alang sa dumuloong. Ako mao si Jehova nga inyong Dios.

²³ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²⁴Isulti mo sa mga anak sa Israel, nga magaingon: Sa ikapito nga bulan, sa nahauna nga adlaw sa bulan mao ang usa ka balaan nga pagpahulay alang kaninyo, usa ka handumanan sa paghuyop sa mga trompeta, usa ka balaan nga pagkatigum. ²⁵Walay bisan unsa nga bulohaton nga inalagad nga pagabuhaton ninyo; ug managhalad kamo ug halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova. ²⁶Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²⁷Apan sa ikapulo ka adlaw niining bulana nga ikapito mao ang adlaw sa pagtabon-sa-sala: kini mao ang balaan nga pagkatigum, ug sakiton ninyo ang inyong mga kalag; ug magahalad kamo ug halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova. ²⁸Ug kamo dili managbuhat ug bisan unsang bulohaton niining adlaw; kay kini mao ang adlaw sa pagtabon-sa-sala, aron sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang kaninyo sa atubangan ni Jehova nga inyong Dios. ²⁹Kay bisan unsa nga kalaga nga dili magapasakit sa *iyang kaugalingon* niining adlaw, pagaputlon siya gikan sa iyang katawohan. ³⁰Ug bisan unsang kalaga nga magabuhat ug bisan unsa nga bulohaton niining adlaw, pagalaglagon ko kana gikan sa taliwala sa iyang katawohan. ³¹Kamo dili magbuhat ug bisan unsa nga bulohaton kini maoy usa ka balaod nga walay katapusan ngadto sa tanan ninyo nga kaliwatan sa inyong tanan nga mga puloy-anan. ³²Kini alang kaninyo mao ang adlaw nga igpapahulay sa balaan nga pahulay, ug managpasakit kamo sa inyong mga kalag: sa hapon, sa ikasiyam ka adlaw sa bulan, gikan sa hapon hangtud sa hapon, magabantay kamo sa inyong adlaw nga igpapahulay.

³³ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ³⁴Isulti mo sa mga anak sa Israel, nga magaingon: Sa ikapulo ug lima ka adlaw niining ikapito ka bulan mao ang fiesta sa mga tabernaculo

kang Jehova sulod sa pito ka adlaw. ³⁵Sa nahauna nga adlaw adunay usa ka balaan nga pagkatigum: walay bisan unsa nga bulohaton nga inalagad nga pagabuhaton ninyo. ³⁶Pito ka adlaw magahalad kamo ug halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova: sa ikawalo ka adlaw kamo may usa ka balaan nga pagkatigum; ug kamo magahalad ug halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova: kini mao ang pagkatigum nga katapusan; kamo dili magabuhat sa bisan unsa nga bulohaton nga inalagad. ³⁷Kini mao ang mga fiesta nga tinudlo ni Jehova nga inyong igamantala nga mabalaan nga mga pagkatigum, aron sa paghalad ug halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova, usa ka halad-nga-sinunog, ug usa ka halad-nga-kalan-on, usa ka halad, ug mga halad-nga-ilimnon, ang tagsa ka halad sa iyang kaugalingon nga adlaw, ³⁸Labut pa sa mga adlaw nga igpapahulay ni Jehova, ug labut pa sa inyong mga hatag, ug labut pa sa tanang mga panaad ninyo, ug labut pa sa tanan ninyong mga halad-nga-kinabubut-on nga igahatag ninyo kang Jehova. ³⁹Apan sa ikapulo ug lima ka adlaw sa ikapito ka bulan, sa diha nga makatigum kamo ug bunga sa yuta, bantayan ninyo ang fiesta ni Jehova sulod sa pito ka adlaw sa nahauna nga adlaw maoy usa ka pahulay nga balaan, ug sa ikawalo ka adlaw mao ang usa ka pahulay nga balaan. ⁴⁰Ug sa nahauna nga adlaw magakuha kamo ug mga bulig nga adunay bunga sa kahoy nga maanindot, mga sanga sa mga palma, ug mga sanga sa mga kakahoyan nga masiut, ug mga tangbo sa sapa, ug magakalipay kamo sa atubangan ni Jehova nga inyong Dios sulod sa pito ka adlaw. ⁴¹Ug magbuhat kamo ug fiesta alang kang Jehova sulod sa pito ka adlaw sa tagsa ka tuig: kini maoy usa ka balaod nga walay katapusan ngadto sa inyong mga kaliwatan: sa ikapito ka bulan pagabuhaton ninyo kini. ⁴²Sa mga payag magapuyo kamo sulod sa pito ka adlaw: ang tanan nga natawo sa Israel magapuyo sa mga payag: ⁴³Aron manghibalo ang inyong mga kaliwatan nga sa mga payag gipapuyo ko ang mga anak sa Israel, sa pagkuha ko kanila gikan sa yuta sa Egipto. Ako mao si Jehova nga inyong Dios. ⁴⁴Ug gisulti ni Moises sa mga anak sa Israel ang mga fiesta nga tinudlo ni Jehova.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Magsugo ka sa mga anak sa Israel nga magadala sila ug lunsay nga lana sa mga oliva nga ginaling, alang sa suga, aron ang lamparahan magasiga sa kanunay. ³Sa gawas sa tabil sa pagpamatuod, sa balong-balong nga pagatiguman, si Aaron magaandam niini sukad sa hapon hangtud sa pagkabuntag sa atubangan ni Jehova sa kanunay; kini maoy usa ka balaod nga walay katapusan ngadto sa inyong mga kaliwatan. ⁴Igabutang niya nga tinalay ang mga lamparahan sa ibabaw sa lunsay nga tangkawan sa atubangan ni Jehova. ⁵Ug magakuha ka ug harina nga fino, ug magaluto ka niini ug napulo ug duha ka tinapay; ang tagsa ka tinapay tagurha sa ikapulo ka bahin *sa usa ka epha*. ⁶Ug igabutang mo kini sa duruha ka lumbay, unom sa tagsa ka lumbay, sa ibabaw sa lunsay nga lamesa sa atubangan ni Jehova. ⁷Ug pagabutangan mo ug incienso nga lunsay ang ibabaw sa tagsa ka lumbay, aron nga kini alang sa tinapay maoy usa ka handumanan, bisan ang halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova. ⁸Sa matag-adlaw nga igpapahulay kini igabutang niya nga linumbay sa atubangan ni Jehova sa kanunay; kini alang sa mga anak sa Israel, *ingon nga* usa ka tugon nga walay katapusan. ⁹Ug kini mapanag-iya

ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake: ug sila magakaon niini didto sa dapit nga balaan; kay kini maoy butang nga labing balaan alang kaniya gikan sa mga halad ni Jehova nga hinimo pinaagi sa kalayo sa usa ka balaod nga walay katapusan.

¹⁰ Ug ang anak nga lalake sa usa ka babaye nga Israelhanon, kinsang anahan maoy usa ka Egiptohanon, mikuyog sa mga anak sa Israel; ug ang anak nga lalake sa Israelhanon nga babaye ug ang usa ka lalake sa Israel nanag-away didto sa campo. ¹¹Ug ang anak nga lalake sa babaye nga Israelhanon nagpasipala sa Ngalan ug gitunglo *niini* ; siya gidala nila ngadto kang Moises. Ug ang iyang inahan ginahinganlan si Selomit, anak nga babaye ni Debri, sa banay ni Dan. ¹²Ug siya gibutang nila sa bilangoan, aron kini igapahayag kanila pinaagi sa pulong ni Jehova. ¹³Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹⁴Dad-a kadtong mapasipalahon ngadto sa gawas sa campo; ug kadtong tanan nga nakadungog kaniya, papahamutanga sa ilang mga kamot sa ibabaw sa iyang ulo, ug ipabato siya sa tibook nga katilingban. ¹⁵Ug sultihan mo ang mga anak sa Israel sa pag-ingon: Bisan kinsa nga magsulti ug pasipala *batok* sa iyang Dios, magdala siya sa iyang sala. ¹⁶Ug kadtong magapasipala sa ngalan ni Jehova, pagapatyon gayud: ang tibook nga katilingban magabato kaniya: maingon ang sa dumuloong, mao usab ang sa molupyo, kong pagapasipalahan niya ang *ngalan ni Jehova* , pagapatyon gayud siya. ¹⁷Ug siya nga makasamad nga ikamatay sa bisan kinsa nga tawohana, pagapatyon gayud siya. ¹⁸Ug ang makasamad nga ikamatay sa usa ka hayup, pagaulian kini niya, kinabuhi sa kinabuhi. ¹⁹Ug kong ang usa ka tawo makadaut sa iyang isigkatawo, ingon sa iyang gibuhay, mao usab ang pagabuhaton kaniya: ²⁰Bali sa bali, mata sa mata, ngipon sa ngipon; ingon nga nakadaut siya sa usa ka tawo, mao kini usab ang pagabuhaton kaniya. ²¹Ang makamatay sa usa ka hayup, pagaulian kini niya; apan ang makamatay sa usa ka tawo, pagapatyon *gayud* siya. ²²Usa lamang ang inyong lagda sa katul-iran, maingon ang sa dumuloong mao usab ang sa pumoluyo: kay ako mao si Jehova nga inyong Dios. ²³Ug misulti si Moises sa mga anak sa Israel; ug ilang gidala kadtong mapasipalahon *sa Dios* didto sa gawas sa campo, ug siya gibato nila sa mga bato. Ug ang mga anak sa Israel nanagbuhat ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises didto sa bukid sa Sinai, nga nagaingon: ²Sultihan mo ang mga anak sa Israel, ug ipamulong mo kanila: Sa inyong pagsulod sa yuta nga gihatag ko kaninyo, nan ang yuta magabantay sa usa ka pagpahulay alang kang Jehova. ³Sa unom ka tuig magapugas ka sa imong yuta, ug sa unom ka tuig magakapon ka sa imong parrasan ug magapupo sa mga bunga niini; ⁴Apan sa ikapito ka tuig maoy usa ka tuig nga igpapahulay sa pahulay nga balaan alang sa yuta, usa ka pahulay ngadto kang Jehova: dili mo pagpugsan ang imong yuta, ni magakapon ka sa imong parrasan. ⁵Kadtong moturok sa imong yuta gikan sa iyang kaugalingon, dili mo pag-anihon, ug ang mga parras sa imong parrasan nga wala mahinloi, dili mo pagpupoon: kini mao ang tuig sa balaan nga pahulay alang sa yuta. ⁶Ug ang tuig sa pagpahulay sa yuta mamahimo nga kalan-on ninyo; alang kanimo, ug sa imong alagad nga lalake, ug sa imong alagad nga babaye, ug sa imong

ulipon nga lalake, ug sa imong dumuloong nga magapuyo uban kanimo. ⁷Ug sa imong mga vaca ug sa kamanapan nga anaa sa imong yuta, ang tanan nga bunga niini mamahimo nga kalan-on.

⁸Ug mag-isip ka ug pito ka mga pagpahulay nga mga tuig alang kanimo, makapito piloa ang pito ka tuig; ug niana ang mga adlaw sa pito ka mga pagpahulay sa mga tuig, mahimo kanimo nga kap-atan ug siyam ka tuig. ⁹Unya igapalibud mo ang trompeta nga makusog sa ikapulo ka adlaw sa ikapito ka bulan; sa adlaw sa pagtabon-sa-sala, igapalibud ninyo ang trompeta ngadto sa tibook ninyong yuta. ¹⁰Ug pagabalaanon ninyo ang ikakalim-an ka tuig, ug igamantala ninyo ang kagawasan ngadto sa tibook nga yuta alang sa tanang mga pumoluyo niini: kini mamao ang tinghugyaw alang kaninyo; ug managbalik kamo ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang kaugalingong yuta, ug ang tagsatagsa magbalik sa iyang panimalay. ¹¹Kadtong tuig nga ikakalim-an mamao ang tinghugyaw alang kaninyo: dili kamo managpugas ni mag-ani kamo sa moturok sa iyang kaugalingon diha sa yuta, ni magapupo kamo sa *parras* sa parrasan niini nga wala mahinloi. ¹²Kay mao kini ang tinghugyaw: kini balaan alang kaninyo: ang abut sa yuta pagakan-on ninyo. ¹³Niining tuiga sa tinghugyaw mamauli kamo ang tagsatagsa ka tawo sa iyang kaugalingong yuta. ¹⁴Ug kong magabaligya ikaw ug bisan unsa sa imong isigkatawo, kun magapalit ikaw sa imong isigkatawo, dili kamo maglimbong ang usa ug usa. ¹⁵Sumala sa gidaghanon sa mga tuig sa human na ang tinghugyaw magapalit ka gikan sa imong isigkatawo; sumala sa gidaghanon sa mga tuig sa mga abut nga igabaligya niya kanimo. ¹⁶Sumala sa gidaghanon sa mga tuig pagadugangan mo ang bili niini, ug sumala sa pagkadiyutay sa mga tuig pagakunhoran mo ang bili niini; tungod sa gidaghanon sa mga abut nga iyang gibaligya kanimo. ¹⁷Ug kamo dili maglimbongay ang usa ug usa; kondili magakahadlok ka sa imong Dios, kay ako mao si Jehova nga inyong Dios. ¹⁸Busa, pagabuhaton ninyo ang akong kabalaoran, ug bantayan ninyo ang akong mga tulomanon, ug buhaton ninyo sila; ug magapuyo kamo sa yuta nga gawas sa kadautan. ¹⁹Ug ang yuta magahatag sa iyang abut, ug magakaon kamo hangtud sa pagkabusog, ug magapuyo kamo niini nga gawas sa kadautan. ²⁰Ug kong moingon kamo: Unsa man ang among pagakan-on sa ikapito ka tuig? ania karon, kami dili makapugas, dili usab makaani sa among mga abut. ²¹Unya magapadala ako sa akong panalagin kaninyo sa ikaunom ka tuig, ug kini magapamunga alang sa totolo ka tuig. ²²Ug managpugas kamo sa ikawalo ka tuig, ug magakaon kamo sa mga bunga, sa daan nga abut; hangtud sa tuig nga ikasiyam, hangtud nga moabut ang iyang abut, magakaon *pa* kamo sa daan nga abut.

²³Ug ang yuta dili igabaligya nga sa walay katapusan, kay ang yuta ako man: kay kamo mga lumalangyaw, ug mga dumuloong uban kanako. ²⁴Ug sa tanan nga yuta nga inyong kaugalingon, magahatag kamo sa paglukat sa yuta. ²⁵Kong ang imong igsoon mahimong kabus, ug magabaligya ug diyutay niadtong iya na nga kaugalingong yuta, nan moanha ang iyang labing duol nga kabanayan, ug pagalukaton niya ang gibaligya sa iyang igsoon. ²⁶Ug kong ang tawo walay usa nga maglukat niana, ug mamahimo siya nga adunahan, ug makakaplag siya ug igo nga sa iyang paglakat niana, ²⁷Nan pagaisipon niya ang mga tuig sa paghibaligya niana, ug ipauli niya ang kapin ngadto sa tawo nga iyang gibaligyaan, ug magauli siya ngadto sa iyang kaugalingong yuta. ²⁸Apan kong siya dili makaabut sa igo aron kini maulian niya sa pagpalit, nan ang iyang gibaligya mahabilin sa kamot

sa magpapalit niini hangtud sa tuig sa tinghuyaw: ug sa tinghuyaw kini mahigawas *kaniya*, ug siya mopauli ngadto sa iyang kaugalingong yuta.²⁹ Ug kong usa ka tawo magabaligya ug balay nga puloy-anan sa lungsod nga pinarel, nan siya may gahum sa paglukat niini sulod sa tibook nga tuig sa tapus kini ikabaligya; kay sa tibook nga tuig may katungod siya sa paglukat niini.³⁰ Ug kong kini dili malukat sulod sa tibook nga usa ka tuig, nan ang balay nga atua sa lungsod nga pinarel magpabilin nga sa gihapon niadtong nakapalit niini, ngadto sa iyang mga kaliwatan: kini dili mahigawas sa panahon sa tinghuyaw.³¹ Apan ang mga balay didto sa mga balangay nga wala libuti ug kuta, pagaisipon nga ingon sa mga uma sa gawas sa lungsod: kini mahimo nga lukaton, ug mahigawas sila sa tinghuyaw.³² Apan ang mga lungsod sa mga Levihanon, ang mga balay sa mga lungsod nga naangkon nila, mahimong lukaton sa mga Levihanon sa bisan unsang panahona.³³ Ug kong ang magalukat *niini*, usa man sa mga Levihanon, nan ang balay nga gibaligya, ug ang lungsod nga iyang kaugalingon mahigawas sa *panahon* sa tinghuyaw: kay ang mga balay sa mga lungsod sa mga Levihanon kaugalingon man nila sa taliwala sa mga anak sa Israel.³⁴ Apan ang yuta sa mga pasibsibanan sa ilang mga kalungSORAN dili mahimo nga ikabaligya; kay kini mao ang mga *butang* nga ilang kaugalingon nga dayon.³⁵ Ug kong ang imong igsoon mahimong kabus, ug modangup siya kanimo, nan tabangan mo siya: magapuyo siya uban kanimo *ingon sa* usa ka lumalangyaw ug dumuloong.³⁶ Dili ka magdawat ug tubo gikan kaniya, bisan dugang: kondili *hinoon* mahadlok ka sa imong Dios; aron ang imong igsoon magapuyo uban kanimo.³⁷ Dili ka maghatag kaniya sa imong salapi tungod sa tubo, ni maghatag ka kaniya sa imong kalan-on tungod sa *iyang* idugang.³⁸ Ako mao si Jehova nga imong Dios, nga nagkuha kaninyo gikan sa yuta sa Egipto, aron sa paghatag kaninyo sa yuta sa Canaan, *ug* aron mahimo nga inyong Dios.

³⁹ Ug kong ang imong igsoon nga anaa kanimo, mahimong kabus, ug ibaligya niya ang iyang kaugalingon kanimo, dili mo siya paalagaron ingon sa ulipon.⁴⁰ Ingon sa sinuholan nga sulogoon, ingon sa usa ka dumuloong, magapuyo siya uban kanimo; hangtud sa tuig sa tinghuyaw magaalagad siya kanimo:⁴¹ Unya siya mopahawa kanimo, siya ug ang iyang mga anak uban kaniya, ug mopauli siya sa iyang kaugalingong panimalay, ug sa kaugalingong yuta sa iyang amahan mopauli siya.⁴² Kay akong mga alagad sila, nga gikuha ko sila gikan sa yuta sa Egipto: sila dili igabaligya sama sa mga ulipon.⁴³ Dili ka magpakaagalon kaniya nga may kagahi, kondili magkahadlok ka sa imong Dios.⁴⁴ Ug mahitungod sa imong mga ulipon nga lalake, ug sa imong mga ulipon nga babaye, nga imong pagabatonan; gikan sa mga nasud nga nagalibut kanimo, gikan kanila magpalit kamo ug mga ulipon nga lalake ug mga ulipon nga babaye.⁴⁵ Labut pa, magapalit *usab* kamo sa mga anak sa mga dumuloong nga nagapuyo sa taliwala ninyo, ug sa ilang mga kabanayan nga anaa uban kaninyo, nga nangatawo sa inyong yuta; ug sila mamahimo nga inyong kaugalingon.⁴⁶ Ug sila himoon ninyo nga sa usa ka kabilin alang sa inyong mga anak sa ulahi ninyo, nga ilang mapanag-iya: gikan kanila kuhaon ninyo ang inyong mga ulipon nga sa walay katapusan; apan sa ibabaw sa inyong mga igsoon, ang mga sa Israel, dili kamo magpakaagalon nga may kagahi, ang tagsatagsa sa ibabaw sa usa ug usa.⁴⁷ Ug kong usa ka lumalangyaw kun dumuloong nga anaa uban kanimo, mahimong dato, ug ang imong igsoon sa kiliran niya mahimong kabus, ug igabaligya niya ang

iyang kaugalingon sa lumalangyaw *kun* sa dumuloong nga anaa kanimo, kun sa kaliwatan sa panimalay sa dumuloong; ⁴⁸Sa human mabaligya siya, mahimo nga pagalukaton siya: ang usa sa iyang mga igsoon makalukat kaniya: ⁴⁹Kun ang iyang uyoan, kun ang anak sa iyang uyoan makalukat kaniya, kun ang bisan kinsa nga duol nga kauban sa iyang kabanayan makalukat kaniya; o kong siya mahimong adunahan, siya gayud makalukat sa iyang kaugalingon. ⁵⁰Ug siya makighusay uban kaniya nga nakapalit sukad sa tuig sa pagbaligya niya sa iyang kaugalingon hangtud sa tuig sa tinghugyaw: ug ang bili sa iyang pagbaligya himoon sumala sa gidaghanon sa mga tuig; pagabuhaton kaniya sumala sa panahon sa usa ka sulogoon nga sinuholan. ⁵¹Kong may daghan pa nga mga tuig, sumala niini igauli niya ang bili sa iyang lukat gikan sa salapi nga maoy gipalit kaniya. ⁵²Ug kong mahabilin ang pipila lamang ka mga tuig hangtud sa tuig sa tinghugyaw, nan siya makighusay uban kaniya; ug igauli niya ang iyang lukat ingon sa iyang mga tuig. ⁵³Ingon sa usa ka sulogoon nga magadawat ug suhol sa tinuig mamao siya uban kaniya: siya dili magapakaagalon kaniya nga may kagahi, sa atubangan sa imong mga mata. ⁵⁴Apan kong siya dili pagalukaton nianang mga *paagiha*, nan sa tuig sa tinghugyaw makagawas siya, siya ug ang iyang mga anak uban kaniya. ⁵⁵Kay alang kanako ang mga anak sa Israel mao ang mga alagad; sila mao ang mga alagad ko, nga gikuha ko gikan sa yuta sa Egipto. Ako mao si Jehova nga inyong Dios.

¹ Dili kamo magbuhat alang kaninyo ug mga dios-dios, ni magpatindog kamo ug larawan nga linilok, kun larawan nga bato, ni magbutang kamo ug bato nga sinilsilan diha sa inyong yuta aron magyukbo kamo niini: kay ako mao si Jehova nga inyong Dios. ²Pagabantayan ninyo ang akong mga adlaw nga igpapahulay, ug magbaton kamo ug kataha sa akong balaan nga puloy-anan ako mao si Jehova. ³Kong magalakaw kamo sa akong kabalaoran, ug pagabantayan ninyo ang akong mga sugo, ug pagabuhaton ninyo sila; ⁴Nan ako magahatag kaninyo sa mga ulan sa ilang panahon, ug ang yuta magahatag sa iyang mga abut, ug ang mga kahoy sa kapatagan magahatag sa ilang bunga. ⁵Ug ang inyong paggiuk magadangat kaninyo sa pagpamupo, ug ang pagpamupo magadangat sa tingpugas; ug magakaon kamo sa inyong tinapay sa pagkabusog, ug magapuyo kamo nga walay kadautan diha sa inyong yuta: ⁶Ug magahatag ako ug pakigdait diha sa yuta; ug magakatulog kamo, ug walay bisan kinsa nga magahadlok kaninyo, ug pagabuhaton ko ang pagkuha sa dautan nga mga mananap gikan sa inyong yuta, ug dili magalabay sa inyong kayutaan ang espada: ⁷Ug magalutos kamo sa inyong mga kaaway, ug mangapukan sila tungod sa espada sa atubangan ninyo. ⁸Ug ang lima kaninyo, magalutos sa usa ka gatus, ug ang usa ka gatus magalutos na napulo ka libo, ug ang inyong mga kaaway magapukan sa espada sa inyong atubangan. ⁹Ug ako magatagad kaninyo, ug kamo pabungahon ko, ug kamo padaghanon ko, ug pagatukoron ko ang akong tugon uban kaninyo: ¹⁰Ug magakaon kamo sa daan nga abut nga dugay nga tinipigan, ug habwaon ninyo ang daan tungod kay adunay bag-o; ¹¹Ug igabutang ko ang akong tabernaculo sa taliwala ninyo, ug ang akong kalag dili magadumot kaninyo: ¹²Ug magalakaw ako sa taliwala ninyo, ug ako mamao ang inyong Dios, ug kamo mamao ang akong katawohan. ¹³Ako mao si Jehova nga inyong Dios nga nagkuha kaninyo

gikan sa yuta sa Egipto, aron kamo dili maulipon nila; ug gibunggo ko ang barra sa inyong yugo, ug kamo gipalakaw ko sa pagtarung.

¹⁴ Apan kong kamo dili magapatalinghug kanako, ug dili pagabuhaton ninyo kining tanang mga sugo, ¹⁵Ug kong isalikway ninyo ang akong kabalaoran, ug ang inyong kalag magatamay sa akong mga tulomanon, sa pagkaagi nga dili pagabuhaton ninyo ang akong tanang mga sugo, kondili magalapas kamo sa akong tugon, ¹⁶Ako usab magabuhat kaninyo niini: ako magapadala kaninyo ug kalisang, tesis ug hilanat, nga magaut-ut sa mga mata, ug pagasakiton ang kalag; ug magapugas kamo nga kawang lamang sa inyong binhi, kay ang inyong mga kaaway magakaon niini: ¹⁷Ug igabutang ko ang akong nawong batok kaninyo, ug mangasamad kamo sa atubangan sa inyong mga kaaway; ug ang mga nagadumot kaninyo, magapakaagalon sila kaninyo, ug mangalagiw kamo nga walay bisan kinsa nga magalutos kaninyo. ¹⁸Ug kong nianang mga butanga dili pa kamo magapatalinghug kanako, nan ako magacastigo kaninyo sa makapito pa tungod sa inyong mga sala: ¹⁹Ug pagalumpagon ko ang garbo sa inyong gahum, ug pagahimoon ko ang inyong langit ingon sa puthaw, ug ang inyong yuta ingon sa tumbaga; ²⁰Ug ang inyong kusog mamausik sa walay pulos; kay ang inyong yuta dili magahatag sa iyang abut, ni ang mga kahoy sa yuta magahatag sa ilang bunga. ²¹Ug kong magalakaw kamo nga batok kanako, ug kamo dili magapatalinghug kanako, pagadugangan ko ug pito ka pilo ang mga hampak sumala sa inyong mga sala. ²²Ang mga mananap nga mapintas igapadala ko sa inyong taliwala, nga magaagaw sa inyong mga anak gikan kaninyo, ug pagalaglagon *nila* ang inyong kahayupan; ug magakadiyutay ang inyong gidaghanon, ug ang inyong mga dalan mamahimong kamingawan. ²³Ug kong tungod niining mga butanga dili kamo magmatngon kanako, kondili *hinoon* magalakaw kamo batok kanako; ²⁴Nan ako magagawi batok kaninyo, ug ako, ako gayud magahampak kaninyo sa pito ka pilo tungod sa inyong mga sala: ²⁵Ug pagadad-an ko kamo ug espada nga magapanimalus sa paglalis sa akong tugon; ug pagatigumon kamo sa inyong mga lungsod; ug ako magapadala ug kamatay sa taliwala ninyo, ug igatugyan kamo sa kamot sa kaaway. ²⁶Kong madugmok ko ang pala sa tinapay, magaluto ang napulo ka babaye sa inyong tinapay sa usa ka hudno, ug igabalik nila kaninyo ang inyong tinapay sumala sa timbang; ug magakaon kamo ug dili kamo mabusog. ²⁷Ug kong niining tanan dili pa kamo magpatalinghug kanako, kondili managgawi kamo batok kanako; ²⁸Nan, ako magagawi batok kaninyo nga adunay kaligutgut; ug ako magacastigo kaninyo usab sa pito ka pilo tungod sa inyong mga sala. ²⁹Ug kamo magakaon sa unod sa inyong mga anak nga lalake, ug magakaon sa unod sa inyong mga anak nga babaye. ³⁰Ug pagalaglagon ko ang inyong mga hatag-as nga dapit, ug pagaputlon ko ang inyong mga larawan-sa-adlaw ug igabutang ko ang inyong mga lawas nga patay sa ibabaw sa inyong mga dios-dios; ug ang akong kalag magadumot kaninyo: ³¹Ug ang inyong mga lungsod himoon ko nga kamingawan, ug pagalaglagon ko ang inyong mga balaang puloy-anan, ug dili ako magapanimaho sa kahumot sa inyong pahumot. ³²Pagalaglagon ko usab ang yuta, ug mahibulong ang inyong mga kaaway nga magapuyo niini. ³³Ug kamo pagpapatlaagon ko sa taliwala sa mga nasud, ug ibton ko ang espada sa ulahi ninyo: ug ang inyong yuta mangatumpag, ug mangalaglag ang inyong mga lungsod. ³⁴Unya ang yuta mahiagum sa iyang mga *tui* nga igpapahulay samtang nga kini nagahigda

nga biniyaan, ug kamo anha sa yuta sa inyong mga kaaway; bisan unya magapahulay ang yuta; ug mahiagum sa iyang mga *tuig* nga igpapahulay. ³⁵Samtang nagahigda kini nga biniyaan, kini may pahulay bisan ang pahulay nga wala niya *mahiagumi* sa inyong mga *tuig* nga igpapahulay sa nagpuyo pa kamo niana. ³⁶Ug mahitungod sa mga nahabilin kaninyo, pagapaluyahon ko ang ilang mga kasingkasing didto sa yuta sa ilang mga kaaway; ug ang kinanaas sa usa ka dahon magalutos kanila; ug mangalagiw sila ingon sa usa nga mokalagiw gikan sa espada, ug mangapukan sila bisan walay magalutos *kanila*. ³⁷Ug manghipangdol ang usa ibabaw sa usa kanila, daw ingon ug anaa sila sa atubangan sa espada, bisan sa walay nagalutos *kanila*; dili kamo arang makasukol sa atubangan sa inyong mga kaaway. ³⁸Ug mangalaglag kamo sa taliwala sa mga nasud, ug ang yuta sa inyong mga kaaway magalamoy kaninyo. ³⁹Ug ang mga mahabilin kaninyo magaanam ug kahunos diha sa ilang pagkadautan didto sa mga yuta sa inyong mga kaaway; ug tungod usab sa pagkadautan sa ilang mga amahan magaanam ug kahunos sila uban kanila.

⁴⁰Ug igasugid nila ang ilang pagkadautan, ug ang pagkadautan sa ilang mga amahan, tungod sa ilang paglapas nga ilang gipakasala batok kanako: ug kay managgawi usab sila batok kanako, ⁴¹Ako usab naggawi batok kanila, ug gisulod ko sila sa yuta sa ilang mga kaaway: ug unya kong managpaubos sila sa ilang kasingkasing nga walay circuncion, ug pag-angkonon nila ang silot tungod sa ilang sala, ⁴²Nan mahinumdum ako sa akong tugon uban kang Jacob, ug ingon usab mahinumdum ako sa akong tugon uban kang Isaac ug ingon usab sa akong tugon uban kang Abraham: ug mahinumdum ako sa yuta. ⁴³Ang yuta usab mabiyaan nila, ug mahiagum sa iyang mga *tuig* nga igpapahulay, samtang nga kini nagahigda nga biniyaan nga mawad-an kanila; ug pagadawaton nila ang silot sa ilang pagkadautan; kay ilang gisalikway ang akong mga tulomanon, ug ang kalag nila nagdumot sa akong kabalaoran. ⁴⁴Ug bisan pa niining tanan, nga sa atua sila sa yuta sa ilang mga kaaway, ako dili magasikway kanila, ni magadumot ako kanila, aron sa paglaglag kanila gayud, ug sa paglapas sa akong tugon kanila; kay ako mao si Jehova nga ilang Dios; ⁴⁵Kondili, tungod kanila, mahinumdum ako sa tugon uban sa ilang mga amahan nga akong gikuha gikan sa yuta sa Egipto sa mga mata sa mga nasud, aron ako mahimong Dios nila: ako mao si Jehova. ⁴⁶Kini mao ang kabalaoran ug mga tulomanon ug kasugoan nga gitukod ni Jehova sa taliwala niya ug sa mga anak sa Israel didto sa bukid sa Sinai pinaagi kang Moises.

¹Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Isulti mo sa mga anak sa Israel ug ipamulong mo kanila: Sa diha nga ang usa ka tawo magabuhat ug linain nga panaad kang Jehova, ang mga tawo mao ang alang kang Jehova sumala sa imong pagbana-bana: ³Ang imong pagbana-bana mao ang sa mga lalake nga sukad sa kaluhaan ka tuig hangtud sa kan-uman ka tuig, bisan ang panuigon sa imong pagbana-bana nga mao ang kalim-an ka siclo nga salapi ingon sa siclo sa balaang puloy-anan. ⁴Ug kong siya babaye, nan ang imong pagbana-bana mao ang katloan ka siclo. ⁵Ug kong sukad sa lima ka tuig hangtud sa kaluhaan ka tuig ang panuigon, nan ang imong pagbana-bana mao *kini*, ang sa lalake, kaluhaan ka siclo, ug ang sa babaye napulo ka siclo, ⁶Ug kong sukad sa

usa ka bulan hangtud sa lima ka tuig ang panuigon, nan ang imong pagbana-bana mao *kini*, sa lalake, lima ka siclo nga salapi; ug sa babaye ang imong pagbana-bana mao ang tolo ka siclo nga salapi. ⁷Ug kong sukad sa kan-uman ka tuig ang panuigon ngadto sa ibabaw, kong siya lalake, ang imong pagbana-bana mao ang napulo ug lima ka siclo ug alang sa babaye napulo ka siclo. ⁸Apan kong siya labing kabus kay sa imong pagbana-bana, unya magpakita siya sa atubangan sa sacerdote, ug ang sacerdote magabutang kaniya ug bili: sumala sa hiarangan niadtong nagpanaad, ang sacerdote magapahamtang kaniya ug bili. ⁹Ug kong mananap ang igahalad sa mga tawo alang kang Jehova, ang tanan nga igahatag sa tawo ngadto kang Jehova mahimong balaan. ¹⁰Kini dili pagausbong niya, ni pagailisan, ang maayo sa dautan kun ang dautan sa maayo: ug kong pagabayloan ang usa ka mananap sa *laing* mananap, nan kini ug ang hinatag nga giilis mahimong balaan. ¹¹Ug kong kini mananap nga mahugaw, nga dili angay nga ihalad ingon sa halad kang Jehova, unya ang mananap iyang igabutang sa atubangan sa sacerdote; ¹²Ug ang sacerdote magapabili niini kun maayo ba kun dautan ba; ingon nga ikaw nga sacerdote magapabili niini, mamao kini. ¹³Apan kong kini pagatubson gayud niya, nan igadugang nila ang ikalima ka bahin sa imong pagbana-bana.

¹⁴ Ug sa diha nga ang usa ka tawo magabalaan sa iyang balay nga balaanon kang Jehova, nan ang sacerdote magapabili niini, kun maayo ba kun dautan ba: ingon sa pagbili sa sacerdote niini mamao kini. ¹⁵Apan kong ang magabalaan niini molukat sa iyang balay, nan magadugang siya sa ikalima ka bahin sa salapi sa imong pagpabili niini, ug kini mamaiya. ¹⁶Ug sa diha nga ang usa ka tawo magabalaan sa yuta nga iyang kaugalingon kang Jehova, nan ang imong pagbana-bana ipasikad sa iyang pugas niini: ang pugas nga usa ka omer sa cebada *pagabilihan* sa tag-kalim-an ka siclo nga salapi. ¹⁷Ug kong pagabalaanon niya ang iyang yuta sukad sa tuig sa tinghugyaw, sumala sa imong pagbana-bana, mamao kini. ¹⁸Apan kong sa human na ang tinghugyaw magabalaan siya sa iyang yuta, nan ang sacerdote magahusay kaniya sa salapi, sumala sa mga tuig nga mahabilin hangtud sa tuig sa tinghugyaw; ug pagakunhoran kini sa imong pagbana-bana. ¹⁹Ug kong ang nagbalaan sa yuta buot gayud molukat niini, nan magadugang siya sa ikalima ka bahin sa salapi sa imong pagbana-bana niini, ug kini mahabilin alang kaniya. ²⁰Ug kong siya dili molukat sa yuta, kun ang yuta gikabaligya sa laing tawo, dili na gayud malukat kini: ²¹Apan sa diha nga makagawas na ang yuta sa tinghugyaw pagabalaanon kini kang Jehova, ingon nga yuta nga hinalad; ang sacerdote mao ang makapanag-iya niini. ²²Ug kong pagabalaanon niya kini kang Jehova ang yuta nga iyang gipalit, nga dili sa yuta nga iyang panulondon; ²³Nan ang sacerdote magaisip nga alang kaniya sa bili sa imong pagbana-bana ngadto sa tuig sa tinghugyaw: ug niadtong adlaw magahatag siya sa imong pagbana-bana ingon nga usa ka butang nga balaan alang kang Jehova. ²⁴Sa tuig sa tinghugyaw igauli niya ang yuta niadtong iyang gipalitan, nga mao ang tag-iya sa yuta. ²⁵Ug ang tanan nga imong pagpabili ipasikad sa siclo sa balaang puloyanan; ang siclo adunay kaluhaan ka obolo.

²⁶ Kadto lamang nga panganay sa taliwala sa mga mananap, nga tungod sa pagkapanganay iya ni Jehova, walay bisan kinsa nga tawo nga magabalaan niini; bisan vaca, kun carnero, kini iya ni Jehova. ²⁷Ug kong gikan sa mga mananap nga mahugaw, nan pagalukaton nila ingon sa imong pagbana-bana, ug madugang niini sa ikalima ka bahin ug kondili nila pagalukaton, nan igabaligya

ingon sa imong pagbana-bana. ²⁸Apan, walay bisan unsa nga butang nga hinalad, nga igahalad sa usa ka tawo kang Jehova gikan sa tanan nga iya, bisan sa tawo, kun sa mga mananap, kun sa mga yuta nga iyang kaugalingon nga igabaligya kun pagalukaton. Ang tanan nga hinalad maoy butang nga labing balaan kang Jehova. ²⁹Walay bisan kinsa nga hinalad, nga igahalad gikan sa mga tawo, nga pagalukaton; pagapatyon gayud siya. ³⁰Ug ang tanan nga ikapulo sa yuta, maingon man ang sa binhi sa yuta, mao usab ang sa bunga sa mga kahoy, iya ni Jehova: kini maoy butang nga balaan alang kang Jehova. ³¹Ug kong adunay buot magalukat ug diyutay sa iyang ikapulo, igadugang niya niini ang ikalima ka bahin. ³²Ug ang tanan nga ikapulo sa mga vaca kun sa mga carnero, bisan unsa nga moagi sa ilalum sa sungkod, ang ikapulo niini pagabalaanon ngadto kang Jehova. ³³Dili siya magasusi kong maayo ba kun dautan ba; ni pagailisan kini niya: ug kong pagailisan gayud kini niya, nan ang iyang iilis ug ang pagailisan mamahimong balaan; kini dili pagalukaton. ³⁴Kini mao ang mga sugo nga gisugo ni Jehova kang Moises nga alang sa mga anak sa Israel didto sa bukid sa Sinai.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises didto sa kamingawan sa Sinai, sulod sa balong-balong nga pagatiguman, sa nahauna nga adlaw sa bulan nga ikaduha sa ikaduha ka tuig tapus sa ilang paggikan sa yuta sa Egipto, nga nagaingon: ²Magkuha kamo ug padron sa tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, ang tagsatagsa ka lalake pinaagi sa mga ulo nila; ³Sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo pag-adto sa panggubatan sa Israel: Ikaw ug si Aaron mag-isip kanila pinaagi sa ilang mga panon. ⁴Ug uban kaninyo may usa ka tawo gikan sa tagsatagsa ka banay; ang tagsatagsa ka pangulo sa balay sa iyang amahan. ⁵Ug kini mao ang mga ngalan sa mga tawo nga magatindog uban kaninyo. Kang Ruben: si Elisur, ang anak nga lalake ni Sedeur. ⁶Kang Simeon: Si Selumiel, ang anak nga lalake ni Zurisaddai. ⁷Kang Juda: Si Naason, ang anak nga lalake ni Aminadab. ⁸Kang Issachar: Si Nathanael, ang anak nga lalake ni Suar. ⁹Kang Zabulon: Si Eliab, ang anak nga lalake ni Helon. ¹⁰Sa mga anak ni Jose: sa kang Ephraim: si Elisama, ang anak nga lalake ni Ammiud; kang Manases: Si Gamaliel, ang anak nga lalake ni Pedasur. ¹¹Kang Benjamin: Si Abidan, ang anak nga lalake ni Gedeon. ¹²Kang Dan: Si Ahiezer, ang anak nga lalake ni Ammisaddai. ¹³Kang Aser: Si Phegiel, ang anak nga lalake ni Ocran. ¹⁴Kang Gad: Si Eliasaph, ang anak nga lalake ni Dehuel. ¹⁵Kang Nephtali: Si Ahira, ang anak nga lalake ni Enan. ¹⁶Kini sila mao ang mga gitawag sa katilingban, nga mga principe sa mga banay sa ilang mga amahan; sila mao ang pangulo sa mga linibo sa Israel.

¹⁷ Ug gikuha ni Moises ug ni Aaron kining mga tawohana nga gihisgutan pinaagi sa ilang mga ngalan; ¹⁸Ug gitigum nila ang tibook nga katilingban sa nahauna nga adlaw sa bulan nga ikaduha; ug gipahayag nila pinaagi sa ilang mga kaliwat, subay sa ilang kabanayan, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, pinaagi sa mga ulo nila. ¹⁹Ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises, mao nga sila

giisip didto sa kamingawan sa Sinai. ²⁰Ug ang mga anak ni Ruben, ang panganay ni Israel, ang ilang mga kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, pinaagi sa mga ulo nila, ang tagsatagsa ka lalake sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan; ²¹Kadtong mga naisip gikan kanila sa banay ni Ruben, kap-atan ug unom ka libo ug lima ka gatus. ²²Sa mga anak ni Simeon pinaagi sa ilang kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, kadtong naisip kanila sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, pinaagi sa mga ulo nila, ang tagsatagsa ka lalake sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanang makahimo sa pag-adto sa panggubatan; ²³Kadtong mga naisip kanila, sa banay ni Simeon, kalim-am ug siyam ka libo ug tolo ka gatus. ²⁴Sa mga anak ni Gad, pinaagi sa ilang kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo pag-adto sa panggubatan; ²⁵Kadtong mga naisip kanila, sa banay ni Gad, kap-atan ug lima ka libo, unom ka gatus ug kalim-an. ²⁶Sa mga anak ni Juda, sa ilang kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa kaluhaan ka tuig, ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo pag-adto sa panggubatan; ²⁷Kadtong mga naisip kanila sa banay ni Juda, kapitoan ug upat ka libo ug unom ka gatus. ²⁸Sa mga anak ni Issachar, sa ilang kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo pag-adto sa panggubatan; ²⁹Kadtong mga naisip kanila sa banay ni Issachar, kalim-an ug upat ka libo, ug upat ka gatus. ³⁰Sa mga anak ni Zabulon sa ilang mga kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa ilang mga ngalan, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo pag-adto sa panggubatan; ³¹Kadtong mga naisip kanila sa banay ni Zabulon, kalim-an ug pito ka libo ug upat ka gatus. ³²Sa mga anak ni Jose: sa mga anak ni Ephraim, sa ilang mga kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan; ³³Kadtong mga naisip kanila sa banay ni Ephraim, kap-atan ka libo ug lima ka gatus. ³⁴Sa mga anak ni Manases, sa ilang mga kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan; ³⁵Kadtong mga naisip kanila sa banay ni Manases, katloan ug duha ka libo ug duha ka gatus. ³⁶Sa mga anak ni Benjamin, sa ilang mga kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa katloan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan; ³⁷Kadtong mga naisip, kanila sa banay ni Benjamin, katloan ug lima ka libo ug upat ka gatus. ³⁸Sa mga anak ni Dan, sa ilang mga kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan sumala sa gidaghanon sa mga

ngalan, sukad sa katloan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan; ³⁹Kadtong mga naisip kanila sa banay ni Dan kan-uman ug duha ka libo ug pito ka gatus. ⁴⁰Sa mga anak ni Aser, sa ilang mga kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan; ⁴¹Kadtong mga naisip kanila sa banay ni Aser kap-atan ug usa ka libo ug lima ka gatus. ⁴²Sa mga anak ni Nephtali, sa ilang mga kaliwatan, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan; ⁴³Kadtong mga naisip kanila sa banay ni Nephtali, kalim-an ug tolo ka libo ug upat ka gatus.

⁴⁴ Kini sila mao ang naisip, nga giisip ni Moises ug ni Aaron, ug ang mga principe sa Israel, nga napulo ug duha, usa sa tagsatagsa ka balay sa ilang mga amahan. ⁴⁵Busa, silang tanan nga naisip sa mga anak sa Israel, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, ang tanan nga makahimo sa pag-adto sa panggubatan sa Israel; ⁴⁶Bisan ang tanang mga naisip mikabat sa unom ka gatus ka libo ug tolo ka libo, lima ka gatus ug kalim-an.

⁴⁷ Apan ang mga Levihanon wala pag-isipa sa taliwala nila ingon sa banay sa ilang mga amahan. ⁴⁸Kay misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ⁴⁹Mao lamang ang banay ni Levi ang dili mo pag-isipon, dili ka usab mag-isip kanila sa taliwala sa mga anak sa Israel; ⁵⁰Apan itudlo mo ang mga Levihanon sa tabernaculo sa pagpamatuod, ug sa ibabaw sa tanang mga galamiton niini, ug sa ibabaw sa tanang mga butang nga nahatungod niini; pagadad-on nila ang tabernaculo, ug ang tanang mga galamiton niini, ug sila magaalagad niini, ug magapahamutang sila libut sa tabernaculo. ⁵¹Ug sa diha nga ang tabernaculo pagikanon na, ang mga Levihanon maoy magabungkag niini; ug kong ang tabernaculo pahunongon, ang mga Levihanon magapatukod niini; ug ang dumuloong nga mahiduol niini pagapatyon. ⁵²Ug ang mga anak sa Israel magapahaluna sa ilang mga balong-balong, ang tagsatagsa ka tawo sa iyang bahin, ug ang tagsatagsa haduol sa iyang kaugalingong bandila sumala sa ilang mga pundok; ⁵³Apan ang mga Levihanon magapahaluna libut sa tabernaculo sa pagpamatuod, aron walay kaligutgut sa ibabaw sa katilingban sa mga anak sa Israel: ug ang mga Levihanon maoy magabantay sa sugo sa tabernaculo sa pagpamatuod. ⁵⁴Sa ingon niana gibuhat sa mga anak sa Israel sumala sa tanang mga butang nga gisugo ni Jehova kang Moises: mao nga kini ilang gibuhat.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: ²Ang mga anak sa Israel magapahamutang ang tagsatagsa ka tawo haduol sa iyang kaugalingong bandila, uban sa mga timaan sa mga balay sa ilang amahan; atbang sa balong-balong nga pagatiguman sa katilingban magapahamutang sila nga maglibut.

³ Ug kadtong magapahamutang dapit sa timugan sa silangan mao ang bandila sa kasundalohan ni Juda, sumala sa ilang mga panon; ug ang principe sa mga anak ni Juda mao si Naason ang anak nga lalake ni Aminadab. ⁴Ug ang iyang mga panon ug kadtong naisip uban kanila, kapitoan ug upat ka libo ug unom ka gatus. ⁵Ug kadtong magapahaluna sunod kaniya mao ang banay ni Issachar: ug ang principe sa mga anak ni Issachar, si Nathanael, ang anak nga lalake ni Suar. ⁶Ug ang iyang panon, ug kadtong naisip niini, kalim-an ug upat ka libo ug upat ka gatus. ⁷Ug ang banay ni Zabulon: ang principe sa mga anak ni Zabulon mao si Eliab, ang anak nga lalake ni Helon. ⁸Ug ang iyang panon, ug kadtong naisip niini, kalim-an ug pito ka libo ug upat ka gatus. ⁹Ang tanan nga naisip sa panon ni Juda, usa ka gatus kawaloan ug unom ka libo ug upat ka gatus, sumala sa ilang mga bahin. Sila maoy manlakaw pag-una. ¹⁰Ang bandila sa panon ni Ruben dapit sa habagatan, sumala sa ilang mga panon: ug ang principe sa mga anak ni Ruben, si Elizur, ang anak nga lalake ni Sedeur. ¹¹Ug ang iyang panon, ug kadtong mga naisip niini, kap-atan ug unom ka libo ug lima ka gatus. ¹²Ug kadtong magapahaluna sunod kaniya mao ang banay ni Simeon; ug ang principe sa mga anak ni Simeon, si Selumiel, ang anak nga lalake ni Zurishaddai. ¹³Ug ang iyang panon, ug kadtong mga naisip uban niini, kalim-an ug siyam ka libo ug tolo ka gatus. ¹⁴Ug ang banay ni Gad: ug ang principe sa mga anak ni Gad, si Eliasaph, ang anak nga lalake ni Dehuel. ¹⁵Ug ang iyang panon, ug kadtong mga naisip niini, kap-atan ug lima ka libo unom ka gatus ug kalim-an. ¹⁶Ang tanan nga naisip sa campo ni Ruben may usa ka gatus kalim-an ug usa ka libo ug upat ka gatus ug kalim-an, sumala sa ilang mga panon. Ug sila maoy manlakaw pagsunod. ¹⁷Unya ang balong-balong nga pagatiguman pagikanon sa unahan, uban sa campo sa mga Levihanon diha sa taliwala sa mga campo; ingon sa ilang pagpahaluna, mao kini nga manlakaw sila, ang tagsatagsa sa iyang dapit, haduol sa ilang mga bandila. ¹⁸Sa dapit sa kasaladpan mao ang bandila sa campo ni Ephraim sumala sa ilang mga panon: ug ang principe sa mga anak ni Ephraim, si Elishama, ang anak nga lalake ni Ammihud. ¹⁹Ug ang iyang panon, ug kadtong mga naisip kanila, kap-atan ka libo ug lima ka gatus. ²⁰Ug sunod kaniya mao ang banay ni Manases: ug ang principe sa mga anak ni Manases, si Gamaliel, ang anak nga lalake ni Pedashur. ²¹Ug ang iyang panon, ug kadtong mga naisip kanila, katloan ug duha ka libo ug duha ka gatus: ²²Ug ang banay ni Benjamin, ug ang principe sa mga anak ni Benjamin, si Abidan, ang anak nga lalake ni Gedeon. ²³Ug ang iyang panon; ug kadtong mga naisip kanila, katloan ug lima ka libo ug upat ka gatus. ²⁴Ang tanang mga naisip sa panon ni Ephraim, usa ka gatus ug walo ka libo ug usa ka gatus, sumala sa ilang mga panon. Ug manlakaw sila sa ikatolo. ²⁵Sa dapit sa amihanan mao ang bandila sa campo ni Dan sumala sa ilang mga panon: ug ang principe sa mga anak ni Dan, mao si Ahiezer, ang anak nga lalake ni Ammishaddai. ²⁶Ug ang iyang panon, ug kadtong mga naisip kanila, may kan-uman ug duha ka libo ug pito ka gatus. ²⁷Ug kadtong magapahaluna sunod kaniya mao ang banay ni Aser: ug ang principe sa mga anak ni Aser, mao si Phegiel, ang anak nga lalake ni Ocran. ²⁸Ug ang iyang panon, ug kadtong mga naisip kanila, may kap-atan ug usa ka libo ug lima ka gatus. ²⁹Ug ang banay ni Nephtali: ug ang principe sa mga anak ni Nephtali, mao si Ahira, ang anak nga lalake ni Enan. ³⁰Ug ang iyang panon, ug kadtong mga naisip kanila, may kalim-an ug tolo ka libo ug upat ka gatus. ³¹Tanan kadtong mga naisip sa

campo ni Dan, may usa ka gatus kalim-an ug pito ka libo, ug unom ka gatus. Sila manlakaw sa katapusan, sa ulahi pinaagi sa ilang mga bandila.³² Kini sila mao ang naisip sa mga anak sa Israel pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan: ang tanang mga naisip sa mga campo sumala sa ilang mga panon, may unom ka gatus ka libo ug tolo ka libo ug lima ka gatus ug kalim-an.³³ Apan ang mga Levihanon wala pag-isipa sa taliwala sa mga anak sa Israel, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.³⁴ Sa ingon niana ang mga anak sa Israel nagbuhat sumala sa tanan nga gisugo ni Jehova kang Moises; niini nagpahamutang sila pinaagi sa ilang mga bandila, ug mao kini nga nanagpanlakaw ang tagsatagsa pinaagi sa ilang panimalay, sumala sa mga panimalay sa ilang mga amahan.

¹ Karon kini mao ang mga kaliwatan ni Aaron ug ni Moises, sa adlaw nga si Jehova misulti kang Moises didto sa bukid sa Sinai. ²Ug kini mao ang mga ngalan sa mga anak nga lalake ni Aaron: si Nadab ang panganay; ug si Abiu, si Eleazar, ug si Ithamar. ³Kini mao ang mga ngalan sa mga anak nga lalake ni Aaron, ang mga sacerdote nga gidihogan, nga iyang gigahin aron sa pag-alagad sa pagka-sacerdote. ⁴Ug si Nadab ug si Abiu nangamatay sa atubangan ni Jehova, sa paghalad nila ug kalayo nga lain sa atubangan ni Jehova didto sa kamingawan sa Sinai, ug sila walay mga anak; ug si Eleazar ug si Ithamar nanag-alagad sa katapusan sa pagka-sacerdote sa atubangan ni Aaron nga ilang amahan. ⁵Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ⁶Dad-on mo ang banay ni Levi, ug ipahamutang mo sila sa atubangan ni Aaron, ang sacerdote, aron sila mag-alagad kaniya. ⁷Ug sila magabantay sa ilang katungdanan, ug ang katungdanan sa tibook nga katilingban sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman, aron sa pagbuhat sa pag-alagad sa tabernaculo. ⁸Ug bantayan nila ang tanang mga galamiton sa balong-balong nga pagatiguman, ug ang ginatugyan *kanila* sa mga anak sa Israel sa pagbuhat sa pag-alagad sa tabernaculo. ⁹Ug ihatag mo ang mga Levihanon kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake: sila gihatag gayud tungod sa mga anak sa Israel. ¹⁰Ug tudloan mo si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake, ug sila managbantay sa ilang pagka-sacerdote; ug ang dumuloong nga mahaduol pagapatyon *siya*. ¹¹Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ¹²Ug ako, ania karon, gikuha ko ang mga Levihanon gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel, nga salili sa tanang mga panganay nga nagabuka sa taguangkan sa taliwala sa mga anak sa Israel; ug ang mga Levihanon mamaako. ¹³Kay ang tanang mga panganay ako man; sa adlaw sa pagpamatay ko sa tanang mga panganay didto sa yuta sa Egipto, akong gipakabalaan alang kanako ang tanang mga panganay diha sa Israel, maingon sa mga tawo, mao man usab sa mga mananap; sila mamaako. Ako mao si Jehova.

¹⁴ Ug si Jehova misulti kang Moises didto sa kamingawan sa Sinai, nga nagaingon: ¹⁵Isipon mo ang anak ni Levi pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan pinaagi sa ilang mga panimalay: nga pagaisipon mo ang tanang mga lalake sukad sa usa *pa* ka bulan ang panuigon ug ngadto sa itaas. ¹⁶Ug giisip ni Moises sila sumala sa gisugo ni Jehova kaniya. ¹⁷Ug kini mao ang mga anak nga lalake ni Levi sa ilang mga ngalan: Si Gerson, ug si Coath, ug si Merari. ¹⁸Ug kini mao ang mga ngalan sa mga anak nga lalake ni Gerson, pinaagi sa ilang mga panimalay: Si Libni, ug si

Shimei. ¹⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Coath pinaagi sa ilang mga panimalay: Si Amran, ug si Izhar, ug si Hebron, ug si Uzziel. ²⁰Ug ang mga anak nga lalake ni Merari pinaagi sa ilang mga panimalay: si Mahali, ug si Musi. Kini mao ang mga panimalay sa mga Levihanon, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan. ²¹Kang Gerson mao ang panimalay no Libni, ang panimalay ni Shimei: kini mao ang mga panimalay ni Gerson. ²²Kadtong mga naisip kanila sumala sa tanang mga lalake sukad sa usa ka bulan ang panuigon ug ngadto sa itaas, bisan kadtong mga naisip kanila, may pito ka libo ug lima ka gatus. ²³Ang mga panimalay ni Gerson magapahamutang sa ilang mga balong-balong sa likod sa tabernaculo, dapit sa kanawayan. ²⁴Ug ang principe sa balay sa amahan sa mga Gersonhon, mao si Eliasaph, ang anak nga lalake ni Lael. ²⁵Ug ang katungdanan sa mga anak nga lalake ni Gerson sa balong-balong nga pagatiguman mao ang tabernaculo, ug ang Balong-balong, ug ang tabon niini, ug ang cortina sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ²⁶Ug ang mga pabiyon sa sawang, ug ang cortina sa pultahan sa sawang, nga haduol sa tabernaculo, ug sa halaran, maglibut: ug ang tanang mga sinawalong pisi niini alang sa tanan nga paggamit niana. ²⁷Ug kang Coath, ang panimalay sa mga Amramhanon, ug ang panimalay sa mga Izeharihanon, ug ang panimalay sa mga Hebronhon, ug ang panimalay sa mga Uzzielanon: kini mao ang mga panimalay nga Coathhanon. ²⁸Sumala sa gidaghanon sa tanang mga lalake sukad sa usa ka bulan ang panuigon ug ngadto sa itaas, may walo ka libo ug unom ka gatus nga nagabantay sa balaang puloy-anan. ²⁹Ang panimalay sa mga anak nga lalake ni Coath magapahaluna sa kiliran sa tabernaculo ngadto sa habagatan: ³⁰Ug ang principe sa balay sa amahan sa mga panimalay ni Coath, mao si Elisapan, ang anak nga lalake ni Uzziel. ³¹Ug ang ilang katungdanan mao ang arca, ug ang lamesa, ug ang tangkawan, ug ang mga halaran, ug ang mga kasangkapan sa balaang puloy-anan nga pinaagi niini sila manag-alagad, ug ang cortina, ug ang tanan nga galamiton niini. ³²Ug ang labaw sa mga principe sa mga Levihanon, mao si Eleazar, ang anak nga lalake ni Aaron ang sacerdote; siya magatan-aw kanila nga magabantay sa balaang puloy-anan. ³³Kang Merari, ang panimalay nga Mahalihanon, ug ang panimalay nga Musihanon: kini mao ang mga panimalay ni Merari. ³⁴Ug kadtong mga naisip kanila sumala sa gidaghanon sa tanang mga lalake, sukad sa usa ka bulan ang panuigon ug ngadto sa itaas, may unom ka libo ug duruha ka gatus. ³⁵Ug ang principe sa balay sa amahan sa mga panimalay ni Merari, mao si Zuriel, ang anak nga lalake ni Abihail, sila magapahamutang sa kiliran sa tabernaculo ngadto amihanon. ³⁶Ug ang natudlo nga katungdanan sa mga anak nga lalake ni Merari, mao ang pagbantay sa mga tabla sa tabernaculo, ug ang mga yayongan niini, ug ang mga haligi niini; ug ang mga ugbokanan, ug ang tanang mga galamiton, sa tibook nga pag-alagad niana. ³⁷Ug ang mga haligi nga maglibut sa sawang, ug ang ilang mga ugbokanan, ug ang ilang mga lagdok, ug ang ilang mga sinawalong pisi. ³⁸Ug kadtong magapahamutang sa atubangan sa tabernaculo *dapit* sa silangan, sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman paingon ngadto sa silangan, mao si Moises ug si Aaron, ug ang iyang mga anak nga lalake, nga magabantay sa balaang puloy-anan, alang sa mga anak sa Israel; ug ang dumuloong nga moduol, pagapatyon *siya* . ³⁹Ang tanang mga naisip sa mga Levihanon nga giisip ni Moises

ug ni Aaron, ingon sa sugo ni Jehova, pinaagi sa ilang mga panimalay, ang tanang mga lalake sukad sa usa ka bulan ang panuigon ug ngadto sa itaas, may kaluhaan ug duha ka libo.

⁴⁰ Ug si Jehova miingon kang Moises: Isipon mo ang tanang mga panganay nga lalake sa mga anak sa Israel sukad sa usa ka bulan ang panuigon ug ngadto sa itaas, ug isipon mo ang ilang mga ngalan. ⁴¹Ug kuhaon mo ang mga Levihanon alang kanako (ako mao si Jehova) nga salili sa tanang mga panganay sa mga anak sa Israel: ug ang kahayupan sa mga Levihanon nga salili sa tanang panganay sa kahayupan sa mga anak sa Israel. ⁴²Ug giisip ni Moises, ingon sa gisugo ni Jehova kaniya, ang tanang mga panganay sa mga anak sa Israel. ⁴³Ug ang tanang mga panganay nga lalake, sumala sa gidaghanon sa mga ngalan, sukad sa usa ka bulan ang panuigon ug ngadto sa itaas, niadtong mga naisip kanila, may kaluhaan ug duha ka libo duha ka gatus kapitoan ug tolo. ⁴⁴Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ⁴⁵Kuhaon mo ang mga Levihanon nga salili sa tanang mga panganay sa mga anak sa Israel, ug ang kahayupan sa mga Levihanon nga salili sa ilang kahayupan, ug ang mga Levihanon mamaako: Ako mao si Jehova. ⁴⁶Ug alang sa pagkalukat sa duruha ka gatus ug kapitoan ug tolo, sa mga panganay sa mga anak sa Israel, nga milabaw sa *gidaghanon sa* mga Levihanon, ⁴⁷Magakuha ka ug lima ka siclo sa tagsatagsa ka tawo pinaagi sa ulo; subay sa siclo sa balaang puloy-anan magakuha ka niini, `ang siclo adunay kaluhaan ka obolo': ⁴⁸Ug ihatag mo kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake ang salapi nga kapin nila tungod sa mga lukat. ⁴⁹Ug gikuha ni Moises ang salapi-ngalukat gikan kanila nga *may* kapin ug sa ibabaw nila nga gilukat pinaagi sa mga Levihanon: ⁵⁰Gikan sa mga panganay sa mga anak sa Israel gikuha niya ang salapi, usa ka libo totolo ka gatus kan-uman ug lima ka siclo, subay sa siclo sa balaang puloy-anan. ⁵¹Ug gihatag ni Moises ang salapi-ngalukat kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake, sumala sa pulong ni Jehova, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: ²Kumuha ka ug padron sa mga anak nga lalake ni Coath sa taliwala sa mga anak nga lalake ni Levi, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan: ³Sukad sa katloan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas hangtud sa kalim-an ka tuig ang panuigon; ang tanan nga mosulod aron sa pag-alagad sa pagbuhat sa bulohaton sa balong-balong nga pagatiguman. ⁴Kini mao ang katungdanan sa mga anak nga lalake ni Coath sa balong-balong nga pagatiguman, *mahitungod* sa mga butang nga labing balaan: ⁵Sa diha nga pagikanon na ang *katawohan* si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake mosulod ug panangtanganon nila ang tabil sa pabiyon ug kini itabon nila sa arca sa pagpamatuod: ⁶Ug igatabon nila sa ibabaw niini ang tabon nga panit sa mga mananap sa dagat, ug buklaron nila sa ibabaw niini ang tabon nga lubos azul, ug igabutang nila ang mga yayongan niini. ⁷Ug sa ibabaw sa lamesa sa tinapay-nga-gipahamutang-sa-atubangan *sa Dios* buklaron nila ang panapton nga azul, ug igabutang nila sa ibabaw niini ang mga pinggan, ug ang mga cuchara, ug ang mga panaksan, ug ang mga copa nga gamiton sa pagyabo: ug ang tinapay magakanunay diha sa ibabaw niini. ⁸Ug buklaron nila sa ibabaw niini ang tabon nga mapula, ug pagatabonan nila kini sa tabon sa panit sa

mga mananap sa dagat, ug igabutang nila niini ang mga yayongan; ⁹Ug magakuha sila ug usa ka panapton nga azul ug pagatabonan ang tangkawan sa suga; ug ang mga lamparahan niini, ug ang mga kumpit niini, ug ang mga pinggan nga magagmay niini, ug ang tanang mga sudlanan sa lana nga ginagamit, nga pinaagi niini manag-alagad sila. ¹⁰Ug igabutang nila kini ug ang tanang mga sudlanan niini sulod sa usa ka tabon nga panit sa mga mananap sa dagat, ug igapahamutang kini sa ibabaw sa mga talabon. ¹¹Ug sa ibabaw sa halaran nga bulawan, igabuklad nila ang panapton nga azul, ug pagatabonan nila kini sa tabon nga panit sa mga mananap sa dagat, ug igabalhog nila ang mga yayongan niini: ¹²Ug pagakuhaon nila ang tanang mga galamiton sa pag-alagad nga ginagamit nila sa balaang puloy-anan, ug igabutang kini sa usa ka panapton nga azul ug pagatabonan nila sa usa ka tabon nga panit sa mga mananap sa dagat, ug igapahamutang kini sa ibabaw sa mga talabon. ¹³Ug pagakuhaon nila ang abo gikan sa halaran, ug igabuklad nila sa ibabaw niini ang usa ka panapton nga purpura: ¹⁴Ug igabutang nila sa ibabaw niini ang tanang mga galamiton sa pag-alagad mahitungod niini: ang mga bagahan, ang mga kaw-it, ug ang mga pala ug ang mga dagkung panaksan, ang tanang mga galamiton sa halaran; ug igabuklad nila sa ibabaw niini ang usa ka tabon nga panit sa mga mananap sa dagat, ug igabutang ang mga yayongan niana. ¹⁵Ug sa human si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake makatabon sa balaang puloy-anan, sa tanang mga galamiton sa balaang puloy-anan, sa diha nga balhinon sa unahan ang campo; sa human niini, ang mga anak nga lalake ni Coath moadto aron sa pagdala niini: apan sila dili magahikap sa balaang puloy-anan aron sila dili mamatay. Kini mao ang mga dad-onon sa mga anak nga lalake ni Coath sa balong-balong nga pagatiguman. ¹⁶Ug ang katungdanan ni Eleazar ang anak nga lalake ni Aaron ang sacerdote, mao ang *pag-atiman sa lana* alang sa suga ug ang mahumot nga incienso, ug ang mapadayonong halad-nga-kalan-on, ug ang *pag-atiman sa lana* nga igdidihog: ang katungdanan sa tibook nga tabernaculo ug sa tanan nga anaa niini, mao ang balaang puloy-anan, ug ang mga galamiton niini. ¹⁷Ug si Jehova misulti kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: ¹⁸Dili ninyo pag-ipalaglag ang banay sa mga panimalay ni Coath gikan sa taliwala sa mga Levihanon; ¹⁹Apan kini buhaton ninyo aron sila mabuhi, ug dili mamatay, sa diha nga sila moduol sa mga butang nga labing balaan: si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake manulod, ug magabutang kanila sa tagsatagsa sa iyang katungdanan ug sa iyang lulan. ²⁰Apan dili sila magasulod sa pagtan-aw sa balaang puloy-anan, bisan sa daklit lamang, aron sila dili mamatay.

²¹Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²²Kumuha ka usab ug padron, pinaagi sa mga anak nga lalake ni Gerson, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, pinaagi sa ilang mga panimalay. ²³Sukad sa panuigon nga katloan ka tuig ug ngadto sa itaas hangtud sa kalim-an ka tuig pagaisipon mo sila; ang tanan nga mosulod sa pagtambong sa pag-alagad sa pagtuman sa bulohaton sulod sa balong-balong nga pagatiguman. ²⁴Kini mao ang katungdanan sa mga panimalay ni Gerson, sa pag-alagad ug sa pagdala sa mga lulan: ²⁵Pagadad-on nila ang mga tabil sa tabernaculo, ug ang balong-balong nga pagatiguman, ang tabon niini, ug ang tabon nga panit sa mga mananap sa dagat nga anaa sa ibabaw niini, ug ang pabiyon sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ²⁶Ug ang mga cortina sa sawang, ug ang tabil sa pultahan sa sawang, nga anaa sa haduol sa tabernaculo ug

sa halaran maglibut ug ang mga sinawalo nga pisi, ug ang tanang mga galamiton sa pag-alagad, ug ang tanan nga pagabuhaton uban niini: diha niana magaalagad sila: ²⁷Sa sugo ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake mamao ang tanan nga pag-alagad sa mga anak nga lalake ni Gerson, sa tanan nila nga katungdanan, ug sa tibook nila nga pag-alagad; ug igatugyan ninyo kanila ang pagbantay sa tanan nila nga katungdanan. ²⁸Kini mao ang pag-alagad sa mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Gerson sa sulod sa balong-balong nga pagatiguman, ug ang katungdanan nila diha sa ilalum sa kamot ni Ithamar, ang anak nga lalake ni Aaron ang sacerdote: ²⁹Mahitungod sa mga anak nga lalake ni Merari, pagaisipon mo sila pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan. ³⁰Sukad sa panuigon nga katloan ka tuig ug ngadto sa itaas bisan hangtud sa kalim-an ka tuig pagaisipon mo sila: ang tanan nga mosulod sa pag-alagad aron sa paghimo sa bulohaton sa balong-balong nga pagatiguman. ³¹Ug kini mao ang katungdanan sa ilang lulan sumala sa tanan nga pag-alagad nila sa balong-balong nga pagatiguman: ang mga tabla sa tabernaculo, ug ang mga sablayan niini, ug ang mga haligi niini, ug ang mga ugbokanan niini. ³²Ug ang mga haligi sa sawang maglibut, ug ang ilang mga ugbokanan, ug ang ilang mga lagdok, ug ang ilang mga sinawalo nga pisi, uban ang tanang mga kasangkapan nila, ug ang tanan nga pag-alagad niini; ug pagaisipon ninyo pinaagi sa ilang mga ngalan ang tanang galamiton sa katungdanan sa ilang lulan. ³³Kini mao ang pag-alagad sa mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Merari, sumala sa tanan nila nga pag-alagad sa balong-balong nga pagatiguman, ilalum sa kamot ni Ithamar, ang anak nga lalake ni Aaron nga sacerdote.

³⁴ Ug si Moises ug si Aaron, ug ang mga principe sa katilingban nanag-isip sa mga anak ni Coath pinaagi sa ilang mga panimalay, ug pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan. ³⁵Sukad sa panuigon nga katloan ka tuig ug ngadto sa itaas bisan hangtud sa panuigon nga kalim-an ka tuig; ang tanan nga misulod sa pag-alagad aron sa paghimo sa bulohaton didto sa balong-balong nga pagatiguman. ³⁶Ug kadtong mga naisip kanila pinaagi sa ilang mga panimalay may duha ka libo pito ka gatus ug kalim-an. ³⁷Kini sila mao ang mga naisip sa mga panimalay ni Coath, ang tanan nga nag-alagad didto sa balong-balong nga pagatiguman, nga giisip ni Moises ug ni Aaron, sumala sa sugo ni Jehova pinaagi kang Moises. ³⁸Ug kadtong mga naisip sa mga anak nga lalake ni Gerson pinaagi sa ilang mga panimalay, ug pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan. ³⁹Sukad sa panuigon nga katloan ka tuig ug ngadto sa itaas, bisan hangtud sa panuigon nga kalim-an ka tuig, ang tagsatagsa nga misulod sa pag-alagad, alang sa pagbuhat sa sulod sa balong-balong nga pagatiguman, ⁴⁰Bisan kadtong mga naisip kanila pinaagi sa ilang mga panimalay, ug pinaagi sa mga balay sa ilang mga ginikanan, may duha ka libo unom ka gatus ug katloan. ⁴¹Kini sila mao ang mga naisip sa mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Gerson, ang tanan nga nag-alagad sa sulod sa balong-balong nga pagatiguman nga giisip ni Moises ug ni Aaron sumala sa sugo ni Jehova. ⁴²Ug kadtong mga naisip sa mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Merari, pinaagi sa ilang mga panimalay, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan. ⁴³Sukad sa panuigon nga katloan ka tuig ug ngadto sa itaas, bisan hangtud sa panuigon nga kalim-an ka tuig, ang tagsatagsa nga misulod sa pag-alagad aron sa paghimo sa bulohaton sulod sa balong-balong nga pagatiguman. ⁴⁴Bisan kadtong

mga naisip pinaagi sa ilang mga panimalay, totolo ka libo ug duha ka gatus. ⁴⁵Kini sila mao ang mga naisip sa mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Merari, nga naisip ni Moises ug ni Aaron, sumala sa sugo ni Jehova pinaagi kang Moises. ⁴⁶Kadtong tanang mga naisip sa mga Levihanon, nga giisip ni Moises ug ni Aaron ug sa mga principe sa Israel, pinaagi sa ilang mga panimalay, ug pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, ⁴⁷Sukad sa panuigon nga katloan ka tuig ug ngadto sa itaas, bisan hangtud sa panuigon nga kalim-an ka tuig, ang tagsatagsa nga misulod sa pag-alagad aron sa pagbuhat, ug sa buhat sa pagdala sa mga lulan sa balong-balong nga pagatiguman. ⁴⁸Bisan kadtong mga naisip kanila walo ka libo lima ka gatus ug kawaloan. ⁴⁹Sumala sa sugo ni Jehova giisip sila pinaagi kang Moises: ang tagsatagsa sumala sa iyang katungdanan, ug sumala sa iyang lulan, mao nga giisip sila niya ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Isugo mo sa mga anak sa Israel nga papahawaon nila sa campo ang tanan nga sanlahon, ug ang tanang mga gipangagian sa mahugaw, ug ang tanan nga nabuling tungod sa minatay: ³Silang duruha, ang lalake ug ang babaye, papahawaon ninyo sila, sa gawas sa campo ibutang ninyo sila; aron dili mahugawan ang ilang campo diha sa taliwala diin ako nagapuyo. ⁴Ug kini gibuhat sa mga anak sa Israel, ug ilang gipapahawa sila gikan sa campo: ingon sa gipamulong ni Jehova kang Moises, mao nga gibuhat kini sa mga anak sa Israel. ⁵Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ⁶Isulti mo sa mga anak sa Israel: Sa diha nga ang lalake kun ang babaye makabuhat ug bisan unsa nga sala nga gibuhat sa mga tawo, aron sa paglapas batok kang Jehova, ug kana nga kalaga sad-an man; ⁷Nan, magasugid siya sa iyang sala nga iyang nahimo: ug pagaulian niya ang tanan gayud tungod sa iyang sala, ug kini pun-an niya sa ikalima ka bahin, ug igahatag niadtong iyang gipakasad-an. ⁸Apan kong ang tawo walay kaubanan nga pagahatagan sa inuli tungod sa sala, ang igauli tungod sa sala nga gihimo alang kang Jehova, mamaiya sa sacerdote; labut pa sa carnero nga lake sa pagtabon-sa-sala, nga tungod niana *gihimo* ang pagtabon-sa-sala alang kaniya. ⁹Ug ang tagsatagsa ka halad-nga-binayaw sa tanang mga butang nga balaan sa mga anak sa Israel, nga gihatag sa sacerdote, mamaiya *kini*. ¹⁰Ug ang tagsatagsa ka butang nga ginabalaan sa tagsatagsa ka tawo, mamaiya kini: bisan unsa nga igahatag sa tawo sa sacerdote, kini mamaiya *sa sacerdote*.

¹¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹²Isulti mo sa mga anak sa Israel, ug ipamulong mo kanila: Kong ang asawa ni bisan kinsa nga tawo mahiligas ug magabuhat ug sala batok kaniya, ¹³Ug ang usa ka tawo makahigda ipon kaniya sa pagpakighilawas, ug ang iyang bana wala makakita niana, ug natago pa kana, ug siya nahugawan gayud, ug walay saksi batok kaniya, ug siya wala hisakpi sa pagbuhat; ¹⁴Ug moabut sa ibabaw niya ang espiritu sa pangabugho, ug siya magapangabugho sa iyang asawa, ug nahugawan siya: o kong moabut sa ibabaw niya ang espiritu sa pagpangabugho, ug magapangabugho siya sa iyang asawa, siya nga wala mahugawi: ¹⁵Nan dad-on sa bana ang iyang asawa ngadto sa sacerdote, ug siya magdala sa iyang halad alang kaniya, nga mao ang ikapulo ka bahin sa usa ka epha nga harina sa cebada; siya dili magabubo ug lana sa

ibabaw niini, ni magabutang ug incienco sa ibabaw niini: kay kini halad-nga-kalan-on sa pangabugho, halad-nga-kalan-on sa paghinumdum, sa pagpahinumdum sa sala. ¹⁶Ug ang sacerdote magadala kaniya sa haduol, ug magapahaluna kaniya sa atubangan ni Jehova. ¹⁷Ug ang sacerdote magakuha ug tubig nga balaan sa usa ka saro: ug ang sacerdote magakuha sa abug nga anaa sa salog sa tabernaculo ug igabutang kini sa tubig. ¹⁸Ug ang sacerdote magapahamutang sa babaye sa atubangan ni Jehova, ug padunghayon ang buhok sa ulo sa babaye, ug igabutang sa iyang kamot ang halad-nga-kalan-on alang sa handumanan, nga mao ang halad-nga-kalan-on sa pangabugho: ug sa kamot sa sacerdote anaa ang mga tubig nga mapait nga maoy hinungdan sa pagtunglo. ¹⁹Ug ang asawa papanumpaon sa sacerdote, ug magaingon sa babaye: Kong walay bisan kinsa nga tawo nga nakakatulog uban kanimo, ug kong wala ka *pa* mahiligas ngadto sa kahugawan, sanglit anaa sa pagbulot-an sa imong bana, maluwas ka unta gikan niining mga tubig nga mapait nga maoy hinungdan sa pagtunglo. ²⁰Apan kong ikaw mibulag sa imong bana, sanglit anaa ka sa pagbulot-an sa imong bana, ug kong ikaw nahugawan, ug ang usa ka lalake nakahigda uban kanimo, labut pa sa imong bana: ²¹Unya ang sacerdote magapapanumpa sa babaye uban sa panumpa nga panunglo, ug ang sacerdote magaingon sa babaye: Si Jehova magabuhat kanimo ug panunglo, ug sa panumpa sa taliwala sa imong katawohan, sa diha nga pagahulogon ni Jehova ang imong paa, ug ang imong lawas mohupong: ²²Ug kining tubiga nga nagahatag ug panunglo mosulod sa imong kalawasan, ug mopahupong sa imong lawas ug magahulog sa imong paa. Ug ang babaye magaingon: Hinaut unta, hinaut unta. ²³Ug ang sacerdote magasulat niining mga panunglo sa usa ka basahon, ug palaon niya kini ngadto sa mga tubig nga mapait. ²⁴Ug igapainum niya sa babaye ang mga tubig nga mapait nga nagadala ug panunglo; ug ang mga tubig nga nagadala ug panunglo mosulod kaniya ug *mahimong* mapait. ²⁵Ug pagakuhaon sa sacerdote gikan sa kamot sa babaye ang halad-nga-kalan-on sa pangabugho, ug igatabyog niya nga halad-nga-kalan-on sa atubangan ni Jehova, ug pagadad-on kini ngadto sa halaran: ²⁶Ug ang sacerdote magakuha ug usa ka hakup sa halad-nga-kalan-on ingon nga handumanan niana, ug pagasunogon kini sa ibabaw sa halaran, ug sa human niini, ang babaye paimnon sa tubig. ²⁷Ug sa diha nga ikapainum na kaniya ang tubig, unya mahitabo nga kong siya nahugaw, ug nakabuhat siya ug paglapas batok sa iyang bana, nan ang tubig nga nagadala ug panunglo, mosulod kaniya *ug* mahimong mapait, ug ang iyang lawas mohupong, ug mahulog ang iyang paa, ug ang babaye mahimong usa ka tinunglo sa taliwala sa iyang katawohan. ²⁸Ug kong ang babaye wala mahugawi kondili nga mahinlo, unya siya maluwas, ug manamkon siya. ²⁹Kini mao ang kasugoan sa pangabugho, sa diha nga ang asawa, sanglit anaa sa pagbulot-an sa bana, mahiligas siya, ug mahugawan siya; ³⁰O sa diha nga moabut sa tawo ang espiritu sa pangabugho, ug siya mangabugho sa iyang asawa; nan pagapatindugon niya ang iyang asawa sa atubangan ni Jehova, ug pagabuhaton sa sacerdote kaniya ang tanan nga kasugoan. ³¹Ug ang lalake mahigawas sa pagkadautan, ug kadtong babayehana magadala sa pagkadautan.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Isulti mo sa mga anak sa Israel ug ipamulong mo kanila: Sa diha nga ang lalake kun ang babaye, magabuhat ug linaing saad, sa saad sa Nazareo, aron sa paggahin sa iyang kaugalingon alang kang Jehova, ³Kinahanglan mobulag siya gikan sa vino, ug sa ilimnon nga maisug; siya dili moinum sa suka sa vino, bisan suka sa ilimnon nga maisug, dili usab siya magainum ug bisan unsa nga duga sa parras; ni magakaon sa parras nga lab-as bisan binulad. ⁴Sa tanan nga adlaw sa iyang pagka-Nazareo siya dili magkaon bisan unsa nga binuhat gikan sa parras, sukad sa unod hangtud sa panit sa bunga. ⁵Sa tanan nga adlaw sa iyang pagsaad sa pagkabinulag walay navaja nga makaagi sa ibabaw sa iyang ulo, hangtud nga matuman ang mga adlaw sa paggahin sa iyang kaugalingon alang kang Jehova, magabalaan siya; pasagdan niya nga motubo ang mga hugpong sa bohok sa iyang ulo. ⁶Sa tanan nga mga adlaw nga mibulag siya sa iyang kaugalingon alang kang Jehova, dili siya magaduol sa lawas nga patay. ⁷Dili pagahugawan niya ang iyang kaugalingon tungod sa iyang amahan, kun tungod sa iyang inahan, tungod sa iyang igsoon nga lalake, kun tungod sa iyang igsoon nga babaye, sa diha nga sila mangamatay; kay ang paggahin niya sa iyang kaugalingon alang sa Dios anaa sa ibabaw sa iyang ulo. ⁸Sa tanan nga adlaw sa iyang pagkabinulag, balaan siya alang kang Jehova. ⁹Ug kong adunay tawo nga mamatay sa labing hinanali sa haduol niya, ug nagahugaw siya sa ulo sa iyang pagkabinulag *alang sa Dios*; nan sa adlaw sa iyang pagkaputli pagakiskisan niya ang iyang ulo, sa ikapito ka adlaw pagakiskisan niya kini. ¹⁰Ug sa ikawalo ka adlaw magadala siya ug duruha ka tukmo kun duruha ka kuyabog sa salampati ngadto sa sacerdote sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ¹¹Ug ang sacerdote magahalad sa usa alang sa halad-tungod-sa-sala, ug ang usa alang sa halad-nga-sinunog: ug magbuhat sa pagtabon-sa-sala alang kaniya, kay niana nakasala siya tungod sa minatay, ug pagabalaanon ang iyang ulo niadto gayud nga adlaw. ¹²Ug iyang igahin kang Jehova ang mga adlaw sa iyang pagkabinulag, ug magadala siya ug usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan alang sa halad-tungod-sa-paglapas: apan ang unang mga adlaw pagawad-on, kay nabulingan ang iyang pagkabinulag. ¹³Ug kini mao ang kasugoan sa Nazareo sa diha nga matuman ang mga adlaw sa iyang pagkabinulag: pagadad-on siya ngadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman: ¹⁴Ug igahalad niya ang iyang halad kang Jehova, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway alang sa halad-nga-sinunog, ug usa ka bayeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway alang sa halad-tungod-sa-sala, ug usa ka lakeng carnero nga walay ikasaway alang sa halad-sa-pakig-dait: ¹⁵Ug usa ka bukag sa tinapay nga walay levadura, tinapay nga *malingin* sa harina nga sinaktan sa lana, ug mga tinapay nga manipis nga dinihogan sa lana, ug ang iyang halad-nga-kalan-on, ug ang iyang mga halad-nga-ilimnon. ¹⁶Ug ang sacerdote magahalad niini sa atubangan ni Jehova, ug magahalad sa iyang halad-tungod-sa-sala, ug sa iyang halad-nga sinunog: ¹⁷Ug igahalad niya ang lakeng carnero alang sa mga halad-sa-pakigdait kang Jehova, uban ang bukag sa tinapay nga walay levadura; ang sacerdote magahalad usab sa halad-nga-kalan-on ug sa mga halad-nga-ilimnon niini. ¹⁸Ug ang Nazareo magapaalot sa ulo sa iyang pagkabinulag didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ug kuhaon niya ang mga buhok sa ulo sa iyang pagkabinulag, ug igabutang kini

didto sa kalayo nga anaa sa ilalum sa mga halad-sa-pakigdait. ¹⁹Ug ang sacerdote magakuha sa linuto nga abaga sa lakeng carnero, ug sa usa ka book nga malingin nga tinapay nga walay levadura gikan sa bukag, ug usa ka book nga manipis nga tinapay nga walay levadura, ug igabutang kini sa ibabaw sa mga kamot sa Nazareo, human siya makakiskis *sa ulo* sa iyang pagkabinulag: ²⁰Ug ang sacerdote, magatabyog niini, alang sa halad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova; kini mao ang butang nga balaan alang sa sacerdote, inubanan sa dughan nga tinabyog, ug sa paa nga gibayaw; ug sa human niini, makainum ug vino ang Nazareo. ²¹Kini mao ang kasugoan sa Nazareo nga magasaad, ug sa iyang halad kang Jehova tungod sa iyang pagkabinulag, gawas pa niadtong iyang hiarangan; sumala sa saad nga iyang gisaad, aron siya magabuhat gayud sa lagda sa kasugoan sa iyang pagkabinulag.

²²Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²³Isulti mo kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake, sa pag-ingon: Sa ingon niini nga paagi kamo magapanalangin sa mga anak sa Israel: Kamo magaingon kanila: ²⁴Si Jehova magapanalangin kanimo; ug magabantay kanimo: ²⁵Pagapasidlakon ni Jehova ang iyang nawong sa ibabaw kanimo, ug magamaloloy-on kanimo: ²⁶Igapaibabaw ni Jehova ang iyang nawong kanimo, ug magahatag kanimo sa pakigdait. ²⁷Sa ingon niana igabutang nila ang akong ngalan sa ibabaw sa mga anak sa Israel, ug akong pagapanalanginan sila.

¹Ug nahatabo sa adlaw sa human patinduga ni Moises ang tabernaculo ug nadihogan kini ug nabalaan kini, ug ang tanang mga galamiton niini; ug gidihogan ug gibalaan ang halaran ug ang tanang mga sudlanan niana; ²Nga ang mga principe sa Israel, ang mga pangulo sa mga balay sa ilang mga amahan naghalad. Kini mao ang mga principe sa mga banay, mao kini sila ang diha sa ibabaw niadtong mga naisip. ³Ug nanagdala sila sa ilang mga halad sa atubangan ni Jehova, unom ka carromata nga tinabonan, ug napulo ug duha ka mga vaca; sa tagurha ka principe, usa ka carromata, ug ang tagsatagsa usa ka vaca; nga ilang gihatag kini sa atubangan sa tabernaculo. ⁴Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ⁵Dawata kini gikan kanila aron kini pagagamiton sa pag-alagad sa balong-balong nga pagatiguman: ug igahatag mo kini sa mga Levihanon, sa tagsatagsa sumala sa iyang pag-alagad. ⁶Ug gidawat ni Moises ang mga carromata ug ang mga vaca, ug gihatag kini sa mga Levihanon. ⁷Duruha ka carromata ug upat ka vaca, gihatag niya sa mga anak nga lalake ni Gerson sumala sa ilang pag-alagad. ⁸Ug upat ka carromata ug walo ka vaca, gihatag niya sa mga anak nga lalake ni Merari sumala sa ilang pag-alagad sa ilalum sa kamot ni Ithamar, ang anak nga lalake ni Aaron nga sacerdote. ⁹Apan sa mga anak nga lalake ni Coath wala siya maghatag kay ang pag-alagad sa balaang puloy-anan mao ang ilang bahin, sila magpas-an niini sa ibabaw sa ilang mga abaga.

¹⁰Ug ang mga principe nanaghalad alang sa pagpahanungod sa halaran sa adlaw nga kini gidihogan, bisan ang mga principe nanaghalad sa ilang halad sa atubangan sa halaran. ¹¹Ug si Jehova miingon kang Moises: Managhalad sila sa ilang halad, ang tagsatagsa ka principe sa iyang

adlaw, alang sa halad sa pagpahanungod sa halaran. ¹²Ug ang naghalad sa iyang halad sa nahauna nga adlaw mao si Naason, ang anak nga lalake ni Aminadab, sa banay ni Juda. ¹³Ug ang iyang halad usa ka pinggan nga salapi, nga usa ka gatus ug katloan ka *siclo*, ang gibug-aton ug usa ka panaksan nga salapi nga kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; ang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on: ¹⁴Usa ka cuchara nga bulawan sa napulo ka *siclo*, nga puno sa incienso. ¹⁵Usa ka nating lake sa vaca, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng carnero nga nati nga may usa ka tuig ang kagulangon alang sa halad-nga-sinunog. ¹⁶Usa ka lake sa mga kanding, alang sa halad-tungod-sa-sala. ¹⁷Ug alang sa halad sa halad-sa-pakigdait duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding, lima ka lakeng carnero nga usa ka tuig ang kagulangon: Kini mao ang halad ni Naason, ang anak nga lalake ni Aminadab. ¹⁸Sa ikaduha ka adlaw naghalad si Nathanael, ang anak nga lalake ni Zuar principe ni Issachar: ¹⁹Naghalad siya alang sa iyang halad, usa ka pinggan nga salapi nga usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi sa kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on. ²⁰Usa ka cuchara nga bulawan sa napulo ka *siclo*, nga puno sa incienso; ²¹Usa ka nating lake sa vaca, usa ka lakeng carnero, usa ka lakeng carnero nga nati nga may usa ka tuig ang kagulangon, alang sa halad-nga-sinunog; ²²Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala. ²³Ug alang sa halad sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding nga lake, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon: kini mao ang halad ni Nathanael, ang anak nga lalake ni Zuar. ²⁴Sa ikatolo ka adlaw, si Eliab, ang anak nga lalake ni Helon, principe sa mga anak ni Zabulon: ²⁵Ang iyang halad usa ka pinggan nga salapi nga usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi sa kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaan puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on; ²⁶Usa ka cuchara nga bulawan sa napulo ka *siclo*, nga puno sa incienso; ²⁷Usa ka nating vaca nga lake, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon alang sa halad-nga-sinunog: ²⁸Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ²⁹Ug alang sa halad sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding nga lake, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon: kini mao ang halad ni Eliab, ang anak nga lalake ni Helon. ³⁰Sa ikaupat ka adlaw, si Elisur, ang anak nga lalake ni Sedeur, principe sa mga anak ni Ruben: ³¹Ang iyang halad, usa ka pinggan nga salapi nga may usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi nga may kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on; ³²Usa ka cuchara nga bulawan sa napulo ka *siclo* nga puno sa incienso: ³³Usa ka nating lake sa vaca, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon, alang sa halad-nga-sinunog: ³⁴Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ³⁵Ug alang sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding nga lake, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon: kini mao ang halad ni Elisur, ang anak nga lalake ni Sedeur. ³⁶Sa ikalima ka adlaw, si Selumiel, ang anak nga lalake ni

Zurisaddai, principe sa mga anak ni Simeon: ³⁷Ang iyang halad, usa ka pinggan nga salapi nga may usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi nga may kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on; ³⁸Usa ka cuchara nga bulawan sa napulo ka *siclo*, nga puno sa incienso; ³⁹Usa ka nating lake sa vaca, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan alang sa halad-nga-sinunog; ⁴⁰Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ⁴¹Ug alang sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka lake nga kanding, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan: kini mao ang halad ni Selumiel, ang anak nga lalake ni Zurisaddai. ⁴²Sa ikaunom ka adlaw, si Eliasap, ang anak nga lalake ni Dehuel, principe sa mga anak ni Gad: ⁴³Ang iyang halad usa ka pinggan nga salapi, nga may usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi nga may kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on; ⁴⁴Usa ka cuchara nga bulawan nga may napulo ka *siclo* nga puno sa incienso; ⁴⁵Usa ka nating vaca nga lake, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulang-on alang sa halad-nga-sinunog; ⁴⁶Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ⁴⁷Ug alang sa halad sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka lake nga kanding, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan: kini mao ang halad ni Eliasap, ang anak nga lalake ni Dehuel. ⁴⁸Sa ikapito ka adlaw, ang principe sa mga anak ni Ephraim, si Elisama, ang anak nga lalake ni Ammiud: ⁴⁹Ang iyang halad, usa ka pinggan nga salapi nga may usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi nga may kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on; ⁵⁰Usa ka cuchara nga bulawan sa napulo ka *siclo* nga puno sa incienso; ⁵¹Usa ka nating vaca nga lake, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan alang sa halad-nga-sinunog; ⁵²Usa ka lakeng kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ⁵³Ug alang sa halad sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding nga lake, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan: kini mao ang halad ni Elisama, ang anak nga lalake ni Ammiud. ⁵⁴Sa ikawalo ka adlaw, ang principe sa mga anak ni Manases, si Gamaliel, ang anak nga lalake ni Pedasur: ⁵⁵Ang iyang halad, usa ka pinggan nga salapi nga may usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi nga may kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on; ⁵⁶Usa ka cuchara nga bulawan nga may napulo ka *siclo*, nga puno sa incienso; ⁵⁷Usa ka nating vaca nga lake, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan alang sa halad-nga-sinunog; ⁵⁸Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ⁵⁹Ug alang sa halad sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding nga lake, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan: kini mao ang halad ni Gamaliel, ang anak nga lalake ni Pedasur. ⁶⁰Sa ikasiyam ka adlaw, ang principe sa mga anak ni Benjamin, si Abidan, ang anak nga lalake ni Gedeoni: ⁶¹Ang

iyang halad, usa ka pinggan nga salapi, nga may usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi nga may kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on; ⁶²Usa ka cuchara nga bulawan nga may napulo ka *siclo* , nga puno sa incienso; ⁶³Usa ka nating vaca nga lake, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan alang sa halad-nga-sinunog; ⁶⁴Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ⁶⁵Ug alang sa halad sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding nga lake, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan: kini mao ang halad ni Abidan, ang anak nga lalake ni Gedeoni: ⁶⁶Sa ikapulo ka adlaw, ang principe sa mga anak ni Dan, si Ahieser, ang anak nga lalake ni Amisaddai: ⁶⁷Ang iyang halad, usa ka pinggan nga salapi nga may usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi nga may kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on; ⁶⁸Usa ka cuchara nga bulawan nga may napulo ka *siclo* , nga puno sa incienso; ⁶⁹Usa ka nating vaca nga lake, usa ka carnero, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan, alang sa halad-nga-sinunog; ⁷⁰Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ⁷¹Ug alang sa halad sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding nga lake, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan: kini mao ang halad ni Ahieser, ang anak nga lalake ni Amisaddai. ⁷²Sa ikanapulo ug usa ka adlaw, ang principe sa mga anak ni Aser, si Pagiél, ang anak nga lalake ni Ocran: ⁷³Ang iyang halad, usa ka pinggan nga salapi nga may usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi nga may kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan; silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on; ⁷⁴Usa ka cuchara nga bulawan nga may napulo ka *siclo* , nga puno sa incienso ⁷⁵Usa ka nating vaca nga lake, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan, alang sa halad-nga-sinunog; ⁷⁶Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala: ⁷⁷Ug alang sa halad sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding nga lake, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan: kini mao ang halad ni Pagiél, ang anak nga lalake ni Ocran. ⁷⁸Sa ikanapulo ug duha ka adlaw, ang principe sa mga anak ni Nephtali, si Ahira, ang anak nga lalake ni Enan: ⁷⁹Ang iyang halad, usa ka pinggan nga salapi nga may usa ka gatus ug katloan ka *siclo* ang gibug-aton, usa ka panaksan nga salapi nga may kapitoan ka *siclo*, sa *siclo* sa balaang puloy-anan: silang duruha puno sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa halad-nga-kalan-on: ⁸⁰Usa ka cuchara nga bulawan nga may napulo ka *siclo* , nga puno sa incienso; ⁸¹Usa ka nating vaca nga lake, usa ka carnero nga lake, usa ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan, alang sa halad-nga-sinunog; ⁸²Usa ka lake sa mga kanding alang sa halad-tungod-sa-sala; ⁸³Ug alang sa halad sa mga halad-sa-pakigdait, duruha ka vaca, lima ka carnero nga lake, lima ka kanding nga lake, lima ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan; kini mao ang halad ni Ahira, ang anak nga lalake ni Enan. ⁸⁴Kini mao ang halad-sa-pagpahinungod sa halaran, sa adlaw nga gidihogan kini, sa mga principe sa Israel

napulo ug duha ka pinggan nga salapi, napulo ug duha ka panaksan nga salapi, napulo ug duha ka cuchara nga bulawan; ⁸⁵Tagsa ka pinggan nga salapi may usa ka gatus ug katloan ka *siclo ang gibug-aton* , tagsa ka panaksan may kapitoan, ang tanan nga salapi sa mga galamiton, duruha ka libo ug upat ka gatus, ka *siclo* , sa *siclo* sa balaang puloy-anan: ⁸⁶Ang napulo ug duha ka cuchara nga bulawan, nga puno sa incienso, nga may *gibug-aton* nga napulo ka *siclo* ang tagsatagsa, sumala sa *siclo* sa balaang puloy-anan; ang tanang bulawan sa mga cuchara, may usa ka gatus ug kaluhaan ka *siclo* ; ⁸⁷Ang tanan nga vaca alang sa halad-nga-sinunog, may napulo ug duha ka lakeng vaca, napulo ug duha ka lakeng carnero, napulo ug duha ka lakeng nati sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon, ug ang ilang halad-nga-kalan-on; ug napulo ug duha ka mga lake sa mga kanding nga alang sa halad-tungod-sa-sala; ⁸⁸Ug ang tanan nga vaca alang sa mga halad-sa-pakigdait, kaluhaan ug upat ka lakeng vaca, kan-uman ka lakeng carnero, kan-uman ka kanding nga lake, kan-uman ka lakeng nati sa mga carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon. Kini mao ang halad-sa-pagpahinungod alang sa halaran sa tapus na nga kini gidihogan. ⁸⁹Ug sa pagsulod ni Moises sa balong-balong nga pagatiguman aron sa pagpakigsulti kaniya, unya iyang hindunggan ang Tingog nga nagsulti kaniya gikan sa ibabaw sa halaran-sa-pagpasig-uli nga diha sa ibabaw sa arca-sa-pagpamatuod gikan sa taliwala sa duruha ka mga querubin: ug siya nakigsulti kaniya.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Isulti mo kang Aaron ug ipamulong mo kaniya: Sa diha nga magdagkot ka sa mga lamparahan, ang pito ka mga lamparahan magahayag diha sa atubangan sa tangkawan. ³Ug si Aaron nagbuhat sa ingon; nga gidagkotan niya ang lamparahan diha sa atubangan sa tangkawan *aron mohayag kini* , ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ⁴Ug kini mao ang pagkabuhat sa tangkawan: sa bulawan nga sinalsal; sukad sa tungtunganan niini hangtud sa iyang mga bulak niini, buhat nga sinalsal: sumalas sa panig-ingnan nga gipakita ni Jehova kang Moises, sa ingon niana, gibuhat niya ang tangkawan.

⁵ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ⁶Kuhaa ang mga Levihanon gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel, ug hinloi sila. ⁷Ug mao kini ang pagabuhaton mo sa paghinlo kanila: isablig sa ibabaw nila ang tubig sa paghinlo, ug pakiskisan mo kanila sa navaja ang ilang tibook nga unod, ug palabhi kanila ang ilang mga bisti, ug maghinlo sila sa ilang kaugalingon. ⁸Unya magakuha sila ug usa ka lakeng nati sa vaca, ug ang halad-nga-kalan-on niini, fino nga harina nga sinaktan sa lana; ug magakuha ka ug lain nga lakeng nati sa vaca alang sa halad-tungod-sa-sala. ⁹Ug ihalad mo ang mga Levihanon sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman: ug pundokon mo ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel: ¹⁰Ug ihalad mo ang mga Levihanon sa atubangan ni Jehova. Ug magabutang ang mga anak sa Israel sa ilang mga kamot ibabaw sa mga Levihanon; ¹¹Ug magahalad si Aaron sa mga Levihanon sa atubangan ni Jehova ingon sa halad-nga-tinabyog alang sa mga anak sa Israel, aron maangkon nila ang buhat sa pag-alagad kang Jehova. ¹²Ug ang mga Levihanon magapahamutang sa ilang mga kamot ibabaw sa mga ulo sa mga lakeng vaca: ug igahalad mo ang usa alang sa halad-tungod-sa-sala, ug ang usa alang sa

halad-nga-sinunog, alang kang Jehova, aron sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang sa mga Levihanon. ¹³Ug pagapahamutangon mo ang mga Levihanon sa atubangan ni Aaron, ug sa atubangan sa iyang mga anak nga lalake, ug igahalad mo sila ingon sa halad-nga-tinabyog alang kang Jehova. ¹⁴Sa ingon niana pagagahinon mo ang mga Levihanon gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel; ug ang mga Levihanon mamahimo nga ako. ¹⁵Ug sa human niana, ang mga Levihanon mosulod sa pag-alagad didto sa balong-balong nga pagatiguman: ug pagahinloan mo sila, ug igahalad mo sila ingon sa halad-nga-tinabyog: ¹⁶Kay gihatag mo sila kanako sa bug-os gayud gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel; nga nga salili sa tanan niadtong nagabuka sa taguangkan, bisan ang mga panganay sa tanang mga anak sa Israel, akong gikuha sila alang kanako. ¹⁷Kay ang tanang panganay sa mga anak sa Israel, ako man, maingon sa tawo mao man usab sa mananap: *sukad* sa adlaw nga gipatay ko ang tanang panganay sa yuta sa Egipto, gibalaan ko sila alang sa akong kaugalingon. ¹⁸Ug gikuha ko ang mga Levihanon nga salili gikan sa tanang mga panganay sa mga anak sa Israel. ¹⁹Ug akong gihatag ang mga Levihanon ingon sa hatag kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalake gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel, aron magabuhat sila sa pag-alagad sa mga anak sa Israel sa balong-balong nga pagatiguman, ug buhaton *nila* nga matabonan ang sala sa mga anak sa Israel; aron nga walay kamatay sa taliwala sa mga anak sa Israel, sa diha nga magaduol ang mga anak sa Israel sa balaang puloy-anan. ²⁰Sa ingon niana nagbuhat si Moises ug si Aaron, ug ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, alang sa mga Levihanon: sumala sa tanang mga butang nga gisugo ni Jehova kang Moises mahatungod sa mga Levihanon, mao kini ang gibuhat kanila sa mga anak sa Israel. ²¹Ug ang mga Levihanon nanaghinlo sa ilang kaugalingon gikan sa sala, ug gipanglabhan nila ang ilang mga bisti: ug gihalad ni Aaron sila ingon sa halad-nga-tinabyog sa atubangan ni Jehova; ug nagbuhat si Aaron ug pagtabon-sa-sala alang kanila aron sa pag-ulay kanila. ²²Ug sa human niana mingsulod ang mga Levihanon aron sa pagbuhat sa ilang pag-alagad didto sa balong-balong nga pagatiguman sa atubangan ni Aaron, ug sa atubangan sa iyang mga anak nga lalake: ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises mahatungod sa mga Levihanon, mao nga gibuhat nila *kini* alang kanila. ²³Ug misulti si Jehova kang Moises nga nagaingon: ²⁴Kini mao ang ilang *katungdanan* sa mga Levihanon: sukad sa kaluhaan ug lima ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas magasulod sila sa paghimo sa ilang katungdanan sa pag-alagad sa balong-balong nga pagatiguman: ²⁵Ug sukad sa panuigon nga kalim-an ka tuig mohunong sila sa pagbuhat sa pag-alagad, ug dili na gayud *sila* magaalagad, ²⁶Kondili magaalagad sila uban sa ilang mga igsoon sulod sa balong-balong nga pagatiguman, sa pagbantay sa katungdanan ug dili sa pag-alagad. Mao kini ang pagabuhaton mo sa mga Levihanon mahatungod sa ilang katungdanan.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises didto sa kamingawan sa Sinai, sa nahauna nga bulan, sa ikaduha nga tuig sa tapus sa ilang paggikan sa yuta sa Egipto, nga nagaingon: ²Labut pa, papasauloga ang mga anak sa Israel sa pasko sa natudlong panahon niini. ³Sa ikanapulo ug upat ka adlaw niining bulana, sa hapon, pagasaulogon ninyo kini sa natudlong panahon niini: sumala sa tanang kabalaoran

niini, ug sumala sa tanang mga tulomanon niini, pagasaulogon ninyo kini. ⁴Ug misulti si Moises sa mga anak sa Israel aron nga pagasaulogon nila ang pasko. ⁵Ug gisaulog nila ang pasko sa nahaunang *bulan*, sa ikanapulo ug upat nga adlaw sa bulan, sa hapon, didto sa kamingawan sa Sinai: sumala sa tanang *mga butang* nga gisugo ni Jehova kang Moises, mao nga gibuhat sa mga anak sa Israel. ⁶Ug dihay ubang mga tawo nga mahugaw tungod sa lawas sa minatay ug wala sila makahimo sa pagbuhat sa pasko niadtong adlaw: ug miadto sila sa atubangan ni Moises ug sa atubangan ni Aaron niadtong adlaw. ⁷Ug kadtong mga tawohana nanag-ingon kaniya: Kami mga mahugaw tungod sa lawas sa minatay; ngano man nga did-an kami sa paghalad ug halad alang kang Jehova sa iyang natudlong panahon sa taliwala sa mga anak sa Israel? ⁸Ug si Moises mitubag kanila. Maghulat kamo, aron nga magapatalinghug ako kong unsay sugo ni Jehova mahitungod kaninyo. ⁹Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹⁰Isulti mo sa mga anak sa Israel, sa pag-ingon: Kong bisan kinsa kaninyo kun sa inyong mga kaliwatan, nga mamahugaw tungod sa lawas sa minatay, kun anaa sa pagpanaw sa halayo, apan siya magasaulog sa pasko alang kang Jehova. ¹¹Sa ikaduha ka bulan, sa ikanapulo ug upat ka adlaw, sa hapon, managsaulog sila niana; uban ang mga tinapay nga walay levadura ug ang mga utanon nga mapait pagakan-on nila kana; ¹²Dili sila magasalin niini hangtud sa buntag, ni magabunggo sa bukog niana; sumala sa tibook nga balaod sa pasko pagasaulogon nila kana. ¹³Apan ang tawo nga mahinlo, ug wala sa iyang paglangyaw, kong magbiya siya sa pagsaulog sa pasko, kana nga kalaga pagaputlon gikan sa iyang katawohan; tungod kay wala siya maghalad sa iyang halad alang kang Jehova sa natudlong panahon niini, kana nga tawohana magadala sa iyang sala. ¹⁴Ug kong magpuyo sa taliwala ninyo ang usa ka dumuloong, ug magasaulog sa pasko alang kang Jehova; sumala sa balaod sa pasko ug sumala sa tulomanon niana, nan pagabuhaton niya *kini*: usa lamang ang inyong balaod, alang sa dumuloong, ug alang kaniya nga natawo sa yuta.

¹⁵Ug sa adlaw nga ang tabernaculo gipatindog, ang panganod mitabon sa tabernaculo, bisan sa balong-balong sa pagpamatuod: ug sa hapon diha sa ibabaw sa tabernaculo nga ingon sa dagway sa kalayo, hangtud sa pagkabuntag. ¹⁶Mao kini sa kanunay: ang panganod mitabon niini, ug ang dagway sa kalayo sa pagkagabii. ¹⁷Ug sa diha nga ang panganod mopataas gikan sa ibabaw sa Balong-Balong, unya sa tapus niana ang mga anak sa Israel managpanlakaw: ug sa dapit diin ang panganod mohunong, didto magapahaluna sa campo ang mga anak sa Israel. ¹⁸Sa sugo ni Jehova ang mga anak sa Israel managpanlakaw, ug sa sugo ni Jehova magapahaluna sila sa campo: samtang ang panganod magapabilin diha sa ibabaw sa tabernaculo, sila magapabilin sa campo. ¹⁹Ug sa diha nga ang panganod mohunong sa ibabaw sa tabernaculo sa daghang mga adlaw, nan ang mga anak sa Israel magabantay sa sugo ni Jehova, ug dili managpanlakaw. ²⁰Ug usahay ang panganod diha sa ibabaw sa tabernaculo sa pipila ka adlaw; unya sumala sa sugo ni Jehova magapuyo sila sa campo, ug sumala sa sugo ni Jehova managpanlakaw sila. ²¹Ug usahay ang panganod mopabilin sukad sa hapon hangtud sa pagkabuntag; ug kong ang panganod magapataas sa pagkabuntag, sila manlakaw: kun *kini mopadayon* sa adlaw ug sa gabii, sa diha nga mopataas ang panganod, sila manlakaw. ²²Bisan kong duruha ka adlaw kun usa ka bulan, kun usa ka tuig nga ang panganod

maghunong pa sa ibabaw sa tabernaculo, nga magpabilin sa ibabaw niini, ang mga anak sa Israel magapabilin sa campo, ug dili manlakaw; apan kong kini igapataas, sila managpanlakaw.²³ Sa sugo ni Jehova managpahaluna sila sa campo, ug sa sugo ni Jehova managpanlakaw sila; sila magabantay sa sugo ni Jehova, sa sugo ni Jehova pinaagi kang Moises.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Magbuhat ka ug duruha ka trompeta nga salapi; nga sinalsal buhaton mo kini, ug gamiton mo kini alang sa pagtawag sa katilingban, ug alang sa pagpalakaw sa katilingban. ³Ug sa diha nga pagapatunggon nila kini, ang tibook nga katilingban magatigum ngadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ⁴Ug kong pagapatunggon nila sa makausa, unya manatigum kanimo ang mga principe, ang mga pangulo sa mga linibo sa Israel. ⁵Ug sa diha nga pagapatunggon ninyo ang pagpagubok, ang mga katilingban nga anaa mahamutang dapit sa kiliran sa silangan managpadayon sa ilang panaw. ⁶Ug sa diha nga pagapatunggon ninyo ang pagpagubok nga ikaduha, ang mga katilingban nga anaa mahamutang dapit sa habagatan managpadayon sa ilang panaw: Sila nanagpatunog sa pagpagubok alang sa ilang mga panaw. ⁷Apan sa diha nga pagatigumon ang katilingban, pagapatunggon ninyo *ang trompeta*, apan dili sa tingog sa pagpagubok. ⁸Ug ang mga anak nga lalake ni Aaron, ang mga sacerdote, managpatunog sa mga trompeta, ug kini mamao ang balaod nga walay katapusan alang sa inyong mga kaliwatan. ⁹Ug sa diha nga kamo moadto sa panggubatan sa inyong yuta batok sa kaaway nga nagadaugdaug kaninyo, pagapatunggon ninyo ang pagpagubok sa mga trompeta, ug kamo pagahinumduman sa atubangan ni Jehova nga inyong Dios, ug maluwas kamo gikan sa inyong mga kaaway. ¹⁰Maingon man usab sa adlaw sa inyong kalipay ug sa inyong tinudlong mga fiesta ug sa mga sinugdan sa inyong mga bulan, pagapatunggon ninyo ang mga trompeta ibabaw sa inyong mga halad-nga-sinunog ug sa ibabaw sa mga halad sa inyong mga halad-sa-pakigdait; ug sila mahimo alang kaninyo nga handumanan sa atubangan sa inyong Dios; ako mao si Jehova nga inyong Dios.

¹¹ Ug nahatabo niadtong ikaduha nga tuig, sa bulan nga ikaduha, sa ikakaluhaan ka adlaw sa bulan, nga ang panganod gipataas gikan sa tabernaculo-sa-pagpamatuod. ¹²Ug nanagpanlakaw sa unahan ang mga anak sa Israel sumala sa ilang mga pagpanaw gikan sa kamingawan sa Sinai; ug ang panganod mipabilin sa kamingawan sa Paran. ¹³Ug una *sa tanan* sila nanagpanlakaw sumala sa sugo ni Jehova pinaagi kang Moises. ¹⁴Ug una *sa tanan* ang bandila sa campo sa mga anak ni Juda minglakaw sa unahan, sumala sa ilang mga panon: ug sa ibabaw sa iyang panon mao si Naason, ang anak nga lalake ni Aminadab. ¹⁵Ug ibabaw sa panon sa banay sa mga anak ni Issachar, mao si Natanael, ang anak nga lalake ni Zuar. ¹⁶Ug ibabaw sa panon sa banay sa mga anak ni Zabulon, mao si Eliab, ang anak nga lalake ni Helon. ¹⁷Ug ang tabernaculo gitangtang, ug ang mga anak nga lalake ni Gerson, ug ang mga anak nga lalake ni Merari, nga nanagdala sa tabernaculo, nanagpanlakaw ngadto sa unahan. ¹⁸Ug ang bandila sa campo ni Ruben gipalakaw sa unahan sumala sa ilang mga panon: ug ibabaw sa iyang panon mao si Elisur, ang anak nga lalake ni Seducur. ¹⁹Ug ibabaw sa panon sa banay sa mga anak ni Simeon, mao si Selumiel, ang anak nga lalake ni

Zurisaddai. ²⁰Ug ibabaw sa panon sa banay sa mga anak ni Gad, mao si Eliasap, ang anak nga lalake ni Dehuel. ²¹Ug ang mga Coathihanon gipalakaw nga nanagdala sa balaang puloy-anan; *ug ang uban* nanagpatindog sa tabernaculo alang sa ilang pag-abut. ²²Ug ang bandila sa campo sa mga anak ni Ephraim minglakaw sa unahan sumala sa ilang mga panon: ug ibabaw sa iyang panon mao si Elisama, ang anak nga lalake ni Ammiud. ²³Ug ibabaw sa panon sa banay sa mga anak ni Manases, mao si Gamaliel, ang anak nga lalake ni Pedasur. ²⁴Ug ibabaw sa panon sa banay sa mga anak ni Benjamin, mao si Abidan, ang anak nga lalake ni Gedeoni. ²⁵Ug ang bandila sa campo sa mga anak ni Dan, nga mao ang kinatapusan sa tanang mga campo, minglakaw sa unahan sumala sa ilang mga panon: ug ibabaw sa iyang panon mao si Ahieser, ang anak nga lalake ni Amisaddai. ²⁶Ug ibabaw sa panon sa banay sa mga anak ni Aser, mao si Pagiél, ang anak nga lalake ni Ocran. ²⁷Ug ibabaw sa panon sa banay sa mga anak ni Nephtali, mao si Aira, ang anak ni Nephtali, mao si Aira, ang anak nga lalake ni Enan. ²⁸Kadto mao ang pagpanaw sa mga anak sa Israel sumala sa ilang mga panon; ug sila nanagpanlakaw sa unahan.

²⁹ Ug si Moises miingon kang Hobab, ang anak nga lalake ni Rehuel, ang Madianhon, nga ugangan ni Moises: Kami milakaw ngadto sa dapit nga giingon ni Jehova: Igahatag ko kini kaninyo: umuban ka kanamo, ug magabuhat kami ug maayo kanimo; kay si Jehova nagsulti ug maayo mahatungod sa Israel. ³⁰Ug siya mitubag kaniya: Ako dili moadto, kondili mopahawa ngadto sa akong yuta, ug sa akong mga kaubanan. ³¹Ug siya miingon: Nagaampo kami kanimo, nga dili mo kami biyaan, kay ikaw nahibalo sa among pagpahamutang sa campo didto sa kamingawan, ug ikaw alang kanamo mao ang salili sa mga mata. ³²Ug mahatabo nga, kong ikaw mouban kanamo, oo, mahitabo nga, bisan unsa nga kaayohan nga pagabuhaton kanamo ni Jehova, pagabuhaton namo ang maong kaayohan kanimo. ³³Ug mipanaw sila sa unahan gikan sa bukid ni Jehova sulod sa totolo ka adlaw nga paglakaw; ug ang arca sa tugon ni Jehova, nag-una kanila sa paglakaw sulod sa totolo ka adlaw nga panaw, sa pagpangita ug dapit nga kapahulayan alang kanila. ³⁴Ug ang panganod ni Jehova diha sa ibabaw nila sa adlaw, sa diha nga migikan sila sa campo. ³⁵Ug nahatabo nga, sa migikan ang arca, nga si Moises miingon: Tumindog ka, Oh Jehova, ug himoa nga ang imong mga kaaway magakatibulaag; ug himoa nga kadtong mga nanagdumot kanimo mangalagiw gikan sa imong atubangan. ³⁶Ug sa diha nga kini ikapahamutang, siya miingon: Bumalik ka, Oh Jehova, ngadto sa napulo ka libo sa mga linibo sa Israel.

¹ Ug ang katawohan nga mga bagulbolan, *nga nagsulti* ug dautan sa mga igdulungog ni Jehova: ug sa diha nga nakadungog si Jehova niini, misilaub ang iyang kaligutgut, ug gipasiga kanila ang kalayo ni Jehova, ug milamoy sa kinatumyan nga bahin sa campo. ²Ug ang katawohan mingtu-aw kang Moises, ug si Moises, nag-ampo kang Jehova, ug napalong ang kalayo. ³Ug ang ngalan niadtong dapita mao ang Tabera, kay ang kalayo ni Jehova misunog sa taliwala nila.

⁴ Ug ang nagkalainlaing panon sa katawohan nga diha sa taliwala nila nagpakighilawas sa hilabihan gayud: ug ang mga anak sa Israel nanagpanghilak sa pag-usab, ug miingon: Kinsa man

ang magahatag kanato ug pagkaon nga unod? ⁵Nahinumdom kita sa isda nga gikaon nato didto sa Egipto sa walay bayad; sa mga pepino, ug sa mga melon, ug sa mga bawang, ug sa mga sibuyas, ug sa mga ahos. ⁶Apan karon ang atong kalag nagamala: walay bisan unsa gayud, gawas niini nga mana nga pagatan-awon. ⁷Ug ang mana ingon sa liso sa culantro, ug ang iyang hulagway ingon sa hulagway sa bdelio. ⁸Ang katawohan nanagbulag-bulag, ug nanagpamunit niini, ug ginagaling nila kini sa mga galingan, kun ginalubok nila kini sa mga lusong; ug ginaluto nila kini sa mga kolon, ug nanagbuhat sila gikan niini ug mga tinapay: ug ang lami niini ingon sa lami sa lana nga bag-o. ⁹Ug sa diha nga ang yamog nangahulog sa ibabaw sa campo sa kagabhion, ang mana nahulog sa ibabaw niini. ¹⁰Ug nabati ni Moises ang mga dinangoyngoy sa katawohan ngadto sa ilang mga banay, tagsatagsa ka tawo diha sa pultahan sa iyang balong-balong: ug ang kaligutgut ni Jehova misilaub sa hilabihan gayud; ug si Moises wala mahimuot *niini*. ¹¹Ug si Moises miingon kang Jehova: Ngano man nga nagbuhat ka ug dautan sa imong ulipon? ug ngano nga wala ako makakaplag ug kalomo sa imong mga mata, nga gibutang mo ang lulan niining tibook katawohan sa ibabaw nako? ¹²Gipanamkon ko ba kining tibook nga katawohan? ug nanganak ba ako kanila aron magaingon ka kanako: Dad-a sila sa imong sabakan, ingon sa nagaalima nga amahan nga nagadala sa bata nga masuso, ngadto sa yuta nga gipanumpa mo sa ilang mga ginikanan? ¹³Asa man ako ug unod nga arang ikahatag ko niining tibook nga katawohan? kay nanagdangoyngoy sila ngari kanako, nga nagaingon: Hatagi kami ug unod aron among pagakan-on. ¹⁴Dili ako arang makadala nga usa ra niining tibook nga katawohan, kay hilabihan kabug-at kini alang kanako. ¹⁵Ug kong mao kini ang pagabuhaton mo kanako, patya ako; ginapangaliyupo ko kanimo, gikan sa imong kamot, kong ako nakakaplag ug kalomo sa imong mga mata; ug ayaw ako pakitaa sa akong pagkaalaut.

¹⁶Ug si Jehova miingon kang Moises: Tigumon mo alang kanako ang kapitoan ka tawo sa mga anciano sa Israel, nga imong hing-ilhan nga mga anciano sa katawohan ug mga pangulo ibabaw kanila; ug dad-on mo sila ngadto sa balong-balong nga pagatiguman, aron magatindog sila didto uban kanimo. ¹⁷Ug ako mokunsad ug makigsulti kanimo didto; ug ako magakuha sa Espiritu nga anaa kanimo, ug kini igabutang ko kanila; ug sila magadala sa lulan sa katawohan uban kanimo, aron dili ka magpas-an niini nga mag-inusara lamang. ¹⁸Ug magapamulong ka sa katawohan: Managbalaan kamo alang sa pagkaugma, ug magakaon kamo ug unod: kay nanagdangoyngoy kamo sa igdulungog ni Jehova nga nagaingon. Kinsa man ang magahatag kanato ug pagkaon nga unod? kay labing maayo kanato *sa didto pa kita* sa Egipto; busa si Jehova magahatag kaninyo ug unod ug magakaon kamo. ¹⁹Dili kamo magakaon *sulod* sa usa ka adlaw ni sa duruha ka adlaw, ni sa lima ka adlaw ni sa napulo ka adlaw ni sa kaluhaan ka adlaw. ²⁰Kondili sa usa ka bulan gayud, hangtud nga kini manggula sa inyong mga iling, ug lud-on kamo niini; tungod kay nagsalikway kamo kang Jehova, nga anaa sa taliwala ninyo, ug nanagdangoyngoy kamo sa atubangan niya, nga nagaingon: Ngano man nga nanggula kita gikan sa Egipto? ²¹Ug miingon si Moises: Ang katawohan nga sa taliwala kanila anaa ako: unom ka gatus ka libo nga nagalakaw: ug ikaw nagaingon: Pagahatagan ko sila ug unod, aron magakaon sila sulod sa usa ka bulan. ²²Pagaihawan ba sila ug mga panon sa mga carnero ug mga vaca aron sa pagbusog kanila? kun pagatigumon ba alang kanila ang tanang

mga isda sa dagat aron sa pagbusog kanila? ²³Ug si Jehova miingon kang Moises: Naputol ba ang kamot ni Jehova? karon tan-awon mo kong mahatabo kanimo ang akong gipamulong o dili.

²⁴ Ug migula si Moises, ug gisulti niya sa katawohan ang mga pulong ni Jehova: ug gitigum niya ang kapitoan ka mga lalake sa mga anciano sa katawohan, ug sila gipahamutang niya sa paglibut sa Balong-Balong. ²⁵Ug si Jehova mikunsad sa panganod, ug misulti kaniya, ug mikuha sa Espiritu nga diha sa ibabaw niya, ug gibutang kini sa kapitoan ka mga anciano; ug nahatabo, nga sa mipabilin ang Espiritu diha sa ibabaw nila, nanagpanagna sila apan wala na sila managpadayon. ²⁶Apan dihay duruha ka tawo nga mipabilin sa campo, ang ngalan sa usa mao si Eldad, ug ang ngalan sa usa mao si Medad: ug ang Espiritu mipabilin diha sa ibabaw kanila; ug sila uban niadtong mga nahisulat, apan sila wala mangadto didto sa Balong-Balong; ug sila nanagpanagna sa sulod sa campo. ²⁷Ug midalagan ang usa ka batanong lalake, ug nagpahibalo kang Moises, ug miingon: si Eldad ug si Medad nanagpanagna sa sulod sa campo. ²⁸Ug si Josue, ang anak nga lalake ni Nun, nga ministro ni Moises, usa sa iyang mga pinili nga tawo, mitubag ug miingon: Ginoo ko nga Moises, did-an mo sila. ²⁹Ug si Moises mitubag kaniya: Nangabugho ba ikaw alang kanako? hinaut unta nga ang tibook nga katawohan ni Jehova mga manalagna, nga igabutang ni Jehova ang iyang Espiritu sa ibabaw nila! ³⁰Ug si Moises mipasulod kaniya ngadto sa campo, siya ug ang mga anciano sa Israel.

³¹ Ug dihay migula nga usa ka hangin nga gikan kang Jehova, ug nagdala ug mga buntog nga gikan sa dagat, ug gipaatak sila sa ibabaw sa campo: maingon sa usa ka adlaw nga lakaw niining kilirana, ug usa ka adlaw nga lakaw sa usa ka kiliran, maglibut sa campo, ug maingon sa duruha ka maniko ibabaw sa nawong sa yuta. ³²Ug ang katawohan mibangon sulod sa tibook niadtong adlaw, ug sulod sa tibook nga gabii, ug sulod sa tibook nga adlaw nga misunod, ug nanagpanguha sa mga buntog: siya nga nakapamunit sa labing diyutay nakapamunit ug napulo ka omer; ug kini gikatag nila sa tanang dapit alang sa ilang kaugalingon nga maglibut sa campo. ³³Samtang ang unod diha pa sa taliwala sa ilang mga ngipon, sa wala pa kini mausap, ang kaligutgut ni Jehova misilaub batok sa katawohan ug gipatay ni Jehova ang katawohan pinaagi sa labing daku nga hampak. ³⁴Ug ang ngalan niadtong dapita mao ang Kibroth-hataaba, tungod kay didto gilubong nila ang katawohan nga nanagkaibug. ³⁵Gikan sa Kibroth-hataaba ang katawohan mipanaw padulong sa Haseroth, ug mipuyo sila didto sa Haseroth.

¹ Ug nanagsulti si Miriam ug si Aaron batok kang Moises tungod sa babaye nga Etiopiahanon nga iyang gipangasawa; kay siya nangasawa sa babaye nga Etiopiahanon. ²Ug miingon sila: Kang Moises ba lamang nakigsulti si Jehova: wala ba usab siya makigsulti kanamo? Ug si Jehova nakadungog niini. ³Karon ang tawo nga si Moises mapinaubsanon kaayo, labaw kay sa tanang mga tawo sa ibabaw sa yuta.

⁴ Ug si Jehova misulti sa hinanali kang Moises, ug kang Aaron ug kang Miriam: Umari kamong totolo sa balong-balong nga pagatiguman. Ug nangadto silang totolo. ⁵Ug si Jehova mikunsad sa usa ka haligi nga panganod, ug mibarog diha sa pultahan sa Balong-Balong ug nagtawag kang

Aaron ug kang Miriam; ug nangadto silang duruha. ⁶Ug siya miingon: Patalinghugi ninyo karon ang akong mga pulong: kong adunay usa ka manalagna sa taliwala ninyo, ako sa Jehova magapakita kaniya sa usa ka panan-awon, ako makigsulti kaniya *pinaagi* sa usa ka damgo. ⁷Si Moises nga akong alagad dili sama niini; siya matinumanon sa tibook ko nga balay: ⁸Uban kaniya makigsulti ako kaniya sa baba ug baba bisan sa dayag, ug dili pinaagi sa mangitngit nga mga pulong; ug makita niya ang dagway ni Jehova; busa ngano nga kamo walay kahadlok sa pagsulti batok sa akong alagad, batok kang Moises? ⁹Ug ang kaligutgut ni Jehova misilaub batok kanila; ug mipahawa siya.

¹⁰ Ug ang panganod mipahawa gikan sa ibabaw sa Balong-Balong, ug, ania karon, si Miriam nahimong sanlahon, maputi nga *ingon* sa nieve; ug si Aaron mitan-aw kang Miriam ug, ania karon, siya gisanla. ¹¹Ug si Aaron miingon kang Moises: Oh, ginoo ko, ayaw ibutang, ginapangaliyupo ko kanimo, sa ibabaw namo ang sala kay kana sa pagkabuang gayud nabuhat namo, ug tungod niana nakasala kami. ¹²Ayaw siya, ginapangaliyupo ko kanimo, ipanig-ingon sa patay, kinsang unod hapit nang maut-ut sa paggula niya sa tiyan sa iyang inahan. ¹³Ug mitu-aw si Moises kang Jehova, nga nagaingon: Nangaliyupo ako kanimo, oh Dios, nga ayohon mo siya. ¹⁴Ug si Jehova miingon kang Moises: Kong ang iyang amahan nagluwa sa iyang nawong, dili ba siya angay nga maulaw sulod sa pito ka adlaw? papahawaa siya ngadto sa gawas sa campo sulod sa pito ka adlaw, ug sa tapus niana makatipon siya sa pag-usab. ¹⁵Ug si Miriam gipapahawa gawas sa campo sulod sa pito ka adlaw ug ang katawohan wala makapanaw hangtud nga si Miriam gipasulod sa pag-usab. ¹⁶Ug sa human niini ang katawohan mipanaw gikan sa Haseroth, ug mipahaluna sa ilang campo didto sa kamingawan sa Paran.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Magpadala ka ug mga tawo, aron sila maniid sa yuta sa Canaan, nga gihatag ko sa mga anak sa Israel: gikan sa tagsa ka banay sa ilang mga ginikanan magpadala kamo ug usa ka tawo, tagsatagsa maoy usa ka principe sa taliwala nila. ³Ug si Moises nagpadala kanila gikan sa kamingawan sa Paran sumala sa gisugo ni Jehova, silang tanan mga pangulo sa mga anak sa Israel. ⁴Kini mao ang ilang mga ngalan: Sa banay ni Ruben, mao si Sammua, ang anak nga lalake ni Saccur. ⁵Sa banay ni Simeon, mao si Safat, ang anak nga lalake ni Huri. ⁶Sa banay ni Juda, mao si Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone. ⁷Sa banay ni Issachar, mao si Igal, ang anak nga lalake ni Joseph. ⁸Sa banay ni Ephraim, mao si Oseas, ang anak nga lalake ni Nun. ⁹Sa banay ni Benjamin, mao si Palti ang anak nga lalake ni Raphu. ¹⁰Sa banay ni Zabulon, mao si Gaddiel, ang anak nga lalake ni Sodi. ¹¹Sa banay ni Jose, sa banay ni Manases, mao si Gaddi, ang anak nga lalake ni Susi. ¹²Sa banay ni Dan, mao si Ammiel, ang anak nga lalake ni Gemali. ¹³Sa banay ni Aser, mao si Setur, ang anak nga lalake ni Michael. ¹⁴Sa banay ni Nephtali, mao si Nahabi, ang anak nga lalake ni Bapsi. ¹⁵Sa banay ni Gad, mao si Geuel, ang anak nga lalake ni Maki. ¹⁶Kini mao ang mga ngalan sa mga tawo nga gipadala ni Moises sa pagpaniid sa yuta. Ug si Moises nagtawag kang Oseas, ang anak nga lalake ni Nun Josue. ¹⁷Ug gipadala sila ni Moises sa pagpaniid sa yuta sa Canaan, ug miingon kanila: Tumungas kamo dinhi dapit sa habagatan, ng

tumungas *kamo* ngadto sa kabukiran. ¹⁸Ug tan-awon ninyo ang yuta kong unsa kana; ug ang katawohan nga nagapuyo niana, kong sila mga malig-on *ba* kun mahuyang, kong diriyut sila, kun daghan; ¹⁹Ug unsa ang yuta nga ginapuy-an nila kong kini maayo *ba* kun dautan; ug ang maong mga lungsod nga ginapuy-an nila, kong sa campo *ba* kun sa kuta; ²⁰Ug kong unsa ang yuta, matambok *ba* kun kal-anan, kong didto adunay kakahuyan kun wala. Ug magmadasigon kamo, ug magdala kamo sa bunga sa kayutaan. Karon nga panahona mao ang panahon sa mga nahauna nga mga parras.

²¹Busa sila mitungas, ug gipanid-an nila ang yuta gikan sa kamingawan sa Zin ngadto sa Rehob, hangtud sa ganghaan sa Emath. ²²Ug mitungas sila dapit sa habagatan, ug midangat sila hangtud sa Hebron; ug didto nanagpuyo si Aiman, ug si Sesai, ug si Talmai, ang mga anak ni Anac. (Karon ang Hebron natukod sa pito, ka tuig nga una pa kay sa Soan didto sa Egipto). ²³Ug midangat sila hangtud sa walog sa Escol, ug didto miputol sila ug usa ka sanga uban ang usa ka bugway nga parras, ug giyayongan nila kini sa usa ka sungkod *nga gidala* sa duruha *ka tawo*; *nanagdala usab sila* ug mga granada ug sa mga igos. ²⁴Kadtong dapita gihinganlan *nila* ug walog sa Escol, tungod sa bugway sa parras, nga giputol didto sa mga anak sa Israel. ²⁵Ug namauli sila gikan sa pagpaniid sa yuta sa tapus ang kap-atan ka adlaw.

²⁶Ug sila minglakaw, ug mingadto kang Moises, ug kang Aaron, ug sa tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, ngadto sa kamingawan sa Paran, ngadto sa Cades; ug nanagdala sa taho ngadto kanila, ug sa tibook nga katilingban, ug gipakita nila ang bunga sa *maong* yuta. ²⁷Ug sila nanagsugilon kaniya, ug nanag-ingon: Midangat kami sa yuta, nga imong gipaadtoan kanamo; ug sa pagkatinuod, kini nagapaagay sa gatas ug dugos; ug kini mao ang bunga niini. ²⁸Apan ang katawohan nga nagapuyo niadtong yutaa mga kusgan, ug ang mga kalungsoran mga malig-on *ug* mga dagku gayud: ug labut pa nakita namo didto ang mga anak ni Anac. ²⁹Si Amalek nagapuyo sa yuta dapit sa Habagatan, ug ang Hetehanon ug ang Jebusehanon ug ang Amorehanon nagapuyo sa yuta sa kabungtoran; ug ang Canaanhon nagapuyo haduol sa dagat, ug sa daplin sa kiliran sa Jordan. ³⁰Ug gipahilum ni Caleb ang katawohan sa atubangan ni Moises, ug miingon: Manungas kita gilayon, ug managiya niini; kay kita makahimo kaayo sa pagdaug niana. ³¹Apan ang mga tawo nga mingtungas uban kaniya ming-ingon: Dili kita makahimo sa pagtungas batok niadto nga katawohan; kay sila labi pang kusgan kay kanato. ³²Ug sila nanagdala ug dautang taho mahitungod sa yuta nga ilang gipanid-an ngadto sa mga anak sa Israel, nga naga-ingon: Ang yuta nga among hiagian sa pagpaniid, mao ang yuta nga magalamoy sa mga pumoluyo niana; ug ang tanang mga tawo nga among nakita didto maoy mga tawo nga hatag-as kaayo. ³³Ug didto nakita namo ang mga higante, ang mga anak nga lalake ni Anac, nga kagikan sa mga higante; ug kami sa among pagtan-aw, daw ingon sa mga dulon *lamang* : ug mao man kami sa ilang pagtan-aw kanamo.

¹ Ug ang tibook nga katilingban mipatugbaw sa ilang tingog; ug nanagsinggit; ug ang katawohan minghilak niadtong gabhiona. ²Ug ang tanang mga anak sa Israel nanagbagulbol batok kang Moises,

ug batok kang Aaron: ug ang tibook nga katilingban miingon kanila: Apat hinoon nangamatay kami didto sa yuta sa Egipto! o maayo pa unta kong nangamatay kami niining kamingawan! ³Ug ngano man nga gidala kami ni Jehova niining yutaa, aron mangapukan pinaagi sa espada? Ang among mga asawa ug ang among mga anak mamahimo nga tulokbonon dili ba labi pang maayo kanamo nga mamalik ngadto sa Egipto? ⁴Ug nanag-ingon ang usa sa usa: Magbuhat kita ug usa ka capitan, ug mamalik kita ngadto sa Egipto.

⁵ Unya si Moises ug si Aaron mihapa sa atubangan sa tibook nga pagkatigum sa katilingban sa mga anak sa Israel. ⁶Ug si Josue, ang anak nga lalake ni Nun, ug si Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone, sila kauban niadtong mga nanagpaniid sa yuta nanagpanggisi sa ilang mga bisti: ⁷Ug nanagsulti sila sa tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, nga nagaingon: Ang yuta diin kami miagi sa pagpanud, mao ang yuta nga hilabihan gayud pagkaayo. ⁸Kong si Jehova nahamuot kanato, sa ingon niana siya magapasulod kanato niining yutaa ug kini igahatag niya kanato; usa ka yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos. ⁹Nga dili lamang unta kamo magmalalison batok kang Jehova, ni mahadlok sa katawohan *mahitungod niining* yutaa; kay sila ang tinapay alang kanato; ang ilang mga salipdanan kuhaon gikan sa ibabaw nila, ug si Jehova uban kanato ayaw kahadloki sila. ¹⁰Apan ang tibook katilingban nangayo sa pagsalibay kanila ug mga bato. Ug ang himaya ni Jehova nagpakita diha sa balong-balong nga pagatiguman ngadto sa tanan nga mga anak sa Israel.

¹¹ Ug si Jehova miingon kang Moises: Hangtud anus-a nga magatamay kanako kining katawohan? ug hangtud anus-a nga sila dili motuo kanako, tungod sa tanang mga ilhanan nga akong gibuhat sa taliwala nila? ¹²Ako magapatay kanila uban ang hampak sa kamatay, ug sila *akong* isalikway aron dili makapanunod, ug pagabuhaton ko ikaw nga usa ka nasud nga labi pang daku ug labi pang kusgan kay kanila. ¹³Ug si Moises miingon kang Jehova: Unya makadungog niini ang mga Egiptohanon, kay sa taliwala nila gikuha mo kining katawohan sa imong pagkalig-on. ¹⁴Ug isugilon nila kini sa mga pumoluyo niining yutaa; nga sila nakadungog nga ikaw, oh Jehova, anaa sa taliwala niining katawohan; nga sa nawong ug nawong nakita ikaw, oh Jehova, ug ang imong panganod nagabarog sa ibabaw nila, ug sa adlaw ikaw nagalakaw sa pag-una kanila sa usa ka haligi nga panganod, ug sa kagabhion sa usa ka haligi nga kalayo: ¹⁵Karon kong imong pamatyon kining katawohan ingon sa usa ka tawo, nan unya ang mga nasud nga makadungog sa imong kadungganan managsulti, nga magaingon: ¹⁶Tungod kay dili makahimo si Jehova sa pagpasulod niining katawohan ngadto sa yuta nga iyang gipanumpa kanila, busa iyang gipatay sila diha sa kamingawan. ¹⁷Ug karon, nagaampo ako kanimo, nga mahimong daku ang gahum sa Ginoo, sumala sa imong gipamulong, nga nagaingon: ¹⁸Si Jehova mahinay sa kasuko ug madagayaon sa mahigugmaong-kalolot, nga nagapsaylo sa pagkadautan ug sa paglapas; ug nga dili gayud magapakamatarung sa *tawong sad-an*, nga nagadu-aw siya sa kadautan sa mga amahan, ibabaw sa mga anak, ibabaw sa ikatolo ug ibabaw sa ikaupat nga kaliwatan. ¹⁹Pasayloon mo, nangaliyupo ako kanimo, ang kadautan niining katawohan sumala sa pagkadaku sa imong mahigugmaong-kalolot, ug sumala sa pagpasaylo mo niining katawohan; sukad sa Egipto bisan hangtud karon.

²⁰ Ug si Jehova miingon: Ako nagpasaylo kanila sumala sa imong pulong: ²¹Apan sa pagkamatuod gayud, samtang ako buhi, ug samtang ang himaya ni Jehova nagapuno sa tibook kayutaan; ²²Tungod kay kadtong tanang mga tawo nga nakakita sa akong himaya, ug sa akong mga ilhanan, nga akong gibuhat didto sa Egipto, ug didto sa kamingawan, bisan pa niana nagsulay kanako niini sa napulo ka pilo, ug wala managpatalinghug sa akong tingog; ²³Sa pagkamatuod gayud dili sila makakita sa yuta nga gipanumpa ko sa ilang mga amahan, ni bisan kinsa kanila nga nagtamay kanako nga makakita niini: ²⁴Apan ang akong alagad nga si Caleb, kay anaa kaniya ang lain nga espiritu, ug sa pagkahingpit nagsunod kanako, pagapasudlon ko siya ngadto sa yuta diin siya mosulod, ug ang iyang kaliwatan magapanag-iyang niini. ²⁵Karon, ang Amalekahanon ug ang Canaanhon nanagpuyo diha sa walog; ugma bumalaik kamo ug umadto ngadto sa kamingawan pinaagi sa dalan ngadto sa Dagat nga Mapula. ²⁶Ug si Jehova misulti kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: ²⁷Hangtud anus-a nga *magaantus* ako niining mangil-ad nga katilingban nga nagabagulbol batok kanako? Nabati ko ang mga pagbagulbol sa mga anak sa Israel, nga ilang gibagulbol batok kanako. ²⁸Ipamulong mo kanila: Samtang ako buhi, nagaingon si Jehova, sa pagkamatuod gayud ingon sa inyong gisulti sa akong mga igdulungog, mao ang pagabuhaton ko kaninyo: ²⁹Niini nga kamingawan mangapukan ang inyong mga lawas nga patay; ug ang tanang mga naisip kaninyo, sumala sa tanan ninyong gidaghanon, gikan sa kaluhaan ka tuig ang kagulangan ug ngadto sa itaas, kadto nga nanagbagulbol batok kanako, ³⁰Sa pagkamatuod gayud dili kamo makadangat ngadto sa yuta, sumala sa akong gipanumpa nga kamo makapuyo didto, gawas kang Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone, ug kang Josue, ang anak nga lalake ni Nun. ³¹Apan ang inyong mga *bata* nga gagmay, nga inyong giingon nga mao sila ang mga tulokbonon, ako magapasulod kanila, ug sila mahibalo sa yuta nga inyong gisalikway. ³²Apan alang kaninyo, ang inyong mga lawas nga patay mangapukan dinhi sa kamingawan. ³³Ug ang inyong mga anak mahimong mga libud-suroy sa kamingawan sulod sa kapatan ka tuig, ug magadala sa inyong mga pagpakighilawas, hangtud nga ang inyong mga lawas nga patay mangaut-ut diha sa kamingawan. ³⁴Ingon sa gidaghanon sa mga adlaw, sa inyong pagpaniid sa yuta, bisan sa kap-atan ka adlaw *nga inyong gipaniiran kini*, magadala kamo sa inyong kadautan sulod sa kap-atan ka tuig, maingon nga ang tagsa ka adlaw magaisip sa tagsa ka tuig, ug pagailhon ninyo ang akong pagtalikod. ³⁵Ako, si Jehova, nagsulti: Sa pagkamatuod gayud mao kini ang pagabuhaton ko niining tibook katilingban nga dautan, nga nanagtingub sa pagbatok kanako: dinhi sa kamingawan mangaut-ut sila, ug didto sila mangamatay.

³⁶ Ug ang mga tawo nga gisugo ni Moises sa pagpaniid sa yuta, nga nanghibalik, ug nagaagda sa tibook nga katilingban sa pagbagulbol batok kaniya, pinaagi sa pagdala ug dautang taho batok sa yuta, ³⁷Bisan kadtong mga tawo nga nanagdala ug dautang taho mahatungod sa yuta, nangamatay pinaagi sa hampak sa atubangan ni Jehova. ³⁸Apan si Josue, ang anak nga lalake ni Nun, ug si Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone, nga kauban niadtong mga tawo nga miadto sa pagpaniid sa yuta, nanghibilin nga mga buhi. ³⁹Ug si Moises misugilon niining mga pulonga sa tanang mga anak sa Israel: ug ang katawohan nanagbalata sa hilabihan. ⁴⁰Ug sila mibangon sa pagsayo sa pagkabuntag,

ug mitungas sila sa kinatumyan sa bukid, nga nagaingon: Ania kita karon dinhi, ug motungas ngadto sa dapit nga gisaad ni Jehova: kay nakasala kita. ⁴¹Ug si Moises miingon: Ngano nga ginalapas ninyo ang sugo ni Jehova, sa pagtan-aw nga kini dili mouswag? ⁴²Dili kamo manungas, kay si Jehova wala sa taliwala ninyo; aron dili kamo pagapatyon sa atubangan sa inyong mga kaaway. ⁴³Kay ang Amalekahanon, ug ang Canaanhon anaa sa atubangan ninyo ug mangapukan kamo sa espada: tungod kay mitalikod kamo gikan sa pagsunod kang Jehova, busa si Jehova dili magauban kaninyo. ⁴⁴Apan sila nanagpadayon sa pagtungas ngadto sa kinatumyan sa bukid: bisan pa niana ang arca sa tugon ni Jehova, ug ni Moises, wala mobulag sa campo. ⁴⁵Unya ang Amalekahanon nanlugsong ug ang Canaanhon nga nagpuyo niadtong bukira, ug mipatay kanila, ug minglaglag kanila, bisan hangtud ngadto sa Horma.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Isulti mo sa mga anak sa Israel, ug ipamulong mo kanila: Sa diha nga makasulod na kamo sa yuta nga inyong kapuy-an nga akong gihatag kaninyo, ³Ug magabuhat kamo ug halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova, usa ka halad-nga-sinunog, kun usa ka halad, aron sa pagtuman sa usa ka panaad, kun ingon sa usa ka halad-nga-kinabutbut-on, kun sa inyong natudlong mga fiesta, aron sa pagbuhat sa usa ka kahumot alang kang Jehova, gikan sa mga vaca kun gikan sa mga carnero; ⁴Unya siya nga magahalad sa iyang halad alang kang Jehova magadala siya sa halad-nga-kalan-on sa usa ka ikanapulo ka bahin *sa epha* sa fino nga harina, nga sinaktan sa ikaupat ka bahin sa usa ka hin nga lana; ⁵Ug vino alang sa halad-nga-ilimnon, ang ikaupat ka bahin sa usa ka hin, pagabuhaton mo uban sa halad-nga-sinunog, kun alang sa halad, alang sa tagsatagsa ka nating carnero. ⁶Kun alang sa usa ka lakeng carnero, ikaw magabuhat alang sa halad-nga-kalan-on, duruha sa ikanapulo ka bahin *sa epha* sa fino nga harina, nga sinaktan sa usa sa ikatolo ka bahin sa hin nga lana; ⁷Ug alang sa halad-nga-ilimnon, igahalad mo ang usa sa ikatolo ka bahin sa hin nga vino, sa usa ka kahumot alang kang Jehova. ⁸Ug sa diha nga magahalad ikaw sa usa ka lakeng vaca alang sa halad-nga-sinunog, kun alang sa usa ka halad, aron sa pagtuman sa usa ka panaad, kun alang sa mga halad-sa-pakigdait alang kang Jehova; ⁹Unya magahalad siya uban sa lakeng vaca, usa ka halad-nga-kalan-on sa totolo ka napulo ka bahin *sa epha* sa fino nga harina nga sinaktan sa tunga sa usa ka hin nga lana: ¹⁰Ug alang sa halad-nga-ilimnon magahalad ka ug tunga sa hin nga vino, alang sa halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, alang sa usa ka kahumot kang Jehova. ¹¹Mao kini ang pagabuhaton sa tagsa ka vaca nga lake, kun sa tagsa ka lakeng carnero, kun alang sa tagsa ka lakeng nati sa carnero, kun sa mga nati sa kanding. ¹²Sumala sa gidaghanon nga pagaandamon ninyo, mao man ang pagabuhaton ninyo sa tagsatagsa sumala sa ilang gidaghanon. ¹³Ang tanan nga natawo sa yuta nga pinuy-anan magabuhat niining mga butanga subay niining lagda, sa paghalad ug halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, sa usa ka kahumot alang kang Jehova. ¹⁴Ug kong magapuyo uban kanimo ang usa ka dumuloong, kun bisan kinsa nga anaa sa taliwala, ninyo ngadto sa inyong mga kaliwatan, ug magahalad ug usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, sa usa ka kahumot alang

kang Jehova; ingon sa inyong pagabuhaton, mao man ang iyang pagabuhaton. ¹⁵Alang sa katilingban, adunay usa lamang ka balaod alang kaninyo, ug alang sa dumuloong nga nagapuyo *uban kaninyo*, usa ka balaod nga walay katapusan ngadto sa inyong mga kaliwatan: ingon kaninyo, mao man usab ang usa ka lumalangyaw sa atubangan ni Jehova. ¹⁶Usa ka kasugoan ug usa ka tulomanon alang kaninyo, ug alang sa usa ka dumuloong nga nagapuyo uban kaninyo. ¹⁷Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹⁸Isulti mo sa mga anak sa Israel ug ipamulong mo kanila: Sa pag-abut ninyo sa yuta nga akong pagadad-an kaninyo, ¹⁹Nan mamao kini, nga kong magakaon kamo sa tinapay niadtong yutaa, magahalad kamo ug halad-nga-binayaw alang kang Jehova. ²⁰Sa nahauna sa inyong minasa, magahalad kamo ug usa ka tinapay alang sa usa ka halad-nga-binayaw: ingon sa halad-nga-binayaw sa giukanan, mao kini ang igahalad ninyo. ²¹Sa nahauna sa inyong mga minasa igahatag ninyo kini alang kang Jehova, alang sa usa ka halad-nga-binayaw ngadto sa inyong mga kaliwatan.

²²Ug kong masayup kamo ug dili kamo managbantay niining tanang mga sugo, nga gisulti ni Jehova kang Moises, ²³Bisan sa tanang mga butang nga gisugo kaninyo ni Jehova pinaagi kang Moises, sukad pa sa adlaw nga si Jehova nagsugo, ug nagapadayon ngadto sa inyong mga kaliwatan; ²⁴Nan mamao kini, nga kong kini nabuhat sa walay pagpanghibalo, sa wala mahibaloi sa katilingban, nga ang tibook nga katilingan magahalad ug usa ka vaca nga lake sa usa ka halad-nga-sinunog, alang sa usa ka kahumot kang Jehova, uban ang halad-nga-kalan-on, ug ang halad-nga-ilimnon niana, sumala sa tulomanon, ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala. ²⁵Ug ang sacerdote magabuhat ug pagtabon-sa-sala alang sa tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, ug sila pagapasayloon; kay kadto maoy usa ka sayup, ug sila nanagdala sa ilang halad, usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova, ug ang ilang halad-tungod-sa-sala sa atubangan ni Jehova, alang sa ilang sayup: ²⁶Ug ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel pagapasayloon, ug ang dumuloong nga nagapuyo sa taliwala nila; kay mahitungod sa tibook nga katawohan kini gibuhang nga wala tuyoa. ²⁷Ug kong usa ka tawo makasala sa walay pagpanghibalo, nan magahalad siya ug usa ka kanding nga baye nga may usa ka tuig ang kagulangon alang sa halad-tungod-sa-sala. ²⁸Ug ang sacerdote magabuhat ug pagtabon-sa-sala alang niadtong kalag nga nasayup, sa diha nga nakasala siya sa walay pagpanghibalo, sa atubangan ni Jehova, aron sa pagbuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaniya; ug siya pagapasayloon. ²⁹May usa lamang kamo ka kasugoan alang kaniya nga nagabuhat ug bisan unsang kasaypanan sa walay pagpanghibalo, alang kaniya nga natawo sa yutang pinuy-anan sa taliwala sa mga anak sa Israel, ug alang sa dumuloong nga nagapuyo sa taliwala nila.

³⁰Apan ang kalag nga nagabuhat sa bisan unsang kasaypanan uban sa pagkawalay-pagpanumbaling, bisan siya natawo sa yutang pinuy-anan *sa mga anak sa Israel*, kun usa ka lumalangyaw, kanang *kalaga* nagapasipala kang Jehova; ug kanang kalaga pagaputlon gikan sa taliwala sa iyang katawohan. ³¹Tungod kay iyang gitamay ang pulong ni Jehova, ug gilapas niya ang iyang sugo, kanang kalaga pagaputlon gayud; ang iyang kadautan anha sa ibabaw niya. ³²Ug samtang ang mga anak sa Israel didto pa sa kamingawan, nakakaplag sila ug usa ka tawo nga

namunit ug igsusugnod sa adlaw nga igpapahulay. ³³Ug sila nga nakakaplag kaniya nga nagapamunit ug igsusugnod, mingdala kaniya ngadto kang Moises ug kang Aaron, ug ngadto sa tibook nga katilingban. ³⁴Ug siya gibutang nila sa bilangoan, tungod kay wala pa ipahayag kong unsay pagabuhaton *mahitungod* kaniya. ³⁵Ug si Jehova miingon kang Moises: Ang tawo kinahanglan nga pagapatyon gayud: ang tibook nga katilingban magabato kaniya sa mga bato *didto* sa gawas sa campo. ³⁶Ug ang tibook nga katilingban nagdala kaniya *didto* sa gawas sa campo, ug mingbato kaniya sa mga bato hangtud sa kamatayon; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.

³⁷ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ³⁸Isulti mo sa mga anak sa Israel, ug hangyoa sila nga managbuhat sila ug mga borlas sa mga sidsid sa ilang mga bisti ngadto sa ilang mga kaliwatan, ug magabutang sila sa tagsatagsa ka borlas sa mga sidsid ug usa ka sinawalo nga azul. ³⁹Ug kini mamao ang alang kaninyo nga usa ka borlas, nga inyong matan-aw kini, ug mahanumdum kamo sa tanang mga sugo ni Jehova, ug aron sa pagbuhat kanila; ug aron nga dili kamo magsunod sa inyong kasingkasing, ug sa inyong mga mata, sa tapus niini kamo magagamit kanila aron sa pagpakighilawas. ⁴⁰Nga aron kamo mahanumdum ug magabuhat sa tanan ko nga mga sugo, ug magabalaan kamo sa inyong Dios. ⁴¹Ako mao si Jehova nga inyong Dios, nga nagkuha kaninyo gikan sa yuta sa Egipto, aron nga mahimong Dios ninyo: Ako mao si Jehova nga inyong Dios.

¹ Karon si Core, ang anak nga lalake ni Isar, ang anak nga lalake ni Coath, ang anak nga lalake ni Levi, kauban ni Dathan ug ni Abiram, ang mga anak nga lalake ni Eliab, ug ni On, ang anak nga lalake ni Pelet, sa mga anak nga lalake ni Ruben, nagkuha ug mga *tawo* : ²Ug sila mingtindog sa atubangan ni Moises uban sa pipila ka mga anak sa Israel, duruha ka gatus ug kalim-an ka mga principe sa katilingban, mga gitawag sa katilingban, mga tawo nga bantugan; ³Ug nanaghiusa sila sa pagtingub sa pagbatok kang Moises, ug sa pagbatok kang Aaron, ug ming-ingon kanila: Hilabihan ang gahum nga inyong gikuha alang sa inyong kaugalingon, sa natan-aw ninyo nga ang tibook nga katilingban balaan, tagsatagsa kanila, ug si Jehova anaa sa ilang taliwala: busa, ngano nga nagapahataas kamo sa inyong kaugalingon ibabaw sa katilingban ni Jehova? ⁴Ug sa diha nga nabati kini ni Moises, mihapa siya: ⁵Ug misulti siya kang Core, ug sa tanan niyang ginsakpan, nga nagaingon: Sa pagkabuntag si Jehova magapahayag kong kinsa ang mga iya, ug kong kinsa ang balaan, ug magaaghat kaniya sa pagpahaduol ngadto kaniya: bisan siya nga iyang pagapilion igapahiduol siya ngadto kaniya. ⁶Kini inyong pagabuhaton: Magkuha kamo ug mga incensario, si Core, ug ang tanan niya nga ginsakupan; ⁷Ug butangan ninyo ug kalayo kini, ug butangan ninyo ug incienso sa ibabaw niini sa atubangan ni Jehova sa pagkaugma: ug mamao kini, nga ang tawo nga ginapili ni Jehova, siya mabalaan: hilabihan ang gahum nga inyong gikuha alang sa inyong kaugalingon, kamong mga anak nga lalake ni Levi. ⁸Ug si Moises miingon kang Core: Patalinghugi karon, kamong mga anak nga lalake ni Levi: ⁹*Ingon nga daw diyutay* kini nga butang alang kaninyo, nga ang Dios sa Israel nga nagagahin kaninyo gikan sa katilingban sa Israel, sa pagdala kaninyo

haduol ngadto kaniya, sa pagbuhat sa pag-alagad sa tabernaculo ni Jehova, ug sa pagbarog sa atubangan sa katilingban sa pag-alagad kanila; ¹⁰Ug nga siya nagdala kanimo sa haduol, ug ang tanan mong mga igsoon, ang mga anak nga lalake ni Levi uban kanimo? ug nagtinguha usab kamo sa pagka-sacerdote? ¹¹Busa, ikaw ug ang tanan mong ginsakupan nanaghiusa sa pagtingub batok kang Jehova: ug si Aaron, unsa ba siya nga nagabagulbol man kamo batok kaniya?

¹²Ug si Moises nagpasugo sa pagtawag kang Dathan ug kang Abiram, ang mga anak nga lalake ni Eliab: ug sila ming-ingon: Dili kami mangadto. ¹³Diyutay ba lamang kini nga butang nga gidala mo kami gikan sa usa ka yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, aron sa pagpatay kanamo didto sa kamingawan, kondili nga magahimo ka sa imong kaugalingon nga principe ibabaw namo? ¹⁴Labut pa niini, ikaw wala magdala kanamo ngadto sa yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, ni magahatag kanamo ug panulondon sa kaumahan ug sa kaparrasan: pagaluskon mo ba ang mga mata niining mga tawohana? Dili kami mangadto. ¹⁵Ug hilabihan nga kasuko ni Moises ug miingon kang Jehova: Dili ka unta magatan-aw sa ilang halad: walay usa ka asno nga gikuha ko gikan kanila, ni makadaut ako sa usa kanila. ¹⁶Ug si Moises miingon kang Core: Kinahanglan nga ikaw ug ang tanan nimong ginsakupan moduol sa atubangan ni Jehova, ikaw, ug silang *tanán*, ug si Aaron, sa pagkaugma: ¹⁷Ug ang tagsatagsa magkuha sa iyang incensario, ug butangan kini ug incienso, ug dad-on sa tagsatagsa ang iyang incensario sa atubangan ni Jehova, duruha ka gatus ug kalim-an ka mga incensario; ikaw usab, ug si Aaron, ang tagsatagsa sa iyang incensario. ¹⁸Ug ang tagsatagsa mikuha sa iyang incensario, ug gibutangan nila kini ug kalayo, ug gibutangan ug incienso sa ibabaw niini, ug nanagbarog sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman kauban ni Moises ug ni Aaron. ¹⁹Ug si Core mitigum sa tibook nga katilingban batok kanila nga didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman: ug ang himaya ni Jehova mipakita sa tibook nga katilingban. ²⁰Ug si Jehova misulti kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: ²¹Pahalayo kamo gikan sa kinataliwad-an niining katilingban, aron nga pagaut-uton ko sila sa dili madugay. ²²Ug sila minghapa, ug nanag-ingon: Oh Dios, ang Dios sa mga espiritu sa tanan nga unod, makasala ba ang usa ka tawo, ug maligutgut ba ikaw sa tibook nga katilingban?

²³Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²⁴Isulti sa tibook nga katilingban, sa pag-ingon: Pahalayo kamo gikan sa inyong paglibut sa tabernaculo ni Core, ni Dathan, ug ni Abiram. ²⁵Ug si Moises mitindog ug miadto kang Dathan ug kang Abiram; ug ang mga anciano sa Israel mingsunod kaniya. ²⁶Ug siya misulti sa tibook nga katilingban, sa pag-ingon: Pahawa, nangaliyupo ako kanimo, gikan sa mga balong-balong niining mga tawong dautan, ug dili kamo maghikap sa bisan unsa nga butang nga ila, aron dili kamo maut-ut *diha* sa tanan nilang kasalanan. ²⁷Busa nanagpanindog sila gikan sa tabernaculo ni Core, ni Dathan, ug ni Abiram, sa tagsatagsa ka kiliran: ug si Dathan ug si Abiram minggula, ug mingbarog sa pultahan sa ilang mga balong-balong, ug ang ilang mga asawa, ug ang ilang mga anak nga lalake, ug ang ilang mga kabataan. ²⁸Ug si Moises miingon: Niini maila ninyo nga si Jehova nagsugo kanako aron magabuhat ako niining mga butanga; kay wala *ko buhata kini* gikan sa akong kaugalingong hunahuna. ²⁹Kong kining mga tawohana mangamatay sa kamatayon sa tanang tawo, o kong sila pagadu-awon sa samang kaagi sa tanang

mga tawo, sa ingon niana si Jehova wala magsugo kanako. ³⁰Apan kong si Jehova magabuhat ug usa ka bag-ong butang, ug ang yuta magabuka sa iyang baba, ug magalamoy kanila uban ang tanang mga butang nila, ug sila manganaug nga buhi ngadto sa Sheol; unya kamo mangasayud nga kining mga tawohana nanagtamay kang Jehova. ³¹Ug nahatabo sa pagkahuman niya pagsulti niining tanang mga pulong, nga nabuka ang yuta nga diha sa ilalum nila: ³²Ug mibuka ang yuta sa iyang baba ug milamoy kanila, ug sa ilang mga panimalay, ug sa tanan nga tawo nga iya ni Core, ug sa tanan nilang mga butang. ³³Busa sila, ug ang tanang mga butang nga ila, nanganaug nga buhi ngadto sa Sheol; ug mitabon ang yuta kanila, ug nangahanaw sila gikan sa kinataliwad-an sa katilingban. ³⁴Ug ang tibook nga Israel nga diha sa libut nila, nanagpangalagiw sa *pagpakabati* sa singgit nila: kay sila nanag-ingon: Tingali unya magalamoy kanamo ang yuta.

³⁵ Ug migula ang kalayo gikan kang Jehova, ug milamoy sa duruha ka gatus ug kalim-an ka tawo nga nanaghalad sa incienso. ³⁶Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ³⁷Isulti mo kang Eleazar, ang anak nga lalake ni Aaron, ang sacerdote, nga panguhaon niya ang mga incensario gikan sa taliwala sa nasunogan, ug igakatag mo ang kalayo ngadto sa unahan; kay sila balaan, ³⁸Bisan ang mga incensario niining mga makasasala batok sa ilang mga kinabuhi; ug sila mahimo nga mga sinalsal nga galamiton alang sa usa ka tabon sa halaran: kay ilang gihalad sila sa atubangan ni Jehova; sa ingon niana mga balaan sila; ug sila mamahimo nga ilhanan alang sa mga anak sa Israel. ³⁹Ug si Eleazar ang sacerdote mikuha sa mga tumbaga nga incensario, nga gihalaran sa mga nangasunog; ug ilang gisalsal kini alang sa usa ka tabon sa halaran, ⁴⁰Aron mahimong handumanan alang sa mga anak sa Israel, nga sa katapusan walay bisan kinsa nga dumuloong, nga dili sa kaliwatan ni Aaron, nga magaduol sa paghalad ug incienso sa atubangan ni Jehova; aron siya dili mahasama kang Core, ug sa iyang ginsakupan: ingon sa gisulti ni Jehova kanila pinaagi kang Moises.

⁴¹ Apan sa pagkaugma ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel mingbagulbol batok kang Moises ug kang Aaron, nga nanag-ingon: Gipatay ninyo ang katawohan ni Jehova. ⁴²Ug nahatabo kini nga sa pagkatigum sa katilingban batok kang Moises ug batok kang Aaron, nga mingtan-aw sila patunong sa balong-balong nga pagatiguman: ug, ania karon, ang panganod mitabon niini, ug ang himaya ni Jehova mipakita. ⁴³Ug si Moises ug si Aaron nangadto dapit sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman. ⁴⁴Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ⁴⁵Pahalayo kamo gikan sa kinataliwad-an niining katilingban, aron pagaut-uton ko sila sa usa ka pagpamilok. Ug minghapa sila. ⁴⁶Ug miingon si Moises kang Aaron: Kuhaa ang imong incensario, ug butangan mo kini ug kalayo nga gikan sa halaran, butangan mo ug incienso ang ibabaw niini; ug dad-a sa pagdali ngadto sa katilingban, ug pagbuhat ug pagtabon-sa-sala alang kanila: kay adunay kaligutgut nga migula gikan kang Jehova; ang hampak misugod na. ⁴⁷Ug gikuha ni Aaron *ang incensario*, ingon sa gisulti ni Moises, ug midalagan ngadto sa taliwala sa katilingban; ug, ania karon, ang hampak misugod na sa taliwala sa katawohan; ug gibutang niya ang incienso ug nagbuhat ug pagtabon-sa-sala alang sa katawohan. ⁴⁸Ug mibarog siya sa kinataliwad-an sa mga minatay ug sa mga buhi; ug ang hampak mihunong ⁴⁹Karon kadtong mga nangamatay pinaagi sa hampak may napulo ug upat ka libo ug pito ka gatus, labut pa sa mga nangamatay tungod sa hitabo kang Core.

⁵⁰Ug mibalik si Aaron ngadto kang Moises nga didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman: ug ang kamatay mihunong.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Ipamulong mo sa mga anak sa Israel, ug kuhaan mo sila ug mga sungkod, usa alang sa tagsatagsa ka balay sa *iyang* amahan, sa tanang mga principe sumala sa balay sa ilang mga amahan, napulo ug duha ka mga sungkod: isulat mo ang ngalan sa tagsatagsa ibabaw sa *iyang* sungkod. ³Ug igasulat mo ang ngalan ni Aaron sa ibabaw sa sungkod ni Levi; kay adunay usa ka sungkod alang sa tagsatagsa ka pangulo sa mga panimalay sa ilang mga amahan. ⁴Ug igabutang mo sila sa balong-balong nga pagatiguman sa atubangan sa pagpamatuod, diin ako makigtagbo kaninyo. ⁵Ug mahatabo nga ang sungkod niadtong tawo nga akong pagapilion manalingsing: ug pahunongon ko gikan kanako ang mga pagbagulbol sa mga anak sa Israel, nga ilang ginabagulbol batok kaninyo. ⁶Ug si Moises misulti sa mga anak sa Israel: ug ang tanan nilang mga principe mihatag kaniya ug mga sungkod, alang sa tagsatagsa ka principe usa *ka sungkod*, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, bisan pa napulo ug duha ka mga sungkod: ug ang sungkod ni Aaron diha sa taliwala sa ilang mga sungkod. ⁷Ug gibutang ni Moises ang mga sungkod sa atubangan ni Jehova sa balong-balong sa pagpamatuod.

⁸Ug nahatabo sa pagkaugma, nga misulod si Moises ngadto sa balong-balong sa pagpamatuod; ug, ania karon, ang sungkod ni Aaron alang sa balay ni Levi nanalingsing, ug mitubo ang mga putot, ug namuskad ang mga bulak, ug namunga ug mga hinog nga almendras. ⁹Ug si Moises nagdala sa tanang mga sungkod gikan sa atubangan ni Jehova ngadto sa mga anak sa Israel; ug sila mingtan-aw, ug mingkuha ang tagsatagsa ka tawo sa *iyang* sungkod: ¹⁰Ug si Jehova miingon kang Moises: Ibalik sa pagbutang ang sungkod ni Aaron sa atubangan sa pagpamatuod, aron *kini* tipigan alang sa usa ka handumanan batok sa mga anak sa pagsukol; aron sila dili mamatay. ¹¹Sa ingon niana gibuhat ni Moises: ingon sa gisugo ni Jehova kaniya, mao nga kini gibuhat niya. ¹²Ug ang mga anak sa Israel misulti kang Moises, nga nagaingon: Ania karon, kami mangahanaw, kami mangausik, kaming tanan mangausik. ¹³Ang tagsatagsa nga magapahaduol, nga mopahaduol ngadto sa tabernaculo ni Jehova, mamatay: mangamatay ba *diay* kaming tanan?

¹ Ug si Jehova miingon kang Aaron: Ikaw ug ang imong mga anak nga lalake ug ang balay sa imong mga amahan uban kanimo magadala sa sala sa balaang puloy-anan: ug ikaw ug ang imong mga anak nga lalake uban kanimo magadala sa sala sa inyong pagkasacerdote. ²Ug ang imong mga igsoon nga lalake usab, ang banay ni Levi, ang banay sa imong amahan, dad-on mo *sila sa* duol uban kanimo, aron mahidugtong sila kanimo, ug mag-alagad sila kanimo: apan ikaw ug ang imong mga anak nga lalake uban kanimo *magaalagad* sa atubangan sa balong-balong sa pagpamatuod. ³Ug magabantay sila sa imong sugo, ug ang katungdanan *mahitungod* sa tibook nga balong-balong: mao lamang nga dili sila magduol sa mga galamiton sa balaang puluy-anan ug ngadto sa halaran,

aron sila dili mamatay, ni sila ni kamo. ⁴Ug igadugtong sila nganha kanimo, ug magabantay sila sa katungdanan sa balong-balong nga pagatiguman sa tanan nga mga pag-alagad sa Balong-Balong: ug ang usa ka dumuloong dili magaduol nganha kaninyo. ⁵Ug bantayan ninyo ang katungdanan sa dapit sa balaang puloy-anan, ug ang katungdanan sa halaran, aron walay *moabut* nga kaligutgut usab sa ibabaw sa mga anak sa Israel. ⁶Ug ako, ania karon, akong gikuha ang inyong mga igsoon ang mga Levihanon gikan sa taliwala sa mga anak sa Israel: kaninyo sila maoy usa ka gasa nga gihatag ngadto kang Jehova, sa buhat sa pag-alagad sa balong-balong nga pagatiguman. ⁷Ug ikaw ug ang imong mga anak nga lalake uban kanimo, magabantay sa inyong pagkasacerdote alang sa tagsatagsa ka butang sa halaran, alang niana nga anaa sa sulod sa tabil; ug magaalagad kamo: Ako nagahatag kaninyo sa pagkasacerdote ingon nga pag-alagad nga gasa: ug ang dumuloong nga moduol pagapatyon.

⁸Ug si Jehova misulti kang Aaron: Ug ako, ania karon, ako naghatag kanimo sa katungdanan sa pagbantay sa akong mga halad-nga-binayaw, bisan sa tanang mga butang nga gibalaan sa mga anak sa Israel; nganha kanimo gihatag ko kini tungod sa hinungdan sa pagdihog, ug ngadto sa imong mga anak nga lalake, ingon nga usa ka pahat nga walay katapusan. ⁹Kini mamaimo gikan sa labing balaan nga mga butang, nga *nahagawas* sa kalayo; ang tagsatagsa ka halad nila, bisan ang tagsatagsa ka halad-nga-kalan-on nila, ug ang tagsatagsa ka halad-tungod-sa-sala nila, ug ang tagsatagsa ka halad-sa-paglapas nila, nga ilang igahatag kanako, mamahimong labing balaan alang kanimo, ug alang sa imong mga anak nga lalake. ¹⁰Ingon nga sa mga butang nga labing balaan magakaon ikaw niini; ang tanan nga lalake magakaon niini; kini maoy *butang* nga balaan alang kanimo. ¹¹Ug kini imo man: ang halad-nga-binayaw sa ilang mga hatag, bisan ang tanang mga halad-nga-tinabyog sa mga anak sa Israel: kini gihatag ko kanimo ug sa imong anak nga lalake, ug sa imong mga anak nga babaye uban kanimo, sa usa ka pahat nga walay katapusan; ang tanan nga mahinlo sa imong balay magakaon niini. ¹²Ang tanan nga labing maayo sa lana, ug ang tanan nga labing maayo sa duga sa parras, ug ang sa trigo, ang mga inunahan niadtong ilang gihatag kang Jehova, kanimo gihatag ko kini. ¹³Ang mga inunhang hinog nga bunga sa tanang mga butang sa yuta nila, nga pagadad-on nila kang Jehova, imo man sila: ang tagsatagsa nga mahinlo diha sa imong balay, magakaon niini. ¹⁴Ang tanan nga gipahinungod *tungod sa panaad* sa Israel maimo man. ¹⁵Ang tanan nga magabuka sa taguangkan sa tanan nga unod nga igahalad nila kang Jehova; maingon sa mga tawo ug sa mga mananap, maimo man: bisan pa niana pagalukaton mo gayud ang panganay sa tawo: ug ang panganay sa mananap nga mahugaw pagalukaton mo. ¹⁶Ug kadtong pagalukaton mo gikan kanimo mao ang may kagulangon nga gikan sa usa ka bulan, pagalukaton mo, sumala sa imong pagpabili, sa salapi nga lima ka siclo sa siclo sa balaang puloy-anan, (nga mao ang kaluhaan ka obolo). ¹⁷Apan ang panganay sa vaca, kun ang panganay sa carnero, kun ang panganay sa kanding, dili mo paglukaton, mga balaan nila: ang dugo nila igasablig mo sa ibabaw sa halaran, ug pagasunogon mo ang tambok nila alang sa halad-nga-sinunog nga usa ka kahumot kang Jehova. ¹⁸Ug ang unod niini maimo man: ingon man ang dughan-nga-tinabyog, ug ingon man ang paa nga too maimo. ¹⁹Ang tanang mga halad-nga-binayaw sa mga butang nga balaan, nga

gihalad sa mga anak sa Israel kang Jehova, akong gihatag kanimo, ug sa imong mga anak nga lalake, ug ang sa imong mga anak nga babaye uban kanimo, ingon nga pahat nga walay katapusan: kini maoy usa ka tugon sa asin nga walay katapusan sa atubangan ni Jehova alang kanimo, ug sa imong kaliwatan uban kanimo.

²⁰ Ug si Jehova miingon kang Aaron: Sa ilang yuta ikaw walay panulondon, bisan sa taliwala nila wala ka ing pahat. Ako mao ang imong pahat ug ang imong panulondon sa taliwala sa mga anak sa Israel. ²¹Ug ania karon, gihatag ko sa mga anak ni Levi ang tanang mga ikapulo sa Israel alang sa pagkapanulondon, nga tumbas sa ilang pag-alagad, bisan sa pag-alagad didto sa balong-balong nga pagatiguman. ²²Ug sukad karon dili magaduol ang mga anak sa Israel sa balong-balong nga pagatiguman, aron sila dili magadala sa sala ug mangamatay. ²³Apan ang mga Levihanon magabuhat sa pag-alagad sa balong-balong nga pagatiguman, ug sila magadala sa ilang pagkadautan: kini mao ang balaod nga walay katapusan ngadto sa inyong mga kaliwatan; ug sila dili magaangkon sa panulondon sa taliwala sa mga anak sa Israel. ²⁴Kay ang ikapulo sa mga anak sa Israel nga ilang gihalad ingon sa halad-nga-binayaw kang Jehova, akong gihatag nga panulondon sa mga Levihanon: tungod niana giingon ko kanila: sa taliwala sa mga anak sa Israel, sila walay panulondon. ²⁵Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²⁶Labut pa, igasulti mo sa mga Levihanon, ug igapamulong mo kanila: Kong magakuha kamo gikan sa mga anak sa Israel sa mga ikapulo nga akong gihatag kaninyo gikan kanila sa pagkapanulondon ninyo, magahatag kamo gikan niini ug halad-nga-tinabyog kang Jehova ang ikapulo sa mga ikapulo. ²⁷Ug pagaisipon kaninyo ang inyong halad-nga-binayaw, ingon sa mga trigo sa dapit nga pagagiukan, ug ingon sa pagkapuno sa dapit nga pug-anan sa mga parras. ²⁸Mao kini usab managhalad kamo ug halad-nga-binayaw ngadto kang Jehova sa tanan ninyo nga mga ikapulo, nga madawat sa mga anak sa Israel; ug igahatag ninyo ang halad-nga-binayaw ni Jehova kang Aaron, ang sacerdote. ²⁹Gikan sa tagsatagsa *ninyo* ka hatag magahalad kamo ug tagsatagsa ka halad-nga-binayaw kang Jehova; gikan sa tanan nga labing maayo niini *igahalad ninyo* bisan ang bahin niini nga binalaan. ³⁰Busa magaingon ka kanila: sa diha nga magahalad kamo sa labing maayo nila, nan pagaisipon kini alang sa mga Levihanon ingon nga tubo sa dapit nga pagagiukan, ug ingon nga tubo sa dapit nga pug-anan sa mga parras. ³¹Ug magakaon kamo niini sa bisan diin nga dapit, kamo ug ang inyong panimalay: kay kini maoy inyong tumbas sa inyong pag-alagad sa balong-balong nga pagatiguman. ³²Ug sa diha nga magabayaw kamo gikan sa labing maayo niini, dili kamo magadala sa sala tungod niini ug dili ninyo paghugawan ang mga butang nga balaan sa mga anak sa Israel, aron dili kamo mamatay.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises ug kang Aaron, nga nagaingon: ²Kini mao ang balaod sa kasugoan nga gitudlo ni Jehova, nga nagaingon: Isulti sa mga anak sa Israel nga magdala sila kanimo ug usa ka dumalaga nga vaca nga mapula, nga walay dagta, nga kaniya walay ikasaway, nga sa ibabaw niya wala pa masangoni ug yugo: ³Ug igahatag ninyo siya kang Eleazar nga sacerdote, ug siya magadala kaniya sa gawas sa campo; ug usa magapatay kaniya sa iyang atubangan. ⁴Ug

magakuha si Eleazar nga sacerdote sa dugo niya sa iyang tudlo, ug magasablig sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman sa dugo niya sa makapito. ⁵Ug usa ang magasunog sa dumalaga nga vaca sa atubangan sa iyang mga mata, ang panit niya, ug ang unod niya, ug ang dugo niya, uban ang iyang tae pagasunogon niya. ⁶Unya magakuha ang sacerdote ug kahoy nga cedro, ug hisopo, ug mapula, ug igabutang niya sa taliwala sa kalayo nga nagasunog sa dumalaga nga vaca. ⁷Unya ang sacerdote magalaba sa iyang mga bisti, ug pagahugasan niya ang iyang unod sa tubig, ug sa human niini mosulod siya sa campo; ug mamahugaw ang sacerdote hangtud sa hapon. ⁸Ug siya nga nagasunog niini, magalaba sa iyang mga bisti sa tubig, pagahugasan sa tubig ang iyang unod, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon. ⁹Ang tawo nga mahinlo magatigum sa mga abo sa dumalaga nga vaca ug igabutang niya sa gawas sa campo sa dapit nga mahinlo, ug kana pagatipigan alang sa katilingban sa mga anak sa Israel alang sa tubig sa pagkabinulag: kini mao ang usa ka halad-tungod-sa-sala. ¹⁰Ug ang nagatigum sa mga abo sa dumalaga nga vaca magalaba sa iyang mga bisti, ug mamahugaw siya hangtud sa hapon: ug mamao kini alang sa mga anak sa Israel, ug sa dumuloong nga nagapanlangyaw sa taliwala nila, sa balaod nga walay katapusan.

¹¹ Ang makahikap sa lawas nga patay ni bisan kinsa nga tawohana pito ka adlaw mamahugaw siya. ¹²Kini pagaputlian sa ikatolo ka adlaw niining *tubiga*, ug sa ikapito ka adlaw mamahinlo siya; apan kong sa ikatolo ka adlaw dili siya magapaputli, sa ingon niana dili siya mamahinlo sa ikapito ka adlaw. ¹³Bisan kinsa nga makahikap sa minatay sa lawas sa tawo nga namatay ug dili siya magapaputli, nagahugaw siya sa tabernaculo ni Jehova; ug kadtong kalaga pagaputlon gikan sa Israel: tungod kay ang tubig sa pagkabinulag wala ikasablig sa ibabaw niya, mamahugaw siya, ug ang iyang pagkahugaw anaa sa ibabaw niya. ¹⁴Kini mao ang kasugoan sa diha nga ang usa mamatay sulod sa balong-balong: bisan kinsa nga magasulod sa balong-balong ug ang tanan nga anaa sa balong-balong, mahugaw sa pito ka adlaw. ¹⁵Ug ang tagsatagsa ka galamiton nga sa ibabaw niini walay tabon nga mohaum gayud, mahugaw man. ¹⁶Ug bisan kinsa nga anaa sa kapatagan makahikap sa gipatay pinaagi sa hinagiban, kun makahikap sa lawas nga patay, kun sa bukog sa usa ka tawo, kun sa lubnganan, mamahugaw siya *sulod* sa pito ka adlaw. ¹⁷Ug alang sa mahugaw magakuha sila sa abo sa gisunog sa halad-tungod-sa-sala; ug pagabuboan nila kini ug tubig nga nagaagay sinulod sa usa ka sudlanan: ¹⁸Ug ang usa ka tawo nga mahinlo magakuha ug hisopo, ug igatuslob niya sa tubig, ug igasablig sa ibabaw sa balong-balong, ug sa ibabaw sa tanang mga ginamiton, ug sa ibabaw sa mga tawo nga atua didto, ug sa ibabaw niadtong mihikap sa bukog, kun sa gipatay, kun sa minatay, kun sa lubnganan: ¹⁹Ug ang tawo nga mahinlo magasablig sa ibabaw sa mahugaw sa ikatolo, ug sa ikapito ka adlaw: ug sa ikapito ka adlaw: magapaputli, ug magalaba siya sa iyang mga bisti, ug maligo sa tubig, ug mamahinlo sa hapon. ²⁰Apan sa tawo nga mamahugaw, ug dili magapaputli sa iyang kaugalingon, ang maong kalag pagaputlon sa taliwala sa katilingban, tungod kay gihugawan niya ang balaang puloy-anan ni Jehova: wala ikasablig sa ibabaw niya ang tubig sa pagkabinulag: mahugaw man siya. ²¹Ug kini mao ang balaod nga dayon kanila: ug ang magasablig sa tubig sa pagkabinulag, magalaba siya sa iyang mga bisti, ug ang magahikap sa tubig sa

pagkabinulag mamahugaw siya hangtud sa hapon. ²²Ug bisan unsa nga mahikap sa tawong mahugaw, mahugaw man: ug ang kalag nga makahikap niini, mamahugaw hangtud sa hapon.

¹ Ug ang mga anak sa Israel, bisan ang tibook katilingban, mingdangat sa kamingawan sa Zin sa bulan nga nahauna: ug ang katawohan nagpahamutang sa Cades; ug didto namatay si Miriam, ug gilubong didto. ²Ug walay tubig alang sa katilingban, ug sila nanagtigum pagtingub batok kang Moises ug batok kang Aaron. ³Ug nagpakiglalis ang katawohan kang Moises, ug mingsulti sa pag-ingon: Agad pa unta nga nangamatay kami sa pagkamatay sa among mga igsoon sa atubangan ni Jehova. ⁴Ug ngano nga gipaani ninyo ang katilingban ni Jehova niini nga kamingawan, aron mangamatay kami dinhi ug ang among mga mananap? ⁵Ug ngano nga gipatungas mo kami gikan sa Egipto aron sa pagdala kanamo niining dautan nga dapit? Kini dili mao ang dapit alang sa uma, kun sa mga higuera, kun sa mga parras, kun sa mga granada: wala gani bisan tubig nga sa pag-inum. ⁶Ug si Moises ug si Aaron gikan sa atubangan sa katilingban miadto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, ug minghapa sila, ug ang himaya ni Jehova napadayag kanila. ⁷Ug nagsulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ⁸Gamita ang sungkod, ug tiguma ang katilingban, ikaw ug si Aaron nga imong igsoon nga lalake, ug magsulti kamo sa bato sa atubangan sa ilang mga mata, aron kini magahatag sa iyang tubig; ug magakuha ikaw alang kanila ug tubig gikan sa bato; ug paimnun mo ang katilingban, ug ang ilang mga kahayupan. ⁹Ug gikuha ni Moises ang sungkod gikan sa atubangan ni Jehova, sumala sa iyang gisugo kaniya. ¹⁰Gitigum ni Moises ug ni Aaron ang katilingban sa atubangan sa bato, ug siya miingon kanila: Patalinghug karon kamo, mga malalison; makapaagay ba kami ug mga tubig alang kaninyo gikan niining batoha? ¹¹Ug gibakyaw ni Moises ang iyang kamot, ug gibunalan ang bato, sa iyang sungkod sa nakaduha: ug miagay ang daghanang mga tubig, ug miinum ang katilingban ug ang ilang kahayupan. ¹²Ug si Jehova miingon kang Moises ug kang Aaron: Tungod kay wala kamo tumoo kanako, aron sa pagbalaan kanako sa mga mata sa mga anak sa Israel, tungod niana dili ninyo igasulod kini nga katilingban sa yuta nga akong gihatag kanila. ¹³Kini mao ang mga tubig sa Meriba; tungod kay nagpakiglalis ang mga anak sa Israel batok kang Jehova, ug siya gipakabalaan diha kanila.

¹⁴ Ug si Moises nagsugo ug mga sulogoon ngadto sa hari sa Edom gikan sa Cades: Mao kini ang ginaingon ni Israel nga imong igsoon nga lalake: Ikaw nanghibalo sa tanan nga kahago nga miabut kanamo. ¹⁵Nga ang among mga amahan mingtugbong sa Egipto, ug nagpuyo kami sa Egipto sa hataas nga panahon, ug ang mga Egiptohanon, nagdaugdaug kanamo ug sa among mga amahan. ¹⁶Ug sa mitu-aw kami kang Jehova, nagpatalinghug siya sa among tingog, ug nagsugo sa usa ka manolonda, ug gikuha *niya* kami sa Egipto: ug ania kami dinhi sa Cades, lungsod sa katapusan sa imong utlanan. ¹⁷Nangaliyupo ako nga paagion *mo* kami sa imong yuta; dili kami moagi sa daruhan, ni sa parrasan, ni moinum ug mga tubig sa mga atabay; sa dalan sa hari magalakaw kami; kami dili moliso sa too ni sa wala, hangtud nga kami makaagi sa imong utlanan. ¹⁸Ug si Edom mitubag kaniya: Dili ka moagi sa akong *kayutaan*, aron ako dili mogula uban sa espada batok kanimo. ¹⁹Ug

ang mga anak sa Israel miingon kaniya: Sa dalan magalakaw kami; ug kong makainum kami sa imong mga tubig, ako ug ang akong kahayupan, unya magahatag ako ug bili niana: tugoti lamang ako, nga walay *pagbuhat* ug lain *nga butang* moagi ako sa tiniil. ²⁰Ug siya miingon: Dili ka makaagi. Ug migula si Edom batok kaniya uban ang daghan nga katawohan, ug sa kamot nga kusgan. ²¹Mao nga si Edom nagdumili sa pagpaagi sa Israel sa iyang utlanan ug mipalayo ang Israel gikan kaniya: ²²Ug mingpanaw sila gikan sa Cades: Ug ang mga anak sa Israel, bisan ang tibook nga katilingban, mingdangat sa bukid sa Hor. ²³Ug si Jehova nagsulti kang Moises ug kang Aaron didto sa bukid sa Hor sa mga utlanan sa yuta ni Edom, nga nagaingon: ²⁴Si Aaron pagapaipunon sa iyang katawohan, kay dili siya makasulod sa yuta nga akong gihatag sa mga anak sa Israel, tungod kay nagmasukihon kamo sa akong pulong sa mga tubig sa Meriba. ²⁵Kuhaa si Aaron ug si Eleazar nga iyang anak nga lalake ug patungason mo sila sa bukid sa Hor, ²⁶Ug huboon mo kang Aaron ang iyang mga bisti, ug ibisti mo sila kang Eleazar nga iyang anak nga lalake; ug si Aaron pagapaipunon sa *sa iyang katawohan*, ug didto mamatay siya. ²⁷Ug si Moises nagbuhat ingon sa gisugo kaniya ni Jehova: ug nanungas sila sa bukid sa Hor sa mga mata sa tibook nga katilingban. ²⁸Ug si Moises naghubo kang Aaron sa iyang mga bisti, ug iyang gibisti sila kang Eleazar nga iyang anak nga lalake: ug si Aaron namatay didto sa kinatumyan sa bukid, ug si Moises ug si Eleazar nanglugsong gikan sa bukid. ²⁹Ug sa pagkakita sa tibook nga katilingban nga si Aaron namatay nanagbalata sila alang kang Aaron sa katloan ka adlaw, bisan ang tibook nga panimalay sa Israel.

¹ Ug sa nakadungog ang Canaanhon, ang hari sa Arad nga nagpuyo sa habagatan, nga nagapaingon nganhi ang Israel sa dalan sa mga magpapaniid, nakig-away siya batok sa Israel, ug nakuha ang uban kanila nga bihag. ²Ug ang Israel nagbuhat ug saad kang Jehova ug miingon: Sa pagkamatuod, kong itugyan mo kining katawohan sa akong kamot, pagagub-on ko ang ilang mga kalungSORAN. ³Ug si Jehova nagpatalinghug sa tingog sa Israel, ug gitugyan ang Canaanhon, ug iyang gibungkag sila ug ang ilang mga kalungSORAN; ug ginganlan ang ngalan niadtong dapita Horma.

⁴ Ug mingpanaw sila gikan sa bukid sa Hor, sa dalan sa Dagat nga Mapula, sa paglibut sa yuta sa Edom, ug nangaluya ang kalag sa katawohan tungod sa dalan. ⁵Ug nagsulti ang katawohan batok sa Dios ug batok kang Moises: Ngano man nga gipatungas ninyo kami gikan sa Egipto, aron mangamatay kami niining kamingawan: Kay walay tinapay ug walay tubig ug ang among kalag giludod niining tinapaya nga hilabihan kagaan. ⁶Ug ang katawohan gipadad-an ni Jehova ug mga bitin nga mapintas, ug sila nagpamahit sa katawohan: ug nangamatay ang daghan nga katawohan sa Israel. ⁷Ug ang katawohan ming-adto kang Moises, ug nanag-ingon: Nakasala kami tungod kay kami nagsulti batok kang Jehova ug batok kanimo. Mag-ampo ka kang Jehova, nga kuhaon niya kanamo kining mga bitina. Ug si Moises nag-ampo tungod sa katawohan. ⁸Ug si Jehova miingon kang Moises: Magbuhat ka ug usa ka bitin nga mapintas; ug kini ibutang mo sa ibabaw sa usa ka bandila; ug mahitabo nga bisan kinsa nga pahiton, sa diha nga motan-aw niini, mabuhi *siya*. ⁹Ug

si Moises nagbuhat ug usa ka bitin nga tumbaga, ug gibutang niya sa ibabaw sa bandila. Ug mahatabo nga kong adunay bitin nga makapahit sa bisan kang kinsa, sa diha nga siya makatan-aw sa bitin nga tumbaga, mabuhi siya.

¹⁰Ug mingpanaw ang mga anak sa Israel ug nagpahaluna sa campo sa Oboth. ¹¹Ug mingpanaw sila sa Oboth, ug nagpahaluna sa Iye-abarim, sa kamingawan, nga anaa sa atubangan sa Moab, sa ginasubangan sa adlaw. ¹²Gikan didto, mingpanaw sila ug nagpahaluna sa walog sa Sared. ¹³Gikan didto mingpanaw sila, ug nagpahamutang sa tabok sa Arnon, nga diha sa kamingawan, nga migula sa utlanan sa Amorehanon; kay ang Arnon mao ang utlanan sa Moab, sa taliwala sa Moab ug sa Amorehanon. ¹⁴Busa ginaingon sa basahon sa mga Pagpanggubat ni Jehova: Vaheb sa Supa, Ug sa mga walog sa Arnon, 1 ¹⁵Ug ang banghilig sa mga walog Nga nagadulhog ngadto sa puloyanan sa Ar, Ug nagahanayhay sa ibabaw sa utlanan sa Moab. ¹⁶Ug gikan didto *sila mingpanaw* ngadto sa Beer: nga mao ang atabay nga giingon ni Jehova kang Moises: Pundoka ang katawohan, ug pagahatagan ko sila ug tubig. ¹⁷Unya miawit ang Israel niini nga alawiton: Saka, Oh atabay; kaniya panagawit kamo: ¹⁸Ang atabay nga gikalot sa mga principe, Gipalalum kini sa mga kadagkuan sa katawohan, Uban sa magbubuhat sa kasugoan, *ug* sa ilang mga sungkod. Matana; ¹⁹Ug gikan sa Matana ngadto sa Nahaliel, ug gikan sa Nahaliel ngadto sa Bamoth; ²⁰Ug gikan sa Bamoth ngadto sa walog nga diha sa kaumahan sa Moab, ngadto sa tumoy sa Pisga, nga nagalantaw ngadto sa ubos sa kamingawan.

²¹Ug ang Israel nagpadala ug mga sulogoon ngadto kang Sihon ang hari sa mga Amorehanon, nga nagaingon: ²²Tugoti ako nga moagi sa imong yuta: kami dili mosimang ngadto sa kaumahan, kun ngadto sa kaparrasan; kami dili moinum sa tubig sa mga atabay: Kami magalakaw nga moagi sa dalan sa hari, hangtud nga kami makaagi sa imong utlanan. ²³Ug si Sihon wala tumugot sa Israel sa pag-agi sa iyang utlanan: apan si Sihon nagtigum sa tibook niyang katawohan, ug migula batok sa Israel ngadto sa kamingawan, ug miabut sa Jahas; ug nakig-away siya batok sa Israel. ²⁴Ug ang Israel nagsamad kaniya uban sa sulab sa espada, ug gipanag-iya ang iyang yuta gikan sa Arnon ngadto sa Jaboc, bisan hangtud sa mga anak sa Ammon; kay ang utlanan sa mga anak sa Ammon malig-on. ²⁵Ug ang Israel nagkuha niining tanang mga lungsod: ug ang Israel mipuyo niining tanang mga lungsod sa mga Amorehanon: didto sa Hesbon, ug sa tanang mga balangay niini. ²⁶Kay ang Hesbon mao ang lungsod ni Sihon ang hari sa mga Amorehanon, nga nagpakiggubat batok sa unang hari sa Moab, ug nagkuha sa tanan niyang kayutaan gikan sa iyang kamot, bisan hangtud sa Arnon. 1 ²⁷Tungod niini sila nga nagasulti sa mga sanglitanan nag-ingon: Umari kamo sa Hesbon; Itugo nga ang lungsod sa Hesbon pagatukoron ug lig-onon: ²⁸Kay ang kalayo migula sa Hesbon, Usa ka siga gikan sa lungsod sa Sihon: Kini nag-ut-ut sa Ar sa Moab, Ang mga harianon sa mga hatag-as nga dapit sa Arnon. ²⁹Alaut kanimo, Moab! Ikaw gilaglag, Oh katawohan sa Cemos: Siya naghatag sa iyang mga anak nga lalake ingon nga mga kagiw, Ug sa iyang mga anak nga babaye ngadto sa pagkabinihag, Ngadto kang Sihon hari sa mga Amorehanon. ³⁰Kami nagpana kanila; ang Hesbon nalaglag bisan hangtud sa Dibon, Ug kami naglumpag bisan hangtud sa Nopa, Nga *miabut* hangtud sa Medeba. ³¹Ingon niini mipuyo ang Israel didto sa yuta sa mga Amorehanon. ³²Ug si Moises

nagpadala *ug mga tawo* sa pagpaniid sa Jaser; ug ilang naagaw ang mga kalungsoran niini, ug nagpapahawa sa mga Amorehanon nga *nanagpuyo* didto. ³³Ug sila namalik ug mingtungas sa dalan sa Basan: ug si Og ang hari sa Basan migula batok kanila, siya ug ang tanan niyang katawohan, sa pagpakig-away didto sa Edrei. ³⁴Ug si Jehova miingon kang Moises: Ayaw kahadlok kaniya: kay ako nagtugyan na kaniya nganha sa imong kamot, ug ang tanan niyang katawohan, ug ang iyang kayutaan; ug ikaw magabuhat kaniya ingon sa imong gibuhat ngadto kang Sihon ang hari sa mga Amorehanon, nga nagpuyo sa Hesbon. ³⁵Busa sila mingdasmag kaniya, ug sa iyang mga anak nga lalake ug sa tanan niyang katawohan, hangtud nga walay usa nga nahibilin kaniya: ug sila nanag-iya sa iyang kayutaan.

¹ Ug minglakaw ang mga anak sa Israel ug napahaluna sa mga kapatagan sa Moab, unahan sa Jordan paingon sa Jerico. ²Ug nakita ni Balac, ang anak nga lalake ni Zippor, sa tanan nga gibuhat sa Amorehanon. ³Ug si Moab nahadlok kaayo tungod sa katawohan, kay daghan sila; ug naguol si Moab tungod sa mga anak sa Israel. ⁴Ug miingon si Moab sa mga anciano sa Madian: Karon kining katawohan magatilap sa tanan nga mga nagalibut kanato, ingon sa vaca nga nagatilap sa balili sa kapatagan. Ug si Balac, anak nga lalake ni Zippor, mao ang hari niadtong pahahona sa Moab. ⁵Ug siya nagsugo ug mga sulogoon kang Balaam, anak nga lalake ni Beor sa Petor, nga anaa haduol sa suba sa yuta sa mga anak sa iyang katawohan, sa pagtawag kaniya, nga nagaingon: Ania karon, usa ka katawohan nga minggula gikan sa Egipto: ania karon, minglukop sila sa nawong sa yuta, ug nagapuyo sila sa atubangan nako. ⁶Busa umari ka karon, nangaliyupo ako kanimo, itunglo mo ako niining katawohan; kay sila labing malig-on kay kanako; basin pa lamang makadaug ako, aron kita makadasmag kanila ug ako magapapahawa kanila sa yuta: kay ako nahibalo nga ang imong gipanalanginan, nabulahan *sila* ; ug ang imong gitunglo, nahimong alaut. ⁷Ug nangadto ang mga anciano sa Moab ug ang mga anciano sa Madian, nga may mga gasa sa pagtagna nga malimbongon sa ilang kamot; ug midangat sila kang Balaam, ug giingon nila kaniya ang mga pulong ni Balac. ⁸Ug siya miingon kanila: Pahulay kamo dinhi karon nga gabii, ug igasugilon ko kaninyo ang mga pulong nga igasulti kanako ni Jehova. Ug ang mga principe sa Moab nagpabilin uban kang Balaam. ⁹Ug mianha ang Dios kang Balaam, ug miingon: Unsa ba kini nga mga tawohana *nga anaa* uban kanimo? ¹⁰Ug si Balaam mitubag sa Dios: Si Balac ang anak nga lalake ni Zippor, nga hari sa Moab, nagpadala kanako, *nga nagaingon* : ¹¹Ania karon, kining katawohan nga minggula gikan sa Egipto, minglukop sa nawong sa yuta: karon umari ka *ug* tungloha sila alang kanako; basin na lamang ako makahimo sa pagpakig-away batok kanila ug sa pagpapahawa kanila. ¹²Ug miingon ang Dios kang Balaam: Dili ka mag-uban kanila; dili ka magtunglo sa katawohan, kay gipanalanginan sila. ¹³Ug si Balaam mibangon sa buntag, ug miingon sa mga principe ni Balac: Pamauli kamo sa inyong yuta, kay si Jehova dili motugot nga ako magauban kaninyo. ¹⁴Ug ang mga principe sa Moab mitindog ug nangadto kang Balac, ug nanag-ingon: Si Balaam wala bumuot sa pag-uban kanamo.

¹⁵ Ug si Balac nagsugo pag-usab ug daghan pa nga mga principe ug labing mga dungganan pa kay kanila. ¹⁶Ug sila ming-adto kang Balaam ug miingon kaniya: Mao kini ang ginaingon ni Balac nga anak ni Zippor: Ginaampo ko kanimo, nga dili mo itugot nga bisan unsa mga mag-ulang sa imong pag-anhi kanako. ¹⁷Kay pagapasidunggan ko ikaw ug labihan ka daku nga dungog, ug pagabuhaton ko ang tanan nga imong igaingon kanako: busa umari ka karon, itunglo mo ako niining katawohan. ¹⁸Ug si Balaam mitubag ug miingon sa mga ulipon ni Balac: Kong igahatag ni Balac kanako ang iyang balay nga puno sa salapi ug bulawan dili ko mahimo ang paglapas sa pulong ni Jehova nga akong Dios, aron sa pagbuhat ug butang nga diyutay kun daku. ¹⁹Busa gipangaliyupo ko kaninyo karon nga pahulay kamo dinhi karong gabii karon ako mahibalo nga unsa pay pulong ni Jehova kanako. ²⁰Ug mianha ang Dios kang Balaam sa gabii, ug miingon kaniya: Kong manganhi ang mga tawo sa pagtawag kanimo, tumindog ka ug umuban ka kanila: apan magabuhat ka lamang sa akong igaingon kanimo. ²¹Ug si Balaam mibangon sa pagkabuntag, ug gisiyahan niya ang iyang asna, ug miuban sa mga principe sa Moab.

²² Ug ang kaligutgut sa Dios misilaub kay miadto siya: ug ang manolonda ni Jehova mipahaluna sa iyang kaugalingon didto sa dalan sa pagkakaaway batok kaniya. Karon siya nagakabayo sa iyang asna, ug ang iyang duruha ka sulogoon diha uban kaniya. ²³Ug ang asna nakakita sa manolonda ni Jehova, nga diha sa dalan nga may espada nga linaas sa iyang kamot; ug mitipas ang asna sa dalan, ug miadto sa uma. Unya gibunalan ni Balaam ang asna aron sa pagpabalik kaniya sa dalan. ²⁴Unya ang manolonda ni Jehova mitindog sa usa ka agianan nga masigpit sa kaparrasan *nga may* kuta sa usa ka luyo ug sa pikas. ²⁵Ug nakakita ang asna sa manolonda ni Jehova ug midap-ig siya sa kuta, ug gipiit niya batok sa kuta ang tiil ni Balaam; ug giusban niya sa pagbunal siya. ²⁶Ug ang manolonda ni Jehova milakaw sa unahan, ug mitindog sa usa ka dapit nga masigpit, nga walay dalan nga arang tipasan bisan sa dapit sa too bisan sa dapit sa wala. ²⁷Ug nakakita ang asna sa manolonda ni Jehova, ug milubog siya sa ilalum ni Balaam: ug misilaub ang kasuko ni Balaam, ug gibunalan niya ang asna sa iyang sungkod. ²⁸Ug gibuka ni Jehova ang baba sa asna, ug siya miingon kang Balaam: Unsa bay nabuhat ko kanimo nga gibunalan mo man ako niini sa makatolo? ²⁹Ug si Balaam miingon sa asna; Kay gitiaw-tiawan mo ako: maayo pa unta kong may espada sa akong kamot, kay karon gipatay ko na unta ikaw. ³⁰Ug ang asna miingon kang Balaam: Dili ba ako imo nga asna, sa ibabaw ko nagkabayo ka sukad nga ikaw nagahupot kanako hangtud niining adlaw? Nagbatasan ba ako sa pagbuhat ug ingon niini kanimo? Ug siya miingon kaniya: Wala. ³¹Unya gibuka ni Jehova ang mga mata ni Balaam, ug nakakita siya sa manolonda ni Jehova nga nagtindog sa dalan, nga may espada nga linaas sa iyang kamot. Ug siya miyukbo ug miduko. ³²Ug ang manolonda ni Jehova miingon kaniya: Ngano nga gibunalan mo ang imong asna niini sa makatolo? Ania karon, ako migula sa pagbatok kanimo, kay ang imong dalan mangil-ad sa atubangan ko: ³³Ug ang asna nakakita kanako ug mitipas siya sa atubangan ko sa nakatolo na *karon* ; kong siya wala motipas gikan kanako, karon sa pagkamatuod gipatay ko unta ikaw, ug gibuhian ko unta siya. ³⁴Ug si Balaam miingon sa manolonda ni Jehova: Nakasala ako: kay ako wala mahibalo nga ikaw nagatindog sa dalan sa unahan nako; busa karon kong kini wala makapahamuot kanimo, mobalik ako pag-usab.

³⁵Ug ang manolonda ni Jehova miingon kang Balaam: Umuban ka sa mga tawo apan ang pulong lamang nga igapamulong ko kanimo, kana maoy igasulti mo. Mao nga si Balaam miuban sa mga principe ni Balac.

³⁶Ug sa pagkadungog ni Balac nga si Balaam nagapaingon nganha, migula siya sa pagsugat kaniya ngadto sa lungsod sa Moab, nga diha sa utlanan sa Arnon, nga mao ang tumoy sa mga utlanan. ³⁷Ug si Balac miingon kang Balaam: Wala ba ako magpasugo kanimo sa pagtawag kanimo? ngano nga wala ka umahi kanako? dili ba ako makahimo sa pagpasidungog kanimo? ³⁸Ug si Balaam miingon kang Balac: Ania karon, ako mianhi kanimo: duna ba akoy gahum sa pagsulti ug bisan unsa nga butang? Ang pulong nga igabutang sa Dios sa akong baba, kana igasulti ko. ³⁹Ug miuban si Balaam kang Balac, ug miadto sila sa lungsod sa Chiriath-Husot. ⁴⁰Ug si Balac naghalad ug mga vaca ug mga carnero, ug gipadala niya kang Balaam ug sa mga principe nga uban kaniya. ⁴¹Ug nahitabo sa pagkabuntag nga si Balac nagdala kang Balaam, ug gipatungas niya sa mga hatag-as nga dapit ni Baal ug sukad didto nakita niya ang kinatumyan nga bahin *sa panon* sa katawohan.

¹Ug si Balaam miingon kang Balac: Tukoran mo ako dinhi ug pito ka halaran, ug tagan-an mo ako dinhi ug pito ka lakeng vaca ug pito ka lakeng carnero. ²Ug si Balac nagbuhat sumala sa giingon ni Balaam; ug si Balac ug si Balaam nanaghalad sa ibabaw sa tagsatagsa ka halaran ug usa ka lakeng vaca ug usa ka lakeng carnero. ³Ug si Balaam miingon kang Balac: Tumindog *ka* haduol sa imong halad-nga-sinunog, ug ako moadto: basin na lamang si Jehova moanhi sa pagpakighibalag kanako; ug bisan unsa nga iyang igapakita kanako, ako magatug-an kanimo. Ug siya miadto sa usa ka kal-anan nga bukid. ⁴Ug ang Dios nakighibalag kang Balaam: ug siya miingon kaniya: Ako nag-andam ug pito ka halaran, ug ako naghalad ug usa ka lakeng vaca ug usa ka lakeng carnero sa ibabaw sa tagsatagsa ka halaran. ⁵Ug si Jehova nagbutang ug pulong diha sa baba ni Balaam, ug miingon: Bumalik *ka* ngadto kang Balac, ug mao kini ang igasulti mo. ⁶Ug siya mibalik ngadto kaniya, ug, ania karon, siya nagatindog haduol sa iyang halad-nga-sinunog, siya, ug ang tanang mga principe sa Moab. ⁷Ug siya migamit sa iyang samingay, ug miingon: Gikan sa Aram si Balac nagdala kanako, Ang hari sa Moab gikan sa mga kabukiran sa Sidlakan: Umari *ka*, hagita ang Israel ⁸Unsaon ko pagtunglo, kadtong wala pagtungloha sa Dios? Ug unsaon ko paghagit sa kasuko, niadtong wala paghagita ni Jehova? ⁹Kay gikan sa kinatumyan sa mga kapangpangan ako nakakita kaniya, Ug gikan sa mga kabungtoran ako nakatan-aw kaniya Ania karon, kana maoy usa ka katawohan nga nagpuyo nga naginusara, Ug dili pagaisipon uban sa mga nasud. ¹⁰Kinsa ba ang makaisip sa abug ni Jacob, Kun mag-isip sa ikaupat ka bahin sa Israel? Tugoti ako nga mamatay sa kamatayon sa matarung, Ug himoa nga ang akong katapusan mahisama sa iya! ¹¹Ug si Balac miingon kang Balaam: Unsa ang imong gibuhit kanako? Ako nagkuha kanimo aron sa pagtunglo sa akong mga kaaway, ug, ania karon, ikaw nagpanalangin kanila gayud. ¹²Ug siya mitubag ug miingon: Kinahanglan ba nga dili ako magatagad sa pagsulti niadtong gibutang ni Jehova sa akong baba?

¹³ Ug si Balac miingon kaniya: Umari *ka* , ako nagapangliyupo kanimo, uban kanako ngadto sa laing dapit, *nga* gikan didto ikaw makakita kanila; ikaw makakita lamang sa kinatapusang bahin nila, ug dili *ka* makakita kanilang tanan: ug itunglo ako kanila gikan didto. ¹⁴Ug siya nagdala kaniya ngadto sa kaumahan sa Sophim, ngadto sa kinatumyan sa Pisga, ug nagtukod *didto* ug pito ka halaran, ug naghalad ug usa ka lakeng vaca ug usa ka lakeng carnero sa ibabaw sa tagsatagsa ka halaran. ¹⁵Ug siya miingon kang Balac: Tumindog *ka* dinhi haduol sa imong halad-nga-sinunog, samtang ako makighibalag kang *Jehova* didto sa unahan. ¹⁶Ug si Jehova nakighibalag kang Balaam, ug nagbutang ug pulong diha sa baba niya, ug miingon: Bumalik *ka* ngadto kang Balac, ug mao kini ang imong igasulti. ¹⁷Ug siya midangat ngadto kaniya, ug, ania karon, siya nagatindog haduol sa iyang halad-nga-sinunog, ug ang mga principe sa Moab uban kaniya. Ug si Balac miingon kaniya: Unsa ang gipamulong ni Jehova? ¹⁸Ug siya migamit sa iyang samingay, ug miingon: Tumindog *ka* , Balac, ug magpatalinghug; Patalinghugi ako, ikaw anak nga lalake ni Zippor; ¹⁹Ang Dios dili usa ka tawo, nga siya magbakak; Ni anak sa tawo, nga siya magahinulsol; Siya nagsulti, ug dili ba siya magabuhat niana? Kun siya nakapamulong, ug dili niya kana pagatumanon? ²⁰Ania karon, ako nakadawat ug *sugo* sa pagpanalangin: Ug siya nagpanalangin, ug ako dili makausab niana. ²¹Siya wala makakita ug kadautan diha kang Jacob; Ni nakakaplag siya ug pagkamasupilon diha sa Israel: Si Jehova nga iyang Dios nagauban kaniya; Ug ang singgit sa usa ka hari anaa sa taliwala nila. ²²Ang Dios maoy nagdala kanila gikan sa Egipto; Siya may kusog nga ingon sa vaca nga ihalas. ²³Sa pagkamatuod walay pagdiwata uban kang Jacob; Ni adunay pagpanagna nga malimbungon uban sa Israel: Karon igaingon mahitungod kang Jacob ug sa Israel, Unsa ba ang nabuhat sa Dios! ²⁴Ania karon, ang katawohan nanindog ingon sa usa ka leon nga baye, Ug ingon sa usa ka leon mituyhakaw siya sa iyang kaugalingon: Ug siya dili mohigda hangtud nga siya makakaon sa tukbonon, Ug makainum sa dugo sa mga gipamatay. ²⁵Ug si Balac miingon kang Balaam: Ayaw gayud sila pagtungloha, ni magpanalangin *ka* gayud kanila. ²⁶Apan si Balaam mitubag ug miingon kang Balac: Wala ba ako magsugilon kanimo, nga nagaingon: Ang tanan nga gipamulong ni Jehova, kana kinahanglan akong pagabuhaton? ²⁷Ug si Balac miingon kang Balaam: Umari *ka* karon, ko magadala kanimo ngadto sa laing dapit; basin pa lamang kini magapahimuot sa Dios nga ikaw magatunglo kanila tungod kanako gikan didto. ²⁸Ug si Balac nagdala kang Balaam ngadto sa kinatumyan sa Peor, nga nagaambo ngadto sa kamingawan. ²⁹Ug si Balaam miingon kang Balac: Tukuri ako dinhi ug pito ka halaran, ug andami ako dinhi ug pito ka lakeng vaca ug pito ka lakeng carnero. ³⁰Ug si Balac naghimo sumala sa giingon ni Balaam, ug naghalad ug usa ka lakeng vaca ug usa ka lakeng carnero sa ibabaw sa tagsatagsa ka halaran.

¹ Ug sa nakita ni Balaam nga kini nakapahamuot kang Jehova nga magapanalangin sa Israel, siya wala umadto ingon sa ubang mga panahon, sa pagpangita ug mga diwata, kondili nga giatubang niya ang iyang nawong padulong ngadto sa kamingawan. ²Ug giyahat ni Balaam ang iyang mga mata, ug nakita niya ang Israel nga nagapuyo sumala sa ilang mga banay; ug ang Espiritu sa Dios

mianha sa ibabaw niya. ³Ug migamit siya sa iyang sambingay, ug miingon: Si Balaam ang anak nga lalake ni Beor miingon; Ug ang tawo kansang mata gipiyong miingon: ⁴Siya miingon, ang nakadungog sa mga pulong sa Dios, Nga nakakita sa panan-awon sa Makagagahum sa ngatanan, Nga nagakahulog, ug samtang ang iyang mga mata nabuka: ⁵Hilabihan kaanindot sa imong mga balong-balong, Oh Jacob, Ang imong mga tabernaculo, Oh Israel! ⁶Ingon sa mga walog sila gipangatag, Ingon sa mga tanaman sa daplin sa kiliran sa suba, Ingon sa mga linaloes nga tinanum ni Jehova, Ingon sa mga cedro sa daplin sa mga tubig. ⁷Gikan sa ilang mga timba magaagay ang tubig, Ug ang iyang binhi mahulog sa daghang mga tubig, Ug ang iyang hari labaw pa kay kang Agag, Ug ang iyang gingharian pagabayawon. ⁸Ang Dios magakuha kaniya gikan sa Egipto; Siya adunay kusog nga ingon sa vaca nga ihalas: Magalamoy siya sa mga nasud nga iyang mga kaaway, Ug magadugmok sa ilang mga bukog *hangtud* sa pagkapulpog. Ug pagalagbasan *sila* sa iyang mga udyong. ⁹Siya mipauraray, siya mihigda ingon sa usa ka leon, Ug ingon sa usa ka baye nga leon; kinsa ang magapukaw kaniya? Bulahan ang tagsatagsa nga magapanalangin kanimo, Ug tinunglo ang tagsatagsa nga magatunglo kanimo.

¹⁰ Ug ang kaligutgut ni Balac misilaub batok kang Balaam, ug mipakpak siya sa iyang mga kamot; ug si Balac miingon kang Balaam: Mitawag ako kanimo aron sa pagtunglo sa akong mga kaaway, ug, ania karon, ikaw nagpanalangin kanila niining totolo ka higayon. ¹¹Busa kumalagiw ka karon sa imong dapit: Ako naghunahuna nga pasidunggan ko ikaw; apan, ania karon, si Jehova nagdumili kanimo sa kadungganan. ¹²Ug si Balaam miingon kang Balac: Wala ba ako magsulti usab sa imong mga sulogoon nga imong gipaanih kanako, nga nagaingon: ¹³Kong si Balac maghatag kanako sa iyang balay nga puno sa salapi ug bulawan, ako dili arang makalapas sa pulong ni Jehova, aron sa pagbuhat ug maayo ni dautan gikan sa akong kaugalingon nga hunahuna; kong unsa ang igasulti ni Jehova, kana igaingon ko? ¹⁴Ug karon, ania, ako moadto sa akong katawohan: umari ka, *ug* ikaw pagapahibaloon ko kong unsay pagabuhaton niining katawohan sa imong katawohan sa ulabing mga adlaw.

¹⁵ Ug migamit siya sa iyang sambingay, ug miingon: Si Balaam ang anak nga lalake ni Beor miingon, Ug ang tawo kansang mata gipiyong miingon; ¹⁶Siya miingon, ang nakadungog sa mga pulong sa Dios, Ug nahibalo sa kinaadman sa Hataas Uyamut, Nga nakakita sa panan-awon sa Makagagahum sa ngatanan, Nga nagakahulog, ug samtang ang iyang mga mata nabuka: ¹⁷Nakita ko siya, apan dili karon; Akong natan-aw siya, apan dili sa haduol: Adunay moabut nga bitoon gikan kang Jacob, Ug magatindog ang cetro gikan sa Israel, Ug magapatay latas sa mga nasikohan sa Moab, Ug magalaglag sa tanang mga anak nga lalake sa kaguliyang. ¹⁸Ug ang Edom mahimong *yuta* nga mapanag-iya, Ang Seir mahimo usab *yuta* nga mapanag-iya, *sa* iyang mga kaaway; Samtang ang Israel magagawi sa pagkaisug gayud. ¹⁹Ug gikan kang Jacob adunay usa nga makagagahum, Ug magalaglag sa nanghibilin gikan sa lungsod. ²⁰Ug siya mitan-aw kang Amalek, ug migamit sa iyang sambingay, ug miingon: Si Amalek mao ang usa sa mga nasud: Apan ang iyang kaulahian modangat sa pagkalaglag. ²¹Ug siya mitan-aw sa Cinehanon, ug migamit sa iyang sambingay, ug miingon: Malig-on ang imong puloy-anan, Ug ang imong salag napahamutang sulod

sa bato. ²²Bisan pa niana ang Cinehanon igasalikway, Hangtud nga si Asur magadala kanimo sa pagkabinihag. ²³Ug siya migamit sa iyang samingay, ug miingon: Pagkaalaut, kinsa ang mabuhi sa diha nga pagabuhaton sa Dios kining mga butanga? ²⁴Apan *mangabut* ang mga sakyanan gikan sa baybayon sa Cittim, Ug pagagul-on nila ang Asur, ug pagagul-on nila ang Eber; Ug siya usab modangat sa pagkalaglag. ²⁵Ug mitindog si Balaam, ug milakaw, ug mibalik ngadto sa iyang dapit; ug maingon man usab si Balac milakaw sa iyang dalan.

¹ Ug mipuyo ang Israel sa Sitim; ug ang katawohan mingsugod sa pagpakighilawas uban sa mga anak nga babaye ni Moab: ²Kay ilang gitawag ang katawohan ngadto sa mga halad sa ilang mga dios; ug ang katawohan mingkaon, ug mingyukbo sa ilang mga dios. ³Ug ang Israel mikuyog sa iyang kaugalingon ngadto kang Baal-Peor: ug ang kaligutgut ni Jehova misilaub batok sa Israel. ⁴Ug si Jehova miingon kang Moises: Kuhaon mo ang tanang mga dagkung tawo sa katawohan, ug sila bitayon mo kang Jehova sa atubangan sa *nawong* sa adlaw, aron ang mabangis nga kaligutgut ni Jehova magapahalayo gikan sa Israel. ⁵Ug si Moises miingon sa mga maghuhukom sa Israel: Pamatyon ninyo ang tanan nga mingtipon ngadto kang Baal-Peor, ang tagsatagsa sa iyang kaugalingong tawo.

⁶ Ug ania karon, usa sa mga anak sa Israel miabut ug nagdala sa usa ka babaye nga Madianhon ngadto sa iyang mga igsoon, diha sa mga mata ni Moises, ug diha sa mga mata sa tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, samtang sila nanagbakho pa didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ⁷Ug sa nakita siya ni Pineas, ang anak nga lalake ni Eleazar, ang anak nga lalake ni Aaron ang sacerdote, mitindog siya sa taliwala sa katilingban ug mikuha ug usa ka bangkaw sa iyang kamot; ⁸Ug misunod siya sa paglakaw niadtong tawo sa Israel ngadto sa pabiyon, ug giduslak niya silang duruha, ang tawo sa Israel, ug ang babaye nga Madianhon nga gilapsan sa iyang lawas. Sa ingon niana mihunong ang kamatay sa mga anak sa Israel. ⁹Ug kadtong mga nangamatay pinaagi sa hampak may kaluhaan ug upat ka libo. ¹⁰Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹¹Si Pineas, ang anak nga lalake ni Eleazar, ang anak nga lalake ni Aaron ang sacerdote, nagpahilayo sa akong kaligutgut gikan sa mga anak sa Israel, nga niana siya nangabugho uban sa akong pangabugho sa taliwala nila, sa ingon niana mao nga wala ko pag-ut-uta ang mga anak sa Israel sa akong pagpangabugho. ¹²Busa iingon mo: Ania karon, nagahatag ako kaniya sa akong tugon sa pakigdait. ¹³Ug kini mahimo alang kaniya, ug sa iyang kaliwat nga mosunod kaniya, ang tugon sa pagka-sacerdote nga walay katapusan; tungod kay siya adunay kasilag alang sa Dios, ug nagbuhat ug pagtabon sa sala alang sa mga anak sa Israel. ¹⁴Karon ang ngalan niadtong tawo sa Israel nga gipatay, siya nga gipatay uban sa babaye nga Madianhon, mao si Simri, ang anak nga lalake ni Salu, usa ka principe sa usa ka balay sa amahan sa taliwala sa banay ni Simeon. ¹⁵Ug ang ngalan sa babaye nga Madianhon nga gipatay, mao si Cozbi, ang anak nga babaye ni Zur; *si Cozbi* punoan sa katawohan sa usa ka panimalay sa Madian.

¹⁶ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹⁷Sakiton ninyo ang mga Madianhon, ug pamatyon ninyo sila; ¹⁸Kay sila nanagpalagut kaninyo uban sa ilang mga lalang, nga *pinaagi niini* sila nanaglimbong kaninyo mahatungod sa butang ni Peor, ug mahatungod sa butang ni Cozbi, ang anak nga babaye sa principe sa Madian, ilang igsoon nga babaye, nga gipatay sa adlaw sa kamatay mahitungod sa butang ni Peor.

¹ Ug nahatabo sa human na ang kamatay, nga si Jehova misulti kang Moises, ug kang Eleazar, ang anak nga lalake ni Aaron, ang sacerdote, nga nagaingon: ²Isipon mo ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, ang tanan nga makahimo sa pag-adto ngadto sa panggubatan alang sa Israel. ³Ug si Moises ug si Eleazar ang sacerdote misulti kanila didto sa mga kapatagan sa Moab haduol sa Jordan sa Jerico, nga nagaingon: ⁴*Isipon mo ang katawohan*, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas; ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises ug sa mga anak sa Israel, nga migula gikan sa yuta sa Egipto.

⁵ Si Ruben, ang panganay ni Israel: ang mga anak nga lalake ni Ruben: *kang* Hanoc, mao ang panimalay sa mga Hanochanon; kang Palu, mao ang panimalay sa mga Paluhanon; ⁶Gikan kang Hesron, mao ang panimalay sa mga Hesronhanon; kang Carmi, mao ang panimalay sa mga Carmihanon. ⁷Kini mao ang mga panimalay sa mga Rubenhanon; ug sila nga mga naisip may kap-atan ug tolo ka libo pito ka gatus ug katloan. ⁸Ug ang anak nga lalake ni Palu: si Eliab. ⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Eliab: si Nemuel, ug si Dathan, ug si Abiram. Kini si Dathan, ug si Abiram mao sila ang mga gitawag sa katilingban, nga mingsukol batok kang Moises ug batok kang Aaron diha sa ginsakupan ni Core, sa diha nga mingsukol sila batok kang Jehova. ¹⁰Ug ang yuta mibuka sa iyang baba, ug milamoy kanila lakip kang Core, sa diha nga ang ginasakupan *niya* nangamatay; sa diha nga ang kalayo milamoy sa duruha ka gatus ug kalim-an ka tawo, ug sila nahimo nga usa ka ilhanan. ¹¹Bisan pa niana, ang mga anak nga lalake ni Core wala mangamatay. ¹²Ang mga anak nga lalake ni Simeon sunod sa ilang mga panimalay: kang Nemuel, ang panimalay sa mga Nemuelhanon; kang Jamin, mao ang panimalay sa mga Jaminhanon: kang Jachin, mao ang panimalay sa mga Jachinhanon; ¹³Kang Zera, mao ang panimalay sa mga Zerahanon; kang Saul, mao ang panimalay sa mga Saulhanon. ¹⁴Kini mao ang mga panimalay sa mga Simeonhon, kaluhaan ug duha ka libo ug duruha ka gatus. ¹⁵Ang mga anak nga lalake ni Gad sunod sa ilang mga panimalay: kang Zepon, mao ang panimalay sa mga Zepohanon; kang Haggi, mao ang panimalay sa mga Haggihanon; kang Suni, mao ang panimalay sa mga Sunihanon: ¹⁶Kang Ozni, mao ang panimalay sa mga Oznihanon; kang Eri, mao ang panimalay sa mga Arihanon; ¹⁷Kang Arodi, mao ang panimalay sa mga Arodihanon; kang Areli, mao ang panimalay sa mga Arelihanon. ¹⁸Kini mao ang mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Gad; sumala niadtong mga naisip kanila, may kapatan ka libo ug lima ka gatus. ¹⁹Ang mga anak nga lalake ni Juda: si Er ug si Onan; ug si Er ug si Onan nangamatay didto sa yuta sa Canaan. ²⁰Ug ang mga anak nga lalake ni Juda sunod sa ilang mga

panimalay mao *kini* : kang Sela, mao ang panimalay sa mga Selahanon; kang Phares, mao ang panimalay sa mga Phareshanon; kang Zera, mao ang panimalay sa mga Zerahanon. ²¹Ug ang mga anak nga lalake ni Phares mao *kini* : kang Hesron, mao ang panimalay sa mga Hesrohanon; kang Hamul, mao ang panimalay sa mga Hamulahanon. ²²Kini mao ang mga panimalay ni Juda sumala niadtong mga naisip kanila, may kapitoan ug unom ka libo ug lima ka gatus. ²³Ang mga anak nga lalake ni Issachar sunod sa ilang mga panimalay: *kang* Tola, mao ang panimalay sa mga Tolahanon; kang Pua, mao ang panimalay sa mga Puaahanon; ²⁴Kang Jasub, mao ang panimalay sa mga Jasubihanon; kang Simron, mao ang panimalay sa mga Simronhanon. ²⁵Kini mao ang mga panimalay ni Isacchar sumala niadtong mga naisip kanila, may kan-uman ug upat ka libo ug totolo ka gatus. ²⁶Ang mga anak nga lalake ni Zabulon sunod sa ilang mga panimalay: kang Sered, mao ang panimalay sa mga Seredihanon; kang Elon, mao ang panimalay sa mga Elonhon; kang Jalel, mao ang panimalay sa mga Jalelhanon. ²⁷Kini mao ang mga panimalay sa mga Zabulonhon sumala niadtong mga naisip kanila, may kan-uman ka libo ug lima ka gatus. ²⁸Ang mga anak nga lalake ni Jose sunod sa ilang mga panimalay: si Manases ug si Ephraim. ²⁹Ang mga anak nga lalake ni Manases: kang Machir, mao ang panimalay sa mga Machirhanon; ug si Machir nag-anak kang Galaad: kang Galaad, mao ang panimalay sa mga Galaadhanon. ³⁰Kini mao ang mga anak nga lalake ni Galaad: *kang* Jezer, mao ang panimalay sa mga Jezerhanon; kang Helec, mao ang panimalay sa mga Helechanon: ³¹Ug sa *kang* Arsiel, mao ang panimalay sa mga Arsielhanon; ug sa kang Sechem, mao ang panimalay sa mga Sechemhanon; ³²Ug sa *kang* Semida, mao ang panimalay sa mga Semidahanon; ug sa kang Hepher, mao ang panimalay sa mga Hepherhanon. ³³Ug si Salphaad, ang anak nga lalake ni Hepher walay mga anak nga lalake, kondili mga babaye: ug ang mga ngalan sa mga anak nga babaye ni Salphaad, mao si Maala, ug si Noa, si Hogla, si Milca, ug si Tirsas. ³⁴Kini mao ang mga panimalay ni Manases; ug ang mga naisip kanila may kalim-an ug duha ka libo ug pito ka gatus. ³⁵Kini mao ang mga anak nga lalake ni Ephraim sunod sa ilang mga panimalay: kang Suthala, mao ang panimalay sa mga Suthalahanon; kang Becher, mao ang panimalay sa mga Becherhanon; kang Tahan, mao ang panimalay sa mga Tahanhanon. ³⁶Ug kini mao ang mga anak nga lalake ni Suthala: kang Heran, mao ang panimalay sa mga Heranhanon. ³⁷Kini mao ang mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Ephraim sumala niadtong mga naisip kanila, may katloan ug duruha ka libo ug lima ka gatus. Kini mao ang mga anak nga lalake ni Jose sunod sa ilang mga panimalay. ³⁸Ang mga anak nga lalake ni Benjamin sunod sa ilang mga panimalay: sa kang Bela, mao ang panimalay sa mga Belahanon; sa kang Asbel, mao ang panimalay sa mga Asbelhanon; sa kang Achiram, mao ang panimalay sa mga Achiramhanon; ³⁹Sa kang Supham, mao ang panimalay sa mga Suphamhanon; sa kang Hupham, mao ang panimalay sa mga Huphamhanon. ⁴⁰Ug ang mga anak nga lalake ni Bela mao si Ard ug si Naaman *sa kang Ard* , mao ang panimalay sa mga Ardhanon; sa kang Naaman, mao ang panimalay sa mga Naamanhanon. ⁴¹Kini mao ang mga anak nga lalake ni Benjamin sunod sa ilang mga panimalay; ug sila nga mga naisip kanila, may kap-atan ug lima ka libo ug unom ka gatus. ⁴²Kini mao ang mga anak nga lalake ni Dan sunod sa ilang mga panimalay: sa kang Suham, mao ang panimalay sa mga Suhamhanon. Kini mao ang mga panimalay

ni Dan sunod sa ilang mga panimalay. ⁴³Ang tanang mga panimalay sa mga Suhamhanon, sumala niadtong mga naisip kanila, may kan-uman ug upat ka libo ug upat ka gatus. ⁴⁴Ang mga anak nga lalake ni Aser sunod sa ilang mga panimalay: sa kang Imna, mao ang panimalay sa mga Imnahanon; sa kang Issui, mao ang panimalay sa mga Issuihanon; sa kang Beria, mao ang panimalay sa mga Beriahanon. ⁴⁵Sa mga anak nga lalake ni Beria: sa kang Heber, mao ang panimalay sa mga Heberhanon; sa kang Malchiel, mao ang panimalay sa mga Malchielhanon. ⁴⁶Ug ang ngalan sa anak nga babaye ni Aser mao si Sera. ⁴⁷Kini mao ang mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Aser sumala niadtong mga naisip kanila, may kalim-an ug totolo ka libo ug upat ka gatus. ⁴⁸Ang mga anak nga lalake ni Naphtali sunod sa ilang mga panimalay: sa kang Jaseel, mao ang panimalay sa mga Jaseelhanon; sa kang Gani, mao ang panimalay sa mga Ganihanon; ⁴⁹Sa kang Jeser, mao ang panimalay sa mga Jeserhanon; sa kang Silem, mao ang panimalay sa mga Silemhanon. ⁵⁰Kini mao ang mga panimalay ni Naphtali sumala sa ilang mga panimalay; ug sila nga mga naisip kanila, may kap-atan ug lima ka libo ug upat ka gatus. ⁵¹Kini mao sila nga mga naisip sa mga anak sa Israel, may unom ka gatus ka libo ug usa ka libo pito ka gatus ug katloan.

⁵² Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ⁵³Dinhi niini ang yuta pagabahinon alang sa usa ka panulondon sumala sa gidaghanon sa mga ngalan. ⁵⁴Sa may daghan ihatag mo ang labing daku nga panulondon, ug sa may diriyut, ang labing diyutay nga panulondon: alang sa tagsatagsa sumala niadtong mga naisip kaniya igahatag ang iyang panulondon. ⁵⁵Bisan pa niana, ang yuta pagabahinon pinaagi sa pagpapalad: sumala sa mga ngalan sa mga banay sa ilang mga amahan, sila magapanunod *niini*. ⁵⁶Sumala sa mahaigo sa palad pagabahinon ang ilang panulondon sa taliwala sa may daghan ug sa may diriyut.

⁵⁷ Ug kini mao ang mga naisip sa mga Levihanon sunod sa ilang mga panimalay: sa kang Gerson, mao ang panimalay sa mga Gersonhon; sa kang Coath, mao ang panimalay sa mga Coathihanon; sa kang Merari, mao ang panimalay sa mga Merarihanon. ⁵⁸Kini mao ang mga panimalay ni Levi: ang panimalay sa mga Levihanon, ang panimalay sa mga Hebronhanon, ang panimalay sa mga Mahalhanon, ang panimalay sa mga Musihanon, ang panimalay sa mga Corihanon. Ug si Coath nag-anak kang Amram. ⁵⁹Ug ang ngalan sa asawa ni Amram mao si Jacobed, ang anak nga babaye ni Levi, *siya* nga natawo kang Levi didto sa Egipto: ug siya nag-anak gikan kang Amram kang Aaron ug kang Moises, ug kang Miriam nga ilang igsoong babaye. ⁶⁰Ug kang Aaron nangatawo si Nadab ug si Abiu, si Eleazar ug si Ithamar. ⁶¹Ug si Nadab ug si Abiu nangamatay, sa diha nga mihalad *sila* ug kalayo nga lain sa atubangan ni Jehova. ⁶²Ug sila nga mga naisip kanila may kaluhaan ug totolo ka libo, tagsatagsa ka lalake sukad sa usa ka bulan ang kagulangan ug ngadto sa itaas: kay sila wala maisip lakip sa mga anak sa Israel, tungod kay wala panulondon nga gihatag kanila nga lakip sa mga anak sa Israel.

⁶³ Kini mao ang mga naisip ni Moises ug ni Eleazar, ang sacerdote, nga nag-isip sa mga anak sa Israel didto sa kapatagan sa Moab haduol sa Jordan didto sa Jerico. ⁶⁴Apan sa kinataliwad-an nila walay bisan usa ka tawo sa mga naisip ni Moises ug ni Aaron, ang sacerdote, sa diha nga *sila* nanag-isip sa mga anak sa Israel didto sa kamingawan sa Sinai. ⁶⁵Kay si Jehova miingon mahitungod

kanila: Sila sa pagkamatuod gayud mangamatay sa kamingawan. Ug walay nahabilin nga usa ka tawo kanila, gawas kang Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone, ug kang Josue, ang anak nga lalake ni Nun.

¹ Unya miduol ang mga anak nga babaye ni Salphaad ang anak nga lalake ni Hopher, ang anak nga lalake ni Galaad, ang anak nga lalake ni Machir, ang anak nga lalake ni Manases, sa mga panimalay ni Manases nga anak nga lalake ni Jose; ug kini mao ang mga ngalan sa mga anak nga babaye: si Maala, si Noa, ug si Hogla, ug si Milca, ug si Tirsas. ²Ug mitindog sila sa atubangan ni Moises, ug sa atubangan ni Eleazar, ang sacerdote, ug sa atubangan sa mga principe ug sa tibook nga katilingban, didto sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman, nga nagaingon: ³Ang among amahan namatay didto sa kamingawan, ug siya wala mahilakip sa ginsakupan nila nga nagtigum sa ilang kaugalingon sa paghiusa sa pagbatok kang Jehova, sulod sa ginsakupan ni Core: apan siya namatay sa iyang kaugalingong sala; ug siya walay mga anak nga lalake. ⁴Ngano bang pagakuhaon ang ngalan sa among amahan gikan sa taliwala sa iyang panimalay, tungod *na lamang* kay siya walay mga anak nga lalake? Ihatag kanamo ang usa ka panulondon lakip sa kaigsoonan nga lalake sa among amahan. ⁵Ug gidala ni Moises ang ilang gipangayo sa atubangan ni Jehova. ⁶Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ⁷Ang mga anak nga babaye ni Salphaad nanagsulti sa matarung: sa pagkatinuod ihatag mo kanila ang usa ka pagpanag-iyas sa usa ka panulondon sa taliwala sa ilang kaigsoonan ang lalake sa ilang amahan; ug kanila pagabalhinon mo ang panulondon sa ilang amahan. ⁸Ug sa mga anak sa Israel magasulti ka, nga magaingon: Kong ang usa ka tawo mamatay, ug walay anak nga lalake, sa ingon niana pagabalhinon ninyo ang iyang panulondon ngadto sa iyang anak nga babaye. ⁹Ug kong siya walay anak nga babaye, nan ihatag ninyo ang iyang panulondon ngadto sa iyang mga igsoon nga lalake. ¹⁰Ug kong siya walay kaigsoonan nga lalake, nan igahatag ninyo ang iyang panulondon ngadto sa kaigsoonan nga lalake sa iyang amahan. ¹¹Ug kong ang iyang amahan walay kaigsoonan nga lalake, nan igahatag ninyo ang iyang panulondon ngadto sa iyang kaubanan nga labing haduol kaniya sa iyang panimalay, ug siya ang magapanag-iyas niini: ug kini mahimong tulomanon ug mga sugo alang sa mga anak sa Israel, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.

¹² Ug si Jehova miingon kang Moises: Tumungas ka niining bukira sa Abarim, ug tuman-aw ka sa yuta nga akong gihatag sa mga anak sa Israel. ¹³Ug sa diha nga makita mo na kini, igaipon ka usab ngadto sa imong katawohan, ingon sa pagkaipon ni Aaron nga imong igsoon; ¹⁴Tungod kay nagmalalison ka batok sa akong pulong didto sa kamingawan sa Sin, sa diha nga nakigsupak ang katilingban, nga ikaw magbalaan unta kanako didto sa mga tubig sa atubangan sa ilang mga mata. (Kini mao ang mga tubig sa Meriba sa Cades didto sa kamingawan sa Sin).

¹⁵ Ug si Moises misulti kang Jehova, nga nagaingon: ¹⁶Himoon unta ni Jehova, ang Dios sa mga espiritu sa tanan nga unod, ang pagtudlo sa usa ka tawo *nga magadumala* ibabaw sa katilingban, ¹⁷*Siya* nga mogula sa atubangan nila, ug siya nga mosulod sa atubangan nila, ug siya nga magauna

kanila sa paggula, ug siya nga magadala kanila sa pagpasulod; aron ang katilingban ni Jehova dili maingon sa mga carnero nga walay magbalantay. ¹⁸Ug si Jehova miingon kang Moises: Dad-a si Josue, ang anak nga lalake ni Nun, usa ka tawo nga kaniya anaa ang Espiritu, ug ipandong ang imong kamot sa ibabaw niya; ¹⁹Ug ipahamutang mo siya sa atubangan ni Eleazar, ang sacerdote, ug sa tibook nga katilingban; ug hatagi siya sa katungdanan diha nga magatan-aw sila. ²⁰Ug magabutang ka sa imong kadunggan sa ibabaw niya, aron nga ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel magatuman kaniya. ²¹Ug siya magabarog sa atubangan ni Eleazar, ang sacerdote, nga pinaagi kaniya siya magpakitambag alang sa paghukom sa Urim sa atubangan ni Jehova: sa iyang pulong manggula sila, ug sa iyang pulong manulod sila, maingon man siya ug ang tanang mga anak sa Israel uban kaniya, bisan ang tibook nga katilingban. ²²Ug gibuhat ni Moises ingon sa gisugo ni Jehova kaniya; ug iyang gikuha si Josue, ug gipahamutang siya sa atubangan ni Eleazar, ang sacerdote, ug sa atubangan sa tibook nga katilingban: ²³Ug sa ibabaw niya iyang gipandongan siya sa iyang mga kamot, ug gihatagan siya sa usa ka katungdanan, ingon sa gisulti ni Jehova pinaagi kang Moises.

¹ Ug misulti si Jehova kang Moises, nga nagaingon: ²Sugoa ang mga anak sa Israel, ug ingna sila: Ang akong halad, ang akong tinapay alang sa akong mga halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, sa usa ka kahumot alang kanako, pagabantayan ninyo sa paghalad alang kanako sulod sa ilang natudlong panahon. ³Ug mag-ingon ka kanila: Kini mao ang halad nga hinimo pinaagi sa kalayo nga igahalad ninyo kang Jehova: mga nating lake sa carnero nga walay ikasaway nga may usa ka tuig ang kagulangan, duruha sa matag-adlaw, alang sa usa ka halad-nga-sinunog nga dayon. ⁴Ang usa ka nating carnero igahalad mo sa buntag, ug ang usa usab ka nating carnero igahalad mo sa hapon; ⁵Ug ang ikanapulo ka bahin sa usa ka epha sa fino nga harina alang sa usa ka halad-nga-kalan-on, nga sinaktan sa ikaupat ka bahin sa hin sa lana nga binatil. ⁶Kini maoy usa ka dayon nga halad-nga-sinunog, nga gitukod didto sa bukid sa Sinai alang sa usa ka kahumot, usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo ngadto kang Jehova. ⁷Ug ang halad-nga-ilimnon niini, mao ang ikaupat ka bahin sa usa ka hin alang sa usa ka nating carnero: sa dapit nga balaan magabubo ka ug halad-nga-ilimnon sa maisug nga ilimnon alang kang Jehova. ⁸Ug ang lain nga nating carnero igahalad mo sa pagkahapon: ingon sa halad-nga-kalan-on *nga gihalad* sa buntag, ug ingon sa halad-nga-ilimnon *nga gihalad* niini, igahalad mo kini, usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, sa usa ka kahumot ngadto kang Jehova.

⁹ Ug sa adlaw nga igpapahulay duruha ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway, ug duruha sa ikanapulo ka bahin *sa usa ka epha* sa fino nga harina alang sa usa ka halad-nga-kalan-on, sinaktan sa lana, ug sa halad-nga-ilimnon niini: ¹⁰Kini mao ang halad-nga-sinunog alang sa matag-adlaw nga igpapahulay, labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ug sa halad-nga-ilimnon niini. ¹¹Ug sa mga sinugdan sa inyong mga bulan kamo magahalad ug usa ka halad-nga-sinunog ngadto kang Jehova: duruha ka lakeng vaca, ug usa

ka lakeng carnero, pito ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway; ¹²Ug totolo sa ikanapulo ka bahin *sa usa ka epha* sa fino nga harina alang sa usa ka halad-nga-kalan-on, nga sinaktan sa lana, alang sa tagsa ka lakeng vaca; ug duruha sa ikanapulo ka bahin sa fino nga harina alang sa usa ka halad-nga-kalan-on, nga sinaktan sa lana, alang sa lain nga lakeng carnero; ¹³Ug usa sa ikanapulo ka bahin sa fino nga harina nga sinaktan sa lana alang sa usa ka halad-nga-kalan-on sa tagsatagsa ka nating carnero; alang sa usa ka halad-nga-sinunog sa usa ka kahumot, usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova. ¹⁴Ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon pagahimoon sa tunga sa hin nga vino sa usa ka lakeng vaca, ug ang ikatolo ka bahin sa usa ka hin alang sa usa ka lakeng carnero, ug ang ikaupat ka bahin sa usa ka hin sa usa ka nating carnero: kini mao ang halad-nga-sinunog sa matag-bulan ngadto sa mga bulan sa tuig. ¹⁵Ug usa ka lake nga kanding alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala ngadto kang Jehova; kini igahalad labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ug sa halad-nga-ilimnon niini.

¹⁶Ug sa nahauna nga bulan, sa ikanapulo ug upat ka adlaw sa bulan, mao ang pasko ni Jehova. ¹⁷Ug sa ikanapulo ug lima ka adlaw niining bulana maoy usa ka fiest: sulod sa pito ka adlaw pagakan-on ang tinapay nga walay levadura. ¹⁸Sa nahauna nga adlaw maoy usa ka balaan nga pagkatigum: walay bisan unsa nga bulohaton nga inalagad nga pagabuhaton ninyo; ¹⁹Apan kamo magahalad ug usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, usa ka halad-nga-sinunog ngadto kang Jehova: duruha ka nating lake sa vaca, ug usa ka lakeng carnero, ug pito ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan; kini alang kaninyo mga walay ikasaway; ²⁰Ug ang ilang halad-nga-kalan-on, fino nga harina nga sinaktan sa lana: totolo ka ikanapulo ka bahin kamo magahalad alang sa usa ka lakeng vaca, ug duruha sa ikanapulo ka bahin alang sa lakeng carnero; ²¹Usa sa ikanapulo ka bahin ikaw magahalad alang sa tagsatagsa ka nating carnero *gikan* sa pito ka mga nating carnero; ²²Ug usa ka lakeng kanding alang sa halad-tungod-sa-sala, aron sa pagbuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaninyo. ²³Imong igahalad kini labut pa sa halad-nga-sinunog *nga pagahimoon* sa buntag, nga mao ang dayon nga halad-nga-sinunog. ²⁴Sa ingon niining paagiha, magahalad kamo sa matag-adlaw, sulod sa pito ka adlaw, ang tinapay sa halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, sa usa ka kahumot ngadto kang Jehova: kini igahalad labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ug sa halad-nga-ilimnon niini. ²⁵Ug sa ikapito ka adlaw kamo may usa ka balaan nga pagkatigum; walay bisan unsa nga bulohaton nga inalagad nga pagabuhaton ninyo. ²⁶Maingon man usab sa adlaw sa inunahang mga bunga, sa diha nga magahalad kamo ug bag-o nga halad-nga-kalan-on alang kang Jehova sa inyong *fiesta sa* mga semana, may usa ka balaan nga pagkatigum kamo; walay bisan unsa nga bulohaton nga inalagad nga pagabuhaton ninyo; ²⁷Apan magahalad kamo ug usa ka halad-nga-sinunog alang kang Jehova duruha ka nating lake sa vaca, usa ka nating carnero, pito ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan; ²⁸Ug ang ilang halad-nga-kalan-on, fino nga harina nga sinaktan sa lana, totolo sa ikanapulo ka bahin alang sa tagsa ka lakeng vaca, duruha sa ikanapulo ka bahin alang sa usa ka lakeng carnero, ²⁹Usa sa ikanapulo ka bahin alang sa tagsatagsa ka nating carnero *gikan* sa pito ka mga nating carnero; ³⁰Usa ka kanding nga lake, aron sa pagbuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaninyo. ³¹Labut pa sa

dayon nga halad-nga-sinunog, ug sa halad-nga-kalan-on niini, kini igahalad ninyo (sila alang kaninyo mga walay ikasaway), ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon.

¹ Ug sa ikapito ka bulan sa nahauna nga adlaw sa bulan, may usa ka balaan nga pagkatigum kamo, walay bisan unsa nga bulohaton nga inalagad nga pagabuhaton ninyo: kini mao ang adlaw sa paghuyop sa mga trompeta alang kaninyo. ²Ug magahalad kamo ug halad-nga-sinunog sa usa ka kahumot alang kang Jehova: usa ka nating lake sa vaca, usa ka lakeng carnero, pito ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon nga walay ikasaway; ³Ug ang ilang halad-nga-kalan-on, fino nga harina nga sinaktan sa lana, totolo sa ikanapulo ka bahin alang sa lakeng vaca, duruha sa ikanapulo ka bahin alang sa lakeng carnero, ⁴Ug usa sa ikanapulo ka bahin sa tagsatagsa ka nating carnero *gikan* sa pito ka mga nating carnero; ⁵Ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala, aron sa pagbuhat ug pagtabon-sa-sala alang kaninyo. ⁶Labut pa sa halad-nga-sinunog sa bag-ong bulan, ug sa halad-nga-kalan-on niini, ug ang dayon nga halad-nga-sinunog ug ang halad-nga-kalan-on niini, ug sa ilang mga halad-nga-ilimnon, sumala sa ilang mga tulomanon, alang sa usa ka kahumot, usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo alang kang Jehova. ⁷Ug sa ikanapulo ka adlaw niining bulan nga ikapito, kamo may usa ka balaan nga pagkatigum; ug magpakasakit kamo sa inyong mga kalag: kamo dili magbuhat ug bisan unsa nga bulohaton. ⁸Apan magahalad kamo ug usa ka halad-nga-sinunog ngadto kang Jehova sa usa ka kahumot: usa ka nating lake sa vaca, usa ka lakeng carnero, pito ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon: kini alang kaninyo mga walay ikasaway; ⁹Ug ang ilang halad-nga-kalan-on, fino nga harina nga sinaktan sa lana, totolo sa ikanapulo ka bahin alang sa lakeng vaca, duruha sa ikanapulo ka bahin alang sa usa ka lakeng carnero, ¹⁰Usa sa ikanapulo ka bahin alang sa tagsatagsa ka nating carnero sa pito ka nating carnero: ¹¹Usa ka kanding nga lake alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala; labut pa sa halad-tungod-sa-sala sa pagtabon-sa-sala, ug sa dayon nga halad-nga-sinunog, ug ang halad-nga-kalan-on niini, ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon.

¹² Ug sa ikanapulo ug lima ka adlaw sa bulan nga ikapito kamo may usa ka balaan nga pagkatigum; kamo dili magabuhat ug bisan unsa nga bulohaton nga inalagad, ug magafiesta kamo alang kang Jehova sulod sa pito ka adlaw. ¹³Ug kamo magahald ug usa ka halad-nga-sinunog, usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, sa usa ka kahumot alang kang Jehova; napulo ug tolo ka nating lake sa vaca, duruha ka lakeng carnero, napulo ug upat ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangon; sila mga walay ikasaway; ¹⁴Ug ang ilang halad-nga-kalan-on, fino nga harina nga sinaktan sa lana, totolo sa ikanapulo ka bahin alang sa tagsatagsa ka lake sa vaca sa napulo ug tolo ka mga lake sa vaca, duruha sa ikanapulo ka bahin alang sa tagsa ka lakeng carnero sa duruha ka lakeng carnero. ¹⁵Ug usa sa ikanapulo ka bahin alang sa tagsatagsa ka nating carnero sa napulo ug upat ka mga nating carnero; ¹⁶Ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala; labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, sa halad-nga-kalan-on, ug ang halad-nga-ilimnon niini. ¹⁷Ug sa ikaduha ka adlaw, *magahalad kamo* ug napulo ug duha ka lakeng vaca, duruha ka lakeng

carnero, napulo ug upat ka kanding nga lake nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway; ¹⁸Ug ang ilang halad-nga-kalan-on ug ang ilang halad-nga-ilimnon alang sa mga lakeng vaca, alang sa mga lakeng carnero, ug alang sa mga nating carnero, sumala sa gidaghanon, sunod sumala sa gidaghanon, sunod sa ilang tulomanon; ¹⁹Ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala; abut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ug sa halad-nga-kalan-on niini, ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon. ²⁰Ug sa ikatolo ka adlaw, napulo ug usa ka lakeng vaca, duruha ka lakeng carnero, napulo ug upat ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway; ²¹Ug ang ilang halad-nga-kalan-on ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon alang sa mga lakeng vaca, alang sa mga lakeng carnero, ug alang sa mga nating carnero, sumala sa ilang gidaghanon, sunod sa tulomanon; ²²Ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala; labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ug ang halad-nga-kalan-on niini, ug ang halad-nga-ilimnon niini. ²³Ug sa ikaupat ka adlaw, napulo ka lakeng vaca, duruha ka lakeng carnero, napulo ug upat ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway; ²⁴Ang ilang halad-nga-kalan-on ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon alang sa mga lakeng vaca, alang sa mga lakeng carnero, ug alang sa mga nating carnero, sumala sa ilang gidaghanon, subay sa tulomanon; ²⁵Ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala; labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ang halad-nga-kalan-on niini, ug ang halad-nga-ilimnon niini. ²⁶Ug sa ikalima ka adlaw, siyam ka lakeng vaca, duruha ka lakeng carnero, napulo ug upat ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway; ²⁷Ug ang ilang halad-nga-kalan-on ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon alang sa mga lakeng vaca, alang sa mga lakeng carnero, ug alang sa mga nating carnero, sumala sa ilang gidaghanon, subay sa tulomanon; ²⁸Ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala, labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ug ang halad-nga-kalan-on niini, ug ang halad-nga-ilimnon niini. ²⁹Ug sa ikaunom ka adlaw, walo ka lakeng vaca, duruha ka lakeng carnero, napulo ug upat ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway; ³⁰Ug ang ilang halad-nga-kalan-on ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon alang sa mga lakeng vaca, alang sa mga lakeng carnero, ug alang sa mga nating carnero, sumala sa ilang gidaghanon, subay sa tulomanon; ³¹Ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala; labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ang halad-nga-kalan-on niini, ug ang mga halad-nga-ilimnon niini. ³²Ug sa ikapito ka adlaw, pito ka lakeng vaca, duruha ka lakeng carnero, napulo ug upat ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay ikasaway; ³³Ug ang ilang halad-nga-kalan-on ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon alang sa mga lakeng vaca, alang sa mga lakeng carnero, ug alang sa mga nating carnero, sumala sa ilang gidaghanon, subay sa tulomanon; ³⁴Ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala; labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ang halad-nga-kalan-on niini, ug ang halad-nga-ilimnon niini. ³⁵Ang sa ikawalo ka adlaw kamo may balaan nga pagtigum: walay bisan unsa nga bulohaton nga inalagad nga pagabuhaton ninyo; ³⁶Apan magahalad kamo sa usa ka halad-nga-sinunog, usa ka halad nga hinimo pinaagi sa kalayo, sa usa ka kahumot alang kang Jehova: usa ka lakeng vaca, us ka lakeng carnero, pito ka nating lake sa carnero nga may usa ka tuig ang kagulangan nga walay

ikasaway; ³⁷Ang ilang halad-nga-kalan-on ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon alang sa lakeng vaca, alang sa lakeng carnero, ug alang sa mga nating carnero, sumala sa ilang gidaghanon, subay sa tulomanon: ³⁸Ug usa ka kanding nga lake alang sa halad-tungod-sa-sala; labut pa sa dayon nga halad-nga-sinunog, ug ang halad-nga-kalan-on niini, ug ang halad-nga-ilimnon niini. ³⁹Kining *mga butanga* mao ang igahalad ninyo kang Jehova sa inyong tinudlo nga mga fiesta, labut pa sa inyong mga saad, ug sa inyong mga halad-nga-kinabubut-on, alang sa inyong mga halad-nga-sinunog, ug alang asa inyong mga halad-nga-kalan-on, ug alang sa inyong mga halad-nga-ilimnon, ug alang sa inyong mga halad-sa-pakigdait. ⁴⁰Ug si Moises misugilon sa mga anak sa Israel sumala sa tanang *mga butang* nga gisugo ni Jehova kang Moises.

¹ Ug misulti si Moises sa mga pangulo sa mga banay sa mga anak sa Israel, nga nagaingon: Kini mao ang butang nga gisugo ni Jehova. ²Sa diha nga ang tawo magasaad ug usa ka saad kang Jehova, kun magapanumpa ug usa ka panumpa nga magahigot sa iyang kalag uban sa usa ka katungdanan, dili niya pagalapason ang iyang pulong: pagabuhaton niya sumala sa tanan nga mogula sa iyang baba.

³ Ingon man usab sa diha nga ang babaye magasaad ug usa ka saad kang Jehova, ug magahigot sa iyang kaugalingon sa usa ka katungdanan, sanglit *siya* anaa sa balay sa iyang amahan sa iyang pagkabatan-on. ⁴Ug ang iyang amahan makadungog sa iyang saad, ug sa iyang katungdanan nga gihigot sa iyang kalag, ug ang iyang amahan magahilum mahitungod kaniya: nan ang tanang mga panaad niya magapadayon, ug ang tanan nga katungdanan nga nagahigot sa iyang kalag, magapadayon. ⁵Apan kong ang iyang amahan magapugong kaniya sa adlaw nga siya makadungog, walay bisan usa sa iyang mga saad, kun sa iyang mga katungdanan nga gihigot niya sa iyang kalag, magapadayon: ug si Jehova magapasaylo kaniya kay ang iyang amahan nagpugong kaniya. ⁶Ug kong siya may bana, samtang ang iyang mga saad anaa sa ibabaw niya, kun sa hinanali nakasulti sa iyang mga ngabil, sa butang nga gihigot niya sa iyang kalag, ⁷Ug ang iyang bana makadungog niini, ug magahilum siya mahitungod kaniya sa adlaw nga siya makadungog niini, nan ang iyang mga saad magapadayon, ug ang iyang mga katungdanan nga gihigot niya sa iyang kalag, magapadayon. ⁸Apan kong ang iyang bana magapugong kaniya sa adlaw nga siya makadungog niini, nan dili magapadayon ang saad nga iyang *gisaad* sa ibabaw niya, ug sa hinanali nakasulti siya sa iyang mga ngabil, sa butang nga gihigot niya sa iyang kalag: ug si Jehova magapasaylo kaniya. ⁹Apan ang saad sa babaye nga balo, kun sa babaye nga biniyaan sa bana, *bisan* ang tanang butang nga gihigot niya sa iyang kalag, magapadayon batok kaniya. ¹⁰Ug kong magbuhat siya ug saad diha sa balay sa iyang bana, kun gihigtan niya ang iyang kalag sa katungdanan sa pagpanumpa, ¹¹Ug ang iyang bana nakadungog niana ug siya mihilum kaniya, ug wala magdumili: unya ang tanang mga saad niya magadayon, ug ang tanan nga mga katungdanan nga gihigot niya sa iyang kalag magapadayon. ¹²Apan kong ang iyang bana maghimo niini nga walay-bili ug walaypulos sa adlaw sa pagkadungog niya, nan ang tanan nga minggula sa iyang mga ngabil mahitungod sa iyang

mga panaad kun mahatungod sa katungdanan sa iyang kalag, dili magapadayon: ang iyang bana naghimo niini nga walay-pulos, ug si Jehova magapasaylo kaniya. ¹³Ang tanan nga panaad, ug ang tanan nga panumpa nga nagahigot sa pagpasubo sa kalag, mapalig-on sa iyang bana, kun ang iyang bana magahimo niana nga walay-pulos. ¹⁴Apan kong ang iyang bana magahilum sa bug-os kaniya sa adlaw-adlaw, sa ingon niana miuyon siya sa tanang mga panaad niya, kun sa tanang mga katungdanan nga diha sa ibabaw niya: siya nagapalig-on niana, tungod kay mihilum kaniya sa adlaw nga siya nakadungog niana. ¹⁵Apan kong siya magahimo niana nga walay-bili ug walay-pulos sa human na niya hidunggi kana, nan ang *bana* ¹⁶Kini mao ang mga tulomanon nga gisugo ni Jehova kang Moises sa taliwala sa usa ka tawo ug sa iyang asawa, sa taliwala sa amahan ug sa iyang anak nga babaye nga anaa pa sa iyang pagkabatan-on sa balay sa iyang amahan.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Buhaton mo ang panimalus sa mga anak sa Israel mahatungod sa mga Madianhon; sa human niini igatipon ka ngadto sa imong katawohan. ³Ug si Moises misulti sa katawohan, nga nagaingon: Sangkapa ninyo sa mga hinagiban ang mga tawo nga gikan sa inyong taliwala alang sa gubat aron mangadto sila batok sa Madian sa pagtuman sa panimalus ni Jehova sa Madian. ⁴Usa ka libo gikan sa tagsatagsa ka banay sa tanang kabanayan sa mga anak sa Israel, paadtoan ninyo sa gubat. ⁵Busa didtoy nahatag gikan sa mga linibo sa Israel, usa ka libo gikan sa tagsatagsa ka banay, napulo ug duha ka libo ang nasangkapan alang sa gubat. ⁶Ug si Moises nagpadala kanila: usa ka libo gikan sa tagsatagsa ka banay, ngadto sa gubat, sila ug si Pinees ang anak nga lalake ni Eleazar ang sacerdote, miadto sa gubat uban ang mga kasangkapan sa balaang puloy-anan, ug ang mga trompeta alang sa pagpagubok diha sa iyang kamot.

⁷ Ug nakiggubat sila batok sa Madian, ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises, ug gipatay nila ang tanan nga lalake. ⁸Ug napatay nila uban sa ilang mga gipamatay ang mga hari sa Madian: si Ebi, ug si Resem, ug si Sur, ug si Hur, ug si Reba, ang lima ka hari sa Madian: si Balaam usab ang anak nga lalake ni Beor, gipatay nila pinaagi sa espada. ⁹Ug ang mga anak sa Israel nanagdala ug mga binihag sa mga babaye sa Madian, ug ang ilang mga *bata nga* magagmay, ug ang tanan nilang mga vaca, ug ang tanan nila nga mga panon, ug ang tanan nila nga bahandi, gidala nila nga mga inagaw. ¹⁰Ug ang tanan nila nga kalungSORAN sa mga dapit diin sila magpuyo, ug ang tanan nilang mga campo, ilang gisunog sa kalayo. ¹¹Ug gidala nila nga tanan nga inagaw, ug ang tanan nga dinakup maingon sa mga tawo mao man sa mga mananap, ¹²Ug gidala nila ang mga binihag ug ang mga dinakup ug ang mga inagaw ngadto kang Moises ug kang Eleazar ang sacerdote, ug ngadto sa katilingban sa mga anak sa Israel, ngadto sa campo sa mga kapatagan sa Moab, nga didto sa haduol sa Jordan sa Jerico.

¹³ Ug si Moises ug si Eleazar ang sacerdote, ug ang tanang mga principe sa katilingban migula sa pagsugat kanila didto sa gawas sa campo. ¹⁴Ug si Moises nasuko sa mga pangulo sa kasundalohan, sa mga capitan sa mga linibo ug sa mga capitan sa mga ginatus, nga namauli gikan sa pag-alagad sa gubat. ¹⁵Ug si Moises miingon kanila: Giluwas ba ninyo nga buhi ang tanang mga babaye?

¹⁶Ania karon, kini sila naghatag ug hinungdan sa mga anak sa Israel, tungod sa tambag ni Balaam, sa paglapas batok kang Jehova mahitungod sa mga butang ni Peor; ug sa ingon niana dihay kamatay sa kinataliwadaon sa katilingban ni Jehova. ¹⁷Busa karon, pamatyon ninyo ang tanang mga lalake nga anaa sa taliwala sa mga bata, ug pamatyon ninyo ang tanan nga babaye nga nakaila ug lalake pinaagi sa paghigda uban kaniya. ¹⁸Apan ang tanang mga bata nga babaye nga wala makaila sa lalake pinaagi sa paghigda uban kaniya igabilin ninyo sila nga buhi alang sa inyong kaugalingon. ¹⁹Ug kamo magapabilin didto sa gawas sa campo sulod sa pito da adlaw: ug bisan kinsa *kaninyo* nga nakapatay sa bisan kinsa nga tawo, ug bisan kinsa nga nakahikap ug patay, magaulay kamo sa inyong kaugalingon sa ikatolo ug sa ikapito ka adlaw, kamo ug ang inyong mga binihag. ²⁰Ug mahitungod sa tagsatagsa ka bisti, ug ang tanan nga hinimo sa panit, ug ang tanan nga binuhat sa balhibo sa kanding ug tanang mga butang nga hinimo sa kahoy pagaulayon ninyo sa inyong kaugalingon. ²¹Ug si Eleazar, ang sacerdote miingon sa mga tawo sa gubat nga miadto sa gubat: Kini mao ang tulomanon sa kasugoan nga gisugo ni Jehova kang Moises. ²²Apan ang bulawan, ug ang salapi, ang tumbaga, ang puthaw, ang estano, ug ang tingga: ²³Ang tanan nga butang nga makasukol sa kalayo pagapaagihon ninyo sa kalayo, ug mamahinlo kini bisan pa niana kini pagaulayon uban sa tubig tungod sa kahugawan: apan ang tanan nga dili makasukol sa kalayo pagapaagion ninyo sa tubig. ²⁴Ug kamo magalaba sa inyong mga bisti sa ikapito ka adlaw, ug kamo mamahinlo; ug sa human niana magasulod kamo sa campo.

²⁵ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²⁶Paghimo ug tandaan sa mga dinakpan, maingon sa mga tawo mao man sa mga mananap, ikaw, ug si Eleazar, ang sacerdote, ug ang mga pangulo sa mga *balay* sa mga amahan sa katilingban; ²⁷Ug pagabahinon mo sa duruha ka bahin ang mga dinakpan sa taliwala sa mga tawo nga batid sa gubat, nga miadto sa gubat, ug sa tibook nga katilingban. ²⁸Ug magahatag ka ug buhis kang Jehova gikan sa mga tawo sa gubat, nga miadto sa gubat: usa ka kalag sa lima ka gatus, maingon sa mga tawo ingon sa mga vaca, sa mga asno, ug sa mga carnero. ²⁹Sa katunga nila magakuha kamo: ug igahatag mo kang Eleazar, ang sacerdote alang sa halad-nga-tinabyog kang Jehova: ³⁰Ug mahatungod sa katunga nga alang sa mga anak sa Israel magakuha ka ug usa sa matag-kalim-an sa mga tawo, sa mga vaca, sa mga asno, ug sa mga carnero, sa tanan nga kahayupan, ug igahatag mo sila sa mga Levihanon nga nagahupot sa pagbantay sa tabernaculo ni Jehova. ³¹Ug nanagbuhat si Moises ug si Eleazar ang sacerdote ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ³²Ug karon ang inagaw, ug ang nahasalin sa binihag nga gikuha sa mga tawo sa pag-awayan, unom ka gatus ka libo ug kapitoan ka libo ug lima ka libo ka carnero, ³³Ug kapitoan ug duha ka libo ka vaca. ³⁴Ug kan-uman ug usa ka libo ka asno. ³⁵Ug katloan ug duha ka libo ka tawo ang tanan, sa mga babaye nga wala makaila ug lalake, pinaagi sa paghigda uban kaniya. ³⁶Ug ang katunga, ang bahin sa mga miadto sa pag-awayan, ang gidaghanon tolo ka gatus ka libo katloan ka libo ug pito ka libo ug lima ka gatus ka carnero. ³⁷Ug ang buhis nga kang Jehova sa mga carnero, unom ka gatus kapitoan ug lima. ³⁸Ug sa mga vaca, katloan ug unom ka libo: ug ang buhis nga kang Jehova, kapitoan ug duha. ³⁹Ug sa mga asno, katloan ka libo ug lima ka gatus niini ang mga buhis nga kang Jehova, kapitoan ug usa. ⁴⁰Ug sa mga tawo, napulo ug unom ka libo: ug kanila

ang buhis nga kang Jehova, katloan ug duha ka tawo. ⁴¹Ug gihatag ni Moises ang buhis, tungod sa halad-nga-binayaw kang Jehova, kang Eleazar nga sacerdote ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ⁴²Ug sa katunga nga sa mga anak sa Israel, nga gibahin ni Moises sa mga tawo nga miadto sa pag-awayan. ⁴³(Karon ang katunga sa mga carnero nga sa katilingban tolo ka gatus ka libo, katloan ka libo ug pito ka libo ug lima ka gatus: ⁴⁴Ug sa mga vaca, katloan ug unom ka libo: ⁴⁵Ug sa mga asno, katloan ka libo ug lima ka gatus: ⁴⁶Ug sa mga tawo, napulo ug unom ka libo): ⁴⁷Bisan, sa katunga nga alang sa mga anak sa Israel, mikuha si Moises ug usa ka tagsa ka kalim-an maingon sa mga tawo ingon man sa mga mananap, ug gihatag sila sa mga Levihanon nga nagahupot sa pagbantay sa tabernaculo ni Jehova ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises.

⁴⁸Ug mingduol kang Moises ang mga pangulo niadtong kasundalohan, ang mga capitan sa mga linibo ug ang mga capitan sa mga ginatus ka *sundalo*. ⁴⁹Ug miingon sila kang Moises: Ang imong mga ulipon nanag-isip sa gidaghanon sa mga tawo sa pag-awayan nga diha sa among gahum ug walay bisan usa ka tawo nga nakulang kanamo. ⁵⁰Ug naghalad kami kang Jehova sa halad, sa bisan unsa nga nakuha sa tagsatagsa sa mga alahas nga bulawan, mga baklaw sa kamot, mga pulceras, mga singsing, mga ariyos, ug mga talikala, aron sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang sa atong kalag sa atubangan ni Jehova. ⁵¹Ug si Moises ug ang sacerdote nga si Eleazar midawat sa bulawan *gikan* kanila bisan sa tanan nga alahas nga linilok. ⁵²Ug ang tanan nga buhaton sa halad-nga-binayaw nga ilang gihalad kang Jehova, *gikan* sa mga capitan sa mga linibo, ug sa mga capitan sa mga ginatus ka *sundalo*, napulo ug unom ka libo ug pito ka gatus ug kalim-an ka siclo. ⁵³(Kay ang mga tawo sa panggubatan nanguha sa inagaw, tagsatagsa alang sa iyang kaugalingon). ⁵⁴Ug gikuha ni Moises ug sa sacerdote nga si Eleazar ang bulawan sa mga capitan sa mga linibo, ug sa mga capitan sa mga ginatus ka *sundalo*, ug gidala nila ngadto sa balong-balong nga pagatiguman, alang sa usa ka handumanan sa mga anak sa Israel sa atubangan ni Jehova.

¹ Karon ang mga anak ni Ruben ug ang mga anak ni Gad may usa ka hilabihan ka dakung panon sa kahayupan: ug sa diha nga nakita nila ang yuta sa Jazer, ug ang yuta sa Galaad, nga, ania karon, ang dapit maoy usa ka dapit alang sa kahayupan; ²Ang mga anak ni Gad ug ang mga anak ni Ruben ming-adto ug mingsulti kang Moises, ug kang Eleazar, ang sacerdote, ug sa mga principe sa katilingban, nga nagaingon: ³Ang Ataroth, ug Dibon, ug Jazer, ug Nimra, ug Hesbon, ug Eleale, ug Saban, ug Nebo, ug Beon. ⁴Ang yuta nga gihampak ni Jehova sa atubangan sa katilingban sa Israel, maoy usa ka yuta alang sa kahayupan; ug ang imong sulogoon adunay kahayupan. ⁵Ug sila miingon: Kong kami nakakaplag ug kalooy sa imong mga mata, itugot nga kining yutaa ihatag ngadto sa imong mga sulogoon aron mapanag-iya nila; ayaw kami pagdad-a ngadto sa tabok sa Jordan. ⁶Ug si Moises miingon sa mga anak ni Gad ug sa mga anak ni Ruben: Mangadto ba sa gubat ang inyong mga kaigsoonan, ug kamo magalingkod *lamang* dinhi? ⁷Ug ngano nga magapaluya kamo sa kasingkasing sa mga anak sa Israel *gikan sa tinguha* sa pagtabok sa Jordan ngadto sa yuta nga gihatag ni Jehova kanila? ⁸Mao kini ang gibuhat sa inyong mga amahan, sa diha nga ako

nagpadala kanila gikan sa Cades-barnea aron sa pagtan-aw sa yuta. ⁹Kay sa diha nga sila ming-adto hangtud sa walog sa Escol, ug nakatan-aw sa yuta, ilang gipaluya ang kasingkasing sa mga anak sa Israel, aron sila dili magasulod sa yuta nga gihatag ni Jehova kanila. ¹⁰Ug ang kaligutgut ni Jehova misilaub niadtong adlaw, ug siya nanumpa, nga nagaingon: ¹¹Sa pagkamatuod walay bisan kinsa sa mga tawo nga mingtungas gikan sa Egipto, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, nga makakita sa yuta nga akong gipanumpa kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob; tungod kay sila wala magasunod kanako sa bug-os: ¹²Gawas kang Caleb ang anak nga lalake ni Jephone, ang Cenesehanon, ug kang Josue, ang anak nga lalake ni Nun; tungod kay sila mingsunod kang Jehova sa bug-os gayud. ¹³Ug ang kaligutgut ni Jehova misilaub batok sa Israel, ug gihimo niya nga sila magalibodlibod nga magabalik-balik sa kamingawan *sulod sa* kap-atan ka tuig, hangtud nga ang tanang kaliwatan nga nagabuhat ug dautan sa atubangan sa mga mata ni Jehova mangaut-ut. ¹⁴Ug, ania karon, kamo nanagpamangon nga ilis sa inyong mga amahan, nga dugang sa mga tawong makasasala, aron sa pagdugang pa sa kaligutgut ni Jehova ngadto sa Israel. ¹⁵Kay kong kamo managbiya gikan sa pagsunod kaniya, siya magabiya pa kanila pag-usab sa kamingawan; ug kamo magalaglag niining tanan nga katawohan.

¹⁶Ug sila nanagpanuol kaniya, ug miingon: Kami magatukod ug mga toril dinhi alang sa among kahayupan, ug mga lungsod alang sa among mga kabataan: ¹⁷Apan kami magaandam nga sangkap sa hinagiban aron sa paglakaw una sa mga anak sa Israel, hangtud nga madala namo sila ngadto sa ilang dapit: ug ang among mga kabataan magapuyo sa mga kalungSORAN nga may malig-ong salipdanan tungod sa mga pumopuyo sa yuta. ¹⁸Dili kami mamauli sa among mga kabalayan, hangtud nga ang mga anak sa Israel makapanunod ang tagsatagsa ka tawo sa iyang panulondon. ¹⁹Kay kami dili magapanunod uban kanila didto sa tabok sa Jordan, ug sa unahan; tungod kay ang among panulondon nahatag kanamo dinhi niining taboka sa Jordan dapit ngadto sa silangan. ²⁰Ug si Moises miingon kanila: Kong pagabuhaton ninyo kining butanga, kong kamo managsangkap sa hinagiban aron sa paglakaw sa atubangan ni Jehova ngadto sa gubat, ²¹Ug ang tagsatagsa ka tawo kaninyo nga sangkap sa hinagiban motabok sa Jordan sa atubangan ni Jehova, hangtud nga mapapahawa niya ang iyang mga kaaway gikan sa iyang atubangan, ²²Ug ang yuta masakop na sa atubangan ni Jehova; unya sa human niini mamauli kamo, ug *kamo* mawalay sala ngadto kang Jehova, ug ngadto sa Israel; ug kining yutaa mamahimo nga kaugalingon alang kaninyo sa pagpanag-iyas sa atubangan ni Jehova. ²³Apan kong kini dili ninyo pagabuhaton, ania karon, kamo nakasala batok kang Jehova; ug sa pagkamatuod hipalgan ikaw sa imong sala. ²⁴Pagtukod kamo ug mga kalungSORAN alang kaninyo ug sa inyong mga kabataan, ug mga toril alang sa inyong mga carnero; ug buhata kadtong tanan nga nanagpanggula gikan sa inyong baba. ²⁵Ug ang mga anak ni Gad ug ang mga anak ni Ruben mingsulti kang Moises, nga nagaingon: Ang imong mga sulogoon magabuhat sumala sa ginasugo sa akong ginoo. ²⁶Ang among mga kabataan, ang among mga asawa, ang among mga panon sa carnero, ug ang tanan namong kahayupan, magapuyo sa mga kalungSORAN sa Galaad, ²⁷Apan ang imong mga sulogoon moagi, ang tagsatagsa ka tawo nga sangkap sa hinagiban alang sa gubat, sa atubangan ni Jehova ngadto sa gubat, sumala sa gipamulong sa akong ginoo.

²⁸ Busa si Moises naghatag ug sugo kang Eleazar ang sacerdote, ug kang Josue ang anak nga lalake ni Nun, ug sa mga pangulo sa mga amahan sa mga *panimalay* sa mga anak sa Israel. ²⁹Ug si Moises miingon kanila: Kong ang mga anak ni Gad ug ang mga anak ni Ruben moagi uban kaninyo *ngadto* sa tabok sa Jordan, tagsatagsa ka tawo nga sangkap sa hinagiban sa gubat, sa atubangan ni Jehova, ug ang yuta ikapasakop na sa inyong atubangan; nan igahatag ninyo kanila ang yuta sa Galaad aron panag-iyahon *nila*. ³⁰Apan kong sila dili motabok uban kaninyo nga sangkap sa hinagiban, sila magapanag-iyahon *sa yuta* sa taliwala ninyo didto sa yuta sa Canaan. ³¹Ug ang mga anak ni Gad ug ang mga anak ni Ruben mingtubag, nga nagaingon: Ingon sa gipamulong ni Jehova sa imong mga sulogoon, mao man ang among pagabuhaton. ³²Moagi kami nga sangkap sa hinagiban sa atubangan ni Jehova ngadto sa yuta sa Canaan, ug ang gipanag-iyahon namo nga sa among panulondon *magapabilin* uban kanamo sa unahan sa Jordan. ³³Ug si Moises naghatag ngadto kanila, bisan ngadto sa mga anak ni Gad, ug ngadto sa mga anak ni Ruben, ug ngadto sa katunga-nga-banay ni Manases, ang anak nga lalake ni Jose, ang gingharian ni Sihon hari sa mga Amorehanon, ug ang gingharian ni Og hari sa Basan, ang yuta, sumala sa mga kalungSORAN niini uban ang mga utlanan bisan ang mga kalungSORAN sa yuta nga nagalibut. ³⁴Ug ang mga anak ni Gad nagtukod sa Dibon, ug sa Ataroth, ug sa Aroer, ³⁵Ug sa Atroth-sophan, ug sa Jazer, ug sa Jogbaa, ³⁶Ug sa Beth-nimra, ug sa Beth-haran: mga kalungSORAN nga linig-onan, ug mga toril alang sa mga carnero. ³⁷Ug ang mga anak ni Ruben nanagtukod sa Hesbon, ug sa Eleale, ug sa Kiriathaim, ³⁸Ug sa Nebo, ug sa Baalmeon, (ang mga ngalan niini gipangilisan,) ug sa Sibma: ug nanaghatag sila ug laing mga ngalan sa mga kalungSORAN nga ilang gitukod. ³⁹Ug ang mga anak ni Machir, anak nga lalake ni Manases miadto sa Galaad, ug nagkuha niini, ug giagawan ang mga Amorehanon nga nanagpuyo didto. ⁴⁰Ug si Moises naghatag sa Galaad ngadto kang Machir ang anak nga lalake ni Manases; ug siya mipuyo didto. ⁴¹Ug si Jair, ang anak nga lalake ni Manases miadto ug nagkuha sa mga kalungSORAN nga gagmay niana, ug ginganlan kini ug Haboth-jair. ⁴²Ug si Noba miadto ug nagkuha sa Kenath, ug ang mga balangay niini, ug ginganlan kini ug Noba, sunod sa iyang kaugalingon nga ngalan.

¹ Kini mao ang mga pagpanaw sa mga anak sa Israel, sa diha nga nanggula sila gikan sa yuta sa Egipto pinaagi sa ilang mga panon ilalum sa kamot ni Moises ug ni Aaron. ²Ug si Moises nagsulat sa tanan nilang mga paglakaw sa paggula sumala sa ilang mga pagpanaw tungod sa sugo ni Jehova: ug kini mao ang ilang mga pagpanaw sumala sa ilang mga paglakaw sa pagpanggula. ³Ug sila mingpanaw gikan sa Rameses sa nahaunang bulan, sa ikanapulo ug lima ka adlaw sa nahaunang bulan; sa pagkaugma human sa pasko ang mga anak sa Israel nanagpanggula uban ang binayaw nga kamot *sa atubangan* sa mga mata sa mga Egiptohanon, ⁴Samtang ang mga Egiptohanon nanaglubong sa tanan nilang mga panganay, nga gipamatay ni Jehova sa taliwala nila: sa ibabaw sa ilang mga dios si Jehova nagahimo usab ug mga paghukom. ⁵Ug ang mga anak sa Israel mingpanaw gikan sa Rameses, ug mingpahaluna sa Succoth. ⁶Ug mingpanaw sila gikan sa Succoth,

ug mingpahaluna sa Etham, nga didto sa daplin sa kamingawan. ⁷Ug mingpanaw sila gikan sa Etham, ug namalik ngadto sa Pi-hahiroth, nga diha sa atbang sa Baalsepon; ug ming pahaluna sila atbang sa Migdol. ⁸Ug sila mingpanaw gikan sa atbang sa Pi-hahiroth, ug minglabang sa taliwala sa dagat ngadto sa kamingawan: ug nanlakaw sila sa panaw nga tolo ka adlaw sa kamingawan sa Etham, ug mingpahaluna sa Mara. ⁹Ug sila mingpanaw gikan sa Mara, ug ming-abut didto sa Elim: ug didto sa Elim may napulo ug duha ka tinubdan sa tubig, ug kapitoan ka mga palma; ug sila mingpahaluna didto. ¹⁰Ug sila mingpanaw gikan sa Elim, ug mingpahaluna sa daplin sa Dagat nga Mapula. ¹¹Ug sila mingpanaw gikan sa Dagat nga Mapula, ug mingpahaluna didto sa kamingawan sa Zin. ¹²Ug sila mingpanaw gikan sa kamingawan sa Zin, ug mingpahaluna didto sa Dopka. ¹³Ug sila mingpanaw gikan sa Dopka, ug mingpahaluna didto sa Alus. ¹⁴Ug sila mingpanaw gikan sa Alus, ug mingpahaluna didto sa Repidim, diin walay tubig nga mainum sa katawohan. ¹⁵Ug sila mingpanaw gikan sa Repidim, ug mingpahaluna didto sa kamingawan sa Sinai. ¹⁶Ug sila mingpanaw gikan sa kamingawan sa Sinai, ug mingpahaluna didto sa Kibroth-hataava. ¹⁷Ug sila mingpanaw gikan sa Kibroth-hataava, ug mingpahaluna sa Haseroth. ¹⁸Ug sila mingpanaw gikan sa Haseroth, ug mingpahaluna sa Ritma. ¹⁹Ug sila mingpanaw gikan sa Ritma, ug mingpahaluna sa Rimmon-peres. ²⁰Ug sila mingpanaw gikan sa Rimmon-peres, ug mingpahaluna sa Libna. ²¹Ug sila mingpanaw gikan sa Libna, ug mingpahaluna sa Rissa. ²²Ug sila mingpanaw gikan sa Rissa, ug mingpahaluna sa Ceelatha. ²³Ug sila mingpanaw gikan sa Ceelatha, ug mingpahaluna didto sa bukid sa Sepher. ²⁴Ug sila mingpanaw gikan sa bukid sa Sepher, ug mingpahaluna sa Harada. ²⁵Ug sila mingpanaw gikan sa Harada, ug mingpahaluna sa Maceloth. ²⁶Ug sila mingpanaw gikan sa Maceloth, ug mingpahaluna sa Tahath. ²⁷Ug sila mingpanaw gikan sa Tahath, ug mingpahaluna sa Tera. ²⁸Ug sila mingpanaw gikan sa Tera, ug mingpahaluna sa Mithca. ²⁹Ug sila mingpanaw gikan sa Mithca, ug mingpahaluna sa Hasmona. ³⁰Ug sila mingpanaw gikan sa Hasmona, ug mingpahaluna sa Moseroth. ³¹Ug sila mingpanaw gikan sa Moseroth, ug mingpahaluna sa Bene-jaakan. ³²Ug sila mingpanaw gikan sa Bene-jaakan, ug mingpahaluna sa Horhaguidgad. ³³Ug sila mingpanaw gikan sa Horhaguidgad, ug mingpahaluna sa Jotbatha. ³⁴Ug sila mingpanaw gikan sa Jotbatha, ug mingpahaluna sa Abrona. ³⁵Ug sila mingpanaw gikan sa Abrona, ug mingpahaluna sa Esion-geber. ³⁶Ug sila mingpanaw gikan sa Esion-geber, ug mingpahaluna didto sa kamingawan sa Zin (nga mao ang Cades). ³⁷Ug sila mingpanaw gikan sa Cades, ug mingpahaluna sa bukid sa Hor, didto sa daplin sa mga kayutaan sa Edom. ³⁸Ug si Aaron ang sacerdote mitungas ngadto sa bukid sa Hor tungod sa sugo ni Jehova, ug *siya* namatay didto, sa ika kap-atan ka tuig sa human ang mga anak sa Israel makagula gikan sa yuta sa Egipto, sa ikalima ka bulan, sa nahaunang adlaw sa bulan. ³⁹Ug si Aaron may usa ka gatus ug kaluhaan ug tolo ka tuig ang panuigon sa iyang pagkamatay didto sa bukid sa Hor. ⁴⁰Ug ang Canaanhon, ang hari sa Arad, nga nagapuyo sa Habagatar sa yuta sa Canaan, nakadungog mahitungod sa pag-abut sa mga anak sa Israel. ⁴¹Ug sila mingpanaw gikan sa bukid sa Hor, ug mingpahaluna sa Salmona. ⁴²Ug sila mingpanaw gikan sa Salmona, ug mingpahaluna sa Punon. ⁴³Ug sila mingpanaw gikan sa Punon, ug mingpahaluna sa Oboth. ⁴⁴Ug sila mingpanaw gikan sa Oboth, ug mingpahaluna sa Ihe-abarim, didto sa utlanan sa Moab. ⁴⁵Ug sila mingpanaw

gikan sa Ihe-abarim, ug mingpahaluna sa Dibongad. ⁴⁶Ug sila mingpanaw gikan sa Dibon-gad, ug mingpahaluna sa Almon-diblataim. ⁴⁷Ug sila mingpanaw gikan sa Almon-diblataim, ug mingpahaluna didto sa kabukiran sa Abarim, atbang sa Nebo. ⁴⁸Ug sila mingpanaw gikan sa kabukiran sa Abarim, ug mingpahaluna didto sa kapatagan sa Moab haduol sa Jordan didto sa Jerico. ⁴⁹Ug sila mingpahaluna haduol sa Jordan, sukad sa Bethjesimot bisan hangtud ngadto sa Abel-sitim didto sa kapatagan sa Moab.

⁵⁰ Ug si Jehova misulti kang Moises didto sa kapatagan sa Moab haduol sa Jordan sa Jerico, nga nagaingon: ⁵¹Isulti mo ngadto sa mga anak sa Israel, ug ipamulong kanila: Sa diha nga kamo manabok sa Jordan ngadto sa yuta sa Canaan, ⁵²Unya kamo magpapahawa sa tanang mga pumoluyo sa yuta gikan sa atubangan ninyo, ug magadugmok sa tanan nilang mga larawan nga *bato*, ug sa tanan nilang mga tinunaw nga larawan, ug magagun-ob sa tanan nilang hatag-as nga mga dapit: ⁵³Ug kamo magapanag-iya sa yuta, ug magapuyo diha; kay nganha kaninyo gihatag ko na ang yuta aron magapanag-iya *kamo* niana. ⁵⁴Ug kamo magapanunod sa yuta pinaagi sa pagpapalad sumala sa inyong mga panimalay; sa may daghan igahatag mo ang labing daku nga panulondon, ug sa may diyutay ikaw magahatag sa labing diyutay nga panulondon: bisan asa mahulog ang kapalaran sa bisan kinsa nga tawo, kadto mamao ang iya; sumala sa mga kabanayan sa inyong mga amahan kamo magapanunod. ⁵⁵Apan kong kamo dili magapapahawa sa mga pumoluyo sa yuta gikan sa inyong atubangan, nan kadtong inyong gitugotan nga magapabilin gikan kanila mamahimong ingon sa mga puling sa inyong mga mata, ug ingon sa mga tunok diha sa inyong mga kilid, ug sila magasamok kaninyo sa yuta diin kamo magapuyo. ⁵⁶Ug mahitabo, nga, ingon sa akong ginahunahuna nga pagabuhaton ngadto kanila, mao ang akong pagabuhaton nganha kaninyo.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ²Sugoa ang mga anak sa Israel, ug ipamulong ngadto kanila: Sa diha nga kamo makasulod na sa yuta sa Canaan (kini mao ang yuta nga mahulog ngadto kaninyo alang sa usa ka panulondon, bisan ang yuta sa Canaan sumala sa mga utlanan niana), ³Unya ang inyong dapit sa habagatan magagikan sa kamingawan sa Zin ngadto sa pag-ubay sa Edom, ug ang inyong utlanan sa habagatan magagikan sa kinatumyan sa Dagat nga Asin padulong sa silangan; ⁴Ug ang inyong utlanan magalibut padulong sa amihanan sa tungasan sa Acrabim, ug moagi nga magaubay sa Zin; ug ang mga gul-anan niini magapaingon ngadto sa habagatan sa Cades-barnea; ug kini magapadulong ngadto sa Hasar-adar, ug moagi ngadto ubay sa Asmon; ⁵Ug ang utlanan moliko sa paglibut gikan sa Asmon ngadto sa sapa sa Egipto, ug ang mga gul-anan niini magapadulong sa dagat. ⁶Ug alang sa utlanan dapit sa kasadpan, mamainyo ang dakung dagat ug ang utlanan *niini*: kini mamao ang inyong utlanan dapit sa kasadpan. ⁷Ug kini mamao ang inyong utlanan dapit sa amihanan: gikan sa dakung dagat pagatiman-an ninyo alang kaninyo ang bukid sa Hor; ⁸Gikan sa bukid sa Hor pagatiman-an ninyo hangtud ngadto sa agianan sa pagsulod sa Hamath; ug ang mga gul-anan sa utlanan adto sa Sedad; ⁹Ug ang utlanan magapadulong ngadto sa Zipon, ug ang mga gul-anan niini adto sa Hasar-enan: kini mao ang inyong utlanan dapit sa

amihanan. ¹⁰Ug pagatiman-an ninyo ang inyong utlanan dapit sa silangan gikan sa Hasar-enan ngadto sa Sepam; ¹¹Ug ang utlanan molugsong gikan sa Sepam ngadto sa Ribla, sa silangan dapit sa kilid sa Ain; ug ang utlanan molugsong, ug moabut ngadto sa daplin sa dagat sa Cinneret pudulong ngadto sa silangan; ¹²Ug ang utlanan molugsong ngadto sa Jordan, ug ang mga gul-anan niini adto sa Dagat nga Asin. Kini mamao ang inyong yuta sumala sa mga utlanan niini nga nagalibut. ¹³Ug si Moises nagsugo sa mga anak sa Israel, nga nagaingon: Kini mao ang yuta nga inyong pagapanundon pinaagi sa pagpapalad, nga gisugo ni Jehova sa paghatag ngadto sa siyam ka banay, ug sa katunga-nga-banay: ¹⁴Kay ang banay sa mga anak ni Ruben sumala sa mga kabalayan sa ilang mga amahan, ug ang banay sa mga anak ni Gad sumala sa kabalayan sa ilang mga amahan, nakadawat na, ug ang katunga-nga-banay ni Manases nakadawat na, sa ilang panulondon: ¹⁵Ang duha ka banay ug ang katunga-nga-banay nakadawat na sa ilang panulondon didto sa unahan sa Jordan sa Jerico padulong ngadto sa silangan, paingon sa subanganan sa adlaw.

¹⁶ Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹⁷Kini mao ang mga ngalan sa mga tawo nga magabahn sa yuta nganha kaninyo alang sa panulondon: Si Eleazar ang sacerdote, ug si Josue ang anak nga lalake ni Nun. ¹⁸Ug magakuha kamo ug usa ka principe sa tagsatagsa ka banay, aron sa pagbahin sa yuta alang sa panulondon. ¹⁹Ug kini mao ang mga ngalan sa mga tawo: Sa banay, ni Juda, si Caleb ang anak nga lalake ni Jephone. ²⁰Ug sa banay sa mga anak ni Simeon, si Samuel ang anak nga lalake ni Amiud. ²¹Sa banay ni Benjamin, si Elidad ang anak nga lalake ni Kislone. ²²Sa banay sa mga anak ni Dan usa ka principe, sa Daniel ang anak nga lalake ni Jogli. ²³Sa mga anak ni Jose: sa banay sa mga anak ni Manases usa ka principe, si Haniel ang anak nga lalake ni Epod. ²⁴Ug sa banay sa mga anak ni Ephraim usa ka principe, si Chemuel ang anak nga lalake ni Siphthan. ²⁵Ug sa banay sa mga anak ni Zabulon usa ka principe, si Elisapan ang anak nga lalake ni Pharnach. ²⁶Ug sa banay sa mga anak ni Issachar usa ka principe, si Paltiel, ang anak nga lalake ni Asan. ²⁷Ug sa banay sa mga anak ni Aser usa ka principe, si Ahiud ang anak nga lalake ni Selomi. ²⁸Ug sa banay sa mga anak ni Neptali usa ka principe, si Pedael, ang anak nga lalake ni Ammiud. ²⁹Mao kini sila ang gisugo ni Jehova sa pagbahin sa panulondon ngadto sa mga anak sa Israel didto sa yuta sa Canaan.

¹ Ug si Jehova misulti kang Moises didto sa kapatagan sa Moab haduol sa Jordan dapit sa Jerico, nga nagaingon: ²Sugoa ang mga anak sa Israel, nga ilang ihatag ngadto sa mga Levihanon gikan sa panulondon nga ilang napanag-iya mga lungsod nga pagapuy-an *nila* ; ug mga kaumahan alang sa mga kalungsoran nga nagalibut kanila igahatag ninyo ngadto sa mga Levihanon. ³Ug niining mga kalungsoran magapuyo sila; ug ang ilang mga kaumahan mahimong alang sa ilang kahayupan, ug alang sa ilang katigayonan, ug alang sa tanan nila nga mga mananap. ⁴Ug ang mga kaumahan sa mga kalungsoran, nga inyong igahatag ngadto sa mga Levihanon, magagikan sa kuta sa lungsod ug paingon sa gawas usa ka libo ka maniko magalibut. ⁵Ug magasukod kamo sa gawas sa lungsod alang sa kiliran dapit sa silangan duruha ka libo ka maniko, ug alang sa kiliran dapit sa habagatan

duruha ka libo ka maniko, ug alang sa kiliran dapit sa kasapdan duruha ka libo ka maniko, ug alang sa kiliran dapit sa amihanan duruha ka libo ka maniko, ang lungsod anaa sa taliwala. Kini mamao ang alang kanila ang kaumahan sa mga kalungsoran. ⁶Ug ang mga kalungsoran nga inyong igahatag ngadto sa mga Levihanon, kini mamahimong unom ka lungsod nga dalangpanan, nga inyong igahatag alang niadtong nakapatay sa isigkatawo aron makadangop *siya* ngadto: ug labut pa niana kanila igahatag ninyo ang kap-atan ug duha ka lungsod. ⁷Ang tanang mga kalungsoran nga inyong igahatag ngadto sa mga Levihanon mamahimong kap-atan ug walo ka lungsod; kini *igahatag ninyo* uban ang mga kaumahan niini. ⁸Ug mahitungod sa mga kalungsoran nga inyong igahatag gikan sa napanag-iya sa mga anak sa Israel, gikan sa daghan magakuha kamo ug daghan; ug gikan sa diriyut magakuha kamo ug diriyut: ang tagsatagsa sumala sa iyang panulondon nga iyang napanunod magahatag gikan sa iyang mga kalungsoran ngadto sa mga Levihanon.

⁹Ug si Jehova misulti kang Moises, nga nagaingon: ¹⁰Isulti sa mga anak sa Israel, ug iingon kanila: Sa diha nga kamo magatabok sa Jordan ngadto sa yuta sa Canaan, ¹¹Nan magatudlo kamo ug mga kalungsoran nga mahimong mga lungsod nga dalangpanan alang kaninyo, aron ang mamumuno nga makapatay nga wala tuyoa sa bisan kinsa nga tawo makadangop didto. ¹²Ug ang mga kalungsoran mamahimo alang kaninyo nga dalangpanan gikan sa magpapanimalus, aron ang mamumuno dili mamatay, hangtud nga siya magatindog sa atubangan sa katilingban aron pagahukman. ¹³Ug ang mga kalungsoran nga inyong igahatag mamahimong alang kaninyo unom ka lungsod nga dalangpanan. ¹⁴Kamo magahatag ug tolo ka lungsod sa unahan sa Jordan, ug tolo ka lungod ang igahatag ninyo didto sa yuta sa Canaan; kini mamahimong mga kalungsoran nga dalangpanan. ¹⁵Alang sa mga anak sa Israel, ug alang sa mga dumuloong, ug alang sa mga humalapit nga anaa sa taliwala nila, mamahimo kining unom ka lungsod *nga mga lungsod* nga dalangpanan; aron nga ang tagsatagsa nga makapatay sa bisan kinsa nga tawo nga wala tuyoa makadangop didto. ¹⁶Apan kong siya makasamad kaniya pinaagi sa usa ka galamiton nga puthaw, nga sa ingon niana namatay siya, siya *nga nakasamad* maoy usa ka mamumuno: ang mamumuno sa pagkamatuod pagapatyon gayud. ¹⁷Ug kong siya makasamad kaniya pinaagi sa usa ka bato nga diha sa *iyang* kamot, nga igong makamatay sa usa ka tawo, ug siya namatay, siya *nga nakasamad* maoy usa ka mamumuno: ang mamumuno sa pagkamatuod pagapatyon gayud. ¹⁸O kong siya makasamad kaniya uban sa usa ka hinagiban, nga kahoy nga diha sa *iyang* kamot, nga igong makamatay sa usa ka tawo, ug siya namatay, ang *nakasamad* maoy usa ka mamumuno: ang mamumuno sa pagkamatuod pagapatyon gayud. ¹⁹Ang magpapanimalus sa dugo mao gayud siya ang magapatay sa mamumuno: sa diha nga ihibalag niya siya, siya *nga magpapanimalus* magapatay kaniya. ²⁰Ug kong siya makatukmod kaniya tungod sa pagdumot, kun magalabay kaniya, nga may pagbanhig, nga sa ingon niana mamatay siya, ²¹Kun tungod sa pagdumot siya makasamad kaniya pinaagi sa iyang kamot, nga sa ingon niana siya mamatay; siya nga magsamad kaniya pagapatyon gayud; siya maoy usa ka mamumuno: ang magpapanimalus sa dugo magapatay sa mamumuno, sa diha nga ihibalag niya siya. ²²Apan kong siya makatukmod kaniya sa kalit nga walay pagdumot, kun makalabay kaniya bisan unsa sa walay pagbanhig, ²³Kun pinaagi sa bisan unsang bato, nga igong makamatay sa usa

ka tawo, sa walay pagpakakita kaniya, ug maglabay niini sa ibabaw niya, nga sa ingon niana siya mamatay, ug siya dili niya kaaway, ni nagapangita sa pagdaut kaniya; ²⁴Unya ang katilingban magahukom sa taliwala sa nakasamad ug sa magapanimalus sa dugo sumala niining mga tulomanon; ²⁵Ug ang katilingban magaluwas sa mamumuno gikan sa kamot sa magapanimalus sa dugo, ug ang katilingban magapahiuli kaniya ngadto sa iyang lungsod nga dalangpanan, diin siya modangop: ug siya magapuyo didto hangtud sa kamatayon sa labawng sacerdote, nga gidihogan uban sa lana nga balaan. ²⁶Apan kong ang mamumuno sa bisan unsang panahona molakaw ngadto sa unahan sa utlanan sa lungsod nga dalangpanan, diin siya modangop, ²⁷Ug ang magpapanimalus sa dugo makakaplag kaniya didto sa gawas sa utlanan sa iyang lungsod nga dalangpanan, ug ang magpapanimalus sa dugo magpatay sa mamumuno; siya dili pagapakasad-on *tungod* sa dugo, ²⁸Tungod kay siya *nga mamumuno* magapabilin man gayud unta sa sulod sa lungsod nga iyang dalangpanan hangtud sa kamatayon sa labawng sacerdote: apan tapus sa kamatayon sa labawng sacerdote ang mamumuno mopauli ngadto sa yuta nga iyang kaugalingon. ²⁹Ug kining mga butanga mamahimong alang sa usa ka batasan *ug* tulomanon nganha kaninyo ngadto sa tanan ninyong mga kaliwatan sa tanan ninyong mga puloy-anan. ³⁰Bisan kinsa nga magapatay sa bisan kinsa nga tawo, ang mamumuno pagapatyon tungod sa *pulong nga nagagikan* sa baba sa mga saksi: apan ang usa *lamang* ka saksi dili magasaksi batok sa bisan kinsang tawo aron siya mamatay. ³¹Labut pa dili kamo magdawat ug lukat alang sa kinabuhi sa usa ka mamumuno, nga sad-an *tungod* sa kamatayon: apan siya sa pagkamatuod pagapatyon gayud. ³²Ug dili kamo magdawat ug lukat alang kaniya nga midangop ngadto sa iyang lungsod nga dalangpanan, aron siya makabalik pag-usab sa pagpuyo sa yuta *niya*, hangtud sa kamatayon sa sacerdote. ³³Busa dili ninyo paghugawan ang yuta diin anaa kamo: kay ang dugo, kini nagahugaw sa yuta; ug walay paghinlo nga arang mahimo alang sa yuta tungod sa dugo nga maula diha, kondili pinaagi sa dugo niadtong magaula niana. ³⁴Ug dili mo pagahugawan ang yuta diin kamo magapuyo, nga sa taliwala niana ako nagapuyo: kay ako, si Jehova, nagapuyo diha sa kinataliwad-an sa mga anak sa Israel.

¹ Ug ang mga pangulo sa *mga kabalayan* sa mga amahan sa panimalay sa mga anak ni Galaad, ang anak nga lalake ni Machir, ang anak nga lalake ni Manases, sa mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Jose, nanagpanuol, ug misulti sa atubangan ni Moises, ug sa atubangan sa mga principe, sa mga pangulo sa *mga kabalayan* sa mga amahan sa mga anak sa Israel: ²Ug sila miingon: Si Jehova nagsugo sa akong ginoo sa paghatag sa yuta alang sa panulondon pinaagi sa pagpapalad ngadto sa mga anak sa Israel: ug ang akong ginoo gisugo ni Jehova sa paghatag sa panulondon ni Salpaad nga among igsoon nga lalake ngadto sa iyang mga anak nga babaye. ³Ug kong sila mangaminyo sa bisan kinsang anak nga lalake sa mga kabanayan *nga lain* kay sa mga anak sa Israel, nan ang ilang panulondon pagakuhaon gikan sa panulondon sa atong mga amahan, ug igadugang ngadto sa panulondon sa banay diin sila mahisakop: busa kini pagakuhaon gikan sa pagpapalad sa atong panulondon. ⁴Ug sa diha nga ang tinghugyaw sa mga anak sa Israel moabut

na, nan ang ilang panulondon igadugang ngadto sa panulondon sa banay diin sila mahasakup: busa ang ilang panulondon pagakuhaon gikan sa panulondon sa atong mga amahan.

⁵ Ug si Moises nagsugo sa mga anak sa Israel sumala sa pulong ni Jehova, nga nagaingon: Ang banay sa mga anak nga lalake ni Jose nagasulti sa matarung. ⁶ Mao kini ang butang nga gisugo ni Jehova mahitungod sa mga anak nga babaye ni Salpaad, nga nagaingon: Pasagdi sila nga managminyo kang bisan kinsa nga ilang gihunahuna nga labing maayo; ngadto lamang sa panimalay sa ilang amahan pagaminyo-on sila. ⁷ Busa walay panulondon sa mga anak sa Israel nga pagabalhinon gikan sa usa ka banay ngadto sa usa ka banay; kay ang mga anak sa Israel magapabilin ang tagsatagsa diha sa iyang panulondon sa banay sa iyang mga amahan. ⁸ Ug ang tagsatagsa ka anak nga babaye, nga nakapanag-iyu ug usa ka panulondon sa bisan diin nga banay sa mga anak sa Israel, maasawa sa usa *ka lalake* sa panimalay sa banay sa iyang amahan aron ang mga anak sa Israel magabaton ang tagsatagsa ka tawo sa panulondon sa iyang mga amahan. ⁹ Busa walay panulondon nga pagabalhinon gikan sa usa ka banay ngadto sa laing banay; kay ang mga banay sa mga anak sa Israel magapabilin ang tagsatagsa diha sa iyang kaugalingon panulondon. ¹⁰ Bisan ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises, mao man ang gibuhay sa mga anak nga babaye ni Salpaad: ¹¹ Kay si Maala si Tirsa, ug si Holga, ug si Milca, ug si Noa, ang mga anak nga babaye ni Salpaad, nangaminyo ngadto sa mga anak nga lalake sa igsoon nga lalake sa ilang amahan. ¹² Sila nangaminyo ngadto sa mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Manases ang anak nga lalake ni Jose; ug ang ilang panulondon nagapabilin diha sa banay sa panimalay sa ilang amahan. ¹³ Kini mao ang mga sugo ug ang mga tulomanon nga gisugo ni Jehova pinaagi kang Moises ngadto sa mga anak sa Israel didto sa kapatagan sa Moab haduol sa Jordan dapit sa Jerico.

¹ Kini mao ang mga pulong nga gisulti ni Moises sa tibook Israel sa unahan sa Jordan didto sa kamingawan, didto sa Arabah, atbang sa Dagat nga Patay sa kinataliwad-an sa Paran, ug sa Topel, ug sa Laban, ug sa Jaseroth ug sa Dizahab. ² Adunay napulo ug usa ka adlaw nga *panaw* gikan sa Horeb, sa dalan sa bukid sa Seir hangtud sa Cades-barnea. ³ Ug nahatabo nga sa ikakap-atan ka tuig, sa ikanapulo ug usa ka bulan, sa nahauna nga adlaw sa bulan, si Moises misulti sa mga anak sa Israel sumala sa tanan nga gihatag ni Jehova kaniya ingon nga sugo alang kanila; ⁴ Sa human mapatay niya si Sihon, ang hari sa mga Amorehanon, nga nagapuyo sa Hesbon, ug si Og, ang hari sa Basan, nga nagapuyo sa Astaroth sa Edrei. ⁵ Sa unahan sa Jordan sa yuta sa Moab, misugod si Moises sa pagpahayag niini nga Kasugoan, nga nagaingon: ⁶ Si Jehova nga atong Dios misulti kanato didto sa Horeb, nga nagaingon: Kamo nakapuyo sa hataas na nga panahon niining bukira: ⁷ Pamalik kamo ug panggikan kamo ug umadto kamo ngadto sa bukid sa mga Amorehanon, ug sa tanan niya nga ginsakpan sa Arabah, sa bukid ug sa mga walog, ug sa habagatan, ug sa baybayon sa dagat, sa yuta sa mga Canaanhon, ug ngadto sa Libano, hangtud sa dakung suba, ang suba nga Eufrates. ⁸ Ania karon, akong gigahin ang yuta sa atubangan ninyo: sumulod kamo, ug panagiyahon

ninyo ang yuta nga gipanumpa ni Jehova sa inyong mga amahan, kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, nga igahatag kanila, ug sa ilang kaliwatan sa ulahi nila.

⁹ Ug niadtong panahona misulti ako kaninyo, nga nagaingon: Ako dili makahimo sa pagdala kaninyo nga mag-inusara. ¹⁰ Si Jehova ang inyong Dios nagpadaghan kaninyo, ug ania karon, kamo niining adlaw sama sa mga bitoon sa langit sa gidaghanon. ¹¹ Si Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan, magahimo kaninyo nga usa ka libo ka pilo sa inyong gidaghanon karon, ug magapanalangin kaninyo, ingon sa iyang gisaad kaninyo! ¹² Unsaon ko pagdala nga mag-inusara sa inyong mga kasamok ug sa inyong mga lulan ug sa inyong mga pagbingkil? ¹³ Pagpili kamo gikan kaninyo, sumala sa inyong mga banay, mga tawo nga manggialamon, ug mga masinabuton, ug mga dungganon, ug igabutang ko sila sa pagkapunoan ninyo. ¹⁴ Ug kamo mingtubag kanako, ug nagaingon: Ang mga butang nga imong gipamulong maayo nga *among* pagabuhaton. ¹⁵ Busa gikuha ko ang mga kadagkuan sa inyong mga banay, mga tawo nga manggialamon ug mga dungganon ug gibutang ko sila nga mga punoan ninyo, mga punoan sa mga linibo, ug mga punoan sa mga ginatus, ug mga punoan sa mga kinalim-an, mga punoan sa tinagpulo, ug mga magbubuot sumala sa inyong mga banay. ¹⁶ Ug nagsugo ako sa inyong mga maghuhukom niadtong panahona, nga nagaingon: Magpatalinghug kamo sa taliwala sa inyong mga igsoon, maghukom kamo sa minatarung, sa taliwala sa tawo ug sa iyang igsoon nga lalake kun sa dumuloong nga uban kaniya. ¹⁷ Dili kamo magpili ug tawo sa inyong paghukom, managpatalinghug kamo sa gagmay sama sa dagku: dili kamo mahadlok sa nawong sa tawo, kay ang paghukom iya sa Dios: ug ang hulusayon nga malisud kaninyo dad-on ninyo kanako, ug ako magapatalinghug niini. ¹⁸ Ug nagsugo ako kaninyo niadtong panahona sa tanang mga butang nga inyong pagabuhaton.

¹⁹ Ug mingpanaw kita gikan sa Horeb, ug minglatas niadtong tanan nga dagku ug makalilisang nga kamingawan, nga inyong nakita didto sa dalan sa bukid sa mga Amorehanon, maingon nga si Jehova nga atong Dios nagsugo kanato, ug ming-abut kita sa Cades-barnea. ²⁰ Ug miingon ako kaninyo: Mingdangat kamo sa bukid sa mga Amorehanon nga gihatag ni Jehova nga atong Dios kanato. ²¹ Ania karon, si Jehova nga imong Dios naggahin sa yuta sa atubangan mo: tumungas ka, ug panag-iyahon mo kini, maingon nga si Jehova ang Dios sa inyong mga amahan, nag-ingon kanimo: Dili kamo mahadlok, dili usab kamo maluya. ²² Ug mingduol kamong tanan kanako, ang tagsatagsa kaninyo ug nanag-ingon: Magsugo kita ug mga tawo una kanato nga mosusi alang kanato sa yuta, ug sa pagbalik magasaysay sila kanato sa dalan nga atong pagalakatan, ug sa mga kalungSORAN nga atong pagaadtoan. ²³ Ug ang butang nakapahimuot kanako pag-ayo; ug mikuha ako ug napulo ug duha ka mga tawo *gikan* kaninyo, usa ka tawo sa tagsatagsa ka banay: ²⁴ Ug minglakaw sila ug mingtungas ngadto sa bukid, ug mingdangat sila ngadto sa walog sa Escol, ug mingpaniid niini. ²⁵ Ug mingkuha sila ug bunga sa kayutaan sa ilang mga kamot ug gidala kini kanato, ug nanagsugilon sila kanato, ug nanag-ingon: Kini maayong yuta nga gihatag kanato ni Jehova nga atong Dios. ²⁶ Apan wala kamo motungas, kondili nanagmalalison kamo sa sugo ni Jehova nga inyong Dios: ²⁷ Ug nanagbagulbol kamo sa inyong mga balong-balong ug nagaingon: Kay gidumtan kita ni Jehova, nga gikuha niya kita gikan sa yuta sa Egipto, aron sa pagtugyan kanato ngadto sa kamot

sa mga Amorehanon aron sa paglaglag kanato. ²⁸Asa man kita motungas? Ang atong mga igsoon nagpaluya sa atong kasingkasing, nga nagaingon. Ang mga tawo mga labing dagku ug labing hatag-as kay kanato; ang mga kalungsoran dagku ug kinutaan hangtud sa langit, ug labut pa nakita namo didto ang mga anak sa mga higante. ²⁹Unya miingon ako kaninyo: Dili kamo malisang, dili usab kamo mahadlok kanila. ³⁰Si Jehova, ang inyong Dios, maoy magauna kaninyo, siya makig-away alang kaninyo, ingon sa tanang mga butang nga gibuhat niya alang kaninyo didto sa Egipto sa atubangan sa inyong mga mata, ³¹Ug sa kamingawan, diin nakita mo nga si Jehova nga imong Dios nagdala kanimo, ingon sa usa ka tawo nga nagdala sa iyang anak nga lalake sa tanan nga dalan sa inyong gilaktan, hangtud nga mingdangat kamo niining dapita. ³²Bisan pa niining butanga wala kamo managtoo kang Jehova nga inyong Dios, ³³Nga nag-una kaninyo sa dalan, aron sa pagsusi sa dapit kong asa kamo magapahaluna sa inyong mga balong-balong, pinaagi sa kalayo sa gabii, aron sa pagpakita kaninyo sa dalan nga inyong pagalaktan, ug pinaagi sa panganod sa adlaw. ³⁴Ug nakadungog si Jehova sa tingog sa inyong mga pulong, ug nasuko ug nanumpa *siya*, nga nagaingon: ³⁵Sa pagkamatuod walay usa niining mga tawo, niining dautan nga kaliwatan nga makakita sa yuta nga maayo nga gipanumpa ko nga igahatag sa inyong mga amahan. ³⁶Gawas kang Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone: siya makakita niana, ug kaniya ihatag ko ang yuta nga iyang gitumban, ug sa iyang mga anak, kay hingpit ang iyang pagsunod kang Jehova. ³⁷Ug batok usab kanako nasuko si Jehova tungod kaninyo, nga nagaingon: Ikaw usab dili makasulod didto: ³⁸Si Josue, ang anak nga lalake ni Nun, nga nagatindog sa imong atubangan, siya makasulod didto: magdasig ka kaniya; kay siya magapapanunod niana sa Israel. ³⁹Labut pa ang inyong mga bata, nga matud ninyo mahimong tukbonon; ug ang inyong mga anak nga dili karon mahibalo sa maayo kun dautan, sila makasulod didto, ug kanila ihatag ko kini, ug sila makapanag-iya niini. ⁴⁰Apan mahitungod kaninyo, pamalik kamo ug panggikan kamo padulong ngadto sa kamingawan sa dalan paingon sa Dagat nga Mapula. ⁴¹Unya mingtubag kamo ug nanag-ingon kanako: Nakasala kami batok kang Jehova, motungas ug makig-away kami, sumala sa tanan nga gisugo kanamo ni Jehova nga among Dios. Ug nanagsangkap kamo ang tagsatagsa ka tawo sa iyang mga hinagiban sa pag-awayan, ug nanag-andam kamo sa pagtungas sa kabukiran. ⁴²Ug si Jehova miingon kanako: Ipamulong mo kanila: Dili kamo motungas ni makig-away, kay ako wala sa inyong taliwala; tingali unya pamatyon kamo sa atubangan sa inyong mga kaaway. ⁴³Unya ako misulti kaninyo, ug wala kamo magpatalinghug; hinonoa minglalis kamo sa sugo ni Jehova, ug nanagmapahitas-on ug mingtungas kamo ngadto sa kabukiran. ⁴⁴Ug minggula ang mga Amorehanon, nga nagpuyo niadtong bukira sa pagsugat kaninyo, milutos kaninyo, ingon sa ginabuhat sa mga putyokan, ug nagpuspus kaninyo gikan sa Seir, hangtud sa Horma. ⁴⁵Ug mingbalik kamo ug minghilak kamo sa atubangan ni Jehova; apan si Jehova wala magpatalinghug sa inyong tingog, wala usab siya mamati kaninyo. ⁴⁶Unya didto kamo sa Cades sa daghang mga adlaw, sumala sa mga adlaw sa inyong pagpuyo *didto*.

¹ Unya mingbalik kita ug minggikan kita padulong sa kamingawan sa dalan paingon sa Dagat nga Mapula, sumala sa giingon ni Jehova kanako ug gilicut nato ang bukid sa Seir sa daghang mga adlaw. ²Ug si Jehova misulti kanako, nga nagaingon: ³Igo na ang paglibut ninyo niining bukira, patunong kamo ngadto sa amihanan. ⁴Ug sugoon mo ang katawohan, sa pag-ingon: Molatas kamo sa utlanan sa inyong mga igsoon ang mga anak ni Esau, nga nagpuyo sa Seir, ug sila mangahadlok kaninyo. Busa magbantay kamo pag-ayo: ⁵Dili kamo makig-away kanila; kay dili ko ihatag kaninyo ang ilang yuta, dili, bisan pa ang pagtunob sa lapalapa sa tiil; kay gihatag ko na kang Esau ang bukid sa Seir ingon nga panulondon. ⁶Sa salapi mopalit kamo kanila ug kalan-on, aron kamo makakaon; ug sa salapi mopalit usab kamo kanila ug tubig aron kamo makainum; ⁷Kay si Jehova nga imong Dios nagpanalangin kanimo sa tanan nga bulohaton sa imong kamot: siya nahibalo niining dakung kamingawan: niining kap-atan ka tuig si Jehova nga imong Dios nag-uban kanimo; walay bisan unsa nga nakulang kanimo.

⁸ Busa giagian nato gikan sa atong mga igsoon, ang mga anak ni Esau, nga nagpuyo sa Seir gikan sa dalan sa Arabah gikan sa Elat ug gikan sa Eslon-geber. Ug mingbalik kita ug ming-agi sa dalan sa kamingawan sa Moab. ⁹Ug si Jehova miingon kanako: Dili ka magsamok kang Moab, dili ka usab makig-away kanila, kay dili ko ihatag kanimo ang pagpanag-iya sa iyang yuta, kay ako nang gihatag ang Ar nga panulondon sa mga anak ni Lot. ¹⁰(Ang mga Emimenhon nagpuyo, niini kaniadto, katawohan nga daku, ug daghan, ug hatag-as ingon sa mga higante; ¹¹Kini sila usab naisip ingon nga mga Refeimhanon sama sa mga Anachanon; apan ang mga Moabhanon nagangalan kanila ug mga Emumehanon. ¹²Ug sa Seir nagpuyo kaniadto ang mga Horhanon, apan gipulihan sila sa mga anak ni Esau ug ilang gilaglag sila sa atubangan nila, ug nagpuyo sila sa dapit puli kanila, ingon sa gibuhat sa Israel sa yuta nga panulondon nga gihatag kanila ni Jehova). ¹³Karon, manindog kamo, miingon ako, ug umagi kamo sa sapa sa Sered. Ug ming-agi kita sa sapa sa Sered. ¹⁴Ug sa mga adlaw nga nanglakaw kita gikan sa Cades-barnea hangtud sa atong pag-abut sa sapa sa Sered, katloan ug walo ka tuig; hangtud nga nahurot ang tanan nga kaliwatan sa mga tawo sa panggubatan gikan sa taliwala sa campo sumala sa gipanumpa kanila ni Jehova. ¹⁵Labut pa ang kamot ni Jehova diha batok kanila aron sa paglaglag kanila gikan sa taliwala sa campo, hangtud nga nahurot sila. ¹⁶Busa nahitabo nga, sa pagkahurot ug sa pagkamatay sa tanan nga mga tawo sa panggubatan sa taliwala sa katawohan, ¹⁷Si Jehova misulti kanako, nga nagaingon: ¹⁸Ikaw moagi niining adlaw sa Ar, ang utlanan sa Moab. ¹⁹Ug sa magakahaduol ka sa atubangan sa mga anak sa Ammon; dili mo sila pagsamukon, dili ka usab maghilabut kanila; kay dili ko ihatag kanimo ang pagpanag-iya sa yuta sa mga anak sa Ammon; kay gihatag ko na kini nga panulondon sa mga anak ni Lot. ²⁰(Kini usab naisip nga yuta sa mga Refeimhanon; si Refeim nagpuyo didto sa unang panahon; ug sila gihinganlan sa mga Ammonhon, mga Zomzomehanon. ²¹Usa ka katawohan nga daku, ug daghan, ug hatag-as ingon sa mga Anachanon, apan si Jehova naglaglag kanila sa atubangan sa mga Ammonhon, ug sila ming-ilis kanila, ug nagpuyo sila sa dapit puli kanila: ²²Ingon sa gibuhat niya sa mga anak ni Esau nga nagpuyo sa Seir, sa diha nga gilaglag niya ang mga Horhanon, sa ilang atubangan, ug sila ming-ilis kanila, ug mingpuyo sila sa dapit puli kanila hangtud karon. ²³Ug

sa mga Avehanon, nga nagpuyo sa Haserim hangtud sa Gaza, ang mga Caftorhanon nga minggula sa Caftor naglaglag kanila, ug mingpuyo sila nga ilis kanila).

²⁴ Panindog kamo, panggikan kamo, ug manlabang kamo sa sapa sa Arnon: ania karon, gihatag ko sa imong kamot si Sihon, nga Amorehanon, ang hari sa Hesbon, ug ang iyang yuta; sugdi ninyo ang pagpanag-iyang niini, ug magpakig-away *kamo* batok kaniya sa gubat. ²⁵ Niining adlaw magsugod ako sa pagbutang sa imong kahadlok, ug sa imong kalisang sa ibabaw sa mga katawohan nga anaa sa ilalum sa tibook nga langit; nga makadungog sa imong kabantug, ug magakurog ug magaguol tungod kanimo. ²⁶ Ug nagsugo ako ug mga maniniid gikan sa kamingawan sa Cedemoth ngadto kang Sihon, ang hari sa Hesbon, uban ang mga pulong sa pakigdait, nga nagaingon: ²⁷ Tugoti nga moagi ako sa imong yuta: magalakaw ako sa dalan, dili ako motipas ngadto sa too ni sa wala; ²⁸ Magabaligya ikaw kanako ug kalan-on nga baylo sa salapi, aron ako makakaon; ug magahatag ikaw kanako ug tubig nga baylo sa salapi, aron ako makainum; paagia lamang ako nga magalakaw. ²⁹ Ingon sa gibuhat kanako sa mga anak ni Esau nga nagpuyo sa Seir; ug sa mga Moabhanon, nga nagpuyo sa Ar; hangtud nga motabok ako sa Jordan ngadto sa yuta nga gihatag kanato ni Jehova nga atong Dios. ³⁰ Apan si Sihon nga hari sa Hesbon wala bumuot nga moagi kami sa kayutaan niya; kay si Jehova nga imong Dios nagpatig-a sa iyang espiritu, ug nagpatig-a sa iyang kasingkasing aron sa pagtugyan kaniya sa imong kamot ingon niining adlaw. ³¹ Ug miingon kanako si Jehova: Ania karon, misugod ako sa paghatag sa atubangan mo kang Sihon ug sa iyang yuta: magsugod ka sa pagpanag-iyang aron mapanunod mo ang iyang yuta. ³² Ug misugat si Sihon kanato, siya ug ang tibook niya nga katawohan aron sa pagpakig-away didto sa Jaas. ³³ Ug si Jehova nga atong Dios nagtugyan kaniya sa atong atubangan; ug siya gipatay ta ug ang iyang mga anak nga lalake ug ang tibook niya nga katawohan. ³⁴ Ug niadtong panahona gikuha ta ang tanan niyang mga kalungsoran, ug gilaglag ta ang tanan nga mga lungsod nga may nagpuyo, lakip ang mga babaye ug mga bata: walay bisan usa nga gibilin ta. ³⁵ Kondili ang kahayupan lamang ang atong gikuha alang sa atong kaugalingon, uban ang mga inagaw sa kalungsoran nga atong naagaw. ³⁶ Gikan sa Aroer, nga anaa sa duol sa daplin sa sapa sa Arnon, ug sa lungsod nga anaa sa walog hangtud sa Galaad, walay lungsod nga hataas da alang kanato; tanan sila gitugyan ni Jehova nga atong Dios sa atong atubangan. ³⁷ Sa yuta lamang sa mga anak sa Ammon nga wala ka makadangat; ang tanan nga anaa sa daplin sa sapa sa Jaboc, ug ang mga lungsod sa kabukiran, ug bisan sa unsang dapita nga kanato gidili ni Jehova nga atong Dios.

¹ Unya mingbalik kita, ug mingtungas sa dalan ngadto sa Basan: ug migula sa pagsugat kanato si Og, ang hari sa Basan, siya ug ang tibook niya nga katawohan, sa pagpakig-away didto sa Edrei. ² Ug miingon kanako si Jehova: Dili ka mahadlok kaniya kay sa imong kamot gitugyan ko siya ug ang tibook niya nga katawohan, ug ang iyang yuta; ug pagabuhaton mo kaniya ingon sa gibuhat mo kang Sihon, *ang* hari sa mga Amorehanon nga nagpuyo sa Hesbon. ³ Busa si Jehova nga atong Dios nagtugyan usab kang Og, sa atong mga kamot ang hari sa Basan, ug ang tanan nga katawohan

niya; ug siya gipatay ta hangtud nga walay nahabilin kaniya bisan usa. ⁴Ug gikuha ta ang tanan niyang kalungSORAN niadtong panahona: walay nahabilin nga lungsod nga wala nato kuhaa gikan kanila; kan-uman ka lungsod, ang tibook nga yuta sa Argob, ang gingharian ni Og sa Basan. ⁵Kining tanang mga lungsod nga gilig-onan sa hatag-as nga mga kuta, mga pultahan ug mga balabag; labut pa sa daghan kaayo nga kalungSORAN nga walay kuta. ⁶Ug gilaglag ta gayud sila, ingon sa gibuhat ta kang Sihon nga hari sa Hesbon, nga gilaglag gayud ang tanan nga ciudad nga dihay nagpuyo, lakip ang mga babaye, ug ang mga bata. ⁷Apan gikuha ta alang kanato ang tanan nga kahayupan ug ang mga inagaw sa mga kalungSORAN. ⁸Gikuha ta usab niadtong panahona ang yuta gikan sa kamot sa duruha ka hari nga Amorehanon nga nagpuyo sa unahan sa Jordan, gikan sa walog sa Arnon hangtud sa bukid sa Hermon. ⁹(Ang maong Hermon ginganlan sa mga Sidonihanon ug Sirion, ug sa mga Amorehanon, Senir), ¹⁰Ang tanan nga mga kalungSORAN sa kapatagan, ug ang tibook nga Galaad ug ang tibook nga Basan hangtud sa Salka, ug Edrei, mga lungsod sa gingharian ni Og sa Basan. ¹¹(Kay si Og lamang ang hari sa Basan maoy nahabilin sa mga salin sa mga Refeimhanon; ania karon, ang iyang higdaanan, usa ka higdaanan nga puthaw, wala ba diha sa Raba sa mga anak sa Ammon? ang gitag-on niini siyam ka maniko, ug ang iyang gilapdon upat ka maniko, sa maniko sa lalake).

¹² Ug kining yutaa among gipanag-iyang niadtong panahona gikan sa Aroer, nga diha sa walog sa Arnon, ug ang katunga sa bukid sa Galaad, ug ang iyang mga kalungSORAN, gihatag ko sa mga Rubenhanon ug sa mga Gadahanon: ¹³Ug ang nahasalin sa Galaad, ug ang tibook Basan, ang gingharian ni Og, gihatag ko sa katunga nga banay ni Manases; ang tibook nga yuta sa Argob, bisan ang tibook Basan. (Kini gihinganlan ang yuta ni Refeim. ¹⁴Si Jair, ang anak nga lalake ni Manases, nagkuha sa tibook nga yuta sa Argob hangtud sa utlanan sa mga Geurihanon, ug sa mga Maakatihanon, ug gihinganlan sila, bisan ang Basan sunod sa iyang ngalan, Habot-Jair, hangtud niining adlaw). ¹⁵Ug kang Machir gihatag ko ang Galaad. ¹⁶Ug sa mga Rubenhanon ug sa mga Gadahanon gihatag ko ang gikan sa Galaad hangtud sa walog sa Arnon, ang taliwala sa walog, ug ang utlanan niini, hangtud sa sapa sa Jaboc, nga mao ang utlanan sa mga anak ni Ammon: ¹⁷Ingon man usab ang Arabah, ug ang Jordan, ug ang utlanan niini, sukad sa Cinereth hangtud sa dagat sa Arabah, ang Dagat nga Asin, ubos sa mga bakilid sa Pisga sa timogan. ¹⁸Ug niadtong panahona nagsugo ako kaninyo, nga nagaingon: Si Jehova nga inyong Dios mihatag kaninyo niining yutaa aron panag-iyahon ninyo kini; molatas kamo nga sangkap sa hinagiban sa atubangan sa inyong mga igsoon ang mga anak sa Israel, ang tanang mga tawong maisug. ¹⁹Apan ang inyong mga asawa, ug ang inyong mga anak, ug ang inyong kahayupan (nahibalo ako nga adunay daghan kamo nga kahayupan), magapabilin sa inyong mga lungsod, nga akong gihatag kaninyo, ²⁰Hangtud nga mihatag si Jehova ug kapahulayan sa inyong mga igsoon, sama sa *paghatag* kaninyo, ug magapanag-iyang usab sila sa yuta nga gihatag kanila ni Jehova nga inyong Dios sa tabok sa Jordan; unya pumauli kamo ang tagsatagsa ka tawo sa iyang panulondon nga akong gihatag kaninyo,

²¹ Ug niadtong panahona nagsugo ako kang Josue, nga nagaingon: Ang imong mga mata nakakita sa tanan nga gibuhat ni Jehova nga imong Dios niadtong duruha ka hari: mao kana ang pagabuhaton

ni Jehova sa tanan nga mga gingharian nga imong pagaagian. ²²Dili kamo mahadlok kanila; kay si Jehova nga imong Dios, siya mao ang magapakig-away alang kaninyo. ²³Ug nag-ampo ako kang Jehova niadtong panahona, nga nagaingon: ²⁴Oh, Ginoong Jehova: ikaw nagsugod sa pagpahayag sa imong ulipon sa imong pagkadaku, ug sa imong kamot nga kusgan; kay unsa ba nga dios ang anaa sa langit kun sa yuta nga makabuhat sumala sa imong mga gibuhat ug sumala sa imong dagkung mga buhat? ²⁵Paagia ako, nagaampo ako kanimo, ug magatan-aw ako niadtong yuta nga maayo, nga anaa sa tabok sa Jordan, niadtong maayong bukid, ug sa Libano. ²⁶Apan si Jehova nasuko batok kanako tungod kaninyo, ug wala magpatalinghug kanako; ug miingon si Jehova kanako: Igo na kanimo, dili ka na magsulti kanako mahitungod niining butanga. ²⁷Tumungas ka sa tagaytay sa Pisga, ug iyahat ang imong mga mata ngadto sa kasadpan ug ngadto sa amihanan ug ngadto sa habagatan ug ngadto sa subangan, ug itan-aw ang imong mga mata; kay dili ka makalabang niining Jordan. ²⁸Apan sugoon mo si Josue, ug dasiga siya, ug lig-ona siya; kay siya moadto nga magauna niining katawohan, ug himoon niya nga sila magapanunod sa yuta nga imong makita. ²⁹Busa nanghunong kami didto sa walog sa atbang sa Beth-peor.

¹ Ug karon, oh Israel, magpatalinghug ka sa kabalaoran, ug mga tulomanon, nga akong ginatudlo kaninyo nga inyong pagabuhaton; aron mabuhi kamo, ug mosulod ug manag-iya *kamo* sa yuta nga gihatag kaninyo ni Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan. ²Dili kamo magadugang sa pulong nga akong gisugo kaninyo, ni pagkunhoran ninyo kini, aron pagabantayan ninyo ang mga sugo ni Jehova nga inyong Dios nga akong gisugo kaninyo. ³Ang inyong mga mata nakakita kong unsa ang gibuhat ni Jehova tungod sa Baal-peor; kay ang tanang mga tawo nga mingsunod kang Baal-peor, gilaglag ni Jehova nga imong Dios gikan sa taliwala ninyo: ⁴Apan kamo mingpabilin kang Jehova nga inyong Dios, mga buhi kamong tanan niining adlaw. ⁵Ania karon, ako nagtudlo kaninyo ug kabalaoran ug mga tulomanon, ingon sa gisugo kanako ni Jehova nga akong Dios, aron mao ang inyong pagabuhaton sa taliwala sa yuta diin kamo magasulod sa pagpanag-iya niini. ⁶Busa bantayan, ug buhaton ninyo sila; kay kini mao ang inyong kinaadman ug salabutan sa mga mata sa katawohan, nga nakadungog niining tanan nga kabalaoran, ug magaingon: Sa pagkamatuod gayud kining dakung nasud maoy usa ka makinaadmanon ug masinabutong katawohan. ⁷Kay hain ang nasud nga daku nga adunay usa ka dios nga haduol gayud kanila sama kang Jehova nga atong Dios nga ania kanato bisan anus-a kita makatawag kaniya? ⁸Ug unsa ang nasud nga daku nga may kabalaoran ug mga tulomanon nga ingon kamatarung niining tibook nga Kasugoan nga ginabutang ko niining adlaw sa atubangan ninyo? ⁹Magmatngon ka lamang, ug bantayan mo ang imong kalag sa masingkamuton, kay tingali lamang unya mahakalimot ka sa mga butang nga hingkit-an sa imong mga mata, ug tingali lamang unya mobulag sila sa imong kasingkasing sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi: apan igatudlo mo sila sa imong mga anak, ug sa mga anak sa imong mga anak; ¹⁰Sa adlaw nga nagtindog ka sa atubangan ni Jehova nga imong Dios sa Horeb, sa nag-ingon si Jehova kanako: Tigumon mo kanako ang katawohan ug papatalinghugon ko sila sa akong mga pulong, aron sila

magatoon sa pagkahadlok kanako sa tanang mga adlaw nga magakinabuhi sila sa ibabaw sa yuta: nga magatudlo sila sa ilang mga kabataan. ¹¹Ug mingduol kamo ug mingpahamutang kamo sa lusaran sa bukid; ug ang bukid midilaab sa kalayo hangtud sa tunga-tunga sa mga langit, nga may kangitngit, dag-um ug mabagang kangitngit. ¹²Ug misulti si Jehova kaninyo gikan sa taliwala sa kalayo: hidunggan ninyo ang tingog sa mga pulong, apan kamo wala makakita ug dagway, nakadungog lamang kamo ug tingog. ¹³Ug siya mipahayag kaninyo sa tugon nga iyang gisugo kaninyo sa pagtuman, bisan ang napulo ka sugo; ug iyang gisulat kini sa duruha ka papan nga bato. ¹⁴Ug si Jehova nagsugo kanako niadtong panahona sa pagtudlo kaninyo sa kabalaoran ug mga tulomanon, aron pagabuhaton ninyo sila sa yuta nga pagaadtoan ninyo aron sa pagpanag-iya niini. ¹⁵Busa bantayan ninyo pag-ayo ang inyong nga kaugalingon; kay walay bisan unsa nga dagway nga hingkit-an ninyo sa adlaw nga nakigsulti kaninyo sa Horeb si Jehova sa taliwala sa kalayo; ¹⁶Aron dili kamo mangadaut sa inyong kaugalingon, ug dili kamo magbuhat ug linilok nga larawan sa bisan unsang dagwaya, sa panagway sa lalake kun sa babaye. ¹⁷Sa panagway sa bisan unsang mananapa nga ania sa yuta, sa bisan unsang langgama nga adunay pako nga nagalupad sa kalangitan; ¹⁸Sa panagway sa bisan unsang mananapa nga nagakamang sa yuta, ang sa panagway sa bisan unsang isdaa nga anaa sa tubig sa ilalum sa yuta; ¹⁹Ug tingali unya nga sa pagyahat mo sa imong mga mata sa langit, ug hingkit-an mo ang adlaw, ug ang bulan, ug ang mga bitoon, bisan ang tibook nga panon sa langit, mabihag ka sa pagsimba kanila, ug sa pag-alagad kanila, nga gihatag ni Jehova nga imong Dios alang sa tanan nga nasud sa ilalum sa tibook nga langit. ²⁰Apan si Jehova nagkuha kaninyo, ug nagpagula kaninyo gikan sa hudno nga puthaw, gikan sa Egipto, aron mahimo kamo nga katawohan niya sa panulondon, maingon niining adlaw. ²¹Labut pa si Jehova nasuko kanako tungod kaninyo, ug nanumpa siya nga dili ako makatabok ngadto sa Jordan, ug ako dili usab makasulod sa maayong yuta nga gihatag ni Jehova nga imong Dios kanimo alang sa usa ka panulondon. ²²Apan kinahanglan nga ako magapakamatay niining yutaa; dili ako motabok ngadto sa Jordan: apan kamo motabok ug magapanag-iya kamo niadtong maayong yuta. ²³Bantayan ninyo aron dili kamo mahakalimot sa tugon ni Jehova nga inyong Dios, nga gibuhath niya uban kaninyo, ug magabuhath kamo alang kaninyo ug linilok nga larawan sa dagway sa bisan nga butang nga gidili kanimo ni Jehova nga imong Dios. ²⁴Kay si Jehova nga imong Dios mao ang kalayo nga nagaut-ut, Dios nga abughoan. ²⁵Sa diha nga ikaw magaanak ug mga anak, ug mga apo, ug madugay na kamo sa yuta, ug mangadaut kamo sa inyong kaugalingon, ug magabuhath kamo ug linilok nga larawan kun dagway sa bisan unsang butanga, ug magabuhath kamo ug dautan sa mga mata ni Jehova nga imong Dios, aron sa paghagit sa pagpasuko kaniya; ²⁶Tawgon ko ang langit ug ang yuta aron sa pagsaksi batok kaninyo niining adlaw, nga sa madali mangamatay gayud kamo sa ibabaw sa yuta nga gitabok ninyo ang Jordan sa pagpanag-iya niini; dili kamo makapuyo niini ug hataas nga mga adlaw, kondili pagalaglagon gayud *kamo*. ²⁷Ug si Jehova magapatibulaag kaninyo sa taliwala sa katawohan, ug mahabilin kamo nga diriyut nga gidaghanon sa taliwala sa mga nasud, sa dapit diin pagadad-on kamo ni Jehova. ²⁸Ug didto magaalagad kamo sa mga dios nga buhat sa mga kamot sa mga tawo, sa kahoy ug sa bato, nga dili makakita, dili usab makadungog, dili usab makakaon,

dili usab makapanimaho. ²⁹Apan gikan didto magapangita kamo kang Jehova nga imong Dios, ug makakaplag ka kaniya, sa diha nga pangitaon mo siya sa bug-os mong kasingkasing, ug sa bug-os mong kalag. ³⁰Sa diha nga anaa ikaw sa kalisdanan, ug modangat kanimo tanan kining mga butanga, sa ulahing mga adlaw mobalik ka kang Jehova, nga imong Dios, ug magapatalinghug ka sa iyang tingog; ³¹Kay si Jehova nga imong Dios, maloloy-on nga Dios; dili siya mobiya kanimo, dili usab magalaglag kanimo, dili usab mahikalimot sa iyang tugon sa inyong mga amahan nga iyang gipanumpa kanila. ³²Kay pangutana karon mahitungod sa mga panahon nga ming-agi, nga diha kaniadto kanimo, sukad sa adlaw nga gibuhat sa Dios ang tawo sa ibabaw sa yuta, ug gikan sa usa ka tumoy sa langit ngadto sa lain, kong diha bay bisan *unsang butang* nga sama niining dakung butang, kun hindunggan nga ingon niini? ³³May katawohan ba nga nakadungog sa tingog sa Dios nga nagsulti gikan sa taliwala sa kalayo, ingon sa imong hidunggan, ug nabuhi? ³⁴Kun naghana ba ang Dios sa pag-adto ug sa pagkuha *alang* kaniya ug usa ka nasud, gikan sa taliwala sa *lain nga* nasud, pinaagi sa mga pagsulay, pinaagi sa mga timaan, pinaagi sa mga katingalahan, ug pinaagi sa gubat, ug pinaagi sa kamot nga kusgan, ug sa bukton nga ginatuy-od, ug dagku nga mga kakugmat, ingon sa mga butang nga gibuhat kaninyo ni Jehova nga inyong Dios didto sa Egipto sa atubangan sa inyong mga mata? ³⁵Kanimo gipahayag aron ka mahibalo nga si Jehova siya Dios; wala nay lain gawas kaniya. ³⁶Gikan sa langit gipadungog ka sa iyang tingog, aron siya makagtudlo kanimo: ug sa ibabaw sa yuta gipakita niya kanimo ang iyang dakung kalayo: ug nakadungog ka sa iyang mga pulong gikan sa taliwala sa kalayo. ³⁷Ug tungod kay siya nahagugma sa imong mga amahan, busa nagpili siya sa ilang kaliwatan sa ulahi kanila: nagpagula kanimo uban kaniya gikan sa Egipto, ug uban sa iyang dakung gahum. ³⁸Aron sa pagpapahawa gikan sa atubangan mo sa mga nasud nga labing dagku ug labing kusgan kay kanimo; ug aron sa pagpasulod kanimo, ug sa paghatag kanimo sa ilang yuta alang sa usa ka panulondon sa ingon niining adlaw. ³⁹Hibaloi niining adlaw, ug ipahaluna mo sa imong kasingkasing nga si Jehova siya Dios sa itaas sa langit; ug dinhi sa ubos, sa ibabaw sa yuta; wala nay lain. ⁴⁰Ug bantayan mo ang iyang kabalaoran, ug ang iyang mga sugo nga ginasugo ko kanimo niining adlaw, aron magamaayo kanimo ug sa imong mga anak nga sunod kanimo, ug aron pagahatas-on mo ang imong mga adlaw sa yuta, nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, sa walay katapusan.

⁴¹Unya si Moises nagpinig ug totolo ka ciudad sa unahan sa Jordan paingon sa subangan sa adlaw. ⁴²Aron mokalagiw didto ang makapatay ug tawo, nga makapatay nga dili tinuyo sa iyang isigkatawo, ug wala magadumot kaniya sa panahon nga miagi; ug nga sa pagkalagiw niya sa usa niining mga ciudad mabuhi siya: ⁴³Ang Beser sa kamingawan, sa yuta sa kapatagan, alang sa mga Rubenhanon; ug ang Ramoth sa Galaad, alang sa mga Gadihanon; ug ang Golan sa Basan, alang sa mga Manaseshanon. ⁴⁴Ug kini mao ang Kasugoan nga gipahayag ni Moises sa atubangan sa mga anak sa Israel: ⁴⁵Kini mao ang mga pagpamatuod ug ang kabalaoran, ug ang mga tulomanon, nga gipahibalo ni Moises sa mga anak sa Israel sa nakapahawa na sila gikan sa Egipto. ⁴⁶Sa unahan sa Jordan sa walog sa atbang sa Beth-peor, sa yuta ni Sihon, hari sa mga Amorehanon, nga nagpuyo sa Hesbon, nga gilaglag ni Moises ug sa mga anak sa Israel, sa paglakaw nila gikan sa Egipto. ⁴⁷Ug

iyang gipanag-iya ang yuta niya ug ang yuta ni Og, nga hari sa Basan; ang duha ka hari sa mga Amorehanon nga didto sa unahan sa Jordan patunong ngadto sa subangan sa adlaw; ⁴⁸Sukad sa Aroer nga diha sa daplin sa walog sa Arnon, bisan ngadto sa bukid sa Sion, (nga mao ang Hermon): ⁴⁹Ug ang tibook nga Arabah nga unahan sa Jordan dapit sa timogan hangtud sa Dagat sa Arabah sa ilalum sa mga banghilig sa Pisga.

¹ Ug mitawag si Moises ngadto sa tibook Israel, ug miingon kanila: Patalinghug ka, O Israel, sa kabalaoran ug sa mga tulomanon nga akong igasaysay sa inyong mga igdulungog niining adlaw aron magtoon kamo kanila, ug magabantay aron sa pagbuhat kanila. ²Si Jehova nga atong Dios nagbuhat ug tugon kanato didto sa Horeb. ³Dili sa atong mga amahan gibuhay ni Jehova kini nga tugon, kondili kanato, bisan kanato, nga tanan nga ania dinhi nga mga buhi niining adlaw. ⁴Sa inatubangay misulti si Jehova kaninyo didto sa bukid gikan sa taliwala sa kalayo. ⁵(Mitindog ako sa taliwala ni Jehova ug kaninyo niadtong panahona, aron sa pagpakita kaninyo sa pulong ni Jehova: kay nangahadlok kamo tungod sa kalayo, ug wala kamo motungas sa bukid), nga nagaingon:

⁶ Ako si Jehova nga imong Dios nga nagkuha kanimo gikan sa yuta sa Egipto sa balay sa pagkaulipon. ⁷Dili ka magbaton ug laing mga dios sa atubangan ko. ⁸Dili ka magbuhat alang kanimo ug linilok nga larawan, *ni* sa bisan unsa nga dagway *sa bisan unsa* nga butang nga atua sa ibabaw sa langit, kun sa ilalum sa yuta, kun sa tubig sa ilalum sa yuta: ⁹Dili mo iyukbo ang imong kaugalingon kanila, ni mag-alagad kanila, kay ako si Jehova nga imong Dios, mao ang Dios nga abughoan, nga nagadu-aw sa pagkadautan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak, ug *sa ibabaw* sa ikatolo ug sa ikaupat nga kaliwatan sa mga nagadumot kanako. ¹⁰Ug nagapakita *ako* sa mahigugmaong-kalolot sa mga linibo sa mga nahigugma kanako, ug nagabantay sa akong mga sugo. ¹¹Dili mo paggamiton sa pasipala ang ngalan ni Jehova nga imong Dios: kay dili pagaisipon ni Jehova nga walay sala ang magagamit sa iyang ngalan sa pasipala. ¹²Bantayan mo ang adlaw nga igpapahulay aron sa pagbalaan niini, ingon sa gisugo kanimo ni Jehova nga imong Dios. ¹³Magabuhat ka sa unom ka adlaw, ug buhaton mo ang tanan mo nga bulohaton. ¹⁴Apan ang ikapito ka adlaw, adlaw nga igpapahulay alang kang Jehova nga imong Dios: niini dili ka magbuhat sa bisan unsa nga bulohaton, ikaw, bisan ang imong mga anak nga lalake, bisan ang imong anak nga babaye, bisan ang imong sulogoon nga lalake, bisan ang imong sulogoon nga babaye, bisan ang imong vaca, bisan ang imong asno, bisan unsa sa imong kahayupan, bisan ang imong lumalangyaw nga anaa sa sulod sa imong ganghaan aron magapahulay ang imong sulogoon nga lalake, ug ang imong sulogoon nga babaye ingon kanimo. ¹⁵Ug hinumdumi nga naulipon ka sa yuta sa Egipto, ug nga si Jehova nga imong Dios nagkuha kanimo gikan didto pinaagi sa kamot nga kusgan, ug bukton nga tinuy-od tungod niana si Jehova nga imong Dios nagsugo kanimo nga bantayan mo ang adlaw nga igpapahulay. ¹⁶Tahuron mo ang imong amahan ug ang imong inahan, ingon sa gisugo kanimo ni Jehova nga imong Dios; aron pagalugwayan ang imong mga adlaw, ug aron magamaayo kini kanimo didto sa yuta nga igahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios. ¹⁷Dili ka

magpatay. ¹⁸Dili ka usab manapaw. ¹⁹Dili ka usab mangawat. ²⁰Dili ka usab magsaksi sa bakak batok sa imong isigkatawo. ²¹Dili ka usab maibug sa asawa sa imong isigkatawo; dili ka usab maibug sa balay sa imong isigkatawo, ni sa iyang yuta, ni sa iyang sulogoon nga lalake, ni sa iyang sulogoon nga babaye, ni sa iyang vaca, ni sa iyang asno, ni sa bisan unsang butanga nga iya sa imong isigkatawo. ²²Kini nga mga pulonga gisulti ni Jehova sa tibook ninyong katilingban didto sa bukid, gikan sa taliwala sa kalayo, sa dag-um, ug sa mabaga nga kangitngit, uban sa dakung tingog; ug wala na niya pagpun-i. Ug kini gisulat niya sa duruha ka papan nga bato, ug iyang gihatag sila kanako.

²³ Ug nahitabo, sa diha nga gipatalinghugan ninyo ang tingog gikan sa taliwala sa kangitngit, samtang ang bukid nagasiga sa kalayo, nga miduol kamo kanako, ug ang tanan nga mga pangulo sa inyong mga banay, ug ang inyong mga anciano; ²⁴Ug miingon kamo: Ania karon, si Jehova nga atong Dios nagpakita kanato sa iyang himaya ug sa iyang pagkadaku, ug hindunggan ta ang iyang tingog gikan sa taliwala sa kalayo: nakita nato niining adlaw nga ang Dios nagsulti sa tawo ug siya buhi. ²⁵Busa karon ngano nga mangamatay kita? Kay kining dakung kalayo magaut-ut kanato; kong magabalik kita sa pagpatalinghug pa sa tingog ni Jehova nga atong Dios, nan mangamatay kita. ²⁶Kay, kinsa ba diha sa tanan nga unod, nga nakapatalinghug sa tingog sa Dios nga buhi nga nagasulti gikan sa taliwala sa kalayo, ingon kanato, ug nabuhi? ²⁷Dumuol ka, ug patalinghugi ang tanang *mga butang* nga igasulti ni Jehova nga atong Dios; ug isulti mo kanamo ang tanan nga igapamulong kanimo ni Jehova nga atong Dios; ug kami magapatalinghug ug magabuhat niana. ²⁸Ug nadungog ni Jehova ang tingog sa inyong mga pulong, sa pagsulti ninyo kanako; ug si Jehova miingon kanako: Nadungog ko ang tingog sa mga pulong niining katawohan, nga ilang gisulti kanimo: maayo ang ilang pagkasulti niadtong tanan nga ilang gipamulong. ²⁹Oh, nga unta kanila ang kasingkasing nga mangahadlok sila kanako, ug magabantay kanunay sa tanan ko mga sugo, aron mamaayo alang kanila, ug sa ilang mga anak sa walay katapusan! ³⁰Umadto ka ug ipamulong mo kanila: Pamauli kamo sa inyong mga balong-balong. ³¹Apan mahitungod kanimo, tumindog ka dinhi tupad kanako, ug igaingon ko kanimo ang tanan nga mga sugo, ug ang kabalaoran, ug ang mga tulomanon nga igatudlo mo kanila, aron nga pagabuhaton nila didto sa yuta nga gihatag ko kanila aron sa pagpanag-iyahon. ³²Busa magabantay kamo sa pagbuhat sumala sa gisugo kaninyo ni Jehova nga inyong Dios; dili kamo motipas ngadto sa too ni ngadto sa wala: ³³Magalakaw kamo sa tanan nga dalan nga gisugo kaninyo ni Jehova nga inyong Dios, aron mabuhi kamo, ug mamaayo kini kaninyo, ug aron pagalugwayan ninyo ang inyong mga adlaw sa yuta nga inyong pagapanag-iyahon.

¹ Karon kini mao ang sugo, kabalaoran, ug mga tulomanon, nga gisugo ni Jehova nga inyong Dios nga igatudlo kaninyo, aron pagabuhaton ninyo kini didto sa yuta nga pagaadtoan ninyo aron sa pagpanag-iyahon: ²Aron mahadlok ka kang Jehova nga imong Dios, sa pagbantay sa tanan niya nga kabalaoran, ug sa iyang mga sugo, nga akong gisugo kanimo, ikaw, ug ang imong anak

nga lalake, ug ang anak nga lalake sa imong anak nga lalake, sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi; ug aron ang imong mga adlaw pagalugwayan. ³Busa patalinghugi, Oh Israel, ug tinguhaa ang pagbuhat niini; aron mamaayo kini alang kanimo, ug aron pagapadaghanon kamo gayud, ingon sa gisaad kanimo ni Jehova, ang Dios sa imong mga amahan, didto sa yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos.

⁴Magpatalinghug ka, Oh Israel: Si Jehova nga atong Dios, maoy usa *lamang* ka Jehova; ⁵Ug higugmaon mo si Jehova nga imong Dios sa bug-os mong kasingkasing, ug sa bug-os mong kalag, ug sa bug-os mong gahum. ⁶Ug kining mga pulonga, nga gisugo ko niining adlaw, magapaibabaw sa imong kasingkasing: ⁷Ug igatudlo mo kini sa dakung kakugi sa imong mga anak, ug magasulti ka mahitungod niini sa magalingkod ikaw sa imong balay, ug sa magalakaw ikaw sa dalan, ug sa imong paghigda ug sa imong pagbangon. ⁸Ug ihigot mo kini nga timaan sa imong kamot, ug mamahimo kini nga mga timaan sa agtang sa tunga sa imong mga mata; ⁹Ug igasulat mo kini sa mga haligi-sa-pultahan sa imong balay, ug sa imong mga ganghaan. ¹⁰Ug mahitabo, sa diha nga si Jehova nga imong Dios magapasulod kanimo sa yuta nga gipanumpa niya sa imong mga amahan, kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, sa paghatag kanimo, ug mga dagku ug matahum nga mga ciudad nga wala mo matukod, ¹¹Ug mga balay nga nadasuk sa tanang mga maayong butang, nga wala nimo pagapun-a, ug mga atabay nga kinalotan nga wala mo pagkalota, mga kaparasan ug kaolivahan nga wala mo pagtamni; magakaon ka ug mabusog; ¹²Unya magabantay ka aron dili ka mahikalimot kang Jehova nga nagpagula kanimo gikan sa yuta sa Egipto, gikan sa balay sa kaulipnan. ¹³Kahadloki si Jehova nga imong Dios; ug kaniya mag-alagad ka, ug tungod sa iyang ngalan magapanumpa ka. ¹⁴Dili kamo magasunod sa nagakalainlaing mga dios, sa mga dios sa mga katawohan nga nagalibut kaninyo: ¹⁵Kay si Jehova nga imong Dios sa taliwala nimo maoy Dios nga abughoan: tingali unya ang kapungot ni Jehova nga imong Dios mosilaub batok kanimo, ug siya magalaglag kanimo gikan sa nawong sa yuta. ¹⁶Dili kamo magtintal kang Jehova nga inyong Dios, ingon sa inyong pagtintal kaniya didto sa Massa.

¹⁷Magabantay kamo nga masingkamuton gayud sa mga sugo ni Jehova nga inyong Dios, ug sa iyang mga pagpamatuod, ug sa iyang kabalaoran, nga gisugo niya kanimo. ¹⁸Ug buhaton mo ang matarung ug maayo diha sa mga mata ni Jehova; aron mamaayo alang kanimo, ug nga magasulod ikaw ug manag-iya sa yuta nga maayo nga gipanumpa ni Jehova sa imong mga amahan, ¹⁹Aron sa pagsalikway sa tanan nimo nga mga kaaway gikan sa atubangan mo, ingon sa gipamulong ni Jehova. ²⁰Sa diha nga sa panahon nga umalabut mangutana kanimo ang imong anal nga lalake nga magaingon: Unsa ba ang mga kahulogan sa mga pagpamatuod, ug kabalaoran, ug mga tulomanon nga gisugo kaninyo ni Jehova nga atong Dios? ²¹Unya magaingon ikaw sa imong anak nga lalake. Kami naulipon ni Faraon didto sa Egipto: ug si Jehova nagkuha kanamo gikan sa Egipto pinaagi sa kamot nga kusgan; ²²Ug si Jehova mipakita ug mga timaan ug mga katingalahan, dagku ug malaglagon didto sa Egipto, kang Faraon, ug sa tibook niya nga balay sa atubangan sa among mga mata; ²³Ug kami gikuha niya gikan didto, aron sa pagdala kanamo nganhi sa paghatag kanamo sa yuta nga gipanumpa niya sa atong mga amahan. ²⁴Ug si Jehova nagsugo kanamo sa pagbuhat

niining tanan nga kabalaoran, ug sa pagkahadlok kang Jehova nga atong Dios, alang kanunay sa among kaayohan, aron nga magahatag siya ug kinabuhi kanamo maingon karon. ²⁵Ug kini mamahimong pagkamatarung alang kanamo kong pagabantayan namo ang pagtuman niining tibook nga sugo sa atubangan ni Jehova nga atong Dios, ingon sa iyang gisugo kanamo.

¹ Sa diha nga si Jehova nga imong Dios magapasulod kanimo sa yuta nga imong pagaadtoan sa pagpanag-iyani niini, ug magapapahawa sa daghan nga mga nasud gikan sa imong atubangan, sa Hetehanon, sa Gergesehanon, ug sa Amorehanon, ug sa Canaanhon, ug sa Peresehanon, ug sa Hebehanon, ug sa Jebusehanon, ang pito ka mga nasud nga labing dagku ug labing kusgan kay kanimo; ²Ug sa diha nga si Jehova nga imong Dios magatugyan kanila sa atubangan nimo, ug pagapatyon mo sila, unya pagalaglagon mo gayud sila; dili ka magabuhat ug pakigsaad uban kanila, dili ka usab magapakita ug kalooy kanila; ³Ug dili ka magabuhat ug mga pagminyo uban kanila; dili ka magahatag sa anak nga babaye sa iyang anak nga lalake, dili ka usab magakuha sa iyang anak nga babaye nga alang sa imong anak nga lalake. ⁴Kay siya magapasalaag sa imong anak nga lalake gikan sa pagsunod kanako, aron mag-alagad sila sa lain nga mga dios, sa ingon niana ang kapungot ni Jehova mosilaub batok kaninyo, ug siya magalaglag kanimo sa madali. ⁵Apan ang pagabuhaton nimo ingon niini kanila: pagagub-on ninyo ang ilang mga halaran, ug pagadugmokon; ninyo ang ilang mga larawan, ug pagaputlon ninyo ang ilang kakahoyan, ug sunogon ninyo sa kalayo ang ilang mga linilok nga larawan. ⁶Kay ikaw mao ang katawohan nga balaan alang kang Jehova nga imong Dios: si Jehova nga imong Dios nagpili kanimo aron nga mahimo ikaw nga usa ka katawohan nga iyang panag-iyahan, labi kay sa tanan nga mga katawohan nga ania sa ibabaw sa nawong sa yuta. ⁷Si Jehova wala mahigugma kaninyo, ni magpili kaninyo, tungod kay kamo labing daghan kay sa tanang mga katawohan; kay kamo mao ang labing diyutay sa tanang mga katawohan: ⁸Apan tungod kay si Jehova nahagugma kaninyo, ug tungod kay buot niya pagabantayan ang panumpa nga gipanumpa niya sa inyong mga amahan, mao nga gikuha kamo ni Jehova pinaagi sa kamot nga kusgan, ug gitubos niya kamo gikan sa balay sa kaulipnan, gikan sa kamot ni Faraon nga hari sa Egipto. ⁹Busa hibalo, nga si Jehova nga imong Dios, siya mao ang Dios, ang Dios nga matinumanon, nga nagabantay sa tugon ug sa mahigugmaong-kalolot alang niadtong mga nahagugma kaniya ug nagabantay sa iyang mga sugo ngadto sa usa ka libo kaliwatan, ¹⁰Ug nagatumbas niadtong mga nanagdumot kaniya sa ilang nawong, sa paglaglag kanila: siya dili magalangan niadtong nagadumot kaniya, siya magatumbas kaniya sa iyang nawong. ¹¹Busa bantayan nimo ang sugo, ug ang kabalaoran, ug ang mga tulomanon nga ginasugo ko kanimo niining adlaw, nga pagatumanon mo sila.

¹² Ug mahitabo nga tungod kay nagapatalinghug kamo niining mga tulomanon, ug nagabantay ug nagabuhat kanila; si Jehova nga imong Dios magabantay uban kanimo sa tugon ug sa mahigugmaong-kalolot nga gipanumpa niya sa imong mga amahan: ¹³Ug siya mahigugma kanimo, ug magapanalangin kanimo ug magapadaghan kanimo; ug magapanalangin usab siya sa bunga sa

imong lawas, ug sa bunga sa imong yuta, ug sa imong liso, ug sa imong vino nga bag-o, ug sa imong lana, ang dugang sa imong mga vaca, ug sa mga nati sa panon sa imong carnero, sa yuta nga gipanumpa niya sa imong mga amahan nga ihatag kanimo. ¹⁴Mabulahan ikaw labi kay sa tanan nga mga katawohan; walay lalake bisan babaye nga apuli sa taliwala ninyo, kun sa imong kahayupan. ¹⁵Ug pagakuhaon ni Jehova gikan kanimo ang tanan nga balatian; ug walay bisan unsa sa dautan nga hampak sa Egipto nga hibaloan nimo, nga igabutang niya sa ibabaw nimo, kondili hinonoa igabutang niya kini sa ibabaw sa tanang mga magadumot kanimo. ¹⁶Ug pagaut-uton nimo ang tanang mga katawohan nga igatugyan kanimo ni Jehova nga imong Dios: dili sila pagakaloy-an sa imong mata, dili ka usab magaalagad sa ilang mga dios; kay kana mamahimong lit-ag alang kanimo. ¹⁷Kong magaingon ka sa imong kasingkasing: kining mga nasud labing daghan pa kay kanako, unsaon ko sa pag-agaw kanila? ¹⁸Dili ka mahadlok kanila; hinumduman mo ug maayo ang gibuhat ni Jehova nga imong Dios kang Faraon ug sa tibook nga Egipto. ¹⁹Ang mga dagkung pagsulay nga nakita sa imong mga mata, ug ang mga timaan ug mga kahibulongan, ug ang kamot nga kusgan, ug ang bukton nga gituy-od, nga pinaagi niini gipagula ikaw ni Jehova nga imong Dios: ingon niini ang pagabuhaton ni Jehova nga imong Dios sa tanang mga katawohan nga imong gikahadlok. ²⁰Labut pa, magapadala si Jehova nga imong Dios ug mga tamboboan sa taliwala nila, hangtud sila nga mga mahabilin, ug ang mga managtago mangawala gikan sa atubangan mo. ²¹Dili ka mahadlok kanila, kay si Jehova nga imong Dios, anaa sa taliwala nimo, ang Dios nga daku ug makalilisang. ²²Ug si Jehova nga imong Dios magapapahawa niadtong mga nasud gikan sa atubangan nimo sa hinayhinay: dili ka magalaglag kanila sa dihadhiha, aron dili modaghan ang mga mananap sa kapatagan nga magadugang batok kanimo. ²³Apan si Jehova nga imong Dios magatugyan kanila nganha kanimo, ug siya magabungkag kanila uban sa dakung kapildihon, hangtud nga malaglag sila. ²⁴Ug iyang igatugyan ang ilang mga hari sa imong kamot, ug pagalaglagon mo ang ngalan nila gikan sa ilalum sa langit: walay bisan kinsa nga tawo nga makaas dang kanimo hangtud nga malaglag mo sila. ²⁵Ang mga linilok nga larawan sa ilang mga dios pagasunogon mo sa kalayo; dili mo kaibgan ang salapi, bisan ang bulawan nga anaa kanila, dili ka usab magkuha niini alang kanimo, aron nga dili ka malit-ag tungod niini; kay kini maoy usa ka dulumtanan alang kang Jehova nga imong Dios. ²⁶Ug dili ka magapasulod ug usa ka dulumtanan sa imong balay, ug mahimo nga usa ka butang nga pinahanungod sa pagkalaglag nga sama niini: pagadumtan mo gayud kini, ug isipon mo kini gayud nga makaluod; kay kini pinahanungod sa pagkalaglag.

¹ Magsingkamot kamo sa pagtuman sa tibook nga sugo nga gisugo ko kaninyo niining adlaw, aron mabuhi kamo ug pagapadaghanon kamo, ug mosulod kamo ug manag-iy sa yuta nga gipanumpa ni Jehova sa inyong mga amahan. ²Ug hinumduman mo ang tanan nga dalan nga gidad-an kanimo ni Jehova nga imong Dios niining kap-atan ka tuig didto sa kamingawan, aron ikaw pagapaubson niya, sa pagsulay kanimo, aron sa paghibalo sa anaa sa imong kasingkasing, kong buot ka magtuman sa iyang mga sugo, kun dili. ³Ug ikaw gipaubos niya, ug gipaantus niya sa

kagutom, ug gipakaon ikaw niya sa mana, nga wala mo biilhi, bisan ang imong mga amahan wala makaila, aron sa pagpahibalo kanimo nga ang tawo dili mabuhi sa tinapay lamang, kondili sa tagsatagsa ka butang nga magagula gikan sa baba ni Jehova: mabuhi ang tawo. ⁴Ang imong bisti wala gayud madaan sa ibabaw mo, ni naghubag ang tiil mo sulod sa kap-atan ka tuig. ⁵Ug palandunga sa imong kasingkasing, nga ingon sa tawo nga magacastigo sa iyang anak nga lalake, mao usab si Jehova nga imong Dios magcastigo kanimo. ⁶Ug bantayan mo ang mga sugo ni Jehova nga imong Dios, sa paglakaw sa iyang mga dalan, ug sa pagkahadlok kaniya. ⁷Kay si Jehova nga imong Dios magapasulod kanimo sa maayong yuta, yuta sa mga sapa sa tubig, sa mga tubod, ug sa mga alimbukad nga nagaagay ngadto sa mga walog ug sa mga bukid: ⁸Yuta sa trigo ug sa cebada, ug sa mga parras, ug sa mga higuera, ug sa mga granada; yuta sa mga kahoyng oliva ug sa dugos: ⁹Yuta diin magakaon ka ug tinapay sa walay pagkakulang, kaniya walay makulang kanimo: yuta nga ang iyang mga bato puthaw, ug gikan sa iyang mga bukid makakutkot ikaw ug tumbaga.

¹⁰ Ug magakaon ka, ug mabusog, ug magadayeg ikaw kang Jehova nga imong Dios tungod sa maayong yuta nga iyang gihatag kanimo. ¹¹Magmatngon ka aron dili ikaw mahikalimot kang Jehova nga imong Dios, sa dili pagtuman sa iyang mga sugo ug sa iyang mga tulomanon ug sa iyang kabalaoran, nga ginasugo ko kanimo niining adlaw; ¹²Tingali unya, nga kong ikaw makakaon ug mabusog na, ug makatukod ikaw ug matahum nga mga balay ug makapuyo niini; ¹³Ug kong ang imong mga panon sa mga vaca ug ang imong mga panon sa carnero modaghan, ug ang imong salapi ug ang imong bulawan modaghan, ug ang tanan nga imo modaghan; ¹⁴Unya ang imong kasingkasing magmapahitas-on, ug mahikalimot ka kang Jehova nga imong Dios nga nagkuha kanimo gikan sa yuta sa Egipto, gikan sa balay sa pagkaulipon: ¹⁵Nga nagmando kanimo sa usa ka daku ug makalilisang nga kamingawan, *diin dihay* mga bitin nga mapintas ug mga tanga, ug yuta sa kauhaw diin walay tubig; nga nagkuha ug tubig alang kanimo gikan sa bato nga santikan: ¹⁶Nga nagpakaon kanimo sa mana didto sa kamingawan, nga wala hiilhi sa imong mga amahan; aron unta ikaw pagpaubson niya, ug aron siya magsulay kanimo, sa pagbuhat ug maayo kanimo sa imong kaulahian. ¹⁷Ug *aron dili* ka magaingon sa imong kasingkasing: Ang akong gahum ug ang kabaskug sa akong kamot maoy naghatag kanako niini nga bahandi. ¹⁸Apan hinumdumi si Jehova nga imong Dios kay siya maoy nagahatag kanimo sa gahum sa pagbaton sa mga bahandi, aron malig-on niya ang iyang tugon nga gipanumpa niya sa imong mga amahan, ingon niining adlaw. ¹⁹Ug mahitabo, kong hikalimtan mo si Jehova nga imong Dios, ug magasunod ka sa lain nga mga dios, ug ikaw magaalagad kanila, ug kanila magasimba ikaw, nagapamatuod ako batok kaninyo niining adlaw nga sa pagkamatuod mangawala kamo. ²⁰Sama sa mga nasud nga pagalaglagon ni Jehova sa inyong atubangan, sa mao nga pagkaagi kamo mangawala; kay kamo wala magpatalinghug sa tingog ni Jehova nga inyong Dios.

¹ Magpatalinghug ka, Oh Israel: ikaw motabok niining adlaw sa Jordan aron sa pagsulod sa pag-agaw ug mga nasud nga labing dagku ug labing kusgan kay kanimo, mga ciudad nga dagku

ug kinutaan hangtud sa langit, ²Usa ka katawohan nga dagku ug hatag-as, mga anak sa higante nga inyong hiilhan, nga tungod kanila nakadungog ikaw sa ginaingon. Kinsa ba ang makatindog sa atubangan sa mga anak sa higante? ³Busa, hibalo niining adlaw, nga si Jehova nga imong Dios magauna kanimo sa pagtabok ingon sa kalayo nga magaut-ut; magalaglag siya kanila, ug pagapaubson niya sa imong atubangan; ug sama niini, magapapahawa ka kanila, ug magalaglag ka kanila sa madali, sumala sa gisulti ni Jehova kanimo. ⁴Dili ka magsulti gikan sa imong kasingkasing, sa tapus si Jehova magasalikway kanila gikan sa imong atubangan, nga magaingon: Tungod sa akong pagkamatarung gipasulod ako ni Jehova sa pagpanag-iya niining yutaa; busa tungod sa pagkadautan niining mga nasud ginasalikway sila ni Jehova sa imong atubangan. ⁵Dili tungod sa imong pagkamatarung, ni tungod sa pagkatul-id sa imong kasingkasing, makasulod ka sa pagpanag-iya sa yuta nila; kondili tungod sa pagkadautan niining mga nasud *nga* si Jehova nga imong Dios nagasalikway kanila gikan sa imong atubangan, aron matukod niya ang pulong nga gipanumpa ni Jehova sa imong mga amahan, kang Abraham, kang Isaac ug kang Jacob. ⁶Busa, hibalo nga dili tungod sa imong pagkamatarung nagahatag kanimo si Jehova niining maayong yuta aron sa pagpanag-iya niini: kay ikaw maoy usa ka katawohan nga masukihon.

⁷ Hinumduman mo, dili ka mahikalimot, kong giunsa mo paghagit sa kaligutgut si Jehova nga imong Dios didto sa kamingawan: gikan sa adlaw nga migikan ka sa yuta sa Egipto hangtud nga misulod kamo niining dapita, nagmasuklanon kamo batok kang Jehova. ⁸Ug didto sa Horeb usab naghagit kamo kang Jehova sa kaligutgut ug nasuko si Jehova batok kaninyo ngadto sa paglaglag kaninyo ⁹Sa pagtungas ko sa bukid sa pagdawat sa mga papan nga bato, bisan sa mga papan sa tugon nga gibuhay ni Jehova uban kaninyo, didto mipabilin ako sa bukid sa kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii; ako wala mokaon ug tinapay ni moinum ug tubig; ¹⁰Ug gihatag ni Jehova kanako ang duruha ka papan nga bato nga sinulatan sa tudlo sa Dios; ug kanila *nahasulat* ingon sa tanan nga mga pulong mga gisulti ni Jehova kaninyo didto sa bukid gikan sa taliwala sa kalayo sa adlaw sa pagkatigum. ¹¹Ug nahitabo nga sa katapusan sa kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii, gihatag ni Jehova kanako ang duruha ka papan nga bato, bisan ang mga papan sa tugon. ¹²Ug si Jehova miingon kanako: Tumindog ka, ug lumugsong sa madali gikan dinhi, kay ang imong katawohan nga imong gikuha gikan sa Egipto naghimo ug dautan sa ilang kaugalingon; sa madali mingbulag sila sa dalan nga akong gisugo kanila: nagbuhat sila alang kanila ug usa ka larawan nga tinunaw. ¹³Labut pa misulti kanako si Jehova, nga nagaingon: Nakita ko kining katawohan, ug, ania karon, kini usa ka katawohan nga masukihon: ¹⁴Pasagdi ako, nga pagalaglagon ko sila, ug pagapalaon ko ang ilang ngalan gikan sa ilalum sa langit: pagabuhaton ko ikaw nga usa ka nasud nga labing kusgan ug labing daghan pa kay kanila. ¹⁵Busa mipauli ako ug milugsong gikan sa bukid, ug ang bukid, nagdilaab sa kalayo; ug ang duruha ka papan sa tugon diha sa akong mga kamot. ¹⁶Ug mitan-aw ako, ug ania karon, nakasala kamo batok kang Jehova nga inyong Dios; nagbuhat kamo ug usa ka nating vaca nga tinunaw; mibulag kamo sa madali gikan sa dalan nga gisugo ni Jehova kaninyo. ¹⁷Ug gikuptan ko ang duruha ka papan ug akong gisalibay sila gikan sa akong duruha ka kamot, ug gidugmok ko sila sa atubangan sa inyong mga mata. ¹⁸Ug mihapa ako sa atubangan ni Jehova,

sama sa una, sa kap-atan ka adlaw ug sa kap-atan ka gabii; wala ako mokaon ug tinapay ni moinum ug tubig; tungod sa tanan ninyo nga sala nga inyong gibuhat, tungod sa imong pagbuhat ug dautan sa mga mata ni Jehova aron sa pagpasuko kaniya. ¹⁹Kay nahadlok ako sa kasuko ug sa kapungot nga gibatonan ni Jehova batok kaninyo ngadto sa paglaglag kaninyo. Apan si Jehova nagpatalinghug kanako niadtong panahona usab. ²⁰Batok kang Aaron nasuko si Jehova sa hilabihan gayud ngadto sa paglaglag kaniya: ug nag-ampo usab ako alang kang Aaron niadtong panahona. ²¹Ug gikuha ko ang inyong sala, ang nating vaca nga inyong gibuhat, ug gisunog ko kini sa kalayo, ug gitipaktipak ko, nga giligis hangtud nga nadugmok pag-ayo, hangtud nga nahimong fino sama sa abug: ug gisalibay ko ang abug niini ngadto sa sapa nga nagaagay gikan sa bukid. ²²Ug didto sa Tabera ug sa Massa ug sa Kibroth-hataavah naghagit kamo sa kasuko ni Jehova. ²³Ug sa gisugo kamo ni Jehova gikan sa Cades-barnea, nga nagaingon: Panungas kamo ug panag-iyaha ninyo ang yuta nga akong gihatag kaninyo, nagmasukihon usab kamo sa sugo ni Jehova nga inyong Dios, ug kamo wala managtoo, wala usab kamo managtuman sa iyang tingog. ²⁴Nagmasukihon kamo kang Jehova sukad sa adlaw nga nakaila ako kaninyo. ²⁵Busa mihapa ako sa atubangan ni Jehova sulod sa kap-atan ka adlaw ug sa kap-atan ka gabii, nga didto ako mihapa, kay miingon si Jehova nga pagalaglagon niya kamo. ²⁶Ug nag-ampo ako kang Jehova, ug miingon: Oh Ginoong Jehova, dili mo paglaglagon ang imong katawohan ug ang imong panulondon nga imong giluwis pinaagi sa imong pagkamakagagahum, nga imong gikuha gikan sa Egipto pinaagi sa kamot nga kusgan. ²⁷Hinumdumi ang imong mga ulipon, si Abraham, si Isaac ug si Jacob, dili ka magatan-aw sa kagahi niining katawohan bisan sa ilang pagkadautan, bisan sa ilang sala. ²⁸Tingali lamang unya ang yuta diin kami imong gikuha, magaingon: Tungod kay si Jehova wala makahimo sa pagdala ngadto sa yuta nga iyang gisaad kanila, ug tungod kay siya nagadumot kanila, iyang gidala sila ngadto aron sa pagpatay kanila sa kamingawan. ²⁹Apan sila imong katawohan ug imong kabilin nga imong gikuha sa imong dakung gahum ug sa imong bukton nga tinuy-od.

¹ Niadtong panahona si Jehova miingon kanako: Magtil-til ka ug duruha ka papan nga bato sama sa nahauna, ug sumaka ka ngari kanako sa bukid, ug magbuhat ka ug usa ka arca nga kahoy: ²Ug igasulat ko niadtong mga papana ang mga pulong nga didto sa nahaunang mga papan nga gibuak; ug isulod mo sila sa arca. ³Busa nagbuhat ako ug arca sa kahoy nga acacia, ug nagtil-til ako ug duruha ka papan nga bato sama sa nahauna ug misaka ako ngadto sa bukid nga nagbit-bit sa duruha ka papan. ⁴Ug gisulatan niya ang mga papan sumala sa nahasulat sa nahauna, ang napulo ka mga sugo nga gisulti ni Jehova kaninyo didto sa bukid gikan sa taliwala sa kalayo, sa adlaw sa pagkatigum; ug kini gihatag kanako ni Jehova. ⁵Ug mipauli, ug milugsong ako gikan sa bukid, ug gisulod ko ang mga papan didto sa arca nga akong gibuhat; ug didto atua sila ingon sa gisugo ni Jehova kanako. ⁶(Ug mipanaw ang mga anak sa Israel gikan sa Beeroth-bene-jaacam ngadto sa Mosera. Didto namatay si Aaron, ug didto gilubong siya; ug salili kaniya ang iyang anak nga lalake nga si Eleazar nagtuman sa pagka-sacerdote. ⁷Gikan didto mipanaw sila padulong sa Gudgoda, ug

gikan sa Gudgoda ngadto sa Jotbath, yuta sa kasapaan sa mga tubig. ⁸Niadtong panahona gilain ni Jehova ang banay ni Levi, aron magadala sa arca sa tugon ni Jehova aron sa pagtindog sa atubangan ni Jehova sa pag-alagad kaniya, ug aron sa pagpanalangin sa iyang ngalan hangtud niining adlaw. ⁹Tungod niini si Levi walay bahin, ni panulondon uban sa iyang mga igsoon: si Jehova mao ang iyang panulondon, sumala sa gisulti ni Jehova nga imong Dios kaniya). ¹⁰Ug mipabilin ako didto sa bukid, ingon sa nahaunang higayon, kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii, ug si Jehova nagpatalinghug usab kanako niadtong panahona; si Jehova walay tinguha sa paglaglag kanimo. ¹¹Ug si Jehova miingon kanako: Tumindog ka, lumakaw ka sa atubangan sa katawohan; ug mosulod sila ug manag-iya sa yuta nga akong gipanumpa sa ilang mga amahan, nga akong ihatag kanila.

¹² Ug karon, Israel, unsa ang gikinahanglan ni Jehova nga imong Dios kanimo, kondili ang pagkahadlok kang Jehova nga imong Dios, ang paglakaw sa tanang mga dalan niya, ug ang paghigugma kaniya, ug ang pag-alagad kang Jehova nga imong Dios sa bug-os mong kasingkasing, ug sa bug-os mong kalag, ¹³Ang pagbantay sa mga sugo ni Jehova ug sa iyang kabalaoran, nga akong ginasugo kanimo niining adlaw alang sa imong kaayohan? ¹⁴Ania karon, iya ni Jehova nga imong Dios ang langit ug ang langit sa mga langit, ang yuta, uban ang tanan nga anaa kaniya. ¹⁵Mao lamang nga si Jehova nahimuot sa imong mga amahan sa paghigugma kanila; ug nagpili siya sa ilang kaliwatan gikan kanila, bisan kaninyo sa taliwala sa tanang mga katawohan, maingon niining adlaw. ¹⁶Busa circuncidahon ninyo ang yamis sa inyong kasingkasing ug dili na kamo magmasukihon. ¹⁷Kay si Jehova nga inyong Dios, siya Dios sa mga dios, ug Ginoo sa mga ginoo, ang daku nga Dios, ang makagagahum, ug ang makalilisang nga walay pinalabi sa mga tawo, dili usab modawat ug hiphip: ¹⁸Siya nagabuhat ug katarungan alang sa mga ilo ug sa balo nga babaye, ug nahigugma sa dumuloong, pinaagi sa paghatag kaniya ug tinapay ug bisti. ¹⁹Busa higugmaon ninyo ang dumuloong; kay mga dumuloong kamo didto sa yuta sa Egipto. ²⁰Mahadlok ka kang Jehova nga imong Dios; kaniya mag-alagad ikaw; kaniya makighiusa ka, ug pinaagi sa iyang ngalan manumpa ka. ²¹Siya mao ang imong pagdayeg, ug siya mao ang imong Dios, nga nagbuhat alang kanimo niining dagku ug makalilisang nga mga butang, nga nakita sa imong mga mata. ²²Ang imong mga amahan milugsong ngadto sa Egipto, nga may kapitoan ka kalag; ug karon si Jehova nga imong Dios naghimo kanimo nga ingon sa mga bitoon sa langit sa gidaghanon.

¹ Busa higugmaon mo si Jehova nga imong Dios, ug bantayan mo ang iyang katungdanan, ug ang iyang kabalaoran, ug ang iyang mga tulomanon, ug ang iyang mga sugo, sa kanunay. ²Ug hibalo ninyo niining adlaw; kay ako wala *makigsulti* sa inyong mga anak nga wala manghibalo, ug nga wala makakita sa castigo ni Jehova nga inyong Dios, sa iyang pagkadaku, sa iyang kamot nga kusgan, ug sa iyang tinuy-od nga bukton, ³Ug sa iyang mga ilhanan, ug sa iyang mga buhat nga gibuhat sa taliwala sa Egipto, kang Faraon nga hari sa Egipto, ug sa tibook nga yuta niya. ⁴Ug sa gibuhat niya sa kasundalohan sa Egipto, sa ilang mga kabayo, ug sa ilang mga carro; kong giunsa niya ang pagpatubo sa Dagat nga Mapula sa ibabaw nila, sa nanagsunod sila kaninyo, ug kong

giunsa ni Jehova ang paglaglag kanila hangtud niining adlaw; ⁵Ug kong unsa ang gibuhat niya kaninyo didto sa kamingawan hangtud nga miabut kamo niining dapita: ⁶Ug kong unsa ang gibuhat niya kang Dathan ug kang Abiram, mga anak nga lalake ni Eliab, anak nga lalake ni Ruben; giunsa pagbuka sa yuta ang iyang vaca ug sa paglamoy kanila ug sa ilang mga panimalay, ug sa ilang mga balong-balong ug ang tagsatagsa ka butang buhi nga misunod kanila, sa taliwala sa tibook nga Israel: ⁷Apan ang inyong mga mata nakakita sa tanan nga mga dagkung buhat nga gihimo ni Jehova.

⁸ Busa bantayan ninyo ang tanan nga mga sugo nga akong gisugo kanimo niining adlaw, aron magmakusganon kamo, ug mosulod kamo ug manag-iyu sa yuta nga inyong pagaadtoan aron sa pagpanag-iyu niini: ⁹Ug aron nga pagalugwayan ang mga adlaw ninyo sa ibabaw sa yuta, nga gipanumpa ni Jehova sa inyong mga amahan nga ihatag kanila ug sa kaliwatan nila, yuta nga nagaagay sa gatas ug dugos. ¹⁰Kay ang yuta nga inyong pagaadtoan aron sa pagpanag-iyu niini, dili sama sa yuta sa Egipto, diin kamo nagagikan, diin nagpugas ka sa imong binhi, ug nagbubo ka pinaagi sa imong tiil, sama sa tanaman sa bunglayan. ¹¹Apan ang yuta nga inyong pagaadtoan aron sa pagpanag-iyu niini, maoy yuta sa kabungtoran, ug sa kawalogan, ug nagainum sa tubig nga gikan sa ulan sa langit. ¹²Yuta nga ginabantayan ni Jehova nga imong Dios; ang mga mata ni Jehova nga imong Dios kanunay nga anaa sa ibabaw niya, sukad sa sinugdan sa tuig bisan hangtud sa katapusan sa tuig. ¹³Ug mahatabo nga kong magapatalinghug kamo sa masingkamuton gayud sa akong mga sugo, nga akong gisugo kaninyo niining adlaw, ang paghigugma kang Jehova nga inyong Dios, ug ang pag-alagad kaniya sa bug-os ninyo nga kasingkasing ug sa bug-os ninyo nga kalag, ¹⁴Ako magahatag ug ulan sa inyong yuta sa iyang panahon, ang nahauna ug ang katapusan nga ulan, aron magatiguum ikaw sa imong trigo, ug sa imong bag-ong vino, ug sa imong lana. ¹⁵Ug magahatag ako ug balili sa imong kaumahan alang sa imong kakayupan; ug magakaon ka ug mabusog. ¹⁶Magbantay kamo sa inyong kaugalingon aron ang inyong kasingkasing dili malimbongan, ug kamo mahibulag ug magaalagad sa lain nga mga dios, ug magasimba kanila: ¹⁷Ug ang kaligutgut ni Jehova mosilaub batok kaninyo ug iyang pagalukban ang mga langit aron walay ulan, ug ang yuta dili magahatag sa iyang bunga, ug mangawala kamo sa madali gikan sa maayong yuta nga gihatag kaninyo ni Jehova.

¹⁸ Busa ibutang ninyo kining akong mga pulong sa inyong kasingkasing ug sa inyong kalag; ug ihigot ninyo sila ingon nga timaan sa inyong kamot, ug mahimo sila nga mga timaan sa agtang sa tunga sa imong mga mata. ¹⁹Ug kini igatudlo ninyo sa inyong mga anak, nga magasulti tungod kanila, kong magalingkod ikaw sa imong balay, ug kong molakaw ikaw sa dalan, ug kong mohigda ikaw ug kong mobangon ikaw: ²⁰Ug kini igasulat mo sa mga haligi-sa-pultahan sa imong balay, ug sa imong mga ganghaan; ²¹Aron pagapadaghanon ang inyong mga adlaw, ug ang mga adlaw sa inyong mga anak, didto sa yuta nga gipanumpa ni Jehova sa inyong mga amahan nga ihatag kanila, sama sa mga adlaw sa mga langit sa ibabaw sa yuta. ²²Kay kong magabantay kamo nga masingkamuton niining tanan nga mga sugo nga akong gisugo kaninyo, aron pagatumanon ninyo; sa paghigugma kang Jehova nga inyong Dios, sa paglakaw sa tanan nga mga dalan niya, ug sa pagpakighiusa kaniya; ²³Unya si Jehova magapapahawa niining tanang mga nasud gikan sa atubangan

ninyo: ug magahingilin kamo ug mga nasud nga labing dagku ug labing kusgan pa kay kaninyo.
²⁴Ang tanan nga dapit nga pagatumban sa lapalapa sa inyong mga tiil mamainyo: gikan sa kamingawan, ug sa Libano, gikan sa suba, ang suba sa Eufrates, hangtud sa dagat nga katapusan mao ang inyong utlanan. ²⁵Walay bisan kinsa nga tawo nga makaaslang sa atubangan ninyo: si Jehova nga inyong Dios magabutang sa kalisang ug kahadlok kaninyo sa ibabaw sa tibook nga nawong sa yuta nga inyong pagatumban sumala sa iyang giingon kaninyo.

²⁶Ania karon, ako nagabutang sa atubangan ninyo niining adlaw sa panalangin ug sa tunglo:
²⁷Ang panalangin, kong pagapatalinghugan ninyo ang mga sugo ni Jehova nga inyong Dios, nga akong ginatudlo kaninyo niining adlaw: ²⁸Ug ang tunglo, kong kamo dili magpatalinghug sa mga sugo ni Jehova nga inyong Dios, kondili motipas hinoon kamo gikan sa dalan nga ginasugo ko kaninyo niining adlaw, aron sa pagsunod sa lain nga mga dios nga wala ninyo hiilhi. ²⁹Ug mahitabo nga kong si Jehova nga imong Dios magapasulod kanimo sa yuta nga inyong pagaadtoan sa pagpanag-iyang niini, nga igabutang mo ang panalangin sa ibabaw sa bukid sa Gerisim, ug ang tunglo sa ibabaw sa bukid sa Ebal: ³⁰Dili ba sila atua sa unahan sa Jordan, sa likod dapit sa dalan sa kasadpan, sa yuta sa mga Canaanhon, nga nagapuyo sa yuta sa Arabah nga atbang sa Gilgal, haduol sa kakahuyan nga roble sa More? ³¹Kay kamo motabok sa Jordan aron sa pag-adto sa pagpanag-iyang sa yuta nga gihatag ni Jehova nga inyong Dios kaninyo, ug manag-iyang kamo niini ug kamo magapuyo niini. ³²Ug magasingkamot kamo sa pagbuhat sa tanang kabalaoran ug sa mga tulomanon nga akong gipahayag sa atubangan ninyo niining adlaw.

¹ Kini mao ang kabalaoran ug mga tulomanon nga pagasingkamotan ninyo sa pagbuhat sa yuta nga gihatag kaninyo ni Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan, aron nga manag-iyang kamo niini, sa tanang mga adlaw nga kamo buhi sa ibabaw sa yuta. ²Pagalaglagon gayud ninyo ang tanang mga dapit diin ang mga nasud nga inyong pagapapahawaon, nanag-alagad sa ilang mga dios, sa ibabaw sa hatag-as nga kabukiran, ug sa ibabaw sa kabungtoran, ug sa ilalum sa tagsatagsa ka kahoy nga lunhaw; ³Ug pagagub-on ninyo ang ilang mga halaran, ug dugmokon ninyo ang ilang mga haliging bato, ug ang ilang Asherim pagasunogon ninyo sa kalayo: ug pagaputlon ninyo ang linilok nga larawan sa ilang mga dios, ug pagaglagon ninyo ang ilang ngalan gikan niadtong dapit. ⁴Dili kamo magbuhat niana kang Jehova nga inyong Dios.

⁵ Apan sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga inyong Dios gikan sa tanan ninyong mga banay, aron butangan ninyo sa iyang ngalan, bisan ngadto sa iyang puloy-anan kamo managpangita ug didto mangadto kamo: ⁶Ug didto pagadad-on ninyo ang inyong mga halad-nga-sinunog, ug ang inyong mga halad, ug ang inyong mga ikapulog, ug ang halad-nga-binayaw sa inyong mga kamot, ug ang inyong mga panaad, ug ang inyong mga halad-nga-kinabubut-on, ug ang mga panganay sa inyong mga vaca ug sa inyong mga carnero. ⁷Ug didto magakaon kamo sa atubangan ni Jehova nga inyong Dios, ug managkalipay kamo sa tanang *butang* makuptan sa inyong kamot, kamo ug ang inyong panimalay, si Jehova nga imong Dios magapanalangin kanimo. ⁸Dili kamo magabuhat

sunod sa tanang mga butang nga ginabuhat nato dinhi niining adlaw, ang tagsatagsa ka tawo sa bisan unsa nga matarung sa iyang kaugalingong mga mata. ⁹Kay wala pa kamo makadangat sa kapahulayan ug sa panulondon nga gihatag ni Jehova nga imong Dios kanimo. ¹⁰Apan sa motabok na kamo sa Jordan, ug mopuyo sa yuta nga igapanunod kaninyo ni Jehova nga inyong Dios, ug magahatag na siya kaninyo ug kapahulayan sa tanan ninyong mga kaaway nga nagalibut, aron magapuyo kamo nga walay kabilinggan; ¹¹Unya mahitabo nga sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga inyong Dios aron sa pagpapuyo didto sa iyang ngalan, didto pagadad-on ninyo ang tanan nga ginasugo ko kaninyo; ang inyong mga halad-nga-sinunog, ug ang inyong mga halad, ang inyong mga ikapulo, ug ang mga halad-nga-binayaw sa inyong mga kamot, ug ang tanan ninyong mga pinili nga panaad nga inyong igasaad kang Jehova; ¹²Ug managkalipay kamo sa atubangan ni Jehova nga inyong Dios, kamo, ug ang inyong mga anak nga lalake, ug ang inyong mga anak nga babaye, ug ang inyong mga ulipon nga lalake ug ang inyong mga ulipon nga babaye, ug ang Levihanon nga nahisulod sa inyong mga ganghaan: sanglit kay siya walay bahin bisan sa panulondon uban kaninyo. ¹³Magbantay ka sa imong kaugalingon nga dili ka maghalad sa imong halad-nga-sinunog sa tagsatagsa ka dapit nga makita mo; ¹⁴Kondili sa dapit nga pagapilion ni Jehova sa usa sa imong mga banay, didto magahalad ikaw sa imong mga halad-nga-sinunog, ug didto pagabuhaton nimo ang tanan nga gisugo ko kanimo. ¹⁵Bisan pa niana, makaihaw ka ug makakaon sa unod sulod sa tanan mo nga mga ganghaan, ingon sa tanang gitinguha sa imong kalag, sumala sa panalangin ni Jehova nga imong Dios nga iyang gihatag kanimo; ang mahugaw ug ang mahinlo makakaon niini, ingon sa *unod* sa korzo ug ingon sa *unod* sa ciervo: ¹⁶Ugaling dili ka magakaon sa dugo; igayabo mo kini sa ibabaw sa yuta sama sa tubig. ¹⁷Dili ka usab makakaon sulod sa imong mga ganghaan sa ikapulo sa imong trigo, kun sa imong bag-o nga vino, kun sa imong lana, kun sa mga inunahan sa imong mga vaca, kun sa imong mga carnero, kun sa imong mga panaad nga gisaad nimo, ni sa imong halad-nga-kinabubut-on, ni sa halad-nga-binayaw sa imong kamot: ¹⁸Apan sa atubangan ni Jehova nga imong Dios magakaon ikaw kanila sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga imong Dios, ikaw, ug ang imong anak nga lalake, ug ang imong anak nga babaye, ug ang imong ulipon nga lalake, ug ang imong ulipon nga babaye, ug ang Levihanon nga nahisulod sa imong mga ganghaan; ug magkalipay ka sa atubangan ni Jehova nga imong Dios sa tanan nga bulohaton sa imong mga kamot. ¹⁹Magbantay ka sa imong kaugalingon nga dili ka mobiya sa Levihanon sulod sa panahon nga ikaw nagapuyo sa yuta. ²⁰Sa diha nga pagapadakuon ni Jehova nga imong Dios ang imong utlanan ingon sa iyang gisaad kanimo, ug ikaw magaingon: Mokaon ako ug unod, kay naibug ang imong kalag sa pagkaon ug unod, sunod sa bug-os nga kaibug sa imong kalag kumaon ka ug unod. ²¹Kong halayo kanimo ang dapit nga pagapilion ni Jehova nga imong Dios aron pagabutangan sa iyang ngalan, magaihaw ka sa imong mga vaca ug sa imong mga carnero, nga gihatag ni Jehova kanimo, ingon sa gisugo ko kanimo, ug magakaon ka sa sulod sa imong mga ganghaan sunod sa bug-os nga tinguha sa imong kalag. ²²Ingon nga ginakaon ang korzo ug ang ciervo, ingon usab magakaon niini ikaw; ang mahugaw ug ang mahinlo makakaon usab niini. ²³Mao lamang nga magbantay ka sa dili pagkaon sa dugo: kay ang dugo mao ang kinabuhi; ug dili ka magakaon sa

kinabuhi uban sa iyang unod. ²⁴Dili ka magakaon niini; igayabo mo kini sa yuta sama sa tubig. ²⁵Dili ka magakaon niini; aron nga kini mamaayo alang kanimo, ug sa imong mga anak sa ulahi nimo, kong ikaw magabuhat niadtong matarung sa mga mata ni Jehova. ²⁶Ugaling ang mga butang nga balaan nga anaa kanimo ug ang imong mga panaad, pagadad-on mo ug umadto ka sa dapit nga pagapilion ni Jehova; ²⁷Ug magahalad ikaw sa imong mga halad nga sinunog, ang unod ug ang dugo, sa ibabaw sa halaran ni Jehova nga imong Dios; ug ang dugo sa imong halad igabubo sa ibabaw sa halaran ni Jehova nga imong Dios, ug ikaw magakaon sa unod. ²⁸Bantayan ug patalinghugan mo kining tanan nga mga pulong nga akong ginasugo kanimo, aron nga kini mamaayo alang kanimo, ug sa imong mga anak sa ulahi nimo sa walay katapusan, sa diha nga magabuhat ikaw sa maayo ug sa matarung diha sa mga mata ni Jehova nga imong Dios. ²⁹Sa diha nga pagalaglagon ni Jehova nga imong Dios sa atubangan nimo ang mga nasud nga imong pagaadtoan, aron sa paghingilin kanila, ug mahinginlan mo na sila, ug magapuyo ikaw sa yuta nila; ³⁰Magbantay ka nga dili ikaw mamabitik sa pagsunod kanila sa tapus na malaglag sila gikan sa atubangan nimo; ug nga dili ka mangutana mahatungod sa ilang mga dios, nga magaingon: Unsaon niining mga nasud sa pag-alagad sa ilang mga dios? sa ingon usab niini ang akong pagabuhaton. ³¹Dili ka magabuhat sa ingon niini kang Jehova nga imong Dios; kay ang tagsatagsa ka dulumtanan kang Jehova nga iyang gikaligutgutan ilang gibuhat sa ilang mga dios; kay bisan ang ilang mga anak nga lalake ug ang ilang anak nga babaye nanagsunog sila sa kalayo alang sa ilang mga dios. ³²Bisan unsang butanga nga gisugo ko kaninyo, nga pagabuhaton ninyo; dili mo pagadugangan, ni pagakunhoran mo usab gikan niini.

¹ Kong may motindog sa taliwala mo nga usa ka manalagna, kun usa ka magdadamgo sa mga damgo, ug siya magahatag kanimo ug ilhanan kun katingalahan. ²Ug mahatabo, ang ilhanan kun ang katingalahan nga iyang gisulti kanimo, nga nagaingon: Mosunod kita sa lain nga mga dios nga wala pa nimo hiilhi, ug kita manag-alagad kanila: ³Dili ka magapatalinghug sa mga pulong niana nga manalagnaa, kun niana nga magdadamgo sa mga damgo: kay si Jehova nga inyong Dios magasulay kaninyo, aron sa paghibalo kong nahagugma ba kamo kang Jehova nga inyong Dios sa bug-os ninyo nga kasingkasing, ug sa bug-os ninyo nga kalag. ⁴Magalakaw kamo sugod kang Jehova nga inyong Dios, ug kaniya mangahadlok kamo, ug magabantay sa iyang mga sugo, ug magasugot sa iyang tingog, ug kamo magaalagad kaniya, ug managhiusa ngadto kaniya. ⁵Ug ang maong manalagna kun ang maong magdadamgo sa mga damgo pagapatyon; tungod kay siya nagsulti sa pagkasukihan batok kang Jehova nga inyong Dios, nga nagkuha kaninyo gikan sa yuta sa Egipto, ug naglukat kanimo sa balay sa pagkaulipon, aron sa pagpatipas kanimo sa dalan nga gipalaktan kanimo ni Jehova nga imong Dios. Sa ingon niini magakuha ikaw sa dautan gikan sa taliwala nimo.

⁶ Kong ang imong igsoon nga lalake, ang anak nga lalake sa imong inahan, kun ang anak mong lalake, kun ang anak mong babaye, kun ang asawa sa imong dughan, kun ang imong abyan nga maingon sa imong kalag magahaylo kanimo sa tago, nga magaingon: Mangadto kita ug mag-alagad

sa lain nga mga dios, nga wala nimo hiilhi, ikaw, ni ang imong mga ginikanan; ⁷Sa mga dios sa katawohan nga anaa nagalibut kaninyo, nga haduol kanimo kun halayo kanimo, gikan sa usa ka kinatumyan sa yuta hangtud sa usa usab ka kinatumyan sa yuta; ⁸Dili ka mouyon kaniya, ni magpatalinghug ikaw kaniya; ni ang imong mata malooy kaniya ni magagawas ka kaniya; ⁹Kondili hinonoa pagapatyon mo gayud siya; ang imong kamot mao ang mahauna sa ibabaw niya aron sa pagpatay kaniya, ug unya ang kamot sa tibook nga katawohan. ¹⁰Ug pagabatoon mo siya sa mga bato hangtud *nga siya* mamatay, tungod kay nagtinguha siya sa pagpabulag kanimo gikan kang Jehova nga imong Dios, nga nagkuha kanimo gikan sa yuta sa Egipto, gikan sa balay sa pagkaulipon: ¹¹Ug ang tibook nga Israel magapatalinghug, ug mahadlok, ug dili na magabuhat sa bisan unsa nga dautan nga sama niini nga ania sa taliwala nimo.

¹² Kong makadungog ka ug paghisgut mahitungod sa usa sa imong mga ciudad, nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios aron imong pagapuy-an, nga nagaingon: ¹³May dautang mga tawo nanggula gikan sa taliwala nimo, ug nagpatipas sa mga pumoluyo sa ilang ciudad, nga nagaingon: Mangadto kita ug mag-alagad sa lain nga mga dios, nga wala ninyo hiilhi; ¹⁴Unya magasusi ikaw ug magapangita ug magapangutana nga masingkamuton; ug, ania karon, kong kini kamatuoran ug ang butang matuod, nga ang maong kahugawan nahimo sa taliwala nimo: ¹⁵Sa walay duhaduha pagapatyon mo gayud sa sulab sa pinuti ang mga pumoluyo niadtong ciudara, nga pagalaglagono siya sa hingpit gayud, ug ang tanan nga anaa kaniya, ug ang kahayupan nila, sa sulab sa pinuti: ¹⁶Ug pagatigumon mo ang inagaw nga tanan kaniya ngadto sa taliwala sa iyang dalan, ug pagasunogon mo sa kalayo ang ciudad, ug ang tanan nga inagaw didto tagsatagsa gayud; ngadto kang Jehova nga imong Dios: ug mamahimo kini nga usa ka tipun-og nga walay katapusan; kini dili na pagapatindogon pag-usab: ¹⁷Ug walay motapot sa imong kamot sa butang nga gipanghimaraut; aron si Jehova magapahalayo gikan sa kapungot sa iyang kaligutgut, ug magapakita kaninyo ug kalooy, ug may puangod sa ibabaw nimo, ug magapadaghan kanimo sumala sa gipanumpa niya sa imong mga amahan. ¹⁸Sa diha nga magapatalinghug ikaw sa tingog ni Jehova nga imong Dios, sa pagbantay sa tanan niya nga mga sugo nga akong gisugo kaninyo niining adlaw, aron sa pagbuhat niadtong matarung sa mga mata ni Jehova nga imong Dios.

¹ Kamo mao ang mga anak ni Jehova nga inyong Dios, dili kamo magasamad sa inyong kaugalingon, ni magapakiskis *kamo* sa taliwala sa inyong mga mata tungod sa patay: ²Kay ikaw mao ang usa ka katawohan nga balaan ni Jehova nga imong Dios, ug si Jehova nagpili kanimo, aron mahimo nga usa ka katawohan nga maangkon alang sa iyang kaugalingon ibabaw sa tanan nga mga katawohan nga anaa sa ibabaw sa nawong sa yuta. ³Dili ikaw magakaon sa bisan unsa nga butang nga dulumtanan. ⁴Kini mao ang mga mananap nga pagakan-on ninyo: Ang vaca, ang carnero, ug ang kanding, ⁵Ang ciervo, ug ang corzo, ug ang lagsaw, ug ang oso, unicornio, ug ang vaca nga ihalas, ug ang kanding nga ihalas. ⁶Ug ang tagsatagsa ka mananap nga nabahin ang koko ug nagbaton sa koko nga napikas sa duha, *ug* ang nagapangusap sa kinaon, sa taliwala sa mga

mananap, kana pagakan-on ninyo. ⁷Bisan pa niana, kini dili ninyo pagakan-on niadtong mga nagapangusap sa kinaon, kun sa mga adunay koko nga pikas: camello, ang liebre, ug ang conejo, kay nagapangusap sa kinaon sila, apan dili pikas ang koko, mga mahugaw kini alang kaninyo. ⁸Ug ang baboy, kay pikas ang koko, apan wala magausap sa kinaon, mahugaw kini alang kaninyo: sa unod nila niini dili kamo magakaon, dili usab kamo maghikap sa ilang mga lawas nga patay. ⁹Sa tanan nga anaa sa tubig kini pagakan-on ninyo: ang tanan nga adunay kapay ug hingbis pagakan-on ninyo; ¹⁰Ug ang bisan unsa nga walay kapay ug hingbis dili kamo magakaon: mahugaw kini alang kaninyo. ¹¹Sa tanang mga mahinlo nga langgam magakaon kamo. ¹²Apan kini mao ang mga dili ninyo pagakan-on: ang agila ug ang azor ug ang agila sa dagat, ¹³Ug ang ixio, ug ang buitire, ug ang banog ingon sa iyang matang, ¹⁴Ug ang tagsatagsa ka owak; ingon sa iyang matang, ¹⁵Ug ang bukaw, ug ang lechuza, ug ang cuclillo, ug ang banog ingon sa iyang matang, ¹⁶Ug ang gamayng ngiw-ngiw, ug ang dakung ngiw-ngiw, ug ang ngiw-ngiw nga tarungan, ¹⁷Ug ang somormujo, ug ang calamon, ug ang corvejon, ¹⁸Ug ang cigueña, ug ang lapay ingon sa iyang matang, ug ang abubilla, ug ang kabog, ¹⁹Ug ang tanan nga nagakamang nga pak-an, *sila* mga mahugaw alang kaninyo: dili kini pagakan-on. ²⁰Ang tanan nga langgam nga mahinlo pagakan-on ninyo. ²¹Dili kamo magkaon sa bisan unsa nga mamatay sa iyang kaugalingon: mahimo nga imong ihatag kini sa dumuloong nga nahisulod sa imong mga ganghaan, aron iyang kan-on; kun ibaligya mo siya sa dumuloong: kay ikaw usa ka katawohan nga balaan kang Jehova nga imong Dios. Dili mo pagalutoon ang nating kanding sa gatas sa iyang inahan.

²² Kinahanglan gayud nga pagalainon mo ang ikapulo ka bahin sa tanan nga abut sa imong binhi, kanang nagagikan sa imong baul tuigtuig. ²³Ug magakaon ka sa atubangan ni Jehova nga imong Dios, sa dapit nga iyang pagapilion aron pagapapuy-on didto ang iyang ngalan, ang ikapulo sa imong abut, sa imong bag-ong vino, ug sa imong lana, ug ang mga panganay sa imong panon sa vaca ug sa panon sa imong carnero; aron makakat-on ikaw sa pagkahadlok kang Jehova nga imong Dios kanunay. ²⁴Ug kong ang dalan hilabihan da kahalayo alang kanimo aron ikaw dili arang makadala niini tungod kay halayo kanimo ang dapit nga pagapilion ni Jehova nga imong Dios aron sa pagbutang didto sa iyang ngalan, sa diha nga magapanalangin kanimo si Jehova nga imong Dios; ²⁵Unya igabaligya mo kini ug igahigot mo ang salapi sa imong kamot, ug umadto ka sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga imong Dios: ²⁶Ug igahatag mo ang salapi alang sa bisan unsa nga gitinguha sa imong kalag, alang sa mga vaca, kun alang sa mga carnero, kun alang sa vino, kun alang sa ilimnon nga maisug, kun alang sa bisan unsa nga butang nga ginapangayo sa imong kalag kanimo; ug didto magakaon ka sa atubangan ni Jehova nga imong Dios, ug magakalipay ka, ikaw ug ang imong panimalay. ²⁷Ug dili mo pagabiyaan ang Levihanon nga nagapuyo sa sulod sa imong mga ganghaan, kay siya walay bahin kun panulondon uban kanimo. ²⁸Sa katapusan sa matag-tolo ka tuig, magadala ka sa tanan nga ikapulo sa imong mga abut sa maong tuig, ug tigumon mo didto sa sulod sa imong mga ganghaan; ²⁹Ug ang Levihanon, sanglit siya walay bahin, kun panulondon uban kanimo, ug ang dumuloong, ug ang ilo, ug ang balo nga babaye, nga nahisakup sa imong mga

ganghaan, moanha ug magakaon ug mangabusog; aron si Jehova nga imong Dios magapanalangin kanimo sa tanan nga bulohaton sa imong mga kamot nga ginabuhay mo.

¹ Sa katapusan sa matag-pito ka tuig magapasaylo ka. ²Ug kini mao ang paagi sa pagpasaylo: Ang tagsatagsa ka hing-utangan magapasaylo sa nautang kaniya sa iyang silingan; dili na niya pagapaninglon kini sa iyang silingan ug sa iyang igsoon; tungod kay gimantala na ang pasaylo ni Jehova. ³Sa dumuloong magapabayad ikaw; apan sa bisan unsa nga imo nga anaa sa imong igsoon, pagapasayloon sa imong kamot. ⁴Bisan pa niini walay kabus uban kanimo (kay si Jehova nga imong Dios magapanalangin kanimo gayud sa yuta nga gihatag kanimo alang sa usa ka pagkapanulondon aron magpanag-iya ka niini), ⁵Kong magapatalinghug ka lamang nga masingkamuton sa tingog ni Jehova nga imong Dios, aron sa pagbantay sa pagtuman niining tibook nga sugo nga akong ginasugo kanimo niining adlaw. ⁶Kay si Jehova nga imong Dios magapanalangin kanimo, ingon sa iyang gisaad kanimo, ug magapahulam ka sa daghan nga mga nasud, apan dili ikaw magahulam; ug magaginoo ka sa daghang mga nasud, apan kanimo dili sila magaginoo. ⁷Kong diha kanimo may tawong kabus, usa sa imong mga igsoon, sa sulod sa bisan unsa sa imong mga ganghaan diha sa imong yuta nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, dili mo pagapagahion ang imong kasingkasing, kun pagakomkomon ang imong kamot gikan sa imong igsoon nga kabus; ⁸Hinonoa pagabuklaron mo kaniya ang imong kamot, ug magatabang ka kaniya sa igo sa iyang kinahanglan sa butang *nga* iyang gitinguha. ⁹Magbantay ka nga wala sa imong kasingkasing ang mangil-ad nga hunahuna, nga magaingon: Haduol na ang tuig nga ikapito, ang tuig sa pagpasaylo; ug ang imong mata magadautan batok sa imong igsoon nga kabus, ug dili ka maghatag kaniya bisan siya magatu-aw kang Jehova batok kanimo ug kini mahimong sala nimo. ¹⁰Sa walay duhaduha magahatag ikaw kaniya, ug ang imong kasingkasing dili magasubo sa diha nga magahatag ka kaniya: tungod kay mahitungod niining buhata magapanalangin kanimo si Jehova nga imong Dios sa tanan mong buhat, ug sa tanan nga pagabutangan sa imong kamot. ¹¹Kay dili mawala ang mga kabus gikan sa yuta; tungod niana, nagasugo ako kanimo, nga nagaingon: Pagabuklaron mo ang imong kamot sa imong igsoon, sa nagkinahanglan kanimo, ug sa imong kabus, diha sa imong yuta.

¹² Kong igabaligya kanimo ang imong igsoon, usa ka Hebreohanon nga lalake, kun usa ka Hebreohanon nga babaye, ug magaalagad kanimo ug unom ka tuig; unya sa ikapito ka tuig pagapagawason mo siya nga dili ulipon. ¹³Ug sa diha nga pagapagawason mo siya gikan kanimo nga dili ulipon, dili mo siya papahawaon nga walay dala. ¹⁴Pagahatagan mo siya nga madagayaon gikan sa imong mga carnero, ug gikan sa imong giokanan, ug gikan sa dapit nga pagapug-anan sa mga ubas; ingon sa pagpanalangin ni Jehova kanimo, pagahatagan mo siya. ¹⁵Ug hinumduman mo nga naulipon ka didto sa yuta sa Egipto, ug si Jehova nga imong Dios naglukat kanimo: busa ginasugo ko kini kanimo niining adlaw. ¹⁶Ug mahatabo nga kong siya magaingon kanimo: Dili ako mopahawa gikan kanimo: tungod kay nahigugma siya kanimo: ug sa imong balay, tungod kay maayo siya kanimo; ¹⁷Unya ikaw magakuha ug usa ka hilihod, ug ihilihod mo kini sa iyang

dalunggan ngadto sa pultahan, ug siya maulipon nimo sa walay katapusan. Mao usab kini ang pagabuhaton nimo sa imong binatonan nga babaye. ¹⁸Dili kini malisud alang kanimo, sa diha nga magahatag ka kaniya sa iyang kagawasan gikan kanimo; kay sa duruha ka pilo sa suhol sa sinuholan siya nag-alagad kanimo ug unom ka tuig: ug si Jehova nga imong Dios magapanalangin kanimo sa tanan nga imong pagabuhaton.

¹⁹Pagabalaanon mo alang kang Jehova nga imong Dios ang tanan nga mga panganay nga lake sa imong mga vaca ug sa imong mga carnero; dili ka magabuhat uban sa mga panganay nga lake sa imong mga vaca, ni pagaguntingan mo ang panganay nga lake sa imong mga carnero. ²⁰Magakaon ka niini sa atubangan ni Jehova nga imong Dios sa tuigtuig, sa dapit nga pagapilion ni Jehova, ikaw ug ang imong panimalay. ²¹Ug kong adunay ikasaway kaniya, *ingon nga siya* buta kun piang, kun bisan unsa nga kulang, dili mo siya pag-ihalad kang Jehova nga imong Dios. ²²Magakaon ka niini sa sulod sa imong mga ganghaan: ang mahugaw ug ang mahinlo magakaon *niini nga* managsama ingon sa usa ka corzo ug ingon sa usa ka lagsaw. ²³Mao lamang nga dili mo pagakan-on ang dugo niini; igayabo mo kini sa ibabaw sa yuta ingon sa tubig.

¹ Saulogon mo ang bulan sa Abib, ug bantayi ang pasko alang kang Jehova nga imong Dios: kay sa bulan sa Abib. gikuha ikaw ni Jehova nga imong Dios gikan sa Egipto sa gabii. ²Ug maghalad ka sa pasko kang Jehova nga imong Dios, gikan sa mga carnero ug gikan sa mga vaca; sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga papuy-an sa iyang ngalan. ³Dili ka magkaon uban niini ug tinapay nga adunay levadura; sa pito ka adlaw magakaon ka uban kaniya ug tinapay nga walay levadura, bisan tinapay sa kaguol, kay sa madali migula ka gikan sa yuta sa Egipto, aron nga mahinumtum ka sa adlaw nga migula ka gikan sa yuta sa Egipto sa tanan nga mga adlaw sa imong kinabuhi. ⁴Ug walay levadura nga hikit-an uban kanimo sa tibook mo nga utlanan sa pito ka adlaw; ni sa unod nga imong pagaihawon sa hapon sa nahaunang adlaw, nga igabilin sa tibook gabii hangtud sa pagkabuntag. ⁵Dili ka makahalad sa pasko sa bisan diin sulod sa imong mga ganghaan nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios; ⁶Kondili sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga imong Dios, aron pagapuy-an sa iyang ngalan, magahalad ka sa pasko sa hapon sa pagkatunod sa adlaw, sa panahon nga migula ka gikan sa Egipto. ⁷Ug igasugba mo siya ug pagakan-on mo sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga imong Dios: ug sa pagkabuntag bumalik ka ug pumauli sa imong mga balong-balong. ⁸Sa unom ka adlaw magakaon ka ug mga tinapay nga walay levadura, ug sa ikapito ka adlaw mao ang balaan nga pagkatigum kang Jehova nga imong Dios: dili ka magbuhat ug bulohaton *niana*. ⁹Pito ka semana pagaisipon mo alang kanimo: sukad nga magasugod ang paggalab sa mga uhay magasugod sa pag-isip sa pito ka semana. ¹⁰Ug magabantay ka ug fiesta sa mga semana kang Jehova nga imong Dios uban ang halad-nga-kinabubut-on sa imong kamot nga imong igahatag, ingon sa gipanalangin kanimo ni Jehova nga imong Dios. ¹¹Ug magakalipay ka sa atubangan ni Jehova nga imong Dios, ikaw, ug ang imong anak nga lalake, ug ang imong anak nga babaye, ug ang imong ulipon nga lalake, ug ang imong ulipon nga babaye, ug ang Levihanon nga anaa sa sulod sa imong mga ganghaan

ug ang dumuloong, ug ang ilo sa amahan ug ang balo nga babaye, nga anaa sa taliwala mo, sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga imong Dios aron pagapapuy-an sa iyang ngalan. ¹²Ug hinumduman mo nga naulipon ka sa Egipto: ug magbantay ka ug pagatumanon mo kini nga kabalaoran. ¹³Magbantay ka sa fiesta sa mga tabernaculo sa pito ka adlaw, sa human mabuhat mo ang pag-ani sa imong panuig ug sa imong dapit nga pagapug-anan sa mga ubas. ¹⁴Ug magakalipay ka sa imong fiesta, ikaw, ug ang imong anak nga lalake, ug ang imong anak nga babaye ug ang imong ulipon nga lalake, ug ang imong ulipon nga babaye, ug ang Levihanon, ug ang dumuloong, ug ang ilo sa amahan, ug ang balo nga babaye nga anaa sa sulod sa imong mga ganghaan. ¹⁵Sulod sa pito ka adlaw pagabuhaton mo ang fiesta kang Jehova nga imong Dios sa dapit nga pagapilion ni Jehova; kay magapanalangin kanimo si Jehova nga imong Dios sa tanan mong mga abut ug sa tanan nga buhat sa imong mga kamot, ug magamalipayon ka gayud. ¹⁶Sa makatolo sa usa ka tuig ang tanan mong mga lalake magapakita sa atubangan ni Jehova nga imong Dios, sa dapit nga pagapilion niya; sa fiesta sa mga tinapay nga walay lewadura ug sa fiesta sa mga semana, ug sa fiesta sa mga tabernaculo. Ug dili ka magapakita nga walay dala sa atubangan ni Jehova: ¹⁷Ang tagsatagsa ka tawo magahatag sa iyang hing-arangan, ingon sa panalangin ni Jehova nga imong Dios nga gihatag kanimo.

¹⁸Mga maghuhukom ug mga punoan sa lungsod igabutang mo sa tanan mo nga mga ganghaan nga igahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, sumala sa imong mga banay; ug sila magahukom sa katawohan sa matarung nga paghukom. ¹⁹Dili mo tuison ang katarungan; dili ka magpili ug mga tawo; dili ka usab magdawat ug hiphip; kay ang hiphip nagabuta sa mga mata sa mga makinaadmanon, ug nagabalit-ad sa mga pulong sa *mga tawong* matarung. ²⁰Kadto lamang matarung ang imong pagsundon, aron mabuhi ka, ug magapanunod ka sa yuta nga ginahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios. ²¹Dili ka magtanum ug kakahoyan sa bisan unsa nga kahoy nga haligi tupad sa halaran ni Jehova nga imong Dios nga imong pagabuhaton alang kanimo. ²²Dili ka usab magpatindog ug larawan alang kanimo; nga ginadumtan ni Jehova nga imong Dios.

¹ Dili ka maghalad kang Jehova nga imong Dios ug vaca kun carnero, nga adunay ikasaway, *kun* bisan unsa nga dautan, kay kana butang nga dulumtanan kang Jehova nga imong Dios. ²Kong may hikaplagan sa taliwala mo sa sulod sa bisan unsa sa imong mga ganghaan nga ginahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, lalake kun babaye, nga nagabuhat sa dautan sa mga mata ni Jehova nga imong Dios, sa paglapas sa iyang tugon, ³Ug miadto ug mialagad sa laing mga dios, ug misimba kanila, kun sa adlaw kun sa bulan, kun sa bisan unsa sa panon sa langit, nga wala ko isugo, ⁴Ug igapahibalo kanimo, ug ikaw nakadungog niini; unya, magasusi ikaw nga masingkamuton, ug, ania karon, kong kini matuod, ug ang butang tinuod, nga ang maong dulumtanan ginabuhat diha sa Israel, ⁵Unya pagadad-on mo kanang lalake kun kanang babaye, nga nagbuhat niining dautan nga butang, ngadto sa imong mga ganghaan, ang lalake kun ang babaye, ug pagabun-on mo sila sa mga bato hangtud nga mamatay. ⁶Tungod sa pulong sa duruha ka mga saksi, kun sa totolo ka mga saksi,

pagapatyon ang kinahanglan mamatay; dili siya mamatay tungod sa pulong sa usa lamang ka saksi.
⁷Ang mga kamot sa mga saksi mao ang una nga idapat kaniya sa pagpatay kaniya, ug sa human niini, ang mga kamot sa tanan nga katawohan. Busa pagakuhaon mo ang dautan sa taliwala mo.

⁸Kong may moabut nga butang nga malisud kanimo sa paghukom, sa taliwala sa dugo ug dugo, sa taliwala sa hangyo ug hangyo, ug sa taliwala sa bunal ug bunal, sa mga butang sa pagkalalis sa sulod sa imong mga ganghaan, unya motindog ka, ug moadto ka sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga imong Dios; ⁹Ug moadto ka sa mga sacerdote nga Levihanon, ug sa maghuhukom niadtong mga adlaw, ug magapangutana ka; ug ilang igatudlo kanimo ang sentencia sa paghukom. ¹⁰Ug pagabuhaton mo sumala sa hukom nga igatudlo nila kanimo nga gikan niadtong dapit nga pagapilion ni Jehova; ug pagamatngonan mo ang pagbuhat sumala sa tanan nga ilang igatudlo kanimo: ¹¹Ingon sa kahulogan sa Kasugoan nga ilang igatudlo kanimo, ug ingon sa paghukom nga ilang igaingon kaninyo, pagabuhaton mo; dili ka motipas gikan sa hukom nga ilang igapahayag kanimo, bisan sa too, bisan sa wala. ¹²Ug ang tawo nga palabilabihon, nga dili magatuman sa sacerdote nga anaa sa pag-alagad didto sa atubangan ni Jehova nga imong Dios, kun sa maghuhukom, bisan pa ang maong tawo mamatay: ug pagakuhaon mo ang dautan sa Israel. ¹³Ug ang tibook nga katawohan magapatalinghug, ug mahadlok ug dili na magapalabilabi.

¹⁴Kong mahiabut ka na sa yuta nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, ug magatag-iya niini ug magapuyo niini, ug moingon: Magabutang ako ug hari sa ibabaw nako, sama sa tanan nga mga nasud nga nagalibut kanako; ¹⁵Sa walay duhaduha igabutang mo nga hari sa ibabaw mo ang pagapilion ni Jehova nga imong Dios; usa gikan sa imong mga igsoon nga lalake maoy imong ibutang nga hari sa ibabaw mo: dili ka magbutang sa ibabaw mo ug tawo nga dumuloong, nga dili imong igsoon nga lalake. ¹⁶Apan dili siya magapadaghan ug mga kabayo alang kaniya, ni pabalikon niya ang katawohan ngadto sa Egipto aron sa pagpadaghan ug mga kabayo; kay si Jehova nag-ingon kaninyo; Dili na kamo mobalik pag-usab nianang dalana. ¹⁷Ni magadaghan siya ug mga asawa aron ang iyang kasingkasing dili mobulag: dili usab siya magapadaghan pag-ayo alang kaniya sa salapi ug bulawan. ¹⁸Ug mahatabo, nga kong magalingkod siya sa trono sa iyang gingharian, nga magasulat siya alang kaniya ug usa ka hulad niini nga Kasugoan sa basahon, gikan sa *nahimutangan* sa atubangan sa mga sacerdote nga Levihanon: ¹⁹Ug kini magauban kaniya ug magabasa siya niini sa tanan nga adlaw sa iyang kinabuhi; aron mahibalo siya sa pagkahadlok kang Jehova nga iyang Dios, aron sa pagbantay sa tanan nga mga pulong niining Kasugoan, ug niining kabalaoran aron sa pagbuhat kanila. ²⁰Aron dili niya pagbayawon ang iyang kasingkasing sa ibabaw sa iyang mga igsoon, ug nga dili siya motipas sa sugo, ngadto sa too, bisan sa wala, sa tuyo nga pagapakahataason ang iyang mga adlaw sa iyang gingharian, siya ug iyang mga anak, sa taliwala sa Israel.

¹ Ang mga sacerdote nga Levihanon, ang tanan nga banay ni Levi, walay bahin bisan panulondon uban kang Israel: magakaon sila sa mga halad kang Jehova nga hinimo pinaagi sa kalayo, ug sa iyang panulondon. ²Ug sila walay panulondon sa taliwala sa ilang mga igsoon; si Jehova mao ang

ilang panulondon, ingon sa iyang gisulti kanila. ³Ug kini mao ang bahin sa mga sacerdote gikan sa katawohan, gikan sa mga magahalad sa halad, bisan vaca kun carnero, nga igahatag nila sa sacerdote ang abaga, ug ang mga apapangig, ug ang tungol. ⁴Ang unang mga abut sa imong mga trigo, ug sa imong bag-ong vino, ug sa imong mga lana, ug ang una sa mga balhibo sa imong mga carnero igahatag mo kaniya: ⁵Kay gipili siya ni Jehova nga imong Dios gikan sa tanan mong mga banay aron nga magatindog kini sa pag-alagad sa ngalan ni Jehova, siya ug ang iyang mga anak nga lalake nga sa walay katapusan. ⁶Ug kong ang Levihanon magagikan sa usa sa imong mga ganghaan sa tibook Israel, diin siya magalangyaw, ug moabut siya nga adunay bug-os nga tinguha sa iyang kalag ngadto sa dapit nga pagapilion ni Jehova; ⁷Unya magaalagad siya sa ngalan ni Jehova nga iyang Dios, ingon man ang tanan niyang mga igsoon nga lalake nga mga Levihanon nga nagatindog didto sa atubangan ni Jehova. ⁸Magabaton sila ug samang bahin nga pagakan-on, labut sa gikan sa pagbaligya sa iyang katigayonan.

⁹Sa makaabut ka na sa yuta nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, dili ka magtoon sa pagbuhat ingon sa mga kangil-ad niadtong mga nasud. ¹⁰Dili hikaplagaan uban kanimo ang bisan kinsa nga magpaagi sa iyang anak nga lalake kun anak nga babaye sa kalayo, usa nga nagagamit sa pagtagna, usa nga nagapanghimalad, kun anting-antingan, kun diwatahan; ¹¹Kun magwiwili, kun magpapakitambag sa mga kailang espiritu, kun mag-iila nga malalangon, kun magpapangutana sa mga minatay. ¹²Kay dulumtanan alang kang Jehova ang bisan kinsa nga magabuhat niining mga butanga: ug tungod niining mga dulumtanan gisalikway sila ni Jehova nga imong Dios sa imong atubangan. ¹³Magmahingpit ikaw uban kang Jehova nga imong Dios. ¹⁴Kay kining mga nasud, nga imong pagaagawon nagapatalinghug sa mga nanagpanagna ug sa mga diwatahan; apan mahitungod kanimo, si Jehova nga imong Dios wala magtugot kanimo sa pagbuhat niini.

¹⁵Si Jehova nga imong Dios magapatindog alang kanimo gikan sa imong taliwala, sa imong mga igsoon, usa ka manalagna nga sama kanako; kaniya magpatalinghug kamo; ¹⁶Sumala sa tanan nga imong gipangayo kang Jehova nga imong Dios sa Horeb sa sadlaw sa pagkatigum, nga nagaingon: Ayaw na ako pagpadungga sa tingog ni Jehova nga akong Dios, ayaw na usab ako pagpakitaa niining dakung kalayo, aron dili ako mamatay. ¹⁷Ug si Jehova miingon kanako: Maayo ang ilang pagpanubag sa ilang gisulti. ¹⁸Magapatindog ako kanila sa taliwala sa ilang mga igsoon, usa ka manalagna nga sama kanimo; ug igabutang ko ang akong mga pulong sa iyang baba ug siya magasulti kanila sa tanan nga igasugo ko kaniya. ¹⁹Ug mahitabo nga bisan kinsa nga dili magapatalinghug sa akong mga pulong nga iyang igasulti sa akong ngalan, akong pagapanilngon kini kaniya. ²⁰Apan ang manalagna nga magapangahas pagsulti ug pulong sa akong ngalan, nga wala ko pagasugoa sa pagsulti, kun magsulti sa ngalan sa uban nga mga dios, ang mao nga manalagna mamatay. ²¹Ug kong mag-ingon ka sa imong kasingkasing: Unsaon namo pag-ila sa pulong nga wala igasulti ni Jehova? ²²Sa magsulti ang usa ka manalagna sa ngalan ni Jehova, kong ang butang dili matuman ni mahitabo, mao kana ang butang nga wala isulti ni Jehova; ang manalagna nagapangahas sa pagsulti niini, dili ka mahadlok kaniya.

¹ Kong pagalaglagon ni Jehova nga imong Dios ang mga nasud, kang kansang yuta ginahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, ug ikaw magapanunod kanila, ug magapuyo ka sa ilang mga ciudad, ug sa ilang mga balay; ²Magapinig ka ug totolo ka ciudad alang kanimo sa taliwala sa imong yuta nga ginahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios aron sa pagpanag-iyá kaniya. ³Mag-andam ka alang kanimo sa dalan; ug pagabahinon mo sa totolo ka bahin ang mga utlanan sa imong yuta nga ipapanunod kanimo ni Jehova nga imong Dios, aron ang tanan nga makapatay ug tawo makakalagiw didto. ⁴Ug kini mao ang kahimtang sa makapatay ug tawo nga magakalagiw didto, ug mabuhi: ang magapatay sa iyang isigkatawo sa dili tinuyo, ug wala magadumot kaniya sa miagi nga panahon: ⁵Maingon nga kong usa ka tawo moadto sa lasang uban sa iyang isigkatawo sa pagputol ug sugnod, ug sa magapangusog siya sa iyang kamot sa wasay aron sa pagputol sa kahoy, mahuso ang puthaw sa tumoy, ug makaigo sa iyang isigkatawo, ug mamatay kini; kadto siya mokalagiw padulong sa usa niining mga ciudad, ug mabuhi siya: ⁶Aron ang magapanimalus sa dugo dili magapangita sa nakapatay, samtang magadaku sa kapungot ang iyang kasingkasing, ug hiabutan niya siya, tungod kay halayo ang dalan, ug iyang pagapatyon siya; bisan dili siya angay sa kamatayon, tungod kay wala siya magdumot kaniya sa miagi nga panahon. ⁷Busa ako nagasugo kanimo nga nagaingon: Totolo ka ciudad pagalainon mo alang kanimo. ⁸Ug kong pagapadak-on ni Jehova nga imong Dios ang imong utlanan ingon sa iyang gipanumpa sa imong mga amahan, ug igahatag niya kanimo ang tanan nga yuta nga gisaad niya sa imong mga amahan nga iyang igahatag; ⁹Kong pagabantayan mo kining tanan nga mga sugo nga ginatudlo ko kanimo niining adlaw, aron sa pagbuhat kanila, sa paghigugma kang Jehova nga imong Dios, ug sa paglakaw sa iyang mga dalan sa tanan nga adlaw; unya magadugang ka ug totolo ka ciudad alang kanimo, labut pa niining totolo: ¹⁰Aron dili pagaulaan ug dugo sa walay sala ang taliwala sa imong yuta, nga ginahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios tungod sa pagkapanulondon, ug ingon niana ang dugo anha sa ibabaw mo. ¹¹Apan kong adunay tawo nga magadumot sa iyang isigkatawo, ug nagahupo kaniya, ug magatindog batok kaniya, ug magasamad kaniya sa kamatayon sa pagkaagi nga mamatay siya, ug kini mokalagiw padulong sa usa niining mga ciudad; ¹²Unya ang mga anciano sa iyang ciudad magasugo ug magapakuha kaniya gikan didto, ug magatugyan kaniya sa kamot sa magpapanimalus sa dugo aron mamatay siya, ¹³Dili magakalooy kaniya ang imong mata; kondili pagakuhaon mo sa Israel *ang sala* sa dugo nga walay sala, aron mamaayo kini alang kanimo. ¹⁴Dili mo pagbalhinon ang utlanan sa imong isigkatawo nga gibutang sa mga karaan, sa imong panulondon nga imong pagapanundon sa yuta nga ginahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, sa pagpanag-iyá niini. ¹⁵Dili magapulos ang usa ka saksi batok sa bisan unsa nga kadautan kun bisan unsa nga sala, sa bisan unsa nga sala nga mabuhat niya: sa pulong sa duruha ka saksi kun sa pulong sa totolo ka saksi magagikan ang husay. ¹⁶Kong ang usa ka saksi nga bakakon magatindog batok kang bisan kinsa nga tawo aron sa pagsaksi batok kaniya sa dautang buhat, ¹⁷Unya ang duruha ka tawo nga magabatok mangatubang sa atubangan ni Jehova, sa atubangan sa mga sacerdote ug mga maghuhukom niadtong mga adlaw: ¹⁸Ug ang mga maghuhukom magasukit ug maayo; ug, ania karon, kong *makita* nga bakakon kadtong saksiha, ug nagsaksi siya sa bakak gayud batok sa

iyang igsoon; ¹⁹Pagabuhaton mo kaniya ingon sa iyang gihunahuna nga pagabuhaton niya sa iyang igsoon, ug ingon niini pagakuhaon mo ang dautan sa imong taliwala. ²⁰Ug ang mga mahabilin magapatalinghug, ug mangahadlok, ug gikan dinhi dili na sila magausab sa pagbuhat ug usa ka butang nga dautan nga ingon niini sa taliwala nimo. ²¹Ug dili magakalooy ang imong mga mata; ang kinabuhi *magabayad* sa kinabuhi, ang mata sa mata, ang ngipon sa ngipon, ang kamot sa kamot, ang tiil sa tiil.

¹ Sa diha nga moadto ka sa pagpanggubat batok sa imong mga kaaway, ug makakita ug mga kabayo, ug mga carro, *ug* usa ka katawohan nga labaw kay kanimo, dili ka mahadlok kanila; kay si Jehova nga imong Dios nagauban kanimo, ang nagkuha kanimo gikan sa yuta sa Egipto. ²Ug mahitabo, nga sa magakaduol kamo sa gubat, moabut ang sacerdote ug magasulti sa katawohan, ³Ug magaingon kanila: Patalinghug ka, Israel, kamo magatingub karon sa pagpanggubat batok sa inyong mga kaaway; dili pagpaluyahon ang inyong kasingkasing; dili kamo mahadlok, ni mangurog, ni mangalisang sa atubangan nila; ⁴Kay si Jehova nga inyong Dios magalakaw uban kaninyo sa pagpakig-away alang kaninyo batok sa inyong mga kaaway, aron sa pagluwas kaninyo. ⁵Ug ang mga punoan sa mga sundalo magasulti sa katawohan nga magaingon: Kinsa bang tawohana ang nakatukod ug balay nga bag-o, ug wala magpahanungod niini? Palakta siya ug papaulia sa iyang balay, tingali unya kong siya mamatay sa panggubatan, ug laing tawo ang magpahanungod niini. ⁶Kinsa ba ang nakatanum ug usa ka parasan ug wala makapahimulos sa bunga niini? Palakta siya ug papaulia sa iyang balay, tingali unya kong siya mamatay sa panggubatan, ug laing tawo ang magapahimulos sa bunga niana. ⁷Ug kinsa ba ang nakapakasal sa usa ka babaye, ug wala siya makadawat kaniya? Palakta siya ug papaulia sa iyang balay, tingali unya kong siya mamatay sa panggubatan, ug laing tawo ang makadawat kaniya. ⁸Ug ang punoan sa mga sundalo managsulti pa sa katawohan, ug magaingon sila: Kinsa ba ang tawo nga mahadlokon ug maluya ug kasingkasing? Palakta siya ug papaulia sa iyang balay, tingali unya matunaw ang kasingkasing sa iyang mga igsoon ingon sa iyang kasingkasing. ⁹Ug mahitabo nga kong ang mga punoan sa mga sundalo makahuman na sa pagsulti sa katawohan, magabutang sila ug mga pangulo sa mga kasundalohan sa pagmando sa katawohan.

¹⁰ Sa diha nga magakahaduol ka sa usa ka ciudad aron sa pagpakig-away batok niini, unya igapahibalo mo ang pakigdait niini. ¹¹Ug mahitabo nga kong kini motubag kanimo ug pakigdait, ug magaabli alang kanimo, ang tanan nga mga tawo nga hikaplagaan sa sulod, mahimong mga sakup nimo, ug magaalagad kanimo. ¹²Ug kong kini dili magahimo ug pakigdait kanimo, kondili magapakiggubat batok kanimo, unya pagalikosan mo kini. ¹³Unya kong si Jehova nga imong Dios magatugyan niini sa imong kamot, pagapatyon mo ang tagsatagsa ka lalake niya uban sa sulab sa pinuti: ¹⁴Apan ang mga babaye, ug ang mga bata, ug ang kahayupan, ug ang tanan nga anaa sa ciudad, bisan ang tanan nga mga inagaw kanila, pagakuhaon mo nga alang kanimo: ug pagakan-on mo ang inagaw sa imong mga kaaway, nga gitugyan kanimo ni Jehova nga imong Dios. ¹⁵Mao kini

ang pagabuhaton mo sa tanan nga mga ciudad nga atua sa labing halayo kanimo, nga dili mga ciudad niining mga nasud. ¹⁶Apan sa mga ciudad niining mga katawohan nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios sa usa ka panulondon, walay pagapagawason mo nga buhi sa bisan unsang butanga nga nagaginhawa; ¹⁷Hinonoa pagalaglagon mo sila gayud: ang mga Hetehanon, ug ang mga Amorehanon, ug ang mga Canaanhon, ug ang mga Peresehanon, ug ang mga Hebehanon, ug ang mga Jebusehanon; ingon sa gisugo kanimo ni Jehova nga imong Dios; ¹⁸Aron sila dili makatudlo kaninyo sa pagbuhat sa ilang mga dulumtanan, nga ilang ginabuhat sa ilang mga dios, ug kamo makasala batok kang Jehova nga inyong Dios. ¹⁹Sa diha nga magalikos ka sa usa ka ciudad sa hataas nga panahon sa pagpakig-away batok niini, aron sa pagkuha niini, dili mo pagputlon ang iyang kakahoyan pinaagi sa pagbakyaw kanila sa wasay; kay kanila makakaon ka, ug dili mo sila pagaputlon; kay ang kahoy sa kapatagan tawo ba aron pagalikosan? ²⁰Ugaling ang mga kahoy nga imong hibaloan nga dili kahoy alang sa pagkaon, pagalaglagon ug pagaputlon mo sila; ug pagatukoron mo ang mga bantayanan batok sa ciudad nga magapakig-away batok kanimo, hangtud nga kini mapukan.

¹ Kong adunay usa ka tawo nga hikaplagnan nga gipatay didto sa yuta nga gihatag ni Jehova nga imong Dios kanimo sa pagpanag-iya niini, nga magahay-ad sa baul, ug wala hibalo ni kong kinsa ang nagpatay kaniya; ²Unya ang imong mga anciano ug ang imong mga maghuhukom manggula, ug magasukod sila hangtud sa mga ciudad nga nagalibut kaniya nga gipatay; ³Ug mamao kini nga ang ciudad nga labing haduol sa gipatay nga tawo bisan ang mga anciano niadtong ciudara nga labing haduol sa gipatay, magakuha gikan sa panon, ug usa ka vaca nga dumalaga nga wala pa magamit, ug wala masangoni ug yugo; ⁴Ug ang mga anciano niadtong ciudara magadala sa vaca nga dumalaga ngadto sa usa ka walog nga may nagaagay nga tubig, nga wala pa gayud madaro, ni hipugasi, ug ilang lunggoan sa liog ang vaca nga dumalaga didto sa walog. ⁵Ug managpanuol ang mga sacerdote, ang mga anak nga lalake ni Levi; kay kanila nagpili si Jehova nga imong Dios aron *sila* magaalagad kaniya, ug sa pagpanalangin sa ngalan ni Jehova; ug sumala sa ilang pulong pagahukman ang tagsatagsa ka paglalis ug ang tagsatagsa ka pagbunal. ⁶Ug ang tanan nga mga anciano niadtong ciudara nga labing haduol sa gipatay nga tawo, manghunaw sa ilang mga kamot sa ibabaw sa vaca nga dumalaga nga gilunggoan sa liog didto sa walog; ⁷Ug magasoy sila sa matuod ug magaingon: Ang among mga kamot wala mag-ula niining dugo, ni ang among mga mata nakakita niana. ⁸Pasayloa ang sala sa imong katawohan nga Israel, nga gitubos mo, Oh Jehova, ug dili mo pag-itugot ang dugo nga walay sala *nga magapabilin* sa taliwala sa imong katawohan nga Israel. Ug ang dugo pagapasayloon kanila. ⁹Sa ingon niini ihiklin mo ang dugo nga walay sala gikan sa imong taliwala, kong magabuhat ka niadtong matarung sa mga mata ni Jehova.

¹⁰ Sa diha nga moadto ka sa paggubat batok sa imong mga kaaway, ug si Jehova nga imong Dios magatugyan kanila sa imong mga kamot, ug pagakuhaon mo sila nga binihag, ¹¹Ug makakita ka sa taliwala sa mga binihag ug usa ka babaye nga maanyag, ug maibug ka kaniya, ug magakuha

ka kaniya aron pangasaw-on; ¹²Dad-on mo siya sa imong balay; ug siya magakiskis sa iyang ulo, ug pagaputlan niya ang iyang mga koko; ¹³Ug pagahuboon niya ang bisti sa iyang pagkabinihag, ug magapabilin siya sa imong balay; ug magabakho siya mahitungod sa iyang amahan ug sa iyang inahan sulod sa usa ka bulan: ug sa human niadto moduol ka kaniya, ug ikaw mahimong iyang bana, ug siya mahimo nga imong asawa. ¹⁴Ug mamao kini nga kong ikaw dili mahimuot kaniya, tugutan mo siya kong asa siya padulong; apan dili mo siya ibaligya tungod sa salapi, dili mo usab siya isipon nga ulipon kay gipakaulawan mo siya.

¹⁵ Kong ang usa ka tawo adunay duruha ka asawa, ang usa hinigugma, ug ang usa gidumtan, ug sila nga duha manag-anak kaniya ug mga anak, ang hinigugma ug ang gidumtan; ug kong ang anak nga lalake nga panganay maiya niadtong gidumtan; ¹⁶Unya mao kini nga sa adlaw nga pagabuhaton niya ang pagpapanunod sa iyang mga anak nga lalake sa iyang bahandi, dili niya ikahatag ang katarungan sa pagkapanganay sa mga anak nga lalake sa hinigugma sa pagkapinalabi sa anak nga lalake sa gidumtan nga mao ang panganay; ¹⁷Kondili ang anak nga lalake sa gidumtan pagailhon niya nga panganay, pinaagi sa paghatag kaniya ug duruha ka bahin sa tanan nga hikaplagnan nga iya: kay kadto mao ang sinugdan sa iyang kusog, ang katungod sa pagkapanganay iya man.

¹⁸ Kong may tawo nga adunay anak nga lalake nga sukihan ug malalison, nga dili magatuman sa tingog sa iyang amahan, kun sa tingog sa iyang inahan, ug bisan ilang ginacastigo siya, dili siya magatuman kanila. ¹⁹Unya magakupot kaniya ang iyang amahan ug ang iyang inahan, ug magadala kaniya ngadto sa mga anciano sa iyang ciudad ug sa ganghaan sa iyang dapit; ²⁰Ug magaingon sila sa mga anciano sa ciudad: Kining among anak nga lalake sukihan ug malalison, dili siya buot magatuman sa among tingog; siya ulitan ug palahubog. ²¹Ug ang tanan nga mga tawo sa iyang ciudad magabuno kaniya ug mga bato, ngadto sa kamatayon, niini pagakuhaon mo ang dautan gikan sa taliwala mo; ug ang tibook nga Israel magapatalinghug ug mahadlok. ²²Ug kong may tawo nga makasala ug usa ka sala nga angay sa kamatayon, ug nga siya pagapatyon, ug pagabitayon mo siya sa usa nga kahoy; ²³Ang iyang lawas dili magapabilin sa kahoy sa tibook nga gabii, apan sa pagkatinuod *gayud* igalubong mo siya nianang maong adlaw; kay siya nga gibitay tinunglo sa Dios; aron nga dili mo paghugawan ang imong yuta nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios sa pagkapanulondon.

¹ Dili mo pagtan-awon ang vaca sa imong igsoon kun ang iyang carnero nga mahisalaag, ug magalikay ikaw kanila; kinahanglan nga dad-on mo kini pagbalik ngadto sa imong igsoon. ²Ug kong ang imong igsoon dili haduol kanimo, kun wala ka makaila kaniya, pagadad-on mo ang nawala ngadto sa imong balay, ug diha kana kanimo hangtud nga ang imong igsoon magapangita niana, ug igauli mo kana kaniya. ³Ug mao kini ang pagabuhaton mo sa iyang asno; ug mao kini ang pagabuhaton mo sa iyang bisti; ug mao kini ang pagabuhaton mo sa tanang nangawala nga butang sa imong igsoon, nga nawala kaniya, nga imong hikaplagnan: dili ka magalikay sa imong kaugalingon.

⁴Dili mo pagtan-awon ang asno sa imong igsoon kun ang iyang vaca nga mapukan sa dalan, ug maglikay ka gikan niini; tabangan mo gayud siya sa pagbangon niini.

⁵Ang babaye dili magsul-ob ug bisti nga iya sa lalake, ni ang lalake magsul-ob sa bisti nga iya sa babaye; kay bisan kinsa nga magabuhat niining mga butanga, dulumtanan kang Jehova nga imong Dios. ⁶Kong makakaplag ka sa dalan, sa bisan unsang kahoya kun sa ibabaw sa yuta, usa ka salag sa langgam nga adunay kuyabog, kun sa mga itlog, ug ang inahan nagaloob sa ibabaw sa mga kuyabog kun sa ibabaw sa mga itlog, dili mo pagkuhaon ang inahan uban sa mga kuyabog: ⁷Paluparon mo gayud ang inahan, apan ang mga kuyabog mahimo nga pagakuhaon mo alang kanimo; aron magalakaw ug maayo kanimo, ug pahalugwayan ang imong mga adlaw. ⁸Kong magtukod ka ug balay nga bag-o, magbuhat ka ug sandigan sa imong azotea, aron ikaw dili magbutang ug dugo sa imong balay, kong gikan niini may mahulog nga tawo. ⁹Dili ka magpugas sa imong parrasan sa duha ka nagakalainlain nga binhi, kay sa ingon niana madaut ang tibook nga abut, ang binhi nga imong gipugas, ug ang bunga sa parrasan. ¹⁰Dili ka magpaipon sa vaca ug sa asno sa pagdaro. ¹¹Dili ka magbisti sa nagkasagol nga saput, sa balhibo ug sa lino. ¹²Buhatan mo ug mga borlas ang upat ka sidsid sa imong kupo nga hataas nga igatabon mo sa imong kaugalingon.

¹³Kong may tawo nga magapili ug asawa, ug moduol kaniya, ug *unya* magadumot kaniya, ¹⁴Ug magabutangbutang kaniya ug maka-uulaw nga mga butang, ug magabutyag ug dautan nga ngalan kaniya, ug magaingon: Kini gipangasawa ko, ug miduol ako kaniya, ug wala ko hikaplagi kaniya ang mga ilhanan sa pagkaulay; ¹⁵Unya ang amahan sa batan-on nga babaye ug ang iyang inahan magakuha ug magadala ug mga timaan sa pagkaulay sa dalaga ngadto sa mga anciano sa ciudad diha sa ganghaan. ¹⁶Ug ang amahan sa batan-on nga babaye magaingon sa mga anciano: Akong gihatag ang akong anak nga babaye niining tawohana aron maasawa, ug siya nagadumot kaniya; ¹⁷Ug, ania karon, siya nagabutang-butang kaniya ug mga maka-uulaw nga mga butang nga nagingon: Wala ko hikaplagi sa imong anak nga babaye ang ilhanan sa pagkaulay; apan ania ang mga timaan sa pagkaulay sa akong anak nga babaye. Ug pagabuklaron nila ang bisti sa atubangan sa mga anciano sa lungsod: ¹⁸Unya ang mga anciano sa lungsod magakuha sa lalake ug ilang pagacastigohon siya. ¹⁹Ug ilang pagamultahan siya sa usa ka gatus ka book nga salapi, ug igahatag nila sa amahan sa batan-on nga babaye, kay gibutyag niya ang dautan nga dungog sa ulay sa Israel: ug iyang pagadawaton siya nga asawa, ug dili niya isikway siya sa tanan nga mga adlaw niya. ²⁰Apan kong kini matuod nga wala siya makakaplag sa timaan sa pagkaulay sa batan-on nga babaye; ²¹Unya pagadad-on nila ang batan-on nga babaye ngadto sa pultahan sa balay sa iyang amahan, ug magalabay kaniya sa mga bato hangtud sa kamatayon ang mga tawo sa iyang lungsod, kay nagbuhat siya ug mangil-ad sa Israel nga nagapakighilawas siya sa balay sa iyang amahan: mao kini ang pagkuha mo sa dautan gikan sa taliwala mo. ²²Kong may tawo nga hidakpan nga mihigda ipon sa usa ka babaye nga minyo sa usa ka bana, silang duruha mangamatay, ang lalake nga mihigda ipon sa babaye, ug ang babaye: mao kini ang pagkuha mo sa dautan gikan sa Israel: ²³Kong adunay batan-on nga babayeng ulay nga kaslononsa usa ka pamanhonon, ug ang usa ka lalake makahibalag kaniya sa lungsod, ug mohigda ipon kaniya; ²⁴Nan pagadad-on ninyo silang duruha sa pultahan

niadtong lungsora, ug pagalabayon ninyo sila sa mga bato hangtud sa kamatayon; ang batan-on nga babaye kay wala siya magsinggit nga diha *man siya* sa lungsod, ug ang lalake kay nagpakaulaw siya sa asawa sa iyang isigkatawo: mao kini ang pagkuha mo sa dautan gikan sa taliwala mo. ²⁵Apan kong ang tawo makakaplag didto sa kapatagan ug usa ka batan-on nga babaye nga kaslonon, ug ang tawo magalugos kaniya, ug mohigda ipon kaniya; niini ang lalake lamang ang mamatay kay mihigda siya ipon kaniya: ²⁶Apan sa batan-on nga babaye wala ka ing pagabuhaton: walay sayup ang batan-on nga babaye nga angay sa kamatayon: kay ingon nga may tawo nga magatindog batok sa iyang isigkatawo, ug magapatay kaniya, mao usab kini sama niana. ²⁷Kay iyang hingkaplagan siya sa kapatagan, ug misinggit ang batan-on nga babaye nga kaslonon ug walay bisan kinsa nga nakatabang kaniya. ²⁸Kong may tawo nga makakaplag ug batan-on nga babaye nga ulay, nga dili kaslonon, ug magkupot kaniya, ug mohigda ipon kaniya, ug hingkaplagan sila, ²⁹Nan ang lalake nga mihigda ipon kaniya magahatag sa amahan sa batan-on nga babaye ug kalim-an ka book nga salapi, ug siya mahimong asawa niya kay iyang gipakaulawan siya; dili niya isalikway siya sa tanan niya nga mga adlaw. ³⁰Ang tawo dili magakuha sa asawa sa iyang amahan, ug dili usab magabukas sa tampi sa iyang amahan.

¹ Ang nasamaran sa itlog kun naputlan sa kinatawo dili magasulod sa katilingban ni Jehova. ²Ang anak sa dili kinasal dili magasulod sa katilingban ni Jehova: bisan hangtud sa ikapulo ka kaliwatan dili sila magasulod sa katilingban ni Jehova. ³Ang Ammonihanon, bisan ang Moabihanon dili makasulod sa katilingban ni Jehova; bisan hangtud sa ikapulo nga kaliwatan dili usab sila makasulod sa katilingban ni Jehova nga sa walay katapusan: ⁴Kay sila nanagtagbo kaninyo nga walay tinapay ug tubig sa dalan, sa paggikan ninyo sa Egipto, ug kay nagsuhol sila batok kanimo kang Balaam, anak nga lalake ni Beor sa Petor sa Mesopotamia, aron siya nga magapanunglo kanimo. ⁵Apan si Jehova nga imong Dios dili buot magapatalinghug kang Balaam, kondili gibalhin ni Jehova nga imong Dios ang tunglo sa pagkapanalangin alang kanimo, kay si Jehova nga imong Dios nahagugma kanimo. ⁶Dili mo pagtinguhaon ang ilang pakigdait bisan ang ilang kaayohan sa tanan mong mga adlaw nga sa walay katapusan. ⁷Dili ka magdumot sa Idumeahanon, kay siya imong igsoon: dili ka magdumot sa Egiptohanon, kay nagdumuloong ka sa iyang yuta. ⁸Ang mga anak nga mangatawo kanila sa ikatolo ka kaliwatan makasulod sa katilingban ni Jehova.

⁹ Sa moadto ka sa kapatagan batok sa imong mga kaaway, maglikay ka sa tanang dautan nga butang. ¹⁰Kong adunay adunay bisan kinsa nga dili mahinlo tungod sa nahitabo kaniya sa gabii, nan mopahawa siya sa campo, siya dili magasulod sa campo. ¹¹Apan sa moabut na ang kahaponon magahugas siya sa tubig, ug kong mosalup na ang adlaw mosulod siya sa campo. ¹²Magabaton ka ug usa ka dapit usab nga gawas sa campo, ug moadto ka didto sa gawas. ¹³Ug magabaton ka ug dosdos uban sa imong mga hinagiban, ug mamao nga kong magalingkod ikaw didto sa gawas, magakalot ka kaniya, ug unya mobalik ikaw ug magatabon sa nagagikan kanimo: ¹⁴Kay si Jehova nga imong Dios magalakaw sa taliwala sa imong campo aron sa pagluwas kanimo, ug aron sa

pagtugyan nganha kanimo sa imong mga kaaway: aron sa ingon niana ang imong campo mabalaan aron dili siya makakita ug mahugaw nga butang kanimo, ug motalikod kanimo.

¹⁵ Dili mo pag-iuli sa iyang agalon ang ulipon nga mikalagiw nganha kanimo gikan sa iyang agalon: ¹⁶Magapuyo siya uban kanimo sa imong taliwala, sa dapit nga pagapilion niya sa usa sa imong mga ganghaan, diin siya mahimuot sa pagpuyo, dili mo siya pagdaugdaugon. ¹⁷Walay bisan kinsa nga magbigaon sa mga anak nga babaye sa Israel, walay bisan kinsa nga magsodomanhon sa mga anak nga lalake sa Israel. ¹⁸Dili ka magdala ug suhol sa bigaon, bisan suhol sa iro, ngadto sa balay ni Jehova nga imong Dios tungod sa bisan unsa nga panaad; kay bisan kining duha dulumtanan alang kang Jehova nga imong Dios. ¹⁹Dili ka magpahulam nga may patubo sa imong igsoon; patubo sa salapi; bisan patubo sa makaon, bisan patubo sa bisan unsang butanga nga papahulaman nga may patubo. ²⁰Sa dumuloong makapahulam ka nga may patubo, apan sa imong igsoon dili ka magpahulam nga may patubo, aron magapanalangin kanimo si Jehova nga imong Dios sa tanan nga bulohaton sa imong mga kamot, sa ibabaw sa yuta nga imong pagaadtoan sa pagpanag-iya niini. ²¹Sa diha nga magapanaad ka ug saad kang Jehova nga imong Dios, dili ka maglangan sa pagbayad niana; kay sa pagkamatuod gayud si Jehova nga imong Dios magapaningil niini kanimo; ug mahimo kining sala nimo. ²²Apan kong magapugong ka sa panaad dili kini mahimong sala nimo. ²³Ang ginapamulong sa imong mga ngabil matngonan mo ug buhaton; ingon sa imong gisaad kang Jehova nga imong Dios, usa ka halad sa kinabubut-on, nga imong gisaad pinaagi sa imong baba. ²⁴Sa magasulod ka sa kaparrasan sa imong isigkatawo, nan makakaon ka ug mga parras hangtud sa pagkatagbaw sa imong tinguha; apan dili ka magbutang bisan unsa sa imong panudlanan. ²⁵Sa duha nga mosulod ka sa anihon sa imong isigkatawo, makakutlo ka ug mga uhay sa imong kamot; apan dili ka magagamit ug galab sa anihon sa imong isigkatawo.

¹ Sa diha nga ang tawo magapili ug asawa ug mangasawa kaniya, siya dili moayon kaniya tungod kay nakakaplag siya kaniya ug butang nga dili maputli, magasulat siya kaniya ug sulat sa pagpakigbulag, ug igahatag niya sa iyang kamot, ug pagapagulaon niya siya sa iyang balay. ²Ug sa mahigula na siya sa iyang balay, makalakaw siya ug mahimong *asawa* sa lain nga lalake. ³Ug kong ang ulahi nga bana masilag kaniya, ug magasulat kaniya ug sulat sa pagpakigbulag, ug igahatag niya kini sa iyang kamot, ug iyang pagapagulaon siya sa iyang balay; o kong mamatay ang ulahi nga lalake nga mikuha kaniya aron maiyang asawa, ⁴Ang iyang unang bana nga nagpagula kaniya dili magkuha kaniya pag-usab aron nga kini maasawa niya, sa human na siya mahugawi; kay kini dulumtanan sa atubangan ni Jehova; ug dili mo hatagan ug higayon sa pagpakasala ang yuta nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios sa pagkapanulondon.

⁵ Sa diha nga nagapili ang tawo ug bag-ong asawa, dili siya magaadto sa pagpanggubat, dili usab siya hatagan ug gahum sa bisan unsang bulohaton: magapuyo siya sa iyang balay nga walay katungdanan sa usa ka tuig, ug maglipay sa iyang asawa nga iyang gipili. ⁶Walay tawo nga magaprenda sa galingan, bisan sa ligsanan sa galingan: kay kini maoy pagprenda sa kinabuhi.

⁷Kong may tawo nga hikaplagaan nga mangawat sa bisan kinsa sa iyang igsoon sa mga anak sa Israel, ug pagapatigayonon niya siya ingon nga ulipon, kun iyang igabaligya siya; ang maong kawatan mamatay, niini nga paagi pagkuhaon mo ang dautan sa taliwala mo. ⁸Magmatngon ka sa sakit sa sanla, nga pagapanid-an mo sa pagkasingkamut gayud, ug pagabuhaton mo ingon sa tanan nga igatudlo kaninyo sa mga sacerdote nga Levihanon magmatngon kamo sa pagbuhat sumala sa akong gisugo kanila. ⁹Hinumduman mo ang gibuhat ni Jehova nga imong Dios kang Miriam sa dalan sa tapus na kamo mipahawa sa Egipto. ¹⁰Sa diha nga magapahulam ka sa imong isigkatawo sa bisan unsang paagi sa paghulam, dili ka magsulod sa iyang balay sa pagkuha kaniya ug prenda. ¹¹Maghulat ka sa gawas, ug ang tawo nga imong pahulam magadala sa prenda kanimo ngadto sa gawas. ¹²Ug kong kining tawohana kabus dili ka magkatulog uban sa iyang prenda. ¹³Kinahanglan gayud nga igauli mo kaniya ang prenda sa dili pa mosalop ang adlaw, aron matulog siya sa iyang bisti, ug magapanalangin kanimo: ug kini mamao ang pagkamatarung alang kanimo sa atubangan ni Jehova nga imong Dios.

¹⁴Dili mo pagdaugdaugon ang mamomoo nga kabus ug adunay kinahanglan, bisan siya *usa* sa imong mga igsoon, bisan sa mga dumuloong nga anaa sa imong yuta sulod sa imong mga ganghaan: ¹⁵Sa iyang adlaw magahatag ka kaniya sa iyang suhol, ug dili pagapasalopan sa adlaw kini (kay siya kabus, ug ang iyang kasingkasing nagatinguha alang sa iyang kinabuhi); kay tingali unya magatu-aw siya batok kanimo kang Jehova, mahimong sala kini kanimo. ¹⁶Ang mga amahan dili pagapatyon tungod sa mga anak, ni ang mga anak pagapatyon tungod sa mga amahan; ang tagsatagsa pagapatyon tungod sa iyang kaugalingong sala. ¹⁷Dili mo balit-aron ang katarungan nga angay sa lumalangyaw, kun sa mga ilo; dili ka usab magdawat sa bisti sa balo nga babaye *ingon nga* prenda: ¹⁸Apan hinumduman mo nga naulipon ka didto sa Egipto, ug gikan didto gibawi ka ni Jehova nga imong Dios; busa nagasugo ako kanimo sa pagbuhat niini. ¹⁹Sa diha nga magaani ka sa imong mga uhay sa imong uma, ug nahikalimot ka sa usa ka bugkos nga uhay didto sa uma dili ka magbalik sa pagkuha niana; kini iya sa dumulong, sa ilo, ug sa balo nga babaye; aron pagapanalanginan ka ni Jehova nga imong Dios sa tanan nga bulohaton sa imong mga kamot. ²⁰Sa diha nga magauyog ka sa imong mga oliva dili mo paghagdawan ang mga sanga pag-usab: kini alang na sa dumuloong, sa ilo, ug sa balo nga babaye. ²¹Sa diha nga magapamupo ka *sa mga bunga* sa imong parrasan dili mo paghagdawan pag-usab; kini alang sa dumuloong, sa ilo, ug sa balo nga babaye. ²²Ug pagahinumduman mo nga naulipon ka sa yuta didto sa Egipto: busa ginasugo ko ikaw nga buhaton mo kini.

¹ Kong adunay paglalis sa taliwala sa mga tawo, ug mangadto sila sa paghukom, ug mga maghuhukom magahukom kanila, pagabuhian nila ang matarung, ug pagahukman nila sa silot ang dautan. ²Ug mahitabo nga kong ang dautang tawo angay nga pagahampakon, nga ang maghuhukom magapaubo kaniya ug iyang ipahampak siya sa iyang atubangan, sumala sa iyang pagkadautan, sa pila ka isip. ³Iyang pagalatuson siya ug kap-atan ka hampak, dili siya magapalabaw niini; tingali

kong siya magahampak nga kapin niini, unya ang imong igsoon madautan nga pagatan-awon sa atubangan mo. ⁴Dili mo pagbutangan ug busal ang baba sa vaca kong magagiuk kini *sa trigo* .

⁵ Kong ang mga managsoon magatingub sa pagpuyo, ug mamatay ang usa kanila, ug walay anak, ang asawa sa namatay dili makapamana sa gawas sa lalake nga dumuloong: ang igsoon sa iyang bana moadto kaniya ug mangasawa kaniya, ug magabuhat siya sa katungdanan ingon nga igsoon sa bana *niya* . ⁶Ug mahitabo nga ang panganay nga lalake nga igapanganak niya, magabangon sa ngalan sa iyang igsoon nga namatay, aron ang ngalan niini dili mapala sa Israel. ⁷Ug kong ang tawo dili buot magadawat sa asawa sa iyang igsoon, unya moadto ang asawa sa iyang igsoon sa pultahan ngadto sa mga anciano, ug magaingon siya: Ang igsoon nga lalake sa akong bana dili buot magabangon pag-usab alang sa iyang igsoon ug ngalan sa Israel; siya dili buot magpakigkaubanan kanako. ⁸Unya ang mga anciano sa iyang lungsod magapaanha kaniya, ug magapakigsulti kaniya: ug kong siya motingog ug moingon: Ako dili buot magadawat kaniya. ⁹Nan moduol kaniya ang asawa sa iyang igsoon sa atubangan sa mga anciano, ug magababdad sa iyang sapin sa iyang tiil, ug magaluwa sa iyang nawong ug mosulti ug magaingon: Mao kini ang pagabuhaton sa tawo nga dili magatukod sa balay sa iyang igsoon nga lalake. ¹⁰Ug ang iyang ngalan pagahinganlan sa Israel: Ang balay sa binadbaran sa sapin. ¹¹Sa diha nga manag-away ang mga tawo sa usa ug usa, ug moabut ang asawa sa usa aron sa pagluwas sa iyang bana gikan sa kamot sa magasamad kaniya, ug igakuot niya ang iyang kamot, ug iyang pagakuhaon siya pinaagi sa mga butang tinago; ¹²Unya pagaputlon mo ang iyang kamot: ang imong mata dili magakalooy kaniya.

¹³ Dili ka magbaton diha sa imong puntal sa nagakalainlain nga timbang, dagku ug gagmay. ¹⁴Dili ka magbaton diha sa imong balay sa taksanan nga nagkalainlain, dagku ug gagmay. ¹⁵Magabaton ka ug timbangan nga hingpit ug matarung: magabaton ka ug taksanan nga hingpit ug matarung: aron pahalugwayan ang imong mga adlaw sa yuta nga ginahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios. ¹⁶Kadtong tanan nga magabuhat nianang mga butanga, bisan kinsa nga magabuhat ug dili matarung, maoy usa ka dulumtanan alang kang Jehova nga imong Dios. ¹⁷Hinumduman mo ang gibuhat ni Amalec kanimo sa dalan, sa paggikan ninyo sa Egipto: ¹⁸Nga siya misugat kanimo sa dalan, ug naglaglag sa ulahi nga *panon* sa mga sundalo, sa tanan nga mga mahuyang sa ulahi nimo, sa diha nga gikapuyan ka ug gibudlay; ug wala siya mahadlok sa Dios. ¹⁹Busa mahitabo, sa diha nga si Jehova nga imong Dios makahatag na kanimo sa kapahulayan gikan sa imong mga kaaway nga nagalibut, sa yuta nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios sa pagkapanulondon aron magapanag-iya niini, nga pagapalaon mo ang handumanan ni Amalec gikan sa ilalum sa langit: dili ka mahikalimot.

¹ Ug mahitabo, sa diha nga makasulod ka na sa yuta nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios sa pagkapanulondon, ug magapanag-iya niini ug magapuyo niana: ²Nga magakuha ka sa una sa tanan nga mga bunga sa yuta, nga imong makuha nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, ug igabutang mo kini sa usa ka bukag, ug moadto ka sa dapit nga pagapilion ni Jehova nga imong

Dios, aron pagapapuy-on niya didto ang iyang ngalan. ³Ug umadto ka sa sacerdote nga masacerdote niadtong mga adlaw, ug magaingon ka kaniya: Magasugid karon ako kang Jehova nga imong Dios, nga misulod ako sa yuta nga gipanumpa ni Jehova sa atong mga amahan nga igahatag kanato: ⁴Ug ang sacerdote magakuha sa bukag gikan sa imong kamot, ug igabutang kini sa atubangan sa halaran ni Jehova nga imong Dios. ⁵Ug magatubag ka ug magaingon sa atubangan ni Jehova nga imong Dios: Usa ka Siriahanon nga andam sa pagkawala mao ang akong amahan, ug milugsong siya ngadto sa Egipto, ug mipuyo didto, diriyut lamang ug didto nahimong usa ka nasud, daku, kusgan ug daghan: ⁶Ug ang mga Egiptohanon nanagbuhat ug dautan kanamo, ug nagsakit kanamo, ug nagbutang sa ibabaw kanamo sa mapait nga pagkaulipon: ⁷Ug mitu-aw kami kang Jehova, ang Dios sa among mga amahan; ug nagpatalinghug si Jehova sa among tingog, ug nakakita sa among kalisud, ug sa among kahago ug sa pagdaugdaug kanamo: ⁸Ug gikuha kami ni Jehova gikan sa Egipto nga adunay kamot nga kusgan, ug sa bukton nga tinuy-od ug may dakung pagkamakalilisang, ug may mga ilhanan, ug may mga katingalahan; ⁹Ug kami gidala niya niining dapita, ug naghatag kanamo niining yutaa, yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos. ¹⁰Ug karon, tan-awa, nagdala ako sa una nga bunga sa yuta nga gihatag mo kanako, oh Jehova. Ug igabutang mo kini sa atubangan ni Jehova nga imong Dios, ug magasimba ka sa atubangan ni Jehova nga imong Dios: ¹¹Ug magakalipay ka sa tanan nga kaayohan nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, ug sa imong balay; ikaw, ug ang Levihanon, ug ang dumuloong nga anaa sa taliwala nimo.

¹²Sa mahuman mo ang paghatag sa ikapulo sa tanan nga ikapulo sa imong mga bunga sa ikatolo ka tuig, nga mao ang tuig sa ikapulo, unya igahatag mo usab sa Levihanon, sa dumuloong, sa ilo, ug sa balo nga babaye, aron sila magakaon sa sulod sa imong mga ganghaan, ug mangabusog sila; ¹³Unya magaingon ka sa atubangan ni Jehova nga imong Dios: Gipagawas ko sa akong balay ang mga ginapakabalaan nga mga butang, ug ingon man usab gihatag ko sila sa Levihanon, ug sa dumuloong, ug sa ilo, ug sa babaye nga balo, sumala sa tanan mong mga sugo nga imong gisugo kanako; wala ako maglapas sa imong mga sugo, wala usab ako mahikalimot kanila. ¹⁴Ako wala makakaon niini sa akong pagbangutan, wala ko usab kini isalikway, sanglit mahugaw, wala ko usab ihatag alang sa minatay: nagpatalinghug ako sa tingog ni Jehova nga akong Dios, nagbuhat ako sumala sa tanan nga gisugo mo kanako. ¹⁵Tumambo ka gikan sa imong balaang, puloy-anan gikan sa langit, ug panalanginan mo ang imong katawohan nga Israel, ug ang yuta nga imong gihatag kanamo, ingon nga imong gipanumpa sa among mga amahan, yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos.

¹⁶Si Jehova nga imong Dios nagasugo kanimo niining adlaw sa pagbuhat sa kabalaoran ug mga tulomanon; busa singkamutan mo ang pagbantay ug pagbuhat niini sa bug-os mo nga kasingkasing ug sa bug-os mo nga kalag. ¹⁷Gipamatud-an mo si Jehova niining adlaw nga Dios, ug magalakaw ka sa iyang mga dalan, ug magabantay sa iyang kabalaoran, ug sa iyang mga sugo, ug sa iyang mga tulomanon, ug magapatalinghug sa iyang tingog: ¹⁸Ug si Jehova nagpamatuod niining adlaw nga ikaw mao ang katawohan alang kaniya, ingon sa iyang saad kanimo, ug nga magbantay ka sa tanan nga mga sugo niya; ¹⁹Ug sa pagbutang kanimo nga ibabaw sa tanan nga

mga nasud nga iyang gibuhay, sa pagdayeg, ug sa ngalan, ug sa kadunganan; ug nga ikaw mahimong balaan nga katawohan kang Jehova nga imong Dios, ingon sa iyang giingon kanimo.

¹ Ug si Moises ug ang mga anciano sa Israel nagsugo sa katawohan, nga nagaingon: Bantayan ninyo ang tanang mga sugo nga akong ginatudlo kaninyo niining adlaw. ²Ug mahitabo, nga sa adlaw nga motabok kamo sa Jordan padulong sa yuta nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, magapatindog ka ug mga bato nga dagku, nga pagabuliton mo sila sa apog. ³Ug igasulat mo kanila ang tanang mga pulong niini nga Kasugoan, sa makatabok na kamo; aron sa pagsulod sa yuta nga gihatag kaninyo ni Jehova nga imong Dios, yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, ingon sa saad kanimo ni Jehova nga Dios sa imong mga amahan. ⁴Ug mahitabo sa diha nga makatabok na kamo sa Jordan, nga pagapatindogon ninyo kining bato nga akong ginasugo kaninyo niining adlaw, sa bukid sa Ebal, ug pagabuliton mo sila sa apog. ⁵Ug didto magabuhay ka ug halaran alang kang Jehova nga imong Dios, halaran nga bato: dili ka magbakyaw ug *galamiton* nga puthaw sa ibabaw nila: ⁶Sa mga bato nga tibook pagabuhaton mo ang halaran ni Jehova nga imong Dios, ug magahalad ka sa ibabaw niya ug halad-nga-sinunog kang Jehova nga imong Dios: ⁷Ug magahalad ka ug mga halad-sa-pakigdait, ug magakaon ka didto; ug magakalipay ka sa atubangan ni Jehova nga imong Dios. ⁸Ug igasulat mo sa mga bato ang tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan nga labing matin-aw. ⁹Ug si Moises, ug ang mga sacerdote nga mga Levihanon, nagsulti sa tibook nga Israel, nga nagaingon: Maghilum ka, ug magpatalinghug, Oh Israel: niining adlaw mahimo ka nga katawohan ni Jehova nga imong Dios. ¹⁰Busa magapatalinghug ka sa tingog ni Jehova nga imong Dios, ug magatuman ka sa iyang mga sugo ug sa iyang kabalaoran, nga akong ginasugo kanimo niining adlaw.

¹¹ Ug nagsugo si Moises sa katawohan niadtong adlaw nga nagaingon: ¹²Kini sila magapuyo sa ibabaw sa bukid sa Gerizim aron sa pagpanalangin sa katawohan sa human na makatabok kamo sa Jordan: si Simeon, ug si Levi, ug si Juda, ug si Issachar, ug si Jose, ug si Benjamin. ¹³Ug kini sila magatindog sa ibabaw sa bukid sa Ebal alang sa pagtunglo: si Ruben, si Gad, ug si Aser, ug si Zabulon, si Dan ug si Nephtali. ¹⁴Ug magasulti ang mga Levihanon, ug magaingon sila sa tanan nga tawo sa Israel sa hataas nga tingog: ¹⁵Tinunglo ang tawo nga magabuhay ug larawan nga linilok kun tinunaw, butang nga dulumtanan alang kang Jehova, ang buhat sa kamot sa malalangan, ug nga igabutang kini sa tago! Ug ang tibook nga katawohan magatubag ug magaingon: Hinaut unta! ¹⁶Tinunglo ang dili magatahud sa iyang amahan kun sa iyang inahan! Ug magaingon ang tibook katawohan: Hinaut unta! ¹⁷Tinunglo ang magabalhin sa utlanan sa iyang isigkatawo! Ug magaingon ang tibook katawohan: Hinaut unta! ¹⁸Tinunglo ang magapasalaag sa buta sa dalan! Ug magaingon ang tibook nga katawohan: Hinaut unta! ¹⁹Tinunglo ang magabalit-ad sa katul-iran *nga angay* sa dumuloong, sa ilo, ug sa balo nga babaye! Ug magaingon ang tibook nga katawohan: Hinaut unta! ²⁰Tinunglo ang magahigda ipon sa asawa sa iyang amahan; kay nagbukas siya sa tampi sa iyang amahan! Ug magaingon ang tibook nga katawohan: Hinaut unta! ²¹Tinunglo ang motipon paghigda

sa bisan unsa nga mananap! Ug magaingon ang tibook nga katawohan: Hinaut unta! ²²Tinunglo ang motipon paghigda sa iyang igsoon nga babaye, anak nga babaye sa iyang amahan, kun anak nga babaye sa iyang inahan. Ug magaingon ang tibook nga katawohan: Hinaut unta! ²³Tinunglo ang motipon paghigda sa iyang ugangan nga babaye! Ug magaingon ang tibook nga katawohan: Hinaut unta! ²⁴Tinunglo ang magasamad sa iyang isigkatawo sa tago gayud! Ug magaingon ang tibook nga katawohan: Hinaut unta! ²⁵Tinunglo ang magadawat ug hiphip aron sa pagpatay sa usa ka tawo nga walay sala! Ug magaingon ang tibook nga katawohan: Hinaut unta! ²⁶Tinunglo ang dili magauyon sa mga pulong niini nga Kasugoan aron sa pagtuman kanila! Ug magaingon ang tibook nga katawohan: Hinaut unta!

¹ Ug mahitabo nga kong magapatalinghug ka sa masingkamuton gayud sa tingog ni Jehova nga imong Dios, sa pagbantay sa pagbuhat sa tanan nga mga sugo niya nga ginasugo ko kanimo niining adlaw, nga si Jehova nga imong Dios magabayaw kanimo ibabaw sa tanan nga mga nasud sa yuta: ²Ug kining tanang mga panalangin moabut kanimo ug modangat kanimo kong patalinghugan mo ang tingog ni Jehova nga imong Dios. ³Mabulahan ikaw dinhi sa lungsod, ug mabulahan ikaw sa kaumahan. ⁴Mabulahan ang bunga sa imong lawas, ug ang bunga sa imong yuta, ug ang bunga sa imong mga mananap, ang abut sa imong mga vaca, ug ang mga nati sa imong panon sa mga carnero. ⁵Mabulahan ang imong alat ug ang imong dolang nga masahan. ⁶Mabulahan ka sa imong pagsulod, ug mabulahan ka sa imong paggula. ⁷Igapalaglag ni Jehova sa imong atubangan ang imong mga kaaway nga magatindog batok kanimo: manggula sila batok kanimo sa usa ka dalan, sa pito ka dalan mokalagiw sila gikan kanimo. ⁸Igapadala ni Jehova ang panalangin kanimo sa imong mga dapa, ug sa tanan nga pagabutangan mo sa imong kamot; ug siya magapanalangin kanimo sa yuta nga ginahatag kanimo ni Jehova nga imong Dios. ⁹Magapalig-on kanimo si Jehova *aron mahimo* ka nga katawohan nga balaan alang kaniya, ingon sa gipanumpa niya kanimo, kong pagabantayan mo ang mga sugo ni Jehova nga imong Dios, ug magalakaw ka sa iyang mga dalan. ¹⁰Ug ang tanan nga mga katawohan sa yuta makakita nga ikaw ginatawag tungod sa ngalan ni Jehova; ug sila mangahadlok kanimo. ¹¹Ug si Jehova magapadaghan uyamut kanimo sa mga butang nga maayo, sa bunga sa imong lawas, ug sa bunga sa imong kahayupan, ug sa mga bunga sa imong yuta, sa kayutaan nga gipanumpa ni Jehova sa imong mga amahan nga igahatag *niya* kanimo. ¹²Pagabuksan ni Jehova alang kanimo ang iyang bililhong tipiganan ang mga langit, aron sa paghatag ug ulan alang sa imong yuta sa panahon niini, ug aron sa pagpanalangin sa tanan nga buhat sa imong kamot; ug magapahulam ka sa daghan nga mga nasud, ug dili ka manghulam. ¹³Ug si Jehova magahimo kanimo nga ulo, ug dili ang ikog; ug ikaw maibabaw lamang, ug ikaw dili mailalum; kong ikaw magapatalinghug sa mga sugo ni Jehova nga imong Dios, nga ginasugo ko kanimo niining adlaw, aron pagabantayan ug pagatumanon *sila*, ¹⁴Ug dili ka motipas gikan sa tanan nga mga pulong nga ginasugo ko kaninyo niining adlaw, ngadto sa too ni sa wala, aron sa pagsunod sa ulahi sa lain nga mga dios aron sa pag-alagad kanila.

¹⁵ Apan mahitabo nga kong ikaw dili magapatalinghug sa tingog ni Jehova nga imong Dios, sa pagbantay sa pagbuhat sa tanan niyang mga sugo ug sa iyang kabalaoran, nga akong ginasugo kaninyo niining adlaw, nga kining tanan nga mga panunglo moabut kanimo ug modangat kanimo. ¹⁶Matinunglo ikaw *didto* sa lungsod, ug matinunglo ikaw *didto* sa kaumahan: ¹⁷Matinunglo ang imong alat ug ang imong dolang nga masahan. ¹⁸Matinunglo ang bunga sa imong lawas, ug ang bunga sa imong yuta, ug ang nati sa imong mga vaca, ug ang mga nati sa panon sa imong mga carnero; ¹⁹Matinunglo ikaw sa imong pagsulod, ug matinunglo ikaw sa imong paggula. ²⁰Ug igapadala ni Jehova batok kanimo ang panunglo, ang kalisud ug ang pagbadlong, sa tanan nga pagabuhaton sa imong kamot, hangtud nga malaglag ikaw, ug hangtud nga mawala ka sa madali; tungod sa pagkadautan sa imong mga buhat, nga tungod niana ako gibiyaan mo. ²¹Si Jehova magahimo nga magapabilin kanimo ang kamatay hangtud nga malaglag ka sa yuta nga imong pagaadtoan aron sa pagpanag-iya niini. ²²Si Jehova magahampak kanimo sa tisis, ug sa hilanat, ug sa hubag, ug sa kainit nga daw kalayo, ug sa espada, ug sa kaguol nga hinanali, ug sakit sa mga tanum, ug magalutos sila kanimo, hangtud nga mawala ka. ²³Ug ang imong langit nga anaa sa ibabaw sa imong ulo, mahimo nga tumbaga, ug ang yuta nga anaa sa ilalum mo mahimo nga puthaw. ²⁴Pagahimoon ni Jehova ang ulan sa imong yuta nga abug ug abo: gikan sa langit moulan kini sa ibabaw mo hangtud nga malaglag ka. ²⁵Igapahampak ka ni Jehova sa atubangan sa imong mga kaaway; batok kanila mogula ka sa usa ka dalan, ug gikan kanila mokalagiw ikaw sa pito ka dalan; ug igatugpo-tugpo ka sa taliwala sa tanan nga mga gingharian sa yuta. ²⁶Ug ang imong minatay mahimong kalan-on sa tanang mga langgam sa mga langit, ug sa mga mananap sa yuta; ug walay bisan kinsa nga magahadlok kanila. ²⁷Si Jehova magahampak kanimo sa mga sakit sa Egipto, ug sa mga hubag ug sa mga nuka, ug sa makatol, nga dili ka gayud maayo. ²⁸Si Jehova magahampak kanimo sa pagkabuang, ug sa pagkabuta, ug sa pagkakugang sa kasingkasing; ²⁹Ug mahisukarap ikaw sa udtong tutuk, ingon sa buta nga mahisukarap sa mangitngit, ug dili ka magauswag sa imong mga dalan: ug pagadaugdaugon ug pagakawatan ka lamang sa kanunay, ug walay bisan kinsa nga magaluwas kanimo. ³⁰Magapangasawa ka, ug lain nga lalake ang motipon sa paghigda kaniya: Magabuhat ka ug balay, ug dili ka makapuyo niini: magatanum ka, ug parrasan ug dili ka makapahimulos sa iyang bunga. ³¹Ang imong vaca pagapatyon sa atubangan sa imong mga mata, ug ikaw dili makakaon niini: ang imong asno pagailogon sa atubangan mo, ug kini dili igauli kanimo: ang imong mga carnero igahatag ngadto sa imong mga carnero igahatag ngadto sa imong mga kaaway, ug ikaw walay bisan kinsa nga magaluwas kanimo. ³²Ang imong mga anak nga lalake ug ang imong mga anak nga babaye igatugyan ngadto sa usa ka lain nga katawohan; ug ang imong mga mata magatan-aw, ug mangaluya tungod sa paghandum kanila sa tibook nga adlaw: ug mawalay bisan unsa sa gahum sa imong kamot. ³³Ang bunga sa imong yuta, ug ang tanan mong buhat pagakan-on sa nasud nga wala mo hiilhi; ug ikaw pagasakiton lamang ug pagayatakan sa kanunay; ³⁴Sa ingon niana mabuang ka tungod sa talan-awon nga makita mo sa imong mga mata. ³⁵Pagasamaran ikaw ni Jehova diha sa imong mga tuhod, ug sa mga paa, sa usa ka dautan nga hubag, nga dili mo arang mamaayo; sukad sa lapalapa sa imong tiil hangtud sa imong alimpolo.

³⁶Si Jehova magadala kanimo, ug sa imong hari nga imong igabutang sa ibabaw mo, ngadto sa nasud nga wala mo hiilhi, ikaw, bisan ang imong mga amahan; ug didto magaalagad ka sa lain nga mga dios, sa kahoy ug sa bato. ³⁷Ug ikaw mahimo nga makapatingala, usa ka sanglitanan, ug usa ka pagya sa tanan nga mga katawohan, diin pagadad-on ikaw ni Jehova. ³⁸Magadala ka ug daghan nga binhi ngadto sa uma, ug magatigum ka ug diyutay; kay ang dulon magaut-ut niini. ³⁹Magatanum ka sa mga parrasan ug magagalam ka niini, apan dili ka makainum sa vino, ni makapupo sa *parras*; kay ang ulod magakaon kanila. ⁴⁰Magabaton ka ug mga kahoy nga oliva sa tanan mo nga mga utlanan, apan dili ka magadihog sa imong kaugalingon sa lana, kay ang imong oliva magatagak sa *iyang bunga*. ⁴¹Manganak ka ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye, apan sila dili maimo kay mangabihag sila. ⁴²Ang tanan mo nga kakahoyan ug ang bunga sa imong yuta pagapanagiyahon sa dulon. ⁴³Ang dumuloong nga anaa sa imong taliwala magauswag sa ibabaw mo nga magakataas, ug ikaw magakaanam ug us-os. ⁴⁴Siya magapahulam kanimo, ug ikaw dili makapahulam kaniya: siya mahimong ulo, ug ikaw mahimong ikog.

⁴⁵Ug kining tanang mga panunglo moabut kanimo, ug magalutos kanimo, ug modangat kanimo, hangtud nga ikaw malaglag; tungod kay wala ka magpatalinghug sa tingog ni Jehova nga imong Dios, sa pagbantay sa iyang mga sugo, ug sa iyang kabalaoran, nga iyang gisugo kanimo: ⁴⁶Ug alang kanimo mahimo sila nga timaan ug kahibulongan, ug sa imong kaliwatan nga walay katapusan. ⁴⁷Tungod kay wala ka mag-alagad kang Jehova nga imong Dios uban sa kalipay, ug uban sa kahinangup sa kasingkasing, tungod sa kadagaya sa tanan nga mga butang; ⁴⁸Busa magaalagad ka sa imong mga kaaway nga ipadala ni Jehova batok kanimo, sa kagutom, ug sa kauhaw, ug sa kahubo, ug sa pagkakulang sa tanan nga mga butang: ug siya magabutang ug yugo nga puthaw sa imong liog, hangtud nga ikaw malaglag niya. ⁴⁹Magadala si Jehova batok kanimo ug nasud gikan sa halayo, gikan sa kinatumyan sa yuta, nga magalupad ingon sa agila, usa ka nasud kansang sinultihan dili mo masabut; ⁵⁰Usa ka nasud nga mapintas ug nawong, nga walay tahud sa tigulang, dili usab magapakita ug kalooy sa batan-on. ⁵¹Ug magakaon sa bunga sa imong kahayupan, ug sa bunga sa imong yuta, hangtud nga malaglag ka; ug dili ka pagabinlan niya ug trigo, bag-ong vino, kun lana, bisan sa abut sa imong mga vaca, bisan sa nati sa mga panon sa imong mga carnero, hangtud nga ikaw malaglag nila. ⁵²Ug sila magalikos kanimo sa tanan mong mga ganghaan, hangtud nga mapukan ang imong mga hatag-as ug ginapalig-on nga mga kuta nga imong ginasaligan sa tibook mo nga yuta: ug sila magalikos kanimo sa tanan mong mga ganghaan sa tibook mong yuta, nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios. ⁵³Ug magakaon ka sa bunga sa imong kaugalingong lawas, sa unod sa imong mga anak nga lalake, ug sa imong mga anak nga babaye, nga gihatag kanimo ni Jehova nga imong Dios, sa panahon sa paglikos *kanimo* ug sa kalisud nga igapaguol kanimo sa imong mga kaaway. ⁵⁴Ang tawo nga malomo kaninyo, ug ang labing mahuyang, ang iyang mata magamangil-ad alang sa iyang igsoon, ug alang sa asawa sa iyang dughan, ug alang sa mahabilin sa iyang mga anak nga mahabilin kaniya; ⁵⁵Aron siya dili magahatag sa usa kanila sa unod sa iyang mga anak nga iyang pagakan-on, kay walay nahabilin kaniya, sa panahon sa pag-atang, ug sa kaguol nga igaguol kanimo sa imong kaaway sa tanan mo nga mga ganghaan. ⁵⁶Ang malomo ug ang

maluya nga babaye sa taliwala ninyo, nga dili gayud motunob sa lapalapa sa iyang tiil sa ibabaw sa yuta tungod sa pagkalomo ug pagkaluya, ang iyang mata magamangil-ad alang sa bana sa iyang dughan, ug alang sa iyang anak nga lalake, ug alang sa iyang anak nga babaye,⁵⁷Ug alang sa iyang bata nga nagagula sa taliwala sa iyang mga tiil, ug alang sa iyang mga anak nga igaanak niya; kay sila pagakan-on niya sa tago tungod sa pagkakulang sa tanang mga butang, sa paglikos kanimo ug sa kaguol nga ipaguol kanimo sa imong kaaway sa imong mga ganghaan.⁵⁸Kong ikaw dili magbantay sa pagbuhat sa tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan nga nahasulat niini nga basahon, nga pagakahadlok mo kining ngalan nga mahimayaon ug makalilisang nga ngalan, SI JEHOVA NGA IMONG DIOS;⁵⁹Unya pagahimoon ni Jehova nga makapatingala gayud ang imong mga kamatay, ug ang mga kamatay sa imong kaliwatan, bisan pa ang mga kamatay nga dagku, ug mga tagdugay nga molungtad, ug mga sakit nga dautan ug mga tagdugay.⁶⁰Ug iyang pagapabalikon kanimo ang tanan nga mga sakit sa Egipto, nga imong gikahadlok; ug sila motakboy kanimo.⁶¹Ingon man usab ang tanan nga sakit, ug ang tanan nga kaguol, nga wala mahasulat sa basahon niini nga Kasugoan, igapadala sila ni Jehova kanimo, hangtud nga malaglag ikaw.⁶²Ug magapabilin kamo nga diyutay ang gidaghanon, samtang kaniadto sama kamo sa mga bitoon sa langit sa gidaghanon; tungod kay wala ka magtuman sa tingog ni Jehova nga imong Dios.⁶³Ug mahitabo nga ingon nga si Jehova nalipay tungod kaninyo sa pagbuhat kaninyo ug kaayohan, ug sa pagpadaghan kaninyo, mao usab nga malipay si Jehova kaninyo sa pagpalumpag kaninyo, ug sa paglaglag kaninyo: ug pagalukahon kamo gikan sa ibabaw sa yuta, nga inyong pagaadtoan sa pagpanag-iya niini.⁶⁴Ug si Jehova magapatlaag kanimo sa taliwala sa tanang mga katawohan, gikan sa usa ka tumoy sa yuta ngadto sa usa usab ka tumoy sa yuta: ug didto magaalagad ka sa lain nga mga dios nga wala mo hiilhi, ikaw, bisan ang imong mga amahan, bisan kahoy ug bato.⁶⁵Ug sa taliwala niining maong mga nasud dili ka makakaplag ug kasayon, ug didto dili makakaplagan, ang kapahulayan sa lapalapa sa imong tiil: apan didto pagahatagan ka ni Jehova ug kasingkasing nga mahadlok, ug pagluya sa mga mata, ug pagkahunos sa kalag:⁶⁶Ug ang imong kinabuhi magabitay sa pagduhaduha sa atubangan mo; ug mahadlok ikaw sa gabii ug sa adlaw, ug ikaw walay katinoan sa imong kinabuhi.⁶⁷Sa pagkabuntag magaingon ka: Maayo unta kong mahapon na! Ug sa hapon magaingon ka: Maayo unta kong mabuntag na! tungod sa kalisang sa imong kasingkasing nga imong kahadlok, ug tungod sa talan-awon nga makita mo sa imong mga mata.⁶⁸Ug pagapabalikon ka ni Jehova ngadto sa Egipto sa sakayan, pinaagi sa dalan nga giingon ko kanimo: Dili na gayud nimo kini makita pag-usab; ug didto magabaligya kamo sa inyong kaugalingon ngadto sa inyong mga kaaway ingon nga mga ulipon nga lalake ug mga ulipon nga babaye, ug walay tawo nga magapalit kaninyo.

¹ Kini mao ang mga pulong sa tugon nga gisugo ni Jehova kang Moises aron himoon uban sa mga anak sa Israel didto sa yuta sa Moab, labut pa sa tugon nga iyang gihimo uban kanila didto sa Horeb. ²Ug nagtawag si Moises sa tibook nga Israel, ug miingon kanila: Kamo nanagpakakita sa

tanang nga gibuhang ni Jehova sa atubangan sa inyong mga mata sa yuta sa Egipto kang Faraon, ug sa tanang niya nga mga ulipon, ug sa tibook nga yuta niya; ³Ang mga dagku nga pagsulay nga hingkit-an sa imong mga mata, ang mga timaan, ug kadtong dagkung mga katingalahan: ⁴Apan si Jehova wala maghatag kaninyo ug kasingkasing sa pagsabut, ug mga mata aron sa pagtan-aw, ug mga igdulungog sa pagpatalinghug, hangtud karong adlaw. ⁵Ug gidala ko kamo sulod sa kap-atan ka tuig sa kamingawan: ang inyong mga bisti wala mangadaan sa ibabaw ninyo, ug ang imong sapin wala mangadaan sa imong tiil. ⁶Wala kamo makakaon ug tinapay, wala usab kamo makainum ug vino kun ilimnon nga maisug, aron manghibalo kamo nga ako mao si Jehova nga inyong Dios. ⁷Ug sa ming-abut kamo niining dapita, si Sihon nga hari sa Hesbon, ug si Og nga hari sa Basan, minggula batok kanato sa pagpakig-away, ug gisamaran ta sila: ⁸Ug gikuha nato ang yuta nila, ug gihatag nato kini sa pagkapanulondon kang Ruben, ug kang Gad, ug sa katunga nga banay ni Manases. ⁹Busa pagabantayan ninyo ang mga pulong niini nga tugon, ug buhaton ninyo sila, aron mouswag kamo sa tanang nga pagabuhaton ninyo.

¹⁰ Kamong tanang nagatindog niining adlaw sa atubangan ni Jehova nga inyong Dios; ang inyong mga pangulo, ang inyong mga banay, ang inyong mga anciano, ug ang inyong mga punoan, bisan pa ang tanang nga mga lalake sa Israel, ¹¹Ang inyong mga bata, ang inyong mga asawa, ug ang imong mga dumuloong nga nagapuyo sa taliwala sa imong campo, sukad sa magpuputol sa imong sugnod hangtud sa magkukuha sa imong mga tubig; ¹²Aron ikaw mosulod sa tugon ni Jehova nga imong Dios, ug sa panumpa niya, nga gibuhang ni Jehova nga imong Dios uban kanimo niining adlaw; ¹³Aron nga siya magapalig-on kanimo niining adlaw ingon nga usa ka katawohan alang sa iyang kaugalingon, ug aron siya mamao ang Dios nimo sumala sa iyang pagsulti kanimo, ug ingon nga siya nanumpa sa imong mga amahan, kang Abraham, kang Isaac ug kang Jacob. ¹⁴Dili kay uban kaninyo lamang nagahimo ako niini nga tugon ug niini nga panumpa, ¹⁵Apan uban kaniya nga ania nagatambong karon uban kanato sa atubangan ni Jehova nga atong Dios, ug ingon man sa mga wala dinhi karon uban kanato niining adlaw, ¹⁶(Kay kamo nanghibalo kong unsa ang pagpuyo nato sa yuta sa Egipto, ug kong unsa ang giagian nato sa taliwala sa mga nasud nga inyong giagian; ¹⁷Ug inyong nakita ang ilang mga kahugawan, ug ang ilang mga larawan, kahoy ug bato, salapi ug bulawan, nga anaa uban kanila); ¹⁸Tingali unya sa taliwala ninyo adunay lalake, kun babaye, kun panimalay, kun banay, kinsang kasingkasing motalikod gikan kang Jehova nga atong Dios, aron sa pag-adto sa pag-alagad sa mga dios niadtong mga nasud; tingali unya kaninyo adunay gamot nga makahilo, ug ajenjo; ¹⁹Ug mahitabo, nga sa makadungog siya sa mga pulong niini nga panunglo, siya sa iyang kaugalingon magapanalangin sa iyang kaugalingon *sulod* sa iyang kasingkasing nga magaingon: Makabaton ako ug pakigdait, bisan ako nagalakaw sa katig-a sa akong kasingkasing, aron sa paglaglag sa nagaumog uban sa uga. ²⁰Si Jehova dili magapasaylo kaniya, hinonoa ang kapungot ni Jehova ug ang iyang abugho magautbo batok sa maong tawo, ug ang tanang nga panunglo nga gisulat niini nga basahon magatungtong sa ibabaw niya, ug pagapalaon ni Jehova ang iyang ngalan gikan sa ilalum sa langit. ²¹Ug pagapinigon siya ni Jehova ngadto sa dautan gikan sa tanang nga mga banay sa Israel sumala sa tanang nga pagpanunglo niini nga tugon

nga gisulat niini nga basahon sa Kasugoan. ²²Ug ang kaliwatan nga umaabut, ang inyong mga anak nga mosunod sa ulahi ninyo, ug ang dumuloong nga moabut gikan sa halayo nga mga yuta, magaingon: Sa diha nga makakita sila sa mga kagul-anan niining yutaa, ug sa mga sakit nila nga gipadala ni Jehova kanila; ²³Ug nga ang tibook nga yuta niini azufre, ug asin, ug nagadilaab, nga wala pagpugasi, wala usab magapamunga, wala usab magaturok niini, bisan unsa nga balili, sama sa pagkalaglag sa Sodoma ug sa Gomorra, sa Adma ug sa Seboim, nga gilaglag ni Jehova sa iyang kapungot, ug sa iyang kaligutgut): ²⁴Bisan ang tanan nga nasud magaingon: Nganong gibuhat kini ni Jehova niining yutaa? Unsa ang kahulogan sa hilabihan ka kainit niini nga kapungot? ²⁵Unya motubag ang mga tawo: Tungod kay gibiyaan nila ang tugon ni Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan, nga gibuhat niya uban kanila sa pagkuha niya kanila gikan sa yuta sa Egipto; ²⁶Ug nangadto sila ug nanag-alagad sa lain nga mga dios, ug nanagsimba kanila; mga dios nga wala nila hiilhi, ug nga wala niya ihatag kanila: ²⁷Busa misilaub ang kapungot ni Jehova batok niining yutaa, aron sa pagdala sa ibabaw niini sa tanan nga mga panunglo nga nahasulat niini nga basahon; ²⁸Ug sa kasuko, ug sa kapungot, ug sa dakung kaligutgut, giluka sila ni Jehova sa ilang yuta; ug iyang gitambog sila sa lain nga yuta, ingon niining adlaw. ²⁹Ang mga butang nga tinago iya ni Jehova nga atong Dios; apan ang mga butang nga ginapahayag mao ang ato ug sa atong mga anak nga sa gihapon, aron nga pagatumanon ta ang tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan.

¹ Ug mahitabo nga sa diha nga moabut kanimo kining tanan nga mga butang, ang panalangin ug ang panunglo nga gibutang ko sa atubangan mo, mahinumtum ka kanila sa taliwala sa tanan nga nasud diin giabog ikaw ni Jehova nga imong Dios, ²Ug magabalik ka kang Jehova nga imong Dios, ug magatuman ka sa iyang tingog ingon sa tanan nga ginasugo ko kanimo niining adlaw, ikaw ug ang imong mga anak, sa bug-os mo nga kasingkasing, ug sa bug-os mo nga kalag; ³Nga unya si Jehova nga imong Dios, magapabalik kanimo *gikan* sa imong pagkabihag, ug malooy kanimo, ug magausab siya sa pagtigum kanimo gikan sa tanan nga mga katawohan diin ikaw patlaaga ni Jehova nga imong Dios. ⁴Kong may *bisan kinsa* sa imong mga sinalikway makadangat hangtud sa mga kinatumyan nga dapit sa langit, gikan didto pagatigumon ka ni Jehova nga imong Dios, ug gikan didto pagakuhaon ka niya: ⁵Ug pagapabalikon ka ni Jehova nga imong Dios ngadto sa yuta nga gipanunod sa imong mga amahan, ug magapanag-iyu ka niana; ug siya magabuhat ug maayo kanimo, ug magapadaghan kanimo labaw pa kay sa imong mga amahan. ⁶Ug pagacircuncidahon ni Jehova nga imong Dios ang imong kasingkasing, ug ang kasingkasing sa imong kaliwatan, aron sa paghigugma kang Jehova nga imong Dios sa bug-os mong kasingkasing, ug sa bug-os mo nga kalag, aron mabuhi ka. ⁷Ug igabutang ni Jehova nga imong Dios kining tanan nga mga panunglo sa ibabaw sa imong mga kaaway, ug sa ibabaw sa tanan nga nagadumot kanimo, nga nanaglutos kanimo. ⁸Ug magabalik ka ug magasugot sa tingog ni Jehova, ug magabuhat sa tanan niyang mga sugo nga akong ginasugo kanimo niining adlaw. ⁹Ug si Jehova nga imong Dios magapadagaya sa tanan nga buhat sa imong mga kamot, sa bunga sa imong lawas, sa bunga sa

imong kahayupan, ug sa bunga sa imong yuta, nga sa *imong* kaayohan: kay si Jehova magabalik sa pagkalipay kanimo nga sa kaayohan, sama sa iyang pagkalipay ibabaw sa imong mga amahan; ¹⁰Ug kong magapatalinghug ka sa tingog ni Jehova nga imong Dios, aron sa pagbantay sa iyang mga sugo, ug sa iyang kabalaoran nga nahasulat niini nga basahon sa Kasugoan; kong ikaw magabalik kang Jehova nga imong Dios, sa bug-os mong kasingkasing, ug sa bug-os mo nga kalag.

¹¹ Kay kining sugoa, nga ginasugo ko kanimo niining adlaw, dili kini makuli kanimo, dili usab halayo: ¹²Wala kini sa langit, aron magaingon ka: Kinsa ba ang mosaka alang kanato sa langit, ug magadala niini dinhi kanato, ug magapatalinghug kanato niini, aron nga atong pagatumanon kini?

¹³Ug wala kini sa tabok sa dagat aron nga magaingon ka: Kinsa ba ang motabok alang kanato sa dagat, ug magadala niini dinhi kanato, ug magapatalinghug niini kanato aron atong pagatumanon?

¹⁴Apan haduol gayud kanimo ang pulong, sa imong baba, ug sa imong kasingkasing, aron tumanon mo siya.

¹⁵Tan-awa, gibutang ko karon sa atubangan mo ang kinabuhi ug ang kaayohan, ang kamatayon ug ang kadautan; ¹⁶Niana nagasugo ako kanimo niining adlaw nga higugmaon mo si Jehova nga imong Dios, nga magalakaw ka sa iyang mga dalan, ug magabantay sa iyang mga sugo, ug sa iyang kabalaoran, ug sa iyang mga tulomanon, aron mabuhi ka ug modaghan, ug nga si Jehova nga imong Dios magapanalangin kanimo sa yuta nga pagasudlan mo aron sa pagpanag-iyang niini. ¹⁷Apan kong ang imong kasingkasing mobulag, ug dili ka magapatalinghug, kondili mahisalaag, ug magasimba sa lain nga mga dios, ug magaalagad kanila; ¹⁸Gipamatuod ko karon kanimo, nga sa pagkamatuod mangahanaw kamo: dili ninyo pagalugwayan ang inyong mga adlaw sa ibabaw sa yuta nga imong pagaadtoan tabok sa Jordan sa pagpanag-iyang kaniya. ¹⁹Gisangpit ko ang langit ug yuta sa pagsaksi batok kaninyo niining adlaw, nga gibutang ko sa imong atubangan ang kinabuhi ug ang kamatayon, ang panalangin ug ang tunglo: busa pilia ang kinabuhi, aron mabuhi ikaw, ikaw ug ang imong kaliwatan; ²⁰Sa paghigugma kang Jehova nga imong Dios; sa pagsugot sa iyang tingog, ug sa pagtaput kaniya; kay siya mao ang imong kinabuhi, ug ang gitag-on sa imong mga adlaw; aron nga magapuyo ka sa ibabaw sa yuta nga gipanumpa ni Jehova sa imong mga amahan, kang Abraham, kang Isaac ug kang Jacob aron ihatag kanila.

¹ Ug miadto si Moises, ug misulti niining mga pulonga sa tanan nga Israel. ²Ug miingon siya kanila: Sa panuigon nga usa ka gatus ug kaluhaan ka tuig ako niining adlaw; dili na ako arang makagula bisan makasulod: ug si Jehova nag-ingon kanako: Dili ka makatabok niining Jordan. ³Si Jehova nga imong Dios, siya magauna kanimo, siya magalaglag ni ini nga mga nasud gikan sa atubangan mo, ug sila pagaagawan mo: si Josue mao ang magalakaw sa unahan mo sumala sa gipamulong ni Jehova. ⁴Ug pagabuhaton ni Jehova kanila ingon sa gibuhaton niya kang Sihon, ug kang Og, mga hari sa mga Amorehanon, ug sa yuta nila sa mga gilaglag niya. ⁵Ug igatugyan sila ni Jehova sa atubangan ninyo, ug buhaton ninyo kanila ingon sa tanan nga sugo nga gisugo ko kaninyo. ⁶Magmakusganon kamo ug magmadasigon kamo; dili kamo malisang kanila, ug dili kamo

mahadlok kanila: kay si Jehova nga imong Dios mao ang magauban kanimo; dili ka pasagdan niya, ni pagabiyaan ikaw niya. ⁷Ug mitawag si Moises kang Josue, ug miingon kaniya sa atubangan sa tibook nga Israel: Magmakusganon ka, ug magmadasigon ka: kay ikaw maoy mosulod uban niining katawohan sa yuta nga gipanumpa ni Jehova sa ilang mga amahan aron igahatag kanila, ug ikaw magapapanunod kanila. ⁸Ug si Jehova mao ang magauna kanimo; siya magauban kanimo, ikaw dili niya pasagdan, ni pagabiyaan ka niya: dili ka mahadlok, dili ka magmaluya.

⁹ Ug gisulat ni Moises kini nga Kasugoan, ug gihatag niya sa mga sacerdote, mga anak ni Levi nga nanagdala sa arca sa tugon ni Jehova, ug sa tanan nga mga anciano sa Israel. ¹⁰Ug si Moises nagsugo kanila nga nagaingon: Sa tapus sa matag-pito ka tuig, sa panahong tinudlo sa tuig sa pagpasaylo, sa fiesta sa mga tabernaculo, ¹¹Sa moduol ang tibook nga Israel sa pagpangatubang sa atubangan ni Jehova nga imong Dios sa dapit nga iyang pagapilion, pagabasahon mo kini nga Kasugoan sa atubangan sa tibook nga Israel sa mga igdulungog nila. ¹²Pagatigumon mo ang katawohan, ang mga lalake ug ang mga babaye, ug ang mga bata ug ang imong dumuloong nga anaa sa sulod sa imong mga ganghaan, aron nga managpatalinghug sila, ug managtoo sila, ug mangahadlok kang Jehova nga inyong Dios, ug magbantay sa pagbuhat sa tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan; ¹³Ug nga ang ilang mga anak, nga wala mahibalo, managpatalinghug, ug managtoon sa pagkahadlok kang Jehova nga inyong Dios, sa tanan nga adlaw nga magapuyo kamo sa ibabaw sa yuta, nga inyong pagaadtoan sa tabok sa Jordan, aron sa pagpanag-iya niini.

¹⁴ Ug si Jehova miingon kang Moises: Ania karon, nagakahaduol na ang imong mga adlaw nga ikaw mamatay: tawgon mo si Josue, ug mangadto kamo sa tabernaculo nga tigumanan aron ako magahatag kaniya sa katungdanan. Ug nangadto sila si Moises ug si Josue, ug mingpakita sila sa tabernaculo sa mga tigumanan. ¹⁵Ug mitungha si Jehova didto sa Balong-Balong, pinaagi sa haligi nga panganod: ug ang haligi nga panganod nagpahaluna sa ibabaw sa pultahan sa Balong-Balong. ¹⁶Ug si Jehova miingon kang Moises: Ania karon, ikaw matulog uban sa imong mga amahan; ug kini nga katawohan motindog, ug makighilawas sunod sa lain nga mga dios sa yuta, nga ilang pagaadtoan sa pagpuyo sa taliwala nila, ug sila mobiya kanako, ug magabungkag sa akong tugon nga gibuhay ko uban kanila. ¹⁷Unya ang akong kapungot magadilaab batok kanila niadtong adlaw, ug ako mobiya kanila, ug pagatagoo ko ang akong nawong kanila, ug pagaut-uton sila, ug daghan nga kadautan ug mga kagul-anan ang moabut kanila; nga magaingon sila niadtong adlaw: Wala ba hikaplagi kanato kining mga kadautana kay wala ang atong Dios sa taliwala nato? ¹⁸Ug pagatagoo ko sa pagkamatuod gayud ang akong nawong niadtong adlaw, tungod sa dautan nga ilang pagabuhaton, tungod kay mibalik sila sa laing mga dios. ¹⁹Busa karon isulat ninyo kini nga alawiton alang kaninyo, ug itudlo mo sa mga anak sa Israel: ibutang mo kini sa ilang mga baba, aron kini nga alawiton mahimong saksi nako batok sa mga anak sa Israel. ²⁰Kay sa ako nang mapasulod sila sa yuta nga gipanumpa ko sa ilang mga amahan, nga nagapaagay sa gatas ug dugos, ug sa makakaon na sila ug mabusog, ug manambok; unya managbalik sila sa lain nga mga dios, ug magaalagad kanila, ug magatamay kanako, ug magabungkag sa akong tugon. ²¹Ug mahatabo nga sa moabut kanila ang daghang mga kadautan ug mga kagul-anan, kining alawiton magapamatuod sa ilang atubangan ingon nga saksi; kay dili pagahikalimtan kini sa baba sa ilang kaliwatan: kay

ako nahibalo sa ilang hunahuna nga ilang batonan niining adlaw, sa wala pa sila madala nako ngadto sa yuta nga gipanumpa ko.

²² Busa gisulat ni Moises kini nga alawiton niadto nga adlaw, ug iyang gitudlo sa mga anak sa Israel. ²³Ug mihatag siya ug katungdanan kang Josue nga anak nga lalake ni Nun, ug miingon: Magmakusganon ka, ug magmadasigon, kay ikaw magadala sa mga anak sa Israel sa yuta nga gipanumpa ko kanila, ug ako magauban kanimo. ²⁴Ug nahitabo sa pagkahuman ni Moises pagsulat sa mga pulong niini nga Kasugoan sa usa ka basahon, hangtud kini nahuman, ²⁵Nga misugo si Moises sa mga Levihanon nga nanagdala sa arca sa tugon ni Jehova, nga nagaingon: ²⁶Kuhaa ninyo kini nga basahon sa Kasugoan, ug kini ibutang ninyo sa kiliran sa arca sa tugon ni Jehova nga inyong Dios, aron kini adto didto alang sa pagkasaksi batok kanimo; ²⁷Kay naila ko ang imong pagsuki, ug ang imong kagahi ug liog: ania karon, samtang nga ako buhi pa uban kaninyo karong adlaw, nagamasukihon kamo batok kang Jehova; ug unsa ka labi pa gayud niini sa human sa akong kamatayon? ²⁸Tiguma alang kanako ang tanan nga mga anciano sa inyong mga punoan, aron igasulti ko sa ilang mga igdulungog kining mga pulonga, ug sangpiton ang langit ug yuta sa pagsaksi batok kanila. ²⁹Kay nahibalo ako nga sa human sa akong kamatayon magahugaw kamo sa hilabihan gayud sa inyong kaugalingon, ug magapahalayo kamo sa dalan nga akong gisugo kaninyo; ug moabut kaninyo ang dautan sa ulahi nga mga adlaw, tungod kay magabuhat kamo ug dautan sa mga mata ni Jehova, sa pagpasuko kaniya tungod sa buhat sa inyong mga kamot. ³⁰Ug gisulti ni Moises sa mga igdulungog sa tanan nga katilingban sa Israel ang mga pulong niini nga alawiton, hangtud nga nahuman sila.

¹ Magpatalinghug kamo, mga langit, ug magasulti ako: Ug papatalinghuga ang yuta sa mga pulong sa akong baba. ²Magatolo ingon sa ulan ang akong pagtolon-an; Magadaligid ingon sa yamog ang akong pagsulti, Ingon sa talisik sa ibabaw sa linghud nga bunglayan, Ug ingon sa mga alindahaw sa ibabaw sa balili: ³Kay igamantala ko ang ngalan ni Jehova. Pakadakuon ninyo ang atong Dios. ⁴Ang Bato ang iyang buhat hingpit man; Kay ang tanan niya nga mga dalan mga matul-id: Dios sa pagkamatinumanon, ug walay kasal-anan: Siya matarung ug matul-id. ⁵Sila nagpakigsandurot nga mahugaw kanila; dili *sila* iyang mga anak, kini ilang buling; *Sila* usa ka kaliwatan nga baliko ug mangil-ad. ⁶Mao ba kini ang igabayad ninyo kang Jehova, Oh katawohan nga buang ug burong? Dili ba mao siya ang imong amahan nga nagpalit kanimo? Siya ang nagbuhat kanimo, ug siya ang nagpalig-on kanimo.

⁷ Hinumduman mo ang mga adlaw sa kanhi, Palandunga ninyo ang mga tuig sa daghang kaliwatan; Pangutana sa imong amahan, ug siya magapahayag kanimo; Sa imong mga anciano, ug sila mag-ingon kanimo. ⁸Sa gihatag sa Hataas Uyamut sa mga nasud ang ilang panulondon, Sa pagbahinbahin niya sa mga anak sa mga tawo, Gibutang niya ang mga utlanan sa mga katawohan, Sumala sa gidaghanon sa mga anak sa Israel. ⁹Kay ang bahin ni Jehova mao ang iyang katawohan; Si Jacob mao ang pahat sa iyang panulondon. ¹⁰Iyang hikaplagaan siya didto sa yuta sa kamingawan,

Ug sa haw-ang kamingawan nga makalilisang; Siya nagalibut kanila sa libut, siya nagamatuto kaniya. Iyang gibantayan siya ingon sa kalimutaw sa iyang mata. ¹¹Ingon sa agila nga nagapukaw sa iyang salag, Nga nagalupadlupad sa ibabaw sa iyang mga kuyabog, Ginabuklad niya ang iyang mga pako, iyang ginakuha sila. Iyang gidala sila sa ibabaw sa iyang mga pako. ¹²Si Jehova lamang ang nagmando kaniya, Ug wala kaniya ing lain nga dios. ¹³Iyang gipasakay siya sa ibabaw sa mga kinatas-an sa yuta, Ug mikaon siya sa mga bunga sa kapatagan; Ug gibuhat niya nga magasuyop siya ug dugos gikan sa bato nga dagku, Ug gikan sa magahi nga santikan; ¹⁴Mantequilla sa mga panon sa vaca ug gatas gikan sa mga carnero; Nga adunay tambok sa mga nating carnero, Ug mga lakeng carnero sa kaliwatan sa Basan, ug mga kanding, Uban sa labing fino nga trigo; Ug sa duga sa parras ginainum mo ang vino,

¹⁵ Apan misupang si Jeshurum, ug nanindak: Mitambok ka, misupang ka, mitago ka; Unya mibiya siya sa Dios nga nagbuhat kaniya, Ug gitamay niya ang Bato sa iyang kaluwasan. ¹⁶Nagpaabugho sila kaniya tungod sa lain nga mga *dios* ; Nagpasuko sila kaniya sa mga dulumtanan. ¹⁷Nanaghalad sila sa mga yawa, nga dili man Dios Sa mga dios nga wala nila hiilhi, Sa mga bag-ong *dios* nga miabut sa dili pa dugay, Nga wala kahadloki sa inyong mga amahan. ¹⁸Sa Bato nga nagbuhat kanimo nahikalimot ka; Ug nahikalimot ka sa Dios nga naghatag kanimo sa pagkatawo.

¹⁹ Ug si Jehova nakakita niini ug napungot *kanila* , Tungod sa kasuko sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga anak nga babaye. ²⁰Ug miingon siya: Pagatagoon ko gikan kanila ang akong nawong, Pagatan-awon ko kong unsa ang ilang kaulahian: Kay sila maoy kaliwatan nga masukihon kaayo, Mga anak nga walay pagkamatinumanon. ²¹Sila nanagpaabugho kanako tungod sa dili Dios; Nanagpasuko sila kanako tungod sa ilang mga parayeg; Ug dasigon ko sila sa pagpangabugho niadtong dili katawohan, Sa mga nasud nga buangbuang pagapasuk-on ko sila. ²²Kay may kalayo nga magadilaab sa akong kapungot, Ug magadilaab hangtud sa kahiladman sa Sheol; Ug magalamoy sa yuta ug sa iyang mga bunga. Ug pagasunogon ang mga patukoranan sa mga bukid ²³Ako magapundok ug mga kadautan sa ibabaw nila; Igabutang ko kanila ang akong mga udyong. ²⁴Pagaut-uton *sila* sa gutom, ug pagalamyon *sila* sa nagadilaab nga kainit Ug sa mapait nga pagkalaglag; Ug ang mga ngipon sa mga mananap igapadala ko kanila. Uban ang kalala sa mga butang nga nagakamang sa yuta. ²⁵Sa gawas magalaglag ang espada, Ug sa mga sulod anaa ang kalisang, Magalaglag sa ulitawo ingon man sa dalaga, Sa nagasuso ingon usab sa tawo nga tigulang:

²⁶ Miingon ako: Pagatibulaagon ko sila hangtud sa halayo: Pagapahunogon ko sa taliwala sa mga tawo ang handumanan nila. ²⁷Kong dili pa lamang ako mahadlok sa kaligutgut sa kaaway. Tingali unya ang ilang mga kabatok magahukom sa sayop, Tingali unya ug magaingon sila; Ang atong kamot hataas, Ug si Jehova wala magbuhat niining tanan. ²⁸Kay sila usa ka nasud nga nawad-an sa mga pagtambag, Ug wala kanila ang salabutan. ²⁹Oh makinaadmanon unta sila, nga mahibaloan nila kini, Ug nga palandungon nila ang ilang kaulahian! ³⁰Unsaon sa usa paglutos sa usa ka libo, Ug sa duruha pagpakalagiw sa napulo ka libo, Gawas kong ang ilang Bato nagabaligya kanila, Ug si Jehova nagtugyan kanila? ³¹Kay ang ilang bato dili ingon sa atong Bato, Ug *niini* ang atong mga kaaway sa ilang kaugalingon mao ang mga maghuhukom. ³²Kay ang ilang parras, parras sa Sodoma,

Ug sa mga kaumahan sa Gomorrah: Ang ilang mga parras, mga parras nga makahilo. Ang ilang mga binulig, mga mapait. ³³Ang ilang vino hilo man sa mga dragon, Ug hilo nga mabangis sa mga malala nga sawa. ³⁴Kay wala ko ba kini tipigi kanako, Nga pinatikan sa taliwala sa akong mga bahandi? ³⁵Ako ang panimalus, ug bayad, Sa panahon nga ang ilang tiil mahadalina-as: Kay ang adlaw sa ilang kagul-anan haduol na, Ug ang mga butang nga mahitabo kanila magadali, ³⁶Kay si Jehova magahukom sa iyang katawohan, Ug magabasul sa iyang kaugalingon tungod sa iyang mga ulipon, Sa makita niya nga ang ilang kusog nawala, Ug walay *mahibilin*, bisan binilanggo kun atua sa gawas. ³⁷Ug magaingon siya: Hain man ang ilang mga dios, Ang bato nga ilang ginadangpan; ³⁸Nga nagkaon sa tambok sa ilang mga halad, *Ug* miinum sa vino sa ilang halad-nga-ilimnon? Patindoga sila ug patabanga kaninyo, Mamahimo unta sila nga inyong panalipod.

³⁹Tan-awa ninyo, karon nga Ako, Ako mao, Walay dios uban kanako: Ako magapatay, ug ako magapabuhi, Ako magasamad ug ako magaayo. Ug walay arang mamaluwas gawas sa akong kamot. ⁴⁰Kay pagabayawon ko ang akong kamot ngadto sa langit, Ug magaingon: Ingon nga ako mabuhi nga sa walay katapusan, ⁴¹Kong pagabairon ko ang akong masulaw nga espada, Ug ang akong kamot magakupot sa paghukom; Ako magapakanaug sa pagpanimalus sa akong mga kaaway, Ug magabayad ako sa mga nagadumot kanako: ⁴²Pagahubgon ko sa dugo ang akong mga udyong, Ug ang akong espada magalamoy ug unod: Sa dugo sa mga patay ug sa mga bihag, Gikan sa ulo sa mga magamando sa kaaway. ⁴³Magakalipay kamo, oh mga nasud, *uban* sa iyang katawohan: Kay siya magapanimalus sa dugo sa iyang mga ulipon, Ug igapakanaug niya ang pagpanimalus sa iyang mga kabatok, Ug magapala sa sala sa iyang yuta, alang sa iyang katawohan.

⁴⁴Ug miduol si Moises, ug gisulti niya ang tanan nga mga pulong niini nga alawiton sa igdulungog sa katawohan, siya ug si Hoshea ang anak nga lalake ni Nun. ⁴⁵Ug nahuman ni Moises ang pagsulti niining tanan nga mga pulong sa tibook Israel; ⁴⁶Ug miingon siya kanila: Ibutang ninyo ang inyong kasingkasing sa tanan nga mga pulong nga ginapamatuod ko kaninyo niining adlaw nga igasugo ninyo sa inyong mga anak nga pagasingkamutan nila sa pagbuhat, bisan ang tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan; ⁴⁷Kay kini dili butang nga walay pulos alang kaninyo; kay kini mao ang inyong kinabuhi, ug tungod niining butanga pagalugwayan ninyo ang inyong mga adlaw sa ibabaw sa yuta nga inyong pagaadtoan diin motabok kamo sa Jordan aron sa pagpanag-iya niini. ⁴⁸Ug misulti si Jehova kang Moises niadtong adlaw, nga nagaingon; ⁴⁹Tumungas ka niining bukira sa Abarim, sa bukid sa Nebo, nga anaa sa yuta sa Moab, nga anaa sa atbang sa Jerico; ug tan-awa ang yuta sa Canaan, nga akong gihatag aron mapanag-iya sa mga anak sa Israel; ⁵⁰Ug mamatay ka sa bukid nga diin ikaw motungas, ug igaipon ka sa imong katawohan, ingon nga namatay si Aaron nga imong igsoon nga lalake sa Hor, ug giipon sa iyang katawohan. ⁵¹Kay minglapas kamo batok kanako sa taliwala sa mga anak sa Israel sa mga tubig sa Meriba sa Cades, didto sa kamingawan sa Zin, kay ako wala ninyo pagbalaana sa taliwala sa mga anak sa Israel. ⁵²Kay makita mo ang yuta sa atubangan mo; apan dili ka makasulod didto sa yuta nga gihatag ko sa mga anak sa Israel.

¹ Ug mao kini ang panalangin nga gipanalangin ni Moises, ang tawo sa Dios, sa mga anak sa Israel sa wala pa siya mamatay. ²Ug siya miingon: Si Jehova miabut gikan sa Sinai, Ug gikan sa Seir siya mitindog diha kanila; Misilaw siya gikan sa bukid sa Paran, Ug mianhi siya gikan sa napulo ka libo ka mga balaan: Sa iyang kamot nga too diha ang masiga nga Kasugoan alang kanila. ³Sa pagkamatuod gayud, gihigugma niya ang katawohan; Ang tanan niya nga balaan anaa sa imong kamot: Ug sila minglingkod sa imong mga tiilan; Managdawat ang *tagsatagsa* sa imong mga pulong; ⁴Kasugoan ang gisugo kanato ni Moises, x Usa ka panulondon alang sa katilingban ni Jacob. ⁵Ug siya hari sa Jesurun, Sa pagkatigum sa mga pangulo sa katawohan, Ang tanang mga banay sa Israel nanagtigum.

⁶ Himoa nga mabuhi unta si Ruben ug dili mamatay; Ug dili unta magkadiyut ang iyang mga lalake. ⁷Ug kini mao ang *panalangin* kang Juda, ug siya miingon: Patalinghugi, oh Jehova, ang tingog ni Juda. Ug dad-on mo siya sa iyang katawohan: Kauban sa iyang mga kamot nagpakigbisug siya alang sa iyang kaugalingon; Ug ikaw mahimong tabang batok sa iyang kaaway.

⁸ Ug mahitungod kang Levi miingon siya; Ang imong Thummim ug ang imong Urim uban sa imong balaanon. Nga imong gisulayan didto sa Massa, Nga imong gipakig-away didto sa mga tubig sa Meriba: ⁹Ang nag-ingon mahitungod sa iyang amahan ug sa iyang inahan, Wala gayud ako makakita kaniya; Wala usab siya makaila sa iyang mga igsoon, Wala usab siya makaila sa iyang kaugalingong mga anak: Tungod kay sila nagbantay sa imong pulong, Ug nagatuman sila sa imong tugon. ¹⁰Sila magatudlo sa imong mga tulomanon kang Jacob, Ug sa imong Kasugoan sa Israel Magabutang sila ug incienso sa atubangan mo, Ug tibook nga halad-nga-sinunog sa ibabaw sa halaran mo. ¹¹Panalangini, Oh Jehova, ang iyang katigayonan, Ug dawata ang buhat sa iyang mga kamot. Samari ang mga hawak niadtong manindog batok kaniya, Ug sa nanagdumot kaniya aron nga dili na sila managtindog.

¹² Mahitungod kang Benjamin miingon siya: Ang hinigugma ni Jehova magapuyo nga walay kabilinggan sa haduol niya: Iyang pagasalipdan siya sulod sa tibook adlaw, Ug sa taliwala sa iyang mga abaga magapuyo siya. ¹³Ug mahitungod kang Jose miingon siya: Pagabulahanon ni Jehova ang iyang yuta. Tungod sa mga butang nga mahal sa mga langit, tungod sa yamog. Ug tungod sa kahiladman nga sa ilalum nagapahulay, ¹⁴Ug tungod sa mga butang nga bililhon sa mga bunga sa adlaw, Ug tungod sa mga butang nga bililhon sa pagtubo sa bulan, ¹⁵Ug tungod sa dagkung butang sa mga kabukiran nga karaan, Ug tungod sa mga butang nga bililhon sa mga bungtod nga walay katapusan, ¹⁶Ug tungod sa mga butang nga bililhon sa yuta ug sa iyang pagkapuno, Ug sa sa maayong kabubut-on sa nanagpuyo sa sapinit. Himoa nga ang *panalangin* moabut sa ibabaw sa ulo ni Jose, Ug sa ibabaw sa alimpolo sa linain sa iyang mga igsoon. ¹⁷Ang kahalangdon iya ingon sa panganay sa iyang mga vaca; Ug ang iyang mga sungay, mga sungay sa vaca nga ihalas: Uban niini igatulod niya ang katawohan nga tanan *hangtud* sa mga kinatumyan sa yuta: Ug kini sila mao ang napulo ka libo ni Ephraim, Ug kini sila mao ang mga linibo ni Manases.

¹⁸ Ug mahitungod kang Zabulon miingon siya: Maglipay ka, Zabulon, sa imong paggula: Ug ikaw Issachar, sa imong mga balong-balong. ¹⁹Pagatawgon nila ang katawohan ngadto sa bukid;

Didto magahalad sila ug mga halad sa pagkamatarung; Tungod kay pagasuyopon nila ang kadagaya sa mga dagat, Ug ang mga bahandi nga tinago sa baybayon. ²⁰Ug mahitungod kang Gad miingon siya: Bulahan ang nagapadaku kang Gad, Nga ingon sa leon nga baye nagapuyo siya, Ug magagilis siya sa butkon, oo, sa alimpolo sa ulo. ²¹Ug siya nagtagana sa bahin nga nahauna alang sa iyang kaugalingon, Kay didto usa ka bahin gitagana alang sa magbubuhat sa kasugoan; Ug mianhi siya *uban* sa mga pangulo sa katawohan; Gibuhat niya ang pagkamatarung ni Jehova, Ug ang iyang tulomanon uban sa Israel.

²² Ug mahitungod kang Dan miingon siya: Si Dan, anak sa leon: Nga magalukso sukad sa Basan. ²³Ug mahitungod kang Nephtali miingon siya: Oh Nephtali, nabusog sa pagpalangga, Ug puno sa panalangin ni Jehova, Magtag-iya ka sa kasadpan ug habagatan, ²⁴Ug mahitungod kang Aser miingon siya: Pagabulahanon si Aser sa mga anak; Himoa nga kahimut-an siya sa iyang mga igsoon. Ug ipahumod niya sa lana ang iyang tiil. ²⁵Puthaw ug tumbaga ang imong salipdanan; Ug ingon sa imong mga adlaw mamao ang imong kusog.

²⁶ Walay lain nga ingon sa Dios, Oh Jeshurun, Nga nagatungtong sa ibabaw sa mga langit alang sa imong tabang, Ug sa iyang pagpadaku sa ibabaw sa mga langit. ²⁷Ang walay katapusan nga Dios mao ang *imong* puloy-anan nga dapit, Ug dinhi sa ilalum ang mga bukton nga walay katapusan Ug siya magasikway sa imong kaaway sa atubangan mo, Ug miingon: Laglagon *mo sila*, ²⁸Ug ang Israel magapuyo nga walay kabilinggan, Tuburan ni Jacob lamang. Sa yuta sa trigo ug bag-ong vino Sa pagkamatuod ang iyang mga langit magahulog ug yamog. ²⁹Bulahan ikaw, oh Israel. Kinsa ba ang ingon kanimo, katawohan nga giluwat ni Jehova, Ang taming sa imong panabang, Ug ang espada sa imong pagkahalangdon! Ug ang imong mga kaaway magapailalum kanimo. Ug ikaw magatunob sa ilang hataas nga mga dapit.

¹ Ug si Moises mitungas gikan sa mga kapatagan sa Moab ngadto sa bukid sa Nebo paingon sa kinatumyan sa Pisga, nga atbang sa Jerico Ug gipakita kaniya ni Jehova ang tibook nga yuta sa Galaad hangtud sa Dan, ²Ug ang tibook Nephtali, ug ang yuta sa Ephraim ug sa Manases, ug ang tibook nga yuta sa Juda hangtud sa dagat sa kanawayan. ³Ug ang Habagatan, ug ang Kapatagan sa walog sa Jerico, ang lungsod sa mga palma ngadto sa Zoar ⁴Ug miingon kaniya si Jehova: Kini mao ang yuta nga gipanumpa ko kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob, sa pag-ingon: Sa imong kaliwat kini igahatag ko. Gipatan-aw ko ikaw sa imong mga mata, apan dili ka makadangat didto.

⁵ Busa si Moises, ang alagad ni Jehova namatay didto sa yuta sa Moab, sumala sa pulong ni Jehova. ⁶Ug iyang gilubong siya sa walog sa yuta sa Moab, atbang sa Beth-peor; apan walay tawo nga nanghibalo sa iyang lubnganan hangtud niining adlaw. ⁷Ug si Moises may panuigon nga usa ka gatus ug kaluhaan ka tuig sa pagkamatay niya. Ang iyang mga mata wala gayud mongitngit, ug ang iyang kusog wala usab magluya. ⁸Ug nanagpanghilak ang mga anak sa Israel tungod kang Moises didto sa mga kapatagan sa Moab sulod sa katloan ka adlaw mao nga ang mga adlaw sa paghilak sa pagbangutan kang Moises natapus,

⁹ Ug si Josue, nga anak ni Nun, nahupngan sa espiritu sa kaalam kay si Moises nagtapion sa iyang mga kamot sa ibabaw niya, ug ang mga anak sa Israel nanagpatalinghug kaniya ug nanagbuhat sila ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ¹⁰Ug wala na gayud ing mitindog nga manalagna sa Israel ingon kang Moises, nga naila ni Jehova sa nawong ug nawong, ¹¹Sa tanan nga mga ilhanan ug mga katingalahan nga gipadala kaniya ni Jehova sa pagbuhat sa yuta sa Egipto, kang Faraon, ug sa tanan niya nga mga sulogoon, ug sa tibook niya nga yuta, ¹²Ug sa tanang kamot nga gamhanan, ug sa tibook nga dakung kalisang, nga gibuhat ni Moises sa mga mata sa tibook nga Israel.

¹ Karon nahitabo sa tapus ang kamatayon ni Moises, ang alagad ni Jehova: nga si Jehova misulti kang Josue, ang anak ni Nun, ang ministro ni Moises, nga nagaingon: ²Si Moises, ang akong alagad, patay na; busa karon, bumangon ka ug tumabok niining Jordan, ikaw ug kining tibook katawohan, ngadto sa yuta nga akong igahatag kanila, bisan ngadto sa mga anak sa Israel. ³Ang tanang dapit nga pagatumban sa lapalapa sa inyong tiil kana gihatag ko kaninyo sumala sa gipamulong ko kang Moises. ⁴Gikan sa kamingawan, ug niining Libano, bisan ngadto sa dakung suba, ang suba sa Eufrates, ang tanang yuta sa mga Hetehanon, ug ngadto na gayud sa dakung dagat dapit sa pagasalopan sa adlaw, maoy utlanan ninyo. ⁵Walay bisan kinsang tawo nga arang makasukol kanimo sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi: ingon nga ako nag-uban kang Moises, mao man magauban ako kanimo; ikaw dili ko kawangon, ni biyaan ko ikaw. ⁶Magmakusganon ka ug magmaisug ka: kay pinaagi kanimo kining katawohan makapanunod sa yuta nga akong gisaad sa ilang mga amahan nga akong ihatag kanila. ⁷Magmabaskugon ka lamang ug magmaisug gayud, sa pag-atiman sa pagbuhat sumala sa tanang balaod nga gisugo kanimo ni Moises nga akong alagad: ayaw pagtipas ngadto sa too ni ngadto sa wala gikan niana, aron magmauswagon *ka* bisan asa ka paingon. ⁸Ayaw pag-ibulag kining basahon sa Kasugalan sa imong baba; hinonoa magpalandung ka niana sa adlaw ug sa gabii, aron himatngonan mo sa pagbuhat sumala sa tanan nga gisulat dinha: kay sa ingon niana ikaw magmauswagon sa imong panaw, ug unya makab-ut mo ang kauswagan. ⁹Wala ko ba ikaw sugoa? Magmakusganon ka ug magmaisug: ayaw pagkahadlok ug dili ka magmaluya; kay si Jehova nga imong Dios, magauban kanimo bisan asa ikaw paingon.

¹⁰ Unya si Josue nagsugo sa mga punoan sa katawohan, nga nagaingon: ¹¹Umagi kamo sa taliwala sa campo, ug sugoa ang katawohan, sa pag-ingon: Pangandam kamo ug mga makaon; kay sulod sa totolo ka adlaw manabok kamo niining Jordan, sa pagsulod aron sa pagpanag-iyahon sa yuta nga gihatag kaninyo ni Jehova nga inyong Dios aron *inyong* panag-iyahon kini. ¹²Ug sa mga Rubenhanon, ug sa mga Gadahanon, ug sa katunga sa banay ni Manases, si Josue misulti, nga nagaingon: ¹³Hinumdumi ninyo ang pulong nga gipamulong ni Moises, nga alagad ni Jehova, sa iyang pagsugo kaninyo, nga nagaingon: Si Jehova nga inyong Dios, mihatag kaninyo ug pahulay ug magahatag kaninyo niining yutaa. ¹⁴Ang inyong mga asawa, ang inyong mga anak nga magagmay, ug ang inyong kahayupan, magapabilin sa yuta nga gihatag ni Moises kaninyo, sa unahan sa Jordan: apan kamo mag-una sa inyong mga igsoon, nga sangkap sa hinagiban ang tanang tawo nga mga

maisug nga, ug magatabang kanila; ¹⁵Hangtud nga si Jehova magahatag sa inyong mga igsoon ug pahulay, ingon nga *naghatag* siya kaninyo, napanag-iya nila usab ang yuta nga gihatag kanila ni Jehova nga inyong Dios: unya mobalik kamo sa yuta nga inyong napanag-iya, ug magpanag-iya niining yutaa, nga gihatag kaninyo ni Moises nga alagad ni Jehova, *niining dapita* sa unahan sa Jordan, padulong sa silangan sa adlaw.

¹⁶ Ug sila mingtubag kang Josue, nga nagaingon: Ang tanan nga imong gisugo kanamo among pagabuhaton, ug bisan asa kami nimo sugoa kami moadto. ¹⁷ Ingon nga kami nagpatalinghug kang Moises sa tanang butang, sa maong paagi usab magapatalinghug kami kanimo; nga magauban lamang kanimo si Jehova nga imong Dios, ingon sa pag-uban niya kang Moises. ¹⁸ Bisan kinsa kadtong mosuki sa imong sugo, ug dili magpatalinghug sa imong mga pulong sa tanan nga imong igasugo kaniya, siya pagapatyon; magmakusganon ka lamang ug magmaisug.

¹ Ug si Josue ang anak ni Nun, nagsugo gikan sa Sittim duha ka tawo aron sa pagsusi sa mahilum nga pagpaagi, nga nagaingon: Lakaw kamo, tan-awa ang yuta, ug ang Jerico. Sila nanglakaw ug nahiaabut sa balay sa usa ka babaye nga bigaon, nga ginabinganlan si Rahab, ug namuyo didto. ² Ug gisuginlan ang hari sa Jerico sa pag-ingon: Ania karon, may mga tawo sa mga anak sa Israel, nga nanulod dinhi aron sa pagsusi sa yuta. ³ Ug ang hari sa Jerico nagpasugo kang Rahab, nga nagaingon: Pagulaa ang mga tawo nga nangabut kanimo, nga nanulod sa imong balay; kay ming-anhi sila aron sa pagsusi sa yuta. ⁴ Ug ang babaye mikuha sa duha ka tawo, ug iyang gitagoan sila; ug miingon siya: Matuod, dihay mga tawo nga ming-anhi kanako, apan wala ako mahibalo kong diin sila gikan: ⁵ Ug nahitabo nga sa pagtak-op sa ganghaan sa diha nga mangitngit na, nga ang mga tawo nanggula; kong diin sila paingon ako wala masayud: agpasa sila ninyo dayon; kay sila hiabutan pa ninyo. ⁶ Apan iyang gidala sila sa atop sa balay, ug gitagoan sila sa mga dagami nga lino, nga iyang gihapnig sa ibabaw sa atop. ⁷ Ug ang mga tawo nangapas kanila sa alagian padulong sa Jordan hangtud sa labanganan; ug sa diha nga nanghigula na ang nanagsunod kanila, gitakpan nila ang ganghaan.

⁸ Ug sa wala pa sila manghigda, siya misaka sa atop ngadto kanila; ⁹ Ug miingon siya sa mga tawo: Ako nahibalo nga si Jehova naghatag kaninyo sa yuta, ug nga ang kahadlok kaninyo misantup kanamo, ug nga ang mga pumopuyo sa tibook nga yuta hingpugdawan tungod kaninyo. ¹⁰ Kay kami nakadungog kong giunsa ni Jehova pagpamala ang mga tubig sa Dagat nga Mapula sa inyong atubangan, sa diha nga nanggula kamo gikan sa Egipto; ug unsa ang inyong gibuhat sa duha ka hari nga Amorehanon, nga didto sa tabok sa Jordan, ug kang Sihon ug kang Og, nga inyong gipanglaglag gayud. ¹¹ Ug sa pagkabati namo niining mga butanga, nangatunaw ang among mga kasingkasing; ug wala na usab ing espiritu nga napabilin sa kang bisan kinsa nga tawo tungod kaninyo, kay si Jehova nga inyong Dios, siya ang Dios sa langit sa kahitas-an, ug dinhi sa ilalum sa yuta. ¹² Busa karon, gihangyo ko kamo nga manumpa kamo kanako sa ngalan ni Jehova, nga sanglit ako nalooy kaninyo, ingon man usab kamo magkalooy sa panimalay sa akong amahan; ug hatagi ako ug usa ka matuod nga ilhanan; ¹³ Ug nga inyong luwason nga buhi ang akong amahan,

ug ang akong inahan, ug ang akong mga igsoong lalake, ug mga igsoong babaye, ug ang tanan nga ilang gibatonan; ug luwasa ang among kinabuhi gikan sa kamatayon. ¹⁴Ug ang mga tawo nag-ingon kaniya: Ang among mga kinabuhi alang kanimo kong dili ninyo imantala kining among bulohaton; ug mahitabo nga kong ihatag na unya ni Jehova ang yuta kanamo makigsandurot kami kanimo nga maloloy-on ug maminatud-on. ¹⁵Unya iyang gitunton sila sa usa ka pisi gikan sa tamboanan, kay ang iyang balay *diha* sa ibabaw sa daplin sa kuta, ug nagpuyo siya sa ibabaw sa kuta. ¹⁶Ug siya miingon kanila: Lumakaw kamo ngadto sa bukid kay tingali unya hikit-an kamo sa nanagpangita kaninyo; managtago kamo didto sulod sa tolo ka adlaw, hangtud nga mamauli ang mga nanagpangita kaninyo; ug unya makapadayon kamo sa inyong dalan. ¹⁷Ug ang mga tawo miingon kaniya: Kami walay sala niining imong panumpa nga imong gipanumpa kanamo. ¹⁸Ania karon, Sa diha nga kami manulod na niining yutaa, kining pulang pisi nga imong gigamit aron sa imong pagtunton kanamo, ihigot mo sa imong tamboanan; ug pagatigumon mo sa imong balay ang imong amahan, ug ang imong inahan, ug ang imong mga igsoon ug ang tanang butang sa balay sa imong amahan. ¹⁹Ug mahinabo nga bisan kinsa ang mogula sa pultahan sa imong balay ug moadto sa dalan, ang iyang dugo maanha sa iyang ulo, ug kami walay sala: ug bisan kinsa nga anaa uban kanimo sa balay, ang iyang dugo maania sa among ulo kong pagahilabtan siya. ²⁰Apan kong ikaw magamantala niining among bulohaton, kami maga-walay sala sa imong panumpa nga gipanumpa kanamo. ²¹Ug siya miingon: Sumala sa imong mga pulong pagatumanon kini; ug iya silang gipalakaw, ug gilayon sila namahawa: ug ang pisi nga mapula gihigot niya sa tamboanan.

²² Ug sila nanlakaw, ug miadto sa bukid, ug napabilin didto totolo ka adlaw, hangtud nga namauli ang nanagpangita kanila; ug ang mga nanaggukod kanila nangita kanila sa ilang giagian, apan sila wala hikaplagi. ²³Unya namauli ang duha ka tawo, nanlugsong gikan sa bukid, ug nanabok, ug nangadto kang Josue, ang anak ni Nun; ug sila nagsugilon kaniya sa tanang nahitabo kanila. ²⁴Ug sila ming-ingon kang Josue: Matuod gayud nga ang tibook yuta gihatag ni Jehova kanato; ug labut pa, ang tanang pumoluyo didto nangatunaw sa atubangan namo.

¹ Ug si Josue mibangon sayo sa kabuntagon; ug mingpahawa sila sa Sitim ug nangadto sa Jordan, siya ug ang tanang mga anak sa Israel, ug namuyo sila didto sa wala pa manabok. ²Ug nahitabo nga sa nangagi na ang totolo ka adlaw, ang mga punoan nanulod sa taliwala sa campo; ³Ug sila nanagsugo sa katawohan, nga nagaingon: Kong hilantawan ninyo ang arca sa tugon ni Jehova, nga inyong Dios, ug ang mga sacerdote nga Levihanon nga nanagyayong kaniya, mamahawa kamo sa inyong dapit ug mosunod niana. ⁴Apan kinahanglan nga may luna sa taliwala ninyo ug niana, nga may duha ka libo ka maniko ang gilay-on: ayaw pagpaduol niana aron mahibalo kamo sa dalan nga inyong pagalaktan; kay wala ninyo kini hiagii kaniadto. ⁵Ug si Josue miingon sa katawohan: Magputli kamo sa inyong kaugalingon; kay ugma si Jehova magbuhat ug mga katingalahan sa inyong taliwala. ⁶Ug si Josue misulti sa mga sacerdote, nga nagaingon: Kuhaa ang

arca sa tugon ug umagi kamo sa atubangan sa katawohan; ug gidala nila ang arca sa tugon ug nag-una sa katawohan.

⁷ Ug si Jehova miingon kang Josue: Niining adlaw sugdan ko ang pagpadaku kanimo sa atubangan sa tanang taga-Israel, aron ilang hibaloan nga ingon nga ako nag-uban kang Moises, magauban usab ako kanimo. ⁸Ug sugoon mo ang mga sacerdote nga nanagyayong sa arca sa tugon sa pag-ingon: Kong mahiabut kamo sa daplin sa mga tubig sa Jordan, mohunong kamo ug motindog sa Jordan. ⁹Ug si Josue namulong sa mga anak sa Israel: Umari kamo diri, ug patalinghugi ang mga pulong ni Jehova nga inyong Dios. ¹⁰Ug si Josue miingon: Sukad karon hibaloan ninyo nga ang buhing Dios anaa uban kaninyo, ug sa walay duhaduha siya magapapahawa gikan kaninyo sa mga Canaanhon, ug sa mga Hetehanon, ug sa mga Hevehanon, ug sa mga Peresehanon, ug sa mga Gergesehanon, ug sa mga Amorehanon, ug sa mga Jebusehanon. ¹¹Ania karon, ang arca sa tugon ni Jehova Ginoo sa tibook nga kalibutan, moagi sa inyong atubangan ngadto sa Jordan. ¹²Busa karon kumuha kamo ug napulo ug duha ka tawo gikan sa mga banay sa Israel, usa ka tawo sa matag-banay. ¹³Ug mahanabo nga sa paghidapat sa katubigan sa Jordan sa mga lapalapa sa tiil sa mga sacerdote nga nanagyayong sa arca ni Jehova, ang Ginoo sa tibook nga yuta, ang mga tubig sa Jordan mahabulag, bisan ang mga tubig nga manaug gikan sa ilaya; ug sila mohunong diha sa usa ka pundok.

¹⁴ Ug nahitabo, nga sa namahawa na ang mga tawo sa ilang mga balongbalong, aron sa pagtabok sa Jordan, ang mga sacerdote nga nanagyayong sa arca sa tugon, sanglit sila nanag-una sa katawohan, ¹⁵Ug sa nangabut na sa Jordan ang mga nanagyayong sa arca, ug ang mga tiil sa mga sacerdote nanghituslob na didto sa daplin sa suba (kay ang Jordan moawas man sa tanan niyang mga daplin sa panahon sa ting-ani), ¹⁶Nga ang mga tubig nga miabut gikan sa ilaya mihunong ug mialsa sa usa ka pundok, halayo kaayo didto sa Adam, ang lungsod nga anaa tupad sa Sarethan; ug kadtong mga nagapadulong sa dagat sa kapatagan, bisan ang Dagat nga Asin, nahabulag; ug ang mga tawo nanabok laktod ngadto sa Jerico. ¹⁷Ug ang mga sacerdote nga nanagyayong sa arca sa tugon ni Jehova, nanagpanindog nga malig-on sa yuta nga mamala sa taliwala sa Jordan; ug ang tibook Israel mingtabok sa yutang mamala, hangtud ang tibook nasud nahurot paglabang sa Jordan.

¹ Ug nahitabo, nga sa nakaagi na ang tibook nga nasud sa Jordan, si Jehova namulong kang Josue, nga nagaingon: ²Magkuha ka ug napulo ug duha ka tawo gikan sa katawohan, tagsa ka tawo sa usa ka banay. ³Ug magsugo ka kanila, nga magaingon: Kumuha kamo sa taliwala sa Jordan, sa dapit diin nagtindog nga walay lihok ang mga tiil sa mga sacerdote, napulo ug duha ka bato, ug dad-a ninyo, ug ibutang sa dapit nga inyong pagahigdaan karong gabii. ⁴Unya gikuha ni Josue ang napulo ug duha ka tawo nga iyang giandan sa mga anak sa Israel, usa ka tawo sa matag-banay: ⁵Ug si Josue miingon kanila: Lumatas kamo una sa arca ni Jehova nga inyong Dios, ngadto sa taliwala sa Jordan, ug ang tagsatagsa kaninyo kumuha ug pumas-an ug usa ka bato sa iyang abaga, sumala sa gidaghanon sa mga banay sa mga anak sa Israel: ⁶Aron kini maoy mahimong ilhanan sa taliwala

ninyo nga sa mangutana ang inyong mga anak sa panahon nga umaabut, nga magaingon: Unsay kahulogan niining mga batoha? ⁷Unya tubagon ninyo sila: Tungod kay ang mga tubig sa Jordan nabahin sa duruha sa atubangan sa arca sa tugon ni Jehova; sa pag-agi niana sa Jordan, ang mga tubig sa Jordan nabahin; ug kining mga batoha maoy handumanan sa mga anak sa Israel sa walay katapusan. ⁸Ug ang mga anak sa Israel nagbuhat sumala sa gisugo kanila ni Josue, ug nanagkuha ug napulo ug duha ka bato sa kinataliwad-an sa Jordan, sumala sa gipamulong ni Jehova kang Josue, sumala sa gidaghanon sa mga banay sa mga anak sa Israel; ug gidala nila ngadto sa dapit nga ilang gihigdaan, ug didto ilang gipahamutang kini. ⁹Ug si Josue nagpatindog sa napulo ug duha ka bato sa kinataliwad-an sa Jordan, sa dapit nga ginatindogan sa tiil sa mga sacerdote nga nanagyayong sa arca sa tugon: ug kini atua nagatindog gihapon didto hangtud niining adlaw.

¹⁰ Kay ang mga sacerdote nga nanagyayong sa arca nanagtindog sa kinataliwad-an sa Jordan, hangtud nga nahimo ang tagsatagsa ka butang nga gisugo ni Jehova kang Josue nga ipasulti sa mga tawo, sumala sa tanang gisugo ni Moises kang Josue: ug ang mga tawo nanagdali ug nanabok. ¹¹Ug nahitabo, nga sa nahurot na ang mga tawo pagtabok, gitabok usab ang arca ni Jehova, ug ang mga sacerdote, sa atubangan sa katawohan. ¹²Ug ang mga anak ni Ruben, ug ang mga anak ni Gad, ug ang katunga nga banay ni Manases, nanabok nga sangkap sa hinagiban, una sa mga anak sa Israel, sumala sa gisulti kanila ni Moises. ¹³May duol sa kap-atan ka libo nga sangkap sa hinagiban nga andam sa gubat, nanabok sa atubangan ni Jehova, ngadto sa panggubatan, ngadto sa mga kapatagan sa Jerico. ¹⁴Niadtong adlaw, sa atubangan sa tibook Israel, si Jehova nagpadaku kang Josue; ug sila nangahadlok kang *Josue*, ingon sa ilang pagkahadlok kang Moises sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi. ¹⁵Ug si Jehova namulong kang Josue, nga nag-ingon: ¹⁶Sugoa ang mga sacerdote nga nanagyayong sa arca sa pagpamatuod nga tumakas sila gikan sa Jordan. ¹⁷Busa si Josue nagsugo sa mga sacerdote, nga nagaingon: Tumakas kamo gikan sa Jordan. ¹⁸Ug nahitabo, sa diha nga ang mga sacerdote nga nanagyayong sa arca sa tugon ni Jehova, nakatakas na gikan sa kinataliwad-an sa Jordan, ug ang mga lalalapa sa mga tiil niining mga sacerdote nahitunob na sa yutang mamala, ang mga tubig sa Jordan namalik sa ilang kaugalingong dapit, ug ming-awas sa iyang mga daplin, ingon sa kaniadto. ¹⁹Ug ang katawohan nanakas sa Jordan, sa ikapulo nga adlaw sa nahaunang bulan, ug namuyo sa Gilgal, sa utlanan nga dapit sa silangan sa Jerico.

²⁰ Ug kadtong napulo ug duha ka bato, nga ilang gikuha sa Jordan, gipahaluna ni Josue didto sa Gilgal. ²¹Ug namulong si Josue sa mga anak sa Israel, nga nagaingon: Sa diha nga ang inyong mga anak mangutana sa ilang amahan, nga magaingon: Unsa bay kahulogan niining mga batoha? ²²Nan suginlan ninyo ang inyong mga anak, sa pag-ingon: Ang Israel mitabok niining Jordan sa yutang mamala. ²³Kay si Jehova nga inyong Dios, nagmala sa katubigan sa Jordan sa inyong atubangan, hangtud nga kamo nakatabok, ingon sa gihimo ni Jehova nga inyong Dios, sa Dagat nga Mapula, nga iyang gimala sa atong atubangan hangtud nga kita nakatabok; ²⁴Aron ang tanang mga katawohan sa kalibutan makaila sa kamot ni Jehova, nga kana makagagahum; aron nga kamo managkahadlok kang Jehova nga inyong Dios sa walay katapusan.

¹ Ug nahitabo, nga sa nakadungog ang mga hari sa mga Amorehanon, nga didto sa luyo sa Jordan paingon sa kasadpan, ug ang tanang mga hari sa mga Canaanhon nga didto duol sa dagat, nanagpakadungog kong giunsa ni Jehova pagmala ang mga tubig sa Jordan sa atubangan sa mga anak sa Israel, hangtud nga kami nakatabok na, ang ilang mga kasingkasing nangatunaw ug wala na usab kanila ang espiritu, tungod sa mga anak sa Israel. ²Niadtong panahona si Jehova miingon kang Josue: Magbuhat ka ug mahait nga mga cuchillo, ug circuncidahon pag-usab ang mga anak sa Israel, sa ikaduha, ³Ug si Josue nagbuhat alang kaniya ug mga cuchillo nga santik ug gicircuncidahan niya ang mga anak sa Israel, didto sa Gibeatnaaraloth. ⁴Mao kini ang hinungdan nga si Josue nagcircuncidar: ang tanang mga tawo nga nanggula gikan sa Egipto, ang mga lalake, ingon man ang mga manggugubat, nangamatay sa dalan sa kamingawan, tapus sila makagula gikan sa Egipto. ⁵Kay ang tanang mga tawo nga nanggula pulos gicircuncidahan: apan kadtong tanan nga didto matawo sa ilang pagpanlakaw sa kamingawan, gikan sa Egipto, wala nila circuncidahi. ⁶Kay ang mga anak sa Israel mingpanaw sulod sa kap-atan ka tuig sa kamingawan hangtud ang tibook nga nasud bisan ang mga tawo nga manggugubat nga nanggula sa Egipto, nangahurot, kay sila wala magpatalinghug sa tingog ni Jehova kanila si Jehova nanumpa nga sila dili niya pakitaon sa yuta nga gipanumpa ni Jehova sa ilang mga amahan nga iyang ihatag kanato, usa ka yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos. ⁷Ug ang ilang mga anak nga iyang gisapnay ilis kanila, sila gicircuncidahan ni Josue: kay sila dili sinircuncidahan, kay sila wala man circuncidahi nila sa dalan. ⁸Ug nahitabo, nga sa diha nga nahuman na circuncidahi ang tibook nasud, nga sila namuyo sa ilang mga puloy-anan sa campo hangtud nga sila nangaayo na. ⁹Ug si Jehova namulong kang Josue: Niining adlawa gisalikway ko na ang mga pagtamay sa Egipto kaninyo sa Tungod niini ang ngalan sa dapit ginatawag nga Gilgal; hangtud niining adlaw.

¹⁰ Ug ang mga anak sa Israel nanagpuyo sa Gilgal, ug sa hapon sa ikapulo ug upat ka adlaw sa maong bulan, nagsaulog sila sa pasko didto sa kapatagan sa Jerico. ¹¹Ug sa pagkaugma human ang pasko, nangaon sila sa abut sa yuta, mga tinapay nga walay lewadura ug mga sinanglag nga mga trigo, sa maong adlawa gayud. ¹²Ug sa sunod nga adlaw sa nakasugod na sila pagkaon sa abut sa yuta, ang mana mihunong: ug ang mga anak sa Israel wala na ing mana: ug niadtong tuiga nangaon sila sa abut sa yuta sa Canaan.

¹³ Ug nahitabo, nga sa didto si Josue duol sa Jerico, nga siya miyahat sa iyang mga mata ug mitan-aw, ug ania karon, sa iyang atubangan may usa ka tawo nga nagtindog ug nagbitbit sa iyang kamot ug usa ka espada nga hinuso sa sakob; ug si Josue miduol kaniya, ug miingon kaniya: Kadapig ba ikaw namo kun sa among mga kaaway? ¹⁴Ug siya miingon: Dili; apan *ingon* nga principe sa panon sa kasundalohan ni Jehova, mianhi ako karon. Ug si Josue mihapa sa yuta ug misimba, ug miingon kaniya: Unsa ba ang isulti sa akong agalon alang sa iyang sulogoon? ¹⁵Ug ang principe sa panon sa kasundalohan ni Jehova miingon kang Josue: Kuhaa ang sapin sa imong tiil, kay ang dapit nga imong gitindogan, yuta nga balaan man. Ug si Josue nagtuman.

¹ Karon ang Jerico tinakpan na pag-ayo tungod sa mga anak sa Israel: walay nakagula ug wala usab ing nakasulod. ²Ug si Jehova miingon kang Josue: Tan-awa, gihatag ko na sa imong kamot ang Jerico, ingon man ang iyang hari, ug ang mga tawong maisug. ³Ug magalibut kamo sa ciudad, ang tanang mga tawo nga manggugubat magalibut kamo sa ciudad sa makausa. Sa ingon niini buhaton kini ninyo sulod sa unom ka adlaw. ⁴Ug pito ka mga sacerdote managdala ug pito ka mga trompeta nga sungay sa lakeng carnero nga mag-una sa arca; ug sa ikapito ka adlaw managlibut kamo sa ciudad sa makapito, ug ang mga sacerdote managpatunog sa mga trompeta. ⁵Ug mahitabo, nga, sa diha nga sila magapatingog sa hataas nga pagpalanog sa trompeta sa sungay sa lakeng carnero, ug sa diha nga *kamo* makadungog sa tingog sa trompeta, ang tibook katawohan managsinggit sa makusog nga pagsinggit; ug ang paril sa ciudad mangatumpag sa pagkapatag *gayud*, ug ang katawohan manaka sa itaas tagsatagsa ka tawo magasunod sa *tawo* dayon ngadto sa unahan.

⁶Ug si Josue ang anak nga lalake ni Nun, mitawag sa mga sacerdote, ug miingon kanila: Kuhaa ang arca sa tugon, ug ang pito ka mga sacerdote padad-a ug mga trompeta nga sungay sa carnero nga magauna sa arca ni Jehova. ⁷Ug sila ming-ingon sa katawohan: Padayon kamo, ug libutan ninyo ang ciudad, ug ang mga tawo nga sangkap sa hinagiban paunha sa arca ni Jehova. ⁸Ug tuod man; sa pagsulti ni Josue sa katawohan, ang pito ka mga sacerdote nga nanagdala ug pito ka mga trompeta nga sungay sa carnero sa atubangan ni Jehova, mingpadayon, ug nagpatunog sa *ilang* trompeta, ug ang arca sa tugon ni Jehova nagsunod kanila. ⁹Ug ang mga tawo nga sangkap sa hinagiban nanag-una sa mga sacerdote nga nagapatunog sa trompeta, ug ang pangulahian nagasunod sa arca; ang mga sacerdote nagapatunog sa ilang mga trompeta sa nagalakaw sila. ¹⁰Ug si Josue nagsugo sa katawohan, nga nag-ingon: Dili kamo magsinggit, ni ipadungog ninyo ang inyong tingog, ni magpagula *kamo* bisan usa ka pulong sa inyong mga baba, hangtud nga modangat ang adlaw nga isugo ko kaninyo ang pagpasinggit; unya maninggit kamo. ¹¹Busa iyang gipalibut ang arca ni Jehova sa ciudad, nga nagalibut niini sa makausa; ug sila nangadto sa campo, ug namuyo sila sa campo. ¹²Ug si Josue misayo pagbangon sa pagkabuntag ug ang mga sacerdote nagyayong sa arca ni Jehova. ¹³Ug ang pito ka mga sacerdote nga nanagdala sa pito ka trompeta nga sungay sa carnero nanag-una sa arca ni Jehova nagapadayon gihapon, ug nagpatunog sa mga trompeta; ug nag-una kanila ang mga tawo nga sangkap sa hinagiban: ug ang pangulahian nagsunod sa arca ni Jehova: *ang mga sacerdote* nagapatunog sa mga trompeta sa nagalakaw sila. ¹⁴Ug sa ikaduhang adlaw minglibut sila sa ciudad sa makausa, ug namalik ngadto sa campo: gihimo nila kini sulod sa unom ka adlaw. ¹⁵Ug nahitabo sa ikapito ka adlaw nga sila namangon pagsayo sa pagbanagbanag, ug minglibut sa ciudad sa makapito sa ingon gihapon nga pagkaagi; ugaling niadtong adlaw minglibut sila sa ciudad sa nakapito. ¹⁶Ug nahitabo sa ikapito na, sa pagpatunog sa mga sacerdote sa mga trompeta, si Josue misulti sa katawohan: Suminggit kamo; kay si Jehova naghatag kaninyo sa ciudad.

¹⁷Ug ang ciudad pagalaglagon, bisan kana ug ang tanang mga butang nga anaa kaniya, tungod kang Jehova: si Rahab lamang, ang bigaon, ang mabuhi, siya ug ang tanan nga uban kaniya sa balay, tungod kay gitagoan niya ang mga sinugo nga atong gisugo. ¹⁸Apan mahatungod kaninyo,

magpahalayo lamang kamo sa mga laglagonong butang, kay tingali unya kong sa paglaglag ninyo niana, makuha ninyo ang butang nga pagalaglagon; sa ingon niana inyong himong tinunglo ang campo sa Israel, ug magasamok kaniya. ¹⁹Apan ang tanang salapi, ug bulawan, ug tanang mga sudlanan nga tumbaga ug puthaw, gipakabalaan alang kang Jehova: igasulod kana sa tipiganan sa bahandi ni Jehova. ²⁰Busa ang katawohan naninggit, ug ang *mga sacerdote* nanagpatunog sa mga trompeta; ug nahitabo nga sa pagkadungog sa katawohan sa tingog sa trompeta, nga ang katawohan naninggit sa usa ka makusog nga tingog, ug ang kuta nagun-ob nga nahapla; sa pagkaagi nga ang mga tawo mingsulod sa ciudad, tagsatagsa ka tawo dayon ngadto sa iyang unahan, ug ilang gikuha ang ciudad. ²¹Ug ang tanan nga diha sa ciudad, lalake ug babaye, bata ug tigulang, mga vacang lake, carnero ug asno, ilang gihurot paglaglag sa sulab sa pinuti. ²²Ug si Josue miingon sa duha ka tawo nga nagsusi sa yuta: Lakaw sa balay sa bigaon, ug pagul-a ang babaye, ug ang tanan nga anaa sa iyang balay, sumala sa inyong gipanumpa kaniya. ²³Ug ang mga batan-on nga magsususi mingsulod ug gidala sa gawas si Rahab ug ang iyang amahan, ug ang iyang inahan, ug ang iyang mga igsoon ug ang tanan nga iya; gipagula usab nila ang tanan niyang mga kabanayan; ug sila gibutang nila sa gawas sa campo sa Israel. ²⁴Ug ang ciudad ug ang tanang mga butang nga dinha kaniya ilang gisunog sa kalayo; ang salapi lamang ug bulawan, ug mga sudlanan nga tumbaga ug puthaw maoy ilang gibutang sa tipiganan sa bahandi sa balay ni Jehova. ²⁵Apan si Rahab, ang bigaon, ug ang tanan nga didto sa sulod sa balay sa iyang amahan, ug ang tanan nga iya, giluwag nga buhi ni Josue; ug hangtud niining adlaw siya nagapuyo sa kinataliwad-an sa Israel, tungod kay gitagoan man niya ang mga sinugo nga gipaadto ni Josue sa pagsusi sa Jerico. ²⁶Ug niadtong panahona, sila gipapanumpa ni Josue sa pag-ingon: Tinunglo sa atubangan ni Jehova ang tawo nga magabangon ug magaugbok niining ciudad sa Jerico: iyang igaugbok ang tukoranan niana uban ang kapildihon sa iyang anak nga kamagulangan, ug igapatindog niya ang mga ganghaan niana uban ang kapildihon sa iyang anak nga kamanghuran. ²⁷Busa si Jehova nagauban kang Josue: ug ang iyang kabantug nasangyaw sa tibook nga yuta.

¹ Apan ang mga anak sa Israel nakasala sa butang nga linaglag; kay si Achan, ang anak ni Carmi, ang anak ni /Zabdi, ang anak ni Zera, sa banay ni Juda, mikuha sa tanang butang nga linaglag: ug ang kaligutgut ni Jehova misilaub batok sa mga anak sa Israel. ²Ug si Josue nagsugo ug mga tawo gikan sa Jerico ngadto sa Ai, nga tupad sa Beth-aven, dapit sa silangan sa Beth-el, ug misulti kanila, nga nagaingon: Umadto kamo ug susiha ang yuta. Ug ang mga tawo nangadto ug mingsusi sa Ai. ³Ug namalik sila didto kang Josue ug miingon kaniya: Ayaw pagpaadtoa ang tanang mga tawo; apan duruha kun totolo ka libo lamang ang paadtoa sa pagkuha sa Ai; dili kinahanglan nga hagoon ang tanang tawo didto; kay sila diyutay ra. ⁴Busa may ming-adto nga duol sa totolo ka libo ka mga tawo; ug sila nangalagiw sa atubangan sa mga tawo sa Ai. ⁵Ug ang mga tawo sa Ai nakapatay kanila duolan sa katloan ug unom ka tawo; ug ilang gipanaglutos sila *gikan* sa ganghaan ngadto sa

Sebarim, ug gipatay sila sa lugsonganan; ug ang mga kasingkasing sa mga tawo nangatunaw, ug nahisama sa tubig.

⁶ Ug gigisi ni Josue ang iyang mga bisti ug mihapa sa yuta sa atubangan sa arca ni Jehova hangtud sa kahaponon, siya ug ang mga anciano sa Israel; ug gibutangan nila ug abug ang ilang mga ulo. ⁷Ug si Josue miingon: Alaut, Oh Jehova nga Ginoo, ngano pa ugod nga kining katawohan imong gidala dinhi sa tabok sa Jordan aron sa pagtugyan kanamo ngadto sa kamot sa mga Amorehanon, aron sa pagpawala kanamo? maayo pa unta kong natagbaw lamang kami ug mingpuyo didto sa pikas nga daplin sa Jordan! ⁸Oh Ginoo, unsa ang arang ko ikapamulong sa tapus na nga ang Israel mitalikod sa iyang kaaway! ⁹Kay ang mga Canaanhon ug ang tanang mga pumoluyo sa yuta makadungog niini, ug magalibut unya kanamo, ug magapanas sa among ngalan sa ibabaw sa yuta: ug unsaon na man nimo ang ngalan mong gamhanan?

¹⁰ Ug si Jehova miingon kang Josue: Tumindog ka; ngano nga naghapa ka sa ingon niana? ¹¹Ang Israel nakasala; oo, ug nakalapas ngani sila sa akong tugon nga akong gisugo kanila; oo, ilang gihilabtan ang butang nga linaglag, ug sila nangawat usab, ug nagalimod usab, ug ngani kini gipangluklok nila sa ilang kaugalingong putos. ¹²Sa tungod niini ang mga anak sa Israel dili makatindog sa atubangan sa ilang mga kaaway; manalagan sila gikan sa ilang mga kaaway, tungod kay sila nahimong tinunglo; dili na ako magauban kaninyo, gawas kong isalikway ninyo kanang linaglag nga butang gikan sa taliwala ninyo. ¹³Tindog, putlion mo ang katawohan, ug moingon ka: Managputli kamo alang sa ugma: kay mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel, anay butang nga linaglag sa diha sa taliwala nimo, Oh, Israel; ikaw dili makatindog sa atubangan sa imong kaaway, hangtud nga kuhaon mo gikan kaninyo ang butang nga linaglag. ¹⁴Busa ugma sa buntag kamo pagadad-on sumala sa inyong mga banay: ug mamao nga ang banay nga pagakuhaon ni Jehova moduol sumala sa ilang panimalay; ug ang panimalay nga pagakuhaon ni Jehova moduol sumala sa iyang sulod-balay; ug ang sulod-balay nga pagakuhaon sumala sa tinagsa ka tawo. ¹⁵Ug mahinabo, nga kadtong makuha nga may butang nga linaglag pagasunogon sa kalayo, siya ug ang tanan nga iya; tungod kay siya nakasala sa tugon ni Jehova ug tungod kay naghimo siya ug binuang diha sa Israel.

¹⁶ Busa si Josue misayo sa pagbangon sa pagkaugma, ug *iyang* gitigum ang tanang mga banay sa Israel; ug ang banay ni Juda maoy gikuha: ¹⁷Ug iyang gipaduo ang panimalay ni Juda; ug iyang gikuha ang panimalay sa mga Zerahanon: ug gipaduol niya ang tagsatagsa ka tawo sa panimalay sa mga Zerahanon; ug si Zabdi maoy gikuha. ¹⁸Ug gidala ang tagsatagsa ka tawo sa iyang sulod-balay: ug si Achan, ang anak ni Carmi, ang anak ni Zabdi, ang anak ni Zera, sa banay ni Juda maoy gikuha. ¹⁹Ug si Josue miingon kang Achan: Anak ko, ihangyo ko kanimo, nga maghatag ka ug himaya kang Jehova, ang Dios sa Israel, ug magsugid ka kaniya; ug sultihi ako karon kong unsa ang imong nabuhat; ayaw ilimod kini kanako. ²⁰Ug si Achan mitubag kang Josue, ug miingon: Sa pagkamatuod, ako nakasala batok kang Jehova, ang Dios sa Israel, ug ang akong nabuhat mao kini ug mao kini: ²¹Sa pagkakita nako sakot sa mga inagaw sa usa ka maayong capa nga buhat sa Babilonia, ug duha ka gatus ka siclo nga salapi, ug usa ka sisip nga bulawan nga kalim-an ka siclo

ang gibug-aton, unya akong gikaibgan sila ug akong gikuha; ug, ania karon, kana atua sa taliwala sa akong balong-balong linubong sa yuta, ug ang salapi sa ilalum niana. ²²Busa si Josue nagpaadto ug mga sinugo, ug nanalagan sila didto sa balong-balong: ug, ania karon, didto tuod gitagoan sa iyang balong-balong, ug ang salapi sa ilalum niini. ²³Ug kini gipanagkuha nila gikan sa taliwala sa balong-balong ug gipanagdala nila kini ngadto kang Josue, ug ngadto sa mga anak sa Israel; ug ilang gibutang sa atubangan ni Jehova. ²⁴Ug si Josue, ug kuyog kaniya ang tibook Israel, mingkuha kang Achan, ang anak ni Zera, ug sa iyang salapi, ug sa capa, ug sa book nga bulawan, ug sa iyang mga anak nga lalake, ug sa iyang mga anak nga babaye, ug sa iyang mga vaca, ug sa iyang mga asno, ug sa iyang mga carnero, ug sa iyang balong-balong, ug sa tanan nga dinha kaniya; ug ilang gidala sila ngadto sa walog sa Achor. ²⁵Ug si Josue miingon: Ngano nga imo kaming gisamok? Si Jehova magasamok kanimo karong adlaw. Ug gipanagbato siya sa tibook nga Israel; ug ilang gisunog sila sa kalayo, ug gipanagbato sa mga bato. ²⁶Ug sa ibabaw niya gitapok ang daghang mga bato, ug *anaa* hangtud niining adlaw. Ug si Jehova mibiya sa kabangis sa iyang kasuko. Tungod niana, hangtud niining adlaw, ang ngalan niadtong dapita gitawag. Ang Walog sa Achor.

¹ Ug si Jehova miingon kang Josue: Ayaw kahadlok, dili ka magmaluya: dad-a ang tanan mo nga katawohan nga iggugubat, ug tumindog ka ug umadto sa Ai: tan-awa, gihatag ko sa imong kamot ang hari sa Ai, ug ang iyang katawohan, ug ang iyang ciudad, ug ang iyang yuta; ²Ug pagabuhaton mo sa Ai ug sa iyang hari ingon sa gibuhaton mo sa Jerico ug sa iyang hari: mao lamang nga ang mga butang nga inyong maagaw ug ang panon sa mga vaca, inyong pagakuhaon alang kaninyo: Magbutang ka ug banhiganan sa luyo sa ciudad.

³ Busa si Josue mibangon, ug ingon man ang tibook katawohan nga iggugubat, aron sa pag-adto sa Ai: ug si Josue nagpili ug katloan ka libo ka mga tawo, ang mga tawong maisug, ug iyang gipalakaw sila sa gabii. ⁴Ug iyang gisugo sila nga nagaingon: Ania karon, kamo magapasalipod sa banhiganan batok sa ciudad, sa luyo sa ciudad; ayaw pagpahalayo sa ciudad, kondili manag-andam kamo ngatanan; ⁵Ug ako, ug ang tibook katawohan nga ania uban kanako, moduol ngadto sa ciudad. Ug mahitabo, sa diha nga mogula sila sa pag-asdang kanato, ingon sa una, nga mangalagiw kita gikan sa ilang atubangan; ⁶Ug sila mogukod kanato, hangtud nga madala nato sila gikan sa ciudad; kay moingon unya sila: Nangalagiw sila gikan sa atong atubangan, sama sa una: busa mangalagiw kita gikan sa atubangan nila; ⁷Ug manindog kamo gikan sa *inyong* banhiganan, ug agawon ninyo ang ciudad: kay si Jehova nga inyong Dios, magahatag niana sa inyong kamot. ⁸Ug mamao kini, sa diha nga maagaw na ninyo ang ciudad, inyo kanang sunogon; pagabuhaton ninyo sumala sa pulong ni Jehova: matngoni, ako nagsugo kaninyo. ⁹Ug si Josue nagapaadto kanila; ug sila nangadto sa banhiganan, ug nanghunong sila sa taliwala sa Beth-el ug Ai, dapit sa kasadpan sa Ai: apan niadtong gabhiona, si Josue mipahulay ipon sa katawohan. ¹⁰Ug si Josue mibangon sayo sa buntag, ug gitapok ang katawohan ug mitungas, siya ug ang tanang mga anciano sa Israel, nga nanag-una sa katawohan padulong sa Ai. ¹¹Ug ang tibook nga katawohan, *bisan* ang *mga tawo* nga iggugubat

nga uban kaniya, nangadto ug miduol sa ciudad, ug nanghunong dapit sa Amihanan sa Ai: ug didto may usa ka walog sa taliwala niya ug sa Ai. ¹²Ug midala siya ug duolan sa lima ka libo ka tawo ug iyang gipabanhig sa taliwala sa Bethel ug sa Ai, dapit sa kasadpan sa ciudad. ¹³Busa ilang gipahaluna ang katawohan, bisan ang tibook nga pundok nga didto dapit sa amihanan sa ciudad, ug kadtong nanagbanhig dapit sa kasadpan sa ciudad; ug si Josue miadto niadtong gabhiona sa kinataliwad-an sa walog. ¹⁴Ug nahitabo, sa pagkakita sa hari sa Ai niini, nagdali-dali sila ug mibangon sa pagsayo, ug ang mga tawo sa ciudad miadto sa pagpakig-away batok sa Israel, siya ug ang tibook niyang katawohan, sa takna nga gikasabutan, sa atbang sa Arabah; apan wala mahibalo siya nga may nanagbanhig batok kaniya sa luyo sa ciudad. ¹⁵Ug si Josue ug ang tibook Israel naghimo ingon sa nadaug sila sa ilang atubangan ug nangalagiw nga miagi sa kamingawan. ¹⁶Ug ang tibook katawohan nga diha sa ciudad gipanawag aron sa paggukod kanila: ug ilang gigukod si Josue ug silang tanan nahilayo gikan sa ciudad. ¹⁷Ug walay bisan usa ka tawo nga nahabilin sa Ai kun sa Bethel, nga wala mogukod sa Israel: ang ciudad ilang gibiyaan nga binuksan ug minggukod sila sa Israel. ¹⁸Ug si Jehova miingon kang Josue: Ilabog ang bangkaw nga anaa sa imong kamot patunong sa Ai; kay ihatag ko kana sa imong kamot. Ug gilabog ni Josue ang bangkaw nga diha sa iyang kamot patunong sa ciudad. ¹⁹Ug ang nanagbanhig mingdali sa pagbangon gikan sa ilang dapit, ug nanalagan diha-diha sa paglabog niya sa iyang kamot, ug mingsulod sa ciudad ug ilang giagaw kini; ug sila mingdali-dali ug gisunog nila ang ciudad. ²⁰Ug sa diha nga ang mga tawo sa Ai nanglingi sa ilang luyo nakita nila, ug, ania karon, ang aso sa ciudad nagautbo ngadto sa langit ug nawad-an sila sa gahum sa pagkalagiw paingon nganhi kun paingon ngadto: ug ang mga tawo nga nangalagiw ngadto sa kamingawan namalik sa paglutos sa mga nanaggukod. ²¹Ug unya sa pagkakita ni Josue ug sa tibook Israel nga ang mga nagbanhig nakaagaw na sa ciudad, ug nga ang aso sa ciudad nag-utbo na, sila namalik pag-usab ug gipatay nila ang mga tawo sa Ai. ²²Ug ang uban nanggula sa ciudad batok kanila; busa sila nahataliwala sa Israel; ang uban dinhing dapita ug ang uban didtong dapita; ug ilang gipanagpatay sila ug busa kanila walay nahabilin kun nahakalagiw.

²³ Ug ang hari sa Ai ilang gidala nga buhi ug gidala siya ngadto kang Josue. ²⁴Ug nahitabo, sa diha nga ang Israel miundang na sa pagpatay sa tanang pumoluyo sa Ai didto sa campo, sa kamingawan diin sila gipanglutos nila, ug silang tanan nangapukan sa sulab sa pinuti hangtud nga sila nangahurot, nga ang tibook Israel namalik ngadto sa Ai ug gipatay usab nila pinaagi sa sulab sa pinuti. ²⁵Ug ang tanan nga nangama ay niadtong adlaw, mga lalake ug mga babaye, may napulo ug duha ka libo, bisan ang tanang mga tawo sa Ai. ²⁶Kay wala kuhaa ni Josue ang iyang kamot, nga iyang gilabog sa bangkaw hangtud nga nahurot pagkalaglag ang tanang pumoluyo sa Ai. ²⁷Ang mga panon lamang sa vaca ug ang mga inagaw niadtong ciudara mao ang gipangdala sa mga Israelhanon alang sa ilang kaugalingon, sumala sa pulong ni Jehova nga iyang gisugo kang Josue. ²⁸Busa gisunog ni Josue ang Ai, ug gihimong usa ka tinapok nga walay katapusan, bisan usa ka binayaan hangtud niining mga adlaw. ²⁹Ug iyang gibitay ang hari sa Ai sa ibabaw sa usa ka kahoy hangtud sa kahaponon: ug sa pagkasalop sa adlaw si Josue nagsugo ug gikuha nila ang iyang lawas

gikan sa kahoy, ug gibutang sa alagianan sa ganghaan sa ciudad, ug nagpatindog didto ug usa ka dakung pot-ong sa mga bato hangtud niining mga adlaw.

³⁰ Unya nagtukod si Josue ug usa ka halaran didto sa bukid sa Ebal alang kang Jehova, ang Dios sa Israel. ³¹ Ingon sa gisugo ni Moises nga alagad ni Jehova, sa mga anak sa Israel, sumala sa nahasulat sa basahon sa balaod ni Moises, usa ka halaran sa mga bato nga dili hininloan, nga sa ibabaw niana wala pay tawo nga nakasakwat sa puthaw: ug sa ibabaw niadto naghalad sila ug mga halad-nga-sinunog alang kang Jehova, ug hinalad nga mga halad-sa-pakigdait. ³² Ug sa ibabaw sa mga bato nagsulat siya ug usa ka hulad sa Kasugoan ni Moises nga iyang gisulat, sa atubangan sa mga anak sa Israel. ³³ Ug ang tibook nga Israel, ingon man ang ilang mga anciano ug mga punoan; ug ang ilang mga maghuhukom, nanagtindog niining daplina ug niadtong daplina sa arca unahan sa mga sacerdote, ang mga Levihanon nga nanagyayong sa arca sa tugon ni Jehova, ang dumuloong ingon man ang mga molupyoy; ang katunga kanila sa atbang sa bukid sa Geresim, ug ang katunga kanila sa atbang sa bukid sa Ebal; sumala sa gisugo ni Moises, ang alagad ni Jehova, kaniadto sa sinugdan, nga ilang panalanginan ang katawohan sa Israel. ³⁴ Ug unya iyang gibasa ang tanang mga pulong sa Kasugoan ang panalangin ug ang tunglo, sumala sa tanang nga nahisulat sa basahon sa Kasugoan. ³⁵ Walay usa ka pulong nga gisugo ni Moises, nga wala basaha ni Josue sa atubangan sa tibook katilingban sa Israel, ug sa mga babaye, ug sa mga gagmay nga mga kabataan ug sa mga dumuloong nga diha kanila.

¹ Ug nahitabo sa pagkadungog niini sa tanang mga hari nga diha sa unahan sa Jordan, sa kabungtoran ug sa kapatagan; ug sa tanang kabaybayonan sa Dakung Dagat atbang sa Libano, ang Hetehanon, ang Amorehanon, ang Canaanhon, ang Peresehanon, ug ang Hebehanon, ang Jebusehanon, nakadungog mahitungod niini; ² Nga sila nanaghiusa sa pagtigum aron sa pagpakig-away batok kang Josue ug sa mga Israelihanon,

³ Apan sa diha nga ang mga pumoluyo sa Gabaon nakadungog sa gibuhat ni Josue sa Jerico ug sa Ai, ⁴ Gihimo usab nila ang buhat nga malimbongon gayud; ug sila ming-adto ug nagpakinugyanan, ug nagbutang sa mga daang sako sa ibabaw sa ilang mga asno, ug mga daang panit nga sudlanan sa vino, dunot ug gisi, ⁵ Ug ang mga daan ug tinapakan nga mga sapin nga *ilang gisul-ob* sa ilang mga tiil, ug mga bisting dunot ang *ilang gisapot*; ug ang tanang tinapay sa ilang balon mga magahi ug giagop-op na. ⁶ Ug nangadto sila kang Josue ngadto sa campo sa Gilgal, ug miingon kaniya, ug sa mga Israelihanon: Kami nanganhi gikan sa halayo nga dapit; busa karon, maghimo kamo ug usa ka pakigsaad uban kanimo. ⁷ Ug ang mga tawo sa Israel miingon sa mga Hebehanon: Kong pananglitan kamo mopuyo ipon kanamo; ug unsaon namo sa paghimo ug usa ka pakigsaad uban kaninyo? ⁸ Ug nanag-ingon sila kang Josue: Kami ang inyong mga ulipon: Ug si Josue miingon kanila: Kinsa ba kamo? ug diin ba kamo gikan? ⁹ Ug sila miingon kaniya: Gikan sa halayo kaayong yuta ang imong mga sulogoon nanganhi tungod sa ngalan ni Jehova nga imong Dios: kay nabati namo ang iyang kabantug, ug ang iyang gihimo sa Egipto, ¹⁰ Ug ang tanan nga

iyang gibuhat sa duruha ka hari sa mga Amorehanon, nga didto sa luyo sa Jordan, kang Sihon nga hari sa Hesbon, ug kang Og nga hari sa Basan, nga didto sa Astaroth. ¹¹Ug ang among mga anciano ug ang tanang pumoluyo sa among yuta namulong kanamo, nga nagaingon: Managbalon kamo sa inyong panaw ug hibalong ninyo sila ug ingnon sila: Kami ang inyong sulogoon: ug karon maghimo kamo uban kanamo ug usa ka pakigsaad. ¹²Kining among tinapay mainit pa nga among gidala nga balon sa adlaw nga kami nanggula sa among balay sa pag-anhi kaninyo: apan karon, tan-awa, mala na ug giagop-op na: ¹³Ug kining mga panit sa vino nga among gipuno, mga bag-o; ug, ania karon, mga gisi *na*, ug kining among bisti ug mga sapin nangahimong daan tungod sa hataas nga panaw. ¹⁴Ug ang mga tawo mingkuha sa ilang balon, ug wala mangayo ug tambag gikan sa baba ni Jehova.

¹⁵ Ug si Josue nakigdait kanila, ug naghimo ug pakigsaad uban kanila, aron pasagdan sila nga buhi sila: ug ang mga principe sa katilingban nanumpa uban kanila. ¹⁶Ug nahitabo, sa tapus ang totolo ka adlaw sa human sila makabuhat sa pakigsaad uban kanila, nga ilang nadungog nga kini ila rang silingan, ug nga sila nagapuyo ipon kanila. ¹⁷Ug ang mga anak sa Israel mingpanaw, ug nangadto sa ilang mga ciudad sa ikatolo ka adlaw. Karon ang ilang mga ciudad mao ang Gabaon ug ang Caphira, ug ang Beeroth, ug ang Chiriath-jearim. ¹⁸Ug ang mga anak sa Israel wala magpatay kanila, kay ang mga principe sa ilang katilingban nakapanumpa na uban kanila, sa ngalan ni Jehova, ang Dios sa Israel. Ug ang tibook katilingban nanagbagulbol batok sa mga principe. ¹⁹Apan ang tanang mga principe miingon sa tibook katilingban: Nakapanumpa na kita kanila sa ngalan ni Jehova, ang Dios sa Israel: busa dili na lamang nato sila hilabtan. ²⁰Kini mao ang among buhaton kanila, ug atong pasagdan sila nga buhi: kay tingali unya ang kasuko mahulog kanato, tungod sa panumpa nga atong gipanumpa kanila. ²¹Ug ang mga principe miingon kanila: Atong pasagdan sila nga buhi: busa nahimo silang mangangahoy ug mga makakalus sa tubig sa tibook nga katilingban, sumala sa gipamulong sa mga principe kanila.

²² Ug si Josue nagpatawag kanila ug namulong kanila, nga nagaingon: Ngano nga naglimbong kamo kanamo, sa pag-ingon: Kami halayo kaayo kaninyo: Nga kamo nagpuyo man sa taliwala namo? ²³Busa karon mga tinunglo na kamo, ug walay bisan kinsa kaninyo nga dili mahimong ulipon, mga mangangahoy ug mga magkakalus sa tubig sa balay sa akong Dios. ²⁴Ug sila mingtubag kang Josue, ug miingon: Kay sa pagkatinuod gisugilon man sa imong mga sulogoon, nga si Jehova, nga imong Dios, nagsugo kang Moises nga iyang alagad, sa paghatag kaninyo niining tibook yuta, ug sa paglaglag sa tanang pumoloyo sa yuta gikan sa inyong atubangan; busa nangahadlok kami kaayo tungod sa among kinabuhi tungod kaninyo, ug *mao nga* naghimo kami niining butanga. ²⁵Ug karon, tan-awa, ania na kami sa inyong mga kamot: sumala sa inyong gihunahuna nga maayo ug matarung nga imong pagabuhaton kanamo, buhata. ²⁶Ug mao nga iyang gihimo kanila ang ingon niini; ug iyang giluwat sila gikan sa kamot sa mga anak sa Israel, nga sila dili patyon nila. ²⁷Ug niadtong adlaw, sila gihimo ni Josue nga mga mangangahoy ug mga magkakalus sa tubig alang sa katilingban, ug alang sa halaran ni Jehova, sa dapit nga iyang hipilian, hangtud niining adlaw.

¹ Karon nahitabo nga si Adonisedec, ang hari sa Jerusalem, nakadungog kong giunsa ni Josue ang pagkuha sa Ai, ug sa pagkalaglag gayud pag-ayo niini (sumala sa iyang gibuhay sa Jerico ug sa iyang hari, mao usab ang gibuhay niya sa Ai ug sa iyang hari), ug kong giunsa sa mga pumoluyo sa Gabaon ang pagbuhay sa pakigdait uban sa mga Israelihanon, ug ming-apon na kanila; ²Nga sila nangahadlok gayud tungod kay ang Gabaon mao man ang usa ka ciudad nga daku, ingon nga usa man sa mga harianong ciudad, ug labing daku kay sa Ai, ug ang tanang mga tawo didto mga gamhanan. ³Busa si Adonisedec, ang hari sa Jerusalem nagpasugo kang Oham, hari sa Hebron, ug kang Piream, hari sa Jarmut, ug kang Japia, hari sa Lachis, ug kang Debir, hari sa Eglon. nga nagaingon: ⁴Umari kamo kanako, ug tabangi ako, ug awayon ta ang Gabaon; kay kana nagpakigdait kang Josue ug sa mga anak sa Israel. ⁵Busa ang lima ka mga hari sa mga Amorehanon, ang hari sa Jerusalem, ang hari sa Hebron, ang hari sa Jarmut, ang hari sa Lachis ug ang hari sa Eglon, nanagtigum sa ilang kaugalingon, ug nangadto, sila ug ang tanan nilang mga panon sa kasundalohan, ug nanagpahaluna sa atbang sa Gabaon ug nakiggubat batok kaniya. ⁶Ug ang mga tawo sa Gabaon nagpasugo kang Josue ngadto sa campo sa Gilgal, nga nagaingon: Ayaw pag-ipahalayo ang imong kamot gikan sa imong mga ulipon; umari ka kanamo sa pagdali, ug luwasa kami, ug tabangi kami, kay ang tanang mga hari sa mga Amorehanon nga namuyo sa mga kabungtoran nanagtigum batok kanamo.

⁷ Busa si Josue mitungas, gikan sa Gilgal, siya ug ang tibook katawohan sa panggubatan uban kaniya, ug ang tanang mga tawo nga mga maisug kaayo. ⁸Ug si Jehova miingon kang Josue: Ayaw kahadloki sila: kay gihatag ko na sila sa imong mga kamot; walay bisan usa ka tawo kanila nga makasukol kanimo. ⁹Busa si Josue miadto kanila dihadiha; kay siya mitungas sa tibook nga gabii gikan sa Gilgal. ¹⁰Ug sila gigubot ni Jehova diha sa atubangan sa Israel, ug iyang gipatay sila sa usa ka dakung kamatay didto sa Gabaon, ug gigukod sila ngadto sa tungasan sa Beth-oron, ug gilaglag sila hangtud sa Azeca ug ngadto sa Maceda. ¹¹Ug nahitabo, sa diha nga sila nangalagiw gikan sa atubangan sa tibook Israel, sa diha pa sila sa lugsongan sa Beth-oron, nga si Jehova nagpaatak sa dagkung bato gikan sa langit sa ibabaw nila hangtud sa Azeca ug sila nangamatay: labing daghan kanila ang nangamatay sa ulan-sa-yelo-nga-bato kay sa mga napatay sa mga anak sa Israel pinaagi sa ilang mga pinuti. ¹²Unya misulti si Josue kang Jehova sa adlaw nga si Jehova mitugyan sa mga Amorehanon sa mga anak sa Israel; ug miingon siya sa atubangan sa Israel: Adlaw, humonong ka sa ibabaw sa Gabaon; Ug ikaw, Bulan, sa walog sa Ajalon. ¹³Ug ang Adlaw mihunong, ug ang Bulan wala lumakaw, Hangtud ang nasud nakabalus sa ilang mga kaaway. ¹⁴Ug walay adlaw nga sama niana, sa una kun sa ulahi niya, nga si Jehova nagpatalinghug sa tingog sa tawo: kay si Jehova nakig-away alang kang Israel.

¹⁵ Ug si Josue mipauli ug ang tibook Israel uban kaniya, ngadto sa campo sa Gilgal. ¹⁶Ug kining lima ka mga hari nangalagiw, ug nanago sa langub sa Maceda. ¹⁷Ug gisugilon kang Josue nga nagaingon: Ang lima ka mga hari hingkaplagnan nga nanagtago didto sa langub sa Maceda. ¹⁸Ug si Josue miingon: Paligira ang mga dagkung bato ngadto sa baba sa langub, ug butangi ug mga tawo haduol niini nga makabantay kanila. ¹⁹Apan ayaw kamo paglangan; sunda ang inyong mga kaaway,

ug patyon ang kinaulahian kanila; ayaw sila pagpasudla sa ilang mga ciudad: kay si Jehova nga inyong Dios naghatag na kanila sa inyong kamot. ²⁰Ug nahatabo, sa ming-undang si Josue ug ang mga anak sa Israel sa pagpamatay kanila sa dakung kamatay, hangtud nga sila nangahurot ug ang salin nga nahabilin kanila nakasulod na ngadto sa mga ciudad nga kinutaan, ²¹Nga ang tibook katawohan namauli sa campo ngadto kang Josue *didto* sa Maceda sa kalinaw: wala may nanulti batok sa mga anak sa Israel. ²²Unya miingon si Josue: Ukbi ang baba sa langub ug paggulaa kanang lima ka mga hari ngari kanako gikan sa langub. ²³Ug gihimo nila ug gipagula kadtong lima ka mga hari ngadto kaniya gikan sa langub, ang hari sa Jerusalem, ang hari sa Hebron, ang hari sa Jerimoth, ang hari sa Lachis, ug ang hari sa Eglon. ²⁴Ug nahitabo sa diha nga gipagula na kadtong lima ka mga hari ngadto kang Josue, nga si Josue mitawag sa tanang mga tawo sa Israel, ug miingon sa mga pangulo sa mga tawo sa pag-awayan nga uban kaniya: Dumuol kamo, ug ibutang ninyo ang inyong mga tiil sa mga liog niining lima ka mga hari. Ug mingduol sila ug gibutang ang ilang mga tiil sa liog nila. ²⁵Ug si Josue miingon kanila: Ayaw kahadlok, ayaw kaluya; magmabaskugon kamo ug magmaisugon kamo: kay ingon niana ang pagabuhaton ni Jehova sa tanan ninyong mga kaaway nga inyong pagaawayon. ²⁶Ug unya gitigbas sila ni Josue, ug gipatay sila, ug gibitay sila sa ibabaw sa lima ka kahoy: ug nanagbitay sila sa ibabaw sa mga kahoy hangtud sa kahaponon. ²⁷Ug nahatabo sa panahon sa pagsalop sa adlaw, nga si Josue misugo ug gikuha sila gikan sa mga kahoy ug gitambog sila ngadto sa langub nga ilang gitagoan, ug dihay gibutang nga dagkung mga bato sa baba sa langub hangtud niining adlawa.

²⁸Ug nakuha ni Josue ang Maceda niadtong adlawa, ug iyang gipatay pinaagi sa sulab sa iyang pinuti ang hari *didto*, ug sila gilaglag gayud niya ug ang tanang kalag nga diha niana; ug walay mausa nga iyang gibilin; ug gihimo niya sa hari sa Maceda ingon sa gibuhat niya sa hari sa Jerico. ²⁹Ug si Josue milabay gikan sa Maceda, ug ang tibook Israel kuyog kaniya, ngadto sa Libna, ug gigubat ang Libna: ³⁰Ug si Jehova naghatag usab niini, ingon man ang hari niana, ngadto sa kamot sa Israel; ug iyang gitigbas kini sa pinuti, ug ang tanang mga kalag nga *didto*; walay mausa nga iyang gibilin *didto*; ug gihimo niya sa hari niini sama sa iyang gihimo sa hari sa Jerico. ³¹Ug si Josue milabay gikan sa Libna, ug ang tibook Israel kuyog kaniya, ngadto sa Lachis, ug mingpahaluna *didto*, ug gigubat niya: ³²Ug ang Lachis gihatag ni Jehova sa kamot sa Israel; ug gikuha niya kini sa ikaduhang adlaw, ug gitigbas niya pinaagi sa sulab sa pinuti, ug ang tanang mga kalag nga *didto*, sumala sa tanan nga iyang gibuhat sa Libna. ³³Ug unya si Horam, ang hari sa Gezer, mitungas sa pagtabang sa Lachis; ug si Josue nagpatay kaniya ug sa iyang katawohan hangtud nga wala nay nahabilin kanila. ³⁴Ug si Josue milabay gikan sa Lachis ug ang tibook Israel uban kaniya ngadto sa Eglon; ug sa atbang niadto mingpahaluna sila, ug ilang gigubat kadto. ³⁵Ug ilang gikuha kadto niadtong adlawa; ug gitigbas kadto pinaagi sa sulab sa iyang pinuti; ug ang tanang mga kalag nga *didto* niadtong adlawa iyang gihurot paglalag sumala sa iyang gibuhat sa Lachis. ³⁶Ug si Josue mitungas gikan sa Eglon, ug ang tibook Israel kuyog kaniya ngadto sa Hebron; ug ilang giaway kadto; ³⁷Ug ilang gikuha kini, ug gitigbas pinaagi sa sulab sa pinuti ug ang hari niini ug ang tanang mga ciudad niini, ug ang tanang mga kalag nga diha niini; walay mausa nga iyang gibilin sumala

sa iyang gibuhath didto sa Eglon: apan iyang gilaglag gayud kini ug ang tanang mga kalag nga diha niini. ³⁸Ug si Josue mibalik, ug ang tibook Israel kuyog kaniya ngadto sa Debir ug nakig-away batok niini: ³⁹Ug iyang gikuha kini, ug ang hari niini ug ang tanang mga ciudad niini; ug ilang gitigbas sila sa sulab sa pinuti, ug gihurot pagpanglaglag ang tanang mga kalag nga diha niini; walay mausa nga gibilin niya: sumala sa iyang gibuhath sa Hebron, iyang gibuhath usab sa Debir ug sa hari niini; ingon sa iyang gibuhath usab sa Libna ug sa iyang hari niini. ⁴⁰Busa gilaglag ni Josue ang tibook nga yuta, ang dapit sa kabungtoran, ug ang Habagatan, ug ang kapatagan, ug ang kawalogan, ug ang tanan nilang mga hari: walay gibilin niya, kondili gilaglag gayud niya ang tanan nga nagaghawa, sumala sa gisugo ni Jehova, ang Dios sa Israel. ⁴¹Ug si Josue naglaglag kanila gikan sa Cades-barnea hangtud sa Gaza, ug ang tanang kayutaan sa Gosen, hangtud sa Gabaon. ⁴²Ug ang tanang mga hari ug ang ilang mga yuta gikuha ni Josue sa makausa kay si Jehova, ang Dios sa Israel, nakig-away alang sa Israel. ⁴³Ug si Josue mibalik, ug ang tibook Israel uban kaniya ngadto sa campo sa Gilgal.

¹ Ug nahitabo, sa nakadungog niini si Jabin ang hari sa Hasor, nga siya nagpaadto ngadto kang Jobab, hari sa Madon, ug ngadto sa hari sa Simron, ug ngadto sa hari sa Achsaph, ²Ug ngadto sa mga hari nga didto sa amihanan, sa kabungtoran, ug sa Araba dapit sa habagatan sa Cinnerot, ug didto sa kapatagan ug sa mga kinahataasan sa Dor dapit sa kasadpan, ³Ngadto sa Canaanhon sa silangan ug sa kasadpan, ug sa Amorehanon, ug sa Hetehanon, ug sa Peresehanon, ug sa Jebusehanon sa kabungtoran, ug sa Hebehanon sa ilalum sa Hermon sa yuta sa Mispa. ⁴Ug sila nanggula, sila ug ang tanang mga panon sa kasundalohan uban kanila, daghang mga tawo, sama sa gidaghanon sa balas nga anaa sa kabaybayonan, uban ang mga kabayo ug mga carro nga daghan kaayo. ⁵Ug kining tanang mga hari nanagkatigum; ug sila nangadto nga mingpahaluna sa katubigan sa Merom, sa pagpakig-away batok sa Israel. ⁶Ug si Jehova namulong kang Josue: Ayaw kahadlok tungod kanila; kay ugma niining panahona igahatag ko nga patay silang tanan sa atubangan sa Israel: Ikaw magakiting sa ilang mga kabayo ug magasunog sa ilang mga carro sa kalayo. ⁷Busa si Josue miadto, ug kuyog kaniya ang iyang tanang katawohan-nga-iggugubat, ug dihadhiha ming-asdang kanila didto sa katubigan sa Merom. ⁸Ug sila gitugyan ni Jehova sa kamot sa Israel, ug ilang gipamatay sila, ug gigukod sila ngadto sa bantugang Sidon, ug ngadto sa Misreptomayim, ug ngadto sa walog sa Mispa padulong ngadto sa silangan; ug ilang gipanigbas sila hangtud nga walay nanghibilin. ⁹Ug si Josue nagbuhat kanila sumala sa gisugo ni Jehova kaniya: iyang gipangitingan ang ilang mga kabayo, ug gisunog sa kalayo ang ilang mga carro.

¹⁰ Ug niadtong panahona misibug si Josue ug gikuha niya ang Hasor, ug gitigbas pinaagi sa pinuti ang hari didto: kay ang Hasor kaniadto maoy pangulo sa tanan niadtong mga gingharian. ¹¹Ug gipanigbas nila sa sulab sa pinuti ang tanan nga may kinabuhi didto, gipoo gayud ang tanan; walay mausa nga nagghawa nga nahabilin: ug iyang gisunog ang Hasor sa kalayo. ¹²Ug ang tanang mga ciudad niadtong mga haria, ug ang tanang mga hari nila, gikuha ni Josue, ug gitigbas

niya sa sulab sa pinuti, ug gihurot sila gayud paglaglag; ingon sa gisugo ni Moises, ang alagad ni Jehova. ¹³Apan mahitungod sa mga ciudad nga nagbarog sa ilang mga bungtod, wala sunoga sa mga Israelihanon; gawas sa Asor lamang; kana maoy gisunog ni Josue. ¹⁴Ug ang tanang mga butang nga nanghibilin niining mga ciudara, ug ang mga panon sa vaca, ang mga anak sa Israel nanguha niini alang sa pagkainagaw ngadto sa ilang kaugalingon; apan ang tagsatagsa ka tawo ilang gitigbas sa sulab sa pinuti hangtud nga nalaglag sila, ug walay bisan usa nga nagginhawa nga ilang gibilin.

¹⁵ Ingon nga si Jehova nagsugo kang Moises nga iyang alagad, busa nagsugo usab si Moises kang Josue: ug ingon man gibuhat ni Josue; ang tanan nga gisugo ni Jehova kang Moises, walay bisan unsa nga wala niya buhata, ¹⁶Busa gikuha ni Josue kadtong tibook yuta, ang sa kabungtoran, ang tanan nga anaa sa habagatan, ug ang tibook yuta sa Gosen, ug ang kapatagan, ug ang Araba, ug ang kabungtoran sa Israel, ug ang kapatagan niana. ¹⁷Sukad sa bukid sa Halac nga nagapadulong ngadto sa Seir, ug ngadto na gayud sa Baal-gad, sa walog sa Libano ubos sa bukid sa Hermon: ug ang tanan nilang mga *hari* iyang gikuha ug gitigbas sila ngadto sa kamatayon. ¹⁸Si Josue dugay nang nagpakiggubat uban niadtong tanan nga mga hari. ¹⁹Walay usa ka ciudad nga nagpakigdait sa mga anak sa Israel gawas sa mga Hebehanon, ang mga pumoluyo sa Gabaon: ilang nakuha ang tanan pinaagi sa gubat. ²⁰Kay gikan man kang Jehova ang pagkagahi sa ilang mga kasingkasing, sa pagpakig-away batok sa Israel, aron iyang malaglag gayud sila, aron sila dili kaloy-an, kondili aron siya magalaglag kanila ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. ²¹Ug si Josue miabut niadtong panahona, ug iyang gilaglag ang Anachanon gikan sa kabungtoran, gikan sa Hebron, gikan sa Debir, gikan sa Anab ug gikan sa tibook nga kabungtoran sa Juda ug gikan sa tibook kabungtoran sa Israel: si Josue naglaglag gayud kanila uban sa ilang mga ciudad. ²²Walay nahabilin sa mga Anachanon sa yuta sa mga anak sa Israel: sa Gaza lamang, sa Gath ug sa Asdod, ang may pipila nga nahabilin. ²³Busa gikuha ni Josue ang tibook nga yuta sumala sa tanang gisulti ni Jehova kang Moises; ug si Josue mihatag niana ingon nga kabilin sa mga Israelihanon sumala sa ilang mga bahin pinaagi sa ilang mga banay. Ug ang yuta nakapahulay gikan sa gubat.

¹ Karon mao kini ang mga hari sa yuta, nga gilaglag sa mga anak sa Israel, ug nagbaton sa ilang yuta sa unahan sa Jordan ngadto sa silanganan sa adlaw, gikan sa walog sa Arnon, ngadto sa bukid sa Hermon, ug ang tanang Araba ngadto sa silangan. ²Si Sihon, ang hari sa mga Amorehanon nga nagpuyo sa Hesbon ug naghari sukad sa Aroer, nga anaa sa daplin sa walog sa Arnon, ug ang *ciudad nga anaa* sa kinataliwad-an sa walog ug ang katunga sa Galaad, ingon man ngadto sa suba sa Jaboc ang utlanan sa mga anak sa Ammon; ³Ug ang Araba ngadto sa dagat sa Cinneroth, padulong ngadto sa silangan ug ngadto sa dagat nga Maasgad, dapit sa silangan, ang dalan padulong ngadto sa Beth-Jesimoth; ug sa habagatan ubos sa banghilig sa Pisga: ⁴Ug ang utlanan ni Og, hari sa Basan, nga nahabilin sa mga Rapehanon nga nagpuyo sa Astaroth ug sa Edrei, ⁵Ug naghari sa bukid sa Hermon ug sa Salea, ug sa tibook nga Basan ngadto sa utlanan sa mga Gesurehanon ug sa mga Maachatehanon, ug katunga sa Galaad, ang utlanan ni Sihon, hari sa Hesbon. ⁶Si Moises, ang alagad

ni Jehova ug ang mga anak sa Israel, naglaglag kanila; ug si Moises, ang alagad ni Jehova, mihatag niana alang sa usa ka panulondon ngadto sa mga Rubenhanon, ug sa mga Gadhanon, ug sa katunga nga banay ni Manases.

⁷ Ug kini mao ang mga hari nga gilaglag ni Josue ug sa mga anak sa Israel unahan sa Jordan padulong ngadto sa kasadpan, sukad sa Baal-gad nga didto sa walog sa Libano ngadto sa bukid sa Halac, nga nagapadulong ngadto sa Seir (ug si Josue mihatag niini sa mga banay sa Israel aron sa pagpanag-iyang kanila sumala sa ilang mga pagkabahin; ⁸Didto sa kabungtoran, ug didto sa kapatagan, ug didto sa Araba, ug didto sa mga banghilig, ug didto sa kamingawan, ug didto sa Habagatan; ang Hetehanon, ang Amorehanon, ang Canaanhon, ang Peresehanon, ang Hebehanon, ug ang Jebusehanon): ⁹Ang hari sa Jerico, usa; ang hari sa Ai, nga tupad sa Beth-el, usa; ¹⁰Ang hari sa Jerusalem, usa; ang hari sa Hebron, usa; ¹¹Ang hari sa Jeremoth, usa; ang hari sa Lachis, usa; ¹²Ang hari sa Eglon, usa; ang hari sa Gezer, usa; ¹³Ang hari sa Debir, usa; ang hari sa Gedir, usa; ¹⁴Ang hari sa Horma, usa; ang hari sa Arad, usa; ¹⁵Ang hari sa Libna, usa; ang hari sa Adullam, usa; ¹⁶Ang hari sa Maceda, usa; ang hari sa Beth-el, usa; ¹⁷Ang hari sa Tappua, usa; ang hari sa Hopher, usa; ¹⁸Ang hari sa Aphec, usa; ang hari sa Lasaron, usa; ¹⁹Ang hari sa Madon, usa; ang hari sa Hasor, usa; ²⁰Ang hari sa Simron-meron, usa; ang hari sa Achsaph, usa; ²¹Ang hari sa Taanach, usa; ang hari sa Megiddo, usa; ²²Ang hari sa Chedes, usa; ang hari sa Jocneam nga didto sa Carmel, usa; ²³Ang hari sa Dor sa kinahataasan sa Dor, usa; ang hari sa Goiim nga didto sa Gilgal, usa; ²⁴Ang hari sa Tirsas, usa; ang tanang mga hari may katloan ug usa.

¹ Karon si Josue tigulang na ug hataas na ang *iyang* panuigon; ug si Jehova miingon kaniya: Ikaw tigulang na ug hataas na kaayo ang *imong* panuigon, ug daghan pa uyamut ang yuta nga panag-iyahon. ²Mao kini ang yuta nga nahibilin pa: ang tanang dapit sa mga Filistehanon ug ang tanang mga Gesurehanon; ³Sukad sa Sihor, nga anaa unahan sa Egipto, bisan pa hangtud ngadto sa utlanan sa Accaron, dapit sa amihanon, nga gibana-bana nga sa mga Canaanhon; ang lima ka principe sa mga Filistehanon; ang mga Gazahanon, ug ang mga Asdodihanon, ang mga Ascalonhanon, ang mga Getehanon, ug ang mga Accaronithanon; ug ingon man ang mga Abeosnon, ⁴Dapit sa habagatan; ang tibook yuta sa mga Canaanhon, ug ang Meara nga sakup sa mga Sidonhanon, ngadto sa Aphec, ngadto sa utlanan sa mga Amorehanon; ⁵Ug ang yuta sa mga Gibleohanon, ug ang tibook Libano, ngadto dapit sa silangan sa adlaw, gikan sa Baal-gad ubos sa bukid sa Hermon ngadto sa pagsulod sa Hamath; ⁶Ang tanang pumoluyo sa kabungtoran sukad sa Libano ngadto sa Misrephothmaim, ang tanang mga Sidonhanon; sila pagahinginlan ko gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel; bahinon mo kana lamang alang sa Israel ingon nga panulondon, sumala sa akong gisugo kanimo.

⁷ Busa, karon, bahinon mo kining yutaa ingon nga panulondon alang sa siyam ka banay ug sa katunga nga banay ni Manases. ⁸Uban kaniya ang mga Rubenhanon ug ang mga Gadhanon nakadawat sa ilang panulondon nga gihatag kanila ni Moises, unahan sa Jordan dapit sa silangan,

sumala sa gihatag kanila ni Moises, ang alagad ni Jehova: ⁹Sukad sa Aroer, nga anaa sa kinadaplinan sa walog sa Arnon, ug ang ciudad nga anaa sa taliwala sa walog, ug ang tibook patag sa Madeba ngadto sa Dibon; ¹⁰Ug ang tanang mga ciudad ni Sihon, hari sa mga Amorehanon, nga nagahari sa Hesbon, ngadto sa utlanan sa mga anak sa Ammon; ¹¹Ug ang Galaad, ug ang utlanan sa mga Gesurehanon ug sa mga Maacatehanon, ug ang tibook nga bukid sa Hermon, ug ang tibook Basan ngadto sa Salcha; ¹²Ang tibook gingharian ni Og, sa Basan, nga naghari sa Astaroth ug sa Edrei (kini maoy nahibilin sa mga nahasalin sa mga Rephaimhanon); kay kini sila gilaglag ni Moises ug gipapahawa. ¹³Apan ang mga anak sa Israel wala magapapahawa sa mga Gesurehanon, ni sa mga Maacathihanon: apan si Gesur ug si Maacath nagpuyo sa kinataliwad-an sa Israel, hangtud niining adlaw. ¹⁴Sa banay lamang ni Levi nga siya wala maghatag ug panulondon; ang mga halad ni Jehova, ang Dios sa Israel, nga ginahimo pinaagi sa kalayo, mao ang iyang panulondon, sumala sa iyang gipamulong kaniya. ¹⁵Ug si Moises naghatag sa banay sa mga anak ni Ruben sumala sa ilang mga panimalay. ¹⁶Ug ang ilang utlanan nanukad gikan sa Aroer nga anaa sa kinadaplinan sa walog sa Arnon, ug ang ciudad nga anaa sa kinataliwad-an sa walog, ug ang tibook patag haduol sa Medeba; ¹⁷Ang Hesbon, ug ang tanan niyang mga ciudad nga anaa sa patag; ug ang Dibon, ug ang Bamoth-baal, ug ang Beth-baal-meon, ¹⁸Ug ang Jaas, ug ang Keddemoth, ug ang Mephaath, ¹⁹Ug ang Chiriataim, ug ang Sibma, ug ang Zereth-shahar nga anaa sa bukid sa walog, ²⁰Ug ang Beth-peor, ug ang mga banghilig sa Pisga, ug ang Beth-jesimoth. ²¹Ug ang tanang mga ciudad sa patag, ug ang tibook nga gingharian ni Sihon, hari sa mga Amorehanon, nga nagahari sa Hesbon, nga gidaug ni Moises uban ang mga pangulo sa Madian, nga si Evi, ug si Recem, ug si Sur, ug si Jur, ug si Reba, mga principe ni Sihon nga nagpuyo sa yuta. ²²Si Balaam usab ang anak nga lalake ni Beor, ang magtatagna nga bakakon, gipatay sa mga anak sa Israel uban sa tanang mga gipatay nila. ²³Ug ang utlanan sa mga anak ni Ruben mao ang Jordan, ug ang uban pang utlanan niini. Kini mao ang panulondon sa mga anak ni Ruben sumala sa ilang mga panimalay, ang mga ciudad ug ang mga kalungSORAN didto. ²⁴Ug si Moises naghatag sa banay ni Gad, sa mga anak ni Gad sumala sa ilang mga panimalay. ²⁵Ug ang ilang utlanan mao ang Jaser, ug ang tanang mga ciudad sa Galaad, ug ang katunga sa yuta sa mga anak sa Ammon ngadto sa Aroer nga anaa sa atbang sa Rabba; ²⁶Ug sukad sa Hesbon ngadto sa Ramath-mispe, ug Betonim: ug sukad sa Mahanaim ngadto sa utlanan sa Debir; ²⁷Ug diha sa walog, ang Beth-aram, ang Beth-nimra, ug ang Sucoth, ug ang Saphon, ang salin sa gingharian ni Sehon, ang hari sa Hesbon, ang Jordan ug ang utlanan *niini*, ngadto sa kinatapusang bahin gayud sa dagat sa Cinnereth unahan sa Jordan ngadto sa silangan. ²⁸Kini mao ang panulondon sa mga anak ni Gad, sumala sa ilang mga panimalay, ang mga ciudad ug ang mga kalungSORAN didto. ²⁹Ug si Moises naghatag ug panulondon sa tunga nga banay ni Manases: ug kadto alang sa katunga nga banay sa mga anak ni Manases, sumala sa ilang mga panimalay. ³⁰Ug ang ilang utlanan nagasukad sa Mahanaim, ang tibook Basan, ang tibook gingharian ni Og, hari sa Basan, ug ang tanang mga kalungSORAN sa Jair, nga atua sa Basan, *may* kan-uman ka mga ciudad: ³¹Ug ang katunga sa Galaad, ug ang Astaroth, ug ang Edrei, ang mga ciudad sa gingharian ni Og, didto sa Basan, alang sa mga anak ni Machir, ang anak nga lalake ni Manases, bisan alang sa katunga

sa mga anak ni Machir sumala sa ilang mga panimalay. ³²Kini mao ang mga panulondon nga gibahinbahin ni Moises sa mga kapatagan sa Moab unahan sa Jordan sa Jerico, ngadto sa silangan. ³³Apan alang sa banay ni Levi wala magnatag si Moises ug panulondon: si Jehova, ang Dios sa Israel, mao ang ilang panulondon, sumala sa iyang gisulti kanila.

¹ Ug kini mao ang mga panulondon nga gihatag sa mga anak sa Israel sa yuta sa Canaan nga gibahin-bahin ni Eleazar, nga sacerdote, ug ni Josue, ang anak nga lalake ni Nun; ug sa mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan sa mga banay sa mga anak sa Israel nga gipanagbahin-bahin kanila. ²Sumala sa kapalaran sa ilang panulondon, ingon sa gisugo ni Jehova pinaagi kang Moises, alang sa siyam ka mga banay, ug alang sa katunga nga banay. ³Kay si Moises naghatag sa panulondon sa duruha ka banay ug sa katunga nga banay unahan sa Jordan: apan sa mga Levihanon, siya walay gikahatagan sa panulondon. ⁴Kay ang mga anak ni Jose may duruha ka banay, ang Manases ug ang Ephraim; ug sila wala maghatag ug bahin sa yuta sa mga Levihanon, gawas sa mga ciudad nga ilang pagapuy-an, ug ang mga patag nga sibsibanan sa ilang panon nga vaca ug alang sa ilang kabuhian. ⁵Maingon nga gisugo ni Jehova kang Moises, gihimo sa mga anak sa Israel; ug gibahin nila ang yuta.

⁶ Unya ang mga anak ni Juda ming-duol ngadto kang Josue didto sa Gilgal: ug si Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone, nga Cenehanon, miingon kaniya: Nasayud ikaw sa butang nga gisulti ni Jehova kang Moises, nga tawo sa Dios, mahitungod kanako ug kanimo didto sa Cades-barnea. ⁷Kap-atan ka tuig ang akong panuigon sa pagpadala ni Moises kanako, ang alagad ni Jehova, gikan sa Cades-barnea aron sa pagsusi sa yuta: ug ako nagsugilon kaniya sumala sa diha sa akong kasingkasing. ⁸Ugaling kay ang akong mga igsoon nga kuyog nako, nagpatunaw sa mga kasingkasing sa katawohan; apan ako, misunod nga hingpit kang Jehova nga akong Dios. ⁹Ug si Moises nanumpa niadtong adlaw, nga nagaingon: Sa pagkamatuod, ang yuta nga gitumban sa imong tiil mahimo nga imong panulondon kanimo ug sa imong mga anak, sa walay katapusan, kay ikaw misunod nga hingpit kang Jehova nga akong Dios. ¹⁰Ug karon, tan-awa, si Jehova nagbuhi kanako, ingon sa iyang gipamulong, niining kap-atan ug lima ka tuig sukad sa panahon nga si Jehova misulti kang Moises niining mga pulonga sa diha nga nagpanaw pa ang Israel didto sa kamingawan: ug karon, tan-awa, niining adlaw ako kawaloan ug lima ka tuig na ang panuigon. ¹¹Sa gihapon ako mabaskug karon sama sa adlaw sa pagsugo ni Moises kanako: sumala sa akong kusog kaniadto, mao usab ang akong kusog karon, alang sa gubat, ug sa paggula, ug sa pagsulod. ¹²Busa karon, ihatag kanako kining dapit sa kabungtoran, nga gihisgutan ni Jehova niadtong adlaw; kay nadungog mo man niadtong adlaw nga didto ang mga Anachanon ug ang mga ciudad nga dagku ug linig-onan; tingali unya nga si Jehova magauban kanako ug pagapapahawaon ko sila, sumala sa gipamulong ni Jehova. ¹³Ug gipanalanginan siya ni Josue; ug gihatag niya ang Hebron kang Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone, ingon nga iyang panulondon. ¹⁴Busa ang Hebron nahimong panulondon ni Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone, ang Cenehanon, hangtud niining adlaw; tungod kay siya nagsunod

nga hingpit kang Jehova, ang Dios sa Israel. ¹⁵Karon ang ngalan sa Hebron sa unang panahon mao ang Chiriat-arba; kining Arba mao ang labing bantug nga tawo sa mga Anachanon. Ug ang yuta nakapahulay na gikan sa gubat.

¹ Ug ang bahin alang sa banay sa mga anak ni Juda, sumala sa ilang mga panimalay, mao ang haduol sa utlanan sa Edom ngadto sa kamingawan sa Zin dapit sa habagatan, sa labing kinahabagatan gayud. ²Ug ang utlanan sa habagatan nagasugod gikan sa kinatumyang dapit sa Dagat nga Maasgad sukad sa look nga nagabantaaw sa habagatan; ³Ug kana nagapaingon ngadto sa habagatan sa sakaon sa Acrabim ug nagapaingon ngadto sa Zin, ug nagatungas dapit sa habagatan sa Cades-barnea, ug milabay sa duol sa Hebron, ug nagatungas ngadto sa Adar, ug mingsaliko ngadto sa Carca; ⁴Ug kini nagapaingon ngadto sa Asmon, ug minggula ngadto sa sapa sa Egipto; ug ang mga gulaanan gikan sa utlanan diha sa dagat: kini mao ang imong utlanan dapit sa habagatan. ⁵Ug ang utlanan dapit sa silangan mao ang Dagat nga Maasgad, ngadto sa kinatapusan sa Jordan. Ug ang utlanan dapit sa amihanan nanukad sa look sa dagat sa katapusan sa Jordan. ⁶Ug ang utlanan mitungas ngadto sa Beth-hogla ug milabay duol sa amihanan sa Beth-araba; ug ang utlanan mitungas ngadto sa bato ni Bohan, ang anak nga lalake ni Ruben; ⁷Ug ang utlanan mitungas sa Debir sukad sa walog sa Achor ug nagapadayon padulong ngadto sa amihanan, nga nagbantaaw paingon ngadto sa Gilgal nga anaa sa tungasan atbang sa Adumim nga anaa sa habagatan daplin sa suba; ug ang utlanan milabay ngadto sa mga tubig sa Ensemes ug ang mga gulaanan niana duol sa Enrogel; ⁸Ug ang utlanan mitungas duol sa walog sa anak nga lalake ni Hinom ngadto sa daplin sa Jebusehanon paingon ngadto sa habagatan (kini mao ang Jerusalem); ug ang utlanan nagatungas ngadto sa kinatumyan sa bukid nga nagatindog atbang sa walog sa Hinom dapit sa kasadpan, nga anaa sa labing kinatumyan sa walog sa Rephaim paingon ngadto sa amihanan. ⁹Ug ang utlanan nagatuy-od sukad sa tumoy sa bukid ngadto sa tuburan sa mga tubig sa Nephtoa ug migula ngadto sa mga ciudad sa bukid sa Epron; ug ang utlanan nagatuy-od ngadto sa Baala (kini mao ang Chiriat-jearim); ¹⁰Ug ang utlanan miliko sukad sa Baala paingon ngadto sa kasadpan ngadto sa bukid sa Seir, ug milabay ngadto sa daplin sa bukid sa Jearim dapit sa amihanan; (kini mao ang Chesalon), ug milugsong ngadto sa Beth-semes, ug miagi ubay sa Timna; ¹¹Ug ang utlanan migula ngadto sa daplin sa Ecron paingon ngadto sa amihanan; ug ang utlanan mituy-od ngadto sa Sicheron ug milabay duol sa bukid sa Baala ug migula sa Jabneel; ug ang mga gulaanan niini nga utlanan diha sa dagat. ¹²Ug ang utlanan sa kasadpan napaingon ngadto sa dagat nga daku ug ang utlanan *niini*. Kini mao ang utlanan sa mga anak ni Juda nga nagalibut sumala sa ilang mga panimalay.

¹³ Ug kang Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone, mihatag siya ug usa ka bahin sa mga anak ni Juda sumala sa sugo ni Jehova kang Josue ingon man sa Chiriat-arba, *ug kining Arba* mao ang amahan ni Anac, (kini mao si Hebron). ¹⁴Ug si Caleb nagpapahawa gikan didto sa totolo ka mga anak nga lalake ni Anac: si Sesai, ug si Aiman, ug si Talmay, ang mga anak nga lalake ni Anac. ¹⁵Ug gikan didto mitungas siya ngadto sa mga pumoluyo sa Debir: ug ang ngalan sa Debir kaniadto

mao ang Chiriath-seper. ¹⁶Ug si Caleb miingon: Ang modaug sa Chiriath-seper, ug mokuha niana, kaniya akong igahatag ang akong anak nga babaye nga si Axa aron iyang maasawa. ¹⁷Ug si Othoniel, ang anak nga lalake ni Cenes, ang igsoon nga lalake ni Caleb, mikuha niana; ug iyang gihatag kaniya ang iyang anak nga babaye nga si Axa sa pagpaasawa. ¹⁸Ug nahatabo, nga sa miadto na siya *kaniya*, siya nagtambag kaniya, nga mangayo ug usa ka uma gikan sa iyang amahan: ug siya nanaug sa iyang asno; ug si Caleb miingon kaniya: Unsay tuyo mo? ¹⁹Ug mitubag siya: Hatagi ako ug panalangin; kay naghatag ka kanako sa yuta sa habagatan, hatagi usab ako ug mga tuburan sa tubig. Ug gihatagan siya sa mga tubod sa itaas ug sa mga tubod sa ubos.

²⁰ Kini mao ang panulondon sa banay sa mga anak ni Juda sumala sa ilang mga panimalay. ²¹Ug ang kinatapusang mga ciudad sa banay sa mga anak ni Juda paingon ngadto sa utlanan sa Edom diha sa habagatan mao ang Kabseel, ug ang Eder, ug ang Jagur, ²²Ug ang Sina, ug ang Dimona, ug ang Adada, ²³Ug ang Ceddes, ug ang Asor, ug ang Itnan, ²⁴Ug ang Ziph, ug ang Telem, ug ang Bealoth, ²⁵Ug ang Asor-hadatta, ug ang Cheriath-hesron (nga mao ang Asor), ²⁶Ang Amam, ug ang Sema, ug ang Molada, ²⁷Ug ang Asar-gadda, ug ang Hesmom, ug ang Beth-pelet, ²⁸Ug ang Hasar-sual, ug ang Beer-seba, ug ang Bisotia, ²⁹Ug ang Baala, ug ang Iim, ug ang Esem, ³⁰Ug ang Eltolad, ug ang Cesil, ug ang Horma, ³¹Ug ang Siclag, ug ang Madmanna, ug ang Sansana, ³²Ug ang Lebaoth, ug ang Silim, ug ang Ain, ug ang Rimmon: ang ta nang mga ciudad, may kaluhaan ug siyam, lakip ang ilang mga balangay. ³³Ang diha sa kapatagan mao ang Estaol, ug ang Sorea, ug ang Asena, ³⁴Ug ang Sanoa, ug ang Engannim, ug ang Tappua, ug ang Enam, ³⁵Ug ang Jerimoth, ug ang Adullam, ug ang Socho, ug ang Aceca, ³⁶Ug ang Saraim, ug ang Aditaim; ug ang Gedera, ug ang Gederotaim; napulo ug upat ka mga ciudad lakip ang ilang mga balangay. ³⁷Ang Senan, ug ang Hadasa, ug ang Migdalgad, ³⁸Ug ang Dilan, ug ang Mizpa, ug ang Jocteel, ³⁹Ang Lachis, ug ang Boscath, ug ang Eglon, ⁴⁰Ug ang Cabon, ug ang Lamas, ug ang Chitlis. ⁴¹Ug ang Gederoh, ang Beth-dagon, ug ang Naama, ug ang Maceda; napulo ug unom ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. ⁴²Ang Libna, ug ang Eter, ug ang Asan, ⁴³Ug ang Jiphta, ug ang Asna, ug ang Nesib, ⁴⁴Ug ang Ceila, ug ang Achsib, ug ang Maresa; siyam ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay: ⁴⁵Ang Ecron, lakip ang iyang mga lungsod ug mga balangay; ⁴⁶Sukad sa Ecron hangtud sa dagat, ang tanan nga anaa sa daplin sa Asdod lakip ang ilang mga balangay; ⁴⁷Ang Asdod, lakip ang iyang mga lungsod ug mga balangay; ang Gasa, lakip ang iyang mga lungsod ug mga balangay: ngadto sa sapa sa Egipto, ug sa dakung dagat ug ang utlanan *niini*. ⁴⁸Ug sa kabungtoran, ang Samir, ug ang Jatir, ug ang Sucoth, ⁴⁹Ug ang Dana, ug ang Chariat-sana (nga mao ang Debir), ⁵⁰Ug ang Anab, ug ang Estemo, ug ang Anim, ⁵¹Ug ang Gosen, ug ang Olon, ug ang Gilo; napulo ug usa ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. ⁵²Ang Arab, ug ang Dumah, ug ang Esan, ⁵³Ug ang Janum, ug ang Beth-pua, ug ang Apheca, ⁵⁴Ug ang Humta, ug ang Chariat-arba (nga mao ang Hebron), ug ang Sior; siyam ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. ⁵⁵Ang Maon, ug ang Carmel, ug ang Ziph, ug ang Juta, ⁵⁶Ug ang Jesreel, ug ang Jodeam, ug ang Sanoa, ⁵⁷Ang Cain, ang Gibeaa, ug ang Timnah; may napulo ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. ⁵⁸Ang Hal-hul, ug ang Bethpur, ug Gedor, ⁵⁹Ug ang Maarat, ug Beth-anoth ug Eltekon; unom ka mga ciudad, lakip ang

ilang mga balangay. ⁶⁰Ang Ciriath-baal (nga mao ang Chiriath-jearim), ug ang Rabba; duruha ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. ⁶¹Diha sa kamingawan, ang Beth-araba, ang Midin, ug ang Sechacha. ⁶²Ug ang Nibsan, ug ang ciudad sa Zin, ug ang Engedi; may unom ka mga ciudad lakip ang ilang mga balangay. ⁶³Ug mahitungod sa mga Jebusehanon, ang mga pumoluyo sa Jerusalem, ang mga anak ni Juda wala makapapahawa kanila: apan ang Jebusehanon nagpuyo ipon sa mga anak ni Juda sa Jerusalem hangtud niining adlawa.

¹ Ug ang nahulog sa palad sa mga anak ni Jose, gikan sa Jordan sa Jerico sa mga tubig sa Jerico dapit sa silangan, bisan pa ang kamingawan, nga nagatungas gikan sa Jerico ngadto sa kabungtoran ug dayon na sa Beth-el: ²Ug gikan sa Beth-el napaingon ngadto sa Luz, ug milabay dapit sa utlanan sa mga Arkianhon sa Ataroth; ³Ug kana milugsong ngadto sa kasadpan sa utlanan sa mga Hapletanon, ngadto sa utlanan sa Beth-oron, ang kinaubsan, ug ngadto sa Gezer; ug ang mga gulaanan didto napaingon ngadto sa dagat. ⁴Ug ang mga anak ni Jose, si Manases ug si Ephraim mingkuha sa ilang mga panulondon.

⁵ Ug ang utlanan sa mga anak ni Ephraim sumala sa ilang mga panimalay mao *kini* : ang utlanan sa ilang panulondon paingon ngadto sa silangan, mao ang Ataroth-addar, ngadto sa Beth-oron ang nahataas; ⁶Ug ang utlanan nagpadayon ngadto sa kasadpan didto sa Michmetath dapit sa amihanan; ug ang utlanan misaliko paingon sa silangan ngadto sa Taanath-silo, ug milabay niana dapit sa silangan sa Janoa; ⁷Ug kana milugsong gikan sa Janoa ngadto sa Ataroth, ug sa Naarar, ug miabut ngadto sa Jerico, ug minggula didto sa Jordan. ⁸Sukad sa Tappua ang utlanan napaingon ngadto sa kasadpan ngadto sa sapa sa Cana; ug ang mga gulaanan didto padulong ngadto sa dagat. Kini mao ang panulondon sa banay sa mga anak ni Ephraim sumala sa ilang mga panimalay: ⁹Lakip ang mga ciudad nga nahabahn alang sa mga anak ni Ephraim sa kinataliwad-an sa panulondon sa mga anak ni Manases, ang tanang mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. ¹⁰Ug wala nila papahawaa ang mga Canaanhon nga namuyo didto sa Geser; apan ang mga Canaanhon namuyo sa kinataliwad-an sa Ephraim hangtud niining adlawa, ug nahimong mga ulipon sa pagbuhat sa mga bulohaton sa pintakasi.

¹ Ug *kini* mao ang nahulog sa palad sa banay ni Manases; kay siya ang kamagulangan nga *anak nga lalake* ni Jose. Mahitungod kang Machir, ang kamagulangan ni Manases, ang amahan ni Galaad, tungod kay siya usa ka tawo sa gubat, busa naiya ang Galaad ug ang Basan. ²Busa ang maong *bahn* alang sa ubang mga anak ni Manases, sumala sa ilang mga panimalay; alang sa mga anak ni Helec, ug alang sa mga anak ni Esriel, ug alang sa mga anak ni Sicheem, ug alang sa mga anak ni Heper, ug alang sa mga anak ni Semida; kini mao ang mga anak nga lalake ni Manases, ug ang anak nga lalake ni Jose, sumala sa ilang mga panimalay. ³Apan si Salpaad, anak nga lalake ni Heper, ang anak nga lalake ni Galaad, ang anak nga lalake ni Machir, ang anak nga lalake ni Manases, walay

mga anak nga lalake, kondili mga babaye: ug kini mao ang mga ngalan sa iyang mga anak nga babaye: Maala, ug Noa, Hogla, Milcha, ug Tirsá. ⁴Ug mingduol sila sa atubangan ni Eleazar, ang sacerdote, ug sa atubangan ni Josue, ang anak nga lalake ni Nun, ug sa atubangan sa mga principe, nga nagaingon: Si Jehova nagsugo kang Moises sa paghatag kanamo ug panulondon uban sa among mga igsoon: busa sumala sa sugo ni Jehova iyang gihatagan sila ug panulondon uban sa mga igsoon sa ilang amahan. ⁵Ug may napulo ka bahin nga nabahin kang Manases, labut pa sa yuta sa Galaad ug sa Basan, nga anaa sa unahan sa Jordan; ⁶Tungod kay ang mga anak nga babaye ni Manases may mga panulondon uban sa iyang mga anak nga lalake. Ug ang yuta sa Galaad naangkon sa uban nga mga anak nga lalake ni Manases.

⁷ Ug ang utlanan ni Manases magsukad sa Aser ngadto sa Mikmetath, nga anaa sa atbang sa Sichem; ug ang utlanand mipaingon ngadto sa too, ngadto sa mga namuyo sa Entappua. ⁸Ang yuta sa Tapua sakup ni Manases; apan ang Tapua sa utlanan ni Manases, nahisakup sa mga anak ni Ephraim. ⁹Ug ang utlanan milugsong ngadto sa sapa sa Cana, paingon ngadto sa habagatan sa suba; kining mga ciudad nahisakup sa Ephraim diha sa mga ciudad ni Manases: ug ang utlanan ni Manases anaa sa amihanan nga daplin sa sapa ug ang mga gulaanan didto napaingon ngadto sa dagat. ¹⁰Dapit sa habagatan kang Ephraim ug ang dapit sa amihanan kang Manases, ug ang dagat maoy iyang utlanan; ug sila nangabut ngadto sa Aser dapit sa amihanan, ug ngadto sa Isacchar dapit sa silangan. ¹¹Ug sa Isacchar ug sa Aser iya ni Manases ang Beth-sean ug ang iyang mga lungsod, ug ang Ibleam ug ang iyang mga lungsod, ug ang mga pumoluyo sa Dor ug ang iyang mga lungsod, ug ang mga pumoluyo sa Endor, ug ang iyang mga lungsod, ug ang mga pumoluyo sa Taanach ug ang iyang mga lungsod, ug ang mga pumoluyo sa Megiddo ug ang iyang mga lungsod bisan ang totolo ka mga kahitas-an. ¹²Apan ang mga anak ni Manases wala makapapahawa sa mga pumoluyo niadtong mga ciudad; ang mga Canaanhon mopuyo hinoon niadtong yutaa. ¹³Ug nahitabo nga sa makusganon na ang mga anak sa Israel, ilang gibutang ang mga Canaanhon sa mga bulohaton sa pintakasi, ug wala nila sila papahawaa.

¹⁴ Ug ang mga anak ni Jose misulti kang Josue, nga nagaingon: Nganong gihatagan mo ako ug usa ka pahat ug usa ka bahin ingon nga panulondon, sa nagatan-aw ka nga ako usa ka dakung katawohan, kay si Jehova nagpanalangin kanako sa ingon niini hangtud karon? ¹⁵Ug si Josue miingon kanila: Kong ikaw usa ka dakung katawohan, umadto kamo sa kakahoyan ug magapamutol didto alang kanimo sa yuta sa mga Peresehanon ug sa mga Raphaimnon, sanglit ang mga kabungtoran sa Ephraim sigpit ra kaayo alang kanimo. ¹⁶Ug ang mga anak ni Josue miingon: Ang kabungtoran dili igo alang kanamo; ug ang tibook Canaanhon nga namuyo sa walog may mga carro nga puthaw, sila nga namuyo sa Beth-sean ug sa iyang mga lungsod, ug sila namuyo sa walog sa Jesreel. ¹⁷Ug si Josue misulti sa balay ni Josue, kang Ephraim ug kang Manases, nga nagaingon: Ikaw usa ka dakung katawohan, ug may dakung gahum; dili kay usa lamang ka bahin ang mamaimo: ¹⁸Apan ang mga kabungtoran mamaimo; kay bisan matuod nga kana kakahoyan, putla kana, ug ang tanang gulaanan niana mamaimo; kay imong pagapapahawaon ang mga Canaanhon, ug bisan sila may mga carrong puthaw, ug bisan sila mga kusgan.

¹ Ug ang tibook mga katilingban sa mga anak sa Israel nanagtigum didto sa Silo, ug nanagtukod sila didto sa balong-balong nga pagatiguman; ug ang yuta sa ilang atubangan nasakup na nila.

² Ug may nahibilin sa taliwala sa mga anak sa Israel nga pito ka mga banay nga wala pa makabahin sa ilang panulondon. ³Ug si Josue miingon sa mga anak sa Israel: Unsa pa ang kadugayon sa inyong katapol sa pagpanag-iya sa yuta nga gihatag kaninyo ni Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan? ⁴Magtudlo kamo alang kaninyo ug totolo ka tawo sa tagsa ka banay; ug akong sugoon sila, ug sila manindog ug manuroy sa kayutaan, ug mosaysay kanila sumala sa ilang panulondon: Ug sila moari kanako. ⁵Ug pagabahinon nila kini sa pito ka bahin: si Juda magapuyo sa sulod sa iyang utlanan dapit sa habagatan, ug ang balay ni Jose magapuyo sa sakup sa ilang utlanan dapit sa amihanan. ⁶Ug magabahin kamo sa yuta sa pito ka bahin, ug dad-a ang plano dinhi kanako; ug magapapalad ako dinhi alang kaninyo sa atubangan ni Jehova nga atong Dios. ⁷Kay ang mga Levihanon walay bahin diha sa taliwala ninyo; kay ang pagka-sacerdote ni Jehova mao ang ilang panulondon: Ug si Gad ug si Ruben ug ang katunga nga banay ni Manases nakadawat na sa ilang panulondon sa unahan sa Jordan dapit sa silangan, nga gihatag kanila ni Moises, ang alagad ni Jehova. ⁸Ug ang mga tawo nanindog ug nangadto: ug si Josue nagpahamatngon kanila, nga ming-adto sa pagbahin sa yuta nga nagaingon: Lakaw kamo ug suroyon ninyo ang yuta, ug bahina kana, ug bumalik ngari kanako, ug ako magapapalad alang kaninyo sa atubangan ni Jehova dinhi sa Silo. ⁹Ug ang mga tawo nangadto ug minglatas sa yuta, ug nagbahin niini pinaagi sa pito ka mga ciudad ngadto sa pito ka bahin diha sa usa ka basahon; ug sila ming-adto kang Josue didto sa campo sa Silo. ¹⁰Ug si Josue nagpapalad alang kanila sa Shilo sa atubangan ni Jehova: ug didto nagbahin si Josue sa yuta alang sa mga anak sa Israel sumala sa ilang pagkabinahin.

¹¹ Ug ang bahin sa banay sa mga anak ni Benjamin migula sumala sa ilang mga panimalay: ug ang utlanan sa ilang bahin nag-agi sa taliwala sa mga anak ni Juda ug sa mga anak ni Jose. ¹²Ug ang ilang utlanan sa bahin nga dapit sa amihanan nagasugod sa Jordan; ug ang utlanan miabut ngadto sa Jerico sa pikas nga dapit sa amihanan, ug mipadayon sa kabungtoran dapit sa kasadpan; ug ang mga gulaanan didto mao ang kamingawan sa Beth-aven. ¹³Ug kutob didto ang utlanan mipadayon ngadto sa Luz, sa kiliran sa Luz (nga mao ang Beth-el), paingon ngadto sa habagatan; ug ang utlanan milugsong ngadto sa Ataroth-adar duol sa bukid nga anaa sa habagatan sa Beth-oron, ang kinaubsan. ¹⁴Ug ang utlanan miabut didto ug miliko sa kasadpan paingon ngadto sa habagatan, sukad sa bukid nga nahamutang sa atbang sa Beth-oron paingon ngadto sa habagatan; ug ang mga gulaanan didto mao ang Chiriath-abaal, (nga mao ang Chiriath-jearim), usa ka ciudad sa mga anak ni Juda kini mao ang dapit nga diha sa kasadpan. ¹⁵Ug ang dapit sa habagatan gikan sa kinatumyang bahin sa Chiriath-jearim; ug ang utlanan mipadulong ngadto sa kasadpan ug migula ngadto sa tuburan sa mga katubigan sa Nephtoa; ¹⁶Ug ang utlanan milugsong ngadto sa kinatapusang dapit sa bukid nga diha sa atbang sa walog sa anak nga lalake ni Hinnom, nga anaa sa walog sa Rephaim dapit sa amihanan; ug milugsong kana ngadto sa walog sa Hinnom, sa daplin sa Jebusehanon paingon ngadto sa Habagatan, ug milogsong ngadto sa Enrogel; ¹⁷Kini mipadayon paingon ngadto sa amihanan ug migula ngadto sa Ensemes, ug migula ngadto sa Geliloth nga anaa sa atbang sa

tungasan sa Adumim; ug milugsong ngadto sa bato ni Bohan, ang anak nga lalake ni Ruben; ¹⁸Ug milabay kini sa daplin nga atbang sa Araba dapit sa amihanan, ug milugsong ngadto sa Araba; ¹⁹Ug ang utlanan milabay ngadto sa daplin sa Beth-holga paingon ngadto sa amihanan; ug ang mga gulaanan sa utlanan, didto sa amihanan nga look sa Dagat nga Maasgad, sa habagatan sa kinatumyan sa Jordan: kini mao ang utlanan sa habagatan. ²⁰Ug ang Jordan mao ang utlanan niana sa silangang dapit. Kini mao ang panulondon sa mga anak ni Benjamin, nga gilibutan sa mga utlanan, sumala sa ilang mga panimalay. ²¹Karon ang mga ciudad sa banay sa mga anak ni Benjamin, sumala sa ilang mga panimalay, mao ang Jerico ug Beth-holga ug Emek-keziz, ²²Ug Beth-araba, ug Semaraim, ug Beth-el. ²³Ug Abim, ug Para ug Opra, ²⁴Ug Ceparhaamoni, ug Opni, ug Geba, napulo ug duha ka mga ciudad, ug ang ilang mga balangay. ²⁵Ang Gebeon, ug Rama, ug Beeroth, ²⁶Ug Mizpa, ug Kipera, ug Mosa, ²⁷Ug Rekem, ug Irpeel, ug Tarala, ²⁸Ug Sela, Elep, ug ang Jebuseohanon (nga mao ang Jerusalem), ang Gibeath, ug Chiriath, napulo ug upat ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. Kini mao ang panulondon sa mga anak ni Benjamin, sumala sa ilang mga panimalay.

¹ Ang ikaduhang palad migula alang kang Simeon bisan sa banay sa mga anak ni Simeon sumala sa ilang mga panimalay: ug ang ilang panulondon diha sa kinataliwad-an sa panulondon sa mga anak ni Juda. ²Ug diha kanila ang Beer-sheba, kun Sheba, ingon nga ilang panulondon, ug ang Molada, ³Ug ang Hasarsual, ug Bala, ug Esem, ⁴Ug Heltolad, ug Bethual, ug Horma. ⁵Ug Siclag, ug Beth-marchabot, ug Hasarsusa. ⁶Ug Beth-labaath, ug Saruhen; napulo ug tolo ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay: ⁷Ang Ain, Remon, ug Ether, ug Asan; upat ka mga lungsod, lakip ang ilang mga balangay. ⁸Ug ang tanang mga balangay nga naglibut niining mga ciudad hangtud sa Baalath-beer, Rama dapit sa habagatan. Kini mao ang panulondon sa banay sa mga anak ni Simeon, sumala sa ilang mga panimalay. ⁹Gikan sa palad sa mga anak ni Juda mao ang panulondon sa mga anak ni Simeon; kay ang bahin sa mga anak ni Juda daku ra alang kanila: busa ang mga anak ni Simeon may panulondon nga anaa sa kinataliwad-an sa ilang panulondon;

¹⁰ Ug ang ikatolo ka palad migula nga naigo alang sa mga anak ni Zabulon, sumala sa ilang mga panimalay. Ug ang utlanan sa ilang panulondon *miabut* ngadto sa Sarid; ¹¹Ug ang ilang utlanan mitungas paingon ngadto sa kasadpan, ngadto sa Marala, ug miabut didto sa Dab-beseth; ug kini miabut ngadto sa sapa nga atbang sa Jocneam; ¹²Ug miliko sukad sa Sarid paingon ngadto sa silangan ngadto sa sidlakan sa adlaw, ngadto sa utlanan sa Chisloth-tabor; ug kini migula ngadto sa Dabrath, ug mitungas ngadto sa Japhia; ¹³Ug sukad (didto kini miagi paingon sa silangan ngadto sa Githepher, ngadto sa Itta-kazin, ug migula sa Rimmon, nga mituy-od ngadto sa Nea; ¹⁴Ug ang utlanan misaliko niini paingon ngadto sa amihanan ngadto sa Hanaton; ug ang mga gulaanan niini didto sa walog sa Iphta-el; ¹⁵Ug ang Catah, ug ang Naalal, ug ang Simron, ug ang Idealo ug ang Beth-lehem: napulo ug duha ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. ¹⁶Kini mao ang panulondon sa mga anak ni Zabulon, sumala sa ilang mga panimalay, niining mga ciudad lakip ang ilang mga balangay.

¹⁷ Ang ikaupat ka palad migula alang kang Isacchar, sa mga anak ni Isacchar, sumala sa ilang mga panimalay. ¹⁸Ug ang ilang utlanan mao ang paingon ngadto sa Jezreel, ug sa Chesulloth, ug sa Sunem. ¹⁹Ug sa Hapharaim, ug sa Sion, ug sa Anarath, ²⁰Ug sa Rabith, ug sa Sision, ug sa Ebeg, ²¹Ug sa Remeth, ug sa Enganim, ug sa Enhada, ug sa Beth-pases, ²²Ug ang utlanan midangat sa Tabor, ug sa Sahasima, ug sa Beth-semes, ug ang gulaanan sa ilang utlanan didto sa Jordan: napulo ug unom ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. ²³Kini mao ang panulondon sa banay sa mga anak ni Isacchar, sumala sa ilang mga panimalay; ang mga ciudad lakip ang ilang mga balangay.

²⁴ Ug ang ikalima ka palad migula alang sa banay sa mga anak ni Aser, sumala sa ilang mga panimalay. ²⁵Ug ang ilang utlanan mao ang Heichat, ug ang Hali, ug ang Bethen, ug ang Axap, ²⁶Ug ang Alamelek, ug ang Amead, ug ang Miseal; ug kini midangat ngadto sa Carmel, paingon ngadto sa kasadpan, ug ngadto sa Sior-libnath; ²⁷Ug misaliko ngadto sa silangan sa adlaw paingon ngadto sa Beth-dagon, ug midangat ngadto sa Zabulon, ug sa walog sa Iphta-el, paingon ngadto sa amihanan ngadto sa Beth-emek ug Neiel; ug mipadayon kini sa wala ngadto sa Calbul, ²⁸Ug sa Ebron, ug sa Roeb, ug sa Hammon, ug sa Cana, hangtud sa dakung Sidon; ²⁹Ug ang utlanan misaliko ngadto sa Rama, ug sa linig-onang ciudad sa Tiro; ug ang utlanan misaliko ngadto sa Hosa; ug ang mga gulaanan niini didto sa Dagat, sa purok sa Achzib; ³⁰Ingon man usab ang Umma, ug ang Aphec, ug ang Rahob: kaluhaan ug duha ka mga ciudad, lakip ang ilang mga balangay. ³¹Kini mao ang panulondon sa banay sa mga anak ni Aser, sumala sa ilang mga panimalay; kining mga ciudara lakip ang ilang mga balangay.

³² Ang ikaunom nga palad migula alang sa mga anak ni Nephtali, bisan sa mga anak ni Nephtali sumala sa ilang mga panimalay. ³³Ug ang ilang utlanan misugod sa Heleph sukad sa encina sa Allonsaananim, ug sa Adam-neceb, ug sa Jabneel, ngadto sa Lacum; ug ang gulaanan niini didto sa Jordan; ³⁴Ug ang utlanan misaliko sa kasadpan ngadto sa Asnoth-tabor, ug gikan didto mipadayon ngadto sa Hukoka; ug midangat ngadto sa Zabulon, sa habagatan, ug midangat ngadto sa Aser sa kasadpan, ug sa Juda diha sa Jordan, paingon ngadto sa silangan sa adlaw. ³⁵Ug ang mga linig-onang mga ciudad, mao ang Sidim, ang Ser, ug ang Hamath, ang Rakath, ug ang Sinereth, ³⁶Ug ang Adama, ug ang Rama, ug ang Hasor, ³⁷Ug ang Cades, ug ang Edrei, ug ang Enhasor, ³⁸Ug ang Iron, ug ang Migdalel, ug ang Horem, ug ang Beth-anath, ug ang Beth-semes: napulo ug siyam ka mga ciudad lakip ang ilang mga balangay. ³⁹Kini mao ang panulondon sa banay sa mga anak ni Nephtali, sumala sa ilang mga panimalay, ang mga ciudad lakip ang ilang mga balangay.

⁴⁰ ug ang ikapito ka bahin migula alang sa banay sa mga anak ni Dan sumala sa ilang mga panimalay. ⁴¹Ug ang utlanan sa ilang panulondon mao ang Sora, ug ang Estaol, ug ang Ir-semes, ⁴²Ug ang Saalabin, ug ang Aialon, ug ang Itla, ⁴³Ug ang Elon, ug ang Timnah, ug ang Ekron, ⁴⁴Ug ang Elteke, ug ang Gibethon, ug ang Baalath, ⁴⁵Ug ang Jehud, ug ang Beneberak, ug ang Gath-rimmon, ⁴⁶Ug ang Me-jarkon, ug ang Rakon, lakip ang utlanan nga atbang sa Joppe. ⁴⁷Ug ang utlanan sa mga anak ni Dan gipalatas sa unahan nila, kay ang mga anak ni Dan nangadto ug nakiggubat batok sa Lesem, ug nakuha kini, ug gitigbas kini sa sulab sa pinuti, ug gipanag-iya kini, ug namuyo didto, ug ang Lesem gihinganlan Dan, kinuha sa ngalan ni Dan nga ilang amahan. ⁴⁸Kini

mao ang panulondon sa banay sa mga anak ni Dan sumala sa ilang mga panimalay, kining mga ciudad lakip ang ilang mga balangay.

⁴⁹ Busa gitapus nila ang pagbahinbahin sa yuta nga panulondon tungod sa mga utlanan didto; ug ang mga anak sa Israel, minghatag ug usa ka panulondon kang Josue, ang anak nga lalake ni Nun, sa kinataliwad-an nila. ⁵⁰Ingon sa sugo ni Jehova, ilang gihatag kaniya ang ciudad nga iyang gipangayo, nga mao ang Timnath-sera, sa kabungtoran sa Ephraim: ug gitukod niya ang ciudad, ug mipuyo didto. ⁵¹Kini mao ang mga panulondon nga gibahin-bahin pinaagi sa rifa ni Eleazar nga sacerdote, ug ni Josue, ang anak nga lalake ni Nun, ug sa mga pangulo sa mga balay sa mga amahan sa mga banay sa mga anak sa Israel, didto sa Silo, sa atubangan ni Jehova, sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. Busa gitapus nila ang pagbahinbahin sa yuta.

¹ Ug si Jehova misulti kang Josue, nga nagaingon: ²Sultihan mo ang mga anak sa Israel, sa pag-ingon: Magpili kamo sa mga ciudad nga dalangpanan, sumala sa akong gipamulong kaninyo pinaagi kang Moises, ³Nga ang mamumuno nga makabuno kang bisan kinsang tawo, tungod sa kasayup ug dili tinuyo, makahimo sa pagdangup didto: ug kini mao ang inyong dalangpanan gikan sa magpapanimalus sa dugo. ⁴Ug mokalagiw siya ngadto sa usa nianang mga ciudad, ug motindog sa ganghaan sa ciudad, ug sa mga igdulungog sa mga anciano nianang ciudad siya magapahayag sa iyang katarungan; ug ilang pagadad-on siya ngadto sa ciudad diha kanila, ug hatagan siya ug dapit nga iyang kapuy-an ipon kanila. ⁵Ug kong ang magpapanimalus sa dugo magapangita kaniya, nan dili gayud nila ihatag ang nakabuno ngadto sa iyang kamot; tungod kay iyang gipatay ang iyang igsoon sa dili tinuyo ug wala man magdumot kaniya sa unang panahon. ⁶Ug siya magapuyo nianang ciudad hangtud nga motindog siya sa atubangan sa katilingban aron pagahukman hangtud sa kamatayon sa labawng sacerdote niadtong mga adlawa; unya ang mamumuno mopauli ug moadto sa iyang kaugalingong ciudad ug sa iyang kaugalingong balay, ug ngadto sa ciudad diin siya makakalagiw.

⁷ Ug ilang gipili ang Cades, sa Galilea, sa kabungtoran sa Nephtali, ug ang Sechem, sa kabungtoran sa Ephraim, ug ang Chiriath-arba (nga mao ang Hebron), sa kabungtoran sa Juda. ⁸Ug sa unahan sa Jordan sa Jerico paingon ngadto sa silangan, ilang gipili ang Beser nga anaa sa kamingawan sa patag sa banay ni Ruben, ug ang Ramoth sakup sa Galaad sa banay ni Gad, ug ang Golan sa Basan sa banay ni Manases. ⁹Kini mao ang mga piniling ciudad alang sa tanang mga anak sa Israel ug alang sa mga dumuloong nga mopuyo ipon kanila, nga bisan kinsa ang makapatay sa bisan kinsang tawo sa dili-tinuyo, makadangup didto, ug dili mamatay sa kamot sa magpapanimalus sa dugo hangtud nga makatindog siya sa atubangan sa katilingban.

¹ Unya mingduol ang mga pangulo sa mga balay sa mga amahan sa mga Levihanon, ngadto kang Eleazar nga sacerdote, ug ngadto kang Josue, ang anak nga lalake ni Nun, ug ngadto sa mga

pangulo sa mga balay sa mga amahan sa mga banay sa mga anak sa Israel. ²Ug sila mingsulti kanila didto sa Silo sa yuta sa Canaan, nga nagaingon: Si nagsugo pinaagi kang Moises sa paghatag kanamo ug mga ciudad nga among kapuy-an lakip ang mga sibsibanan sa among mga panon sa vaca. ³Ug ang mga anak sa Israel minghatag sa mga Levihanon sa ilang panulondon sumala sa gisugo ni Jehova, niining mga ciudara lakip ang ilang mga sibsibanan. ⁴Ug ang bahin nahulog alang sa mga panimalay sa mga Coathihanon: ug ang mga anak ni Aaron, ang sacerdote, sa mga Levihanon, pinaagi sa rifa, may napulo ug tolo ka mga ciudad gikan sa banay ni Juda, ug gikan sa banay sa mga Simeonhon, ug gikan sa banay sa mga Benjaminehon. ⁵Ug ang nahabilin sa mga anak ni Coath, pinaagi sa rifa, may napulo ka mga ciudad gikan sa mga panimalay sa banay ni Ephraim ug gikan sa banay ni Dan, ug gikan sa katunga-nga-banay ni Manases. ⁶Ug ang mga anak ni Gerson pinaagi sa rifa, may napulo ug tolo ka mga ciudad gikan sa mga panimalay sa banay ni Isacchar, ug gikan sa banay ni Aser, ug gikan sa banay ni Nephtali, ug gikan sa katunga-nga-banay ni Manases sa Basan. ⁷Ang mga anak ni Merari sumala sa ilang mga panimalay, pinaagi sa rifa, may napulo ug duha ka mga ciudad gikan sa banay ni Ruben, ug gikan sa banay ni Gad, ug gikan sa banay ni Zabulon. ⁸Ug ang mga anak sa Israel pinaagi sa pagpapalad, minghatag sa mga Levihanon niining mga ciudara lakip ang ilang mga sibsibanan ingon sa gisugo ni Jehova pinaagi kang Moises.

⁹ Ug minghatag sila gikan sa banay sa mga anak ni Juda, ug gikan sa banay sa mga anak ni Simeon, niining mga ciudara nga dinhi gipadayag sumala sa ilang ngalan: ¹⁰Ug kini gibahin sa mga anak ni Aaron, sa mga panimalay sa mga Coathihanon, nga maoy mga anak ni Levi; kay ang ila maoy unang bahin. ¹¹Ug sila minghatag kanila sa Chiriath-arba, kining Arba, mao ang amahan ni Anac, (nga mao ang Hebron), sa kabungtoran sa Juda lakip ang mga sibsibanan nga naglibut niini. ¹²Apan ang mga kaumahan sa ciudad ug ang mga balangay didto gihatag nila kang Caleb, ang anak nga lalake ni Jephone, alang sa iyang pagpanag-iya. ¹³Ug sa mga anak ni Aaron nga sacerdote, ilang gihatag ang Hebron lakip ang iyang mga sibsibanan, ang ciudad nga dalangpanan sa makabuno, ug ang Libna lakip ang iyang mga sibsibanan. ¹⁴Ug ang Jatir lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Estemoa lakip ang iyang mga sibsibanan. ¹⁵Ug ang Holon lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Debir lakip ang iyang mga sibsibanan, ¹⁶Ug ang Ain lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Jutaa lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Beth-semes lakip ang iyang mga sibsibanan; siyam ka mga ciudad gikan niadtong duruha ka mga banay. ¹⁷Ug gikan sa banay ni Benjamin, ang Gabaon lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Geba lakip ang iyang mga sibsibanan, ¹⁸Ang Anathoth lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Almon lakip ang iyang mga sibsibanan: upat ka mga ciudad. ¹⁹Ang tanang mga ciudad sa mga anak ni Aaron, ang mga sacerdote, napulo ug tolo ka mga ciudad lakip ang ilang mga sibsibanan, ²⁰Ug ang mga panimalay sa mga anak ni Coath, ang mga Levihanon, ang mga nanghibilin sa mga anak ni Coath, may mga ciudad sila pinaagi sa pagpapalad gikan sa banay ni Ephraim. ²¹Ug ilang gihatag kanila ang Sichem lakip ang iyang mga sibsibanan didto sa kabungtoran sa Ephraim, ang ciudad nga dalangpanan sa mamumuno, ug ang Geser lakip ang iyang mga sibsibanan, ²²Ug ang Kibsaim lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Bethoron lakip ang iyang mga sibsibanan; upat ka mga ciudad. ²³Ug gikan sa banay ni Dan, ang Eltheco lakip ang

iyang mga sibsibanan, ang Gibethon lakip ang iyang mga sibsibanan,²⁴ Ang Ayalon lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Gathrimon lakip ang iyang mga sibsibanan; upat ka mga ciudad.²⁵ Ug gikan sa katunga-nga-banay ni Manases, ang Taanak lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Gathrimon lakip ang iyang mga sibsibanan; duruha ka mga ciudad.²⁶ Ang tanang mga ciudad sa uban nga mga panimalay sa mga anak ni Coath napulo lakip ang ilang mga sibsibanan.²⁷ Ug alang sa mga anak ni Gerson, sa panimalay nga Levihanon, gikan sa katunga-nga-banay ni Manases, ilang gihatag ang Golan sa Basan lakip ang iyang mga sibsibanan, ang ciudad nga dalangpanan sa mamumuno, ug ang Beestera lakip ang iyang mga sibsibanan; duruha ka mga ciudad.²⁸ Ug gikan sa banay ni Isacchar, ang Sision lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Dabera lakip ang iyang mga sibsibanan,²⁹ Ang Jarmuth lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Enganim lakip ang iyang mga sibsibanan; upat ka mga ciudad.³⁰ Ug gikan sa banay ni Aser, ang Miseal lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Abdon lakip ang iyang mga sibsibanan,³¹ Ang Helkath, lakip ang iyang mga sibsibanan; ug ang Rehob lakip ang iyang mga sibsibanan; upat ka mga ciudad.³² Ug gikan sa banay ni Nepthali ang Cades sa Galilea, lakip ang iyang mga sibsibanan, ang ciudad nga dalangpanan sa mamumuno, ug ang Hammoth-dor lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Kartan lakip ang iyang mga sibsibanan, totolo ka mga ciudad.³³ Ang tanang mga ciudad sa mga Gersonhon, sumala sa ilang mga panimalay napulo ug tolo ka mga ciudad lakip ang ilang mga sibsibanan.³⁴ Ug sa mga panimalay sa mga anak ni Merari, ang nahibilin sa mga Levihanon, gikan sa banay ni Zabulon, ang Jocneam lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Kartan lakip ang iyang mga sibsibanan.³⁵ Ang Dimnah lakip ang iyang sibsibanan, ang Naalal lakip ang iyang mga sibsibanan, upat ka mga ciudad.³⁶ Ug gikan sa banay ni Ruben, ang Beser lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Jaas lakip ang iyang mga sibsibanan,³⁷ Ang Cedemoth lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Mephaath lakip ang iyang mga sibsibanan; upat ka mga ciudad.³⁸ Ug gikan sa banay ni Gad, ang Ramoth sa Galaad lakip ang iyang mga sibsibanan, ang ciudad nga dalangpanan sa mamumuno, ug ang Mahanaim lakip ang iyang mga sibsibanan,³⁹ Ang Hesbon lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Jaser lakip ang iyang mga sibsibanan; upat ka mga ciudad ang tanan.⁴⁰ Kining tanan *mao* ang mga ciudad sa mga anak ni Merari sumala sa ilang mga panimalay, bisan ang mga nahibilin sa mga Levihanon; ug ang ilang bahin may napulo ug duha ka mga ciudad.⁴¹ Ang tanang mga ciudad sa mga Levihanon sa kinataliwad-an sa mga kaugalingong yuta sa mga anak sa Israel, may kap-atan, ug walo ka mga ciudad lakip ang ilang mga sibsibanan.⁴² Kining mga ciudad may lakip nga mga sibsibanan nga naglibut kanila: busa mao kini ang matuod mahitungod niining tanang mga ciudad.

⁴³ Busa si Jehova mihatag sa Israel sa tanang yuta nga iyang gipanumpa nga ihatag sa ilang mga amahan; ug ilang gibatunan ug gipuy-an kini.⁴⁴ Ug si Jehova mihatag kanila ug pahulay sumala sa tanan nga iyang gipanumpa sa ilang mga amahan: ug walay bisan usa ka tawo sa ilang mga kaaway nga mitindog sa ilang atubangan: ang tanan nilang mga kaaway gitugyan ni Jehova sa ilang mga kamot.⁴⁵ Walay butang nga nakawang sa mga maayong butang nga gipamulong ni Jehova alang sa balay sa Israel; ang tanan nangatuman.

¹ Unya gitawag ni Josue ang mga Rubenhanon, ug ang mga Gadhanon, ug ang katunga-nga-banay ni Manases. ²Ug miingon kanila: Natuman ninyo ang tanang mga gisugo kaninyo ni Moises, ang alagad ni Jehova, ug kamo nagpatalinghug sa akong tingog sa tanan nga akong gisugo kaninyo: ³Wala ninyo biyai ang inyong mga igsoon niining daghang mga adlaw hangtud niining adlaw, apan nagtuman kamo sa gitugon sa sugo ni Jehova nga inyong Dios. ⁴Ug karon si Jehova nga inyong Dios, naghatag ug pahulay sa inyong mga igsoon ingon sa iyang gisulti kanila: busa bumalik kamo ug umadto kamo sa inyong mga balong-balong ngadto sa yuta nga inyong napanag-iya, nga gihatag ni Moises, ang alagad ni Jehova, sa unahan sa Jordan. ⁵Magtamod lamang kamo pag-ayo sa pagbuhat sa sugo ug sa balaod, nga gisugo kaninyo ni Moises nga alagad ni Jehova, sa paghigugma kang Jehova nga inyong Dios, ug sa paglakaw sa tanan niyang mga dalan, ug sa pagbantay sa iyang mga sugo, ug sa pagpakig-apon kaniya, ug sa pag-alagad kaniya sa bug-os ninyong kasingkasing ug sa bug-os ninyong kalag. ⁶Busa si Josue nagpanalangin kanila, ug nagpalakaw kanila; ug nangadto sila sa ilang mga balong-balong. ⁷Karon, si Moises mihatag ug usa ka *panulondon* didto sa Basan, sa usa sa katunga-nga-banay ni Manases; apan sa usang katunga-nga-banay, mihatag si Josue ug panulondon didto ipon sa ilang mga igsoon, unahan sa Jordan dapit sa kasadpan. Labut pa, sa gipalakat na sila ni Josue ngadto sa ilang mga balong-balong, iyang gipanalanginan sila, ⁸Ug misulti kanila, nga nagaingon: Pumauli kamo uban sa daghanang bahandi ngadto sa inyong mga balong-balong, uban ang daghan uyamut nga panon sa vaca, uban ang salapi, ug uban ang bulawan, ug uban ang tumbaga, ug uban ang puthaw, ug uban ang daghan uyamut nga saput; bahinbahina ninyo ang mga inagaw sa inyong mga kaaway alang sa inyong mga kaigsoonan. ⁹Ug ang mga anak ni Ruben ug ang mga anak ni Gad, ug ang katunga-nga-banay ni Manases, namauli, ug namulag gikan sa mga anak sa Israel didto sa Silo, nga anaa sa yuta sa Canaan, aron sa pag-adto sa yuta sa Galaad, ngadto sa yuta nilang kaugalingon, diin kini mapanag-iya nila sumala sa sugo ni Jehova pinaagi kang Moises.

¹⁰ Ug sa paghiadto nila sa dapit haduol sa Jordan nga maoy yuta sa Canaan, ang mga anak ni Ruben, ug ang mga anak ni Gad, ug ang katunga-nga-banay ni Manases, nanagtukod didto ug usa ka halaran haduol sa Jordan, usa ka dakung halaran nga pagatan-awon. ¹¹Ug ang mga anak sa Israel nakadungog nga giingon: Ania karon, ang mga anak ni Ruben, ug ang mga anak ni Gad, ug ang katunga-nga-banay ni Manases, nanagtukod ug usa ka halaran sa atubangan gayud sa yuta sa Canaan, sa dapit nga haduol sa Jordan, sa pikas nga sakup sa mga anak sa Israel. ¹²Ug sa pagpakabati sa mga anak sa Israel niini, ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel nagtigum didto sa Silo aron sa pag-adto ug sa pagpakig-away batok kanila. ¹³Ug ang mga anak sa Israel nagpaadto kang Pinees, ang anak nga lalake ni Eleazar nga sacerdote, ngadto sa mga anak ni Ruben, ug sa mga anak ni Gad ug sa katunga-nga-banay ni Manases, didto sa Galaad. ¹⁴Ug kuyog kaniya ang napulo ka mga principe: usa ka principe sa balay sa usa ka amahan alang sa tagsatagsa ka mga banay sa Israel; ug sila, ang tagsatagsa kanila, pangulo sa mga balay sa mga amahan sa taliwala sa mga linibo sa Israel. ¹⁵Ug sila nangadto sa mga anak ni Ruben, ug sa mga anak ni Gad, ug sa katunga-nga-banay ni Manases, didto sa yuta sa Galaad, ug sila nakigsulti kanila, nga nagaingon: ¹⁶Kini mao ang

gipamulong sa tibook nga katilingban ni Jehova: Unsa nga kalapasan kining inyong gibuhat batok sa Dios sa Israel sa pagtalikod *ninyo* niining adlaw sa pagsunod kang Jehova, sa paagi nga nagtukod kamo alang kaninyo ug usa ka halaran aron sa pagsuki niining adlaw batok kang Jehova? ¹⁷Dili pa ba igo kanato ang sala ni Peor, nga bisan hangtud niining adlaw wala pa ngani kita makapanghinlo niana, bisan pa ang katilingban gipadad-an ug sakit ni Jehova? ¹⁸Nga mingsuki gayud kamo niining adlaw sa pagsunod kang Jehova? ug mahitabo, nga kong kamo managsuki niining adlaw kang Jehova, ugma masuko siya sa tibook nga katilingban sa Israel. ¹⁹Apan kong ang yuta nga inyong naangkon dili malinis, nan tumabok kamo ngadto sa yuta nga iya ni Jehova diin ang kang Jehova nga tabernaculo nagabarug, ug manag-*iya* kamo sa taliwala kanamo; apan ayaw pagsukol batok kang Jehova, ni magsukol kamo batok kanamo, sa pagbuhat sa usa ka halaran alang kaninyo, gawas sa halaran ni Jehova nga atong Dios. ²⁰Wala ba si Achan, ang anak nga lalake ni Zera makasala sa butang nga linaglag, ug ang tibook nga katilingban sa Israel mahiagum sa kasuko ni Jehova? Ug dili kay kana rang tawohana ang namatay sa iyang sala.

²¹Unya ang mga anak ni Ruben, ug ang mga anak ni Gad, ug ang katunga-nga-banay ni Manases mingtubag ug mingsulti sa mga pangulo sa mga linibo sa Israel: ²²Ang Usa nga Makagagahum, ang Dios, si Jehova, ang usa nga Makagagahum, ang Dios, si Jehova, siya nasayud; ug sa Israel siya masayud: kong kini tungod ba sa pagsuki, kun sa pagpakasala ba batok kang Jehova (dili mo ba kami luwason niining adlaw), ²³Nga nagtukod man kami alang kanamo ug usa ka halaran aron dili sa pagsunod namo kang Jehova; kun sa paghalad hinoon sa ibabaw niini sa halad-nga-sinunog, kun sa halad-nga-kalan-on, kun sa paghalad sa mga halad-sa-pakigdait, si Jehova lamang ang papangayoa niana; ²⁴Ug kong wala namo buhata kini, uban ang maayong pagbantay ug tinguha, nga nagaingon: Sa panahon nga umalabut ang inyong mga anak magaingon sa among mga anak: Unsay labut ninyo kang Jehova, ang Dios sa Israel? ²⁵Kay si Jehova naghimo sa Jordan nga usa ka utlanan sa taliwala kanamo ug kaninyo, kamo nga mga anak ni Ruben ug mga anak ni Gad; kamo walay bahin kang Jehova; busa ang inyong mga anak makapahunong kaha sa among mga anak sa pagkahadlok kang Jehova. ²⁶Busa, kami miingon: Mangandam kita karon sa pagtukod ug usa ka halaran dili alang sa halad-nga-sinunog, dili usab alang sa halad: ²⁷Apan kini usa ka magapamatuod sa taliwala kanamo ug kaninyo ug sa taliwala sa atong mga kaliwatan nga sunod kanato nga kami makaalagad kang Jehova sa iyang atubangan uban ang among mga halad-nga-sinunog, ug ang among mga halad, ug ang among mga halad-sa-pakigdait; nga ang inyong mga anak dili makaingon sa among mga anak sa umalabut nga adlaw: Wala kamo ing bahin kang Jehova. ²⁸Busa, ming-ingon kami: Kana mahanabo, nga kong sila moingon kanamo kun sa among mga kaliwatan sa umalabut nga mga adlaw, nga kami mosulti: Tan-awa, ang sumbanan sa halaran ni Jehova nga gihimo sa among mga amahan, dili alang sa mga halad-nga-sinunog, ni alang sa paghalad; apan alang sa usa ka pagpamatuod sa taliwala kanamo ug kaninyo. ²⁹Ipahalayo kana kanamo nga kami mosukol batok kang Jehova, ug motalikod niining adlaw gikan sa pagsunod kang Jehova, sa pagtukod ug usa ka halaran alang sa halad-nga-sinunog, alang sa halad-nga-kalan-on, ug kun alang sa paghalad gawas sa halaran ni Jehova nga atong Dios nga anaa sa atubangan sa iyang tabernaculo.

³⁰ Ug sa diha nga si Pinees, ang sacerdote, ug ang mga principe sa katilingban, bisan ang mga pangulo sa linibo sa Israel, nga uban kaniya, nakadungog sa mga pulong nga gisulti sa mga anak ni Ruben, ug sa mga anak ni Gad, ug sa mga anak ni Manases, kini nakapahimuot kanila pag-ayo. ³¹Ug si Pinees, ang anak nga lalake ni Eleazar nga sacerdote, misulti sa mga anak ni Ruben, ug sa mga anak ni Gad, ug sa mga anak ni Manases: Niining adlaw nahibalo kita nga si Jehova ania sa taliwala nato tungod kay wala kamo magabuhat niining salaa batok kang Jehova: karon, giluwaw ninyo ang mga anak sa Israel gikan sa mga kamot ni Jehova. ³²Ug si Pineas, ang anak nga lalake ni Eleazar nga sacerdote, ug ang mga principe namauli gikan sa mga anak ni Ruben, ug gikan sa mga anak ni Gad, gikan sa yuta sa Galaad, ngadto sa yuta sa Canaan, sa mga anak sa Israel, ug gisuginlan sila sa pag-usab. ³³Ug kining butanga nakalipay sa mga anak sa Israel; ug ang mga anak sa Israel nanagdayeg sa Dios, ug wala na mosulti mahitungod sa pagpaadto batok kanila sa pagpakig-away, sa paglaglag sa yuta nga gipuy-an sa mga anak ni Ruben ug sa mga anak ni Gad. ³⁴Ug ang mga anak ni Ruben ug ang mga anak ni Gad naghingalan sa halaran nga Ed: kay *sila namulong* : Kini usa ka saksi sa taliwala nato nga si Jehova maoy Dios.

¹ Ug nahitabo sa tapus ang daghang mga adlaw sa diha nga si Jehova naghatag ug kalinaw sa Israel gikan sa tanang mga kaaway nga naglibut kanila, ug si Josue tigulang na ug hataas kaayo ang iyang panuigon; ²Nga gitawag ni Josue ang tibook nga Israel, ang ilang mga anciano, ug ang ilang mga pangulo, ug ang ilang mga maghuhukom, ug ang ilang mga punoan, ug misulti kanila: Ako tigulang na ug hataas na ang panuigon: ³Ug nakita ninyo ang tanan nga gihimo ni Jehova nga inyong Dios, niining tanang mga nasud tungod kaninyo; kay si Jehova nga inyong Dios, siya mao ang nakig-away alang kaninyo. ⁴Ania karon, ako nga gibahin-bahin kaninyo kining mga nasud nga nahibilin aron nga mahimong panulondon sa inyong mga banay, sukad sa Jordan lakip ang tanang mga nasud nga akong gilaglag ngadto sa Dakung Dagat, paingon ngadto sa kasadpan sa adlaw. ⁵Ug si Jehova nga inyong Dios magatukmod kanila gikan sa inyong atubangan, ug magapapahawa kanila gikan sa inyong atubangan; ug kamo manag-iya sa yuta sumala sa gisulti kaninyo ni Jehova nga inyong Dios. ⁶Busa magmaisug kamo kaayo sa pagbantay ug sa pagtuman sa tanan nga nahasulat sa basahon sa Kasugoan ni Moises, nga dili kamo motipas sa too kun sa wala gikan niana; ⁷Nga dili kamo makigtipon niining mga nasud nga nahabilin sa taliwala ninyo; ni maghisgut sa ngalan sa ilang mga dios, dili usab maghimo sa panumpa tungod kanila, dili usab mag-alagad kanila, dili usab kamo magyukbo sa inyong kaugalingon kanila: ⁸Apan pakigtipon kamo kang Jehova nga inyong Dios, ingon sa inyong gibuhang hangtud niining adlaw. ⁹Kay si Jehova nagpapahawa gikan sa inyong atubangan sa mga nasud nga dagku ug malig-on: apan, mahitungod kaninyo, walay tawo hangtud niining adlaw, nga nakatindog sa inyong atubangan. ¹⁰Usa ka tawo kaninyo molutos ug usa ka libo; kay si Jehova nga inyong Dios, siya mao ang nakig-away alang kaninyo ingon sa iyang gipamulong kaninyo.

¹¹ Tungod niini bantayan ninyo pag-ayo ang inyong kaugalingon, nga higugmaon ninyo si Jehova nga inyong Dios. ¹²Sa laing bahin, kong kamo mosukwahi gayud ug makigtipon sa mga nahabilin niining mga nasud, bisan niining nahabilin sa taliwala ninyo, ug makigtipon kanila, ug umadto kanila, ug sila kaninyo; ¹³Hibaloi sa pagkatinuod nga si Jehova nga inyong Dios dili na magapapahawa niining mga nasud gikan sa inyong mga pagtan-aw; apan sila mahimong bitik ug lit-ag alang kaninyo, ug usa ka lapdus sa inyong mga kilid ug mga tunok sa inyong mga mata hangtud nga kamo mahanaw niining maayong yuta nga kaninyo gihatag ni Jehova nga inyong Dios. ¹⁴Ug, ania karon, niining adlawa ako moadto sa dalan sa tibook nga kayutaan: ug kamo mahibalo sa bug-os ninyong mga kasingkasing ug sa bug-os ninyong mga kalag, nga walay usa ka butang nga nakawang sa tanang mga maayong butang nga gisulti ni Jehova, nga inyong Dios, mahitungod kaninyo: tanan nahitabo kaninyo, walay usa ka butang niana nga nakawang. ¹⁵Ug mahitabo, ingon nga ang tanang mga maayong butang nga gisulti ni Jehova nga inyong Dios, mingdangat kaninyo, sa ingon usab si Jehova magadala diha kaninyo sa tanang dautang mga butang, hangtud nga malaglag kamo niya niining maayong yuta nga gihatag kaninyo ni Jehova, nga inyong Dios. ¹⁶Sa diha nga makalapas kamo sa tugon ni Jehova nga inyong Dios, nga iyang gisugo kaninyo, ug moadto ug mag-alagad sa laing dios, ug moyukbo kamo kanila; nan ang kasuko ni Jehova mosilaub batok kaninyo, ug kamo mangawagtang sa pagdali gikan niining maayong yuta nga iyang gihatag kaninyo.

¹ Ug si Josue nagtigum sa tanang kabanayan sa Israel didto sa Sechem, ug nagtawag sa mga anciano sa Israel: ug sa ilang mga pangulo, ug sa ilang mga maghuhukom, ug sa ilang mga punoan; ug sila mingtugyan sa ilang kaugalingon sa atubangan sa Dios. ²Ug si Josue miingon sa tibook nga katawohan: Mao kini ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ang inyong mga amahan nagpuyo sa unang panahon sa unahan sa Suba, bisan si Terah, amahan ni Abraham, ug ang amahan ni Nahor: ug sila nanag-alagad ug laing mga dios. ³Ug gikuha ko ang inyong amahan nga si Abraham gikan sa tapon sa Suba ug giagak ko siya sa pagpapanaw sa tibook nga yuta sa Canaan, ug gipadaghan ko ang iyang kaliwat, ug gihatag ko kaniya si Isaac. ⁴Ug gihatag ko kang Isaac si Jacob ug si Esau: ug gihatag ko kang Esau ang bukid sa Seir aron nga panag-iyahon niya; ug si Jacob ug ang iyang mga anak minglugsong ngadto sa Egipto. ⁵Ug gipaadto ko si Moises ug si Aaron, ug gisilotan ko ang Egipto sumala sa akong gibuhat sa kinataliwad-an didto: ug sa tapus, gidala ko kamo ngadto sa gawas. ⁶Ug gidala ko ang inyong mga amahan ngadto sa gawas sa Egipto: ug kamo ming-adto sa dagat; ug ang mga Egiptohanon minggukod sa inyong mga amahan uban ang mga carro ug ang mga nangabayo ngadto sa Dagat nga Mapula. ⁷Ug sa mingtu-aw sila ngadto kang Jehova, gibutangan niya ug kangitngit ang taliwala ninyo ug sa mga Egiptohanon, ug gipatubo ang dagat labaw kanila ug gitabonan sila: ug ang inyong mga mata nakakita sa akong gibuhat didto sa Egipto: ug kamo nagpuyo sa kamingawan sa daghang mga adlaw. ⁸Ug gidala ko kamo ngadto sa yuta sa mga Amorehanon nga namuyo sa unahan sa Jordan ug sila nakig-away batok kaninyo; ug gihatag ko sila sa inyong mga kamot ug gikuha ninyo ang ilang yuta: ug giwagtang ko sila diha sa

inyong atubangan. ⁹Unya si Balak, ang anak nga lalake ni Sipeo nga hari sa Moab, mitindog ug nakig-away batok sa Israel ug iyang gipaadto ug gipatawag si Baalam, ang anak nga lalake ni Beor, aron sa paghimaraut kaninyo; ¹⁰Apan wala ako mamati kang Baalam; sa ingon niana siya nagpanalangin kaninyo sa gihapon: busa gipagawas ko kamo gikan sa iyang kamot. ¹¹Ug mingtabok kamo sa Jordan ug ming-adto sa Jerico; ug ang mga tawo sa Jerico nakig-away batok kaninyo, ang Amorehanon, ug ang Peresehanon, ug ang Canaanhon, ug ang Hetehanon ug ang Gergesehanon, ug ang Hevehanon ug ang Jebusehanon: ug gitugyan ko sila sa inyong mga kamot. ¹²Ug gipaadto ko ang tambuboan sa inyong atubangan nga maoy nagpapahawa kanila gikan kaninyo, bisan pa ang duruha ka hari sa mga Amorehanon; dili pinaagi sa inyong espada, dili usab pinaagi sa inyong pana. ¹³Ug gihatagan ko kamo sa usa ka yuta diin wala kamo manag-uma ug mga ciudad nga wala ninyo tukora, ug mingpuyo kamo didto; sa mga uma nga tinamnan sa mga parras ug mga oliva nga dili kamo ang nagtanum, nangaon kamo. ¹⁴Busa karon kahadloki ninyo si Jehova, ug sa kinasingkasing ug sa kamatuoran alagaron ninyo siya: ug isalikway ang mga dios nga ginaalagaran sa inyong mga amahan sa unahan sa Suba ug sa Egipto; ug mag-alagad kamo kang Jehova.

¹⁵ Ug kong daw dautan kaninyo ang pag-alagad kang Jehova, magpili kamo niining adlaw kong kinsa ang inyong alagaron; kong ang mga dios ba nga gialagaran sa inyong mga amahan didto sa unahan sa Suba, kun ang mga dios ba sa mga Amorehanon, kang kinsang yuta inyong gipuy-an: apan alang kanako ug sa akong balay, kami magaalagad kang Jehova. ¹⁶Ug ang katawohan mingtubag ug ming-ingon: Ipahalayo kana kanamo nga kami mobiya kang Jehova aron sa pag-alagad ug laing dios; ¹⁷Kay si Jehova nga among Dios, siya mao ang nagkuha kanato ug sa atong mga amahan gikan sa yuta sa Egipto, gikan sa balay sa pagkaulipon, ug *siya* maoy naghimo niadtong dagkung mga ilhanan sa atong mga mata, ug nagbantay kanato sa tanang dalan nga atong giagian ug sa taliwala sa tanang mga katawohan sa kang kinsang kinataliwad-an kita ming-agi; ¹⁸Ug si Jehova nagpapahawa sa tanang mga katawohan gikan sa atong atubangan, bisan ang mga Amorehanon nga nanagpuyo: busa kami usab magaalagad kang Jehova; kay siya mao ang among Dios. ¹⁹Ug si Josue miingon sa katawohan: Dili kamo makaalagad kang Jehova; kay siya mao ang usa ka balaan nga Dios; siya maoy usa ka Dios nga abughoan; siya dili mopasaylo sa inyong mga kalapasan, bisan sa inyong mga kasal-anan. ²⁰Kong kamo mobiya kang Jehova ug moalagad ug laing mga dios, siya motalikod ug magabuhat kaninyo sa dautan, ug magaut-ut kaninyo, sa tapus nga siya makabuhat kaninyo ug maayo. ²¹Ug ang katawohan miingon kang Josue: Dili; apan kami magaalagad kang Jehova. ²²Ug si Josue namulong sa katawohan: Kamo ang mga saksi batok sa inyong kaugalingon nga kamo nagpili kang Jehova, sa pag-alagad kaniya. Ug sila ming-ingon: Kami mga saksi. ²³Busa karon, isalikway ninyo, *miingon siya*, ang laing mga dios nga anaa kaninyo, ug ihatag ang inyong kasingkasing kang Jehova, ang Dios sa Israel. ²⁴Ug ang katawohan namulong kang Josue: Kang Jehova nga among Dios kami magaalagad ug sa iyang tingog kami magapatalinghug. ²⁵Busa si Josue niadto gayud nga adlaw, naghimo ug usa ka tugon uban sa katawohan, ug naghatag kanila ug usa ka balaod ug usa ka tulomanon didto sa Sichem. ²⁶Ug si Josue nagsulat niining mga pulonga diha sa basahon sa Kasugoan sa Dios; ug siya mikuha ug usa ka dakung bato ug gibutang

kini sa ilalum sa usa ka encina nga haduol sa balaang puloy-anan ni Jehova. ²⁷Ug si Josue miingon, sa tibook katawohan: Ania karon, kining batoha maoy mahimong usa ka saksi batok kanato; kay kini nakadungog sa tanang mga pulong ni Jehova nga iyang gisulti kanato: busa kini maoy usa ka saksi batok kaninyo, kay tingali unya inyong ilimod ang inyong Dios. ²⁸Busa gipapauli ni Josue ang katawohan, ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang panulondon.

²⁹Ug nahitabo sa tapus kining mga butanga nga si Josue, ang anak nga lalake ni Nun, ang alagad ni Jehova, namatay, nga may usa na ka gatus ug napulo ka tuig ang panuigon. ³⁰Ug ilang gilubong siya diha sa utlanan sa iyang panulondon sa Timnath-sera nga anaa sa kabungtoran sa Ephraim dapit sa amihanan sa bukid sa Gaas. ³¹Ug ang Israel nag-alagad kang Jehova sa tanang mga adlaw ni Josue, ug ang tanang mga adlaw sa mga anciano nga nanagsunod kang Josue ug nanghibalo sa tanang buhat ni Jehova nga iyang gihimo alang sa Israel. ³²Ug ang mga bukog ni Josue nga gipanagdala sa mga anak sa Israel gikan sa Egipto, gilubong nila sa Sichem, sa bahin nga yuta nga gipalit ni Jacob sa mga anak nga lalake ni Hamor, ang amahan ni Sichem, sa usa ka gatus ka book nga salapi: ug sila nahimong panulondon sa mga anak ni Jose. ³³Ug si Eleazar, ang anak nga lalake ni Aaron, namatay; ug ilang gilubong siya didto sa bungtod ni Pineas, iyang anak nga lalake, nga gihatag kaniya didto sa kabungtoran sa Ephraim.

¹Ug nahitabo sa human ang kamatayon ni Josue, nga ang mga anak sa Israel nangutana kang Jehova, nga nagaingon: Kinsa man ang motungas alang kanamo sa pag-una batok sa mga Canaanhon, sa pagpakig-away batok kanila? ²Ug si Jehova miingon: Si Juda ang motungas: ania karon, gitugyan ko ang yuta sa iyang kamot. ³Ug si Juda miingon kang Simeon nga iyang igsoon: Umuban ka kanako sa akong bahin, aron makig-away kita, batok sa mga Canaanhon; ug sa mao usab ako mouban kanimo sa imong bahin. Busa si Simeon miuban kaniya. ⁴Busa si Juda miadto; ug si Jehova nagtugyan sa mga Canaanhon ug sa mga Peresehanon ngadto sa ilang kamot: ug sila nagpatay kanila didto sa Bezec sa napulo ka libo ka tawo. ⁵Ug didto hipalgan nila si Adoni-bezec sa Bezec, ug sila nakig-away batok kaniya, ug ilang gidasmagan ang mga Canaanhon ug ang mga Peresehanon. ⁶Apan si Adoni-bezec mikalagiw; ug siya giapas nila, ug gidakup siya, ug giputol ang iyang kumalagko sa kamot ug ang mga kumalagko sa tiil. ⁷Ug si Adoni-bezec miingon: Kapitoan ka hari ang gipamutlan sa ilang mga kumalagko sa kamot ug sa tiil, nanagpanguha sa *ilang makaon* sa ilalum sa akong lamesa. Sumala sa akong nabuhat, mao usab ang gibalus sa Dios kanako. Ug siya gidala nila sa Jerusalem, ug siya namatay didto. ⁸Ug ang mga anak ni Juda nakig-away batok sa Jerusalem, ug naagaw kini, ug gitigbas kini sa sulab sa pinuti ug gisunog ang ciudad.

⁹Ug unya minglugsong ang mga anak ni Juda aron sa pagpakig-away batok sa Canaanhon nga nanagpuyo sa kabungtoran, ug sa habagatan, ug sa kapatagan. ¹⁰Ug si Juda miadto batok sa mga Canaanhon nga nanagpuyo sa Hebron (karon ang ngalan sa Hebron sa unang panahon mao ang Chiriat-arba); ug ilang gidasmagan si Sesai, ug si Ahiman, ug si Talmi. ¹¹Ug gikan didto miadto siya batok sa mga pumoluyo sa Debir. (Ang ngalan sa Debir sa unang panahon mao ang

Chiriat-sepher). ¹²Ug si Caleb miingon: Ang modasmag sa Chiriath-sepher ug makakuha niana, kaniya ihatag ko si Axa nga akong anak nga babaye aron ipaasawa. ¹³Ug si Othoniel, ang anak nga lalake ni Cenez, ang manghud ni Caleb, mikuha niana; ug gihatag niya kaniya si Axa iyang anak nga babaye aron ipaasawa. ¹⁴Ug nahitabo nga sa diha nga siya miadto na kaniya, nga siya nagaaghat kaniya sa pagpangayo sa iyang amahan ug usa ka uma: ug nanaug siya sa iyang asno; ug si Caleb miingon kaniya: Unsay tuyo mo? ¹⁵Ug siya miingon kaniya: Hatagi ako ug usa ka panalangin; kay ikaw nagpahamutang kanako sa yuta sa habagatan, hatagi usab ako ug mga tuburan sa tubig. Ug si Caleb naghatag kaniya sa mga tuburan sa dapit sa ibabaw ug sa mga tuburan sa dapit sa ubos. ¹⁶Ug ang mga anak sa Cinehanon, ang bayaw nga lalake ni Moises, minggula gikan sa ciudad sa mga palma uban sa mga anak ni Juda, ngadto sa kamingawan sa Juda nga atua sa habagatan sa Arad; ug sila nangadto nga nanagpuyo ipon sa katawohan. ¹⁷Ug si Juda miadto uban ni Simeon, nga iyang igsoon nga lalake ug ilang gidasmagan ang mga Canaanhon nga nanagpuyo sa Sephath, ug kini gilaglag gayud nila. Ug ang ngalan sa ciudad gitawag nga Horma. ¹⁸Ingon usab gikuha ni Juda ang Gaza lakip ang utlanan niini, ug ang Ascalon lakip ang utlanan niini, ug ang Ecron lakip ang utlanan niini. ¹⁹Ug si Jehova nag-uban kang Juda, ug gipapahawa niya ngadto sa gawas *ang mga nanagpuyo* sa kabungtoran; kay siya wala makapapahawa sa mga nanagpuyo sa walog, kay sila may mga carro nga puthaw. ²⁰Ug gihatag nila ang Hebron kang Caleb, sumala sa gipamulong ni Moises: ug gipapahawa niya gikan didto ang totolo ka mga anak nga lalake ni Anac.

²¹ Ug ang mga anak ni Benjamin wala magpapahawa sa mga Jebusehanon nga nanagpuyo sa Jerusalem: apan ang mga Jebusehanon nanagpuyo ipon sa mga anak ni Benjamin didto sa Jerusalem hangtud niining adlaw. ²²Ug ang balay ni Jose, sila usab ming-adto batok sa Beth-el: ug si Jehova nag-uban kanila. ²³Ug ang balay ni Jose nagsugo sa pagpaniid sa Beth-el. (Karon ang ngalan sa ciudad sa unang panahon mao ang Luz). ²⁴Ug ang mga magbalantay nakakita sa usa ka tawo nga migula sa ciudad, ug sila nag-ingon kaniya: Tudloi kami, nagahangyo kami kanimo, sa agianan sa pagsulod ngadto sa ciudad ug magakalooy kami kanimo. ²⁵Ug iyang gitudloan sila sa agianan sa pagsulod sa ciudad, ug ilang gidasmagan ang ciudad sa sulab sa pinuti; apan ilang gipagawas ang tawo lakip ang tanan niyang panimalay. ²⁶Ug ang tawo miadto sa yuta sa mga Hetehanon, ug nagtukod ug usa ka ciudad, ug gitawag ang ngalan niini nga Luz nga maoy ngalan niana hangtud niining adlaw. ²⁷Ug si Manases wala magpapahawa *sa mga nanagpuyo* sa Beth-sean ug sa mga balangay niini, ni sa mga nanagpuyo sa Taanac ug sa mga balangay niini, ni sa mga nanagpuyo sa Ibleam ug sa mga balangay niini, ni sa mga nanagpuyo sa Megiddo ug sa mga balangay niini, apan ang mga Canaanhon mingpuyo niadtong yutaa. ²⁸Ug nahitabo sa diha nga ang Israel napun-an na sa kusog, nga ilang gibutang ang mga Canaanhon sa bulohaton sa pintakasi, ug wala gayud sila papahawaa. ²⁹Ug si Ephraim wala magpapahawa sa mga Canaanhon nga nanagpuyo sa Gezer; apan ang mga Canaanhon nagpuyo ipon kanila diha sa Gezer. ³⁰Si Zabulon wala magpapahawa sa mga nanagpuyo sa Chitron, ni sa mga nanagpuyo sa Naalol; apan ang mga Canaanhon nanagpuyo ipon kanila ug gibutang nila sa bulohaton sa pintakasi. ³¹Si Azer wala magpapahawa sa mga pumoluyo sa Acho, ni sa mga pumoluyo sa Sidon, ni sa Ahlab, ni sa Achzib, ni ang sa Helba, ni ang sa Aphec,

ni ang sa Rehod; ³²Apan ang mga Aserihanon nanagpuyo sa taliwala sa mga Canaanhon, ang mga molupyo sa yuta; kay wala nila sila papahawaa. ³³Si Nephtali wala magpapahawa sa mga molupyo sa Beth-semes, ni sa pumoluyo sa Beth-anath; apan siya nagpuyo ipon sa mga Canaanhon, ang mga molupyo sa yuta: bisan pa ang mga molupyo sa Beth-semes ug sa Beth-anath; gibutang nila sa bulohaton sa pintakasi. ³⁴Ug ang mga Amorehanon nagpugos sa mga anak ni Dan ngadto sa dapit sa kabungtoran: kay wala sila magatugot kanila sa pag-adto sa walog: ³⁵Apan ang mga Amorehanon buot magpuyo sa bukid sa Heres, sa Ajalon ug sa Salbim: apan ang kamot sa balay ni Jose midaug, busa sila gibutang sa bulohaton sa pintakasi. ³⁶Ug ang utlanan sa mga Amorehanon nagasugod sa tungasan sa Acrabim sukad sa bato ug ngadto sa itaas.

¹ Ug ang manolonda ni Jehova mitungas gikan sa Gilgal ngadto sa Bochim. Ug siya miingon: Ako nagpagula kaninyo gikan sa Egipto, ug nagdala kaninyo ngadto sa yuta nga akong gipanumpa sa inyong mga amahan; ug ako nag-ingon: Dili ko gayud paglapason ang akong tugon uban kaninyo. ²Ug dili kamo maghimo ug pakigsaad uban sa mga molupyo niining yutaa, gun-obon ninyo ang ilang mga halaran. Apan kamo wala mamati sa akong tingog: nganong gibuhat ninyo kini? ³Sa ingon niini ako usab miingon: Ako dili magpapahawa kanila gikan sa inyong atubangan: apan sila mahimo nga *ingon sa mga tunok* sa inyong mga kilid ug ang ilang mga dios maoy usa ka lit-ag kaninyo. ⁴Ug nahitabo sa diha nga ang manolonda ni Jehova namulong niining mga pulonga sa tanang mga anak sa Israel nga ang katawohan mingpatugbaw sa ilang tingog ug nanghilak. ⁵Ug gitawag nila ang ngalan niadtong dapit Bochim: ug didto nanaghalad sila kang Jehova.

⁶ Karon sa diha nga gipagula ni Josue ang katawohan, ang mga anak sa Israel ming-adto ang tagsatagsa ka tawo sa iyang panulondon aron sa pagpanag-iyas sa yuta. ⁷Ug ang katawohan nag-alagad kang Jehova sa tanang mga adlaw ni Josue, ug sa tanang mga adlaw sa mga anciano nga nangabuhi ug dugay sa sunod ni Josue, nga nanagpakita sa mga dagkung buhat ni Jehova nga iyang gihimo alang sa Israel. ⁸Ug si Josue ang anak nga lalake ni Nun, ang ulipon ni Jehova, namatay nga may usa ka gatus ug napulo ka tuig ang panuigon. ⁹Ug ilang gilubong siya sa utlanan sa iyang panulondon sa Timnathsera, didto dapit sa kabungtoran sa Ephraim, sa amihanan sa bukid sa Gaas. ¹⁰Ug usab ang tanan nianang kaliwatana gitipon ngadto sa ilang mga amahan: ug didto mitungha ang laing kaliwatan sunod kanila, nga wala managpakaila kang Jehova, ni sa iyang buhat nga iyang gihimo alang sa Israel. ¹¹Ug ang mga anak sa Israel naghimo niadtong daotan sa mga mata ni Jehova, ug nanag-alagad sa mga Baal. ¹²Ug ilang gibiyaan si Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan nga nagdala kanila gikan sa yuta sa Egipto, ug nanagsunod sa laing mga dios, sa mga dios sa mga katawohan nga naglibut kanila, ug nanagyukbo sa ilang kaugalingon ngadto kanila: ug ilang gihagit si Jehova sa kasuko. ¹³Ug ilang gibiyaan si Jehova, ug nanag-alagad kang Baal ug kang Astaroth. ¹⁴Ug ang kasuko ni Jehova misilaub batok sa Israel, ug siya naghatag kanila ngadto sa mga kamot sa mga mangangagaw nga nanagpangagaw kanila: ug iyang gibaligya sila ngadto sa mga kamot sa ilang mga kaaway nga naglibut, aron dili na sila makatindog sa atubangan sa ilang mga kaaway.

¹⁵Bisan diin sila mangadto, ang kamot ni Jehova batok kanila alang sa kadautan, sumala sa giingon ni Jehova, ug sumala sa gipanumpa ni Jehova kanila: ug sila diha sa mapait nga kalisdanan. ¹⁶Ug si Jehova nagpatindog ug mga maghuhukom nga nagluwas kanila gikan sa kamot niadtong mga nanagpangagaw kanila. ¹⁷Ug bisan pa niana wala gayud sila mamati sa ilang mga maghuhukom: kay sila nakighilawas sa pagsunod sa ubang mga dios, ug nagyukbo sila sa ilang kaugalingon ngadto kanila: sa hinanali nahisimang sila gikan sa dalan diin ang ilang mga ginikanan naglakat, nga nanagtuman sa mga sugo ni Jehova; *apan* kini wala nila himoa. ¹⁸Ug sa diha nga si Jehova nagpatindog kanila ug mga maghuhukom, unya si Jehova nagauban sa maghuhukom, ug nagluwas kanila gikan sa kamot sa ilang mga kaaway sa tanang mga adlaw sa maghuhukom: kay kini nakapabasul kang Jehova tungod sa ilang mga pag-agulo tungod kanila nga nanagdaugdaug ug nanagsakit kanila. ¹⁹Apan nahitabo sa diha nga ang maghuhukom patay na, nga sila mingbalik, ug nanaghimo sa labi pang mangil-ad kay sa ilang mga amahan sa pagsunod sa ilang mga dios, sa pag-alagad kanila ug sa pagyukbo ngadto kanila; sila wala humunong sa ilang mga buhat, ni sa ilang dalan nga masukihon. ²⁰Ug ang kasuko ni Jehova misilaub batok sa Israel; ug siya miingon: Tungod kay kining nasura nakalapas sa akong tugon nga akong gisugo sa ilang mga amahan, ug wala managpamati sa akong tingog; ²¹Ako usab sukad karon dili magapapahawa gikan sa atubangan nila bisan unsa sa mga nasud nga gibiyaaan ni Josue sa iyang pagkamatay. ²²Aron pinaagi kanila ako makasulay sa Israel kong sila magabantay ba kun dili sa dalan ni Jehova sa paglakaw subay niana, ingon sa pagbantay sa ilang mga amahan. ²³Busa si Jehova mibiya sa maong mga nasud, sa walay pagpapahawa kanila sa dinalidali, ni ihatag niya sila ngadto sa kamot ni Josue.

¹ Karon kini mao ang mga nasud nga gibilin ni Jehova aron sa pagsulay sa Israel pinaagi kanila, bisan ingon sa gidaghanon *sa Israel* nga wala mahibalo sa tanang mga gubat sa Canaan; ²Aron lamang nga ang mga kaliwatan sa mga anak sa Israel mahibalo sa pagtudlo kanila sa gubat, bisan niadtong sa unang panahon walay nanghibalo bisan unsa mahitungod niini: ³*Nga mao* ang lima ka mga pangulo sa mga Philistehanon, ug sa tanang mga Canaanhon, ug sa mga Sidohihanon, ug sa mga Hebehanon nga nanagpuyo sa bukid sa Libano, sukad sa bukid sa Baal-hermon ngadto sa agianan sa pagsulod sa Hamath. ⁴Ug sila *gibilin* sa pagsulay sa Israel pinaagi kanila, aron sa paghibalo kong sila manimati sa mga sugo ni Jehova, nga iyang gisugo sa ilang mga amahan pinaagi kang Moises. ⁵Ug ang mga anak sa Israel nanagpuyo sa taliwala sa mga Canaanhon, sa mga Hetehanon, ug sa mga Amorehanon, ug sa mga Peresehanon, ug sa mga Hebehanon, ug sa mga Jebusehanon. ⁶Ug sila mikuha sa ilang mga anak nga babaye nga ilang gipangasawa, ug gihatag nila ang ilang kaugalingong mga anak nga babaye sa ilang mga anak nga lalake ug nanag-alagad sa ilang mga dios. ⁷Ug ang mga anak sa Israel nanaghimo niadtong dautan sa mga mata ni Jehova, ug nahikalimut kang Jehova nga ilang Dios, ug nanag-alagad sa mga Baal ug sa mga Asherim.

⁸ Tungod niini ang kasuko ni Jehova misilaub batok sa Israel, ug iyang gibaligya sila ngadto sa kamot ni Chusan-risathaim, hari sa Mesopotamia: ug ang mga anak sa Israel nag-alagad kang

Chusan-risathaim sa walo ka tuig. ⁹Ug sa diha nga ang mga anak sa Israel mingtu-aw ngadto kang Jehova, si Jehova nagpatindog ug usa ka manluluwas sa mga anak sa Israel, nga nagluwas kanila, nga mao si Othoniel, ang anak nga lalake ni Cenez, ang manghud nga lalake ni Caleb. ¹⁰Ug ang Espiritu ni Jehova mikunsad kaniya, ug siya namaghuhukom sa Israel; ug siya miadto sa pagpakiggubat, ug si Jehova nagtugyan kang Chusan-risathaim, hari sa Mesopotamia, ngadto sa iyang kamot ug ang iyang kamot nakadaug batok kang Chusan-risathaim. ¹¹Ug ang yuta nakapahulay sa kap-atan ka tuig. Ug si Othoniel ang anak nga lalake ni Cenez namatay.

¹² Ug ang mga anak sa Israel naghimo pag-usab niadtong dautan sa mga mata ni Jehova: ug si Jehova nagpalig-on kang Eglon, ang hari sa Moab batok sa Israel, tungod kay naghimo sila niadtong dautan sa panan-aw ni Jehova. ¹³Ug siya nagtigum ngadto kaniya sa mga anak sa Ammon ug ni Amalec; ug iyang giadto ug gihampak ang Israel ug ilang naagaw ang ciudad sa mga palma. ¹⁴Ug ang mga anak sa Israel nag-alagad kang Eglon, ang hari sa Moab napulo ug walo ka tuig. ¹⁵Apan sa diha nga ang mga anak sa Israel mingtu-aw ngadto kang Jehova, si Jehova nagpatindog kanila ug usa ka manluluwas, si Aod, ang anak nga lalake ni Gera, ang Benjamitanhon usa ka tawo nga walhon. Ug ang mga anak sa Israel nagpadala ug buhis ngadto kang Eglon, ang hari sa Moab pinaagi kaniya. ¹⁶Ug si Aod nagbuhat alang kaniya usa ka pinuti nga may duha ka sulab, usa ka maniko ang gitak-on; ug iyang gitakin kini sa ilalum sa iyang saput sa toong hawak. ¹⁷Ug siya nagtanyag sa buhis ngadto kang Eglon, hari sa Moab: karon si Eglon maoy usa ka matambok kaayo nga tawo. ¹⁸Ug sa diha nga siya nakatapus na sa paghatag sa buhis, iyang gipapahawa ang katawohan nga nagdala sa buhis. ¹⁹Apan siya sa iyang kaugalingon mitalikod gikan sa mga larawan nga didto sa Gilgal, ug miingon: Ako dunay usa ka tinago nga sugo alang kanimo, Oh hari. Ug siya miingon: Paghilum. Ug ang tanan nga nagatindog duol kaniya namahawa gikan kaniya. ²⁰Ug si Aod miadto kaniya; ug siya naglingkod nga walay uban diha sa mabugnaw nga lawak nga diha sa itaas. Ug si Aod miingon: Ako adunay usa ka mensaje gikan sa Dios nganha kanimo. Ug siya mitindog gikan sa iyang lingkoran. ²¹Ug si Aod mibakyaw sa iyang walang kamot, ug gikuha ang pinuti gikan sa iyang toong hawak, ug gidunggab sa iyang lawas: ²²Ug ang puloan usab naipo sunod sa sulab; ug ang tambok mitabon sa sulab kay wala man niya ibta ang pinuti sa iyang lawas; ug kini milapus sa likod. ²³Unya si Aod miadto ngadto sa pantawan ug gitakpan ang mga pultahan sa lawak sa itaas tungod kaniya ug giyawihan kini. ²⁴Karon sa diha nga nakagula na siya ang iyang mga sulogoon ming-abut; ug ilang nakita, ug ania karon, ang mga pultahan sa kinatas-ang lawak giyawihan; ug sila miingon: Sa pagkatinuod siya nagatabon sa iyang mga tiil sa kinatas-ang lawak. ²⁵Ug sila naghulat hangtud nga sila nangalibog; ug ania karon, wala niya ablihi ang mga pultahan sa kinatas-ang lawak; sa ingon niana ilang gikuha ang yawi ug giablihan kini, ug ania karon, ang ilang agalon napukan nga patay sa yuta. ²⁶Ug si Aod mikalagiw sa diha nga sila naghunong pa, ug miagi sa likod sa mga larawan, ug mikalagiw ngadto sa Seirata. ²⁷Ug nahitabo sa diha nga nahiabut siya, nga siya mihuyop ug usa ka trompeta didto sa kabungtoran sa Ephraim: ug ang mga anak sa Israel minglugsong uban kaniya gikan sa kabungtoran, ug siya ang nag-una kanila. ²⁸Ug siya miingon kanila: Sumunod kamo kanako: kay si Jehova naghatag sa inyong mga kaaway ang Moabihanon

nganha sa inyong kamot. Ug sila minglugsong nunot kaniya ug ilang gikuha ang mga labanganan sa Jordan batok sa mga Moabihanon, ug walay bisan kinsa nga tawo gipatabok. ²⁹Ug sa ilang gipatay nga mga Moabihanon niadtong panahona may napulo ka libo ka tawo, ang tanan nga mga supang, ug ang tanang mga tawo nga maisug; ug walay usa ka tawo nga nakagawas. ³⁰Busa ang Moab gidaug niadtong adlaw ilalum sa kamot sa Israel. Ug ang yuta nakapahulay kawaloan ka tuig.

³¹ Ug sunod kaniya mao si Shamgar, ang anak nga lalake ni Anath; nga nakamatay sa mga Philistehanon unom ka gatus ka tawo pinaagi sa usa ka igtutugsok sa vaca: ug siya usab nagluwas sa Israel.

¹ Ug ang mga anak sa Israel naghimo pag-usab niadtong dautan sa mga mata ni Jehova, sa diha nga si Aod namatay na. ²Ug si Jehova nagbaligya kanila sa kamot ni Jabin, hari sa Canaan, nga nagahari sa Azor; nga ang capitan sa iyang panon sa kasundalohan mao si Sisara, nga nagpuyo sa Haroseth sa mga Gentil. ³Ug ang mga anak sa Israel mingtu-aw ngadto kang Jehova: kay siya adunay siyam ka gatus nga carrong puthaw; ug sa kaluhaan ka tuig siya nagdaugdaug sa hilabihan gayud sa mga anak sa Israel.

⁴ Karon si Debora, usa ka manalagna nga babaye, ang asawa ni Lapidoth, nagmaghuhukom sa Israel niadtong panahona. ⁵Ug siya nagpuyo ilalum sa kahoyng palma ni Debora sa kintaliwad-an sa Rama ug Beth-el diha sa dapit sa kabungtoran sa Ephraim: ug ang mga anak sa Israel mingtungas ngadto kaniya aron hukman. ⁶Ug siya nagpakuha ug nagpatawag kang Barac ang anak nga lalake ni Abinaom gikan sa Cades-nephtali, ug miingon kaniya: Wala ba si Jehova, ang Dios sa Israel, magsugo *sa pag-ingon* : Lakaw ug moadto sa bukid sa Tabor, ug pagdala uban kanimo napulo ka libo ka tawo sa mga anak ni Nephtali ug sa mga anak ni Zabulon? ⁷Ug ako nagpaduol kanimo, didto sa suba sa Cison, si Sisara ang capitan sa mga kasundalohan ni Jabin uban ang iyang mga carro ug ang iyang panon; ug ako nga igahatag siya nganha sa imong kamot. ⁸Ug si Barac miingon kaniya: Kong ikaw mouban kanako, sa ingon niana moadto ako; apan kong ikaw dili mouban kanako, ako dili moadto. ⁹Ug siya miingon: Ako sa pagkatinuod mouban kanimo, bisan pa nga ang panaw nga imong pagahimoon dili alang sa imong kadunggan; kay si Jehova magabaligya kang Sisara ngadto sa kamot sa usa ka babaye. Ug si Debora mitindog, ug mikuyog kang Barac ngadto sa Cades.

¹⁰ Ug si Barac nagtawag kang Zabulon ug kang Nephtali sa paghiusa ngadto sa Cades; ug may napulo ka libo ka tawo nga nangadto sa iyang mga tiil: ug si Debora mitungas uban kaniya. ¹¹Ug si Heber ang Cinehanon mibulag gikan sa mga Cinehanon, bisan gikan sa mga anak ni Hobab, ang bayaw nga lalake ni Moises, ug nagpatindog sa iyang balong-balong sama sa kalayoon sa kahoy nga encina sa Zaan-anim nga tupad sa Cades. ¹²Ug sila nagbalita kang Sisara nga si Barac, ang anak nga lalake ni Abinoam mitungas ngadto sa bukid sa Tabor. ¹³Ug si Sisara nagpatigum sa tanan niyang mga carro, bisan ang siyam ka gatus ka carro nga puthaw, ug lakip ang katawohan nga uban

kaniya, sukad sa Haroseth sa mga Gentil ngadto sa suba sa Cison. ¹⁴Ug si Debora miingon kang Barac: Tindog; kay kini mao ang adlaw nga si Jehova nagtugyan kang Sisara nganha sa imong kamot: wala ba si Jehova mag-una kanimo? Busa si Barac milugsong gikan sa bukid sa Tabor, ug ang napulo ka libo ka tawo nga nagsunod kaniya. ¹⁵Ug si Jehova midaug kang Sisara, ug sa iyang mga carro ug sa tanan niyang mga kasundalohan pinaagi sa sulab sa iyang pinuti sa atubangan ni Barac; ug si Sisara mikawas sa iyang carro, ug mikalagiw nga nagtiniil. ¹⁶Apan si Barac miapas sa mga carro ug sa mga panon ngadto sa Haroseth sa mga Gentil: ug ang tanang panon ni Sisara nahulog sa sulab sa pinuti; walay usa ka tawo nga nahabilin.

¹⁷ Apan si Sisara nakadalagan ngadto sa balong-balong ni Jael, ang asawa ni Heber nga Cinehanon: kay may pakigdait sa kinataliwad-an ni Jabin ang hari sa Asor ug sa balay ni Heber nga Cinehanon. ¹⁸Ug si Jael migula aron sa pagsugat kang Sisara ug miingon kaniya: Sulod dinhi, ginoo ko, atubang kanako; ayaw kahadlok, ug siya misulod ngadto kaniya sa balong-balong ug siya gitabonan niya sa panapton nga balhibo. ¹⁹Ug siya miingon kaniya: Hatagi ako, nagapakilooy ako kanimo, ug madiyutay nga tubig nga ilimnon; kay giuhaw ako. Ug siya nag-abli ug usa ka botella sa gatas ug gipainum siya ug iyang gitabonan. ²⁰Ug iyang giingon siya: Magtindog ka sa pultahan sa balong-balong ug kong mahitabo nga may usa ka tawo moanhi ug mangutana kanimo ug magaingon: Ania bay tawo dinhi? nga ikaw mamulong sa pag-ingon: Wala. ²¹Unya si Jael, ang asawa ni Heber mikuha ug usa ka lagdok sa balong-balong ug nagbitbit usa ka pakang sa iyang kamot, ug naghinay sa pag-adto kaniya, ug gibugsok ang lagdok sa iyang dungan-dungan, ug kana milapos ngadto sa yuta; kay siya nahinanok sa iyang pagkatulog; busa siya gipunawan ug namatay. ²²Ug, ania karon, sa diha nga si Barac nag-apas kang Sisara, si Jael migula sa pagsugat kaniya, ug miingon kaniya: Umari ka, ug tudloan ko ikaw sa tawo nga imong gipangita. Ug siya miadto kaniya, ug, ania karon, si Sisara naghigda nga patay, ug ang lagdok nagatarok sa iyang dungan-dungan. ²³Busa ang Dios niadtong adlaw nagdaug kang Jabin, ang hari sa Canaan, sa atubangan sa mga anak sa Israel. ²⁴Ug ang kamot sa mga anak sa Israel midugang pa sa pagdaug batok kang Jabin ang hari sa Canaan hangtud nga ilang nalaglag si Jabin, ang hari sa Canaan.

¹ Unya miawit si Debora ug si Barac, ang anak nga lalake ni Abinoam niadtong adlaw, sa pag-ingon: ²Kay ang mga pangulo nag-una sa Israel, Kay ang katawohan sa kinabubuton naghalad sa ilang kaugalingon, Dayegon ninyo si Jehova. ³Pamati, Oh kamo mga kaharian; patalinghug kamo, Oh mga principe; Ako, *bisan* ako, moawit kang Jehova; Ako moawit ug pagdayeg kang Jehova, ang Dios sa Israel. ⁴Jehova, sa diha nga ikaw miadto gikan sa Seir, Sa diha nga ikaw nagalakaw sa kapatagan sa Edom, Ang yuta mikurog, ang mga kalangitan usab mingtolo, Oo, ang mga panganod nagpatulo sa tubig. ⁵Ang mga bukid nangauyog sa presencia ni Jehova, Bisan pa kadtong Sinai sa presencia ni Jehova, ang Dios sa Israel.

⁶ Sa mga adlaw ni Samgar anak nga lalake ni Anath, Sa mga adlaw ni Jael ang mga dalan wala magamit, Ug ang mga magpapanaw nangagi sa mga alagianang baliko. ⁷Ang mga pangulo

nanghunong sa Israel, sila nanghunong, Hangtud nga ako si Debora mitindog, Nga ako mitindog ang usa ka inahan sa Israel. ⁸Nagpili sila ug bag-ong mga dios; Unya may gubat sa mga ganghaan; Diha bay usa ka taming kun bangkaw nga nakita Sa taliwala sa kap-atan ka libo sa Israel? ⁹Ang akong kasingkasing atua sa mga gobernador sa Israel, Nga naghatag sa ilang kaugalingon sa kinabubut-on sa taliwala sa katawohan. Dayega ninyo si Jehova, ¹⁰Isugid *kini*, kamo nga nangabayon sa puti nga mga asno, Kamo nga nagalingkod sa mahal nga alfombra, Ug kamo nga nagalakat dapit sa alagianan. ¹¹Halayo gikan sa kagahub sa mga magpapana, sa mga dapit nga kalusanan ug tubig, Didto sila magsubay-subay sa mga matarung nga buhat ni Jehova. *Bisan* ang mga matarung nga buhat sa iyang paghari sa Israel. Unya ang katawohan ni Jehova nangadto sa mga ganghaan.

¹²Pagmata, pagmata, Debora; Pagmata, pagmata, ipamulong ang usa ka awit: Tindog, Barac, ug dad-a ang imong mga binihag, ikaw anak nga lalake ni Abinoam. ¹³Unya nanaug ang salin sa mga dungganon *ug* ang katawohan; Si Jehova nanaug alang kanako batok sa mabaskug. ¹⁴Gikan sa Ephraim *nanaug* sila kang kansang gamut anaa kang Amalec; Sunod kanimo, Benjamin, sa taliwala sa imong katawohan; Gikan sa Machir migula ang mga gobernador, Ug gikan sa Zabulon sila nga nanagdala sa sungkod sa pangulo sa gubat. ¹⁵Ug ang mga principe ni Isacchar diha uban kang Debora; Sumala kang Isacchar, ingon man si Barac; Ngadto sa walog sila mingdalagan sa iyang mga tiil. Tupad sa mga katubigan ni Ruben may dagkung mga katuyoan sa kasingkasing. ¹⁶Nganong naglingkod ka sa taliwala sa mga torril sa carnero, Sa pagpamati sa mga pagbudyong sa mga panon? Sa mga katubigan ni Ruben Adunay dagkung mga pagsusi sa kasingkasing. ¹⁷Si Galaad nagpuyo sa unahan sa Jordan: Ug si Dan, nganong nagpabilin siya sa mga sakayan? Si Aser naglingkod gihapon sa dunggoanan sa dagat, Ug nagpuyo sa tupad sa iyang mga sapa. ¹⁸Si Zabulon maoy katawohan nga nagpasagad sa ilang kinabuhi ngadto sa kamatayon, Ug si Nephtali, ibabaw sa hataas nga mga dapit sa kaumahan. ¹⁹Ang mga hari mianhi ug nakigaway; Unya nakig-away ang mga hari sa Canaan, Sa Taanac tupad sa mga katubigan sa Megiddo: Sila wala magkuha sa ganancia nga salapi. ²⁰Gikan sa langit nakig-away ang mga bitoon, Gikan sa ilang mga agianan sila nakig-away batok kang Sisara. ²¹Ang suba sa Cison mibanlas kanila sa halayo, Kadtong karaan nga suba, ang suba sa Cison. Oh kalag ko, lumakaw ka, uban ang kalig-on. ²²Unya ang mga koko sa kabayo nanagtunob Tungod sa mga pagsinta sa mga sininta sa ilang mga makusog nga kabayo. ²³Tungloha ninyo si Meroz, miingon ang manolonda ni Jehova, Tungloha ninyo sa mapait gayud ang mga molupyo niini, Tungod kay wala sila moanhi sa pagtabang kang Jehova, Sa pagtabang kang Jehova batok sa mga mabaskug.

²⁴Bulahan labaw sa tanang mga babaye si Jael, Ang asawa ni Heber ang Cinehanon; Bulahan siya labaw sa mga babaye sa balong-balong. ²⁵Siya nangayo sa tubig, *ug* siya gihatagan niya ug gatas; Siya nagdala kaniya ug mantequilla sa harianong pinggan. ²⁶Gibutang niya ang iyang kamot sa lagdok sa balong-balong, Ug ang iyang too nga kamot sa pakang sa mamomoo; Ug uban sa pakang iyang gipatay si Sisara, iyang gipatay nga gipalapsan ang ulo niya; Oo, iyang gipalagbasan ug gilagdokan lapus sa iyang dungan-dungan. ²⁷Sa iyang mga tiil siya midungo, siya natumba, siya mihigda; Sa iyang mga tiil siya midungo, siya natumba: Din siya midungo didto siya napukan nga

patay. ²⁸Sa tamboanan siya mitambo ug misinggit, Ang inahan ni Sisara *nagsinggit* lahus sa rejas. Ngano nga ang iyang carro nadugay sa pag-uli nganhi? Nganong nalangan ang mga ligid sa iyang carro? ²⁹Ang iyang maalamong mga babaye mingtubag kaniya, Oo siya mitubag sa iyang kaugalingon, ³⁰Wala ba nila hikaplagi, wala ba nila mabahin ang inagaw? Usa ka dalaga, duha ka dalaga sa matag-usa ka tawo; Kang Sisara usa ka inagaw nga bisting tinina, Usa ka inagaw nga mga bisting tinina nga binoldahan, Mga tininang binoldahan nga bisti sa luyogluyo sa liab sa inagaw? ³¹Sa ingon niini laglaga ang tanan mong mga kaaway, Oh Jehova: Apan himoa sila ang nahigugma kaniya ingon sa adlaw, sa nagasalig *kini* sa iyang kakusog. Ug ang yuta nakapahulay sa kapatán ka tuig.

¹ Ug ang mga anak sa Israel naghimo niadtong dautan sa mga mata ni Jehova; ug si Jehova nagtugyan kanila ngadto sa kamot ni Madian sa pito ka tuig. ²Ug ang kamot ni Madian nakadaug batok sa Israel; ug tungod kang Madian ang mga anak sa Israel naghimo alang kanila ug mga lungib nga atua sa kabukiran, ug sa mga langub ug sa mga malig-ong salipdanan. ³Ug mao kini, sa diha nga ang Israel nagpugas, nga ang mga Madianhon ming-anha, ug ang mga Amalecanhon, ug ang mga anak sa silangan; sila ming-abut batok kanila; ⁴Ug sila nagpahaluna batok kanila ug gidaut nila ang mga abut sa yuta hangtud nga ikaw makaabut sa Gaza ug walay gisalin nga makaon sa Israel, ni carnero, ni vaca, ni asno. ⁵Kay sila ming-adto uban ang ilang panon nga vaca ug ang ilang mga balong-balong; sila ming-adto sama sa mga dulon sa gidaghanon; sila ug ang ilang mga camello dili maisip: ug sila mingsulod sa yuta aron sa paglaglag niini. ⁶Ug ang Israel nahionlod sa hilabihan tungod sa Madian, ug ang mga anak sa Israel mingtu-aw ngadto kang Jehova.

⁷ Ug nahitabo sa diha nga ang mga anak sa Israel mingtu-aw ngadto kang Jehova tungod kang Madian, ⁸Nga si Jehova nagpadala ug usa ka manalagna ngadto sa mga anak sa Israel; ug siya miingon kanila: Ingon niini nagsulti si Jehova, ang Dios sa Israel: Ako nagkuha kaninyo gikan sa Egipto, ug nagkuha kaninyo gikan sa balay sa pagkaulipon; ⁹Ug ako nagluwas kaninyo gikan sa kamot sa mga Egiptohanon, ug sa kamot sa tanan nga nanaglupig kaninyo, ug nagpapahawa kanila gikan sa inyong atubangan, ug naghatag kaninyo sa ilang yuta; ¹⁰Ug ako nag-ingon kaninyo: Ako mao si Jehova nga inyong Dios; dili kamo mahadlok sa mga dios sa mga Amorehanon, sa kang kansang yuta nagapuyo kamo. Apan kamo wala mamati sa akong tingog.

¹¹ Ug ang manolonda ni Jehova miabut ug naglingkod sa ilalum sa kahoy nga encina nga didto sa Ophra, nga sakup sa kang Joas ang Abiezertanhon: ug ang iyang anak nga lalake nga si Gedeon nagagiuk sa trigo sa pulog-anan sa vino, aron sa pagtago niana gikan sa mga Madianhon. ¹²Ug ang manolonda ni Jehova nagpakita kaniya, ug miingon kaniya: Si Jehova nagauban kanimo, ikaw makusganong tawo sa kaisug. ¹³Ug si Gedeon miingon kaniya: Oh Ginoo ko, kong si Jehova nagauban kanamo ngano man lagi nga kining tanan nahitabo kanamo? Ug hain na man ang tanan niyang mga katingalahang buhat nga gisugilon kanamo sa among mga amahan, nga nagaingon: Wala ba si Jehova magkuha kanamo gikan sa Egipto? Apan karon si Jehova nagsalikway kanamo

ug nagtugyan kanamo ngadto sa kamot ni Madian. ¹⁴Ug si Jehova mitan-aw kaniya, ug miingon: Lumakaw ka pinaagi niining imong kusog ug luwasa ang Israel gikan sa kamot sa Madian: Wala ba ako magsugo kanimo? ¹⁵Ug siya miingon kaniya: Oh Ginoo, unsaon nako ang pagluwas sa Israel? Ania karon, ang akong panimalay maoy labing kabus sa Manases, ug ako mao ang labing diyutay sa balay sa akong amahan. ¹⁶Ug si Jehova miingon kaniya: Sa pagkatinuod, ako mouban kanimo ug ikaw magadaug sa mga Madianhon ingon sa usa ka tawo. ¹⁷Ug siya miingon kaniya: Kong karon ako nakakaplag ug kahamut-an sa imong mga mata, nan pakitaa ako ug usa ka ilhanan nga mao ikaw ang nakigsulti kanako. ¹⁸Ayaw paggikan dinhi, nagahangyo ako kanimo, hangtud nga ako moanhi kanimo, ug magadala sa akong gasa, ug magabutang niini sa imong atubangan. Ug siya miingon: Ako mopabilin hangtud nga ikaw mobalik pag-usab. ¹⁹Ug si Gedeon misulod ug nag-andam usa ka nating kanding ug tinapay nga walay levadura sa usa ka epha nga harina: ang unod iyang gisulod sa usa ka bukag, ug iyang gisulod ang sabaw sa usa ka kolon, ug iyang gidala kini sa gawas ngadto kaniya sa ilalum sa kahoy nga encina ug gihatag kini. ²⁰Ug ang manolonda sa Dios miingon kaniya: Kuhaa ang unod ug ang tinapay nga walay levadura, ug ibutang kana sa ibabaw niining bato ug ibubo mo ang sabaw. Ug iyang gihimo kini. ²¹Unya ang manolonda ni Jehova nagbutang sa tumoy sa iyang sungkod nga diha sa iyang kamot, ug gitandog ang unod ug ang mga tinapay nga walay levadura; ug dihay migula nga kalayo gikan sa bato ug misunog sa unod ug sa mga tinapay nga walay levadura; ug ang manolonda ni Jehova nawala gikan sa iyang mga mata. ²²Ug si Gedeon nakakita nga siya mao ang manolonda ni Jehova; ug si Gedeon miingon: Alaut *ako*, Oh Ginoong Jehova! Tungod kay ako nakakita sa manolonda ni Jehova nawong ug nawong. ²³Ug si Jehova miingon kaniya: Ang pakigdait kanimo; ayaw kahadlok; ikaw dili mamatay. ²⁴Unya si Gedeon nagtukod ug usa ka halaran didto kang Jehova ug ginganlan kini ug Jehova-shalom: hangtud niining adlaw atua pa kini sa Ophra sa mga Abiezertanhon:

²⁵ Ug nahitabo sa maong gabii nga si Jehova miingon kaniya: Dad-a ang torong vaca sa imong amahan, kadtong ikaduha ka torong vaca nga pito ka tuig ang kagulangan, ug pukana ang halaran ni Baal nga anaa sa imong amahan, ug putla ang Ashera nga anaa tupad niini. ²⁶Ug pagtukod usa ka halaran kang Jehova nga imong Dios sa ibabaw sa kinatumyan niining kuta, sa paagi nga linaray, ug kuhaa ang ikaduha ka torong vaca, ug paghalad ug usa ka halad-nga-sinunog, uban sa kahoy sa Ashera nga imong gipuril. ²⁷Unya si Gedeon mikuha ug napulo ka tawo sa iyang mga sulogoon, ug nagbuhat sumala sa gisulti ni Jehova kaniya: ug nahitabo, tungod sa iyang kahadlok sa panimalay sa iyang amahan ug sa mga tawo sa ciudad, mao nga wala siya makahimo niana sa adlaw, nga iyang gihimo kini sa gabii. ²⁸Ug sa diha nga misayo pagmata sa buntag ang mga tawo sa ciudad, ania karon, ang halaran ni Baal nabungkag na, ug ang Ashera nga tupad niana gipuril, ug ang ikaduha ka torong vaca gihalad sa ibabaw sa halaran nga gitukod. ²⁹Ug sila nanag-ingon sa usa ug usa: Kinsay naghimo niining butanga? Ug sa diha nga sila nagsusi ug nangutana, sila miingon: Si Gedeon ang anak nga lalake ni Joas maoy naghimo niining butanga. ³⁰Unya ang mga tawo sa ciudad nanag-ingon kang Joas: Ipagula ang imong anak nga lalake aron siya mamatay, tungod kay gibungkag niya ang halaran ni Baal, ug tungod kay gipuril niya ang Ashera nga tupad niini. ³¹Ug si Joas

miingon kanilang tanan nga nanagtindog batok kaniya: Makig-away kamo alang kang Baal? Kun inyo ba nga luwason siya? Siya nga makig-away alang niini ipapatay ninyo siya samtang buntag pa: Kong siya ugaling usa ka dios, paawaya siya alang sa iyang kaugalingon, tungod kay dunay usa nga nagbungkag sa iyang halaran. ³²Busa niadtong adlaw siya gitawag nga si Jerobaal, nga nagaingon: Paawaya si Baal batok kaniya, tungod kay iyang gigun-ob ang iyang halaran.

³³ Unya ang tanang mga Madianhon ug ang mga Amalecanhon ug ang mga anak sa silangan nanaghiusa sa pagtigum, ug sila nangadto ug nanagpahaluna sa walog sa Jezreel. ³⁴Apan ang espiritu ni Jehova mikunsad kang Gedeon; ug iyang gipatingog ang usa ka trompeta; ug ang Abiezer naghiusa pagtapok sunod kaniya. ³⁵Ug nagpadala siya ug mga sulogoon sa tibook Manases; ug sila usab nanagtigum sunod kaniya; ug iyang gipadad-an ug mga sulogoon ngadto sa Aser, ug ngadto sa Zabulon, ug ngadto sa Nephtali; ug sila ming-adto sa pagpakigkita kanila. ³⁶Ug si Gedeon miingon sa Dios: Kong ikaw magaluwas sa Israel pinaagi sa akong kamot, ingon sa imong gipamulong, ³⁷Ania karon, ako magabutang usa ka balhibo sa carnero sa ibabaw sa giukan; kong ang tun-og anaa sa ibabaw sa balhibo lamang; ug kong ang tanang yuta mamala, nan mahibaloan ko nga ikaw moluwas sa Israel pinaagi sa akong kamot, sumala sa imong gipamulong. ³⁸Ug kini nahitabo; kay siya mibangon pagsayo sa pagkaugma ug gipuga ang balhibong tanan, ug napuga ang tun-og nga diha sa balhibo, usa ka panaksan nga tubig. ³⁹Ug si Gedeon miingon sa Dios: Dili unta mosilaub ang imong kasuko batok kanako, ug ako mamulong makausa na lamang karon; tugoti ako sa pagbuhat usa ka pagsulay, ako nagaampo kanimo, nga niining makausa na lamang pinaagi sa balhibo; himoa nga mamala ang ibabaw lamang sa balhibo, ug sa ibabaw sa tanang yuta maadunay tun-og. ⁴⁰Ug ang Dios naghimo niini niadtong gabhiona; kay nagmala ang ibabaw sa balhibo lamang, ug may tun-og sa ibabaw sa tanang yuta.

¹ Unya si Jerobaal, nga mao si Gedeon, ug ang tanang tawo nga ming-uban kaniya mingsayo pagbangon, ug nagpahaluna tupad sa tuburan sa Harod: ug ang campo sa Madian didto dapit sa amihanan nila, tupad sa bungtod sa More, didto sa walog. ²Ug si Jehova miingon kang Gedeon: Ang katawohan nga anaa uban kanimo daghan ra kaayo alang kanako aron sa pagtugyan sa mga Madianhon ngadto sa ilang kamot, tingali unya ang Israel magapagarbo sa ilang kaugalingon batok kanako, nga magaingon: Ang akong kaugalingong kamot maoy nakaluwas kanako. ³Busa karon, isangyaw mo sa mga igdulungog sa katawohan, sa pag-ingon. Bisan kinsa ang napun-an sa kahadlok ug nangurog, pumauli siya ug pumahawa gikan sa bukid sa Galaad. Ug may mingpauli sa katawohan nga kaluhaan ug duha ka libo; ug may nahibilin nga napulo ka libo. ⁴Ug si Jehova miingon kang Gedeon: Ang katawohan daghan pa kaayo; dad-a sila ngadto sa tubig, ug sila sulayan ko didto alang kanimo: ug mahitabo nga kinsa kadtong akong igaingon kanimo: Kini makakuyog kanimo, ang mao makauban kanimo: ug tungod kang bisan kinsa ako magaingon kanimo: Kini dili makauban kanimo, ang mao dili makauban kanimo. ⁵Busa iyang gidala ang katawohan ngadto sa tubig: ug si Jehova miingon kang Gedeon: Ang tagsatagsa nga mga magatilap sa tubig sa iyang dila ingon sa

pagtilap sa iro, pinigon mo siya; mao usab ang tagsatagsa nga moluhod sa pag-inum. ⁶Ug ang gidaghanon niadtong mga mingtilap, nga nagabutang sa ilang kamot sa ilang baba, may totolo ka gatus ka tawo: apan ang uban sa katawohan nangluhod sa pag-inum sa tubig. ⁷Ug si Jehova miingon kang Gedeon: Pinaagi niining totolo ka gatus ka tawo nga mingtilap ako magaluwas kanimo, ug magahatag sa mga Madianhon nganha sa imong kamot: ug ang tibook nga katawohan papaulia ang tagsatagsa ka tawo sa iyang kaugalingong dapit. ⁸Busa ang katawohan nanagdala ug mga kalan-on sa ilang kamot, ug ang ilang mga trompeta; ug iyang gipalakaw ang tanang mga tawo sa Israel ang tagsatagsa ngadto sa iyang balong-balong, apan gihawiran ang totolo ka gatus ka tawo: ug ang campo sa Madian didto sa ubos kaniya sa walog.

⁹ Ug nahitabo sa maong gabii nga si Jehova miingon kaniya: Tumindog ka, lumugsong ka ngadto sa campo; kay gihatag ko na kana nganha sa imong kamot. ¹⁰Apan kong ikaw mahadlok sa paglugsong, umadto ka uban kang Pura nga imong sulogoon ngadto sa campo: ¹¹Ug ikaw makadungog unsay ilang isulti; ug unya ang imong mga kamot magmakusanon sa paglugsong ngadto sa campo. Unya milugsong siya uban kang Pura nga iyang sulogoon ngadto sa kinagawasan gayud nga dapit sa mga tawo nga may hinagiban nga diha sa campo. ¹²Ug ang mga Madianhon ug ang Amalecanhon ug ang tanan nga mga anak sa silangan nanagpahaluna sa walog ingon sa mga dulon sa gidaghanon; ug ang ilang mga camello dili maisip ingon sa balas nga anaa sa baybayon sa gidaghanon. ¹³Ug sa diha nga nahiabut sa Gedeon, ania karon, didtoy usa ka tawo nagasugilon ug usa ka damgo sa iyang kauban, ug siya miingon: Ania karon, ako nagdamgo ug usa ka damgo; ug ania karon, usa ka tinapay sa cebada naligid ngadto sa campo sa Madian, ug nahiabut ngadto sa balong-balong, ug nahibangga kini mao nga ang balong-balong mihapla. ¹⁴Ug ang iyang kauban mitubag ug miingon: Kini dili lain kondili ang espada ni Gedeon ang anak nga lalake ni Joas, usa ka tawo sa Israel: ngadto sa iyang kamot gitugyan sa Dios ang Madian ug ang tanan niyang panon. ¹⁵Ug nahitabo kini nga sa diha nga si Gedeon nakadungog sa pagsugilon sa damgo ug sa hubad niana, nga siya misimba, ug mibalik siya ngadto sa campo sa Israel, ug miingon: Tumindog kamo kay si Jehova nagtugyan nganha sa inyong kamot sa panon sa Madian.

¹⁶ Ug gibahin niya ang totolo ka gatus ka tawo sa totolo ka pundok ug gibutang niya diha sa mga kamot nilang tanan ang mga trompeta, ug mga tibod nga walay sulod lakip ang mga sulo sa sulod sa mga tibod. ¹⁷Ug siya miingon kanila: Tan-awa ako ninyo, ug buhaton ninyo ang ingon niini: ug ania karon, kong ako moadto sa kinagawasang dapit sa campo, ug mao kini, nga ingon sa akong buhaton, buhaton usab ninyo. ¹⁸Kong ako magahuyop sa trompeta, ako ug ang tanan nga mouban kanako, nan huypa usab ninyo ang mga trompeta sa tanang daplin sa campo ug mag-ingon: Alang kang Jehova ug kang Gedeon. ¹⁹Busa si Gedeon, ug ang usa ka gatus ka tawo nga iyang kauban ming-adto sa kinagawasang dapit sa campo sa sinugdan sa pagtukaw sa tungang gabii sa diha nga bag-o pa lamang nga nahaluna ang bantay: ug ilang gihuyop ang mga trompeta, ug gibuak ang mga tibod nga diha sa ilang mga kamot. ²⁰Ug ang totolo ka panon minghuyop sa mga trompeta, ug mingbuak sa mga tibod, ug nagbibit sa mga sulo sa ilang mga kamot nga wala, ug ang mga trompeta sa ilang mga kamot nga too aron sa paghuyop *niini* ; ug sila misinggit: Ang espada ni

Jehova ug ni Gedeon. ²¹Ug sila nanindog ang tagsatagsa ka tawo sa iyang dapit libut sa campo; ug ang tanang panon nanalagan, ug sila naninggit, ug nakapalagiw *kanila*. ²²Ug ilang gihuyop ang totolo ka gatus ka mga trompeta, ug si Jehova nagabutang sa tagsatagsa ka espada sa mga tawo batok sa iyang masigkauban ug batok sa tibook nga panon; ug ang panon mikalagiw hangtud sa Beth-sitta paingon sa Cerera, hangtud sa utlanan sa Abel-mehola tupad sa Tabbat.

²³Ug ang mga tawo sa Israel nanag-usa pagtapok gikan sa Nephtali, ug gikan sa Aser, ug gikan sa tibook nga Manases, ug minglutos kang Madian. ²⁴Ug si Gedeon nagpadala ug mga sinugo ngadto sa tibook nga dapit sa kabungtoran sa Ephraim, nga nagaingon: Lumugsong *kamo* batok sa Madian, ug kuhaa gikan kanila ang mga tubig hangtud sa Beth-bara, bisan pa sa Jordan. Busa ang tanang tawo sa Ephraim naghiusa pagtigum, ug nagkuha sa mga tubig hangtud sa Beth-bara, lakip ang Jordan. ²⁵Ug nabihag nila ang duha mga principe sa Madian, si Oreb ug si Zeeb; ug ilang gipatay si Oreb didto sa bato sa Oreb, ug si Zeeb ilang gipatay didto sa pulog-anan sa vino sa Zeeb, ug giapas ang Madian; ug ilang gidala ang mga ulo ni Oreb ug ni Zeeb ngadto kang Gedeon unahan sa Jordan.

¹Ug ang mga tawo sa Ephraim miingon kaniya: Nganong nagbuhat ka kanamo sa ingon, nga ikaw wala magtawag kanamo diha nga ikaw miadto sa pagpakig-away sa mga Madianhon? Ug siya gikasab-an nila sa hilabihan gayud. ²Ug siya miingon kanila: Unsa man karon ang akong nabuhat sa pagpakigtanding kaninyo? Dili ba ang paghipos sa mga parras sa Ephraim labi pang maayo kay sa pagpangani sa Abiezer? ³Ang Dios nagtugyan nganha sa inyong kamot sa mga principe sa Madian, si Oreb ug si Zeeb: ug unsay akong hing-arangan sa pagbuhat sa pakigtanding kaninyo? Unya ang ilang kasuko alang kaniya napuypuy sa pag-ingon niya niini.

⁴Ug si Gedeon nahiaabut sa Jordan, ug milabang siya, ug ang totolo ka gatus ka tawo nga iyang kauban, nangaluya, apan nanaggukod. ⁵Ug siya miingon sa mga tawo sa Succoth: Hatagi ako, nagahangyo ako kaninyo, ug mga tinapay alang sa katawohan nga nanagsunod kanako; kay sila nangaluya, ug ako nagagukod kang Zeba ug kang Zalmunna, ang mga hari sa Madian. ⁶Ug ang mga principe sa Succoth ming-ingon: Ang mga kamot ni Zeba ug Zalmunna anaa ba karon sa imong kamot, aron kami mohatag ug tinapay sa imong mga sundalo? ⁷Ug si Gedeon miingon: Tungod niini sa diha nga si Jehova nagtugyan kang Zeba ug kang Zalmunna sa akong kamot, unya pagasamaran ko ang inyong unod tungod sa mga katunokan sa kamingawan ug tungod sa mga sapinit. ⁸Ug mitungas siya gikan didto ngadto sa Penuel, ug misulti kanila sa maong paagi; ug ang mga tawo sa Penuel mingtubag kaniya sama sa pagtubag sa mga tawo sa Succoth. ⁹Ug siya misulti usab sa mga tawo sa Penuel, nga nagaingon: Sa diha nga ako mahibalik dinhi pag-usab sa pakigdait, akong gun-obon kining torreha. ¹⁰Karon si Zeba ug si Zalmunna didto na sa Carcor, ug ang ilang mga panon uban kanila, duolan sa napulo ug lima ka libo ka tawo, ang tanan nga nahasalin sa tibook nga panon sa mga anak sa silangan; kay may napukan nga usa ka gatus ug kaluhaan ka libo ka tawo nga ming-ibut sa pinuti. ¹¹Ug si Gedeon mitungas nga miagi sa mga nanagpuyo sa mga balong-balong

sa silangan sa Noba ug Jogbea, ug gidasmagan ang panon; kay ang panon may panalipod. ¹²Ug si Zeeb ug Zalmunna mingkalagiw; ug iyang gigukod sila: ug iyang gidakup ang duha ka hari sa Madian, si Zeba ug si Zalmunna, ug gidaug ang tibook nga panon. ¹³Ug si Gedeon ang anak nga lalake ni Joas nahiuli gikan sa gubat gikan sa tungasan sa Heres. ¹⁴Ug iyang nadakpan ang usa ka batan-on nga lalake sa mga tawo sa Succoth, ug nangutana kaniya; ug iyang gipaila kaniya ang mga principe sa Succoth, ug ang mga anciano didto, nga kapitoan ug pito ka tawo. ¹⁵Ug siya miadto sa mga tawo sa Succoth, ug miingon: Ania karon, si Zeba ug si Zalmunna nga tungod kanila kamo nagayubit kanako sa pag-ingon: Ang mga kamot ni Zeba ug ni Zalmunna karon anaa na ba sa imong kamot, aron kami mohatag ug tinapay sa inyong mga tawo nga nangaluya? ¹⁶Ug gidala niya ang mga anciano sa ciudad, ug ang mga tunok sa kamingawan ug ang mga sapinit, ug uban niini iyang gitudloan ang mga tawo sa Succoth. ¹⁷Ug iyang giguba ang torre sa Penuel, ug gipatay ang mga tawo sa ciudad.

¹⁸Unya miingon siya kang Zeba ug Zalmunna: Unsang mga tawohana sila nga inyong gipatay sa Tabor? Ug sila mingtubag: Sama kanimo, mao sila; ang tagsatagsa sama sa mga anak sa usa ka hari. ¹⁹Ug siya miingon: Sila akong mga igsoon ang mga anak nga lalake sa akong inahan: ingon nga si Jehova buhi, kong giluwes pa ninyo sila nga buhi, dili ko unta kamo patyon. ²⁰Ug siya miingon kang Jeter, ang iyang kamagulangan: Tindog, patya sila. Apan ang batan-on wala moibut sa iyang pinuti kay siya nahadlok kay siya batan-on pa. ²¹Unya si Zeba ug si Zalmunna ming-ingon; Tumindog ka, ug dasmagi kami; kay unsa ang tawo mao usab ang iyang kusog. Ug si Gedeon mitindog, ug gipatay si Zeba ug si Zalmunna, ug gikuha ang mga dayandayan nga daw pikas nga bulan nga diha sa liog sa ilang mga camello.

²²Unya ang mga tawo sa Israel miingon kang Gedeon: Maghari ka kanamo, ikaw ug ang imong anak nga lalake, ug ang anak nga lalake sa imong anak usab, kay ikaw ang nagluwas kanamo gikan sa kamot sa Madian. ²³Ug si Gedeon miingon kanila: Ako dili maghari kaninyo, ni ang akong anak magahari kaninyo: si Jehova ang magahari kaninyo. ²⁴Ug si Gedeon miingon kanila: Ako magahimo ug usa ka hangyo kaninyo, nga ihatag ninyo kanako sa tagsatagsa ka tawo ang mga ariyos nga iyang inagaw. (Kay sila may bulawang ariyos tungod kay sila mga Ismaelhanon.) ²⁵Ug sila mingtubag: Kami sa kinabubut-on mohatag niini. Ug nagbuklad sila sa panapton ug giitsa didto sa tagsatagsa ang mga ariyos nga iyang inagaw. ²⁶Ug ang gibug-aton sa bulawan nga mga ariyos nga iyang napangayo may usa ka libo ug pito ka gatus ka *siclo* sa bulawan; labut pa ang mga dayan-dayan nga daw bulan, ug mga kulintas, ug ang mga panapton nga purpura nga gusul-ob sa hari sa Madian, ug labut pa sa mga talikala nga gibugkos sa mga liog sa ilang mga camello. ²⁷Ug si Gedeon naghimo ug usa ka ephod gikan niini ug gibutang kini sa iyang ciudad sa Ophra: ug ang tibook Israel nagpakighilawas niana didto; ug kini nahimong lit-ag kang Gedeon ug sa iyang balay. ²⁸Busa ang Madian, nadaug sa atubangan sa mga anak sa Israel, ug wala na nila patoyhakawa ang ilang mga ulo. Ug ang yuta may pahulay sulod sa kap-atan ka tuig sa mga adlaw ni Gedeon.

²⁹Ug si Jerobaal ang anak nga lalake ni Joas milakaw ug mipuyo sa kaugalingon niyang balay. ³⁰Ug si Gedeon may kapitoan ka anak nga lalake nga gianak sa iyang lawas; kay siya daghan ug

mga asawa. ³¹Ug ang iyang puyo-puyo nga didto sa Sichem, siya usab nanganak kaniya ug usa ka anak nga lalake ug iyang ginganlan nga si Abimelech. ³²Ug si Gedeon ang anak nga lalake ni Joas namatay sa panuigon nga tigulang na kaayo, ug gilubong sa lubnganan ni Joas nga iyang amahan, sa Ophra sa mga Abiezertanhon. ³³Ug nahitabo nga sa diha nga si Gedeon namatay na, nga ang mga anak sa Israel mingbalik pag-usab sa pagpakighilawas sunod sa mga Baal, ug gihimo si Baal-berith nga ilang dios. ³⁴Ug ang mga anak sa Israel wala mahanumdum kang Jehova nga ilang Dios, nga nagluwas kanila gikan sa kamot sa tanan nilang mga kaaway sa bisan diin nga dapit; ³⁵Ni magpakita sila ug kalolot sa balay ni Jerobaal, *nga mao* si Gedeon, sumala sa tanang kaayo nga iyang gipakita sa Israel.

¹ Ug si Abimelech ang anak nga lalake ni Jerobaal miadto sa Sichem ngadto sa mga igsoon sa iyang inahan, ug nakigsulti kanila, ug sa tibook nga panimalay sa balay sa amahan sa iyang inahan, nga nagaingon: ²Sumulti ka, naghangyo ako kanimo, sa mga igdulungog sa tanang mga tawo sa Sichem, kong labi bang maayo alang kanimo nga ang tanang mga anak nga lalake ni Jerobaal, nga kapitoan ka tawo magahari kaninyo, kun usa ra ka tawo ang magahari kaninyo? Hinumdumi usab nga ako inyong bukog ug inyong unod. ³Ug ang mga kagisoonan sa iyang inahan naghigut kaniya sa mga igdulungog sa tanang mga tawo sa Sichem niining mga pulonga: ug ang ilang mga kasingkasing nahilig sa pagsunod kang Abimelech; kay sila nanag-ingon: Siya atong igsoon. ⁴Ug gihatagan siya nila ug kapitoan *ka buok* nga salapi sa balay ni Baal-berith, nga tungod niini si Abimelech misuhol sa mga tawo nga walay pulos ug kawang, nga mingnunot kaniya. ⁵Ug miadto siya sa balay sa iyang amahan sa Ophra, ug iyang gipatay ang mga kaigsoonan ang mga anak nga lalake ni Jerobaal, nga kapitoan ka tawo sa ibabaw sa usa ka bato: apan si Jotham ang kamanghuran nga anak nga lalake ni Jerobaal, nahabilin; kay siya mitago man sa iyang kaugalingon. ⁶Ug ang tanang tawo sa Sichem nanagkatigum sa ilang kaugalingon, ug ang tanang balay ni Millo, ug miadto ug naghimo kang Abimelech nga hari, tupad sa kahoy nga encina sa haliging kuta nga diha sa Sichem.

⁷ Ug sa diha nga ilang gisugilon kini kang Jotham, siya miadto ug mitindog sa kinatumyan sa bukid sa Gerizim, ug mipatugbaw siya sa iyang tingog, ug misinggit, ug miingon kanila: Pamati kamo kanako, kamo nga mga tawo sa Sichem, aron ang Dios mamati kaninyo. ⁸Ang mga kahoy minggula sa usa ka panahon sa pagdihog ug usa ka hari sa ibabaw nila; ug sila miingon sa kahoy nga olivo: Maghari ka sa ibabaw namo. ⁹Apan ang kahoy nga olivo miingon kanila: Biyaan ko ba ang akong katambok, nga niana gitahod nila ang Dios ug ang tawo, ug moadto sa paglubaylubay ngadto-nganhi sa ibabaw sa mga kahoy? ¹⁰Ug ang mga kahoy miingon sa higuera: Umari ka, ug maghari sa ibabaw namo. ¹¹Apan ang higuera miingon kanila: Biyaan ko ba ang akong katam-is, ug ang akong maayong bunga ug magalubay-lubay ngadto-nganhi sa ibabaw sa mga kahoy? ¹²Ug ang mga kahoy miingon sa parras: Umari ka, ug maghari sa ibabaw namo. ¹³Ug ang parras miingon kanila: Biyaan ko ba ang akong bag-ong vino, nga makalipay sa Dios ug sa tawo, ug moadto sa

paglubay-lubay ngadto-nganhi sa ibabaw sa mga kahoy? ¹⁴Unya miingon ang tanang mga kahoy sa sapinit: Umari ka, ug maghari sa ibabaw namo. ¹⁵Ug ang sapinit miingon sa mga kahoy: Kong sa pagkatinuod dihogon ako nga hari sa ibabaw ninyo, nan umari kamo ug pumasilong sa akong landong; ug kong dili, nan pagulaa ang kalayo gikan sa sapinit ug molamoy sa tanang kahoy nga cedro sa Libano. ¹⁶Busa karon, kong nagbuhat kamo sa tinuod ug matarung, sa ingon niana nga naghimo kamo kang Abimelech nga hari, ug kong kamo nagbuhat sa alang kang Jerobaal ug sa iyang balay, ug nahimo kaniya sumala sa mga may katakus sa iyang mga kamot; ¹⁷(Kay ang akong amahan nakig-away alang kaninyo, ug giasdang ang iyang kinabuhi, ug nagluwas kaninyo gikan sa kamot sa Madian: ¹⁸Ug kamo nanindog batok sa balay sa akong amahan niining adlaw, ug nagpatay sa iyang mga anak nga lalake, kapitoan ka tawo sa ibabaw sa usa ka bato, ug nanaghimo kang Abimelech, ang anak nga lalake sa iyang sulogoon nga babaye, nga hari ibabaw sa mga tawo sa Sichem, tungod kay siya inyong igsoon nga lalake); ¹⁹Nan, kong kamo nanagbuhat sa minatuod ug minatarung alang kang Jerobaal, ug lakip sa iyang balay niining adlaw, nan managkalipay kamo kang Abimelech, ug palipaya siya usab diha kaninyo: ²⁰Apan kong dili, ipagula ang kalayo gikan kang Abimelech, ug lamyon ang mga tawo sa Sichem, ug ang balay ni Millo; ug pagulaon ang kalayo gikan sa mga tawo sa Sichem, ug sa balay ni Millo, ug lamyon si Abimelech. ²¹Ug si Jotham midalagan ug mikalagiw, ug miadto sa Beer, ug mipuyo didto, kay nahadlok kang Abimelech nga iyang igsoong lalake.

²² Ug si Abimelech nahimong principe ibabaw sa Israel tolo ka tuig. ²³Ug ang Dios nagpadala ug usa ka dautang espiritu sa taliwala ni Abimelech ug sa mga tawo sa Sichem; ug ang mga tawo sa Sichem nagmaluibon kang Abimelech: ²⁴Sa pagkaagi nga ang kapintas nga nahimo batok sa kapitoan ka anak ni Jerobaal mahiabut, ug ang ilang dugo mahulog sa ibabaw ni Abimelech nga ilang igsoon nga lalake, nga maoy nagpatay kanila, ug sa ibabaw sa mga tawo sa Sichem, nga nagpalig-on sa iyang kamot aron sa pagpatay sa iyang igsoon nga lalake. ²⁵Ug ang mga tawo sa Sichem nagsugo ug mga magbabahig alang kaniya sa mga tumoy sa mga kabukiran, ug gitulis nila ang tanan nga nangagi niadtong dapita duol kanila: ug gisugilon kana kang Abimelech. ²⁶Ug si Gaal ang anak nga lalake ni Ebed miabut kuyog sa iyang mga igsoon, ug miadto sa Sichem; ug ang mga tawo sa Sichem naghatag sa ilang pagsalig kaniya. ²⁷Ug ming-adto sila sa kapatagan ug naghipos sa ilang mga parrasan, ug gipigsan ang mga parras, ug nanagfiesta, ug ming-adto sa balay sa ilang dios ug nangaon ug nanag-inum, ug nanagtunglo kang Abimelech. ²⁸Ug si Gaal ang anak nga lalake ni Ebed miingon: Kinsa ba si Abimelech, ug kinsa si Sichem, nga maga-alagad kita kaniya? Dili ba siya ang anak nga lalake ni Jerobaal? ug si Zebul ang iyang tinugyanan? Mag-alagad kamo sa mga tawo ni Hamor ang amahan ni Sichem: apan nganong magaalagad kita kaniya? ²⁹Ug kong kining katawohan mahailalum pa unta sa akong kamot! unya papahawaon ko si Abimelech. Ug siya miingon kang Abimelech: Padaghanon mo ang imong kasundalohan, ug gumula. ³⁰Ug sa diha nga si Zebul ang punoan sa ciudad nakadungog sa mga pulong ni Gaal anak nga lalake ni Ebed, ang iyang kasuko misilaub. ³¹Ug nagpadala siya ug mga sulogoon ngadto kang Abimelech sa paagi nga malimbongon, nga nagaingon: Ania karon, si Gaal ang anak nga lalake ni Ebed ug

ang iyang mga kaigsoonan ming-ari sa Sichem; ug ania karon, ilang gipugos ang ciudad sa pag-apil batok kanimo. ³²Busa karon, sa ingon niini, bumangon ka sa gabii, ikaw ug ang katawohan nga anaa uban kanimo, ug magbanhig diha sa kaumahan: ³³Ug mahitabo, nga sa pagkabuntag, dihadiha sa pagsilang sa adlaw ikaw mobangon sa pagsayo ug sulongon ang ciudad, ug ania karon, sa diha nga siya ug ang katawohan nga anaa uban kaniya manggula batok kanimo, nan ikaw ang mahibalo sa imong buhaton kanila sumala sa kahigayonan nga imong makita. ³⁴Ug si Abimelech mibangon, ug ang tanang katawohan nga didto uban kaniya sa gabii, ug sila nanagbanhig batok kang Sichem sa upat ka mga panon. ³⁵Ug si Gaal ang anak nga lalake ni Ebed migula, ug mitindog sa agianan sa ganghaan sa ciudad: ug si Abimelech mibangon, ug ang katawohan nga iyang uban gikan sa banhiganan. ³⁶Ug sa pagkakita ni Gaal sa katawohan, siya miingon kang Zebul: Ania karon, adunay mga tawo nga nanlugsong gikan sa mga tumoy sa kabukiran. Ug si Zebul miingon kaniya: Ikaw nakakita sa mga anino sa mga bukid daw ingon sa mga tawo. ³⁷Ug si Gaal misulti pag-usab ug miingon: Ania karon, adunay mga tawo nga nanglugsong duol sa taliwala sa yuta, ug usa ka panon nangagi duol sa kahoy nga encina sa Meonenim. ³⁸Unya miingon si Zebul kaniya: Hain man karon ang imong baba nga miingon ka: Kinsa ba si Abimelech nga kita magaalagad kaniya? Dili ba kini mao ang katawohan nga imong gitamay? Gumula ka karon, ako nagahangyo, ug makig-away ka kanila, ³⁹Ug si Gaal migula nga una sa mga tawo sa Sichem, ug nakig-away kang Abimelech. ⁴⁰Ug si Abimelech migukod kaniya, ug siya mikalagiw gikan sa iyang atubangan ug daghan nga nangapukan nga samaran bisan hangtud sa agianan sa ganghaan. ⁴¹Ug si Abimelech mipuyo sa Aruma: ug gipapahawa ni Zebul si Gaal ug ang iyang mga kaigsoonan, aron dili sila managpuyo sa Sichem. ⁴²Ug nahitabo sa pagkabuntag nga ang katawohan miadto ngadto sa kapatagan; ug ilang gisuginlan si Abimelech. ⁴³Ug iyang gikuha ang katawohan, ug gibahin sila sa totolo ka panon, ug nanag-atang sa kapatagan; ug siya mitan-aw, ug ania karon ang katawohan migula sa ciudad: ug mitindog siya batok kanila ug midasmag kanila. ⁴⁴Ug si Abimelech, ug ang mga panon nga didto uban kaniya mingdasdas ug nanagtindog sa agianan sa ganghaan sa ciudad; ug ang duha ka panon mingdasdas sa tanan nga diha sa kapatagan ug gidaug sila. ⁴⁵Ug si Abimelech, nakig-away batok sa ciudad tibook nianang adlawa; ug nakuha niya ang ciudad, ug gipamatay ang katawohan nga diha sa sulod: ug iyang gigun-ob ang ciudad, ug gisabulakan kini ug asin. ⁴⁶Ug sa diha nga ang tanang mga tawo sa torre sa Sichem nakadungog niini, didto sila mingsulod sa malig-on nga salipdanan sa balay ni El-berith. ⁴⁷Ug sa gisugilon kini kang Abimelech nga ang tanang mga tawo sa torre sa Sichem nanaghiusa pagtapok. ⁴⁸Ug si Abimelech miadto sa bukid sa Salmon, siya ug ang tanang mga tawo nga didto uban kaniya; ug si Abimelech midala ug usa ka wasay, ug miputol ug usa ka sanga sa mga kahoy, ug gikuha niya ug gibutang sa iyang abaga: ug siya miingon sa katawohan nga didto uban kaniya: Unsay inyong nakita nga akong gibuhay, pagdali, ug buhata sumala sa akong gibuhay. ⁴⁹Ug ang tibook katawohan usab nanagputol ang tagsatagsa sa iyang palongpong ug minunot kang Abimelech, ug ilang gibutang kini sa salipdanan ug gidauban ang salipdanan; busa ang tanang tawo sa torre sa Sichem nangamatay usab, duol sa usa ka libo ka lalake ug babaye.

⁵⁰ Unya miadto si Abimelech sa Thebes, ug nagpahaluna batok sa Thebes ug nakuha kini. ⁵¹Apan may usa ka malig-on nga torre sulod sa ciudad, ug didto nangalagiw ang tanang mga lalake ug babaye, ug silang tanan sa ciudad ug nanagsira sila didto sa sulod, ug nangadto sila sa atop sa torre. ⁵²Ug si Abimelech miadto sa torre, ug nakig-away batok niana ug miduol dapit sa pultahan aron sa pagsunog niana sa kalayo. ⁵³Ug may usa ka babaye nga mihulog ug usa ka bato sa galingan sa ulo ni Abimelech, ug nabuak ang iyang bagolbagol. ⁵⁴Diha-diha gitawag niya ang batan-ong lalake nga magdadala sa iyang hinagiban ug miingon: Ibta ang imong pinuti, ug patya ako, aron ang mga tawo dili mosulti mahitungod kanako: Usa ka babaye ang nagpatay kaniya. Ug ang iyang batan-ong lalake midunggab kaniya, ug namatay siya. ⁵⁵Ug sa diha nga ang mga tawo sa Israel nakakita nga si Abimelech namatay na, sila namahawa ang tagsatagsa ngadto sa iyang dapit. ⁵⁶Sa ingon niini, ang Dios nagbalus sa pagkadautan ni Abimelech nga iyang gibuhay sa iyang amahan sa pagpatay sa iyang kapitoan ka mga igsoon; ⁵⁷Ug ang tanang pagkadautan sa mga tawo sa Sichem gibalusan sa Dios sa ibabaw sa ilang mga ulo, ug kanila midangat ang pagtunglo ni Jotham ang anak nga lalake ni Jerobaal.

¹ Ug sunod kang Abimelech dihay mitindog aron sa pagluwas sa Israel, si Tola, ang anak nga lalake ni Pua, anak nga lalake ni Dodo, usa ka tawo sa Issachar; ug siya nagpuyo sa Samir sa mga kabukiran sa Ephraim. ²Ug siya nagmaghuhukom sa Israel sa kaluhaan ug tolo ka tuig, ug namatay ug gilubong sa Samir. ³Ug sunod kaniya mitindog si Jair, ang Galaadihanon; ug siya nagmaghuhukom sa Israel sa kaluhaan ug duha ka tuig. ⁴Ug siya dunay katloan ka anak nga lalake nga nanagkabayo sa katloan ka nating asno, ug sila adunay katloan ka ciudad nga ginanganlan ug Havoth-Jair hangtud niining adlaw, nga anaa sa yuta sa Galaad. ⁵Ug si Jair namatay, ug gilubong sa Camon.

⁶ Ug ang mga anak sa Israel nagbuhat pag-usab niadtong dautan sa mga mata ni Jehova, ug ming-alagad sa mga Baal, ug sa mga Astaroth, ug sa mga dios sa Siria, ug sa mga dios sa Sidon, ug sa mga dios sa Moab, ug sa mga dios sa mga anak sa Ammon, ug sa mga dios sa mga Filistehanon; ug ilang gibiyaan si Jehova, ug wala mag-alagad kaniya. ⁷Ug ang kasuko ni Jehova misilaub batok sa Israel, ug iyang gibaligya sila ngadto sa kamot sa mga Filistehanon, ug ngadto sa kamot sa mga anak sa Ammon. ⁸Ug sila nagsamok ug nagdaugdaug sa mga anak sa Israel niadtong tuiga: sa napulo ug walo ka tuig *sila* nagdaugdaug sa tanang mga anak sa Israel nga didto sa unahan sa Jordan sa yuta sa mga Amorehanon, nga didto sa Galaad. ⁹Ug ang mga anak sa Ammon mingtabok sa Jordan aron sa pagpakig-away batok sa Juda, ug batok sa Benjamin ug batok sa balay ni Ephraim; busa ang Israel nag-antus sa mapait nga kagul-anan.

¹⁰ Ug ang mga anak sa Israel mingtu-aw ngadto kang Jehova, nga nanag-ingon: Kami nakasala batok kanimo tungod kay gibiyaan namo ang among Dios, ug nagaalagad sa mga Baal. ¹¹Ug si Jehova miingon sa mga anak sa Israel: Wala ba ako *magluwas kaninyo* gikan sa mga Egiptohanon, ug gikan sa mga Amorehanon, gikan sa mga anak sa Ammon, ug gikan sa mga Filistehanon? ¹²Sa

mga Sidonianhon usab, ug sa mga Amalecanhon, ug sa mga Maonhanon, nanagdaugdaug kaninyo; ug kamo mingtu-aw kanako, ug giluwasa ko kamo gikan sa ilang kamot. ¹³Bisan pa niini, kamo mingbiya kanako, ug nag-alagad sa laing dios: sa ingon niini dili na ako magaluwas kaninyo. ¹⁴Panlakaw kamo, ug sangpita ang mga dios nga inyong gipili; paluwasa sila kaninyo sa panahon sa inyong kagul-anan. ¹⁵Ug ang mga anak sa Israel miingon kang Jehova: Kami nakasala; buhata kanamo ang bisan unsang maayo kanimo; luwasa lamang kami, niining adlaw, kami nangamuyo kanimo. ¹⁶Ug gisalikway nila ang laing mga dios gikan sa taliwala nila, ug nanag-alagad kang Jehova; ug ang iyang kalag nagsubo tungod sa kaalaut sa Israel. ¹⁷Unya ang mga anak sa Ammon nagkatigum, ug nagpahaluna sa Galaad. Ug ang mga anak sa Israel nanaghiusa pagkatapok ug nanagpahaluna sa Mizpa. ¹⁸Ug ang katawohan, ang mga principe sa Galaad, miingon sa usa ug usa: Kinsang tawohana siya nga mosugod sa pagpakig-away batok sa mga anak sa Ammon? Siya mahimong pangulo sa tanang mga molupyo sa Galaad.

¹ Karon si Jephthe ang Galaadnon maoy usa ka gamhanang tawo sa kaisug, ug anak sa usa ka bigaon: ug si Galaad nanganak kang Jephthe. ²Ug ang asawa ni Galaad nanganak kaniya ug mga anak nga lalake; ug sa diha nga nadagku na ang mga anak nga lalake sa iyang asawa ilang gihinginlan si Jephthe, ug miingon kaniya: Ikaw dili makapanunod sa balay sa among amahan; kay ikaw anak nga lalake sa laing babaye. ³Unya si Jephthe mikalagiw gikan sa iyang mga kaigsoonan, ug mipuyo sa yuta sa Tob: ug didto nanagtigum kang Jephthe ang mga kauban nga dautan, ug nanguban sila kaniya.

⁴ Ug nahitabo sa wala madugay nga ang mga anak sa Ammon naghimo ug pakiggubat batok sa Israel. ⁵Ug mao kadto, nga, sa diha nga ang mga anak sa Ammon naghimo ug pakiggubat batok sa Israel, ang mga anciano sa Galaad miadto sa pagkuha kang Jephthe gikan sa yuta sa Tob; ⁶Ug sila ming-ingon kang Jephthe: Umari ka ug ikaw mapangulo namo aron kami makigaway sa mga anak sa Ammon. ⁷Ug si Jephthe miingon sa mga anciano sa Galaad: Wala ba kamo maligutgut kanako, ug maghingilin kanako gikan sa balay sa akong amahan? Ug nganong nanganhi kamo kanako karon sa diha nga anaa kamo sa kalisud? ⁸Ug ang mga anciano sa Galaad miingon kang Jephthe: Sa ingon niini kami namalik na kanimo karon, aron ikaw mouban kanamo, ug makig-away sa mga anak sa Ammon; ug ikaw mamahimo nga among pangulo sa tanan nga nagpuyo sa Galaad: ⁹Ug si Jephthe miingon sa mga anciano sa Galaad: Kong kamo magadala kanako pag-usab sa akong balay aron sa pag-away batok sa mga anak sa Ammon, ug si Jehova magatugyan kanila sa atubangan ko: Mahimo ba ako nga inyong pangulo? ¹⁰Ug ang mga anciano sa Galaad miingon kang Jephthe: Si Jehova maoy magamatuod sa taliwala kanato; sa pagkatinuod sumala sa imong pulong mao man ang among pagabuhaton. ¹¹Unya si Jephthe miadto kuyog sa mga anciano sa Galaad ug ang katawohan naghimo kaniya nga pangulo ug magbubot sa ibabaw kanila: ug si Jephthe namulong sa tanan niyang mga pulong sa atubangan ni Jehova sa Mizpa.

¹² Ug si Jephthe nagpadala ug mga sulogoon ngadto sa hari sa anak sa Ammon, nga nagaingon: Unsay imong labut kanako, nga ikaw mianhi sa pagpakig-away batok sa akong yuta? ¹³Ug ang hari sa mga anak sa Ammon mitubag sa mga sulogoon ni Jephthe: Tungod kay ang Israel mikuha sa akong yuta sa diha nga siya mianhi gikan sa Egipto, gikan sa Arnon bisan hangtud sa Jaboc, ug ngadto sa Jordan. Busa karon, sa ingon niini iuli kadtong mga *yutaa* pag-usab sa kalinaw. ¹⁴Ug si Jephthe nagpadala sa mga sulogoon pag-usab ngadto sa hari sa mga anak sa Ammon; ¹⁵Ug siya miingon kaniya: Sa maong pagkaagi namulong si Jephthe: Wala kuhaa sa Israel ang yuta sa Moab, ni ang yuta sa mga anak sa Ammon; ¹⁶Apan sa diha nga ming-anhi sila gikan sa Egipto, ug nga ang Israel miagi sa kamingawan ngadto sa Dagat nga Mapula, ug miabut sa Cades; ¹⁷Unya ang Israel nagpadala ug mga sulogoon ngadto sa hari sa Edom, nga nagaingon: Tuguti ako, naghangyo ako kanimo, sa pag-agi sa imong yuta. Apan ang hari sa Edom wala mamati. Ug sa maong pagkaagi siya nagpadala ngadto sa hari sa Moab; apan siya wala bumuot; ug ang Israel mipuyo sa Cades. ¹⁸Unya sila minglatas sa kamingawan, ug minglibut sa yuta sa Edom, ug sa yuta sa Moab, ug ming-abut nga miagi duol sa silangan nga utlanan sa yuta sa Moab, ug mingpahamutang sa laing pikas sa Arnon; apan wala sila moanhi sa sulod sa utlanan sa Moab kay ang Arnon maoy utlanan sa Moab. ¹⁹Ug ang Israel nagpadala ug mga sulogoon ngadto kang Sihon, hari sa mga Amorehanon, ang hari sa Hesbon; ug ang Israel miingon kaniya: Paagia kami, nagahangyo kami kanimo, latas sa imong yuta ngadto sa akong dapit. ²⁰Apan si Sihon wala sumalig sa Israel sa pagpaagi sulod sa iyang utlanan; hinonoa si Sihon nagtapok sa tanan niyang katawohan ug nagpahaluna sa Jaas, ug nakig-away batok sa Israel. ²¹Ug si Jehova, ang Dios sa Israel, nagtugyan kang Sihon ug ang tanan niyang katawohan ngadto sa kamot sa Israel, ug ilang gidasmagan sila: busa ang Israel nagpanag-iy sa tanan nga yuta sa mga Amorehanon nga nanagpuyo niadtong yutaa. ²²Ug ilang gipanag-iy ang tanan nga utlanan sa mga Amorehanon sukad sa Arnon bisan hangtud sa Jaboc, ug sukad sa kamingawan bisan hangtud ngadto sa Jordan. ²³Busa karon si Jehova, ang Dios sa Israel, naghingilin sa mga Amorehanon sa atubangan sa iyang katawohan nga Israel, ug buot ba ikaw nga magpanag-iy niana? ²⁴Dili mo ba panag-iyahon kadtong gihatag kanimo ni Chemos nga imong dios sa pagpanag-iy? Busa bisan kinsa nga pagahinginlan ni Jehova nga among Dios gikan sa among atubangan, kanila magapanag-iy kami. ²⁵Ug karon ikaw maarang-arang pa ba kay kang Barac ang anak nga lalake ni Zipor, ang hari sa Moab? Nanlimbasug ba siya batok sa Israel kun nakig-away ba siya batok kanila? ²⁶Samtang ang Israel nagpuyo pa sa Hesbon ug mga lungsod niini, ug sa Aroer ug sa mga lungsod niini, ug sa tanang mga ciudad nga anaa duol sa daplin sa Arnon totolo ka gatus ka tuig; busa nganong wala ninyo bawia sila sulod nianang panahona? ²⁷Ako sa ingon niini, wala makasala batok kanimo, apan ikaw nakabuhat ug kadautan kanako sa pagpakiggubat batok kanako: Si Jehova, ang Maghuhukom, maoy magahukom niining adlaw sa taliwala sa mga anak sa Israel ug sa mga anak sa Ammon. ²⁸Apan ang hari sa mga anak sa Ammon wala mamati sa mga pulong ni Jephthe nga iyang gipadala kaniya.

²⁹ Unya ang Espiritu ni Jehova mikunsad kang Jephthe, ug miagi siya sa Galaad ug Manases, ug miagi sa Mizpa sa Galaad, ug gikan sa Mizpa sa Galaad siya miagi ngadto sa mga anak sa Ammon.

³⁰Ug si Jephthe nagsaad ug usa ka panaad kang Jehova, ug miingon: Kong sa pagkatinuod ikaw magatugyan sa mga anak sa Ammon nganhi sa akong kamot. ³¹Nan kini mamao gayud, nga bisan unsa nga mogula sa pultahan sa akong balay sa pagsugat kanako, sa diha nga ako magapauli sa kalinaw gikan sa mga anak sa Ammon, kana maiya ni Jehova, ug ako magahalad niana alang sa usa ka halad-nga-sinunog. ³²Busa si Jephthe miadto sa mga anak sa Ammon aron sa pagpakig-away batok kanila; ug si Jehova nagtugyan kanila ngadto sa iyang kamot. ³³Ug gilaglag sila niya sukad sa Aroer hangtud nga midangat ka sa Minnith, bisan pa may kaluhaan ka ciudad ug ngadto sa Abel-queramim uban ang daku kaayong pagpamatay. Busa ang mga anak sa Ammon nalupigan sa atubangan sa mga anak sa Israel. ³⁴Ug si Jephthe miabut sa Mizpa ngadto sa iyang balay; ug ania karon, ang iyang anak nga babaye migula sa pagsugat kaniya uban ang mga tulonggon ug mga pagsayaw: ug siya mao lamang ang iyang anak; gawas kaniya, siya walay anak nga lalake ni anak nga babaye. ³⁵Ug nahitabo, sa diha nga siya na kakita kaniya, nga iyang gigisi ang iyang mga saput, ug miingon: Alaut *ako*, anak ko nga babaye! gipaubos mo gayud ako, ug ikaw maoy usa niadto kanila nga nagasamok kanako; kay gibungat ko ang akong baba kang Jehova, ug ako dili na makasibug. ³⁶Ug siya miingon kaniya: Amahan ko, ikaw nagbungat sa imong baba kang Jehova; buhata kanako sumala niadtong migula sa imong baba, kay ingon nga si Jehova nanimalus alang kanimo sa imong mga kaaway, bisan sa mga anak sa Ammon. ³⁷Ug siya miingon sa iyang amahan: Pasagdi nga buhaton kining butanga kanako: pasagdi ako nga mag-inusara sa duha ka bulan, aron ako mopahawa ug moadto sa kabukiran, ug magbakho sa akong pagkaulay, ako ug ang akong mga kauban. ³⁸Ug siya miingon: Lakaw. Ug siya nagpapahawa kaniya sa duruha ka bulan: ug siya milakaw, siya ug ang iyang mga kauban, ug nagbakho sa iyang pagkaulay sa ibabaw sa kabukiran. ³⁹Ug nahitabo nga sa katapusan sa duruha ka bulan, siya mipauli ngadto sa iyang amahan, nga naghimo kaniya sumala sa iyang panaad nga iyang gisaad: ug siya wala makaila ug lalake. Ug kadto maoy usa ka batasan sa Israel, ⁴⁰Nga ang mga anak nga babaye sa Israel magaadtoan tuigtuig sa pagpasidungog sa anak nga babaye ni Jephthe ang Galaadhanon sa upat ka adlaw sulod sa usa ka tuig.

¹ Ug ang mga tawo sa Ephraim nagkatigum, ug miadto sa dapit sa amihanan; ug sila miingon kang Jephthe: Nganong miagi ka aron sa pagpakig-away batok sa mga anak sa Ammon, ug wala magsangpit kanamo sa pagpakig-adto uban kanimo? Sunogon namo ang imong balay uban sa kalayo sa ibabaw nimo. ²Ug si Jephthe miingon kanila: Ako ug ang akong katawohan nahimutang sa dakung kagubot batok sa mga anak sa Ammon; ug sa diha nga ako nagtawag kaninyo, ako wala ninyo luwasa gikan sa ilang kamot. ³Ug sa diha nga ako nakakita nga ako wala ninyo luwasa. gibutang ko ang akong kinabuhi sa akong kamot, ug miadto batok sa mga anak sa Ammon, ug si Jehova nagtugyan kanila nganhi sa akong kamot: ngano man sa ingon niini nga nanganhi kamo kanako niining adlaw, aron sa pagpakig-away batok kanako? ⁴Unya si Jephthe nagtigum sa tanang mga tawo sa Galaad, ug nakig-away batok kang Ephraim; ug ang mga tawo sa Galaad, nagdaug sa

Ephraim, tungod kay sila miingon: Kamo ang mga nangalagiw sa Ephraim, kamo mga Galaadhanon, sa kinataliwad-an sa Ephraim, *ug* sa kinataliwad-an sa Manases. ⁵Ug ang Galaadhanon minglabang sa Jordan batok sa mga Ephraimnon. Ug mao kadto, nga sa diha nga *bisan kinsa* sa mga kagiw sa Ephraim miingon: Paagia ako, ang mga tawo sa Galaad miingon kaniya: Ephraimnon ba ikaw? Kong siya moingon: Dili; ⁶Unya miingon sila kaniya: Ipamulong mo karon ang Shibolet; ug siya miingon: Siboleth; kay dili siya makalitok ug maayo: unya siya gikuptan nila ug gipatay siya didto sa labanganan sa Jordan. Ug may nangapukan niadtong panahona sa Ephraim kap-atan ug duha ka libo. ⁷Ug si Jephthe nagmaghuhukom sa Israel sa unom ka tuig. Unya namatay si Jephthe ang Galaadhanon, ug gilubong *sa usa* sa mga ciudad sa Galaad.

⁸ Ug sunod kaniya si Izbaz sa Beth-lehem nagmaghuhukom sa Israel. ⁹Ug siya may katloan ka mga anak nga lalake; ug katloan ka mga anak nga babaye nga iyang gipadala sa gawas, ug katloan ka mga anak nga babaye nga iyang gipasulod gikan sa gawas alang sa iyang mga anak nga lalake. Ug siya nagmaghuhukom sa Israel sa pito ka tuig. ¹⁰Ug si Izbaz namatay, ug gilubong didto sa Beth-lehem. ¹¹Ug ang sunod kaniya si Elon ang taga-Zabulon nagmaghuhukom sa Israel; ug siya nagmaghuhukom sa Israel sa napulo ka tuig. ¹²Ug si Elon ang taga-Zabulon namatay, ug gilubong didto sa Ajalon sa yuta ni Zabulon. ¹³Ug ang sunod kaniya si Abdon ang anak nga lalake ni Hillel ang taga-Piraton nagmaghuhukom sa Israel. ¹⁴Ug siya may kap-atan ka anak nga lalake ug katloan ka lalakeng anak sa mga anak nga lalake, nga nangabayo sa kapitoan ka asno: ug siya nagmaghuhukom sa Israel walo ka tuig. ¹⁵Ug si Abdon ang anak nga lalake ni Hillel ang taga-Piraton namatay, ug gilubong didto sa Piraton sa yuta sa Ephraim, sa dapit sa kabungtoran sa mga Amalecahanon.

¹ Ug ang mga anak sa Israel nanagbuhat pag-usab niadtong dautan diha sa pagtan-aw ni Jehova; ug si Jehova nagtugyan kanila ngadto sa kamot sa mga Filistehanon sa kap-atan ka tuig. ²Ug dihay usa ka tawo sa Zora sa panimalay sa mga taga-Dan, kansang ngalan mao si Manoa; ug ang iyang asawa apuli, ug wala manganak. ³Ug ang manolonda ni Jehova nagpakita sa babaye, ug miingon kaniya: Ania karon, ikaw apuli, ug wala manganak; apan ikaw manamkon, ug manganak ug usa ka lalake. ⁴Busa karon, magmatngon ka, ako nagahangyo kaniya, ug ayaw pag-inum sa vino ni maisug nga ilimnon, ug ayaw pagkaon sa mga mahugaw nga butang. ⁵Kay, ania karon, ikaw manamkon. ug manganak ug usa ka anak nga lalake; ug walay navaja nga modapat sa iyang ulo; kay ang bata usa ka Nazareo ngadto sa Dios gikan sa tiyan: ug siya ang magsugod sa pagluwas sa Israel gikan sa kamot sa mga Filistehanon. ⁶Unya ang babaye miadto ug nagsugilon sa iyang bana, nga nagaingon: Usa ka tawo sa Dios mianhi kanako, ug ang iyang dagway sama sa dagway sa manolonda sa Dios, makalilisang kaayo; ug ako wala mangutana kaniya kong diin siya gikan, ni magtug-an siya kanako sa iyang ngalan: ⁷Apan siya miingon kanako: Ania karon, ikaw manamkon, ug manganak ug usa ka anak nga lalake; ug karon ayaw pag-inum sa vino, ni sa maisug nga ilimnon

ug ayaw pagkaon sa mahugaw nga butang; kay ang bata mahimong usa ka Nazareo ngadto sa Dios sukad sa tiyan hangtud sa adlaw sa iyang kamatayon.

⁸ Unya si Manoa nagpakilooy kang Jehova, ug miingon: Oh, Ginoo, ako nagaampo kanimo, himoa nga ang tawo sa Dios nga imong gipadala makaanhi kanamo pag-usab, ug tudloi kami kong unsay buhaton namo sa bata nga matawo. ⁹Ug ang Dios nagpatalinghug sa tingog ni Manoa; ug ang manolonda sa Dios mianha pag-usab nganha sa babaye sa naglingkod siya didto sa kapatagan; apan si Manoa nga iyang bana wala mahauban kaniya. ¹⁰Ug ang babaye nagdali, ug midalagan ug nagsugilon sa iyang bana, ug miingon kaniya: Ania karon, ang tawo mipakita kanako, kadtong mianhi kanako kaniadto sa *usa ka* adlaw. ¹¹Ug si Manoa mitindog, ug misunod sa iyang asawa, ug miduol sa tawo, ug miingon kaniya: Ikaw ba ang tawo nga nakigsulti sa babaye? ug siya miingon: Mao ako. ¹²Ug si Manoa miingon: Karon himoa nga matuman ang imong mga pulong: unsa ba ang tulomanon alang sa bata, ug *unsaon* namo ang pagmatuto kaniya? ¹³Ug ang manolonda ni Jehova miingon kang Manoa: sa tanan nga akong giingon sa babaye pabantaya siya. ¹⁴Siya dili makakaon sa bisan unsang butanga nga gikan sa parras, ni paimnon siya sa vino kun sa maisug nga ilimnon, ni pakan-on mo sa bisan unsang butang nga mahugaw; ang tanan nga akong gisugo kaniya patumana siya.

¹⁵ Ug si Manoa miingon sa manolonda ni Jehova: Nagahangyo ako kanimo, tugoti kami sa paghawid kanimo, aron kami makaandam ug usa ka nating kanding alang kanimo. ¹⁶Ug ang manolonda ni Jehova miingon kang Manoa: Bisan pa nga imo akong hawiran, ako dili mokaon sa imong tinapay; ug kong ikaw maghimo ug usa ka halad-nga-sinunog, maghalad ka niana ngadto kang Jehova. Kay si Manoa wala makapanghibalo nga siya mao ang manolonda ni Jehova. ¹⁷Ug si Manoa miingon sa manolonda ni Jehova: Kinsay imong ngalan, aron nga, kong ang imong pulong mamatuman magapasidungog kami kanimo? ¹⁸Ug ang manolonda ni Jehova miingon kaniya: Nganong nangutana ikaw sa akong ngalan, sa nagatan-aw ka nga kini kahibulongan? ¹⁹Busa si Manoa mikuha sa nating kanding uban sa halad-nga-kalan-on ug naghalad niana sa ibabaw sa bato ngadto kang Jehova: ug *ang manolonda* nagbuhat nga katingalahan gayud; ug si Manoa ug ang iyang asawa mitan-aw. ²⁰Kay nahitabo sa diha nga ang siga mituybo ngadto sa langit gikan sa halaran, nga ang manolonda ni Jehova mikayab diha sa siga sa halaran: ug si Manoa ug ang iyang asawa mitan-aw: ug sila nanghapa sa yuta. ²¹Apan ang manolonda ni Jehova wala na magpakita kang Manoa kun sa iyang asawa. Unya si Manoa nahibalo nga siya mao ang manolonda ni Jehova. ²²Ug si Manoa miingon sa iyang asawa: Kita mangamatay gayud, tungod kay kita nakakita sa Dios. ²³Apan ang iyang asawa miingon kaniya: Kong si Jehova nahimuot pa sa pagpatay kanato, dili siya unta modawat sa usa ka halad-nga-sinunog ug usa ka halad-nga-kalan-on sa atong kamot, ni magpakita siya kanato niining tanan nga mga butang, ni mosugilon niining panahona sa maong mga butang sama niini.

²⁴ Ug ang babaye nanganak ug usa ka anak nga lalake, ug gitawag ang iyang ngalan Samson. Ug ang bata mitubo, ug si Jehova nagpanalangin kaniya. ²⁵Ug ang Espiritu ni Jehova nagasugod sa paglihok kaniya sa campo ni Dan sa taliwala sa Zora ug Esthaol.

¹ Ug si Samson milugsong ngadto sa Timnah, ug nakakita sa usa ka babaye sa Timnah sa mga anak nga babaye sa mga Filistehanon. ²Ug siya mitungas, ug nasugilon sa iyang amahan ug sa iyang inahan, ug nag-ingon: Ako nakakita ug usa ka babaye sa Timnah sa mga anak nga babaye sa mga Filistehanon: busa karon, kuhaa siya alang kanako aron maasawa ko . ³Unya ang iyang amahan ug ang iyang inahan ming-ingon kaniya: Wala ba gayud ing usa ka babaye sa taliwala sa mga anak nga babaye sa imong mga kaigsoonan, kun sa taliwala sa tanan ko nga katawohan, nga ikaw moadto pa sa pagkuha ug usa ka asawa sa mga walay circuncicion nga Filistehanon? Ug si Samson miingon sa iyang amahan: Kuhaa siya alang kanako; kay siya nakapahimuot kaayo kanako. ⁴Apan ang iyang amahan ug ang iyang inahan wala mahibalo nga kadto kang Jehova; kay siya nangita ug usa ka higayon batok sa mga Filistehanon. Karon niadtong panahona ang mga Filistehanon naghari ibabaw sa Israel. ⁵Unya si Samson milugsong, ug ang iyang amahan ug ang iyang inahan, ngadto sa Timnah, ug nahiabut sa mga kaparrasan sa Timnah; ug ania karon, usa ka nati nga leon mingulob batok kaniya. ⁶Ug ang Espiritu ni Jehova mikunsad kaniya sa pagkamakusganon, ug iyang gigisi kini ingon nga daw siya nagagisi sa usa ka nating kanding; ug siya walay dala nga bisan unsa sa iyang kamot: apan wala niya suginli ang iyang amahan kun ang iyang inahan sa iyang gibuhat. ⁷Ug milugsong siya ug nakigsulti sa babaye; ug *ang babaye* nakapahimuot kaayo kang Samson. ⁸Ug sa wala madugay, siya mibalik aron sa pagkuha kaniya; ug siya misimang aron sa pagtan-aw sa patay nga leon: ug, ania karon, may usa ka panon sa mga putyokan diha sa lawas sa leon, ug may dugos. ⁹Ug iyang gipunit kini sa iyang mga kamot, ug mipadayon, nga nagakaon samtang nga siya nagalakaw. Ug siya miadto sa iyang amahan ug inahan, ug gihatag ngadto kanila, ug sila nanagpangaon, apan siya wala magsugilon kanila nga ang iyang dugos kinuha niya gikan sa lawas sa leon.

¹⁰ Ug ang iyang amahan milugsong ngadto sa babaye: ug si Samson naghimo didto ug usa ka fiesta; kay mao kini ang naandan sa pagbuhat sa mga batan-on nga lalake. ¹¹Ug nahitabo, sa diha nga ilang nakita siya, sila nagdala ug katloan ka kauban kuyog kaniya. ¹²Ug si Samson miingon kanila: Tugoti ako karon sa paghimo ug usa ka tigmo kaninyo: kong kamo makatug-an niana kanako sulod sa pito ka adlaw sa pagfiesta ug makatagna niana, nan, hatagan ko kamo ug katloan ka sinina ug katloan ka ilisan sa bisti. ¹³Apan kong dili ninyo mahimo ang pagtug-an niana kanako, nan kamo magahatag kanako ug katloan ka sinina ug katloan ka ilisan sa bisti. Ug sila nag-ingon kaniya: Ipagula ang imong tigmo aron hidunggan namo kana. ¹⁴Ug siya miingon kanila: Gikan sa magkakaon migula ang kalan-on, Ug gikan sa kusganon migula ang katam-is. Ug sila wala makahimo sa paghubad sa tigmo sulod sa totolo ka adlaw. ¹⁵Ug nahitabo nga sa ikapito ka adlaw sila miingon sa asawa ni Samson: Ulo-ulohi ang imong bana aron siya makatug-an kanamo sa tigmo, aron dili sunogon namo ikaw ug ang balay sa imong amahan sa kalayo: gipatawag ba kami nimo aron sakmitan mo kami? Dili ba kini matuod? ¹⁶Ug ang asawa ni Samson mihilak sa iyang atubangan, ug miingon: Ikaw nagadumot gayud kanako, ug wala mahigugma kanako: ikaw nagpagula ug usa ka tigmo ngadto sa mga anak sa akong katawohan, ug wala magsugilon niini kanako. Ug siya miingon kaniya: Ania karon, ako wala magsugilon niini sa akong amahan bisan sa akong inahan,

ug magasugilon ba ako kanimo? ¹⁷Ug siya mihilak sa iyang atubangan pito ka adlaw sa diha nga ang ilang fiesta nagakatapus na: ug nahitabo sa ikapito ka adlaw, nga siya misugilon na kaniya tungod kay gilugos man gayud siya pag-ayo; ug iyang gisugilon ang tigma ngadto sa mga anak sa iyang katawohan. ¹⁸Ug ang mga tawo sa ciudad miingon kaniya sa ikapito ka adlaw, sa wala pa ang adlaw mosalop: Unsay matam-is pa kay sa dugos? Ug unsay labi pang kusgan kay sa usa ka leon? Ug siya miingon kanila: Kong wala pa kamo magdaro uban sa akong dumalaga nga vaca; Wala unta ninyo hikaplagi ang akong tigma. ¹⁹Ug ang Espiritu ni Jehova mikunsad kaniya sa pagkamakusganon, ug milugsong siya ngadto sa Ascalon, ug gipatay niya ang katloan ka tawo kanila, ug gikuha ang ilang inagaw ug gihatag nga mga ilisan *nga saput* kanila nga nakapahayag sa tigma. Ug ang iyang kasuko misilaub, ug miadto siya sa balay sa iyang amahan. ²⁰Apan ang asawa ni Samson gihatag ngadto sa iyang kauban, nga iyang giila nga higala.

¹ Apan nahatabo sa wala madugay, nga panahon sa pag-ani sa trigo, nga si Samson midu-aw sa iyang asawa, dinala ang usa ka nating kanding; ug siya miingon: Sudlon ko ang akong asawa sa lawak. Apan ang iyang amahan wala motugot kaniya sa pagpasulod. ²Ug ang iyang amahan miingon: Ako sa pagkatinuod nagahunahuna nga ikaw nagadumot gayud kaniya; busa gihatag ko siya sa imong kauban: dili ba ang iyang manghud nga babaye labi pang maambong kay kaniya? Kuhaa siya, ako nagahangyo kanimo, iilis kaniya. ³Ug si Samson miingon kanila: Niining panahona ako walay sala sa mga Filistehanon, kong ako magahimo kanila ug dautan. ⁴Ug si Samson milakaw ug midakup ug totolo ka gatus nga irong ihalas, ug mikuhag mga agipo ug gisumpot ang tagurha ka ikog ug gibutangn sa taliwala sa duruha ka ikog ug usa ka agipo. ⁵Ug sa diha nga gipasiga na niya ang agipo iyang gibuhian sila ngadto sa mga nanagtindog pa nga alanihon sa mga Pilistehanon, ug nasunog ang tinapok nga inani ug ang nagatindog nga anihon, ug lakip usab ang mga kaolivahan. ⁶Unya ang mga Filistehanon ming-ingon: Kinsay naghimo niini? Ug sila miingon: Si Samson ang masamong sa taga-Timnah, tungod kay iyang gikuha ang iyang gihatag sa iyang kauban. Ug ang mga Filistehanon mingtungas, ug gisunog *ang babaye*, ug ang iyang amahan sa kalayo. ⁷Ug si Samson miingon kanila: Kong kamo magabuhat niining paagiha, sa pagkatinuod ako magapanimalus kaninyo, ug sa tapus niana ako mohunong. ⁸Ug iyang gisamaran sila sa hawak ug sa paa sa dakung kamatay: ug milugsong siya ug mipuyo sa liki sa pangpang sa Etam.

⁹ Unya ang mga Filistehanon mingtungas ug nagpahaluna sa Juda ug nagbulagbulag sila sa Lehi. ¹⁰Ug ang mga tawo sa Juda ming-ingon: Nganong nanungas kamo batok kanamo? Ug sila ming-ingon: Aron sa paggapus kang Samson kami ming-anhi, sa pagbuhat kaniya sumala sa iyang gibuhat kanamo. ¹¹Unya totolo ka libo ka tawo sa Juda minglugsong ngadto sa liki sa pangpang sa bato sa Etam, ug ming-ingon kang Samson: wala ka ba mahibalo nga ang mga Filistehanon maoy mga magbubuot sa ibabaw nato? Unsa man kining imong gibuhat kanamo? Ug siya miingon kanila: Sumala sa ilang gibuhat kanako, mao usab ang akong gibuhat kanila. ¹²Ug sila ming-ingon kaniya: Kami mianhi sa paggapus kanimo aron ikatugyan ikaw namo sa kamot sa mga Filistehanon. Ug si

Samson miingon kanila Panumpa kanako nga kamo sa inyong kaugalingon dili magpatay kanako. ¹³Ug sila namulong kaniya nga nagaingon: Dili; apan gapuson ka gayud namo, ug itugyan ka ngadto sa ilang kamot: apan sa pagkatinuod dili ikaw namo patyon. Ug ilang gigapus siya sa duha ka bag-ong pisi ug gidala siya gikan sa pangpang. ¹⁴Sa paghiadto niya sa Lehi, ang mga Filistehanon naninggit sa pagsugat kaniya: ug ang Espiritu ni Jehova mikunsad sa makusganon kaniya, ug ang mga gapus nga diha sa iyang bukton nahimo nga ingon sa lino nga nasunog sa kalayo, ug ang iyang mga bugkos nangahulog gikan sa iyang mga kamot. ¹⁵Ug siya nakakita ug usa ka bag-ong bukog sa apapangig sa asno, ug gituy-od niya ang iyang kamot ug gikuha kini ug gipatay ang usa ka libo ka tawo pinaagi niini. ¹⁶Ug si Samson miingon: Uban sa bukog sa apapangig sa usa ka asno, mga pundok sa ibabaw sa mga pinundok, Uban sa apapangig sa usa ka asno nakapatay ako ug usa ka libo ka tawo. ¹⁷Ug nahitabo sa pagkatapus niya ug pamulong nga iyang gisalibay ang bukog sa apapangig gikan sa iyang kamot; ug kadtong dapita gitawag nga Ramath-lehi.

¹⁸Ug giuhaw siya ug daku, ug misangpit kang Jehova, ug miingon: Ikaw ang nagahatag niining dakung kaluwasan pinaagi sa kamot sa imong ulipon; ug karon mamatay ako sa kauhaw ug mahulog sa kamot sa mga walay circuncicion. ¹⁹Apan ang Dios nagpikas sa lungagang dapit sa Lehi ug minggula ang tubig didto; ug sa pag-inum niya, ang iyang espiritu nahiuhan, ug siya napiskay; busa ang ngalan niadto ginatawag En-haccore, nga anaa sa Lehi hangtud niining adlaw. ²⁰Ug siya nagmaghuhukom sa Israel sa adlaw sa mga Filistehanon sa kaluhaan ka tuig.

¹Ug si Samson miadto sa Gaza, ug nakakita didto ug usa ka bigaon ug mitipon kaniya: ²Ug kini *gisugilon* sa mga taga-Gaza, sa pag-ingon: Si Samson nahianhi ug ilang gilibutan siya, ug gibanhigan siya sa tibook gabii sa ganghaan sa ciudad, ug naghilum sa tibook gabii, nga nagaingon: Paabuton ta usa hangtud sa kabuntagon, unya patyon ta siya. ³Ug si Samson natulog hangtud sa tungang gabii, ug mibangon sa tungang gabii; ug gikuptan ang mga takop sa ganghaan sa ciudad, ug ang duha ka haligi, ug giibut ang tanang tarogo, ug gipas-an sila, ug gidala ngadto sa tumoy sa bukid tupad sa Hebron.

⁴Ug unya nahitabo sa human niini, nga siya nahagugma sa usa ka babaye sa walog sa Sorec, kansang ngalan mao si Dalila. ⁵Ug ang mga kadagkuan sa mga Filistehanon ming-adto kaniya, ug miingon kaniya: Ulo-ulohi siya, ug tan-awa hain dapit ang iyang dakung kusog, ug tungod sa unsang paagi makadaug kita batok kaniya, aron atong magapus siya sa pagsakit kaniya: ug magahatag kami kanimo tagsatagsa kanamo napulo ug usa ka gatus *ka book* nga salapi. ⁶Ug si Dalila miingon kang Samson: Suginli ako, nagahangyo ako kanimo, diin gikan ang imong dakung kusog, ug asa ikaw pagagapusa aron sa pagsakit kanimo. ⁷Ug si Samson miingon kaniya: Kong gapuson ako sa pito ka malunhaw nga balagon nga wala *pa* mamala, unya mahimo ako nga maluya, ug maingon na lamang sa ubang tawo. ⁸Unya ang mga kadagkuan sa mga Filistehanon nagdala ngadto kaniya pito ka malunhaw nga balagon nga wala *pa* mamala, ug siya gigapus niini sa babaye. ⁹Karon *si Dalila* may magbabanhig nga nagahupo sa sulod, ug siya miingon kaniya: Samson, ang mga

Filistehanon anaa kanimo. Ug iyang gipamugto ang mga balagon ingon sa lubid nga lanot nga nabugto kong mahisaghid sa kalayo. Busa ang iyang kusog wala mahibaloi. ¹⁰Ug si Dalila miingon kang Samson: Ania karon, ikaw nagbugalbugal kanako, ug nagsugilon kanako sa mga bakak: karon suginli ako, nagahangyo ako kanimo, sa unsang paagi ikaw arang magapus. ¹¹Ug siya miingon kaniya: Kong gapuson lamang ako nila sa mga bag-ong pisi nga wala pa magamit, nan, ako maluya, ug maingon na lamang sa ubang tawo. ¹²Busa si Dalila mikuhag mga pising bag-o ug gigapus siya ug miingon kaniya: Samson, ang mga Filistehanon anaa kanimo. Ug ang magbabanhig naghupo sa sulod. Ug kini gipamugto niya sa iyang mga bukton sama sa hilo. ¹³Ug si Dalila miingon kang Samson: Hangtud karon ikaw nagabugalbugal kanako, ug nagabakak kanako: suginli ako kong sa unsang paagi ikaw arang magapus. Ug iyang giingon siya: Kong salapiron mo ang pito ka pungpong nga buhok sa akong ulo uban sa hinan-ay. ¹⁴Ug iyang gituhog kini sa lagdok, ug miingon kaniya: Samson, ang mga Filistehanon anaa kanimo. Ug siya nahagmata sa iyang pagkatulog, ug giibut ang lagdok nga tinaud ug ang hinan-ay. ¹⁵Ug siya miingon kaniya: Unsaon nimo sa pag-ingon: Ako nahigugma kanimo, kong ang imong kasingkasing wala kanako? Ikaw nagabugalbugal kanako sa nakatolo, ug wala magsugilon kanako kong hain ang daku mong kusog magpuyo. ¹⁶Ug nahitabo sa diha nga sa adlaw-adlaw *si Dalila* nagpilit kaniya pinaagi sa iyang mga pulong, ug naglukmay kaniya sa ingon nga ang iyang kalag nasubo ngadto sa kamatayon. ¹⁷Ug si Samson nakasugilon kaniya sa bug-os niyang kasingkasing ug miingon kaniya: Wala pay navaja nga nakaagi sa akong ulo; kay ako usa ka Nazareo ngadto sa Dios sukad sa tiyan sa akong inahan; kong ako makiskisan, unya ang akong kusog mobulag gikan kanako, ug ako maluya, ug mahimong ingon sa ubang tawo.

¹⁸ Ug sa pagtan-aw ni Dalila nga gisuginlan siya sa bug-os niyang kasingkasing, iyang gipasugoan ug gipatawag ang mga kadagkuan sa mga Filistehanon, nga nagaingon: Umari na kamo diri sa makausa pa kay iya na akong gisuginlan sa bug-os niyang kasingkasing. Unya ang mga pangulo sa mga Filistehanon nangadto kaniya, ug gidala ang salapi sa ilang kamot. ¹⁹Ug siya gipakatulog niya sa iyang mga tuhod; ug nagpatawag siya sa usa ka tawo, ug giputol ang pito ka pungpong *sa buhok* sa iyang ulo; ug nagasugod na siya sa pagsakit kaniya, ug ang iyang kusog mibulag kaniya. ²⁰Ug siya miingon: Samson, ang mga Filistehanon anaa kanimo. Ug siya nahigmata sa iyang pagkatulog ug miingon: Ako mogula ingon sa unang panahon ug magaluwas sa akong kaugalingon. Apan siya wala mahibalo nga si Jehova mibiya kaniya. ²¹Ug ang mga Filistehanon nangupot kaniya ug gisulok ang iyang mga mata; ug ilang gidala siya ngadto sa Gaza, ug gigapus siya sa talikala nga tumbaga; ug siya nagagaling didto sa bilangoan.

²² Apan bisan pa niana ang buhok sa iyang ulo nagsugod sa pagtubo pag-usab sa tapus siya gikiyasan. ²³Ug ang mga kadagkuan sa mga Filistehanon nanagtigum aron sa paghimo ug usa ka dakung halad kang Dagon nga ilang dios, ug aron sa paglipay: Kay sila miingon: Ang atong dios nagtugyan kang Samson, nga atong kaaway sa atong kamot. ²⁴Ug sa pagkakita kaniya sa katawohan; sila mingdayeg sa ilang dios; kay sila miingon. Ang atong dios nagtugyan sa atong kamot sa atong kaaway, ug magagun-ob sa atong yuta nga nakapatay sa daghan kanato. ²⁵Ug nahitabo sa diha nga ang ilang mga kasingkasing nagmalipayon, nga sila miingon: Tawga si Samson, aron maghimo

kanato ug kalingawan. Ug ilang gitawag si Samson gikan sa bilangoan nga balay; ug naghimo siya ug kalingawan sa atubangan nila. Ug ilang gibutang siya sa taliwala sa mga haligi. ²⁶Ug si Samson miingon sa bata nga nagkupot kaniya sa iyang kamot: Pasagdi ako nga makahikap ako sa mga haligi nga gipahalunaan sa balay, aron makasandig ako kanila. ²⁷Ug ang balay napuno sa mga lalake ug mga babaye; ug ang tanang mga kadagkuan sa mga Filistehanon didto; ug may totolo ka libo ka mga lalake ug mga babaye nga didto sa ibabaw sa atop nga nanan-aw sa diha nga si Samson naghimo ug kalingawan. ²⁸Ug si Samson misangpit kang Jehova, ug miingon: Oh Ginoong Jehova, hinumdumi ako, ako nagahangyo kanimo, ug baskuga ako, ako nagahangyo kanimo, niini lamang makausa, Oh Dios, aron ako sa makausa makabalus sa Filistehanon tungod sa duha ko ka mga mata. ²⁹Ug si Samson mikupot sa duha ka kinataliwad-ang haligi diin ang balay gipahaluna, ug gisandigan sila ang usa sa iyang toong kamot ug ang usa sa iyang wala. ³⁰Ug si Samson miingon: Magpakamatay ako uban sa mga Filistehanon. Ug siya miduko uban ang tibook niyang kusog; ug ang balay nahugno sa ibabaw sa mga kadagkuan ug sa katawohan nga didto sa sulod. Busa ang mga tawo nga iyang napatay sa iyang pagkamatay labi pang daghan kay kanila nga iyang gipatay sa buhi pa siya. ³¹Unya ang iyang mga kaigsoonan ug ang tibook balay sa iyang amahan nanglugsong, ug gikuha siya, ug gidala siya pagtungas, ug gilubong siya sa taliwala sa Sora ug Esthaol sa lubnganan ni Manoa nga iyang amahan. Ug siya nagmaghuhukom sa Israel kaluhaan ka tuig.

¹ Ug may usa ka tawo sa kabungtoran sa Ephraim, nga ginganlan si Michas. ²Ug siya miingon sa iyang inahan: Ang napulo ug usa ka gatus *ka book* nga salapi nga gikuha gikan kanimo, nga mahitungod niana ikaw namulong ug usa ka tunglo, ug misulti usab ikaw niana sa akong mga igdulungog: Ania karon, ang salapi ania kanako, gikuha ko kini. Ug ang iyang inahan miingon: Bulahanon unta ni Jehova ang akong anak. ³Ug iyang giuli ang napulo ug usa ka gatus *ka book* nga salapi sa iyang inahan; ug ang iyang inahan miingon: Ako sa pagkatinuod nagahalad sa salapi kang Jehova gikan sa akong kamot alang sa akong anak, aron buhaton nga larawan nga linilok ug larawan nga tinunaw; busa karon akong iuli kini kanimo. ⁴Ug sa diha nga siya nag-uli sa salapi sa iyang inahan, ang iyang inahan mikuha ug duha ka gatus *ka book* nga salapi, ug gihatag sa maghuhulma nga nagbuhat gikan niini ug kinulit nga larawan ug hinulma nga larawan: ug kini didto sa balay ni Michas. ⁵Ug ang tawo nga si Michas may usa ka balay sa mga dios, ug naghimo siya ug usa ka ephod ug tawo-tawo ug naggahin ug usa sa iyang mga anak nga lalake nga maoy nahimong iyang sacerdote. ⁶Niadtong mga adlaw walay hari sa Israel: ug ang tagsatagsa ka tawo nagbuhat sa matarung diha sa iyang kaugalingong mga mata.

⁷ Ug may usa ka batan-on gikan sa Beth-lehem sa Juda, sa banay ni Juda, nga usa ka Levihanon; ug siya mipuyo didto. ⁸Ug ang tawo mipahawa gikan sa ciudad gawas sa Beth-lehem sa Juda, aron sa pagpahaluna kong diin siya makakaplag ug *dapit* : ug nahiadto siya sa kabungtoran sa Ephraim sa balay ni Michas, sa iyang pagpanaw. ⁹Ug si Michas miingon kaniya: Diin ikaw gikan? Ug siya miingon kaniya: Ako usa ka Levihanon sa Beth-lehem sa Juda, ug ako moadto sa pagpuyo diin ako

makakaplag ug usa ka dapit. ¹⁰Ug si Michas miingon kaniya: Pumuyo ka kanako, ug mahimo ka nga usa ka amahan kanako, ug usa ka sacerdote, ug hatagan ko ikaw ug napulo ka *book* nga salapi sa matag-tuig, ug usa ka ilisan nga saput ug imong mga makaon. Busa ang Levihanon misulod. ¹¹Ug ang Levihanon nahamuot sa pagpuyo uban sa tawo; ug ang batan-ong lalake giila niya ingon sa usa sa iyang mga anak nga lalake. ¹²Ug gigahin ni Michas *alang sa Dios* ang Levihanon ug ang batan-on nahimo nga iyang sacerdote, ug didto siya sa balay ni Michas. ¹³Unya miingon si Michas: Karon nahibalo ako nga si Jehova mobuhat kanako sa maayo, samtang nga ako adunay usa ka Levihanon nga akong sacerdote.

¹ Niadtong mga adlaw walay hari sa Israel: ug niadtong mga adlaw ang banay sa mga taga-Dan nagpangita sa usa ka panulondon aron puy-an; kay hangtud niadtong adlaw ang ilang *panulondon* wala mabahin kanila sa taliwala sa tanang kabanayan sa Israel. ²Ug ang mga anak ni Dan nagsugo sa ilang panimalay lima ka tawo gikan sa ilang tibook nga gidaghanon, mga tawo sa kaisug, gikan sa Sora, ug gikan sa Esthaol, aron sa pagpaniid sa yuta ug sa pagsusi niini; ug sila miingon kanila: Lakaw, susiha ang yuta, ug miadto sila sa kabungtoran sa Ephraim, ngadto sa balay ni Michas, ug mingpahulay didto. ³Sa diha nga nahiduol na sila sa balay ni Michas nailhan nila ang tingog sa batan-ong lalake nga Levihanon; ug mitipas sila ug giingon siya: Kinsa ang nagdala kanimo dinhi? Ug unsay imong gibuhath niining dapita? Ug unsay ania kanimo dinhi? ⁴Ug siya miingon kanila: Niini ug nianang paagiha si Michas nakigsabut kanako, ug iya akong gisuholan, ug ako nahimong sacerdote niya. ⁵Ug sila miingon kaniya: Pangayo ug pakisambag sa Dios, kami nagahangyo kanimo, aron kami manghibalo kong ang dalan sa among pagpanaw magmauswagon ba. ⁶Ug ang sacerdote miingon kanila: Lakaw sa kalinaw: sa atubangan ni Jehova mao ang inyong dalan diin kamo magpanaw.

⁷ Unya ang lima ka tawo mingpahawa ug ming-adto sa Lais, ug nakakita sa katawohan nga diha sa sulod, kong giunsa nila pagpuyo sa malig-on, ingon sa kahimtang sa mga taga-Sidon, malinaw ug malig-on; kay walay usa didto niadtong yutaa nga nagabaton sa gahum nga makabutang *kanila* sa kaulaw sa bisan unsa, ug sila halayo sa mga taga-Sidon, ug walay pagpakigsandurot sa bisan kinsang tawo. ⁸Ug sila ming-adto sa ilang kaigsoonan sa Sora ug Esthaol: ug ang ilang mga kaigsoonan ming-ingon kanila: Unsay inyong *isulti*? ⁹Ug sila miingon: Manindog, ug mangadto kita batok kanila; kay nakita namo ang yuta, ug, ania karon, maayo kaayo: ug kamo wala ba manglihok? Ayaw pagtapol sa pag-adto ug sa pagsulod aron sa pagpanag-iya sa yuta. ¹⁰Sa diha nga kamo moadto mahaanha kamo sa usa ka katawohan nga malig-on, ug ang yuta daku; kay ang Dios naghatag niana sa inyong kamot, usa ka dapit diin walay makulang sa bisan unsang butang sa kalibutan. ¹¹Ug may nangadto gikan sa panimalay sa mga taga-Dan, gikan sa Sora ug Esthaol, unom ka gatus ka tawo nga nasangkap sa mga hinagiban sa gubat. ¹²Ug sila mingtungas ug mingpahaluna sa Chiriath-jearim, sa Juda; tungod niana nga hinungdan, gitawag nila kadtong dapita

nga Mahanedan hangtud niining adlawa; ania karon, kadto anaa sa luyo sa Chiriath-jearim. ¹³Ug sila nangagi gikan didto ngadto sa kabungtoran sa Ephraim, ug nahiabut sa balay ni Michas.

¹⁴Unya mingtubag ang lima ka tawo nga ming-adto aron sa pagsusi sa yuta sa Lais, ug miingon sa ilang mga igsoon: Wala ba kamo mahibalo nga ania niining mga balaya ang usa ka ephod ug tawo-tawo, ug usa ka linilok nga larawan, ug usa ka hinulmang larawan? Busa karon magpalandong kamo kong unsa ang inyong pagabuhaton. ¹⁵Ug minghapit sila didto, ug ming-abut sa balay sa batan-ong lalake nga Levihanon, bisan sa balay ni Michas, ug nangumosta kaniya kong maayo *ba siya*. ¹⁶Ug ang unom ka gatus ka tawo nga sangkap sa ilang mga hinagiban sa panag-awayan, nga mao ang mga anak ni Dan, nanagtindog didto sa ganghaan. ¹⁷Ug ang lima ka tawo nga ming-adto sa pagsusi sa yuta mingsaka, ug mingsulod didto, ug gikuha ang linilok nga larawan, ug ang ephod, ug ang tawo-tawo, ug ang larawan nga tinunaw: ug ang sacerdote nagtindog didto sa ganghaan uban ang unom ka gatus ka tawo nga sangkap sa mga hinagiban sa gubat. ¹⁸Ug sa diha nga kini nanulod sa balay ni Michas, ug gikuha ang linilok nga larawan, ang ephod, ug ang tawo-tawo, ug ang larawan nga tinunaw, ang sacerdote miingon kanila: Unsay gibuhat ninyo? ¹⁹Ug sila miingon kaniya: Hilum ka, ibutang ang imong kamot sa imong baba, ug numunot ka kanamo, ug magpakaamahan ka kanamo ug magpakasacerdote: labi bang maayo kanimo nga ikaw mahimong sacerdote sa balay sa usa ka tawo, kun sacerdote ba sa usa ka banay, ug usa ka panimalay sa Israel? ²⁰Ug ang kasingkasing sa sacerdote nagmalipayon, ug gikuha niya ang ephod, ug ang tawo-tawo, ug ang linilok nga larawan, ug miadto sa kinataliwad-an sa katawohan. ²¹Busa sila mingtalikod ug nanlakat, ug gipauna kanila ang mga magagmay ug ang mga panon nga vaca ug ang mga kasangkapan. ²²Sa diha nga halayo na sila sa balay ni Michas, ang mga tawo nga didto sa kabalayan haduol sa balay ni Michas nanagkatigum, ug nahaapas sa mga anak ni Dan. ²³Ug miawhag sila sa mga anak ni Dan. Ug ilang gilingi ang ilang mga nawong, ug miingon kang Michas: Unsay nakaingon kanimo nga ikaw mianhi kuyog nianang pundoka? ²⁴Ug siya miingon: Inyong gikuha ang akong mga dios nga akong gibuhat, ug ang sacerdote, ug nanlakaw *kamo*, ug unsa pa may ako? Ug ngano lagi nga moingon kamo kanako: unsay nakaingon kanimo? ²⁵Ug ang mga anak ni Dan miingon kaniya: Ayaw pag-ipadungog ang imong tingog kanamo, tingali may mga tawong uban nga masuko nga modasmag kanimo, ug ikaw mawad-an sa imong kinabuhi uban sa mga kinabuhi sa sulod sa imong balay. ²⁶Ug ang mga anak ni Dan minglakaw: ug sa pagtan-aw ni Michas nga sila kusgan da kaayo batok kaniya siya mitalikod ug mibalik sa iyang balay.

²⁷Ug ilang gikuha kadtong mga gibuhat ni Michas, ug ang sacerdote nga diha kaniya, ug ming-adto sa Lais, ngadto sa katawohan nga malinaw ug malig-on, ug mitigbas kanila sa sulab sa pinuti; ug ilang gisunog ang ciudad sa kalayo. ²⁸Ug walay manluluwas kay halayo man gikan sa Sidon, ug sila walay pakigsandurot sa ubang tawo; ug kini atua sa walog nga duol sa Beth-rehob. Ug ilang gitukod ang ciudad ug *ilang* gipuy-an kini. ²⁹Ug ilang ginganlan ang ciudad nga Dan, sumala sa ngalan ni Dan ang ilang amahan, nga natawo kang Israel; apan ang ngalan sa ciudad Lais *gayud* sa sinugdan. ³⁰Ug ang mga anak ni Dan nagpatindog alang sa ilang kaugalingon sa linilok nga larawan; ug si Jonathan ang anak nga lalake ni Gerson, ang anak nga lalake ni Moises, siya ug

ang iyang mga anak nga lalake nahimong mga sacerdote sa banay sa mga taga-Dan hangtud sa adlaw sa pagka-agaw sa yuta.³¹ Busa ilang gipatindog ang linilok nga larawan ni Michas nga iyang gibuhat, sa tanang panahon nga ang balay sa Dios didto sa Silo.

¹ Ug nahitabo niadtong mga adlaw, sa diha nga walay hari sa Israel, nga may usa ka Levihanon nga nagpuyo sa unahang daplin sa kabungtoran sa Ephraim nga mikuha alang kaniya usa ka puyopuyo gikan sa Beth-lehem sa Juda. ²Ug ang iyang puyopuyo may lalake gawas kaniya, ug mibulag gikan kaniya ngadto sa balay sa iyang amahan sa Beth-lehem sa Juda, ug didto *siya* sulod sa upat ka bulan. ³Ug ang iyang bana mitindog, ug miapas kaniya, sa pagsulti ug minaayo kaniya aron sa pagpabalik kaniya, uban kaniya ang iyang sulogoon ug duha ka asno: ug siya gidala sa *babaye* ngadto sa balay sa iyang amahan; ug sa pagkakita kaniya sa amahan sa babaye siya nagmalipayon sa pagpakighimamat kaniya. ⁴Ug ang iyang ugangan nga lalake, ang amahan sa babaye, naghawid kaniya; ug nagpabilin siya uban kaniya totolo ka adlaw: busa sila nangaon ug nanginum ug nanghigda didto. ⁵Ug nahitabo sa ikaupat ka adlaw, nga sila mingbangon ug sayo sa pagkabuntag, ug siya mitindog sa paglakaw: ug ang amahan sa babaye miingon sa iyang umagad: Lig-ona ang imong kasingkasing sa diyutay nga tinapay, ug unya molakaw kamo sa inyong dalan. ⁶Busa sila nanglingkod ug nangaon ug nanginum silang duha: ug ang amahan sa babaye miingon sa tawo: Ikalipay, ako nagahangyo kanimo, ang pagpabilin sa tibook nga gabii ug lipaya ang imong kasingkasing. ⁷Ug ang tawo mitindog aron molakaw; apan ang iyang ugangan nga lalake milukmay kaniya, ug siya mihigda didto pag-usab. ⁸Ug siya mibangon ug sayo sa pagkabuntag sayo sa ikalima na ka adlaw aron molakat; ug ang amahan sa babaye miingon: Lig-ona ang imong kasingkasing, ako nagahangyo kanimo, ug pabilin dinhi hangtud sa pagkapalis sa adlaw; ug silang duha nangaon. ⁹Ug sa pagtindog sa tawo aron molakat, siya ug ang iyang puyopuyo ug ang iyang sulogoon, ug ang ugangan niya nga lalake, ang amahan sa babaye, miingon kaniya: Ania karon, karon ang adlaw nagakagabii na, ako magahangyo kanimo, nga mopabilin *kamo* sa tibook gabii: Ania karon, ang adlaw sumasalop, humigda kamo dinhi, aron ang imong kasingkasing magmalipayon; ug ugma panlakaw kamo ug sayo aron kamo mamauli. ¹⁰Apan ang tawo wala mopabilin niadtong gabhiona, apan siya mitindog ug migikan ug miabut atbang sa Jebus (kini mao ang Jerusalem): ug may dala siyang duha ka asno nga siniyahan; ang iyang puyopuyo usab kuyog kaniya. ¹¹Sa duol na sila sa Jebus ang adlaw nagakahapon na kaayo; ug ang sulogoon miingon sa iyang agalon: Umari ka, ako nagahangyo kanimo, ug humapit kita niana nga ciudad sa Jebusehanon, ug mopahulay didto. ¹²Ug ang iyang agalon miingon kaniya: Dili kita mohapit sa ciudad sa usa ka dumuloong, nga dili sa mga anak sa Israel; apan moadto kita sa Gabaa. ¹³Ug siya miingon sa iyang sulogoon: Umari ka, ug pahiduol kita sa usa niining mga dapita; ug mohigda kita sa Gabaa kun sa Rama. ¹⁴Busa mingpadayon sila ug nanlakaw sa ilang dalan; ug nasalopan sila sa adlaw duol sa Gabaa, nga sakop ni Benjamin. ¹⁵Ug minghapit sila didto sa paghigda sa Gabaa; ug misulod siya, ug milingkod siya sa dalan sa ciudad; kay walay tawo nga midapit kanila sa pagpahigda sa balay.

¹⁶ Ug ania karon, may usa ka tawong tigulang nga miabut gikan sa iyang buhat sa uma sa pagkahapon: karon kadtong tawo gikan sa kabungtoran sa Ephraim, ug siya mipuyo sa Gabaa; apan ang mga tawo sa maong dapit mga Benjaminhon. ¹⁷Ug giyahat niya ang iyang mga mata, ug nakakita sa lumalangyaw nga tawo sa dalan sa ciudad; ug ang tawong tigulang miingon: Asa ka paingon? ug diin ka gikan? ¹⁸Ug siya miingon kaniya: Kami nangagi *dinhi* gikan sa Beth-lehem sa Juda ngadto sa kinalay-an nga dapit sa Ephraim: ako gikan didto ug ako miadto sa Beth-lehem sa Juda ug ako moadto *karon* sa balay ni Jehova; ug walay tawo nga midala kanako sa iyang balay. ¹⁹Apan adunay kompay ug, pagkaon andam sa among mga asno; ug may tinapay ug vino usab alang kanako, ug sa imong sulogoon nga babaye, ug sa batan-ong lalake nga uban sa imong mga sulogoon; walay kulang sa bisan unsang butang. ²⁰Ug ang tawong tigulang miingon: Ang pakigdait anaa kanimo; apan isalig kanako ang tanan mong kinahanglan; ayaw lamang paghigda sa dalan. ²¹Busa iyang gidala siya sa iyang balay, ug gihatagan ang mga asno ug kompay; ug sila nanghimasaw sa ilang mga tiil, ug nanagpangaon ug nanagpanginum.

²² Sa didto sila sa paglipay sa ilang mga kasingkasing, ania karon, ang mga tawo sa ciudad, pipila sa mga dautang tawo nanaglibut sa balay, nga nagabunal sa pultahan; ug ilang gisultihan ang pangulo sa balay, ang tawong tigulang nga nagaingon: Pagul-a ang tawo nga nahiabut sa imong balay, aron makaila kami kaniya. ²³Ug ang tawo, ang pangulo sa balay, miadto kanila sa gawas, ug miingon kanila: Dili, mga kaigsoonan ko, ako nagahangyo kaninyo, ayaw *kamo* pagbuhat sa hilabihang pagkadautan; sanglit nga kining tawohana nahiabut sa akong balay, ayaw pagbuhata kining binuanga. ²⁴Ania karon, ania man ang akong anak nga babaye nga usa ka dalaga, ug ang iyang puyopuyo; sila akong dad-on sa gawas karon, ug panamastamasan ninyo sila, ug buhata kanila sumala sa maayo kaninyo; apan niining tawohana ayaw gayud ninyo pagbuhata kining binuanga. ²⁵Apan ang mga tawo wala mamati kaniya: busa gikuha sa tawo ang iyang puyopuyo, ug gidala siya sa gawas ngadto kanila; ug sila nakaila kaniya, ug ilang giabusahan siya sulod sa tibook gabii hangtud sa kabuntagon: ug sa pagkabanagbanag na, siya gibuhian nila. ²⁶Unya nahiabut ang babaye sa pagbanagbanag sa adlaw, ug napukan sa pultahan sa balay sa tawo nga didto ang iyang agalon hangtud nga mihayag na. ²⁷Ug ang iyang agalon mibangon sa pagkabuntag, ug nangabli sa mga pultahan sa balay, ug migula sa pagpadayon sa panaw; ug ania karon, ang babaye nga iyang puyopuyo napukan sa pultahan sa balay, ug ang iyang mga kamot diha sa lusaranan. ²⁸Ug siya miingon kaniya: Tindog, ug mangadto na kita; apan walay mitubag; unya siya gitungtong niya sa ibabaw sa asno; ug ang tawo mitindog, ug midangat sa iyang dapit. ²⁹Ug sa paghisulod niya sa iyang balay, siya mikuha sa usa ka cuchillo ug gikuptan ang iyang puyopuyo ug *iyang* gihiwa-hiwa siya sumala sa iyang kabukogan sa napulo ug duha ka bahin, ug gipadala siya ngadto sa tanang mga utlanan *sa purok* sa Israel. ³⁰Ug mao kadto, nga ang tanan nga nakakita niana miingon: wala pa gayud mahitabo ang ingon nga buhat ni makita sukad sa adlaw sa paghigula sa mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Egipto hangtud niining adlaw: palandunga kini; pakitambag, ug sumulti *kamo* .

¹ Unya ang tanang mga anak sa Israel minggula, ug ang kapunongan gitapok ingon sa usa ka tawo, sukad sa Dan bisan hangtud Beer-sheba, lakip ang yuta sa Galaad, ngadto kang Jehova sa Mizpa. ²Ug ang mga pangulo sa tibook nga katawohan, sa tanang mga kabanayan sa Israel, nanagpakita sa ilang mga kaugalingon sa katiguman sa katawohan sa Dios, upat ka gatus ka libo ka tawo nga nagtiniil nga nanag-ibut sa pinuti. ³(Karon ang mga anak ni Benjamin nakadungog nga ang mga anak sa Israel nanagpangadto sa Mizpa.) Ug ang mga anak sa Israel ming-ingon: Suginli kami, sa unsang paagiha nga kining kadautan nahitabo? ⁴Ug ang Levihanon, ang bana sa babaye nga gipatay, mitubag ug miingon: Ako nahiadto sa Gabaa nga sakup ni Benjamin, ako ug ang akong puyopuyo, sa paghigda. ⁵Ug ang mga tawo sa Gabaa mingtindog batok kanako, ug mingsulong kanako, libut sa balay niadtong gabii; sila naghunahuna sa pagpatay kanako, ug ang akong puyopuyo ilang gilugos, ug siya namatay. ⁶Ug akong gikuha ang akong puyopuyo ug gihiwa-hiwa, ug gipadala kini sa tibook nga yuta nga panulondon sa Israel; kay gibuhat nila ang kaulag ug binuang dinhi sa Israel. ⁷Tan-awa, kamong mga anak sa Israel, kamong tanan, ihatag dinhi ang inyong tambag ug hunahuna. ⁸Ug ang tibook nga katawohan nanindog sama sa usa ka tawo nga nanag-ingon: Walay bisan kinsa kanato nga moadto sa iyang balong-balong, ni may kinsa kanato nga moadto sa iyang balay. ⁹Apan karon kini mao ang butang nga atong pagabuhaton sa Gabaa: *moadto kita* batok niini pinaagi sa rifa. ¹⁰Ug mokuha kita ug napulo ka tawo gikan sa tagsa ka gatus sa tanang mga banay sa Israel, ug usa ka gatus sa usa ka libo, ug usa ka libo gikan sa napulo ka libo, aron sa pagdala sa mga balon alang sa katawohan, kana magbuhat sila sa diha nga moadto sila sa Gabaa sa Benjamin, sumala sa tanang binuang nga ilang gibuhat dinhi sa Israel. ¹¹Busa ang tanang mga tawo sa Israel nanagtigum batok sa ciudad nga nahugpong ingon sa usa ka tawo.

¹² Ug ang mga banay sa Israel nagsugo ug mga tawo ngadto sa tibook banay ni Benjamin, nga nagaingon: Unsa kining kadautan nga nahitabo diha kaninyo? ¹³Busa karon, itugyan ang mga tawo, ang mga dautang tawo, nga anaa sa Gabaa, aron sila pagapatyon namo, ug ikapahalayo ang dautan sa Israel. Apan ang Benjamin wala mamati sa tingog sa ilang mga igsoon, ang mga anak sa Israel. ¹⁴Ug ang mga anak ni Benjamin nanagtigum gikan sa mga ciudad ngadto sa Gabaa, sa paggula sa pagpakig-away batok sa mga anak sa Israel. ¹⁵Ug ang mga anak ni Benjamin giihap niadtong adlaw gikan sa mga ciudad kaluhaan ug unom ka libo ka tawo nga nanag-ibut sa pinuti, labut pa sa mga molupyos sa Gabaa, nga naisip nga pito ka gatus ka tawo nga pinili. ¹⁶Sa taliwala niining tibook nga katawohan may pito ka gatus nga piniling mga tawo nga pulos walhon; ang tagsatagsa makalambuyog sa bato sa *kalapdon* sa usa ka lugas nga buhok, ug dili masayup. ¹⁷Ug ang mga tawo sa Israel, labut pa sa Benjamin, giihap nga upat ka gatus ka libo ka tawo nga nanag-ibut sa pinuti; kining tanan mga tawo sa gubat.

¹⁸ Ug ang mga anak sa Israel nanindog, ug nangadto sa Beth-el, ug nangayo sa pakitambag sa Dios; ug sila ming-ingon: Kinsa ang moadto alang kanamo pag-una sa pagpakig-away batok sa mga anak ni Benjamin? Ug si Jehova miingon: ang Juda *ang moadto* pag-una. ¹⁹Ug ang mga anak sa Israel mingbangon sa pagkabuntag ug nagpahaluna batok sa Gabaa. ²⁰Ug ang mga tawo sa Israel

nangadto sa pagpakig-away batok kang Benjamin; ug ang mga tawo sa Israel nagpahaluna sa pag-away nga nagtalay batok kanila didto sa Gabaa. ²¹Ug ang mga anak ni Benjamin nanggula gikan sa Gabaa; ug gilaglag ngadto sa yuta ang mga taga-Israel niadtong adlaw kaluhaan ug duha ka libo ka tawo. ²²Ug ang katawohan, ang mga tawo sa Israel, nanagpadasig sa ilang kaugalingon, ug gihimo ang pag-away sa pag-usab nga nagtalay sa dapit diin sila magtalay sa nahauna nga adlaw. ²³Ug ang mga anak sa Israel ming-adto ug nanghilak sa atubangan ni Jehova hangtud sa kagabhion; ug sila nangutana kang Jehova, nga nagaingon: Makig-away ba ako pag-usab batok sa mga anak ni Benjamin ang akong igsoon nga lalake? Ug si Jehova miingon: Tumungas ka batok kaniya. ²⁴Ug ang mga anak sa Israel mingduol batok sa mga anak ni Benjamin sa ikaduhang adlaw. ²⁵Ug ang Benjamin minggula batok kanila sa gawas sa Gabaa sa ikaduhang adlaw, ug gipamukan pag-usab ngadto sa yuta gikan sa mga anak sa Israel ang napulo ug walo ka libo ka tawo; kining tanan nanag-ibut sa pinuti.

²⁶Unya ang tanang mga anak sa Israel, ug ang tibook nga katawohan, nanungas, ug nanghiabut sa Beth-el, ug nanghilak, ug nanlingkod didto sa atubangan ni Jehova, ug nanagpuasa niadtong adlaw hangtud sa pagkagabii; ug sila nanaghalad sa mga halad-nga-sinunog ug mga halad-sa-pakigdait sa atubangan ni Jehova. ²⁷Ug ang mga anak sa Israel nangutana kang Jehova (kay ang arca sa tugon sa Dios didto niadtong mga adlaw, ²⁸Ug si Pineas, ang anak nga lalake ni Eleazar, ang anak nga lalake ni Aaron, nagtindog niadtong mga adlaw sa atubangan niana), nga nagaingon: Moadto pa ba ako sa pagpakig-away batok sa mga anak ni Benjamin nga akong igsoon nga lalake kun mohunong ba ako? Ug si Jehova miingon: Tumungas ka; kay ugma itugyan ko siya nganha sa imong kamot. ²⁹Ug si Israel nagbutang ug mga magbabanhig nga nagalibut batok sa Gabaa. ³⁰Ug ang mga anak sa Israel nangadto batok sa mga anak ni Benjamin niadtong ikatolo ka adlaw, ug nagpahaluna sa ilang kaugalingon nga nagtalay batok sa Gabaa, ingon sa laing panahon. ³¹Ug ang mga anak ni Benjamin minggula batok sa katawohan, ug nataral sa halayo gikan sa ciudad; ug nagsugod sila sa pagtigbas ug sa pagpatay sa mga katawohan, ingon sa laing panahon, didto sa mga dalan, nga usa niini nagatungas ngadto sa Beth-el, ug ang uban ngadto sa Gabaa, sa kapatagan, duolan sa katloan ka tawo sa Israel. ³²Ug ang mga anak ni Benjamin nanag-ingon: Sila nangapukan sa atong atubangan, ingon sa una. Apan ang mga anak sa Israel ming-ingon: Mangalagiw kita, ug taralon ta sila sa halayo sa ciudad ngadto sa mga dalan. ³³Ug ang tanang mga tawo sa Israel mingtindog sa gawas sa ilang dapit, ug nagpahaluna sa ilang kaugalingon nga nagtalay didto sa Baal-taman: ug mga magbabanhig sa Israel minggula gikan sa ilang dapit, gikan sa kabunglayanon sa Gabaa. ³⁴Ug may ming-adto batok sa Gabaa napulo ka libo nga piniling mga tawo gikan sa tibook Israel, ug ang gubat mabangis. Apan sila wala mahibalo nga ang dautan diha duol kanila. ³⁵Ug si Jehova naghampak kang Benjamin sa atubangan sa Israel; ug ang mga anak sa Israel naglaglag gikan sa Benjamin niadtong adlaw kaluhaan ug lima ka libo ug usa ka gatus ka tawo: kining tanan nanag-ibut sa pinuti. ³⁶Busa ang mga anak ni Benjamin nakakita nga sila gidaug; kay ang mga tawo sa Israel minghatag ug dapit sa Benjamin, tungod kay sila mingsalig sa ilang mga magbabanhig nga ilang gipahaluna batok sa Gabaa. ³⁷Ug ang mga magbabanhig nanagdali ug

mingdasdas sa Gabaa; ug ang mga magbabanhig mingduol sa ilang kaugalingon, ug gitigbas ang tibook ciudad sa sulab sa pinuti. ³⁸Karon ang gikasabutan nga ilhanan sa mga tawo sa Israel, ug sa mga magbabanhig mao nga magahimo sila ug usa ka dakung panganod sa aso nga magaulbo gikan sa ciudad. ³⁹Ug ang mga tawo sa Israel mingtalikod sa gubat, ug ang Benjamin misugod sa pagtigbas ug sa pagpatay sa mga tawo sa Israel nga duolan sa katloan ka tawo; kay sila ming-ingon: Sa walay duhaduha mangapukan sila sa atong atubangan ingon sa unang gubat. ⁴⁰Apan sa diha nga ang panganod nagsugod na sa pag-ulbo sa itaas gikan sa ciudad sa usa ka haligi sa aso, ang mga taga-Benjamin nanglingi sa ilang luyo; ug, ania karon, ang tibook nga ciudad miulbo *diha sa aso* ngadto sa langit. ⁴¹Ug ang mga tawo sa Israel namalik ug ang mga tawo sa Benjamin nangaluya; kay ilang natan-aw nga ang kadautan midangat na kanila. ⁴²Busa mingtalikod sila sa atubangan sa mga tawo sa Israel ngadto sa alagianan sa kamingawan; apan giapiki sila sa gubat sa hilabihan; ug sila nga nanggula gikan sa mga ciudad nagpatay kanila sa kinataliwad-an niana. ⁴³Ilang gilibutan ang mga Benjaminhon, *ug* gipanaglutos sila, *ug* gipanagyatakan sila sa *ilang* dapit nga pahulayanan, hangtud sa gilay-on sa atbang sa Gabaa padulong sa silangan sa adlaw. ⁴⁴Ug may nangapukan sa Benjamin nga napulo ug walo ka libo ka tawo; kining tanan mga tawo sa kaisug. ⁴⁵Ug mingtalikod sila ug nangalagiw padulong sa kamingawan ngadto sa bato sa Rimmon ug nakahipus sila gikan kanila diha sa mga kadalanan lima ka libo ka tawo, ug sa kabaskug nanagnunot kanila ngadto sa Gidom, ug ang gipamatay gikan kanila duha ka libo ka tawo. ⁴⁶Busa ang tanan nga nangapukan nianang adlaw sa Benjamin may kaluhaan ug lima ka libo ka tawo nga nag-ibut sa pinuti: kining tanan mga tawo sa kaisug. ⁴⁷Apan unom ka gatus ka tawo mingtalikod ug nangalagiw padulong sa kamingawan ngadto sa bato sa Rimmon, ug nagpuyo didto sa bato sa Rimmon sulod sa upat ka bulan. ⁴⁸Ug ang mga tawo sa Israel mingsumbalik usab sa mga anak sa Benjamin, ug gitigbas sila sa sulab sa pinuti, lakip ang tibook nga ciudad ug ang mga panon nga vaca ug ang tanan nga ilang nakita: labut pa ang tanan nga mga ciudad nga ilang nakita ilang gidauban.

¹ Karon ang mga tawo sa Israel nanagpanumpa didto sa Mizpa, nga nanag-ingon: Walay bisan kinsa kanato nga magahatag sa iyang anak nga babaye ngadto sa Benjamin aron ipaasawa. ²Ug ang katawohan ming-adto sa Beth-el, ug nanlingkod didto hangtud sa pagkagabii sa atubangan sa Dios, ug gipatugbaw ang ilang mga tingog, ug nanghilak sa hilabihan gayud. ³Ug sila ming-ingon: Oh Jehova, ang Dios sa Israel, ngano nga kini nahitabo sa Israel, nga niining adlaw may usa ka banay nga nakulang sa Israel? ⁴Ug nahitabo nga sa pagkaugma, ang katawohan namangon pagsayo, ug nanagtukod didto ug usa ka halaran, ug naghalad sa halad-nga-sinunog ug mga halad-sa-pakigdait. ⁵Ug ang mga anak sa Israel ming-ingon: Kinsa ang anaa sa tanang mga banay sa Israel nga wala umadto sa panagtigum kang Jehova? Kay sila nanaghimo ug usa ka dakung panumpa sa Dios mahitungod kaniya nga wala umadto kang Jehova sa Mizpa, nga nagingon: Siya pagapatyon gayud. ⁶Ug ang mga anak sa Israel nanagbasul mahitungod kang Benjamin nga ilang igsoon nga lalake, ug nanag-ingon: May usa ka banay nga napatul gikan sa Israel niining adlaw. ⁷Unsaon

nato pagpaasawa kanila nga nahibilin, samtang nga kita nakapanumpa kang Jehova nga dili nato ihatag kanila ang atong mga anak nga babaye aron ipaasawa? ⁸Ug sila nanag-ingon: Kinsa sa usa sa mga banay sa Israel nga wala umadto kang Jehova sa Mizpa? Ug, ania karon, walay nahiadto sa campo gikan sa Jabes-galaad ngadto sa pagkatigum. ⁹Kay sa pag-ihap sa katawohan, ania karon, walay mausa sa mga molupyo sa Jabes-galaad nga didto. ¹⁰Ug ang katilingban nanagpadala didto napulo ug duha ka libo nga labing maisug, ug gisugo sila nga nagaingon: Lakaw ug tigbasa ang mga namuyo sa Jabes-galaad sa sulab sa pinuti, lakip ang mga babaye ug mga bata. ¹¹Ug mao kini ang butang ang inyong buhaton: inyong hutdon paglaglag ang tagsatagsa ka lalake, ug ang tagsatagsa ka babaye nga nakaipon sa paghigda sa lalake. ¹²Ug ilang hikaplagn sa mga molupyo sa Jabes-galaad ang upat ka gatus ka mga batan-on nga ulay, nga wala makaila ug lalake pinaagi sa paghigda uban kaniya; ug ilang gidala sila ngadto sa campo sa Silo, nga atua sa yuta sa Canaan. ¹³Ug ang tibook nga katilingban nagpadala ug nagsulti sa mga anak sa Benjamin nga didto sa bato sa Rimmon, ug nagsangyaw sa pakigdait ngadto kanila. ¹⁴Ug ang Benjamin mingbalik niadtong panahona; ug sila naghatag kanila sa mga babaye nga ilang naluwas nga buhi sa mga kababayan-an sa Jabes-galaad: apan wala gani sila makapaigo kanila. ¹⁵Ug ang katawohan nanagbasul sa ilang kaugalingon tungod kang Benjamin, kay si Jehova naghimo ug usa ka pagputol sa mga banay sa Israel.

¹⁶ Unya ang mga anciano sa katilingban ming-ingon: Unsaon nato sa paghimo nga makapangasawa sila nga nahibilin, sanglit nga ang mga babaye sa Benjamin nangahurot na? ¹⁷Ug sila ming-ingon: Kinahanglan nga may usa ka panulondon alang kanila nga nangalagiw gikan sa Benjamin aron ang usa ka banay dili mapanas gikan sa Israel. ¹⁸Apan kita dili maghatag kanila aron ipaasawa ang atong mga anak nga babaye: kay ang mga anak sa Israel nakapanumpa, nga nagaingon: Tinunglo siya nga magahatag ug usa ka asawa kang Benjamin. ¹⁹Ug sila nanag-ingon: Ania karon, may usa ka fiesta ni Jehova sa matag tuig sa Silo, nga atua sa amihanan sa Beth-el, dapit sa silangang pikas sa alagianan nga nagtungas sukad sa Beth-el, ngadto sa Sichem ug sa habagatan sa Lebona. ²⁰Ug sila nagsugo sa mga anak sa Benjamin, nga nag-ingon: Lakaw ug magbanhig didto sa mga kaparrasan; ²¹Ug magtan-aw kamo, ug, ania karon, kong ang mga anak nga babaye sa Silo manggula sa pagsayaw sa mga sayaw, unya gumula kamo gikan sa mga kaparrasan, ug ang tagsatagsa ka lalake magdakup sa iyang maasawa gikan sa mga anak nga babaye sa Silo, ug umadto sa yuta sa Benjamin. ²²Ug mahitabo sa diha nga ang ilang mga amahan kun ilang kaigsoonan moanhi sa pagsumbong kanamo nga kami magaingon kanila: Ihatag sila sa mamaloloy-on kanamo; tungod kay kami wala magkuha ang tagsatagsa ka tawo ug asawa alang kaniya gikan kanila sa panggubatan, ni kamo naghatag kanila tingale karon kamo mahimong sad-an. ²³Ug ang mga anak sa Benjamin nanaghimo sa ingon niini, ug nangasawa sila sumala sa ilang gidaghanon, gikan kanila nga mingsayaw, nga ilang gibihag: ug nangadto ug namalik sila ngadto sa ilang panulondon, ug nanagtukod sa mga ciudad ug gipuy-an kini. ²⁴Ug ang mga anak sa Israel namahawa gikan didto niadtong panahona, ang tagsatagsa ka tawo sa iyang banay, ug sa iyang panimalay, ug nanggula sila gikan didto, ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang panulondon.

²⁵Niadtong mga adlaw walay hari sa Israel: ang tagsatagsa ka tawo naghimo sumala sa matarung sa iyang kaugalingong mga mata.

¹ Ug nahitabo niadtong mga adlaw sa diha nga ang mga maghuhukom nanaghukom, nga miabut ang gutom sa yuta, ug dihay usa ka tawo sa Beth-lehem sa Juda nga miadto sa pagpuyo sa yuta sa Moab, siya, ug ang iyang asawa, ug ang iyang duruha ka anak nga lalake. ²Ug ang ngalan sa tawo mao si Elimelech, ug ang ngalan sa iyang asawa si Noemi, ug ang ngalan sa iyang duruha ka anak nga lalake, mao si Mahalon ug si Chelion, mga Ephratehanon sa Beth-lehem sa Juda. Ug nangadto sila sa yuta sa Moab ug mingpabilin didto. ³Ug si Elimelech ang bana ni Noemi namatay; ug siya nahibilin, ug ang iyang duruha ka anak nga lalake. ⁴Ug nangasawa sila sa kababayan-an sa Moab; ang ngalan sa usa mao si Orpha, ug ang ngalan sa usa mao si Ruth: ug sila namuyo didto duol sa napulo ka tuig. ⁵Ug nangamatay silang duruha si Mahalon ug si Chelion; ug si *Noemi* gitalikdan sa iyang duruha ka anak ug sa iyang bana.

⁶ Unya siya mibangon kuyog sa iyang mga binalaye, aron siya makapauli gikan sa yuta sa Moab; kay siya nakadungog didto sa yuta sa Moab kong giunsa pagdu-aw ni Jehova ang iyang katawohan *pinaagi* sa paghatag kanila ug tinapay. ⁷Ug siya migikan sa dapit nga iyang gipuy-an ug ang iyang duruha ka mga binalaye kuyog kaniya; ug sila mingpadayon sa pagpauli ngadto sa yuta sa Juda. ⁸Ug si Noemi miingon sa iyang duruha ka mga binalaye: Lumakaw kamo, pauli ang tagsatagsa kaninyo ngadto sa balay sa iyang inahan: si Jehova malooy kaninyo, sama sa inyong gihimo sa mga patay, ug kanako. ⁹Itugot unta ni Jehova nga kamo makakaplag ug pahulay, ang tagsatagsa kaninyo sa balay sa iyang bana. Unya iyang gihagkan sila, ug ilang gipatugbaw ang ilang tingog, ug nanghilak *sila*. ¹⁰Ug sila miingon kaniya: Dili, apan kami mopauli hinoon uban kanimo ngadto sa imong katawohan. ¹¹Ug si Noemi mitubag: Pauli kamo, mga anak ko. Nganong mouban kamo kanako? May lain pa bang mga bata nga lalake sa akong taguankan aron sila mainyong mga bana? ¹²Pamauli kamo mga anak ko, padayon kamo; kay ako tigulang na kaayo nga mobaton pa ug bana. Kong ako moingon, ako may paglaum pa, kong ako makabaton usab ug usa ka bana karong gabii, ug manganak usab ug mga lalake; ¹³Mohulat ba kamo kanila hangtud nga sila mangadagku? Mohulat ba kamo kanila nga walay bana? ayaw, mga anak ko; kay kana nakapayugot kanako sa hilabihan tungod kaninyo, kay ang kamot ni Jehova gibakyaw batok kanako. ¹⁴Ug gipatugbaw nila ang ilang tingog, ug nanghilak pag-usab: ug si Orpha mihalok sa iyang ugangan nga babaye; apan si Ruth mipabilin kaniya. ¹⁵Ug siya miingon: Ania karon, ang imong bilas nga babaye mibalik ngadto sa iyang katawohan, ug sa iyang mga dios; bumalik ka sunod sa imong bilas nga babaye. ¹⁶Ug si Ruth miingon: Ayaw ako paghangyos aron sa pagbiya kanimo, ug sa pagbalik gikan sa pagsunod kanimo: kay bisan asa ikaw moadto, ako moadto; ug bisan asa ikaw mopuyo, *adto* ako mopuyo; ang imong katawohan mamahimo nga akong katawohan, ug ang imong Dios *mamahimo nga* akong Dios; ¹⁷Asa ikaw mamatay, *adto* ako magpakamatay, ug didto ako igalubong: si Jehova magahimo sa ingon niana kanako, ug labaw pa usab, kong may laing

butang gawas sa kamatayon nga magapabulag kanimo ug kanako. ¹⁸Sa nakita niya nga siya hugot gayud nga mokuyog kaniya, mihunong siya sa pagsulti *niini* kaniya.

¹⁹ Busa silang duruha nanlakaw hangtud nga nanghiabut sila sa Beth-lehem. Ug nahitabo sa pag-abut nila sa Beth-lehem nga ang tibook ciudad naukay mahitungod kanila, ug sila miingon: Mao ba kini si Noemi? ²⁰Ug siya miingon kanila: Ayaw ako pagtawga nga si Noemi, tawga ako nga Mara; kay ang Makagagahum nagpaantus kanako sa hilabihan nga kapaitan. ²¹Ako mihalin nga hupong, ug si Jehova nagdala kanako nganhi sa balay pag-usab nga walay dala; ngano nga ako tawgon ninyo nga si Noemi, sanglit si Jehova nagpamatuod batok kanako, ug ang Makagagahum nagsakit kanako? ²²Busa si Noemi mibalik, ug si Ruth nga Moabihanon, iyang binalaye, nga mipauli uban kaniya gikan sa yuta sa Moab; ug sila mipadulong ngadto sa Beth-lehem sa sinugdan sa pagpangani sa mga cebada.

¹ Ug si Noemi may kaubanan sa iyang bana, usa ka tawong gamhanan tungod sa pagkabahandianon, sa panimalay ni Elimelech; ug ang iyang ngalan mao si Booz. ²Ug si Ruth nga Moabihanon miingon kang Noemi: Paadtoa karon ako ngadto sa uma, ug manghagdaw *ako* sa mga uhay sa trigo sunod kaniya sa kang kinsang pagtan-aw ako makakaplag ug kalooy. Ug siya miingon kaniya: Lumakaw ka, anak ko. ³Ug siya miadto, ug nanghagdaw didto sa uma sunod sa mga mangangani; ug ang iyang palad mao ang pag-abut sa bahin sa uma nga iya kang Booz, nga banay ni Elimelech.

⁴ Ug ania karon, si Booz nahiabut gikan sa Beth-lehem, ug miingon sa mangangani: Si Jehova magauban kaninyo. Ug sila mingtubag kaniya: Si Jehova manalangin kanimo. ⁵Unya miingon si Booz sa iyang sulogoon nga pangulo sa mga mangangani: Kinsa kini nga dalagaha. ⁶Ug ang sulogoon nga pangulo sa mga mangangani mitubag ug miingon: Kana mao ang Moabihanon nga dalaga nga nahibalik uban kang Noemi gikan sa yuta sa Moab. ⁷Ug siya miingon: Ako nagahangyo kaninyo, pahagdawa ako, ug manghipus sa mga binangan sunod sa mga mangangani. Busa siya miadto, ug nagkanunayan bisan sukad sa buntag hangtud karon, gawas nga *usahay* siya mopahulay sa makadiyut didto sa balay. ⁸Unya miingon si Booz kang Ruth: Wala ba ikaw makadungog, anak ko? Ayaw pagpanghagdaw sa laing uma, ni tumalikod gikan dinhi, apan magkanunay ka sa pagpuyo dinhi tipon sa mga kadalagahan ko. ⁹Ilantaw ang imong mga mata sa uma nga ilang pagaanihan, ug lumakaw ka sunod kanila: wala ba ako magtugon sa mga kaulitawohan nga sila dili maghilabut kanimo? ug kong ikaw uhawon, lakaw ngadto sa mga tadyaw, ug uminum sa mga kinalus sa mga kaulitawohan. ¹⁰Unya siya miyukbo, ug midungo sa yuta, ug miingon kaniya: Nganong nakaplag ako ug kalooy sa imong mga mata, nga ikaw buot motagad kanako, sanglit ako usa ka dumuloong *lamang* ? ¹¹Ug si Booz mitubag ug miingon kaniya: Gipadayag na gayud kanako ang tanan nga imong nabuhat sa imong ugangan nga babaye sukad sa pagkamatay sa imong bana; ug naunsa nga gibiyaan mo ang imong amahan ug ang imong inahan ug ang imong yutang natawohan, ug mianhi ka sa katawohan nga wala nimo hiilhi hangtud karon. ¹²Si Jehova magatumbas sa imong buhat, ug

ang usa ka hingpit nga ganti igahatag kanimo ni Jehova, ang Dios sa Israel, sa ilalum sa kang kinsang mga pako ikaw mianhi aron sa pagpasilong. ¹³Unya siya miingon: Pakitaa ako ug kalooy sa imong mga mata, ginoo ko; kay niana ikaw naglipay kanako, ug tungod niana ikaw nakigsulti kanako nga may kalolot sa imong ulipon nga babaye, bisan pa nga ako dili sama sa usa sa imong mga sulogoon nga babaye. ¹⁴Ug sa panahon sa pagpangaon si Booz miingon kaniya: Umari ka diri, ug kumaon sa tinapay, ug ituslob ang imong tinipak sa suka. Ug siya milingkod tupad sa mga mangangani; ug sila naghatag ug mga sinanglag nga liso, ug siya mikaon, ug nabusog, ug milakat gikan didto. ¹⁵Ug sa mitindog siya aron manghagdaw, si Booz nagsugo sa iyang mga kaulitawohan, nga nagaingon: Pasagdi siya nga manghagdaw bisan sa taliwala sa mga binangan, ug ayaw siya pagpakaulawi. ¹⁶Ug bugnota usab ninyo pagtuyo alang kaniya ang pila ka book gikan sa mga binangan, ug biyai ug pahagdawa siya, ug ayaw siya pagbadlonga.

¹⁷ Busa siya naghagdaw didto sa uma hangtud sa pagkahapon; ug iyang gigiuk ang iyang hinagdaw, ug kadto duolan sa usa ka timbang sa cebada. ¹⁸Ug kadto iyang gidala, ug misulod siya sa ciudad; ug ang iyang ugangan nga babaye nakakita sa iyang hinagdaw: ug iyang gidala ngadto ug gihatag kaniya ang iyang salin sa tapus siya mabusog. ¹⁹Ug ang iyang ugangan nga babaye miingon kaniya: Diin ka makahagdaw niining adlawa? ug diin ka magbuhat? bulahan siya nga mitagad kanimo. Ug iyang gipahibalo sa iyang ugangan nga babaye kong kinsa ang iyang kauban sa pagbuhat, ug miingon: Ang ngalan sa tawo nga diha uban kanako sa pagbuhat niining adlawa mao si Booz. ²⁰Ug si Noemi miingon sa iyang binalaye: Binulahan siya ni Jehova, nga wala magpahalayo sa iyang kalooy niadtong mga buhi ug mga nangamatay. Ug si Noemi miingon kaniya: Ang tawo may pagkakaubanan nato, usa sa atong duol nga kaubanan. ²¹Ug si Ruth ang Moabihanon miingon: Oo, siya miingon kanako: Ikaw magpahiduol sa akong mga kaulitawohan, hangtud nga ilang matapus ang tanan nakong pangani. ²²Ug si Noemi miingon kang Ruth nga iyang binalaye: Maayo anak ko, nga ikaw monunot sa iyang mga kadalagahan, ug nga ikaw dili nila ihibalag sa laing uma. ²³Busa siya kanunay nga nakigkauban sa mga kadalagahan ni Booz, aron, sa paghagdaw, hangtud sa katapusan sa pangani sa cebada ug pangani sa trigo; ug siya mipuyo uban sa iyang ugangan nga babaye.

¹ Ug si Noemi nga iyang ugangan nga babaye miingon kaniya: Anak ko, dili ba ako mangita ug pahulayan alang kanimo, aron kini maayo kanimo? ²Ug karon dili ba si Booz atong kaubanan man, nga sa iyang mga kadalagahan ikaw kauban? Ania karon, siya nagaalig-ig ug cebada niining gabhiona didto sa giukan. ³Busa maligo ka sa imong kaugalingon, ug pamubho ka, ug isul-ob mo ang imong saput, ug lumakaw ka ngadto sa giukan; apan sa imong kaugalingon ayaw pagpaila sa tawo, hangtud nga siya makakaon ug makainum. ⁴Ug mahitabo, nga kong siya mohigda na, timan-an mo ang dapit nga iyang pagahig-daan, ug sumulod ka, ug buksan mo ang iyang tiilan ug humigda ka; ug siya magasugilon kanimo sa imong pagabuhaton. ⁵Ug siya miingon kaniya: Ang tanan mong gipamulong akong pagabuhaton.

⁶ Ug siya miadto sa giukan, ug gihimo ang tanan nga gisugo kaniya sa iyang ugangan nga babaye. ⁷Ug sa nakakaon ug nakainum na si Booz, ug ang iyang kasingkasing nagmalipayon, mihigda siya sa kinatumyan sa ginalab: ug siya mihinay pagduol, ug gibuksan ang iyang tiilan ug mihigda siya. ⁸Ug nahitabo nga sa pagkatungang gabii, ang tawo nahikurat ug miliso sa iyang kaugalingon; ug, ania karon, usa ka babaye naghigda sa iyang tiilan. ⁹Ug siya miingon: Kinsa ba ikaw? ug siya mitubag: Ako si Ruth ang sulogoon mong babaye: busa buklara ang imong kapa ibabaw sa imong ulipon nga babaye; kay ikaw ang usa ka haduol nga kaubanan. ¹⁰Ug siya miingon: Binulahan ikaw ni Jehova, anak ko; ikaw nagpakita kanako ug kalolot sa kaulahian labi pa kay sa sinugdan, sanglit ikaw wala monunot sa mga batan-on nga lalake, bisan kabus kun adunahan. ¹¹Ug karon, anak ko, ayaw kahadlok; buhaton ko kanimo ang tanan nga imong gipamulong; kay ang tibook nga ciudad sa akong katawohan nanghibalo nga ikaw babaye nga may katakus. ¹²Ug karon matuod nga ako haduol nga kaubanan mo; apan adunay usa ka kaubanan nga labing haduol pa kay kanako. ¹³Dinhi maghulat ka lamang niining gabhiona, ug kini mahimo sa pagkabuntag, nga kong iyang himoon kanimo ang bahin sa usa ka kaubanan, maayo man; ipabuhat kaniya ang bahin sa usa ka kaubanan: apan kong siya dili magtuman sa katungdanan sa usa ka kaubanan kanimo, nan ako ang magahimo sa bahin sa usa ka kaubanan kanimo, ingon nga si Jehova buhi: humigda ka hangtud sa pagkabuntag.

¹⁴ Ug siya mihigda dapit sa iyang tiilan hangtud nga nabuntag: ug siya mibangon sa dili pa magkailhanay ang usa ug usa. Kay *si Booz* miingon: Ayaw pag-isangyaw nga ang babaye nahianhi sa giukan. ¹⁵Ug siya miingon: Dad-a ang pandong nga anaa kanimo, ug bitbita, ug iyang gikuptan kini; ug siya mitakus ug unom *ka takus* nga cebada ug gipalukdo kaniya: ug miadto siya ngadto sa ciudad. ¹⁶Ug sa pag-abut niya sa iyang ugangan nga babaye, siya miingon: Kinsa ba ikaw, anak ko? Ug iyang gisugilon kaniya ang tanan nga gibuhat sa tawo kaniya. ¹⁷Ug siya miingon: Kining unom *ka takus* nga cebada iyang gihatag kanako; kay siya miingon: Ayaw pag-adto sa imong ugangan babaye nga walay dala. ¹⁸Unya miingon siya: Lumingkod ka sa hilum, anak ko, hangtud nga ikaw mahibalo sa kahulogan niining butanga; kay ang tawo dili mopahulay, hangtud nga matapus niya ang maong butang niining adlawa.

¹ Karon si Booz mitungas ngadto sa ganghaan, ug milingkod didto: ug, ania karon, ang duol nga kaubanan nga gihisgutan ni Booz milabay; kaniya siya miingon: Oh kana mao siya! hapit una, lingkod diri. Ug mihapit siya, ug milingkod. ²Ug gikuha niya ang napulo ka tawo sa mga anciano sa ciudad, ug miingon: Panlingkod kamo dinhi. Ug sila nanlingkod. ³Ug miingon siya sa duol nga kaubanan: Si Noemi, ang nahibalik pag-usab gikan sa yuta sa Moab, nagabaligya sa bahin nga yuta nga iya kang Elimelech nga atong igsoon: ⁴Ug ako naghunahuna sa pagpadayag niana kanimo, sa pag-ingon: Palita kana sa atubangan nila nga naglingkod dinhi, ug sa atubangan sa mga anciano sa akong katawohan. Kong imong lukaton kana, lukata; apan kong ikaw dili molukat niana, nan suginli ako, aron mahibaloan ko; kay walay laing makalukat niana gawas kanimo; ug ako sunod kanimo.

Ug siya miingon: Akong lukaton kana. ⁵Unya miingon si Booz: Sa unsang adlaw nga paliton mo ang uma sa kamot ni Noemi, paliton mo usab ang kang Ruth, nga Moabihanon, ang asawa sa namatay, aron sa pagbangon sa ngalan sa namatay sa iyang panulondon: ⁶Ug ang haduol nga kaubanan miingon: Dili kana malukat nako sa akong kaugalingon, tingali hinoon mausik ang akong kaugalingon nga panulondon: kuhaon mo ang akong katungod sa paglukat pag-usab niana; kay ako dili makalukat niana. ⁷Karon kini mao *ang batasan* sa unang panahon sa Israel mahitungod sa paglukat, ug mahitungod sa pag-ilis, aron sa pagmatuod sa tanang butang: ang usa ka tawo mokuha sa iyang sapin, ug ihatag sa iyang silingan; ug kini mao ang *paagi sa* pagpamatuod dinhi sa Israel. ⁸Busa ang duol nga kaubanan miingon kang Booz: Palita kana alang sa imong kaugalingon. Ug gikuha niya ang iyang sapin.

⁹ Ug si Booz miingon sa mga anciano, ug sa tibook nga katawohan: Kamo mao ang mga saksi niining adlaw, nga gipalit ko ang tanan nga iya ni Elimelech, ug ang tanan nga iya ni Chelion ug ni Mahalon, gikan sa kamot ni Noemi. ¹⁰Labut pa si Ruth ang Moabihanon, ang asawa ni Mahalon, gipalit ko nga akong asawa, aron sa pagbangon sa ngalan sa namatay ibabaw sa iyang panulondon, aron ang ngalan sa namatay dili mawala sa iyang mga kaigsoonan, ug gikan sa ganghaan sa iyang dapit: kamo mao ang mga saksi niining adlaw. ¹¹Ug ang tibook nga katawohan nga didto sa ganghaan, ug ang mga anciano, miingon: Kami mga saksi. Si Jehova maghimo sa babaye nga mahiadto sa imong balay sama kang Rachel ug sama kang Lea, nga ang maong duruha nagtukod sa balay sa Israel: ug mag-maadunahan ka sa Ephrata, ug magmabantugan sa Beth-lehem. ¹²Ug himoa nga ang imong balay mahisama sa balay ni Phares, nga gipanganak ni Tamar kang Juda, sa kaliwat nga igahatag ni Jehova kanimo niining babayehana.

¹³ Busa gikuha ni Booz si Ruth, ug siya nahimo nga iyang asawa; ug siya mitipon paghigda kaniya, ug si Jehova mitugot kaniya sa pagpanamkon, ug siya nanganak ug usa ka anak nga lalake. ¹⁴Ug ang mga babaye miingon kang Noemi: Bulahan si Jehova, nga wala mobiya kanimo niining adlaw sa pagkawalay duol nga kaubanan; ug himoa ang iyang ngalan nga dungganon sa Israel. ¹⁵Ug alang kanimo siya mahimong magbabag-o sa kinabuhi, ug maglilig-on kanimo sa imong pagkatigulang; kay gipanganak sa imong binalaye nga nahagugma kanimo, ang labi pang maayo kanimo kay sa pito ka mga anak nga lalake. ¹⁶Ug gikuha ni Noemi ang bata, ug gibutang sa iyang sabakan, ug *siya* nahimong iwa niini. ¹⁷Ug ang mga babaye nga iyang silingan minghatag niana ug usa ka ngalan nga ming-ingon: May usa ka anak nga natawo kang Noemi; ug ilang gitawag ang iyang ngalan nga si Obed: siya ang amahan ni Isai, ang amahan ni David. ¹⁸Karon kini mao ang mga kagikanan ni Phares: si Phares nanganak kang Hesron, ¹⁹Ug si Hesron nanganak kang Ram, ug si Ram nanganak kang Aminadab, ²⁰Ug si Aminadab nanganak kang Nahason, ug si Nahason nanganak kang Salmon, ²¹Ug si Salmon nanganak kang Booz, ug si Booz nanganak kang Obed, ²²Ug si Obed nanganak kang Isai, ug si Isai nanganak kang David.

¹ Karon may usa ka tawo sa Ramathaim-Sophim, sa kabungtoran sa Ephraim, ug ang iyang ngalan mao si Elcana ang anak nga lalake ni Jeroham, ang anak nga lalake ni Eliu, ang anak nga lalake ni Thohu, ang anak nga lalake ni Suph, nga Ephraimhanon: ²Ug siya may duruha ka asawa; ang ngalan sa usa mao si Ana ug ang ngalan sa usa mao si Penina: ug si Penina may mga anak, apan si Ana walay mga anak. ³Ug kining tawohana mitungas gikan sa iyang ciudad tuigtuig aron sa pagsimba ug sa paghalad kang Jehova sa mga panon didto sa Silo. Ug didto ang duruha ka mga anak nga lalake ni Eli, Ophni ug Pineas mga sacerdote kang Jehova. ⁴Ug sa miabut ang adlaw nga si Elcana naghalad, ang mga pahat iyang gihatag kang Penina nga iyang asawa, ug sa tanan niyang mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye: ⁵Apan kang Ana naghatag siya sa duruha ka pahat; kay nahagugma siya kang Ana, apan si Jehova nagtak-op sa iyang taguangkan. ⁶Ug ang iyang kailog naghatag kaniya ug dakung kasuko, aron siya masamok, tungod kay si Jehova nagtak-op sa iyang taguangkan. ⁷Ug *sanglit* gihimo niya kini matagtuig, sa miadto siya sa balay ni Jehova, sa gihapon siya naghagit sa kasuko kaniya; tungod niana siya mihilak, ug wala kumaon. ⁸Ug si Elcana nga iyang bana miingon kaniya: Ana, nganong naghilak ikaw? ug nganong wala ka kumaon? ug ngano nga ang imong kasingkasing masulob-on? dili ba ako labi pang maayo alang kanimo kay sa napulo ka mga anak nga lalake?

⁹ Busa si Ana mitindog sa tapus sila makapangaon sa Silo, ug sa tapus sila makainum. Karon si Eli, ang sacerdote naglingkod sa iyang lingkoranan dapit sa haligi sa ganghaan sa templo ni Jehova. ¹⁰Ug *si Ana* diha sa kapaitan gayud sa iyang kalag, ug nag-ampo kang Jehova ug naghilak sa dakung kasakit. ¹¹Ug nagsaad siya sa usa ka panaad, ug miingon: Oh, Jehova sa mga panon, kong ikaw buot gayud nga magsud-ong sa kasakit sa imong ulipon nga babaye, ug mahanumdum kanako, ug wala malimut sa imong ulipon nga babaye, kondili mohatag sa imong ulipon nga babaye sa usa ka anak nga lalake, unya ako magahalad kaniya alang kang Jehova sa tanang adlaw sa iyang kinabuhi, ug walay navaja nga modapat sa iyang ulo. ¹²Ug nahatabo, nga sa nagpadayon siya sa pag-ampo sa atubangan ni Jehova, nga si Eli nagtimaan sa iyang baba. ¹³Karon si Ana, namulong sa iyang kasingkasing; ang iya lamang mga ngabil ang naglihok, apan ang iyang tingog wala madungog: busa si Eli naghunahuna nga siya nahubog. ¹⁴Ug si Eli miingon kaniya: Hangtud anus-a mohuwas ang imong pagkahubog? isalikway ang vino gikan kanimo. ¹⁵Ug si Ana mitubag ug miingon: Dili, ginoo ko, ako maoy usa ka babaye nga masulob-on sa espiritu: ako wala makainum sa vino ni sa maisug nga ilimnon, apan akong gibubo ang akong kalag sa atubangan ni Jehova. ¹⁶Ayaw pag-isipa nga dautan ang imong ulipon nga babaye; kay gikan sa pagkadaghan sa akong sumbong ug sa akong paghagit, akong gipamulong *kini* hangtud karon. ¹⁷Unya si Eli mitubag ug miingon: Lumakaw ka sa pakigdait; ug ang Dios sa Israel magahatag sa imong hangyo nga gipangayo mo kaniya. ¹⁸Ug siya miingon: Kaloy-i ang imong ulipon nga babaye sa imong mga mata. Busa ang babaye milakaw sa iyang dalan, ug mikaon; ug ang iyang pamayhon wala na *magmasulob-on*.

¹⁹ Ug sila mingbangon pagsayo sa buntag, ug mingsimba sa atubangan ni Jehova, ug mingpauli ug mingdangat sa ilang balay sa Ramatha. Ug si Elcana miila kang Ana nga iyang asawa; ug si

Jehova nahanumdum kaniya; ²⁰Ug nahitabo, sa diha nga hapit na moabut ang panahon, nga si Ana nanamkon, ug nanganak ug usa ka anak nga lalake; ug iyang gihinganlan siya nga si Samuel, nga *nagaingon* : Tungod kay gipangayo ko siya kang Jehova. ²¹Ug ang tawo nga si Elcana, ug ang tanan sa iyang balay, ming-adto kang Jehova sa paghalad sa halad-nga-tinuig, ug sa iyang panaad. ²²Apan si Ana wala *tumungas* kay siya miingon sa iyang bana: *Dili ako motungas* hangtud nga ang bata malutas; ug unya dad-on ko siya, aron siya mopakita sa atubangan ni Jehova, ug didto mopabilin sa walay katapusan. ²³Ug si Elcana nga iyang bana miingon kaniya: Buhata ang maayo sumala kanimo; pabilin hangtud sa iyang pagkalutas; si Jehova lamang ang magatuman sa iyang pulong. Busa ang babaye napabilin ug nagpasuso sa iyang anak, hangtud nga siya nalutas. ²⁴Ug sa diha nga siya nalutas na, gidala siya uban kaniya, lakip ang totolo ka lakeng vaca, ug usa ka epha nga harina, ug usa ka botella nga vino, ug gidala siya ngadto sa balay ni Jehova sa Silo: ug ang bata linghod pa *ang panuigon* . ²⁵Ug ilang gipatay ang lake nga vaca gg gidala ang bata ngadto kang Eli. ²⁶Ug siya miingon: Oh, ginoo ko, ingon nga ang imong kalag buhi pa, ginoo ko, ako mao ang babaye nga mitindog haduol kanimo dinhi, nga nag-ampo kang Jehova. ²⁷Alang niining bataa ako nag-ampo; ug si Jehova mihatag kanako sa akong gihangyo kaniya: ²⁸Busa gihatag ko siya usab kang Jehova; ingon sa kadugayon nga siya buhi, siya gihatag kang Jehova. Ug siya misimba kang Jehova didto.

¹ Ug si Ana nag-ampo, ug miingon: Ang akong kasingkasing naghimaya kang Jehova; Ang akong sungay nabayaw diha kang Jehova; Ang akong baba nadaku ibabaw sa akong mga kaaway; Tungod kay ako nagmalipayon diha sa imong kaluwasan. ²Walay laing balaan sama kang Jehova; Kay walay lain gawas kanimo, Ni adunay lain nga bato sama sa among Dios. ³Ayaw na pagsulti sa hilabihan ka pagkamapahitas-on; Ayaw pagpagulaa ang palabilabi sa imong baba; Kay si Jehova maoy usa ka Dios sa kahibalo, Ug pinaagi kaniya ang mga panlihok ginatimbang. ⁴Ang mga busogan sa mga makagagahum nga tawo nangabunggo; Ug sila nga nahisukamod ginabaksan sa kusog. ⁵Sila nga mga busog nagpasuhol sa ilang kaugalingon alang sa tinapay; Ug sila nga gigutom mingpahulay *gikan sa kagutmanan* : Oo, ang apuli nanganak ug pito; Ug siya nga daghan ug mga anak nagaanam ug kahuyang. ⁶Si Jehova mopatay, ug mobanhaw: Siya mobanlud ngadto sa Sheol ug mobayaw sa itaas. ⁷Si Jehova mohimo *sa tawo* nga kabus, ug magapadato: Siya magapaubos *sa tawo* , siya usab magabayaw. ⁸Siya magabangon sa kabus gikan sa abug, Iyang gituboy ang hangul gikan sa kalibangan, Aron sa pagpalingkod kanila uban sa mga principe, Ug manunod sa trono sa himaya: Kay ang mga haligi sa yuta iya ni Jehova, Ug iyang gitungtong ang kalibutan sa ibabaw nila. ⁹Siya magabantay sa mga tiil sa iyang mga balaan; Apan ang dautan pahilumon diha sa kangitngitan; Kay pinaagi sa kusog walay tawo nga makadaug. ¹⁰Sila nga makigbugno batok kang Jehova mangagamay sa pagadugmokon; Batok kanila siya magapadalogdog didto sa langit: Si Jehova magahukom sa mga kinatumyan sa yuta; Ug siya magahatag ug kalig-on sa iyang hari, Ug magabayaw sa sungay sa iyang dinihog.

¹¹ Ug si Elcana miadto sa Rama ngadto sa iyang balay. Ug ang bata nag-alagad kang Jehova sa atubangan ni Eli, nga sacerdote. ¹²Karon ang mga anak nga lalake ni Eli mga dautang tawo; sila wala makaila kang Jehova. ¹³Ug ang batasan sa mga sacerdote uban sa katawohan mao, nga, kong may bisan kinsang tawo nga maghalad sa halad, ang sulogoon sa sacerdote manuol samtang nga nagbukal pa ang unod, ang sab-it-sa-unod nga may totolo ka ngipon diha sa iyang kamot; ¹⁴Ug iyang itugsok kini sa kalaha, kun sa tatso, kun sa kawa, kun sa kolon; ang tanan nga madala sa igsasab-it-sa-unod kuhaon sa sacerdote. Ingon niana gibuhath nila sa mga Israelihanon nga manghiadto sa Silo. ¹⁵Oo, sa dili pa sila magasunog sa tambok, ang sulogoon sa sacerdote moanha, ug moingon sa tawo nga naghalad: Humatag ka ug unod aron aslon alang sa sacerdote; kay dili siya buot sa linat-an nga unod, kondili sa hilaw. ¹⁶Ug kong ang tawo moingon kaniya: Sa pagkatinuod ilang pagasunogon ang tambok pag-una, ug unya kumuha ka kutob sa kinahanglan sa imong kalag; nan unya siya magaingon: Dili, kondili ihatag mo kini kanako karon: ug kong dili, kuhaon ko kini pinaagi sa pagpugos. ¹⁷Ug ang sala sa mga batan-ong lalake hilabihan kadaku kaayo sa atubangan ni Jehova; kay ang mga tawo nagtamay sa paghalad kang Jehova. ¹⁸Apan si Samuel nag-alagad sa atubangan ni Jehova, samtang bata pa siya, nga binaksan sa ephod nga lino. ¹⁹Kapin pa niini ang iyang inahan naghimo kaniya ug usa ka diyutayng bisti, ug gidala ngadto kaniya matagtuig, sa diha nga nag-adtoan siya uban sa iyang bana sa paghalad sa tinuig-nga-halad. ²⁰Ug si Eli nagpanalangin kang Elcana ug sa iyang asawa, ug miingon: Si Jehova naghatag kanimo ug kaliwat niining babayehana tungod sa hangyo nga gipangayo kang Jehova. Ug sila namauli ngadto sa ilang kaugalingong balay. ²¹Ug si Jehova midu-aw kang Ana, ug siya nanamkon, ug nanganak ug totolo ka anak nga lalake ug duruha ka anak nga babaye. Ug ang bata nga si Samuel nagtubo sa atubangan ni Jehova. ²²Karon si Eli tigulang na kaayo; ug siya nakadungog sa tanan nga gihimo sa iyang mga anak nga lalake sa tibook Israel, ug giunsa nila sa paghigda ipon sa mga babaye nga nag-alagad sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ²³Ug siya miingon kanila: Nganong naghimo kamo nianang mga butanga? kay nadungog ko ang inyong dautang mga pamatasan gikan niining tibook nga katawohan. ²⁴Dili, mga anak ko, kay kini dili maayong taho nga akong hindunggan: gihimo ninyo nga makasala ang katawohan ni Jehova. ²⁵Kong ang usa ka tawo makasala batok sa lain, ang Dios magahukom kaniya; apan kong ang usa ka tawo makasala batok kang Jehova, kinsa ang magapakilooy alang kaniya? Bisin pa niana, sila wala mamati sa tingog sa ilang amahan, tungod kay si Jehova nagtinguha sa pagpatay kanila. ²⁶Ug ang bata nga si Samuel mitubo ug miuswag sa pagkahinimut-an ni Jehova ug sa mga tawo.

²⁷ Ug may nahiabut nga usa ka tawo sa Dios kang Eli, ug miingon kaniya: Mao kini ang giingon ni Jehova: Nagpakita ba ako sa akong kaugalingon sa balay sa imong amahan sa didto pa sila sa Egipto, *sa pagkaulipon* sa balay ni Faraon? ²⁸Ug nagpili ba ako kaniya gikan sa tanang banay sa Israel aron mahimo nga akong sacerdote, sa pagtungas ngadto sa akong halaran, sa pagsunog sa incienso, sa pagsaput sa usa ka ephod sa akong atubangan? ug naghatag ba ako sa balay sa imong amahan sa tanang mga halad sa mga anak sa Israel nga hinimo pinaagi sa kalayo? ²⁹Nganong gipatiran mo ang akong halad ug ang akong hatag, nga akong gisugo sa *akong* puloy-anan, ug

nagatahud sa imong mga anak nga lalake labaw pa kay kanako, aron sa pagpatambok sa iyang kaugalingon uban sa labing maayo sa tanang mga halad sa Israel nga akong katawohan? ³⁰Busa si Jehova, ang Dios sa Israel, miingon: Ako nag-ingon sa pagkamatuod gayud nga ang imong balay, ug ang balay sa imong amahan, magalakaw unta sa atubangan nako sa walay katapusan; apan karon si Jehova nagaingon: Ipahalayo kana kanako; kay kanila nga nagapasidungog kanako ako magapasidungog, ug kanila nga nagatamay kanako pagatamayon. ³¹Ania karon, ang mga adlaw moabut, nga akong putlon ang imong bukton, ug ang bukton sa balay sa imong amahan, aron walay usa ka tigulang tawo sa imong balay. ³²Ug ikaw magasud-ong sa kasakit sa *akong* puloy-anan, sa tanang bahandi nga igahatag sa *Dios* sa Israel; ug mawalay usa ka tawo nga tigulang sa imong balay sa walay katapusan. ³³Ug ang tawo nga imo, *siya nga dili* nako putlon sa akong halaran, *mao* ang magaut-ut sa imong mga mata, ug magapasubo sa imong kasingkasing; ug ang tanan nga pag-uswag sa imong balay mamatay sa ilang batan-ong panuigon. ³⁴Ug kini mao ang ilhanan kanimo, nga mahatabo sa imong duruha ka anak nga lalake, kang Ophni ug kang Pineas: sa usa ka adlaw silang duruha mamatay. ³⁵Ug ako magapatindog alang kanako ug usa ka matinumanong sacerdote, nga magabuhat sumala niadtong ania sa akong kasingkasing ug sa akong hunahuna: ug ako magatukod alang kaniya sa usa ka malig-on nga balay; ug siya magalakat sa atubangan sa akong dinihog sa walay katapusan. ³⁶Ug mahitabo, nga ang tagsatagsa nga mahabilin sa imong balay moadto ug moyukbo kaniya tungod sa usa ka tipik nga salapi ug usa ka book nga tinapay, ug magaingon: Ibutang ako, nagahangyo ako kanimo, sa usa sa mga katungdanan sa sacerdote, aron ako makakaon sa usa ka tipik nga tinapay.

¹ Ug ang bata nga si Samuel nag-alagad kang Jehova sa atubangan ni Eli. Ug ang pulong ni Jehova bililhon niadtong mga adlaw, *niadto* walay panan-awon nga kanunay. ²Ug kini nahitabo niadtong panahona, sa naghigda na si Eli sa iyang dapit (karon ang iyang mga mata nagsugod na sa pagkahalap, mao nga siya dili na makakita), ³Ug ang lamparahan sa Dios wala pa mapalong, ug si Samuel gipahigda *aron matulog*, sa sulod sa templo ni Jehova, diin didto ang arca sa Dios; ⁴Nga si Jehova nagtawag kang Samuel: ug siya miingon: Ania ako. ⁵Ug siya midalagan ngadto kang Eli, ug miingon: Ania ako; kay ikaw nagtawag kanako. Ug siya miingon: Ako wala magtawag; humigda *ka* pag-usab. Ug siya mipahawa ug mihigda. ⁶Ug si Jehova mitawag pag-usab: Samuel. Ug si Samuel mibangon ug miadto kang Eli, ug miingon: Ania ako; kay ikaw nagtawag kanako. Ug siya mitubag: Ako wala magtawag, anak ko; humigda *ka* pag-usab. ⁷Karon si Samuel wala pa makaila kang Jehova, ni ang pulong ni Jehova napahayag na kaniya. ⁸Ug si Jehova nagtawag pag-usab kang Samuel sa ikatolo. Ug siya mibangon ug miadto kang Eli, ug miingon: Ania ako; kay ikaw nagtawag kanako. Ug si Eli nakasabut nga ang bata gitawag ni Jehova. ⁹Busa si Eli miingon kang Samuel: Lakaw, higda: ug mamao kini, kong siya magtawag kanimo, ikaw magaingon: Sulti, Jehova; kay ang imong sulogoon mamati. Busa si Samuel miadto ug mihigda sa iyang dapit. ¹⁰Ug si Jehova

miabut ug mitindog ug nagtawag ingon sa uban nga mga panahon: Samuel, Samuel. Unya si Samuel miingon: Sulti; kay ang imong sulogoon namati.

¹¹ Ug si Jehova miingon kang Samuel: Ania karon, ako magahimo ug usa ka butang sa Israel, nga niana ang duha ka igdulungog sa tagsatagsa nga makadungog magasiyuk. ¹²Nianang adlawawa ako magahimo batok kang Eli sa tanan nga akong gipamulong mahitungod sa iyang balay, sukad sa sinugdan bisan hangtud sa katapusan. ¹³Kay ako nagsugilon kaniya nga ako ang magahukom sa iyang balay sa walay katapusan, tungod sa kasal-anan nga iyang nahibaloan, tungod kay ang iyang mga anak nga lalake nanagdala ug tunglo sa ilang kaugalingon, ug siya wala magbadlong kanila. ¹⁴Ug busa ako nakapanumpa sa balay ni Eli, nga ang kasal-anan sa balay ni Eli, dili kabayran ug halad ni sa hatag sa walay katapusan. ¹⁵Ug si Samuel mihigda hangtud sa pagkabuntag, ug miabli sa mga pultahan sa balay ni Jehova. Ug si Samuel nahadlok sa pagpahibalo kang Eli sa panan-awon. ¹⁶Unya si Eli nagtawag kang Samuel, ug miingon: Samuel, anak ko. Ug siya miingon: Ania ako. ¹⁷Ug siya miingon: Unsa ang butang nga gisulti ni *Jehova* kanimo? Ako nagahangyo kanimo, ayaw kana pagitungina kanako: Ang Dios magahimo unta sa ingon kanimo ug labi pa gayud usab kong ikaw magtungina sa bisan unsa kanako sa tanang mga butang nga iyang gisulti kanimo. ¹⁸Ug si Samuel nagsugilon kaniya sa tanan ug wala magtago sa bisan unsa gikan kaniya. Ug siya miingon: Kadto mao si Jehova: ipabuhat kaniya kong unsay maayo kaniya.

¹⁹ Ug si Samuel nagtubo, ug si Jehova nag-uban kaniya, ug wala magatugot nga may mahulog sa iyang pulong sa yuta. ²⁰Ug ang tibook Israel gikan sa Dan bisan ngadto sa Beer-seba nanghibalo nga si Samuel nahimutang aron mahimo nga usa ka manalagna ni Jehova. ²¹Ug si Jehova nagpakita na usab didto sa Silo; kay si Jehova nagpakita sa iyang kaugalingon kang Samuel didto sa Silo pinaagi sa pulong ni Jehova.

¹ Ug ang pulong ni Samuel miabut sa tibook nga Israel. Karon ang Israel nanggula sa pagpakig-away batok sa mga Filistehanon, ug nanagpahaluna tupad sa Eben-ezer: ug ang mga Filistehanon mingpahaluna didto sa Aphec. ²Ug ang mga Filistehanon nanagpahimutang sa ilang kaugalingon sa pagtalay batok sa Israel: ug sa diha nga nagakasangka na sila sa gubat ang Israel gidaug sa atubangan sa mga Filistehanon; ug ilang gipamatay gikan sa panon sa kasundalohan sa patag duolan sa upat ka libo ka tawo. ³Ug sa diha nga ang mga tawo miabut na sa campo, ang mga anciano sa Israel nanag-ingon: Ngano ba nga gihampak man kita ni Jehova niining adlawawa sa atubangan sa mga Filistehanon? Atong kuhaon ang arca sa tugon ni Jehova gikan sa Silo *ug dad-on* ta nganhi, aron kana mahianhi sa taliwala nato, ug magluwas kanato gikan sa kamot sa atong mga kaaway. ⁴Busa ang katawohan nagpasugo ngadto sa Silo; ug ilang gidala gikan didto ang arca sa tugon ni Jehova sa mga panon, nga naglingkod sa *ibabaw* sa mga querubin: ug ang duruha ka anak nga lalake ni Eli, si Ophni ug si Pineas, didto uban sa arca sa tugon sa Dios. ⁵Ug sa paghiabut sa arca sa tugon ni Jehova didto sa campo, ang tibook nga Israel mingsinggit sa usa ka dakung tingog, sa pagkaagi nga ang yuta mikurog pag-usab. ⁶Ug sa diha nga ang mga Filistehanon nakadungog

sa kagahub sa singgit, sila ming-ingon: Unsay kahulogan sa kagahub niining dakung singgit sa campo sa mga Hebreohanon? Ug sila nakasabut nga ang arca ni Jehova nahiabut sa campo. ⁷Ug ang mga Filistehanon nangahadlok, kay sila nanag-ingon: Ang Dios nahiabut sa campo. Ug sila nanag-ingon: Pagkaalaut nato! Kay walay usa ka butang nga ingon *niana* sukad masukad. ⁸Pagkaalaut nato! Kinsa ba ang makaluwas kanato gikan sa kamot niining makagagahum nga mga dios? Kini mao ang mga dios nga naghampak sa mga Egiptohanon uban sa nagkalainlain nga silot didto sa kamingawan. ⁹Pagmakusganon, bumarog kamo ingon nga mga lalake, Oh, kamo nga mga Filistehanon, aron kamo dili maulipon sa mga Hebreohanon, ingon nga sila naulipon ninyo kaniadto: bumarog kamo ingon nga mga lalake, ug magpakig-away kamo.

¹⁰ Ug ang mga Filistehanon ming-away, ug ang Israel gidaug ug nangalagiw ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balong-balong: ug may dakung kamatay; kay may napukan sa Israel nga katloan ka libo sa mga sundalo nga nagtiniil. ¹¹Ug ang arca sa Dios naagaw; ug ang duruha ka anak nga lalake ni Eli, si Ophni ug si Pineas, gipamatay.

¹² Ug may midalagan nga usa ka tawo sa Benjamin gikan sa panon sa kasundalohan, ug miadto sa Silo sa maong adlaw, uban ang iyang bisti nga ginisi, ug may yuta sa ibabaw sa iyang ulo. ¹³Ug sa diha nga nahiabut siya, ania karon, si Eli naglingkod sa iyang lingkoranan haduol sa daplin sa dalan nga nagbantay; kay ang iyang kasingkasing nagakurog tungod sa arca sa Dios. Ug sa diha nga ang tawo nahiabut na didto sa ciudad ug nagsugilon niini ang tibook nga ciudad mingsinggit. ¹⁴Ug sa diha nga si Eli nakadungog sa kaguliyang sa panagsinggit, siya miingon: Unsa bay kahulogan sa kaguliyang niining kasamok? Ug ang tawo midali ug miadto, ug nagsugilon kang Eli. ¹⁵Karon si Eli kasiyaman na ug walo ka tuig ang panuigon; ug ang iyang mga mata nahalap na, mao nga dili na siya makakita. ¹⁶Ug ang tawo miingon kang Eli: Ako mao siya ang nahiabut gikan sa panon sa kasundalohan, ug mikalagiw ako niining adlaw gikan sa panon sa kasundalohan. Ug siya miingon: Naunsa na man ang lakaw sa kasamok, anak ko? ¹⁷Ug siya nga nagdala sa mga balita, mitubag ug miingon: Ang Israel nangalagiw sa atubangan sa mga Filistehanon, ug may usa ka daku usab nga kamatay sa taliwala sa katawohan, ug ang imong duruha ka anak nga lalake usab si Ophni ug si Pineas, nangamatay, ug ang arca sa Dios naagaw. ¹⁸Ug kini nahitabo, nga sa diha nga siya naghigot mahatungod sa arca sa Dios, nga *si Eli* nahayang sa iyang gilingkuran sa kiliran sa ganghaan; ug ang iyang liog nabunggo, ug siya namatay: kay siya usa ka tigulang nga tawo, ug mabug-at. Ug siya nagmaghuhukom sa Israel *sulod* sa kap-atan ka tuig.

¹⁹ Ug ang iyang binalaye, ang asawa ni Pineas, may bata nga haduol na igaanak: ug sa diha nga siya nakadungog sa mga balita nga ang arca sa Dios naagaw, ug nga ang iyang ugangan nga lalake ug ang iyang bana namatay, siya mitakubo ug nanganak; kay ang iyang mga kasakit midangat kaniya. ²⁰Ug sa panahon nga duolan na siyang mamatay ang mga babaye nga nanagtindog sa tupad niya, miingon kaniya: Ayaw kahadlok; kay ikaw manganak sa usa ka anak nga lalake. Apan siya wala tumubag, ni manumbaling niana. ²¹Ug iyang ginganlan ang bata nga Ichabod, nga nag-ingon: Ang himaya nahimulag gikan sa Israel; tungod kay ang arca sa Dios naagaw, ug tungod sa iyang

ugangan nga lalake ug sa iyang bana. ²²Ug siya miingon: Ang himaya nahimulag gikan sa Israel; kay ang arca sa Dios naagaw.

¹ Ug ang mga Filistehanon nakaagaw sa arca sa Dios ug ilang gidala kini gikan sa Eben-ezer ngadto sa Asdod. ²Ug ang mga Filistehanon nagkuha sa arca sa Dios, ug nagdala niini ngadto sa balay ni Dagon, ug gibutang kini tupad kang Dagon. ³Ug sa diha nga sila nga taga-Asdod namangon pagsayo sa pagkaugma, ania karon, si Dagon napaumod sa yuta sa atubangan sa arca ni Jehova. Ug ilang gikuha si Dagon ug gipahaluna siya sa iyang dapit pag-usab. ⁴Ug sa diha nga sila namangon sa pagkaugma sa buntag, ania karon, si Dagon napukan nga ang iyang nawong nahiumod sa yuta sa atubangan sa arca ni Jehova; ug ang ulo ni Dagon ug ang duruha ka palad sa iyang mga kamot napahamutang nga nangaputol sa ibabaw sa luseranan; *ang tuod ni Dagon* mao ray nahibilin kaniya. ⁵Busa, bisan ang mga sacerdote ni Dagon, ni kinsa nga mosulod sa balay ni Dagon, magatunob sa luseranan ni Dagon sa Asdod, hangtud niining adlaw.

⁶ Apan ang kamot ni Jehova mabug-at sa ibabaw nila nga anaa sa Asdod, ug iyang gilaglag sila, ug gihampak sila sa mga hubag, bisan ang Asdod ug ang mga utlanan niana. ⁷Ug sa diha nga ang mga tawo sa Asdod nakakita nga mao kini, sila ming-ingon: Ang arca sa Dios sa Israel dili magapabilin uban kanato; kay ang iyang kamot maoy kasakit sa ibabaw nato ug kang Dagon nga atong dios. ⁸Busa ilang gipasugoan ug gitigum ang tanang mga kadagkuan sa mga Filistehanon ngadto kanila, ug ming-ingon: Unsay atong buhaton *mahatungod* sa arca sa Dios sa Israel? Ug sila *mitubag* : Ipadala ang arca sa Dios sa Israel ngadto sa Gath. Ug ilang gidala ang arca sa Dios sa Israel *didto* . ⁹Ug mao kadto, nga sa tapus nila dad-a kini, ang kamot ni Jehova diha batok sa ciudad uban sa dakung kapildihon: ug iyang gihampak ang mga tawo sa ciudad, gagmay ug dagku; ug ang mga hubag nanggula diha sa ibabaw nila. ¹⁰Busa ilang gipadala ang arca sa Dios ngadto sa Ecron. Ug nahitabo nga ang arca sa Dios gipadala ngadto sa Ecron, nga ang mga Ecronhanon naninggit, nga nagaingon: Ilang gidala ang arca sa Dios sa Israel kanato, aron sa pagpatay kanato ug sa atong katawohan. ¹¹Busa ilang gipasugoan ug gitigum ang mga kadagkuan nga tanan sa mga Filistehanon, ug sila nanag-ingon: Ipahilayo ang arca sa Dios sa Israel, ug ipabalik kana ngadto sa iyang dapit, aron kana dili mopatay kanato, ug sa atong katawohan. Kay may makamatay nga kapildihon sa tibook nga ciudad: ang kamot sa Dios mabug-at kaayo didto. ¹²Ug ang mga tawo nga wala mamatay gihampak sa mga hubag; ug ang pagsinggit sa ciudad misaka sa langit.

¹ Ug ang arca ni Jehova didto sa yuta sa mga Filistehanon sulod sa pito ka bulan. ²Ug ang Filistehanon nagtawag sa mga sacerdote ug sa mga magtatagna, nga nagaingon: Unsay atong pagabuhaton sa arca ni Jehova? Tudloi kami kong sa unsang paagi nga kana ikapadala ngadto sa iyang dapit. ³Ug sila ming-ingon: Kong inyong ipadala sa halayo ang arca sa Dios sa Israel, ayaw pag-ipadala nga walay sulod; apan sa tanang kahimoan ulian siya sa usa ka halad-tungod-sa-paglapas:

unya kamo mangaayo ug mahibaloan ninyo ngano nga ang iyang kamot wala mahalayo gikan kaninyo. ⁴Unya ming-ingon sila: Unsa ba ang halad-tungod-sa-paglapas nga atong iuli kaniya? Ug sila ming-ingon: Lima ka bulawan nga hubag, ug lima ka bulawan nga ilaga, *sumala sa* gidaghanon sa mga kadagkuan sa mga Filistehanon; kay usa ka hampak diha sa ibabaw kaninyong tanan, ug sa inyong mga kadagkuan. ⁵Busa maghimo kamo ug mga larawan sa inyong mga hubag, ug mga larawan sa inyong mga ilaga nga nagdaut sa yuta; ug magahatag kamo ug himaya sa Dios sa Israel: basin pa nga siya magapagaan sa iyang kamot gikan kaninyo, ug gikan sa inyong mga dios, ug gikan sa inyong yuta. ⁶Busa, ngano man nga gipatig-a ninyo ang inyong mga kasingkasing, ingon sa mga Egiptohanon ug sa kang Faraon nga nanagpatig-a sa ilang mga kasingkasing? Sa diha nga siya naghimo sa mga katingalahan sa taliwala nila, wala ba nila palakta ang katawohan, ug sila nanlakat? ⁷Busa karon pagkuha ug andama ninyo ang usa ka carromata nga bag-o, ug duruha ka bayeng vaca nga angkan nga wala pa kasangoni ug yugo; ug ihigot ang mga bayeng vaca sa carromata, ug dad-a sa balay ang ilang mga nati gikan kanila; ⁸Ug kuhaa ang arca ni Jehova ug ibutang kini sa ibabaw sa carromata; ug ibutang ang mga alahas nga bulawan, nga inyong iuli kaniya, alang sa usa ka halad-tungod-sa paglapas, sulod sa usa ka kahon sa daplin niana; ug ipadala kini aron kini mahalakaw. ⁹Ug tan-awa; kong kana moagi sa alagianan sa iyang kaugalingong utlanan padulong sa Beth-semes, nan siya mao ang naghimo kanato niining dakung kadaut; apan kong dili, nan kita manghibalo nga dili mao ang iyang kamot ang naghampak kanato; kana usa lamang ka taghap nga nahanabo kanato.

¹⁰ Ug ang mga tawo nagbuhat sa ingon niana, ug mingkuha ug duruha ka bayeng vaca nga angkan, ug gisangon sa carromata, ug gitakpan ang ilang mga nati sa balay; ¹¹Ug ilang gibutang ang arca ni Jehova sa ibabaw sa carromata, ug ang kahon nga sinudlan sa mga bulawang ilaga ug mga larawan sa ilang mga hubag. ¹²Ug ang mga bayeng vaca nga angkan minglakaw sa dalan nga matul-id padulong sa Beth-semes; nanlakaw sila ubay sa dalan, nga nagainga samtang nagalakaw sila, ug wala sumimang sa too kun sa wala nga dapit; ug ang mga kadagkuan sa mga Filistehanon mingsunod kanila ngadto sa utlanan sa Beth-semes. ¹³Ug sila nga mga taga-Beth-semes nangani sa ilang alanihong trigo sa walog; ug sila mingyahat sa ilang mga mata ug nakita nila ang arca ug nagmalipayon sa pagkakita niana. ¹⁴Ug ang carromata nahiabut ngadto sa uma ni Josue nga taga-Beth-semes, ug mitindog didto, diin didto may usa ka dakung bato: ug ilang gibugha ang kahoy sa carromata, ug naghalad sa bayeng vaca nga angkan alang sa usa ka halad-nga-sinunog kang Jehova. ¹⁵Ug ang mga Levihanon nagpakanaug sa arca ni Jehova, ug ang kahon nga diha uban niana, diin ang mga alahas nga bulawan, ug gibutang kana sa ibabaw sa dakung bato: ug ang mga tawo sa Beth-semes naghalad sa mga halad-nga-sinunog ug naghalad sa mga halad sa maong adlaw kang Jehova. ¹⁶Ug sa diha nga ang lima ka kadagkuan sa mga Filistehanon nakakita niana, mingpauli sila ngadto sa Ecron sa maong adlaw. ¹⁷Ug kini mao ang mga bulawan nga hubag nga giuli sa mga Filistehanon alang sa usa ka halad-tungod-sa-paglapas kang Jehova: alang sa Asdod usa, alang sa Gaza usa, alang sa Ascalon usa, alang sa Gath usa, alang sa Ecron usa; ¹⁸Ug ang bulawan nga mga ilaga, sumala sa gidaghanon sa tanang ciudad sa mga Filistehanon nga sakup sa lima ka kadagkuan, sa mga malig-ong ciudad ug mga balangay, bisan hangtud sa dakung bato diin nila itungtong ang

arca ni Jehova, *ang maong bato nagpabilin* hangtud niining adlaw sa yuta ni Josue nga taga-Beth-semes.

¹⁹ Ug siya naghampak sa mga tawo sa Beth-semes, tungod kay sila nakatan-aw sa sulod sa arca ni Jehova, siya nagpatay gikan sa katawohan sa kalim-an ka libo ug kapitoan ka tawo; ug ang mga tawo nagasubo tungod kay si Jehova naghampak sa katawohan uban sa dakung kamatay. ²⁰Ug ang mga tawo sa Beth-semes nanag-ingon: Kinsa ba ang arang makatindog sa atubangan ni Jehova, kining balaan nga Dios? Ug kinsa man ang iyang pagaadtoon gikan kanato? ²¹Ug nagpadala sila ug mga sulogoon sa mga nanagpuyo sa Chiriath-jearim, nga nagaingon: Ang mga Filistehanon nagdala pagbalik sa arca ni Jehova; lugsong kamo, ug dad-a kini ngadto kaninyo.

¹ Ug ang mga tawo sa Chiriath-jearim nangadto, ug gikuha ang arca ni Jehova, ug gidala kini ngadto sa balay ni Abinadab nga didto sa bungtod, ug gibalaan si Eleazar nga iyang anak nga lalake aron sa pagbantay sa arca ni Jehova. ²Ug nahitabo, sukad sa adlaw nga ang arca diha sa Chiriath-jearim, nga ang panahon hataas; kay kaluhaan ka tuig: ug ang tibook nga balay sa Israel nanagbakho sunod kang Jehova.

³ Ug si Samuel namulong sa tibook nga balay sa Israel, nga nagaingon: Kong kamo managpamalik kang Jehova sa bug-os ninyong kasingkasing, nan isalikway ang inyong mga laing dios ug ang Astaroth gikan sa taliwala ninyo, ug ipatumong ang inyong kasingkasing ngadto kang Jehova, ug mag-alagad kaniya lamang: ug siya magaluwas ka ninyo gikan sa kamot sa mga Filistehanon. ⁴Unya ang mga anak sa Israel nanagsalikway sa mga Baal ug sa Astaroth, ug nanag-alagad kang Jehova lamang. ⁵Ug si Samuel miingon: Tiguma ang tibook Israel didto sa Mizpa, ug ako magaampo alang kaninyo ngadto kang Jehova. ⁶Ug sila nanagtigum pagtingub didto sa Mizpa, ug nanagkalus sa tubig, ug gibubo kini sa atubangan ni Jehova, ug nanagpuasa niadtong adlaw, ug namulong didto: Kami nakasala batok kang Jehova. Ug si Samuel nagmaghuhukom sa mga anak sa Israel didto sa Mizpa.

⁷ Ug sa diha nga ang mga Filistehanon nakadungog nga ang mga anak sa Israel nanagtigum pagtingub didto sa Mizpa, ang mga kadagkuan sa mga Filistehanon nanungas batok sa Israel. Ug sa diha nga ang mga anak sa Israel nakadungog niini, sila nangahadlok sa mga Filistehanon. ⁸Ug ang mga anak sa Israel ming-ingon kang Samuel: Ayaw paghunong sa pagtu-aw ngadto kang Jehova, nga atong Dios alang kanamo, aron siya magaluwas kanamo gikan sa kamot sa mga Filistehanon. ⁹Ug si Samuel mikuha ug usa ka nagsuso pang nati sa carnero ug gihalad kana alang sa usa ka tibook nga halad-nga-sinunog kang Jehova: ug si Samuel mingtu-aw kang Jehova alang sa Israel; ug si Jehova mitubag kaniya. ¹⁰Ug sa diha nga si Samuel naghalad pa sa halad-nga-sinunog, ang mga Filistehanon nagpahaduol sa pagpakig-away batok sa Israel; apan si Jehova nagpadalogdog sa dakung dalogdog sa ibabaw sa mga Filistehanon niadtong adlaw, ug gidaug sila; ug nangamatay sila sa atubangan sa Israel. ¹¹Ug ang mga tawo sa Israel nanggula gikan sa Mizpa, ug minglutos sa Filistehanon, ug nagpatay kanila hangtud sa paghiabut nila sa ilalum sa Beth-car. ¹²Unya si Samuel

mikuha ug usa ka bato, ug nagpahamutang niini taliwala sa Mizpa ug sa Sen, ug nagtawag sa ngalan niana nga Eben-ezer, nga nagaingon: Kutob dinhi si Jehova nagtabang kanato.

¹³ Busa ang mga Filistehanon gidaug, ug wala na sila umanha sulod sa utlanan sa Israel: ug ang kamot ni Jehova batok sa mga Filistehanon sa tanang mga adlaw ni Samuel. ¹⁴Ug ang mga ciudad nga naagaw sa mga Filistehanon gikan kang Israel, nahiuli sa Israel, sukad sa Ecron ngadto sa Gath; ug ang utlanan niini gibawi sa Israel gikan sa kamot sa mga Filistehanon. Ug may pakigdait sa taliwala sa Israel ug sa mga Amorehanon. ¹⁵Ug si Samuel nagmaghuhukom sa Israel sa tibook nga mga adlaw sa iyang kinabuhi. ¹⁶Ug siya magadtoan matag-tuig sa paglibut ngadto sa Beth-el, ug Gilgal, ug Mizpa; ug siya nagmaghuhukom sa Israel didto niadtong tanang mga dapit. ¹⁷Ug ang iyang pagpauli ngadto sa Rama, kay didto ang iyang balay; ug didto nagmaghuhukom siya sa Israel: ug nagtukod siya didto ug usa ka halaran kang Jehova.

¹ Ug nahitabo, sa diha nga si Samuel tigulang na, nga gihimo niya ang iyang mga anak nga lalake nga mga maghuhukom sa Israel. ²Karon ang ngalan sa iyang kamagulangan mao si Joel; ug ang ngalan sa ikaduha, si Abia: sila mao ang mga maghuhukom sa Beer-seba. ³Ug ang iyang mga anak nga lalake wala managlakat sa iyang mga dalan, apan mingtipas ngadto sa pagsunod sa gugma sa salapi, ug nanagdawat ug mga hiphip, ug nanagbalit-ad sa justicia.

⁴ Unya ang tanang mga anciano sa Israel nanagtigum sa ilang kaugalingon pagtingub, ug ming-adto kang Samuel sa Rama; ⁵Ug sila ming-ingon kaniya: Ania karon, ikaw tigulang na, ug ang imong mga anak nga lalake wala managlakaw sa imong mga dalan: karon himoi kami ug usa ka hari aron mamaghuhukom kanamo sama sa tanang mga nasud. ⁶Apan ang butang wala makapahimuot kang Samuel, sa diha nga sila nanag-ingon Hatagi kami ug usa ka hari aron mamaghuhukom kanamo. Ug si Samuel nag-ampo kang Jehova. ⁷Ug si Jehova miingon kang Samuel. Pamatia ang tingog sa katawohan sa tanan nga ilang giingon kanimo; kay sila wala magsalikway kanimo, apan nagsalikway kanako, aron ako dili mahimong hari sa ibabaw nila. ⁸Sumala sa tanang mga buhat nga ilang gihimo sukad sa adlaw nga ako nagdala kanila gikan sa Egipto hangtud niining adlaw, nga sila mingbiya kanako, ug nanag-alagad sa laing mga dios, mao usab ang ilang gibuhay kanimo. ⁹Busa karon pamatia ang ilang tingog: apan ikaw magatutol, ug magasaysay kanila sa kinaiya sa hari nga magahari sa ibabaw nila. ¹⁰Ug si Samuel nagsugilon sa tanang mga pulong ni Jehova ngadto sa katawohan nga nagapangayo kaniya ug usa ka hari. ¹¹Ug siya miingon: Kini mamao ang kinaiya sa hari nga magahari sa ibabaw ninyo: siya magakuha sa mga anak nga lalake, ug magatudlo kanila ngadto kaniya alang sa iyang mga carro, ug mahimong iyang mga magkakabay; ug sila manalagan una sa iyang mga carro; ¹²Ug siya magatudlo kanila alang kaniya nga iyang mga capitán sa mga linibo, ug mga capitán sa mga tinagkalim-an; *ug magabutang siya ug pipila* sa pagdaro sa iyang yuta, ug sa pag-ani sa iyang alanihon, ug sa pagbuhat sa mga kasangkapan niya sa gubat, ug sa mga kasangkapan sa iyang mga carro. ¹³Ug siya magakuha sa inyong mga anak nga babaye aron mahimong mga magbubuhay sa pahumot, ug mahimong mga

magluluto, ug mahimong mga magbubuhat sa tinapay. ¹⁴Ug siya magakuha sa inyong mga uma, ug sa inyong kaparrasan, ug sa inyong kaolivahan, bisan ang labing maayo kanila, ug magahatag niana ngadto sa iyang mga sulogoon. ¹⁵Ug siya magakuha sa ikapulo ka bahin sa inyong binhi, ug sa inyong kaparrasan, ug magahatag niini sa iyang mga punoan sa kasundalohan ug sa iyang mga sulogoon. ¹⁶Ug magakuha sa inyong mga sulogoon nga lalake, ug sa inyong mga sulogoon nga babaye, ug sa inyong labing ambungan nga mga batan-ong lalake, ug sa inyong mga asno, ug magabutang kanila sa iyang bulohaton. ¹⁷Siya magakuha sa usa ka ikapulo ka bahin sa inyong mga panon sa carnero; ug kamo mahimong iyang mga sulogoon. ¹⁸Ug kamo managtu-aw nianang adlawa tungod sa inyong hari nga inyong pagapilion alang kaninyo; ug si Jehova dili motubag kaninyo nianang adlawa. ¹⁹Apan ang katawohan nagdumili sa pagpamati sa tingog ni Samuel; ug sila ming-ingon: Dili; apan magabaton kami ug usa ka hari sa ibabaw namo. ²⁰Aron kami usab mahisama sa tanang nasud, ug nga ang among hari magamaghuhukom kanamo, ug magauna kanamo, ug moaway sa among mga gubat. ²¹Ug si Samuel nakadungog sa tanang mga pulong sa katawohan, ug siya nagsugilon niini pag-usab sa mga igdulungog ni Jehova. ²²Ug si Jehova miingon kang Samuel: Pamatia ang ilang tingog, ug buhati sila ug usa ka hari. Ug si Samuel miingon sa mga tawo sa Israel: Lakaw kamong tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang ciudad.

¹ Ug may usa ka tawo sa Benjamin, kansang ngalan mao si Cis, ang anak nga lalake ni Abiel, ang anak nga lalake ni Seor, ang anak nga lalake ni Bechora, ang anak nga lalake ni Aphia, ang anak nga lalake sa usa ka Benjaminhon, usa ka gamhanan nga tawo sa kaisug. ²Ug siya may usa ka anak nga lalake kansang ngalan mao si Saul, usa ka batan-on nga lalake ug ambungan: ug wala diha sa kinataliwad-an sa mga anak sa Israel, tawo nga ambungan pa kay kaniya: sukad sa iyang abaga ngadto sa itaas siya taas pa kay sa bisan kinsa sa katawohan.

³ Ug ang mga asno ni Cis, ang amahan ni Saul, nangawala. Ug si Cis miingon kang Saul nga iyang anak nga lalake: Dad-a karon ang usa sa mga sulogoon uban kanimo, ug tumindog ka, pangitaa ang mga asno. ⁴Ug siya, milatas sa kabungtoran sa Ephraim, latas sa yuta sa Salisa, apan wala kini nila hikaplagi: unya sila nangagi sa yuta sa Saalim, ug wala didto kini; ug siya milatas sa yuta sa mga Benjaminhon, apan wala nila hikaplagi kini. ⁵Sa paghiadto nila sa yuta sa Suph, si Saul miingon sa iyang kuyog nga sulogoon: Umari ka, ug mamauli na kita, tingali biyaan na lamang sa akong amahan ang pagkaguol tungod sa mga asno, ug mahingawa na siya tungod kanato. ⁶Ug siya miingon kaniya: Ania karon, aduna dinhi niining ciudad usa ka tawo sa Dios, ug siya maoy usa ka tawo nga giila sa kadunganan; ang tanan nga iyang ipamulong mahanabo gayud: karon mangadto kita; basin ra siya makatudlo kanato mahitungod sa atong panaw, kong asa kita mangadto. ⁷Unya miingon si Saul sa iyang sulogoon: Apan, ania karon, kong kita moadto, unsay atong ikagasa sa tawo? Kay ang tinapay nga ania sa atong mga sudlanan hurot na, ug walay usa ka gasa nga arang ta madala ngadto sa tawo sa Dios: unsay ania kanato? ⁸Ug ang sulogoon mitubag pag-usab kang Saul, ug miingon: Ania karon, ania sa akong kamot ang ikaupat ka bahin sa usa ka siclo nga salapi: kini

akong igahatag sa tawo sa Dios, aron sa pagtudlo kanato sa atong dalan. ⁹(Sa unang panahon sa Israel, sa diha nga ang usa ka tawo moadto sa pagpangutana sa Dios, sa ingon niini magasulti siya: Umari ka, ug mangadto kita sa magtatan-aw: kay siya gitawag karon nga usa ka manalagna, gitawag sa unang panahon usa ka Magtatan-aw). ¹⁰Unya miingon si Saul sa iyang sulogoon: Maayong pagkaasoy: Tala na, mangadto kita. Busa nangadto sila sa ciudad diin atua ang tawo sa Dios.

¹¹Sa nagtungas sila sa tungasan ngadto sa ciudad nakakaplag sila ug mga batan-ong dalaga nga nanagpanggula aron sa pagkalus sa tubig, ug miingon kanila: Ania ba ang magtatan-aw dinhi? ¹²Ug sila nanubag kanila, ug nanag-ingon: Siya ania; tan-awa, siya nag-una kanimo; dumali ka karon, kay nahiabut siya karong adlaw diha sa ciudad; kay ang katawohan may usa ka paghalad karong adlaw sa hataas nga dapit. ¹³Sa diha nga mahiabut kamo sa ciudad, makaplagaan ninyo siya dayon, sa dili pa siya motungas sa hataas nga dapit sa pagkaon; kay ang katawohan dili mangaon hangtud nga siya mahiabut tungod kay siya ang manalangin sa halad; *ug* sa tapus niana silang mga dinapit mangaon. Busa karon panlakaw na kamo; kay niining panahona makaplagaan ninyo siya. ¹⁴Ug nangadto sila sa ciudad; *ug* sa paghiabut nila sa ciudad, ania karon, si Samuel migula padulong kanila, aron sa pag-adto sa hataas nga dapit. ¹⁵Karon si Jehova nagpadayag kang Samuel usa ka adlaw sa wala mahiabut si Saul, nga nagaingon: ¹⁶Ugma sa ingon niining taknaa padad-an ko ikaw ug usa ka tawo gikan sa yuta sa Benjamin, ug ikaw magadihog kaniya sa pagka-principe ibabaw sa akong katawohan nga Israel; ug siya magaluwas sa akong katawohan gikan sa kamot sa mga Filistehanon: tungod kay ako nagsud-ong sa akong katawohan, tungod kay ang ilang pagtu-aw midangat kanako. ¹⁷Ug sa diha nga si Samuel nakakita kang Saul, si Jehova, miingon kaniya: Ania karon, ang tawo nga akong gisulti kanimo! ang mao *nga tawo* magaadunay pagbulot-an ibabaw sa akong katawohan.

¹⁸Unya si Saul mipahaduol kang Samuel didto sa ganghaan, ug miingon: Suginli ako, ako nagahangyo kanimo, hain ba ang balay sa magtatan-aw. ¹⁹Ug si Samuel mitubag kang Saul, ug miingon: Ako mao ang magtatan-aw: Tumungas ka nga una kanako ngadto sa hataas nga dapit, kay ikaw magakaon uban kanako niining adlaw: ug sa pagkabuntag ikaw akong palakton, ug magasugilon kanimo sa tanan nga anaa sa imong kasingkasing. ²⁰Ug mahitungod sa imong mga asno nga nangawala sa may totolo na karon ka adlaw nga nangagi, ayaw pag-ibutang ang imong hunahuna niana; kay sila hingkaplagan na. Ug alang kang kinsa ba ang tanan nga pagatinguhaon sa Israel? Dili ba kana alang kanimo, ug sa tibook nga balay sa imong amahan? ²¹Ug si Saul mitubag ug miingon: Dili ba ako Benjaminehon, gikan sa kinagamayan sa mga banay sa Israel? Ug ang akong panimalay ang kinadiyutayan sa tanang mga panimalay sa banay sa Benjamin? Busa ngano nga ikaw nagasulti kanako sa ingon niini nga paagiha? ²²Ug gidala ni Samuel si Saul ug ang iyang sulogoon, ug gidala sila ngadto sa lawak sa mga dumoduaw ug gipalingkod sila sa kinalabwan nga dapit, uban kanila ang mga dinapit nga may katloan ka tawo. ²³Ug si Samuel miingon sa magluluto: Dad-a ang bahin nga akong gihatag kanimo, nga akong giingon kanimo: Ibutang kana tupad kanimo. ²⁴Ug ang magluluto mikuha sa paa, ug kadtong diha sa ibabaw niana, ug gibutang kana sa atubangan ni Saul. Ug *si Samuel* miingon: Ania karon, kana nga gilain! ibutang kana sa imong atubangan ug

kumaon; tungod kay sa natudlo nga panahon kana gitipigan alang kanimo, kay ako miingon: Ako nagdapit sa katawohan. Busa si Saul mikaon uban kang Samuel niadtong adlaw. ²⁵Ug sa diha nga sila minglugsong gikan sa hataas nga dapit ngadto sa ciudad, siya nakigsabutsabut uban kang Saul didto sa ibabaw sa atop sa balay. ²⁶Ug sila mingbangon pagsayo: ug nahitabo sa haduol na ang pagbanag-banag sa adlaw, nga si Samuel nagpatawag kang Saul ngadto sa ibabaw sa atop, nga nagaingon: Bangon, aron palakton ko ikaw. Ug si Saul mibangon ug nangadto silang duruha ngadto sa gawas, siya ug si Samuel. ²⁷Samtang sila nagpadulong na sa kinatumyan sa ciudad, si Samuel miingon kang Saul: Sugoang sulogoon sa pagpauna kanato (ug miuna siya) apan humunong ka pag-una, ug ayaw paglihok aron padunggon ko ikaw sa pulong sa Dios.

¹ Unya si Samuel mikuha sa garrapa sa lana, ug nagbubo niana sa ibabaw sa iyang ulo, ug mihalok kaniya, ug miingon: Dili ba mao si Jehova ang nagdihog kanimo aron mahimong principe sa iyang panulondon? ²Sa diha nga nahimulag na ikaw gikan kanako niining adlaw, unya makakaplag ikaw ug duruha ka tawo tupad sa lubnganan ni Rachel, sa utlanan sa Benjamin didto sa Selsah; ug sila moingon kanimo: Ang mga asno nga imong gipangita nakaplagan na; ug ania karon, ang imong amahan wala na magtagad sa mga asno, ug nahingawa tungod kanimo, nga nagaingon: Unsay pagabuhaton ko alang sa akong anak nga lalake? ³Unya ikaw magapadayon gikan didto, ug ikaw mahiabut sa encina didto sa Tabor; ug didto may totolo ka tawo nga mosugat kanimo nga motungas ngadto sa Dios sa Beth-el, ang usa nagadala ug totolo ka nating kanding ug ang usa nagadala ug totolo ka book nga tinapay, ug ang usa nagadala ug usa ka botellang vino: ⁴Ug sila mohatag ug katahuran kanimo, ug mohatag kanimo ug duruha ka book nga tinapay nga pagadawaton mo gikan sa ilang kamot. ⁵Sa tapus niana ikaw mahiabut sa bungtod sa Dios, diin didto ang salipdanan sa kasundalohan sa mga Filistehanon: ug kini mahitabo, sa diha nga ikaw mahaabut didto sa ciudad, nga ikaw makahibalag sa usa ka panon sa manalagna nga magapauli gikan sa hataas nga dapit uban ang usa ka salterio, ug usa ka pandereta, ug usa ka flauta, ug usa ka alpa, nagauna kanila; ug managpanagna sila: ⁶Ug ang Espiritu ni Jehova moabut kanimo nga puno sa gahum, ug ikaw magapanagna uban kanila, ug mabalhin ka ingon nga usa ka laing tawo. ⁷Ug himoa kini sa diha nga moabut na kanimo kining mga ilhanan, nga ikaw magbuhat sumala sa itugot kanimo sa higayon; kay ang Dios nagauban kanimo. ⁸Ug ikaw magalugsong una kanako ngadto sa Gilgal; ug ania karon, ako molugsong ngadto kanimo, aron sa paghalad sa mga halad-nga-sinunog, ug magahalad sa mga halad-sa-pakigdait: pito ka adlaw ikaw magahulat, hangtud nga ako mahiabut kanimo, ug magatudlo kanimo kong unsa ang imong pagabuhaton.

⁹ Ug mao kadto, nga, sa diha nga mitalikod na siya aron sa paglakaw gikan kang Samuel, ang Dios nagahatag kaniya ug lain nga kasingkasing: ug kadtong tanan nga mga ilhanan nahitabo niadtong adlaw. ¹⁰Ug sa diha nga nahiabut na sila didto sa bungtod, ania karon, usa ka panon sa mga manalagna mingsugat kaniya; ug ang Espiritu sa Dios miabut kaniya nga puno sa gahum, ug nagpanagna siya sa taliwala nila. ¹¹Ug nahitabo, sa diha nga ang tanan nga nakaila kaniya sa unang

panahon nakita nga, ania karon, siya nagapanagna uban sa mga manalagna, unya ang katawohan nanag-ingon sa usa ug usa: Unsa kining miabut sa anak nga lalaki ni Cis? Ipon ba usab si Saul sa mga manalagna? ¹²Ug usa sa taga-didto niadtong dapita mitubag ug miingon: Ug kinsay ilang amahan? Busa kini nahimong usa ka sanglitanan: Nahisagol ba usab si Saul sa mga manalagna? ¹³Ug sa pagkahuman na niya sa pagpanagna, siya midangat sa hataas nga dapit. ¹⁴Ug ang uyoan ni Saul miingon kaniya ug sa iyang sulogoon: Diin kamo mangadto? Ug siya miingon: Sa pagpangita sa mga asno; ug sa pagtan-aw namo nga wala sila hikaplagi, miadto kami kang Samuel. ¹⁵Ug ang uyoan ni Saul miingon: Suginli ako, ako nagahangyo kanimo, unsay gipamulong ni Samuel kanimo. ¹⁶Ug si Saul miingon sa iyang uyoan: Gipahayagan kami niya nga ang mga asno nakaplagan na. Apan mahitungod sa hinungdan sa gingharian, nga gipamulong ni Samuel, wala pa siya suginli niya.

¹⁷Ug si Samuel nagtigum sa tanang katawohan ngadto kang Jehova sa Mizpa; ¹⁸Ug siya miingon sa mga anak sa Israel: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ako nagdala sa Israel gikan sa Egipto, ug ako ang nagluwas kaninyo gikan sa kamot sa mga Egiptohanon, ug gikan sa kamot, sa tanang mga gingharian nga nagalupig kaninyo. ¹⁹Apan kamo niining adlaw nagsalikway sa inyong Dios, nga sa iyang kaugalingon nagaluwas kaninyo sa tanan ninyong kalisdanan ug sa inyong kasakitan: apan kamo namulong pa kaniya: *Dili*, apan butangi kami ug usa ka hari. Busa karon pangatubang kamo kang Jehova pinaagi sa inyong mga banay ug sa inyong mga linibo. ²⁰Busa si Samuel nagdala sa tibook nga mga banay sa Israel sa duol, ug ang banay sa Benjamin gikuha. ²¹Ug nagdala sa banay sa Benjamin haduol sa ilang panimalay, ug ang panimalay sa mga Matrihanon gikuha; ug si Saul ang anak nga lalaki ni Cis gikuha: apan sa diha nga sila nagapangita kaniya siya wala makaplagi. ²²Busa nangutana pa gayud sila kang Jehova: Aduna pa bay usa ka tawo nga pagapaanhion? Ug si Jehova mitubag: Ania karon, siya mitago sa iyang kaugalingon ipon sa mga putos. ²³Ug ilang gidalagan ug gidala siya gikan didto; ug sa mitindog siya taliwala sa katawohan, siya taas kay sa uban nga katawohan kutob sa iyang abaga ngadto sa itaas. ²⁴Ug si Samuel miingon sa tanang katawohan: Tan-awa ninyo siya nga gipili ni Jehova, nga walay makasama kaniya taliwala sa tibook nga katawohan? Ug ang tibook nga katawohan naninggit ug nanag-ingon: Mabuhi ang hari. ²⁵Unya gisuginlan ni Samuel ang katawohan sa kahimtang sa gingharian, ug gisulat kini sa usa ka basahon, ug gibutang kini sa atubangan ni Jehova. Ug gipalakaw ni Samuel ang tibook nga katawohan ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balay. ²⁶Ug si Saul usab miadto sa iyang balay, didto sa Gabaa; ug didto mikuyog kaniya ang panon kansang mga kasingkasing gitandog sa Dios. ²⁷Apan may ubang mga walay bili nga tawo nanag-ingon: Unsaon niining tawohana ang pagluwas kanato? Ug ilang gitamay siya, ug wala magdala kaniya ug gasa. Apan nagpakahilum siya.

¹ Unya si Naas ang Ammonihanon miadto ug nagpahaluna batok sa Jabes-Galaad: ug ang tanang tawo sa Jabes nanag-ingon kang Naas: Paghuhat ug pakigsaad uban kanamo, ug magaalagad kami

kanimo. ²Ug si Naas ang Ammonihanon miingon kanila. Niini lamang nga condicion, ako magabuhat niana uban kaninyo, nga luskon ang inyong tanang mga mata nga too; ug ako magabutang niana alang sa usa ka pagbiaybiay ibabaw sa tibook nga Israel. ³Ug ang mga anciano sa Jabes nanag-ingon kaniya: Hatagi kami ug pito ka adlaw nga tagal, aron makapadala kami ug mga sulogoon ngadto sa tanang utlanan sa Israel; ug unya, kong walay makaluwas kanamo, manganha kami diha kanimo. ⁴Unya ming-abut ang mga sulogoon ni Saul ngadto sa Gabaa, ug namulong niining mga pulonga sa mga igdulungog sa katawohan: ug ang tibook katawohan mingpataas sa ilang tingog ug minghilak.

⁵ Ug, ania karon, si Saul nahiabut nga nagasunod sa mga vaca gikan sa kaumahan; ug si Saul miingon: Unsay nahitabo sa katawohan nga nanghilak *man* sila? Ug ilang gisuginlan siya sa mga pulong sa mga tawo sa Jabes. ⁶Ug ang Espiritu sa Dios midangat nga puno sa gahum kang Saul sa pagkadungog niya niadtong mga pulonga, ug ang iyang kasuko misilaub ug daku uyamut. ⁷Ug mikuha siya ug usa ka parisan sa mga vaca, ug gilapalapa kini sa pagkagagmay, ug gipadala kini ngadto sa tanang mga utlanan sa Israel pinaagi sa kamot sa mga sulogoon, nga nagaingon: Bisan kinsa nga dili mosunod kang Saul ug kang Samuel, mao kini ang pagabuhaton sa iyang mga vaca. Ug ang kahadlok ni Jehova miabut sa ibabaw sa katawohan, ug sila nanggula ingon sa usa ka tawo. ⁸Ug iyang gihip sila didto sa Bezeck ug ang mga anak sa Israel may totolo ka gatus ka libo, ug ang mga tawo sa Juda may katloan ka libo. ⁹Ug sila miingon sa mga sulogoon nga nanghiabut: Kini mao ang inyong ipamulong sa katawohan sa Jabes-Galaad: Ugma, sa mainit na ang adlaw kamo makabaton ug kaluwasan. Ug ang mga sulogoon ming-abut ug gisuginlan ang mga tawo sa Jabes; ug sila nangalipay. ¹⁰Busa ang mga tawo sa Jabes nanag-ingon: Ugma manganha kami diha kanimo, ug pagabuhaton namo ang tanan nga daw maayo kanimo. ¹¹Ug mao kana nga sa pagkaugma, si Saul nagbahin sa katawohan sa totolo ka panon; ug ming-adto sila ngadto sa kinatalikwad-an sa campo sa pagbantay sa kabuntagon, ug gipamatay ang mga Ammonihanon hangtud sa pag-init sa adlaw: ug nahitabo, nga sila nga nahabilin gipapatlaag, sa pagkaagi nga walay duruha kanila nga nahabilin nga kuyog.

¹² Ug ang katawohan ming-ingon kang Samuel: Kinsa siya nga miingon: Maghari ba si Saul kanato? dad-a ang mga tawo, aron kami magapatay kanila. ¹³Ug si Saul miingon: Walay usa ka tawo nga pagpatyon niining adlawa; kay niining adlawa si Jehova naghimo ug kaluwasan sa Israel. ¹⁴Unya miingon si Samuel sa katawohan: Umari kamo, ug mangadto kita sa Gilgal, ug bag-ohon ta pag-usab ang gingharian didto. ¹⁵Ug ang tibook katawohan nangadto sa Gilgal; ug didto sila naghimo kang Saul nga hari sa atubangan ni Jehova didto sa Gilgal; ug didto naghalad sila sa mga halad-sa-pakigdait sa atubangan ni Jehova; ug didto si Saul ug ang tanang mga tawo sa Israel nanagkalipay sa hilabihan gayud.

¹ Ug si Samuel namulong sa tibook Israel: Ania karon, ako nagpatalinghug sa inyong tingog sa tanan ninyong gipamulong kanako, ug naghimo ug usa ka hari sa ibabaw ninyo. ²Ug karon, tan-awa, ang hari nagalakat sa atubangan ninyo; ug ako tigulang na ug ubanon na ug ulo; ug, ania

karon, ang akong mga anak nga lalake anaa uban kaninyo: ug ako nakalakaw sa inyong atubangan sukad sa akong pagkabatan-on hangtud niining adlaw. ³Ania ako: saksi *kamo* batok kanako sa atubangan ni Jehova, ug sa atubangan sa iyang dinihog: kinsang vaca ang akong nakuha? kun kinsang asno akong gikuha? kinsa ang akong gilupigan? kun kinsa ang akong gilimbongan? kun gikan kang kinsang kamot nga ako nagdawat ug hiphip aron sa pagbuta sa akong mga mata diha niana? ug ako magauli niana kaninyo. ⁴Ug sila ming-ingon: Ikaw wala maglimbong kanamo, ni maglupig kanamo, ni magdawat ka ug bisan unsa gikan sa kamot sa bisan kinsang tawo. ⁵Ug siya miingon kanila: Si Jehova maoy saksi batok kaninyo, ug ang iyang dinihog mao ang saksi niining adlaw, nga kamo wala makakaplag ug bisan unsa sa akong kamot. Ug sila ming-ingon: Siya maoy saksi.

⁶Ug si Samuel miingon sa katawohan: Si Jehova mao ang nagtudlo kang Moises ug kang Aaron, ug mao ang nagdala sa inyong mga amahan gikan sa yuta sa Egipto. ⁷Busa karon panindog kamo sa walay lihok; aron ako magapangamuyo uban kaninyo sa atubangan ni Jehova mahitungod sa tanang mga matarung buhat ni Jehova, nga iyang gihimo kaninyo ug sa inyong mga amahan. ⁸Sa diha nga si Jacob nahiabut didto sa Egipto, ug ang inyong mga amahan nanagtu-aw kang Jehova, unya si Jehova nagpadala kang Moises ug kang Aaron, nga maoy nagdala sa inyong mga amahan gikan sa Egipto, ug nagpapuyo kanila niining dapita. ⁹Apan sila nalimot kang Jehova nga ilang Dios; ug siya nagbaligya kanila ngadto sa kamot ni Sisara, capitan sa panon ni Asor, ug ngadto sa kamot sa mga Filistehanon, ug ngadto sa kamot sa hari sa Moab; ug sila nakig-away batok kanila. ¹⁰Ug sila mingtu-aw kang Jehova, ug ming-ingon: Kami nakasala, tungod kay gibiyaan namo si Jehova, ug nag-alagad sa mga Baal ug sa Astaroth: apan karon luwasa kami gikan sa kamot sa among mga kaaway, ug kami mag-alagad kanimo. ¹¹Ug si Jehova nagpadala kang Jerobaal, ug kang Bedan, ug kang Jephte, ug kang Samuel, ug nagluwas kaninyo gikan sa kamot sa inyong mga kaaway sa tanang dapit; ug kamo nagpuyo sa kalig-on. ¹²Ug sa diha nga kamo nakakita nga si Naas ang hari sa mga anak sa Ammon mianhi batok kaninyo, kamo ming-ingon kanako: Dili, apan usa ka hari ang maghari kanamo; sa diha nga si Jehova nga inyong Dios mao ang inyong hari. ¹³Busa karon, tan-awa, ang hari nga inyong gipili, ug nga inyong gipangayo: ug, ania karon, si Jehova nagbutang ug usa ka hari sa ibabaw ninyo. ¹⁴Kong kamo mahadlok kang Jehova, ug mag-alagad kaniya, ug mamati sa iyang tingog, ug dili mosukol batok sa sugo ni Jehova, ug kamo ug ang hari usab nga magahari sa ibabaw ninyo mahimong mga magsusunod ni Jehova nga inyong Dios, *maayo*: ¹⁵Apan kong dili kamo mamati sa tingog ni Jehova, kondili mosukol *himo* batok sa sugo ni Jehova, nan ang kamot ni Jehova magabatok kaninyo, ingon nga kana batok usab sa inyong mga amahan.

¹⁶Busa karon tindog *kamo* sa walay lihok ug tan-awa kining dakung butang, nga pagabuhaton ni Jehova sa atubangan sa inyong mga mata. ¹⁷Dili ba ting-ani sa trigo karong adlaw? Ako magatawag kang Jehova, nga siya magapadala ug dalogdog ug ulan; ug kamo mahibalo ug makakita nga ang inyong pagkadautan daku kaayo, nga inyong nahimo sa pagtan-aw ni Jehova, sa pagpangayo ninyo ug usa ka hari. ¹⁸Busa si Samuel nagtawag kang Jehova; ug si Jehova nagpadala ug dalogdog

ug ulan niadtong adlawa: ug ang tibook katawohan nangahadlok ug daku kang Jehova ug kang Samuel. ¹⁹Ug ang tibook katawohan ming-ingon kang Samuel: Pag-ampo alang sa imong sulogoon kang Jehova nga imong Dios, aron kami dili mamatay; kay kami nakadugang sa tanan namong mga sala *niining* dautan sa pagpangayo *alang* kanamo, ug usa ka hari. ²⁰Ug si Samuel miingon sa katawohan: Ayaw kahadlok: kamo sa pagkatinuod naghimo niining tanang kadautan; apan ayaw pagsimang gikan sa pagsunod kang Jehova, kondili mag-alagad *kamo* kang Jehova sa bug-os ninyong kasingkasing: ²¹Ug ayaw kamo pagtipas; kay *unya magalakaw kamo* sa pagpangita sa mga butang nga kawang nga dili magapulos, ni makaluwas, kay kini maoy *mga butang* nga kawang. ²²Kay si Jehova dili motalikod sa iyang katawohan tungod sa iyang dakung ngalan, tungod kay nakapahimuot kang Jehova ang paghimo kaninyo nga usa ka katawohan alang sa iyang kaugalingon. ²³Labut pa, alang kanako, ipahilayo kini kanako nga ako magapakasala batok kang Jehova sa pag-undang sa pag-ampo tungod kaninyo: apan ako nagatudlo kaninyo sa maayo ug sa matarung nga dalan. ²⁴Kahadloki lamang *ninyo* si Jehova, ug alagaron ninyo siya sa kamatuoran sa bug-os ninyong kasingkasing; kay hunahunaa kong unsa ka dagku ang mga butang nga iyang gihimo alang kaninyo. ²⁵Apan kong magapadayon kamo sa pagbuhat sa kadautan, mangaut-ut kamo, kamo ug ang inyong hari.

¹ Si Saul may *kap-atan* ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya sa paghari; ug naghari siya ug duruha ka tuig ibabaw sa Israel, ²Si Saul nagpili alang kaniya sa totolo ka libo ka tawo gikan sa Israel, nga ang duruha ka libo *kanila* didto uban ni Saul sa Michmas, ug sa bukid sa Beth-el, ug ang usa ka ka libo didto uban ni Jonathan sa Gabaa sa Benjamin: ug ang uban nga katawohan iyang gipapauli ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balongbalong. ³Ug si Jonathan nakadaug sa mga sundalo nga bantay sa kuta sa mga Filistehanon nga didto sa Geba; ug ang mga Filistehanon nakadungog niana. Ug gihuyop ni Saul ang trompeta ngadto sa tibook nga yuta, nga nagaingon: Padungga ang mga Hebreohanon. ⁴Ug ang tibook nga Israel nakadungog sa ginaingon nga si Saul nakadaug sa mga sundalong bantay sa kuta sa mga Filistehanon, ug usab nga ang Israel ginaila nga dulumtanan sa mga Filistehanon. Ug ang katawohan nagtigum sa tingub sa pagsunod kang Saul ngadto sa Gilgal. ⁵Ug ang mga Filistehanon nagtapok sa ilang kaugalingon aron sa pagpakig-away sa Israel, katloan ka libo nga carro, ug unom ka libong magkakabayo, ug katawohan nga daw balas sa baybayon ang gidaghanon; ug mingtungas sila ug nagpahaluna sa Michmas, dapit sa silangan sa Beth-aven. ⁶Sa diha nga ang mga tawo sa Israel nakakita nga diha sila sa kalisdanan (kay ang katawohan nanagkaguol), unya ang katawohan nanago sa ilang kaugalingon sa sulod sa mga langub, ug sa mga kalibonan, ug sa mga kapangpangan, ug sa mga tagoanan, ug sa mga gahong. ⁷Karon ang uban sa mga Hebreohanon nanagpangadto sa tabok sa Jordan ngadto sa yuta sa Gad ug Galaad; apan mahitungod kang Saul siya didto pa sa Gilgal, ug ang tibook katawohan nanagsunod kaniya nga nanagkurog.

⁸ Ug siya napabilin pito ka adlaw, sumala sa panahon nga *gitudlo* ni Samuel: apan si Samuel wala umadto sa Gilgal; ug ang katawohan nanagkabulagbulag gikan kaniya. ⁹Ug si Saul miingon: Dad-a dinhi kanako ang halad-nga-sinunog, ug ang halad-sa-pakigdait. Ug iyang gihalad ang halad-nga-sinunog. ¹⁰Ug nahitabo, nga, sa nakahaman na siya sa paghalad sa halad-nga-sinunog, ania karon, si Samuel nahiabut; ug si Saul migula sa pagtagbo kaniya, aron sa paghatag ug katahuran kaniya. ¹¹Ug si Samuel miingon: Unsay imong nabuhat? ug si Saul miingon: Tungod kay nakita ko nga ang katawohan nagkabulagbulag na gikan kanako, ug nga wala ikaw umanhi sa mga adlaw nga gitagal, ug nga ang mga Filistehanon nanagtigum na sa ilang kaugalingon didto sa Michmas; ¹²Busa miingon ako: Karon molugsong ang mga Filistehanon nganhi kanako sa Gilgal, ug wala ako makapangayo sa kalooy ni Jehova: busa gilugos ko lang ang akong kaugalingon, ug naghalad sa halad-nga-sinunog. ¹³Ug si Samuel miingon kang Saul: Ikaw naghimo ug binuang; ikaw wala magbantay sa sugo ni Jehova nga imong Dios nga iyang gisugo kanimo; kay karon buot si Jehova nga mapalig-on ang imong gingharian sa Israel sa walay katapusan. ¹⁴Apan karon ang imong gingharian dili magapadayon: si Jehova nangita alang kaniya ug usa ka tawo nga uyon sa iyang kaugalingong kasingkasing, ug si Jehova nagtudlo kaniya aron mahimong principe ibabaw sa iyang katawohan, tungod kay ikaw wala magbantay sumala sa gisugo ni Jehova kanimo.

¹⁵ Ug si Samuel mitindog, ug miadto siya gikan sa Gilgal ngadto sa Gabaa sa Benjamin. Ug si Saul nag-ihap sa katawohan nga diha uban kaniya, duolan sa unom ka gatus ka tawo. ¹⁶Ug si Saul, ug si Jonathan nga iyang anak nga lalake, ug ang katawohan nga diha uban kanila nagpuyo sa Geba sa Benjamin: apan ang mga Filistehanon nanagpahaluna didto sa Michmas. ¹⁷Ug ang mga mangangagaw nanggula gikan sa campo sa mga Filistehanon sa tolo ka panon: ang usa ka panon mipadulong ngadto sa alagianan nga nagadulong ngadto sa Ophra, ngadto sa yuta sa Sual; ¹⁸Ug ang lain nga panon mipadulong sa dapit ngadto sa Beth-oron; ug ang laing panon mipadulong ngadto sa alagianan sa utlanan nga nagadung-aw sa walog ni Seboim padulong ngadto sa kamingawan. ¹⁹Karon walay makaplagnan nga mananalsal sa puthaw sa tibook yuta sa Israel; kay ang mga Filistehanon ming-ingon: Tingali unya ang mga Hebreohanon, managhimo kanila ug mga pinuti kun mga bangkaw: ²⁰Apan ang tanang mga Israelihanon minglugsong ngadto sa mga Filistehanon, aron sa pagbaid sa tagsatagsa sa iyang punta sa daro, ug sa iyang sarol, ug sa iyang wasay, ug sa iyang bingkong; ²¹Apan aduna silay limbas alang sa mga bingkong, ug alang sa mga punta, ug alang sa mga salapang, ug alang sa mga wasay, ug alang sa pagpahamutang sa mga tugsok. ²²Busa nahitabo sa adlaw sa gubat, nga walay pinuti, ni bangkaw nga nakaplagnan sa kamot sa bisan kang kinsa sa katawohan nga uban ni Saul ug ni Jonathan: apan uban kang Saul ug kang Jonathan ang iyang anak nga lalake, may nakaplagnan nga *pinuti*. ²³Ug ang panon sa mga sundalo nga bantay sa kuta sa mga Filistehanon miadto sa alagianan sa Michmas.

¹ Karon kini nahitabo sa usa ka adlaw, nga si Jonathan ang anak nga lalake ni Saul, miingon sa batan-on nga lalake nga nagdala sa iyang bisti sa panggubatan: Tala na, mangadto kita sa mga

sundalo nga bantay sa kuta sa mga Filistehanon nga atua niadtong daplina. Apan wala niya suginli ang iyang amahan. ²Ug si Saul nagpuyo sa kinatumyang dapit sa Gabaa ilalum sa kahoy nga granada nga anaa sa Migron: ug ang katawohan nga uban kaniya duolan sa unom ka gatus ka tawo; ³Ug si Achias, ang anak nga lalake ni Achitob, igsoon nga lalake ni Icabod, ang anak nga lalake ni Pineas, ang anak nga lalake ni Eli, ang sacerdote ni Jehova sa Silo, nagsaput sa ephod. Ug ang katawohan wala manghibalo nga si Jonathan milakat. ⁴Ug sa kinatung-an sa mga alagianan nga gipangitaan ni Jonathan sa pag-adto sa mga sundalo nga bantay sa kuta sa mga Filistehanon, may usa ka batong pangpang sa usa ka daplin, ug usa ka batong pangpang sa pikas nga daplin: ug ang ngalan sa usa mao ang Boses, ug ang ngalan sa usa mao ang Sene. ⁵Ang usa ka pangpang mituybo dapit sa amihanan atbang sa Michmas, ug ang usa sa habagatan atbang sa Geba. ⁶Ug si Jonathan miingon sa batan-ong lalake nga nagdala sa iyang bisti sa pangubatan: Tala na mangadto kita, sa mga sundalo nga bantay sa kuta sa mga walay circuncicion: tingali si Jehova magabuhat alang kanato; kay walay kaulangan si Jehova sa pagluwas pinaagi sa daghan kun pinaagi sa diyutay. ⁷Ug ang iyang magdadala sa bisti sa panggubatan miingon kaniya: Buhata ang tanang anaa sa imong kasingkasing: lumingi ka, ania karon, ako nagauban kanimo sumala sa anaa sa imong kasingkasing. ⁸Unya miingon si Jonathan: Ania karon, kita moagi sa mga tawo ug magpadayag kita sa atong kaugalingon kanila. ⁹Kong sila mamulong sa ingon niini kanato: Pabilin hangtud nga mahaanha kami kaninyo; unya magkanunay lamang kita ug tindog sa atong dapit, ug dili kita moadto kanila. ¹⁰Apan kong mamulong sila niini: Umari kamo kanamo; nan mangadto kita; kay si Jehova nagtugyan kanila sa atong kamot: ug kini maoy atong ilhanan. ¹¹Ug silang duruha nagpadayag sa ilang kaugalingon didto sa mga sundalo nga bantay sa kuta sa mga Filistehanon: ug ang mga Filistehanon nanag-ingon: Ania karon, ang mga Hebreohanon nanggula sa mga lungag diin sila managtago sa ilang kaugalingon. ¹²Ug ang mga tawo nga bantay sa kuta mingtubag kang Jonathan ug sa iyang magdadala sa bisti sa panggubatan ug ming-ingon: Umari kamo kanamo, ug pakit-on kamo namo sa usa ka butang. Ug si Jonathan miingon sa iyang magdadala sa iyang bisti sa panggubatan: Nunot ka kanako sa pagsaka; kay si Jehova nagtugyan kanila sa kamot sa Israel. ¹³Ug si Jonathan mikatkat pinaagi sa iyang mga kamot ug sa iyang mga tiil, ug ang iyang magdadala sa iyang bisti sa panggubatan, sunod kaniya: ug sila nangapukan sa atubangan ni Jonathan; ug sila gipatay sa iyang magdadala sa bisti sa panggubatan sunod kaniya. ¹⁴Ug ang sinugdan nga pagpamatay nga gihimo ni Jonathan ug sa iyang magdadala sa bisti sa panggubatan, may kaluhaan ka tawo, sa sulod ingon nga sa katunga sa gitas-on sa tudling sa usa ka tipik sa yuta. ¹⁵Ug may pagpangurog diha sa campo, sa kapatagan, ug sa taliwala sa tibook katawohan ang mga sundalo nga bantay sa kuta, ug ang mga mangangagaw, sila usab nanagpangurog; ug ang yuta milinog: busa didtoy hilabihan gayud nga pagkurog.

¹⁶Ug ang mga magbalantay ni Saul didto sa Gabaa sa Benjamin mingtan-aw; ug ania karon, ang gidaghanon nangahanaw ug nangadto sila ngadto ug nganhi. ¹⁷Unya si Saul miingon sa katawohan nga didto uban kaniya: Ipha karon, ug tan-awa kong kinsa ang nahamulag gikan kanato. Ug sa diha nga sila nag-ihap na, ania karon, si Jonathan ug ang iyang magdadala sa bisti sa panggubatan wala didto. ¹⁸Ug si Saul miingon kang Achias: Dad-a dinhi ang arca sa Dios. Kay ang

arca sa Dios *didto* nianang adlaw a uban sa mga anak sa Israel. ¹⁹Ug nahitabo, samtang si Saul nakigsulti sa sacerdote, nga ang kasamok nga didto sa campo sa mga Filistehanon nagpadayon ug nagdugang: ug si Saul miingon sa sacerdote: Kuhaa ang imong kamot. ²⁰Ug si Saul ug ang tibook katawohan nga didto uban kaniya, gitigum pagtingub, ug nangadto sa gubat: ug, ania karon, ang espada sa tagsatagsa batok sa iyang isigkaingon, *ug may* dakung pagkatibulaag. ²¹Karon ang mga Hebreohanon nga didto uban sa mga Filistehanon ingon sa unang panahon, ug nga ming-uban kanila ngadto sa campo, *sukad sa yuta* nga nagalibut, bisan sila usab *mingbali* ngadto sa mga Israelihanon nga didto kauban ni Saul ug ni Jonathan. ²²Ingon man ang tanang mga tawo sa Israel nga nanagtago sa ilang kaugalingon sa kabungtoran sa Ephraim, sa diha nga sila nakadungog nga ang mga Filistehanon nangalagiw, bisan sila usab nanlimbasug sa paglutos kanila diha sa gubat. ²³Busa si Jehova nagluwas sa Israel niadtong adlaw: ug ang gubat miagi ngadto sa duol sa Beth-aven.

²⁴ Ug ang mga tawo sa Israel nangaguol niadtong adlaw; kay si Saul nagpahamangno sa katawohan, nga nagaingon: Tinunglo ang tawo nga mokaon sa bisan unsang kalan-ona hangtud sa kagabhion, ug ako magapanimalus sa akong mga kaaway. Busa wala sa katawohan ing mitilaw ug kalan-on. ²⁵Ug ang tibook nga katawohan nanghiabut na sa lasang, ug may dugos didto sa yuta. ²⁶Ug sa diha nga ang katawohan nanghiabut na sa lasang, ania karon, ang dugos nagatulo: apan walay bisan kinsa nga nagbutang sa iyang kamot diha sa iyang baba; kay ang katawohan nahadlok sa panumpa. ²⁷Apan si Jonathan wala makadungog sa diha nga ang iyang amahan nagsugo sa katawohan lakip ang panumpa; busa iyang gibutang ang tumoy sa sungkod nga diha sa iyang kamot, ug gituslob niya kini sa udlan nga may dugos, ug gibutang ang iyang kamot sa iyang baba, ug ang iyang mga mata nahayagan. ²⁸Unya mitubag ang usa sa katawohan ug miingon: Ang imong amahan, sa hugot gayud, nagsugo sa katawohan inubanan sa usa ka panumpa, nga nagaingon: Tinunglo ang tawo nga mokaon ug kalan-on niining adlaw. Ug ang katawohan nangaluya. ²⁹Unya miingon si Jonathan: Ang akong amahan nagpasamok sa yuta: tan-awa, ako naghangyo kaninyo, daw unsa nga minglamdag ang akong mga mata tungod kay nakatilaw ako ug diyutay niining dugosa. ³⁰Unsa pa kaha, kong ang katawohan managpakakaon sa ilang tinguha niining adlaw sa inagaw sa mga kaaway nga ilang hingkaplagan? kay karon walay dakung kamatay diha sa mga Filistehanon. ³¹Ug ilang gidaug ang mga Filistehanon niadtong adlaw sukad sa Michmas ngadto sa Ajalon. Ug ang katawohan nangaluya pag-ayo. ³²Ug ang katawohan nanag-ilog sa inagaw, ug nanagkuha ug carnero, ug vaca, ug mga nati sa vaca, ug gipanag-ihaw nila sa ibabaw sa yuta; ug ang katawohan nangaon niini uban ang dugo. ³³Unya ilang gisuginlan si Saul, nga nagaingon: Ania karon, ang katawohan nakasala batok kang Jehova, kay niana nangaon sila lakip ang dugo. Ug siya miingon: Kamo nagbuhat sa mabudhion gayud: paligdi ako ug usa ka dakung bato niining adlaw. ³⁴Ug si Saul miingon: Panagtibulaag *kamo* sa taliwala sa katawohan ug ingna sila: Dad-a nganhi kanako ang vaca sa tagsatagsa ka tawo, ug ang tagsatagsa ka tawo sa iyang carnero ug ihawon kini dinhi, ug kan-a; ug ayaw pagpakasala batok kang Jehova sa pagkaon lakip sa dugo. Ug ang tibook katawohan nanagdala ang tagsatagsa ka tawo sa iyang vaca niadtong gabhiona, ug nanag-ihaw niana didto.

³⁵Ug si Saul nagtukod ug usa ka halaran kang Jehova: kadto mao ang unang halaran nga iyang gitukod kang Jehova.

³⁶Ug si Saul miingon: Manlugsong kita sunod sa mga Filistehanon sa gabii, ug kuhaon ta ang alagawon nga anaa kanila hangtud sa paghayag sa kabuntagon, ug dili nato binlan ug usa ka tawo sila. Ug sila miingon: Buhata sumala sa maayo kanimo. Unya miingon ang sacerdote: Paduol kita ngadto sa Dios. ³⁷Ug si Saul nangayo ug pakitambag sa Dios. Molugsong ba ako sunod sa mga Filistehanon? itugyan mo ba sila sa kamot sa Israel? Apan siya wala tubaga niadtong adlaw. ³⁸Ug si Saul miingon: Paduol kamo dinhi, tanan kamong mga pangulo sa katawohan; ug ilha ug tan-awa kong diin magagikan kining salaa niining adlaw. ³⁹Kay, ingon nga si Jehova buhi, nga mao ang nagluwas sa Israel, bisan pa kong kana anaa kang Jonathan nga akong anak nga lalake, siya sa pagkatinuod mamatay. Apan walay usa ka tawo sa taliwala sa tibook katawohan nga mitubag kaniya. ⁴⁰Unya miingon siya sa tibook Israel: Didto kamo sa usang daplin, ug ako ug si Jonathan nga akong anak nga lalake moadto sa pikas nga daplin. Ug ang katawohan ming-ingon kang Saul: Buhata sumala sa maayo kanimo. ⁴¹Busa si Saul miingon kang Jehova, ang Dios sa Israel: Ipakita ang katul-id. Ug si Jonathan ug si Saul nakuha *pinaagi sa pagpapalad*, apan ang katawohan nakagawas. ⁴²Ug si Saul miingon: Papalari ako ug si Jonathan nga akong anak nga lalake. Ug si Jonathan nakuha. ⁴³Unya si Saul miingon kang Jonathan: Suginli ako unsay imong gibuhat. Ug si Jonathan nagsugid kaniya, ug miingon: Ako sa pagkatinuod mingtilaw ug diyutay nga dugos sa tumoy sa sungkod nga diha sa akong kamot; ug, ania karon, ako mamatay gayud. ⁴⁴Ug si Saul miingon: Ang Dios nagahimo niana ug labi pa; kay ikaw sa pagkatinuod mamatay gayud, Jonathan. ⁴⁵Ug ang katawohan ming-ingon kang Saul: Mamatay ba *gayud* si Jonathan, nga naghimo niining dakung kaluwasan sa Israel? Ipahalayo kana: ingon nga si Jehova buhi, walay usa ka lugas nga buhok sa iyang ulo nga matagak sa yuta; kay siya nagbuhat uban sa Dios niining adlaw. Busa ang katawohan mingtabang kang Jonathan, mao nga siya wala mamatay. ⁴⁶Unya si Saul mitungas gikan sa pagsunod sa mga Filistehanon; ug ang mga Filistehanon nangadto sa ilang kaugalingong dapit.

⁴⁷Karon, sa diha nga si Saul nakadawat na sa gingharian sa Israel, siya nakig-away batok sa tanan niyang mga kaaway bisan diin, batok sa Moab, ug batok sa mga anak sa Ammon, ug batok sa Edom, ug batok sa mga hari sa Soba, ug batok sa mga Filistehanon: ug bisan asa siya makaliso, iyang gibutang *sila* sa kadaut. ⁴⁸Ug siya naghimo sa maisugon gayud, ug gidaug ang mga Amalecahanon, ug nagluwas sa Israel gikan sa mga kamot nila nga nanulis kanila. ⁴⁹Karon ang mga anak nga lalake ni Saul mao si Jonathan, ug si Isui, Melchi-sua; ug ang ngalan sa iyang duruha ka anak nga babaye mao kini: ang ngalan sa kamagulangan mao si Merab, ug ang ngalan sa manghud mao si Michal. ⁵⁰Ug ang ngalan sa asawa ni Saul mao si Ahinoam, ang anak nga babaye ni Aimaas. Ug ang ngalan sa capitan sa iyang panon mao si Abner ang anak nga lalake ni Ner, uyoan ni Saul. ⁵¹Ug si Cis mao ang amahan ni Saul, ug si Ner ang amahan ni Abner mao ang anak nga lalake ni Abiel. ⁵²Ug dihay mabangis nga gubat batok sa mga Filistehanon sa tanang mga adlaw ni Saul: ug sa pagkakita ni Saul sa bisan kinsang kusganong tawo kun maisug nga tawo, iyang gikuha alang kaniya.

¹ Ug si Samuel miingon kang Saul: Si Jehova nagpaanhi kanako aron sa pagdihog kanimo aron mahimong hari sa ibabaw sa iyang katawohan, ibabaw sa Israel: busa karon pamatia ang tingog sa mga pulong ni Jehova. ²Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Akong gitiman-an kadtong gibuhat ni Amalec sa Israel, kong giunsa niya ang pag-asdang batok kaniya didto sa dalan, sa diha nga siya migula gikan sa Egipto. ³Busa lakaw ug hampaka si Amalec, ug hutda paglaglag ang tanan nga anaa kanila, ug ayaw sila pagpagawasa; kondili patya ang lalake ug babaye, bata ug masuso, vaca ug carnero, camello ug asno. ⁴Ug si Saul nagpatawag sa katawohan, ug giihap sila didto sa Telaim, duruha ka gatus ka libong sundalo nga naglakaw, ug napulo ka libo ka tawo sa Juda. ⁵Ug si Saul miadto sa ciudad ni Amalec, ug nagpahiluna didto sa walog. ⁶Ug si Saul miingon sa mga Cinehanon: Lakaw, pahawa *kamo*, pahalayo kamo gikan sa mga Amalecahanon, tingali unya ako magalaglag usab kaninyo kauban nila; kay kamo nakapakita ug kalolot sa tanang mga anak sa Israel, sa diha nga sila minggula gikan sa Egipto. Busa ang mga Cinehanon mingpahawa gikan sa mga Amalecahanon. ⁷Ug si Saul nakadaug sa mga Amalecahanon, sukad sa Havila kong moadto ka sa Sur, nga anaa atbang sa Egipto. ⁸Ug iyang hidakpan nga buhi si Agag ang hari sa mga Amalecahanon, ug gihurot paglaglag ang tanang katawohan sa sulab sa pinuti. ⁹Apan si Saul ug ang katawohan nagpagawas kang Agag, ug ang labing maayo sa mga carnero, ug sa mga vaca, ug sa mga pinatambok, ug sa mga nating mga carnero, ug sa tanan nga maayo, ug wala bumuot sa paglaglag nga hurot kanila: apan ang tagsatagsa ka butang nga talamayon, ug walay pulos ilang gihurot paglaglag.

¹⁰ Unya nahiabut ang pulong ni Jehova kang Samuel, nga nagaingon: ¹¹Nakapabasul kanako nga akong gibutang si Saul aron mahimong hari; kay siya mitalikod gikan sa pagsunod kanako, ug wala magatuman sa akong mga sugo. Ug si Samuel nasuko; ug siya mitu-aw kang Jehova sa tibook nga gabii. ¹²Ug si Samuel mibangon pagsayo aron sa pagpakigkita kang Saul sa pagkabuntag; ug kana gisugilon kang Samuel nga nagaingon: Si Saul miadto sa Carmel, ug, ania karon, nagpatindog siya ug usa ka monumento, ug mitalikod, ug milakaw, ug milugsong ngadto sa Gilgal. ¹³Ug si Samuel miadto kang Saul; ug si Saul miingon kaniya: Binulahan ikaw ni Jehova: Ako nakatuman sa sugo ni Jehova. ¹⁴Ug si Samuel miingon: Unsay kahulogan niining pagtiyabaw sa mga carnero sa akong mga igdulungog, ug ang pag-inga sa mga vaca nga akong nadungog? ¹⁵Ug si Saul miingon: Ilang gidala sila gikan sa mga Amalecahanon: kay ang katawohan nagpagawas sa labing maayo sa mga carnero ug sa mga vaca, aron sa paghalad ngadto kang Jehova nga imong Dios; ug ang uban gihurot namo paglaglag. ¹⁶Unya miingon si Samuel kang Saul: Hulat, ug suginlan ko ikaw kong unsa ang gipamulong ni Jehova kanako niining gabhiona. Ug siya miingon kaniya: Padayon pagsulti. ¹⁷Ug si Samuel miingon: Bisan ikaw diyutay sa imong kaugalingong pagtan-aw, wala ba ikaw himoa nga pangulo sa mga banay sa Israel? Ug si Jehova nagdihog kanimo nga hari ibabaw sa Israel; ¹⁸Ug si Jehova nagpadala kanimo sa usa ka panaw, ug miingon; Lakaw, ug hutda paglaglag ang mga makasasala, ang Amalecahanon, ug awaya sila hangtud nga sila mangaut-ut. ¹⁹Ngano man nga ikaw wala motuman sa tingog ni Jehova, kondili midali sa pagkuha sa inagaw, ug naghimo niadtong dautan sa pagtan-aw ni Jehova? ²⁰Ug si Saul miingon kang Samuel: Oo, ako nakatuman

sa tingog ni Jehova, ug naglakaw sa dalan nga gipaadtoan ni Jehova kanako, ug nakadala kang Agag ang hari sa Amalec, ug naglaglag paghurot sa mga Amalecahanon. ²¹Apan ang katawohan mingdala gikan sa inagaw, sa mga carnero ug vaca, ang labaw sa mga linaglag nga butang, aron sa paghalad kang Jehova nga imong Dios didto sa Gilgal. ²²Ug si Samuel miingon: Si Jehova may daku bang kalipay sa mga halad-nga-sinunog ug sa mga halad, maingon sa pagtuman sa tingog ni Jehova? Ania karon, ang pagsugot labi pang maayo kay sa halad, ug ang pagpamati kay sa tambok sa mga lakeng carnero. ²³Kay ang pagsukol sama ra sa sala sa lumay, ug ang pagkagahi sa kasingkasing } sama ra sa pagdiwata ug pag-alagad sa mga dios-dios. Tungod kay imong gisalikway ang pulong ni Jehova, siya usab magsalikway kanimo gikan sa pagkahari.

²⁴ Ug si Saul miingon kang Samuel: Ako nakasala; kay ako nakalapas sa sugo ni Jehova, ug sa imong mga pulong, kay ako nahadlok sa katawohan ug mituman sa ilang tingog. ²⁵Busa karon, ako nagahangyo kanimo, pasayloa ang akong sala, ug bumalik ka uban kanako, aron ako magsimba kang Jehova. ²⁶Ug si Samuel miingon kang Saul: Ako dili na mobalik uban kanimo; kay ikaw nagsalikway sa pulong ni Jehova ug si Jehova nagsalikway kanimo gikan sa paghari ibabaw sa Israel. ²⁷Ug sa mitalikod na si Samuel aron sa paglakat, gikuptan ni *Saul* ang sidsid sa iyang saput, ug nagisi kini. ²⁸Ug si Samuel miingon kaniya: Si Jehova naggisi sa gingharian sa Israel gikan kanimo niining adlaw, ug naghatag niana sa usa ka silingan nimo, nga maayo pa kay kanimo. ²⁹Ug ang Kalig-on usab sa Israel dili magbakak ni magbasul; kay dili siya usa ka tawo nga siya magbasul. ³⁰Unya siya miingon: Ako nakasala: apan tahura ako karon, ako nagahangyo kanimo, sa atubangan sa mga anciano sa akong katawohan, ug sa atubangan sa Israel, ug balik pag-usab uban kanako, aron ako magasimba kang Jehova nga imong Dios. ³¹Busa si Samuel mibalik uban kang Saul; ug si Saul nagsimba kang Jehova.

³² Unya miingon si Samuel: Dad-a ninyo dinhi kanako si Agag ang hari sa mga Amalecahanon. Ug si Agag miadto kaniya nga malipayon. Ug si Agag miingon: Sa pagkamatuod ang kapait sa kamatayon miagi na. ³³Ug si Samuel miingon: Ingon nga ang imong pinuti nakapawalay bata sa mga babaye, sa ingon niana ang imong inahan mawalay bata sa taliwala sa mga kababayen-an. Ug si Samuel mitagodtagod kang Agag sa atubangan ni Jehova didto sa Gilgal. ³⁴Unya si Samuel miadto sa Rama; ug si Saul mitungas ngadto sa iyang balay didto sa Gabaa ni Saul. ³⁵Ug si Samuel wala na umadto sa pagpakigkita kang Saul hangtud sa adlaw sa iyang kamatayon; kay si Samuel nagbangotan tungod kang Saul: ug si Jehova nagbasul nga iyang gihimo si Saul nga hari sa Israel.

¹ Ug si Jehova miingon kang Samuel: Unsa ang kadugayon sa imong pagbangotan tungod kang Saul, sa nakita nga ako nagsalikway kaniya gikan sa pagkahari sa Israel? Sudli ug lana ang imong sungay, ug lumakaw ka: Paadtoon ko ikaw ngadto kang Isai ang Beth-lehemnon; kay ako nag-andam ug usa ka hari alang kanako sa taliwala sa iyang mga anak. ²Ug si Samuel miingon: Unsaon nako pag-adto? kong si Saul makadungog niana, iya akong patyon. Ug si Jehova miingon: Pagdala ug usa ka dumalaga nga vaca ug moingon: Ako mianhi aron sa paghalad alang kang Jehova. ³Ug tawga

si Isai ngadto sa paghalad ug tudloan ko ikaw sa imong pagabuhaton: ug ikaw magadihog alang kanako kaniya nga akong hinganlan kanimo. ⁴Ug si Samuel naghimo sumala niadtong gipamulong ni Jehova, ug miadto sa Beth-lehem. Ug ang mga anciano sa ciudad ming-adto sa pagsugat kaniya, nga nanagkurog, ug nanag-ingon: Makigdaiton ba ang imong pag-anhi? ⁵Ug siya miingon: Makigdaiton; ako mianhi sa paghalad alang kang Jehova: magbalaan kamo sa inyong kaugalingon, ug umuban kanako sa paghalad. Ug iyang gibalaan si Isai ug ang iyang mga anak nga lalake, ug nagtawag kanila ngadto sa gihalad.

⁶ Ug nahitabo, sa diha nga sila nanghiabut na, nga siya mitutok kang Eliab, ug miingon: Sa pagkamatuod ang dinihog ni Jehova anaa sa atubangan niya. ⁷Apan si Jehova miingon kang Samuel: Ayaw pagtan-aw sa iyang nawong, kun sa gitag-on sa iyang barug; tungod kay ako nagasalikway kaniya: kay si *Jehova nagatan-aw*, dili ingon sa makita sa tawo; kay ang tawo nagatan-aw sa panagway sa gawas, apan si Jehova nagatan-aw sa kasingkasing. ⁸Unya si Isai mitawag kang Abinadab, ug gipaagi siya sa atubangan ni Samuel. Ug siya miingon: Wala si Jehova magpili niini. ⁹Unya si Isai naghimo nga moagi si Samma. Ug siya miingon: Ni magpili si Jehova niini. ¹⁰Ug si Isai naghimo nga moagi ang pito sa iyang mga anak nga lalake sa atubangan ni Samuel. Ug si Samuel miingon kang Isai: Si Jehova wala magpili niini kanila. ¹¹Ug si Samuel miingon kang Isai: Ania ba dinhi ang tanan mong mga anak? Ug siya miingon: Aduna pay nahabilin nga kamanghuran, ug, ania karon, siya nagabantay sa mga carnero. Ug si Samuel miingon kang Isai: Pasugoi ug ipadala siya *dinhi*, kay dili kita manlingkod hangtud nga siya moabut dinhi. ¹²Ug iyang gipasugoan, ug gipadala siya sa sulod. Karon siya mapulapula, ug inubanan sa kaambung sa iyang nawong, ug maayong pagatan-awon. Ug si Jehova miingon: Tindog, dihoga siya; kay kini mao siya. ¹³Unya si Samuel mikuha sa sungay nga sinudlan sa lana, ug gidihogan siya diha sa kinataliwad-an sa iyang mga igsoon: ug ang Espiritu ni Jehova mikunsad nga puno sa gahum sa ibabaw ni David sukad niadtong adlaw ngadto sa unahan. Busa si Samuel mitindog, ug miadto sa Rama.

¹⁴ Karon ang Espiritu ni Jehova mibulag gikan kang Saul, ug ang dautan nga espiritu gikan kang Jehova nagsamok kaniya. ¹⁵Ug ang mga sulogoon ni Saul ming-ingon kaniya: Ania karon, usa ka dautang espiritu gikan sa Dios nagasamok kanimo. ¹⁶Himoa nga ang among ginoo karon magsugo sa iyang mga sulogoon, nga anaa sa imong atubangan, sa pagpangita ug usa ka tawo nga batid nga mokablit sa alpa: ug mahatabo, nga sa diha nga ang dautang espiritu gikan sa Dios anaa kanimo, nga siya mokablit uban sa iyang kamot, ug ikaw mamaayo. ¹⁷Ug si Saul miingon sa iyang mga sulogoon: Hatagi ako karon ug usa ka tawo nga maayong magkakablit ug dad-a siya dinhi kanako. ¹⁸Unya mitubag ang usa sa mga batan-ong lalake ug miingon: Ania karon, nakita ko ang usa ka anak nga lalake ni Isai ang Beth-lehemnon, nga maoy batid sa pagkablit, ug usa ka gamhanang tawo sa kaisug, ug usa ka tawo sa gubat, ug buotan sa pagpamulong, ug usa ka ambungan nga tawo; ug si Jehova nagauban kaniya. ¹⁹Busa si Saul nagpadala ug mga sulogoon ngadto kang Isai, ug nag-ingon: Ipadala *ngari* kanako si David nga imong anak nga lalake, nga atua uban sa mga carnero. ²⁰Ug si Isai nagkuha ug usa ka asno *nga tinangkilan* ug tinapay, ug usa ka botella nga vino, ug usa ka nating carnero, ug gipadala kang David nga iyang anak nga lalake ngadto kang Saul. ²¹Ug si

David miadto kang Saul, ug mitindog sa iyang atubangan, ug siya nahagugma kaniya pag-ayo; ug siya nahimo nga iyang magdadala sa hinagiban. ²²Ug si Saul nagpasugo ngadto kang Isai, nga nagaingon: Paalagara si David sa akong atubangan, ako nagahangyo kanimo; kay siya nakakaplag ug kalooy sa akong pagtan-aw. ²³Ug nahitabo, sa diha nga ang *dautang* espiritu gikan sa Dios diha na kang Saul, nga si David mikuha sa alpa, ug mikablit *niini* sa iyang kamot: busa si Saul nahiulian, ug naayo, ug ang *dautang* espiritu mibulag gikan kaniya.

¹ Ug ang mga Filistehanon nagtigum pagtingub sa ilang mga panon sa kasundalohan aron sa pagpakiggubat; ug nanagtigum sila pagtingub didto sa Socho, nga sakup sa Juda, ug nagpahaluna sa campo sa kinatung-an sa Socho ug sa Azeca, sa Ephes-dammim. ²Ug si Saul ug ang mga tawo sa Israel nanagtigum pagtingub, ug nagpahaluna sa campo sa walog sa Elah, ug gipatalay ang kasundalohan sa gubat batok sa mga Filistehanon. ³Ug ang mga Filistehanon nagtindog ibabaw sa bukid didto sa usang daplin, ug ang Israel nagtindog ibabaw sa bukid sa pikas nga daplin: ug may walog sa taliwala nila. ⁴Ug may migula nga usa ka bantugan gikan sa campo sa mga Filistehanon, nga ginganlan si Goliath, sa Gath, kansang gitag-on may unom ka maniko ug usa ka dangaw. ⁵Ug siya may usa ka salokot nga tumbaga sa iyang ulo, ug siya sinul-oban sa usa ka saput nga hiningbis; ug ang gibug-aton sa saput may lima ka libo ka siclo sa tumbaga. ⁶Ug siya may putos nga tumbaga sa iyang mga bitiis, ug usa ka bangkaw nga tumbaga sa taliwala sa iyang mga abaga. ⁷Ug ang tugdan sa iyang bangkaw sama sa usa ka likisan sa maghahabol; ug ang idlot sa iyang bangkaw timbang ug unom ka gatus ka siclo sa puthaw; ug ang magdadala sa iyang taming nag-una kaniya. ⁸Ug siya mitindog ug gisinggitan ang mga panon sa kasundalohan sa Israel, ug miingon kanila: Nganong nanganhi kamo sa pagtalay sa inyong kasundalohan aron sa pagpakiggubat? Dili ba ako usa ka Filistehanon, ug kamo mga sulogoon ni Saul? Pagpili kamo ug usa ka tawo alang kaninyo, ug paanhia siya kanako. ⁹Kong siya makahimo sa pagpakig-away kanako, ug sa pagpatay kanako, nan kami mahimong inyong mga ulipon; apan kong ako ang makadaug kaniya, ug makapatay kaniya, nan, kamo mahimong among mga ulipon, ug magaalagad kanamo. ¹⁰Ug ang Filistehanon miingon: Ako nagahagit sa mga panon sa kasundalohan sa Israel niining adlaw; hatagi ako ug usa ka tawo, aron kami magakaaway. ¹¹Ug sa diha nga si Saul ug ang tibook nga Israel nakadungog niadtong mga pulonga sa Filistehanon, nangaluya sila, ug daku ang *ilang* kahadlok.

¹² Karon si David maoy anak nga lalake nianang taga-Ephraim sa Beth-lehem sa Juda, kansang ngalan mao si Isai; ug may walo siya ka mga anak nga lalake: ug ang tawo maoy usa ka tigulang nga tawo sa mga adlaw ni Saul, sa taliwala sa mga tawo siya *taas na sa panuigon*. ¹³Ug ang totolo ka kamagulangang anak nga lalake ni Isai ming-adto sunod kang Saul sa gubat ug ang ngalan sa totolo niya ka anak nga lalake nga ming-adto sa gubat kuyog ni Saul mao si Eliab ang kamagulangan, ug ang sunod si Abinadab, ug ang ikatolo si Samma. ¹⁴Ug si David mao ang kamanghuran; ug ang totolo ka magulang mingnunot kang Saul. ¹⁵Karon si David mipaingon ngadto ug nganhi gikan kang Saul aron sa pagpakaon sa mga carnero sa iyang amahan didto sa Beth-lehem. ¹⁶Ug ang

Filistehanon nagpahaduol buntag ug hapon, ug nagpakita sa iyang kaugalingon sulod sa kap-atan ka adlaw. ¹⁷Ug si Isai miingon kang David nga iyang anak nga lalake: Dad-a karon alang sa imong mga igsoon kining usa ka epha nga sinanglag nga trigo, ug kining napulo ka book nga tinapay, ug dad-a kini sa pagdali ngadto sa campo sa imong mga igsoon; ¹⁸Ug dad-a kining napulo ka queso ngadto sa capitan sa ilang mga linibo, ug tan-awa kong naunsa ang kahintang sa imong mga igsoon, ug kuhaa ang ilang panaad. ¹⁹Karon si Saul, ug sila, ug ang tanan nga katawohan sa Israel, didto sa walog sa Elah, nakig-away sa mga Filistehanon. ²⁰Ug si David mibangon pagsayo sa buntag, ug gibilin ang mga carnero sa usa ka magbalantay, ug midala, ug milakaw, sumala sa gisugo kaniya ni Isai; ug siya nahiabut sa dapit sa mga carromata, sa diha nga ang panon nga nagpadulong sa unahan sa panag-awayan naninggit tungod sa gubat. ²¹Ug ang Israel ug ang mga Filistehanon nanagpatalay sa kasundalohan sa gubat, sa kahintang nga ang panon sa kasundalohan *sa Israel* nagkaatbang sa panon sa kasundalohan sa mga Filistehanon. ²²Ug si David nagbilin sa iyang bantal sa kamot sa magbalantay sa mga bantal, ug midalagan ngadto sa panon sa kasundalohan ug nahiabut, ug miabiabi sa iyang kaissoonan. ²³Ug sa diha nga siya nakigsulti kanila, ania karon, nahiabut ang mananaug nga Filistehanon sa Gath, si Goliath ang ngalan, gikan sa mga talay sa mga Filistehanon, ug namulong sa mao gihapong pulong: ug si David nakadungog niini. ²⁴Ug ang tanang mga tawo sa Israel, sa diha nga nakakita sila sa tawo, nangalagiw gikan kaniya, ug nangahadlok sa hilabihan *gayud*. ²⁵Ug ang mga tawo sa Israel ming-ingon: Nakakita ba kamo niining tawohana nga mitungas? sa walay duhaduha aron sa paghagit sa Israel kining tawohana mitungas: ug mahitabo nga ang tawo nga makapatay kaniya, ang hari magadato kaniya uban sa dagkung mga bahandi, ug magahatag kaniya sa iyang anak nga babaye, ug magahatag ug kagawasan sa balay sa iyang amahan sa Israel. ²⁶Ug si David namulong sa mga tawo nga nanagtindog tupad kaniya, nga nagaingon: Unsay buhaton sa tawo nga makapatay niining Filistehanon, ug makakuha sa pagkatalamayon sa Israel? Kay kinsa ba kining walay circuncicion nga Filistehanon nga siya nakighagit man sa mga panon sa kasundalohan sa buhing Dios? ²⁷Ug ang katawohan mingtubag kaniya sa ingon niini, nga nagaingon: Kini pagabuhaton sa tawo nga makapatay kaniya. ²⁸Ug si Eliab nga iyang magulang nga igsoong lalake nakadungog sa diha nga siya nagapakigsulti sa mga tawo; ug ang kasuko ni Eliab misilaub batok kang David, ug siya miingon: Nganong nahianhi ka? ug kinsay imong gibilin niadtong pipila ka book nga carnero didto sa kamingawan? Ako nahibalo sa imong garbo, ug sa pagkamapahitas-on sa imong kasingkasing; kay ikaw mianhi aron ikaw makatan-aw sa gubat. ²⁹Ug si David miingon: Unsa may akong nabuhat karon? Wala bay kapasikaran? ³⁰Ug siya mitalikod gikan kaniya sa pag-atubang ngadto sa uban, ug misulti sa mao gihapon ingon sa iyang gisulti; ug ang katawohan mingtubag kaniya pag-usab ingon sa nahauna.

³¹ Ug sa nadungog ang mga pulong nga gipamulong ni David, ilang gisubli kini sa atubangan ni Saul; ug iyang gipakuha siya. ³²Ug si David miingon kang Saul: Hinaut unta nga walay kasingkasing nga maluya tungod kaniya; ang imong sulogoon moadto ug makig-away batok niining Filistehanon ³³Ug si Saul miingon kang David: Ikaw dili makahimo sa pag-adto aron sa pagpakig-away batok niining Filistehanon; kay ikaw usa lamang ka batan-on, ug siya usa ka tawo

sa gubat sukad pa sa iyang pagkabatan-on. ³⁴Ug si David miingon kang Saul: Ang imong sulogoon nagabantay sa mga carnero sa iyang amahan; ug sa diha nga may ming-anha nga usa ka leon, kun usa ka oso, ug mitukob sa usa ka nating carnero sa panon, ³⁵Akong gisunod siya, ug gibunalan ko siya, ug nagluwas *sa nating carnero* gikan sa baba niini; ug sa diha nga kini misukol kanako, gikuptan ko ang bungot niini, ug gibunalan ko siya, ug gipatay ko kini. ³⁶Ang imong sulogoon nakapatay sa leon ug sa oso; ug kining walay circuncicion nga Filistehanon mahimong sama sa usa kanila, sa pagtan-aw nga siya nakighagit sa panon sa kasundalohan sa Dios nga buhi. ³⁷Ug si David miingon: Si Jehova nga nagluwas kanako gikan sa tiil sa leon, ug gikan sa tiil sa oso, siya magaluwas kanako gikan sa kamot niining Filistehanon. Ug si Saul miingon kang David: Lakaw, ug si Jehova magauban kanimo. ³⁸Ug gibistihan ni Saul si David sa iyang bisti, ug iyang gibutangan ug usa ka salokot nga tumbaga sa iyang ulo, ug gibistihan siya sa usa ka bisti nga hiningbis. ³⁹Ug gitakin ni David ang iyang pinuti sa iyang bisti, ug misulay sa paglakaw; kay siya wala pa makasulay niana. Ug si David miingon kang Saul. Ako dili makaadto uban niini; kay wala pa ako makasulay niini. Ug gihubo kini ni David gikan kaniya.

⁴⁰ Ug gibitbit niya ang iyang sungkod sa iyang kamot, ug nagpili siya ug lima ka mahinlo nga bato gikan sa sapa, ug gibutang kini sa puntil sa magbalantay sa carnero nga diha kaniya, bisan pa diha sa iyang poyo, ug ang iyang lamboyog dinha sa iyang kamot: ug napahaduol sa Filistehanon. ⁴¹Ug ang Filistehanon miabut ug mipahaduol kang David; ug ang tawo nga nagdala sa taming nag-una kaniya. ⁴²Ug sa paglingi sa Filistehanon, ug nakakita kang David, iyang gitamay siya, kay siya usa lamang ka batan-on, ug mapulapula, ug inubanan sa matahum nga panagway. ⁴³Ug ang Filistehanon miingon kang David: Iro ba ako, nga ikaw mianhi kanako uban sa mga sungkod? Ug ang Filistehanon mitunglo kang David pinaagi sa iyang mga dios. ⁴⁴Ug ang Filistehanon miingon kang David: Umari ka kanako, ug ihatag ko ang imong unod sa mga langgam sa mga langit, ug sa mga mananap sa kapatagan. ⁴⁵Unya miingon si David sa Filistehanon: Ikaw mianhi kanako uban sa usa ka pinuti, ug uban sa usa ka bangkaw, ug uban sa usa ka salapang apan ako mianhi kanimo sa ngalan ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa mga panon sa mga kasundalohan sa Israel, nga imong gipanamastamasan. ⁴⁶Niining adlaw magatugyan si Jehova kanimo sa akong kamot; ug ako magabunal, ug magalunggo sa imong ulo gikan kanimo; ug ihatag ko ang mga minatay sa panon sa mga Filistehanon niining adlaw ngadto sa mga langgam sa kalangitan, ug sa mga ihalas nga mga mananap sa yuta; aron nga ang tibook yuta manghibalo nga adunay usa ka Dios sa Israel. ⁴⁷Ug aron nga kining tibook katilingban manghibalo nga si Jehova magaluwas dili pinaagi sa pinuti ug bangkaw: kay ang gubat iya ni Jehova, ug siya magahatag kanimo sa among kamot.

⁴⁸ Ug nahitabo, sa diha nga ang Filistehanon mitindog, ug miadto ug mipahaduol aron sa pagtagbo kang David, nga si David midali, ug midalagan padulong sa panon sa kasundalohan aron sa pagtagbo sa Filistehanon. ⁴⁹Ug gikuot ni David ang iyang kamot sa iyang puntil, ug gikuha didto ang usa ka bato, ug gilabyog kini, ug naigo ang Filistehanon sa iyang agtang; ug ang bato nahilubong sa iyang agtang, ug nahiumod siya sa yuta. ⁵⁰Busa si David nakadaug sa Filistehanon uban sa usa ka lamboyog ug uban sa usa ka bato, ug naigo ang Filistehanon, ug gipatay siya; apan walay pinuti

diha sa kamot ni David. ⁵¹Unya si David midalagan, ug mitindog sa ibabaw sa Filistehanon, ug gikuha ang iyang pinuti, ug giibut kini gikan sa sakuban niana, ug gipatay siya, ug gipunggot ang iyang ulo niini. Ug sa pagtan-aw sa mga Filistehanon nga ang ilang mananaug patay na, sila nangalagiw. ⁵²Ug ang mga tawo sa Israel ug sa Juda mingbangon, ug naninggit, ug minglutos sa mga Filistehanon, hangtud nga ikaw mahiabut sa Gai, ug ngadto sa ganghaan sa Ecron. Ug ang mga nangasamad sa mga Filistehanon nangapukan diha sa alagianan ngadto sa Saraim, bisan ngadto sa Gath, ug ngadto sa Ecron. ⁵³Ug ang mga anak sa Israel namauli gikan sa paglutos sa mga Filistehanon, ug ilang gitulis ang ilang campo. ⁵⁴Ug gikuha ni David ang ulo sa Filistehanon, ug gidala kini ngadto sa Jerusalem; apan iyang gibutang ang iyang saput sa gubat didto sa iyang balongbalong. ⁵⁵Ug sa diha nga si Saul nakakita nga si David miadto batok sa Filistehanon, siya miingon kang Abner, ang capitan, sa panon, Abner kinsang anak kining batan-ona? Ug si Abner miingon: Ingon nga buhi ang imong kalag, Oh hari, dili ako makasugilon. ⁵⁶Ug ang hari miingon: Pangutana kinsang anak ang batan-on. ⁵⁷Ug sa nahiuli na si David gikan sa pagpatay sa Filistehanon, gikuha siya ni Abner, ug gidala siya sa atubangan ni Saul uban ang ulo sa Filistehanon sa iyang kamot. ⁵⁸Ug si Saul miingon kaniya: Kang kinsang anak ikaw, ikaw batan-ong tawo? Ug si David mitubag: Ako ang anak sa imong sulogoon nga si Isai ang Beth-lehemnon.

¹ Ug nahitabo, sa diha nga gitapus na niya ang pakigsulti kang Saul, nga ang kalag ni Jonathan nalanggikit sa kalag ni David, ug si Jonathan nahigugma kaniya ingon sa iyang kaugalingong kalag. ²Ug gikuha siya ni Saul niadtong adlaw, ug wala na mobuot nga papaulion pa siya sa balay sa iyang amahan. ³Unya si David ug si Jonathan naghimo sa usa ka pakigsaad, tungod kay siya gihigugma niya sama sa iyang kaugalingong kalag. ⁴Ug si Jonathan mihukas sa iyang saput nga diha kaniya, ug gihatag kini kang David, ug ang iyang bisti, lakip ang iyang pinuti ug ang iyang pana, ug ang iyang bokus. ⁵Ug si David miadto bisan diin siya paadtoa ni Saul, ug nagagawi siya nga maalamon: ug gibutang siya ni Saul ibabaw sa mga tawo sa gubat, ug kini maayo sa pagtan-aw sa katawohan, ug sa pagtan-aw usab sa mga sulogoon ni Saul.

⁶ Ug nahitabo sa nahiabut sila, sa diha nga nahiuli si David gikan sa pagpatay sa Filistehanon, nga ang mga babaye nanggula gikan sa tanang ciudad sa Israel, nga nanag-awit ug nanagsayaw, aron sa pagsugat kang hari Saul, uban ang mga gagmayng tambor, uban sa kalipay, uban sa mga tulonggon sa paghoni. ⁷Ug ang mga babaye nanag-awit sa usa ug usa sa diha nga sila nanaghoni, ug nanag-ingon: Si Saul nakapatay sa iyang mga linibo, Ug si David sa iyang mga tinagpulo ka libo. ⁸Ug si Saul naligutgut sa hilabihan gayud, ug kining pulonga wala makapahimuot kaniya; ug siya miingon: Gipahanungod nila kang David ang tinagpulo ka libo, ug kanako ilang gipahanungod ang mga linibo lamang; ug unsa pay uban nga maiya kondili ang gingharian? ⁹Ug si Saul nagpasiplat kang David kutob niadtong adlaw ug ngadto sa unahan. ¹⁰Ug nahitabo sa pagkabuntag, nga usa ka dautang espiritu gikan sa Dios miabut sa dakung gahum kang Saul, ug siya nagpanagna sa kinataliwad-an sa balay: ug si David nagtugtog uban sa iyang kamot, ingon sa iyang gibuhat

adlaw-adlaw. Ug si Saul may bangkaw sa iyang kamot; ¹¹Ug gibangkaw ni Saul ang bangkaw; kay siya miingon: Bangkawan ko si David bisan ngadto sa bongbong. Ug si David milikay gikan sa iyang atubangan sa nakaduha.

¹² Ug si Saul nahadlok kang David, tungod kay si Jehova nag-uban kaniya, ug mibulag gikan kang Saul. ¹³Busa gikuha siya ni Saul gikan kaniya, ug gihimo siya nga iyang capitan ibabaw sa usa ka libo; ug migula siya ug mibalik sa atubangan sa katawohan. ¹⁴Ug si David naggawi sa pagkabuotan sa tanan niyang mga kagawian; ug si Jehova nag-uban kaniya. ¹⁵Ug sa diha nga nakita ni Saul nga siya naggawi sa pagkabuotan, siya mitindog nga may kataha kaniya. ¹⁶Apan ang tibook nga Israel ug Juda nahagugma kang David; kay siya migula ug mibalik sa ilang atubangan. ¹⁷Ug si Saul miingon kang David: Ania karon ang akong kamagulangang anak nga babaye si Merab, siya akong ipaasawa kanimo; magmaisugon lamang ikaw alang kanako, ug gubata ang mga gubat ni Jehova. Kay si Saul miingon: Dili itugot nga magadapat ang akong kamot kaniya, kondili ang kamot sa mga Filistehanon ang padapaton kaniya. ¹⁸Ug si David miingon kang Saul: Kinsa ba ako, ug unsa ang akong kinabuhi *kun* ang banay sa akong amahan sa Israel, nga ako mahimong umagad nga lalake sa hari? ¹⁹Apan nahitabo sa panahon nga si Merab, ang anak nga babaye ni Saul, igahatag na unta kang David, nga siya gihatag kang Adriel ang taga-Meholatita aron ipaasawa. ²⁰Ug si Michal ang anak nga babaye ni Saul, nahagugma kang David: ug ilang gisuginlan si Saul, ug ang maong butang nakalipay kaniya. ²¹Ug si Saul miingon: Ako siyang ihatag kaniya aron siya mahimong lit-ag kaniya, ug nga ang kamot sa mga Filistehanon mahasupak kaniya. Busa si Saul miingon kang David: Ikaw niining adlaw mahimong akong umagad nga lalake sa ikaduha na. ²²Ug gisugo ni Saul ang iyang mga sulogoon, *nga nagaingon* : Sultihi si David sa tago, ug ingna: Ania karon, ang hari nagmalipayon diha kanimo, ug ang tanan niyang mga sulogoon nahagugma kanimo: busa karon maumagad ka nga lalake sa hari. ²³Ug ang mga sulogoon ni Saul misulti niining mga pulonga sa mga igdulungog ni David. Ug si David miingon: Daw gipakasayon lamang ninyo kanang butanga ang pagkaumagad nga lalake sa hari, sa nakita nga ako usa ka kabus nga tawo, ug dili gani angay nga pagtagdon? ²⁴Ug ang sulogoon ni Saul misugilon kaniya, nga nagaingon: Niining paagiha namulong si David. ²⁵Ug si Saul miingon: Kini mao ang ipamulong ninyo kang David: Ang hari wala magkinahanglan sa bisan unsang bugay, kondili sa usa ka gatus ka mga yamis sa mga Filistehanon, nga sa pagpanimalus sa mga kaaway sa hari. Karon si Saul naghunahuna nga ipahulog si David sa kamot sa mga Filistehanon. ²⁶Ug sa diha nga gisuginlan si David sa iyang sulogoon niining mga pulonga, kini nakapahimuot kaayo kang David aron mahimong umagad nga lalake sa hari. Ug ang mga adlaw wala pa matapus; ²⁷Ug si David mibangon ug miadto, siya ug ang iyang mga tawo, ug gipatay ang duruha ka gatus ka tawo sa mga Filistehanon; ug gidala ni David ang ilang mga yamis, ug ilang gihatag kini sa husto nga gidaghanon ngadto sa hari, aron siya mahimong umagad nga lalake sa hari. Ug gipaasawa ni Saul kaniya si Michal ang iyang anak nga babaye. ²⁸Ug si Saul nakakita ug nanghibalo nga si Jehova nagauban kang David; ug si Michal, ang anak nga babaye ni Saul nahigugma kaniya. ²⁹Ug si Saul misamot na gayud pagkahadlok kang David, ug si Saul mahimong kaaway ni David sa kanunay. ³⁰Unya ang mga principe sa mga Filistehanon

nanggula: ug nahitabo, ingon sa kasubsob sa tanan nilang pag-adto, nga si David nagbinuotan sa pagkamanggialamon sa iyang kaugalingon labi pa kay sa tanang mga sulogoon ni Saul; mao nga ang iyang ngalan gimahal.

¹ Ug si Saul misulti kang Jonathan nga ang iyang anak nga lalake, ug sa tanan niyang mga sulogoon, nga ilang patyon si David. Apan si Jonathan, ang anak nga lalake ni Saul nagamalipayon sa hilabihan kang David. ²Ug si Jonathan nagsugilon kang David, nga nagaingon: Si Saul nga akong amahan nagapangita sa pagpatay kanimo: busa karon, ako nagahangyo kanimo, magbantay ka sa imong kaugalingon sa pagkabuntag, ug pumuyo ka sa usa ka tago nga dapit, ug tumago ka sa imong kaugalingon. ³Ug mogula ako ug motindog tupad sa akong amahan sa kapatagan diin atua ikaw, ug makigsulti ako uban sa akong amahan mahitungod kanimo; ug kong unsay akong makita, akong isugilon kanimo. ⁴Ug si Jonathan misulti kang Saul nga iyang amahan ug maayo, mahitungod kang David, ug miingon kaniya: Ayaw pag-itugot nga magpakasala ang hari batok sa iyang alagad, batok kang David; tungod kay siya wala makasala batok kanimo, ug tungod kay ang iyang buhat mga maayo kaayo kanimo: ⁵Kay gibutang niya ang iyang kinabuhi sa iyang kamot, ug gipatay ang Filistehanon, ug si Jehova naghimo ug usa ka dakung pagdaug alang sa tibook nga Israel: ikaw nakakita niana, ug nalipay; ngano man nga magapakasala ka batok sa dugo nga walay sala, sa pagpatay kang David sa walay gipasikaran? ⁶Ug si Saul namati sa tingog ni Jonathan; ug si Saul nanumpa: Ingon nga si Jehova buhi, siya dili pagapatyon. ⁷Ug gitawag ni Jonathan si David, ug gipakita kaniya kining tanang mga butang ni Jonathan. Ug si Jonathan nagdala kang David ngadto kang Saul, ug didto siya sa iyang atubangan, ingon sa unang panahon.

⁸ Ug may gubat na usab: ug si David migula, ug nakig-away sa mga Filistehanon, ug gipamatay sila sa usa ka dakung pagpamatay; ug nangalagiw sila gikan sa iyang atubangan. ⁹Ug ang usa ka dautang espiritu gikan kang Jehova diha kang Saul, samtang siya nagalingkod sa iyang balay uban sa iyang bangkaw diha sa iyang kamot; ug si David nagakablit *sa alpa* uban sa iyang kamot. ¹⁰Ug si Saul nangita sa pagbuno kang David bisan ngadto sa bongbong sa iyang bangkaw; apan siya milihay gikan sa atubangan ni Saul, ug iyang gibangkaw ang iyang bangkaw ngadto sa bongbong: ug si David mikalagiw ug nakagawas niadtong gabhiona.

¹¹ Ug si Saul nagpasugo ug mga sulogoon ngadto sa balay ni David, aron sa pagpabantay kaniya, ug sa pagpapatay kaniya sa pagkabuntag: ug si Michal, ang asawa ni David, nagsugilon kaniya, nga nagaingon: Kong ang imong kinabuhi dili mo luwason karong gabhiona, ugma ikaw pagapatyon. ¹²Busa gitonton ni Michal si David sa tamboanan: ug siya milakaw, ug mikalagiw, ug nakagawas. ¹³Ug gikuha ni Michal ang larawan, ug gibutang kini sa higdaanan, ug gibutangan ug usa ka unlan sa *balhibo* sa kanding ang dapit sa ulo, ug gitabunan kini sa mga panapton. ¹⁴Ug sa diha nga si Saul napasugo ug mga sulogoon aron sa pagkuha kang David, siya miingon: Siya nagadaut. ¹⁵Ug gisugo ni Saul ang mga sulogoon sa pagpatan-aw kang David, nga nagaingon; Dad-a siya nganhi kanako nga anaa sa higdaanan, aron ako siyang patyon. ¹⁶Ug sa diha nga mingsulod na ang mga sulogoon,

ania karon, ang larawan diha sa higdaanan, uban ang unlan nga *balhibo* sa kanding dapit sa ulo niana. ¹⁷Ug si Saul miingon kang Michal: Ngano nga naglimbong ka kanako sa ingon niana, ug nagpalakaw sa akong kaaway, mao nga siya nakagawas? Ug si Michal mitubag kang Saul: Siya miingon kanako: Palakta ako; nganong mopatay ako kanimo?

¹⁸ Karon si David mikalagiw, ug nakagawas, ug miadto kang Samuel sa Rama, ug nagsugilon kaniya sa tanang gihimo kaniya ni Saul. Ug siya ug si Samuel nangadto ug mingpuyo sa Najoth. ¹⁹Ug kini gisugilon kang Saul, nga nagaingon: Ania karon, si David atua sa Najoth sa Rama. ²⁰Ug si Saul nagpadala ug mga sulogoon aron sa pagpakuha kang David: ug sa pagkakita nila sa panon sa mga manalagna nga nanagpanagna, ug si Samuel didto ingon nga ilang pangulo, ang Espiritu sa Dios miabut sa ibabaw sa mga sulogoon ni Saul, ug sila usab nanagpanagna. ²¹Ug sa gisugilon kini kang Saul, nagpadala siya ug laing mga sulogoon, ug sila usab nanagpanagna. Ug si Saul nagpadala pag-usab sa ikatolo, ug sila nagpanagna usab. ²²Unya miadto na usab siya sa Rama, ug nahiabut sa dakung atabay nga diha sa Socho: ug siya nangutana ug miingon: Hain ba si Samuel ug si David? Ug ang usa miingon: Ania karon, sila atua sa Najoth sa Rama. ²³Ug siya miadto sa Najoth sa Rama: ug ang Espiritu sa Dios miabut usab kaniya, ug nagpadayon siya, ug nagpanagna hangtud nga siya miabut didto sa Najoth sa Rama. ²⁴Ug iya usab nga gihubo ang iyang saput, ug siya usab nagpanagna sa atubangan ni Samuel, ug naghigda nga hubo niadtong tibook nga gabii. Maoy hinungdan nga sila miingon: Si Saul usab ipon ba sa mga manalagna?

¹ Ug si David mikalagiw gikan sa Najoth sa Rama, ug miabut ug miingon sa atubangan ni Jonathan: Unsay akong nabuhat? Unsay akong kasal-anan? Ug unsay akong sala sa atubangan sa imong amahan, nga siya nagapangita sa akong kinabuhi? ²Ug siya miingon kaniya: Ipahalayo kana; dili ka mamatay: ania karon, ang akong amahan wala magbuhat sa bisan unsa, ni sa daku kun diyutay, kondili kana iyang gitug-an kanako; ug nganong magatago ang akong amahan niining butanga gikan kanako? Dili kana mao. ³Ug labut pa si David nanumpa ug miingon: Ang imong amahan nahibalo kaayo nga ako nakapahimuot sa imong mga mata, ug siya miingon: Ayaw pagpahibaloa si Jonathan niini, tingali unya siya magsubo: apan sa pagkatinuod ingon nga si Jehova buhi, ug ingon nga ang imong kalag buhi, may usa na lamang ka lakang ang nakaulang kanako ug sa kamatayon. ⁴Unya miingon si Jonathan kang David: Bisan unsay tinguhaon sa imong kalag, buhaton ko kini alang kanimo. ⁵Ug si David miingon kang Jonathan: Ania karon, ugma maoy bag-ong bulan, ug dili ko pasaypon ang paglingkod uban sa hari sa pagpangaon: apan palakta ako, aron magtago ako diha sa kapatagan hangtud sa kagabhion sa ikatolo ka adlaw. ⁶Kong hialinggatan gayud ako sa imong amahan, nan ingna: Si David naghanyo kanako uban sa dakung tinguha nga siya tugotan nga mahaadto sa Beth-lehem nga iyang ciudad; kay maoy tinuig nga paghalad didto alang sa tanang banay. ⁷Kong siya moingon niini: Maayo kini; ang imong sulogoon makabaton ug pakigdait: apan kong siya masuko, nan hunahunaa nga ang kadautan maoy iyang gitinguha. ⁸Busa magmaayo ka sa imong sulogoon; kay imong gidala ang imong sulogoon ngadto sa usa ka tugon

ni Jehova uban kanimo: apan kong aduna pay kasal-anan kanako, patya ako sa imong kaugalingon; kay nganong dad-on mo pa ako sa imong amahan?

⁹ Ug si Jonathan miingon: Ipahalayo kana kanimo; kay kong hibaloan ko pa lamang nga ang kadautan maoy gitinguha sa akong amahan aron modangat diha kanimo, nan, dili ko ba kana isugilon kanimo? ¹⁰Unya miingon si David kang Jonathan: Kinsay mosugilon kanako kong pananglitan singkahan ka sa imong amahan sa pagtubag? ¹¹Ug si Jonathan miingon kang David: Umari ka, ug mangadto kita nga duha sa kapatagan. Ug silang duruha nangadto sa kapatagan. ¹²Ug si Jonathan miingon kang David: Si Jehova, ang Dios sa Israel, *mahimong saksi* : sa diha nga matino ko ang akong amahan ingon niining taknaa ugma, *kun* sa ikatolo ba ka adlaw, ania karon, kong may kaayohan tungod kang David, dili ko ba diay itaho kanimo, ug itug-an kanimo? ¹³Si Jehova magahimo sa ingon kang Jonathan, ug labaw pa usab, kong igakalipay sa akong amahan ang pagbuhat sa kadautan kanimo, kong kana dili ko itug-an kanimo, ug magpalakaw kanimo, aron ikaw moadto sa pakigdait: ug si Jehova magauban kanimo ingon nga siya nag-uban sa akong amahan. ¹⁴Ug ikaw dili lamang sa buhi pa ako magpakita kanako sa mahigugmaong-kalolot ni Jehova aron ako dili mamatay; ¹⁵Apan ayaw usab pagbugtoa ang imong kalolot sa akong balay sa gihapon; ayaw, dili sa diha nga pagaputlon ni Jehova ang mga kaaway ni David ang tagsatagsa gikan sa ibabaw sa yuta. ¹⁶Busa si Jonathan naghimo sa usa ka pakigsaad uban sa balay ni David, *nga nagaingon* : Ug si Jehova magapaningil niini sa kamot sa mga kaway ni David. ¹⁷Ug gipapanumpa ni Jonathan si David pag-usab, tungod sa gugma nga iyang gibatonan alang kaniya; kay iyang gihigugma siya ingon sa paghigugma niya sa iyang kaugalingong kalag. ¹⁸Unya si Jonathan miingon kaniya: Ugma mao ang bag-ong bulan: ug ikaw dili makatambong, tungod kay ang imong lingkoranan mawalay sulod. ¹⁹Ug sa diha nga ikaw makapuyo na ug totolo ka adlaw, lumugsong ka pagdali, ug umadto sa dapit diin ikaw magtago sa imong kaugalingon, sa diha nga panahon pa sa paghikay, ug magpabilin tupad sa bato sa Ezel. ²⁰Ug ipana ko ang totolo ka udyong sa daplin niini, ingon nga nagapana ako sa usa ka timaan. ²¹Ug, ania karon, ipadala ko ang bata, *nga magaingon* : Lakaw, pangitaa ang mga udyong. Kong ingnon ko ang bata: Ania karon, ang mga udyong ania niining daplina nimo; kuhaa sila ug umari; kay may pakigdait kanimo ug walay kadautan, ingon nga si Jehova buhi. ²²Apan kong sa ingon niini ingnon ko ang bata: Ania karon, ang mga udyong anaa sa unahan nimo, lumakaw ka sa imong dalan; kay si Jehova nagpalakaw kanimo sa halayo. ²³Ug mahitungod sa mga butang nga gikasultihan nimo ug nako, ania karon, si Jehova anaa sa kinataliwad-an kanimo ug kanako sa walay katapusan.

²⁴ Busa si David nagtago sa iyang kaugalingon didto sa kapatagan: ug sa diha nga nahiabut na ang bag-ong subang sa bulan, ang hari milingkod aron sa pagkaon sa kalan-on. ²⁵Ug ang hari milingkod sa iyang lingkoranan, ingon sa ubang mga panahon, bisan sa lingkoranan nga haduol sa bongbong; ug si Jonathan mitindog, ug si Abner milingkod tupad kang Saul: apan ang dapit ni David walay sulod. ²⁶Bisan pa niana si Saul wala sumulti bisan unsa niadtong adlaw: kay naghunahuna siya: May nahanabo kaniya, dili siya mahinlo; sa pagkamatuod siya dili mahinlo. ²⁷Ug nahitabo nga sa pagkaugma sa miagi na ang bag-ong bulan *nga mao ang ikaduha ka adlaw* ,

nga ang dapit ni David walay sulod: ug si Saul miingon kang Jonathan nga iyang anak nga lalake: Unsay hinungdan nga wala moanhi ang anak ni Isai sa pagkaon, ni kagahapon, ni karong adlaw? ²⁸Ug mitubag si Jonathan kang Saul: Si David sa dakung tinguha nananghid kanako, nga molakaw siya ngadto sa Beth-lehem: ²⁹Ug siya miingon: Paadtoa ako, nagahangyo ako kanimo; kay ang among banay may usa ka paghalad didto sa ciudad; ug ang akong igsoon nga lalake, siya nagsugo kanako sa *pag-adto didto* : ug karon, kong nakapahimuot ako sa imong mga mata, paadtoon mo ako, nagahangyo ako kanimo, ug sa pagdu-aw sa akong mga igsoon. Busa siya wala mahianhi sa lamesa sa hari. ³⁰Unya ang kasuko ni Saul misilaub batok kang Jonathan, ug iyang giingon siya: Ikaw anak sa usa ka baliko *ug* masupilon nga babaye, wala ba ako mahibalo nga nagpili ka sa anak nga lalake ni Isai sa imong kaulawan, ug sa kaulawan sa pagkahubo sa imong inahan? ³¹Kay samtang nga ang anak nga lalake ni Isai buhi sa ibabaw sa yuta, dili ikaw mapahamutang, ni ang imong gingharian. Busa karon pasugoi ug dad-a siya ngari kanako, kay sa walay duhaduha siya mamatay. ³²Ug si Jonathan mitubag kang Saul nga iyang amahan, ug miingon kaniya: Nganong pagapatyon siya? Unsay iyang nabuhat? ³³Ug gilabay ni Saul ang iyang bangkaw aron sa pagbangkaw kaniya; diha niana hibaloan ni Jonathan nga gitinguha sa iyang amahan ang pagpatay kang David. ³⁴Busa si Jonathan mitindog gikan sa kan-anan nga *may* mabangis nga kasuko, ug wala kumaon ug kalan-on sa ikaduhang adlaw sa bulan; kay siya nasubo alang kang David, tungod kay ang iyang amahan nagapakaulaw kaniya.

³⁵ Ug nahitabo sa pagkabuntag nga si Jonathan miadto sa kapatagan sa panahong gikasabutan uban kang David, ug siya miingon sa usa ka diyutay nga bata nga uban kaniya. ³⁶Ug iyang giingon ang iyang bata: Dalagan, pangitaon mo karon ang udyong nga akong gipana. Ug sa nagadalagan ang bata iyang gipana ang usa ka udyong sa unahan niya. ³⁷Ug sa diha nga nahiahut na ang bata niadtong dapit nga gipatugpahan sa udyong nga gipana ni Jonathan, si Jonathan misinggit sa bata, ug miingon: Dili ba ang udyong atua sa unahan nimo? ³⁸Ug si Jonathan misinggit sa bata: Pagdali, pagdali, ayaw paghunong. Ug ang bata ni Jonathan naghikus sa mga udyong, ug miadto sa iyang agalon. ³⁹Apan ang bata walay kalibutan sa bisan unsa: si Jonathan lamang ug si David ang nasayud sa *maong* butang. ⁴⁰Ug gihatag ni Jonathan ang iyang hinagiban sa bata niya, ug miingon kaniya: Lakaw, dad-da kini ngadto sa ciudad. ⁴¹Ug sa paghilakaw na sa bata si David mibangon gikan sa *usa ka dapit* padulong sa habagatan, ug mihapa sa yuta, ug miyukbo sa iyang kaugalingon sa makatolo: ug naghinagkanay sila sa usa ug usa, ug naghinilakay sila hangtud nga milabaw si David. ⁴²Ug si Jonathan miingon kang David: Lakaw sa pakigdait, tungod kay kita nakapanumpa na sa ngalan ni Jehova, nga nagaingon: Si Jehova magapataliwala kanako ug kanimo, ug sa kinataliwad-an sa akong kaliwat ug sa imong kaliwat sa walay katapusan. Ug siya mitindog ug milakaw: ug si Jonathan misulod sa ciudad.

¹ Unya miadto si David sa Nob kang Ahimelech nga sacerdote: ug si Ahimelech miadto sa pagsugat kang David nga nagakurog, ug miingon kaniya: Nganong nag-inusara ka, ug walay tawo

nga uban kanimo? ²Ug si David miingon kang Ahimelech nga sacerdote: Ang hari nagsugo kanako ug usa ka bulohaton, ug miingon kanako: Walay usa ka tawo nga pahibaloong mahitungod sa bulohaton nga tungod niana gisugo ko ikaw, ug unsay akong gisugo kanimo: ug gitudlo ko ang mga batan-ong lalake niini ug niadtong dapita. ³Busa karon unsay anaa sa ilalum sa imong kamot? Hatagan mo ako ug lima ka book nga tinapay sa akong kamot, kun bisan unsay anaa. ⁴Ug ang sacerdote mitubag kang David, ug miingon: Walay naandan nga tinapay dinhi sa akong kamot, apan may balaan nga tinapay, kong ang mga batan-on nagpahilayo pa lamang gikan sa mga babaye. ⁵Ug si David mitubag sa sacerdote, ug miingon kaniya: Sa pagkamatuod ang mga babaye nahilayo gikan kanako sulod niining totolo ka adlaw; sa paghigula nako, ang mga sudlanan sa mga batan-ong lalake pulos nga balaan, bisan kini maoy usa lamang ka naandan nga pagpanaw; daw unsa pa niining adlaw ang labaw nga pagkabalaan sa ilang mga sudlanan? ⁶Busa ang sacerdote mihatag kaniya sa balaan nga *tinapay*; kay walay tinapay didto gawas sa tinapay nga nahamutang sa atubangan sa Dios, nga gikuha gikan sa atubangan ni Jehova, aron butangan ug mainit nga tinapay sa adlaw nga kini gikuha. ⁷Karon may usa ka tawo sa mga sulogoon ni Saul didto niadtong adlaw, nga gihawiran sa atubangan ni Jehova; ug ang iyang ngalan mao si Doeg, ang Edomhanon, ang labing gamhanan sa tanang mga magbalantay sa panon nga iya si Saul. ⁸Ug si David miingon kang Ahimelech: Ug wala ba dinhi sa ilalum sa imong kamot ing bangkaw kun pinuti? Kay wala ako makadala sa akong pinuti ni sa akong mga hinagiban uban kanako, tungod kay ang bulohaton sa hari nagkinahanglan ug pagdali. ⁹Ug ang sacerdote miingon: Ang pinuti ni Goliath, ang Filistehanon, nga imong gipatay didto sa walog sa Elah, ania karon, ania dinhi giputos sa panapton sa luyo sa ephod: kong imong kuhaon kana, kuhaa kana; kay walay lain dinhi gawas niana. Ug si David miingon: Walay lain sama niana; ihatag kana kanako.

¹⁰ Ug si David mitindog, ug mikalagiw niadtong adlaw tungod sa kahadlok kang Saul, ug miadto kang Achis ang hari sa Gath. ¹¹Ug ang mga sulogoon ni Achis ming-ingon kaniya: Dili ba kini mao si David ang hari sa yuta? wala ba sila manag-awit kaniya ang usa sa usa nga may sayaw, nga nagaingon: Si Saul nakapatay sa iyang mga linibo, Ug si David sa iyang mga tinagpulo ka libo? ¹²Ug gitipigan ni David kining mga pulonga sa iyang kasingkasing, ug nahadlok ug daku uyamut kang Achis ang hari sa Gath. ¹³Ug iyang giusab ang iyang mga kagawian sa ilang atubangan, ug siya nagapakabuang sa mga kamot nila, ug nagsulat-sulat sa mga palid sa ganghaan, ug gipatabisay niya ang iyang luwa sa ibabaw sa iyang bungot. ¹⁴Unya miingon si Achis sa iyang mga sulogoon: Ania karon, nakita ninyo nga ang tawo nabuang; busa ngano man nga inyong gidala siya dinhi kanako? ¹⁵Nakulangan ba ako ug buang nga mga tawo nga inyong gidala kining tawohana aron sa pagbuhat ug binuang sa akong atubangan? moabut ba kining tawohana sa akong balay?

¹ Busa si David mipahawa didto, ug mikalagiw ngadto sa langub sa Adullam: ug sa diha nga ang mga igsoon ug ang tibook nga panimalay sa iyang amahan nakadungog niana, sila nanlugsong ngadto kaniya. ²Ug ang tagsatagsa nga adunay kasakit, ug ang tagsatagsa nga adunay utang, ug

ang tagsatagsa nga adunay pagmulo, naghiusa sa ilang kaugalingon ngadto kaniya; ug siya nahimong capitan sa ibabaw nila: ug dihay duolan sa upat ka gatus ka tawo uban kaniya. ³Ug si David milakaw sukad didto ngadto sa Mizpa sa Moab; ug siya miingon sa hari sa Moab: Tugoti nga ang akong amahan ug ang akong inahan, ako nagahangyo kanimo, moanhi, *ug mouban* kanimo, hangtud nga mahibalo ako sa pagabuhaton sa Dios kanako. ⁴Ug iyang gidala sila sa atubangan sa hari sa Moab: ug sila nagpuyo uban kaniya sa tanang panahon *samtang* nga si David diha sa sulod sa malig-ong salipdanan. ⁵Ug ang manalagna nga si Gad miingon kang David: Ayaw pagpuyo diha sa malig-ong salipdanan; pahawa, ug lakaw ngadto sa yuta sa Juda. Unya si David mipahawa, ug miabut sa kalasangan sa Hareth.

⁶ Ug si Saul nakadungog nga si David hikaplagan, ug ang mga tawo nga didto uban kaniya: karon si Saul naglingkod sa Gabaa, sa ilalum sa kahoy nga sambag sa Rama, uban ang bangkaw diha sa iyang kamot, ug ang tanan niyang mga sulogoon nanagtindog libut kaniya. ⁷Ug si Saul miingon sa mga sulogoon nga nanagtindog libut kaniya: Pamati karon, kamong mga Benjaminhon; mohatag ba kaninyo ang anak nga lalake ni Isai sa tagsatagsa kaninyo ug mga uma ug kaparrasan, himoon ba niya kamo nga mga capitan sa mga linibo ug mga capitan sa mga ginatus? ⁸Nga kamong tanan nanagkasabut batok kanako, ug walay bisan usa nga nagpahibalo kanako sa diha nga ang akong anak nga lalake makigsabut uban sa anak nga lalake ni Isai, ug walay bisan usa kaninyo nga nagsubo tungod kanako, kun nagpahibalo kanako nga ang akong anak nga lalake nagpadasig sa akong sulogoon batok kanako, sa pagliput kanako, ingon niining adalawa? ⁹Unya mitubag si Doeg ang Edomhanon, nga nagtindog tupad sa mga sulogoon ni Saul, ug miingon: Nakita ko ang anak nga lalake ni Isai nga nagapadulong ngadto sa Nob, ngadto kang Ahimelech ang anak nga lalake ni Ahitob. ¹⁰Ug nangutana siya kang Jehova alang kaniya, ug naghatag kaniya sa mga makaon, ug naghatag kaniya sa pinuti ni Goliath nga Filistehanon. ¹¹Unya nagsugo ang hari sa pagpatawag kang Ahimelech nga sacerdote, ang anak nga lalake ni Ahitob, ug ang tibook panimalay sa iyang amahan, ang mga sacerdote nga diha sa Nob: ug silang tanan nanagpangadto sa hari. ¹²Ug si Saul miingon: Pamati karon, ikaw anak nga lalake ni Ahitob. Ug siya mitubag: Ania ako, ginoo ko. ¹³Ug si Saul miingon kaniya: Nganong nanagsabut kamo batok kanako, ikaw ug ang anak nga lalake ni Isai, nga niana ikaw naghatag kaniya ug tinapay, ug usa ka pinuti, ug nangutana sa Dios alang kaniya, aron nga siya moalsa batok kanako, sa pagliput, ingon niining adalawa? ¹⁴Unya si Ahimelech mitubag sa hari, ug miingon: Ug kinsa sa tanan mong mga sulogoon nga matinumnon ingon kang David, umagad nga lalake sa hari, ug gidawat ngadto sa imong pundok sa magtatambag ug tinahud sa imong balay? ¹⁵Nakasugod ba ako niining adalawa sa pagpangutana sa Dios alang kaniya? ipahilayo kana kanako: ayaw itugot sa hari nga magapasangil sa bisan unsa sa iyang sulogoon, ni sa tibook nga balay sa akong amahan; kay ang imong sulogoon walay kalibutan niining tanan, kapin kun kulang. ¹⁶Ug ang hari miingon: Ikaw mamatay gayud, Ahimelech, ikaw, ug ang tibook balay sa imong amahan. ¹⁷Ug ang hari miingon sa iyang mga bantay nga nagtindog libut kaniya: Liso, ug patya ang mga sacerdote ni Jehova; tungod kay ang ilang kamot uban usab kang David, ug tungod kay sila nahibalo nga siya mikalagiw, ug wala magpahibalo niana kanako. Apan ang mga sulogoon

sa hari wala bumuot sa pagpadapat sa ilang kamot ibabaw sa mga sacerdote ni Jehova. ¹⁸Ug ang hari miingon kang Doeg: Lumiso ka, ug dumasmag sa mga sacerdote. Ug si Doeg ang Edomhanon miliso, ug iyang gidasmagan ang mga sacerdote, ug siya nakapatay niadtong adlaw sa kawaloan ug lima ka tawo nga nagsaput sa ephod nga lino. ¹⁹Ug sa Nob, ang ciudad sa mga sacerdote, iyang gisamaran pinaagi sa sulab sa pinuti, ang lalake ug babaye, kabataan ug mga masuso, ug mga vaca ug mga asno, ug mga carnero pinaagi sa sulab sa pinuti.

²⁰Ug usa sa mga anak nga lalake ni Ahimelech, ang anak nga lalake ni Ahitob, nga ginganlan si Abiathar, nakagawas, ug mikalagiw sunod kang David. ²¹Ug gisuginlan ni Abiathar si David nga gipamatay ni Saul ang mga sacerdote ni Jehova. ²²Ug si David miingon kang Abiathar: Hibaloan ko niadtong adlaw, nga si Doeg nga Edomhanon didto, nga sa walay duhaduha mosugilon gayud siya kang Saul ako ang nakaingon *sa kamatayon* sa tanang mga tawo sa balay sa imong amahan. ²³Pabilin ka uban kanako, ayaw kahadlok; kay siya nga nagapangita sa akong kinabuhi, nagapangita sa imong kinabuhi: kay uban kanako ikaw mahamutang sa malig-on nga pagbantay.

¹Ug ilang gisuginlan si David, nga nagaingon: Ania karon, ang mga Filistehanon nakig-away batok sa Keila, ug nagapanulis sa mga giukanan. ²Busa si David nangutana kang Jehova, nga nagaingon: Moadto ba ako ug modasmag niining mga Filistehanon? Ug si Jehova miingon kang David: Lakaw, ug samari ang mga Filistehanon, ug luwasa ang Keila. ³Ug ang mga tawo ni David miingon kaniya: Ania karon, kita nangahadlok dinhi sa Juda: unsa pa unya ka labi pa kong moadto kita sa Keila batok sa panon sa kasundalohan sa mga Filistehanon? ⁴Unya nangutana pa pag-usab si David kang Jehova. Ug si Jehova mitubag kaniya, ug miingon: Tumindog ka, lumugsong ka ngadto sa Keila; kay itugyan ko ang mga Filistehanon sa imong kamot. ⁵Ug si David ug ang iyang mga tawo nangadto sa Keila, ug nakig-away sa mga Filistehanon, ug giagaw ang ilang mga vaca, ug gipamatay, sila sa usa ka dakung kamatay. Busa giluwasa ni David ang mga pumoluyo sa Keila. ⁶Ug nahitabo, sa diha nga si Abiathar, ang anak ni Ahimelech mikalagiw ngadto kang David sa Keila, nga siya milugsong uban sa usa ka ephod diha sa iyang kamot.

⁷Ug gisugilon kang Saul nga si David miadto sa Keila. Ug si Saul miingon: Ang Dios nagtugyan kaniya sa akong kamot; kay natakpan siya pinaagi sa pagsulod sa usa ka lungsod nga may mga ganghaan ug mga trangka. ⁸Ug gitawag ni Saul ang tanang katawohan sa pagpakiggubat, aron molugsong ngadto sa Keila, aron likusan si David ug ang iyang mga tawo. ⁹Ug si David nahibalo kang Saul nga nanglalang ug kadautan batok kaniya; ug siya miingon kang Abiathar, ang sacerdote. Dad-a nganhi ang ephod. ¹⁰Unya miingon si David: Oh Jehova, ang Dios sa Israel, ang imong sulogoon sa pagkatinuod nakadungog nga si Saul nagapangita aron sa pag-anhi sa Keila sa paglaglag sa ciudad tungod kanako. ¹¹Itugyan ba kaha ako sa mga tawo sa Keila ngadto sa iyang kamot? Molugsong ba kaha si Saul sumala sa nadungog sa imong sulogoon? Oh Jehova, ang Dios sa Israel, ako nagapakilooy kanimo, suginli ang imong sulogoon. Ug si Jehova miingon: Siya molugsong. ¹²Unya miingon si David: Itugyan ba kaha ako ug ang akong mga tawo sa mga tawo sa Keila ngadto

sa kamot ni Saul? Ug si Jehova miingon: Sila magatugyan kanimo. ¹³Unya si David ug ang iyang mga tawo, nga may unom ka gatus, mingtindog ug mingpahawa gikan sa Keila, ug nangadto sa bisan diin nga dapit nga ilang arang kaadtoan. Ug gisugilon kang Saul nga si David nakakalagiw gikan sa Keila; ug wala siya mopadayon sa pag-adto.

¹⁴ Ug si David nagpuyo sa kamingawan sulod sa mga malig-ong salipdanan, ug napabilin sa kabungtoran sa kamingawan sa Ziph. Ug si Saul nagpangita kaniya adlaw-adlaw, apan ang Dios wala magtugyan kaniya ngadto sa iyang kamot. ¹⁵Ug nakita ni David nga si Saul nahiaabut sa pagpangita sa iyang kinabuhi: ug si David didto sa kamingawan sa Ziph sa kalasangan. ¹⁶Ug si Jonathan, ang anak nga lalake ni Saul mitindog, ug miadto kang David ngadto sa kalasangan, ug nagpalig-on sa iyang kamot diha sa Dios. ¹⁷Ug siya miingon kaniya: Ayaw kahadlok; kay ang kamot ni Saul nga akong amahan dili makakaplag kanimo; ug ikaw mahimong hari ibabaw sa Israel, ug ako ang sunod kanimo; ug niana usab si Saul nga akong amahan nanghibalo. ¹⁸Ug silang duruha naghimo ug pakigsaad sa atubangan ni Jehova: ug si David nagpuyo sa kalasangan, ug si Jonathan miadto sa iyang balay.

¹⁹ Unya mingtungas ang mga Ziphihanon ngadto kang Saul ngadto sa Gabaa, nga nagaingon: Wala ba si David magtago uban kanamo sulod sa malig-ong salipdanan didto sa kalasangan sa kabungtoran sa Hachila, nga atua sa dapit sa habagatan sa kamingawan? ²⁰Busa karon, Oh hari, lumugsong ka, sumala sa tanang tinguha sa imong kalag sa paglugsong; ug ang among bahin mao lamang ang pagtugyan kaniya sa kamot sa hari. ²¹Ug si Saul miingon: Mga binulahan kamo ni Jehova; kay kamo may pagbati kanako. ²²Lakaw, ako nangaliyupo kaninyo, paninguroha gayud, ug hibalo ug tan-awa ang iyang dapit-nga-kanunayan, ug kinsa ang nakakita kaniya didto; kay kini gisugilon kanako nga siya malihay. ²³Busa tan-awa, ug paniira ang tanang mga hup-anan nga dapit diin siya magtago, ug bumalik kamo dinhi kanako nga may katino-an gayud, ug mouban ako kaninyo: ug mahitabo, kong siya anaa sa yuta, nga pangitaon ko gayud siya diha sa mga linibo sa Juda. ²⁴Ug sila nanindog, ug nangadto sa Ziph sa unahan ni Saul: apan si David ug ang iyang mga tawo didto sa kamingawan sa Maon, sa Arabah dapit sa habagatan sa kamingawan. ²⁵Ug si Saul ug ang iyang mga tawo nangadto sa pagpangita kaniya. Ug ilang gisuginlan si David: maoy hinungdan nga siya milugsong ngadto sa bato, ug mipuyo diha sa kamingawan sa Maon. Ug sa pagpakadungog ni Saul *niana*, iyang ginuntan si David ngadto sa kamingawan sa Maon. ²⁶Ug si Saul miadto niining pikasa sa bukid, ug si David ug ang iyang mga tawo niadtong pikasa sa bukid: ug si David nagdali aron sa pagpahalayo tungod sa kahadlok kang Saul; kay si Saul ug ang iyang mga tawo naglikus kang David, ug sa iyang mga tawo aron sa pagdakup kanila. ²⁷Apan may nahiaabut nga usa ka sulogoon kang Saul nga nagaingon: Pagdali kamo ug umari; kay ang mga Filistehanon ming-asdang sa yuta. ²⁸Busa si Saul mibalik gikan sa paglutos kang David, ug miadto batok sa mga Filistehanon. Busa gitawag nila kadtong dapita nga Sela-hammah-lecoth. ²⁹Ug si David miadto gikan didto, ug nagpuyo sa sulod sa mga malig-ong salipdanan sa Engaddi.

¹ Ug nahitabo, sa diha nga sa paghiuli na ni Saul gikan sa paglutos sa mga Filistehanon, nga kini gisugilon kaniya, nga nagaingon: Ania karon, si David atua sa kamingawan sa Engaddi. ²Unya si Saul mikuha ug totolo ka libo ka mga piniling tawo gikan sa tibook nga Israel, ug miadto sa pagpangita kang David ug sa iyang mga tawo ibabaw sa mga bato sa mga kanding nga ihalas. ³Ug siya nahiabut sa mga toril sa mga carnero duol sa alagianan, diin may usa ka langub; ug si Saul misulod aron sa pagtabon sa iyang tiil. Karon, si David ug ang iyang mga tawo nanagpuyo sa kinasulorang mga dapit sa *maong* langub. ⁴Ug ang mga tawo ni David nanag-ingon kaniya: Ania karon, ang adlaw nga si Jehova namulong kanimo: Ania karon, akong itugyan ang imong kaaway nganha sa imong kamot, ug ikaw magbuhat kaniya sumala sa maayo kanimo. Unya si David mitindog, ug giputlan ang sidsid sa saput ni Saul sa tago. ⁵Ug nahitabo sa tapus niana, nga ang kasingkasing ni David daw nagasakit kaniya, tungod kay iyang giputlan ang sidsid sa saput ni Saul. ⁶Ug siya miingon sa iyang mga tawo: Si Jehova nagadili nga ako magbuhat niining butanga sa akong ginoo, ang dinihog ni Jehova, sa pagtuy-od sa akong kamot batok kaniya, sa nakita *ko* nga siya mao ang dinihog ni Jehova. ⁷Busa gibadlong ni David ang iyang mga tawo niining mga pulonga, ug wala motugot kanila nga motindog sila batok kang Saul. Ug si Saul mibangon gikan sa langub, ug mipanaw sa iyang dalan. ⁸Taodtaod mibangon usab si David, ug migula gikan sa langub, ug misinggit sa luyo ni Saul, nga nagaingon: Akong ginoong hari. Ug sa diha nga si Saul milingi sa iyang luyo, si David miyukbo nga ang iyang nawong haduol sa yuta, ug naghatag ug katahuran.

⁹ Ug si David miingon kang Saul: Nganong namati ka sa mga pulong sa mga tawo, nga nagaingon: Ania karon, si David nagapangita sa pagdagmal kanimo? ¹⁰Ania karon, niining adlaw ang imong mata nakakita kong giunsa sa pagtugyan ni Jehova kanimo niining adlaw sa akong kamot didto sa langub: ug ang uban nagsugyot kanako sa pagpapatay kanimo; apan ang *akong mata* nagluwas kanimo; ug ako miingon: Dili ko bakyawon ang akong kamot batok sa akong ginoo; kay siya mao ang dinihog ni Jehova. ¹¹Labut pa, amahan ko, tan-awa, oo, tan-awa ang sidsid sa imong saput sa akong kamot; kay nianang pagputol ko sa sidsid sa imong saput, ug wala ko ikaw patya, hibaloan mo ug tan-awa nga wala gayud ing dautan, ni paglapas sa akong kamot, ug wala ako makasala batok kanimo, bisan pa nagapangita ikaw sa akong kinabuhi sa pagkuha niini. ¹²Si Jehova magahukom sa taliwala kanimo ug kanako, ug si Jehova magabalus kanimo alang kanako; apan ang akong kamot dili gayud magadapat kanimo. ¹³Ingon sa gipamulong sa sanglitanan sa mga karaan: Gikan sa mga dautan mogula ang pagkadautan; apan ang akong kamot dili magadapat kanimo. ¹⁴Kang kinsa ba mogula ang hari sa Israel? kang kinsa ba ikaw magalutos? Nagalutos sa usa ka irong patay, sunod sa usa ka pulgas. ¹⁵Busa si Jehova maoy maghuhukom, ug mohatag sa paghukom sa taliwala kanako ug kanimo, ug motan-aw, ug molaban sa akong katungod, ug magaluwas kanako gikan sa imong kamot.

¹⁶ Ug kini nahitabo, sa diha nga natapus na ang pagsulti ni David niining mga pulonga kang Saul, nga si Saul miingon: Mao ba kini ang imong tingog, anak ko nga David? Ug gipatugbaw ni Saul ang iyang tingog ug mihilak. ¹⁷Ug siya miingon kang David: Ikaw labi pang matarung kay kanako; kay ikaw naghatag kanako ug maayo, samtang gihatag ko kanimo ang dautan. ¹⁸Ug ikaw

nagpadayag niining adlaw kong unsa ang pagkamaayo mo kanako, kay ingon nga si Jehova nagtugyan kanako sa imong kamot, wala mo ako patya. ¹⁹Kay kong ang usa ka tawo makakaplag sa iyang kaaway, buhian ba kaha siya sa minaayo niya? Busa si Jehova nagbalus kanimo sa maayo tungod sa imong gibuhat kanako niining adlaw. ²⁰Ug karon, tan-awa, ako nahibalo nga ikaw sa walay duhaduha mahari gayud, ug nga ang gingharian sa Israel mamalig-on diha sa imong kamot. ²¹Busa panumpa karon kanako tungod kang Jehova, nga dili mo putlon ang akong kaliwat sa tapus kanako, ug ayaw pagpapasa ang akong ngalan sa balay sa akong amahan. ²²Ug si David nanumpa kang Saul, Ug si Saul mipauli; apan si David ug ang iyang mga tawo nangadto sila sa malig-ong salipdanan.

¹ Ug si Samuel namatay; ug ang tibook nga Israel nanagtigum pagtingub sa ilang kaugalingon, ug nanagminatay *tungod* kaniya, ug gilubong siya didto sa balay niya sa Rama. Ug si David mibangon, ug miadto sa kamingawan sa Paran.

² Ug didtoy usa ka tawo sa Maon, kinsang kabtangan atua sa Carmelo; ug ang tawo daku kaayo, ug siya may totolo ka libong carnero, ug usa ka libo nga kanding: ug siya nagaalot sa iyang mga carnero didto sa Carmelo. ³Karon ang ngalan sa tawo mao si Nabal; ug ang ngalan sa iyang asawa mao si Abigail; ug ang babaye masinabuton kaayo, ug may usa ka maanyag nga panagway; apan ang tawo dili papiog ug dautan sa iyang mga binuhatan; ug siya gikan sa banay ni Caleb. ⁴Ug si David nakadungog didto sa kamingawan nga si Nabal nag-alot sa iyang mga carnero. ⁵Ug si David nagpasugo ug napulo ka batan-ong lalake, ug si David miingon sa mga batan-ong lalake. Tumungas kamo ngadto sa Carmelo, ug umadto kang Nabal, ug paghatag ug katahuran kaniya sa akong ngalan: ⁶Ug kini mao ang ipamulong ninyo kaniya nga nagapuyo *sa pagkamauswagon* : Ang pakigdait anaa kanimo, ug ang pakigdait anaa sa imong balay, ug ang pakigdait anaa sa tanan nga anaa kanimo. ⁷Ug karon ako nakadungog nga ikaw adunay mga mag-aalot, ang imong nga magbalantay ania na uban kanamo karon, ug wala sila namo unsaa, ni may bisan unsa nga nakulang kanila, sa tanang panahon nga didto sila sa Carmelo. ⁸Pangutan-a ang imong mga batan-ong lalake, ug sila magasugilon kanimo; sa maong hinungdan itugot nga may kahimut-an ang mga batan-ong lalake sa imong mga mata; kay kami nahianhi sa usa ka maayong adlaw; ihatag, ako nangaliyupo kanimo, bisan unsa nga mahaanha sa imong kamot, sa imong mga sulogoon, ug sa imong anak nga lalake nga si David. ⁹Ug sa diha nga ang mga batan-ong lalake ni David nanghiabut na, gipamulong nila kang Nabal sumala niadtong tanang mga pulong sa ngalan ni David, ug minghunong. ¹⁰Ug si Nabal mitubag sa mga sulogoon ni David, ug miingon: Kinsa ba si David? Ug kinsa ba ang anak nga lalake ni Isai? adunay daghang mga sulogoon karong mga adlaw nga ang tagsatagsa ka tawo mobulag sa iyang agalon. ¹¹Kuhaon ko diay ang akong tinapay, ug ang akong tubig, ug ang akong inihaw nga akong gipatay alang sa akong mga mag-aalot, ug ihatag ko ba kini sa mga tawo nga wala nako hibalo kong diin sila gikan?

¹² Busa ang mga batan-ong lalake ni David mingtalikod, ug mingbalik, ug nahiabut ug gisuginlan siya sumala sa tanan niining mga pulonga. ¹³ Ug si David miingon sa iyang mga tawo: Panagtakin kamo ang tagsatagsa ka tawo sa iyang pinuti. Ug nanagtakin sila ang tagsatagsa ka tawo sa iyang pinuti; ug si David nagatakin usab sa iyang pinuti: ug may mingsunod kang David nga duolan sa upat ka gatus ka tawo; ug may duruha ka gatus nga mingpabilin diha sa mga kasangkapan. ¹⁴ Apan usa sa mga batan-ong lalake misugilon kang Abigail, ang asawa ni Nabal, nga nagaingon: Ania karon, si David nagpadala ug mga sulogoon gikan sa kamingawan aron sa paghatag ug katahuran sa atong agalon; ug iyang gikasab-an sila. ¹⁵ Apan ang mga tawo maayo kaayo kanamo, ug wala kami nila hilabti, ni mawad-an kami bisan unsa, sa kadugayon nga kami nagauban diha kanila sa didto kami sa mga kapatagan. ¹⁶ Sila mao ang usa ka kuta namo sa adlaw ug sa gabii, sa tanang higayon nga kami diha uban kanila nga nagabantay sa mga carnero. ¹⁷ Busa karon ilha ug hunahunaa kong unsay imong pagabuhaton; kay dautan ang gitinguha batok sa atong agalon, ug batok sa tibook niyang balay; kay siya maoy usa ka tawo nga walay kapuslanan, ug walay bisan kinsa nga makasulti kaniya.

¹⁸ Unya si Abigail midali, ug mikuha ug duruha ka gatus ka book tinapay, ug duruha ka botella nga vino, ug lima ka carnero nga linuto na ug lima ka takus nga sinanglag nga trigo, ug usa ka gatus ka hugpong nga parras, ug duruha ka gatus ka haon nga higuera, ug gitangkil kini sa mga asno. ¹⁹ Ug siya miingon sa iyang mga batan-ong lalake: Lakaw una kanako; ania karon, ako magasunod kaninyo. Apan wala niya suginli ang iyang bana nga si Nabal. ²⁰ Ug kadto mao, nga sa nakakabayo na siya sa iyang asno, ug milugsong labay sa hup-ananan sa bukid, nga, ania karon, si David ug ang iyang mga tawo minglugsong paingon kaniya; ug iyang gikahibalag sila. ²¹ Karon si David miingon: Sa pagkatinuod kakawangan ang akong pagbantay sa tanan nga ania niining tawohana didto sa kamingawan, aron nga walay makulang sa tanan nga mahatungod kaniya: ug iya akong gibalusan ug dautan tungod sa maayo. ²² Ang Dios magahimo sa ingon niini sa mga kaaway ni David, ug labi pa usab, kong may ibilin ako sa tanan nga mahatungod kaniya sa pagbanagbanag sa kabuntagon, bisan usa ka bata nga lalake. ²³ Ug sa diha nga si Abigail nakakita kang David siya midali, ug nanaug sa iyang asno, ug mihapa sa atubangan ni David, ug miyukbo ngadto sa yuta. ²⁴ Ug siya mihapa sa iyang mga tiil ug miingon: Kanako, ginoo ko, sa ibabaw nako mahulog ang kasal-anan; ug tugoti nga ang imong sulogoon nga babaye, ako nangaliyupo kanimo, sa pagpasulti sa imong mga igdulungog, ug pamatia ang mga pulong sa imong sulogoon nga babaye. ²⁵ Ayaw itugot sa akong ginoo, ako nangaliyupo kanimo, nga magtagad niining walay kapuslanan nga tawo, bisan kang Nabal; kay sumala sa iyang ngalan, mao man siya; Nabal ang iyang ngalan, ug ang kabuangan maoy nagauban kaniya: apan ako nga imong sulogoon nga babaye wala makakita sa mga batan-ong lalake sa akong ginoo, nga imong gisugo. ²⁶ Busa karon, ginoo ko, ingon nga si Jehova buhi, ug ingon nga ang imong kalalg buhi, sa nakita nga si Jehova nagpugong kanimo gikan sa pagpakasala tungod sa dugo, ug gikan sa pagpanimalus pinaagi sa imong kaugalingong kamot, busa karon himoa nga ang imong mga kaaway, ug sila nga nangita ug kadautan sa akong ginoo nga mahasama kang Nabal. ²⁷ Ug karon kining gasa nga gidala sa imong sulogoon sa akong ginoo,

ipahatag kini ngadto sa mga batan-ong lalake nga nagasunod sa akong ginoo. ²⁸Pasayloa, ako nangaliyupo kanimo, ang paglapas sa imong sulogoon nga babaye; kay sa pagkatinuod si Jehova magahimo ug usa ka malig-ong balay sa akong ginoo, tungod kay ang akong ginoo mogubat sa mga gubat ni Jehova; ug ang dautan dili hikaplagnan diha kanimo sa tanan nimong mga adlaw. ²⁹Ug bisan pa ang tawo motindog sa paglutos kanimo, ug sa pagpangita sa imong kalag, bisan pa niana ang kalag sa akong ginoo mahigut diha sa usa ka bugkos sa kinabuhi uban kang Jehova nga imong Dios; ug ang mga kalag sa imong mga kaaway, siya magalamboyog kanila, ingon sa gikan sa laang sa usa ka lamboyog. ³⁰Ug mahitabo, sa diha nga si Jehova maghimo sa akong ginoo sumala sa tanang kaayohan sa iyang gipamulong mahitungod kanimo, ug makatudlo na kanimo nga principe ibabaw sa Israel, ³¹Nga kini dili mahimong kasakit kanimo, ni makapangdol sa kasingkasing sa akong ginoo, bisan ikaw makaula sa dugo sa walay gipasikaran, kun ang akong ginoo manimalus sa iyang kaugalingon. Ug sa diha nga si Jehova magahimo ug maayo sa akong ginoo, unya hinumdumi ang imong sulogoon nga babaye.

³² Ug si David miingon kang Abigail: Bulahan si Jehova ang Dios sa Israel, nga nagpaanhi kanimo niining adlaw aron sa pagsugat kanako: ³³Ug bulahan ang imong kaligdong, ug bulahan ikaw nga nakapalikay kanako niining adlaw gikan sa pagpakasala tungod sa dugo, ug gikan sa pagpanimalus sa akong kaugalingon pinaagi sa akong kamot. ³⁴Kay sa tinuod gayud, ingon nga si Jehova, ang Dios sa Israel, buhi, nga nakapugong kanako gikan sa pagdaut kanimo, gawas nga ikaw midali ug mianhi sa pagsugat kanako, sa walay duhaduha walay mahabilin kang Nabal sa pagbanagbanag sa kabuntagon bisan sa usa ka bata nga lalake. ³⁵Busa gidawat ni David gikan sa iyang kamot kadtong iyang gidala kaniya; ug siya miingon kaniya: Lakaw sa pakigdait ngadto sa imong balay; tan-awa, ako namati sa imong tingog, ug gidawat ang imong kaugalingon.

³⁶ Ug si Abigail miadto kang Nabal; ug, ania karon, siya naghimo ug usa ka pangilin sa iyang balay, sama sa pangilin sa usa ka hari; ug ang kasingkasing ni Nabal malipayon sa sulod niya, kay siya nahubog sa hilabihan: busa wala siya mosugilon kaniya bisan unsa, kapin kun kulang, hangtud sa pagbanagbanag sa kabuntagon. ³⁷Ug nahitabo sa pagkabuntag, sa diha nga hinghuwasan na si Nabal, nga ang iyang asawa misugilon kaniya niining mga butanga, ug ang iyang kasingkasing nalumos sa sulod niya, ug siya nahimong ingon sa usa ka bato. ³⁸Ug nahitabo nga sa may napulo na ka adlaw nga nangagi nga si Nabal gihampak ni Jehova, mao nga siya namatay. ³⁹Ug sa diha nga si David nakadungog nga si Nabal namatay, siya miingon: Bulahan si Jehova nga naglaban sa hinungdan sa akong kaulawan gikan sa kamot ni Nabal, ug nagapugong sa iyang sulogoon gikan sa kaudutan: ug ang dautang buhat ni Nabal giuli ni Jehova sa iyang kaugalingong ulo. Ug si David nagpasugo ug nagsulti mahitungod kang Abigail, sa pagpakuha kaniya aron iyang pangasaw-on. ⁴⁰Ug sa diha nga ang mga sulogoon ni David midangat na didto kang Abigail sa Carmelo, sila mingsulti kaniya, nga nagaingon: Si David nagpaanhi kanamo dinhi kanimo, sa pagpadala kanimo ngadto kaniya aron ikaw iyang pangasaw-on. ⁴¹Ug siya mitindog ug miyukbo sa iyang kaugalingon nga ang iyang nawong ngadto sa yuta, ug nagaingon: Ania karon, ang imong sulogoon nga babaye maoy usa ka sulogoon sa pagpanghugas sa mga tiil sa mga sulogoon sa akong ginoo. ⁴²Ug si Abigail midali, ug mitindog, ug mikabayo sa usa ka asno, uban ang lima ka mga dalaga niya nga mingnunot

kaniya; ug milakaw siya sunod sa mga sulogoon ni David ug nahimong iyang asawa. ⁴³Si David usab nangasawa kang Ahinoam sa Jezreel; ug silang duruha nahimong iyang mga asawa. ⁴⁴Karon si Saul mihatag kang Michal nga iyang anak nga babaye, nga asawa ni David, kang Palti, ang anak nga lalake ni Lais nga atua sa Gallim.

¹ Ug ang mga taga-Ziph nangadto kang Saul didto sa Gabaa, nga nagaingon: Wala ba si David maghupo sa iyang kaugalingon didto sa bungtod sa Hachila, nga maoy dapit nga atubangan sa kamingawan? ²Unya si Saul mitindog, ug milugsong ngadto sa kamingawan sa Ziph, nga may totolo ka libo ka piniling tawo sa Israel uban kaniya, aron sa pagpangita kang David didto sa kamingawan sa Ziph. ³Ug si Saul nagpahaluna didto sa bungtod sa Hachila, nga maoy dapit nga atubangan sa kamingawan, dapit sa dalan. Apan si David nagpuyo didto sa kamingawan, ug siya nakakita nga si Saul naggukod kaniya didto sa kamingawan. ⁴Busa si David nagpadala ug mga maniniid, ug nakasabut nga si Saul nahiabut gayud sa pagkatinuod. ⁵Ug si David mitindog, ug miabut sa dapit diin si Saul nagpahaluna; ug si David nakalantaw sa dapit diin si Saul maghigda, ug si Abner ang anak nga lalake ni Ner ang capitan sa iyang panon: ug si Saul naghigda sulod sa dapit sa mga carromata, ug ang katawohan nanagpahaluna libut kaniya.

⁶ Unya mitubag si David, ug miingon kang Ahimelech ang Hetehanon, ug kang Abisai ang anak nga lalake ni Sarvia, igsoon nga lalake ni Joab, nga nagaingon: Kinsay mokuyog kanako ngadto kang Saul sa campo? Ug si Abisai miingon: Ako molugsong uban kanimo. ⁷Busa si David ug si Abisai nangadto sa katawohan sa gabii: ug, ania karon, si Saul naghigda nga nahakatulog sulod sa dapit sa mga carromata, uban sa iyang bangkaw nga giugbok sa yuta dapit sa iyang ulohan; ug si Abner ug ang katawohan nanghigda libut kaniya. ⁸Unya miingon si Abisai kang David: Ang Dios nagatugyan sa imong kaaway sa imong kamot niining adlawa: busa karon tugoti ako sa pagbangkaw kaniya, ako nangaliyupo kanimo, uban niining bangkaw ngadto sa yuta sa usa ka pagsalibay, ug dili ako mobangkaw kaniya sa makaduha. ⁹Ug si David miingon kang Abisai: Ayaw paglaglaga siya; kay kinsa ba ang makabakyaw batok sa dinihog ni Jehova, ug mawalay sala? ¹⁰Ug si David miingon: Ingon nga si Jehova buhi, si Jehova ang magahampak kaniya; kun ang iyang adlaw sa kamatayon moabut; kun siya moadto sa gubat, ug mamatay. ¹¹Si Jehova nagadili nga bakyawon ko ang sa akong kamot batok sa dinihog ni Jehova: apan karon kuhaa, ako nangaliyupo kanimo, ang bangkaw nga anaa sa iyang ulohan, ug ang tibud-tibud sa tubig, ug manlakaw kita. ¹²Busa gikuha ni David ang bangkaw ug ang tibud-tibud sa tubig gikan sa ulohan ni Saul; ug nanlakaw sila; ug walay tawong nakakita niana, ni may nahibalo niana, ni may bisan kinsa nga nahagmata: sanglit sila nanghikatulog tungod kay usa ka halalum nga paghinanok gikan kang Jehova midangat kanila.

¹³ Unya si David miadto sa usa ka luyo, ug mitindog sa kinatumyan sa halayong bukid; usa ka dakung wanang nakaulang kanila; ¹⁴Ug si David misinggit sa katawohan, ug kang Abner ang anak nga lalake ni Ner, nga nagaingon: Wala ka ba tumubag, Abner? Unya si Abner mitubag ug miingon:

Kinsa ikaw nga nagsinggit sa hari? ¹⁵Ug si David miingon kang Abner: Dili ba ikaw *maisug* nga tawo? Ug kinsa ba ang sama kanimo sa Israel? busa ngano man nga wala ka magbantay sa imong ginooong hari? kay may nahianha nga usa ka tawo aron sa paglaglag sa hari nga imong ginoo. ¹⁶Kining butanga nga imong gibuhat dili maayo. Ingon nga si Jehova buhi, ikaw angay gayud nga mamatay, tungod kay ikaw wala magbantay sa imong ginoo, ang dinihog ni Jehova. Ug karon tan-awa kong hain ang bangkaw sa hari, ug ang tibud-tibud sa tubig nga dinha sa iyang ulohan? ¹⁷Ug si Saul nakaila sa tingog ni David, ug miingon: Mao ba kini ang imong tingog, anak ko nga David? Ug si David miingon: Mao ang akong tingog, ginoo ko, oh hari. ¹⁸Ug siya miingon: Ngano ba nga ang akong ginoo nagalutos man sa iyang sulogoon? kay unsay akong nabuhat? kun unsay kadautan nga ania sa akong kamot? ¹⁹Busa karon, ako nangaliyupo kanimo, papatalinghuga ang akong ginoo ang hari sa mga pulong sa iyang sulogoon. Kong si Jehova mao ang nagaaghat kanimo batok kanako, ipadawat kaniya ang usa ka halad: apan kong ang mga anak sa mga tawo, tinunglo sila sa atubangan ni Jehova; kay ako gipapahawa niining adlaw aron nga ako dili makaipon sa panulondon ni Jehova, nga nagaingon: Lakaw, pag-alagad ug laing mga dios. ²⁰Busa karon, ayaw tugoti nga moagas ang akong dugo sa yuta nga halayo sa atubangan ni Jehova: kay ang hari sa Israel mianhi sa pagpangita sa usa ka pulgas, ingon sa usa ka tawo nga nagaayam sa usa ka langgam sa kabukiran.

²¹Unya si Saul miingon: Ako nakasala: pumauli ka, anak ko nga David; kay dili na ako magabuhat ug kadautan kanimo, tungod kay ang akong kinabuhi nahimong minahal sa imong mga mata niining adlaw: ania karon, ako nagbuhat ingon sa buang ug nasayup sa hilabihan gayud. ²²Ug si David mitubag ug miingon: Ania karon, ang bangkaw, Oh hari! paanhia ang usa sa mga batan-ong lalake ug ipakuha kini. ²³Ug si Jehova magahatag sa tagsatagsa ka tawo sa iyang pagkamatarung ug sa iyang pagkamatinumanon; kay ingon nga si Jehova nagtugyan kanimo sa akong kamot niining adlaw, ug ako dili mobakyaw sa akong kamot batok sa dinihog ni Jehova. ²⁴Ug, ania karon, ingon nga ang imong kinabuhi gipakamahal sa akong mga mata niining adlaw, ingon niini usab gipakamahal ang akong kinabuhi sa mga mata ni Jehova, ug luwason niya ako sa tanang kagul-anan. ²⁵Unya si Saul miingon kang David: Bulahan ikaw, anak ko nga David: ikaw makahimo sa pagkagamhanan gayud ug sa pagkatinuod makadaug. Busa si David milakaw sa iyang dalan, ug si Saul mipauli sa iyang dapit.

¹Ug si David miingon diha sa iyang kasingkasing: Ako karon mahanaw sa usa lamang ka adlaw pinaagi sa kamot ni Saul: kay wala nay maayo pa alang kanako kay sa mokalagiw ako ngadto sa yuta sa mga Filistehanon; ug si Saul mawad-an ra sa paglaum, sa pagpangita pa kanako sa tanang mga utlanan sa Israel: mao nga ako mogawas gikan sa iyang kamot. ²Ug si David mitindog ug mipadayon, siya ug ang unom ka gatus ka tawo nga diha uban kaniya, ngadto kang Achis ang anak nga lalake ni Maoch, ang hari sa Gath. ³Ug si David miipon kang Achis didto sa Gath, siya ug ang iyang mga tawo, ang tagsatagsa ka tawo uban ang iyang sulod-balay, bisan si David uban sa iyang

duruha ka asawa, si Ahinoam ang taga-Jezreel, ug si Abigail ang taga-Carmelo, ang asawa ni Nabal. ⁴Ug gisugilon kang Saul nga si David mikalagiw ngadto sa Gath: ug siya wala na mangita kaniya pag-usab. ⁵Ug si David miingon kang Achis: Kong karon ako nakakaplag ug kahamut-an sa imong mga mata, pahatagi ako kanila ug usa ka dapit sa usa sa mga ciudad sa kapatagan, aron ako makapuyo didto: kay ngano ba nga ang imong sulogoon magapuyo sa harianong ciudad uban kanimo? ⁶Unya si Achis mihatag sa Siclag kaniya niadtong adlaw: maoy hinungdan nga ang Siclag nahimong bahin sa mga hari sa Juda hangtud niining adlaw. ⁷Ug ang gidaghanon sa mga adlaw nga si David nagpuyo niadtong kapatagan sa mga Filistehanon may usa ka tuig ug upat ka bulan.

⁸ Ug si David ug ang iyang mga tawo nanungas, ug gisulong nila ang mga Gesurehanon, ug ang mga Gerzehanon, ug ang mga Amalechanon; kay kadtong maong mga *nasud* maoy mga molupyo sa yuta, maoy mga karaan, kong ikaw moadto ngadto sa Shur, bisan ngadto sa yuta sa Egipto. ⁹Ug si David midasmag sa yuta, ug walay gibilin mga lalake kun babaye nga buhi, ug gidala ang mga carnero, ug mga vaca, ug mga asno, ug mga camello, ug ang mga bisti; ug siya mibalik, ug miadto kang Achis. ¹⁰Ug si Achis miingon: Batok kang kinsa gihimo mo ang usa ka pagsulong niining adlaw? Ug si David miingon: Batok sa Habagatan sa Juda, ug batok sa Habagatan sa mga taga-Jerameel, ug batok sa Habagatan sa mga Cinehanon. ¹¹Ug si David walay gibilin bisan lalake ni babaye nga buhi, sa pagdala kanila ngadto sa Gath, nga nagaingon: Tingali maoy ilang isugilon kanato, nga magaingon: Mao kana ang gibuhay ni David, ug maoy iyang batasan sa tanang panahon nga siya nagpuyo sa yuta sa mga Filistehanon. ¹²Ug si Achis mitoo kang David, nga nagaingon: Siya naghimo sa iyang katawohan nga Israel sa pagdumot gayud kaniya; busa siya mahimo nga akong ulipon sa walay katapusan.

¹ Ug nahitabo niadtong mga adlaw, nga ang mga Filistehanon nagtigum sa ilang mga panon nga igugubat pagtingub aron sa pagpakig-away batok sa Israel. Ug si Achis miingon kang David: Hibaloan mo sa pagkamatuod nga ikaw moadto uban kanako sa panon, ikaw ug ang imong mga tawo. ²Ug si David miingon kang Achis: Busa ikaw manghibalo unsay buhaton sa imong sulogoon. Ug si Achis miingon kang David: Busa buhaton ko ikaw nga magbalantay sa akong ulo sa walay katapusan. ³Karon si Samuel patay na, ug ang tibook nga Israel nagminatay tungod kaniya, ug gilubong siya didto sa Rama, bisan didto sa iyang kaugalingong ciudad. Ug si Saul nagsalikway niadtong mga espiritista, ug nidtong mga salamangkiro gikan sa yuta. ⁴Ug ang mga Filistehanon nanagtigum sa ilang kaugalingon sa pagtingub, ug ming-adto ug mingpahaluna sa Sunam; ug si Saul nagtigum pagtingub sa tibook Israel ug sila nagpahaluna didto sa Gilboa. ⁵Ug sa diha nga nakita na si Saul ang panon sa mga Filistehanon, siya nahadlok, ug ang iyang kasingkasing mikurog ug daku uyamut. ⁶Ug sa diha nga nangutana si Saul kang Jehova, si Jehova wala tumubag kaniya, ni pinaagi sa mga damgo, ni pinaagi sa Urim, ni pinaagi sa mga manalagna.

⁷ Unya miingon si Saul sa iyang mga sulogoon: Pangitai ako ug usa ka babaye nga espiritista, aron ako moadto kaniya, ug mangutana kaniya. Ug ang iyang mga sulogoon miingon kaniya: Ania

karon, adunay usa ka babaye nga espiritista didto sa Endor. ⁸Ug si Saul nagtakuban sa iyang kaugalingon, ug nagsul-ob sa laing saput, ug miadto, siya ug duruha ka tawo uban kaniya, ug nangadto sila sa babaye sa gabii: ug siya miingon: Tumagna ka kanako, ako nangaliyupo kanimo, pinaagi sa pagka-espiritista mo, ug patunghaa kanako bisan kinsa sumala sa akong hinganlan kanimo. ⁹Ug ang babaye miingon kaniya: Ania karon, ikaw nahibalo kong unsay gibuhat ni Saul, giunsa niya sa pagwagtang kadtong mga espiritista, ug ang mga salamangkiro, gikan sa yuta: busa ngano man nga nagbutang ka ug usa ka lit-ag alang sa akong kinabuhi, aron sa pagpatay kanako? ¹⁰Ug si Saul nanumpa kaniya tungod kang Jehova, nga nagaingon: Ingon nga si Jehova buhi, walay silot nga mahanabo kanimo alang niining butanga. ¹¹Unya miingon ang babaye: Kinsay akong patunghaon nganha kanimo? Ug siya miingon: Patunghaa kanako si Samuel. ¹²Ug sa pagkakita sa babaye kang Samuel, siya misinggit sa usa ka hataas nga tingog; ug ang babaye misulti kang Saul, nga nagaingon: Nganong naglimbong ka kanako? kay ikaw mao si Saul. ¹³ug ang hari miingon kaniya: Ayaw kahadlok kay unsay nakita mo? Ug ang babaye miingon kang Saul: Ako nakakita ug usa ka dios nga nagagula gikan sa yuta. ¹⁴Ug siya miingon kaniya: Unsang dagwaya siya? ug siya miingon: Usa ka tigulang nga tawo nagagula; ug siya giputos sa usa ka kupo. Ug si Saul nakaila nga kadto mao si Samuel, ug iyang giyukbo ang iyang nawong ngadto sa yuta, ug mihatag ug katahuran.

¹⁵ Ug si Samuel miingon kang Saul: Ngano nga ikaw nagsamok kanako, sa pagpagula kanako? Ug si Saul mitubag: Ako nagakaguol sa hilabihan gayud; kay ang mga Filistehanon nakiggubat batok kanako, ug ang Dios mibulag gikan kanako, ug wala na motubag kanako, ni pinaagi sa mga manalagna, ni pinaagi sa mga damgo: busa gisangpit ko ikaw, aron ipahibalo mo kanako kong unsay akong pagabuhaton. ¹⁶Ug si Samuel miingon: Ngano man nga mangutana ka kanako, sa nakita *mo* nga si Jehova mibulag gikan kanimo, ug nahimo nga imong kabatok? ¹⁷Ug si Jehova nagbuhat kanimo, sumala sa iyang gipamulong pinaagi kanako: ug si Jehova nagpikas sa gingharian gikan sa imong kamot, ug gihatag kini sa imong silingan, bisan ngadto kang David. ¹⁸Tungod kay ikaw wala magtuman sa tingog ni Jehova, ug wala nimo buhata ang iyang mabangis nga kasuko batok kang Amalec, busa gibuhat ni Jehova kining butanga kanimo niining adlaw. ¹⁹Labut pa niini si Jehova magahatag sa Israel uban usab kanimo ngadto sa kamot sa mga Filistehanon; ug ugma ikaw ug ang imong mga anak nga lalake motipon kanako. Si Jehova magatugyan sa panon sa Israel usab ngadto sa kamot sa mga Filistehanon.

²⁰ Unya si Saul napukan dayon nga nagabuy-od sa yuta, ug nalisang ug daku uyamut, tungod sa mga pulong ni Samuel: ug kaniya wala nay kusog nga nahabilin; kay siya sa tibook adlaw wala makakaon ug tinapay, ni sa tibook nga gabii. ²¹Ug ang babaye miadto kang Saul, ug nakakita nga siya nasamok ug daku uyamut, ug miingon kaniya: Ania karon, ang imong sulogoon nga babaye namati sa imong tingog, ug gibutang ko ang akong kinabuhi sa akong kamot, ug namati sa imong mga pulong nga imong gisulti kanako. ²²Busa karon, ako nangaliyupo kanimo, pamation mo usab ang tingog sa imong sulogoon nga babaye ug itugot nga magabutang ako ug usa ka book tinapay sa imong atubangan; ug kumaon, aron ikaw mabaskug, sa diha nga ikaw mopanaw na sa imong

dalan. ²³Apan siya nagdumili, ug miingon: Ako dili mokaon. Apan ang iyang sulogoon, lakip ang babaye, nagpugos kaniya; ug siya namati sa ilang tingog. Busa mibangon siya gikan sa yuta, ug milingkod sa higdaanan. ²⁴Ug ang babaye may usa ka pinatambok nga nati nga vaca diha sa balay; ug siya midali, ug giuhaw kini; ug siya mikuha ug harina, ug gimasa kini, ug nagluto sa walay levadura nga tinapay gikan niini. ²⁵Ug iyang gidala kini sa atubangan ni Saul, ug sa atubangan sa iyang mga sulogoon; ug sila nangaon. Unya sila nanindog, ug minglakaw niadtong gabhiona.

¹ Karon ang mga Filistehanon nanagtigum pagtingub sa ilang tanang mga panon didto sa Aphec. ug ang Israelihanon nanagpahaluna tupad sa tinubdan nga anaa sa Jezreel. ²Ug ang mga kadagkuan sa mga Filistehanon nangagi sa tinaggatus, ug sa tinaglibo; ug si David ug ang iyang mga tawo nangagi sa dapit sa likod uban kang Achis. ³Unya miingon ang mga principe sa mga Filistehanon: Unsay *gibuhat* niining mga Hebreohanon *dinhi* ? Ug si Achis miingon sa mga principe sa mga Filistehanon: Dili ba kini si David, ang sulogoon ni Saul ang hari sa Israel, nga nahiuban kanako niining mga adlaw, kun niining mga tuiga, ug wala ako makakaplag ug sayup diha kaniya sukad mahianhi *siya kanako* hangtud niining adlaw? ⁴Apan ang mga principe sa mga Filistehanon naligutgut kaniya; ug ang mga principe sa mga Filistehanon miingon kaniya: *Papaulia* ang tawo, aron siya mahisibog sa iyang dapit diin siya nimo itudlo, ug ayaw siya pagpalugsonga uban kanato sa paggubat, tingali unya didto sa gubat siya mahimong kabatok nato: kay asa man makig-uliay kining *tawohana* sa iyang ginoo? Dili ba kini hinoon uban sa mga pangulo niining mga tawohana? ⁵Dili ba mao kini si David, nga kaniya sila nanag-awit ang usa ug usa sa mga pagsayaw, nga nag-ingon: Si Saul nakapatay sa iyang mga linibo, Ug si David sa iyang mga tinagpulo ka libo?

⁶ Unya si Achis mitawag kang David, ug miingon kaniya: Ingon nga si Jehova buhi, ikaw nagminatarung, ug ang imong paggula ug ang imong pagsulod uban kanako sa panon maayo sa akong pagtan-aw; kay ako wala makakaplag ug kadautan diha kanimo sukad sa adlaw sa imong paghianhi kanako hangtud niining adlaw: apan bisan pa niini ang mga kadagkuan wala mouyon kanimo. ⁷Sa ingon niini karon pumauli ka, ug lakaw sa pakigdait, aron dili mawad-an sa kahamuot kanimo ang mga kadagkuan sa mga Filistehanon. ⁸Ug si David miingon kang Achis: Apan unsay akong nabuhat? Ug unsay imong nakita sa imong sulogoon sa kadugayon nga ako diha sa imong atubangan hangtud niining adlaw, aron ako dili makaadto ug makig-away batok sa mga kaaway sa akong ginoo nga hari? ⁹Ug si Achis mitubag ug miingon kang David: Ako nahibalo nga ikaw maayo sa akong pagtan-aw, ingon sa usa ka manolonda sa Dios: bisan pa niini, ang mga principe sa mga Filistehanon nanag-ingon: Siya dili makauban kanato ngadto sa gubat. ¹⁰Sa ingon niini karon bumangon ka sa pagsayo sa buntag uban sa mga sulogoon sa imong ginoo nga nanghiuban kanimo; ug sa diha nga ikaw mahagmata na pagsayo sa buntag, ug may kahayag *na*, lakaw. ¹¹Busa si David mibangon pagsayo, siya ug ang iyang mga tawo, aron sa pagpauli sa pagkabuntag ngadto sa yuta sa mga Filistehanon. Ug ang mga Filistehanon ming-adto sa Jezreel.

¹ Ug nahitabo, sa diha nga si David ug ang iyang mga tawo nahiadto sa Siclag sa ikatolo ka adlaw, nga ang mga Amalecahanon misulong sa Habagatan ug sa Siclag, ug gidaug ang Siclag, ug gisunog kini sa kalayo, ²Ug gibihag ang mga babaye *ug ang tanan* nga didto, gagmay ug dagku: walay bisan usa nga ilang gipatay, apan ilang gidala sila, ug nangadto sa ilang panaw. ³Ug sa diha nga si David ug ang iyang mga tawo nahiabut na sa ciudad, ania karon, nasunog kini sa kalayo; ug ang ilang mga asawa, ug ang ilang mga anak nga lalake, ug ang ilang mga anak nga babaye gipanagdala nga binihag. ⁴Unya si David ug ang katawohan nga diha uban kaniya mipatugbaw sa ilang tingog ug nanghilak, hangtud nga nangaluya sila sa hinilak. ⁵Ug ang duruha ka asawa ni David gidala nga binihag, si Ahinoam ang taga-Jezreel, ug si Abigail ang asawa ni Nabal ang taga-Carmelo. ⁶Ug si David nasubo sa hilabihan; kay ang katawohan naghigot sa pagbato kaniya, tungod kay ang kalag sa tibook katawohan nangasubo, ang tagsatagsa ka tawo alang sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga anak nga babaye: apan si David nagpalig-on sa iyang kaugalingon diha kang Jehova nga iyang Dios.

⁷ Ug si David miingon kang Abiathar nga sacerdote, ang anak nga lalake ni Ahimelech: Ako nangaliyupo kanimo, dad-a dinhi kanako ang ephod. Ug gidala ni Abiathar didto ang ephod kang David. ⁸Ug si David nangutana kang Jehova, nga nagaingon: Kong lutoson ko kining maong panon sa mga sundalo, maapasan ko kaha sila? Ug siya mitubag kaniya: Lutosa; kay sa walay duhaduha maapasan mo *sila*, ug sa walay pagkapakyas mabawi ang *tanan*. ⁹Busa si David miadto, siya ug ang unom ka gatus ka tawo nga diha uban kaniya, ug miabut sa sapa nga Besor, diin mopabilin kadtong nanghiulahi. ¹⁰Apan si David miapas, siya ug ang upat ka gatus ka tawo; kay ang duruha ka gatus napabilin sa ulahi, nga nangaluya na kaayo nga dili na makatabok sa sapa sa Besor. ¹¹Ug sila nakahibalag ug usa ka Egiptohanon diha sa kapatagan, ug gidala siya ngadto kang David, ug gihatagan siya ug tinapay, ug siya mikaon; ug ilang gihatagan siya ug tubig sa pag-inum; ¹²Ug ilang gihataga, siya ug usa ka haon nga tinapay sa igos, ug duruha ka bulig nga pasas: ug sa nakakaon na siya, hing-ulian siya sa iyang espiritu; kay siya wala makakaon ug tinapay, ni makainum ug tubig, sa totolo ka adlaw ug totolo ka gabii. ¹³Ug si David miingon kaniya: Kinsang sakup ikaw? Ug taga-diin ka? Ug siya miingon: Ako usa ka tawo nga batan-on nga lalake sa Egipto, sulogoon sa usa ka Amalecahanon; ug ang akong agalon mibiya kanako, tungod kay totolo ka adlaw na karon nga ming-agi, ako nasakit. ¹⁴Kami misulong sa dapit sa Habagatan sa mga taga-Cerethi, ug sa ibabaw niadtong sakup sa Juda, ug sa ibabaw sa Habagatan sa Caleb; ug gisunog namo ang Siclag sa kalayo. ¹⁵Ug si David miingon kaniya: Modala ka ba kanako ngadto niining panona? Ug siya miingon: Manumpa ka kanako tungod sa Dios, nga ikaw dili mopatay kanako, ni motugyan kanako ngadto sa kamot sa akong agalon, ug ako magatultol kanimo ngadto niining panona. ¹⁶Ug sa pagdala na niya ngadto, ania karon, sila nanagkatibulaag sa tibook nga yuta, nangaon ug nanginum, ug nanagsayaw, tungod sa dagkung mga inagaw nga ilang nakuha gikan sa yuta sa mga Filistehanon, ug gikan sa yuta sa Juda. ¹⁷Ug gilaglag sila ni David sukad sa pagbanagbanag sa kabuntagon bisan hangtud sa kagabhion sa sunod nga adlaw: ug walay nakagawas kanila nga usa ka tawo, gawas ang upat ka gatus ka batan-ong lalake, nga nangabayo sa camello, ug mingkalagiw. ¹⁸Ug gibawi ni

David ang tanan nga naagaw sa mga Amalechahanon; ug giluwat ni David ang iyang duruha ka asawa. ¹⁹Ug walay bisan unsa nga nakulang kanila, ni diyutay ni dagku, ni mga anak nga lalake ni mga anak nga babaye, ni inagaw ni bisan unsa nga ilang nakuha kanila: Gidala ni David pagbalik ang tanan. ²⁰Ug gidala ni David ang tanang mga panon sa carnero ug ang mga panon sa vaca, *nga* ilang giabog sa unahan sa *laing* panon sa vaca, ug miingon: *Kini* mao ang inagaw ni David.

²¹ Ug si David miadto sa duruha ka gatus ka tawo, nga gipangapuyan nga dili na ngani sila makanunot kang David, nga ilang gipabilin usab didto sa sapa sa Besor; ug nangadto sila sa pagsugat kang David, ug sa pagsugat sa katawohan nga nagauban kaniya: ug sa diha nga mahiduol na si David sa katawohan, siya miyukbo kanila ²²Unya mingtubag ang tanang mga dautan ug mga bastos nga tawo, kadtong nanguban kang David, ug miingon: Tungod kay wala sila mouban kanato, dili nato sila hatagan bisan unsa sa inagaw nga atong nabawi, gawas sa tagsatagsa ka tawo, sa iyang asawa ug sa iyang kabataan, aron iyang kamandoan sila ug lumakaw. ²³Unya miingon si David: Dili ninyo buhaton ang ingon, mga kaigsoonan ko, uban niadtong gihatag ni Jehova kanato, nga nagbantay kanato, ug nagtugyan kanato sa panon sa mga sunalo nga ming-anhi batok kanato sa atong kamot. ²⁴Ug kinsay mamati kaninyo niining pagkabutanga? Kay ingon nga ang iyang bahin mao ang ming-adto sa gubat, mao man usab ang *iyang bahin niadtong* mga nanghibilin uban sa mga butang: sila magadawat ug sama nga bahin. ²⁵Ug mao nga sukad niadtong adlaw ngadto sa unahan, nga iyang gihimo kini nga usa ka balaod ug usa ka tulomanon alang sa Israel hangtud niining adlaw. ²⁶Ug sa pag-abut ni David sa Siclag, nagpahatud siya sa inagaw ngadto sa mga anciano sa Juda, bisan ngadto sa iyang mga higala, nga nagaingon: Ania karon, usa ka gasa alang kaninyo gikan sa inagaw sa mga kaaway ni Jehova: ²⁷Kanila nga atua sa Beth-el, ug kanila nga atua sa Ramoth sa Habagatan, ug kanila nga atua sa Jattir, ²⁸Ug kanila nga atua sa Aroer, ug kanila nga atua sa Siphmoth, ug kanila nga atua sa Esthemoa, ²⁹Ug kanila nga atua sa Rachal, ug kanila nga atua sa mga ciudad sa mga taga-Jerameel, ug kanila nga atua sa mga ciudad sa mga Cinehanon; ³⁰Ug kanila nga atua sa Horma, ug kanila nga atua sa Chorasán, ug kanila nga atua sa Athach, ³¹Ug kanila nga atua sa Hebron, ug sa tanang dapit diin si David sa iyang kaugalingon ug ang iyang mga tawo kanunay nga mangadto.

¹ Karon ang mga Filistehanon nakiggubat batok sa Israel: ug ang mga tawo sa Israel nangalagiw gikan sa atubangan sa mga Filistehanon, ug nangapukan nga patay, didto sa bukid sa Gilboa. ²Ug ang mga Filistehanon nangusog paglutos kang Saul ug sa iyang mga anak nga lalake; ug gipatay sa mga Filistehanon si Jonathan, ug si Abinadab, ug Melchisua, ang mga anak nga lalake ni Saul. ³Ug ang gubat hilabihan kalisud batok kang Saul, ug ang mga magpapana nakaapas kaniya; ug daku ang pagkasakit niya tungod sa mga magpapana. ⁴Unya miingon si Saul sa iyang magdadala sa hinagiban: Ibta ang imong pinuti, ug dunggaba ako niana, tingali kining mga walay circuncion moabut ug dunggabon ako, ug magadagmal kanako. Apan ang iyang magdadala sa hinagiban wala bumuot; kay nahadlok siya kaayo. Busa gikuha ni Saul ang iyang pinuti, ug miubo sa tumoy niana.

⁵Ug sa diha nga ang iyang magdadala sa hinagiban nakakita nga si Saul namatay, siya usab ming-ubo sa iyang pinuti ug namatay uban kaniya. ⁶Busa si Saul namatay, ug ang iyang totolo ka anak nga lalake, ug ang iyang magdadala sa hinagiban, ug ang tanan niyang mga tawo nga nagkadungan niadtong maong adlaw. ⁷Ug sa diha nga ang mga tawo sa Israel nga didto sa laing pikas sa walog, ug kanila nga didto sa unahan sa Jordan, nakakita nga ang mga tawo sa Israel nangalagiw, ug nga si Saul ug ang iyang mga anak nga lalake nangamatay, ilang gibiyaaan ang mga ciudad, ug nangalagiw; ug ang mga Filistehanon ming-abut ug mingpuyo niini.

⁸ Ug nahitabo sa pagkaugma, sa diha nga ang mga Filistehanon miabut aron sa paghukas sa mga patay, nga ilang nakita si Saul ug ang iyang totolo ka anak nga lalake nga nangapukan didto sa bukid sa Gilboa. ⁹Ug ilang gipunggot ang iyang ulo, ug gihubo ang iyang hinagiban, ug gipalibut sa yuta sa mga Filistehanon, sa pagdala sa mga balita ngadto sa balay sa ilang mga dios-dios, ug ngadto sa katawohan. ¹⁰Ug sila nagbutang sa iyang hinagiban sa balay ni Astaroth; ug ilang gigaid ang iyang lawas sa kuta sa Beth-san. ¹¹Ug sa diha nga ang mga pumoluyo sa Jabes-Galaad nakadungog mahitungod kaniya niadtong gibuhat sa mga Filistehanon kang Saul, ¹²Ang tanan nga maisug nga tawo mingtindog, ug miadto sa tibook nga gabii, ug nagkuha sa lawas ni Saul ug sa mga lawas sa iyang mga anak nga lalake gikan sa kuta sa Beth-san; ug sila nangadto sa Jabes, ug nagsunog kanila didto. ¹³Ug nagkuha sa ilang mga bukog, ug naglubong kanila sa ilalum sa kahoy nga sambag sa Jabes, ug nanagpuasa sulod sa pito ka adlaw.

¹ Ug nahatabo sa tapus ang kamatayon ni Saul, sa diha nga nahiuli si David gikan sa pagpamatay sa mga Amalecahanon, ug si David nakapuyo ug duha ka adlaw sa Siclag; ²Nahitabo sa ikatolo, ka adlaw, nga, ania karon, usa ka tawo migula sa campo gikan kang Saul, uban ang iyang mga saput nga gisi, ug may yuta sa ibabaw sa iyang ulo: ug maoadto, nga sa pagdangat niya kang David, siya mihapa sa yuta ug naghatag sa katahuran. ³Ug si David miingon kaniya: Diin ka gikan? Ug siya miingon kaniya: Nakakalagiw ako gikan sa campo sa Israel. ⁴Ug si David miingon kaniya: Unsa na man ang nahitabo? Ako nagahangyo kanimo, suginli ako. Ug siya mitubag: Ang katawohan nangalagiw gikan sa gubat, ug daghan sa katawohan nangapukan usab ug nangamatay; ug si Saul ug si Jonathan, nga iyang anak nga lalake nangamatay usab. ⁵Ug si David miingon sa batan-ong lalake nga nagsugilon kaniya: Giunsa nimo ang pagpanghibalo nga si Saul ug si Jonathan, nga iyang anak nga lalake nangamatay? ⁶Ug ang batan-ong lalake nagsugilon kaniya nga miingon: Sa paghiadto ko nga wala tuyoa didto sa bukid sa Gilboa, ania karon, si Saul nagsandig sa iyang bangkaw; ug, ania karon, ang mga carro, ug ang mga nangabayo nanagluto kaniya sa hilabihan gayud. ⁷Ug sa pagtan-aw niya sa iyang luyo, nakita ako niya ug nagtawag *siya* kanako. Ug ako mitubag: Ania ako. ⁸Ug siya miingon kanako: Kinsa ba ikaw? Ug ako mitubag kaniya: Ako usa ka Amalecahanon. ⁹Ug siya miingon kanako: Tindog, nagahangyo ako kanimo, tupad kanako, ug patya ako; kay ang nagagahum kanako, kaguol, tungod kay ang akong kinabuhi tibook pa dinhi kanako. ¹⁰Busa mitindog ako tupad kaniya, ug gipatay ko siya, kay ako nahibalo nga siya dili na

mabuhi sa tapus siya mapukan: ug gikuha ko ang purong-purong nga diha sa ibabaw sa iyang ulo, ug ang bakulo nga diha sa iyang bukton, ug gidala *ko* kini dinhi sa akong ginoo.

¹¹ Unya gikuptan ni David ang iyang mga saput, ug gipanggisi kini; ug ingon man ang tanang mga tawo nga diha uban kaniya: ¹²Ug sila nanagbangutan, ug nanagpanghilak, ug nanagpuasa hangtud sa pagkagabii, tungod kang Saul, ug tungod kang Jonathan, nga iyang anak nga lalake, ug tungod sa katawohan ni Jehova, ug tungod sa balay sa Israel; kay sila nangapukan pinaagi sa pinuti. ¹³Ug si David miingon sa batan-ong lalake nga nagsugilon kaniya: Taga-diin ka? Ugsiya mitubag: Ako ang anak nga lalake sa usa ka lumalangyaw, ug usa ka Amalecahanon. ¹⁴Ug si David miingon kaniya: Ngano nga wala ka mahadlok sa paggamit sa imong kamot sa paglaglag sa dinihog ni Jehova? ¹⁵Ug si David mitawag sa usa ka mga batan-ong lalake, ug miingon: Dumuol *ka* ug tigbasa siya. Ug iyang gitigbas siya sa pagkaagi nga siya namatay. ¹⁶Ug si David miingon kaniya: Ang imong dugo moanha sa ibabaw sa imong ulo; kay ang imong baba nagsaksi batok kanimo, ug nagaingon: Napatay ko ang dinihog ni Jehova.

¹⁷ Ug si David nagminatay sa hilabihan gayud uban niining pagminatay tungod kang Saul ug tungod kang Jonathan nga iyang anak nga lalake; ¹⁸(Ug iyang gisugo sila nga tudloan ang mga anak sa Juda *sa awit* sa pana; Ania karon, kini nahasulat sa basahon ni Jaser): ¹⁹Ang imong himaya, Oh Israel, gipatay sa ibabaw sa imong mga hatag-as nga dapit! Giunsa ang pagkapukan sa mga kusganon! ²⁰Ayaw kini pag-isugilon sa Gath, Ayaw kini pag-ibalita sa mga kadalanan sa Ascalon; Tingali unya ang mga anak nga babaye sa mga Filistehanon mangalipay, Tingali unya ang anak nga babaye sa mga walay circuncicion makadaug. ²¹Kamo nga mga bukid sa Gilboa, Himoa nga walay tun-og ni ulan sa ibabaw ninyo, ni ang mga kapatagan sa mga paghalad: Kay didto ang taming *pinaagi* sa pagkamahuwagon gisalibay, Ang taming ni Saul, dili dinihog sa lana. ²²Gikan sa dugo sa mga gipatay, gikan sa tambok sa mga kusganon, Ang pana ni Jonathan wala tumalikod, Ug ang pinuti ni Saul wala mahiuli nga walay sulod. ²³Si Saul ug Jonathan mga matahum ug himulot-an sa ilang mga kinabuhi, Ug sa ilang kamatayon wala sila magkabulag: Sila mga matulin pa kay sa mga agila, Sila mga kusganon pa kay sa mga leon. ²⁴Kamo nga mga anak nga babaye sa Israel, panghilak kamo tungod kang Saul, Nga nagpasaput kaninyo sa mapula nga maanindot kaayo, Nga nagtaod ug mga dayandayan nga bulawan sa inyong bisti. ²⁵Giunsa ang pagkapukan sa mga kusganon sa kinataliwad-an sa gubat! Si Jonathan namatay sa ibabaw sa imong mga hatag-as nga mga dapit. ²⁶Ako nasubo alang kanimo, igsoon ko nga Jonathan: Nakapahimuot gayud kaayo ikaw kanako: Ang imong gugma kanako katingalahan, Minglabaw sa gugma sa mga babaye, ²⁷Giunsa ang pagkapukan sa mga kusganon, Ug ang mga hinagiban sa gubat nangawala!

¹ Ug nahatabo sa human niini, nga si David nangutana kang Jehova, nga nagaingon: Motungas ba ako ngadto sa bisan diin nga lungsod sa Juda? Ug si Jehova miingon kaniya: Tumungas ka. Ug si David miingon: Asa man ako motungas? Ug siya miingon: Ngadto sa Hebron. ²Busa si David mitungas didto ug ang duruha usab ka asawa niya, si Ahinoam nga Jezreelhanon, ug si Abigail ang

asawa ni Nabal, ang Carmelohanon. ³Ug ang mga tawo nga kauban niya gidala ni David ang pagtungas, ang tagsatagsa ka tawo uban ang iyang sulod-balay: ug sila mingpuyo sa mga kalungSORAN sa Hebron. ⁴Ug ang mga tawo sa Juda mingadto, ug didto ilang gidihogan si David nga hari ibabaw sa balay sa Juda, ug ilang gisuginlan si David nga nagaingon: Ang mga tawo sa Jabes-Galaad mao sila ang nanaglubong kang Saul. ⁵Ug si David nagpadala ug mga sulogoon ngadto sa mga tawo sa Jabes-Galaad, ug miingon kanila: Pagabulahanon kamo ni Jehova, kay gipakita ninyo kining kalolot sa inyong ginoo, bisan pa kang Saul, ug inyong gilubong siya. ⁶Ug karon si Jehova nagapakita ug mahigugmaong-kalolot ug kamatuoran kaninyo: ug ako magabayad kaninyo niining kalolot, tungod kay nabuhat ninyo kining butanga. ⁷Busa karon lig-ona ang inyong mga kamot, ug magmaisugon kamo; kay si Saul nga inyong ginoo patay na, ug ang balay ni Juda nagdihog kanako nga hari sa ibabaw nila.

⁸ Karon si Abner ang anak nga lalake ni Ner, capitan sa panon ni Saul, mikuha kang Is-boseth, ang anak nga lalake ni Saul, ug midala kaniya ngadto sa Mahanaim; ⁹Ug naghimo kaniya nga hari ibabaw sa Galaad, ug ibabaw sa Gesuri, ug ibabaw sa Jezreel, ug ibabaw sa Ephraim, ug ibabaw sa Benjamin, ug ibabaw sa tibook Israel. ¹⁰Si Is-boseth ang anak nga lalake ni Saul may kap-atan ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari ibabaw sa Israel, ug siya naghari ug duha ka tuig. Apan ang balay ni Juda misunod kang David. ¹¹Ug ang gidugayon sa pagkahari ni David sa Hebron ibabaw sa balay ni Juda may pito ka tuig ug unom ka bulan. ¹²Ug si Abner, ang anak nga lalake ni Ner, ug ang mga sulogoon ni Is-boseth, ang anak nga lalake ni Saul, minggula gikan sa Mahanaim ngadto sa Gabaon. ¹³Ug si Joab, ang anak nga lalake ni Sarvia, ug ang mga sulogoon ni David minggula, ug nakighibalag kanila haduol sa linaw sa Gabaon; ug sila minglingkod ang usa sa usa ka daplin sa danaw, ug ang usa didto sa usa ka daplin sa danaw. ¹⁴Ug si Abner miingon kang Joab, tugoti ang mga batan-ong lalake, ako nagahangyo kanimo, sa pagtindog, ug sa padula sa among atubangan. Ug si Joab miingon: Patindoga sila. ¹⁵Unya sila nanindog ug ming-adto sa tabok pinaagi sa ilang gidaghanon: napulo ug duha ang alang kang Benjamin ug ang alang kang Is-boseth, ang anak nga lalake ni Saul, ug napulo ug duha ang gikan sa mga sulogoon ni David. ¹⁶Ug sila nanagdinakpanay ang tagsatagsa sa ulo sa iyang isigkaingon, ug *gihandus* ang iyang pinuti sa kilid sa iyang isigkaingon; busa sila nangapukan pagdungon: maoy hinungdan nga kadtong dapita gitawag ug Helcath-Assurim, nga atua sa Gabaon. ¹⁷Ug ang gubat misamot sa hilabihan gayud niadtong adlawa; ug si Abner gidaug, ug ang mga tawo sa Israel, sa atubangan sa mga sulogoon ni David.

¹⁸ Ug ang totolo ka anak nga lalake ni Sarvia didto, si Joab, ug si Abisai, ug si Asael: ug si Asael magaan sa tiil sama sa usa ka lagsaw nga ihalas. ¹⁹Ug si Asael miapas sunod kang Abner; ug sa paglakaw niya wala lumiso siya sa too nga kamot ni sa wala nga kamot, sa pag-agpas kang Abner. ²⁰Unya si Abner milingi sa likod niya, ug miingon: Ikaw ba si Asael? Ug siya mitubag: Ako man. ²¹Ug si Abner miingon kaniya: Sumimang ka sa dapit sa imong too kun sa wala, ug dakpon mo ang usa sa mga batan-ong lalake, ug kubaon mo ang iyang hinagiban. Apan si Asael wala mosimang gikan sa pagnunot kaniya, ²²Ug si Abner miingon pag-usab kang Asael: Bumulag ka sa pagnunot kanako: Ngano nga ibunal ko ikaw sa yuta? Unsaon man nako sa pag-atubang sa akong

nawong kang Joab, ang imong igsoon nga lalake? ²³Apan siya nagdumili sa pagtipas: busa si Abner uban sa pangulahiang tumoy sa iyang bangkaw miduslak kaniya sa lawas, mao nga ang bangkaw milapos sa iyang likod, ug namatay siya sa maong dapit: ug nahitabo nga ang daghan nga nanghianha sa dapit diin sa Asael napukan ug namatay, minghunong. ²⁴Apan si Abner gilutos ni Joab ug ni Abisai: ug ang adlaw misalop na sa paghiabut nila sa bungtod sa Amma, nga nahamutang atbang sa Gia haduol sa alagianan sa kamingawan sa Gabaon.

²⁵ Ug ang mga anak ni Benjamin nanaghiusa sa pagpundok sunod kang Abner, ug nahimong usa ka panon ug mingtindog sa tumoy sa bungtod. ²⁶Unya si Abner mitawag kang Joab, ug miingon: Sa kanunay ba nga ang pinuti magalamoy? Wala mo ba hibalo nga kini mahimong kapaitan sa kaulahian? Unsa pa man diay ang kadugayon, nga dili mo pa sugoon ang katawohan gikan sa pagnunot sa ilang kaigsoonan? ²⁷Ug si Joab miingon: Ingon nga ang Dios buhi, kong ikaw wala pa unta magsulti, nan sa pagkatinuod, ang katawohan sa pagkabuntag nanagpanlakaw na unta, ni magalutos ang tagsatagsa sa iyang igsoon nga lalake. ²⁸Busa gipatingog ni Joab ang trompeta; ug ang tibook katawohan nanghunong, ug wala na lumutos sa Israel, ni magpakig-away pa sila. ²⁹Ug si Abner ug ang iyang mga tawo minglakaw sa tibook niadtong gabhiona latas sa Araba; ug sila nanabok sa Jordan, ug nangadto latas sa tibook nga Bithron, ug ming-abut sa Mahanaim. ³⁰Ug si Joab nahiuli gikan sa paglutos kang Abner: ug sa diha nga giusa niya pagtigum ang tibook katawohan may nakulang sa mga sulogoon ni David nga napulo ug siyam ka tawo ug si Asael. ³¹Apan ang mga sulogoon ni David midaug sa mga tawo ni Benjamin ug ni Abner, *mao nga* totolo ka gatus ug kan-uman ka tawo ang nangamatay. ³²Ug ilang gikuha si Asael, ug gilubong siya sa lubnganan sa iyang amahan nga didto sa Beth-lehem. Ug si Joab ug ang iyang mga tawo minglakaw sa tibook nga gabii ug hingkabuntagan sila didto sa Hebron.

¹ Karon may hataas nga gubat sa taliwala sa balay ni Saul ug sa balay ni David: ug si David nag-anam ug kalig-on, apan ang balay ni Saul nag-anam ug kahuyang. ²Ug kang David nangatawo ang mga anak nga lalake didto sa Hebron: ug ang iyang kamagulangan mao si Amnon, kang Ahinoam, ang Jezreelhanon; ³Ug ang iyang ikaduha, mao si Chileab, kang Abigail, ang asawa ni Nabal, ang Carmelohanon; ug ang ikatolo, mao si Absalom, ang anak nga lalake ni Maacha, ang anak nga babaye ni Talmai, hari sa Gessur; ⁴Ug ang ikaupat mao si Adonias, ang anak nga lalake ni Haggith; ug ang ikalima, mao si Saphatias, ang anak nga lalake ni Abital; ⁵Ug ang ikaunom, mao si Jetream kang Eglá, asawa ni David. Kini maoy nangatawo kang David didto sa Hebron. ⁶Ug nahitabo nga samtang may gubat pa sa taliwala sa balay ni Saul ug sa balay ni David, nga si Abner nagpalig-on sa iyang kaugalingon sa balay ni Saul.

⁷ Karon si Saul may usa ka puyopuyo kinsang ngalan mao si Rispa, ang anak nga babaye ni Aja; ug si Is-boseth miingon kang Abner: Nganong misulod ka sa puyopuyo sa akong amahan? ⁸Unya si Abner nasuko kaayo tungod sa mga pulong ni Is-boseth, ug miingon: Usa ba ako ka ulo sa iro nga sakup sa Juda? Niining adlaw nagpakita ba ako ug kalolot ngadto sa balay ni Saul ang

imong amahan, ngadto sa iyang mga kaigsoonan, ug sa iyang mga kahigalaan, ug wala magtugyan kanimo ngadto sa kamot ni David; ug unya ikaw nagapasangil kanako niining adlaw sa usa ka sala mahitungod niining babayehana. ⁹Ang Dios nagahimo sa ingon kang Abner ug labi pa gayud, kong ingon sa gipanumpa ni Jehova kang David, ako dili magabuhat sa ingon niana kaniya. ¹⁰Sa pagbalhin sa gingharian gikan sa balay ni Saul, ug sa pagpatindog sa trono ni David sa ibabaw sa Israel, ug sa ibabaw sa Juda sukad sa Dan, bisan pa ngadto sa Beer-seba. ¹¹Ug siya wala makatubag kang Abner ug laing pulong, tungod kay siya nahadlok kaniya. ¹²Ug si Abner nagpadala ug sulogoon ngadto kang David mahitungod kaniya, nga nagaingon: Kang kinsa ba ang yuta? Nagaingon *usab*: Himoa ang imong pakigsaad uban kanako, ug, ania karon, ang akong kamot magauban kanimo, sa pagpahiuli sa tibook Israel nganha kanimo. ¹³Ug siya miingon: Maayo; ako magahimog pakigsaad uban kanimo; apan usa ka butang ang akong kinahanglanon gikan kanimo: mao kini, nga ikaw dili makakita sa akong nawong, gawas kong ikaw magdala pag-una kang Michal, ang anak nga babaye ni Saul, sa diha nga ikaw moanhi sa pagtan-aw sa akong nawong. ¹⁴Ug si David nagpadala ug mga sulogoon ngadto kang Is-boseth, ang anak nga lalake ni Saul, nga nagaingon: Iuli mo kanako ang akong asawa nga si Michal, nga naasawa ko tungod sa usa ka gatus ka yamis sa mga Filistehanon. ¹⁵Ug si Is-boseth nagpadala ug nagkuha kaniya gikan sa iyang bana, bisan gikan kang Paltiel, ang anak nga lalake ni Lais. ¹⁶Ug ang iyang bana mikuyog kaniya, nga nagahilak sa diha nga siya nagalakaw, ug minunot kaniya ngadto sa Bahurim. Unya miingon si Abner kaniya: Lakaw, pauli; ug siya mipauli. ¹⁷Ug si Abner may pagpakig-hibaloanay uban sa mga anciano sa Israel, nga nagaingon: Sa panahon nga miagi, kamo nanagpangita kang David aron magahari sa ibabaw kaninyo; ¹⁸Busa karon buhata kini; kay si Jehova namulong mahitungod kang David nga nagaingon: Pinaagi sa kamot sa akong sulogoon nga si David, pagaluwason ko ang akong katawohan nga Israel gikan sa kamot sa mga Filistehanon, ug gikan sa kamot sa tanan nilang mga kaaway. ¹⁹Ug si Abner usab misulti sa mga igdulungog ni Benjamin; ug si Abner miadto usab sa pagsulti sa mga igdulungog ni David sa Hebron sa tanan nga daw maayo sa Israel, ug sa tibook balay ni Benjamin. ²⁰Busa si Abner miadto kang David didto sa Hebron, ug kaluhaan ka tawo uban kaniya. Ug si David naghimo ug usa ka kombira alang kang Abner ug sa mga tawo nga uban kaniya. ²¹Ug si Abner miingon kang David: Ako motindog ug moadto, ug magatapok sa tibook Israel ngadto sa akong ginoong hari, aron maghimo sila ug usa ka pakigsaad uban kanimo, ug nga ikaw magahari kanilang tanan sumala sa tuyo sa imong kalag. Ug si David nagpalakaw kang Abner; ug siya milakaw sa pakigdait.

²² Ug, ania karon, ang mga sulogoon ni David ug si Joab nangabut gikan sa pagpanulong; ug nakadala ug usa ka dakung sinakmit uban kanila: Apan si Abner wala mahiuban kang David didto sa Hebron; kay siya gipalakaw niya, ug siya milakaw sa pakigdait. ²³Sa diha nga si Joab ug ang tanan nga panon sa kasundalohan nga uban kaniya nahiabut na, ilang gisuginlan si Joab, nga nagaingon: Si Abner, ang anak nga lalake ni Ner nahianhi sa hari, ug siya gipalakaw niya, ug siya milakaw sa pakigdait. ²⁴Unya si Joab miadto sa hari, ug miingon: Unsay imong nabuhat? Ania karon, si Abner mianhi kanimo; nganong gipalakaw mo siya, ug siya nahalakaw na? ²⁵Ikaw nahibalo kang Abner, ang anak nga lalake ni Ner, mga siya mianhi sa paglimbong kanimo, ug sa pagpakisayud

sa imong pagula ug sa imong pagsulod, ug sa pagpakisayud sa tanan nga imong ginabuhat. ²⁶Ug sa diha nga si Joab nahigula na gikan kang David, siya nagpadala ug mga sulogoon sa pagpaapas kang Abner, ug siya gidala nila sa pagbalik gikan sa atabay ni Sira: apan si David wala mahibalo niini. ²⁷Ug sa diha nga si Abner gibalik sa Hebron, si Joab midala kaniya sa hilit ngadto sa kinataliwad-an sa ganghaan aron sa pagpakigsulti kaniya sa tago, ug gitigbas siya didto *ug naigo* sa iyang lawas, mao nga siya namatay, tungod sa dugo sa iyang igsoon nga lalake nga si Asael. ²⁸Ug sa human niini sa diha nga si David nakadungog niini, siya miingon: Ako ug ang akong gingharian walay sala sa atubangan ni Jehova sa walay katapusan sa dugo ni Abner, ang anak nga lalake ni Ner: ²⁹Ipahulog kini sa ibabaw sa ulo ni Joab, ug sa ibabaw sa tanang balay sa iyang amahan; ug dili kawad-an ang balay ni Joab ug usa nga may nagapangagi, kun ang usa ka sanlabon, kun kadtong magakbo sa sungkod, kun kadtong mapukan pinaagi sa pinuti, kun kadtong makulangan sa tinapay. ³⁰Busa si Joab ug si Abisai, ang iyang igsoon nga lalake, mipatay kang Abner, tungod kay siya mipatay sa ilang igsoon nga lalake nga si Asael didto sa Gabaon *sa panahon* sa gubat. ³¹Ug si David miingon kang Joab, ug sa tibook katawohan nga diha uban kaniya: Panggisia ninyo ang inyong mga saput, ug managbakus kamo ug sako, ug managbalata kamo sa atubangan ni Abner. Ug ang hari nga si David minunot sa lungon. ³²Ug ilang gilubong si Abner sa Hebron: ug ang hari mipatugbaw sa iyang tingog, ug mihilak siya didto sa lubong ni Abner; ug ang tibook katawohan minghilak. ³³Ug ang hari nagbakho alang kang Abner, ug miingon: Mamatay ba si Abner sama sa kamatayon sa usa ka buang? ³⁴Ang imong mga kamot wala gapusa, ni ibutang ang imong mga tiil sa mga talikala: Ingon sa usa ka tawo nga mahulog sa atubangan sa mga anak sa kadautan, sama niini nahulog usab ikaw. Ug ang tibook katawohan minghilak pag-usab mahitungod kaniya. ³⁵Ug ang tibook katawohan mingadto sa paghimo nga mokaon si David ug tinapay samtang nga may adlaw pa; apan si David nanumpa, nga nagaingon: *Oh* Dios buhata ingon, ug labi pa, kong ako tumilaw ug tinapay, kun bisan unsa pa, hangtud nga ang adlaw mosalop. ³⁶Ug ang tibook katawohan nanghibalo niini, ug kini nakalipay kanila; ingon nga bisan unsa ang ginabuhat sa hari nakalipay sa tibook katawohan. ³⁷Busa ang tibook katawohan ug ang tibook Israel nanghibalo niadtong adlaw nga dili sa hari ang pagpatay kang Abner, ang anak nga lalake ni Ner. ³⁸Ug ang hari miingon sa iyang mga sulogoon: Wala ba kamo manghibalo nga may usa ka principe ug usa ka dakung tawo nga napukan niining adlaw sa Israel? ³⁹Ug ako niining adlaw maluya, bisan pa dinihog nga hari; ug kining mga tawo ang mga anak nga lalake ni Sarvia mga magahi kaayo alang kanako: si Jehova magabalus sa magbubuhat sa dautan sumala sa iyang pagkadautan.

¹ Ug sa diha nga *si Is-boseth*, ang anak nga lalake ni Saul, nakadungog nga si Abner namatay didto sa Hebron, ang iyang mga kamot naluya, ug ang tanang mga Israelihanon nangalisang. ²Ug *si Is-boseth*, ang anak nga lalake ni Saul, *may* duruha ka tawo nga mga capitan sa mga panon: ang ngalan sa usa mao si Baana, ug ang ngalan *usab* sa usa mao si Rechab, ang mga anak nga lalake ni Rimmon ang Beerothanon, sa mga anak nga lalake ni Benjamin (kay si Beeroth giisip *nga kang*

Benjamin: ³Ug ang mga Beerothanon nangalagiw ngadto sa Githaim, ug mga pumoluyo didto hangtud niining adlaw). ⁴Karon si Jonathan, anak nga lalake ni Saul, may usa ka anak nga lalake nga piangan sa iyang tiil. Siya may lima ka tuig ang panuigon sa diha nga midangat kaniya ang mga balita mahitungod kang Saul ug kang Jonathan gikan sa Jezreel; ug gikuha siya sa iyang iwa, ug mikalagiw; ug nahitabo, sa nagdalidali siya sa pagkalagiw, siya nahulog, ug napiang. Ug ang iyang ngalan mao si Mephiboseth. ⁵Ug ang mga lalakeng anak ni Rimmon, ang Beerothanon, si Rechab ug si Baana, miadto, ug miabut sa hapit na ang kainit sa adlaw ngadto sa balay ni Is-boseth, sa diha nga nagpahulay siya sa udto. ⁶Ug miadto sila ngadto sa kinataliwad-an sa balay, daw ingon nga sila modala ug trigo; ug ilang gitigbas siya sa lawas: ug si Rechab ug si Baana nga iyang igsoon nga lalake nangalagiw. ⁷Karon sa paghisulod nila sa balay, sa naghigda siya sa iyang higdaanan sa iyang lawak, ilang gitigbas siya, ug gipatay siya, ug gipunggotan siya sa ulo, ug gidala nila ang iyang ulo, ug minglakaw subay sa alagianan sa Araba sa tibook nga gabii. ⁸Ug ilang gidala ang ulo ni Is-boseth ngadto kang David didto sa Hebron, ug ming-ingon sa Hari: Ania karon, ang ulo ni Is-boseth, ang anak nga lalake ni Saul nga imong kaaway nga nagpangita sa imong kinabuhi: ug si Jehova nagpanimalus tungod sa akong ginoo ang hari niining adlaw kang Saul ug sa iyang kaliwat.

⁹ Ug si David mitubag kang Rechab ug kang Baana ang igsoon niyang lalake, ang mga anak ni Rimmon ang Beerothanon, ug miingon kanila: Ingon nga si Jehova buhi, ang nagtubos sa akong kalag gikan sa tanang kalisdanan, ¹⁰Sa diha nga may usa nga nagsugilon kanako, nga nagaingon: Ania karon, si Saul namatay, ug naghunahuna *siya* nga nakadala ug maayong mga balita, ako siyang gikuptan, ug gipatay siya didto sa Siclag, nga maoy balus nga akong gihatag kaniya alang sa iyang mga balita. ¹¹Unsa pa ka labaw sa diha nga ang dautang mga tawo nga mingpatay sa usa ka matarung nga tawo diha sa iyang kaugalingong balay, sa ibabaw sa iyang higdaanan, dili ko ba karon kinahanglanon ang iyang dugo sa inyong kamot, ug kuhaon kamo gikan sa yuta? ¹²Ug si David nagsugo sa iyang mga batan-ong lalake, ug ilang gipamatay sila, ug gipamutol ang ilang mga kamot ug mga tiil, ug gipamatay sila tupad sa danaw sa Hebron. Apan ilang gikuha ang ulo ni Is-boseth, ug gilubong sa lubnganan ni Abner sa Hebron.

¹ Unya ming-adto ang tanang mga banay sa Israel ngadto kang David sa Hebron, ug namulong, ug ming-ingon: Ania karon, kami mao ang imong bukog ug ang imong unod. ²Sa mga panahon nga nangagi sa diha nga si Saul pa maoy hari sa ibabaw namo, ikaw mao kadtong nagmando sa paggula ug sa pagdala sa sulod sa Israel: ug si Jehova miingon kanimo: Ikaw ang magbalantay sa akong katawohan nga Israel ug ikaw ang nahimong principe sa Israel. ³Busa ang tanang mga anciano sa Israel ming-adto sa hari didto sa Hebron; ug ang hari nga si David naghimo ug usa ka pakigsaad uban kanila didto sa Hebron sa atubangan ni Jehova: ug sila nagdihog kang David nga hari sa Israel. ⁴Si David may katloan ka tuig ang panuigon sa diha nga siya misugod sa paghari, ug siya naghari sulod sa kapatan ka tuig. ⁵Didto sa Hebron siya naghari sa ibabaw sa Juda pito ka tuig ug unom ka

bulan; ug didto sa Jerusalem siya naghari sulod sa katloan ug tolo ka tuig sa ibabaw sa tibook nga Israel ug Juda.

⁶ Ug ang hari ug ang iyang mga tawo ming-adto sa Jerusalem batok sa mga Jebusehanon, ang mga pumoluyo sa yuta, nga mingsulti kang David, nga nagaingon: Gawas kong kuhaon mo ang buta ug ang piang, ikaw dili makaanhi dinhi; *kay* naghunahuna *silá* nga si David dili makaadto didto. ⁷Bisan pa niana giagaw ni David ang malig-ong salipdanan sa Sion; kadto maoang ciudad ni David. ⁸Ug si David miingon niadtong adlaw: Bisan kinsa nga modaug sa mga Jebusehanon paadtoa siya ngadto sa alagianan sa tubig, ug ipalaglag ang piang ug ang buta, nga gikaligutgutan sa kalag ni David. Busa sila ming-ingon: Atua ang buta ug ang piang; siya dili makaadto sa balay. ⁹Ug si David mipuyo didto sa malig-ong salipdanan, ug gitawag kini nga ciudad ni David. Ug si David nagtukod sa paglibut sukad sa Millo ngadto sa dapit sa sulod. ¹⁰Ug si David nag-anam ug pagkadaku; *kay* si Jehova, ang Dios sa mga panon nag-uban kaniya.

¹¹ Ug si Hiram ang hari sa Tiro nagpadala ug mga sulogoon ngadto kang David, ug mga kahoy nga cedro, ug mga panday ug mga magbubuhat sa tabliya nga bato; ug si David ilang gibuhatan ug balay. ¹²Ug nakita ni David nga si Jehova mao ang naghimo kaniya nga hari sa ibabaw sa Israel, ug nga iyang gibayaw ang iyang gingharian alangnsa iyang katawohan tungod sa Israel. ¹³Ug si David mikuha pagdugang alang kaniya ug mga puyopuyo ug mga asawa gikan sa Jerusalem, sa human siya mahiabut gikan sa Hebron; ug didto pay mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye nga nangatawo kang David. ¹⁴Ug kini mao ang mga ngalan niadtong mga natawo kaniya didto sa Jerusalem: si Sammuá, ug si Sobab, ug si Nathan ug si Salomon, ¹⁵Ug si Ibhar, ug si Elisua, ug si Nepheg, ug si Japhia, ¹⁶Ug si Elisama, ug si Eliada, ug si Eliphelet.

¹⁷ Ug sa diha nga ang mga Filistehanon nakadungog nga sila nagdihog kang David nga hari sa ibabaw sa Israel, ang tanang mga Filistehanon mingtungas sa pagpangita kang David; ug si David nakadungog niini, ug miadto siya sa malig-ong salipdanan. ¹⁸Karon ang mga Filistehanon nanganha ug nanagkatag sa ilang kaugalingon diha sa walog sa Rephaim. ¹⁹Ug si David nangutana kang Jehova, nga nagaingon: Motungas ba ako batok sa mga Filistehanon? Itugyan mo ba sila sa akong kamot? Ug si Jehova miingon kang David: Tungas; *kay* sa pagkatinuod itugyan ko ang mga Filistehanon sa imong kamot. ²⁰Ug si David miadto sa Baal-perasim, ug gidaug sila ni David didto; ug siya miingon: Si Jehova nagbungkag sa akong mga kaaway sa atubangan ko, sama sa pagkabalagbulag sa mga katubigan. Busa gitawag niya kadtong dapita nga Baal-perasim. ²¹Ug ilang gibilin ang ilang mga larawan didto; ug si David ug ang iyang mga tawo nanagkuha niini. ²²Ug ang mga Filistehanon ming-abut pa gayud pag-usab ug nanagkatag sa ilang kaugalingon diha sa walog sa Rephaim. ²³Ug sa diha nga si David nangutana kang Jehova, siya miingon: Ikaw dili motungas: himoa ang usa ka paglibut sa ilang luyo, ug umadto kanila atbang sa mga kahoy nga morales. ²⁴Ug mahitabo, nga sa diha nga ikaw makadungog sa dinahunog sa paglakaw gikan sa mga tumoy sa mga kahoy nga morales nga ikaw manlimbasug; *kay* niana si Jehova nag-una kanimo sa paglaglag sa panon sa mga Filistehanon. ²⁵Ug si David naghimo sa ingon, sumala sa gisugo ni

Jehova kaniya, ug gilaglag ang mga Filistehanon, sukad sa Gabaa hangtud nga mahiabut ikaw sa Gaza.

¹ Ug si David nagtapok pag-usab sa tanang mga piniling tawo sa Israel, katloan ka libo. ²Ug si David mitindog, ug miuban sa tibook katawohan nga didto uban kaniya, sukad sa Baal sa Juda, aron sa pagdala gikan didto sa arca sa Dios, nga gitawag sa Ngalan, bisan sa ngalan ni Jehova sa mga panon nga naglingkod sa *ibabaw* sa mga querubin. ³Ug ilang gipahaluna ang arca sa Dios sa ibabaw sa bag-ong carromata, ug gidala kini gikan sa balay ni Abinadab nga didto sa bungtod; ug si Uzza ug si Ahio, ang mga anak nga lalake ni Abinadab, nagtulod sa bag-ong carromata. ⁴Ug gidala nila kini gikan sa balay ni Abinadab, nga didto sa bungtod, uban sa arca sa Dios: ug si Ahio miuna sa arca. ⁵Ug si David ug ang tibook balay sa Israel nanaghoni sa atubangan ni Jehova sa nagkalainlaing mga *tulonggon nga binuhat* sa kahoy nga haya, ug uban ang mga alpa, ug uban ang mga kinuldasan nga tulonggon, ug mga pandaretas ug uban ang mga castañetas ug mga piyangpiyang.

⁶ Ug sa diha nga nahiabut sila sa giukan sa Nachon, gibutang ni Uzza *ang iyang kamot* sa arca sa Dios ug nakakupot *siya* niini; kay ang mga vaca nahapangdol. ⁷Ug ang kasuko ni Jehova misilaub batok kang Uzza; ug ang Dios naglaglag kaniya didto tungod sa iyang sayup; ug didto namatay siya tupad sa arca sa Dios. ⁸Ug si David wala mahamuot tungod kay si Jehova midasmag kang Uzza; ug iyang gitawag kadtong dapita nga Parez-uzza, hangtud niining adlaw. ⁹Ug si David nahadlok kang Jehova niadtong adlaw; ug siya miingon: Unsaon sa pagdangat sa arca ni Jehova kanako? ¹⁰Busa si David dili buot mobalhin sa arca ni Jehova ngadto kaniya sa ciudad ni David; apan gidala kini ni David ngadto sa balay ni Obed-edom, ang Getehanon. ¹¹Ug ang arca ni Jehova nahabalhin didto sa balay ni Obed-edom, ang Getehanon sa totolo ka bulan; ug si Jehova nagpanalangin kang Obed-edom ug sa tibook niyang panimalay.

¹² Ug kini gisugilon kang hari David, nga nagaingon: Si Jehova nagpanalangin sa balay ni Obed-edom ug sa tanan nga diha kaniya, tungod sa arca sa Dios. Ug si David miadto ug gidala ang arca sa Dios gikan sa balay ni Obed-edom ngadto sa ciudad ni David uban sa kalipay. ¹³Ug mao kadto, nga sa diha nga ang nagdala sa arca ni Jehova nakalakat ug unom ka lakang, siya naghalad ug usa ka vaca ug usa ka pinatambok nga carnero. ¹⁴Ug si David misayaw sa atubangan ni Jehova kutob sa iyang mahimo; ug si David gibaksan ug usa ka lino nga ephod. ¹⁵Busa si David ug ang tibook nga balay sa Israel nanagdala sa arca ni Jehova uban ang singgit, ug ang mga lanog sa trompeta. ¹⁶Ug mao kadto, sa diha nga ang arca ni Jehova nahiabut na sa ciudad ni David, si Michal, ang anak nga babaye ni Saul mitambo sa tamboanan, ug nakakita kang David nga hari nga naglukso-lukso ug nagsayaw sa atubangan ni Jehova; ug siya nagyubit kaniya sulod sa iyang kasingkasing. ¹⁷Ug ilang gidala ang arca ni Jehova, ug gipahaluna kini sa iyang dapit sa kinataliwad-an sa balong-balong nga gipatindog ni David alang niini; ug si David naghalad sa mga halad-nga-sinunog ug sa mga halad-sa-pakigdait sa atubangan ni Jehova. ¹⁸Ug sa diha nga gitapus na ni David ang paghalad sa halad-nga-sinunog ug sa mga halad-sa-pakigdait, iyang gipanalanginan

ang katawohan sa ngalan ni Jehova sa mga panon. ¹⁹Ug iyang gibahin sa tibook katawohan, bisan sa tibook nga panon sa Israel, mga lalake ug mga babaye, ang tagsatagsa may usa ka buok nga tinapay, ug usa ka bahin *nga unod*, ug usa ka sopas nga pasas. Busa ang tibook katawohan namahawa ang tagsa-tagsa ngadto sa iyang balay.

²⁰Unya si David mipauli aron sa pagpanalangin sa iyang sulod balay. Ug si Michal, ang anak nga babaye ni Saul migula sa pagsugat kang David, ug miingon: Pagkamahimayaon sa hari sa Israel nga naghukas sa iyang kaugalingon niining adlaw, sa mga mata sa mga sulogoon nga babaye sa iyang mga sulogoon, sama sa usa ka walay hinungdan nga mga kauban nga sa walay kaulaw nagahukas sa iyang kaugalingon! ²¹Ug si David miingon kang Michal: *Kadto sa* atubangan ni Jehova, nga nagpili kanako labaw sa imong amahan, ug labaw sa tibook niyang balay, sa pagtudlo kanako nga principe sa katawohan ni Jehova, sa ibabaw sa Israel: busa magadula ako sa atubangan ni Jehova. ²²Ug ako mahimong labi pang tinamay kay niini, ug ubos sa akong kaugalingon nga mata: apan mahitungod sa mga ulipon nga babaye nga imong gihisgutan, kanila, ako pagailhon gayud sa kadungganan. ²³Ug si Michal ang anak nga babaye ni Saul walay anak hangtud sa adlaw sa iyang kamatayon.

¹Ug nahitabo, sa diha nga ang hari mipuyo na sa iyang balay, ug si Jehova naghatag kaniya ug pahulay gikan sa tanan niyang mga kaaway nga nagalibut, ²Nga ang hari miingon kang Nathan, ang manalagna: Tan-awa karon, ako nagapuyo sa usa ka balay nga binuhat sa cedro, apan ang arca sa Dios nagpuyo sulod sa mga tabil. ³Ug si Nathan miingon sa hari: Lakaw, buhata ang tanan nga anaa sa imong kasingkasing; kay si Jehova anaa uban kanimo.

⁴Ug nahitabo sa maong gabii, nga ang pulong ni Jehova midangat kang Nathan, nga nagaingon. ⁵Lakaw, ug suginli ang akong alagad nga si David. Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Buhatan mo ba ako ug usa ka balay nga akong puy-an? ⁶Kay ako wala makapuyo, sa usa ka balay sukad sa adlaw nga gidala ko ang mga anak sa Israel gikan sa Egipto, bisan hangtud niining adlaw, apan naglakaw sa sulod sa usa ka balong-balong ug sa usa ka tabernaculo. ⁷Sa tanang mga dapit diin ako naglakaw uban sa tanang mga anak sa Israel, misulti ba ako ug usa ka pulong uban sa bisan kinsa sa mga kabanayan sa Israel, nga akong gisugo sa pagka-magbalantay sa akong katawohan nga Israel, nga nagaingon: Nganong wala ako ninyo tukori ug usa ka balay nga cedro? ⁸Busa karon sa ingon niini, ipamulong mo sa akong alagad nga si David: Kini mao ang gipamulong ni Jehova sa mga panon: Gikuha ko ikaw gikan sa toril sa mga carnero, gikan sa pagnunot sa mga carnero, aron ikaw mahimong principe sa ibabaw sa akong katawohan sa Israel; ⁹Ug giubanan ko ikaw sa bisan diin ikaw moadto, ug giputol ko ang tanan mong mga kaaway gikan sa imong atubangan; ug ako magabuhat kanimo ug daku nga ngalan, sama sa ngalan sa mga kadagkuan nga anaa sa yuta. ¹⁰Ug ako magapili ug dapit alang sa akong katawohan nga Israel, ug magapahamutang kanila, aron sila makapuyo sa ilang kaugalingon nga dapit, ug dili na mabalhin; ni magasakit pa kanila ang mga anak sa kadautan ingon sa sinugdan. ¹¹Ug *ingon* nga sukad sa adlaw nga ako nagsugo ug mga

maghuhukom sa akong katawohan nga Israel; ug pagahimoon ko nga ikaw makapahulay gikan sa tanan mong mga kaaway. Labut pa si Jehova nagasugilon kanimo nga si Jehova magabuhat kanimo ug usa ka balay. ¹²Sa diha nga ang imong mga adlaw matuman na, ug ikaw matulog uban sa imong mga amahan, akong patindugon ang imong kaliwat sunod kanimo, nga mogula gikan sa imong mga ginhawaan, ug akong lig-onon ang iyang gingharian. ¹³Siya magatukod ug usa ka balay alang sa akong ngalan, ug tukoron ko ang trono sa iyang gingharian sa walay katapusan. ¹⁴Ako mahimo nga iyang amahan, ug siya mamahimong akong anak nga lalake: kong siya magabuhat ug sala, ako siyang pagacastigohon sa sungkod sa mga tawo, ug sa mga puldos sa anak sa mga tawo: ¹⁵Apan ang akong mahigugmaong-kalolot dili mobulag kaniya, ingon sa pagkuha ko niini gikan kang Saul, nga akong giwagtang sa imong atubangan. ¹⁶Ug ang imong balay ug ang imong gingharian pagahimoong malig-on sa walay katapusan sa imong atubangan: ang imong trono pagapalig-onon sa walay katapusan. ¹⁷Sumala niining tanang mga pulong, ug sumala niining tanang mga panan-awon, si Nathan namulong kang David.

¹⁸Unya si David, ang hari, misulod ug milingkod sa atubangan ni Jehova; ug siya miingon: Kinsa ako, Oh Ginoong Jehova; ug unsa ba ang akong balay nga gidala mo ako kutob niining kalayoon? ¹⁹Ug kini usa pa ka diyutay nga butang sa imong mga mata, Oh Ginoong Jehova; apan ikaw naghigut usab mahitungod sa balay sa imong sulogoon alang sa hataas nga panahon nga umalabut; ug kini *usab* sunod sa nabatasan sa mga tawo, Oh Ginoong Jehova! ²⁰Ug unsa pa ang ikasulti ni David kanimo? kay ikaw nahibalo sa imong sulogoon, Oh Ginoong Jehova. ²¹Tungod sa imong pulong, ug sumala sa imong kaugalingon nga kasing-kasing, ikaw nagbuhat niining tanang pagkadaku, aron mahibalo ang imong sulogoon niini. ²²Busa ikaw daku, Oh Jehova nga Dios: kay walay laing sama kanimo, ni adunay laing Dios gawas kanimo, sumala sa tanan nga among nadungog sa among mga igdulungog. ²³Ug unsay usa ka nasud sa yuta nga sama sa imong katawohan, bisan sama sa Israel, nga giadto sa Dios aron pagalukaton ngadto kaniya alang sa usa ka katawohan, ug sa paghimo kaniya ug usa ka ngalan, ug sa pagbuhat sa mga dagkung butang alang kanimo, ug mga makalilisang mga butang alang sa imong yuta, sa atubangan sa imong katawohan nga imong giluwag nganha kanimo gikan sa Egipto, *gikan* sa mga nasud ug sa ilang mga dios? ²⁴Ug ikaw nagtukod diha kanimo sa imong katawohan nga Israel, aron mahimong usa ka katawohan nimo sa walay katapusan, ug ikaw Jehova, mahimong ilang Dios. ²⁵Ug karon, Oh Jehova nga Dios, ang pulong nga imong gipamulong mahitungod sa imong sulogoon, ug mahitungod sa iyang balay, matuoron mo kini sa walay katapusan, ug buhaton mo ingon sa imong gipamulong. ²⁶Ug himoa nga padakuon ang imong ngalan sa walay katapusan, nga maga-ingon: Si Jehova sa mga panon maoy Dios sa ibabaw sa Israel; ug ang balay sa imong sulogoon nga si David pagalig-onon sa imong atubangan. ²⁷Kay ikaw, Oh Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel, nagapakita ka sa imong alagad, nga nagaingon: Ako magatukod *alang* kanimo ug usa ka balay; busa ang imong alagad nakakaplag diha sa iyang kasingkasing sa pag-ampo niining pag-ampo kanimo. ²⁸Ug karon, Oh Ginoong Jehova, ikaw mao ang Dios, ug ang imong mga pulong maoy kamatuoran, ug ikaw nagasaad niining maayong butang sa imong sulogoon. ²⁹Busa karon himoa nga makapahimuot kanimo ang pagpanalagin sa

balay sa imong sulogoon, aron nga kini magapadayon sa walay katapusan sa imong atubangan; kay ikaw, Oh Ginoong Jehova, namulong niini; ug uban sa imong panalangin himoa nga ang balay sa imong alagad mabulahan sa walay katapusan.

¹ Ug sa tapus niini nahitabo nga si David nakadaug sa mga Filistehanon, ug giharian sila: ug gikuha ni David ang busal sa inahan nga ciudad gikan sa kamot sa mga Filistehanon. ²Ug iyang gidaug ang Moab ug gisukod sila pinaagi sa lubid *nga igsusukod* ug gipahigda sila sa yuta; ug iyang gisukod ang duruha ka laray aron patyon, ug ang usa ka laray nga pagabuhion. Ug ang mga Moabnon nahimong mga ulipon ni David, ug nanaghatud ug buhis. ³Si David midaug usab kang Hadad-ezer, ang anak nga lalake ni Rehob, hari sa Soba, sa diha nga miadto siya sa pagbawi sa iyang paghari sa Suba. ⁴Ug nakuha ni David gikan kaniya, ang usa ka libo ug pito ka gatus nga mga nagakabayo, ug kaluhaan ka libo ka mga sundalo nga nagalakaw: ug gikitnan ni David ang tanang mga kabayo sa mga carro, apan gigawas niini ang igo sa usa ka gatus nga carro. ⁵Ug sa diha nga ang mga Siriahanon sa Damasco ming-abut aron sa pagtabang kang Hadad-ezer, ang hari sa Suba, ang mga Siriahanon gipamatyan ni David ug duha ka libo ka tawo. ⁶Unya si David nagbutang ug mga sundalo nga bantay sa kuta didto sa Siria sa Damasco: ug ang mga Siriahanon nahimong mga ulipon ni David ug nanaghatud ug buhis. Ug si Jehova mihatag ug pagdaug kang David bisan asa siya moadto. ⁷Ug gikuha ni David ang mga taming nga bulawan nga diha sa mga ulipon ni Hadad-ezer, ug gidala kini ngadto sa Jerusalem. ⁸Ug gikan sa Beta ug gikan sa Beoroth, mga ciudad ni Hadad-ezer, si hari David nakakuha ug daghan kaayong tumbaga.

⁹ Ug sa diha nga si Toi nga hari sa Hamath nakadungog nga gidaug ni David ang tanang mga panon ni Hadad-ezer, ¹⁰Unya si Toi misugo sa iyang anak nga lalake nga si Joram ngadto kang David, aron sa paghatag ug katahuran kaniya, ug sa pagbulahan kaniya, tungod kay siya nakig-away batok kang Hadad-ezer ug midaug kaniya; kay si Hadad-ezer may mga gubat batok kang Toi. Ug si *Joram* nagdala ug mga kasangkapan nga salapi ug kasangkapan nga bulawan ug kasangkapan nga tumbaga. ¹¹Kini usab gihalad ni hari David ngadto kang Jehova, uban sa tanang mga salapi ug mga bulawan nga iyang gihalad gikan sa tanang mga nasud nga iyang gidaug; ¹²Sa Siria, ug sa Moab, ug sa mga anak ni Ammon, ug sa mga Filistehanon, ug kang Amalec, ug sa mga inagaw kang Hadad-ezer, anak nga lalake ni Rehob, hari sa Soba. ¹³Ug si David nakakuha ug kabantug *alang* kaniya sa diha nga siya nahibalik gikan sa pagdaug sa mga Siriahanon didto sa walog sa Asin, bisan sa napulo ug walo ka libo ka tawo. ¹⁴Ug siya nagbutang ug mga sundalo nga bantay sa kuta diha sa Edom; sa tibook Edom siya nagbutang ug mga sundalo nga bantay sa kuta, ug ang tanang mga Edomhanon nahimong mga ulipon ni David. Ug si Jehova mihatag ug pagdaug kang David, bisan asa siya moadto.

¹⁵ Ug si David naghari sa tibook nga Israel; ug si David nagbuhat sa justicia ug sa pagkamatarung sa tanan niyang katawohan. ¹⁶Ug si Joab ang anak nga lalake ni Sarvia maoy nangulo sa panon: ug si Josapat, ang anak nga lalake ni Ahilud, maoy kalihim; ¹⁷Ug si Sadoc, ang anak nga lalake ni

Ahitub, ug si Ahimelech ang anak nga lalake ni Abiathar mao ang mga sacerdote; ug si Seraia maoy escriba. ¹⁸Ug si Benaia ang anak nga lalake ni Joiada *maoy diha sa ibabaw* sa Cerethnon ug sa mga Pelethnon; ug ang mga anak nga lalake ni David maoy mga principe.

¹ Ug si David miingon: Anaa pa ba kahay pipila nga nahasalin sa balay ni Saul, aron ako makapakita kaniya ug kalolot tungod lamang kang Jonathan? ²Ug dihay usa ka ulipon sa balay ni Saul kinsang ngalan mao si Siba, ug siya gitawag nila ngadto kang David; ug ang hari miingon kaniya: Ikaw ba si Siba? Ug siya miingon: Ang imong ulipon mao siya. ³Ug ang hari miingon: Wala na bay bisan kinsa sa balay ni Saul, aron ako makapakita sa kalolot sa Dios kaniya? Ug si Siba miingon sa hari: Si Jonathan may usa pa ka anak nga lalake nga piang ang iyang mga tiil. ⁴Ug ang hari miingon kaniya: Hain man siya? Ug si Siba miingon sa hari: Ania karon, siya atua sa balay ni Machir, ang anak nga lalake ni Amiel sa Lodebar. ⁵Unya ang hari nga si David nagpaadto, ug gipadala siya gikan sa balay ni Machir, ang anaka nga lalake ni Amiel gikan sa Lodebar. ⁶Ug si Mephi-bosethang anak nga lalake ni Jonathan, anak nga lalake ni Saul miadto kang David ug mihapa ug mihatag ug katahuran. Ug si David miingon: Mephi-boseth. Ug siya mitubag: Ania karon, ang imong ulipon! ⁷Ug si David miingon kaniya: Ayaw kahadlok; kay ako sa pagkamatuod magapakita kanimo ug kalolot tungod lamang kang Jonathan nga imong amahan, ug igauli ko kanimo ang tanang yuta ni Saul nga imong amahan; ug ikaw magakaon ug tinapay sa akong lamesa sa kanunay. ⁸Ug siya mihatag ug katahuran ug miingon: Unsa ba ang imong ulipon nga ginatan-aw mo sa ingon niini, usa ka patay nga iro nga sama kanako?

⁹ Unya ang hari nagtawag kang Siba, ang ulipon ni Saul, ug miingon kaniya: Ang tanan nga iya kang Saul ug sa tibook niyang balay gihatag ko sa anak nga lalake sa imong agalon. ¹⁰Ug ikaw magabaul sa yuta alang kaniya, ikaw, ug ang imong mga anak nga lalake, ug ang imong mga sulogoon; ug dad-on mo dinhi *ang mga abut*, aron ang anak nga lalake sa imong agalon adunay tinapay nga makaon: Apan si Mephi-boseth, ang anak nga lalake sa imong agalon sa kanunay magakaon ug tinapay sa akong lamesa. Ug si Siba may napulo ug lima ka mga anak nga lalake ug kaluhaan ka mga sulogoon. ¹¹Unya si Siba miingon sa hari: Sumala sa tanan nga gisugo sa akong ginoong hari sa iyang ulipon mao usab ang pagabuhaton sa imong ulipon. Mahitungod kang Mephi-boseth, *ang giingon sa hari*, siya magakaon sa akong lamesa, sama sa usa sa mga anak sa hari. ¹²Ug si Mephi-boseth may usa ka batan-ong anak nga lalake 1 kinsang ngalan mao si Mica. Ug ang tanan nga nagpuyo sa balay ni Siba lonlon mga ulipon ni Mephi-boseth. ¹³Busa si Mephi-boseth mipuyo sa Jerusalem; kay siya nagkaon kanunay sa lamesa sa hari. Ug siya piang sa duruha ka tiil.

¹ Ug nahitabo sa tapus niini, nga ang hari sa mga anak sa Ammon namatay, ug si Hanun ang iyang anak nga lalake naghari nga ilis kaniya. ²Ug si David miingon: Ako magapakita ug kalolot

kang Hanun ang anak nga lalake ni Naas, ingon nga ang iyang amahan nagpakita ug kalolot kanako. Busa gipaadto ni David ang iyang mga sulogoon aron sa paglipay kaniya mahitungod sa iyang amahan. Ug ang mga sulogoon ni David mingdangat sa yuta sa mga anak sa Ammon. ³Apan ang mga principe sa mga anak sa Ammon miingon kang Hanun nga ilang agalon: Nagahunahuna ka ba nga si David nagtahud sa imong amahan, ug nga nagapadala siya ug mga maglilipay kanimo? Wala ba si David magsugo sa iyang mga sulogoon nganhi kanimo aron sa pagsusi sa ciudad, ug sa pagpaniid niini, ug sa paggun-ob niini? ⁴Busa si Hanun nagkuha sa mga sulogoon ni David, ug gibarbasan ang katunga sa ilang mga bungot, ug giputol ang ilang mga saput sa kinatung-an, bisan hangtud sa ilang mga sampot, ug gipapahawa sila. ⁵Sa diha nga sila nagsugilon niini kang David, siya nagpaadto sa pagsugat kanila; kay ang mga tawo nangaulaw ug daku *uyamut* . Ug ang hari miingon: Managpabilin *kamo* didto sa Jerico hangtud nga ang inyong mga bungot motubo, unya pumauli *kamo* .

⁶ Ug sa diha nga ang mga anak sa Ammon nakakita nga sila nahimong mga dulumtanan kang David, ang mga anak sa Ammon mingpaadto, ug mingsuhol sa mga Siriahanon sa Betrehob, ug sa mga Siriahanon sa Soba, kaluhaan ka libo ka mga sundalo nga nagtiniil, ug sa hari sa Maaca uban ang usa ka libo ka tawo, ug ang mga tawo sa Is-tob napulo ug duha ka libo ka tawo. ⁷Ug sa diha nga si David nakadungog niini, iyang gipaadto si Joab, ug ang tanan nga panon sa mga gamhanan nga tawo. ⁸Ug ang mga anak sa Ammon minggula, ug mingpahaluna alang sa gubat didto sa sudlanan sa ganghaan: ug ang mga Siriahanon sa Soba, ug ang sa Rehob, ug ang katawohan sa Is-tob ug Maaca, didtong tanan sila sa kapatagan. ⁹Ug sa diha nga si Joab nakakita nga ang gubat gipahaluna na batok kaniya sa atubangan ug sa likod, iyang gipili ang gikan sa tanang mga pinili nga tawo sa Israel, ug gipahaluna sila nga tinalay batok sa mga Siriahanon. ¹⁰Ug ang uban nga katawohan iyang gitugyan ngadto kang Abisai nga iyang igsoon nga lalake ug iyang gipahaluna sa pagtalay batok sa mga anak sa Ammon. ¹¹Ug siya miingon: Kong ang mga Siriahanon mga labi pang makusganon alang kanako, nan, ikaw magtabang kanako; apan kong ang mga anak sa Ammon labi pang kusganon kay kanimo, nan, ako moanha ug motabang kanimo. ¹²Pagmaisugon, ug magmaisug kita, ingon nga mga tawo alang sa atong katawohan, ug alang sa mga lungsod sa atong Dios: ug buhaton ni Jehova, kadtong daw maayo kaniya. ¹³Busa si Joab ug ang katawohan nga diha uban kaniya mingduol sa gubat batok sa mga Siriahanon: ug sila nangalagiw gikan sa iyang atubangan. ¹⁴Ug sa diha nga ang mga anak sa Ammon nakakita nga ang mga Siriahanon nangalagiw, sila usab nangalagiw sa atubangan ni Abisai, ug mingsulod ngadto sa ciudad. Unya si Joab mipauli gikan sa mga anak sa Ammon, ug miadto ngadto sa Jerusalem.

¹⁵ Ug sa diha nga ang mga Siriahanon nakakita nga sila gibutang sa hilabihan ka ngil-ad nga kahimtang sa atubangan sa Israel, nag-usa sila sa pagtigum. ¹⁶Ug si Hadad-ezer nagsugo ug nagdala sa mga Siriahanon nga diha sa unahan sa Suba: ug sila mingdangat sa Helam, uban kang Sobach, ang capitan sa panon ni Hadad-ezer nga nagmando kanila. ¹⁷Ug kini gisugilon kang David; ug iyang giusa pagtapok ang tibook nga Israel, ug mingtabok sila sa Jordan, ug ming-adto sa Helam. Ug ang mga Siriahanon nagpahaluna sa ilang kaugalingon sa pagtalay batok kang David, ug

nakig-away kaniya. ¹⁸Ug ang mga Siriahanon nangalagiw gikan sa atubangan sa Israel; ug si David nagpatay gikan sa mga Siriahanon *ang mga tawo* sa pito ka gatus ka mga carro, ug kap-atan ka libo nga mga nagakabayo ug gitigbas si Sobach, ang capitán sa ilang panon, mao nga siya namatay didto. ¹⁹Ug sa diha nga ang tanang mga hari nga mga ulipon ni Hadad-ezer nanagpakakita nga sila gibutang sa hilabihan kangil-ad nga kahimtang sa atubangan sa Israel, sila naghimo ug pakigdait uban sa Israel, ug ming-alagad kanila. Busa ang mga Siriahanon nahadlok na sa pagtabang sa mga anak sa Ammon.

¹ Ug nahitabo nga sa pagkasumad sa tuig sa panahon nga ang mga hari minggula sa *pagpakiggubat*, nga si David nagsugo kang Joab, ug sa iyang mga alagad uban kaniya, ug sa tibook Israel; ug ilang gilaglag ang mga anak sa Ammon, ug gilibutan ang Rabba. Apan si David nagpabilin didto sa Jerusalem. ²Ug nahitabo nga sa pagkahapon na, si David mibangon gikan sa iyang higdaanan, ug milakaw sa ibabaw sa atop sa balay sa hari: ug gikan sa atop nakita niya ang usa ka babaye nga naligo; ug ang babaye maanyag kaayong tan-awon. ³Ug si David nagpasugo, ug nagpasusi mahitungod sa babaye. Ug ang usa miingon: Dili ba kini mao si Bath-sheba, ang anak nga babaye ni Eliam, asawa ni Uria, ang Hetehanon? ⁴Ug si David nagpadala ug mga sulogoon, ug gikuha siya: ug siya miadto kaniya ug siya mihigda ipon kaniya (kay siya hininloan gikan sa kahugawan); ug siya mipauli sa iyang balay. ⁵Ug ang babaye nanamkon; ug siya nagpasugo ug gipasuginlan si David, ug miingon: Ako nagamabdos.

⁶ Ug si David nagpaadto kang Joab, *nga nagaingon*: Paanhia kanako si Uria, ang Hetehanon. Ug si Joab nagpadala kang Uria ngadto kang David. ⁷Ug sa diha nga si Uria nahiabut na kaniya, si David nangutana kaniya kong unsa na ang buhat ni Joab ug unsa ang kahimtang sa patawohan, ug unsa ang pag-uswag sa gubat. ⁸Ug si David miingon kang Uria: Lakaw ngadto sa imong balay, ug himasai ang imong mga tiil. Ug si Uria mipahawa gikan sa balay sa hari, ug may misunod kaniya nga usa ka hatag nga *makaon* gikan sa hari. ⁹Apan si Uria natulog didto sa ganghaan sa balay sa hari uban sa tanang mga sulogoon sa iyang ginoo, ug wala manaug ngadto sa iyang balay. ¹⁰Ug sa diha nga gisuginlan nila si David, nga nagaingon: si Uria wala manaug ngadto sa iyang balay, si David miingon kang Uria: Wala ba ikaw mahiabut gikan sa panaw? Nganong wala ikaw manaug ngadto sa imong balay? ¹¹Ug si Uria miingon kang David: Ang arca, ug ang Israel, ug ang Juda nagpuyo sa balong-balong: ug ang akong ginoo nga si Joab, ug ang mga sulogoon sa akong ginoo, nanagpahaluna sa lawan nga kapatagan; moadto ba diay ako sa akong balay, aron sa pagkaon ug sa pag-inum, ug sa paghigda ipon sa akong asawa? Ingon nga ikaw buhi, ug ingon nga ang imong kalag buhi, dili ko buhaton kining butanga. ¹²Ug si David miingon kang Uria: Pabilin usab dinhi niining adlaw, ug ugma palakton ko ikaw. Busa si Uria mipuyo sa Jerusalem niadtong adlaw, ug sa pagkaugma. ¹³Ug sa diha nga gitawag siya ni David, siya mikaon ug miinum sa iyang atubangan; ug iyang gihubog siya: ug sa pagkahapon miadto sa paghigda sa iyang higdaanan uban sa mga sulogoon sa iyang ginoo, apan wala manaug ngadto sa iyang balay.

¹⁴ Ug nahitabo nga sa pagkabuntag, si David nagsulat ug usa ka sulat ngadto kang Joab, ug gipadala kini pinaagi sa kamot ni Uria. ¹⁵Ug iyang gisulat diha sa sulat, nga nagaingon: Ibutang mo si Uria sa kinaatubangan sa labing mainit nga gubat, ug sumibug kamo gikan kaniya aron siya masamaran, ug mamatay. ¹⁶Ug nahitabo, sa diha nga si Joab nagpadayon sa pagbantay sa ciudad, iyang gibutang si Uria sa dapit diin didto nahibaloan niya nga atua ang mga tawong maisug. ¹⁷Ug ang mga tawo sa ciudad migula, ug nakig-away batok kang Joab: ug didto nangapukan ang uban nga katawohan, bisan ang mga sulogoon ni David; ug si Uria ang Hetehanon namatay usab. ¹⁸Unya si Joab nagpasugo, ug gipasuginlan si David sa tanang mga butang mahitungod sa gubat; ¹⁹Ug iyang gisugo ang sulogoon, nga nagaingon: Sa diha nga ikaw makatapus na sa pagsugilon sa tanang mga butang mahitungod sa gubat ngadto sa hari, ²⁰Mamao kini nga, kong ang kasuko sa hari mosamot, ug siya moingon kanimo: Nganong miadto kamo haduol kaayo sa ciudad sa pagpakig-away? Wala ba ninyo hibalo nga sila mopana gikan sa kuta? ²¹Kinsay misamad kang Abimelec ang anak nga lalake ni Jerobaal? Dili ba usa ka babaye ang naghulog ug usa ka bato sa galingan sa ibabaw niya gikan sa kuta, mao nga siya namatay didto sa Tebes? Nganong nagpaduol kamo kaayo sa kuta? Unya umingon ikaw: Ang imong sulogoon nga si Uria, ang Hetehanon namatay usab. ²²Busa ang sulogoon miadto, ug nahitabo ug nagpakita kang David sa tanan nga gipaadto kaniya ni Jaob. ²³Ug ang sulogoon miingon kang David: Ang mga tawo nakadaug batok kanamo, ug minggula ngani paingon kanamo ngadto sa kapatagan, ug kami midaug kanila bisan hangtud ngadto sa agianan sa pagsulod ngadto sa ganghaan. ²⁴Ug ang mga magpapana mingpana sa imong mga sulogoon gikan sa kuta; ug ang uban sa mga sulogoon sa hari nangamatay, ug ang imong ulipon nga si Uria, ang Hetehanon namatay usab. ²⁵Unya si David miingon sa sulogoon: Kini mao ang igaingon mo kang Joab: Dili mo ikasakit kining butanga kay ang espada milamoy sa usa ingon man sa lain; himoang labing mabaskugon ang imong paggubat batok sa ciudad ug gun-oba kana; ug padasigon mo siya. ²⁶Ug sa pagkadungog sa asawa ni Uria nga si Uria, ang iyang bana namatay, siya naghimo pagbakho alang sa iyang bana. ²⁷Ug sa miagi na ang pagbalata, si David nagpasugo ug gipadala siya ngadto sa iyang balay, ug siya nahimo nga iyang asawa, ug siya nanganak kaniya ug usa ka anak nga lalake. Apan ang butang nga gihimo ni David wala makapahimuot kang Jehova

¹ Ug si Jehova nagapadala kang Nathan ngadto kang David. Ug siya miadto kaniya ug miingon kaniya: May duruha ka tawo sa usa ka ciudad; ang usa adunahan ug ang usa kabus. ²Ang adunahan nga tawo may daghan kaayong panon sa carnero ug mga panon sa mga vaca; ³Apan ang kabus nga tawo walay bisan unsa, gawas sa usa ka diyutay nga bayeng carnero nga nati, nga iyang pinalit ug gibuhi: ug kini mitubo ipon kaniya, ug uban sa iyang mga anak; kini nagkaon sa iyang kaugalingong tinapay, ug nag-inum sa iyang kaugalingong copa ug gipauraray sa iyang sabakan, ug alang kaniya kini sama sa iyang anak nga babaye. ⁴Ug may usa ka lumalangyaw nga miadto sa adunahan nga tawo, ug siya wala bumuot sa pagkuha gikan sa iyang kaugalingong panon sa carnero, ug gikan sa iyang kaugalinong panon sa vaca, aron ihawon alang sa humalapit nga tawo nga nahianha kaniya,

apan gikuha ang nating carnero sa kabus nga tawo, ug giihaw kini alang sa tawo nga nahianha kaniya. ⁵Ug ang kasuko ni David misilaub sa daku uyamut batok sa tawo; ug siya miingon kang Nathan: Ingon nga si Jehova buhi, ang tawo nga nagbuhat niini angay nga patyon: ⁶Ug iyang igauli ang nating carnero sa upat ka pilo, tungod kay gibuhat niya kining butanga, ug tungod kay siya walay kalooy. ⁷Ug si Nathan miingon kang David: Ikaw mao ang tawo. Kini mao ang gipamulong na Jehova, ang Dios sa Israel, ako nagdihog kanimo nga hari sa ibabaw sa Israel, ug ako nagluwas kanimo gikan sa kamot ni Saul; ⁸Ug ako naghatag kanimo sa balay sa imong agalon, ug ang mga asawa sa imong agalon diha sa imong sabakan, ug naghatag ako kanimo sa balay sa Israel ug sa Juda, ug kong kini diyutay ra gayud pun-an ko pa unta ikaw niini ug nianang mga butanga. ⁹Nganong nagtamay ka sa pulong ni Jehova, sa pagbuhat niadtong dautan sa iyang mga mata? Ikaw nagsamad kang Uria, ang Hetehanon, pinaagi sa pinuti, ug nagkuha sa iyang asawa aron maimong asawa, ug gipatay *mo* siya pinaagi sa pinuti sa mga anak sa Ammon. ¹⁰Busa karon ang espada dili mobulag gikan sa imong balay, tungod kay ikaw nagtamay kanako, ug nagkuha sa asawa ni Uria, ang Hetehanon aron imong maasawa. ¹¹Sa ingon niini namulong si Jehova: Ania karon, ako mopatindog ug dautan batok kanimo gikan sa imong kaugalingong balay; ug ako magakuha sa imong mga asawa sa atubangan sa imong mga mata, ug ihatag ko sila ngadto sa imong silingan, ug siya mohigda ipon sa imong mga asawa diha sa dayag niini nga adlaw. ¹²Kay ikaw naghimo niana sa tago; pagabuhaton ko kining butanga sa atubangan sa tibook nga Israel, ug sa atubangan sa adlaw. ¹³Ug si David miingon kang Nathan: Ako nakasala batok kang Jehova. Ug si Nathan miingon kang David: Si Jehova usab nagpapas sa imong sala; ikaw dili mamatay. ¹⁴Bisan pa niana, tungod kay niining buhata, ikaw naghatag ug dakung hinungdan sa mga kaaway ni Jehova sa pagpasipala, ang bata usab nagmatawo-mamatay gayud.

¹⁵ Ug si Nathan milakaw ngadto sa iyang balay. Ug si Jehova naghampak sa bata nga gianak sa asawa ni Uria kang David, ug kini nagmasakiton sa hilabihan. ¹⁶Busa si David nagpakilooy sa Dios alang sa bata; ug si David nagpuasa, ug misulod, ug mihigda sa tibook nga gabii sa ibabaw sa yuta. ¹⁷Ug ang mga anciano sa iyang balay mingbangon, *ug mingtindog* sa tupad kaniya, aron sa pagbangon kaniya gikan sa yuta: apan siya wala bumuot, ni mokaon siya ug tinapay uban kanila. ¹⁸Ug nahitabo sa ikapito ka adlaw, ang bata namatay. Ug ang mga sulogoon ni David nahadlok sa pagsugilon kaniya nga ang bata patay na; kay sila miingon: Ania karon, samtang buhi pa ang bata kita mingsulti kaniya, ug wala siya mamati sa atong tingog: Pagkadaku ang pagsakit sa iyang kaugalingon, kong siya suginlan nato nga ang bata patay na! ¹⁹Apan sa diha nga si David nakakita nga ang iyang mga sulogoon nanaghulongihong, si David nakasabut nga ang bata patay na; ug si David miingon sa iyang mga sulogoon: Namatay na ba ang bata? Ug sila miingon: Siya patay na. ²⁰Unya si David mibangon gikan sa yuta, ug mihilam-os, ug nanihog sa iyang kaugalingon, ug nag-ilis sa iyang bisti; ug miadto siya sa balay ni Jehova, ug misimba: unya siya miadto sa iyang kaugalingong balay; ug sa nakapangutana na siya, sila mingbutang ug tinapay sa iyang atubangan, ug siya mikaon. ²¹Unya miingon ang iyang mga sulogoon kaniya: Unsang butanga kining imong nabuhat? Ikaw nagpuasa ug nagbakho alang sa bata samtang buhi pa siya; apan sa diha nga namatay

na ang bata, ikaw mibangon ug mikaon ug tinapay. ²²Ug siya miingon: Samtang buhi pa ang bata, ako nagpuasa ug nagbakho; kay ako miingon Kinsay nahibalo kong si Jehova dili ba malooy kanako, aron ang bata mabuhi? ²³Apan karon siya patay na, nganong magpuasa pa ako? Makapabalik ba kaha ako pag-usab kaniya? Moadto ako kaniya, apan siya dili na mahibalik kanako. ²⁴Ug si Bath-sheba ang iyang asawa, gilipay ni David, ug miadto kaniya ug mihigda ipon kaniya. Ug siya nanganak kaniya ug usa ka anak nga lalake, ug iyang gitawag ang iyang ngalan nga si Salomon. Ug si Jehova nahigugma kaniya; ²⁵Ug gipasugoan niya pinaagi sa kamot ni Nathan, ang manalagna; ug iyang gitawag ang iyang ngalan nga Jedidiah tungod kang Jehova.

²⁶Karon si Joab nakig-away batok sa Rabba sa mga anak sa Ammon, ug nakuha ang harianon nga ciudad. ²⁷Ug si Joab mipadala ug sulogoon ngadto kang David, ug miingon: Ako nakig-away batok sa Rabba; Oo, nakuha ko ang ciudad sa mga katubigan. ²⁸Busa karon tiguma ang uban sa katawohan, ug magpahaluna alang sa gubat atbang sa ciudad, ug kuhaa kana; tingali unya makuha ko ang ciudad, ug kini pagatawgon sunod sa akong ngalan. ²⁹Ug si David mitigum sa tanang katawohan, ug miadto sa Rabba, ug nakig-away batok niini, ug nakuha kini. ³⁰Ug iyang gikuha ang purongpurong sa ilang hari gikan sa iyang ulo; ug ang gibug-aton niini, may usa ka talento nga bulawan, ug *diha niana* may mga mahal nga bato; ug kini gibutang sa ulo ni David. Ug iyang gidala ang inagaw sa ciudad, hilabihang pagkadaghan. ³¹Ug iyang gipanala ang katawohan nga didto niini, ug gipamutang sila sa ilalum sa mga gabas, ug sa mga kahig nga puthaw, ug sa mga wasay nga puthaw, ug gipalatas sila sa hudno nga tisa: ug ingon niini ang gihimo niya sa tanang mga ciudad sa mga anak sa Ammon. Ug si David ug ang tanang katawohan mingpauli ngadto sa Jerusalem.

¹ Ug nahitabo sa tapus niini, nga si Absalom, ang anak nga lalake ni David may usa ka maanyag nga igsoong babaye, kansang ngalan mao si Thamar; ug si Amnon, ang anak nga lalake ni David nahagugma kaniya. ²Ug si Amnon nalibog kaayo, *hangtud* nga siya nasakit tungod sa iyang igsoon nga babaye nga si Thamar; kay siya usa ka ulay; ug daw malisud kang Amnon sa paghimo bisan unsa kaniya. ³Apan si Amnon may usa ka higala, kinsang ngalan mao si Jonadab, ang anak nga lalake ni Simea, ang igsoong lalake ni David ug si Jonadab maoy usa ka malalangon nga tawo. ⁴Ug siya miingon kaniya: Ngano ba, Oh anak nga lalake sa hari, nga sa ingon niini naganiwang ka adlaw-adlaw? Dili mo ba ako suginlan? Ug si Amnon miingon kaniya: Ako nahagugma kang Thamar, ang igsoon nga babaye sa akong igsoon nga lalake, nga si Absalom. ⁵Ug si Jonadab miingon kaniya: Humigda ka sa imong higdaanan, ug magpasakit-sakit ka: ug kong ang imong amahan umanhi sa pagtan-aw kanimo, ingna siya: Paanhia ang akong igsoon nga babaye nga si Thamar, ako nagahangyo kanimo, aron maghatag kanako ug kalan-on nga tinapay, ug mag-andam sa kalan-on sa akong atubangan, aron makita ko kini ug kan-on ko gikan sa iyang kamot. ⁶Busa si Amnon mihigda ug nagpasakit-sakit: ug sa diha nga mianha ang hari aron sa pagtan-aw kaniya, si Amnon miingon sa hari: Paanhia si Thamar, ang akong igsoon nga babaye, ako naghangyo kanimo, aron buhatan ako ug duruha ka book nga mamon sa akong atubangan, aron ako mokaon gikan sa iyang

kamot. ⁷Unya si David nagpasugo sa iyang balay kang Thamar, nga nagaingon: Lakaw karon sa balay sa igsoon mong lalake nga si Amnon ug andami siya ug makaon. ⁸Busa si Thamar miadto sa balay sa iyang igsoon nga lalake nga si Amnon; ug siya naghigda. Ug mikuha siya ug minasa, ug gimasa kini, ug nagbuhat ug mga mamon sa iyang atubangan, ug giluto ang mga mamon. ⁹Ug iyang gikuha ang kalaha, ug gibubo kadto sa iyang atubangan; apan siya nagdumili sa pagkaon. Ug si Amnon miingon: Pagul-a ang tanang mga tawo gikan kanako. Ug ang tagsa-tagsa kanila migula. ¹⁰Ug si Amnon miingon kang Thamar: Dad-a ang makaon sa sulod, aron ako mokaon gikan sa imong kamot. Ug gikuha ni Thamar ang tanang mga mamon nga iyang gibuhat, ug gidala niya didto sa sulod ngadto sa iyang igsoon nga lalake nga si Amnon. ¹¹Ug sa gidala na niya kini duol kaniya sa pagkaon, iyang gikuptan siya ug miingon kaniya: Umari ka, higda ipon kanako, igsoon ko nga babaye. ¹²Ug siya mitubag kaniya, nga nagaingon: Dili, igsoon ko nga lalake, ayaw ako paglugosa; kay walay ingon nga butang nga angay pagabuhaton sa Israel: ayaw pagbuhata kining binuanga. ¹³Ug ako, asa man nako dad-a ang akong kaulaw? Ug mahitungod kanimo, ikaw mahimong ingon sa usa sa mga buang sa Israel. Busa karon, ako nagahangyo kanimo, sumulti *ka* sa hari; kay siya dili magahawid kanako gikan kanimo. ¹⁴Bisan pa niini, wala siya mamati sa iyang tingog; apan sanglit siya labi pang kusgan kay kaniya, iyang gilugos siya, ug mihigda ipon kaniya. ¹⁵Unya si Amnon nagdumot kaniya sa daku uyamut nga pagdumot; kay ang pagdumot nga iyang gibati *batok* kaniya, labing daku kay sa gugma nga iyang gihigugma kaniya. Ug si Amnon miingon kaniya: *Bangon, ug lumakaw.* ¹⁶Ug si *Thamar* miingon kaniya: Dili mahimo, kay kining kadautan nga daku *nga mao* ang paghingilin mo kanako *labi pang dautan* kay sa lain nga imong gibuhat kanako. Apan siya wala mamati kaniya. ¹⁷Unya gitawag ni *Amnon* ang sulogoon nga nagaalagad kaniya, ug miingon: Papahawaa karon kining babayehana gikan kanako, ug trangkahi ang pultahan sa iyang luyo. ¹⁸Ug siya may usa ka saput nga nagkalainlaing bulok nga iyang gisul-ob: kay kining mga bistiha gisul-ob sa mga ulayng anak nga babaye sa hari. Unya ang sulogoon ni *Amnon* nagdala kang *Thamar* sa gawas, ug gitrangkahan ang pultahan sa iyang likod. ¹⁹Ug si Thamar nagbutang ug abo sa iyang ulo, ug gigisi niya ang iyang saput nga may daghang bulok nga iyang gisul-ob; ug iyang gibutang ang iyang kamot sa ibabaw sa iyang ulo ug milakaw nga nagtiyabaw sa makusog samtang siya nagalakaw. ²⁰Ug si Absalom ang iyang igsoon nga lalake miingon kaniya: Si Amnon ang imong igsoon nga lalake nakauban ba kanimo? Apan karon hilum, igsoon ko nga babaye: siya imong igsoon nga lalake; ayaw pag-ibutang kining butanga sa kasingkasing. Busa si Thamar napabilin nga masulob-on didto sa balay sa iyang igsoon nga lalake nga si Absalom.

²¹Apan sa diha nga ang hari nga si David nakadungog niining tanang mga butanga, siya nasuko sa hilabihan. ²²Ug si Absalom wala makasulti kang Amnon bisan sa maayo ni sa dautan: kay si Absalom nagdumot kang Amnon tungod kay iyang gilugos ang iyang igsoon nga babaye nga si Thamar. ²³Ug nahitabo sa tapus ang tibook duruha ka tuig, nga si Absalom may mga mag-aalot sa mga carnero sa Balahasor, haduol sa Ephraim: ug gidapit ni Absalom ang tanang mga anak nga lalake sa hari. ²⁴Ug si Absalom miadto sa hari, ug miingon: Ania karon, ang imong ulipon may mga mag-aalot sa mga carnero; paubana ang hari, ako nagahangyo kanimo, ug ang iyang mga

ulipon uban sa imong ulipon. ²⁵Ug ang hari miingon kang Absalom: Dili, anak ko nga lalake, ayaw kaming tanan paadtoa, tingali unya nga makapuol kami kanimo. Ug iyang gipilit siya: apan bisan pa niana siya wala moadto, apan nanalangin kaniya. ²⁶Unya miingon si Absalom: Kong dili, ako nagahangyo kanimo, paubana kanamo si Amnon, ang akong igsoong lalake. Ug ang hari miingon kaniya: Nganong paubanon siya nimo? ²⁷Apan si Absalom mipilit kaniya, ug iyang gipaadto si Amnon ug ang tanang mga anak nga lalake sa hari uban kaniya. ²⁸Ug si Absalom misugo sa iyang mga sulogoon, nga nagaingon: Timan-i ninyo karon, sa diha nga ang kasing-kasing ni Amnon magmalipayon tungod sa vino: ug sa diha nga ako moingon kaninyo: Tigbasa si Amnon, unya patyon *ninyo* siya; ayaw kahadlok; wala ko ba kamo sugoa? Magmalig-on kamo ug magmaisugon. ²⁹Ug ang mga sulogoon ni Absalom mingbuhat kang Amnon sumala sa gisugo ni Absalom. Unya ang tanang mga anak nga lalake sa hari mingtindog, ug ang tagsatagsa ka tawo mikabayo sa iyang mula, ug mikalagiw.

³⁰Ug nahitabo, nga samtang diha, pa sila sa dalan, ang mga balita mingdangat kang David, nga nagaingon: Gipatay ni Absalom ang tanang mga anak nga lalake sa hari, ug walay usa kanila nga nahabilin. ³¹Unya ang hari mitindog, ug gigisi ang iyang mga saput, ug mihigda sa yuta; ug ang tanan niyang mga sulogoon nga nanagtindog tupad kaniya, gipanggisi ang ilang mga saput *usab*. ³²Ug si Jonadab, ang anak nga lalake ni Simea, igsoon nga lalake ni David, mitubag ug miingon: Dili unta maghunahuna ang akong ginoo nga ilang napatay ang tanang mga batan-on ang mga anak nga lalake sa hari; kay si Amnon mao lamang ang namatay; kay pinaagi sa pagtagal ni Absalom kini daan nang gitinguha, sukad sa adlaw nga iyang gilugos ang iyang igsoon nga babaye nga si Tamar. ³³Busa karon dili unta ang akong ginoong hari magpahiluna sa maong butang sa iyang kasingkasing, aron sa paghunahuna nga ang tanang mga anak nga lalake sa hari nangamatay; kay si Amnon mao lamang ang namatay. ³⁴Apan si Absalom mikalagiw, Ug ang batan-ong lalake nga nagbantay, miyahat sa iyang mga mata ug mitan-aw, ug, ania karon, may nangabut nga daghang mga tawo nga nangagi sa luyo niya dapit sa kiliran sa bungtod, ³⁵Ug si Jonadab miingon sa hari: Ania karon, ang mga anak nga lalake sa hari nangabut: sumala sa giingon sa imong sulogoon mao man *usab* kini. ³⁶Ug nahitabo, diha dayon sa gitapus na niya ang pagpakigsulti, nga, ania karon, ang mga anak nga lalake sa hari nanghiabut, ug gipatugbaw ang ilang tingog, ug nanaghilak: ug ang hari *usab* ug ang tanan niyang mga sulogoon nanghilak sa hilabihan gayud. ³⁷Apan si Absalom mikalagiw, ug miadto kang Talmai, ang anak nga lalake ni Amiud, ang hari sa Gessur. Ug si *David* nagbalata tungod sa iyang anak sa adlaw-adlaw. ³⁸Busa si Absalom mikalagiw ug miadto sa Gessur, ug didto *siya magpuyo* sulod sa totolo ka tuig. ³⁹Ug ang *kalag ni David* gihidlaw sa pag-adto ngadto kang Absalom: kay siya nahupay na mahitungod kang Amnon sa pagtan-aw nga patay na siya.

¹ Karon si Joab, ang anak nga lalake ni Sarvia nakasabut nga ang kasing-kasing sa hari atua kang Absalom. ²Ug si Joab nagpaadto ngadto sa Tecoa, ug nagdala gikan didto usa ka manggialamong babaye, ug miingon kaniya: Ako nagahangyo kanimo, magpaka-aron-ingnon ka

nga ikaw usa nga nagabalata, ug pagsul-ob ug saput sa pagbalata, ako nagahangyo kanimo, ug ayaw pagpanihog sa imong kaugalingon sa lana, apan maingon sa usa ka babaye nga dugay nang panahon nagbalata tungod sa namatay: ³Ug mosulod ka ngadto sa hari, ug sumulti niining paagiha kaniya. Busa si Joab nagbutang sa mga pulong sa iyang baba. ⁴Ug sa diha nga ang babaye sa Tecoa misulti na sa hari, miduko sa iyang nawong patumong sa yuta, ug naghimo ug katahuran ug miingon: Tabang, Oh hari. ⁵Ug ang hari miingon kaniya: Unsay nakapasubo kanimo? Ug siya mitubag: Sa pagkamatuod ako usa ka balo, ug ang akong bana namatay na. ⁶Ug ang imong sulogoon nga babaye may duruha ka anak nga lalake, ug silang duruha nanagbugno didto sa kapatagan, ug walay bisan kinsa nga nakaulang kanila, kondili ang usa mitigbas sa usa ug nakapatay kaniya. ⁷Ug, ania karon, ang tibook panimalay mitindog batok sa imong sulogoon nga babaye, ug sila miingon: Ihatag siya nga nagpatay sa iyang igsoon nga lalake, aron patyon namo siya mahitungod sa kinabuhi sa iyang igsoon nga lalake nga iyang gipatay, ug ingon man malaglag ang manununod usab. Sa ingon niini mapalong nila ang baga nga nahabilin kanako, ug dili mopabilin sa akong bana ang ngalan, ni ang salin sa ibabaw sa nawong sa yuta. ⁸Ug ang hari, miingon sa babaye: Lakaw ngadto sa imong balay, ug ako magasugo ra mahitungod kanimo. ⁹Ug ang babaye sa Tecoa miingon sa hari: Ginoo ko, Oh hari, ang kasal-anan mahulog sa ibabaw nako, ug sa balay sa akong amahan; ug ang hari ug ang iyang trono mawalay sala. ¹⁰Ug ang hari miingon: Bisan kinsa ang magasulti sa bisan unsa kanimo, dad-a siya kanako ug siya dili na mohilabut kanimo sa pag-usab. ¹¹Unya miingon siya: Ako nagahangyo kanimo, pahinumduma ang hari kang Jehova nga imong Dios, aron ang magpanimalus sa dugo, dili na magalaglag, tingali unya ilang laglagon ang akong anak nga lalake. Ug siya miingon: Ingon nga si Jehova buhi, walay usa ka buhok sa imong anak nga lalake nga mahulog sa yuta. ¹²Unya ang babaye miingon: Pasultiha ang imong sulogoon nga babaye, ako nagahangyo kanimo, pasultiha ug usa ka pulong sa akong ginoong hari. Ug siya miingon: Padayon. ¹³Ug ang babaye miingon: Nganong nagtukodtukod ka sa maong butang, batok sa katawohan sa Dios? Kay sa pagpamulong niining pulonga, ang hari maingon sa usa ka sad-an, nga niana ang hari wala magpabalik sa balay sa iyang usa *ka anak* nga nakakalagiw. ¹⁴Kay kinahanglan kita mamatay, ug maingon sa tubig nga nahiyabo sa yuta, nga dili na masapupo pag-usab; ni kuhaon sa Dios ang kinabuhi, kondili magahikay hinoon ug mga paagi aron kadtong nahimulag dili mahimong usa ka sinalikway gikan kaniya. ¹⁵Busa karon sa nakita nga ako nahianhi sa pagsulti niining pulonga sa akong ginoong hari, kini tungod kay ang katawohan nakapahadlok kanako: ug ang imong sulogoon nga babaye miingon: Ako karon mosulti sa hari; tingali, ang hari mohimo sa hangyo sa iyang sulogoon. ¹⁶Kay ang hari mamati; aron sa pagpagawas sa iyang sulogoon gikan sa kamot sa tawo nga buot molaglag kanako, ug sa akong anak nga lalake sa tingub gikan sa panulondonsa Dios. ¹⁷Unya ang imong sulogoon nga babaye, miingon: Himoa, ako nagahangyo kanimo, nga ang pulong sa akong ginoong hari mahimong makahupay; kay sama sa manolonda sa Dios, ingon man ang akong ginoong hari sa pag-ila sa dautan ug sa maayo: ug si Jehova nga imong Dios magauban kanimo. ¹⁸Ug ang hari mitubag ug miingon sa babaye: Ayaw pagtagoa gikan kanako, ako nagahangyo kanimo, ang butang nga akong ipangutana kanimo. Ug ang babaye miingon: Pasultiha ang akong

ginoong hari karon. ¹⁹Ug ang hari miingon: Ang kamot ni Joab uban ba kanimo sa tanan niini? Ug ang babaye mitubag ug miingon: Ingon nga ang imong kalag buhi, ginoo ko nga hari, walay bisan kinsa nga makapaliso sa too mong kamot kun sa wala *mong kamot* gikan sa butang nga gipamulong sa akong ginoong hari; kay ang imong sulogoon nga si Joab, nagsugo kanako, ug iyang gibutang kining tanang mga pulong sa baba sa imong sulogoon nga babaye; ²⁰Sa pag-usab sa kahimtang sa hitabo, ang imong sulogoon nga si Joab maoy naghimo niining butanga: ug ang akong ginoo maalam sumala sa kaalam sa usa ka manolonda sa Dios, sa pagpanghibalo sa tanang mga butang nga anaa sa yuta.

²¹ Ug ang hari miingon kang Joab: Ania karon, nahimo ko kining butanga: busa lumakaw ka , dad-a pagbalik ang batan-ong lalake nga si Absalom: ²²Ug si Joab mihapa sa yuta, ug mihatag katahuran ug gibulahan ang hari; ug si Joab miingon: Niining adlaw ang imong sulogoon nahibalo nga ako nakakaplag ug kalooy sa imong mga mata, ginoo ko, Oh hari, niini ang hari naghimo sa gipangayo sa iyang sulogoon. ²³Busa si Joab mibangon ug miadto sa Gessur, ug gidala si Absalom ngadto sa Jerusalem. ²⁴Ug ang hari miingon: Tugoti nga mopauli siya sa iyang balay, apan ayaw siya patan-awa sa akong nawong. Busa si Absalom mibalik sa iyang kaugalingong balay, ug wala na makakita sa nawong sa hari. ²⁵Karon sa tibook Israel wala nay labing dinayeg nga ingon pa kang Absalom, tungod sa iyang pagkaambongan: gikan sa lapa-lapa sa iyang tiil hangtud sa alimpulo sa iyang ulo walay ikasaway kaniya. ²⁶Ug sa diha nga alotan niya ang buhok sa iyang ulo (karon ang pag-alot niini matag-katapusan sa tuig; tungod kay mabug-at kini alang kaniya busa iyang gialotan kini); gitimbang niya ang buhok sa iyang ulo sa tinagurha ka gatus ka siclo sumala sa timbangan sa hari. ²⁷Ug kang Absalom may nangatawo nga totolo ka mga anak nga lalake, ug usa ka anak nga babaye kansang ngalan mao si Tamar: siya maoy usa ka babaye nga maanyag ug panagway.

²⁸ Ug si Absalom mipuyo sa tibook duruha ka tuig didto sa Jerusalem; ug wala siya makakita sa nawong sa hari. ²⁹Unya gipasugoan ni Absalom si Joab, aron sa pagpadala kaniya ngadto sa hari; apan siya wala moadto kaniya: ug iyang gipaadtoan sa ikaduhang panahon, apan siya wala moadto. ³⁰Busa miingon siya sa iyang mga sulogoon: Tan-awa, ang uma ni Joab haduol sa ako, ug siya may cebada didto; lakaw, ug sunoga kana. Ug ang uma gisunog sa mga sulogoon ni Absalom. ³¹Unya mibangon si Joab, ug miadto kang Absalom ngadto sa iyang balay, ug miingon kaniya: Nganong gisunog sa imong mga sulogoon ang akong uma? ³²Ug si Absalom mitubag kang Joab: Ania karon, gipasugoan ko ikaw, nga nagaingon: Umanhi ka dinhi, aron paadtoon ko ikaw ngadto sa hari, sa pag-ingon: Nganong nahianhi ako gikan sa Gessur? Maayo pa kanako nga didto gihapon ako. Busa karon patan-awa ako sa nawong sa hari; ug kong adunay kasal-anan kanako, ipapatay ako niya: ³³Busa si Joab miadto sa hari, ug misugilon kaniya; ug sa gipatawag niya si Absalom, siya miadto sa hari, ug giduko sa yuta ang iyang nawong sa atubangan sa hari: ug ang hari mihalok kang Absalom.

¹ Ug nahitabo sa tapus niini, nga si Absalom nag-andam kaniya ug usa ka carro, ug mga kabayo, ug kalim-an ka tawo sa pagdalagan nga magauna kaniya. ²Ug si Absalom mibangon pagsayo, ug mitindog tupad sa alagianan sa ganghaan: ug mao kadto, nga, sa diha nga may bisan kinsa nga tawo nga adunay sumbong nga ig-aadto sa hari aron pagahukman, unya si Absalom motawag kaniya, ug moingon: Diin gikan nga ciudad ikaw? Ug siya moingon: Ang imong sulogoon gikan sa usa sa mga banay sa Israel. ³Ug si Absalom moingon kaniya: Tan-awa, ang imong mga tuyo lonlon maayo ug matarung: apan walay usa ka tawo nga gitudlo sa hari sa pagpamati kanimo. ⁴Labut pa, si Absalom miingon: Oh kong ako nahimo pa unta nga maghuhukom sa yuta aron ang tagsa-tagsa ka tawo nga may hulosayon kun may buroka, moanhi kanako ug buhaton ko kaniya ang justicia! ⁵Ug mao kadto, nga, sa diha nga bisan kinsang tawohana nga mahianha duol kaniya, aron sa paghatag ug katahuran, iyang ibayaw ang iyang kamot, ug mokupot kaniya ug mohalok kaniya. ⁶Ug niining paagiha gihimo ni Absalom sa tibook Israel nga moadto sa hari aron sa pagpahukom: busa nakawat ni Absalom ang mga kasingkasing sa mga tawo sa Israel.

⁷ Ug nahitabo, sa katapusan sa kapatan ka tuig, nga si Absalom miingon sa hari: Ako nagahangyo kanimo, palakta ako ug magabayad ako sa akong panaad, nga akong gisaad kang Jehova, didto sa Hebron. ⁸Kay ang imong sulogoon misaad ug usa ka panaad samtang nagpuyo pa ako didto sa Gessur sa Siria, nga nagaingon: Kong si Jehova sa pagkamatuod magadala kanako ngadto sa Jerusalem, man ako moalagad kang Jehova. ⁹Ug ang hari miingon kaniya: Lumakaw *ka* sa pakigdait. Busa siya mitindog, ug miadto sa Hebron. ¹⁰Apan si Absalom nagpadala ug mga maniniid ngadto sa tanang mga banay sa Israel, nga nagaingon: Sa dihadiha nga madunggan ninyo ang tunog sa trompeta, unya mag-ingon kamo: Si Absalom mao ang hari sa Hebron. ¹¹Ug uban kang Absalom ang duruha ka gatus ka tawo gikan sa Jerusalem, nga gidapit, ug ming-adto sa ilang pagka-walay dautan ug tinguha; ug wala sila mahibalo sa bisan unsa. ¹²Ug si Absalom nagpatawag kang Achitophel, ang Gilonhanon, ang kang David nga magtatambag, gikan sa iyang ciudad, bisan gikan sa Gilo, samtang naghalad pa siya ug mga halad. Ug ang pundok nga umaalsa makusog: kay ang katawohan nagadugang sa kanunay uban kang Absalom.

¹³ Ug may miabut nga usa ka sulogoon ngadto kang David, nga nagaingon: Ang mga kasingkasing sa mga tawo sa Israel mingnunot kang Absalom. ¹⁴Ug si David miingon sa tanan niyang mga sulogoon nga didto uban kaniya sa Jerusalem: Tindog, ug mangalagiw kita; kay kong dili, wala kanato ing makagawas gikan kang Absalom: magdali *kita* sa pagpahawa, kay tingali unya siya makaapas kanato sa pagdali, ug magdala ug kadautan sa ibabaw nato, ug molaglag sa ciudad pinaagi sa sulab sa pinuti, ¹⁵Ug ang mga sulogoon sa hari ming-ingon sa hari: Ania karon, ang imong mga sulogoon andam na sa pagbuhat sa bisan unsa nga pagapilion sa akong ginoong hari. ¹⁶Ug ang hari milakaw ug ang tibook sulod sa balay mingnunot kaniya. Ug gibilin sa hari ang napulo ka babaye nga mga puyopuyo aron sa pagbantay sa balay. ¹⁷Ug ang hari milakaw ug ang tibook katawohan mingnunot kaniya: ug sila mingpabilin sa Betmerbak. ¹⁸Ug ang tanan niyang mga sulogoon ming-agi sa tupad niya; ug ang tanang mga Ceretahanon, ug ang tanang mga Peletehanon, ug ang tanang mga Getehanon, unom ka gatus ka tawo nga mingnunot kaniya gikan

sa Gath, ming-agi sa atubangan sa hari. ¹⁹Unya miingon ang hari kang Ittai, ang Getehanon: Nganong minunot ka usab kanamo? Pauli ug pabilin uban sa hari: kay ikaw usa ka lumalangyaw ug, hininginlan usab; *Pauli* ngadto sa imong kaugalingong dapit. ²⁰Tungod kay ikaw nahianhi kagahapon pa lamang, himoon ko ba niining adlaw nga ikaw magatungas ug magalugsong uban kanamo, sa nakita na nga ako moadto diin ang buot ko? Pauli ka ug dad-a ang imong mga kaigsoonan; ang kalooy ug kamatuoran mag-uban kanimo. ²¹Ug si Ittai mitubag sa hari ug miingon: Ingon nga si Jehova buhi, ug ingon nga akong akong ginoong hari buhi, sa pagkamatuod sa unsang dapita nga adto ang akong ginoong hari, bisan sa kamatayon kun sa kinabuhi, didto usab ang imong ulipon. ²²Ug si David miingon kang Ittai: Lakaw ug umagi. Ug si Ittai ang Getehanon miagi ug ang tanan niyang mga tawo, ug ang tanang mga kabataan nga didto uban kaniya. ²³Ug ang tibook yuta minghilak sa makusog nga tingog, ug ang tibook katawohan mingtabok: ang hari usab miagi sa pagtabok sa sapa sa Cedron, ug ang tibook katawohan mingtabok padulong ngadto sa dalan sa kamingawan.

²⁴ Ug, ania karon, si Sadoc usab miadto ug ang tanang mga Levihanon uban kaniya, ug nanagdala sa arca sa tugon sa Dios; ug gipahaluna nila ang arca sa Dios, si Abiathar mitungas usab hangtud nga ang tanang katawohan nanghigula sa ciudad. ²⁵Ug ang hari miingon kang Sadoc: Dad-a pagbalik ang arca sa Dios ngadto sa ciudad: kong makakaplag ako ug kalooy sa mga mata ni Jehova, siya modala kanako pag-usab, ug magapakita kanako niana, ug sa iyang puloy-anan: ²⁶Apan kong siya mamulong sa ingon: ako walay kalipay diha kanimo; ania karon, ania man ako, buhaton niya kanako sumala sa maayo kaniya. ²⁷Ang hari miingon usab kang Sadoc, ang sacerdote: *Dili* ba ikaw usa ka manalagna? Pauli sa imong ciudad nga may pakigdait, ug ang duruha mo ka anak nga lalake uban kanimo, si Ahimaas, ang imong anak nga lalake, ug si Jonathan, ang anak nga lalake ni Abiathar. ²⁸Tan-awa, ako magapabilin sa mga tabokanan sa kamingawan, hangtud nga may mahiabut nga pulong gikan kanimo aron sa pagpamatuod kanako. ²⁹Busa si Sadoc ug si Abiathar mingdala sa arca sa Dios pag-usab ngadto sa Jerusalem: ug sila mingpuyo didto. ³⁰Ug si David mitungas sa tungasan sa *bukid* sa mga Olivo, ug mihilak sa nagatungas siya; ug siya nagtabon sa iyang ulo ug miadto nga walay sapin: ug ang tanang katawohan nga didto uban kaniya, ang tagsatagsa nagtabon sa iyang ulo, ug sila nanungas, nga nanaghilak sa nagatungas sila.

³¹ Ug may usa nga misugilon kang David, nga nagaingon: Si Achitophel ipon sa mga umaalsa, kauban ni Absalom. Ug si David miingon: Oh Jehova, ako nagahangyo kanimo, himoa nga binuang ang tambag ni Achitophel. ³²Ug nahitabo, sa diha nga nahiabut na si David sa kinatumyan sa *tungasan* diin ang Dios kaniadto ginasiimba, ania karon, si Husai, ang Arachanon miadto sa pagpakigkita kaniya *nga may* gisi nga sinina ug may yuta sa iyang ulo. ³³Ug si David miingon kaniya: Kong ikaw mokuyog kanako, sa ingon niana ikaw mahimong usa ka palas-anon alang kanako; ³⁴Apan kong ikaw mobalik ngadto sa ciudad, ug moingon kang Absalom. Ako maimong alagad, oh hari; ingon nga ako nahimong alagad sa imong amahan sa panahon nga miagi, ingon man karon ako maimong alagad; nan ikaw modaog alang kanako sa tambag ni Achitophel. ³⁵Ug wala ba didto uban kanimo si Sadoc ug si Abiathar, ang mga sacerdote? Busa mao kini, nga bisan

unsang butanga nga hidunggan mo sa balay sa hari, isugilon mo kini kang Sadoc ug kang Abiathar, ang mga sacerdote. ³⁶Ania karon, atua uban kanila didto ang ilang duruha ka anak nga lalake, si Ahimaas, ang anak nga lalake ni Sadoc, ug si Jonathan, ang anak ng lalake ni Abiathar; ug pinaagi kanila ipadala mo dinhi kanako ang tanan nga imong hidunggan. ³⁷Busa si Husai, ang higala ni David, miadto sa ciudad; ug si Absalom miadto sa Jerusalem.

¹ Ug sa diha nga si David nahilabang na ug diyutay sa kinatumyan *sa tungasan*, ania karon, si Siba, ang sulogoon ni Mephi-boseth mitagbo kaniya, uban ang duruha ka asno nga gimontorahan, ug sa ibabaw niini may duruha ka gatus ka buok nga tinapay, ug usa ka gatus ka pungpong nga pasas, ug usa ka gatus nga bunga sa ting-init, ug usa ka botella sa vino. ²Ug ang hari miingon kang Siba: Unsay ipasabut mo niini? Ug si Siba miingon: Ang mga asno maoy alang sa panimalay sa hari aron kabay-an; ug ang tinapay ug ang bunga sa ting-init kalan-on sa mga batan-ong lalake; ug ang vino, nga maingon niini nga ilimnon sa mga gikapuyan didto sa kamingawan. ³Ug ang hari miingon: Hain ang anak nga lalake sa imong agalon? Ug si Siba miingon sa hari: Ania karon, siya mipabilin didto sa Jerusalem; kay siya miingon: Niining adlaw ang balay sa Israel nagauli kanako sa gingharian sa akong amahan. ⁴Unya miingon ang hari kang Siba: Ania karon, imo ang tanan nga mahibahin kang Mephi-boseth. Ug si Siba miingon: Ako nagahatag ug katahuran; itugot nga makakaplag ako ug kalooy sa imong mga mata, ginoo ko, Oh hari.

⁵ Ug sa diha nga ang hari nga si David miabut na sa Bahurim, ania karon, may migula gikan didto nga usa ka tawo sa panimalay sa balay ni Saul, kinsang ngalan mao si Semei, ang anak nga lalake ni Gera; siya migula, ug nagpanunglo pa sa nagasingabut siya. ⁶Ug siya naglabay ug mga bato ngadto kang David, ug ngadto sa tanang mga sulogoon sa hari nga si David: ug ang tibook katawohan, ug ang tanang mga gamhanang mga tawo, diha sa iyang toong kamot ug sa iyang walang *kamot*. ⁷Ug sa ingon niini namulong si Semei sa diha nga nagpanunglo siya: Pahawa, pahawa, ikaw tawo sa dugo, ug dautan nga tawo: ⁸Si Jehova nagapasumbalik kanimo sa tanang dugo sa balay ni Saul kinsang dapit ikaw naghari; ug si Jehova naghatag sa gingharian ngadto sa kamot ni Absalom nga imong anak nga lalake; ug, ania karon, ikaw nakuha sa imong kaugalingong kadautan, tungod kay ikaw ang usa ka tawo sa dugo. ⁹Unya miingon si Abisai ang anak nga lalake ni Sarvia sa hari: Ngano nga magtunglo kining patay nga iro sa akong ginoong hari? Paadtoa ako, nagahangyo ako kanimo, ug longgoon ko ang iyang ulo. ¹⁰Ug ang hari miingon: Unsay akong labut kaninyo mga anak nga lalake ni Sarvia? Tungod kay siya nagatunglo ug tungod kay si Jehova miingon kaniya: Tungloha si David; kinsa man ang moingon: Nganong gibuhat mo kanamo ang ingon? ¹¹Ug si David miingon kang Abisai ug sa tanan niyang mga sulogoon: Ania karon, ang akong anak nga lalake nga migula sa akong ginhawaan nagapangita sa akong kinabuhi: Daw unsa pa ka labaw nga pagabuhaton karon niining Benjaminhon? Pasagdi lamang siya; ug pasagdi nga siya magatunglo kay si Jehova nagasugo kaniya. ¹²Tingali nga si Jehova motan-aw sa kadautan nga gibuhat kanako, ug nga si Jehova mobalus kanako ug maayo sa *iyang* pagtunglo kanako niining adlaw. ¹³Busa si

David ug ang iyang mga tawo nanlakaw sa dalan; ug si Semei miadto sa kiliran sa bungtod nga atbang kaniya, ug nagapanunglo samtang nagalakaw siya, ug naglabay ug mga bato kaniya, ug nagsaliyab ug abug. ¹⁴Ug ang hari ug ang tibook katawohan nga uban kaniya nanghiabut nga mga maluya; ug siya mipahulay didto.

¹⁵ Ug si Absalom ug ang tibook katawohan, ang mga tawo sa Israel, nangadto sa Jerusalem, ug si Achitophel uban kaniya. ¹⁶Ug nahitabo kini, sa diha nga si Husai, ang Arachanon, nga higala ni David, nahiadto kang Absalom, nga si Husai miingon kang Absalom: Mabuhi ang hari, mabuhi ang hari. ¹⁷Ug si Absalom miingon kang Husai: Mao ba kini ang imong kalooy sa imong higala? Nganong wala ka umadto uban sa imong higala. ¹⁸Ug si Husai miingon kang Absalom: Dili; apan kinsay gipili ni Jehova, ug niining katawohan ug ang tanang mga tawo sa Israel maiya ako, ug kauban niya magapabilin ako. ¹⁹Ug usab, kang kinsa ba ako mag-alagad? Dili ba *ako mag-alagad* sa atubangan sa iyang anak nga lalake? Ingon nga ako nakaalagad sa atubangan sa imong amahan, ingon man usab ako sa imong atubangan. ²⁰Unya miingon si Absalom kang Achitophel: Ihatag ang imong pagtambag kong unsay atong buhaton. ²¹Ug si Achitophel miingon kang Absalom: Sumulod ka ngadto sa mga puyopuyo nga iyang gibilin sa pagbantay sa balay; ug ang tibook Israel makadungog nga ikaw gidumtan sa imong amahan: unya magmakusganon ang mga kamot sa tanan nga kauban nimo. ²²Busa gibuklaran nila si Absalom ug usa ka balong-balong sa ibabaw sa atop sa balay; gisulod ni Absalom ang mga puyopuyo sa iyang amahan sa atubangan sa tibook Israel. ²³Ug ang tambag ni Achitophel nga iyang gihatag, niadtong mga adlaw ingon sa usa ka tawo nga nangutana sa pulong sa Dios: busa mao ang mga pagtambag ngatanan ni Achitophel uban sa duruha, kang David ug kang Absalom.

¹ Labut pa si Achitophel miingon kang Absalom: Papilia ako karon ug napulo ug duha ka libong tawo, ug ako motindog ug molutos kang David niining gabhiona: ²Ug moadto ako kaniya samtang uga siya gikapuy ug maluya ug mga kamot, ug hadlokon *ko* siya; ug ang tibook katawohan nga uban kaniya mangalagiw; ug patyon ko ang hari lamang; ³Ug dad-on ko pagbalik ang tibook katawohan nganhi kanimo; ang tawo nga imong gipangita daw mahisama nga ang tanan mahibalik: *aron* ang tibook katawohan magmalinawon. ⁴Ug ang gipamulong nakapahimuot kaayo kang Absalom ug sa tanang mga anciano sa Israel. ⁵Unya miingon si Absalom: Tawga karon si Husai, ang Arachanon, ug pamation ta usab kong unsay iyang ipamulong. ⁶Ug sa diha nga si Husai nahiabut ngadto kang Absalom, si Absalom namulong kaniya, nga nagaingon: Si Achitophel namulong ingon niining paagiha: buhaton ba nato *ingon* sa iyang gipamulong? Kong dili, sumulti ka. ⁷Ug si Husai miingon kang Absalom: Ang tambag nga gihatag ni Achitophel niining panahona dili maayo. ⁸Labut pa si Husai miingon: Ikaw nahibalo sa imong amahan ug sa iyang mga tawo, nga sila mga makusganong tawo, ug sila mabangis sa ilang mga hunahuna; ingon sa usa ka oso nga gikawatan sa iyang mga anak diha sa kapatagan; ug ang imong amahan maoy usa ka tawo sa gubat, ug dili mopuyo kauban sa katawohan. ⁹Ania karon, siya natago karon sa bisan diing langub kun sa *ubang*

dapit: ug mahitabo, sa diha nga ang uban kanila mangahulog pag-una, nga bisan kinsa nga makadungog niana magaingon: Anaay kamatayon sa taliwalaa sa katawohan nagasunod kang Absalom. ¹⁰Ug bisan pa siya nga maisug, kansang kasingkasing ingon sa usa ka leon, molanay gayud; kay ang tibook Israel nahibalo nga ang imong amahan maoy usa ka gamhanan nga tawo, ug sila nga anaa kauban niya mga maisug nga tawo. ¹¹Apan ako nagtambag nga ang tibook Israel mapundok sa tingub diha kanimo gikan sa Dan bisan ngadto sa Beer-seba, sama sa balas nga anaa sa baybayon sa gidaghanon; ug nga ikaw moadto sa gubat sa imong kaugalingong lawas. ¹²Busa moadto kami kaniya sa ubang dapit diin makaplagn siya, ug kami mopatay kaniya sama sa tun-og nga mahulog sa ibabaw sa yuta; ug kaniya ug sa tanang mga tawo nga uban kaniya walay bisan usa nga mabiyaan namo. ¹³Labut pa, kong makadangup siya ngadto sa usa ka ciudad, unya ang tibook nga Israel magadala ug mga pisi ngadto niadtong ciudad, ug magaguyod kami niini ngadto sa suba, hangtud nga walay bisan usa ka gamay nga bato nga makaplagn didto. ¹⁴Ug si Absalom ug ang tanang mga tawo sa Israel miingon: Ang tambag ni Husai ang Arachanon maayo pa kay sa tambag ni Achitophel. Kay si Jehova nagsugo sa pagdaug sa maayong tambag ni Achitophel, sa tuyo nga si Jehova makahimo ug dautan kang Absalom.

¹⁵ Unya miingon si Husai kang Sadoc ug kang Abiathar, ang mga sacerdote: Sa ingon niini ug niadto mitambag si Achitophel kang Absalom ug sa mga anciano sa Israel; ug maingon niini ug niadto ako nagtambag. ¹⁶Busa karon pagpasugo pagdali, ug suginli si David, nga magaingon: Ayaw paghunong niining gabhiona sa mga tabokanan sa kamingawan, apan kutob sa tanang mamahimo padayon sa pagtabok; tingali unya ang hari pagalamyon, ug ang tibook katawohan nga uban kaniya. ¹⁷Karon si Jonathan ug si Ahimaas nanagpuyo tupad sa Enrogel; ug ang usa ka sulogoon nga babaye magaadtoan ug magasugilon kanila; ug sila ming-adto ug nagsugilon kang David nga hari; kay sila tingali wala hikit-i sa pag-adto ngadto sa ciudad. ¹⁸Apan usa ka bata nga lalake nakakita kanila, ug gisuginlan si Absalom: ug nangadto silang duruha pagdali; ug miadto sa balay sa usa ka tawo sa Bahurim, nga may usa ka atabay sa iyang natad; ug mingsulod sila didto. ¹⁹Ug ang babaye mikuha ug nagbuklad sa tabon sa ibabaw sa baba sa atabay, ug gisaliyaban ang ibabaw sa mga dinugmok nga trigo; ug walay nailhan. ²⁰Ug ang mga sulogoon ni Absalom ming-adto sa babaye ngadto sa balay; ug sila ming-ingon: Hain si Ahimaas ug si Jonathan? Ug ang babaye miingon kanila: Sila nanabok sa sapa nga tubigan. Ug sa ilang gipangita ug wala makakaplag kanila, sila mingbalik sa Jerusalem. ²¹Ug nahitabo, sa human na mahitalikod sila, nga nanggula sila gikan sa atabay ug ming-adto ug mingsugilon kang David nga hari. Ug sila ming-ingon kang David: Bumangon ka ug dumali sa pagtabok sa tubig; kay sa ingon niini si Achitophel mitambag batok kanimo.

²² Unya si David mibangon ug ang tibook katawohan nga kauban niya, ug nanabok sila sa Jordan: ug sa pagbanagbanag sa kabuntagon walay kulang bisan usa kanila nga wala makatabok sa Jordan. ²³Ug sa diha nga si Achitophel nakakita nga ang iyang tambag wala tumana, gimontorahan niya ang iyang asno, ug mitindog ug mipauli siya sa iyang balay didto sa ciudad niya, ug gihusay niya ang iyang balay, ug nagbitay sa iyang kaugalingon; ug siya namatay, ug gilubong sa lubnganan sa iyang amahan. ²⁴Unya si David midangat sa Mahanaim. Ug si Absalom mitabok sa Jordan, siya

ug ang tibook katawohan sa Israel uban kaniya. ²⁵Ug si Absalom nagbutang kang Amasa nga pangulo sa panon ilis ni Joab. Karon si Amasa maoy usa ka anak nga lalake sa usa ka tawo, kansang ngalan mao si Itra, ang Israelihanon, nga miadto kang Abigal, ang anak nga babaye ni Naas, igsoon nga babaye ni Sarvia, nga inahan ni Joab. ²⁶Ug ang Israel ug si Absalom nanagpahaluna sa yuta sa Galaad. ²⁷Ug nahitabo, sa diha nga si David nahiabut na sa Mahanaim, nga si Sobi, ang anak nga lalake ni Naas sa Rabba sa mga anak sa Ammon, ug si Machir, ang anak nga lalake ni Ammiel sa Lodebar, ug si Barzillai nga Galaadnon sa Rogelim, ²⁸Nanagdala ug mga higdaanan, ug mga dolang, ug mga saro nga yuta, ug trigo, ug cebada, ug harina, ug sinanglag *trigo*, ug mga habichuelas, ug mga mongos, ug pinaugang mga liso, ²⁹Ug dugos, ug mantiquilla, ug mga carnero, ug queso sa mga vaca, alang kang David ug alang sa katawohan nga uban kaniya, aron pagakan-on: kay sila miingon: Ang katawohan gipanggutom, ug gipangapuyan, ug giuhaw, diha sa kamingawan.

¹ Ug giisip ni David ang katawohan nga uban kaniya, ug diha sa ibabaw nila gibutang ang mga capitan sa tagsa ka libo, ug mga capitan sa tagsa ka gatus. ²Ug si David nagpalakaw sa katawohan, usa sa ikatolo ka bahin sa ilalum sa kamot ni Joab, ug usa sa ikatolo ka bahin sa ilalum sa kamot ni Abisai, ang anak nga lalake ni Sarvia, ang igsoon nga lalake ni Joab ug usa ka ikatolo ka bahin sa ilalum sa kamot ni Ittai, ang Getehanon. Ug ang hari miingon sa katawohan: Ako usab mouban gayud kaninyo. ³Apan ang katawohan miingon: Dili ka mag-adto; kay sa diha nga kami mangalagiw, dili sila magatagad kanamo; ni magatagad sila kanamo bisan katunga kanamo ang mangamatay: apan ikaw may bili sa napulo ka libo kanamo; busa karon maayo pa nga mag-andam ka sa pagtabang kanamo sa gawas sa ciudad. ⁴Ug ang hari miingon kanila: Unsay labing maayo kaninyo maoy akong buhaton. Ug ang hari mitindog tupad sa ganghaan, ug ang tibook katawohan minggula sa tinaggatus ug sa tinaglibo. ⁵Ug ang hari nagsugo kang Joab, ug kang Abisai, ug kang Ittai, nga nagaingon: Magmaloloy-on kamo, tungod kanako, nianang batan-on, bisan kang Absalom. Ug ang tibook katawohan nakadungog sa paghatag sa hari ug sugo sa tanang mga capitan mahitungod kang Absalom. ⁶Busa ang katawohan ming-adto sa gawas sa ciudad batok sa Israel: ug ang gubat diha sa kalasangan sa Ephraim. ⁷Ug ang katawohan sa Israel gidaug didto sa atubangan sa mga sulogoon ni David, ug may usa ka dakung kamatay didto niadtong adlawa nga may kaluhaan ka libo ka tawo. ⁸Kay ang gubat didto mikaylap sa tanang dapit sa yuta; ug ang katawohan nga gilamoy sa kalasangan labi pa kay sa gilamoy sa pinuti niadtong adlawa.

⁹ Ug si Absalom sa wala lamang palandunga nakahibalag sa mga sulogoon ni David. Ug si Absalom nagakabayo sa iyang mula, ug ang mula misuot sa ilalum sa mga malabong mga sanga sa usa ka dakung roble, ug ang iyang ulo nasangit sa roble, ug siya nabitay sa taliwala sa langit ug sa yuta; ug ang mula nga diha sa ilalum kaniya milakaw. ¹⁰Ug may usa ka tawo nga nakakita niini, ug misugilon kang Joab, ug miingon: Ania karon, nakita ko nga si Absalom nagabitay sa usa ka roble. ¹¹Ug si Joab miingon sa tawo nga nasugilon kaniya: Ug, ania karon, ikaw nakakita niana, ug nganong wala mo siya didto duslaka ngadto sa yuta? Ug makahatag unta ako kanimo ug napulo

ka *book nga salapi* ug usa ka bakus. ¹²Ug ang tawo miingon kang Joab: Bisan pa makadawat ako ug usa ka libo ka *book nga salapi* sa akong kamot dili ko bakyawon ang akong kamot batok sa anak nga lalake sa hari: kay sa among nadungog ang hari nagsugo kanimo ug kang Abisai ug kang Ittai, nga nagaingon: Bantayi nga walay magdaut sa batan-ong lalake nga si Absalom. ¹³Sa laing pagkaagi kong ako magbuhat ug dautan batok sa iyang kinabuhi, (ug walay butang nga matago sa hari), nan ikaw sa imong kaugalingon mahibatok *kanako*. ¹⁴Unya si Joab miingon: Dili na ako magdugay sa ingon niini uban kanimo. Ug siya mikuha ug totolo ka udyong sa iyang kamot ug gitampok kini nga milagbas sa kasingkasing ni Absalom, samtang buhi pa siya didto sa kinataliwad-an sa roble. ¹⁵Ug ang napulo ka mga batan-ong lalake nga nagdala sa hinagiban ni Joab minglibut ug mingdunggab kang Absalom, ug mingpatay kaniya. ¹⁶Ug si Joab mipatingog sa trompeta, ug ang katawohan namalik gikan sa ilang paglutos sa Israel; kay si Joab nagpugong sa katawohan. ¹⁷Ug ilang gikuha si Absalom ug gisalibay siya ngadto sa dakung gahong didto sa kalasangan, ug gipatindog sa ibabaw kaniya ang usa ka dakung tapok sa mga bato: ug ang tibook Israel nangalagiw ang tagsatagsa kanila ngadto sa iyang balong-balong. ¹⁸Karon si Absalom sa buhi pa nagkuha ug nagpatindog sa haligi alang sa iyang kaugalingon, nga anaa sa walog sa hari; kay siya miingon: Wala akoy anak nga lalake nga magapahinumdom sa akong ngalan; ug iyang ginganlan ang haligi sama sa iyang kaugalingong ngalan: ug kini gitawag nga monumento ni Absalom hangtud niining adlaw.

¹⁹ Unya miingon si Ahimaas ang anak nga lalake ni Sadoc: Padalagana ako karon, ug dad-on ko ang mga balita ngadto sa hari, giunsa ni Jehova ang pagpanimalus *alang* kaniya sa iyang mga kaaway. ²⁰Ug si Joab miingon kaniya: Ikaw dili mao ang magdadala sa mga balita niining adlaw, apan sa laing adlaw ikaw magadala ug mga balita: apan niining adlaw ikaw dili magdala ug mga balita, tungod kay ang anak sa hari patay na. ²¹Unya miingon si Joab niadtong Cusihanon: Lakaw, suginli ang hari unsay imong nakita. Ug ang Cusihanon miyukbo kang Joab ug midalagan. ²²Unya si Ahimaas, ang anak nga lalake ni Sadoc miingon pag-usab kang Joab: Apan pahitaboa ang mahitabo, padalagana usab ako, nagahangyo ako kanimo, sunod sa Cusihanon. Ug si Joab miingon: Nganong modalagan ka, anak ko nga lalake, sa nakita nga dili ka makadawat ug balus alang sa mga balita? ²³Apan pahitaboa ang mabitabo, *miingon siya*: Ako modalagan. Ug siya miingon kaniya: Dalagan. Unya si Ahimaas midalagan sa alagianan sa kapatagan ug nakauna sa Cusihanon. ²⁴Karon si David naglingkod sa taliwala sa duruha ka ganghaan: ug ang magbalantay misaka sa atop sa ganghaan ngadto sa kuta, ug giyahat ang iyang mga mata, ug mitan-aw, ug, ania karon, usa ka tawo nag-inusara sa pagdalagan. ²⁵Ug ang magbalantay misinggit ug misugilon sa hari. Ug ang hari miingon: Kong siya usa ra, adunay mga balita nga anaa sa iyang baba. Ug siya nagasingabut sa madali, ug nagakahiduol, ²⁶Ug ang magbalantay nakakita ug laing tawo nga nagadalagan; ug ang magbalantay mitawag sa magbalantay sa ganghaan, ug miingon: Ania karon, *may laing* taweo nga nagadalagan nga mao rang usara. Ug ang hari miingon: Siya usab nagdala ug mga balita. ²⁷Ug ang magbalantay miingon: Gihunahuna ko nga ang dinalaganan sa labing una sama sa dinalaganan ni Ahimaas, ang anak nga lalake ni Sadoc. Ug ang hari miingon: Siya usa ka maayong tawo, ug

nag-anhi sa pagdala sa mga maayong balita. ²⁸Ug si Ahimaas mitawag ug miingon sa hari: Ang tanan maayo. Ug siya miduko sa atubangan sa hari, uban ang iyang nawong pinatumong sa yuta ug miingon: Bulahan si Jehova, ang imong Dios, nga nagatugyan sa mga tawo nga mingpataas sa ilang kamot, batok sa akong ginoong hari. ²⁹Ug ang hari miingon: Maayo ba ang batan-ong lalake nga si Absalom? Ug si Ahimaas mitubag: Sa diha nga si Joab nagsugo sa sulogoon sa hari, bisan ako nga imong ulipon, nakita ko ang usa ka dakung kasamok, apan wala ko hibalo kong unsa kadto. ³⁰Ug ang hari miingon: Lumiso ka ug tumindog dinhi. Ug siya miliso ug mitindog nga walay lihok. ³¹Ug, ania karon, ang Cusihanon miabut; ug ang Cusihanon miingon: Mga balita alang sa akong ginoong hari; kay si Jehova nagpanimalus alang kanimo niining adlaw sa tanan kanila nga mingtindog batok kanimo. ³²Ug ang hari miingon sa Cusihanon: Maayo ba ang batan-ong lalake nga si Absalom? Ug ang Cusihanon mitubag: Ang mga kaaway sa akong ginoong hari, ug ang tanang nanindog batok kanimo sa pagbuhat sa makadaut kanimo, mahisama unta sila nianang batan-ong lalake. ³³Ug ang hari natugob sa mga pagbati ug misaka ngadto sa lawak *nga didto* sa ibabaw sa ganghaan, ug nagbakho: ug sa iyang pag-adto, mao kini ang iyang giingon: Oh anak ko nga Absalom. Anak ko, anak ko nga Absalom! maayo pa unta kong ako ang namatay sa imong dapit, Oh Absalom, anak ko, anak ko!

¹ Ug kini gisugilon kang Joab: Ania karon, ang hari nagbakho ug nagsubo alang kang Absalom. ²Ug ang pagdaug niadtong adlaw nahimong kasubo sa tibook katawohan: kay ang katawohan nga nakadungog ming-ingon niadtong adlaw: Ang hari nagsubo tungod sa iyang anak nga lalake. ³Ug ang katawohan nagtago-tagong niadtong adlaw sa ilang pagsulod ngadto sa ciudad sama sa katawohan nga naulaw, managpanago sa diha nga sila mangalagiw sa gubat. ⁴Ug ang hari nagtabon sa iyang nawong, ug ang hari misinggit sa usa ka makusog nga tingog: Oh anak ko nga Absalom, Oh Absalom, anak ko, anak ko! ⁵Ug si Joab misulod sa balay ngadto sa hari, ug miingon: Ikaw nagapakaualaw niining adlaw sa mga nawong sa tanan mong mga sulogoon, nga niining adlaw sa mga imong kinabuhi ug sa mga kinabuhi sa imong mga anak nga lalake, ug sa imong mga anak nga babaye, ug sa mga kinabuhi sa imong mga asawa, ug sa mga kinabuhi sa imong mga puyopuyo; ⁶Diha niana ikaw nahagugma kanila nga nanagdumot kanimo, ug nagadumot kanila nga nahagugma kanimo. Kay ikaw nagapadayag niining adlaw, nga ang mga principe ug ang mga sulogoon walay hinungdan alang kanimo: kay niining adlaw naila ko, nga kong si Absalom mao pay nabuhi, ug tanan kami nangamatay niining adlaw, nan kini makapahimuot kaayo kanimo. ⁷Busa karon, tindog, umadto *ka*, ug sumulti nga malipayon sa imong mga sulogoon, kay nanumpa ako pinaagi kang Jehova, nga kong ikaw dili moadto, walay mausa ka tawo nga mopabilin uban kanimo niining gabhiona: ug kini labi pang walay hinungdan kay sa tanang kadautan nga nahitabo kanimo gikan sa imong pagkabatan-on hangtud karon. ⁸Unya ang hari mitindog, ug milingkod didto sa ganghaan. Ug ilang gisugilon sa tibook katawohan, nga nagaingon; Ania karon, ang hari nagalingkod diha sa

ganghaan: ug ang tibook katawohan miadto sa atubangan sa hari. Karon ang Israel nangalagiw ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balong-balong.

⁹ Ug ang tibook katawohan diha sa kagubot, ang tanang mga banay sa Israel nanag-ingon: Ang hari nagluwas kanato gikan sa kamot sa atong mga kaaway, ug siya nagluwas kanato gikan sa kamot sa mga Filistehanon; ug karon siya mikalagiw gawas sa yuta gikan kang Absalom. ¹⁰Ug si Absalom nga atong gidihog sa ibabaw kanato, namatay sa gubat. Karon nganong wala kamo magsulti ug usa ka pulong sa pagdala pagbalik sa hari? ¹¹Ug si David nagpaadto kang Sadoc ug kang Abiathar ang mga sacerdote, nga nagaingon: Sultihi ang mga anciano sa Juda, sa pag-ingon: Ngano nga kamo ang kinaulahian sa pagdala pagbalik sa hari ngadto sa iyang balay? Sa nakita nga ang mga gipamulong sa tibook Israel nahiabut sa hari, *sa pagdala kaniya* ngadto sa iyang balay. ¹²Kamo mao ang akong mga kaigsoonan, kamo mao ang akong bukog ug ang akong unod: ngano man nga kamo mao ang kinaulahian sa pagdala pagbalik sa hari? ¹³Ug ingna ninyo si Amasa: Dili ba ikaw mao ang akong bukog ug akong unod? Ang Dios magabuhat sa ingon kanako, ug labi pa usab, kong ikaw dili macapitan sa panon sa akong atubangan nga sa kanunay diha sa lawak ni Joab., ¹⁴Ug siya nagpadaku sa kasingkasing sa tanang mga tawo sa Juda, bisan ingon *sa kasingkasing sa* usa ka tawo; mao nga sila nagpasugo ngadto sa hari, nga nagaingon: Bumalik ka ug ang tanan nimong mga sulogoon. ¹⁵Busa ang hari mipauli, ug nahiabut sa Jordan. Ug ang Juda miadto sa Gilgal sa pagsugat sa hari, sa pagdala sa hari tabok sa Jordan.

¹⁶ Ug si Semei, ang anak nga lalake ni Gera, ang Benjaminhon nga didto sa Bahurim, midali ug milugsong kuyog sa mga tawo sa Juda aron sa pagsugat sa hari nga si David. ¹⁷Ug didto may usa ka libo nga tawo gikan sa Benjamin nga uban kaniya, ug si Siba ang sulogoon sa balay ni Saul, ug ang iyang napulo ug lima ka mga anak nga lalake, ug ang iyang kaluhaan ka mga ulipon uban kaniya; ug minglatas sila sa Jordan sa atubangan sa hari. ¹⁸Ug didto may usa ka sakayan nga tabokanan aron sa pagdala sa mga sulod-balay sa hari, ug sa paghimo sumala sa maayo sa iyang hunahuna. Ug si Semei, ang anak nga lalake ni Gera mihapa sa atubangan sa hari, sa diha nga nakatabok na siya sa Jordan. ¹⁹Ug siya miingon sa hari: Dili unta pag-ipasangil sa akong ginoo ang kasal-anan kanako, ni mahinumdom ikaw sa gibuhat nga kadautan sa imong sulogoon sa adlaw nga ang akong ginoong hari migula gikan sa Jerusalem, ni *aron* ang hari magtipig niana sa iyang kasingkasing. ²⁰Kay ang imong sulogoon nahibalo nga ako nakasala: busa, ania karon, ako nahianhi niining adlaw, ang una sa tibook balay ni Jose sa paglugsong aron sa pagsugat sa akong ginoong hari. ²¹Apan si Abisai, ang anak nga lalake ni Sarvia mitubag ug miingon: Dili ba pagapatyon si Semei tungod niini, tungod kay siya nagtunglo sa dinihog ni Jehova? ²²Ug si David miingon: Unsay labut ko kaninyo, kamo nga mga anak nga lalake ni Sarvia, nga kamo niining adlaw mga kabatok nako? May bisan kinsa ba nga tawo nga pagapatyon niining adlaw sa Israel? Kay wala ba ako mahibalo nga ako niining adlaw hari sa Israel? ²³Ug ang hari miingon kang Semei: Ikaw dili mamatay. Ug ang hari nanumpa kaniya.

²⁴ Ug si Mephi-boseth, ang anak nga lalake ni Saul, milugsong aron sa pagsugat sa hari; ug wala niya kataboni ang iyang mga tiil ni naguntingan ang iyang bungot, ni nalabhan ang iyang mga

saput sukad sa adlaw nga ang hari migikan hangtud sa adlaw nga siya nahiuli sa balay nga may pakigdait. ²⁵Ug nahitabo sa diha nga siya nahiabut na sa Jerusalem sa pagpakigkita sa hari, nga ang hari miingon kaniya: Nganong wala ka umadto uban kanako, Mephi-boseth? ²⁶Ug siya mitubag: Ginoo ko, Oh hari, ang akong sulogoon naglimbong kanako: kay ang imong sulogoon miingon: Akong gimontorahan ang usa ka asno aron makakabay sa ibabaw niini ug umuban sa hari; tungod kay ang imong sulogoon piang. ²⁷Ug iyang gibutangbutangan ang imong sulogoon didto sa akong ginoong hari; apan ang akong ginoo, ang hari, ingon sa usa ka manolonda sa Dios: busa buhata ang *bisan* unsa nga maayo sa imong mga mata. ²⁸Kay ang tibook balay sa akong amahan sama lamang sa mga patay nga tawo sa atubangan sa akong ginoong hari; *apan* bisan pa niini gibutang mo ang imong sulogoon ipon kanila nga nagakaon diha sa imong kaugalingong lamesa. Busa unsa ang katungod nga ania pa kanako nga ako mosangpit pa man sa hari? ²⁹Ug ang hari miingon kaniya: Ngano ba nga magsulti pa ikaw mahitungod sa imong mga butang? Ako nagaingon: Ikaw ug si Siba magabahin sa yuta. ³⁰Ug si Mephi-boseth miingon sa hari: Oo, ipakuha kaniya ang tanan, tungod kay ang akong ginoong hari nahiabut nga malinawon diha sa iyang kaugalingong balay.

³¹Ug si Barzillai, ang Galaadnon milugsong gikan sa Rogelim; ug mitabok siya sa Jordan uban sa hari aron sa paghatud kaniya sa tabok sa Jordan. ³²Karon si Barzillai maoy usa ka tigulang na kaayo nga tawo, bisan kawaloan na ka tuig ang panuigon: siya mihatag sa hari ug makaon samtang nga nagapuyo pa siya sa Mahanaim; kay siya usa ka bantugan kaayo nga tawo. ³³Ug ang hari miingon kang Barzillai: Umari ka uban kanako, ikaw alimahan ko uban kanako sa Jerusalem. ³⁴Ug si Barzillai miingon sa hari. Pila ba ang mga adlaw sa mga tuig sa akong kinabuhi, aron ako motungas uban sa hari ngadto sa Jerusalem? ³⁵Ako kawaloan na ka tuig ang panuigon niining adlaw: makaila ba ako sa taliwala sa maayo ug sa dautan? Makatilaw ba ang imong sulogoon kong unsay akong gikaon kun unsay akong giinum? Madungog ko pa ba ang mga mag-aawit nga lalake ug ang mga mag-aawit nga babaye? Busa ngano nga ang imong sulogoon mahimo pa nga palas-anon sa akong ginoong hari? ³⁶Ang imong sulogoon buot lamang nga motabok sa Jordan uban sa hari: ug nganong magabayad pa ang hari kanako uban nianang maong balus? ³⁷Tugoti ang imong sulogoon, ako nagahangyo kanimo, sa pagpauli, aron ako mamatay diha sa akong kaugalingong ciudad, tupad sa lubnganan sa akong amahan ug sa akong inahan. Apan, ania karon, ang imong sulogoon nga si Chimham; tugoti nga mokuyog siya sa akong ginoong hari; ug buhata kaniya *kong* daw unsay maayo alang kanimo. ³⁸Ug ang hari mitubag: Si Chimham motabok uban kanako, ug buhaton ko kaniya kadtong daw maayo kanimo: ug bisan unsay imong pangayoon kanako, kana akong pagabuhaton alang kanimo. ³⁹Ug ang tibook katawohan mingtabok sa Jordan, ug ang hari mitabok: ug ang hari mihalok kang Barzillai, ug nagpanalangin kaniya; ug mipauli siya sa iyang kaugalingong dapit.

⁴⁰Busa ang hari mitabok ngadto sa Gilgal ug si Chimham mitabok uban kaniya: ug ang tibook katawohan sa Juda mingdala sa hari ngadto sa tabok, ug ang katunga usab sa katawohan sa Israel. ⁴¹Ug, ania karon, ang tibook katawohan sa Israel ming-adto sa hari ug miingon sa hari: Ngano nga ang atong mga kaigsoonan sa Juda nagkawat kanimo, ug nagdala sa bari, ug ang iyang sulod-balay,

ngadto sa tabok sa Jordan ug ang tanang mga tawo ni David uban kaniya? ⁴²Ug ang tanang mga tawo sa Juda mingtubag sa mga tawo sa Israel: Tungod kay ang hari haduol nga kaubanan namo: Ngano man diay nga masuko kamo niining butanga? Nakakaon ba kami sa kinabudlayan sa hari? kun nakahatag ba siya kanamo ug bisan unsang hatag? ⁴³Ug ang mga tawo sa Israel mingtubag sa mga tawo sa Juda, ug ming-ingon: Kami adunay napulo ka bahin sa hari, ug kami adunay labaw nga *katungod* diha kang David kay kaninyo: ngano man nga nagabiybiy kamo kanamo, nga ang among tambag wala pangitaa pag-una, sa pagdala pagbalik sa among hari? Ug ang mga pulong sa mga tawo sa Juda labi pang mabangis kay sa mga pulong sa mga tawo sa Israel.

¹ Ug didto nahitabo nga may usa ka dautang tawo, nga ginganlan si Seba, ang anak nga lalake ni Bichri, nga usa ka Benjaminhon: ug iyang gihuyop ang trompeta, ug miingon: Wala kami ing bahin kang David, ni may panulondon kami diha sa anak nga lalake ni Isai: ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang mga balong-balong, Oh Israel. ²Busa ang tanang mga tawo sa Israel nanungas gikan sa pagsunod kang David, ug mingnunot kang Seba, ang anak nga lalake ni Bichri: apan ang mga tawo sa Juda mingpabilin sa ilang hari, sukad sa Jordan bisan hangtud sa Jerusalem. ³Ug si David nahiabut sa iyang balay didto sa Jerusalem; ug gikuha sa hari ang napulo ka babaye nga iyang puyopuyo nga iyang gibilin sa pagbantay sa balay, ug gibutang sila sa sulod nga binantayan, ug gihatagan sila ug makaon, apan wala sumulod ngadto kanila. Busa sila natakpan ngadto sa adlaw sa ilang kamatayon, nga nanagpuyo sa ilang pagkabalo.

⁴ Unya miingon ang hari kang Amasa: Tawgon mo kanako ang mga tawo sa Juda sa tingub sulod niining totolo ka adlaw, ug ikaw anhi dinhi magatambong. ⁵Busa si Amasa miadto sa pagtawag sa paghiusa sa *mga tawo* sa Juda; apan siya nadugaydugay kay sa panahon nga iyang gitagal kaniya. ⁶Ug si David miingon kang Abisai: Karon si Seba, ang anak nga lalake ni Bichri magabuhat ba kanato sa labing makadaut kay sa gibuhat ni Absalom? Dad-on mo ang mga sulogoon sa imong ginoo, ug umagpas ka sunod kaniya, tingali unya nga makuha niya ang mga kinutaang ciudad ug makakalagiw *siya* gikan sa atong mata. ⁷Ug may ming-adto nunot kaniya nga mga tawo ni Joab, ug ang mga Cerethnon, ug ang mga Pelethnon, ug ang tanang mga gamhanang mga tawo, ug nanggula sila sa Jerusalem sa paglutos kang Seba, ang anak nga lalake ni Bichri. ⁸Sa diha nga didto na sila sa dakung bato nga atua sa Gabaon, si Amasa miabut sa pagpakigkita kanila. Ug si Joab gibaksan sa iyang saput sa gubat nga iyang gisul-ob, ug didto sa ibabaw may usa ka bakus lakip ang usa ka tinaod nga pinuti sa ibabaw sa iyang hawak sulod sa sakoban niini; ug sa paggula niya kini nahulog. ⁹Ug si Joab miingon kang Amasa: Maayo ba ikaw, igsoon ko? Ug gikuptan ni Joab si Amasa sa iyang bungot sa iyang toong kamot aron sa paghalok kaniya. ¹⁰Apan si Amasa wala magbantay sa pinuti nga diha sa kamot ni Joab: busa gidunggab siya diha sa lawas ug nayagyag ang iyang mga tinae ngadto sa yuta ug wala na siya dunggaba pag-usab; ug siya namatay. Ug si Joab ug si Abisai, ang iyang igsoon nga lalake minglutos kang Seba, ang anak nga lalake ni Bichri. ¹¹Ug didto may nagtindog tupad kaniya, usa sa mga batan-ong lalake ni Joab, ug miingon: Siya

ang nagadapig kang Joab, ug siya nga alang kang David, panonta siya kang Joab. ¹²Ug si Amasa nagalunang sa iyang dugo didto sa taliwala sa dalan. Ug sa diha nga ang tawo nakakita nga ang katawohang tanan nanagbarog nga wala maglihok, iyan gidala si Amasa gikan sa dalan ngadto sa kapatagan, ug nagtakyap ug usa ka panapton sa ibabaw niya, sa diha nga nakita niya nga ang tagsatagsa nga tupad niya nanagtindog nga wala maglihok. ¹³Ug sa diha nga gikuha na siya gikan sa dalan, ang tibook katawohan nanagpadayon sa pagnunot kang Joab, aron sa paglutos kang Seba, ang anak nga lalake ni Bichri.

¹⁴ Ug giadto niya ang tibook banay sa Israel ngadto sa Abel, ug ngadto sa Beth-maacha, ug sa tanang mga Barimhanon: ug nagtigum sila pagtingub, ug miadto usab sunod kaniya. ¹⁵Ug sila nanghiabut ug gilibutan siya sa Abel sa Beth-maacha, ug ilang gibutangan ug usa ka bungtod atbang sa ciudad, ug kini nagtindog atbang sa dapit sa salipdanan; ug ang tibook katawohan nga didto uban ni Joab nanaglumpag sa kuta aron mahugno. ¹⁶Unya misinggit ang usa ka manggialamon nga babaye gikan sa lungsod: Pamati, pamati; oh, ako nagahangyo kanimo, sultihi si Joab: Ngari sa haduol aron makasulti ako kanimo. ¹⁷Ug siya miadto haduol kaniya; ug ang babaye miingon: Mao ba ikaw si Joab? Ug siya mitubag: Ako man: Unya miingon ang *babaye* kaniya: Pamatia ang mga pulong sa imong sulogoon nga babaye. Ug siya mitubag: Ako nagapatalinghug. ¹⁸Unya siya namulong, nga nagaingon: Nabatasan nila ang pagsulti kanhi nga panahon, nga nagaingon: Sila sa pagkatinuod nangayo ug *pakitambag* sa Abel: busa gihunongan nila *ang butang* . ¹⁹Ako ug ang usa kanila nga makigdaiton ug matinumanon sa Israel: ikaw nagapangita sa paggun-ob sa usa ka ciudad ug usa ka inahan sa Israel: Ngano nga magalamoy ikaw sa panulondon ni Jehova? ²⁰Ug si Joab mitubag ug miingon: Ipahalayo kana, ipahilayo kana kanako nga ako magalamoy kun magagun-ob. ²¹Ang hinungdan dili mao kana: apan usa ka tawo sa kabungtoran sa Ephraim, si Seba, anak nga lalake ni Bichri ang ngalan, mipataas sa iyang kamot batok sa hari, bisan batok kang David; itugyan lamang siya ug ako mopahawa gikan sa ciudad. Ug ang babaye miingon kang Joab: Ania karon ang iyang ulo igatugpo nganha kanimo sa ibabaw sa kuta. ²²Unya ang babaye sa iyang kaalam miadto sa tibook katawohan. Ug ilang gilunggo ang ulo ni Seba, ang anak nga lalake ni Bichri, ug gitugpo kini sa gawas ngadto kang Joab. Ug siya mihuyop sa trompeta, ug gipatibulaag sila gikan sa ciudad, ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balong-balong. Ug si Joab mibalik sa Jerusalem ngadto sa hari.

²³ Karon si Joab maoy diha sa ibabaw sa tanang panon sa Israel; ug si Benaia, ang anak nga lalake ni Joiada diha sa ibabaw sa mga Cerethnon ug sa mga Pelethnon. ²⁴Ug si Adoram maoy diha sa ibabaw sa mga tawo nga ilalum sa tinariyang bulohaton: ug si Josaphat, ang anak nga lalake ni Ahillud maoy magtilimaan. ²⁵Ug si Seba maoy escriba; ug si Sadoc ug si Abiathar mga sacerdote. ²⁶Ug si Ira usab, ang Jairhanon maoy labaw nga magtatabang kang David.

¹ Ug dihay usa ka gutom sa mga adlaw ni David sa totolo ka tuig, sa sunod-sunod nga tuig; ug si David nagpakitambag kang Jehova. Ug si Jehova miingon: Kini mahitungod kang Saul ug sa

iyang dagoon nga balay, tungod kay iyang gipamatay ang mga Gabaonhon. ²Ug ang hari mitawag sa mga Gabaonhon, ug miingon kanila (karon ang mga Gabaonhon dili sa mga anak sa Israel, apan sila sa salin sa mga Amorehanon; ug ang mga anak sa Israel nanagpanumpa kanila: ug si Saul nagapangita sa pagpatay kanila tungod sa iyang mainitong pagbati alang sa mga anak sa Israel ug Juda); ³Ug si David miingon sa mga Gabaonhon: Unsay akong pagabuhaton alang kaninyo? Ug asa nako himoa ang pagtabon-sa-sala aron bulahanon ninyo ang panulondon ni Jehova? ⁴Ug ang mga Gabaonhon miingon kaniya: Kini dili butang mahitungod sa salapi kun bulawan sa taliwala kanamo ug kang Saul, kun sa iyang balay; ni ania kanamo ang pagpatay sa bisan kinsa sa Israel. Ug siya miingon: Unsay inyong igapamulong, kana buhaton ko alang kaninyo. ⁵Ug sila miingon sa hari: Ang tawo nga nag-ut-ut kanamo ug kadtong naglalang *ug mga paagi* batok kanamo, *aron* kami pagalaglagon gikan sa pagpabilin sa bisan diin nga mga utlanan sa Israel. ⁶Itugot nga ang pito sa iyang mga anak nga lalake itugyan kanamo ug sila amo nga bitayon alang kang Jehova didto sa Gabaa ni Saul ang pinili ni Jehova. Ug ang hari miingon: Ihatag ko sila. ⁷Apan ang hari nagpagawas kang Mephi-boseth, ang anak nga lalake ni Jonathan, anak nga lalake ni Saul, tungod sa panumpa ni Jehova nga diha sa taliwala nila, sa taliwala ni David ug ni Jonathan, ang anak nga lalake ni Saul. ⁸Apan ang hari mikuha sa duruha ka anak nga lalake ni Rispa, ang anak nga babaye ni Aja, nga iyang gipaangkan kang Saul, si Armoni ug Mephi-boseth; ug ang lima ka mga anak nga lalake ni Michal, anak nga babaye ni Saul, nga iyang gipanganak kang Adriel, ang anak nga lalake ni Barzillai, ang Molatihanon: ⁹Ug sila gitugyan niya ngadto sa mga kamot sa mga Gabaonhon ug sila gibitay nila didto sa bukid sa atubangan ni Jehova, ug nangapukan silang pito pagdungan. Ug gipapatay sila sulod sa mga adlaw sa pag-ani sa unang mga adlaw, sa sinugdan sa ting-ani sa cebada.

¹⁰ Ug si Rizpa, ang anak nga babaye ni Aja mikuha ug saput nga sako, ug mibuklad niana alang kaniya sa ibabaw sa bato, sukad sa sinugdan sa ting-ani hangtud nga ang tubig gibubo kanila gikan sa langit; ug siya wala motugot nga ang mga langgam sa kalangitan mopahulay sa ibabaw niini sa adlaw, ni sa kamanapanan sa kapatagan sa magabii. ¹¹Ug kini gisugilon kang David *kong* unsay gibuhat ni Rispa, ang anak nga babaye ni Aja, ang puyopuyo ni Saul. ¹²Ug si David miadto ug mikuha sa mga bukog ni Saul ug sa mga bukog ni Jonathan nga iyang anak nga lalake gikan sa mga tawo sa Jabes-Galaad, nga nagkawat kanila gikan sa dalan sa Bethsan, ang mga Filistehanon nagbitay kanila sa adlaw nga ang mga Filistehanon nagpatay kang Saul didto sa Gilboa: ¹³Ug iyang gidala gikan didto ang mga bukog ni Saul ug ang mga bukog ni Jonathan nga iyang anak nga lalake: ug ilang gitigum ang mga bukog nila niadtong mga gipamatay. ¹⁴Ug ilang gilubong ang mga bukog ni Saul ug kang Jonathan nga iyang anak nga lalake didto sa yuta ni Benjamin sa Sela, sa lubnganan ni Cis nga iyang amahan: ug ilang gihimo ang tanang gisugo sa hari. Ug sa tapus niana ang Dios gihangyo mahitungod sa yuta.

¹⁵ Ug ang mga Filistehanon may gubat na usab batok sa Israel; ug si David milugsong, ug ang iyang mga sulogoon uban kaniya, ug nakig-away batok sa mga Filistehanon. Ug si David nag-anam ug kaluya. ¹⁶Ug si Isbi-benob, ang anak nga lalake sa higanti, kansang bangkaw may kabug-aton nga totolo ka gatus ka *siclo* nga tumbaga sa gibug-aton, siya nga binaksan sa usa ka bag-ong *espada*

gihunahuna nga makapatay kang David. ¹⁷Apan si Abisai, ang anak nga lalake ni Sarvia mitabang kaniya, ug mitigbas sa Filistehanon, ug nagpatay kaniya. Unya ang mga tawo ni David nanumpa kaniya, nga nagaingon: Ikaw dili na magagula uban kanamo sa gubat aron dili mo mapalong, ang suga sa Israel. ¹⁸Ug nahitabo sa tapus niini, nga may gubat na usab batok sa mga Filistehanon didto sa Gob: unya si Sibechai, ang Husatiahanon nagpatay kang Saph, usa sa mga anak nga lalake sa higanti. ¹⁹Ug dihay gubat na usab batok sa mga Filistehanon didto sa Gob; ug si Elhanan, ang anak nga lalake ni Jaareo-regim, ang Bethlehemnon, nagpatay sa *igsoong lalake ni Goliath*, ang Getehanon, nga ang kuptanan sa iyang bangkaw sama sa likisan sa maghahabol. ²⁰Ug dihay gubat na usab didto sa Gath, diin may usa ka tawo nga daku ug lawas, nga may unom ka tudlo sa tagsatagsa ka kamot, ug may unom ka tudlo sa tagsatagsa ka tiil; kaluhaan ug upat ang gidaghanon; ug siya usab natawo nga higanti. ²¹Ug sa diha nga siya nagyubit sa Israel, si Jonathan, ang anak nga lalake ni Semei, igsoon nga lalake ni David, mipatay kaniya. ²²Kining upat nangatawo nga higanti didto sa Gath; ug sila nangapukan pinaagi sa kamot ni David ug pinaagi sa kamot sa iyang mga ulipon.

¹ Ug si David misulti kang Jehova sa mga pulong niining awit sa adlaw nga si Jehova nagluwas kaniya gikan sa kamot sa tanan niyang mga kaaway ug gikan sa kamot ni Saul:

² Ug siya miingon: Si Jehova mao ang akong bato, ug ang akong salipdanan, ug akong manluluwas, bisan kanako; ³Ang Dios, akong bato, kaniya ako modangup; Akong kalasag ug sungay sa akong kaluwasan, akong hataas nga torre, ug akong dalangpanan; Akong manluluwas, ikaw magaluwas kanako gikan sa kapintas. ⁴Magatawag ako kang Jehova, nga angay nga pagadayegon: Busa ako mamaluwas gikan sa akong mga kaaway. ⁵Kay ang mga balud sa kamatayon nagalibut kanako; Ang mga lunop sa pagka-walay dios nagahimo kanako nga mahinadlokon: ⁶Ang mga iggagapos sa Sheol nagalibut kanako; Ang mga lit-ag sa kamatayon midangat kanako. ⁷Sa akong kasub-anan ako mitawag kang Jehova; Oo, ako mitawag sa akong Dios: Ug hidunggan niya ang akong tingog gikan sa iyang templo, Ug ang akong pagtu-aw *midangat* ngadto sa iyang mga igdulungog. ⁸Unya ang yuta nauyog ug mikurog, Ang mga patukoranan sa langit minglinog Ug nangauyog, tungod kay siya naligutgut. ⁹May miutbo nga aso gikan sa iyang mga ilong, Ug kalayo gikan sa iyang baba milamoy: Mga baga mingsilaub tungod niini. ¹⁰Iya usab nga gibawog ang mga langit, ug mikanaug; Ug ang mabaga nga kangitngit diha sa ilalum sa iyang mga tiil. ¹¹Ug siya mikabayo sa ibabaw sa usa ka querubin, ug milupad; Oo, siya nakita sa ibabaw sa mga pako sa hangin. ¹²Ug iyang gihimo ang kangitngit nga mga pabiyon nga naglibut kaniya, Nagatigum ang mga katubigan, mga mabaga nga panganod sa kalangitan. ¹³Diha sa kasilaw sa atubangan niya, *Ang* mga baga sa kalayo mingsilaub. ¹⁴Si Jehova mipadalogdog gikan sa langit, Ug ang Labing Halangdon mipagula sa iyang tingog. ¹⁵Ug siya nagpadala ug mga udyong, gipapatlaag sila; Kilat, ug mingdaug kanila. ¹⁶Unya ang mga tinubdan sa dagat mingtungha, Ang mga patukoranan sa kalibutan nangadayag, Tungod sa pagbadlong ni Jehova, Sa paghuyop sa gininhawa sa iyang mga ilong. ¹⁷Siya nagsugo gikan sa itaas, iyang gikuha ako; Iya akong gibutad gikan sa daghang mga

tubig; ¹⁸Iya akong giluwat gikan sa akong kaaway nga kusgan, Gikan kanilang mingdumot kanako; kay sila mga mabaskug pa kay kanako. ¹⁹Sila miabut kanako sa adlaw sa akong pagkaalaut; Apan si Jehova maoy akong kalig-onan. ²⁰Iya akong gidala usab ngadto sa usa ka halapad nga dapit; Siya nagluwas kanako, tungod kay nahimuot siya kanako. ²¹Si Jehova nagaganti kanako sumala sa akong pagkamatarung; Sumala sa kalinis sa akong mga kamot iya akong gibalusan. ²²Kay gibantayan ko ang mga dalan ni Jehova, Ug sa pagkadautan wala tumalikod gikan sa akong Dios. ²³Kay ang tanan niyang mga tulomanon ania sa akong atubangan; Ug mahitungod sa iyang kabalaoran wala ako tumalikod kanila. ²⁴Ako usab hingpit alang kaniya; Ug ako naglikay sa akong kaugalingon gikan sa akong kasal-anan. ²⁵Busa si Jehova nagabalus kanako sumala sa akong pagkamatarung, Sumala sa akong kalinis sa atubangan sa panan-aw sa iyang mga mata. ²⁶Uban sa maloloy-on ikaw magapakita sa imong kaugalingon nga maloloy-on; Uban sa hingpit nga tawo ikaw magapakita sa imong kaugalingon nga kahingpit. ²⁷Uban sa maputli ikaw magapakita sa imong kaugalingon nga maputli, Ug uban sa balik ikaw magapakita sa imong kaugalingon nga magahi. ²⁸Ug sa sinakit nga katawohan ikaw magaluwas; Apan ang imong mga mata anaa sa ibabaw sa mga mapahitas-on, aron pagadad-on mo sila sa ubos. ²⁹Kay ikaw mao ang akong suga, Oh Jehova; Ug si Jehova magahayag sa akong kangitngit. ³⁰Kay pinaagi kanimo ako makaaslang sa usa ka panon nga sundalo; Pinaagi sa akong Dios ako nakalukso *sa ibabaw* sa usa ka kuta. ³¹Mahitungod sa Dios, ang iyang dalan hingpit: Ang pulong ni Jehova nasulayan; Siya maoy usa ka taming niadtong tanan nga modangop kaniya. ³²Kay kinsa ba ang Dios, gawas kang Jehova? Ug kinsa bay usa ka bato gawas sa atong Dios? ³³Ang Dios maoy akong malig-ong kuta; Ug siya nagamando sa hingpit diha sa iyang dalan. ³⁴Iyang gihimo ang iyang mga tiil sama sa mga *tiil* sa lagsaw, Ug siya nagpahaluna kanako sa ibabaw sa akong mga hatag-as nga dapit. ³⁵Siya nagatudlo sa akong mga kamot sa paggubat, Aron ang akong mga bukton makabawog sa usa ka tumbagang pana. ³⁶Ikaw usab naghatag kanako sa taming sa imong kaluwasan; Ug ang imong pagkamalomo nakahimo kanako nga daku. ³⁷Ikaw nagpadaku sa akong mga lakang sa ilalum kanako; Ug ang akong mga tiil wala mahidalin-as. ³⁸Ako naglutos sa akong mga kaaway ug naglaglag kanila; Ni mibalik ako pag-usab hangtud nga sila naut-ut. ³⁹Ug ako nag-ut-ut kanila, ug gipatay ko sila ngatanan aron dili sila makabangon; Oo, sila nangapukan sa ilalum sa akong mga tiil. ⁴⁰Kay ikaw nagbakus kanako sa kusog ngadto sa gubat; Gipasakup mo sa ilalum nako kadtong mga mingtindog batok kanako. ⁴¹Ikaw usab naghimo sa akong mga kaaway nga motalikod gikan kanako, Aron putlon ko sila nga nanagdumot kanako. ⁴²Sila minglantaw apan walay usa nga makaluwas; Bisan ngadto kang Jehova, apan wala siya tumubag kanila. ⁴³Unya, gidugmok ko sila paggagmay ingon sa abug sa yuta, Gipigsat ko sila ingon sa mga yanang sa mga dalan, ug gisalib sila bisan diin *nga dapit*. ⁴⁴Ikaw usab nagluwas kanako gikan sa mga pakig-away sa akong katawohan; Ikaw naghimo kanako nga magapadayon sa pagkapangulo sa mga nasud: Usa ka katawohan nga wala nako hiilhi magaalagad kanako. ⁴⁵Ang mga dumuloong magapasa kup kanako; Sa diha nga sila makadungog ka nako, sila magasugot kanako. ⁴⁶Ang mga dumuloong mangahanaw. Ug mangabut nga magakurog gikan sa ilang mga masigpit nga dapit. ⁴⁷Si Jehova buhi; ug bulahanon ang akong bato; Ug igatuboy sa itaas ang Dios,

ang bato sa akong kaluwasan, ⁴⁸Bisan ang Dios nga nagahimo ug pagpanimalus alang kanako, Ug nga nagadala ug mga katawohan sa ilalum nako, ⁴⁹Ug nga nagadala kanako gikan sa akong mga kaaway, Oo, ikaw ang nagatuboy kanako sa ibabaw kanila nga nagatindog batok kanako; Ikaw nagaluwas kanako gikan sa tawo nga mabangis. ⁵⁰Busa ako magahatag ug mga pasalamat kanimo, Oh Jehova, sa taliwala sa mga nasud, Ug ako magaawit ug mga pagdayeg sa imong ngalan. ⁵¹Dakung kaluwasan ang iyang gihatag sa iyang hari, Ug nagapakita ug mahigugmaongkalolot sa iyang dinihogan, Kang David ug sa iyang kaliwatan hangtud sa walay katapusan.

¹ Karon mao kini ang katapusang mga pulong ni David. Si David ang anak nga lalake ni Isai, miingon: Ug ang tawo nga gituboy sa itaas miingon: Ang dinihog sa Dios ni Jacob, Ug ang matam-is nga salmista sa Israel: ²Ang Espiritu ni Jehova namulong pinaagi kanako, Ug ang iyang pulong diha sa ibabaw sa akong dila. ³Ang Dios sa Israel miingon: Ang Bato sa Israel namulong kanako; Usa nga nagahari sa mga tawo sa pagkamatarung. Nga nagahari diha sa kahadlok sa Dios, ⁴*Siya nahisama* sa kahayag sa kabuntagon sa diha nga mosubang na ang adlaw nga nagasilang, Usa ka buntag nga walay mga panganod, *Sa diha nga* ang mahutay nga balili *mogitib* sa yuta, Pinaagi sa masanag nga pagsilang tapus ang ulan. ⁵Sa pagkatinuod ang akong balay dili ingon niana uban sa Dios; Apan siya naghimo uban kanako sa usa ka walay-katapusan nga tugon, Pinahamutang sa tanang mga butang ug sa walay duhaduha: Kay kini mao ang tanan ko nga kaluwasan ug tanan *ko nga tinguha*, Bisan pa nga wala na kini niya pagpatuboa. ⁶Ang mga dautan mamahimo silang tanan nga sama sa mga tunok nga igatambog sa kalayo, Tungod kay sila dili madala pinaagi sa kamot; ⁷Apan ang tawo nga magatandog kanila, Kinahanglan nga masangkap sa hinagiban nga puthaw ug sa ulongan sa usa ka bangkaw: Ug sila pagasunogon gayud paghurot sa kalayo, sa *ilang* mga dapit.

⁸ Kini mao ang mga ngalan sa mga gamhanang tawo nga diha kang David: Si Josebbasebeth, usa ka Tachmonhanon, pangulo sa mga capitan; mao usab si Adino, ang Esnihanon batok sa walo ka gatus nga napatay sa nakausa. ⁹Ug sunod kaniya mao si Eleazar, ang anak nga lalake ni Dodo anak nga lalake sa usa ka Ahohihanon, usa sa totolo ka mga gamhanang tawo uban ni David, sa diha nga gisuklan nila ang mga Filistehanon nga didto nanaghiusa pagtingub sa paggubat, ug ang mga tawo sa Israel nanagpanlakaw. ¹⁰Siya mitindog, ug gipanigbas ang mga Filistehanon hangtud nga ang iyang kamot naluya, ug ang iyang kamot mitapot sa pinuti; ug si Jehova naghimo ug usa ka dakung pagdaug niadtong adlaw; ug ang katawohan nanagpamalik lamang sunod kaniya sa pagdala sa inagaw. ¹¹Ug sunod kaniya mao si Samma, ang anak nga lalake ni Age, usa ka Araithanon. Ug ang mga Filistehanon natigum pagtingub sa usa ka panon, diin ang usa ka tanamang puno sa balatong; ug ang katawohan nangalagiw gikan sa mga Filistehanon. ¹²Apan siya mitindog sa kinataliwad-an sa tanaman ug nanalipod niini, ug nagpatay sa mga Filistehanon; ug si Jehova naghimo ug usa ka dakung pagdaug. ¹³Ug totolo sa katloan ka punoan nga mga tawo minglugsong, ug ming-adto kang David sa panahon sa ting-ani ngadto sa langub sa Adullam; ug ang panon sa mga *kasundalohang* Filistehanon mingpahaluna diha sa walog sa Raphaim. ¹⁴Ug si David diay

didto sa malig-ong salipdanan, ug ang kuta sa mga Filistehanon didto sa Beth-lehem. ¹⁵Ug si David gihidlaw ug miingon: Oh nga may usa unta nga mohatag kanako sa tubig aron imnon gikan sa atabay sa Beth-lehem, nga tupad sa ganghaan! ¹⁶Ug ang totolo ka mga gamhanang tawo mingsuot sa taliwala sa panon sa mga Filistehanon, ug mingtimba sa tubig nga gikan sa atabay sa Beth-lehem, nga tupad sa ganghaan, ug mikuha niini ug gibatud kini ngadto kang David: apan siya wala moinum niini kondili gibubo kini ngadto kang Jehova. ¹⁷Ug siya miingon: Ipahalayo unta kanako, Oh, Jehova, nga akong buhaton kini: *imnon ko ba* ang dugo sa mga tawo nga miadto sa dakung peligro sa ilang mga kinabuhi? Busa wala siya moinum niini. Kining mga butanga gihimo sa totolo ka gamhanang mga tawo. ¹⁸Ug si Abisai, ang igsoon nga lalake ni Joab, ang anak nga lalake ni Sarvia maoy punoan sa totolo. Ug gibakyaw niya ang iyang bangkaw batok sa totolo ka gatus, ug gipamatay sila ug *siya* may usa ka ngalan diha sa totolo. ¹⁹Dili ba siya labing talahuron sa totolo? Busa siya gihimo nilang capitan: apan siya wala moabut sa *nahaunang* totolo. ²⁰Ug si Benaia, ang anak nga lalake ni Joiada, ang anak nga lalake sa usa ka maisug nga tawo sa Cabseel, nga nakahimo ug dagkung mga buhat, siya ang mipatay sa duruha ka mga *anak nga lalake* ni Ariel sa Moab: siya milugsong usab ug nagpatay ug usa ka leon diha sa taliwala sa usa ka gahong sa panahon sa nieve. ²¹Ug iyang gipatay ang usa ka Egiptohanon, usa ka maayong tawo: ug ang Egiptohanon may usa ka bangkaw sa iyang kamot: apan misulong siya ngadto kaniya nga may usa ka sungkod, ug giagaw ang bangkaw gikan sa kamot sa Egiptohanon, ug gipatay siya pinaagi sa iyang kaugalingong bangkaw. ²²Kining mga butanga gihimo ni Benaia, ang anak nga lalake ni Joiada ug siya may usa ka ngalan diha sa totolo ka gamhanang mga tawo. ²³Siya labi pang talahuron kay sa katloan, apan siya wala makaabut sa *nahaunang* totolo. Ug gibutang siya ni David labaw sa iyang mga magbalantay. ²⁴Si Asael, ang igsoon nga lalake ni Joab, maoy usa sa katloan; si Elhaanan, ang anak nga lalake ni Dodo sa Beth-lehem. ²⁵Si Samma, ang Harodihanon, si Elica, ang Harodihanon; ²⁶Si Heles, ang Paltihanon, si Hira, ang anak nga lalake ni Jecces, ang Tecoahanon; ²⁷Si Abiezer, ang Anathothnon, si Mebunnai, ang Husahanon, ²⁸Si Selmo, ang Hahohanon, si Maharai, ang Netophathnon, ²⁹Si Helek, ang anak nga lalake ni Baana, ang Netophatnon, si Ittai, ang anak nga lalake ni Ribai sa Gabaa sa mga anak ni Benjamin, ³⁰Si Benaia usa ka Pirathonnon, si Hiddai sa mga kasapaan sa Gaas; ³¹Si Abi-albon, ang Arbathnon, si Asmaveth, ang Barhumhanon, ³²Si Elihaba, ang Saalbonhanon, ang mga anak nga lalake ni Jassen, si Jonathan, ³³Si Samma, ang Ararhanon, si Ahiam, ang anak nga lalake ni Sarar, ang Ararhanon. ³⁴Si Elipheleth, ang anak nga lalake ni Asbai, ang anak nga lalake sa Maachathanon, si Eliam, ang anak nga lalake ni Achitophel, ang Gelonhanon; ³⁵Si Hesrai, ang Carmelohanon, si Paray, ang Arbinhon, ³⁶Si Egheal, ang anak nga lalake ni Nathan, sa Soba, si Bani ang Gadihanon; ³⁷Si Selek, ang Ammonhanon; si Naharay, ang Beerothnon, ang mga magdadala kang Joab, anak nga lalake ni Sarvia; ³⁸Si Ira, ang Ithrihanon; si Gareb ang Ithrihanon. ³⁹Si Uria ang Hethehanon; katloan ug pito ang tanan.

¹ Ug misilaub na usab ang kasuko ni Jehova batok sa Israel, ug iyang gipalihok si David batok kanila, nga nagaingon: Lakaw, ipha ang Israel ug ang Juda. ²Ug ang hari miingon kang Joab, capitan sa panon, nga didto uban kaniya: Lakaw karon nga magabalik-balik diha sa tanang mga banay sa Israel, sukad sa Dan bisan hangtud ngadto sa Beer-seba ug iphon mo ang katawohan aron hibaloan ko ang gidaghanon sa katawohan. ³Ug si Joab miingon sa hari: Karon si Jehova, ang imong Dios, magadugang unta sa katawohan, bisan pila ang gidaghanon nila, ug usa ka gatus ka pilo pa; ug makakita unta ang mga mata sa akong ginoo niini: apan nganong nahimuot ang akong ginoong hari niining butanga? ⁴Apan walay sapayan ang pulong sa hari nagdaug batok kang Joab ug batok sa mga capitan sa panon. Ug si Joab ug ang mga capitan sa panon nanggula gikan sa atubangan sa hari aron sa pag-ihap sa katawohan sa Israel. ⁵Ug nanabok sila sa Jordan, ug nanagpahaluna sa Aroer, dapit sa too sa ciudad sa kinataliwad-an sa walog sa Gad, ngadto sa Jazer: ⁶Unya nangabut sila sa Galaad, ug ngadto sa yuta ni Tatimhodsi; ug sila nanghiabut sa Danjaan ug libut ngadto sa Sidon, ⁷Ug ming-abut sa malig-ong salipdanan sa Tiro, ug nangadto sa tanang mga ciudad sa mga Hebehanon, ug sa mga Canaanhon; ug ming-adto sila ngadto sa habagatan sa Juda, ngadto sa Beer-seba. ⁸Busa sa diha nga nakabalikbalik na sila sa tibook nga yuta, sila nahidangat sa Jerusalem sa katapusan sa siyam ka bulan ug kaluhaan ka adlaw. ⁹Ug gihatag ni Joab ang gidaghanon sa pag-ihap sa katawohan ngadto sa hari: ug may didto sa Israel, walo ka gatus ka libo ka mga maisug nga tawo nga nanag-ibut sa pinuti; ug ang mga tawo sa Juda, may lima ka gatus ka libo.

¹⁰ Ug ang kasingkasing ni David nagsakit kaniya sa tapus maihap niya ang katawohan. Ug si David miingon kang Jehova: Ako nakasala ug daku sa akong gibuhat: apan karon, Oh Jehova, ipahalayo, ako nagapakilooy kanimo, ang sala sa imong sulogoon; kay nakabuhat ako sa binuang nga hilabihan. ¹¹Ug sa mibangon si David sa pagkabuntag, ang pulong ni Jehova miabut sa manalagna nga si Gad, ang manalagna ni David, nga nagaingon: ¹²Lakaw ug sumulti ka kang David: Sa ingon niini namulong si Jehova: Ako magatanyag kanimo ug totolo ka butang: mopili ka ug usa kanila, aron buhaton ko kini alang kanimo. ¹³Busa si Gad miadto kang David, ug gisuginlan siya, ug miingon kaniya: Paanhion ba ang pito ka tuig nga gutom kanimo sa imong yuta? Kong mokalagiw ba ikaw ug totolo ka bulan gikan sa atubangan sa imong mga kaaway samtang sila mogukod kanimo? Kun magaaduna bay totolo ka adlaw nga kamatay sa imong yuta? Karon magapakitambag ka, ug painoinoha kong unsang tubaga ang akong ibalik kaniya nga nagsugo kanako. ¹⁴Ug si David miingon kang Gad: Ako ania sa dakung kasigpit: tugoti ako nga mangahulog kami karon sa kamot ni Jehova; kay ang iyang mga kalooy dagku; ug ayaw ako pag-ihulog sa kamot sa tawo. ¹⁵Busa si Jehova nagpadala ug kamatay sa Israel sukad sa buntag hangtud sa panahon nga gitagal; ug didto may namatay sa katawohan gikan sa Dan bisan hangtud sa Beer-seba, kapitoan ka libo ka mga tawo. ¹⁶Ug sa gibakyaw sa manolonda ang iyang kamot padulong sa Jerusalem sa paggun-ob niini, nagbasul si Jehova kaniya sa kadautan ug miingon sa manolonda nga milaglag sa katawohan: Igo na kana; karon ihunong ang imong kamot. Ug ang manolonda ni Jehova diha tupad sa giukanan ni Arauna, ang Jebusehanon. ¹⁷Ug si David misulti kang Jehova, sa diha nga siya nakakita sa manolonda nga mihampak sa katawohan ug miingon: Ania karon, ako nakasala ug ako nakahimo ug dautan,

apan kining mga carnero, unsay ilang nabuhat. Himoa, ako nagahangyo kanimo, nga ang imong kamot magabatok kanako ug sa balay sa akong amahan.

¹⁸ Ug si Gad mianha kang David niadtong adlawa ug miingon kaniya: Tungas, pagpatindog ug usa ka halaran alang kang Jehova didto sa giukanan ni Arauna, ang Jebusehanon. ¹⁹Ug si David mitungas sumala sa gipamulong ni Gad, ingon sa gisugo ni Jehova. ²⁰Ug si Arauna milantaw ug nakakita sa hari ug sa iyang mga sulogoon nga nagadulong kaniya; ug si Arauna migula ug miyukbo sa atubangan sa hari uban sa iyang nawong ngadto sa yuta. ²¹Ug si Arauna miingon: Nganong mianhi ang hari sa iyang sulogoon? Ug si David miingon: Aron sa pagpalit sa giukan nimo, sa pagtukod ug usa ka halaran alang kang Jehova aron nga ang kamatay mohunong gikan sa katawohan. ²²Ug si Arauna miingon kang David: Pakuhaa ang akong ginoong hari ug pahalara sumala sa bisan unsang maayo alang kaniya: ania karon, ang mga vaca sa halad-nga-sinunog ug ang mga kasangkapan sa paggiuk ug ang mga yugo sa mga vaca alang sa sugnod: ²³Kining tanan, Oh hari, gihatag ni Arauna ngadto sa hari. Ug si Arauna miingon sa hari: Si Jehova ang imong Dios magadawat unta kanimo. ²⁴Ug ang hari miingon kang Arauna: Dili; apan paliton ko kini sa usa ka bili; dili gayud ako mohalad sa mga halad-nga-sinunog ngadto kang Jehova nga akong Dios niadtong walay bili kanako. Busa gipalit ni David ang giukan ug ang mga vaca sa kalim-an ka siclo nga salapi. ²⁵Ug si David nagtukod didto ug usa ka halaran alang kang Jehova ug naghalad ug mga halad-nga-sinunog ug mga halad-sa-pakigdait. Busa si Jehova nahupay alang sa yuta, ug ang kamatay nahunong sa Israel.

¹ Karon ang hari nga si David tigulang na ug hataas na ang panuigon; ug siya gitabonan nila sa mga panapton, apan siya walay kainit. ²Busa ang iyang mga ulipon miingon kaniya: Ipapangita alang sa akong ginoong hari ang usa ka batan-ong ulay: ug patindoga siya sa atubangan sa hari ug ipaamoma siya: ug pahigdaa siya sa imong kilid, aron ang akong ginoong hari makakuha ug kainit. ³Busa sila nangita ug usa ka maanyag nga dalaga sa tibook mga utlanan sa Israel ug nakakaplag kang Abisag, ang Sunamitanhon, ug gidala siya ngadto sa hari. ⁴Ug ang dalaga maanyag kaayo; ug iyang giamoma ang hari, ug gialimahan siya; apan ang hari wala moila kaniya.

⁵ Unya si Adonia ang anak nga lalake ni Haggith nagapahataas sa iyang kaugalingon, nga nagaingon: Ako magahari: ug nangandam siya ug mga carro ug mga mangangabayo, ug kalim-an ka tawo nga magadalagan pag-una kaniya. ⁶Ug ang iyang amahan wala magpahigawad kaniya sa bisan unsang panahon sa pagsulti nga nagaingon: Nganong gibuhat mo ang ingon niana? ug siya usab usa ka tawo nga maayo kaayo ug dagway; ug siya natawo sunod kang Absalom. ⁷Ug siya nakigsabut kang Joab ang anak nga lalake ni Sarvia, ug uban kang Abiathar, ang sacerdote: ug sila nga mingsunod kang Adonia mingtabang kaniya. ⁸Apan si Sadoc, ang sacerdote, ug si Benaia ang anak nga lalake ni Joiada, ug si Nathan, ang manalagna, ug si Semei, ug Reih, ug ang gamhanang mga tawo nga sakup ni David wala manguban kang Adonia. ⁹Ug si Adonia miihaw ug mga carnero ug mga vaca ug mga pinatambok nga mga mananap tupad sa bato sa Zoheleth, nga anaa sa luyo sa

Rogel; ug gitawag niya ang tanan niyang mga igsoon, ang mga anak nga lalake sa hari, ug ang tanang mga tawo sa Juda, ang mga ulipon sa hari. ¹⁰Apan si Nathan, ang manalagna, ug si Benaia, ug ang gamhanang mga tawo, ug si Salomon nga iyang igsoong lalake, wala niya tawga.

¹¹Unya si Nathan namulong kang Bath-sheba ang inahan ni Salomon, nga nagaingon: Wala ba ikaw makadungog nga si Adonia ang anak nga lalake ni Haggith nagahari, ug si David nga atong ginoo wala mahibalo niana? ¹²Busa karon, umari ka, tugoti ako, nagahangyo ako kanimo, nga magahatag ug tambag kanimo aron maluwas mo ang imong kaugalingong kinabuhi ug ang kinabuhi sa imong anak nga si Salomon. ¹³Lumakaw ka ug umadto ka sa hari nga si David, ug ingna siya: Wala ba ikaw ginoo ko, oh hari, manumpa sa imong ulipon nga babaye, sa pag-ingon: Sa pagkamatuod si Salomon, ang imong anak nga lalake magahari sunod kanako, ug siya magalingkod sa akong trono? Ngano man lagi nga si Adonia maoy nagahari? ¹⁴Ania karon, samtang nga magasulti pa ikaw uban sa hari, ako usab moadto sunod kanimo, ug magapamatuod sa imong mga pulong. ¹⁵Ug si Bath-sheba misulod ngadto sa hari didto sa lawak: ug ang hari tigulang na kaayo; ug si Abisag ang Sunamitanhon nag-alagad sa hari. ¹⁶Ug si Bath-sheba miyukbo, ug naghatag katahuran sa hari. Ug ang hari miingon: Unsay tuyo mo? ¹⁷Ug siya miingon kaniya: Ginoo ko, ikaw nanumpa tungod kang Jehova nga imong Dios, ngadto sa imong ulipon nga babaye, *nga nagaingon* : Sa pagkamatuod si Salomon nga imong anak nga lalake magahari sunod kanako, ug siya magalingkod sa akong trono. ¹⁸Ug karon, tan-awa, si Adonia maoy nagahari; ug ikaw, akong ginoong hari, wala mahibalo niini. ¹⁹Ug siya nag-ihaw ug mga vaca ug mga pinatambok nga mga mananap ug mga carnero nga tinagdaghan, ug *iyang* gitawag ang tanang mga anak nga lalake sa hari ug si Abiathar, ang sacerdote, ug si Joab, ang capitan sa panon; apan si Salomon, ang imong ulipon, wala niya tawga. ²⁰Ug ikaw, ginoo ko nga hari, ang mga mata sa tibook Israel anaa kanimo, nga sultihan mo sila kong kinsa ang molingkod sa trono sa akong ginoo nga hari sunod kaniya. ²¹Sa laing pagkaagi mahatabo, sa diha nga matulog na ang akong ginoong hari uban sa iyang mga amahan, nga ako ug ang akong anak nga si Salomon pagaisipon lamang nga mga sad-an. ²²Ug, ania karon, samtang nagasulti pa siya sa hari, si Nathan ang manalagna, misulod. ²³Ug ilang gisultihan ang hari, sa pag-ingon: Ania karon, si Nathan ang manalagna. Ug sa diha nga misulod siya sa atubangan sa hari, siya miyukbo sa atubangan sa hari ug ang iyang nawong pinatumong sa yuta. ²⁴Ug si Nathan miingon: Ginoo ko, oh hari, namulong ba ikaw: Si Adonia magahari sunod kanako, ug siya molingkod sa akong trono? ²⁵Kay milugsong siya niining adlaw, ug nakapangihaw ug mga vaca ug mga pinatambok nga mga mananap ug mga carnero sa tinagdaghan ug nagpatawag sa tanang mga anak nga lalake sa hari, ug sa mga capitan sa panon, ug kang Abiathar, ang sacerdote; ug, ania karon, sila nangaon ug nanginum sa atubangan niya, ug nanag-ingon: Mabuhi ang hari nga si Adonia! ²⁶Apan ako, gani ako nga imong ulipon, ug si Sadoc ang sacerdote, ug si Benaia ang anak nga lalake ni Joiada, ug ang imong ulipon nga si Salomon wala niya tawga. ²⁷Mao ba kini ang butang nga gibuhat sa akong ginoong hari, ug ikaw wala magpakita sa imong mga ulipon kong kinsa ang molingkod sa trono sa akong ginoong hari sunod kaniya? ²⁸Unya ang hari nga si David mitubag ug miingon: Tawga ngari kanako si Bath-sheba. Ug siya miadto sa atubangan sa hari, ug

mitindog sa atubangan sa hari. ²⁹Ug ang hari nanumpa, ug miingon: Ingon nga si Jehova buhi, nga maoy nagluwas sa akong kalag gikan sa tanang kalisdanan. ³⁰Sa pagkamatuod ingon nga ako nanumpa kanimo pinaagi kang Jehova, ang Dios sa Israel, nga nagaingon: Sa pagkatinuod si Salomon ang imong anak magahari sunod kanako, ug siya molingkod sa ibabaw sa akong trono ilis kanako; sa pagkamatuod gayud buhaton ko niining adlaw. ³¹Unya si Bath-sheba miyukbo uban ang iyang nawong ngadto sa yuta, ug naghatag katahuran sa hari, ug miingon: Hinaut unta nga ang akong ginoong hari nga si David mabuhi sa walay katapusan.

³²Ug ang hari nga si David miingon: Tawga ngari kanako si Sadoc nga sacerdote, ug si Nathan nga manalagna, ug si Benaia ang anak nga lalake ni Joiada. Ug sila nangadto sa atubangan sa hari. ³³Ug ang hari miingon kanila: Dad-a uban kaninyo ang mga ulipon sa inyong ginoo, ug pakabay-a si Salomon nga akong anak nga lalake sa akong kaugalingong mula, ug dad-a siya ngadto sa ubos sa Gihon: ³⁴Ug padihogi siya didto kang Sadoc, ang sacerdote, ug kang Nathan, ang manalagna, sa pagkahari sa Israel; ug patunggon ninyo ang trompeta, ug umingon *kamo* : Mabuhi ang hari nga si Salomon. ³⁵Unya sumaka kamo nunot kaniya, ug siya mosaka ug molingkod sa akong trono; kay siya mao ang mahimong hari nga ilis kanako, ug siya gitudlo ko sa pagka-principe sa Israel ug sa Juda. ³⁶Ug si Benaia, ang anak nga lalake ni Joiada, mitubag sa hari, ug miingon, Amen: Si Jehova, ang Dios sa akong ginoo ang hari, moingon unta *usab* . ³⁷Maingon nga si Jehova nag-uban sa akong ginoong hari, ingon man siya magauban unta kang Salomon, ug magabuhat unta sa iyang trono nga labing daku pa kay sa trono sa akong ginoong hari nga si David. ³⁸Busa si Sadoc ang sacerdote, ug si Nathan, ang manalagna, ug si Benaia, anak nga lalake ni Joiada, ug ang Cerethnon, ug ang mga Pelethnon, nanlugsong, ug gipakabayo si Salomon sa mula ni David ug gidala siya ngadto sa Gihon. ³⁹Ug si Sadoc ang sacerdote, mikuha sa sungay nga may lana didto sa Balong-Balong, ug gidihogan si Salomon. Ug ilang gipatunog ang trompeta; ug ang tibook katawohan ming-ingon: Mabuhi ang hari nga si Salomon. ⁴⁰Ug ang tibook katawohan nanungas sunod kaniya, ug ang katawohan nanagpatingog sa mga tipano, ug nanagkalipay sa dakung kalipay, mao nga ang yuta *daw* nabuak sa ilang kagahub.

⁴¹Ug si Adonia ug ang tanang mga dinapit nga uban kaniya nakadungog niana sa tapus ang ilang pangaon. Ug sa diha nga nadungog ni Joab ang lanog sa trompeta, siya miingon: Ngano man nga ang kasaba sa ciudad maoy usa ka kasaba sa kagubot? ⁴²Sa nagasulti pa siya, ania karon, si Jonathan ang anak nga lalake ni Abiathar ang sacerdote, miabut, ug si Adonia miingon: Sumulod ka; kay ikaw usa ka tawo nga may katakus, ug nagadala ug mga maayong balita. ⁴³Ug si Jonathan mitubag ug miingon kang Adonia: Sa pagkamatuod ang atong ginoong hari nga si David naghimo kang Salomon nga hari. ⁴⁴Ug ang hari nagpadala uban kaniya kang Sadoc ang sacerdote, ug kang Nathan ang manalagna, ug kang Benaia ang anak nga lalake ni Joiada, ug ang mga Cerethnon, ug ang mga Pelethnon, ug ilang gipakabayo siya sa mula sa hari; ⁴⁵Ug si Sadoc ang sacerdote, ug si Nathan ang manalagna, nagdihog kaniya nga hari didto sa Gihon; ug ming-abut sila gikan didto nga nanagkalipay, sa pagkaagi nga ang ciudad milanog pag-usab. Kini mao ang kagahub nga imong nadungog. ⁴⁶Ug si Salomon usab nagalingkod sa trono sa gingharian. ⁴⁷Ug labut pa ang mga ulipon

sa hari ming-adto aron sa pagbulahan sa atong ginoong hari nga si David, nga nagaingon: Ang imong Dios magahimo unta sa ngalan ni Salomon nga labing maayo kay sa imong ngalan, ug magahimo unta sa iyang trono nga labing daku kay sa imong trono: ug ang hari sa iyang kaugalingon miyukbo *nga diha* sa ibabaw sa higdaanan. ⁴⁸Ug namulong usab sa ingon niini ang hari: Bulahan si Jehova, ang Dios sa Israel, nga naghatag ug usa nga molingkod sa akong trono niining adlaw, bisan ngani ang akong mga mata makakita niini. ⁴⁹Ug ang tanang mga dinapit ni Adonia nangahadlok, ug nanindog, ug nanlakaw ang tagsatagsa ka tawo sa iyang dalan. ⁵⁰Ug si Adonia nahadlok tungod kang Salomon, ug siya mitindog, ug milakaw ug mikupot sa mga sungay sa halaran. ⁵¹Ug gisugilon kang Salomon, nga nagaingon: Ania karon, si Adonia nahadlok sa hari nga si Salomon; kay, tan-awa, siya nangupot sa mga sungay sa halaran, nga nagaingon: Papanumpaa ang hari nga si Salomon kanako sa pag-una nga dili niya patyon ang iyang ulipon sa pinuti. ⁵²Ug si Salomon miingon: Kong siya magapakita sa iyang kaugalingon nga usa ka tawong takus, walay usa ka lugas nga buhok nga mahulog sa yuta gikan kaniya; apan kong ang pagkadautan maoy makaplagaan kaniya, mamatay siya. ⁵³Busa nagpasugo si Salomon nga hari ug ilang gipakanaug siya gikan sa halaran. Ug siya miadto ug mihatag katahuran sa hari nga si Salomon; ug si Salomon miingon kaniya: Pumauli ka sa imong balay.

¹ Karon ang mga adlaw ni David nagkahaduol na nga siya mamatay; ug iyang gitugon si Salomon nga iyang anak nga lalake, nga nagaingon: ²Ako moadto na sa alagianan sa tibook kalibutan: busa pagmakusganon, ug ipakita ang imong pagka-lalake; ³Ug bantayi ang sugo ni Jehova nga imong Dios, sa paglakat sa iyang mga dalan, sa pagbantay sa iyang kabalaoran, *ug* sa iyang mga sugo, ug sa iyang mga tulomanon, ug sa iyang mga pagpamatuod, sumala sa nahisulat sa Kasugoan ni Moises, aron ikaw magmauswagon sa tanan nga imong buhaton, bisan asa ikaw moadto; ⁴Aron matuoron ni Jehova ang iyang gipamulong mahitungod kanako, nga nagaingon: Kong ang imong mga anak magbantay sa ilang dalan, sa paglakat sa atubangan nako sa kamatuoran sa bug-os nilang kasingkasing ug sa bug-os nilang kalag, walay makulang kanimo (siya miingon) nga usa ka tawo diha sa trono sa Israel. ⁵Labut pa ikaw nanghibalo usab sa gibuhat kanako ni Joab, ang anak nga lalake ni Sarvia, bisan ang gibuhat niya sa duruha ka capitan sa mga panon sa Israel, kang Abner, ang anak nga lalake ni Ner, ug kang Amasa ang anak nga lalake ni Jether, nga iyang gipamatay, ug giula niya ang dugo sa gubat sa *panahon* sa pakigdait, ug gibutang ang dugo sa gubat sa ibabaw sa iyang bakus nga diha sa iyang hawak, ug sa iyang mga sapin nga diha sa iyang mga tiil. ⁶Busa buhata sumala sa imong kaalam, ug ayaw pagpaadtoa ang iyang ubanon nga ulo ngadto sa Sheol *uban* sa pakigdait. ⁷Apan magpakita ka ug kalooy sa mga anak nga lalake ni Barzillai, ang Galaadnon, ug himoa sila nga kauban niadtong magakaon diha sa imong lamesa; kay ingon man sila ming-anhi kanako sa mikalagiw ako gikan kang Absalom nga imong igsoon. ⁸Ug, ania karon, anaa uban kanimo si Semei, ang anak nga lalake ni Gera, ang Benjaminhon, sa Bahurim, nga mitunglo kanako sa mabug-at nga pagtunglo sa adlaw nga miadto ako sa Mahanaim; apan siya mianhi sa pagpakigkita

kanako sa Jordan, ug ako nanumpa kaniya tungod kang Jehova, nga nagaingon: Dili ko ikaw ibutang sa kamatayon pinaagi sa pinuti. ⁹Busa karon dili mo isipon nga siya walay sala, kay ikaw maoy usa ka tawo nga maalam; ug ikaw mahibalo kong unsay imong pagabuhaton kaniya, ug ikaw magadala sa iyang ulo nga ubanon ngadto sa Sheol uban ang dugo. ¹⁰Ug si David natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong sa ciudad ni David. ¹¹Ug ang mga adlaw sa paghari ni David sa Israel, kap-atan ka tuig: pito ka tuig nga siya naghari sa Hebron, ug katloan ug tolo ka tuig nga siya naghari sa Jerusalem.

¹² Ug si Salomon milingkod sa trono ni David nga iyang amahan; ug ang iyang gingharian nalig-on ug daku. ¹³Unya si Adonia, ang anak nga lalake ni Haggith, miadto kang Bath-sheba, ang inahan ni Salomon. Ug siya miingon: Mianhi ba ikaw sa pakigdait? ug siya miingon: Sa pakigdait. ¹⁴Labut pa siya miingon: Ako adunay isulti kanimo. Ug siya miingon: Padayon pagsulti. ¹⁵Ug siya miingon: Ikaw nahibalo nga ang gingharian ako, ug nga ang tibook Israel nagasud-ong kanako, nga ako unta ang magahari: apan ang gingharian giliso, ug nahimo nga iya sa akong igsoon nga lalake: kay iya man kini gikan kang Jehova. ¹⁶Ug karon ako mangayo ug usa ka hangyo kanimo; ayaw ako pagbalibari. Ug siya miingon kaniya: *Padayon* pagsulti. ¹⁷Ug siya miingon: Ako nagahangyo kanimo, sultihan mo si Salomon nga hari (kay siya dili moingon kanimo nga dili), nga ihatag niya kanako aron maasawa *ko* si Abisag ang Sunamitanhon. ¹⁸Ug si Bath-sheba miingon: Maayo; ako mosulti alang kanimo sa hari, ¹⁹Busa si Bath-sheba miadto kang Salomon nga hari, sa pagpakigsulti kaniya alang kang Adonia. Ug ang hari mitindog sa pagsugat *kang Bath-sheba*, ug siya sa iyang kaugalingon miyukbo kaniya, ug milingkod sa ibabaw sa iyang trono, ug gipahamutang ang usa ka trono alang sa inahan sa hari; ug *ang inahan* milingkod sa iyang too. ²⁰Unya siya miingon: Ako mangayo ug usa ka diyutayng paghangyo kanimo; ayaw ako pagbalibari. Ug ang hari miingon kaniya: Pangayo, inahan ko; kay ikaw dili ko balibaran. ²¹Ug siya miingon: Ipaasawa si Abisag, ang Sunamitanhon, kang Adonia nga imong igsoong lalake. ²²Ug si Salomon nga hari mitubag ug miingon sa iyang inahan: Ug nganong nangayo ka kang Abisag, ang Sunamitanhon alang kang Adonia? Pangayoa usab alang kaniya ang gingharian; kay siya ang akong magulang igsoon nga lalake; bisan tungod kaniya ug kang Abiathar ang sacerdote, ug kang Joab anak nga lalake ni Sarvia. ²³Unya si Salomon nga hari nanumpa tungod kang Jehova, nga nagaingon: Ang Dios magabuhat unta sa ingon kanako, ug labaw *niini*, kong si Adonia wala pa unta mamulong niining mga pulonga batok sa iyang kaugalingong kinabuhi. ²⁴Busa karon ingon nga si Jehova buhi, nga maoy nagapalig-on kanako, ug nagapalingkod kanako sa trono ni David nga akong amahan, ug nga maoy nagbuhat alang kanako ug usa ka balay, ingon sa iyang gisaad, sa pagkatinuod si Adonia pagapatyon niining adlaw. ²⁵Ug si Salomon nga hari nagpasugo kang Benaia, ang anak nga lalake ni Joiada; ug siya midasmag kaniya, mao nga siya namatay.

²⁶ Ug miingon ang hari kang Abiathar, ang sacerdote: Lakaw ngadto sa Anathoth sa imong kaugalingon nga mga uma; kay ikaw angay sa kamatayon; apan ikaw dili ko patyon niining panahona, kay ikaw nagdala sa arca sa Ginoong Jehova sa atubangan ni David nga akong amahan, ug kay ikaw gisakit sa tanan diin ang akong amahan gisakit. ²⁷Busa gipapahawa ni Salomon si Abiathar

gikan sa pagka-sacerdote kang Jehova, aron iyang matuman ang pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong mahitungod sa balay ni Eli sa Shilo. ²⁸Ug ang mga balita midangat kang Joab; kay si Joab naliso sunod kang Adonia, bisan pa wala siya moliso sunod kang Absalom. Ug si Joab mikalagiw ngadto sa Balong-Balong ni Jehova, ug mikupot sa mga sungay sa halaran. ²⁹Ug gisugilon kang Salomon nga hari: Si Joab mikalagiw ngadto sa Balong-Balong ni Jehova, ug, ania karon, siya anaa tupad sa halaran. Unya gipaadto ni Salomon si Benaia, ang anak nga lalake ni Joiada, nga nagaingon: Lumakat ka, dasmagi siya. ³⁰Ug si Benaia miadto sa Balong-Balong ni Jehova, ug miingon kaniya: Sa ingon niini namulong ang hari: Gumula ka. Ug siya miingon: Dili, kondili nga ako magpakamatay hinoon dinhi. Ug gidala ni Benaia ang pulong ngadto sa hari pag-usab, nga nagaingon: Kini mao ang gipamulong ni Joab, ug kini mao ang iyang gitubag kanako. ³¹Ug ang hari miingon kaniya: Buhata sumala sa iyang giingon, ug dasmagi siya, ug ilubong siya; aron makuha mo ang dugo nga gipaagay ni Joab sa walay hinungdan, gikan kanako ug gikan sa balay sa akong amahan. ³²Ug igauli ni Jehova sa ibabaw sa iyang kaugalingong ulo ang iyang dugo, kay iyang gidasmagan ang duha ka tawo nga labing matarung ug labing maayo kay kaniya, ug gipatay sila pinaagi sa pinuti ug ang akong amahan nga si David wala manghibalo niana, kong sayron, kang Abner, ang anak nga lalake ni Ner, capitan sa panon sa Israel, ug si Amasa, ang anak nga lalake ni Jether, capitan sa panon sa Juda. ³³Busa ang ilang dugo igauli sa ibabaw sa ulo ni Joab, ug sa ibabaw sa ulo sa iyang kaliwatan sa walay katapusan: apan kang David, ug sa iyang kaliwatan, ug sa iyang balay, ug sa iyang trono, may kalinaw sa walay katapusan gikan kang Jehova. ³⁴Unya si Benaia ang anak nga lalake ni Joiada, misaka, ug gidasmagan siya, ug gipatay siya; ug siya gilubong sa iyang kaugalingong balay didto sa kamingawan.

³⁵ Ug gibutang sa hari si Benaia ang anak nga lalake ni Joiada nga iyang ilis ibabaw sa panon; ug si Sadoc ang sacerdote gibutang sa hari nga ilis ni Abiathar. ³⁶Ug ang hari nagpaadto ug gipatawag si Semei, ug giingon siya: Magbuhat ka ug usa ka balay sa Jerusalem, ug magpuyo ka didto ug ayaw pag-adto sa bisan diin. ³⁷Kay sa adlaw nga ikaw mogula, ug molabang sa sapa sa Cedron, hibaloan mo gayud nga ikaw mamatay sa pagkatinuod: ang imong dugo anha sa ibabaw sa imong kaugalingong ulo. ³⁸Ug si Semei miingon sa hari: Ang giingon maayo, sumala sa giingon sa akong ginoong hari, mao ang buhaton sa imong ulipon. Ug si Semei nagpuyo sa Jerusalem sa daghang mga adlaw. ³⁹Ug nahitabo sa katapusan sa totolo ka tuig, nga duha sa mga sulogoon ni Semei mikalagiw ngadto kang Achis, anak nga lalake ni Maacha, hari sa Gath. Ug ilang gisuginlan si Semei, nga nagaingon: Ania karon, ang imong mga ulipon atua sa Gath. ⁴⁰Ug si Semei mitindog, ug gimontorahan ang iyang asno, ug miadto sa Gath kang Achis, sa pagpangita sa iyang mga ulipon; ug si Semei miadto, ug gidala ang iyang mga ulipon gikan sa Gath. ⁴¹Ug gisugilon kang Salomon nga si Semei miadto gikan sa Jerusalem ngadto sa Gath, ug mibalik pag-usab. ⁴²Ug ang hari nagpaadto ug nagpatawag kang Semei, ug miingon kaniya: Wala ba ako magpapanumpa kanimo tungod kang Jehova, ug nagtutol kanimo, nga nagaingon: Hibaloan mo gayud, nga sa adlaw nga ikaw mogula, ug molakaw bisan diin nga dapit, ikaw sa pagkatinuod mamatay? Ug ikaw miingon kanako? Ang gipamulong nga akong nadungog maayo man. ⁴³Ngano man lagi nga wala mo bantayi

ang panumpa ni Jehova, ug ang sugo nga akong gipatuman kanimo? ⁴⁴Ang hari miingon pa gayud kang Semei: Ikaw nahibalo sa tanan nga pagkadautan nga anaa sa tinago sa imong kasingkasing, nga gibuhat mo kang David nga akong amahan: busa si Jehova magauli kanimo sa imong pagkadautan ibabaw sa imong kaugalingong ulo. ⁴⁵Apan si hari Salomon mahimong bulahan ug ang trono ni David mahimong malig-on sa atubangan ni Jehova sa walay katapusan. ⁴⁶Busa ang hari misugo kang Benaia, ang anak nga lalake ni Joiada; ug siya migula ug gidasmagan siya, mao nga siya namatay. Ug ang gingharian nagmalig-on diha sa kamot ni Salomon.

¹ Ug si Salomon nakigsandurot kang Faraon, hari sa Egipto, ug gipangasawa ang anak nga babaye ni Faraon, ug gidala siya ngadto sa ciudad ni David, hangtud nga natapus na niya ang pagtukod sa iyang kaugalingong balay, ug sa balay ni Jehova, ug sa kuta sa Jerusalem nga nagalibut *niini*. ²Ugaling ang katawohan naghalad didto sa hatag-as nga mga dapit, kay walay balay nga gibuhat alang sa ngalan ni Jehova hangtud niadtong mga adlaw. ³Ug si Salomon nahagugma kang Jehova, nga nagalakaw sa kabalaoran ni David nga iyang amahan: ugaling lamang siya naghalad ug nagsunog sa incienso didto sa hatag-as nga mga dapit. ⁴Ug ang hari miadto sa Gabaon sa paghalad didto; kay kadto mao ang labing hataas nga dapit: usa ka libo ka mga halad-nga-sinunog ang gihalad ni Salomon niadtong halarana.

⁵ Sa Gabaon si Jehova nagpakita kang Salomon pinaagi sa usa ka damgo sa gabii; ug ang Dios miingon: Pangayo kong unsay akong ihatag kanimo. ⁶Ug si Salomon miingon: Ikaw nagapakita sa imong ulipon nga si David nga akong amahan sa dakung mahigugmaong-kalolot, ingon nga siya naglakaw sa atubangan mo sa kamatuoran, ug sa pagkamatarung, ug sa katul-id sa kasingkasing uban kanimo; ug ikaw nagbaton alang kaniya niining dakung mahigugmaong-kalolot, nga siya gihatagan mo ug usa ka anak nga lalake aron sa paglingkod sa iyang trono ingon niining adlaw. ⁷Ug karon, Oh Jehova nga akong Dios, gihimo mo ang imong ulipon nga hari ilis ni David nga akong amahan: ug ako maoy usa lamang ka diyutay nga bata; wala ako mahibalo kong unsaon paggula kun pagsulod. ⁸Ug ang imong ulipon anaa sa kinataliwad-an sa imong katawohan nga imong pinili, usa ka dakung katawohan, nga dili maisip ni maihap tungod sa pagkadaghan. ⁹Busa hatagi ang imong ulipon sa usa ka masinabtanong kasingkasing sa paghukom sa imong katawohan, aron maila ko ang kalainan sa maayo ug dautan; kay kinsay makahimo sa paghukom niining imong daku nga katawohan? ¹⁰Ug ang pakigpulong nakapahimuot sa Ginoo, nga si Salomon nanghangyo niining butanga. ¹¹Ug ang Dios miingon kaniya: Tungod kay nangayo ka niining butanga, ug wala mangayo alang sa imong kaugalingon sa hataas nga kinabuhi, ni mangayo ug mga bahandi alang sa imong kaugalingon, ni sa kinabuhi sa imong mga kaaway, apan nangayo alang sa imong kaugalingon ug salabutan sa pag-ila sa justicia; ¹²Ania karon, ako nagbuhat sumala sa imong pulong: tan-awa, ako nagahatag kanimo ug usa ka maalamon ug masinabtanong kasingkasing; sa pagkaagi nga walay sama kanimo sa mga nanghiuna kanimo, bisan sa sunod kanimo walay motindog nga sama kanimo. ¹³Ug ako naghatag usab kanimo sa wala nimo pangayoa, niining duruha, mga bahandi

ug dungog, aron walay bisan kinsa sa mga kaharian nga sama kanimo, sa tanang mga adlaw mo.

¹⁴Ug kong ikaw magalakaw sa akong mga dalan, sa pagbantay sa akong kabalaoran ug sa akong mga sugo, ingon sa paglakat sa imong amahan nga si David, nan pahalugwayan ko ang imong mga adlaw. ¹⁵Ug si Salomon nahigmata; ug, ania karon, kadto usa ka damgo: ug siya miadto sa Jerusalem, ug mitindog sa atubangan sa arca sa tugon ni Jehova, ug naghalad ug mga halad-nga-sinunog, ug mga halad-sa-pakigdait, ug naghimo ug usa ka kombira sa tanan niyang mga ulipon.

¹⁶Unya miadto sa hari ang duruha ka mga babaye nga bigaon, ug mingtindog sa iyang atubangan.

¹⁷Ug ang usa ka babaye miingon: Oh, ginoo ko, ako ug kining babayehana nagapuyo sa usa ka balay; ug ako nag-anak ug usa ka bata uban kaniya didto sa balay. ¹⁸Ug nahitabo sa ikatolo ka adlaw sa tapus ako mag-anak, nga kining babayehana nag-anak usab; ug kami nanagkauban; walay dumuloong uban kanamo sa balay, gawas kanamong duruha didto sa balay. ¹⁹Ug ang anak niining babayehana namatay sa pagkagabii, kay kadto iyang hidat-ugan. ²⁰Ug siya mibangon sa tungang gabii, ug iyang gikuha ang akong anak gikan sa akong luyo, samtang ang imong ulipon nga babaye nagkatulog, ug gibutang kini sa iyang sabakan, ug gibutang ang iyang patay nga bata sa akong sabakan. ²¹Ug sa pagbangon ko sa pagkabuntag sa pagpasuso sa akong bata, ania karon, kini patay na; apan sa pagtan-aw ko niini sa pagkabuntag, ania karon, dili man akong kaugalingong anak nga lalake, nga maoy akong gipanganak. ²²Ug ang usa ka babaye miingon: Dili; kondili ang buhi mao ang akong anak nga lalake, ug ang patay maoy imong anak nga lalake. Ug kini miingon: Dili; kondili ang patay mao ang imong anak nga lalake ug ang buhi mao ang akong anak nga lalake. Kini mao ang ilang gisulti sila sa atubangan sa hari. ²³Unya miingon ang hari: Ang usa miingon: Mao kini ang akong anak nga buhi, ug ang imong anak mao ang patay; ug ang usa miingon: Dili; kondili ang imong anak nga lalake mao ang patay ug ang ako mao ang buhi. ²⁴Ug ang hari miingon: Dad-i ako ug usa ka pinuti. Ug gidala nila ang usa ka pinuti sa atubangan sa hari. ²⁵Ug ang hari miingon: Bahina ang buhing bata sa duha, ug ihatag ang katunga sa usa, ug ang katunga sa usa. ²⁶Unya ang babaye nga tag-iya sa buhing bata misulti sa hari, kay ang iyang kasingkasing nasakit tungod sa iyang anak nga lalake, ug siya miingon: Oh, ginoo ko, ihatag kaniya ang buhing bata, ug ayaw pagpatya kana sa bisan unsang paagi. Apan ang usa miingon: Dili mahimo nga maako ug dili maimo; bahina kana. ²⁷Unya ang hari mitubag ug miingon: Ihatag kaniya ang buhing bata, ug ayaw gayud pagpatya kana: siya maoy inahan niana. ²⁸Ug ang tibook Israel nakadungog sa hukom nga gihukom sa hari; ug sila nangahadlok sa hari: kay nakita nila ang kaalam sa Dios diha kaniya sa pagtuman sa justicia.

¹ Ug si hari Salomon mao ang hari sa tibook Israel. ²Ug kini mao ang mga principe nga diha kaniya: si Azarias ang anak nga lalake ni Sadoc, nga sacerdote; ³Si Elioreph ug si Ahia, ang mga anak nga lalake ni Sisa, mga escriba: si Josaphat, ang anak nga lalake ni Ahilud, ang kalihim; ⁴Ug si Benaia, ang anak nga lalake ni Joiada, maoy pangulo sa panon, ug si Sadoc ug si Abiathar maoy mga sacerdote; ⁵Ug si Azarias, ang anak nga lalake ni Nathan, maoy pangulo sa mga punoan; ug

si Zabud, ang anak nga lalake ni Nathan maoy labawng pangulo sa mga magtatambag, *ug* higala sa hari; ⁶Ug si Ahisar maoy pangulo sa panimalay; ug si Adoniram, ang anak nga lalake ni Abda, maoy pangulo sa mga tawo nga ilalum sa bulohaton. ⁷Ug si Salomon may napulo ug duha ka punoan sa ibabaw sa tibook Israel, nga nangandam sa mga makaon sa hari ug sa iyang panimalay: ang tagsatagsa ka tawo mag-andam sa pagkaon sulod sa usa ka bulan sa usa ka tuig. ⁸Ug kini mao ang ilang mga ngalan: Si Ben-hur, sa kabungtoran sa Ephraim; ⁹Si Ben-decar, sa Maccas, ug sa Saalbim, ug si Beth-semes, ug si Elon-Beth-hanan; ¹⁰Si Ben-hesed, sa Aruboth (kaniya ang Socho, ug ang tibook yuta sa Hopher); ¹¹Si Ben-abinadab, sa tanang kabungtoran sa Dor, (diha kaniya si Thaphat ang anak nga babaye ni Salomon aron pangasaw-on); ¹²Si Baan, ang anak nga lalake ni Ahilud, sa Taanach ug Meggiddo, ug sa tanang Beth-san nga tupad sa Zaretan, ubos sa Jezreel, sukad sa Beth-san ngadto sa Abel-mehola, ingon sa kahalayo sa unahan sa Jocumeam; ¹³Si Ben-geber, sa Ramoth-gilead (kaniya *nahanungod* ang mga lungsod ni Jair, ang anak nga lalake ni Manases, nga anaa sa Galaad; *bisan* kaniya *nahanungod* ang dapit sa Argob nga anaa sa Basan kan-uman ka dagkung ciudad nga may mga kuta ug mga igsesera nga pulos tumbaga); ¹⁴Ug si Abinadab, ang anak nga lalake ni Iddo, sa Mahanaim; ¹⁵Si Ahimaas, sa Nephtali (siya usab nangasawa kang Basemath, ang anak nga babaye ni Salomon); ¹⁶Si Baana, ang anak nga lalake ni Husai, sa Aser ug sa Aloth; ¹⁷Si Josaphat, ang anak nga lalake ni Pharua, sa Issachar: ¹⁸Si Semei, ang anak nga lalake ni Ela, sa Benjamin: ¹⁹Si Geber, ang anak nga lalake ni Uri, sa yuta sa Galaad, sa yuta ni hari Sehon sa mga Amorehanon, ug si Og, hari sa Basan; ug *siya mao* lamang ang punoan nga diha sa yuta.

²⁰Ang Juda ug Israel daghan kaayo ingon sa balas nga anaa sa *lapyahan* sa dagat sa pagkadaghan, nga nangaon, ug nanginum ug nanagkalipay. ²¹Ug si Salomon naghari sa tanang mga gingharian sukad sa Suba ngadto sa yuta sa mga Filistehanon, ug ngadto sa utlanan sa Egipto; sila nanagdala ug buhis, ug nanag-alagad kang Salomon sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi. ²²Ug ang kang Salomon nga inandam nga makaon alang sa usa ka adlaw katloan ka takus nga harina nga fino, ug kan-uman ka takus nga *linigis* nga kalan-on, ²³Napulo ka matambok nga vaca, ug kaluhaan ka vaca gikan sa mga sibsibanan, ug usa ka gatus nga carnero, labut pa sa mga baye nga lagsaw, ug mga ihalas nga kanding, ug mga magagmayng lagsaw nga lake, ug pinatambok nga langgam ²⁴Kay siya naghari sa ibabaw sa *tibook yuta* niining dapita sa Suba, gikan sa Tiphsa bisan hangtud sa Gaza, sa ibabaw sa tanang mga hari niining dapita sa Suba: ug siya may kalinaw sa tanang dapit nga nagalibut kaniya. ²⁵Ug ang Juda ug Israel nagpuyo nga malig-on, ang tagsatagsa ilalum sa iyang parras ug sa iyang kahoy nga higuera, sukad sa Dan bisan ngadto sa Beersheba sa tanang mga adlaw ni Salomon. ²⁶Ug si Salomon may kap-atan ka libo ka butanganan sa *mga* kabayo nga alang sa iyang mga carro, ug napulo ug duha ka libo ka mga mangangabayo. ²⁷Ug kadtong mga punoan nanag-andam ug mga makaon alang sa hari nga si Salomon, ug alang sa tanang mahianha sa lamesa ni Salomon nga hari, ang tagsatagsa ka tawo sa iyang bulan, wala gayud ing gipakulang nila. ²⁸Cebada usab ug dagami alang sa mga kabayo ug sa mga matulin nga mga kabayo gidala nila ngadto sa dapit diin *ang mga punoan* , ang tagsatagsa ka tawo sumala sa iyang katungdanan.

²⁹ Ug ang Dios mihatag kang Salomon sa kaalam ug kahibalo nga hilabihan gayud, ug kadaku sa kasingkasing, sama sa balas nga anaa sa baybayon. ³⁰Ug ang kaalam ni Salomon milabaw sa kaalam sa tanang mga anak sa silangan, ug sa tanang kaalam sa Egipto. ³¹Kay siya labi pang maalam kay sa tanang mga tawo; kay kang Ethan, ang Ezrahanon, ug kang Eman, ug kang Calchol, ug kang Darda, ang mga anak nga lalake ni Mahol: ug ang iyang kabantug diha sa tanang mga nasud nga nagalibut. ³²Ug siya namulong ug totolo ka libo nga mga proverbio ug ang iyang mga awit usa ka libo ug lima. ³³Ug siya naghisgut mahitungod sa mga kahoy, sukad sa cedro nga anaa sa Libano bisan hangtud sa hisopo nga nagturok sa kuta: siya naghisgut usab mahitungod sa mga mananap, ug mahitungod sa mga langgam, ug mahitungod sa mga nagakamang sa yuta, ug mahitungod sa mga isda. ³⁴Ug nangadto didto gikan sa tanang mga katawohan aron sa pagpamati sa kaalam ni Salomon, gikan sa tanang mga hari sa mga yuta nga nakadungog sa iyang kaalam.

¹ Ug si Hiram ang hari sa Tiro nagpaadto sa iyang mga sulogoon ngadto kang Salomon; kay siya nakadungog nga sila nagdihog kaniya nga hari ilis sa iyang amahan: Kay si Hiram sa kanunay nahagugma kang David. ²Ug si Salomon nagpaadto kang Hiram, nga nagaingon: ³Ikaw nahibalo kong ngano nga si David nga akong amahan wala makahimo sa pagtukod sa usa ka balay alang sa ngalan ni Jehova, nga iyang Dios tungod sa mga gubat nga nanaglibut kaniya bisan diin, hangtud nga gibutang sila ni Jehova sa ilalum sa mga lapalapa sa iyang mga tiil. ⁴Apan karon si Jehova nga akong Dios, nagahatag kanako ug 4 pahulay sa bisan diing dapit; walay kaaway, bisan ang paghitabo nga dautan. ⁵Ug, ania karon, ako nagatinguha sa pagtukod sa usa ka balay alang sa ngalan ni Jehova nga akong Dios, sumala sa gipamulong ni Jehova kang David nga akong amahan, nga nagaingon: Ang imong anak nga lalake nga akong igabutang sa trono sa imong dapit, siya mao ang magatukod sa balay sa akong ngalan. ⁶Busa karon magsugo ka nga ilang iputol ako ug mga kahoy nga cedro gikan sa Libano; ug ang akong mga ulipon magauban sa imong mga ulipon; ug ako magahatag kanimong ug suhol sa imong mga ulipon sumala sa tanan nga imong ipamulong: kay ikaw nahibalo nga kanamo walay mahibalo nga moputol sa kahoy sama sa mga Sidonhon; ⁷Ug nahitabo, sa pagkadungog ni Hiram sa mga pulong ni Salomon, nga siya nalipay ug daku, ug miingon: Bulahan si Jehova niining adlaw nga naghatag kang David ug usa ka maalam nga anak nga lalake sa ibabaw niining dakung katawohan. ⁸Ug nagpaadto si Hiram kang Salomon, nga nagaingon: Nadungog ko ang *mga pulong* nga imong gipadala kanako: Tumanon ko ang tanan nimong tinguha mahitungod sa kahoy nga cedro, ug mahitungod sa kahoy nga haya. ⁹Ang akong mga ulipon maoy magadala kanila sa ubos gikan sa Libano ngadto sa dagat; ug kini sila buhaton ko nga gakit aron ipaganoy sa dagat ngadto sa dapit nga imong itudlo kanako, ug kini sila ipabungkag ko didto, ug ikaw magadawat kanila; ug magatuman ka sa akong tinguha, sa paghatag ug makaon alang sa akong panimalay.

¹⁰ Busa si Hiram mihatag kang Salomon ug kahoy nga cedro ug kahoy nga haya, sumala sa tanan niyang tinguha. ¹¹Ug si Hiram gihatagan ni Salomon ug kaluhaan ka libo ka takus nga trigo

nga kalan-on sa iyang panimalay, ug kaluhaan ka takus sa lunsay nga lana; sa ingon niini naghatag si Salomon kang Hiram tuigtuig. ¹²Ug si Jehova naghatag kang Salomon sa kaalam, ingon sa iyang gisaad kaniya; ug may pakigdait sa taliwala ni Hiram ug ni Salomon; ug silang duha naghimo ug usa ka pagtinabangay. ¹³Ug gihimo ni hari Salomon ang usa ka pagtawag gikan sa tibook Israel, ug ang nangatawag katloan ka libo ka tawo. ¹⁴Ug iyang gipaadto sila sa Libano, ang napulo ka libo sa usa ka bulan ang tagal. Usa ka bulan sila didto sa Libano, ug duruha ka bulan sa balay: ug si Adoniram maoy pangulo sa mga tawo nga diha sa ilalum sa bulohaton sa pintakasi. ¹⁵Ug si Salomon may kapitoan ka libo nga nanagdala ug mga mabug-at, ug kawaloan ka libo nga magpuputol didto sa bukid; ¹⁶Labut pa ang mga pangulo ni Salomon nga diha sa ibabaw sa buhat, may totolo ka libo ug totolo ka gatus nga mga pangulo sa katawohan nga nanagbuhat diha sa buhat. ¹⁷Ug ang hari nagsugo, ug sila nanagsapsap sa mga dagkung bato, mga mahal nga bato, aron butangan sa mga hininloan nga bato nga patukoranan sa balay. ¹⁸Ug ang mga magtutukod ni Salomon, ug ang mga magtutukod ni Hiram, ug ang mga Gebalhanon maoy nanaghulma kanila ug nanag-andam sa kahoy ug sa mga bato aron sa pagtukod sa balay.

¹ Ug nahitabo sa ikaupat ka gatus ug kawaloan ka tuig human sa paghigula sa mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Egipto, sa ikaupat ka tuig sa paghari ni Salomon sa Israel, sa bulan sa Ziph, nga mao ang ikaduha nga bulan, nga siya nagsugod sa pagtukod sa balay ni Jehova. ²Ug ang balay nga gitukod ni hari Salomon alang kang Jehova, ang gitas-on niana may kan-uman ka maniko, ug ang gilapdon kaluhaan ka *maniko*, ug ang kahabogon niana may katloan ka maniko. ³Ug ang alagianan sa atubangan sa balaan nga dapit sa balay kaluhaan ka maniko ang gitas-on sumala sa gilapdon sa balay; ug napulo ka maniko ang gilapdon sa atubangan sa balay. ⁴Ug alang sa balay siya naghimo ug mga tamboanan nga rinehas. ⁵Ug diha sa bongbong sa balay siya nagtukod ug mga panalganan maglibut, diha sa mga bongbong sa balay nga maglibut, sa templo ug diha sa pulong sa Dios; ug siya naghimo ug mga lawak sa kiliran maglibut. ⁶Ang kinaubsan nga panalganan lima ka maniko ang gilapdon, ug ang kinataliwad-an unom ka maniko ang gilapdon, ug ang ikatolo pito ka maniko ang gilapdon; kay sa gawas siya naghimo ug mga moldura sa *bongbong* sa balay maglibut, aron ang *mga sagbayan* dili mahidapat diha sa bongbong sa balay. ⁷Ug ang balay sa diha nga ginatukod pa, natukod sa bato nga binuhat na sa buhatan sa tabliya nga *bato*; ug walay martilyo, ni wasay, ni unsang kasangkapan sa puthaw nga nadunggan sulod sa balay, samtang kini ginatukod pa. ⁸Ang pultahan sa taliwala nga mga lawak sa kiliran diha dapit sa too nga kilid sa balay; ug siya mingsaka ngadto sa kinataliwad-ang *panalganan* sa nagalikoliko nga hagdanan ug gikan sa kinataliwad-an ngadto sa ikatolo. ⁹Busa gitukod niya ang balay, ug gihuman kini; ug iyang gitabonan ang balay uban sa mga sagbayan ug mga tabla nga cedro. ¹⁰Ug gitukod niya ang mga panalganan diha sa bongbong sa tibook balay, tagilma ka maniko ang kahabogon: ug sila nanagtindog sa ibabaw sa balay uban sa kahoy nga cedro.

¹¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kang Salomon, nga nagaingon: ¹²Mahitungod niining balaya nga imong gitukod, kong ikaw maglakaw sa akong kabalaoran, ug magtuman sa akong mga tulomanon, ug magbantay sa tanan ko nga mga sugo sa paglakaw diha kanila; nan lig-onon ko ang akong pulong uban kanimo, nga akong gipamulong kang David nga imong amahan. ¹³Ug ako magapuyo sa kinataliwad-an sa mga anak sa Israel, ug dili mobiya sa akong katawohan nga Israel. ¹⁴Busa si Salomon nagtukod sa balay, ug iyang gihuman kini.

¹⁵ Ug iyang gibuhay ang mga bongbong sa sulod sa balay sa mga tabla nga cedro; sukad sa salog sa balay ngadto sa mga bongbong sa kisami, iyang gitabonan kini sa dapit sa sulod uban sa tabla, ug iyang gitabonan ang salog sa balay sa mga tabla nga haya. ¹⁶Ug siya nagtukod ug kaluhaan ka maniko sa dapit sa luyo sa balay uban sa mga tabla nga cedro sukad sa salog ngadto sa mga bongbong *sa kisami* : iyang gitukod *kini* alang niana sa sulod, alang sa pulong sa Dios, bisan alang sa labing balaang dapit. ¹⁷Ug ang balay, nga mao ang templo, sa atubangan sa pulong sa Dios kap-atan ka maniko *ang gitas-on* . ¹⁸Ug may cedro sa balay dapit sa sulod, kinulitan uban sa mga putot ug mga bukad nga bulak: ang tanan cedro; walay bato nga nakita. ¹⁹Ug giandam niya ang pulong sa Dios sa kinataliwad-an sa sulod sa balay, aron ibutang didto ang arca sa tugon ni Jehova. ²⁰Ug sa sulod sa pulong sa Dios may usa ka *luna nga* kaluhaan ka maniko ang gitas-on, ug kaluhaan ka maniko ang gilapdon, ug kaluhaan ka maniko sa kahabogon niana; ug iyang gitabonan kini sa lunsay nga bulawan: ug ang halaran iyang gitabonan sa cedro. ²¹Busa gihal-upan ni Salomon ang sulod sa balay sa lunsay nga bulawan: ug iyang gikutayan ug talikala nga bulawan latas sa atubangan sa pulong sa Dios; ug iyang gihal-upan kini sa bulawan. ²²Ug iyang gihal-upan ang tibook balay sa bulawan, hangtud nga ang tibook balay nahuman: ang tibook halaran usab nga nayon sa pulong sa Dios iyang gihal-upan sa bulawan. ²³Ug diha sa pulong sa Dios siya naghimo ug duha ka querubin sa kahoy nga olivo, ang tagsatagsa tagpulo ka maniko ang kahabogon. ²⁴Ug lima ka maniko ang usa ka pako sa querubin, ug lima ka maniko sa laing pako sa querubin; sukad sa kinatumyan sa usa ka pako ngadto sa kinatumyan sa laing napulo ka maniko. ²⁵Ug ang laing querubin napulo ka maniko: ang duha ka querubin usa ra ka sukod ug usa ka dagway. ²⁶Ang kahabogon sa usa ka querubin napulo ka maniko, ug ingon man kini sa laing querubin. ²⁷Ug iyang gibutang ang mga querubin sa sulod sa balay; ug ang mga pako sa querubin gipanagbuklad, mao nga ang pako sa usa nagdapat sa usa ka bongbong, ug ang pako sa laing querubin nagdapat sa pikas nga bongbong; ug ang ilang mga pako nanagdapat ang usa ug usa diha sa kinataliwad-an sa balay. ²⁸Ug iyang gihal-upan ang mga querubin sa bulawan. ²⁹Ug iyang gipanglilokan ang tanang mga bongbong sa balay maglibut sa mga kinulit nga dagway sa mga querubin, ug mga kahoy nga palma, ug mga bukad nga bulak, sa sulod ug sa gawas. ³⁰Ug ang salog sa balay iyang gihal-upan ug bulawan, sa sulod ug sa gawas. ³¹Ug mahitungod sa sudlanan sa labing balaang dapit siya naghimo ug mga pultahan sa kahoy nga olivo: ang mga balabag *ug* ang mga haligi sa pultahan may ikalima ka bahin *sa bongbong* . ³²Busa *siya naghimo* ug duha ka mga pultahan sa kahoy nga olivo; ug iyang gililokan kini sa mga linilok nga querubin ug mga kahoy nga palma, ug mga bukad nga bulak, ug gihal-upan kini ug bulawan; ug iyang gilukop sa bulawan ang ibabaw sa mga querubin ug ang ibabaw sa mga kahoy nga palma.

³³Busa iya usab nga gihimo alang sa sudlanan sa templo ug mga haligi sa pultahan sa kahoy nga olivo, sa ikaupat ka bahin sa *bongbong*; ³⁴Ug duha ka pultahan sa kahoy nga haya: ang duha ka palid sa usa ka pultahan pilopilo, ug ang duha ka palid sa laing pultahan pilopilo. ³⁵Ug siya naglilok niini ug mga querubin, ug mga kahoy nga palma, ug bukad nga mga bulak; ug iyang gihal-upan kini ug bulawan pinaangay sa buhat nga linilok. ³⁶Ug siya nagtukod sa labing sulod nga sawang sa totolo ka talay sa hininloan nga bato, ug usa ka talay sa sagbayan nga cedro. ³⁷Sa ikaupat ka tuig maoy pagpahimutang sa patukoranan sa balay ni Jehova, sa bulan sa Ziph. ³⁸Ug sa ikapulo ug usa ka tuig, sa bulan sa Bul, nga maoy ikawalo ka bulan, maoy pagkahuman sa balay, sa tanang mga bahin niini, ug sumala sa dagway niini. Busa siya nagtukod niini sulod sa pito ka tuig.

¹Ug si Salomon nagtukod sa iyang kaugalingong balay napulo ug tolo ka tuig, ug iyang nahuman ang tibook niyang balay. ²Kay gitukod niya ang iyang balay sa mga kahoy sa Libano; ang gitas-on niini usa ka gatus ka maniko, ug ang gilapdon niana kalim-an ka maniko, ug ang kahabogon niana katloan ka maniko, ibabaw sa upat ka mga talay nga mga haligi nga cedro, lakip ang mga sagbayan nga cedro ibabaw sa mga haligi. ³Ug kini gitabonan sa cedro sa itaas ibabaw sa kap-atan ug lima ka sagbayan, nga dinha sa ibabaw sa mga haligi; napulo ug lima sa usa ka talay. ⁴Ug didtoy mga sagbayan sa totolo ka talay, ug ang tamboanan atbang sa tamboanan sa totolo ka laray. ⁵Ug ang tanang mga pultahan ug mga haligi ginahimong eskinado uban ang mga sagbayan: ug ang tamboanan atbang sa tamboanan sa totolo ka laray. ⁶Ug iyang gihimo ang alagianan sa mga haligi; ang gitas-on niana kalim-an ka maniko, ug gilapdon niana katloan ka maniko; ug usa ka alagianan sa atbang niini; ug mga haligi ug usa ka lusaranan sa atubangan niini. ⁷Ug iyang gihimo ang alagianan sa trono diin siya maghukom, bisan ang alagianan sa hukmanan: ug kini gitabonan sa cedro sukad sa usang salog ngadto sa usang salog. ⁸Ug ang iyang balay diin siya magpuyo, ang laing sawang sulod sa alagianan, maoy sama nga pagkabuhat. Siya nagbuhat usab ug usa ka balay alang sa anak nga babaye ni Faraon (nga gipangasawa ni Salomon), sama niining alagianana. ⁹Ang tanan niini maoy mga mahal nga bato, bisan mga hininloan nga bato, sumala sa sukod, gigabas sa mga gabas, sa sulod ug sa gawas, bisan sukad sa patukoranan ngadto sa kinasamponan sa bongbong, ug ingon man sa gawas ngadto sa dakung sawang. ¹⁰Ug ang patukoranan binuhat sa mahal nga mga bato, bisan mga dagkung bato, mga bato nga tagpulo ka maniko, ug mga bato nga tagwalo ka maniko. ¹¹Ug sa ibabaw mga mahal nga bato, bisan mga hininloan nga bato, sumala sa sukod, ug kahoy nga cedro. ¹²Ug ang dakung sawang nga nagalibut may totolo ka talay sa mga hininloan nga bato ug usa ka laray sa mga sagbayan nga cedro; sama sa labing sulod nga sawang sa balay ni Jehova, ug sa alagianan sa balay.

¹³Ug ang hari nga si Salomon nagpaadto ug gipakuha si Hiram gikan sa Tiro. ¹⁴Siya maoy anak nga lalake sa usa ka balo nga babaye sa banay ni Nephtali, ug ang iyang amahan maoy usa ka tawo sa Tiro, magbubuhat sa tumbaga; ug siya napuno sa kaalam ug kahibalo ug pagkabatid, sa pagbuhat sa tanang mga buhat sa tumbaga. Ug siya miadto kang hari Salomon, ug gihimo ang tanan

ninyang buhat. ¹⁵Kay iyang gihimo ang duha ka haligi sa tumbaga, napulo ug walo ka maniko ang gitag-on sa tagsatagsa: ug usa ka talay sa napulo ug duha ka maniko gilabut sa bisan hain kanila. ¹⁶Ug siya naghimo ug duruha ka ulo sa haligi nga tinunaw nga tumbaga, aron ibutang sa tumoy sa mga haligi: ang kahabogon sa usa ka ulo lima ka maniko ug ang kahabogon sa laing ulo lima ka maniko. ¹⁷Didtoy mga linala sa binuhat nga kinuroskuros, ug mga liningin sa buhat nga tinalikala, alang sa mga ulo nga didto sa kinatung-an sa mga haligi; pito alang sa usa ka ulo, ug pito ka laing ulo. ¹⁸Busa iyang gihimo ang mga haligi; ug didtoy duha ka talay libut sa ibabaw sa usa ka binuhat nga linala, aron sa pagtabon sa mga ulo nga dinha sa tumoy sa mga haligi: ug ingon man gihimo niya alang sa laing ulo. ¹⁹Ug ang mga ulo nga dinha sa kinatung-an sa mga haligi dinha sa alagianan sama sa lirio ang pagkabuhat, upat ka maniko. ²⁰Ug dinhay mga ulo usab sa ibabaw sa duruha ka mga haligi, duol sa hawakhawak nga tupad sa binuhat nga kinuroskuros: ug ang mga granada duruha ka gatus, diha sa mga talay libut sa ibabaw sa laing ulo. ²¹Ug iyang gipatindog ang mga haligi diha sa alagianan sa templo: ug iyang gipatindog ang haligi dapit sa too, ug gitawag ang ngalan niana nga Jachin; ug iyang gipatindog ang wala nga haligi, ug gitawag ang ngalan niana nga Boaz. ²²Ug sa ibabaw sa tumoy sa mga haligi maoy binuhat nga sama sa lirio: busa ang pagbuhat sa mga haligi natapus. ²³Ug siya naghimo sa tinunaw nga dagatdagat nga napulo ka maniko sukad sa usa ka ngilit ngadto sa usa ka ngilit, nga nagalibut, ug ang gihabogon niadto lima ka maniko; ug ang usa ka talay nga may katloan ka maniko naglibut niana. ²⁴Ug sa ubos sa ngilit libut niana may mga putot nga naglibut niana, alang sa napulo ka maniko, nagalibut sa dagatdagat: ang mga putot nabahin sa duruha ka talay, gitunaw sa paghulma niana. ²⁵Kini gipatindog sa ibabaw sa napulo ug duha ka vaca, totolo nagaatubang ngadto sa amihanan, ug ang totolo nagaatubang ngadto sa kasadpan, ug ang totolo nagaatubang ngadto sa habagatan, ug ang totolo nagaatubang ngadto sa silangan; ug ang dagatdagat gitungtong sa ibabaw kanila, ug ang tanang mga bahin nila nga dapit sa likod maoy mga dapit sa sulod. ²⁶Ug kini dapal ang gibag-on; ug ang ngilit niana gihimo sama sa ngilit sa usa ka tasa, sama sa usa ka bulak sa lirio: kini kasudlan sa duha ka libo ka bato. ²⁷Ug iyang gihimo sa tumbaga ang `napulo ka tungtongan; upat ka maniko ang gitag-on sa usa ka tungtongan, ug upat ka maniko ang gilapdon niana, ug totolo ka maniko ang kahabogon niana. ²⁸Ug ang pagbuhat sa mga tungtongan ingon niining paagiha: may mga dayandayan sila; ug may mga dayandayan sa taliwala sa mga bangil; ²⁹Ug sa ibabaw sa mga dayandayan nga taliwala sa mga bangil may mga leon, mga vaca, ug mga querubin; ug diha sa mga bangil may sanggaan sa ibabaw; ug sa ilalum sa mga leon ug mga vaca may mga liningin sa mga dahon nga pinabitay. ³⁰Ug ang tagsatagsa ka tungtongan may upat ka ligid nga tumbaga, ug mga batangbatang nga tumbaga; ug ang upat ka mga tiil niana may mga uloabaga: sa ilalum sa dolang mao ang mga tinunaw nga mga uloabaga uban sa mga liningin nga mga kadahonan sa kilid sa tagsatagsa. ³¹Ug ang baba niana diha sa sulod sa ulo, ug sa ibabaw usa ka maniko: ug ang baba niana malingin sumala sa pagbuhat sa sanggaan, usa ka maniko ug tunga; ug sa baba usab niana may mga linilok, ug ang mga dayandayan niana naglaro, dili malingin. ³²Ug ang upat ka ligid dinha sa ilalum sa mga dayandayan, ug ang mga batangbatang sa mga ligid dinha sa tungtongan: ug ang kahabogon sa usa ka ligid usa ka maniko

ug tunga. ³³Ug ang pabuhat sa mga ligid sama sa pagbuhat sa ligid sa carro; ang mga batangbatang niini, ug ang mga yantas niini, ug ang mga rayos niini, ug ang mga eje niini pulos tinunaw. ³⁴Ug may upat ka uloabaga sa upat ka pandugo sa tagsatagsa ka tungtonganan: ang mga uloabaga mao ra usab ang mga tungtonganan niana. ³⁵Ug diha sa tumoy sa tungtonganan may usa ka malingin nga gilicut katunga sa maniko ang kahabogon; ug sa ibabaw sa tumoy sa tungtonganan ang mga pugong ug mga dayandayan sama ra. ³⁶Ug sa ibabaw sa mga liningin sa mga pugong niana, ug sa ibabaw sa mga dayandayan niana, iyang gililok ang mga dagway sa querubin, mga leon, ug mga palma, sumala sa luna sa tagsatagsa, lakip ang mga liningin nga kadahonan nga naglibut. ³⁷Sa ingon niining paagiha iyang gihimo ang napulo ka tungtonganan: ang tanan niini may usa ka hulmahan, usa ka sukod ug usa ka dagway. ³⁸Ug siya naghimo ug napulo ka dolang nga tumbaga: ang usa ka dolang may totolo ka gatus ka bato; ug ang tagsatagsa ka dolang upat ka maniko; ug sa tagsatagsa sa napulo ka tungtonganan sa usa ka dolang. ³⁹Ug iyang gipatindog ang mga tungtonganan, lima dapit sa too sa balay, ug lima dapit sa wala sa balay: ug iyang gibutang ang dagatdagat sa dapit sa toong pikas sa balay padulong sa silangan, ngadto sa habagatan. ⁴⁰Ug gihimo ni Hiram ang mga dolang, ug ang mga pala, ug ang mga sudlanan. Busa gitapus ni Hiram ang pagbuhat sa tanan nga iyang gibuhat alang kang hari Salomon sa balay ni Jehova: ⁴¹Ang duruha ka haligi, ug ang duruha ka mga panaksan sa ulo nga dinha sa tumoy sa mga haligi; ug ang duruha ka mga kinayagkag aron sa pagtabon sa duruha ka panaksan sa mga ulo nga dinha sa tumoy sa mga haligi; ⁴²Ug ang upat ka gatus ka granada alang sa duruha ka kinayagkag; duruha ka talay sa mga granada alang sa tagsatagsa ka kinayagkag, aron sa pagtabon sa duruha ka panaksan sa mga ulo nga dinha sa ibabaw sa mga haligi; ⁴³Ug napulo ka tungtonganan, ug ang napulo ka dolang sa ibabaw sa mga tungtonganan; ⁴⁴Ug ang usa ka dagatdagat, ug ang napulo ug duha ka vaca sa ilalum sa dagatdagat; ⁴⁵Ug ang mga caldero, ug ang mga pala, ug ang mga sudlanan: bisan ang tanan niining mga galamiton nga gihimo ni Hiram alang kang hari Salomon, sa balay ni Jehova pulos mga pinasinaw nga tumbaga. ⁴⁶Didto sa kapatagan sa Jordan gihulma kini sa hari diha sa kolonon nga yuta sa taliwala sa Succoth ug Sarthan. ⁴⁷Ug si Salomon *wala magtimbang* sa tanang galamiton, tungod kay daghan kaayo kini, ang gibug-aton sa tumbaga wala mahibaloi.

⁴⁸Ug gihimo ni Salomon ang tanang mga galamiton nga dinha sa balay ni Jehova: ang bulawang halaran, ug ang lamesa diin ibutang ang tinapay nga gibutang sa atubangan sa Dios, sa bulawan *usab*; ⁴⁹Ug ang mga tangkawan, lima sa dapit sa too, ug lima dapit sa wala, sa atubangan sa pulong sa Dios, sa lunsay nga bulawan; ug ang mga bulak, ug ang mga lamparahan, ug ang mga kimpit, sa bulawan; ⁵⁰Ug ang mga copa, ug ang mga igpapalong sa suga, ug ang mga sudlanan, ug ang mga cuchara, ug ang mga sangga sa kalayo, sa lunsay nga bulawan; ug ang bisagra sa mga pultahan sa balay nga dapit sa sulod, ang labing balaang dapit, ug alang sa mga pultahan sa balay, kong sayron, sa templo, sa lunsay nga bulawan. ⁵¹Sa ingon niini ang tanan nga buhat nga gihimo ni hari Salomon sa balay ni Jehova nahuman. Ug gidala ni Salomon ang mga butang nga gihalad ni David nga iyang amahan, *bisan* ang salapi, ug ang bulawan, ug ang mga galamiton, ug gipamutang kini sa mga tipiganan sa balay ni Jehova.

¹ Unya gitigum ni Salomon ang mga anciano sa Israel, ug ang tanang mga pangulo sa mga banay, ang mga principe sa *mga balay* sa mga amahan sa mga anak sa Israel, ngadto kang hari Salomon sa Jerusalem, aron sa pagdala sa arca sa tugon ni Jehova gikan sa ciudad ni David nga mao ang Sion ²Ug ang tanang mga tawo sa Israel nanagtigum sa ilang kaugalingon ngadto kang Salomon nga hari sa *adlaw* sa fiesta, sa bulan sa Ethamin, nga mao ang ikapito ka bulan. ³Ug ang tanang mga anciano sa Israel ming-adto, ug ang mga sacerdote mingdala sa arca. ⁴Ug ilang gidala ang arca ni Jehova, ug ang balong-balong nga pagatiguman, ug ang tanan nga balaang mga galamiton nga dinha sa Balong-Balong; bisan kini gipanagdala sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon. ⁵Ug ang hari nga si Salomon ug ang tibook katilingban sa Israel, nga nanagtigum ngadto kaniya, diha uban niya sa atubangan sa arca, nga nanaghalad ug mga carnero ug mga vaca nga dili maihap ni maisip tungod sa gidaghanon. ⁶Ug gidala sa mga sacerdote ang arca sa tugon ni Jehova ngadto sa dapit niana, ngadto sa labing sulod nga bahin sa balay, sa labing balaang dapit, bisan sa ilalum sa mga pako sa mga querubin. ⁷Kay ang mga querubin nanagdupa sa ilang pako sa ibabaw sa dapit sa arca, ug ang mga querubin nagatabon sa arca ug sa mga yayongan didto sa ibabaw niini. ⁸Ug ang mga yayongan tag-as kaayo nga ang mga tumoy sa mga yayongan nakita gikan sa balaang dapit sa atubangan sa pulong sa Dios; apan wala sila makita sa gawas: ug didto sila hangtud niining adlaw. ⁹Walay dinha sa arca gawas sa duha ka papan nga bato nga gibutang didto ni Moises sa Horeb, sa diha nga gihimo ni Jehova ang usa ka tugon uban sa mga anak sa Israel, sa diha nga nanggula sila gikan sa yuta sa Egipto. ¹⁰Ug nahitabo sa diha nga nanggula ang mga sacerdote gikan sa balaang dapit, nga ang balay ni Jehova napuno sa panganod, ¹¹Mao nga ang mga sacerdote wala makatindog sa pag-alagad tungod sa panganod; kay ang balay ni Jehova napuno sa himaya ni Jehova.

¹² Unya namulong si Salomon: Si Jehova miingon nga siya mopuyo sa mabaga nga kangitngit. ¹³Ako sa pagkatinuod nakatukod kanimo ug usa ka balay nga puloy-anan, usa ka dapit alang kanimo nga puloy-anan sa walay katapusan. ¹⁴Ug ang hari milingi, ug nanalangin sa tibook pagkatigum sa Israel: ug ang tibook pagkatigum sa Israel mingtindog. ¹⁵Ug siya miingon: Bulahan si Jehova, ang Dios sa Israel, nga namulong uban sa iyang baba kang David nga akong amahan nga gituman niya kana pinaagi sa iyang kamot, nga nagaingon: ¹⁶Sukad sa adlaw nga gidala ko ang akong katawohan nga Israel gikan sa Egipto, ako wala magpili ug ciudad gikan sa tanang mga banay sa Israel aron sa pagtukod ug usa ka balay, aron ang akong ngalan maadto didto; kondili nga gipili ko si David nga anha sa ibabaw sa akong katawohan nga Israel. ¹⁷Karon ang pagtukod ug usa ka balay nga ipahinungod sa ngalan ni Jehova, ang Dios sa Israel diha sa kasingkasing ni David nga akong amahan. ¹⁸Apan si Jehova miingon kang David nga akong amahan: Tungod kay diha sa imong kasingkasing ang pagtukod ug usa ka balay alang sa akong ngalan, maayo ang gihimo mo nga kini diha sa imong kasingkasing: ¹⁹Bisan pa niana ikaw dili magtukod sa balay; apan ang imong anak nga mogula gikan sa imong mga hawak, siya mao ang motukod sa balay alang kanako. ²⁰Ug gilig-on ni Jehova ang iyang pulong nga iyang gipamulong; kay ako gipatindog ingon nga ilis ni David nga akong amahan, ug magalingkod sa ibabaw sa trono sa Israel, sumala sa gisaad ni Jehova, ug

nakatukod sa balay alang sa ngalan ni Jehova, ang Dios sa Israel. ²¹Ug didto gibutang ko ang usa ka dapit alang sa arca, diin anaa ang tugon ni Jehova, nga iyang gihimo sa atong mga amahan sa diha nga sila gidala niya gikan sa yuta sa Egipto.

²² Ug si Salomon mitindog sa atubangan sa halaran ni Jehova diha sa presencia sa tibook nga pagkatigum sa Israel, ug gibayaw ang iyang mga kamot ngadto sa langit; ²³Ug siya miingon: Oh Jehova, ang Dios sa Israel, walay Dios nga sama kanimo, sa itaas sa langit, kun sa ilalum sa yuta; nga nagtuman sa tugon ug sa mahigugmaong-kalolot uban sa imong mga ulipon, nga naglakat sa imong atubangan sa bug-os nilang kasingkasing; ²⁴Nga nagtuman uban sa imong ulipon nga si David nga akong amahan sa imong gisaad kaniya: oo, ikaw namulong pinaagi sa imong baba, ug gituman kini pinaagi sa imong kamot, sumala sa nakita niining adlaw. ²⁵Busa karon, Oh Jehova, ang Dios sa Israel, tumana uban sa imong ulipon nga si David nga akong amahan kadtong imong gisaad kaniya, nga nagaingon: Walay makawang kanimo nga usa ka tawo sa akong mga mata aron molingkod sa trono sa Israel, kong ang imong mga anak magabantay lamang sa ilang dalan, sa paglakat sa akong atubangan ingon nga ikaw nagalakaw sa akong atubangan. ²⁶Busa karon, oh, Dios sa Israel, ako magahangyo kanimo, himoa ang imong pulong mamatuod, nga imong gipamulong sa ulipon nga si David nga akong amahan. ²⁷Apan matuod ba gayud nga ang Dios mopuyo dinhi sa yuta? Ania karon, ang langit ug ang langit sa mga langit dili makaigo kanimo; unsa pa ka labing ubos kining balay nga akong natukod. ²⁸Apan ikaw nagatagad sa pag-ampo sa imong alagad, ug sa iyang pagpakilooy, Oh Jehova, ang akong Dios, pamati sa pagsangpit ug sa pag-ampo nga giampo sa imong ulipon sa imong atubangan niining adlaw; ²⁹Aron ang imong mga mata mabuka unta nganhi niining balaya sa adlaw ug sa gabii, bisan ngadto sa dapit diin ikaw namulong: Ang akong ngalan adto didto sa pagpamati sa pag-ampo nga pagaampoon sa imong alagad nganhi niining dapita. ³⁰Ug mamati ka sa pagpakilooy sa imong alagad, ug sa imong katawohan sa Israel, sa diha nga sila magaampo nganhi niining dapita; Oo, mamati ka diha sa langit nga imong puloy-anan; ug sa makadungog ikaw, pasayloa. ³¹Kong ang usa ka tawo makasala batok sa iyang isigkatawo, ug ang usa ka panumpa ibutang kaniya aron siya manumpa, ug siya moanhi *ug* manumpa sa atubangan sa halaran niining balaya; ³²Nan mamati ka diha sa langit, ug buhata, ug hukmi ang imong mga alagad, hukman *mo* sa silot ang dautan, aron sa pag-uli sa iyang dalan ibabaw sa iyang kaugalingong ulo, ug pakamatarungon ang matarung, aron sa paghatag kaniya pinasikad sa iyang pagkamatarung. ³³Sa diha nga ang imong katawohang Israel pukanon sa atubangan sa kaaway, tungod kay sila nakasala batok kanimo, kong sila mobalik pag-usab kanimo, ug magasugid sa imong ngalan, ug magaampo, ug magapakilooy kanimo niining balaya: ³⁴Nan mamati ikaw diha sa langit, ug magpasaylo sa sala sa imong katawohan nga Israel, ug dad-a sila pag-usab ngadto sa yuta nga imong gihatag sa ilang mga amahan. ³⁵Sa diha nga ang langit matakpan, ug walay ulan tungod kay sila nakasala batok kanimo, kong sila mag-ampo nganhi niining dapita, ug magasugid sa imong ngalan, ug motalikod gikan sa ilang sala, sa diha nga ikaw magasakit kanila: ³⁶Nan mamati ikaw diha sa langit, ug pasayloa ang sala sa imong mga alagad, ug ang sa imong katawohan nga Israel, sa magatudlo ikaw kanila sa maayong dalan diin sila kinahanglan magalakaw, ug padad-i ug ulan

ang imong yuta nga imong gihatag sa imong katawohan aron mapanunod. ³⁷Kong may gutom dinhi sa yuta, kong may kamatay, kong may mga pangagun-ob, *kun* sakit sa mga tanum, mga dulon *kun* ulod; kong ang ilang mga kaaway mosulong sa pagpakig-away kanila sa yuta sa ilang mga ciudad: bisan unsa nga hampak, bisan unsa nga sakita nga anaa; ³⁸Bisan unsa nga pag-ampo *kun* pakilooy nga pagahimoon sa bisan kinsang tawo, *kun* sa tibook sa imong katawohan nga Israel, kinsay manghibalo sa tagsatagsa ka tawo sa hampak sa iyang kaugalingong kasingkasing, ug magabayaw sa iyang mga kamot nganhi niining balaya; ³⁹Nan patalinghugi diha sa langit nga imong puloy-anan, ug magpasaylo, ug magbuhat, ug maghatag sa tagsatagsa ka tawo sumala sa tanan sa iyang mga dalan, kansang kasingkasing imong nahibaloan: (kay ikaw, ikaw lamang ang nahibalo sa mga kasingkasing sa tanang mga anak sa mga tawo); ⁴⁰Aron sila mahadlok kanimo sa tanang mga adlaw nga sila nanagpuyo diha sa yuta nga imong gihatag sa among amahan. ⁴¹Labut pa mahitungod sa lumalangyaw, nga dili sa imong katawohan nga Israel, sa diha nga siya mopahawa sa usa ka balayo nga yuta tungod sa imong ngalan, ⁴²(Kay sila makadungog sa imong dakung ngalan, ug sa imong gamhanang kamot, ug sa imong tinuy-od nga bukton); sa diha nga siya moanhi ug mag-ampo nganhi niining balaya; ⁴³Mamati ka diha sa langit nga imong puloy-anan, ug buhata sumala sa tanang mga pagtawag sa lumalangyaw kanimo; aron ang tanang mga katawohan sa yuta manghibalo sa imong ngalan, sa pagkahadlok kanimo ingon sa imong katawohan Israel ug nga sila manghibalo nga kining balay nga akong gitukod gitawag sa imong ngalan. ⁴⁴Kong ang imong katawohan mogula sa pagpakiggubat batok sa ilang kaaway, sa unsang paagiha nga paadtoon mo sila, ug sila mag-ampo kang Jehova ngadto sa ciudad nga imong gipili, ug ipaatubang sa balay nga akong gitukod tungod sa imong ngalan; ⁴⁵Nan mamati ka diha sa langit sa ilang pag-ampo ug sa ilang pagpakilooy, ug maglaban ka sa ilang katungod. ⁴⁶Kong sila makasala batok kanimo (kay walay tawo nga dili makasala), ug ikaw masuko kanila, ug magtugyan kanila ngadto sa kaaway, aron sila dad-on nga binihag ngadto sa yuta sa kaaway halayo *kun* duol; ⁴⁷Apan kong sila magpalandong diha sa yuta diin sila dad-a nga binihag, ug bumalik pag-usab, ug magpakilooy kanimo diha sa yuta nga nagabihag kanila nga moingon: Kami nakasala ug nagahimo nga masinupakon, kami nagkinabuhi sa pagkadautan; ⁴⁸Kong sila mobalik diha kanimo uban ang bug-os nilang kasingkasing, ug bug-os nilang kalag, diha sa yuta sa ilang mga kaaway nga nagbihag kanila, ug mag-ampo diha kanimo paatubang sa ilang yuta nga imong gihatag sa ilang mga amahan, ang ciudad nga imong gipili, ug sa balay nga akong gitukod tungod sa imong ngalan: ⁴⁹Unya pamation mo ang ilang pag-ampo ug ang ilang pagpakilooy diha sa langit nga imong puloy-anan, ug labani ang ilang katungod: ⁵⁰Ug pasayloa ang imong katawohan nga nakasala batok kanimo, ug sa tanan nga ilang paglapas diin sila nakasala batok kanimo; ug hatagi sila ug kalooy sa atubangan niadtong nagbihag kanila aron sila may kalooy kanila. ⁵¹(Kay sila imong katawohan, ug ang imong panulondon, nga imong gidala gikan sa Egipto gikan sa kinataliwad-an sa hudno nga puthaw); ⁵²Aron ang imong mga mata mabuka alang sa pakilooy sa imong alagad, ug alang sa pagpakilooy sa imong katawohan nga Israel, sa pagpamati kanila kong sila mosangpit kanimo. ⁵³Kay gibulag mo sila gikan sa tanang mga katawohan

sa yuta, aron maimong panulondon, sumala sa imong gisulti pinaagi kang Moises nga imong alagad, sa gidala mo ang among amahan gikan sa Egipto, Oh Ginoong Jehova.

⁵⁴ Ug mao kadto, nga, sa tapus nga si Salomon nagpangamuyo sa tanang pag-ampo ug pakilooy kang Jehova, siya mitindog gikan sa atubangan sa halaran ni Jehova, gikan sa pagluhod sa iyang mga tuhod uban ang iyang mga kamot nga gibayaw ngadto sa langit. ⁵⁵Ug siya mitindog, ug gipanalanginan ang tibook katiguman sa Israel sa usa kahataas nga tingog nga nagaingon: ⁵⁶Bulahan si Jehova nga naghatag ug pahulay sa iyang katawohan nga Israel, sumala sa tanan niyang gisaad: walay nakawang nga usa ka pulong sa tanan sa iyang maayong saad, nga iyang gisaad pinaagi kang Moises nga iyang alagad. ⁵⁷Mag-uban kanato si Jehova nga atong Dios ingon nga siya nag-uban sa atong mga amahan: ayaw siya pagpabiyaa kanato, ni pagpabulaga kanato; ⁵⁸Aron iyang ipakiling ang atong mga kasingkasing ngadto kaniya sa paglakaw sa tanan sa iyang mga dalan, ug sa pagbantay sa iyang kasugoan, ug sa iyang kabalaoran, ug sa iyang mga tulomanon, nga iyang gisugo sa atong mga amahan. ⁵⁹Ug hinaut unta nga kining mga pulonga nga ginahimo ko aron sa pagpakilooy sa atubangan ni Jehova, mahiduol kang Jehova nga atong Dios sa adlaw ug gabii, aron iyang labanan ang katungod sa iyang alagad, ug ang katungod sa iyang katawohan nga Israel, sumala sa kinahanglan sa adlaw-adlaw; ⁶⁰Aron ang tanang mga katawohan sa yuta manghibalo nga si Jehova, siya mao ang Dios; wala nay lain. ⁶¹Busa hingpita ang inyong kasingkasing uban kang Jehova nga atong Dios, sa paglakat sa iyang kabalaoran, ug sa pagbantay sa iyang kasugoan, maingon niining adlaw.

⁶² Ug ang hari, ug ang tibook Israel uban kaniya, nanaghalad ug halad sa atubangan ni Jehova. ⁶³Ug si Salomon naghalad sa mga halad-sa-pakigdait, nga iyang gihalad kang Jehova, kaluhaan ug duha ka libo ka vaca, ug usa ka gatus ug kaluhaan ka libo ka mga carnero. Busa ang hari ug ang tanang mga anak sa Israel nagpahanungod sa balay ni Jehova; ⁶⁴Sa maong adlaw gipabalaan sa hari ang taliwala sa patyo nga diha sa atubangan sa balay ni Jehova; kay didto siya naghalad sa halad-nga-sinunog, ug halad-nga-kalan-on, ug ang tambok sa halad-sa-pakigdait tungod kay ang tumbaga nga halaran nga dinha sa atubangan ni Jehova diyutay ra kaayo aron sa pagdawat sa halad-nga-sinunog, ug sa halad-nga-kalan-on, ug sa tambok sa halad-sa-pakigdait. ⁶⁵Busa si Salomon naghimo sa fiesta niadtong panahona, ug ang tibook Israel uban kaniya, sa usa ka dakung katilingban sukad sa ganghaan sa Hamath ngadto sa sapa sa Egipto, sa atubangan ni Jehova nga atong Dios, pito ka adlaw ug pito ka adlaw, bisan napulo ug upat ka adlaw. ⁶⁶Sa ikawalo ka adlaw iyang gipapauli ang katawohan: ug ilang gibulahan ang hari, ug nangadto sa ilang balong-balong nga puno sa kasadya ug kalipay sa kasingkasing tungod sa tanang kaayo nga gipakita ni Jehova kang David nga iyang alagad, ug sa Israel nga iyang katawohan.

¹ Ug nahitabo sa human matukod ni Salomon ang balay ni Jehova, ug ang balay sa hari, ug ang tanang mga tinguha ni Salomon nga iyang gikalipay sa pagbuhat, ²Nga si Jehova mipakita kang Salomon sa ikaduha, ingon sa iyang pagpakita kaniya didto sa Gabaon. ³Ug si Jehova miingon kaniya: Nabati ko ang imong pag-ampo ug sa imong pagpakilooy, nga imong ginahimo sa akong

atubangan; gibalaan ko kining balaya, nga imong gitukod, aron ibutang didto ang akong ngalan sa walay katapusan; ug ang akong mga mata ug akong kasingkasing atua didto sa kanunay: ⁴Ug mahitungod kanimo, kong ikaw maglakaw sa akong atubangan, ingon nga si David nga imong amahan naglakaw sa pagkahingpit sa kasingkasing ug sa katul-id, sa pagbuhat sa tanan nga akong ginasugo kanimo, ug magtuman sa akong kabalaoran ug sa akong mga tulomanon; ⁵Nan lig-onon ko ang trono sa imong gingharian sa Israel sa walay katapusan, sumala sa akong gisaad kang David nga imong amahan, sa pag-ingon. Walay makulang kanimo nga tawo sa trono sa Israel. ⁶Apan kong tumalikod ka gikan sa pagsunod kanako, kamo kun ang inyong mga anak, ug dili magbantay sa akong kasugoan ug sa akong kabalaoran nga akong gibutang sa inyong atubangan, moadto *hinoon* ug moalagad sa laing mga dios, ug magsimba kanila; ⁷Unya putlon ko ang Israel gikan sa yuta nga akong gihatag kanila; ug kining balay nga akong gibalaan tungod sa akong ngalan isalikway ko gikan sa akong pagtan-aw; ug ang Israel mahimong usa ka sanglitanan ug usa ka pagya sa taliwala sa mga katawohan. ⁸Ug bisan kining balaya habog kaayo, apan ang tagsatagsa sa mga makaagi niini mahitingala ug magsitsit nga mayubiton; ug sila moingon: Ngano nga gibuhat ni Jehova ang ingon niining yutaa ug niining balaya? ⁹Ug sila motubag: Tungod kay ilang gisalikway si Jehova nga ilang Dios, nga nagdala sa ilang mga amahan gikan sa yuta sa Egipto, ug nagsalig sa laing mga dios ug nanagsimba, ug nanag-alagad kanila: busa gipadala ni Jehova kining tanang kadautan kanila.

¹⁰ Ug nahitabo sa katapusan sa kaluhaan ka tuig, sa panahon nga si Salomon nakatukod sa duha ka balay, ang balay ni Jehova ug ang balay sa hari, ¹¹(Karon si Hiram ang hari sa Tiro naghatag kang Salomon sa mga kahoy nga cedro ug haya, ug lakip ang bulawan, sumala sa tanan niyang tinguha) nga si Salomon nga hari mihatag kang Hiram ug kaluhaan ka ciudad sa yuta sa Galilea. ¹²Ug si Hiram migula sa Tiro aron sa pagtan-aw sa mga ciudad nga gihatag kaniya ni Salomon: ug kini wala makapahimuot kaniya. ¹³Unsang mga ciudara kining gihatag mo kanako, igsoon ko? Ug iyang gitawag kini nga yuta sa Cabul hangtud niining adlaw. ¹⁴Ug si Hiram nagpadala ngadto sa hari usa ka gatus ug kaluhaan ka talento nga bulawan.

¹⁵ Ug mao kini ang hinungdan sa pagtigum sa mga tawo nga gihimo ni hari Salomon; aron sa pagtukod sa balay ni Jehova, ug sa iyang kaugalingong balay, ug ang Millo ug ang kuta sa Jerusalem, ug Hazor, ug Meggiddo, ug Gezer. ¹⁶Si Faraon ang hari sa Egipto mitungas, ug gikuha ang Gezer, ug gisunog kini sa kalayo, ug gipamatay ang taga-Canaan nga nanagpuyo diha sa ciudad, ug gihatag kini nga usa ka bahin sa iyang anak nga babaye, ang asawa ni Salomon. ¹⁷Ug gitukod ni Salomon ang Gezer, ug ang Beth-oron ang sa ubos-ubos, ¹⁸Ug ang Baalath, ug ang Tadmor didto sa kamingawan, didto sa yuta, ¹⁹Ug ang tanang mga ciudad nga tipiganan nga diha kang Salomon, ug ang mga ciudad sa iyang mga carro, ug ang mga ciudad sa iyang mangangabay, ug ang gitinguha nga tukoron ni Salomon alang sa iyang pagkalipay sa Jerusalem, ug sa Libano ug diha sa tibook yuta sa iyang gingharian. ²⁰Ug mahitungod sa tanang katawohan nga nahibilin sa mga Amorehanon, sa mga Hetehanon, sa mga Peresehanon, sa mga Hebehanon, ug sa mga Jebusehanon, nga dili sa mga anak sa Israel: ²¹Ang ilang mga anak nga nanghibilin sunod kanila diha sa yuta, nga wala mahimo sa pagwagtang sa mga anak sa Israel, kanila si Salomon naghimo ug pagtigum sa mga

tawo sa ilalum sa kaulipnan hangtud niining adlaw. ²²Apan sa mga anak sa Israel si Salomon wala maghimo kanila nga ulipon; apan sila mao ang mga tawo sa gubat, ug iyang mga alagad, ug iyang mga principe, ug iyang mga capitan, ug mga magbubuot sa iyang mga carro ug sa iyang mga kabayo. ²³Kini mao ang mga may katungdanan nga dinha sa mga buhat ni Salomon, lima ka gatus ug kalim-an nga nanagpangulo sa ibabaw sa katawohan nga nangunay pagbuhat. ²⁴Apan ang anak nga babaye ni Faraon migula sa ciudad ni David ngadto sa iyang balay nga gitukod *ni Salomon* alang kaniya: unya gitukod niya ang Millo. ²⁵Ug makatolo sa usa ka tuig nga si Salomon naghalad sa mga halad-nga-sinunog, ug mga halad-sa-pakigdait sa ibabaw sa halaran nga iyang gitukod kang Jehova, nagasunog sa incienso didto sa ibabaw sa *halaran* nga dinha sa atubangan ni Jehova. Busa natapus niya ang balay. ²⁶Ug si hari Salomon naghimo ug usa ka panon sa mga sakayan sa Eziongeber, nga anaa tupad sa Elath sa baybayon sa Dagat nga Mapula, sa yuta sa Edom. ²⁷Ug si Hiram nagpatipon diha sa panon sa mga sakayan sa iyang mga alagad, nga mga magsasakay, nga may kahibalo sa dagat, uban sa mga alagad ni Salomon. ²⁸Ug sila ming-adto sa Ophir, ug nakadala gikan didto sa bulawan, nga upat ka gatus ug kaluhaan ka talento, ug gidala kini ngadto kang hari Salomon.

¹ Ug sa pagkadungog sa reina sa Seba sa kabantug ni Salomon mahatungod sa ngalan ni Jehova, siya miadto aron sa pagsulay kaniya sa mga malisud nga pangutana. ²Ug siya miadto sa Jerusalem uban ang usa ka dakung panon nga magsusunod, uban ang mga camello nga gilulanan sa mga panakot, ug daghan uyamut nga bulawan, ug mga mahal nga bato: ug sa paghiabut niya kang Salomon, siya nakigsulti kaniya mahitungod sa tanan nga dinha sa iyang kasingkasing. ³Ug gisuginlan siya ni Salomon sa tanan niyang pangutana: walay tinipigan nga bisan unsa gikan sa hari nga wala niya ikasugilon kaniya. ⁴Ug sa nakita sa reina sa Seba ang tanang kaalam ni Salomon, ug ang balay nga iyang gitukod, ⁵Ug ang makaon diha sa iyang lamesa, ug ang pagpahamutang sa iyang mga alagad, ug ang pagtindog sa iyang mga mag-aalagad, ug ang ilang mga pagpamisti, ug ang iyang mga magdadala sa copa, ug ang iyang tungasan sa mitungas siya ngadto sa balay ni Jehova: wala nay espiritu kaniya. ⁶Ug siya miingon sa hari: Maoy usa ka matuod nga sugilon nga akong nadunggan sa akong yuta sa imong mga buhat, ug sa imong kaalam. ⁷Apan ako wala motoo sa mga pulong, hangtud nga ako mianhi, ug ang akong mga mata nakakita niini: ug, ania karon, ang katunga wala isugilon kanako; ang imong kaalam ug kauswagan minglabaw sa kabantug nga akong nadungog. ⁸Malipayon ang imong mga tawo, malipayon kining imong mga alagad nga nagtindog kanunay sa imong atubangan, *ug* nakadungog sa imong kaalam. ⁹Bulahan si Jehova nga imong Dios, nga nalipay diha kanimo, sa pagbutang kanimo sa ibabaw sa trono sa Israel; tungod kay si Jehova nahigugma sa Israel sa walay katapusan, busa ikaw gihimo niya nga hari aron sa pagbuhat sa justicia ug pagkamatarung. ¹⁰Ug iyang gihatagan ang hari ug usa ka gatus ug kaluhaan ka talento nga bulawan, ug daku kaayo nga lulan sa mga panakot, ug mga bato nga mahal walay ingon nga gidaghanon sa mga panakot sama sa gihatag sa reina sa Seba kang hari Salomon. ¹¹Ug

ang panon sa mga sakayan usab ni Hiram, nga nagdala sa bulawan gikan sa Ophir, nagdala gikan sa Ophir sa daghan kaayong mga kahoy nga almug, ug mga mahal nga bato. ¹²Ug gihimo sa hari ang mga haligi sa balay ni Jehova sa mga kahoy nga almug, ug alang sa balay sa hari, mga alpa usab, ug mga kinuldasan nga mga tulonggon alang sa mga mag-aawit: walay ingon sa mga kahoy nga almug, walay nakita usab hangtud niining adlaw. ¹³Ug si hari Salomon mihatag sa reina sa Seba sa tibook niyang tinguha, bisan unsay iyang gipangayo, gawas sa gihatag ni Salomon kaniya sa iyang harianong hatag. Busa siya mitalikod, ug miadto sa iyang kaugalingong yuta, siya ug ang iyang mga alagad.

¹⁴ Ug ang gibug-aton sa bulawan nga ming-abut kang Salomon sa usa ka tuig unom ka gatus ug kan-uman ug unom ka talento sa bulawan. ¹⁵Gawas niadtong *gidala* sa magbabaligya, ug ang mga patigayon sa mga magpapatigayon, ug sa tanang mga hari sa nagkasakot nga katawohan, ug sa mga gobernador sa yuta. ¹⁶Ug si hari Salomon naghimo sa duha ka gatus nga kalasag sa pinikipik nga bulawan; unom ka gatus ka siclo nga diha sa usa ka kalasag. ¹⁷Ug iyang *gihimo* ang totolo ka gatus ka taming sa pinikipik nga bulawan: totolo ka libra sa bulawan nga diha sa usa ka taming: ug gibutang sila sa hari diha sa balay sa kalasangan sa Libano. ¹⁸Labut pa, ang hari naghimo sa usa ka dakung trono nga garing, ug gipanauran kini sa labing lunsay nga bulawan. ¹⁹Dihay unom ka ang-ang ngadto sa trono, ug ang dapit nga hataas malingin sa likod; ug may mga sandiganan sa luyo ug luyo duol sa dapit sa trono, ug duruha ka leon nga nanagtindog tupad sa sandiganan. ²⁰Ug napulo ug duha ka leon nanagtindog sa usa ka daplin, ug sa laing daplin sa ibabaw sa unom ka ang-ang: walay maingon nga gibuhat sa bisan diing gingharian. ²¹Ug ang tanang mga ilimnan ni hari Salomon mga bulawan, ug ang tanang mga sudlanan sa balay sa kalasangan sa Libano mga lunsay bulawan: walay mausa nga salapi; kini walay bili sa mga adlaw ni Salomon. ²²Kay didto sa dagat diha ang usa ka panon nga sakayan sa Tarsis *nga iya* sa hari, uban sa panon nga sakayan ni Hiram: makausa sa taggutlo ka tuig nga mahianha ang panon nga sakayan sa Tarsis, nanagdala sa bulawan, ug salapi, garing, ug mga ongoy, ug mga pabo-real. ²³Busa si hari Salomon milabaw sa tanang mga hari sa yuta sa kadato ug sa kaalam. ²⁴Ug ang tibook kalibutan nagpangita sa pagtan-aw kang Salomon, sa pagpamati sa iyang kaalam nga gibutang sa Dios sa iyang kasingkasing. ²⁵Ug sila nagdala tagsatagsa ka tawo sa iyang buhis, mga sudlanan nga salapi, ug mga sudlanan nga bulawan, ug mga saput, ug hinagiban, ug mga panakot, mga kabayo, ug mga mula usa ka buhis tuig-tuig. ²⁶Ug gihipos ni Salomon ang mga carro, ug mga mangangabayo: ug siya may usa ka libo ug upat ka gatus ka mga carro, ug napulo ug duha ka libo nga mangangabayo, nga iyang gibutang diha sa mga ciudad sa carro, ug kauban sa hari sa Jerusalem. ²⁷Ug gihimo sa hari nga sa Jerusalem, ang salapi mahisama sa mga bato, ug ang mga cedro gihimo niya ingon sa mga kahoy nga sicomoro, nga anaa nagadasok sa kapatagan. ²⁸Ug ang mga kabayo nga diha kang Salomon dinala gikan sa Egipto; ug ang mga magpapatigayon sa hari nagdawat kanila sa panon, tagsatagsa ka panon may bili. ²⁹Ug usa ka carro nahianha ug migikan sa Egipto sa unom ka gatus ka *siclo* nga salapi, ug usa ka kabayo sa usa ka gatus ug kalim-an; ug ingon man sa tanang mga hari sa mga Hetehanon, ug sa mga hari sa Siria, sila gidala nila sa ilang kamot.

¹ Karon si hari Salomon nahigugma sa daghang lumalangyaw nga babaye, lakip ang anak nga babaye ni Faraon, mga babaye nga Moabnon, mga Ammonhanon, mga Edomhanon, mga Sidonhanon, ug mga Hetehanon; ²Sa mga nasud nga giingon ni Jehova sa mga anak sa Israel: Dili kamo makigkauban sa taliwala kanila, bisan pa kong sila moanha kaninyo; kay sa pagkatinuod sila magaliso sa inyong kasingkasing sa pagsunod sa ilang mga dios: si Salomon miipon niini diha sa gugma. ³Ug siya may pito ka gatus ka mga asawa, mga princesa, ug totolo ka gatus ka mga puyopuyo; ug ang iyang mga asawa nakapaliso sa iyang kasingkasing. ⁴Kay nahitabo, sa diha nga si Salomon natigulang na ang iyang mga asawa nakapaliso sa iyang kasingkasing sa pagpanunot sa laing mga dios; ug ang iyang kasingkasing wala mahingpit kang Jehova nga iyang Dios, ingon sa kasingkasing ni David nga iyang amahan. ⁵Kay si Salomon nagsunod kang Astaroth, ang dios nga babaye sa mga Sidonhanon, ug sunod kang Milcom, ang dinumtan sa mga Ammonhanon. ⁶Ug si Salomon nagbuhat niadtong dautan sa pagtan-aw ni Jehova, ug wala maglakat nga hingpit kang Jehova, ingon sa gihimo ni David nga iyang amahan. ⁷Unya si Salomon naghimo sa usa ka hataas nga dapit nga halaran alang kang Cemos, ang dinumtan sa Moab, dinha sa bukid nga atbang sa Jerusalem, ug alang kang Moloch, ang dinumtan sa mga anak sa Ammon. ⁸Ug busa gihimo niya alang sa tanan niyang mga lumalangyaw nga mga asawa nga nagsunog sa incienso nga naghalad sa ilang mga dios.

⁹ Ug si Jehova nasuko kang Salomon tungod kay ang iyang kasingkasing naliso gikan kang Jehova, ang Dios sa Israel, nga nagpakita kaniya sa makaduha. ¹⁰Ug nagsugo kaniya mahitungod niining butanga nga siya dili magsunod sa laing mga dios; apan wala niya bantaye ang gisugo ni Jehova. ¹¹Busa si Jehova miingon kang Salomon: Tungod kay kini imong nabuhat, ug ikaw wala makatuman sa akong tugon, ug sa akong kabalaoran nga akong ginasugo kanimo, sa pagkatinuod gision ko ang gingharian gikan kanimo ug ihatag *ko* kana sa imong ulipon. ¹²Bisan pa niini, sa imong adlaw dili ko kana himoon, tungod lamang kang David nga imong amahan: apan gision ko kini gikan sa kamot sa imong anak. ¹³Ugaling dili ko gision ang tibook gingharian: apan mohatag ako ug usa ka kaliwat sa imong anak tungod kang David nga imong amahan, ug tungod sa Jerusalem nga akong gipili.

¹⁴ Ug si Jehova nagpatindog sa usa ka kaaway kang Salomon: si Adad, ang Edomhanon: siya ang kaliwat sa hari sa Edom. ¹⁵Kay nahitabo, sa diha nga si David dinha sa Edom, ug si Joab, ang capitan sa panon mingtungas aron sa paglubong sa gipamatay, ug nanagpatay sa tagsatagsa ka lalake nga Edomhanon, ¹⁶(Kay si Joab ug ang tibook Israel napabilin didto unom ka bulan hangtud nga nahurot niya ang tagsatagsa ka lalake sa Edom); ¹⁷Nga si Adad mikalagiw, siya ug pipila sa mga Edomhanon sa mga ulipon sa iyang amahan uban kaniya sa pag-adto sa Egipto, si Adad usa ka diyutayng bata. ¹⁸Ug sila mingtindog gikan sa Madian ug ming-adto sa Paran, ug sila nangadto sa Egipto ngadto kang Faraon, hari sa Egipto, nga mihatag kaniya sa usa ka balay, ug naghatag kaniya sa mga makaon, ug mihatag kaniya sa yuta. ¹⁹Ug si Adad gikahimut-an sa mga mata ni Faraon, mao nga iyang gihatag kaniya nga mahimong asawa ang igsoon sa iyang asawa, ang igsoon nga babaye ni Thaphnes nga reina. ²⁰Ug ang igsoon nga babaye ni Thaphnes nanganak kaniya kang

Genubath, iyang anak nga lalake nga gilutas ni Thaphnes sa balay ni Faraon; ug si Genubath diha sa balay ni Faraon ipon sa mga anak ni Faraon. ²¹Ug sa pagkadungog ni Adad didto sa Egipto nga si David natulog na uban sa iyang mga amahan, ug nga si Joab, ang capitan sa panon, patay na, si Adad miingon kang Faraon: Pagikana ako karon ako makaadto sa akong kaugalingong yuta. ²²Unya si Faraon miingon kaniya: Apan unsay nakulang mo uban kanako nga, ania karon, ikaw mangita sa pag-adto sa imong kaugalingong yuta? Ug siya mitubag: Wala man; apan pagikana lamang ako. ²³Ug ang Dios nagpatindog sa laing kaaway niya, si Rezon, ang anak nga lalake ni Eliada, nga nakakalagiw gikan sa iyang ginoo nga si Adad-ezer, ang hari sa Seba. ²⁴Ug gitigum niya ang mga tawo ngadto kaniya, ug nahimong capitan sa usa ka panong sundalo, sa gipatay ni David sila nga mga *taga-Soba* : ug sila nangadto sa Damasco, ug nagpuyo didto, ug naghari sa Damasco. ²⁵Ug siya ang kaaway sa Israel sa tanang mga adlaw ni Salomon, gawas sa kadautan nga gihimo ni Adad: ug siya gingil-aran sa Israel, ug naghari sa Siria.

²⁶ Ug si Jeroboam, anak nga lalake ni Nabat, usa ka Ephratehanon sa Sereda, usa ka sulogoon ni Salomon, kinsang inahan ginganlan si Serva, usa ka balo nga babaye, siya usab mipahitaas sa iyang kamot batok sa hari. ²⁷Ug kini mao ang hinungdan ngano nga gipataas niya ang iyang kamot batok sa hari: gitukod ni Salomon ang Millo, ug giayo ang guba sa ciudad ni David nga iyang amahan. ²⁸Ug ang tawo nga si Jeroboam maoy usa ka gamhanang tawo sa kaisug; ug nakita ni Salomon ang batan-ong lalake nga siya manggibuhaton, ug iyang gihatagan siya sa pagbuot sa tanang buhat sa balay ni Jose. ²⁹Ug nahitabo nga niadtong panahona, sa diha nga si Jeroboam migula sa Jerusalem, nga ang manalagna nga si Ahias ang Silonhon, nakakaplag kaniya diha sa dalan; karon *si Ahias* nagsaput sa usa ka bag-ong saput; ug sila nga duha mao lamang ang dinha sa kapatagan. ³⁰Ug gikuptan ni Ahias ang bag-ong saput nga diha kaniya, ug gigisi kini sa napulo ug duha ka gihay. ³¹Ug siya miingon kang Jeroboam, Kuhaon mo ang napulo ka gihay; kay mao kini ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ania karon, gision ko ang gingharian gikan sa kamot ni Salomon, ug mohatag ug napulo ka mga banay kanimo. ³²(Apan usa ka banay ang maiya tungod sa akong alagad nga si David, ug tungod sa Jerusalem, ang ciudad nga akong gipili sa tanang kabanayan sa Israel), ³³Tungod kay ilang gitalikdan ako, ug nagsimba kang Astaroth, ang dios nga babaye sa mga Sidonhanon, kang Cemos, ang dios sa Moab, ug kang Milcom, ang dios sa mga anak sa Ammon; ug sila wala maglakat sa akong mga dalan, sa pagbuhat sa matarung sa akong mga mata, ug *sa pagbantay* sa akong kabalaoran ug sa akong mga tulomanon, ingon sa gihimo ni David nga iyang amahan. ³⁴Apan dili ko kuhaon ang tibook gingharian sa iyang kamot; apan himoon ko siya nga principe sa tanang adlaw sa iyang kinabuhi tungod kang David nga akong ulipon nga akong gipili, nga nagbantay sa akong mga sugo ug sa akong kabalaoran; ³⁵Apan kuhaon ko ang gingharian gikan sa kamot sa iyang anak nga lalake, ug kini ihatag ko kanimo, bisan ang napulo ka banay. ³⁶Ug sa iyang anak nga lalake ihatag ko ang usa ka banay aron si David nga akong alagad makabaton sa usa ka lamparahan kanunay sa akong atubangan diha sa Jerusalem, ang ciudad nga akong gipili kanako aron sa pagbutang sa akong ngalan diha. ³⁷Ug kuhaon ko ikaw, ug ikaw mohari sumala sa tanang tinguha sa imong kalag nga mahimong hari sa Israel. ³⁸Ug mahitabo nga, kong

ikaw mamati sa tanan nga akong gisugo kanimo, ug molakat sa akong mga dalan, ug magabuhay sa matarung sa akong mga mata, sa pagbantay sa akong kabalaoran ug sa akong mga sugo ingon sa gihimo ni David nga akong alagad; nga ako magauban kanimo, ug motukod sa usa ka balay nga malig-on kanimo, ingon nga ako nagtukod alang kang David, ug ihatag *ko* ang Israel kanimo. ³⁹Ug sakiton ko tungod niini ang kaliwat ni David, apan dili sa walay katapusan. ⁴⁰Busa si Salomon nangita sa pagpatay kang Jeroboam; apan si Jeroboam mitindog ug mikalagiw ngadto sa Egipto, ngadto kang Sisac, hari sa Egipto, ug didto sa Egipto hangtud sa kamatayon ni Salomon.

⁴¹ Karon ang nahabilin sa mga buhat ni Salomon, ug sa tanan nga iyang gihimo, ug sa iyang kaalam, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga buhat ni Salomon? ⁴²Ug ang panahon nga si Salomon naghari sa Jerusalem sa tibook Israel kap-atan ka tuig. ⁴³Ug si Salomon natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong diha sa ciudad ni David nga iyang amahan: ug si Roboam nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Ug si Roboam miadto sa Sichem: kay ang tibook Israel ming-adto sa Sichem aron sa pagbuhay kaniya nga hari. ²Ug nahitabo sa diha nga si Jeroboam, ang anak nga lalake ni Nabat, nakadungog niini (kay didto pa siya sa Egipto, diin siya mikalagiw gikan sa atubangan sa hari nga si Salomon ug si Jeroboam nagpuyo sa Egipto, ³Ug ilang gipasugoan ug gipatawag siya), nga si Jeroboam ug ang tibook nga katiguman sa Israel ming-adto, ug mingsulti kang Roboam sa pag-ingon: ⁴Ang imong amahan naghimo sa among yugo nga mabug-at: busa karon himoon mo ang mapintas nga paghari sa imong amahan, ug ang iyang mabug-at nga yugo nga iyang gibutang kanamo, nga magaan-gaan, ug kami magaalagad kanimo. ⁵Ug siya miingon kanila: Pahawa usa sulod sa totolo ka adlaw, unya bumalik kamo kanako pag-usab. Ug ang katawohan mingpahawa. ⁶Ug si hari Roboam nakigsabut uban sa mga tigulang tawo nga nagtindog sa atubangan ni Salomon nga iyang amahan sa buhi pa siya, nga nagaingon: Unsay tambag nga inyong ihatag kanako aron sa pagtubag niining katawohan? ⁷Ug sila mingsulti kaniya, nga nagaingon: Kong ikaw mahimong usa ka alagad niining katawohan ning adlaw, ug moalagad kanila, ug motubag kanila, ug mosulti sa mga maayong pulong kanila, nan sila mahimong imong mga alagad sa walay katapusan. ⁸Apan iyang gisalikway ang tambag sa mga tawong tigulang nga ilang gihatag kaniya, ug nagpakitambag sa mga batan-ong lalake nga nanagtubo uban kaniya, nga nanagtindog sa atubangan niya. ⁹Ug siya miingon kanila: Unsang tambaga ang inyong ihatag aron ikatubag nato niining katawohan nga mingsulti kanako, nga nagaingon: Himoa nga ang yugo nga gipapas-an sa imong amahan kanamo magaan-gaan? ¹⁰Ug ang mga batan-ong lalake nga nanagtubo uban kaniya namulong kaniya sa pag-ingon: Kini mao ang ipamulong mo niining katawohan nga namulong kanimo, sa pag-ingon: Ang imong amahan naghimo nga bug-at sa among yugo, apan himoon mo nga kini magaan-gaan kanamo; mao kana ang ipamulong mo kanila: Ang akong kumingking bagabaga pa kay sa hawak sa akong amahan. ¹¹Ug karon bisan ingon nga ang akong amahan nagpapas-an kaninyo sa usa ka mabug-at nga yugo, ako magadugang sa inyong yugo: ang akong amahan naghampak kaninyo sa mga pudlos, apan ako

magahampak kaninyo sa mga tanga. ¹²Busa si Jeroboam ug ang tibook katawohan ming-adto kang Roboam sa ikatolo ka adlaw, sumala sa gisugo sa hari, nga nagaingon: Bumalik kamo kanako pag-usab sa ikatolo ka adlaw. ¹³Ug ang hari mitubag sa katawohan sa mapintas gayud ug gisalikway ang tambag sa mga tawong tigulang nga ilang gihatag kaniya, ¹⁴Ug namulong kanila subay sa tambag sa mga batan-ong lalake nga nagaingon: Ang akong amahan naghimo sa inyong yugo nga mabug-at, apan ako magadugang sa inyong yugo: ang akong amahan naghampak kaninyo sa mga pudlos apan ako magahampak kaninyo sa mga tanga. ¹⁵Busa ang hari wala mamati sa katawohan; kay kini mao ang usa ka butang nga gipahanabo ni Jehova aron iyang palig-onon ang iyang pulong, nga gipamulong ni Jehova pinaagi kang Ahias, ang Silohanon, kang Jeroboam, ang anak nga lalake ni Nabat.

¹⁶ Ug sa natan-aw sa tibook Israel nga ang hari wala mamati kanila, ang katawohan mingtubag sa hari, nga nagaingon: Unsay bahin namo kang David? Wala usab kami ing panulondon sa anak nga lalake ni Isai: sa inyong mga balong-balong, oh Israel: karon tan-awa ang imong kaugalingong balay, David. Busa ang Israel namahawa ngadto sa ilang mga balong-balong. ¹⁷Apan alang sa mga anak sa Israel nga nagpuyo sa mga ciudad sa Juda, si Roboam naghari sa ibabaw kanila. ¹⁸Unya si hari Roboam nagpaadto kang Adoram nga pangulo sa mga tawo nga anaa sa ilalum sa pintakasi; ug ang tibook Israel nagbato kaniya ngadto sa kamatayon pinaagi sa bato. Ug si hari Roboam midali sa pagsakay sa iyang carro aron sa pagkalagiw ngadto sa Jerusalem. ¹⁹Busa ang Israel mialsa batok sa balay ni David hangtud niining adlaw. ²⁰Ug nahitabo sa nakadungog ang tibook Israel nga si Jeroboam nahibalik, nga ilang gipasugoan ug gipatawag siya ngadto sa katilingban, ug gihimo siyang hari sa ibabaw sa tibook Israel, walay misunod sa balay ni David, gawas sa banay lamang ni Juda. ²¹Ug sa paghiadto ni Roboam ngadto sa Jerusalem, iyang gitigum ang tibook balay sa Juda, ug ang banay sa Benjamin, usa ka gatus ug kawaloan ka libo ka mga piniling tawo nga manggugubat, aron sa pagpakig-away batok sa balay sa Israel, sa pagdala pag-usab sa gingharian ngadto kang Roboam, ang anak nga lalake ni Salomon. ²²Apan ang pulong sa Dios midangat kang Semaias, ang tawo sa Dios, nga nagaingon: ²³Sumulti ka kang Roboam ang anak nga lalake ni Salomon, hari sa Juda, ug ngadto sa tibook balay sa Juda, ug sa Benjamin, ug sa ubang katawohan, nga magaingon: ²⁴Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Dili kamo manungas ni magpakig-away *kamo* batok sa inyong mga kaigsoonan, ang mga anak sa Israel; pumauli ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balay; kay kining butanga nagagikan kanako. Busa sila namati sa pulong ni Jehova, ug namauli ngadto sa ilang dalan, sumala sa pulong ni Jehova.

²⁵ Unya gitukod ni Jeroboam ang Sichem didto sa kabungtoran sa Ephraim, ug mipuyo didto ug gitukod ang Penuel. ²⁶Ug si Jeroboam miingon sa iyang kasingkasing: Karon mahabalik ang gingharian ngadto sa balay ni David: ²⁷Kong kining katawohan mangadto aron sa paghalad sa mga halad sa balay ni Jehova sa Jerusalem, unya ang kasingkasing niining katawohan mobalik ngadto sa ilang ginoo bisan ngadto kang Roboam, ang hari sa Juda; ug sila mopatay kanako, ug mopauli ngadto kang Roboam ang hari sa Juda. ²⁸Tungod niini ang hari nakigsabutsabut, ug naghimo sa duha ka nating vaca nga bulawan; ug siya miingon kanila: Halayo ra kaninyo ang pagtungas ngadto

sa Jerusalem: tan-awa, ang inyong mga dios, Oh Israel nga nagdala kaninyo gikan sa yuta sa Egipto. ²⁹Ug iyang gibutang ang usa didto sa Beth-el, ug ang lain iyang gibutang didto sa Dan. ³⁰Ug kining butanga nahimong usa ka sala, kay ang katawohan ming-adto aron sa pagsimba sa atubangan sa usa, bisan pa ngadto sa Dan. ³¹Ug siya naghimo sa mga balay sa hatag-as nga dapit, ug naghimo sa mga sacerdote gikan sa tanang katawohan nga dili sa mga anak nga lalake ni Levi. ³²Ug si Jeroboam nagsugo sa usa ka fiesta sa ikawalo ka bulan, sa ika pulo ug lima ka adlaw sa bulan, sama sa fiesta nga anaa sa Juda, ug siya miadto sa halaran; ingon man maoy gihimo niya didto sa Beth-el, ang paghalad ngadto sa mga nating vaca nga iyang binuhat: ug iyang gibutang sa Beth-el ang mga sacerdote sa mga dapit nga hatag-as nga iyang binuhat. ³³Ug siya mitungas ngadto sa halaran nga iyang gihimo sa Beth-el sa ikapulo ug lima ka adlaw sa ikawalo ka bulan, nga iyang gimugna sa iyang kaugalingong kasingkasing: ug siya nagpasaulog sa usa ka fiesta alang sa mga anak sa Israel, ug miadto sa halaran aron sa pagsunog sa incienso.

¹ Ug, ania karon, may miadto nga usa ka tawo sa Dios gikan sa Juda pinaagi sa pulong ni Jehova ngadto sa Beth-el: ug si Jeroboam nagtindog haduol sa halaran sa pagsunog sa incienso. ²Ug siya misinggit batok sa halaran tungod sa pulong ni Jehova ug miingon: Oh halaran, halaran, kini mao ang gipamulong ni Jehova: Ania karon, usa ka bata nga lalake matawo sa balay ni David, si Josias ang ngalan; ug sa ibabaw nimo igahalad niya ang mga sacerdote sa mga hatag-as nga dapit nga nagasunog sa incienso sa ibabaw nimo, ug ang mga bukog sa mga tawo ilang pagasunogon sa ibabaw nimo. ³Ug sa maong adlaw siya mihatag sa usa ka ilhanan, nga nagaingon: Kini mao ang ilhanan nga gipamulong ni Jehova: Ania karon, ang halaran mabungkag ug ang mga abo nga anaa sa ibabaw niana igayabo. ⁴Ug nahitabo sa pagkadungog sa hari sa gipamulong sa tawo sa Dios, nga iyang gisinggit sa atubangan sa halaran sa Beth-el, nga gikuha ni Jeroboam ang iyang kamot gikan sa halaran, nga nagaingon: Dakpa ninyo siya. Ug ang iyang kamot nga iyang gibakyaw batok kaniya, nalaya; sa pagkaagi nga wala na siya makakungkong niini pag-usab kaniya. ⁵Ang halaran usab napikas, ug ang mga abo nangayabo gikan sa halaran, sumala sa ilhanan nga gihatag sa tawo sa Dios pinaagi sa pulong ni Jehova. ⁶Ug ang hari mitubag ug miingon sa tawo sa Dios: Hangyoha karon ang kalooy ni Jehova nga imong Dios, ug iampo mo ako nga ang akong kamot mahiuli kanako pag-usab. Ug ang tawo sa Dios mihangyo kang Jehova, ug ang kamot sa hari nahiuli kaniya pag-usab, ug nahimong ingon sa una. ⁷Ug ang hari miingon sa tawo sa Dios: Umuban ka kanako sa balay ug kumaon, ug mohatag ako kanimo sa usa ka ganti. ⁸Ug ang tawo sa Dios miingon sa hari: Kong ikaw mohatag kanako sa katunga sa imong balay, ako dili mouban kanimo, ni mokaon ako sa tinapay, ni moinum sa tubig niining dapita; ⁹Ingon nga kini maoy gisugo kanako pinaagi sa pulong ni Jehova, nga nagaingon: Dili magkaon ka sa tinapay, ni mag-inum sa tubig, ni mobalik *ka* sa dalan nga imong gigikanan. ¹⁰Busa siya misimang sa laing dalan wala moagi sa dalan nga iyang giagian ngadto sa Beth-el.

¹¹ Karon may nagpuyo nga usa ka tigulang manalagna didto sa Beth-el; ug usa sa iyang mga anak nga lalake miadto ug gisuginlan siya sa tanang mga buhat sa tawo sa Dios nga nahimo niadtong adlaw sa Beth-el: ang mga pulong nga iyang gipamulong sa hari, kini usab gisugilon nila sa ilang amahan. ¹²Ug ang ilang amahan miingon kanila: Unsang dalana ang iyang giagian? Karon ang iyang mga anak nakakita sa dalan nga giagian sa tawo sa Dios, nga miabut gikan sa Juda. ¹³Ug siya miingon sa iyang anak nga lalake: Montorahi ang asno alang kanako. Mao nga ilang gimontorahan ang asno alang kaniya; ug siya mikabayo. ¹⁴Ug siya minunot sa tawo sa Dios ug hikit-an siya nga nagalingkod sa ilalum sa encina; ug siya miingon kaniya: Ikaw ba ang tawo sa Dios nga mianhi gikan sa Juda? Ug siya miingon: Ako man. ¹⁵Unya siya miingon kaniya: Kumuyog ka, kanako, ug kumaon sa tinapay. ¹⁶Ug siya miingon: Dili mahimo nga ako mobalik uban kanimo, ni mokuyog kanimo; dili ako mokaon sa tinapay, ni moinum sa tubig uban kanimo dinhi niining dapita. ¹⁷Kay gipamulong kanako pinaagi sa pulong ni Jehova: Dili ka magkaon ug tinapay, ni mag-inum ug tubig didto, ni magbalik pag-usab sa dalan nga imong giagian. ¹⁸Ug siya miingon kaniya: Ako usab usa man ka manalagna ingon kanimo; ug usa ka manolonda namulong kanako sa pulong ni Jehova, nga nagaingon: Dad-a siya pagbalik uban kanimo ngadto sa imong balay, aron siya makakaon sa tinapay ug makainum sa tubig. *Apan* siya nagbakak kaniya. ¹⁹Busa siya mibalik uban kaniya, ug mikaon ug tinapay diha sa iyang balay, ug miinum ug tubig. ²⁰Ug nahitabo sa nanagpauraray sila sa lamesa, nga ang pulong ni Jehova midangat sa manalagna nga midala kaniya pagbalik; ²¹Ug siya misinggit ngadto sa tawo sa Dios nga miabut gikan sa Juda, nga nagaingon: Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Ingon nga ikaw nagmasukihon sa baba ni Jehova, ug wala magbantay sa sugo nga gisugo ni Jehova nga imong Dios kanimo, ²²Kondili mibalik, ug mikaon sa tinapay ug nakainum ug tubig diha sa dapit nga iyang gihisgutan kanimo: Dili ka magkaon ug tinapay ni mag-inum ug tubig; ang imong lawas dili makasulod sa lubnganan sa imong mga amahan.

²³ Ug nahitabo, sa tapus siya makakaon sa tinapay, ug sa tapus siya makainum sa tubig, nga iyang gimontorahan ang asno alang kaniya, *kong asoyon*, alang sa manalagna nga gidala niya pagbalik: ²⁴Ug sa nakalakaw siya, *dihay* usa ka leon nga mitagbo kaniya sa dalan, ug gipatay siya: ug ang iyang lawas nahasalibay sa dalan, ug ang asno nagtindog tupad niini; ang leon usab nagtindog tupad sa lawas. ²⁵Ug, ania karon, ang mga tawo nanagpangagi, ug nanagpakakita sa lawas nga nahasalibay sa dalan, ug sa leon nga nagtindog tupad sa lawas; ug sila nangadto ug mingsugilon niini didto sa ciudad diin ang tigulang nga manalagna nagpuyo. ²⁶Ug sa pagkadungog sa manalagna nga midala kaniya pagbalik gikan sa dalan, siya miingon: Kini mao ang tawo sa Dios, nga nagmasukihon sa baba ni Jehova; busa si Jehova mitugyan kaniya ngadto sa leon, nga maoy nagwatas-watas kaniya, ug mipatay kaniya, sumala sa pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong kaniya. ²⁷Ug siya misulti sa iyang mga anak nga lalake, nga nagaingon: Imontora ako sa asno. Ug kini ilang gimontorahan. ²⁸Ug miadto siya ug iyang nakita ang lawas nga nahasalibay sa dalan, ug ang asno ug ang leon nga nagatindog tupad sa lawas: ang leon wala kumaon sa lawas, ni magwatas-watas sa asno. ²⁹Ug ang manalagna mikuha sa lawas sa tawo sa Dios, ug gitungtong sa ibabaw sa asno, ug gidala kini pagbalik; ug miadto siya sa ciudad sa daang manalagna, aron

pagbalata, ug paglubong kaniya. ³⁰Ug iyang gibutang ang iyang lawas sa iyang kaugalingong lubnganan; ug sila nanagbalata tungod kaniya, *nga nanag-ingon* : Intawon, ang akong igsoon nga lalake! ³¹Ug nahitabo sa tapus siya ilubong nila, nga siya namulong sa iyang mga anak nga lalake, nga nagaingon: Kong ako mamatay, nan ilubong ako sa lubnganan diin ang tawo sa Dios ilubong; ibutang ang akong mga bukog tupad sa iyang mga bukog. ³²Kay ang pulong nga iyang gisinggit tungod sa pulong ni Jehova sa atubangan sa halaran sa Beth-el, ug batok sa tanang mga balay sa mga hatag-as nga dapit nga anaa sa mga ciudad sa Samaria, sa walay duhaduha mahanabo gayud. ³³Sa tapus niini si Jeroboam wala mobiya gikan sa iyang dautang dalan, kondili gikan sa katawohan naghimo pag-usab ug mga sacerdote sa mga hatag-as nga dapit; bisan kinsa nga naninguha, iyang gibalaan siya, aron may mga sacerdote sa mga hatag-as nga dapit. ³⁴Ug kining butanga nahimong sala sa balay ni Jeroboam, bisan sa pagputol niini, ug sa paglaglag niini gikan sa nawong sa yuta.

¹ Niadtong panahona si Abias, ang anak nga lalake ni Jeroboam, nasakit. ²Ug si Jeroboam miingon sa iyang asawa: Tumindog ka, ako naghangyo kanimo, ug magtakoban ka sa imong kaugalingon, aron dili ka hiilhan nga asawa ni Jeroboam; ug lumakaw ka ngadto sa Silo; ania karon, atua si Ahias ang manalagna, nga namulong mahitungod kanako nga ako mahari niining katawohan. ³Ug magdala ka ug napulo ka book nga tinapay, ug mga mamon, ug usa ka tibud-tibud nga dugos, ug lumakaw ngadto kaniya. Siya mosugilon kanimo kong unsay mahitabo sa bata. ⁴Ug ang asawa ni Jeroboam naghimo sa ingon, ug mitindog, ug miadto sa Silo, ug miadto sa balay ni Ahias. Karon si Ahias dili makakita; kay ang iyang mga mata nangahalap na tungod sa iyang panuigon. ⁵Ug si Jehova miingon kang Ahias: Ania karon, ang asawa ni Jeroboam mianhi aron sa pagpangutana kanimo mahitungod sa iyang anak nga lalake; kay siya masakiton: mao kini ug mao kini ang ipamulong mo kaniya; kay mahitabo kini, kong siya mosulod na nga siya magatakoban sa pagkalaing babaye. ⁶Ug mao kadto, sa pagkadungog ni Ahias sa tinaguktok sa iyang tiil, sa nagapadulong siya sa pultahan, nga siya miingon: Sumulod ka, asawa ni Jeroboam; nganong nagatakoban ka sa imong kaugalingon sa pagkalaing *babaye* ? Kay ako gipaani kanimo uban sa mabug-at nga mga balita.

⁷ Lumakaw ka, suginli si Jeroboam, kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ingon sa nakita nga gituboy ko ikaw gikan sa taliwala sa katawohan, ug naghimo kanimo nga principe sa akong katawohan nga Israel, ⁸Ug nagpikas sa gingharian gikan sa balay ni David, ug gihatag kini kanimo; ug bisan pa niana ikaw wala gayud manig-ingon sa akong ulipon nga si David, nga nagbantay sa akong mga sugo, ug misunod kanako sa tibook niyang kasingkasing sa pagbuhat lamang sa matarung sa akong mga mata, ⁹Hinonoa naghimo ka sa dautan labaw pa sa tanan nga nanghiuna kanimo, ug miadto ug naghimo ka sa laing mga dios, ug mga hinulma nga mga larawan sa paghagit kanako sa pagkasuko, ug nagsalikway kanako sa luyo sa imong likod: ¹⁰Busa, ania karon, dad-an ko ug kadautan ang ibabaw sa balay ni Jeroboam, ug putlon ko gikan kang Jeroboam ang tagsatagsa ka bata nga lalake, kaniya nga natakpan, ug kaniya nga anaa nahabilin sa gawas sa Israel, ug silhigon ko gayud ang balay ni Jeroboam, ingon sa usa ka tawo nga magasilhig sa

kinalibang, hangtud nga kining tanan mangawala. ¹¹Ang mamatay sa *panimalay ni Jeroboam* sa ciudad pagakan-on sa mga iro; ug ang mamatay sa kaumahan pagatuktokon sa mga langgam sa kalangitan: kay si Jehova namulong niini. ¹²Busa tumindog ka, ug lumakaw ka ngadto sa imong balay: *ug* sa pagsulod mo sa ciudad, ang bata mamatay. ¹³Ug ang tibook Israel magabalata alang kaniya, ug magalubong kaniya; kay siya lamang sa *panimalay ni Jeroboam* ang makasulod sa lubnganan, tungod kay kaniya may nakaplagnan nga maayong butang ngadto kang Jehova, ang Dios sa Israel, diha sa balay ni Jeroboam. ¹⁴Labut pa si Jehova mopatindog kaniya ug usa ka hari sa Israel, nga magaputol sa balay ni Jeroboam niadtong adlaw: apan unsa? bisan karon. ¹⁵Kay si Jehova mosilot sa Israel sama sa usa ka tangbo nga ginauyog-uyog diha sa tubig; ug ibton niya ang Israel gikan niining maayong yuta nga iyang gihatag sa ilang mga amahan, ug magpatibulaag kanila unahan sa Suba, tungod kay ilang gihimo ang ilang Asherim, sa paghagit kang Jehova sa pagkasuko. ¹⁶Ug iyang itugyan ang Israel tungod sa mga sala ni Jeroboam, nga iyang nahimo, ug tungod niini gihimo niya ang Israel sa pagpakasala. ¹⁷Ug ang asawa ni Jeroboam mitindog, ug mipahawa ug miadto sa Tirsas: *ug* sa pagsulod niya sa luseranan sa balay, ang bata namatay. ¹⁸Ug ang tibook Israel maoy minglubong kaniya, ug nagbalata tungod kaniya, sumala sa pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong pinaagi sa iyang alagad nga si Ahias, ang manalagna. ¹⁹Ug ang uban nga mga buhat ni Jeroboam, giunsa niya sa paggubat, ug giunsa niya sa paghari, ania karon, sila nahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel. ²⁰Ug ang mga adlaw nga si Jeroboam naghari kaluhaan ug duha ka tuig: ug siya natulog uban sa iyang mga amahan ug si Nadab nga iyang anak nga lalake miilis sa paghari kaniya.

²¹ Ug si Roboam, ang anak nga lalake ni Salomon, naghari sa Juda. Si Roboam may kap-atan ug usa ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari, ug siya naghari sa Jerusalem sa napulo ug pito ka tuig, ang ciudad nga gipili ni Jehova gikan sa tanang kabanayan sa Israel, sa pagbutang sa iyang ngalan didto: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Naama, ang Ammonhanon. ²²Ug ang Juda naghimo sa dautan sa mga mata ni Jehova, ug ilang gihagit siya sa pangabugho sa ilang mga sala nga ilang nahimo, labaw sa tanan nga nahimo sa ilang mga amahan. ²³Kay sila usab nanagtukod sa mga hatag-as nga dapit, ug mga haligi ug Asherim, sa tagsatagsa ka taas nga bungtod, sa ilalum sa tagsatagsa ka malunhaw nga kahoy; ²⁴Ug may mga sodomhanon usab didto sa yuta: sila naghimo sumala sa tanang mga kangil-ad sa mga nasud nga gipapahawa ni Jehova gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel. ²⁵Ug nahitabo sa ikalima ka tuig ni hari Roboam, nga si Sisac, ang hari sa Egipto, mitungas batok sa Jerusalem; ²⁶Ug iyang gikuha ang mga bahandi sa balay ni Jehova, ug ang mga bahandi sa balay sa hari; iyang gikuha bisan ang tanan iyang gikuha ang tanang mga taming nga bulawan nga gibuhat ni Salomon. ²⁷Ug si Roboam naghimo ilis kanila mga taming nga tumbaga, ug gihatag sila sa kamot sa mga capitan sa magbalantay, nga nagaatang sa ganghaan sa balay sa hari. ²⁸Ug mao kadto, nga, sa masabug nga ang hari miadto sa balay ni Jehova, ang magbalantay nagpas-an kanila ug nagdala kanila pagbalik ngadto sa sulod nga bantayan. ²⁹Ug ang nanghibilin nga mga buhat ni Roboam, ug ang tanan nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat diha sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ³⁰Ug dihay gubat kanunay sa taliwala ni Roboam

ug ni Jeroboam. ³¹Ug si Roboam natulog uban sa iyang amahan, ug gilubong uban sa iyang mga amahan didto sa ciudad ni David, ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Naama, nga Ammonhanon. Ug si Abiam nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Karon sa ikanapulo ug walo ka tuig ni hari Jeroboam, ang anak nga lalake ni Nabat, si Abiam nagsugod sa paghari sa Juda. ²Totolo ka tuig siya naghari sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Maaca, ang anak nga babaye ni Abisalom. ³Ug siya naglakat sa tanang sala sa iyang amahan nga iyang nabuhat nga una kaniya; ug ang iyang kasingkasing dili hingpit kang Jehova nga iyang Dios, ingon sa kasingkasing ni David nga iyang amahan. ⁴Apan tungod kang David si Jehova nga iyang Dios naghatag kaniya sa usa ka lamparahan sa Jerusalem, aron sa pagbangon sa iyang anak nga lalake sunod kaniya, ug sa paglig-on sa Jerusalem: ⁵Tungod kay si David naghimo sa matarung sa mga mata ni Jehova, ug wala magsalikway sa bisan unsang butang nga iyang gisugo kaniya sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi, gawas lamang sa mahitungod kang Uria, ang Hetehanon. ⁶Karon dihay gubat sa taliwala ni Roboam ug ni Jeroboam sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi. ⁷Ug ang uban nga mga buhat ni Abiam, ug sa tanan nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat diha sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? Ug dihay gubat sa taliwala ni Abiam ug Jeroboam. ⁸Ug si Abiam natulog uban sa iyang mga amahan; ug ilang gilubong siya didto sa ciudad ni David: ug si Asa, ang iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

⁹ Ug sa ikakaluhaan ka tuig ni Jeroboam, hari sa Israel, si Asa nagsugod sa paghari sa Juda. ¹⁰Ug kap-atan ug usa ka tuig siya naghari sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Maaca, ang anak nga babaye ni Abisalom. ¹¹Ug si Asa naghimo sa matarung sa mga mata ni Jehova, ingon sa gihimo ni David nga iyang amahan. ¹²Ug iyang gipapahawa ang mga sodomhanon gikan sa yuta, ug gipanguha ang mga larawan nga gihimo sa iyang amahan. ¹³Ug iya usab nga gikuha si Maaca, ang iyang inahan, gikan sa pagkareina, tungod kay siya naghimo sa usa ka dulumtanan nga larawan alang sa usa ka Ashera; ug giputol ni Asa ang iyang larawan, ug gisunog kini didto sa sapa sa Cedron. ¹⁴Apan ang mga dapit nga hatag-as wala panguhaa: walay sapayan ang kasingkasing ni Asa hingpit uban kang Jehova sa tanan niyang mga adlaw. ¹⁵Ug iyang gipadala ngadto sa balay ni Jehova ang mga butang nga iyang gipahinungod sa iyang kaugalingon, salapi, ug bulawan, ug mga sudlanan. ¹⁶Ug dihay gubat sa taliwala ni Asa ug ni Baasa, hari sa Israel sa tanan nilang mga adlaw. ¹⁷Ug si Baasa, nga hari sa Israel, mitungas batok sa Juda, ug nagtukod sa Rama, nga siya dili motugot sa bisan kinsa sa paggula kun sa pagsulod ngadto kang Asa nga hari sa Juda. ¹⁸Unya gikuha ni Asa ang tanang salapi ug ang bulawan nga nahabilin diha sa mga bahandi sa balay ni Jehova, ug ang mga bahandi sa balay sa hari, ug gihatag kini ngadto sa kamot sa iyang ulipon, ug ang hari nga si Asa nagpadala niini ngadto kang Ben-adad, ang anak nga lalake ni Tabrimon, ang anak nga lalake ni Hezion, hari sa Siria, nga nagpuyo sa Damasco, nga nagaingon: ¹⁹May usa ka pagtinabangay sa taliwala kanako ug kanimo, sa taliwala sa akong amahan ug sa imong amahan: ania karon, ako nagpadala kanimo sa usa ka gasa nga salapi ug bulawan; lumakaw ka, bugtoa ang imong

pagtinabangay uban ni Baasa nga hari sa Israel, aron siya mopahawa gikan kanako. ²⁰Ug si Ben-adad namati kang hari Asa, ug nagpadala sa mga capitan sa iyang sundalo batok sa mga ciudad sa Israel ug gigun-ob ang Ahion, ug ang Dan, ug ang Abel-beth-maacha, ug ang tibook Cinneroth, lakip ang tanang yuta ni Nephtali. ²¹Ug nahitabo, sa pagkadungog ni Baasa, nga iyang gibiyaaan ang pagtukod sa Rama, ug mipuyo sa Tirsa. ²²Unya si hari Asa naghimo sa usa ka pagpahibalo sa tibook Juda; walay nakagawas; ug ilang gidala sa halayo ang mga bato sa Rama, ug ang kahoy didto, nga maoy gitukod ni Baasa; ug gitukod ni hari Asa ang Gabaa sa Benjamin, ug Mizpa. ²³Karon ang nahabilin sa tanang mga buhat ni Asa, ug sa tanan niyang gahum, ug ang tanan nga iyang gibuhay, ug ang mga ciudad nga iyang gitukod, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? Apan sa panahon sa iyang pagkatigulang siya nasakit sa iyang tiil. ²⁴Ug si Asa natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong uban sa iyang mga amahan didto sa ciudad ni David nga iyang amahan; ug si Josaphat nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

²⁵Ug si Nadab ang anak nga lalake ni Jeroboam, nagsugod paghari sa Israel sa ikaduha ka tuig ni Asa nga hari sa Juda; ug siya naghari sa Israel sa duha ka tuig. ²⁶Ug siya naghimo sa daotan sa mga mata ni Jehova, ug naglakaw sa dalan sa iyang amahan, ug sa iyang sala diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala. ²⁷Ug si Baasa, ang anak nga lalake ni Ahia sa balay ni Issachar, nagluib batok kaniya; ug gipatay siya ni Baasa sa Gibbethon, nga sakup sa mga Filistehanon; kay si Nadab ug ang tibook Israel nanaglibut sa Gibbethon. ²⁸Bisan sa ikatolo ka tuig ni Asa, hari sa Juda, si Baasa mipatay kaniya, ug naghari puli kaniya. ²⁹Ug nahitabo sa diha nga naghari na siya, iyang gilaglag ang tibook balay ni Jeroboam; walay gibilin niya kang Jeroboam nga nagaghinawa, hangtud nga nalaglag niya siya; sumala sa gipamulong ni Jehova, nga gisulti niya pinaagi sa iyang alagad nga si Ahia ang Silonhon; ³⁰Tungod sa mga sala ni Jeroboam nga iyang nahimo, ug nga niini gihimo niya ang Israel sa pagpakasala, tungod sa iyang paghagit diin iyang gihagit si Jehova, ang Dios sa Israel, sa pagkasuko. ³¹Karon ang nahibilin sa mga buhat ni Nadab, ug sa tanan nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ³²Ug dihay gubat sa taliwala ni Asa ug ni Baasa, hari sa Juda, sa tanan nilang mga adlaw. ³³Sa ikatolo ka tuig ni Asa nga hari sa Juda, nagsugod sa paghari si Baasa, ang anak ni Ahia, sa tibook Israel didto sa Tirsa, ug naghari sa kaluhaan ug upat ka tuig. ³⁴Ug siya naghimo sa daotan sa mga mata ni Jehova, ug naglakat sa dalan ni Jeroboam, ug sa iyang sala diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala.

¹Ug ang pulong ni Jehova mianha kang Jehu, ang anak nga lalake ni Hanani, batok kang Baasa, nga nagaingon: ²Tungod kay gituboy ko nga ikaw gikan sa abug, ug naghimo kaniyo nga principe sa akong katawohan nga Israel, ug ikaw naglakaw sa dalan ni Jeroboam, ug naghimo sa akong katawohan nga Israel, sa pagpakasala, sa paghagit kanako sa pagkasuko sa ilang mga sala; ³Ania karon, panason ko gayud si Baasa ug ang iyang balay; ug himoon ko ang imong balay sama sa balay ni Jeroboam, ang anak nga lalake ni Nabat. ⁴Siya nga mamatay kang Baasa sa ciudad pagakan-on sa mga iro; ug siya nga mamatay kaniya sa kapatagan pagatuktokon sa mga langgam

sa kalangitan. ⁵Karon ang nahabilin sa mga buhat ni Baasa, ug unsay iyang gihimo, ug ang iyang gahum, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ⁶Ug si Baasa natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong sa Tirsa; ug si Ela nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. ⁷Ug labut pa pinaagi ni Jehu nga manalagna ang anak nga lalake ni Hanani, midangat ang pulong ni Jehova batok kang Baasa, ug batok sa iyang balay, tungod sa tanang dautan nga iyang gihimo sa mga mata ni Jehova, aron sa paghagit kaniya sa pagkasuko tungod sa buhat sa iyang mga kamot, sanglit kini nanig-ingon sa balay ni Jeroboam, ug tungod kay iyang gilaglag siya. ⁸Sa ikakaluhaan ug unom ka tuig ni Asa nga hari sa Juda nagsugod sa paghari si Ela, ang anak nga lalake ni Baasa, sa Israel sa Tirsa, ug *naghari* sa duha ka tuig. ⁹Ug ang iyang alagad nga si Zimri, capitan sa katunga sa mga carro, nakigsabut-sabut sa mabudhion batok kaniya. Karon siya didto sa Tirsa, nagainum hangtud nga nahubog siya didto sa balay ni Arsa nga tinugyanan sa balay sa Tirsa. ¹⁰Ug si Zimri misulod ug mitigbas kaniya, ug mipatay kaniya, sa ikakaluhaan ug pito ka tuig ni Asa nga hari sa Juda, ug mihari ilis kaniya. ¹¹Ug nahitabo sa nagsugod siya sa paghari, sa diha nga naglingkod siya sa trono, nga iyang gipamatay ang tibook balay ni Baasa; walay gibilin nga usa ka bata nga lalake, wala bisan sa iyang mga kaubanan, bisan sa iyang mga higala? ¹²Sa ingon niini gilaglag ni Zimri ang tibook balay ni Baasa, sumala sa pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong batok kang Baasa pinaagi kang Jehu ang manalagna, ¹³Tungod sa tanang mga sala ni Baasa, ug sa mga sala ni Ela nga iyang anak nga lalake nga sila nakasala ug diin gihimo nila ang Israel sa pagpakasala, sa paghagit kang Jehova nga Dios sa Israel, sa pagpakasuko tungod sa ilang mga kakawangan. ¹⁴Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Ela, ug ang tanan nga iyang gihimo, wala ba sila mahasulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel?

¹⁵ Sa ikakaluhaan ug pito ka tuig ni Asa nga hari sa Juda, si Zimri naghari pito ka adlaw sa Tirsa. Ug ang katawohan nanagpahaluna batok sa Gibbethon nga sakup sa mga Filistehanon. ¹⁶Ug ang katawohan nga nanagpahaluna nakadungog nga namulong, si Zimri nakigsabut-sabut sa mabudhion ug mipatay usab sa hari: busa ang tibook Israel naghimo kang Omri, ang capitan sa panon, nga hari sa Israel niadtong adlaw didto sa campo. ¹⁷Ug si Omri mitungas sukad sa Gibbethon, ug ang tibook Israel uban kaniya, ug gilibutan ang Tirsa. ¹⁸Ug nahitabo, sa nakita ni Zimri nga ang ciudad nakuha nga siya miadto ngadto sa palacio sa hari, ug gisunog ang balay sa hari sa kalayo ibabaw kaniya, ug namatay. ¹⁹Tungod sa iyang mga sala nga iyang gipakasala sa pagbuhat sa dautan sa mga mata ni Jehova, sa paglakaw sa dalan ni Jeroboam, ug sa iyang sala nga iyang gihimo, sa pagpakasala sa Israel. ²⁰Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Zimri, ug ang iyang pagbudhi nga iyang gihimo, wala ba sila mahasulat sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ²¹Unya ang katawohan sa Israel nangabahn sa duha ka bahin: ang katunga sa katawohan mingnunot kang Thibni, ang anak nga lalake ni Gineth, aron sa paghimo kaniya nga hari; ug ang katunga mingnunot kang Omri. ²²Apan ang katawohan nga mingnunot kang Omri mingdaug batok sa katawohan nga mingnunot kang Thibni, ang anak nga lalake ni Gineth: busa si Thibni, ug si Omri naghari. ²³Sa ikakatloan ug usa ka tuig ni Asa, ang hari sa Juda, nagsugod si Omri sa paghari sa Israel, ug naghari sa napulo ug duha ka tuig; unom ka tuig nga naghari siya sa Tirsa. ²⁴Ug iyang gipalit ang bungtod sa Samaria

gikan kang Semer sa duha ka talento nga salapi; ug iyang gitukod sa ibabaw sa bungtod, ug gitawag ang ngalan sa ciudad nga iyang gitukod sa ngalan ni Semer, nga tag-iya sa bungtod sa Samaria. ²⁵Ug si Omri naghimo sa dautan sa mga mata ni Jehova, ug nagbuhat sa pagkadautan labaw pa sa tanang nanghiuna kaniya. ²⁶Kay siya naglakat sa tanang dalan ni Jeroboam, ang anak nga lalake ni Nabat, ug sa iyang mga sala diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala, sa paghagit kang Jehova, ang Dios sa Israel, sa pagpasuko tungod sa ilang mga kakawangan. ²⁷Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Omri nga iyang gihimo, ug ang iyang gahum nga iyang gipakita, wala ba sila mahasulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ²⁸Busa si Omri natulog uban sa iyang amahan, ug gilubong didto sa Samaria; ug si Achab nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

²⁹ Ug sa ikakatloan ug walo ka tuig ni Asa, ang hari sa Juda, nagsugod si Achab, ang anak nga lalake ni Omri, sa paghari sa Israel sa Samaria sa kaluhaan ug duha ka tuig. ³⁰Ug si Achab ang anak nga lalake ni Omri, naghimo sa dautan sa mga panan-aw ni Jehova labaw pa sa tanan nga nanghiuna kaniya. ³¹Ug nahitabo, nga ingon sa usa lamang ka magaang butang kaniya ang paglakaw sa mga sala ni Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat, nga iyang gipangasawa si Jezabel ang anak nga babaye ni Etbaal, nga hari sa mga Sidonhanon, ug miadto ug mialagad kang Baal, ug misimba kaniya, ³²Ug nagtukod siya ug usa ka halaran kang Baal sa balay ni Baal, nga iyang gitukod sa Samaria. ³³Ug gibuhat ni Achab ang usa ka Ashera; ug si Achab naghimo sa labaw pa sa paghagit kang Jehova, ang Dios sa Israel, sa pagpasuko kay sa tanang hari sa Israel nga nanghiuna kaniya. ³⁴Sa iyang mga adlaw gitukod ni Hiel, ang Beth-elnon ang Jerico: iyang gibutang ang patukoranan didto sa pagkawala ni Abiram, ang iyang kamagulangan, ug nagbutang sa mga ganghaan didto sa pagkawala sa kamanghuran nga anak nga lalake nga si Segub, sumala sa pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong pinaagi kang Josue, ang anak nga lalake ni Nun.

¹ Ug si Elias, ang Thisbinhon, nga uban sa mga pumoluyo sa Galaad, miingon kang Achab: Ingon nga buhi si Jehova, ang Dios sa Israel, sa kang kinsang atubangan ako nagatindog, walay tun-og bisan ulan niining mga tuiga, kondili sumala sa akong pulong. ²Ug ang pulong ni Jehova midangat kaniya, nga nagaingon: ³Pahawa ka dinhi, ug lumiso ka padulong sa silangan, ug magtago ka sa sapa sa Cherith, nga anaa sa Jordan. ⁴Ug mahitabo nga ikaw magainum gikan sa sapa; ug gisugo ko ang mga *langgam nga uwak* sa pagpakaon kanimo didto. ⁵Busa siya miadto ug naghimo sumala sa pulong ni Jehova; kay siya miadto ug mipuyo sa duol sa sapa sa Cherith, nga anaa atbang sa Jordan. ⁶Ug ang mga *langgam nga uwak* nanagdala kaniya sa tinapay ug sud-an sa buntag ug hapon; ug siya nag-inum gikan sa sapa. ⁷Ug nahitabo sa wala madugay, nga ang sapa namala, tungod kay walay ulan sa yuta.

⁸ Ug ang pulong ni Jehova midangat kaniya, nga nagaingon: ⁹Tindog, umadto ka sa Sarepta nga sakup sa Sidon, ug magpuyo ka didto: ania karon, ako nagsugo sa usa ka balo nga babaye didto sa pag-alima kanimo. ¹⁰Busa siya mitindog ug miadto sa Sarepta; ug sa paghianha niya sa ganghaan sa ciudad, ania karon, usa ka balo nga babaye didto nangahoy: ug iyang gitawag siya, ug miingon:

Dad-i ako, ako nagahangyo kanimo, ug madiyutay nga tubig sa usa ka sudlanan aron ako makainum. ¹¹Ug sa diha nga nagapadulong siya sa pagdala niana iyang gitawag siya, ug miingon: Dad-i ako, nagahangyo ako kanimo, ug usa ka book nga tinapay sa imong kamot. ¹²Ug siya miingon: Ingon nga si Jehova nga imong Dios buhi, wala akoy usa ka book nga tinapay, apan usa ka kumkom nga harina anaa sa tadyaw, usa ka diyutayng lana anaa sa tibud-tibud: ug, ania karon, ako namunit niining duha ka lugas nga kahoy aron sumulod ug magluto niana alang kanako ug sa akong anak nga lalake, aron kan-on namo kini, ug mamatay. ¹³Ug si Elias miingon kaniya: Ayaw kahadlok; lakaw ug buhata ingon sa imong gipamulong; apan buhati ako didto sa usa ka diyutayng tinapay pag-una, ug dad-a kanako, ug sa tapus niana pagbuhat alang kanimo ug alang sa imong anak nga lalake. ¹⁴Kay kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ang tadyaw sa harina dili mahutdan, ni mahutdan ang tibud-tibud sa lana hangtud sa adlaw nga si Jehova magapaulan sa ibabaw sa yuta. ¹⁵Ug siya miadto ug nagbuhat sumala sa pulong ni Elias: ug siya, ug siya nga lalake, ug ang mga kauban sa iyang balay, mingkaon *sulod sa daghang* mga adlaw. ¹⁶Ang tadyaw sa harina wala makulangi, ni mahutdan ang tibud-tibud sa lana, sumala sa pulong ni Jehova nga iyang gipamulong pinaagi kang Elias.

¹⁷Ug nahitabo sa tapus niining mga butanga, nga ang anak nga lalake sa babaye, ang tag-balay, nagdaut; ug ang iyang sakit malisud kaayo, nga walay gininhawa nga nahabilin kaniya. ¹⁸Ug siya miingon kang Elias: Unsay akong buhaton kanimo, Oh ikaw nga tawo sa Dios? Mahianhi ba ikaw kanako aron nga ang akong sala mahinumduman ug sa pagpatay sa akong anak nga lalake! ¹⁹Ug siya miingon kaniya: Dad-a kanako ang imong anak nga lalake. Ug gikuha siya gikan sa iyang sabakan, ug gidala siya ngadto sa taas sa sulod, diin siya magpuyo, ug gipahigda siya sa iyang kaugalingong higdaanan. ²⁰Ug siya misangpit kang Jehova, ug miingon: Oh Jehova nga akong Dios, gidad-an mo ba usab sa kadautan ang balo nga babaye nga akong giiponan, sa pagpatay sa iyang anak nga lalake? ²¹Ug siya mikulob sa makatulo sa ibabaw sa bata, ug misinggit kang Jehova, ug miingon: Oh Jehova nga akong Dios, ako nagahangyo kanimo nga pabalikon mo unta pag-usab kaniya ang kalag niining bataa. ²²Ug si Jehova namati sa tingog ni Elias; ug ang kalag sa bata mibalik kaniya pag-usab ug siya nabuhi. ²³Ug gikuha ni Elias ang bata, ug gidala siya ngadto sa ubos gikan sa sulod ngadto sa balay, ug gihatag siya sa iyang inahan; ug si Elias miingon: Tan-awa, ang imong anak nga lalake buhi. ²⁴Ug ang babaye miingon kang Elias; Karon ako nahibalo na nga ikaw ang usa ka tawo sa Dios, ug ang pulong ni Jehova sa imong baba matuod.

¹Ug nahitabo sa tapus ang daghang mga adlaw, nga ang pulong ni Jehova midangat kang Elias, sa ikatolo ka tuig, nga nagaingon: Lakaw, pakita ka kang Achab; ug magapadala ako sa ulan sa ibabaw sa yuta, ²Ug si Elias miadto sa pagpakigkita kang Achab. Ug ang gutom mabug-at kaayo sa Samaria. ³Ug gitawag ni Achab si Abdias nga dinha sa sulod sa balay. (Karon si Abdias nahadlok kang Jehova sa daku uyamut: ⁴Kay mao kini nga sa gilaglag ni Jezabel ang mga manalagna ni Jehova, nga si Abdias mikuha sa usa ka gatus ka mga manalagna, ug gitagoan sila sa tinagkalim-an

didto sa usa ka langub, ug gipakaon sila sa tinapay ug tubig.) ⁵Ug si Achab miingon kang Abdias: Lakaw sa tibook yuta, ngadto sa tanang mga atabay sa tubig, ug ngadto sa tanang mga sapa: tingali makahimo kita sa pagpangita sa bunglasyon ug maluwas ang mga kabayo ug mga mula nga buhi, aron kita dili kawad-an sa tanang mga mananap. ⁶Busa gibahin nila ang yuta sa taliwala kanila aron sa pag-agi niana: si Achab miadto sa usang dalan sa iyang kaugalingon, ug si Abdias miadto sa laing dalan sa iyang kaugalingon. ⁷Ug sa diha na si Abdias sa dalan, ania karon, si Elias nakighibalag kaniya: ug siya nakaila kaniya, ug mihapa, ug miingon: Mao ba ikaw ang akong ginoo nga si Elias? ⁸Ug siya mitubag kaniya: Ako man; lumakaw ka, suginlan mo ang imong ginoo: Ania karon, si Elias *ania dinhi*. ⁹Ug siya miingon: Diin man ako makasala, nga ikaw nagatugyan sa imong alagad sa kamot ni Achab, sa pagpatay kanako? ¹⁰Ingon nga si Jehova nga imong Dios buhi, walay nasud kun gingharian, diin ang akong ginoo wala magpasugo sa pagpangita kanimo: ug sa miingon sila: Siya wala dinhi, siya naghimo sa usa ka panumpa sa gingharian ug nasud, nga wala ka nila makaplagi. ¹¹Ug karon ikaw nagaingon: Lumakaw ka, suginli ang imong ginoo: Ania karon, si Elias *ania dinhi*. ¹²Ug mahitabo, sa diha nga ako mahiadto na gikan kanimo, nga ang Espiritu ni Jehova magadala kanimo sa dapit nga wala nako hibalo; ug busa kong ako moanhi ug magasugilon kang Achab, ug siya dili makakaplag kanimo, siya mopatay kanako: apan ako ang imong alagad nahadlok kang Jehova sukad sa akong pagkabatan-on. ¹³Wala ba kini ikasugilon sa akong ginoo kong unsay akong gibuhay sa gipamatay ni Jezabel nga mga manalagna ni Jehova, giunsa nako pagtago ang usa ka gatus ka tawo sa mga manalagna ni Jehova sa tinagkalim-an sa usa ka langub, ug gipakaon sila sa tinapay ug tubig? ¹⁴Ug karon ikaw nagaingon: Lumakaw ka, suginli ang imong ginoo. Ania karon, si Elias *ania dinhi*; ug siya mopatay kanako. ¹⁵Ug si Elias miingon: Ingon nga si Jehova sa mga panon buhi, sa kang kinsang atubangan ako nagatindog, ako sa walay duhaduha magapakita kaniya niining adlaw. ¹⁶Busa si Abdias miadto sa pagpakigkita kang Achab, ug gisuginlan siya; ug si Achab miadto sa pagpakighibalag kang Elias.

¹⁷Ug nahitabo nga sa pagkakita ni Achab miingon kaniya: Ikaw ba ang magsasamok sa Israel? ¹⁸Ug siya mitubag: Ako wala makasamok sa Israel; kondili ikaw, ug ang balay sa imong amahan, tungod kay inyong gisalikway ang mga sugo ni Jehova, ug ikaw nagasunod sa mga Baal. ¹⁹Busa karon magpasugo ka, ug tapoka kanako ang tibook nga Israel ngadto sa bukid sa Carmelo, ug ang mga manalagna ni Baal nga upat ka gatus ug kalim-an, ug ang mga manalagna sa kalasangan upat ka gatus, nga anaa nagakaon sa lamesa ni Jezabel. ²⁰Busa si Achab nagpasugo ngadto sa tibook Israel, ug gitigum ang mga manalagna sa paghiusa ngadto sa bukid sa Carmelo.

²¹Ug si Elias mipaduol ngadto sa tibook katawohan, ug miingon: Hangtud kanus-a ba nga magakiangkiang kamo sa taliwala sa duha ka daplin? Kong si Jehova Dios man, sumunod kamo kaniya; apan kong si Baal nan sumunod kamo kaniya. Ug ang katawohan wala tumubag kaniya bisan usa ka pulong. ²²Unya miingon si Elias ngadto sa katawohan: Ako, bisan ako lamang, nga usa ka manalagna ni Jehova; apan ang mga manalagna ni Baal upat ka gatus ug kalim-an ka tawo. ²³Busa pahatagi kami nila ug duha ka lakeng vaca; ug papilia sila ug usa ka laking vaca alang sa ilang kaugalingon, ug ipabahinbahin nila kini ug itungtong sa ibabaw sa tinapok nga kahoy, ug dili

butangan sa kalayo ang ilalum, ug ako magaihaw sa lain nga lakeng vaca ug magatungtong niini sa ibabaw sa tinapok nga kahoy ug dili butangan sa kalayo ang ilalum. ²⁴Ug managtawag kamo sa ngalan sa inyong dios, ug ako magatawag sa ngalan ni Jehova: ug ang Dios nga magatubag pinaagi sa kalayo, siya mao ang Dios. Ug ang katawohan nga tanan mingtubag, ug miingon: Maayo kanang pagkasulti. ²⁵Ug si Elias miingon sa mga manalagna ni Baal. Magpili kamo ug usa ka lakeng vaca nga inyo, ug andama kini pag-una; kay kamo daghan; ug magtawag kamo sa ngalan sa inyong dios, apan ayaw pagbutangi ang ilalum sa kalayo. ²⁶Ug ilang gikuha ang lakeng vaca nga gihatag kanila, ug giandam nila ug nanagtawag sila sa ngalan ni Baal sukad sa pagkabuntag hangtud sa udto, nga nanag-ingon: Oh Baal, pamatia kami. Apan walay tingog, walay bisan kinsa nga mitubag. Ug sila naglukso-lukso nga naglibut-libut sa halaran nga binuhat. ²⁷Ug nahitabo sa pagkaudto, nga si Elias nagbiay-biay kanila, ug miingon: Kusga pagsinggit; kay siya usa ka dios: nagapalandong ba kaha siya, kun nahilakaw ba, kun atua ba sa usa ka panaw, kun tingali siya nagakatulog ug kinahanglan pukawon. ²⁸Ug sila naninggit sa makusog, ug nanagsamad sa ilang kaugalingon sumala sa ilang batasan nga minggamit sa mga cuchillo ug mga salapang hangtud nga ang dugo nagbuhagay sa ibabaw kanila. ²⁹Ug mao kadto, nga sa milabay na ang kaudtohon, nga ilang gitagna hangtud sa panahon na sa paghalad sa *kagabhiong* halad; apan walay tingog, ni bisan kinsa nga mitubag, ni bisan kinsa nga magtagad. ³⁰Ug si Elias miingon sa tibook katawohan: Umari kamo duol kanako; ug ang tibook katawohan nanuol kaniya. Ug iyang giayo ang halaran ni Jehova nga nagun-ob. ³¹Ug si Elias mikuha ug napulo ug duha ka bato, sumala sa gidaghanon sa mga kabanayan sa mga anak ni Jacob, nga kanila midangat ang pulong ni Jehova nga nagaingon: Ang Israel mamaoy imong ngalan. ³²Ug gigamit niya ang mga bato sa pagtukod ug usa ka halaran sa ngalan ni Jehova; ug siya naghimo ug usa ka kanal libut sa halaran, sa kadakuon nga kasudlan sa duha ka takus nga binhi. ³³Ug iyang gibalay ang tinapok nga kahoy, ug gihiwahiwa ang lakeng vaca, ug gitungtong kini sa ibabaw sa kahoy. Ug siya miingon: Pun-a ang upat ka tadyaw sa tubig, ug ibubo kana sa halad nga sinunog, ug sa ibabaw sa kahoy. ³⁴Ug siya miingon: Buhata kini sa ikaduha; ug ilang gihimo kini sa ikaduha. Ug siya miingon: Buhata kini sa ikatolo; ug ilang gihimo kini sa ikatolo. ³⁵Ug ang tubig nagbaha libut sa halaran; ug iyang gipuno usab ang kanal sa tubig. ³⁶Ug nahitabo sa panahon na sa paghalad sa *kagabhiong* halad, nga si Elias ang manalagna, miduol, ug miingon: Oh Jehova, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Israel, himoa nga mahibaloan niining adlaw nga ikaw ang Dios dinhi sa Israel, ug nga ako imong alagad, ug nga gibuhat ko kining tanang mga butanga sa imong pulong. ³⁷Pamation mo ako, Oh Jehova, pamation mo ako, aron nga kining katawohan mahibalo nga ikaw mao si Jehova nga Dios, ug *nga* gipabalik mo pag-usab ang ilang kasingkasing. ³⁸Unya ang kalayo ni Jehova nahulog, ug misunog sa halad-nga-sinunog, ug sa kahoy, ug sa mga bato, ug sa abug, ug gitilap ang tubig nga dinha sa kanal. ³⁹Ug sa pagkakita sa katawohang tanan niana, giduko ang ilang mga nawong: ug sila nanag-ingon: Si Jehova, siya mao ang Dios; si Jehova, siya mao ang Dios. ⁴⁰Ug si Elias miingon kanila: Kuhaa ang mga manalagna ni Baal; ayaw pagpakalagiwa ang usa kanila, ug gidala sila kang Elias ngadto sa sapa sa Cison, ug gipamatay sila didto.

⁴¹ Ug si Elias miingon kang Achab: Tumindog ka, kumaon ug uminum; kay ania ang dinaguok sa pagkadaghan sa ulan. ⁴²Busa si Achab miadto sa pagkaon ug sa pag-inum. Ug si Elias mitungas ngadto sa kinatumyan sa Carmelo; ug siya miyukbo sa iyang kaugalingon patumong sa yuta, ug gibutang ang iyang nawong sa taliwala sa iyang tuhod. ⁴³Ug siya miingon sa iyang alagad; Tumungas ka karon, lantawa ang dagat. Ug siya mitungas, ug milantaw, ug miingon; Walay bisan unsa. Ug siya miingon; Lakaw pag-usab sa makapito. ⁴⁴Ug nahitabo sa ikapito, nga siya miingon; Tan-awa, dihay mituybo nga usa ka panganod gikan sa dagat, ang kadiyutayon ingon sa kamot sa usa ka tawo. Ug siya miingon: Lakaw ngadto, ingna si Achab: Andama ang *imong carro*, ug lumugsong ka, aron dili ka maabongan sa ulan. ⁴⁵Ug nahitabo sa wala madugay, nga ang kalangitan nagakaitum tungod sa mga panganod ug hangin, ug dihay usa ka dakung ulan. Ug si Achab mikabayo, ug miadto sa Jezreel: ⁴⁶Ug ang kamot ni Jehova diha kang Elias; ug gibaksan niya ang iyang hawak, ug midalagan pag-una kang Achab ngadto sa tugkaran sa Jezreel.

¹ Ug gisuginlan ni Achab si Jezabel sa tanan nga gibuhay ni Elias, ug lakip sa tanan nga pagpatay niya sa tanang mga manalagna pinaagi sa pinuti. ²Unya si Jezabel nagpaadto sa usa ka sulogoon kang Elias, nga nagaingon: Nan ipabuhay sa mga dios kanako, ug ang labaw pa, kong ako dili makahimo sa imong kinabuhi sa usa kanila sa pagkaugma ingon niining taknaa. ³Ug sa nakita niya kini mibangon siya, ug milakaw tungod sa iyang kinabuhi, ug miadto sa Beer-seba, nga sakup sa Juda, ug gibiyahan ang iyang alagad didto. ⁴Apan siya sa iyang kaugalingon miadto sa usa ka adlaw nga panaw ngadto sa kamingawan, ug miadto ug milingkod sa ilalum sa usa ka kahoy nga enebro: ug siya nangayo nga siya mamatay unta, ug miingon: Igo na; karon, Oh Jehova, kuhaa ang akong kinabuhi; kay ako dili man labing maayo kay sa akong mga amahan. ⁵Ug siya mihigda ug natulog sa ilalum sa usa ka kahoy nga enebro; ug, ania karon, usa ka manolonda mikablit kaniya, ug miingon kaniya: Tumindog ka ug kumaon. ⁶Ug siya mitan-aw, ug, ania karon, diha sa iyang ulohan ang usa ka book nga mamon nga linuto sa ibabaw sa carbon, ug usa ka tibud-tibud sa tubig. Ug siya mikaon ug miinum, ug mihigda siya sa pag-usab. ⁷Ug ang manolonda ni Jehova mianha pag-usab sa ikaduha, ug gikablit siya, ug miingon: Tumindog ka ug kumaon, tungod kay ang panaw halayo ra kaayo alang kanimo. ⁸Ug siya mibangon, ug mikaon, ug miinum ug miadto tungod sa kusog niadtong makaon sa kap-atan ka adlaw ug sa kap-atan ka gabii ngadto sa Horeb, ang bukid sa Dios.

⁹ Ug siya miadto ngadto sa usa ka langub ug mipahulay didto; ug, ania karon, ang pulong ni Jehova midangat kaniya, ug siya miingon kaniya: Unsay imong gibuhay dinhi, Elias? ¹⁰Ug siya miingon: Ako nangabugho sa hilabihan tungod kang Jehova, ang Dios sa mga panon; kay ang mga anak sa Israel mingsalikway sa imong tugon, gigun-ob ang imong mga halaran, ug gipatay ang imong mga manalagna pinaagi sa pinuti: ug ako, ako na lamang ang nahabilin; ug gipangita nila ang akong kinabuhi, aron sa pagkuha niini. ¹¹Ug siya miingon; Lumakaw ka, ug tumindog ka sa ibabaw sa bukid sa atubangan ni Jehova. Ug, ania karon, si Jehova milabay, ug usa ka daku ug makusog nga hangin mibuak sa mga bukid, ug mibuak sa ginagmay sa mga bato sa atubangan ni

Jehova, apan si Jehova wala diha sa hangin: ug sa tapus sa hangin, ang usa ka linog; apan si Jehova wala diha sa linog: ¹²Ug sa tapus sa linog, ang usa ka kalayo; apan si Jehova wala diha sa kalayo: ug sa tapus sa kalayo, ang usa ka malinawon nga diyutayng tingog. ¹³Ug mao kadto, sa nadunggan ni Elias kini, nga iyang giputos ang iyang nawong sa iyang kupo, ug migula, ug mitindog sa baba sa langub. Ug, ania karon, may miabut kaniya nga usa ka tingog, ug miingon: Unsay imong gibuhad dinhi, Elias? ¹⁴Ug siya miingon: Ako nangabugho sa hilabihan tungod kang Jehova, ang Dios sa mga panon; kay ang mga anak sa Israel nanagsalikway sa imong tugon, gigun-ob ang imong mga halaran, ug gipatay ang imong mga manalagna pinaagi sa pinuti; ug ako, bisan ako na lamang, ang nahibilin; ug gipangita nila ang akong kinabuhi aron sa pagkuha niini. ¹⁵Ug si Jehova miingon kaniya. Lumakaw ka, balik sa imong dalan ngadto sa kamingawan sa Damasco: ug kun moabut ka, dihogan mo si Hazael aron magahari sa Siria; ¹⁶Ug si Jehu, ang anak nga lalake ni Nimsi, imong dihogan aron magahari sa Israel; ug si Eliseo, ang anak nga lalake ni Saphat, Abel-mehula, imong dihogan aron mahimong manalagna ilis kanimo. ¹⁷Ug mahitabo, nga siya nga makagawas sa pinuti ni Hazael, pagapatyon ni Jehu; ug siya nga makagawas sa pinuti ni Jehu, pagapatyon ni Eliseo. ¹⁸Apan magbilin ako *alang kanako* ug pito ka libo sa Israel, ang tanang mga tuhod nga wala mapilo sa atubangan ni Baal, ug ang tagsatagsa ka baba nga wala makahalok kaniya.

¹⁹ Busa siya mipahawa didto, ug nakaplagan si Eliseo, ang anak nga lalake ni Saphat, nga nagadaro, uban ang napulo ug duha ka yugo sa mga vaca nga nagauna kaniya, ug siya tupad sa ikanapulo ug duha: ug si Elias miadto kaniya, ug gitabonan siya sa iyang kupo. ²⁰Ug iyang gibiyaan ang mga vaca ug midalagan nunot kang Elias, ug miingon: Ako nagahangyo kanimo, pahagka ako sa akong amakan ug sa akong inahan, ug unya monunot ako kanimo. Ug siya miingon kaniya: Bumalik ka pag-usab; kay unsa ang akong nabuhat kanimo? ²¹Ug siya mibalik gikan sa pagnunot kaniya, ug gikuha ang yugo sa mga vaca ug gipatay sila, ug giasal ang ilang unod sa mga galamiton sa mga vaca, ug gihatag sa katawohan, ug sila nangaon. Unya siya mibangon, ug minunot kang Elias, ug nag-alagad kaniya.

¹ Ug gitigum ni Ben-adad nga hari sa Siria ang tanan nga iyang mga panon, ug may katloan ug duha ka hari kauban niya, ug mga kabayo ug mga carro; ug mitungas siya ug gilibutan ang Samaria, ug nakig-away batok niana. ²Ug siya nagpadala ug mga sulogoon ngadto kang Achab, hari sa Israel, ngadto sa ciudad, ug miingon kaniya: Mao kini ang gipamulong ni Ben-adad, ³Ang imong salapi ug ang imong bulawan, ako; ang imong mga asawa usab, ug ang imong mga anak, bisan ang labing maanyag, ako man. ⁴Ug ang hari sa Israel mitubag ug miingon: Kana sumala sa imong gipamulong, ginoo, Oh hari; ako imo man, ug ang tanan nga ania kanako. ⁵Ug ang mga sinugo ming-anhi pag-usab, ug miingon: Sa ingon niini namulong si Ben-adad, sa pag-ingon: Ako sa pagkatinuod nagapasugo kanimo, nga nagaingon: Ihatag mo kanako ang imong salapi, ug ang imong bulawan, ug ang imong mga asawa, ug ang imong mga anak; ⁶Apan paadtoon ko kanimo ang akong mga sulogoon ugma, maingon niining takna, ug ilang susihon ang imong balay, ug ang mga balay sa

imong alagad; ug mahitabo nga bisan unsa nga matahum sa imong mga mata, ilang ibutang kana sa ilang mga kamot, ug kuhaon. ⁷Unya ang hari sa Israel nagpatawag sa tanang mga anciano sa yuta, ug miingon: Timan-i, ako nagahangyo kaninyo, ug, ania karon, kong giunsa niining tawohana ang pagpangita sa kadautan; kay nagapasugo kanako alang sa akong mga asawa, ug sa akong mga anak, ug sa akong salapi ug sa akong bulawan; ug ako wala magdumili kaniya. ⁸Ug ang tanang mga anciano ug ang tibook katawohan miingon kaniya: Dili ka magapanumbaling, ni magsugot ka. ⁹Busa siya miingon sa mga sinugo ni Ben-adad: Suginli ang akong ginoong hari, nga ang tanan nga imong gikinahanglan pinaagi sa imong alagad sa sinugdan akong buhaton; apan kining butanga dili nako mahimo. Ug ang mga sinugo nanglakaw, ug gidala kaniya pag-usab ang pulong. ¹⁰Ug si Ben-adad nagpadala kaniya, ug miingon: Ang mga dios magabuhat sa ingon kanako, ug labaw pa usab, kong ang abug sa Samaria makaigo sa mga hakup alang sa tanang katawohan nga nagasunod kanako. ¹¹Ug ang hari sa Israel mitubag ug miingon: Suginli siya, ayaw pagpagarboha siya nga nagabakus sa *iyang hawak* sa hinagiban ingon man siya nga nagahukas niana.

¹² Ug nahitabo, sa pagkadungog ni *Ben-adad* niining balitaa, sa nagainum siya, siya ug ang mga hari nga didto sa mga pabiyon, nga siya miingon sa iyang alagad: Managtalay kamo alang sa gubat. Ug sila nanagtalay alang sa gubat batok sa ciudad. ¹³Ug, ania karon, usa ka manalagna miduol kang Achab nga hari sa Israel, ug miingon: Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Nakita mo ba kining tibook nga dakung panon? ania karon, itugyan ko kini sa imong kamot niining adlaw; ug ikaw mahibalo nga ako mao si Jehova. ¹⁴Ug si Achab miingon: Pinaagi kang kinsa? Ug siya miingon: Sa ingon niini namulong si Jehova: Pinaagi sa mga batan-on sa mga principe sa mga lalawigan. Unya siya miingon: Kinsay mosugod sa gubat? Ug siya mitubag: Ikaw. ¹⁵Unya iyang giihap ang mga batan-ong lalake sa mga principe sa mga lalawigan, ug sila duha ka gatus katloan ug duha: ug sunod kanila iyang giihap ang tibook katawohan, bisan ang tanang mga anak sa Israel, nga may pito ka libo. ¹⁶Ug sila minggula sa udto. Apan si Ben-adad nga nag-inum nga nahubog didto sa mga pabiyon, siya ug ang mga hari, ang katloan ug duha ka mga hari nga mga mingtabang kaniya. ¹⁷Ug ang mga batan-ong lalake sa mga principe sa mga lalawigan nanag-una paggula; ug si Ben-adad nagpadala, ug ilang gisuginlan siya, nga nagaingon: May mga tawo nga nagagikan sa Samaria. ¹⁸Ug siya miingon: Bisin nanganhi sila sa kalinaw, dakpa silang buhi; kun sila nanganhi sa pagpakiggubat, dakpa silang buhi. ¹⁹Busa nanggula sa ciudad, ang mga batan-ong lalake sa mga principe sa mga lalawigan, ug ang mga kasundalohan nga nagasunod kanila. ²⁰Ug silang tagsatagsa mipatay sa iyang tawo; ug ang mga Sirianhon nangalagiw, ug ang mga Israelhanon minglutos kanila: ug si Ben-adad, ang hari sa Siria nakagawas nga nagkabayo uban sa mga mangangabayo. ²¹Ug ang hari sa Israel migula, ug gilaglag ang mga kabayo ug ang mga carro, ug gipamatay ang mga Sirianhon sa usa ka dakung kamatay.

²² Ug ang manalagna miduol sa hari sa Israel, ug miingon kaniya: Lakaw, paglig-on sa imong kaugalingon, ug timan-i, ug tan-awa ang imong gibuhat; kay sa sunod nga tuig ang hari sa Siria mosulong batok kanimo. ²³Ug ang mga alagad sa hari sa Siria miingon kaniya: Ang ilang dios maoy dios sa mga kabungtoran; busa sila mga makusog labi pa kay kanato: apan makig-away kita

kanila didto sa kapatagan ug sa walay duhaduha kita mahimong makusog labi pa kay kanila. ²⁴Ug buhata kining butanga: kuhaa kining mga hari, ang tagsatagsa ka tawo gikan sa iyang dapit, ug butangi ug mga capitan nga ilis kanila; ²⁵Ug mag-ihap ka ug usa ka panong sundalo, sama sa panon nga imong nawala, kabayo alang sa kabayo ug carro alang sa carro; ug kita makig-away kanila didto sa kapatagan ug sa walay duhaduha kita makusog labi pa kay kanila. Ug iyang gipamati ang ilang tingog, ug nagahimo sa ingon. ²⁶Ug nahitabo sa pag-abut sa sumad nga tuig, nga si Ben-adad nagaihap sa mga Sirianhon, ug mitungas ngadto sa Aphec, sa pagpakig-away batok sa Israel. ²⁷Ug ang mga anak sa Israel giihap, ug gipabalonan sa makaon, ug miasdang batok kanila: ug ang mga anak sa Israel nanagpahaluna sa atbang nila sama sa duha ka gagmay nga panon sa mga nating kanding; apan ang mga Sirianhon nakapuno sa yuta. ²⁸Ug ang usa ka tawo sa Dios miduol ug namulong sa hari sa Israel, ug miingon: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, tungod kay ang mga Sirianhon nanag-ingon: Si Jehova mao ang usa ka dios sa mga kabungtoran, apan dili siya usa ka dios sa mga walog; busa itugyan ko kining dakung panon sa imong kamot, ug ikaw manghibalo nga ako mao si Jehova. ²⁹Ug sila mingpahaluna nga nanag-atbang sa pito ka adlaw. Ug mao kadto, nga sa ikapito ka adlaw ang gubat nagsugod; ug ang mga anak sa Israel mingpatay gikan sa mga Sirianhon usa ka gatus ka libo ka tawo nga nagtiniil sa usa ka adlaw. ³⁰Apan ang salin mingkalagiw ngadto sa Aphec, ngadto sa sulod sa ciudad; ug ang kuta napukan sa ibabaw sa kaluhaan ug pito ka libo ka tawo nga nanghibilin. Ug si Ben-adad mikalagiw, ug miadto sa ciudad, ngadto sa kinasudlan sa lawak.

³¹Ug ang iyang mga alagad miingon kaniya: Ania karon, kami nakadungog karon nga ang mga hari sa balay sa Israel mga maloloy-ong hari: kami nagahangyo kanimo nga magbutang kita sa sako sa atong mga hawak, ug mga pisi sa atong mga ulo, ug manggula ngadto sa hari sa Israel: basin na lamang siya magaluwas sa imong kinabuhi. ³²Busa nanagbakus sila ug sako sa ilang mga hawak, ug *nanagbutang* ug mga pisi sa ilang mga ulo, ug nangadto sa hari sa Israel, ug miingon: Ang imong alagad nga si Ben-adad miingon: Ako nagahangyo kanimo, buhia ako. Ug si Achab miingon: Buhi pa ba siya? Siya akong igsoon. ³³Karon ang mga tawo nanagpaniid nga masinabuton, ug naghinanali sa pagdakup kong kadto mao ba ang iyang hunahuna; ug sila miingon: Ang imong igsoon nga si Ben-adad. Unya siya miingon: Lakaw kamo, dad-a siya. Unya si Ben-adad miadto kaniya; ug iyang gipasaka siya sa carro. ³⁴Ug *si Ben-adad* miingon kaniya: Ang mga ciudad nga nakuha sa akong amahan gikan sa imong amahan akong iuli; ug ikaw maghimo sa mga dalan alang kanimo sa Damasco, ingon sa gihimo sa akong amahan sa Samaria. Ug ako, *miingon si Achab*, magapaadto kanimo uban niining pakigsaad. Busa siya naghimo sa usa ka pakigsaad uban kaniya, ug gipaadto siya. ³⁵Ug usa ka tawo sa mga anak nga lalake sa mga manalagna miingon sa iyang kauban, pinaagi sa pulong ni Jehova: Samari ako, nagahangyo ako kanimo. Ug ang tawo midumili sa pagsamad kaniya. ³⁶Unya siya miingon kaniya: Tungod kay ikaw wala magtuman sa pulong ni Jehova, ania karon, sa diha nga ikaw mahamulag kanako ang usa ka leon mopatay kanimo. Ug sa diha nga siya nahamulag kaniya, hipalgan siya sa usa ka leon, ug gipatay siya. ³⁷Unya siya nakakaplag ug laing tawo, ug miingon: Samari ako, nagahangyo ako kanimo. Ug ang tawo mitigbas kaniya, nga mitigbas ug misamad kaniya. ³⁸Busa ang manalagna mipahawa, ug naghulat sa hari duol sa alagianan, ug

nagtakuban sa iyang kaugalingon pinaagi sa taptap ibabaw sa iyang mga mata. ³⁹Ug sa pag-agi sa hari, siya misinggit sa hari; ug siya miingon: Ang imong alagad migula ngadto sa kinataliwad-an sa gubat, ug, ania karon, ang usa ka tawo mitipas ug nagdala ug usa ka tawo kanako, ug miingon: Bantayi kining tawohana: kong sa bisan unsang paagi siya mawala, nan ang imong kinabuhi *ipahinungod* alang sa iyang kinabuhi, kun sa laing paagi ikaw magabayad ug usa ka talento nga salapi. ⁴⁰Ug sanglit ang imong ulipon nalingaw dinhi ug didto, siya milakaw. Ug ang hari sa Israel miingon kaniya: Sa ingon niana ang imong paghukom; sa imong kaugalingon ikaw makatino niana. ⁴¹Ug siya nagdali, ug gikuha ang iyang taptap sa iyang mga mata; ug ang hari sa Israel nakaila kaniya nga siya sa mga manalagna. ⁴²Ug siya miingon kaniya: Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Tungod kay imong gibuhian sa imong kamot ang tawo nga akong gilain aron pagalaglagon, busa ang imong kinabuhi *ipahinungod* alang sa iyang kinabuhi, ug ang imong katawohan *ipahinungod* sa iyang katawohan. ⁴³Ug ang hari sa Israel miadto sa iyang balay, masulob-on ug wala mahimuot, ug miadto sa Samaria.

¹ Ug nahitabo sa tapus niining mga butanga, nga si Naboth, ang Jezreelnon, may usa ka parrasan nga diha sa Jezreel, haduol kaayo sa palacio ni Achab, hari sa Samaria. ²Ug si Achab misulti kang Naboth, sa pag-ingon: Ihatag kanako ang imong kaparrasan, aron maako kini nga usa ka tanaman sa utanon, tungod kay kini duol sa akong balay; ug mohatag ako kanimo ilis niini usa ka kaparrasan nga labing maayo pa kay niini: kun, gipakaayo mo *ang lain*, ako mohatag kanimo sa bili niini sa salapi. ³Ug si Naboth miingon kang Achab: Si Jehova nagadili niini kanako, nga igahatag ko kanimo ang panulondon sa akong mga amahan. ⁴Ug si Achab miadto sa iyang balay, masulob-on ug wala mahamuot tungod sa pulong nga gipamulong ni Naboth ang Jezreelnon kaniya; kay siya misulti: Dili ko ihatag kanimo ang panulondon sa akong mga amahan. Ug siya mihigda sa iyang higdaanan, ug gilingiw ang iyang nawong, ug wala mokaon sa tinapay.

⁵ Apan si Jezabel nga iyang asawa miadto kaniya, ug miingon kaniya: Ngano nga ang imong espiritu masulob-on kaayo nga ikaw dili mokaon sa tinapay? ⁶Ug siya miingon kaniya: Tungod kay ako misulti kang Naboth ang Jezreelnon, ug miingon kaniya: Ihatag kanako ang imong parrasan tungod sa salapi; kun sa laing paagi, kong mahaangay kanimo, hatagan ko ikaw *sa lain* kaparrasan ilis niana: ug siya mitubag: Dili ko ihatag kanimo ang akong kaparrasan. ⁷Ug si Jezabel nga iyang asawa miingon kaniya: Nagadumala ba ikaw karon sa gingharian sa Israel? tumindog ka, ug kumaon sa tinapay, ug lipaya ang imong kasingkasing: ihatag ko kanimo ang kaparrasan ni Naboth ang Jezreelnon. ⁸Busa siya misulat ug mga sulat sa ngalan ni Achab, ug gipatikan kini sa ngalan ni Achab, ug gipatikan sa iyang patik, ug gipadala ang mga sulat ngadto sa mga anciano ug sa mga harianon nga dinha sa ciudad nga namuyo uban kang Naboth. ⁹Ug siya misulat diha sa mga sulat, nga nagaingon: Imantala ninyo ang usa ka pagpuasa, ug ibutang si Naboth sa itaas sa taliwala labaw sa katawohan. ¹⁰Ug pagbutang ug duruha ka tawo, mga dautang tawo, sa iyang atubangan, ug pasaksiha sila batok kaniya, sa pag-ingon: Ikaw nagtunglo sa Dios sa hari. Unya dad-a siya sa

gawas, ug batoa siya ngadto sa kamatayon. ¹¹Ug ang mga tawo sa iyang ciudad, bisan ang mga anciano ug ang mga harianon nga nagapuyo diha sa ciudad niya, nagtuman ingon sa gipadala kanila ni Jezabel, sumala sa nahasulat sa mga surat nga iyang gipadala kanila. ¹²Sila nagmantala sa usa ka pagpuasa ug gibutang si Naboth sa itaas sa taliwala sa katawohan. ¹³Ug ang duha ka tawo, nga mga dautang tawo, miabut ug milingkod sa atbang niya: ug ang mga dautang tawo mingsaksi batok kaniya, bisan batok kang Naboth, sa atubangan sa katawohan, nga nag-ingon: Si Naboth nagtunglo sa Dios ug sa hari. Unya ilang gidala siya ngadto sa gawas sa ciudad, ug gibato siya ngadto sa kamatayon. ¹⁴Unya sila nagpasugo ngadto kang Jezabel, nga nagaingon: Si Naboth gibato ug namatay na. ¹⁵Ug nahitabo, nga sa pagkadungog ni Jezabel nga si Naboth gibato, ug patay na, si Jezabel miingon kang Achab: Tumindog ka, panag-iyaha ang kaparrasan ni Naboth ang Jezreelnon nga iyang gidumili sa paghatag kanimo pinaagi sa salapi: kay si Naboth dili buhi, kondili patay na. ¹⁶Ug nahitabo sa pagkadungog ni Achab nga si Naboth patay na, nga si Achab mitindog aron sa pag-adto sa kaparrasan ni Naboth, ang Jezreelnon, aron manag-iyha niini.

¹⁷ Ug ang pulong ni Jehova midangat kang Elias ang Tisbinhon nga nagaingon: ¹⁸Tumindog ka, lumugsong ka aron sa pagpakigkita kang Achab nga hari sa Israel, nga nagapuyo sa Samaria: ania karon, siya anaa sa kaparrasan ni Naboth, diin siya milugsong aron manag-iyha niana. ¹⁹Ug sumulti ka kaniya, nga magaingon: Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Gipatay mo ba, ug panag-iyahon mo usab? Ug ikaw mamulong kaniya sa pag-ingon: Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Sa dapit diin ang mga iro mitila sa dugo ni Naboth, ang mga iro motila sa imong dugo, bisan ang imo. ²⁰Ug si Achab miingon kang Elias: Nakaplagaan mo ba ako, oh akong kaaway? Ug siya mitubag: Nakaplagaan ko ikaw, tungod kay gibaligya mo ang imong kaugalingon sa pagbuhat niadtong dautan diha sa mga mata ni Jehova. ²¹Ania karon, ako magadala sa kadautan nganha sa ibabaw nimo, ug magsilhig gayud kanimo, ug magaputol gikan kang Achab sa tagsatagsa ka anak nga lalake, ug kaniya nga natakpan ug kaniya nga nahabilin bisan diin sa Israel. ²²Ug himoon ko ang imong balay nga sama sa balay ni Jeroboam nga anak nga lalake ni Nabat, ug sama sa balay ni Baasa ang anak nga lalake ni Ahias tungod sa paghagit nga imong gihagit kanako sa pagkasuko, ug naghimo sa Israel sa pagpakasala. ²³Ug mahitungod kang Jezabel usab namulong si Jehova, nga nagaingon: Ang mga iro magakaon kang Jezabel tupad sa kuta ni Jezreel. ²⁴Siya nga mamatay *uban* kang Achab sa ciudad pagakan-on sa mga iro; ug siya nga mamatay diha sa kapatagan pagatuktokon sa mga langgam sa kalangitan. ²⁵(Apan walay sama kang Achab, nga nagabaligya sa iyang kaugalingon sa pagbuhat sa dautan diha sa mga mata ni Jehova, nga gisugyotan ni Jezabel nga iyang asawa. ²⁶Ug naggawi sa pagkadulumtanan gayud pinaagi sa pagnunot sa mga larawan sumala sa tanan nga gihimo sa mga Amorehanon, nga gisalikway ni Jehova sa atubangan sa mga anak sa Israel.) ²⁷Ug nahitabo sa pagkadungog ni Achab niadtong mga pulonga, iyang gigisi ang iyang mga saput, ug nagsul-ob sa sako sa iyang lawas, ug nagpuasa, ug mihigda nga nagsul-ob sa sako, ug milakat sa dakung kahilum. ²⁸Ug ang pulong ni Jehova midangat kang Elias ang Tisbinhon, nga nagaingon: ²⁹Nakita mo ba kong giunsa ni Achab ang pagpaubos sa iyang kaugalingon sa akong atubangan? tungod kay siya nagpaubos sa iyang kaugalingon sa akong atubangan, dili ko dad-on

ang kadautan sulod sa iyang mga adlaw; apan sulod sa adlaw sa iyang anak nga lalake dad-on ko ang kadautan sa iyang balay.

¹ Ug sila nagpadayon nga walay gubat totolo ka tuig sa taliwala sa Siria ug Israel. ²Ug nahitabo sa ikatolo ka tuig, nga si Josaphat ang hari sa Juda milugsong ngadto sa hari sa Israel. ³Ug ang hari sa Israel miingon sa iyang mga sulogoon: Nahibalo ba kamo nga ang Ramoth sa Galaad ato, ug kita nanagpakahilum, ug kini wala kuhaa nato gikan sa kamot sa hari sa Siria? ⁴Ug siya miingon kang Josaphat: Mouban ka kanako ngadto sa gubat batok sa Ramoth sa Galaad? Ug si Josaphat miingon sa hari sa Israel: 1 Ako ingon man ikaw, ang akong katawohan ingon man ang imong katawohan, ang akong mga kabayo ingon man ang imong mga kabayo. ⁵Ug si Josaphat miingon sa hari sa Israel: Mangutana ka una, ako nagahangyo kanimo, sa pulong ni Jehova. ⁶Unya ang hari sa Israel nagtigum sa mga manalagna, nga duolan sa upat ka gatus ka tawo, ug miingon kanila: Moadto ba ako batok sa Ramoth sa Galaad sa pagpakiggubat, kun biyaan ko ba *kini* ? Ug sila miingon: Tumungas ka; kay ang Ginoo magatugyan niini sa kamot sa hari. ⁷Apan si Josaphat miingon: Wala bay lain nga manalagna ni Jehova gawas *niini* , aron makapangutana kita kaniya? ⁸Ug ang hari sa Israel miingon kang Josaphat: Ania pay usa ka tawo nga pinaagi kaniya makapangutana kita mahitungod kang Jehova *nga mao* si Micheas: anak nga lalake ni Imla: apan ako nagadumot kaniya; kay siya wala magpanagna ug maayo mahitungod kanako, kondili sa dautan. Ug si Josaphat miingon: Dili unta magsulti ang hari sa ingon. ⁹Unya ang hari sa Israel mitawag ug usa ka punoan, ug miingon: Kuhaa pagdali si Micheas, ang anak nga lalake ni Imla. ¹⁰Karon ang hari sa Israel ug si Josaphat, ang hari sa Juda, nanaglingkod ang tagsatagsa sa iyang trono, nga nanagsul-ob sa ilang bisti nga harianon, sa usa ka dapit nga dayag sa usa ka tugkaran sa pultahan sa Samaria; ug ang tanang mga manalagna sa ilang atubangan. ¹¹Ug si Sedechias ang anak nga lalake ni Chanaana naghimo alang kaniya sa mga sungay nga puthaw, ug miingon: Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Uban niini pagasungayon mo ang mga Sirianhon, hangtud nga sila maut-ut. ¹²Ug ang tanang mga manalagna nanagpanagna sa ingon, nga nanag-ingon: Tumungas ka ngadto sa Ramoth sa Galaad, ug pagmauswagon ka; kay si Jehova magatugyan niana sa kamot sa hari. ¹³Ug ang sulogoon nga miadto sa pagtawag kang Micheas misulti kaniya, nga nagaingon: Tan-awa karon, ang mga pulong sa mga manalagna nagpadayag sa maayo alang sa hari sa usa ka baba *lamang* : himoa ang imong pulong ako nagahangyo kanimo, nga mamaingon sa pulong sa usa kanila, ug magsulti ka ug maayo. ¹⁴Ug si Micheas miingon: Ingon nga si Jehova buhi, unsay igasulti ni Jehova kanako, kini maoy akong igasulti.

¹⁵ Ug sa paghiadto niya sa hari, ang hari miingon kaniya: Micheas, moadto ba kami sa Ramoth sa Galaad sa pagpakiggubat, kun biyaan ba lamang namo kini? Ug siya mitubag: Tumungas kamo ug magmauswagon; ug si Jehova magahatag niana sa kamot sa hari. ¹⁶Ug ang hari miingon kaniya: Nakapila ba nga ikaw gipapanumpa ko nga magsulti ka sa lunsay matuod kanako sa ngalan ni Jehova? ¹⁷Ug siya miingon: Nakita ko ang tibook Israel nga nagtibulaag sa ibabaw sa mga kabukiran,

sama sa mga carnero nga walay magbalantay: si Jehova miingon: Kini walay agalon; papaulia silang tagsatagsa sa iyang balay sa pakigdait. ¹⁸Ug ang hari sa Israel miingon kang Josaphat: Wala ba ako magsugilon kanimo nga siya dili buot magatagna sa maayo mahitungod kanako, kondili sa dautan? ¹⁹Ug si Micheas miingon: Busa mamati ka sa pulong ni Jehova: nakita ko si Jehova nga nagalingkod sa iyang trono, ug ang tanang panon sa langit nanagtindog tupad kaniya sa iyang too ug sa iyang wala. ²⁰Ug si Jehova miingon: Kinsa ang magahaylo kang Achab, aron moadto ug molumpag sa Ramoth sa Galaad? Ug ang usa namulong niining paagiha; ug ang lain namulong nianang paagiha. ²¹Ug may migula nga usa ka espiritu, ug mitindog sa atubangan ni Jehova ug miingon: Ako maoy mohaylo kaniya. ²²Ug si Jehova miingon kaniya: Sa unsang paagi? Ug siya miingon: Ako moadto, ug magpakabakakon nga espiritu sa baba sa tanan sa iyang mga manalagna. Ug siya miingon: Ikaw mohaylo kaniya, ug makadaug usab: lumakaw ka, ug buhata ang ingon. ²³Karon tungod niini, ania karon, si Jehova nagbutang ug usa ka bakakong espiritu sa baba sa tanan niining imong mga manalagna; ug si Jehova namulong sa kadautan mahitungod kanimo. ²⁴Unya si Sedechias ang anak nga lalake ni Chanaana miduol, ug gisagpa si Micheas sa aping, ug miingon: Diin nga dalana moadto ang Espiritu ni Jehova gikan kanako sa pagsulti kanimo? ²⁵Ug si Micheas miingon: Ania karon, makita mo ra niadtong adlaw, sa diha nga ikaw moadto sa kinahilitan nga mga lawak sa pagtago sa imong kaugalingon. ²⁶Ug ang hari sa Israel miingon: Kuhaa si Micheas, ug dad-a siya ngadto kang Ammon, ang gobernador sa ciudad, ug kang Joas, ang anak nga lalake sa hari; ²⁷Ug ingna: Kini mao ang gipamulong sa hari: Ibutang kining tawohana sa bilanggoan, ug pakan-a siya sa tinapay sa kasakit ug tubig sa kasakit, hangtud nga ako makaanha sa pakigdait. ²⁸Ug si Micheas miingon: Kong ikaw mobalik gayud sa kalinaw, si Jehova wala magsulti pinaagi kanako. Ug siya miingon: Pamati kamo, mga katawohan, kamong tanan.

²⁹Busa ang hari sa Israel ug si Josaphat, ang hari sa Juda, mitungas ngadto sa Ramoth sa Galaad. ³⁰Ug ang hari sa Israel miingon kang Josaphat: Ako magatakuban sa akong kaugalingon, ug moadto sa gubat; apan magsul-ob ikaw sa imong mga bisti nga harianon. Ug ang hari sa Israel nagtakuban sa iyang kaugalingon ug miadto sa gubat. ³¹Karon ang hari sa Siria nagsugo sa katloan ug duha ka mga capitan sa iyang mga carro, nga nagaingon: Ayaw pagpakig-away batok sa diyutay bisan sa daku, gawas lamang sa hari sa Israel. ³²Ug nahitabo sa pagkakita sa mga capitan sa mga carro ni Josaphat nga sila miingon: Sa pagkatinuod kini mao ang hari sa Israel; ug sila mingtipas aron sa pagpakig-away batok kaniya: ug si Josaphat misinggit. ³³Ug nahitabo sa pagkakita sa mga capitan sa mga carro nga kadto dili *diya* hari sa Israel, sila mingbalik gikan sa paglutos kaniya. ³⁴Ug may usa ka tawo nga mingpana sa iyang pana nga dili tinuyo, ug naigo ang hari sa Israel sa taliwala sa sinumpayan sa salokot: busa siya miingon sa cochero sa iyang carro: Pabalika ang imong kamot, ug dad-a ako gawas sa panon; kay daku ang akong pagkasamad. ³⁵Ug ang gubat mikusog niadtong adlaw: ug ang hari gibilin sa iyang carro atbang sa mga Sirianhon, ug namatay sa pagkagabii; ug ang dugo miagay gikan sa samad ngadto sa ilalum sa carro ³⁶Ug dihay usa ka singgit gikan sa tibook nga panon sa hapit na mosalop ang adlaw, nga nagaingon: Tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang ciudad, ug tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang yuta. ³⁷Busa ang hari namatay, ug gidala ngadto sa

Samaria; ug ilang gilubong ang hari didto sa Samaria. ³⁸Ug ilang gihugasan ang carro didto sa linaw sa Samaria; ug ang mga iro nanagtila sa iyang dugo (karon ang mga bigaon nanagpanghugas sa ilang kaugalingon didto); sumala sa pulong ni Jehova nga iyang gipamulong. ³⁹Karon ang nahabilin sa mga buhat ni Achab, ug ang tanan nga iyang gibuhat, ug ang balay nga garing nga iyang gitukod, ug ang tanang mga ciudad nga iyang gitukod, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ⁴⁰Busa si Achab natulog uban sa iyang mga amahan; ug si Ochozias nga iyang anak nga lalake mihari nga ilis kaniya.

⁴¹Ug si Josaphat ang anak nga lalake ni Asa nagsugod sa paghari sa Juda sa ikaupat ka tuig ni Achab, hari sa Israel. ⁴²Si Josaphat may katloan ug lima ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari sulod sa kaluhaan ug lima ka tuig sa Jerusalem. Ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Azuba, ang anak nga babaye Silai. ⁴³Ug siya naglakat sa tanang dalan ni Asa nga iyang amahan; siya wala tumipas gikan niana, nga nagabuhat sa matarung diha sa mga mata ni Jehova: apan ang mga hatag-as nga dapit wala makuha; ang katawohan nanghalad pa gayud ug nanagsunog sa incienso diha sa hatag-as nga mga dapit. ⁴⁴Ug si Josaphat nakigdait sa hari sa Israel. ⁴⁵Karon ang uban nga mga buhat ni Josaphat, ug ang iyang gahum nga iyang gipakita, ug giunsa niya paggubat, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ⁴⁶Ug ang nahibilin sa mga sodomhanon, nga napabilin sa mga adlaw sa iyang amahan nga si Asa, iyang gipapahawa gikan sa yuta. ⁴⁷Ug walay hari sa Edom: usa ka gobernador maoy hari. ⁴⁸Si Josaphat naghimo ug mga sakayan sa Tarsis aron sa pag-adto sa Ophir tungod sa bulawan: apan wala sila moadto; kay ang mga sakayan nangadugmok didto sa Ezion-geber. ⁴⁹Unya si Ochozias, ang anak nga lalake ni Achab, miingon kang Josaphat: Paubana ang akong mga alagad sa imong mga sulogoon didto sa mga sakayan. Apan si Josaphat wala mobuot. ⁵⁰Ug si Josaphat natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong uban sa iyang mga amahan sa ciudad ni David nga iyang amahan; ug si Joram nga iyang anak nga lalake naghari nga ilis kaniya. ⁵¹Si Ochozias, ang anak nga lalake ni Achab nagsugod paghari sa Israel didto sa Samaria sa ikanapulo ug pito ka tuig ni Josaphat nga hari sa Juda, ug siya naghari sulod sa duha ka tuig sa Israel. ⁵²Ug siya naghimo niadtong dautan diha sa mga mata ni Jehova, ug naglakat sa dalan sa iyang amahan, ug sa dalan sa iyang inahan, ug sa dalan ni Jeroboam, ang anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya nga ang Israel makasala. ⁵³Ug siya nag-alagad kang Baal, ug nagsimba kaniya, ug naghagit sa pagkasuko kang Jehova, ang Dios sa Israel, sumala sa tanang gibuhat sa iyang amahan.

¹Ug ang Moab mialsa batok sa Israel sa tapus ang kamatayon ni Achab. ²Ug si Ochozias nahulog lahus sa kinuros-kuros sa iyang kinatas-an nga lawak didto sa Samaria ug nasakit *siya* : ug siya nagpadala ug mga sinugo, ug miingon kanila: Lakaw, pangutan-a si Baal-zebug, ang dios sa Ecron, kong mamaayo ba ako niining sakita. ³Apan ang manolonda ni Jehova miingon kang Elias ang Tisbinhon: Tumindog ka, tumungas ka aron hibalagon mo ang mga sinugo sa hari sa Samaria, ug ingna sila: Tungod ba kay walay Dios diha sa Israel, maoy hinungdan nga kamo moadto sa

pagpangutana kang Baal-zebub, ang dios sa Ecron? ⁴Busa karon sa ingon niini namulong si Jehova: Ikaw dili manaug gikan sa higdaanan nga imong gisak-an, apan sa pagkatinuod ikaw mamatay. Ug si Elias milakaw. ⁵Ug ang mga sinugo namalik ngadto kaniya, ug siya miingon kanila: Nganong nahibalik kamo? ⁶Ug sila miingon kaniya: May usa ka tawo nga nakigkita kanamo, ug miingon kanamo: Lakaw, bumalik kamo ngadto sa hari nga nagpaadto kaninyo, ug ingna siya: Kini mao ang giingon ni Jehova: Tungod ba kay walay Dios sa Israel maoy hinungdan nga ikaw nagpaadto sa pagpangutana kang Baalzebub, ang dios sa Ecron? busa ikaw dili manaug gikan sa higdaanan nga imong gisak-an, apan sa pagkatinuod ikaw mamatay. ⁷Ug siya miingon kanila: Unsa ang kinaiya sa tawo nga nakigkita kaninyo, ug nagsugilon kaninyo niining mga pulonga? ⁸Ug sila mingtubag kaniya: Siya usa ka tawo nga balhiboon, ug nagbakus sa usa ka bakus nga panit libut sa iyang hawak. Ug siya miingon: Kadto mao si Elias ang Tisbinhon.

⁹ Unya *ang hari* nagpadala ngadto kaniya ug usa ka capitan sa tagkalim-an uban sa iyang kalim-an. Ug siya mitungas ngadto kaniya: ug, ania karon, siya naglingkod sa kinatumyan sa bungtod. Ug siya misulti kaniya: Oh tawo sa Dios, ang hari miingon: Lumugsong ka. ¹⁰Ug si Elias mitubag ug miingon sa capitan sa tagkalim-an: Kong ako usa ka tawo sa Dios, pakanaugon unta ang kalayo gikan sa langit, ug sunogon ikaw ug ang imong tagkalim-on. Ug dihay kalayo nga nanang gikan sa langit, ug giut-ut siya ug ang iyang kalim-an. ¹¹Ug siya nagpadala pag-usab ug laing capitan sa tagkalim-an uban sa iyang kalim-an. Ug siya mitubag ug miingon kaniya: Oh tawo sa Dios, sa ingon niini namulong ang hari: Lumugsong ka pagdali. ¹²Ug si Elias mitubag ug miingon kanila: Kong ako ang usa ka tawo sa Dios, pakanaugon unta ang kalayo gikan sa langit, ug ut-uton ikaw ug ang imong kalim-an. Ug ang kalayo sa Dios nanaug gikan sa langit, ug giut-ut siya ug ang iyang kalim-an. ¹³Ug nagpaadto na usab siya sa ikatolo nga capitan sa tagkalim-an uban sa iyang kalim-an. Ug ang ikatolo ka capitan sa tagkalim-an mitungas, ug miabut ug miluhod sa atubangan ni Elias, ug naghangyo kaniya, ug miingon kaniya: Oh tawo sa Dios, ako nagahangyo kanimo, himoon unta ang akong kinabuhi ug ang kinabuhi niining kalim-an nga imong mga alagad, nga mahal sa imong panan-aw. ¹⁴Ania karon, may kalayo nga nanaug gikan sa langit, ug miut-ut sa duha ka capitan sa kalim-an nga inubanan sa ilang mga tagkalim-an; apan karon himoon unta ang akong kinabuhi nga mahal sa imong mga mata. ¹⁵Ug ang manolonda ni Jehova miingon kang Elias: Lumugsong ka uban kaniya: ayaw kahadlok kaniya. Ug siya mitindog, ug milugsong uban kaniya ngadto sa hari. ¹⁶Ug siya miingon kaniya: Kini mao ang giingon ni Jehova: Ingon nga nakita nga ikaw nagpadala ug mga sinugo sa pagpangutana kang Baal-zebub, ang dios sa Ecron, tungod ba kay walay Dios sa Israel maoy hinungdan nga nangutana ka sa iyang pulong? busa ikaw dili manaug gikan sa higdaanan nga imong gisak-an, apan sa pagkatinuod mamatay ikaw. ¹⁷Busa siya namatay sumala sa pulong ni Jehova nga gipamulong ni Elias. Ug si Joram nagsugod sa paghari ilis kaniya sa ikaduha nga tuig ni Joram anak ni Josaphat hari sa Juda; tungod kay siya walay anak nga lalake. ¹⁸Karon ang nahibilin nga mga buhat ni Ochozias nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel?

¹ Ug nahitabo sa diha nga buot ni Jehova kuhaon si Elias pinaagi sa usa ka alimpulos ngadto sa langit, nga si Elias miadto uban kang Eliseo sukad sa Gilgal. ²Ug si Elias miingon kang Eliseo: Pabilin dinhi, ako nagahangyo kanimo; kay si Jehova nagpaanhi kanako sa gilay-on nga kutob sa Beth-el. Ug si Eliseo miingon: Ingon nga si Jehova buhi, ug ingon nga ang imong kalag buhi, ako dili mobulag kanimo. Busa sila minglugsong ngadto sa Beth-el. ³Ug ang mga anak nga lalake sa mga manalagna nga didto sa Beth-el ming-adto kang Eliseo, ug miingon kaniya: Nahibalo ba ikaw nga ang imong agalon kuhaon ni Jehova gikan sa imong ulo niining adlaw? Ug siya miingon: Oo, ako nahibalo niini; humilom kamo. ⁴Ug si Elias miingon kaniya: Eliseo, pabilin dinhi, ako nagahangyo kanimo; kay si Jehova nagpaadto kanako ngadto sa Jerico. Ug siya miingon; Ingon nga si Jehova buhi, ug ingon nga ang imong kalag buhi, ako dili mobulag kanimo. Busa sila ming-adto sa Jerico. ⁵Ug ang mga anak nga lalake sa mga manalagna nga didto sa Jerico mingduol kang Eliseo, ug ming-ingon kaniya: Nahibalo ba ikaw nga ang imong agalon kuhaon ni Jehova gikan sa imong ulo niining adlaw? Ug siya mitubag: Oo, ako nahibalo niini; humilom kamo. ⁶Ug si Elias miingon kaniya: Pabilin dinhi, ako nagahangyo kanimo; kay si Jehova nagpaadto kanako ngadto sa Jordan. Ug siya miingon: Ingon nga si Jehova buhi, ug ingon nga ang imong kalag buhi ako dili mobulag kanimo. Ug silang duha nanagpadayon. ⁷Ug kalim-an ka tawo sa mga anak nga lalake sa mga manalagna nangadto, ug nanagtindog atbang kanila sa halayong dapit: ug silang duha nanindog duol sa Jordan. ⁸Ug gikuha ni Elias ang iyang manto, ug iyang gilimin, ug gibunalan ang mga tubig, ug sila nangabahin dinhi ug didto, mao nga silang duha nanabok sa mamala nga yuta.

⁹Ug nahitabo, sa pagpakatabok na nila, nga si Elias miingon kang Eliseo: Pangayo unsay akong buhaton alang kanimo, sa dili pa ako kuhaon gikan kanimo. Ug si Eliseo miingon: Ako nagahangyo kanimo, himoa nga ang pinilo nga pahat sa imong espiritu mokunsad kanako. ¹⁰Ug siya miingon: Ikaw nagahangyo sa usa ka malisud nga butang: *bisan pa niana*, kong ikaw makakita kanako sa diha nga ako kuhaon na gikan kanimo, mahimo kini kanimo; apan kong dili, dili mamahimo. ¹¹Ug nahitabo, sa diha nga sila nagpadayon pa gayud, ug nagsulti, ania karon, *may mapakita* nga usa ka carro sa kalayo, ug mga kabayo nga kalayo, nga nagbulag kanila ang usa sa usa; ug si Elias mikayab ngadto sa langit pinaagi sa usa ka alimpulos. ¹²Ug si Eliseo nakakita niini, ug siya misinggit: Amahan ko, amahan ko, ang mga carro sa Israel ug ang mga nanagkabayo niini! Ug siya wala na makakita kaniya: ug iyang gikuptan ang iyang kaugalingong mga saput, ug kini gigisi niya sa duruha ka bahin.

¹³Iya nga gikuha usab, ang manto ni Elias nga nahulog gikan kaniya, ug mibalik, ug mitindog sa tampi sa Jordan. ¹⁴Ug iyang gikuha ang manto ni Elias nga nahulog gikan kaniya, ug gibunalan ang mga tubig, ug miingon: Hain man si Jehova, ang Dios ni Elias? ug sa iyang gibunalan usab ang mga tubig, nangabahin sila dinhi ug didto; ug si Eliseo mitabok. ¹⁵Ug sa pagkakita kaniya sa mga anak nga lalake sa mga manalagna nga didto sa Jerico atbang kaniya, sila ming-ingon: Ang espiritu ni Elias nagapuyo kang Eliseo. Ug sila nangadto sa pagtagbo kaniya, ug mingyukbo sa ilang kaugalingon sa yuta sa atubangan niya. ¹⁶Ug sila ming-ingon kaniya: Tan-awa karon, anaa uban sa imong mga alagad ang kalim-an nga kusganon nga mga tawo; palakta sila, kami nagahangyo

kanimo, ug pangitaa ang imong agalon, tingali kaha nga ang Espiritu ni Jehova mikuha kaniya, ug gibutang siya sa kabukiran kun sa kawalogan. Ug siya miingon: Dili kamo magpadala. ¹⁷Ug sa gipugos nila siya hangtud nga siya naulaw, siya miingon: Magpadala kamo. Busa sila nagpadala ug kalim-an ka tawo; ug sila nangita sa sulod sa totolo ka adlaw, apan siya wala hikaplagi. ¹⁸Ug sila mingbalik kaniya, samtang nagpabilin pa siya sa Jerico; ug siya miingon kanila: Wala ba ako moingon kaninyo: Ayaw pag-adto?

¹⁹ Ug ang mga tawo sa ciudad ming-ingon kang Eliseo: Ania karon, kami nagahangyo kanimo, ang paghimutang niining lungsora makapahimuot, sumala sa nakita sa akong ginoo: apan ang tubig dautan, ug ang yuta walay abut. ²⁰Ug siya miingon: Dad-i ako ug usa ka bag-ong tibud-tibud, ug butangi ug asin ang sulod niini. Ug ilang gidala kini kaniya. ²¹Ug miadto siya ngadto sa tuburan sa mga tubig, ug misabulak sa asin didto, ug miingon: Kini mao ang giingon ni Jehova: Giayo ko kining katubigan; wala nay kamatayon kun pagsalibay sa bunga sukad karon. ²²Busa ang mga tubig nangaayo hangtud niining adlaw, sumala sa pulong ni Eliseo nga iyang gisulti. ²³Ug mitungas siya gikan didto ngadto sa Beth-el; ug sa diha nga nagapaingon pa siya diha sa dalan, may mga batan-on nga lalake nga nanggula gikan sa ciudad, ug nagtamay kaniya, ug ming-ingon kaniya: Tumungas ka, ikaw upawon; tumungas ka, ikaw upawon. ²⁴Ug siya milingi sa iyang likod ug nakita sila, ug nagtunglo kanila sa ngalan ni Jehova. Ug may nanggula nga duha ka oso nga baye gikan sa kakahoyan, ug mingkunis-kunis sa kap-atan ug duha ka mga batan-on. ²⁵Ug siya miadto gikan didto ngadto sa bukid sa Carmelo, ug gikan didto siya mibalik ngadto sa Samaria.

¹ Karon si Joram anak nga lalake ni Achab nagsugod paghari sa Israel sa Samaria sa ikanapulo ug walo ka tuig ni Josaphat nga hari sa Juda, ug naghari sa napulo ug duha ka tuig. ²Ug siya naghimo sa dautan sa mga mata ni Jehova, apan dili sama sa iyang amahan, ug sama sa iyang inahan; kay iyang gisalikway ang haliging bato ni Baal nga binuhat sa iyang amahan. ³Apan siya nagpabilin sa mga sala ni Jeroboam anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala, siya wala mobiya niini. ⁴Karon si Mesa ang hari sa Moab maoy usa ka agalon sa mga carnero; ug iyang gihatag sa hari sa Israel ang balhibo sa usa ka gatus ka libo nga carnero nga nati, ug sa usa ka gatus ka libong carnero nga lake. ⁵Apan nahitabo, sa namatay na si Achab, nga ang hari sa Moab mialsa batok sa hari sa Israel.

⁶ Ug ang hari nga si Joram migula sa Samaria niadtong panahona, ug giihap ang tibook Israel. ⁷Ug siya miadto ug nagpaadto kang Josaphat ang hari sa Juda, nga nagaingon: Ang hari sa Moab mialsa batok kanako: makigkauban ba ikaw kanako batok sa Moab aron sa pagpakiggubat? Ug siya miingon. Ako motungas: *kay* ingon nga ako mao man ikaw, ang akong katawohan mao man ang imong katawohan, ang akong mga kabayo mao man ang imong mga kabayo. ⁸Ug siya miingon: Asa dapit kita motungas? Ug siya mitubag: Sa alagian sa kamingawan sa Edom. ⁹Busa ang hari sa Israel miadto, ug ang hari sa Juda, ug ang hari sa Edom; ug sila nanaghimo sa usa ka paglibut sa pito ka adlaw nga panaw: ug walay tubig alang sa panon, ni sa mga mananap nga nanagsunod

kanila. ¹⁰Ug ang hari sa Israel miingon: Alaut! kay si Jehova nagtawag sa pagtapok niining totolo ka hari aron sa pagtugyan kanila ngadto sa kamot sa Moab. ¹¹Apan si Josaphat miingon: Wala ba dinhi ang usa ka manalagna ni Jehova, aron kita makapangutana kang Jehova pinaagi kaniya? Ug ang usa sa mga sulogoon sa hari sa Israel mitubag ug miingon: Si Eliseo ang anak nga lalake ni Saphat ania dinhi, nga mibubo sa tubig sa mga kamot ni Elias. ¹²Ug si Josaphat miingon: Ang pulong ni Jehova anaa kaniya. Busa ang hari sa Israel ug si Josaphat ug ang hari sa Edom minglugsong ngadto kaniya. ¹³Ug si Eliseo miingon sa hari sa Israel Unsay labut nako kanimo? lumakaw ka ngadto sa mga manalagna sa imong amahan, ug ngadto sa mga manalagna sa imong inahan. Ug ang hari sa Israel miingon kaniya: Dili; kay si Jehova nagtawag sa pagtapok niining totolo ka mga hari aron sila itugyan ngadto sa kamot sa Moab. ¹⁴Ug si Eliseo miingon: Ingon nga si Jehova sa mga panon buhi, sa kang kinsang atubangan ako nagatindog, sa pagkatinuod, kong wala pa unta ako magtahud sa paghianhi ni Josaphat ang hari sa Juda, ako dili moatubang kanimo, ni makigkita kanimo. ¹⁵Apan karon dad-i ako ug usa ka magtotogtog. Ug sa nahitabo, nga ang magtotogtog mitogtog, nga ang kamot ni Jehova mianha kaniya. ¹⁶Ug siya miingon: Kini mao ang giingon ni Jehova: Himoa nga kining walog mapuno sa mga kanal. ¹⁷Kay kini mao ang giingon ni Jehova: Kamo dili makakita sa hangin, ni makakita kamo sa ulan; apan kanang waloga mapuno sa tubig, ug kamo mag-inum, kamo ug ang inyong mga vaca ug ang inyong mga mananap. ¹⁸Ug kini usa lamang ka magaan nga butang sa mga mata ni Jehova: siya usab magatugyan sa mga Moabnon nganha sa inyong kamot. ¹⁹Ug pagahampakon ninyo ang tagsatagsa ka kinutaan nga ciudad, ug ang tagsatagsa ka pinili nga ciudad, ug mangapukan ang tagsatagsa ka maayong kahoy, ug makahunong sa tanang mga tuburan sa tubig ug magdaut sa tagsatagsa ka bahin sa maayong luna sa yuta pinaagi sa mga bato.

²⁰ Ug nahitabo sa pagkabuntag, sa hapit na ang panahon sa paghalad, nga, ania karon, may miabut nga tubig sa alagian sa Edom, ug ang yuta napuno sa tubig. ²¹Karon sa pagkadungog sa mga Moabnon nga ang mga hari ming-anha aron sa pagpakig-away batok kanila, sila nanagtigum sa ilang kaugalingon, ang tanan nga makahimo sa paggamit sa hinagiban, ug uban pa, ug nanagtindog sa utlanan. ²²Ug sila namangon sa pagsayo sa kabuntagon, ug ang adlaw misilang ibabaw sa tubig, ug ang mga Moabnon nakakita sa tubig sa ilang atbang ang kapula sama sa dugo: ²³Ug sila ming-ingon: Kini dugo; ang mga hari sa pagkatinuod nangalaglag na, ug sila nanag-unay ang tagsatagsa ka tawo sa iyang kauban: busa karon, Moab, ngadto sa mga inagaw. ²⁴Ug sa paghiadto nila sa campo sa Israel, ang mga Israelihanon nanindog ug gilaglag ang mga Moabnon, mao nga sila nangalagiw gikan sa ilang atubangan; ug sila ming-asdang sa yuta, *uban* ang paglaglag sa mga Moabnon. ²⁵Ug ilang gigun-ob ang mga ciudad; ug sa ibabaw sa tagsatagsa ka maayong luna sa yuta gisalibay sa tagsatagsa ka tawo ang iyang bato, ug gipuno kini; ug ilang gipahunong ang tanan nga mga tuburan sa tubig, ug gipamutol ang tanan nga mga maayong kahoy hangtud sa Kir-hareseth ang mga bato *lamang* ang ilang gibilin didto; apan ang mga manglalabyog nanaglibut niini ug gihampak kini. ²⁶Ug sa pagkakita sa hari sa Moab nga ang gubat hilabihan ra kaayo alang kaniya, siya midala uban kaniya sa pito ka gatus ka tawo nga nanag-ibut sa pinuti aron sa pagsulong ngadto

sa hari sa Edom; apan sila wala makahimo. ²⁷Unya iyang gikuha ang iyang kamagulangang anak nga lalake nga buot maghari ilis kaniya, ug gihalad siya nga halad-nga-sinunog sa ibabaw sa kuta. Ug dihay dakung kaligutgut batok sa Israel: ug sila namahawa gikan kaniya, ug namauli ngadto sa ilang yuta.

¹ Karon dihay mitu-aw nga usa ka babaye gikan sa mga asawa sa mga anak nga lalake sa mga manalagna ngadto kang Eliseo, nga nagaingon: Ang imong alagad nga akong bana namatay; ug ikaw nahibalo nga ang imong alagad mahadlokon kang Jehova: ug ang hulamanan sa salapi ania aron sa pagkuha alang kaniya sa akong duha ka mga bata aron ulipnon. ²Ug si Eliseo miingon kaniya: Unsay buhaton ko alang kanimo? suginli ako; unsay anaa kanimo sa balay? Ug siya miingon: Ang imong alagad walay bisan unsa didto sa balay, gawas sa usa ka kolon sa lana. ³Unya siya miingon: Lakaw, manghulam ka ug mga sudlanan gikan sa tanan mo nga mga silingan, bisan mga sudlanan nga walay sulod; ayaw paghulam ug diyutay. ⁴Ug sumulod ka, ug tak-upan mo ang ganghaan kanimo ug sa imong mga anak nga lalake, ug sudli kining tanan nga mga sudlanan; ug lainon mo ang mapuno. ⁵Busa siya miadto gikan kaniya, ug gitak-upan ang pultahan kaniya ug sa iyang mga anak nga lalake; ilang gidala kaniya ang mga *sudlanan* ug iyang gibuboan. ⁶Ug nahitabo, sa pagkapuno sa mga sudlanan, nga siya miingon sa iyang anak nga lalake; Dad-i pa ako ug usa ka sudlanan. Ug siya miingon kaniya: Wala nay laing sudlanan. Ug ang lana mihunong. ⁷Unya siya miadto ug gisuginlan ang tawo sa Dios. Ug siya miingon: Lakaw, ibaligya ang lana, ug bayran mo ang imong utang, ug magpanginabuhi ka ug ang imong mga anak sa salin.

⁸ Ug nahitabo sa usa ka adlaw, nga si Eliseo miagi ngadto sa Sunem, diin may usa ka dakung babaye; ug siya nagpugos kaniya sa pagkaon sa tinapay. Ug mao kadto, nga sa kanunay nga siya milabay, siya mihapit didto aron sa pagkaon sa tinapay. ⁹Ug siya miingon sa iyang bana: Tan-awa karon, nasabut ko nga kini usa ka balaan nga tawo sa Dios, nga kanunay nga miagi kanato. ¹⁰Himoan ta *siya*, ako nagahangyo kanimo, ug usa ka diyutayng lawak nga binungbongan; ug butangan ta *siya* didto ug usa ka higdaanan, ug usa ka lamesa, ug usa ka lingkoranan, ug usa ka tangkawan: ug mahitabo nga kong moanhi siya kanato, siya moadto niadtong dapita. ¹¹Ug nahitabo sa usa ka adlaw, nga siya miadto, ug misulod siya sa lawak ug mihigda didto. ¹²Ug siya miingon kang Giesi nga iyang alagad: Tawga kining Sunamitanhon. Ug sa iyang natawag siya, mitindog siya sa iyang atubangan. ¹³Ug siya miingon kaniya: Karon ingna siya: Ania karon, ikaw nag-amoma kanamo uban sa tanang pagbantay; unsay pagabuhaton alang kanimo? Buot ba ikaw nga pagahisgutan ngadto sa hari, kun sa capitan sa panon? Ug siya mitubag: Ako nagapuyo ipon sa akong kaugalingong katawohan. ¹⁴Ug siya miingon: Nan unsa man ang pagabuhaton alang kaniya? Ug si Giesi mitubag: Sa pagkamatuod siya walay anak, ug ang iyang bana tigulang na. ¹⁵Ug siya miingon: Tawga siya. Ug sa iyang pagtawag kaniya, siya mitindog sa ganghaan. ¹⁶Ug siya miingon: Niining panahona, kong ang takna mahibalik, ikaw magakugos ug usa ka anak nga lalake. Ug siya miingon: Dili, ginoo, ikaw tawo sa Dios, ayaw pagbakak sa imong alagad nga babaye. ¹⁷Ug ang babaye nanamkon,

ug nanganak sa usa ka bata nga lalake niadtong panahona sa paghibalik sa panahon, sumala sa gipamulong ni Eliseo kaniya.

¹⁸ Ug sa mitubo na ang bata, nahitabo sa usa ka adlaw, nga siya migula ngadto sa iyang amahan ngadto sa mga mag-alani. ¹⁹Ug siya miingon sa iyang amahan: *Ang* ulo ko, *ang* ulo ko. Ug siya miingon sa iyang alagad: Dad-a siya ngadto sa iyang inahan. ²⁰Ug sa nahiadto na siya didto nga gidala ngadto sa iyang inahan, siya milingkod sa iyang mga tuhod hangtud sa kaudtohon, ug unya namatay. ²¹Ug siya misaka ug gibutang siya sa ibabaw sa higdaanan sa tawo sa Dios, ug gitakpan *ang pultahan* kaniya, ug migula. ²²Ug iyang gitawag ang iyang bana, ug miingon: Padad-i ako, nagahangyo ako kanimo, ug usa sa mga alagad, ug usa sa mga asno, aron ako makapadalagan ngadto sa tawo sa Dios, ug mobalik pag-usab. ²³Ug siya miingon: Nganong moadto ka kaniya niining adlaw? dili man bag-ong bulan, ni adlaw nga igpapahulay. Ug siya miingon: Mamaayo kana. ²⁴Unya iyang gimontorahan ang usa ka asno, ug miingon sa iyang alagad, *Palakta na*, ug padayon; ayaw pagpahunonga ang pagdalagan, gawas kong ako magsugo kanimo. ²⁵Busa siya miadto, ug miadto ngadto sa tawo sa Dios didto sa bukid sa Carmelo. Ug nahitabo, sa pagkakita sa tawo sa Dios kaniya sa layo, nga siya miingon kang Giese nga iyang alagad: Ania karon, didto sa unahan atua ang Sunamitanhon. ²⁶Dalagan, ako nagahangyo kanimo, sugata siya karon, ug ingna siya: Maayo ba ikaw? Maayo ba ang imong bana? Maayo ba ang bata? Ug siya mitubag: Maayo man. ²⁷Ug sa pag-abut niya ngadto sa tawo sa Dios sa bungtod, iyang gikuptan ang iyang mga tiil. Ug si Giesi mipaduol aron sa pagsikway kaniya; apan ang tawo sa Dios miingon: Pasagdi siya: kay ang iyang kalag nasamok diha kaniya; ug si Jehova nagtipig niini gikan kanako, ug wala magsugilon kanako. ²⁸Unya siya miingon: Nagtinguha ba ako ug usa ka anak sa akong ginoo? Wala ba ako umingon: Ayaw ako paglimbongi? ²⁹Unya siya miingon kang Giesi: Baksi ang imong mga hawak, ug ibutang ang akong sungkod sa imong kamot, ug lumakaw ka sa imong dalan: kong ikaw ihibalag ug bisan kinsa nga tawo, ayaw paghatag kaniya sa katahuran; ug kong may pila nga mohatag kanimo ug katahuran, ayaw siya pagbalusi pag-usab: ug ibutang ang akong sungkod sa ibabaw sa nawong sa bata. ³⁰Ug ang inahan sa bata miingon: Ingon nga si Jehova buhi, ug ingon nga ang imong kalag buhi, ako dili mobulag kanimo. Ug siya mitindog ug minunot kaniya. ³¹Ug si Giesi miuna kanila, ug gibutang ang sungkod sa ibabaw sa nawong sa bata; apan walay tingog, ni pagpatalinghug. Busa siya mibalik sa pagsugat kaniya, ug gisuginlan siya, sa pag-ingon: Ang bata wala mahagmata. ³²Sa pag-abut ni Eliseo diha sa balay, ania karon, ang bata patay na, ug gibutang sa iyang higdaanan. ³³Busa siya misulod, ug gitakpan ang pultahan nilang duha, ug nag-ampo kang Jehova. ³⁴Ug misaka siya ug miubo ibabaw sa bata, ug gibutang ang iyang baba sa ibabaw sa iyang baba, ug iyang mga mata sa ibabaw sa iyang mga mata, ug ang iyang mga kamot sa ibabaw sa iyang mga kamot: ug siya mituy-od ibabaw kaniya; ug ang unod sa bata nag-anam ug kainit. ³⁵Unya siya mibalik, ug naglakaw lakaw sa makausa paingon dinhi ug ngadto sulod sa balay; ug misaka ug mituy-od sa iyang kaugalingon ibabaw kaniya; ug ang bata mibahaon sa nakapito, ug ang bata mibuka sa iyang mga mata. ³⁶Ug iyang gitawag si Giesi, ug miingon: Tawga kining Sunamitanhon. Busa iyang gitawag siya. Ug sa pag-abut niya didto kaniya, siya miingon: Kuhaa ang imong anak. ³⁷Unya siya

misulod, ug mihapa sa iyang mga tiil, miyukbo siya sa yuta; ug iyang gikuha ang iyang anak, ug migula.

³⁸ Ug si Eliseo miadto pag-usab sa Gilgal. Ug may gutom didto sa yuta; ug ang mga anak nga lalake sa mga manalagna nanaglingkod sa atubangan niya; ug siya miingon sa iyang alagad: Ilung-ag ang dakung kolon, ug pabukala ang linat-an alang sa mga anak sa mga manalagna. ³⁹Ug ang usa miadto sa kapatagan sa pagpanguha sa mga ulotanon, ug nakakaplag sa usa ka balagon nga ihalas, ug nagtigum sa mga ihalas nga kalabasa nga usa ka puyos, ug miadto ug gihiwa-hiwa sila nga gisulod sa kolon sa linat-an; kay kini wala hiilhi nila. ⁴⁰Busa ilang gihuwad aron ipakaon sa mga tawo. Ug nahitabo sa nagakaon sila sa sud-an nga sila naninggit, ug nanag-ingon: Oh tawo sa Dios. Adunay kamatayon sa kolon. Ug sila wala makakaon niini. ⁴¹Apan siya miingon: Pagdala sa harina. Ug iyang gisulod kini ngadto sa kolon; ug siya miingon: Sanduki ang mga tawo, aron sila mangaon, ug walay nakadaut diha sa sulod sa kolon. ⁴²Ug may nahianhang usa ka tawo gikan sa Baal-salisa, ug gidad-an ang tawo sa Dios sa mga inunahang bunga, kaluhaan ka talay sa cebada, ug bag-ong sinanggi nga mga puso sa mais diha sa iyang sako. Ug siya miingon: Hatagi ang katawohan aron sila mangaon. ⁴³Ug ang iyang alagad miingon: Unsa, ibutang ko kini sa atubangan sa usa ka gatus ka tawo? Apan siya miingon: Hatagi ang katawohan, aron sila makakaon, kay kini mao ang giingon ni Jehova: Sila mangaon ug magbilin ug salin niini. ⁴⁴Busa iyang gibutang kini sa ilang atubangan ug sila nangaon, ug may salin didto, sumala sa pulong ni Jehova.

¹ Karon si Naaman, capitan sa panon sa hari sa Siria, maoy usa ka dakung tawo uban sa iyang agalon, ug talaburon, tungod kay pinaagi kaniya si Jehova mihatag sa pagdaug sa Siria: siya usab usa ka gamhanang tawo sa kaisug, *apan siya* usa ka sanlahon. ²Ug ang mga Sirianhon nanggula mga nanagpanon, ug gipanagdala gikan sa yuta sa Israel ang usa ka diyutay nga dalagita nga binihag; ug siya nagalagad sa asawa ni Naaman. ³Ug siya miingon sa iyang agalon nga babaye: Agad pa unta nga ang akong ginoo mahauban sa manalagna nga atua sa Samaria! Nan mamaayo siya sa iyang sanla. ⁴Ug dihay usa nga misulod, ug gisuginlan ang iyang ginoo, nga nagaingon: Sa ingon niini ug sa ingon niadto namulong ang dalagita nga gikan sa yuta sa Israel. ⁵Ug ang hari sa Siria miingon: Lakaw karon, ug magapadala ako ng usa ka sulat ngadto sa hari sa Israel. Ug siya milakaw, ug nagdala siya ug napulo ka talento nga salapi, ug unom ka libo ka *tipak* nga bulawan, ug napulo ka ilisan nga saput. ⁶Ug iyang gidala ang sulat ngadto sa hari sa Israel, nga nagaingon: Ug karon sa diha nga modangat kanimo kining sulata, ania karon, gipadala ko kanimo si Naaman nga akong alagad, aron ayuhon mo siya sa iyang sanla. ⁷Ug nahitabo sa pagkabasa sa hari sa Israel sa sulat, nga iyang gigisi ang iyang mga saput, ug miingon: Dios ba ako sa pagpatay ug sa pagpabuhi, nga kining tawohana nagpadala man kanako aron sa pag-ayo sa usa ka tawo sa iyang sanla? Apan, palandunga, ako nagahangyo kanimo, ug tan-awa, giunsa niya ang pagpangita ug usa ka pagpakiglalis batok kanako. ⁸Ug mao kadto, sa pagkadungog ni Eliseo nga tawo sa Dios, nga ang hari sa Israel nanggisi sa iyang mga saput, nga iyang gipasugoan ang hari, nga nagaingon: Nganong gigisi mo

ang imong mga saput? Paanhia siya karon kanako, ug siya manghibalo nga adumay usa ka manalagna sa Israel.

⁹ Busa si Naaman miadto uban ang iyang mga kabayo ug uban ang iyang mga carro, ug mitindog sa ganghaan sa balay ni Eliseo. ¹⁰Ug si Eliseo nagpadala ug usa ka sulogoon ngadto kaniya, nga nagaingon: Lakaw ug maghugas *ka* didto sa Jordan sa makapito, ug hiulian ka sa imong unod, ug ikaw mahinlo. ¹¹Apan si Naaman naligutgut, ug mipahawa, ug miingon: Ania karon, ako naghunahuna nga siya sa pagkatinuod mogula nganhi kapako, ug motindog ug magatawag sa ngalan ni Jehova nga iyang Dios, ug magawarawara sa iyang kamot diha sa maong dapit, ug mamaayo ang sanla. ¹²Dili ba ang Abana ug ang Pharphar, mga suba sa Damasco, labing maayo pa kay sa tanang tubig sa Israel? Dili ba ako makapanghugas niini ug mamahinlo? Busa siya mitalikod ug mipahawa nga naglagut. ¹³Ug ang iyang mga lagad mingduol, ug namulong kaniya: Amahan ko, kong ang manalagna nagsugo kanimo sa pagbuhat sa dakung butang dili mo ba kini pagbuhaton? Nan hain ang labing maayo, kong siya moingon kanimo: Panghimasa, ug magmahinlo ka? ¹⁴Busa siya miadto, ug misugmaw sa *iyang kaugalingon* sa makapito didto sa Jordan, sumala sa gipamulong sa tawo sa Dios; ug ang iyang unod nahiuli pag-usab sama sa unod sa diyutay nga bata, ug siya nahinlo.

¹⁵ Ug siya mibalik ngadto sa tawo sa Dios, siya ug ang tanan niyang kauban, ug mianha ug mitindog sa iyang atubangan, ug siya miingon: Ania karon, ako nahibalo nga walay Dios sa tanang yuta, gawas sa Israel: busa karon, ako nagahangyo kanimo, dawaton mo ang usa ka gasa sa imong alagad. ¹⁶Apan siya miingon: Ingon nga si Jehova buhi, sa kang kansang atubangan ako nagatindog, ako dili modawat sa bisan unsa. Ug iyang gipupos siya sa pagkuha niini; apan siya nagdumili. ¹⁷Ug si Naaman miingon: Kong dili, ako nagahangyo kanimo ipahatag sa imong alagad ang duha ka carga nga yuta *nga anaa* sa mula; kay ang imong alagad sukad karon dili magahalad sa halad-nga-sinunog ni paghalad sa laing mga dios, apan kang Jehova. ¹⁸Niining butanga si Jehova nagapasaylo sa imong alagad: sa diha nga ang akong agalon moadto sa balay ni Rimmon aron sa pagsimba didto, ug siya magasal-ig sa akong kamot, ug ako sa akong kaugalingon magayukbo sa sulod sa balay ni Rimmon, sa magayukbo ako sa akong kaugalingon sa sulod sa balay ni Rimmon, si Jehova magapasaylo sa imong alagad niining butanga. ¹⁹Ug siya miingon kaniya: Lakaw sa pakigdait. Busa nagpalayo siya ng diyutay gikan kaniya.

²⁰ Apan si Giesi, ang alagad ni Eliseo, ang tawo sa Dios, miingon: Ania karon, ang akong agalon nagluwas niining Naaman nga Sirianhon, sa walay pagdawat diha sa iyang kamot nianang gidala: ingon na si Jehova buhi, ako moapas kaniya, ug kuhaon *ko* ang bisan unsa kaniya. ²¹Busa si Giesi minunot kang Naaman. Ug sa pagkakita ni Naaman sa usa nga nagadalagan sa iyang ulahi, siya mikawas sa carro aron sa pagsugat kaniya, ug miingon: Maayo ba ang tanan? ²²Ug siya miingon: Ang tanan maayo. Ang akong agalon nagpaanhi kanako, nga nagaingon: Tan-awa, karon may nahianhi kanako gikan sa kabungtoran sa Ephraim duha ka sa mga batan-ong lalake sa mga anak sa mga manalagna; hatagi sila, ako nagahangyo kanimo, ug usa ka talento nga salapi, ug duha ka ilisan nga saput. ²³Ug si Naaman miingon: Ikalipay ang pagkuha sa duha ka talento. Ug iyang gipugos siya, ug giputos ang duha ka talento nga salapi sa duha puntul, lakip ang duha ilisan nga

saput, ug gipalukdo sa duha sa iyang mga alagad: ug ilang gidala kini sa atubangan niya. ²⁴Ug sa paghiabut niya ngadto sa bungtod, iyang gikuha kini gikan sa ilang kamot, ug gihipos kini sa sulod sa balay; ug iyang gipalakaw ang mga tawo, ug sila namahawa. ²⁵Apan siya misulod ug mitindog sa atubangan sa iyang agalon. Ug si Eliseo miingon kaniya: Diin ka ba gikan, Giesi? Ug siya miingon: Ang imong alagad wala molakaw sa laing dapit. ²⁶Ug siya miingon kaniya: Ang akong kasingkasing wala ba *mahiuban kanimo* sa pagkawas sa tawo sa iyang carro aron sa pagsugat kanimo? Panahon ba *karon* sa pagdawat sa salapit, ug sa pagdawat sa mga saput, ug mga kaolivohan, ug mga kaparrasan, ug mga carnero, ug mga vaca, ug mga alagad nga lalake, ug mga alagad nga babaye? ²⁷Busa ang sanla ni Naaman motakod kanimo, ug sa imong kaliwat sa walay katapusan. Ug siya mipahawa sa iyang atubangan nga usa ka sanlahon sa kapution sama sa nieve.

¹ Ug ang mga anak nga lalake sa mga manalagna nanag-ingon kang Eliseo: Tan-awa karon, ang dapit nga among gipuy-an una kanimo pig-ut ra kaayo alang kanamo. ²Paadtoa kami, nagahangyo kami kanimo, ngadto sa Jordan, ug manguha gikan didto ang tagsatagsa usa ka sagbayan, ug tugoti kami paghimo didto usa ka dapit diin kami makapuyo. Ug siya mitubag: Lakaw kamo. ³Ug ang usa miingon: Ikalipay, ako nagahangyo kanimo, ang pagpakig-uban sa imong alagad. Ug siya mitubag: Ako mouban. ⁴Busa siya miuban kanila. Ug sa pag-abut nila sa Jordan sila namutol ug kahoy. ⁵Apan sa diha nga ang usa nagputol sa usa ka sagbayan, ang ulo-ulo sa wasay nahulog ngadto sa tubig; ug siya misinggit ug miingon: Ah, agalon ko! Kay hinulaman kadto. ⁶Ug ang tawo sa Dios miingon: Diin mahulog? Ug iyang gitudlo kaniya ang dapit. Ug miputol siya ug usa ka bugsok, ug gilabay didto, ug gipalutaw ang puthaw. ⁷Ug siya miingon: Kab-uta kana nganha kanimo. Busa iyang gikawhat ang iyang kamot ug gikuha kadto.

⁸ Karon ang hari sa Siria nakiggubat batok sa Israel; ug nakigsabut siya uban sa iyang mga alagad, nga nagaingon: Niini ug niadtong dapita magapahiluna *ako* sa akong campo. ⁹Ug ang tawo sa Dios nagpasugo ngadto sa hari sa Israel, ug nagaingon: Pagbantay nga dili ka molabay niadtong usa ka dapit, kay didto atua ang mga Sirianhon manglugsong. ¹⁰Ug ang hari sa Israel nagpaadto ngadto sa dapit nga gisugilon kaniya sa tawo sa Dios, ug gipasidaan kaniya; ug siya naluwas sa iyang kaugalingon didto, dili sa makausa ni sa makaduha *lamang*. ¹¹Ug ang kasingkasing sa hari sa Siria nalibug sa hilabihan gayud niini nga butanga: ug iyang gitawag ang iyang mga alagad, ug miingon kanila: Dili ba kamo motudlo kanako kong kinsa kanato ang kadapig sa hari sa Israel? ¹²Ug usa sa iyang mga alagad miingon. Dili, ginoo ko, Oh hari; apan si Eliseo, ang manalagna nga anaa sa Israel, nagsugilon sa hari sa Israel sa mga pulong nga imong gipamulong didto sa imong lawak nga higdaanan.

¹³ Ug siya miingon: Lakaw ug tan-awa kong hain siya, aron akong ipadala ug ipakuha siya. Ug gisuginlan siya, sa pag-ingon: Ania karon, siya atua sa Dothan. ¹⁴Sa ingon niini gipadala didto ang mga kabayo niya, ug mga carro, ug usa ka dakung panon: ug nangadto sila sa gabii, ug gilibutan ang ciudad. ¹⁵Ug sa paghibangon ug sayo sa alagad sa tawo sa Dios, ug sa nakagula, ania karon,

ang usa ka panon lakip ang mga kabayo ug mga carro nanaglibut sa ciudad. Ug ang iyang alagad miingon kaniya: Ah, agalon ko! unsaon nato paghimo? ¹⁶Ug siya mitubag: Ayaw kahadlok; kay sila nga ania uban kanato labing daghan kay kanila nga anaa kanila. ¹⁷Ug si Eliseo nag-ampo, ug miingon: Jehova, ako nagaampo kanimo, bukha ang iyang mga mata, aron siya makakita. Ug gibuka ni Jehova ang mga mata niadtong batan-ong lalake, ug siya nakakita: ug, ania karon, ang bukid napuno sa mga kabayo ug mga carro nga kalayo nanaglibut kang Eliseo. ¹⁸Ug sa paglugsong nila ngadto kaniya, si Eliseo nag-ampo kang Jehova, nga nag-ingon. Ako nagahangyo kanimo, butaan mo kining mga tawohana. Ug gibutaan sila sumala sa pulong ni Eliseo. ¹⁹Ug si Eliseo miingon kanila: Kini dili mao ang dalan, ni mao kini ang ciudad: sunda ako, ug dad-on ko kamo ngadto sa tawo nga imong gipangita. Ug iyang gimandoan sila ngadto sa Samaria. ²⁰Ug nahitabo, sa pag-abut nila sa Samaria nga si Eliseo miingon. Jehova, bukha ang mga mata niining mga tawohana, aron sila makakita. Ug gibuka ni Jehova ang ilang mga mata, ug sila nakakita; ug, ania karon, sila didto sa kinataliwad-an sa Samaria. ²¹Ug ang hari sa Israel miingon kang Eliseo, sa pagpakita niya kanila: Amahan ko, hampakon ko ba sila? hampakon ko ba sila? ²²Ug siya mitubag: Dili ka maghampak kanila: hampakon mo ba kadtong imong mga dinakup uban sa imong pinuti ug sa imong pana? Pagbutang sa tinapay ug tubig sa atubangan nila aron sila makakaon ug makainum, ug mangadto sa ilang agalon. ²³Ug giandam niya ang dakung pagkaon alang kanila; ug sa nakakaon sila ug nakainum, iyang gipapauli sila ug nangadto sila sa ilang agalon. Ug ang mga panon sa Siria wala na moadto ngadto sa yuta sa Israel.

²⁴ Ug nahitabo sa tapus niini, nga si Ben-adad hari sa Siria, nagtigum sa tanan niyang panon, ug mitungas didto, ug gilibutan ang Samaria. ²⁵Ug may usa ka dakung gutom sa Samaria: ug, ania karon, ilang gilibutan kini, hangtud nga ang usa ka ulo sa asno gibaligya sa kawaloan ka siclo nga salapi, ug ang ikaupat ka bahin sa usa ka gantang sa iti sa salampati *gibaligya* sa lima ka siclo nga salapi. ²⁶Ug sa milabay ang hari sa Israel sa ibabaw sa kuta, may usa ka babaye nga misinggit kaniya, nga nagaingon: Tabang, ginoo ko, O hari: ²⁷Ug siya miingon: Kong si Jehova wala magtabang kanimo, asa man ako ug itabang kanimo? Gikan sa giukan kun sa pug-anan sa vino? ²⁸Ug ang hari miingon kaniya: Unsay nakaingon kanimo? Ug siya mitubag: Kining babayehana miingon kanako: Ihatag ang imong anak nga lalake, aron kan-on ta siya niining adlaw, ug kan-on nato ang akong anak nga lalake ugma. ²⁹Busa among gilatan ang akong anak, ug gikaon siya: ug giingon ko siya sa sunod nga adlaw. Ihatag na ang imong anak, aron siya kan-on nato; ug iyang gitipigan ang iyang anak. ³⁰Ug nahitabo sa pagkadungog sa hari sa mga pulong sa babaye, nga iyang gigisi ang mga saput (karon siya milabay sa ibabaw sa kuta): ug ang katawohan mingtan-aw, ug, ania karon, siya may saput nga sako sa ilalum ibabaw sa iyang unod. ³¹Unya siya miingon: Ang Dios magahimo sa ingon kanako, ug kapin usab, kong ang ulo ni Eliseo, ang anak ni Saphat, magatindog sa ibabaw kaniya niining adlaw. ³²Apan si Eliseo milingkod sa sulod sa iyang balay, ug ang mga anciano nanaglingkod uban kaniya; ug *ang hari* nagpadala ug usa ka tawo gikan sa iyang atubangan: apan sa wala pa mahiabut kaniya ang sulogoon, siya miingon sa mga anciano: Tan-awa ninyo kong giunsa niining anak nga lalake sa usa ka mamumuno ang pagpadala aron sa

pagkuha sa akong ulo? Tan-awa, kong ang sulogoon mahiabut, takpi ang ganghaan, ug gakuti ang ganghaan sa malig-on nga paggakut batok kaniya: dili ba ang tunob sa mga tiil sa iyang agalon anaa sa luyo niya? ³³Ug sa diha nga nagasulti pa siya uban kanila, ania karon, ang sulogoon mianha kaniya, ug siya miingon: Ania karon, kining kadautan gikan kang Jehova; nganong magahulat pa ako kang Jehova niining gidugayona?

¹ Ug si Eliseo miingon: Patalinghugi ninyo ang pulong ni Jehova: Kini mao ang giingon ni Jehova: Ugma ingon niining taknaa *igabaligya* ang usa ka takus nga harina nga fino sa usa ka siclo, ug ang duha ka takus nga cebada sa usa ka siclo, sa ganghaan sa Samaria. ²Unya ang capitan kang kinsang kamot maoy gisaligan sa hari mitubag sa tawo sa Dios, ug miingon: Ania karon, kong si Jehova maghimo sa mga tamboanan sa langit, mahanabo kaha kining butanga? Ug siya miingon: Ania karon, ikaw makakita niana sa imong mga mata, apan dili ka makakaon niana.

³ Karon dihay upat ka tawong sanlahon sa tugkaran sa ganghaan, ug sila nanag-ingon sa usa ug usa: Nganong naglingkod kita dinhi hangtud nga kita mangamatay? ⁴Kong kita umingon: Mosulod kita ngadto sa ciudad, nan ang gutom atua sa ciudad, ug kita mangamatay didto; ug kong kita manlingkod pa dinhi, mangamatay kita usab. Busa karon manlakat, ug mangadto kita ngadto sa panon sa mga Sirianhon: kong luwason kita nila nga buhi, mangabuhi kita; ug kong patyon kita nila, kita mangamatay lamang. ⁵Ug sila nanindog sa pagkabanag-banag, aron sa pag-adto ngadto sa campo sa mga Sirianhon; ug sa paghiabut nila ngadto sa kinatumyan nga dapit sa campo sa mga Sirianhon: Ania karon, walay tawo didto. ⁶Kay ang Ginoo naghimo sa panon sa mga Sirianhon sa pagpamati sa dinahunog sa mga carro, ug usa ka kaguliyang sa mga kabayo, ang usa ka dinaguok sa dakung panon: ug sila nanag-ingon sa usa ug usa: Ania karon, ang hari sa Israel nagsuhol batok kanato sa mga hari sa mga Hetehanon, ug sa mga hari sa mga taga-Egipto, sa pag-asdang kanato. ⁷Maoy hinungdan nga sila namangon ug nangalagiw sa pagkabanagbanag, ug gibiyaan ang ilang mga balong-balong, ug ang ilang mga kabayo, ug ang ilang mga asno, bisan pa ang campo sa maong kahimtang, ug nangalagiw tungod sa ilang kinabuhi. ⁸Ug sa paghiabut niining mga sanlahon ngadto sa kinatumyan nga dapit sa campo, nanulod sila sa usa ka balong-balong, ug nangaon ug nanginum, ug nanagdala gikan didto sa salapi ug bulawan, ug saput, ug nanglakaw ug gitipigan kini; ug sila nanibug, ug mingsulod sa laing balong-balong, ug nakadala gikan didto usab, ug nanglakaw ug gitipigan kini. ⁹Busa sila nanag-ingon sa usa ug usa: Kita wala magbuhat sa maayo; kining adlaw maoy usa ka adlaw sa mga maayong balita, ug managhilum kita: kong pabilin kita hangtud sa pagbanagbanag sa kabuntagon ang silot mahiapas kanato; busa umari kamo karon, mangadto kita ug magasugilon sa sulod-balay sa hari. ¹⁰Busa sila nangadto ug nanagtawag sa magbalantay sa ciudad, ug ilang gisuginlan sila, sa pag-ingon: Nanghiadto kami ngadto sa campo sa mga Sirianhon, ug ania karon, walay tawo didto, bisan tingog sa usa ka tawo, apan ang mga kabayo gipanghigot, ug ang mga asno gipanghigot, ug ang mga balong-balong mao sa gihapon. ¹¹Ug siya nagtawag sa mga magbalantay sa ganghaan: ug sila nanagsugilon niana sa sulod sa balay sa hari.

¹² Ug ang hari mibangon sa pagkagabii, ug namulong sa iyang mga sulogoon: Ako karon magapakita kaninyo sa ginabuhay kanato sa mga Sirianhon. Sila nahibalo nga kita gigutom; busa nanghigula sila sa campo aron sa pagtago sa ilang kaugalingon diha sa kapatagan, nga nagaingon: Sa ilang paggula sa ciudad, dakpon ta sila nga buhi, ug manulod *kita* ngadto sa, ciudad. ¹³Ug usa sa iyang mga sulogoon mitubag ug miingon: Pakuhaa ang uban, nangaliyupo ako kanimo, lima sa mga kabayo nga nahibilin, sa ciudad (ania karon, sila sama sa gidaghanon sa tanang panon sa Israel nga nanghibilin didto; ania karon, sila sama sa gidaghanon sa tanang panon sa Israel nga naut-ut); ug atong pasugoan ug tanawon. ¹⁴Busa duha ka carro lakip ang mga kabayo ang ilang gikuha; ug nagpasugo ang hari sa panon sa mga Sirianhon, nga nagaingon: Adtoa ug tan-awa. ¹⁵Ug sila nangadto sunod kanila ngadto sa Jordan; ug, ania karon, ang tanang dalan nalukop sa mga panapton ug mga sudlanan nga gipanalibay sa mga Sirianhon sa ilang pagdali. Ug ang mga sulogoon nanibug ug gisuginlan ang hari. ¹⁶Ug ang katawohan nanggula, ug gikawatan ang campo sa mga Sirianhon. Busa usa ka takus nga fino nga harina gibaligya sa usa ka siclo, ug duha ka takus sa cebada usa ka siclo, sumala sa pulong ni Jehova. ¹⁷Ug gitudlo sa hari ang capitan kang kinsang kamot iyang gisaligan nga magbantay kaniya sa ganghaan: ug ang katawohan nanagtunob kaniya diha sa ganghaan, ug siya namatay sumala sa gipamulong sa tawo sa Dios, nga namulong sa paghiadto niya sa hari. ¹⁸Ug nahitabo, sa nakasulti ang tawo sa Dios sa hari, nga nagaingon: Duha ka takus nga cebada sa usa ka siclo, ug usa ka takus nga binokbok sa usa ka siclo, manghiugma ingon niining taknaa sa ganghaan sa Samaria: ¹⁹Ug ang maong capitan mitubag sa tawo sa Dios, ug miingon: Karon, Tan-awa, kong si Jehova magahimo sa mga tamboanan sa langit, mahimo ba kaha kining butanga? Ug siya miingon: Ania karon, ikaw makakita niana sa imong mga mata, apan dili ka makakaon niini: ²⁰Mao kini ang nahitabo kaniya; kay gitamakan siya sa katawohan didto sa ganghaan, ug siya namatay.

¹ Ug si Eliseo misulti sa babaye; kansang anak nga lalake iyang gibanhaw, nga nagaingon: Tindog, ug lumakaw ka ug ang imong sulod-balay, ug pumuyo sa bisan diin ikaw makapuyo: kay si Jehova nagpatawag ug usa ka gutom; ug mahitabo usab kini sa yuta sa pito ka tuig. ²Ug ang babaye mitindog, ug naghimo sumala sa pulong sa tawo sa Dios; ug siya milakaw uban sa iyang sulod-balay, ug mipuyo sa yuta sa mga Filistehanon sa pito ka tuig. ³Ug nahitabo sa katapusan sa pito ka tuig, nga ang babaye mibalik gikan sa yuta sa mga Filistehanon: ug siya miadto ngadto sa hari aron sa pagpakilooy sa hari mahitungod sa iyang balay ug yuta. ⁴Karon ang hari nakigsulti uban kang Giesi, ang alagad sa tawo sa Dios, nga nag-ingon: Suginli ako, ako nangaliyupo kanimo, sa tanang dagkung mga butang nga gihimo ni Eliseo. ⁵Ug nahitabo, sa nagasugilon siya sa hari sa iyang pagbanhaw kaniya nga namatay, nga, ania karon, ang babaye, kansang anak gibanhaw ni Eliseo, nagsangpit sa hari tungod sa iyang balay ug sa iyang yuta. Ug si Giesi miingon: Ginoo ko, Oh hari, kini mao ang babaye, ug kini ang iyang anak nga gibanhaw ni Eliseo. ⁶Ug sa nangutana ang hari sa babaye, iyang gisuginlan siya. Busa ang hari nagtudlo kaniya sa usa ka punoan, nga

nagaingon: Iuli ang tanan nga iya, ug ang tanang abut sa uma sukad sa adlaw nga siya mitalikod sa yuta hangtud karon,

⁷ Ug si Eliseo miadto sa Damasco; ug si Ben-adad, ang hari sa Siria, nagmasakiton; ug gisugilon kaniya, sa pag-ingon: Ang tawo sa Dios nagapaingon nganhi. ⁸Ug ang hari miingon kang Hazael: Pagdala ug usa ka gasa diha sa imong kamot, ug lakaw, hibalaga ang tawo sa Dios, ug pangutana kang Jehova pinaagi kaniya, sa pag-ingon: Mamaayo ba ako niining sakita? ⁹Busa si Hazael miadto sa pagpakighibalag kaniya, ug nagdala ug usa ka gasa uban kaniya, gikan sa tanang maayong butang sa Damasco, *nga* gilulan sa kap-atan ka camello, ug miadto ug mitindog sa atubangan niya, ug miingon: Ang imong anak, si Ben-adad, hari sa Siria, nagpaanhi kanako nganhi kanimo, nga nagaingon: Mamaayo ba ako niining sakita? ¹⁰Ug si Eliseo miingon kaniya: Lakaw, ingna siya: Ikaw sa pagkatinuod mamaayo: apan si Jehova nagpakita kanako nga siya sa pagkatinuod mamatay. ¹¹Ug iyang gitutuk sa kanunay ang iyang nawong *kaniya*, hangtud nga siya naulaw: ug ang tawo sa Dios mihilak. ¹²Ug si Hazael miingon: Nganong naghilak ang akong ginoo? Ug siya mitubag: Tungod kay ako nahibalo sa dautan nga imong pagabuhaton sa mga anak sa Israel: ang ilang mga kuta imong pagasunogon, ug ang ilang mga batan-on imong pagapatyon sa pinuti, ug magadugmok ka sa mga gagmay nga bata, ug pagahaw-angan mo ang ilang mga babaye nga mabdos. ¹³Ug si Hazael miingon: Apan unsa ba ang imong alagad, nga usa lamang ka iro, nga siya magbuhat niining dakung butang? Ug si Eliseo mitubag: Si Jehova napakita kanako nga ikaw mahari sa Siria. ¹⁴Busa siya mipahawa gikan kang Eliseo, ug miadto sa iyang agalon; nga miingon kaniya: Unsay giingon ni Eliseo kanimo? Ug siya mitubag: Siya nagsugilon kanako nga ikaw sa pagkatinuod mamaayo gayud. ¹⁵Ug nahitabo sa pagkaugma, nga iyang gikuha ang tabon sa higdaanan, ug kini gituslob sa tubig, ug gibuklad sa iyang nawong, sa pagkaagi nga siya namatay: ug si Hazael naghari nga ilis kaniya.

¹⁶ Ug sa ikalima ka tuig ni Joram ang anak nga lalake ni Achab hari sa Israel, si Josaphat nga kaniadto hari sa Juda, si Joram ang anak nga lalake ni Josaphat nga hari sa Juda nagsugod sa paghari. ¹⁷Katloan ug duha ka tuig ang iyang panuigon sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari sa walo ka tuig sa Jerusalem. ¹⁸Ug siya naglakat sa dalan sa mga hari sa Israel, sumala sa gihimo sa balay ni Achab: kay diha kaniya ang anak nga babaye ni Achab nga *iyang* naasawa; ug siya naghimo sa dautan sa mga mata ni Jehova. ¹⁹Apan si Jehova wala mobuot nga laglagon ang Juda, tungod lamang kang David nga iyang alagad, ingon nga siya misaad kaniya sa paghatag kaniya ug usa ka lamparahan alang sa iyang mga anak ngadto sa walay katapusan. ²⁰Sa iyang mga adlaw ang Edom mialsa gikan sa kamot sa Juda, ug naghimo ug usa ka hari ibabaw sa ilang kaugalingon. ²¹Unya si Joram miadto ngadto sa Seir, ug uban ang tanan niyang mga carro: ug mibangon siya sa pagkagabii, ug gidasmagan ang mga Edomhanon nga naglibut kaniya, ug ang mga capitan sa mga carro; ug ang mga katawohan nangalagiw ngadto sa ilang mga balong-balong. ²²Busa ang Edom mialsa gikan sa ilalum sa kamot sa Juda hangtud niining adlaw. Unya si Libna mialsa sa maong panahon. ²³Ug ang nanghibilin sa mga buhat ni Joram, ug ang tanan nga iyang gibuhay, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ²⁴Ug si Joram natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong uban

sa iyang mga amahan sa ciudad ni David; ug si Ochozias nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

²⁵ Sa ikanapulo ug duha ka tuig ni Joram ang anak nga lalake ni Achab hari sa Israel, si Ochozias ang anak nga lalake ni Joram hari sa Juda nagsugod sa paghari. ²⁶ Kaluhaan ug duha ang panuigon ni Ochozias sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari ug usa ka tuig sa Jerusalem. Ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Athalia ang anak nga babaye ni Omri hari sa Israel. ²⁷ Ug siya naglakat sa dalan sa balay ni Achab, ug naghimo sa dautan sa mga mata ni Jehova, ingon sa gibuhat sa balay ni Achab. Kay siya mao ang umagad nga lalake sa balay ni Achab. ²⁸ Ug siya miuban kang Joram, ang anak ni Achab sa pagpakiggubat batok kang Jazael hari sa Siria didto sa Ramoth-galaad, ug ang mga Sirianhon nakasamad kang Joram. ²⁹ Ug ang hari nga si Joram mipauli aron ayohon sa Jezreel sa mga samad nga gihatag kaniya sa mga Sirianhon sa Ramoth, sa pagpakig-away niya batok kang Hazael nga hari sa Siria. Ug si Ochozias, ang anak nga lalake ni Joram, hari sa Juda, milugsong aron sa pagtan-aw kang Joram, ang anak nga lalake ni Achab sa Jezreel, tungod kay siya nagdaut.

¹ Ug si Eliseo ang manalagna, mitawag ug usa sa mga anak nga lalake sa mga manalagna, ug miingon kaniya: Baksi ang imong hawak, ug bitbita sa imong kamot kining sudlanan sa lana, ug lakaw ngadto sa Ramoth-galaad. ² Ug sa pagdangat nimo didto, pangitaa si Jehu ang anak nga lalake ni Josaphat ang anak nga lalake ni Nimsi, ug sumulod ka, ug patindoga siya gikan sa iyang mga kaigsoonan, ug dad-a siya ngadto sa usa ka dapit sa sulod. ³ Unya kuhaa ang sudlanan sa lana, ug ibubo sa iyang ulo, ug ingna: Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Gihidhiran ko ikaw nga hari sa Israel. Unya buksi ang ganghaan, ug kumalagiw ka ug ayaw paghulat. ⁴ Busa ang batan-on, bisan ang batan-on nga tawo nga manalagna, miadto sa Ramoth-galaad. ⁵ Ug sa pagdangat niya, ania karon, ang mga capitan sa panon nanaglingkod; ug siya miingon: Ako may usa ka tuyo kaninyo, Oh capitan. Ug si Jehu miingon: Kang kinsa kanamong tanan? Ug siya miingon: Kanimo, Oh capitan. ⁶ Ug siya mitindog, ug misulod ngadto sa balay; ug iyang gibubo ang lana sa iyang ulo, ug miingon kaniya: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ako nagdihog kanimo nga hari sa ibabaw sa katawohan ni Jehova, bisan sa ibabaw sa Israel. ⁷ Ug pagalaglagon mo ang balay ni Achab nga imong agalon, aron ako makapanimalos sa dugo sa akong mga lagad nga mga manalagna, ug ang dugo sa tanang mga alagad ni Jehova diha sa kamot ni Jezabel. ⁸ Kay ang tibook balay ni Achab mawala, ug pagaputlon ko gikan kang Achab ang tagsatagsa ka bata nga lalake, ug kaniya nga natakpan ug kaniya nga biniyaan sa bisan diin sa Israel. ⁹ Ug buhaton ko ang balay ni Achab sama sa balay ni Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat, ug sama sa balay ni Baasa ang anak nga lalake ni Ahia. ¹⁰ Ug ang mga ito magakaon kang Jezabel sa dapit sa Jezreel, ug walay magalubong kaniya. Ug iyang gibuksan ang ganghaan, ug mikalagiw.

¹¹ Busa si Jehu miadto sa mga alagad sa iyang mga ginoo: ug may usa nga miingon kaniya: Maayo ba ang tanan? Nganong mianhi kining buang nga tawo kanimo? Ug siya miingon kanila:

Kamo nakaila sa tawo ug unsa ang iyang gipamulong. ¹²Ug sila ming-ingon: Bakak kini; suginli kami karon. Ug siya miingon: Sa ingon niini ug sa ingon niana namulong siya kanako, nga nagaingon: Sa ingon niini namulong si Jehova: Ako nagdihog kanimo nga hari sa ibabaw sa Israel. ¹³Unya sila nanagdali, ug nanagkuha ug tagsatagsa ka tawo sa iyang saput, ug gibutang kini sa ilalum kaniya sa kinatumyan sa hagdanan, ug gipatunog ang trompeta, nga nagaingon: Si Jehu maoy hari. ¹⁴Busa si Jehu ang anak nga lalake ni Josaphat nga anak nga lalake ni Nimsi, mibudhi batok kang Joram, (Karon si Joram nagbantay sa Ramothgalaad, siya ug ang tibook Israel, tungod kang Hazael nga hari sa Siria; ¹⁵Apan si hari Joram nahiuli aron ayohon didto sa Jezreel sa mga samad nga gihatag sa mga Sirianhon kaniya, sa pagpakig-away niya batok kang Hazael nga hari sa Siria). Ug si Jehu miingon: Kong kini maoy imong hunahuna, nan walay pagawason ug pagulaon sa gawas sa ciudad, sa pag-adto sa pagsugilon niini sa Jezreel.

¹⁶Busa si Jehu mitungtong sa usa ka carro, ug miadto ngadto sa Jezreel; kay si Joram mihigda didto. Ug si Ochozias ang hari sa Juda milakaw aron sa pagtan-aw kang Joram. ¹⁷Karon ang magbalantay nagtindog sa ibabaw sa torre sa Jezreel, ug iyang nakita ang panon ni Jehu sa pag-abut niya, ug miingon: Ako nakakita ug usa ka panon. Ug si Joram miingon: Pagkuha ug usa ka magkakabayo, ug paadtoa sa pagsugat kanila, ug ingna siya: Pakigdait ba? ¹⁸Busa may miadto nga nagkabayo sa pagsugat kaniya, ug miingon: Kini mao ang gipamulong sa hari: Pakigdait ba? Ug si Jehu miingon: Unsay labut mo sa pakigdait? Lumiso ka sa likod nako. Ug ang magtatan-aw misugilon, nga nagaingon: Ang sinugo miadto kanila, apan siya wala mobalik. ¹⁹Unya siya nagapasugo sa ikaduha nga nagakabayo, nga miadto kanila ug miingon: Kini mao ang giingon sa hari: Pakigdait ba? Ug si Jehu mitubag: Unsay labut mo sa pakigdait? Lumiso ka sa likod nako. ²⁰Ug ang magbalantay misugilon, nga nagaingon: Siya miadto kanila apan wala mobalik pag-usab: ug ang pagpadalagan sama sa pagpadalagan ni Jehu, ang anak nga lalake ni Nimsi; kay siya nagapadalagan nga maisugon. ²¹Ug si Joram miingon: Pag-andam. Ug giandam nila ang iyang carro. Ug si Joram ang hari sa Israel, ug si Ochoziaqs, hari sa Juda, minggula, ang tagsatagsa sa iyang carro, ug sila nanggula sa pagsugat kang Jehu, ug hingpangan siya didto sa bahin ni Naboth nga Jezreelnon. ²²Ug nahitabo, sa pagkakita ni Joram kang Jehu, nga siya miingon: Pakigdait ba, Jehu? Ug siya mitubag: Unsa nga pakigdait samtang nagapadayon ang mga pagpakighilawas sa imong inahan nga si Jezabel ug ang iyang mga lumay nga daghan uyamut? ²³Ug giliso ni Joram ang iyang mga kamot, ug mingpadalagan, ug miingon kang Ochozias, May pagluib, Oh Ochozias. ²⁴Ug gikuha ni Jehu ang iyang pana uban sa tanan niyang kusog, ug gipana si Joram sa taliwala sa iyang mga bukton; ug ang udyong milagbas sa iyang kasingkasing, ug siya napukan sa sulod sa iyang carro. ²⁵Unya miingon *si Jehu* kang Bidkar nga iyang capitan: Kuhaa, ug isalibay siya sa bahin sa kapatagan ni Naboth nga Jezreelnon; kay hinumdumi, sa diha nga ako ug ikaw nagkahiusa sa pagtungtong sa luyo ni Achab nga iyang amahan, si Jehova nagpapas-an niining palas-anon batok kaniya. ²⁶Sa Pagkatinuod nakita ko kagahapon ang dugo ni Naboth, ug ang dugo sa iyang mga anak nga lalake, miingon si Jehova; ug ako mabalus kanimo niining bahina, miingon si Jehova. Busa karon kuhaa ug ilabay siya ngadto sa bahin *sa yuta*, sumala sa pulong ni Jehova. ²⁷Apan sa

pagkakita ni Ochozias, ang hari sa Juda niini, siya mikalagiw didto nga miagi sa tanaman sa balay. Ug si Jehu minunot kaniya ug miingon: Samari usab siya diha sa carro: ug ilang *gisamaran siya* sa tungasan sa Gur, nga tupad sa Ibleam. Ug mikalagiw siya ngadto sa Megiddo, ug namatay didto. ²⁸Ug ang iyang mga sulogoon nagdala kaniya sa usa ka carro sa Jerusalem, ug gilubong siya sa iyang lubnganan uban sa iyang mga amahan sa ciudad ni David. ²⁹Ug sa napulo ug usa ka tuig ni Joram ang anak nga lalake ni Achab, nagsugod ni Ochozias sa paghari sa Juda.

³⁰ Ug sa paghiadto ni Jehu ngadto sa Jezreel, si Jezabel nakadungog niana; ug iyang gipintalan ang iyang mga mata ug gidayandayanan ang iyang ulo, ug mitambo sa tamboanan. ³¹Ug sa pagsulod ni Jehu sa ganghaan siya miingon: Pakigdait ba, ikaw Zimri, nga mamumuno sa imong agalon? ³²Ug gihangad niya ang iyang nawong sa tamboanan, ug miingon: Kinsay ania uyon kanako? Kinsa? Ug didto nanambo kaniya ang duha kun tolo ka mga eunuco. ³³Ug siya miingon: Ihulog siya. Busa ilang gihulog siya; ug ang uban sa iyang dugo mitulasik sa bungbong, ug sa mga kabayo: ug iyang gitumban siya sa tiil. ³⁴Ug sa pagsulod niya, mikaon ug miinum siya; ug siya miingon: Tan-awa karon kining tinunglo nga babaye, ug ilubong siya; kay siya maoy usa ka anak nga babaye sa hari. ³⁵Ug sila nangadto aron sa paglubong kaniya; apan wala nay nakaplagaan kaniya kondili ang bagol-bagol, ug ang mga tiil, ug ang mga palad sa iyang mga kamot. ³⁶Busa sila mibalik ug gisuginlan siya. Ug siya miingon: Kini mao ang pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong pinaagi sa iyang alagad nga si Elias ang Tisbinhon, nga nagaingon: Sa bahin sa Jezreel magakaon ang mga iro sa unod ni Jezabel; ³⁷Ug ang lawas ni Jezabel mahisama sa tae sa mananap sa ibabaw sa uma sa bahin ni Jezreel, aron sila dili moingon: Kini mao si Jezabel.

¹ Karon si Achab may kapitoan ka mga anak nga lalake didto sa Samaria. Ug si Jehu nagsulat sa mga surat, ug gipadala ngadto sa Samari, ngadto sa mga punoan sa Jezreel, ang mga anciano, ug kanila nga nanagmatuto sa *sa mga anak ni Achab*, nga nagaingon: ²Ug karon sa diha nga kining surat modangat kanimo tungod kay ang mga anak sa imong agalon anaa kaninyo, ug may anaa kaninyo nga mga carro ug mga kabayo, usa ka malig-on nga ciudad usab, ug hinagiban; ³Pilion ninyo ang labing maayo ug labing angay sa mga anak sa inyong agalon, ug ibutang siya sa trono sa iyang amahan, ug pakig-away tungod sa balay sa imong agalon. ⁴Apan sila nangahadlok sa hilabihan, ug miingon: Ania karon, ang duha ka hari wala motindog sa atubangan niya: busa unsaon nato pagtindog? ⁵Ug ang pangulo sa sulod-balay, ug siya nga labaw sa ciudad, ang mga anciano usab, ug sila nga nagamatuto *sa mga anak*, nagpaadto ngadto kang Jehu, nga nanag-ingon: Kami ang imong mga alagad, ug motuman sa tanan nga imong igasugo kanamo; dili himoon namo ang bisan kinsang tawo nga hari: buhaton mo ang maayo sa imong mga mata. ⁶Busa nagsulat siya sa ikadubang surat kanila, nga nagaingon: Kong kamo modapig kanako, ug kong kamo mamati sa akong tingog, kuhaon ninyo ang mga ulo sa mga tawo nga *mao ang* anak nga lalake sa inyong agalon, ug umanhi kanako sa Jezreel manghiugma niining taknaa. Karon ang mga anak nga lalake sa hari may kapitoan ka mga tawo mga kauban sa mga dagkung tawo sa ciudad, nga nagmatuto

kanila. ⁷Ug nahitabo, sa pagdangat sa sulat kanila, nga ilang gikuha ang mga anak sa hari, ug gipamatay sila, bisan *kadtong* kapitoan ka mga tawo, ug gibutang ang ilang mga ulo sa mba bukag, ug gipadala sila ngadto kaniya sa Jezreel. ⁸Ug may miabut nga usa ka sulogoon ug gisuginlan siya, nga nagaingon: Ilang gidala ang mga ulo sa mga anak nga lalake sa hari. Ug siya miingon: Pahamutangon ninyo sila sa duha ka pinundok diha sa agianan sa pagsulod sa ganghaan hangtud sa pagkabuntag. ⁹Ug nahitabo sa pagkabuntag, nga siya migula, ug nagtindog, ug miingon sa tibook katawohan: Kamo matarung: ania karon, ako nagluib batok sa akong agalon, ug gipatay siya; apan kinsay nagpatay niining tanan? ¹⁰Hibaloi ninyo karon nga dili mahulog sa yuta ang sa bisan unsang pulong ni Jehova, nga gipamulong ni Jehova mahitungod sa balay ni Achab; kay si Jehova nagtuman sa iyang gipamulong pinaagi sa iyang alagad nga si Elias. ¹¹Busa si Jehu nagpatay sa tanang nahibilin sa balay ni Achab sa Jezreel, ug sa tanang mga dagkung tawo, ug sa iyang mga hinasa nga higala, ug sa iyang mga sacerdote, hangtud nga walay nahasalin kaniya. ¹²Ug siya mitindog ug mipahawa, ug miadto sa Samaria. Ug sa didto siya sa balay nga talapokan sa mga magbalantay sa mga carnero, diha sa alagianna. ¹³Si Jehu gihibalag sa mga kaigsoonan ni Ochozias nga hari sa Juda, ug miingon: Kinsa ba kamo? Ug sila mingtubag: Kami mao ang mga igsoon ni Ochozias: ug kami nanganhi aron sa paghatag ug katahuran sa mga anak sa hari ug sa mga anak sa reina. ¹⁴Ug siya miingon: Dakpa sila nga buhi. Ug ilang gidakup sila nga buhi, ug gipatay sila duol sa awang nga pagaguntingan sa mga balhibo sa mga carnero, bisan ang kap-atan ug duha ka mga tawo: walay gisalin niya kanila.

¹⁵Ug sa pagtalikod niya didto, nakita si Jonadab ang anak nga lalake ni Rechab nga nagapaingon sa pagsugat kaniya; ug iyang gihatagan siya sa katahuran, ug miingon kaniya: Matarung ba ang imong kasingkasing, ingon nga ang akong kasingkasing miuyon sa imong kasingkasing? Ug si Jonadab mitubag: Kana mao. Kong malo kana, itunol kanako ang imong kamot. Ug iyang gitunol kaniya ang iyang kamot; ug iyang gipatungtong siya sa iyang carro. ¹⁶Ug siya miingon: Umuban ka kanako ug tan-awa ang akong mainitong kakugi alang kang Jehova. Busa ilang gitungtong siya sa carro. ¹⁷Ug sa pag-abut niya sa Samaria, iyang gipatay ang tanan nga nahasalin kang Achab sa Samaria, hangtud nga iyang nalaglag sila, sumala sa pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong kang Elias. ¹⁸Ug gitigum ni Jehu ang tibook katawohan, ug miingon kanila: Si Achab nag-alagad kang Baal ug diyutay: apan si Jehu moalagad kaniya sa daghan. ¹⁹Busa karon tawga nganhi kanako ang tanan nga manalagna ni Baal, ang tanan nga magsisimba niya, ug ang tanan niyang mga sacerdote; dili gayud pagkulangon: kay ako dumay usa ka halad *nga buhaton* kang Baal; bisan kinsa gani ang makulang, siya dili mabuhi. Apan si Jehu naghimo niana sa limbong, sa tinguha nga malaglag niya ang mga magsisimba kang Baal. ²⁰Ug si Jehu miingon: Himoa ang usa ka balaan nga pagkatigum alang kang Baal. Ug ilang gipahibalo kini. ²¹Ug gipasugoan ni Jehu ang tibook Israel: ug ang tanan nga mga magsisimba kang Baal nanganha, mao nga anha. Ug nangadto sila sa balay ni Baal; ug ang balay ni Baal napuno sukad sa usang tumoy hangtud sa usa. ²²Ug siya miingon kaniya nga may katungdanan sa pagbantay sa mga bisti: Dad-a ang saput sa tanan nga magsisimba kang Baal. Ug iyang gidad-an sila sa mga saput. ²³Ug si Jehu miadto, ug si Jonadab ang anak nga lalake ni Rechab, ngadto sa balay ni Baal; ug siya miingon sa mga magsisimba kang Baal: Susiha, ug tan-awa nga

dinhi kaninyo walay bisan kinsa sa mga alagad ni Jehova, kondili ang mga magsisimba kang Baal lamang. ²⁴Ug nanulod sila aron sa paghalad sa mga halad ug mga halad-nga sinunog. Ug si Jehu nagtudlo sa kawaloan ka mga tawo sa gawas, ug miingon: Kong kinsa sa mga tawo nga akong ihatag sa inyong mga kamot makagawas, kadtong magapagawas *kaniya*, ang iyang kinabuhi igapabayad sa kinabuhi niya. ²⁵Ug nahitabo, sa diha nga gitapus na niya ang paghalad sa halad-nga sinunog, nga si Jehu miingon sa magbalantay ug sa mga capitan: Sulod, ug pamatya sila; walay pagulaon. Ug ilang gitigbas sila sa sulab sa pinuti; ug gipapahawa sila sa magbalantay ug sa mga capitan, ug nangadto sa ciudad sa balay ni Baal. ²⁶Ug ilang gipadala ang mga haligi nga bato nga diha sa balay ni Baal, ug gisunog sila. ²⁷Ug ilang gigun-ob ang haligi nga bato ni Baal, ug gigun-ob ang balay ni Baal, ug gihimo nga usa ka balay sa sagbut hangtud niining adlaw. ²⁸Sa ingon niini giwagtang ni Jehu si Baal sa Israel.

²⁹Apan gikan sa mga sala ni Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala, si Jehu wala mahamulag kanila, *pananglit*, sa bulawang nati nga vaca nga didto sa Beth-el, ug kadtong didto sa Dan. ³⁰Ug si Jehova namulong kang Jehu: Tungod kay nagbuhat ka sa maayo sa pagtuman sa matarung sa akong mga mata, *ug* naghimo sa balay ni Achab sumala sa tanan nga dinhi sa akong kasingkasing, ang imong mga anak nga lalake sa ikaupat ka kaliwatan magalingkod sa trono sa Israel. ³¹Apan si Jehu wala mamati aron sa paglakat sa Kasugoan ni Jehova, ang Dios sa Israel, sa tibook niyang kasingkasing; siya wala mobulag gikan sa sala ni Jeroboam, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala. ³²Niadlong mga adlaw si Jehova nagsugod sa paggun-ob sa Israel: ug gisamaran sila ni Hazeel sa tanang utlanan sa Israel; ³³Sukad sa Jordan ngadto sa silangan, ang tibook yuta sa Galaad, ang mga Gadhanon, ug ang mga Rubenhon, ug ang mga Manaseshanon, sukad sa Aroer, nga duol sa walog sa Arnon, bisan sa Galaad ug sa Basan. ³⁴Karon ang nahabilin sa mga buhat ni Jehu, ug ang tanan nga iyang gibuhat, ug ang tanan sa iyang gahum, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ³⁵Ug si Jehu natulog uban sa iyang mga amahan; ug ilang gilubong siya sa Samaria. Ug si Joachaz nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. ³⁶Ug ang kadugayon nga si Jehu naghari sa Israel sa Samaria, kaluhaan ug walo ka tuig.

¹ Karon sa nakita ni Athalia ang inahan ni Ochozias nga ang iyang anak nga lalake namatay, siya mibangon ug gilaglag niya ang tanang kaliwatan nga harianon. ²Apan si Josaba, ang anak nga babaye sa hari nga si Joram, igsoon ni Ochozias, mikuha kang Joas, ang anak nga lalake ni Ochozias, ug gikawat siya gikan sa mga anak sa hari nga gipamatay, siya ug ang iyang iwa, ug *gibutang sila* sa sulod alang sa higdaan, ug gitipigan siya gikan kang Athalia, mao nga wala siya mapatay; ³Ug siya diha uban kaniya nga gitipigan sulod sa balay ni Jehova sa unom ka tuig. Ug si Athalia naghari sa yuta.

⁴ Ug sa ikapito ka tuig si Joiada nagpaadto ug gidala ang mga capitan sa tinaggatus sa mga magpapatay ug sa magbalantay, ug gidala sila ngadto sa balay ni Jehova: ug sila naghimo ug usa

ka pakigsaad uban kanila, ug nanumpa kanila didto sa balay ni Jehova, ug mipakita kanila sa anak nga lalake sa hari; ⁵Ug siya nagsugo kanila, nga nagaingon: Kini ang butang nga buhaton ninyo: usa sa ikatolo ka bahin kaninyo nga mahianhi sa adlaw nga igpapahulay, mahimong mga magbalantay sa balay sa hari; ⁶Ug ang ikatolo ka bahin adto sa ganghaan sa Sur; ug ang usa ka ikatolo ka bahin sa ganghaan luyo sa magbalantay: busa kamo magtuman sa pagbantay sa balay ug mahimo nga usa ka kaulangan. ⁷Ug ang duha ka panon kaninyo, bisan ang tanan nga mangadto sa adlaw nga igpapahulay, magabantay sa balay ni Jehova libut sa hari. ⁸Ug maglibut kamo sa hari, ang tagsatagsa ka tawo may mga hinagiban sa iyang kamot; ug kadtong mosulod sa mga talay, ipapatay siya: ug mag-uban kamo sa hari sa diha nga siya mogula, ug sa diha nga siya mosulod. ⁹Ug ang mga capitan sa tinaggatus naghimo sumala sa tanan nga gisugo ni Joiada ang sacerdote: ug gidala sa tagsatagsa kanila ang iyang mga tawo, kadtong nanganha sulod sa adlaw nga igpapahulay, uban niadtong manggula sulod sa adlaw nga igpapahulay, ug nanganha kang Joiada ang sacerdote. ¹⁰Ug ang sacerdote naghatag ngadto sa mga capitan sa mga tinaggatus sa mga bangkaw ug sa mga taming nga kang David kanhi, nga didto sa balay ni Jehova. ¹¹Ug ang mga magbalantay nanagtindog, ang tagsatagsa ka tawo uban ang iyang mga hinagiban sa iyang kamot sukad sa too nga kilid sa balay ngadto sa wala, ubay sa halaran ug sa balay, sa paglibut duol sa hari. ¹²Unya iyang gidala ang anak nga lalake sa hari, ug gibutang sa ibabaw kaniya ang purongpurong, ug *gihatagan siya* sa pagpamatuod; ug ilang gihimo siya nga hari, ug gidihogan siya; ug gipakpak nila ang ilang mga kamot, ug nanag-ingon: Mabuhi ang hari.

¹³Ug sa pagkadungog ni Athalia sa kasaba sa magbalantay *ug sa* katawohan, siya miadto ngadto sa katawohan sa balay ni Jehova. ¹⁴Ug siya mitan-aw, ug, ania karon, ang hari nagtindog tupad sa haligi sumala sa nabatasan, ug ang mga capitan ug ang mga trompeta tupad sa hari; ug ang tibook katawohan sa yuta nagkalipay ug nanagpatunog sa mga trompeta. Unya gigisi ni Athalia ang iyang mga saput, ug misinggit: Luib! Luib! ¹⁵Ug gisugo ni Joiada nga sacerdote ang mga capitan sa tinaggatus nga gisaligan sa panon, ug miingon kanila: Ipataliwala siya gikan sa mga talay; ug siya nga magasunod kaniya imong pagatigbason sa pinuti, kay ang sacerdote miingon: Ayaw siya pag-ipapatay sulod sa balay ni Jehova. ¹⁶Busa ilang giwayan siya; ug siya miagi duol sa alagian sa mga kabayo ngadto sa balay sa hari: ug didto siya gipatay.

¹⁷Ug si Joiada naghimo sa usa ka pakigsaad sa taliwala ni Jehova ug sa hari ug sa katawohan, nga sila mahimong katawohan ni Jehova; sa taliwala usab sa hari ug sa katawohan. ¹⁸Ug ang tibook katawohan sa yuta nangadto sa balay ni Baal, ug gigun-ob kini; gipanggun-ob ang iyang mga halaran ug iyang mga larawan nga nangadugmok gayud, ug gipatay si Mathan ang sacerdote ni Baal sa atubangan sa mga halaran. Ug may mga punoan nga gitudlo sa sacerdote sa balay ni Jehova. ¹⁹Ug iyang gidala ang mga capitan sa mga tinaggatus, ug ang mga magpapatay, ang mga magbalantay ug ang tibook katawohan sa yuta; ug ilang gidala ang hari gikan sa balay ni Jehova, ug didto moagi sa ganghaan sa magbalantay ngadto sa balay sa hari. Ug siya milingkod sa trono sa mga hari. ²⁰Busa ang tibook katawohan sa yuta nanagkalipay, ug ang ciudad malinaw. Ug si Athalia ilang gipatay sa pinuti didto sa balay sa hari. ²¹Si Joas pito ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya sa paghari.

¹ Sa ikapito ka tuig ni Jehu nagsugod sa paghari si Joas; ug siya naghari sa kap-atan ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Sibia sa Beer-seba. ²Ug si Joas naghimo sa matarung sa mga mata ni Jehova sa tanan sa iyang mga adlaw diin si Joiada ang sacerdote nagmatuto kaniya. ³Apan ang mga hatag-as nga dapit wala makuha; ang katawohan nanaghalad pa gayud ug nanagsunog sa incienso sa mga hatag-as nga mga dapit.

⁴ Ug si Joas miingon sa mga sacerdote: Ang tanang salapi sa gibalaan nga mga butang nga gidala ngadto sa balay ni Jehova, sa madawat nga salapi, ang salapi sa mga tawo nga kanila ang tagsatagsa ka tawo gipabayad, ug ang tanang salapi nga pagadad-on ngadto sa balay ni Jehova, ni bisan kinsang tawo sa kaugalingong pagbuot. ⁵Ang mga sacerdote maoy padad-a niana ngadto kanila, ang tagsatagsa ka tawo gikan sa iyang kaila; ug ilang pagaayohon ang mga nangatumpag sa balay, bisan diin hikaplagi ang nangatumpag. ⁶Ug mao kadto, nga sa ikakaluhaan ug tolo ka tuig sa paghari ni Joas, ang mga sacerdote wala mag-ayo sa mga nangatumpag sa balay. ⁷Unya ang hari nga si Joas nagpatawag kang Joiada ang sacerdote, ug sa *ubang* mga sacerdote, ug miingon kanila: Nganong wala kamo mag-ayo sa mga nangatumpag sa balay? Busa karon ayaw na pagkuha ug salapi sa inyong mga kaila, kondili ihatag *hinoon* kana alang sa nangatumpag sa balay. ⁸Ug ang mga sacerdote miuyon nga dili na sila mokuha sa salapi gikan sa katawohan, bisan sa pag-ayo sa nangatumpag sa balay. ⁹Apan ang sacerdote nga si Joiada mikuha ug usa ka kahon, ug gilungagan ang taklub niini, ug gibutang kini tupad sa halaran, sa too nga kiliran niadtong mosulod ngadto sa balay ni Jehova: ug ang mga sacerdote nga nanagbantay sa pultahan nagbutang didto sa sulod ug salapi nga nadala ngadto sa balay ni Jehova. ¹⁰Ug mao kadto sa pagkakita nila nga may daghang salapi sa kahon, nga ang kalihim sa hari ug ang labawng sacerdote ming-anha, ug ilang gibutang sa mga sako ug gihip ang salapi nga nakita didto sa balay ni Jehova. ¹¹Ug ilang gihatag ang salapi nga natimbang sa mga kamot kanila nga naghimo sa pagbuhat, nga nagbantay sa pagbuhat sa balay ni Jehova: ug ilang gibayad kini sa mga panday ug sa mga magtutukod, nga nanagbantay *sa buhat* sa balay ni Jehova. ¹²Ug sa mga magtalabiki ug sa mga nagasapsap sa bato, ug tungod sa pagpalit sa kahoy ug tiniltiran nga bato aron sa pag-ayo sa mga nangatumpag sa balay ni Jehova, ug alang sa tanang gipahamutang sa balay aron sa pag-ayo niini. ¹³Apan walay gibuhad alang sa balay ni Jehova nga mga copa nga salapi, mga igpapalong, mga palanggana, mga trompeta, bisan unsang mga sudlanan nga bulawan, kun mga sudlanan nga salapi, gikan sa salapi nga gidala ngadto sa balay ni Jehova. ¹⁴Kay ilang gihatag kini kanila nga naghimo sa mga bulohaton, ug uban niana giayo ang balay ni Jehova. ¹⁵Labut pa niana sila wala magbuhat ug handumanan nga salapi sa mga tawo, diin ihatag kanila sa ilang kamot ang maong salapi aron ihatag sa naghimo sa bulohaton; kay sila nagmatinumanon. ¹⁶Ang salapi alang sa mga halad-tungod-sa-paglapas, ug ang salapi alang sa mga halad-tungod-sa-sala, wala pagdad-a ngadto sa balay ni Jehova: kadto iya sa sacerdote.

¹⁷ Unya si Hazael ang hari sa Siria mitungas, ug nakig-away batok sa Gath, ug giagaw kadto; ug si Hazael mipadulong aron sa pagtungas ngadto sa Jerusalem. ¹⁸Ug si Joas ang hari sa Juda, mikuha sa tanang gibalaan nga mga butang nga gipahinungod ni Josaphat, ug ni Joram, ug ni Ochozias, nga iyang mga amahan, mga hari sa Juda, ug ang iyang kaugalingong gipakabalaan nga

mga butang, ug ang tanan nga mga bulawan nga nakaplagan diha sa mga bahandi sa balay ni Jehova, ug sa balay sa hari, ug gipadala kini ngadto kang Hazael nga hari sa Siria: ug siya mipahawa gikan sa Jerusalem. ¹⁹Karon ang nahibilin nga mga buhat ni Joas, ug ang tanan nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ²⁰Ang iyang mga alagad ming-alsa, ug naghimo sa usa ka pagluib, ug gipatay si Joas sa balay ni Millo *sa alagian* nga nagalugsong ngadto sa Silla. ²¹Kay si Josachar ang anak nga lalake ni Simaath, ug si Jozabad nga anak nga lalake ni Somer, nga iyang mga alagad, nagsamad kaniya, ug siya namatay; ug ilang gilubong siya uban sa iyang mga amahan sa ciudad ni David: ug si Amasias nga iyang anak naghari ilis kaniya.

¹ Sa ikakaluhaan ug tolo ka tuig ni Joas ang anak nga lalake ni Ochozias hari sa Juda, si Joachaz ang anak nga lalake ni Jehu nagsugod sa paghari sa Israel didto sa Samaria, *ug naghari* sa napulo ug pito ka tuig. ²Ug siya naghimo sa dautan sa mga mata ni Jehova, ug misunod sa mga sala ni Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala; siya wala bumulag niini. ³Ug ang kasuko ni Jehova misilaub batok sa Israel, ug iyang gitugyan sila ngadto sa kamot ni Hazael nga hari sa Siria, ug ngadto sa kamot ni Ben-adad ang anak nga lalake ni Hazael, sa kanunay. ⁴Ug si Joachaz nagpakilooy kang Jehova, ug si Jehova namati kaniya; kay nakita niya ang paglupig kang Israel, giunsa sila sa paglupig sa hari sa Siria. ⁵(Ug gihatagan ni Jehova ang Israel ug usa ka manluluwas, busa sila nakagawas gikan sa kamot sa mga Sirianhon; ug ang mga anak sa Israel nanagpuyo sa ilang mga balong-balong sama sa unang panahon. ⁶Bisan pa niana sila wala bumulag sa mga sala sa balay ni Jeroboam, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala, apan nagpadayon niini: ug didto nahibilin ang Ashera usab sa Samaria). ⁷Kay siya walay gibilin kang Joachaz sa katawohan gawas sa kalim-an nga magkakabayo, ug napulo ka carro, ug napulo ka libo nga mga sundalo nga maglalakat; kay sila gilaglag sa hari sa Siria, ug gihimo sila sama sa abug sa paggiuk. ⁸Ug ang nahabilin nga mga buhat ni Joachaz, ug ang tanan nga iyang gihimo, ug ang iyang gahum wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ⁹Ug si Joachaz natulog uban sa iyang mga amahan; ug ilang gilubong siya sa Samaria: ug si Joas nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹⁰ Sa ikakatloan ug pito ka tuig ni Joas nga hari sa Juda nagsugod si Joas ang anak nga lalake ni Joachaz sa paghari sa Israel didto sa Samaria; *ug nahari* sa napulo ug unom ka tuig. ¹¹Ug gibuhat niya ang dautan sa mga mata ni Jehova; ug siya wala mobulag sa tanang mga sala ni Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala; apan siya naglakat niana. ¹²Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Joas, ug ang tanan nga iyang gihimo, ug ang iyang gahum nga iyang giaway batok kang Amasias ang hari sa Juda, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ¹³Ug si Joas natulog uban sa iyang mga amahan; ug si Jeroboam milingkod sa trono: ug si Joas gilubong sa Samaria uban sa mga hari sa Israel. ¹⁴Karon si Eliseo nasakit sa sakit nga iyang gikamatyan: ug si Joas ang hari sa Israel miadto kaniya, ug mihilak tungod

kaniya, ug miingon: Amahan ko, amahan ko, ang mga carro sa Israel ug ang mga sundalo nga magkakabayo niini! ¹⁵Ug si Eliseo miingon kaniya: Kuhai sa pana ug sa mga udyong; ug gikuhaan siya sa pana ug sa mga udyong. ¹⁶Ug siya miingon sa hari sa Israel: Ibutang ang imong kamot sa pana; ug iyang gibutang ang iyang kamot *niana* . Ug gibutang ni Eliseo ang iyang mga kamot sa ibabaw sa kamot sa hari. ¹⁷Ug siya miingon: Buksi ang tamboanan dapit sa silangan; ug iyang gibuksan. Unya si Eliseo miingon: Pumana ka, ug siya mipana. Ug siya miingon: Ang udyong sa kadaugan ni Jehova, ug udyong sa kadaugan gikan sa Siria, kay ikaw nagalutos sa mga Sirianhon sa Aphec hangtud nga imong mangaut-ut sila. ¹⁸Ug siya miingon: Kuhaa ang mga udyong; ug iyang gikuha sila. Ug siya miingon sa hari sa Israel: Ibunal sa yuta; ug siya mibunal sa nakatolo, ug mihunong. ¹⁹Ug ang tawo sa Dios naligutgut kaniya, ug miingon: Agad pa unta nga ikaw nagbunal sa makalima kun makaunom: kay sa ingon niana ikaw makadaug unta sa Siria hangtud nga imong maut-ut kini. Apan karon ikaw makadaug sa Siria sa makatolo lamang.

²⁰ Ug si Eliseo namatay, ug ilang gilubong siya. Karon ang mga panon sa mga Moabnon mingsulong sa yuta sa umalabut nga tuig. ²¹Ug nahitabo, sa naglubong pa sila sa usa ka tawo, nga, ania karon, sila nakakita sa usa ka panon; ug ilang gilunod ang tawo sa lubnganan ni Eliseo: ug sa diha nga ang tawo midapat sa bukog ni Eliseo, siya nabuhi, ug mitindog. ²²Ug si Hazael ang hari sa Siria nagdaugdaug sa Israel sa tanang mga adlaw ni Joachaz. ²³Apan si Jehova nagmalolot kanila, ug may kalooy kanila, ug may pagtahud kanila, tungod sa iyang pakigsaad uban kang Abraham, Isaac, ug kang Jacob, ug wala maglaglag kanila, bisan sa iyang atubangan sila wala pa isalikway niya. ²⁴Ug si Hazael hari sa Siria namatay; ug si Ben-adad nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. ²⁵Ug gikuha pag-usab ni Joas ang anak nga lalake ni Joachaz, gikan sa kamot ni Ben-adad ang anak ni Hazael, ang mga ciudad nga iyang naagaw gikan sa kamot ni Joachaz nga iyang amahan pinaagi sa gubat. Nakatolo nga siya gidaug ni Joas, ug nabawi ang mga ciudad sa Israel.

¹ Sa ikaduhang tuig ni Joas ang anak nga lalake ni Joachaz nga hari sa Israel nagsugod si Amasias ang anak nga lalake ni Joas sa paghari sa Juda. ²Siya may kaluhaan ug lima ang panuigon sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari kaluhaan ug siyam ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Joadan taga-Jerusalem. ³Ug iyang gihimo ang matarung sa mga mata ni Jehova, apan dili sama kang David nga iyang amahan: siya naghimo sumala sa gihimo sa iyang amahan nga si Joas. ⁴Apan ang hatag-as nga mga dapit wala kuha-a: ang katawohan nanaghalad pa ug nanagsunog sa incienso sa mga hatag-as nga dapit. ⁵Ug nahitabo, sa diha nga ang gingharian nalig-on diha sa iyang kamot, nga iyang gipamatay ang iyang mga alagad nga mingpatay sa hari nga iyang amahan: ⁶Apan ang mga anak sa mamumuno wala niya patya; sumala sa nahisulat sa basahon sa kasugoan ni Moises ingon sa gisugo ni Jehova nga nagaingon: Ang mga amahan dili pagapatyon tungod sa mga anak, ni ang mga anak pagapatyon tungod sa mga amahan; apan ang tagsatagsa ka tawo mamatay tungod sa iyang kaugalingong sala. ⁷Napulo ka libo ang iyang gipamatay

sa Edom sa Walog sa Asin, ug giilog ang Sela pinaagi sa paggubat, ug gitawag ang ngalan niana nga Jocteel, hangtud niining adlawa.

⁸ Unya si Amasias nagpadala sa mga sulogoon ngadto kang Joas, ang anak nga lalake ni Joachaz nga anak nga lalake ni Jehu, hari sa Israel, nga nagaingon: Umari ka, magtan-away kita sa nawong ug nawong. ⁹Ug si Joas ang hari sa Israel nagpaadto kang Amasias nga hari sa Juda, nga nagaingon: Ang tunok nga didto sa Libano gipadala ngadto sa cedro nga didto sa Libano, nga nagaingon: Ipaasawa ang imong anak nga babaye sa akong anak nga lalake: ug didtoy miagi nga usa ka ihalas nga mananap nga didto sa Libano, ug gitumban ang tunok. ¹⁰Sa pagkatinuod gidaug mo gayud ang Edom, ug ikaw gibayaw sa imong kasingkasing: paghimaya niini ug pagpuyo sa balay; kay nganong manghilabut ikaw alang sa *imong* kadaut, aron ikaw mapukan, bisan ikaw ug ang Juda uban kanimo? ¹¹Apan si Amasias wala mamati. Busa si Joas ang hari sa Israel mitungas; ug siya ug si Amasias hari sa Juda, nanagtinan-away sa nawong ug nawong didto sa Beth-semes, nga sakup sa Juda. ¹²Ug and Juda gidaug sa atubangan sa Israel; ug ang tagsatagsa ka tawo mikalagiw ngadto sa iyang balong-balong. ¹³Ug gikuha ni Joas nga hari sa Israel si Amasias nga hari sa Juda, ang anak nga lalake ni Joas ang anak nga lalake ni Ochozias, didto sa Beth-semes, ug miadto sa Jerusalem, ug gigun-ob ang kuta sa Jerusalem sukad sa ganghaan sa Ephraim ngadto sa likoanan nga ganghaan, upat ka gatus ka maniko. ¹⁴Ug iyang gikuha ang tanang bulawan ug salapi, ug ang tanan nga mga sudlanan nga nakaplagan sulod sa balay ni Jehova, ug diha sa mga bahandi sa balay sa hari, ug ang mga tawo nga gihimong pasalig, ug mibalik ngadto sa Samaria.

¹⁵ Karon ang nahibilin nga mga buhat ni Joas nga iyang gihimo, ug ang iyang gahum, ug giunsa niya sa pagpakig-away batok kang Amasias nga hari sa Juda, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ¹⁶Ug si Joas natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong siya sa Samaria uban sa mga hari sa Israel; ug si Jeroboam nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. ¹⁷Ug si Amasias ang anak nga lalake ni Joas nga hari sa Juda nagpuyo sa tapus ang kamatayon ni Joas ang anak nga lalake ni Joachaz nga hari sa Israel sa napulo ug lima ka tuig. ¹⁸Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Amasias, wala ba sila mahisulat sa mga basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ¹⁹Ug sila naghimo ug usa ka paglipot batok kaniya sa Jerusalem; ug siya mikalagiw ngadto sa Lachis: apan ilang gipaagpas siya ngadto sa Lachis, ug gipatay siya didto. ²⁰Ug siya gitungtong nila sa mga kabayo; ug siya gilubong sa Jerusalem uban sa iyang mga amahan sa ciudad ni David. ²¹Ug gikuha sa tibook katawohan sa Juda si Asarias, nga napulo ug unom ka tuig ang panuigon, ug gihimo siya nga hari sa gingharian ilis sa iyang amahan nga si Amasias. ²²Iyang gitukod ang Elath ug giuli kini sa Juda, sa tapus nga ang hari natulog uban sa iyang mga amahan.

²³ Sa ikanapulo ug lima ka tuig ni Amasias ang anak nga lalake ni Joas ang hari sa Juda, si Jeroboam ang anak nga lalake ni Joas nga hari sa Israel nagsugod sa paghari sa Samaria, *ug naghari* sa kap-atan ug usa ka tuig. ²⁴Ug gibuhat niya ang dautan sa mga mata ni Jehova: siya wala mobulag sa tanang sala si Jeroboam, ang anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala. ²⁵Iyang giuli ang utlanan sa Israel sukad sa pagsulod *mo* sa Amath ngadto sa dagat sa Araba, sumala

sa pulong ni Jehova, ang Dios sa Israel, nga iyang gipamulong pinaagi sa iyang alagad nga si Jonas ang anak nga lalake ni Amitay ang manalagna, nga didto sa Gath-heper. ²⁶Kay nakita ni Jehova ang kasakit sa Israel, nga kadto mapait sa hilabihan; kay walay natakpan, ni nahibilin sa gawas, walay bisan kinsa nga magtatabang sa Israel. ²⁷Ug si Jehova wala moingon nga iyang papason ang ngalan sa Israel sa ilalum sa langit; apan iyang giluwat sila pinaagi sa kamot ni Jeroboam, ang anak nga lalake ni Joas. ²⁸Karon ang nahabilin nga buhat ni Jeroboam, ug ang tanan nga iyang gihimo, ug ang iyang gahum, giunsa niya pagpakiggubat, ug giunsa niya pagbawi ang Damasco, ug ang Amath, *nga nahisakup* sa Juda, alang sa Israel, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ²⁹Ug si Jeroboam natulog uban sa iyang mga amahan, bisan pa uban sa mga hari sa Israel; ug si Zacarias nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Sa ikakaluhaan ug pito ka tuig ni Jeroboam hari sa Israel, nagsugod si Asarias anak nga lalake ni Amasias nga hari sa Juda sa paghari. ²Napulo ug unom ang iyang panuigon sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari sa kalim-an ug duha ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Jecolia sa Jerusalem. ³Ug gibuhat niya ang matarung sa mga mata ni Jehova, sumala sa tanan nga gihimo sa iyang amahan nga si Amasias. ⁴Apan ang mga hatag-as nga dapit wala kuhaa: ang katawohan sa kanunay naghalad ug nagsunog sa inciense sa mga hatag-as nga dapit. ⁵Ug gisilotan ni Jehova ang hari, mao nga siya nahimong usa ka sanlahon ngadto sa adlaw sa iyang kamatayon, ug mipuyo sa linain nga balay. Ug si Jotham ang anak nga lalake sa hari maoy diha sa sulod sa balay, nahimong maghuhukom sa katawohan sa yuta. ⁶Karon ang nahibilin sa mga buhat ni Asarias, ug ang tanan nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ⁷Ug si Asarias natulog uban sa iyang mga amahan; ug ilang gilubong siya uban sa iyang mga amahan sa ciudad ni David: ug si Jotham nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

⁸ Sa ikakatloan ug walo ka tuig ni Asarias nga hari sa Juda, si Zacarias ang anak nga lalake ni Jeroboam naghari sa Israel sa Samaria sa unom ka bulan. ⁹Ug gibuhat niya ang dautan sa mga mata ni Jehova, ingon sa gibuhat sa iyang amahan: siya wala mobiya sa mga sala ni Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala. ¹⁰Ug si Sallum ang anak nga lalake ni Jabes, nagluib batok kaniya, ug gisamaran siya sa atubangan sa katawohan, ug gipatay siya, ug mihari ilis kaniya. ¹¹Karon ang uban nga buhat ni Zacarias, ania karon, sila nahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel. ¹²Kini mao ang pulong ni Jehova nga iyang gipamulong kang Jehu, nga nagaingon: Ang imong anak nga lalake ngadto sa ikaupat ka kaliwat magalingkod sa trono sa Israel. Ug busa kini nahitabo. ¹³Si Sallum ang anak nga lalake ni Jabes nagsugod sa paghari sa ikakatloan ug siyam ka tuig ni Uzias nga hari sa Juda; ug siya naghari sulod sa usa ka bulan sa Samaria. ¹⁴Ug si Menahem ang anak nga lalake ni Gadi mitungas gikan sa Tirsa, ug miadto sa Samaria, ug gisamaran si Sallum ang anak nga lalake ni Jabes didto sa Samaria, ug gipatay siya, ug mihari ilis kaniya. ¹⁵Karon ang uban sa mga buhat ni Sallum, ug ang pagluib nga iyang gihimo,

ania karon, sila nahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel. ¹⁶Unya gisamaran ni Menahem si Tipsa, ug ang tanan nga didto sa sulod, ug ang mga utlanan niini, sukad sa Tirsas: tungod kay sila wala molukab *sa pultahan* kaniya, mao nga gilumpag kini; ug ang tanan nga mga babaye didto nga mga mabdos iyang gipamikas. ¹⁷Sa ikakatloan ug siyam ka tuig ni Asarias nga hari sa Juda nagsugod si Menahem ang anak nga lalake ni Gadi sa paghari sa Israel, *ug naghari* sulod sa napulo ka tuig sa Samaria. ¹⁸Ug iyang gihimo ang dautan sa mga mata ni Jehova: sa tanan niyang mga adlaw siya wala mobiya sa mga sala ni Jeroboam, ang anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala. ¹⁹Didto may miabut batok sa yuta, si Phul ang hari sa Asiria; ug gihatagan ni Menahem si Phul sa usa ka libo ka talento nga salapi, aron ang iyang kamot igauban niya sa paglig-on sa gingharian sa iyang kamot. ²⁰Ug gipangayo ni Menahem ang salapi sa Israel, bisan pa sa tanan nga dagkung tawo nga adunahan, sa tagsatagsa ka tawo tagkalim-an ka siclo nga salapi, aron ihatag sa hari sa Asiria. Busa ang hari sa Asiria mipauli, ug wala mopabilin didto sa yuta. ²¹Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Menahem, ug ang tanan nga iyang gihimo, wala ba sila mahasulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel? ²²Ug si Menahem natulog uban sa iyang mga amahan; ug si Pekaia nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. ²³Sa ikakalim-an ka tuig ni Azarias ang hari sa Juda si Pekaia ang anak nga lalake ni Menahem, nagsugod sa paghari sa Israel sa Samaria, *ug naghari* sa duha ka tuig. ²⁴Ug iyang gibuhat ang dautan sa mga mata ni Jehova: siya wala mobiya gikan sa mga sala ni Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala. ²⁵Ug si Peka ang anak nga lalake ni Remalias nga iyang capitan, nagluib batok kaniya, ug gisamaran siya didto sa Samaria, sa hawanan sa balay sa hari, uban ni Argob ug ni Ariph; ug uban kaniya dihay kalim-an ka tawo nga mga Galaadnon: ug iyang gipatay siya, ug naghari ilis kaniya. ²⁶Karon ang nahibilin nga mga buhat ni Pekaia, ug ang tanan nga iyang gibuhat, ania karon, sila nahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel. ²⁷Sa ikakalim-an ug duha ka tuig ni Azarias nga hari sa Juda, si Peka, ang anak nga lalake ni Remalias, nagsugod sa paghari sa Israel sa Samaria, *ug naghari* sulod sa kaluhaan ka tuig. ²⁸Ug iyang gibuhat ang dautan sa mga mata ni Jehova: siya wala mobiya sa mga sala ni Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat, diin gihimo niya ang Israel sa pagpakasala. ²⁹Sa mga adlaw ni Peka nga hari sa Israel, miabut si Tiglath-pileser, hari sa Asiria, ug gikuha ang Ahion ug ang Abel-beth-maacha, ug ang Janoa, ug ang Cades, ug ang Asor, ug ang Galaad, ug ang Galilea, ang tibook yuta sa Nephtali; ug iyang gidala sila nga binihag ngadto sa Asiria. ³⁰Ug si Oseas ang anak nga lalake ni Ela naghimo ug usa ka pagluib batok kang Peka ang anak nga lalake ni Remalias, ug gisamaran siya, ug gipatay siya, ug naghari ilis kaniya, sa ikakaluhaan ka tuig ni Jotham ang anak nga lalake ni Uzzias. ³¹Karon ang nahibilin nga mga buhat ni Peka, ug ang tanan nga iyang gihimo, ania karon, sila nahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Israel.

³²Sa ikaduha ka tuig ni Peka ang anak nga lalake ni Remalias hari sa Israel, nagsugod si Jotham, ang anak nga lalake ni Uzzias, sa paghari sa Juda. ³³Kaluhaan ug lima ka tuig ang iyang panuigon sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari ug napulo ug unom ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Jerusa ang anak nga babaye ni Sadoc. ³⁴Ug gibuhat niya ang matarung sa

mga mata ni Jehova: iyang gihimo sumala sa tanang gihimo sa iyang amahan nga si Uzzias. ³⁵Apan ang hatag-as nga mga dapit wala kuhaa: ang katawohan kanunayng naghalad ug nagsunog sa incienso didto sa mga hatag-as nga dapit. Iyang gitukod ang kinatas-ang ganghaan sa balay ni Jehova. ³⁶Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Jotham, ug ang tanan nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ³⁷Niadtong mga adlaw si Jehova nagsugod sa pagpaadto batok sa Juda kang Resin ang hari sa Siria, ug kang Peka ang anak nga lalake ni Remalias. ³⁸Ug si Jotham natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong uban sa iyang mga amahan didto sa ciudad ni David nga iyang amahan: ug si Achaz nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Sa ikanapulo ug pito ka tuig ni Peka ang anak nga lalake ni Remalias si Achaz ang anak nga lalake ni Jotham hari sa Juda nagsugod sa paghari. ²Kaluhaan ka tuig ang panuigon ni Achaz sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari ug napulo ug unom ka tuig sa Jerusalem: ug wala niya buhata ang matarung sa mga mata ni Jehova nga iyang Dios, sama kang David nga iyang amahan. ³Apan siya naglakat sa dalan sa mga hari sa Israel, oo, ang iyang anak nga lalake gipaagi sa kalayo, sumala sa buhat nga dulumtanan sa mga nasud, nga gisalikway ni Jehova gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel. ⁴Ug siya naghalad ug nagsunog sa incienso didto sa hatag-as nga mga dapit, ug sa ibabaw sa mga bungtod, ug sa ilalum sa tagsatagsa ka malunhaw nga kahoy.

⁵ Unya si Resin nga hari sa Siria ug si Peka anak nga lalake ni Remalias nga hari sa Israel mingsulong sa Israel aron sa pagpakiggubat, ug ilang gilibutan si Achaz; apan wala makadaug kaniya. ⁶Niadtong panahona nabawi ni Resin nga hari sa Siria ang Elath ngadto sa Siria, ug gihinginlan ang mga Judio gikan sa Elath; ug ang mga Sirianhon nangadto sa Elath, ug nanagpuyo didto hangtud niining mga adlaw. ⁷Busa gipaadto ni Achaz ang mga sinugo ngadto kang Tiglath-pileser nga hari sa Asiria, nga nagaingon: Ako ang imong alagad ug imong anak nga lalake: umari ka, ug luwason mo ako gikan sa kamot sa hari sa Siria, ug gikan sa kamot sa hari sa Israel, nga mingtindog batok kanako. ⁸Ug gikuha ni Achaz ang salapi ug bulawan nga nakaplagan didto sa balay ni Jehova, ug diha sa mga bahandi sa balay sa hari, ug gipadala kini nga usa ka gasa ngadto sa hari sa Asiria. ⁹Ug ang hari sa Asiria namati kaniya; ug ang hari sa Asiria mitungas batok sa Damasco, ug gikuha kini, ug gidala ang katawohan niini nga binihag ngadto sa Kir, ug gipatay si Resin.

¹⁰ Ug ang hari nga si Achaz miadto sa Damasco aron sa pagtagbo kang Tiglath-pileser nga hari sa Asiria, ug nakakita sa halaran nga diha sa Damasco, ug ang dagway sa halaran, ug ang sumbanan niana, gipadala ni Achaz nga hari ngadto kang Urias, nga sacerdote, sumala sa tanang pagkabuhat niini. ¹¹Ug gitukod ni Urias nga sacerdote ang usa ka halaran: sumala sa tanang gipadala ni hari Achaz gikan sa Damasco, busa gihimo kini ni Urias nga sacerdote andam sa paghiabut ni Achaz nga hari gikan sa Damasco. ¹²Ug sa pag-abut sa hari gikan sa Damasco, ang hari nakakita sa halaran: ug mipaduol ang hari ngadto sa halaran, ug mihalad sa ibabaw niini. ¹³Ug iyang gisunog ang iyang

halad-nga-sinunog ug ang iyang halad-nga-kalan-on, ug gibubo ang iyang halad-nga-ilimnon, ug gisablig ang dugo sa iyang mga halad-sa-pakigdait, sa ibabaw sa halaran. ¹⁴Ug ang halaran nga tumbaga, nga diha sa atubangan ni Jehova, iyang gidala gikan sa atbang sa balay, gikan sa kinataliwad-an sa iyang halaran ug sa balay ni Jehova, ug gibutang kini dapit sa amihanan sa iyang halaran. ¹⁵Ug si hari Achaz nagsugo kang Urias nga sacerdote, nga nagaingon: Sa ibabaw sa dakung halaran sunoga ang buntagon nga halad-nga-sinunog ug ang haponon nga halad-nga-kalan-on, ug ang sa hari nga halad-nga-sinunog, ug ang iyang halad-nga-kalan-on, lakip ang halad-nga-sinunog alang sa tibook katawohan sa yuta, ug ang ilang halad-nga-kalan-on, ug ang ilang halad-nga-ilimnon; ug isablig sa ibabaw niini ang tanang dugo sa halad-nga-sinunog, ug ang tanang dugo sa halad: apan ang halaran nga tumbaga *kini* alang kanako diin ako magpangutana. ¹⁶Sa ingon niini gihimo *kini* ni Urias nga sacerdote, sumala sa tanang gisugo ni Achaz nga hari.

¹⁷Ug si Achaz nga hari nagputol sa mga sanggaan sa mga tungtongan, ug gikuha ang dolang gikan kanila, ug gipaubos ang dagat-dagat gikan sa mga vaca nga tumbaga nga dinha sa ilalum niana, ug gibutang kini sa ibabaw sa usa ka salog nga bato. ¹⁸Ug ang tinabonan nga dapit alang sa adlaw nga igpapahulay nga ilang gitukod diha sa balay, ug ang agianan sa pagsulod sa hari nga sa gawas, iyang giliso paingon ngadto sa balay ni Jehova, tungod sa hari sa Asiria. ¹⁹Karon ang uban nga mga buhat ni Achaz nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ²⁰Ug si Achaz natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong uban sa iyang mga amahan sa ciudad ni David: ug si Ezechias nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Sa ikapulo ug duha ka tuig ni Achaz nga hari sa Juda, nagsugod si Oseas, ang anak nga lalake ni Ela, sa paghari sa Samaria sa Israel, ug *naghari* sulod sa siyam ka tuig. ²Ug gibuhat niya ang dautan sa mga mata ni Jehova, apan dili ingon sa mga hari sa Israel nga nanghiuna kaniya. ³Batok kaniya mitungas si Salmanasar nga hari sa Asiria; ug si Oseas nahimo nga iyang alagad, ug nagdala kaniya ug buhis. ⁴Ug hingkaplagan sa hari sa Asiria ang pagluib ni Oseas; kay siya nagpadala ug mga sinugo ngadto kang So nga hari sa Egipto, ug wala mohatag sa buhis alang sa hari sa Asiria, ingon sa iyang ginabuhat sa tuig-tuig: busa gitakpan siya sa hari sa Asiria, ug gigapus siya didto sa bilanggoan. ⁵Unya ang hari sa Asiria mitungas sa tibook yuta, ug miadto sa Samaria, ug gilibutan kini sa totolo ka tuig. ⁶Sa ikasiyam ka tuig ni Oseas, ang Samaria nakuha sa hari sa Asiria, ug gibihag ang Israel ngadto sa Asiria, ug gibutang sila sa Hala, ug sa ibabaw sa Habor, suba sa Gozan, ug sa mga ciudad sa mga Medohanon.

⁷Ug mao kadto, tungod kay ang mga anak sa Israel nanagpakasala batok kang Jehova nga ilang Dios, nga nagkuha kanila gikan sa yuta sa Egipto gikan sa kamot ni Faraon nga hari sa Egipto, ug nahadlok sa laing mga dios, ⁸Ug nanaglakaw sa kabalaoran sa mga nasud, nga gisalikway ni Jehova gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel, ug sa mga hari sa Israel, nga ilang gihimo. ⁹Ug ang mga anak sa Israel nanaghimo sa mga butang sa tago nga dili matarung batok kang Jehova nga ilang Dios: ug sila nagtukod *alang* kanila sa mga hatag-as nga dapit sa tanan nilang mga ciudad, sukad

sa torre sa magbalantay ngadto sa kinutaan nga ciudad, ¹⁰Ug alang sa ilang kaugalingon sila nanagpatindog ug mga haligi nga bato ug sa mga Ashera sa ibabaw sa tagsatagsa ka hatag-as nga bungtod, ug ilalum sa tagsatagsa ka malunhaw nga kahoy; ¹¹Ug didto sila nagsunog sa incienso sa tanan nga mga hatag-as nga dapit, sumala sa gihimo sa mga nasud nga gidala ni Jehova sa halayo unahan kanila; ug sila naghimo sa dautan nga mga butang sa paghagit kang Jehova sa pagpakasuko; ¹²Ug sila nag-alagad sa mga larawan, nga tungod niana si Jehova miingon kanila: Dili ninyo buhaton kining butanga. ¹³Apan si Jehova nagpamatuod batok sa Israel, ug batok sa Juda, pinaagi sa tagsatagsa ka manalagna, ug sa tagsatagsa ka magtatan-aw, nga nagaingon: Bumalik kamo gikan sa dautan ninyong mga dalan, ug bantayi ang akong mga sugo ug kabalaoran, sumala sa tanang Kasugoan nga akong gisugo sa inyong mga amahan, ug nga akong gipadala kaninyo pinaagi sa akong mga alagad nga mga manalagna. ¹⁴Bisan pa niana, sila wala mamati, apan nagpatikig *hinoon* sa ilang mga liog, ingon sa mga liog sa ilang mga amahan, nga wala tumoo kang Jehova nga ilang Dios. ¹⁵Ug ilang gisalikway ang iyang kabalaoran, ug ang iyang tugon nga iyang gihimo uban sa ilang mga amahan, ug ang iyang mga pagpamatuod nga gipamatuod kanila; ug gisunod nila ang kakawangan, ug nangahimong walay hinungdan, ug *mingnunot* sa mga nasud nga naglibut kanila, nga mahitungod niini si Jehova nagpahamangno kanila nga dili sila magbuhat sama kanila. ¹⁶Ug ilang gisalikway ang tanang mga sugo ni Jehova nga ilang Dios, ug naghimo alang sa ilang kaugalingon sa tinunaw nga mga larawan, duha ka nating vaca, ug naghimo sa usa ka Ashera, ug nagsimba sa tanang panon sa langit, ug nag-alagad kang Baal. ¹⁷Ug ang ilang mga anak nga lalake ug babaye ilang gipaagi sa kalayo, ug naggamit sa pagpatagna nga bakakon ug mga paglumay, ug nagbaligya sa ilang kaugalingon sa pagbuhat sa dautan sa mga mata ni Jehova, aron sa paghagit kaniya sa pagpakasuko. ¹⁸Busa si Jehova nasuko sa hilabihan gayud sa Israel, ug gipapahawa sila sa iyang atubangan: walay nahabilin gawas sa banay ni Juda lamang. ¹⁹Ang Juda usab wala magbantay sa mga sugo ni Jehova nga ilang Dios, apan naglakat sa kabalaoran sa Israel nga ilang gihimo. ²⁰Ug gisalikway ni Jehova ang tibook kaliwat sa Israel, ug nagsakit kanila, ug gitugyan sila ngadto sa kamot sa mga mamimihag, hangtud nga gisalikway sila gikan sa iyang mga mata. ²¹Kay iyang gigisi ang Israel gikan sa balay ni David; ug ilang gihimo nga hari si Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat: ug giabog ni Jeroboam ang Israel gikan sa pagnunot kang Jehova, ug gihimo sila sa pagpakasala sa usa ka dakung sala. ²²Ug ang mga anak sa Israel naglakaw sa tanang mga sala ni Jeroboam nga iyang gibuhag; sila wala bumulag niini; ²³Hangtud nga gikuha ni Jehova ang Israel sa iyang mga mata, ingon sa iyang gipamulong pinaagi sa tanan niyang mga alagad ang mga manalagna. Busa ang Israel gibihag gikan sa iyang kaugalingong yuta ngadto sa Asiria hangtud niining adlaw.

²⁴ Ug ang hari sa Asiria nagdala sa mga tawo gikan sa Babilonia, ug gikan sa Cutha, ug gikan sa Ava, ug gikan sa Hamath, ug gikan sa Sepharvaim, ug gibutang sila sa mga ciudad sa Samaria ilis sa mga anak sa Israel; ug ilang gipanag-iya ang Samaria, ug nanagpuyo sa mga ciudad niini. ²⁵Ug mao kadto, sa sinugdan sa ilang pagpuyo didto, nga sila wala mahadlok kang Jehova: busa si Jehova nagpadala ug mga leon sa taliwala nila, nga nanagpatay sa uban kanila. ²⁶Busa sila mingsulti

sa hari sa Asiria, nga nanag-ingon: Ang mga nasud nga imong gibihag ug gibutang sa mga ciudad sa Samaria, wala manghibalo sa Kasugoan sa Dios sa yuta: busa siya nagpadala kanila ug mga leon, ug, ania karon, gitukob sila, tungod kay sila wala manghibalo sa Kasugoan sa Dios sa yuta. ²⁷Unya ang hari sa Asiria nagsugo, nga nagaingon: Dad-a ngadto ang usa sa mga sacerdote nga inyong gidala gikan dinhi; ug paadtoa sila ug papuy-a didto, ug patudloi sila niya sa Kasugoan sa Dios sa yuta. ²⁸Busa ang usa sa mga sacerdote nga ilang gibihag gikan sa Samaria miabut ug mipuyo sa Beth-el, ug gitudloan sila kong unsaon nila sa pagkahadlok kang Jehova. ²⁹Apan ang tagsatagsa ka nasud naghimo sa mga dios nga ilang kaugalingon, ug gibutang kini sa mga balay sa mga hatag-as nga dapit nga gibuhat sa mga Samarianhon, ang tagsatagsa ka nasud diha sa ilang mga ciudad diin sila managpuyo. ³⁰Ug ang mga tawo sa Babilonia naghimo sa Succoth-benoth, ug ang mga tawo sa Cutha naghimo sa Nergal, ug ang mga tawo sa Hamath naghimo sa Asima. ³¹Ug ang mga Hebehanon naghimo sa Nibhaz ug Tharthac; ug ang mga Sepharvaimhon nagsunog sa ilang mga anak sa kalayo *alang* kang Adramelech ug Anamelech, ang mga dios sa Sepharvaimhon. ³²Busa sila nangahadlok kang Jehova, ug nanagbuhat sa ilang kaugalingong mga sacerdote sa mga hatag-as nga dapit, nga naghalad alang kanila didto sa mga balay sa mga hatag-as nga dapit. ³³Ug sila nangahadlok kang Jehova, ug nag-alagad sa ilang kaugalingong mga dios, sunod sa batasan sa mga nasud gikan diin sila gipanagbihag. ³⁴Hangtud niining adlaw sila nagabuhat sa unang batasan: sila wala mahadlok kang Jehova, sila wala usab magtuman sa ilang kabalaoran, kun sa ilang mga tulomanon, kun sa Kasugoan, kun sa sugo nga gisugo ni Jehova sa mga anak ni Jacob, nga iyang gihinganlan Israel; ³⁵Uban kanila si Jehova naghimo sa usa ka tugon, ug gisugo sila, nga nagaingon: Dili kamo mahadlok sa laing mga dios, ni magyukbo sa inyong kaugalingon kanila, ni mag-alagad kanila, ni maghalad kanila: ³⁶Apan si Jehova nga nagdala kaninyo gikan sa yuta sa Egipto sa dakung gahum ug tinuy-od nga bukton, kaniya kamo magkahadlok, ug kaniya kamo gayud magyukbo, ug kaniya kamo maghalad: ³⁷Ug ang kabalaoran ug ang mga tulomanon, ug ang Kasugoan ug ang sugo, nga iyang gisulat alang kaninyo, kamo magabantay sa pagtuman sa walay katapusan; ug dili kamo mahadlok sa laing mga dios: ³⁸Ug ang tugon nga akong gihimo uban kaninyo dili ninyo paghikalimtan; ni mahadlok kamo sa laing mga dios. ³⁹Apan kang Jehova nga inyong Dios mahadlok kamo; ug siya magaluwas kaninyo gikan sa kamot sa tanan ninyong mga kaaway. ⁴⁰Apan sila wala mamati, kondili nagbuhat sila sumala sa ilang unang batasan. ⁴¹Busa kining mga nasud nangahadlok kang Jehova, ug nag-alagad sa ilang mga linilok nga larawan; ang ilang mga anak usab, ug ang mga anak sa ilang mga anak, ingon sa gihimo sa ilang mga amahan, ingon man ilang ginahimo hangtud niining adlaw.

¹ Karon nahitabo sa ikatolo ka tuig ni Oseas nga anak nga lalake ni Ela, hari sa Israel, nga si Ezechias ang anak nga lalake ni Achaz, hari sa Juda, nagsugod sa paghari. ²Kaluhaan ug lima ka tuig ang iyang panuigon sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari sa kaluhaan ug siyam ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Abi, ang anak ni Zacarias. ³Ug siya nagbuhat

sa matarung sa mga mata ni Jehova, sumala sa tanan nga gibuhat sa iyang amahan nga si David.
⁴Iyang gikuha ang mga hatag-as nga dapit, ug gibunggo ang mga haligi nga bato, ug giputol ang Ashera: ug iyang giputo-puto ang halas nga tumbaga nga gibuhat ni Moises: kay hangtud niadtong mga adlawa ang mga anak sa Israel nagsunog ug incienso niini; ug kini iyang gitawag nga Nehustan.
⁵Siya misalig kang Jehova ang Dios sa Israel; busa sunod kaniya walay sama kaniya sa taliwala sa tanang mga hari sa Juda, ni *kanila* nga nanghiuna kaniya. ⁶Kay siya nakighiusa kang Jehova; siya wala mobiya sa pagnunot kaniya, kondili nagbantay sa iyang mga sugo nga gisugo ni Jehova kang Moises. ⁷Ug si Jehova nag-uban kaniya; bisan asa siya moadto siya nag-uswag: ug siya mialsa batok sa hari sa Asiria, ug wala moalagad kaniya. ⁸Iyang gisamaran ang mga Filistehanon ngadto sa Gasa ug sa mga utlanan didto, sukad sa torre sa magbalantay ngadto sa kinutaan nga ciudad.

⁹ Ug nahitabo sa ikaupat ka tuig sa paghari ni Ezechias, nga mao ang ikapito ka tuig ni Oseas ang anak nga lalake ni Ela nga hari sa Israel, nga si Salmanasar nga hari sa Asiria mitungas batok sa Samaria, ug gilibutan kini. ¹⁰Ug sa katapusan sa tolo ka tuig ilang nakuha kini: sa ikaunom ka tuig ni Ezechias nga maoy ikasiyam ka tuig ni Oseas, hari sa Israel, ang Samaria nakuha. ¹¹Ug ang Israel gibihag sa hari sa Asiria ngadto sa Asiria, ug gibutang sila sa Hala, ug sa Habor, ang suba sa Gosan, ug sa mga ciudad sa mga Medohanon. ¹²Tungod kay wala sila tumoo sa tingog ni Jehova nga ilang Dios, apan minglapas sa iyang tugon, bisan sa tanan nga gisugo ni Moises ang alagad ni Jehova, ug wala mamati niini, ni magtuman niini. ¹³Karon sa ikanapulo ug upat ka tuig ni Ezechias nga hari, si Senacherib nga hari sa Asiria miadto batok sa tanang mga kinutaan nga mga ciudad sa Juda, ug nakuha sila. ¹⁴Ug si Ezechias nga hari sa Juda nagpaadto sa hari sa Asiria ngadto sa Lachiz, nga nagaingon: Ako nakasala; pumauli ka gikan kanako: kadtong ipapas-an mo kanako akong dad-on. Ug ang hari sa Asiria nagsilpi kang Ezechias nga hari sa Juda, sa tolo ka gatus ka talento nga salapi ug katloan ka talento nga bulawan. ¹⁵Ug si Ezechias mihatag *kaniya* sa tanang salapi nga diha sa balay ni Jehova, ug diha sa mga bahandi sa balay sa hari. ¹⁶Niadtong panahona giputol ni Ezechias *ang bulawan gikan* sa mga ganghaan sa templo ni Jehova, ug *gikan* sa mga haligi nga gihal-upan ni Ezechias nga hari sa Juda, ug gihatag kini sa hari sa Asiria.

¹⁷ Ug ang hari sa Asiria nagpadala kang Thartan, ug kang Rabsaris, ug kang Rabsaces gikan sa Lachiz ngadto kang Ezechias nga hari uban ang usa ka dakung panon sa kasundalohan ngadto sa Jerusalem. Ug sila mingtungas ug ming-adto sa Jerusalem. Ug sa paghiabut nila, nangadto sila ug nanindog tupad sa kanal sa taastaas nga danaw sa tubig nga anaa sa dalan sa uma sa maglalaba. ¹⁸Ug sa pagtawag nila sa hari, may minggula kanila nga si Eliacim, ang anak nga lalake ni Hilcias nga sinaligan sa sulod-balay, ug si Sebna, ang escriba, ug si Joah, ang anak nga lalake ni Asaph nga kalihim. ¹⁹Ug si Rabsaces miingon kanila: Umingon kamo karon kang Ezechias, Kini mao ang giingon sa dakung hari ang hari sa Asiria: Unsang pagsaliga ang imong gilauman? ²⁰Ikaw namulong (apan sila pulos mga pulong nga walay hinungdan): May tambag ug kusog alang sa gubat. Karon kang kinsa ang imong pagsalig, nga misukol man ikaw batok kanako? ²¹Karon, tan-awa, ikaw nagasalig sa sungkod niining basag nga tangbo, bisan sa ibabaw sa Egipto; diin kong ang usa ka tawo mosalig, kini molapus sa iyang kamot ug molagbas niini: busa ingon man kang Faraon nga

hari sa Egipto sa tanan nga mosalig kaniya. ²²Apan kong moingon kamo kanako: Kami nagasalig kang Jehova nga among Dios; dili ba kana siya, kansang hatag-as nga mga dapit, ug kansang mga halaran gikuha ni Ezechias, ug namulong sa Juda ug sa Jerusalem: Kamo kinahanglan magsimba sa atubangan niining halarana sa Jerusalem? ²³Busa karon, ako mangaliyupo kanimo: Sumaad ka nga may mga pasalig, sa akong agalon ang hari sa Asiria, ug ako magahatag kanimo ug duha ka libo nga kabayo, kong makahimo ikaw sa imong bahin sa pagbutang kanila sa mga magkakabayo. ²⁴Unsaon man nimo sa pagpalingiw sa nawong sa usa ka capitan sa labing ubos sa mga alagad sa akong agalon, ug magbutang ka sa imong pagsalig sa Egipto tungod sa mga carro ug sa mga magkakabayo? ²⁵Sa wala si Jehova nahitungas ba ako karon nga batok niining dapita sa paglaglag niini? Si Jehova miingon kanako: Tumungas ka batok niining yutaa ug laglagon mo kini. ²⁶Unya namulong si Eliacim ang anak nga lalake ni Hilcias, ug si Sebna, ug si Joah, kang Rabsaces: Sumulti ka, ako nangaliyupo kanimo, sa imong mga alagad sa pinulongan nga Sirianhon; kay kami makasabut niana; ug ayaw pagpakigsulti kanamo sa pinulongan nga Judianhon, sa mga igdulungog sa mga katawohan, nga anaa sa ibabaw sa kuta. ²⁷Apan si Rabsaces namulong kanila: Nagpaadto ba kanako ang akong agalon sa imong agalon, ug kanimo, aron sa pagpamulong niining mga pulonga? *Wala ba siya magpaadto kanako* ngadto sa mga tawo nga nanglingkod sa ibabaw sa kuta, sa pagkaon sa ilang kaugalingong kinalibang, ug sa pag-inum sa kaugalingon nilang tubig uban kaninyo? ²⁸Unya si Rabsaces mitindog, ug misinggit sa usa ka hataas nga tingog sa pinulongan nga Judianhon, ug namulong, nga nagaingon: Pamation ninyo ang pulong sa dakung hari, ang hari sa Asiria. ²⁹Sa ingon niini namulong ang hari: Ayaw pagpalimbonga ninyo si Ezechias; kay siya dili makapagawas kaninyo gikan sa iyang kamot. ³⁰Dili usab si Ezechias makahimo kaninyo sa pagpasalig kang Jehova, sa pag-ingon: Si Jehova sa pagkatinuod magaluwas kanato, ug kining ciudad dili ihatag sa kamot sa hari sa Asiria. ³¹Ayaw kamo pagtagad kang Ezechias; kay kini mao ang gipamulong sa hari sa Asiria: Himoa ang inyong pakigdait uban kanako, ug umari kanako; ug kumaon ang tagsatagsa sa iyang balagon sa parras, ug ang tagsatagsa sa iyang higuera, ug uminum kamo nga tagsatagsa sa tubig sa iyang kaugalingong atabay; ³²Hangtud nga ako moanhi ug dad-on ko kamo ngadto sa usa ka yuta sama sa inyong kaugalingong yuta, usa ka yuta sa trigo, ug sa vino nga bag-o, usa ka yuta sa tinapay ug mga kaparrasan, usa ka yuta sa mga kahoy nga olivo ug sa dugos, aron kamo mangabuhi, ug dili mangamatay; ug ayaw pagpamati kang Ezechias, kong siya magalukmay kaninyo, nga magaingon: Si Jehova magaluwas kanato. ³³May mga dios ba sa mga nasud nga nakaluwas gayud sa iyang yuta gikan sa kamot sa hari sa Asiria? ³⁴Hain ang mga dios sa Hamath, ug sa Arphad? Hain ang mga dios sa Sepharvaim, sa Ena, ug Iba? Naluwas ba nila ang Samaria gikan sa akong kamot. ³⁵Kinsa ba sa mga dios sa tanan nga kayutaan, nga nakaluwas sa ilang yuta gikan sa akong kamot, nga si Jehova magaluwas sa Jerusalem gikan sa akong kamot? ³⁶Apan ang katawohan nangahilum, ug wala tumubag kaniya sa usa ka pulong; kay ang sugo sa hari nagaingon: Ayaw kamo pagtubag kaniya. ³⁷Unya miabut si Eliacim, ang anak nga lalake ni Hilcias nga sinaligan sa panimalay, ug si Sebna nga escriba, ug si Joah ang anak nga lalake ni Asaph ang kalihim, ngadto kang Ezechias ginisi ang ilang mga saput, ug nagsugilon kaniya sa mga pulong ni Rabsaces.

¹ Ug nahitabo, sa pagkadungog niana sa hari nga si Ezechias, iyang gigisi ang iyang mga saput, ug mitabon siya sa iyang kaugalingong saput nga sako, ug misulod sa balay ni Jehova. ²Ug iyang gipaadto si Eliacim, nga mao ang pangulo sa sulod-balay, ug si Sebna nga escriba, ug ang mga anciano sa mga sacerdote, nanagsul-ob sa saput nga sako, ngadto kang Isaias nga manalagna, ang anak nga lalake ni Amos. ³Ug sila mingingon kaniya: Kini mao ang giingon ni Ezechias: Kining adlaw mao ang adlaw sa kasamok, ug sa pagbadlong, ug sa pagpanamastamas; kay ang mga anak nangabut aron igaanak, ug wala nay kusog aron sa pagpahimugso. ⁴Tingali nga si Jehova nga imong Dios mamati sa mga pulong ni Rabsaces, nga gipadala sa hari sa Asiria nga iyang agalon aron sa paghagit sa Dios nga buhi, ug mobadlong sa mga pulong nga nadungog ni Jehova nga imong Dios: busa ipatugbaw ang imong pag-ampo alang sa salin nga nahabilin. ⁵Tungod niini ang mga sulogoon ni hari Ezechias nangadto kang Isaias. ⁶Ug si Isaias miingon kanila: Kini mao ang isulti ninyo sa inyong agalon: Kini mao ang giingon ni Jehova: Ayaw kahadlok sa mga pulong nga imong nadungog, nga pinaagi *kanila* ang mga sulogoon sa hari sa Asiria nagpasipala kanako. ⁷Ania karon, magabutang ako ug usa ka espiritu diha kaniya, ug siya makadungog ug mga balita, ug mopauli sa iyang kaugalingon nga yuta; ug himoon ko nga sa iyang kaugalingong yuta mapukan siya pinaagi sa pinuti.

⁸ Mao nga si Rabsaces mipauli, ug hingkaplagan niya ang hari sa Asiria nga nakiggubat batok sa Libna; kay siya nakadungog nga ang hari nakagikan na sa Lachis. ⁹Ug sa diha nga siya nakadungog ug pulong mahitungod kang Tirhakah hari sa Etiopia: Ania karon, siya migula aron sa pagpakig-away batok kanimo, siya mipadala ug mga sulogoon kang Ezechias, nga nagaingon: ¹⁰Kini mao ang igasulti ninyo kang Ezechias hari sa Juda, nga magaingon: Ayaw palimbonga kanimo ang imong Dios kang kansa ikaw nagasalig, nga nagaingon. Ang Jerusalem dili igahatag ngadto sa kamot sa hari sa Asiria. ¹¹Ania karon, ikaw nakadungog kong unsa ang nahimo sa mga hari sa Asiria sa tanan nga mga yuta, pinaagi sa paglaglag kanila paghurot: ug maluwas ba ikaw? ¹²Nakaluwas ba ang mga dios sa mga nasud kanila, nga gipanglaglag sa akong mga katigulangan: ang Gozan ug Haran, ug Rezepeh, ug ang mga anak sa Eden nga diha sa Thelasar? ¹³Hain man ang hari sa Hamath, ug ang hari sa Arphad, ug ang hari sa ciudad sa Sepharvaim, ug sa Henah, ug sa Hivah? ¹⁴Ug gidawat ni Ezechias ang sulat gikan sa kamot sa mga sinugo, ug gibasa niya kini; ug si Ezechias misaka ngadto sa balay ni Jehova, ug gibuklad niya kini sa atubangan ni Jehova. ¹⁵Ug si Ezechias nangamuyo kang Jehova, nga nagaingon: Oh Jehova, ang Dios sa Israel, nga nagalingkod *ibabaw* sa mga querubin, ikaw ang Dios, ikaw lamang, sa tanang mga gingharian sa yuta; ikaw ang nagbuhat sa langit ug sa yuta. ¹⁶Ikiling ang imong igdulungog, Oh Jehova, ug pamatia *ako*; bukha ang imong mga mata, Oh Jehova, ug tuman-aw; ug pamatia ang mga pulong ni Sennacherib, diin siya nagpadala kaniya aron sa pagpaaslang sa Dios nga buhi. ¹⁷Sa pagkatinuod, *Oh* Jehova, ang mga hari sa Asiria naglaglag sa mga nasud, ug sa ilang mga yuta, ¹⁸Ug nagsalibay sa ilang mga dios ngadto sa kalayo; kay sila dili mga dios, kondili buhat sa mga kamot sa mga tawo, kahoy ug bato; busa ilang gilaglag kini. ¹⁹Busa karon, Oh Jehova, among Dios, luwason mo kami, nagapakilooy

ako kanimo, gikan sa iyang kamot, aron ang tanang gingharian sa yuta manghibalo nga ikaw Jehova mao ang Dios nga usa ra.

²⁰ Unya si Isaias, ang anak nga lalake ni Amos, gipaadto kang Ezechias, sa pag-ingon: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ingon nga ikaw nangamuyo kanako batok kang Sennacherib, hari sa Asiria, gipatalinghugan ko *ikaw*. ²¹Kini mao ang pulong nga gipamulong ni Jehova mahitungod kaniya: Ang anak nga ulay sa Sion nagyubit kanimo ug nagkatawa kanimo sa pagtamay; ang anak nga babaye sa Jerusalem naglingo-lingo sa iyang ulo kanimo. ²²Kinsa ang imong gihagit ug gipasipalahan? ug batok kang kinsa nga gipataas mo ang imong tingog ug gisulinga mo ang imong mga mata? *Bisan* batok sa Balaan sa Israel. ²³Pinaagi sa imong mga sulogoon gihagit mo ang Ginoo, ug nagaingon: Sa panon sa akong mga carro ako nakadangat sa kinatas-an sa mga bukid, ngadto sa kinailadman sa Libano; ug pagaputlon ko ang mga hataas nga mga cedro niini, ug ang pinili nga mga kahoy nga ayas niini; ug mosulod ako ngadto sa iyang kinalayoan nga puloy-anan, ang kalasangan sa iyang mabungaon nga kapatagan. ²⁴Ako nakakalot ug nakainum sa lain nga mga tubig, ug sa lapalapa sa akong mga tiil pagamalahon ko ang tanang mga suba sa Egipto. ²⁵Wala ba ikaw makadungog kong giunsa ko kini pagbuhat sa dugay na karon, ug gibuhat kini gikan sa karaang panahon? Karon gipahinabo ko kini, aron maimo ang paglaglag sa mga kinutaan nga mga ciudad sa mga tipun-og nga magun-obon. ²⁶Busa ang ilang mga pumoluyo may diyutay nga gahum, nangaluya ug nangagubot; sila sama sa mga balilisa kapatagan, ug sama sa malunhaw nga bunglayan, sama sa balili sa mga atop sa balay, ug sama sa liso nga nalaya sa dili pa makatubo. ²⁷Apan ako nahibalo sa imong paglingkod, ug sa imong paggula, ug sa imong pag-anhi, ug sa imong pagkasuko batok kanako. ²⁸Tungod kay sa imong pagkasuko batok kanako, ug tungod sa imong pagkagarbuso nga nadunggan sa akong mga igdulungog, busa igabutang ko ang akong taga sa imong ilong, ug ang akong bocado sa imong mga ngabil, ug pagapabalikon ko ikaw sa dalan nga imong giagian. ²⁹Ug kini mao ang ilhanan kanimo: kamo magakaon niining tuiga sa magaturok sa iyang kaugalingon *lamang*, ug sa ikaduha nga tuig niadtong motubo sa mao gihapon; ug sa ikatolo ka tuig magapugas kamo, ug magaan, ug magatanum sa mga kaparrasan, ug kan-on ninyo ang bunga niini. ³⁰Ug ang salin nga mahabilin sa balay sa Juda manggamot paingon sa ubos ug mamunga paingon sa ibabaw. ³¹Kay gikan sa Jerusalem mogula ang usa ka salin, ug gikan sa bukid sa Sion sila nga mogawas: ang mainitong tinguha ni Jehova magahimo niini. ³²Busa, kini mao ang gipamulong ni Jehova mahitungod sa hari sa Asiria: Siya dili moanhi dinhi niining ciudad, ni mopana ug usa ka udyong didto, ni moanha siya sa atubangan niana nga may taming, ni maghimo ug usa ka bungdo batok niana. ³³Sa dalan nga iyang giagian paingon nganhi, sa mao gihapon *nga dalan* siya mobalik, ug siya dili moanhi niining ciudad, namulong si Jehova. ³⁴Kay ako magapanalipod niining ciudad sa pagluwas niini, tungod sa akong kaugalingon, ug tungod sa akong alagad nga si David.

³⁵Ug nahitabo niadtong gabhiona nga ang manolonda ni Jehova migula, ug gipamatay sa campo sa mga Asirianhon ang usa ka gatus ug kawaloan ug lima ka libo, ug sa pagbangon sa mga tawo sayo sa pagkabuntag: ania karon, kining tanan mga minatay. ³⁶Busa si Sennacherib nga hari sa

Asiria mipahawa, ug milakaw ug mibalik, ug mipuyo didto sa Ninive. ³⁷Ug nahitabo, sa diha nga nagasimba siya didto sa balay ni Nisroch nga iyang dios, nga si Adramelech ug si Saresar mitigbas kaniya sa pinuti: ug nangalagiw sila ngadto sa yuta sa Ararat: ug si Esarhadon nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Niadtong mga adlaw si Ezechias nasakit nga nagaungaw sa kamatayon, ug si Isaias nga manalagna ang anak ni Amos miadto kaniya, ug miingon kaniya: Kini mao ang gipamulong ni Jehova: Hikayon mo ang imong balay; kay ikaw mamatay, ug dili mabuhi. ²Unya gilingi niya ang iyang nawong sa bungbong, ug nag-ampo kang Jehova, nga nagaingon: ³Hinumdumi karon, Oh Jehova, ako nagapakilooy kanimo, giunsa ko ang paglakaw sa atubangan nimo sa kamatuoran, ug sa usa ka hingpit nga kasingkasing, ug gibuhat *ko* kadtong maayo sa imong panan-aw. Ug mihilak si Ezechias sa hilabihan. ⁴Ug nahitabo, sa wala pa mahilakaw si Isaias ngadto sa kinataliwad-an sa ciudad, nga ang pulong ni Jehova midangat kaniya, nga nagaingon: ⁵Bumalik ka, ug ingna si Ezechias ang principe sa akong katawohan: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios ni David nga imong amahan: Gidungog ko ang imong pag-ampo nakita ko ang imong mga luha: Ania karon, ikaw pakaayohon ko; sa ikatolo ka adlaw ikaw mosaka ngadto sa balay ni Jehova. ⁶Ug dugangan ko ang imong mga adlaw sa napulo ug lima ka tuig; ug ako magaluwas kanimo niining ciudad gikan sa kamot sa hari sa Asiria; ug ako magapanalipod niining ciudad tungod sa akong kaugalingon, ug tungod sa akong alagad nga si David. ⁷Ug si miingon: Kuhaa ninyo ang usa ka tinorta nga igos. Ug ilang gikuha, ug ilang gibutang sa ibabaw sa hubag, ug siya naayo. ⁸Ug si Ezechias miingon kang Isaias: Unsa ba ang ilhanan nga si Jehova magaayo kanako, ug nga ako mosaka ngadto sa balay ni Jehova sa ikatolo ka adlaw. ⁹Ug si Isaias miingon: Kini mao ang ilhanan kanimo gikan kang Jehova, nga buhaton ni Jehova ang butang nga iyang gipamulong: maga-una ba ang anino sa napulo ka lakang, kun mosibug ba sa napulo ka lakang? ¹⁰Ug si Ezechias mitubag: Usa ka masayon nga butang nga ang anino mohilig sa napulo ka lakang: dili, kondili pasibuga *hinoon* ang anino sa likod sa napulo ka lakang? ¹¹Ug si Isaias nga manalagna misinggit kang Jehova; ug iyang gipasibug ang anino sa napulo ka lakang, sumala sa nahimo sa orasan ni Achaz,

¹² Niadtong panahona si Berodach-baladan ang anak nga lalake ni Baladan, hari sa Babilonia, nagpadala ug mga sulat ug usa ka gasa kang Ezechias; kay nakadungog siya nga si Ezechias nasakit. ¹³Ug si Ezechias namati kanila, ug gipakita kanila ang tibook balay sa iyang mahal nga mga butang, ang salapi ug ang bulawan, ug ang mga panakot, ug ang mahal nga lana, ug ang balay sa iyang hinagiban, ug sa tanan nga nakita sa iyang mga bahandi; walay butang sa iyang balay, bisan sa tibook niyang gingharian, nga wala ipakita kanila ni Ezechias. ¹⁴Unya miadto si Isaias nga manalagna kang Ezechias nga hari, ug miingon kaniya: Unsay giingon niining mga tawo? Ug diin gikan sila nga nanganhi man kanimo? Ug si Ezechias miingon: Sila gikan sa halayong yuta bisan sa Babilonia. ¹⁵Ug siya miingon: Unsay nakita nila sa imong balay? Ug si Ezechias mitubag: Ang tanan nga ania sa akong balay ilang nakita: walay butang sa akong bahandi nga wala nako ipakita kanila. ¹⁶Ug si

Isaias miingon kang Ezechias: Pamatia ang pulong ni Jehova. ¹⁷Ania karon, ang mga adlaw moabut *na*, nga ang tanan nga anaa sa imong balay, ug ang tinigum sa imong amahan, hangtud niining adlaw, pagadad-on ngadto sa Babilonia: walay mahabilin, namulong si Jehova. ¹⁸Ug sa imong mga anak nga lalake nga matawo kanimo, ilang pagadad-on: ug sila mahimo nga mga eunuco sa palacio sa hari sa Babilonia. ¹⁹Unya namulong si Ezechias kang Isaias: Maayo ang pulong ni Jehova nga imong gipamulong. Labut pa, miingon siya: Dili ba matuod nga ang pagpakigdait ug kamatuoran modangat sa akong mga adlaw? ²⁰Ug ang nahabilin nga mga buhat ni Ezechias, ug ang tanan nga iyang gahum, ug giunsa niya paghimo ang danaw, ug ang kanal, ug gidala ang tubig ngadto sa ciudad, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa Juda? ²¹Ug si Ezechias natulog uban sa iyang mga amahan, ug si Manases nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Si Manases may napulo ug duha ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari sa kalim-an ug lima ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Hepsiba. ²Ug gihimo niya ang dautan sa panan-aw ni Jehova, sumala sa mga buhat nga dulumtanan sa mga nasud nga gisalikway ni Jehova gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel. ³Kay iyang gitukod pag-usab ang mga hatag-as nga dapit nga gigun-ob ni Ezechias nga iyang amahan; ug nagpatindog siya sa mga halaran alang kang Baal, ug naghimo sa usa ka Ashera, ingon sa gihimo ni Achab, hari sa Israel, ug nagsimba sa tanang mga panon sa langit ug nag-alagad kanila. ⁴Ug siya nagtukod ug mga halaran sa balay ni Jehova, tungod niana si Jehova namulong: Sa Jerusalem ibutang ko ang akong ngalan. ⁵Ug siya nagtukod sa mga halaran sa tanang mga panon sa langit diha sa duha ka hawanan sa balay ni Jehova. ⁶Ug gipaagi niya ang iyang anak nga lalake sa kalayo, ug nagbansay-bansay sa pagtagna sa mga panahon ug naggamit sa mga paglamat, ug nagpakitambag niadtong mga espiritista, ug naggamit sa mga salamangkero: siya naghimo sa daghang mga kadautan sa panan-aw ni Jehova, sa paghagit kaniya sa kasuko. ⁷Ug iyang gibutang ang linilok nga larawan sa Ashera, *nga iyang gibuhat*, sa balay diin si Jehova miingon kang David ug kang Salomon nga iyang anak nga lalake: Niining balaya ug sa Jerusalem nga akong gipili sa tibook nga banay sa Israel, ibutang ko ang akong ngalan sa walay katapusan; ⁸Ug dili na nako palaaglaagon ang mga tiil sa Israel gikan sa yuta nga akong gihatag sa ilang mga amahan, kong sila magabantay lamang sa pagtuman sumala sa akong gisugo kanila, ug sumala sa tanang kasugoan nga gisugo kanila sa akong alagad nga si Moises. ⁹Apan sila wala mamati: ug si Manases nagsugyot kanila sa pagbuhat sa dautan labi pa kay sa gihimo sa mga nasud nga gilaglag ni Jehova sa atubangan sa mga anak sa Israel.

¹⁰ Ug si Jehova namulong pinaagi sa iyang mga alagad ang mga manalagna, nga nagaingon: ¹¹Tungod kay si Manases nga hari sa Juda naghimo niining mga dulumtanan, ug naghimo sa dautan labaw pa kay sa gihimo sa mga Amorehanon nga nanghiuna kaniya, ug naghimo usab sa Juda sa pagpakasala uban sa iyang mga dios-dios; ¹²Busa kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ania karon, ako magadala sa maong kadautan sa Jerusalem ug Juda, aron nga bisan kinsa

nga makadungog niana, ang duha niya ka igdulungog magasiyuk. ¹³Ug pagahugton ko sa ibabaw sa Jerusalem ang pisi sa Samaria, ug ang tonton sa balay ni Achab; ug pagahinisan ko ang Jerusalem sama sa usa ka tawo nga magahinis sa usa ka pinggan, nga magahinis niini ug pagakulbon kini. ¹⁴Ug isalikway ko ang salin gikan sa akong panulondon, ug itugyan sila ngadto sa kamot sa ilang mga kaaway; ug sila mahimong usa ka tulokbonon ug usa ka inagaw sa tanan sa ilang mga kaaway; ¹⁵Kay gibuhat nila ang dautan sa akong panan-aw, ug gihagit ako sa pagpakasuko, sukad sa adlaw nga ang ilang mga amahan minggikan sa Egipto, bisan hangtud niining adlaw. ¹⁶Labut pa si Manases nag-ula sa daghan kaayong dugo nga inocente, hangtud nga napuno niya ang Jerusalem sukad sa usang daplin ngadto sa usa; labut pa sa iyang sala diin gihimo niya ang Juda sa pagpakasala, sa pagbuhat sa dautan sa panan-aw ni Jehova. ¹⁷Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Manases, ug ang tanan niyang gihimo, ug ang iyang sala nga iyang nahimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ¹⁸Ug si Manases natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong sa tanaman sa iyang kaugalingon nga balay didto sa tanaman sa Ussa: ug si Amon nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹⁹ Si Amon may kaluhaan ug duha ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari ug duha ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Mesalemeth ang anak nga babaye ni Harus sa Jotba. ²⁰Ug iyang gihimo ang dautan sa panan-aw ni Jehova, ingon sa gihimo ni Manases nga iyang amahan. ²¹Ug siya naglakat sa tanang dalan nga gilaktan sa iyang amahan, ug nag-alagad sa mga dios-dios nga gialagaran sa iyang amahan, ug gisimba sila: ²²Ug iyang gibiyaan si Jehova, ang Dios sa iyang mga amahan, ug wala maglakat sa dalan ni Jehova. ²³Ug ang mga alagad ni Amon nanagluib kaniya, ug gipatay ang hari didto sa iyang kaugalingong balay. ²⁴Apan ang tanan nga nanagluib batok sa hari nga si Amon; gipamatay sa katawohan sa yuta; ug ang katawohan sa yuta naghimo kang Josias nga iyang anak nga lalake nga hari ilis kaniya. ²⁵Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Amon nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ²⁶Ug siya gilubong sa iyang lubnganan didto sa tanaman sa Ussa: ug si Josias nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Si Josias may walo ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari ug katloan ug usa ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Idida ang anak nga babaye ni Adaia sa Boscath. ²Ug gibuhat niya ang matarung sa mga mata ni Jehova, ug naglakat sa tanang dalan ni David nga iyang amahan, ug wala motipas ngadto sa kamot nga too kun sa wala. ³Ug nahitabo sa ikanapulo ug walo ka tuig ni hari Josias, nga gipaadto sa hari si Saphan, ang anak nga lalake ni Azalia, anak nga lalake ni Mesullam, ang escriba, ngadto sa balay ni Jehova, nga nagaingon: ⁴Sumaka *ka* ngadto kang Hilcias, ang labawng sacerdote, aron iyang isipon ang salapi nga gidala ngadto sa balay ni Jehova, nga natigum sa mga magbalantay nga nagbantay sa bakanan gikan sa katawohan: ⁵Ug kini gipahatag nila sa kamot sa mamumuo nga nagabantay sa balay ni Jehova; ug gipahatag kanila kini sa mamumuo nga anaa sa balay ni Jehova, aron sa pag-ayo sa mga nangatumpag

sa balay, ⁶Ngadto sa mga panday ug sa mga magtutukod, ug sa mga magtitiltil sa bato, ug aron ipapalit sa tabla, ug sa mga tiniltilan nga bato, aron sa pag-ayo sa balay ni Jehova. ⁷Apan wala lamang ipha *nila* ang salapi nga gihatag sa ilang kamot; kay sila mga matinumanon man. ⁸Ug si Hilcias ang labawng sacerdote miingon kang Saphan, nga escriba: Nakaplagaan ko ang basahon sa Kasugoan sa balay ni Jehova. Ug gihatag ni Hilcias ang basahon kang Saphan, ug iyang gibasa kini. ⁹Ug si Saphan nga escriba miadto sa hari, ug gisuginlan pag-usab ang hari, ug miingon: Gikuha sa imong mga alagad ang salapi nga nakita didto sa balay, ug gihatag sa kamot sa mamumuo nga nagabantay sa balay ni Jehova. ¹⁰Ug si Saphan nga escriba nagsugilon sa hari, nga nagaingon: Si Hilcias nga sacerdote naghatag kanako ug usa ka basahon. Ug kini gibasa ni Saphan sa atubangan sa hari.

¹¹ Ug nahitabo, sa nakadungog ang hari sa mga pulong sa basahon sa Kasugoan, iyang gigisi ang iyang mga saput. ¹²Ug ang hari nagsugo kang Hilcias nga sacerdote, ug kang Ahicam ang anak nga lalake ni Saphan, ug kang Achbor ang anak nga lalake ni Michaia, ug kang Saphan nga escriba, ug kang Isaias ang alagad sa hari, sa pag-ingon: ¹³Lakaw kamo, pangutana kang Jehova alang kanako, ug alang sa katawohan, ug alang sa tibook nga Juda, mahitungod sa mga pulong niining basahona nga hingkaplagaan; kay daku ang kaligutgut ni Jehova nga misilaub batok kanato, tungod kay ang atong mga amahan wala mamati sa mga pulong niining basahona sa pagbuhat sa tanang nahisulat mahitungod kanato. ¹⁴Busa si Hilcias nga sacerdote, ug si Ahicam, ug Achbor, ug si Saphan, ug si Isaias, ming-adto kang Hulda ang manalagna nga babaye, ang asawa ni Sallum nga anak nga lalake ni Ticva, ang anak nga lalake ni Karkas, ang magbalantay sa mga bisti, (karon siya nagpuyo sa Jerusalem sa ikaduha ka bahin sa ciudad); ug sila nakigsulti kaniya. ¹⁵Ug siya miingon kanila: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Suginlan ninyo ang tawo nga nagpadala kaninyo dinhi kanako, ¹⁶Kini mao ang giingon ni Jehova: Ania karon, magadala ako sa kadautan niining dapita, ug sa mga pumoluyo diha, sumala sa tanan nga mga pulong sa basahon nga nabasa sa hari sa Juda. ¹⁷Tungod kay ilang gibiyaan ako, ug nagsunog ug incienso alang sa laing mga dios, aron sila makahagit kanako sa kasuko uban sa tanang buhat sa ilang mga kamot, busa ang akong kaligutgut pasilaubon batok niining dapita, ug kini dili mapalong. ¹⁸Apan alang sa hari sa Juda, nga nagsugo kaninyo sa pagpangutana kang Jehova, kini mao ang inyong igasulti kaniya: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel, mahitungod sa mga pulong nga imong nadungog, ¹⁹Tungod kay ang imong kasingkasing malumo, ug ikaw nagmapaubsanon sa atubangan ni Jehova, sa pagkadungog mo sa akong gipamulong batok niining dapita, ug batok sa mga nagapuyo diha, nga sila unta mahimong kamingawan ug usa ka tinunglo, ug gigisi mo ang imong mga bisti, ug naghilak sa akong atubangan; ako usab namati kanimo, namulong si Jehova. ²⁰Busa, ania karon, tigumon ko kamo ngadto sa inyong mga amahan, ug ikaw pagatigumon ngadto sa imong lubnganan sa kalinaw, dili makakita ang imong mga mata sa tanang kadaut nga akong pagadad-on niining dapita. Ug ilang gisuginlan pag-usab ang hari.

¹ Ug ang hari nagsugo, ug ilang gitigum kaniya ang tanang mga anciano sa Juda ug sa Jerusalem. ²Ug ang hari miadto sa balay ni Jehova, ug ang tanan nga mga tawo sa Juda ug ang tanan nga nagapuyo sa Jerusalem diha uban kaniya, ug ang mga sacerdote, ug ang mga manalagna, ug ang tibook katawohan, gagmay ug dagku: ug iyang gibasa sa ilang mga igdulungog ang tanang mga pulong sa basahon sa tugon nga nakita didto sa balay ni Jehova. ³Ug ang hari nagtindog tupad sa haligi, ug naghimo sa usa ka saad sa atubangan ni Jehova, sa pagsunod kang Jehova, ug sa pagbantay sa iyang mga sugo, ug sa iyang mga pagpamatuod, ug sa iyang kabalaoran, sa bug-os *niyang* kasingkasing, ug sa bug-os *niyang* kalag, sa pagpamatuod sa mga pulong niini nga tugon nga nahisulat niini nga basahon; ug ang tibook katawohan nanagtindog *sa pag-uyon* sa tugon.

⁴ Ug ang hari nagsugo kang Hilcias ang labawng sacerdote, ug sa mga sacerdote sa ikaduhang laray, ug sa mga magbalantay sa bakanan, sa pagdala ngadto sa gawas sa Templo ni Jehova sa tanan nga mga sudlanan nga gihimo alang kang Baal, ug alang sa Ashera, ug alang sa tanang panon sa langit; ug kini gipanunog niya sa gawas sa Jerusalem sa mga kapatagan sa Cedron, ug gidala ang ilang mga abo ngadto sa Beth-el. ⁵Ug iyang gipapahawa ang mga sacerdote nga mga diwatahan, nga gitukod sa mga hari sa Juda sa pagsunog sa incienso sa hatag-as nga mga dapit sa mga ciudad sa Juda, ug sa mga dapit nga nagalibut sa Jerusalem; ingon man usab kadtong nagasunog sa incienso ngadto kang Baal, sa adlaw, ug sa bulan, ug sa mga planeta, ug sa tanang panon sa langit: ⁶Ug iyang gidala ang Ashera gikan sa balay ni Jehova, ngadto sa gawas sa Jerusalem, ngadto sa sapa sa Cedron, ug gisunog kini sa sapa sa Cedron, ug gidugmok hangtud nga naabug, ug gisabulak ang abug niini sa ibabaw sa mga lubnganan sa mga anak sa mga tawo nga ubos ug kahimtang. ⁷Ug iyang gigun-ob ang mga balay sa mga sodomhanon, nga dinha sa balay ni Jehova, diin ang mga babaye naghabol sa mga balong-balong alang sa mga Ashera. ⁸Ug iyang gidala ang tanang mga sacerdote gikan sa mga lungsod sa Juda, ug gipasipalahan ang mga hatag-as nga dapit diin ang mga sacerdote nanagsunog ug incienso, sukad sa Gabaa ngadto sa Beer-seba; ug iyang gigun-ob ang mga hatag-as nga dapit sa mga ganghaan nga dinha sa alagianan sa pagsulod sa ganghaan ni Josue ang gobernador sa ciudad, nga dinha sa dapit sa kamot nga wala sa usa ka tawo sa ganghaan sa ciudad. ⁹Bisan pa niana ang mga sacerdote sa mga hatag-as nga dapit wala mosaka sa halaran ni Jehova didto sa Jerusalem, kondili nangaon sila sa tinapay nga walay lewadura sa taliwala sa ilang mga kaigsoonan. ¹⁰Ug iyang gipasipalahan ang Topheth nga anaa sa walog sa mga anak ni Hinnom, aron walay tawo nga magapaagi sa iyang anak nga lalake kun anak nga babaye sa taliwala sa kalayo ngadto kang Moloch. ¹¹Ug iyang gikuha ang mga kabayo nga gihatag sa mga hari sa Juda sa adlaw, sa alagianan sa pagsulod sa balay ni Jehova, tupad sa sulod ni Nathan-melech, ang *tinugyanan* sa balay sa mga precinto; ug iyang gisunog sa kalayo ang mga carro sa adlaw. ¹²Ug ang mga halaran nga dinha sa atop sa kinatas-an nga lawak ni Achaz, nga gibuhat sa mga hari sa Juda, ug ang mga halaran nga gibuhat ni Manases didto sa duha ka hawanan sa balay ni Jehova, gipanggun-ob sa hari, ug gipanglambusan *nila*, ug ilang gisabulak ang abug didto sa sapa sa Cedron. ¹³Ug ang mga hatag-as nga dapit nga diha sa atbang sa Jerusalem, dapit sa too sa bukid sa pagkadunot, nga gitukod ni Salomon nga hari sa Israel alang kang Astaroth ang dulumtanan sa mga Sidonhon, ug tungod kang Semos nga dulumtanan sa Moab, ug tungod kang Milcom nga dulumtanan sa mga anak sa Ammon,

gipasipalahan sa hari. ¹⁴Ug iyang gipanugmok ang mga haligi, ug gipamutol ang mga Ashera, ug gipuno ang ilang dapit sa mga bukog sa mga tawo. ¹⁵Labut pa, ang halaran nga dinha sa Beth-el, ug ang hataas nga dapit nga gibuhat ni Jeroboam, ang anak nga lalake ni Nabat, nga naghimo sa Israel sa pagpakasala, bisan kadto nga halaran ug hataas nga dapit iyang gigun-ob; ug iyang gisunog ang hatag-as nga dapit, ug gidugmok, ug gisunog ang Ashera. ¹⁶Ug sa miliso si Josias, nasusihan niya ang mga lubnganan nga dinha sa bukid; ug siya nagpaadto, ug gikuha ang mga bukog sa mga lubnganan, ug gisunog sila sa ibabaw sa halaran, ug gipasipalahan kini, sumala sa pulong ni Jehova nga gipadayag sa tawo sa Dios, nga nagpahibalo niining mga butanga. ¹⁷Unya siya miingon: Unsa kanang monumento nga akong nakita? Ug ang mga tawo sa ciudad mingsugilon kaniya: Kana mao ang lubnganan sa tawo sa Dios, nga miabut gikan sa Juda, ug nagpahibalo niining mga butangan nga imong nabuhat batok sa halaran ni Beth-el. ¹⁸Ug siya miingon: Pasagdi siya; ayaw pag-itugot nga bisan kinsa magabalhin sa iyang mga bukog. Busa iyang gipasagdan ang iyang mga bukog, uban sa mga bukog sa manalagna nga migula sa Samaria. ¹⁹Ug ang tanang mga balay usab sa mga hatag-as nga dapit, nga diha sa mga ciudad sa Samaria, nga ginahimo sa mga hari sa Israel, aron sa paghagit sa kasuko *ni Jehova*, gikuha ni Josias, ug gibuhat kanila sumala sa tanan nga iyang gibuhat didto sa Beth-el. ²⁰Ug iyang gipamatay ang tanan nga mga sacerdote sa hatag-as nga dapit nga didto sa ibabaw sa mga halaran, ug gisunog ang mga bukog sa mga tawo sa ibabaw nila, ug siya mibalik ngadto sa Jerusalem. ²¹Ug ang hari nagsugo sa tibook katawohan, nga nagaingon: Bantayi ang pasko alang kang Jehova nga inyong Dios, sumala sa nahisulat niining basahon sa tugon. ²²Sa pagkamatuod walay nahimo sama sa maong pasko sukad sa mga adlaw sa mga maghuhukom nga nanaghukom sa Israel, ni sa tanang mga adlaw sa mga hari sa Israel, ni sa mga hari sa Juda; ²³Apan sa ikanapulo ug walo ka tuig ni hari Josias kini nga pasko kang Jehova gihimo didto sa Jerusalem. ²⁴Labut pa gikuha ni Josias ang mga tawo nga espiritista, ug ang mga salamangkero, ug ang mga gagmayng larawan, ug ang mga dios-dios, ug ang tanang mga dulumtanan nga nakita didto sa yuta sa Juda, ug sa Jerusalem, gisalikway ni Josias aron iyang matuman ang mga pulong sa Kasugoan nga nahisulat sa basahon nga nakaplagan ni Hilcias nga sacerdote sa balay ni Jehova.

²⁵Ug walay hari sa nanghiuna kaniya nga sama kaniya, nga mibalik kang Jehova uban ang bug-os niyang kasingkasing, ug uban ang bug-os niyang kalag, ug uban ang bug-os niyang gahum, sumala sa tibook Kasugoan ni Moises: ni sa ulahi niya may mitindog *pa* nga sama kaniya. ²⁶Bisan pa niana, si Jehova wala mapuyyoy gikan sa kabangis sa iyang dakung kaligutgut, diin ang iyang kasuko misilaub batok sa Juda, tungod sa tanang mga paghagit nga gihagit ni Manases kaniya. ²⁷Ug si Jehova miingon: Ipahilayo ko usab ang Juda gikan sa akong panan-aw, ingon sa akong pagpahilayo sa Israel, ug isalikway ko kining ciudad nga akong gipili, bisan ang Jerusalem, ug ang balay nga niini ako miingon: Ang akong ngalan anha diha. ²⁸Karon ang nahabilin nga mga buhat ni Josias, ug ang tanan nga iyang gihimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ²⁹Sa iyang mga adlaw si Faraon Nechao nga hari sa Egipto, mitungas batok sa hari sa Asiria ngadto sa suba sa Eufrates: ug ang hari nga si Josias miadto batok kaniya: ug si Faraon Nechao

mipatay kaniya didto sa Megiddo sa iyang pagpakakita kaniya. ³⁰Ug gitungtong siya nga patay sa iyang mga alagad diha sa usa ka carro sukad sa Megiddo, ug gidala siya ngadto sa Jerusalem, ug gilubong siya sa iyang kaugalingong lubnganan. Ug ang katawohan sa yuta mingkuha kang Joachaz, ang anak nga lalake ni Josias, ug gidihogan siya, ug gihimo siya nga hari ilis sa iyang amahan.

³¹Si Joachaz *may kaluhaan ug tolo ka tuig ang panuigon sa pagsugod* niya sa paghari; ug siya naghari ug tolo ka bulan sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Hamutal, ang anak nga babaye ni Jeremias sa Libna. ³²Ug iyang gibuhat ang dautan sa panan-aw ni Jehova, sumala sa gihimo sa iyang mga amahan. ³³Ug gipabilanggo siya ni Faraon Nechao didto sa Ribla sa yuta sa Hamath, aron siya dili makahari sa Jerusalem; ug gipabuhis niya ang yuta sa usa ka gatus ka talento nga salapi, ug usa ka talento nga bulawan. ³⁴Ug si Eliacim gihimo ni Faraon Nechao nga hari, ang anak nga lalake ni Josias ilis ni Josias nga iyang amahan, ug giilisan ang iyang ngalan sa Joacim: apan iyang gikuha si Joachaz; ug miadto siya sa Egipto, ug namatay didto; ³⁵Ug gihatag ni Joacim ang salapi ug ang bulawan kang Faraon; apan iyang gipabuhisan ang yuta aron ihatag ang salapi sumala sa sugo ni Faraon; iyang gitigum ang salapi ug ang bulawan sa katawohan sa yuta, ang tagsatagsa sumala sa iyang buhis, aron ihatag kang Faraon Nechao. ³⁶Kaluhaan ug lima ka tuig ang panuigon ni Joacim sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari sulod sa napulo ug usa ka tuig sa Jerusalem; ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Zebuda, anak nga babaye ni Pedaia sa Ruma. ³⁷Ug iyang gibuhat ang dautan sa panan-aw ni Jehova, sumala sa tanan nga gihimo sa iyang mga amahan.

¹ Sa iyang mga adlaw si Nabucodonosor, nga hari sa Babilonia, mitungas, ug si Joacim nahimo nga iyang alagad sa tolo ka tuig: unya siya misumbalik ug mialsa batok kaniya. ²Ug si Jehova nagpadala batok kaniya ug mga panon sa mga Caldeahanon, ug mga panon sa mga Sirianhon, ug mga panon sa mga Moabnon, ug mga panon sa mga anak sa Ammon, ug gipadala sila batok sa Juda, aron laglagon kini, sumala sa pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong pinaagi sa iyang mga alagad, nga mga manalagna. ³Sa pagkamatuod, sumala sa sugo ni Jehova, kini midangat sa Juda, aron sa pagpapahawa kanila gikan sa iyang panan-aw tungod sa sala ni Manases, sumala sa tanan nga iyang gihimo, ⁴Ug tungod usab sa dugo sa mga inocente nga iyang giula; kay iyang gipuno ang Jerusalem sa dugo sa mga inocente: ug si Jehova wala mobuot sa pagpasaylo. ⁵Karon ang nahibilin sa mga buhat ni Joacim, ug ang tanan niyang gihimo, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga Cronicas sa mga hari sa Juda? ⁶Busa si Joacim, natulog uban sa iyang mga amahan: ug si Joachin nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. ⁷Ug ang hari sa Egipto wala na mogula sa iyang yuta pag-usab; kay nakuha sa hari sa Babilonia sukad sa sapa sa Egipto ngadto sa suba sa Eufrates, ang tanan nga iya sa hari sa Egipto.

⁸ Si Joachin may napulo ug walo ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari sulod sa totolo ka bulan didto sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Neusta ang anak nga babaye ni Elnathan sa Jerusalem. ⁹Ug gibuhat niya ang dautan sa panan-aw ni Jehova, sumala

sa tanan nga gibuhat sa iyang amahan. ¹⁰Niadtong panahona ang mga alagad ni Nabucodonosor, nga hari sa Babilonia mitungas sa Jerusalem, ug gilibutan ang ciudad. ¹¹Ug si Nabucodonosor hari sa Babilonia, miadto sa ciudad, samtang nagalibut pa niana ang iyang mga alagad. ¹²Ug si Joachin, nga hari sa Juda, miadto sa hari sa Babilonia, siya, ug ang iyang inahan, ug ang iyang mga alagad, ug ang iyang mga principe, ug ang iyang mga punoan: ug siya gidakup sa hari sa Babilonia sa ikawalo ka tuig sa iyang paghari. ¹³Ug iyang gidala gikan didto ang tanan nga mga bahandi sa balay ni Jehova, ug ang mga bahandi sa balay sa hari, ug gipanugmok ang tanan nga mga sudlanan nga bulawan, nga gihimo ni Salomon, ang hari sa Israel sa templo ni Jehova, sumala sa giingon ni Jehova. ¹⁴Ug iyang gibihag ang tibook Jerusalem, ug ang tanan nga mga principe, ug ang tanan nga mga gamhanang tawo sa kaisug, bisan ang napulo ka libo ka mga binihag, ug ang tanan nga mga batid sa bulohaton, ug ang mga panday sa puthaw; walay nahibilin, gawas ang labing kabus sa mga tawo sa yuta. ¹⁵Ug iyang gidala ngadto sa Babilonia si Joachin; ug ang inahan sa hari, ug ang mga asawa sa hari, ug ang iyang mga punoan, ug ang mga kadagkuan sa mga tawo sa yuta, iyang gidala nga binihag gikan sa Jerusalem ngadto sa Babilonia. ¹⁶Ug ang tanang mga tawo sa gahum, may pito ka libo, ug ang mga batid sa bulohaton, ug ang mga panday sa puthaw, usa ka libo; silang tanan mabaskug ug maabtik sa gubat, bisan kanila ang hari sa Babilonia nagdala nga binihag ngadto sa Babilonia. ¹⁷Ug ang hari sa Babilonia naghimo nga hari ilis kang Joachin kang Mathanias igsoon sa *iyang* amahan, ug giilisan ang ngalan niya sa *ngalang* Sedecias. ¹⁸Si Sedecias may kaluhaan ug usa ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya sa paghari; ug siya naghari sa napulo ug usa ka tuig sa Jerusalem; ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Amutal anak nga babaye ni Jeremias sa Libna. ¹⁹Ug gibuhat niya ang dautan sa panan-aw ni Jehova, sumala sa tanan nga gibuhat ni Joachin. ²⁰Kay tungod sa kasuko ni Jehova nahitabo kini sa Jerusalem ug sa Juda, hangtud nga iyang gipapahawa sila gikan sa iyang atubangan. Ug si Sedecias mialsa batok sa hari sa Babilonia.

¹ Ug nahitabo sa ikasiyam ka tuig sa iyang paghari, sa ikanapulo ka bulan, sa ikanapulo ka adlaw sa bulan, nga si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia miabut, siya ug ang tibook niya nga kasundalohan, batok sa Jerusalem, ug mipahaluna batok niana; ug sila nagtukod ug mga kuta sa libut batok niana, ²Busa ang ciudad gilibutan hangtud sa ikanapulo ug usa ka tuig ni hari Sedecias. ³Sa ikasiyam ka adlaw sa *ikaupat* ka bulan ang gutom midaku na sa ciudad, mao nga walay tinapay alang sa katawohan sa yuta. ⁴Unya ang bahin sa kuta sa ciudad gibuhon, ug ang tanang mga tawo sa gubat nangalagiw sa gabii sa alagianan nga ganghaan sa tunga sa duha ka kuta nga tupad sa tanaman sa hari, (karon ang mga Caldeahanon nagalibut na sa ciudad sa bisan diin); ug *ang hari* mikalagiw nga miagi sa dalan sa Araba. ⁵Apan ang kasundalohan nga mga Caldeahanon minggukod sa hari, ug hing-apsan siya sa kapatagan sa Jerico; ug ang iyang tanang kasundalohan nanagkatibulaag gikan kaniya. ⁶Unya ilang gidakup ang hari, ug gidala siya ngadto sa hari sa Babilonia ngadto sa Ribla; ug ilang gihukman siya. ⁷Ug ilang gipatay ang mga anak nga lalake ni Sedecias sa iyang

atubangan, ug gilusok ang mga mata ni Sedecias, ug gigapus siya sa talikala, ug gidala siya ngadto sa Babilonia.

⁸ Karon sa ikalima ka bulan, sa ikapito ka adlaw sa bulan nga maoy ikanapulo ug siyam ka tuig ni hari Nabucodonosor, hari sa Babilonia, miabut sa Jerusalem si Nabuzaradan, ang capitan sa magbalantay, usa ka alagad sa hari sa Babilonia. ⁹Ug iyang gisunog ang balay ni Jehova, ug ang balay sa hari; ug ang tanan nga kabalayan sa Jerusalem, bisan ang tagsatagsa ka dagku nga balay, gisunog niya sa kalayo. ¹⁰Ug gigun-ob ang kuta nga naglibut sa Jerusalem sa tibook kasundalohan sa mga Caldeahanon, nga diha uban sa capitan sa magbalantay. ¹¹Ug ang katawohan nga nanghibilin sa ciudad, ug kadtong nanghimulag, nga nangahulog sa kamot sa hari sa Babilonia, ug ang salin sa panon sa katawohan, gipanagdala nga binihag ni Nabuzaradan ang capitan sa magbalantay. ¹²Apan gibilin sa capitan sa magbalantay ang labing kabus didto sa yuta aron mahimong magbalantay sa parrasan ug mga mag-uuma. ¹³Ug ang mga haligi nga tumbaga nga dinha sa balay ni Jehova, ug ang mga salanggaan, ug ang tumbaga nga dagat-dagat nga diha sa balay ni Jehova, gipanugmok, sa mga Caldeahanon, ug gidala ang mga tumbaga niini ngadto sa Babilonia. ¹⁴Ug ang mga kolon, ug ang mga pala, ug ang mga igpapalong *sa lamparahan*, ug ang mga cuchara, ug ang tanan nga mga sudlanan nga tumbaga nga ilang ginagamit sa pag-alagad, ilang gipanagdala. ¹⁵Ug ang mga tunawan ug ang mga hunawanan, kadtong *hinimo* sa bulawan, diha sa bulawan, ug kadtong hinimo sa salapi, diha sa salapi gipanguha sa capitan sa magbalantay. ¹⁶Ang duha ka haligi, ang usa ka dagat-dagat, ug ang mga sanggaan, nga gihimo ni Salomon alang sa balay ni Jehova, ang tumbaga sa tanan niining mga sudlanan dili arang matimbang. ¹⁷Ang gitas-on sa usa ka haligi napulo ug walo ka maniko, ug ang usa ka ulo-ulo nga tumbaga diha sa ibabaw niini; ug ang gitas-on sa ulo-ulo totolo ka maniko, lakip ang buhat-nga-linala ug mga granada nga milukop sa ulo-ulo, tumbaga ang tanan: ug sama niini ang ikaduha ka haligi dihay buhat-nga-linala; ¹⁸Ug gidala sa capitan sa magbalantay si Seraias nga punoan sa sacerdote, ug si Sophonias ang ikaduhang sacerdote, ug ang tolo ka magbalantay sa bakanan: ¹⁹Ug gikan sa ciudad gikuha niya ang usa ka punoan nga sinaligan sa mga tawo sa gubat; ug ang lima ka tawo nga gikan kanila nga nakakita sa nawong sa hari, nga hikaplagn diha sa ciudad; ug ang escriba, ang capitan sa panon, nga maoy nagpatigum sa katawohan sa yuta; ug kan-uman ka tawo sa katawohan sa yuta nga hingkaplagn sa ciudad. ²⁰Ug sila gikuha ni Nabuzaradan ang capitan sa magbalantay, ug gidala ngadto sa hari sa Babilonia sa Ribla. ²¹Ug gipanamaran sila sa hari sa Babilonia, ug gipamatay sila didto sa Ribla sa yuta sa Hamath. Busa ang Juda gidala nga binihag gikan sa iyang yuta.

²² Ug mahitungod sa katawohan nga nahibilin sa yuta sa Juda, nga gibiyaan ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, kanila si Gedalias gihimo niya nga gobernador, ang anak nga lalake ni Ahicam, anak nga lalake ni Saphan. ²³Karon sa pagkadungog sa tanan nga mga capitan sa kasundalohan, sila ug ang ilang mga tawo, nga gihimo sa hari sa Babilonia si Gedalias nga gobernador, ming-adto sila kang Gedalias sa Mizpa, bisan si Ismael ang anak nga lalake ni Nathania, ug si Johanan ang anak nga lalake ni Carea, ug si Seraia ang anak nga lalake ni Tanhumeth nga Netofitanhon, ug si Jaazania ang anak nga lalake sa Maachathanon, sila ug ang ilang mga tawo.

²⁴Ug si Gedalias nanumpa kanila ug sa ilang mga tawo, ug miingon kanila: Ayaw kahadlok tungod sa mga alagad sa mga Caldeahanon: Pumuyo kamo sa yuta, ug mag-alagad sa hari sa Babilonia, ug kana mamaayo kaninyo. ²⁵Apan nahitabo sa ikapito ka bulan nga si Ismael ang anak nga lalake ni Nathanas ang anak nga lalake ni Elisama, sa harianong kaliwat, miabut nga inubanan sa napulo ka tawo niya, ug gisamaran si Gedalias, mao nga siya namatay, ug ang mga Judio ug ang mga Caldeahanon nga diha uban kaniya sa Mizpa. ²⁶Ug ang tibook katawohan, gagmay ug dagku, ug ang mga capitan sa kasundalohan, ming-alsa ug ming-adto sa Egipto; kay sila nangahadlok sa mga Caldeahanon. ²⁷Ug nahitabo sa ikakatloan ug pito ka tuig sa pagkabihag ni Joachin ang hari sa Juda, sa ikanapulo ug duha ka bulan, sa ikakaluhaan ug pito ka adlaw sa bulan, nga si Ebilmerodach nga hari sa Babilonia, sa tuig nga siya nagsugod sa paghari, iyang gibuhian si Joachin nga hari sa Juda, gikan sa bilanggoan; ²⁸Ug siya misulti nga maloloy-on kaniya, ug gibutang ang iyang trono labaw sa trono sa mga hari nga diha uban kaniya sa Babilonia, ²⁹Ug giilisan ang iyang mga bisti sa bilanggoan. Ug si *Joachin* nagkaon sa tinapay sa atubangan niya sa kanunay sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi: ³⁰Ug alang sa iyang magasto gihatagan siya sa hari sa kanunay, sa tagsatagsa ka adlaw usa ka bahin, sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi.

¹ Si Adam, Set, Enos, ²Cainan, Mahalaleel, Jared, ³Enoc, Matusalem, Lamech, ⁴Noe, Sem, Cham, ug Japhet. ⁵Ang mga anak nga lalake ni Japhet: si Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesec, ug Thiras. ⁶Ang mga anak nga lalake ni Gomer: si Azkenaz, ug si Riphath, ug si Thogarma. ⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Javan; si Elisa ug si Tharsis, Kitim, ug si Dodanim. ⁸Ang mga anak nga lalake ni Cham: si Chus, Misraim, Put ug si Canaan, ⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Chus: si Seba, ug si Havilla, Sabtha, Raema, ug si Sabtecha. Ug ang mga anak nga lalake ni Raema: si Seba ug si Dedan. ¹⁰Ug si Chus nanganak kang Nimrod; nagsugod siya sa pagkamakusganon sa yuta. ¹¹Ug si Mizraim nanganak kang Ludim, ug kang Anamim, ug kang Laabim, ug kang Nephtuim, ¹²Ug kang Phatrusim ug Casluim, (diin gumikan ang mga Filistehanon), ug Capthorim. ¹³Ug si Canaan nanganak kang Sidon nga iyang kamagulangan, ug kang Heth. ¹⁴Ug ang Jebusehanon, ug ang Amorehanon, ug ang Gergesehanon, ¹⁵Ug ang Hebehanon ug ang Arcehanon, ug ang Cinehanon; ¹⁶Ug ang Arabadehanon, ug ang Semarehanon, ug ang Hamotehanon. ¹⁷Ang mga anak nga lalake ni Sem: Elam, Assur, Arphaxad, Lud, Aram, Hus, Hul, Gether, ug Mesec, ¹⁸Ug si Arphaxad nanganak kang Sela, ug si Sela nanganak kang Heber. ¹⁹Ug kang Heber natawo ang duha ka anak nga lalake: ang ngalan sa usa mao si Peleg; kay sa iyang mga adlaw ang yuta nabahin; ang ngalan sa iyang igsoon nga lalake mao si Joctan. ²⁰Ug si Joctan nanganak kang Elmodad, ug kang Seleph, ug kang Asarmabeth, ug kang Jera, ²¹Ug kang Adoram, ug Uzal ug Dicla, ²²Ug Ebal, Abimael, ug Seba, ²³Ug Ophir, ug Havila, ug Jobab. Kining tanan mga anak nga lalake ni Joctan. ²⁴Sem, Arphaxad, Sela, ²⁵Heber, Peleg, Reu, ²⁶Serug, Nachor, Thare, ²⁷Abram (mao si Abraham).

²⁸ Ang mga anak nga lalake ni Abraham mao si Isaac ug si Ismael. ²⁹Kini mao ang ilang mga kaliwatan: ang kamagulangan ni Ismael, si Nabajoth; unya si Cedar, ug si Adbeel, ug si Misam,

³⁰Misma, ug si Duma, Maasa, Hadad, ug si Thema; ³¹Jetur, Naphis ug Cedma. Kini mao ang mga anak nga lalake ni Ismael. ³²Ug ang mga anak nga lalake ni Cethura, nga puyo-puyo ni Abraham: siya nanganak kang Zimram, ug Jocsan, ug Medan, ug Madian, ug Isba, ug Sua. Ug ang mga anak nga lalake ni Jocsan: si Seba, ug si Dedan. ³³Ug ang mga anak nga lalake ni Madian: Ephra, ug Epher, ug Henoch, ug si Abida, ug Eldaa. Kining tanan mao ang mga anak nga lalake ni Cethura. ³⁴Ug si Abraham nanganak kang Isaac. Ang mga anak nga lalake ni Isaac: Si Esau ug si Israel. ³⁵Ang mga anak nga lalake ni Esau: Si Eliphaz, Rehuel, Jeus, Jalam, ug Core. ³⁶Ang mga anak nga lalake ni Eliphaz: Theman, ug Omar, Sephi, ug Hatham, ug Chenas, ug Timna ug Amalec. ³⁷Ang mga anak nga lalake ni Rehuel: Si Nahath, Zera, Samma, ug Mizza. ³⁸Ang mga anak nga lalake ni Seir: Si Lotan, ug Sobal, ug Sibeon, ug Ana, ug Dison, ug Eser ug Disan. ³⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Lotan: si Hori, ug Homam; ug si Timna, igsoon nga babaye ni Lotan. ⁴⁰Ang mga anak nga lalake ni Sobal: si Alian, ug si Manahach ug si Ebal, ug si Sephi, ug Onan. Ug ang mga anak nga lalake ni Zibeon: si Aia, ug si Ana. ⁴¹Ang mga anak nga lalake ni Ana: si Dison, ug ang mga anak nga lalake ni Dison: si Hamran, ug Hesban ug Ithran, ug Cheran. ⁴²Ang mga anak nga lalake ni Eser: si Bilhan, ug Zaavan, ug Jaacan. Ang mga anak nga lalake ni Disan: si Hus ug Aran. ⁴³Karon mao kini ang mga hari nga naghari sa Edom, sa wala pay hari nga naghari sa mga anak sa Israel: si Belah ang anak nga lalake ni Beor; ug ang ngalan sa iyang lungsod Dinaba. ⁴⁴Ug si Belah namatay, ug si Jobab ang anak nga lalake ni Zera sa Bosra naghari ilis kaniya. ⁴⁵Ug si Jobab namatay, ug si Husam sa yuta sa mga Themanhon naghari ilis kaniya. ⁴⁶Ug si Husam namatay, ug si Adad anak nga lalake ni Bedad, nga midaug kang Madian sa kapatagan sa Moab, naghari ilis kaniya; ug ang ngalan sa iyang lungsod mao ang Avith. ⁴⁷Ug si Adad namatay, ug si Samla sa Masreca maoy naghari ilis kaniya. ⁴⁸Ug si Samla namatay, ug si Saul sa Rehobot tupad sa Suba naghari ilis kaniya. ⁴⁹Ug namatay si Saul, ug si Baal-hanan anak nga lalake ni Achbor naghari ilis kaniya. ⁵⁰Ug si Baal-hanan namatay, ug si Adad naghari ilis kaniya; ug ang ngalan sa iyang lungsod mao ang Pai: ug ang ngalan sa iyang asawa mao si Mehetabel, anak nga babaye ni Matred, ang anak nga babaye ni Mesahab. ⁵¹Ug si Adad namatay. Ug ang pangulo sa Edom mao si pangulo Timna, pangulo Alba, pangulo Jetet, ⁵²Si pangulo Aholibama, pangulo Ela, pangulo Pinon, ⁵³Si pangulo Kenas, pangulo Teman, pangulo Mibzar, ⁵⁴Si pangulo Magdiel, pangulo Iram. Kini mao ang mga pangulo sa Edom.

¹ Kini mao ang mga anak nga lalake ni Israel: si Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issachar, Zabulon. ²Si Dan, Jose, Benjamin, Nephtali, Gad, ug Aser. ³Ang mga anak nga lalake ni Juda: Er, ug Onam, ug Sela; ang maong totolo natawo kaniya kang Sua ang taga-Canaan. Ug si Er, kang Juda nga kamagulangan, dautan sa pagtan-aw ni Jehova; ug iyang gipatay siya. ⁴Ug si Tamar nga iyang umagad nga babaye nanganak kaniya kang Pares ug Sara. Ang tanang anak nga lalake ni Juda lima. ⁵Ang mga anak nga lalake ni Pares: si Hesron ug Hamul. ⁶Ug ang mga anak nga lalake ni Sara: si Simri, ug Ethan, ug Heman, ug Calcol, ug Dara; ang tanan lima. ⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Carmi: si Achar, ang magsasamok sa Israel nga naghimo sa usa ka paglapas sa hinalad nga mga

butang. ⁸Ug ang anak nga lalake ni Ethan: si Asaria. ⁹Ang mga anak nga lalake usab ni Hesron nga natawo kaniya: si Jerameel, Ram, ug Chelubai. ¹⁰Ug si Ram nanganak kang Aminadab, ug si Aminadab nanganak kang Nahason, principe sa mga anak sa Juda; ¹¹Ug si Nahason nanganak kang Salma, ug si Salma nanganak kang Booz. ¹²Ug si Booz nanganak kang Obed, ug si Obed nanganak kang Isai. ¹³Ug si Isai nanganak sa iyang kamagulangan nga si Eliab, ug si Abinadab ang ikaduha, ug si Sima, ang ikatolo, ¹⁴Si Nathanael ang ikaupat, si Radai ang ikalima. ¹⁵Si Osem ang ikaunom, si David ang ikapito; ¹⁶Ug ang ilang mga igsoon nga mga babaye si Sarvia ug si Abigail. Ug ang mga anak nga lalake ni Sarvia totolo; si Abisai, ug Joab, ug Asael. ¹⁷Ug si Abigail nanganak kang Amasa; ug ang amahan ni Amasa si Jeter, Ismaelihanon.

¹⁸ Ug si Caleb ang anak nga lalake ni Hesron nanganak *ug mga anak* kang Azubah nga iyang asawa, ug kang Jerioth; ug kini ang iyang mga anak nga lalake: si Jeser, ug Sobad, ug Ardon. ¹⁹Ug si Azubah namatay, ug gipangasawa ni Caleb si Ephrata nga nananganak kaniya kang Hur. ²⁰Ug si Hur nanganak kang Uri, ug si Uri nanganak kang Bezalel. ²¹Ug unya si Hesron miadto sa anak nga babaye ni Machir amahan ni Galaad, nga iyang *gipangasawa* sa kanuman ang iyang panuigon; ug kaniya nanganak siya kang Segub. ²²Ug si Segub nanganak kang Jair, nga may kaluhaan ug tolo ka mga lungsod sa yuta sa Galaad. ²³Ug gikuha ni Gesur ug Aram ang mga lungsod ni Jair gikan kanila, lakip ang Cenath, ug ang mga balangay niini bisan ang kan-uman ka mga lungsod. Kining tanan mga anak nga lalake ni Machir nga amahan ni Galaad. ²⁴Ug sa tapus niana si Hesron namatay didto sa Caleb-Ephrata, unya si Abia nga asawa ni Hesron nanganak kaniya kang Ashur ang amahan ni Tecoa. ²⁵Ug ang mga anak nga lalake ni Jerameel ang kamagulangan ni Hesron mao si Ram, ang kamagulangan, ug Buna, ug Orem, ug Osem, ug Achia. ²⁶Ug si Jerameel may laing asawa, nga ginganlan si Atara; siya maoy inahan ni Onam. ²⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Ram ang kamagulangan ni Jerameel mao si Maas, ug si Jamin ug si Acar. ²⁸Ug ang mga anak nga lalake ni Onam mao si Sammai, ug si Jada. Ug ang mga anak nga lalake ni Sammai: mao si Nadab, ug si Abisur. ²⁹Ug ang ngalan sa asawa ni Abisur mao si Abihail; ug nanganak siya kaniya kang Aban, ug Molib. ³⁰Ug ang mga anak nga lalake ni Nadab; mao si Seled ug Aphaim. Apan si Seled namatay nga walay mga anak. ³¹Ug ang mga anak nga lalake ni Aphaim mao si Isi; ug ang anak nga lalake ni Isi: si Sesam; ug ang anak nga lalake ni Sesam mao si Alai. ³²Ug ang mga anak nga lalake ni Jada igsoon nga lalake ni Sammai: si Jether, ug si Jonathan. Ug si Jether namatay nga walay mga anak. ³³Ug ang mga anak nga lalake ni Jonathan: si Peleth ug si Zaza. Kini mao ang mga anak nga lalake ni Jerameel. ³⁴Karon si Sesan walay mga anak nga lalake, apan *may* mga anak nga babaye. Ug si Sesan may usa ka alagad, usa ka taga-Egipto, nga ginganlan si Jarha. ³⁵Ug gipaasawa ni Sesan ang iyang anak nga babaye kang Jarha nga iyang alagad; ug nanganak kang Athai. ³⁶Ug si Athai nanganak kang Nathan, ug si Nathan nanganak kang Zabad, ³⁷Ug si Zabad nanganak kang Ephlal, ug si Ephlal nanganak kang Obed, ³⁸Ug si Obed nanganak kang Jehu, ug si Jehu nanganak kang Azarias, ³⁹Ug si Azarias nanganak kang Heles, ug si Heles nanganak kang Elasa, ⁴⁰Ug si Elasa nanganak kang Sismai, ug si Sismai nanganak kang Sallum, ⁴¹Ug si Sallum nanganak kang Jecamia, ug si Jecamia nanganak kang Elisama. ⁴²Ug ang mga anak nga lalake ni Caleb nga igsoon ni Jerameel

mao si Mesa nga iyang kamagulangan nga maoy amahan ni Ziph; ug ang mga anak nga lalake ni Maresa nga amahan ni Hebron. ⁴³Ug ang mga anak nga lalake ni Hebron; mao si Core, ug Thaphua ug Recem, ug Sema. ⁴⁴Ug si Sema nanganak kang Raham, ang amahan ni Jorcaam; ug si Recem nanganak kang Sammai. ⁴⁵Ug ang anak nga lalake ni Sammai mao si Maon ang amahan ni Beth-zur. ⁴⁶Ug si Ephra, nga puyo-puyo ni Caleb, nanganak kang Haran, ug kang Mosa, ug kang Gazez; ug si Haran nanganak kang Gazez. ⁴⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Joddai; si Regem, ug si Jotham, ug si Gesan, ug si Pelet, ug si Epho ug si Saaph. ⁴⁸Si Maacha nga puyo-puyo ni Caleb, nanganak kang Sebet ug kang Thirana. ⁴⁹Siya nanganak usab kang Saaph, amahan ni Madmannah, ug kang Seva, amahan ni Macbena, ug amahan ni Ghiba. Ug si Achsa maoy anak nga babaye ni Caleb. ⁵⁰Kini mao ang mga anak nga lalake ni Caleb, anak nga lalake ni Hur, ang kamagulangan ni Ephrata: si Sobal, amahan ni Chiriath-jearim; ⁵¹Si Salma ang amahan ni Bethlehem; si Hareph ang amahan ni Bethgader. ⁵²Ug si Sobal ang amahan ni Chiriath-jearim may mga anak nga lalake: ang mga Haroeh katunga sa mga Manahethihanon. ⁵³Ug ang mga panimalay sa Chiriath-jearim: ang mga Ithrehanon, ang mga Phutehanon, ug ang mga Samathhanon, ug ang mga Misraitehanon; kanila nanggula ang mga Soratitahanon ug ang mga Estaolitahanon. ⁵⁴Ang mga anak nga lalake ni Sama: si Beth-lehem, ug ang mga Nethophatihanon ug ang mga Atarotbetjoab, ug katunga sa mga Manajetitahanon ang mga Soraitahanon. ⁵⁵Ug ang mga panimalay sa mga escribas nga nagpuyo sa Jabes; ang mga Thiratehanon, mga Simatehanon, mga Sucatehanon; kini mao ang mga Cinehanon nga minggikan kang Hamath, ang amahan sa balay ni Rechab.

¹ Karon mao kini ang mga anak nga lalake ni David, nga nangatawo kaniya didto sa Hebron: ang kamagulangan mao si Amnon, kang Achinoam ang Jezreelnon; ang ikaduha si Daniel, kang Abigail ang Carmelnon; ²Ang ikatolo, si Absalom, ang anak nga lalake ni Maacha nga anak nga babaye ni Talmai, hari sa Gesur; ang ikaupat si Adonias anak nga lalake ni Aggith; ³Ang ikalima, si Sephatias, kang Abithal; ang ikaunom, si Iream kang Eglia nga iyang asawa. ⁴Unom ang natawo kaniya sa Hebron; ug didto siya naghari *sulod* sa pito ka tuig ug unom ka bulan. Ug sa Jerusalem siya naghari *sulod* sa katloan ug tolo ka tuig; ⁵Ug kini nangatawo kaniya sa Jerusalem: si Simma, ug si Sobab, ug si Nathan, ug si Salomon, upat, kang Beth-sua anak nga babaye ni Ammiel; ⁶Ug si Ibaar, ug si Elisama, ug si Eliphelet. ⁷Ug si Noga, ug si Nepheg, ug si Japhaia, ⁸Ug si Elisama ug si Eliada, ug si Eliphelet; siyam. ⁹Kining tanan nga mga anak nga lalake ni David, gawas sa mga anak nga lalake sa mga puyo-puyo; ug si Tamar maoy ilang igsoon nga babaye.

¹⁰ Ug ang anak nga lalake ni Salomon mao si Roboam, si Abia iyang anak nga lalake, si Asa iyang anak nga lalake, si Josaphat iyang anak nga lalake, ¹¹Si Joram iyang anak nga lalake, si Ochozias iyang anak nga lalake, si Joas iyang anak nga lalake, ¹²Si Amasias iyang anak nga lalake, si Azarias iyang anak nga lalake si Jotham iyang anak nga lalake, ¹³Si Achaz iyang anak nga lalake, si Ezechias iyang anak nga lalake ug si Manases iyang anak nga lalake. ¹⁴Si Amon iyang anak nga lalake, si Josias iyang anak nga lalake. ¹⁵Ug ang mga anak nga lalake ni Josias: ang kamagulangan

si Johanan, ang ikaduha si Joacim, ang ikatolo si Sedecias, ang ikaupat si Sallum. ¹⁶Ug ang mga anak nga lalake ni Joacim: Jechonias nga iyang anak nga lalake, si Sedecias ang iyang anak nga lalake. ¹⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Jechonias ang binihag: si Salathiel nga iyang anak nga lalake, ¹⁸Ug si Mechiram, ug si Pedaia, ug si Seneaser, Jecamia, Hosama ug si Nedabia, ¹⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Pedaia: si Zorobabel ug si Simi, ug ang mga anak nga lalake ni Zorobabel: si Mesullam, ug si Hananias; ug si Selomith nga ilang igsoon nga babaye; ²⁰Ug si Hasuba, ug si Ohel, ug si Berechias, ug si Hasadia, ug si Jusabhesed, lima. ²¹Ug ang mga anak nga lalake ni Hananias: si Pelatias, ug si Jesaias; ang mga anak nga lalake ni Rephaias, mga anak nga lalake ni Arnan, mga anak nga lalake ni Obadias, mga anak nga lalake ni Sechanias. ²²Ug ang mga anak nga lalake ni Sechanias; si Semaias; ug ang mga anak nga lalake ni Semaias: si Hattus, ug si Igheal, ug si Barias, Nearias, ug si Saphat, unom. ²³Ug ang mga anak nga lalake ni Nearias: si Elioneai, si Ezechias ug si Azricam, tolo. ²⁴Ug ang mga anak nga lalake ni Elioneai: si Odavias, ug si Eliasib, ug si Palaias, ug si Accub, ug si Johanan, ug si Dalaias, ug si Anani, pito.

¹ Ang mga anak nga lalake ni Juda: si Phares, si Hesron, ug si Carmi, ug si Hur, ug si Sobal. ²Ug si Reaias ang anak nga lalake ni Sobal nanganak kang Jahath; ug si Jahath nanganak kang Ahumai ug Laad. Kini mao ang mga panimalay sa mga Sorathihanon. ³Ug kini mao ang mga anak nga lalake sa amahan ni Etham: si Jezreel, ug si Isma, ug si Ibdas. Ug ang ngalan sa iyang igsoon nga babaye mao si Haslelponi; ⁴Ug si Penuel nga amahan ni Gedor, ug si Ezer nga amahan ni Husa. Kini mao ang mga anak nga lalake ni Hur ang kamagulangan ni Ephrata nga amahan ni Beth-lehem. ⁵Ug si Asur nga amahan ni Tecoa may duha ka asawa, si Helea ug si Naara. ⁶Ug si Naara nanganak kang Auzam, ug kang Hepher, ug kang Themeni, ug kang Ahastari. Kini mao ang mga anak nga lalake ni Naara. ⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Helea: si Sereth, Jesohar, ug Ethnan. ⁸Ug si Cos nanganak kang Anob, ug kang Sobeba, ug sa mga panimalay ni Aharhel anak nga lalake ni Arum. ⁹Ug si Jabes labing talahuron kay sa iyang mga kaigsoonan: ug ang iyang inahan nagtawag sa iyang ngalan nga Jabes, nga nagaingon: Tungod kay gipanganak ko siya sa kasubo. ¹⁰Si Jabes nagsangpit sa Dios sa Israel, nga nagaingon: Oh, hinaut unta, nga panalanginan mo gayud ako, ug dugangan ang akong utlanan, ug nga ang imong kamot mag-uban kanako sa kadautan nga kana dili magpasubo kanako! Ug ang Dios naghatag kaniya sa iyang gipangayo.

¹¹ Ug si Caleb igsoon nga lalake ni Sua nanganak kang Mehira nga amahan ni Esthon. ¹²Ug si Esthon nanganak kang Bethrapha, ug kang Phasea ug kang Tehinna nga amahan sa lungsod ni Naas: kini mao ang mga tawo sa Recha. ¹³Ug ang mga anak nga lalake ni Cenez: si Othniel ug si Seraiah. Ug ang mga anak nga lalake ni Othniel: Hathath. ¹⁴Ug si Maonathi nanganak kang Ophra: ug si Seraiah nanganak kang Joab nga amahan sa Ge-harashim kay sila mga batid sa panimuhat. ¹⁵Ug ang mga anak nga lalake ni Caleb ang anak nga lalake ni Jephone: si Iru, Ela, ug Naham; ug ang mga anak nga lalake ni Ela: ug si Cenez. ¹⁶Ug ang mga anak nga lalake ni Jaleleel: si Zip, Ziphaz, Tirias, ug Asareel. ¹⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Ezra: si Jeter, Mered, Ephraim, Jalon; ug

siya nanganak kang Miriam, ug kang Sammai, ug kang Isba nga amahan ni Esthemoa. ¹⁸Ug ang iyang asawa, ang Judianhon, nanganak kang Jered nga amahan ni Gedor, ug kang Heber nga amahan ni Socho, ug kang Icuthiel, nga amahan ni Zanoa. Kini mao ang mga anak nga lalake ni Bethia, anak nga babaye ni Faraon, nga gipangasawa ni Mered. ¹⁹Ug ang mga anak nga lalake sa asawa ni Odias, igsoon nga babaye ni Naham, mao ang mga amahan ni Keila ang Garmihanon, ug kang Esthemoa, ang Maacatihanon. ²⁰Ug ang mga anak nga lalake ni Simon: mao si Amnon, ug Rinna, Hanan ug Tilon. Ug ang mga anak nga lalake ni Isi: si Zoheth, ug Benzoheth. ²¹Ang mga anak nga lalake ni Sela, ang anak nga lalake ni Juda: si Er ang amahan ni Leca, ug si Laadan ang amahan ni Maresa, ug ang mga panimalay sa balay kanila nga nagbuhat sa maanindot nga lino nga fino sa balay ni Asbea; ²²Ug si Joacim ug ang mga tawo sa Chozeba, ug Joas, ug Seraph nga may gahum sa Moab, ug sa Jasubilehem. Ug ang mga nanghisulat mga karaan. ²³Kini mao ang mga magkokolon ug ang mga namuyo sa mga tanaman sa Netaim ug Gedera: didto sila namuyo uban sa hari tungod sa iyang buhat.

²⁴ Ang mga anak nga lalake ni Simeon: si Nemuel, ug Jamin, ug Jarib, ug Zera, ug Saul; ²⁵Si Sallum nga iyang anak nga lalake, si Mibsam nga iyang anak nga lalake ug si Misma nga iyang anak nga lalake. ²⁶Ug ang mga anak nga lalake ni Misma: si Hamuel nga iyang anak nga lalake, si Zachur nga iyang anak nga lalake, si Simei nga iyang anak nga lalake. ²⁷Ug si Simei may napulo ug unom ka anak nga lalake, ug unom ka mga babaye nga anak; apan ang iyang mga igsoon walay daghang anak, ang ilang panimalay wala dumaghan sama sa mga anak ni Juda. ²⁸Ug sila namuyo sa Beer-seba, ug sa Molada ug sa Hasar-sual, ²⁹Ug sa Bilha, ug sa Esem, ug sa Tholad. ³⁰Ug sa Bethuel, ug sa Horma, ug sa Siclag, ³¹Ug sa Beth-marchaboth, ug sa Hasasusim, ug sa Beth-birai, ug sa Saaraim. Kini mao ang ilang mga lungsod hangtud sa paghari ni David. ³²Ug ang ilang mga balangay mao ang Etam, ug Ain, Rimmon ug Tochen, ug Asan, lima ka mga lungsod. ³³Ug ang tanan nilang mga balangay nga nagalibut sa maong mga lungsod, kang Baal. Kini mao ang ilang mga pinuy-anan, ug sila adunay kagikanan sa ilang pagsanay. ³⁴Ug si Mesobab, ug si Jamlech, ug si Josi anak nga lalake ni Amasias; ³⁵Ug si Joel, ug si Jehu anak nga lalake ni Josibias, anak nga lalake ni Seraias, anak nga lalake ni Aziel; ³⁶Ug si Elioenai, ug si Jacoba, ug si Jesohaia, ug si Asaia, ug si Adiel, ug si Jesimiel, ug si Benaias. ³⁷Ug si Ziza anak nga lalake ni Siphi, anak nga lalake ni Allon, anak nga lalake ni Jedaia, anak nga lalake ni Simri, anak nga lalake ni Semaias ³⁸Kining gihisgutan pinaagi sa ngalan mao ang mga principe sa ilang mga panimalay: ug ang mga balay sa ilang mga amahan daku uyamut ang pagtubo. ³⁹Ug nangadto sila sa ganghaan sa Gador sa dapit sa silangan sa walog, sa pagpangita sa sibsibanan sa ilang mga panon. ⁴⁰Ug sila nakakaplag sa malabong nga sibsibanan ug maayo, ug ang yuta halapad, ug hilum ug malinawon; kay ang namuyo didto nga una *mga anak* ni Cham. ⁴¹Ug kining gipanulat pinaagi sa ngalan migdangat sa mga adlaw ni Ezechias hari sa Juda, ug gipangguba ang ilang mga balong-balong, ug ang Meunim nga nakaplagan didto, ug gilaglag sila paghurot hangtud niining adlaw, ug mingpuyo ilis kanila; tungod kay may sibsibanan didto sa ilang mga panon. ⁴²Ug ang uban kanila, bisan ang mga anak nga lalake ni Simeon, lima ka gatus ka tawo miadto sa bukid sa Seir, nga ang ilang mga capitan

mao si Pelatia, ug si Nearias, ug si Rephais, ug si Uzziel mga anak nga lalake ni Isi; ⁴³Ug ilang gidaug ang salin sa mga Amalechahanon nga nakagawas, ug mingpuyo didto hangtud niining adlaw.

¹ Ug ang mga anak nga lalake ni Ruben, ang kamagulangan ni Israel (kay siya ang unang natawo, apan tungod kay iyang gihugawan ang higdaanan sa iyang amahan, ang iyang kagahum sa pagkamagulang gihatag sa mga anak nga lalake ni Jose, anak nga lalake ni Israel; ug ang kagikanan sa kaliwat dili ipasikad sumala sa pagkamagulang. ²Kay ang Juda milabaw sa iyang mga kaigsoonan, ug kaniya migula ang principe; apan ang gahum sa pagkamagulang iya kang Jose). ³Ang mga anak nga lalake ni Ruben ang kamagulangan ni Israel; si Enoch, ug Phallu, ug Esron, ug Carmi, ⁴Ang mga anak nga lalake ni Joel: si Semaias iyang anak nga lalake, Gog iyang anak nga lalake, Simei iyang anak nga lalake; ⁵Si Micha nga iyang anak nga lalake, si Rechia nga iyang anak nga lalake, si Baal nga iyang anak nga lalake. ⁶Si Beera iyang anak nga lalake nga gibihag ni Thiglath-pilneser, hari sa Asiria: siya ang principe sa mga Rubenhanon. ⁷Ug ang iyang mga kaigsoonan sumala sa ilang mga panimalay sa natukib na ang kaagi sa ilang mga kagikanan: ang pangulo si Jeiel ug si Zacharias, ⁸Ug si Bela ang anak nga lalake ni Azaz, ang anak nga lalake ni Sema, ang anak nga lalake ni Joel nga nagpuyo sa Aroer hangtud sa Nebo ug Baalmeon: ⁹Ug siya mipuyo dapit sa silangan ngadto sa pagulod *mo* sa kamingawan sukad sa suba sa Eufrates, tungod kay ang ilang mga vaca gipadaghan sa yuta sa Galaad. ¹⁰Ug sa mga adlaw ni Saul, sila nakiggubat batok sa mga Agaresnon, nga nahulog sa ilang kamot; ug sila namuyo sa ilang mga balong-balong sa tibook *yuta* sa silangan dapit sa Galaad. ¹¹Ug ang mga anak nga lalake ni Gad namuyo atbang kanila, sa yuta sa Basan hangtud sa Salca: ¹²Si Joel ang pangulo, si Sephan ang ikaduha, ug si Janai, ug si Saphat sa Basan. ¹³Ug ang ilang mga kaigsoonan sa mga balay sa ilang mga amahan: si Michael, ug si Mesullam, ug si Seba, ug si Jorai, ug si Jachan, ug si Zia, ug si Heber, pito. ¹⁴Kini mao ang mga anak nga lalake ni Abihail, ang anak nga lalake ni Huri, ang anak nga lalake ni Jaroa, ang anak nga lalake ni Galaad, ang anak nga lalake ni Michael, ang anak nga lalake ni Jesiai, ang anak nga lalake ni Jaddo, ang anak nga lalake ni Buz; ¹⁵Si Ahi ang anak nga lalake ni Abdiel ang anak nga lalake ni Guni, maoy mga pangulo sa mga balay sa ilang mga amahan. ¹⁶Ug sila namuyo sa Galaad didto sa Basan, ug sa iyang mga lungsod, ug sa tanang mga sibsibanan nga dapit sa Saron, ingon sa kalayoon sa ilang mga utlanan. ¹⁷Kining tanan gipasikad sumala sa mga kagikanan sa kaliwatan sa mga adlaw ni Jotham hari sa Juda, ug sa mga adlaw ni Jeroboam hari sa Israel.

¹⁸ Ang mga anak nga lalake ni Ruben ug ang mga Gadhanon, ug ang katungang-banay ni Manases, sa maisug nga mga tawo, mga tawo nga arang makadala sa kalasag ug pinuti, ug sa pagpana, ug batid sa gubat may kap-atan ug upat ka libo pito ka gatus ug kan-uman, nga arang makaadto sa pagpanggubat. ¹⁹Ug sila nakiggubat batok sa mga Agaresnon, ug sa Jetur, ug sa Naphis ug sa Nodab. ²⁰Ug sila gitabangan batok kanila ug ang mga Agaresnon gitugyan ngadto sa ilang kamot, ug ang tanan nga diha kanila; kay sila mingsangpit sa Dios diha sa panggubatan, ug nagpakilooy sila kaniya tungod kay ilang gibutang kaniya ang ilang pagsalig. ²¹Ug ilang gidala

ang ilang mga vaca; sa ilang mga camello kalim-an ka libo, ug sa carnero duha ka gatus ug kalim-an ka libo, ug sa mga asno duha ka libo, ug sa mga tawo usa ka gatus ka libo, ²²Kay daghang nangamatay tungod kay ang gubat iya man sa Dios. Ug sila mingpuyo nga ilis kanila hangtud sa *ilang* pagkabihag. ²³Ug ang mga anak sa katungangbanay ni Manases nagpuyo sa yuta: sila mingdaghan sukad sa Basan ngadto sa Baal-Hermon ug Senir ug sa mga bukid sa Hermon. ²⁴Ug kini mao ang mga pangulo sa mga balay sa ilang mga amahan: bisan si Epher ug si Isi, ug si Eliel, ug si Asriel, ug si Jeremias, ug si Odavia, ug si Jadiel, gamhanang mga tawo sa kaisug; bantugan nga mga tawo, mga pangulo sa mga balay sa ilang mga amahan. ²⁵Ug sila nakalapas batok sa Dios sa ilang mga amahan, ug nakighilawas sunod sa mga dios sa mga katawohan sa yuta, nga gilaglag sa Dios sa ilang atubangan. ²⁶Ug gipukaw sa Dios sa Israel ang espiritu ni Phul nga hari sa Asiria, ug ang espiritu ni Thiglath-pilneser hari sa Asiria, ug iyang gibihag sila, bisan ang mga Rubenhanon, ug ang mga Gadhanon, ug ang katungang-banay ni Manases, ug gidala sila ngadto sa Hala, ug sa Habor, ug sa Ara, ug ngadto sa suba sa Gozan hangtud niining adlaw.

¹ Ang mga anak nga lalake ni Levi: si Gerson, Coath, ug Marari. ²Ang mga anak nga lalake ni Coath: si Amram, si Ishar, ug si Hebron ug si Uzziel; ³Ug ang mga anak ni Amram: si Aaron, si Moises, ug si Miriam. Ang mga anak nga lalake ni Aaron: si Nadab, ug si Abiu, ug si Eleazar, ug si Ithamar. ⁴Si Eleazar nanganak kang Pinees, ug si Pinees nanganak kang Abisua, ⁵Ug si Abisua nanganak kang Bucci, ug si Bucci nanganak kang Uzzi, ⁶Ug si Uzzi nanganak kang Zeraias, ug si Zeraias nanganak kang Meraioth, ⁷Ug si Meraioth nanganak kang Amarias, ug si Amarias nanganak kang Achitob; ⁸Ug si Achitob nanganak kang Sadoc, ug si Sadoc nanganak kang Achimaas, ⁹Ug si Achimaas nanganak kang Azarias, ug si Azarias nanganak kang Johanan, ¹⁰Ug si Johanan nanganak kang Azarias (siya ang nagtuman sa katungdanan sa sacerdote sa balay nga gitukod ni Salomon sa Jerusalem): ¹¹Ug si Azarias nanganak kang Amarias, ug si Amarias nanganak kang Achitob. ¹²Ug si Achitob nanganak kang Sadoc, ug si Sadoc nanganak kang Sallum, ¹³Ug si Sallum nanganak kang Hilcias, ug si Hilcias nanganak kang Azarias, ¹⁴Ug si Azarias nanganak kang Seraiah, ug si Seraiah nanganak kang Josadec; ¹⁵Ug si Josadec miadto sa *pagkabihag* sa diha nga gidala ni Jehova ang Juda ug Jerusalem pinaagi sa kamot ni Nabucodonosor. ¹⁶Ang mga anak nga lalake ni Levi: si Gerson, Coath ug Merari, ¹⁷Ug kini mao ang mga ngalan sa mga anak nga lalake ni Gerson: si Libni ug si Simej, ¹⁸Ug ang mga anak nga lalake ni Coath: si Amram, si Ishar, si Hebron, ug si Uzziel. ¹⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Merari: si Mahali ug si Musi. Ug kini mao ang mga panimalay ni Levi sumala sa *mga balay* sa ilang mga amahan. ²⁰Kang Gerson: si Libni nga iyang anak nga lalake, si Joath nga iyang anak nga lalake, si Zimma nga iyang anak nga lalake, ²¹Si Joab iyang anak nga lalake, si Iddo iyang anak nga lalake, si Zera iyang anak nga lalake, si Jeathrai iyang anak nga lalake. ²²Ang mga anak nga lalake ni Coath: si Aminadab nga iyang anak nga lalake, si Core iyang anak nga lalake si Asir nga iyang anak nga lalake, ²³Si Elcana iyang anak nga lalake, si Abiasaph iyang anak nga lalake, si Asir nga iyang anak nga lalake, ²⁴Si Thahath nga iyang anak

nga lalake, si Uriel nga iyang anak nga lalake, si Uzzias nga iyang anak nga lalake, ug si Saul nga iyang anak nga lalake. ²⁵Ug ang mga anak nga lalake ni Elcana: si Amasai, si Achimoth. ²⁶Mahitungod kang Elcana, ang mga anak nga lalake ni Elcana: si Sophan nga iyang anak nga lalake, ug si Nahath nga iyang anak nga lalake, ²⁷Si Eliab nga iyang anak nga lalake, si Jeroham nga iyang anak nga lalake, si Elcana nga iyang anak nga lalake, ²⁸Ug ang mga anak nga lalake ni Samuel: ang kamagulangan *mao si Joel*, ug ang ikaduha, si Abias. ²⁹Ang mga anak nga lalake ni Merari, si Mahali, si Libni nga iyang anak nga lalake; si Simei iyang anak nga lalake, si Uzza iyang anak nga lalake, ³⁰Si Sima iyang anak nga lalake, si Haggia iyang anak nga lalake, si Assia iyang anak nga lalake.

³¹ Ug kini mao ang gibutang ni David nga mag-aawit sa balay ni Jehova sa tapus nga ang arca nakapahulay. ³²Ug sila nag-alagad uban ang pag-awit sa atubangan sa tabernaculo sa balong-balong nga pagatiguman, hangtud nga gitukod ni Salomon ang balay ni Jehova didto sa Jerusalem: ug sila nagapadayon sa ilang katungdanan sumala sa ilang batasan. ³³Ug kini sila mao ang nagapadayon, ug ang ilang mga anak nga lalake. Sa mga anak nga lalake nga Coathnon, si Heman nga mag-aawit, anak nga lalake ni Joel, anak nga lalake ni Samuel; ³⁴Ang mga anak nga lalake ni Elcana, anak nga lalake ni Jeroham, anak nga lalake ni Eliel, anak nga lalake ni Thoa. ³⁵Anak nga lalake ni Suph, anak nga lalake ni Elcana, anak nga lalake ni Mahath, anak nga lalake ni Amasai; ³⁶Ang anak nga lalake ni Elcana, anak nga lalake ni Joel, anak nga lalake ni Azarias, anak nga lalake ni Sophonias, ³⁷Anak nga lalake ni Thahath, anak nga lalake ni Asir, anak nga lalake ni Abiasapht, anak nga lalake ni Core; ³⁸Anak nga lalake ni Ishar, anak nga lalake ni Coath, anak nga lalake ni Levi, anak nga lalake ni Israel; ³⁹Ug ang iyang igsoon nga lalake si Asaph, nga nagtindog sa iyang kamot nga too, si Asaph ang anak nga lalake ni Berachias, ang anak nga lalake ni Simeas. ⁴⁰Ang anak nga lalake ni Michael, anak nga lalake ni Baasias, anak nga lalake ni Malchias, ⁴¹Ang anak nga lalake ni Ethni, anak nga lalake ni Zera, ang anak nga lalake ni Adaia, ⁴²Ang anak nga lalake ni Ethan, anak nga lalake ni Zimma, ang anak nga lalake ni Simei. ⁴³Ang anak nga lalake ni Jahat, ang anak nga lalake ni Gersom, ang anak nga lalake ni Levi. ⁴⁴Ug sa dapit sa wala ang ilang mga kaigsoonan ang mga anak nga lalake ni Merari: si Ethan anak nga lalake ni Chisi, anak nga lalake i Abdi, ang anak nga lalake ni Maluch, ⁴⁵Ang anak nga lalake ni Hasabias, anak nga lalake ni Amasias, ang anak nga lalake ni Hilcias, ⁴⁶Ang anak nga lalake ni Amasai, ang anak nga lalake ni Bani, ang anak nga lalake ni Semer, ⁴⁷Ang anak nga lalake ni Mahali, ang anak nga lalake ni Musi, ang anak nga lalake ni Merari, ang anak nga lalake ni Levi. ⁴⁸Ug ang ilang mga kaigsoonan ang mga Levihanon maoy gipili alang sa tanang katungdanan sa tabernaculo sa balay sa Dios. ⁴⁹Apan si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalake naghalad sa ibabaw sa halaran sa halad-nga-sinunog, ug ibabaw sa halaran sa incienso, alang sa tanang bulohaton sa labing balaan nga dapit, ug sa paghalad sa pagtabon-sa-sala tungod sa Israel sumala sa tanan nga gisugo ni Moises nga alagad sa Dios. ⁵⁰Ug kini mao ang mga anak nga lalake ni Aaron: si Eleazar nga iyang anak nga lalake, si Phinees nga iyang anak nga lalake, si Abisua nga iyang anak nga lalake. ⁵¹Si Bucci iyang anak nga lalake si Uzzi nga iyang anak nga lalake, si Zeraias iyang anak nga lalake. ⁵²Si Merarioth nga iyang anak

nga lalake, si Amarias nga iyang anak nga lalake, si Achitob nga iyang anak nga lalake, ⁵³Si Sadoc nga iyang anak nga lalake, si Achimaaz nga iyang anak nga lalake,

⁵⁴ Karon kini mao ang ilang mga dapit nga puloy-anan sumala sa ilang pagpahaluna sa ilang mga balong-balong; sa mga anak nga lalake ni Aaron sa mga panimalay sa mga Coathanon (kay ang ila mao ang *nahaunang* bahin), ⁵⁵Kanila ilang gihatag ang Hebron sa yuta sa Juda, ug ang mga dapit nga sibsibanan nga nagalibut niana: ⁵⁶Apan ang mga uma sa lungsod, ug ang mga balangay niini, ilang gihatag kang Caleb ang anak nga lalake ni Jephone. ⁵⁷Ug sa mga anak nga lalake ni Aaron ilang gihatag ang mga lungsod nga dalangpanan: ang Hebron, ang Libna usab lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Jathir ug ang Esthemoa lakip ang iyang mga sibsibanan, ⁵⁸Ug ang Hilem lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Debir lakip ang iyang mga sibsibanan, ⁵⁹Ug ang Asan lakip ang iyang mga sibsibanan, ug Beth-semes lakip ang iyang mga sibsibanan; ⁶⁰Ug sa banay ni Benjamin, ang Geba lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Alemeth lakip ang iyang sibsibanan, ug ang Anathoth lakip ang iyang mga sibsibanan. Ang tanan nilang mga lungsod sa tanan nilang panimalay may napulo ug tolo. ⁶¹Ug sa uban nga mga anak nga lalake ni Coath gihatag pinaagi sa pagpapalad, gikan sa panimalay sa banay, gikan sa katunga nga banay ang katunga ni Manases, napulo sa lungsod. ⁶²Ug sa mga anak nga lalake ni Gersom, sumala sa ilang mga panimalay gikan sa banay ni Issachar, ug gikan sa banay ni Aser, ug gikan sa banay ni Nephtali, ug gikan sa banay ni Manases didto sa Basan, napulo ug tolo ka lungsod. ⁶³Alang sa mga anak nga lalake ni Merari, gihatag pinaagi sa pagpapalad, sumala sa ilang mga panimalay, ang gikan sa banay ni Ruben, ug sa banay ni Gad, ug sa banay ni Zabulon, napulo ug duha ka lungsod, ⁶⁴Ug ang mga anak sa Israel minghatag sa mga Levihanon sa mga lungsod lakip ang ilang mga sibsibanan. ⁶⁵Ug ilang gihatag pinaagi sa pagpapalad ang gikan sa banay sa mga anak sa Juda, ug sa banay sa mga anak ni Simeon, ug sa banay sa mga anak ni Benjamin, kining mga lungsod nga gipanghinganlan. ⁶⁶Ug ang uban sa mga panimalay sa mga anak nga lalake ni Coath may mga lungsod sa ilang mga utlanan gikan sa banay ni Ephraim. ⁶⁷Ug ilang gihatag kanila ang mga lungsod nga dalangpanan, ang Sichem sa kabungtoran sa Ephraim lakip ang iyang mga sibsibanan; ang Gezer usab lakip ang iyang mga sibsibanan, ⁶⁸Ug Jocmeam lakip ang iyang mga sibsibanan, ug Beth-oron lakip ang iyang mga sibsibanan, ⁶⁹Ug Ajalon lakip ang iyang mga sibsibanan, ug Gath-rimmon lakip ang iyang mga sibsibanan; ⁷⁰Ug gikan sa katungang-banay ni Manases, ang Aner lakip ang iyang mga sibsibanan, ug Bileam lakip ang iyang mga sibsibanan, alang sa uban nga panimalay sa mga anak nga lalake ni Coath. ⁷¹Sa mga anak nga lalake ni Gerson gihatag gikan sa panimalay sa katungang-banay ni Manases, ang Golan didto sa Basan lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Astheroth lakip ang iyang mga sibsibanan. ⁷²Ug gikan sa banay ni Issachar, ang Cades lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Doberath lakip ang iyang mga sibsibanan, ⁷³Ug ang Ramoth lakip ang iyang mga sibsibanan, ug Anem lakip ang iyang mga sibsibanan; ⁷⁴Ug gikan sa banay ni Aser, ang Masal lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Abdon lakip ang iyang mga sibsibanan, ⁷⁵Ug ang Ucoc lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Rehob lakip ang iyang mga sibsibanan; ⁷⁶Ug gikan sa banay ni Nephtali ang Ceddes sa Galilea lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Ammon lakip ang iyang mga

sibsibanan, ug ang Kiriathaim lakip ang iyang mga sibsibanan. ⁷⁷Ug alang sa uban sa mga *Levihanon* ang mga anak nga lalake ni Merari, *gihatag* kanila gikan sa banay ni Zabulon, ang Rimmono lakip ang iyang mga sibsibanan, ang Thabor lakip ang iyang mga sibsibanan; ⁷⁸Ug unahan sa Jordan sa Jerico, sa silangan dapit sa Jordan *gihatag kanila*, gikan sa banay ni Ruben, ang Beser diha sa kamingawan lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Jasa lakip ang iyang mga sibsibanan, ⁷⁹Ug ang Chedemoth lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Mephaath lakip ang iyang mga sibsibanan, ⁸⁰Ug gikan sa banay ni Gad, ang Ramoth sa Galaad lakip ang iyang mga sibsibanan, ug Mahanaim lakip ang iyang mga sibsibanan. ⁸¹Ug ang Hesbon lakip ang iyang mga sibsibanan, ug ang Jacer lakip ang iyang mga sibsibanan.

¹ Ug ang mga anak nga lalake ni Isaachar: si Thola, ug Phua, ug Jabsub, ug Simron, upat. ²Ug ang mga anak nga lalake ni Thola: si Uzzi, ug si Rephais, ug si Jeriel, ug si Jamai, ug si Jibsam, ug si Samuel nga mga pangulo sa mga balay sa ilang mga amahan, nga si Thola; mga gamhanang tawo sa kaisug sa ilang mga kaliwatan; ang gidaghanon nila sa mga adlaw ni David kaluhaan ug duha ka libo ug unom ka gatus. ³Ug ang mga anak nga lalake ni Uzzi: si Izrahias. Ug ang mga anak nga lalake ni Izrahias: si Michael, ug si Obadiah, ug si Joel, ug si Isaias, lima; silang tanan nga pangulo. ⁴Ug uban kanila, sa ilang mga kaliwatan sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, mga panon alang sa gubat, katloan ug unom ka libo; kay daghan ang ilang mga asawa ug mga anak nga lalake. ⁵Ug ang ilang kaigsoonan sa taliwala sa tanang kabanayan ni Isaachar, gamhanang mga tawo sa kaisug, ang tanan giihap pinaagi sa kagikanan, kawalo-an ug pito ka libo. ⁶Ang *mga anak nga lalake* ni Benjamin, si Bela ug si Becher ug si Jediael: totolo. ⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Bela: si Esbon, ug si Uzzi, ug si Uzziel, ug si Jerimoth, ug si Iri, lima; mga pangulo sa mga balay sa mga amahan, gamhanan nga mga tawo sa kaisug; ug sila giihap pinaagi sa ilang kagikanan *nga mikabat* kaluhaan ug duha ka libo, ug katloan ug upat. ⁸Ug ang mga anak nga lalake ni Becher: si Zemira, ug si Joas, si Eliezer, ug si Elioenai, ug si Omri, ug si Jerimoth, ug si Abias, ug si Anathoth, ug si Alemeth; kining tanan nga anak nga lalake ni Becher. ⁹Ug sila giihap pinaagi sa ilang kagikanan, sumala sa ilang mga kaliwatan, mga pangulo sa mga balay sa ilang mga amahan, nga gamhanang mga tawo sa kaisug, nga *mikabat* kaluhaan ka libo ug duha ka gatus. ¹⁰Ug ang mga anak nga lalake ni Jediael: si Bilhan. Ug ang mga anak nga lalake ni Bilhan: si Jebus, ug si Benjamin, ug si Aod, ug si Chenaana, ug si Zethan ug si Tharsis, ug si Ahisahar. ¹¹Kining tanan nga anak nga lalake ni Jediael, sumala sa mga pangulo sa mga panimalay, gamhanang mga tawo sa kaisug, napulo ug pito ka libo ug duha ka gatus, ang arang makaipon sa panon sa pagpakiggubat. ¹²Ug si Suppim usab, ug si Huppim, ang mga anak nga lalake ni Hir, Husim ang mga anak nga lalake ni Aher. ¹³Ang mga anak nga lalake ni Nephtali: si Jaol ug si Guni, ug si Jezer, ug si Sallum, nga mga anak nga lalake ni Bilha. ¹⁴Ang mga anak nga lalake ni Manases: si Asriel nga gipanganak sa iyang puyo-puyo nga Amitesnon; siya nanganak kang Machir ang amahan ni Galaad, ¹⁵Ug si Machir nangasawa sa igsoon ni Huppim ug Suppim nga ginganlan si Maacha; ug ang ngalan sa ikaduha si

Salphaad. Ug si Salphaad may mga anak nga babaye. ¹⁶Ug si Maacha asawa ni Machir nanganak sa usa ka anak nga lalake ug iyang ginganlan Peres; ug ang ngalan sa iyang igsoon nga lalake mao si Seres; ug ang iyang mga anak nga lalake si Ulam ug si Racem. ¹⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Ulam: si Bedan. Kini mao ang mga anak nga lalake ni Galaad, anak nga lalake ni Machir, anak nga lalake ni Manases. ¹⁸Ug ang iyang igsoon nga babaye nga si Molechet nanganak kang Ischod ug kang Abiezer ug kang Mahala. ¹⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Semida si Ahian, ug si Sechem, ug si Licci, ug si Aniam.

²⁰Ang mga anak nga lalake ni Ephraim: si Suthela ug Bered iyang anak nga lalake, ug si Thahath iyang anak nga lalake, ug si Elada iyang anak nga lalake, ug si Thahath iyang anak nga lalake, ²¹Ug si Zabad iyang anak nga lalake, ug si Suthela iyang anak nga lalake, ug si Ezer, ug si Elad nga gipamatay sa mga tawo nga natawo sa Gath, tungod kay sila nangadto ug gikuha ang ila nga mga vaca. ²²Ug si Ephraim nga ilang amahan nagbalata sa daghang mga adlaw, ug ang iyang mga igsoon nanu-aw sa paglipay kaniya. ²³Ug siya nakighiusa sa iyang asawa, ug siya nanamkon, ug nanganak ug usa ka anak nga lalake, ug iyang ginganlan nga si Beria; tungod sa kasubo sa iyang balay. ²⁴Ug ang iyang anak nga babaye si Seera, nga nagtukod sa Beth-oron ang ubos-ubos ug ang taastaas, ug ang Uzzen-seera. ²⁵Ug si Repha iyang anak nga lalake, ug si Reseph, ug si Thela, ang iyang anak nga lalake, ug si Tahan, ang iyang anak nga lalake. ²⁶Si Laadan iyang anak nga lalake si Ammiud iyang anak nga lalake, si Elisama iyang anak nga lalake, ²⁷Si Nun iyang anak nga lalake, si Josue iyang anak nga lalake. ²⁸Ug ang ilang mga katigayonan ug mga puloy-anan mao ang Beth-el, ug ang mga kalungSORAN niini, ug ang mga dapit sa silangan sa Naaran, ug ang dapit sa kasadpan sa Gezer, lakip ang mga lungsod niini; ang Sichem usab ug ang mga lungsod niini, ngadto sa Asa ug ang iyang mga lungsod niini; ²⁹Ug tupad sa mga utlanan sa mga anak ni Manases, ang Beth-sean ug ang iyang mga lungsod, ang Thanach ug ang iyang mga lungsod, ang Megiddo ug ang iyang mga lungsod, ang Dor ug ang iyang mga lungsod. Niini namuyo ang mga anak ni Jose ang anak nga lalake ni Israel. ³⁰Ang mga anak nga lalake ni Aser: si Imna, ug si Isba, ug si Isbi, ug si Beria, ug si Sera ang ilang igsoon nga babaye. ³¹Ug ang mga anak nga lalake ni Beria: si Heber, ug si Machiel, nga mao ang amahan ni Birzabith. ³²Ug si Heber nanganak kang Japhlet, ug kang Semer, ug kang Jotham, ug kang Sua, ilang igsoon nga babaye. ³³Ug ang mga anak nga lalake ni Japhlet: si Pasac, ug si Bimhal, ug si Asvath. Kini mao ang mga anak ni Japhlet. ³⁴Ug ang mga anak nga lalake ni Semer: si Ahi, ug si Roega, ug si Jehubba, ug si Aram. ³⁵Ug ang mga anak nga lalake ni Helem nga iyang igsoon, ug si Zopha, ug si Imna, ug si Selles, ug si Amal. ³⁶Ang mga anak nga lalake ni Sopha: si Sua, ug si Harnapher, ug si Sual, ug si Beri, ug si Imra, ³⁷Si Beser ug si Hod, ug si Samma, ug si Silsa, ug si Ithran, ug si Beera. ³⁸Ug ang mga anak nga lalake ni Jether: si Jephone, ug si Pispá, ug si Ara. ³⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Ulla; si Ara ug si Haniel, ug si Resia. ⁴⁰Kining tanan mga anak ni Aser, nga mga pangulo sa mga balay sa mga amahan, pinili ug gamhanang mga tawo sa kaisug, pangulo sa mga principe. Ug ang gidaghanon nila gihip pinaagi sa kagikanan alang sa pag-alagad sa gubat *mikabat* sa kaluhaan ug unom ka libo.

¹ Ug si Benjamin nanganak kang Bela nga iyang kamagulangan, si Asbel ang *iyang* ikaduha, si Ara ang ikatolo. ²Si Noha ang ikaupat, ug si Rapha ang ikalima. ³Ug si Bela may mga anak nga lalake: si Adar, ug si Gera, ug si Abiud, ⁴Ug si Abisua, ug si Naaman, ug si Ahoa, ⁵Ug si Gera, ug si Sephuphim, ug si Huram. ⁶Ug kini mao ang mga anak nga lalake ni Ehud: kini mao ang mga pangulo sa mga *balay* sa mga namuyo sa Geba, ug ilang gidala silang binihag ngadto kang Manahat: ⁷Ug si Naaman, ug si Achias, ug si Gera iyang gidala sila nga binihag; ug siya nanganak kang Uzza ug kang Ahihud. ⁸Ug si Saharaim nanganak sa mga bata sa kapatagan sa Moab, sa tapus nga iyang gipalakat sila; si Husim ug si Baara maoy iyang mga asawa. ⁹Ug siya nanganak gikan kang Hodes nga iyang asawa; kang Jobab, ug Sibias, ug kang Mesa, ug kang Malcham, ¹⁰Ug kang Jeus, ug kang Sochias, ug kang Mirma. Kini maoy iyang mga anak nga lalake, mga pangulo sa panimalay sa mga amahan. ¹¹Ug kang Husim siya nanganak kang Abitob ug kang Elphaal. ¹²Ug ang mga anak nga lalake ni Elphaal: si Heber, ug si Misam, ug si Semeb, nga nagtukod sa Ono ug Lod lakip sa mga lungsod niana; ¹³Ug si Berias ug si Sema, mga pangulo sa mga panimalay sa mga amahan namuyo sa Ajalon, nga nagpapahawa sa mga namuyo sa Gath; ¹⁴Ug kang Ohio, ug Sasac, ug Jeremoth, ¹⁵Ug kang Zebadias, ug Arad ug Heder, ¹⁶Ug kang Michael, ug Ispha ug Joa ang mga anak nga lalake ni Berias, ¹⁷Ug kang Zebadias, ug Mesullam, ug Hizchi ug Heber, ¹⁸Ug kang Ismerai, ug Izlia, ug Jobab nga mga anak nga lalake ni Elphaal, ¹⁹Ug kang Jacim, ug Zichri, ug Zabdi, ²⁰Ug kang Elioenai, ug kang Zilithai, ug Eliel, ²¹Ug kang Adaias, ug Baraias, ug Simrath nga mga anak nga lalake ni Sime, ²²Ug kang Isphan, ug Heber, ug Eliel, ²³Ug kang Abdon, ug Zichri, ug Hanan, ²⁴Ug kang Hanania, ug Elam, ug Anathothias, ²⁵Ug kang Iphdaia ug Penuel nga mga anak nga lalake ni Sasac, ²⁶Ug kang Samserei ug Shearaias ug Athalia, ²⁷Ug kang Jaaresia, ug Elias, ug Zichri, ang mga anak nga lalake ni Jeroham. ²⁸Kini mao ang mga pangulo sa mga panimalay sa mga amahan sa tibook kaliwatan nila, pangulo nga mga tawo: kini namuyo sa Jerusalem. ²⁹Ug sa Gabaon didto nagpuyo ang amahan ni Gabaon, *Jeiel*, ang ngalan sa iyang asawa mao si Maacha: ³⁰Ug ang anak nga lalake nga kamagulangan si Abdon, ug si Sur, ug si Chis, ug si Baal, ug si Nadab, ³¹Ug si Gedor, ug si Ahio, ug si Zecher. ³²Ug si Micloth nanganak kang Simea. Ug sila usab namuyo uban sa ilang kaigsoonan sa Jerusalem, atbang sa ilang kaigsoonan.

³³ Ug si Ner nanganak kang Cis; ug si Cis nanganak kang Saul, ug si Saul nanganak kang Jonathan, ug Malchi-sua, ug Abinadab ug Esbbaal. ³⁴Ug ang anak nga lalake ni Jonathan mao si Merib-baal, ug si Merib-baal nanganak kang Micha. ³⁵Ang mga anak nga lalake ni Micha: si Phiton, ug si Melech, ug si Thaarea, ug si Ahaz. ³⁶Ug si Ahaz nanganak kang Joadda, ug si Joadda nanganak kang Elemeth, ug kang Azmaveth, ug kang Zimri nanganak kang Mosa; ³⁷Ug si Mosa nanganak kang Bina; si Rapha iyang anak nga lalake, si Elasa iyang anak nga lalake, si Asel iyang anak nga lalake. ³⁸Ug si Asel may unom ka anak nga lalake, kansang ngalan mao kini: si Azricam, ug si Bochrui, ug si Ismael, ug si Searias, ug si Obadias ug si Hanan: kining tanan mga anak nga lalake ni Asel. ³⁹Ug ang mga anak nga lalake ni Esec nga iyang igsoon nga lalake: si Ulam ang iyang kamagulangan, si Jehus ang ikaduha, ug si Eliphelet ang ikatolo. ⁴⁰Ang mga anak nga lalake ni Ulam mga gamhanang tawo sa kaisug, mga magpapana, ug may daghang mga anak nga lalake, ug

mga anak nga lalake sa mga anak nga lalake usa ka gatus ug kalim-an. Kining tanan mga anak nga lalake ni Benjamin.

¹ Busa ang tibook Israel giihap sumala sa mga kagikanan sa pagsanay; ug ania karon, sila nahasulat sa basahon sa mga hari sa Israel. Ug ang Juda, gibihag ngadto sa Babilonia tungod sa ilang kalapasan. ²Karon ang unang mga pumoluyo nga nagpuyo sa ilang mga napanag-iyang *nga yuta* didto sa ilang mga lungsod mao ang Israel, ang mga sacerdote, ang mga Levihanon ug ang mga Netinehanon. ³Ug sa Jerusalem namuyo ang mga anak ni Juda, ug ang mga anak ni Benjamin, ug ang mga anak ni Ephraim ug Manases: ⁴Si Uthai anak nga lalake ni Amihud, anak nga lalake ni Omri, anak nga lalake ni Imri, anak nga lalake ni Bani sa mga anak ni Phares anak nga lalake ni Juda. ⁵Ug sa mga Silonhanon: si Asaias ang kamagulangan, ug ang iyang mga anak nga lalake. ⁶Ug sa mga anak nga lalake ni Zara: si Jehuel, ug ang iyang kaigsoonan unom ka gatus ug kasiyaman. ⁷Ug sa mga anak nga lalake ni Benjamin: si Sallu anak nga lalake ni Mesullam anak nga lalake ni Odavia, anak nga lalake ni Asenua, ⁸Ug si Ibnias anak nga lalake ni Jeroham, ug si Ela anak nga lalake ni Uzzi, anak nga lalake ni Michri, ug si Mesullam anak nga lalake ni Sephatias anak nga lalake ni Rehuel, anak nga lalake ni Ibnias; ⁹Ug ang ilang kaigsoonan, sumala sa ilang mga kaliwatan, siyam ka gatus kalim-an ug unom. Kining tanan mga tawo nga pangulo sa mga panimalay sa mga amahan pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan. ¹⁰Ug sa mga sacerdote: si Jedaia, ug si Joiarib, si Joachim, ¹¹Ug si Azarias anak nga lalake ni Hilcias, anak nga lalake ni Mesullam, anak nga lalake ni Sadoc, anak nga lalake ni Meraioth; anak nga lalake ni Achitob, ang magbubuot sa balay sa Dios; ¹²Ug si Adaias anak nga lalake ni Jeroham anak nga lalake ni Phasur, anak nga lalake ni Machias; ug si Masai anak nga lalake ni Adiel, anak nga lalake ni Jazera, anak nga lalake ni Mesullam, anak nga lalake ni Mesillemith, anak nga lalake ni Immer; ¹³Ug ang ilang kaigsoonan nga mga pangulo sa mga balay sa ilang mga amahan, usa ka libo ug pito ka gatus kan-uman; may katakus gayud alang sa bulohaton sa balay sa Dios.

¹⁴ Ug sa mga Levihanon: si Semeias, anak nga lalake ni Hasub, anak nga lalake ni Azricam, anak nga lalake ni Hasabias, sa mga anak nga lalake ni Merari; ¹⁵Ug si Bacbaccar, Heres, ug si Gallal ug si Mattania anak nga lalake ni Michas, anak nga lalake ni Zichri, anak nga lalake ni Asaph; ¹⁶Ug si Obadias anak nga lalake ni Semeias, anak nga lalake ni Galad, anak nga lalake ni Jeduthun: ug si Berachias anak nga lalake ni Asa, anak nga lalake ni Elcana nga nagpuyo sa mga balangay sa mga Netopatitanhon. ¹⁷Ug ang mga magbalantay sa mga pultahan: si Sallum, ug si Accub, ug si Talmon, ug si Ahiman, ug ang ilang mga igsoon (si Sallum maoy pangulo), ¹⁸Nga hangtud karon *naghulat* sa ganghaan sa hari dapit sa silangan; sila ang mga magbalantay sa pultahan sa campo sa mga anak ni Levi. ¹⁹Ug si Sallum ang anak nga lalake ni Core, anak nga lalake ni Abiasath, anak nga lalake ni Cora, ug ang iyang mga kaigsoonan, sa balay sa iyang amahan, ang mga Coranhon maoy sinaligan sa bulohaton sa pag-alagad, mga magbalantay sa bakanan diha sa tabernaculo: ug ang ilang mga amahan gikan sa campo ni Jehova, mga magbalantay sa pultahan. ²⁰Ug si Phinees

ang anak nga lalake ni Eleazar maoy magbubuot kanila sa miaging panahon, ug si Jehova nag-uban kaniya. ²¹Si Zacarias anak nga lalake ni Meselemias maoy magbalantay sa pultahan sa balong-balong nga pagatiguman. ²²Kining tanan gipili nga mga magbalantay sa mga pultahan duha ka gatus ug napulo ug duha. Kini giihap pinaagi sa kagikanan sa ilang mga balangay nga gipili ni David ug Samuel ang manalagna sa ilang katungdanan nga sinalig. ²³Busa sila ug ang ilang mga anak nagbantay sa mga pultahan sa balay ni Jehova, bisan ang balay sa balong-balong pinaagi sa mga pagpuli-puli sa tagsatagsa. ²⁴Sa upat ka kiliran ang mga magbalantay sa pultahan dapit sa silangan, kasadpan, amihanan ug habagatan. ²⁵Ug ang ilang kaigsoonan, sa ilang mga balangay kinahanglan nga moanha sa tagpito ka adlaw sa ngadto-ngadto aron sa pagpuyo uban kanila: ²⁶Alang sa upat ka pangulo nga mga magbalantay sa pultahan, nga mga Levihanon, mao ang katungdanan nga sinalig, ug tinugyanan sa mga sulod ug sa mga babandi didto sa balay sa Dios. ²⁷Ug sila nagpuyo libut sa balay sa Dios, tungod kay ang pagbantay *niana* gitugyan kanila; ug kanila gisalig ang pag-abli sa matag-buntag. ²⁸Ug dihay uban kanila nga may katungdanan sa pagbantay sa mga sudlanan nga galamiton; kay inihap kini nga igasulod ug inihap nga igapagula. ²⁹Ang uban kanila may katungdanan sa pagbantay sa kasangpanan, ug sa mga sudlanan sa balaang puloy-anan, ug sa harina nga fino ug sa vino, ug sa lana, ug sa incienso, ug sa mga panakot. ³⁰Ug ang uban sa mga anak nga lalake sa mga sacerdote, nanag-andam sa pagsakot sa mga panakot. ³¹Ug si Mathathias usa sa mga Levihanon, ang kamagulangan ni Sallum ang Coratnon, maoy sinaligan sa mga butang nga giluto sulod sa mga sarten. ³²Ug ang uban sa ilang kaigsoonan sa mga anak nga lalake sa mga Coathnon magbalantay sa tinapay nga gibutang sa atubangan sa Dios, sa pag-andam niana sa tanang adlaw nga igpapahulay. ³³Ug kini mao ang mga mag-aawit, nga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan sa mga Levihanon, *nga nagpuyo* sa mga sulod *ug gawas gikan sa lain nga katungdanan*; kay sila ginagamit sa ilang buhat adlaw ug gabii. ³⁴Kini mao ang mga pangulo sa mga *balay* sa mga amahan sa mga Levihanon, sa tibook nga mga kaliwatan nila, mga tawong pangulo: kini sila namuyo sa Jerusalem.

³⁵Ug sa Gabaon didto magpuyo ang amahan ni Gabaon nga si Jehiel, ang ngalan sa kang kinsang asawa mao si Maaca: ³⁶Ug ang kamagulangan niyang mga anak nga lalake mao si Abdon, ug si Zur, ug si Chis, ug si Baal, ug si Ner, ug si Nadab. ³⁷Ug si Gedor, ug si Ahio, ug si Zacarias, ug si Micloth. ³⁸Ug si Micloth nanganak kang Simeon. Ug sila usab namuyo uban sa ilang kaigsoonan didto sa jerusalem, atbang sa ilang mga igsoon. ³⁹Ug si Ner nanganak kang Cis; ug si Cis nanganak kang Saul; ug si Saul nanganak kang Jonathan, ug kan Malchisua, ug kang Abinadab, ug kang Esbaal. ⁴⁰Ug ang anak nga lalake ni Jonathan mao si Merib-baal; ug si Merib-baal nanganak kang Micha. ⁴¹Ug ang mga anak nga lalake ni Micha: si Phiton, ug si Melech, ug si Tharea, *ug si Ahaz*. ⁴²Ug si Ahaz nanganak kang Jara; ug si Jara nanganak kang Alemeth, ug kang Azmaveth, ug kang Zimri; ug si Zimri nanganak kang Mosa; ⁴³Ug si Mosa nanganak kang Binea; ug kang Rephaia iyang anak nga lalake, kang Elasa iyang anak nga lalake ug kang Asel iyang anak nga lalake. ⁴⁴Ug si Asel may unom ka anak nga lalake kansang mga ngalan mao kini: si Azricam, si Bochrui, ug si Ismael, ug si Seraia, ug si Obadias, ug si Hanan: mao kini ang mga anak nga lalake ni Asel.

¹ Karon ang mga Filistehanon nakig-away batok sa Israel: ug ang mga tawo sa Israel nangalagiw gikan sa atubangan sa mga Filistehanon, ug nangapukan nga pinatay didto sa bukid sa Gilboa. ²Ug si Saul ug ang iyang mga anak nga lalake gigukod sa mga Filistehanon; ug gipamatay sa mga Filistehanon si Jonathan, ug si Abinadab, ug si Malchisua ang mga anak nga lalake ni Saul. ³Ug ang gubat misamot batok kang Saul, ug ang mga magpapana nakaapas kaniya; ug siya naguol tungod sa mga magpapana. ⁴Unya miingon si Saul sa iyang magdadala sa hinagiban: Ibta ang imong pinuti, ug dunggaba ako niana kay tingali kining walay circuncicion moanhi ug magpasipala kanako. Apan ang iyang magdadala sa hinagiban wala mobuot; kay nahadlok siya sa hilabihan. Busa gikuha ni Saul ang iyang pinuti, ug miubo sa tumoy niana ug namatay. ⁵Sa diha nga ang iyang magdadala sa hinagiban nakakita nga si Saul patay na, siya usab sa maong paagi miubo sa tumoy sa iyang pinuti ug namatay. ⁶Busa si Saul namatay, ug ang iyang totolo ka anak nga lalake; ug ang tanan sa iyang balay nangamatay sa tingub. ⁷Ug sa diha nga ang tanang mga tawo sa Israel nga dinha sa walog nakakita nga sila nangalagiw, ug nga si Saul ug ang iyang mga anak nga lalake nangamatay, ilang gibiyaan ang ilang mga ciudad, ug nangalagiw; ug ang mga Filistehanon nangabut ug mingpuyo diha kanila.

⁸ Ug nahitabo sa pagkaugma, sa diha nga ang mga Filistehanon nangabut aron sa pagkuha sa mga butang nga iya sa mga patay, nakita nila nga si Saul ug ang iyang mga anak nga lalake nangapukan didto sa bukid sa Gilboa. ⁹Ug ilang gihoboan siya sa iyang bisti, ug gilunggo ang iyang ulo, ug *gikuha* ang iyang hinagiban, ug gipadala ngadto sa yuta sa mga Filistehanon nga nagalibut, aron sa pagdala sa mga balita ngadto sa ilang mga dios-dios, ug sa katawohan. ¹⁰Ug ilang gibutang ang iyang hinagiban sa balay sa ilang mga dios, ug gihigot ang iyang ulo didto sa balay ni Dagon. ¹¹Ug sa diha nga ang tibook Jabes-Galaad nakadungog sa tanan nga gibuhat sa mga Filistehanon kang Saul, ¹²Ang tanang mga maisug nga tawo nanindog, ug gikuha ang lawas ni Saul, ug ang mga lawas sa iyang mga anak nga lalake ug gidala kini ngadto sa Jabes, ug gilubong ang ilang mga bukog sa ilalum sa kahoy nga encina sa Jabes, ug nanagpuasa *sila sulod sa* pito ka adlaw. ¹³Sa ingon niini si Saul namatay tungod sa iyang paglapas nga iyang nahimo batok kang Jehova, tungod sa pulong ni Jehova, nga wala niya bantayi; ug tungod usab sa iyang pagpakitambag sa usa ka espiritista, sa pagpangutana kaniya niini, ¹⁴Ug wala mangutana kang Jehova; busa siya gipatay niya, ug gihatag ang gingharian ngadto kang David ang anak nga lalake ni Isai.

¹ Unya ang tibook Israel nanagtigum sa ilang kaugalingon sa tingub kang David ngadto sa Hebron, nga nanag-ingon: Ania karon, kami mao ang imong bukog ug imong unod. ²Sa miaging mga panahon, bisan sa hari pa si Saul, ikaw mao ang nagmando sa pagpagula ug nagdala sa pagpasulod sa Israel: ug si Jehova nga imong Dios namulong kanimo: Ikaw mahimong magbalantay sa akong katawohan nga Israel, ug ikaw mahimong principe sa akong katawohan nga Israel. ³Busa ang tanang mga anciano sa Israel nangadto sa hari didto sa Hebron; ug si David naghimo sa usa ka pakigsaad uban kanila didto sa Hebron sa atubangan ni Jehova; ug ilang gidihogan si David nga

hari sa ibabaw sa Israel, sumala sa pulong ni Jehova kang Samuel. ⁴Ug si David ug ang tibook Israel ming-adto sa Jerusalem (nga mao ang Jebus); ug ang mga Jebusehanon, ang mga pumoluyo sa yuta didto man. ⁵Ug ang mga pumoluyo sa Jebus namulong kang David: Dili ka moanhi dinhi. Apan bisan pa niana nakuha ni David ang malig-ong salipdanan sa Sion; kini mao ang ciudad ni David. ⁶Ug si David miingon: bisan kinsa ang makadaug pag-una sa mga Jebusehanon himoong pangulo ug capitan. Ug si Joab anak nga lalake ni Sarvia miadto pag-una, ug nahimong pangulo. ⁷Ug si David nagpuyo diha sa sulod sa malig-ong salipdanan; busa ilang gitawag kana nga ciudad ni David. ⁸Ug iyang gitukod ang ciudad nga nagalibut, sukad sa Millo maglibut; ug giayo ni Joab ang ubang bahin sa ciudad. ⁹Ug si David nagakadaku gayud; kay si Jehova sa mga panon nag-uban kaniya.

¹⁰Karon kini mao ang mga pangulo sa mga gamhanang tawo nga diha kang David, nga nagpaila sa ilang kaugalingon nga pagkakusganon, uban kaniya sa iyang gingharian, lakip ang tibook Israel aron sa paghimo kaniya nga hari, sumala sa pulong ni Jehova mahitungod sa Israel. ¹¹Ug kini mao ang gidaghanon sa mga gamhanang tawo ni David: si Jasobam, anak nga lalake sa usa ka Hakmonhon, ang pangulo sa katloan; iyang gilabay ang iyang bangkaw batok sa totolo ka gatus ug gipamatay sila sa makausa. ¹²Ug sunod kaniya mao si Eleazar anak nga lalake ni Dodo, ang Ahohitanhon, nga usa sa totolo ka gamhanang tawo. ¹³Siya didto kauban ni David sa Pas-dammin, ug didto ang mga Filistehanon nanagkatapok sa paggubat, diin dihay usa ka luna nga yuta nga puno sa cebada; ug ang katawohan nangalagiw gikan sa atubangan sa mga Filistehanon. ¹⁴Ug sila nanagtindog sa taliwala sa maong luna ug gipanalipdan *nila* kana, ug gipatay ang mga Filistehanon; ug giluwat sila ni Jehova sa usa ka dakung pagdaug. ¹⁵Ug totolo sa katloan ka pangulong tawo nangadto didto sa bato kang David, ngadto sa langub sa Adullam; ug ang panon sa mga Filistehanon napahiluna didto sa walog sa Raphaim. ¹⁶Ug si David dinha diay sa sulod sa malig-ong salipdanan, ug ang mga bantay nga sundalo sa mga Filistehanon didto sa Beth-lehem. ¹⁷Ug si David gihidlaw, ug miingon: Oh nga may usa nga mohatag unta kanako ug tubig nga mainum gikan sa atabay sa Beth-lehem, nga tupad sa pultahan! ¹⁸Ug ang totolo mingsuot sa taliwala sa panon sa mga Filistehanon, ug mingtimba ug tubig gikan sa atabay sa Beth-lehem, nga tupad sa pultahan, ug gidala kana ngadto kang David: apan si David wala moinum niana, kondili kana gibubo *niya* ngadto kang Jehova, ¹⁹Ug miingon: Dios ko, idili kana kanako, nga buhaton ko kini: imnon ko ba ang dugo niining mga tawo nga nagbutang sa ilang kinabuhi sa peligro? Kay *sa peligro* sa ilang mga kinabuhi ilang gidala kana. Busa siya wala moinum niana. Kining mga butanga gihimo sa tolo ka gamhanang tawo. ²⁰Ug si Abisai, ang igsoon nga lalake ni Joab, siya ang labaw sa totolo; kay iyang gilabay ang iyang bangkaw batok sa totolo ka gatus ug gipamatay sila, ug may ngalan siya sa taliwala sa totolo. ²¹Sa totolo, siya ang labing talahuron kay sa duha ug gihimo nga ilang capitan: apan siya wala makakab-ut sa *nahaunang* totolo. ²²Si Benaia ang anak nga lalake ni Joiada, ang anak nga lalake sa maisug nga tawo sa Cabseel, nga nakahimo sa mga buhat nga dagku, iyang gipatay ang duha ka *anak nga lalake* ni Ariel sa Moab: ug miadto siya usab ug mipatay sa usa ka leon sa taliwala sa usa ka gahong sa panahon sa nieve. ²³Ug iyang gipatay ang usa ka taga-Egipto, usa ka tawo nga

daku ug lawas, lima ka maniko ang gitas-on; ug diha sa kamot sa taga-Egipto, may usa ka bangkaw nga sama sa likisan sa maghahabol; ug siya milugsong ngadto kaniya uban ang sungkod, ug giagaw ang bangbaw gikan sa kamot sa taga-Egipto, ug gipatay siya pinaagi sa iyang kaugalingong bangkaw. ²⁴Kining mga butanga gihimo ni Benaia anak nga lalake ni Joiada, ug may usa ka ngalan siya sa taliwala sa totolo ka gamhanang tawo. ²⁵Ania karon, siya labi pang talahuron kay sa katloan, apan siya wala makakab-ut sa *unang* totolo: ug gibutang siya ni David sa ibabaw sa iyang mga bantay. ²⁶Ang gamhanang mga tawo usab sa mga kasundalohan: si Asael ang igsoon nga lalake ni Joab, si Elchanan anak nga lalake ni Dodo sa Beth-lehem; ²⁷si Samoth nga Ararnon, si Helles nga Pelonhon. ²⁸Si Ira anak nga lalake ni Ikes nga Tekohanon, si Abieser ang Anatotnon, ²⁹Si Sibbeccai nga Husatnon, si Ilai nga Ahohanon, ³⁰Si Maharai ang Netopatnon, si Heled anak nga lalake ni Baana ang Netopatnon, ³¹Si Itai anak nga lalake ni Ribai sa Gabaath sa mga anak ni Benjamin, si Benaia ang Piratonhon, ³²Si Hurai sa mga sapa sa Gaas, si Abiel ang Arbatnon, ³³Si Azmaveth nga Baarumnon, si Eliaba ang Saalbonhon; ³⁴Ang mga anak nga lalake ni Asem ang Gizonhon, si Jonathan anak nga lalake ni Saje nga Ararnon, ³⁵si Ahiam anak nga lalake ni Sachar ang Ararnon, si Eliphai anak nga lalake ni Ur, ³⁶Si Hephher ang Mecheratnon, si Ahia ang Pelinhanon, ³⁷Si Hesro nga Carmilhanon, si Nahari anak nga lalake ni Esbai, ³⁸Si Joel ang igsoon nga lalake ni Nathan, si Mibhar anak nga lalake ni Agrai, ³⁹Si Selec ang Ammonhanon, si Narai ang Berothanon, ang magdadala sa hinagiban ni Joab anak nga lalake ni Sarvia, ⁴⁰Si Ira ang Itrinhon, ug si Gareb ang Itrinhon, ⁴¹Si Urias ang Hetehanon, si Zabad anak nga lalake ni Ahli, ⁴²Si Adina anak nga lalake ni Siza ang Rubenhanon, usa ka pangulo sa mga Rubenhanon, ug ang katloan uban kaniya, ⁴³Si Hanan anak nga lalake ni Maacha, ug si Josaphat ang Mitnithanon, ⁴⁴Si Uzias ang Astarotnon, si Samma ug si Jeiel mga anak nga lalake ni Hotham ang Aroernon, ⁴⁵Si Jediael anak nga lalake ni Simri, ug si Joha iyang igsoon nga lalake ang Tisahanon, ⁴⁶Si Eliel Mahabnon, ug si Jeribai, ug si Joabia, mga anak nga lalake ni Elnaa, ug si Itma ang Moabnon, ⁴⁷Si Eliel, ug si Obed, ug si Jasael ang Mesobiahanon.

¹ Karon kini mao sila nga nangadto kang David sa Siclag, samtang nagtago pa siya sa iyang kaugalingon tungod kang Saul anak nga lalake ni Cis; ug sila diha uban sa mga gamhanang tawo, iyang mga magtatabang sa gubat. ²Ug sila nasangkap sa mga pana, ug makagamit sa too ug walang kamot sa paglabyog sa mga bato ug sa pagpana sa mga udyong gikan sa pana: sila sa kaigsoonan ni Saul sa Benjamin. ³Ang pangulo mao si Ahiezer; unya si Joas, ang mga anak nga lalake ni Semaa ang Gabaatnon, ug si Jesiel, ug si Pheleth, ang mga anak nga lalake ni Azmaveth, ug si Beracah ug si Jehu ang Anatotnon, ⁴Ug si Ismaias ang Gabaonhon, usa ka gamhanang tawo sa taliwala sa katloan, ug pangulo sa katloan, ug si Jeremias, ug si Jahaziel, ug si Johanan, ug si Jozabad ang Gederatnon, ⁵Ug si Eluzai, ug si Jeremoth, ug si Bealias, ug si Semarias ang Harupnon, ⁶Si Elcana, ug si Isias, ug si Asarel, ug si Joeser, ug si Jazobam, ang Corahanon. ⁷Ug si Joela, ug si Zebadias, ang mga anak nga lalake ni Jeroham sa Gedor. ⁸Ug gikan sa mga Gadahanon may nanagbulagbulag

sa ilang kaugalingon ngadto kang David sa malig-ong salipdanan didto sa kamingawan, gamhanang mga tawo sa kaisug, mga tawo nga bansay sa gubat, nga makakupot sa taming ug bangkaw; kansang mga nawong sama sa mga nawong sa mga leon, ug sila mga matulin sama sa mga lagsaw sa ibabaw sa kabukiran: ⁹Si Eser ang pangulo, si Obadias ang ikaduha, si Eliab ang ikatolo, ¹⁰Si Mismana ang ikaupat, si Jeremias ang ikalima, ¹¹Si Atai ang ikaunom, si Eliel ang ikapito, ¹²Si Johanan ang ikawalo, si Elzabad ang ikasiyam, ¹³Si Jeremias ang ikapulo, si Machbanai ang ikapulo ug usa. ¹⁴Kini gikan sa mga anak nga lalake ni Gad maoy mga capitan sa panon: siya nga maoy labing kinaubsan tumbas sa usa ka gatus, ug ang labing kinadakuan tumbas sa usa ka libo. ¹⁵Kini sila mao ang nanabok sa Jordan sa unang bulan, sa diha nga kini miawas sa tanang mga tampi niini; ug ilang gipakalagiw silang tanan ngadto sa mga kawalogan, paingon ngadto sa silangan ug paingon sa kasadpan. ¹⁶Ug may nangabut gikan sa mga anak sa Benjamin ug Juda ngadto sa malig-ong salipdanan kang David. ¹⁷Ug si David migula sa pagpakigkita kanila, ug mitubag ug miingon kanila: Kong ugaling kamo nanganhi nga makigdaiton kanako sa pagtabang kanako, ang akong kasingkasing igabugkos kaninyo; apan kong *kamo nanganhi* sa pagbudhi kanako ngadto sa akong mga kaaway, sanglit kay walay kadautan sa akong mga kamot, ang Dios sa atong mga amahan magtan-aw unta niana, ug badlongon kana. ¹⁸Unya ang Espiritu mikunsad kang Amasai, nga maoy pangulo sa katloan, *ug siya miingon* : Imo kami, David, ug anaa kami kanimo, ikaw anak nga lalake ni Isai: ang pakigdait, ang pakigdait kanimo, ug ang pakigdait anaa sa imong mga magtatabang; kay ang imong Dios nagatabang kanimo. Unya gidawat sila ni David, ug gihimo sila nga mga capitan sa panon. ¹⁹Ug gikan kang Manases usab may nanghitipon ngadto kang David nga pila ka book, sa diha nga siya nahiabut uban sa mga Filistehanon batok kang Saul sa pagpakiggubat: apan sila wala nila tabangi; kay ang mga ginoo sa mga Filistehanon tungod sa pagtambag nagpapahawa kaniya, nga nagaingon: Siya moadto sa iyang agalon nga si Saul sa kadaut sa atong mga ulo. ²⁰Sa miadto siya sa Siclag, may mingtipon kaniya gikan kang Manases, si Adna, ug si Jozabad, ug si Jediael, ug si Michael, ug si Jozabad, ug si Eliu, ug si Selitai, mga capitan sa mga linibo nga gikan kang Manases. ²¹Ug ilang gitabangan si David batok sa panon nga mga libud-soroy; tungod kay sila ngatanan mga gamhanang tawo sa kaisug, ug mga capitan *sila* sa panon. ²²Kay sa adlaw-adlaw ang mga tawo magaadtoan kang David aron sa pagtabang kaniya, hangtud nga dihay usa ka dakung panon, sama sa panon sa Dios.

²³ Ug kini mao ang gidaghanon sa mga pangulo nila nga mga sangkap sa hinagiban alang sa gubat, nga nangadto kang David sa Hebron, aron sa pagbalhin sa gingharian ni Saul ngadto kaniya, sumala sa pulong ni Jehova. ²⁴Ang mga anak sa Juda nga nagdala sa taming ug bangkaw unom ka libo ug walo ka gatus, sangkap alang sa gubat. ²⁵Sa mga anak ni Simeon, gamhanang mga tawo sa kaisug alang sa gubat, pito ka libo ug usa ka gatus. ²⁶Sa mga anak ni Levi upat ka libo ug unom ka gatus. ²⁷Ug si Joiada maoy pangulo sa *balay* ni Aaron; ug uban kaniya may totolo ka libo ug pito ka gatus, ²⁸Ug si Sadoc, usa ka batan-on nga gamhanan sa kaisug, ug sa balay sa iyang amahan kaluhaan ug duha ka capitan. ²⁹Ug sa mga anak sa Benjamin, ang kaigsoonan ni Saul, tolo ka libo: kay hangtud niini ang labing daku nga bahin kanila mingpasakup sa balay ni Saul. ³⁰Ug sa mga

anak sa Ephraim, kaluhaan ka libo ug walo ka gatus, gamhanang mga tawo sa kaisug, mga bantugang tawo sa mga balay sa ilang mga amahan. ³¹Ug sa katungang-banay sa Manases napulo ug walo ka libo, nga gipanghinganlan aron sa pag-anha ug paghimo kang David nga hari. ³²Ug sa mga anak ni Issachar, mga tawo nga may salabutan sa mga panahon, sa pagpanghibalo sa pagabuhaton sa Israel, ang mga pangulo nila duha ka gatus; ug ang tanan nilang kaigsoonan diha sa ilang pagbulot-an. ³³Sa kang Zabulon, kadtong mga may katakus sa paggula ipon sa panon, nga makapahamutang sa gubat, sa paggamit sa tanang nagkalainlaing galamiton sa gubag, kalim-an ka libo, ug kana makapahaluna sa gubat, ug *mga tawo* nga dili maduhaduhaon. ³⁴Ug sa Nephtali, usa ka libong mga capitan, ug uban kanila nga nagdala sa taming ug bangkaw katloan ug pito ka libo. ³⁵Ug sa mga Danhon ang makapahaluna sa gubat, kaluhaan ug walo ka libo ug unom ka gatus. ³⁶Ug sa kang Aser, ingon sa makahimo sa paggula uban sa panon, nga makapahimutang sa gubat, kap-atan ka libo. ³⁷Ug sa pikas nga daplin sa Jordan, sa mga Rubenhanon, ug sa mga Gadhanon, ug sa katungang-banay ni Manases, uban ang tanang mga nagkalainlaing galamiton alang sa gubat, usa ka gatus ug kaluhaan ka libo. ³⁸Kining *tanang* sanglit mga tawo sa gubat, nga makapahaluna sa gubat, nangadto uban ang usa ka hingpit nga kasingkasing ngadto sa Hebron, sa paghimo kang David nga hari sa ibabaw sa tibook Israel: ug ang tanan usab sa Israel nanaghiusa sa kasingkasing sa paghimo kang David nga hari. ³⁹Ug sila didto uban kang David sa totolo ka adlaw, nangaon ug nanginum; kay ang ilang kaigsoonan nanag-andam alang kanila. ⁴⁰Labut pa sila nga duol kanila, *bisan kadtong* sa halayo sama sa Issachar ug Zabulon, ug Nephtali, nanagdala ug tinapay diha sa ilang mga asno, ug sa mga camello, ug sa mga mula, ug sa mga vaca, mga balon nga harina, mga minasa nga igos, ug mga pungpong sa mga parras, ug vino, ug lana, ug mga vaca, ug mga carnero nga daghan: kay dihay kalipay sa Israel.

¹ Ug si David nagpakitambag sa mga capitan sa mga linibo ug sa tinaggatus, bisan uban sa tagsatagsa ka pangulo. ²Ug si David miingon sa tibook katilingban sa Israel: Kong daw maayo kaninyo, ug kong gikan kang Jehova nga atong Dios, pasugoan nato bisan diin ngadto sa kaigsoonan nato nga nahabilin sa tibook yuta sa Israel, nga giubanan sa mga sacerdote ug mga Levihanon nga anaa sa ilang mga ciudad nga may mga sibsibanan, aron sila makighiusa kanato; ³Ug atong dad-on pag-usab ang arca sa atong Dios kanato: kay wala nato pangitaa kana sa mga adlaw ni Saul. ⁴Ug ang tibook katilingban namulong nga ilang himoon kini: kay ang butang matarung sa mga mata sa tibook katawohan. ⁵Busa gitigum pagtingub ni David ang tibook Israel, sukad sa Sihor ang *sapa* sa Egipto bisan ngadto sa pagsulod *mo* sa Hamath, sa pagdala sa arca sa Dios gikan sa Chiriath-jearim. ⁶Ug si David mitungas ug ang tibook Israel, ngadto sa Baala, *nga mao* ang Chiriath-jearim, nga sakup sa Juda, aron sa pagdala gikan didto sa arca sa Dios nga si Jehova nga nagapahiluna ibabaw sa querubin nga gitawag pinaagi sa Ngalan. ⁷Ug ilang gitungtong ang arca sa Dios sa usa ka carro nga bag-o, *ug gipagula* kini gikan sa balay ni Abinadab: ug si Uzza ug si Ahio ang nanagguyod sa carro. ⁸Ug si David ug ang tibook Israel nanagkalipay sa atubangan sa

Dios sa tibook nilang kusog, bisan uban sa mga awit, ug mga alpa, ug mga kinuldasan nga tulonggon, ug mga gagmayng tambor ug mga piyangpiyang, ug mga trompeta.

⁹ Ug sa diha nga sila nahiabut sa giukan sa Chidon giisa ni Uzza ang iyang kamot aron sa pagsagang sa arca; kay ang mga vaca nanghidugmo. ¹⁰Ug ang kasuko ni Jehova misilaub batok kang Uzza, ug iyang gihampak siya, tungod kay iyang giisa ang iyang kamot ngadto sa arca; ug didto siya namatay sa atubangan ni Jehova. ¹¹Ug si David nasuko, tungod kay si Jehova nayugot kang Uzza: ug iyang gitawag kanang dapita nga Peresuza, hangtud niining adlaw. ¹²Ug si David nahadlok sa Dios niadtong adlaw, nga nagaingon: Unsaon nako sa pagdala sa arca sa Dios kanako sa balay? ¹³Busa wala balhina ni David ang arca sa Dios ngadto kaniya ngadto sa ciudad ni David, apan gidala kini ngadto sa balay ni Obed-edom ang Getehanon. ¹⁴Ug ang arca sa Dios nahabilin uban sa panimalay ni Obed-edom sa iyang balay sa totolo ka bulan: ug si Jehova nanalangin sa balay ni Obed-edom, ug sa tanan nga diha kaniya.

¹ Ug si Hiram nga hari sa Tiro nagpadala ug mga sulogoon ngadto kang David, ug mga kahoy nga cedro, ug mga magtititil sa bato, ug mga panday, aron sa pagtukod alang kaniya ug usa ka balay. ²Ug nakita ni David nga si Jehova nagpahaluna kaniya nga hari sa ibabaw sa Israel; tungod kay ang iyang gingharian gibayaw, tungod sa iyang katawohan nga Israel. ³Ug si David midugang pagbaton ug daghang asawa sa Jerusalem; ug si David nanganak pa pagdugang ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye. ⁴Ug kini mao ang mga ngalan sa mga anak nga iyang nabatnan didto sa Jerusalem: si Samua, ug si Sobab, ug si Nathan, ug si Salomon, ⁵Ug si Ibhar, ug si Elisua, ug si Elephelet, ⁶Ug si Noga, ug si Nepeg, ug si Japia, ⁷Ug si Elisama, ug si Beeliada ug si Eliphelet.

⁸ Ug sa diha nga ang mga Filistehanon nakadungog nga si David gidihogan nga hari sa ibabaw sa tibook Israel, ang tanang mga Filistehanon nangadto sa pagpangita kang David: ug si David nakadungog mahitungod niini, ug migula batok kanila. ⁹Karon ang mga Filistehanon nangabut ug naghimo ug usa ka pagdasdas diha sa walog sa Raphaim. ¹⁰Ug si David nangutana sa Dios, nga nagaingon: Moadto ba ako batok sa mga Filistehanon? Ug itugyan mo ba sila sa akong kamot? Ug si Jehova miingon kaniya: Umadto ka kay itugyan ko sila sa imong kamot. ¹¹Busa nangadto sila sa Baal-perasim, ug gidaug sila ni David didto: ug si David miingon: Ang Dios nagbungkag sa akong mga kaaway pinaagi sa akong kamot, sama sa pagbahinbahin sa mga katubigan. Busa ilang gitawag ang ngalan nianang dapita nga Baalperasim. ¹²Ug ilang gibiyaan ang ilang mga dios didto; ug si David naghatag ug sugo, ug kini gisunog sa kalayo. ¹³Ug ang mga Filistehanon naghimo pa gayud pag-usab sa usa ka pagdasdas diha sa walog. ¹⁴Ug si David nangutana pag-usab sa Dios; ug ang Dios miingon kaniya: Dili ka moadto sa paglutos kanila: bumalik ka gikan kanila, ug umadto ka batok kanila didto sa mga kakahoyan nga morales. ¹⁵Ug nahitabo sa diha nga ikaw makadungog sa lanog sa paglakat sa mga kinatumyan sa mga kahoy nga morales, nga unya ikaw gumula sa pagpakiggubat; kay ang Dios migula sa unahan nimo sa pagdaug sa panon sa mga Filistehanon. ¹⁶Ug si David naghimo sumala sa gisugo sa Dios kaniya: ug ilang gidaug ang panon sa mga

Filistehanon sukad sa Gabaon bisan hangtud sa Geser. ¹⁷Ug ang kabantug ni David milanog sa tanang kayutaan; ug gibutang ni Jehova ang kahadlok kaniya sa ibabaw sa tanang mga nasud.

¹ Ug si *David* naghimo alang kaniya ug mga balay sa ciudad ni David: ug siya nag-andam ug usa ka dapit alang sa arca sa Dios, ug naghimo alang niini ug usa ka balong-balong. ²Unya si David miingon: Walay bisan kinsa nga magdala sa arca sa Dios gawas sa mga Levihanon: kay kanila ang Dios nagpili aron sa pagdala sa arca sa Dios, ug sa pag-alagad kaniya sa walay katapusan. ³Ug gitigum ni David ang tibook Israel didto sa Jerusalem, aron sa pagdala sa arca ni Jehova ngadto sa dapit niini, nga iyang giandam alang niini. ⁴Ug gitigum ni David sa tingub ang mga anak nga lalake ni Aaron, ug ang mga Levihanon: ⁵Gikan sa mga anak nga lalake ni Coath si Uriel ang pangulo, ug ang iyang mga kaigsoonan nga usa ka gatus ug kaluhaan: ⁶Gikan sa mga anak nga lalake ni Merari, si Asaia ang pangulo, ug ang iyang mga kaigsoonan duha ka gatus ug kaluhaan; ⁷Gikan sa mga anak nga lalake ni Gerson, si Joel ang pangulo, ug ang iyang mga kaigsoonan usa ka gatus ug katloan, ⁸Gikan sa mga anak nga lalake ni Elisaphan, si Semaia ang pangulo, ug ang iyang mga kaigsoonan duha ka gatus; ⁹Gikan sa mga anak nga lalake ni Hebron si Eliel ang pangulo, ug ang iyang mga kaigsoonan kawaloan; ¹⁰Gikan sa mga anak nga lalake ni Uzziel, si Aminadab ang pangulo, ug ang iyang mga kaigsoonan usa ka gatus napulo ug duha. ¹¹Ug gitawag ni David si Sadoc, ug si Abiathar, ang mga sacerdote, ug sa mga Levihanon, si Uriel, si Asaia, ug si Joel, si Semeias, ug si Eliel, ug si Aminadab, ¹²Ug miingon kanila: Kamo mao ang mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan sa mga Levihanon: magpabalaan kamo sa inyong kaugalingon kamo ug ang inyong mga kaigsoonan, aron madala ninyo ang arca ni Jehova, ang Dios sa Israel, ngadto sa *dapit* nga akong giandam alang niini. ¹³Tungod kay kini wala ninyo *dad-a* sa sinungdan, si Jehova nga atong Dios nayugot kanato, tungod kay siya wala nato pangitaa sumala sa tulomanon. ¹⁴Busa ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon nanagpabalaan sa ilang kaugalingon aron sa pagdala sa arca ni Jehova, ang Dios sa Israel. ¹⁵Ug ang arca sa Dios giyayongan sa mga anak sa mga Levihanon pinaagi sa mga yayongan sa ibabaw niini ingon sa gisugo ni Moises sumala sa pulong ni Jehova. ¹⁶Ug si David misulti sa pangulo sa mga Levihanon sa pagtudlo sa ilang mga kaigsoonan nga mga mag-aawit, uban sa mga tulonggon, mga tulonggon nga kinuldasan ug mga alpa ug mga piyangpiyang, nga nanaglanog sa makusog ug gipatugbaw ang tingog sa kalipay. ¹⁷Busa ang mga Levihanon nagtudlo kang Heman ang anak nga lalake ni Joel; ug sa iyang mga kaigsoonan, si Asaph ang anak nga lalake ni Berechuias; ug sa mga anak nga lalake ni Merari nga ilang mga kaigsoonan, si Ethan ang anak nga lalake ni Cusaias; ¹⁸Ug uban kanila ang ilang mga kaigsoonan nga igtagurha, si Zacarias, si Ben, ug si Jaazael, ug si Simiramoth, ug si Jehiel, ug si Uni, ug si Eliab, ug si Benaias, ug si Maasias, ug si Mathithias, ug si Eliphelehu, ug si Micnias, ug si Obed-edom, ug si Jehiel, ang mga magbalantay sa pultahan. ¹⁹Busa ang mga mag-aawit, si Heman, si Asaph, ug si Ethan, *maoy natudlo*, nga nanagdala sa mga piyangpiyang nga tumbaga aron sa pagpatunog nga kusog; ²⁰Ug si Zacharias, ug si Asiel, ug si Semiramoth, ug si Jehiel, ug si Uni, ug si Eliab, ug si Maasias, ug

si Benaias, lakip ang mga tulonggon nga kinuldasan nga nahitungod kang Alamot; ²¹Ug si Mathithias, ug si Eliphelehu, ug si Micnias, ug si Obed-edom, ug si Jeiel, ug si Azazias, lakip ang mga alpa nga dinuyogan sa Seminith, sa pagmando sa *awit*. ²²Ug si Chenanias pangulo sa mga Levihanon, nangulo sa pag-awit: siya nanudlo mahitungod sa awit, tungod kay siya batid. ²³Ug si Berechuias ug si Elcana maoy mga magbalantay sa pultahan sa arca. ²⁴Ug si Sebanias, ug si Josaphat, ug si Nathanael, ug si Amasias, ug si Zacharias, ug si Benaias, ug si Eliezer, mga sacerdote, nanagpatunog sa mga trompeta sa atubangan sa arca sa Dios; ug si Obed-edom ug si Jehias maoy mga magbalantay sa mga pultahan sa arca.

²⁵ Busa si David, ug ang mga anciano sa Israel, ug ang mga capitan sa mga linibo, ming-adto sa pagdala sa arca sa tugon ni Jehova, gikan sa balay ni Obed-edom uban sa kalipay. ²⁶Ug nahitabo, sa diha nga ang Dios nagtabang sa mga Levihanon nga nanagdala sa arca sa tugon ni Jehova, nga sila nanaghalad ug pito ka vaca ug pito ka carnero. ²⁷Ug si David gisul-uban sa usa ka bisti nga lino nga fino ug ang tanan nga mga Levihanon nga nanagdala sa arca, ug ang mga mag-aawit, ug si Chenanias ang pangulo sa awit *uban* sa mga mag-aawit: ug si David nagsul-ob sa usa ka ephod nga lino. ²⁸Sa ingon niana gidala sa tibook Israel ang arca sa tugon ni Jehova inubanan sa pagsinggit, ug sa tingog sa corneta, ug sa mga trompeta, ug sa mga piyangpiyang, makusog ang lanog lakip ang mga tulonggon nga kinuldasan ug mga alpa. ²⁹Ug nahitabo, sa nahiabut ang arca sa tugon ni Jehova sa ciudad ni David, nga si Michal ang anak nga babaye ni Saul milantaw sa tamboanon, ug nakakita kang hari David nga nagsayaw ug nagakalipay; ug siya nagyubit kaniya sa sulod sa iyang kasingkasing.

¹ Ug ilang gidala sa sulod ang arca sa Dios, ug gibutang kini sa kinataliwad-an sa balong-balong nga gibuhat ni David alang niana: ug sila nanaghalad ug mga halad-nga-sinunog ug mga halad-sa-pakigdait sa atubangan sa Dios. ²Ug sa diha nga si David nakatapus na paghalad sa halad-nga-sinunog ug sa mga halad-sa-pakigdait, iyang gipanalanginan ang katawohan sa ngalan ni Jehova. ³Ug siya naghatag sa tagsatagsa sa Israel, lalake ug babaye, sa tagsatagsa usa ka book nga tinapay, ug usa ka pahat *nga unod*, ug usa ka torta nga pasas. ⁴Ug iyang gitudlo ang uban sa mga Levihanon sa pag-alagad sa atubangan sa arca ni Jehova, ug sa pagsaulog ug sa pagpasalamat ug pagdayeg kang Jehova, ang Dios sa Israel: ⁵Si Asaph ang pangulo, ug ang sunod kaniya si Zacarias, si Jeiel, ug Semiramoth, ug si Jehiel, ug si Mathithias, ug si Eliab, ug si Benaias, ug si Obed-edom, ug si Jeiel uban sa mga tulonggon nga kinuldasan ug mga alpa; ug si Asaph uban sa mga piyangpiyang nga nagalanog sa makusog; ⁶Ug si Benaias ug si Jaasiel ang mga sacerdote uban sa mga trompeta sa kanunay, sa atubangan sa arca sa tugon sa Dios.

⁷ Unya niadtong adlaw, si David nagsugo pag-una sa paghatag sa mga pasalamat kang Jehova, sa kamot ni Asaph ug sa iyang mga kaigsoonan. ⁸Oh paghatag kamo ug mga pasalamat kang Jehova, tawga ang iyang ngalan; Ipahibalo ang iyang mga buhat sa mga katawohan. ⁹Pag-awit kaniya, pag-awit ug mga pagdayeg kaniya; Paghigut kamo sa tanang mga katingalahang buhat niya.

¹⁰Maghimaya kamo sa iyang maputling ngalan; Lipaya ang kasingkasing nila nga nangita kang Jehova. ¹¹Pangitaa ninyo si Jehova ug ang iyang kusog; Pangitaa ang iyang nawong sa kanunay. ¹²Hinumdumi ang iyang mga katingalahang buhat nga iyang nabuhat, Ang iyang mga katingalahan ug ang mga paghukom sa iyang baba, ¹³Oh kamo nga kaliwat ni Israel nga iyang alagad, Kamo nga mga anak ni Jacob, nga iyang mga pinili. ¹⁴Siya mao si Jehova nga atong Dios; Ang iyang mga paghukom anaa sa tibook nga yuta. ¹⁵Hinumdumi ang iyang tugon sa walay katapusan; Ang pulong nga iyang gisugo sa usa ka libo ka kaliwatan, ¹⁶Ang tugon nga iyang gihimo uban kang Abraham, Ug ang iyang panumpa kang Isaac, ¹⁷Ug nagpamatuod sa mao usab kang Jacob alang sa usa ka kabalaoran, Sa Israel nga usa ka walay-katapusan nga-tugon, ¹⁸Nga nagaingon: Kanimong ihatag ko ang yuta sa Canaan, Ang bahin sa imong panulondon; ¹⁹Sa diha nga kamo pila pa ka tawo, Oo, talagsa ra, ug mga dumuloong diha niana; ²⁰Ug sila nanlakaw gikan sa usa ngadto sa usa ka nasud, Ug gikan sa usa ka gingharian ngadto sa laing katawohan. ²¹Wala tumugot siya nga bisan kinsa magapasakit kanila; Oo, iyang gibadlong ang mga hari tungod kanila, ²²Nga nag-ingon : Ayaw paghilabi ang akong mga dinihog. Ug ayaw pagbuhat ug dautan sa akong mga manalagna. ²³Pag-awit kang Jehova, tibook nga yuta; Ipakita ang iyang kaluwasan sa adlaw-adlaw. ²⁴Ipadayag ang iyang himaya sa mga nasud, Ug iyang mga katingalahan nga buhat sa tanang mga katawohan, ²⁵Kay daku si Jehova, ug takus nga pagadayegon ug daku; Siya usab kahadlokang labaw sa tanang mga dios. ²⁶Tungod kay ang tanang mga dios sa mga katawohan mga dios-dios: Apan si Jehova nagbuhat sa mga langit. ²⁷Kadunggan ug pagkahalangdon anaa sa atubangan niya; Kusog ug kalipay anaa sa iyang dapit. ²⁸Ipahanungod kang Jehova, kamo nga kaubanan sa mga katawohan, Ipahanungod kang Jehova ang himaya ug kusog; ²⁹Ipahanungod kang Jehova ang himaya nga angay sa iyang ngalan; Pagdala ug usa ka halad, ug umadto sa atubangan niya; Magsimba kamo kang Jehova sa katahum sa pagkabalaan. ³⁰Pangurog sa atubangan niya, tibook nga yuta: Ang kalibutan usab natukod na nga dili mabalhin. ³¹Magkalipay unta ang mga langit, ug magkalipay unta ang yuta; Ug pasultiha sila sa taliwala sa mga nasud, nga si Jehova nagahari. ³²Padaguoka ang dagat, ug ang pagkapuno niini; Magkalipay unta ang kapatagan ug ang tanan nga anaa niini; ³³Unya ang mga kahoy sa lasang manag-awit sa atubangan ni Jehova tungod sa kalipay; Tungod kay siya moanhi sa paghukom sa yuta. ³⁴Oh paghatag pasalamat kang Jehova; kay siya maayo man; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan. ³⁵Ug umingon kamo: Luwasa kami, Oh Dios, sa among kaluwasan, Ug tiguma kami pagtingub ug luwasa kami gikan sa mga nasud, Aron sa paghatag ug pasalamat sa imong maputli nga ngalan, Ug sa pagdaug tungod sa imong pagdayeg. ³⁶Dalayegon si Jehova, ang Dios sa Israel, Sukad sa walay katapusan bisan hangtud sa walay katapusan. Ug ang tanang katawohan nanagingon: Amen, ug nanagdayeg kang Jehova.

³⁷ Busa gipabilin niya didto, sa atubangan sa arca sa tugon ni Jehova, si Asaph ug ang iyang mga kaigsoonan, aron sa pag-alagad sa atubangan sa arca sa kanunay, sumala sa kinahanglan sa adlaw-adlaw nga bulohaton; ³⁸Ug si Obed-edom uban ang ilang mga kaigsoonan, kan-uman ug walo; si Obed-edom usab ang anak nga lalake ni Jeduthun ug Hosa aron mahimong magbalantay sa pultahan; ³⁹Ug si Sadoc ang sacerdote, ug ang iyang mga kaigsoonan ang mga sacerdote, sa

atubangan sa tabernaculo ni Jehova sa hataas nga dapit nga atua sa Gabaon, ⁴⁰Sa paghalad sa mga halad-nga-sinunog kang Jehova ibabaw sa halaran sa halad-nga-sinunog sa kanunay, buntag ug hapon, bisan sumala sa tanang nahasulat sa Kasugoan ni Jehova, nga iyang gisugo sa Israel; ⁴¹Ug uban kanila si Heman ug si Jeduthun, ug ang uban nga pinili, nga gihisgutan pinaagi sa ngalan, sa paghatag sa mga pasalamat kang Jehova, tungod kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ⁴²Ug uban kanila si Heman ug si Jeduthun *uban* sa mga trompeta ug mga piyangpiyang alang niadtong magapatingog nga kusog, ug uban sa mga tulonggon tungod sa mga alawiton sa Dios; ug ang mga anak nga lalake ni Jeduthun anha sa ganghaan. ⁴³Ug ang tibook katawohan nanglakat ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balay: ug si David mipauli sa pagpanalangin sa iyang balay.

¹ Ug nahitabo, sa diha nga si David mipuyo sa iyang balay, nga si David miingon kang Nathan ang manalagna: Ania karon, ako nagapuyo sa usa ka balay nga cedro, apan ang arca sa tugon ni Jehova *nagapuyo* sa ilalum sa mga cortina. ²Ug si Nathan miingon kang David: Buhata ang tanan nga anaa sa imong kasingkasing; kay ang Dios nagauban kanimo. ³Ug nahitabo sa maong gabii, nga ang pulong sa Dios midangat kang Nathan, nga nagaingon: ⁴Lakaw ug suginli si David nga akong alagad, kini mao ang giingon ni Jehova: Dili ka magtukod ug balay alang kanako nga akong puy-an: ⁵Kay wala ako magpuyo sa usa ka balay sukad sa adlaw nga gidala ko ang Israel, hangtud niining adlaw, apan ako magbalhinbalhin gikan sa usa ka balong-balong ngadto sa usa ka balong-balong ug gikan sa usa ka tabernaculo ngadto sa *usa*. ⁶Sa tanang mga dapit diin ako naglakaw uban sa tibook Israel, namulong ba ako sa usa ka pulong sa bisan kinsa mga maghuhukom sa Israel, nga akong gisugo nga maoy magbalantay sa akong katawohan, nga nagaingon: Nganong wala ako ninyo buhati sa usa ka balay nga cedro? ⁷Busa karon kini mao ang ipamulong mo sa akong alagad nga si David: Kini mao ang giingon ni Jehova sa mga panon: Gikuha ko ikaw gikan sa sibsibanan, gikan sa pagsunodsunod sa mga carnero, aron ikaw mahimong principe sa akong katawohan nga Israel: ⁸Ug ako nag-uban kanimo bisan diin ikaw mahiadto, ug nagputol sa tanan mong mga kaaway gikan sa imong atubangan: ug himoon ko ikaw nga bantugan, sama sa ngalan sa mga dagku *nga tawo* nga anaa sa yuta. ⁹Ug ako magatudlo sa usa ka dapit alang sa akong katawohan nga Israel, ug magapahamutang kanila, aron sila magapuyo sa ilang kaugalingong dapit, ug dili na pagalihokon; ni magausik pa kanila ang mga anak sa kadautan, ingon sa una, ¹⁰Ug *ingon* nga sukad sa adlaw nga ako nagsugo sa mga maghuhukom nga anha sa ibabaw sa akong katawohan nga Israel; ug pagdag-on ko ang tanan mong mga kaaway. Labut pa suginlan ko ikaw nga si Jehova magatukod alang kanimo ug usa ka balay. ¹¹Ug mahitabo, sa diha nga ang imong mga adlaw matuman nga ikaw kinahanglan moadto sa pagtipon uban sa imong mga amahan, nga ako magapahamutang sa imong kaliwatan sunod kanimo, nga magagikan sa imong mga anak nga lalake; ug ako magalig-on sa iyang gingharian. ¹²Siya magatukod alang kanako ug usa ka balay, ug ako magalig-on sa iyang trono sa walay katapusan. ¹³Ako mahimo nga iyang amahan, ug siya mahimo nga akong anak nga lalake: ug dili

ko pagakuhaon ang akong mahigugmaong-kalolot gikan kaniya, ingon nga gikuha ko kini gikan kaniya nga nahauna kanimo; ¹⁴Kondili nga ako magapahimutang kaniya sa akong balay ug sa akong gingharian sa walay katapusan; ug ang iyang trono magamalig-on sa walay katapusan. ¹⁵Sumala niining tanang mga pulong, ug sumala niining tanang mga panan-awon, mao man ang gipamulong ni Nathan kang David.

¹⁶ Unya si David nga hari misulod, ug milingkod sa atubangan ni Jehova; ug siya miingon: Kinsa ba ako, Oh Jehova nga Dios, ug unsa ang akong balay, nga ikaw nagdala kanako sa ingon nga kahintang? ¹⁷Ug kini maoy usa ka diyutayng butang sa imong mga mata, Oh Dios; apan ikaw namulong mahitungod sa balay sa imong alagad sa usa ka dugayng panahon nga umalabut, ug nagtagad kanako sama sa kahintang sa usa ka tawo nga halangdon, Oh Jehova nga Dios. ¹⁸Unsay ikapamulong pa ni David kanimo mahitungod sa dungog nga gibuhad *alang* sa imong alagad? Kay ikaw nakaila sa imong alagad. ¹⁹Oh Jehova, tungod sa imong alagad, ug sumala sa imong kaugalingong kasingkasing, ikaw naghimo niining tanan nga pagkadaku, sa pagsangyaw sa tanan *niining* dagkung mga butang. ²⁰Oh Jehova, walay lain nga sama kanimo, ni may lain pa nga Dios gawas kanimo, sumala sa tanan nga among nadunggan sa among mga igdulungog. ²¹Ug hain ang usa ka nasud sa yuta nga sama sa imong katawohan nga Israel, nga giadto sa Dios aron lukaton ngadto kaniya alang sa usa ka katawohan, sa pagpabantug sa imong ngalan pinaagi sa dagku ug makalilisang nga mga butang, sa pagpapahawa sa mga nasud gikan sa atubangan sa imong katawohan nga imong gilukat gikan sa Egipto? ²²Kay ang imong katawohan nga Israel imong gihimo nga kaugalingong katawohan sa walay katapusan; ug ikaw, Jehova, nahimo nga ilang Dios. ²³Ug karon, Oh Jehova, himoa nga ang pulong nga imong gipamulong mahitungod sa imong alagad, ug mahitungod sa iyang balay, mahimong malig-on sa walay katapusan, ug himoa sumala sa imong gipamulong. ²⁴Ug himoa nga ang imong ngalan magamalig-on ug pagapadakuon sa walay katapusan sa pag-ingon: Si Jehova sa mga panon mao ang Dios sa Israel, bisan, usa ra ka Dios sa Israel: ug ang balay ni David nga imong alagad gipalig-on sa atubangan mo. ²⁵Tungod kay ikaw, Oh Dios ko, nagpakita sa imong alagad nga ikaw magatukod alang kaniya ug usa ka balay: busa nakakaplag ang imong alagad sa *sulod sa iyang kasingkasing* sa pag-ampo sa atubangan mo. ²⁶Ug karon, Oh Jehova, ikaw mao ang Dios, ug nagsaad niining maayong butang sa imong alagad: ²⁷Ug karon kini nakapahimuot kanimo sa pagpanalangin sa balay sa imong alagad, aron kini magapadayon sa walay katapusan sa atubangan mo: tungod kay ikaw, Oh Jehova, nagpanalangin, ug kini gipanalanginan sa walay katapusan.

¹ Ug sa tapus niini nahitabo, nga si David nakadaug sa mga Filistehanon, ug naghari kanila ug nagkuha sa Gath ug sa mga kalungSORAN niini gikan sa kamot sa mga Filistehanon. ²Ug iyang gidaug ang Moab; ug ang mga Moabnon nahimong mga alagad kang David, ug nanagbuhis. ³Ug si David nakadaug kang Hadareser nga hari sa Soba ngadto sa Hamath, sa miadto siya sa pagtukod sa iyang ginsakpan tupad sa suba sa Eufrates. ⁴Ug si David nagkuha gikan kaniya usa ka libong carro, ug

pito ka libong tawo nga magkakabayo, ug kaluhaan ka libong tawo nga nagtiniil; ug gikitnan ni David ang tanang mga kabayo sa carro, apan gigawas gikan niini ang alang sa usa ka gatus nga mga carro. ⁵Ug sa diha nga ang mga Sirianhon sa Damasco nangabut aron sa pagtabang kang Hadareser nga hari sa Soba, gipatay ni David ang kaluhaan ug duha ka libo ka tawo gikan sa mga Sirianhon. ⁶Unya si David nagbutang ug mga bantay nga sundalo sa Siria sa Damasco; ug ang mga Sirianhon nahimong mga alagad kang David, ug nanagbuhis. Ug si Jehova naghatag pagdaug kang David sa bisan diin siya mahiadto. ⁷Ug si David mikuha sa mga taming nga bulawan nga didto sa mga alagad ni Hadareser, ug gidala kini ngadto sa Jerusalem. ⁸Ug sukad sa Tibhath ug sukad sa Kun, mga lungsod ni Hadareser, si David nakakuha ug daghan kaayong tumbaga, nga gikan niini gihimo ni Salomon ang dagat-dagat nga tumbaga, ug ang mga haligi, ug ang mga sudlanang tumbaga.

⁹ Ug sa diha nga si Tou hari sa Hamath nakadungog nga si David nakadaug sa tanang panon ni Hadareser hari sa Soba. ¹⁰Iyang gipaadto ang iyang anak nga lalake nga si Adoram ngadto kang David nga hari, aron sa paghatag katahuran kaniya, ug sa pagdayeg kaniya, tungod kay siya nakig-away batok kang Hadareser ug nakadaug kaniya (kay si Hadareser may gubat batok kang Tou); ug *siya adunay* mga nagkalainlaing sudlanan nga bulawan ug salapi ug tumbaga *uban kaniya*. ¹¹Kini usab gihalad ni David nga hari ngadto kang Jehova, uban ang salapi ug ang bulawan nga iyang nadala gikan sa tanang mga nasud: gikan sa Edom, ug gikan sa Moab, ug gikan sa mga anak sa Ammon, ug gikan sa mga Filistehanon, ug gikan kang Amalec. ¹²Labut pa si Abisai anak nga lalake ni Sarvia nakamatay sa napulo ug walo ka libo nga Edomhanon didto sa Walog sa Asin. ¹³Ug siya nagbutang ug mga bantay nga sundalo sa Edom; ug ang tanang mga Edomhanon nangahimong mga alagad kang David. Ug si Jehova naghatag kang David sa pagdaug bisan diin siya mahiadto. ¹⁴Ug si David naghari sa ibabaw sa tibook Israel; ug gipakanaug niya ang justicia ug pagkamatarung sa tibook katawohan niya. ¹⁵Ug si Joab ang anak nga lalake ni Sarvia diha sa ibabaw sa panon; ug si Josaphat ang anak nga lalake ni Ahilud maoy kalihim; ¹⁶Ug si Sadoc anak nga lalake ni Achitob, ug si Abimelec anak nga lalake ni Abiathar, maoy mga sacerdote; ug si Sabsa maoy kalihim; ¹⁷Ug si Benaias anak nga lalake ni Joiada pangulo sa mga Ceretnon ug Peletnon; ug ang mga anak nga lalake ni David maoy mga pangulo libut sa hari.

¹ Ug nahibato sa tapus niini, nga si Naas ang hari sa mga anak sa Ammon namatay, ug ang iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. ²Ug si David miingon: Ako magapakita ug kalolot kang Hanun ang anak nga lalake ni Naas, tungod kay ang iyang amahan nagpakitag kalolot kanako. Busa si David nagpaadto ug mga alagad aron sa paglipay kaniya mahitungod sa iyang amahan. Ug ang mga alagad ni David nanghiabut ngadto sa yuta sa mga anak sa Ammon ngadto kang Hanun sa paglipay kaniya. ³Apan ang mga principe sa mga anak sa Ammon nanag-ingon kang Hanun: Naghunahuna ba ikaw nga si David nagatahud sa imong amahan, nga siya nagpadala sa mga maglilipay kanimo? Ang iyang mga alagad wala ba moanhi kanimo aron sa pagsusi, ug sa paggun-ob, ug sa pagpaniid sa yuta? ⁴Busa ang mga alagad ni David gidakup ni Hanun, ug gikiskisan sila, ug

giputlan ang ilang mga sinina sa tungatunga, bisan hangtud sa ilang mga sampot, ug gipalakat sila.
⁵Unya didto nangadto ang pipila ka tawo, ug nagsugilon kang David kong giunsa pagdawat ang mga tawo. Ug siya nagpaadto aron sa pagpakigkita kanila; tungod kay ang mga tawo nangaulaw sa hilabilan. Ug ang hari miingon: Pabilin kamo sa Jerico hangtud nga ang inyong mga bungot manag-as, ug unya bumalik kamo.

⁶Ug sa diha nga ang mga anak sa Ammon nakakita nga sila nahimo sa ilang kaugalingon nga mga dulumtanan kang David, si Hanun ug ang mga anak sa Ammon nanagpadala ug usa ka libong talento nga salapi aron sa pag-abang alang kanila ug mga carro ug mga tawo nga magkakabayo gikan sa Mesopotamia, ug gikan sa Aramaaka; ug gikan sa Soba. ⁷Busa sila nag-abang alang kanila katloan ug duha ka libo nga carro, ug ang hari sa Maacha ug ang iyang katawohan, ming-anha ug mingpahaluna atbang sa Medaba. Ug ang mga anak sa Ammon nagtigum gikan sa ilang mga kalungoran, ug ming-adto sa gubat. ⁸Ug sa diha nga si David nakadungog niana, iyang gipaadto si Joab, ug ang tanang panon sa mga gamhanang tawo. ⁹Ug ang mga anak sa Ammon minggula ug gipahaluna ang gubat sa ganghaan sa lungsod: ug ang mga hari nga nanghianha diha gayud usab sa kapatagan. ¹⁰Karon sa diha nga si Joab nakakita nga ang gubat gipahimutang na batok kaniya sa atubangan ug sa luyo, siya mipili sa tanang pinili nga mga tawo sa Israel, ug gipahamutang sila batok sa mga Sirianhon. ¹¹Ug ang uban sa katawohan iyang gitugyan sa kamot ni Abisai nga iyang igsoon nga lalake ug sila nagpahaluna sa ilang kaugalingon batok sa mga anak sa Ammon. ¹²Ug siya miingon: Kong ang mga Sirianhon kusganon da alang kanako, nan tabangan mo ako; apan kong ang mga anak sa Ammon kusganon da alang kanimu, unya tabangan ko ikaw. ¹³Magmaisugon ka, ug magpakalake kita alang sa atong katawohan, ug alang sa mga ciudad sa atong Dios; ug si Jehova magabuhat niadtong maayo kaniya. ¹⁴Busa si Joab ug ang katawohan nga didto uban kaniya mingpaduol sa atubangan sa mga Sirianhon ngadto sa gubat; ug sila nangalagiw gikan sa iyang atubangan. ¹⁵Ug sa diha nga ang mga anak sa Ammon nakakita nga ang mga Sirianhon nangalagiw, sila usab sa maong paagi nanagpangalagiw gikan sa atubangan ni Abisai nga iyang igsoon nga lalake, ug mingsulod ngadto sa lungsod. Unya si Joab miadto sa Jerusalem. ¹⁶Ug sa diha nga ang mga Sirianhon nakakita nga sila nalisdan kaayo sa atubangan sa Israel, sila nagpaadto ug mga alagad, ug gikuha ang mga Sirianhon nga dinha sa unahan sa Suba, uban ni Sophach ang capitan sa panon ni Hadareser sa ilang ulohan. ¹⁷Ug kini gisugilon kang David; ug iyang gitigum ang tibook Israel pagtingub, ug mitabok sa Jordan, ug miadto kanila, ug gipahamutang ang gubat batok kanila. Mao nga sa gipahamutang ni David ang gubat batok sa mga Sirianhon, sila nakig-away batok kaniya. ¹⁸Ug ang mga Sirianhon nangalagiw gikan sa atubangan sa Israel; ug si David nagpatay gikan sa mga Sirianhon *sa mga tawo* sa pito ka libong carro, ug kap-atan ka libong tawo nga nagtiniil, ug nagpatay kang Sophach ang capitan sa panon. ¹⁹Ug sa diha nga ang mga alagad ni Hadareser nakakita nga sila nalisdan kaayo sa atubangan sa Israel, sila naghimo ug pakigdait uban kang David, ug ming-alagad kaniya: dili na gayud buot motabang pa ang mga Sirianhon sa mga anak sa Ammon.

¹ Ug nahitabo, sa panahon sa pagkasunod nga tuig, sa panahon nga ang mga hari mogula ngadto sa gubat, nga si Joab nangulo sa kasundalohan, ug gilaglag ang yuta sa mga anak sa Ammon, ug miabut ug gilibutan ang Rabba. Apan si David mipabilin sa Jerusalem. Ug si Joab nakadaug sa Rabba ug gilumpag kini. ²Ug si David nagkuha, sa purong-purong sa ilang hari gikan sa iyang ulo, ug nakakaplag nga kini may timbang nga usa ka talento nga bulawan, ug may mga bililhon nga bato diha niana; ug gitaud kini sa ulo ni David: ug iyang gidala ang sinakmit sa lungsod, daghan kaayo. ³Ug iyang gidala ang katawohan nga diha sa sulod, ug gipamutol sila sa mga gabas ug sa mga karas nga puthaw, ug sa mga wasay. Ug mao kini ang gihimo ni David sa tanang mga lungsod sa mga anak sa Ammon. Ug si David ug ang tibook katawohan namalik ngadto sa Jerusalem.

⁴ Ug nahitabo sa tapus niini, nga may gubat nga gisugdan sa Geser batok sa mga Filistehanon: unya si Sibbecai ang Hussatnon nagpatay kang Sippai, sa mga anak sa higante; ug sila gipanagdaug. ⁵Ug may gubat na usab batok sa mga Filistehanon; ug si Elhanan anak nga lalake ni Jair mipatay kang Lami ang igsoon nga lalake ni Goliat ang Hetehanon, ang ulongan sa kang kinsang bangkaw sama sa usa ka likisan sa maghahabol. ⁶Ug may gubat na usab sa Gath, diin may usa ka tawo nga daku ug lawas, kang kinsang mga tudlo sa kamot ug sa tiil kaluhaan ug upat, unom *sa tagsatagsa ka kamot* , ug unom *sa tagsatagsa ka tiil* ; ug siya usab natawo nga higante. ⁷Ug sa gihagit niya ang Israel, si Jonathan ang anak nga lalake ni Sima *nga* igsoon nga lalake ni David mipatay kaniya. ⁸Kini nangatawo nga higante sa Gath; ug sila nangapukan pinaagi sa kamot ni David, ug pinaagi sa kamot sa iyang mga alagad.

¹ Ug si Satanas mitindog batok sa Israel, ug nagsugyot kang David sa pagpaisip sa Israel. ²Ug si David miingon kang Joab ug sa mga principe sa katawohan: Lakaw, ipha ang Israel sukad sa Beerseba bisan hangtud sa Dan; ug suginli ako, aron hibaloan ko ang gidaghanon nila. ³Ug si Joab miingon: Himoon ni Jehova nga ang iyang katawohan *mokabat* sa usa ka gatus ka pilo sa gidaghanon nila *karon* ; apan, ginoo ko nga hari, dili ba silang tanan mga alagad sa akong ginoo? Nganong nagakinahanglan ang akong ginoo niining butanga? Ngano nga siya maoy mahimong hinungdan sa kasal-anan sa Israel? ⁴Bisan pa niana ang pulong sa hari midaug batok kang Joab. Busa si Joab milakaw, ug milibud sa tibook Israel, ug miadto sa Jerusalem. ⁵Ug si Joab mihatag sa isip sa gidaghanon sa katawohan ngadto kang David. Ug silang tanan sa Israel usa ka libo ka libo ug usa ka gatus ka libo ka tawo sa hinagiban: ug ang Juda upat ka gatus ug kapitoan ka libo ka tawo sa hinagiban. ⁶Apan ang Levi ug Benjamin wala niya ipha uban kanila; kay ang pulong sa hari dulumtanan kang Joab.

⁷ Ug ang Dios nasuko niining butanga; busa iyang gihampak ang Israel. ⁸Ug si David namulong sa Dios: Ako nakasala ug daku gayud, nga niana nabuhat ko kining butanga: apan karon ipahalayo, nangaliyupo ako kanimo, ang pagkadautan sa imong alagad; tungod kay ako nagbuhat ug binuang nga sa hilabihan gayud. ⁹Ug si Jehova misulti kang Gad, manalagna ni David, nga nagaingon: ¹⁰Lakaw ug sumulti *ka* kang David, nga magaingon: Kini mao ang giingon ni Jehova: Ako

magatanyag kanimo tolo ka butang: pumili ka ug usa kanila, aron mabuhat ko kana kanimo. ¹¹Busa si Gad miadto kang David, ug miingon kaniya: Kini mao ang giingon ni Jehova: Pilia ang buot mo: ¹²Tolo ba ka tuig nga gutom; kun tolo ba ka bulan nga pagaut-uton *ka* sa atubangan sa imong mga kaaway, samtang nga ang pinuti sa imong mga kaaway makaapas kanimo; kun tolo ba hinoon ka adlaw nga ang espada ni Jehova *bisan* kamatay sa yuta, ug ang manolonda ni Jehova, magalaglag sa tibook nga yuta sa mga utlanan sa Israel. Busa karon hunahunaa unsang tubaga ang akong dad-on ngadto kaniya nga nagpaanhi kanako. ¹³Ug si David miingon kang Gad: Ako ania sa usa ka dakung kasigpit: himoa nga ako mahulog ako nagpangaliyupo *kanimo*, ngadto sa kamot ni Jehova; kay daku uyamut ang iyang mga kalooy; ug ayaw ako pag-ipahulog ngadto sa kamot sa tawo. ¹⁴Busa ang Israel gipadad-an ni Jehova ug usa ka kamatay, ug dihay nangapukan sa Israel nga kapitoan ka libo ka tawo. ¹⁵Ug ang Dios nagpadala ug usa ka manolonda sa Jerusalem sa paglaglag niini: ug sa buot na niyang laglagon, si Jehova nakasud-ong, ug gibusulan niya ang kadautan, ug miingon sa maglalaglag nga manolonda: Igo na kana; karon ihunong mo ang imong kamot. Ug ang manolonda ni Jehova nagatindog tupad sa giukan ni Ornan ang Jebusehanon. ¹⁶Ug giyahat ni David ang iyang mga mata, ug nakita ang manolonda ni Jehova nga nagatindog sa taliwala sa yuta ug sa langit, nga may usa ka inibut nga espada sa iyang kamot gibakyaw paingon sa Jerusalem. Unya si David ug ang mga anciano, nga nanagsul-ob sa panapton nga sako, mingyaub. ¹⁷Ug si David miingon sa Dios: Dili ba ako ang nagsugo sa katawohan nga pagaisipon? Ako gayud mao ang nakasala ug naghimo sa dautan: apan kining mga carnero, unsay ilang nohimo? Himoa nga ang imong kamot, ako nangaliyupo kanimo, Oh Jehova, akong Dios, nga mahibatok kanako ug sa balay sa akong amahan; apan dili batok sa imong katawohan, nga sila pagasakiton sa kamatay.

¹⁸Unya ang manolonda ni Jehova nagsugo kang Gad sa pag-ingon kang David, nga si David motungas, ug magtukod sa usa ka halaran kang Jehova didto sa giukan ni Ornan ang Jebusehanon. ¹⁹Ug si David mitungas sa pagpamulong ni Gad, nga iyang gipamulong sa ngalan ni Jehova. ²⁰Ug si Ornan milingi, ug nakakita sa manolonda; ug ang iyang upat ka anak nga lalake nga didto uban kaniya nanagtago sa ilang kaugalingon. Karon si Ornan nagagiuk sa trigo. ²¹Ug sa miadto si David kang Ornan, si Ornan milantaw ug nakakita kang David, ug migula gikan sa giukan, ug miyukbo sa iyang kaugalingon sa atubangan ni David uban ang iyang nawong patumong sa yuta. ²²Unya si David miingon kang Ornan: Ihatag kanako ang dapit niining giukan, aron ako makatukod diha niana ug usa ka halaran kang Jehova sa igong bili ihatag mo kana kanako, aron ang kamatay hunongon gikan sa katawohan. ²³Ug si Ornan miingon kang David: Kuhaa kini alang kanimo, ug himoa nga ang akong ginoo nga hari magabuhat sa maayo diha sa iyang mga mata: Ania karon, ako magahatag *kanimo* sa mga vaca alang sa mga halad-nga-sinunog, ugang mga galamiton sa paggiuk alang sa sugnod, ug ang trigo alang sa halad-nga-kalan-on; ihatag ko kining tanan. ²⁴Ug si David nga hari miingon kang Ornan: Dili apan sa pagkamatuod paliton ko kini sa igo nga bili: kay dili ako magakuha niini nga imo alang kang Jehova, ni magahalad *ako* ug usa ka halad-nga-sinunog sa walay bayad. ²⁵Busa gihatag ni David kang Ornan alang sa dapit *ang* unom ka gatus ka siclo nga kabug-aton sa bulawan. ²⁶Ug si David nagtukod didto ug usa ka halaran kang Jehova, ug naghalad sa mga halad-nga-sinunog ug sa mga halad-sa-pakigdait, ug misangpit kang

Jehova; ug iyang gitubag siya pinaagi sa kalayo gikan sa langit sa ibabaw sa halaran sa halad-nga-sinunog. ²⁷Ug si Jehova nagsugo sa manolonda; ug iyang gisakub pag-usab ang iyang espada sa sakuban niana. ²⁸Niadtong panahona, sa diha nga si David nakakita nga si Jehova mitubag kaniya sa giukan ni Ornan ang Jebusehanon, unya siya naghalad didto. ²⁹Kay ang tabernaculo ni Jehova, nga gihimo ni Moises sa kamingawan, ug ang halaran sa halad-nga-sinunog, didto niadtong panahona sa hataas nga dapit sa Gabaon. ³⁰Apan si David dili makaadto sa atubangan niana sa pagpangutana sa Dios; kay siya nahadlok tungod sa espada sa manolonda ni Jehova.

¹ Unya si David miingon: Kini mao ang balay ni Jehova nga Dios, ug kini mao ang halaran sa halad-nga-sinunog alang sa Israel. ²Ug si David nagsugo sa pagtigum sa tingub sa mga humalapit nga anaa sa yuta sa Israel; ug iyang gibutangan sa mga magtitiltil sa bato aron sa pagtiltil sa mga bato sa pagtukod sa balay sa Dios. ³Ug si David nag-andam ug puthaw nga daghan *nga pagabuhaton* sa mga lansang alang sa mga tak-op sa ganghaan, ug tungod sa mga tinakdoan; ug tumbaga nga daghan nga dili matimbang; ⁴Ug mga kahoy nga cedro nga dili maihap: tungod kay ang mga Sidonhanon ug sila nga taga-Tiro nagdala ug daghang mga kahoy nga cedro ngadto kang David. ⁵Ug si David miingon: Si Salomon nga akong anak nga lalake batan-on ug linghod pa ug ang balay nga pagatukoron alang kang Jehova kinahanglang matahum kaayo, sa dungog ug sa himaya sa tibook nga mga kayutaan; busa ako magaandam alang niini. Busa si David nagaandam sa pagkadaghan gayud sa wala pa ang iyang kamatayon.

⁶ Unya siya mitawag kang Salomon nga iyang anak nga lalake ug gisugo siya sa pagtukod sa usa ka balay alang kang Jehova, ang Dios sa Israel. ⁷Ug si David miingon kang Salomon nga iyang anak nga lalake: Mahitungod kanako, dinhi kini sa akong kasingkasing ang pagtukod ug usa ka balay sa ngalan ni Jehova nga akong Dios. ⁸Apan ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: Ikaw nagpaagay sa daghan uyamut nga dugo, ug naghimo sa daghang mga gubat: ikaw dili magatukod sa usa ka balay sa akong ngalan, tungod kay ikaw nagpaagay ug daghan uyamut nga dugo sa yuta *ubos* sa akong pagtan-aw. ⁹Ania karon, usa ka anak nga lalake matawo kanimo, nga maoy mahimong usa ka tawo sa pakigdait; ug hatagan ko siya ug pahulay gikan sa tanan niyang mga kaaway nga naglibut: kay ang iyang ngalan Salomon, ug ako magahatag pakigdait ug pagkahilum sa Israel sa iyang mga adlaw. ¹⁰Siya magatukod ug usa ka balay alang sa akong ngalan; ug siya akong anak nga lalake ug ako mahimong iyang Amahan; ug lig-onon ko ang trono sa iyang gingharian sa ibabaw sa Israel sa walay katapusan. ¹¹Karon, anak ko nga lalake, si Jehova magauban kanimo; ug pagmauswagon ka, ug tukora ang balay ni Jehova nga imong Dios, sumala sa iyang gipamulong mahitungod kanimo. ¹²Si Jehova lamang ang magahatag kanimo sa kaalam ug salabutan, ug magahatag kanimo sa mga sugo mahitungod sa Israel; aron ikaw magabantay sa Kasugoan ni Jehova nga imong Dios. ¹³Unya ikaw magauswag, kong ikaw magatuman sa pagbuhat sa kabalaoran ug mga tulomanon nga gisugo ni Jehova kang Moises mahitungod sa Israel: pagmakusganon, ug pagmaisugon, ayaw kahadlok; ni magmaluya ka. ¹⁴Karon, tan-awa, sa akong kagul-anan ako

nakaandam alang sa balay ni Jehova sa usa ka gatus ka libo ka talento nga bulawan, ug usa ka libo ka libo ka talento nga salapi, ug tumbaga ug puthaw nga dili arang matimbang; kay kini daghan uyamut; mga kahoy usab ug bato naandam ko; ug ikaw makadugang niana. ¹⁵Labut pa may mga mamumuo nga daghan uban kanimo, mga magtitiltil sa bato ug mga magbubuhat alang sa mga bato ug mga kahoy, ug ang tanang mga tawo nga batid sa tanang paagi sa buhat: ¹⁶Sa bulawan, sa salapi, ug sa tumbaga, ug sa puthaw, dili maihap. Tindog ug magbuhat, ug si Jehova magauban kanimo.

¹⁷ Si David usab nagsugo sa tanang mga principe sa Israel sa pagtabang kang Salomon nga iyang anak nga lalake, *nga nagaingon*: ¹⁸Dili ba si Jehova nga imong Dios maoy nagauban kanimo? Ug wala ba siya maghatag kanimo sa pahulay sa tanan nga mga dapit? Kay iyang gitugyan ang mga pumoluyo sa yuta sa akong kamot; ug ang yuta nahisakup sa atubangan ni Jehova, ug sa atubangan sa iyang katawohan. ¹⁹Karon ibutang ang inyong kasing-kasing ug ang inyong kalag sa pagpangita kang Jehova nga inyong Dios; busa tindog, ug tukoron ninyo ang balaang puloy-anan ni Jehova nga Dios; sa pagdala sa arca sa tugon ni Jehova, ug ang mga balaang sudlanan sa Dios, ngadto sa balay nga pagatukoron sa ngalan ni Jehova.

¹ Karon si David tigulang na ug hupong sa mga adlaw; ug iyang gihimo si Salomon nga iyang anak nga lalake nga hari sa Israel. ²Ug iyang gitigum pagtingub ang tanang mga principe sa Israel, uban ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon. ³Ug ang mga Levihanon gihip sukad sa katloan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas: ug ang ilang gidaghanon sumala sa ilang mga ulo tagsatagsa ka tawo, katloan ug walo ka libo. ⁴Gikan niini, kaluhaan ug upat ka libo ang mga magtatan-aw sa buhat sa balay ni Jehova; ug unom ka libo ang mga punoan ug mga maghuhukom. ⁵Ug upat ka libo ang mga magbalantay sa pultahan; ug upat ka libo ang nagadayeg kang Jehova uban sa mga tulonggon nga akong gipamuhat, *miingon si David*, aron sa pagdayeg uban niini. ⁶Ug si David nagbahinbahin kanila sumala sa mga anak nga lalake ni Levi: si Gerson, ug si Coath, ug si Merari. ⁷Sa mga Gersonhon: si Ladan ug si Simei. ⁸Ang mga anak nga lalake ni Ladan: si Jehiel ang pangulo, ug si Setan, ug si Joel, totolo. ⁹Ang mga anak nga lalake ni Simei: si Selomith, ug si Hasiel, ug si Aran, totolo. Kini mao ang mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan ni Ladan, ¹⁰Ug ang mga anak nga lalake ni Simei: si Jahat, si Sina, ug si Jeus, ug si Berias. Kining upat maoy mga anak nga lalake ni Simei. ¹¹Ug si Jahat mao ang pangulo, ug si Sisa ang ikaduha: apan si Jeus ug si Berias walay daghang mga anak nga lalake; busa giisip sila nga usa ka panimalay sa amahan. ¹²Ang mga anak nga lalake ni Coath: si Amram, si Ishar, si Hebron, ug si Usiel, upat. ¹³Ang mga anak nga lalake ni Amram: si Aaron ug si Moises; ug si Aaron gibulag, aron iyang pagabalaanon ang labing balaan nga mga butang, siya ug ang iyang mga anak nga lalake sa walay katapusan, sa pagsunog sa incienso sa atubangan ni Jehova, sa pag-alagad kaniya, ug sa pagpanalangin sa iyang ngalan, sa walay katapusan. ¹⁴Apan mahitungod kang Moises ang tawo sa Dios, ang iyang mga anak nga lalake gipanghinganlan uban sa balay ni Levi. ¹⁵Ang mga anak nga lalake ni Moises: si Gerson, ug

si Eliezer. ¹⁶Ang mga anak nga lalake ni Gerson: si Sebucl ang pangulo. ¹⁷Ug ang mga anak nga lalake ni Eliezer mao *kini* : si Rehabia ang pangulo; ug si Eliezer walay laing mga anak nga lalake; apan ang mga anak nga lalake ni Rehabia daghan kaayo. ¹⁸Ang mga anak nga lalake ni Ishar: si Selomith ang pangulo. ¹⁹Ang mga anak nga lalake ni Hebron: si Jeria ang pangulo, si Amarias ang ikaduha, si Jahasiel ang ikatolo, ug si Jekamaan ang ikaupat. ²⁰Ang mga anak nga lalake ni Usiel: si Micha ang pangulo, ug si Isias ang ikaduha. ²¹Ang mga anak nga lalake ni Merari: si Mahli ug si Musi. Ang mga anak nga lalake ni Mahli: si Eleazar ug si Cis. ²²Ug si Eleazar namatay, ug walay mga anak nga lalake kondili mga anak nga babaye lamang: ug ang ilang mga kaigsoonan ang mga anak nga lalake ni Cis *nangasawa* kanila. ²³Ang mga anak nga lalake ni Musi: si Mahli ug si Eder, ug si Jeremoth, totolo.

²⁴Kini mao ang mga anak nga lalake ni Levi sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, bisan ang mga pangulo *sa mga balay* sa mga amahan niadto kanila nga naihap, sa gidaghanon sa ngalan sumala sa ilang mga pundok, nga nanagbuhat alang sa pag-alagad sa balay ni Jehova, sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas. ²⁵Kay si David nag-ingon: si Jehova, ang Dios sa Israel, naghatag ug pagpahulay sa iyang katawohan; ug siya nagpuyo sa Jerusalem sa walay katapusan. ²⁶Ug ang mga Levihanon usab wala nay kinahanglan nga magdala sa tabernaculo ug sa tanang mga sudlanan niana alang sa pag-alagad diha. ²⁷Kay sa katapusang mga pulong ni David ang mga anak nga lalake ni Levi giihap sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas. ²⁸Kay ang ilang katungdanan mao ang pag-alagad sa mga anak nga lalake ni Aaron alang sa pag-alagad sa balay ni Jehova, diha sa mga sawang, ug diha sa mga lawak, ug diha sa paghinlo sa tanang balaan nga mga butang bisan ang buhat sa pag-alagad sa balay sa Dios; ²⁹Alang sa tinapay nga gipamutang sa atubangan sa Dios usab, ug sa fino nga harina sa halad-nga-kalan-on, kun sa walay levadura nga mga tinapay nga malingin, kun ang giluto ba sa kalaha, kun ang gituslob ba, ug sa tanang paagi sa pagtakus ug gidak-on; ³⁰Ug sa pagtindog sa buntag-buntag aron sa pagpasalamat ug pagdayeg kang Jehova, ug sa maong paagi sa gabii usab; ³¹Ug sa paghalad sa tanang mga halad-nga-sinunog kang Jehova, sa mga adlaw nga igpapahulay, sa mga bag-ong bulan, ug sa mga nabatasang fiesta, sa gidaghanon sumala sa tulomanon mahitungod niini, sa kanunay sa atubangan ni Jehova; ³²Ug nga ilang bantayan ang sugo sa balong-balong nga pagatiguman, ug ang sugo sa balaang dapit, ug ang sugo sa mga anak nga lalake ni Aaron nga ilang mga kaigsoonan, tungod sa pag-alagad sa balay ni Jehova.

¹ Ang mga pagbanusbanus sa mga anak nga lalake ni Aaron *mao kini* : Ang mga anak nga lalake ni Aaron: si Nadab ug si Abiu, Eleazar ug si Ithamar. ²Apan si Nadab ug si Abiu namatay una sa ilang amahan, ug walay mga anak: busa si Eleazar ug si Ithamar naghimo sa katungdanan sa sacerdote. ³Ug si David uban kang Sadoc sa mga anak nga lalake ni Eleazar, ug si Ahimelech sa mga anak nga lalake ni Ithamar, nagbahin kanila sumala sa ilang pagkasunodsunod sa ilang katungdanan. ⁴Ug diha pay daghang mga tawong pangulo nga nakita sa mga anak nga lalake ni

Eleazar kay sa mga anak nga lalake ni Ithamar; ug *sa ingon niana* sila nabahin: sa mga anak nga lalake ni Eleazar dihay napulo ug unom, nga pangulo sa mga balay sa mga amahan; ug sa mga anak nga lalake ni Ithamar, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, walo. ⁵Mao kini ang ilang pagkabahinbahin pinaagi sa pagpapalad, usa ka bahin uban sa lain; kay dihay mga principe sa balaang puloy-anan, ug mga principe sa Dios, sa mga anak nga lalake ni Eleazar, ug sa mga anak nga lalake ni Ithamar. ⁶Ug si Semeias ang anak nga lalake ni Nathanael nga escriba, nga sa mga Levihanon, nagsulat kanila sa atubangan sa hari, ug sa mga principe, ug kang Sadoc nga sacerdote, ug kang Ahimelech anak nga lalake ni Abiathar, ug sa mga pangulo *sa mga balay* sa mga amahan sa mga sacerdote, ug sa mga Levihanon; usa ka balay sa mga amahan gikuha alang kang Eleazar, ug usa gikuha alang kang Ithamar. ⁷Karon ang unang palad migula ngadto kang Joiarib, ang ikaduha ngadto kang Jedaia. ⁸Ang ikatolo ngadto kang Harim, ang ikaupat ngadto kang Seorim, ⁹Ang ikalima ngadto kang Malchias, ang ikaunom ngadto kang Mijamin, ¹⁰Ang ikapito ngadto kang Cos, ang ikawalo ngadto kang Abias, ¹¹Ang ikasiyam ngadto kang Jesua, ang ikapulo ngadto kang Sechania, ¹²Ang ikanapulo ug usa ngadto kang Eliasib, ang ikanapulo ug duha ngadto kang Jacim, ¹³Ang ikanapulo ug tolo ngadto kang Uppa, ang ikanapulo ug upat ngadto kang Isebeab, ¹⁴Ang ikanapulo ug lima ngadto kang Bilga, ang ikanapulo ug unom ngadto kang Immer, ¹⁵Ang ikanapulo ug pito ngadto kang Hezir, ang ikanapulo ug walo ngadto kang Apses. ¹⁶Ang ikanapulo ug siyam ngadto kang Pethaia, ang ikakaluhaan ngadto kang Heseskel, ¹⁷Ang ikakaluhaan ug usa ngadto kang Jachim, ang ikakaluhaan ug duha ngadto kang Hamul, ¹⁸Ang ikakaluhaan ug tolo ngadto kang Delaia, ang ikakaluhaan ug upat ngadto kang Maazia. ¹⁹Kini mao ang pagsunodsunod kanila sumala sa ilang katungdanan, sa pagsulod sa balay ni Jehova sumala sa tulomanon *nga gihatag* kanila sa ilang amahan nga si Aaron, ingon nga si Jehova, ang Dios sa Israel, nagsugo kaniya.

²⁰ Ug sa uban sa mga anak nga lalake ni Levi: sa mga anak nga lalake ni Amram, si Subael: sa mga anak nga lalake ni Subael, si Jehedias. ²¹Sa kang Rehabia: sa mga anak nga lalake ni Rehabia, si Isias ang pangulo. ²²Sa mga Isharehanon, si Selomoth; sa mga anak nga lalake ni Selomoth, si Jath. ²³Ug ang mga anak nga lalake *ni Hebron* : si Jeria *ang pangulo* , si Amarias ang ikaduha, si Jahasiel ang ikatolo, si Jekamaam ang ikaupat. ²⁴Ang mga anak nga lalake ni Usiel, si Micha; sa mga anak nga lalake ni Micha, si Samir. ²⁵Ang igsoon nga lalake ni Micha, si Isias; sa mga anak nga lalake ni Isias, si Zacharias. ²⁶Ang mga anak nga lalake ni Merari: si Mahli ug si Musi; ang mga anak nga lalake ni Jaazia: si Benno. ²⁷Ang mga anak nga lalake ni Merari: kang Jaazia; si Benno, ug si Soam, ug si Zachur, ug si Ibri. ²⁸Kang Mahli: si Eleazar, nga walay mga anak nga lalake. ²⁹Kang Cis, ang mga anak nga lalake ni Cis: Jerameel. ³⁰Ug ang mga anak nga lalake ni Musi: si Mahli, ug si Eder, ug si Jerimoth. Kini mao ang mga anak nga lalake sa mga Levihanon sumala sa balay sa mga amahan nila. ³¹Kini sila usab nagpapalad ingon sa ilang mga kaigsoonan, ang mga anak nga lalake ni Aaron sa atubangan ni David nga hari, ug kang Sadoc, ug kang Ahimelech, ug sa mga pangulo *sa mga balay* sa mga amahan sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon; ang *kabalayan* sa mga amahan sa pangulo bisan ingon niadtong sa iyang manghud nga lalake.

¹ Labut pa si David ug ang mga capitan sa panon nagpili alang sa pag-alagad pipila sa mga anak nga lalake ni Asaph, ug ni Heman, ug ni Jeduthun, nga managpanagna uban sa mga alpa, mga kinuldasan nga tulonggon, ug mga piyangpiyang: ug ang gidaghanon nila nga nagahimo sa pagbuhat sumala sa ilang katungdanan mao *kini* : ²Sa mga anak nga lalake ni Asaph: si Zachur, ug si Jose, ug si Nethanias, ug si Asarela, ang mga anak nga lalake ni Asaph, sa ilalum sa mga kamot ni Asaph, nga nanagpanagna sumala sa sugo sa hari. ³Sa kang Jeduthun; ang mga anak nga lalake ni Jeduthun: si Gedalias, ug si Seri, ug si Jesaias, ug si Hasabias, ug si Mathithias, unom, sa ilalum sa mga kamot sa ilang amahan nga si Jeduthun nga mitagna uban ang alpa, sa paghatag sa mga pasalamat ug pagdayeg kang Jehova. ⁴Sa kang Heman; ang mga anak nga lalake ni Heman: si Buccia, si Mathanias, si Uzziel, si Sebucl, ug si Jerimoth, si Hananias, si Hanani, si Eliatha, si Gidalti, ug si Romanti-ezer, si Josbecasa, si Mallothi, si Othir, ug si Mahasioth. ⁵Kining tanan mao ang mga anak nga lalake ni Heman ang manalagna sa hari sa mga pulong sa Dios, aron sa pagsakwat sa sungay. Ug ang Dios mihatag kang Heman napulo ug upat ka anak nga lalake ug totolo ka anak nga babaye. ⁶Kining tanan diha sa ilalum sa mga kamot sa ilang amahan alang sa awit sa sulod sa balay ni Jehova, uban sa mga piyangpiyang, mga tulonggon nga kinuldasan, ug mga alpa alang sa pag-alagad sa balay sa Dios; si Asaph, si Jeduthun, ug si Heman nga diha sa ilalum sa sugo sa hari. ⁷Ug ang gidaghanon nila, uban sa ilang mga kaigsoonan nga giton-an sa pag-awit kang Jehova, bisan ang tanan nga mga batid, duha ka gatus kawaloan ug walo.

⁸ Ug sila nanagpapalad alang sa ilang mga katungdanan, ang tanan managsama, ang gagmay ingon man sa dagku, ang magtutudlo ingon man ang mga tinon-an. ⁹Karon ang unang kapalaran migula ngadto kang Asaph ngadto kang Jose: ang ikaduha ngadto kang Gedalias; siya ug ang iyang mga kaigsoonan ug mga anak nga lalake, napulo ug duha. ¹⁰Ang ikatolo, ngadto kang Zachur, *ngadto* sa iyang mga anak nga lalake ug mga kaigsoonan, napulo ug duha; ¹¹Ang ikaupat ngadto kang Isri, sa iyang mga anak nga lalake ug ang iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha; ¹²Ang ikalima ngadto kang Netanias, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ¹³Ang ikaunom ngadto kang Buccia, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ¹⁴Ang ikapito ngadto kang Jesarela, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ¹⁵Ang ikawalo ngadto kang Jesahias, sa iyang mga anak nga lalake sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ¹⁶Ang ikasiyam ngadto kang Mathanias, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ¹⁷Ang ikapulo ngadto kang Simi, sa iyang mga anak nga lalake ug sa mga kaigsoonan, napulo ug duha: ¹⁸Ang ikanapulo ug usa ngadto kang Azareel, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ¹⁹Ang ikanapulo ug duha ngadto kang Hasabias, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ²⁰Sa ikanapulo ug tolo, si Subael, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ²¹Sa ikanapulo ug upat, si Mathithias, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ²²Sa ikanapulo ug lima ngadto kang Jerimoth, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ²³Sa ikanapulo ug unom ngadto kang Ananias, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo

ug duha: ²⁴Sa ikanapulo ug pito ngadto kang Josbecasa, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ²⁵Sa ikanapulo ug walo ngadto kang Hanani, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ²⁶Sa ikanapulo ug siyam ngadto kang Mallothi, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ²⁷Sa ikakaluhaan ngadto kang Eliatha, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ²⁸Sa ikakaluhaan ug usa, ngadto kang Othir, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ²⁹Sa ikakaluhaan ug duha ngadto kang Gidalti, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ³⁰Sa ikakaluhaan ug tolo ngadto kang Mahazioth, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha: ³¹Sa ikakaluhaan ug upat ngadto kang Rommanti-ezer, sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, napulo ug duha:

¹ Alang sa mga pagbanusbanus sa mga magbalantay sa pultahan: sa mga Coratnon, si Meselemia anak nga lalake ni Core, sa mga anak nga lalake ni Asaph. ²Ug si Meselemia may mga anak nga lalake: si Zacharias, ang panganay, si Jediael ang ikaduha, si Zebadias ang ikatolo, si Jatnael ang ikaupat. ³Si Elam ang ikalima, si Johanam ang ikaunom, si Ellioenai ang ikapito. ⁴Ug si Obed-edom may mga anak nga lalake: si Semeias ang kamagulangan, si Jozabad ang ikaduha, si Joah ang ikatolo, ang ikaupat si Sachar, ug ang ikalima si Nathanael, ⁵Si Amiel ang ikaunom, ang ikapito si Issachar, ang ikawalo si Peullethai; tungod kay ang Dios nanalangin kaniya. ⁶Kang Semeias usab nga iyang anak nga lalake may nangatawo nga mga anak nga lalake, nga nanagpangulo sa balay sa ilang amahan; kay sila mga tawo nga bantugan sa kaisug. ⁷Ang mga anak nga lalake ni Semeias: si Othni, ug si Raphael, ug si Obed, si Elzabad, kansang mga kaigsoonan maoy mga tawo nga maisug si Eliu, ug si Samachias. ⁸Kining tanan mao ang sa mga anak nga lalake ni Obed-edom: sila ug ang ilang mga anak nga lalake ug ang ilang mga kaigsoonan, mga kusganong tawo alang sa bulohaton; kanuman ug duha kang Obed-edom. ⁹Ug si Meselemia may mga anak nga lalake ug mga kaigsoonan, maisug nga mga tawo, napulo ug walo. ¹⁰Si Hosa usab, sa mga anak ni Merari, may mga anak nga lalake: si Simri ang pangulo (kay bisan dili siya ang panganay, apan ang iyang amahan naghimo kaniyang pangulo), ¹¹Si Hilcias ang ikaduha, si Tebelias ang ikatolo, si Zacharias ang ikaupat: ang tanang mga anak nga lalake ug mga kaigsoonan ni Hosa napulo ug tolo. ¹²Gikan niini mao ang pagbanusbanus sa mga magbalantay sa pultahan, bisan sa mga tawong pangulo nga may mga katungdanan sama sa ilang mga kaigsoonan, sa pag-alagad diha sa balay ni Jehova. ¹³Ug sila nanagpapalad, ang gagmay ug ang dagku, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan mahitungod sa tagsatagsa ka pultahan. ¹⁴Ug ang kapalaran dapit sa silangan nahulog kang Selemias. Unya alang kang Zacharias nga iyang anak nga lalake, usa ka mabinantayon nga magtatambag, sila nanagpapalad; ug ang iyang kapalaran migula sa dapit sa amihanan. ¹⁵Kang Obed-edom dapit sa habagatan; ug sa iyang mga anak nga lalake ang balay nga tipiganan. ¹⁶Ang kang Suppim ug kang Hosa dapit sa kasadpan, tupad sa pultahan sa Sallechet, sa dalan nga nagatungas, bantayan sa atbang sa bantayan.

¹⁷Dapit sa silangan unom ka Levihanon, dapit sa amihanan upat sa usa ka adlaw, dapit sa habagatan upat sa usa ka adlaw, ug alang sa balay nga tipiganan tinagurha. ¹⁸Alang sa Parbar dapit sa kasadpan, upat sa dalan, ug duha sa Parbar. ¹⁹Kini mao ang pagbanusbanus sa mga magbalantay sa pultahan; sa mga anak nga lalake sa mga Corahanon, ug sa mga anak nga lalake ni Merari.

²⁰Ug sa mga Levihanon, si Ahias ang magbalantay sa mga bahandi sa balay sa Dios, ug ibabaw sa mga bahandi sa mga hinalad nga mga butang. ²¹Ang mga anak nga lalake ni Ladan, ang mga anak nga lalake sa mga Gersonhon nga sakup ni Ladan, mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan nga sakup kang Ladan ang Gersonhon: si Jehiel ²²Ang mga anak nga lalake ni Jehiel: si Setam, ug si Joel nga iyang igsoon nga lalake, nagbantay sa mga bahandi sa balay ni Jehova. ²³Sa mga Amramhanon, sa mga Isahrehanon, sa mga Hebronhon, sa mga Uzzielhanon: ²⁴Ug si Sebucl ang anak nga lalake ni Gerson ang anak nga lalake ni Moises, maoy magbubuot sa mga bahandi. ²⁵Ug ang iyang mga kaigsoonan: sa kang Eliezer *minggula* si Rehabia iyang anak nga lalake, ug si Isaias iyang anak nga lalake, ug si Joram nga iyang anak nga lalake, ug si Zichri nga iyang anak nga lalake, ug si Selomith nga iyang anak nga lalake. ²⁶Kini si Selomith ug ang iyang mga kaigsoonan nanagbantay sa tanang mga bahandi nga mga hinalad nga butang, nga gipahanungod ni David nga hari, ug sa mga pangulo sa mga balay sa mga amahan, ang mga capitan sa mga linibo ug mga ginatus, ug sa mga capitan sa panon. ²⁷Gikan sa mga sinakmit nga nadaug sa mga gubat ilang gipahanungod sa pag-ayo sa balay ni Jehova. ²⁸Ug ang tanan nga gipahanungod ni Samuel nga manalagna, ug ni Saul anak nga lalake ni Cis, ug ni Abner ang anak nga lalake ni Ner, ug ni Joab anak nga lalake ni Sarvia, bisan kinsa nga nakapahanungod sa bisan unsa, kana diha sa ilalum sa kamot ni Selomith, ug sa iyang mga kaigsoonan.

²⁹Sa mga Isharhanon, si Chenania ug ang iyang mga anak nga lalake sila alang sa mga bulohaton sa Israel, sa mga butang sa gawas, mga punoan ug mga maghuhukom. ³⁰Sa mga Hebronhon, si Hasabias ug ang iyang mga kaigsoonan, mga maisug nga tawo, usa ka libo ug pito ka gatus, mga magbalantay sa Israel unahan sa Jordan dapit sa kasadpan, alang sa tanang bulohaton ni Jehova, ug alang sa pag-alagad sa hari. ³¹Sa mga Hebronhon, mao si Jerias ang pangulo bisan sa mga Hebronhon, sumala sa ilang kaliwatan pinaagi sa *mga balay* sa amahan. Sa ikakap-atan ka tuig sa paghari ni David sila gipapangita, ug may nakaplagan diha kanila mga gamhanang tawo sa kaisug sa Jazer sa Galaad. ³²Ug ang iyang mga kaigsoonan, mga maisug nga tawo, duha ka libo ug pito ka gatus, mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan, nga gihimo ni David nga mga magbalantay sa mga Rubenhanon, ug sa mga Gadhanon, ug sa katungang-banay sa *banay* ni Manases, alang sa tagsatagsa ka butang mahitungod sa Dios, ug sa mga bulohaton sa hari.

¹ Karon ang mga anak sa Israel sumala sa ilang gidaghanon, *kong hinganlan*, ang mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan ug ang mga capitan sa mga linibo ug sa mga ginatus, ug ang ilang mga punoan nga nanag-alagad sa hari, sa bisan unsang mga butanga mahitungod sa ginsakpan *nga sundalo* nga mingsulod ug minggula bulan-bulan sa tanang mga bulan sa tuig: ang tagsatagsa ka

bahin may kaluhaan ug upat ka libo. ²Sa ibabaw sa ginsakpan alang sa unang bulan mao si Jasobam ang anak nga lalake ni Zabdiel: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ³Siya sa mga anak ni Phares, ang pangulo sa tanang mga capitan sa panon alang sa unang bulan. ⁴Ug sa ibabaw sa ginsakpan sa ikaduhang bulan mao si Dodai ang Ahohitenhon, ug ang iyang ginsakpan; ug si Micloth ang magbubuot: ug sa iyang ginsakpan, may kaluhaan ug upat ka libo. ⁵Ang ikatolo nga capitan sa panon alang sa ikatolo ka bulan mao si Benaia, ang anak nga lalake ni Joiada ang labawng sacerdote: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ⁶Kini mao kadtong Benaia nga usa ka gamhanang tawo sa katloan, ug pangulo sa katloan: ug sa iyang ginsakpan mao si Amisabad nga iyang anak nga lalake. ⁷Ang ikaupat nga capitan alang sa ikaupat nga bulan mao si Asael ang igsoon nga lalake ni Joab, ug si Sebadias nga iyang anak nga lalake sunod kaniya: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ⁸Ang ikalima nga capitan alang sa ikalima nga bulan mao si Sambuth ang Israhanon: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ⁹Ang ikaunom nga capitan alang sa ikaunom nga bulan mao si Ira ang anak nga lalake ni Ikes ang Tekoahanon: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ¹⁰Ang ikapito nga capitan alang sa ikapito nga bulan mao si Eles ang Pelonhon, sa mga anak ni Ephraim: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ¹¹Ang ikawalo nga capitan alang sa ikawalo nga bulan mao si Sibbeccai ang Husatnon, sa Zarahi: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ¹²Ang ikasiyam nga capitan alang sa ikasiyam nga bulan mao si Abiezer ang Anatotnon, sa mga Benjaminhon: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ¹³Ang ikapulo nga capitan alang sa ikapulo nga bulan mao si Maharai ang Netopatnon, sa Zarahi: ug ang iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ¹⁴Ang ikanapulo ug usa nga capitan alang sa ikanapulo ug usa nga bulan mao si Benaias ang Piratonhon, sa mga anak ni Ephraim: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo. ¹⁵Ang ikanapulo ug duha nga capitan alang sa ikanapulo ug duha nga bulan mao si Heldai ang Netopatnon, sa Otniel: ug sa iyang ginsakpan may kaluhaan ug upat ka libo.

¹⁶Labut pa sa ibabaw sa mga banay sa Israel: gikan sa mga Rubenhanon mao si Eliezer anak nga lalake ni Zichri nga magbubuot: gikan sa mga Simeonanon, si Sephatias anak nga lalake ni Maacha. ¹⁷Sa kang Levi, si Hasabias ang anak nga lalake ni Camuel: sa kang Aaron si Sadoc: ¹⁸Sa kang Juda si Eliu, usa sa mga kaigsoonan ni David: sa kang Issachar, si Omri anak nga lalake ni Michael: ¹⁹Sa kang Zabulon, si Ismaias ang anak nga lalake ni Obadias: sa kang Nephtali, si Jerimoth ang anak nga lalake ni Asriel: ²⁰Gikan sa mga anak ni Ephraim, si Oseas anak nga lalake ni Asarias: sa katungang-banay ni Manases, si Joel anak nga lalake ni Pedaiia: ²¹Gikan sa katungang-banay ni Manases sa Galaad, si Iddo anak nga lalake ni Zacharias: sa kang Benjamin, si Jaasiel ang anak nga lalake ni Abner: ²²Gikan sa kang Dan, si Asarel ang anak nga lalake ni Jeroham. Kini mao ang mga capitan sa mga banay sa Israel. ²³Apan wala kuhaa ni David ang isip nila niadtong may kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ubos pa, tungod kay si Jehova nag-ingon nga iyang padaghanon ang Israel sama sa mga bitoon sa langit. ²⁴Si Joab ang anak nga lalake ni Sarvia nagsugod pag-ihap, apan wala makahuman; ug may midangat nga kaligutgut tungod niini sa Israel; ni may gidaghanon nga giapil diha sa mga cronicas ni David nga hari. ²⁵Ug sa pagbantay sa mga bahandi sa hari maoy

gitugyanan si Azmaveth ang anak nga lalake ni Abdiel: ug sa mga bahandi sa mga kapatagan, sa mga kalungsoran, ug sa mga kabalangayan, ug sa mga kabalayan, maoy gitugyanan sa pagbantay si Jonathan ang anak nga lalake ni Uzzias: ²⁶Ug ang nagbantay kanila nga nagdaro sa yuta mao si Ezri ang anak nga lalake ni Chelud: ²⁷Ug sa mga kaparrasan si Simei ang Ramatinhon: ug sa mga abut sa mga kaparrasan diha sa mga tipiganan sa vino mao si Zabdias ang Siphmenhon: ²⁸Ug sa mga kahoy nga oliva ug sa mga kahoy nga sicomoro nga dinha sa kapatagan nga ubos mao si Baal-hanan ang Gederitnon: ug sa mga tipiganan sa lana mao si Joas: ²⁹Ug sa mga panon sa vaca nga nanagpasibsib sa Saron mao si Sitrai ang Saronhon: ug sa mga panon sa vaca nga diha sa kawalogan si Saphat anak nga lalake ni Adlai: ³⁰Ug sa mga camello si Obil nga Ismaelnon: ug sa mga asno mao si Jedias ang Merotenhon: ug sa mga panon sa carnero si Jasis ang Agarenhon. ³¹Kining tanan mao ang mga magbubuot sa bahandi nga kang David nga hari. ³²Si Jonathan usab, uyoan ni David, usa ka magtatambag, usa ka tawong masinabuton, ug usa ka escriba: ug si Jehiel anak nga lalake ni Hakmoni didto uban sa mga anak nga lalake sa hari: ³³Ug si Ahitopel maoy magtatambag sa hari: ug si Husai ang Arachanon mao ang higala sa hari: ³⁴Ug sunod ni Achitopel mao si Joiada ang anak nga lalake ni Benaia, ug si Abiathar: Ug ang capitan sa panon sa hari mao si Joab.

¹ Ug gitigum ni David ang tanang mga principe sa Israel, ang mga principe sa kabanayan, ug ang mga capitan sa mga ginsakpan *nga mga sundalo* nga nanag-alagad sa hari pinaagi sa pagbanusbanus, ug ang mga capitan sa mga linibo: ug ang mga capitan sa mga ginatus, ug ang mga magbubuot sa tanang mga bahandi ug sa mga napanag-iya sa hari ug sa iyang mga anak nga lalake uban sa mga punoan, ug mga tawong gamhanan bisan ang tanang mga gamhanang tawo sa kaisug, ngadto sa Jerusalem. ²Unya si David nga hari mitindog sa iyang mga tiil, ug miingon: Pamatia ako, mga igsoon ko, ug katawohan ko: mahitungod kanako, diha sa akong kasingkasing ang pagtukod ug usa ka balay sa pagpahulay alang sa arca sa tugon ni Jehova, ug alang sa tumbanan sa atong Dios; ug naandam ko na ang pagtukod sa balay. ³Apan ang Dios miingon kanako: Dili ka magtukod ug usa ka balay alang sa ngalan ko, tungod kay ikaw usa ka tawo sa gubat, ug nakapatolo sa dugo. ⁴Bisan pa niana si Jehova, ang Dios sa Israel, nagpili kanako gikan sa tibook balay sa akong amahan aron mahimo nga hari sa Israel sa walay katapusan: kay iyang gipili si Juda aron mahimong principe; ug diha sa balay ni Juda, ang balay sa akong amahan: ug gikan sa mga anak nga lalake sa akong amahan iyang gikalipay ang pagkuha ug paghimo kanako nga hari sa tibook Israel; ⁵Ug gikan sa tanan ko nga mga anak nga lalake (kay si Jehova naghatag kanako ug daghang mga anak nga lalake) siya nagpili kang Salomon akong anak nga lalake sa paglingkod sa trono sa gingharian ni Jehova sa ibabaw sa Israel. ⁶Ug siya miingon kanako: Si Salomon nga imong anak nga lalake siya magatukod sa akong balay ug sa akong mga sawang; kay gipili ko siya nga mahimo nga akong anak nga lalake, ug ako mahimo nga iyang amahan. ⁷Ug tokoron ko ang iyang gingharian sa walay katapusan, kong siya sa kanunay magabuhay sa akong mga sugo ug sa akong mga tulomanon, ingon niining adlaw.

⁸Busa karon, sa atubangan sa tibook Israel, sa katilingban ni Jehova, ug diha sa mga igdulungog sa atong Dios, bantayi ug pangitaa ang tanang mga sugo ni Jehova nga inyong Dios; aron mapanag-iyu ninyo kining maayong yuta, ug ibilin kini alang sa usa ka panulondon sa inyong mga anak sunod kaninyo sa walay katapusan. ⁹Ug ikaw, Salomon akong anak nga lalake, ilhon mo ang Dios sa imong amahan, ug alagara siya uban ang usa ka hingpit nga kasingkasing ug usa ka masinugtanon nga salabutan; kay si Jehova nagasusi sa tanang mga kasingkasing, ug nakasabut sa tanang mga tinukod sa mga hunahuna. Kong pangitaon mo siya, hikaplagaan mo siya; apan kong biyaan mo siya isalikway ikaw niya sa walay katapusan. ¹⁰Pamati karon; kay si Jehova nagpili kanimo sa pagtukod sa usa ka balay alang sa balaang puloy-anan: magmakusganon ka, ug buhata kini.

¹¹Unya gihatag ni David kang Salomon nga iyang anak nga lalake ang sulondan sa alagianan *sa templo*, ug sa mga kabalayan niini, ug sa mga tipiganan sa mga bahandi niini, ug sa mga lawak sa itaas niini, ug sa mga lawak nga dapit sa sulod niana ug sa dapit sa halaran-sa-pagpasig-uli. ¹²Ug ang sulondan sa tanan nga diha kaniya pinaagi sa Espiritu, alang sa mga sawang nga tanan sa balay ni Jehova, ug alang sa tanang lawak nga nagalibut, alang sa mga tipiganan sa mga bahandi sa balay sa Dios, ug alang sa mga tipiganan sa mga butang nga hinalad; ¹³Alang usab sa mga pagbanusbanus sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon, ug sa tanang mga buhat sa pag-alagad didto sa balay ni Jehova, ug alang sa tanang mga sudlanan nga mga galamiton sa balay ni Jehova; ¹⁴Sa bulawan nga tinimbang alang *sa mga sudlanan* nga bulawan, alang sa tanang mga nagkalainlaing sudlanan sa pag-alagad; *sa salapi* alang sa tanang mga sudlanan nga salapi nga tinimbang, alang sa tanang mga nagkalainlaing sudlanan sa pag-alagad; ¹⁵Pinaagi sa timbang usab alang sa mga tangkawan nga bulawan, ug alang sa mga lamparahan didto nga bulawan, nga tinimbang alang sa tagsatagsa ka tangkawan ug alang sa tanang lamparahan niana; ug alang sa mga tangkawan nga salapi, *salapi* nga tinimbang alang sa *tagsatagsa* ka tangkawan ug alang sa mga lamparahan niana, sumala sa paggamit sa tagsatagsa ka tangkawan; ¹⁶Ug ang bulawan nga tinimbang alang sa mga lamesa sa tinapay nga gipamutang sa atubangan sa Dios, alang sa tagsatagsa ka lamesa; ug salapi alang sa mga lamesa nga salapi. ¹⁷Ug ang mga igkalaw-it sa unod, ug ang mga dolang, ug ang mga sudlanan nga lunsay bulawan; ug alang sa bulawan nga panaksan pinaagi sa timbang alang sa tagsatagsa ka panaksan; ug alang sa panaksan nga salapi nga tinimbang alang sa tagsatagsa ka panaksan; ¹⁸Ug alang sa halaran sa incienso inulay nga bulawan nga tinimbang; ug bulawan alang sa sulondan sa carro, *bisan* ang mga querubin, nga nagbuklad sa *ilang mga pako*, ug nagtabon sa arca sa tugon ni Jehova. ¹⁹Kining tanan, nag-ingon si *David*, ako gipasabut sa sinulat nga gikan sa kamot ni Jehova bisan sa tanang bulohaton niining sulondan. ²⁰Ug si David miingon kang Salomon nga iyang anak nga lalake: Pagmakusganon, ug pagmaisugon, ug buhata kini; ayaw kahadlok, ni magmaluya *ka*; kay si Jehova nga Dios, bisan ang akong Dios, magauban kanimo; siya dili magapapakyas kanimo ni magabiya kanimo, hangtud nga ang tanang buhat alang sa pag-alagad sa balay ni Jehova matapus. ²¹Ug, ania karon, anaa ang pagbanusbanus sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon, alang sa tanang pag-alagad didto sa balay sa Dios: ug may magauban kanimo sa tanang paagi sa pagbuhat sa tagsatagsa ka masinugtanong tawo nga may pagkabatid, alang sa bisan unsang

paagi sa pag-alagad; ang mga capitan usab ug ang tanang katawohan anha gayud sa ilalum sa imong pagbulot-an.

¹ Ug si David nga hari miingon sa tibook nga katilingban: Si Salomon nga akong anak nga lalake, nga mao lamang ang gipili sa Dios, batan-on ug linghod pa, ug ang bulohaton daku; kay ang palacio dili alang sa tawo kondili alang kang Jehova nga Dios. ²Karon giandam ko uban sa bug-os ko nga kagahum alang sa balay sa akong Dios ang bulawan alang sa *mga butang* nga bulawan, ug ang salapi alang sa *mga butang* nga salapi, ug ang tumbaga alang sa *mga butang* nga tumbaga, ang puthaw alang sa *mga butang* nga puthaw, ug ang kahoy alang sa *mga butang* nga kahoy; mga bato nga onyx, ug *mga bato* nga igpapahamutang, mga bato nga igabutang sa inggasti, ug sa nagkalainlaing bulok, ug tanang nagkalainlaing mga bililhong bato, ug mga batong marmol sa pagkadaghan. ³Labut pa usab, tungod kay gibutang ko ang akong gugma sa balay sa akong Dios, sanglit ako may usa ka bahandi nga akong kaugalingon, nga bulawan ug salapi, gihatag ko kini sa balay sa akong Dios, ibabaw ug labaw sa tanan nga akong giandam alang sa balaang balay; ⁴Bisan sa totolo ka libo ka talento sa bulawan, sa bulawan sa Opir, ug pito ka libo ka talento sa inulay nga salapi, nga uban niini pagahal-opan ang mga bongbong sa mga balay; ⁵Bulawan alang sa *mga butang* nga bulawan, ug salapi alang sa *mga butang* nga salapi, ug alang sa tanang nagkalainlaing paagi sa buhat *nga pagahimoon* sa mga kamot sa mga magbubuhat. Busa kinsa ang magahalad sa kinabubut-on nga magahatag sa iyang kaugalingon niining adlaw kang Jehova? ⁶Unya ang mga principe sa *mga balay* sa mga amahan, ug ang mga principe sa mga banay sa Israel, ug ang mga capitan sa mga linibo ug sa ginatus uban sa mga magbubuot sa bulohaton sa hari, nanaghalad sa kinabubut-on; ⁷Ug sila minghatag alang sa pag-alagad sa balay sa Dios sa lima ka libo ka talento nga bulawan, ug napulo ka libong mga dracma; ug sa salapi napulo ka libo ka talento, ug sa tumbaga napulo ug walo ka libo ka talento, ug sa puthaw usa ka gatus ka libo ka talento. ⁸Ug kanila nga hikaplagnan ang mga *bililhon* nga bato naghatag niana ngadto sa bahandi sa balay ni Jehova, sa ilalum sa kamot ni Jehiel ang Gersonhon. ⁹Unya ang katawohan nangalipay tungod niana sila nanghatag sa kinabubut-on, tungod kay uban sa usa ka hingpit nga kasingkasing sila nanghatag kang Jehova sa kinabubut-on: ug si David nga hari nalipay usab sa usa ka dakung kalipay.

¹⁰ Tungod niini si Jehova gidayeg ni David sa atubangan sa tibook katilingban ug si David miingon: Dalayegon ikaw Oh Jehova, ang Dios sa Israel nga among amahan, sa gihapon ug sa walay katapusan. ¹¹Imo, Oh Jehova, ang pagkadaku, ug ang gahum, ug ang himaya, ug ang pagdaug, ug ang pagkahalangdon: kay ang tanan nga anaa sa kalangitan ug ang anaa sa yuta *imo*; imo man ang gingharian, Oh Jehova, ug ikaw ang gipahitaas ingon nga pangulo ibabaw sa tanan. ¹²Mga pagkadato ug kadungganang nagagikan kanimo, ug ikaw nagagahum ibabaw sa tanan; ug sa imong kamot anaa ang kagahum ug kusog; ug sa imong kamot mao ang pagpadaku, ug paghatag ug kusog sa tanan. ¹³Busa karon, Dios namo, kami nagapasalamat kanimo, ug nagadayeg sa imong mahimayaong ngalan. ¹⁴Apan kinsa man ako, ug unsa ang akong katawohan, nga kami mahimong

takus sa paghalad sa kinabubut-on sa ingon niini? kay ang tanan nga butang gikan kanimo, ug sa imong kaugalingon kami naghatag kanimo. ¹⁵Kay kami mga lumalangyaw sa imong atubangan, ug mga humalapit, sama sa tanan namong mga amahan: ang among mga adlaw sa yuta sama sa susa ka anino, ug walay pagpadayon. ¹⁶Oh Jehova Dios namo, kining tanang butang nga among giandam aron sa pagtukod sa usa ka balay alang sa imong balaan nga ngalan nagagikan sa imong kamot, ug ang tanan imong kaugalingon. ¹⁷Ako nahibalo usab, Dios ko, nga ikaw nagasulay sa kasingkasing, ug may pagkahimuot sa pagkatul-id. Mahitungod kanako, sa katul-id sa akong kasingkasing gihatag ko sa kinabubut-on kining tanang mga butang: ug karon nakita ko uban sa kalipay ang imong katawohan, nga ania dinhi, nanaghalad sa kinabubut-on nganha kanimo. ¹⁸Oh Jehova, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Israel, among mga amahan, bantayi kini sa walay katapusan sa pagpanghunahuna sa kasingkasing sa imong katawohan, ug andama ang ilang kasingkasing nganha kanimo; ¹⁹Ug si Salomon nga akong anak nga lalake hatagi ug usa ka kasingkasing nga hingpit, aron sa pagbantay sa imong mga sugo, sa imong mga pagpamatuod, ug sa imong kabalaoran, ug sa pagbuhat niining tanang mga butanga, ug sa pagtukod sa puloy-anan, nga alang niana ako nagaandam. ²⁰Ug si David namulong sa tibook nga katilinghan: Karon dayega ninyo si Jehova nga inyong Dios. Ug ang tibook katilingban nanagdayeg kang Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan, ug giduko ang ilang mga ulo, ug mingsimba *sa atubangan* ni Jehova, ug sa hari. ²¹Ug sila nanaghalad ug mga halad kang Jehova, ug naghalad sa mga halad-nga-sinunog kang Jehova, sa pagkaugma tapus niadtong adlaw, bisan sa usa ka libo nga vaca, usa ka libo nga carnero nga lake, ug usa ka libo nga nating carnero, uban sa ilang mga halad-nga-ilimnon, ug mga halad nga daghan alang sa tibook Israel, ²²Ug nangaon ug nanginum sa atubangan ni Jehova niadtong adlaw uban sa dakung kalipay. Ug ilang gihimo si Salomon ang anak nga lalake ni David nga hari sa ikaduha nga higayon, ug gidihogan siya alang kang Jehova aron mahimong principe, ug si Sadoc aron mahimong sacerdote.

²³Unya si Salomon milingkod sa trono ni Jehova ingon nga hari ilis ni David nga iyang amahan, ug miuswag; ug ang tibook Israel nagtuman kaniya. ²⁴Ug ang tanang mga principe, ug ang mga tawong gamhanan, ug ang tanang mga anak nga lalake usab ni David nga hari, nagpasakup sa ilang kaugalingon kang Salomon nga hari. ²⁵Ug si Salomon gipadaku ni Jehova sa hilabihan gayud sa atubangan sa tibook Israel, ug mihimo kaniya sa maong pagkaharianong pagkahalangdon nga walay maingon sa bisan kinsang hari una kaniya sa Israel. ²⁶Karon si David ang anak nga lalake ni Isai naghari sa tibook Israel. ²⁷Ug ang kadugayon sa paghari niya sa Israel kap-atan ka tuig; pito ka tuig siya naghari didto sa Hebron, ug katloan ug tolo *ka tuig* naghari siya sa Jerusalem. ²⁸Ug siya namatay nga usa ka tigulang kaayo, puno sa mga adlaw, mga kadato, ug kadunggan: ug si Salomon iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. ²⁹Karon ang mga buhat ni David nga hari, ang una ug katapusan, ania karon, kini nanghisulat sa basahon sa kaagi ni Samuel nga manalagna, ug sa basahon sa kaagi ni Nathan nga manalagna, ug sa basahon sa kaagi ni Gad nga manalagna, ³⁰Lakip ang tanan niyang paghari ug ang iyang kagahum, ug ang mga panahon nga nangagi kaniya, ug sa ibabaw sa Israel, ug sa ibabaw sa tanang mga gingharian sa mga kayutaan.

¹ Ug si Salomon anak nga lalake ni David nahimong malig-on sa iyang gingharian, ug si Jehova nga iyang Dios nag-uban kaniya, ug nagpadaku kaniya sa hilabihan gayud. ²Ug si Salomon namulong sa tibook nga Israel, sa mga capitan sa mga linibo ug sa mga ginatus, ug sa mga maghuhukom, ug sa tagsatagsa ka principe sa tibook Israel, ang mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan. ³Busa si Salomon, ug ang tibook nga katilingban uban kaniya, ming-adto sa hataas nga dapit nga didto sa Gabaon; kay didto ang balong-balong nga pagatiguman sa Dios, nga gihimo ni Moises nga alagad ni Jehova sa kamingawan. ⁴Apan ang arca sa Dios gidala ni David gikan sa Kiriath-jearim ngadto sa *dapit* nga giandam ni David alang niini; kay siya nagtukod sa usa ka balong-balong alang niini didto sa Jerusalem. ⁵Labut pa ang halaran nga tumbaga, nga gihimo ni Bezaleel ang anak nga lalake ni Uri, nga anak nga lalake ni Hur didto atbang sa tabernaculo ni Jehova: ug si Salomon ug ang katilingban nangita niini. ⁶Ug si Salomon miadto sa halaran nga tumbaga sa atubangan ni Jehova, nga diha sa balong-balong ng pagatiguman, ug mihalad sa usa ka libo nga mga halad-nga-sinunog sa ibabaw niini. ⁷Niadtong gabhiona ang Dios mipakita kang Salomon, ug miingon kaniya: Pangayo sa bisan unsa nga akong ihatag kanimo. ⁸Ug si Salomon miingon sa Dios: Ikaw nagapakita sa dakung mahigugmaong-kalolot kang David nga akong amahan, ug naghimo kanako nga hari ilis kaniya. ⁹Karon, Oh Jehova nga Dios, himoa nga magmalig-on ang imong saad kang David nga akong amahan; kay ikaw naghimo kanako nga hari ibabaw sa usa ka katawohan nga sama sa abug sa yuta sa gidaghanon. ¹⁰Hatagi ako karon sa kaalam ug kahibalo, aron ako mogula ug mosulod sa atubangan niining katawohan; kay kinsa ang makahukom niining imong katawohan, nga daku kaayo? ¹¹Ug ang Dios miingon kang Salomon: Tungod kay kini diha sa imong kasingkasing, ug ikaw wala mangayo ug mga bahandi, pagkadato, kun kadungganan, ni sa kinabuhi nila nga nagadumot kanimo, ni mangayo ka sa hataas nga kinabuhi; kondili nangayo sa kaalam ug kahibalo alang sa imong kaugalingon, aron ikaw makahukom sa akong katawohan, nga sa ibabaw kanila gihimo ko ikaw nga hari: ¹²Kaalam ug kahibalo ihatag kanimo; ug ako magahatag kanimo ug mga bahandi, ug pagkadato, ug kadungganan, nga niana walay hari nga nakabaton sa nahauna kanimo; ni may misunod pa nga sama kanimo.

¹³ Busa si Salomon miabut gikan sa hataas nga dapit nga didto sa Gabaon, gikan sa atubangan sa balong-balong nga pagatiguman, ngadto sa Jerusalem; ug siya naghari sa ibabaw sa Israel. ¹⁴Ug gitigum si Salomon ang mga carro ug ang mga magkakabayo: ug siya may usa ka libo ug upat ka gatus nga carro, ug napulo ug duha ka libong mga magkakabayo, nga iyang gibutang sa sulod sa mga ciudad sa mga carro, ug uban sa hari sa Jerusalem. ¹⁵Ug gihimo sa hari ang salapi ug bulawan nga daw ingon sa mga bato diha sa Jerusalem, ug ang mga cedro iyang gihimo nga ingon sa mga kahoy nga sicomoro nga anaa sa kapatagan, sa pagkadaghan. ¹⁶Ug ang mga kabayo nga diha kang Salomon gidala gikan sa Egipto; ang mga magpapatigayon sa hari mingdawat niini sa pinanon, tagsatagsa ka panon sa usa ka bili. ¹⁷Ug ilang gikuha ug gidala gikan sa Egipto ang usa ka carro sa unom ka gatus ka *siclo* nga salapi, ug usa ka kabayo sa usa ka gatus ug kalim-an: ug sa ingon niana alang sa tanan nga mga hari sa mga Hetehanon, ug sa mga hari sa Siria, ilang gidala sila sumala sa ilang nahimo.

¹ Karon gitinguha ni Salomon ang pagtukod sa usa ka balay alang sa ngalan ni Jehova, ug usa ka balay alang sa iyang gingharian. ²Ug giuhap ni Salomon ang kapitoan ka libo ka tawo aron sa pagdala sa mga mabug-at, ug kawaloan ka libo ka tawo nga mga magtitiltil sa bato sa mga kabukiran, ug totolo ka libo ug unom ka gatus aron sa pagbantay sa kanila. ³Ug gipaadto ni Salomon ngadto kang Hiram nga hari sa Tiro, nga nagaingon: Ingon nga ikaw nakigkauban kang David nga akong amahan, ug nagpadala kaniya sa mga cedro aron sa pagtukod alang kaniya sa usa ka balay nga puloy-anan, *ingon niini* magpakigkauban ka usab kanako. ⁴Ania karon, ako buot na magatukod ug usa ka balay alang sa ngalan ni Jehova nga akong Dios, aron kini ihalad kaniya, ug sa pagsunog sa atubangan niya sa incienso sa mga mahumot nga mga panakot, ug sa tinapay nga igabutang sa atubangan sa Dios sa kanunay, ug tungod sa mga halad-nga-sinunog buntag ug hapon, sa mga adlaw nga igpapahulay, ug sa mga bag-ong bulan, ug sa mga tinudlong fiesta ni Jehova nga among Dios. Kini *maoy usa ka tulomanon* nga walay katapusan sa Israel. ⁵Ug ang balay nga akong pagatukoron daku; kay daku ang atong Dios labaw sa tanang mga dios. ⁶Apan kinsa ang makahimo sa pagtukod alang kaniya sa usa ka balay sa ginatan-aw nga siya dili man ngani mahaarang sa langit ug sa langit sa kalangitan? Busa kinsa man ako, nga ako magatukod alang kaniya sa usa ka balay, gawas lamang sa pagsunog sa incienso sa iyang atubangan? ⁷Busa karon padad-i ako ug usa ka tawo nga batid sa pagbuhat pinaagi sa bulawan, ug sa salapi, ug sa tumbaga, ug sa puthaw, ug sa purpura, ug sa mapula, ug sa azul, ug nga mahibalo sa paglilok sa *tanang paagi* sa mga lilokon, sa pakigkauban sa mga batid nga tawo nga uban kanako sa Juda ug sa Jerusalem, nga giandam ni David nga akong amahan. ⁸Padad-i usab ako ug mga kahoy nga cedro, mga kahoy nga haya, ug mga kahoy nga fino gikan sa Libano: kay ako nahibalo nga ang imong mga sulogoon mahibalo kong unsaon pagputol sa kahoy sa Libano. Ug, ania karon, ang akong mga sulogoon igakauban sa imong mga sulogoon, ⁹Bisan sa pag-andam alang kanako ug daghang kahoy; kay ang balay nga buot ko nga pagatukoron daku ug katingalahan. ¹⁰Ug, ania karon, ihatag ko sa imong mga sulogoon, ang mga magpuputol nga magputol sa kahoy, kaluhaan ka libo ka takus nga pinikipik nga trigo, ug kaluhaan ka libo ka gatus nga cebada, ug kaluhaan ka libo ka bato sa vino, ug kaluhaan ka libo ka bato sa lana.

¹¹ Unya si Hiram nga hari sa Tiro mibalus pagsulat, nga iyang gipadala ngadto kang Salomon: Tungod kay si Jehova nahagugma sa iyang katawohan, siya nagahimo kanimong hari sa ibabaw kanila. ¹²Labut pa, si Hiram miingon: Dalayegon si Jehova, ang Dios sa Israel, nga nagbuhat sa langit ug yuta, nga mihatag kang David nga hari sa usa ka maalam nga anak nga lalake, hinatagan sa pagkabuotan ug pagsabut, nga magatukod sa usa ka balay alang kang Jehova, ug usa ka balay alang sa iyang gingharian. ¹³Ug karon ako nagpadala ug usa ka batid nga tawo, nga tinugahan sa pagkamasinabuton, gikan kang Hiram nga akong amahan, ¹⁴Ang anak nga lalake sa usa ka babaye sa mga anak nga babaye ni Dan; ug ang iyang amahan maoy usa ka tawo sa Tiro, batid sa bulohaton pinaagi sa bulawan, ug sa salapi, sa tumbaga, sa puthaw, sa bato, ug sa kahoy, sa purpura, sa azul, ug sa fino nga lino, ug sa mapula, sa paglilok usab sa nagkalainlain nga lilokon, ug sa pagmugna sa bisan unsang mugna; nga may *usa unta ka dapit* nga itudlo kaniya kauban sa imong mga batid nga tawo, ug sa mga tawo nga batid sa akong ginoong David nga imong amahan. ¹⁵Busa karon ang trigo ug ang cebada, ang lana, ug ang vino, nga gihisgutan sa akong ginoo ipadala niya ngadto sa

iyang mga sulogoon: ¹⁶Ug kami mamutol ug kahoy gikan sa Libano, sumala sa imong gikinahanglan; ug among dad-on kini dinha kanimo pinaagi sa gakit sa dagat ngadto sa Joppe; ug dad-on mo kini hangtud sa Jerusalem. ¹⁷Ug giisip ni Salomon ang tanan nga dumuloong nga dinha sa yuta sa Israel, sumala sa pag-ihap kanila ni David nga iyang amahan; ug nakita nga sila may usa ka gatus kalim-an ug tolo ka libo unom ka gatus. ¹⁸Ug iyang gilain ang kapitoan ka libo kanila nga magdadala sa mabug-at, ug kawaloan ka libo nga mga magpuputol sa kahoy sa mga kabukiran, ug totolo ka libo ug unom ka gatus ang mga magbalantay sa katawohan nga nagbuhat.

¹ Unya si Salomon nagsugod sa pagtukod sa balay ni Jehova didto sa Jerusalem ibabaw sa bukid sa Moria, diin *si Jehova* mipakita kang David nga iyang amahan, nga iyang giandam diha sa dapit nga gitudlo ni David, diha sa giukan ni Ornan ng Jebusehanon. ²Ug siya nagsugod pagtukod sa ikaduhang *adlaw* sa ikaduhang bulan, sa ikaupat ka tuig sa iyang paghari. ³Karon mao kini ang mga patukoranan nga gipahamutang ni Salomon sa pagtukod sa balay sa Dios. Ang gitas-on pinaagi sa mga maniko sumala sa unang pagsukod kan-uman ka maniko, ug ang gilapdon kaluhaan ka maniko. ⁴Ug ang alagianan nga diha sa atubangan *sa balay*, ang gitas-on niini, sumala sa gilapdon sa balay, kaluhaan ka maniko, ug ang gitas-on usa ka gatus ug kaluhaan; ug sa sulod niini iyang gihal-opan sa lunsay nga bulawan. ⁵Ug ang kinadak-an nga balay iyang gikisamehan sa kahoy nga haya, nga iyang gihal-opan sa manipis kaayo nga bulawan, ug gibuhat didto ang mga kahoy nga palma ug mga talikala. ⁶Ug iyang gidayandayanan ang balay uban sa bililhon nga mga bato alang sa pagpatahum: ug ang bulawan maoy bulawan sa Parvaim. ⁷Iya usab nga gihal-opan ang balay, ang mga sagbayan, ang mga bakanan, ug ang mga bongbong niana, ug ang mga pultahan niana, sa bulawan; ug naglilok sa mga querubin diha sa ibabaw sa mga bongbong. ⁸Ug iyang nabuhat ang labing balaan nga balay: ang gitas-on niana, sumala sa gilapdon sa balay, kaluhaan ka maniko, ug ang gilapdon niana kaluhaan ka maniko; ug iyang gihal-opan kini sa manipis kaayo nga bulawan nga miabut sa unom ka gatus ka talento. ⁹Ug ang gibug-aton sa mga lansang kalim-an ka siclo nga bulawan. Ug iyang gihal-opan ang mga lawak sa itaas sa bulawan.

¹⁰ Ug diha sa labing balaan nga balay siya naghimo sa duha ka mga querubin nga linilok; ug ilang gihal-opan kini sa bulawan. ¹¹Ug ang mga pako sa mga querubin may kaluhaan ka maniko ang gitas-on: ang pako sa usa ka *querubin* may lima ka maniko, nga nakaabut sa bongbong sa balay; ug ang laing pako *sama usab* nga may lima ka maniko, nga nakaabut sa pako sa laing querubin. ¹²Ug ang pako sa laing querubin may lima ka maniko, nga nakaabut sa bongbong sa balay; ug ang laing pako may lima ka maniko *usab*, nga nahasumpay sa pako sa laing querubin. ¹³Ang mga pako niining mga querubin nagabuklad sa ilang kaugalingon nga may kaluhaan ka maniko: ug sila nanagtindog sa ilang mga tiil, ug ang ilang mga nawong nanag-atubang sa balay. ¹⁴Ug siya naghimo sa tabil nga azul, ug purpura, ug mapula, ug fino nga lino, ug binolda nga mga querubin sa ibabaw niana. ¹⁵Siya usab naghimo ug duha-ka haligi nga may katloan ug lima ko maniko ang gitas-on sa atubangan sa balay, ug ang ulo nga diha sa tumoy sa tagsa-tagsa niini may taglima ka maniko. ¹⁶Ug

siya naghimo ug mga talikala diha sa dapit nga labing balaan, unya gibutang *kini* sa mga tumoy sa mga haligi; ug siya naghimo ug usa ka gatus ka granada, ug gibutang kini sa ibabaw sa mga talikala. ¹⁷Ug iyang gipatindog ang mga haligi sa atubangan sa templo, usa ka diha toong kamot, ug ang usa diha sa wala; ug gitawag ang ngalan niana nga diha sa too, Jachin, ug ang ngalan niana nga diha wala Boaz.

¹ Labut pa siya naghimo sa usa ka halaran nga tumbaga, kaluhaan ka maniko ang gitas-on niana, ug kaluhaan ka maniko ang gilapdon niana, ug napulo ka maniko ang kahabogon niana. ²Siya usab naghimo sa dagatdagat nga tinunaw napulo ka maniko gikan sa usang ngilit ngadto sa usa ka ngilit maglibut: ug ang kahabogon niana lima ka maniko; ug usa ka badlis nga katloan ka maniko gilibut pagputos niana. ³Ug sa ilalum niini mao ang sama-sama sa mga vaca, nga naglibut niini, sa napulo ka maniko, nga naglibut sa dagatdagat. Ang mga vaca may duha ka laray nga gihulma sa diha nga kini gitunaw. ⁴Kini nagtindog ibabaw sa napulo ug duha ka vaca, totolo nagaatubang paingon sa amihanan, ug totolo nagaatubang paingon sa amihanan, ug totolo nagaatubang paingon sa kasadpan, ug totolo nagaatubang paingon sa habagatan, ug ang totolo nagaatubang paingon sa silangan: ug ang dagatdagat gibutang sa ibabaw niini, ug ang tanan nga likod niini dapit sa sulod. ⁵Ug kini dapal ang gibag-on; ug ang ngilit niini gihimo sama sa ngilit sa usa ka copa, sama sa bulak sa lirio, kini makasalud ug kasudlan sa totolo ka libo ka bato. ⁶Siya naghimo usab sa napulo ka hulonawan, ug gibutang ang lima sa diha too nga dapit, ug lima diha sa wala, aron sa paghugas diha niana; sa mga butang nga apil sa halad-nga-sinunog ilang huhugasan diha niana; apan ang dagatdagat alang lamang sa mga sacerdote sa pagpanghugas. ⁷Ug iyang gihimo ang napulo ka mga tangkawan nga bulawan sumala sa tulomanon mahitungod niana; ug iyang gibutang kini sa sulod sa templo, lima diha sa toong kamot, ug lima diha sa wala. ⁸Ug siya naghimo usab ug napulo ka lamesa, ug gibutang kini sa sulod sa templo, lima diha sa too nga kiliran, ug lima diha sa wala. Ug siya naghimo sa usa ka gatus ka dolang nga bulawan. ⁹Labut pa iyang gihimo ang sawang sa mga sacerdote, ug ang dakung sawang, ug mga pultahan alang sa sawang, ug gihal-opan ang mga pultahan niini sa tumbaga. ¹⁰Ug iyang gibutang ang dagatdagat dapit sa too nga kiliran *sa balay* paingon sa silangan, paingon sa habagatan.

¹¹ Ug gihimo ni Hiram ang mga kolon ug ang mga pala, ug ang mga dolang. Busa gitapus ni Hiram ang pagbuhat sa bulohaton nga iyang gibuhat alang sa hari nga si Salomon diha sa balay sa Dios. ¹²Ang duruha ka haligi, ug ang mga panaksan, ug ang duruha ka ulo nga dinha sa tumoy sa mga haligi, ug ang duruha ka linala aron sa pagtabon sa duruha ka panaksan nga dinha sa tumoy sa mga haligi, ¹³Ug ang upat ka gatus ka granada alang sa duruha ka linala; duruha ka laray sa granada alang sa tagsatagsa ka linala, aron sa pagtabon sa duruha ka panaksan sa mga ulo nga dinha sa ibabaw sa mga haligi. ¹⁴Iya usab nga gihimo ang mga patindoganan, ug ang mga hulonawan iyang gihimo sa ibabaw sa mga patindoganan; ¹⁵Usa ka dagatdagat, ug ang napulo ug duha ka vaca sa ilalum niana. ¹⁶Ang mga kolon usab, ug ang mga pala, ug ang mga kaw-it sa mga unod, ug ang

tanang mga sudlanan niana, gihimo ni Hiram nga iyang amahan alang kang Salomon nga hari, alang sa balay ni Jehova, sa masinaw nga tumbaga.¹⁷ Diha sa kapatagan sa Jordan gitunaw sa hari kini, diha sa kolonon nga yuta sa taliwala sa Suchot ug sa Seredat.¹⁸ Sa ingon niini gihimo ni Salomon kining mga sudlanan nga daghan kaayo: kay ang gibug-aton sa tumbaga wala hibalo. ¹⁹Ug gihimo ni Salomon ang tanang mga sudlanan nga diha sa balay sa Dios, ang bulawan nga halaran usab, ug ang mga lamesa diin ang tinapay nga gibutang sa atubangan sa Dios itungtong; ²⁰Ug ang mga tangkawan uban ang mga lamparahan niana, aron sa pagpasiga sumala sa tulomanon sa atubangan sa balaang dapit, sa lunsay nga bulawan; ²¹Ug ang mga bulak, ug ang mga lamparahan, ug ang mga kompit, mga bulawan, ug kana sa lunsay nga bulawan; ²²Ug ang mga pinggan nga gagmay, ug ang mga dolang, ug ang mga cuchara, ug ang mga sangga sa kalayo, sa lunsay nga bulawan. Ug mahitungod sa alagianan sa pagsulod sa balay, ang mga pultahan nga dapit sa sulod niana alang sa labing balaan nga dapit, ug ang mga pultahan, sa balay *kong sayron* sa templo, *binuhat* sa mga bulawan.

¹ Sa ingon niana ang tanang buhat nga gibuhit ni Salomon alang sa balay ni Jehova natapus. Ug gidala ni Salomon sa sulod ang mga butang nga gipahanungod ni David nga iyang amahan, bisan ang salapi, ug ang bulawan, ug ang tanan nga mga sudlanan, ug gibutang kini sa mga tipiganan sa balay sa Dios. ²Unya gitigum ni Salomon ang mga anciano sa Israel, ug ang tanang mga pangulo sa mga kabanayan, ang mga principe *sa mga balay* sa mga amahan sa mga anak sa Israel, ngadto sa Jerusalem, aron sa pagdala sa arca sa tugon ni Jehova gikan sa ciudad ni David, nga mao ang Sion. ³Unya ang tanan nga mga tawo sa Israel nanagtigum pagtingub sa ilang kaugalingon ngadto sa hari sa fiesta, nga mao ang *sa* ikapito ka bulan. ⁴Ug ang tanang mga anciano sa Israel ming-adto: ug ang mga Levihanon mingkuha sa arca; ⁵Ug ilang gidala ang arca, ug ang balong-balong nga pagatiguman, ug ang tanang mga balaang sudlanan nga diha sa Balong-balong; kini mao ang gipanagdala sa mga sacerdote nga mga Levihanon. ⁶Ang hari nga si Salomon ug ang tibook nga katilingban sa Israel nga nangatigum ngadto kaniya, diha sa atubangan sa arca, nanaghalad sa mga carnero ug mga vaca, nga dili maisip ni maihap tungod sa gidaghanon. ⁷Ug gidala sa mga sacerdote sa sulod ang arca sa tugon ni Jehova ngadto sa dapit niini, ngadto sa balaang dapit sa balay, bisan ngadto sa labing balaan nga dapit, bisan sa ilalum sa mga pako sa querubin. ⁸Kay ang mga querubin nanagbuklad sa ilang mga pako ibabaw sa dapit sa arca, ug ang mga querubin nagtabon sa arca ug sa mga yayongan ibabaw niana. ⁹Ug ang mga yayongan mga hatag-as ra kaayo nga ang mga tumoy sa mga yayongan nangakita gikan sa arca sa atubangan sa balaang dapit; apan dili kini makita sa gawas: ug didto anaa kini hangtud niining adlaw. ¹⁰Walay bisan unsa diha sa sulod sa arca gawas ang duruha ka papan nga bato nga gibutang ni Moises didto sa Horeb, sa diha nga si Jehova naghimo sa usa ka tugon uban sa mga anak sa Israel, sa diha nga minggula sila gikan sa Egipto.

¹¹ Ug nahitabo, sa diha nga ang mga sacerdote nanghigula gikan sa balaang dapit (kay ang tanang mga sacerdote nga dinha nanagbalaan sa ilang kaugalingon, ug wala magbantay sa ilang

mga pagbanusbanus; ¹²Ang mga Levihanon usab nga mga mag-aawit, silang tanan, bisan si Asaph, si Heman, si Jeduthun, ug ang ilang mga anak nga lalake ug ang ilang mga kaigsoonan, nanagsul-ob sa fino nga lino, uban sa mga piyangpiyang ug mga tulonggon nga kinuldasan, ug mga alpa, nanagtindog dapit sa silangan nga tumoy sa halaran, ug uban kanila ang usa ka gatus ug kaluhaan ka mga sacerdote nga nanagpatunog sa mga trompeta); ¹³Ug nahitabo nga ang mga magtutonog sa trompeta ug mga mag-aawit daw usa, aron sa paghimong usa ka lanog nga madungog sa pagdayeg ug pagpasalamat kang Jehova; ug sa diha nga gipatugbaw nila ang ilang tingog uban ang mga trompeta ug mga piyangpiyang ug mga tulonggon sa musica, ug nagdayeg kang Jehova, ug nga nagaingon: Kay siya maayo; kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; nga unya ang balay napuno sa usa ka panganod, bisan ang balay ni Jehova, ¹⁴Sa pagkaagi nga ang mga sacerdote wala na makapadayon sa pag-alagad tungod sa panganod; kay ang himaya ni Jehova nakapuno sa balay sa Dios.

¹ Unya namulong si Salomon: Si Jehova namulong nga siya buot mopuyo sa mabagang kangitngit. ²Apan ako nagtukod kanimo sa usa ka balay nga puloy-anan, ug usa ka dapit alang kanimo nga pagapuy-an sa walay katapusan. ³Ug milingi ang hari, ug gipanalanginan ang tibook katilingban sa Israel: ug ang tibook nga katilingban sa Israel nanindog. ⁴Ug siya miingon: Dalayegon si Jehova, ang Dios sa Israel, nga namulong sa iyang baba kang David nga akong amahan, ug tungod sa iyang mga kamot nagtuman niini nga nagaingon: ⁵Sukad sa adlaw nga gidala ko ang akong katawohan gikan sa yuta sa Egipto, wala ako magpili ug ciudad gikan sa tanang mga banay sa Israel aron sa pagtukod sa balay diha aron nga ang akong ngalan anha diha; ni magpili ako kang bisan kinsang tawo nga mamahimong principe sa akong katawohan nga Israel: ⁶Apan gipili ko ang Jerusalem, aron ang akong ngalan mahiadto didto, ug nagpili kang David aron mahimong anaa sa ibabaw sa akong katawohan nga Israel. ⁷Karon diha sa kasingkasing ni David nga akong amahan ang pagtukod sa usa ka balay alang sa ngalan ni Jehova, ang Dios sa Israel. ⁸Apan si Jehova namulong kang David nga akong amahan: Tungod kay anaa sa imong kasingkasing ang pagtukod sa usa ka balay alang sa akong ngalan, ikaw naghimo sa maayo nga kini anaa sa imong kasingkasing: ⁹Bisan pa niana dili mo tukoron ang balay; kondili nga ang imong anak nga lalake nga mogula gikan sa imong mga hawak, siya ang magatukod sa balay alang sa akong ngalan. ¹⁰Ug gihimo ni Jehova ang iyang pulong nga iyang gipamulong; kay ako gipatindog nga ilis kang David nga akong amahan, ug naglingkod sa trono sa Israel, sumala sa gisaad ni Jehova, ug nagtukod sa balay alang sa ngalan ni Jehova, ang Dios sa Israel. ¹¹Ug didto gibutang ko ang arca, diin sa sulod niana mao ang tugon ni Jehova, nga iyang gihimo uban sa mga anak sa Israel.

¹² Ug siya mitindog sa atubangan sa halaran ni Jehova sa atubangan sa tibook nga katilingban sa Israel, ug gibayaw ang iyang mga kamot. ¹³(Kay si Salomon naghimo sa usa ka tumbagang pulpito, lima ka maniko ang gitas-on, ug lima ka maniko ang gilapdon, ug totolo ka maniko ang kahabogon, ug gipamutang kini sa kinataliwad-an sa sawang; ug sa ibabaw niana siya mitindog ug

giluhod ang iyang mga tuhod sa atubangan sa tibook nga katilingban sa Israel, ug gibayaw niya ang iyang mga kamot paingon sa langit); ¹⁴Ug siya miingon: Oh Jehova, ang Dios sa Israel, walay Dios nga sama kanimo, sa langit, kun sa ibabaw sa yuta; nga nagtuman sa tugon ug sa mahigugmaong-kalolot uban sa imong mga alagad, nga nagalakaw sa imong atubangan uban sa bug-os nilang kasingkasing; ¹⁵Nga nagbantay uban sa imong alagad nga si David nga akong amahan niadtong imong gisaad kaniya: Oo, ikaw namulong uban sa imong baba, ug nagtuman niana uban sa imong kamot, nga sama niining adlaw. ¹⁶Busa karon, Oh Jehova, ang Dios sa Israel, bantayi uban sa imong alagad nga si David nga akong amahan kadtong imong gisaad kaniya, nga nagaingon: Walay makulang kanimo nga usa ka tawo sa akong mga mata aron sa paglingkod sa trono sa Israel, kong ugaling ang imong mga anak magabantay lamang sa ilang dalan, sa paglakat sa akong Kasugoan ingon sa imong paglakat sa atubangan ko. ¹⁷Busa karon, Oh Jehova, ang Dios sa Israel, himoa nga matuoron ang imong pulong, nga imong gipamulong sa imong alagad nga si David. ¹⁸Apan mopuyo ba gayud ang Dios uban sa mga tawo sa yuta? Ania karon, ang langit sa kalangitan dili makapaarang kanimo; unsa pa ang pagkaubos kining balay nga akong gitukod! ¹⁹Bisan pa niini magtagad ka unta sa pag-ampo sa imong alagad, ug sa iyang pagpangamuyo, Oh Jehova nga akong Dios, sa pagpamati sa pagtu-aw ug sa pag-ampo nga giampo sa imong alagad sa atubangan mo; ²⁰Nga ang imong mga mata mabuka unta nganhi niining balaya sa adlaw ug gabii, bisan paingon sa dapit diin ikaw namulong nga ikaw magabutang sa imong ngalan didto; sa pagpamati sa pag-ampo nga igaampo sa imong alagad paatubang niining dapita. ²¹Ug mamati ka sa mga pagpangamuyo sa imong alagad, ug sa imong katawohan nga Israel, sa diha nga sila mag-ampo paatubang niining dapita: Oo, mamati ka gikan sa imong dapit inga puloy-anan, bisan gikan sa langit; ug sa diha nga ikaw makadungog, magpasaylo ka. ²²Kong ang usa ka tawo makasala batok sa iyang isigkatawo, ug usa ka panumpa gabutang kaniya aron manumpa siya, ug siya moanhi ug manumpa sa atubangan sa imong halaran niining maong balay; ²³Nan patalinghugan mo gikan sa langit, ug buhata, ug hukmi ang imong mga alagad, nga magabalus sa tawong dautan, sa pagdala sa iyang dalan ibabaw sa kaugalingon niyang ulo; ug magpakamatarung sa matarung, sa paghatag kaniya sumala sa iyang ²⁴Ug kong ang imong katawohan nga Israel dag-on sa atubangan sa kaaway, tungod kay sila nakasala batok kanimo, ug bumalik pag-usab ug magasugid sa imong ngalan, ug magaampo ug magahimo sa pagpangamuyo sa atubangan nimo dinhi niining balaya; ²⁵Nan patalinghugan mo gikan sa langit, ug pasayloa ang sala sa imong katawohan nga Israel, ug dad-a sila pag-usab ngadto sa yuta nga imong gihatag kanila ug sa ilang mga amahan. ²⁶Sa diha nga ang kalangitan matakpan, ug walay ulan, tungod kay sila nakasala batok kanimo, kong sila magaampo paingon niining dapita, ug magasugid sa imong ngalan, ug motalikod gikan sa ilang sala, sa diha nga ikaw magapasubo kanila. ²⁷Nan patalinghugan mo diha sa langit, ug pasayloa ang sala sa imong mga alagad, ug sa imong katawohan nga Israel, kong ikaw magatudlo kanila sa maayong dalan diin sila magalakaw; ug ipadala ang ulan ibabaw sa imong yuta. nga gihatag mo sa imong katawohan alang sa usa panulondon. ²⁸Kong may gutom dinhi sa yuta, kong may kamatay, kong may hulaw ug talumtum, dulon kun ulod; kong ang ilang mga kaaway managlibut kanila diha sa yuta sa ilang mga ciudad; bisan unsang hampak kun bisan unsang

sakit ang anaa; ²⁹Bisan unsang pag-ampo ug pagpangaliyupo nga pagahimoon sa bisan kinsang tawo, kun sa tibook nga katawohan nimo nga Israel, nga makapanghibalo ang tagsatagsa ka tawo sa iyang kaugalingong sakit, ug sa iyang kaugalingong kasubo, ug magabayaw sa iyang mga kamot paingon niining balaya: ³⁰Nan patalinghugan mo gikan sa langit nga maoy dapit mong puloy-anan, ug pasayloa, ug ihatag sa tagsatagsa ka tawo sumala sa tanan niyang mga kagawian, kinsang kasingkasing imong hibaloan (kay ikaw, bisan ikaw lamang, ang nahibalo sa mga kasingkasing sa mg anak sa mga tawo); ³¹Aron sila mangahadlok kanimo, sa paglakat sa imong mga dalan, sa kadugayon nga sila magapuyo sa yuta nga imong gihatag sa among mga amahan. ³²Labut pa niini mahitungod sa dumuloong, nga dili sa imong katawohan nga Israel, kong siya mahianhi gikan sa halayong yuta tungod sa imong daku nga ngalan, ug sa imong gamhanang kamot, ug sa imong tinuy-od nga bukton; kong sila mahianhi ug magaampo paatubang niining balaya: ³³Nan patalinghugan mo gikan sa langit, bisan gikan sa imong dapit nga puloy-anan, ug buhata sumala sa tanang pagsangpit sa dumuloong kanimo; aron ang tibook nga mga katawohan sa yuta mahibalo unta sa imong ngalan, ug mahadlok kanimo, ingon sa gibuhat sa imong katawohan nga Israel, ug nga sila manghibalo nga kining balaya nga akong gitukod gihinganlan tungod sa imong ngalan. ³⁴Kong ang imong katawohan mogula sa pagpakiggubat batok sa ilang mga kaaway sa bisan unsang alagianana nga imong paagian kanila, ug sila magaampo kanimo paatubang niining ciudara nga imong gipili, ug sa balay nga akong gitukod alang sa imong ngalan; ³⁵Nan patalinghugan mo gikan sa langit ang ilang pag-ampo ug ang ilang pagpangaliyupo, ug labani ang ilang katungod. ³⁶Kong sila makasala batok kanimo (kay walay tawo nga wala makasala), ug ikaw masuko kanila, ug magatugyan kanila ngadto sa kaaway, aron ilang bihagon sila ngadto sa yuta nga halayo kun haduol; ³⁷Bisan pa kong sila makahunahuna sa ilang kaugalingon didto sa yuta diin sila mabihag, ug mobalik pag-usab, ug mangaliyupo kanimo didto sa yuta sa ilang pagkabinihag, sa pag-ingon: Kami nakasala, kami nakahimo sa pagkasukwahi, ug nakahimo sa dautan; ³⁸Kong sila mobalik diha kanimo sa bug-os nilang kasingkasing ug sa bug-os nilang kalag didto sa yuta sa ilang pagkabinihag, diin sila madala nila nga binihag, ug magaampo sila paatubang sa ilang yuta, nga imong gihatag sa ilang mga amahan, ug *paatubang* sa ciudad nga imong gipili, ug paatubang sa balay nga akong gitukod alang sa imong ngalan: ³⁹Nan, patalinghugan mo gikan sa langit, bisan gikan sa imong dapit nga puloy-anan, ang ilang pag-ampo ug ang ilang pagpangaliyupo, ug labani ang ilang katungod, ug pasayloa ang imong katawohan nga nakasala batok kanimo. ⁴⁰Karon, Oh Dios ko, bukha, ang imong mga mata, nangaliyupo ako kanimo, ug padungga ang imong mga igdulungog, sa pag-ampo nga gihimo dinhi niining dapita. ⁴¹Busa karon tumindog ka, Oh Jehova nga Dios, ngadto sa dapit mong pahulayan, ikaw, ug ang arca sa imong kusog: himoa nga ang imong mga sacerdote, Oh Jehova nga Dios, masul-oban sa kaluwasan, ug papalipaya ang imong mga balaan diha sa mga maayong binuhatan. ⁴²Oh Jehova nga Dios, ayaw ilingiw ang nawong sa imong dinihog: hinumdumi ang *imong* mahigugmaong-kalolot kang David nga imong alagad.

¹ Karon sa gitapus na ni Salomon ang pag-ampo, ang kalayo miabut gikan sa langit, ug miut-ut sa halad-nga-sinunog ug sa mga halad; ug ang himaya ni Jehova nakapuno sa balay. ²Ug ang mga sacerdote wala makasulod ngadto sa balay ni Jehova, tungod kay ang himaya ni Jehova nakapuno sa balay ni Jehova. ³Ug ang tanang mga anak sa Israel nanagpanan-aw sa pag-abut sa kalayo, ug ang himaya ni Jehova diha sa ibabaw sa balay; ug sila mingduko sa ilang kaugalingon uban sa ilang mga nawong paingon sa yuta ibabaw sa binaldosahang *salug*, ug nanagsimba ug nanagpasalamat kang Jehova, sa pag-ingon: Kay siya maayo; kay ang iyang mahigugmaong-kalolot (kanunay sa gihapon ngadto sa walay katapusan). ⁴Unya ang hari ugang tibook nga katawohan minghalad sa mga halad sa atubangan ni Jehova. ⁵Ug si Salomon nga hari mihalad sa usa ka halad nga kaluhaan ug duha ka libong vaca, ug usa ka gatus ug kaluhaan ka libong carnero. Sa ingon niini ang hari ug ang tibook katawohan nanagpahinungod sa balay sa Dios. ⁶Ug ang mga sacerdote nanindog, sumala sa ilang mga katungdanan; ang mga Levihanon usab uban ang mga tulonggon alang sa awit ni Jehova (kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan), sa diha nga nagadayeg si David pinaagi sa ilang ministerio: ug ang mga sacerdote nanagpatunog sa mga trompeta sa atubangan nila; ug ang tibook Israel nanindog. ⁷Labut pa gibalaan ni Salomon ang kinataliwad-an sa sawang mga diha sa atubangan sa balay ni Jehova; kay didto iyang gihalad ang mga halad-nga-sinunog, ug ang tambok sa mga halad-sa-pakigdait, tungod kay ang tumbaga nga halaran nga gihimo ni Salomon wala makapaarang sa halad-nga-sinunog, ug sa halad-nga-kalan-on, ug sa tambok. ⁸Busa gisaulog ni Salomon ang fiesta niadtong panahona sa pito ka adlaw, ug ang tibook Israel uban kaniya, usa ka daku kaayong pagkatigum, sukad sa pagsulod *mo* sa Hamath ngadto sa sapa sa Egipto. ⁹Ug sa ikawalo ka adlaw ilang gihimo ang maligdong nga pagkatigum: kay ilang gipadayon ang pagpahinungod sa halaran *sulod* sa pito ka adlaw, ug ang fiesta *sulod* sa pito ka adlaw. ¹⁰Ug sa ikakaluhaan ug tolo ka adlaw sa ikapito ka bulan iyang gipaadto ang katawohan ngadto sa ilang mga balong-balong, puno sa kalipay ug himaya sa kasingkasing tungod sa kaayo nga gipakita ni Jehova kang David, ug kang Salomon, ug sa Israel nga iyang katawohan. ¹¹Sa ingon niana nahuman ni Salomon ang balay ni Jehova, ug ang balay sa hari: ug ang tanan nga nahisulod sa kasingkasing ni Salomon nga buhaton diha sa balay ni Jehova, ug sa iyang kaugalingong balay, iyang gihimo nga nagmauswagon.

¹² Ug si Jehova mipakita kang Salomon sa gabii, ug namulong kaniya: Nadungog ko ang imong pag-ampo, ug nagpili niining dapita alang sa akong kaugalingon nga usa ka balay sa paghalad. ¹³Kong takpan ko ang mga langit aron walay ulan, o kong sugoon ko ang dulon sa paglamoy sa yuta, o kong magpadala ako ug kamatay taliwala sa akong katawohan; ¹⁴Kong ang akong katawohan nga gihinganlan sa akong ngalan magmapainubsanon sa ilang kaugalingon, ug magampo, ug mangita sa akong nawong, ug motalikod gikan sa ilang mga dautang dalan; nan ako magapatalinghug gikan sa langit, ug magapasaylo sa ilang sala, ug magaayo sa ilang yuta. ¹⁵Karon ang akong mga mata nangabuka, ug ang akong mga igdulogog magapatalinghug, ngadto sa pag-ampo nga gihimo niining dapita. ¹⁶Kay karon gipili ug gibalaan ko kining balaya, aron ang akong ngalan magapuyo diha sa walay katapusan; ug ang akong mga mata ug ang akong kasingkasing mabaanha diha sa

kanunay. ¹⁷Ug mahitungod kanimo, kong ikaw magalakat sa akong atubangan ingon sa paglakat ni David nga imong amahan, ug magahimo sa tanan nga akong gisugo kanimo, ug magabantay sa akong kabalaoran ug sa akong mga tulomanon; ¹⁸Unya tukoron ko ang trono sa imong gingharian, ingon nga ako *naghatag sa* tugon kang David nga imong amahan, nga nagaingon: Walay makulang kanimo nga usa ka tawo aron mahimong magbubuot sa Israel. ¹⁹Apan kong kamo tumipas, ug biyaan ninyo ang akong kabalaoran ug akong mga sugo nga akong gihatag kaninyo, ug moadto sa pag-alagad sa laing mga dios, ug magsimba kanila; ²⁰Nan lukahon ko sila sa mga gamot gikan sa akong yuta nga akong gihatag kanila; ug kining balaya, nga akong gibalaan tungod sa akong ngalan, akong ipahalayo sa akong mga mata, ug himoon ko kini nga usa ka sanglitanan ug usa ka pagya sa taliwala sa mga katawohan. ²¹Ug kining balaya, nga hataas kaayo, ang tagsatagsa nga molabay niini mahitingala, ug moingon: Nganong gihimo ni Jehova ang ingon niining yutaa, ug niining balaya? ²²Ug sila motubag: Tungod kay ilang gibiyaan si Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan, nga nagdala kanila gikan sa yuta sa Egipto, ug nagbaton sa laing mga dios, ug nagsimba kanila, ug nag-alagad kanila: busa gidala niya kining kadautan sa ibabaw nila.

¹ Ug nahitabo sa katapusan sa kaluhaan ka tuig, diin natukod ni Salomon ang balay ni Jehova, ug ang iyang kaugalingong balay, ²Nga ang mga ciudad nga gihatag ni Hiram kang Salomon, gitukod *pag-usab* sila ni Salomon, ug gipapuyo didto ang mga anak sa Israel. ³Ug si Salomon miadto sa Hamath-Soba, ug nakadaug batok niini. ⁴Ug iyang gitukod ang Tadmor diha sa kamingawan, ug ang tanang mga ciudad nga tipiganan nga iyang gitukod sa Hamath. ⁵Iya usab nga gitukod ang Beth-horon nga sa ibabaw, ug ang Beth-horon nga sa ubos-ubos, linig-ong mga ciudad sa mga kuta, mga ganghaan, ug mga trangka: ⁶Ug ang Baalath, ug ang tanang mga ciudad nga tipiganan nga diha kang Salomon, ug ang tanang mga ciudad alang sa iyang mga carro, ug ang mga ciudad alang sa iyang mga magkakabayo, ug ang tanan nga gitinguha ni Salomon sa pagtukod alang sa iyang kahimut-an sa Jerusalem, ug sa Libano, ug sa tanang yuta nga sakup sa iyang gingharian. ⁷Mahitungod sa tanang katawohan nga nahasalin sa mga Hetehanon, ug sa mga Amorehanon, ug sa mga Peresehanon, ug sa mga Hebehanon, ug sa mga Jebusehanon, nga dili sa Israel; ⁸Sa ilang mga anak nga nanghibilin kanila diha sa yuta, nga wala hutda sa mga anak sa Israel, gikan kanila gitukod ni Salomon ang usa ka pintakasi *sa mga ulipon* hangtud niining adlaw. ⁹Apan gikan sa mga anak sa Israel si Salomon wala maghimo ug mga ulipon alang sa iyang bulohaton; apan sila mga tawo sa gubat, ug pangulo sa iyang mga capitan, ug mga magbubuot sa iyang mga carro ug sa iyang mga magkakabayo. ¹⁰Ug kini mao ang mga pangulong punoan ni hari Salomon, bisan duha ka gatus ug kalim-an, nga nanagbuot sa mga katawohan. ¹¹Ug gidala ni Salomon ang anak nga babaye ni Faraon gikan sa ciudad ni David ngadto sa balay nga iyang gitukod alang kaniya; kay siya miingon: Ang akong asawa dili magapuyo sa balay ni David nga hari sa Israel, kay ang mga dapit balaan, diin ginadala ang arca ni Jehova.

¹² Unya si Salomon naghalad sa mga halad-nga-sinunog kang Jehova sa ibabaw sa halaran ni Jehova, nga iyang gitukod atbang sa alagianan, ¹³Sumala sa tulomanon sa adlaw-adlaw, sa paghalad sumala sa sugo si Moises, mahitungod sa mga adlaw nga igpapahulay, ug sa mga bag-ong bulan, ug sa mga nabatasang fiesta, *nga gisaulong* makatolo sa usa ka tuig, bisan sa fiesta sa tinapay nga walay levadura, ug sa fiesta sa mga semana, ug sa fiesta sa mga balong-balong. ¹⁴Ug iyang gitudlo sumala sa tulomanon ni David nga iyang amahan, ang mga pagbanus-banus sa mga sacerdote sa ilang pag-alagad, ug ang mga Levihanon sa ilang mga katungdanan, sa pagdayeg, ug sa pag-alagad sa atubangan sa mga sacerdote, sumala sa bulohaton nga gikinahanglan sa adlaw-adlaw; ang mga magbalantay sa pultahan usab sa ilang mga pagbanus-banus sa tagsatagsa ka ganghaan: kay maoy gisugo ni David nga tawo sa Dios. ¹⁵Ug sila wala mopahawa sa sugo sa hari sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon mahitungod sa bisan unsang butang, kun mahitungod sa mga bahandi. ¹⁶Karon ang tanang bulohaton ni Salomon naandam alang sa adlaw sa pagtukod sa balay ni Jehova, ug hangtud nga kini natapus. *Busa* ang balay ni Jehova nahuman. ¹⁷Unya miadto si Salomon sa Esiongeber, ug sa Eloth sa baybayon diha sa yuta sa Edom. ¹⁸Ug gipadad-an siya ni Hiram sa kamot sa iyang mga alagad, mga sakayan, ug mga alagad nga nahibalo sa dagat: ug sila ming-adto uban sa mga sulogoon ni Salomon ngadto sa Ophir, ug nagdala gikan didto upat ka gatus ug kalim-an ka talento nga bulawan, ug gidala sila ngadto kang hari Salomon.

¹ Ug sa pagkadungog sa reina sa Seba sa kabantug ni Salomon, siya miadto sa Jerusalem aron sa pagsulay kang Salomon sa mga malisud nga pangutana, uban ang usa ka dakung panon nga magsusunod, ug mga camello nga gilulanan ug mga panakot; ug bulawan nga daghan kaayo, ug mga bililhon nga bato: ug sa paghiadto niya kang Salomon, siya nakigsulti kaniya mahitungod sa tanan nga diha sa iyang kasingkasing. ²Ug gisuginlan siya ni Salomon sa tanan niyang mga pangutana; ug walay bisan unsang natago kang Salomon nga wala niya ikasugilon kaniya. ³Ug sa pagkakita sa reina sa Seba sa kaalam ni Salomon, ug sa balay nga iyang gitukod, ⁴Ug sa makaon nga diha sa iyang lamesa, ug sa paglingkod sa iyang mga sulogoon, ug sa pagtambong sa iyang mga alagad, ug sa ilang mga bisti, sa iyang mga magdadala sa copa usab, ug sa ilang mga bisti, ug sa iyang hagdanan nga iyang giagian sa pag-adto niya sa balay ni Jehova; wala nay espiritu diha kaniya. ⁵Ug siya miingon sa hari: Matuod ang sugilon nga akong nadungog sa akong kaugalingong yuta mahitungod sa imong mga buhat, ug sa imong kaalam. ⁶Bisan pa niana, wala ako motoo sa ilang mga pulong, hangtud nga ako mianhi, ug ang akong mga mata nakakita niana; ug, ania karon, ang katunga sa kadaku sa imong kaalam wala ikasugilon kanako: ikaw nagalabaw sa kadungganon nga akong nadungog. ⁷Malipayon ang imong mga tawo, ug malipayon kining imong mga alagad, nga nagatindog kanunay sa imong atubangan, ug nagapatalinghug sa imong kaalam. ⁸Dalayegon si Jehova nga imong Dios, nga nahimuot diha kanimo, sa pagpalingkod kanimo ibabaw sa iyang trono, aron mahimong hari alang kang Jehova nga imong Dios; tungod kay ang imong Dios nahagugma sa Israel, sa paglig-on kanila sa walay katapusan, busa gihimo ikaw niya nga hari

ibabaw nila, aron sa pagbuhat sa justicia ug sa pagkamatarung. ⁹Ug siya mihatag sa hari sa usa ka gatus ug kaluhaan ka talento nga bulawan, ug mga panakot nga daghan kaayo, ug mga bililhon nga bato: walay laing panakot nga maingon sa gihatag sa reina sa Seba kang Salomon. ¹⁰Ug ang mga alagad usab ni Hiram, ug ang mga alagad ni Salomon, nga nanagdala ug bulawan gikan sa Ophir, nanagdala ug mga kahoy nga almug ug mga bato nga bililhon. ¹¹Ug gihimo sa hari ang mga almug nga kahoy nga mga azotea sa balay ni Jehova, ug sa balay sa hari, ug mga alpa ug mga kinuldasan nga tulonggon alang sa mga mag-aawit; ug walay nakita nga maingon niana kanhi sa yuta sa Juda. ¹²Ug gihatag ni hari Salomon sa reina sa Seba ang tanan nga iyang gitinguha, bisan unsa sa iyang gipangayo, gawas pa kadtong iyang gidala ngadto sa hari. Busa siya mipauli, ug miadto sa iyang kaugalingong yuta, siya ug ang iyang mga alagad.

¹³ Karon ang kabug-aton sa bulawan nga abut ni Salomon sa usa ka tuig unom ka gatus ug kan-uman ug unom ka talento nga bulawan, ¹⁴Labut pa sa mga gipanagdala sa mga magpapatigayon ug sa mga magbabaligya. Ug ang tanang hari sa Arabia ug ang mga gobernador sa yuta nanagdala sa bulawan ug salapi ngadto kang Salomon. ¹⁵Ug si hari Salomon naghimo sa duha ka gatus ka kalasag sa pinikpik nga bulawan; unom ka gatus ka *siclo* sa pinikpik nga bulawan ang naigoan sa usa ka kalasag. ¹⁶Ug *siya naghimo* sa tolo ka gatus ka taming nga pinikpik nga bulawan; tolo ka gatus ka *siclo* nga bulawan ang naigoan sa usa ka taming; ug gibutang sila sa hari sa sulod sa balay sa kalasangan sa Libano. ¹⁷Labut pa, ang hari naghimo sa usa ka trono nga garing, ug gisapawan kini sa lunsay nga bulawan. ¹⁸Ug may unom ka ang-ang ngadto sa trono, uban sa tumbanan nga bulawan, nga gitaod sa trono, ug may kuptanan sa luyo ug luyo tupad sa dapit sa trono, ug duruha ka leon nga nanagtindog tupad sa mga kuptanan. ¹⁹Ug napulo ug duha ka leon ang nanagtindog sa luyo ug luyo ibabaw sa unom ka ang-ang: walay sama *niana* nga nabuhat sa fisan diin nga gingharian. ²⁰Ug ang tanan nga ilimnan nga copa ni hari Salomon lunsay bulawan, ug ang mga copa sa balay sa kakahoyan sa Libano hinimo sa lunsay nga bulawan: ang salapi wala panumbalinga sa mga adlaw ni Salomon. ²¹Kay ang hari may mga sakayan nga mag-adtoan sa Tarsis uban sa mga sulogoon ni Hiram; makausa sa matag-tolo ka tuig magdunggoan ang mga sakayan sa Tarsis, managdala sa bulawan, ug salapi, garing, ug mga ongoy ug mga pavo. ²²Busa si hari Salomon milabaw sa tanang mga hari sa yuta sa kadato ug kaalam. ²³Ug ang tanang mga hari sa yuta nanagpangita sa presencia ni Salomon, aron sa pagpamati sa iyang kaalam, nga gibutang sa Dios sa iyang kasingkasing. ²⁴Ug ang tagsatagsa ka tawo nagdala sa iyang buhis, mga copa nga salapi, ug mga copa nga bulawan, ug mga bisti, hinagiban, ug mga panakot, mga kabayo, ug mga mula, ang maong gidaghanon tuigtuig. ²⁵Ug si Salomon may upat ka libo nga caballereza sa mga kabayo ug mga carro, ug napulo ug duha ka libo nga mga magkakabayo nga iyang gibutang sa mga ciudad sa carro, ug uban sa hari sa Jerusalem ²⁶Ug siya naghari sa tanang kaharian sukad sa Suba hangtud ngadto sa yuta sa mga Filistehanon, ug ngadto sa utlanan sa Egipto. ²⁷Ug gihimo sa hari ang salapi sa Jerusalem nga daw ingon sa mga bato, ug ang cedro gihimo niya nga daw mga kahoy nga sicomoro nga anaa sa kapatagan, tungod sa kadaghan. ²⁸Ug sila nanagdala ug mga kabayo alang kang Salomon gikan sa Egipto, ug gikan sa tanang kayutaan. ²⁹Karon ang uban nga mga buhat ni Salomon, ang sinugdan

ug katapusan, wala ba sila mahisulat diha sa kasaysayan ni Nathan nga manalagna, ug sa pagtagna ni Ahas nga Sionhon, ug sa mga panan-awon ni Iddo ang manalagna mahitungod kang Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat? ³⁰Ug si Salomon naghari sa Jerusalem ibabaw sa tibook Israel *sulod* sa kap-atan ka tuig. ³¹Ug si Salomon natulog uban sa iyang mga amahan, ug siya gilubong didto sa ciudad ni David nga iyang amahan: ug si Roboam ang iyang anak nga lalake mihari ilis kaniya.

¹ Ug si Roboam miadto sa Sichem; kay ang tibook Israel ming-adto sa Sichem aron sa paghimo kaniya nga hari. ²Ug nahitabo, sa pagkadungog ni Jeroboam anak nga lalake ni Nabat niana (kay siya didto sa Egipto, diin siya mikalagiw gikan sa atubangan ni hari Salomon) nga si Jeroboam mipauli gikan sa Egipto. ³Ug ilang gipasugoan ug gipatawag siya; ug si Jeroboam ug ang tibook Israel ming-adto, ug sila namulong kang Roboam nga nagaingon: ⁴Ang imong amahan nagpabug-at sa among yugo; busa karon ang pagsakit nga pag-alagad sa imong amahan, ug ang iyang mabug-at nga yugo nga iyang gibutang ibabaw kanamo himoang magaan-gaan, ug kami magaalagad kanimo. ⁵Ug siya miingon kanila: Bumalik *kamo* pag-usab kanako sa tapus ang totolo ka adlaw. Ug ang katawohan mingpahawa. ⁶Ug si hari Roboam nagpakitambag uban sa mga tigulang nga nanagtindog sa atubangan ni Salomon nga iyang amahan samtang buhi pa siya, sa pag-ingon: Unsay tambag nga inyong ikahatag kanako aron akong ikatubag niining katawohan? ⁷Ug sila namulong kaniya, nga nagaingon: Kong ikaw magmaloloy-on niining katawohan, ug magpahimuot kanila, ug mamulong sa maayong mga pulong kanila, nan sila mahimong imong mga ulipon sa walay katapusan. ⁸Apan iyang gisalikway ang tambag sa mga tigulang nga ilang gihatag kaniya, ug nagpakitambag sa mga batan-on nga nanagtubo dungan kaniya, nga nagtindog sa iyang atubangan. ⁹Ug siya miingon kanila: Unsay tambaga ang inyong ikahatag kanako aron atong ikatubag niining katawohan, nga mingsulti kanako, sa pag-ingon: Himoa nga ang yugo nga gibutang sa imong amahan sa ibabaw namo magaan-gaan? ¹⁰Ug ang mga batan-on nga nanagtubo uban kaniya namulong kaniya, sa pag-ingon: Mao kini ang ipamulong mo sa katawohan nga mingsulti kanimo, sa pag-ingon: Ang imong amahan naghimo sa among yugo nga mabug-at; apan himoa kining magaan-gaan alang kanamo; mao kini ang ipamulong mo kanila: Ang akong diyutay nga tudlo mabaga pa kay sa mga hawak sa akong amahan. ¹¹Ug karon ingon nga ang akong amahan nagmando kaninyo uban ang usa ka mabug-at nga yugo, ako magadugang sa inyong yugo: ang akong amahan nagcastigo kaninyo uban sa mga latigo, apan ako *magacastigo* kaninyo uban sa mga tanga.

¹² Busa si Jeroboam ug ang tibook katawohan ming-adto kang Roboam sa ikatolo ka adlaw, ingon sa sugo sa hari, nga nagaingon: Balik dinhi kanako sa ikatolo ka adlaw. ¹³Ug ang hari mitubag kanila nga misingka: ug si hari Roboam misalikway sa tambag sa mga tawong tigulang, ¹⁴Ug namulong kanila sumala sa tambag sa mga batan-ong lalake, nga nagaingon: Ang akong amahan nagpabug-at sa inyong yugo, apan ako magadugang niana: ang akong amahan nagcastigo kaninyo uban sa mga latigo, apan ako *magacastigo* kaninyo uban sa mga tanga. ¹⁵Busa ang hari wala magpatalinghug sa katawohan; kay kini gituyo sa Dios, aron nga mapalig-on ni Jehova ang iyang

pulong, nga iyang gipamulong pinaagi kang Ahias nga Sionhon ngadto kang Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat. ¹⁶Ug sa pagtan-aw sa tibook Israel nga ang hari wala magpatalinghug kanila, ang katawohan mingtubag sa hari, sa pag-ingon: Unsay labut namo kang David? ni may panulondon kami sa anak nga lalake ni Isai: ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa inyong mga balong-balong, Oh Israel: karon tan-awa sa kaugalingon mong balay, David. Busa ang tibook Israel namahawa ngadto sa ilang mga balong-balong. ¹⁷Apan mahatungod sa mga anak sa Israel nga nagpuyo sa mga ciudad sa Juda, si Roboam ang naghari kanila. ¹⁸Unya gipaadto ni hari Roboam si Adoram, nga nagbantay sa mga tawo ilalum sa pintakasi; ug ang mga anak sa Israel mingbato kaniya sa kamatayon uban sa mga bato. Ug si hari Roboam midali sa pagtungtong sa iyang carro, aron sa pagkalagiw ngadto sa Jerusalem. ¹⁹Busa ang Israel mingsukol batok sa balay ni David hangtud niining adlaw.

¹ Ug sa paghiabut ni Roboam sa Jerusalem, iyang gitigum ang balay sa Juda ug Benjamin, nga may usa ka gatus ug kawaloan ka libo nga mga piniling tawo nga mga manggugubat, aron sa pagpakig-away batok sa Israel, aron sa pagbawi pag-usab sa gingharian ngadto kang Roboam. ²Apan ang pulong ni Jehova midangat kang Semeias, ang tawo sa Dios nga nagaingon: ³Isulti kang Roboam ang anak nga lalake ni Salomon, hari sa Juda, ug sa tibook Israel nga anaa sa Juda ug Benjamin, sa pag-ingon. ⁴Kini mao ang giingon ni Jehova: Dili kamo mangadto, ni makig-away batok sa inyong kaigsoonan: pumauli ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balay; kay kining butanga mahatungod kanako. Busa sila nanagpatalinghug sa mga pulong ni Jehova, ug mingbalik gikan sa pag-adto batok kang Jeroboam. ⁵Ug si Roboam nagpuyo sa Jerusalem, ug nagtukod sa mga ciudad nga salipdanan sa Juda. ⁶Iyang gitukod ang Beth-lehem, ug ang Etam, ug ang Tekoa, ⁷Ug ang Bethzur, ug ang Soko, ug ang Adullam, ⁸Ug ang Gath, ug Maresa, ug Zip, ⁹Ug ang Adoraim, ug ang Lachis, ug ang Azeka, ¹⁰Ug ang Sora, ug ang Ajalon, ug ang Hebron, nga anaa sa Juda, ug sa Benjamin, mga kinutaang ciudad. ¹¹Ug iyang gikutaan ang mga salipdanan, ug nagbutang ug mga capitan diha kanila, ug mga dapa sa mga makaon, ug lana ug vino. ¹²Ug sa tagsatagsa ka ciudad *siya nagbutang* sa mga kalasag ug mga bangkaw, ug gihimo silang mga malig-on gayud kaayo. Ug ang Juda ug ang Benjamin sakup niya.

¹³ Ug ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon nga diha sa tibook Israel mingpasakup kaniya gikan sa tanan nilang utlanan. ¹⁴Kay gibiyaan sa mga Levihanon ang ilang mga sibsibanan ug ang ilang kabtangan, ug ming-adto sa Juda ug sa Jerusalem: kay si Jeroboam ug ang iyang mga anak nga lalake mingsalikway kanila, aron sila dili makatuman sa katungdanan sa pagkasacerdote kang Jehova; ¹⁵Ug siya nagtudlo alang kaniya ug mga sacerdote alang sa mga hatag-as nga dapit ug alang sa mga kandingmga lake, ug alang sa mga nati sa vaca nga iyang gihimo. ¹⁶Ug sunod kanila, gikan sa tanang kabanayan sa Israel, nga nanagtinguha sa ilang mga kasingkasing sa pagpangita kang Jehova, ang Dios sa Israel, ming-adto sa Jerusalem aron sa paghalad kang Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan. ¹⁷Busa ilang gilig-on ang gingharian sa Juda, ug gihimong makusganon si Roboam ang anak nga lalake ni Salomon, sa totolo ka tuig; kay sila minglakat totolo ka tuig sa dalan ni

David ug ni Salomon. ¹⁸Ug si Roboam nangasawa, kang Mahalat ang anak nga babaye ni Jerimoth ang anak nga lalake ni David, *ug kang* Abihail ang anak nga babaye ni Eliab ang anak nga lalake ni Isai; ¹⁹Ug siya nanganak kaniya ug mga anak nga lalake: si Jeus, ug si Samarias, ug si Saham. ²⁰Ug sunod kaniya iyang gipangasawa si Maacha ang anak nga babaye ni Absalom; ug siya nanganak kaniya kang Abias, ug kang Atai, ug kang Sisa, ug kang Selomith, ²¹Ug si Roboam nahagugma kang Maacha ang anak nga babaye ni Absalom labaw sa tanan niyang mga asawa ug sa iyang mga puyopuyo (kay nangasawa siya ug napulo ug walo ka asawa ug kan-uman ka mga puyopuyo ug nanganak ug kaluhaan ug walo ka mga anak nga lalake ug kan-uman ka mga anak nga babaye). ²²Ug gitudlo ni Roboam si Abias ang anak nga lalake ni Maacha nga pangulo, *bisan* sa pagka-principe sa taliwala sa iyang kaigsoonan; kay *buot niyang* himoon siya nga hari. ²³Ug siya nagbuhat sa pagkamanggialamon ug iyang gihatag ang tanan niyang mga anak nga lalake lukop sa tanang kayutaan sa Juda ug sa Benjamin, ngadto sa tagsatagsa ka kinutaang ciudad; ug iyang gihatagan sila ug daghang mga makaon. Ug siya nangita *alang kanila* ug daghang mga asawa.

¹ Ug nahitabo, nga sa natukod na ang gingharian ni Roboam, ug siya malig-on *na*, nga iyang gibiyaan ang Kasugoan ni Jehova, ug ang tibook Israel nunot kaniya. ²Ug nahitabo sa ikalima ka tuig ni hari Roboam, nga si Sisac, hari sa Egipto misulong batok sa Jerusalem, tungod kay sila nanagpakalapas batok kang Jehova, ³Uban ang napulo ug duha ka gatus ka carro, ug kan-uman ka libong mga tawo nga nanagkabayo. Ug ang katawohan nga ming-uban kaniya gikan sa Egipto wala maihap: ang mga Lebionon, ang mga Sukianhon ug ang mga Etiopiahanon. ⁴Ug nakuha niya ang mga kinutaang ciudad nga sakup sa Juda ug miadto sa Jerusalem. ⁵Karon si Semeias ang manalagna miadto kang Roboam, ug ngadto sa mga principe sa Juda, nga nanagkatigum sa tingub ngadto sa Jerusalem tungod kang Sisac, ug miingon kanila: Kini mao ang giingon ni Jehova: Inyong gibiyaan ako, busa gibiyaan ko usab kamo diha sa kamot ni Sisac. ⁶Unya ang mga principe sa Israel ug ang hari nanagpaubos sa ilang kaugalingon; ug sila ming-ingon: Si Jehova maoy matarung. ⁷Ug sa pagkakita ni Jehova nga sila nanagpaubos sa ilang kaugalingon, ang pulong ni Jehova midangat kang Semeias, nga nagaingon: Sila nanagpaubos sa ilang kaugalingon: dili ko pagalaglagon sila; apan ako magahatag kanila ug kaluwasan, ug ang akong kaligutgut dili ibubo sa ibabaw sa Jerusalem pinaagi sa kamot ni Sisac. ⁸Bisan pa niini sila maiyang mga ulipon aron sila mahibalo sa akong pag-alagad ug sa pag-alagad sa mga gingharian sa kayutaan. ⁹Busa si Sisac nga hari sa Egipto misulong batok sa Jerusalem, ug gikuha ang mga bahandi sa balay ni Jehova, ug ang mga bahandi sa balay sa hari; iyang gidala ang tanan: iya usab nga gikuha ang mga taming nga bulawan nga gihimo ni Salomon. ¹⁰Ug si hari Roboam naghimo ug mga taming nga tumbaga nga ilis niana, ug gitugyan sila sa mga kamot sa mga capitan sa magbalantay, nga nagbantay sa pultahan sa balay sa hari. ¹¹Ug mao kadto, nga sa kanunay nga ang hari misulod sa balay ni Jehova, ang magbalantay misulod ug mibitbit kanila, ug gidala sila pag-usab ngadto sa lawak nga bantayanan. ¹²Ug sa diha nga siya nagpaubos sa iyang kaugalingon, ang kaligutgut ni Jehova mitipas gikan kaniya, aron sa

dili paglaglag kaniya sa hingpit gayud: ug labut pa didto sa Juda may mga maayong butang nga hingkaplagan.

¹³ Busa si hari Roboam nagpalig-on sa iyang kaugalingon didto sa Jerusalem, ug naghari: kay si Roboam may kap-atan ug usa ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya sa paghari, ug siya naghari sa napulo ug pito ka tuig didto sa Jerusalem, ang ciudad nga gipili ni Jehova gikan sa tanang mga banay sa Israel, aron ibutang ang iyang ngalan didto: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Naama ang Ammonhanon. ¹⁴Ug iyang gihimo kadtong kadautan, tungod kay wala niya ibutang ang iyang kasingkasing sa pagpangita kang Jehova. ¹⁵Karon ang mga buhat ni Roboam, ang nahauna ug ang katapusan, wala ba sila mahisulat sa mga kasaysayana ni Semeias nga manalagna ug kang Iddo nga manalagna sumala sa batasan sa mga kaagi sa kagikanan? Ug may mga gubat sa taliwala ni Roboam ug ni Jeroboam sa kanunay. ¹⁶Ug si Roboam natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong didto sa ciudad ni David: ug si Abias iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Sa ikanapulo ug walo ka tuig ni hari Jeroboam misugod si Abias sa paghari sa Juda. ²Totolo ka tuig nga naghari siya sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Milenaia ang anak nga babaye ni Uriel sa Gabaa. Ug may gubat sa taliwala ni Abias ug ni Jeroboam. ³Ug si Abias nakiggubat uban sa usa ka panon sa sundalo nga mga tawong maisug sa gubat, bisan upat ka gatus ka libo nga mga piniling tawo: ug gipahamutang ni Jeroboam sa paglaray ang gubat batok kaniya uban sa walo ka gatus ka libo sa mga piniling tawo, nga mga gamhanang tawo sa kaisug. ⁴Ug si Abias mitindog sa ibabaw sa bukid sa Semaraim, nga anaa sa kabungtoran sa Ephraim, ug miingon: Pamatia ako, Oh Jeroboam ug tibook nga Israel: ⁵Dili ba kinahanglan gayud ninyong hibaloan nga si Jehova, ang Dios sa Israel, mihatag sa gingharian sa Israel ngadto kang David sa walay katapusan, bisan kaniya ug sa iyang mga anak nga lalake pinaagi sa usa ka tugon sa asin? ⁶Apan si Jeroboam ang anak nga lalake ni Nabat, ang alagad ni Salomon, ang anak nga lalake ni David, mitindog, ug mialsa batok sa iyang ginoo. ⁷Ug dihay natigum ngadto kaniya mga tawo nga walay kapuslanan, mga banyagang tawo nga nagpalig-on sa ilang kaugalingon batok kang Roboam anak nga lalake ni Salomon, sa diha nga si Roboam batan-on ug linghod pa ang kasingkasing, ug dili makabuntog kanila. ⁸Ug karon naghunahuna na kamo sa pag-asdang sa gingharian ni Jehova sa kamot sa mga anak nga lalake ni David; ug kamo maoy usa ka dakung panon, ug anaa uban kaninyo ang bulawang mga nati sa vaca nga gihimo ni Jeroboam alang kaninyo nga inyong mga dios. ⁹Wala ba ninyo aboga ang mga sacerdote ni Jehova, ang mga anak nga lalake ni Aaron, ug ang mga Levihanon, ug naghimo kamo ug mga sacerdote sunod sa batasan sa mga katawohan sa *laing* mga yuta? Busa bisan kinsa nga moanhi sa paghalad *alang sa Dios* sa iyang kaugalingon uban ang usa ka vaca ug pito ka mga lakeng carnero, sa maong pagkaagi siya maoy mahimo *kanila* nga usa ka sacerdote sa mga dili dios. ¹⁰Apan mahitungod kanato, si Jehova mao ang atong Dios, ug wala nato siya biyai; ug *kita may* mga sacerdote nga nagaalagad kang Jehova, ang mga anak nga lalake ni Aaron, ug ang mga Levihanon sa ilang buhat: ¹¹Ug sila managsunog alang kang Jehova matagbuntag ug mataghapon

sa mga halad-nga-sinunog ug mahumot nga incienso: ang tinapay-nga-gibutang-sa-atubangan sa Dios usab *ilang gipahamutang* sa sunod-sunod ibabaw sa lamesa nga ulay; ug ang tangkawan nga bulawan uban ang mga lamparahan niana, aron sug-an matag-gabii: kay among gibantayan ang katungdanan ni Jehova nga atong Dios; apan inyong gibiyaan siya. ¹²Ug, ania karon, ang Dios ania uban kanato sa atong ulo, ug ang iyang mga sacerdote uban ang mga trompeta sa pagpagubok aron sa paghimo sa usa ka pagpagubok batok kaninyo. Oh mga anak sa Israel, ayaw kamo pagpakig-away batok kang Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan; kay kamo dili magmauswagon.

¹³ Apan si Jeroboam naghimo ug usa ka pagbanhig sa likod nila: busa sila diha sa atubangan sa Juda, ug ang nanagbanhig diha sa luyo nila. ¹⁴Ug sa diha nga nahilingi ang Juda, ania karon, ang gubat diha sa atubangan ug sa luyo nila; ug sila mingtu-aw kang Jehova, ug ang mga sacerdote nanagpatunog sa mga trompeta. ¹⁵Unya mingsinggit ang mga tawo sa Juda: ug sa diha nga naninggit ang mga tawo sa Juda, nahitabo nga ang Dios milaglag kang Jeroboam ug sa tibook Israel sa atubangan ni Abias ug sa Juda. ¹⁶Ug ang mga anak sa Israel nangalagiw gikan sa atubangan sa Juda; ug ang Dios nagtugyan kanila sa ilang kamot. ¹⁷Ug si Abias ug ang iyang katawohan mingpatay kanila sa usa ka dakung kamatay: busa dihay nangapukan sa Israel nga lima ka gatus ka libo nga mga piniling tawo. ¹⁸Sa ingon niana ang mga anak sa Israel nasakup niadtong panahona, ug ang mga anak sa Juda mingdaug, tungod kay sila mingsalig kang Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan. ¹⁹Ug si Abias miapas sunod kang Jeroboam, ug gikuha ang mga ciudad gikan kaniya, ang Beth-el lakip ang mga balangay niana, ug ang Jesana lakip ang mga balangay niana ug ang Ephron lakip ang mga balangay niana. ²⁰Wala gayud hiuli-i si Jeroboam sa iyang kalig-on pag-usab sa mga adlaw ni Abias; ug gisamaran siya ni Jehova, ug siya namatay. ²¹Apan si Abias napun-an sa gahum, ug nangasawa ug napulo ug upat ka asawa, ug panganak ug kaluhaan ug duha ka anak nga lalake ug napulo ug unom ka anak nga babaye. ²²Ug ang uban nga mga buhat ni Abias, ug ang iyang mga kagawian, ug ang iyang sanglitanan, gisulat sa hubad sa kaagi ni manalagna Iddo.

¹ Busa si Abias natulog uban sa iyang mga amahan, ug ilang gilubong siya didto sa ciudad ni David: ug si Asa nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. Sa iyang mga adlaw ang yuta malinawon sulod sa napulo ka tuig. ²Ug gihimo ni Asa ang maayo ug matarung sa mga mata ni Jehova nga iyang Dios: ³Kay iyanggikuha ang mga halaran, sa lumalangyaw ug ang mga hatag-as nga dapit, ug gigun-ob ang mga haligi nga bato ug giputol ang Asherim. ⁴Ug gisugo ang Juda sa pagpangita kang Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan, ug sa pagbuhat sa Kasugoan ug sa sugo. ⁵Iya usab nga gipanguha gikan sa tanang mga ciudad sa Juda ang mga hatag-as nga dapit ug ang mga larawan sa adlaw: ug ang gingharian malinawon sa iyang atubangan. ⁶Ug iyang gitukod ang mga kinutaang ciudad sa Juda; kay ang yuta malinawon, ug siya walay gubat niadtong mga tuiga, tungod kay si Jehova naghatag kaniya ug pahulay. ⁷Kay siya namulong sa Juda: Atong tukoron kining mga ciudara, ug libutan ta sila sa mga paril, ug mga torre, mga ganghaan ug mga trangka; ang yuta ania pa sa atong atubangan kay atong gipangita si Jehova nga atong Dios; atong gipangita

siya, ug siya nagahatag kanato ug pahulay bisan diin nga dapit. Busa sila nagtukod ug nag-uswag. ⁸Ug si Asa may usa ka panon sa kasundalohan nga nanagdala ug mga kalasag ug mga bangkaw, gikan sa Juda totolo ka gatus ka libo ug gikan sa Benjamin nga nagdala ug mga taming ug nanagbusog sa pana, duha ka gatus ug kawaloan ka libo: kining tanan mga gamhanang tawo sa kaisug.

⁹ Ug dihay ming-abut batok kanila nga si Sera ang Etiopiahanon uban sa usa ka nga panon sa sundalo nga usa ka libo ka libo, ug totolo ka gatus sa carro; ug siya miadto kang Maresa. ¹⁰Unya si Asa migula aron sa pagsugat kaniya, ug ilang gipahamutang ang gubat diha sa walog sa Sepatax 7 sa Maresa. ¹¹Ug si Asa mitu-aw kang Jehova nga iyang Dios, ug miingon: Jehova, walay lain gawas kanimo aron sa pagtabang, sa taliwala sa gamhanan ug kaniya nga walay kusog: tabangi kami, Oh Jehova nga among Dios; kay kami nagasalig kanimo, ug sa imong ngalan kami ming-anhi batok niining panon. Oh Jehova, ikaw ang among Dios; ayaw itugot nga ang tawo modaug batok kanimo. ¹²Busa si Jehova milaglag sa mga Etiopiahanon sa atubangan ni Asa, ug sa atubangan sa Juda; ug ang mga Etiopiahanon nangalagiw. ¹³Ug gigukod sila ni Asa uban sa iyang katawohan ngadto sa Gerar: ug may napukan sa mga Etiopiahanon nga daghan kaayo sa pagkaagi nga wala sila hing-ulii: kay sila gilaglag sa atubangan ni Jehova, ug sa atubangan sa iyang panon; ug iyang gidala ang daghan kaayong inagaw. ¹⁴Ug ilang gidasmagan ang tanang mga ciudad nga nanaglibut sa Gerar: kay ang kahadlok ni Jehova ming-abut kanila: ug ilang gitulis ang tanang mga ciudad; kay may daghang inagaw diha kanila. ¹⁵Ila usab nga gigun-ob ang mga balong-balong sa panon sa vaca ug gidala ang daghan kaayong carnero, ug mga camello, ug mingbalik ngadto sa Jerusalem.

¹ Ug ang Espiritu sa Dios miabut kang Asarias ang anak nga lalake ni Obed: ²Ug siya migula sa pagsugat kang Asa, ug miingon kaniya: Pamatia ninyo ako, Asa ug tibook nga Juda ug Benjamin: si Jehova nagauban kanimo, samtang nga kamo uban pa kaniya; ug kong inyong pangitaon siya, inyo siya nga hingkaplagan; apan kong inyo siya nga isalikway, iya usab kamong isalikway. ³Karon sa usa ka hataas nga panahon ang Israel walay matuod nga Dios, ug walay usa ka matitudloong sacerdote, ug walay Kasugoan. ⁴Apan sa ilang kalisdanan sila mingbalik kang Jehova, ang Dios sa Israel, ug gipangita, siya ilang hingkaplagan siya. ⁵Ug niadtong mga panahona, walay kalinaw kaniya nga migula, ni kaniya nga misulod; apan ang dagkung mga kagubot diha sa tanang mga pumoluyo sa kayutaan. ⁶Ug sila nangadugmok, nasud batok sa nasud, ug ciudad batok sa ciudad; kay ang Dios nagsakit kanila sa tanang kagulan. ⁷Apan magmakusganon kamo, ug ayaw pagpaluyaha inyong mga kamot; kay ang inyong buhat pagabalusan.

⁸ Ug sa pagkadungog ni Asa niining mga pulonga, ug ang pagpanagna ni Obed nga manalagna, siya nagmaisugon, ug gikuha ang mga dulumtanan gikan sa tibook yuta sa Juda, ug Benjamin ug gikan sa mga ciudad nga iyang nakuha gikan sa kabungtoran sa Ephraim; ug iyang gibag-o ang halaran ni Jehova, nga diha sa atubangan sa alagianan ni Jehova. ⁹Ug iyang gitigum ang tibook Juda ug Benjamin, ug kanila nga nanagpuyo uban kanila gikan sa Ephraim ug sa Manases, ug gikan

sa Simeon: kay sila ming-anha kaniya gikan sa Israel, sa daghan kaayo, sa diha nga nakita nila nga si Jehova nga iyang Dios nagauban kaniya. ¹⁰Busa sila nanaghiusa pagtingub sa ilang kaugalingon didto sa Jerusalem sa ikatolo ka bulan, sa ikanapulo ug lima ka tuig sa paghari ni Asa. ¹¹Ug sila nanaghalad kang Jehova niadtong adlaw, sa inagaw nga ilang nadala, pito ka gatus nga vaca ug pito ka libong carnero. ¹²Ug sila ming-uyon sa usa ka pakigsaad sa pagpangita kang Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan, uban sa bug-os nilang kasingkasing ug sa bug-os nilang kalag; ¹³Ug nga bisan kinsa nga dili buot mangita kang Jehova, ang Dios sa Israel, pagapatyon, bisan diyutay kun daku, bisan lalake kun babaye. ¹⁴Ug sila nanumpa kang Jehova sa usa ka makusog nga tingog, ug sa pagsinggit, ug uban sa mga trompeta, ug mga corneta. ¹⁵Ug ang tibook Juda nagkalipay tungod sa pagpanumpa; kay gipanumpa nila sa bug-os nilang kasingkasing, ug gipangita siya sa bug-os nilang tinguha; ug siya hingkaplagan nila: ug si Jehova mihatag kanila sa pagpahulay *gikan sa mga dapit* nga naglibut. ¹⁶Ug si Maacha usab, ang inahan ni Asa nga hari, iyang gipapahawa gikan sa pagka-reina tungod kay siya naghimo ug usa ka dulumtanan nga larawan tungod sa usa ka Ashera ug giputol ni Asa ang iyang larawan, ug gihimong abug kini, ug gisunod kini didto sa sapa sa Cedron. ¹⁷Apan ang mga hatag-as nga dapit wala panguhaa gikan sa Israel: apan bisan pa niana ang kasingkasing ni Asa hingpit sa tanan niyang mga adlaw. ¹⁸Ug iyang gidala ngadto sa balay sa Dios ang mga butang nga hinalad sa iyang amahan, ug nga siya sa iyang kaugalingon naghalad sa salapi, ug bulawan ug mga sudlanan. ¹⁹Ug wala may gubat hangtud sa ikakatloan ug lima ka tuig sa paghari ni Asa.

¹ Sa ikakatloan ug unom ka tuig sa paghari ni Asa, si Baasa hari sa Israel misulong batok sa Juda, ug gitukod ang Rama, aron dili niya katugotan bisan kinsa nga mogula kun moadto kang Asa nga hari sa Juda. ²Unya gidala ni Asa ang salapi ug bulawan gikan sa mga bahandi sa balay ni Jehova ug sa balay sa hara, ug gipadala ngadto kang Ben-hadad nga hari sa Siria, nga nagpuyo sa Damasco, nga nagaingon: ³*Adunay* usa ka paghiusa sa taliwala kanako ug kanimo, ingon nga *may* paghiusa sa taliwala sa akong amahan ug sa imong amahan: Ania karon, ako nagpadala kanimo niining salapi ug bulawan; lakaw, bugtoa ang imong pagpakighiusa uban kang Baasa nga hari sa Israel, aron siya mopahawa gikan kanako. ⁴Ug si Ben-hadad nagpatalinghug kang hari Asa, ug gipadala ang mga capitan sa iyang mga panon sa sundalo batok sa mga ciudad sa Israel; ug ilang gilaglag ang Ijon, ug ang Dan, ug ang Abilmaim, ug ang tanang mga ciudad nga tipiganan sa Nephtali. ⁵Ug nahitabo, sa pagkadungog ni Baasa niana, nga iyaing gibiyaan ang pagtukod sa Rama, ug gipahunong niya ang iyang buhat. ⁶Unya gikuha ni Asa nga hari ang tibook Juda; ug ilang gidala ang mga bato sa Rama, ug ang troso didto, nga tungod niini si Baasa nagtukod; ug iyang gitukod didto ang Geba ug ang Mizpa.

⁷ Ug niadtong panahona si Hanani ang manalagna miadto kang Asa hari sa Juda, ug miingon kaniya: Tungod kay ikaw misalig sa hari sa Siria, ug wala sumalig kang Jehova nga imong Dios, busa ang panon sa hari sa Siria nakagawas gikan sa imong kamot. ⁸Dili ba ang mga Etiopiahanon

ug ang Lubim usa ka dakung panon, uban ang mga carro ug mga magkakabayo daghan gayud kaayo? Ngani, tungod kay ikaw misalig kang Jehova, iyang gitugyan sila nganha sa imong mga kamot. ⁹Kay ang mga mata ni Jehova nagadalagan ngadto-nganhi sa tibook yuta, aron sa pagpakita sa iyang kaugalingon nga makusganon alang kanila nga may kasingkasing nga hingpit alang kaniya. Dinhi niini ikaw naghimo ug binuang; busa kutob karon ikaw may mga gubat. ¹⁰Unya si Asa nasuko sa manalagna, ug gibalhog siya sa balay-nga bilanggoan; kay siya nasuko kaniya tungod niining butanga. Ug gidaug-daug ni Asa ang ubang katawohan sa maong panahon. ¹¹Ug, ania karon, ang mga buhat ni Asa, ang sinugdan ug katapusan, ania karon, sila nahisulat sa basahon sa mga hari sa Juda ug Israel. ¹²Ug sa ikakatloan ug siyam ka tuig sa iyang paghari si Asa nasakit sa iyang tiil; ang iyang sakit daku kaayo: apan sa iyang pagkasakit siya wala mangita kang Jehova, kondili sa mga mananambal. ¹³Ug si Asa natulog uban sa iyang mga amahan, ug namatay sa ikakap-atan ug usa ka tuig sa iyang paghari. ¹⁴Ug ilang gilubong siya sa iyang kaugalingong lubnganan, nga gibuhat niya alang sa iyang kaugalingon didto sa ciudad ni David, ug gibutang siya sa higdaanan nga napuno sa mga pahumot ug sa mga nagkalainlaing *panakot*, nga giandam pinaagi sa pagkabatid sa mga mabubuhat sa pahumot: ug sila naghimo sa usa ka daku kaayong pagsunog kaniya.

¹ Ug si Josaphat nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya, ug nagpalig-on sa iyang kaugalingon batok sa Israel. ²Ug iyang gibutangan sa mga kasundalohan ang tanang mga kinutaang ciudad sa Juda, ug nagbutang sa mga sundalong bantay sa yuta sa Juda, ug sa mga ciudad sa Ephraim, nga naagaw ni Asa nga iyang amahan. ³Ug si Jehova nag-uban kang Josaphat, tungod kay siya naglakat sa unang mga dalan sa iyang amahan nga si David, ug wala mangita sa mga Baal. ⁴Kondili nangita sa Dios sa iyang amahan, ug naglakat sa iyang mga sugo, ug wala magsunod sa mga buhat sa Israel. ⁵Busa gilig-on ni Jehova ang gingharian diha sa iyang kamot; ug ang tibook Juda nagbuhis ngadto kang Josaphat; ug siya may mga bahandi ug kadungganang madagayaon. ⁶Ug ang iyang kasingkasing nabayaw sa mga dalan ni Jehova: ug labut pa niini iyang gikuha ang mga hatag-as nga dapit ug ang Asherim gikan sa Juda. ⁷Sa ikatolo usab ka tuig sa iyang paghari iyang gipaadto ang iyang mga principe, bisan si Benhail; ug si Obadiah, ug si Zacharias, ug si Nathaniel, ug si Micheas, aron sa pagtudlo didto sa mga ciudad sa Juda; ⁸Ug uban kanila ang mga Levihanon, bisan si Semeias, ug si Nethanias, ug si Zebadiah, ug si Asael, ug si Semiramoth ug si Jonathan, ug si Adonias, ug si Tobias, ug si Tobadonias, ug mga Levihanon; ug uban kanila si Elisama ug si Joram ang mga sacerdote. ⁹Ug sila nanudlo didto sa Juda, nga nanagdala sa basahon sa Kasugoan ni Jehova; ug sila mingpanaw sa tanang mga ciudad sa Juda, ug nanagpanudlo sa taliwala sa katawohan.

¹⁰ Ug ang pagkahadlok kang Jehova diha sa ibabaw sa tanang mga gingharian sa mga yuta nga nagalibut sa Juda, mao nga sa ingon niini sila wala na maghimo ug pakiggubat batok kang Josaphat. ¹¹Ug ang uban sa mga Filistehanon nanagdala ug mga gasa ngadto kang Josaphat ug salapi nga alang sa buhis; ang mga taga-Arabia usab nanagdala kaniya ug mga panon sa carnero, pito ka libo ug pito ka gatus ka mga lakeng carnero, ug pito ka libo ug pito ka gatus ka mga kanding nga lake.

¹²Ug si Josaphat miuswag sa hilabihan gayud; ug siya nagtukod didto sa Juda sa mga castillo ug mga ciudad nga tipiganan. ¹³Ug siya may daghang mga buhat sa mga ciudad sa Juda; ug ang mga tawo sa gubat, ang gamhanang mga tawo sa kaisug, didto sa Jerusalem. ¹⁴Ug kini mao ang pag-ihap kanila sumala sa mga balay sa ilang mga amahan: kang Juda, ang mga capitan sa mga linibo: si Adna ang capitan, ug uban kaniya ang mga gamhanang tawo sa kaisug totolo ka gatus ka libo; ¹⁵Ug sunod kaniya si Johanan ang capitan, ug uban kaniya duha ka gatus ug kawaloan ka libo; ¹⁶Ug sunod kaniya si Amasias ang anak nga lalake ni Zichri, nga sa kinabubut-on mitugyan sa iyang kaugalingon ngadto kang Jehova; ug uban kaniya duha ka gatus ka libong gamhanan nga mga tawo sa kaisug. ¹⁷Ug kang Benjamin: si Eliada usa ka gamhanang tawo sa kaisug, ug uban kaniya duha ka gatus ka libong sangkap sa pana ug taming. ¹⁸Ug sunod kaniya si Josabad, ug uban kaniya usa ka gatus kawaloan ka libo nga inandam na sa gubat. ¹⁹Kini mao sila ang nanag-alagad sa atubangan sa hari, gawas niadtong gibutang sa hari sa mga kinutaang ciudad sa tibook Juda.

¹ Karon si Josaphat may mga bahandi ug kadunggan sa madagayaon gayud; ug siya nakighiusa kang Achab. ²Ug sa tapus sa pila ka mga tuig siya miadto kang Achab sa Samaria. Ug giihawan siya ni Achab ug mga carnero ug mga vaca nga daghan kaayo, ug alang sa katawohan nga diha uban kaniya, ug giagda siya aron mouban kaniya ngadto sa Ramoth-galaad. ³Ug si Achab nga hari sa Israel miingon kang Josaphat nga hari sa Juda: Mouban ka ba kanako ngadto sa Ramoth-galaad? Ug siya mitubag kaniya: Ako ingon man ikaw, ug ang akong katawohan ingon man ang imong katawohan; ug kami makighiusa kanimo sa gubat.

⁴ Ug si Josaphat miingon sa hari sa Israel: Pakisayud una, ako nangaliyupo kanimo, sa pulong ni Jehova. ⁵Unya gitigum sa hari sa Israel ang mga manalagna, upat ka gatus ka tawo, ug miingon kanila: Moadto ba kami sa Ramoth-galaad aron sa pagpakiggubat, kun magapugong ba ako? Ug sila ming-ingon: Lakaw: kay ang Dios magatugyan niana sa kamot sa hari. ⁶Apan si Josaphat miingon: Wala ba dinhi ing usa ka manalagna ni Jehova, gawas *kanila*, aron kita magpakisayud kaniya? ⁷Ug ang hari sa Israel miingon kang Josaphat: Ania pay usa ka tawo nga kaniya kita magpakisayud kang Jehova: apan ako nagadumot kaniya; kay siya wala magpanagna sa maayo mahitungod kanako, apan kanunay sa kadautan: *kini* mao si Micheas ang anak nga lalake ni Imla. Ug si Josaphat miingon: Ayaw pagpasultiha ang hari sa ingon. ⁸Unya ang hari sa Israel mitawag sa usa ka eunuco ug miingon: Dad-a sa madali si Micheas ang anak nga lalake ni Imla. ⁹Karon ang hari sa Israel ug si Josaphat ang hari sa Juda nanaglingkod ang tagsatagsa sa iyang trono, nagsul-ob sa ilang mga hataas nga kupo, ug sila nanaglingkod sa hawan nga dapit diha sa ganghaan sa Samaria; ug ang tanang mga manalagna nanagpanagna sa ilang atubangan. ¹⁰Ug si Sedechias ang anak nga lalake ni Chenaana naghimo kaniya ug mga sungay nga puthaw, ug miingon: Kini mao ang giingon ni Jehova: Uban niini ikaw magadasmag sa mga Sirianhon hangtud nga sila mahurot. ¹¹Ug ang tanang mga manalagna nanagpanagna sa ingon nga nanag-ingon: Lakaw ngadto sa Ramoth-galaad, ug pagmauswagon; kay si Jehova magatugyan niana sa kamot sa hari. ¹²Ug ang sulogoon nga

miadto sa pagtawag kay Micheas misulti kaniya, sa pag-ingon: Ania karon, ang mga pulong sa mga manalagna *nagaasoy* sa maayo sa hari ingon sa usa ka baba: busa himoa nga ang imong pulong, ako nangaliyupo kanimo, nga mahimong sama sa ila, ug magsulti ikaw sa maayo. ¹³Ug si Micheas miingon: Ingon nga si Jehova buhi, unsay gipamulong sa akong Dios, kana maoy akong igapamulong. ¹⁴Ug sa paghiadto niya sa hari, ang hari miingon kaniya: Micheas, moadto ba kami sa Ramoth-galaad aron sa pagpakiggubat, kun magapugong ba ako? Ug siya miingon: Lakaw kamo ug pagmauswagon; ug sila igatugyan sa inyong kamot. ¹⁵Ug ang hari miingon kaniya: Makapila ba ako magpapanumpa kanimo nga ikaw dili magsulti kanako sa bisan unsa kondili sa kamatuoran sa ngalan ni Jehova? ¹⁶Ug siya miingon: Nakita ko ang tibook Israel nga nagakatibulaag ibabaw sa kabukiran, ingon sa mga carnero nga walay magbalantay ug si Jehova miingon: Kini walay agalon; papaulia ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balay sa pakigdait. ¹⁷Ug ang hari sa Israel miingon kang Josaphat: Wala ba ako magsugilon kanimo nga siya dili motagna sa maayo mahitungod kanako, kondili sa kadautan? ¹⁸Ug si *Micheas* miingon: Busa pamati kamo sa pulong ni Jehova: Nakita ko si Jehova nga nagalingkod sa iyang trono, ug ang tanang mga panon sa langit nanagbarug sa iyang toong kamot ug sa walang kamot. ¹⁹Ug si Jehova miingon: Kinsa ang mohaylo kang Achab nga hari sa Israel, aron siya moadto ug magpukan sa Ramoth-galaad? Ug ang usa namulong niining paagiha, ug ang lain namulong nianang paagiha. ²⁰Ug may usa ka espiritu nga migula, ug mitindog sa atubangan ni Jehova, ug miingon: Ako ang mohaylo kaniya. Ug si Jehova miingon kaniya: Sa unsa bang paagiha? ²¹Ug siya miingon: Ako mopanaw, ug mahimong usa ka bakakong espiritu sa baba sa tanan niyang mga manalagna. Ug siya miingon: Ikaw magahaylo kaniya, ug makadaug usab, lakaw, ug buhata ang ingon. ²²Busa, ania karon, si Jehova nagbutang ug usa ka bakakong espiritu sa baba niining imong mga manalagna; ug si Jehova namulong sa kadautan mahitungod kanimo. ²³Unya si Sedechias ang anak nga lalake ni Chenaana miduol, ug gitamparos si Micheas sa aping, ug miingon: Diin moadto ang Espiritu ni Jehova gikan kanako sa pagpakigsulti kanimo? ²⁴Ug si Micheas miingon: Ania karon, makita mo nianang adlaw, kong ikaw mosulod ngadto sa kinasuloran nga lawak aron sa pagtago sa imong kaugalingon. ²⁵Ug ang hari sa Israel miingon. Kuhaa ninyo si Micheas, ug dad-a siya ngadto pagbalik kang Amon ang gobernador sa ciudad, ug ngadto kang Joas ang anak nga lalake sa hari; ²⁶Ug ingna: Kini mao ang gipamulong sa hari: Ibalhog kining tawohana sa bilangoan, ug pakan-a siya sa tinapay sa kasakit ug sa tubig sa kasakit, hangtud nga ako mahibalik sa pakigdait. ²⁷Ug si Micheas miingon: Kong ikaw mobalik man gayud sa pakigdait, si Jehova wala makasulti kanako. Ug siya miingon: Pamati, kamong mga katawohan, kamong tanan.

²⁸ Busa ang hari sa Israel ug si Josaphat ang hari sa Juda ming-adto sa Ramoth-galaad. ²⁹Ug ang hari sa Israel namulong kang Josaphat: Ako dili magapaila, ug moadto ako sa gubat; apan isul-ob mo ang imong hataas nga mga kupo. Busa ang hari sa Israel wala magpaila; ug nangadto sila sa gubat. ³⁰Karon ang hari sa Siria nagsugo sa mga capitan sa iyang mga carro, ug iyang giingon: Ayaw pagpakig-away sa diyutay ni sa daku, kondili ang hari sa Israel lamang. ³¹Ug nahitabo, nga sa nakita sa mga capitan sa mga carro si Josaphat, sila ming-ingon: Kana mao ang hari sa Israel.

Busa sila ming-atubang aron sa pagpakig-away batok kaniya: apan si Josaphat mitu-aw, ug si Jehova mitabang kaniya; ug ang Dios *nagpapahawa* kanila gikan kaniya. ³²Ug nahitabo, nga sa pagkakita sa mga capitan sa mga carro nga kadto dili mao ang hari sa Israel, nga sila wala mopadayon sa paggukod kaniya. ³³Ug may usa ka tawo nga mibusog sa iyang pana sa panaghap, ug gitaroyan ang hari sa Israel sa kinataliwad-an sa tinakduan sa iyang kutamaya: mao nga siya miingon sa mamilino sa carro: Kupti ako, ug dad-a gawas sa panon; kay hilabihan kadaku ang akong pagkasamad. ³⁴Ug ang gubat misamot niadtong adlawa: apan ang hari sa Israel nagpabilin sa iyang carro batok sa mga Sirianhon hangtud nga nagasingabut na ang kahaponon; ug sa hapit nang mosalop ang adlaw siya namatay.

¹ Ug si Josaphat ang hari sa Juda mipauli ngadto sa iyang balay sa Jerusalem sa kalinaw. ²Ug si Jehu ang anak nga lalake ni Hanani nga manalagna migula sa pagsugat kaniya, ug miingon kang Josaphat nga hari: Motabang ba ikaw sa dautan, ug mahagugma kanila nga nagadumot kang Jehova? tungod niining butanga ang kaligutgut anaa sa ibabaw nimo gikan sa atubangan ni Jehova. ³Apan bisan pa niini may mga maayong mga butang nga nakita diha kanimo, niana imong gikuha ang Asherim gikan sa yuta ug gibutang mo ang imong kasingkasing sa pagpangita sa Dios. ⁴Ug si Josaphat nagpuyo sa Jerusalem: ug migula siya pag-usab ngadto sa taliwala sa katawohan sukad sa Beer-seba ngadto sa kabungtoran sa Ephraim, ug gidala sila pagbalik ngadto kang Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan.

⁵ Ug siya nagabutang sa mga maghuhukom sa yuta sa tanang mga kinutaang ciudad sa Juda, sa usa ug usa ka ciudad. ⁶Ug miingon sa mga maghuhukom: Hunahuna-a ug unsay inyong pagabuhaton: kay kamo dili magahukom alang sa tawo, apan alang kang Jehova; ug *siya* magauban kaninyo sa paghukom. ⁷Busa karon himoa nga ang pagkahadlok kang Jehova moanha sa ibabaw kaninyo; pamati ug buhata kana: kay walay kadautan kang Jehova nga atong Dios, ni may pagpasulabi sa mga tawo, ni may pagdawat sa mga hiphip. ⁸Labut pa gibutang ni Josaphat didto sa Jerusalem ang uban sa mga Levihanon ug ang mga sacerdote, ug ang mga pangulo sa mga *kabalayan* sa mga amahan sa Israel, aron sa paghukom alang kang Jehova, ug alang *sa paghusay* sa mga pagkabingkil. Ug sila namalik ngadto sa Jerusalem. ⁹Ug iyang gisugo sila, sa pag-ingon. Sa ingon niini buhaton ninyo sa pagkahadlok kang Jehova, sa pagkamati numanon, ug sa usa ka hingpit nga kasingkasing. ¹⁰Ug kong may pagkabingkil nga mahidangat kaninyo gikan sa inyong kaigsoonan nga nagpuyo sa ilang mga ciudad, dugo batok sa dugo, Kasugoan batok sa sugo, kabalaoran ug mga tulo manon, kamo magapasidaan kanila, nga sila dili magpakasala kang Jehova, ug nga sa ingon niini ang kaligutgut modangat sa ibabaw ninyo ug sa inyong kaigsoonan: kini buhata ug kamo dili mahimong sad-an. ¹¹Ug, ania karon, si Amarias ang labawng sacerdote anaa sa ibabaw ninyo sa tanang mga hinungdan ni Jehova; ug si Sebadias ang anak nga lalake ni Ismael, ang magbubuot sa balay sa Juda, sa tanang mga hinungdan sa hari: ang mga Levihanon usab mahimong mga punoan sa atubangan ninyo. Pagmaisugon kamo, ug si Jehova magauban sa maayo.

¹ Ug nahitabo sa tapus niini nga ang mga anak sa Moab, ug ang mga anak sa Ammon, ug uban kanila ang uban sa mga Ammonhanon, ming-adto batok kang Josaphat sa pagpakiggubat. ²Unya may uban nga ming-abut nga mingsugilon kang Josaphat, sa pag-ingon: May ming-abut nga usa ka dakung panon batok kanimo gikan sa dagat unahan sa Siria; ug, ania karon, sila atua sa Hasason-tamar (nga mao usab ang Engedi). ³Ug si Josaphat nahadlok, ug napahamutang sa iyang kaugalingon sa pagpangita kang Jehova; ug iyang gimantala ang usa ka pagpuasa sa tibook Juda. ⁴Ug ang Juda nagtigum sa tingub sa ilang kaugalingon, sa pagpangita ug *pakitabang* kang Jehova; bisan gikan sa tanang mga ciudad sa Juda sila ming-abut sa pagpangita kang Jehova. ⁵Ug si Josaphat mitindog diha sa katilingban sa Juda ug Jerusalem, sa balay ni Jehova, atubangan sa bag-ong sawang; ⁶Ug siya miingon: Oh Jehova, ang Dios sa among mga amahan, dili ba ikaw mao ang Dios sa langit? Ug dili ba ikaw mao ang magbubuot sa tanang mga gingharian sa mga nasud? Ug sa imong kamot anaa ang gahum ug kusog, busa mao nga walay makaasdrag kanimo. ⁷Wala ba nimo, Oh Dios, namo papahawaa ang mga pumoluyo niining yutaa gikan sa atubangan sa imong katawohan nga Israel, ug ihatag kini sa kaliwatan ni Abraham nga imong higala sa walay katapusan? ⁸Ug sila namuyo didto, ug nagtukod kanimo ug usa ka balaan nga puloy-anan didto alang sa imong ngalan, sa pag-ingon: ⁹Kong ang kadaut modangat kanato, ang espada, paghukom, kun kamatay, kun gutom, kami managtindog sa atubangan niining balaya, ug sa atubangan nimo (kay ang imong ngalan ania niining balaya), ug magatu-aw kanimo sa among kasakit, ug ikaw magapatalinghug ug magaluwas. ¹⁰Ug karon, tan-awa, ang mga anak sa Ammon ug sa Moab ug ang bukid sa Seir, nga dili nimo ipasulong sa Israel, sa ilang paghigula gikan sa yuta sa Egipto, apan sila mingtalikod gikan kanila, ug wala nila gun-oba; ¹¹Ania karon, giunsa nila ang pagbalus kanamo, sa pag-anhi aron sa pagsalikway kanamo gikan sa imong pagpanag-iyu, nga imong gihatag kanamo sa pagkapanulondon. ¹²Oh Dios namo, dili mo ba sila paghukman? Kay kami walay gahum batok niining dakung panon nga mianhi batok kanamo; ni mahibalo kami kong unsay pagabuhaton: apan ang among mga mata gitutuk namo kanimo. ¹³Ug ang tibook Juda mingtindog sa atubangan ni Jehova, lakip ang ilang kabataan, ang ilang mga asawa, ug ang ilang mga anak.

¹⁴ Unya diha kang Jahaziel ang anak nga lalake ni Zacharias, anak nga lalake ni Benaia, anak nga lalake ni Jeiel, anak nga lalake ni Mathanias, ang Levihanon, sa mga anak nga lalake ni Asaph, miabut ang Espiritu ni Jehova ¹⁵Ug siya miingon: Pamati kamo, tibook Juda, ug kamong mga pumoluyo sa Jerusalem, ug ikaw hari Josaphat: Kini mao ang gipamulong ni Jehova kanimo: Ayaw kamo kahadlok, ni magmaluya tungod niining dakung panon; kay ang gubat dili inyo, kondili *iya* sa Dios. ¹⁶Ugma umadto kamo batok kanila: Ania karon, sila motungas sa tungasan sa Sis; ug makita ninyo sila sa kinatumyan sa walog, sa dili pa ang kamingawan sa Jeruel. ¹⁷Kamo dili kinahanglan nga makig-away niining maong *gubat* : magpahamutang kamo sa inyong kaugalingon, tumindog kamo sa walay lihok, ug tan-awa ang kaluwasan ni Jehova uban kaninyo, Oh Juda ug Jerusalem; ayaw kahadlok, ni magmaluya: ugma panggula kamo batok kanila: kay si Jehova magauban kaninyo. ¹⁸Ug giyukbo ni Josaphat ang iyang ulo uban sa iyang nawong paingon sa yuta; ug ang tibook Juda ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem nanghapa sa atubangan ni Jehova, nga

nanagsimba kang Jehova. ¹⁹Ug ang mga Levihanon, sa mga anak sa mga Coathnon ug sa mga anak sa mga Corehanon, nanagtindog sa pagdayeg kang Jehova, ang Dios sa Israel, uban sa hataas uyamut nga tingog.

²⁰ Ug sila mingbangon pagsayo sa pagkabuntag, ug ming-adto sa kamingawan sa Tekoa; ug sa nangadto sila si Josaphat mitindog ug miingon: Pamatia ako, Oh Juda, ug kamong mga pumoluyo sa Jerusalem: tumoo *kamo* kang Jehova nga inyong Dios, aron kamo mamalig-on; tohoi ang iyang mga manalagna, aron kamo manag-uswag. ²¹Ug sa nakatambag na siya sa katawohan, iyang gitudlo sila nga magawit kang Jehova, ug magadayeg sa katahum sa pagkaputli, sa nagauna sila sa kasundalohan, ug nag-ingon: Maghatag *kamo* ug mga pasalamat kang Jehova; kay ang iyang mahigugmaong kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan. ²²Ug sa diha nga nagasugod na sila sa pag-awit ug sa pagdayeg, si Jehova nagpahamutang sa mga magbabanhig batok sa mga anak sa Ammon, sa Moab, ug sa bukid sa Seir, nga ming-abut batok sa Juda; ug sila gihampak. ²³Kay ang mga anak sa Ammon ug sa Moab nanagtindog batok sa mga pumoluyo sa bukid sa Seir, aron sa pagpatay ug paglaglag gayud kanila: ug sa diha nga nalaglag na nila ang mga pumoluyo sa Seir, ang tagsatagsa nanagtinabangay sa paglaglag sa lain. ²⁴Ug sa diha nga ang Juda miabut sa lantawan nga torre sa kamingawan, sila nanaglantaw sa panon sa katawohan; ug, ania karon, sila *nanagbuy-od* nga mga minatay nga nangapukan sa yuta, ug walay usa nga nakagawas. ²⁵Ug sa diha nga si Josaphat ug ang iyang katawohan miabut aron sa pagpanguha sa inagaw gikan kanila, ilang nakita sa taliwala nila ang daghan uyamut nga mga bahandi ug mga minatay, ug mga bililhon nga alahas, nga ilang gikuha alang sa ilang kaugalingon, labaw pa kay sa ilang madala: ug tolo ka adlaw ang ilang pagpanguha sa inagaw, daghan kini kaayo. ²⁶Ug sa ikaupat ka adlaw sila nanagtigum sa ilang kaugalingon diha sa walog sa Beraka; kay didto gidayeg nila si Jehova: busa ang ngalan niadtong dapita gitawag: Ang walog sa Beraka hangtud niining adlaw. ²⁷Unya sila namauli, ang tagsatagsa ka tawo sa Juda ug sa Jerusalem, ug si Josaphat sa ilang unahan, sa pag-adto pag-usab sa Jerusalem uban sa kalipay; kay gihimo silang malipayon ni Jehova ibabaw sa ilang mga kaaway. ²⁸Ug sila nangabut sa Jerusalem uban ang mga kinuldasan nga tulonggon ug mga alpa ug mga trompeta ngadto sa balay ni Jehova. ²⁹Ug ang kahadlok sa Dios diha sa tanang gingharian sa kayutaan, sa diha nga sila nakadungog nga si Jehova nakig-away batok sa mga kaaway sa Israel. ³⁰Busa ang gingharian ni Josaphat malinawon; kay ang iyang Dios mihatag kaniya sa pahulay sa bisan diin *nga dapit* nga nagalibut.

³¹ Ug si Josaphat naghari ibabaw sa Juda: siya katloan ug lima ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari sa kaluhaan ug lima ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Asuba ang anak nga babaye ni Silhi. ³²Ug siya naglakat sa dalan ni Asa nga iyang amahan, ug wala mosimang gikan niana, nga nagbuhat niadtong matarung sa mga mata ni Jehova. ³³Apan ang mga dapit nga hatag-as wala gun-oba; ni ang katawohan mag-andam sa ilang kasingkasing alang sa Dios sa ilang mga amahan. ³⁴Karon ang uban nga mga buhat ni Josaphat, ang nahauna ug ang katapusan, ania karon, sila nanghisulat sa kasaysayan ni Jehu ang anak nga lalake ni Hanani, nga gisal-ut sa basahon sa mga hari sa Israel. ³⁵Ug sa tapus niini si Josaphat nga

hari sa Juda nakighiusa sa iyang kaugalingon uban kang Ochozias nga hari sa Israel; ang mao nga maghihimo sa dautan: ³⁶Ug siya nakighiusa sa iyang kaugalingon kaniya sa pagbuhat sa mga sakayan aron sa pag-adto sa Tarsis; ug ilang gihimo ang mga sakayan sa Esiongeber. ³⁷Unya si Eliezer ang anak nga lalake ni Dodava sa Maresa nagtagna batok kang Josaphat, nga nagaingon: Tungod kay ikaw nakighiusa sa imong kaugalingon uban kang Ochozias, gigun-ob ni Jehova ang imong mga buhat. Ug ang mga sakayan nangaguba, mao nga sila wala na makaadto sa Tarsis.

¹ Ug si Josaphat natulog uban sa iyang mga amahan, ug gilubong siya uban sa iyang mga amahan didto sa ciudad ni David: ug si Joram nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya, ²Ug siya may mga kaigsoonan, ang mga anak nga lalake ni Josaphat: si Asarias, ug si Jehiel, ug si Zacharias, ug si Asarias, ug si Michael, ug si Sepatias; kining tanan mga anak nga lalake ni Josaphat nga hari sa Israel. ³Ug ang ilang amahan mihatag kanila ug daghan kaayong mga gasa, sa salapi, ug sa bulawan, ug sa bililhon nga mga butang, uban ang mga kinutaang ciudad sa Juda; apan ang gingharian iyang gihatag kang Joram, tungod kay siya mao ang kamagulangan. ⁴Karon sa diha nga nakatindog na si Joram ibabaw sa gingharian sa iyang amahan, ug sa nalig-on na siya sa iyang kaugalingon, iyang gipatay ang iyang mga kaigsoonan nga tanan uban sa pinuti ug ang pila usab ka mga principe sa Israel. ⁵Si Joram may katloan ug duha ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari sa walo ka tuig sa Jerusalem. ⁶Ug siya naglakat sa dalan sa mga hari sa Israel, sumala sa gibuhat sa balay ni Achab; kay iyang gipangasawa ang anak nga babaye ni Achab: ug iyang gihimo kadtong dautan sa mga mata ni Jehova: ⁷Apan bisan pa niini si Jehova wala mobuot sa paggun-ob sa balay ni David, tungod sa tugon nga iyang gihimo uban kang David, ug ingon nga siya nagsaad sa paghatag sa usa ka lamparahan kaniya ug sa iyang mga anak sa kanunay. ⁸Sa iyang mga adlaw ang Edom ming-alsa gikan sa ilalum sa kamot sa Juda, ug naghimo ug usa ka hari sa ibabaw nila. ⁹Unya si Joram milabay uban sa iyang mga capitan, ug ang tanan niyang mga carro uban kaniya: ug mibangon siya sa gabii, ug gidasmagan ang mga Edomhanon nga naglibut kaniya, ug ang mga capitan sa mga carro. ¹⁰Busa ang Edom ming-alsa gikan sa ilalum sa kamot sa Juda hangtud niining adlawa: unya ang Libna ming-alsa usab sa maong panahon gikan sa ilalum sa iyang kamot, tungod kay iyang gibiyaan si Jehova, ang Dios sa iyang mga amahan. ¹¹Labut pa siya naghimo ug mga hatag-as nga dapit sa kabukiran sa Juda, ug gipapakighilawas niya ang mga pumoluyo sa Jerusalem, ug gipasalaag niya ang Juda.

¹² Ug may usa ka sinulat *alang* kaniya gikan kang Elias nga manalagna, nga nagaingon: Kini mao ang giingon ni Jehova, ang Dios ni David nga imong amahan: Tungod kay ikaw wala maglakat sa mga dalan ni Josaphat nga imong amahan, ni sa mga dalan ni Asa nga hari sa Juda, ¹³Apan naglakat sa dalan sa mga hari sa Israel, ug imong gipapakighilawas ang Juda ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem, sama sa gibuhat sa balay ni Achab, ug nagpatay ka usab sa imong mga kaigsoonan sa balay sa imong amahan, nga labing maayo pa kay kanimo: ¹⁴Ania karon, si Jehova magahampak sa imong katawohan uban sa usa ka dakung kamatay, ug sa imong mga anak, ug sa imong mga

asawa, ug sa tanan mong mga manggad; ¹⁵Ug ikaw pagatakboyan sa usa ka dakung sakit sa imong mga tinae, hangtud nga ang imong mga tinae mangahabwa tungod sa imong sakit, sa adlaw-adlaw. ¹⁶Ug gipukaw ni Jehova batok kang Joram ang espiritu sa mga Filistehanon, ug sa mga Arabianhon nga anaa tupad sa mga Etiopiahanon: ¹⁷Ug sila nangadto batok sa Juda, ug mingsulod niana, ug gidala ang tanang manggad nga makaplagaan diha sa balay sa hari, ug ang iyang mga anak nga lalake usab, ug ang iyang mga asawa; mao nga walay usa ka anak nga lalake nga nahabilin kaniya, gawas kang Joachaz, ang kamanghuran sa iyang mga anak nga lalake. ¹⁸Ug sa tapus niining tanan gihampak siya ni Jehova sa iyang mga tinae sa usa ka sakit nga walay kaayohan. ¹⁹Ug nahitabo, sa nagalakat ang panahon, tapus ang duha ka tuig, nga ang iyang mga tinae nangahabwa tungod sa iyang sakit, ug siya namatay sa mangil-ad nga mga balatian. Ug ang iyang katawohan wala magsunog alang kaniya, sama sa pagsunog sa iyang mga amahan. ²⁰Katloan ug duha ka tuig ang iyang panuigon sa pagsugod niya paghari ug siya naghari sa Jerusalem sa walo ka tuig: ug siya migikan nga wala kawilihi; ug ilang gilubong siya sa ciudad ni David, apan dili sa mga lubnganan sa mga hari.

¹ Ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem naghimo kang Ochozias iyang kamanghuran nga anak nga lalake nga hari ilis kaniya: kay ang panon sa mga tawo ng ming-abut uban sa mga Arabianhon nganha sa campo mingpatay sa tanang mga magulang. Busa si Ochozias anak nga lalake ni Joram nga hari sa Juda naghari. ²Kap-atan ug duha ka tuig ang panuigon ni Ochozias sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari sa Jerusalem sa usa ka tuig: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Athalia ang anak nga babaye ni Omri. ³Siya usab naglakat sa mga dalan sa balay ni Achab; kay ang iyang inahan maoy magtatambag kaniya sa pagbuhat sa kadautan. ⁴Ug iyang gihimo kadtong dautan sa mga mata ni Jehova, ingon sa gihimo sa balay ni Achab; kay sila maoy iyang mga magtatambag sa tapus mamatay ang iyang amahan, ngadto sa iyang pagkalaglag. ⁵Siya usab naglakat sunod sa ilang pagtambag, ug miuban kang Joram anak nga lalake ni Achab nga hari sa Israel sa pagpakiggubat batok kang Hazael nga hari sa Siria didto sa Ramoth-galaad: ug si Joram gisamaran sa mga Sirianhon. ⁶Ug siya mipauli ngadto sa Jezreel aron magapakaayo sa mga samad nga ilang gihatag kaniya didto sa Rama, sa diha nga nakig-away siya batok kang Hazael nga hari sa Siria. Ug si Azarias anak nga lalake ni Joram nga hari sa Juda miadto sa Jezreel aron sa pagpakigkita kang Joram anak nga lalake ni Achab, tungod kay siya nagdaut. ⁷Karon ang pagkalaglag ni Ochozias iya sa Dios, nga niana siya miadto kang Joram: kay sa diha nga nahiabut na siya, siya miadto uban kang Joram batok kang Jehu anak nga lalake ni Nimsi, nga gidihogan ni Jehova aron sa pagbungkag sa balay ni Achab. ⁸Ug nahitabo, sa diha nga si Jehu naghimo sa paghukom ibabaw sa balay ni Achab, nga iyang hikaplagaan ang mga principe sa Juda, ug ang mga anak nga lalake sa mga kaigsoonan ni Ochozias, nga nanag-alagad kang Ochozias, ug *iyang* gipamatay sila. ⁹Ug iyang gipangita si Ochozias, ug ilang hingdakpan siya (karon siya nagtago didto sa Samaria), ug ilang gidala siya ngadto kang Jehu, ug gipatay siya; ug ilang gilubong siya, kay sila ming-ingon: Siya mao ang anak nga lalake ni

Josaphat, nga nangita kang Jehova sa bug-os niyang kasingkasing. Ug ang balay ni Ochozias walay gahum sa pagdumala sa gingharian.

¹⁰ Karon sa diha nga nakita ni Athalia inahan ni Ochozias nga ang iyang anak nga lalake patay na, siya mitindog ug gilaglag niya ang tanang harianong kaliwat sa balay sa Juda. ¹¹ Apan si Josabeth, ang anak nga babaye sa hari, midala kang Joas ang anak nga lalake ni Ochozias, ug gikawat siya pagdala gikan sa mga anak nga lalake sa hari nga gipamatay, ug gibutang siya ug ang iyang iwa sa usa ka lawak nga higdaanan. Busa si Josabeth, ang anak nga babaye ni hari Joram, ang asawa ni Joiada nga sacerdote (kay siya mao ang igsoon nga babaye ni Ochozias), nagtago kaniya gikan kang Athalia, mao nga siya wala niya mapatay. ¹² Ug siya diha uban kanila nga gitagoan diha sa balay sa Dios *sulod* sa unom ka tuig: ug si Athalia naghari sa ibabaw sa yuta.

¹ Ug sa ikapito ka tuig si Joiada nagpalig-on sa iyang kaugalingon, ug gipakuha ang mga capitan sa mga ginatus, si Azarias anak nga lalake ni Joram, ug si Ismael anak nga lalake ni Johanan, ug si Azarias anak nga lalake ni Obed, ug si Maasias anak nga lalake ni Adaias, ug si Elisaphat anak nga lalake ni Zichri, aron sa paghimo ug pakigsaad uban kaniya. ² Ug sila nangadto sa Juda, ug gitigum ang mga Levihanono gikan sa tanang mga ciudad sa Juda, ug ang mga pangulo *sa mga balay* sa mga amahan sa Israel, ug nangadto sila sa Jereusalem. ³ Ug ang tibook katilingban naghimo ug usa ka pakigsaad uban sa hari didto sa balay sa Dios. Ug siya miingon kanila: Ania karon, ang anak nga lalake sa hari magahari, iingon sa gipamulong ni Jehova mahitungod sa mga anak nga lalake ni David. ⁴ Kini mao ang butang nga iniyong pagabuhaton: ang usa sa ikatolo ka bahin kaninyo, nga magasudlanan sa adlaw nga igpapahulay, sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon, maoy mahimong mga magbalantay sa mga bakanan; ⁵ Ug ang usa sa ikatolo ka bahin adto sa balay sa hari; ug ang usa ka ikatolo ka bahin adto sa ganghaan sa patukoranan: ug ang tibook katawohan anha sa mga sawang sa balay ni Jehova. ⁶ Apan ayaw pagpasudla bisan kinsa sa balay ni Jehova, gawas sa mga sacerdote, ug sila nga mga nanag-alagad sa mga Levihanon; sila makasulod, kay sila mga balaan: apan ang tibook katawohan magabantay sa katungdanan ni Jehova. ⁷ Ug ang mga Levihanon magalibut sa hari, ang tagsatagsa ka tawo uban sa iyang mga hinagiban diha sa iyang kamot; ug bisan kinsa nga mosulod sa balay, ipapatay siya: ug kamo magauban sa hari sa diha nga siya mosulod, ug sa diha nga siya mogula. ⁸ Busa ang mga Levihanon ug ang tibook Juda naghimo sumala sa tanan nga gisugo ni Joiada nga sacerdote: ug sila nagdala ang tagsatagsa ka tawo sa ilang mga tawo, kadtong mga magasudlanan sa adlaw nga igpapahulay, kauban niadtong magagul-anan sa adlaw nga igpapahulay; kay wala pa buhii ni Joiada nga sacerdote ang mga kaubanan. ⁹ Ug gitugyan ni Joiada nga sacerdote ngadto sa mga capitan sa mga ginatus ang mga pangkaw, ug ang mga kalasag, ug mga taming, nga iya kaniadto ni David nga hari, nga diha sa balay sa Dios. ¹⁰ Ug iyang gipahamutang ang ang tibook katawohan, ang tagsatagsa ka tawo uban sa hinagiban diha sa iyang kamot, sukad sa too nga kiliran sa balay ngadto sa wala nga kiliran sa balay, ubay sa halaran ug sa balay, tupad sa hari nagalibut. ¹¹ Unya ilang gidala sa gawas ang anak nga lalake sa hari, ug

gibutang sa *ulo* niya ang purongpurong, ug *gihatagan siya* sa pagpamatuod, ug gihimo siyang hari: ug si Joiada ug ang iyang mga anak nga lalake nagdihog kaniya; ug sila ming-ingon: Mabuhi ang hari.

¹² Ug sa diha nga si Athalia nakadungog sa kaguliang sa katawohan nga nanagdalagan ug nanagdayeg sa hari, siya miadto sa katawohan sa balay ni Jehova: ¹³Ug siya mitan-aw, ug, anla karon, ang hari nagtindog tupad sa iyang haligi sa alagianan sa pagsulod, ug ang mga capitan ug ang mga trompeta tupad sa hari; ug ang tibook katawohan sa yuta nanagkalipay, ug nanagpatunog sa mga trompeta; ang mga mag-aawit usab *nanaghoni* sa mga tulonggon sa mga musica, ug nagdumala sa pag-awit sa pagdayeg. Unya si Athalia magisi sa iyang mga saput, ug miingon: Pagbudhi! Pagbudhi! ¹⁴Ug si Joiada nga sacerdote nagdala ngadto sa gawas sa mga capitan sa mga ginatus nga gibutang sa panon, ug miingon kanila: Paagia siya sa taliwala sa mga laray; ug bisan kinsa nga mosunod kaniya, ipapatay siya uban sa pinuti: kay ang sacerdote miingon: Ayaw siya pagpatya sulod sa balay ni Jehova. ¹⁵Busa sila minghatag ug alagianan alang kaniya; ug siya miadto ngadto sa pagsulod *mo* sa pultahan sa kabayo ngadto sa balay sa hari: ug ilang gipatay siya didto. ¹⁶Ug si Joiada naghimo ug usa ka pakigsaad sa taliwala sa iyang kaugalingon, ug sa tibook katawohan, ug sa hari, nga sila mahimong katawohan ni Jehova. ¹⁷Ug ang tibook katawohan nangadto sa balay ni Baal, ug gigun-ob kini, ug gigun-ob ang iyang mga halaran ug gigupok ang iyang mga larawan, ug gipatay si Mathan ang sacerdote ni Baal sa atubangan sa mga halaran. ¹⁸Ug gitudlo ni Joiada ang mga puno-an sa balay ni Jehova ilalum sa kamot sa mga sacerdote nga mga Levihanon, nga gibahinbahin ni David diha sa balay ni Jehova, aron sa paghalad sa mga halad-nga-sinunog kang Jehova, sumala sa nahisulat sa Kasugoan ni Moises, inubanan sa paglipay ug sa pag-awit, sumala sa sugo ni David. ¹⁹Ug iyang gibutang ang mga magbalantay sa mga pultahan diha sa ganghaan sa balay ni Jehova, nga walay bisan, kinsa nga mahugaw sa bisan unsa nga pagkaagi makasulod. ²⁰Ug iyang gikuha ang mga capitan sa mga ginatus, ug ang mga harianon, ug ang mga gobernador sa katawohan, ug ang tibook katawohan sa yuta, ug gidala sa ubos ang hari gikan sa balay ni Jehova: ug ming-agi sila sa ganghaan dapit sa itaas ngadto sa balay sa hari, ug gibutang ang hari ibabaw sa trono sa gingharian. ²¹Busa ang tibook katawohan sa yuta nangalipay, ug ang ciudad malinaw. Ug si Athalia ilang gipatay sa pinuti.

¹ Si Joas pito ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa kap-atan ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Sibia, sa Beer-seba. ²Ug gihimo ni Joas kadtong matarung sa mga mata ni Jehova sa tanang mga adlaw ni Joiada nga sacerdote. ³Ug si Joiada nangasawa ug duha ka asawa alang kaniya, ug siya nanganak ug mga lalake ug mga babaye. ⁴Ug nahitabo sa tapus niini, nga si Joas nakahunahuna sa pag-ayo sa balay ni Jehova. ⁵Ug iyang gitigum sa pagtingub ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon, ug miingon kanila: Umadto kamo sa mga ciudad sa Juda, ug magtigum *kamo* gikan sa tibook Israel salapi aron sa pag-ayo sa balay sa inyong Dios tuigtug; ug tan-awon ninyo nga inyong dali-on ang maong butang. Apan ang mga

Levihanon wala magdali niini. ⁶Ug gitawag sa hari si Joiada ang pangulo, ug miingon kaniya: Nganong wala nimo kinahanglana sa mga Levihanon gikan sa Juda ug sa Jerusalem ang buhis ni Moises ang alagad ni Jehova, ug ang sa katilingban sa Israel, alang sa balong-balong sa pagpamatuod? ⁷Kay ang mga anak nga lalake ni Athalia, kadtong dautan nga babaye, nagbungkag sa balay sa Dios; ug ang tanang mga butang usab nga hinalad sa balay ni Jehova ilang gihatag ngadto sa mga Baal. ⁸Busa ang hari nagsugo, ug sila naghimo ug usa ka kahon, ug gibutang kini didto sa gawas sa pultahan sa balay ni Jehova. ⁹Ug sila naghimo ug usa ka pagpahibalo sa tibook Juda ug Jerusalem, sa pagdala kang Jehova sa buhis nga gipabuhis ni Moises nga alagad sa Dios sa mga Israelihanon didto sa kamingawan. ¹⁰Ug ang tanang mga principe ug ang tibook katawohan nangalipay, ug gidala sa sulod, ug gisulod didto sa kahon, hangtud nga ilang natapus. ¹¹Ug mao kadto, nga, sa bisan unsang panahon nga ang kahon gidala ngadto sa mga punoan sa hari pinaagi sa kamot sa mga Levihanon, ug sa diha nga sila nakakita nga adunay daghang salapi, ang kalihim sa hari ug ang punoan sa labawng sacerdote moabut ug habwaon ang sulod sa kahon, ug dad-on kini pagbalik sa bulotangan niini. Ingon niini ang ilang gibuhat adlaw-adlaw, ug nakatigum ug daghan nga salapi. ¹²Ug gihatag sa hari ug ni Joiada kini sa mga nagbuhat sa pag-alagad sa balay ni Jehova; ug sila nanuhol sa mga magtitiltil sa bato, ug mga panday aron sa pagpaayo sa balay ni Jehova, ug sa nagbuhat usab sa puthaw ug tumbaga aron sa pag-ayo sa balay ni Jehova. ¹³Busa ang mga mamumoo nanagbuhat, ug ang pag-ayo nagkanunay sa ilang mga kamot, ug ilang gipatindog ang balay sa Dios sumala sa pagpahamutang niana, ug nagpalig-on niana. ¹⁴Ug sa diha nga sila nakatapus na, ilang gidala ang salin sa salapi ngadto sa atubangan sa hari ug kang Joiada, diin pamuhata ang mga sudlanan alang sa balay ni Jehova, bisan mga sudlanan nga tungod niana himoon ang pag-alagad ug paghalad, ug mga cuchara, ug mga sudlanan nga bulawan ug salapi. Ug sila nanaghalad sa mga halad-nga-sinunog sa balay ni Jehova sa kanunay sa tanang mga adlaw ni Joiada.

¹⁵Apan si Joiada nagkatigulang na gayud ug hupong sa mga adlaw, ug siya namatay; usa ka gatus ug katloan ka tuig ang panuigon sa iyang pagkamatay. ¹⁶Ug ilang gilubong siya didto sa ciudad ni David taliwala sa mga hari, tungod kay siya naghimo ug maayo sa Israel, ug alang sa Dios ug sa iyang balay. ¹⁷Karon tapus sa kamatayon ni Joiada nangabut ang mga principe sa Juda, ug minghatag sa katahuran sa hari. Unya ang hari namati kanila. ¹⁸Ug ilang gibiyaan ang balay ni Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan, ug nag-alagad sa Asherim ug sa mga dios-dios: ug ang kaligutgut miabut ibabaw sa Juda ug sa Jerusalem tungod niining ilang pagkamakasala. ¹⁹Bisan pa niana siya nagpadala ug mga manalagna kanila, sa pagpabalik kanila pag-usab ngadto kang Jehova; ug sila nanagpamatuod batok kanila: apan sila wala mamati. ²⁰Ug ang Espiritu sa Dios miabut kang Zacharias anak nga lalake ni Joiada nga sacerdote: ug siya mitindog sa ibabaw sa katawohan, ug miingon kanila: Kini mao ang giingon sa Dios: Nganong naglapas kamo sa mga sugo ni Jehova, aron kamo dili magamauswagon? tungod kay inyong gibiyaan ni Jehova, siya usab nagabiya kaninyo. ²¹Ug sila nanagsabutsabut sa tago batok kaniya, ug gibato siya sa mga bato sumala sa sugo sa hari diha sa sawang sa balay ni Jehova. ²²Busa si Joas ang hari wala mahanumdum sa kalolot nga gibuhat kaniya ni Joiada nga iyang amahan, hinonoa gipatay ang iyang anak nga

lalake. Ug sa pagkamatay niya, siya miingon: Si Jehova magatan-aw unta niini, ug magasilot niini. ²³Ug nahitabo sa katapusan sa tuig, nga ang kasundalohan sa mga Sirianhon mingtungas batok kaniya: ug ming-adto sila sa Juda ug sa Jerusalem, ug gipanlaglag ang tanang mga principe sa katawohan gikan sa kinataliwad-an sa katawohan, ug gipadala ang tanan nga inagaw gikan kanila ngadto sa hari sa Damasco. ²⁴Kay ang kasundalohan sa mga Sirianhon ming-abut uban ang usa ka diyutay nga panon sa mga tawo; ug gitugyan ni Jehova ang usa ka daku kaayong panon ngadto sa ilang kamot, tungod kay ilang gitalikdan si Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan. Busa ilang gihimo ang paghukom kang Joas. ²⁵Ug sa pagkahimulag nila gikan kaniya (kay ilang gibiyaaan siya nga masakiton kaayo), ang iyang kaugalingong mga alagad nanagsabutsabut sa tago batok kaniya tungod sa dugo sa mga anak nga lalake ni Joiada nga sacerdote, ug ilang gipatay siya diha sa iyang higdaanan, ug namatay siya; ug ilang gilubong siya didto sa ciudad ni David, apan siya wala nila ilubong sa mga lubnganan sa mga hari. ²⁶Ug kini sila mao ang nanagsabutsabut sa tago batok kaniya: si Zabad anak nga lalake ni Shimeath nga Ammonhanon, ug si Jozabad anak nga lalake ni Simrith ang Moabnon. ²⁷Karon mahitungod sa iyang mga anak nga lalake, ug ang pagkadaku sa iyang mga lulan nga *gitungtung* kaniya, ug ang pagtukod pag-usab sa balay sa Dios, ania karon, sila nahisulat sa hubad sa kaagi sa basahon sa mga hari. Ug si Amasias nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Ug si Amasias kaluhaan ug lima ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa kaluhaan ug siyam ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Joadan, sa Jerusalem. ²Ug siya nagbuhat niadtong matarung sa mga mata ni Jehova, apan wala ubani sa usa ka hingpit nga kasingkasing. ³Karon nahitabo, sa diha nga ang gingharian nalig-on na diha kaniya, nga iyang gipamatay ang mga sulogoon nga nanagpatay sa hari nga iyang amahan. ⁴Apan wala niya patya ang ilang mga anak, kondili nagbuhat hinoon sumala sa nahasulat sa Kasugooan sa basahon ni Moises, sumala sa gisugo ni Jehova, nga nagaingon: Ang mga amahan dili mamatay alang sa mga anak, ni ang mga anak mamatay alang sa mga amahan; kondili ang tagsatagsa ka tawo mamatay alang sa iyang kaugalingong sala. ⁵Labut pa gitigum pagtingub ni Amasias ang Juda, ug gihusay sila sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, ilalum sa mga capitan sa linibo ug mga capitan sa mga ginatus, bisan ang tibook Juda ug Benjamin: ug iyang giihap sila sukad sa may kaluhaan ka tuig ang panuigon ug paingon sa itaas, ug may nakaplagnan kanila nga totolo ka gatus ka libong tawo nga mga pinili, takus nga makaadto sa gubat, nga makagamit sa bangkaw ug taming. ⁶Siya misuhol usab sa usa ka gatus ka libo nga mga gamhanang tawo sa kaisug gikan sa Israel sa usa ka gatus ka talento nga salapi. ⁷Apan may miabut nga usa ka tawo sa Dios kaniya, nga nagaingon: Oh hari, ayaw pagpaubana ang lasundalohan sa Israel kanimo; kay si Jehova wala magauban sa Israel, *nga kong sayron*, kauban sa tanang mga anak sa Ephraim. ⁸Apan kong ikaw umadto, himoa ang *pagkamaisugon gayud*, pagmabaskugon alang sa gubat: ang Dios magapukan kanimo sa atubangan sa kaaway; kay ang Dios may gahum sa pagtabang, ug sa pagpukan. ⁹Ug si

Amasias miingon sa tawo sa Dios: Apan unsay among buhaton alang sa usa ka gatus ka talento nga akong gihatag sa kasundalohan sa Israel? Ug ang tawo sa Dios mitubag: Si Jehova makahatag kanimo sa labi pa kadaghan kay niini. ¹⁰Unya si Amasias mibulag kanila, *nga kong sayron*, ang kasundalohan nga nangabut kaniya gikan sa Ephraim, aron sa pagpauli pag-usab: busa ang ilang kasuko misilaub uyamut batok sa Juda, ug sila *mingpauli puno* sa mabangis nga kasuko. ¹¹Ug si Amasias nagmaisugon, ug gimandoan niya ang iyang katawohan, ug miadto sa Walog sa Asin, ug gilaglag ang mga anak sa Seir nga may napulo ka libo. ¹²Ug *ang ilang* napulo ka libo gidala nga buhi sa mga anak sa Juda, ug gidala sila ngadto sa kinatumyan sa pangpang, ug gipanghulog sila gikan sa kinatumyan sa pangpang, mao nga sila nangadugmok. ¹³Apan ang mga tawo sa kasundalohan nga gipasibug ni Amasias, nga sila dili mag-uban kaniya ngadto sa gubat, misulong sa mga ciudad sa Juda sukad sa Samaria bisan ngadto sa Bethron, ug minglaglag gikan kanila sa totolo ka libo, ug nakadala ug daghang mga inagaw.

¹⁴Karon nahitabo, sa tapus nga si Amasias miabut gikan sa pagpamatay sa mga Edomhanon, nga iyang gidala ang mga dios sa mga anak sa Seir, ug iya kining gipahamutang aron mahimo kini nga iyang mga dios, ug nagyukbo siya sa iyang kaugalingon sa atubangan niini, ug nagsunog sa mga incienso alang kanila. ¹⁵Mao nga ang kasuko ni Jehova misalaub batok kang Amasias, ug iyang gipasugoan siya sa usa ka manalagna, nga miingon kaniya: Nganong nangita ikaw sa mga dios sa katawohan, nga wala makaluwas sa ilang kaugalingong katawohan gikan sa imong kamot? ¹⁶Ug nahitabo, sa nakigsulti siya kaniya, *nga ang hari* miingon kaniya: Naghimo ba kami kanimo nga magtatambag sa hari? Hunong; ngano bang pagahampakon ka? Busa ang manalagna mihunong, ug miingon: Ako nahibalo nga ang Dios nagtinguha sa paglaglag kanimo, tungod kay ikaw nagbuhat niini, ug wala magpatalinghug sa akong pagtambag?

¹⁷Unya si Amasias nga hari sa Juda nagpakitambag, ug gipaadtoan si Joas, anak nga lalake ni Joachaz ang anak nga lalake ni Jehu, nga hari sa Israel, nga nagaingon: Umari ka, magtinan-away kita ang usa ug usa sa nawong. ¹⁸Ug si Joas nga hari sa Israel nagpaadto kang Amasias nga hari sa Juda, nga nagaingon: Ang tunok nga didto sa Libano gipadala ngadto sa cedro nga didto sa Libano, nga nagaingon. Ipaasawa ang imong anak nga babaye sa akong anak nga lalake: ug didtoy miagi nga usa ka ihalas nga mananap nga didto sa Libano, ug gitumban ang tunok. ¹⁹Ikaw miingon: Ania karon, imong gihampak ang Edom; ug ang imong kasingkasing nagbayaw kanimo sa pagpagarbo: pabilin ka karon sa balay, nganong nagahagit ka sa *imong* kadautan, aron ikaw mapukan, bisan ikaw, ug ang Juda uban kanimo? ²⁰Apan si Amasias dili buot nga magpatalinghug; kay kadto gikan sa Dios, aron iyang itugyan sila ngadto sa kamot sa *ilang mga kaaway*, tungod kay sila nangita sa mga dios sa Edom. ²¹Busa si Joas nga hari sa Israel miadto; ug siya ug si Amasias hari sa Juda nanagtinan-away ang usa ug usa sa nawong didto sa Beth-semes, nga sakup sa Juda. ²²Ug ang Juda nahimutang sa hilabihan kangil-ad nga kahimtang sa atubangan sa Israel; ug sila nangalagiw ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang balong-balong. ²³Ug gikuha ni Joas nga hari sa Israel si Amasias nga hari sa Juda, ang anak nga lalake ni Joas, ang anak nga lalake ni Joachaz, sa Beth-semes, ug gidala siya ngadto sa Jerusalem, ug gigun-ob ang kuta sa Jerusalem, sukad sa ganghaan sa Ephraim ngadto sa nasikohang ganghaan, upat ka gatus ka maniko, ²⁴Ug *iyang gikuha* ang tanang bulawan

ug salapi, ug ang tanang mga sudlanan nga hingpalgan diha sa balay sa Dios nga diha kang Obed-edom, ug ang mga bahandi sa balay sa hari, mga tawo nga gipatinga usab, ug mipauli ngadto sa Samaria. ²⁵Ug si Amasias anak nga lalake ni Joas nga hari sa Juda mipuyo *pa sulod* sa napulo ug lima ka tuig tapus sa kamatayon ni Joas anak nga lalake ni Joachaz nga hari sa Israel. ²⁶Karon ang uban nga mga buhat ni Amasias, sinugdan ug katapusan, ania karon, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga hari sa Juda ug sa Israel? ²⁷Karon sukad sa panahon nga si Amasias misimang gikan sa pagnunot kang Jehova sila naghimo ug usa ka pagsabutsabut sa tago batok kaniya sa Jerusalem; ug siya mikalagiw ngadto sa Lachis: apan ilang gipaadtoan siya didto sa Lachis ug didto siya patya. ²⁸Ug ilang gidala siya *pagbalik* nga gitungtong ibabaw sa mga kabayo, ug gilubong siya uban sa iyang mga amahan didto sa ciudad sa Juda.

¹ Ug gikuha sa tibook katawohan sa Juda si Uzzias, nga may napulo ug unom ka tuig ang panuigon, ug gihimo siyang hari ilis sa iyang amahan nga si Amasias. ²Iyang gitukod ang Eloth, ug giuli kini sa Juda, sa human niana ang hari natulog uban sa iyang mga amahan. ³Napulo ug unom ka tuig ang panuigon ni Uzzias sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa kalim-an ug duha ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Jecholia, sa Jerusalem. ⁴Ug iyang gibuhat kadtong matarung sa mga mata ni Jehova, sumala sa tanan nga gibuhat ni Amasias nga iyang amahan. ⁵Ug nagpadayon siya sa iyang kaugalingon sa pagpangita sa Dios sa mga adlaw ni Zacharias, nga may salabutan sa panan-awon sa Dios: ug sa kadugayon nga siya nangita kang Jehova, ang Dios naghimo kaniya nga mauswagon. ⁶Ug siya miadto ug nakiggubat batok sa mga Filistehanon, ug gilumpag ang kuta sa Gath, ug ang kuta sa Jabnia, ug ang kuta sa Asdod; ug iyang gitukod ang mga ciudad sa *kayutaan* sa Asdod, ug sa mga Filistehanon. ⁷Ug ang Dios mitabang kaniya batok sa mga Filistehanon, ug batok sa mga Arabianhon nga nagpuyo sa Gur-baal, ug sa mga taga-Meunim. ⁸Ug ang mga Ammonhanon nanag-buhis kang Uzzias: ug ang iyang ngalan nabantug ngadto sa halayong dapit bisan ngadto sa alagianan sa pagsulod *mo* sa Egipto; kay siya nagtubo sa pagkamakusganon gayud. ⁹Labut pa gitukod ni Uzzias ang mga torre sa Jerusalem sa nasikohang ganghaan, ug sa walog nga ganghaan, ug sa likoanan *sa kuta*, ug gikutaan kini. ¹⁰Ug siya nagtukod ug mga torre didto sa kamingawan, ug nagbuhat sa daghang mga atabay, kay daghan siyang panon sa vaca; sa kinaubsan nga yuta usab ug sa kapatagan: *ug siya may* mga mag-uuma ug mga magbalantay sa kaparrasan sa kabukiran ug sa mga mabungaon nga mga kaumahan; kay siya mahigugmaon sa pagkamag-uuma. ¹¹Labut pa si Uzzias may usa ka kasundalohan sa mga tawo nga iggugubat, nga nagagula sa pagpakiggubat sa pinanon, sumala sa gidaghanon sa ilang pag-ihap nga gihimo ni Jehiel ang kalihim ug si Maasias nga punoan, ilalum sa kamot ni Hananias, usa sa mga capitán sa hari. ¹²Ang tibook nga gidaghanon sa mga pangulo *sa mga balay* sa mga amahan, bisan ang mga tawong maisug, may duha ka libo ug unom ka gatus. ¹³Ug ilalum sa ilang kamot mao ang usa ka kasundalohan, nga totolo ka gatus ka libo ug pito ka libo ug lima ka gatus, nga nakiggubat uban sa dakung gahum, aron sa pagtabang sa hari batok sa kaaway. ¹⁴Ug si Uzzias

nag-andam alang kanila, bisan alang sa tibook panon, mga taming, ug mga bangkaw, ug mga salokot, ug mga saput nga hiningbis, ug mga pana, ug mga bato nga igsasaplong. ¹⁵Ug iyang gihimo sa Jerusalem ang mga maquina, minugna sa batid nga mga tawo, nga igabutang sa mga torre ug ibabaw sa mga torre sa mga pamag-ang, diin himoa ang mga pagpana ug mga pangbuno sa mga bato. Ug ang iyang ngalan nabantug sa bisan diin; kay siya gitabangan sa katingalahan gayud *nga paagi*, hangtud nga siya nalig-on.

¹⁶Apan sa nalig-on na siya, ang iyang kasingkasing nagmapahitas-on, mao nga siya naghimo sa mangil-ad, ug siya nakalapas batok kang Jehova nga iyang Dios; kay miadto siya sa templo ni Jehova aron sa pagsunog sa incienso ibabaw sa halaran sa incienso. ¹⁷Ug si Azarias nga sacerdote, minunot kaniya, ug uban kaniya ang kawaloan ka sacerdote ni Jehova, nga mga maisug nga tawo: ¹⁸Ug sila mingsukol kang Uzzias nga hari, ug ming-ingon kaniya: Kana dili katungdanan nimo, Uzzias, ang pagsunog sa incienso kang Jehova, kondili sa mga sacerdote ang mga anak nga lalake ni Aaron, nga gipanggahin alang sa Dios aron sa pagsunog sa incienso: gumula ka gikan sa balaan nga puloy-anan; kay ikaw nakalapas; dili kana alang sa imong kadunganan nga gikan kang Jehova nga Dios. ¹⁹Unya si Uzzias nasuko; ug siya may usa ka incensario diha sa iyang kamot aron sa pagsunog sa incienso; ug samtang nga nasuko pa siya sa mga sacerdote, ang sanla migula sa iyang agtang diha sa atubangan sa mga sacerdote sulod sa balay ni Jehova, tupad sa halaran sa incienso. ²⁰Ug si Azarias ang labawng sacerdote, ug ang tanang mga sacerdote, mingtan-aw kaniya, ug, tan-awa, siya may sanla diha sa iyang agtang, ug ilang gipagula siya sa pagdali gikan didto; oo, siya gayud ang midali paggula, tungod kay si Jehova naghampak kaniya. ²¹Ug si Uzzias nga hari maoy usa ka sanlahon hangtud sa adlaw sa iyang kamatayon, ug nagpuyo sa usa ka linain nga balay, tungod kay usa man ka sanlahon; kay siya giputol gikan sa balay ni Jehova: ug si Joatham nga iyang anak nga lalake maoy nagdumala diha sa balay sa hari, nagmaghuhukom sa katawohan sa yuta. ²²Karon ang uban nga mga buhat ni Uzzias, sinugdan ug katapusan, gisulat ni Isaias nga manalagna, anak nga lalake ni Amos. ²³Busa si Uzzias natulog uban sa iyang mga amahan; ug ilang gilubong siya uban sa iyang mga amahan sa patag nga lubnganan nga ila sa mga hari; kay sila ming-ingon: Siya usa ka sanlahon: ug si Joatham nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Si Joatham may kaluhaan ug lima ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa napulo ug unom ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Jerusa anak nga babaye ni Sadoc. ²Ug iyang gibuhat kadtong matarung sa mga mata ni Jehova, sumala sa tanan nga gibuhat sa iyang amahan nga si Uzzias: apan siya wala sumulod sa templo ni Jehova. Ug ang katawohan nagbuhat pa gayud sa mangil-ad. ³Iyang gitukod ang sa naibabaw nga pultahan sa balay ni Jehova, ug sa ibabaw sa kuta sa Ophel siya nagtukod ug daghan kaayo. ⁴Labut pa siya nagtukod sa mga ciudad sa kabungtoran sa Juda, ug diha sa mga kalasangan siya nagtukod sa mga castello ug mga torre. ⁵Siya nakig-away usab batok sa hari sa mga anak sa Ammon, ug midaug batok kanila. Ug ang mga anak sa Ammon minghatag kaniya sa maong tuig sa usa ka gatus ka

talento nga salapi, ug napulo ka libo ka takus nga trigo ug napulo ka libo ka takus sa caebada. Sa maong gidaghanon ang mga anak sa Ammon minghatag kaniya, sa ikaduhang tuig usab, ug sa ikatolo. ⁶Busa si Joatham nahimong gamhanan, tungod kay siya nagpahamutang sa iyang mga dalan sa atubangan ni Jehova nga iyang Dios. ⁷Karon ang uban nga mga buhat ni Joatham, ug ang tanan niyang mga buhat, ug ang tanan niyang mga gubat ug ang iyang mga dalan, ania karon, sila nahisulat sa basahon sa mga hari sa Israel ug sa Juda. ⁸Siya may kaluhaan ug lima ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari, ug naghari *sulod* sa napulo ug unom ka tuig sa Jerusalem. ⁹Ug si Joatham natulog uban sa iyang mga amahan, ug ilang gilubong siya didto sa ciudad ni David: ug si Achaz nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Si Achaz may kaluhaan ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa napulo ug unom ka tuig sa Jerusalem: ug wala niya buhata kadtong matarung sa mga mata ni Jehova, sama kang David nga iyang amahan; ²Kondili siya naglakat sa mga dalan sa mga hari sa Israel, ug naghimo usab sa mga tinunaw nga mga larawan alang sa mga Baal. ³Labut pa siya nagsunog sa incienso didto sa walog sa anak nga lalake ni Hinom, ug gisunog ang iyang mga anak sa kalayo, sumala sa mga dulumtanan sa mga nasud nga gihinginlan ni Jehova gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel. ⁴Ug siya mihalad ug nagsunog sa incienso sa hatag-as nga mga dapit, ug ibabaw sa kabungtoran, ug sa ilalum sa tagsatagsa ka malunhaw nga kahoy. ⁵Busa si Jehova nga iyang Dios nagtugyan kaniya ngadto sa kamot sa hari sa Siria; ug ilang gidaug siya, ug nagdala gikan sa mga iya sa usa ka dakung panon nga mga binihag, ug gidala sila ngadto sa Damasco. Ug siya usab gitugyan ngadto sa kamot sa hari sa Israel, nga midaug kaniya sa usa ka dakung kamatay.

⁶ Kay si Peka nga anak nga lalake ni Remalias nakapatay didto sa Juda sa usa ka gatus ug kaluhaan ka libo sa usa ka adlaw, silang tanan mga tawong maisug; tungod kay ilang gitalikdan si Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan. ⁷Ug si Zichri, usa ka gamhanang tawo sa Ephraim, mipatay kang Maasias nga anak nga lalake sa hari, ug kang Azricam ang magbubuot sa balay, ug kang Elcana ang ikaduha sa hari. ⁸Ug ang mga anak sa Israel nanagdala sa binihag nga gikan sa ilang mga kaigsoonan duha ka gatus ka libo, mga babaye, mga anak nga lalake, ug mga anak nga babaye, ug mingdala usab sa daghan nga mga inagaw gikan kanila, ug gidala ang inagaw ngadto sa Samaria. ⁹Apan usa ka manalagna ni Jehova didto, kansang ngalan mao si Obed: ug migula siya aron sa pagtagbo sa panon nga miadto sa Samaria, ug miingon kanila: Ania karon, tungod kay si Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan, nasuko *batok* sa Juda, iyang gitugyan sila nganha sa inyong kamot, ug inyong gipamatay sila uban sa usa ka kasuko nga milanog ngadto sa langit. ¹⁰Ug karon kamo nagtinguha sa paghimo sa mga anak sa Juda ug sa Jerusalem nga mga ulipon nga lalake ug mga ulipon nga babaye alang kaninyo: *apan* wala ba diha kaninyoy mga kalapasan sa inyong kaugalingon batok kang Jehova nga inyong Dios? ¹¹Busa karon patalinghugi ako, ug ipadala pagbalik ang mga binihag, nga inyong nabihag gikan sa inyong mga kaigsoonan; kay ang mabangis nga kaligutgut ni Jehova anaa kaninyo. ¹²Unya may pipila sa mga pangulo sa mga anak sa Ephraim, si Azarias

anak nga lalake ni Johanan, si Berechias anak nga lalake ni Mesillemoth, ug si Ezechias anak nga lalake ni Sallum, ug si Amasa anak nga lalake ni Hadlai, nanindog batok kanila nga nangabut gikan sa gubat. ¹³Ug miingon kanila: Dili kamo magdala sa mga binihag nganhi: kay inyong gitinguha ang makahatag kanamo sa usa ka kalapasan batok kang Jehova, aron sa pagdugang sa among mga sala ug sa among kalapasan; kay ang among kalapasan daku, ug may mabangis nga kasuko batok sa Israel. ¹⁴Busa gibiyaaan sa mga tawong may hinagiban ang mga binihag ug ang mga sinakmit sa atubangan sa mga principe ug sa tibook nga katilingban. ¹⁵Ug ang mga tawo nga gipanghisgutan sa ngalan mingtindog, ug gidala ang mga binihag, ug gikan sa mga butang nga inagaw, gisul-oban ang walay sapat kanila, ug gipabistihan sila, ug gipasapinan sila, ug gihatagan sila sa pagkaon ug pag-inum, ug gidihogan sila, ug gitungtong sa mga asno ang mga maluyahon kanila, ug gidala sila ngadto sa Jerico, ang ciudad sa mga palma, ngadto sa ilang mga kaigsoonan: unya sila namalik ngadto sa Samaria.

¹⁶Niadtong panahona si Achaz nga hari nagpadala ngadto sa mga hari sa Asiria sa pagtabang kaniya. ¹⁷Kay ang mga Edomhanon ming-abut pag-usab ug mingdaug sa Juda, ug nakadala ug mga binihag. ¹⁸Ang mga Filistehanon usab mingsulong sa mga ciudad, sa kapatagan, ug ang sa Habagatan sa Juda, ug nagkuha sa Beth-semes, ug ang Ajalon, ug ang Gederoth, ug ang Socho lakip ang mga lungsod niana, ug ang Timna lakip ang mga lungsod niana, ang Gimzo usab ug ang mga lungsod niana: ug sila mingpuyo didto. ¹⁹Kay gipaubos ni Jehova ang Juda tungod kang Achaz nga hari sa Israel; kay siya naghimo sa kagawian nga pagpatuyang sa Juda, ug nakalapas ug daku gayud batok kang Jehova. ²⁰Ug si Tilgath-pilneser nga hari sa Asiria miadto kaniya, ug nagpaguol kaniya, apan wala magpabaskug kaniya. ²¹Kay gikuha ni Achaz ang usa ka bahin gikan sa balay ni Jehova, ug gikan sa balay sa hari, ug sa mga principe, ug gihatag kini ngadto sa hari sa Asiria: apan kini wala makatabang kaniya. ²²Ug sa panahon sa iyang pagkaguol, siya milapas pa gayud batok kang Jehova, kining maong hari nga si Achaz. ²³Kay siya naghalad sa mga dios sa Damasco, nga mingdaug kaniya: ug siya miingon: Tungod kay ang mga dios sa mga hari sa Siria mingtabang kanila, *tungod niini*, ako magahalad kanila, aron sila motabang kanako. Apan sila mao ang nahimong kapildihan niya, ug sa tibook Israel. ²⁴Ug gitigum ni Achaz ang mga sudlanan sa balay sa Dios, ug gidugmok ang mga sudlanan sa balay sa Dios, ug gitakpan ang mga pultahan sa balay ni Jehova; ug gihimoan siya ug mga halaran niya sa tagsatagsa ka suok sa Jerusalem. ²⁵Ug sa tagsatagsa ka ciudad sa Juda siya naghimo sa hatag-as nga mga dapit aron sa pagsunog sa incienso ngadto sa laing mga dios, ug naghagit sa kasuko ni Jehova, ang Dios sa iyang mga amahan, ²⁶Karon ang uban sa iyang mga buhat, ug ang tanan sa iyang mga dalan, sinugdan ng katapusan, ania karon, sila nahisulat sa basahon sa mga hari sa Juda ug sa Israel. ²⁷Ug si Achaz natulog uban sa iyang mga amahan, ug ilang gilubong siya didto sa ciudad, bisan sa Jerusalem; kay wala nila dad-a siya ngadto sa mga lubnganan sa mga hari sa Israel: ug si Ezechias ang iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Si Ezechias nagsugod paghari sa may kaluhaan ug lima ka tuig ang iyang panuigon; ug siya naghari *sulod* sa kaluhaan ug siyam ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Abia, anak nga babaye ni Zacharias. ²Ug siya nagbuhat niadtong matarung sa mga mata ni Jehova, sumala sa tanan nga gibuhat ni David nga iyang amahan. ³Siya sa pahaunang tuig sa iyang paghari, sa nahaunang bulan, iyang giablihan ang mga pultahan sa balay ni Jehova, ug gipaayo kini. ⁴Ug iyang gidala sa sulod ang mga sacerdote ug mga Levihanon, ug gitigum sila pagtingub sa halapad nga dapit sa silangan. ⁵Ug miingon kanila: Patalinghugi ako, kamong mga Levihanon; karon balaana ninyo ang inyong mga kaugalingon, balaana ang balay ni Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan, ug ipagawas ang kahugawan gikan sa balaang dapit. ⁶Kay ang atong mga amahan nanagpakalapas, ug nanagbuhat niadtong dautan sa mga mata ni Jehova nga atong Dios, ug mingsalikway kaniya, ug gilingiw nila ang ilang mga nawong gikan sa puloy-anan ni Jehova, ug nanalikod. ⁷Ila usab nga gitakpan ang mga pultahan sa mga alagianan, ug gipamalong ang mga lamparahan, ug wala managsunog sa incienso ni managhalad sa mga halad-nga-sinunog sa balaang dapit ngadto sa Dios sa Israel. ⁸Busa ang kaligutgut ni Jehova anaa sa ibabaw sa Juda ug Jerusalem, ug iyang gitugyan sila nga igatugpo-tugpo, aron mahimong usa nga makapahibulong, ug usa ka *talamayon* nga pagasutsutan, sumala sa nakita sa inyong mga mata. ⁹Kay ania karon, ang atong mga amahan nangapukan pinaagi sa pinuti, ug ang atong mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye ug ang atong mga asawa anaa sa pagkabinihag tungod niini. ¹⁰Karon kini ania sa akong kasingkasing ang paghimo sa usa ka tugon uban kang Jehova, ang Dios sa Israel, aron nga ang iyang mabangis nga kasuko ipasimang gikan kanato. ¹¹Mga anak ko nga lalake, ayaw na pagmapasinagdanon karon; kay si Jehova nagpili kaninyo sa pagtindog sa atubangan niya, aron sa pag-alagad kaniya, ug nga kamo mahimong iyang mga alagad, ug magasunog sa incienso.

¹² Unya ang mga Levihanon mingtindog, si Mahat, ang anak nga lalake ni Amasai, ug si Joel ang anak nga lalake ni Azarias, sa mga anak nga lalake sa mga Coathnon; ug sa mga anak nga lalake ni Merari, si Cis ang anak nga lalake ni Abdi, ug si Azarias ang anak nga lalake ni Jehaleleel; ug sa mga Gersonhon, si Joah ang anak nga lalake ni Sima, ug si Eden anak nga lalake ni Joah; ¹³Ug sa mga anak nga lalake ni Elisaphan, si Simri ug si Jeiel; ug sa mga anak nga lalake ni Asaph, si Zacharias ug si Matanias; ¹⁴Ug sa mga anak nga lalake ni Heman, si Jehiel ug si Semei, ug sa mga anak nga lalake ni Jeduthun, si Semaias, ug si Uziel. ¹⁵Ug ilang gitigum ang ilang mga kaigsoonan ug nagpabalaan sa ilang kaugalingon, ug nanulod, sumala sa sugo sa hari pinasikad sa mga pulong ni Jehova, aron sa paghinlo sa balay ni Jehova. ¹⁶Ug ang mga sacerdote mingsulod ngadto sa kinasulorang dapit sa balay ni Jehova, aron sa paghinlo niana, ug gidala sa gawas ang tanang mga kahugawan nga ilang nakita diha sa templo ni Jehova ngadto sa sawang sa balay ni Jehova. Ug ang mga Levihanon mingkuha niana aron dad-on kana ngadto sa sapa sa Cedron. ¹⁷Karon sila nagsugod sa nahaunang *adlaw* sa nahaunang bulan aron sa pagpapatli, ug sa ikawalong adlaw sa bulan ming-adto sila sa alagianan ni Jehova; ug ilang gipapatli ang balay ni Jehova *sulod* sa walo ka adlaw: ug sa ikanapulo ug unom ka adlaw sa nahaunang bulan ilang gitapus. ¹⁸Unya ming-adto sila kang Ezechias nga hari sulod sa *palacio*, ug ming-ingon: Among gihinloan ang

tibook balay ni Jehova, ug ang halaran sa halad-nga-sinunog, uban ang tanang mga sudlanan didto, ug ang lamesa sa tinapay nga gibutang sa atubangan sa Dios, lakip ang tanang mga sudlanan didto. ¹⁹Labut pa ang tanang mga sudlanan nga gisalikway ni hari Achaz sa iyang paghari sa nakalapas siya, among giandam ug gibalaan; ug, ania karon, sila anaa sa atubangan sa halaran ni Jehova.

²⁰Unya si Ezechias nga hari mibangon pagsayo, ug gitigum ang mga principe sa ciudad, ug mitungas ngadto sa balay ni Jehova. ²¹Ug sila nagdala ug pito ka lakeng vaca, ug pito ka lakeng carnero, ug pito ka nating carnero, ug pito ka lakeng kanding alang sa halad-tungod-sa-sala alang sa gingharian, ug alang sa dapit nga puloy-anan ug alang sa Juda. Ug iyang gisugo ang mga sacerdote ang mga anak nga lalake ni Aaron sa paghalad niini ibabaw sa halaran ni Jehova. ²²Busa ilang gipatay ang mga lakeng vaca, ug gidawat sa mga sacerdote ang dugo, ug gisablig kini ibabaw sa halaran: ug ilang gipatay ang mga lake nga carnero ug gisablig ang dugo ibabaw sa halaran: ilang gipatay usab ang mga nating carnero, ug gisablig ang dugo ibabaw sa halaran. ²³Ug ilang gidala sa duol ang mga lakeng kanding alang sa halad-tungod-sa-sala sa atubangan sa hari ug sa katilingban; ug ilang gibutang ang ilang mga kamot sa ibabaw niini. ²⁴Ug gipatay kini sa mga sacerdote, ug ilang gihimo ang usa ka halad-tungod-sa-sala uban sa dugo niini ibabaw sa halaran, aron sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang sa tibook Israel; kay ang hari nagsugo *nga* ang halad-nga-sinunog ug ang halad-tungod-sa-sala *pagahimoon* alang sa tibook Israel. ²⁵Ug iyang gipahamutang ang mga Levihanon sulod sa balay ni Jehova uban sa mga piyangpiyang, uban sa mga kinuldasan nga tulonggon, ug uban sa mga alpa, sumala sa sugo ni David, ug ni Gad nga manalagna sa hari, ug ni Nathan nga manalagna; kay ang sugo iya ni Jehova pinaagi sa iyang mga manalagna. ²⁶Ug ang mga Levihanon nanagtindog uban sa mga tulonggon ni David, ug ang mga sacerdote uban sa mga trompeta. ²⁷Ug si Ezechias nagsugo sa paghalad sa halad-nga-sinunog ibabaw sa halaran. Ug sa nasugdan na ang halad-nga-sinunog, ang awit *alang* kang Jehova gisugdan usab, ug ang mga trompeta, duyog sa mga tulonggon ni David nga hari sa Israel. ²⁸Ug ang tibook katilingban mingsimba, ug ang mga mag-aawit nanag-awit, ug ang mga nanagdala sa trompeta nanagpatunog; kining tanan *nagpadayon* hangtud nga natapus ang halad-nga-sinunog. ²⁹Ug sa natapus na nila ang paghalad, ang hari ug ang tanan nga diha uban kaniya nanagyukbo sa ilang kaugalingon ug nanagsimba. ³⁰Labut pa si Ezechias nga hari ug ang mga principe mingsugo sa mga Levihanon sa pag-awit sa mga pagdayeg kang Jehova uban sa mga pulong ni David, ug ni Asaph nga manalagna. Ug sila nanag-awit sa mga pagdayeg inubanan sa kalipay, ug ilang giduko ang ilang mga ulo ug nanagsimba. ³¹Unya si Ezechias mitubag ug miingon: Karon kamo nanagpahinungod sa inyong kaugalingon alang kang Jehova; dumuol ug magdala sa mga halad ug sa mga halad-sa-pasalamat ngadto sa balay ni Jehova. Ug ang katilingban nanagdala sa mga halad ug sa mga halad-sa-pasalamat; ug ingon sa kadaghanon niadtong may kasingkasing nga mahinatagon *nagdala* sa mga halad-nga-sinunog. ³²Ug ang gidaghanon sa mga halad-nga-sinunog nga gidala sa katilingban may kapitoan ka lakeng vaca, usa ka gatus ka carnerong lake, ug duha ka gatus nga nating carnero: kining tanan alang sa usa ka halad-nga-sinunog kang Jehova. ³³Ug ang mga hinalad nga mga butang may unom ka gatus nga vaca ug totolo ka libong carnero. ³⁴Apan ang mga sacerdote diyutay ra

kaayo, mao nga sila wala makapanit sa tanang mga halad-nga-sinunog: usab ang ilang mga igsoon nga mga Levihanon mingtabang kanila, hangtud nga ang buhat natapus, ug hangtud nga ang *uban nga* mga sacerdote nanagpabalaan sa ilang kaugalingon; kay ang mga Levihanon labi pang matarung sa kasingkasing sa pagbalaan sa ilang kaugalingon kay sa mga sacerdote. ³⁵Ug ang mga halad-nga-sinunog usab daghan kaayo, lakip ang tambok sa mga halad-sa-pakigdait, ug uban sa mga halad-nga-ilimnon alang sa tagsatagsa ka halad-nga-sinunog. Busa ang pag-alagad sa balay ni Jehova gipahamutang sa *maayong* pagkahikay. ³⁶Ug si Ezechias nalipay ug ang tibook katawohan, tungod niana nga giandam sa Dios alang sa katawohan: kay ang butang gibuhay sa madali.

¹ Ug gipaadtoan ni Ezechias ang tibook Israel ug Juda, ug gisulatan usab ang mga taga-Ephraim ug mga taga-Manases, nga umadto sila sa balay ni Jehova sa Jerusalem, aron sa pagsaulog sa pasko ni Jehova, ang Dios sa Israel. ²Kay ang hari nagpakitambag, ug ang iyang mga principe ug ang tibook katilingban sa Jerusalem, sa pagsaulog sa pasko sa ikaduhang bulan. ³Kay sila wala makasaulog niadtong panahona, tungod kay ang mga sacerdote wala pa managbalaan sa ilang kaugalingon sa igo nga gidaghanon, ni managkatigum ang katawohan sa ilang kaugalingon sa tingub didto sa Jerusalem. ⁴Ug ang butang matarung sa mga mata sa hari ug sa tibook katilingban. ⁵Busa sila naghimo ug usa ka sugo aron sa pagpahibalo sa tibook Israel, sukad sa Beer-seba bisan ngadto sa Dan, nga sila umanha aron sa pagsaulog sa pasko kang Jehova, ang Dios sa Israel, didto sa Jerusalem: kay wala nila sauloga kana sa igong gidaghanon sa paagi sumala sa nahasulat. ⁶Busa ang mga tigdala sa sulat nangadto dala ang mga sulat nga gikan sa hari ug sa iyang mga principe ngadto sa tibook Israel ug Juda, ug sumala sa sugo sa hari, nga nagaingon: Kamong mga anak sa Israel, balik pag-usab kang Jehova, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Israel, aron siya mobalik ngadto sa nanghibilin kaninyo nga nakagawas gikan sa kamot sa hari sa Asiria. ⁷Ug ayaw kamo pagpanig-ingon sa inyong mga amahan, ug ingon sa inyong mga kaigsoonan, nga minglapas batok kang Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan, mao nga iyang gitugyan sila sa kalaglagaan, ingon sa inyong nakita. ⁸Karon ayaw kamo pagpatikig sa inyong liog, sama sa inyong mga amahan; kondili nga itugyan ninyo ang inyong kaugalingon kang Jehova, ug sumulod sa iyang balaan nga puloy-anan, nga iyang gibalaan sa walay katapusan, ug alagara si Jehova nga inyong Dios, aron nga ang iyang mabangis nga kasuko mahilayo kaninyo. ⁹Kay kong kamo mobalik kang Jehova, ang inyong kaigsoonan ug ang inyong mga anak makakaplag ug kalooy gikan kanila nga nagbihag kanila, ug mahibalik pag-usab niining yutaa: kay si Jehova nga inyong Dios puno sa gracia ug maloloy-on, ug dili magalingiw sa iyang nawong gikan kaninyo, kong kamo mobalik kaniya. ¹⁰Busa ang mga tigdala sa sulat ming-agi gikan sa usa ka ciudad ngadto sa usa ka ciudad latas sa tibook kayutaan sa Ephraim, ug sa Manases, bisan ngadto sa Zabulon: apan *ang katawohan* nangatawa sa pagtamay kanila, ug pagyubit kanila. ¹¹Bisan pa niana may pipila ka mga tawo sa Aser ug sa Manases ug sa Zabulon nga nagmapainubsanon sa ilang kaugalingon, ug miabut ngadto sa Jerusalem. ¹²Sa Juda

usab miabut ang kamot sa Dios sa paghatag kanila ug usa ka kasingkasing, sa pagbuhat sa sugo sa hari ug sa mga principe pinaagi sa pulong ni Jehova.

¹³ Ug didtoy nagtigum sa Jerusalem nga daghan kaayong katawohan aron sa pagsaulog sa fiesta sa tinapay nga walay levadura sa ikaduha ka bulan, usa ka daku kaayong katilingban. ¹⁴Ug sila mingtindog ug gisalikway ang mga halaran nga diha sa Jerusalem, ug ang tanang mga halaran alang sa incienso ilang gikuha, ug gipanalibay kini ngadto sa sapa sa Cedron. ¹⁵Unya ilang gipatay ang pasko sa ikanapulo ug upat ka *adlaw* sa ikaduhang bulan: ug ang mga sacerdote ug mga Levihanon nangaulaw, ug nagpabalaan sa ilang kaugalingon, ug nanagdala sa mga halad-nga-sinunog ngadto sa balay ni Jehova. ¹⁶Ug sila mingtindog sa ilang dapit sumala sa ilang pagkasunodsunod, sumala sa sa Kasugoan ni Moises nga tawo sa Dios: ang mga sacerdote nanagsablig sa dugo *nga ilang nadawat* gikan sa kamot sa mga Levihanon. ¹⁷Kay may daghan diha sa katilingban nga wala managpabalaan sa ilang kaugalingon: busa ang mga Levihanon adunay sugo sa pagpatay sa mga pasko alang sa tagsatagsa nga dili mahinlo, aron sa pagbalaan kanila kang Jehova. ¹⁸Kay usa ka panon sa katawohan, bisan daghan nga gikan sa Ephraim, ug sa Manases, sa Issachar ug sa Zabulon, nga wala managhinlo sa ilang kaugalingon, apan sila nangaon sa pasko nga wala mahasubay sa nahasulat. Kay si Ezechias nag-ampo alang kanila, nga nagaingon: Ang maayo nga si Jehova magapasaylo *unta* sa tagsatagsa. ¹⁹Nga nagaandam sa iyang kasingkasing sa pagpangita sa Dios, Jehova, ang Dios sa iyang mga amahan, bisan pa *siya* dili *mahinlo* sumala sa paghinlo sa balaan nga puloy-anan. ²⁰Ug si Jehova nagpatalinghug kang Ezechias, ug giayo ang katawohan.

²¹ Ug ang mga anak sa Israel nga diha sa Jerusalem nanagsaulog sa fiesta sa tinapay nga walay levadura *sulod* sa pito ka adlaw nga inubanan sa dakung kalipay; ug ang mga Levihanon ug ang mga sacerdote nanagdayeg kang Jehova adlaw-adlaw, *nga nanag-awit* uban sa mga matunog nga tulonggon ngadto kang Jehova. ²²Ug si Ezechias namulong nga malipayon sa tanang mga Levihanon nga may maayong salabutan *sa pag-alagad* kang Jehova. Busa sila nangaon sulod sa tibook nga pito ka adlaw sa fiesta, nga nanaghalad sa mga halad-sa-pakigdait, ug nanagsugid kang Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan. ²³Ug ang tibook katilingban nagpakitambag sa pagsaulog sa laing pito ka adlaw; ug sila nanagsaulog *ug laing* pito ka adlaw uban sa kalipay. ²⁴Kay si Ezechias nga hari sa Juda mihatag sa katilingban alang sa mga halad usa ka libo nga vaca ug pito ka libong carnero; ug ang mga principe minghatag sa katilingban sa usa ka libong vaca ug napulo ka libong carnero: ug daghang mga sacerdote nga nanagpabalaan sa ilang kaugalingon. ²⁵Ug ang tibook katilingban sa Juda, uban sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon, ug ang tibook katilingban nga minggula gikan sa Israel, ug ang mga dumuloong nga minggula gikan sa yuta sa Israel, ug kadtong nanagpuyo sa Juda, nangalipay. ²⁶Busa may usa ka dakung kalipay diha sa Jerusalem; kay sukad sa panahon ni Salomon nga anak nga lalake ni David hari sa Israel walay sama niana sa Jerusalem. ²⁷Unya ang mga sacerdote ang mga Levihanon mingtindog ug gipanalanginan ang katawohan: ug ang ilang tingog nadungog, ug ang ilang pag-ampo midangat sa iyang balaang puloy-anan, bisan ngadto sa langit.

¹ Karon sa pagkatapus niining tanan, ang tibook Israel nga mingtambong nanggula ngadto sa mga ciudad sa Juda, ug gipanugmok ang mga haliging bato, ug giputol ang Asherim, ug gigun-ob ang mga hatagas nga dapit ug ang mga halaran gikan sa tibook Juda ug Benjamin, ug sa Ephraim usab ug sa Manases, hangtud nga ilang nagun-ob silang tanan. Unya ang tanang mga anak sa Israel namalik, ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang pinuy-anan, ngadto sa ilang kaugalingong mga ciudad. ²Ug gitudlo ni Ezechias ang mga hugna sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon sumala sa ilang mga pagkabahin, ang tagsatagsa ka tawo sumala sa iyang katungdanan, ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon, alang sa mga halad-nga-sinunog ug mga halad-sa-pakigdait, sa pag-alagad, ug sa paghatag mga pasalamat ug pagdayeg ug sa pagbantay diha sa mga pultahan sa campo ni Jehova. ³*Iyang gitudlo* usab ang bahin sa manggad sa hari alang sa mga halad-nga-sinunog, *nga kong sayron*, alang sa mga halad-nga-sinunog sa buntag ug sa gabii, ug ang mga halad-nga-sinunog alang sa mga adlaw nga igpapahulay, ug alang sa mga bag-ong bulan, ug alang sa mga fiesta nga nabatasan, sumala sa nahisulat sa Kasugoan ni Jehova. ⁴Labut pa siya nagsugo sa katawohan nga nanagpuyo sa Jerusalem sa paghatag sa bahin sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon, aron nga sila magmakugihon sa ilang kaugalingon sa Kasugoan ni Jehova. ⁵Ug sa diha nga ang sugo nasangyaw, gihatag sa mga anak sa Israel sa daghan uyamut ang mga inunahan nga abut sa trigo, sa bag-ong vino, ug sa lana, ug sa dugos, ug sa tanan nga abut sa uma; ug ang ikapulo ka bahin sa tanang mga butang ilang gidala nganha nga daghan kaayo. ⁶Ug ang mga anak sa Israel ug sa Juda, nga nanagpuyo sa mga ciudad sa Juda, sila usab nanagdala sa ikapulo ka bahin sa mga vaca ug carnero, ug ang ikapulo sa mga butang nga gipahanungod nga gigahin *alang* kang Jehova nga ilang Dios, ug gipamundok kini. ⁷Sa ikatolo ka bulan sila nanagsugod sa pagpahamutang sa patukoranan sa mga tinumpi, ug natapus kini sa ikapito ka bulan. ⁸Ug sa diha nga si Ezechias ug ang mga principe ming-abut ug nakakita sa mga tinumpi, ilang gidayeg si Jehova ug ang iyang katawohan nga Israel. ⁹Unya si Ezechias nangutana sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon mahitungod sa mga tinumpi. ¹⁰Ug si Azarias ang pangulo nga sacerdote, sa balay ni Sadoc, mitubag kaniya ug miingon: Sukad nga *ang* katawohan mingsugod sa pagdala sa mga halad ngadto sa balay ni Jehova, kita nakakaon ug may igo pa, ug may salin nga daghan pa gayud: kay si Jehova nanalangin sa iyang katawohan; ug kanang nahasalin mao kining dakung tinipigan.

¹¹ Unya si Ezechias nagsugo sa pagpaandam ug mga lawak sa balay ni Jehova; ug ila kadtong giandam. ¹²Ug ilang gidala ang mga butang nga hinalad ug ang mga bahin nga ikapulo ug ang mga pinahanungod nga mga butang sa pagkamatinumanon. Ug ibabaw kanila si Chonias ang Levihanon maoy magbubuot, ug si Simei nga iyang igsoon nga lalake maoy ikaduha; ¹³Ug si Jeiel, ug si Azazias, ug si Nahath, ug si Asael, ug si Jerimoth, ug si Jozabad, ug si Eliel, ug si Ismachias, ug si Mahaath, ug si Benaias, maoy mga magtatan-aw ilalum sa kamot ni Chonias ug ni Simei nga iyang igsoon nga lalake, sumala sa pagtudlo ni Ezechias nga hari, ug ni Azarias nga magbubuot sa balay sa Dios. ¹⁴Ug si Core ang anak nga lalake ni Imna nga Levihanon, ang magbalantay sa silangan nga *ganghaan*, maoy tinugyanan sa mga kinabubut-ong paghalad sa Dios, sa pagpanghatag sa mga halad ni Jehova, ug sa labing balaan ng mga butang. ¹⁵Ug sa ilalum kaniya mao si Eden, ug si Benjamin, ug si Jesua, ug si Semaias, Amarias, ug si Sechanias, diha sa mga ciudad sa mga sacerdote,

sa ilang mga katungdanan nga tinugyan, sa paghatag sa ilang mga kaigsoonan pinaagi sa mga hugna, ingon sa dagku mao man usab sa gagmay: ¹⁶Gawas pa kanila nga gipangisip pinaagi sa kaagi sa kagikanan sa mga kalaken-an, sukad sa tolo ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, bisan ang tagsatagsa nga misulod ngadto sa balay ni Jehova, ingon sa gikinahanglan nga bulohaton sa adlaw-adlaw, alang sa ilang pag-alagad sa ilang mga katungdanan sumala sa ilang mga hugna. ¹⁷Ug kanila nga gipangisip pinaagi sa kaagi sa kagikanan sa mga sacerdote pinaagi sa mga balay sa ilang mga amahan, ug ang mga Levihanon sukad sa kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, sa ilang mga katungdanan pinaagi sa ilang mga hugna; ¹⁸Ug kanila nga gipangisip pinaagi sa kaagi sa kagikanan sa tanan nilang mga kabataan, sa ilang mga asawa, ug sa ilang mga anak nga lalake, ug sa ilang mga anak nga babaye, ngadto sa tibook katilingban: kay sa ilang katungdanan nga tinugyan sila nagpabalaan sa ilang kaugalingon sa pagkabalaan. ¹⁹Tungod usab sa mga anak nga lalake ni Aaron nga mga sacerdote, nga dinha sa kaumahan sa mga dapit nga gawas sa ilang mga ciudad, sa tagsatagsa ka ciudad, may mga tawo nga gipanghinganlan sa ngalan, aron sa paghatag sa mga kinahanglanon sa tanang kalaken-an sa mga sacerdote, ug sa tanan nga gipangisip pinaagi sa kaagi sa kagikanan taliwala sa mga Levihanon. ²⁰Ug ingon niini ang gibuhat ni Ezechias sa tibook Juda; ug iyang gibuhat kadtong maayo ug matarung ug matinumanon sa atubangan ni Jehova nga iyang Dios. ²¹Ug sa tagsatagsa ka buhat nga iyang gisugdan sa pag-alagad sa balay sa Dios, ug sa Kasugoan ug sa mga sugo, sa pagpangita sa iyang Dios iyang gihimo kini sa bug-os niyang kasingkasing, ug miuswag.

¹ Sa tapus niining mga butanga, ug niining pagkamatinumanon, si Sennacherib nga hari sa Asiria miabut, ug misulong ngadto sa Juda, ug nagpahaluna batok sa mga ciudad ng kiinutaan, ug naghunahuna sa pagdaug kanila alang sa iyang kaugalingon. ²Ug sa diha nga si Ezechias nakakita nga si Sennacherib miabut, ug nga siya nagtinguha sa pagpakig-away batok sa Jerusalem, ³Siya nagpakitambag uban sa iyang mga principe ug sa iyang mga gamhanang tawo sa pagtabon sa mga tubig sa mga tubod nga dinha sa gawas sa ciudad; ug ilang gitabangan siya. ⁴Busa may natigum nga daghang katawohan sa tingub, ug ilang gitabonan ang tanang mga tubod, ug ang sapa nga nag-agay sa kinataliwad-an sa yuta, nga nagaingon: Ngano bang moanhi ang mga hari sa Asiria, ug makakaplag daghang tubig? ⁵Ug siya nagmaisugon, ug gipahiuli ang tanang kuta nga nangagun-ob, ug gipataas *kini* hangtud sa mga torre, ug ang uban nga kuta sa gawas, ug gipalig-on ang Milo *nga* diha sa ciudad ni David, ug naghimo sa mga hinagiban ug mga taming nga daghan. ⁶Ug nagbutang siya sa mga capitan sa gubat sa ibabaw sa katawohan, ug iyang gitigum sila pagtingub ngadto kaniya sa halapad nga dapit sa ganghaan sa ciudad, ug nakigsulti sa makalipay gayud kanila, nga nagaingon: ⁷Pagmalig-on ug pagmaisugon, ayaw kahadlok ni maluya tungod sa hari sa Asiria, ni tungod sa tanan nga gidaghanon nga uban kaniya: kay adunay usa nga labi pang daku nga nagauban kanato kay sa nanguban kaniya: ⁸Uban kaniya anaa ang usa ka bukton nga unod; apan uban kanato mao si Jehova nga atong Dios aron sa pagtabang kanato, ug sa pagpakigaway sa atong

mga gubat. Ug ang katawohan mingsalig sa ilang kaugalingon diha sa mga pulong ni Ezechias nga hari sa Juda.

⁹ Sa tapus niini si Sennacherib nga hari sa Asiria nagpadala sa iyang mga sulogoon ngadto sa Jerusalem (karon siya diha sa atubangan sa Lachis, ug ang tibook niyang gahum diha uban kaniya), ngadto kang Ezechias nga hari sa Juda, ug ngadto sa tibook Juda nga diha sa Jerusalem, nga nagaingon: ¹⁰Kini mao ang giingon ni Sennacherib nga hari sa Asiria: Hain ang inyong gisaligan, nga kamo nagpuyo sulod sa kuta sa Jerusalem? ¹¹Wala ba si Ezechias maglukmay kaninyo, aron sa pagtugyan kaninyo sa kamatayon pinaagi sa gutom ug kauhaw, nga nagaingon: Si Jehova nga among Dios magaluwas kanamo gikan sa kamot sa hari sa Asiria. ¹²Wala ba ang maong Ezechias magsalikway sa iyang mga hatag-as nga dapit ug sa iyang mga hatag-as nga dapit ug sa iyang mga halaran, ug nagsugo sa Juda ug Jerusalem, nga nagaingon: Kamo mag-ampo sa atubangan sa usa ka halaran, ug ibabaw niana kamo magsunog sa incienso? ¹³Wala ba kamo manghibalo kong unsay gibuhad ko ug sa akong mga amahan alang sa tanang katawohan sa kayutaan? Ang mga dios sa mga nasud sa kayutaan sa bisan unsang paagi makaluwas ba sa ilang yuta gikan sa akong kamot. ¹⁴Kinsa ba sa taliwala sa tanang mga dios niadtong mga nasud nga gihurot paglaglag sa akong mga amahan, nga nakaluwas sa iyang katawohan gikan sa akong kamot, nga ang inyong Dios makahimo sa pagluwas kaninyo gikan sa akong kamot? ¹⁵Busa karon ayaw pagtugot nga si Ezechias maglimbong kaninyo, ni maglukmay kaninyo sa ingon niining paagiha, ni magtoo kamo kaniya; kay walay dios sa bisan unsang nasud ug gingharian nga makahimo sa pagluwas sa iyang katawohan gikan sa akong kamot, ug gikan sa kamot sa akong mga amahan: daw unsa ang pagkadili makahimo sa inyong Dios sa pagluwas kaninyo gikan sa akong kamot? ¹⁶Ug ang iyang mga sulogoon mingsulti pa gayud batok kang Jehova nga Dios, ug batok sa iyang alagad nga si Ezechias. ¹⁷Siya nagsulat usab ug mga sulat sa pagpanamastamas kang Jehova, ang Dios sa Israel, ug sa pagsulti batok kaniya, nga nagaingon: Ingon nga ang mga dios sa mga nasud sa kayutaan, nga wala makaluwas sa ilang katawohan gikan sa akong kamot, ingon man ang Dios ni Ezechias dili makaluwas sa iyang katawohan gikan sa akong kamot. ¹⁸Ug sila mingsinggit sa usa ka makusog nga tingog sa pinulongan sa mga Judio ngadto sa katawohan sa Jerusalem nga dinha sa ibabaw sa kuta, aron sa paghadlok kanila, ug aron sa pagsamok kanila; aron nga ilang mamaagaw ang ciudad. ¹⁹Ug sila nagsulti mahitungod sa Dios sa Jerusalem, ingon sa mga dios sa katawohan sa yuta, nga binuhad sa mga kamot sa mga tawo. ²⁰Ug si Ezechias nga hari, ug si Isaias nga manalagna anak nga lalake ni Amos, nag-ampo mahitungod niini, ug mingtuaw ngadto sa langit. ²¹Ug si Jehova nagpadala sa usa ka manolonda, nga miputol sa anang gamhanang mga tawo, sa kaisug ug sa mga pangulo ug mga capitan, diha sa campo sa hari sa Asiria. Busa siya mipauli uban sa nawong nga maulawon ngadto sa iyang kaugalingong yuta. Ug sa paghiabut niya sa balay sa iyang dios, sila nga sa kaliwatan *da usab* niya mingpatay kaniya didto pinaagi sa pinuti. ²²Sa ingon niini si Jehova nagluwas kang Ezechias ug sa mga pumoluyo sa Jerusalem gikan sa kamot ni Sennacherib ang hari sa Asiria, ug gikan sa kamot sa tanan *nga uban pa*, ug nagmando kanila sa bisan diin nga daplin. ²³Ug daghan ang mga nanagdala ug gasa kang Jehova sa Jerusalem, ug mga bilihon nga butang kang Ezechias

nga hari sa Juda; mao nga siya nabayaw diha sa mga mata sa tanang mga nasud sukad niadtong *panahona* .

²⁴ Niadtong mga adlaw si Ezechias nasakit bisan nag-ungaw sa kamatayon: ug siya nag-ampo kang Jehova, ug siya misulti kaniya, ug mihatag kaniya sa usa ka ilhanan. ²⁵ Apan si Ezechias wala mobalus pag-usab sumala sa kaayohan nga gihimo kaniya; kay ang iyang kasingkasing nagmapahitas-on; busa may kaligutgut nga nahulog diha sa ibabaw niya, ug sa Juda ug Jerusalem. ²⁶ Ugaling si Ezechias nagmapainubsanon sa iyang kaugalingon tungod sa garbo sa iyang kasing-kasing, siya ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem, mnao nga ang kaligutgut ni Jehova wala modangat kanila sa mg adlaw ni Ezechias. ²⁷ Ug si Ezechias may daghan gayud kaayo nga bahandi ug kadunggan: ug siya nagbuhat *alang* kaniya sa mga tipiganan alang sa salapi, ug alang sa bulawan, ug alang sa mga bilihon nga bato, ug alang sa mga panakot, ug alang sa mga taming, ug alang sa tanang nagkalainlaing matahum sudlanan. ²⁸ Mga tipiganang mga balay usab alang sa abut nga trigo ug bag-ong vino ug lana; ug mga toril alang sa tanang nagkalainlaing mga mananap, ug mga panon nga diha sa toril. ²⁹ Labut pa siya nag-andam alang kaniya ug mga ciudad, ug pagpanag-iy sa mga panon sa carnero ug mga mananap nga daghan; kay ang Dios naghatag kaniya sa daghan uyamut nga katigayonan. ³⁰ Ang maong Ezechias usab mao ang nagpahunong sa sulod sa katubigan sa Gihon, nga dapit sa ibabaw, ug ang nagpaagay niini laktod ngadato sa kasadpan nga dapit sa ciudad ni David. Us si Ezechias miuswag sa tanan niyang mga buhat. ³¹ Apan bisan pa niini *mahitungod sa buhat sa* mga sinugo sa mga principe sa Babilonia, nga nagpasugo kaniya aron sa pagpakisayud sa katingalahan nga nabuhat diha sa yuta, ang Dios mibiya kaniya, aron sa pagsulay kaniya, aron iyang hibaloan ang tanan nga anaa sa iyang kasing-kasing. ³² Karon ang uban nga mga buhat ni Ezechias, ug ang iyang maayong mga buhat, ania karon, sila nanghisulat sa panan-awon ni Isaias nga manalagna ang anak ng lalake ni Amos, diha sa basahon sa mga hari sa Juda ug Israel. ³³ Ug si Ezechias natulog uban sa iyang mga amahan, ug ilang gilubong siya sa dapit nga naibabaw sa mga lubnganan sa mga anak nga lalake ni David: ug ang tibook Juda ug ang ga pumoluyo sa Jerusalem nagpasidungog kaniya sa iyang kamatayon. Ug si Manases nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Si Manases kaluhaan ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa kalim-an ug lima ka tuig sa Jerusalem. ² Ug iyang gibuhad kadtong dautan sa mga mata ni Jehova, sunod sa mga buhat nga dulumtanan sa mga nasud nga gisalikway ni Jehova gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel. ³ Kay iyang gitukod pag-usab ang mga hatag-as nga dapit nga gipanlumpag ni Ezechias nga iyang amahan; ug siya nagpatindog sa mga halaran alang sa mga Baal, ug naghimo sa Asheroth ug nagsimba sa tanang mga panon sa langit, ug nag-alagad kanila. ⁴ Ug siya nagtukod sa mga halaran sa balay ni Jehova, diin si Jehova namulong: Sa Jerusalem anha ang akong ngalan sa walay katapusan. ⁵ Ug siya nagtukod sa mga halaran alang sa tanang mga panon sa langit diha sa duha ka sawang sa balay ni Jehova. ⁶ Siya usab naghimo sa pagpaagi sa iyang mga anak sa kalayo

didto sa walog sa anak nga lalake ni Hinnom; ug siya naghimo sa mga pagtagna-tagna ug naggamit sa mga salamangka, ug naghimo sa paglamat, ug nagpakitabang sa mga espiritista, ug sa mga salamangkiro: siya nagbuhat sa daghang kadautan diha sa mga mata ni Jehova, sa paghagit kaniya sa pagpakasuko. ⁷Ug iyang gibutang ang linilok nga larawan sa dios-dios, nga iyang gibuhat diha sa balay sa Dios, nga tungod niana ang Dios misulti kang David ug kang Salomon nga iyang anak nga lalake: Niining balaya, ug sa Jerusalem, nga akong gipili gikan sa tanang mga balay sa Israel, igabutang ko ang akong ngalan sa walay katapusan: ⁸Ni ako magabalhin pa sa tiil sa Israel gikan sa yuta nga akong gihatag alang sa inyong mga amahan, kong magabantay lamang unta sila sa pagbuhat sa tanan nakong gisugo kanila, bisan sa tibook Kasugoan ug sa kabalaoran ug sa mga tulomanon nga gihatag ni Moises. ⁹Ug gitintal ni Manases ang Juda ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem, mao nga sila nanaghimo sa dautan labi pa kay sa gibuhat sa mga nasud nga gilaglag ni Jehova sa atubangan sa mga anak sa Israel. ¹⁰Ug si Jehova namulong kang Manases, ug sa iyang katawohan, apan sila wala manumbaling.

¹¹Busa gidala kanila ni Jehova ang mga capitan sa panon sa hari sa Asiria, nga minggapus kang Manases sa mga talikala, ug sa mga sapiyo, ug gidala siya ngadto sa Babilonia. ¹²Ug sa diha nga siya diha na sa kasakitan, siya nangaliyupo kang Jehova nga iyang Dios, ug nagmapainubsanon sa iyang kaugalingon sa hilabihan gayud sa atubangan sa Dios sa iyang mga amahan. ¹³Ug siya nag-ampo kaniya; ug siya nalukmay niya, ug nagpatalinghug sa iyang paghangyo, ug gidala siya pag-usab sa Jerusalem ngadto sa iyang gingharian. Unya si Manases nahibalo nga si Jehova siya mao ang Dios. ¹⁴Karon sa tapus niini siya nagbuhat sa usa ka kuta dapit sa gawas sa ciudad ni David, dapit sa kasadpan nga pikas sa Gihon, sa walog, bisan ngadto sa pagsulod *mo* sa ganghaan sa isda; ug iyang gilibutan ang Ophel *uban niini*, ug gipatas-an kini sa hilabihan gayud nga kahabog: ug iyang gibutang ang mga maisug nga capitan sa tanang mga kinutaang ciudad sa Juda. ¹⁵Ug iyang gipanguha ang laing mga dios, ug ang dios-dios gikan sa balay ni Jehova, ug ang tanang mga halaran nga iyang gitukod diha sa bukid sa balay ni Jehova, ug sa Jerusalem, ug gipanalibay kini ngadto sa gawas sa ciudad. ¹⁶Ug iyang gipatindog ang halaran ni Jehova, ug mihalad sa ibabaw niana sa mga halad sa mga halad-sa-pakigdait ug sa pagpasalamat, ug gisugo ang Juda sa pag-alagad kang Jehova, ang Dios sa Israel. ¹⁷Bisan pa niana ang katawohan nanaghalad gihapon didto sa mga hatag-as nga dapit, walay sapayan lamang kang Jehova nga ilang Dios. ¹⁸Karon ang nanghibilin nga mga buhat ni Manases, ug ang iyang pag-ampo sa iyang Dios, ug ang mga pulong sa mga manalagna nga namulong kaniya sa ngalan ni Jehova, ang Dios sa Israel, ania karon, kini nanghisulat uban sa mga buhat sa mga hari sa Israel. ¹⁹Ang iyang pag-ampo usab, ug kong giunsa sa pagkalukmay sa *Dios* sa iyang paghangyo, ug sa tanan niyang sala ug sa iyang kalapasan, ug sa mga dapit diin siya magtukod sa mga dapit nga hatag-as, ug gipatindog ang mga Asherim ug ang mga linilok nga larawan, sa wala pa siya magpaubos sa iyang kaugalingon, ania karon sila nanghisulat sa kasaysayan ni Hozai. ²⁰Busa si Manases natulog uban sa iyang mga amahan, ug ilang gilubong siya sa iyang kaugalingong balay: ug si Amon nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

²¹ Si Amon may kaluhaan ug duha ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa duha ka tuig sa Jerusalem. ²²Ug iyang gibuhat kadtong dautan sa mga mata ni Jehova, ingon sa gibuhat ni Manases nga iyang amahan; ug si Amon maghalad ngadto sa tanang mga linilok nga larawan nga gibuhat ni Manases nga iyang amahan, ug nag-alagad kanila. ²³Ug siya wala magmapainubsanon sa iyang kaugalingon sa atubangan ni Jehova, sama kang Manases nga iyang amahan nga nagpaubos sa iyang kaugalingon; apan kining maong Amon nagdugang sa iyang paglapas. ²⁴Ug ang iyang mga alagad nanagsabutsabut *sa tago* batok kaniya, ug gipatay siya diha sa iyang kaugalingong balay. ²⁵Apan ang katawohan sa yuta mingpatay kanilang tanan nga mingsabutsabut *sa tago* batok kang Amon nga hari; ug gihimo sa katawohan sa yuta si Josias iyang anak nga lalake nga hari ilis kaniya.

¹ Si Josias may walo ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa katloan ug usa ka tuig sa Jerusalem. ²Ug siya nagbuhat niadtong matarung sa mga mata ni Jehova, ug naglakat sa mga dalan ni David nga iyang amahan, ug wala tumipas sa toong kamot kun sa wala. ³Kay sa ikawalo ka tuig sa iyang paghari, samtang batan-on pa siya, siya misugod sa pagpangita sa Dios ni David nga iyang amahan; ug sa ikanapulo ug duha ka tuig siya nagsugod sa paghinlo sa Juda ug Jerusalem gikan sa mga hatag-as nga dapit, ug sa mga Asherim, ug sa mga linilok nga larawan, ug sa mga tinunaw nga larawan. ⁴Ug ilang gigun-ob ang mga halaran sa mga Baal diha sa iyang atubangan; ug ang mga larawan-sa-adlaw nga dinha sa itaas iyang gipamukan; ug ang mga Asherim, ug ang mga linilok nga larawan, ug ang mga tinunaw nga larawan, iyang gipanugmok, ug gihimong abug kini, ug gisabulak kini sa ibabaw sa mga lubnganan *niadtong* mga nanaghalad kanila. ⁵Ug siya nagsunog sa mga bukog sa mga sacerdote sa ibabaw sa ilang mga halaran, ug gihinloan ang Juda ug Jerusalem. ⁶Ug *ingon niini iyang gihimo* sa mga ciudad sa Manases ug Ephraim ug Simeon, bisan ngadto sa Nepthali, sa ilang mga nangagun-ob nga nagalibut. ⁷Ug iyang gipanggun-ob ang mga halaran, ug gipanugmok ang mga Asherim ug ang mga linilok nga larawan hangtud sa pagkaabug, ug gipamutol ang mga larawan-sa-adlaw sa tibook yuta sa Israel, ug mibalik ngadto sa Jerusalem.

⁸ Karon sa ikanapulo ug walo ka tuig sa iyang paghari, sa diha nga nahinloan na niya ang yuta ug ang balay, iyang gipaadto si Saphan ang anak nga lalake ni Asalias, ug si Maasias ang gobernador sa ciudad, ug si Joah ang anak nga lalake ni Joachaz nga magsusulat, sa pagpaayo sa balay ni Jehova nga iyang Dios. ⁹Ug nangadto sila kang Hilcias ang labawng sacerdote, ug gihatag ang salapi nga gidala ngadto sa balay sa Dios, nga natigum sa mga Levihanon, ang mga magbalantay sa bakanan, gikan sa kamot ni Manases ug Ephraim, ug gikan sa tanang salin sa Israel, ug gikan sa tibook Juda ug Benjamin, ug gikan sa mga pumoluyo sa Jerusalem. ¹⁰Ug ilang gihatag kini ngadto sa kamot sa mga magbubuhat nga nanagbantay sa balay ni Jehova; ug ang mga mamumoo nga nanagbuhat sa balay ni Jehova minghatag niini aron sa paghulip ug sa pag-ayo sa balay; ¹¹Ilang gihatag kini bisan ngadto sa mga panday ug sa mga magtutukod, aron sa pagpalit sa hininloan nga bato, ug tigkahoy

nga alang sa mga igsusumpay, ug sa pagbuhat sa mga sagbayan alang sa mga balay nga gipanggunob sa mga hari sa Juda. ¹²Ug ang mga tawo nanagbuhat sa bulohaton sa matinumanon gayud; ug ang mga magtatan-aw kanila mao si Jahath ug si Obadiah, ang mga Levihanon, sa mga anak nga lalake ni Merari; ug si Zacharias ug Mesullam, sa mga anak nga lalake sa mga Coathnon, aron sa pagpadayon sa *buhat* ug ang *uban sa* mga Levihanon, ang tanan nga batid sa mga tulonggon sa musica. ¹³Sila usab nanagbantay sa mga magdadala sa mga bug-at, ug nanag-agda sa tanan nga nanagbuhat sa tanang paagi sa pag-alagad: ug sa mga Levihanon may mga escriba, ug mga punoan, ug mga magbalantay sa pultahan.

¹⁴ Ug sa diha nga ila nang nadala sa gawas ang salapi nga gidala ngadto sa balay ni Jehova, si Hilcias nga sacerdote nakakaplag sa basahon sa Kasugoan ni Jehova *nga gihatag* pinaagi kang Moises. ¹⁵Ug si Hilcias mitubag ug miingon kang Saphan nga escriba: Nakaplagaan ko ang basahon sa Kasugoan diha sa balay ni Jehova. Ug gihatag ni Hilcias ang basahon ngadto kang Saphan. ¹⁶Ug gidala ni Saphan ang basahon ngadto sa hari, ug labut pa siya nagdala ug pulong ngadto sa hari, nga nagaingon: Ang tanan nga gitugyan sa imong mga alagad, ilang gibuhat. ¹⁷Ug ilang gibubo ang salapi nga nakaplagaan diha sa balay ni Jehova, ug gihatag kini ngadto sa kamot sa mga magtatan-aw, ug ngadto sa kamot sa mga magbubuhat. ¹⁸Ug si Saphan nga escriba misugilon sa hari, nga nagaingon: Si Hilcias nga sacerdote mihatag kanako ug usa ka basahon. Ug si Saphan nagbasa gikan niadto sa atubangan sa hari. ¹⁹Ug nahitabo, sa diha nga ang hari nakadungog sa mga pulong sa Kasugoan, iyang gigisi ang iyang mga bisti. ²⁰Ug ang hari nagsugo kang Hilcias, ug kang Ahicam anak nga lalake ni Saphan, ug kang Abdon anak nga lalake ni Micha, ug kang Saphan nga escriba, ug kang Asaia nga alagad sa hari, nga nagaingon: ²¹Panlakaw kamo, pakisayud kang Jehova alang kanako, ug alang kanila nga nanghibilin sa Israel ug sa Juda, mahitungod sa mga pulong sa basahon nga nakaplagaan; kay daku ang kaligutgut ni Jehova nga gibubo sa ibabaw kanato, tungod kay ang atong mga amahan wala managbantay sa pulong ni Jehova, sa pagbuhat sumala sa tanan nga nanghisulat niining basahona. ²²Busa si Hilcias, ug sila *nga gisugo* sa hari, ming-adto kang Hulda ang manalagna nga babaye, asawa ni Sallum anak nga lalake ni Tikvath, anak nga lalake ni Hasra, magbalantay sa mga sudlanan sa kupo (karon siya nagpuyo sa Jerusalem sa ikaduhang puloy-anan); ug sila mingsulti kaniya mahitungod nianang hinungdan. ²³Ug siya miingon kanila: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Suginlan ninyo ang tawo nga nagpaanhi kaninyo dinhi kanako. ²⁴Kini mao ang giingon ni Jehova: Ania karon, pagapadangaton ko ang kadautan niining dapita, ug sa ibabaw sa mga pumoluyo niana, bisan ang tanang mga tunglo nga nanghisulat sa basahon nga ilang nabasa sa atubangan sa hari sa Juda. ²⁵Tungod kay ilang gibiyaan ako, ug nagsunog sa incienso ngadto sa laing mga dios, aron nga sila makahagit kanako sa kasuko uban sa tanang mga buhat sa ilang mga kamot; tungod niini ang akong kasuko gibubo niining dapita, ug kini dili mapalong. ²⁶Apan sa hari sa Juda, nga nagsugo kaninyo sa pagpakisayud kang Jehova, kini mao ang igapamulong ninyo kaniya: Kini mao ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel: Mahitungod sa mga pulong nga imong nabati, ²⁷Tungod kay ang imong kasingkasing malomo, ug ikaw nagmapainubsanon sa imong kaugalingon sa atubangan sa Dios; sa diha nga ikaw

nakapatalinghug sa iyang mga pulong batok niining dapita, ug batok sa mga pumoluyo niana, ug nagmapainubsanon sa imong kaugalingon sa atubangan ko, ug naggisi sa imong mga saput, ug mihilak sa akong atubangan; ako usab nakapatalinghug kanimo, namulong si Jehova.²⁸ Ania karon, pagatigumon ko ikaw ngadto sa imong amahan, ug ikaw pagatigumon ngadto sa imong lubnganan sa kalinaw, ni ang imong mga mata makakita sa tanang kadautan nga akong pagapadangatong niining dapita, ug sa mga pumoluyo niana. Ug sila mingdala pagbalik sa pulong ngadto sa hari.

²⁹Unya ang hari nagpaadto ug gitigum sa tingub ang tanang mga anciano sa Juda ug Jerusalem.
³⁰Ug ang hari miadto sa balay ni Jehova, ug ang tanang mga tawo sa Juda ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem, ug ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon, ug ang tibook katawohan, dagku ug gagmay; ug iyang gibasa sa ilang mga igdulungog ang tanang mga pulong sa basahon sa tugon nga nakaplagaan diha sa balay ni Jehova.
³¹Ug ang hari mitindog sa iyang dapit, ug naghimo sa usa ka tugon sa atubangan ni Jehova, sa paglakat sunod kang Jehova, ug sa pagbantay sa iyang mga sugo, ug sa iyang mga pagpamatuod, ug sa iyang kabalaoran, uban sa bug-os niyang kasingkasing, ug uban sa bug-os niyang kalag, sa pagbuhat sa mga pulong sa tugon nga nanghisulat niining basahona.
³²Ug iyang giagda ang tanan nga mga nakaplagaan didto sa Jerusalem ug Benjamin sa pag-uyon *niana*. Ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem nanagbuhat sumala sa tugon sa Dios, ang Dios sa ilang mga amahan.
³³Ug gikuha ni Josias ang tanan nga mga dulumtanan nga butang gikan sa mga kayutaan nga nasakup sa mga anak sa Israel, ug naghimo sa anan nga hingkaplagaan sa Israel sa pag-alagad, bisan sa pag-alagad kang Jehova nga ilang Dios. Sa tanan niyang mga adlaw sila wala bumulag gikan sa pagsunod kang Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan.

¹ Ug gisaulog ni Josias ang pasko kang Jehova didto sa Jerusalem: ug ilang gipatay ang pasko sa ikanapulo ug upat ka *adlaw* sa nahaunang bulan.
²Ug iyang gipahamutang ang mga sacerdote sa ilang mga katungdanan, ug gidasig sila sa pag-alagad sa balay ni Jehova.
³Ug siya miingon sa mga Levihanon nga nanagtudlo sa tibook Israel, nga mga balaan kang Jehova: Ibutang ang balaan nga arca diha sa balay nga gitukod ni Salomon nga anak nga lalake ni David nga hari sa Israel; mawala na ang kabug-at sa ibabaw sa inyong mga abaga. Karon alagara si Jehova nga inyong Dios, ug ang iyang katawohan nga Israel.
⁴Ug mag-andam kamo sumala sa inyong mga hugna sa kabalayan sa inyong mga amahan, sumala sa sinulat ni David nga hari sa Israel, ug sumala sa sinulat ni Salomon nga iyang anak nga lalake,
⁵Ug magtindog didto sa balaan nga dapit sumala sa mga pagkabahinbahin sa mga balay sa mga amahan sa inyong mga kaigsoonan ang mga anak sa katawohan, ug *himoa nga adunay alang sa tagsatagsa* usa ka bahin sa balay sa amahan sa mga Levihanon.
⁶Ug magpatay kamo sa pasko, ug magbalaan kamo sa inyong kaugalingon, ug mag-andam alang sa inyong mga kaigsoonan, sa pagbuhat sumala sa pulong ni Jehova pinaagi kang Moises.
⁷Ug si Josias mihatag sa mga anak sa katawohan, gikan sa panon sa carnero, mga nating carnero ug mga nating kanding, ang tanan kanila alang sa mga paghalad sa pasko, ngadto sa tanan nga mingtambong, sa gidaghanon nga katloan ka libo, ug totolo ka libo sa lakeng vaca: kini gikan sa kahayupan sa hari.
⁸Ug ang

iyang mga principe minghatag ug usa ka halad-nga-kinabubut-on ngadto sa katawohan, sa mga sacerdote, ug ngadto sa mga Levihanon. Si Hilcias ug si Zacharias ug si Jehiel, ang mga magbubuot sa balay sa Dios, minghatag sa mga sacerdote alang sa mga halad sa pasko duha ka libo ug unom ka gatus nga *nating vaca*, ug totolo ka gatus nga vaca. ⁹Si Chonantias usab, ug si Semeias ug si Nathanael, nga iyang kaigsoonan, ug si Hasabias ug si Jeiel ug si Jozabad, ang mga pangulo sa mga Levihanon, minghatag sa mga Levihanon, alang sa mga halad sa pasko lima ka libong *nati* sa *vaca*, ug lima ka gatus nga vaca. ¹⁰Busa ang pag-alagad giandam, ug ang mga sacerdote nanagtindog sa ilang dapit, ug ang mga Levihanon sa ilang mga hugna, sumala sa sugo sa hari. ¹¹Ug ilang gipatay ang pasko, ug ang mga sacerdote nanagsablig sa *dugo nga ilang nadawat* sa ilang kamot, ug ang mga Levihanon ang mingpanit kanila. ¹²Ug ilang gibalhin ang mga halad-nga-sinunog, aron ilang kahatagan sila sumala sa mga pagkabahinbahin sa mga balay sa mga amahan sa mga anak sa katawohan, sa paghalad kang Jehova, ingon sa nahisulat sa basahon ni Moises. Ug busa maoy ilang gihimo sa mga vaca. ¹³Ug ilang giasal ang pasko sa kalayo sumala sa tulomanon: ug ang balaan nga mga halad ilang gilat-an sa mga kolon, ug mga caldero, ug sa mga kalaha, ug sa gidala kini sa madali ngadto sa tanang mga anak sa katawohan. ¹⁴Ug sa human niini sila nanag-andam alang sa ilang kaugalingon, ug alang sa mga sacerdote, tungod kay ang mga sacerdote nga mga anak nga lalake ni Aaron *nanagpangabudlay* sa paghalad sa mga halad-nga-sinunog ug sa tambok hangtud sa kagabhion: busa ang mga Levihanon nanag-andam alang sa ilang kaugalingon, ug alang sa mga sacerdote nga mga anak nga lalake ni Aaron. ¹⁵Ug ang mga mag-aawit ang mga anak nga lalake ni Asaph dinha sa ilang dapit, sumala sa sugo ni David, ug ni Asaph, ug ni Heman, ug ni Jeduthun nga manalagna sa hari; ug ang mga magbalantay sa pultahan dinha sa tagsatagsa ka ganghaan: wala kinahanglana nga sila mopahawa gikan sa ilang pag-alagad; kay ang ilang kaigsoonan ang mga Levihanon nanag-andam alang kanila. ¹⁶Busa ang tanan nga pag-alagad kang Jehova naandam sa maong adlaw, sa pagsaulog sa pasko, ug sa paghalad sa mga halad-nga-sinunog ibabaw sa halaran ni Jehova, sumala sa sugo ni hari Josias. ¹⁷Ug ang mga anak sa Israel nga mingtambong mingsaulog sa pasko niadtong panahona ug sa fiesta sa tinapay nga walay levadura *sulod sa pito* ka adlaw. ¹⁸Ug walay pasko nga sama niadtong gisaulog sa Israel gikan sa mga adlaw ni Samuel nga manalagna; ni magsaulog ang bisan kinsa sa mga hari sa Israel sa maong pasko ingon sa gisaulog ni Josias, ug sa mga sacerdote, ug sa mga Levihanon, ug sa tibook Juda ug Israel nga nanambong, ug sa mga pumoluyo sa Jerusalem. ¹⁹Sa ikanapulo ug walo ka tuig sa paghari ni Josias kining *maong* pasko gisaulog.

²⁰ Sa tapus niining tanan, sa diha nga si Josias nakaandam na sa templo, si Nechao nga hari sa Egipto miadto aron sa pagpakig-away batok kang Carchemis ubay sa Eufrates: ug si Josias migula batok kaniya. ²¹Apan siya nagpadala ug mga sulogoon ngadto kaniya, nga nagaingon: Unsay akong labut kanimo, ikaw hari sa Juda: *Ako* wala *umanhi* batok kanimo niining adlaw, apan batok sa balay diin ako may gubat; ug ang Dios nagsugo kanako sa pagdali: magpugong ka gikan sa *paghilabut* sa Dios, nga ania uban kanako, aron dili ka niya laglagon. ²²Bisan pa niini si Josias wala molingiw gikan kaniya, apan nagtakuban sa iyang kaugalingon, aron nga siya makaaway kaniya, ug wala mamati sa mga pulong ni Nechao gikan sa baba sa Dios, ug miadto sa pagpakig-away didto

sa walog sa Megiddo. ²³Ug ang mga magpapana mingpana kang hari Josias; ug ang hari miingon sa iyang mga alagad: Ipahilayo ako; kay ako samdan ug daku. ²⁴Busa gikuha siya sa mga alagad gikan sa carro, ug gibutang siya sa ikaduhang carro nga diha kaniya, ug gidala siya ngadto sa Jerusalem; ug siya namatay, ug gilubong sa mga lubnganan sa iyang mga amahan. Ug ang tibook Juda ug Jerusalem nagbalata tungod kang Josias. ²⁵Ug si Jeremias nagbukho tungod kang Josias: ug ang tanang mga lalake ug babaye nga mag-aawit mingsulti mahitungod kang Josias sa ilang mga pagbakho hangtud niining adlaw; ug sila nagbuhat alang kanila ug usa ka tulomanon sa Israel: ug, ania karon, sila nanghisulat *sa basahon* sa Lamentaciones. ²⁶Karon ang nanghibilin nga mga buhat ni Josias ug ang iyang mga maayong buhat, sumala niadtong nahisulat sa Kasugoan ni Jehova, ²⁷Ug ang iyang mga buhat, sinugdan ug katapusan, ania karon, sila nanghisulat sa basahon sa mga hari sa Israel ug sa Juda.

¹ Unya gikuha sa katawohan sa yuta si Joachaz ang anak nga lalake ni Josias, ug gihimo siyang hari ilis sa iyang amahan sa Jerusalem. ²Si Joachaz may kaluhaan ug tolo ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa totolo ka bulan sa Jerusalem. ³Ug ang hari sa Egipto nagpapahawa kaniya didto sa Jerusalem, ug gisilpian ang yuta sa usa ka gatus ka talento nga salapi ug usa ka talento nga bulawan. ⁴Ug ang hari sa Egipto naghimo kang Eliacim nga iyang igsoon nga lalake nga hari sa Juda ug Jerusalem, ug giilisan ang iyang ngalan nga Joacim. Ug gikuha ni Nechao si Joachaz nga iyang igsoon nga lalake, ug gidala siya ngadto sa Egipto. ⁵Si Joacim may kaluhaan ug lima ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa napulo ug usa ka tuig sa Jerusalem: ug iyang gihimo kadtong dautan sa mga mata ni Jehova nga iyang Dios. ⁶Batok kaniya miabut si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, ug gigapus siya sa mga talikala, aron dad-on siya ngadto sa Babilonia. ⁷Si Nabucodonosor usab midala sa mga sudlanan sa balay ni Jehova ngadto sa Babilonia, ug gibutang kini didto sa iyang templo sa Babilonia. ⁸Karon ang nanghibilin nga mga buhat ni Joacim, ug ang iyang mga dulumtanan nga iyang nahimo, ug kadtong nakita diha kaniya, ania karon, sila nanghisulat sa basahon sa mga hari sa Israel ug sa Juda; ug si Joachin nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya. ⁹Si Joachin may walo ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa totolo ka bulan ug napulo ka adlaw sa Jerusalem: ug iyang gibuhat kadtong dautan sa mga mata ni Jehova. ¹⁰Ug sa pagkasumad nga tuig si hari Nabucodonosor nagpaadto, ug gidala siya ngadto sa Babilonia, uban ang mga matahum nga sudlanan sa balay ni Jehova, ug gihimo si Sedechias nga iyang igsoon nga lalake nga hari ibabaw sa Juda ug Jerusalem.

¹¹ Si Sedechias may kaluhaan ug usa ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari; ug siya naghari *sulod* sa napulo ug usa ka tuig sa Jerusalem: ¹²Ug iyang gihimo kadtong dautan sa mga mata ni Jehova nga iyang Dios; siya wala magmapainubsanon sa iyang kaugalingon sa atubangan ni Jeremias nga manalagna *nga namulong* gikan sa baba ni Jehova. ¹³Ug siya usab misukol batok kang Nabucodonosor nga hari, nga nagpapanumpa kaniya pinaagi sa Dios: apan nga gipatikig niya

ang iyang liog, ug gipagahi ang iyang kasingkasing batok sa pagbalik ngadto kang Jehova, ang Dios sa Israel. ¹⁴Labut pa, ang tanan nga mga pangulo sa mga sacerdote, ug ang katawohan, nanaglapas sa hilabihan uyamut sunod sa tanan nga mga dulumtanan sa mga nasud; ug ilang gihugawan ang balay ni Jehova nga iyang gibalaan sa Jerusalem. ¹⁵Ug si Jehova, ang Dios sa ilang mga amahan, nagpaadto kanila pinaagi sa iyang mga sulogoon, nga mingbangon pagsayo ug nagpadala, tungod kay siya may kalooy sa iyang katawohan, ug sa iyang dapit nga puloy-anan. ¹⁶Apan ilang gibiyaybiay ang mga sulogoon sa Dios, ug gitamay ang iyang mga pulong, ug nagpanamastamas sa iyang mga manalagna, hangtud nga ang kaligutgut ni Jehova misilaub batok sa iyang katawohan, hangtud nga dili na matabang. ¹⁷Busa iyang gipadala kanila ang hari sa mga Caldeahanon, nga mipatay sa ilang mga batan-ong lalake pinaagi sa pinuti diha sa sulod sa balay sa ilang balaang puloy-anan, ug walay kalooy sa batan-ong lalake kun sa ulay, tigulang nga tawo kun ubanon nga ulo: iyang gitugyan silang tanan ngadto sa iyang kamot. ¹⁸Ug gidala ang tanang mga sudlanan sa balay sa Dios, dagku ug gagmay, ug ang mga bahandi sa balay ni Jehova, ug ang mga bahandi sa hari, ug sa iyang mga principe, ngatanan kini iyang gidala ngadto sa Babilonia. ¹⁹Ug ilang gisunog ang balay sa Dios, ug gigun-ob ang kuta sa Jerusalem, ug gisunog ang tanan nga mga palacio niana sa kalayo, ug gigun-ob ang tanang mga matahum nga sudlanan didto. ²⁰Ug sila nga nakagawas gikan sa pinuti iyang gidala ngadto sa Babilonia; ug sila nahimong mga sulogoon niya ug sa iyang mga anak nga lalake hangtud sa paghari sa gingharian sa Persia: ²¹Aron sa pagtuman sa pulong ni Jehova pinaagi sa baba ni Jeremias, hangtud nga ang yuta makapahimulos sa iyang mga adlaw nga igpapahulay: *kay* ingon sa kadugayon nga kini magapabilin nga kamingawan kini nagbantay sa adlaw nga igpapahulay, sa pagtuman sa kapitoan ka tuig.

²²Karon sa nahaunang tuig ni Ciro nga hari sa Persia, aron nga ang pulong ni Jehova pinaagi sa baba ni Jeremias mamatuman, giagda ni Jehova ang espiritu ni Ciro nga hari sa Persia, mao nga siya naghimo sa usa ka pahibalo sa tibook niyang gingharian, ug gisulat usab *kini* nga nagaingon: ²³Kini mao ang giingon ni Ciro nga hari sa Persia: Ang tanan nga mga gingharian sa yuta gihatag kanako ni Jehova, ang Dios sa langit; ug iya akong gisugo sa pagpatukod alang kaniya sa usa ka balay sa Jerusalem, nga anaa sa Juda. Bisan kinsa nga anaa sa taliwala kaninyo sa tibook niyang katawohan, si Jehova nga iyang Dios magauban kaniya, ug paadtoa siya ngadto.

¹ Karon sa nahaunang tuig ni Ciro nga hari sa Persia, aron nga ang pulong ni Jehova pinaagi sa baba ni Jeremias mamatuman, giagda ni Jehova ang espiritu ni Ciro nga hari sa Persia, mao nga siya naghimo sa usa ka pahibalo sa tibook niyang gingharian, ug *gisulat* usab *kini* nga nagaingon: ²Kini mao ang giingon ni Ciro nga hari sa Persia: Ang tanan nga mga gingharian sa yuta gihatag kanako ni Jehova, ang Dios sa langit; ug iyang gisugo ako sa pagpatukod alang kaniya sa usa ka balay sa Jerusalem, nga anaa sa Juda. ³Bisan kinsa nga anaa sa taliwala ninyo sa tibook niyang katawohan, ang iyang Dios magauban kaniya, ug paadtoa siya ngadto sa Jerusalem, nga anaa sa Juda, ug patukora sa balay ni Jehova, ang Dios sa Israel (siya mao ang Dios), nga anaa sa Jerusalem.

⁴Ug bisan kinsa nga nahibilin, sa bisan diin nga dapit siya magapuyo, patabanga ang mga tawo sa iyang dapit sa paghatag ug salapi, ug sa bulawan, ug sa mga manggad, ug sa mga mananap, labut pa sa mga halad-nga-kinabubut-on alang sa balay sa Dios nga anaa sa Jerusalem.

⁵Unya mingtindog ang mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan sa Juda ug Benjamin, ug ang mga sacerdote, ug ang mga Levihanon, bisan ang tanan kansang espiritu giagda sa Dios sa pagpaadto aron sa pagtukod sa balay ni Jehova nga anaa sa Jerusalem. ⁶Ug ngatanan sila nga diha naglibut kanila nanagpalig-on sa ilang mga kamot uban sa mga sudlanan nga salapi, uban sa bulawan, uban sa mga manggad, ug uban sa mga mananap, ug uban sa mga bililhon nga mga butang *labut pa* sa tanan nga gihalad sa kinabubut-on. ⁷Ingon man usab gipagula ni Ciro nga hari ang mga sudlanan sa balay ni Jehova, nga gidala ni Nabucodonosor gikan sa Jerusalem, ug gibutang sa sulod sa balay sa iyang mga dios; ⁸Bisan kadto gipanala ni Ciro nga hari sa Persia pinaagi sa kamot ni Metridates, ang mamahandi, ug giihap kini kang Sesbasar, ang principe sa Juda. ⁹Ug kini mao ang gidaghanon nila: katloan ka pinggan nga bulawan, usa ka libong pinggan nga salapi, kaluhaan ug siyam nga cuchillo, ¹⁰Katloan ka panaksan nga bulawan, salaping mga panaksan sa ikaduhang matang nga upat ka gatus ug napulo, ug laing mga sudlanan nga usa ka libo. ¹¹Ang tanang mga sudlanan nga bulawan ug salapi may lima ka libo ug upat ka gatus. Kining tanan gipanala ni Sesbasar, sa diha nga sila gikan sa pagkabinihag gidala gikan sa Babilonia ngadto sa Jerusalem.

¹ Karon mao kini ang mga anak sa lalawigan, nga ming-adto gikan sa pagkabinihag niadtong gipamihag, nga gipanala ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, ug nga namalik ngadto sa Jerusalem ug Juda, ang tagsatagsa ngadto sa iyang ciudad; ²Nga ming-abut uban kang Zorobabel, si Jesua, si Nehemias, si Seraias, si Reelaias, si Mardocheo, si Bilsan, si Mispar, si Bigvai, si Rehum, si Baana. Ang gidaghanon sa mga lalake sa katawohan sa Israel: ³Ang mga anak ni Paros, duha ka libo usa ka gatus kapitoan ug duha. ⁴Ang mga anak ni Sephatias, totolo ka gatus kapitoan ug duha. ⁵Ang mga anak ni Ara, pito ka gatus kapitoan ug lima. ⁶Ang mga anak ni Pahath-moab, gikan sa mga anak ni Josue ug ni Joab, duha ka libo walo ka gatus napulo ug duha. ⁷Ang mga anak ni Elam, usa ka libo duha ka gatus kalim-an ug upat. ⁸Ang mga anak ni Zattu, siyam ka gatus kap-atan ug lima. ⁹Ang mga anak ni Zachai, pito ka gatus ug kan-uman. ¹⁰Ang mga anak ni Bani unom ka gatus kap-atan ug duha. ¹¹Ang mga anak ni Bebai, unom ka gatus kaluhaan ug tolo. ¹²Ang mga anak ni Azgad, usa ka libo duha ka gatus kaluhaan ug duha. ¹³Ang mga anak ni Adonicam, unom ka gatus kan-uman ug unom. ¹⁴Ang mga anak ni Bigvai, duha ka libo kalim-an ug unom. ¹⁵Ang mga anak ni Adin, upat ka gatus kalim-an ug upat. ¹⁶Ang mga anak ni Ater, sa kang Ezechias kasiyaman ug walo. ¹⁷Ang mga anak ni Besai, totolo ka gatus kaluhaan ug tolo. ¹⁸Ang mga anak ni Jora, usa ka gatus napulo ug duha. ¹⁹Ang mga anak ni Hasum, duha ka gatus kaluhaan ug tolo. ²⁰Ang mga anak ni Gibbar, kasiyaman ug lima. ²¹Ang mga anak ni Beth-lehem, usa ka gatus kaluhaan ug tolo. ²²Ang mga tawo ni Netopha, kalim-an ug unom. ²³Ang mga tawo ni Anathoth, usa ka gatus kaluhaan ug walo. ²⁴Ang mga anak ni Azmaveth, kap-atan ug duha. ²⁵Ang mga anak ni Chiriath-jearim, ni

Cephira, ug ni Beeroth, pito ka gatus kap-atan ug tolo. ²⁶Ang mga anak ni Rama ug ni Gabaa, unom ka gatus kaluhaan ug usa. ²⁷Ang mga tawo ni Michmas, usa ka gatus kaluhaan ug duha. ²⁸Ang mga tawo ni Beth-el ug ni Ai, duha ka gatus kaluhaan ug tolo. ²⁹Ang mga anak ni Nebo, kalim-an ug duha. ³⁰Ang mga anak ni Magbis, usa ka gatus kalim-an ug unom. ³¹Ang mga anak sa lain nga Elam, usa ka libo duha ka gatus kalim-an ug upat. ³²Ang mga anak ni Harim, totolo ka gatus ug kaluhaan. ³³Ang mga anak ni Lod, ni Hadid ug ni Ono, pito ka gatus kaluhaan ug lima. ³⁴Ang mga anak ni Jerico, totolo ka gatus kap-atan ug lima. ³⁵Ang mga anak ni Senaa, totolo ka libo unom ka gatus ug katloan.

³⁶Ang mga sacerdote: ang mga anak ni Jedaia, sa balay ni Jesua, siyam ka gatus kapitoan ug tolo. ³⁷Ang mga anak ni Immer, usa ka libo kalim-an ug duha. ³⁸Ang mga anak ni Pashur, usa ka libo duha ka gatus kap-atan ug pito. ³⁹Ang mga anak ni Harim, usa ka libo napulo ug pito. ⁴⁰Ang mga Levihanon; ang mga anak ni Jesua ug ni Cadmiel, sa mga anak ni Odovias, kapitoan ug upat. ⁴¹Ang mag-aawit: ang mga anak ni Asaph, usa ka gatus kaluhaan ug walo. ⁴²Ang mga anak sa mga magbalantay sa pultahan: ang mga anak ni Sallum, ang mga anak ni Ater, ang mga anak ni Talmon, ang mga anak ni Accub, ang mga anak ni Hatita, ang mga anak ni Sobai, ang tanan may usa ka gatus katloan ug siyam. ⁴³Ang mga Nethinhanon: ang mga anak ni Siha, ang mga anak ni Hasupha, ang mga anak ni Thabaoth, ⁴⁴Ang mga anak ni Cheros, ang mga anak ni Siaa, ang mga anak ni Phadon, ⁴⁵Ang mga anak ni Lebana, ang mga anak ni Hagaba, ang mga anak ni Accub, ⁴⁶Ang mga anak ni Hagab, ang mga anak ni Samlai, ang mga anak ni Hanan, ⁴⁷Ang mga anak ni Giddel, ang mga anak ni Gaher, ang mga anak ni Reaia, ⁴⁸Ang mga anak ni Resin, ang mga anak ni Necoda, ang mga anak ni Gazam, ⁴⁹Ang mga anak ni Uzza, ang mga anak ni Phasea, ang mga anak ni Besai, ⁵⁰Ang mga anak ni Asena, ang mga anak ni Meunim, ang mga anak ni Nephusim, ⁵¹Ang mga anak ni Bacbuc, ang mga anak ni Hacusa, ang mga anak ni Harhur, ⁵²Ang mga anak ni Basluth, ang mga anak ni Mehida, ang mga anak ni Harsa, ⁵³Ang mga anak ni Barcos, ang mga anak ni Sisera, ang mga anak ni Thema, ⁵⁴Ang mga anak ni Nesia, ang mga anak ni Hatipha. ⁵⁵Ang mga anak sa mga alagad ni Salomon: ang mga anak ni Sotai, ang mga anak ni Sophereth, ang mga anak ni Peruda, ⁵⁶Ang mga anak ni Jaala, ang mga anak ni Darcon, ang mga anak ni Giddel, ⁵⁷Ang mga anak ni Sephatias, ang mga anak ni Hatil, ang mga anak ni Phochereth-hassebaim, ang mga anak ni Ami. ⁵⁸Ang tanang mga Nethinhanon, ug ang mga anak sa mga alagad ni Salomon, totolo ka gatus kasiyaman ug duha. ⁵⁹Ug kini sila mao ang nangadto gikan sa Tel-mela, sa Tel-harsa, sa Cherub, sa Addan, *ug* sa Immer; apan wala sila makapadayag sa mga balay sa ilang mga amahan, ug sa ilang kaliwatan kong taga-Israel ba sila: ⁶⁰Ang mga anak ni Delaia, ang mga anak ni Tobias, ang mga anak ni Necoda, unom ka gatus kalim-an ug duha. ⁶¹Ug sa mga anak sa mga sacerdote: ang mga anak ni Abaia, ang mga anak ni Cos, ang mga anak ni Barzillai, nga nangasawa sa mga anak nga babaye ni Barzillai, nga Galaadnon, ug ginganlan sumala sa ngalan nila. ⁶²Kini *sila* nangita sa ilang padron *didto niadtong* mga gitiman-an pinaagi sa ilang mga kaagi sa kagikanan, apan wala sila hikaplagi: busa sila giisip nga mahugaw ug gipapahawa sa pagkasacerdote. ⁶³Ug ang gobernador

miingon kanila, nga sila dili magkaon sa labing balaan nga mga butang, hangtud nga may usa ka sacerdote nga motindog uban sa Urim ug sa Thummim.

⁶⁴ Ang tibook katilingban nga tingub may kap-atan ug duha ka libo totolo ka gatus ug kan-uman, ⁶⁵Gawas pa sa ilang mga sulogoon nga lalake ug sa ilang mga sulogoon nga babaye nga kanila may pito ka libo totolo ka gatus katloan ug pito; ug sila may duha ka gatus nga mag-aawit nga mga lalake ug mag-aawit nga mga babaye. ⁶⁶Ang ilang mga kabayo pito ka gatus katloan ug unom; ang ilang mga mula, duha ka gatus kap-atan ug lima; ⁶⁷Ang ilang mga camello, upat ka gatus katloan ug lima; *ang ilang* mga asno, unom ka libo pito ka gatus ug kaluhaan. ⁶⁸Ug ang uban nga pangulo *sa mga balay* sa mga amahan, sa diha nga nanghiabut na sila sa balay ni Jehova nga atua sa Jerusalem, minghalad sa kinabubut-on alang sa balay sa Dios aron sa pagpatindog niana sa iyang dapit: ⁶⁹Sila minghatag sumala sa ilang nahimo ngadto sa tipiganan sa bahandi sa bulohaton kan-uman ug usa ka libo ka dracma nga bulawan, ug lima ka libo ka libra nga salapi, ug usa ka gatus ka bisti sa mga sacerdote. ⁷⁰Busa ang mga sacerdote, ug ang mga Levihanon, ug ang uban sa katawohan, ug ang mga mag-aawit, ug ang mga magbalantay sa pultahan, ug ang mga Nethinhanon, nanagpuyo sa ilang mga ciudad, ug ang tibook Israel sa ilang mga ciudad.

¹ Ug sa diha nga ang ikapitong bulan miabut na, ug ang mga anak sa Israel diha sa mga ciudad, ang katawohan naghiusa sa ilang kaugalingon sa tingub sama sa usa ka tawo ngadto sa Jerusalem. ²Unya mitindog si Jesua, ang anak nga lalake ni Josadec, ug ang iyang kaigsoonan nga mga sacerdote, ug si Zorobabel nga anak nga lalake ni Sealthiel, ug ang iyang mga kaigsoonan, ug gitukod ang halaran sa Dios sa Israel, aron sa paghalad sa mga halad-nga-sinunog sa ibabaw niana, sumala sa nahisulat sa Kasugoan ni Moises ang tawo sa Dios. ³Ug ilang gipahimutang ang halaran sa iyang tungtonganan; kay ang kahadlok diha kanila tungod sa mga katawohan sa mga kayutaan: ug sila minghalad ug mga halad-nga-sinunog sa ibabaw niana ngadto kang Jehova, bisan sa mga halad-nga-sinunog sa buntag ug gabii. ⁴Ug ilang gisaulog ang fiesta sa mga tabernaculo, sumala sa nahisulat, ug *gihalad* ang mga halad-nga-sinunog sa adlaw-adlaw nga inihap, sumala sa tulomanon, sumala sa gikinahanglan sa katungdanan sa adlaw-adlaw; ⁵Ug sa human niini ang kanunay nga halad-nga-sinunog, ug *ang mga halad* sa mga bag-ong bulan, ug sa tanan nga natudlong mga fiesta ni Jehova nga gipanggahin, ug sa tagsatagsa nga sa kinabubut-on naghalad sa usa ka halad-nga-kinabubut-on ngadto kang Jehova. ⁶Sukad sa nahaunang adlaw sa ikapitong bulan mingsugod sila sa paghalad sa mga halad-nga-sinunog kang Jehova: apan ang patukoranan sa templo ni Jehova wala pa ikapahamutang. ⁷Sila usab minghatag ug salapi sa mga magtititil sa bato: ug sa mga panday; ug makaon, ug ilimnon, ug lana, ngadto kanila sa Sidon, ug ngadto kanila sa Tiro, aron sa pagdala ug mga tigkahoy nga cedro gikan sa Libano ngadto sa dagat, ngadto sa Joppe, sumala sa pagtugot kanila ni Ciro nga hari sa Persia.

⁸ Karon sa ikaduhang tuig sa ilang pag-abut sa balay sa Dios didto sa Jerusalem, sa ikaduhang bulan, nagsugod si Zorobabel ang anak nga lalake ni Sealthiel, ug si Jesua ang anak nga lalake ni

Josadec, ug ang uban sa ilang mga kaigsoonan nga mga sacerdote ug mga Levihanon, ug ngatanan sila nga nakagawas gikan sa pagkabinihag ngadto sa Jerusalem, ug gitudlo ang mga Levihanon, sukad sa may kaluhaan ka tuig ang panuigon ug ngadto sa itaas, aron sa pagtan-aw sa buhat sa balay ni Jehova. ⁹Unya mitindog si Jesua uban sa iyang mga anak nga lalake ug sa iyang mga kaigsoonan, sa tingub, si Cadmiel ug ang iyang mga anak nga lalake, ang mga anak nga lalake ni Juda, aron magbantay sa mga magbubuhay sa balay sa Dios: ang mga anak nga lalake ni Henadad, uban sa ilang mga anak nga lalake ug sa ilang mga igsoon nga mga Levihanon. ¹⁰Ug sa diha nga ang mga magtutukod nagpahamutang sa patukoranan sa templo ni Jehova, ilang gipahamutang ang mga sacerdote nga gisul-oban sa ilang bisti nga may mga trompeta, ug ang mga Levihanon ang mga anak nga lalake ni Asaph nga may mga piyangpiyang, aron sa pagdayeg kang Jehova, sumala sa talamdan ni David nga hari sa Israel. ¹¹Ug sila nanag-awit ang usa ug usa sa pagdayeg ug paghatag sa mga pasalamat kang Jehova, *nga nagaingon* : Kay siya maayo, kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan sa Israel. Ug ang tibook katawohan mingsinggit sa usa ka dakung pagsinggit, sa diha nga sila nagdayeg kang Jehova, tungod kay ang patukoranan sa balay ni Jehova nahimutang na. ¹²Apan daghan sa mga sacerdote ug mga Levihanon ug mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan, ang mga tawo nga tigulang nga nakakita sa unang balay, sa gipahamutang ang patukoranan niining balaya sa atubangan sa ilang mga mata, nanghilak sa usa ka makusog nga tingog; ug daghan nga naninggit sa makusog *nga tingog* tungod sa kalipay: ¹³Sa pagkaagi nga ang katawohan wala na makaila sa kalainan sa kasaba sa pagsinggit sa kalipay gikan sa tingog sa panaghilak sa katawohan; kay ang katawohan naninggit sa usa ka makusog nga tingog, ug ang kasaba nadungog ngadto sa halayo

¹ Karon sa pagkadungog sa mga kabatok sa Juda ug Benjamin nga ang mga anak sa pagkabinihag nanagtukod ug usa ka templo kang Jehova, ang Dios sa Israel; ²Unya sila mingpahaduol kang Zorobabel, ug sa mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan, ug ming-ingon kanila: Patabanga kami sa pagtukod uban kaninyo; kay kami nangita sa inyong Dios, ingon sa inyong gibuhay; ug kami nanaghalad kaniya sukad pa sa mga adlaw ni Esar-haddon nga hari sa Asiria, nga maoy nagdala kanamo dinhi. ³Apan si Zorobabel, ug si Jesua, ug ang uban nga mga pangulo sa *mga balay* sa mga amahan sa Israel, ming-ingon kanila: Kamo walay labut kanamo sa pagtukod sa usa ka balay sa among Dios; apan kami sa among kaugalingon nga panaghiusa magatukod alang kang Jehova, ang Dios sa Israel, sumala sa gisugo kanamo ni Ciro nga hari sa Persia. ⁴Unya ang katawohan sa yuta nagpaluya sa mga kamot sa katawohan sa Juda, ug gisamok sila sa *ilang* pagtukod. ⁵Ug nanuhol ug mga magtatambag batok kanila, aron sa pagpapakyas sa ilang tinguha, sa tanang mga adlaw ni Ciro, nga hari sa Persia, bisan hangtud sa paghari ni Dario nga hari sa Persia.

⁶ Ug sa paghari ni Assuero, sa sinugdan sa iyang paghari, nagsulat sila ug usa ka sumbong batok sa mga pumoluyo sa Juda ug Jerusalem. ⁷Ug sa mga adlaw ni Artajerjes mingsulat si Bislam, si Mitridates, si Tabeel, ug ang uban sa iyang kaubanan ngadto kang Artajerjes nga hari sa Persia; ug

ang pagkudlit sa sulat gihimo sa *titik nga* Sirianhon, ug gisulat sa *sinultihan* nga Sirianhon. ⁸Si Rehum ang labaw nga maghuhukom ug si Simsai ang kalihim nagsulat ug usa ka sulat batok sa Jerusalem ngadto kang Artajerjes nga hari ingon niining mosunod: ⁹Unya *misulat* si Rehum ang labaw nga maghuhukom, ug si Simsai nga kalihim, ug uban pa sa iyang mga kauban, ang mga Dinehanon, ug ang mga Apharsathachehanon, ang mga Thepharlehanon, ang mga Apharsehanon, ang mga Erchuehanon, ang mga taga Babilonia, ang mga Susanchehanon, ang mga Dievehanon, ang mga Elamithanon. ¹⁰Ug ang uban sa mga nasud nga gipanalala sa daku ug halangdon nga Asnappar, ug gipahamutang didto sa ciudad sa Samaria, ug didto sa uban *nga yuta* unahan sa Suba, ug sa uban pa. ¹¹Kini mao ang hulad sa sulat nga ilang gipadala kang Artajerjes nga hari: Ang imong mga alagad nga mga tawo unahan sa Suba, ug sa uban pa. ¹²Angay nga kini hibaloan unta sa hari, nga ang mga Judio nga nangabut gikan kanimo ming-abut kanamo sa Jerusalem; sila nagatukod sa masukolon ug dautan nga ciudad, ug nakahuman na sa mga kuta, ug giayo ang mga patukoranan. ¹³Angay nga kini hibaloan unta karon sa hari, nga, kong kining ciudara matukod, ug ang mga kuta mahuman, sila dili mobayad sa buhis, alcabala, kun amot alang sa dalan, ug sa katapusan kini mahimong kadaut sa mga hari. ¹⁴Karon tungod kay kami nagakaon sa asin sa palacio, ug dili angay kanamo ang pagtan-aw sa hari nga kakuhaan sa kadunggan, busa nagapadala kami ug nagapamatuod sa hari; ¹⁵Nga ang pagsusi himoon unta diha sa basahon sa mga kaagi sa imong mga amahan: aron ikaw makakaplag diha sa basahon sa mga kaagi, ug mahibalo nga kining ciudara maoy usa ka masukolon nga ciudad, ug makadaut sa mga hari ug sa mga lalawigan, ug nga sila naghimo ug pag-alsa batok sa maong *lungsod* sa unang panahon; sa maong hinungdan kining ciudara gihimong kamingawan. ¹⁶Kami nagapamatuod sa hari, nga kong kining ciudara mamatukod ug ang mga kuta mahuman, tungod nining paagiha ikaw mahimong walay bahin unahan sa Suba.

¹⁷Unya ang hari nagpadala ug usa ka tubag ngadto kang Rehum, ang labaw nga maghuhukom, ug ngadto kang Simsai nga escriba, ug ngadto sa uban pa sa ilang mga kauban nga nanagpuyo sa Samaria, ug sa uban *nga yuta* unahan sa Suba: Pakigdait, ug uban pa. ¹⁸Ang sulat nga imong gipadala kanamo gibasa sa matin-aw *gayud* sa akong atubangan. ¹⁹Ug ako nagsugo, ug ang pagsusi gihimo, ug nakita nga kining ciudara sa unahang panahon naghimo ug kagubot batok sa mga hari, ug nga ang pag-alsa ug pagsukol gihimo didto. ²⁰May mga gamhanang hari usab sa ibabaw sa Jerusalem, nga naghari sa tibook *nga yuta* unahan sa Suba; ug buhis, alcabala, ug amot alang sa dalan, gibayad ngadto kanila. ²¹Himoon ninyo karon ang usa ka pahibalo sa pagpahunong niining mga tawohana ug nga kining ciudara dili tukoron, hangtud nga ang usa ka pagbulot-an pagahimoon nako. ²²Ug pagbantay nga kamo dili magmaluya dinhi niini: ngano nga ang kadaut magadugang ngadto sa kapildihan sa mga hari? ²³Unya sa gibasa ang hulad sa sulat sa hari nga si Artajerjes sa atubangan ni Rehum, ug ni Simsai nga escriba, ug sa ilang mga kauban, sila ming-adto sa madali sa Jerusalem ngadto sa mga Judio, ug gipahunong sila pinaagi sa pagpugos ug gahum. ²⁴Unya nahunong ang buhat sa balay sa Dios nga didto sa Jerusalem; ug kini nahunong hangtud sa ikaduhang tuig sa paghari ni Dario, *nga* hari sa Persia.

¹ Karon ang mga manalagna, si Haggeo nga manalagna, ug si Zacharias ang anak nga lalake ni Iddo, nanagpanagna ngadto sa mga Judio nga didto sa Juda ug Jerusalem; sa ngalan sa Dios sa Israel sila *nanagpanagna* alang kanila. ²Unya mitindog si Zorobabel ang anak nga lalake ni Sealthiel, ug si Jesua nga anak nga lalake ni Josadec, ug gisugdan ang pagtukod sa balay sa Dios nga didto sa Jerusalem; ug uban kanila ang mga manalagna sa Dios, nga nanagtabang kanila.

³ Sa maong panahon nahiadto kanila si Tatnai, ang gobernador sa unahan sa Suba, ug si Setharboznai, ug ang ilang mga kauban, ug ming-ingon kanila sa ingon niini: Kinsa ang mihatag kaninyo sa pagbulot-an sa pagtukod niining balaya ug sa paghuman niining kutaa? ⁴Unya among gisuginlan sila niining paagiha, kinsa ang mga ngalan sa mga tawo nga nanagtukod niining balaya. ⁵Apan ang mata sa ilang Dios diha sa mga anciano sa mga Judio, ug sila wala nila pahunonga, hangtud nga ang maong butang mahidangat kang Dario, ug unya ang tubag ikahatag pinaagi sa sulat mahitungod niini. ⁶Ang hulad sa sulat gipadala ni Tatnai, ang gobernador unahan sa Suba, ug ni Setharboznai, ug sa iyang mga kauban nga mga Arphasachehanon, nga diha unahan sa Suba, ngadto kang Dario nga hari; ⁷Sila nagpadala ug usa ka sulat ngadto kaniya, diin gisulat ang ingon niini: Alang kang Dario nga hari, ang tibook nga pakigdait. ⁸Angay kini hibaloan sa hari, nga kami ming-adto sa lalawigan sa Juda, ngadto sa balay sa dakung Dios, nga tinukod uban sa dagkung mga bato, ug ang mga tigkahoy gipahamutang sa mga kuta; ug kining buhata nagapadayon uban sa kakugi ug nagauswag diha sa ilang mga kamot. ⁹Unya nangutana kami niadtong mga anciano, ug namulong kanila sa ingon niini: Kinsa ang mihatag sa pagbulot-an kaninyo sa pagtukod niining balaya ug sa paghuman niining kutaa? ¹⁰Among gipangutana ang ilang mga ngalan usab, sa pagpamatuod kanimo, aron among ikasulat ang mga ngalan sa mga tawo nga anaa sa pagpangulo kanila. ¹¹Ug sa ingon niini sila minghatag ug tubag kanamo, nga nagaingon: Kami mao ang mga alagad sa Dios sa langit ug sa yuta, ug nagatukod pag-usab sa balay nga natukod niining daghanang mga katuigan nga nangagi, nga gitukod ug nahuman sa usa ka dakung hari sa Israel. ¹²Apan sa tapus niana ang among mga amahan naghagit sa kasuko sa Dios sa langit, iyang gitugyan sila ngadto sa kamot ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, ang Caldeahanon, nga maoy naggun-ob niining balaya, ug nagdala sa katawohan ngadto sa Babilonia. ¹³Apan sa nahaunang tuig ni Ciro nga hari sa Babilonia, si Ciro nga hari naghimo ug usa ka pagbulot-an sa pag-tukod niining balay sa Dios. ¹⁴Ug ang bulawan ug ang salapi nga mga sudlanan sa balay sa Dios, nga gipanguha ni Nabucodonosor gikan sa templo nga didto sa Jerusalem, ug gidala ngadto sa templo sa Babilonia, kadto gipanguha ni Ciro nga hari gikan sa templo sa Babilonia, ug gihatag niadtong usa nga ginganlan nga si Sesbassar, nga iyang gihimong gobernador; ¹⁵Ug siya miingon kaniya: Dad-a kining mga sudlanan, lakaw, ibutang kini sa sulod sa templo nga atua sa Jerusalem, ug ipatukod ang balay sa Dios diha sa iyang dapit. ¹⁶Unya nahiaabut ang maong Sesbassar, ug mipahaluna sa mga patukoranan sa balay sa Dios nga anaa sa Jerusalem: ug sukad niadtong panahona bisan hangtud karon kini ginatukod, apan wala pa gayud mahuman. ¹⁷Busa karon, kong kini makapahamuot sa hari, ipahimo ang usa ka pagsusi sa balay nga tipiganan sa bahandi sa hari nga atua sa Babilonia, kong matuod ba kini,

nga ang usa ka pagbulot-ang gihimo ni Ciro nga hari sa pagtukod niining balay sa Dios sa Jerusalem; ug ipadala unta kanamo sa hari ang kabubut-on niya mahitungod niining butanga.

¹ Unya si Dario nga hari naghimo ug usa ka sugo, ug ang pagsusi gihimo sa balay nga butanganan sa mga basahon, diin ang mga bahandi gipahamutang sa Babilonia. ²Ug may hikaplagaan sa Achmeta, sa palacio nga anaa sa lalawigan sa Media, usa ka padron, ug didto nahisulat sa ingon niini alang sa usa ka tiliman-an: ³Sa nahaunang tuig ni Ciro nga hari, si Ciro nga hari naghimo ug usa ka sugo; mahitungod sa balay sa Dios nga atua sa Jerusalem, ipatukod ang balay, sa dapit diin sila managhalad sa mga halad, ug ipalig-on ang mga patukoranan niana; ang gihabugon niana kan-uman ka maniko, ug ang gilapdon niana kan-uman ka maniko; ⁴Pinaagi sa tolo ka laray nga mga dagkung bato, ug usa ka laray nga bag-ong tigkahoy; ug ang mga galastohon ipahatag gikan sa balay sa hari. ⁵Ug ang mga bulawan ug mga salapi nga mga sudlanan usab sa balay sa Dios, nga gipanguha ni Nabucodonosor gikan sa templo nga atua sa Jerusalem, ug gipanala ngnadto sa Babilonia, ipauli, ug ipadala pag-usab ngadto sa templo nga atua sa Jerusalem, ang tagsatagsa sa dapit niini; ug imong ibutang kini sa balay sa Dios. ⁶Busa karon, si Tatnai, ang gobernador unahan sa Suba, si Setharboznai, ug ang inyong mga kauban ang mga Apharsachehanon, nga anaa sa unahan sa Suba, magapahalayo kamo gikan dinha: ⁷Pasagdi lamang ang pagbuhat sa balay sa Dios; ipatukod sa gobernador sa mga Judio ug sa mga anciano sa mga Judio kining balay sa Dios sa dapit niini. ⁸Labut pa ako nagahimo ug usa ka sugo kong unsay inyong pagabuhaton niining mga anciano sa mga Judio sa pagtukod niining balay sa Dios: nga gikan sa mga bahandi sa hari, bisan sa buhis unahan sa Suba, ang mga galastohon ipahatag inubanan sa pagbantay niining mga tawohana, aron sila dili mabalda. ⁹Ug sumala sa ilang kinahanglanon, mga nating lake sa vaca, ug mga carnero nga lake, ug mga nating carnero, sa mga halad-nga-sinunog alang sa Dios sa langit; trigo, asin, vino ug lana *usab*, sumala sa mga pulong sa mga sacerdote nga atua sa Jerusalem, ipahatag kini kanila adlaw-adlaw sa walay pagkapakyas; ¹⁰Aron sila makahalad sa mga halad nga kahumot ngadto sa Dios sa langit, ug mag-ampo alang sa kinabuhi sa hari, ug sa iyang mga anak nga lalake. ¹¹Ako usab naghimo ug usa ka sugo nga bisan kinsa nga magausab niining pulonga, ipabunlot ang usa ka sagbayan gikan sa iyang balay, ug ipatuboy siya sa itaas ug bitayon niana; ug ipahimo ang iyang balay nga usa ka kalibangan tungod niini: ¹²Ug ang Dios nga nagpabutang sa iyang ngalan didto magapukan sa tanang mga hari ug sa mga katawohan nga magabutang sa ilang kamot aron sa pag-usab sa *maong butang*, aron sa paggun-ob niining balay sa Dios nga atua sa Jerusalem. Ako si Dario naghimo ug usa ka sugo; ipatuman kini uban sa tibook nga pagsingkamot.

¹³ Ug si Tatnai, ang gobernador unahan sa Suba, si Sethar-boznai ug ang ilang mga kauban, tungod kay si Dario nga hari nagpadala niana, naghimo subay niana uban sa tibook nga pagsingkamot. ¹⁴Ug ang mga anciano nagtukod ug nag-uswag, pinaagi sa pagpanagna ni Haggeo nga manalagna ug ni Zacarias nga anak nga lalake ni Iddo. Ug ilang gitukod ug gihuman kini, sumala sa sugo sa Dios sa Israel, ug sumala sa sugo ni Ciro, ug ni Dario ug ni Artajerjes nga hari

sa Persia. ¹⁵Ug kining balaya nahuman sa ikatolo ka adlaw sa bulan sa Adar sa ikaunom ka tuig sa paghari ni Dario nga hari. ¹⁶Ug ang mga anak sa Israel, ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon, ug ang uban nga mga anak sa pagkabinihag, nagbantay sa pagsaulog niining balaya sa Dios uban ang kalipay. ¹⁷Ug sila naghalad sa pagsaulog niining balay sa Dios usa ka gatus ka lakeng vaca, duha ka gatus nga carnero nga lake, upat ka gatus nga nating carnero; ug alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala sa tibook Israel, napulo ug duha ka lakeng kanding, sumala sa gidaghanon sa mga banay sa Israel. ¹⁸Ug ilang gibutang ang mga sacerdote sumala sa ilang mga hugna, ug ang mga Levihanon sumala sa ilang pagbanusbanus alang sa pag-alagad sa Dios, nga atua sa Jerusalem; sumala sa nahisulat sa basahon ni Moises. ¹⁹Ug ang mga anak sa pagkabinihag nagsaulog sa pasko sa ikanapulo ug upat ka *adlaw* sa nahaunang bulan. ²⁰Kay ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon nagpapatli sa ilang kaugalingon sa tingub; silang tanan nangapatli: ug ilang gipatay ang pasko alang sa tanang mga anak sa pagkabinihag, ug sa ilang mga kaigsoonan ang mga sacerdote, ug alang sa ilang kaugalingon. ²¹Ug ang mga anak sa Israel nga nakagawas pag-usab gikan sa pagkabinihag, ug ang tanan niadtong namulag sa ilang kaugalingon ngadto kanila gikan sa pagkahugaw sa mga nasud sa yuta, sa pagpangita kang Jehova, ang Dios sa Israel, mingkaon. ²²Ug mingsaulog sa fiesta sa tinapay nga walay levadura *sulod* sa pito ka adlaw inubanan sa kalipay: kay si Jehova naghimo kanilang malipayon, ug naglukmay sa kasingkasing sa hari sa Asiria ngadto kanila, sa pagpalig-on sa ilang mga kamot sa bulohaton sa balay sa Dios, ang Dios sa Israel.

¹ Karon sa tapus niining mga butanga, sa paghari ni Artajerjes nga hari sa Persia, si Esdras nga anak nga lalake ni Seraias, anak nga lalake ni Azarias, anak nga lalake ni Hilcias, ²Ang anak nga lalake ni Sallum, anak nga lalake ni Sadoc, ang anak nga lalake ni Achitob, ³Ang anak nga lalake ni Amarias, ang anak nga lalake ni Azarias, ang anak nga lalake ni Meraioth, ⁴Ang anak nga lalake ni Zeraias, ang anak nga lalake ni Uzzi, ang anak nga lalake ni Bucci. ⁵Ang anak nga lalake ni Abisue, ang anak nga lalake ni Phinees ang anak nga lalake ni Eleazar, ang anak nga lalake ni Aaron, ang pangulo nga sacerdote ⁶Kini si Esdras mitungas gikan sa Babilonia. Ug siya maoy usa ka maabtik nga escriba sa basahon ni Moises, nga gihatag ni Jehova, ang Dios sa Israel; ug ang hari mihatag kaniya sa tanan niyang gipangayo, sumala sa kamot ni Jehova nga iyang Dios sa ibabaw niya. ⁷Ug may ming-adto nga uban sa mga anak sa Israel, ug sa mga sacerdote, ug sa mga Levihanon, ug sa mga mag-aawit, ug sa mga magbalantay sa pultahan, ug sa mga Nethinhanon, ngadto sa Jerusalem, sa ikapito ka tuig ni Artajerjes nga hari. ⁸Ug siya miadto sa Jerusalem sa ikalimang bulan, nga maoy ikapito ka tuig sa hari. ⁹Kay sa nahaunang *adlaw* sa nahaunang bulan misugod siya sa pagtungas gikan sa Babilonia; ug sa nahaunang *adlaw* sa ikalima ka bulan miabut siya sa Jerusalem, sumala sa maayong kamot sa iyang Dios sa ibabaw niya. ¹⁰Kay gibutang ni Esdras ang iyang kasingkasing sa pagpangita sa Kasugoan ni Jehova, ug sa pagbuhat niini. ug sa pagtudlo sa Israel sa kabalaoran ug mga tulomanon.

¹¹ Karon mao kini ang hulad sa sulat nga gihatag ni Artajerjes nga hari alang kang Esdras ang sacerdote, ang escriba, bisan pa ang escriba sa mga pulong sa mga sugo ni Jehova, ug sa iyang kabalaoran sa Israel: ¹²Si Artajerjes, ang hari sa mga hari, ngadto kang Esdras nga sacerdote, ang escriba sa Kasugoan sa Dios sa langit, hingpit ug uban pa. ¹³Ako naghimo ug usa ka sugo, nga ang tanan kanila sa katawohan sa Israel, ug ang ilang mga sacerdote ug ang mga Levihanon, sa akong gingharian, nga may hunahuna sa ilang kaugalingong kinabubut-on sa pag-adto sa Jerusalem, umuban kanimo. ¹⁴Kay ingon nga ikaw gipadala sa hari ug sa iyang pito ka magtatambag, sa pagpangutana mahitungod sa Juda ug Jerusalem, sumala sa Kasugoan sa imong Dios nga anaa sa imong kamot, ¹⁵Ug sa pagdala sa salapi ug bulawan, nga gihalad sa kinabubut-on sa hari ug sa iyang magtatambag ngadto sa Dios sa Israel, kansang puloy-anan atua sa Jerusalem. ¹⁶Ug ang tanang salapi ug bulawan nga imong hingkaplagan sa tibook lalawigan sa Babilonia, uban sa kinabubut-ong paghalad sa katawohan, ug sa mga sacerdote nga minghalad sa kinabubut-on alang sa balay sa ilang Dios nga anaa sa Jerusalem. ¹⁷Busa uban sa tibook nga pagsingkamot pumalit ka niining salapi ug mga lakeng vaca, mga lakeng carnero, mga nating carnero, uban ang mga halad-nga-kalan-on ug ang ilang mga halad-nga-ilimnon, ug magahalad niana sa ibabaw sa halaran sa balay sa imong Dios nga anaa sa Jerusalem. ¹⁸Ug bisan unsa nga daw maayo kanimo ug sa imong kaigsoonan sa paggamit sa ubannga salapi ug sa bulawan, kini buhaton ninyo sumala sa kabubut-on sa inyong Dios. ¹⁹Ug ang mga sudlanan nga gihatag kanimo alang sa pag-alagad sa balay sa imong Dios, imong ihatag sa atubangan sa Dios sa Jerusalem. ²⁰Ug bisan unsa pa nga kinahanglanon kaayo alang sa balay sa imong Dios, nga ikaw may higayon sa paghatag, ihatag kini gikan sa balay nga tipiganan sa bahandi sa hari. ²¹Ug ako, bisan ako gayud si Artajerjes nga hari, nagahatag ug usa ka sugo sa tanang mga mamahandi nga atua sa unahan sa Suba, nga bisan unsa ang kinahanglanon gikan kaninyo ni Esdras nga sacerdote, ang escriba sa Kasugoan sa Dios sa langit, kana pagabuhaton uban sa tibook nga pagsingkamot, ²²Kutob sa usa kagatus ka talento nga salapi, ug usa ka gatus ka takus nga trigo, ug usa ka gatus ka bato nga vino, ug usa ka gatus ka bato *nga lana*, ug asin sa walay pag-ihap kong pila. ²³Bisan unsa nga gisugo sa Dios sa langit, ipabuhat kana sa sibo gayud alang sa balay sa Dios sa langit, kay ngano ba nga may kaligutgut batok sa gingharian sa hari ug sa iyang mga anak nga lalake? ²⁴Kami usab nagapamatuod kanimo, nga mahitungod sa bisan kinsa sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon, sa mga mag-aawit, sa mga magbalantay sa pultahan, sa mga Nethinhanon, kun sa mga alagad niining balay sa Dios, kini dili mahasubay sa balaod ang pagpabuhis kanila, alcabala, kun amot alang sa dalan. ²⁵Ug ikaw, Esdras, sunod sa kaalam sa imong Dios nga anaa sa imong kamot, magtudlo ka ug mga punoan ug mga maghuhukom, nga magahukom sa tibook nga katawohan nga anaa sa unahan sa Suba, kadtong tanan nga manghibalo sa mga sugo sa imong Dios; ug tudloan ninyo siya nga wala manghibalo. ²⁶Ug bisan kinsa nga dili magabuhat sa Kasugoan sa imong Dios, ug sa balaod sa hari, ipakanaug ang hukom kaniya uban sa tibook nga pagsingkamot, bisan kini mahitungod sa kamatayon, kun papahawaon ba sa yutang natawohan, kun sa pagsakmit ba sa mga kabtangan, kun sa pagbilanggo ba.

²⁷ Dalayegon si Jehova, ang Dios sa atong mga amahan, nga nagapahiluna sa maong butang sama niini sa kasingkasing sa hari, sa paghimong matahum sa balay ni Jehova nga atua sa Jerusalem; ²⁸Ug naghatag sa mahigugmaong-kalolot kanako sa atubangan sa hari, ug sa iyang mga magtatambag, ug sa atubangan sa tanang mga gamhanang principe sa hari. Ug ako gipalig-on sumala sa pagmando sa kamot ni Jehova nga akong Dios kanako, ug akong gitigum sa pagtingub gikan sa Israel mga tawo nga pangulo aron sa pag-adto uban kanako.

¹ Karon kini mao ang mga pangulo *sa mga balay* sa ilang mga amahan, ug kini mao ang kagikanan niadtong ming-adto uban kanako gikan sa Babilonia, sa paghari ni Artajerjes nga hari: ²Sa mga anak nga lalake ni Phinees, si Gerson. Sa mga anak nga lalake ni Ithamar, si Daniel. Sa mga anak nga lalake ni David, si Hattus. ³Sa mga anak nga lalake ni Sechanias, sa mga anak nga lalake ni Phares, si Zacharias; ug uban kaniya giihap sumala sa kaagi sa kagikanan sa mga lalake *ang* usa ka gatus ug kalim-an. ⁴Sa mga anak nga lalake ni Pahath-moab, si Elioenai, ang anak nga lalake ni Zarahi; ug uban kaniya may duha ka gatus ka lalake. ⁵Sa mga anak nga lalake ni Sechanias, ang anak nga lalake ni Jahasiel; ug uban kaniya may totolo ka gatus ka lalake. ⁶Ug sa mga anak nga lalake ni Adin, si Ebed ang anak nga lalake ni Jonathan; ug uban kaniya may kalim-an ka lalake, ⁷Ug sa mga anak nga lalake ni Elam, si Isia ang anak nga lalake ni Athalias; ug uban kaniya may kapito-an ka lalake. ⁸Ug sa mga anak nga lalake ni Sephatias, si Zebadias ang anak nga lalake ni Michael; ug uban kaniya may kawaloan ka lalake. ⁹Sa mga anak nga lalake ni Joab, si Obadias ang anak nga lalake ni Jehiel; ug uban kaniya may duha ka gatus napulo ug walo ka lalake. ¹⁰Ug sa mga anak nga lalake ni Solomith, ang anak nga lalake ni Josiphias; ug uban kaniya may usa ka gatus kan-uman ka lalake. ¹¹Ug sa mga anak nga lalake ni Bebai, si Zacharias ang anak nga lalake ni Bebai, ug uban kaniya may kaluhaan ug walo ka lalake. ¹²Ug sa mga anak nga lalake ni Azgad, si Johanan ang anak nga lalake ni Catan; ug uban kaniya may usa ka gatus ug napulo ka lalake. ¹³Ug sa mga anak nga lalake ni Adonican, *nga mao* ang naulahi; ug kini mao ang ilang mga ngalan: si Eliphelet, si Jeiel, ug si Semaias; ug uban kanila may kan-uman ka lalake. ¹⁴Ug sa mga anak nga lalake ni Bigvai, si Utai ug si Zabud; ug uban kanila may kapitoan ka lalake. ¹⁵Ug gitigum ko sila sa pagtingub didto sa suba nga nagabaha ngadto sa Ahava; ug didto kami mingpahaluna *sulod* sa totolo ka adlaw: ug akong nakita ang katawohan, ug ang mga sacerdote, ug wala *ako* makakaplag didto ug usa sa mga anak nga lalake ni Levi. ¹⁶Unya akong gipakuha si Eliezer, si Ariel, si Semaias, ug si Elnathan, ug si Jarib, ug si Elnathan, ug si Nathan, ug si Zacharias, ug si Mesullam, mga tawo nga pangulo; si Joiarib usab, ug si Elnathan, nga mga magtutudlo. ¹⁷Ug akong gipaadto sila ngadto kang Iddo ang pangulo sa dapit sa Casipia; ug ako silang gisuginlan kong unsa ang ilang igapamulong kang Iddo, *ug* sa iyang mga kaigsoonan ang mga Nethinanon sa dapit sa Casipia, nga sila magdala nganhi kanato mga alagad alang sa balay sa atong Dios. ¹⁸Ug sumala sa maayong pagmando sa atong Dios kanato, sila nagdala nganhi kanato usa ka tawo nga mabuot, gikan sa mga anak nga lalake ni Mahali, anak nga lalake ni Levi, anak nga lalake sa Israel; ug si Serabias, uban ang iyang

mga anak nga lalake ug ang iyang mga kaigsoonan, napulo ug walo, ¹⁹Ug si Hasabias, ug uban kaniya si Isaia sa mga anak nga lalake ni Merari, iyang mga kaigsoonan ug ang ilang mga anak nga lalake, kaluhaan; ²⁰Ug sa mga Nethinhanon, nga gihatagan ni David sa mga principe alang sa pag-alagad sa mga Levihanon, may duha ka gatus ug kaluhaan ka mga Nethinhanon: ngatanan sila gipanghinganlan sa *ilang* ngalan.

²¹Unya ako nagmantala ug usa ka pagpuasa didto, didto sa suba sa Ahava, aron kami magpaubos sa among kaugalingon sa atubangan sa among Dios, sa pagpangita gikan kaniya sa usa ka matul-id nga dalan alang kanamo, ug alang sa among mga kabataan, ug alang sa tibook namo nga bahandi.

²²Kay ako naulaw sa hari sa pagpangayo ug usa ka panon sa mga sundalo ug mga magkakabayon aron sa pagtabang kanamo batok sa kaaway nga ihibalag sa dalan, tungod kay kami nakapamulong sa hari, nga nagaingon: Ang kamot sa among Dios anaa sa ibabaw kanila nga nagapangita kaniya, alang sa kaayohan; apan ang iyang gahum ug ang iyang kaligutgut batok kanilang tanan nga mingsalikway kaniya. ²³Busa kami nagpuasa ug nagpakilooy sa among Dios tungod niini: ug siya nalukmay namo.

²⁴Unya akong gilain ang napulo ug duha sa mga pangulong sacerdote, bisan si Serebias, si Hasabias ug napulo sa ilang mga kaigsoonan uban kanila. ²⁵Ug gitimbang alang kanila ang salapi, ug ang bulawan, ug ang mga sudlanan, bisan ang hinalad alang sa balay sa among Dios, nga gihalad sa hari ug sa iyang mga magtatambag, ug sa iyang mga principe, ug sa tibook Israel nga didto mingtambong: ²⁶Akong gitimbang ngadto sa ilang kamot ang unom ka gatus ug kalim-an ka talento nga salapi, ug mga salaping sudlanan usa ka gatus ka talento; sa bulawan usa ka gatus ka talento; ²⁷Ug kaluhaan ka panaksan nga bulawan, sa usa ka libo ka dracma; ug duha ka sudlanan nga fino, masinaw nga tumbaga, bililhon sama sa bulawan. ²⁸Ug ako miingon kanila: Kamo mga balaan kang Jehova, ug ang mga sudlanan mga balaan; ug ang salapi ug ang bulawan maoy usa ka halad-nga-kinabubut-on ngadto kang Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan. ²⁹Magmatngon kamo, ug bantayi kini hangtud nga timbangon ninyo kini sa atubangan sa mga pangulo nga mga sacerdote ug sa mga Levihanon, ug sa mga principe *sa mga balay* sa mga amahan sa Israel, didto sa Jerusalem sulod sa mga lawak sa balay ni Jehova. ³⁰Busa ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon mingdawat sa timbang sa salapi ug sa bulawan, ug sa mga sudlanan, aron dad-on kini ngadto sa Jerusalem sa balay sa among Dios.

³¹Unya kami mingpahawa gikan sa suba sa Ahava sa ikanapulo ug duha ka *adlaw* sa nahaunang bulan, aron sa pag-adto sa Jerusalem: ug ang kamot sa among Dios nag-uban kanamo, ug iyang giluwat kami gikan sa kamot sa kaaway ug sa mga nanagbanhig sa daplin sa dalan. ³²Ug kami ming-abut sa Jerusalem, ug mingpuyo didto *sulod* sa totolo ka adlaw. ³³Ug sa ikaupat ka adlaw ang salapi ug bulawan ug ang mga sudlanan gipanimbang diha sa balay sa among Dios ngadto sa kamot ni Meremoth, ang anak nga lalake ni Urias nga sacerdote (ug uban kaniya mao si Eleazar ang anak nga lalake ni Phinees: ug uban kanila mao si Jozabad ang anak nga lalake ni Jesua, ug si Nodias ang anak nga lalake ni Binnui, ang mga Levihanon) ³⁴Ang tanan pinaagi sa gidaghanon ug sa timbang: ug ang tibook nga timbang nanghisulat niadtong panahona. ³⁵Ang mga anak sa

pagkabinihag, nga mingbalik gikan sa pagkahininginlan, minghalad ug mga halad-nga-sinunog ngadto sa Dios sa Israel, napulo ug duha ka lakeng vaca alang sa tibook Israel, kasiyaman ug unom ka lakeng carnero, kapitoan ug pito ka nating carnero, napulo ug duha ka lakeng kanding alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala: kining tanan maoy usa ka halad-nga-sinunog kang Jehova. ³⁶Ug ilang gihatag ang mga gisugo sa hari sa mga capitan, ug sa mga gobernador sa unahan sa Suba: ug ilang gitabangan ang katawohan ug ang balay sa Dios.

¹ Karon sa nahimo na kining mga butanga, ang mga principe mingpaduol kanako, nga nagaingon: Ang katawohan sa Israel, ug ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon, wala mamulag sa ilang kaugalingon gikan sa mga katawohan sa mga yuta, *nga nanagbuhat sa mga butang* sumala sa ilang mga dulumtanan, bisan sa mga Canaanhon, sa mga Hetehanon, sa mga Peresehanon, sa mga Jebusehanon, sa mga Ammonhanon, sa mga Moabnon, sa mga Egiptohanon, ug sa mga Amorehanon. ²Kay sila nangasawa sa ilang mga anak nga babaye alang sa ilang kaugalingon ug alang sa ilang mga anak nga lalake, nga sa ingon niini ang balaan nga binhi nagsagol sa ilang kaugalingon uban sa katawohan sa kayutaan: Oo, ang kamot sa mga principe ug sa mga magbubuot maoy mga pangulo niining pagpanglapas. ³Ug sa diha nga ako nakadungog niining butanga gigisi ko ang akong bisti ug ang akong kupo, ug gipangibut ko ang buhok sa akong ulo ug ang akong bungot, ug milingkod nga nalibug. ⁴Unya gitapok nganhi kanako ang tagsatagsa nga nagkurog tungod sa mga pulong sa Dios sa Israel, tungod sa paglapas nila nga gikan sa pagkabinihag; ug ako naglingkod nga nalibug hangtud sa halad sa kahaponon.

⁵ Ug sa *panahon sa* halad sa kahaponon ako mitindog gikan sa akong pagpaubos, bisan uban sa akong bisti ug sa akong kupo nga ginisi; ug ako miluhod, ug gibayaw ko ang akong mga kamot ngadto kang Jehova nga akong Dios; ⁶Ug ako miingon: Oh Dios ko, ako naulaw ug nanlipaghong sa pagyahat sa akong nawong kanimo, Dios ko; kay ang among kasal-anan nagadugang ibabaw sa among ulo, ug ang among pagkamakasasala nagsasaka ngadto sa kalangitan. ⁷Sukad sa mga adlaw sa among mga amahan kami hilabihang pagkamakasasala hangtud niining adlaw; ug tungod sa among mga kasal-anan, kami, ang among mga hari, ug ang among mga sacerdote, gipanugyan ngadto sa kamot sa mga hari sa kayutaan, ngadto sa pinuti, ngadto sa pagkabinihag, ug sa pagkainilugan, ug ngadto sa kaulawan sa nawong, hangtud niining adlaw. ⁸Ug karon sa usa ka diyutay nga panahon ang gracia gipakita gikan kang Jehova nga among Dios, sa pagbilin kanamo ug usa ka salin nga makakalagiw, ug sa paghatag kanamo sa usa ka lansang diha sa iyang balaan nga dapit, aron nga ang among Dios mohatag ug kalamdag sa among mga mata, ug maghatag kanamo ug usa ka diyutay nga kinabuhi sa among pagkaulipon. ⁹Kay kami mga ulipon; bisan pa niana ang among Dios wala mobiya kanamo sa among pagkaulipon, kondili naghatag kanamo sa mahigugmaong-kalolot sa mata sa mga hari sa Persia, sa paghatag kanamo ug bag-ong kinabuhi, sa pagpatindog sa balay sa among Dios, ug sa pag-ayo sa nangaguba niana, ug sa paghatag kanamo ug usa ka kuta sa Juda ug Jerusalem. ¹⁰Ug karon, Oh Dios namo, unsay among ikasulti tapus niini?

kay kami mingbiya sa imong mga sugo, ¹¹Nga imong gisugo pinaagi sa imong mga sulogoon, nga mga manalagna, nga nagaingon: Ang yuta, diin kamo ming-adto aron sa pagpanag-iya niana, maoy usa ka mahugaw nga yuta tungod sa pagkahugaw sa mga katawohan sa kayutaan, pinaagi sa ilang mga dulumtanan, nga nagtugob niana gikan sa usang kinatumyan ngadto sa usa uban sa ilang kahugawan: ¹²Busa karon ayaw ipaasawa ang inyong mga anak nga babaye sa ilang mga anak nga lalake, ni magpaasawa sa ilang mga anak nga babaye alang sa inyong mga anak nga lalake, ni magpangita sa ilang pakigdait kun sa ilang pagkamauswagon sa walay katapusan; aron kamo magmalig-on, ug magkaon sa kaayo sa yuta, ug ibilin kana alang sa usa ka kabilin sa inyong mga anak sa walay katapusan. ¹³Ug sa tapus nianang tanan nga nanghitabo kanamo tungod sa among mga dautang buhat, ug tungod sa among dakung sala, sanglit nga ang among Dios nagasilot kanamo sa diyutay ra kay sa angay sa among kasal-anan, ug naghatag kanamo sa maong usa ka salin, ¹⁴Magalapas ba kami pag-usab sa imong mga sugo, ug makigtipon sa inigsoonay uban sa mga katawohan nga nanagbuhat niining mga dulumtanan? Dili ba ikaw maligutgut kanamo hangtud nga imo kaming ut-uton, aron walay mahabilin, ni may usa nga makakalagiw? ¹⁵Oh Jehova, ang Dios sa Israel, ikaw matarung man; kay kami nanghibilin nga usa ka salin nga nakagawas ingon niining adlaw: ania karon, kami ania sa imong atubangan sa among pagkamakasasala; kay walay makatindog sa imong atubangan tungod niini.

¹ Karon samtang nag-ampo pa si Esdras ug naghimo ug pagsugid, nga naghilak ug nagluhod sa atubangan sa balay sa Dios, may natigum pagtingub ngadto kaniya gikan sa Israel usa ka daku kaayong katilingban sa mga lalake ug mga babaye ug mga kabataan; kay ang katawohan minghilak sa hilabihan gayud. ²Ug si Sechanias ang anak nga lalake ni Jehiel, usa sa mga anak nga lalake ni Elam, mitubag ug miingon kang Esdras: Kami nakalapas batok sa atong Dios, ug nangasawa sa mga babaye nga dumuloong sa mga katawohan sa yuta: apan karon may paglaum pa alang sa Israel mahitungod niining butanga. ³Busa karon maghimo kita ug usa ka tugon uban sa atong Dios sa pagsalikway sa tanang mga asawa, ug kadtong nangatawo gikan kanila, sumala sa tambag sa akong ginoo, ug sa mga nanagkurog sa sugo sa atong Dios; ug buhaton kana sumala sa Kasugoan. ⁴Tindog; kay kining butanga anaa ra kanimo, ug kami ania uban kanimo: pagmaisugon, ug buhata kana. ⁵Unya mitindog si Esdras, ug naghimo sa mga pangulo gikan sa mga sacerdote, ang mga Levihanon, ug ang tibook Israel, sa pagpanumpa nga sila magabuhat sumala niining pulonga. Busa sila nanumpa.

⁶ Unya si Esdras mitindog gikan sa atubangan sa balay sa Dios, ug misulod ngadto sa lawak ni Johanan anak nga lalake ni Eliasib: *ug sa diha nga* siya midangat didto, siya wala kumaon ug tinapay ni mag-inum ug tubig; kay siya nagbalata tungod sa paglapas nila nga gikan sa pagkabinihag. ⁷Ug sila naghimo ug pahibalo sa tibook Juda ug Jerusalem ngadto sa tanang mga anak sa pagkabinihag, nga aron sila managhiusa pagtigum ngadto sa Jerusalem; ⁸Ug nga bisan kinsa nga dili moabut sulod sa totolo ka adlaw, sumala sa tambag sa mga principe ug sa mga anciano, ang tanan niyang bahandi pagasakmiton, ug siya ibulag gikan sa katilingban sa pagkabinihag. ⁹Unya

ang tanang mga tawo sa Juda ug Benjamin nanagtigum sa ilang kaugalingon sa pagtingub ngadto sa Jerusalem sulod sa totolo ka adlaw (kadto mao ang ikasiyam ka bulan, sa ikakaluhaan *ka adlaw* sa bulan): ug ang tibook nga katawohan nanlingkod sa halapad nga dapit atubangan sa balay sa Dios, nanagkurog tungod niining maong butang, ug tungod sa dakung ulan. ¹⁰Ug si Esdras ang sacerdote mitindog, ug miingon kanila: Kamo nakalapas, ug nakigminyo sa mga dumuloong nga babaye, aron sa pagdugang sa sala sa Israel. ¹¹Busa karon paghimo ug pagsugid ngadto kang Jehova, ang Dios sa inyong mga amahan, ug buhata ang iyang kahimut-an; ug bumulag kamo gikan sa mga katawohan sa yuta, ug gikan sa dumuloong nga mga babaye. ¹²Unya ang tibook katilingban mingtubag ug namulong sa usa ka makusog nga tingog: Sumala sa imong gipamulong mahitungod kanamo, kana mao ang among pagabuhaton. ¹³Apan ang katawohan daghan, ug kini panahon nga ting-ulan kaayo, ug kami wala makahimo sa pagtindog sa gawas: ni kini mao ang usa ka buhat sa usa ka adlaw kun duha; kay kami nakalapas ug daku uyamut niining butanga. ¹⁴Itudlo karon ang atong mga principe alang sa tibook katilingban, ug ang tanan kanila nga ania sa atong mga ciudad nga nakapangasawa sa mga babaye nga dumuloong paanhia sa tinudlo nga panahon, ug uban kanila ang mga anciano sa tagsatagsa ka ciudad, ug ang mga maghuhukom niana, hangtud nga ang mabangis nga kaligutgut sa atong Dios ipahilayo gikan kanato, hangtud nga kining butanga mahuman pagdali.

¹⁵ Si Jonathan lamang ang anak nga lalake ni Asael ug si Jaazias anak nga lalake ni Tikva mingtindog batok niining *butanga* : ug si Messullam ug si Sabethai, ang Levihanon mingtabang kanila. ¹⁶Ug ang mga anak sa pagkabinihag naghimo sa ingon. Ug si Esdras ang sacerdote, *uban* sa pipila ka mga pangulo *sa kabalayan* sa mga amahan, sumala sa mga balay sa ilang mga amahan, ug silang tanan sumala sa ilang mga ngalan, gipanaglain; ug sila minglingkod sa nahaunang adlaw sa ikapulo ka bulan aron sa pagsusi sa maong butang. ¹⁷Ug ilang gitapus ang tanan uban sa tanang mga tawo nga nakapangasawa sa dumuloong nga mga babaye sa nahaunang adlaw sa nahaunang bulan. ¹⁸Ug taliwala sa mga anak nga lalake sa mga sacerdote may hingkaplagan nga nakapangasawa ug mga dumuloong nga mga babaye: *nga mao kini* , sa mga anak nga lalake ni Jesua, anak nga lalake ni Josadec, ug ang iyang mga kaigsoonan, si Maasias ug si Eliezer, ug si Jarib, ug si Gedalias. ¹⁹Ug sila mingsaad nga ilang isalikway ang ilang mga asawa; ug tungod sa pagkasad-an, *sila naghalad* ug usa ka lakeng carnero gikan sa panon tungod sa ilang sala. ²⁰Ug sa mga anak nga lalake ni Immer: si Hanani ug si Zebadiah. ²¹Ug sa mga anak nga lalake ni Harim: si Maasias, ug si Elias, ug si Semaias, ug si Jehiel, ug si Uzias. ²²Ug sa mga anak nga lalake ni Phasur: si Elioenai, si Maasias, si Ismael, si Nathanael, si Josabad, ug si Elasa. ²³Ug sa mga Levihanon: si Jozabad, ug si Simi, ug si Kelaia (kini mao si Kelita), si Pethaia, si Juda, ug si Eliezer, ²⁴Ug sa mga mag-aawit: si Eliasib. Ug sa mga magbalantay sa mga pultahan: si Sallum, ug si Telem, ug si Uri. ²⁵Ug sa Israel: sa mga anak nga lalake ni Pharos: si Ramia, ug si Izzaia, ug si Malchias, ug si Miamim, ug si Eleazar, ug si Malchias, ug si Benaias. ²⁶Ug sa mga anak nga lalake ni Elam: si Mathanias si Zacharias, ug si Jehiel, ug si Abdi, ug si Jeremoth, ug si Elias. ²⁷Ug sa mga anak nga lalake ni Zattu: si Elioenai, si Eliasib, si Mathanias, ug si Jeremoth, ug si Zabab, ug si Aziza. ²⁸Ug sa mga anak nga lalake ni Bebai: si Johanan, si Hananias, si Zabbai, si Atlai. ²⁹Ug sa mga anak nga lalake ni

Bani: si Mesullam, si Malluch, ug si Adaias; si Jasub, ug si Seal, si Ramoth. ³⁰Ug sa mga anak nga lalake ni Pahath-moab: si Adna, ug si Cheleal, si Benaías, si Maasias, si Mathanias, si Besaleel, si Binnui, ug si Manases. ³¹Ug sa mga anak nga lalake ni Harim: si Eliezer, si Issia, si Malchias, si Semeias, si Simeon, ³²Si Benjamin, si Malluch, si Semarias. ³³Sa mga anak nga lalake ni Bani: si Mathenai, si Mathatha, si Zabad, si Eliphelet, si Jeremai, si Manases, si Sami. ³⁴Sa mga anak nga lalake ni Bani; si Maadi, si Amram, ug si Uel, ³⁵Si Benaías, si Bedias, si Cheluhi, ³⁶Si Vanias, si Meremoth, si Eliasib, ³⁷Si Mathanias, si Mathenai, ug si Jaasai, ³⁸Ug si Bani, ug si Binnui, si Simi, ³⁹Ug si Selemias, ug si Nathan, ug si Adaias; ⁴⁰Si Machnadbai, si Sasai, si Sarai, ⁴¹Si Azareel, ug si Selamias, si Semarias, ⁴²Si Sallum, si Amarias, si Joseph. ⁴³Sa mga anak nga lalake ni Nebo: si Jehiel, si Matithias, si Zabad si Zebina, si Jadau, ug si Joel, si Benaías. ⁴⁴Kining tanan nakapangasawa sa *mga babaye* nga dumuloong: ug ang uban kanila may mga asawa nga kanila may mga anak sila.

¹ Ang mga pulong ni Nehemias anak nga lalake ni Hachalias. Karon nahitabo sa bulan sa Chisleu, sa ikakaluhaan ka tuig, sa didto ako sa palacio sa Susan, ²Nga si Hanani, usa sa akong mga igsoon, miabut, siya ug ang pipila ka mga tawo gikan sa Juda; ug ako nangutana kanila mahitungod sa mga Judio nga nakagawas, nga nanghibilin gikan sa pagkabinihag, ug mahitungod sa Jerusalem. ³Ug sila ming-ingon kanako: Ang salin nga nanghibilin gikan sa pagkabinihag didto sa lalawigan anaa sa dakung kasakitan ug sa pagkatalamayon: ang kuta sa Jerusalem usab nagun-ob, ug ang mga ganghaan niini nangasunog sa kalayo. ⁴Ug nahitabo, sa pagkadungog nako niining mga pulonga, nga ako milingkod ug mihilak, ug nagbalata sulod sa pipila ka adlaw; ug ako nagpuasa ug nag-ampo sa atubangan sa Dios sa langit,

⁵ Ug miingon: Nangaliyupo ako kanimo, Oh Jehova, Dios sa langit, ang daku ug kahadlokan nga Dios, nga nagabantay sa tugon ug sa mahigugmaong-kalolot kanila nga nahagugma kaniya ug nagbantay sa iyang mga sugo: ⁶Ipamati karon ang imong igdulungog, ug bukha ang imong mga mata, aron ikaw makadungog sa pangamuyo sa imong alagad, nga maoy akong gipakilooy sa atubangan mo niining taknaa, sa adlaw ug gabii, tungod sa mga anak sa Israel, nga imong mga alagad, samtang nga nagsugid ako sa mga sala sa mga anak sa Israel, nga among gipakasala batok kanimo. Oo, ako ug ang balay sa akong amahan nakasala: ⁷Kami nagbuhat sa pagkadautan gayud batok kanimo, ug wala magbantay sa mga sugo, ni sa kabalaoran, ni sa mga tulomanon, nga imong gisugo sa imong alagad nga si Moises. ⁸Hinumdumi, ako nangamuyo kanimo, ang pulong nga imong gisugo sa imong alagad nga si Moises, nga nagaingon: Kong kamo makalapas, kamo patibulaagon ko sa taliwala sa mga katawohan: ⁹Apan kong kamo mobalik kanako, ug magbantay sa akong mga sugo ug buhaton sila, bisan pa ang inyong mga sinalikway atua sa labing halayo nga dapit sa mga langit, bisan pa niini tigumon ko sila gikan didto, ug dad-on ko sila ngadto sa dapit nga akong gipili aron igabutang ko ang akong ngalan didto. ¹⁰Karon kini mao ang imong mga alagad ug ang imong katawohan, nga imong gitubos pinaagi sa imong dakung gahum, ug pinaagi sa imong makusganon nga kamot. ¹¹Oh Ginoo, ako nangamuyo kanimo, ipamati karon ang imong

igdulungog sa pag-ampo sa imong alagad, ug sa pag-ampo sa imong mga alagad, nga nahamuot sa pagkahadlok sa imong ngalan; ug pauswaga, ako nagaampo kanimo, ang imong ulipon niining adlaw, ug hatagi siya ug kalooy sa panan-aw niining tawo. (Karon ako ang magdadala sa copa sa hari).

¹ Ug nahitabo sa bulan sa Nisan, sa ikakaluhaan ka tuig ni Artajerjes nga hari, sa diha ang vino diha sa iyang atubangan, nga akong gikuha ang vino, ug gihatag kini sa hari: kaniadto wala ako magmasulob-on diha sa iyang atubangan. ²Ug ang hari miingon kanako: Nganong nagmasulob-on ang imong nawong, sanglit dili man unta ikaw masakiton? Kini walay lain kondili kasubo sa kasingkasing. Unya ako nagmahadlokon kaayo. ³Ug ako miingon sa hari: Mabuhi unta ang hari sa walay katapusan: Nganong dili magmasulob-on ang akong nawong, sa diha nga ang ciudad, ang dapit sa mga lubnganan sa akong mga amahan, nahimong kamingawan, ug ang mga ganghaan niana nangaut-ut sa kalayo? ⁴Unya ang hari miingon kanako: Unsa ba ang imong pangayoon? Busa ako nag-ampo sa Dios sa langit. ⁵Ug ako miingon sa hari: Kong kini nakapahimuot sa hari, ug kong ang imong alagad nakapahimuot sa imong pagtan-aw, nga paadtoon mo ako sa Juda, ngadto sa ciudad sa mga lubnganan sa akong mga amahan, aron matukod ko kini. ⁶Ug ang hari miingon kanako (ang reina usab nagalingkod tupad kaniya): Kay unsa ba ang kadugayon sa imong panaw? Ug kanus-a ikaw mobalik? Busa nakapahimuot sa hari ang pagpaadto kanako; ug ako siyang gitagalan ug panahon. ⁷Labut pa ako miingon sa hari: Kong kini makapahimuot sa hari, pahatagi ako ug mga sulat ngadto sa mga gobernador unahan sa Suba, aron ila akong paagion hangtud nga ako makadangat sa Juda. ⁸Ug usa ka sulat ngadto kang Asaph nga magbalantay sa kalasangan sa hari, aron ako hatagan ug tigkahoy nga buhaton ug mga sagbayan sa mga ganghaan sa castillo nga bahin sa balay, ug alang sa kuta lungsod ug alang sa balay nga akong pagaabutan. Ug ang hari mihatag kanako, sumala sa maayong kamot sa akong Dios sa ibabaw nako.

⁹ Unya midangat ako sa mga gobernador unahan sa Suba, ug gihatag kanila ang mga sulat sa hari. Karon ang hari nagpauban kanako ug mga capitan sa kasundalohan ug sa mga tawo nga magkakabayo. ¹⁰Ug sa diha nga si Sanballat ang Horonhanon ug si Tobias nga alagad, ang Ammonhanon, nakadungog niini, nakapalagot kini kanila sa hilabihan, kay may usa ka tawo nga nangita sa kaayohan sa anak sa Israel. ¹¹Busa ako nahiabut sa Jerusalem, ug didto *ako sulod sa* totolo ka adlaw. ¹²Ug mibangon ako sa pagkagabii, ako ug ang pipila ka mga tawo nga uban kanako; wala ako magsugilon sa bisan kang kinsang tawo kong unsay gibutang sa Dios ko sa akong kasingkasing sa pagbuhat alang sa Jerusalem; ni may mananap nga uban kanako, gawas sa mananap nga akong gikabay-an. ¹³Ug migula ako sa pagkagabii dapit sa ganghaan sa walog, bisan padulong ngadto sa atabay sa iro nga ihalas, ug ngadto sa ganghaan nga pagayaboan sa kinalibang ug gitan-aw ang mga kuta sa Jerusalem, nga nangagun-ob, ug ang mga ganghaan didto nga nangaut-ut sa kalayo. ¹⁴Unya mipadayon ako ngadto sa ganghaan sa tuburan ug ngadto sa danaw sa hari: apan walay dapit nga kaagian sa mananap nga akong gikabay-an. ¹⁵Unya miadto ako sa pagkagabii haduol sa

sapa, ug gitan-aw *ko* ang kuta; ug ako mibalik, ug misulod sa ganghaan sa walog, ug sa ingon niana nahibalik. ¹⁶Ug ang mga magbubuot wala manghibalo diin ako moadto, kun unsay akong gibuhat; ni gikasugilon ko kini sa mga Judio, ni sa mga sacerdote, ni sa mga harianon, ni sa mga punoan, ni sa tanan nga nanagbuhat. ¹⁷Unya miingon ako kanila: Kamo nakatan-aw sa dautan nga kahimtang diin kita nanghisulod, naunsa ang pagkagun-ob sa Jerusalem, ug ang mga ganghaan niana nga nangasunog sa kalayo: umari kamo, ug atong tukoron ang kuta sa Jerusalem, aron kita dili na mahimong talamayon. ¹⁸Ug akong gisuginlan sila sa kamot sa akong Dios nga maayo kanako, ingon man usab sa mga pulong sa hari nga iyang gipamulong kanako. Ug sila ming-ingon: Manindog kita ug magtukod. Busa ilang gipanglig-on ang ilang mga kamot alang sa maayong *buhat*. ¹⁹Apan sa pagkadungog ni Sanballat ang Horonhanon, ug ni Tobias ang alagad nga Ammonhanon, ug ni Gesem, ang Arabiahanon, sila nangatawa kanamo aron sa pagyubit ug sa pagtamay kanamo, ug ming-ingon: Unsang butanga kini nga inyong gibuhat: Mangalsa ba kamo batok sa hari? ²⁰Unya mitubag ako kanila, ug miingon kanila: Ang Dios sa langit, siya ang magapauswag kanamo; busa kami nga iyang mga alagad motindog ug magatukod: apan kamo walay bahin, ni may katungod, ni may handumanan, dinhi sa Jerusalem.

¹ Unya si Eliasib ang labawng sacerdote mitindog uban sa iyang mga kaigsoonan nga mga sacerdote, ug ilang gitukod ang ganghaan sa mga carnero; ilang gibalaan kini, ug gipatindog ang mga pultahan niini; bisan ngadto sa torre sa Meah ilang gibalaan kini, ngadto sa torre sa Hananael. ²Ug sunod kaniya nagtukod ang mga tawo sa Jerico. Ug sunod kanila nagtukod si Zachur ang anak nga lalake ni Imri. ³Ug ang ganghaan sa isda gitukod sa mga anak nga lalake ni Senaa; ilang gipahamutang ang mga sagbayan niini, ug gipatindog ang mga pultahan niana, ang mga tarogo niana, ug ang mga trangka niana. ⁴Ug sunod kanila *maoy* nag-ayo si Meremoth, ang anak nga lalake ni Urias, ang anak nga lalake ni Hakkoz. Ug sunod kanila *maoy* nag-ayo si Mesullam ang anak nga lalake ni Berechias ang anak nga lalake ni Mesezabeel. Ug sunod kanila *maoy* nag-ayo si Sadoc, ang anak nga lalake ni Baana. ⁵Ug sunod kanila ang Tekohanon *maoy* nag-ayo; apan ang ilang mga harianon wala moabaga sa buhat sa ilang ginoo. ⁶Ang daan nga ganghaan giayo ni Joiada ang anak nga lalake ni Pasea ug Mesullam ang anak nga lalake ni Besodias; ilang gipahamutang ang mga sagbayan niana, ug gipatindog ang mga pultahan niana, ug ang mga tarogo niana ug ang mga trangka niana. ⁷Sunod kanila *maoy* nag-ayo si Melatias, ang Gabaonhon, ug si Jadon ang Meronothanon, ang mga tawo sa Gabaon, ug sa Mizpa, *nga bahin* sa trono sa gobernador unahan sa Suba. ⁸Sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Uzziel ang anak nga lalake ni Harhaia, mga magsasalsal sa bulawan. Ug sunod kanila *maoy* nag-ayo si Hananias usa sa mga magbubuhat sa pahumot, ug ilang gikutaan ang Jerusalem bisan ngadto sa halapad nga kuta. ⁹Ug sunod kanila *maoy* nag-ayo si Repaias ang anak nga lalake ni Hur, ang punoan sa katunga nga purok sa Jerusalem. ¹⁰Ug sunod kanila *maoy* nag-ayo si Jedaias ang anak nga lalake ni Harumaph, atbang sa iyang balay. Ug sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Hattus ang anak nga lalake ni Hasbanias. ¹¹Si Malchias ang anak nga lalake ni Harim, ug si Hasub

ang anak nga lalake ni Pahat-moab ming-ayo sa laing bahin, ug ang sa torre sa mga hasohasan. ¹²Ug sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Sallum ang anak nga lalake ni Lohes, ang punoan sa katunga nga purok sa Jerusalem, siya ug ang iyang mga anak nga babaye. ¹³Ang walog nga ganghaan giayo ni Hanun, ug ang mga pumoluyo sa Zanoa; ilang gitukod kini, gipatindog ang mga pultahan niini, ug ang mga tarogo, ug ang mga trangka niini, ug usa ka libo ka maniko sa kuta ngadto sa ganghaan nga pagayaboan sa kinalibang. ¹⁴Apan ang ganghaan nga pagayaboan sa kinalibang giayo ni Malchias ang anak nga lalake ni Rechab, ang punoan sa purok sa Beth-haccerem; iyang gitukod kini ug gipatindog ang mga pultahan niana, ang mga tarogo niana, ug ang mga trangka niana. ¹⁵Ug ang ganghaan sa tubod giayo ni Sallum ang anak nga lalake ni Chol-hoce, ang punoan sa purok sa Mizpa; iyang gitukod kini ug gitabonan kini, ug gipatindog ang mga pultahan niana, ug ang mga tarogo niana, ug ang mga trangka niana, ug ang kuta sa tangke sa Siloe tupad sa tanaman sa hari, bisan ngadto sa mga hagdan nga nagakanaug sukad sa ciudad ni David. ¹⁶Sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Nehemias ang anak nga lalake ni Azbuc, ang punoan sa katunga nga purok sa Beth-sur, ngadto sa dapit atbang sa mga lubnganan ni David, ug ngadto sa tangke nga nahimo, ug ngadto sa balay sa gamhanang mga tawo. ¹⁷Sunod kaniya *maoy* nag-ayo ang mga Levihanon, si Rehum ang anak nga lalake ni Bani. Sunod kaniya giayo ni Asabias ang punoan sa katunga nga purok sa Seila, alang sa iyang purok. ¹⁸Sunod kaniya nag-ayo ang ilang mga kaigsoonan, si Bavvai ang anak nga lalake ni Henadad, ang punoan sa katunga nga purok sa Seila. ¹⁹Ug sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Ezer ang anak nga lalake ni Jesua, ang punoan sa Mizpa, laing bahin, atbang sa tungasan sa bulotangan sa mga hinagiban sa likoanan *sa kuta*. ²⁰Sunod kaniya si Baruch ang anak nga lalake ni Zachai sa dakung tinguha nag-ayo sa laing bahin, sukad sa likoanan sa kuta ngadto sa pultahan sa balay ni Eliasib ang labawng sacerdote. ²¹Sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Meremoth ang anak nga lalake ni Urias, ang anak nga lalake ni Hakkos, sa usa ka laing bahin, sukad sa pultahan sa balay ni Eliasib bisan ngadto sa kinatumyan sa balay ni Eliasib. ²²Ug sunod kaniya ming-ayo ang mga sacerdote, ang mga tawo sa Patag. ²³Sunod kanila giayo ni Benjamin ug ni Hasub, atbang sa ilang balay. Sunod kanila giayo ni Azarias ang anak nga lalake ni Maasias ang anak nga lalake ni Ananias, tupad sa iyang kaugalingong balay. ²⁴Sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Binnui ang anak nga lalake ni Henadad sa laing bahin, sukad sa balay ni Azarias ngadto sa likoanan *sa kuta*, ug ngadto sa nasikohan. ²⁵Si Paal ang anak nga lalake ni Uzai *nag-ayo* sa atbang sa likoanan *sa kuta*, ug ang torre nga nagtindog gikan sa balay sa hari nga nahitaastaas, nga tupad sa sawang sa mga bantay. Sunod kaniya si Pedaia ang anak nga lalake ni Pharos *maoy* nag-ayo. ²⁶(Karon ang mga Nethinhanon nanagpuyo sa Ophel, ngadto sa dapit atbang sa tubig sa ganghaan padulong sa silangan, ug sa torre nga nagtindog sa dayag). ²⁷Sunod kaniya, ang Tekoahanon *maoy* nag-ayo sa laing bahin atbang sa dakung torre nga nagtindog sa dayag, ug ngadto sa kuta sa Ophel. ²⁸Ibabaw sa ganghaan sa mga kabayo giayo sa mga sacerdote, ang tagsatagsa nga atbang sa iyang kaugalingong balay. ²⁹Sunod kanila *maoy* nag-ayo si Sadoc ang anak nga lalake ni Immer atbang sa iyang kaugalingong balay. Ug sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Semaias ang anak nga lalaki ni Sechanias, ang magbalantay sa silangan nga ganghaan. ³⁰Sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Hananias ang anak nga lalake ni Selemias,

ug si Anun ang ikaunom nga anak nga lalake ni Salaph, sa laing bahin. Sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Mesullam ang anak nga lalake ni Berechias atbang sa iyang lawak.³¹ Sunod kaniya *maoy* nag-ayo si Malchias usa sa mga magsasalsal sa bulawan ngadto sa balay sa mga Nethinanon, ug sa mga magpapatigayon, atbang sa ganghaan sa Hammiphkad ngadto sa tungasan sa nasikohan.³² Ug taliwala sa tungasan sa nasikohan ug sa ganghaan sa mga carnero gipanag-ayo sa mga magsasalsal sa bulawan ug sa mga magpapatigayon.

¹ Apan nahitabo nga, sa pagkadungog ni Sanballat nga kami nagtukod sa kuta, siya nasuko, ug naligutgut sa hilabihan, ug iyang gitamay ang mga Judio.² Ug siya namulong sa atubangan sa iyang kaigsoonan ug sa kasundalohan sa Samaria, ug miingon: Unsay gibuhath niining mga maluya nga mga Judio? Magakuta ba sila sa ilang kaugalingon? Magahalad ba sila? Magatapus ba sila *niini* sa usa ka adlaw? Ila bang pabalikang ang mga bato gikan sa mga pinundok nga sagbut, sa natan-aw nga sila nangasunog? ³ Karon si Tobias nga Ammonhanon diha sa tupad niya, ug siya miingon: Bisan kanang ilang gitukod, kong ang usa ka singgalong mosaka sa itaas, siya makalumpag sa ilang kuta nga bato.⁴ Pamati, Oh among Dios; kay kami gitamay: ug isumbalik sa ilang kaugalingong ulo ang ilang pagtamay, ug itugyan sila nga usa ka binihag didto sa usa ka yuta sa pagkabinihag;⁵ Ug ayaw pagtaboni ang ilang kasal-anan, ug ayaw pagpapasa ang ilang sala gikan sa imong atubangan; kay *ikaw* gihagit nila sa pagpakasuko sa atubangan sa mga magtutukod.⁶ Busa among gitukod ang kuta; ug ang tibook kuta nadugtong ngadto sa katungang *gitas-on* niana; kay ang katawohan may tinguha sa pagbuhath.

⁷ Apan nahitabo nga, sa pagkadungog ni Sanballat, ug ni Tobias, ug sa mga Arabiahanon, ug sa mga Ammonhanon, ug sa mga Asdodnon, nga ang pag-ayo sa mga kuta sa Jerusalem nagapadayon, *ug* nga gisugdan na ang paghulip sa mga nangatumpag, unya sila nangasuko sa hilabihan;⁸ Ug nanagkasabut silang tanan sa tingub aron sa pag-adto ug sa pagpakig-away batok sa Jerusalem, ug aron sa paghimo ug kaguliyang didto sasulod.⁹ Apan gihimo namo ang among pag-ampo sa among Dios, ug *among* gibutangan ug usa ka bantay batok kanila sa adlaw ug gabii, tungod kanila:¹⁰ Ug si Juda miingon: Ang kusog sa magdadala sa mga mabug-at nangaluya, ug may daghang sagbut; mao nga kita dili makahimo sa pagtukod sa kuta.¹¹ Ug ang atong mga kabatok ming-ingon: Sila dili manghibalo, ni makakita, hangtud nga kita mahiabut sa ilang kinataliwad-an, ug pamatyon *ta* sila ug mapahunong ang buhat.¹² Ug nahitabo, nga sa ming-abut ang mga Judio nga nanagpuyo tupad kanila, sila ming-ingon kanamo sa nakapulo gikan sa tanang mga dapit: Kinahanglan nga kamo mamalik nganhi kanamo.¹³ Busa akong gibutang sa kinaubsan nga mga dapit luyo sa kuta, diha sa hawan nga mga dapit, akong gibutang *didto* ang katawohan sumala sa ilang mga panimalay uban sa ilang mga pinuti, sa ilang mga bangkaw, ug sa ilang mga busogan.¹⁴ Ug ako mitan-aw, ug mitindog, ug miingon sa mga harianon, ug sa mga punoan, ug sa ubang katawohan: Ayaw kamo kahadlok kanila: hinumdumi ang Ginoo, nga *maoy* daku ug makalilisang, ug pakig-away kamo alang sa inyong mga kaigsoonan, sa inyong mga kaanakan nga lalake, ug sa inyong mga kaanakan

nga babaye, sa inyong mga asawa, ug sa inyong mga kabalayan. ¹⁵Ug nahitabo, nga sa pagkadungog sa among mga kaaway nga kini nahibaloan namo, ug gihimong walay hinungdan sa Dios ang ilang panagsabutsabut, kami ngatanan namalik ngadto sa kuta, ang tagsatagsa ngadto sa iyang buhat.

¹⁶ Ug nahitabo sukad niadtong panahona nga ang katunga sa akong mga alagad nagbuhat sa bulohaton, ug ang katunga kanila nanagdala, sa bangkaw, sa mga kalasag, ug sa mga busogan, ug sa mga bisti sa gubat; ug ang mga punoan diha sa luyo sa tanang balay sa Juda. ¹⁷Sila nga nanagtukod sa kuta ug sila nga nanagpas-an sa mga palas-anon, ming-abaga ang tagsatagsa kanila sa ilang kaugalingon; ang tagsatagsa uban sa usa iyang mga kamot nagbuhat sa bulohaton, ug uban sa laing kamot nagbitbit sa iyang hinagiban; ¹⁸Ug ang mga magtutukod, ang tagsatagsa may pinuti nga gitakin sa iyang hawak, ug nagtukod sa mao *nga bulohaton* . Ug siya nga nagpatunog sa trompeta diha tupad kanako. ¹⁹Ug ako miingon sa mga harianon, ug sa mga punoan ug sa uban nga katawohan: Ang buhat daku ug halapad, ug kita nagkabalag ibabaw sa kuta, ang usa halayo sa usa: ²⁰Sa bisan diin nga dapit madunggan ninyo ang lanog sa trompeta, kamo manganhi kanamo; ang atong Dios makig-away alang kanato. ²¹Busa nagpailalum kami sa bulohaton: ug ang katunga kanila nanagdala sa mga bangkaw sukad sa pagkabanagbanag sa kabuntagon hangtud sa pagsubang sa mga bitoon. ²²Ingon man usab sa maong panahon miingon ako sa katawohan: Mopuyo *una* ang tagsatagsa uban sa iyang alagad sulod sa Jerusalem, aron nga sa pagkagabii sila mahimong usa ka bantay kanat-o, ug makabuhat sa adlaw. ²³Busa walay usa kanamo nga naghukas sa among mga bisti, bisan ako, ni ang akong mga kaigsoonan, ni ang akong mga alagad, ni ang mga tawo nga magbalantay nga mingsunod kanako, ang tagsatagsa miubog *uban* ang iyang hinagiban *ngadto* sa tubig.

¹ Unya may usa ka dakung pagsinggit sa katawohan ug sa ilang mga asawa batok sa ilang mga kaigsoonan nga mga Judio. ²Kay didto may nanag-ingon: Kami, ang among mga anak nga lalake ug ang among mga anak nga babaye, daghan kami: mangita kami ug makaon aron kami makakaon ug mabuhi. ³Ang uban usab didto kanila nga nanag-ingon: Kami nanagprenda sa among kaumahan, ug sa among kaparrasan ug sa among mga balay: manguha kami ug makaon tungod sa gutom. ⁴May didto nga nanag-ingon usab: Kami nanghulam ug salapi aron ibuhis sa hari tungod sa among kaumahan ug sa among kaparrasan: ⁵Apan karon ang among unod sama sa unod sa among mga kaigsoonan, ang among mga anak sama sa ilang mga anak: ug ania karon, among gidala ngadto sa kaulipnan ang among mga anak nga lalake ug ang among mga anak nga babaye, aron mahimong ulipon, ug ang uban sa among mga anak nga babaye naulipon *na* : wala sa among gahum ang pagtabang niana; kay ang laing mga tawo nagmanggad *na* sa among mga kaumahan ug sa among kaparrasan.

⁶ Ug ako nasuko sa hilabihan gayud sa pagkadungog ko sa ilang pagtu-aw ug niining mga pulonga. ⁷Unya nangutana ako sa akong kaugalingon, ug nakiglantugi sa mga harianon ug sa mga punoan, ug miingon kanila: Kamo nagpatanto sa hilabihan *sa salapi* , ang tagsatagsa sa iyang igsoon. Ug ako naghimo ug usa ka dakung katiguman batok kanila. ⁸Ug ako miingon kanila: Kami

sumala sa among nahimo nagluwas sa among mga kaigsoonan nga mga Judio, nga gipamaligya ngadto sa mga nasud; ug buot ba kamo nga magabaligya sa inyong mga kaigsoonan, ug igabaligya ba *ninyo* sila *usab* kanamo? Unya nangahilum sila, ug wala makapamulong bisan usa ka pulong.

⁹Ako usab miingon: Ang butang nga inyong gibuhad dili maayo: dili ba kinahanglan nga kamo magalakat sa kahadlok sa atong Dios, tungod sa pagyubit sa mga nasud nga atong mga kaaway?

¹⁰Ug ako usab, mga kaigsoonan ug mga alagad ko, nagapahulam kanila ug salapi ug trigo. Ako nangaliyupo kaninyo, atong biyaan kining pagpahulam uban ang tubo nga hilabihan. p ¹¹Iuli kanila, ako nangaliyupo kaninyo bisan, niining adlaw, ang ilang mga kaumahan, ang ilang kaparrasan, ang ilang mga kaolivahan, ug ang ilang mga balay, ug ang usa ka gatus ka bahin usab sa salapi, ug sa trigo, sa bag-ong vino, ug sa lana, nga inyong gihukad kanila. ¹²Unya sila ming-ingon: Among ipanguli kanila, ug dili mangayo kanila bisan unsa; sa ingon niini among buhaton sumala sa imong gipamulong. Unya akong gitawag ang mga sacerdote, ug gipapanumpa *ko* sila, nga sila magabuhad sumala niining saad. ¹³Giyabyab ko usab ang akong palpara, ug miingon: Sa ingon niini ang Dios magapapahawa sa tagsatagsa ka tawo gikan sa iyang balay, ug gikan sa iyang buhat, nga dili magatuman niining saad; busa sa ingon niini igayabyab siya ug pagatitian. Ug ang tibook nga katilingban ming-ingon: Amen, ug nanagdayeg kang Jehova. Ug ang katawohan nanagbuhad sumala niining saad.

¹⁴Labut pa, sukad sa panahon nga ila akong gitudlo nga ilang gobernador sa yuta sa Juda, sukad sa ikakaluhaan ka tuig hangtud sa ikakatloan ug duha ka tuig ni Artajerjes nga hari, *sa ato pa*, napulo ug duha ka tuig, ako ug ang akong mga kaigsoonan wala makakaon sa tinapay sa gobernador.

¹⁵Apan ang unang mga gobernador nga nag-una kanako gigastohan sa katawohan, ug nagkuha sa tinapay ug vino gikan kanila, gawas sa kap-atan ka siclo nga salapi; oo, bisan ang ilang mga alagad nagpakahari ibabaw sa katawohan: apan ako wala magbuhad sa ingon niini, tungod sa kahadlok sa Dios. ¹⁶Oo, ako nagapadayon usab sa pagbuhad niining kutaa, ni nakapalit kami ug bisan unsang yuta: ug ang tanan sa akong mga alagad nanagtigum ngadto sa buhat. ¹⁷Labut pa, diha sa akong lamesa, gikan sa mga Judio ug sa mga punoan, usa ka gatus ug kalim-an ka tawo, labut pa niadtong nahiabut kanamo gikan sa mga nasud nga nagalibut kanamo. ¹⁸Karon ang naandam sa usa ka adlaw, usa ka vaca nga lake ug unom ka piniling carnero; ang mga manok usab giandam alang kanako, ug nakausa sa napulo ka adlaw daghan sa tanang nagakalainlaing vino: bisan pa niining tanan ako wala mangayo sa tinapay sa gobernador, tungod kay ang kaulipnan mabug-at niining katawohan. ¹⁹Hinumdumi kanako, Oh Dios ko, ang tanan nga akong gibuhad alang niining katawohan.

¹ Karon nahitabo, sa diha nga gisugilon kini kang Sanballat ug kang Tobias ug kang Gesem ang Arabiahanon, ug ngadto sa uban sa among mga kaaway, nga akong natukod ang kuta, ug nga walay guba nga nahabilin (bisan pa nianang panahona wala pa nako patindoga ang mga lukob sa mga ganghaan); ²Nga si Sanballat ug si Gesem nagpasugo kanako nga nagaingon: Umari *ka* magtagbo kita sa *usa sa* mga lungsod sa kapatagan sa Ono. Apan sila naghunahuna sa pagbuhad

kanako ug kadautan. ³Ug ako nagpadala ug mga sulogoon kanila, nga nagaingon: Ako nagabuhat ug usa ka dakung buhat, mao nga ako dili makaanha; nganong hunongon ang buhat, samtang biyaan ko kini, ug moanha kaninyo? ⁴Ug ilang gipasugoan ako sa nakaupat niining paagiha, ug mitubag ako kanila sa mao gihapon nga paagi. ⁵Unya gipaadto ni Sanballat ang iyang alagad kanako sa mao gihapon nga paagi sa nakalima uban ang usa ka sulat nga inablihan sa iyang kamot, ⁶Diin maoy nahisulat: Gipahibalo sa mga nasud, ug si Gasmu namulong niana, nga ikaw ug ang mga Judio naghunahuna nga moalsa; sa maong hinungdan ikaw nagtukod sa kuta: ug ikaw buot nga mahimo nilang hari, sumala niining mga pulonga. ⁷Ug ikaw nagtudlo usab ug mga manalagna aron sa pagsangyaw tungod kanimo sa Jerusalem, nga nagaingon: May usa ka hari sa Juda: ug karon kini isugilon ba sa hari sumala niining mga pulonga. Busa umari ka karon, ug managhiusa kita sa pagtinambagay. ⁸Unya ako nagpaadto kaniya, nga nagaingon: Walay butang nga maingon nga nabuhat sumala sa imong gipamulong, apan ikaw naglalang kanila gikan sa imong kaugalingong kasingkasing. ⁹Kay silang tanan buot mohadlok kanamo, sa pag-ingon: Ang ilang mga kamot magakaluya gikan sa buhat aron nga kana dili mahimo. Apan karon, *Oh Dios*, lig-onon mo ang akong mga kamot.

¹⁰Ug ako miadto sa balay ni Semaias ang anak nga lalake ni Delaias ang anak nga lalake ni Mehetabeel, nga natakan; ug siya miingon: Magatigum kita diha sa balay sa Dios sulod sa templo, ug takpan ta ang mga pultahan sa templo: kay sila manganhi aron sa pagpatay kanimo; Oo, sa kagabhion sila moanhi aron sa pagpatay kanimo. ¹¹Ug ako miingon: Mokalagiw ba kaha ang usa ka tawo nga maingon kanako? Ug kinsa didto, nga maingon kanako, moadto sa templo aron sa pagluwas sa iyang kinabuhi? Ako dili mosulod. ¹²Ug ako nakasabut, ug, tan-awa, ang Dios wala magsugo kaniya; apan iyang gipamulong kining pagpanagna batok kanako: ug si Tobias ug si Sanballat nagsuhol kaniya. ¹³Tungod niining hinungdan siya gisuholan, aron ako mahadlok, ug magbuhat sa ingon, ug magpakasala, aron adunay kapasikaran sila sa usa ka dautang pagsumbong, aron nga sila magatamay kanako. ¹⁴Hinumdumi, Oh Dios ko, si Tobias ug si Sanballat sumala niining mga buhata, ug lakip usab ang babayeng manalagna nga si Noadias, ug ang uban sa mga manalagna, nga buot mohadlok kanako.

¹⁵Busa ang kuta nahuman sa ikakaluhaan ug lima ka *adlaw sa bulan* sa Elul, sa kalim-an ug duha ka adlaw. ¹⁶Ug nahitabo, sa pagkadungog sa among tanang mga kaaway *niini*, ang tanang mga nasud nga naglibut kanamo nangahadlok, ug nanaghinuktok sa ilang kaugalingong mga mata sa hilabihan gayud; kay nasabut nila nga kini gibuhat sa among Dios. ¹⁷Labut pa niadtong mga adlaw, ang mga harianong tawo sa Juda nagpadala ug daghang mga sulat ngadto kang Tobias ug ang mga *sulat* ni Tobias mingdangat kanila. ¹⁸Kay dihay daghan sa Juda nga nanumpa kaniya, tungod kay siya mao ang umagad nga lalake ni Sechanias ang anak nga lalake ni Ara; ug ang iyang anak nga lalake nga si Johanan nangasawa sa anak nga babaye ni Mesullam ang anak nga lalake ni Berechias. ¹⁹Sila usab mingsulti sa iyang maayong mga buhat sa akong atubangan, ug gisugilon ang akong mga pulong kaniya. *Ug* si Tobias nagpadala ug mga sulat aron sa paghadlok kanako.

¹ Karon nahitabo, sa natukod na ang kuta, ug ang mga lukob akong gipatindog, ug ang mga magbalantay sa pultahan ug ang mga mag-awit ug ang mga Levihanon natudlo na, ²Nga ang Jerusalem akong gihatag sa kamot sa akong igsoon nga si Hanani ug kang Hananias nga gobernador sa castillo; kay siya maoy usa ka matinumanong tawo, ug nahadlok sa Dios labaw *kay* sa daghan. ³Ug ako miingon kanila: Takpi ang mga ganghaan sa Jerusalem, hangtud nga mainit na ang adlaw: ug samtang nga sila anaa *sa pagbantay*, patakpi kanila ang mga pultahan, ug trangkahan ninyo sila: ug pagtudlo ug mga bantay sa mga pumoluyo sa Jerusalem, ang tagsatagsa sa iyang pagbantay, ug ang tagsatagsa anha sa atbang sa iyang balay. ⁴Karon ang ciudad halapad ug daku; apan ang katawohan pipila lamang ka lugas sa sulod, ug ang mga balay wala pa matukod.

⁵ Ug ang akong Dios nagabutang sa akong kasingkasing sa pagtigum sa tingub sa mga harianon, ug sa mga punoan, ug sa katawohan, aron nga sila maihap pinaagi sa kaagi sa kagikanan. Ug hipalgan ko ang basahon sa kaagi sa kagikanan nila nga nanghiabut pag-una, ug nakita ko ang nahisulat diha niana: ⁶Kini mao ang mga anak sa lalawigan, nga nanghiadto gikan sa pagkabinihag niadtong mga nangabihag, nga gipamihag ni Nabucodonosor, ang hari sa Babilonia, ug nga namauli ngadto sa Jerusalem ug sa Juda, ang tagsatagsa ngadto sa iyang ciudad; ⁷Nga nahiabut uban kang Zorobabel, Jesua, Nehemias, Azarias, Raamias, Nahamani, Mardocheo, Bilsan, Misperet, Bigvai, Nehum, Baana. Ang gidaghanon sa mga tawo sa katawohan sa Israel: ⁸Ang mga anak ni Paros, duruha ka libo usa ka gatus kapitoan ug duha. ⁹Ang mga anak ni Sephatias, totolo ka gatus kapitoan ug duha. ¹⁰Ang mga anak ni Ara, unom ka gatus kalim-an ug duha. ¹¹Ang mga anak ni Pahath-moab, sa kaanakan ni Jesua ug ni Joab, duruha ka libo walo ka gatus napulo ug walo. ¹²Ang mga anak ni Elam, usa ka libo duha ka gatus kalim-an ug upat. ¹³Ang mga anak ni Zattu, walo ka gatus kap-atan ug lima. ¹⁴Ang mga anak ni Zachai, pito ka gatus ug kan-uman. ¹⁵Ang mga anak ni Binnui, unom ka gatus kap-atan ug walo. ¹⁶Ang mga anak ni Bebai, unom ka gatus kaluhaan ug walo. ¹⁷Ang mga anak ni Azgad, duruha ka libo totolo ka gatus kaluhaan ug duha. ¹⁸Ang mga anak ni Adonicam, unom ka gatus kan-uman ug pito. ¹⁹Ang mga anak ni Bigvai, duruha ka libo kan-uman ug pito. ²⁰Ang mga anak ni Addin unom ka gatus kalim-an ug lima. ²¹Ang mga anak ni Ater, ni Ezechias, kasiyaman ug walo. ²²Ang mga anak ni Hasum, totolo ka gatus kaluhaan ug walo. ²³Ang mga anak ni Besai, totolo ka gatus kaluhaan ug upat. ²⁴Ang mga anak ni Hariph, usa ka gatus napulo ug duha. ²⁵Ang mga anak ni Gabaon, kasiyaman ug lima. ²⁶Ang mga tawo sa Beth-lehem ug Netopha, usa ka gatus kawaloan ug walo. ²⁷Ang mga tawo sa Anathoth, usa ka gatus kaluhaan ug walo, ²⁸Ang mga tawo sa Beth-azmaveth, kap-atan ug duha. ²⁹Ang mga tawo sa Chiriath-jearim, Chephira, ug Beeroth, pito ka gatus kap-atan ug tolo. ³⁰Ang mga tawo sa Rama, ug sa Gebaa, unom ka gatus kaluhaan ug usa. ³¹Ang mga tawo sa Michmas, usa ka gatus kaluhaan ug duha. ³²Ang mga tawo sa Beth-el ug sa Ai, usa ka gatus kaluhaan ug tolo. ³³Ang mga tawo sa laing Nebo, kalim-an ug duha. ³⁴Ang mga anak sa laing Elam, usa ka libo duha ka gatus kalim-an ug upat. ³⁵Ang mga anak sa Harim, totolo ka gatus ug kaluhaan. ³⁶Ang mga anak sa Jerico, totolo ka gatus kap-atan ug lima. ³⁷Ang mga anak sa Lod, sa Hadid, ug sa Ono, pito ka gatus kaluhaan ug usa. ³⁸Ang mga anak sa Senaa, totolo ka libo siyam ka gatus ug katloan. ³⁹Ang mga sacerdote: Ang mga anak ni Jedaias,

sa balay ni Jesua, siyam ka gatus kapitoan ug tolo. ⁴⁰Ang mga anak ni Immer, usa ka libo kalim-an ug duha. ⁴¹Ang mga anak ni Pashur, usa ka libo ka gatus kap-atan ug pito. ⁴²Ang mga anak ni Harim, usa ka libo napulo ug pito. ⁴³Ang mga Levihanon: Ang anak ni Jesua, ni Cadmiel, sa mga anak ni Odevia, kapitoan ug upat. ⁴⁴Ang mga mag-aawit: ang mga anak ni Asaph, usa ka gatus kap-atan ug walo. ⁴⁵Ang mga magbalantay sa pultahan: ang mga anak ni Sallum, ang mga anak ni Ater, ang mga anak ni Talmon, ang mga anak ni Accub, ang mga anak ni Hatita, ang mga anak ni Sobai, usa ka gatus katloan ug walo. ⁴⁶Ang Nethinhanon: ang mga anak ni Siha, ang mga anak ni Hasupha, ang mga anak ni Thabaoth, ⁴⁷Ang mga anak ni Cheros, ang mga anak ni Siaa, ang mga anak ni Phadon, ⁴⁸Ang mga anak ni Lebana, ang mga anak ni Hagaba, ang mga anak ni Salmal, ⁴⁹Ang mga anak ni Hanan, ang mga anak ni Gidel, ang mga anak ni Gahar. ⁵⁰Ang mga anak nni Rehaia, ang mga anak ni Resin, ang mga anak ni Necoda, ⁵¹Ang mga anak ni Gazzam, ang mga anak ni Uzza, ang mga anak ni Phasea. ⁵²Ang mga anak ni Besai, ang mga anak ni Neunim, ang mga anak ni Nephisesim, ⁵³Ang mga anak ni Bacbuc, ang mga anak ni Hacupha, ang mga anak ni Harhur, ⁵⁴Ang mga anak ni Baslith, ang mga anak ni Mehida, ang mga anak ni Harsa, ⁵⁵Ang mga anak ni Barcos, ang mga anak ni Sisera, ang mga anak ni Tema, p ⁵⁶Ang mga anak ni Nesia, ang mga anak ni Hatipha. ⁵⁷Ang mga anak sa mga alagad ni Salomon: ang mga anak ni Sotai, ang mga anak ni Sophereth, ang mga anak ni Perida, ⁵⁸Ang mga anak ni Jahala, ang mga anak ni Darcon, ang mga anak ni Gidel, ⁵⁹Ang mga anak ni Sephatias, ang mga anak ni Hattil, ang mga anak ni Pochereth-hassebaim, ang mga anak ni Amon, ⁶⁰Ang tanan nga Nethinhanon ug ang mga anak sa mga alagad ni Salomon, totolo ka gatus kasiyaman ug duha. ⁶¹Ug kini mao sila nga nangadto sukad sa Telmelah, Tel-harsa, Cherub, Addon ug Immer; apan sila dili makapakita sa mga balay sa ilang mga amahan, ni ang ilang mga kaliwat, kong sila sa Israel ba: ⁶²Ang mga anak ni Delaia, ang mga anak ni Tobias, ang mga anak ni Necoda, unom ka gatus kap-atan ug duha. ⁶³Ug sa mga sacerdote: ang mga anak ni Habaias, ang mga anak ni Hakkoz, ang mga anak ni Barzillai, nga nangasawa sa usa sa mga anak nga babaye ni Barzillai nga Galaadnon, ug gihinganlan sumala sa ilang ngalan. ⁶⁴Sila nangita sa ilang padron niadton giisip pinaagi sa kaagi sa kagikanan, apan kini wala nila hikaplagi: busa giisip sila nga mga mahugaw ug gipapahawa gikan sa pagka-sacerdote. ⁶⁵Ug ang gobernador miingon kanila, nga dili sila magkaon sa labing balaan nga mga butang, hangtud nga may motindog nga usa ka sacerdote lakip ang Urim ug ang Thummim. ⁶⁶Ang tibook katilingban may kap-atan ug duha ka libo totolo ka gatus ug kan-uman. ⁶⁷Labut pa sa ilang mga alagad nga lalake ug sa ilang mga alagad nga babaye, diin may pito ka libo totolo ka gatus katloan ug pito: ug sila may duruha ka gatus kap-atan ug lima ka mga mag-aawit nga lalake ug mga mag-aawit nga babaye. ⁶⁸Ang ilang mga kabayo pito ka gatus katloan ug unom; ang ilang mga mula, duha ka gatus kap-atan ug lima; ⁶⁹Ang *ilang* mga camello, upat ka gatus katloan ug lima; ang *ilang* mga asno, unom ka libo pito ka gatus ug kaluhaan. ⁷⁰Ug ang uban gikan sa mga pangulo sa *kabalayan* sa mga amahan nanaghatag alang sa buhat. Ang gobernador mihatag sa tipiganan sa bahandi usa ka libo ka dracma nga bulawan, kalim-an ka hunawanan, lima ka gatus ug katloan ka mga bisti sa mga sacerdote. ⁷¹Ug ang uban sa mga pangulo sa *kabalayan* sa mga amahan nanaghatag ngadto sa

tipiganan sa bahandi alang sa buhat kaluhaan ka libo ka mga dracma nga bulawan, ug duruha ka libo duruha ka gatus ka libra nga salapi. ⁷²Ug ang gihatag sa uban nga katawohan kaluhaan ka libo nga dracma sa bulawan, ug duruha ka libo ka libra nga salapi, ug kan-uman ug pito ka mga bisti sa mga sacerdote. ⁷³Busa ang mga sacerdote, ug ang mga Levihanon, ug ang mga magbalantay sa pultahan, ug ang mga mag-aawit, ug ang uban sa katawohan, ug ang mga Nethinanon, ug ang tibook Israel, nagpuyo sa ilang mga ciudad. Ug sa paghiabut sa ikapito ka bulan, ang mga anak sa Israel diha sa ilang mga ciudad.

¹ Ug ang tibook katawohan nanagkatigum sa ilang kaugalingon sama sa usa ka tawo *lamang* ngadto sa halapad nga dapit nga diha sa atbang sa ganghaan sa tubig; ug sila namulong kang Esdras nga magsusulat sa pagpadala sa basahon sa Kasugoan ni Moises, nga gisugo ni Jehova sa Israel. ²Ug gidala ni Esdras nga sacerdote ang Kasugoan sa atubangan sa katilingban, mga lalake ug mga babaye, ug ang tanan nga makadungog nga adunay pagsabut, sa nahaunang adlaw sa ikapito ka bulan. ³Ug siya nagbasa gikan niana didto sa atubangan sa halapad nga dapit nga diha sa atbang sa ganghaan sa tubig sukad sa sayo sa buntag hangtud sa kaudtohon, sa atubangan sa mga lalake ug sa mga babaye, ug niadtong mga makasabut; ug ang mga igdulungog sa katawohan andam sa pagpamati sa basahon sa Kasugoan. ⁴Ug si Esdras nga magsusulat mitindog ibabaw sa usa ka pulpito nga kahoy, nga ilang gipabuhat pagtuyo; ug tupad kaniya nagtindog si Mathithias ug si Sema, ug si Anias, ug si Urias, ug si Hilcias, ug si Maasias, sa iyang toong kamot; ug sa iyang walang kamot, si Pedaia, ug si Misael, ug si Malchias, ug si Hasum, ug si Hasbedana, ug si Zacarias, ug si Mesullam. ⁵Ug giukab ni Esdras ang basahon diha sa pagtan-aw sa tibook katawohan (kay siya naibabaw sa tibook katawohan), ug sa naukab na kini niya, ang tibook katawohan nanindog. ⁶Ug gidayeg ni Esdras si Jehova, ang dakung Dios; ug ang tibook katawohan mingtubag: Amen, Amen, binayaw ang ilang kamot: ug ilang giduko ang ilang mga ulo, ug nanagsimba kang Jehova uban ang ilang mga nawong ngadto sa yuta. ⁷Ug si Jesua usab, ug si Bani, ug si Serebias, si Jamin, si Accub, si Sabethai, si Odias, si Maasias, si Celita, si Azarias, si Jozabed, si Hanan, si Pelaia, ug ang mga Levihanon, nagpasabut sa katawohan *sa kahulogan* sa Kasugoan: ug ang katawohan *nanindog* sa ilang dapit. ⁸Ug ilang gibasa diha sa basahon diha sa Kasugoan sa Dios sa matin-aw gayud; ug ilang gipasabut ang kahulogan, mao nga sila nakasabut sa gibasa.

⁹ Ug si Nehemias nga mao ang gobernador, ug si Esdras ang sacerdote nga magsusulat, ug ang mga Levihanon nga nanagtudlo sa katawohan: Kining adlaw maoy balaan kang Jehova nga inyong Dios; ayaw pagsubo ni maghilak. Kay ang tibook katawohan nanaghilak sa pagkadungog nila sa mga pulong sa Kasugoan. ¹⁰Unya siya namulong kanila: Lakaw kamo, kan-a ang tambok, ug imna ang matam-is, ug pagpadala ug mga bahin kaniya nga walay giandam; kay kining adlaw balaan alang sa atong Ginoo: ni magsubo kamo; kay ang kalipay ni Jehova maoy inyong kusog. ¹¹Busa gipahilum ang tibook katawohan sa mga Levihanon, nga nagaingon: Maghilum kamo kay ang adlaw balaan; dili usab managsubo kamo. ¹²Ug ang tibook katawohan namauli aron sa pagkaon,

ug sa pag-inum, ug sa pagpadala ug mga bahin, ug paghimo ug dagkung kalipay, tungod kay sila nakasabut sa mga pulong nga gipahayag kanila.

¹³ Ug sa ikaduha ka adlaw gitigum sa tingub ang mga pangulo sa mga *balay* sa mga amahan sa tibook katawohan, ang mga sacerdote, ug ang mga Levihanon, ngadto kang Esdras, nga magsusulat, bisan sa pagpamati sa mga pulong sa Kasugoan. ¹⁴Ug ilang nakaplagan nga nahisulat sa Kasugoan, giunsa ang pagsugo ni Jehova pinaagi kang Moises, nga ang mga anak sa Israel magpuyo sa mga payag sa *fiesta* sa ikapito ka bulan; ¹⁵Ug nga sila managsangyaw ug magapahibalo sa tanan nilang mga ciudad, ug sa Jerusalem, sa pag-ingon: Lakaw ngadto sa bukid, ug pamutol ug mga sanga sa olivo, ug mga sanga sa ihalas nga olivo, ug sa mga sanga sa anayan, ug mga sanga sa mga palma, ug mga sanga sa mga kahoy nga malabong sa dahon, aron buhaton nga mga payag sumala sa nahisulat. ¹⁶Busa ang katawohan nangadto, ug nanagdala niini, ug nanagbuhat sa mga payag nga ilang kaugalingon, ang tagsatagsa sa atop sa iyang balay, ug sa ilang mga sawang, sa mga sawang sa balay sa Dios, ug sa halapad nga dapit sa ganghaan sa tubig, ug sa halapad nga dapit sa ganghaan ni Ephraim. ¹⁷Ug ang tibook katilingban nila nga nanghibalik pag-usab gikan sa pagkabinihag nanaghimo sa mga payag, ug nanagpuyo sa mga payag: kay sukad sa mga adlaw ni Josue, ang anak nga lalake ni Nun hangtud niadtong adlaw, wala maghimo sa ingon ang mga anak sa Israel. Ug may daku kaayong kalipay. ¹⁸Sa adlaw-adlaw usab, sukad sa nahaunang adlaw hangtud sa katapusang adlaw, siya nagbasa sa basahon sa Kasugoan sa Dios. Ug ilang gisaulog ang *fiesta sulod* sa pito ka adlaw: ug sa ikawalo ka adlaw maoy maligdong nga pagkatigum sumala sa tulomanon.

¹ Karon sa ikakaluhaan ug upat ka adlaw niining bulana, ang mga anak sa Israel nanagkatigum sa pagpuasa ug may saput nga sako, ug yuta sa ulo nila. ²Ug ang kaliwat sa Israel mingbulag sa ilang kaugalingon gikan sa tanang mga lumalangyaw, ug nanagtindog ug nanagsugid sa ilang mga sala, ug sa mga kadautan sa ilang mga amahan. ³Ug sila mingtindog sa ilang dapit ug mingbasa gikan sa basahon sa Kasugoan ni Jehova nga ilang Dios *sulod* sa usa ka ikaupat nga bahin sa adlaw; ug sa *laing* ikaupat nga bahin sila nanagsugid, ug nanagsimba kang Jehova nga ilang Dios.

⁴ Unya mingtindog sa ibabaw sa hagdanan sa mga Levihanon, si Jesua, si Bani, si Cadmiel, si Sebanias, si Bunni, si Serebias, si Bani, *ug* si Chenani, ug mingsinggit sa usa ka makusog nga tingog kang Jehova nga ilang Dios. ⁵Unya ang mga Levihanon, si Jesua, ug si Cadmiel, si Bani, si Hosabnias, si Serebias, si Odaias, si Sebanias, *ug* si Pethaia, ming-ingon: Tindog ug dayega ninyo si Jehova nga inyong Dios sukad sa walay katapusan hangtud sa walay katapusan; ug dalayegon ang imong mahimayaong ngalan, nga labaw sa tanang panalangin ug pagdayeg. ⁶Ikaw si Jehova, bisan ikaw lamang; ikaw ang nagbuhat sa langit, ang langit sa kalangitan, lakip ang tibook nilang panon, sa yuta ug sa tanang mga butang nga anaa sa ibabaw niana, sa mga dagat ug sa tanang anaa kanila, ug ikaw nagbantay kanilang tanan; ug ang panon sa langit nagasimba kanimo. ⁷Ikaw si Jehova ang Dios, nga nagpili kang Abram, ug nagdala kaniya gikan sa Ur sa mga Caldeahanon, ug

naghatag kaniya sa ngalan nga Abraham, ⁸Ug nakakaplag sa iyang kasingkasing nga matinumanon sa imong atubangan, ug naghimo ug usa ka tugon uban kaniya sa paghatag sa yuta sa Canaanhon, sa Hetehanon sa Amorehanon, ug sa Perezehanon, ug sa Jebusehanon, ug sa Gergesehanon, sa paghatag niini sa iyang kaliwat, ug natuman ang imong mga pulong; kay ikaw matarung. ⁹Ug ikaw nakakita sa kasakit sa among mga amahan didto sa Egipto, ug nakadungog sa ilang pagsinggit didto sa daplin sa Dagat nga Mapula, ¹⁰Ug nagpakita sa mga ilhanan ug mga katingalahan kang Faraon, ug sa tanan niyang mga alagad, ug sa tibook katawohan sa iyang yuta; kay ikaw nahibalo nga sila nagpagarbo batok kanila; ug gipabantug *mo* ang imong ngalan, ingon niining adlaw. ¹¹Ug imong gibahin ang dagat sa atubangan nila, mao nga sila ming-agi sa kinataliwad-an sa dagat ibabaw sa mamala nga yuta; ug ang ilang mga manglulutos imong gipanambug ngadto sa kahiladman, ingon sa usa ka bato ngadto sa dakung dagat. ¹²Labut pa, sa usa ka haligi nga panganod ikaw nagmando kanila sa adlaw; ug sa haligi nga kalayo sa pagkagabii, aron sa pagbanwag kanila sa dalan nga ilang pagaagian. ¹³Ikaw usab mikunsad ibabaw sa bukid sa Sinai, ug nakigsulti kanila gikan sa langit, ug mihatag kanila sa matarung nga mga tulomanon ug matuod nga mga balaod, maayong kabalaoran ug mga sugo. ¹⁴Ug nagpahibalo kanila sa imong balaang adlaw nga igpapahulay, ug nagsugo kanila ug mga sugo, ug kabalaoran, ug usa ka Kasugoan, pinaagi kang Moises nga imong alagad, ¹⁵Ug naghatag kanila sa tinapay sa ilang kagutom gikan sa langit, ug nagpatubod alang kanila sa tubig nga gikan sa bato alang sa ilang kauhaw, ug nagsugo kanila nga moadto sila sa pagpanag-iya sa yuta nga imong gipanumpa nga ihatag kanila. ¹⁶Apan sila ug ang among mga amahan nanagpagarbo, ug nanagpatikig sa ilang liog, ug wala mamati sa imong mga sugo, ¹⁷Ug nanagdumili sa pagsugot, ni managpalandong *sila* sa imong mga katingalahan nga imong gibuhat sa taliwala nila, apan nagpatikig sa ilang liog, ug sa ilang pagsukol nanagtudlo ug usa ka capitan aron sa pagbalik ngadto sa ilang pagkaulipon. Apan ikaw usa ka Dios nga andam sa pagpasaylo, hupong sa gracia ug maloloy-on, mahinay sa kasuko, ug madagayaon sa mahigugmaong-kalolot, ug wala magsalikway kanila. ¹⁸Oo, sa diha nga sila minghimo ug usa ka tinunaw nga nating vaca, ug ming-ingon: Kini mao ang imong Dios nga nagdala kanimo gikan sa Egipto, ug naghimo sa dakung paghagit *sa pagpakasuko* ; ¹⁹Apan ikaw sa imong pinilo-pilo nga mga kalooy wala mosalikway kanila didto sa kamingawan: ang haligi nga panganod wala mobiya sa ibabaw nila sa adlaw, aron sa pagtultol kanila sa dalan; ni ang haligi nga kalayo sa pagkagabii, aron sa pagbanwag kanila sa kahayag, ug sa alagianan nga ilang pagaagian. ²⁰Ikaw usab naghatag sa imong maayong Espiritu aron sa pagtudlo kanila, ug wala magtungina sa manna gikan sa ilang baba, ug naghatag kanila sa tubig alang sa ilang kauhaw. ²¹Oo, kap-atan ka tuig nga ikaw nag-alima kanila didto sa kamingawan, *ug* walay nakulang kanila; ang ilang mga bisti wala mangadaan, ug ang ilang mga tiil wala manghupong. ²²Labut pa, ikaw naghatag kanila ug mga gingharian ug mga katawohan, nga imong gibahinbahin sumala sa ilang mga pahat: busa ilang gipanag-iya ang yuta sa Sihon, bisan ang yuta sa hari sa Hesbon, ug ang yuta sa Og nga hari sa Basan. ²³Ang ilang mga anak usab imong gipasanay ingon sa mga bitoon sa langit, ug imong gidala ngadto sa yuta sumala sa imong gipamulong sa ilang mga amahan, nga sila mangadto aron sa pagpanag-iya niini. ²⁴Busa ang mga anak nangadto ug nanag-iya

sa yuta, ug gidaug mo sa atubangan nila ang mga pumoluyo sa yuta, ang mga Canaanhon, ug gihatag sila sa ilang mga kamot, uban sa ilang mga hari, ug ang mga katawohan sa yuta, aron nga sila makabuhat kanila sumala sa ilang buot *pagabuhaton* .²⁵Ug ilang gipanguha ang mga ciudad nga kinutaan, ug usa ka matambok nga yuta, ug gipanag-iya ang mga balay nga puno sa mga maayong butang, mga tangke nga kinalot, kaparrasan, ug mga kaolivahan, mga kahoy nga nangaputos sa mga bunga: busa sila nangaon, ug nangabusog, ug nangatambok, ug nanagkalipay sa ilang kaugalingon tungod sa imong dakung kaayohan.²⁶Bisan pa niana sila nanagmasukihon, ug mingsukol batok kanimo, ug gitalikdan nila ang imong Kasugoan, ug gipamatay ang imong mga manalagna nga nanagpamatuod batok kanila aron sa pagpabalik kanila nganha kanimo pag-usab, ug sila nanagbuhat sa mga dagkung paghagit sa pagpakasuko.²⁷Busa ikaw nagtugyan kanila ngadto sa kamot sa ilang mga kabatok nga nagsakit kanila: ug sa panahon sa ilang kalisdanan sa mingtu-aw sila kanimo, ikaw nagpatalinghug gikan sa langit; ug sumala sa imong pinilo-pilo nga mga kalooy ikaw mihatag kanila ug mga manluluwas nga mingluwas kanila gikan sa kamot sa ilang mga kabatok.²⁸Ugaling sa tapus nga sila nakapahulay, nanaghimo sila ug dautan pag-usab sa imong atubangan, busa sila gibiyaan mo diha sa kamot sa ilang mga kaaway, mao nga sila namunoan ibabaw kanila: ngani sa mingbalik sila, ug mingsangpit kanimo, ikaw nagpatalinghug gikan sa langit; ug sa nakadaghan ikaw nagluwas kanila sumala sa imong mga kalooy.²⁹Ug nagpamatuod ka batok kanila aron nga madala mo sila pag-usab ngadto sa imong Kasugoan. Ugaling sila nagmapahitas-on pa gayud ug wala mamati sa imong mga sugo. Apan sila nakasala batok sa imong mga tulomanon (nga kong ang usa ka tawo magatuman, siya magakinabuhi tungod kanila), ug gipatalikod ang mga abaga, ug gipatikig ang ilang liog, ug wala mamati.³⁰Ngani sa daghang katuigan ikaw nag-antus kanila, ug nagpamatuod batok kanila pinaagi sa imong Espiritu pinaagi sa imong mga manalagna: ugaling wala gayud sila mamati: busa imong gihatag sila ngadto sa kamot sa mga katawohan sa kayutaan.³¹Bisan pa niana tungod sa imong pinilo-pilo nga mga kalooy ikaw wala molaglag ni mosalikway kanila; tungod kay ikaw ang usa ka Dios nga puno sa gracia ug kalooy.³²Busa karon, Dios namo, ang daku, ang makagagahum, ug ang makalilisang nga Dios, nga nagabantay sa tugon ug sa mahigugmaong-kalolot, ayaw pagsud-onga nga daw diyutay *lamang* sa imong atubangan ang tanang mga kasakit, nga mingdangat kanamo, sa among mga hari, sa among mga principe, ug sa among mga sacerdote, ug sa among mga manalagna, ug sa among mga amahan, ug sa tanan mong katawohan, sukad sa panahon sa mga hari sa Asiria hangtud niining adlaw.³³Apan ikaw matarung sa tanan nga mingdangat kanamo; kay ikaw nagmaminatud-on, apan kami nagbuhat sa kadautan;³⁴Ni ang among mga hari, ang among mga principe, ni ang among mga sacerdote, ni ang among mga amahan, nanagbantay sa imong Kasugoan, ni mingpatalinghug sa imong mga sugo ug sa imong mga pagpamatuod diin ikaw nagpamatuod batok kanila.³⁵Kay sila wala mag-alagad kanimo sa ilang gingharian, ug sa imong dakung kaayohan nga imong gihatag kanila, ug sa daku ug matambok nga yuta nga imong gihatag sa ilang atubangan, ni mingtalikod sila gikan sa ilang dautan nga mga buhat.³⁶Ania karon, kami mga ulipon niining adlaw, ug tungod sa yuta nga imong gihatag sa among mga amahan aron sa pagkaon sa mga abut niana ug sa *tanang* maayo niana, ania karon, kami mga ulipon niining *yutaa* .³⁷Ug kini mihatag ug daghang abut sa

mga hari nga imong gipahari kanamo tungod sa among mga sala: sila usab may gahum sa among mga lawas, ug sa among mga vaca, sumala sa ilang kabubut-on, ug kami ania sa dakung kasakit. ³⁸Ug ngani tungod niining tanan kami naghimo ug usa ka matinumanong tugon, ug gisulat kini: ug ang among mga principe, ang among mga Levihanon, *ug* ang among mga sacerdote, nanagtimaan niini.

¹ Ug ang mga mingtimaan mao kini; si Nehemias ang gobernador, anak nga lalake ni Hachalias, ug si Sedecias, ²Seraias, Azarias, Jeremias, ³Pashur, Amarias, Malchias, ⁴Hattus, Sebanias, Malluch, ⁵Harim, Meremoth, Obadias, ⁶Daniel, Ginethon, Baruch, ⁷Mesullam, Abias, Miamin, ⁸Maazias, Bilgai, Semeias; kini mao ang mga sacerdote. ⁹Ug ang mga Levihanon: Jesua, anak nga lalake ni Azanias, Binnui sa mga anak nga lalake ni Jenadad, Cadmiel; ¹⁰Ug ang ilang mga kaigsoonan mao si Sebanias, Odaia, Celita, Pelaias Hanan; ¹¹Micha, Rehob, Hasabias, ¹²Zachu, Serebias, Sebanias, ¹³Odaia, Bani, Beninu. ¹⁴Ang mga pangulo sa katawohan: si Pharos, Pahath-moab, Elam, Zattu, Bani, ¹⁵Bunni, Azgad, Bebai, ¹⁶Adonias, Bigvai, Adin, ¹⁷Ater, Ezechias, Azur, ¹⁸Odaia, Hasum, Besai, ¹⁹Ariph, Anathoth, Nobai, ²⁰Magpias, Mesullam, Hezir, ²¹Mesesabeel, Sadoc, Jada, ²²Pelatias, Hanan, Anaias, ²³Hoseas, Hananias, Asub, ²⁴Lohes, Pilha, Sobec, ²⁵Rehum, Hasabna, Maaseias, ²⁶Ug Ahijas, Hanan, Anan, ²⁷Malluch, Harim, Baana. ²⁸Ug ang uban sa katawohan, ang mga sacerdote, ang mga Levihanon, ang mga magbalantay sa pultahan, ang mga mag-aawit, ang mga Nethinhanon, ug silang tanan nga namulag sa ilang kaugalingon gikan sa mga katawohan sa mga yuta, ngadto sa Kasugoan sa Dios, ang ilang mga asawa, ang ilang mga anak nga lalake, ug ang ilang mga anak nga babaye, ang tagsatagsa nga may kahibalo ug may salabutan. ²⁹Sila mingtipon sa ilang mga kaigsoonan *nga mao* ang ilang mga harianon, ug ming-uyon sila sa usa ka panghimaraut, ug sa usa ka panumpa, sa paglakat sa Kasugoan sa Dios, nga gihatag ni Moises nga alagad sa Dios, ug sa pagbantay ug sa pagbuhat sa tanang mga sugo n Jehova nga atong Ginoo, ug sa iyang mga tulomanon ug sa iyang kabalaoran; ³⁰Ug nga dili namo ipaasawa ang among mga anak nga babaye, ngadto sa mga katawohan sa yuta, ni ipaasawa namo ang ilang mga anak nga babaye alang sa among mga anak nga lalake. ³¹Ug kong ang mga katawohan sa yuta managdala ug mga manggad kun bisan unsang makaon sa adlaw nga igpapahulay aron ibaligya, nga kami dili mopalit niini sa adlaw nga igpapahulay kun sa usa ka adlaw nga balaan; ug nga kami dili usab magapasagad sa ikapitong tuig, nga adunay pagpasaylo sa tagsatagsa ka utang.

³² Kami usab naghimo ug mga tulomanon alang kanamo, aron maoy ihatag namo sa tagtuig ang ikatolo ka bahin sa usa ka siclo, tungod sa pag-alagad sa balay sa among Dios; ³³Tungod sa tinapay nga *gibutang sa atubangan sa Dios*, ug tungod sa mapadayonon nga halad-nga-kalan-on, tungod sa mapadayonong halad-nga-sinunog, tungod sa mga adlaw nga igpapahulay, tungod sa mga bag-ong bulan, tungod sa nabatasan nga mga fiesta, ug tungod sa mga butang nga balaan, ug tungod sa mga halad-tungod-sa-sala sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang sa Israel, ug tungod sa tanang mga buhat sa balay sa *among* Dios. ³⁴Ug kami nagpapalad, ang mga sacerdote, ang mga

Levihanon, ug ang katawohan, aron sa paghalad sa kahoy, sa pagdala niana ngadto sa balay sa among Dios, sumala sa mga balay sa among mga amahan, sa mga panahon nga nabatasan, tuigtuig, sa pagsunog sa ibabaw sa halaran ni Jehova nga among Dios, sumala sa nahasulat sa Kasugoan; ³⁵Ug sa pagdala sa nahaunang mga bunga sa among yuta, ug sa nahaunang mga bunga sa tanang nagkalainlaing mga kahoy, tuigtuig, ngadto sa balay ni Jehova; ³⁶Ang panganay usab sa among mga anak nga lalake, ug sa among *panon nga vaca*, sumala sa nahisulat sa Kasugoan, ug sa mga panganay sa among kahayupan ug sa among mga panon sa carnero, aron dad-on ngadto sa balay sa among Dios, ngadto sa mga sacerdote nga nagaalagad sa balay sa among Dios; ³⁷Ug nga kami magadala sa nahaunang mga bunga sa among minasa, ug ang among mga halad-nga-binayaw, ug ang mga bunga sa tanang nagkalain-laing mga kahoy, ang bag-ong vino, ug ang lana, ngadto sa mga sacerdote, ngadto sa mga lawak sa balay sa among Dios; ug ang mga ikapulo sa among yuta ngadto sa mga Levihanon; kay sila, ang mga Levihanon nanagdawat sa mga bahin nga ikapulo sa tanang mga ciudad sa among binuhatan sa yuta. ³⁸Ug ang sacerdote ang mga anak nga lalake ni Aaron igakauban sa mga Levihanon, sa diha nga ang mga Levihanon manguha sa mga ikapulo: ug ang mga Levihanon magadala sa ikapulo sa mga ikapulo ngadto sa balay sa among Dios, ngadto sa mga lawak, ngadto sa tipiganan *sa* bahandi. ³⁹Kay ang mga anak sa Israel ug ang mga anak ni Levi magadala sa halad-nga-binayaw nga mga trigo, sa bag-ong vino, ug sa lana, ngadto sa mga lawak, diin ang mga sudlanan sa balaang puloy-anan, ug ang mga sacerdote nga nanag-alagad, ug ang mga magbalantay sa pultahan, ug ang mga mag-aawit: ug kami dili mobiya sa balay sa among Dios.

¹ Ug ang mga principe sa katawohan nanagpuyo sa Jerusalem: ang uban sa katawohan usab nanagpapalad, aron sa pagdala sa usa sa napulo aron sa pagpuyo diha sa Jerusalem, ang balaan nga ciudad, ug ang siyam ka bahin sa *laing* mga ciudad. ²Ug ang katawohan nanalangin sa tanang mga tawo nga nanaghatag sa ilang kaugalingon sa kinabubut-on sa pagpuyo sa Jerusalem. ³Karon kini mao ang mga pangulo sa lalawigan nga namuyo sa Jerusalem: apan niining mga lungsod sa Juda nanagpuyo ang tagsatagsa sa iyang yuta nga kaugalingon sa ilang mga ciudad, *nga mao* ang Israel, ang mga sacerdote, ug ang mga Levihanon, ug ang mga Nethinhanon, ug ang mga anak sa mga alagad ni Salomon. ⁴Ug sa Jerusalem namuyo ang pipila sa mga anak sa Juda ug ang mga anak sa Benjamin. Sa mga anak sa Juda; si Athaias anak nga lalake ni Uzziyas, anak nga lalake ni Zacharias, anak nga lalake ni Amarias, anak nga lalake ni Sephatias, anak nga lalake ni Mahalaleel, sa mga anak ni Phares. ⁵Ug si Maasias ang anak nga lalake ni Baruch, anak nga lalake ni Colboze, anak nga lalake ni Hazaias, anak nga lalake ni Adaias, anak nga lalake ni Joiarib, anak nga lalake ni Zacharias, anak nga lalake sa Silonihanon. ⁶Ang tanang mga anak nga lalake ni Phares nga namuyo sa Jerusalem may upat ka gatus kan-uman ug walo ka mga maisug nga tawo. ⁷Ug kini mao ang mga anak nga lalake ni Benjamin: si Salu anak nga lalake ni Mesullam, anak nga lalake ni Joed, anak nga lalake ni Pedaias, anak nga lalake ni Colaias, anak nga lalake ni Maaseias, anak nga lalake

ni Ithiel, anak nga lalake ni Jesaia. ⁸Ug sunod kaniya, si Gabbai, Sallai, siyam ka gatus kaluhaan ug walo. ⁹Ug si Joel, anak nga lalake ni Zichri maoy ilang magtatan-aw: ug si Jehudas anak nga lalake ni Senua, maoy ikaduha nga sinaligan sa lungsod. ¹⁰Ang sa mga sacerdote: Jedaias anak nga lalake ni Joiarib, Jachin, ¹¹Si Seraias anak nga lalake ni Hicias, anak nga lalake ni Mesullam, anak nga lalake ni Sadoc, anak nga lalake ni Meraioth, anak nga lalake ni Ahitub, ang pangulo sa balay sa Dios, ¹²Ug ang ilang mga kaigsoonan nga nanagbuhay sa bulohaton sa balay may walo ka gatus kaluhaan ug duha: ug si Adaias anak nga lalake ni Jeroham, anak nga lalake ni Pelaias, anak nga lalake ni Amsi, anak nga lalake ni Zacharias, anak nga lalake ni Pashur, anak nga lalake ni Malachias, ¹³Ug ang iyang mga kaigsoonan, mga pangulo sa *kabalayan* sa mga amahan, may duruha ka gatus kap-atan ug duha; ug si Amasai anak nga lalake ni Azarael, anak nga lalake ni Azai, anak nga lalake ni Mesillemoth, anak nga lalake ni Immer, ¹⁴Ug ang ilang mga kaigsoonan, gamhanang mga tawo sa kaisug, may usa ka gatus kaluhaan ug walo: ug ang ilang magtatan-aw mao si Zabdiel, anak nga lalake ni Gedolim. ¹⁵Ug ang sa mga Levihanon: si Semaias anak nga lalake ni Hassub, anak nga lalake ni Azricam, anak nga lalake ni Hasabias, anak nga lalake ni Buni, ¹⁶Ug si Sabethai ug si Jozabad, sa mga pangulo sa mga Levihanon, nga may pagdumala sa bulohaton sa gawas sa balay sa Dios; ¹⁷Ug si Mattanias anak nga lalake ni Micha, anak nga lalake ni Zabdi, anak nga lalake ni Asaph, mao ang pangulo sa pagsugod sa mga pagpasalamat sa pag-ampo, ug si Bacbucias ang ikaduha sa taliwala sa iyang mga kaigsoonan; ug si Abda anak nga lalake ni Samua, anak nga lalake ni Galal, anak nga lalake ni Jeduthun. ¹⁸Ang tanang mga Levihanon sa balaang ciudad may duruha ka gatus kawaloan ug upat. ¹⁹Labut pa ang mga magbalantay sa pultahan, si Accub, Talmon, ug ang ilang mga kaigsoonan, nga nanagbantay sa mga ganghaan may usa ka gatus kapitoan ug duha. ²⁰Ug ang nanghibilin sa Israel, sa mga sacerdote, sa mga Levihanon, dinha sa tanang mga lungsod sa Juda, ang tagsatagsa diha sa iyang panulondon. ²¹Apan ang mga Nethinhanon nanagpuyo sa Ophel: ug si Siha ug si Gispa maoy mga pangulo sa mga Nethinhanon. ²²Ang magtatan-aw usab sa mga Levihanon nga didto sa Jerusalem mao si Uzzi anak nga lalake ni Bani, anak nga lalake ni Hasabias, anak nga lalake ni Mattanias, anak nga lalake ni Micha sa mga anak nga lalake ni Asaph, ang mga mag-aawit ibabaw sa mga bulohaton sa balay sa Dios. ²³Kay may usa ka sugo gikan sa hari mahitungod kanila, ug may usa ka bahin nga natagana alang sa mga mag-aawit, igo sa kinahanglan sa adlaw-adlaw. ²⁴Ug si Pethabias anak nga lalake ni Mesezabel, sa mga anak ni Zerah nga anak nga lalake ni Juda, diha sa kamot sa hari sa tanang mga butang mahitungod sa katawohan. ²⁵Ug mahitungod sa mga balangay, ug sa ilang mga kaumahan, ang uban sa mga anak sa Juda nanagpuyo sa Chiriath-arba ug sa mga lungsod niana, ug sa Dibon, ug sa mga lungsod niana, ug sa Jecabseel ug sa mga balangay niana, ²⁶Ug sa Jesua, ug sa Moladah, ug sa Beth-pelet, ²⁷Ug sa Hasar-sual, ug sa Beer-seba ug ang mga lungsod niana, ²⁸Ug sa Siclag, ug sa Mechona, ug sa mga lungsod niana, ²⁹Ug sa En-rimmon, ug sa Soreah, ug sa Harmuth, ³⁰Zanoah, Adullam, ug ang ilang mga balangay, Lachis ug ang mga kaumahan niana, Azeca ug ang mga lungsod niana. Busa sila nanagpahaluna gikan sa Beer-seba ngadto sa walog sa Gehinom. ³¹Ang mga anak sa Benjamin usab *nagpuyo* sukad sa Geba ngadto sa Michmas ug sa Aia, ug sa Beth-el ug sa mga lungsod niana,

³²Sa Anathoth, Nob, Ananiah; ³³Hasor, Rama, Gitthaim, ³⁴Hadid, Seboim, Neballath, ³⁵Lod, ug Ono, ang walog sa mga batid nga tawo sa buhat. ³⁶Ug sa mga Levihanon, *ang* pipila ka mga ginsakpan sa Juda *giipon* sa Benjamin.

¹ Karon kini mao ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon nga nanguban pagtungas kang Zorobabel ang anak nga lalake ni Sealthiel, ug Jesua: Seraias, Jeremias, Esdras, ²Amarias, Malluch, Hartus, ³Sechanias, Rehum, Meremoth, ⁴Iddo, Ginetho, Abias, ⁵Miamin, Maadias, Bilga, ⁶Semaias, ug Joiarib, Jedaias, ⁷Sallum, Amoc, Hilcias, Jedaias. Kini mao ang mga pangulo sa mga sacerdote ug sa ilang mga kaigsoonan sa mga adlaw ni Jesua. ⁸Labut pa ang mga Levihanon: si Jesua, Binnui, Cadmiel, Serebias, Juda, *ug* Mathanias, nga maoy pangulo sa mga alawiton sa pagpasalamat, siya ug ang iyang mga kaigsoonan. ⁹Si Bacbucias usab, ug si Unni, ilang mga kaigsoonan, maoy mopuli kanila sumala sa ilang mga katungdanan. ¹⁰Ug si Jesua nanganak kang Joiacim, ug si Joiacim nanganak kang Eliasib, ug si Eliasib nanganak kang Joiada, ¹¹Ug si Joiada nanganak kang Jonathan, ug si Jonathan nanganak kang Jaddua. ¹²Ug sa mga adlaw ni Joiacim diin ang mga sacerdote, mga pangulo sa *kabalayan* sa mga amahan: ni Seraias, si Meraias; ni Jeremias, si Hananias; ¹³Ni Esdras, si Mesullam, ni Amarias, si Johanan; ¹⁴Ni Melicha, si Jonathan; ni Sebanias, si Jose; ¹⁵Ni Harim, si Adna; ni Meraioth, si Helcai; ¹⁶Ni Iddo, si Zacarias; ni Ginnethon, si Mesullam; ¹⁷Ni Abias, si Zichri; ni Miniamin, ni Moadias, si Piltai; ¹⁸Ni Bilga, si Sammua: ni Semaias, si Jehonathan; ¹⁹Ni Joiarib, si Mathenai; ni Jedaias, si Uzzi; ²⁰Ni Sallai, si Callai; ni Amoc, si Eber; ²¹Ni Hilcias, si Hasabias; ni Jedaias, si Nathanael. ²²Mahitungod sa mga Levihanon, sa mga adlaw ni Eliasib, ni Joiada, ug ni Johanan, ug ni Jaddua, gipanulat ang mga pangulo sa *kabalayan* sa mga amahan; ang mga sacerdote usab sa pagkahari ni Dario sa Persia. ²³Ang mga anak nga lalake ni Levi, mga pangulo sa *kabalayan* sa mga amahan gipanulat sa basahon sa mga Cronicas, bisan hangtud sa mga adlaw ni Johanan ang anak nga lalake ni Eliasib. ²⁴Ug ang mga pangulo sa mga Levihanon: si Hasabias, si Serebias, ug si Jesua, anak nga lalake ni Cadmiel, uban sa ilang mga kaigsoonan nga mopuli kanila, aron sa pagdayeg ug sa pagpasalamat sumala sa sugo ni David, ang tawo sa Dios, ang bantay nga nagapuli-puli. ²⁵Si Mathanias, ug si Bacbucias, si Obadias, si Mesullam, si Talmon, si Accub, maoy mga magbalantay sa pultahan nga nanagbantay sa mga balay nga tipiganan sa mga ganghaan. ²⁶Kini *silá buhi pa* sa mga adlaw ni Joiacim, anak nga lalake ni Jesua, anak nga lalake ni Josadac, ug sa mga adlaw ni Nehemias nga gobernador, ug ni Esdras nga sacerdote ang magsusulat.

²⁷ Ug sa *fiesta sa* pagpahanugod sa kuta sa Jerusalem ilang gipangita ang mga Levihanon sa tanan nilang mga dapit, aron sa pagdala kanila ngadto sa Jerusalem, aron sa pagsaulog *niini* uban ang kasadya inubanan sa mga pagpasalamat, ug sa pag-awit; uban sa mga piyangpiyang, mga kinuldasang tulonggon, ug mga alpa. ²⁸Ug ang mga anak nga lalake sa mga mag-aawit nanagtigum sa ilang kaugalingon sa tingub, ang gikan sa kapatagan nga nagalibut sa Jerusalem, ug ang gikan sa mga balangay sa mga taga-Netophati; ²⁹Gikan sa Gilgal usab, ug gikan sa kaumahan sa Geba ug Azmaveth; kay ang mga mag-aawit nanagtukod kanila ug mga balangay libut sa Jerusalem.

³⁰Ug ang mga sacerdote ug ang mga Levihanon nanagpapatli sa ilalng kaugalingon; ug ilang gihinloan ang katawohan ug ang mga ganghaan, ug ang kuta. ³¹Unya akong gidala ang mga principe sa Juda ibabaw sa kuta, ug nagtudlo ug duruha ka dagkung pundok nga nanagpasalamat ug nanagpasunding; *diin ang usa* milakaw dapit sa too ibabaw sa kuta padulong sa ganghaan nga kallibangan: ³²Ug sunod kaniya miadto si Osaias, ug ang katunga sa mga principe sa Juda, ³³Ug si Azarias, si Esdras, ug si Mesullam. ³⁴Si Juda, ug si Benjamin, ug si Semaias, ug si Jeremias, ³⁵Ug pipila sa mga anak nga lalake sa mga sacerdote nanagdala ug mga trompeta: si Zacarias, ang anak nga Semaias, ang anak nga lalake ni Semaias, ang anak nga lalake ni Mathanias, anak nga lalake ni Michaias, anak nga lalake ni Zachur, anak nga lalake ni Asaph; ³⁶Ug ang iyang mga kaigsoonan, si Semaias, ug si Azarel, si Milalai, si Gilalai, si Maai, si Nathanael, ug si Juda, si Hanani, nagdala sa mga tulonggon ni David ang tawo sa Dios; ug si Esdras nga magsusulat diha sa unahan nila. ³⁷Ug diha sa tupad sa ganghaan sa tuburan, ug tul-id sa ilang unahan, nanungas sila sa hagdanan sa ciudad ni David, sa sak-anan sa kuta, ibabaw sa balay ni David, ibsan ngadto sa ganghaan sa tubig dapit sa silangan. ³⁸Ug ang lain nilang pundok nga nagpasaamat misugat kanila, ug ako sunod kanila, uban sa katunga sa katawohan, ibabaw sa kuta, ibabaw sa torre sa mga hasohasan, bisan pa ngadto sa halapad nga kuta. ³⁹Ug ibabaw sa ganghaan sa Ephraim, ug tupad sa daan nga ganghaan, ug sa ganghaan sa isda. ug sa torre ni Hananeel, ug sa torre sa Hammeah, bisan pa ngadto sa ganghaan sa mga carnero; ug sila minghunong sa ganghaan nga balantayan. ⁴⁰Busa nangtindog ang duruha ka panon kanila nga nanagpasalamat didto sa balay sa Dios, ug ako, ug ang katunga sa mga punoan uban kanako. ⁴¹Ug ang mga sacerdote, si Eliacim, si Maaseias, si Miniamin, si Michaias, si Elioenai, si Zacarias, ug si Hananiaas, nanagdala ug mga trompeta. ⁴²Ug si Maaseias, ug si Semeias, ug si Eleazar, ug si Uzzi, ug si Johanan, ug si Malchias, ug si Elam, ug si Ezer. Ug ang mga mag-aawit nanagawit sa makusog nga tingog, uban ni Israhia nga ilang pangulo. ⁴³Ug sila nanaghalad ug mga dagkung halad niadtong adlaw, ug nagmalipayon; kay ang Dios naglipay kanila uban sa dakung kalipay; ug ang mga babaye usab ug ang mga kabataan nanaglipay; mao nga ang kalipay sa Jerusalem nadungog bisan ngadto sa halayo.

⁴⁴Ug niadtong adlawa gitudlo ang mga tawo sa pag-atiman sa mga lawak alang sa mga bahandi, alang sa mga halad-nga-binayaw, alang sa mga inunahan-nga-halad, ug alang sa mga ikapulo, aron pagatigumon ngadto kanila, sumala sa kaumahan sa mga ciudad, ang mga bahin nga gitudlo sa Kasugoan alang sa mga sacerdote ug mga Levihanon: kay ang Juda nalipay tungod sa mga sacerdote ug sa mga Levihanon nga nanag-alagad. ⁴⁵Ug ilang gibantayan ang sugo sa ilang Dios, ug ang sugo sa paghinlo, ug *maoy gihimo* sa mga mag-aawit ug sa mga magbalantay sa pultahan, sumala sa sugo ni David, ug si Salomon nga iyang anak. ⁴⁶Kay sa mga adlaw ni David ug ni Asaph kanhi may usa ka pangulo sa mga mag-aawit, ug may mga awit sa pagdayeg ug pagpasalamat sa Dios. ⁴⁷Ug ang tibook Israeal sa mga adlaw ni Zorobabel, ug sa mga adlaw ni Nehemias, minghatag sa mga bahin sa mga mag-aawit ug sa mga magbalantay sa pultahan, sumala sa gikinahanglan adlaw-adlaw; ug ilang gilain ang *mahitungod* sa mga Levihanon; ug gilain sa mga Levihanon ang mahitungod sa mga anak nga lalake ni Aaron.

¹ Niadtong adlaw ilang gibasa ang basahon ni Moises diha sa katiguman sa katawohan; ug may nakaplagan nga nahisulat, nga usa ka Amonhanon ug usa ka Moabnon dili na gayud makasulod sa katilingban sa Dios sa walay katapusan. ²Tungod kay wala nila tagboa ang mga anak sa Israel sa tinapay, ug tubig, apan mingsuhol kang Balaam batok kanila, aron sa pagtunglo kanila: bisan pa niana ang among Dios miilis sa pagtunglo ngadto sa usa ka panalangin. ³Ug nahitabo, sa nadunggan nila ang Kasugoan, nga ilang gibulag gikan sa Israel ang tanang nagkasagol nga panon sa katawohan. ⁴Karon sa wala pa kini, si Eliasib, ang sacerdote nga gitudlo sa pag-atiman sa mga lawak sa balay sa among Dios, nga may pakighiusa kang Tobias, ⁵Nakaandam alang kaniya ug usa ka dakung lawak, diin kaniadto ilang gibutang ang mga halad-nga-kalan-on, ang incienso, ug ang mga sudlanan, ug ang mga ikapulo sa trigo, ang bagong vino, ug ang lana, nga gihatag pinaagi sa mga sugo sa mga Levihanon, ug sa mga mag-aawit, ug sa mga magbalantay sa pultahan; ug sa mga halad-nga-binayaw alang sa mga sacerdote. ⁶Apan sa tanan niining mga *panahona* ako wala didto sa Jerusalem; kay sa ikakatloan ug duha ka tuig ni Artajerjes nga hari sa Babilonia miadto ako sa hari; ug sa tapus ang pipila ka mga adlaw misanghid ako sa hari. ⁷Ug ako miadto sa Jerusalem, ug nakahibalo sa kadautan nga gihimo ni Eliasib alang kang Tobias, sa pag-andam kaniya ug usa ka lawak diha sa mga sawang sa balay sa Dios. ⁸Ug kini nakahatag kanako sa hilabihang kapungot: busa akong gipanalibay sa gawas ang tanang mga butang sa balay ni Tobias gikan sa lawak. ⁹Unya ako misugo, ug ilang gihinloan ang mga lawak: ug didto akong gidala pag-usab ang mga sudlanan sa balay sa Dios, lakip ang mga halad-nga-kalan-on ug ang mga incienso.

¹⁰ Ug nakita ko nga ang mga bahin sa mga Levihanon wala ihatag kanila; mao nga ang mga Levihanon ug ang mga mag-aawit, nga nanagbuhat sa bulohaton, nangalagiw ang tagsatagsa ngadto sa iyang uma ¹¹Unya nakiglalis ako sa mga punoan ug miingon: Nganong gibiyaaan ang balay sa Dios? Ug akong gitigum silang tanan sa tingub, ug gibutang sila sa ilang dapit. ¹²Unya nagdala ang tibook Juda sa bahin nga ikapulo sa trigo, ug sa bag-ong vino, ug sa lana ngadto sa mga tipiganan sa bahandi. ¹³Ug nagtudlo ako ug mga mamahandi nga mag-atiman sa mga tipiganan sa mga bahandi, si Selemias nga sacerdote, ug si Sadoc nga magsusulat, ug sa mga Levihanon, si Pedaias; ug sunod kanila si Hanan anak nga lalake ni Zaccur, anak nga lalake ni Mathanias; kay sila giisip nga matinumanon ug ang ilang katungdanan mao ang pagbahinbahin ngadto sa ilang mga kaigsoonan. ¹⁴Hinumdumi ako, Oh Dios ko, mahitungod niini, ug ayaw pagpapasa ang akong mga maayong buhat nga akong nabuhat alang sa balay sa akong Dios, ug alang sa mga pagtuman niana.

¹⁵ Niadtong mga adlaw ako nakakita didto sa Juda sa pipila ka mga tawo nga nagagiuk sa pug-anan sa vino sa adlaw nga igpapahulay, ug nanagdala ug mga hinugpong, ug nanagsangon sa mga asno; ingon man usab sa vino, parras, ug mga higuera, ug tanang nagkalainlaing palas-anon, nga ilang gidala ngadto sa Jerusalem sa adlaw nga igpapahulay: ug ako nagpamatuod batok kanila sa adlaw nga sila nagbaligya ug mga makaon. ¹⁶Didto namuyo usab ang mga tawo sa Tiro nga nagdala ug isda, ug tanang nagkalainlain nga mga baligya, ug gibaligya sulod sa adlaw nga igpapahulay ngadto sa anak sa Juda, ug Jerusalem. ¹⁷Unya ako nakiglalis sa mga harianon sa Juda, ug miingon kanila: Unsang kadautan nga butang kining inyong gibuhay, ug gilapas ang adlaw nga

igpapahulay? ¹⁸Wala ba magbuhat ang inyong mga amahan niana, ug wala ba ang atong Dios magdala niining kadautan sa ibabaw kanato ug niining ciudara? Ngani nga kamo magdala pa gayud ug daghang kaligutgut sa Israel tungod sa paglapas sa adlaw nga igpapahulay. ¹⁹Ug nahitabo, nga sa misugod na ang kangitngit diha sa mga ganghaan sa Jerusalem sa wala pa ang adlaw nga igpapahulay, ako misugo nga ang mga pultahan takpan, ug misugo nga kini dili pagbuksan hangtud sa liwas sa adlaw nga igpapahulay: ug pipila sa akong mga alagad gibutang ko sa mga ganghaan, aron nga wala nay palas-anon nga pagadad-on sulod sa adlaw nga igpapahulay. ²⁰Busa ang mga magpapatigayon ug ang mga nagbaligya sa tanang nagkalainlaing mga baligya namaligya gawas sa Jerusalem sa nakausa kun sa nakaduha. ²¹Unya mitutol ako batok kanila, ug miingon kanila: Nganong nagpabilin kamo libut sa kuta? Kong buhaton ninyo *kini* pag-usab patilawon ko kamo. Sukad niadtong adlaw hangtud *sa ubang panahon* wala na sila bumalik sa adlaw nga igpapahulay. ²²Ug akong gisugo ang mga Levihanon nga sila maghinlo sa ilang kaugalingon, ug nga sila manuol ug managbantay sa mga ganghaan aron sa pagbalaan sa adlaw nga igpapahulay. Hinumdumi *kini* alang kanako, Oh Dios ko, kini usab, ug luwasa ako tungod sa pagkadaku sa imong mahigugmaong-kalolot.

²³Niadtong mga adlaw nakita ko usab ang mga Judio nga nangasawa sa mga babaye sa Asdod, sa Ammon ug sa Moab: ²⁴Ug ang ilang mga anak nagsulti sa katunga sa sinultihan sa Asdod, ug dili makasulti sa sinultihan sa mga Judio, kondili sumala sa sinultihan sa tagsatagsa ka katawohan. ²⁵Ug ako nakiglalis kanila, ug nagtunglo kanila, ug gibunalan ko ang pipila kanila, gilarot *ko* ang ilang mga buhok, ug gipapanumpa ko sila tungod sa Dios sa pag-ingon: Dili kamo magpaasawa sa inyong mga anak nga babaye ngadto sa ilang mga anak nga lalake, ni ipaasawa ang ilang mga anak nga babaye sa inyong mga anak nga lalake, kun alang kaninyo. ²⁶Wala ba si Salomon nga hari sa Israel makasala tungod niining mga butanga? Ngani kay sa daghang mga nasud walay hari nga sama kaniya, ug siya gihigugma sa iyang Dios, ug ang Dios naghimo kaniyang hari sa Israel: bisan pa niana, kay kaniya ang lain nga mga babaye nanagpakasala. ²⁷Mamati ba diay kami kaninyo aron sa pagbuhat niining dakung kadautan sa paglapas batok sa atong Dios sa pagpangasawa sa lumalangyaw nga mga babaye? ²⁸Ug ang usa sa mga anak nga lalake ni Joiada, ang anak nga lalake ni Eliasib ang labawng sacerdote, maoy umagad nga lalake ni Sanballat ang Horonhanon: busa gipapahawa ko siya gikan kanako. ²⁹Hinumdumi sila, Oh Dios ko, tungod kay ilang gihugawan ang pagkasacerdote, ug ang tugon sa pagkasacerdote, ug sa mga Levihanon. ³⁰Sa ingon niana gihinloan ko sila gikan sa tanang mga lumalangyaw, ug nagtudlo ug mga bahin alang sa mga sacerdote, ug alang sa mga Levihanon, ang tagsatagsa sa iyang buhat; ³¹Ug alang sa halad-nga-kahoy, sa panahon nga nabatasan, ug alang sa mga inunahang bunga. Hinumdumi ako, Oh Dios ko, tungod sa kaayohan.

¹ Ug nahitabo sa mga adlaw ni Assuero (kini mao si Assuero nga naghari sukad sa India bisan hangtud sa Etiopia, ibabaw sa usa ka gatus kaluhaan ug pito ka lalawigan), ²Nga niadtong mga

adlaw sa paglingkod ni Assuero nga hari sa trono sa iyang gingharian nga diha sa Susan nga mao ang palacio; ³Sa ikatolo ka tuig sa iyang paghari, siya naghimo ug usa ka combira sa tanan niyang mga principe ug sa iyang mga alagad; ang gahum sa Persia ug Media, ang mga halangdon ug ang mga principe sa mga lalawigan, maoy diha sa iyang atubangan; ⁴Sa diha nga gipakita niya ang mga bahandi sa iyang mahimayaong gingharian ug ang kadunggan sa iyang labaw nga pagkahalangdon sa daghang mga adlaw, bisan sa usa ka gatus ug kawaloan ka adlaw. ⁵Ug sa natuman na kining mga adlaw, ang hari naghimo ug usa ka combira sa tibook nga katawohan nga nanambong diha sa Susan nga mao ang palacio, dagku ug gagmay, pito ka adlaw, diha sa sawang sa tanaman sa palacio sa hari. ⁶Didto *may mga tabil nga maputing panapton, sa verde, ug sa azul*, nga gihigut pinaagi sa mga pisi sa lino nga fino ug purpura ngadto sa mga singsing nga salapi ug sa mga haligi nga marmol: ang mga higdaanan nga bulawan ug salapi, ibabaw sa usa ka salug nga tisa nga mapula, ug maputi, ug madalag, ug maitum nga marmol. ⁷Ug ilang gihatagan sila ug mga ilimnon sa mga sudlanan nga bulawan (ang mga sudlanan nga nanagkalainlain), ug ang harianong vino nga daghan, sumala sa pagkamadagayaon sa hari. ⁸Ug ang pag-inum pinasubay sa balaod; walay makapugos; kay ingon nga ang hari nagtudlo sa tanang mga punoan sa iyang balay, nga sila managbuhat sumala sa kabubut-on sa tagsatagsa. ⁹Si Vasthi usab nga reina, naghimo ug usa ka combira alang sa mga babaye sa harianong balay nga iya ni Assuero nga hari.

¹⁰ Sa ikapito ka adlaw, sa nagmalipayon ang kasingkasing sa hari tungod sa vino, iyang gisugo si Mehuman, si Biztha, si Harbona, si Bigtha, ug si Abagtha, si Zetar, ug si Carcas, ang pito ka mga eunucos nga nanag-alagad sa atubangan ni Assuero nga hari. ¹¹Sa pagdala kang Vasthi nga reina sa atubangan sa hari lakip ang mga harianong purongpurong, aron sa pagpakita sa mga katawohan ug sa mga principe sa iyang kaanyag; kay siya matahum nga pagatan-awon. ¹²Apan ang reina nga si Vasthi nagdumili sa pag-adto sumala sa sugo sa hari nga gidala sa mga eunucos; busa ang hari naligutgut kaayo ug ang iyang kasuko misilaub diha kaniya. ¹³Unya ang hari miingon sa mga manggialamon nga tawo, nga nanghibalo sa mga panahon (kay maoy batasan sa hari kaniadto tungod sa tanan nga nanghibalo sa balaod ug paghukom; ¹⁴Ug ang sunod kaniya, mao si Carsena, si Sethar, si Admatha, si Tharsis, si Meres, si Marsena, si Memucan, ang pito ka mga principe sa Persia ug Media, nga nakakita sa nawong sa hari ug ming-una sa paglingkod sa gingharian), ¹⁵Unsay atong pagabuhaton sa reina nga si Vasthi sumala sa balaod, tungod kay wala niya buhata ang sugo sa hari nga si Assuero nga gidala sa mga eunucos? ¹⁶Ug si Memucan mitubag sa atubangan sa hari ug sa mga principe: Si Vasthi nga reina wala masayup batok sa hari lamang, kondili sa tanan usab nga mga principe, ug sa tanang mga katawohan nga anaa sa mga lalawigan ni hari Assuero. ¹⁷Kay kining buhata sa reina modangat sa halayong dapit ngadto sa tanang mga babaye, aron himoon ang ilang mga bana nga talamayon sa ilang mga mata, kong unya kini ikasugilon: Ang hari nga si Assuero nagsugo kang Vasthi nga paadtoon ngadto sa iyang atubangan, apan siya wala umadto. ¹⁸Ug niining adlaw ang mga princesa sa Persia ug Media nga nakadungog sa buhat sa reina moingon *niini* sa tanang mga principe sa hari. *Busa manggula* ang hilabihang pagtamay ug kaligutgut. ¹⁹Kong kini makapahimuot sa hari, ipagula ang usa ka harianong sugo gikan kaniya, ug ipasulat kini uban

sa mga balaod sa mga Persiahanon ug Medianhon nga kini dili mabalhin, nga si Vasthi dili na moanha sa atubangan ni Assuero nga hari; ug ipahatag sa hari ang kahimtang nga harianon sa lain nga labing maayo pa kay *kang Vasthi*. ²⁰Ug kong ang sugo sa hari nga iyang pagabuhaton igasangyaw sa tibook niyang gingharian (kay kini daku), ang tanang mga asawa mohatag sa kadunggan sa ilang mga bana, sa dagku kun sa gagmay. ²¹Ug ang pulong nakapahimuot sa hari ug sa mga principe; ug ang hari nagbuhat sumala sa pulong ni Memucan: ²²Kay siya nagpadala ug mga sulat sa tanang mga lalawigan sa hari, sa tagsatagsa ka lalawigan sumala sa nahisulat didto, ug sa tagsatagsa ka katawohan sumala sa ilang pinulongan, nga ang tagsatagsa ka tawo mgahari sa iyang kaugalingong balay, ug magasulti sumala sa pinulongan sa katawohan.

¹ Sa tapus niining mga butanga, sa nahupay na ang kaligutgut sa hari nga si Assuero, siya nahinumdom kang Vasthi, ug unsa ang iyang nabuhat, ug unsa ang gipahamtang batok kaniya. ²Unya miingon ang mga alagad sa hari nga nagaalagad kaniya: Papangitai ang hari ug mga maanyag nga batan-ong ulay: ³Ug patudloa ang hari ug mga pangulo sa tanang mga lalawigan sa iyang gingharian, aron ilang tigumon ang tanang maanyag nga mga batan-ong ulay ngadto sa Susan nga mao ang palacio, sa balay sa mga babaye, ngadto sa pagbantay ni Hagai, ang eunoco sa palacio sa hari, ang magbalantay sa mga babaye; ug ipahatag kanila ang mga butang nga ighihinlo kanila; ⁴Ug ipahimong reina ang dalaga nga makapahimuot sa hari ilis kang Vasthi. Ug ang butang nakapahimuot sa hari, ug *kini* iyang gibuhat. ⁵Sa Susan nga mao ang palacio may usa ka Judio kansang ngalan mao si Mardocheo, anak nga lalake ni Jair, anak nga lalake ni Simi, anak nga lalake ni Cis, usa ka Benjaminhon, ⁶Nga gidala gikan sa Jerusalem lakip sa mga binihag nga nangabihag uban kang Jechonias, hari sa Juda, nga gibihag ni Nabucodonosor hari sa Babilonia. ⁷Ug iyang gimatoto si Hadassa, nga mao si Ester, ang anak nga babaye sa iyang uyoan: kay siya walay amahan ni inahan, ug ang dalaga maanyag ug matahum; ug sa pagkamatay sa iyang amahan ug inahan, gikuha siya ni Mardocheo, giisip nga iyang anak nga babaye. ⁸Busa nahitabo, sa diha nga ang sugo sa hari ug ang iyang pagbulot-an gibatalinghugan, ug sa diha nga may daghang mga dalaga nga natigum ngadto sa Susan, nga mao ang palacio ngadto sa pagbantay ni Hagai, si Ester gidala ngadto sa balay sa hari, ngadto sa pagbantay ni Hagai, ang magbalantay sa mga babaye. ⁹Ug ang dalaga nakapahimuot kaniya, ug siya nakadawat sa kalooy nga *gikan* kaniya; ug sa dihadhiha gihatag kaniya ang iyang mga butang nga ighihinlo lakip sa iyang mga bahin, ug ang pito ka mga piniling dalaga nga igahatag kaniya gikan sa balay sa hari: ug iyang gibalhin siya ug ang iyang mga dalaga sa labing maayo nga dapit sa balay sa mga babaye. ¹⁰Si Ester wala magapahibalo sa iyang katawohan ni sa iyang kaubanan; kay si Mardocheo nagsugo kaniya nga dili niya kini ipahibalo. ¹¹Ug si Mardocheo naglakat adlaw-adlaw sa atubangan sa sawang sa balay sa mga babaye, aron nga siya mahibalo kong unsa ang kahimtang ni Ester, ug kong unsa ang mahitabo kaniya. ¹²Karon sa diha nga higayon na sa tagsatagsa ka dalaga ang pag-adto sa hari nga si Assuero, sa tapus niana gibuhat kaniya sumala sa balaod sa mga babaye nga napulo ug duha ka bulan (kay ang mga adlaw sa ilang

pagpahinlo ingon niini, unom ka bulan sa lana sa mira, ug unom ka bulan sa matam-is nga mga pahumot, ug lakip ang mga butang sa pagpahinlo sa mga babaye).¹³Unya niining paagiha midangat ang dalaga ngadto sa hari: Bisan unsa ang iyang gikinahanglan gihatag kaniya nga nagauban kaniya gikan sa balay sa mga babaye ngadto sa balay sa hari.¹⁴Sa pagkagabii siya miadto, ug sa pagkaugma siya mibalik ngadto sa ikaduhang balay sa mga babaye, ngadto sa pagbantay ni Saasgaz, ang eunuco sa palacio sa hari, nga maoy nagbantay sa mga puyopuyo; siya wala na mahiadto sa hari gawas kong siya gikahimut-an sa hari, ug siya gitawag pinaagi sa ngalan.¹⁵Karon sa miabut na ang panahon ni Ester, ang anak nga babaye ni Abihail, nga uyoan ni Mardocheo, nga nagmatoto kaniya ingon sa iyang anak nga babaye, nga siya moadto na sa hari, siya wala magkinahanglan sa bisan unsa gawas sa gitudlo ni Hagai ang eunuco sa palacio sa hari, ang magbalantay sa mga babaye. Ug si Ester nakabaton sa paghigugma sa tanan nga nagtan-aw kaniya.¹⁶Busa si Ester gidala ngadto kang Assuero nga hari sa harianong balay sa ikapulo ka bulan, nga mao ang bulan sa Tebeth, sa ikapito ka tuig sa iyang paghari.¹⁷Ug ang hari nahagugma kang Ester labaw sa tanang mga babaye, ug siya nakabaton sa labaw nga gugma ug kalolot sa iyang pagtan-aw labaw sa tanang mga ulay; mao nga iyang gibutang ang harianong purongpurong sa iyang ulo, ug gihimo siya nga reina ilis kang Vasthi.¹⁸Unya ang hari naghimo ug usa ka dakung combira sa tanan niyang mga principe ug sa iyang mga alagad, bisan kang Ester nga combira; ug iyang gihimo ang usa ka pagpahulay sa mga lalawigan, ug naghatag ug mga gasa sumala sa pagkamadagayaon sa hari.¹⁹Ug sa natigum na ang mga ulay sa ikaduhang panahon, unya si Mardocheo milingkod sa ganghaan sa hari.²⁰Si Ester wala pa magpahibalo sa iyang kaubanan ni sa iyang katawohan; ingon sa gisugo ni Mardocheo kaniya: kay si Ester nagtuman sa sugo ni Mardocheo, sama sa didto nga nagatubo pa siya uban kaniya.

²¹ Niadtong mga adlaw, sa nagalingkod pa si Mardocheo sa ganghaan sa hari, duha sa mga eunuco sa palacio sa hari, si Bigthan ug si Teres, niadtong magbalantay sa bakanan, nangasuko ug nagtinguha sa pagpatilaw kang hari Assuero.²²Ug kini hisayran ni Mardocheo, nga maoy nagtaho niana kang Ester nga reina; ug gisuginlan ni Ester ang hari *niana* tungod sa ngalan ni Mardocheo.²³Ug sa gihimo ang pagsusi sa maong butang, ug nakita nga kana matuod, silang duruha gipamitay sa kahoy: ug kini nahasulat sa basahon sa mga Cronicas sa atuban an sa hari.

¹ Sa tapus niining mga butanga gipauswag ni Assuero si Aman anak nga lalake ni Amadatha ang Agagehanon, ug gipauswag siya, ug gibutang ang iyang lingkoranan labaw sa tanang mga principe nga diha uban kaniya.²Ug ang tanang mga alagad sa hari, nga dinha sa ganghaan sa hari, nagyukbo ug nagtahud kang Aman; kay ang hari nagsugo sa ingon mahitungod kaniya. Apan si Mardocheo wala moyukbo, ni magtahud kaniya.³Unya ang mga alagad sa hari, nga didto sa iyang ganghaan ming-ingon kang Mardocheo: Nganong naglapas ka sa sugo sa hari?⁴Ug nahitabo, nga sila sa adlaw-adlaw nagasulti kaniya, ug siya wala mamati kanila, ug ilang gisuginlan si Aman, aron tan-awon kong ang mga pulong ni Mardocheo nagapadayon ba; kay iyang gisuginlan sila nga siya usa ka Judio.⁵Ug sa nakita ni Aman nga si Mardocheo wala moyukbo, ni magtahud kaniya,

unya si Aman napuno sa kaligutgut. ⁶Apan iyang gihunahuna nga pagtamay ang pagpatilaw kang Mardocheo lamang; kay ilang gipahibalo kaniya ang katawohan ni Mardocheo, busa si Aman nagtinguha sa paglaglag sa tanang mga Judio nga dinha sa tibook gingharian ni Assuero, bisan pa ang katawohan ni Mardocheo.

⁷Sa nahaunang bulan, nga mao ang bulan sa Nisan, sa ikanapulo ug duha ka tuig ni hari Assuero, ilang gihimo ang Pur, nga mao ang rifa, sa atubangan ni Aman adlaw-adlaw, ug bulan-bulan, ngadto sa ikapulo ug duha ka bulan nga mao ang bulan sa Adar. ⁸Ug si Aman miingon kang hari Assuero: Adunay usa ka katawohan nga nangakatag sa halayong dapit, ug nagkatibulaag sa taliwala sa mga katawohan sa tanang nga lalawigan sa imong gingharian; ug ang ilang mga balaod lahi sa *balaod* sa tagsatagsa ka katawohan; ni nagabantay sila sa balaod sa hari: busa dili kaayohan sa hari ang pagpasagad kanila. ⁹Kong kini makapahimuot sa hari, ipahimo ang pagsulat nga sila pagalaglagon: ug ako mobayad sa napulo ka libong talento nga salapi sa mga sinaligan sa buhat sa *hari*, aron sa pagdala niana ngadto sa tipiganan sa bahandi sa hari. ¹⁰Ug ang hari mikuha sa iyang singsing gikan sa iyang kamot, ug gihatag kini kang Aman anak nga lalake ni Amadatha ang Agagehanon, ang kaaway sa mga Judio. ¹¹Ug ang hari miingon kang Aman: Ang salapi gihatag kanimo, ang katawohan usab, sa pagbuhat kanila sumala sa daw maayo kanimo. ¹²Unya ang mga magsusulat sa hari gipatawag sa nahaunang bulan, sa ikapulo ug tolo ka adlaw niana; ug didto gisulat sumala sa tanan nga gisugo ni Aman sa mga tinugyanan sa hari, ug sa mga gobernador nga dinha sa tagsatagsa ka lalawigan, ug sa mga principe sa tagsatagsa ka katawohan, sa tagsatagsa ka lalawigan sumala sa nahisulat didto, ug sa tagsatagsa ka katawohan sumala sa ilang pinulongan; sa ngalan sa hari nga si Assuero kini gisulat ug gipatikan sa singsing sa hari. ¹³Ug ang mga sulat gipadala sa correo ngadto sa tanang mga lalawigan sa hari, aron sa paglaglag, sa pagpatay, ug sa pagpoo, sa tanang mga Judio, batan-on ug tigulang, mga kabataan nga gagmay ug mga babaye, sulod sa usa ka adlaw, bisan sa ikapulo ug tolo ka *adlaw*, sa ikanapulo ug duha ka bulan, nga mao ang bulan sa Adar, ug sa pagkuha sa tanan nila nga mga inagaw alang sa usa ka salakmiton. ¹⁴Usa ka hinulad sa sulat, nga ang sugo igahatag sa tagsatagsa ka lalawigan, gimantala sa tibook katawohan, nga sila mangandam niadtong adlaw. ¹⁵Ang mga correo nanagdala sa pagdali sa sugo sa hari, ug ang sugo gihatag didto sa Susan, nga mao ang palacio. Ug ang hari ug si Aman nanlingkod sa pag-inum; apan ang ciudad sa Susan nalibog.

¹ Ug sa nahibaloan ni Mardocheo ang tanan nga nabuhat, gigisi ni Mardocheo ang iyang mga bisti, ug nagbutang ug sako nga saput uban ang mga abo, ug miadto sa kinataliwad-an sa ciudad, ug mitu-aw sa usa ka hataas ug mapait nga paghilak. ²Ug siya miadto bisan sa atubangan sa ganghaan sa hari: kay walay makasulod sa sulod sa ganghaan sa hari nga nagbisti sa sako nga saput. ³Ug sa tagsatagsa ka lalawigan bisan asa mahiabut ang sugo sa hari ug ang iyang pagbulot-an, ditoy dakung kasubo taliwala sa mga Judio, ug panagpuasa, ug panaghilak, ug panagminatay, ug daghan ang mga nanghigda diha sa sako nga saput ug mga abo. ⁴Ug ang mga kadalagahan ni Ester ug ang iyang

mga sinaligan sa palacio nangadto ug gisuginlan siya niana; ug ang reina nagmasulob-on gayud kaayo; ug siya nagpadala ug bisti aron ipabisti kang Mardocheo, ug aron huboon ang iyang sako nga saput gikan kaniya; apan siya wala dumawat niini.

⁵ Unya gitawag ni Ester si Atach, usa sa mga eunuco sa palacio sa hari, nga iyang gitudlo sa pag-alagad kaniya, ug gisugo siya sa pagpaadto kang Mardocheo, aron sa pagsusi kong unsa kini, ug ngano kini. ⁶ Busa si Atach miadto kang Mardocheo, ngadto sa halapad nga dapit sa ciudad, nga atubangan sa ganghaan sa hari. ⁷ Ug gisuginlan siya ni Mardocheo sa tanan nga nanghitabo kaniya, ug ang igo nga gidaghanon sa salapi nga gisaad ni Aman nga ibayad sa mga panudlangan sa bahandi sa hari tungod sa mga Judio, aron sa paglaglag kanila. ⁸ Siya usab mihatag kaniya sa hulad sa sinulat sa sugo nga gihimo didto sa Susan aron sa paglaglag kanila, sa pagpakita niana kang Ester, ug sa pag-asoy niana kaniya, ug sa pagsugo kaniya nga siya moadto sa hari, aron sa paghangyo kaniya ug sa paghimo ug pangaliyupo sa atubangan niya alang sa iyang katawohan. ⁹ Ug si Atach miabut ug iyang gisuginlan si Ester sa mga pulong ni Mardocheo. ¹⁰ Unya si Ester namulong kang Atach, ug gihatagan siya ug usa ka mensaje kang Mardocheo, *nga nagaingon* : ¹¹ Ang tanang mga alagad sa hari, ug ang katawohan sa mga lalawigan sa hari, nagpanghibalo, nga bisan kinsa nga lalake kun babaye nga moadto sa hari ngadto sa labing sulod nga sawang, nga wala tawga, adunay usa ka balaod alang kaniya, nga siya pagapatyon, gawas niadto nga kaniya ang hari magatunol sa bulawang cetro, nga siya mabuhi: apan ako wala matawag aron sa pag-adto sa hari *sulod* niining katloan ka adlaw. ¹² Ug ilang gisugilon kang Mardocheo ang mga pulong ni Ester. ¹³ Unya si Mardocheo nagsugo kanila sa pagpatubag kang Ester: Ayaw paghunahuna sa imong kaugalingon nga ikaw makagawas dinhi sa balay sa hari, labaw pa sa tanang mga Judio. ¹⁴ Kay kong ikaw magahilum niining panahona, busa ang kagawasan ug kaluwasan makita sa mga Judio gikan sa laing dapit, apan ikaw ug ang balay sa imong amahan mangahanaw: ug kinsay nahibalo kong ikaw wala pa mahiabut sa gingharian sa maingon niini nga panahona? ¹⁵ Unya si Ester misugo sa pagpatubag ngadto kang Mardocheo niining mga pulonga: ¹⁶ Lakaw, tiguma ang tanang mga Judio nga anaa sa Susan, ug magpuasa kamo alang kanako, ug ayaw pagkaon ni mag-inum *sulod sa* totolo ka adlaw ug sa totolo ka gabii: Ako usab ug ang akong mga dalaga managpuasa sa maong pagkaagi; ug busa ako moadto sa hari, nga dili subay sa balaod: ug kong ako mamatay, mamatay ako. ¹⁷ Busa si Mardocheo mipadayon sa iyang paglakat, ug naghimo sumala sa tanan nga gisugo kaniya ni Ester.

¹ Karon kini nahitabo, sa ikatolo ka adlaw, nga si Ester nagsul-ob sa iyang harianong bisti, ug mitindog sa labing sulod nga sawang sa balay sa hari, atbang sa balay sa hari ug ang hari naglingkod sa iyang trono dinha sa harianong balay, atbang sa pultahan sa balay. ² Ug mao kadto, nga sa hingkit-an sa hari si Ester, ang reina nga nagtindog sulod sa sawang, nga siya nakapahimuot sa iyang pagtan-aw; ug ang hari mitunol kang Ester sa bulawang cetro nga dinha sa iyang kamot. Busa si Ester mipahaduol, ug mihikap sa tumoy sa cetro. ³ Unya namulong ang hari kaniya: Unsa ang buot mo, reina nga Ester? Ug unsa ang imong igahangyo? Igahatag kanimo bisan ang katunga sa

gingharian. ⁴Ug si Ester namulong: Kong kini mahiyon man ugaling sa kabubut-on sa hari, itugot nga ang hari ug si Aman moadto sa combira nga akong giandam alang kaniya. ⁵Unya ang hari miingon: Padalia si Aman, aron kini himoon sumala sa gipamulong ni Ester. Busa ang hari ug si Aman ming-adto sa combira nga giandam ni Ester. ⁶Ug ang hari namulong kang Ester didto sa combira sa vino: Unsa ang imong ihangyo? Ug kini igahatag kanimo: ug unsa ang imong pagapangayoon? Bisan ang katunga sa gingharian kana pagahimoon. ⁷Unya mitubag si Ester ug miingon: Ang akong hangyo ug akong gipangayo mao *kini*: ⁸Kong ako nakapahimuot sa pagtan-aw sa hari, ug kong kini ikalipay sa hari ang paghatag sa akong gihangyo, ug ang pagtuman sa akong gipangayo, paadtoa ang hari ug si Aman sa combira nga akong giandam alang kanila; ug akong pagabuhaton ugma sumala sa gipamulong sa hari.

⁹ Unya miadto si Aman niadtong adlaw milipayon ug masadya sa kasingkasing: apan sa diha nga nakita ni Aman ni Mardocheo diha sa ganghaan sa hari, nga siya wala tumindog ni maglihok sa iyang atubangan, siya napuno sa kaligutgut batok kang Mardocheo. ¹⁰Apan si Aman nagpugong sa iyang kaugalingon, ug mipauli; ug iyang gipaadto ug gipadala ang iyang mga higala ug si Zeres nga iyang asawa. ¹¹Ug si Aman nagsugilon kanila sa himaya sa iyang mga bahandi, ug sa gidaghanon sa iyang mga anak, ug sa tanang mga butang diin ang hari nagpauswag kaniya, ug giunsa siya sa pagpauswag niya labaw sa mga principe ug mga alagad sa hari. ¹²Labut pa, si Aman namulong: Oo, si Ester nga reina wala motugot nga may mokuyog sa hari nganhi sa combira nga iyang giandam gawas kanako lamang; ug ugma ako usab gidapit niya uban sa hari. ¹³Apan kining tanan walay kapuslanan kanako, samtang nga ako nagatan-aw kang Mardocheo nga Judio nga nagalingkod sa ganghaan sa hari. ¹⁴Unya miingon si Zeres nga iyang asawa ug ang tanan niyang mga higala kaniya: Ipaguhat ang usa ka bitayan nga may kalim-an ka maniklo ang kahabogon, ug sa pagkabuntag sumulti ka sa hari aron si Mardocheo mabitay niana: unya lumakaw ka nga malipayon kuyog sa hari ngadto sa combira. Ug kini nakapahimuot kang Aman: ug iyang gipabuhat ang bitayan.

¹ Niadtong gabhiona wala makatulog ang hari; ug siya nagsugo nga ipadala ang basahon sa mga kaagi sa mga cronicas, ug sila gipamasa sa atubangan. ²Ug hikaplagan sa nahisulat, nga si Mardocheo nagsugilon mahitungod kang Bigthan ug Teres, duha sa mga sinaligan sa palacio sa hari, kadtong nagbantay sa bakanan, nga *sila* nagpaninguha sa pagbudhi kang Assuero nga hari. ³Ug ang hari miingon: Unsa ang kadunganan ug ang pagkahalangdon nga gitanyag kang Mardocheo tungod niini? Unya miingon ang mga alagad sa hari nga nagaalagad kaniya: Walay nabuhat alang kaniya.

⁴ Ug ang hari miingon: Kinsa ang anaa sa sawang? Karon si Aman nahiadto sa dapit sa gawas nga sawang sa balay sa hari, sa pagsulti sa hari aron sa pagpabitay kang Mardocheo sa bitayan nga iyang giandam alang kaniya. ⁵Ug ang mga sulogoon sa hari miingon kaniya: Ania karon, si Aman nagtindog sulod sa sawang. Ug ang hari miingon: Paanhia siya. ⁶Busa si Aman misulod. Ug ang hari miingon kaniya: Unsay pagabuhaton alang sa tawo nga gikahimut-an aron pagpasidungog sa

hari *kaniya* ? Busa si Aman miingon sa iyang kasingkasing: Kang kinsa pa ang hari magapasidungog labaw kay sa akong kaugalingon? ⁷Ug si Aman miingon sa hari: Alang sa tawo nga gikahimut-an sa hari ang pagpasidungog. ⁸Ipadala ang harianong bisti nga igasul-ob sa hari, ug ang kabayo nga pagakabay-an sa hari, ug kansang ibabaw sa ulo niini ang usa ka harianong purongpurong gibutang: ⁹Ug ipahatud ang bisti ug ang kabayo sa kamot sa usa sa mga labawng halangdon nga principe, aron ilang sul-oban ang tawo niini kang kinsa ang hari nahimuot sa pagpasidungog, ug pakabay-on siya sa kabayo ngadto sa dalan sa ciudad, ug imantala sa atubangan niya: Mao kini ang pagabuhaton sa tawo kang kinsa ang hari nahimuot sa pagpasidungog. ¹⁰Unya ang hari miingon kang Aman: Pagdali, ug kuhaa ang bisti ug ang kabayo, sumala sa imong giingon, ug buhata kang Mardocheo nga Judio nga naglingkod sa ganghaan sa hari: ayaw ipakawang ang bisan unsa sa tanan nga imong gipamulong. ¹¹Busa gikuha ni Aman ang bisti ug ang kabayo, ug gibistihan si Mardocheo, ug gipakabay siya ngadto sa dalan sa ciudad, ug nagmantala sa atubangan niya: Mao kini ang pagabuhaton alang niadtong tawo kang kinsa ang hari may kahimuot sa pagpasidungog.

¹² Ug si Mardocheo mibalik pag-usab ngadto sa ganghaan sa hari. Apan si Aman midali paingon sa iyang balay, masulob-on, ug ang iyang ulo tinabonan. ¹³Ug si Aman nagsugilon kang Zeres nga iyang asawa ug sa tanan niyang mga higala, sa tanan nga nanghitabo kaniya. Unya namulong kaniya ang iyang mga manggialamong tawo ug si Zeres nga iyang asawa: Kong si Mardocheo, kang kinsa ikaw nahulog sa *iyang* atubangan sa sinugdan, mao ang kaliwat sa mga Judio, dili ka makadaug batok kaniya, kondili mahulog ka gayud sa atubangan niya. ¹⁴Samtang nagasulti pa sila kaniya, miabut ang mga tinugyanan sa hari, ug nanagdali sa pagdala kang Aman ngadto sa combira nga gitagana ni Ester.

¹ Busa ang hari ug si Aman ming-adto sa combira ni Ester nga reina. ²Ug ang hari miingon pag-usab kang Ester, sa ikaduhang adlaw, didto sa combira sa vino: Unsay imong pangayoon, reina nga Ester? Ug kini igahatag kanimo: ug unsay imong ihangyo? bisan pa sa katunga sa gingharian, kana pagabuhaton. ³Ug si Ester nga reina mitubag ug namulong: Kong ako nakapahimuot kanimo sa imong pagtan-aw, Oh hari, ug kong kini nakapahimuot sa hari, ihatag kanako ang akong kinabuhi tungod sa akong paghangyo, ug ang akong katawohan tungod sa akong gipangayo: ⁴Kay kami gibaligya, ako ug ang akong katawohan, aron pagalaglagon, ug pagapatyon, ug pagapohoon. Apan kong kami gibaligya, ingon nga mga binihag nga lalake ug babaye mihilum ako, bisan ang kabatok dili makabalus tungod sa kadaut sa hari. ⁵Unya mitubag ang hari nga si Assuero ug miingon kang Ester, nga reina: Kinsa ba siya, ug hain ba kadtong nagapagahi sa iyang kasingkasing aron sa pagbuhat niana? ⁶Ug si Ester miingon: Usa ka kabatok ug usa ka kaaway, bisan kining dautan nga Aman. Unya si Aman nahadlok sa atubangan sa hari ug sa reina.

⁷ Ug ang hari mitindog sa iyang kasuko gikan sa combira sa vino *ug miadto* sa tanaman sa palacio: ug si Aman mitindog aron sa paghangyo tungod sa iyang kinabuhi kang Ester nga reina; kay nakita niya nga may kadautan nga gihunahuna kaniya ang hari. ⁸Unya ang hari mibalik ngadto

sa tanaman sa palacio sa dapit diin *gihimo* ang combira sa vino; ug si Aman napukan ibabaw sa lingkoranan diin si Ester *magalingkod*. Unya miingon ang hari: Magapugos ba siya sa reina sa atubangan ko dinhi sa balay? Samtang ang pulong migula gikan sa baba sa hari, ilang gitabonan ang nawong ni Aman. ⁹Unya namulong si Harbona, usa sa mga tinugyanan sa atubangan sa hari: Ania karon usab, ang bitayan nga may kalim-an ka maniko ang kahabogon, nga gihimo ni Aman alang kang Mardocheo, nga namulong ug maayo sa hari, nagatindog didto sa balay ni Aman. Ug ang hari miingon: Bitaya siya niana. ¹⁰Busa ilang gibitay si Aman sa bitayan nga iyang giandam alang kang Mardocheo. Unya ang kaligutgut sa hari nahupay.

¹ Niadtong adlaw gihatag ni hari Assuero ang balay ni Aman ang kaaway sa mga Judio kang Ester nga reina. Ug si Mardocheo miadto sa atubangan sa hari; kay si Ester nagsugilon kong ig-unsa siya kaniya. ²Ug gikuha ang singsing sa hari, nga iyang nakuha kang Aman, ug gihatag kini kang Mardocheo. Ug gipahamutang ni Ester si Mardocheo sa balay ni Aman.

³ Ug si Ester namulong pa gani pag-usab sa atubangan sa hari, ug miluhod sa iyang tiilan, ug nangaliyupo kaniya inubanan sa luha aron sa pagpapas sa kadautan ni Aman, ang Agagehanon, ug sa iyang lalang nga iyang gilalang batok sa mga Judio. ⁴Unya ang hari mitunol sa iyang bulawan nga cetro kang Ester. Busa si Ester mibangon, ug mitindog sa atubangan sa hari. ⁵Ug siya miingon: Kong kini nakapahimuot sa hari, kong ako nakapahimuot sa iyang pagtan-aw, ug kini daw matarung sa atubangan sa hari, ug kong ako nakapahimuot sa iyang mga mata, ipasulat kini aron sa pagbawi sa mga surat nga gilalang ni Aman, ang anak nga lalake ni Amadatha, ang Agagehanon, nga iyang gisulat aron sa paglaglag sa mga Judio nga anaa sa tanang mga lalawigan sa hari. ⁶Kay unsaon ko sa pag-antus nga magatan-aw sa dautan nga mahatabo sa akong katawohan? Kun unsaon ko sa pag-antus nga magatan-aw sa pagkalaglag sa akong mga kaubanan? ⁷Unya ang hari nga si Assuero miingon kang Ester nga reina ngadto kang Mardocheo nga Judio: Ania karon, gihatag ko kang Ester ang balay ni Aman, ug siya ilang gibitay sa bitayan, kay iyang gibutang ang iyang kamot ibabaw sa mga Judio. ⁸Magsulat usab kamo sa mga Judio, ingon sa makapahimuot kini kaninyo, sa ngalan sa hari, ug patikan kini sa singsing sa hari; kay ang sinulat nga nahisulat sa ngalan sa hari, ug pinatikan sa singsing sa hari, walay tawo nga makausab. ⁹Unya ang mga magsusulat sa hari gipanawag niadtong panahona, sa ikatolong bulan nga mao ang bulan sa Sivan, sa ikakaluhaan ug tolo ka *adlaw* niana; ug kini gisulat sumala sa tanang gisugo ni Mardocheo sa mga Judio, ug sa mga labawng punoan sa lalawigan, ug sa mga gobernador, ug sa mga principe sa mga lalawigan nga anaa magsugod sa India ngadto sa Etiopia, usa ka gatus ug kaluhaan ug pito ka mga lalawigan alang sa tagsatagsa ka lalawigan sumala sa nahisulat niana, ug alang sa tagsatagsa ka katawohan sumala sa ilang pinulongan, ug sa mga Judio sumala sa ilang sinulat, ug sumala sa ilang pinulongan. ¹⁰Ug siya misulat sa ngalan ni hari Assuero, ug gipatikan kini sa singsing sa hari, ug nagpadala ug mga surat pinaagi sa mga correo nga nanagkabayo, nga nanagkabayo sa mga matulin nga mga kabayo nga gigamit sa pag-alagad sa hari, kaliwat sa iglulumba: ¹¹Diin ang hari mitugot sa mga

Judio nga diha sa tagsatagsa ka ciudad aron sa pagtigum sa ilang kaugalingon pagtingub, ug sa pagtindog alang sa ilang kinabuhi, aron sa paglaglag, sa pagpatay, ug sa pagpapoo pagpahurot, ang tanan nga gahum sa katawohan ug sa lalawigan nga moaslang kanila, sa *ilang* mga kabataan nga magagmay ug sa mga babaye, ug aron sa pagkuha sa mga butang nila ingon nga salakmiton nila, ¹²Sa usa ka adlaw sa tanang lalawigan ni hari Assuero, *nga mao ang* ikapulo ug tolo ka adlaw sa ikapulo ug duha ka bulan, nga mao ang bulan nga Adar. ¹³Usa ka hinulad sa sulat nga ang pagbulot-an ipahatag sa tagsatagsa ka lalawigan, gimantala ngadto sa tanang mga katawohan aron ang mga Judio mamaandam niadtong adlaw sa ilang pagpanimalus sa ilang mga kaaway. ¹⁴Busa ang mga correo nga nanagkabayo sa matulin nga mga kabayo nga gigamit sa pag-alagad sa hari ming-adto, nga gipadali ug napugos sa pagdali tungod sa sugo sa hari, ug ang sugo gihatag ngadto sa Susan nga mao ang palacio.

¹⁵ Ug si Mardocheo miadto gikan sa atubangan sa hari sa harianong pagpamisti sa azul ug maputi, ug uban sa usa ka dakung purongpurong nga bulawan, ug uban sa usa ka hataas nga kupo sa lino nga fino ug purpura: ug ang ciudad sa Susan misinggit ug nalipay. ¹⁶Ang mga Judio may kahayag ug mga kalipay, ug kasadya ug kadungganan. ¹⁷Ug sa tagsatagsa ka lalawigan, ug sa tagsatagsa ka ciudad, bisan diin ang sugo sa hari ug ang iyang pahibalo, ang mga Judio may kalipay ug may kasadya, usa ka combira ug usa ka maayo nga adlaw. Ug daghan sa mga katawohan sa yuta nga nahimong mga Judio kay ang kahadlok sa mga Judio diha kanila.

¹ Karon sa ikapulo ug duha ka bulan, nga mao ang bulan sa Adar, sa ikanapulo ug tolo ka adlaw sa maong *bulan*, sa diha nga ang sugo sa hari ug ang iyang pagbulot-an haduol na nga pagatumanon, sa adlaw nga ang mga kaaway sa mga Judio naglaum nga makaghari kanila (apan nasuhi, nga kini nabalit-ad kay ang mga Judio naghari niadtong mga nagadumot kanila), ²Ang mga Judio nagtigum sa ilang kaugalingon diha sa ilang mga ciudad nga minglukop sa tanang mga lalawigan ni hari Assuero, aron sa pagdapat sa ilang kamot niadtong nagapangita sa ilang kadaut: ug walay tawo nga makasukol kanila; kay ang kahadlok kanila miabut sa tanang mga katawohan, ³Ug ang tanang mga principe sa mga lalawigan, ug ang mga labawng punoan sa lalawigan, ug ang mga gobernador, ug sila nga naghimo sa bulohaton sa hari, mingtabang sa mga Judio; tungod kay ang pagkahadlok kang Mardocheo miabut kanila. ⁴Kay si Mardocheo daku sa balay sa hari, ug ang iyang kadungganan milukop sa tanang mga lalawigan; kay ang tawo nga si Mardocheo nagaanam ug kadaku. ⁵Ug ang mga Judio nagpatay sa tanan nilang mga kaaway sa usa ka paghalabas sa pinuti, ug uban sa kamatay ug sa pagkalaglag, ug ilang gibuhat ang buot nilang buhaton niadtong nanagdumot kanila. ⁶Ug didto sa Susan nga mao ang palacio, ang mga Judio mingpatay ug minglaglag sa lima ka gatus ka tawo. ⁷Ug si Phorsandatha, ug si Dalphon, ug si Asphatha, ⁸Ug si Phoratha, ug si Ahalia, ug si Aridatha, ⁹Ug si Pharmastha, ug si Arisai, ug si Aridai, ug si Vaizatha, ¹⁰Ang napulo ka mga anak nga lalake ni Aman, anak nga lalake ni Amadatha, ang kaaway sa mga Judio ilang gipapatay; apan sa inagaw wala sila manghilabut. ¹¹Niadtong adlaw ang gidaghanon niadtong gipamatay didto sa

Susan nga mao ang palacio gidala ngadto sa atubangan sa hari. ¹²Ug ang hari miingon kang Ester nga reina: Ang mga Judio nakapatay ug nakalaglag ug lima ka gatus ka mga tawo didto sa Susan nga mao ang palacio, ug ang napulo ka mga anak nga lalake ni Aman; unsa man diay ang ilang gibuhay sa nahabilin sa mga lalawigan sa hari! Karon unsa man ang imong pangayoon? ug kini igahatag kanimo: Kun unsa pay uban mong ihangyo? ug kini pagabuhaton. ¹³Unya miingon si Ester: Kong kini makapahimuot sa hari, itugot sa mga Judio nga anaa sa Susan ang pagbuhay ugma usab sumala sa sugo niining adlaw, ug ipabitay ang napulo ka mga anak nga lalake ni Aman sa bitayan. ¹⁴Ug ang hari nagsugo niini aron pagabuhaton: ug ang usa ka pagbulot-an gihatag didto sa Susan; ug ilang gibitay ang napulo ka mga anak nga lalake ni Aman. ¹⁵Ug ang mga Judio nga didto sa Susan nanagtigum sa ilang kaugalingon sa pagtingub sa ikanapulo ug upat ka adlaw sa bulan sa Adar, ug gipamatay ang totolo ka gatus ka tawo sa Susan; apan sa inagaw wala sila manghilabut. ¹⁶Ug ang ubang mga Judio nga diha sa mga lalawigan sa hari nanagtigum sa ilang kaugalingon sa pagtingub, ug mingtindog *sila* tungod sa ilang kinabuhi, ug nakapahulay gikan sa ilang mga kaaway, ug niadtong nanagdumot kanila nakapatay sila ug kapitoan ug lima ka libo; apan sa inagaw wala sila manghilabut. ¹⁷*Kini gibuhay* sa ikanapulo ug tolo ka adlaw sa bulan sa Adar; ug sa ikanapulo ug upat ka adlaw sa maong bulan sila mingpahulay, ug gihimo kini nga usa ka adlaw sa combira ug kalipay. ¹⁸Apan ang mga Judio nga didto sa Susan nanagtigum sa pagtingub sa ikanapulo ug tolo *ka adlaw* niana; ug sa ikanapulo ug upat niana; ug sa ikanapulo ug lima *ka adlaw* sa maong bulan sila namahulay, ug gihimo kini nga usa ka adlaw sa combira ug kalipay. ¹⁹Busa ang mga Judio sa mga balangay nga nanagpuyo sa mga dilikinutaan nga lungsod, naghimo sa ikanapulo ug upat ka adlaw sa bulan sa Adar *usa ka adlaw sa kalipay* ug pagcombira, ug usa ka maayong adlaw, ug sa pagpadala ug mga balin gikan sa usa ngadto sa lain.

²⁰ Ug si Mardocheo nagsulat niining mga butanga, ug nagpadala ug mga sulat sa tanang mga Judio nga didto sa tanang lalawigan sa hari nga si Assuero, ang sa nahaduol ug ang sa nahalayo. ²¹Aron sa pagsugo kanila nga sila magbantay sa ikanapulo ug upat ka adlaw sa bulan sa Adar, ug sa ikanapulo ug lima ka adlaw sa maong *bulan*, tuigtuig, ²²Ingon nga ang mga adlaw diin ang mga Judio namahulay gikan sa ilang mga kaaway, ug sa bulan nga nahimo kanila nga kalipay gikan sa kasubo, ug gikan sa kasakit ngadto sa usa ka maayong adlaw; nga sila nagbuhay kanila ug mga adlaw sa combira ug kalipay, ug sa pagpadala ug mga bahin sa usa ug usa, ug mga gasa alang sa mga kabus. ²³Ug ang mga Judio nanagbuhay sa pagpadayon sumala sa ilang nasugdan, ug sumala sa gisulat ni Mardocheo kanila; ²⁴Tungod kay si Aman ang anak nga lalake ni Amadatha nga Agagehanon, ang kaaway sa tanang mga Judio, naglalang batok sa mga Judio aron sa paglaglag kanila, ug nagpagula ug Pur, nga mao ang rifa, aron sa pagut-ut kanila; ug sa paglaglag kanila. ²⁵Apan sa nahiabut ang *maong butang* sa atubangan sa hari, siya misugo pinaagi sa mga sulat nga ang iyang lalang nga dautan, nga iyang gilalang batok sa mga Judio, mosumbalik ra sa iyang ulo, ug nga siya ug ang iyang mga anak nga lalake pagabitayon sa bitayan. ²⁶Busa ilang gitawag kining mga adlaw nga Purim, gikan sa ngalan nga Pur. Busa tungod sa tanang mga pulong niining sulata, ug niadtong ilang nakita mahitungod niining maong butang, ug kadtong midangat kanila, ²⁷Ang

mga Judio nagtukod, ug ilang gisaad alang sa ilang kaugalingon, ug sa ilang mga kaliwatan, ug sa tanan nga nanagpahiusa kanila, aron nga kini dili makawang, nga sila magabantay niining duruha ka adlaw sumala sa sinulat niini, ug sumala sa natudlong panahon niana, matag-tuig; ²⁸Ug nga kining mga adlaw pagahinumduman ug pagabantayan sa tagsatagsa ka kaliwatan, tagsatagsa ka panimalay, tagsatagsa ka lalawigan, ug sa tagsatagsa ka ciudad; ug nga niining mga adlaw sa Purim dili hikalimtan sa mga Judio, ni ang handumanan kanila mawala sa ilang mga kaliwatan. ²⁹Unya si Ester nga reina, ang anak nga babaye ni Abihail, ug si Mardocheo ang Judio, mingsulat inubanan sa tanang pagbulot-an aron sa pagpamatuod niining ikaduhang sulat sa Purim. ³⁰Ug siya nagpadala ug mga sulat ngadto sa tanang mga Judio, ngadto sa usa ka gatus ug kaluhaan ug pito ka mga lalawigan sa gingharian ni Assuero, *uban* ang mga pulong sa pakigdait ug kamatuoran, ³¹Aron sa pagpamatuod niining mga adlaw sa Purim sa ilang natudlo nga mga panahon, sumala sa gisugo kanila ni Mardocheo nga Judio ug ni Ester nga reina, ug sumala sa ilang gitukod sa ilang kaugalingon, ug sa ilang kaliwatan mahitungod sa ilang mga pagpuasa ug sa ilang pagtu-aw. ³²Ug ang sugo ni Ester nagpamatuod niining mga butanga sa Purim: ug kini nahisulat sa basahon.

¹ Ug ang hari nga si Assuero naghimo ug usa ka buhis sa yuta, ug sa mga pulo sa dagat. ²Ug ang tanang mga buhat sa iyang gahum, ug sa iyang pagkagamhanan, ug ang tanang kasaysayan sa pagkadaku ni Mardocheo, diin ang hari nagpauswag kaniya, wala ba sila mahisulat sa basahon sa mga cronicas sa mga hari sa Media ug Persia? ³Kay si Mardocheo nga Judio sunod sa hari nga si Assuero, ug daku taliwala sa mga Judio, ug gikahimut-an sa kadaghanon sa iyang mga kaigsoonan, nangita sa kaayohan sa iyang katawohan, ug namulong sa pakigdait sa tanan niyang kaliwatan.

¹ Dinhay usa ka tawo sa yuta sa Hus, kinsang ngalan mao si Job; ug kadtong tawohana hingpit ug matarung, ug usa nga mahadlok sa Dios, ug nagapahilayo sa dautan. ²Ug kaniya may natawo nga pito ka anak nga lalake ug totolo ka anak nga babaye. ³Ug ang iyang katigayonan usab, pito ka libo nga carnero ug totolo ka libo nga camello, ug lima ka gatus nga pares nga vaca, ug lima ka gatus nga asnong baye, ug daku uyamut nga panimalay; mao nga kining tawohana maoy labing bantugan sa tanang mga anak sa sidlakan.

⁴ Ug ang iyang mga anak nanglakaw ug naghimo ug usa ka combira sa balay sa tagsatagsa sa iyang adlawng natawohan; ug nagsugo sila sa pagpadapit sa totolo nila ka igsoong babaye aron sa pagpangaon ug sa pag-inum uban kanila. ⁵Ug mao kadto sa nangagi na ang mga adlaw sa ilang mga pagcombira, nga si Job nagpasugo ug nagbalaan kanila, ug misayo pagmata sa pagkabuntag, ug naghalad ug mga halad-nga-sinunog, sumala sa gidaghanon nilang tanan, kay miingon si Job: Tingali nakasala ang akong mga anak nga lalake, ug nagpasipala sa Dios diha sa ilang mga kasingkasing. Kini mao ang gihimo ni Job sa kanunay.

⁶ Karon nahitabo sa diha nga ang mga anak sa Dios nanuol sa pagpakita sa atubangan ni Jehova, si Satanas miduol usab sa taliwala nila. ⁷Ug si Jehova miingon kang Satanas: Diin ka gikan? Unya si Satanas mitubag kang Jehova, ug miingon: Gikan sa akong pagsuroysuroy didto sa yuta, ug gikan sa akong pagsaka ug pagkanaug niini. ⁸Ug si Jehova miingon kang Satanas; Gipalandong mo ba si Job nga akong alagad? Kay walay sama kaniya diha sa yuta, hingpit ug matarung nga tawo, usa nga mahadlok sa Dios, ug nagapahilayo sa dautan. ⁹Unya mitubag si Satanas kang Jehova, ug miingon: Mahadlok ba lamang si Job sa Dios sa walay hinungdan? ¹⁰Wala ba ikaw mag-alad kaniya, ug libut sa iyang balay, ug libut sa tanan niyang butang, sa tanang kiliran? gipanalanginan mo ang buhat sa iyang mga kamot, ug ang iyang mga katigayonan nagadugang sa ibabaw sa yuta. ¹¹Apan bakyawa karon ang imong kamot, ug tanduga ang tanan nga anaa kaniya, ug siya magapasipala kanimo *bisan* sa atubangan sa imong nawong. ¹²Ug si Jehova miingon kang Satanas: Ania karon, ang tanan nga anaa kaniya anaa sa imong kamot; *ugaling* ayaw lamang pagtanduga *siya* sa iyang kaugalingon. Busa milakaw si Satanas gikan sa atubangan ni Jehova.

¹³ Ug nahitabo sa adlaw nga ang mga anak nga lalake ug babaye nangaon ug nanginum sa vino didto sa balay sa ilang kamagulangan nga lalake, ¹⁴Nga miabut ang usa ka sinugo ngadto kang Job, ug miingon: Ang mga vaca gipanagdaro, ug ang mga asno nanagsibsib duol kanila; ¹⁵Ug ang mga Sabeohanon mingdasmag *kanila*, ug kini gikuha: oo, ilang gipamatay ang mga sulogoon sa sulab sa pinuti; ug ako lamang usara ang nakakalagiw sa pagsugilon kanimo. ¹⁶Sa diha nga nagsulti pa siya, may lain usab nga miabut, ug miingon: Ang kalayo sa Dios nahulog gikan sa langit, ug nasunog ang mga carnero ug ang mga sulogoon, ug giut-ut sila; ug ako lamang usara ang nakakalagiw sa pagsugilon kanimo. ¹⁷Sa diha nga nagsulti pa siya, may lain usab nga miabut, ug miingon: Ang mga Caldeahanon nagbahin sa totolo ka pundok, ug mingdasmag sa camello, ug gidala kini: oo, ug ilang gipamatay ang mga sulogoon sa sulab sa pinuti; ako lamang usara ang nakakalagiw sa pagsugilon kanimo. ¹⁸Sa diha nga nagsulti pa siya, may lain usab nga miabut, ug miingon: Ang imong mga anak nga lalake ug ang imong mga anak nga babaye nangaon ug nanginum ug vino sa balay sa ilang magulang nga lalake; ¹⁹Ug, ania karon, dihay usa ka dakung hangin nga miabut gikan sa kamingawan, ug gilapdusan ang upat ka ngilit sa balay, ug ang mga batan-on natumbahan niini, ug sila nangamatay; ug ako lamang usara ang nakakalagiw sa pagsugilon kanimo.

²⁰ Unya si Job mitindog, ug gigisi ang iyang bisti, ug gialutan ang iyang ulo, ug mihapa sa yuta, ug misimba; ²¹Ug miingon siya: Ako hubo nga migula sa tiyan sa akong inahan, ug hubo *usab* ako nga mopauli didto. Si Jehova mihatag, ug si Jehova mikuha; bulahan ang ngalan ni Jehova. ²²Niining tanan si Job wala makasala, wala usab niya butangbutangi si Jehova sa binuang.

¹ Ug nahitabo na *usab* sa adlaw nga ang mga anak sa Dios nanuol sa pagpakita sa ilang kaugalingon sa atubangan ni Jehova, nga si Satanas miduol usab uban kanila, aron sa pagpakita sa iyang kaugalingon sa atubangan ni Jehova. ²Ug si Jehova miingon kang Satanas: Diin ka ba gikan? Ug si Satanas mitubag kang Jehova, ug miingon: Gikan sa akong pagsuroysuroy sa yuta, ug gikan

sa pagsaka ug sa pagkanaug niini. ³Ug si Jehova miingon kang Satanas: Gipalandong mo ba ang akong sulogoon nga si Job? kay walay sama kaniya diha sa yuta, usa ka tawong hingpit ug matarung mahadlokon siya sa Dios, ug nagpahilayo sa dautan; ug siya nagapadayon gihapon sa iyang katul-id, bisan ako giagda mo batok kaniya, aron sa paglaglag kaniya sa walay hinungdan. ⁴Ug si Satanas mitubag kang Jehova, ug miingon: Ang panit tungod sa panit, oo, ang tanan nga iya sa usa ka tawo iyang ihatag tungod sa iyang kinabuhi. ⁵Apan bakyawa karon ang imong kamot, ug tanduga ang iyong bukog ug ang iyang unod ug siya mopasipala kanimo sa atubangan sa imong nawong. ⁶Ug si Jehova miingon kang Satanas: Ania karon, anaa siya sa imong kamot; ipagawas lamang ang iyang kinabuhi.

⁷ Busa milakaw si Satanas gikan sa atubangan ni Jehova, ug gihampak si Job ug mga hubag nga mahapdos gikan sa lapalapa sa iyang tiil hangtud sa alimpulo. ⁸Ug siya mikuha ug usa ka bika aron maoy iyang ikalot: ug mipungko siya sa taliwala sa mga abo. ⁹Unya miingon ang iyang asawa kaniya: Mopadayon ka ba gihapon sa imong pagkamatarung? tungloha ang Dios, ug magpakamatay ka. ¹⁰Apan siya miingon kaniya: Ikaw nagasulti ingon sa usa sa mga babayeng buang nga nagasulti. Unsa? modawat ba kita sa maayo gikan sa kamot sa Dios, ug dili kita modawat sa dautan? Niining tanan si Job wala makasala pinaagi sa iyang mga ngabil.

¹¹ Sa pagkadungog karon sa totoo ka higala ni Job niining mga kadautan nga mingdangat kaniya, ming-adto sila nga tagsatagsa gikan sa iyang kaugalingong dapit; si Eliphaz ang Temanitanhon, si Bildad ang Shitanhon, ug si Sophar ang Naamithitanhon; ug sila nanagsabot nga modu-aw aron sa pagduyog sa iyang kasakit ug paglipay kaniya. ¹²Ug sa pagyahat nila sa ilang mga mata sa halayo, ug wala makaila kaniya, naninggit sila, ug nanghilak; ug sila nanggisi, ang tagsatagsa kanila sa iyang bisti, ug mingsaliyab ug abug sa langit sa ibabaw sa ilang mga ulo. ¹³Busa nanglingkod sila sa yuta uban kaniya pito ka adlaw ug pito ka gabii, ug walay mausa nga misulti ug usa ka pulong kaniya: kay nakita man nila nga ang iyang kaguol daku uyamut.

¹ Sa tapus niini mibungat si Job sa iyang baba, ug gipanghimaraut ang iyang adlaw. ²Ug si Job mitubag ug miingon: ³Wagtanga ang adlaw nga akong gikatawohan, Ug ang gabii nga miingon: Adunay usa ka bata nga lalake nga gipanamkon. ⁴Ngitngita kanang adlaw; Ayaw ipapangita kana sa Dios ka kahitas-an, Ni pagpasidlakon ang kahayag sa ibabaw niana. ⁵Pasagdi ang kangitngit ug ang landong sa kamatayon sa pag-angkon niana nga ilang kaugalingon; Ang panganod papuy-a sa ibabaw niana; Kadtong tanan nga nagahimog itum sa adlaw pahadloka niana. ⁶Mahitungod nianang gabhiona, ipasakup kana sa mabaga nga kangitngit: Ayaw kana pagpalipaya uban sa mga adlaw sa tuig; ayaw kana pag-ilakip pag-isip uban sa mga bulan. ⁷Ah, himoang awa-aw kanang gabhiona; Ayaw pagpasudla dinha ang tingog nga malipayon. ⁸Ipatunglo sila nga tigtunglo sa adlaw, Nga andam sa pagpalihok sa leviathan? ⁹Pangitngita ang mga bitoon sa pagkasalumsom: Papangitaa kana sa kahayag, apan ayaw pagtunghai; Ni pagpatan-awon kana sa banag-banag sa kabuntagon:

¹⁰Tungod kay wala man tak-umi niana ang mga ganghaan sa tagoangkan sa akong *inahan*, Ni pagtagoan ang kasamok gikan sa akong mata.

¹¹Ngano nga ako wala mamatay sa tagoangkan? Ngano nga sa pag-anak kanako sa akong inahan wala mabugto ang akong gininhawa? ¹²Ngano nga ang mga tuhod mingdawat kanako? Kun sa unsa ang mga dughan nga akong pagasus-an? ¹³Kay karon nakahigda na unta ako ug nahilum; Ako nakatulog na unta; nan ako nakapahulay na unta, ¹⁴Uban sa mga hari ug mga makinaadmanon sa kalibutan, Nga nanagtukod alang sa ilang kaugalingong mga dapit nga kamingawan; ¹⁵Kun uban sa mga principe nga may mga bulawan, Nga gipuno sa salapi ang ilang kabalayan: ¹⁶Kun ngano nga wala ako katagoi ingon sa natawo sa dili panahon, Sama sa mga magagmayng bata nga wala gayud makakitag kahayag. ¹⁷Didto ang dautan dili na makasamok; Ug didto ang mga gikapuyan nagapahulay, ¹⁸Didto ang mga binilanggo magapahulay ug tingub; Kanila dili mabati ang tingog sa magsusukot sa buhis. ¹⁹Ang mga ubos ug ang mga bantugan atua didto: Ug ang mga binatonan gawas sa iyang agalon.

²⁰Busa ang kahayag gihatag kaniya nga anaa sa kaalaut, Ug ang kinabuhi ngadto sa mga mapait ug kalag; ²¹Nga nangandoy sa kamatayon, apan kini wala moabut, Ug nagapangita niini labi pa kay sa mga bahanding tinagoan; ²²Nga nagakalipay ug daku uyamut, Ug mahimayaon, kong ang lubnganan ilang hikaplagn? ²³Ngano nga ang kahayag gihatag sa tawo kinsang dalan tinagoan, Ug nga sa Dios ginakutan? ²⁴Kay ang akong pagpanghupaw magauna sa akong pagkaon, Ug ang akong pag-agulo ginabubo sama sa tubig. ²⁵Kay ang butang nga akong gikahadlokang midangat kanako, Ug ang akong gikalisangan miabut kanako. ²⁶Wala na kanako ang kalinaw, ni ania kanako ang kahilum, ni ania kanako ang pahulay; Apan ang kasamok moabut man.

¹Unya mitubag si Eliphaz ang Temanitanhon, ug miingon: ²Kong may mosulay sa pagpakigsulti kanimo, maguol ba ikaw? Apan kinsa ang makapugong sa iyang kaugalingon sa pagsulti? ³Ania karon, daghan ang imong natudloan, Ug ikaw nakalig-on sa mga mahuyang ug kamot. ⁴Ang imong mga pulong nakaagak niadtong nagakapukan, Ug imong gibaskog ang mga mahuyang ug tuhod ⁵Apan karon midangat na kini kanimo, ug ikaw naluya; Kini nagtandug kanimo ug ikaw nasamukan. ⁶Dili ba ang imong kahadlok *sa Dios* maoy imong saliganan, *Ug* ang pagkatul-id sa imong mga dalan maoy imong ginalauman?

⁷Hinumdumi, ipakilooy ko kanimo, kinsa ba ang nawagtang nga walay sala? Kun hain ba ang matul-id nga ginalaglag? ⁸Sumala sa akong nakita kadtong magadaro ug kasal-anan, Ug magapugas ug kasamok, magaani sa mao usab. ⁹Pinaagi sa gininhawa sa Dios nalaglag sila, Ug pinaagi sa unos sa kasuko niya nangaut-ut sila. ¹⁰Ang pagngulob sa leon, ug ang tingog sa mabangis nga leon, Ug ang tango sa mga gagmayng leon, nangahingo. ¹¹Ang tigulang nga leon mamatay tungod sa kakulang sa tukbonon, Ug ang mga anak sa leon nga baye nagakatibulaag sa halayo.

¹²Karon usa ka butang gitaho kanako sa tago, Ug ang akong igdulungog nakadawat sa usa ka hungihong niini. ¹³Sa mga panumduman nga gikan sa panan-awon sa kagabhion, Sa diha nga ang

mga katawohan anaa sa dakung paghinanok, ¹⁴Ming-abut kanako ang kakulba ug pagkurog, Nga nakauyog sa tanan ko nga kabukogan. ¹⁵Unya sa akong atubangan milabay ang usa ka espiritu; Ang balhibo sa akong lawas mitindog. ¹⁶Kini mihunong, apan wala ako makakita sa dagway niini; Sa atubangan sa akong mga mata dihay usa ka anino: *Dihay* dakung kahilum, ug nabati ko ang usa ka tingog, *nga nagaingon* : ¹⁷Ang tawo nga may kamatayon molabaw ba sa pagkamatarung sa Dios? Molabaw ba ang tawo sa kaputli sa iyang Magbubuhat? ¹⁸Ania karon, siya wala magbaton ug pagsalig sa iyang mga alagad; Ug sa iyang mga manolonda siya nakatimaan ug kahungog: ¹⁹Labi na gayud kadtong nagapuyo sa mga balay nga lapok, Kang kinsang patukoranan anaa sa abug, Nga ginadugmok una pa sa mga anunogba! ²⁰Sila ginalaglag sukad sa kabuntagon hangtud sa kagabhion: Mangawagtang sila sa walay katapusan ug walay tawo nga makatimaan niini. ²¹Dili ba makuha ang ilang kabantug nga anaa kanila? Sila mangamatay, ug kana walay kaalam.

¹ Sumangpit ka karon; anaa ba ing bisan kinsa nga motubag kanimo? Ug kinsa sa mga balaan ang imong kapasingadtoan? ²Kay ang kalibog mopatay sa tawong buang-buang, Ug ang kasina molaglag sa tawong pahong. ³Nakita ko ang buang nga nakagamot: Apan sa gilayon gihimaraut ko ang iyang puloy-anan. ⁴Ang iyang mga anak halayo sa kaluwasan, Ug sa ganghaan sila nangadugmok, Sila walay bisan kinsa nga magaluwas kanila: ⁵Ang iyang alanihon sa mga gigutom pagakan-on, Ug kana, bisan sa katunokan pagakuhaon; Ug ang giuhaw sa bahandi motulon.

⁶ Kay ang kasakit dili magagikan sa abug, Ni ang kasamok magagula gikan sa yuta: ⁷Apan ang tawo ngadto sa kasakit natawo, Ingon nga ang aligato sa itaas mopaingon. ⁸Apan sa akong bahin, ang Dios maoy akong pangitaon, Ug sa Dios ang akong tuyo adto ko igatugyan; ⁹Nga nagabuhat sa mga dagkung butang ug dili matukib, Mga butang katingalahan nga dili maihap; ¹⁰Nga sa kalibutan nagahatag ug ulan, Ug sa kabaulan nagpadala ug tubig; ¹¹Sa pagkaagi nga kadtong mga atua sa ubos ngadto sa itaas iyang gipahamutang, Ug kadtong nanagbakho ngadto sa kaluwasan ginabayaw. ¹²Siya magasumpo sa mga hunahuna sa malimbungon, Sa pagkaagi nga ang ilang mga kamot dili makahimo sa ilang mga bulohaton. ¹³Siya magadakup sa mga maalam diha sa ilang kaugalingong kabatid: Ug ang sabutsabut sa mga guatsinanggo mahimong pakyas. ¹⁴Ang kadulom maoy ilang ihibalag sa maadlaw, Ug sa udto magasukarap sila ingon sa magabii. ¹⁵Apan siya nagaluwas gikan sa espada sa ilang baba, Bisang mga kabus gikan sa kamot sa mga makagagahum. ¹⁶Busa ang kabus may palaabuton, Ug ang kasal-anan magatak-om sa baba niya.

¹⁷ Ania karon, bulahan ang tawo nga pagabadlongon sa Dios: Busa ayaw pagbiaybiay sa mga castigo sa Makagagahum. ¹⁸Kay siya magahatag sa sakit ug pagabugkosan; Siya magasamad ug ang iyang mga kamot maoy magaayo. ¹⁹Siya magaluwas kanimo sa unom ka kasamok; Oo, *bisan* sa pipito ang kadaut dili makadapat kanimo. ²⁰Sa tinggutom magaluwas siya kanimo gikan sa kamatayon; Ug sa gubat gikan sa kagahum sa espada. ²¹Ikaw pagatagoan gikan sa hampak sa dila; Ni malisang ikaw sa pagkalaglag sa modangat kini. ²²Ang pagkalaglag ug tinggutom imong pagakataw-an; Ni malisang ikaw sa mga mananap sa yuta. ²³Kay ikaw magpakig-uyon sa mga bato

sa kapatagan; Ug ang mga mananap sa kapatagan makigdait kanimo. ²⁴Ug ikaw masayud nga ang imong balong-balong anaa sa pakigdait; Ug ikaw modu-aw sa imong pinuy-anan ug kanimo walay mawala. ²⁵Ikaw masayud usab nga ang imong kaliwat mahimong daku, Ug ang imong anak sama sa kabalilihan sa yuta. ²⁶Ikaw moadto sa imong lubnganan sa hingkud nga panuigon, Sama sa usa ka tapok sa trigo nga maani sa iyang panahon. ²⁷Ania karon, kana atong gisusi, busa mao man kana; Patalinghugi kana, ug kana tulotimbanga alang sa imong kaayohan.

¹ Unya si Job mitubag ug miingon: ²Ah, kong gitimbang pa lamang unta ang akong pag-agulo, Ug gipahaluna sa timbangan ang tanan ko nga kagul-anan! ³Kay karon kini mabug-at labi pa kay sa balas sa mga dagat: Busa, nahinanali ang akong mga pulong. ⁴Kay ang pana sa Makagagahum kanako mingtaroy, Ug sa hilo niana ang akong kalag nagainum: Ug ang mga kalisang sa Dios nakiggubat batok kanako. ⁵Magabihihi ba ang asnong ihalas kong siya may balili? Kun magaing ba ang vaca sa ibabaw sa iyang kompay? ⁶Ang butang nga walay lami makaon ba kong walay asin? Kun ang puti sa itlog aduna bay lami? ⁷Ang akong kalag magadumili sa paghikap *kanila* ; Sila sama sa mga kalan-on nga maluod kanako.

⁸ Oh nga itugot unta kanako ang akong ginapangayo; Ug ang Dios magahatag kanako sa butang nga akong ginapangandoy! ⁹Bisan kini kong makapahimuot sa Dios sa pagdugmok kanako; Nga buhian unta niya ang iyang kamot, ug putlon ako! ¹⁰Ug mao kana unta ang akong kalipay, Oo, pakasadyaa ako sa kasakit nga dili mopagawas, Nga ako wala maglimod sa mga pulong sa Balaan. ¹¹Unsa ba ang akong kusog, nga ako magapaabut man? Ug unsa ang akong katapusan nga ako magapailob? ¹²Ang akong kusog, kusog ba sa mga bato? Kun ang akong unod tumbaga ba? ¹³Dili ba mao man nga ako walay katabang gikan sa akong kaugalingon, Ug nga ang kaalam gipapahawa na gikan kanako?

¹⁴ Kaniya nga hapit na mautas, kinahanglan nga ang usa ka higala magpadayag sa kalolot; Bisan niadtong magabiya sa kahadlok sa Makagagahum. ¹⁵Ang akong kaigsoonan nagpaila kanako nga mga malimbongon sama sa usa ka sapa, Sama sa tubig sa kasapaan nga mangagi sa madali; ¹⁶Nga maitum tungod sa yelo, *Ug* diin ang nieve magatago. ¹⁷Sa panahon nga sila mainit-init, sila mangawala, Sa mating-init, mangawagtang sila sa ilang dapit. ¹⁸Ang mga magbabaklay *nga nangagi* sa ilang dalan managlikay; Sila mangadto sa kausikan, ug mangawagtang. ¹⁹Ang mga panon sa mga magbabaklay sa Teman mingtan-aw, Ang mga kapundokan sa Saba minghulat kanila. ²⁰Sila gipakaulawan kay sila minglaum; Sila nanganhi ug nangalibug. ²¹Kay karon kamo wala nay hinungdan; Nakatan-aw kamo ug usa ka kalisang, ug nangahadlok kamo.

²² Nag-ingon ba ako: Ihatag kanako? Kun, Hatagi ako ug gasa gikan sa inyong bahandi? ²³Kun, Luwasa ako gikan sa kamot sa kaaway? Kun, Bawia ako gikan sa kamot sa mga malupigon? ²⁴Tudloi ako ug ako mohilum; Ug pasabta ako kong hain ako masayup. ²⁵Daw unsa ka ugdang ang mga pulong sa katul-id! Apan ang inyong pagbadlong, unsay gibadlong niana? ²⁶Naghunahuna ba kamo sa pagbadlong sa mga pulong, Kay nakita ang mga pakigpulong sa usa nawad-an sa paglaum sama

sa hangin? ²⁷Oo, kamo morifa tungod sa mga ilo, Ug igabaligya ang inyong mga higala. ²⁸Busa karon ikahimuot ninyo ang pagsud-ong kanako; Kay sa pagkamatuod ako dili magbakak sa inyong atubangan. ²⁹Bumalik, ipakilooy ko kaninyo, isalikway ang pagkadili-matarung; Oo, bumalik pag-usab, ang akong tinguha matarung. ³⁰Anaa bay dili matarung sa akong dila? Dili ba ang akong igtitilaw makaila sa mga butang nga malaw-ay?

¹ Ang tawo wala bay panahon sa pag-alagad diha ibabaw sa yuta? Dili ba ang iyang mga adlaw sama sa mga adlaw sa usa ka sinuholan? ²Ingon sa usa ka sulogoon nga nagatinguha ug daku uyamut sa anino, Ug ingon sa usa ka sinuholan nga nagapangita sa iyang suhol: ³Ingon man ako gihimo aron mahiagum sa mga bulan sa kaalaut, Ug mga gabii nga makapuol gitudlo kanako. ⁴Sa magahigda ako, magaingon, Anus-a pa ako mobangon, ug ang gabii moagi? Ug kanunay ra akong nagalisoliso hangtud sa pagbanagbanag sa adlaw. ⁵Ang akong unod naputos sa mga ulod ug sa mga abug nga tibukol; Ang akong panit namuto ug makaluod. ⁶Ang akong mga adlaw labing matulin kay sa lansadera sa maghahabol, Ug natapus nga walay paglaum.

⁷ Oh hinumdumi nga ang akong kinabuhi usa lamang ka gininhawa: Ang akong mata dili na makakita sa maayo. ⁸Ang mata niya nga nagatan-aw kanako, dili na makakita kanako; Ang imong mga mata, ilantaw mo kanako, apan ako mawala na. ⁹Sama sa panganod nga mahurot ug mapapas, Mao man usab ang manaug ngadto sa Sheol, dili na mobalik sa ibabaw. ¹⁰Dili na siya mobalik sa iyang balay, Ni makaila pa kaniya ang iyang pinuy-anan. ¹¹Busa dili ako mopugong sa akong baba; Ako mosulti sa kaguil sa akong espiritu, Ako mag-agulo sa kapait sa akong kalag. ¹²Dagat ba ako, kun mananap ba sa dagat, Nga ikaw magbutang ug usa ka magbalantay kanako? ¹³Kong ako magaingon: Ang akong higdaanan kanako molipay, Ang akong banig molipay sa akong inagulo; ¹⁴Unya imo akong pagahadlok sa mga damgo, Ug pinaagi sa mga panan-awon imo akong pagalisangon: ¹⁵Mao nga palabihon sa akong kalag nga siya malumsan, Ug ang kamatayon labi kay *niining* akong kabukogan. ¹⁶Giluod ako niining *akong* kinabuhi; dili ako buot nga mabuhi sa kanunay: Pasagdi ako nga mag-inusara; kay ang akong mga adlaw kakawangan man.

¹⁷ Unsa ba ang tawo nga ikaw kaniya magapadaku, Ug nga siya imong pagatagdon, ¹⁸Ug nga ikaw sa tanang buntag kaniya magadu-aw, Ug sa tagsatagsa ka gutlo kaniya magasulay? ¹⁹Hangtud anus-a pa ba ikaw mohunong sa pagsud-ong kanako, Kun ako pasagdan mo hangtud nga matulon ko ang akong laway? ²⁰Kong ako nakasala, unsa ang arang nga mabuhat alang kanimo, Oh, ikaw nga magbalantay sa katawohan? Nganong imo akong gitudlo nga usa ka tiniman-an batok kanimo, Nga ako nahimong palas-anon sa akong kaugalingon? ²¹Ug ngano nga dili mo ako pasayloon sa akong kalapasan, ug kuhaon ang akong kasal-anan? Kay karon sa abug ako mohigda; Ug kanako ikaw magasingkamot sa pagpangita, apan ako mawala na.

¹ Unya mitubag si Bildad ang Suhitanhon, ug miingon: ²Hangtud anus-a ba mosulti ikaw niining mga butanga? Ug *hangtud anus-a* ang mga pulong sa imong baba *mahisama* sa usa ka hangin nga makusog? ³Balit-aron ba sa Dios ang justicia? Kun balit-aron ba sa Makagagahum ang pagkamatarung? ⁴Kong ang imong mga anak nakasala batok kaniya, Ug siya mitugyan kanila ngadto sa kamot sa ilang paglapas; ⁵Kong ikaw sa Dios mosingkamot sa pagpangita, Ug maghimo ka sa imong pangamuyo sa Makagagahum; ⁶Kong ikaw maputli ug matul-id pa unta, Sa pagkamatuod nahigmata unta siya tungod kanimo, Ug magahimong mauswagon sa puloy-anan sa imong pagkamatarung. ⁷Ug bisan diyutay ra ang imong sinugdan, Apan magauswag kaayo ang imong kaulahian.

⁸ Kay susiha, ipangamuyo ko kanimo, ang panahon nga ming-agi, Ug magpahimulos ka sa imong kaugalingon niadtong ginapangita sa ilang mga amahan. ⁹(Kay kita ingon lamang sa kagahapon, ug walay hibangkaagan, Kay anino *lamang* ang atong mga adlaw sa ibabaw sa yuta): ¹⁰Dili ba sila motudlo kanimo, ug kanimo mosugilon, Ug magasulti sa mga pulong nga gikan sa ilang kasingkasing? ¹¹Makatubo ba ang nipa kong walay lapok? Makatubo ba ang tangbo kong walay tubig? ¹²Sa diha nga lunhaw pa kini *ug* dili pinutol, Kini malaya una sa *ubang* kabunglayanon. ¹³Mao man ang kadalanan sa tanan nga mahikalimot sa Dios; Ug ang paglaum sa tawo nga walay Dios mawagtang: ¹⁴Ang iyang pagsalig pagaputlon, Ug ang iyang kalig-onan maoy usa ka balay sa lawa-lawa. ¹⁵Siya mosandig sa iyang balay, apan kana mahuyang; Mopuyo siya dinha, apan kana dili molungtad. ¹⁶Siya malunhaw sa atubangan sa adlaw, Ug ang iyang mga salingsing molabaw sa iyang tanaman. ¹⁷Ang iyang mga gamut mangapot duol sa *tapok* nga bato, Iyang makita ang dapit sa mga kabatoan. ¹⁸Kong siya pagapukanon gikan sa iyang dapit, Nan kini molimod kaniya, nga *magaingon* : Wala ako makakita kanimo. ¹⁹Ania karon, kini mao ang kalipay sa iyang dalan; Ug gikan sa yuta ang uban manggula.

²⁰ Ania karon, ang Dios dili mosalikway sa usa ka tawong hingpit. Ni motabang siya sa mga mamumuhat sa dautan. ²¹Ang imong baba pagapun-on niya sa katawa, Ug kasadya sa imong mga ngabil. ²²Kadtong managdumot kanimo pagasul-oban sa kaulaw; Ug ang balong-balong niadtong mga dautan mangawagtang.

¹ Unya si Job mitubag ug miingon: ²Sa pagkamatuod ako nasayud nga kini mao man: Apan unsaon sa tawo aron mamatarung sa atubangan sa Dios? ³Kong siya buot magpakiglalis kaniya, Siya dili makatubag kaniya bisan makausa sa usa ka libo. ⁴*Siya* manggialamon sa kasingkasing ug makagagahum sa kusog: Kinsa ang nagpagahi sa iyang kasingkasing batok kaniya, ug nga nagmauswagon? ⁵*Kaniya* nga magabalhin sa mga kabukiran, ug sila wala managpanghibalo niana, Sa diha nga sa iyang kapungot siya magalungkab kanila; ⁶Nga magauyog sa kalibutan gikan sa iyang himutangan, Ug ang mga haligi niana magakurog; ⁷Nga magasugo sa adlaw, ug kini dili mosilang, Ug magatak-om sa mga kabitoonan; ⁸Nga mao lamang ang magabuklad sa kalangitan, Ug magatamak sa ibabaw sa kabaluran sa dagat; ⁹Nga maoy nagbuhat sa Oso, ug sa Orion, ug sa

mga Pleyadas, Ug sa mga tagoanan sa habagatan; ¹⁰Nga nagabuhat sa mga butang nga dili matukib, Oo, mga butang katingalahan nga dili maisip. ¹¹Ania karon, siya milabay kanako, ug wala ko siya makita: Siya mipadayon usab, apan wala ko himatngoni. ¹²Ania karon, siya nagasakmit sa *tulokbonon*, kinsa ang makapugong kaniya? Kinsa ang moingon kaniya: Unsa ang imong gibuhat? ¹³Dili kuhaon sa Dios ang iyang kasuko, Ang magatabang kang Rahab nanagyukbo sa ilalum niya.

¹⁴Daw unsa ka diyutay ang akong igatubag kaniya, Ug pagpili sa akong mga igsusulti aron sa *pakigpulong* uban kaniya? ¹⁵Nga kaniya, bisan ako matarung pa unta, apan dili ako motubag; Adto ako magpakilooy sa akong maghuhukom. ¹⁶Kong ako nagtawag pa unta, ug kanako siya mitubag, Apan dili pa gayud ako motoo nga siya sa akong tingog nagpatalinghug. ¹⁷Kay gipukan ako niya sa usa ka unos, Ug sa walay hinungdan ang mga samad gidaghan. ¹⁸Dili ako niya tugotan sa pagginhawa, Apan gipuno niya ako sa kapaitan. ¹⁹Kong *kita magasulti* bahin sa kusog, ania karon, *siya* makagagahum! Kong sa katarungan: Kinsa, ang magapatawag kanako? ²⁰Bisan kong ako matarung pa, ang akong kaugalingong baba magahukom kanako: Bisan kong ako hingpit pa, kana magapadayag nga ako dautan. ²¹Ako hingpit; ako wala magtagad sa akong kaugalingon; Gibiay-biay ko ang akong kinabuhi

²²Natingub ang tanan; busa ako nagaingon: Siya naglaglag sa maayo ug sa dautan. ²³Kong ang hampak magalaglag sa kalit, Siya mobiy-biay sa paghusay sa mga walay sala. ²⁴Ang kalibutan gitugyan ngadto sa kamot sa mga dautan; Siya nagatabon sa mga nawong sa mga maghuhukom niini: Kong *ugaling* dili mao siya, kinsa man diay kana?

²⁵Ang akong mga adlaw karon labi pang matulin kay sa usa ka sinugo nga nagadala sa mga sulat: Sila nagadalagan, walay kaayohan nga ilang makita. ²⁶Sila nangagi ingon sa mga sakayang matulin; Ingon sa agila nga magasakdap sa dalagiton. ²⁷Kong moingon ako: Kuhaon ko sa akong panumduman ang akong kaguol, Ang masulob-on ko nga panagway ako nga isalikway, ug magsadya; ²⁸Ako nahadlok sa tanan ko nga mga kasub-anan, Ako nasayud nga dili mo ako pagailhong walay sala. ²⁹Ako pagahukman; Ngano man diay nga ako manlimbasog sa walay kapuslanan? ³⁰Kong ako sa akong kaugalingon magahugas sa tubig sa nieve, Ug ayohon gayud paghinlo ang akong mga kamot; ³¹Apan ikaw magaunlod kanako sa kalapukan, Ug ang akong kaugalingon nga mga bisti makapaluod kanako. ³²Kay siya dili tawo ingon kanako, aron ako motubag kaniya, Aron nga kanako siya mokuyog sa hukmanan. ³³Walay maghuhusay sa taliwala namo, Nga arang makapahamutang sa iyang kamot sa ibabaw namong duha. ³⁴Ipakuha gikan kanako ang iyang baras, Ug ayaw ako pahadloka sa iyang pagkamakalilisang: ³⁵Unya ako mosulti, ug kaniya dili mahadlok: Kay dili ako ingon niana sa akong kaugalingon.

¹Ang akong kalag gikapuyan na sa akong kinabuhi; Ipagula ko ang akong kaguol; ako mosulti sa kapait sa akong kalag. ²Akong ingnon ang Dios: Ayaw ako pagsiloti; Itudlo kanako kong unsay hinungdan sa imong pagpakiglalis kanako. ³Maayo ba alang kanimo nga ikaw magalupig, Nga ikaw magabiay-biay sa buhat sa imong kamot, Ug magadan-ag sa ibabaw sa ginatambag sa mga

dautan? ⁴Aduna ba ikaw ing mga mata nga unod? Kun ang imong pagtan-aw, sama ba sa tinan-awan sa tawo? ⁵Ang imong mga adlaw sama ba sa mga adlaw sa tawo, Kun ang imong katuigan ingon ba sa mga adlaw sa tawo, ⁶Nga ikaw nagapangita man sa akong kadautan, Ug nagasusi sa akong sala, ⁷Bisan ikaw nahibalo nga ako dili man dautan, Ug walay bisan kinsa nga arang makakuha gikan sa imong kamot?

⁸Ang imong mga kamot nagbuhat kanako ug nag-umol kanako, Sa tingub sa nagalibut; apan ikaw magapukan man kanako. ⁹Hinumdumi, ipakilooy ko kanimo, nga ingon sa lapok imo akong giuomol; Ug imo ba akong dad-on pag-usab sa abug? ¹⁰Wala ba ako ibubo nimo ingon sa gatas, Ug gipagahi sama sa queso? ¹¹Imo akong gibistihan sa panit ug unod, Ug imo akong gitagik sa mga bukog ug mga ugat. ¹²Ikaw naghatag kanako sa kinabuhi ug mahigugmaong-kalolot, Ug ang imong pagmatoto nakagbantay sa akong espiritu. ¹³Apan kining mga butanga imong gitipigan sa imong kasingkasing; Ako nahibalo nga kini anaa ra kanimo:

¹⁴Kong ako makasala, nan ikaw magatimaan kanako, Ug ikaw dili kanako magpagawas sa akong kasal-anan. ¹⁵Kong ako dautan man, alaut ako; Kong ako matarung, dili lamang ako mopaitaas sa akong ulo, Kay puno man sa kaulawan, Ug nagatan-aw sa akong kagul-anan. ¹⁶Kong ang *akong ulo* magapataas sa iyang kaugalingon, ikaw, ingon sa usa ka leon magapangita kanako; Ug ikaw nagapadayag na usab kanako, sa imong kaugalingon, ingon nga kahibulongan. ¹⁷Imong ginabag-o ang imong mga pagpamatuod batok kanako, Ug ginadugangan mo ang imong kasuko batok kanako: Ang mga kausaban ug kagubatan ania uban kanako. ¹⁸Busa ngano man nga imo akong gipagula gikan sa tiyan? Patay na unta ako, ug walay mata unta nga nakakita kanako. ¹⁹Ako maingon unta, ingon sa wala ako matawo; Gihatud na unta ako gikan sa tago-angkan ngadto sa lubnganan. ²⁰Dili ba diyutay da ang akong mga adlaw? nan humonong ka, Ug pasagdi ako aron nga makabaton ako ug diyutayng kalipay, ²¹Sa dili pa ako mogikan nga gikan didto dili na mobalik, Ngadto sa yuta sa kangitngitan ug sa landong sa kamatayon; ²²Ang yuta mangitngit ingon sa tungang gabii, Sa *yuta* sa landong sa kamatayon, ug walay kahusay, Ug diin ang suga ingon sa tungang gabii.

¹Unya mitubag si Sophar nga Naamathitanhon, ug miingon: ²Dili ba kinahanglan tubagon ang daghang mga pulong? Ug pakamatarungon ba ang tawo nga hinulti? ³Makapahilum ba sa mga katawohan ang imong mga pagpangandak? Ug sa magayubit ikaw wala bay tawo nga arang makapakaulaw kanimo? ⁴Kay ikaw nagaingon: Ang akong pagtolon-an ulay man, Ug ako mahinlo sa atubangan sa imong mga mata. ⁵Apan oh, nga mosulti pa lamang unta ang Dios, Ug magabuka sa iyang mga ngabil batok kanimo, ⁶Ug nga tudloan ka niya sa mga tinago sa kaalam! Kay kaniya sa pagkamasinabuton walay makatupong. Busa hibalo nga ang Dios nagapaningil sa labing diyutay kay sa silot nga angay sa imong kasal-anan.

⁷Makakaplag ka ba sa Dios pinaagi sa pagpangita? Makakab-ut ka ba sa pagkahingpit sa Makagagahum? ⁸Sama sa gitag-on sa kalangitan; unsa ang arang mong mahimo? Labing halalum kay sa Sheol; unsa ang arang mong kahibaloan? ⁹Ang iyang gidak-on labing daku kay sa kalibutan,

Ug labing halapad kay sa kadagatan. ¹⁰Kong siya molabang, ug kong *iyang* pagatak-umon, Ug kong *iyang* tigumon ngadto sa paghukom, nan kinsa ang arang makasalanta kaniya? ¹¹Kay siya nasayud sa mga tawong malimbongon: Siya makakita usab sa kasal-anan, bisan tuod dili siya magatagad niana. ¹²Ang tawong hungog walay salabutan, Oo, ang tawo ipanganak *ingon* sa anak sa usa ka asnong ihalas.

¹³ Kong ikaw magtarung sa imong kasingkasing, Ug ituy-od mo kaniya ang imong kamot: ¹⁴Kong ang kasal-anan anaa sa imong kamot, ipahilayo kana *kanimo* , Ug ang pagkadili-matarung ayaw papuy-a sa imong mga balong-balong. ¹⁵Sa walay duhaduha makayahat ka unya sa imong nawong nga walay buling; Oo, ikaw mahimong lig-on ug dili magakahadlok: ¹⁶Kay ikaw mahakalimot sa imong kaalaut; Ikaw mahinumtum niana ingon sa mga tubig nga manglabay. ¹⁷Ug ang *imong* kinabuhi modan-ag labi pa kay sa udto; Maingon kana sa kabuntagon bisan pa anaay kangitngit. ¹⁸Ug ikaw magmalig-on kay anaa may paglaum; Oo, ikaw magapangita sa *libut nimo* , ug sa lig-on ikaw mopahulay. ¹⁹Ikaw magahigda usab, ug walay bisan kinsa nga makapahadlok kanimo; Oo, daghanan ang mohangyo kanimo. ²⁰Apan ang mga mata sa mga malinapason makawang, Ug sila walay dalangpanan nga ilang pagakalagiwan; Ug ang ilang paglaum mao ang pagpanugyan sa espiritu.

¹ Unya mitubag si Job ug miingon: ²Sa walay duhaduha kamo mao ang katawohan, Ug ang kaalam mamatay uban kaninyo. ³Apan ako may salabutan nga maingon kaninyo; Ako dili ubos kaninyo: Oo, kinsa ang wala mangasayud sa mga butang nga sama niini? ⁴Ako ingon sa usa ka tawo nga gihimong kataw-anan sa iyang silingan, Ako nga nagtawag sa Dios, ug siya mitubag: Ang matarung, ang tawong hingpit maoy gihimong kataw-anan. ⁵Kaniya nga anaa sa kasayon anaa sa iyang hunahuna ang pagyubit sa palad nga dautan; Kana andam kanila kansang mga tiil mahidalin-as.

⁶ Ang mga balong-balong sa mga kawatan magamauswagon, Ug kadtong managpasuko sa Dios may kalig-on; Sa ilang mga kamot ang Dios nagadugang sa *kadagaya* : ⁷Apan pangutan-a karon ang mga mananap ug sila motudlo kanimo, Ug ang mga langgam sa kalangitan, ug kanimo sila motudlo: ⁸Kun magsulti ka sa yuta, ug kana motudlo kanimo; Ug ang isda sa kadagatan mopahayag kanimo. ⁹Kinsa ang wala mahibalo mahatungod niining tanan, Nga ang kamot ni Jehova maoy nagbuhat niini, ¹⁰Sa iyang kamot anaa ang kalag sa tanang butang nga may kinabuhi, Ug ang gininhawa sa tanang katawohan? ¹¹Dili ba ang igdulungog magaila sa mga pulong, Ingon nga ang lingag-ngag magatilaw sa iyang kalan-on?

¹² Ang kaalam anaa sa mga tawong tigulang, Ug ang kataas sa mga adlaw anaa sa maayong pagsabut. ¹³Sa *Dios* anaa ang kaalam ug ang kagahum; Ang tambag ug ang pagsabut anaa kaniya. ¹⁴Ania karon, siya nagalumpag, ug kana dili na ikapatindog pag-usab; Ang usa ka tawo iyang tak-uman ug wala ing arang kaagian. ¹⁵Ania karon, siya magapugong sa katubigan, ug sila mamala; Ipagula na usab niya, ug ang kalibutan matuali tungod kanila. ¹⁶Kaniya anaa ang kusog ug kaalam;

Iya man ang malimbongon ug ang linimbongan. ¹⁷Siya nagapalakaw sa mga mananambag nga hinuboan sa *igtatambag*, Ug ang mga maghuhukom iyang himoong mga buang. ¹⁸Siya magabadbad sa talikala sa mga hari, Ug magahigot sa ilang mga hawak ug igbubugkos. ¹⁹Siya magpalakaw sa mga sacerdote nga mga hinuboan, Ug gidaug niya ang mga makagagahum. ²⁰Siya magapugong sa dila sa matinumanon, Ug ang tigulang iyang pagakuhaan sa salabutan. ²¹Ang mga principe iyang pagabuboan ug pagtamay, Ug sa kusganon *iyang* pagabadbaron ang bakus. ²²Siya magapadayag gikan sa kangitngitan sa mga butang dili matukib, Ug *iyang* dad-on sa kahayag ang landong sa kamatayon. ²³Siya sa kanasuran magapadaghan, ug kanila siya magalaglag: Sa mga kanasuran siya magapadaku, ug kanila magapabihag siya. ²⁴Siya magakuha sa salabutan sa mga pangulo sa mga katawohan sa yuta, Ug magapalakaw kanila sa kamingawan nga walay dalan. ²⁵Sila manghisukarap sa mangitngit nga walay kahayag; Ug sila pasulosapindayon niya sama sa usa ka hubog.

¹ Ania karon, ang akong mata nakakita *niining* tanan, Ang igdulungog nako nakadungog ug nakasabut niini. ²Ang inyong nahibaloan, mao ang akong nahibaloan usab: Ako dili ubos kaninyo. ³Mosulti gayud ako sa Makagagahum, Ug gitinguha ko ang pagpakigsulti sa Dios. ⁴Apan kamo mga magmumugna sa bakak; Kamong tanan mga mananambal nga walay bili. ⁵Oh maayo pa unta kong kamo managhilum na lamang! Ug kana mahimo nga inyong kaalam. ⁶Pamatia karon ang akong pangatarungan, Ug patalinghugi ang katarungan nga sa akong mga ngabil igasaysay. ⁷Manulti ba kamog dili matarung tungod sa paglaban sa Dios, Ug igapamulong *mo* ba nga malimbongon tungod kaniya? ⁸Magapakita ba kamo sa inyong pagpasulabi kaniya? Molaban ba kamo alang sa Dios? ⁹Maayo ba nga siya magasusi kaninyo? Kun ingon sa usa nga nagalimbong sa tawo, limbongan ba ninyo siya? ¹⁰Sa walay duhaduha siya magabadlong kaninyo, Kong kamo sa tago may pagpasulabi. ¹¹Dili ba makapahadlok kaninyo ang iyang kahalangdon, Ug ang iyang kalisang kaninyo modangat? ¹²Ang inyong mga halandumong pulong maoy sanglitanan nga abo, Ang inyong salipdanan, mga salipdanan nga yanang.

¹³Managhilum kamo, pasagdi ako, aron sa akong pagsulti: Ug kanako ipadangat ang tanan nga modangat. ¹⁴Ngano man nga kuhaon ko ang akong unod sa mga ngipon nako, Ug ibutang ko ang akong kinabuhi sa kamot nako? ¹⁵Ania karon, iyang pagalaglagon ako: ako walay paglaum: Bisan pa niini, sa iyang atubangan ako magalaban sa akong mga alagianan. ¹⁶Kini usab mao ang akong kaluwasan, Nga ang tawong walay Dios sa iyang atubangan dili gayud makaduol. ¹⁷Patalinghugi pag-ayo ang akong gipamulong, Ug sa imong igdulungog ipahaluna ang akong gipahayag. ¹⁸Ania karon, gipahamutang ko na pag-ayo ang akong katarungan; Ako nasayud nga ako matarung. ¹⁹Kinsa ba ang buot makigbisog kanako? Kay unya mohilum ako ug ipabugto ko ang akong kinabuhi. ²⁰Duruha lamang ka butang ayaw pagbuhata kanako; Nan ako dili motago gikan sa atubangan sa imong nawong. ²¹Kuhaa halayo kanako ang imong kamot, Ug ayaw ako pagpahadloka sa imong kalisang. ²²Unya tumawag ka, ug ako motubag; Kun pasultiha ako, ug tubagon mo ako.

²³ Unsa ba ang gidaghanon sa akong kadautan ug kasal-anan? Ipadayag kanako ang akong kalapasan ug ang akong sala. ²⁴Ngano man nga gitago mo ang imong nawong kanako, Ug ginaisip mo ako nga imong kaaway? ²⁵Mopaguol pa ba ikaw sa usa ka dahon nga sinalibay? Ug mogukod pa ba ikaw sa tuud nga laya? ²⁶Kay ikaw nagasulat man ug mga butang nga mapait batok kanako, Ug nagapaani kanako sa kadautan sa akong pagkabatan-on: ²⁷Imo usab nga gibutang sa sepohan ang akong mga tiil, Ug gitiman-an ang tanan ko nga alagianan; Imong gibadlisan ang utlanan sa lapalapa sa akong mga tiil: ²⁸Bisan ingon ako sa usa ka butang nga dunot nga mapapas, Ingon sa usa ka bisti nga ginakutkot sa tangkob.

¹ Ang tawo, nga natawo sa usa ka babaye, Hamubo ra sa panuigon, ug tugob sa kasamok. ²Siya mobuswak sama sa usa ka bulak, ug pagaputlon: Siya nagadalagan usab ingon sa usa ka anino, ug dili magadayon. ³Nan magabuka ba ikaw sa mga mata sa pagsud-ong kaniya, Ug magadala kanako sa hukmanan uban kanimo? ⁴Kinsa ang makakuha ug usa ka butang nga mahinlo gikan sa mahugaw? walay mausa. ⁵Sanglit ang iyang mga adlaw tinagalan, Ang gidaghanon sa iyang mga bulan anaa kanimo, Ug ikaw nagbutang ug mga utlanan kaniya nga dili niya malabang. ⁶Ayaw na siya pagsud-onga, aron siya makapahulay, Hangtud nga, ingon sa usa ka sulogoon, matapus niya ang adlaw.

⁷ Kay adunay kalauman sa usa ka kahoy, Kong kana pagaputlon aron nga manalingsing pag-usab, Ug nga ang diyutayng sanga niana dili mohunong. ⁸Bisan pa magakagulang ang gamot niana diha sa yuta, Ug ang tuud niana madunot sa yuta; ⁹Apan tungod sa baho sa tubig kana mangudlot, Ug mananga ingon sa usa ka tanum. ¹⁰Apan ang tawo mamatay, ug igalubong: Oo, ang gininhawa sa tawo mabugto, ug hain na man siya? ¹¹*Ingon nga* ang katubigan maitus sa dagat, Ug ang suba magakakunhod ug momala; ¹²Mao usab ang tawo mamatay ug dili na mobalik: Hangtud nga mawala ang kalangitan, sila dili na manghigmata, Dili usab sila mapukaw sa ilang pagkatulog. ¹³Oh nga sa Sheol unta tagoan mo ako, Nga imo unta akong ibutang sa tago, hangtud nga mahupay ang imong kaligutgut, Nga imo unta akong tagalan ug panahon, ug mahinumtum ka kanako! ¹⁴Kong ang tawo mamatay, mabuhi ba siya *pag-usab*? Paabuton unta nako ang tanang adlaw sa akong pagpakigbisog, Hangtud ang akong pagkabalhin modangat. ¹⁵Ikaw motawag unta, ug kanimo ako motubag: Ikaw mokinahanglan sa buhat sa imong mga kamot.

¹⁶ Apan karon imong ginaihap ang akong mga lakang? Dili ba ikaw magtimaan sa akong sala? ¹⁷Ang akong kalapasan gibaliktosan sulod sa usa ka puntil, Ug imong gitak-uman ang akong kadautan. ¹⁸Apan ang bukid nga nagakatumpag, mawagtang: Ug ang bato mahasalikway gikan sa iyang nahamutangan; ¹⁹Ang katubigan magahilis sa mga bato; Ang mga pag-awas niana magabugwas sa abug sa yuta: Maingon man niana ginalaglag mo ang paglaum sa tawo. ²⁰Ikaw sa walay katapusan makadaug kaniya, ug siya molabay: Ikaw magausab sa iyang nawong, ug kaniya magapalakaw. ²¹Ang iyang mga anak mahimong dungganon, ug siya dili mahibalo niana; Ug sila ginahimong

ubos apan siya dili makatimaan niana kanila. ²²Apan kaniya may kasakit ang iyang unod, Ug sa sulod niya nagabangotan ang iyang kalag.

¹ Unya mitubag si Eliphaz nga Temanitahon, ug miingon: ²Angay ba nga ang usa ka tawo nga maalam motubag pinasikad sa kaalam nga walay hinungdan, Ug pun-on niya ang iyang kaugalingon sa hangin nga timog? ³Angay ba siya nga molantugi sa sulti nga walay kapuslanan, Kun sa mga pakigpulong nga wala siyay kahinguhaan? ⁴Oo, ikaw nagasalikway sa kahadlok, Ug nagakunhod sa imong pag-ampo sa Dios. ⁵Kay ang imong kadautan nagatudlo sa imong baba, Ug imong gipili ang dila sa malimbongon. ⁶Ang imong kaugalingong baba nagahukom kanimo, ug dili ako; Oo, ang imong kaugalingong mga ngabil nagpamatuod batok kanimo. ⁷Ikaw ba ang unang tawo nga gipanganak? Kun una ba ikaw nga gibuhat nganhi kay sa mga kabungtoran? ⁸Nakadungog ka ba sa tinago nga kaalam sa Dios? Sa imong kaugalingon ba lamang gituga ang kaalam? ⁹Unsay hibaloan nimo nga wala namo hibalo? Unsay imong hingsayran nga wala diri kanamo? ¹⁰Kanamo ania ang mga tawo nga ubanon ug mga gulang kaayo, Labi pang magulang kay sa imong amahan. ¹¹Ang mga paglipay sa Dios diyutay ra ba kaayo alang kanimo, Bisan ang pulong nga malomo alang kanimo? ¹²Ngano nga nakapabugnaw kanimo ang imong kasingkasing, Ug ngano nga nagasiga ang imong mata, ¹³Nga ang imong espiritu imong ipangatubang batok sa Dios, Ug magapagula sa mga pulong gikan sa imong baba? ¹⁴Kinsa ba ang tawo nga siya pagahinloan? Ug siya nga gipanganak sa babaye aron siya magamatarung? ¹⁵Ania karon, siya dili mosalig sa iyang mga balaan. Oo, ang kalangitan dili mahinlo sa iyang mga mata: ¹⁶Labi pang dili ang tawo nga dulumtanan ug mahugaw, Ang usa ka tawo nga nagainum sa kadautan ingon sa tubig!

¹⁷Ipakita ko kanimo, patalinghugi ako; Ug ang butang nga akong nakita akong ipahayag kanimo. ¹⁸(Nga gisugid sa mga tawong maalam Gikan pa sa ilang mga amahan, ug wala magtago niini; ¹⁹Nga kanila lamang ang yuta gihatag, Ug walay dumuloong nga sa ilang kinataliwad-an nakaagi): ²⁰Ang tawong dautan magaantus sa kasakit sa tanan niyang mga adlaw, Bisan pa ang gidaghanon sa katuigan nga giandam alang sa madaugdaugon. ²¹Anaa sa iyang mga igdulungog ang lanog sa mga butang kahadlok; Sa kaadunahan ang manlalaglag modangat kaniya. ²²Siya dili motoo nga gikan sa kangitngitan siya magabalik, Ug ang espada kaniya giandam. ²³Siya nagasuroysuroy sa laing dapit sa pagpangitag tinapay, *sa pag-ingon* : Hain ba? Siya nasayud nga ang adlaw sa kangitngit anaa giandam kaniya. ²⁴Ang kasamok ug kaguol makapahadlok kaniya; Siya makadaug kaniya, sama sa usa ka hari nga magapadulong sa panggubatan. ²⁵Kay iyang gituy-od ang iyang kamot batok sa Dios, Ug sa Makagagahum siya nagpasipala; ²⁶Sa liog nga *pinatikig* siya nagaasdang kaniya, Sa kinabag-an nga bukobuko sa iyang kalasag; ²⁷Kay iyang gilukop ang iyang nawong sa iyang tambok, Ug nagtigum ug tambok sa iyang hawak; ²⁸Ug siya nagpuyo sa mga lungsod nga biniyaan, Sa mga balay nga walay tawo nga nagpuyo, Nga dili na madugay mangagun-ob; ²⁹Siya dili gayud madato, dili usab magapadayon ang iyang bahandi, Ang ilang mga abut dili usab modagsang sa ibabaw sa yuta. ³⁰Siya dili mogula gikan sa kangitngitan; Ang siga sa *kalayo* magalaya

sa iyang mga sanga, Ug ang hinuyop sa baba *sa Dios* maoy magpapahawa kaniya. ³¹Ayaw siya pagpasaliga sa kakawangan sa paglimbong sa iyang kaugalingon; Kay kakawangan usab ang balus kaniya. ³²Kana matapus sa dili pa modangat ang iyang panahon, Ug ang iyang sanga dili modangat sa kalunhaw. ³³Siya ingon sa usa ka balagon magauyog sa iyang bunga nga linghod, Ug ingon sa kahoyng oliva magapulak siya sa iyang bulak. ³⁴Kay ang katilingban niadtong walay Dios dili makabunga, Ug ang kalayo magasunog sa mga balong-balong sa paghiphip. ³⁵Manamkon sila ug kalapasan ug manganak ug kasal-anan, Ug ang ilang kasingkasing magaandam ug iglilimbong.

¹ Unya mitubag si Job ug miingon: ²Nakadungog ako ug daghang mga butang nga ingon niana: Kamong tanan mga makapuol nga mga maglilipay. ³May katapusan ba ang mga pulong nga walay hinungdan? Kun unsay nakapahagit kanimo nga ikaw mitubag man? ⁴Ako nakahimo usab pagsulti sama kaninyo; Kong ang inyong kalag nahapuli pa sa akong kalag, Ako makahimog bagay sa mga pulong batok kaninyo, Ug kaninyo ang akong ulo makalingolingo? ⁵*Apan* ako buot molig-on kaninyo sa akong baba, Ug ang paglipay sa akong mga ngabil makahupay sa *inyong kasakit* .

⁶ Bisan ako nagasulti, ang akong kasakit wala mahupay; Bisan akong gipasagdan, unsa may nakapalinaw kanako? ⁷*Apan* karon ako giguol niya: Imong gihimong alaut ang akong tanan nga katilingban. ⁸Ug gigunitan mo ako, nga maoy usa ka pagpamatuod *batok kanako* : Ug ang akong kaniwang nagapasundayag batok kanako, Kini nagapamatuod sa akong atubangan. ⁹Ako gilaksi niya sa iyang kapungot, ug ginalutos ako; Batok kanako gipakagot niya ang iyang mga ngipon: Ang akong kabatok nagatutuk sa iyang mga mata kanako. ¹⁰Gibanganga nila ang ilang mga baba kanako; Ang akong aping ilang gisagpa uban ang pagbadlong: Sila sa ilang kaugalingon nagtigum batok kanako. ¹¹Ang Dios nagatugyan kanako ngadto sa mga walay Dios, Ug nagatugyan kanako ngadto sa mga kamot sa mga *tawong* dautan. ¹²Diha ako sa akong kalipayan, ug iyang gipikas ako; Oo, siya migunit kanako sa akong liog, ug iya akong gilambos; Iya usab akong gihimo nga iyang ilig-on. ¹³Ang iyang mga magpapana naglibut kanako; Ang akong mga amimislon iyang gipikas, ug *siya* dili mopasaylo; Ang akong apdo iyang gibubo sa ibabaw sa yuta. ¹⁴Iyang gidaut ako sa kasakitan nga nagsunodsunod; Siya midasmag kanako nga ingon sa usa ka higante. ¹⁵Gitahi ko ang sako sa akong panit, Ug gibutang ko ang akong sungay sa abug. ¹⁶Ang akong nawong napula na lamang sa hinilak, Ug sa akong mga tabontabon ania ang landong sa kamatayon; q1

¹⁷ Bisan wala sa akong mga kamot ang panglupig, Ug mahinlo ang akong pag-ampo. ¹⁸Oh kalibutan, ayaw pagtaboni ang akong dugo, Ug ayaw paghatagi ug pahulayanan ang akong mga pagbakho. ¹⁹Bisan ngani karon tan-awa, ang akong saksi atua sa langit, Ug ang nagapamatuod kanako atua sa kinahitas-an. ²⁰Ang akong mga abyan nagayubit kanako: *Apan* ang akong mata nagapaagay ug mga luha ngadto sa Dios, ²¹Aron siya modapig sa katungod sa tawo uban sa Dios, Ug usa ka anak sa tawo uban sa iyang isigkatawo! ²²Kay sa modangat na ang pipili ka tuig, Ako mopanaw ngadto sa dapit nga akong pagaadtoan sa wala nay pagbalik.

¹ Ang akong espiritu maluya na, nahurot na ang akong mga adlaw, Ang lubnganan *andam na* alang kanako. ²Sa pagkamatuod adunay nga yubitan uban kanako, Ug ang akong mata nagasud-ong sa ilang mga hagit. ³Ibutang karon ang pagsalig, ug pangakohon mo ako uban kanimo; Kinsa karon ang buot makigsangka kanako? ⁴Kay gitagoan mo ang ilang mga kasingkasing gikan sa salabutan: Busa ikaw dili motuboy kanila sa itaas. ⁵Ang tawo nga nagadumili sa iyang mga higala mahitungod sa ilang bahin, Bisan ang mga mata sa iyang mga anak mangalubog. ⁶Apan ako gihimo niya nga pagya sa mga tawo; Ug ilang ginalud-an ang akong nawong. ⁷Ang akong mata usab malubog tungod sa kasubo, Ug ang akong mga panumduman ang tanan ingon sa usa ka landong. ⁸Ang mga tawong matarung nahitingala niini, Ug ang walay sala moas dang batok sa mga walay Dios. ⁹Apan ang mga matarung magapadayon sa iyang ginalaktan, Ug ang mahinlo ug mga kamot magatubo sa kalig-on.

¹⁰ Apan mahitungod kaninyong tanan, dumuol kamo karon pag-usab; Kay wala pa ing mausa ka maalam nga akong hingkit-an. ¹¹Ang akong mga adlaw nangagi na, ang akong mga tuyo nangakawang, Bisan ang mga hunahuna sa akong kasingkasing. ¹²Ang gabii ilang gihimong adlaw; Ang kahayag, *matud pa nila*, haduol sa kangitngitan. ¹³Kong sa Sheol ako magapangita ingon nga akong pinuy-anan; Kong sa kangitngitan anaa ko ibuklad ang akong higdaanan; ¹⁴Kong sa kadunotan ako nagaingon: Ikaw maoy akong amahan; Sa sulod: *Ikaw* ang akong inahan, ug ang akong igsoong babaye; ¹⁵Nan, hain man ang akong kalauman? Ug mahitungod sa akong paglaum, kinsa ang makakita niana? ¹⁶Kini mopadulong ngadto sa mga trangka sa Sheol, Kay didto lamang sa abug adunay pahulay.

¹ Unya si Bildad ang Suhitanhon, mitubag ug miingon: ²Hangtud anus-a ang pangayam ninyo sa mga pulong? Palandunga, ug sa human magasulti kita. ³Ngano bang imong giisip kami nga mga mananap, *Ug* nahimong mahugaw sa imong mga mata? ⁴Ikaw nga tungod sa imong kapungot nagabitas sa imong kaugalingon, Pagabiyaan ba ang kalibutan tungod kanimo? Kun pagabalinon ba ang bato gikan sa iyang nahamutangan?

⁵ Oo, ang suga sa mga dautan pagapalungon, Ug ang aligato sa iyang kalayo dili modan-ag. ⁶Ang kahayag mongitngit sa sulod sa iyang balong-balong, Ug ang lamparahan sa ibabaw niya pagapalongon. ⁷Ang mga lakang sa iyang pagkamakusganon pagatul-iron, Ug ang iyang kaugalingong salabutan magahulog kaniya. ⁸Kay pinaagi sa iyang kaugalingong mga tiil nahulog siya sa pukot, Ug siya naglakaw sa mga mata sa pukot. ⁹Usa ka bitik magasakmit *kaniya* sa iyang tikod, *Ug* usa ka laang magagapus kaniya. ¹⁰Anaay usa ka balatik nga gitago diha sa yuta alang kaniya, Ug usa ka balag-ong giandam kaniya sa iyang agianan.

¹¹ May kahadlok makapalisang kaniya sa luyo ug luyo, Ug magagukod kaniya sa iyang mga tikod. ¹²Ang iyang kusog mahuyang sa kagutom, Ang kadaut ginaandam sa iyang luyo. ¹³Ang mga bahin sa iyang lawas pagatunlon, *Oo*, ang iyang mga bahin igatulon sa anak nga panganay sa kamatayon. ¹⁴Pagalangkaton siya gikan sa balong-balong diin atua ang iyang pagsalig: Ug siya pagadad-on ngadto sa hari sa mga kahadlok. ¹⁵Ang butang nga dili iya mahamutang sa iyang

balong-balong; Sa iyang pinuy-anan igasabulak ang azufre. ¹⁶Ang iyang mga gamut sa ilalum magamala, Ug sa ibabaw ang iyang mga sanga mangalaya. ¹⁷Ang iyang handumanan mapala sa ibabaw sa yuta, Ug sa dalan ang iyang ngalan dili mahamutang. ¹⁸Siya papahawaon gikan sa kahayag ngadto sa kangitngitan, Ug siya igasalikway gikan sa kalibutan. ¹⁹Dili siya makabaton ug mga anak, ni mga anak sa iyang mga anak sa taliwala sa iyang katawohan, Ni makabaton usab siya ug kabilin sa iyang ginapuy-an. ²⁰Kadtong tanan nga magasunod kaniya manghitingala sa iyang adlaw, Ingon nga kadtong tanan nga nanghiuna nangalisang. ²¹Sa pagkamatuod mao kana ang mga pinuy-anan sa mga dili matarung, Ug kini mao ang himutangan niadtong dili moila sa Dios.

¹ Unya mitubag si Job ug miingon: ²Hangtud anus-a ang inyong pagsamok sa akong kalag, Ug sa pagdugmok kanako sa mga pulong? ³Ikapulo na kining pagpakaulaw ninyo kanako: Kamo walay kaulaw sa inyong dautan nga pakigharong kanako. ⁴Ug bisan pa gayud nga kono ako nasayup, Ang kasayup ko magapabilin ra sa akong kaugalingon. ⁵Kong kamo magapaburot gayud sa inyong kaugalingon batok kanako, Ug maoy inyong ipasikad batok kanako ang akong pagkasalawayon; ⁶Hibaloi ninyo karon nga ang Dios nagpiit kanako, Ug naglukob kanako sa iyang pukot. ⁷Ania karon, ako nagatu-aw tungod sa pagtampalas, apan ako wala tagda: Ako nagtawag ug pakitabang, apan walay justicia.

⁸ Iyang giparilan ang akong dalan aron ako walay kaagian, Ug ang akong pagalaktan iyang gihimong kangitngitan. ⁹Gihuboan ako niya sa akong himaya, Ug gikuha ang purongpurong gikan sa akong ulo. ¹⁰Iya akong gilumpag sa luyo ug luyo, ug ako tiwas na; Ug ang akong kalauman ingon sa usa ka kahoy nga iyang giluka. ¹¹Iya usab nga gipasiga ang iyang kapungot batok kanako, Ug sa iyang atubangan siya nag-isip kanako nga usa iyang mga kabatok. ¹²Ang iyang kasundalohan nanagtigum, Ug ilang gitukod ang ilang agianan batok kanako, Ug ilang gilukban ang akong balong-balong. ¹³Iyang gibutang ang akong mga kaigsoonan sa halayo kanako, Ug ang akong mga kaila gipabulag niya kanako. ¹⁴Ang akong mga kabanayan nanaglikay, Ug ang mga higala ko nga sandurot nahakalimot kanako. ¹⁵Ang tanan nga nagapuyo sa akong balay, ug ang akong sulogoong babaye, nag-isip kanako nga dumuloong: Dumuloong ako sa ilang mga mata. ¹⁶Motawag ako sa akong sulagoon, ug siya dili motubag kanako, Bisin ako mopakilooy sa akong kaugalingong baba. ¹⁷Ang akong asawa mahibulong sa akong gininhawa, Ug sa akong paghangyo sa mga anak sa akong kaugalingong inahan. ¹⁸Bisan ang mga gagmayng kabataan managyubit kanako; Kong ako motindog, sila magsulti batok kanako. ¹⁹Ang tanan ko nga mga higala nga sandurot ginaluud kanako, Ug kadtong tanan nga akong gihigugma nanagbatok kanako. ²⁰Ang akong bukog nanagtaput sa akong panit ug sa akong unod, Ug naluwas lamang ako tungod sa mga panit sa akong mga ngipon. ²¹Kaloy-i ako ninyo, kaloy-i ako ninyo, Oh kamo mga higala ko; Kay ang kamot sa Dios nagtapion kanako. ²²Ngano man nga naglutos kamo kanako ingon sa Dios, Ug wala manghimuot sa akong unod?

²³ Oh nga gisulat unta karon ang akong mga pulong? Oh nga nahamutang unta sila sa usa ka basahon! ²⁴Nga sa tinalinsan nga puthaw ug tingga Magapatik kanila sa ibabaw sa usa ka bato nga

walay katapusan! ²⁵Apan alang kanako nasayud ako nga ang akong Manluluwas buhi man, Ug sa kaulahian nga *adlaw* siya motindog sa ibabaw sa yuta: ²⁶Ug sa tapus ang akong panit, kining *lawas* ko gayud malaglag, Unya sa wala ang akong unod makita ko ang Dios; ²⁷Kang kinsa ako, ako gayud, motan-aw dinhi sa akong kilid, Ug ang akong mga mata makasud-ong, nga dili ingon sa dumuloong. Naut-ut ang akong kasingkasing sa sulod kanako. ²⁸Kong kamo magaingon: Ngano nga pagalutuson nato siya! Sanglit ang gamut sa maong butang igakita sa sulod kanako; ²⁹Kahadloki ninyo ang espada: Kay ang kaligutgut *magadala* sa mga silot sa espada, Aron nga kamo mahibalo nga adunay paghukom.

¹ Unya mitubag si Sophar ang Naamathitanhon, ug miingon: ²Busa ang akong hunahuna nagatubag kanako, Bisan tungod niini ania kanako ang pagdalidali. ³Nadungog ko ang pagbadlong nga nakahatag kanako ug kaulaw; Ug ang espiritu sa akong salabutan nagapatubag kanako. ⁴*Wala* ba ikaw mahibalo niini sa karaan pang panahon, Sukad sa pagbutang sa tawo sa ibabaw sa yuta, ⁵Nga ang paghimaya sa *tawong* dautan hamubo ra, Ug ang kalipay sa walay Dios ingon ra sa usa ka pagpilok? ⁶Bisan ang gitas-on niya motupong sa kalangitan, Ug ang iyang ulo mosangko sa kapanganoran; ⁷Apan siya mawagtang sa walay katapusan ingon sa iyang kaugalingong kinalibang: Kadtong mga nanagpakakita kaniya magaingon: Hain ba siya? ⁸Ingon sa usa ka damgo siya molupad, ug dili na gayud ihibalag: Oo, pagaagpason siya ingon sa usa ka panan-awon sa gabii. ⁹Ang mata nga nakakita kaniya dili na makasud-ong pag-usab; Ang inyong pinuy-anan dili na usab makalantaw kaniya.

¹⁰ Ang kabus magapalabilabi sa iyang mga anak, Ug ang mga kamot magauli sa iyang bahandi. ¹¹Ang iyang kabukogan napuno sa iyang kabatan-on, Apan kini mounong kaniya ngadto sa abug. ¹²Bisan ang kahilayan matam-is sa iyang baba, Bisan iya kanang tagoan sa ilalum sa iyang dila, ¹³Bisan iya kanang pagapugngan, ug dili ipagula, Kondili tipigan lamang sa sulod sa iyang baba; ¹⁴Apan ang iyang kinaon mabalhin sa sulod sa iyang ginhawaan, Apdo sa mga halas nga malala ang anaa sa sulod sa ginhawaan. ¹⁵Gilamoy niya ang mga bahandi, apan iyang igasuka sila pag-usab; Ang Dios magasalibay kanila gikan sa iyang tiyan. ¹⁶Siya magasupsup sa hilo sa mga halas nga malala; Ang dila sa halas nga malala maoy mopatay kaniya. ¹⁷Siya dili gayud makatan-aw sa mga suba, Ang mga kasapaan nga nanag-agay sa dugos ug mantequilla. ¹⁸Kadtong iyang gihagoan igauli niya, ug siya dili makatulon niana; Sumala sa bahandi nga iyang inangkon, dili ikalipay niya. ¹⁹Kay ang kabus iyang gilupigan ug gipasagdan Kay ang usa ka balay iyang gikuha sa pinugsanay, balay nga wala tukora niya. ²⁰Tungod kay wala moagi ug kalinaw sa sulod niya, Dili siya magtipig sa butang nga iyang kaibgon. ²¹Walay bisan unsa nga nahibilin, nga wala niya tunla; Busa dili molungtad ang iyang pagkaadunahan. ²²Sa pagkabusog sa iyang pagkaadunahan siya magalisud: Ang kamot sa tanan nga anaa sa kaalaut kaniya mokapyot.

²³ Sa diha nga iya nang daskon ang iyang tiyan, *ang Dios* magapadala nganha kaniya sa kabangis sa iyang kapungot, Ug magapaulan niana sa ibabaw niya samtang siya magakaon pa. ²⁴Siya molikay

sa puthaw nga hinagiban, Ug ang pana nga tumbaga molagbas kaniya. ²⁵Kini iyang pagaibton, ug kini mogula sa iyang lawas; Oo, ang tumoy nga magapangidlap mogula gikan sa iyang apdo; Kaniya anaa ang mga kalisangan. ²⁶Ang tanang kangitngitan gipahamutang alang sa iyang bahandi: Usa ka kalayo nga dili hinuyop sa tawo magalamoy kaniya; Kini magaut-ut sa tanan nga mahibilin sa iyang balong-balong. ²⁷Ang mga langit magapadayag sa iyang kasal-anan, Ug ang yuta mobangon batok kaniya. ²⁸Ang abut sa iyang balay mawagtang; Ang *iyang mga bahandi* mobaha sa halayo sa adlaw sa iyang kasuko. ²⁹Kini mao ang bahin nga igahatag sa Dios sa tawong dautan. Ug ang panulondon nga gitudlo sa Dios nganha kaniya.

¹ Unya si Job mitubag ug miingon. ²Patalinghugi pag-ayo ang akong pakigpulong; Ug himoa kini nga inyong mga kalipayan. ³Tugoti ako, ug ako mosulti usab; Ug sa tapus sa akong pagsulti, padayona ang imong pagtamay. ⁴Mahitungod kanako, ngadto ba sa tawo ang akong pag-agulo? Ug ngano nga ako dili man magkaguol? ⁵Matngoni ako, ug kahibulongi, Ug sa inyong baba ibutang ang inyong kamot. ⁶Bisan kong ako mahanumdum gisamok ako, Ug ang kalisang nagakapyot sa akong unod.

⁷ Ngano man nga ang mga dautan *nagapadayon* sa kinabuhi, Moabut sa kagulangon, oo, magatubo sa dakung kagahum? ⁸Ang ilang kaliwatan ginatukod uban nila sa ilang panan-aw, Ug ang ilang mga anak sa atubangan sa ilang mga mata. ⁹Ang ilang mga balay halayo sa mga kalisangan, Ni ang latus sa Dios gipahamtang kanila. ¹⁰Ang ilang lake nga vaca magaliwat, ug dili mapoo; Ang ilang baye nga vaca magapanganak ug dili mahulog ang iyang nati. ¹¹Ang ilang mga gagmay ilang pagapagulaon ingon sa panon, Ug ang ilang mga anak managsayaw. ¹²Sa atubangan sa magagmayng tambor ug alpa sila manag-awit, Ug sa tingog sa flauta sila managkasadya. ¹³Ang ilang mga adlaw ilang pagagawion sa pagkaadunahan, Ug sa usa ka pagpiloc, sila mangadto sa Sheol. ¹⁴Ug sila magaingon sa Dios: Bumulag ka kanamo; Kay kami wala magkinahanglan sa kahibalo sa imong mga dalan. ¹⁵Unsa man ang Makagagahum, nga kaniya kita manag-alagad? Ug unsa man ang atong ganancia kong kita manag-ampo kaniya? ¹⁶Ania karon, ang ilang pagkaadunahan wala sa ilang kamot: Ang tambag sa mga dautan halayo kanako.

¹⁷ Makapila ba palunga ang lamparahan sa mga dautan? Nga ang ilang kasakitan nagadangat kanila? Nga *ang Dios* sa iyang kasubo nagahatag kanila ug mga kagul-anan. ¹⁸Nga sila ingon sa uhot sa atubangan sa hangin, Ug sama sa tahop nga mapalid sa bagyo? ¹⁹*Kamo magaingon* : Ang Dios nagatagana sa iyang igdadaut alang sa iyang mga anak. Pasagdi siya nga magahatag kaniya sa iyang balus, aron siya masayud niana: ²⁰Ipatan-aw sa iyang kaugalingong mga mata ang iyang pagkalaglag, Ug paimna siya sa kaligutgut sa Makagagahum. ²¹Kay unsay kawilihan niya sa iyang balay nga gitalikdan niya, Sa diha nga pagaputlon na ang gidaghanon sa iyang mga bulan? ²²May arang ba nga makatudlo sa Dios ug kanibalo, Sanglit siya ang nagahukom niadtong atua sa kahitas-an? ²³Kining usa mamatay sa kalig-on sa iyang kabaskug, Nga anaa sa dakung kalinaw ug kahusay: ²⁴Puno sa gatas ang iyang mga baldi, Ug ang utok sa iyang kabukogan magaumog. ²⁵Ug

kadtong usa mamatay sa kapait sa iyang kalag, Ug dili gayud makatitaw sa bisan unsa nga maayo.
²⁶Sa walay kalainan, sa abug sila magahigda, Ug ang wati magatabon kanila.

²⁷Ania karon, ako nasayud sa inyong mga hunahuna, Ug sa mga lalang nga buot ninyong idaut kanako. ²⁸Kay kamo nagaingon: Hain ba ang balay sa principe? Ug hain ba ang balong-balong nga gipuy-an sa *tawong* dautan? ²⁹Wala ba ninyo mapangutana kadtong mga magpapanaw? Ug wala ba kamo mangasayud sa mga kamatuoran nila, ³⁰Nga ang mga tawong dautan ginatagana sa adlaw sa kagulan-an? Nga sila pagadad-on ngadto sa adlaw sa kaligutgut? ³¹Kinsa ang mopahayag sa iyang nawong sa iyang dalan? Ug kinsa ang magabalus kaniya sa iyang nabuhat? ³²Ngani igahatud siya ngadto sa lubnganan, Ug ang mga katawohan magabantay sa ibabaw sa iyang lubong. ³³Matam-is kaniya ang mga umol nga yuta sa kawalogan, Ug ang tanang tawo kaniya mosunod, Ingon nga daghanan man uyamut ang nag-una kaniya. ³⁴Busa unsa may pulos sa inyong mga paglipay kanako, Sanglit sa inyong mga tubag maoy makita ang lonlon kabakakan?

¹ Unya mitubag si Eliphaz nga Temanitanhon, ug miingon: ²Mahimo bang mapuslanon ang tawo sa atubangan sa Dios? Sa pagkatinuod, ang tawo nga maalam magpulos sa iyang kaugalingon. ³Makalipay ba sa Makagagahum, nga ikaw matarung? Kun magpulos ba *kaniya* kanang imong paghingpit sa imong mga dalan? ⁴Tungod ba sa imong kahadlok kaniya nga siya nagbadlong kanimo, Nga siya misulod sa hukmanan uban kanimo?

⁵Dili ba daku ang imong pagkamakasala? Wala man usab ing kinutoban ang imong kahilayan. ⁶Kay ang pasalig sa imong igsoon imong gikuha sa walay bayad, Kay imong gihuboan ang mga walay saput sa ilang bisti. ⁷Wala mo hatagi ug tubig nga ilimnon ang gikapuyan, Ug imong gitungma ang tinapay sa mga gigutom. ⁸Apan mahitungod sa tawong gamhanan, anaa kaniya ang yuta; Ug ang tawong dungganon, nagpuyo niana. ⁹Gipalakaw mo ang mga balong babaye nga walay dala, Ug ang mga bukton sa mga ilo nangabali. ¹⁰Busa ikaw gilibutan sa mga lit-ag, Ug ang kalit nga kahadlok nakapaguol kanimo. ¹¹Kun ang kangitngit, aron dili ikaw makakita, Ug ang lunop sa tubig nagatabon kanimo. ¹²Wala ba ang Dios sa kahitas-an sa langit? Ug ania, ang kinahitas-an sa mga bitoon pagkahalayo nila! ¹³Ug ikaw nagaingon: Unsa ang nahibaloan sa Dios? Makahimo ba siya sa paghukom sa taliwala sa dakung kangitngit? ¹⁴Mga mabagang panganod nagatabon man kaniya, busa siya dili makakita, Ug siya nagalakaw sa dapit nga hawanan sa langit.

¹⁵Mosunod ba ikaw sa karaang agianan Nga maoy ginalaktan sa mga tawong dautan? ¹⁶Nga gisakmitan sa ilang *kinabuhi* sa dili panahon, Ingon sa usa ka sapa nga gibubo ang ilang patukoranan, ¹⁷Nga nanag-ingon sa Dios: Pumahawa ka kanamo; Ug Unsay arang mahimo sa Makagagahum alang kanamo? ¹⁸Ugaling iyang gipuno ang ilang mga balay ug mga butang maayo: Apan ang tambag sa mga dautan halayo kanako. ¹⁹Ang mga matarung nakakita niana, ug nangalipay; Ug ang inocente nagkatawa sa pagyubit kanila, ²⁰*Nagaingon* : Sa pagkatinuod, ang nanindog sa pag-asdang batok kanato gipamutol, Ug ang nahabilin kanila ginaut-ut sa kalayo.

²¹ Karon makigsandurot ka kaniya ug pumuyo sa pakigdait: Kay sa ingon niana maayo ang modangat kanimo. ²²Dawata, ipakilooy ko kanimo, ang pagtulon-an gikan sa iyang baba, Ug tiguma ang iyang mga pulong sa imong kasingkasing. ²³Kong mobalik ka ngadto sa Makagagahum, ikaw pagalig-onon, Kong ang pagkadili-matarung ipahalayo mo sa imong mga balongbalong. ²⁴Ug ihapnig ang imong bahandi diha sa yuta. Ug ang *bulawan sa Ophir* diha sa mga bato sa kasapaan; ²⁵Ug ang Makagagahum mamao ang imong bahandi, Ug maimo nga bililhong salapi. ²⁶Kay unya ikalipay mo sa imong kaugalingon ang Makagagahum, Ug sa Dios ang imong nawong imong ihangad. ²⁷Ikaw magahimo sa imong mga pag-ampo kaniya, ug siya magapatalinghug kanimo; Ug magatuman ka sa imong mga panaad. ²⁸Ug ikaw magapatuman usab ug usa ka butang, ug kana mamatukod alang kanimo; Ug ang kahayag magadan-ag sa imong mga dalan. ²⁹Sa diha nga *ikaw* pagapaubson, ikaw magaingon: *Adunay* pagkatuboy; Ug siya magaluwas sa mapinaubsanon. ³⁰Bisan ang may sala iyang pagaluwason: Oo, siya pagaluwason tungod sa kahinlo sa imong mga kamot.

¹ Unya mitubag si Job, ug miingon: ²Bisan niining adlawa mapait ang akong kaguol: Ang akong sakit labing mabug-at kay sa akong pag-agulo. ³Oh, nga hingsayran ko pa unta kong asa ko siya hipalgi! Aron madangat ko gayud ang iyang lingkoranan! ⁴Ipahamutang ko sa iyang atubangan ang akong katarungan, Ug pun-on ko ang akong baba sa mga iglalantugi. ⁵Hibaloan ko ang mga pulong nga iyang igatubag kanako, Ug hisabtan ko ang bisan unsa nga iyang igasulti kanako. ⁶Makiglalis ba siya kanako uban nianang gidak-on sa iyang kagahum? Dili; hinonoa siya magapatalinghug kanako. ⁷Didto ang *tawo nga matul-id* arang makapahayag kaniya sa iyang katarungan; Busa ako pagabuhian sa walay katapusan gikan sa akong maghuhukom.

⁸ Ania karon, moadto ako sa unahan, apan siya wala *didto* ; Ug *moari ako* sa pangulahian, apan dili ko siya igkita, ⁹Dapit sa wala, diin siya magabuhat, apan dili ko siya hitan-awan; Dapit sa akong too, adto siya magtago aron nga kaniya dili ako makasud-ong. ¹⁰Apan siya nahibalo sa dalan nga akong pagapadulongan; Sa diha nga ako masulayan na niya, mogula ako ingon sa bulawan. ¹¹Ang akong tiil nagsubay pag-ayo sa iyang mga lakang; Ang iyang dalan maoy akong gibantayan, ug wala ako motipas. ¹²Ako wala mosibug gikan sa sugo sa iyang mga ngabil; Gipakamahal ko ang mga pulong sa iyang baba labi kay sa kalan-on ko nga kinahanglan.

¹³ Apan usa ra siya ug hunahuna, ug kinsay arang makaliso kaniya? Ug ang butang nga ginatinguha sa iyang kalag, kana gayud maoy iyang ginahimo. ¹⁴Kay siya magabuhat niadtong butang nga iyang ginatagana alang kanako: Ug daghang mga butang nga ingon niana nga anaa kaniya. ¹⁵Busa ako nalisang diha sa iyang atubangan; Sa magapalandong ako, mahadlok ako kaniya. ¹⁶Kay gipugdaw sa Dios ang akong kasingkasing, Ug ang Makagagahum naghadlok kanako: ¹⁷Kay wala man ipahimulag ako sa wala pa modangat ang kangitngit, Wala usab niya pataboni gikan sa akong nawong ang mabaga nga kangitngit.

¹ Ngano nga wala hapniga sa Makagagahum ang kapanahonan? Ug ngano man nga kadtong managpakaila kaniya wala patan-awa sa iyang mga adlaw? ²Adunay *mga tawo* nga nanagbalhin sa mga utlanan; Sila managpanulis sa kahayupan, ug managpakaon kanila. ³Sila manag-abog sa asno niadtong mga ilo; Ug ang vaca sa balong babaye ilang kuhaon tungod sa pasalig. ⁴Ilang gibalibaran ang mga makililimos: Ang mga kabus niining kalibutan manago tungod kanila. ⁵Ania karon, ingon sa mga asnong ihalas sa kamingawan, Sila mangadto sa ilang buhatan, managpangita nga masingkamuton sa ilang kalan-on; Ang kamingawan nagahatag kanila ug makaon alang sa ilang mga anak. ⁶Sila nga namutol sa ilang kompay diha sa kapatagan; Ug sila nagapanghagdaw sa mga kaparrasan sa mga *tawo nga* dautan. ⁷Ug sila, walay mga bisti, managpanghigda sa tibook gabii, Ug walay ikahabol diha sa katugnaw. ⁸Sila nangahumod sa mga taligsik sa kabukiran, Ug naghalog sa kapangpangan tungod sa pagka-walay silonganan. ⁹Adunay mga tawo nga managsakmit sa mga ilo gikan sa dughan, Ug modawat ug pasalig *sa butang nga iya* sa kabus; ¹⁰*Busa* sila nagasuroy nga mga hubo, Ug tungod kay walay kaon, nagapas-an sila ug mga dagami. ¹¹Sila nagabuhat ug lana sa sulod sa mga kamalig niining mga tawohana; Nagatuyok sa *ilang* mga giukan ug nag-antus sa kauhaw. ¹²Sa mga dagkung lungsod may mga tawo nga nanag-agulo, Ug ang kalag sa linupigan nagatu-aw: Apan ang Dios wala magtagad sa binuang.

¹³ Kini sila mao kadtong mga nangasdang batok sa kahayag; Sila wala managpanghibalo sa mga dalan niana. Wala usab sila mopuyo sa mga agianan niana. ¹⁴Sa kahayag mobangon ang mamomoo; Siya magapatay sa kabus ug sa makililimos; Ug sa gabii ingon siya sa usa ka kawatan. ¹⁵Ang mata usab sa mananapaw magapaabut sa salumsum, Nga magaingon: Walay mata nga makasud-ong kanako: Ug iyang gitabonan ang iyang nawong. ¹⁶Sa mangitngit sila magalatas sa mga kabalayan: Sa maadlaw sila managsuksok; Sila wala makaila sa kahayag. ¹⁷Kay kanilang tanan ang kabuntagon sama sa dakung kangitngit: Kay sila nahibalo man sa mga kahadlok sa dakung kangitngit.

¹⁸ Sa kalit sila mangawagtang sa ibabaw sa katubigan; Ang ilang bahin sa ibabaw sa yuta ginapanghimaraut: Sila dili mosimang sa dalan sa kaparrasan. ¹⁹Ang tinghulaw ug ang kainit magaut-ut sa katubigan sa nieve: *Mao man usab ang pagabuhaton* sa Sheol niadtong mga nanagpakasala. ²⁰Ang tagoangkan makalimot kaniya; Ang wati magakaon kaniya sa dakung kalipay; Siya dili na gayud mahinumduman; Ug ang pagkadili-matarung pagaputlon ingon sa usa ka kahoy. ²¹Siya nagalamoy sa apuli nga wala manganak, Ug wala maghimo ug kaayohan sa babayeng balo. ²²Apan ang *Dios* sa iyang kagahum nagabantay sa mga gamhanan tungod sa iyang gahum; Iyang gipatindog kadtong walay katinoan sa iyang kinabuhi. ²³*Ang Dios* nagahatag kanila aron mahaluna sa kalig-on, ug niana sila nagapahulay; Ug ang iyang mga mata nagasud-ong sa ilang mga lakang. ²⁴Sila ginatuboy; apan diriyut lamang, sila nangahanaw; Oo, sila gipaubos na, sila ginakuha sa agianan sama sa uban, Ug ginasanggi ingon sa ulo sa mga puso. ²⁵Ug kong kini dili matuod karon, kinsa ang mopahayag nga ako bakakon, Ug mopadayag nga ang akong pakigpulong walay bili?

¹ Unya si Bildad ang Suhitanhon mitubag ug miingon: ²Ang pagbulot-an ug kahadlok anaa kaniya; Siya naghimo ug pakigdait sa iyang hataas nga mga dapit. ³Maihap ba ang iyang kasundalohan? Ug kinsa ba ang dili kadan-agan sa iyang kahayag? ⁴Nan unsaon man sa tawo ang pagpakamatarung sa atubangan sa Dios? Kun kadtong natawo sa usa ka babaye unsaon niya ang pagpakahinlo? ⁵Ania karon, bisan ang bulan walay kadan-ag, Ug ang kabitoonan dili putli sa iyang mga mata: ⁶Nan labi pang *mahugaw* ang tawo nga usa lamang ka wati! Ug ang anak sa tawo, nga usa ra ka wati!

¹ Unya si Job mitubag, ug miingon: ²Giunsa nimo pagtabang siya nga walay gahum! Unsaon nimo pagluwas sa bukton nga walay kusog! ³Giunsa nimo pagtambag siya nga walay kaalam, Ug *giunsa nimo* pagpahayag sa makadaghan ang maayong kaalam! ⁴Kinsa ang imong gisultihan sa mga pulong? Ug kang kinsang espiritu ang nagagikan kanimo?

⁵ Ang mga patay nanagkurog Gikan sa ilalum sa katubigan, ug ang mga pumoluyo niana. ⁶Ang Sheol hubo man sa atubangan *sa Dios*, Ug ang Kalumpagon walay kapanalipdan. ⁷Ang amihan iyang gibuklad sa dapit nga walay sulod, Ug ang kalibutan iyang gibitay sa walay gibitayan. ⁸Ang katubigan iyang giputos sulod sa iyang mabagang mga panganod; Ug ang panganod wala malumpag sa ilalum nila. ⁹Wala niya ipadayag ang iyang harianong trono, Ug gibuklad ang iyang panganod sa ibabaw niini. ¹⁰Ang katubigan iyang gilibutan ug usa ka utlanan, Hangtud sa mga utlanan sa kahayag ug kangitngit. ¹¹Ang mga haligi sa langit nangauyog Ug nanghibulong sa iyang pagbadlong. ¹²Sa iyang kagahum gikutaw niya ang dagat, Ug pinaagi sa iyang salabutan ginadaug niya ang Rahab. ¹³Sa iyang Espiritu siya nagadayandayan sa kalangitan; Ang iyang kamot maoy nagduslak sa bitin nga matulin. ¹⁴Ania karon, kini bahin ra sa iyang kaagi: Ug pagkadiyutay rang hong-hong ang atong nabati mahitungod kaniya! Apan sa dalugdug sa iyang kagahum kinsa ang makatugkad?

¹ Ug si Job nagapadayon pag-usab sa iyang samingay, ug miingon: ²Ingon nga ang Dios buhi, ang nagkuha sa akong katungod, Ug ang Makagagahum, ang nagsakit sa akong kalag ³(Kay bug-os pa man ang akong kinabuhi dinhi kanako, Ug ang espiritu sa Dios ania sa akong mga ilong); ⁴Sa pagkatinuod ang akong mga ngabil dili magapamulong sa dili-pagkamatarung, Ni magalituk sa limbong ang akong dila. ⁵Dili unta itugot kanako nga pagamatarungon ko kamo: Hangtud nga ako mamatay dili ko gayud isalikway ang pagkahingpit sa kasingkasing gikan kanako. ⁶Ang akong pagkamatarung akong pagahuptan gayud, ug dili ko biyaan: Ang akong kasingkasing dili magabadlong *kanako* samtang nga ako buhi pa.

⁷ Pasagdi nga ang akong kaaway maingon sa dautan, Ug kadtong moaslang batok kanako nga maingon sa dili matarung. ⁸Kay unsa man ang kalauman sa usa nga walay Dios, bisan pa makadawat siya ug ganancia, Kong ang Dios magakuha sa iyang kalag? ⁹Magapatalinghug ba ang Dios sa

iyang pagtu-aw, Kong ang kasamok modangat kaniya? ¹⁰Magakalipay ba siya sa iyang kaugalingon uban sa Makagagahum, Ug magasangpit ba siya sa Dios sa kanunay?

¹¹Tudloan ko kamo mahitungod sa kamot sa Dios; Ang butang nga anaa sa Makagagahum dili ko tagoan. ¹²Ania karon, kamong tanan sa inyong kaugalingon nakakita niini; Nan ngano man nga kamo lonlon man walay kapuslanan? ¹³Kini mao ang bahin sa usa ka tawong dautan sa atubangan sa Dios, Ug ang panulondon sa mga malupigon, nga ilang madawat gikan sa Makagagahum: ¹⁴Kong ang iyang mga anak modaghan, kana alang sa espada; Ug ang iyang kaliwatan dili matagbaw sa tinapay. ¹⁵Kadtong mahabilin diha kaniya igalubong diha sa kamatayon, Ug ang iyang mga asawa nga balo dili managbakho. ¹⁶Bisan pa magatigum siya ug salapi ingon sa abug, Ug magaandam ug bisti ingon sa yuta nga kolonon; ¹⁷Siya makaandam niana, apan ang matarung maoy magasul-ob niana, Ug ang mga inocente maoy magabahin sa salapi. ¹⁸Siya magatukod sa iyang balay ingon sa usa ka anunugba, Ug ingon sa usa ka payag nga pagabuhaton sa usa ka magbalantay. ¹⁹Siya mohigda nga usa ka bahandianon, apan didi siya pagatigumon uban *sa iyang mga ginikanan* ; Sa pagbuka niya sa iyang mga mata siya dili na mao. ²⁰Ang mga kalisang makaapas kaniya ingon sa mga tubig; Usa ka unos magasakmit kaniya sa gabii. ²¹Ang hangin nga timog magadala kaniya, ug siya mogikan; Ug kini magasilhig kaniya gikan sa iyang dapit. ²²Kay siya pagalabayon *sa Dios* , ug dili pagasayloan: Siya buot mokalagiw gikan sa iyang kamot. ²³Siya pagapakpakan sa mga tawo sa ilang mga kamot, Ug pagasitsitan siya gikan sa iyang dapit.

¹ Sa pagkatinuod adunay mina alang sa salapi, Ug usa ka dapit alang sa bulawan nga ilang pagaulayon. ²Ang puthaw pagakuhaon gikan sa yuta, Ug ang tumbaga pagatunawon gikan sa bato. ³Ang *tawo* magapahunong sa kangitngit, Ug didto sa kahiladman magapangita, Sa mga bato nga atua sa mangitngit ug landong sa kamatayon. ⁴Halayo sa pinuy-anan sa mga tawo siya magabugwal sa usa ka gahong; Sila hingkalimtan sa tiil nga moagi sa ibabaw, Sila nanagbitay halayo sa mga katawohan, sila nanagtabyog. ⁵Mahitungod sa yuta, gikan niana magagula ang tinapay; Ug ang ilalum niana ingon ug gibali pinaagi sa kalayo. ⁶Ang mga bato niini maoy dapit sa mga zafiro, Ug kana may mga pulvos sa bulawan. ⁷Nianang dalana walay langgam nga dumadagit nga nagpanghibalo, Ni makakita niana ang mata sa ananangkil: ⁸Ang mga mananap nga palabilabihon wala makatala niana, Ni makaagi dinha ang mabangis nga leon. ⁹Gibutang niya ang iyang kamot sa ibabaw sa batong santikan; Gilintuwad niya ang mga bukid hangtud sa mga gamut. ¹⁰Siya nagahimo ug mga kanal sa taliwala sa mga bato; Ug ang iyang mata makakita sa tanang butang bililhon. ¹¹Siya magabugkos sa mga kasapaan aron dili na manaligdig; Ug ang butang nga tinago, iyang gibutyag sa kahayag. ¹²Apan asa ba ang kaalam igkita? Ug hain ba ang pinuy-anan sa salabutan? ¹³Ang tawo wala masayud sa bili niana; Ni igkita kini sa yuta sa mga buhi.

¹⁴ Ang kahiladman nagaingon: Kini wala diri kanako; Ug ang dagat nagaingon: Kana wala diri kanako. ¹⁵Kana dili mabatonan tungod sa bulawan, Ni ang salapi pagatimbangon tungod sa bili niini. ¹⁶Kini dili kabilhan sa bulawan sa Ophir, Sa malahalon nga onyx, kun sa zafiro. ¹⁷Ang bulawan

ug bildo dili ikatanding niini, Ni kabayloan kini ug mga lunsay nga bulawan. ¹⁸Ang guso ug ang salamin dili pagahisgutan: Oo, ang bili sa kaalam labaw pa kay sa mga mutya. ¹⁹Ang topacio sa Ethiopia dili ikagtanding niini, Ni kabilhan kini sa bulawang lunsay.

²⁰Diin man diay magagikan ang kaalam? Ug hain man ang dapit sa salabutan? ²¹Sanglit tinago man gikan sa mga mata sa mga buhi, Ug sinalipdan gikan sa kalanggaman sa kalangitan. ²²Ang Kagun-oban ug Kamatayon nanag-ingon: Ang kagahub niana nabatian namo sa among mga igdulungog. ²³Ang Dios nasayud sa dalan niini, Ug siya nahibalo sa dapit niana. ²⁴Kay siya nagatan-aw ngadto sa mga kinatumyan sa yuta, Ug nagasud-ong sa ilalum sa tibook langit; ²⁵Sa iyang pagtimbang sa hangin: Oo, sa taksanan ang katubigan iyang gitakus. ²⁶Sa diha nga siya nagbuhat ug balaod sa ulan, Ug alagianan alang sa kilat sa dalugdug; ²⁷Unya siya nakakita niini, ug nagsaysay niini; Iyang gipahaluna kini, oo, ug kini gipangita. ²⁸Ug miingon siya sa tawo: Ania karon, ang kahadlok sa Ginoo, nga mao ang kaalam; Ug ang paglikay sa dautan mao ang salabutan.

¹ Ug si Job migamit pag-usab sa iyang samingay, ug miingon: ²Oh, nga maingon unta ako niadtong unang mga bulan, Niadtong unang mga adlaw sa diha nga ang Dios nagbantay pa kanako; ³Sa diha nga ang iyang suga nagdan-ag sa ibabaw sa akong ulo, Ug pinaagi sa iyang kahayag gilatas ko ang kangitngit; ⁴Ingon sa akong pagkamauswagon sa akong mga adlaw, Sa diha nga ang pakig-abyan sa Dios nagpuyo pa sa sulod sa akong balong-balong; ⁵Sa diha nga ang Makagagahum kauban pa kanako, Ug ang akong mga anak kanako nagalibut; ⁶Sa diha nga ang akong mga lakang ginahugasan sa mantequilla, Ug ang bato nagapaagay-ay kanako ug mga sapa nga lana!

⁷ Sa miadto ako sa ganghaan ngadto sa ciudad, Sa giandam ko ang akong lingkoranan diha sa dalan, ⁸Ang mga batan-on nakakita kanako ug nanagtago sa ilang kaugalingon, Ug ang mga tigulang nanindog ug wala manglihok; ⁹Ang mga principe nanagpugong sa pagsulusulti, Ug gidapion ang ilang mga kamot sa ilang baba; ¹⁰Ang tingog sa mga tawong halangdon gipahilum, Ug ang ilang mga dila nanapot sa alingag-ngag sa ilang baba. ¹¹Kay sa diha nga nakadungog *kanako* ang igdulungog, unya kana kanako nanalangin; Ug sa diha nga nakakita *kanako* ang mata, kana nagpamatuod kanako: ¹²Kay akong giluwat ang kabus nga nagtu-aw, Ang ilo usab nga kaniya walay makatabang. ¹³Ang panalangin niadtong haduol sa kamatayon midangat kanako; Ug ang kasingkasing sa babaye nga balo gipaawit ko sa kalipay. ¹⁴Gisul-ob ko ang pagkamatarung, ug kana nahimo nga akong bisti: Ang akong justicia nahimutang ingon sa kupo ug purongpurong. ¹⁵Ako nahimong mga mata sa mga buta, Ug sa mga bakol ako nahimong mga tiil. ¹⁶Ako nahimong amahan sa mga hangul: Ug ang katungod niadtong wala ko hiilhi akong gipangita. ¹⁷Ug gilumpag ko ang apapangig sa mga *tawong* dili matarung, Ug gilaksi ko ang tinukob diha sa iyang mga ngipon.

¹⁸Unya ako miingon: Ako mamatay sa akong salag, Ug pagadaghanon ko ang akong mga adlaw ingon sa balas: ¹⁹Ang akong gamot mikaylap ngadto sa katubigan, Ug ang yamog mipabilin sa ibabaw sa akong sanga sa tibook nga gabii: ²⁰Ang akong himaya nga ania kanako lunhaw, Ug ang

akong pana nabag-o dinhi sa akong kamot. ²¹Kanako ang mga tawo nanagpatalinghug ug nanagpaabut, Ug nanaghilum tungod sa akong tambag. ²²Sa pagkatapus sa akong mga pulong sila wala na mousab pagsulti; Ug ang akong tambag nagatulo sa ibabaw nila. ²³Ug ingon sa pagpaabut sa ulan ang ilang pagpaabut kanako; Ug gibuka nila ang ilang baba *ingon sa nagahulat* sa ulahing ulan. ²⁴Ug ako mipahiyum kanila sa diha nga sila walay pagsalig; Ug ang kahayag sa akong panagway wala nila isalikway. ²⁵Ako nagpili sa ilang dalan ug milingkod ingon sa usa ka pangulo, Ug mipuyo ingon sa usa ka hari sa kasundalohan, Ingon sa usa ka nagalipay niadtong mga masulob-on.

¹ Apan kadtong mga labing batan-on kay kanako nanagtamay kanako, Kansang mga amahan lud-on ako *kong sila* ipahaluna uban sa mga iro sa akong kahayupan. ²Oo, ang kabaskug sa ilang mga kamot, unsay kapuslanan niana kanako? Mga tawo nga kanila natapus ang kalig-on sa ilang panuigon. ³Sila maniwang sa kakulang ug sa kagutom; Sila managkitkit sa yuta nga mala, diha sa kangitngit nga awa-aw ug mamingaw. ⁴Sila nanag-ibut ug malbas sa kalibonan; Ug mga gamot sa hilbas makaon nila. ⁵Sila gipapahawa gikan sa taliwala sa mga tawo; Sila ginasuliyawan nila ingon sa usa ka kawatan; ⁶Busa sila nanagpuyo sa mga walog nga makahahadlok, Sa mga langub sa yuta ug mga bato. ⁷Sa kalibonan sila nanagbihihi, Sa ilalum sa kasapinitan sila nanagtigum. ⁸Mga anak sa mga buang *sila*, oo, mga anak sa mga tawong bastos; Gikan sa yuta sila gipanaglatus. ⁹Ug ako karon gihimo *nilang* usa ka alawiton, Oo, ako usa ka pagya alang kanila. ¹⁰Sila gingil-aran kanako, sila nagpahalayo kanako, Ug dili moduhaduha sa pagluwa sa akong nawong. ¹¹Kay iyang gibadbad ang iyang pisi, ug gisakit ako; Ug sa akong atubangan ang bokado ilang gikuha. ¹²Sa akong toong kamot namangon ang mga balasubas; Ilang giduso ang akong mga tiil, Ug ilang gisalibay batok kanako ang ilang mga buhat sa kadautan. ¹³Ilang giguba ang akong alagianan, Sa atubangan nanagpahimulos sila sa akong kagul-anan, Mga tawo sila nga walay magtatabang. ¹⁴Ingon sa pagsulod sa usa ka boho nga halapad ming-abut sila: Sa taliwala sa dakung kadautan sila nanaglibut *kanako*.

¹⁵ Mga kalisang gipahamlag kanako; Ingon sa hangin gigukod nila ang akong kadungganan; Ug ingon sa usa ka panganod, milabay ang akong kaayohan. ¹⁶Ug karon ang kalag ko ginabubo sa sulod nako; Mga adlaw sa kagul-anan mingdakup kanako. ¹⁷Sa magabii ang akong kabukogan gipanlagbasan sa sulod nako, Ug ang mga *kasakit* nga nagakitkit kanako dili mopahulay. ¹⁸Tungod sa dakung gahum sa Dios, ang akong saput nausab; Ingon sa asintos sa akong bisti ang pagbugkos niana kanako. ¹⁹Iya akong gihulog sa lunangan, Ug ako nahimo nga ingon sa abug ug abo. ²⁰Ako nagatu-aw kanimo, ug ikaw dili motubag kanako: Ako motindog ug ikaw magatutok kanako. ²¹Ikaw nahimo nga mabangis kanako; Ug sa kagahum sa imong kamot ikaw naglutos kanako. ²²Imo akong gisakwat ngadto sa hangin, imo akong gipakabayo niana; Ug sa bagyo imo akong gitunaw. ²³Kay ako nasayud nga imo akong dad-on ngadto sa kamatayon, Ug ngadto sa balay nga ginatudlo alang sa tanan nga buhi. ²⁴Bisan pa niana, siya nga nahulog dili ba motuboy sa iyang kamot? Kun sa

iyang kagul-anan dili ba mosangpit sa pagpakitabang? ²⁵Wala ba ako magbakho alang kaniya nga anaa sa kagul-anan? Wala ba ang akong kalag masakit alang sa mga hangul? ²⁶Sa diha nga ako nangita sa maayo, unya midangat ang dautan; Sa diha nga ako naghulat sa kahayag, midangat ang kangitngit. ²⁷Ang akong kasingkasing nagkaguol, ug dili mapahulay; Mga adlaw sa kasakitan ania mingdangat kanako. ²⁸Ako nagalakaw nga nagbangutan sa wala ang adlaw. Ako nagatindog sa taliwala sa katiguman, ug nagatu-aw sa pagpakitabang. ²⁹Ako nahimong igsoon sa mga irong ihalas, Ug kauban sa mga avestruz. ³⁰Ang panit ko maitum, ug *nagakapaksit* gikan kanako, Ug ang akong kabukogan nasunog sa kainit. ³¹Busa ang akong alpa *nahimong* tingog sa kasub-anan, Ug ang akong flauta nakigduyog sa tingog niadtong nanagbakho.

¹ Ako nakigsaad sa akong mga mata; Nan unsaon ko man ang pagsud-ong sa usa ka ulay? ²Kay unsaon man ang bahin nga gikan sa Dios sa kahitas-an, Ug ang panulondon gikan sa Makagagahum nga atua sa itaas? ³Dili ba kagul-anan alang sa mga dili matarung, Ug kadautan alang sa mga malinapason? ⁴Wala ba siya magasud-ong sa Ug magaihap sa akong tanan nga mga lakang? ⁵Kong ako naglakaw sa kabakakan, Ug ang akong tiil nahamalintak sa limbong ⁶(Ipatimbang ako sa usa ka maayong timbangan, Aron ang Dios masayud sa katul-id sa akong kasingkasing); ⁷Kong ang akong lakang mingtipas sa dalan, Ug ang akong kasingkasing nagasunod sa akong mga mata, Ug kong aniay buling nga nahitapot sa akong mga kamot: ⁸Nan papugasa ako, ug lain ang pakan-a, Oo, ipaibut ang abut sa akong uma.

⁹ Kong ang akong kasingkasing nahaylo sa lain nga babaye, Ug ako nakaghulat sa pultahan sa akong isigkatawo; ¹⁰Nan ang akong asawa pagalinga ngadto sa uban, Ug pasagdi nga ang uban managyukbo kaniya. ¹¹Kay kana usa ka sala nga makalilisang; Oo, usa ka paglapas nga angayng pagasilotan sa mga maghuhukom: ¹²Kay mao kanay usa ka kalayo nga magasunog hangtud sa Pagkalaglag, Ug arang makag-ibut sa tibook nakong abut. ¹³Kong ako nakagtamay sa katungod sa akong binatonang lalake ug binatonang babaye, Sa diha nga sila mingsupak kanako; ¹⁴Unsa man unya ang akong buhaton sa diha nga mobangon ang Dios? Ug sa diha nga siya modu-aw, unsa man ang akong itubag kaniya? ¹⁵Wala ba magbuhat usab kaniya ang nagbuhat kanako diha sa tagoangkan? Wala ba kaming duha himoa sa sulod sa tagoangkan?

¹⁶ Kong ang kabus gidid-an ko sa *ilang* gikinahanglan, Kun gikawang ko ang mga mata sa balo nga babaye, ¹⁷Kun ako lamang usara ang nagakaon sa akong hungit, Ug ang mga ilo wala makatila niana ¹⁸(Dili, sukad sa akong pagkabatan-on siya nagatubo uban kanako nga ingon *ako sa* amahan *niya*, Ug ako nagmatoto sa *balong babaye* sukad pa sa tagoangkan sa akong inahan); ¹⁹Kong dinhay bisan kinsa nga nakit-an nako nga namatay tungod sa pagkawalay bisti, Kun ang hangul walay saput; ²⁰Kong ang iyang hawak wala magpanalangin kanako, Ug kong siya wala kainiti tungod sa balhibo sa akong carnero; ²¹Kong gibakyaw ko ang akong kamot batok sa mga ilo, Tungod kay nakita ko ang akong magtatabang diha sa ganghaan: ²²Nan ipatagak ang akong abaga gikan sa

balikhaw, Ug ang akong bukton maputol unta gikan sa bukog. ²³Kay ang kagul-anan gikan sa Dios makapahadlok kanako, Ug tungod sa iyang pagkahalangdon ako dili makabuhat bisan unsa.

²⁴Kong ang bulawan maoy gihimo ko nga akong paglaum, Ug giingon ko ang bulawang lunsay: *Ikaw mao* man ang akong pagsalig; ²⁵Kong ako nagkasadya tungod kay daghan ang akong bahandi, Ug tungod kay daku ang natigum sa akong kamot; ²⁶Kong nakita ko ang adlaw sa diha nga kana minghayag, Kun ang bulan nga nagpanaw sa kadan-ag, ²⁷Ug ang akong kasingkasing nahaylo sa tago, Ug ang akong baba mihalok sa akong kamot; ²⁸Kini usab maoy usa ka sala nga pagasilotan sa mga maghuhukom; Kay igalimod ko unta ang Dios nga atua sa itaas. ²⁹Kong gikalipay ko ang pagkalaglag niadtong nagdumot kanako, Kun nagpahataas ako sa akong kaugalingon sa diha nga siya hingkaplagan sa kadautan: ³⁰(Oo, wala ko pasagdi ang akong baba nga makasala Sa pagpangayo sa iyang kinabuhi uban ang usa ka panghimaraut); ³¹Kong ang mga tawo sa akong balong-balong wala manag-ingon: Kinsay makakita ug mausa nga wala mabusog sa iyang makaon? ³²(Ang dumuloong wala makapuyo sa dalan; Apan gibuksan ko ang akong mga pultahan alang sa lumalangyaw);

³³Kong ingon kang Adam ako nagtabon sa akong mga kalapasan, Sa pagtago sa akong sala sulod sa akong dughan, ³⁴Tungod kay nahadlok ako sa daku nga panon sa katawohan, Ug kay nakapalisang kanako ang pagtamay sa mga kabanayan, Busa ako naghilum ug wala gumala sa akong pultahan, ³⁵Oh, nga ania untay usa nga magpatalinghug kanako? (Ania karon, ania ang akong timaan, patubaga kanako ang Makagagahum) Ug nga ania unta kanako ang sumbong nga gisulat sa akong kabatok! ³⁶Sa pagkamatuod akong pas-anon kana unta sa akong abaga; Ibugkos ko kana kanako ingon sa usa ka purongpurong: ³⁷Kaniya akong ipahayag unta ang gidaghanon sa akong mga lakang; Ingon sa usa ka principe, siya pagaduolon ko. ³⁸Kong ang akong yuta nagasinggit batok kanako, Ug ang mga tudling niana managdungan sa pagpanghilak; ³⁹Kong gikaon ko ang mga bunga niana sa walay bayad, Kun gipildi ko ang kinabuhi sa mga tag-iya niana: ⁴⁰Kasampinitan ang patugka ilis sa trigo, Ug kogon ilis sa cebada. Natapus ang mga pulong ni Job.

¹ Busa kining totolo ka tawo minghunong sa pagtubag kang Job, kay matarung man siya sa iyang kaugalingong mga mata. ²Unya misilaub ang kasuko ni Eliu, ang anak nga lalake ni Barachel nga Bucitahanon, sa banay ni Ram: batok kang Job misilaub ang iyang kasuko, kay nagpakamatarung man siya sa iyang kaugalingon labaw sa Dios. ³Ingon man usab misilaub ang iyang kasuko batok sa totolo niya ka higala, kay sila wala makakita ug tubag, ug hinoon gihukman nila si Job. ⁴Karon si Eliu naghulat aron sa pagsulti kang Job, kay sila labing tigulang kay kaniya. ⁵Sa pagtan-aw ni Eliu nga walay tubag gikan sa mga baba niining totolo ka tawo, ang iyang kasuko misilaub.

⁶ Ug si Eliu anak nga lalake ni Barachel nga Bucitahanon mitubag ug miingon: Ako batan-on, ug kamo mga tigulang kaayo; Tungod niini ako nagpugong ug wala mangahas sa pagpahayag kaninyo sa akong hunahuna. ⁷Ako miingon: Ang mga adlaw maoy mosaysay, Ug ang gidaghanon sa mga tubig motudlo sa kaalam. ⁸Apan anaay usa ka espiritu diha sa tawo, Ug ang gininhawa sa

Makagagahum nagahatag kanila ug salabutan. ⁹Ang mga kadagkuan dili mao ang maalam, Dili usab ang mga tigulang maoy makasabut sa justicia. ¹⁰Busa nag-ingon ako: Patalinghugi ako ninyo; Ako usab mopahayag kaninyo sa akong hunahuna. ¹¹Ania karon, ako nagpaabut sa inyong mga pulong, Ako nagpatalinghug sa inyong mga pangatarungan, Samtang nga kamo nagpangita kong unsa ang arang ikasaysay. ¹²Oo, ako nagtambag kaninyo, Ug, ania karon, walay usa nga nakalukmay kang Job, Kun wala kaninyo ing nakatubag sa iyang mga pulong. ¹³Bantayi ninyo aron kamo dili magaingon: Nakaplagnan namo ang kaalam; Ang Dios mao ang makakaplag kaniya, dili ang tawo: ¹⁴Kay wala niya ipatumong batok kanako ang iyang mga pulong; Dili usab ako motubag kaniya nianang inyong mga pakigpulong.

¹⁵Sila nanghitingala, wala na sila manubag: Sila walay usa ka pulong nga ikasulti. ¹⁶Ug magapaabut ba ako tungod kay sila dili manulti, Tungod kay sila nanagtindog, ug dili na manubag? ¹⁷Ako usab motubag sa akong bahin, Ako usab mopahayag sa akong hunahuna. ¹⁸Kay ako puno sa mga igsusulti; Ang espiritu nga ania kanako nagpugos kanako. ¹⁹Ania karon, ang akong dughan ingon sa vino nga walay hulongawan; Ingon sa bag-ong panit nga sulodlan sa vino nga hapit na mobuto. ²⁰Ako mosulti, aron ako makaginhawa; Buksan ko ang akong mga ngabil ug motubag. ²¹Ipakilooy ko kaninyo, nga wala untay tawo nga akong palabihon kay kang bisan kinsa; Ni mohatag ako ug mga ngalang maulo-ulohon. ²²Kay ako dili maantigong mohatag ug mga ngalang maulo-ulohon; *Tingali hinoon* ang akong magbubuhat magkuha kanako sa madali.

¹ Bisan pa niana, Job, ipakilooy ko kanimo, pamatia ang akong pakigpulong, Ug patalinghugi ang tanan ko nga mga pulong. ²Tan-awa karon, gibuka ko ang akong baba; Ang akong dila nagsulti sa sulod sa akong baba. ³Ang akong mga pulong magasaysay sa katul-id sa akong kasingkasing; Ug kadtong nasayran sa akong mga ngabil, igasulti nila sa kinsingkasing. ⁴Ang Espiritu sa Dios nagbuhat kanako, Ug ang gininhawa sa Makagagahum nagahatag kanako ug kinabuhi. ⁵Kong ikaw makahimo, tumubag ka kanako; Andama ang *imong igsusulti* sa akong atubangan, tumindog ka. ⁶Ania karon, ako sama kanimo sa atubangan sa Dios: Ako usab gibuhat gikan sa yutang kolonon. ⁷Ania karon, ang akong pagkamakalilisang dili makapahadlok kanimo, Ni ang akong lulan magmabug-at kanimo.

⁸ Sa pagkamatuod nadunggan ko ang imong mga sulti, Ug nabatian ko ang tingog sa *imong* mga pulong nga nagaingon: ⁹Ako mahinlo, walay kalapasan; Ako inocente, ni may kadautan dinhi kanako: ¹⁰Ania karon, siya nakakaplag ug mga higayon batok kanako, Giisip niya ako nga iyang kaaway; ¹¹Gibutang niya ang akong mga tiil sa mga sepohan, Gitiman-an niya ang akong mga alagianan. ¹²Ania karon, tubagon ko ikaw, nga niini ikaw dili matarung; Kay ang Dios labing daku kay sa tawo. ¹³Ngano nga ikaw makigbisug batok kaniya, Sanglit wala man niya timan-i ang tanan niyang butang?

¹⁴ Kay sa makausa nagasulti ang Dios, Oo, sa makaduha, bisan ang tawo wala magatagad niana. ¹⁵Pinaagi sa usa ka damgo, sa usa ka panan-awon sa gabii, Sa diha nga ang halalum nga paghinanok

anaa sa mga katawohan. Sa pagkatulog diha sa ilang mga higdaanan; ¹⁶Unya iyang gibuksan ang mga igdulungog sa mga katawohan, Ug tak-uman ang ilang pahamatngon ¹⁷Aron isalikway niya ang tawo gikan sa iyang tuyo, Ug katagoan niya ang garbo gikan sa tawo; ¹⁸Gipugngan niya ang iyang kalag gikan sa gahong, Ug ang iyang kinabuhi gikan sa kamatayon pinaagi sa pinuti.

¹⁹ Siya gicastigo usab pinaagi sa sakit diha sa ibabaw sa iyang higdaanan, Ug sa kanunay nga pakig-away sa iyang kabukogan; ²⁰Busa ang iyang kinabuhi lulud-on sa tinapay, Ug ang iyang kalag sa kalan-on nga labing lamian. ²¹Ang iyang unod naut-ut na nga dili na makita; Ug ang iyang kabukogan nga kaniadto dili makita nanikil. ²²Oo, ang iyang kalag nagakahaduol ngadto sa gahong, Ug ang iyang kinabuhi ngadto sa mga manlalaglag. ²³Kong kaniya anaay usa ka manolonda, Usa ka maghuhubad, usa sa matag-usa ka libo, Sa pagpadayag sa tawo kong unsa ang matarung alang kaniya; ²⁴Nan mapuanguron *ang Dios* kaniya, ug magaingon: Luwasa siya gikan sa kahulogon sa gahong, Ako nakakaplag ug usa ka lukat. ²⁵Ang iyang unod mabag-o labi kay *sa unod* sa bata: Siya mahabalik sa mga adlaw sa iyang pagkabatan-on. ²⁶Siya magaampo sa Dios, ug siya mahimuot kaniya, Busa magasud-ong siya sa iyang nawong sa kalipay: Ug igauli niya sa tawo ang iyang pagkamatarung. ²⁷Siya magaawit sa atubangan sa mga tawo, ug mag-ingon: Ako nakasala, ug gibalit-ad ko ang matarung, Ug kana wala magpulos kanako: ²⁸Iyang giluwang ang akong kalag gikan sa kahulogon sa gahong, Ug ang akong kinabuhi makakita sa kahayag.

²⁹ Ania karon, kining tanan nga mga butanga pagabuhaton sa Dios, Sa makaduha, oo, sa makatolo, sa usa ka tawo, ³⁰Aron sa pagpahauli sa iyang kalag gikan sa gahong, Aron siya kadan-agan sa kahayag sa mga buhi. ³¹Timan-i pag-ayo, Oh Job, patalinghugi ako: Humilum ka, ug ako mosulti. ³²Kong anaay imong igsusulti tubaga ako: Sumulti ka, kay buot ako magpakamatarung kanimo. ³³Kong dili, magpatalinghug ka kanako: Humilum ka, ug tudloan ko ikaw sa kaalam.

¹ Labut pa si Eliu mitubag ug miingon: ²Pamatia ang akong mga pulong, kamo nga mga tawong manggialamon; Ug patalinghugi ako ninyo, kamo nga may kahibalo. ³Kay ang igdulungog magasulay sa mga pulong, Maingon nga ang dila magatilaw sa makaon. ⁴Pilion ta alang kanato ang matarung, Sayron ta sa atong kaugalingon ang butang nga maayo. ⁵Tungod kay si Job miingon man: Ako matarung, Ug ang Dios nagkuha sa akong katungod: ⁶Bisan pa sa akong katungod ako *ginaisip* nga bakakon; Ang akong sakit walay kaayohon, *bisan ako* walay kalapasan. ⁷Unsang tawohana ang mahasama kang Job, Nga motulon sa mga pagtamay ingon sa tubig, ⁸Nga makigkuyog sa mamumuhat sa kasal-anan, Ug nagalakaw uban sa mga tawong dautan? ⁹Kay miingon man siya: Dili magpulos sa tawo, Nga ikalipay niya sa iyang kaugalingon ang pagpakig-uban sa Dios.

¹⁰ Busa patalinghugi ako ninyo, kamo *oh* mga tawo nga masinabuton: Ipahalayo kana sa Dios, nga siya maghimo ug kadautan, Ug *ipahalayo* sa Makagagahum, nga magbuhat siya ug kasal-anan. ¹¹Kay ang buhat sa usa ka tawo iyang igabayad kaniya, Ug ang tagsatagsa ka tawo iyang padangaton sumala sa iyang ginaagian. ¹²Oo, sa pagkamatuod ang Dios dili magbuhat sa kadautan, Dili balit-aron

sa Dios ang justicia. ¹³Kinsa ba ang naghatag kaniya ug gahum sa pagmando sa ibabaw sa yuta? Kun kinsa ba ang magbuot sa paghatag kaniya sa tibook nga kalibutan? ¹⁴Kong iyang ipahaluna ang iyang kasingkasing sa iyang kaugalingon, *Kong* iyang tigumon ngadto sa iyang kaugalingon ang iyang espiritu ug ang iyang gininhawa; ¹⁵Ang tanang unod mangawala sa tingub, Ug ang tawo mahabalik pag-usab sa abug.

¹⁶ Kong karon ikaw adunay salabutan, pamatia kini: Patalinghugi ang tingog sa akong mga pulong. ¹⁷Magamando ba bisan ngani kadtong nagadumot sa justicia? Ug imo bang pagasilotan kadtong matarung *ug* makagagahum? ¹⁸Siya nga nagaingon sa usa ka hari: *Ikaw* tampalasan, *Kun* sa mga harianon: Kamo mga dautan; ¹⁹*Labi pa* kadtong walay pinalabi sa mga tawo nga principe, Ni gipalabi ang dato kay sa kabus; Kay silang tanan buhat man sa iyang mga kamot. ²⁰Sa usa lamang ka pagpamilok sila mangamatay, bisan sa tungang gabii; Ang mga tawo ginauyog ug mangawagtang, Ug ang mga gamhanan gipanguha sa walay kamot. ²¹Kay ang iyang mga mata anaa sa mga alagianan sa usa ka tawo, Ug siya nagasud-ong sa tanan niyang mga lakang. ²²Walay kangitngit, ni mabaga nga kangiub, Diin makatago sa ilang kaugalingon ang mga mamumuhat sa kadautan. ²³Kay dili na kinahanglan nga siya magsusi pa sa usa ka tawo, Nga siya mangatubang pa sa Dios sa hukmanan. ²⁴Iyang ginalaglag ang mga tawong gamhanan *sa paagi* nga dili matugkad, Ug ipahaluna ang uban sa ilang dapit. ²⁵Busa siya nagatimaan sa ilang mga buhat; Ug siya nagabalintong kanila sa magabii, sa pagkaagi nga sila nangalaglag. ²⁶Siya magahampak kanila ingon nga mga tawong dautan. Sa atubangan sa mga mata sa uban; ²⁷Kay mingsukwahi man sila gikan sa pagsunod kaniya, Ug wala magtagad sa bisan unsang paagi niya: ²⁸Bus ilang gipadangat kaniya ang mga pagtu-aw sa mga kabus, Ug siya nakadungog sa mga agulo sa mga sinakit. ²⁹Sa diha nga pahulay ang iyang ihatag, kinsa man ang arang makahukom? Ug sa diha nga iyang tagoan ang iyang nawong, kinsa man diay makasud-ong kaniya? Managsama ra *kong buhaton kana* sa usa ka nasud, kun sa usa ka tawo: ³⁰Aron ang tawo nga walay Dios dili makahari, Aron walay bisan kinsa nga arang makalit-ag sa mga katawohan.

³¹ Kay may bisan kinsa ba nga miingon sa Dios: Ako nakadawat na *ug silot* , dili na ako magpakasala *pag-usab* : ³²Niadtong dili nako makita tudloan mo ako: Kong nakasala ako dili ko na kana usbon. ³³Mahauyon ba sa imong hunahuna ang iyang igabalus, nga ikaw nagadumili man niana? Kay kinahanglan nga ikaw ang magpili, ug dili ako: Busa isulti mo ang imong hibaloan. ³⁴Mga tawo nga masinabuton moingon kanako: Oo, ang tagsatagsa ka tawo nga may kaalam mamati kanako: ³⁵Si Job mosulti sa walay hibangkaagan, Ug ang iyang mga pulong walay kaalam. ³⁶Itugot unta nga si Job pagasulayan hangtud sa katapusan, Tungod kay ang iyang pagtubag-tubag ingon man sa mga tawong dautan. ³⁷Kay sa iyang sala iya man nga gidugang ang pagsuki; Siya nagapakpak sa iyang kamot sa taliwala nato, Ug gipadaghan ang iyang mga pulong batok sa Dios.

¹ Labut pa niini mitubag si Eliu, ug miingon: ²Nagahunahuna ka ba nga kini mao ang *imong* katungod, *Kun* moingon ka ba: Ang akong pagkamatarung labaw pa kay sa Dios, ³Nga ikaw

nag-ingon man *niana* ; Unsa man ang kapuslanan niana alang kanimo? *Ug* : Unsa man ang akong makapin, labaw pa kong ako nakasala? ⁴Tubagon ko ikaw, Ug ang imong mga kauban nga kakuyog nimo. ⁵Humangad ka sa kalangitan, ug tuman-aw ka; Ug tan-awa ang mga langit nga labing hataas kay kanimo. ⁶Kong ikaw nakasala, unsa ang imong mahimo batok kaniya? Ug kong modaghan ang imong mga kalapasan, unsa ang imong mahimo kaniya? ⁷Kong ikaw matarung ugaling, unsa ang ikahatag nimo kaniya? Kun unsa ang madawat niya gikan sa imong kamot? ⁸Ang imong pagkamakasala *makadaut ra* sa tawo nga sama kanimo; Ug ang imong pagkamatarung *makaayo kaha* sa anak sa tawo.

⁹ Tungod sa gidaghanon sa pagpanlupig sila nanagtu-aw; Sila nanagsinggit sa pagpakitabang tungod sa bukton sa makusganon. ¹⁰Apan walay nagaingon: Hain ba ang Dios nga akong Magbubuhat, Nga nagahatag ug mga alawiton sa magabii, ¹¹Nga nagatudlo kanato labaw kay sa kamananapan sa yuta, Ug naghimo kanato sa labing manggialamon kay sa kalanggaman sa langit? ¹²Didto sila nanagsinggit, apan walay nagtubag, Tungod sa pagkamapahitas-on sa mga tawong dautan. ¹³Sa pagkamatuod ang Dios dili mamati sa mga *pagsinggit* nga kawang lamang.

¹⁴ Ni tagdon kana sa Makagagahum. Labi na kong mag-ingon ikaw nga dili ka motan-aw kaniya, Ang imong husay anaa sa iyang atubangan, ug maghulat ka kaniya! ¹⁵Apan karon, tungod kay wala man siya magdu-aw sa iyang kapungot, Ni magtagad siya pag-ayo sao mga palabilabi. ¹⁶Busa si Job mibuka sa iyang baba sa mga kakawangan; Ug siya nagasapnay sa mga pulong sa walay kahibalo.

¹ Si Eliu usab mipadayon, ug miingon: ²Pasagdi ako una makadiyut, ug akong ipakita kanimo; Kay ania pay igsusulti nako tungod sa Dios. ³Kuhaon ko ang akong kahibalo gikan sa halayo, Ug ang pagkamatarung ipahinungod ko sa akong Magbubuhat. ⁴Kay sa pagkamatuod ang akong mga pulong dili bakak: Kadto siya nga hingpit sa kahibalo anaa uban kanimo.

⁵ Ania karon, ang Dios makagagahum man, ug walay bisan kinsa nga gitamay niya: Siya makusganon sa kalig-on sa salabutan. ⁶Siya dili magbantay sa kinabuhi sa *tawong* dautan, Apan magahatag sa mga sinakit *sa ilang* katungod. ⁷Dili niya kuhaon ang iyang mga mata gikan sa mga matarung: Apan uban sa mga hari sa ibabaw sa trono Iyang ipahaluna sila sa walay katapusan, ug sila ginatuboy. ⁸Ug kong sila ginagapus sa mga talikala, Ug hidakpan sa mga higot sa kagul-anan; ⁹Nan nagapakita siya kanila sa ilang mga buhat, Ug sa ilang mga kalapasan, nga mapahitas-on ang ilang pamatasan. ¹⁰Iya usab nga buksan ang ilang igdulungog sa mga patolon-an, Ug magasugo nga bumalik sila gikan sa kasal-anan. ¹¹Kong sila mamati ug manag-alagad kaniya, Ang ilang mga adlaw magamit nila diha sa kaadunahan, Ug ang ilang katuigan diha sa kalipayan. ¹²Apan kong sila dili mamati, sila pagalaglagon sa pinuti, Ug sila mangamatay nga walay kaalam. ¹³Apan kadto sila nga walay Dios diha sa ilang kasingkasing nanagtigum ug kaligutgut; Sila dili mangayo ug pakitabang sa diha nga siya magagapus kanila. ¹⁴Sila sa kabatan-on mangamatay, Ug ang ilang kinabuhi *mangawagtang* sa taliwala sa mga mahugaw.

¹⁵ Siya nagaluwas sa mga sinakit pinaagi sa ilang kasakit, Siya nagabukas sa ilang igdulungog pinaagi sa kagul-anan. ¹⁶Oo, siya molukmay unta kanimo gikan sa kaalaut Ngadto sa usa ka dapit nga halapad diin walay kasigpit; Ug kadtong ibutang sa imong lamesa daskan unta sa katambok. ¹⁷Apan nabusog ka sa paghukom sa mga dautan, Ang paghukom ug ang justicia magagakud *kanimo*. ¹⁸Kay ayaw itugot nga ang kasuko dili magaagda kanimo batok sa mga castigo; Ni magpahaylo ka sa gidak-on sa lukat. ¹⁹Makatumbas ba ang imong pagsinggit, *aron ikaw dili ikabutang* sa kaalaut, Kun ang tanang gahum sa *imong* kusog? ²⁰Ayaw pagtinguhaa ang kagabhion, Sa diha nga ang mga katawohan ginakuha diha sa ilang pinuy-anan. ²¹Pagbantay, ayaw pagtagda ang kadautan: Sanglit kini imo man nga gipili kay sa kagul-anan. ²²Ania karon, gibuhay sa Dios sa pagkahataas uyamut tungod sa iyang kagahum: Kinsa ba ang magtutudlo nga sama kaniya? ²³Kinsa ba ang nagsugo kaniya sa iyang paagi? Kun kinsa ba ang nagaingon: Kadautan ang imong gibuhay?

²⁴Handuma nga imong pagapadakuon ang iyang buhat, Nga mao ang ginaawit sa katawohan. ²⁵Ang tanang katawohan nanaglantaw niana; Ang tawo nagatan-aw niana sa halayo kaayo. ²⁶Ania karon, ang Dios daku man, ug kita wala makaila kaniya; Ang gidaghanon sa iyang mga tuig dili maisip. ²⁷Kay iyang giisa sa itaas ang mga tulo sa tubig, Nga *mahimong* tinulo sa ulan gikan sa inalisngaw, ²⁸Nga ginabubo gikan sa mga langit, Ug ginapatulo sa ibabaw sa tawo sa madagayaon. ²⁹Oo, anaa bay bisan kinsa nga makatugkad kong giunsa pagbuklad ang mga panganod, Ang pagpadalugdug sa iyang mga tabil? ³⁰Ania karon, iyang gipadan-ag ang iyang suga sa paglibut kaniya; Ug iyang gitabonan ang kinahiladman sa dagat. ³¹Kay pinaagi niini siya nagahukom sa mga katawohan; Ug nagahatag ug makaon sa tinagdaghan. ³²Ang kilat maoy ginatabon sa iyang kamot, Ug nagsugo niana nga tamaon gayud ang ilig-on. ³³Ang dinahunog niana nagasaysay mahitungod kaniya, Ang kahayupan usab mahitungod sa umaabut *nga unos*.

¹ Oo, niini nangurog ang akong kasingkasing, Ug nabalhin sa iyang dapit. ²Patalinghug kamo, oh patalinghug sa lanog sa iyang tingog. Ug sa dinahunog nga mogula sa iyang baba. ³Kana iyang gipadala sa ilalum sa tibook nga langit, Ug ang iyang kilat ngadto sa mga kinatumyan sa yuta. ⁴Sa tapus niana usa ka tingog modahunog; Sa tingog sa iyang pagkagamhanan siya nagpadalugdug; Ug siya wala magpahunong *sa mga kilat* sa diha nga ang iyang tingog mabati. ⁵Ang Dios magapadalugdug sa iyang tingog sa dakung kahibulongan; Siya magabuhay ug mga dagkung butang nga dili nato matugkad.

⁶ Kay siya magaingon sa nieve: Magpatalinghug ka sa yuta; Ingon man usab sa ulan, ug sa mga taligsik sa iyang ulan nga gamhanan. ⁷Siya magatak-um sa kamot sa tagsatagsa ka tawo; Aron ang tanang tawo nga iyang binuhay mahibalo niana. ⁸Unya mangadto ang mga mananap sa sa mga hulonan, Ug mamuyo sa ilang mga lungib. ⁹Gikan sa puloy-anan *sa habagatan* mogula ang bagyo, Ug ang katugnaw gikan sa amihanan. ¹⁰Pinaagi sa *iyang* gininhawa ang Dios nagahatag ug yelo; Ug ang gilapdon sa mga katubigan mahimong sigpit. ¹¹Oo, iyang gilulanan ang mabaga nga panganod ug tubig; Ginakatag niya ang panganod sa iyang kilat. ¹²Ug sa iyang pagmando kana nagatuyok,

Aron sila magatuman sumala sa bisan unsa nga iyang isugo kanila. Sa ibabaw sa kalibutan nga kapuy-an, ¹³Kong aron sa pagbadlong, kun tungod sa iyang yuta, Kun tungod sa iyang mahigugmaong-kalolot nga kana iyang gipahatabo.

¹⁴ Pamatia kini, Oh Job: Humunong ka, ug tulotimbanga ang mga buhat nga katingalahan sa Dios. ¹⁵Nasayud ba ikaw kong giunsa sa Dios ang iyang *pagmando* kanila, Ug kong giunsa sa pagpasiga ang kilat sa iyang panganod? ¹⁶Nahibalo ka ba sa mga pagtulotimbang sa mga panganod, Sa mga buhat nga katingalahan niya nga hingpit sa kahibalo? ¹⁷Kong ngano nga ang imong nga bisti mainit, Sa diha nga ang kalibutan mahilum tungod sa *hangin* nga habagat? ¹⁸Makahimo ka ba sa pagbuklad sa langit uban kaniya, Nga magahi ingon sa salamin nga tinunaw? ¹⁹Tudloi kami kong unsa ang among isulti kaniya; *Kay* kami dili makahusay sa *among igasulti* tungod sa kangitngit. ²⁰Ipahibalo ba kaniya nga ako buot mosulti? Kun buot ba ang tawo nga siya malamoy?

²¹ Ug karon ang mga tawo dili makakita sa suga sa kalangitan nga masiga; Apan ang hangin moagi ug magasilhig kanila. ²²Gikan sa amihanan mogula ang bulawanong kahayag: Sa Dios anaa ang makalilisang kagamhanan. ²³*Mahatungod* sa Makagagahum, dili nato siya makita: Siya daku uyamut sa kagahum; Ug sa justicia ug sa madagayaon nga pagkamatarung siya dili magapaguol. ²⁴Busa ang mga tawo may kahadlok kaniya: Siya walay pinalabi sa mga maalam ug kasingkasing.

¹ Unya si Jehova mitubag kang Job gikan sa alimpulos, ug miingon: ²Kinsa kini nga nagangitngit sa tambag Pinaagi sa mga pulong nga walay kahibalo? ³Baksan mo karon ang imong hawak ingon nga usa ka tawo; *Kay* pangutan-on ko ikaw karon, ug tubagon mo ako.

⁴ Diin ka man sa pagtukod ko sa kalibutan? Sumulti ka, kong daw anaay imong salabutan. ⁵Kinsa ang nagbuot sa gidak-on niini, kong ikaw nasayud man ugaling? Kun kinsa ba ang nagabitad sa pasul sa ibabaw niana? ⁶Unsa ba ang gihimong patukoranan niini? Kun kinsa ba ang nagapahaluna sa pamag-ang niana, ⁷Sa nagakadungan pag-awit ang mga bitoon sa kabuntagon, Ug ang tanang mga anak sa Dios nagkaduyog sa pagsinggit sa kalipay? ⁸Kun *kinsa* ba ang nagtak-um sa mga pultahan sa dagat, Sa nabukas kini, *ingon sa daw* nagagula *kini* gikan sa taguangkan; ⁹Sa gihimo nako ang panganod nga maoy bisti niana, Ug ang dagkung kangitngit maoy bakbak niana, ¹⁰Ug sa gipahamutang nako niini ang akong utlanan, Ug gipahaluna ang mga rehas ug mga pultahan, ¹¹Ug nag-ingon: Kutob ra dinhi ang imong kadangatan, apan dili na molabaw; Ug anhi ra dinhi ang pagapuyan sa imong mga balod nga mapahitas-on!

¹² Nakagsugo ka ba sa kabuntagon sukad sa *sinugdan* sa imong mga adlaw, Ug gikatultulan mo ba ang kaadlawon sa iyang pinuy-anan; ¹³Aron kini makaghupot sa mga kinatumyan sa yuta, Ug mauyog niana ang mga tawong dautan? ¹⁴Kini nabalhin ingon sa yanang sa ilalum sa patikan; Ug ang *tanang mga butang* nahiluna sama sa usa ka bisti: ¹⁵Ug gikan sa mga tawong dautan ang ilang mga suga gipanguha, Ug ang taas nga bukton naputol. ¹⁶Nakaadto ka ba sa mga tubod sa ilalum sa dagat? Kun nakalakaw ka ba sa luklukanan sa kahiladman? ¹⁷Gipadayag ba kanimo ang mga ganghaan sa kamatayon? Kun nakakita ka ba sa mga pultahan sa landong sa kamatayon?

¹⁸Nakita ba nimo ang tibook gilapdon sa yuta? Magpahayag ka, kong nasayud ka man ugaling niining tanan. ¹⁹Hain ba ang dalan padulong sa pinuy-anan sa kahayag? Ug mahatungod sa kangitngitan hain ba ang dapit niini, ²⁰Aron kini madala mo sa iyang kinutoban, Ug aron makita mo ang agianan padulong sa balay niini? ²¹Sa *walay duhaduha*, ikaw nahibalo, sanglit daan ka na man nga natawo, Ug daku may uyamut ang gidaghanon sa imong mga adlaw! ²²Nakasulod ka ba sa kabahandian sa nieve, Kun nakita ba nimo ang mga kabahandian sa ulan-nga-yelo, ²³Nga akong gitagana alang sa panahon sa kasamok, Alang sa adlaw sa gubat ug sa pakig-away? ²⁴Hain ba ang dalan diin atua gibahin ang kahayag, Kun diin ang hangin nga timog ginasabwag sa ibabaw sa yuta? ²⁵Kinsa ba ang nagkutkut ug kanal alang sa tubig nga mosalanap; Kun usa ka agianan alang sa kilat sa dalugdug; ²⁶Sa pagpaulan niini sa yuta diin walay tawo nga nagpuyo; Didto sa kamingawan diin walay bisan usa ka tawo; ²⁷Aron sa pagtagbaw sa *yutang* awaaw ug sa biniyaan, Ug aron sa pagpatubo sa linghod nga balili? ²⁸May amahan ba ang ulan? Kun kinsa ba ang nag-anak sa mga tulo sa yamog? ²⁹Kang kinsa bang taguangkan naggikan ang yelo? Ug ang tun-og sa gabii sa langit nga maputi kinsa ba ang nag-anak niini? ³⁰Ang katubigan mitago sa ilang kaugalingon *ug nangahimo* ingon sa bato, Ug ang ibabaw sa kahiladman natibugol. ³¹Makabugkos ka ba sa mga pungpong sa mga Pleyades, Kun makabadbad ka ba sa mga gitagkos sa Orion? ³²Makamando ka ba sa mga Mazaroth sa ilang panahon? Kun makadumala ka ba sa Oso ug sa iyang mga kakuyog? ³³Nahibalo ka ba sa mga tulomanon sa mga langit? Makahimo ka ba sa pagtukod sa gingharian niini diha sa yuta? ³⁴Makahimo ka ba sa pagpatugbaw sa imong tingog sa kapanganoran, Aron ang kadagaya sa tubig makalapaw kanimo? ³⁵Makasugo ka ba sa mga kilat, aron sila manlakaw, Ug manag-ingon kanimo: Ania kami? ³⁶Kinsa ba ang nagbutang ug kaalam sa kinasulorang bahin? Kun kinsa ba ang naghatag ug salabutan sa utok? ³⁷Kinsa ba ang makaihap sa mga panganod pinaagi sa kaalam? Kun kinsa ba ang arang makabubo sa mga botella sa langit, ³⁸Sa diha nga ang abug managkatapok, Ug ang tibugol sa yuta managkaipon? ³⁹Makapangita ba ikaw sa tukbonon sa baye nga leon, Kun makatagbaw ka ba sa mga batan-ong leon, ⁴⁰Sa diha nga sila nagalubog sa ilang mga lungib, Ug nanagpuyo sa mga langub aron sa pagbanhig? ⁴¹Kinsa ba ang nagaandam sa uwak sa iyang makaon, Sa diha nga ang iyang mga kuyabog nanagsangpit sa Dios, Ug nanghisalaag tungod sa kakulangan sa makaon?

¹ Nahibalo ka ba sa panahon nga ig-alanak sa kanding sa bato? *Kun* makatimaan ba ikaw ug mga lagsaw nga baye nga nanganak? ²Naisip ba nimo ang gidaghanon sa bulan sa ilang pagpanamkon? Kun nasayud ka ba sa adlaw sa ilang pagpanganak? ³Sila modungo sa ilang kaugalingon, lanak nila ang ilang mga gagmay, Magahaw-as sila sa ilang mga kasakit. ⁴Ang ilang mga anak mahimong kusgan, sila sa kalibonan nanagtubo; Sila manlakaw ug dili na mamalik pag-usab. ⁵Kinsa ba ang nagbuhi sa asno nga ihalas? Kun kinsa ba ang nagbadbad sa pisi nga gigapusan sa asno nga matulin, ⁶Kang kansang pinuy-anan maoy gihimo ko nga kamingawan, Ug

ang yuta nga asin maoy iyang puloy-anan? ⁷Siya nagayam-id sa kagahub sa ciudad, Ni mamati siya sa pagsinggit sa mag-aabog. ⁸Ang lungbay sa kabukiran maoy iyang sibsibanan, Ug siya magapangita sa tanang butang nga lunhaw. ⁹Mahimuot ba ang vaca nga ihalas sa pag-alagad kanimo? Kun buot ka ba nga siya mopabilin sa imong pasungan? ¹⁰Ikagakud ba nimo ang vaca nga ihalas sa iyang pisi diha sa tudling? Kun modaro ba siya sa mga walog sa imong likod? ¹¹Mosalig ka ba kaniya tungod kay siya makusganon kaayo? Kun ibilin ba nimo kaniya ang imong bulohaton? ¹²Igasalig ba nimo kaniya, nga siya maoy magdala sa binhi ngadto sa imong balay, Ug tigumon *ang trigo* sa imong salug nga giukan?

¹³ Ang mga pako sa avestruz mokapakapa uban ang garbo; Apan maaghup ba ang iyang mga pako ug mga balhibo? ¹⁴Tungod kay iya man nga biyaan ang iyang mga itlog sa yuta, Ug painitan sila diha sa balas, ¹⁵Ug hikalimtan nila nga kini madabok sa tiil, Kun katumban ba sila sa mananap nga ihalas. ¹⁶Mabangis siya sa iyang mga kuyabog, ingon nga daw sila dili iya: Bisan makawang ang iyang kabudlay, *siya* dili mahadlok; ¹⁷Tungod kay gikuhaan siya sa Dios ug kaalam, Ni gihatagan siya ug salabutan. ¹⁸Sa panahon nga siya molupad sa itaas, Siya magayam-id sa kabayo ug sa nagkabayo niini.

¹⁹ Nahatagan mo ba ang kabayo sa iyang kakusog? Gibistihan mo ba ang iyang liog sa lambungay nga nagakurogkurog? ²⁰Ikaw ba ang naghimo kaniya nga makalukso sama sa dulon? Ang himaya sa iyang pagpangusmo makalilisang. ²¹Diha sa walog siya nagakakha, ug nalipay tungod sa iyang kusog: Siya mogula aron sa pagpakighibalag sa mga tawong sangkap sa hinagiban. ²²Ang kalisang iyang ginatamay, ug dili siya kapugdawan; Ni motalikod siya sa pinuti. ²³Ang baslayan nagkagalkal batok kaniya, Ang bangkaw nga nagpangidlap ug ang salapang. ²⁴Iyang itulon ang yuta tungod sa kabangis ug kaligutgut; Ni motagad siya sa tingog sa trompeta. ²⁵Sa masubsob nga ang trompeta patingogon, siya magaingon: Aha! Ug siya makabaho sa panag-away gikan sa halayo, Sa dalugdug sa mga punoan, ug sa singgitay.

²⁶ Maglupad ba ang banog tungod sa iyang kaalam, Ug magtuy-od sa iyang mga pako padulong sa habagatan? ²⁷Maglupad ba ang agila sa itaas tungod sa imong pagmando, Ug magbalay sa iyang salag sa kahitas-an? ²⁸Siya sa ibabaw sa pangpang nagapuyo, ug tua didto ang iyang pinuy-anan: Sa kinatumyan sa pangpang, ug sa dapit nga malig-on. ²⁹Gikan didto siya magalantaw sa iyang dalagiton; Ang iyang mga mata makatan-aw niana gikan sa halayo. ³⁰Ang iya usab nga kuyabog mosupsop ug dugo: Ug hain gani ang mga patay, atua man siya.

¹ Labut pa niini si Jehova mitubag kang Job, ug miingon: ²Siya nga motuboy sa walay hinungdan, makiglalis ba sa Makagagahum? Siya nga makiglantugi sa Dios, patubaga niini. ³Unya si Job mitubag kang Jehova, ug miingon: ⁴Ania karon, ako walay pulos; unsa ang arang ko ikatubag kanimo. Itapion ko ang akong kamot sa akong baba. ⁵Sa nakausa nga ako magsulti, ug dili *na* ako motubag; Oo, sa nakaduha, apan dili na ako mopadayon.

⁶ Unya gikan sa alimpulos, si Jehova mitubag kang Job, ug miingon: ⁷ Baksi karon ang imong hawak ingon nga usa ka tawo: Pasultihon ko ikaw, ug magpahayag ka sa akong atubangan. ⁸ Imo ba nga kawangon bisan ang akong paghukom? Maghukom ba ikaw kanako sa silot aron ikaw pakamatarungon? ⁹ Kun may bukton ba ikaw nga ingon sa *bukton sa Dios*? Ug makapadalugdug ka ba ug tingog nga sama kaniya? ¹⁰ Dayandayanan mo karon ang imong kaugalingon sa pagkahalangdon ug kaligdong; Ug sul-oban mo ang imong kaugalingon sa dungog ug himaya. ¹¹ Ibubo mo karon ang mga inawas sa imong kasuko; Ug tuman-aw ka kang bisan kinsa nga mapahitas-on, ug ipaubos mo siya. ¹² Tuman-aw ka sa tanan nga mapahitas-on, *ug* pagapaubson mo sila; Ug ang *tawong* dautan yataki sa ilang gitindogan, ¹³ Taboni sila nga tanan diha sa abug: Hugponga ang ilang mga nawong sa *dapit* nga tago. ¹⁴ Unya magasugid usab ako mahitungod kanimo Aron ang imong kaugalingong kamot nga too makaluwas kanimo.

¹⁵ Tan-awa karon, ang hippopotamus, nga akong gibuhat uban kanimo; Ingon siya sa vaca nga nagakaon sa balili. ¹⁶ Timan-i karon, ang iyang kusog anaa sa iyang hawak, Ug ang iyang kabaskug anaa sa ugok sa iyang tiyan. ¹⁷ Iyang paggimukon ang iyang ikog ingon sa cedro: Ang mga ugat sa iyang paa ginalanggikit. ¹⁸ Ang iyang mga bukog *ingon sa* mga tubo nga tumbaga; Ang iyang mga paa ingon sa mga trangka nga puthaw. ¹⁹ Siya mao ang pangulo sa mga paagi sa Dios: Siya *lamang* nga nagbuhat kaniya mao ang nagahatag kaniya sa iyang espada. ²⁰ Sa pagkamatuod ang kabukiran magahatud kaniya ug makaon, Diin nagalingawlingaw ang tanang kamananapan. ²¹ Sa ilalum sa mga kahoy nga almes siya nagapasilong, Salipod sa bugang ug sa lamakan. ²² Ang mga kahoy nga almes nagatabon kaniya sa ilang landong; Ang mga tangbo sa sapa nagalibut kaniya. ²³ Ania karon, kong ang usa ka suba moawas, siya dili mangurog: Anaa kaniya ang pagsalig, bisan pa kong motubo ang tubig sa Jordan hangtud sa iyang bokana. ²⁴ May makakuha ba kaniya kong siya anaa sa pagbantay, Kun makalapus ba ang laso sa iyang ilong?

¹ Makuha ba nimo ang leviathan sa taga sa isda? Kun magapus ba ang iyang dila sa lubid? ² Matuhog mo ba ug pisi ang iyang ilong? Kun kapalapsan kanimo ang iyang apapangig sa usa ka taga? ³ Maghimo ba siya ug daghanan nga pangamuyo kanimo? Kun mosulti ba siya kanimo ug mga pulong malomo? ⁴ Magabuhat ba siya ug pakigsaad kanimo, Aron ikaw isipon niya nga sulogoon sa walay katapusan? ⁵ Makigdula ba ikaw kaniya ingon sa usa ka langgam? Kun gapuson ba nimo siya alang sa imong mga kadalagahan? ⁶ Ang katiguman sa mga *mangingisda*, maghimo ba kaniya nga igbabaligya? Ibahinbahin ba siya nila sa mga magbabaligya? ⁷ Mapalapsan ba nimo ang iyang panit sa mga puthaw nga tinalinsan, Kun *mapalapsan ba* ang iyang ulo sa salapang? ⁸ Itapion ang imong kamot kaniya; Hinumdumi ang gubat, ug ayaw na kana pagbuhata. ⁹ Ania karon, kawang lamang ang paglaum tungod kaniya; Dili ba *kita* matumba bisan na lamang sa pagtan-aw kaniya? ¹⁰ Walay bisan kinsa nga mabangis nga mangahas sa pagpalihok kaniya; Nan kinsa man ang makapangatubang kanako?

¹¹ Kinsa ba ang unang nakahatag kanako, aron unta ako magabalus kaniya? *Bisan unsang butanga* nga ania sa ilalum sa tibook langit, ako man. ¹² Ako dili magahilum mahitungod sa iyang bukton, Ni sa iyang daku nga kakusog, ni sa iyang matahum nga panagway. ¹³ Kinsa ba ang makakuha sa iyang labing gawas nga saput? Kinsa ba ang mopaduol sa sulod sa iyang mga apapangig? ¹⁴ Kinsa ba ang makaabli sa mga pultahan sa iyang nawong? Makalilisang ang ginalibutan sa iyang ngipon. ¹⁵ *Ang iyang* mabaga nga mga hingbis maoy *iyang* garbo, Maayong pagkatapot, *sama sa* sello nga gipapilit. ¹⁶ Ang usa ug ang usa haduol kaayo, Sa ingon nga paagi, nga sa taliwala kanila walay hangin nga makasulod. ¹⁷ Sila ginahiusa ang usa ug usa; Sila nanag-ipon, ug dili na mabulag. ¹⁸ Sa iyang pagbugwak may kahayag nga mokidlap, Ug ang iyang mga mata ingon sa mga tabontabon sa kabuntagon. ¹⁹ Gikan sa iyang baba, mga sulo nga nagadilaab manggula, Ug mga aligato sa kalayo managtulasik. ²⁰ Gikan sa iyang ilong may aso nga magagula, Ingon sa kolon nga magabukal, ug mga tangbo nga mangasunog. ²¹ Ang iyang gininhawa makapasiga sa mga uling, Ug usa ka kalayo nagagula gikan sa iyang baba. ²² Sa iyang liog nagapuyo ang kusog, Ug sa iyang atubangan ang kahadlok nagasayaw. ²³ Ang mga bahin sa iyang unod nagatapot: Sila mga malig-on sa ibabaw niya; sila dili magango. ²⁴ Ang iyang kasingkasing malig-on sama sa usa ka bato; Oo, malig-on sama sa bato sa galingan nga sa ilalum. ²⁵ Sa diha nga siya motindog, ang mga gamhanan mangahadlok: Tungod sa dakung kakugang sila kawad-an sa buot. ²⁶ Ang pinuti niadtong motigbas kaniya dili makadulot; Ni *makadulot* ang bangkaw, kun balaraw kun salapang. ²⁷ Ginaisip niya ang puthaw ingon sa uhot, Ug ang tumbaga ingon sa kahoy nga gabok. ²⁸ Ang pana dili makapadalagan kaniya: Kaniya ang mga bato sa lambuyog mabalhin nga mga dagami: ²⁹ Ang mga puspus ginaila nga mga tuod sa balili; Ang hinadyong sa bangkaw iyang ginakataw-an. ³⁰ Ang mga dapit sa ilalum niya ingon sa mga bika nga talinis: Sa ibabaw sa lapok iyang gipahaluna ang mga butang nga tinalinsan. ³¹ Ang kahiladman iyang gipabukal ingon sa usa ka kolon: Ang dagat iyang gihimo nga ingon sa kolon nga haplas. ³² Sa iyang likod nagapadan-ag siya ug usa ka dalan; Bisan kinsa makahunahuna nga ang kahiladman sa dagat ubanon. ³³ Sa ibabaw sa yuta walay mahisama kaniya, Nga usa ka binuhat walay kahadlok. ³⁴ Siya nagatan-aw sa bisan unsa nga butang nga hataas: Hari man siya sa mga anak sa mapahitas-on.

¹ Unya si Job mitubag kang Jehova, ug miingon: ² Ako nahibalo nga ang tanang mga butang mahimo nimo, Ug nga walay tuyo nimo nga kapugngan. ³ Kinsa ba kini nga nagatabon sa kaalam sa pagkawalay kahibalo? Busa nakasulti ako niadtong nga wala ko hisabti, Mga butang nga makapahibulong kaayo kanako, nga wala ko matugkad. ⁴ Pamati, ipakilooy ko kanim, ug ako mosulti; Magapangutana ako karon kanim, ug magapahayag ka kanako. ⁵ Nakadungog ako mahitungod kanim tungod sa pagpamati sa igdulungog; Apan karon, nakita ko ikaw sa akong mata: ⁶ Tungod niini, gingil-aran ako sa akong *kaugalingon*, Ug ako maghinulsol sa abug ug abo.

⁷ Ug nahitabo nga sa tapus ikasulti kining mga pulonga ni Jehova kang Job, si Jehova miingon kang Eliphaz nga Timanitanhon: Ang akong kasuko nasugniban batok kanim ug sa duruha mo ka

mga higala: kay kamo wala magsulti sa matarung bahin kanako, ingon kang Job nga nagsulti sa matarung. ⁸Busa karon, magkuha kamo ug pito ka nating vaca nga lake ug pito ka carnero, ug umadto kang Job nga akong alagad, ug maghalad kamo tungod kaninyo sa usa ka halad-nga sinunog; ang akong alagad nga si Job maoy mag-ampo tungod kaninyo; kay siya akong pagadawaton, sanglit dili ako magbuhat alang kaninyo sumala sa inyong binuang; kay kamo wala magsulti sa matarung mahitungod kanako, sama kang Job nga sa matarung nagsulti. ⁹Busa si Eliphaz, ang Timanitanhon, ug si Bildad, ang Suhitanhon, ug si Sophar, ang Naamatitanhon, nanlakaw, ug naghimo sumala sa sugo ni Jehova kanila: ug si Job gidawat ni Jehova.

¹⁰ Sa diha nga si Job nag-ampo tungod sa iyang mga higala, gikuha ni Jehova ang iyang sakit: ug si Jehova mihatag kang Job ug bahandi duha ka pilo kay sa una. ¹¹Unya miduol kaniya ang iyang tanang mga kaigsoonan nga lalake, ug ang iyang tanang kaigsoonan nga babaye, ug ang tanan nga kaniadto iyang kaila, ug sa iyang balay nangaon uban kaniya: ug sila nangasubo kaniya, ug naglipay kaniya tungod sa tanan nga kadaut nga gipadangat kaniya ni Jehova: ang tagsatagsa usab ka tawo naghatag kaniya ug usa ka book nga salapi, ug ang tagsatagsa usa ka book nga singsing bulawan. ¹²Busa ang ulahi nga panahon ni Job gipanalanginan ni Jehova labaw pa kay sa iyang una nga panahon: ug siya may napulo ug upat ka libo nga carnero, ug unom ka libo nga camello, ug usa ka libo nga vaca nga igdadaro, ug usa ka libo nga asno nga baye. ¹³Siya may pito ka anak nga lalake ug totolo ka anak nga babaye usab. ¹⁴Ug ang anak nga kamagulangan iyang gihinganlan ug Jemima; ang ngalan sa ikaduha Cesia; ug ang ngalan sa ikatulo si Keren-happuch. ¹⁵Ug sa tibook nga yuta walay babaye nga nakita nga sama sa kaanyag sa mga anak nga babaye ni Job: ug ang ilang amahan naghatag kanila ug kabilin uban sa ilang mga igsoong lalake. ¹⁶Ug sa tapus niini si Job nagpuyo ug usa ka gatus ug kap-atan ka tuig, ug siya nakasud-ong sa iyang mga anak, ug sa iyang mga anak *hangtud* sa upat ka kaliwatan. ¹⁷Busa si Job namatay, tigulang na ug dunay pagkadaghan sa mga adlaw.

¹ Bulahan ang tawo nga wala magalakaw sa tambag sa mga dautan, Ni magatindog sa dalan sa mga makasasala, Ni magalingkod sa mga lingkoran sa mga mayubiton: ²Kondili anaa sa Kasugoan ni Jehova ang iyang kalipay; Ug sa Kasugoan niya nagapalandong siya sa adlaw ug sa gabii. ³Ug siya mahisama sa kahoy nga natanum sa daplin sa kasapaan sa tubig, Nga nagadala sa iyang bunga sa iyang panahon, Kansang dahon usab dili malaya, Ug bisan unsa nga ginabuhay niya magamauswagon.

⁴ Dili ingon niini ang mga dautan, Kondili ingon sa uhot nga ginapalid sa hangin. ⁵Busa dili magatindog ang mga dautan sa paghukom, Ni ang mga makasasala diha sa katilingban sa mga matarung. ⁶Kay naila ni Jehova ang dalan sa mga matarung; Apan ang dalan sa mga dautan mawala.

¹Ngano nga nagalungotlungot ang mga nasud, Ug ang mga katawohan nagapalandong sa butang nga kawang? ²Ang mga hari sa yuta nanagpahamutang sa ilang kaugalingon, Ug ang mga punoan nanagsabutsabut sa tingub, Batok kang Jehova ug batok sa iyang dinihog, *nga nagaingon* : ³Pagabugtoon nato ang ilang mga talikala, Ug igasalibay ta gikan kanato ang ilang mga igtatakus. ⁴Siya nga nagalingkod sa kalangitan magakatawa: Ang Ginoo magahimo kanila nga yubitonon. ⁵Unya siya magasulti kanila diha sa iyang kaligutgut, Ug diha sa iyang kapungot *siya* magagubot kanila. ⁶Ngani nga gibutang ko ang akong hari Ibabaw sa Sion, ang akong bungtod nga balaan.

⁷Magamantala ako sa sugo: Si Jehova nag-ingon kanako: Ikaw mao ang akong anak; gianak ko ikaw niining adlaw. ⁸Kanako mangayo ka, ug kanimo igahatag ko ang mga nasud nga imong panulondon, Ug mapanag-iy mo ang mga kinatumyang dapit sa yuta. ⁹Pagadugmokon mo sila sa sungkod nga puthaw: Pagapulugon mo sila ingon sa banga sa magkokolon.

¹⁰Busa karon, Oh mga hari, magmaalamon kamo, Magpatudlo kamo, mga maghuhukom sa yuta. ¹¹Sa kahadlok, umalagad kamo kang Jehova, Ug managlipay kamo uban ang pagkurog. ¹²Humalok kamo sa anak, aron siya dili masuko, ug mangawala kamo diha sa dalan, Kay ang kapungot niya mosilaub sa dili madugay. Bulahan kadtong tanan nga modangup diha kaniya.

¹Oh Jehova, daw unsa ang pagkadaghan sa akong mga kaaway! Daghan sila nga mga mingtindog batok kanako. ²Daghan ang nagaingon mahatungod sa akong kalag: Walay tabang alang kaniya diha sa Dios. (Selah) ³Apan ikaw, Oh Jehova, mao ang taming nga nagalibut kanako, Ang himaya ko ug ang magbabangon sa akong ulo.

⁴Sa akong tingog nagatu-aw ako kang Jehova, Ug siya nagatubag kanako gikan sa iyang bungtod nga balaan. (Selah) ⁵Mihigda ako ug nakatulog, Nahigmata ako; kay nagasagang kanako si Jehova. ⁶Dili ako mahadlok sa napulo ka libo sa katawohan Nga misulong nga milikus batok kanako. ⁷Tumindog ka, Oh Jehova, luwasa ako, Oh Dios ko; Kay gihampak mo sa apapangig ang tanan ko nga mga kaaway: Ang mga ngipon sa mga dautan gipanugmok nimo. ⁸Iya ni Jehova ang kaluwasan: Ang imong panalangin anaa sa ibabaw sa imong katawohan. (Selah)

¹Tubagon mo ako sa diha nga magtawag ako, Oh Dios sa akong pagkamatarung; Gibuhian mo ako sa *daha* ako sa akong kalisdanan: Kaloy-i ako ug patalinghugan mo ang akong pag-ampo. ²Oh kamo nga mga anak sa mga tawo, hangtud ba anus-a nga pagabalihon ninyo ang akong himaya ngadto sa pagkatalamayon? *Hangtud anus-a ba* ang paghigugma ninyo sa kakawangan, ug ang pagpangita ninyo sa kabakakan? (Selah) ³Apan hibalo nga si Jehova nagpinig alang kaniya sa tawo nga diosnon: Si Jehova magapatalinghug sa diha nga magatawag ako kaniya. ⁴Tumindog kamo nga may pagkurog, ug dili kamo magpakasala: Makigsulti kamo sa inyong kaugalingong kasingkasing diha sa inyong higdaanan, ug maghilum kamo. (Selah) ⁵Panghalad kamo ug mga halad sa pagkamatarung, Ug ibutang ang inyong pagsalig diha kang Jehova.

⁶ Daghan ang mga nagaingon: Kinsa ang magapakita kanato *ug butang* maayo? Ibanwag, Oh Jehova, ang kahayag sa imong nawong sa ibabaw namo. ⁷Nagbutang ikaw ug kalipay sa akong kasingkasing, Labaw pa kay sa ilang hingbatonan sa *panahon* nga midaghan ang ilang trigo ug ang ilang duga sa parras. ⁸Sa pakigdait magahigda ako, ug magakatulog ako: Kay ikaw lamang, Jehova, ang nagapapuyo kanako sa walay kabilinggan.

¹ Patalinghugi, Oh Jehova, ang akong mga pulong; Tulotimbanga ang akong pagpalandong. ²Pamatia ang tingog sa akong pagtu-aw, Hari ko ug Dios ko: Kay kanimo nagaampo ako. ³Oh Jehova, sa buntag magapatalinghug ka sa akong tingog; Sa buntag pasakaon ko *ang akong* pag-ampo nganha kanimo ug magahulat ako. ⁴Kay ikaw dili mao ang Dios nga may kalipay diha sa kadautan: Ang dautan dili magapuyo uban kanimo. ⁵Ang mga mapahitas-on dili magatindog sa atubangan sa imong mga mata: Nagadumot ikaw sa tanang mga mamumuhat sa kasal-anan. ⁶Pagalaglagon mo kadto sila nga nagasulti ug mga bakak: Si Jehova nagadumot sa giuhaw sa dugo ug sa tawo nga malimbongon.

⁷ Apan mahitungod kanako, diha sa kadagaya sa imong mahigugmaong-kalolot, mosulod ako sa imong balay: Sa pagkahadlok kanimo, magasimba ako sa atubangan sa imong templo nga balaan. ⁸Mandoi ako, Oh Jehova, sa imong pagkamatarung tungod sa akong mga kaaway; Tul-iron mo sa akong atubangan ang imong dalan. ⁹Kay sa ilang baba walay pagkamatinumanon; Sa ilang sulod nga bahin lonlon mga kadautan; Ang ilang totonlan maoy usa ka lubnganan nga inablihan: Magaulog-ulog sila uban sa ilang dila. ¹⁰Hukmi sila nga sad-an, Oh Dios; Ipahulog sila pinaagi sa ilang kaugalingong tambag: Tungod sa pagkadaghan sa ilang mga kalapasan itukmod sila; Kay mingsukol sila batok kanimo. ¹¹Apan papaglipaya kadtong tanan nga nanagsalig kanimo; Sa gihapon pasinggita sila sa kalipay, tungod kay ginalabanan mo sila: Pasagdi nga maglipay usab diha kanimo ang mga nahagugma sa imong ngalan. ¹²Kay ikaw magapanalangin sa mga matarung; Oh Jehova, ikaw magalikus kaniya uban sa kalooy ingon nga usa ka taming.

¹ Oh Jehova, ayaw ako pagbadlonga diha sa imong kapungot, Ni pagcastigohon mo ako diha sa imong mainit nga kaligutgut. ²Malooy ikaw kanako, Oh Jehova; kay nalaya ako: Ayohon mo ako, Oh Jehova, kay ang akong mga bukog nangatay-og. ³Ang akong kalag usab nagubot sa hilabihan gayud: Ug ikaw, Oh Jehova, hangtud ba anus-a? ⁴Bumalik ka, Oh Jehova, luwasa ang akong kalag: Luwason mo ako tungod sa imong mahigugmaong-kalolot. ⁵Kay diha sa kamatayon walay paghandum mahitungod kanimo: Kinsa ba ang magapasalamat kanimo didto sa Sheol? ⁶Gikapuyan na ako sa akong pagagulo: Sa matag-gabii ginapalunopan ko ang akong higdaanan; Ang akong kama ginabisibisan ko sa akong mga luha; ⁷Ang akong mata namad-an na tungod sa kaguol; Nahalap kini tungod sa tanan ko nga mga kaaway.

⁸ Pahalayo kanako, ngatanan kamo nga mamumuhat sa kasal-anan: Kay si Jehova nagpatalinghug sa tingog sa akong paghilak. ⁹Si Jehova nagpatalinghug sa akong pagpangaliyupo; Si Jehova magadawat sa kong pag-ampo. ¹⁰Mangaulaw ug mangalisang sa hilabihan ang tanan ko nga mga kaaway: Sila motalikod, sila pagapakaulawan sa kalit gayud.

¹ Oh Jehova nga akong Dios, diha kanimo midangup ako: Luwasa ako gikan sa tanan nga mga nagalutos kanako, ug bawi-on mo ako, ²Kay tingali unya ingon sa leon magagisi sila sa akong kalag, Nga magawataswatas niini samtang nga walay bisan kinsa nga magaluwas. ³Oh Jehova nga akong Dios, kong akong gibuhat kini: Kong sa akong mga kamot adunay kasal-anan: ⁴Kong ako nagbalus ug dautan kaniya nga diha sa pakigdatit uban kanako; (Oo, akong gitugyan siya nga sa walay gipasikaran nahimong akong kabatok); ⁵Ipalutos sa kaaway ang akong kalag, ug hiagpasan kini; Oo, patumbi kaniya ngadto sa yuta ang akong kinabuhi, Ug ang akong himaya ibutang diha sa abug. (Selah ⁶Tumindog ka, Oh Jehova, diha sa imong kasuko: Bumangon ka batok sa kapungot sa akong mga kabatok: Ug magmata ka alang kanako; ikaw nga nagsugo sa paghukom. ⁷Paalironga libut kanimo ang katilingban sa mga katawohan; Ug sa ibabaw nila, bumalik ka sa kahitas-an. ⁸Si Jehova nagpahamtang ug hukom sa mga katawohan: Hukman mo ako, Oh Jehova, sumala sa akong pagkamatarung, ug sumala sa akong pagkahingpit nga ania kanako. ⁹Oh laglagon mo ang kadautan sa mga dautan, apan patindogon mo ang matarung, Kay ang Dios nga matarung nagasusi sa mga hunahuna ug sa mga kasingkasing.

¹⁰ Ang akong taming anaa sa Dios, Nga nagaluwas sa mga matul-id sa kasingkasing. ¹¹Ang Dios mao ang maghuhukom nga matarung: Oo, usa ka Dios nga batok sa mga dautan may kaligutgut sa matag-adlaw. ¹²Kong ang usa ka tawo dili makabig, pagabairon niya ang iyang espada; Gibawog niya ang iyang pana, ug giandam niya kini; ¹³Giandam usab niya alang kaniya ang mga hinagiban sa kamatayon: Gibuhat niya ang iyang mga udyong nga mga mahait. ¹⁴Ania karon, magaanak siya uban sa kasal-anan; Oo, nanamkon siya ug limbong, ug nagaanak ug bakak. ¹⁵Nagbuhat siya ug atabay, ug nagkalot niini: Ug *siya* nahulog ngadto sa kalut nga iyang gibuhat. ¹⁶Ang iyang dautang buhat magabalik sa ibabaw sa iyang ulo, Ug ang iyang kabangis mahulog sa iyang alimpulo. ¹⁷Magapasalamat ako kang Jehova sumala sa iyang pagkamatarung, Ug magaaawit ako sa pagdayeg sa ngalan ni Jehova, ang Hataas Uyamut.

¹ Oh Jehova nga Ginoo namo, Pagkahalangdon sa imong ngalan sa tibook nga yuta, Nga gibutang mo ang imong himaya sa ibabaw sa mga langit! ²Gikan sa baba sa mga magagmayng bata ug sa mga nagasuso gipahamutang mo ang kalig-on, Tungod sa imong mga kabatok, Aron ikaw makapahilum sa kaaway ug sa tigpanimalus.

³ Sa magapalandong ako sa imong mga langit, sa buhat sa imong mga tudlo, Sa bulan ug sa mga bitoon nga imong gibut-an; ⁴Unsa ba ang tawo, nga ikaw matinagdanon man kaniya? Ug ang

anak sa tawo, nga ikaw nagdu-aw man kaniya? ⁵Kay gibuhat mo siya nga ubos *lamang* ug diyutay kay sa mga manolonda, Ug gipurongpurongan mo siya uban sa himaya ug dungog. ⁶Binuhat mo siya nga agalon sa mga binuhat sa imong mga kamot; Ang tanan gibutang mo sa ilalum sa iyang mga tiil: ⁷Tanang mga carnero ug mga vaca, Oo, ug ang mga mananap sa kapatagan, ⁸Ang mga langgam sa kalangitan, ug ang mga isda sa dagat, Bisan unsa nga moagi sa mga alagianan sa kadagatan. ⁹Oh Jehova, nga among Ginoo, Pagkahalangdon sa imong ngalan sa tibook nga yuta!

¹ Pasalamatan ko ikaw, Oh Jehova, sa bug-os ko nga kasingkasing; Igapakita ko ang tanan nimong mga buhat nga katingalahan. ²Magahimaya ako ug magakalipay ako diha kanimo; Magaawit ako sa pagdayeg sa imong ngalan, Oh ikaw nga Hataas Uyamut. ³Sa diha nga motalikod ang akong mga kaaway, Mangapukan ug mangawala sila sa imong presencia. ⁴Kay nagalaban ka sa akong katungod ug sa akong baruganan; Nagalingkod ka sa trono sa paghukom nga matarung gayud. ⁵Gibadlong mo ang mga nasud, gilaglag mo ang mga dautan; Gipala mo ang ilang ngalan sa gihapon ug sa walay katapusan. ⁶Ang mga kaaway miabut na sa katapusan, gilaglag sila sa dayon; Ug ang mga ciudad nga gipanlumpag nimo, Ang mao gayud nga handumanan nila nahanaw na. ⁷Apan si Jehova nagalingkod *ingon nga Hari* sa walay katapusan: Siya nagaandam sa iyang trono alang sa paghukom; ⁸Ug sa pagkamatarung magahukom siya sa kalibutan, Sa katul-id magapahamtang siya ug paghukom sa mga katawohan. ⁹Si Jehova mahimo usab nga usa ko ka hataas nga torre *nga dalangpanan* alang sa mga linupigan, Usa ka hataas nga torre sa mga panahon sa kagul-anan; ¹⁰Ug kanimo managsalig ang mga nakaila sa imong ngalan, Kay ikaw, Oh Jehova, wala mobiya niadtong mga nanagpangita kanimo.

¹¹ Mag-awit kamo ug mga pagdayeg kang Jehova, nga nagapuyo sa Sion: Ipahayag ninyo sa katawohan ang iyang mga buhat. ¹²Kay siya nga nagahimo ug panimalus tungod sa dugo, nahanumdum kanila; Siya wala malimot sa pagtu-aw sa mga kabus. ¹³Kaloy-an mo ako, Oh Jehova; Tan-awa ang akong kaguol nga *akong ginaantus* tungod kanila nga nagadumot kanako, Ikaw nga nagtuboy kanako gikan sa mga ganghaan sa kamatayon: ¹⁴Aron igapahayag ko ang bug-os mong pagdayeg. Sa mga ganghaan sa anak nga babaye sa Sion Ako magakalipay diha sa imong kaluwasan. ¹⁵Nangahulog ang mga nasud sa gahong nga ilang gibuhat: Sa pukot nga ilang gitagoan, nagapus ang ilang kaugalingong tiil. ¹⁶Nagpaila si Jehova sa iyang kaugalingon, nagpahamtang siya ug paghukom: Ang dautan nalit-agan sa buhat sa iyang kaugalingong mga kamot (Higgaion. Selah *Higgaion: Selah* mga ngalan sa musica nga ginagamit sa mga Hebreohanon lamang. ¹⁷Ang mga dautan pabalikon ngadto sa Sheol, Lakip ang tanang mga nasud nga nalimot sa Dios. ¹⁸Kay ang kabus sa kanunay dili hikalimtan, Ni ang paglaum sa mga kabus mawala nga dayon. ¹⁹Tumindog ka, Oh Jehova; dili mo itugot nga ang tawo modaug: Papahukmi ang mga nasud diha sa atubangan nimo. ²⁰Iibutang mo sila sa kahadlok, Oh Jehova: Pailha ang mga nasud nga sila mga tawo lamang. (Selah)

¹ Ngano nga nagatindog ka sa halayo, Oh Jehova? Ngano ba nga nagatago ka sa panahon sa kagul-anan? ²Sa palabilabi sa dautan ang kabus gilutos sa mainit gayud; Ipabitik sila diha sa mga lalang nga ilang gimugna. ³Kay nangandak ang dautan tungod sa pangandoy sa iyang q2 kasingkasing, Ug ang masinahon nagasalikway, oo, nagatamay kang Jehova, ⁴Ang dautan, tungod sa palabilabi sa iyang nawong, *nagaingon* : Siya dili maningil *niini* Ang tanan niya nga paghunahuna mao: Walay Dios. ⁵Ang iyang mga dalan hilabihan kalig-on sa tanan nga panahon; Ang imong mga paghukom hataas da kaayo ibabaw sa iyang pagtan-aw: Mahatungod sa iyang mga kabatok nga tanan, siya nagakantalita kanila. ⁶Nagaingon siya sa iyang kasingkasing: Dili ako matarug; Ngadto sa tanang kaliwatan dili ako mahamutang sa kalisud. ⁷Ang iyang baba napuno sa pagtunglo, ug mga bakak ug pagdaugdaug: Sa ilalum sa iyang dila anaa ang pagdaut ug ang kasal-anan. ⁸Nagalingkod siya sa mga dapit nga hup-anan sa mga kabalangayan; Sa mga hilit nga dapit ginapatay niya ang inocente; Ang iyang mga mata nagapaniid batok sa tawong walay tabang. ⁹Nagahupo siya sa tago ingon sa leon diha sa iyang lubganan; Nagahab-on siya sa pagdakup sa kabus: Gidakup niya ang kabus pinaagi sa pagsikup kaniya sa iyang pukot. ¹⁰Siya miukoy, siya miyukbo, Ug ang walay tabang nahulog tungod sa iyang mga malig-ong *kuko* . ¹¹Nagaingon siya sa sulod sa iyang kasingkasing: Ang Dios nahikalimot na, Gitagoan niya ang iyang nawong, dili na gayud siya makakita niini.

¹² Tumindog ka, Oh Jehova; Oh Dios, bayawa ang imong kamot: Ayaw hikalimti ang mga kabus. ¹³Ngano ba nga ang dautan nagatamay sa Dios, Ug nagaingon sa sulod sa iyang kasingkasing: Dili ka ba maningil *niini* ? ¹⁴Ikaw nakakita *niini* ; kay ginatan-aw mo ang buhat nga dautan ug ang dautang pagbati, aron sa pagpanimalus niini pinaagi sa imong kamot: Kanimo nagadangup ang tawong walay tabang; Ikaw mao ang magtatabang sa mga ilo. ¹⁵Dugmoka ang bukton sa dautan; Ug mahatungod sa tawo nga dautan, magapangita ka sa iyang kadautan, hangtud nga wala na gayud ing makaplagan. ¹⁶Si Jehova, mao ang Hari nga dayon ug sa walay katapusan: Gikan sa iyang yuta nangalaglag ang mga nasud. ¹⁷Jehova, ikaw nagpatalinghug sa tinguha sa maaghup: Ikaw magandam sa ilang kasingkasing, *ug* magpatalinghug ka sa imong igdulungog; ¹⁸Sa paghukom sa mga ilo ug sa mga linupigan, Aron nga ang tawo nga iya sa yuta dili na mahimong kalisangan.

¹ Kang Jehova midangup ako: Unsaon ninyo pag-ingon sa akong kalag: Kumalagiw ka ngadto sa bukid *ingon* sa usa ka langgam; ²Kay, ania karon, ang mga dautan nagabawog sa pana, Ginaandam nila ang ilang mga udyong sa ibabaw sa pisi, Aron sa pagpana gikan sa kangitngit niadtong mga matul-id sa kasingkasing; ³Kong ang mga patukoranan pagagun-obon, Unsa man ang arang mahimo sa matarung?

⁴ Si Jehova anaa sa iyang templo nga balaan; Si Jehova, ang iyang trono atua sa langit; Ang iyang mga mata nagatan-aw, ang iyang mga tabontabon nagasulay sa mga anak sa mga tawo. ⁵Si Jehova nagasulay sa matarung; Apan ang dautan ug ang nahagugma sa pagpanlupig, ginadumtan sa iyang kalag. ⁶Sa ibabaw sa mga dautan magapaulan siya ug mga lit-ag: Kalayo ug azufre, ug

hangin nga makasunog, mao ang bahin sa ilang copa. ⁷Kay si Jehova matarung; siya nahagugma sa pagkamatarung: Ang matarung magatan-aw sa iyang nawong.

¹Tabangi, *Oh Jehova*, kay ang tawo nga diosnon nahurot; Kay ang matinumanon nagakawagtang gikan sa taliwala sa mga anak sa mga tawo. ²Sila nagasulti ug bakak tagsatagsa kanila sa iyang silingan; Uban sa ngabil nga maulog-ulogon, ug inubanan sa kasingkasing nga palingpaling, nagasulti sila. ³Pagaputlon ni Jehova ang tanang mga ngabil nga maulog-ulogon, Ang dila nga nagasulti ug mga dagkung butang; ⁴Nga nanag-ingon: Tungod sa among dila modaug kami; Ang among mga ngabil kaugalingon namo: kinsa ba ang ginoo sa ibabaw namo? ⁵Tungod sa mga kabus nga gilupigan, tungod sa panghupaw sa mga hangul, Karon motindog ako, nagaingon si Jehova; Igabutang ko siya sa kasigurohan nga iyang gipangandoy. ⁶Ang mga pulong ni Jehova maoy mga pulong nga putli; Ingon sa salapi nga inulay diha sa hasohasan sa ibabaw sa yuta, Giulay sa nakapito ka pilo. ⁷Ikaw, *Oh Jehova* magabantay kanila, Pagabantayan mo sila sa walay katapusan gikan niining kaliwatana. ⁸Ang mga datuan nagalakaw sa bisan diin dapit, Sa diha nga ginapahataas ang kangil-aran sa taliwala sa mga anak sa mga tawo.

¹Hangtud anus-a ba, *Oh Jehova*? hikalimtan mo ako sa walay katapusan? Hantud anus-a ba pagatagooon mo ang imong nawong gikan kanako? ²Hangtud anus-a ba magapakitambag ako sa akong kalag, Nga adunay kaguol sa akong kasingkasing sa tibook nga adlaw? Hangtud anus-a ba pagabayawon ang akong kaaway sa ibabaw nako? ³Palandunga, *ug tubaga* ako, *Oh Jehova* nga Dios ko: Hayagan mo ang akong mga mata, kay tingali unya mahikatulog ako *sa paghikatulog nga* sa kamatayon; ⁴Aron dili magaingon ang akong kaaway. Gidaug ko siya; *Tingali unya* ang akong mga kabatok managkalipay sa diha nga matarug ako. ⁵Apan sa imong mahigugmaong-kalolot misalig ako; Ang akong kasingkasing magakalipay sa imong kaluwasan. ⁶Magaawit ako kang Jehova, Tungod kay nagatagad siya kanako sa madagayaon gayud.

¹Ang buang diha sa iyang kasingkasing miingon: Walay Dios. Mga dunot sila, nanagbuhat sila sa mga buhat nga makaluod; Walay bisan kinsa nga nagabuhat ug maayo. ²Si Jehova nagsud-ong sukad sa langit sa ibabaw sa mga anak sa mga tawo, Sa pagtan-aw kong may usa ba nga nakasabut, Nga nangita sa Dios. ³Silang tanan nanghisalaag, nangadunot sila sa tingub; Walay bisan kinsa nga nagabuhat ug maayo, wala, walay bisan usa.

⁴Wala bay kahibalo ang tanan nga mamumuhat sa kadautan, Nga nanaglamoy sa akong katawohan *sama* sa nagakaon sila ug tinapay, Ug kang Jehova wala *sila* managtawag? ⁵Anaa sila sa dakung kahadlok; Kay ang Dios anaa man sa kaliwatan sa mga matarung. ⁶Ang tambag sa kabus

gipakaulawan ninyo, Tungod kay si Jehova mao ang iyang dalangpanan. ⁷Agad pa unta nga ang kaluwasan sa Israel moabut gikan sa Sion! Sa diha nga si Jehova magabawi sa pagkabinihag sa iyang katawohan, Unya si Jacob magakalipay *ug* ang Israel magamaya.

¹ *Oh* Jehova, kinsa man ang magapuyo sa imong tabernaculo? Kinsa man ang magapuyo sa imong bungtod nga balaan? ²Siya nga nagalakaw sa matul-id gayud ug nagabuhat sa pagkamatarung, Ug *siya* nga nagasulti sa kamatuoran diha sa iyang kasingkasing; ³Siya nga dili magbutang-butang uban sa iyang dila. Ni magabuhat ug kadautan sa iyang higala, Ni magpasipala batok sa iyang isigkatawo; ⁴Sa kang kinsang mga mata ginatamay ang *tawo nga* dunot ug kasingkasing; Apan nagatahud siya sa mga nagakahadlok kang Jehova; Siya nga nagapanumpa batok sa iyang kaugalingon, ug siya dili mausab; ⁵Siya nga wala magapahulam sa iyang salapi aron patuboan, Ni magdawat ug ganti batok niadtong inocente. Siya nga nagabuhat niining mga butanga dili gayud matarug.

¹ Bantayan mo ako, Oh Dios, kay kanimo midangup ako. ²*Oh kalag ko* , ikaw miingon kay Jehova: Ikaw mao ang Ginoo ko: Ako walay kaayohan gawas kanimo. ³Mahitungod sa mga balaan nga ania sa yuta, Sila mao ang mga matarung nga kanila anaa ang bug-os ko nga kalipay. ⁴Pagapilo-piloon ang ilang mga kasub-anan niadtong nanghatag ug mga gasa sa lain nga *dios* : Dili ko igahalad ang ilang mga halad-nga-ilimnon sa dugo, Ni pagadawaton ang ilang mga ngalan sa akong mga ngabil. ⁵Si Jehova mao ang akong bahin sa akong panulondon ug sa akong copa; Ikaw nagapadayon sa akong kapalaran. ⁶Ang mga pitik nanghibahin kanako sa mga dapit nga malipayon; Oo, aduna akoy panulondon nga maayo. ⁷Magadayeg ako kang Jehova, nga nagahatag kanako ug tambag; Oo, ang akong kasingkasing nagapahamangno kanako sa mga panahon sa kagabhion.

⁸ Si Jehova gibutang ko sa kanunay sa atubangan nako: Tungod kay ania siya sa akong toong kamot, ako dili matarug. ⁹Busa nagamaya ang akong kasingkasing, ug nagakalipay ang akong himaya: Ang akong unod usab magapuyo sa kasigurohan. ¹⁰Tungod kay dili mo pagabiyaan ang akong kalag sa Sheol; Ni motugot ka nga ang imong balaan makakita sa pagkadunot. ¹¹Igapakita mo kanako ang dalan sa kinabuhi: Sa imong presencia anaa ang kahupnganan sa kalipay; Sa imong toong kamot adunay mga kalipayan nga sa walay katapusan.

¹ Patalinghugi, Oh Jehova, ang matarung, patalinghugi ang akong pagtu-aw; Patalinghugan mo ang akong pagampo nga wala magagula sa mga ngabil nga malimbongon. ²Patunghaa ang akong hukom gikan sa imong presencia; Ipatan-aw sa imong mga mata ang katul-id. ³Ikaw nagsulay sa akong kasingkasing; nagdu-aw ka kanako sa kagabhion; Nasulayan mo ako, ug walay *dautan* nga hingkaplagan mo; Gisaad ko nga ang akong baba dili magalapas. ⁴Mahatungod sa mga buhat sa

mga tawo, pinaagi sa pulong sa imong mga ngabil Naglikay ako sa mga dalan sa mga malupigon.
⁵Ang akong mga lakang nanagpadayon sa imong mga alagianan, Ang akong mga tiil wala mahadalín-as. ⁶Ako nagtawag kanimo, kay ikaw motubag kanako, Oh Dios: Ikiling kanako ang imong igdulungog, *ug* patalinghugi ang akong pulong. ⁷Ipakita ang imong katingalahan nga mahigugmaong-kalolot, Oh ikaw nga nagaluwas pinaagi sa imong toong kamot, kanila nga nagadangup *kanimo* Gikan niadtong mga mingtindog *batok kanila* .

⁸ Bantayan mo ako ingon sa kalimutaw sa mata: Tagoon mo ako sa ilalum sa landong sa imong mga pako, ⁹Gikan sa mga dautan nga nanglupig kanako, Gikan sa mga mabangis ko nga mga kaaway, nga nagalibut kanako. ¹⁰Nalukban sila sa kaugalingon nilang tambok: Uban sa ilang baba nagasulti sila sa pagkamapahitas-on. ¹¹Sila karon nanaglibut kanamo sa among mga lakang; Sila nanagtutok sa ilang mga mata aron sa pagbanlod, *kanamo* sa yuta. ¹²Siya sama sa leon nga nagahinaminam sa iyang tukbonon, Ug ingon sa leon nga itoy nga nagahupo sa mga dapit nga tago. ¹³Tumindog ka, Oh Jehova, Asdangon mo siya, ilambos mo siya: Luwason mo ang akong kalag gikan sa dautan, pinaagi sa imong espada; ¹⁴Gikan sa mga tawo, pinaagi sa imong kamot, Oh Jehova, Gikan sa mga tawo sa kalibutan, kansang bahin ania *niining* kinabuhia, Ug kansang tiyan gibusog mo sa imong bahandi: Sila nangabusog sa mga anak, Ug igabilin nila ang salin sa ilang bahandi *ngadto* sa ilang mga bata. ¹⁵Mahatungod kanako magatan-aw ako sa imong nawong sa pagkamatarung; Matagbaw ako, sa diha nga mahigmata ako, sa *pagtan-aw* sa imong dagway.

¹ Gihigugma ko ikaw, Oh Jehova, *ikaw* ang akong kusog. ²Si Jehova mao ang akong bato, ug akong kuta, ug ang akong manluluwas; Dios ko, akong bato nga kanimo modangup ako; Taming ko, ug ang sungay sa akong kaluwasan, ang akong hataas nga torre. ³Magatawag ako kang Jehova, nga mao ang takus pagadayegon: Busa maluwas ako gikan sa akong mga kaaway. ⁴Ang mga gapu sa kamatayon milikus kanako, Ug ang mga baha sa pagkadilidiosnon nagapahadlok kanako, ⁵Ang mga gapus sa Sheol milibut kanako; Ang mga lit-ag sa kamatayon midangat kanako. ⁶Sa akong kagul-anan nagsangpit ako kang Jehova, Ug nagtu-aw ako sa akong Dios: Siya nagpatalinghug sa akong tingog gikan sa iyang templo, Ug ang akong pagtu-aw sa atubangan niya midangat sa iyang mga igdulungog. ⁷Unya ang yuta miuyog ug mikurog; Ang mga patukoranan usab sa mga bukid minglinog Ug nangauyog sila tungod sa iyang kasuko. ⁸May miutbo nga aso gikan sa iyang ilong, Ug gikan sa iyang baba ang kalayo milamoy: Ang mga baga gisiga niini. ⁹Gibawog usab niya ang mga langit, ug mikunsad siya. Ug ang mabaga nga kangitngit diha sa ilalum sa iyang mga tiil. ¹⁰Ug siya mikabayo sa ibabaw sa usa ka querubin ug milupad; Oo, naglupad-lupad siya sa ibabaw sa mga pako sa hangin. ¹¹Gibuhat niya ang kangitngit nga iyang tagoanan, nga maoy iyang tabil nga nagalibut kaniya, Kangitngit sa mga tubig, mga mabagang dag-um sa kalangitan. ¹²Sa kasilaw sa atubangan niya, ang iyang mabagang dag-um nanagpangangi, Ulan-nga-yelo ug mga baga sa kalayo. ¹³Si Jehova usab midalugdog didto sa kalangitan, Ug ang Hataas Uyamut misinggit sa iyang tingog, Ulan-nga-yelo ug mga baga sa kalayo. ¹⁴Ug gipana niya ang iyang mga udyong, ug gipatibulaag

niya sila; Oo, mga kilat nga daghanan uyamut, ug nakabungkag kanila. ¹⁵Unya mitungha ang mga kahladman sa mga tubig, Ug ang mga patukoranan sa kalibutan naablihan, Sa imong pagbadlong, Oh Jehova, Tungod sa gininhawa sa imong ilong. ¹⁶Mipadala siya gikan sa itaas, gikuha niya ako; Gihaw-as niya ako gikan sa daghang mga tubig. ¹⁷Giluwas niya ako gikan sa akong gamhanan nga kaaway, ug gikan niadtong mga nanagdumot kanako; kay sila hilabihan sa pagkakusganon alang kanako. ¹⁸Sila mingdangat kanako sa adlaw sa akong kalisud; Apan si Jehova mao ang akong sandiganan. ¹⁹Gipagawas usab ako ni Jehova ngadto sa dapit nga halapad; Giluwas niya ako, kay siya nahamuot kanako.

²⁰Nagbalus si Jehova kanako sumala sa akong pagkamatarung; Sumala sa pagkalinis sa akong mga kamot, gitumbasan niya ako. ²¹Kay gibantayan ko ang mga dalan ni Jehova, Ug sa pagkadautan wala ako mobulag sa akong Dios. ²²Kay ang tanan niyang mga tulomanon ania sa atubangan ko, Ug wala ko isalikway ang iyang kabalaoran gikan kanako. ²³Uban kaniya hingpit man usab ako, Ug naglikway ako gikan sa akong kadautan. ²⁴Busa gitumbasan ako ni Jehova sumala sa akong pagkamatarung, Sumala sa pagkalinis sa akong mga kamot diha sa atubangan sa iyang mga mata. ²⁵Sa mga maloloy-on magapakita ikaw nga maloloy-on; Uban sa tawong hingpit, magapakita ikaw nga hingpit; ²⁶Uban sa maputli magapakita ikaw nga maputli; Ug uban sa hiwi, magapakita ikaw nga sukwahi. ²⁷Kay ikaw magaluwas sa katawohan nga dinaugdaug; Apan pagapaubson mo ang mga mata nga palabilabihon. ²⁸Kay ikaw magadagkut sa akong lamparahan: Si Jehova nga akong Dios magahayag sa akong kangitngit.

²⁹Kay uban kanimo magabungkag ako ug mga kasundalohan; Ug uban sa akong Dios molukso ako ibabaw sa usa ka kuta. ³⁰Mahitungod sa Dios, ang iyang dalan hingpit man: Ang pulong ni Jehova inulay; Siya mao ang taming sa tanang mga modangup kaniya. ³¹Kay kinsa ang *laing* Dios, gawas kang Jehova? Ug kinsa man ang usa ka bato gawas sa atong Dios, ³²Ang Dios nga nagabakus kanako sa kusog, Ug nagahingpit sa akong dalan? ³³Siya ang nagahimo sa akong mga tiil nga ingon sa *mga tiil* sa lagsaw: Ug nagabutang kanako ibabaw sa akong mga dapit nga hataas. ³⁴Siya nagatudlo sa akong mga kamot sa pagpanggubat; Sa pagkaagi nga ang akong mga bukton nagabusog sa pana nga tumbaga. ³⁵Ikaw usab nagahatag kanako sa taming sa imong kaluwasan; Ug ang imong toong kamot ang nagasagang kanako, Ug ang imong pagka-mapuangoron nagapadaku kanako. ³⁶Gipahalapad mo ang akong mga lakang sa ubos ko, Ug wala mahadal-as ang akong mga tiil. ³⁷Pagagukdon ko ang akong mga kaaway, ug agpason ko sila; Dili ako motalikod nangtud nga mangaut-ut sila. ³⁸Pagapatyon ko sila, sa pagkaagi nga dili na sila arang makatindog; Mangapukan sila sa ilalum sa akong mga tiil. ³⁹Kay gibaksan mo ako sa kusog alang sa pagpanggubat: Gidaug mo tungod kanako kadtong mga mingtindog batok kanako. ⁴⁰Gipatalikod mo usab kanako ang mga bukobuko sa akong mga kaaway, Aron maputol ko sila nga mga nanagdumot kanako. ⁴¹Mingtuaw sila, apan walay bisan kinsa nga maluwas kanila: Bisin pa ngadto kang Jehova, apan siya wala motubag kanila. ⁴²Unya gidugmok ko sila ingon sa abug sa atubangan sa hangin; Giyabyab ko sila ingon sa lapuk sa kadalanan. ⁴³Giluwas mo ako gikan sa mga pakigbugno sa katawohan; Gibuhat mo ako nga pangulo sa mga nasud: Usa ka katawohan nga wala ko hiilhi magaalagad kanako. ⁴⁴Sa

diha nga makadungog sila mahitungod kanako, magapasakup sila kanako; Ang mga dumuloong managpanugyan sa ilang kaugalingon kanako.⁴⁵ Ang mga dumuloong magakahanaw, Ug manggula nga magakurog gikan sa ilang mga dapit nga tinakpan.⁴⁶ Buhi man si Jehova; ug dalayegon ang akong bato; Ug igapahitaas ang Dios sa akong kaluwasan,⁴⁷ Bisan ang Dios nga nagapahamtang ug panimalus alang kanako, Ug nagasakup ug mga katawohan sa ilalum nako.⁴⁸ Siya magaluwas kanako gikan sa akong mga kaaway; Oo, gituboy mo ako ibabaw kanila nga mingtindog batok kanako; Giluwas mo ako gikan sa tawo nga malupigon.⁴⁹ Busa pagapasalamatan ko ikaw sa taliwala sa mga nasud, Oh Jehova, Ug pagaawiton ko ang mga pagdayeg sa imong ngalan.⁵⁰ Dakung kaluwasan gihatag niya sa iyang hari, Ug nagapakita ug mahigugmaongkalolot sa iyang dinihog, Kang David ug sa iyang kaliwat hangtud sa walay katapusan.

¹ Ang mga langit nagapahayag sa himaya sa Dios; Ug ang hawan nagapadayag sa buhat sa iyang mga kamot.² Ang adlaw ngadto sa adlaw nagapamulong, Ug ang gabii ngadto sa gabii nagapadayag ug kinaadman.³ Walay sinultihan ni pinulongan; Ang ilang tingog dili hidunggan.⁴ Sa tibook nga yuta migula ang ilang latid, Ug sa kinatumyan sa kalibutan ang ilang mga pulong. Diha kanila gibutang niya ang usa ka balong-balong sa adlaw,⁵ Nga ingon sa usa ka kaslonon nga nagagula gikan sa iyang higdaanan, Ug nagakalipay siya ingon sa usa ka tawong kusgan sa pagdalagan sa iyang dalaganan.⁶ Gikan sa usa ka kinatumyan sa mga langit mao ang iyang paggikan, Ug ang iyang paglibut ngadto sa mga kinatumyan niini; Ug walay bisan unsa nga natago gikan sa iyang kainit.

⁷ Ang Kasugoan ni Jehova hingpit, nga nagapabag-o sa kalag: Ang pagpamatuod ni Jehova matinumanon, nga nagahimo nga maalam sa mga walay-pagtagad.⁸ Ang mga sugo ni Jehova mga matul-id, nga nagalipay sa kasingkasing: Ang sugo ni Jehova ulay man, nga nagahayag sa mga mata.⁹ Ang kahadlok kang Jehova malinis, nga nagapadayon sa walay katapusan: Ang mga tulomanon ni Jehova mga matuod, ang tanan lonlon matarung.¹⁰ Kini labing tinguhaon kay sa bulawan, oo, labi kay sa daghang bulawan nga hamili; Matam-is usab labi kay sa dugos, ug sa mga tinulo sa dugos sa udlan.¹¹ Labut pa ang imong ulipon ginatambagan pinaagi kanila: Nga sa pagbantay kanila adunay dakung balus.¹² Sa mga *sayup niya*, kinsa ba ang makasabut? Kuhaan mo ako sa *mga sala* nga natago.¹³ Ingon man usab pugngan mo ang imong ulipon gikan sa *mga sala* sa pagpalabilabi; Nga dili magagahum sila sa ibabaw kanako: Nan magamatarung ako, Ug pagakuhaan ako sa dakung kalapasan.¹⁴ Itugot nga ang mga pulong sa akong baba, ug ang pagpalandong sa akong kasingkasing. Mahimong kahimut-an sa imong mga mata, Oh Jehova, bato ko, ug mamamawi ko.

¹ Si Jehova motubag kanimo sa adlaw sa kasamok; Ang ngalan sa Dios ni Jacob magatuboy kanimo sa itaas;² Magapadala kanimo ug tabang gikan sa balaang puloy-anan, Ug gikan sa Sion

pagalig-onon ikaw; ³Hinumduman *mo* ang tanan mong mga halad, Ug dawaton ang imong halad-nga-sinunog; (Selah ⁴Hatagan ikaw ingon sa tinguha sa imong kasingkasing, Ug tumanon ang bug-os mong tambag. ⁵Kami makadaug diha sa imong kaluwasan, Ug sa ngalan sa among Dios, magapakayab kami sa among mga bandila: Si Jehova magatuman sa tanan mong mga pangayo.

⁶Karon nahibalo ako nga si Jehova nagaluwas sa iyang dinihog; Siya magatubag kaniya gikan sa iyang langit nga balaan Uban sa kusog sa kaluwasan sa iyang toong kamot. ⁷Ang uban *nagasalig* sa mga carro, ug ang uban sa mga kabayo; Apan kami magahisgut sa ngalan ni Jehova nga among Dios. ⁸Ginapaluhod sila ug nangapukan; Apan kami nagatindog, ug nagabarug nga matul-id. ⁹Luwasa, Oh Jehova: Patubaga ang Hari, sa diha nga magatawag kami *kaniya* .

¹ Magakalipay ang hari diha sa imong kusog, Oh Jehova; Ug diha sa imong kaluwasan daw unsa ka daku gayud ang iyang kalipay! ²Ikaw nagahatag kaniya sa tinguha sa iyang kasingkasing, Ug wala mo pagdumilii sa gipangayo sa iyang mga ngabil. (Selah ³Kay migula ka sa pagsugat kaniya uban ang mga panalangin sa kaayohan: Nagabutang ka ug purongpurong sa lunsay nga bulawan sa ibabaw sa iyang ulo. ⁴Kinabuhi gipangayo niya kanimo ug gihatagan mo siya, Bisan sa pahalugway sa mga adlaw sa mga katuigan nga walay katapusan. ⁵Ang iyang himaya daku sa imong kaluwasan: Dungog ug pagkahalangdon ginabutang mo sa ibabaw niya. ⁶Kay gihimo mo siya nga labing bulahan nga walay katapusan: Sa imong presencia gipuno mo siya sa kalipay.

⁷Kay ang hari nagasalig kang Jehova; Ug pinaagi sa mahigugmaong-kalolot sa Hataas Uyamut, dili siya matarug. ⁸Hipalgan sa imong kamot ang tanan nimong mga kaaway; Hipalgan sa imong toong kamot kadtong mga nanagdumot kanimo. ⁹Pagabuhaton mo sila ingon sa hasohasan sa kalayo sa panahon sa imong kaligutgut: Si Jehova magatulon kanila sa iyang kapungot, Ug ang kalayo magalamoy kanila. ¹⁰Ang ilang bunga pagalaglagon mo gikan sa yuta, Ug ang ilang kaliwat gikan sa mga anak sa mga tawo. ¹¹Kay gitinguha nila ang dautan batok kanimo; Nanaghunahuna sila ug usa ka lalang nga dili sila makahimo sa pagbuhat. ¹²Kay ikaw magapatalikod kanila; Magaandam ka uban sa imong mga pisi sa pana batok sa ilang nawong. ¹³Pagabayawon ka, Oh Jehova, diha sa imong kusog: Sa ingon niini kami magaawit ug magadayeg sa imong gahum.

¹ Dios ko, Dios ko, nganong gibi yaan mo ako? *Ngano nga* halayo ka kaayo gikan sa pagtabang kanako, *ug sa* mga pulong sa akong pag-agulo? ²Oh Dios ko, nagatu-aw ako sa adlaw, apan wala ka magapatalinghug kanako; Ug sa panahon sa kagabhion, ug wala ako magahilum. ³Apan ikaw balaan man, Oh ikaw nga nagapuyo sa *taliwala* sa mga pagdayeg sa Israel. ⁴Kanimo mingsalig ang among mga amahan: Mingsalig sila ug ikaw nagluwas kanila. ⁵Mingtu-aw sila kanimo, ug giluwass sila: Minglaum sila kanimo, ug sila wala ibutang sa kaulawan. ⁶Apan ako usa ka ulod, ug dili tawo; Usa ka kaulawan sa mga tawo, ug tinamay sa katawohan. ⁷Ang tanan nga nakakita kanako

nagakatawa sa pagtamay kanako: Gibudlot ang ilang ngabil, ginalingolingo ang ilang ulo, *nga nagaingon*:⁸ Itugyan mo ang *imong kaugalingon* kang Jehova; siya paluwasa kaniya: Siya patabanga kaniya sanglit siya nagapahimuot kaniya.⁹ Apan ikaw mao ang nagkuha kanako gikan sa tagoangkan; Ikaw ang nagpasalig kanako *sa diha pa ako* sa mga suso sa akong inahan.¹⁰ Kanimo nahimugso ako gikan sa tagoangkan; Ikaw mao ang akong Dios Sukad ianak ako sa akong inahan.

¹¹ Ayaw pagpahilayo kanako; kay ang kasamok haduol; Kay walay bisan kinsa nga magatabang.¹² Gilibutan ako sa daghanan nga mga vaca nga lake; Mga kusganon nga mga vaca nga lake sa Basan ang nanaglibut kanako.¹³ Ginganga nila kanako ang ilang baba, *Ingon* sa manunubad ug sa nagangulob nga leon.¹⁴ Gibubo ako sama sa tubig, Ug ang tanan ko nga kabukogan nangalisa: Ang akong kasingkasing sama sa talo; Kini natunaw sa sulod nako.¹⁵ Miuga sama sa usa ka bika ang akong kusog; Ug ang akong dila mitapot sa akong mga apapangig; Ug gidala mo ako ngadto sa abug sa kamatayon.¹⁶ Kay ang mga iro nanaglibut kanako: Usa ka panon sa mamumuhat sa kadautan nanaglikus kanako; Gipalagbasan nila ang akong mga kamot ug ang akong mga tiil.¹⁷ Arang ko nga maisip ang tanan ko nga mga bukog. Sila nagatan-aw ug nagatutok kanako;¹⁸ Gibahinbahin nila ang akong mga bisti sa taliwala nila, Ug sa akong kupo nanagrifa sila.¹⁹ Apan ikaw, Oh Jehova, dili ka magpahilayo: Oh ikaw nga magtatabang, dumali ka sa pagtabang kanako.²⁰ Luwason mo ang akong kalag gikan sa espada, Ang akong minahal nga kinabuhi gikan sa gahum sa iro.²¹ Luwasa ako gikan sa baba sa leon; Oo, gikan sa mga sungay sa mga ihalas nga vaca ikaw nagatubag kanako.

²² Igapahayag ko ang imong ngalan ngadto sa akong kaigsoonan; Sa kinataliwad-an sa katilingban pagadayegon ko ikaw.²³ Kamo nga nahadlok kang Jehova, dayegon ninyo siya; Ngatanan kamo nga kaliwat ni Jacob, himayaon ninyo siya; Ug tumindog sa kataha tungod kaniya, ngatanan kamo nga kaliwat sa Israel.²⁴ Kay wala niya pagtamaya ni pagdumti ang kagul-anan sa sinakit; Wala usab pagtagoa gikan kaniya ang iyang nawong; Apan sa diha nga nagtu-aw sa iya ngadto kaniya, iyang gipatalinghugan *siya*.²⁵ Mahitungod kanimo nagaabut ang akong pagdayeg sa *kinataliwadan* sa daku nga katilingban: Akong pagatumanon ang akong mga panaad sa atubangan sa mga nangahadlok kaniya.²⁶ Ang maaghup magakaon ug mabusog; Magadayeg kang Jehova sila nga nagapangita kaniya; Palungtara ang inyong kasingkasing sa walay katapusan.²⁷ Ang tanang mga kinatumyan sa yuta mahinumtum ug managbalik ngadto kang Jehova; Ug ang tanang mga kabanayan sa mga kanasuran managsimba sa atubangan mo.²⁸ Kay iya ni Jehova ang gingharian; Ug siya mao ang magmamando ibabaw sa mga nasud,²⁹ Ang tanang mga matambok sa yuta magakaon ug magasimba sila: Ngatanan sila nga nanaug ngadto sa abug manghapa sa atubangan niya, Bisin siya nga dili arang makatipig sa iyang kalag nga buhi.³⁰ Usa ka kaliwat magaalagad kaniya; Kini igasugilon ni Jehova ngadto sa *sunod* nga kaliwatan.³¹ Mangabut sila ug managmantala *mahitungod* sa iyang pagkamatarung Ngadto sa usa ka katawohan nga matawo, nga siya nagbuhat niini.

¹ Si Jehova mao ang akong magbalantay; Walay makulang kanako. ² Siya nagapahigda kanako sa mga sibsibanan nga malunhaw; Siya nagatultol kanako sa daplin sa mga tubig nga malinaw.

³Gipalig-on niya ang akong kalag: Ginamandoan niya ako sa mga dalan sa pagkamatarung tungod sa iyang ngalan. ⁴Oo, bisan magalakaw ako latas sa walog sa landong sa kamatayon, Ako walay kahadlok sa bisan unsa nga dautan; Kay ikaw nagauban kanako; Ang imong baras ug ang imong sungkod, kini nagapalig-on kanako. ⁵Ikaw nagaandam ug pagkaon sa atubangan ko tinambongan sa akong mga kaaway: Gidihog mo ang akong ulo sa lana; Ang akong copa nagaawas. ⁶Sa pagkamatuod ang kaayo ug ang mahigugmaong-kalolot magasunod kanako sa adlaw ngatanan sa akong kinabuhi; Ug sa balay ni Jehova magapuyo ako sa walay katapusan.

¹ Iya ni Jehova ang yuta ug ang pagkapuno niana; Ang kalibutan, ug sila nga mga nanagpuyo niini; ²Kay siya ang nagtukod niana sa ibabaw sa kadagatan, Ug gipalig-on niya sa ibabaw sa katubigan.

³ Kinsa ang mosaka ngadto sa bungtod ni Jehova? Ug kinsa ba ang motindog sa iyang dapit nga balaan? ⁴Siya nga malinis ug mga kamot ug *may* usa ka putli nga kasingkasing; Siya nga wala magbayaw sa iyang kalag ngadto sa kabakakan, Ug wala makapanumpa sa malimbongon. ⁵Siya magadawat ug panalangin gikan kang Jehova, Ug pagkamatarung gikan sa Dios sa iyang kaluwasan. ⁶Kini mao ang kaliwatan kanila nga nanagpangita kaniya, Nga nagapangita sa imong nawong, *bisan si Jacob*. (Selah

⁷ Sakwata ninyo, Oh mga ganghaan, ang inyong mga ulo; Ug sakwata ninyo ang inyong kaugalingon, mga pultahan nga walay katapusan: Ug ang Hari sa himaya mosulod. ⁸Kinsa ba kining Hari sa himaya? Si Jehova *ang* kusgan ug makagagahum, Si Jehova *ang* makagagahum sa panggubatan. ⁹Sakwata ninyo, Oh mga ganghaan, ang inyong mga ulo; Oo, sakwata ninyo sila, kamong mga pultahan nga walay katapusan: Ug ang Hari sa himaya mosulod. ¹⁰Kinsa ba kining Hari sa himaya? Si Jehova sa mga panon, Siya mao ang Hari sa himaya (Selah

¹ Kanimo, Oh Jehova, bayawon ko ang akong kalag. ²Oh Dios ko, kanimo misalig ako, Ayaw ako ibutang sa kaulawan; Dili mo ako ipadaug sa akong mga kaaway. ³Oo, walay bisan kinsa nga nagapaabut alang kanimo nga igabutang mo sa kaulawan: Sila pagapakaaulawan nga nagabudhi sa walay kapasikaran. ⁴Ipakita mo kanako, Oh Jehova, ang imong mga dalan; Itudlo mo kanako ang imong mga alagianan. ⁵Tultoli ako sa imong kamatuoran, ug tudloi ako; Kay ikaw mao ang Dios sa akong kaluwasan; Kanimo nagapaabut ako sa tibook nga adlaw. ⁶Hinumdumi, Oh Jehova, ang imong malomong mga kalooy ug ang imong mga mahigugmaong-kalolot; Kay sila diha *kanimo* sukad pa sa mga tuig sa katuigan. ⁷Ayaw paghinumdumi ang mga sala sa akong pagkabatan-on, ni ang akong mga kalapasan: Sumala sa imong mahigugmaong-kalolot hinumduman mo ako, Tungod sa imong kaayo, Oh Jehova.

⁸ Maayo ug matul-id si Jehova: Busa, pahamangnoon niya sa dalan ang mga makasasala. ⁹Sa mga maaghup siya magatultol ngadto sa dalan sa justicia; Ug ang maaghup pagatudloan niya sa

iyang dalan. ¹⁰ Ang tanang mga alagianan ni Jehova *lonlon* mahigugmaong-kalolot ug kamatuoran Alang sa mga nagabantay sa iyang tugon ug sa iyang mga pagpamatuod. ¹¹ Tungod *sa gugma* sa imong ngalan, Oh Jehova, Pasayloa ako sa akong sala, kay kini *hilabihan* pagkadaku. ¹² Unsa bang tawohana nga mahadlok *man* kang Jehova? Kaniya ipahimangno niya ang dalan nga iyang pagapilion. ¹³ Ang iyang kalag magapuyo sa kasayon; Ug ang iyang kaliwat magapanunod sa yuta. ¹⁴ Ang pagpakig-abyan ni Jehova anaa kanila nga nahadlok kaniya; Ug kanila igapadayag niya ang iyang tugon.

¹⁵ Ang akong mga mata sa gihapon gitutuk ngadto kang Jehova; Kay pagahulboton niya ang akong mga tiil gikan sa pukot. ¹⁶ Lingia ako ug malooy ka kanako; Kay ako biniyaan ug sinakit. ¹⁷ Ang mga kasamok sa akong kasingkasing nagakadaku: Oh kuhaon mo ako gikan sa akong mga kagul-anan. ¹⁸ Sud-onga ang akong kasakit ug ang akong pag-antus; Ug pasayloa ang tanan ko nga mga sala. ¹⁹ Sud-onga ang akong mga kaaway, kay sila daghan uyamut; Ug nanagdumot sila kanako sa mabangis *gayud* nga pagdumot. ²⁰ Oh bantayan mo ang akong kalag, ug luwason mo ako: Ayaw ako pag-ibutang sa kaulawan, kay ako midangup kanimo. ²¹ Pabantaya kanako ang pagkahingpit-sa-kasingkasing ug *ang* pagkatul-id, Kay kanimo nagapaabut ako. ²² Tubson mo, Oh Dios, ang Israel, Gikan sa tanan niyang mga kalisdanan.

¹ Hukmi ako, Oh Jehova, kay naglakaw ako sa akong pagkahingpit-sa-kasingkasing: Ako misalig usab kang Jehova sa walay pagduhaduha, ² Sutaon mo ako, Oh Jehova, ug sulayan mo ako; Sulayi ang akong kasingkasing ug ang akong salabutan. ³ Kay ang imong mahigugmaongkalolot anaa sa atubangan sa akong mga mata; Ug sa imong kamatuoran naglakaw ako. ⁴ Wala ako maglingkod uban sa mga tawo sa kabakakan; Ni mosulod ako uban sa mga salingkapaw. ⁵ Gidumtan ko ang katilingban sa mga mamumuhat sa dautan, Ug ako dili molingkod uban sa mga *tawong* dautan.

⁶ Ako manghunaw sa akong mga kamot sa pagka-walay sala: Sa ingon niana magalakaw ako libut sa imong halaran, Oh Jehova; ⁷ Aron ikapabati ko ang tingog sa pagpasalamat, Ug ikasugilon *ko* ang tanan nimong mga buhat nga katingalahan. ⁸ Oh Jehova, nahagugma ako sa puloy-anan sa imong balay, Ug sa dapit diin magpuyo ang imong himaya. ⁹ Ayaw itipon ang kalag ko sa mga makasasala, Ni *itipon* mo ang kinabuhi ko sa mga tawo sa dugo; ¹⁰ Kang Kinsang mga kamot anaa ang kadautan, Ug ang ilang toong kamot napuno sa mga hiphip. ¹¹ Apan alang kanako, magalakaw ako sa akong kaugalingong pagkahingpit-sa-kasingkasing: Tubson mo ako, ug magmaloloy-on ikaw kanako. ¹² Ang akong tiil nagatindog sa dapit nga patag: Sa mga katilingban magadayeg ako kang Jehova.

¹ Si Jehova mao ang akong kahayag ug ang akong kaluwasan; Kinsa man ang akong pagakahadlokan? Si Jehova mao ang kusog sa akong kinabuhi; Kang kinsa man ako malisang? ² Sa

diha nga nagtigum batok kanako ang mga mamumuhat sa kadautan sa pagkaon sa akong unod, *Bisan* ang akong mga kabatok ug mga kaaway, sila nanghipangdol ug nangapukan. ³Bisan ang usa ka dakung panon magapahamutang batok kanako, Dili mahadlok ang akong kasingkasing: Bisan ang gubat patindogon batok kanako, Bisan pa niini ako masaligon. ⁴Usa ka butang ang gipangayo ko kang Jehova, nga pagapangitaon Ko: Nga makapuyo ako sa balay ni Jehova sa tanang mga adlaw sa akong kinabuhi, Aron sa pagtan-aw sa katahum ni Jehova. Ug sa pagpakisayud sa iyang templo. ⁵Kay sa adlaw sa kasamok pagatagoan niya ako sa iyang puloyanan: Diha sa tabil sa iyang balongbalong pagatagoan niya ako; Ituboy niya ako sa ibabaw sa usa ka bato. ⁶Ug karon pagabayawon ang ulo ko sa ibabaw sa akong mga kaaway nga nagalibut kanako; Ug magahalad ako diha sa iyang balong-balong, mga halad sa kalipay; Ako magaaawit, oo, magaaawit ako ug mga pagdayeg ngadto kang Jehova.

⁷Magpatalinghug *ka*, Oh Jehova, kong magatu-aw ako uban sa akong tingog: Malooy ka usab kanako, ug tubagon mo ako. ⁸*Sa diha nga ikaw moingon*: Pangitaa ninyo ang akong nawong; ang akong kasingkasing miingon kanimo. Ang nawong nimo, Oh Jehova, ang pagapangitaon ko. ⁹Ayaw pagtagoa ang imong nawong gikan kanako; Ayaw pag-isalikway ang imong ulipon sa kaligutgut: Ikaw mao ang akong panabang; Ayaw ako pag-itukmod, ayaw pagbiyai, Oh Dios sa akong kaluwasan. ¹⁰Kong ako pagabiyaan sa akong amahan ug sa akong inahan, Unya si Jehova ang magadawat kanako. ¹¹Tudloi ako sa imong dalan, Oh Jehova; Ug mandoi ako sa alagianan nga matul-id, Tungod sa akong mga kaaway. ¹²Dili mo ako itugyan sa kabubuton sa akong mga kabatok: Kay ang mga saksi nga bakakon nanindog batok kanako, Ug ingon man ang mga nanagpangusmo ug kabangis. ¹³Napunawan unta ako, kong wala pa akoy pagtoo sa pagtan-aw sa kaayo ni Jehova Sa yuta sa mga buhi. ¹⁴Maghulat ka kang Jehova: Magmalig-on ka, ug paisugon mo ang imong kasingkasing; Oo, maghulat ka kang Jehova.

¹ Kanimo magatu-aw ako, Oh Jehova: Bato ko, ayaw pagpakabungol kanako; Tingali unya kong ikaw maghilum kanako, Mahimo ako nga sama kanila nga nanganaug sa lubnganan. ²Patalinghugi ang tingog sa akong mga pangaliyupo, sa diha nga magatu-aw ako kanimo, Sa diha nga magabayaw ako sa akong mga kamot paingon sa imong balaan nga dapit. ³Dili mo ako ibutang uban sa mga dautan, Ug uban sa mga nagabuhat ug hilabihang kadautan: Nga nagasulti ug pakigdait sa ilang isigkatawo, Apan ang pagkadautan anaa sa mga kasingkasing nila. ⁴Hatagan mo sila sumala sa buhat nila, ug sumala sa kadautan sa ilang mga gibuhat: Hatagan mo sila sumala sa buhat sa ilang mga kamot; Hatagan mo sila sa ilang *igong* bayad. ⁵Kay wala sila managtagad sa mga buhat ni Jehova, Ni sa buhat sa iyang mga kamot; Siya magabungkag kanila, ug sila dili niya pagapatindogon.

⁶Dalayegon si Jehova, Kay siya nagpatalinghug sa tingog sa akong mga pangaliyupo. ⁷Si Jehova mao ang akong kusog ug ang akong taming; Ang akong kasingkasing kaniya misalig, ug gitabangan ako: Busa nalipay ug daku ang akong kasingkasing; Ug sa akong awit pagadayegon ko siya. ⁸Si

Jehova mao ang ilang kusog, Ug siya ang dalangpanan sa kaluwasan sa iyang dinihog. ⁹Luwasa ang imong katawohan, ug panalangini ang imong panulondon: Mamagbalantay ka usab, ug sapnayon mo sila sa walay katapusan.

¹ Ihatag *ninyo* kang Jehova, Oh kamo nga mga anak sa gamhanan, Ihatag *ninyo* kang Jehova ang himaya ug ang kusog. ²Ihatag *ninyo* kang Jehova ang himaya nga angay sa iyang ngalan; Simbaha ninyo si Jehova sa katahum sa pagkabalaan. ³Ang tingog ni Jehova anaa sa ibabaw sa mga tubig: Ang Dios sa himaya nagadalugdug, Bisan si Jehova sa ibabaw sa daghang mga tubig. ⁴Ang tingog ni Jehova gamhanan, Ang tingog ni Jehova napuno sa pagkahalangdon. ⁵Ang tingog ni Jehova nagapukan sa mga cedro; Oo, gipulpog ni Jehova ang mga cedro sa Libano. ⁶Ug gipalukso niya sila sama sa mga nati nga vaca; Ang Libano ug ang Sirion sama sa usa ka nating vaca nga ihalas. ⁷Ang tingog ni Jehova nagapabilin sa mga siga sa kalayo. ⁸Ang tingog ni Jehova nagauyog sa kamingawan: Si Jehova nagauyog sa kamingawan sa Cades. ⁹Ang tingog ni Jehova nagapahamugso sa mga lagsaw nga baye, Ug gihukasan niya ang mga kalasangan: Ug sa sulod sa iyang templo ang tagsatagsa ka butang nagaingon: Himaya. ¹⁰Si Jehova milingkod ingon *nga Hari* ibabaw sa Lunop; Oo, si Jehova nagalingkod ingon nga hari sa walay katapusan. ¹¹Si Jehova magahatag ug kusog sa iyang katawohan: Si Jehova magapanalangin sa iyang katawohan sa pakigdait.

¹ Pagadayegon ko ikaw, Oh Jehova; kay gisakwat mo ako, Ug wala mo pagbuhata nga magkalipay ang akong mga kaaway sa ibabaw nako. ²Oh Jehova nga akong Dios, Kanimo nagtu-aw ako, ikaw nagayo kanako. ³Oh Jehova, ikaw nagkuha sa kalag ko gikan sa Sheol; Gibantayan mo ako nga buhi aron dili ako makakanaug sa lubnganan. ⁴Manag-awit kamo ug pagdayeg kang Jehova, Oh kamong mga balaan niya, Ug managpasalamat sa iyang balaang halandumon *nga ngalan*. ⁵Kay ang iyang kasuko umalagi lamang; Ang iyang kalooy alang sa tibook kinabuhi: Ang paghilak mopabilin sa kagabhion, Apan ang kalipay *moabut* sa kabuntagon.

⁶ Mahitungod kanako, nag-ingon ako sa akong kauswagan, Dili gayud ako matarug. ⁷Ikaw, *Oh* Jehova, tungod sa imong kalooy gipatindog mo ang akong bukid nga adunay kalig-on; Gitagoan mo ang imong nawong; nasamok ako. ⁸Kanimo, Oh Jehova, nagtu-aw ako; Ug kang Jehova nagpangaliyupo ako: ⁹Unsay kapuslanan niining akong dugo, sa diha nga manaug ako sa lubnganan? Magadayeg ba kanimo ang abug? igamantala ba niini ang imong kamatuoran? ¹⁰Patalinghugi, Oh Jehova, ug malooy ka kanako: *Oh* Jehova, mahimo ka unta nga magtatabang kanako. ¹¹Ang akong pagbalata gibayloan mo ug sayaw; Gihukas mo ang akong bisti nga sako, ug gibaksan mo ako sa kalipay; ¹²Sa tuyo nga ang akong himaya magawit ug pagdayeg kanimo, ug dili magapakahilum. Oh Jehova nga Dios ko, pasalamat ko ikaw sa walay katapusan.

¹ Kanimo, Oh Jehova, midangup man ako; Ayaw gayud itugot nga pakaulawan ako: Luwason mo ako diha sa imong pagkamatarung. ²Ikiling kanako ang imong igdulungog; luwason mo ako sa madali: Bato nga malig-on ikaw alang kanako. Usa ka kuta nga dalangpanan sa pagluwas kanako, ³Kay ikaw mao ang akong bato ug ang akong kuta; Busa mandoi ako, ug tutoli ako. ⁴Agawon mo ako gikan sa pukot nga ilang giladlad sa tago alang kanako; Kay ikaw mao ang akong maligong salipdanan. ⁵Sa imong kamot nagatugyan ako sa akong espiritu: Nagtubos ikaw kanako, Oh Jehova, ikaw ang Dios sa kamatuoran. ⁶Gidumtan ko ang mga nanagtagad sa kakawangan nga malimbongon; Apan ako kang Jehova nagasalig. ⁷Mahinangup ako ug magakalipay sa imong mahigugmaong-kalolot; Kay nasud-ong mo ang akong kagulanan: Naila mo ang akong kalag *ngana* sa mga kalisdanan. ⁸Ug wala mo ako palukbi sa kamot sa kaaway; Gipahamutang mo ang akong mga tiil sa kinalapdan.

⁹ Malooy ka kanako, Oh Jehova, kay ania ako sa kagul-anan: Ginaut-ut sa kasakit ang akong mata, oo, ang akong kalag ug ang akong lawas. ¹⁰Kay ang akong kinabuhi nagaantus sa kasakit, Ug ang akong mga tuig sa pagpanghupaw: Ang akong kusog naluya tungod sa akong kasal-anan, Ug ang akong mga bukog nagakaut-ut. ¹¹Tungod sa tanan ko nga mga kabatok nahimo ako nga usa ka talamayon, Oo, *talamayon* nga hilabihan sa akong isigkatawo, Ug usa ka kalisang *ako* sa akong mga kaila: Ang mga nakakita kanako sa gawas, nanagpangalagiw gikan kanako. ¹²Hingkalimtan ako ingon sa usa ka minatay nga wala nay handumanan: Nahimo ako nga sama sa usa ka sudlanan nga nabuak. ¹³Kay nadungog ko ang pagtamay sa daghan, Kahadlok sa tagsatagsa nga kiliran: Samtang nanagsabut sila pagtingub batok kanako, Nanaglalang sila sa pagkuha sa akong kinabuhi. ¹⁴Apan misalig ako kanimo, Oh Jehova: Miingon ako: Ikaw mao ang akong Dios. ¹⁵Sa imong kamot anaa ang akong panahon: Luwason mo ako gikan sa kamot sa akong mga kaaway, ug gikan sa akong mga manlulutos. ¹⁶Pasidlaka ang imong nawong sa ibabaw sa imong ulipon: Luwason mo ako tungod sa imong mahigugmaong-kalolot. ¹⁷Ayaw ako itugot nga mahamutang sa kaulaw, Oh Jehova; kay nagpakitabang ako kanimo: Ipabutang ang dautan sa kaulawan, pahiluma sila didto sa Sheol. ¹⁸Ipahimo nga amang ang mga ngabil nga bakakon, Nga nagasulti sa pagpanamastamas, batok sa matarung. Nga adunay palabilabi ug pagtamay.

¹⁹ Oh pagkadaku sa imong kaayo, Nga gitagana mo sa mga magakahadlok kanimo, Nga gibuhat mo alang kanila nga nagadangup kanimo, Sa atubangan sa mga anak nga lalake sa mga tawo! ²⁰Sa tagoanan sa imong presencia pagatipigan mo sila gikan sa mga hikay nga mabudhion sa tawo: Pagatagoon mo gayud sila sa usa ka puloy-anan gikan sa paglalis sa mga dila. ²¹Bulahan ni Jehova; Kay gipakita niya kanako ang iyang katingalahan nga mahigugmaong-kalolot Sa ciudad nga malig-on. ²²Mahitungod kanako, miingon ako sa pagdali, Gipapahawa ako gikan sa atubangan sa imong mga mata: Apan, bisan pa niini, gipatalinghugan mo ang tingog sa akong mga pangaliyuyo, Sa diha nga nagtu-aw ako kanimo. ²³Oh higugmaon ninyo si Jehova, kamong tanan nga mga balaan niya: Si Jehova magabantay sa mga matinumanon, Ug panimaslan niya sa makadaghan gayud ang nagabuhat nga adunay palabilabi. ²⁴Magmalig-on kamo, ug padasiga ang inyong kasingkasing, Ngatanan kamo nga may paglaum kang Jehova.

¹ Bulahan siya kang kinsang kalapasan gipasaylo, Kang kinsang sala gitabonan. ²Bulahan ang tawo nga kaniya wala pag-isipa ni Jehova ang kasalanan, Ug diha sa iyang espiritu walay limbong. ³Sa nagpakahilum ako, nagkaut-ut ang akong mga bukog Pinaagi sa akong pag-agulo sa tibook nga adlaw. ⁴Kay sa adlaw ug sa gabii ang imong kamot nagpabug-at sa ibabaw nako: Ang kaumog ko nailisan *ingon* sa pagkamala sa ting-init. (Selah) ⁵Giila ko ang akong sala nganha kanimo, Ug wala ko tagoi ang akong kasal-anan: Miingon ako: Igasugid ko kang Jehova ang akong mga kalapasan; Ug imong gipasaylo ang pagkadautan sa akong sala. (Selah) ⁶Tungod niini ang tagsatagsa nga diosnon magaampo kanimo sa usa ka panahon nga ikaw mahimo nga makaplagaan: Sa pagkamatuod sa paglunop sa daghang mga tubig sila dili makaabut kaniya.

⁷ Ikaw ang akong tagoanan; pagabantayan mo ako gikan sa kagul-anan; Uban sa mga alawiton sa kaluwasan pagalibutan mo ako. (Selah) ⁸Igapahamatngon ko kanimo, ug igatudlo ko kanimo ang dalan nga imong pagalaktan: Sa ibabaw nimo igatutuk ko ang akong mga mata sa pagtambag kanimo. ⁹Ayaw kamo pagpanig-ingon sa kabayo kun sa mula, nga walay salabutan; Kang kansang ulo ug baba sa rinda ug bocado pagapugngan, Aron dili sila magaduol nganha kanimo. ¹⁰Daghan ang mga kasubo nga modangat sa mga *tawong* dautan; Apan siya nga magasalig kang Jehova, pagalikusan sa mahigugmaong-kalolot. ¹¹Managkalipay kamo kang Jehova, ug managmaya kamo, kamo nga mga matarung; Ug managhugyaw kamo tungod sa kalipay, ngatanan kamong mga matul-id ug kasingkasing.

¹ Managkalipay kamo kang Jehova, Oh kamong mga matarung: Kay sa mga matul-id matahum ang pagdayeg. ²Managpasalamat kamo kang Jehova nga adunay alpa: Manag-awit kamo ug mga pagdayeg kaniya nga adunay tulonggon nga may napulo ka kuldad. ³Manag-awit kamo haniya sa usa ka alawiton nga bag-o; Managtugtug kamo sa dakung kabatid uban sa usa ka makusog nga paningog. ⁴Kay ang pulong ni Jehova matulid man; Ug ang tanan niya nga buhat sa pagkamatinumanon *gibuhat*. ⁵Siya nahagugma sa pagkamatarung ug sa justicia: Ang yuta napuno sa mahigugmaong-kalolot ni Jehova. ⁶Pinaagi sa pulong ni Jehova nabuhat ang mga langit, Ug ang tanan nga panon nila pinaagi sa gininhawa sa iyang baba. ⁷Gitigum niya ingon sa usa ka pinundok ang mga tubig sa dagat: Gibutang niya ang mga kahiladman sulod sa mga dapa. ⁸Pahadloka kang Jehova ang tibook nga yuta: Patindoga nga may kataha kaniya ang tanang mga pumoluyo sa kalibutan. ⁹Kay siya misulti, ug kini nahimo; Siya misugo, ug kini milungtad. ¹⁰Gipawalay bili ni Jehova ang tambag sa mga nasud; Gihimo niya ang pagpakyas sa mga hunahuna sa katawohan. ¹¹Ang tambag ni Jehova nagapadayon sa walay katapusan, Ang mga hunahuna sa iyang kasingkasing *ngadto* sa tanang mga kaliwatan.

¹² Bulahan ang nasud nga si Jehova mao ang Dios, Ang katawohan nga gipili niya alang sa iyang kaugalingong panulondon. ¹³Gikan sa langit nagsud-ong si Jehova; Nakita niya ang tanang mga anak sa mga tawo; ¹⁴Gikan sa dapit sa iyang puloyanan nagasud-ong siya Sa ibabaw sa tanang mga pumoluyo sa yuta. ¹⁵Siya nga nagaumol sa kasingkasing nila ngatanan, Nga nagapalandong

sa tanan nila nga mga buhat. ¹⁶Walay hari nga maluwas pinaagi sa panon sa kasundalohan: Ang tawong gamhanan dili makagawas pinaagi sa daku nga kusog. ¹⁷Usa ka butang nga kawang ang usa ka kabayo alang sa pagluwas; Pinaagi sa kadaku sa iyang gahum dili siya makaluwas kang bisan kinsa. ¹⁸Ania karon, ang mata ni Jehova anaa sa ibabaw sa mga nagakahadlok kaniya, Sa ibabaw sa mga nagasalig sa iyang mahigugmaong-kalolot; ¹⁹Aron sa pagluwas sa ilang kalag gikan sa kamatayon, Ug aron sa pagbantay kanila nga buhi sa *panahon* sa gutom. ²⁰Ang among kalag nagahulat kang Jehova: Siya mao ang among katabang ug ang among taming. ²¹Kay kaniya magakalipay ang among kasingkasing, Kay sa iyang balaan nga ngalan misalig kami. ²²Ibutang sa ibabaw namo ang imong mahigugmaong-kalolot, Oh Jehova, Sumala sa among paglaum kanimo.

¹ Pagadayegon ko si Jehova sa tanang mga panahon: Ang pagdayeg kaniya magakanunay sa akong baba. ²Ang akong kalag magapangandak tungod kang Jehova: Managpatalinghug niini ang mga maaghup, ug managkalipay *sila*. ³Oh padakuon ninyo si Jehova uban kanako, Ug usahan ta ang pagbayaw sa iyang ngalan. ⁴Gipangita ko si Jehova, ug gitubag niya ako, Ug giluwat niya ako gikan sa tanan ko nga mga kahadlok. ⁵Nanagtutuk sila kaniya, ug gihayagan *sila*; Ug ang ilang mga nawong dili gayud maulawan. ⁶Kining kabus nga tawo nagtu-aw, ug gipatalinghugan siya ni Jehova, Ug giluwat siya gikan sa tanang mga kalisdanan niya. ⁷Ang manolonda ni Jehova magapahaluna sa paglibut sa mga nangahadlok kaniya, Ug magaluwas kanila. ⁸Oh tilawi ug tan-awa ninyo nga si Jehova maayo: Bulahan ang tawo nga modangup kaniya. ⁹Pangahadlok kamo kang Jehova, Oh kamong mga balaan niya; Kay sa mga nangahadlok kaniya wala ing makulang. ¹⁰Ang mga magagmay nga leon makulangan, ug nag-antus sa kagutom; Apan ang mga nagapangita kang Jehova dili makulangan sa bisan unsang butang nga maayo.

¹¹ Umari kamo, mga anak, patalinghug kamo kanako: Ang pagkahadlok kang Jehova igatudlo ko kaninyo. ¹²Kinsa ba ang tawo nga magatinguha ug kinabuhi, Ug mahagugma sa *daghang* mga adlaw, aron makita niya ang maayo? ¹³Bantayi ang imong dila gikan sa dautan, Ug ang imong ngabil gikan sa pagsulti ug limbong. ¹⁴Pahalayo ka gikan sa dautan, ug buhaton mo ang maayo; Pangitaon mo ang pakigdait, ug sundon mo kini. ¹⁵Ang mga mata ni Jehova anaa sa ibabaw sa mga matarung, Ug nagapatalinghug ang iyang mga igdulungog sa ilang pagtu-aw. ¹⁶Ang nawong ni Jehova batok sa mga nagabuhat ug dautan, Aron sa pagputol sa handumanan nila gikan sa yuta. ¹⁷Nanagtu-aw *ang mga matarung*, ug nagpatalinghug si Jehova, Ug nagluwas kanila gikan sa tanan nilang mga kalisdanan. ¹⁸Si Jehova haduol niadtong mga dugmok ug kasingkasing, Ug nagaluwas siya niadtong mahinulsulon sa espiritu. ¹⁹Daghan ang mga kagul-anan sa matarung; Apan si Jehova magaluwas kaniya gikan kanilang tanan. ²⁰Siya nagabantay sa tanan niyang mga bukog: Walay usa kanila nga madugmok. ²¹Ang dautan magapatay sa dautan; Ug ang nagadumot sa *tawong* matarung pagahukman sa silot. ²²Si Jehova nagatubos sa kalag sa iyang mga ulipon; Ug walay mausa sa modangup kaniya nga pagahukman sa silot.

¹ Awaya, Oh Jehova, ang mga nagapakig-away batok kanako: Gubaton mo ang mga nakiggubat batok kanako. ²Kumupot ka sa taming ug kalasag, Ug tumindog ka nga katabang nako. ³Bakyawa usab ang bangkaw, ug lukbi ang dalan batok sa mga nagalutos kanako: Ipamulong mo sa akong kalag: Ako mao ang imong kaluwasan. ⁴Ibutang sila sa kaulawan ug dad-a sa pagka-walay kadungganang ang mga nagapangita sa akong kalag: Pasibuga sila ug libuga ang mga nagalalang ug kadautan kanako. ⁵Himoa silang ingon sa tahop sa atubangan sa hangin, Ug ang manolonda ni Jehova magaabog *kanila*. ⁶Himoang mangitngit ug padangloga ang ilang dalan, Ug ang manolonda ni Jehova magagukod kanila. ⁷Kay sa walay gipasikaran nanagtago sila alang kanako ug usa ka pukot sa usa ka gahong; Sa walay gipasikaran nagkalot sila ug *usa ka gahong* alang sa akong kalag. ⁸Padangata sa ibabaw kaniya ang pagkalaglag sa walay pagpanghibalo; Ug himoa nga ang iyang pukot nga iyang gitagoan molimis sa iyang kaugalingon: Niining maong pagkalaglag huloga siya. ⁹Ug ang akong kalag magakalipay kang Jehova: Kini magakalipay diha sa iyang kaluwasan. ¹⁰Ang tanan ko nga mga bukog manag-ingon: Jehova, kinsa ba ang sama kanimo, Nga ginaluwas mo ang mga kabus gikan kaniya nga labi pang kusgan kay kaniya, Oo, ang kabus ug ang hangul gikan kaniya nga nagatulis kaniya?

¹¹Nanagpanindog ang mga saksi nga dili-matarung; Nangutana sila kanako mahitungod sa mga butang nga wala ko hibalo. ¹²Gibalusan nila ako ug dautan tungod sa maayo, *Aron* sa pagpaguol sa akong kalag. ¹³Apan mahitungod kanako, sa nanagmasakiton sila, nagbisti ako ug sako: Gisakit ko ang akong kalag nga may pagpuasa; Ug ang akong pag-ampo nagabalikbalik sa akong sabakan. ¹⁴Naggawi ako nga daw ingon nga kini akong higala kun akong igsoon: Nagpailub ako nga nagbalata, ingon sa usa nga nagminatay tungod sa iyang inahan. ¹⁵Apan sila nanagkalipay sa akong kagulan-anan, ug nanagtigum sila sa tingub: Ang mga talamayon nanagtigum batok kanako, ug ako wala mahibalo *niini*; Gikuniskunis nila ako ug wala sila mohunong: ¹⁶Sama sa mga himalikas nga mayubiton didto sa mga fiesta, Sila nanagpakagot sa ilang mga ngipon batok kanako.

¹⁷Ginoo, hangtud anus-a ba nga ikaw magasud-ong niini? Bawia ang akong kalag gikan sa ilang mga paglaglag, Ang akong mahal nga kinabuhi gikan sa mga leon. ¹⁸Magapasalamat ako kanimo diha sa daku nga katilingban: Pagadayegon ko ikaw sa taliwala sa daghang katawohan. ¹⁹Ayaw itugot nga sila nga akong mga kaaway managkalipay nga dili matarung sa ibabaw nako; Ni pakidhaton mo ang mga nanagdumot kanako sa walay gipasikaran. ²⁰Kay dili sila magasulti sa pakigdait; Kondili batok sa mga maaghup sa yuta nagalalang sila ug mga malimbongong mga pulong. ²¹Oo, ginga-nga nila ang ilang baba batok kanako: Nanag-ingon sila: Aha! Aha! ang among mata nakakita niana. ²²Ikaw nakakita, Oh Jehova; ayaw pagpakahilum; Oh Ginoo, dili ka magpahalayo gikan kanako. ²³Lumihok ka, ug magmata ka sa paghatag ug justicia nga *angay* kanako, *Bisan* alang sa akong katungod, Dios ko ug Ginoo ko. ²⁴Hukman mo ako sumala sa imong pagkamatarung Oh Jehova nga Dios ko; Ug dili mo itugot nga managkalipay sila batok kanako. ²⁵Ayaw itugot nga moingon sila sa ilang kasingkasing: Aha! matuman ang among tinguha: Ayaw itugot nga moingon sila: Nasubad siya namo. ²⁶Ipabutang sila sa kaulawan, ug sa kagubot, ang mga nagakalipay sa tingub tungod sa akong kadautan: Pasul-obi sila sa kaulawan ug sa pagkawalay

dungog kadto nga mga nagapakadaku batok kanako. ²⁷Pasinggita sila sa kalipay, ug papagmayaa ang mga nagalaban sa akong matarung nga katungod: Oo, pasultiha sila sa kanunay, si Jehova pagapadakuon, Nga nahamuot sa kauswagon sa iyang ulipon. ²⁸Ug ang akong dila magasulti mahitungod sa imong pagkamatarung ug sa imong pagdayeg sa tibook nga adlaw.

¹ Ang kalapasan sa dautan nagaingon sulod sa akong kasingkasing: Walay kahadlok sa Dios sa atubangan sa iyang mga mata. ²Kay nagaulog-ulog siya sa iyang kaugalingon nga mga mata, Nga ang iyang kadautan dili hikaplagaan ug dili pagadumtan. ³Ang mga pulong sa iyang baba mao ang kasal-anan ug limbong: Mihunong siya sa pagkamasinabuton ug sa pagbuhat ug maayo. ⁴Sa iyang higdaanan nagalalang siya ug kadautan; Nagapahamutang siya sa usa ka dalan nga dili maayo; Ug sa dautan wala siya magadumot.

⁵ Oh Jehova, ang imong mahigugmaong-kalolot anaa sa mga langit; Ang imong pagkamatinumanon nagaabut ngadto sa mga langit. ⁶Ang imong pagkamatarung sama sa mga bukid sa Dios; Ang imong mga paghukom usa ka dakung kahiladman: Oh Jehova, sa tawo ug sa mananap ikaw nagabantay. ⁷Pagkabilihon sa imong mahigugmaong-kalolot, Oh Dios! Tungod niana ang mga anak sa mga tawo mingdangup sa ilalum sa landong sa imong mga pako. ⁸Sila pagabusgon sa madagayaon gayud sa tambok sa imong balay; Ug ikaw magpainum kanila sa sapa sa imong mga kalipay. ⁹Kay kanimo anaa ang tuburan sa kinabuhi: Sa imong kahayag makakita kami ug kahayag. ¹⁰Padayonon mo ang imong mahigugmaong-kalolot niadtong mga nakaila kanimo, Ug ang imong pagkamatarung niadtong mga matul-id sa kasingkasing. ¹¹Ayaw itugot nga moabut batok kanako ang tiil sa palabilabi, Ug ang kamot sa dautan dili unta mohingilin kanako. ¹²Didto ang mga mamumuhat sa kadautan nangapukan: Gipanukmod sila ug dili sila arang makatindog.

¹ Dili ka magkaguol tungod sa mga mamumuhat sa dautan, Ni masina ikaw batok niadtong mga nagabuhay ug dilimatarung. ²Kay sa madali pagaputlon sila ingon sa balili, Ug mangalaya sila ingon sa lunhaw nga bunglayan. ³Magsalig ka kang Jehova, ug magbuhay ka ug maayo; Magpuyo ka sa yuta, ug magkaon ka sa iyang pagkamatinumanon. ⁴Magkalipay ka usab kang Jehova, Ug siya magahatag kanimo sa mga tinguha sa imong kasingkasing. ⁵Itugyan mo kang Jehova ang imong dalan; Ug sumalig ka usab kaniya, ug siya magabuhay niana. ⁶Ug siya magapahayag sa imong pagkamatarung ingon sa suga, Ug sa imong katul-id ingon sa udto sa adlaw.

⁷ Mopahulay ka kang Jehova ug maghulat ka kaniya: Dili ka magkaguol tungod kaniya nga nagamauswagon sa iyang dalan, Tungod sa tawo nga nagapahanabo sa dautan nga mga paglalang. ⁸Biyaan mo ang kasuko, ug ayran mo ang kaligutgut: Dili ka makaguol, kay kana nagapaingon ngadto sa buhat nga dautan. ⁹Kay ang mga mamumuhat sa dautan pagalaglagon; Apan ang mga nagahulat kang Jehova, sila magapanunod sa yuta. ¹⁰Kay sa dili madugay ang mga dautan mangawala: Oo, pagasusihon mo sa dakung kakugi ang iyang dapit, ug siya mawala diha. ¹¹Apan

ang mga maaghup magapanunod sa yuta, Ug magakalipay sa ilang kaugalingon tungod sa kadagaya sa pakigdait. ¹²Nagalalang ang dautan batok sa matarung, Ug nagakagut ang iyang mga ngipon tungod kaniya. ¹³Ang Ginoo magakatawa kaniya; Kay siya nagatan-aw nga umaabut ang iyang adlaw. ¹⁴Ang mga dautan nanag-ibut sa pinuti ug nanagbingat sa ilang pana, Sa pagpukan sa kabus ug sa hangul, Sa pagpatay niadtong mga mutal-id diha sa dalan. ¹⁵Ang pinuti nila molagbas sa ilang kaugalingon nga kasingkasing, Ug ang ilang pana pagabali-on. ¹⁶Maayo pa ang diyutay nga gibatoan sa matarung Kay sa kadagaya sa daghan nga mga makasasala. ¹⁷Kay ang mga bukton sa mga dautan pagadugmokon; Apan si Jehova magasapnay sa mga matarung. ¹⁸Si Jehova nahibalo sa mga adlaw sa mga hingpit; Ug ang ilang panulondon magapadayon sa walay katapusan. ¹⁹Dili sila maulawan sa panahon nga dautan; Ug sa mga adlaw sa gutom pagabusgon sila. ²⁰Apan ang mga dautan mangawala, Ug ang mga kaaway ni Jehova maingon sa tambok sa mga nating carnero: Pagahutdon sila; mangahanaw sila sama sa aso.

²¹Ang dautan nagapangutang, ug dili na mobayad; Apan ang matarung adunay kalooy ug nagahatag. ²²Kay kutob sa mga gipanalanginan niya magapanunod sa yuta; Ug sila nga mga gitunglo niya pagalaglagon. ²³Ang mga paglakaw sa tawo gitukod ni Jehova; Ug siya nagakalipay sa iyang dalan. ²⁴Bisan siya mapukan, dili siya mohay-ad nga dayon; Kay si Jehova magasapnay kaniya sa iyang kamot. ²⁵Nabata ako *kaniadto*, ug karon ako tigulang *na*; Apan wala ako makakita sa matarung nga gibayaan, Ni magpakilimos ug tinapay ang iyang kaliwat. ²⁶Sa tibook nga adlaw aduna siyay kalooy ug nagapahulam; Ug ang iyang kaliwat gipanalanginan. ²⁷Pahalayo ka sa dautan, ug buhuta ang maayo; Ug magpuyo ka sa walay katapusan. ²⁸Kay si Jehova nahigugma sa justicia, Ug dili mobiya sa iyang mga balaan; Gibantayan sila sa walay katapusan: Apan ang kaliwat sa mga dautan pagalaglagon. ²⁹Ang mga matarung magapanunod sa yuta, Ug magapuyo sila sa ibabaw niini sa walay katapusan. ³⁰Ang baba sa matarung magasulti ug kaalam, Ug ang iyang dila magalitok ug justicia. ³¹Ang Kasugoan sa iyang Dios anaa sa iyang kasingkasing; Sa iyang mga lakang walay mahadalin-as. ³²Ang dautan nagapaniid *ug maayo* sa matarung, Ug nagatinguha sa pagpatay kaniya. ³³Si Jehova dili mobiya kaniya sa iyang kamot, Ni magasilot kaniya, kong magahukom *na* kaniya.

³⁴Paghulat kang Jehova, ug bantay sa iyang dalan, Ug siya magabayaw kanimo sa pagpanunod sa yuta: Sa diha nga pagalaglagon ang mga makasasala, ikaw makakita niana. ³⁵Nakita ko ang dautan nga anaa sa dakung gahum, Ug nagalambo siya sa iyang kaugalingon sama sa usa ka kahoy nga lunhaw diha sa iyang natugkan nga yuta. ³⁶Apan ang usa miagi, ug, ania karon, siya wala na: Oo, gipangita ko siya, apan siya wala hikaplagi. ³⁷Timan-i ang tawong hingpit, ug tan-awa ang matarung; Kay adunay malipayong kaulahian sa tawo sa pakigdait. ³⁸Apan alang sa mga malapason, sila pagalaglagon ngatanan sa tingub. Ang katapusan sa mga dautan pagalaglagon. ³⁹Apan ang kaluwasan sa mga matarung anaa kang Jehova: Ug siya mao ang ilang malig-ong dalangpanan sa panahon sa kalisdanan. ⁴⁰Ug si Jehova nagatabang kanila, ug nagaluwas kanila: Siya nagabawi kanila gikan sa mga dautan, ug nagaluwas kanila, Kay sila mingdangup kaniya.

¹ Oh Jehova, dili mo ako pagbadlongon diha sa imong kapungot; Ni pagcastigohon mo diha sa imong mainit nga kasuko. ²Kay ang imong mga udyong mingtaroy kanako, Ug sa ibabaw nako nagadat-og ang imong kamot. ³Walay pagkaayo sa akong unod tungod sa imong kaligutgut; Ni may kalinaw ang akong mga bukog tungod sa akong sala. ⁴Kay ang akong kasal-anan milapaw sa akong ulo: Ingon sa mabug-at nga palas-anon, hilabihan da sila kabug-at alang kanako. ⁵Nangadunot ug nangabaho ang akong mga samad, Tungod sa akong kabuang. ⁶Nasakitan ako, ug natikuko ako sa hilabihan gayud; Nagalakaw ako nga nagabalata sa tibook nga adlaw. ⁷Kay ang akong hawak napuno sa kainit; Ug walay pagkaayo sa akong unod. ⁸Napunawan ako ug nangapangos sa hilabihan gayud: Nagaagulo ako tungod sa kagubot sa akong kasingkasing. ⁹Ginoo, sa atubangan mo anaa ang tanan ko nga tinguha; Ug ang akong mga pag-agulo wala matago gikan kanimo. ¹⁰Ang akong kasingkasing nagaputok-putok, ug nawad-an ako sa akong kusog: Mahitungod sa kahayag sa akong mga mata nawala usab kini kanako. ¹¹Ang akong mga hinigugma ug ang akong mga abyan nanagpahalayo sa akong kasakit; Ug ang akong mga kabanayan nanagbarug sa halayo.

¹²Sila usab nga mga nanagpangita sa akong kinabuhi nanagbutang ug mga lit-ag *alang kanako* ; Ug sila nga nanagtinguha sa akong pagkalaglag nanagsulti ug mga buhat nga kadautan, Ug nanagpamalandong ug mga limbong sa tibook nga adlaw. ¹³Apan ako, ingon sa tawong bungol, wala makadungog; Ug ingon ako sa usa ka amang nga wala magbuka sa iyang baba. ¹⁴Oo, ako ingon sa usa ka tawo nga wala makadungog, Ug sa kang kinsang baba walay mga pagbadlong. ¹⁵Kay kanimo, Oh Jehova, nagalaum ako: Ikaw magatubag, Oh Ginoo, Dios ko. ¹⁶Kay miingon ako: Tingali unya managkalipay sila sa ibabaw nako: Sa diha nga mahadalín-as ang akong tiil, sila managpadaku sa ilang kaugalingon batok kanako. ¹⁷Kay hapit na ako mapukan, Ug ang akong kasubo ania kanunay sa atubangan ko. ¹⁸Kay igapahayag ko ang akong kasal-anan; Magasubo ako tungod sa akong sala. ¹⁹Apan ang akong mga kaaway mga maabtik, *ug* mga kusgan; Ug sila nga nanagdumot kanako sa walay gipasikaran gipadaghan. ²⁰Sila usab nga nanagbayad ug dautan sa maayo Mga kabatok nako, tungod kay nagasunod man ako sa butang nga maayo. ²¹Ayaw ako pagbiyai, Oh Jehova: Oh Dios ko, ayaw pagpahilayo kanako. ²²Pagdali sa pagtabang kanako, Oh Ginoo, nga akong kaluwasan.

¹ Ako miingon: Pagamatngonan ko ang akong mga dalan, Aron dili ako makasala uban sa akong dila: Pagabantayan ko ang akong baba uban sa bukado, Samtang ang mga dautan ania sa atubangan nako. ²Naamang ako, uban ang paghilum, mihilum ako, bisan pa tungod sa maayo; Ug misamot ang akong kasakit. ³Ang akong kasingkasing nag-init sa sulod nako; Samtang nagapalandong ako, misiga ang kalayo; *Unya* misulti ako uban sa akong dila: ⁴Jehova, pahibaloa ako sa akong katapusan, Ug sa sukod sa akong mga adlaw; Pahibaloa ako sa akong kahuyang. ⁵Ania karon, imong gipahamubo ang akong mga adlaw ingon sa mga dapal *sa akong mga kamot* ; Ug ang tibook ko nga kinabuhi ingon *lamang* sa walay-bili sa imong atubangan: Sa pagkamatuod, ang tagsatagsa ka tawo diha sa iyang labing maayong kahimtang maingon lamang sa kakawangan nga tim-os. (Selah)

⁶Sa pagkamatuod, ang tagsatagsa ka tawo nagalakaw ingon *lamang* sa usa ka kawang nga talanawon; Sa pagkamatuod ang ilang kasaba kawang lamang: Siya nagatigum ug mga *bahandi*, ug wala mahibalo kong kinsa ang mahiagum kanila.

⁷Ug karon, Ginoo, unsa ba ang ginapaabut ko! Ang akong paglaum anaa kanimo. ⁸Luwasa ako gikan sa tanan ko nga mga kalapasan: Ayaw ako himoa nga yubitonon sa mga buang. ⁹Naamang ako, wala ako magbuka sa akong baba; Kay ikaw ang nagbuhat niini. ¹⁰Kuhaa sa ibabaw nako ang imong hampak: Naut-ut ako pinaagi sa pagbunal sa imong kamot. ¹¹Sa diha nga ikaw magasaway sa tawo tungod sa iyang kasal-anan, Ikaw magapala sa iyang katahum sama sa usa ka anunogba: Sa pagkamatuod ang tagsatagsa ka tawo maoy kakawangan *lamang*. (Selah) ¹²Pamatia ang akong pag-ampo, Oh Jehova, ug patalinghugi ang akong pagtu-aw; Ayaw pagpakahilum niining akong mga luha: Kay ako lumalangyaw uban kanimo, Usa ka humalapit, ingon sa tanan ko nga mga amahan. ¹³Oh tugoti ako, nga mahiulian ako ug kusog, Sa dili pa ako mogikan ug mawagtang.

¹Naghulat ako nga mapailubon gayud kang Jehova; Ug siya mikiling kanako, ug nagpatalinghug sa akong pagtu-aw. ²Siya nagkuha usab kanako gikan sa usa ka makalilisang nga gahong, gikan sa lapokon nga yanang. Ug gipahamutang niya ang akong mga tiil sa ibabaw sa bato, ug gitano niya ang akong mga lakang. ³Ug nagbutang siya sa akong baba ug alawiton nga bag-o, bisan ang pagdayeg sa atong Dios: Makakita niini ang daghan, ug mangahadlok *sila*, Ug sila magasalig kang Jehova. ⁴Bulahan ang tawo nga kang Jehova anaa ang iyang pagsalig, Ug dili magatahud sa mga palabilabihon, bisan sa mga mosunod ngadto sa kabakakan. ⁵Daghanan, Oh Jehova nga Dios ko, ang mga katingalahang buhat nga nahimo mo, Ug ang imong mga hunahuna nga *sa kanunay* nganhi kanamo: Dili sila ikapahamutang diha kanimo; Kong ako magapahayag ug magasulti tungod kanila, Daghan pa sila kay sa maihap.

⁶Halad ug gasa wala mo kahamut-i; Ang akong mga igdulungog gibuksan mo: Halad-nga-sinunog, ug halad-tungod sa-sala, wala mo kinahanglana. ⁷Unya miingon ako: Ania karon mianhi ako; sa basahon nga linukot nasulat kini mahatungod kanako: ⁸Nagakalipay ako sa pagbuhat sa imong kabubut-on, Oh Dios ko; Oo, ang imong Kasugoan ania sa sulod sa akong kasingkasing. ⁹Nagmantala ako ug mga malipayong balita sa daku nga katilingban; Ania karon, dili ko pagpugngan ang akong mga ngabil, Oh Jehova, ikaw nahibalo. ¹⁰Wala ko pagtagoi ang imong pagkamatarung sa sulod sa akong kasingkasing; Gipahayag ko ang imong pagkamatinumanon ug ang imong kaluwasan; Wala ko pagtagol ang imong mahigugmaong-kalolot ug ang imong kamatuoran gikan sa daku nga katilingban.

¹¹Ayaw ipahalayo ang imong mga malomong kalooy gikan kanako, Oh Jehova; Pabantaya kanako sa kanunay ang imong mahigugmaong-kalolot ug ang imong kamatuoran. ¹²Kay dili maisip ang mga kadautan nga naglibut kanako; Ang akong mga kasal-anan nakaagpas kanako sa paagi nga dili na ako arang makayahat sa pagtan-aw; Daghan pa sila kay sa mga buhok sa akong ulo; Ug ang akong kasingkasing nagluya kanako. ¹³Mahamuot ka unta, Oh Jehova, sa pagluwas kanako:

Dumali ka sa pagtabang kanako, Oh Jehova. ¹⁴Pakaulawi ug ipagubot sa tingub Ang mga nagapangita sa akong kinabuhi *aron* sa paglaglag niini: Pasiboga sila ug pakaulawi ang mga nagapanghinaut sa akong kadautan. ¹⁵Ipalaglag sila, tungod sa ilang kaulaw Nga nagaingon kanako: Aha! Aha! ¹⁶Itugot nga ang tanan nga nagapangita kanimo, managmaya ug managkalipay diha kanimo: Papamulonga sa kanunay ang mga nahagugma sa imong kaluwasan, Si Jehova pagapadakuon. ¹⁷Apan ako kabus ug hangul; *Bisan pa* niana si Jehova nagahunahuna kanako: Ikaw mao ang akong katabang ug akong magbabawi; Dios ko, ayaw paglangan.

¹ Bulahan siya nga nagapalandong sa mga kabus: Si Jehova magaluwas kaniya sa adlaw sa kadautan. ²Si Jehova magabantay kaniya, ug magahatag kaniya ug kinabuhi, Ug mabulahan siya sa ibabaw sa yuta; Ug dili mo siya igatugyan sa kabubut-on sa iyang mga kaaway. ³Si Jehova magapalig-on kaniya sa ibabaw sa higdaanan sa kasakit: Pagahumokon mo ang tibook niyang higdaanan diha sa iyang balatian. ⁴Ako miingon: Oh Jehova, malooy ka kanako: Ayuhon mo ang akong kalag; kay nakasala ako batok kanimo.

⁵ Ang akong mga kaaway nagapumulong ug dautan batok kanako, *nga nagaingon* : Anus-a ba siya mamatay, ug ma-hanaw ang iyang ngalan? ⁶Ug kong siya moanhi sa pagpakigkita *kanako* , siya magasulti ug bakak; Ang iyang kasingkasing nagatigum ug kasal-anan alang sa iyang kaugalingon: Sa diha nga mopanaw siya sa halayong dapit, siya magasulti niana. ⁷Ang tanan nga nanagdumot kanako, nanaglibak batok kanako sa tingub; Batok kanako nanaglalang sila alang sa akong kadautan. ⁸Ang usa ka mangil-ad nga sakit, *matud nila* , motakud kaniya; Ug karon nga siya nagahigda na, dili na siya makabalik sa pagbangon. ⁹Oo, ang akong suod nga higala, nga gisaligan ko, Nga nakakaon sa akong tinapay, Nag-alsa sa iyang tikod batok kanako. ¹⁰Apan ikaw, Oh Jehova, malooy ka kanako, ug patindoga ako, Aron igabayad ko kanila ang balus. ¹¹Pinaagi niini maila ko nga ikaw nahamuot kanako, Tungod kay ang akong kaaway dili makadaug kanako. ¹²Ug mahitungod kanako, ikaw nagasagang sa akong pagkatarung, Ug nagapapuyo kanako sa atubangan sa imong nawong sa walay katapusan. ¹³Bulahan si Jehova, ang Dios sa Israel, Gikan sa walay katapusan ngadto sa walay katapusan. Hinaut unta, ug Hinaut unta.

¹ Ingon nga ang lagsaw nangandoy sa pagpangita sa tubig sa kasapaan, Mao usab ang akong kalag nangandoy sa pagpangita kanimo, Oh Dios. ²Ang akong kalag giuhaw sa Dios, sa Dios nga buhi: Anus-a moanha ako ug magapakita sa atubangan sa Dios? ³Ang akong mga luha maoy akong tinapay sa adlaw ug sa gabii, Samtang sila sa kanunay nagaingon kanako: Hain man ang imong Dios? ⁴Nahanumdum ako niini nga mga butanga, ug gibubo ko ang akong kalag sa sulod nako, Giunsa ko ang pag-uban sa panon sa katawohan, ug gipangulohan ko sila ngadto sa balay sa Dios, Uban sa tingog sa kalipay ug sa pagdayeg, nga ang usa ka dakung panon nagasaulog sa adlaw nga

balaan. ⁵Ngano nga nagasubo ka, Oh kalag ko? Ug *ngano* nga nagubot ikaw sa sulod nako? Lumaum ka sa Dios; kay magadayeg pa ako kaniya *Tungod* sa panabang sa iyang nawong.

⁶ Oh Dios ko, ang akong kalag nagasubo sa sulod nako: Busa nahinumdom ako kanimo gikan sa yuta sa Jordan, Ug sa mga Hermonhon, sukad sa bungtod sa Misar. ⁷Ang kahiladman nagatawag ngadto sa kahiladman sa dinaguok sa imong mga busay: Ang tanan mong mga balud, ug ang tanan mong mga bakat nangagi sa ibabaw nako. ⁸*Bisan pa niini*, si Jehova magasugo sa iyang mahigugmaong-kalolot sulod sa adlaw; Ug sa kagabhion ang iyang alawiton magauban kanako, *Bisan* ang usa ka pag-ampo ngadto sa Dios sa akong kinabuhi. ⁹Magaingon ako sa Dios nga akong bato: Nganong hikalimtan mo ako? Ngano nga magalakaw ako nga magabalata tungod sa paglupig sa mga kaaway? ¹⁰Ingon sa usa ka espada sa akong mga bukog, ang akong mga kabatok nanagtamay kanako, Samtang nanagpadayon sila sa pag-ingon kanako: Hain man ang imong Dios? ¹¹Ngano nga nagsubo ka, Oh kalag ko? Ug ngano nga nagubot ka sa sulod nako? Lumaum ka sa Dios; kay magadayeg pa ako kaniya, *Nga mao* ang panabang sa akong nawong, ug ang akong Dios.

¹ Hukmi ako, Oh Dios, ug labani ang akong katungod batok a usa ka nasud nga dili-diosnon; Oh luwasa ako gikan sa tawo nga limbongan ug dili matarung. ²Kay ikaw mao ang Dios sa akong kalig-on; ngano nga gisalikway mo ako? Ngano nga magalakaw ako nga magabalata tungod sa paglupig sa kaaway? ³Oh ipadan-ag ang imong kahayag ug ang imong kamatuoran; pamandoa sila kanako: Ipahatud nila ako ngadto sa imong bungtod nga balaan, Ug ngadto sa imong mga tabernaculo. ⁴Unya moadto ako ngadto sa halaran sa Dios, Ngadto sa Dios nga akong daku uyamut nga kalipay; Ug sa alpa magadayeg ako kanimo, Oh Dios, Dios ko. ⁵Ngano nga nagasubo ka, Oh kalag ko? Lumaum ka sa Dios; kay magadayeg pa ako kaniya, *Nga mao* ang panabang sa akong nawong, ug ang akong Dios.

¹ Oh Dios, sa among mga igdulngog nadungog namo, Ang among mga amahan nanagsugilon kanamo, Sa buhat nga gibuhat mo sa ilang mga adlaw, Niadtong karaang mga adlaw. ²Ikaw sa imong kamot naghingilin sa mga nasud; Apan sila gipahamutang mo: Gisakit mo ang mga katawohan; Apan gipapatlaag mo sila sa halayong dapit. ³Kay sila wala makapanag-iya sa yuta pinaagi sa ilang kaugalingong pinuti, Ni sa ilang kaugalingong bukton nangaluwas sila; Kondili sa imong toong kamot, ug sa imong bukton, ug sa kahayag sa imong nawong, Tungod kay nalooy ikaw kanila. ⁴Ikaw Oh Dios, mao ang akong Hari: Magsugo ka ug kaluwasan alang kang Jacob. ⁵Pinaagi kanimo papahawaon namo ang among mga kabatok: Pinaagi sa imong ngalan among pagatumban ang mga nagatindog batok kanamo. ⁶Kay ako dili mosalig sa akong pana, Ni magaluwas kanako ang akong espada. ⁷Apan ikaw nagluwas kanamo gikan sa among mga kabatok, Ug gipakaulawan mo sila, ang mga nanagdumot kanamo. ⁸Diha sa Dios anaa ang among pagpangandak

sa tibook nga adlaw, Ug magahatag kami sa among mga pasalamat sa imong ngalan sa walay katapusan. (Selah

⁹ Apan karon imong gisalikway *kami*, ug gidala mo kami ngadto sa kaulawan, Ug wala ka *na* mogula uban sa among kasundalohan. ¹⁰ Gipasibog mo kami gikan sa among kabatok; Ug kadtong nanagdumot kanamo nanagpangagaw *gikan kanamo* alang sa ilang kaugalingon. ¹¹ Gibutang mo kami sama sa mga carnero nga *gitagana* alang sa pagkaon, Ug gipapatlaag mo kami sa taliwala sa mga nasud. ¹² Gibaligya mo ang imong katawohan sa walay bili, Ug wala madugangi ang *imong bahandi* tungod sa ilang bili. ¹³ Gibuhat mo kami ingon nga usa ka kaulawan sa among mga silingan, Usa ka yubitonon ug talamayon kanila nga nagalibut kanamo. ¹⁴ Gihimo mo kami nga usa ka pagya sa taliwala sa mga nasud, Usa ka yango-yangoan sa ulo sa taliwala sa mga katawohan. ¹⁵ Sa tibook nga adlaw ania ang akong kaulawan sa atubangan ko, Ug ang kaulaw sa akong nawong nagatabon kanako, ¹⁶ Tungod kay ang tingog niya nga nagatamay ug nagabalikas kanako, Pinaagi sa katarungan sa kaaway ug sa tigpapanimalus.

¹⁷ Kini ngatanan mingdangat sa ibabaw namo; bisan pa niini wala kami malimot kanimo, Ni maglapas kami sa imong tugon. ¹⁸ Ang among kasingkasing wala motalikod, Ni mosimang ang among mga lakang gikan sa imong dalan, ¹⁹ Nga bisan ikaw nagdugmok kanamo sa dapit sa mga irong-ihalas, Ug gitabonan mo kami sa landong sa kamatayon. ²⁰ Kong mahikalimot kami sa ngalan sa among Dios, Kun nabayaw ang among mga kamot sa lain nga dios; ²¹ Dili ba kami pagasusihon sa Dios? Kay siya nahibalo sa mga tinago sa kasingkasing. ²² Oo, tungod kanimo gipamatay kami sa tibook nga adlaw; Ginaisip kami ingon sa mga carnero alang sa ihawan. ²³ Pagmata, ngano nga nagakatulog ka, Oh Ginoo? Bumangon ka, ayaw *kami* pag-isalikway sa walay katapusan. ²⁴ Ngano ba nga ginatagoan mo man ang imong nawong, Ug hingkalmotan mo ang among kasakit, ug ang among pagkadinaugdaug? ²⁵ Kay ang among kalag gipaumod ngadto sa abug: Ang among lawas nagatapot ngadto sa yuta. ²⁶ Bumangon ka sa pagtabang q2 kanamo, Ug tubson mo kami tungod sa imong mahigugmaong-kalolot.

¹ Nagaawas ang kasingkasing ko sa maayong butang; Nagasulti ako sa mga butang nga gibuhhat ko mahatungod sa hari: Ang akong dila maoy dagang sa usa ka andam nga magsusulat. ² Ikaw matahum pa kay sa mga anak sa mga tawo; Ang gracia gibubo diha sa ibabaw sa imong mga ngabil: Busa ang Dios nagpanalangin kanimo sa walay katapusan. ³ Ibakus mo ang imong pinuti likus sa imong hawak, Oh kusganon, Ang imong himaya ug ang imong pagkahalangdon. ⁴ Ug diha sa imong pagkahalangdon magakabayo ka nga mauswagon, Tungod sa kamatuoran, ug sa kaaghup, *ug* sa pagkamatarung: Ug ang imong toong kamot magatudlo kanimo ug mga butang nga makalilisang. ⁵ Mahait ang imong mga udyong; Ang katawohan mangapukan sa ilalum nimo; *Manglagbas sila* sa kasingkasing sa mga kaaway sa hari.

⁶ Ang imong trono, Oh Dios, alang sa mga katuigan nga walay katapusan: Usa ka baras sa katul-id mao ang baras sa imong gingharian. ⁷ Gihigugma mo ang pagkamatarung, ug gidumtan mo

ang pagkadautan: Tungod niana ang Dios, ang imong Dios, nagdihog kanimo, Sa lana sa kalipay labaw kay sa imong mga kaubanan. ⁸*Mahumot* ang imong tanang mga bisti sa mirra, ug mga aloe, *ug casia*; Gikan sa mga palacio nga marfil ang mga kinuldasan nga mga tulonggon naglipay kanimo. ⁹Ang mga anak nga babaye sa hari maoy kauban sa taliwala sa halangdon nga kababayen-an: Sa imong toong kamot magatindog ang reina nga adunay bulawan sa Ofir.

¹⁰ Patalinghug, Oh anak nga babaye, ug magpalandong ka, ug ikiling ang imong igdulungog; Hikalimti usab ang imong kaugalingong katawohan, ug ang balay sa imong amahan: ¹¹Sa ingon niana ang hari magatinguha sa imong katahum; Kay siya mao ang imong Ginoo; ug pakamahalon mo siya. ¹²Ug ang anak nga babaye sa Tiro *moadto* uban sa usa ka gasa; Ang dato sa taliwala sa katawohan mangaliyupo sa imong kalooy. ¹³Ang anak nga babaye sa hari nga anaa sa sulod sa *palacio* maoy tibook nga kahimayaan: Ang iyang bisti maoy hinabol sa *hilo nga bulawan*. ¹⁴Siya pagapaatubangon ngadto sa hari diha sa iyang binoldahang *bisti* : Ang mga ulay nga iyang mga kauban nga magasunod kaniya Pagadad-on nganha kanimo. ¹⁵Uban sa kalipay ug pagmaya sila pagamandoan: Mosulod sila ngadto sa palacio sa hari. ¹⁶Puli sa imong mga amahan mao ang imong mga anak, Nga buhaton mong mga principe sa tibook nga yuta. ¹⁷Himoon ko nga ang imong ngalan pagapahinumduman sa tanang mga kaliwatan: Busa ang mga katawohan mohatag kanimo sa mga pasalamat sa mga katuigan nga walay katapusan.

¹ Ang Dios mao ang atong dalangpanan ug kalig-on, Madali nga katabang sa atong kalisdanan. ²Busa dili kami mahadlok, bisan ang yuta pagaalid-an, Ug bisan ang mga bukid pagauyugon ngadto sa kahiladman sa kadagatan; ³Bisan ang mga tubig niini magangulob ug mangalubog, Bisang mga bukid mangurog gumikan sa pagtubo niini. (Selah) ⁴Adunay usa ka suba nga ang mga sapa niya makapahamuot sa ciudad da Dios, Ang balaang dapit sa mga tabernaculo sa Hataas Uyamut. ⁵Ang Dios anaa sa taliwala niya; siya dili matarug: Ang Dios magatabang kaniya, ug kana *himoon* sa pagbanagbanag sa kabuntagon

⁶ Ang mga nasud naglungotlungot, ang mga gingharian giuyog: Ang iyang tingog iyang gipalanog, ang yuta natunaw. ⁷Si Jehova sa mga panon nagauban kanato; Ang atong dalangpanan mao ang Dios ni Jacob. (Selah) ⁸Umari *kamo* , tan-awa ang mga buhat ni Jehova, Unsa ang mga pagkalaglag nga gibuhat niya sa yuta. ⁹Nagapahunong siya sa mga gubat hangtud sa kinatumyan sa yuta; Gibali niya ang pana, ug gibunggo ang bangkaw; Sa kalayo gisunog niya ang mga carro. ¹⁰Humilum kamo ug ilhon ninyo nga ako mao ang Dios. Pagabayawon ako sa taliwala sa mga nasud, pagabayawon ako dinhi sa yuta. ¹¹Si Jehova sa mga panon nagauban kanato; Ang atong dalangpanan mao ang Dios ni Jacob. (Selah

¹ Oh pagakpaka ninyo ang inyong mga kamot, ngatanan kamong katawohan; Managhugyaw kamo ngadto sa Dios uban ang tingog sa pagdaug. ²Kay si Jehova ang Hataas Uyamut makalilisang

uyamut; Siya maoy usa ka dakung Hari sa ibabaw sa tibook nga yuta. ³Gidaug niya ang mga katawohan sa ilalum nato, Ug ang mga nasud sa ilalum sa atong mga tiil. ⁴Siya nagapili sa atong panulondon alang kanato, Sa himaya ni Jacob nga iyang gihigugma. (Selah)

⁵ Mikayab ang Dios inubanan sa paghugyaw, Si Jehova uban sa tingog sa usa ka trompeta. ⁶Manag-awit ug mga pagdayeg ngadto sa Dios, manag-awit ug mga pagdayeg: Manag-awit ug mga pagdayeg ngadto sa atong Hari, manag-awit ug mga pagdayeg. ⁷Kay ang Dios mao ang Hari sa tibook nga yuta: Manag-awit kamo ug mga pagdayeg uban ang salabutan. ⁸Ang Dios nagahari ibabaw sa mga nasud: Ang Dios nagalingkod sa iyang balaan nga trono. ⁹Ang mga principe sa mga katawohan nanagtigum sa tingub *Aron mahimong* katawohan sa Dios ni Abraham; Kay ang mga taming sa yuta iya man sa Dios: Siya gayud ang gibayaw sa kahitas-an.

¹ Gamhanan si Jehova, ug dalayegon gayud sa *pag-ayo*, Sa ciudad sa atong Dios, sa iyang bukid nga balaan. ²Matahum sa gitas-on, ang kalipay sa tibook nga yuta. Mao ang bukid sa Sion, sa mga dapit sa amihanan. Ang ciudad sa gamhanang Hari. ³Ang Dios nagpaila sa iyang kaugalingon sa mga palacio niini nga maoy dalangpanan. ⁴Kay, ania karon, ang mga hari manag-alirong sa ilang kaugalingon, Sila ming-agi sa tingub. ⁵Nakakita sila niini, unya sila nanghibulong; Nangalisang sila, nangalagiw sila sa pagdali. ⁶Ang panagkurog didto mingdakup kanila, Kasakit, ingon sa usa ka babaye nga nagaanak. ⁷Uban sa hangin sa timogan. Ginaguba mo ang mga sakayan sa Tarsis.

⁸ Ingon sa among nadungog mao man ang among nakita Sa ciudad ni Jehova sa mga panon, sa ciudad sa atong Dios: Ang Dios magapahamutang niini sa walay katapusan. (Selah ⁹Nagapalandong kami sa imong mahigugmaong-kalolot, Oh Dios, Diha sa kinataliwad-an sa imong templo. ¹⁰Ingon sa imong ngalan; Oh Dios, Mao usab ang imong pagdayeg ngadto sa mga kinatumyan sa yuta: Ang imong toong kamot napuno sa pagkamatarung. ¹¹Palipaya ang bukid sa Sion, Pamayaa ang mga anak nga babaye sa Juda, Tungod sa imong mga paghukom. ¹²Manlakaw kamo sa paglibut sa Sion, ug libuton ninyo siya; Isipa ninyo ang iyang mga torre; ¹³Larawa pag-ayo ang iyang mga kuta; Sud-onga ang iyang mga palacio: Aron ikasugilon ninyo sa kaliwatan nga umalabut. ¹⁴Kay kining Dios mao ang atong Dios sa mga katuigan nga walay katapusan: Siya mao ang atong magmamando *bisan* hangtud sa kamatayon.

¹ Patalinghugi ninyo kini, mga katawohan nga tanan; Pamati kamo, mga pumoluyo ngatanan sa kalibutan; ²Mga *tawong* ubos ug mga dungganan, Kabus ug adunahan sa tingub. ³Ang akong baba magasulti sa kaalam; Ug ang pagpamalandong sa akong kasingkasing mao ang *alang* sa salabutan. ⁴Akong ikiling ang igdulungog ko sa usa ka samingay: Akong ibutyag ang akong pulong nga salabtonon ibabaw sa alpa. ⁵Busa ngano nga mahadlok ako sa mga adlaw sa kadautan, Sa diha nga ang kasal-anan nga ania sa akong tikod magalibut kanako?

⁶ Silang mga nanagsalig sa ilang katigayonan, Ug nangandak sa ilang kaugalingon diha sa kadaghan sa ilang mga bahandi; ⁷Walay *bisan kinsa kanila* nga makahimo sa bisan unsang paagi sa pagbawi sa iyang igsoon, Ni magahatag sa Dios sa usa ka tumbas alang kaniya. ⁸(Kay ang pagtubos sa ilang mga kinabuhi bililhon man, Ug kini mapakyas sa gihapon), ⁹Nga siya magakinabuhi sa kanunay, Nga siya dili gayud makakita sa pagkadunot. ¹⁰Kay makita niya kini. Mga tawong makinaadmanon mangamatay; Ang *tawong* buang ingon man ang mananapon mangahanaw, Ug magabilin sa ilang mga bahandi ngadto sa uban. ¹¹Ang ilang hunahuna sa sulod nila mao, *nga* ang ilang mga balay *molungtad* sa walay katapusan, *Ug* ang ilang mga puloy-anan ngadto sa tanang mga kaliwatan; Paganganlan nila ang ilang kayutaan sunod sa ilang kaugalingong mga ngalan. ¹²Apan ang tawo sa kadungganan dili magapadayon: Siya sama sa mga mananap nga mangahanaw. ¹³Kining ilang dalan maoy ilang kabuang: Bisan pa niini, sunod kanila ang mga tawo mouyon sa ilang mga gipamulong. (Selah) ¹⁴Sila nangatudlo nga ingon sa usa ka panon sa carnero alang sa Sheol; Ang kamatayon mao ang ilang magbalantay: Ug ang matarung magagahum kanila sa kabuntagon; Ug ang ilang katahum maoy alang sa Sheol nga pagalaglagon. Aron wala nay puloy-anan alang niini.

¹⁵Apan pagalukaton sa Dios ang akong kalag gikan sa gahum sa Sheol; Kay pagadawaton niya ako. (Selah) ¹⁶Ayaw pagkahadlok sa diha nga ang usa *ka tawo* maadunahan, Sa diha nga ang himaya sa iyang balay modugang: ¹⁷Kay sa diha nga siya mamatay, siya walay madala bisan mausa; Ang iyang himaya dili *usab* manaug sundo kaniya. ¹⁸Bisan sa buhi pa siya, gibulahan niya ang iyang kalag (Ug ang mga tawo nanagdayeg kanimo, sa diha nga nagabuhat ikaw ug maayo sa imong kaugalingon), ¹⁹Siya moadto sa kaliwatan sa iyang mga amahan; Sila dili na gayud makakita sa kahayag. ²⁰Ang tawo nga anaa sa kadungganan, ug dili makasabut, Mahasama sa mga mananap nga mangahanaw.

¹ Ang Makagagahum *nga* Dios, si Jehova, nagsulti: Ug nagtawag sa yuta gikan sa silangan sa adlaw, ngadto sa kasadpan niini. ²Gikan sa Sion, ang pagkahingpit sa katahum, Nagsidlak ang Dios. ³Moanhi ang atong Dios, ug dili magpakahilum: Ang kalayo magaut-ut sa iyang atubangan, Ug may dakung bagyo nga nagalibut kaniya. ⁴Nagatawag siya sa mga langit sa kahitas-an, Ug sa yuta, aron pagahukman niya ang iyang katawohan: ⁵Tipuna sa tingub ang akong mga balaan nganhi kanako, Kadtong mga nanagbuhat ug tugon uban kanako pinaagi sa halad. ⁶Ug ang mga langit magapadayag sa iyang pagkamatarung; Kay ang Dios maoy maghuhukom sa iyang kaugalingon. (Selah)

⁷ Patalinghug, Oh akong katawohan, ug ako mosulti; Oh Israel, ug magasaksi ako nganha kanimo: Ako mao ang Dios, *bisan* ang imong Dios. ⁸Dili ko ikaw pagabadlongon tungod sa imong mga halad; Ug ang imong mga halad-nga-si-nunog ania sa kanunay sa atubangan ko. ⁹Dili ako magakuha ug lakeng vaca gikan sa imong balay, Ni *magkuha* ako ug lakeng kanding gikan sa imong mga toril. ¹⁰Kay ang tagsatagsa ka mananap sa kalasangan ako man, Ug ang kahayupan sa ibabaw

sa usa ka libo nga kabungtoran. ¹¹Naila ko ang tanang mga kalanggaman sa kabukiran; Ug ako ang mga mananap nga ihalas sa kapatagan. ¹²Kong ako pagagutumon, ako dili mosulti kanimo; Kay ang kalibutan ako man, ug ang kahupnganan niini. ¹³Mokaon ba ako sa unod sa mga lake nga vaca, Kun moinum sa dugo sa mga kanding? ¹⁴Magahalad *ka* sa Dios ug halad-sa-pasalamat; Ug magabayad ka sa imong mga panaad ngadto sa Hataas Uyamut; ¹⁵Ug tawgon mo ako sa adlaw sa kalisdanan: Pagaluwason ko ikaw, ug ikaw magahimaya kanako.

¹⁶ Apan sa *tawong* dautan ang Dios nagaingon: Unsay labut mo sa pagpahayag sa akong kabalaoran, Ug nga ikaw nagadawat sa akong tugon sa imong baba, ¹⁷Sa nakita mo nga ikaw nagadumot sa pahamatngon, Ug nagasalikway sa akong mga pulong sa likod mo? ¹⁸Sa diha nga makita mo ang usa ka kawatan, ikaw mikuyog kaniya, Ug nag-umalambit ka sa mga mananapaw. ¹⁹Ang imong baba gitugyan mo sa kadautan, Ug ang imong dila nagalalang ug limbong. ²⁰Nagalingkod ka ug nagasulti ka batok sa imong igsoon; Nagabutang-butang ka batok sa anak nga lalake sa imong inahan. ²¹Kining mga butanga gibuhat mo, ug ako nagpakahilum; Bisan nagahunahuna ka nga ako maingon nga sama kanimo: *Apan* pagabadlongon ko ikaw, ug igabutang ko *kining mga butanga* sa atubangan sa imong mga mata. ²²Karon palandongka kini, kamo nga nahakalimot sa Dios, Tingali unya ug pagakuniskunison ko kamo ug walay bisan kinsa nga makaluwas: ²³Bisan kinsa nga magahalad sa halad-sa-pasalamat nagahimaya kanako; Ug kaniya nga magamatngon sa iyang dalan sa *pagkatul-id* Igapakita ko ang kaluwasan sa Dios.

¹ Malooy ka kanako, Oh Dios, sumala sa imong mahigugmaongkalolot, Sumala sa kadaghanon sa imong mga malomong kalooy, palaa ang akong mga kalapasan. ²Hugasan mo ako pag-ayo gikan sa akong kasal-anan, Ug hinloan mo ako gikan sa akong sala. ³Kay naila ko ang akong mga kalapasan; Ug ang akong sala sa gihapon ania sa akong atubangan. ⁴Batok kanimo, kanimo lamang, nakasala ako, Ug nabuhat *ko* ang dautan sa imong pagtan-aw; Aron ikaw pagailhon nga matarung sa diha nga ikaw magasulti, Ug *pagailhon* nga ulay sa diha nga ikaw magahukom. ⁵Ania karon, ako natawo sa kasalanan; Ug sa sala gipanamkon ako sa akong inahan. ⁶Ania karon, ikaw nagatinguha ug kamatuoran sa mga sulod nga bahin; Ug sa bahin nga natago pagapasabton mo ako sa kinaadman.

⁷ Ulayon mo ako uban sa hisopo, ug mamahinlo ako: Hugasi ako, ug maputi ako labi pa kay sa nieve. ⁸Padungga ako sa himaya ug kalipay, Aron magakalipay ang mga bukog nga imong gidugmok. ⁹Tagoa ang imong nawong gikan sa akong mga sala, Ug palaa ang tanan ko nga mga kasal-anan. ¹⁰Buhatan mo ako ug usa ka ulay nga kasingkasing, Oh Dios; Ug bag-oha ang usa ka espiritu nga matul-id sa sulod nako. ¹¹Ayaw ako isalikway gikan sa imong atubangan; Ug ayaw pagkuhaa ang imong Espiritu Santo gikan kanako. ¹²Iuli kanako ang kalipay sa imong kaluwasan; Ug sapnaya ako uban sa masingkamoton nga espiritu. ¹³Unya magatudlo ako sa mga malapason sa imong mga dalan; Ug ang mga makasasala mangakabig nganha kanimo.

¹⁴ Luwasa ako gikan sa sala sa pagpatay, Oh Dios, ikaw nga Dios sa akong kaluwasan; *Ug* ang akong dila magaawit sa makusog mahatungod sa imong pagkamatarung. ¹⁵ Oh Ginoo, buksan mo ang akong mga ngabil; *Ug* ang akong baba magamantala sa imong pagdayeg. ¹⁶ Kay ikaw dili malipay sa halad; nga unta igahatag ko kini: Ikaw walay kahimuot sa halad-nga-sinunog. ¹⁷ Ang mga halad sa Dios mao ang espiritu nga mahinulsolon: Ang usa ka nadugmok ug usa ka mahinulsolon nga kasingkasing, Oh Dios, dili mo pagatamayon. ¹⁸ Buhata ang maayo alang sa Sion, sumala sa imong maayong kabubut-on: Patindoga ang mga kuta sa Jerusalem. ¹⁹ Unya ikaw mahamuot sa mga halad-sa-pagkamatarung, Sa halad-nga-sinunog, ug sa tibook nga halad-nga-sinunog: Unya igahalad nila ang mga lakeng vaca sa ibabaw sa imong halaran.

¹ Ngano nga mangandak ikaw sa kadautan, Oh gamhanang tawo? Ang mahigugmaong-kalolot sa Dios *nagapadayon* sa kanunay. ² Ang imong dila nagalalang ug kadautan gayud, Sama sa mahait nga navaja, nagabuhat nga malimbongon. ³ Gihigugma mo ang dautan labaw kay sa maayo, *Ug* ang kabakakan, labaw kay sa pagsulti sa pagkamatarung. (Selah ⁴ Gihigugma mo ang tanang mga pulong nga makamatay, Oh dila nga malimbongon. ⁵ Ang Dios magalaglag usab kanimo sa walay katapusan; Pagapuniton ka niya, ug pagalukahon ka gikan sa imong balong-balong, *Ug* magaiabut kanimo gikan sa yuta sa mga buhi. (Selah

⁶ Ang matarung makakita usab *niana*, ug mahadlok, *Ug* mokatawa kaniya, nga *maga-ingon*: ⁷ Ania karon, kini mao ang tawo nga ang Dios wala himoa niya nga iyang kalig-on, Kondili misalig sa kadagaya sa iyang mga bahandi, *Ug* nagpalig-on sa iyang kaugalingon sa pagkadautan. ⁸ Apan mahatungod kanako, ako sama sa malunhaw nga oliva nga anaa sa balay sa Dios: Nagasalig ako sa mahigugmaong-kalolot sa Dios sa mga katuigan nga walay katapusan. ⁹ Magahatag ako kanimo sa mga pasalamat sa walay katapusan, tungod kay gibuhat mo kini; *Ug* ako magalaum sa imong ngalan, kay kini maayo, sa atubangan sa imong mga balaan.

¹ Ang buang miingon sa iyang kasingkasing: Walay Dios. Mga dunot sila, ug nanagbuhat ug dulumtanang kasal-anan; Walay bisan kinsa nga nagabuhat ug maayo. ² Ang Dios nagsud-ong gikan sa langit sa ibabaw sa mga anak sa mga tawo, Sa pagtan-aw kong aduna bay bisan kinsa nga nakasabut, Nga nangita sa Dios. ³ Ang tagsatagsa kanila mitalikod; sila ngatanan nahimong mahugaw; Walay bisan usa nga nagabuhat ug maayo, wala, walay bisan mausa. ⁴ Wala bay kahibalo ang mga mamumuhat sa kasal-anan, Nga nagalamoy sa akong katawohan *ingon* sa pagkaon nila sa tinapay, *Ug* wala sila mosangpit sa Dios? ⁵ Didto sila sa mga dagkung kahadlok, diin walay kahadlok; Kay ang Dios nagakatag sa mga bukog niya nga nagapahamutang batok kanimo: Ikaw nagapakaulaw kanila, tungod kay ang Dios nagasalikway kanila. ⁶ Oh nga ang kaluwasan sa Israel magagula unta gikan sa Sion! Sa diha nga magapapauli na ang Dios sa iyang katawohan gikan sa pagkabinihag, Unya si Jacob magakalipay, *ug* ang Israel magamaya.

¹ Luwasa ako, Oh Dios, tungod sa imong ngalan, Ug hukmi ako diha sa imong gahum. ²Patalinghugi ang akong pag-ampo, Oh Dios; Pamatia ang mga pulong akong baba. ³Kay ang mga dumuloong nanagpanindog batok kanako, Ug ang mga tawo sa paglupig nagapangita sa akong kalag: Wala sila magpahamutang sa Dios sa atubangan nila. (Selah.

⁴Ania karon, ang Dios mao ang akong magtatabang: Ang Ginoo nagauban kanila nga nagasapnay sa akong kalag. ⁵Panimaslan niya ang dautan sa akong mga kaaway: Laglagon mo sila tungod sa imong kamatuoran. ⁶Uban sa usa ka halad-nga-kina-bubot-on, magahalad ako kanimo: Magahatag ako ug mga pasalamat sa imong ngalan. Oh Jehova, kay kini mao ang maayo. ⁷Kay giluwasa niya ako gikan sa tanan nga kasamok; Ug ang akong mata nakakita sa *akong tinguha* ibabaw sa akong mga kaaway.

¹ Patalinghugi ang akong pag-ampo, Oh Dios; Ug ayaw pagtago sa imong kaugalingon gikan sa akong pagpangaliyupo. ²Atimana ako ug tubaga ako: Ako walay pahulay sa akong pagmahay, ug sa pag-agulo, ³Tungod sa tingog sa kaaway, Tungod sa pagdaugdaug sa mga dautan; Kay gihulog nila sa ibabaw nako ang kadautan, Ug sa kasuko gilutos nila ako. ⁴Ang akong kasingkasing misakit sa hilabihan sa sulod nako: Ug ang mga kalisang sa kamatayon nangahulog sa ibabaw nako. ⁵Ang kahadlok ug pagkurog miabut sa ibabaw nako, Ug ang kalisang midaug kanako. ⁶Ug miingon ako: Oh nga aduna unta akoy mga pako nga sama sa salampati! Unya makalupad ako sa halayo ug makapahulay. ⁷Ania karon, unya makakalagiw ako sa halayo, Ako makapuyo sa kamingawan. (Selah) ⁸Ako magdali sa paglikay ngadto sa usa ka salipdanan Gikan sa unos sa hangin ug bagyo.

⁹Laglaga, Oh Ginoo, *ug* bahina ang ilang dila; Kay nakita ko ang pagpanlupig ug panag-away didto sa ciudad. ¹⁰Adlaw ug gabii sila nagalibut niini sa ibabaw sa mga kuta niana; Ang kasal-anan usab ug kadautan maoy ania sa kinataliwad-an niini. ¹¹Ang kadautan maoy anaa sa taliwala niana: Ang pagdaugdaug ug paglimbong dili mobulag gikan sa kadalanan niini. ¹²Kay dili usa ka kaaway ang mitamay kanako; Nan, makahimo unta ako sa pag-antus niini: Dili usab ang nagdumot kanako mao ang nagpadaku sa iyang kaugalingon batok kanako; Nan, motago unta ako sa akong kaugalingon gikan kaniya: ¹³Kondili kadto mao ikaw, usa ka tawo nga sama kanako, Akong kauban, ug akong suod nga abyan. ¹⁴Matam-is ang atong panag-usa sa pagtinambagay; Sa balay sa Dios nanlakaw kita kuyog sa panon. ¹⁵Padalia ang kamatayon sa pag-abut sa ibabaw nila, Pakanauga silang mga buhi ngadto sa Sheol; Kay ang kadautan anaa sa ilang puloy-anan, sa kinataliwad-an nila.

¹⁶Mahitungod kanako, magatawag ako sa Dios; Ug si Jehova magaluwas kanako. ¹⁷Kahaponon, ug kabuntagon, ug sa kaudtohon, ako magamahay ug magaagulo; Ug mabati niya ang akong tingog. ¹⁸Iyang gitubos ang akong kalag sa pakigdait gikan sa gubat nga batok kanako; Kay daghan sila *nga miasdang* batok kanako. ¹⁹Ang Dios magapatalinghug, ug motubag kanila, Bisan pa siya nga nagapabilin sa kanhing *panahon*, (Selah) *Ang mga tawo* nga walay pagkabalhin, Ug wala *usab* mahadlok sa Dios. ²⁰Gibakyaw niya ang iyang mga kamot batok niadtong nanagpakigdait uban kaniya: Naglapas siya sa iyang tugon. ²¹*Ang pulong* sa iyang baba mahamis ingon sa mantequilla,

Apan ang iyang kasingkasing maoy gubat: Ang iyang mga pulong labi pang mahumok kay sa lana, Bisan pa niini, sila mga inibut nga mga espada. ²²Itugyan mo kang Jehova ang imong palas-anon, ug siya magasapnay kanimo: Dili gayud niya pasagdan nga mabalhin ang matarung. ²³Apan ikaw, Oh Jehova, magapakanaug kanila ngadto sa gahong sa pagkalaglag: Ang mga tawo nga giuhaw-sa-dugo ug mga limbongan, dili sila mabuhi sa katunga sa ilang mga adlaw; Apan ako mosalig kanimo.

¹ Malooy ka kanako, Oh Dios, kay ang tawo buot motukob kanako: Sa tibook nga adlaw, sa nagapakig-away siya kanako, iyang gidaugdaug ako. ²Ang akong mga kaaway buot molamoy kanako sa tibook nga adlaw; Kay daghan sila nga nagapakigaway nga mapahitas-on batok kanako. ³Sa panahon nga mahadlok ako, Ibutang ko ang pagsalig ko diha kanimo. ⁴Sa Dios (magadayeg ako sa iyang pulong), Sa Dios gibutang ko ang akong pagsalig, dili ako mahadlok; Unsay mabuhat sa unod alang kanako? ⁵Sa tibook nga adlaw ginabalit-ad nila ang akong mga pulong: Ang tanan nilang mga hunahuna batok kanako alang sa kadautan. ⁶Nanagtigum sila sa pagtingub, nanagtago sila sa ilang kaugalingon, Nanagtimaan sila sa akong mga lakang, Bisan pa sila nanaghulat alang sa akong kalag. ⁷Makakalagiw ba sila pinaagi sa pagpakasala? Oh Dios, sa imong kaligutgut pukanon mo ang mga katawohan.

⁸ Nagaisip ikaw sa akong mga pagsuroy-suroy: Ibutang mo ang akong mga luha sa imong botella; Wala ba sila diha sa imong basahon? ⁹Unya pagapasibogon ang akong mga kaaway sa adlaw nga ako mosangpit: Niini maila ko nga ang Dios dapig kanako. ¹⁰Sa Dios (ako magadayeg sa *iyang* pulong), Kang Jehova (ako magadayeg sa *iyang* pulong), ¹¹Sa Dios gipahaluna ko ang akong pagsalig, dili ako mahadlok; Unsay mabuhat sa tawo alang kanako? ¹²Sa ibabaw nako, ania ang imong mga panaad, Oh Dios: Pagahatagan ko ikaw sa mga halad-sa-pasalamat. ¹³Kay giluwasa mo ang akong kalag gikan sa kamatayon; *Wala mo* ba *luwasa* ang akong mga tiil gikan sa pagkahulog, Aron ako magalakaw sa atubangan sa Dios Diha sa kahayag sa mga buhi?

¹ Malooy ka kanako, Oh Dios, malooy ka kanako; Kay ang akong kalag midangup diha kanimo: Oo, sa landong sa imong mga pako modangup ako, Hangtud nga *kining* mga kagulanan managpangagi. ²Magatu-aw ako sa Dios nga Hataas Uyamut, Sa Dios nga nagabuhat sa *tanang mga butang* alang kanako. ³Siya magapadala gikan sa langit, ug magaluwas kanako, *Sa diha nga* ang buot motukob kanako magabiay-biay; (Selah Ang Dios magapadala sa iyang mahigugmaong-kalolot ug sa iyang kamatuoran. ⁴Ang akong kalag ania sa taliwala sa mga leon; Nagahigda ako sa taliwala kanila nga mga gisugniban sa kalayo, Bisan sa mga anak sa tawo kang kansang mga ngipon maoy mga bangkaw ug mga udyong, Ug ang ilang dila *maoy* usa ka mahait nga espada. ⁵Igatuboy ka, Oh Dios, ibabaw sa mga langit; Sa ibabaw sa tibook nga yuta ibutang ang imong himaya. ⁶Nanag-andam sila ug pukot alang sa akong mga lakang; Gipaumod ang akong

kalag: Nanagkalot sila ug usa ka gahong sa atubangan ko; Sa kinataliwad-an niana, nangahulog sila sa ilang kaugalingon. (Selah)

⁷Malig-on na ang akong kasing-kasing, Oh Dios, malig-on na ang akong kasingkasing: Magaawit ako, oo, magaawit ako ug mga pagdayeg. ⁸Pagmata, *Oh* himaya ko; pagmata, salterio ug alpa: Ako sa akong kaugalingon magamata gayud sayo sa kabuntagon. ⁹Magahatag ako ug mga pasalamat kanimo, Oh Ginoo, taliwala sa mga katawohan: Magaawit ako ug mga pagdayeg kanimo sa taliwala sa mga nasud. ¹⁰Kay ang imong mahigugmaong-kalolot daku ngadto sa mga langit, Ug ang imong kamatuoran hangtud sa mga langit. ¹¹Igatuboy ka, Oh Dios, sa ibabaw sa mga langit; Sa ibabaw sa tibook nga yuta ibutang ang imong himaya.

¹Magapakahilum ka ba lamang sa pagsulti sa pagkamatarung? Magahukom ba kamo sa matul-id gayud, Oh kamo nga mga anak sa mga tawo? ²Wala; sa sulod sa kasingkasing kamo nagabuhat ug kaudan; Ginatimbang ninyo ang kapintas sa inyong mga kamot diha sa yuta. ³Ang mga dautan gilain sukad pa sa tagoangkan: Nanghisalaag sila dayon diha sa ilang paghimugso, kabakakan ang ginasulti. ⁴Ang ilang kalala maoy sama sa kalala sa usa ka bitin: Ingon *sila* sa sawa nga bungol nga nagasongsong sa iyang igdulungog, ⁵Nga wala magapatalinghug sa tingog sa mga maglalamat, *Nga* nagalamat sa wala pay ingon ka maalamon.

⁶Luboa ang ilang mga ngipon, Oh Dios, diha sa ilang mga baba: Dugmoka ang mga bag-ang sa mga gagmayng leon, Oh Jehova. ⁷Palanaya sila ingon sa tubig nga nagabaha sa matulin: Sa diha nga magati-on siya sa iyang pana, himoa nga ingon sa nangaputolputol sila. ⁸*Himoa silang* ingon sa usa ka hila-hila nga matunaw ug mahanaw, *Sama* sa usa ka babaye nga nakuhaan, nga wala makakita sa adlaw. ⁹Sa dili pa mobati ang inyong mga kolon sa mga tunok, Pagapapahaon niya sila pinaagi sa usa ka alimpulos, ang hilaw ug ang nagasiga nga managsama. ¹⁰Ang matarung magakalipay sa diha nga makita niya ang panimalus: Manghimitiis siya sa iyang mga tiil sa dugo sa mga dautan; ¹¹Aron ang mga tawo manag-ingon: Sa pagkamatuod adunay balus alang sa mga matarung: Sa pagkamatuod adunay usa ka Dios nga magahukom dinhi sa yuta.

¹Luwasa ako gikan sa akong mga kaaway, Oh Dios ko: Ibutang mo ako sa itaas gikan kanila nga ming-alsa batok kanako. ²Luwasa ako gikan sa mga mamumuhat sa kasal-anan, Ug luwasa ako gikan sa mga tawo nga giuhaw sa dugo. ³Kay, ania karon, sila nanagbanhig alang sa akong kalag; Ang mga kusgan nanagtigum sa ilang kaugalingon batok kanako: Dili tungod sa akong kalapasan, dili tungod sa akong sala, Oh Jehova. ⁴Nanagdalagan ug nanag-andam sila, sa dili *ko* sala: Pagmata ka sa pagtabang kanako, ug tan-awa. ⁵Bisan ikaw, Oh Jehova, Dios sa mga panon, ang Dios sa Israel, Bumangon ka sa pagdu-aw sa tanang mga nasud: Ayaw pagkalooy sa mga dautang mga malapason. (Selah ⁶Mopauli sila sa kagabhion, sila manag-uwang sama sa usa ka iro,

Ug magasuroy-suroy sa ciudad. ⁷Ania karon, magabugwak sila ug *panamastamas* sa ilang baba; Mga espada anaa sa ilang mga ngabil: Kay kinsa; *nagaingon sila*, ang magapatalinghug?

⁸Apan ikaw, Oh Jehova, magakatawa kanila; Himoon nimong kataw-anan ang tanang mga nasud. ⁹*Tungod* sa iyang kusog mamati ako kanimo; Kay ang Dios mao ang akong torre nga hataas. ¹⁰Ang akong Dios uban sa iyang mahigugmaong-kalolot mosugat kanako: Ang Dios magapakita kanako sa *akong tinguha* sa ibabaw sa akong mga kaaway. ¹¹Dili mo sila pagpatyon, tingali unya malimot ang akong katawohan: Papatlaaga sila pinaagi sa imong gahum, ug ipaubos mo sila, Oh Ginoo nga among taming. ¹²*Tungod* sa sala sa ilang baba, *ug* sa pulong sa ilang mga ngabil, Ipadakup sila bisan sa ilang pagpalabilabi, Ug tungod sa panunglo ug kabakakan nga ilang ginapamulong. ¹³Ut-uta sila diha sa kapungot, ut-uta sila, aron mangawala na sila: Ug pailha sila nga ang Dios nagamando kang Jacob, Ngadto sa mga kinatumyan sa yuta. (Selah) ¹⁴Ug sa kagabhion papaulia sila, ug pauwanga sila sama sa usa ka iro, Ug magasuroy-suroy sa ciudad. ¹⁵Managsuroy sila ngadto-nganhi sa pagpangita ug makaon, Ug managpabilin sila sa tibook nga gabii kong sila dili mangatagbaw. ¹⁶Apan magaawit ako *mahatungod* sa imong kusog; Oo, magaawit ako sa makusog gayud mahatungod sa imong mahigugmaong-kalolot sa kabuntagon: Kay ikaw mao ang akong hataas nga torre, Ug usa ka dalangpanan sa adlaw sa akong kaguol. ¹⁷Alang kanimo, Oh akong kusog, magaawit ako ug mga pagdayeg: Kay ang Dios maoy akong hataas nga torre, ang Dios sa akong kalooy.

¹ Oh Dios, ikaw nagsalikway kanamo, ikaw nagbungkag kanamo; Ikaw naligutgut; oh ipahauli mo kami pag-usab. ²Ginapalinog mo ang yuta; ginagisi mo kini: Ayoha ang mga nangatumpag niini; kay nagakurog siya. ³Gipakita mo ang imong katawohan sa mga malisud nga butang: Gipainum mo kami sa ilimnon nga makapasapinday. ⁴Nagahatag ikaw ug bandila niadtong mga nangahadlok kanimo, Aron *ilang* pakayabon kini tungod sa kamatuoran. (Selah) ⁵Aron maluwas ang imong mga hinigugma, Luwasa pinaagi sa imong toong kamot, ug tubaga kami.

⁶ Ang Dios nagapamulong diha sa iyang pagkabalaan: Ako magakalipay; Pagabahinon ko ang Sichem, ug magasukod ako sa walog sa Succoth. ⁷Ang Galaad ako man, ug ang Manases ako man; Ang Ephraim usab mao ang panalipod sa akong ulo; Ang Juda mao ang akong maghahatag sa balaod. ⁸Ang Moab mao ang akong dolang nga hunawanan; Sa ibabaw sa Edom isalibay ko ang akong sapin: Filistia, suminggit ka tungod kanako. ⁹Kinsa ba ang magadala kanako ngadto sa ciudad nga malig-on? Kinsa ba ang nagmando kanako ngadto sa Edom? ¹⁰Wala ba ikaw, Oh Dios, magsalikway kanamo? Ug ikaw, Oh Dios, wala umoban sa among mga kasundalohan. ¹¹Hatagi kami ug tabang batok sa kaaway; Kay kawang *lamang* ang tabang sa tawo. ¹²Pinaagi sa Dios magabuhat kita sa kaisug gayud; Kay siya mao man ang magatunob sa atong mga kabatok.

¹ Patalinghugi ang akong pagtu-aw, Oh Dios; Atimana ang akong pag-ampo. ²Gikan sa kinatumyan sa yuta, magatu-aw ako kanimo, sa diha nga ang akong kasingkasing malumsan na: Mandoi ako ngadto sa bato nga labing hataas pa kay kanako. ³Kay ikaw mao ang usa ka dalangpanan alang kanako, Usa ka malig-ong torre gikan sa kaaway. ⁴Magapuyo ako diha sa imong tabernaculo sa walay katapusan: Modangup ako diha sa tagoanan sa imong mga pako. (Selah.

⁵ Kay ikaw, Oh Dios, nakabati sa akong mga panaad: Ikaw naghatag *kanako* sa panulondon niadtong mga nahadlok sa imong ngalan. ⁶Pagalugwayan mo ang kinabuhi sa hari; Ang iyang mga tuig maingon sa kadaghan sa mga kaliwatan. ⁷Siya magapuyo sa atubangan sa Dios sa walay katapusan: Oh pag-andam ug mahigugmaong-kalolot ug kamatuoran, aron sila magabantay kaniya. ⁸Sa ingon niini magaawit ako ug pagdayeg sa imong ngalan sa walay katapusan, Aron makatuman ako sa matag-adlaw sa akong mga panaad.

¹ Sa Dios lamang nagahulat sa hilum ang akong kalag: Gikan kaniya *moabut* ang akong kaluwasan. ²Siya lamang mao ang akong bato ug ang akong kaluwasan: *Siya mao* ang akong hataas nga torre; ako dili matarug sa hilabihan. ³Hangtud ba anus-a kamo magahulga sa usa ka tawo, Aron mapatay ninyo *siya*, ngatanan kamo, Sama sa kuta nga nagaharag, sama sa usa ka siklat nga nagakaguba? ⁴Sila nanagsabut lamang sa pagpukan kaniya gikan sa iyang pagkahalangdon; Nanagkalipay sila sa mga kabakakan; Nanagpanalangin sila pinaagi sa ilang baba, apan nanagtunglo sila sa sulod *nila*. (Selah) ⁵Kalag ko, sa Dios lamang maghulat ka sa hilum; Kay gikan kaniya ang akong paglaum, ⁶Siya lamang mao ang akong bato ug ang akong kaluwasan: *Siya mao* ang akong torre nga hataas; dili ako matarug. ⁷Sa Dios anaa ang akong kaluwasan ug ang akong himaya: Ang bato sa akong kalig-on, ug ang akong dalangpanan, anaa sa Dios.

⁸ Sumalig kamo kaniya sa tanan nga panahon, kamo nga katawohan; Ibubo ninyo ang inyong kasingkasing sa atubangan niya: Ang Dios mao ang dalangpanan alang kanato. (Selah) ⁹Sa pagkamatuod, ang mga tawo nga ubos ug kahimtang maoy kakawangan *lamang*, ug ang mga tawo nga hatag-as ug kahimtang maoy usa ka bakak *lamang*: Diha sa mga timbangan sila mogaan; Labi pang magaan sila kay sa kakawangan. ¹⁰Ayaw pagsalig *tungod* sa pagdaug-daug, Ug ayaw pagginarbuso tungod sa pagpangawat: Kong ang mga bahandi modagaya, ayaw ibutang ang inyong kasing-kasing *niana*. ¹¹Ang Dios nagsulti sa nakausa, Nakaduha ako makadungog niini, Nga ang gahum iya man sa Dios. ¹²Kanimo usab, Oh Ginoo, imo man ang mahigugmaong-kalolot; Kay ikaw nagabalus sa tagsa-tagsa ka tawo sumala sa iyang buhat.

¹ Oh Dios, ikaw mao ang akong Dios; mangita ako kanimo sa dakung kakugi: Ang akong kalag giuhaw tungod kanimo, ang akong unod gihidlaw tungod kanimo, Sa usa ka yuta nga mamala ug malaay, diin walay tubig. ²Mao nga gipangita ko ikaw sa balaang puloy-anan, Aron sa pagtan-aw sa imong gahum ug sa imong himaya.

³ Tungod kay ang imong mahigugmaong-kalolot labi pang maayo kay sa kinabuhi, Ang akong mga ngabil magadayeg kanimo. ⁴Sa ingon niini dayegon ko ikaw samtang buhi pa ako: Sa imong ngalan magabayaw ako sa akong mga kamot. ⁵Ang akong kalag mabusog nga maingon sa utok ug sa tambok; Ug ang akong baba magadayeg kanimo uban ang mga ngabil nga malipayon; ⁶Sa diha nga mahanumdum ako kanimo sa akong higdaanan, *Ug* sa magapalandong kanimo sa mga pagtukaw sa kagabhion.

⁷ Kay ikaw mao ang akong katabang, Ug diha sa landong sa imong mga pako magakalipay ako. ⁸Ang akong kalag sa hugot magasinod gayud kanimo. Ang imong toong kamot nagasapnay kanako. ⁹Apan kadtong nanagpangita sa akong kalag, sa paglaglag niini, Mangadto sa mga ubos nga dapit sa yuta. ¹⁰Igatugyan sila ngadto sa gahum sa espada: Sila mangahimong usa ka bahin alang sa mga irong ihalas. ¹¹Apan ang hari magakalipay diha sa Dios: Ang tagsatagsa nga nagapanumpa pinaagi kaniya, magahimaya; Kay ang baba sa mga nanagsulti sa kabakakan pagatak-umon.

¹ Patalinghugi ang akong tingog, Oh Dios, sa akong pangamuyo: Bantayi ang akong kinabuhi gikan sa kahadlok sa kaaway. ²Tagoa ako gikan sa tambag nga tinago sa mga mamumuhat sa kadautan, Gikan sa kagubot sa mga mamumuhat sa kasal-anan; ³Nga nagbaid sa ilang dila sama sa usa ka espada, Ug nagtion sa ilang mga pana, bisan sa mga pulong nga mapait, ⁴Aron makapana sila sa mga hingpit diha sa awa-aw nga mga dapit: Sa kalit sila mopana kaniya, ug sila dili mahadlok. ⁵Nanagdasig sila sa ilang kaugalingon sa usa ka dautan nga tuyo; Nanagsabut sila sa pagbutang ug mga lit-ag sa tago; Ug sila moingon: Kinsa man ang makakita kanila? ⁶Nanagpangita sila sa mga kadautan; Nakatuman kami, *sila nanag-ingon*, sa usa ka masingkamoton nga pagsusi: Ug ang hunahuna sa sulod, ug ang kasingkasing sa tagsatagsa halalum.

⁷ Apan ang Dios magapana kanila; Sa usa ka udyong gilayon pagasamaran sila. ⁸Sa ingon niini, sila mahisukamod, ang ilang kaugalingong dila mobatok kanila: Ang tanan nga makakita kanila magalingo-lingo sa ulo. ⁹Ug ang tanang mga tawo mangahadlok; Ug sila magamantala sa buhat sa Dios, Ug sa pagkamanggialamon magapalandong sila sa iyang buhat. ¹⁰Magakalipay ang mga matarung diha kang Jehova, ug modangup diha kaniya; Ug magahimaya ang tanang mga matul-id sa kasingkasing.

¹ Sa Sion ang pagdayeg nagahulat kanimo, Oh Dios; Ug nganha kanimo pagabuhaton ang panaad. ²Oh ikaw nga magapatalinghug sa pag-ampo, Nganha kanimo manuol ang tanan nga unod. ³Ang mga kasal-anan nagapadayon batok kanako: Mahitungod sa among mga kalapasan, ikaw magapasaylo kanila. ⁴Bulahan ang tawo nga imong pagapilion, ug pagapaduolon *mo nganha kanimo*, Nga siya magapuyo diha sa imong mga sawang: Mangabusog kami sa kaayohan sa imong balay, Ang imong balaan nga templo. ⁵Pinaagi sa mga butang nga makalilisang, ikaw magatubag

kanamo sa pagkamatarung, Oh Dios sa among kaluwasan, Ikaw nga mao ang paglaum sa tanang mga kinatumyan sa yuta, Ug kanila nga atua sa halayo sa ibabaw sa kadagatan:

⁶ Nga pinaagi sa iyang gahum nagapalig-on sa mga bukid, Sanglit gibaksan sa kusog; ⁷ Nga nagapahilum sa dinaguok sa kadagatan, Sa dinaguok sa ilang mga balud, Ug sa kaguliang sa mga katawohan. ⁸ Sila usab nga nanagpuyo sa mga kinatumyang bahin nangahadlok sa imong mga ilhanan: Ginahimo mo ang mga paggula sa kabuntagon ug sa kahaponon nga malipayon. ⁹ Ginadu-aw mo ang yuta, ug ginabisibisan mo kini, Sa hilabihan gayud gipatambok mo kini; Ang suba sa Dios napuno sa tubig: Nagatagana ikaw ug trigo kanila, sa diha nga giandam mo sa ingon ang yuta. ¹⁰ Ginabisibisan mo sa madagayaon gayud ang iyang mga tudling; Ginapahamutang mo ang mga tagaytay niini: Ginapahumok mo kini sa mga taligsik; Ginapanalanginan mo ang pagpanalingsing niini. ¹¹ Ikaw nagapurong-purong sa tuig uban sa imong mga kaayohan; Ug ang imong mga alagianan nagapatulo ug katambok. ¹² Nanagpanulo sila sa ibabaw sa mga sibsibanan sa kamingawan; Ug ang kabungtoran ginabaksan sa kalipay. ¹³ Ang mga sibsibanan ginabistihan sa mga panon sa carnero; Ang kawalogan usab ginatabonan sa mga trigo; Nanagsinggit sila sa kalipay, sila usab nanag-awit.

¹ Managhimo kamo ug usa ka malipayong kagahub ngadto sa Dios, tibook nga yuta: ² Awita ninyo ang himaya sa iyang ngalan: Himoa ninyo nga mahimayaon ang iyang pagdayeg. ³ Ingna ninyo ang Dios: Pagkamakalilisang ang imong mga buhat! Pinaagi sa kadaku sa imong gahum ang imong mga kaaway managyukbo sa ilang kaugalingon nganha kanimo, ⁴ Ang tibook nga yuta magasimba kanimo, Ug magaawit nganha kanimo; Sila magaawit alang sa imong ngalan. (Selha) ⁵ Umari, ug tuman-aw kamo sa mga buhat sa Dios; *Siya* makalilisang sa iyang mga ginabuhat nganha sa mga anak sa mga tawo. ⁶ Ang dagat gihimo niya nga yuta nga mamala; Nanagpanabok sila sa suba nga nanagtiniil: Didto nanagkalipay kita diha kaniya. ⁷ Siya nagahari pinaagi sa iyang gahum sa walay katapusan; Ang iyang mga mata naniid sa mga nasud: Dili unta magmapahitas-on ang mga masukihon sa ilang kaugalingon. (Selah)

⁸ Oh dayega ninyo, mga katawohan, ang atong Dios, Ug himoa nga madungog ang tingog sa pagdayeg kaniya; ⁹ Siya mao ang nagakupot sa kinabuhi sa atong kalag, Ug dili motugot nga ang atong mga tiil matarug. ¹⁰ Kay gisulayan mo kami, Oh Dios: Imo kami nga gisulayan, ingon sa pagsulay ug salapi. ¹¹ Gisulod mo kami sa pukot; Gibutangan mo ug lulan nga masakit ang among mga hawak. ¹² Ikaw nagtugot sa mga tawo sa pagkabayo sa ibabaw sa among mga ulo; Minglabang kami sa kalayo ug sa tubig; Apan ikaw nagdala kanamo ngadto sa usa ka dapit sa kadagaya.

¹³ Mosulod ako sa imong balay uban ang mga halad-nga-sinunog; Magabayad ako kanimo sa akong mga panaad, ¹⁴ Nga gipamulong sa akong mga ngabil, Ug gisulti sa akong baba, sa diha ako sa kalisdanan. ¹⁵ Mga halad-nga-sinunog sa mga pinatambok, igahalad ko kanimo, Nga adunay incienso sa mga lakeng carnero: Magahalad ako ug mga lakeng vaca uban sa mga kanding. (Selah) ¹⁶ Umari, ug patalinghug, ngatanan kamo nga nangahadlok sa Dios, Ug igapahayag ko *kaninyo* ang gibuhay niya alang sa akong kalag. ¹⁷ Kaniya mitu-aw ako sa akong baba, Ug gidayeg siya sa akong

dila. ¹⁸Kong sa akong kasingkasing nagapalandong ako sa kadautan, Ang Ginoo dili magapatalinghug *kanako* : ¹⁹Apan sa pagkamatuod ang Dios nagpatalinghug; Gidungog niya ang tingog sa akong pag-ampo. ²⁰Dalayegon ang Dios, Nga wala magsalikway sa akong pag-ampo, Ni sa iyang mahigugmaong-kalolot gikan kanako.

¹ *Oh* Dios magmaloloy-on ka kanamo, ug panalangini kami, *Ug* pasidlaka ang iyang nawong sa ibabaw namo; (Selah. ²Aron pagailhon sa ibabaw sa yuta ang imong dalan, Ang imong kaluwasan sa taliwala sa mga nasud. ³Padayega kanimo ang mga katawohan, Oh Dios; Padayega kanimo ang mga katawohan nga tanan. ⁴Oh himoa nga ang mga nasud managmaya ug manag-awit sa kalipay; Kay pagahukman mo ang mga katawohan sa matul-id, Ug pagaharian mo ang mga nasud sa ibabaw sa yuta. (Selah. ⁵Padayega kanimo ang mga katawoha, Oh Dios; Padayega ang tanang mga katawohan kanimo. ⁶Ang yuta nagahatag sa iyang bunga; Ang Dios, bisan ang atong kaugalingong Dios, magapanalangin kanato. ⁷Ang Dios magapanalangin kanato; Ug ang tanang mga kinatumyan sa yuta mangahadlok kaniya.

¹ Motindog unta ang Dios, pagapatlaagon unta ang iyang mga kaaway; Mangalagiw usab unta gikan sa iyang atubangan kadtong nanagdumot kaniya. ²Ingon sa aso nga ginapalid, pagapapahawaon mo sila: Ingon sa tao nga matunaw sa atubangan sa kalayo, Mao man ang pagkahanaw sa mga dautan diha sa presencia sa Dios. ³Apan papaglipaya ang mga matarung; papaghimayaa sila sa atubangan sa Dios: Oo, papagmayaa sila uban sa kalipay. ⁴Manag-awit *kamo* sa Dios, manag-awit *kamo* ug mga pagdayeg sa iyang ngalan: Pagbutang ug usa ka dalan alang kaniya nga molabay ngadto sa mga kamingawan; Si Jehova mao ang iyang ngalan; ug managhimaya kamo sa atubangan niya. ⁵Amahan sa mga ilo, ug maghuhukom sa mga balong babaye, Mao ang Dios nga anaa sa iyang balaang puloy-anan. ⁶Ang Dios nagapapuyo sa mga nanag-inusara *tingub* sa panimalay: Siya nagapagula sa mga binilanggo ngadto sa kauswagan; Apan ang mga masukihon managpuyo sa yuta nga uga.

⁷ *Oh* Dios, sa pag-una nimo sa atubangan sa imong katawohan, Sa pagpanaw mo latas sa kamingawan; (Selah. ⁸Ang yuta mikurog, Ang mga langit mipaulan usab diha sa presencia sa Dios: Kadtong Sinai *mikurog* diha sa presencia sa Dios, ang Dios sa Israel. ⁹Ikaw, Oh Dios, nagpadala ug daghang ulan, Ikaw nagpalig-on sa imong panulondon, sa diha nga kini naluya na. ¹⁰Ang imong katilingban nagpuyo didto: Ikaw, Oh Dios, nagtagana gikan sa imong kaayo alang sa mga kabus. ¹¹Ang Ginoo nagahatag sa pulong: Ang kababayan-an nga nanagmantala sa mga balita, maoy usa ka dakung panon. ¹²Ang mga hari sa kasundalohan nanagpangalagiw, sila nanagpangalagiw; Ug ang *babaye* nga nahabilin sa balay nagabahin sa inagaw. ¹³Sa diha nga magahigda kamo sa taliwala sa mga toril sa carnero, *Kini maingon* sa mga pako sa usa ka salampati nga sinapawan sa salapi, Ug ang iyang mga dagang uban sa madalag nga bulawan. ¹⁴Sa panahon nga patlaagon sa

Makagagahum ang mga hari dinha, *Maingon niadto sa diha nga* kini naputi ingon sa nieve sa Salmon.

¹⁵ Ang usa ka bukid sa Dios mao ang bukid sa Basan; Bukid nga hataas ang bukid sa Basan.

¹⁶Ngano nga nagtan-aw kamo nga may pagtamay, *Oh* kamo nga mga bukid nga hatag-as, Niining bukid nga gitinguha sa Dios alang sa iyang puloy-anan? Oo, si Jehova magapuyo *niini* sa walay katapusan. ¹⁷Ang mga carro sa Dios may kaluhaan ka libo, bisan linibo sa mga linibo: Ang Ginoo anaa sa taliwala nila, *maingon didto* sa Sinai, diha sa balaang puloy-anan. ¹⁸Ikaw mikayab sa itaas, ikaw mipagula sa mga binihag; Midawat ka ug mga gasa sa taliwala sa mga tawo, Oo, *sa taliwala* sa mga masukihon usab, aron magapuyo si Jehova nga Dios *uban kanila*. ¹⁹Dalayegon ang Ginoo nga sa matag-adlaw nagapas-an sa atong palas-anon, Bisan ang Dios nga mao ang atong kaluwasan. (Selah ²⁰Ang Dios maoy usa ka Dios sa mga kaluwasan alang kanato: Ug kang Jehova nga Ginoo iya ang kagawasan gikan sa kamatayon. ²¹Apan ang Dios magahampak pinaagi sa ulo sa iyang mga kaaway, Ang buhokan nga alimpulo sa nagalakaw anaa gihapon sa iyang kasal-anan.

²² Ang Ginoo miingon: Gikan sa Basan pagapabalikon ko pagusab, Pagapabalikon ko *sila* pag-usab gikan sa kahiladman sa dagat; ²³Aron pagadugmokon mo *sila, tinuslob* ang imong tiil diha sa dugo, Aron ang dila sa imong mga iro makabaton sa ilang bahin gikan sa *imong* mga kaaway. ²⁴Nakita nila ang imong mga pagpanaw, Oh Dios, Bisan ang mga pagpanaw sa akong Dios, sa akong Hari, ngadto sa balaang puloy-anan. ²⁵Ang mga mag-aawit nanag-una, ang mga magtotogtog nanagsunod, Sa kinataliwad-an sa mga dalaga nga nanagpatunog sa mga magagmayng tambor. ²⁶Da gon ninyo ang Dios sulod sa mga katilingban, Bisan ang Ginoo, *kamo nga anaa* sa tuboran sa Israel. ²⁷Didto anaa ang batan-ong Benjamin nga ilang punoan, Ang mga principe sa Juda *ug* ang ilang mga magtatambag, Ang mga principe sa Zabulon, ang mga principe sa Nephtali. ²⁸Ang imong Dios nagsugo sa imong kusog; Palig-ona, Oh Dios, kadtong imong gibuhad alang kanamo. ²⁹Tungod sa imong templo didto sa Jerusalem Ang mga hari managdala ug mga gasa nganha kanimo. ³⁰Badlonga ang mananap nga ihalas sa mga tangbo, Ang panon sa mga lakeng vaca, uban sa mga nating vaca sa mga katawohan, Nga nagatamak sa mga tinibook nga salapi: Iyang gipatlaag ang mga katawohan nga nagakalipay sa gubat. ³¹Moanhi ang mga principe gikan sa Egipto; Ang Ethiopia magadali sa pagbayaw sa iyang mga kamot ngadto sa Dios.

³² Pag-awit kamo ngadto sa Dios, kamong mga gingharian sa yuta: Oh pag-awit kamo ug mga pagdayeg ngadto sa Ginoo; (Selah) ³³Alang kaniya nga nagasakay sa ibabaw sa mga langit sa kalangitan, nga gikan pa sa karaang panahon; Ania karon, nagahatag siya sa iyang tingog, usa ka gamhanang tingog. ³⁴Ipahinungod ninyo ang kalig-on ngadto sa Dios: Ang iyang pagkahalandon anaa sa ibabaw sa Israel, Ug ang iyang gahum anaa sa kapanganuran. ³⁵Oh Dios, *ikaw* makalilisang gikan sa imong mga balaang dapit: Ang Dios sa Israel, siya nagahatag ug kusog ug gahum ngadto sa *iyang* katawohan. Dalayegon ang Dios.

¹ Luwasa ako, Oh Dios; Kay ang mga tubig misalanap hangtud sa akong kalag. ²Nahaunlod ako sa yanang nga halalum, diin dili mahimo ang pagtindog: Nahidangat ako ngadto sa halalum nga mga tubig, diin ang mga baha minglunop kanako. ³Naluya ako sa akong pagtu-aw; nauga na ang akong totonlan: Ang akong mga mata nahalap na samtang nagahulat ako sa akong Dios. ⁴Sila nga nanagdumot kanako sa walay gipasikaran labi pang daghan kay sa mga buhok sa akong ulo: Sila nga buot molaglag kanako, sanglit akong mga kaaway nga sa walay hinungdan, mga gamhanan man: Kadtong wala nako kuhaa, kinahanglan akong igauli. ⁵Oh Dios, ikaw nasayud sa akong mga kabuangan; Ug ang akong mga sala wala matago gikan kanimo. ⁶Ayaw itugot nga sila nga nanaghulat kanimo mahamutang sa kaulaw pinaagi kanako, Oh Ginoong Jehova sa mga panon: Ayaw itugot nga mawad-an sa kadungganan *pinaagi kanako* kadtong mga nanagpangita kanimo, Oh Dios sa Israel. ⁷Tungod sa *gugma* alang kanimo nag-antus ako ug pagtamay; Ang kaulaw nagtabon sa akong nawong. ⁸Nahimo ako nga dumuloong sa akong mga kaigsoonan, Ug usa ka nahamulag sa mga anak sa akong inahan. ⁹Kay ang pagpaningkamot sa imong balay naglamoy kanako; Ug ang mga pagpakaulaw nila nga nanagpakaulaw kanimo nangahulog sa ibabaw nako. ¹⁰Sa diha nga ako naghilak, ug *nagcastigo* sa akong kalag uban ang pagpuasa, Kadto maoy alang sa pagtamay kanako. ¹¹Sa diha nga gihimo ko ang sako nga akong bisti, Ako nahimo nga usa ka pagya nila. ¹²Sila nga nanaglingkod sa ganghaan nagsulti *mahatungod* kanako; Ug *ako mao* ang awit sa mga palahubog. ¹³ apan mahitungod kanako, ang akong pag-ampo anha kanimo, Oh Jehova, sa panahon nga nahamut-an: Oh Dios, sa kadagaya sa imong mahigugmaong-kalolot, Tubaga ako diha sa kamatuoran sa imong kaluwasan. ¹⁴Luwasa ako gikan sa yanang, ug ayaw itugot nga ako mahiunlod: Pagagawason mo ako gikan kanila nga nanagdumot kanako, ug gikan sa mga halalum nga mga tubig. ¹⁵Ayaw ako pag-ipabanlas sa baha sa tubig, Ni ipalamoy mo ako sa kahiladman; Ug ayaw pag-ipatak-um kanako ang baba sa gahong. ¹⁶Tubaga ako, Oh Jehova; kay ang imong mahigugmaong-kalolot maayo man: Sumala sa gidaghanon sa imong mga malomong kalooy, molingi ka kanako. ¹⁷Ug ayaw pagtagoi ang imong nawong gikan sa imong alagad; Kay ania ako sa kagul-anan; tubaga ako sa madali. ¹⁸Pahaduol ka sa akong kalag, ug tubson mo kini: Lukaton mo ako tungod sa akong mga kaaway. ¹⁹Ikaw nahibalo pagpakaulaw kanako, ug sa akong kaulaw, ug sa akong pagkatinamay: Sa atubangan mo anaa ang tanan ko nga mga kaaway. ²⁰Ang pagpakaulaw nakadugmok sa akong kasingkasing; ug ako natugob sa mga kasub-anan: Ug nangita ako ug uban nga malooy kanako, apan walay mausa; Ug sa mga maglilipay, apan wala akoy hingkaplagan. ²¹Kanako nanaghatag sila usab ug apdo nga akong pagakan-on; Ug sa akong kauhaw gihatagan ako nila ug suka nga pagaimnon.

²² Himoa ang ilang lamesa sa atubangan nila nga usa ka bitik; Ug sa diha nga anaa sila sa pakigdait, *himoa kini nga usa ka lit-ag*. ²³Pangitngiti ang ilang mga mata aron sila dili makakita; Ug himoa nga magapadayon ang ilang mga hawak sa pagkurog. ²⁴Ibubo sa ibabaw nila ang imong kaligutgut, Ug himoa nga ang kabangis sa imong kasuko makaagpas kanila. ²⁵Himoa nga ang ilang puloy-anan mabiniyaan; Ayaw itugot nga may magapuyo sa ilang mga balong-balong. ²⁶Kay ilang gilutos siya nga imong gihampak; Ug gisugilon nila ang kasakit niadtong mga gisamaran mo.

²⁷Idugang ang kasal-anan ngadto sa ilang kasal-anan; Ug ayaw sila padangata diha sa imong pagkamatarung. ²⁸Ipapapas sila gikan sa basahon sa kinabuhi, Ug *sila* dili ipasulat lakip sa mga matarung. ²⁹Apan ako kabus ug masulob-on: Itugot, Oh Dios, nga ang imong kaluwasan magabayaw kanako sa itaas.

³⁰Pagadayegon ko ang ngalan sa Dios uban sa usa ka awit, Ug pagapadakuon siya uban sa pagpasalamat. ³¹Ug kini makapahamuot kang Jehova labi pa kay sa usa ka *halad* nga vaca, *Kun* usa ka lakeng vaca nga adunay mga sungay ug mga kuko. ³²Ang mga maaghup nakakita niini, ug nangalipay *sila* : Kamo nga nanagpangita sa Dios, buhia ang inyong kasingkasing. ³³Kay si Jehova nagapatalinghug sa mga hangul, Ug wala magtamay sa iyang mga binilanggo. ³⁴Padayega kaniya ang langit ug ang yuta, Ang kadagatan, ug ang tanang mga nagalihok diha kanila. ³⁵Kay ang Dios magaluwas sa Sion ug magatukod sa mga ciudad sa Juda; Ug sila managpuyo didto ug manag-iyang niini. ³⁶Ug ang kaliwat usab sa iyang mga ulipon magapanunod niini; Ug sila nga nahigugma sa iyang ngalan managpuyo didto.

¹ *Pagdali* , Oh Dios, sa pagluwas kanako; Pagdali, sa pagtabang kanako, Oh Jehova. ²Ipatugyan sila sa kaulawan ug ipalibug Kadtong nanagpangita sa akong kalag: Pasibuga sila ug ipadala ngadto sa kaulawan Kadtong malipay sa akong kadaut. ³Pasibuga sila tungod sa ilang kaulaw Kadtong nagaingon, Aha! Aha! ⁴Tugoti nga kadtong tanan nga nanagpangita kanimo managkalipay ug managmaya diha kanimo; Ug kadtong mga nahigugma sa imong kaluwasan magapadayon sa pag-ingon, Pagapadakuon ang Dios. ⁵Apan ako kabus ug hangul; Dumali ka kanako, Oh Dios, Ikaw mao ang akong katabang ug ang akong mamamawi; Oh Jehova, ayaw paglangan.

¹ Kanimo, Oh Jehova, modangup ako: Ayaw gayud ako itugyan sa kaulawan. ²Luwasa ako diha sa imong pagkamatarung, ug bawia ako: Ikiling kanako ang imong igdulungog, ug luwasa ako. ³Himoa nga ikaw maoy puloy-anan ko nga bato, diin ako modangup sa kanunay: Ikaw naghatag ug sugo aron sa pagluwas kanako; Kay ikaw mao ang akong bato ug ang akong kuta. ⁴Bawia ako, Oh Dios ko, gikan sa kamot sa dautan, Gikan sa kamot sa dili-matarung ug walay-puangod nga tawo. ⁵Kay ikaw ang akong paglaum, Oh Ginoong Jehova: *Ikaw mao* ang akong pagsalig sukad pa sa akong pagkabatan-on. ⁶Pinaagi kanimo nasapnay ako gikan sa tagoangkan; Ikaw mao ang nagkuha kanako gikan sa ginhawahan sa akong inahan: Ang akong pagdayeg magapadayon gihapon kanimo. ⁷Ako maingon sa usa ka katingalahan sa daghan; Apan ikaw mao ang akong dalangpanan nga malig-on. ⁸Ang akong baba mapuno sa pagdayeg kanimo, Ug sa pagpasidungog kanimo sa tibook nga adlaw. ⁹Ayaw ako pag-isalikway sa panahon sa pagkatigulang; Ayaw ako pagbiyai sa diha nga ang akong kusog maluya na. ¹⁰Kay ang akong mga kaaway nanagsulti mahatungod kanako; Ug sila nga nanagpaniid sa akong kalag nanagpakitambag sa tingub, ¹¹Nga nagaingon: Ang Dios mibiya kaniya: Lutosa ug dakpa siya; kay walay bisan usa nga moluwas *kaniya* . ¹²Oh Dios, ayaw

pagpahalayo gikan kanako; Oh Dios ko, pagdali sa pagtabang kanako. ¹³Ipatugyan sila sa kaulawan ug ipaut-ut kadtong mga kaaway sa akong kalag; Pataboni sa kaulaw ug sa pagkatalamayon kadtong nanagpangita sa akong kadaut.

¹⁴Apan ako magapadayon sa paglaum, Ug magadugang gayud ang akong pagdayeg kanimo. ¹⁵Ang akong baba magamantala sa imong pagkamatarung, Ug sa imong kaluwasan sa tibook nga adlaw, Kay wala ko mahibaloi ang mga isip *niini*. ¹⁶Moanha ako uban sa mga gamhanang buhat sa Ginoong Jehova: Magahisgut ako sa imong pagkamatarung, bisan sa imo lamang. ¹⁷Oh Dios, gitudloan mo ako sukad pa sa akong pagkabatan-on; Ug hangtud karon ginapahayag ko ang imong mga katingalahang buhat. ¹⁸Oo, bisan sa diha nga matigulang na ako ug maubanon, Oh Dios, ayaw ako pagbiyai, Hangtud nga ikamantala ko ang imong kusog ngadto sa *sunod* nga kaliwatan, Ang imong gahum ngadto sa tagsa-tagsa nga moanhi. ¹⁹Ang imong pagkamatarung usab, Oh Dios, hataas kaayo; Ikaw nga nagabuhat ug mga dagkung butang, Oh Dios, kinsa ba ang ingon kanimo? ²⁰Ikaw, nga nagapakita kanamo ug daghan ug masakit nga mga kagul-anan, Pagabuhion mo kami pag-usab, Ug magapabangon kanamo pagusab gikan sa kahiladman sa yuta. ²¹Dugangan mo ang akong pagkadaku, Ug lingia pag-usab ug lipaya ako. ²²Magadayeg usab ako kanimo uban ang salterio, *Bisan* ang imong kamatuoran, Oh akong Dios: Kanimo magaawit ako ug mga pagdayeg uban sa alpa, Oh ikaw nga Balaan sa Israel. ²³Ang akong mga ngabil magahugyaw sa kalipay sa diha nga magaawit ako ug mga pagdayeg kanimo; Ug ang akong kalag nga gitubos mo. ²⁴Ang dila ko usab magasulti sa imong pagkamatarung sa tibook nga adlaw; Kay nabutang sila sa kaulaw, kay sila gilibug, kadtong nanagpangita sa akong kadaut.

¹ Ihatag sa hari ang imong mga paghukom, Oh Dios, Ug ang imong pagkamatarung sa anak sa hari.

² Siya sa pagkamatarung magahukom sa imong katawohan, Ug sa justicia sa imong mga kabus. ³Ang kabukiran magadala ug pakigdait sa katawohan, Ug ang kabungtoran, diha sa pagkamatarung. ⁴Pagahukman niya ang mga kabus sa katawohan, Pagaluwason niya ang mga anak sa mga hangul, Ug magadugmok sa malupigon. ⁵Mangahadlok sila kanimo samtang nagalungtad pa ang adlaw, Ug samtang *usab* ang bulan nagapadayon sa tanang mga kaliwatan. ⁶Mokunsad siya ingon sa ulan sa ibabaw sa balili nga nagalab, Ingon sa taligsik nga nagabisibis sa yuta. ⁷Sa iyang mga adlaw molambo ang mga matarung, Ug ang kadagaya sa pakigdait, hangtud nga ang bulan mahanaw na. ⁸Magagahum usab siya gikan sa dagat ngadto sa *laing* dagat, Ug gikan sa Suba ngadto sa mga kinatumyan sa yuta. ⁹Sila nga nanagpuyo sa kamingawan moyukbo sa atubangan niya; Ug ang iyang mga kaaway magatilap sa abug: ¹⁰Ug ang mga hari sa Tarsis ug ang mga kapupud-an magahatag ug buhis: Ang mga hari sa Sheba ug sa Seba magahatag ug mga gasa. ¹¹Oo, ang tanang mga hari managluhod sa atubangan niya; Manag-alagad kaniya ang tanang mga nasud. ¹²Kay siya magaluwas sa hangul sa diha nga siya magatu-aw, Ug ang kabus, nga walay makatabang. ¹³Siya malooy sa kabus ug sa hangul, Ug ang mga kalag sa mga hangul iyang pagaluwason. ¹⁴Pagaluwason

niya ang ilang kalag gikan sa pagdaugdaug ug sa paglupig; Ug hamili ang ilang dugo sa iyang pagtan-aw: ¹⁵Ug mabuhi sila; ug kaniya igahatag ang bulawan sa Sheba: Ug ang mga tawo magapadayon sa pag-ampo alang kaniya; Magapadayon sila sa pagdayeg kaniya sa tibook nga adlaw. ¹⁶Adunay daghang trigo sa yuta sa tumoy sa kabukiran; Ang bunga niini magatabyog sama sa Libano: Ug sila *nga anaa* sa ciudad magalambo sama sa balili sa yuta. ¹⁷Ang iyang ngalan molungtad sa walay katapusan; Ang iyang ngalan magapadayon ingon nga nagapadayon pa ang adlaw: Ug ang mga tawo mabulahan diha kaniya; Ug ang tanang kanasuran motawag kaniya nga malipayon.

¹⁸Dalayegon si Jehova nga Dios, ang Dios sa Israel, Nga mao lamang ang nagabuhat sa mga katingalahang butang: ¹⁹Ug dalayegon ang iyang mahimayaong ngalan sa walay katapusan; Ug pagapun-on ang tibook nga yuta sa iyang himaya. Hinaut unta, ug Hinaut unta. ²⁰Ang mga pag-ampo ni David ang anak nga lalake ni Isai natapus na.

¹ Sa pagkamatuod ang Dios mao ang maayo sa Israel, *Bisan* kanila nga mga ulay ug kasingkasing. ²Apan alang kanako, daw mahidalinas na ang akong mga tiil; Diriyut na mahiligas ang akong mga lakang. ³Kay nasina ako sa mga palabilabihon, Sa diha nga natan-aw ko ang kauswagan sa mga dautan. ⁴Kay walay mga kahapdos ang ilang kamatayon; Apan hinonoa ang ilang kusog nagapadayon. ⁵Sila wala sa kalisdanan ingon sa *uban* nga mga tawo; Ni sila gihampak sama sa *ubang* mga tawo. ⁶Busa ang palabilabi maingon sa kulentas sa ilang liog; Ang pagpanlupig nasul-ob kanila ingon sa usa ka bisti. ⁷Ang ilang mga mata nagbudlat sa katambok: Ang anaa kanila labaw sa kay sa ikatagbaw sa pangandoy sa kasingkasing. ⁸Nanagyubit sila, ug diha sa kadautan nanaglituk *sila* ug pagdaugdaug: Nanagsulti sila nga mapahitas-on. ⁹Ginapatunong nila ang ilang mga baba ngadto sa kalangitan, Ug ang ilang dila nagasuroy latas sa yuta. ¹⁰Tungod niana ang iyang katawohan mingbalik dinhi; Ug ang mga tubig sa usa ka copa nga puno gititi nila. ¹¹Ug sila nagaingon: Unsaon sa pagkahibalo sa Dios? Ug aduna bay kahibalo ang Hataas Uyamut? ¹²Ania karon, kini mao ang mga dautan; Ug, sanglit anaa kanunay sa kasayon, sila ming-uswag sa mga bahandi. ¹³Sa pagkamatuod kawang lamang ang paghinlo ko sa akong q2 kasingkasing, Ug ang paghunaw sa akong mga kamot sa pagka-inocente; ¹⁴Kay gihampak ako sa tibook nga adlaw, Ug gicastigo sa matag-buntag.

¹⁵Kong nag-ingon pa unta ako: Magasulti ako niini: Ania karon, ako nagmabudhion sa kaliwatan sa imong mga anak. ¹⁶Sa diha nga naghunahuna ako unsaon ko sa pagkahibalo niini, Kini mahapdos kaayo nga *buhat* alang kanako; ¹⁷Hangtud nga miadto ako sa balaang puloy-anan sa Dios, Ug nagpamalandong sa katapusan nilang sangputanan. ¹⁸Sa pagkamatuod gayud gibutang mo sila sa mga dapit nga madanglog: Gisalikway mo sila ngadto sa pagkalaglag. ¹⁹Naunsa nga sa pagkadali sila nahimong usa ka awa-aw! Nangaut-ut gayud sila uban ang mga kalisang. ²⁰Ingon sa usa ka damgo sa diha nga ang usa *ka tawo* mahagmata, Ingon niini, Oh Ginoo, sa diha nga ikaw mahagmata, pagatamayon mo ang ilang larawan.

²¹ Kay gisakit ang akong kalag, Ug ako mibati ug kangutngut sa akong kasingkasing: ²²Pagkamabangis nako, ug pagkaburong; *Ingon* sa usa ka mananap ako sa atubangan mo. ²³Bisan pa niana, ako ania gihapon uban kanimo: Gikuptan mo ang too ko nga kamot. ²⁴Ikaw magamando kanako uban sa imong pagtambag, Ug sa ulahi pagadawaton mo ako sa himaya. ²⁵Kinsa may ako sa langit *kondili ikaw da ?* Ug walay bisan kinsa dinhi sa ibabaw sa yuta nga akong gitinguha gawas kanimo. ²⁶Ang akong unod ug ang akong kasingkasing nangaluya; Apan ang Dios mao ang kalig-on sa akong kasingkasing, ug ang akong bahin sa walay katapusan. ²⁷Kay ania karon, sila nga nanagpahalayo gikan kanimo mangahanaw: Imong gilaglag silang tanan nga nanagpakighilawas, nga *mingbulag* gikan kanimo. ²⁸Apan maayo alang kanako ang pagpahaduol ngadto sa Dios: Ang Ginoo nga si Jehova gihimo ko nga akong dalangpanan, Aron isugilon ko ang tanan mong mga buhat.

¹ Oh Dios, ngano nga gisalikway mo *kami* sa walay katapusan? Ngano ba nga nag-aso ang imong kapungot batok sa mga carnero sa imong sibsibanan? ²Hinumdumi ang imong katilingban nga imong nasapol sa kakaraan, Nga imong gitubos aron mahimo nga banay sa panulondon mo; *Ug* niining bukid sa Sion, nga imong ginapuy-an. ³Sakwata ang imong mga tiil ngadto sa mga pagkalaglag nga walay katapusan, Sa tanang mga kadautan nga gibuhat sa kaaway didto sa balaang puloy-anan. ⁴Ang imong mga kabatok nananggulob diha sa kinataliwad-an sa imong katigumanan; Gibutang nila ang ilang mga bandila aron mahimong mga ilhanan. ⁵Sila nanag-ingon sa mga tawo nga nanagpahitaas Mga wasay sa ibabaw sa usa ka masiut nga kakahoyan. ⁶Ug karon ang tanang mga buhat nga kinulit niana Ilang gipanagdugmok uban sa wasay ug sa mga pakang. ⁷Ilang gisunog sa kalayo ang imong balaang puloy-anan; Ilang gipasipalahan ang dapit-nga-puloy-anan sa imong ngalan *pinaagi sa pagpukan niini* ngadto sa yuta. ⁸Nanag-ingon sila sa ilang kasing-kasing: Pagalaglagon nato sila sa tingub: Gisunog nila ang tanang mga sinagoga sa Dios nga didto sa yuta. ⁹Wala nato makita ang atong mga ilhanan: Wala nay usa nga manalagna; Ni may mausa sa taliwala nato nga nahibalo hangtud anus-a. ¹⁰Hangtud ba anus-a, Oh Dios, nga ang kabatok magatamay? Magapasipala ba ang kaaway sa imong ngalan sa walay katapusan? ¹¹Ngano ba nga gitagoan mo ang imong kamot, bisan ang too mong kamot? *Laksi-a kini* gikan sa imong sabakan ug ut-uta *sil*

¹² Bisan pa ang Dios mao ang akong Hari sa kakaraan, Nagabuhat ug kaluwasan diha sa kinataliwad-an sa yuta. ¹³Imong gibahin ang dagat pinaagi sa imong kusog: Imong gidugmok ang mga ulo sa mga mananap sa mga tubig. ¹⁴Gidugmok mo ang mga ulo sa leviathan; Imong gihatag siya nga kalan-on sa katawohan nga nanagpuyo sa kamingawan ¹⁵Imong gipabuswak ang tinubdan ug ang baha: Gipauga mo ang mga suba nga mabaskug. ¹⁶Imo ang adlaw ug imo usab ang gabii: Imong giandam ang kahayag ug ang adlaw. ¹⁷Gipahamutang mo ang tanang mga utlanan sa yuta: Ang panahon sa ting-init ug katugnaw gibuhat mo.

¹⁸ Hinumdumi kini, nga ang kaaway nagpakaulaw, Oh Jehova, Ug nga ang buangbuang nga katawohan nagpasipala sa imong ngalan. ¹⁹Oh ayaw itugyan sa mga mananap nga ihalas ang kalag sa imong tukmo: Ayaw hikalimti ang kinabuhi sa imong mga kabus sa walay katapusan. ²⁰Tahuron mo ang tugon; Kay ang mga dapit nga mangitngit sa yuta napuno sa mga puloy-anan sa pagpanlupig. ²¹Oh dili mo itugot nga ang gidaug-daug magabalik sa kaulawan: Papagdayega ang mga kabus ug ang mga hangul sa imong ngalan. ²²Tumindog ka, Oh Dios, labani ang imong kaugalingong katungod: Hinumdumi giunsa sa buangbuang nga tawo ang pagtamay kanimo sa tibook nga adlaw. ²³Ayaw hikalimti ang tingog sa imong mga kabatok: Ang kasaba niadtong mga mingtindog batok kanimo nagasaka sa kanunay.

¹ Magapasalamat kami kanimo, Oh Dios; Magapasalamat kami, tungod kay haduol ang imong ngalan: Ang mga tawo nanagsugilon mahitungod sa imong mga katingalahang buhat. ²Sa diha nga hipalgan ko ang natudlong panahon, Magahukom ako sa katul-id gayud. ³Gilaglag ang yuta ug ang iyang mga pumoluyo didto: Ginapatindog ko na ang mga haligi niini. (Selah) ⁴Miingon ako sa mga mapahitason: Dili kamo magbuhat sa palabilabi; Ug sa *tawong* dautan: Dili mo pagpatindogon ang sungay: ⁵Dili ninyo pagpatindogon sa itaas ang inyong sungay; Dili kamo managsulti nga pinagahi ang liog.

⁶ Kay dili gikan sa silangan, ni sa kasadpan, Ni gikan pa sa habagatan, *magagikan* ang pagbayaw sa itaas. ⁷Apan ang Dios mao ang maghuhukom: Pagapaubson niya ang usa, ug pagabayawon *niya* ang usa. ⁸Kay diha sa kamot ni Jehova adunay usa ka copa, ug ang vino nagabula; Kini napuno sa *mapait nga* simbog, ug gikan niini magahowad siya: Sa pagkamatuod ang mga nalug niana, pagati-tion sa tanang mga *tawong* dautan sa yuta, ug pagaimnon nila. ⁹Apan ako magamantala sa walay katapusan, Magaawit ako ug mga pagdayeg sa Dios ni Jacob. ¹⁰Pagabunggoon ko ang tanang mga sungay sa mga *tawong* dautan; Apan ang mga sungay sa mga matarung pagabayawon sa itaas.

¹ Ang Dios ginaila sa Juda: Sa Israel daku ang iyang ngalan. ²Sa Salem usab atua ang iyang tabernaculo, Ug ang iyang puloy-anan atua sa Sion. ³Didto gipamali niya ang mga udyong sa pana; Ang taming, ug ang espada, ug ang gubat. (Selah) ⁴Mahimayaon ikaw *ug* halangdon, Gikan sa kabukiran sa pangayam. ⁵Ang mga mabaskug sa kasingkasing gipangagawan, Sila nahinanok sa ilang pagkatulog; Ug walay bisan usa sa mga tawong kusgan nga nakakaplag sa ilang mga kamot. ⁶Sa imong pagbadlong, Oh Dios ni Jacob, Silang duruha, ang carro ug ang kabayo gipanghulog ngadto sa usa ka pagkatulog nga ikamatay.

⁷ Ikaw, bisan ikaw gayud, ang angay pagakahadlok; Ug kinsa man ang makabarug sa imong pagtan-aw sa diha nga sa makausa ikaw masuko? ⁸Gikan sa langit gipadungog *mo* ang paghukom; Ang yuta nahadlok, ug mihilum, ⁹Sa diha nga ang Dios mobangon sa paghukom, Aron sa pagluwas sa tanang mga maaghup sa yuta. (Selah) ¹⁰Sa pagkamatuod gayud ang kaligutgut sa tawo magadayeg

kanimo: Ang nahabilin sa imong kaligutgut imong igabakus sa ibabaw nimo. ¹¹Manaad, ug mamayad kamo kang Jehova nga inyong Dios: Padad-a ug mga gasa kadtong tanan nga nanaglibut ngadto kaniya nga takus pagakahadlok. ¹²Pagaputlon niya ang espiritu sa mga principe: Siya mao ang gikalisangan sa mga hari sa yuta.

¹ Sa akong tingog motu-aw ako sa Dios, Bisan ngadto sa Dios uban sa akong tingog; ug siya magapatalinghug kanako. ²Gipangita ko ang Ginoo sa adlaw sa akong kalisdanan: Akong gituy-od ang akong kamot sa kagabhion, ug wala maluya; Ang akong kalag nagdumili nga pagalipayon. ³Nahinumdom ako sa Dios, ug walay paghilum *sa pag-ampo* : Nag-agulo ako, ug nalumos ang akong espiritu. (Selah) ⁴Ikaw nagapugong sa akong mga mata nga nagatan-aw: Tungod sa hilabihan ko nga kalibog, wala ako makasulti. ⁵Gipalandong ko ang mga adlaw sa daang panahon, Ang mga katuigan sa mga panahon sa kakaraan. ⁶Nahanumdom ako sa akong awit sa kagabhion: Nagpakigsulti ako sa akong kaugalingong kasingkasing; Ug ang akong espiritu naghimo ug masingkamoton nga pagsusi. ⁷Magasalikway ba ang Ginoo sa walay katapusan? Ug dili na ba siya magmaloloy-on? ⁸Natiti na ba ang iyang mahigugmaong-kalolot sa walay katapusan? Natapus na ba niya sa iyang saad sa walay katapusan? ⁹Nahakalimot na ba ang Dios sa pagkamaloloy-on? Gilukban na ba niya sa iyang kasuko ang iyang mga malomong kalooy? (Selah) ¹⁰Ug ako miingon: Kini mao ang akong kasakitan; *Apan mahinumdom ako* sa mga tuig sa toong kamot sa Hataas Uyamut.

¹¹ Akong pagasaysayon ang mga buhat ni Jehova; Kay akong pagahinumduman ang imong mga kahibulongan sa kakaraan. ¹²Magapamalandong usab ako sa tanan mong mga buhat, Ug magayamyam ako sa tanan nga imong gihimo. ¹³Ang imong dalan, Oh Dios, anaa sa balaang puloy-anan: Kinsa ba ang daku nga dios nga sama sa Dios? ¹⁴Ikaw mao ang Dios nga nagabuhat ug mga katingalahan: Gipahayag mo sa mga katawohan ang imong kusog. ¹⁵Sa imong bukton giluwat mo ang imong katawohan, Ang mga anak ni Jacob ug ni Jose. (Selah) ¹⁶Ang katubigan nakakita kanimo, Oh Dios; Ang katubigan nakakita kanimo, sila nangahadlok: Ang mga kahiladman usab nangurog. ¹⁷Ang mga dag-um nanagyabo ug tubig; Ang mga langit nanagpadalugdog: Ang imong mga udyong usab mingpanaw sa halayong dapit. ¹⁸Diha sa mga alimpulos ang tingog sa imong dalugdog; Ang mga kilat minghayag sa kalibutan: Ang yuta mikurog ug miuyog. ¹⁹Diha sa dagat ang imong dalan, Ug ang imong mga alagianan diha sa dagkung mga tubig, Ug ang imong mga tunob wala maila. ²⁰Gimandoan mo ang imong katawohan sama sa usa ka panon sa carnero, Pinaagi sa kamot ni Moises ug ni Aaron.

¹ Patalinghugi, Oh akong katawohan, ang akong Kasugoan: Ikiling ninyo ang inyong mga igdulungog sa mga pulong sa akong baba. ²Pagabukhon ko ang akong baba sa usa ka samingay; Magasulti ako ug mga butang nga tinipigan sa kakaraan, ³Nga among nabati ug hingbaloan, Ug

gisugilon kanamo sa among mga amahan. ⁴Dili kami magatago kanila gikan sa ilang mga anak, Sa pagsugilon sa kaliwatan nga umalabut sa mga pagdayeg ni Jehova, Ug sa iyang kusog, ug sa iyang katingalahang mga buhat nga iyang gihimo. ⁵Kay siya nagtukod ug usa ka pagpamatuod kang Jacob, Ug nagbutang ug usa ka Kasugoan sa Israel. Nga gisugo niya ang among mga Amahan, Nga sila igapahibalo nila sa ilang mga anak; ⁶Aron ang kaliwatan nga umalabut mahibalo *kanila*, bisan ang mga anak nga mangatawo pa; Nga mobangon ug magasugilon *niini* sa ilang mga anak, ⁷Aron nga ibutang nila ang ilang paglaum sa Dios. Ug dili mahakalimot sa mga buhat sa Dios, Kondili magabantay sa iyang mga sugo, ⁸Ug dili unta sila mahisama sa ilang mga amahan, Usa ka malalison ug masukihon nga kaliwatan; Usa ka kaliwatan nga wala magtulid sa ilang kasingkasing, Ug kinsang espiritu wala magmatinumanon sa Dios.

⁹ Ang mga anak ni Ephraim, sanglit nasangkap sa hinagiban, ug nanagdala ug mga pana, Mingtalikod sila sa adlaw sa gubat. ¹⁰Wala nila pagbantayi ang tugon sa Dios, Ug nagdumili sa paglakaw sa iyang Kasugoan; ¹¹Ug nahakalimot sila sa iyang mga binuhatan, Ug sa iyang mga katingalahang buhat nga iyang gipakita kanila. ¹²Mga butang nga kahibulongan iyang gibuhat sa mga pagtan-aw sa ilang mga amahan, Didto sa yuta sa Egipto. sa kapatagan sa Soan. ¹³Gibahin niya ang dagat, ug iyang gipalatas sila; Ug iyang gipatindog ang mga tubig ingon sa usa ka pinundok. ¹⁴Sa adlaw usab gimandoan niya sila pinaagi sa usa ka panganod, Ug sa tibook nga gabii pinaagi sa usa ka kahayag sa kalayo. ¹⁵Gipikas niya ang mga pangpang sa kamingawan, Ug gipainum niya sila sa madagayaon ingon nga gikan sa mga kahiladman. ¹⁶Gikan sa mga pangpang usab mipabul-og siya ug mga tubod *sa tubig*, Ug gipaagay niya ang mga tubig ingon sa mga suba. ¹⁷Apan bisan pa niini, nanagpadayon sila sa pagpakasala batok kaniya, Aron sa pagsukol batok sa Hataas Uyamut didto sa kamingawan. ¹⁸Ug ilang gitintal ang Dios sa ilang kasingkasing Sa pagpangayo ug makaon sumala sa ilang tinguha. ¹⁹Oo, mingsulti sila batok sa Dios; Sila ming-ingon: Arang ba ang Dios makatagana ug usa ka lamesa dinhi sa kamingawan? ²⁰Ania karon, siya misuntok sa bato, sa pagkaagi nga ang mga tubig mingbaha, Ug ang mga sapa mingsalanap; Arang ba usab siya makahatag ug tinapay? Makatagana ba siya ug unod alang sa iyang katawohan? ²¹Busa si Jehova nakadungog, ug naligutgut; Ug gipasilaub ang usa ka kalayo batok kang Jacob, Ug ang kasuko usab misaka batok sa Israel; ²²Tungod kay sila wala motoo sa Dios, Ug wala mosalig sa iyang kaluwasan. ²³Bisan pa niana, iyang gisugo ang kalangitan sa itaas, Ug gibuksan *niya* ang mga pultahan sa langit; ²⁴Ug iyang gipaulan ang mana aron kan-on nila, Ug naghatag kanila ug makaon gikan sa langit. ²⁵Ang tawo mikaon sa tinapay sa makagagahum: Siya nagpadala kanila ug kalan-on sa pagkabusog. ²⁶Iyang gipahuros ang hangin sa timogan diha sa kalangitan; Ug pinaagi sa iyang gahum iyang gimandoan ang hangin sa habagatan. ²⁷Iyang gipaulan usab kanila ang unod ingon sa abug, Ug mga langgam nga pak-an ingon sa balas sa kadagatan; ²⁸Ug kini iyang gipatugpa sa kinataliwad-an sa ilang campo, Sa maglibut sa ilang mga puloy-anan. ²⁹Busa nangaon sila ug nangabusog kaayo; Ug gihatag niya ang ilang kaugalingong tinguha. ³⁰Wala kuhaa gikan kanila kadtong ilang gitinguha, Ang ilang kalan-on diha pa sa ilang mga baba, ³¹Sa diha nga ang kaligutgut sa Dios misaka batok kanila, Ug gipatay ang mga labing supang kanila, Ug gilaglag ang mga batan-on sa Israel. ³²Bisan

pa niini sila nanagpakasala gihapon, Ug wala managpanoo sa iyang mga katingalahang buhat.
³³Busa giut-ut niya ang ilang mga adlaw sa kakawangan, Ug ang ilang mga tuig sa mga kalisang.
³⁴Sa diha nga iyang gipatay sila, unya sila nanagpangita sa *Dios* ; Ug mingbalik sila ug nanagpangita nga masingkamoton sa Dios. ³⁵Ug sila nahinumdom nga ang Dios mao ang ilang bato, Ug ang Hataas Uyamut nga Dios mao ang ilang mamamawi. ³⁶Apan ilang giulo-ulohan siya pinaagi sa ilang baba, Ug sa ilang dila sila nanagbakak kaniya. ³⁷Kay ang ilang mga kasingkasing wala matul-id uban kaniya, Ni magmatinumanon sila sa iyang tugon. ³⁸Apan siya, sanglit maloloy-on, nagpasaylo sa *ilang* kasal-anan, ug wala niya paglaglaga *sila* : Oo, sa nakadaghan gipahilayo niya ang iyang kaligutgut, Ug wala niya pagpukawa ang bug-os niyang kasuko. ³⁹Ug nahinumdom siya nga sila mga unod lamang, Usa ka hangin nga lumalabay *lamang* ug dili na magabalik.

⁴⁰Unsang pagkasubsob nga sila mingsukol kaniya didto sa kamingawan, Ug mingpasubo kaniya didto sa kamingawan! ⁴¹Ug mingbalik sila pag-usab ug ilang gitintal ang Dios, Ug minghagit sa Maputli sa Israel. ⁴²Wala nila hinumdumi ang iyang kamot, Ni ang adlaw sa iyang pagtubos kanila gikan sa kabatok; ⁴³Giunsa niya sa pagpakita sa iyang mga ilhanan didto sa Egipto, Ug sa iyang mga katingalahan didto sa kapatagan sa Soan, ⁴⁴Ug naghimo nga dugo sa ilang mga suba, Ug sa ilang kasapaan, aron sila dili makainum. ⁴⁵Gipadala niya sa taliwala nila ang mga panon sa langaw, nga minglamoy kanila; Ug mga baki nga minglaglag kanila. ⁴⁶Iyang gihatag usab ang ilang mga abut ngadto sa mga hantatawo, Ug ang ilang mga kahago ngadto sa mga dulon. ⁴⁷Iyang gilaglag ang ilang kaparrasan pinaagi sa ulan-nga-yelo, Ug ang ilang mga sicomoro pinaagi sa yelo. ⁴⁸Gitugyan niya usab ang ilang kahayupan ngadto sa ulan-nga-yelo, Ug ang ilang mga panon sa carnero sa mainit nga mga liti. ⁴⁹Iyang gipadala sa ibabaw nila ang kabangis sa iyang kaligutgut, Kasuko, ug kapungot, ug kasamok, Usa ka panon sa mga manolonda nga dautan. ⁵⁰Nagbuhat siya ug usa ka dalan alang sa iyang kasuko; Wala niya sayloi ang ilang mga kalag gikan sa kamatayon, Kondili nga iyang gitugyan ang ilang mga kinabuhi sa kamatay, ⁵¹Ug gipamatay ang tanang mga panganay didto sa Egipto, Ang mga inunahan sa ilang kusog didto sa balong-balong ni Ham. ⁵²Apan iyang gipagula ang iyang kaugalingong katawohan sama sa mga carnero, Ug iyang gitultolan sila didto sa kamingawan sama sa usa ka panon. ⁵³Ug iyang gimandoan sila nga walay kabilinggan, sa pagkaagi nga sila wala mangahadlok; Apan ang dagat milumos sa ilang mga kaaway. ⁵⁴Ug iyang gidala sila ngadto sa utlanan sa iyang balaang puloy-anan, Niining bukira nga gidaug sa iyang toong kamot. ⁵⁵Gipapahawa usab niya ang mga nasud gikan sa ilang atubangan, Ug iyang gibahinbahin sila alang sa usa ka panulondon pinaagi sa mga utlanan, Ug gipapuyo niya sa ilang mga balong-balong ang mga banay sa Israel. ⁵⁶Bisan pa niini, ilang gitintal ug mingsukol sila batok sa Hataas Uyamut nga Dios, Ug wala sila managbantay sa iyang mga pagpamatuod; ⁵⁷Kondili mingbalik *sila* , ug nanagmabudhion *sila* sama sa ilang mga amahan: Mingtipas sila sama sa usa ka limbongan nga pana. ⁵⁸Kay ilang gihagit siya sa pagkasuko tungod sa ilang mga hatagas nga dapit, Ug ilang gipaabugho siya tungod sa ilang mga larawan nga linilok. ⁵⁹Sa diha nga *kini* nadungog sa Dios, siya nasuko, Ug sa hilabihan gayud giayran niya ang Israel; ⁶⁰Busa gibiyaan niya ang tabernaculo sa Shilo, Ang balong-balong nga gibutang niya sa taliwala sa mga tawo; ⁶¹Ug gitugyan niya ngadto

sa pagkabinihag ang iyang kusog, Ug ang iyang himaya ngadto sa kamot sa kabatok. ⁶²Gitugyan usab niya ang iyang katawohan ngadto sa espada, Ug naligutgut siya batok sa iyang panulondon. ⁶³Ang kalayo milamoy sa ilang mga batan-on nga lalake; Ug ang ilang mga ulay walay mga alawiton sa kaminyoon. ⁶⁴Ang ilang mga sacerdote nangapukan pinagi sa espada; Ug ang ilang mga balo nga babaye wala managminatay. ⁶⁵Unya nahigmata ang Ginoo ingon sa usa nga gikan sa paghikatulog, Sama sa usa ka kusgan nga tawo nga nagasinggit tungod sa pag-agda sa vino. ⁶⁶Ug iyang gilaglag ang iyang mga kabatok sa likod: Iyang gibutang sila sa usa ka pagkatalamayon nga dayon. ⁶⁷Labut pa, iyang gisalikway ang balong-balong ni Jose, Ug wala pilia ang banay ni Ephraim, ⁶⁸Kondili gipili ang banay ni Juda, Ang bukid sa Sion nga iyang gihigugma. ⁶⁹Ug gitukod niya ang iyang balaang puloy-anan sama sa mga kahitas-an, Sama sa yuta na iyang gitukod sa walay katapusan. ⁷⁰Siya nagpili usab kang David nga iyang alagad, Ug nagkuha kaniya gikan sa mga toril sa carnero: ⁷¹Gikan sa pagsunod sa mga carnero nga baye nga adunay mga gagmay, iyang gidala siya, Aron mahimong magbalantay kang Jacob nga katawohan niya, ug sa Israel nga iyang panulondon. ⁷²Mao nga siya ang magbalantay nila sumala sa katul-id sa iyang kasingkasing, Ug gimandoan niya sila pinaagi sa pagkabatid sa iyang mga kamot.

¹ Oh Dios, ang mga nasud mingdangat nganhi sa imong panulondon; Ang imong balaan nga templo ilang gipasipad an; Gibutang nila ang Jerusalem sa mga pinundok. ²Gipakaon nila sa kalanggaman sa kalangitan ang mga lawas nga nangamatay sa imong mga alagad, Ang unod sa imong mga balaan, ngadto sa mga mananap sa yuta. ³Ilang giula ang ilang dugo sama sa tubig nga naglibut sa Jerusalem; Ug walay bisan kinsa nga minglubong kanila. ⁴Nahimo kaming usa ka talamayon sa among isigkatawo, Usa ka yubitonon ug kataw-anan kanila nga nanaglibut kanamo. ⁵Hangtud anus-a ba, Oh Jehova? maaligutgut ka sa walay katapusan? Magasiga ba ang imong pangabugho sama sa kalayo?

⁶Ibubo ang imong kaligutgut ibabaw sa mga nasud nga wala makaila kanimo, Ug ibabaw sa mga gingharian nga wala managsangpit sa imong ngalan. ⁷Kay ilang gilamoy si Jacob; Ug *ilang* gilumpag ang iyang puloyanan. ⁸Ayaw hinumdumi batok kanamo ang mga kasal-anan sa among mga amahan: Sa madali ipasugat kami sa imong malomong kalooy; Kay kami gipaubos na gayud kaayo. ⁹Tabangi kami, Oh Dios, sa among kaluwasan, tungod sa himaya sa imong ngalan; Ug luwasa kami, ug palaa ang among mga sala tungod sa imong ngalan. ¹⁰Nganong manag-ingon ang mga nasud: Hain ba ang ilang Dios? Itugot nga ang pagbalus sa dugo sa imong mga alagad nga ilang giula Mahibaloan sa mga nasud sa among mga pagtan-aw. ¹¹Modangat unta sa atubangan nimo ang pagpanghupaw sa mga binilanggo: Sumala sa pagkadaku sa imong kagahum bantayi kadtong mga natudlo sa kamatayon; ¹²Ug ulii ang among mga isigkatawo sa pito ka pilo ngadto sa ilang sabakan Sa ilang pagpasipala nga ilang gipakaulaw kanimo, Oh Ginoo. ¹³Busa kami nga imong katawohan ug mga carnero sa imong sibsibanan Magahatag kanimo sa mga pasalamat sa walay katapusan: Among igapasundayag ang imong mga pagdayeg sa tanang mga kaliwatan.

¹ Patalinghugi, Oh Magbalantay sa Israel, Ikaw nga nagamando kang Jose sama sa usa ka panon sa mga carnero; Ikaw nga nagalingkod *ibabaw* sa querubin, magpasidlak ikaw. ²Pakuwa ang imong kagahum sa atubangan ni Ephraim ug ni Benjamin ug ni Manases, Ug umari ka aron sa pagluwas kanamo. ³Pabalika kami, Oh Dios; Ug pasidlaka ang imong nawong, ug kami mamaluwas. ⁴Oh Jehova, Dios sa mga panon, Hangtud anus-a ba ikaw masuko batok sa pag-ampo sa imong katawohan? ⁵Imong gipakaon sila sa tinapay sa mga luha, Ug gihatagan mo sila ug mga luha nga pagaimnon sa hilabihan nga pagkadaghan. ⁶Gihimo mo kami nga usa ka pagkabingkil sa among mga isigkatawo; Ug ang among mga kaaway nanagpangatawa sa taliwala sa ilang kaugalingon. ⁷Pabalika kami, Oh Dios sa mga panon; Ug pasidlaka ang imong nawong, ug kami mamaluwas.

⁸ Ikaw nagdala ug usa ka parras gikan sa Egipto: Gipapahawa mo ang mga nasud, ug gitanum mo kini. ⁹Nag-andam ka ug *dapit* sa atubangan niini, Ug gipatidlum ang iyang gamut niini, ug napuno ang yuta. ¹⁰Ang kabukiran gitabonan sa landong niini; Ug ang mga balagon niini *maingon* sa mga cedro sa Dios. ¹¹Ug mingkaylap ang mga sanga niini ngadto sa dagat, Ug ang mga udlot niini ngadto sa Suba. ¹²Ngano man nga gipukan mo ang mga kuta niini, Sa pagkaagi nga ang tanan nga managpanlabay sa dalan mamupo niana? ¹³Ang baboy nga ihalas nga gikan sa kakahoyan magapang-it niana, Ug ang mga mananap nga ihalas sa kapatagan magakaon niana. ¹⁴Bumalik ka, nagahangyo kami kanimo, Oh Dios sa mga panon. Sud-onga gikan sa langit, ug tanawa, ug du-awa kining parrasa, ¹⁵Ug ang harog nga gitanum sa imong toong kamot, Ug ang sanga nga imong gipalig-on alang sa imong kaugalingon. ¹⁶Kini nasunog sa kalayo, naputol kini: Sila nangamatay tungod sa pagbadlong sa imong nawong. ¹⁷Itapion ang imong kamot ibabaw sa tawo sa imong toong kamot, Ibabaw sa anak sa tawo nga imong gipalig-on alang sa imong kaugalingon. ¹⁸Mao kini nga kami dili magabalik gikan kanimo: Banhawon mo kami, ug kami magatawag sa imong ngalan. ¹⁹Pabalika kami, Oh Jehova nga Dios sa mga panon; Pasidlaka ang imong nawong, ug kami mamaluwas.

¹ Pag-awit sa makusog ngadto sa Dios nga atong kusog: Sa Dios ni Jacob managsinggit kamo ug usa ka kagahub sa kalipay. ²Pagpatugbaw ug usa ka awit, ug dad-a nganhi ang gagmayng tambor, Ang mananoy nga alpa uban ang salterio. ³Huypa ang trompeta sa bagong bulan, Sa bulan nga takdul, sa atong adlaw sa fiesta. ⁴Kay kini maoy usa ka kabalaoran alang sa Israel, Unsa ka tulomanon sa Dios ni Jacob. ⁵Iyang gitudlo kini kang Jose alang sa pagpamatuod, Sa diha nga migula siya gikan sa yuta sa Egipto, *Diin* hibatian ko ang usa ka sinultihan nga wala ko masabut. ⁶Gikuha ko ang iyang abaga gikan sa palas-anon: Ang iyang mga kamot gipagawas gikan sa alat. ⁷Sa kasamok ikaw misangpit, ug ako nagluwas kanimo; Gitubag ko ikaw sa dapit nga natago sa dalugdog; Nasulayan ko ikaw didto sa katubigan sa Meriba. (Selah)

⁸ Patalinghug, Oh akong katawohan, ug ako magapamatuod kanimo: Oh Israel, kong ikaw magapatalinghug unta kanako! ⁹Dili ka magbaton ug lain nga dios diha kanimo; Ni magsimba ka sa bisan unsang dumuloong nga dios. ¹⁰Ako mao si Jehova nga imong Dios, Nga nagkuha kanimo

gikan sa yuta sa Egipto: Ngangha pagdaku ang imong baba, ug pagapun-on ko kini. ¹¹Apan ang akong katawohan wala magpatalinghug sa akong tingog; Ug ang Israel dili buot kanako. ¹²Busa gipasagdan ko sila sa kagahi sa ilang kasingkasing, Aron sila managlakaw sa ilang kaugalingong mga tambag. ¹³Oh, nga magpatalinghug lamang unta ang akong katawohan kanako, Aron ang Israel maglakaw unta sa akong mga dalan! ¹⁴Sa madali akong pagalaglagon ang ilang mga kaaway, Ug mosumbalik ang akong kamot batok sa ilang mga kabatok. ¹⁵Ang mga magdudumot kang Jehova managpasakup unta kaniya: Apan ang panahon nila magapadayon sa walay katapusan. ¹⁶Siya magpakaon usab kanila sa labing matambok sa trigo; Ug sa dugos nga gikan sa bato pagatagbawon ko ikaw

¹ Ang Dios nagatindog sa katilingban sa Dios; Sa taliwala sa mga dios nagahukom siya. ²Hangtud anus-a ba magahukom kamo nga walay katul-id, Ug palabihon ang pagkatawo sa mga dautan? (Selah) ³Labani ang kabus ug ang mga ilo: Buhata ang justicia sa mga sinakit ug sa makalooloy. ⁴Tabangan mo ang mga kabus ug ang mga hangul: Luwasa sila gikan sa mga kamot sa dautan. ⁵Sila wala manghibalo, ni makasabut sila; Magalakaw sila ngadto ug nganhi sa kangitngitan: Ang tanang mga patukoranan sa yuta nangauyog.

⁶ Ako miingon: Kamo mao ang mga dios, Ug kamong tanan nga anak sa Hataas Uyamut. ⁷Apan bisan pa niini kamo mangamatay sama sa mga tawo, Ug mangapukan sama sa usa sa mga principe. ⁸Tumindog ka, Oh Dios, hukmi ang yuta; Kay ikaw magapanunod sa tanang mga nasud.

¹ Oh Dios, ayaw pagpakahilum: Ayaw pagpakahilum, ug ayaw paghunong, Oh Dios. ²Kay, ania karon, ang imong mga kaaway nagahimo ug usa ka kaguliyang; Ug sila nga nanagdumot kanimo mingpatuyhakaw sa ulo. ³Batok sa imong katawohan nanaghimo sila sa pagtambag nga malimbongon, Ug sa tingub nanagsabut-sabut sila sa pagpakitambag batok sa imong mga gitagoan. ⁴Nanag-ingon sila: Umari kamo, ug putlon ta sila gikan sa pagkanasud; Aron dili na handumon ang ngalan nga Israel. ⁵Kay sa tingub nanagsabut sila pag-usa sa usa ka kabubut-on; Batok kanimo sila nanagbuhat ug pakigsaad: ⁶Ang mga balong-balong sa mga Edomhanon ug sa mga Ismaelhanon; Sa Moab, ug sa mga Agarhanon; ⁷Sa Gebal ug sa Ammon ug sa Amalek; Sa Filistia uban sa mga pumoluyo sa Tiro: ⁸Ingon usab ang Asiria miipon kanila; Sila mingtabang sa mga anak ni Lot. (Selah)

⁹ Buhata kanila ang ingon sa *gibuhat mo* ngadto sa Madian, Ingon sa kang Sisara, ingon sa kang Jabin, didto sa suba sa Cison; ¹⁰Nga nangamatay didto sa Endor, Nga nangahimong pundok sa kinalibang alang sa yuta. ¹¹Himoa ang ilang mga harianon nga ingon kang Oreb ug kang Seeb; Oo, ang tanan nilang mga principe nga sama kang Seba ug kang Zalmuna; ¹²Nga nanag-ingon: Panag-iyahon ta sa atong kaugalingon Ang mga puloy-anan sa Dios. ¹³Oh Dios ko, himoa sila sama sa abug sa alimpulos; Ingon sa mga tuod sa balili sa atubangan sa hangin. ¹⁴Ingon sa kalayo nga

nagasunog sa kalasangan, Ug ingon sa siga nga nagasunog sa kabukiran, ¹⁵Busa lutosa sila pinaagi sa imong unos, Ug lisanga sila pinaagi sa imong bagyo. ¹⁶Pun-a ang ilang mga nawong sa kalibog, Aron managpangita sila sa imong ngalan, Oh Jehova. ¹⁷Ibutang sila sa kaulawan ug kagubtan sa pagkaluya sa walay katapusan; Oo, liboga sila ug pasagdi nga mangamatay; ¹⁸Aron sila makaila nga ikaw lamang, kansang ngalan mao si Jehova, Ikaw *lamang* ang Hataas Uyamut ibabaw sa tibook nga yuta.

¹ Pagka-hiligugmaon gayud sa imong mga tabernaculo, Oh Jehova sa mga panon! ²Ang akong kalag gihidlaw, oo, ngani nangandoy pa sa mga sawang ni Jehova; Ang akong kasingkasing ug ang akong unod nanagsinggit nga malipayon ngadto sa Dios nga buhi. ³Oo, ang *langgam* nga gorion nakakaplag ug usa ka salag, Ug ang sayaw, alang sa iyang kaugalingong salag, diin didto ibutang niya ang iyang mga kuyabog, Bisan ang imong mga halaran, Oh Jehova sa mga panon, Hari ko, ug Dios ko. ⁴Bulahan sila nga nanagpuyo sa imong balay: Sa gihapon managdayeg sila kanimo. Selah ⁵Bulahan ang tawo nga kanimo anaa ang iyang kalig-on; Kinsang kasingkasing anaa ang mga dalan *ngadto sa Sion*. ⁶Sa nagalakaw sila latas sa walog sa Paghilak, ilang gihimo kini nga dapit sa mga tuboran; Oo, ang ulan nga sayo nagalukop niini sa mga panalangin. ⁷Nanagpanlakaw sila gikan sa kalig-on paingon ngadto sa kaligon; Tagsatagsa kanila mangatubang sa Dios sa Sion.

⁸ Oh Jehova nga Dios sa mga panon, patalinghugi ang akong pag-ampo; Patalinghugi, Oh Dios ni Jacob. Selah ⁹Ania karon, Oh Dios nga among taming, Ug sud-onga ang nawong sa imong dinihog. ¹⁰Kay ang usa ka adlaw sa imong mga sawang labi pang maayo kay sa usa ka libo *nga sa gawas kanila*. Palabihon ko ang pagkamagbalantay sa pultahan sa balay sa akong Dios, Kay sa pagpuyo sa mga balong-balong sa mga kadautan. ¹¹Kay si Jehova nga Dios, mao ang adlaw ug ang taming: Si Jehova mohatag sa gracia ug himaya; Walay bisan unsa nga maayo nga itungina niya niadtong mga nanaglakaw sa pagkamatarung. ¹²Oh Jehova sa mga panon, Bulahan ang tawo nga magasalig kanimo.

¹ Oh Jehova, ikaw nagmapuanguron sa imong yuta; Imong gipapauli ang pagkabinihag ni Jacob. ²Gipasaylo mo ang kasal-anan sa imong katawohan; Imong gitabonan ang tanan nga sala nila. Selah. ³Gisalikway mo ang tanan nimong kaligutgut; Milingiw *ka* gikan sa kabangis sa imong kapungot; ⁴Bumalik ka kanamo, Oh Dios sa among kaluwasan, Ug pahunonga na ang imong kaligutgut nganhi kanamo. ⁵Masuko ba ikaw kanamo sa walay katapusan? Palungtaron mo ba *diiy* ang imong kaligutgut ngadto sa tanang mga kaliwatan? ⁶Dili mo ba kami hatagan ug kinabuhi pag-usab, Aron ang imong katawohan managkalipay diha kanimo? ⁷Ipakita kanamo, Oh Jehova, ang imong mahigugmaong-kalolot, Ug ihatag kanamo ang imong kaluwasan.

⁸ Magapatalinghug ako sa igasulti ni Jehova nga Dios; Kay siya magasulti ug pakigdait sa iyang katawohan, ug sa iyang mga balaan: Apan ayaw sila pabalika pag-usab sa binuang, ⁹Sa pagkamatuod

gayud haduol ang iyang kaluwasan kanila nga adunay kahadlok kaniya, Aron magapabilin ang himaya dinhi sa atong yuta. ¹⁰Ang kalooy ug ang kamatuoran nanagkatagbo; Ang pagkamatarung ug ang pakigdait nanaghinalokay sa usa ug usa. ¹¹Ang kamatuoran mogitib gikan sa yuta; Ug ang pagkamatarung magasudong gikan sa langit; ¹²Oo, si Jehova mohatag niadtong maoy maayo; Ug ang atong yuta mohatag sa iyang bunga. ¹³Ang pagkamatarung mouna sa paglakaw kaniya, Ug ang iyang mga lakang buhaton niya nga dalan *nga pagalaktan* .

¹ Ipaduko ang imong igdulungog, Oh Jehova, ug tubaga ako; Kay ako kabus ug hangul. ²Bantayi ang akong kalag; kay ako diosnon man: Oh ikaw nga Dios ko, luwasa kining imong alagad nga nagasalig kanimo. ³Magmaloloy-on ka kanako, Oh Ginoo; Kay kanimo nagatu-aw ako sa tibook nga adlaw. ⁴Lipaya ang kalag sa imong alagad; Kay kanimo, Oh Ginoo, ginabayaw ko ang akong kalag. ⁵Kay ikaw, *Oh* Ginoo, maayo man, ug andam sa pagpasaylo, Ug madagayaon sa mahigugmaong-kalolot alang niadtong tanan nga nanagsapit kanimo. ⁶Patalinghugi, Oh Jehova, ang akong pag-ampo; Ug pamatii ang tingog sa akong mga pangaliyupo. ⁷Sa adlaw sa akong kaguol magasangpit ako kanimo; Kay ikaw magatubag kanako.

⁸ Oh Ginoo, walay bisan kinsa nga sama kanimo sa taliwala sa mga dios; Ni *may mga buhat* nga sama sa imong mga buhat. ⁹Ang tanang mga nasud nga imong gibuhad moanhi, ug mosimba sa atubangan mo, Oh Ginoo; Ug sila managhimaya sa imong ngalan. ¹⁰Kay ikaw daku, ug nagabuhad sa mga katingalahang butang: Ikaw lamang ang Dios. ¹¹Tudloi ako sa imong dalan, Oh Jehova; ako magalakaw sa imong kamatuoran: Bug-osa ang akong kasingkasing sa pagkahadlok sa imong ngalan. ¹²Pagadayegon ko ikaw, Oh Ginoo nga Dios ko, uban sa bug-os ko nga kasingkasing; Ug pagahimayaon ko ang imong ngalan sa walay katapusan. ¹³Kay daku ang imong mahigugmaong-kalolot nganhi kanako; Ug giluwasa mo ang akong kalag gikan sa Sheol nga labing halalum. ¹⁴Oh Dios, ang mga palabilabihon mingtindog batok kanako, Ug usa ka pundok sa mga tawo nga malupigon nanagpangita sa akong kalag, Ug ikaw wala nila ibutang sa atubangan nila. ¹⁵Apan ikaw, Oh Ginoo, mao ang Dios nga maloloy-on ug puno sa gracia, Mahinay sa kasuko ug madagayaon sa mahigugmaong-kalolot ug sa kamatuoran. ¹⁶Oh lingia ako, ug malooy ka kanako. Ihatag ang imong kalig-on sa imong ulipon, Ug luwasa ang anak nga lalake sa imong ulipon nga babaye. ¹⁷Ipakita kanako ang usa ka timaan alang sa maayo, Aron sila nga nanagdumot kanako makakita niini, ug maulawan *sila* , Tungod kay ikaw, Jehova, nagtabang kanako, ug naglipay kanako.

¹ Ang iyang patukoranan anaa sa mga bukid nga balaan. ²Nahigugma si Jehova sa mga ganghaan sa Sion Labaw pa kay sa tanang mga puloy-anan ni Jacob. ³Mga butang nga mahimayaon mao ang gihisgutan tungod kanimo, Oh ciudad sa Dios. Selah

⁴ Akong pagahisgutan si Rahab ug ang Babilonia ingon sa taliwala kanila nga nanagpakaila kanako: Ania karon, ang Filistia, ug ang Tiro, uban ang Etiopia: Kini siya natawo didto. ⁵Oo, mahitungod sa Sion igaingon: Kini siya ug kadto siya natawo didto kaniya; Ug ang Hataas Uyamut sa iyang kaugalingon maoy magapalig-on kaniya. ⁶Si Jehova magaisip, sa diha nga magasulat siya sa mga katawohan, Kini siya natawo didto. Selah ⁷Kadtong mga nanag-awit ug ingon man ang mga nanagsayaw *manag-ingon* : Ang tanan ko nga mga tuboran anaa kanimo.

¹ Oh Jehova, ang Dios sa akong kaluwasan, Sa adlaw ug gabii nagatu-aw ako sa atubangan mo. ²Padangata ang akong pag-ampo nganha sa imong presencia; Ikiling ang imong igdulungog sa akong pagtu-aw. ³Kay ang akong kalag napuno sa mga kagul-anan, Ug ang akong kinabuhi nagapahaduol na ngadto sa Sheol. ⁴Naisip na ako nga uban niadtong nanganaug ngadto sa lubnganan; Ako ingon sa usa ka tawo nga walay makatabang, ⁵Sinalikway sa taliwala sa mga minatay, Sama sa gipatay nga nagahay-ad diha sa lubnganan, Nga dili na gayud nimo hinumduman, Ug sila giputol gikan sa imong kamot. ⁶Gipahigda mo ako sa labing halalum nga gahong, Sa mga mangitngit nga dapit, sa mga kahiladman. ⁷Ang imong kaligutgut midat-og kanako sa hilabihan gayud, Ug gisakit mo ako pinaagi sa tanan mong mga balud. (Selah ⁸Gipahilayo mo gikan kanako ang akong mga kaila, Imong gihimo ako nga dulumtanan ngadto kanila: Nabilanggo ako, ug dili ako arang makagula. ⁹Ang akong mga mata nangloy tungod sa akong kasakit: Nagasangpit ako kanimo sa matag-adlaw, Oh Jehova; Akong gibayaw ang akong mga kamot nganha kanimo.

¹⁰ Pagabuhaton mo ba ang mga katingalahan sa mga minatay? Mobangon ba sila nga mga nangamatay ug magadayeg kanimo? (Selah ¹¹Igapahayag ba ang imong mahigugmaong-kalolot didto sa lubnganan? Kun ang imong pagkamatinumanon diha sa Pagkalaglag? ¹²Pagailhon ba ang imong mga katingalahan diha sa kangitngitan? Ug ang imong pagkamatarung didto sa yuta sa pagkalimot? ¹³Apan kanimo, Oh Jehova, nagatu-aw ako; Ug sa pagkabuntag ang akong pag-ampo modangat sa atubangan mo. ¹⁴Ngano, *Oh Jehova*, nga ginasalikway mo ang akong kalag? Nganong gitagoan mo ang imong nawong gikan kanako? ¹⁵Ako gisakit ug andam na sa kamatayon sukad pa sa akong pagkabatan-on hangtud karon: Samtang nagaantus ako sa imong mga kalisang, nagpuyo ako nga natugaw. ¹⁶Sa ibabaw nako miagi ang imong makalilisang nga kaligutgut; Ang imong mga pagkamakalilisang mingputol kanako. ¹⁷Minglibut sila kanako sama sa tubig sa tibook nga adlaw; Minglikus sila kanako sa tingub. ¹⁸Hinigugma ug higala imong gipahilayo gikan kanako, Ug ang akong kaila ngadto sa kangitngitan.

¹ Magaawit ako mahitungod sa mahigugmaong-kalolot ni Jehova sa walay katapusan: Pinaagi sa akong baba igapadayag ko ang imong pagka-matinumanon sa tanang mga kaliwatan. ²Kay miingon ako: Ang kalooy pagatukoron sa walay katapusan; Sa maong mga kalangitan ang imong pagkamatinumanon igapahamutang. ³Gibuhat ko ang tugon uban sa akong pinili, Nanumpa ako

kang David nga akong alagad: ⁴Pagalig-onon ko ang imong kaliwat sa walay katapusan, Ug tukoron ko ang imong trono ngadto sa tanang mga kaliwatan. (Selah)

⁵ Ug ang kalangitan magadayeg sa imong mga katingalahan, Oh Jehova; Ang imong pagkamatinumanon usab diha sa katilingban sa mga balaan. ⁶Kay kinsa man sa mga langit ang ikagtanding kang Jehova? Kinsa sa taliwala sa mga anak sa mga gamhanan nga makasama kang Jehova? ⁷Dios nga hilabihan pagkamakali-lisang sa katilingban sa mga balaan, Ug takus kahadlokian ibabaw niadtong tanan nga nanaglibut kaniya? ⁸Oh Jehova, Dios sa mga panon, Kinsa ba ang gamhanan, nga sama kanimo, Oh Jehova? Ug ang imong pagkamatinumanon anaa nagalibut kanimo. ⁹Ang pagkagarboso sa dagat ginaharian nimo: Sa diha nga ang mga balud niana motoybo, imong pagalinawon sila. ¹⁰Imong gikuniskunis si Rahab, ingon sa usa *ka tawo* nga gipatay; Sa bukton sa imong pagkalig-on gipapatlaag mo ang imong mga kaaway. ¹¹Ang mga kalangitan imo man, ang yuta usab imo man: Ang kalibutan ug ang kahupnganan niana, imong gitukod sila. ¹²Ang amihanan ug ang habagatan, imong gibuhat sila: Ang Tabor ug Hermon nanagkalipay sa imong ngalan. ¹³Ikaw may bukton nga makagagahum; Kusgan ang imong kamot, ug taas ang imong toong kamot. ¹⁴Ang pagkamatarung ug ang justicia mao ang patukoranan sa imong trono: Ang mahigugmaong-kalolot ug ang kamatuoran magauna sa imong nawong.

¹⁵ Bulahan ang katawohan nga nakaila sa malipayong tingog sa *trompeta* : Managlakaw sila, Oh Jehova, sa kahayag sa imong pamayhon. ¹⁶Sa imong ngalan managkalipay sila sa tibook nga adlaw; Ug sa imong pagkamatarung sila pagabayawon. ¹⁷Kay ikaw mao ang himaya sa ilang kalig-on; Ug tungod sa imong kahamuot ang among sungay pagabayawon. ¹⁸Kay ang among taming iya ni Jehova; Ug ang among hari iya sa Balaan sa Israel.

¹⁹ Unya ikaw misulti sa panan-awon sa imong mga balaan, Ug miingon: Akong gipahamutang ang panabang ibabaw sa usa ka makagagahum; Gibayaw ko ang usa ka pinili gikan sa katawohan. ²⁰Hikaplagan ko si David nga akong alagad; Gidihog ko siya sa akong lana nga balaan: ²¹Nga kaniya ang akong kamot mapalig-on; Ang akong bukton magapabaskug kaniya. ²²Ang kaaway dili makadaug gikan kaniya, Ni ang anak sa kadautan makasakit kaniya. ²³Ug pagadasmagan ko ang mga kaaway sa atubangan niya, Ug pagalaglagon ko sila nga nanagdumot kaniya. ²⁴Apan ang akong pagkamatinumanon ug ang akong mahigugmaong-kalolot magauban kaniya; Ug tungod sa akong ngalan pagabayawon ang iyang sungay. ²⁵Akong igabutang usab ang iyang kamot ibabaw sa dagat, Ug ang iyang toong kamot ibabaw sa mga suba. ²⁶Siya magatu-aw kanako: Ikaw mao ang akong Amahan, Dios ko, ug ang bato sa akong kaluwasan. ²⁷Himoon ko usab siya nga *akong* panganay, Ang labing hataas sa mga hari sa yuta. ²⁸Nga magatipig ako alang kaniya sa akong mahigugmaong-kalolot sa walay katapusan; Ug ang akong tugon magapadayon uban kaniya. ²⁹Ug ang iyang kaliwat usab himoon ko nga magapadayon sa walay katapusan, Ug ang iyang trono ingon sa mga adlaw sa langit. ³⁰Kong ang iyang mga anak magabiya sa akong Kasugoan, Ug dili magalakaw sa akong mga tulomanon; ³¹Kong pagalapason nila ang akong kabalaoran, Ug dili magabantay sa akong mga sugo; ³²Nan, pagadu-awon ko ang ilang mga paglapas uban sa baras, Ug ang ilang kasal-anan uban sa mga labud. ³³Apan dili ko hutdon sa pagkuha ang akong

mahigugmaong-kalolot gikan kaniya, Ni pagakawangon ko ang akong pagkamatimumanon.³⁴ Dili ko pagalapason ang akong tugon, Ni pagailisan ang butang nga migula sa akong mga ngabil.³⁵ Sa makausa manumpa ako pinaagi sa akong pagkabalaan: Dili ako magabakak kang David:³⁶ Ang iyang kaliwat magapadayon sa walay katapusan, Ug ang iyang trono ingon sa adlaw sa atubangan ko.³⁷ Ingon sa bulan pagalig-onon kini sa walay katapusan, Ug *ingon* sa usa ka saksi nga matimumanon diha sa mga langit. (Selah

³⁸ Apan ikaw nagsalikway ug nagdumili, Ikaw naaligutgut sa imong dinihog.³⁹ Ikaw nagdumot sa tugon sa imong ulipon: Gipasipalahan mo ang iyang purongpurong *pinaagi sa pagsalibay niini* ngadto sa yuta.⁴⁰ Gipangguba mo ang tanan niyang mga coral; Gipanggub-on mo ang iyang mga kuta.⁴¹ Nanagpanulis kaniya ang tanang mga nanagpangagi sa dalan: Siya nahimong usa ka kaulawan sa iyang mga isigkatawo.⁴² Gibayaw mo ang toong kamot sa iyang mga kabatok; Imong gipapaglipay ang tanan niyang mga kaaway.⁴³ Oo, ginalumping mo ang sulab sa iyang pinuti, Ug wala mo siya patindoga sa gubat.⁴⁴ Ikaw nagpalong sa iyang kasiga, Ug gipukan mo ang iyang trono sa yuta.⁴⁵ Gipahamub-an mo ang mga adlaw sa iyang pagkabatan-on: Giputos mo siya sa kaulaw. (Selah)⁴⁶ Hangtud anus-a ba, Oh Jehova? pagatagoon mo ang imong kaugalingon sa walay katapusan? *Hangtud anus-a* ba nga magadilaab ang imong kaligutgut sama sa kalayo?⁴⁷ Oh hinumdumi nga pagkahamubo sa akong panahon: Kay unsang kakawangan nga gibuhat mo sa tanang mga anak sa mga tawo!⁴⁸ Kinsa bang tawohana ang mabuhi, ug dili makakita sa kamatayon, Nga magaluwas sa iyang kalag gikan sa gahum sa Sheol? (Selah)⁴⁹ Ginoo, hain na ang imong unang mga mahigugmaong-kalolot, Nga imong gipanumpa kang David sa imong pagkamatimumanon?⁵⁰ Hinumdumi, Ginoo, ang kaulawan sa imong mga ulipon, Giunsa ko pagdala sa sulod nako *ang kaulaw* sa tanang mga gamhanang katawohan,⁵¹ Nga gipakaulaw sa imong mga kaaway, Oh Jehova, Nga nanagpakaulaw sila sa mga lakang sa imong dinihog.⁵² Bulahan si Jehova sa walay katapusan. Amen, ug Amen.

¹ Ginoo, ikaw mao ang among dapit-nga-puloy-anan Sa tanang mga kaliwatan.² Sa wala pa patunghaa ang kabukiran, Kun ang yuta ug ang kalibutan nga imong gihimo, Bisan gikan sa walay sinugdan ngadto sa walay katapusan, ikaw mao ang Dios sa *gihapon*.³ Ikaw nagapabalik sa tawo ngadto sa pagkalaglag, Ug nagaingon: Pamalik, kamong mga anak sa mga tawo,⁴ Kay ang usa ka libo ka tuig sa imong pagtan-aw Maingon *lamang* sa kagahapon sa diha nga kini molabay na, Ug ingon sa usa ka pagtukaw sa kagabhion.⁵ Ginadala mo sila ingon sa usa ka baha; sila ingon sa usa ka paghikatulog. Sa pagkabuntag sila sama sa balili nga managpanubo.⁶ Sa buntag kini molabong, ug motubo; Sa hapon ginaputol kini ug mangalaya.

⁷ Kay kami ginaut-ut diha sa imong kapungot, Ug sa imong kaligutgut kami nangagubot.⁸ Gibutang mo ang among mga kasalanan sa atubangan mo, Ang among mga sala nga tinago *gipasilawan* sa kahayag sa imong nawong.⁹ Kay ang tanan namong mga adlaw nanagpangagi diha sa imong kaligutgut: Gitapus namo ang among katuigan ingon sa usa ka pagpanghupaw.¹⁰ Ang

mga adlaw sa among panuigon may kapitoan ka tuig, Kun bisan tungod sa kabaskug may kawaloan ka tuig; Bisan pa niana ang ilang garbo mao *lamang* ang kabudlay ug kasub-anan; Kay kini sa madali mosaylo, ug kami managpanlupad. ¹¹Kinsa ba ang makaila sa gahum sa imong kasuko, Ug sa imong kaligutgut sumala sa kahadlok nga angay kanimo?

¹² Busa tudloi kami sa pag-isip sa among mga adlaw, Aron makabaton kami ug usa ka kasingkasing nga manggialamon. ¹³Bumalik ka, Oh Jehova, hangtud anus-a ba? Ug pahinulsola kini kanimo mahitungod sa imong mga ulipon. ¹⁴Oh busga kami sa kabuntagon sa imong mahigugmaong-kalolot, Aron kami managmaya ug managkalipay sa tanan namong mga adlaw. ¹⁵Lipaya kami sumala sa mga adlaw nga ikaw nagsakit kanamo, Ug sa katuigan nga kami nakakita sa kadautan. ¹⁶Ipakita ang imong buhat nganhi sa imong mga ulipon. Ug ang imong himaya ibabaw sa ilang mga anak. ¹⁷Ug *itugot* nga ang kahimuot ni Jehova nga among Dios magapaibabaw kanamo; Ug lig-onon mo kanamo ang buhat sa among mga kamot; Oo, ang-buhat sa among mga kamot lig-onon mo kini.

¹ Siya nga nagapuyo sa sulod sa dapit nga tinago sa Hataas Uyamut Magapahulay sa ilalum sa landong sa makagagahum. ²Magaingon ako mahitungod kang Jehova: Siya mao ang akong dalangpanan ug kuta nako; Dios ko, nga kaniya misalig ako. ³Kay siya magaluwas kanimo gikan sa lit-ag sa mangangayam, Ug gikan sa makamatay nga hampak. ⁴Sa iyang mga dagang pagatabonan ikaw niya, Ug sa ilalum sa iyang mga pako, magapasilong ikaw: Ang iyang kamatuoran mao ang kalasag ug ang taming. ⁵Dili ka mahadlok tungod sa kakugmat sa kagabhion, Ni sa udyong nga nagalupad sa adlaw; ⁶Ni sa kamatay nga nagalakaw sa kangitngitan, Ni sa kamatay nga nagalaglag sa kaudtohon. ⁷Mangapukan ang usa ka libo sa imong kiliran, Ug ang napulo ka libo sa imong toong kamot; *Apan* kanimo kini dili makaabut. ⁸Ngani nga pinaagi lamang sa imong mga mata imong makita, Ug makita mo ang balus sa mga dautan.

⁹ Kay ikaw, Oh Jehova, mao ang akong dalangpanan! Ang Hataas Uyamut gihimo mo nga imong puloy-anan; ¹⁰Dili moabut kanimo ang kadautan, Ni magapahaduol ang kamatay sa imong balong-balong. ¹¹Kay siya magasugo sa iyang mga manolonda sa pagtan-aw kanimo, Sa pagbantay kanimo sa tanan mong mga dalan. ¹²Pagasapnayon ikaw nila sa ilang mga kamot, Aron nga ang imong mga tiil dili mahapangdol sa bato. ¹³Ikaw magatunob sa ibabaw sa leon, ug sa sawa nga malala: Pagayatakan mo ang gagmay nga leon ug ang halas. ¹⁴Tungod kay gipahaluna niya ang iyang gugma kanako, busa ako magaluwas kaniya: Ipahaluna ko siya sa itaas tungod kay naila niya ang akong ngalan. ¹⁵Kanako magatawag siya, ug ako motubag kaniya; Ubanan ko siya diha sa kalisdanan: Akong luwason siya ug akong pagapasidunggan siya. ¹⁶Akong pagatagbawon siya sa hataas nga kinabuhi, Ug akong ipakita kaniya ang akong kaluwasan.

¹ Maoy usa ka butang nga maayo ang paghatag ug mga pasalamat kang Jehova, Ug sa pag-awit sa mga pagdayeg sa imong ngalan, Oh Hataas Uyamut; ²Sa pagmantala sa imong mahigugmaong-kalolot sa buntag, Ug sa imong pagkamatimuman sa matag-gabii, ³Uban sa decordio, ug uban sa mga alawiton nga mga salmo; Uban sa maligdong paningog nga duyog sa alpa. ⁴Kay ikaw, *Oh Jehova*, nalipay kanako pinaagi sa imong buhat; Sa mga buhat sa imong mga kamot magahimaya ako. ⁵Pagkadagku gayud sa imong mga buhat, Oh Jehova! Hilabihan pagkahalalum sa imong mga hunahuna. ⁶Ang tawo nga mananapon dili mahibalo; Ni makasabut ang buang niini:

⁷ Sa manurok ang mga daotan ingon sa balili, Ug sa diha nga molabong ang tanang mga mamumuhat sa kasal-anan; Kini mao nga sila pagalaglagon sa walay katapusan. ⁸Apan ikaw, Oh Jehova, anaa sa kahitas-an sa walay katapusan. ⁹Kay, ania karon, ang imong mga kaaway, Oh Jehova, Kay, ania karon, ang imong mga kaaway mangahanaw; Pagapatlaagon ang tanang mga mamumuhat sa kasal-anan. ¹⁰Apan imong gibayaw ang akong sungay sama *sa sungay sa vaca* nga ihalas: Gidi Hogan ako sa lana nga bag-o. ¹¹Nakatan-aw usab ang akong mga mata sa *akong tinguha* ibabaw sa akong mga kaaway, Ang akong mga igdulungog nakadungog sa *akong tinguha* sa mga mamumuhat sa kadaotan nga mingtindog batok kanako. ¹²Ang matarung molangbo sama sa palma: Motubo siya sama sa cedro sa Libano. ¹³Sila natanum diha sa balay ni Jehova; Molangbo sila sa mga sawang sa atong Dios. ¹⁴Sila mohatag pa ug bunga *bisan* sa pagkatigulang na; Mangapuno sila sa duga ug *sila* mangalunhaw: ¹⁵Sa pagmantala nga si Jehova maoy matul-id; Siya mao ang akong bato, ug kaniya, walay bisan unsa nga pagka-dili-matarung.

¹ Si Jehova nagahari; nagabisti siya sa pagkahalangdon; Nagabisti si Jehova sa pagkaligon; gibaksan niya ang iyang kaugalingon niini: Gilig-on niya usab ang kalibutan, nga kini dili matarug. ²Gilig-on ang trono mo sa kakaraan: Ikaw mao ang gikan sa walay katapusan. ³Ang mga baha nanagpangawas, Oh Jehova, Nanagpatugbaw ang mga baha sa ilang hinaganas; Ang mga baha nanagpatuybo sa ilang mga balud. ⁴Ibabaw sa mga tingog sa daghang mga tubig, Ang gamhanang mga balud nga mangabungkag sa dagat, Si Jehova sa kahitas-an *labaw* nga gamhanan. ⁵Ang imong mga pagpamatuod malig-on kaayo: Ang pagkabalaan nahimo nga imong balay, Oh Jehova, sa katuigan nga walay katapusan.

¹ Oh Jehova, ikaw Dios nga anaa kanimo ang pagpanimalus, Ikaw Dios, nga anaa kanimo ang pagpanimalus, ipakita *ang imong kaugalingon*. ²Tumindog ka sa imong kaugalingon, ikaw nga maghuhukom sa yuta: Ihatag sa mga palabilabihon ang balus *nga angay kanila*, ³*Oh Jehova*, hangtud anus-a ang mga daotan, Hangtud anus-a makadaug ang mga daotan? ⁴Nanagyawit sila, nanagsulti sila sa pagkamapahitas-on: Nanagpangandak ang tanang mga mamumuhat sa kadaotan sa ilang kaugalingon. ⁵Gipanugmok nila ang imong katawohan, Oh Jehova, Ug gisakit ang imong

panulondon. ⁶Gipamatay nila ang babaye nga balo ug ang dumuloong, Ug gikuhaan nila sa kinabuhi ang mga ilo. ⁷Ug nanag-ingon sila: Si Jehova dili makakita, Ni ang Dios ni Jacob magapalandong. ⁸Palandunga ninyo, kamong mga mananapon sa taliwala sa katawohan; Ug kamong mga buang, anus-a pa ba kamo magmanggialamon? ⁹Siya nga nagbuhat sa igdulungog, dili ba siya makadungog? Siya nga nag-umol sa mata, dili ba siya makakita? ¹⁰Siya nga nagacastigo sa mga nasud, dili ba siya magabadlong, *Bisan* siya nga nagatudlo sa tawo ug kahibalo? ¹¹Si Jehova nakasusi sa mga hunahuna sa tawo, Nga sila mga kakawangan *lamang* .

¹² Bulahan ang tawo nga imong gicastigo, Oh Jehova, Ug gitudloan mo gikan sa imong Kasugoan; ¹³Aron sa paghatag kaniya ug pahulay sa mga adlaw sa kagulanan, Hangtud nga makalot ang gahong alang sa mga dautan. ¹⁴Kay dili isalikway ni Jehova ang iyang katawohan, Ni pagabiyaan niya ang iyang panulondon. ¹⁵Kay ang paghukom magabalik ngadto sa pagkamatarung; Ug ang tanang mga matul-id sa kasingkasing magasunod niini. ¹⁶Kinsa ba ang motindog alang kanako batok sa mga mamumuhat sa kadautan? Kinsa ka ang motindog alang kanako batok sa mga mamumumuhat sa kasal-anan? ¹⁷Sa wala pa unta tabanga ako ni Jehova, Sa hinanali nagpuyo na unta ang akong kalag sa kalinaw. ¹⁸Sa pag-ingon ko: Ang akong tiil nahadalin-as; Ang imong mahigugmaong-kalolot, Oh Jehova, nagsapnay kanako. ¹⁹Sa dili maisip nga mga hunahuna nga ania kanako, Ang imong mga paglipay nakapahimuot sa akong kalag. ²⁰May kaambitan ba ang trono sa kadautan uban kanimo, Nga nagatukod ug dautang buhat pinaagi sa balaod? ²¹Nanagtigum sila sa tingub sa ilang kaugalingon batok sa kalag sa matarung, Ug ginahukman nila sa silot ang dugo nga inocente. ²²Apan si Jehova mao ang akong hataas nga torre, Ug ang akong Dios, ang bato sa akong dalangpanan. ²³Ug siya nagdala sa ibabaw nila sa ilang kaugalingong kasal-anan, Ug magaputol kanila sa ila da nga kaugalingong kadautan; Si Jehova nga atong Dios magaputol kanila.

¹ Umari kamo, manag-awit kita alang kang Jehova; Himoon nato ang usa ka malipayong hugyaw alang sa bato sa atong kaluwasan. ²Mangadto kita sa atubangan sa iyang presencia uban ang pagpasalamat; Himoon ta ang usa ka malipayong hugyaw alang kaniya uban ang mga alawiton sa mga salmo. ³Kay si Jehova mao ang Dios nga daku, Ug Hari nga daku ibabaw sa tanang mga dios. ⁴Sa iyang kamot anaa ang mga kahiladman sa yuta; Ang mga kahitas-an sa kabukiran iya man usab. ⁵Iya *usab* ang dagat, ug siya ang nagbuhat niini; Ug sa iyang kamot giumol niya ang yuta nga mamala. ⁶Umari kamo, simbahon nato ug yukboan ta *siya* ; Managluhod kita sa atubangan ni Jehova nga atong Magbubuhat:

⁷ Kay siya mao ang atong Dios, Ug kita mao ang katawohan sa iyang sibsibanan, ug mga carnero sa iyang kamot. Niining adlaw, Oh magpatalinghug lamang unta kamo sa iyang tingog! ⁸Ayaw pagahia ang inyong kasing-kasing, ingon didto sa Meriba, Ingon sa adlaw *sa pagtintal* didto sa kamingawan; ⁹Sa diha nga nanagtintal kanako ang inyong mga amahan. Nakasulay *sila* kanako, ug nakita nila ang akong buhat. ¹⁰Kap-atan ka tuig nga naguol ako *niadtong* kaliwatana, Ug miingon:

Mao kini ang katawohan nga nangasayup sa ilang kasingkasing, Ug sila wala mahibalo sa akong mga dalan: ¹Busa sa akong kaligtgut nanumpa ako, Nga sila dili makasulod sa akong kapahulayan.

¹ Oh pag-awit alang kang Jehova ug usa ka bag-ong alawiton: Manag-awit kamo alang kang Jehova, tibook nga yuta. ²Manag-awit kamo alang kang Jehova, dayegon ninyo ang iyang ngalan; Imantala ang iyang kaluwasan sa adlaw-adlaw. ³Ipahayag ang iyang himaya sa taliwala sa mga nasud, Sa taliwala sa tanang mga katawohan ang iyang mga katingalahang buhat. ⁴Kay daku si Jehova, ug takus sa labing daku nga pagdayeg: Siya takus pagakahadlok ibabaw sa tanang mga dios. ⁵Kay ang tanang mga dios sa mga katawohan mga larawan man; Apan si Jehova nagbuhat sa kalangitan. ⁶Kadunganan ug kahalangdon anaa sa atubangan niya; Kalig-on ug katahum anaa sa iyang balaan nga puloy-anan. ⁷Ihatag ninyo kang Jehova, Oh kamong mga kaubanan sa mga katawohan, Ipahanungod ngadto kang Jehova himaya ug kusog. ⁸Ipahanungod ngadto kang Jehova ang himaya nga angay sa iyang ngalan: Pagdala ug halad, ug dumuol ngadto sa iyang mga sawang. ⁹Oh managsimba *kamo* kang Jehova sa katahum sa pagkabalaan: Managkurog sa atubangan niya, tibook nga yuta.

¹⁰ Isugilon sa taliwala sa mga nasud: si Jehova nagahari: Ang kalibutan usab natukod nga kini dili matarug: Pagahukman niya ang mga katawohan sa katul-id. ¹¹Papaglipaya ang kalangitan, papagmayaa ang yuta; Padahunoga ang dagat, ug ang pagkapuno niana; ¹²Pabayawa ang kapatagan, ug ang tanan nga anaa kaniya; Unya ang tanang kakahoyan sa lasang manag-awit sa kalipay ¹³Sa atubangan ni Jehova; kay moabut *na* siya, Kay siya moanhi sa paghukom sa yuta: Pagahukman niya ang kalibutan uban ang pagkamatarung, Ug ang katawohan uban ang iyang kamatuoran.

¹ Si Jehova, nagahari; papagmayaa ang yuta; Papaglipaya ang mga panon sa mga pulo. ²Ang mga panganod ug ang kangitngit maoy nanaglibut kaniya: Pagkamatarung ug justicia mao ang patukoranan sa iyang trono. ³Ang kalayo nagalakaw sa unahan niya, Ug nagasunog sa iyang mga kabatok nga nanaglibut. ⁴Ang iyang mga kilat mingdan-ag sa kalibutan: Ang yuta nakakita, ug mikurog. ⁵Ang kabukiran natunaw sama sa talo diha sa presencia ni Jehova, Diha sa presencia sa Ginoo sa tibook nga yuta. ⁶Ang kalangitan nanagmantala sa iyang pagkamatarung, Ug ang tanang mga katawohan nakakita sa iyang himaya. ⁷Pakaulawi silang tanan nga nanag-alagad sa mga larawan nga linilok, Nga nanagpangandak sa ilang kaugalingon tungod sa mga dios-dios: Simbaha siya, ngatanan kamong mga dios.

⁸ Ang Sion nakadungog ug nalipay, Ug ang mga anak nga babaye sa Juda nanagkalipay, Tungod sa imong mga paghukom Oh Jehova. ⁹Kay ikaw, *Oh* Jehova, mao ang hataas uyamut ibabaw sa tibook nga yuta: Ikaw mao ang nabayaw sa labing hataas gayud ibabaw sa tanang mga dios. ¹⁰Oh kamo nga mga nahagugma kang Jehova, dumti *ninyo* ang dautan: Siya nagabantay sa mga kalag sa iyang mga balaan; Siya nagaluwas kanila gikan sa kamot sa mga dautan. ¹¹Ang kahayag gipugas

alang sa mga matarung, Ug ang kalipay alang sa mga matul-id sa kasingkasing. ¹²Managkalipay *kamo* kang Jehova, kamong mga matarung; Ug managpasalamat *kamo* sa halandumon niyang *ngalan* nga balaan.

¹ Oh Pag-awit alang kang Jehova ug usa ka bag-ong alawiton; Kay nagabuhat siya ug kahibulongang mga butang: Ang iyang toong kamot, ug ang iyang balaan nga bukton, nakabuhat ug kaluwasan alang kaniya. ²Imantala ni Jehova ang iyang kaluwasan: Sa pagtan-aw sa mga nasud gipahayag niya sa dayag ang iyang pagkamatarung. ³Siya nahinumdom sa iyang mahigugmaong-kalolot ug sa iyang pagkamatinumanon alang sa balay sa Israel: Ang tanang mga kinatumyan sa yuta nakakita sa kaluwasan sa atong Dios.

⁴Panaghugyaw *kamo* sa tingog nga malipayon alang kang Jehova, tibook nga yuta: Ipatugbaw *ninyo* ang tingog ug panag-awit *kamo* sa kalipay, oo, panag-awit ug mga pagdayeg. ⁵Panag-awit ug mga pagdayeg alang kang Jehova uban sa alpa; Uban sa alpa ug ang tingog sa alawiton. ⁶Uban sa mga trompeta ug tingog sa corneta Panaghugyaw *kamo* sa tingog nga malipayon sa atubangan sa Hari, nga si Jehova. ⁷Padaguoka ang dagat ug ang pagkapuno niana; Ang kalibutan, ug ang mga nanagpuyo niini; ⁸Papagakpaka ang mga baha sa ilang mga kamot; Papag-awita sa kalipay ang mga kabungtoran sa tingub ⁹Sa atubangan ni Jehova; kay siya moanhi sa paghukom sa yuta: Sa pagkamatarung magahukom siya sa kalibutan, Ug sa mga katawohan uban ang katul-id.

¹ Si Jehova, nagahari; papanguroga ang mga katawohan: Siya nagalingkod *ibabaw* sa mga querubin; pauyoga ang yuta. ²Si Jehova maoy daku sa Sion; Ug siya maoy labing hataas sa tanang mga katawohan. ³Padayega sila sa imong daku ug makalilisang nga ngalan: Balaan man siya. ⁴Ang kalig-on sa hari nahigugma usab sa justicia; Ikaw nagatukod sa pagkatul-id; Ikaw nagapatuman ug justicia ug pagkamatarung diha kang Jacob. ⁵Bayawa ninyo si Jehova nga atong Dios, Ug managsimba kamo didto sa tumbanan sa iyang mga tiil: Balaan man siya.

⁶ Si Moises ug si Aaron anaa sa taliwala sa iyang mga sacerdote, Ug si Samuel lakip kanila nga nanagsangpit sa iyang ngalan; Nanagsangpit sila kang Jehova, ug siya mitubag kanila. ⁷Siya misulti kanila diha sa haligi nga panganod: Nanagbantay sila sa iyang mga pagpamatuod, Ug sa kabalaoran nga iyang gihatag kanila. ⁸Ikaw mitubag kanila, Oh Jehova nga among Dios: Ikaw mao ang Dios nga nagpasaylo kanila, Bisan ikaw nagpanimalus sa ilang mga buhat. ⁹Bayawa ninyo si Jehova nga atong Dios, Ug managsimba kamo didto sa bungtod sa iyang pagkabalaan; Kay si Jehova nga atong Dios balaan man.

¹ Managhugyaw kamo nga malipayon alang kang Jehova, *mga pumoluyo* sa tanan nga yuta. ²Sa kalipay panag-alagad kamo kang Jehova: Dumuol kamo sa presencia niya nga may pag-awit.

³Ilhon ninyo nga si Jehova, siya mao ang Dios: Siya mao ang nagbuhat kanato, ug kita mga iya man; Kita mao ang katawohan niya, ug ang mga carnero sa iyang sibsibanan. ⁴Sumulod kamo ngadto sa iyang mga ganghaan uban ang pasalamat, Ug ngadto sa iyang mga sawang uban ang pagdayeg; Ihatag ang mga pasalamat ngadto kaniya, ug dayegon *ninyo* ang iyang ngalan. ⁵Kay si Jehova maayo man; ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan, Ug ang iyang pagka-matinumanon ngadto sa tanang mga kaliwatan.

¹ Magaawit ako tungod sa mahigugmaong-kalolot ug justicia: Kanimo, Oh Jehova, magaawit ako ug mga pagdayeg. ²Sa pagkamanggialamon magagawi ako sa akong kaugalingon sa dalan nga hingpit: Oh kanus-a ikaw moanhi kanako? Sa hingpit nga kasingkasing magalakaw ako sa sulod sa akong balay. ³Dili ko ibutang sa atubangan sa akong mga mata ang butang nga mahugaw: Gidumtan ko ang buhat niadtong mga nanghisalaag; Kini dili makaipon kanako. ⁴Ang kasingkasing nga masukihon magapahalayo gikan kanako: Dili ko pagailhon ang butang nga dautan. ⁵Bisan kinsa nga magabutang-butang sa iyang isigkatawo sa tago, pagalaglagon ko siya: Dili ako magaantus niadtong tinanawan nga mapahitas-on ug kasingkasing nga palabilabihon. ⁶Ang akong mga mata magatan-aw sa mga matinumanon sa yuta, aron sila managpuyo uban kanako: Siya nga magalakaw sa dalan sa pagkahingpit, siya magaalagad kanako. ⁷Siya nga nagabuhat ug limbong dili magapuyo sa sulod sa akong balay: Siya nga nagasulti sa bakak dili pagalig-onon sa atubangan sa akong mga mata. ⁸Sa buntag-buntag pagalaglagon ko ang tanang mga dautan sa yuta; Aron sa pagputol sa tanang mga mamumuhat sa kasal-anan sa ciudad ni Jehova.

¹ Oh Jehova, patalinghugi ang akong pag-ampo, Ug padangata ang akong pagtu-aw nganha kanimo. ²Ayaw pagtagoa ang imong nawong gikan kanako sa adlaw sa akong kalisdanan: Ikiling kanako ang imong igdulungog; Sa adlaw sa akong pagsangpit, tubaga ako sa madali. ³Kay ang akong mga adlaw nangahanaw sama sa aso, Ug ang akong mga bukog nangasunog ingon sa agipo. ⁴Ang akong kasingkasing gisamaran ingon sa balili, ug nalaya; Kay nahakalimot ako sa pagkaon sa akong tinapay. ⁵Tungod sa tingog sa akong pagagulo Ang akong mga bukog mingtapot sa akong unod. ⁶Ako sama sa pelicano sa kamingawan; Ingon ako sa ngiw-ngiw sa mga dapit nga kamingawan. ⁷Nagatukaw ako, ug nahimong ingon sa gorion Nga nagainusara sa ibabaw sa atop sa balay. ⁸Sa tibook nga adlaw nagatamay ang akong mga kaaway; Ang mga nangasuko batok kanako, nanagpanghimaraut kanako. ⁹Kay nakakaon ako sa abo ingon sa tinapay, Ug gisagol *ko* ang akong ilimnon uban sa paghilak, ¹⁰Tungod sa imong kasuko ug sa imong kaligutgut: Kay gibayaw mo ako ug gisalikway mo ako. ¹¹Ang akong mga adlaw ingon sa animo nga nagalingay; Ug ako nagmala ingon sa balili.

¹² Apan ikaw, Oh Jehova, magapabilin sa walay katapusan; Ug ang imong *ngalan* nga halandumon ngadto sa tanang mga kaliwatan. ¹³Ikaw motindog, ug abuton ug kalooy sa Sion; Kay

panahon na sa pagkalooy kaniya, Oo, ang panahon nga gitagal miabut na. ¹⁴Kay ang imong mga alagad nahagugma sa iyang mga bato, Ug sila adunay kalooy sa iyang mga abug. ¹⁵Busa mahadlok ang mga nasud sa ngalan ni Jehova, Ug ang tanang mga hari sa yuta *mangurog* sa imong himaya. ¹⁶Kay si Jehova nagpatindog sa Sion; Sa iyang himaya mitungha siya. ¹⁷Nagatagad siya sa pag-ampo sa mga masulob-on, Ug wala niya tamaya ang pagampo nila. ¹⁸Kini sulaton alang sa kaliwatan nga umalabut; Ug ang katawohan nga pagabuhaton magadayeg kang Jehova. ¹⁹Kay nasud-ong niya gikan sa kahitas-an sa iyang balaang puloyanan; Gikan sa langit natan-aw ni Jehova ang yuta; ²⁰Aron sa pagpatalinghug sa panghupaw sa binilanggo; Aron sa pagbuhi niadtong mga sinilotan sa kamatayon; ²¹Aron isugilon sa mga tawo ang ngalan ni Jehova sa Sion, Ug ang iyang pagdayeg didto sa Jerusalem; ²²Sa diha nga ang mga katawohan managtigum sa tingub, Ug ang mga gingharian, aron sa pag-alagad kang Jehova.

²³ Iyang gipaluya ang akong kusog diha sa dalan; Gipahamubo niya ang akong mga adlaw. ²⁴Miingon ako: Oh Dios ko, ayaw ako pagkuhaa sa kinataliwad-an sa akong mga adlaw: Ang imong katuigan nagapadayon ngadto sa tanang mga kaliwatan. ²⁵Sa kanhi pa gayud gitukod mo ang patukoranan sa yuta; Ug ang mga langit mao ang mga buhat sa imong mga kamot. ²⁶Sila mangahanaw, apan ikaw molungtad; Oo, silang tanan mangadaan sama sa bisti; Ingon sa usa ka bisting-ilisan nga pagailisan mo sila, ug sila pagaalid-an: ²⁷Apan ikaw mao sa gihapon, Ug ang imong mga tuig walay katapusan. ²⁸Ang mga anak sa imong mga ulipon managpadayon, Ug ang ilang kaliwat mapalig-on sa atubangan nimo.

¹ Dayegon mo si Jehova, Oh kalag ko; Ug ang tanan nga ania sa sulod nako *dayega ninyo* ang iyang balaan nga ngalan. ²Dayegon mo si Jehova, Oh kalag ko, Ug ayaw hikalimti ang tanan niyang mga kaayohan: ³Nga mao ang nagapasaylo sa tanan mong kasal-anan; Nga mao ang nagaayo sa tanan mong mga balatian; ⁴Nga mao ang nagabawi sa imong kinabuhi gikan sa pagkalaglag; Nga mao ang nagapurongpurong kanimo sa mahigugmaong-kalolot ug sa malomong mga kalooy; ⁵Nga mao ang nagatagbaw sa maayong mga butang sa imong tinguha, *Aron nga* ang imong pagkabatanon nabag-o sama sa agila.

⁶ Si Jehova nagabuhat ug mga buhat nga matarung, Ug mga paghukom alang niadtong mga dinaugdaug. ⁷Iyang gipahibalo ang iyang mga dalan ngadto kang Moises, Ang iyang mga binuhatan ngadto sa mga anak sa Israel. ⁸Si Jehova maloloy-on man ug puno sa gracia, Mahinay sa pagkasuko, ug madagayaon sa mahigugmaong-kalolot. ⁹Dili man sa kanunay magabadlong siya; Ni magatipig siya sa iyang *kasuko* sa walay katapusan. ¹⁰Wala niya buhata kanato ang angay sa atong mga sala, Ni magabalus siya kanato sa angay sa atong mga kasal-anan. ¹¹Kay ingon nga ang mga langit hataas ibabaw sa yuta, Ingon man kadaku ang iyang mahigugmaong-kalolot ngadto kanila nga may kahadlok kaniya. ¹²Ingon sa pagkahalayo sa silangan gikan sa kasadpan, Sa mao nga gilay-on iyang gipahilayo kanato ang atong mga kalapasan. ¹³Sama sa usa ka amahan nga nalooy sa iyang mga anak, Sa mao nga pagkaagi nalooy si Jehova kanila nga may kahadlok kaniya. ¹⁴Kay siya nahibalo

sa atong kahimtang; Nahinumdum siya nga kita mga abug lamang. ¹⁵Mahitungod sa tawo, ang iyang mga adlaw ingon sa balili; Ingon sa bulak sa kapatagan, mao man ang iyang paglabong. ¹⁶Kay ang hangin molabay sa ibabaw niya, ug kini mahanaw; Ug ang dapit nga *gitugkan* niini dili na makaila kaniya. ¹⁷Apan ang mahigugmaong-kalolot ni Jehova nagagikan sa walay katapusan ngadto sa walay katapusan ibabaw kanila nga may kahadlok kaniya, Ug ang iyang pagkamatarung ngadto sa mga anak sa mga anak; ¹⁸Alang niadtong nanagbantay sa iyang tugon, Ug niadtong mga nahinumdum sa iyang mga lagda sa pagtuman kanila.

¹⁹Gitukod ni Jehova ang iyang trono didto sa kalangitan; Ug ang iyang gingharian nagagahum sa ibabaw sa tanan. ²⁰Dayegon ninyo si Jehova, kamo nga mga manolonda niya, Nga mga gamhanan sa kalig-on nga nanagtuman sa iyang pulong, Nga nanagpatalinghug sa tingog sa iyang pulong. ²¹Dayegon ninyo si Jehova, ngatanan kamong mga panon niya, Kamong mga alagad niya, nga nanagbuhat sa iyang kabubut-on. ²²Dayegon ninyo si Jehova, kamong tanan niyang mga binuhat, Sa tanang mga dapit sa iyang gingharian: Dayegon mo si Jehova, Oh kalag ko.

¹ Dayegon mo si Jehova, Oh kalag ko. Oh Jehova nga Dios ko, daku ka sa hilabihan; Ikaw nabistihan sa kadunggan ug sa pagkahalangdon: ²Nga nagatabon sa imong kaugalingon sa kahayag ingon nga bisti; Nga nagabuklad sa kalangitan ingon sa usa ka tabil; ³Nga nagapahaluna sa mga sagbayan sa iyang mga lawak diha sa katubigan; Nga nagahimo sa mga panganod nga iyang carro; Nga nagalakaw sa ibabaw sa mga pako sa hangin; ⁴Nga nagahimo sa kahanginan ingon nga mga sinugo; Mga siga sa kalayo maoy iyang mga alagad; ⁵Nga mao ang nagpahaluna sa mga patukoran sa yuta, Aron kini dili na gayud matarug sa walay katapusan. ⁶Gitabonan mo siya sa kahiladman ingon nga usa ka bisti; Sa ibabaw sa kabukiran anaa ang katubigan. ⁷Sa imong pagbadlong nangalagiw sila; Sa tingog sa imong dalugdog managdali sila ⁸(Minggimaw ang kabukiran, nangahugno ang mga walog) Ngadto sa dapit nga gitukod mo alang kanila. ⁹Gibutangan mo sila ug utlanan aron sila dili makalabang; Aron dili sila managbalik sa pagtabon sa yuta.

¹⁰Siya nagapadala sa mga tuboran ngadto sa mga walog; Nga nanagpahot-pahot sa taliwala sa kabukiran; ¹¹Nanagpainum sila sa tagsatagsa ka mananap sa kapatagan; *Niini* ang mga asno nga ihalas nanagtagbaw sa ilang kauhaw. ¹²Pinaagi kanila ang mga langgam sa kalangitan nanaghimo sa ilang puloy-anan; Sa taliwala sa mga sanga nanag-awit sila. ¹³Siya nagabubo sa kabukiran gikan sa iyang mga lawak: Sa bunga sa imong mga buhat napuno ang yuta. ¹⁴Siya nagapatubo sa balili alang sa kahayupan, Ug sa bunglasyon alang sa paghago sa tawo; Aron siya makahimo sa pagkuha ug makaon gikan sa yuta, ¹⁵Ug sa vino nga makalipay sa kasingkasing sa tawo, *Ug* lana nga makapasinaw sa nawong, Ug sa tinapay nga makapalig-on sa kasingkasing sa tawo. ¹⁶Ginapuno *sa yamog* ang kakahoyan ni Jehova, Ang mga cedro sa Libano nga iyang gitanum; ¹⁷Diin didto nanagsalag ang kalanggaman: Ang hatag-as nga mga kahoyng haya mao ang balay sa *langgam* nga tabon. ¹⁸Ang hatag-as nga kabukiran maoy alang sa mga kanding nga ihalas; Ang mga pangpang nga lungib maoy dalangpanan sa mga conejo.

¹⁹ Gibuhat niya ang bulan alang sa mga panahon: Ang adlaw nahibalo sa iyang pagsalop. ²⁰Ginabuhat mo ang kangitngit, ug nahimo ang kagabhion, Diin nanagkamang ang tanang mga mananap sa lasang. ²¹Ang mga gagmay nga leon nanagngulob sa ilang tulokbonon, Ug nangita sa ilang makaon gikan sa Dios. ²²Nagasubang ang adlaw, kini ginatigum nila, Ug gipahamutang nila kini sa ilang mga lungib. ²³Mogula ang tawo padulong ngadto sa iyang buhat Ug sa iyang bulohaton *sa uma* hangtud sa kahaponon. ²⁴Oh Jehova, pagkadaghan sa imong mga buhat! Sa kaalam gibuhat mo silang tanan: Ang yuta napuno sa imong mga bahandi. ²⁵Sa unahan mao ang dagat, daku ug halapad, Diin atua ang mga dili maisip nga mga butang nanagkamang, Mga mananap nga magagmay ug dagku. ²⁶Didto nagapanaw ang mga sakayan; Didto anaa ang leviathan nga gibuhat mo aron magdula niana. ²⁷Ngatanan kini nanaghulat kanimo, Aron pagahatagan mo sila ug makaon sa ilang panahon. ²⁸Ginahatagan mo sila, nanagpanginum sila; Ginabuklad mo ang imong kamot, sila nangatagbaw sa kaayohan. ²⁹Ginatagoan mo ang imong nawong, sila nangagubot; Nagakuha ka sa ilang gininhawa, nangamatay sila, Ug namalik sa ilang mga abug. ³⁰Imong gipadala kanila ang imong Espiritu, gihimo sila; Ug imong ginabag-o ang nawong sa yuta.

³¹Palungtara ang himaya ni Jehova sa walay katapusan; Papaglipaya si Jehova sa iyang mga buhat: ³²Nga nagatan-aw ibabaw sa yuta, ug kini nagakurog; Siya nagatandog sa kabukiran, ug sila ming-aso. ³³Kang Jehova magaawit ako samtang nga buhi pa ako: Sa akong Dios magaawit ako ug pagdayeg samtang nga buhi pa ako. ³⁴Pakatam-ison unta ang akong pagpamalandong kaniya: Magakalipay ako kang Jehova. ³⁵Maut-ut unta ang mga makasasala sa yuta, Ug mahanaw unta ang mga dautan. Dayegon mo si Jehova, Oh kalag ko. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Oh panaghatag kamo ug mga pasalamat kang Jehova, sangpita ang iyang ngalan; Imantala sa taliwala sa mga katawohan ang iyang mga buhat. ²Panag-awit kamo kaniya, panagawit ug mga pagdayeg kaniya; Managsulti kamo mahatungod sa iyang katingalahang mga buhat. ³Managhimaya kamo sa iyang balaan nga ngalan: Papaglipaya ang kasingkasing niadtong mga nanagpangita kang Jehova. ⁴Pangitaa ninyo si Jehova ug ang iyang kalig-on; Pangitaa ninyo sa gihapon ang iyang nawong. ⁵Hinumdumi ang iyang katingalahang mga buhat nga iyang nahimo, Ang iyang mga kahibulongan, ug ang paghukom sa iyang baba, ⁶Oh kamo nga kaliwat ni Abraham nga iyang alagad, Kamong mga anak ni Jacob, nga iyang mga pinili. ⁷Siya mao si Jehova nga atong Dios: Sa tibook nga yuta anaa ang iyang mga paghukom.

⁸ Siya nahinumdum sa iyang tugon sa walay katapusan, Ang pulong nga iyang gisugo sa usa ka libo ka mga kaliwatan, ⁹*Ang tugon* nga iyang gihimo uban kang Abraham, Ug sa iyang panumpa ngadto kang Isaac, ¹⁰Ug nagmatuod niini gihapon ngadto kang Jacob alang sa usa ka kabalaoran, Sa Israel alang sa usa ka tugon nga walay katapusan, ¹¹Nga nagaingon: Kanimo ihatag ko ang yuta sa Canaan, Ang bahin nga inyong panulondon; ¹²Sa diyutay pa ang gidaghanon nila, Oo, diyutay gayud, ug *sila* mga dumuloong didto. ¹³Ug nanglangyaw sila gikan sa usa ka nasud ngadto sa usa

ka nasud, Gikan sa usa ka gingharian ngadto sa usa ka katawohan. ¹⁴Wala siya motugot nga may bisan kinsa nga magasakit kanila; Oo, gibadlong niya ang mga hari tungod kanila, ¹⁵*Nga nagaingon* : Dili mo paghilabtan ang akong mga dinihog, Ug ayaw pagbuhata ang kadautan sa akong mga manalagna. ¹⁶Ug mitawag siya sa gutom sa ibabaw sa yuta; Iyang gidugmok ang tanang makaon nga tinapay. ¹⁷Nagpadala siya ug usa ka tawo sa pag-una kanila; Si Jose gibaligya sa pagkaulipon: ¹⁸Gipasakitan nila ang iyang mga tiil sa mga sepo nga puthaw: Siya gibutang nila sa *talikala nga* puthaw, ¹⁹Hangtud sa panahon nga natuman ang iyang pulong, Ang pulong ni Jehova nagsulay kaniya. ²⁰Ang hari nagpasugo, ug gibuhian siya; Bisang punoan sa mga katawohan, ug siya gibuhian. ²¹Gihimo siya nga ginoo sa iyang balay, Ug magbubuot sa tanan niyang bahandi; ²²Aron sa paggapus sa iyang mga principe sumala sa iyang kabubut-on, Ug sa pagtudlo sa iyang mga tigulang ug kaalam. ²³Si Israel usab miadto ngadto sa Egipto Ug si Jacob mipuyo sa yuta sa Cham. ²⁴Ug iyang gipadaghan ang iyang katawohan sa hilabihan gayud, Ug gihimo silang labi pang makusganon kay sa ilang mga kabatok.

²⁵ Iyang giliso ang kasingkasing nila aron managdumot sila sa iyang katawohan, Aron sa paglimbong sa iyang mga alagad. ²⁶Iyang gisugo si Moises nga iyang alagad, *Ug* si Aaron nga iyang gipili. ²⁷Gipadayag nila ang iyang mga ilhanan sa taliwala nila, Ug mga katingalahan didto sa yuta sa Cham. ²⁸Gipadala niya ang kangiub, ug nahimo kining kangitngit; Ug sila wala magmalalison sa iyang mga pulong. ²⁹Gihimo niya ang ilang mga tubig nga dugo, Ug gipamatay ang ilang mga isda. ³⁰Sa ilang yuta mingkatap ang panon sa mga baki Didto sa mga lawak sa ilang mga hari. ³¹Siya misulti, ug didto minghugpa ang mga duot sa mga langaw, Ug mga koto sa tanan nilang mga utlanan. ³²Iyang gihatag kanila ang ulan-nga-yelo ilis sa ulan, *Ug* kalayo nga nagadilaab sa ilang yuta. ³³Giputol usab niya ang ilang mga kaparrasan ug ang ilang mga higuera, Ug gipamoril niya ang kakahoyan sa mga utlanan nila. ³⁴Siya misulti, ug miabut ang dulon, Ug ang lukton ug kana dili maisip, ³⁵Ug gikaon ang tanan nga gunahon sa ilang yuta, Ug mingkaon sa bunga sa ilang yuta. ³⁶Gipamatay usab niya ang tanan nga panganay sa yuta nila, Ang sinugdanan sa tibook nila nga kusog. ³⁷Iyang gipagula sila nga may salapi ug bulawan; Ug sa iyang mga banay walay mausa nga maluya nga tawo. ³⁸Nalipay ang Egipto sa ilang pagpamahawa; Kay ang kahadlok kanila miabut sa ibabaw nila. ³⁹Gibuklad niya ang usa ka panganod aron mahimong salimbong, Ug kalayo sa paghatag ug kahayag sa pagkagabii. ⁴⁰Sila nangayo, ug iyang gipadad-an sila ug mga buntog, Ug gibusog sila sa tinapay sa langit. ⁴¹Iyang gilukaban ang bato, ug mibuswak ang mga tubig; Mingdaligdig sila ngadto sa mga mamala nga dapit *sama* sa usa ka suba. ⁴²Kay nahinumdom siya sa iyang pulong nga balaan, *Ug* kang Abraham nga iyang alagad. ⁴³Ug iyang gipagula ang iyang katawohan nga may kalipay, *Ug* ang iyang mga pinili nga may pag-awit. ⁴⁴Ug iyang gihatag kanila ang mga yuta sa mga nasud; Ug ang mga buhat sa mga katawohan gipanag-iyang nila: ⁴⁵Aron mabantayan nila ang iyang kabalaoran, Ug sa *ilang* pagtuman sa iyang mga kasugoan. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Dayegon ninyo si Jehova. Oh magpasalamat kamo kang Jehova; kay maayo man siya; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagalungtad* sa walay katapusan. ²Kinsa ba ang makasaysay sa mga buhat nga gamhanan ni Jehova, O kinsa ba ang makasugilon sa tanan niyang mga pagdayeg? ³Bulahan sila nga nanagbantay sa justicia, Ug siya nga nagabuhat sa pagkamatarung sa tanang mga panahon. ⁴Hinumdumi ako, Oh Jehova, ingon sa imong kalooy nga gihatag mo sa imong katawohan; Oh du-awa ako uban sa imong kaluwasan, ⁵Aron makita ko ang kauswagan sa imong pinili, Aron makagmaya ako sa kalipay sa imong nasud, Aron ako magahimaya uban sa imong panulondon.

⁶ Nakasala kami uban sa among mga amahan, Nanagbuhat kami ug kasal-anan, nanagbuhat kami sa kadautan. ⁷Ang among mga amahan wala makasabut sa imong mga kahibulongan didto sa Egipto; Sila wala mahinumdom sa gidaghanon sa imong mga mahigugmaong-kalolot, Kondili nanagmasukihon didto sa dagat, bisan didto sa Dagat nga Mapula. ⁸Bisan pa niana iyang giluwasa sila tungod sa iyang ngalan, Aron nga iyang ikapadayag ang iyang makusganong gahum. ⁹Gibadlong niya usab ang Dagat nga Mapula, ug kini nahimong mamala: Busa iyang gimandoan sila latas sa kahiladman, ingon sa paglatas *nila* sa kamingawan. ¹⁰Ug iyang giluwasa sila gikan sa kamot niya nga nagdumot kanila, Ug gibawi sila gikan sa kamot sa kaaway. ¹¹Ug ang mga tubig mitabon sa ilang mga kabatok; Walay mausa nga nahabilin kanila. ¹²Unya mingtoo sila sa iyang mga pulong; Nanag-awit sila sa iyang pagdayeg.

¹³ Sa hinanali nalimot sila sa iyang mga buhat; Sila wala maghulat sa iyang pagtambag, ¹⁴Kondili nanagkaibug sa hilabihan gayud didto sa kamingawan, Ug gitintal nila ang Dios didto sa kamingawan. ¹⁵Ug siya mihatag kanila sa ilang gipangayo, Apan gipadad-an ug kaluya ang ilang kalag. ¹⁶Ug gikasinahan usab nila si Moises didto sa campo, *Ug* si Aaron nga balaan ni Jehova. ¹⁷Mibuka ang yuta ug gilamoy si Dathan, Ug gitabonan ang ginsakupan ni Abiram. ¹⁸Ug misilaub ang kalayo diha sa ilang ginsakupan; Ang siga misunog sa mga dautan. ¹⁹Nanagbuhat sila ug nating vaca didto sa Horeb, Ug nanagsimba sa usa ka larawan nga tinunaw. ²⁰Sa ingon niini ilang giilisan ang ilang himaya Sa pagkasama sa usa ka vaca nga nagasibsib sa balili. ²¹Hingkalimtan nila ang Dios nga ilang Manluluwas, *Siya* nga nagbuhat ug mga dagkung butang didto sa Egipto, ²²Sa mga kahibulongan nga buhat didto sa yuta ni Cham, *Ug* mga butang nga makalilisang didto sa Dagat nga Mapula. ²³Busa siya miingon nga iyang laglagon sila, Kong wala pa si Moises nga iyang pinili motindog sa atubangan niya didto sa lapyahan sa dagat, Aron sa pagpaway sa iyang kapungot, tingali siya molaglag *unta kanila*. ²⁴Oo, gitamay nila ang yuta nga *takus* tinguhaon, Wala sila tumoo sa iyang ²⁵Hinonoa nanagbagulbol sulod sa ilang mga balongbalong, Ug wala managpatalinghug sa tingog ni Jehova. ²⁶Busa siya nanumpa batok kanila, Nga iyang laglagon sila didto sa kamingawan, ²⁷Ug nga iyang pamukanon ang ilang kaliwatan sa taliwala sa mga nasud, Ug papatlaagon sila sa mga kayutaan. ²⁸Sila usab ming-ipon sa ilang kaugalingon ngadto kang Baalpeor, Ug mingkaon sa mga halad sa mga minatay. ²⁹Niini sila minghagit kaniya sa pagkasuko tungod sa ilang mga buhat; Ug ang hampak miabut sa ibabaw nila. ³⁰Unya mitindog si Phinees, ug mipakanaug sa hukom; Ug sa ingon niana mihunong ang hampak. ³¹Ug kadto giisip kaniya nga alang sa pagkamatarung, Ngadto sa tanang kaliwatan sa walay katapusan. ³²Ug sila nagpasuko usab

kaniya didto sa mga tubig sa Meriba. Sa pagkaagi nga ang kadaut midangat kang Moises tungod kanila; ³³Tungod kay sila masukihon batok sa iyang espiritu, Ug siya namulong sa dili angay sa iyang mga ngabil.

³⁴Wala nila paglaglaga ang mga katawohan, Ingon sa gisugo ni Jehova kanila, ³⁵Hinonoa mingsagol sila sa ilang kaugalingon uban sa mga nasud, Ug nakakat-on sa ilang mga buhat, ³⁶Ug ming-alagad sa ilang mga dios-dios, Nga nahimong lit-ag alang kanila. ³⁷Oo, gihalad nila ang ilang mga anak nga lalake ug ang ilang mga anak nga babaye ngadto sa mga yawa, ³⁸Ug giula ang dugo nga inocente, Bisan ang dugo sa ilang mga anak nga lalake ug sa ilang mga anak nga babaye, Nga gihalad nila ngadto sa mga dios-dios sa Canaan; Ug ang yuta nahugawan tungod sa dugo. ³⁹Sa ingon niini nahugawan sila tungod sa ilang mga buhat, Ug nakighilawas sila pinaagi sa ilang mga buhat. ⁴⁰Busa misilaub ang kapungot ni Jehova batok sa iyang katawohan, Ug giludod siya sa iyang panulondon. ⁴¹Ug iyang gitugyan sila ngadto sa gahum sa mga nasud; Ug sila nga nanagdumot kanila nanaggahum kanila. ⁴²Ang ilang mga kaaway usab nanagdaugdaug kanila, Ug sila naulipon ngadto sa ilang mga kamot ⁴³Sa makadaghan sila giluwasa niya: Apan sila nanagmasukihon sa ilang pagpakitambag, Ug nahimo silang ubos tungod sa ilang kasal-anan. ⁴⁴Bisan pa niana, iyang gitagad ang ilang pagkaalaut, Sa nabati niya ang ilang pagtu-aw: ⁴⁵Ug nahinumdom siya sa iyang tugon alang kanila, Ug siya nagbasul sumala sa gidaghanon sa iyang mga mahigugmaong-kalolot. ⁴⁶Iyang gihimo usab nga sila pagakaloy-an Niadtong tanan nga nanagdala kanila sa pagkabinihag. ⁴⁷Luwasa kami, Oh Jehova nga among Dios, Ug tiguma kami gikan sa taliwala sa mga nasud, Aron sa paghatag ug mga pasalamat sa imong ngalan nga balaan, Ug aron sa paghimaya sa imong pagdayeg. ⁴⁸Dalayegon si Jehova, ang Dios sa Israel, Sukad sa walay katapusan ngadto sa walay katapusan. Ug paingna ang tibook nga katawohan, Amen. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Oh managpasalamat *kamo* kang Jehova; kay siya maayo man; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagalungtad* sa walay katapusan. ²Papamulonga *niana* ang mga tinubos ni Jehova, Nga gipanubos niya gikan sa kamot sa kabatok, ³Ug gitigum sila gikan sa mga kayutaan, Gikan sa silangan ug gikan sa kasadpan, Gikan sa amihanan ug gikan sa habagatan. ⁴Nanaglaag-laag sila sa kamingawan, sa dalan nga awa-aw; Wala sila makakaplag ug ciudad nga *ilang* kapuy-an. ⁵Mga gutom ug mga giuhaw, Ang ilang mga kalag nangaluya diha kanila. ⁶Unya mingtu-aw sila kang Jehova sa ilang kagul-anan, Ug iyang giluwasa sila gikan sa ilang mga kalisdanan, ⁷Ug iyang gimandoan sila usab pinaagi sa dalan nga matul-id, Aron makadangat sila sa ciudad nga *ilang* kapuy-an. ⁸Oh nga managdayeg unta ang mga tawo kang Jehova tungod sa iyang mahigugmaong-kalolot, Ug tungod sa iyang mga katingalahang buhat alang sa mga anak sa mga tawo! ⁹Kay ginatagbaw niya ang kalag nga nagapangandoy, Ug ginapuno niya sa kaayohan ang kalag nga gigutom.

¹⁰ Ang mga nanagpuyo sa kangitngitan ug sa landong sa kamatayon, Mga binilanggo sa kaguol ug sa mga puthaw, ¹¹Tungod kay nanagmalalison sila sa mga pulong sa Dios, Ug nanagtamay sa

tambag sa Hataas Uyamut: ¹²Busa tungod sa kahago giluya niya ang ilang mga kasingkasing; Nanghiumod sila, ug walay bisan kinsa nga mitabang kanila. ¹³Unya sila mingtu-aw kang Jehova gikan sa ilang kagul-anan, ug iyang giluwasa sila gikan sa ilang mga kalisdanan. ¹⁴Iyang gikuha sila gikan sa kangitngitan ug sa landong, sa kamatayon, Ug gidugmok niya ang ilang mga talikala. ¹⁵Oh nga managdayeg unta ang mga tawo kang Jehova, tungod sa iyang mahigugmaong-kalolot, Ug tungod sa iyang mga katingalahang buhat alang sa mga anak sa mga tawo! ¹⁶Kay gilumpag niya ang mga ganghaan nga tumbaga, Ug gibunggo niya ang mga trangka nga puthaw.

¹⁷ Mga buang tungod sa ilang kalapasan, Ug tungod sa ilang kasal-anan, gisakit *sila* . ¹⁸Ang ilang kalag giluo sa tanang butang nga kalan-on; Ug napahaduol sila ngadto sa mga ganghaan sa kamatayon. ¹⁹Unya mingtu-aw sila kang Jehova gikan sa ilang kagul-anan, Ug iyang giluwasa sila gikan sa ilang mga kalisdanan. ²⁰Gipadala niya ang iyang pulong ug giayo sila, Ug iyang giluwasa *sila* gikan sa ilang mga pagkalaglag. ²¹Oh nga managdayeg unta ang mga tawo kang Jehova, tungod sa iyang mahigugmaong-kalolot, Ug tungod sa iyang mga katingalahang buhat alang sa mga anak sa mga tawo! ²²Ug pahalara sila sa mga halad-sa-pasalamat, Ug imantala ang iyang mga buhat uban ang pag-awit.

²³ Sila nga manumod sa mga sakayan sa dagat, Nga managpatigayon didto sa dagkung kadagatan; ²⁴Nakita nila ang mga buhat ni Jehova, Ug ang iyang mga katingalahan diha sa kahiladman. ²⁵Kay siya nagasugo, ug nagapahuros sa hangin sa pag-unos, Nga nagapatuybo sa mga balud niana. ²⁶Mingsaka sila sa mga langit, sila minghiyak pagbalik sa mga kahiladman: Ang ilang kalag natunaw tungod sa kagul-anan. ²⁷Mingbarag sila sa pagbalik-balik, ug nagsulosapinday ingon sa usa ka hubog nga tawo, Ug nahubsan sa tanan nila nga kinaadman. ²⁸Unya nanagtu-aw sila kang Jehova sa ilang kagul-anan, Ug iyang giluwasa sila gikan sa ilang mga kalisdanan. ²⁹Ginahimo niya ang bagyo sa pagpalurang, Aron nga ang mga balud niana milinaw. ³⁰Unya sila nangalipay tungod kay nangahilum sila; Busa siya nagamando kanila ngadto sa dunggoanan nga ilang ginatinguha. ³¹Oh nga managdayeg unta ang mga tawo kang Jehova, tungod sa iyang mahigugmaong-kalolot, Ug tungod sa iyang mga katingalahang buhat alang sa mga anak sa mga tawo! ³²Ipabayaw usab kanila siya diha sa katilingban sa katawohan, Ug dayegon siya diha sa lingkoranan sa mga anciano.

³³ Gihimo niya ang mga suba nga kamingawan, Ug ang mga tinubdan *gihimo niya nga* mahulaw nga yuta; ³⁴Ang yuta nga mabungaon sa pagkakamingawan nga asin, Tungod sa pagkadautan nila nga nanagpuyo niana. ³⁵Iyang gihimo ang kamingawan nga danaw sa tubig, Ug ang yuta nga mamala sa mga tinubdan sa tubig. ³⁶Ug didto pagapapuy-on niya ang mga gigutom, Aron sila magaandam ug ciudad nga puloy-anan, ³⁷Ug magapugas sila sa kaumahan, ug magatanum ug kaparrasan, Ug magakuha sila ug bunga sa abut. ³⁸Siya magapanalangin usab kanila, sa pagkaagi nga modaghan sila sa hilabihan gayud; Ug dili niya pag-ibanan ang ilang kahayupan. ³⁹Unya usab, sila nagakadiyutay ug ginapatikuko Pinaagi sa pagdaugdaug, kasamok, ug kasub-anan. ⁴⁰Iyang gibubo ang pagtamay ibabaw sa mga principe, Ug sila ginapalakat didto sa kamingawan, diin walay dalan. ⁴¹Bisan pa niini, iyang gibayaw ang mga hangul sa kahitas-an gikan sa kagul-anan, Ug nagapadaghan *kaniya* sa kabanayan sama sa usa ka panon. ⁴²Magatan-aw ang mga matul-id niini, ug mangalipay;

Ug ang tanan nga kasal-anan magatak-um sa iyang baba. ⁴³Bisan kinsa nga manggialamon manumbaling niining mga butanga; Ug sila magapalandong sa mahigugmaong-kalolot ni Jehova.

¹ Ang akong kasingkasing naandam na, Oh Dios; Magaawit ako, oo, magaawit ako ug mga pagdayeg, bisan uban sa akong himaya. ²Pagmata, salterio ug alpa: Ako sa akong kaugalingon mangadlawon pagmata. ³Magahatag ako kanimo ug mga pasalamat, Oh Jehova, sa taliwala sa mga katawohan; Ug kanimo magaawit ako sa mga pagdayeg sa taliwala sa mga nasud. ⁴Kay ang imong mahigugmaong-kalolot daku man ibabaw sa kalangitan; Ug ang imong kamatuoran *naga-abut* ngadto sa mga langit. ⁵Pagabayawon ka, Oh Dios, ibabaw sa kalangitan, Ug ang imong himaya ibabaw sa tibook nga yuta.

⁶ Aron pagaluwason ang imong hinigugma, Luwasa sa imong toong kamot, ug tubaga kami. ⁷Ang Dios nagasulti diha sa iyang pagkabalaan: magakalipay ako; Pagabahinon ko ang Sicheim, ug pagasukdon ko ang walog sa Succoth. ⁸Ang Galaad ako man; ang Manases ako; Ang Ephraim usab mao ang panalipod sa akong ulo; Ang Juda mao ang akong magbubuhay sa balaod. ⁹Ang Moab mao ang akong dolang nga hunawanan; Sa ibabaw sa Edom igasalibay ko ang akong sapin; Mosinggit ako sa ibabaw sa Filistia. ¹⁰Kinsa ba ang modala kanako ngadto sa ciudad nga kinutaan? Kinsa ba ang motultol kanako ngadto sa Idumea? ¹¹Wala ba ikaw magasalikway kanamo, Oh Dios? Ug ikaw wala na mouban, Oh Dios, sa among mga panon. ¹²Hatagi kami ug tabang batok sa kaaway; Kay kawang lamang ang tabang sa tawo. ¹³Pinaagi sa Dios makabuhay kami sa pagkamaisugon: Kay siya mao ang moyatak sa among mga kabatok.

¹ Ayaw pagpakahilum, Oh Dios, sa akong pagdayeg; ²Kay ang baba sa *tawong* dautan, ug ang baba sa limbongan ilang ginga-nga batok kanako: Nanagsulti sila batok kanako nga may dila nga bakakon. ³Ila akong gilikusan usab sa mga pulong sa pagdumot, Ug nakig-away sila batok kanako sa walay gipasikaran. ⁴Tungod sa akong gugma *nahimo* silang mga kabatok ko. Apan ako nagatugyan sa akong *kaugalingon* sa pag-ampo. ⁵Ug tungod sa maayo ako gibaslan nila ug dautan, Ug ang pagdumot *gibalus* tungod sa akong gugma.

⁶ Ibutang mo sa ibabaw niya ang usa ka tawo nga dautan; Ug patindoga ang usa ka kabatok sa iyang toong kamot. ⁷Sa diha nga siya pagahukman na, ipahulog siya nga sad-an; Ug himoa nga ang iyang pag-ampo mahimong sala. ⁸Pagapahamub-a ang iyang mga adlaw; Ug lain ang pakuhaa sa iyang katungdanan. ⁹Himoa nga mangailo ang iyang mga anak, Ug ang iyang asawa nga usa ka bala. ¹⁰Himoa nga ang iyang mga anak managlibud-suroy ug managpakilimos; Ug ipapangita kanila ang *ilang tinapay* gikan sa ilang biniyaang mga dapit, ¹¹Pasagdi nga ang magpapautang magasakmit sa tanan nga anaa kaniya; Ug pasagdi nga ang mga dumuloong magadawat sa tanan niyang kinabudlayan. ¹²Ayaw itugot nga may malooy *pa* kaniya; Ni may bisan kinsa nga malooy *pa* sa

iyang mga anak nga ilo. ¹³Ipaputol ang iyang kaliwatan; Sa mosunod nga kaliwatan ipapala ang iyang ngalan. ¹⁴Pahinumdumi kang Jehova ang kasal-anan sa ilang mga amahan; Ug ayaw ipapala ang sala sa iyang inahan. ¹⁵Pasagdi sila nga anaa sa atubangan ni Jehova sa kanunay, Aron nga iyang pagapalaon gikan sa yuta ang paghandum kanila; ¹⁶Tungod kay wala siya mahinumdum sa pagpakita ug kalooy, Kondili gilutos niya ang tawong kabus ug hangul, Ug ang nadugmoka sa kasing-kasing, aron sa pagpatay *kanila*. ¹⁷Oo, nahagugma siya sa panunglo, ug midangat kini kaniya; Ug wala ikalipay niya ang panalangin, ug kini halayo gikan kaniya. ¹⁸Gisul-oban niya usab sa panunglo ang iyang kaugalingon ingon sa iyang bisti, Ug mituhop kini sa iyang sulod nga mga bahin sama sa tubig; Ug sama sa lana ngadto sa iyang kabukogan. ¹⁹Ipahimo kini diha kaniya nga ingon sa bisti nga iyang gitabon sa iyang kaugalingon, Ug *ingon* sa bakus nga ginabakus kaniya sa kanunay ²⁰Mao kini ang balus sa akong mga kabatok nga gikan kang Jehova, Ug kanila nga nanagsulti ug dautan batok sa akong kalag.

²¹Apan himoon mo kanako, Oh Jehova nga Ginoo, sumala sa imong ngalan: Tungod kay ang imong mahigugmaong-kalolot maayo man, luwason mo ako; ²²Kay ako kabus ug hangul, Ug ang akong kasingkasing nasamaran sa sulod nako. ²³Nagapanaw na ako sama sa anino nga nagalingay: Ginabola-bola ako ingon sa dulon. ²⁴Ang akong mga tuhod maluya tungod sa pagpuasa; Ug ang akong unod mikupos tungod sa kakulang sa katambok. ²⁵Ako nahimo usab nga talamayon alang kanila: Sa nanagtan-aw sila kanako, nanaglingo-lingo sila sa ulo nila. ²⁶Tabangi ako, Oh Jehova, Dios ko; Oh luwasa ako sumala sa imong mahigugmaong-kalolot: ²⁷Aron sila mahibalo nga kini mao ang imong kamot; *Nga* ikaw, Jehova, ang nagbuhat niini. ²⁸Patungloha sila, apan ikaw magpanalangin: Sa diha nga managpanindog na sila, pagapakaulawan sila, Apan ang imong ulipon magakalipay. ²⁹Pabistihi sa kaulawan ang akong mga kabatok, Ug pataboni sila sa ilang kaugalingong kaulaw ingon sa usa ka kupo. ³⁰Magahatag ako ug dagkung mga pasalamat ngadto kang Jehova pinaagi sa akong baba; Oo, pagadayegon ko siya sa taliwala sa panon sa katawohan. ³¹Kay siya motindog diha sa toong kamot sa hangul, Aron sa pagluwas kaniya gikan sa mga nagahukom sa iyang kalag.

¹ Si Jehova miingon sa akong Ginoo: Lumingkod ka sa akong toong kamot, Hangtud nga ibutang ko ang imong mga kaaway nga tumbanan sa imong mga tiil. ² Ang baras sa imong kalig-on igapadala ni Jehova gikan sa Sion: Magahari ka sa taliwala sa imong mga kaaway. ³ Ang imong katawohan managhalad sa ilang kaugalingon sa kinabubut-on Sa adlaw sa imong gahum, sa matahum nga pagkabalaan: Gikan sa tagoangkan sa kabuntagon Ikaw adunay tun-og sa imong pagkabatan-on. ⁴ Si Jehova nanumpa, ug siya dili magabasul: Ikaw mao ang sacerdote nga walay katapusan Sunod sa laray ni Melchisedec.

⁵ Ang Ginoo sa imong toong kamot Magadasmag sa mga hari sa adlaw sa iyang kaligutgut. ⁶ Siya magahukom sa taliwala sa mga nasud, Pagapun-on niya *ang mga dapit* sa mga minatay, Siya

magadasmag sa mga pangulo sa daghang mga kayutaan. ⁷Siya moinum sa sapa nga *magagian* diha sa dalan: Tungod niana pagasakwaton niya ang ulo.

¹ Dayegon ninyo si Jehova. Magapasalamat ako kang Jehova sa bug-os ko nga kasingkasing, Diha sa pagkatigum sa mga tawong matul-id ug sa katilingban. ²Dagku ang mga buhat ni Jehova, Ginapangita sa tanang mga nahamuot kanila. ³Dungganon ug halangdon ang iyang buhat; Ug ang iyang pagkamatarung nagalungtad sa walay katapusan. ⁴Iyang gihimo ang iyang mga buhat nga katingalahan nga pagahandumon: Puno sa gracia ug maloloy-on si Jehova. ⁵Nagahatag siya ug makaon kanila nga may kahadlok kaniya: Sa gihapon siya mahinumtum sa iyang tugon.

⁶ Ang gahum sa iyang mga buhat gipakita niya sa iyang katawohan, Sa paghatag kanila sa panulondon sa mga nasud. ⁷Ang mga buhat sa iyang mga kamot mao ang kamatuoran ug ang justicia; Kalauman ang tanan niyang mga lagda. ⁸Napamatud-an sila sa gihapon nga sa walay katapusan; Nabuhat sila sa kamatuoran ug sa katul-iran. ⁹Gipadala niya ang pagtubos sa iyang katawohan; Nagsugo siya sa iyang tugon sa walay katapusan: Balaan ug talahuron ang iyang ngalan. ¹⁰Ang pagkahadlok kang Jehova mao ang sinugdanan sa kaalam; Ang tanan nga nanagtuman sa *iyang mga sugo* adunay maayong salabutan: Ang iyang pagdayeg nagapadayon sa walay katapusan.

¹ Dayegon ninyo si Jehova. Bulahan ang tawo nga may kahadlok kang Jehova, Nga diha sa iyang mga sugo nagakalipay sa hilabihan gayud. ²Ang iyang kaliwat mahimong gamhanan sa ibabaw sa yuta: Mahimong bulahan ang kaliwatan sa mga matul-id. ³Mga bahandi ug katigayonan maoy anaa sa iyang balay; Ug ang iyang pagkamatarung molungtad sa walay katapusan. ⁴Sa mga matul-id mohayag ang suga taliwala sa kangitngitan: *Siya* puno sa gracia, ug maloloy-on ug matarung. ⁵Maayo alang sa tawo nga magapakita ug kalooy ug magapahulam; Siya magapalig-on sa iyang katungod diha sa paghukom.

⁶ Kay siya dili gayud matrug; Ang mga matarung pagahandumon sa walay katapusan. ⁷Siya dili mahadlok sa mga balita nga dautan: Ang iyang kasingkasing malig-on, nga nagasalig kang Jehova. ⁸Malig-on ang iyang kasingkasing, siya dili mahadlok, hangtud nga makita niya ang *iyang tinguha* ibabaw sa iyang mga kabatok. ⁹Nagasabwag siya, nagahatag siya sa mga hangul; Ang iyang pagkamatarung nagalungtad sa walay katapusan: Ang iyang sungay pagabayawon uban ang kadunggan. ¹⁰Ang *tawong* dautan makakita niini, ug maguol; Magapakagut siya sa iyang mga ngipon, ug *dayong* kawagtang: Mangahanaw ang tinguha sa mga dautan.

¹ Dayegon ninyo si Jehova. Dayegon ninyo, Oh kamong mga alagad ni Jehova, Dayega ang ngalan ni Jehova ²Dalayegon ang ngalan ni Jehova Sukad karon ngadto sa umalabut ug sa walay

katapusan. ³Gikan sa pagsilang sa adlaw ngadto sa pagsalop niini Pagadayegon ang ngalan ni Jehova. ⁴Si Jehova labing labaw sa tanang mga nasud, Ug ang iyang himaya ibabaw sa kalangitan. ⁵Kinsa ba ang sama kang Jehova nga atong Dios, Nga atua sa kahitas-an ang iyang lingkoranan, ⁶Nga nagapaubos sa iyang kaugalingon aron sa pagtan-aw *Sa mga butang nga atua* sa langit ug dinhi sa yuta? ⁷Gibangon niya ang kabus gikan sa abug, Ug gisakwat niya ang hangul gikan sa pundok sa kinalibang; ⁸Aron siya magapalingkod kaniya uban sa mga principe, Bisan uban sa mga principe sa iyang katawohan. ⁹Ang babaye nga apuli ginapabantay niya sa balay, *Ug mahimo siya* nga inahan nga malipayon sa mga anak. (113-10) Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Sa paglakaw sa Israel gikan sa Egipto, Ang panimalay ni Jacob gikan sa katawohan nga lain ug pinulongan; ²Ang Juda nahimong balaan niyang puloy-anan, *Ang Israel nahimong* iyang gingharian. ³Ang dagat nakakita niini, ug mingkalagiw; Ang Jordan misibug. ⁴Ang kabukiran minglukso sama sa mga lakeng carnero, Ang kabungtoran nga gagmay sama sa mga nating carnero. ⁵Unsay gibati mo, Oh dagat, nga mingkalagiw ka? Ikaw, Oh Jordan, nga misibug ka man? ⁶Kamo nga kabukiran, nga minglukso kamo sama sa mga laekng carnero; Kamong kabungtoran nga gagmay, nga sama sa mga nating carnero? ⁷Kumurog, ikaw yuta, diha sa atubangan sa Ginoo, Diha sa atubangan sa Dios ni Jacob, ⁸Nga maoy naghimo sa bato nga danaw sa tubig, Ang bato nga santik ngadto sa usa ka tuboran sa mga tubig.

¹ Dili kanamo, Oh Jehova, dili kanamo, Kondili sa imong ngalan ihatag ang himaya, Tungod sa imong mahigugmaong-kalolot, ug tungod sa imong kamatuoran. ²Busa, ngano ba nga magaingon ang mga nasud, Hain man karon ang ilang Dios? ³Apan ang among Dios anaa sa mga langit: Gibuhat niya ang tanang nakapahimuot kaniya. ⁴Ang ilang mga dios-dios mao ang salapi ug bulawan Binuhat sa mga kamot sa mga tawo. ⁵Sila adunay baba, apan sila dili makasulti; Sila adunay mga mata, apan sila dili makakita; ⁶Adunay mga igdulungog sila, apan sila dili makadungog; Sila adunay mga ilong, apan sila dili makapanimaho; ⁷Sila adunay mga kamot, apan sila dili makahikap; Sila adunay mga tiil, apan sila dili makalakaw; Ni makasulti sila pinaagi sa ilang totonlan. ⁸Ang mga nanagbuhat kanila nahisama kanila; Oo, sama kanila, ang tagsatagsa nga mosalig kanila.

⁹ Oh Israel, sumalig ka kang Jehova: Siya mao ang ilang tabang ug ang ilang kalasag. ¹⁰Oh panimalay ni Aaron, sumalig kamo kang Jehova: Siya mao ang ilang tabang ug ang ilang kalasag. ¹¹Kamong mga nangahadlok kang Jehova sumalig *kamo* kang Jehova: Siya mao ang ilang tabang ug ang ilang kalasag. ¹²Si Jehova nahinumdom kanato; siya magapanalangin *kanato* : Magapanalangin siya sa panimalay sa Israel; Magapanalangin siya sa panimalay ni Aaron. ¹³Siya magapanalangin kanila nga may kahadlok kang Jehova, Sa mga gagmay ug sa mga dagku. ¹⁴Si Jehova magadugang sa pagpadaghan kaninyo, Kaninyo ug sa inyong mga anak. ¹⁵Mga gibulahan

kamo ni Jehova, Nga nagbuhat sa langit ug sa yuta. ¹⁶Ang kalangitan mao ang mga langit ni Jehova; Apan gihatag niya ang yuta alang sa mga anak sa mga tawo. ¹⁷Ang mga minatay dili magadayeg kang Jehova, Ni may mausa niadtong mga nanganaug ngadto sa hilum; ¹⁸Apan pagadayegon nato si Jehova Sukad karon ngadto sa umalabut ug sa walay katapusan. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Nahagugma ako kang Jehova, kay siya nagapatalinghug Sa akong tingog ug sa akong mga pangaliyupo. ²Tungod kay iyang gikiling kanako ang iyang igdulungog, Busa magatawag ako *kaniya* samtang ako buhi pa. ³Ginalikusan ako sa mga talikala sa kamatayon, ug ang kasakit sa Sheol minggapusa kanako: Ang kaguol ug kasakit maoy hingpalgan ko. ⁴Unya gisangpit ko ang ngalan ni Jehova: Oh Jehova, luwasa ang akong kalag, nangamuyo ako kanimo. ⁵Puno sa gracia si Jehova, ug matarung; Oo, maloloy-on ang atong Dios. ⁶Si Jehova nagabantay sa mga walay-pagtagad: Gipaubos ako, ug iyang giluwasa ako. ⁷Bumalik ka sa imong kapahulayan, Oh kalag ko; Kay si Jehova nagpanalangin sa madagayaon gayud kanimo. ⁸Kay imong giluwasa ang akong kalag gikan sa kamatayon, Ang akong mga mata gikan sa mga luha, *Ug* ang akong mga tiil gikan sa pagkahidalin-as. ⁹Magalakaw ako sa atubangan ni Jehova Sa yuta sa mga buhi.

¹⁰ Ako motoo, kay mosulti ako: Gisakit ako sa hilabihan gayud: ¹¹Sa hinanali ako nakaingon: Ang tanang tawo mga bakakon. ¹²Unsa man ang akong igabayad kang Jehova Tungod sa tanan niyang mga kaayohan kanako? ¹³Dawaton ko ang copa sa kaluwasan, Ug pagasangpitan ko ang ngalan ni Jehova. ¹⁴Magabayad ako sa akong mga panaad kang Jehova, Oo, diha sa atubangan sa tanan niyang katawohan. ¹⁵Hamili sa pagtan-aw ni Jehova Ang kamatayon sa iyang mga balaan. ¹⁶Oh Jehova, sa pagkamuod ako mao ang imong alagad: Ako mao ang imong alagad, ang anak nga lalake sa imong alagad nga babaye; Gihubad mo ang akong mga talikala. ¹⁷Akong ihalad kanimo ang halad-sa-pasalamat, Ug sangpitan ko ang ngalan ni Jehova. ¹⁸Kang Jehova magabayad ako sa akong mga panaad, Oo, diha sa atubangan sa tanan niyang katawohan, ¹⁹Sa mga sawang sa balay ni Jehova, Sa kinataliwad-an mo, Oh Jerusalem. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Oh panagdayeg kamo kang Jehova, ngatanan kamo nga mga nasud; Mga katawohan nga tanan, panagdayeg kamo kaniya. ²Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot daku alang kanato; Ug ang kamatuoran ni Jehova *nagalungtad* sa walay katapusan. (117-3) Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Oh paghatag kamo ug mga pasalamat kang Jehova; kay siya maayo man; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan. ²Ipaingon sa Israel karon, Nga ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan. ³Karon ipaingon sa panimalay ni Aaron, Nga ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan. ⁴Ipaingon karon kanila

nga nangahadlok kang Jehova, Nga ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay kapusan. ⁵Gikan sa akong kalisdanan misangpit ako kang Jehova: Mitubag si Jehova kanako ug *iyang gibutang ako* sa dapit nga halapad. ⁶Si Jehova kadapig nako; dili ako mahadlok: Unsay arang mabuhat sa tawo kanako? ⁷Si Jehova kadapig nako sa taliwala sa mga nagatabang kanako: Busa makita ko ang *akong tinguha* diha sa ibabaw kanila nga nanagdumot kanako. ⁸Labing maayo ang pagdangup kang Jehova Kay sa pagsalig diha sa tawo. ⁹Labing maayo ang pagdangup kang Jehova Kay sa pagbutang sa *atong* pagsalig diha sa mga principe. ¹⁰Ang tanang mga nasud nanaglibut kanako: Sa ngalan ni Jehova akong pagaputlon sila. ¹¹Nanaglikos sila kanako; oo, ilang gilibutan ako: Sa ngalan ni Jehova akong pagawagtangon sila. ¹²Nanaglikos sila kanako sama sa mga putyokan; sila gipalong ingon sa kalayo sa mga tunok: Sa ngalan ni Jehova akong pagaputlon sila. ¹³Sa kalit imong gitukmod ako aron nga ako mapukan; Apan si Jehova mitabang kanako. ¹⁴Si Jehova mao ang akong kalig-on ug ang akong alawiton; Ug siya mao ang akong kaluwasan. ¹⁵Ang tingog sa kalipay ug sa kaluwasan anaa sa mga balong-balong sa mga matarung: Ang toong kamot ni Jehova nagabuhat nga maisugon. ¹⁶Ang toong kamot ni Jehova nabayaw: Ang toong kamot ni Jehova nagabuhat nga maisugon. ¹⁷Dili ako mamatay, kondili mabuhi *ako*. Ug igapahayag *ko* ang mga buhat ni Jehova. ¹⁸Gicastigo ako ni Jehova sa masakit gayud; Apan ako wala niya itugyan ngadto sa kamatayon.

¹⁹ Buksi kanako ang mga ganghaan sa pagkamatarung: Mosulod ako kanila, magapasalamat ako kang Jehova. ²⁰Mao kini ang ganghaan ni Jehova; Niini mosulod ang mga matarung. ²¹Pagapasalamatan ko ikaw; kay gipatalinghugan mo ako, Ug ikaw nahimong akong kaluwasan. ²²Ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod Nahimo nga pangulo sa pamag-ang. ²³Mao kini ang buhat ni Jehova; Kini maoy katingalahan sa among mga mata. ²⁴Kini mao ang adlaw nga gibuhat ni Jehova; Niini managmaya ug managkalipay kita. ²⁵Luwasa karon, kanimo nangamuyo kami, Oh Jehova: Oh Jehova, kanimo nangamuyo kami, ipadala ang kauswagan karon. ²⁶Bulahan siya nga moanhi sa ngalan ni Jehova: Gikan sa balay ni Jehova kami nanagdayeg kanimo. ²⁷Si Jehova mao ang Dios, ug siya naghatag kanato ug kahayag: Bangana ang halad sa mga linubid, bisan ngadto sa mga sungay sa halaran. ²⁸Ikaw mao ang akong Dios, ug kanimo magapasalamat ako: Ikaw mao ang akong Dios, igapahitaas ko ikaw. ²⁹Oh managpasalamat kamo kang Jehova; kay siya maayo man; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot nagapadayon sa walay katapusan.

¹ Bulahan sila nga mga hingpit sa dalan, Nga nanaglakaw sa Kasugoan ni Jehova. ²Bulahan sila nga nanagbantay sa iyang mga pagpamatuod, Nga sa bug-os *nilang* kasingkasing nanagpangita kaniya. ³Oo, sila wala magbuhat sa dili-pagkamatarung; Sila nanaglakaw sa iyang mga dalan.

⁴ Ikaw nagsugo *kanamo mahatungod* sa imong mga lagda, Aron among pagabantayan sila sa makugihon gayud. ⁵Oh hinaut unta nga mahamutang ang akong mga dalan Sa pagtuman sa imong kabalaoran! ⁶Unya dili na ako pagapakaulawan, Sa mabantayan ko na ang tanan mong mga sugo.

⁷ Magapasalamat ako kanimo uban sa katul-id sa kasingkasing, Sa pagkakat-on ko sa imong mga matarung nga paghukom. ⁸Pagabantayan ko ang imong kabalaoran: Oh *hinaut unta* nga ako dili mo gayud pagabiyaan.

⁹ Unsay igahinlo sa usa ka batan-on sa iyang dalan? Pinaagi sa pagmatngon subay sa imong pulong.

¹⁰ Uban sa bug-os ko nga kasingkasing gipangita ko ikaw: Oh ayaw itugot nga ako mahisalaag gikan sa imong mga sugo.

¹¹ Sa akong kasingkasing ginatipigan ko ang imong pulong, Aron dili ako makasala batok kanimo.

¹² Dalayegon ikaw, Oh Jehova: Tudloi ako sa imong kabalaoran.

¹³ Sa akong mga ngabil gisugilon ko Ang tanang mga tulomanon sa imong baba. ¹⁴Nagakalipay ako sa dalan sa imong mga pagpamatuod, Ingon sa gidaghanon sa tanang mga bahandi. ¹⁵Sa imong mga lagda magapalandong ako, Ug magatahud *ako* sa imong mga dalan. ¹⁶Magakalipay ako sa akong kaugalingon diha sa imong kabalaoran: Dili ako malimot sa imong pulong.

¹⁷ Ibubo sa kadagaya *ang kalooy* mo sa imong alagad, aron mabuhi ako; Sa ingon niini magabantay ako sa imong pulong.

¹⁸ Bukha ang akong mga mata, aron makatan-aw ako Sa mga katingalahang butang gikan sa imong Kasugoan.

¹⁹ Ako dumuloong dinhi sa yuta: Ayaw itungina ang imong mga sugo gikan kanako.

²⁰ Nadugmok ang akong kalag tungod sa pagpangandoy Sa imong mga tulomanon sa tanang mga panahon.

²¹ Gibadlong mo ang mga palabilabihon nga mga tinunglo, Nga nanghimulag gikan sa imong mga sugo.

²² Palaa gikan kanako ang kaulawan ug ang pagkatalamayon; Kay ang imong mga pagpamatuod gibantayan ko.

²³ Ang mga principe usab nanaglingkod ug nanagsulti batok kanako; *Apan* ang imong alagad nagapalandong sa imong kabalaoran.

²⁴ Ang imong mga pagpamatuod usab maoy akong kalipay *Ug* akong mga magtatambag

²⁵ Mipilit sa abug ang akong kalag: Buhion mo ako sumala sa imong pulong.

²⁶ Gipahayag ko ang akong mga dalan, ug ikaw mitubag kanako: Tudloi ako sa imong kabalaoran.

²⁷ Ipasabut kanako ang dalan sa imong mga lagda: Sa ingon niini magapalandong ako sa imong mga katingalahang buhat.

²⁸ Natunaw ang akong kalag tungod sa kaguol: Lig-ona ako sumala sa imong pulong. ²⁹Ipahalayo gikan kanako ang dalan sa kabakakan; Ug ihatag kanako ang imong Kasugoan sa pagkamapuanguron.

³⁰ Napili ko ang dalan sa pagkamatimuman: Gibutang ko ang imong mga tulomanon *sa atubangan ko* . ³¹Napabilin ako *sa dakung pagmatngon* sa imong mga pagpamatuod: Oh Jehova, ayaw ako ibutang sa kaulawan. ³²Sa dalan sa imong mga sugo magadalagan ako, Sa diha nga pagapadakuon mo ang akong kasingkasing.

³³ Tudloi ako, Oh Jehova, sa dalan sa imong kabalaoran; Ug pagabantayan ko kini hangtud sa katapusan. ³⁴Hatagi ako ug salabutan, ug pagabantayan ko ang imong Kasugoan; Oo, pagatumanon ko kini uban sa bug-os ko nga kasingkasing.

³⁵ Mandoi ako sa dalan sa imong mga sugo; Kay niini anaa ang akong kalipay ³⁶Ikiling mo ang akong kasingkasing ngadto sa imong mga pagpamatuod, Ug dili ngadto sa kailibgon.

³⁷ Iikay ang akong mga mata gikan sa pagtan-aw sa kakawangan, Ug hatagi ako ug kinabuhi sa imong mga dalan.

³⁸ Palig-ona ang imong pulong nganhi sa imong alagad, Nga *nagatudlo* sa pagkahadlok kanimo.

³⁹ Kuhaa gikan kanako ang kaulawan nga akong nahadlok; Kay maayo ang imong mga tulomanon.

⁴⁰ Ania karon, ginatinguha ko ang imong mga lagda: Hatagi ako ug kinabuhi sa imong pagkamatarung.

⁴¹ Ipadangat usab nganhi kanako ang imong mahigugmaong-kalolot, Oh Jehova, Bisan ang imong kaluwasan, sumala sa imong pulong. ⁴²Sa ingon niana, makabaton ako ug tubag alang kaniya nga nagapakaulaw kanako; Kay misalig ako sa imong pulong.

⁴³ Ug ayaw pagkuhaa sa tuman ang pulong sa kamatuoran gikan sa akong baba; Kay ako milaum diha sa imong mga tulomanon. ⁴⁴Sa ingon niana, pagabantayan ko sa kanunay ang imong Kasugoan Sa katuigan nga walay katapusan.

⁴⁵ Ug magalakaw ako sa kagawasan; Kay gipangita ko ang imong mga lagda. ⁴⁶Ug igasulti ko usab ang imong mga pagpamatuod sa atubangan sa mga hari, Ug wala mahamutang sa kaulawan. ⁴⁷Ug sa akong kaugalingon magakalipay ako sa imong mga sugo, Nga gihigugma ko. ⁴⁸Pagabayawon ko usab ang akong mga kamot ngadto sa imong mga sugo, nga gihigugma ko; Ug magapalandong ako diha sa imong kabalaoran.

⁴⁹ Hinumdumi ang pulong nga *gihatag* mo sa imong alagad, Tungod kay imo akong gipalaum.

⁵⁰ Mao kini ang kalipay ko sa akong kagul-anan; Kay ang imong pulong naghatag kanako ug kinabuhi.

⁵¹ Ang mga palabilabihon nanagyubit kanako sa hilabihan gayud: *Apan* wala ako mobulag gikan sa imong Kasugoan.

⁵² Nahinumdom ako, Oh Jehova, sa kanhi mong mga tulomanon, Ug nalipay *ako* sa akong kaugalingon.

⁵³ Ang mainit nga kaligutgut migahum kanako, Tungod sa *tawong* dautan nga mibulag gikan sa imong Kasugoan.

⁵⁴ Ang imong kabalaoran nahimo nga mga alawiton ko Sa balay sa akong pagpanlangyaw.

⁵⁵ Sa kagabhion nahinumdom ako sa imong ngalan, Oh Jehova, Ug gibantayan ko ang imong Kasugoan. ⁵⁶Kini nabatnan ko, Tungod kay gibantayan ko ang imong mga lagda.

⁵⁷ Si Jehova mao ang akong bahin: Ako miingon nga magabantay ako sa imong mga pulong.

⁵⁸ Ang imong paglaban gipakilooy ko uban sa bug-os ko nga kasingkasing: Kaloy-i ako sumala sa imong pulong.

⁵⁹ Gipalandong ko ang akong mga dalan, Ug gipabalik ko ang akong mga tiil ngadto sa imong mga pagpamatuod. ⁶⁰Midali ako, ug wala magdugay, Sa pagtuman sa imong mga sugo.

⁶¹ Ang mga gapus sa mga dautan gipanglikus kanako; *Apan* wala ko hikalimti ang imong Kasugoan.

⁶² Sa tungang gabii mobangon ako sa pagpasalamat kanimo Tungod sa imong mga tulomanon nga matarung.

⁶³ Kauban ako sa tanang mga may kahadlok kanimo, Ug kanila nga nanagtuman sa imong mga lagda.

⁶⁴ Ang yuta, Oh Jehova, napuno sa imong mahigugmaong-kalolot: Tudloi ako sa imong kabalaoran.

⁶⁵ Maayo ang gibuhath mo sa imong alagad, Oh Jehova, sumala sa imong pulong. ⁶⁶Tudloi ako sa maayong paghukom ug kinaadman;

⁶⁷ Sa wala pa ako pagsakita, nahisalaag ako; *Apan* karon nagabantay ako sa imong pulong.

⁶⁸ Ikaw maayo ug nagabuhath sa maayo; Tudloi ako sa imong kabalaoran.

⁶⁹ Batok kanako nanagmugna ug bakak ang mga palabilabihon: Uban sa bug-os ko nga kasingkasing magatuman ako sa imong mga lagda. ⁷⁰Matambok ang ilang kasingkasing ingon sa sibu; *Apan* nagakalipay ako diha sa imong Kasugoan.

⁷¹ Maayo pa alang kanako nga gisakit ako; Aron ako makakat-on diha sa imong kabalaoran.

⁷² Labing maayo alang kanako ang Kasugoan sa imong baba Kay sa mga linibo nga bulawan ug salapi.

⁷³ Ang imong mga kamot nagbuhath kanako ug nag-umol kanako: Ihatag kanako ang salabutan, aron ako makakat-on sa imong mga sugo.

⁷⁴ Sila nga may mga kahadlok kanimo motan-aw kanako ug managkalipay, Kay diha sa imong pulong milaum ako.

⁷⁵ Nahibalo ako, Oh Jehova, nga ang imong mga paghukom matarung man, Ug nga *sa imong* pagka-matinumanon gisakit mo ako.

⁷⁶ Itugot, nagaampo ako kanimo, nga ang imong mahigugmaong-kalolot mahimo nga akong kalipay, Sumala sa imong pulong alang sa imong alagad. ⁷⁷Ipadangat kanako ang imong malomong kalooy, aron mabuhi ako; Kay ang imong Kasugoan maoy akong kalipay.

⁷⁸ Ipabutang sa kaulawan ang mga palabilabihon; tungod kay gidaug nila ako sa mga pagbutang-butang: *Apan* ako magapalandong diha sa imong mga lagda. ⁷⁹Pabalika nganhi kanako kadtong mga nangahadlok kanimo; Ug sila manghibalo sa imong mga pagpamatuod.

⁸⁰ Mahingpit unta ang akong kasingkasing diha sa imong kabalaoran, Aron ako dili maulawan.

⁸¹ Nangandoy ang akong kalag tungod sa imong kaluwasan; *Apan* milaum ako sa imong pulong.

⁸² Ang akong mga mata nangaloy sa *pagpaabut* sa imong pulong, Samtang ako nagaingon: Anus-a pa ba nimo ako lipaya?

⁸³ Kay ako nahimong sama sa panit nga sudlanan sa vino nga anaa sa asohan; *Apan* wala ko hikalimti ang imong kabalaoran.

⁸⁴ Pipila na ba lamang ang mga adlaw sa imong alagad? Anus-a pa ba nimo buhata ang paghukom batok niadtong nanaglutos kanako?

⁸⁵ Ang mga palabilabihon nanagkalot ug mga gahong alang kanako, Nga dili subay sumala sa imong Kasugoan. ⁸⁶Ang tanan nimong mga sugo matinumanon man: Sila nanaglutos kanako sa pagkadili-matarung; tabangan mo ako. ⁸⁷Diriyot na ako nila malamoy dinhi sa ibabaw sa yuta; Apan wala ko pagbiyai ang imong mga lagda.

⁸⁸ Buhion mo ako sumala sa imong mahigugmaong-kalolot; Sa ingon niana pagatumanon ko ang mga pagpamatuod sa imong baba.

⁸⁹ Sa walay katapusan Oh Jehova, ang imong pulong nahamutang sa langit. ⁹⁰Ang imong pagkamatinumanon alang man ngadto sa tanang mga kaliwatan: Imong gitukod ang yuta, ug kini nagapadayon. ⁹¹Sumala sa imong mga tulomanon sila nanagpadayon *hangtud* niining adlaw; Kay ang tanang mga butang maoy imong mga sulogoon.

⁹² Gawas kong ang imong Kasugoan mahimo ko nga kalipay, Sa akong kasakit mahanaw unya ako

⁹³ Dili ko gayud hikalimtan ang imong mga lagda; Kay tungod kanila gibanhaw mo ako.

⁹⁴ Ako imo man, luwasa ako; Kay gipangita ko ang imong mga lagda.

⁹⁵ Ang mga dautan nanaghulat kanako, sa paglaglag kanako; *Apan* ako magapalandong sa imong mga pagpamatuod.

⁹⁶ Nakita ko ang katapusan sa bugos nga pagkahingpit; *Apan* ang imong sugo halapad sa hilabihan gayud.

⁹⁷ Oh hilabihan ang paghigugma ko sa imong Kasugoan! Kini mao ang akong gipalandong sa tibook nga adlaw.

⁹⁸ Ang imong mga sugo nakapahimo kanako nga labi pang manggialamon kay sa akong mga kaaway; Kay sila ania kanako sa kanunay. ⁹⁹Aduna akoy labaw pang salabutan kay sa tanan ko nga mga magtutudlo; Kay ang imong mga pagpamatuod maoy akong gipalandong. ¹⁰⁰Labi pang masinabuton ako kay sa mga tigulang, Tungod kay gibantayan ko ang imong mga lagda.

¹⁰¹ Gikan sa tanang mga dalan nga dautan, gipunggan ko ang akong mga tiil, Aron nga ako makatuman sa imong pulong.

¹⁰² Wala ako tumipas gikan sa imong mga tulomanon; Kay imong gitudloan ako.

¹⁰³ Pagkatam-is *gayud* sa imong mga pulong sa akong pagtilaw! Oo, *labing matam-is* pa kay sa dugos sa akong baba! ¹⁰⁴Pinaagi sa imong mga lagda nakabaton ako ug salabutan: Tungod niini gidumtan ko ang tagsatagsa ka dalan sa kabakakan.

¹⁰⁵ Ang imong pulong maoy lamparahan sa akong mga tiil, Ug kahayag sa akong alagianan.

¹⁰⁶ Nakapanumpa ako ug gimatudan ko kini, Nga ako magabantay sa matarung mong mga tulomanon.

¹⁰⁷ Ginasakit ako sa hilabihan gayud: Buhion mo ako, Oh Jehova, sumala sa imong pulong.

¹⁰⁸ Dawata, nangaliyupo ako kanimo, ang mga halad-nga-kinabubut-on sa akong baba, Oh Jehova, Ug tudloi ako sa imong mga tulomanon.

- ¹⁰⁹ Ang kalag ko sa kanunay ania sa akong kamot; Apan wala ko hikalimti ang imong Kasugoan.
- ¹¹⁰ Gibutangan ako ug lit-ag sa mga datuan; apan ako wala mahisalaag gikan sa imong mga lagda.
- ¹¹¹ Ingong nga panulondon gidawat ko ang imong mga pagpamatuod sa walay katapusan; Kay sila mao ang kalipay sa akong kasingkasing. ¹¹² Gikiling ko ang akong kasingkasing sa pagbuhat sa imong kabalaoran Sa gihapon, bisan ngadto sa katapusan.
- ¹¹³ Gidumtan ko sila nga may maduha-duhaon nga hunahuna; Apan gihigugma ko ang imong Kasugoan.
- ¹¹⁴ Ikaw mao ang akong dapit nga dalangpanan ug ang akong taming: Sa imong pulong nagalaum ako.
- ¹¹⁵ Pahalayo kamo gikan kanako, kamong mga mamumuhat sa kadautan, Aron nga magabantay ako sa mga sugo sa akong Dios.
- ¹¹⁶ Sapnaya ako sumala sa imong pulong, aron ako mabuhi; Ug ayaw ako pagpakaulawi sa akong paglaum. ¹¹⁷ Sapnaya ako sa itaas, ug maluwas ako, Ug magatahud diha sa imong kabalaoran sa kanunay.
- ¹¹⁸ Gitalikdan mo kadtong tanan nga nangasayup gikan sa imong kabalaoran; Kay ang ilang limbong mao ang kabakakan. ¹¹⁹ Ang tanang mga dautan sa yuta gisalikway mo sama sa taya: Tungod niana gihigugma ko ang imong mga pagpamatuod. ¹²⁰ Ang unod ko mikurog tungod sa kahadlok kanimo; Ug sa imong mga paghukom nahadlok ako.
- ¹²¹ Ang justicia ug ang pagkamatarung gibuhat ko: Ayaw ako itugyan sa mga nanagdaugdaug kanako. ¹²² Himoa ang pasalig *mo* sa imong alagad alang sa kaayohan: Ayaw itugot nga ang palabilabihon modaugdaug kanako.
- ¹²³ Ang akong mga mata nangaloy sa *pagpaabut* sa imong kaluwasan, Ug tungod sa imong pulong nga matarung.
- ¹²⁴ Buhata sa imong alagad sumala sa imong mahigugmaong-kalolot, Ug tudloi ako sa imong kabalaoran. ¹²⁵ Ako mao ang imong alagad; ihatag kanako ang salabutan, Aron nga ako mahibalo sa imong mga pagpamatuod.
- ¹²⁶ Mao na ang panahon nga si Jehova magabuhat; *Kay* gihimo nila nga walay kapuslanan ang imong Kasugoan.
- ¹²⁷ Tungod niana gihigugma ko ang imong mga sugo Labaw kay sa bulawan, oo, labaw kay sa bulawan nga inulay. ¹²⁸ Tungod niana gipakamahal ko ang tanan *mong* mga lagda mahatungod sa tanang mga *butang* nga matarung; Ug gidumtan ko ang tagsatagsa ka dalan sa kabakakan.
- ¹²⁹ Mga katingalahan ang imong mga pagpamatuod; Busa nagabantay kanila ang akong kalag.
- ¹³⁰ Ang sinugdan sa imong mga pulong nagahatag ug kahayag; Nagahatag kini ug salabutan alang sa mga walay-pagtagad.
- ¹³¹ Gibuka ko ug daku ang akong baba, ug nagahangus; Kay nangandoy ako *sa dakung kainit* sa imong mga sugo.
- ¹³² Lingia ako, malooy ka kanako, Maingon sa nabatasan mo niadtong mga nahigugma sa imong ngalan.

¹³³ Pasunda ang akong mga lakang sa imong pulong; Ug ayaw itugot nga may bisan unsa nga kadautan nga magagahum kanako.

¹³⁴ Tubsas ako gikan sa pagdaugdaug sa tawo: Aron magatuman ako sa imong mga lagda.

¹³⁵ Ipasidlak ang imong nawong ibabaw sa imong alagad; Ug tudloi ako sa imong kabalaoran.

¹³⁶ Mga inagay-ay sa tubig nanaligid gikan sa akong mga mata, Tungod kay sila wala managtuman sa imong Kasugoan.

¹³⁷ Matarung ikaw, Oh Jehova, Ug matul-id ang imong mga paghukom. ¹³⁸ Gisugo mo ang imong mga pagpamatuod diha sa pagkamatarung Ug sa pagkamatinumanon uyamut.

¹³⁹ Ang akong pagsingkamot miut-ut kanako, Tungod kay ang akong mga kabatok nanghikalimot sa imong mga pulong.

¹⁴⁰ Ang imong pulong maulay gayud sa hilabihan, Tungod niana ang imong alagad nahagugma niini.

¹⁴¹ Diyutay ako ug tinamay; *Apan* wala ko hikalimti ang imong mga lagda.

¹⁴² Ang imong pagkamatarung mao ang pagkamatarung nga walay katapusan, Ug ang imong Kasugoan mao ang kamatuoran.

¹⁴³ Kasamok ug kaguol minggahum kanako; *Apan* ang imong mga sugo maoy akong kalipay.

¹⁴⁴ Walay katapusan ang pagkamatarung sa imong mga pagpamatuod: Ihatag kanako ang salabutan ug ako mabuhi.

¹⁴⁵ Misangpit ako uban sa bug-os ko nga kasingkasing; tubaga ako, Oh Jehova: Bantayan ko *gayud* ang imong kabalaoran. ¹⁴⁶ Kanimisangpit ako; luwasa ako, Ug pagabantayan ko ang imong mga pagpamatuod.

¹⁴⁷ Giunhan ko ang banag-banag sa kabuntagon, ug mitu-aw *ako* : Milaum ako diha sa imong mga pulong. ¹⁴⁸ Giunhan sa akong mga mata ang pagtukaw sa kagabhion, Aron ako makapalandong sa imong pulong.

¹⁴⁹ Patalinghugi ang akong tingog sumala sa imong mahigugmaong-kalolot: Buhion mo ako, Oh Jehova, sumala sa imong mga tulomanon.

¹⁵⁰ Nanagpahiduol sila *kanako* ang nanagsunod sa kadautan; Halayo sila sa imong Kasugoan.

¹⁵¹ Ikaw ania sa haduol, Oh Jehova, Ug ang tanan mong mga sugo mga kamatuoran man.

¹⁵² Kanhi nahibalo na ako gikan sa imong mga pagpamatuod, Nga gitukod mo sila sa walay katapusan.

¹⁵³ Palandunga ang akong kasakitan, ug luwasa ako; Kay wala ko hikalimti ang imong Kasugoan.

¹⁵⁴ Labani ang akong katungod, ug tubsa ako: Buhion mo ako sumala sa imong pulong.

¹⁵⁵ Halayo sa mga dautan ang kaluwasan; Kay wala nila pangitaa ang imong kabalaoran.

¹⁵⁶ Dagku ang imong mga malomong-kalooy, Oh Jehova: Buhion mo ako sumala sa imong mga tulomanon.

¹⁵⁷ Daghan ang akong mga maglulutos ug ang akong mga kabatok; *Ngani* wala ako motipas gikan sa imong mga pagpamatuod.

¹⁵⁸ Nakita ko ang mga mabudhion, ug nasubo ako, Tungod kay sila wala managbantay sa imong pulong.

¹⁵⁹ Palandunga kong giunsa ko sa paghigugma ang imong mga lagda: Buhion mo ako Oh Jehova, sumala sa imong mahigugmaongkalolot.

¹⁶⁰ Kamatuoran mao ang natingban sa imong pulong; Ug ang tagsatagsa sa imong matarung mga tulomanon *nagapadayon* sa walay katapusan.

¹⁶¹ Ang mga principe nanaglutos kanako sa walay gipasiparan; Apan ang akong kasingkasing nagabarug nga may kahadlok sa imong mga pulong.

¹⁶² Nagakalipay ako sa imong pulong, Ingon sa usa nga nakakaplag ug daghang mga inagaw.

¹⁶³ Akong gidumtan ug gipakaluod ko ang kabakakan; *Apan* gihigugma ko ang imong Kasugoan.

¹⁶⁴ Makapito sa usa ka adlaw ginadayeg ko ikaw, Tungod sa imong matarung mga tulomanon.

¹⁶⁵ Ang mga nahagugma sa imong Kasugoan adunay pakigdait nga daku; Ug kanila wala ang kahigayonan sa pagkapangdol.

¹⁶⁶ Sa imong kaluwasan milaum ako, Oh Jehova, Ug nagtuman *ako* sa imong mga sugo.

¹⁶⁷ Ang akong kalag nagbantay sa imong mga pagpamatuod; Ug gihigugma ko sila sa hilabihan gayud. ¹⁶⁸Gibantayan ko ang imong mga lagda ug ang imong mga pagpamatuod; Kay ang tanan ko nga mga dalan anaa sa atubangan mo.

¹⁶⁹ Ipahaduol ang akong pagtu-aw sa atubangan nimo, Oh Jehova Hatagi ako ug salabutan sumala sa imong pulong ¹⁷⁰Ipadangat ang akong pag-ampo sa atubangan mo: Luwasa ako sumala sa imong pulong.

¹⁷¹ Ipapamulong sa akong mga ngabil ang pagdayeg; Kay ikaw nagatudlo kanako sa imong kabalaoran.

¹⁷² Ipaawit sa akong dila ang imong pulong; Kay ang tanan mong mga sugo mga matarung man.

¹⁷³ Ipaandam ang imong kamot sa pagtabang kanako; Kay gipili ko ang imong mga lagda.

¹⁷⁴Gihidlaw ako sa imong kaluwasan, Oh Jehova, Ug ang imong Kasugoan mao ang akong kalipay.

¹⁷⁵ Buhion mo ang akong kalag, ug kini magadayeg kanimo; Ug patabangi ako sa imong mga tulomanon.

¹⁷⁶ Ako nahisalaag sama sa usa ka nawala nga carnero; pangitaa ang imong alagad; Kay wala ko hikalimti ang imong mga sugo.

¹ Sa akong kalisdanan mitu-aw ako kang Jehova, Ug iyang gitubag ako. ²Luwasa ang akong kalag, Oh Jehova, gikan sa mga ngabil nga bakakon, *Ug* gikan sa dila nga malimbongon ³Unsa ba ang igahatag kanimo, ug unsa ba ang dugang nga pagabuhaton kanimo, Ikaw dila nga malimbongon? ⁴Mga mahait nga udyong sa gamhanan, Nga adunay mga baga sa enebro.

⁵ Alaut ako, nga milangyaw ako sa Mesech, Nga nagapuyo ako sa mga balong-balong sa Kedar!
⁶Dugay na nga nagpuyo ang akong kalag Uban kaniya nga nagadumot sa pakigdait. ⁷Ako *uyon* sa pakigdait: Apan kong ako mosulti, sila alang sa pakiggubat.

¹ Iyahat ko ang akong mga mata ngadto sa kabukiran: Diin ba magagikan ang akong tabang?
²Ang akong tabang *nagagikan* kang Jehova, Nga nagbuhat sa langit ug sa yuta. ³Dili niya itugot nga mahidalin-as ang imong mga tiil: Siya nga nagabantay kanimo dili mahatagpilaw. ⁴Ania karon, siya nga nagabantay sa Israel Dili mahatagpilaw ni mahikatulog. ⁵Si Jehova mao ang imong magbalantay: Si Jehova mao ang imong salimbong sa imong toong kamot. ⁶Ang *kainit* sa adlaw dili moluya kanimo sa adlaw, Ni ang bulan sa kagabhion. ⁷Si Jehova magabantay kanimo gikan sa tanan nga kadautan; Siya magabantay sa imong kalag. ⁸Si Jehova magabantay sa imong paggula ug sa imong pagsulod Sukad karon ngadto sa umalabut ug sa walay katapusan.

¹ Nalipay ako sa pag-ingon nila kanako: Mangadto kita sa balay ni Jehova. ²Ang among mga tiil nanagtindog Sa sulod sa imong mga ganghaan, Oh Jerusalem, ³Jerusalem, ikaw natukod Ingon nga usa ka ciudad nga madasok; ⁴Didto mingtungas ang mga banay, bisan ang kabanayan ni Jehova, *Alang* sa usa ka tulomanon sa Israel. Sa paghatag ug mga pasalamat sa ngalan ni Jehova. ⁵Kay didto atua ang mga trono sa paghukom, Ang mga trono sa panimalay ni David.

⁶ Pag-ampo alang sa pakigdait sa Jerusalem: Manag-uswag sila nga nahigugma kanimo. ⁷Ang pakigdait anaa unta sa sulod sa imong mga kuta, Ug ang khamugaway sa sulod sa imong mga palacio. ⁸Tungod *lamang sa gugma sa akong kaisog* ug sa *akong* mga kauban, Moingon ako karon: Ang pakigdait anaa sa sulod nimo. ⁹Tungod lamang sa panimalay ni Jehova nga atong Dios Magapangita ako *alang* sa imong kaayohan.

¹ Kanimo giyahat ko ang akong mga mata, Oh ikaw nga nagalingkod sa kalangitan. ²Tan-awa, ingon nga ang mga mata sa mga alagad *nanagtutok* sa kamot sa ilang mga agalon, Ingon sa mga mata sa alagad nga babaye ngadto sa iyang agalon nga babaye; Mao usab ang among mga mata *nagagtutok* kang Jehova nga among Dios, Hangtud nga siya adunay kalooy kanamo. ³Malooy ka kanamo, Oh Jehova, malooy ka kanamo; Kay sa hilabihan gayud napun-an kami sa pagtamay. ⁴Ang among kalag napun-an sa hilabihan gayud Sa mga pagyubit niadtong anaa sa kasayon, Ug sa pagtamay sa mga palabilabihon.

¹ Kong dili pa si Jehova maoy kakapig namo, Ipasulti sa Israel karon, ²Kong dili pa si Jehova maoy kadapig namo, Sa diha nga ming-alsa ang mga tawo batok kanamo; ³Nan sila minglamoy na unta kanamo nga mga buhi, Sa diha nga misilaub ang ilang kaligutgut batok kanamo: ⁴Nan minglunop na unta kanamo ang mga tubig, Ang baha mibanlas na unta ibabaw sa among kalag; ⁵Nan mingsalanap na unta sa ibabaw sa among kalag ang mga tubig nga palabilabihon.

⁶ Dalayegon si Jehova, Nga wala magtugyan kanamo ingon nga tulokbonon ngadto sa ilang mga ngipon. ⁷Ang among kalag giluwat ingon sa langgam nga gikan sa lit-ag sa mga mangangayam: Ang lit-ag nabungkag, ug kami gipalingkawas. ⁸Ang among tabang anaa sa ngalan ni Jehova, Nga nagbuhat sa langit ug sa yuta.

¹ Sila nga nanagsalig kang Jehova Maingon sa bukid nga Sion, nga dili matarug, kondili magapabilin sa walay katapusan. ²Maingon nga sa Jerusalem nanaglibut ang kabukiran, Ingon niini si Jehova nagalibut sa iyang katawohan Sukad karon ngadto sa umalabut ug sa walay katapusan. ³Kay ang baras sa kadautan dili mahamutang sa ibabaw sa bahin sa mga matarung; Aron ang mga matarung dili makabakyaw sa ilang mga kamot ngadto sa kasal-anan.

⁴ Buhata ang kaayohan, Oh Jehova, niadtong mga *tawong* maayo, Ug ngadto kanila nga mga matul-id sa ilang mga kasingkasing. ⁵Apan alang niadtong mga mingtipas ngadto sa ilang mga dalan nga baliko, Si Jehova mao ang magamando kanila uban sa mga mamumuhat sa kasal-anan. Ang pakigdait sa ibabaw sa Israel.

¹ Sa gipabalik na ni Jehova sila nga mingpauli ngadto sa Sion, Nanghisama kami kanila nga nanagdamgo. ²Unya ang among mga baba nangapuno sa pagkatawa, Ug ang among mga dila *nangapuno* sa pag-awit: Unya gipamulong nila sa taliwala sa mga nasud, Si Jehova nagbuhat sa dagkung mga butang alang kanila. ³Si Jehova nagbuhat sa mga dagkung butang alang kanamo, *Nga niini napuno* kami sa kalipay.

⁴ Papahaulii ang pagkabinihag namo, Oh Jehova, Ingon sa mga sapa sa Habagatan. ⁵Sila nga nanagpugas ug mga luha magaani sa kalipay. ⁶Siya nga magalakaw ug magahilak, dinala ang binhi nga igpupugas, Sa walay duhaduha mobalik siya nga may kalipay, nga magadala uban sa iyang mga binangan *nga humay* .

¹ Gawas nga si Jehova ang magatukod sa balay, Kawang lamang ang kahago niadtoong mga nagatukod niini: Gawas nga si Jehova ang magabantay sa ciudad, Kawang lamang ang pagtukaw sa tawo-nga-magbantay. ²Kawang lamang ang inyong pagbangon sayo sa kabuntagon, Aron magalangan sa pagpahulay, Sa pagkaon sa tinapay sa kabudlay; *Kay* niini siya nagahatag sa iyang mga hinigugma sa katulogon. ³Ania karon, ang mga kabataan mao ang panulondon ni Jehova; *Ug*

ang bunga sa tagoangkan maoy *iyang* balus. ⁴Ingon sa mga udyong nga anaa sa kamot sa tawong gamhanan, Mao usab ang kabataan sa pagkabatan-on. ⁵Malipayon ang tawo nga ang *iyang* baslayan napuno sa *mga udyong* : Dili sila mabutang sa kaulawan, Sa mosulti na sila sa ilang mga kaaway diha sa ganghaan

¹ Bulahan ang tagsatagsa nga may kahadlok kang Jehova, Nga nagalakaw sa *iyang* mga dalan. ²Kay ikaw magakaon sa kinabudlayan sa imong mga kamot: Magamalipayon ikaw, ug adunay kaayohan uban kanimo. ³Ang imong asawa mahimong ingon sa mabungaon nga parras, Sa mga kasuokang dapit sa imong balay; Ang imong mga anak ingon sa mga tanum nga oliva, Nga managlibut sa imong lamesa. ⁴Ania karon, sa ingon niini pagabulahanon ang tawo Nga may kahadlok kang Jehova. ⁵Si Jehova magapanalangin kanimo gikan sa Sion: Ug masud-ong mo ang kaayohan sa Jerusalem sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi. ⁶Oo, masud-ong mo ang imong mga anak sa imong mga anak. Ang pakigdait sa ibabaw sa Israel.

¹ Sa nakadaghan gisakit ako nila sukad pa sa akong pagkabatanon hangtud karon, Ipasulti sa Israel karon, ²Sa nakadaghan gisakit ako nila sukad pa sa akong pagkabatan-on hangtud karon: Apan sila wala makadaug batok kanako. ³Ang mga magdadaro nanagdarro sa ibabaw sa akong boko-boko; Nanaghimo sila ug hatag-as nga mga tudling. ⁴Si Jehova matarung man: Iyang gipamugto ang mga gapus sa mga dautan.

⁵ Pakaulawi sila ug papasibuga sila, Ngatanan sila nga nanagdumot sa Sion. ⁶Himoa sila nga ingon sa mga balili diha sa mga atop sa balay, Nga mangalaya sa dili pa sila motubo; ⁷Nga niini ang kamot sa mag-aani dili mapuno, Ni mapuno ang sabakan niya nga nagabugkos sa mga binangan sa mga uhay: ⁸Ni manag-ingon ang nanagpangangi: Ang panalangin ni Jehova anaa unta kaninyo; Managpanalangin kami kaninyo sa ngalan ni Jehova.

¹ Gikan sa mga kahiladman, nagtuaw ako kanimo, Oh Jehova. ²Ginoo, patalinghugi ang akong tingog: Papatalinghugi sa imong mga igdulungog Ang tingog sa akong mga pagpangaliyupo. ³Kong ikaw, Jehova, magatimaan pa unta sa mga kasal-anan, Oh Ginoo, kinsa ba ang arang makabarug? ⁴Apan adunay pagpasaylo diha kanimo, Aron ikaw takus gayud nga kahadlok.

⁵ Nagahulat ako kang Jehova, ang akong kalag nagahulat, Ug sa *iyang* pulong milaum ako. ⁶Ang akong kalag *nagahulat* sa Ginoo Labaw niadtong mga magbalantay nga *nanagpaabut* sa kabuntagon; *Oo, labaw kay* sa mga tawong-magbalantay nga *nagapaabut* sa kabuntagon. ⁷Oh Israel, lumaum ka kang Jehova; Kay kang Jehova anaa ang mahigugmaong-kalolot, Ug kaniya anaa ang madagayaong pagtubos. ⁸Ug siya magatubos sa Israel Gikan sa tanan niyang mga kasal-anan.

¹ Jehova, ang akong kasingkasing dili palabilabihon, ni mapahitason ang akong mga mata; Ni magabansay-bansay ako sa akong kaugalingon *alang* sa mga dagkung butang, Kun sa mga butang nga hilabihan da ka katingalahan alang kanako. ²Sa pagkatinuod gialam-alaman kore ug gipahilum ko ang akong kalag; Sama sa usa ka bata nga gilutas sa iyang inahan, Sama sa usa ka bata nga gilutas ang akong kalag sa sulod nako. ³Oh Israel, lumaum *ka* kang Jehova Sukad karon ngadto sa umalabut ug sa walay katapusan.

¹ *Oh* Jehova, hinumdumi alang kang David Ang tanan niyang kagul-anan; ²Giunsa niya ang pagpanumpa kang Jehova, Ug sa pagsaad sa Gamhanan ni Jacob: ³Sa pagkatinuod dili ako mosulod sa balong-balong sa akong balay, Ni mosaka ako ngadto sa akong higdaanan; ⁴Dili ko pakatulgon ang akong mga mata, Ni tugotan ko nga mahatagpilaw ang akong mga tabon-tabon; ⁵Hangtud nga makakaplag ako ug dapit alang kang Jehova, Usa ka tabernaculo alang sa Gamhanan ni Jacob. ⁶Ania karon, sa Ephrata nadungog namo kini: Hingpalgan namo kini sa kapatagan sa lasang. ⁷Mangadto kita sa iyang mga tabernaculo; Managsimba kita didto sa tumbanan sa iyang mga tiil. ⁸Tumindog ka, Oh Jehova, ngadto sa imong dapit nga pahulayanan; Ikaw, ug ang arca sa imong kalig-on. ⁹Pasul-obi ang imong mga sacerdote sa pagkamatarung; Ug pahugyawa sa kalipay ang imong mga balaan. ¹⁰Tungod lamang kang David nga imong alagad Ayaw ipalingiw ang nawong sa imong dinihog.

¹¹ Si Jehova nanumpa kang David sa kamatuoran; Siya dili mobulag gikan niana: Sa bunga sa imong lawas igabutang ko sa imong trono. ¹²Kong ang imong mga anak managbantay sa akong tugon Ug sa akong pagpamatuod nga akong igatudlo kanila, Ang ilang mga anak usab molingkod sa imong trono hangtud sa walay katapusan. ¹³Kay si Jehova nagpili sa Sion; Iyang gitinguha kini nga alang sa iyang puloy-anan. ¹⁴Kini mao ang akong dapit nga pahulayanan sa walay katapusan: Dinhi magapuyo ako; kay gitinguha ko kini. ¹⁵Sa madagayaon gayud ako magapanalangin sa iyang makaon: Pagabusgon ko sa tinapay ang iyang mga kabus. ¹⁶Ingon man usab ang iyang mga sacerdote, pagabistihan ko sa kaluwasan; Ug ang iyang mga balaan managhugyaw sa makusog tungod sa kalipay. ¹⁷Didto himoon ko nga ang sungay ni David mosalingsing: Ako nagtagana ug lamparahan alang sa akong dinihog. ¹⁸Ang iyang mga kaaway pagabistihan ko sa kaulawan; Apan sa ibabaw sa iyang kaugalingon mamulak ang iyang purongpurong.

¹ Ania karon, pagkamaayo ug pagkamalipayon gayud Sa mga magsoon nga managpuyo sa paghiusa! ²Kini sama sa bililhon nga lana nga anaa sa ibabaw sa ulo, Nga nagadaligdig ibabaw sa bungot, Bisan sa bungot ni Aaron; Nga midaligdig ibabaw sa liab sa iyang mga bisti; ³Sama sa tun-og sa Hermon, Nga nangatagak ibabaw sa kabukiran sa Sion: Kay didto gisugo ni Jehova ang panalangin, Bisan sa kinabuhi nga walay katapusan.

¹ Ania karon, dayegon ninyo si Jehova, ngatanan kamong mga alagad ni Jehova, Nga sa kagabhion nanagbarug sa balay ni Jehova. ²Bayawa ninyo ang inyong mga kamot ngadto sa balaang puloyanan, Ug dayegon ninyo si Jehova. ³Si Jehova magapanalangin kanimo gikan sa Sion; Bisan siya nga nagbuhat sa langit ug sa yuta.

¹ Dayegon ninyo si Jehova. Dayegon ninyo ang ngalan ni Jehova; Dayega *siya*, Oh kamong mga alagad ni Jehova, ²Kamo nga nanagtindog sa balay ni Jehova, Diha sa mga sawang sa balay sa atong Dios. ³Dayegon ninyo si Jehova; kay si Jehova maayo man: Panag-awit ug mga pagdayeg sa iyang ngalan; kay kini maoy makalilipay. ⁴Kay si Jehova nagpili kang Jacob alang sa iyang kaugalingon, *Ug* sa Israel alang sa iyang kaugalingon nga pagpanag-iya.

⁵ Kay nasayud ako nga si Jehova daku man, Ug nga ang atong Ginoo labaw sa tanang mga dios. ⁶Bisan unsa ang gikahimut-an ni Jehova, kini iyang gibuhat, Didto sa langit ug dinhi sa yuta, diha sa kadagatan ug sa tanang mga kahiladman; ⁷Siya nga nagapasaka sa mga panganod gikan sa mga kinatumyan sa yuta; Siyan nga nagabuhat sa mga kilat alang sa ulan; Siya nga nagapagula sa hangin gikan sa ilang mga tipiganan; ⁸Siya nga milaglag sa mga panganay sa Egipto, Sa tawo ug sa mananap; ⁹Siya nga nagpadala ug mga ilhanan ug mga katingalahan diha sa kinataliwad-an nimo, Oh Egipto, Sa ibabaw ni Faraon, ug sa ibabaw sa tanan niyang mga ulipon; ¹⁰Siya nga milaglag sa daghang mga nasud, Ug mipatay sa mga gamhanang hari, ¹¹Kang Sihon, nga hari sa mga Amorehanon, Ug kang Og nga hari sa Basan, Ug sa tanang mga gingharian sa Canaan, ¹²Ug gihatag ang ilang yuta alang sa usa ka panulondon, Usa ka panulondon ngadto sa Israel nga iyang katawohan. ¹³Ang imong ngalan, Oh Jehova, *nagapadayon* sa walay katapusan; Ang imong halandumon nga *ngalan*, Oh Jehova, ngadto sa tanang mga kaliwatan. ¹⁴Kay si Jehova mohukom sa iyang katawohan, Ug magabasul sa iyang kaugalingon mahatungod sa iyang mga alagad.

¹⁵ Ang mga dios-dios sa mga nasud mga salapi ug bulawan, Ang buhat sa mga kamot sa mga tawo. ¹⁶Sila adunay mga baba, apan sila dili makasulti; Sila adunay mga mata, apan sila dili makakita; ¹⁷Sila adunay mga igdulungog, apan dili sila makadungog; Ni adunay gininhawa sa ilang mga baba. ¹⁸Sila nga nanagbuhat kanila, manghisama kanila; Oo, ang tagsatagsa nga mosalig kanila. ¹⁹Oh panimalay sa Israel, dayegon ninyo si Jehova: Oh panimalay ni Aaron, dayegon ninyo si Jehova: ²⁰Oh panimalay ni Levi, dayegon ninyo si Jehova: Kamo nga may kahadlok kang Jehova, dayegon ninyo si Jehova. ²¹Dalayegon si Jehova gikan sa Sion, Siya nga nagapuyo sa Jerusalem Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Oh paghatag ug mga pasalamat kang Jehova; kay siya maayo man; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan. ²Oh paghatag ug mga pasalamat ngadto sa Dios sa mga dios; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan. ³Oh

paghatag ug mga pasalamat ngadto sa Ginoo sa mga ginoo; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ⁴Kaniya lamang nga nagabuhat sa dagkung mga katingalahan; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ⁵Kaniya nga tungod sa salabutan gihimo ang kalangitan; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ⁶Kaniya nga nagbuklad sa yuta ibabaw sa mga tubig; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ⁷Kaniya nga nagbuhat sa mga dagkung suga; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ⁸Ang adlaw aron sa paggahum sa adlaw; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot ⁹Ang bulan ug mga bitoon aron sa paggahum sa kagabhion; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ¹⁰Kaniya nga naglaglag sa Egipto sa ilang mga panganay; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ¹¹Ug nagkuha sa Israel gikan sa taliwala nila; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ¹²Uban sa kusganon nga kamot, ug uban sa tinuy-od nga bukton; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ¹³Kaniya nga nagpaiway sa Dagat nga Mapula sa pagkabahin; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ¹⁴Ug nagpaagi sa Israel latas sa taliwala niini; Kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ¹⁵Apan ang naglumos kang Faraon ug sa iyang kasundalohan didto sa Dagat nga Mapula; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ¹⁶Kaniya nga nagmando sa iyang katawohan latas sa kamingawan; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ¹⁷Kaniya nga milaglag sa gamhanang mga hari; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ¹⁸Ug mipatay sa mga bantugang hari; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ¹⁹Kang Sihon nga hari sa mga Amorehanon; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ²⁰Ug kang Og nga hari sa Basan; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ²¹Ug naghatag sa ilang yuta alang sa usa ka panulondon; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ²²Bisan sa usa ka panulondon ngadto sa Israel nga iyang alagad; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ²³ Nga nahanumdum kanato sa atong pagkaubos ug kahimtang; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ²⁴Ug nagluwas kanato gikan sa atong mga kabatok; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan: ²⁵Siya nga nagahatag ug makaon sa tanan nga unod; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan. ²⁶Oh paghatag ug mga pasalamat ngadto sa Dios sa langit; Kay ang iyang mahigugmaongkalolot *nagapadayon* sa walay katapusan.

¹ Haduol sa mga suba sa Babilonia, Didto kami nanaglingkod, oo, nanaghilak kami, Sa nahinumdom kami sa Sion. ²Sa ibabaw sa mga tangbo didto sa kinataliwad-an niini Gipamitay namo ang among mga alpa. ³Kay didto, sila nga mingdala kanamo nga mga binihag, nanagpangayo

kanamo ug mga awit, Ug sila nga nanagsakit kanamo *nanagpangayo kanamo* ug kalipay, *nga nagingon* : Awiti kami ug usa sa mga awit sa Sion. ⁴Unsaon namo sa pag-awit sa alawiton ni Jehova Sa yuta nga dili amo? ⁵Kong mahikalimot ako kanimo, Oh Jerusalem, Pahikalimti sa akong toong kamot ang *iyang pagkabatid* . ⁶Papilita ang akong dila sa alingagngag sa akong baba, Kong ako dili mahinumtum kanimo; Kong ang Jerusalem dili ko palabihon Ibabaw sa akong dakung kalipay.

⁷Hinumdumi, Oh Jehova, batok a mga anak sa Edom Ang adlaw sa Jerusalem; Nga nanag-ingon: Gun-oba siya, gunoba siya, Bisan hangtud ngadto sa mga patukoranan niana. ⁸Oh anak nga babaye sa Babilonia, ikaw nga pagalaglagon, Malipayon siya, nga magabalus kanimo Ingon sa imong pag-alagad kanamo. ⁹Magamalipayon siya nga magakuha ug magasalibay sa imong mga kabataan Batok sa bato.

¹ Magahatag ako kanimo sa mga pasalamat uban sa bug-os ko nga kasingkasing: Sa atubangan sa mga dios, magaawit ako kanimo ug mga pagdayeg. ²Magasimba ako patumong sa imong templo nga balaan, Ug magahatag ako ug mga pasalamat sa imong ngalan, tungod sa imong mahigugmaong-kalolot ug sa imong kamatuoran: Kay gipadaku mo ang imong pulong ibabaw sa bug-os mong ngalan. ³Sa adlaw nga ako nagsangpit, ikaw mitubag kanako, Gidasig mo ako nga adunay kaligon sa akong kalag. ⁴Ang tanang mga hari sa yuta managhatag kanimo sa mga pasalamat, Oh Jehova, Kay nabati nila ang mga pulong nga gikan sa imong baba. ⁵Oo, manag-awit sila sa mga dalan ni Jehova; Kay daku ang himaya ni Jehova.

⁶ Kay bisan pa hataas si Jehova apan siya nagatagad sa mapinaubsanon; Apan ang palabilabihon naila na niya gikan pa sa halayo. ⁷Bisan pa ako magalakaw sa kinataliwad-an sa kasamok, ikaw magahatag ug kinabuhi kanako; Batok sa kaligutgut sa akong mga kaaway, pagatuy-oron mo ang imong kamot, Ug ang imong toong kamot magaluwas kanako. ⁸Si Jehova magahingpit niadtong tanan nga mahitungod kanako; Ang imong mahigugmaong-kalolot, Oh Jehova, *nagapadayon* sa walay katapusan; Ayaw pagbiyai ang mga buhat sa imong kaugalingong mga kamot.

¹ Oh Jehova, ikaw nakasusi kanako, ug nahibalo *kanako* . ²Ikaw nahibalo sa akong paglingkod ug sa akong pagtindog; Ikaw nakasabut sa akong hunahuna *bisan* sa halayo. ³Ikaw nagasusi sa akong alagianan ug sa akong paghigda, Ug ikaw nahibalo sa tanan ko nga mga dalan. ⁴Kay walay mausa ka pulong sa akong dila, Kondili, Oh Jehova, ania karon, ang tanan hibaloan nimo. ⁵Sa likod ug sa atubangan gibantayan mo ako, Ug kanako gitapion mo ang imong kamot. ⁶Alang kanako katingalahan *kining* kinaadmana; Kini hataas, dili ako makakab-ut niini.

⁷ Asa ba ako paingon gikan sa imong Espiritu? Kun asa ba ako mokalagiw gikan sa imong presensia? ⁸Kong mosaka ako ngadto sa langit, didto atua ikaw: Kong sa Sheol pagabuhaton ko ang akong higdaanan, ania karon, didto atua ikaw. ⁹Kong itaud ko ang mga pako sa kaadlawon,

Ug magapuyo sa labing mga kinatumyang dapit sa dagat; ¹⁰Bisan pa didto magamando ang imong kamot kanako, Ug ang imong toong kamot magagunit kanako. ¹¹Kong moingon ako: Sa pagkamatuod, ang kangitngit motikyup kanako. Ug ang kahayag nga nagalibut kanako mahimong gabii; ¹²Bisan ngani ang kangitngit dili makatago gikan kanimo, Kondili ang kagabhion mohayag ingon sa *kasanag* sa adlaw: *Kanimo* ang kangitngit ug ang kahayag managsama lamang. ¹³Kay ikaw ang nag-umol sa akong mga sulod nga bahin: Sa tagoangkan sa akong inahan, imong gitabonan ako. ¹⁴Mohatag ako ug mga pasalamat kanimo; tungod kay makalilisang ug kahibulongan uyamut ang pagbuhat kanako: Kahibulongan man ang imong mga buhat; Ug *kini* hibaloan kaayo sa akong kalag. ¹⁵Ang akong lawas wala hisalipdi gikan kanimo, Sa diha nga sa tago gibuhay ako, *Ug* sa pagbuhat nga kahibulongan didto sa mga dapit nga labing ubos sa yuta. ¹⁶Sa wala pa mahingpit ang lawas ko, nakita na sa imong mga mata; Ug diha sa imong basahon nahasulat na ang tanan, *Bisan pa ngani* ang mga adlaw nga natudlo *alang kanako*, Sa diha nga wala pay miabut kanila.

¹⁷Pagkabilihon usab sa imong mga hunahuna alang kanako, Oh Dios! Pagkadaku sa *hilabihan* ang gidaghanon nila! ¹⁸Kong isipon ko sila labing daghan pa sila kay sa gidaghanon sa balas: Sa akong paghimata, ako anaa gihapon kanimo. ¹⁹Sa pagkamatuod gayud imong pagapatyon ang *tawong* dautan, Oh Dios: Busa pahalayo kamo kanako, kamong mga tawo nga giuhaw sa dugo. ²⁰Kay sa mga pasipala, nanagsulti sila batok kanimo, Ug ang imong mga kaaway nanaggamit sa *imong ngalan* sa walay kapuslanan. ²¹Wala ba nako pagdumti sila, Oh Jehova, *sila* nga nanagdumot kanimo? Ug wala ba ako masubo niadtong nanagpanukol batok kanimo? ²²Gidumtan ko sila uban sa hingpit nga pagdumot: Sila nahimong akong mga kaaway. ²³Susiha ako, Oh Dios, ug hibalo ang akong kasingkasing: Sulayi ako, ug hibalo ang akong mga hunahuna; ²⁴Ug tan-awa kong kanako aduna bay dalan sa pagkadautan, Ug mandoi ako sa dalan nga walay katapusan.

¹ Luwasa ako, Oh Jehova, gikan sa tawo nga dautan; Bantayi ako gikan sa tawo nga malupigon: ²Nga nagalalang ug mga buhat sa kadautan diha sa ilang kasingkasing; Sa kanunay nanagtigum sa ilang kaugalingon sa pakiggubat. ³Ginabaid nila ang ilang mga dila sama sa usa ka bitin; Ang kalala sa udto-udto anaa sa ilalum sa ilang mga ngabil. (Selah. ⁴Tagoa ako, Oh Jehova, gikan sa mga kamot sa dautan; Bantayi ako gikan sa tawo nga malupigon: Nga adunay tuyo sa pagpasimang sa akong mga lakang. ⁵Ang mga palabilabihon nanagtago ug lit-ag alang kanako, ug mga gapus; Nanagladlad sila ug usa ka pukot daplin sa alagianan; Nanagbutang sila ug mga bitik alang kanako. (Selah. ⁶Miingon ako kang Jehova: Ikaw mao ang akong Dios: Patalinghugi ang tingog sa akong mga pangaliyupo, Oh Jehova. ⁷Oh Jehova nga Ginoo, ang kaligon sa akong kaluwasan, Ikaw ang nagtabon sa akong ulo sa adlaw sa gubat.

⁸ Ayaw pag-itugot, Oh Jehova, ang mga tinguha sa *tawong* dautan; Ayaw pag-ipapadayon ang iyang dautan nga paglalang, *tingali* unya sila managpahitaas sa ilang kaugalingon. (Selah) ⁹Mahitungod sa ulo niadtong mga nanaglibut kanako, Pataboni sila sa buhat nga dautan sa ilang kaugalingong mga ngabil, ¹⁰Ipahulog sa ibabaw nila ang mga nanagsiga nga baga: Ipasugba sila

ngadto sa kalayo, Ngadto sa mga halalum nga mga gahong, diin sila dili na makagula. ¹¹Ang tawo nga magsusulti sa dautan dili magadayon sa yuta: Ang kadautan magapangayam sa tawo nga malupigon aron sa pagpukan kaniya. ¹²Nasayud ako nga si Jehova magalaban sa katungod sa mga sinakit, Ug *buhaton* ang justicia alang sa mga *tawong* hangul. ¹³Sa pagkamatuod gayud ang mga matarung mohatag sa mga pasalamat sa imong ngalan: Ang mga matul-id sa *kasingkasing* managpuyo diha sa imong presencia.

¹ Jehova, kanimo mitu-aw ako; dumali ka kanako: Patalinghugi ang akong tingog, sa diha nga ako mosangpit kanimo. ²Itugot nga ang akong pag-ampo modangat sa atubangan mo ingon sa incienso, Ang pagbayaw sa akong mga kamot ingon sa halad sa kahaponon. ³Butangan mo, Oh Jehova, ug bantay ang akong baba; Bantayi ang pultahan sa akong mga ngabil. ⁴Ayaw itugot nga makiling ang akong kasingkasing sa bisan unsa nga butang dautan, Aron sa pagbansaybansay sa mga buhat sa kadautan Uban sa mga tawo nga nagabuhat sa kasal-anan: Ug ayaw ako pakan-a sa ilang mga kalan-on nga malalim.

⁵ Itugot nga ang matarung modaug kanako, *kini maoy* usa ka kalooy; Ug ipabadlong niya ako, *kini maoy ingon sa* lana nga anaa sa ibabaw sa ulo; Ayaw pagpadumilia ang akong ulo niini: Kay bisan pa sa ilang pagkadautan, ang akong pag-ampo magapadayon. ⁶Ang ilang mga maghuhukom pagapukanon sa mga kadaplinan sa bato; Ug ilang mabati ang akong mga pulong; kay sila mga matam-is. ⁷Ingon sa usa nga magadaro ug magadugmok sa yuta, Ang atong mga bukog pagakatagon sa baba sa Sheol. ⁸Kay ang akong mga mata gitutok kanimo, Oh Jehova nga Ginoo: Kanimo midangup man ako; ayaw pagbiyai nga hubo ang akong kalag. ⁹Ilikay ako gikan sa lit-ag nga ilang giladlad alang kanako, Ug gikan sa mga bitik sa mga mamumuhat sa kasal-anan. ¹⁰Pasagdi nga mahulog ang mga *tawong* dautan sa ilang kaugalingong mga pukot, Samtang nga ako makalingkawas niana.

¹ Sa akong tingog nagatu-aw ako kang Jehova; Uban sa akong tingog nangaliyupo ako kang Jehova. ²Sa atubangan niya ginabubo ko ang akong pag-agulo; Sa atubangan niya gisugid ko ang akong kaguol. ³Sa diha nga nalumsan ang akong espiritu sa sulod nako, Hibaloan mo ang akong alagianan. Sa dalan diin ako magalakaw Sila nanagtago ug lit-ag alang kanako.

⁴ Sud-onga sa *akong* toong kamot, ug tan-awa; Kay walay bisan kinsa nga tawo nga nakaila kanako: Sa dalangpanan, wala ako makakaplag; Walay bisan kinsa nga tawo nga may kaawa alang sa akong kalag. ⁵Kanimo mitu-aw ako, Oh Jehova; Ako miingon: Ikaw mao ang akong dalangpanan, Ang akong bahin dinhi sa yuta sa mga buhi. ⁶Patalinghugi ang akong pagtu-aw; Kay ginasakit ako sa hilabihan gayud: Luwasa ako gikan sa akong mga manlulutos; Kay sila labi pang kusganon kay kanako. ⁷Kuhaa ang akong kalag gikan sa bilanggoan, Aron nga ako mohatag ug mga pasalamat

sa imong ngalan: Ang mga matarung managlibut kanako; Kay ikaw sa pagkamadagayon gayud *magapanalangin* kanako.

¹ Dungga ang akong pag-ampo, Oh Jehova; patalinghugi ang akong mga pangaliyupo: Sa imong pagkamatinumanon, *ug* sa imong pagkamatarung, tubaga ako. ²Ug ayaw paghukmi ang imong ulipon; Kay sa imong pagtan-aw walay bisan kinsa nga tawo nga buhi nga matarung. ³Kay gilutos sa kaaway ang akong kalag; Iyang gidugmok ang akong kinabuhi ngadto sa yuta: Iyang gipapuyo ako sa mga mangitngit nga dapit, ingon niadtong mga nangamatay sa hataas nang panahon. ⁴Sa ingon niini nalumsan ang akong espiritu sa sulod nako; Ang akong kasingkasing nga ania sa sulod nako *nahimong* biniyaan. ⁵Akong hinumduman ang kanhing mga adlaw; Nagapalandong ako sa tanan mong mga buhat; Nagapanghunahuna ako sa buhat sa imong mga kamot. ⁶Gibayaw ko ang akong mga kamot nganha kanimo: Ang akong kalag *giuhaw* kanimo, ingon sa yuta nga malaay. (Selah)

⁷ Dalia ang pagtubag kanako, Oh Jehova; nagakaluya na ang akong espiritu: Ayaw tagoa ang imong nawong gikan kanako, Aron dili ako mahasama niadtong mga nanganang ngadto sa lubnganan. ⁸Ipabati kanako ang imong mahigugmaong-kalolot sa kabuntagon; Kay kanimo misalig ako: Ipahibalo kanako ang dalan nga akong pagalaktan; Kay kanimo gibayaw ko ang akong kalag. ⁹Luwasa ako, Oh Jehova, gikan sa akong mga kaaway: Kanimo midangup ako aron nga matagoan mo ako. ¹⁰Tudloi ako sa pagbuhat sa imong kabubut-on; Kay ikaw mao ang akong Dios: Ang imong Espiritu maayo man; Mandoi ako didto sa yuta sa katul-iran. ¹¹Buhion mo ako, Oh Jehova, tungod lamang sa imong ngalan: Tungod sa imong pagkamatarung, kuhaa ang akong kalag gikan sa kagul-anan. ¹²Ug diha sa imong mahigugmaongkalolot, putla ang akong mga kaaway, Ug laglaga silang tanan nga nanagsakit sa akong kalag; Kay ako mao ang imong alagad.

¹ Dalayegon si Jehova nga akong bato, Nga nagatudlo sa akong mga kamot sa pagpakiggubat, *Ug* sa akong mga tudlo sa pagpakig-away: ²Ang mahigugmaong-kalolot ko, ug ang akong kuta, Ang hataas ko nga torre, ug akong magbabawi; Ang akong taming, ug siya nga mao ang akong gidangpan; Ang nakadaug sa akong katawohan sa ilalum ko. ³*Oh* Jehova, unsa ba ang tawo, nga ikaw nagmatinagdanon man kaniya? Kun ang anak sa tawo, nga ikaw nagpamalandong man kaniya? ⁴Ang tawo sama sa kakawangan: Ang iyang mga adlaw molabay lamang ingon sa anino. ⁵Ipaubos ang imong kalangitan, Oh Jehova, ug kumunsad ka: Hikapa ang kabukiran, ug sila moaso. ⁶Pagul-a ang mga kilat, ug isabulak sila; Ipadala ang imong mga udyong, ug patibulaaga sila. ⁷Tuy-ora ang imong kamot gikan sa kahitas-an; Luwasa ako, ug haw-asa ako gikan sa mga dagkung tubig, Gikan sa kamot sa mga dumuloong; ⁸Kansang baba nagasulti ug limbong, Ug kansang toong kamot maoy toong kamot sa kabakakan.

⁹ Moawit ako ug bag-ong alawiton kanimo, Oh Dios: Sa salterio nga may napulo ka kuldasa moawit ako ug mga pagdayeg kanimo. ¹⁰Ikaw mao ang nagahatag ug kaluwasan sa mga hari; Nga nagaluwas kang David nga iyang alagad gikan sa makamatay nga pinuti. ¹¹Luwasa ako, ug tubsa ako gikan sa kamot sa mga dumuloong, Kansang baba nagasulti ug limbong, Ug kansang toong kamot maoy toong kamot sa kabakakan. ¹²Sa diha nga ang among mga anak nga lalake mangahimo nga ingon sa mga tanum nga managpanubo sa ilang pagkabatan-on, Ug ang among mga anak nga babaye nga ingon sa mga bato sa pamag-ang nga sinapsapan sunod sa hulagway sa palacio; ¹³*Sa diha nga* ang among mga dapa mangapuno, nga sangkap sa tanang mga butang sa paggamit, *Ug* ang among kahayupan managpanganak sa linibo ug sa napulo ka libo sa among mga kapatagan; ¹⁴*Sa diha nga* ang among kabakahan takus sa mga bulohaton nga mabug-at; *Sa diha nga walay* moabut nga kadaut, ug walay modangat nga kapildihon, Ug walay pagsinggit sa pagpakitabang sa among kadalanan: ¹⁵Malipayon ang katawohan nga anaa sa maong kahimtang; *Oo*, malipayon ang katawohan kansang Dios mao si Jehova.

¹ Pagadayegon ko ikaw, Dios ko, Oh Hari; Ug pagadayegon ko ang imong ngalan hangtud sa mga katuigan nga walay katapusan. ²Sa matag-adlaw pagadayegon ko ikaw; Ug magadayeg ako sa imong ngalan hangtud sa mga katuigan nga walay katapusan. ³Daku man si Jehova, ug takus gayud nga pagadayegon; Ug ang iyang pagkadaku dili gayud matukib. ⁴Ang imong mga buhat igasugid nga may pagdayeg sa mga kaliwatan ngadto sa mga kaliwatan, Ug magamantala sa imong mga gamhanang buhat. ⁵Mahitungod sa katahum sa himaya sa imong pagkahalangdon, Ug sa imong mga buhat nga kahibulongan, magapalandong ako. ⁶Ug ang kagahum sa imong makalilisang nga mga buhat pagasultihan sa mga tawo; Ug igapahayag ko ang imong pagkagamhanan. ⁷Ilang pagahisgutan ang handumanan sa imong dakung kaayohan, Ug manag-awit sa imong pagkamatarung. ⁸Puno sa gracia ug maloloy-on si Jehova; Mahinay sa pagkasuko, ug daku sa mahigugmaong-kalolot. ⁹Si Jehova maayo sa ngatanan; Ug ang iyang mga malomong kalooy anaa sa ibabaw sa tanan niyang mga buhat.

¹⁰ Ang tanan mong mga buhat managpasalamat kanimo, Oh Jehova; Ug ang imong mga balaan managdayeg kanimo. ¹¹Sila managsulti mahitungod sa himaya sa imong gingharian, Ug managhisgut mahitungod sa imong gahum; ¹²Aron nga ang imong mga buhat nga gamhanan igapadayag ngadto sa mga anak sa mga tawo, Ug ang himaya sa pagkahalangdon sa iyang gingharian. ¹³Ang imong gingharian maoy gingharian nga walay katapusan, Ug ang imong ginsakpan *magapadayon* ngadto sa tanang mga kaliwatan. ¹⁴Si Jehova magasapnay niadtong tanang mga nangapukan, Ug magabangon niadtong tanang mga nanghiumod. ¹⁵Ang mga mata sa ngatanan nagahulat kanimo; Ug ginahatagan mo sila sa ilang makaon sa matag-panahon. ¹⁶Imong ginabuklad ang imong kamot, Ug ginatagbaw mo ang tinguha sa tagsatagsa ka butang nga buhi. ¹⁷Si Jehova maoy matarung sa tanan niyang mga paagi, Ug puno sa gracia sa tanan niyang mga buhat. ¹⁸Si Jehova haduol *kanilang* tanan nga nanagsangpit kaniya, Sa tanan nga nanagsangpit kaniya sa kamatuoran. ¹⁹Pagatumanon niya ang

tinguha niadtong mga may kahadlok kaniya; Pagapatalinghugan niya usab ang ilang pagtu-aw ug sila pagaluwason niya. ²⁰Pagabantayan ni Jehova ang tanan kanila nga nahagugma kaniya; Apan ang tanang mga dautan iyang pagalaglagon. ²¹Ang akong baba magasulti sa pagdayeg kang Jehova; Ug ipapagdayeg sa tanan nga unod ang iyang balaan nga ngalan hangtud sa mga katuigan nga walay katapusan.

¹ Dayegon ninyo si Jehova. Dayega si Jehova, Oh kalag ko. ²Samtang buhi pa ako magadayeg ako kang Jehova: Magaawit ako ug mga pagdayeg sa akong Dios samtang buhi pa ako. ³Ayaw pag-ibutang ang inyong pagsalig sa mga principe, Ni sa anak nga lalake sa tawo, nga kaniya walay panabang. ⁴Mogula ang iyang gininhawa, sa yuta siya mobalik; Nianang maong adlaw mahanaw ang iyang mga hunahuna.

⁵Malipayon siya nga anaa kaniya ang Dios ni Jacob alang sa iyang panabang, Kansang paglaum anaa kang Jehova nga iyang Dios: ⁶*Siya* nga nagbuhat sa langit ug sa yuta, Sa dagat, ug sa tanan nga anaa kanila; Nga mao ang nagabantay sa kamatuoran sa walay katapusan; ⁷*Siya* nga nagabuhat sa justicia sa mga dinaugdaug; *Siya* nga nagahatag sa makaon sa mga gigutom. Si Jehova nagapagawas sa mga binilanggo; ⁸Si Jehova nagapabuka *sa mga mata sa mga buta*; Si Jehova nagapabangon kanila nga nanghiumod; Si Jehova nahigugma sa mga matarung. ⁹Si Jehova nagabantay sa mga dumuloong; Siya nagasapnay sa mga ilo ug sa mga balo nga babaye; Apan ang dalan sa mga dautan iyang gituali. ¹⁰Si Jehova magahari sa walay katapusan, Ang imong Dios, Oh Sion, ngadto sa tanang mga kaliwatan. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Dayegon ninyo si Jehova; Kay maayo man ang pag-awit ug mga pagdayeg sa atong Dios; Kay kini matahum *ug* angay ang pagdayeg. ²Si Jehova nagapatindog sa Jerusalem; Ginatigum niya sa tingub ang mga sinalikway sa Israel. ³Iyang ginaayo ang kasingkasing nga nangadugmok, Ug ginabugkosan niya ang ilang mga samad. ⁴Iyang ginaisip ang gidaghanon sa mga bitoon; Nagahingalan siya kanilang tanan sa *ilang mga* ngalan. ⁵Daku ang atong Ginoo, ug sa gahum nga dili hitupngan; Ug ang iyang salabutan walay kinutoban. ⁶Ginasapnay ni Jehova ang mga maaghup: Ginapukan niya ang mga dautan ngadto sa yuta. ⁷Manag-awit kamo kang Jehova nga adunay mga pasalamat; Manag-awit *kamo* nga adunay alpa ngadto sa atong Dios, ⁸Nga nagatabon sa kalangitan sa mga panganod, Nga nagatagana sa ulan alang sa yuta, Nga nagapaturek sa balili ibabaw sa kabukiran. ⁹Siya nagahatag sa mananap sa iyang makaon, *Ug* sa mga kuyabog sa mga uwak nga nanag-iyagak. ¹⁰Wala niya kahimut-i ang kusog sa kabayo: Siya walay kalipay sa mga tiil *nga matulin* sa tawo. ¹¹Ang kalipay ni Jehova anaa kanila nga may kahadlok kaniya, *Anaa* niadtong mga nagalaum sa iyang mahigugmaong-kalolot.

¹²Dayega si Jehova, Oh Jerusalem; Dayegon *mo* ang imong Dios, Oh Sion. ¹³Kay iyang gilig-on ang mga trangka sa imong mga ganghaan; Siya nanalangin sa imong mga anak nga anaa sa sulod

nimo. ¹⁴Gibuhat niya ang pakigdait diha sa imong mga utlanan; Iyang ginabusog ikaw sa katambok sa trigo. ¹⁵Siya nagapadla sa iyang sugo sa ibabaw sa yuta; Sa matulin gayud nagadalagan ang iyang pulong. ¹⁶Siya nagahatag sa nieve sama sa balhibo sa carnero; Ginasaliyab niya ang tun-og sama sa mga abo. ¹⁷Ginasalibay niya ang iyang yelo sama sa mga tinipak *sa tinapay* : Sa atubangan sa iyang katugnaw kinsa ba ang makaantus? ¹⁸Siya nagapadala sa iyang pulong, ug ginatunaw sila: Ginapahuros niya ang iyang hangin, ug mingbul-og ang katubigan. ¹⁹Ginapakita niya ang iyang pulong kang Jacob, Ang iyang kabalaoran ug ang iyang mga tulomanon kang Israel. ²⁰Wala niya buhata ang ingon niini sa bisan unsa nga nasud; Ug mahitungod sa iyang mga tulomanon, sila wala manghibalo q2 niana. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Dayegon ninyo si Jehova. Dayegon ninyo si Jehova gikan sa kalangitan: Dayegon ninyo siya diha sa mga kahitas-an. ²Dayegon ninyo siya, kamong tanang mga manolonda: Dayegon ninyo siya, kamong tanang mga panon niya. ³Dayegon ninyo siya, adlaw ug bulan: Dayegon ninyo siya, kamong tanang kabitoonan sa kahayag. ⁴Dayegon ninyo siya, kamong mga langit sa kalangitan, Ug kamong katubigan nga anaa sa ibabaw sa kalangitan. ⁵Ipapagdayeg kanila ang ngalan ni Jehova; Kay siya nagsugo, ug sila nangahimo. ⁶Iya usab nga gitukod sila hangtud sa mga katuigan nga walay katapusan: Gibuhat niya ang usa ka pahibalo nga dili mahanaw.

⁷ Dayega si Jehova gikan sa yuta Kamong mga mananap sa dagat, ug ngatanan kamong mga kahiladman; ⁸Kalayo ug ulan-nga-yelo, nieve ug inalisngaw; Hangin sa bagyo, nga nagatuman sa iyang pulong; ⁹Kabukiran ug tanang kabungtoran; Mga mabungaong kahoy ug tanang mga cedro; ¹⁰Kamananapan ug tanang kahayupan; Mga butang nanagkamang ug nanaglupad nga kalanggaman; ¹¹Mga hari sa yuta ug tanan nga mga katawohan; Mga principe ug tanang mga maghuhukom sa yuta; ¹²Mga batan-ong lalake ug mga ulay; Mga tigulang ug kabataan: ¹³Ipapagdayeg kanila ang ngalan ni Jehova; Kay ang iyang ngalan lamang mao ang gibayaw; Ang iyang himaya maoy labaw sa yuta ug sa kalangitan. ¹⁴Ug ginabayaw niya ang sungay sa iyang katawohan, Ang pagdayeg sa tanan niyang mga balaan; Bisin sa mga anak sa Israel, ang katawohan nga haduol kaniya. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Dayegon ninyo si Jehova. Panag-awit *kamo* kang Jehova ug bag-ong alawiton, Ug ang iyang pagdayeg diha sa katilingban sa mga balaan. ²Papaglipaya ang Israel diha kaniya nga mao ang nagbuhat kaniya: Papagmayaa ang mga anak sa Sion sa ilang Hari. ³Ipapagdayeg kanila ang iyang ngalan sa pagsayaw: Paawita sila sa mga pagdayeg kaniya uban ang gagmay nga tambor ug alpa. ⁴Kay si Jehova mahimuot sa iyang katawohan: Himoon niyang matahum ang mga maaghup uban sa kaluwasan. ⁵Papaglipaya ang mga balaan sa pagdaug sa himaya: Paawita sila sa kalipay diha sa ilang mga higdaanan.

⁶ *Itugot nga* ang hataas nga mga pagdayeg sa Dios *anha unta* sa ilang mga baba, Ug ang espada nga duruhay sulab, sa ilang kamot; ⁷Aron sa pagpanimalus sa mga nasud, Ug sa mga silot diha sa ibabaw sa mga katawohan; ⁸Aron sa paggapus sa ilang mga hari sa mga talikala, Ug sa ilang mga harianon sa mga talikala nga puthaw; ⁹Aron pagabuhaton kanila ang paghukom nga nahasulat: Kini mao ang kadunganan nga nabatonan sa tanan niyang mga balaan. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Dayegon ninyo si Jehova. Dayega ang Dios nga anaa sa iyang balang puluy-anan: Dayega siya diha sa kalangitan sa iyang gahum. ²Dayega siya tungod sa iyang mga buhat nga gamhanan: Dayega siya sumala sa iyang labaw nga pagkahalangdon. ³Dayega siya nga adunay huni sa trompeta: Dayega siya nga adunay salterio ug alpa. ⁴Dayega siya nga adunay gagmay nga tambor ug pagsayaw: Dayega siya uban ang mga tulonggon nga kinuldasan ug organo. ⁵Dayega siya uban sa mga piyangpiyang nga matunog. Dayega siya nga adunay mga piyang-piyang nga malanog ug tunog. ⁶Ipagdayeg sa tagsatagsa nga adunay gininhawa si Jehova. Dayegon ninyo si Jehova.

¹ Ang mga proverbio ni Salomon anak nga lalake ni David, hari sa Israel: ²Sa paghibalo sa kaalam ug pahamangno; Sa pag-ila sa mga pulong salabutan; ³Sa pagdawat sa pahamangno sa maalamon nga pagbuhat, Sa pagkamatarung ug sa justicia ug sa pagkatul-id; ⁴Sa paghatag ug salabutan sa mga walay-pagtagad, Alang sa batan-ong lalake ang kahibalo ug kabuot: ⁵Aron ang tawo nga manggialamon makadungog, ug magadugang sa kinaadman; Ug aron ang tawo nga masinabuton makabaton sa maayong mga tambag: ⁶Sa pagsabut sa usa ka proverbio, ug sa usa ka pulong salabton, Mga pulong sa manggialamon, ug sa ilang mga tigma.

⁷ Ang pagkahadlok kang Jehova maoy sinugdan sa kahibalo; *Apan* ang mga buangbuang nagatamay sa kaalam ug pahamangno. ⁸Anak ko, pamatia ang pahamangno sa imong amahan, Ug ayaw pagbiyai ang pagtulon-an sa imong inahan: ⁹Kay sila maingon sa usa ka purongpurong bulak sa gracia sa imong ulo, Ug mga kulentas sa imong liog.

¹⁰ Anak ko, kong ang mga makasasala mag-ulog-ulog kanimo, Ayaw pag-uyon kanila. ¹¹Kong sila moingon: Umuban ka kanamo, Managbanhig kita alang sa dugo; Managbanhig kita sa tago alang sa inocente sa walay pasikaran; ¹²Lamyon nato sila nga buhi ingon sa Sheol, Ug ang tibook, ingon niadtong nangahulog sa gahong; ¹³Makaplagnan ta ang tanang bililhon nga manggad; Pagapun-on ta ang atong mga balay sa inagaw; ¹⁴Mag-ambitay kita sa imong kapalaran sa among taliwala; Usahon ta ang atong puntil: ¹⁵Anak ko, ayaw paglakat sa dalan uban kanila; Iikay ang imong tiil gikan sa ilang alagianan: ¹⁶Kay ang ilang mga tiil nanagdalan ngadto sa kadautan, Ug sila nanagdali aron sa pag-ula ug dugo. ¹⁷Kay sa kawang *lamang* ang pukot nga giladlad Diha sa atubangan sa bisan unsang langgam: ¹⁸Ug sila nanaghubong tungod sa ilang kaugalingong dugo;

Sila nagabanhig sa tago alang sa ilang kaugalingong mga kinabuhi. ¹⁹Busa mao man ang mga dalan sa tagsatagsa nga hakog sa ganancia; Kini nagakuha sa kinabuhi sa mga tag-iya niana.

²⁰ Ang kaalam nagasinggit sa makusog sa kadalanan; Siya nagasulti sa iyang tingog diha sa halapad nga mga dapit; ²¹Siya nagasinggit sa mga masabang dapit sa kadalanan; Sa dapit sa mga ganghaan, Diha sa ciudad, siya nagasulti sa iyang mga pulong: ²²Unsang kadugayon, kamo nga mga walay-pagtagad, nga higugmaon ninyo ang pagkawalay-pagtagad? Ug ang mga mayubiton mahimuot kanila sa pagyubit, Ug ang mga buang sa pagdumot sa kinaadman? ²³Bumalik kamo sa akong pagbadlong: Ania karon, ibubo ko ang akong espiritu sa ibabaw ninyo; Akong ipahibalo ang akong mga pulong kaninyo. ²⁴Tungod kay ako nagtawag, ug kamo mingbalibad; Akong gibayaw ang akong kamot, ug walay tawo nga nagtagad; ²⁵Apan gisalikway ninyo ang tanan ko nga tambag, Ug dili mobuot sa akong pagbad-long: ²⁶Ako usab mokatawa *sa adlaw* sa inyong pagkaalaut; Ako magatamay sa diha nga moabut ang inyong kahadlok; ²⁷Sa diha nga moabut ang inyong kahadlok sama sa usa ka bagyo, Ug moabut ang inyong pagkaalaut sama sa usa ka alimpulos; Sa diha nga ang kasakit ug kaguol modangat kaninyo. ²⁸Unya sila magasangpit kanako, apan ako dili motubag; Sila magapangita nga masingkamoton kanako, apan sila dili makakaplag kanako. ²⁹Tungod kay ilang gidumtan ang kinaadman, Ug wala magpili sa pagkahadlok kang Jehova, ³⁰Sila wala mobuot sa akong tambag, Sila nagtamay sa tanan ko nga pagbadlong. ³¹Busa sila magakaon sa bunga sa ilang kaugalingong dalan, Ug mangabusog sa ilang kaugalingong mga lalang. ³²Kay ang pagkasukihan sa mga *tawong* walay-pagtagad mopatay kanila, Ug ang mapasagarong pagpatuyang sa mga buang molaglag kanila. ³³Apan bisan kinsa nga mamati kanako magapuyo sa kasigurohan, Ug magamalinawon nga walay kahadlok sa kadautan.

¹ Anak ko, kong dawaton mo ang akong mga pulong, Ug tigumon mo ang akong mga sugo diha kanimo; ²Aron nga ikiling mo ang imong igdulungog ngadto sa kaalam, Ug bansayon mo ang imong kasingkasing sa pagsabut; ³Oo, kong ikaw magasangpit sa salabutan, Ug magapatugbaw sa imong tingog alang sa pagpakasabut; ⁴Kong ikaw mangita kaniya ingon nga salapi, Ug magapangita kaniya ingon sa tinipigan nga mga bahandi: ⁵Unya ikaw makasabut sa pagkahadlok kang Jehova, Ug hikaplagnan *mo* ang kahibalo sa Dios. ⁶Kay si Jehova mohatag ug kaalam; Gikan sa iyang baba *magagula* ang kahibalo ug pagpakasabut: ⁷Siya magatigum ug halalum nga kaalam alang sa matul-id; *Siya mao* ang taming kanila nga nagalakat sa pagkahingpit sa kasingkasing; ⁸Aron iyang mabantayan ang mga alagianan sa justicia, Ug ampingan ang dalan sa iyang mga balaan. ⁹Unya masabut mo ang pagkamatarung ug ang justicia, Ug sa pagkatul-id, *oo*, ang tagsatagsa ka maayong alagianan.

¹⁰ Kay ang kaalam mosulod ngadto sa imong kasingkasing, Ug ang kahibalo makapahimuot sa imong kalag; ¹¹Ang pagkabuotan magabantay sa ibabaw nimo; Ang pagpakasabut magahupot kanimo: ¹²Aron sa pagluwas kanimo gikan sa dalan sa dautan, Gikan sa mga tawong nagsulti sa mga binalit-ad nga butang; ¹³Nga nagabiya sa mga alagianan nga matul-id, Aron sa paglakat sa mga dalan sa kangitngit; ¹⁴Nga nagamaya sa pagbuhat ug dautan, Ug nagakalipay sa pagkabinalidad

sa *tawong* dautan; ¹⁵Nga mga baliko sa ilang mga dalan, Ug mga sukwahi sa ilang mga alagianan: ¹⁶Aron sa pagluwas kanimo gikan sa babaye nga dumuloong, Bisan gikan sa dumuloong nga nagaulog-ulog pinaagi sa iyang mga pulong; ¹⁷Nga nagabiya sa higala sa iyang pagkabatan-on, Ug nahikalimot sa tugon sa iyang Dios: ¹⁸Kay ang iyang balay nagaharag ngadto sa kamatayon, Ug ang iyang mga alagianan ngadto sa mga minatay; ¹⁹Walay mahiadto kaniya nga mahibalik pag-usab, Ni makadangat sila ngadto sa mga alagianan sa kinabuhi: ²⁰Aron ikaw magalakaw sa dalan sa mga maayong tawo, Ug magabantay sa mga alagianan sa mga matarung. ²¹Kay ang mga matul-id magapuyo sa yuta, Ug ang hingpit magapabilin diha niana. ²²Apan ang mga dautan pagaputlon gikan sa yuta, Ug ang mabudhion pagalukahon gikan niini.

¹ Anak ko, ayaw hikalimti ang akong Kasugoan; Apan pabantayi sa imong kasingkasing ang akong mga sugo: ²Kay ang kadugayon sa mga adlaw, ug mga tuig sa kinabuhi, Ug pakigdait, sila igadugang kanimo. ³Ayaw pagpabiyaa kanimo ang kalolot ug kamatuoran: Ihigot mo sila sa imong liog; Isulat mo sila ibabaw sa papan sa imong kasingkasing: ⁴Aron ikaw makakaplag sa kalomo ug maayong salabutan Sa atubangan sa Dios aug sa tawo. ⁵Sumalig ka kang Jehova sa bug-os mong kasingkasing, Ug ayaw pagsalig sa imong kaugagalingong salabutan: ⁶Sa tanan nimong mga dalan ilha siya, Ug siya magamando sa imong mga alagianan.

⁷ Ayaw pagpakamaalamon sa imong kaugalingong mga mata; Kahadlokan *mo* si Jehova, ug pahalayo gikan sa dautan: ⁸Kana mahimong kaayohan sa imong pusod, Ug utok sa imong mga bukog. ⁹Pasidunggi si Jehova pinaagi sa imong manggad, Ug sa mga inunahang bunga sa tanan mong abut: ¹⁰Aron ang imong mga kamalig mapuno sa kadaghan, Ug ang imong pug-anan magaaawas sa bag-ong vino. ¹¹Anak ko, ayaw pagtamaya ang pagcastigo ni Jehova; Ni magsubo ka sa iyang pagbadlong: ¹²Kay kinsa kadto nga gihigugma ni Jehova iyang ginabadlong, Maingon sa usa ka amahan sa anak nga iyang gikahimut-an.

¹³ Malipayon ang tawo nga makakaplag sa kaalam, Ug ang tawo nga makakab-ut sa pagsabut. ¹⁴Kay ang pagpakabaton niini labi pang maayo kay sa pagmanggad sa salapi, Ug ang kaayohan niini labaw pa kay sa fino nga bulawan. ¹⁵Siya labi pang bililhon kay sa mga rubi: Ug walay mausa sa mga butang nga imong ginatinguha nga ikatanding niana. ¹⁶Ang hataas nga mga adlaw anaa sa iyang kamot nga too; Diha sa iyang kamot nga wala anaa ang bahandi ug kadungganan. ¹⁷Ang iyang mga dalan maoy mga dalan sa kahimut-anan, Ug ang tanan niyang mga alagianan mga pakigdait. ¹⁸Siya maoy usa ka kahoy sa kinabuhi kanila nga mokupot kaniya: Ug malipayon ang tagsatagsa nga magahawid kaniya. ¹⁹Si Jehova pinaagi sa kaalam mitukod sa yuta; Pinaagi sa pagsabut iyang gitukod ang kalangitan. ²⁰Pinaagi sa iyang kinaadman ang mga kahiladman nangaabli, Ug ang kalangitan nagapatagas sa tun-og.

²¹ Anak ko, ayaw sila pagpabulaga gikan sa imong mga mata; Batoni ang halalum nga kaalam ug ang pagkabuotan: ²²Sa ingon niana sila mahimong kinabuhi alang sa imong kalag, Ug gracia sa

imong liog. ²³Unya magalakat ikaw sa imong dalan nga may kasigurohan, Ug ang imong tiil dili mahapangdol. ²⁴Sa diha nga ikaw mohigda, dili ka malisang: *Oo*, ikaw mohigda, ug ang imong pagkatulog matam-is. ²⁵Ayaw kalisang sa hinanali nga kahadlok, Ni sa pagkalaglag sa dautan, kong kini modangat: ²⁶Kay si Jehova mao ang imong kasaligan, Ug magabantay sa imong tiil nga dili hidakpan.

²⁷Ayaw pag ihikaw ang kaayohan gikan kanila diin kini gikinahanglan, Sa diha nga kini anaa sa gahum sa imong kamot ang pagbuhat niini. ²⁸Ayaw pag-ingon sa imong isigkatawo: Lakat, ug bumalik ka pagusab, Ug sa pagkaugma ako mohatag; Sa diha nga ikaw aduna na niana. ²⁹Ayaw pagtinguha sa kadautan batok sa imong isigkatawo, Sa makita mo nga siya nagapuyo sa kasigurohan tupad kanimo. ³⁰Ayaw pagpakig-away sa usa ka tawo sa walay gipasikaran, Kong siya wala maghilabut kanimo. ³¹Ayaw kasinahi ang tawo nga malupigon, Ug ayaw pagpilia ang iyang mga dalan. ³²Kay ang *tawo* nga sukwahi maoy usa ka dulumtanan kang Jehova; Apan ang iyang pagpakighigala anaa uban sa mga *tawong* matul-id. ³³Ang pagpanghimaraut ni Jehova anaa sa balay sa dautan; Apan iyang pagapanalanginan ang puloy-anan sa *tawong* matarung. ³⁴Sa pagkatinuod siya nagayubit sa mga mayubiton; Apan siya nagahatag ug gracia sa mga mapainubsanon. ³⁵Ang manggialamon makapanunod sa himaya; Apan ang kaulaw maoy makapauswag sa mga buang.

¹Pamatia, mga anak *ko*, ang pahamatongon sa usa ka amahan, Ug matngoni ang pagkahibalo sa pagsabut: ²Kay ako nagahatag kaninyo ug maayong pagtulon-an; Ayaw ninyo pagbiyai ang akong balaod. ³Kay ako usa ka anak nga lalake sa akong amahan, Batan-on ug mao ray pinalangga sa panan-aw sa akong inahan. ⁴Ug iyang gitudloan ako, ug mi-ingon kanako: Patipigi sa imong kasingkasing ang akong mga pulong; Bantayi ang akong mga sugo, ug mabuhi ka; ⁵Batoni ang kaalam, batoni ang pagsabut; Ayaw hikalimti, ni pag-ayran mo ang mga pulong nga gikan sa akong baba; ⁶Ayaw siya pagbiyai, ug siya magapanalipod kanimo; Higugmaa siya, ug siya magabantay kanimo. ⁷Ang kaalam *maoy* labaw nga butang; *busa* batoni ang kaalam; *Oo*, uban sa tanan mo nga pagatinguhaon batoni ang pagsabut. ⁸Ipahitaas siya, ug siya magapauswag kanimo; Siya magadala kanimo ngadto sa kadunggan, kong ikaw mogakus kaniya. ⁹Siya magahatag kanimo sa usa ka purongpurong nga bulak sa gracia; Usa ka purongpurong sa katahum iyang igahatag kanimo. ¹⁰Pamati, Oh anak *ko*, ug dawata ang akong mga ipamulong; Ug ang mga katuigan sa imong kinabuhi magadaghan. ¹¹Ako nagtudlo kanimo sa dalan sa kaalam; Ako nagmando kanimo sa mga alagianan sa katul-iran. ¹²Kong ikaw magalakaw, ang imong mga lakang dili pagamub-on; Ug kong ikaw magadalagan, dili ka mahisokamod. ¹³Hawiri gayud ang pagpahamangno; ayaw siya pagbuhii: Bantayi siya; kay siya mao ang imong kinabuhi.

¹⁴Ayaw pagsulod sa alagianan sa dautan, Ug ayaw paglakat sa dalan sa mga *tawong* dautan. ¹⁵Likayi kini, ayaw pag-agi haduol niini; Tumipas ka gikan niini, ug padayon. ¹⁶Kay sila dili matulog, gawas kong sila makabuhat ug dautan; Ug ang ilang pagkatulog mawala, gawas kong sila makapahulog sa uban. ¹⁷Kay sila magakaon sa tinapay sa kadautan, Ug magainum sa vino sa

pagpanlupig. ¹⁸Apan ang alagianan sa matarung ingon sa banagbanag sa kahayag, Nga nagakasanag sa kahayag ngadto sa pagkahingpit sa adlaw. ¹⁹Ang dalan sa *tawong* dautan ingon sa kangitngit: Sila dili manghibalo kong usa ang ilang napangdolan.

²⁰Anak ko, pagmatngon sa akong mga pulong; Ikiling ang imong igdulungog sa akong mga gipamulong. ²¹Ayaw sila pagpabulaga gikan sa imong mga mata; Tipigi sila sa kinataliwad-an sa imong kasingkasing. ²²Kay sila kinabuhi alang niadtong nanagpangita kanila, Ug kaayohan sa ilang tibook nga unod. ²³Ampingi ang imong kasingkasing sa tanang pagsingkamot; Kay gikan niini *magagula* ang dagkung *butang* sa kinabuhi. ²⁴Isalikway gikan kanimo ang usa ka masinalaagon nga baba, Ug ipahilayo gikan kanimo ang mga ngabil nga masukihon. ²⁵Itutok ang pagtan-aw sa imong mga mata sa unahan, Ug itutok ang imong mga tabon-tabon sa atubangan nimo. ²⁶Pataga ang alagianan sa imong mga tiil, Ug tukora sa *matul-id gayud* ang tanan mong mga dalan. ²⁷Ayaw pagliso sa too mong kamot ni sa wala: Kuhaa ang imong tiil gikan sa dautan.

¹Anak ko, pagmatngon sa akong kaalam; Ikiling ang imong igdulungog sa akong salabutan: ²Aron ikaw magabantay sa pagkabuotan, Ug aron ang imong mga ngabil magatipig ug kinaadman. ³Kay ang mga ngabil sa usa ka dumuloong babaye nagpatolo ug dugos, Ug ang iyang baba labi pang mahinlo kay sa lana: ⁴Apan sa katapusan siya mapait ingon sa panyawan, Mahait ingon sa usa ka espada nga duhay sulab. ⁵Ang iyang mga tiil nagakanaug ngadto sa kamatayon; Ang iyang mga lakang gitunob ibabaw sa Sheol; ⁶Busa siya dili makakaplag sa patag nga alagianan sa kinabuhi: Ang iyang mga dalan mabalhinon, *ug* siya wala mahibalo *niini*. ⁷Busa karon, mga anak *ko*, patalinghug *kamo* kanako, Ug ayaw pagbiya gikan sa mga pulong sa akong baba. ⁸Ipahilayo ang imong dalan gikan kaniya, Ug ayaw pagpahaduol sa pultahan sa iyang balay; ⁹Tingali unya ikaw magahatag sa imong kadunggan ngadto sa lain, Ug ang imong mga tuig ngadto sa madaugdaugon; ¹⁰Tingali unya ang mga dumuloong mapuno sa imong kusog, Ug ang imong mga pagpangabudlay *anha* sa balay sa usa ka lumalangyaw, ¹¹Ug ikaw mag-agulo sa imong kaulahian, Sa diha nga mangaut-ut ang imong unod ug ang imong lawas, ¹²Ug magaingon: Giunsa ko ang pagdumot sa pahamangno, Ug ang akong kasingkasing nagtamay sa pagbadlong; ¹³Ni gituman ko ang tingog sa akong mga magtutudlo, Ni nagkiling *ako* sa akong igdulungog kanila nga nagpahamangno kanako! ¹⁴Ako haduol kaayo sa tanang kadautan Sa kinataliwad-an sa pagkatigum ug sa katilingban.

¹⁵Imna ang mga tubig gikan sa kaugalingon mong sudlanan, Ug ang mga tubig nga nagaagay gikan sa kaugalingon mong atabay. ¹⁶Patibulaagon mo ba ang imong mga tubod sa halayong dapit, Ug ang mga taburan sa tubig diha sa kadalanan? ¹⁷Himoa sila nga imo lamang, Ug dili alang sa mga dumuloong uban kanimo. ¹⁸Papanalangini ang imong tuburan; Ug pagmalipayon diha sa asawa sa imong pagkabatan-on. ¹⁹*Ingon* sa usa ka mahigugmaong lagsaw nga dumalaga ug sa usa ka makapahimuot nga gasela, Tugoti nga ang iyang mga dughan magatagbaw kanimo sa tanang mga panahon; Ug magpalugos ka sa kanunay sa iyang gugma. ²⁰Kay ngano man ikaw, anak ko, nga

magpalugos sa usa ka dumuloong babaye, Ug magahalog sa sabakan sa usa ka lumalangyaw?²¹ Kay ang mga dalan sa tawo anaa sa atubangan sa mga mata ni Jehova; Ug gipatag niya ang tanang mga alagianan niya.²² Ang iyang kaugalingong kasal-anan modakop sa dautan, Ug siya magapus sa mga higot sa iyang sala.²³ Siya mamatay tungod sa pagkakulang sa pahamangno; Ug sa pagkadaku sa iyang pagkabuang siya mahisalaag.

¹ Anak ko, kong ikaw mahimong magpapasalig alang sa imong isigkatawo, Kong ikaw sa imong mga kamot makadagmal sa usa ka dumuloong; ²Ikaw nabitik tungod sa mga pulong sa imong baba, Ikaw nadakpan tungod sa mga pulong sa imong baba. ³Buhata kini karon, anak ko, ug gumawas ka sa imong kaugalingon, Sanglit ikaw nagapus sa kamot sa imong isigkatawo: Lakaw, magpaubos ka sa imong kaugalingon, ug magpakilooy sa imong isigkatawo; ⁴Ayaw paghatagi ug katulog ang imong mga mata, Ni paghinanok ang imong mga tabon-tabon; ⁵Gumawas ka sa imong kaugalingon ingon sa usa ka lagsaw gikan sa *kamot sa mangangayam*, Ug ingon sa usa ka langgam gikan sa kamot sa mangangayam sa langgam.

⁶ Umadto ka sa olmigas, ikaw nga tapulan; Palandunga ang iyang mga dalan, ug pagmaalamon: ⁷Nga *bisan* walay pangulo, Capatas, kun punoan, ⁸Nagaandam sa iyang kalan-on sa ting-init, Ug nagahipos sa iyang makaon sa ting-ani. ⁹Unsa ang kadugayon nga ikaw matulog, Oh tapulan? Anus-a ka mobangon gikan sa imong pagkatulog? ¹⁰Usa ka diyutay nga pagkatulog, usa ka diyutay nga paghinanok, Usa ka diyutay nga pagkiyugpos sa mga kamot aron sa pagkatulog: ¹¹Busa ang imong pagkakabus modangat ingon sa usa ka tulisan, Ug ang imong kawalad-on ingon sa usa ka tawo nga may hinagiban.

¹² Usa ka tawo nga walay hinungdan, usa ka tawo sa kasal-anan, Mao siya nga nagalakat nga may usa ka masukihong baba; ¹³Nga nagapangidhat sa iyang mga mata, nga namulong uban sa iyang mga tiil, Nga nagabuhat ug mga ilhanan uban sa iyang mga tudlo; ¹⁴Sa kang kinsang kasingkasing anaa ang pagkamasukihon, Nga nagalalang ug dautan sa kanunay, Nga nagapugas sa pagpakiglalis. ¹⁵Busa ang iyang kalisdanan modangat sa hinanali; Sa usa ka hinanali siya mabungkag, ug nga niana walay arang ikatabang. ¹⁶Adunay unom ka butang nga gidumtan ni Jehova; Oo, pito nga maoy dulumtanan niya: ¹⁷Mapahitas-ong mga mata, usa ka dila nga bakakon, Ug mga kamot nga nag-ula sa dugo nga inocente; ¹⁸Usa ka kasingkasing nga nagalalang sa dautang mga tinguha, Mga tiil nga matulin nga modalagan ngadto sa binilyako, ¹⁹Usa ka bakakon nga saksi nga nagapamulong ug mga bakak, Ug kadto nga nagapugas sa pagkalalis sa mga kaigsoonan.

²⁰ Anak ko, bantayi ang sugo sa imong amahan, Ug ayaw pagbiyai ang balaod sa imong inahan: ²¹Bugkuson mo sila kanunay sa imong kasingkasing; Ibaligtos sila sa imong liog. ²²Sa diha nga ikaw magalakaw, kini magatultol kanimo; Sa diha nga ikaw matulog, kini magabantay kanimo; Ug sa diha nga ikaw mahigmata kini makigsulti kanimo. ²³Kay ang sugo maoy usa ka lamparahan; ug ang balaod maoy suga; Ug ang pagbadlong sa pahamatongon maoy dalan sa kinabuhi: ²⁴Sa pagpalikay kanimo gikan sa dautang babaye, Gikan sa pag-uloulo sa dila sa dumuloong. ²⁵Ayaw

kaibug sa iyang kaanyag diha sa imong kasingkasing; Ni pabihag ikaw kaniya uban sa mga tabontabon sa iyang mga mata. ²⁶Kay tungod sa usa ka babaye nga bigaon *ang usa ka tawo* mataral *lamang* ngadto sa usa ka tipak nga tinapay; Ug ang babayeng mananapaw mangita alang sa bililhon nga kinabuhi. ²⁷Makadala ba ang usa ka tawo ug kalayo sa iyang sabakan, Ug ang iyang mga sapot dili ba masunog? ²⁸Kun makalakat ba ang usa ka tawo ibabaw sa mainit nga mga baga, Ug ang iyang mga tiil dili ba mapagtong? ²⁹Busa siya nga moadto sa asawa sa iyang isigkatawo; Bisan kinsa nga makapanghilabut kaniya dili gayud makagawas sa silot. ³⁰Ang mga tawo dili magatamay sa usa ka kawatan, kong siya mangawat Aron sa pagtagbaw sa iyang kaugalingon sa diha nga siya pagagutom: ³¹Apan kong siya hidakpan, magauli siya sa pito ka pilo nga gidaghanon; Siya magahatag sa tanan niyang manggad sa iyang balay. ³²Siya nga makapanapaw sa usa ka babaye maoy *tawong* walay salabutan: Siya nagabuhat niini aron sa paglaglag sa iyang kaugalingong kalag. ³³Ang mga samad ug pagkawalay dungog mao ang iyang mamakuha; Ug ang iyang pagkawalay-ulaw dili na gayud mapapas ³⁴Kay ang pangabugho mao ang kapungot sa usa ka tawo; Ug siya dili mopasaylo sa adlaw sa pagpanimalus. ³⁵Siya dili motagad ug bisan unsang paglukat; Ni matagbaw siya bisan pa kong hatagan mo ug daghang mga gasa.

¹ Anak ko, bantayi ang akong mga pulong, Ug tagoa ang akong mga sugo uban kanimo. ²Bantayi ang akong mga sugo ug *ikaw* mabuhi; Ug ang akong balaod ingon sa tawo-tawo sa imong mata. ³Ibugkos sila sa imong mga tudlo; Isulat mo sila ibabaw sa papan sa imong kasingkasing. ⁴Pamulongan mo ang kaalam: Ikaw mao ang akong igsoon nga babaye; Ug tawga ang salabutan nga *imong* kauban nga babaye: ⁵Aron sila magabantay kanimo gikan sa dumuloong babaye, Gikan sa dumuloong nga maga-ulo-ulo uban sa iyang mga pulong.

⁶ Kay sa tamboanan sa akong balay Ako milili sa akong rihag; ⁷Ug ako nakatan-aw sa taliwala sa mga walay-pagtagad, Ako nakaila diha sa taliwala sa mga batan-on, Sa usa ka batan-on nga walay salabutan, ⁸Miagi sa dalan haduol sa iyang likoanan; Ug siya mipadulong ngadto sa iyang balay, ⁹Sa pagkasalumsom, sa pagkahapon sa adlaw, Sa pagkatungang gabii ug sa kangitngitan. ¹⁰Ug, ania karon, may mitagbo kaniya nga usa ka babaye Sa pamisti sa usa ka babayeng bigaon, ug malimbongon sa kasingkasing. ¹¹(Siya sabaan ug malimbongon; Ang iyang mga tiil dili mahimutang sa iyang balay: ¹²Karon siya anaa sa kadalanan, unya sa halapad nga mga dapit, Ug magahubong sa tagsatagsa ka likoanan). ¹³Busa iyang hidakpan siya, ug gihagkan siya, *Ug* uban sa usa ka magahing nawong siya miingon kaniya: ¹⁴Mga halad sa halad-sa-pakigdait maoy ania kanako; Niining adlaw gituman ko ang akong mga panaad. ¹⁵Sa ingon niana ako milakat aron sa pagpakigtambo kanimo, Sa masingkamoton nga pagpangita sa imong nawong, ug hikaplagnan ko ikaw. ¹⁶Gibuklad ko na sa akong higdaanan ang mga habol nga binuldahan, Sa ginihay nga mga panapton nga hinabol sa Egipto. ¹⁷Gipahumotan ko na ang akong higdaanan. Sa mirra, aloes ug sinamomo; ¹⁸Umari ka, maghubog kita sa gugma hangtud sa pagkabuntag; Managlipay kita sa atong kaugalingon sa mga gugma. ¹⁹Kay ang *akong* lalake wala sa balay; Siya atua sa halayong

panaw: ²⁰Siya nagdala ug usa ka puntil nga salapi uban kaniya; Siya mopauli sa balay sa motakdul na ang bulan. ²¹Pinaagi sa iyang madanihon nga pakigpulong siya nakalukmay kaniya; Uban sa ulo-ulo sa iyang mga ngabil napugos siya sa pagnunot kaniya, ²²Siya misunod kaniya sa walay langan, Ingon sa usa ka vaca nga nagapadulong ngadto sa ihawan, Kun maingon *sa usa* nga anaa sa mga talikala aron sa pagtul-id sa mga buang; ²³Hangtud nga ang usa ka udyong molagbas sa iyang atay, Ingon sa usa ka langgam nga nagdali ngadto sa lit-ag, Ug wala manghibalo nga kana alang sa iyang kinabuhi.

²⁴ Busa karon, *mga anak ko*, patalinghug *kamo* kanako, Ug matngoni *ninyo* ang mga pulong sa akong baba. ²⁵Ayaw pagpakilinga ang imong kasingkasing ngadto sa iyang mga dalan; Ayaw pagpasalaag ngadto sa iyang mga alagianan: ²⁶Kay siya nagapabutalid sa daghang mga samaran: Oo, ang tanan sa iyang gipamatay usa na ka dakung panon. ²⁷Ang iyang balay maoy dalan ngadto sa Sheol, Nga nagalugsong ngadto sa mga lawak sa kamatayon.

¹ Wala ba magsinggit ang kaalam, Ug ang pagsabut magapagula sa iyang tingog? ²Sa kinatumyan sa hatag-as nga mga dapit haduol sa dalan, Diin ang mga alagianan nanagkatagbo siya nagatindog; ³Tupad sa mga ganghaan, dapit sa pagsulod *mo* ngadto sa ciudad, Diha sa dapit sa pagsulod mo sa mga pultahan, siya magasinggit sa makusog: ⁴Kaninyo, Oh mga tawo, ako nagatawag; Ug ang akong tingog maoy alang sa mga anak nga lalake sa mga tawo. ⁵Oh kamo nga mga walay-pagtagad, sabta ang pagpili-sa-maayo; Ug, kamong mga buang, pagmasinabtanon kamo sa *inyong* kasingkasing. ⁶Pamati, kay ako mamulong sa labing maayo nga mga butang; Ug ang pagbungat sa akong mga ngabil *mogula* ang mga matarung butang. ⁷Kay ang akong baba magasulti sa kamatuoran; Ug ang kadautan maoy usa ka dulumtanan sa akong mga ngabil. ⁸Ang tanang mga pulong sa akong baba mga pagkamatarung man; Walay bisan unsa nga baliko ni balit-ad diha kanila. ⁹Silang tanan matin-aw *alang* kaniya nga makasabut, Ug matarung *alang* kanila nga nakakaplag sa kahibalo. ¹⁰Dawata ang akong pagpahamatngon, ug ayaw ang salapi; Ug ang kinaadman kay sa piniling bulawan. ¹¹Kay ang kaalam labi pang maayo kay sa mga rubi; Ug ang tanang mga butang nga pagatinguhaon dili ikagtanding niana.

¹² Ako nga kaalam naghimo sa kabuotan nga maoy akong puloyanan. Ug nagapangita sa kahibalo *ug* sa pagpili-sa-maayo. ¹³Ang pagkahadlok kang Jehova maoy pagdumot sa dautan: Ang pagkagarboso, ug pagkamapahitas-on, ug ang dautan nga dalan, Ug ang mabinalit-aron nga baba maoy akong ginadumtan. ¹⁴Ang pagpakitambag maoy ako, ug kahalalum sa kahibalo: Ako mao man ang pagsabut; aduna akoy kagahum. ¹⁵Pinaagi kanako ang mga hari nanaghari, Ug ang mga principe nanaghatag sa justicia. ¹⁶Pinaagi kanako ang mga principe nanagpamunoan, Ug ang mga harianon, *bisan* ang tanang mga maghuhukom sa yuta. ¹⁷Ako nahagugma kanila nga nahagugma kanako; Ug kadtong nagasingkamot sa pagpangita kanako, makakaplag kanako. ¹⁸Mga bahandi ug kadungganan maoy ania kanako; Oo, ang katigayonan nga molungtad ug ang pagkamatarung ¹⁹Ang akong bunga labi pang maayo kay sa bulawan, oo, bisan pa kay sa fino nga bulawan; Ug ang akong

abut kay sa piniling salapi. ²⁰Ako nagalakat sa dalan sa pagkamatarung, Sa kinataliwad-an sa alagianan sa katarungan; ²¹Aron nga ako makapasunod niadtong nahagugma kanako ug manggad, Ug nga mapuno ko ang ilang mga panudlanan.

²² Si Jehova nagbaton kanako sa sinugdan sa iyang dalan, Una pa sa iyang mga buhat kanhi. ²³Ako gipahamutang sa itaas gikan pa sa walay katapusan sukad sa sinugdan, Sa wala pa ang yuta. ²⁴Sa diha nga wala pay kahiladman, ako nahimugso na, Sa diha nga wala pay mga tubod nga madagayaon sa tubig. ²⁵Sa wala pa mapahimutang ang mga bukid, Sa wala pa ang kabungturan ako nahimugso na; ²⁶Samtang nga wala pa niya mabuhay ang yuta, ni ang kapatagan, Ni ang sinugdan sa abug sa kalibutan. ²⁷Sa diha nga gitukod niya ang kalangitan didto *na* ako: Sa gipahamutang niya ang usa ka lingin ibabaw sa nawong sa kahilad-man, ²⁸Sa diha nga gihimo niyang malig-on ang kalangitan sa kahitas-an, Sa diha nga ang mga tuboran sa kahiladman nahimong mabaskog, ²⁹Sa diha nga gihatag niya sa dagat ang iyang utlanan, Nga ang mga tubig dili magalapas sa iyang sugo, Sa diha nga iyang gilaraw ang mga patukoranan sa yuta; ³⁰Unya ako didto tupad kaniya, *ingon* sa usa ka batid nga magbubuhay; Ug ako sa matag-adlaw maoy kahimuot *niya*, Nagakalipay sa kanunay sa iyang atubangan, ³¹Nagakalipay sa iyang puloy-anang yuta; Ug ang akong kahimuot didto uban sa mga anak sa mga tawo.

³² Busa karon, mga anak *ko*, patalinghug kamo kanako; Kay bulahan kadto sila nga nagabantay sa akong mga dalan. ³³Pamatia ang pahamatngon, ug pagmanggialamon, Ug ayaw kini pag-isalikway. ³⁴Bulahan ang tawo nga mamati kanako, Nga magabantay matag-adlaw sa akong mga ganghaan, Nga magahulat diha sa mga haligi sa akong mga pultahan. ³⁵Kay bisan kinsa kadto nga makakaplag kanako makakaplag ug kinabuhi, Ug makabaton sa kalooy kang Jehova. ³⁶Apan siya nga makasala batok kanako makasala sa iyang kaugalingong kalag: (8-37) Silang tanan nga managdumot kanako mahagugma sa kamatayon.

¹ Ang kaalam nagtukod sa iyang balay; Iyang gihinloan ang iyang pito ka mga haligi: ²Siya nagpatay sa iyang mga mananap; siya nagsagol sa iyang vino, Siya usab nag-andam sa iyang lamesa: ³Siya nagpalakat sa iyang kadalagahan; Siya nagsinggit ibabaw sa labing kinatas-ang mga dapit sa ciudad: ⁴Bisan kinsa kadto nga walay-pagtagad, paatubanga siya dinhi: Mahatungod niadtong walay salabutan, siya nagaingon kaniya: ⁵Umari, kumaon kamo sa akong tinapay, Ug uminum *kamo* sa vino nga akong gisagol. ⁶Biyai, kamo nga mga walay-pagtagad, ug kamo mabuhi; Ug lumakat sa dalan sa pagsabut; ⁷Kadtong magabadlong sa usa ka mayubiton makadawat sa iyang kaugalingon ug *pulong* sa panamastamas; Ug kadtong magasaway sa usa ka tawo nga dautan *makakuha* sa iyang kaugalingon ug usa ka buling. ⁸Ayaw pagbadlonga ang usa ka mayubiton, tingali unya siya magadumot kanimo: Badlonga ang usa ka tawong manggialamon, ug siya mahagugma kanimo. ⁹Hatagi ug *pahamatngon* ang usa ka tawong manggialamon, ug siya magamaalamon pa sa pagsamot: Tudloi ang matarung nga tawo, ug siya magadugang pa sa kinaadman. ¹⁰Ang pagkahadlok kang Jehova maoy sinugdan sa kaalam; Ug ang kahibalo niadtong Balaan mao ang pagsabut. ¹¹Kay

pinaagi kanako ang imong mga adlaw pagapilo-piloon, Ug ang mga tuig sa imong kinabuhi pagapadaghanon. ¹²Kong ikaw manggialamon, ikaw manggialamon sa imong kaugalingon; Ug kong ikaw magayubit, ikaw ra ang magadala niini.

¹³ Ang buang-buang nga babaye sabaan man; *Siya* walay-pagtagad ug walay hibangkaagan. ¹⁴Ug siya magalingkod sa pultahan sa iyang balay, Ibabaw sa usa ka lingkoranan diha sa usa ka hataas nga dapit sa ciudad, ¹⁵Sa pagsangpit niadtong managpangagi, Nga manglakat sa matul-id sa ilang mga dalan: ¹⁶Bisan kinsa nga walay-pagtagad, pahapita siya nganhi; Ug alang kaniya nga walay salabutan, siya moingon kaniya: ¹⁷Matam-is ang kinawat nga mga tubig, Ug lamian ang tinapay nga pagakan-on sa tago. ¹⁸Apan siya wala mahibalo nga ang mga nangamatay atua didto; Nga ang iyang mga dumudu-aw anaa sa mga kahiladman sa Sheol.

¹ Ang mga proverbio ni Salomon. Ang usa ka anak nga manggialamon maoy kalipay sa iyang amahan; Apan ang usa ka anak nga buang-buang maoy kaguol sa iyang inahan.

² Ang mga bahandi sa kadautan walay kapuslanan; Apan ang pagkamatarung magaluwas gikan sa kamatayon. ³Si Jehova dili motugot sa kalag sa *tawong* matarung nga magutom; Apan ipahilayo niya ang tinguha sa dautan.

⁴ Mahimong kabus ang magabuhat uban ang usa ka kamot nga tapulan; Apan ang kamot sa makugihon makapahimong adunahan.

⁵ Kadtong nagaani *panahon* sa tinginit maoy usa ka manggialamon nga anak; *Apan* kadlong nagakatulog sa tingani maoy usa ka anak nga nagapakaulaw.

⁶ Ang mga panalangin maoy anaa sa ibabaw sa ulo sa matarung; Apan ang pagpanlupig nagatabon sa baba sa dautan.

⁷ Ang handumanan sa matarung maoy bulahan; Apan ang ngalan sa dautan madunot.

⁸ Ang manggialamon sa kasingkasing magadawat ug mga sugo; Apan ang usa ka buang-buang nga witwitan mahulog sa *kagul-anan* .

⁹ Kadlong nagalakat sa pagkamatul-id nagalakat sa kasigurohan; Apan kadlong nagamasukihon sa iyang mga dalan mahibaloan.

¹⁰ Kadlong nagapangilo sa mata nagahatag ug kasubo; Apan ang usa ka buang-buang nga witwitan mahulog sa *kagul-anan* .

¹¹ Ang baba sa matarung maoy usa ka tuburan sa kinabuhi; Apan ang pagpanlupig nagatabon sa baba sa dautan.

¹² Ang pagdumot nagapapukaw sa mga kasamok; Apan ang gugma nagatabon sa tanang mga kalapasan.

¹³ Diha sa mga ngabil niadtong adunay panimuot hikaplagn ang kaalam: Apan ang usa ka bunal alang sa likod niadtong walay pagsabut.

¹⁴ Ang mga *tawong* manggialamon nagatigum ug kahibalo; Apan ang baba sa buang-buang mao ang usa ka pagkalaglag karon.

¹⁵ Ang bahandi sa tawong adunahan mao ang iyang malig-on nga ciudad; Ang pagkalaglag sa mga kabus mao ang ilang pagkakabus.

¹⁶ Ang pagpamoo sa *tawong* matarung *nagapadulong* ngadto sa kinabuhi; Ang abut sa *tawong* dautan, ngadto sa pagpakasala.

¹⁷ Anaa sa dalan sa kinabuhi kadtong mamati sa pagbadlong; Apan kadtong nagasalikway sa pagbadlong *anaa* sa kasaypanan.

¹⁸ Kadtong nagatago sa pagdumot adunay bakakon nga mga ngabil; Ug kadtong nagapamulong us usa ka butang-butang maoy usa ka buang.

¹⁹ Diha sa daghang mga pulong dili mawad-an sa kalapasan; Apan kadtong nagapugong sa iyang mga ngabil nagabuhat sa manggialamon gayud.

²⁰ Ang dila sa *tawong* matarung *ingon* sa piniling salapi: Ang kasingkasing sa *tawong* dautan diyutay ra ug bili. ²¹ Ang mga ngabil sa matarung magapakaon ug daghan; Apan ang buang-buang mamatay tungod sa pagkakulang ug salabutan,

²² Ang panalangin ni Jehova, nagapadato kini; Ug siya wala magadugang ug kasubo niana.

²³ Maoy usa ka lingaw-lingaw sa usa ka buang ang pagbuhat ug kadautan; Ug *maingon niini* ang kaalam alang sa usa ka tawo nga masinabuton,

²⁴ Ang kahadlok sa *tawong* dautan, kini modangat sa ibabaw niya; Ug ang tinguha sa *tawong* matarung igatugot man. ²⁵ Sa paglabay sa alimpulos ang dautan mahanaw; Apan ang matarung maoy usa ka patukoranan nga walay katapusan.

²⁶ Maingon sa suka nga alang sa mga ngipon, ug sa aso nga alang sa mga mata, Mao man usab ang tapulan alang niadtong nagasugo kaniya.

²⁷ Ang pagkahadlok kang Jehova nagapalugway sa mga adlaw; Apan ang mga tuig sa dautan pagahamub-on. ²⁸ Ang paglaum sa matarung *mao ang* kalipay; Apan ang gipaabut niadtong dautan mawagtang.

²⁹ Ang dalan ni Jehova maoy usa ka malig-ong salipdanan sa *tawong* matul-id; Apan kini maoy usa ka pagkalaglag sa mga mamumuhat sa kasal-anan. ³⁰ Ang matarung dili gayud matarug; Apan ang dautan dili magadayon sa yuta.

³¹ Ang baba sa matarung magabunga ug kaalam; Apan ang dila nga masukihon pagaputlon. ³² Ang mga ngabil sa matarung mahibalo sa angay nga pagadawat; Apan ang baba sa dautan *nagapamulong* sa pagkamasukihon.

¹ Ang usa ka timbangan nga limbongan maoy usa ka dulumtanan kang Jehova; Apan ang matarung nga bato sa timbangan maoy iyang kalipay.

² Kong ang pagkamapahitas-on moabut, nan modangat unya ang kaulaw; Apan sa mapinaubsanon mao ang kaalam.

³ Ang kaligdong sa matul-id maoy magamando kanila; Apan ang pagkamasukihon sa maluibon maoy malaglag kanila.

⁴ Ang kadato dili magapullos adlaw sa kaligutgut; Apan ang pagkamatarung magaluwas *sa tawo* gikan sa kamatayon.

⁵ Ang pagkamatarung sa *tawong* hingpit maoy magamando sa iyang dalan; Apan ang dautan mahulog pinaagi sa iyang kaugalingong pagkadautan. ⁶Ang pagkamatarung sa *tawong* matul-id maoy magaluwas kanila; Apan ang maluibon malit-ag sa ilang kaugalingong kasal-anan.

⁷ Kong ang dautang tawo mamatay, ang *iyang* ginapaabut mahanaw; Ug ang paglaum sa kasal-anan mahanaw;

⁸ Ang *tawong* matarung maluwas gikan sa kasamok; Ug ang dautan moabut ilis kaniya.

⁹ Pinaagi sa iyang baba ang tawo nga dili-diosnon magalaglag sa iyang isigkatawo; Apan pinaagi sa kahibalo ang *tawong* matarung mamaluwas.

¹⁰ Kong maayo ang paglakat sa mga matarung, ang ciudad magakalipay; Ug sa mawala na ang dautan, adunay panaghugyaw. ¹¹Tungod sa panalangin sa *tawong* matul-id ang ciudad igatuboy sa kahitas-an; Apan kini magun-ob tungod sa baba sa dautan.

¹² Kadtong nagatamay sa iyang isigkatawo walay kaalam; Apan ang tawo nga may salabutan nagahilum. ¹³Kadtong nagasuroy-suroy ingon sa usa ka tabian nagabutyag sa mga tinago; Apan kadtong may pagkamatimumanon sa espiritu nagatago sa usa ka butang.

¹⁴ Diin walay maalamon nga pagmando, ang katawohan mangapukan; Apan diha sa panon sa mga magtatambag adunay kasigurohan.

¹⁵ Kadtong maoy pasalig alang sa usa ka dumuloong magaantus ug kalisud; Apan kadtong magadumot sa pagkapasalig anaa sa kasigurohan.

¹⁶ Ang usa ka maloloy-ong babaye makabaton ug kadungganan; Ug ang tawo nga malupigon makabaton ug mga bahandi.

¹⁷ Ang tawo nga maloloy-on naga buhat ug maayo sa iyang kaugalingong kalag; Apan kadtong tigdagmal nagasakit sa iyang kaugalingong unod.

¹⁸ Ang mga dautan nagadawat sa limbong nga mga suhol; Apan kadtong nagapugas ug pagkamatarung *may* balus nga siguro.

¹⁹ Kadtong kanunay sa pagkamatarung *makadangat* ngadto sa kinabuhi; Ug kadtong nagapangita sa dautan *nagahimo niana* alang sa iyang kaugalingong kamatayon.

²⁰ Kadtong masukihon diha sa kasingkasing maoy usa ka dulumtanan kang Jehova; Apan ang mga mahingpit sa *ilang* dalan maoy iyang kalipay.

²¹ *Bisan* ang kamot madugtong sa kamot, ang dautang *tawo* dili makagawas sa silot; Apan ang kaliwat sa mga matarung pagaluwason.

²² *Maingon* sa usa ka singsing nga bulawan diha sa simod sa baboy, *Mao man* ang usa ka maanyag nga babaye nga walay kabuot.

²³ Ang tinguha sa *tawong* matarung mao lamang ang maayo; *Apan* ang paalabuton sa dautan mao ang kaligutgut.

²⁴ Adunay nagasabulak ug nagadugang pa gayud; Ug adunay nagatipig nga labi pa kay sa gikinahanglan, apan *kini* *nagadugang* hinoon sa kawalad-on.

²⁵ Ang kalag nga mahinatagon mahimong matambok; Ug kadtong nagabisibis pagabisibisan usab sa iyang kaugalingon.

²⁶ Kadtong nagahikaw sa makaon, pagatunglohon siya sa katawohan; Apan ang panalangin anaa sa ibabaw sa ulo niya nga nagabaligya niini.

²⁷ Kadtong nagapangita sa masingkamoton gayud sa maayo nagapangita ug kalooy; Apan kadtong nagapangita ug kadautan, kini modangat kaniya.

²⁸ Kadtong nagasalig sa iyang mga bahandi mapukan; Apan ang matarung magamauswagon ingon sa lunhaw nga dahon.

²⁹ Kadtong nagasamok sa iyang kaugalingong balay magapanunod sa hangin; Ug ang buang mahimong ulipon sa manggialamon ug kasingkasing.

³⁰ Ang bunga sa matarung maoy usa ka kahoy sa kinabuhi; Ug kadtong manggialamon makadani ug mga kalag.

³¹ Ania karon, ang matarung pagabalusan dinhi sa yuta; Labi pa gayud ang dautan ug ang makasasala!

¹ Bisan kinsa nga mahagugma sa pagsaway mahagugma sa kahibalo; Apan kadtong magadumot sa pagbadlong mananapon man.

² Ang usa ka maayong tawo makabaton ug kalooy kang Jehova; Apan ang usa ka tawo nga dautan ug mga lalang iyang pagasilotan.

³ Ang usa ka tawo dili malig-on pinaagi sa kadautan; Apan ang gamut sa matarung dili matarug.

⁴ Ang usa ka babaye nga may katakus maoy purong-purong sa iyang bana; Apan kadtong nagahimo ug pagpakaulaw maingon sa pagkamadunoton sa iyang mga bukog.

⁵ Ang mga hunahuna sa matarung lonlon mga matarung; Apan ang tambag sa dautan lonlon mga limbong.

⁶ Ang mga pulong sa dautan maoy mga pagbanhig alang sa dugo; Apan ang baba sa matul-id magaluwas kanila.

⁷ Ang *tawong* dautan ginapukan, ug mangahanaw; Apan ang balay sa matarung molungtad.

⁸ Ang usa ka tawo pagadayegon sumala sa iyang kaalam; Apan kadtong may kasingkasing nga masukihon pagatamayon.

⁹ Maayo pa kadtong gimahal ug diyutay, ug may usa ka sulogoon, Kay niadtong nagapasidungog sa iyang kaugalingon, ug nakulangan sa makaon.

¹⁰ Ang usa ka tawo nga matarung nagamahal sa kinabuhi sa iyang mananap; Apan ang malomong mga kalooy sa *tawong* dautan mao ang kabangis.

¹¹ Kadtong nagauma sa iyang yuta makabaton ug daghang makaon; Apan kadtong nagasunod sa *mga* tawo nga walay hinungdan walay salabutan.

¹² Ang dautan nagatinguha sa pukot sa dautan nga mga tawo; Apan ang gamut sa matarung magahatag ug *bunga* .

¹³ Sa pagkamalapason sa mga ngabil maoy usa ka lit-ag sa dautang tawo; Apan ang matarung mahigawas gikan sa kasamok.

¹⁴ Ang usa ka tawo mabusog sa maayo tungod sa bunga sa iyang baba; Ug ang mga buhat sa mga kamot sa usa ka tawo igahatag kaniya.

¹⁵ Ang dalan sa usa ka buang matarung man sa iyang kaugalingong mga mata; Apan kadtong manggialamon nagapamati ug tambag.

¹⁶ Ang kasuko sa usa ka buang mahibaloan dayon sa dayag; Apan ang usa ka mabinantayong tawo nagabaton ug kaulaw.

¹⁷ Kadtong nagapamulong sa kamatuoran nagapakita ug pagkamatarung; Apan ang usa ka bakakon nga saksi *nagapakita ug limbong*.

¹⁸ Adunay magapamulong sa hinanali sama sa mga paglagbas sa usa ka espada; Apan ang dila sa manggialamon makaayo.

¹⁹ Ang ngabil sa kamatuoran pagalig-onon sa walay katapusan; Apan ang usa ka bakakong dila umalagi *lamang* .

²⁰ Ang paglimbong maoy anaa sa kasingkasing kanila nga nagamugna ug dautan; Apan sa mga magtatambag sa pakigdait mao ang kalipay.

²¹ Walay kadaut nga mahitabo sa *tawong* matarung; Apan ang dautan pagapun-on sa q2 kadautan.

²² Ang bakakon nga mga ngabil du lumtanan kang Jehova; Apan kadtong nagabuhat sa kamatuoran maoy iyang kalipay.

²³ Ang usa ka tawong buotan nagabaton ug kahibalo; Apan ang kasingkasing sa mga buang nagabutyag sa kabuangan.

²⁴ Ang kamot sa makugihon magadala ug pagbulot-an; Apan ang tapulan igabutang sa usa ka mabug-at nga bulohaton.

²⁵ Ang kaguol nga anaa sa kasingkasing sa usa ka tawo maoy makapatikuko kaniya; Apan ang usa ka maayong pulong makapahimo niini nga malipayon.

²⁶ Ang matarung maoy usa ka magtutultol sa iyang silingan; Apan ang dalan sa dautan maoy makapasalaag kanila.

²⁷ Ang tawong tapulan dili makaasal sa iyang inayaman; Apan ang bililhong manggad sa mga tawo *mao ang* pagkamakugihon.

²⁸ Diha sa dalan sa pagkamatarung mao ang kinabuhi; Ug diha sa alagianan niana walay kamatayon.

¹ Ang usa ka manggialamon nga anak *mamati* sa pahamaton sa iyang amahan; Apan ang usa ka mayubiton dili mamati sa pagbadlong.

² Ang tawo magakaon ug maayo pinaagi sa bunga sa iyang baba; Apan ang kalag sa maluibon *magakaon* sa pagpanlupig.

³ Kadtong nagabantay sa iyang baba nagamatngon sa iyang kinabuhi; *Apan* kadtong nagawalis sa halapad gayud sa iyang mga ngabil adunay kadautan.

⁴ Ang kalag sa tapulan nagatinguha, ug *siya* walay bisan unsa; *Apan* ang kalag sa makugihon mahimong matambok,

⁵ Ang usa ka tawo nga matarung magadumot sa pagpamakak; *Apan* ang usa ka dautang tawo makaluod, ug modangat sa kaulawon.

⁶ Ang pagkamatarung nagabantay niadtong matul-id sa iyang dalan; *Apan* ang kadautan mopukan sa makasasala.

⁷ Adunay magapakadato sa iyang kaugalingon, *apan siya* walay bisan unsa; Adunay magapakakabus sa iyang kaugalingon, *apan siya* may dakung katigayonan.

⁸ Ang lukat sa usa ka tawo sa iyang kinabuhi mao ang iyang mga bahandi; *Apan* ang kabus dili mamati sa bisan unsay paghulga.

⁹ Ang kahayag sa matarung malipayon; *Apan* ang lamparahan sa dautan pagapalongon.

¹⁰ Tungod sa pagkamapahitas-on modangat lamang ang panagkabingkil; *Apan* sa maayong tinambagan mao ang kaalam.

¹¹ Ang katigayonan nga maani sa kakawangan magakahanaw; *Apan* kadtong nagatigum pinaagi sa pagpamoo adunay kauswagan.

¹² Ang paglaum nga makulangan makapadaut sa kasingkasing; *Apan* kong ang tinguha modangat, kana mao ang usa ka kahoy sa kinabuhi.

¹³ Bisin kinsa nga magatamay sa pulong magadala ug kadaut sa iyang kaugalingon; *Apan* kadtong mahadlok sa kasugoan pagabalusan.

¹⁴ Ang balaod sa manggialamon maoy usa ka tuburan sa kinabuhi, Aron nga ang usa makalikay gikan sa mga lit-ag sa kamatayon.

¹⁵ Ang maayong pagsabut mohatag ug kalooy; *Apan* ang dalan sa malapason maoy malisud.

¹⁶ Ang tagsatagsa ka buotan nga tawo magabuhat uban sa kahibalo; *Apan* ang buang magapagarbo sa *iyang* binuang.

¹⁷ Ang usa ka dautan nga sinugo mahulog ngadto sa kadaut; *Apan* ang usa ka matinumanon nga sinaligan maoy makaayo.

¹⁸ Ang kawalad-on ug kaulaw *modangat* kaniya nga magadumili sa pagsaway; *Apan* kadtong manumbaling sa pagbadlong pagapasidunggan.

¹⁹ Ang tinguha nga natuman maoy katam-is sa kalag; *Apan* maoy usa ka dulumtanan sa mga buang ang pagbiya gikan sa dautan.

²⁰ Lakat uban sa tawong manggialamon, ug ikaw mahimong manggialamon; *Apan* ang kauban sa mga buang magaantus tungod niana.

²¹ Ang dautan nagalutos sa mga makasasala; *Apan* ang matarung pagabalusan uban sa maayo.

²² Ang usa ka maayong tawo magabilin ug usa ka panulondon alang sa mga anak sa iyang mga anak; Ug ang katigayonan sa mga makasasala gitigum alang sa mga matarung.

²³ Daghan ang makaon *diha* sa binaulan nga yuta sa kabus; Apan adunay pagalaglagon tungod sa pagkawalay-justicia.

²⁴ Kadtong nagahawid sa iyang bunal nagadumot sa iyang anak; Apan kadtong nahagugma kaniya magacastigo kaniya sa matag-panahon.

²⁵ Ang matarung magakaon aron sa pagpabusog sa iyang kalag; Apan ang tiyan sa mga dautan pagagutomon.

¹ Ang tagsatagsa ka manggialamon nga babaye magatukod sa iyang balay; Apan ang buangbuang magaguba niana uban sa iyang mga kamot.

² Kadtong nagalakat sa iyang pagkatul-id nahadlok kang Jehova; Apan kadtong sukwahi sa iyang dalan nagatamay kaniya.

³ Diha sa baba sa buangbuang mao ang usa ka bunal alang sa *iyang* pagkamapahitas-on; Apan ang mga ngabil sa manggialamon magabantay kanila.

⁴ *Sa dapit* diin walay mga vaca, ang pasungan mahinlo; Apan ang dakung abut pinaagi sa kusog sa vaca.

⁵ Ang usa ka matinumanon nga saksi dili mobakak; Apan ang bakakon nga saksi magapamulong ug mga bakak.

⁶ Ang usa ka mayubiton magapangita sa kaalam ug *dilimakakaplag* niini; Apan ang kahibalo masayon alang kaniya nga may salabutan.

⁷ Lakaw ngadto sa atubangan sa usa ka tawong buangbuang, Ug ikaw dili makakaplag diha *kaniya* sa mga ngabil sa kahibalo.

⁸ Ang kaalam sa buotan mao ang pagsabut sa iyang dalan; Apan ang binuang sa mga buangbuang mao ang paglimbong.

⁹ Ang mga buang magatiaw-tiaw *lamang* sa halad-tungod-sa-sala; Apan sa taliwala sa mga matarung adunay maayong kabubut-on.

¹⁰ Ang kasingkasing mahibalo sa iyang kaugalingong kapaitan; Ug walay usa ka dumuloong nga moambit sa kalipay niini.

¹¹ Ang balay sa *tawong* dautan pagagun-obon; Apan ang balong-balong sa matarung pagapauswagon.

¹² Adunay usa ka dalan nga daw matarung alang sa usa ka tawo; Apan ang katapusan niana mao ang mga dalan sa kamatayon.

¹³ Bisan diha sa pagkatawa ang kasingkasing magamasulub-on; Ug ang katapusan sa kalipay mao ang kagul-anan.

¹⁴ Ang nagabalik sa pagpakasala sa kasingkasing pagapun-on uban sa iyang kaugalingong mga paagi; Ug ang usa ka maayong tawo *matagbaw* gikan sa iyang kaugalingon.

¹⁵ Ang walay-pagtagad motoo sa tagsatagsa ka pulong; Apan ang mabinantayon nga tawo magatan-aw pag-ayo sa iyang paglakaw.

¹⁶ Ang usa ka tawong manggialamon mahadlok, ug magapahilayo gikan sa dautan; Apan ang buang mapangahason sa iyang kaugalingon nga may pagdaut ug *siya* masaligon.

¹⁷ Siya nga dili masuko magahimo sa kabuangan; Ug ang usa ka tawo nga dautan ug mga paagi ginadumtan.

¹⁸ Ang walay-pagtagad makapanunod sa binuang; Apan ang mga buotan pagapurongpurongan sa kahibalo.

¹⁹ Ang *tawong* dautan moyukbo sa atubangan sa maayo; Ug ang dautan, diha sa mga ganghaan sa matarung.

²⁰ Ang kabus ginadumtan bisan sa iyang kaugalingong silingan; Apan ang dato may daghang mga higala.

²¹ Kadtong nagatamay sa iyang isigkatawo nagapakasala; Apan kaditong may kalooy sa ka bus, malipayon siya.

²² Wala ba mangasayup kaditong nagamugna ug dautan? Apan *ang* puangod ug kamatuoran *anaa* kanila nga nagamugna ug maayo.

²³ Diha sa tanang buhat adunay bunga; Apan ang sulti sa mga ngabil *nagapadulong* lamang ngadto sa kawalad-on nga tuman.

²⁴ Ang purongpurong sa mga manggialamon mao ang ilang mga bahandi; *Apan* ang binuang sa mga buang mao *lamang* ang kabuangan.

²⁵ Ang matuod nga saksi nagaluwas ug mga kalag; Apan kaditong nagapamulong sa kabakakan nagalimbong.

²⁶ Diha sa pagkahadlok kang Jehova mao ang malig-on nga pagsalig; Ug ang iyang mga anak adunay usa ka dapit nga dalangpanan. ²⁷ Ang pagkahadlok kang Jehova maoy usa ka tuburan sa kinabuhi, Aron nga ang tawo makalikay gikan sa mga lit-ag sa kamatayon.

²⁸ Diha sa panon sa katawohan anaa ang himaya sa hari; Apan diha sa kawalad-on sa katawohan anaa ang kalaglagan sa principe.

²⁹ Kaditong mahinay nga masuko may dakung salabutan; Apan kaditong madali-dalion sa espiritu nagabayaw sa kabuangan.

³⁰ Ang usa ka malinawong kasingkasing maoy kinabuhi sa unod; Apan ang kasina mao ang pagkadunot sa kabukogan.

³¹ Kaditong nagadagmal sa kabus nagatamay sa iyang Magbubuhat; Apan kaditong may kalooy sa hangul nagatahud kaniya,

³² Ang dautan giunlod ngadto sa *kahiladman* tungod sa iyang buhat nga dautan; Apan ang matarung may usa ka dalangpanan sa iyang kamatayon.

³³ Ang kaalam magapuyo diha sa kasingkasing niadtong may salabutan; Apan *kaditong anaa* sa sulod sa mga buang mapadayag sa *iyang kaugalingon* .

³⁴ Ang pagkamatarung nagabayaw sa usa ka nasud; Apan ang sala maoy usa ka kaulawan sa bisan unsang katawohan.

³⁵ Ang kalooy sa hari anaa sa usa ka sulogoon nga nagabuhat sa pagkamaalamon; Apan ang iyang kaligutgut anaa *batok* niadtong nagapakaulaw.

¹ Ang tubag nga malomo makapahupay sa kapungot; Apan ang pulong nga mahait makapapukaw sa kasuko.

² Ang dila sa manggialamon sa matul-id nagapamulong ug kahibalo; Apan ang baba sa mga buang nagabubo sa kabuangan.

³ Ang mga mata ni Jehova anaa sa tanang dapit, Nga nagabantay ibabaw sa dautan ug sa maayo.

⁴ Ang dila nga mahuyo maoy usa ka kahoy sa kinabuhi; Apan ang pagkasukwahi niana maoy pagkabungkag sa espiritu.

⁵ Ang usa ka buang magatamay sa pagsaway sa iyang amahan; Apan kadtong nagatagad sa pagbadlong nagapakita sa pagkabuotan.

⁶ Diha sa balay sa *tawong* matarung adunay daghang bahandi; Apan diha sa mga abut sa *tawong* dautan anaa ang kasamok.

⁷ Ang mga ngabil sa manggialamon nagabutyag ug kahibalo; Apan ang kasingkasing sa buangbuang dili *magabuhat* sa ingon.

⁸ Ang halad sa *tawong* dautan maoy usa ka dulumtanan kang Jehova; Apan ang pag-ampo sa *tawong* matul-id maoy iyang kalipay.

⁹ Ang dalan sa dautan maoy usa ka dulumtanan kang Jehova; Apan iyang gihigugma kadtong nagasunod sa pagkamatarung.

¹⁰ Adunay mapait nga pagsaway alang niadtong mibulag sa dalan; Ug kadtong nagadumot sa pagbadlong mamatay man.

¹¹ Ang Sheol ug ang Pagkalaglag anaa sa atubangan ni Jehova; Nan daw unsa pa ang paglabaw sa mga kasingkasing sa mga anak sa mga tawo!

¹² Ang usa ka mayubiton dili mahagugma nga pagabadlongon; Siya dili moadto sa *pakigtipon* sa manggialamon.

¹³ Ang malipayong kasingkasing nagapadayag sa usa ka masayang nga panagway; Apan tungod sa kasubo sa kasingkasing ang espiritu mamaluya.

¹⁴ Ang kasingkasing niadtong may salabutan nagapangita ug kahibalo; Apan ang baba sa mga buang nagakaon sa mga binuang.

¹⁵ Ang tanang mga adlaw sa mga sinakit mga kadaut man; Apan kadtong adunay malipayong kasingkasing *may* kombira sa kanunay.

¹⁶ Maayo pa ang diyutay nga inubanan sa pagkahadlok kang Jehova, Kay sa dakung bahandi ug inubanan sa kasamok. ¹⁷Maayo pa ang usa ka paniudto sa mga utanon, diin anaa ang gugma, Kay sa linaming nga vaca ug ang pagdumot anaa niana.

¹⁸ Ang usa ka tawo nga masukanon nagahagit ug pagpakigaway; Apan kadtong mahinay sa pagkasuko nagapalinaw sa pagkabingkil.

¹⁹ Ang dalan sa tapulan maingon sa usa ka koral sa mga tunok; Apan ang dalan sa *tawong* matul-id gihimong usa ka halapad nga dalan

²⁰ Ang usa ka anak nga manggialamon maoy kalipay sa iyang amahan; Apan ang usa ka tawong buangbuang nagatamay sa iyang inahan.

²¹ Ang binuang maoy kalipay niadtong walay kaalam; Apan ang tawo nga masinabuton nagatul-id sa iyang paglakaw.

²² Diin walay pagtambag, ang mga tinguha makawang; Apan diha sa panon sa mga magtatambag sila mangatukod.

²³ Ang tawo may kalipay diha sa pagtubag sa iyang baba; Ug ang usa ka pulong nga angay sa panahon, pagkaayo niana!

²⁴ Alang manggialamon ang dalan sa kinabuhi nagapadulong ngadto sa itaas, Aron siya mobiya gikan sa Sheol sa ubos.

²⁵ Si Jehova magaluka sa balay sa mapahitas-on; Apan siya magapalig-on sa utlanan sa balo nga babaye.

²⁶ Ang mga lalang nga dautan maoy dulumtanan kang Jehova; Apan ang mga pulong sa kalipay *mga* ulay man.

²⁷ Kadtong hakog sa ganancia nagasamok sa iyang kaugalingong balay; Apan kadtong nagadumot sa mga hiphip mabuhi.

²⁸ Ang kasingkasing sa *tawong* matarung nagatoon sa *angay* nga ipanubag; Apan ang baba sa dautan nagabubo sa mga dautang butang.

²⁹ Si Jehova halayo sa mga dautan; Apan siya mamati sa pag-ampo sa mga *tawong* matarung.

³⁰ Ang kahayag sa mga mata nagalipay sa kasingkasing; *Ug* ang mga maayong balita nagapatambok sa mga bukog.

³¹ Ang igdulogog nga mamati sa pagbadlong sa kinabuhi Magapuyo sa taliwala sa mga manggialamon.

³² Kadtong nagasalikway sa pagsaway nagatamay sa iyang kaugalingong kalag; Apan kadtong nagapamati sa pagbadlong nakakab-ut sa kahibalo.

³³ Ang pagkahadlok kang Jehova maoy pagpahamatngon sa kaalam; Ug ang pagka-mapinaubsanon *maga-una* sa kadunggan.

¹ Ang mga laraw sa kasingkasing iya sa tawo; Apan ang tubag sa dila gikan kang Jehova.

² Ang tanang mga dalan sa tawo mahinlo sa iyang kaugalingong mga mata; Apan si Jehova nagatimbang sa mga espiritu.

³ Itugyan ang imong mga buhat ngadto kang Jehova, Ug ang imong mga tuyo mamalig-on.

⁴ Gihimo ni Jehova ang tanang butang alang sa iyang kaugalingong tuyo; Oo, bisan ang dautan alang sa adlaw nga dautan.

⁵ Ang tagsatagsa nga may pagkamapahitas-on sa kasingkasing maoy usa ka dulumtanan kang Jehova: *Bisan pa* ang kamot *madugtong* sa usa ka kamot, siya dili makagawas sa silot.

⁶ Tungod sa kalooy ug sa kamatuoran ang kasal-anan may pagtabon-sa-sala; Ug tungod sa pagkahadlok kang Jehova ang mga tawo mobiya gikan sa dautan.

⁷ Kong ang mga dalan sa usa ka tawo makapahimuot kang Jehova, Iyang pagahimoon bisan ang iyang mga kaaway nga makigdaiton uban kaniya.

⁸ Maayo pa ang diyutay uban ang pagkamatarung, Kay sa mga dagkung abut nga uban ang pagkadili-matarung.

⁹ Ang kasingkasing sa tawo magalalang sa iyang dalan; Apan si Jehova nagamando sa iyang mga lakang.

¹⁰ Ang diosnong pagpahamtang sa silot anaa sa mga ngabil sa hari; Ang iyang baba dili magalapas diha sa paghukom.

¹¹ Ang matarung nga bato ug mga timbangan iya man ni Jehova; Ang tanang mga gibug-aton sa sako maoy iyang buhat.

¹² Maoy usa ka dulumtanan alang sa mga hari ang pagpanugyan ngadto sa kadautan; Tungod kay ang trono natukod pinaagi sa pagkamatarung.

¹³ Ang matarung nga mga ngabil maoy kalipay sa mga hari; Ug sila nahagugma kaniya nga nagapamulong sa matarung.

¹⁴ Ang kaligutgut sa usa ka hari *maingon* sa mga sinugo sa kamatayon; Apan ang tawo nga manggialamon magapalinaw niini. ¹⁵Diha sa kahayag sa nawong sa hari anaa ang kinabuhi; Ug ang iyang kalooy maingon sa usa ka panganod sa ulan nga kinaulahian.

¹⁶ Pagka-labing maayo ang pagbaton sa kaalam kay sa bulawan! Oo, ang pagbaton sa salabutan maayo pang pagapilion kay sa salapi.

¹⁷ Ang halapad-nga-dalan sa matarung mao ang pagbiya gikan sa dautan: Kadtong nagabantay sa iyang dalan nagaamping sa iyang kalag.

¹⁸ Ang pagkagarboso magauga sa pagkalaglag, Ug ang mapahitas-ong espiritu magauga sa pagkahulog.

¹⁹ Maayo pa nga magmapainubsanon sa espiritu uban sa mga kabus, Kay sa pagpakigbahin sa inagaw uban sa mga mapahitas-on.

²⁰ Kadtong nagamatngon sa pulong makakaplag ug maayo; Ug bisan kinsa nga nagasalig kang Jehova, malipayon siya.

²¹ Ang manggialamon sa kasingkasing pagatawgon nga buotan; Ug ang pagkatam-is sa mga ngabil nagadugang sa kahibalo.

²² Ang salabutan maoy usa ka atabay nga tuburan sa kinabuhi niadtong nagabaton niini; Apan ang pagsaway sa mga buang mao ang *ilong* binuang.

²³ Ang kasingkasing sa manggialamon nagapahamangno sa iyang baba, Ug nagadugang sa kinaadman sa iyang mga ngabil.

²⁴ Ang makalilipay nga mga pulong *ingon* sa usa ka udlan sa dugos, Matam-is sa kalag ug makapalig-on sa mga bukog.

²⁵ Adunay usa ka dalan nga daw matarung alang sa tawo, Apan ang katapusan niana mao ang mga dalan sa kamatayon.

²⁶ Ang kahinam sa usa ka tawo nga mamumuo nagabuhat alang kaniya; Kay *niini* ang iyang baba nagaaghat kaniya.

²⁷ Ang tawo nga walay kapuslanan nagalalang ug dautang buhat; Ug diha sa iyang mga ngabil adunay makasunog nga kalayo. ²⁸Ang tawo nga masukihon nagasabwag ug kabingkilan; Ug ang usa ka witwitan nagapabulag sa labing suod nga mga higala.

²⁹ Ang tawo nga malupigon nagaulogulog sa iyang isigkatawo, Ug nagatultol kaniya diha sa dalan nga dili maayo. ³⁰Kadtong nagapiyong sa iyang mga mata, nagalalang sa mga butang nga sukwahi; Kadtong nagapanakmol sa iyang mga ngabil nagapahitabo sa dautan.

³¹ Ang ulo nga ubanon maoy purongpurong sa himaya; Kini igakita diha sa dalan sa pagkamatarung.

³² Kadtong mahinay sa kasuko labi pang maayo kay sa *tawong* gamhanan; Ug kadtong nagagahum sa iyang espiritu, kay niadtong nakaagaw sa usa ka ciudad.

³³ Ang pagpapalad gihulog diha sa sabakan; Apan ang tibook pagpahinabo niana iya kang Jehova.

¹ Maayo pa ang momho nga nauga, ug ang kalinaw uban niana, Kay sa usa ka balay nga napuno sa hudyaka nga inubanan sa pagkabingkil.

² Ang usa ka ulipon nga nagapaagi sa pagkamanggialamon gayud magagahum sa usa ka anak nga nagapakaulaw, Ug makaambit sa bahin sa panulondon taliwala sa mga kaigsoonan.

³ Ang kolon tunawanan alang sa salapi, ug ang hasohasan alang sa bulawan; Apan si Jehova magasulay sa mga kasingkasing.

⁴ Ang mamumuhat sa kadautan magapamati sa dautang mga ngabil; *Ug* ang usa ka bakakon nagapatalinghug sa usa ka dila nga makadaut

⁵ Bisan kinsa nga nagayubit sa kabus nagatamay sa iyang Magbubuhat; *Ug* ang malipay sa *panahon* sa pagkaalaut dili makagawas sa silot.

⁶ Ang mga anak sa mga anak maoy purongpurong sa mga tawong tigulang; Ug ang himaya sa mga anak mao ang ilang mga amahan.

⁷ Ang pakigpulong nga labing maayo dili mahatungod sa usa ka buang; Labing dili angay ang bakakon nga mga ngabil sa usa ka principe.

⁸ Ang hiphip *daw* usa ka hamili nga bato diha sa mga mata kaniya nga magabaton niini; Sa bisan diin kini moliso kini magamauswagon.

⁹ Kadtong magatabon sa usa ka kalapasan nagapangita ug gugma; Apan kadtong magabutyang sa usa ka butang nagapabulag sa labing suod nga mga higala.

¹⁰ Ang usa ka pagbadlong motidlum sa halalum gayud nganha sa usa nga may salabutan Kay sa usa ka gatus nga mga labud nganha sa usa ka buang.

¹¹ Ang tawong dautan magapangita lamang sa usa ka kagubot; Tungod niini ang usa ka mabangis nga sinugo igapadala batok kaniya.

¹² Ipasugat sa usa ka oso nga nawad-an sa iyang mga anak ang usa ka tawo, Kay sa usa ka buang diha sa iyang binuang.

¹³ Bisan kinsa nga nagabalus ug dautan sa maayo, Ang dautan dili mopahawa gikan sa iyang balay.

¹⁴ Ang sinugdanan sa panagkabingkil maoy *ingon* sa usa nga magahuwad sa tubig: Busa biyai ang panaglalis sa dili pa ang panag-away.

¹⁵ Kadtong magapamatarung sa dautan, ug kadtong magasilot sa matarung, Silang duruha managsama maoy dulumtanan kang Jehova.

¹⁶ Busa aduna bay bili diha sa kamot sa usa ka buang aron sa pagpalit sa kaalam, Sanglit siya wala may salabutan?

¹⁷ Ang usa ka higala mahagugma sa tanang panahon; Ug ang usa ka igsoon matawo nga alang sa pagkaalaut.

¹⁸ Ang tawo nga walay salabutan magapanghampak sa kamot, Ug mahimong pasalig sa atubangan sa iyang isigkatawo.

¹⁹ Siya nga mahagugma sa pagkamalapason mahagugma sa pakigbingkil: Kadtong magaalisa sa itaas sa iyang ganghaan nagapangita sa kalumpagan.

²⁰ Kadtong may masalaagon nga kasingkasing dili makakaplag sa maayo; Ug kadtong may usa ka masukihon nga dila mahulog sa kadautan.

²¹ Kadtong nanganak ug usa ka buang nakaangkon niini sa iyang kasub-anan; Ug ang amahan sa usa ka buang walay kalipay.

²² Ang kasingkasing nga malipayon maoy usa ka maayong tambal; Apan ang usa kamasulob-on nga espiritu nagapauga sa mga bukog.

²³ Ang tawong dautan magadawat ug usa ka hiphip gikan sa sabakan, Aron sa pagbalit-ad sa mga dalan sa justicia.

²⁴ Ang kaalam anaa sa atubangan sa nawong niadtong may salabutan; Apan ang mga mata sa usa ka buang anaa sa mga kinatumyan sa yuta.

²⁵ Ang anak nga buangbuang maoy kasubo sa iyang amahan. Ug kapaitan niadtong nanganak kaniya.

²⁶ Ang pagsilot usab sa matarung dili maayo, *Ni* ang pagbunal sa harianon alang sa *ilang* pagkatul-id.

²⁷ Kadtong nagapugong sa iyang mga pulong may kahibalo; Ug kadtong may usa ka mabugnawng espiritu maoy usa ka tawo sa salabutan. ²⁸Bisan ang usa ka buang, kong siya magahilum, pagaisipon nga manggialamon; Kong siya magatak-om sa iyang mga ngabil, siya *pagatamdón nga ingon* sa buotan.

¹ Kadtong nagalain sa iyang kaugalingon nagapangita sa *iyang kaugalingong* tinguha, Ug nakiglantugi batok sa tanang halalum nga kaalam.

² Ang usa ka buang walay kalipay diha sa pagsabut, Apan mao lamang nga ang iyang kasingkasing magabutyag sa iyang kaugalingon.

³ Kong ang dautan moabut, modangat usab ang pagyubit, Ug uban sa *pakaulaw*, modangat ang pagtamay.

⁴ Ang mga pulong sa baba sa usa ka tawo *maingon* sa halalum nga mga tubig; Ang tubod sa atabay sa kaalam *maingon* sa usa ka sapa nga nagaagay.

⁵ Ang pagtamud sa pagkatawo sa usa ka *tawong* dautan dili maayo, *Ni* ang pagsalikway sa matarung diha sa paghukom.

⁶ Ang mga ngabil sa buang magadala *kaniya* ngadto sa pagkabingkil, Ug ang iyang baba magapanawag sa mga labud. ⁷Ang baba sa usa ka buang maoy iyang kalaglagaan, Ug ang iyang mga ngabil maoy lit-ag sa iyang kalag.

⁸ Ang mga pulong sa usa ka witwitan maingon sa usa ka malalim nga mga hungit nga kalan-on, Ug sila manganaug ngadto sa kinahiladmang mga dapit.

⁹ Siya usab nga tapulan sa iyang buhat Igsoon niadtong usa ka malaglagon.

¹⁰ Ang ngalan ni Jehova maoy usa ka malig-ong torre; Ang matarung magadalagan nganha niana ug may kaluwasan.

¹¹ Ang bahandi sa usa ka adunahan nga tawo maoy iyang malig-on nga ciudad, Ug *kini* ingon sa usa ka hataas nga kuta sa iyang kaugalingong hunahuna.

¹² Sa dili pa ang pagkalaglag mapahitas-on ang kasingkasing sa tawo; Ug sa dili pa ang kadungganang magauna ang pagkamapainubsanon.

¹³ Kadtong magahatag ug tubag sa wala pa niya madungog, Maoy usa ka binuang ug kaulawan alang kaniya.

¹⁴ Ang espiritu sa usa ka tawo maoy modasig sa iyang kaluya; Apan sa usa ka masulub-on nga espiritu kinsa ang makaantus?

¹⁵ Ang kasingkasing sa buotan magabaton sa kahibalo; Ug ang igdulungog sa manggialamon magapangita sa kahibalo.

¹⁶ Ang hatag sa usa ka tawo magahimo ug dapit alang kaniya, Ug magadala kaniya sa atubangan sa mga dagkung tawo.

¹⁷ Kadtong magalaban sa iyang katungod sa sinugdan *daw* matarung; Apan ang iyang isigkatawo moabut ug magasusi kaniya.

¹⁸ Ang pagpapalad magapahunong sa mga pagkabingkil, Ug magapabulag sa taliwala sa mga gamhanan.

¹⁹ Ang usa ka igsoon nga mahiubos *labi pang magahi nga dag-on* kay sa usa ka malig-on nga ciudad; Ug ang maong mga pagkabingkil sama sa mga trangka sa usa ka castillo.

²⁰ Ang tiyan sa usa ka tawo pagabusgon sa bunga sa iyang baba; Uban sa abut sa iyang mga ngabil siya pagatagbawon.

²¹ Kamatayon ug kinabuhi maoy anaa sa gahum sa dila; Ug kadtong mahagugma niini magakaon sa bunga niana.

²² Bisan kinsa nga makakaplag ug usa ka asawa nakakaplag sa kaayohan. Ug makabaton sa kalooy ni Jehova.

²³ Ang kabus magagamit sa mga pagpangaliyupo; Apan ang adunahan magatubag sa pagsingka.

²⁴ Kadtong makahigala ug daghan *magahimo niini alang* sa iyang kaugalingong kadaut; Apan adunay usa ka higala nga mopabilin labaw pa kay sa usa ka igsoon.

¹ Maayo pa ang kabus nga magalakat diha sa iyang pagkahingpit-sa-kasingkasing Kay kaniya nga sukwahi sa iyang mga ngabil ug maoy usa ka buang.

² Ang kalag usab nga walay kahibalo dili maayo; Ug kadtong magadali sa iyang mga tiil magapakasala.

³ Ang binuang sa tawo nagapabaliko sa iyang dala; Ug ang iyang kasingkasing magalibak batok kang Jehova.

⁴ Ang bahandi magapadugang sa mga higala; Apan ang kabus ginapabulag gikan sa iyang mga higala.

⁵ Ang usa ka bakakon nga saksi dili pagagawason sa silot; Ug siya nga magapamulong sa mga bakak dili makalikay.

⁶ Daghang magapakilooy sa kalomo sa maabiabihong tawo; Ug ang tagsatagsa ka tawo maoy usa ka higala kaniya nga magahatag ug daghang mga gasa. ⁷Ang tanang kaigsoonan sa kabus magadumot kaniya: Daw unsa pa ka labaw sa iyang mga higala nga magapahilayo gikan kaniya! Siya magaagpas *kanila uban* sa mga pulong, *apan* sila milakat na.

⁸ Kadtong magabaton ug kaalam mahagugma sa iyang kaugalingong kalag: Kadtong nagabantay sa salabutan makakaplag sa kaayohan.

⁹ Ang usa ka bakakon nga saksi dili makagawas sa silot; Ug kadtong mamulong sa kabakakan mahanaw.

¹⁰ Ang dinato nga pagkinabuhi dili angay sa usa ka buang; Labing dili angay nga ang usa ka ulipon magagahum sa mga principe.

¹¹ Ang pagkabuotan sa usa ka tawo makapahimo kaniya nga mahinay sa pagkasuko; Ug maoy iyang himaya ang pagpasaylo sa kalapasan.

¹² Ang kasuko sa hari maingon sa pagngulob sa usa ka leon; Apan ang iyang kalooy maingon sa yamog ibabaw sa balili.

¹³ Ang usa ka anak nga buang maoy kaalaut sa iyang amahan; Ug ang mga pakiglalis sa usa ka asawa maoy mga tinulo sa kanunay.

¹⁴ Balay ug mga bahandi maoy mga panulondon gikan sa mga amahan; Apan ang usa ka buotan nga asawa gikan kang Jehova.

¹⁵ Ang katapol makapahinanok sa halalum nga pagkatulog; Ug ang tapolan nga kalag magaanus sa kagutom.

¹⁶ Kadtong magabantay sa sugo nagabantay sa iyang kalag; *Apan* kadtong danghag sa iyang mga dalan, mamatay.

¹⁷ Kadtong may kalooy sa kabus magapahulam kang Jehova, Ug ang iyang maayong buhat pagabayran niya pag-usab.

¹⁸ Castigoha ang imong anak, sa natan-aw *mo nga* aduna pay paglaum; Ug ayaw pag-ibutang ang imong kasingkasing sa iyang kalaglagan.

¹⁹ Ang usa ka tawo nga anaa sa daku nga kasuko magapas-an sa silot; Kay kong ikaw magaluwas *kaniya*, kinahanglan nga ikaw magabuhat niana pag-usab.

²⁰ Patalinghug sa tambag, ug dawata ang pahamatngon, Aron ikaw mahimong manggialamon sa imong kaulahian.

²¹ Adunay daghang mga lalang sulod sa kasingkasing sa usa ka tawo; *Apan* ang pagtambag ni Jehova, kana molungtad.

²² Kanang makapahimo sa usa ka tawo nga hiligugmaon mao ang iyang kalolot; Ug ang usa ka kabus nga tawo maayo pa kay sa usa ka bakakon.

²³ Ang pagkahadlok kang Jehova *nagapadulong* ngadto sa kinabuhi; Ug kadtong *makabaton niana* magapuyo nga may pagkatagbaw; Siya dili pagadu-awon sa dautan.

²⁴ Ang tapulan magalubong sa iyang kamot diha sa pinggan, Ug dili magadala niini pag-usab nganha sa iyang baba.

²⁵ Bunali ang usa ka mayubiton, ug ang walay-pagtagad makakat-on ug pagkabuotan; Ug badlonga ang usa nga may salabutan, *ug* siya makasabut sa kahibalo.

²⁶ Kadtong magapanlupig sa iyang amahan, ug magalutos sa iyang inahan, Maoy usa ka anak nga nagapakaulaw ug nagadala sa pagkatalamayon.

²⁷ Hunong, anak ko sa pagpamati sa pahamatngon, *Nga magatudlo lamang ngadto* sa kasaypanan sa mga pulong sa kahibalo.

²⁸ Ang usa ka walay-bili-nga-saksi nagabiaybiay sa katarungan; Ug ang baba sa dautan nagalamoy sa kasal-anan.

²⁹ Ang mga paghukom giandam alang sa mga mayubiton, Ug ang mga labud alang sa bukobuko sa mga buang.

¹ Ang vino maoy usa ka tigtamay, ang maisug nga ilimnon mao ang sabaan; Ug bisan kinsa nga masayup tungod niini dili manggialamon.

² Ang pagkamakalilisang sa usa ka hari ingon sa pagngulob sa usa ka leon: Kadtong magahagit kaniya sa pagpakasuko magapakasala *batok* sa iyang kaugalingong kinabuhi.

³ Maoy usa ka kadunganan alang sa usa ka tawo ang pagpahilayo gikan sa pagpakig-away; *Apan* ang tagsatagsa ka buang magakaaway.

⁴ Ang tapulan dili modaro tungod sa panahon nga tingtugnaw; Busa siya magapakilimos sa tingani, ug walay maiya.

⁵ Ang tambag diha sa kasingkasing sa tawo *ingon* sa halalum nga tubig, Apan ang usa ka tawo nga may salabutan magatimba niini.

⁶ Ang kadaghanan sa mga tawo magabutyag sa tagsatagsa sa iyang kaugalingong kalolot; Apan sa usa ka matinumanon nga tawo kinsay makakaplag *kaniya* ?

⁷ Ang usa ka *tawong* matarung magalakat diha sa iyang pagkahingpit sa kasingkasing, Bulahan ang iyang mga anak sunod kaniya.

⁸ Ang usa ka hari nga magalingkod sa trono sa paghukom Magapatibulaag sa tanang dautan pinaagi sa iyang mga mata.

⁹ Kinsay makaingon, gihimo ko ang akong kasingkasing nga malinis, Ako ulay gikan sa akong sala?

¹⁰ Ang nagkalainlaing mga timbangan ug nagkalainlaing mga sukdanan, Silang duruha managsama mga q2 dulumtanan kang Jehova.

¹¹ Bisan ang usa ka bata magapaila sa iyang kaugalingon pinaagi sa iyang mga buhat, Kong ang iyang buhat maputi ba ug kong kini matarung ba.

¹² Sa mapatalinghugon nga igdulungog, ug sa matinan-awong mata, Si Jehova ang nagbuhat bisan niining duruha.

¹³ Ayaw paghigugmaa ang pagkatulog, tingali unya ikaw modangat sa pagkakabus; Bukha ang imong mga mata, *ug* ikaw mabusog sa tinapay.

¹⁴ Dili maayo, dili maayo, nagapamulong ang pumapalit; Apan sa makalakaw na siya sa iyang dalan, unya siya magapangandak.

¹⁵ Adunay bulawan, ug daghang mga rubi; Apan ang mga ngabil sa kahibalo maoy usa ka bililhong mutya.

¹⁶ Kuhaa ang iyang panapton nga maoy pasalig alang sa usa ka lumalangyaw; Ug batonan mo siya sa usa ka saad nga *maoy pasalig* alang sa mga dumuloong.

¹⁷ Ang tinapay sa kabakakan matam-is sa usa ka tawo; Apan sa kaulahian ang iyang baba mapuno sa grava.

¹⁸ Ang tagsatagsa ka tuyo natukod pinaagi sa pagtambag; Ug pinaagi sa maalamong pagmando nakiggubat ikaw.

¹⁹ Kadtong magasuroysuroy ingon sa usa ka witwitan nagabutyag sa mga tinagoan; Busa ayaw pagpakigkauban niadtong magapalapad sa pagwalis sa iyang mga ngabil.

²⁰ Bisan kinsa nga magatunglo sa iyang amahan kun sa iyang inahan, Ang iyang lamparahan pagapalongon diha sa kaitum sa kangitngitan.

²¹ Ang usa ka panulondon *mahimong* kuhaon sa hinanali sa sinugdanan; Apan ang katapusan niana dili pagabulahanon.

²² Dili ka mag-ingon: Ako mobalus sa dautan: Humulat ka kang Jehova, ug siya magaluwas kanimo.

²³ Ang nagkalainlaing mga bato sa timbangan maoy usa ka dulumtanan kang Jehova; Ug ang usa ka limbongan nga timbangan dili maayo.

²⁴ Ang mga pagpanlihok sa usa ka tawo iya ni Jehova; Nan unsaon man sa pagpakasabut sa tawo sa iyang dalan?

²⁵ Kini maoy usa ka lit-ag sa usa ka tawo nga mamulong sa hinanali: *Kini maoy balaan*, Ug tapus sa mga panaad ang pagpakigsayud.

²⁶ Ang usa ka hari nga manggialamon magaalig-ig sa dautan, Ug magapaligid kanila sa *ligid sa giukan*.

²⁷ Ang espiritu sa tawo mao ang lamparahan ni Jehova, Nagasusi sa tanan niyang kinahiladman uyamut nga mga dapit.

²⁸ Kalooy ug kamatuoran nagapanalipod sa hari; Ug ang iyang trono ginatuboy tungod sa kalolot.

²⁹ Ang himaya sa mga batan-ong lalake mao ang ilang kusog; Ug ang katahum sa mga tigulang mao ang ilang ubanon nga ulo.

³⁰ Ang mga labud nga makasamad makahugas sa dautan; Ug ang mga pagbunal molagbas sa kinahiladman uyamut nga mga dapit.

¹ Ang kasingkasing sa hari anaa sa kamot ni Jehova maingon sa mga baha sa tubig: Siya nagapaliso niini sa bisan diin nga siya magabuot.

² Ang tagsatagsa ka dalan sa usa ka tawo matarung sa iyang kaugalingong mga mata; Apan si Jehova magatimbang sa mga kasingkasing.

³ Ang pagbuhat sa pagkamatarung ug justicia Labi pang dawaton ni Jehova kay sa halad.

⁴ Ang usa ka tinan-awan nga mapahitas-on, ug ang usa ka palabilabihong kasingkasing, *Bisan* ang lamparahan sa dautan, sala man.

⁵ Ang mga hunahuna sa makugihon *nagapadulong* ngadto sa pagkadagaya; Apan ang tagsatagsa ka madalidalion *nagadali* lamang sa kawalad-on.

⁶ Ang pagbaton ug mga bahandi pinaagi sa usa ka bakakong dila Maoy usa ka gabon nga ginapalid ngadto ug nganhi niadtong nagapangita sa kamatayon.

⁷ Ang pagpanlupig sa dautan magasilhig kanila, Tungod kay sila nagadumili sa pagbuhat ug justicia.

⁸ Ang dalan niadtong natugob sa kasal-anan baliko gayud kaayo; Apan alang niadtong mga ulay, ang iyang buhat matarung.

⁹ Maayo pa ang pagpuyo diha sa pamag-angan sa atop sa balay, Kay sa pakigkauban sa usa ka makig-awayong babaye sa usa ka halapad nga balay.

¹⁰ Ang kalag sa dautan nagatinguha sa dautan: Ang iyang isigkatawo dili makakaplag ug kalooy diha sa iyang mga mata.

¹¹ Kong ang mayubiton pagasilotan, ang walay-pagtagad mahimong manggialamon; Ug kong ang manggialamon pahamatngonon siya makadawat ug kahibalo.

¹² Ang tawong matarung nagatulotimbang sa balay sa dautan, *Unsaon* sa pagkaunlod sa dautan ngadto sa *ilang* kapildihan.

¹³ Bisan kinsa nga magasampong sa iyang mga idgulungog sa pagtu-aw sa kabus, Siya usab magatu-aw ra, apan dili pagapatalinghugan.

¹⁴ Ang usa ka gasa sa tago magapapoypoy sa kasuko; Ug ang usa ka hatag diha sa sabakan, sa hilabihan nga kasuko.

¹⁵ Maoy kalipay sa matarung ang pagbuhat ug justicia; Apan maoy usa ka pagkalaglag sa mga mamumuhat sa kasal-anan.

¹⁶ Ang tawo nga nagasaagsaag gikan sa dalan sa pagsabut Magapahulay sa katilingban sa mga minatay.

¹⁷ Siya nga mahigugmaon sa kalingawan mahimong kabus nga tawo: Siya nga mahigugmaon sa vino ug lana dili maadunahan.

¹⁸ Ang dautan maoy usa ka lukat alang sa matarung; Ug ang maluibon *modangat* nga ilis sa matul-id

¹⁹ Maayo pang magpuyo sa usa ka yuta nga kamingawan, Kay sa *pakig-ipon* sa usa ka makig-awayon ug masuk-anon nga babaye.

²⁰ Adunay bililhon nga bahandi ug lana diha sa puloy-anan sa manggialamon; Apan ang usa ka tawong buang magalamoy niana.

²¹ Kadtong magasunod sa pagkamatarung ug sa kalolot Makakaplag sa kinabuhi, pagkamatarung, ug kadunganan.

²² Ang usa ka manggialamon nga tawo makakatkat sa usa ka ciudad sa gamhanan, Ug makapukan sa kusog nga gisaligan niana.

²³ Bisan kinsa nga magabantay sa iyang baba ug sa iyang dila, Magabantay sa iyang kalag gikan sa mga kasamok.

²⁴ Ang tawong palabi-labihon ug garboso, mayubiton ang iyang ngalan; Siya magabuhat nga nagapakaaron-ingnon sa *iyang* pagkamapahitas-on.

²⁵ Ang tinguha sa tapulan nagapatay kaniya; Kay ang iyang mga kamot nagadumili sa pagbuhat.

²⁶ Adunay maibug sa pagkahakog *gayud* sa tibook adlaw; Apan ang matarung nagahatag ug wala magatungina.

²⁷ Ang halad sa *tawong* dautan maoy usa ka dulumtanan; Daw unsa ka labaw pa gayud, kong iyang dad-on kini uban sa dautan nga hunahuna!

²⁸ Ang usa ka bakakon nga saksi mahanaw; Apan ang tawo nga nagapamati nagapadayon sa iyang gipamulong.

²⁹ Ang usa ka tawong dautan magapagahi sa iyang nawong; Apan mahitungod sa matul-id siya magalig-on sa iyang mga dalan.

³⁰ Walay kaalam ni pagsabut Ni tambag batok kang Jehova. ³¹ Ang kabayo giandam batok sa adlaw sa gubat; Apan ang pagdaug iya kang Jehova.

¹ Ang usa ka *maayong* ngalan labi pang maayong pilion kay sa dagkung mga bahandi, *Ug* ang mahigugmaong-kalooy kay sa salapi ug bulawan.

² Ang adunahan ug ang kabus magakahibalag *sila* : Si Jehova mao ang nagbuhat kanilang tanan.

³ Ang usa ka buotan nga tawo makakita sa dautan, ug magatago sa iyang kaugalingon; Apan ang walay-pagtagad molabay *lamang* ug magaantus tungod niini.

⁴ Ang balus sa pagkamapaubsanon *ug* pagkahadlok kang Jehova *Mao* ang pagkaadunahan, ug kadungganan, ug kinabuhi.

⁵ Mga tonok *ug* mga lit-ag maoy anaa sa dalan sa masukihon: Kadtong magabantay sa iyang kalag mahilayo gikan kanila.

⁶ Bansaya ang bata diha sa dalan nga iyang pagalaktan, *Ug* bisan kong siya matigulang na siya dili mobiya gikan niana.

⁷ Ang adunahan magahari ibabaw sa kabus; *Ug* ang manghuhulam mao ang ulipon sa magapahulam.

⁸ Kadtong magapugas ug kasal-anan nagaani ug kalisdanan; *Ug* ang baras sa iyang kasuko makawang.

⁹ Kadtong adunay usa ka mata nga madagayaon pagabulahanon; Kay siya nagahatag sa iyang tinapay sa kabus.

¹⁰ Papahawaa ang mayubiton, ug ang pagpakigbingkil mogula; *Oo*, ang pagkalalis ug pagpakaulaw mohunong.

¹¹ Kadtong mahagugma sa pagkaulay sa kasingkasing, *Tungod* sa gracia sa iyang mga q2 ngabilang hari mahimong iyan higala.

¹² Ang mga mata ni Jehova magapanalipod *kaniya nga may* kahibalo; Apan siya magawagtang sa mga pulong sa tawong mabudhion

¹³ Ang tapulan nagaingon: Adunay usa ka leon sa gawas; Ako pagapatyon diha sa kadalanan.

¹⁴ Ang baba sa mga dumuloong babaye maoy usa ka halalum nga gahong; Siya nga gidumtan ni Jehova mahulog niana.

¹⁵ Ang mga binuang nabugkos diha sa kasingkasing sa usa ka bata; Apan ang bunal sa pagbadlong magapalabog niana sa halayo gikan kaniya.

¹⁶ Kadtong magadaugdaug sa kabus aron sa pagdugang sa iyang *ganancia* , *Ug* kadtong magahatag sa adunahan, *modangat* lamang sa kawalad-on.

¹⁷ Ikiling ang imong igdulungog, ug pamatia ang mga pulong sa manggialamon, *Ug* ibutang ang imong kasingkasing sa akong kahibalo. ¹⁸Kay kini maoy butang nga makalilipay kong ikaw magatipig kanila diha kanimo, Kong sila mahiluna pagtingub diha sa imong mga ngabil. ¹⁹Aron ang imong pagsalig mahaanha kang Jehova, Akong gipahibalo kanimo *sila* niining adlaw, bisan kanimo. ²⁰Wala ba ako makasulat kanimo ug mga maayo uyamut nga mga butang Sa mga tambag ug kahibalo, ²¹Aron sa pagpahibalo kanimo sa kasayuran sa mga pulong sa kamatuoran, Aron ikaw magadala pagbalik sa mga pulong sa kamatuoran ngadto kanila nga nagasugo kanimo?

²² Ayaw pagkawati ang kabus tungod kay siya kabus; Ni magadaugdaug *ka* sa mga sinakit diha sa ganghaan: ²³Kay si Jehova magalaban sa ilang katungod, Ug moagaw sa kinabuhi niadtong nangagaw kanila.

²⁴ Ayaw pagpakighigala sa usa ka tawo nga maligut-guton; Ug sa masuk-anon nga tawo dili ka makigkuyog: ²⁵Tingali unya ikaw makakat-on sa iyang mga dalan, Ug makabaton ka sa lit-ag sa imong kalag.

²⁶ Dili ka paisip nga usa kanila nga nagapanghampak sa kamot, *Kun* kanila nga maoy mga pasalig tungod sa mga utang. ²⁷Kong ikaw walay kapaingnan sa pagbayad, Nganong iyang kuhaon ang imong higdaanan nga anaa sa ilalum nimo?

²⁸ Ayaw pagbalhina ang karaan nga mohon sa yuta, Nga gibutang sa imong mga amahan.

²⁹ Nakita mo ba ang usa ka tawo nga masingkamoton sa iyang patigayon? siya magatindog sa atubangan sa mga hari; Siya dili magatindog sa atubangan sa bastos nga mga tawo.

¹ Kong ikaw magalingkod sa pagkaon uban sa usa ka punoan, Paniira sa masingkamoton siya nga anaa sa imong atubangan; ²Ug ibutang ang usa ka cuchillo sa imong totonlan, Kong ikaw usa ka tawo nga ulipon sa kailibgon. ³Ayaw pagtinguhaa ang iyang mga lamiang pagkaon; Sa nakita *mo* nga sila maoy malimbongon nga makaon.

⁴ Ayaw paghago sa imong kaugalingon sa pagpakadato; Hunong gikan sa imong kaugalingong kaalam. ⁵Ibutang mo ba ang imong mga mata ibabaw nianang dili mao? Kay sa pagkatinuod ang *mga bahandi* magahimo ug mga pako sa ilang kaugalingon, Sama sa usa ka agila nga nagalupad paingon ngadto sa langit.

⁶ Ayaw pagkan-a ang tinapay niya nga may usa ka dautan nga mata, Ni kaibgan mo ang iyang mga lamiang makaon: ⁷Kay maingon nga siya nagahunahuna sa sulod sa iyang kaugalingon, sa ingon niana mao man siya: Kumaon *ka* ug uminum, siya magaingon kanimo; Apan ang iyang kasingkasing wala iduyog kanimo. ⁸Ang usa ka hungit nga imong nakaon imong igasuka, Ug pagulaa ang imong mga q2 matam-is nga pulong.

⁹ Ayaw pagsulti diha sa pagdungog sa usa ka buang; Kay siya magatamay sa kaalam sa imong mga pulong.

¹⁰ Ayaw pagbalhina ang karaang mohon sa yuta; Ug ayaw pagsulod sa kaumahan sa mga ilo: ¹¹Kay ang ilang Mamamawi kusganon man; Siya magalaban sa ilang katungod batok kanimo.

¹² Ibutang ang imong kasingkasing sa pahamatngon, Ug ang imong mga igdulungog sa mga pulong sa kahibalo. ¹³Ayaw pagpunggi ang pagbadlong gikan sa bata; *Kay* kong imong hampakon siya sa bunal, siya dili mamatay. ¹⁴Imong pagahampakon *gayud* siya uban sa bunal, Ug maluwas ang iyang kalag gikan sa Sheol. ¹⁵Anak ko, kong ang imong kasingkasing magmaalamon, Ang akong kasingkasing magamalipayon, bisan ang akong *kasingkasing* : ¹⁶Oo, ang akong kasingkasing magamalipayon, Kong ang imong mga ngabil magapamulong sa mga butang nga matarung.

¹⁷ Ayaw itugot sa imong kasingkasing sa pagkasina sa mga makasasala; Apan *himoa* ang pagkahadlok kang Jehova sa tanang mga adlaw: ¹⁸Kay sa pagkatinuod adunay usa ka balus; Ug ang imong paglaum dili pagaputlon.

¹⁹ Mamati ka, anak ko, ug magmaalamon *ka* , Ug mandoi ang imong kasingkasing diha sa dalan. ²⁰Ayaw pagtipon taliwala sa mga palainum sa vino, Taliwala sa mga ulitan nga komakaon sa unod: ²¹Kay ang palahubog ug ang ulitan modangat sa kawalad-on; Ug ang pagkahingatulog magapasaput *sa usa ka tawo* sa mga nuog. ²²Pamati sa imong amahan nga nanganak kanimo, Ug ayaw pagtamaya ang imong inahan kong siya matigulang na. ²³Palita ang kamatuoran, ug ayaw kini pag-ibaligya; *Oo, ang* kaalam, ug pahamatngon, ug *ang* salabutan. ²⁴Ang amahan sa matarung malipayon sa daku uyamut; Ug kadtong manganak sa usa ka manggialamon nga bata nagamalipayon tungod kaniya. ²⁵Lipaya ang imong amahan ug ang imong inahan, Ug pasadyaa siya nga nanganak kanimo. ²⁶Anak ko, ihatag kanako ang imong kasingkasing; Ug ipahimuot sa imong mga mata ang akong mga dalan. ²⁷Kay ang usa ka bigaon maoy usa ka halalum nga kanal; Ug ang usa ka babaye nga dumuloong maoy usa ka masigpit nga gahong. ²⁸Oo, siya magabanhig ingon sa usa ka kawatan, Ug magadugang sa mga maluibon sa taliwala sa mga tawo.

²⁹ Kinsa man ang may kasakit? kinsa man ang may kasubo? kinsa man ang may panagkabingkil? Kinsa man ang may pagbagulbol? kinsa man ang may mga samad sa walay gipasikaran? Kinsa man ang may kapula sa mga mata? ³⁰*Mao* kadtong magapabilin *sa pag-inum-inum* ug vino; Kadtong magapanggula aron sa pagpangita sa sinakot nga vino. ³¹Dili ka magtan-aw sa vino kong kini magapula, Kong kini magapangidlap sulod sa copa, Sa diha nga kini magaagay nga mahapsay: ³²Kay sa katapusan kini magapamaak sama sa bitin, Ug moikos sama sa udto-udto. ³³Ang imong mga mata makasudong sa mga butang nga katingalahan, Ug ang imong kasingkasing magapamulong sa baliko nga mga butang. ³⁴Oo, ikaw maingon niadtong nagahigda sa kinataliwad-an sa dagat, Kun maingon niadtong nagahigda sa kinatumyan sa palo *sa sakayan* . ³⁵Sila nagbunal kanako, *moingon ka* , ug ako wala maunsa; Sila naglatos kanako, ug kini wala ko batia: Anus-a ba ako magamata? Pangitaon ko pa kini pag-usab.

¹ Dili ka masina sa mga dautang tawo; Ni magtinguha ka sa pagpakiguban kanila: ²Kay ang ilang kasingkasing magatoon sa pagdaugdaug, Ug ang ilang mga ngabil magapamulong sa dautang buhat.

³ Pinaagi sa kaalam natukod ang usa ka balay; Ug pinaagi sa salabutan kini nalog-on; ⁴Ug pinaagi sa kahibalo nangapuno ang mga lawak Sa tanang mga bililhon ug makalilipay nga mga bahandi. ⁵Ang usa ka tawo nga manggialamon kusganon man; Oo, ang usa ka tawo sa kahibalo magauswag sa kagahum. ⁶Kay pinaagi sa maalamon nga pagmando ikaw magahimo sa imong gubat; Ug diha sa panon sa mga magtatambag walay kapildihan.

⁷ Ang kaalam hataas ra kaayo alang sa usa ka buang: Siya dili makabuka sa iyang baba diha sa ganghaan. ⁸Siya nga magalalang sa pagbuhat ug dautan, Ang mga tawo magatawag kaniya nga usa

ka mamumuhat sa kadautan. ⁹Ang hunahuna nga binuang sala man; Ug ang mayubiton maoy usa ka dulumtanan sa mga tawo.

¹⁰ Kong ikaw punawan sa adlaw sa kalisdanan, Ang imong kusog diyutay ra.

¹¹ Luwason mo kadtong nangadala ngadto sa kamatayon, Ug kadtong mga naandam naaron pagapatyon tan-awa nga *сила* imong magunitan. ¹²Kong ikaw moingon: Ania karon, wala kami manghibalo niini; Wala ba siya nga nagatimbang sa mga kasingkasing magahunahuna niini? Ug siya nga nagabantay sa imong kalag, wala ba siya mahibalo niini? Ug wala ba siya magabalus sa tagsatagsa ka tawo sumala sa iyang buhat?

¹³ Anak ko, kumaon ka ug dugos, kay kini maayo; Ug ang mga tinulo sa udlan, nga mga matam-is sa imong pagtilaw: ¹⁴Sa ingon niini ikaw mahibalo ug kaalam nga modangat sa imong kalag; Kong ikaw makakaplag niini, nan adunay usa ka balus, Ug ang imong paglaum dili makawang.

¹⁵ Ayaw pagbanhig, Oh dautan nga tawo, batok sa puloy-anan sa matarung; Ayaw paggun-oba ang iyang dapit nga pahulayan: ¹⁶Kay ang usa ka matarung nga tawo mapukan sa makapito, ug mobangon pag-usab; Apan ang dautan ginalaglag pinaagi sa pagkaalaut.

¹⁷ Ayaw pag-ikalipay kong ang imong kaaway mapukan, Ug ayaw papagmayaa ang imong kasingkasing kong siya mapukan, ¹⁸Tingali unya si Jehova makakita niini, ug kini dili makapahimuot kaniya, Ug ipaiway niya ang iyang kasuko gikan kaniya.

¹⁹ Ayaw ikasubo sa imong kaugalingon tungod sa mga mamumuhat sa kadautan; Ni masina ka sa dautan: ²⁰Kay walay igabalus sa dautan nga tawo; Ang lamparahan sa dautan pagapalongon.

²¹ Anak ko, kahadlokan mo si Jehova ug ang hari; *Ug* ayaw pagkuyog kanila nga mabalhin-balhinon: ²²Kay ang ilang kagul-anan modangat sa hinanali; Ug ang pagkalaglag gikan kanilang duruha, kinsay mahibalo niini?

²³ Kini usab maoy mga *sanglitanan* sa manggialamon. Ang may pagkapinalabi sa mga tawo diha sa paghukom dili maayo. ²⁴Siya nga magaingon sa dautan: Ikaw matarung, Ang mga katawohan magatunglo kaniya, ang mga nasud pagalud-on kaniya; ²⁵Apan kanila nga magabadlong *kaniya* magakalipay, Ug ang usa ka maayong panalangin moabut kanila. ²⁶Siya magahalok sa mga ngabil Niadtong nagahatag ug usa ka q2 matarung nga tubag.

²⁷ Hikaya ang imong buhat sa gawas, Ug andama kini alang kanimo diha sa uma; Ug sa human niini tukora ang imong balay.

²⁸ Dili ka magsaksi batok sa imong isigkatawo sa walay gipasikaran; Ug dili ka maglimbong uban sa imong mga ngabil. ²⁹Ayaw pag-ingon: Buhaton ko kaniya ingon sa iyang gibuhay kanako; Ako magahatag sa tawo sumala sa iyang buhat.

³⁰ Ako miagi duol sa uma sa tapulan, Ug sa kaparrasan sa tawo nga walay salabutan; ³¹Ug, ania karon, kini gipanugkan sa ibabaw ug mga tunok, Ang nawong niana naputos sa mga nipay, Ug ang bato nga kuta niana nalumpag na. ³²Unya nasud-ong ko, ug naghunahuna pag-ayo; Nakita ko, ug nadawat ko ang pahamatngon: ³³*Bisan pa niini* diyutay nga katulog, usa ka diyutay nga hinanok, Usa ka diyutay nga pagkiyugpos sa mga kamot aron sa pagkatulog: ³⁴Busa ang imong pagkakabus

moabut ingon sa usa ka tulisan, Ug ang imong kawalad-on ingon sa usa ka tawo nga sangkap sa hinagiban.

¹ Kini usab mao ang mga proverbio ni Salomon, nga gihulad sa mga tawo ni Ezechias nga hari sa Juda.

² Maoy himaya sa Dios ang pagtago sa usa ka butang; Apan ang himaya sa mga hari mao ang pagpangita sa usa ka butang. ³Ingon nga ang kalangitan alang sa kahitas-an, ug ang yuta alang sa kahladman, Maingon man ang kasingkasing sa mga hari dili matukib.

⁴ Kuhaa ang taya gikan sa salapi, Ug didto magagula ang usa ka sudlanan alang sa mag-uulay: ⁵Kuhaa ang dautan *gikan* sa atubangan sa hari, Ug ang iyang trono mamatukod diha sa pagkamatarung.

⁶ Ayaw pahimayaa ang imong kaugalingon diha sa presencia sa hari, Ug ayaw pagbarug ilis sa dapit sa mga dagkung tawo: ⁷Kay labing maayo nga igaingon kanimo: Sumaka ka ngari, Kay sa pagbutang kanimo sa labing ubos diha sa presencia sa principe, Nga makita sa imong mga mata.

⁸ Dili ka magmadali-dalion sa pagpanlimbasog, Tingali unya *dili ka mahibalo* sa imong pagabuhaton sa katapusan niana, Sa diha nga ang imong isigkatawo magapakaulaw kanimo. ⁹Pakiglantugi sa imong katungod uban sa imong isigkatawo *lamang*, Ug ayaw pag-ibutyag ang tinago sa ubang *tawo*; ¹⁰Tingali unya siya nga nagadungog niini magabuyboy kanimo, Ug ang imong kaulaw dili mobulag gikan kanimo.

¹¹ Ang usa ka pulong nga maayong pagkagamit *Sama* sa mga mansanas nga bulawan diha sa linala nga salapi. ¹²*Maingon* sa usa ka ariyos nga bulawan, ug sa usa ka dayandayan sa fino nga bulawan, *Ingon man* ang usa ka manggialamon nga magbabadlong ibabaw sa usa ka masinugtanon nga igdulungog.

¹³ Ingon sa kabugnawon sa nieve sa panahon sa ting-ani, *Busa mao* man ang usa ka q2 matinumanon nga sulogoon kanila nga nagasugo kaniya; Kay siya nagalipay sa kalag sa iyang mga agalon.

¹⁴ *Ingon* sa mga panganod ug sa hangin nga walay ulan, *Maingon man* siya nga nagapagarbo sa iyang kaugalingon sa iyang mga gasa nga dili matuod.

¹⁵ Tungod sa hataas nga pagpailub nalukmay ang usa ka magbubuot, Ug ang usa ka malomo nga dila nakapadugmok sa bukog.

¹⁶ Nakakaplag ba ikaw ug dugos? kumaon ka sumala sa igo kanimo, Tingali unya ikaw mabusog ug magasuka niana.

¹⁷ Ayaw pagpakanunaya ang imong tiil sa balay sa imong isigkatawo, Tingali unya siya pul-an kanimo, ug magdumot kanimo.

¹⁸ Ang usa ka tawo nga nagasaksi ug bakak batok sa iyang isigkatawo Maoy usa ka mazo, ug usa ka pinuti, ug usa ka maidlut nga udyong.

¹⁹ Ang pagsalig diha sa usa ka maluibon nga tawo sa panahon sa kasamok *Mahasama* sa usa ka naputol nga ngipon, ug sa usa ka tiil nga nalisa.

²⁰ *Ingon* sa usa nga nagahukas ug saput sa tingtugnaw, *ug* ingon sa suka ibabaw sa soda, Mao man siya nga nagaawit sa mga awit sa usa ka masulob-on nga kasingkasing.

²¹ Kong ang imong kaaway pagagutomon, hatagi siya ug tinapay nga makaon; Ug kong siya pagauhawon, hatagi siya ug tubig nga imnon: ²²Kay ikaw magatapok ug mga baga sa kalayo ibabaw sa iyang ulo, Ug si Jehova magabalus kanimo.

²³ Ang hangin sa amihan nagadala ug ulan; Busa mao man ang usa ka malibakon nga dila sa usa ka masuk-anon nga panagway.

²⁴ Maayo pang magpuyo diha sa pamag-ang suok sa atop sa balay, Kay sa pagpakigkauban sa usa ka babaye nga palaaway diha sa hamugaway nga balay.

²⁵ *Ingon* sa bugnaw nga katubigan alang sa usa ka giuhaw nga kalag, Mao man ang maayong balita nga gikan sa halayong yuta.

²⁶ *Ingon* sa usa ka nalubog nga tinubdan, ug sa nahugawan nga tuburan, *Mao man* ang usa ka matarung tawo nga madaug sa atubangan sa dautan.

²⁷ Dili maayo ang pagkaon sa hilabihang kadaghan sa dugos; Busa *alang* sa mga tawo nga magapangita sa ilang kaugalingong himaya mabug-at sa hilabihan.

²⁸ Siya kang kinsang espiritu walay pagpugong *Sama* sa usa ka ciudad nga nalumpag ug walay mga kuta.

¹ Maingon sa nieve sa ting-init, ug maingon sa ulan sa ting-ani, Mao man ang kadungganon dili angay sa usa ka buang.

² Maingon sa gorion sa iyang pagpanaw, maingon sa ayaw sa iyang paglupad, Mao man ang pagpanghimaraut nga walay gipasikaran dili matuman.

³ Usa ka pudlos alang sa kabayo, usa ka busal alang sa asno, Ug ang usa ka bunal alang sa likod sa mga buang.

⁴ Ayaw *gayud* pagtubaga ang usa ka buang sumala sa iyang binuang, Tingali unya ikaw mahasama usab kaniya. ⁵Tubaga ang usa ka buang sumala sa iyang binuang, Tingali unya siya mahimong manggialamon sa iyang kaugalingong paghunahuna.

⁶ Kadtong nagapadala ug usa ka panugon pinaagi sa kamot sa usa ka buang, Nagaputol sa *iyang kaugalingong* mga tiil, ug nagainum diha sa kapildihon. ⁷Ang mga paa sa piang magabitay nga nanagtabyog; Ingon niana ang usa ka sambingay sa baba sa mga buang. ⁸Maingon sa usa *ka tawo* nga nagatakgos sa usa ka bato diha sa usa ka saplong, Ingon man usab siya nga nagahatag ug kadungganon sa usa ka buang. ⁹*Ingon* sa usa ka tunok nga nagalagbas sa kamot sa usa ka palahubog, Mao usab niana ang usa ka sambingay diha sa baba sa mga buang.

¹⁰ *Maingon* sa usa ka magpapanana nga nagasamad sa tanan, Mao man usab siya nga nagasuhol sa usa ka buang ug siya nga nagasuhol kanila nga nagapanlabay.

¹¹ Maingon sa usa ka iro nga nagabalik sa iyang sinuka, *Ingon niana* ang usa ka buang nga nagabalikbalik sa iyang binuang.

¹² Nakita mo ba ang usa ka tawo nga manggialamon sa iyang kaugalingong paghunahuna? Aduna pay labaw nga paglaum sa usa ka buang kay kaniya.

¹³ Ang tapulan nagaingon: Adunay usa ka leon sa dalan; Usa ka leon anaa sa kadalanan.

¹⁴ *Maingon* nga ang pultahan motakoptak-op diha sa iyang mga bisagra, Ingon niana ang tapulan ibabaw sa iyang higdaanan.

¹⁵ Ang tapulan nagalubong sa iyang kamot diha sa pinggan; Nakapakapoy na kaniya ang pagdala pag-usab niini ngadto sa iyang baba.

¹⁶ Ang tapulan manggialamon pa sa iyang kaugalingon paghunahuna Kay sa pito ka tawo nga nakahatag ug usa ka katarungan.

¹⁷ Kadtong molabay, *ug* magabudlay sa iyang kaugalingon sa pagpakig-away nga dili iya, *Sama* sa usa ka tawo nga nagadakup sa usa ka iro pinaagi sa mga dalunggan.

¹⁸ Maingon sa usa ka nabuang tawo nga nagasalibay sa mga agipo, Mga udyong, ug kamatayon, ¹⁹ Mao man ang tawo nga nagalimbong sa iyang isigkatawo, Ug nagaingon: Wala ba ako magti-aw lamang?

²⁰ Tungod sa kakulang sa kahoy *nga isugnod* ang kalayo mapalong; Ug diin walay witwitan, ang pagpakig-away mohunong. ²¹ *Maingon* nga ang mga uling *alang* sa mainit nga mga abo, ug ang kahoy *nga isugnod* alang sa kalayo, Ingon niana ang usa ka makigawayon nga tawo aron sa pagpasilaub sa away. ²² Ang mga pulong sa usa ka witwitan maingon sa lamian nga mga hungit, Ug sila mosulod ngadto sa halalum uyamut nga mga bahin.

²³ Ang mainit nga mga ngabil ug ang usa ka dunot nga kasingkasing *Sama* sa usa ka sudlanan nga yuta nga hinal-upan sa taya sa salapi.

²⁴ Siya nga nagadumot ngalimbong tungod sa iyang mga ngabil; Apan nagahan-ay siya ug limbong sa sulod niya: ²⁵ Sa diha nga siya magasulti ug maayo-ayo, ayaw siya pagtohoi; Kay adunay pito ka mga dulumtanan diha sa iyang kasingkasing: ²⁶ Bisan pa nga ang *iyang* pagdumot nagatabon ug limbong sa iyang kaugalingon, Ang iyang pagkadautan madayag sa atubangan sa katilingban.

²⁷ Bisan kinsa nga nagakalot ug usa ka gahong mahulog niana; Ug kadtong nagaligid ug usa ka bato, kini igabalik sa ibabaw niya.

²⁸ Ang usa ka bakakon nga dila nagadumot niadtong iyang gipanamaran; Ug ang usa ka maulog-ulogon nga baba nagabuhat sa kalaglagaan.

¹ Ayaw pagpagarbo sa imong kaugalingon *mahitungod* sa kaugmaon; Kay ikaw wala mahibalo kong unsay madala sa usa ka adlaw.

² Padayega ang laing tawo *mahitungod* kanimo, ug dili ang imong kaugalingon nga baba; Ang usa ka dumuloong, ug dili ang imong kaugalingong mga ngabil.

³ Ang usa ka bato mabug-at, ug ang balas maugdang; Apan ang kagul-anan sa usa ka buang labing mabug-at pa kay sa duruha. ⁴Ang kasuko dagmalan, ug ang kaligutgut makapalumos; Apan kinsa ba ang makaasdang sa atubangan sa pangabugho?

⁵ Maayo pa ang pagbadlong sa dayag Kay sa gugma nga tinago. ⁶Matinumanon ang mga samad sa usa ka higala; Apan ang mga halok sa usa ka kaaway malimbongon.

⁷ Ang busog nga kalag ginaluod sa udlan; Apan *alang* sa gigutom nga kalag ang tagsatagsa ka mapait nga butang maoy matam-is.

⁸ Maingon sa usa ka langgam nga nagasaagsaag gikan sa iyang salag, Ingon niana ang usa ka tawo nga nagalibud-suroy gikan sa iyang dapit.

⁹ Ang lana ug ang pahumot nagalipay sa kasingkasing; Ingon niana ang katam-is sa higala sa usa ka tawo *nga nahiabut uban* ang kinasingkasing nga pagtambag. ¹⁰Ang imong kaugalingon nga higala, ug ang higala sa imong amahan, ayaw pagtalikdi; Ug ayaw pag-adto sa balay sa imong igsoon sa adlaw sa imong kalisdanan: Maayo pa ang usa ka isigkatawo nga haduol kay sa usa ka igsoon nga atua sa halayo.

¹¹ Anak ko, magmaalamon ka, ug lipaya ang akong kasingkasing, Aron matubag ko siya nga nagatamay kanako.

¹² Ang usa ka buotan nga tawo makakita sa dautan, *ug* magatago sa iyang kaugalingon; *Apan* ang walay-pagtagad nagapadayon, *ug* nagaantus tungod niini.

¹³ Kuhaa ang iyang panapton nga maoy pasalig sa usa ka dumuloong; Ug ibutang siya sa saad *nga maoy pasalig* alang sa usa ka lumalangyaw nga babaye.

¹⁴ Siya nga manalangin sa usa ka higala uban sa usa ka makusog nga tingog, sa pagbangon sayo sa kabuntagon, Kini pagaisipon nga usa ka panghimaraut alang kaniya.

¹⁵ Ang kanunay nga pagtulo sa adlaw sa ting-ulan Ug ang usa ka makig-awayon nga babaye managsama: ¹⁶Siya nga magapugong kaniya nagapugong sa hangin; Ug sa iyang toong kamot gikahibalag ang lana.

¹⁷ Ang puthaw magapahait sa puthaw; Ingon niana ang usa ka tawo magapahait sa panagway sa iyang higala.

¹⁸ Bisan kinsa nga magabantay sa higuera magakaon sa bunga niana; Ug kadtong magatahud sa iyang agalon pagapasidunggan.

¹⁹ Ingon nga ang tubign *magapakita* sa nawong ug nawong, Busa ang kasingkasing sa tawo ngadto sa tawo.

²⁰ Ang Sheol ug ang Abaddon dili gayud matagbaw; Ug ang mga mata sa tawo dili gayud matagbaw.

²¹ Ang tunawan nga kolon alang sa salapi, ug ang hasohasan alang sa bulawan; Ug ang usa ka tawo *pagaulayon* tungod sa iyang pagdayeg.

²² Bisan pa ikaw magadugmok sa usa ka buang sa usa ka lusong pinaagi sa usa ka alho lakip sa linubok nga trigo, Apan ang iyang binuang dili *gayud* mobiya gikan kaniya.

²³ Magmasingkamoton ka sa pagkahibalo sa kahimtang sa imong mga panon sa carnero, *Ug* tan-awa pag-ayo ang imong kahayupan: ²⁴Kay ang mga bahandi dili magapadayon; *Ug* ang purongpurong molungtad ba sa tibook mga kaliwatan? ²⁵Ang kumpay ginadala, ug ang udlot sa mga balili nanagpanggitib, *Ug* ang mga utanon sa kabukiran ginahipos. ²⁶Ang mga nating carnero alang sa imong saput, *Ug* ang mga kanding mao ang bili sa uma; ²⁷*Ug adunay* gatas sa kanding nga igo alang sa imong pagkaon, alang sa pagkaon sa imong panimalay, *Ug* kabuhian nga alang sa imong kadalagahan.

¹ Ang *tawong* dautan mokalagiw bisan walay tawo nga magalutos; Apan ang matarung maisug ingon sa leon.

² Kay sa kalapasan sa usa ka yuta daghanan ang mga principe niana; Apan pinaagi sa mga tawo nga may salabutan *ug* kahibalo ang kahimtang *niini* pagalugwayan.

³ Ang usa ka tawo sa kawalad-on nga magalupig sa mga kabus *Mahasama* sa ulan nga nagabanlas nga dili magabilin ug makaon.

⁴ Kadtong mobiya sa Kasugoan nagadayeg sa *tawong* dautan; Apan ang mga magabantay sa Kasugoan nakig-bisog batok kanila.

⁵ Ang dautang mga tawo dili makasabut sa justicia; Apan sila nga nangita kang Jehova makasabut sa tanang mga butang.

⁶ Maayo pa ang kabus nga nagalakat sa iyang pagkahingpit sa kasingkasing, Kay kaniya nga sukwahi sa *iyang* mga dalan, bisan siya dato.

⁷ Bisin kinsa nga nagabantay sa Kasugoan maoy usa ka anak nga manggialamon; Apan kaditong kauban sa mga ulitan nagapakaulaw sa iyang amahan.

⁸ Kaditong nagapadaghan sa iyang manggad pinaagi sa tubo ug abut, Nagahipos niini alang kaniya nga may kalooy sa kabus.

⁹ Kaditong nagapalingog-iingog sa iyang igdulungog gikan sa pagpamati sa Kasugoan, Bisin ang iyang pag-ampo maoy usa ka dulumtanan.

¹⁰ Bisin kinsa nga nagapasalaag sa matul-id ngadto sa usa ka dautan nga dalan, Siya mahulog sa kaugalingon niyang gahong; Apan ang hingpit magapanunod sa maayo.

¹¹ Ang adunahan nga tawo manggialamon sa iyang kaugalingong hunahuna; Apan ang kabus nga may salabutan magasusi kaniya.

¹² Sa diha nga ang matarung makadaug adunay dakung himaya; Apan sa diha nga ang dautan motindog, ang mga tawo manago sa ilang kaugalingon.

¹³ Kaditong nagatabon sa iyang kalapasan dili mouswag; Apan bisin kinsa nga nagasugid ug nagabiya kanila makadawat ug kalooy.

¹⁴ Malipayon ang tawo nga mahadlokon sa kanunay; Apan kaditong nagapagahi sa iyang kasingkasing mahulog ngadto sa dautang buhat.

¹⁵ *Maingon* sa usa ka leon nga nagangulob, ug sa usa ka oso nga nagasarasay, *Ingon niana* ang usa ka dautan nga punoan ibabaw sa usa ka kabus nga katawohan.

¹⁶ Ang principe nga kulang sa salabutan maoy daku usab nga madaugdaugon; Apan siya nga nagadumot sa pagkaibug magapalugway sa iyang mga adlaw.

¹⁷ Ang tawo nga mahimug-atan sa dugo sa bisan kinsang tawo Mokalagiw ngadto sa gahong; ayaw pagpapunggi sa tawo siya.

¹⁸ Bisan kinsa nga nagalakat sa katarung pagagawason; Apan kadtong sukwahi sa *iyang* mga dalan mahulog sa walay langan.

¹⁹ Kadtong nagabaul sa iyang yuta makabaton ug daghang mga makaon; Apan siya nga nagasunod sa mga *tawo* sa kakawangan makabaton sa hilabihan uyamut nga kakabus.

²⁰ Ang usa ka matinumanon nga tawo magamadagayaon sa mga panalangin; Apan kadtong nagadali sa pagkaadunahan dili makalikay sa silot.

²¹ Ang may pagkapinalabi sa mga tawo dili maayo; Ni ang usa ka tawo magmalinapason tungod lamang sa usa ka tipik nga tinapay.

²² Kadtong may usa ka dautan nga mata nagadali sa pagkab-ut sa mga bahandi, Ug wala mahibalo nga ang kawalad-on modangat kaniya.

²³ Kadtong nagabadlong sa usa ka tawo makakaplag ug labawng kalooy sa dili madugay Kay kaniya nga nagaulo-ulo uban sa dila.

²⁴ Bisan kinsa nga mangawat sa iyang amahan kun sa iyang inahan, ug moingon: Dili kini Kalapasan, Apan maong *tawo* maoy kauban sa usa ka maglalaglag.

²⁵ Kadtong may hakog nga espiritu nagaagda sa panag-away; Apan kadtong nagabutang sa iyang pagsalig kang Jehova mahimong matambok.

²⁶ Kadtong nagasalig sa iyang kaugalingong kasingkasing maoy usa ka buang; Apan bisan kinsa nga nagalakat sa pagkamanggialamon pagaluwason.

²⁷ Kadtong nagahatag sa kabus dili makulangan; Apan kadtong nagatago sa iyang mga mata makabaton ug daghang mga panghimaraut.

²⁸ Kong ang dautan motindog, ang mga tawo manago sa ilang kaugalingon; Apan sa diha nga sila mangahanaw, ang mga matarung modaghan.

¹ Kadtong sa masubsob ginabadlong nagapatikig sa iyang liog Sa hinanali pagalaglagon, ug kana wala nay kaayohan.

² Kong ang matarung maoy modaghan, ang katawohan malipayon; Apan sa diha nga ang usa ka dautan nga tawo magahari, ang katawohan managpanghupaw.

³ Bisan kinsa nga nahagugma sa kaalam nagalipay sa iyang amahan; Apan siya nga nakigkauban sa mga bigaon nagausik sa *iyang* bahandi.

⁴ Ang hari tungod sa justicia nagapalig-on sa yuta; Apan kadtong nagapabuhis sa *mabug-at gayud* nagagun-ob niana.

⁵ Ang tawo nga nagaulo-ulo sa iyang isigkatawo. Nagabuklad ug usa ka pukot sa iyang mga lakang.

⁶ Diha sa kalapasan sa usa ka dautan nga tawo adunay usa ka lit-ag; Apan ang matarung magaaawit ug magalipay.

⁷ Ang *tawong* matarung nakaalinggat sa katungod sa kabus; Ang dautan walay pagsabut sa pagpanghibalo *niini*

⁸ Ang mga mayubiton nagapasilaub sa usa ka ciudad sa usa ka siga; Apan ang mga manggialamon nga tawo nanaglikay sa kaligutgut.

⁹ Kong ang usa ka manggialamon nga tawo may usa ka pakiglalis sa usa ka buang nga tawo, Bisan pa siya masuko kun mokatawa, wala gayud ing kapahulayan.

¹⁰ Ang ginauhaw sa dugo nagadumot kaniya nga maoy matarung; Ug alang sa matul-id, sila magapangita sa iyang kinabuhi.

¹¹ Ang usa ka buang nagabutyag sa tanan niyang kasuko; Apan ang usa ka manggialamon nga tawo nagatago niini ug nagapakahilum niini.

¹² Kong ang usa ka punoan maminaw sa kabakakan, Ang tanan niyang mga alagad lonlon mga dautan.

¹³ Ang kabus nga tawo ug ang malupigon magakahibalag; Si Jehova nagapasanag sa mga mata kanilang duruha.

¹⁴ Ang hari nga sa pagkamatinumanon nagahukom sa kabus, Ang iyang trono malig-on sa walay katapusan.

¹⁵ Ang bunal ug ang pagbadlong nagahatag ug kaalam; Apan ang usa ka bata nga pasagdan *lamang* sa iyang kaugalingon nagapakaulaw sa iyang inahan.

¹⁶ Sa diha nga ang mga dautan modaghan, ang kalapasan mosamot, Apan ang matarung magatan-aw sa ilang pagkapukan.

¹⁷ Sawaya ang imong anak, ug siya magahatag kanimo ug pahulay; Oo, siya magahatag ug kalipay sa imong kalag.

¹⁸ Diin walay panan-awon, ang katawohan nagasalikway sa pagpugong; Apan kadtong nagabantay sa Kasugoan, malipayon siya.

¹⁹ Ang usa ka sulogoon dili masaway pinaagi sa mga pulong; Kay bisan pa nga siya makasa-but, siya dili magtagad.

²⁰ Nakakita ba ikaw sa usa ka tawo nga madali-dalion sa iyang mga pulong? Aduna pay paglaum sa usa ka buang kay kaniya.

²¹ Kadtong nagamatoto sa iyang sulogoon sa dakung pagmatngon gikan sa pagkabata Magahimo kaniya nga usa ka anak sa katapusan.

²² Ang usa ka tawo nga anaa sa kasuko nagapukaw sa pagkabingkil, Ug ang usa ka masuk-anong tawo nahupngan sa kalapasan.

²³ Ang kagarbo sa tawo makapahimo kaniyang ubos; Apan kadtong mapinaubsanon a espiritu makabaton ug kadunggan.

²⁴ Bisan kinsa nga makigkauban sa usa ka kawatan nagadumot sa iyang kaugalingong kalag; Siya nakadungog sa pagpanumpa ug dili makapamulong sa bisan unsa.

²⁵ Ang pagkahadlok *ngadto* sa tawo nagadala ug usa ka lit-ag; Apan bisan kinsa nga nagabutang sa iyang pagsalig kang Jehova mamaluwas.

²⁶ Daghang nangita sa kalooy sa magbubuot; Apan ang paghukom sa usa ka tawo nagagikan kang Jehova.

²⁷ Ang usa ka dili-matarung nga tawo maoy usa ka dulumtanan sa *tawong* matarung, Ug siya nga matul-id sa dalan maoy usa ka dulumtanan sa *tawong* dautan.

¹ Ang mga pulong ni Agus ang anak nga lalake ni Jache; ang pagpanagna. Ang tawo miingon kang Etiel, ngadto kang Etiel ug kang Ucal: ²Sa pagkamatuod ako labi pang mananapon kay sa bisan kinsang tawo, Ug walay pagsabut sa usa ka tawo; ³Ug ako wala makakat-on sa kaalam, Ni may kahibalo ako sa Usa nga Balaan. ⁴Kinsa bay nakasaka ngadto sa langit, ug nanaug? Kinsa bay nagahipos sa hangin diha sa iyang mga kinomo? Kinsa bay nakahugpong sa katubigan sulod sa iyang panapton? Kinsa bay nagapahimutang sa tanang mga kinatumyan sa yuta? Kinsa ba ang iyang ngalan, ug kinsa ba ang ngalan sa iyang anak nga lalake, kong ikaw nahibalo? ⁵Ang tagsatagsa ka pulong sa Dios inulay: Siya mao ang usa ka kalasag kanila nga modangup diha kaniya. ⁶Dili ka magdugang sa iyang mga pulong, Tingali unya pagabadlongon ka niya, ug ikaw hikaplagaan nga usa ka bakakon.

⁷ Duruha ka mga butang ang akong gipangayo kanimo; Ayaw pag-imakuli *sila* kanako sa dili pa ako mamatay: ⁸Ipahilayo gikan kanako ang kabakakan ug mga bakak; Ayaw ako paghatagi ug kawaladon ni mga bahandi; Pakan-a ako sa makaon nga maoy gikinahanglan alang kanako: ⁹Tingali unya ako mabusog, ug magalimod *kanimo*, ug magaingon: Kinsa ba si Jehova? Kun tingali unya ako mahimong kabus, ug mangawat, Ug magagamit sa walay hinungdan sa ngalan sa akong Dios.

¹⁰ Ayaw pagbutangbutang sa usa ka sulogoon ngadto sa iyang agalon, Tingali unya siya manghimaraut kanimo, ug ikaw pagailhon nga sad-an. ¹¹Adunay usa ka kaliwatan nga nagapanghimaraut sa ilang amahan, Ug wala magbulahan sa ilang inahan. ¹²Adunay usa ka kaliwatan nga ulay ilang kaugalingong mga mata, Ug *bisan pa niini* wala mahugasi gikan sa ilang pagkahugaw. ¹³Adunay usa ka kaliwatan, Oh pagkamapahitas-on gayud sa ilang mga mata! Ug ang ilang mga tabontabon sa mata napahitaas. ¹⁴Adunay usa ka kaliwatan kansang mga ngipon *ingon* sa mga pinuti, ug ang ilang mga tango *ingon* sa mga cuchillo, Aron sa paglamoy sa mga kabus gikan sa yuta, ug sa hangul gikan sa kinataliwad-an sa mga tawo.

¹⁵ Ang alimatok may duruha ka anak nga baye, *nga nagasinggit*: Hatagi, hatagi. Adunay totolo ka butang nga dili gayud matagbaw, Oo, upat nga dili moingon: Igo na: ¹⁶Ang Sheol; ug ang tiyan nga apuli; Ang yuta nga wala matagbaw sa tubig; Ug ang kalayo nga wala magaingon: Igo na. ¹⁷Ang mata nga nagayubit sa iyang amahan, Ug nagatamay sa pagsugot sa iyang inahan, Ang mga uwak sa walog maoy modagit niini, Ug ang mga gagmayng agila magakaon niini.

¹⁸ Adunay totolo ka butang nga mga katilingad-an kaayo alang kanako, Oo, upat nga wala nako hibalo: ¹⁹ Ang dalan sa usa ka agila diha sa hangin; Ang dalan sa usa ka halas ibabaw sa usa ka bato; Ang dalan sa usa ka sakayan diha sa kinataliwad-an sa dagat; Ug ang dalan sa usa ka tawo uban sa usa ka dalaga. ²⁰ Mao man *usab* ang dalan sa usa ka mananapaw nga babaye; Siya nagakaon ug nagapamahid sa iyang baba, Ug nagaingon: Ako wala makabuhay ug pagkadautan. ²¹ Kay alang sa totolo ka butang ang yuta mokurog, Ug alang sa upat, *nga* kini dili na niya maantus: ²² Alang sa usa ka sulogoon kong siya mao ang hari; Ug sa usa ka buang kong siya mabusog sa makaon; ²³ Alang sa usa ka dulumtanan nga babaye kong siya maminyo; Ug sa usa ka sulogoon nga babaye nga maoy manununod sa iyang agalon nga babaye.

²⁴ Adunay upat ka butang nga mga gagmay sa ibabaw sa yuta, Apan sila maalamon gayud kaayo: ²⁵ Ang olmigas maoy usa ka katawohan nga dili kusgan, Bisan pa niini sila nagaandam sa ilang makaon sa ting-init; ²⁶ Ang mga conejo maoy usa ka maluyahon nga kaubanan, Bisan pa niini nagabuhay sa ilang mga balay sulod sa mga bato; ²⁷ Ang mga dulon wala may hari, bisan pa niini silang tanan mopanaw pinaagi sa mga panon; ²⁸ Ang lawa-lawa nagapangapyot pinaagi sa iyang mga kamot, Bisan pa niini siya anaa sa mga palacio sa mga hari.

²⁹ Adunay totolo ka butang nga sa ilang pagpanlakat mga matahum man, Oo, upat nga mga matahum sa ilang mga pagpanaw: ³⁰ Ang leon, nga maoy labing gamhanan taliwala sa tanang mga mananap, Ug dili motalikod tungod sa bisan unsa man; ³¹ Ang iro sa pangayam; ang kanding nga lake usab; Ug ang hari diin batok kaniya nga walay mga pag-alsa. ³² Kong ikaw nakabuhay sa binuang sa pagpatuboy sa imong kaugalingon, O kong ikaw naghunahuna ug dautan, Isap-ong ang imong kamot ibabaw sa imong baba. ³³ Kay ang pagbatil sa gatas nagadala ug mantekilya, Ug ang paglubag sa ilong nagapagula sa dugo; Busa ang pagpugos sa kaligutgut nagadala ug pakig-away.

¹ Ang mga pulong ni hari Lemuel; ang pagpanagna nga gitudlo kaniya sa iyang inahan. ² Unsa, anak ko? ug unsa, Oh anak sa akong tagoangkan? Ug unsa, Oh anak sa akong mga panaad? ³ Ayaw pag-ihatag ang imong kusog ngadto sa mga babaye, Ni ang imong mga dalan nianang nakapalaglag sa mga hari. ⁴ Dili angay alang sa mga hari, Oh Lemuel, dili angay alang sa mga hari ang pag-inum sa vino; Ni alang sa mga principe ang *pag-ingon* : Hain ang maisug nga ilimnon? ⁵ Tingali unya manginum sila, ug malimot sa Kasugoan, Ug balit-aron ang justicia *alang* sa bisan kinsa nga ginasakit. ⁶ Hatagi ug maisug nga ilimnon kadtong andam na sa pagkahanaw, Ug vino niadtong ginapaitan sa kalag: ⁷ Paimna siya, ug pahikalimti ang iyang kakabus, Ug ayaw na pagpahinumdumi ang iyang pagka-makalooloy. ⁸ Bukha ang imong baba alang sa amang, Diha sa kaayohan sa tanan niadtong mga biniyaan. ⁹ Bukha ang imong baba, maghukom *ka* sa pagkamatarung, Ug maghatag ka ug justicia sa mga kabus ug hangul.

¹⁰ Kinsay makakaplag sa usa ka babaye nga takus? Kay ang iyang bili labaw pa kay sa mahal nga mga bato. ¹¹ Ang kasingkasing sa iyang bana nagasalig kaniya, Ug siya wala makulangi sa ganancia. ¹² Siya nagabuhay kaniya sa maayo ug dili sa dautan Sa tibook nga mga adlaw sa iyang

kinabuhi. ¹³Siya nagapangita ug balhibo sa carnero ug lanot sa lino, Ug sa kinabubut-on nagabuhat uban sa iyang kamot. ¹⁴Siya sama sa mga sakayan-sa-patigayon; Siya nagadala sa iyang tinapay gikan sa halayo. ¹⁵Siya mobangon usab samtang gabii pa, Ug nagahatag sa kalan-on sulod sa iyang panimalay, Ug ang ilang mga buhat alang sa iyang mga sulogoong dalaga. ¹⁶Siya nagahunahuna ug usa ka baul, ug nagapalit niini; Uban sa bunga sa iyang mga kamot siya nagatanum ug usa ka parrasan. ¹⁷Ginabaksan niya ug kalig-on ang iyang mga hawak, Ug ginapabaskog niya ang iyang mga bukton. ¹⁸Siya nahibalo nga ang iyang baligya makaganancia; Ang iyang lamparahan dili mapalong sa pagkagabii. ¹⁹Ginabutang niya ang iyang mga kamot sa bilikan, Ug ang mga kamot nagapugong sa kalinyasan. ²⁰Ginatuy-od niya ang iyang kamot ngadto sa mga kabus; Oo, nagatunol siya sa iyang mga kamot ngadto sa mga hangul. ²¹Siya dili mahadlok sa nieve alang sa iyang panimalay; Kay ang iyang sulod-balay gibistihan sa mapula. ²²Siya nagabuhat alang sa iyang kaugalingon ug mga alfombra; Ang iyang saput lino nga manipis ug purpura. ²³Ang iyang bana inila diha sa mga ganghaan, Sa diha nga siya molingkod uban sa mga anciano sa yuta. ²⁴Siya nagabuhat ug mga saput nga lino ug nagabaligya kanila, Ug nagahatud ug mga bakus ngadto sa magpapatigayon. ²⁵Kusog ug pagkahalangdon mao ang iyang saput; Ug siya mokatawa sa panahon nga umalabut. ²⁶Siya nagabuka sa iyang baba uban ang pagkamanggihalamon; Ug ang balaod sa pagkamaloloy-on maoy anaa sa *tumoy* sa iyang dila. ²⁷Siya nagasud-ong ug maayo sa mga paagi sa iyang sulod-balay, Ug dili mokaon sa tinapay sa pagkatapulan. ²⁸Ang iyang mga anak mobangon, ug magatawag kaniya nga bulahan; Ang iyang bana *usab*, ug siya nagadayeg kaniya, nga *nagaingon*: ²⁹Daghang mga anak nga babaye nga nanagbuhat sa pagkatakus *gayud*, Apan ikaw milabaw kanilang tanan. ³⁰Ang katahum malimbongon, ug ang kaanyag kakawangan lamang; *Apan* ang usa ka babaye nga mahadlok kang Jehova, siya pagadayegon. ³¹Hatagi siya sa bunga sa iyang mga kamot; Ug papagdayega kaniya ang iyang mga buhat diha sa mga ganghaan.

¹ Ang mga pulong sa Magwawali, ang anak nga lalake ni David, hari sa Jerusalem. ²Kakawangan sa mga kakawangan, nagaingon ang Magwawali; kakawangan sa mga kakawangan, ang tanan kakawangan man. ³Unsay makuha sa tawo gikan sa tanan niyang bulohaton, diin nagabuhat siya ilalum sa adlaw?

⁴ Usa ka kaliwatan moagi, ug ang lain nga kaliwatan moabut; apan ang yuta mopabilin sa walay katapusan. ⁵Ang adlaw usab mosilang, ug ang adlaw mosalop, ug magadali ngadto sa iyang dapit diin siya mosilang. ⁶Ang hangin mopadulong sa habagatan, ug mobalik paingon sa amihanang; kini nagatuyok sa kanunay sa iyang alagianan, ug ang hangin mobalik pag-usab sa iyang mga libutanang. ⁷Ang tanan nga mga suba nagabaha paingon sa dagat, apan ang dagat wala mapuno; sa dapit diin ang mga suba nagapadulong, didto mobalik sila pag-usab. ⁸Ang tanang mga butang nangapuno sa kalaay; ang tawo dili makapamulong *niini*; ang mata dili matagbaw sa pagtan-aw, ni mapuno ang igdulungog sa pagpamati.

⁹ Ang namao *kaniadto* mamao *ugma* ; ug ang nahimo *kaniadto* pagahimoon man *ugma* ; ug walay butang nga bag-o ilalum sa adlaw. ¹⁰Aduna bay usa ka butang nga arang *mo* ikaingon: Tan-awa, kini bag-o man? namao kini sa kanhing panahon, sa mga katuigan nga nanghiuna kanato.

¹¹Walay handumanan sa unang mga *kaliwatan* ; ni may handumanan sa ulahing mga *kaliwatan* nga umalabut, sa taliwala niadtong mga mosunod unya.

¹² Ako nga Magwawali, nahari sa Israel didto sa Jerusalem. ¹³Ug gisingkamotan sa akong kasingkasing ang pagpangita ug ang pagsusi pinaagi sa kaalam, mahatungod sa tanang nahimo ilalum sa langit: malisud kaayo nga bulohatona ang gihatag sa Dios sa mga anak nga lalake sa mga tawo aron managhago tungod niini. ¹⁴Nakita ko ang tanang mga buhat nga nangahimo ilalum sa adlaw; ug, ania karon, ang tanan lonlon kakawangan ug mao ang paghakop ug hangin. ¹⁵Kadtong baliko dili na matul-id; ug kadtong nakulangan dili na maisip. ¹⁶Ako nakigsulti sa akong kaugalingong kasingkasing, nga nagaingon: Ania karon, nakabaton ako ug dakung kaalam labaw niadtong tanan nga nanghiuna kanako sa Jerusalem; oo, ang akong kasingkasing may dakung kasinatian sa kaalam ug kahibalo. ¹⁷Ug gisingkamotan sa akong kasingkasing ang pag-ila sa kaalam, ug ang pag-ila sa kabuangan ug tinonto: ako nakasabut nga kini usab mao ang paghakop ug hangin. ¹⁸Kay diha sa hilabihan nga kaalam anaa ang hilabihang kasakit; ug kadtong nagapadugang sa kahibalo nagapadugang sa kasubo.

¹ Ako miingon sulod sa akong kasingkasing: Umari ka karon, sulayan ko ikaw sa kasadya; busa pagpahimulos sa kalipayan: ug, ania karon, kini usab kakawangan man. ²Ako miingon mahitungod sa hudyaka: Kini binuang man; ug mahitungod sa kasadya: Unsa man ang nahimo niini? ³Gisusi ko sa sulod sa akong kasingkasing *kong* unsaon ang paglingaw sa akong unod uban sa vino, ang akong kasingkasing nagamando pa *kanako* uban ang kaalam, ug *kong* unsaon ang pagpahimulos sa binuang, hangtud nga akong makita *kong* giunsa kadtong maayo alang sa mga anak nga lalake sa mga tawo nga ilang pagabuhaton ilalum sa langit sa tanang mga adlaw sa ilang kinabuhi. ⁴Nagabuhat ako alang kanako ug dagku nga mga bulohaton; nagtukod ako alang kanako ug mga balay; nagtanum ako alang kanako ug mga kaparrasan; ⁵Nagbuhat ako alang kanako ug mga tanaman ug mga parque, ug gitamnan ko kini ug mga kahoy sa tanang matang sa tanang bunga; ⁶Nagbuhat ako alang kanako ug mga punong sa tubig, aron nga gikan niini patubigan ang lasang diin ang mga kahoy ginapatubo. ⁷Mipalit ako ug mga sulogoong lalake ug mga sulogoong babaye, ug adunay mga sulogoon nga nangatawo sa sulod sa akong balay; ako usab-nakatag-iyu ug dagkung mga panon sa vaca ug mga panon sa carnero, labaw sa tanan nga nanghiuna kanako didto sa Jerusalem; ⁸Nagtigum usab ako alang kanako ug salapi ug bulawan, ug ang bahand sa mga hari ug sa mga lalawigan; nagbaton ako alang kanako ug mga lalake nga mag-aawit ug mga babaye nga mag-aawit, ug ang mga kalipayan sa mga anak nga lalake sa mga tawo, mga tolonggon, ug kadtong tanan sa nagkalainlain nga panagway. ⁹Busa ako midaku, ug mitubo labaw sa tanang nanghiuna kanako didto sa Jerusalem: ang akong kaalam usab nagpabilin kanako. ¹⁰Ug bisan unsa nga gitinguha sa

akong mga mata ako wala magdumili niini; wala nako punghi ang akong kasingkasing sa bisan unsa nga kalipay: kay ang akong kasingkasing nagakalipay tungod sa tanan nakong buhat; ug kini mao man ang akong bahin sa tanan nakong buhat. ¹¹Unya gitan-aw ko ang tanan nga mga buhat nga nahimo sa akong mga kamot, ug sa buhat nga akong nabudlayan sa pagbuhat; ug ania karon, ang tanan kakawangan ug mao ang paghakop ug hangin, ug wala may makuha ilalum sa adlaw.

¹² Ug ako milingi aron sa pagtan-aw sa kaalam, ug sa kabuangan, ug sa tinonto: kay unsa man ang *mahimo* sa tawo nga magasunod sa hari? *bisan pa* kadtong nahimo kanhi. ¹³Unya nakita ko nga ang kaalam nagalabaw sa binuang, maingon nga ang kahayag labaw man sa kangitngit. ¹⁴Ang mga mata sa tawo nga manggialamon anaa sa iyang ulo, ug ang buangbuang nagalakaw sa kangitngitan: ug bisan pa niana bisayran ko nga usa ra *ka butang* ang mahinabo kanilang tanan. ¹⁵Unya miingon ako sulod sa akong kasingkasing: Ingon nga kini mahinabo sa buangbuang, mao man usab kini mahinabo kanako; ug ngano man nga ako labi pang maalam? Unya miingon ako sulod sa akong kasingkasing, nga kini usab kakawangan man. ¹⁶Kay sa tawo nga manggialamon, ingon man sa buangbuang, walay handumanan nga dayon; sanglit nga sa mga adlaw nga umalabut ang tanan hingkalmantan sa hataas nga *panahon* . Ug daw unsa nga ang manggialamon mamatay man ingon usab ang buangbuang!

¹⁷ Busa gidumtan ko ang kinabuhi, kay ang buhat nga nahimo ilalum sa adlaw mabug-at man alang kanako; kay ang tanan kakawangan man ug mao ang paghakop ug hangin. ¹⁸Ug gidumtan ko ang tanan nakong buhat nga akong nahimo ilalum sa adlaw, sanglit kinahanglan nga ibilin ko kini sa tawo nga mopuli kanako. ¹⁹Ug kinsay nasayud kong siya mao bay usa ka tawo nga manggialamon kun usa ba ka buangbuang? bisan pa niana, siya magamando ibabaw sa tanan nakong buhat diin ako nakagbuhat, ug diin ako nakagpakita sa akong kaugalingon nga maalam ilalum sa adlaw. Kini usab kakawangan man. ²⁰Busa milingiw ako aron pagwala sa paglaum sa akong kasingkasing mahatungod sa tanang buhat nga akong nabuhat ilalum sa adlaw. ²¹Kay adunay tawo kansang buhat inubanan sa kaalam, ug inubanan sa kahibalo, ug inubanan sa pagkabatid; apan kini igabilin niya sa tawo nga wala makabuhat niana ingon nga iyang panulondon. Kini usab kakawangan ug usa ka dakung kadautan. ²²Kay unsay naangkon sa tawo gikan sa tanan niyang buhat, ug gikan sa pagpakigbisog sa iyang kasingkasing, diin siya nakagbuhat ilalum sa adlaw? ²³Kay ang tanan niyang mga adlaw mga kasub-anan man *lamang* , ug ang iyang kasakit kagul-anan; oo, bisan pa sa magabii ang iyang kasingkasing dili makapahulay. Kini usab kakawangan man. ²⁴Wala nay lain nga maayo alang sa tawo *kay* sa mokaon unta *siya* ug sa moinum, ug nga himoon unta niya ang iyang kalag nga makapahimulos pag-ayo sa iyang buhat. Kini nakita ko usab, nga kini gikan man sa kamot sa Dios. ²⁵Kay kinsa man ang makakaon kun kinsa man ang makabaton ug kalipay, nga labaw kay kanako? ²⁶Kay sa tawo nga makapahimuot kaniya, ang *Dios* nagahatag ug kaalam, ug kahibalo, ug kalipay; apan sa makasasala, siya nagahatag ug kasakit, aron tigumon ug pundokon, aron ihatag kini niadtong nagapahimuot sa Dios. Kini usab kakawangan man ug mao ang paghakop ug hangin.

¹ Adunay panahon alang sa tanang butang, ug panahon alang sa tagsatagsa ka tuyo ilalum sa langit: ²Panahon sa pagkatawo, ug panahon sa pagkamatay; panahon sa pagtanum, ug panahon sa pag-ibut niadtong natanum na; ³Panahon sa pagpatay, ug panahon sa pag-ayo; panahon sa paglumpag, ug panahon sa pagtukod; ⁴Panahon sa paghilak, ug panahon sa pagkatawa; panahon sa pagbalata, ug panahon sa pagsayaw; ⁵Panahon sa pagsalibay ug mga bato, panahon sa pagtigum sa mga bato; panahon sa panaggakus, ug panahon sa pagpugong gikan sa panaggakus; ⁶Panahon sa pagpangita, ug panahon sa pagwala; panahon sa pagtipig, ug panahon sa pag-usik; ⁷Panahon sa paggisi, ug panahon sa pagtahi; panahon sa paghilum ug panahon sa pagsulti; ⁸Panahon sa paghigugma, ug panahon sa pagdumot; panahon alang sa gubat ug panahon alang sa pakigdait. ⁹Unsay makuha niadtong nagabuhat niana nga iyang ginahimo? ¹⁰Nakita ko ang kasakitan nga gihatag sa Dios sa mga anak nga lalake sa mga tawo aron *sila* pagabansayon niini.

¹¹ Gihimo niya ang tanang butang nga matahum sa iyang panahon: gibutang usab niya ang pagka-walay katapusan sa sulod sa ilang kasingkasing, ngani aron ang tawo dili makatugkad sa buhat nga nahimo sa Dios gikan sa sinugdan bisan hangtud sa katapusan. ¹²Ako nasayud nga walay lain nga maayo alang kanila, kay sa pagkalipay, ug sa pagbuhat sa maayo samtang sila buhi pa. ¹³Ug nga ang tagsatagsa ka tawo usab mokaon unta ug moinum, ug maglipay pag-ayo sa tanan niyang buhat, *kini* maoy hatag sa Dios. ¹⁴Ako nasayud, nga bisan unsa ang buhaton sa Dios, kini alang man sa walay katapusan: walay ikadugang niini, ni makuhaan kini sa bisan unsa: ug gibuhat kini sa Dios, aron ang mga tawo magkahadlok sa iyang atubangan. ¹⁵Kadtong diha sa kanhing panahon; ug kana nga umalabut pa, *diha man sa* kanhing panahon: ug ginapangita sa Dios pag-usab kadtong miagi na.

¹⁶ Ug labut pa nakita ko ilalum sa adlaw nga sa dapit sa justicia, ang kahugawan maoy diha; ug sa dapit sa pagkamatarung, ang kasal-anan maoy diha. ¹⁷Ako miingon sulod sa akong kasingkasing: Ang Dios magahukom sa matarung ug sa dautan: kay adunay panahon alang sa tagsatagsa ka tuyo ug alang sa tagsatagsa ka buhat. ¹⁸Ako miingon sulod sa akong kasingkasing: Kini *tungod* man sa mga anak nga lalake sa mga tawo, aron ang Dios magasulay kanila, ug aron sila makakita nga sila gayud *maingon lamang* sa mga mananap. ¹⁹Kay kadtong nagakahatabo sa mga anak nga lalake sa mga tawo nagakahatabo sa mga mananap, bisan pa usa ra gayud ka butang ang nagakahinabo kanila: ingon nga mamatay ang usa mao nga mamatay *usab* ang usa; oo, sila ngatanan adunay usa ka gininhawa; ug ang tawo dili labaw sa mga mananap: kay ang tanan kakawangan man. ²⁰Ang tanan mangadto sa usa *lamang* ka dapit; ang tanan gikan sa abug, ug ang tanan mopauli sa pag-kaabug pag-usab. ²¹Kinsa bay nasayud sa espiritu sa tawo kong kana mosaka ba sa itaas, ug ang espiritu sa mananap kong kana manaug ba padulong sa yuta? ²²Busa nakita ko nga wala nay laing maayo, kay niadtong tawo nga magakalipay unta sa iyang mga buhat; kay kana mao ang iyang bahin: kay kinsa man ang modala kaniya *pagbalik* aron sa pagtan-aw kong unsa may mahitabo sunod kaniya?

¹ Unya ako mipauli ug nakita ko ang tanan nga mga pagdaugdaug nga ginahimo ilalum sa adlaw: ug ania karon, ang luha niadtong mga dinaugdaug, ug sila walay maglilipay, ug niadtong nanagdaugdaug kanila diha ang gahum, apan sila walay maglilipay. ²Busa gidayeg ko ang mga nangamatay nga dugay na nga nangamatay labaw kay sa mga buhi nga mga buhi pa; ³Oo, labi pang maayo kay kanila nga duha, *gimahal ko* siya nga wala pa matawo, nga wala makakita sa dautang buhat nga ginahimo ilalum sa adlaw.

⁴ Unya nakita ko ang tanang buhat ug ang tagsatagsa ka batid nga buhat, nga tungod niini ang tawo pagakasinahan sa iyang isigkatawo. Kini usab kakawangan man ug mao ang paghakop ug hangin. ⁵Ang buangbuang nagakiyugpos sa iyang mga kamot, ug nagakaon sa iyang kaugalingon nga unod. ⁶Labi pang maayo ang usa ka hakop uban ang kalinaw, kay sa duruha ka hakop uban ang kahago ug ang paghakop ug hangin.

⁷ Unya mipauli ako ug nakita ko ang kakawangan ilalum sa adlaw. ⁸Adunay usa nga nagainusara, ug siya walay ikaduha; oo, siya walay anak ni igsoon nga lalake; apan wala bay katapusan sa iyang tanan nga kahago, ni matagbaw ang iyang mga mata sa mga bahandi. Alang kang kinsa man diay ako magakabudlay, *miingon siya* ug magatungina sa akong kalag sa kaayohan? Kini usab kakawangan man, oo, kini mapait nga kasakit. ⁹Ang duruha labi pang maayo kay sa usa; kay sila adunay maayong balus sa ilang buhat. ¹⁰Kay kong sila mangapukan, ang usa magabangon sa iyang kauban: apan alaut kadtong usa ra sa diha nga siya mapukan, ug walay lain nga magabangon kaniya. ¹¹Ingon man kong ang duruha magatipon sa paghigda, nan sila adunay kainit: apan unsaon sa *nagainusara* aron makabaton ug kainit? ¹²Ug kong ang usa ka tawo modaug batok niadtong nag-inusara, ang duruha makasukol kaniya; ug ang totolo ka bakokon nga pisi dili madali sa pagkabugto.

¹³ Labi pang maayo ang usa ka kabus ug masinabuton nga batan-on kay sa usa ka tigulang ug buangbuang nga hari, nga dili na mahibalo nga modawat ug tambag. ¹⁴Kay gikan sa bilangoan siya migula aron mahimong hari; oo, bisan pa sa iyang gingharian siya natawo nga kabus. ¹⁵Nakita ko ang tanang mga buhi nga nagalakaw ilalum sa adlaw, nga sila nakauban sa batan-on, ang ikaduha, nga mitindog puli kaniya sa iyang dapit. ¹⁶Walay katapusan niadtong tanan nga katawohan, bisan pa kanilang tanan nga iyang hing-unhan: ilabina kadtong mosunod dili malipay kaniya. Sa pagkatinuod kini usab kakawangan man ug mao ang paghakop ug hangin

¹ Kong ikaw moadto sa balay sa Dios, bantayi ang imong tiil; kay ang pagduol aron sa pagpamati labi pang maayo kay sa paghatag ug halad sa mga buangbuang: kay sila wala masayud nga sila nagabuhay ug dautan. ²Ayaw pagpadalia *pagsulti* ang imong baba, ug ayaw pagpadalia pagpamulong ang imong kasingkasing sa bisan unsang butanga sa atubangan sa Dios; kay ang Dios atua man sa langit, ug ikaw anaa sa ibabaw sa yuta: busa padiyutaya ang imong mga pulong. ³Kay ang damgo moabut pinaagi sa daghanan nga patigayon; ug ang tingog sa buangbuang *maila* pinaagi sa daghanang mga pulong.

⁴ Kong ikaw manaad ug usa ka saad sa Dios, ayaw paglangana ang pagbayad niini; kay siya dili mahimuot sa mga buangbuang: bayri kadtong imong gipanaad. ⁵Labi pang maayo nga dili ikaw manaad kay sa manaad ka ug dili mobayad. ⁶Ayaw tugoti ang imong baba nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa imong unod; ni magsulti ka sa atubangan sa manulonda nga kadto usa man ka sayup: busa masuko ba ang Dios sa imong tingog, ug gub-on ba ang buhat sa imong mga kamot? ⁷Kay diha sa daghan nga mga damgo adunay mga kakawangan, ug diha sa daghang mga pulong: apan mahadlok ka sa Dios. ⁸Kong makakita ka nga daugdaugon ang mga kabus, ug ang pinugos nga pag-agaw sa justicia ug pagkamatarung sa usa ka lalawigan, ayaw kahibulong sa maong butang: kay ang usa nga labi pang hataas kay niadtong hataas nagasud-ong; ug aduna pay labing hataas kay kanila.

⁹ Labut pa ang abut sa yuta alang *man* sa tanan: ang hari sa iyang *kaugalingon* ginaalagaran sa uma. ¹⁰Kadtong nahagugma ug salapi dili matagbaw sa salapi; ni kadtong nahagugma sa kadagaya, *matagbaw* sa pagtubo: kini usab kakawangan man. ¹¹Sa diha nga ang mga kabtangan magatubo, magadugang ang magakaon niini: ug unsa may pulos sa tag-iya niini, gawas sa pagtan-aw niini sa iyang mga mata? ¹²Ang pagkatulog sa usa ka mamumuo matam-is man, kong mokaon siya ug diyutay kun daghan: apan ang pagkaadunahan sa usa ka dato dili motugot kaniya sa pagkatulog. ¹³Adunay usa ka malisud nga kadautan nga akong nakita ilalum sa adlaw, *nga mao*, ang mga bahandi nga ginatipigan sa tag-iya niini alang sa iyang kadautan: ¹⁴Ug kadtong mga bahandia mawagtang pinaagi sa dautan nga pagpatigayon; ug kong siya nakapanganak ug usa ka anak nga lalake, walay mahibilin diha sa iyang kamot. ¹⁵Ingon sa iyang paggula gikan sa tagoangkan sa iyang inahan, hubo siya nga mopauli pag-usab ingon sa iyang paggula, ug walay madala bisan unsa sa iyang kabudlay, nga madala unta niya diha sa iyang kamot. ¹⁶Ug kini usab maoy usa ka malisud nga kadautan, nga ingon sa tanan nga paagi sa iyang pag-anhi, mao man usab ang iyang pag-adto: ug unsay makuha niya nga siya nagabuhat man alang sa hangin? ¹⁷Sa tanan niyang mga adlaw usab siya magakaon didto sa kangitngitan, ug siya ginasakit sa hilabihan, ug adunay kasakitan ug kaligutgut.

¹⁸Ania karon, kadtong nakita ko nga maayo ug matahum mao ang pagakan-on ug pagaimnon sa usa ka tawo, ug pahimuslan pag-ayo diha sa tanan niyang buhat, diin siya magabuhat ilalum sa adlaw, sa tanan nga mga adlaw sa iyang kinabuhi nga gihatag sa Dios kaniya: ug kini mao man ang iyang bahin. ¹⁹Ang tagsatagsa ka tawo usab nga gihatagan sa Dios ug mga bahandi ug katigayonan, ug gihatagan siya ug kagahum sa pagkaon gikan niini, ug sa pagkuha sa iyang bahin, ug sa pagkalipay diha sa iyang buhat kini mao ang hatag sa Dios. ²⁰Kay siya dili mahinumdum pag-ayo sa mga adlaw sa iyang kinabuhi; tungod kay ang Dios nagatubag *kaniya* diha sa kalipay sa iyang kasingkasing.

¹ Adunay usa ka kadautan nga akong nakita ilalum sa adlaw, ug kini mabug-at sa ibabaw sa mga tawo: ²Ang tawo nga ginahatagan sa Dios sa mga katigayonan, kadato, ug kadunggan, sa

pagkaagi nga siya dili makulangan alang sa iyang kalag sa tanan niyang gitinguha, apan ang Dios wala maghatag kaniya ug gahum sa pagkaon niini, kondili ang dumuloong maoy mokaon niini; kini maoy kakawangan ug usa ka sakit nga dautan. ³Kong ang tawo manganak ug usa ka gatus ka bata, ug mabuhi sa daghang mga tuig, sa pagkaagi nga ang mga adlaw sa iyang mga tuig modaghan, apan ang iyang kalag wala mabuhong sa kaayohan, ug labut pa siya walay lubnganan; ako moingon nga ang pagkatawo sa dili pa panahon labi pang maayo kay kaniya: ⁴Kay kini moabut diha sa kakawangan ug moadto sa kangitngitan, ug ang ngalan niini ginatabonan sa kangitngitan; ⁵Labut pa kini wala makakita sa adlaw ni makaila niini; kini adunay pahulay kay sa usa: ⁶Oo, bisan pa siya mabuhi sa usa ka libo ka tuig sa makaduha, ug bisan pa niana dili magapahimulos sa kaayohan, dili ba ang tanan moadto sa usa *lamang* ka dapit?

⁷ Ang tanan nga buhat sa tawo alang *lamang* sa iyang baba, ug bisan pa niana ang kahinam dili matagbaw. ⁸Kay unsay bintaha nga hibatonan sa mabuot labaw kay sa buangbuang? *kun* unsay anaa sa tawong kabus, nga mahibalong molakaw sa atubangan sa mga buhi? ⁹Labi pang maayo ang panan-aw sa mga mata kay sa paghisalaag sa tinguha: kini usab kakawangan man ug mao ang paghakop ug hangin. ¹⁰Bisan unsa nga diha kaniadto, ang ngalan niini nahatag na sa kanhing panahon; ug hingsayran na kong unsa ang tawo; dili makasukol siya niadtong labi pang kusgan kay kaniya.

¹¹ Sanglit adunay daghanang mga butang nga nagapadugang sa kakawangan, sa unsa man molabaw ang tawo? ¹²Kay kinsa man ang nasayud kong unsay maayo alang sa tawo sa *iyang* kinabuhi, sa tanang mga adlaw sa iyang kawang nga kinabuhi nga iyang ginagawi ingon sa usa ka anino? kay kinsa ba ang makasugilon sa tawo kong unsa bay mopuli kaniya ilalum sa adlaw?

¹ Ang maayong ngalan labi pang maayo kay sa bililhon nga lana; ug ang adlaw sa pagkamatay kay sa adlaw nga natawohan. ²Labi pang maayo ang pag-adto sa balay sa kasub-anan, kay sa pag-adto sa balay sa nagakombira: kay kana mao ang katapusan sa tanang mga tawo; ug ang buhi magatipig niini sa iyang kasingkasing. ³Labi pang maayo ang kasubo kay sa pagkatawa: kay tungod sa kasubo sa panagway ang kasingkasing gihimong malipayon. ⁴Ang kasingkasing sa manggialamon anaa sa balay sa kasub-anan; apan ang kasingkasing sa mga buangbuang anaa sa balay sa kalipayan. ⁵Labi pang maayo ang pagpamati sa pagsaway sa manggialamon, kay sa usa ka tawo sa pagpamati sa awit sa mga buangbuang. ⁶Kay sama sa piti-piti sa mga tunok ilalum sa usa ka kolon, ingon man ang pagkatawa sa buangbuang: kini usab kakawangan man.

⁷ Sa pagkatinuod ang pagpanlupig makapabuang sa manggialamong tawo; ug ang hipip nagalaglag sa salabutan. ⁸Labi pang maayo ang katapusan sa usa ka butang kay ang sinugdan niini; *ug* ang mapailubon sa espiritu labi pang maayo kay sa mapahitas-on sa espiritu. ⁹Dili nimo pagdalidalion ang imong espiritu sa pagpakasuko: kay ang kasuko nagapuyo sa sabakan sa mga buangbuang. ¹⁰Dili ikaw mag-ingon: Unsa may hinungdan nga ang unang mga adlaw labi pang maayo kay niining mga adlawa? kay ikaw wala magapangutana sa minatarung mahatungod niini.

¹¹ Ang kaalam sama ra kaayo sa usa ka kabilin, oo, labi pang maayo kini kanila nga nakakita sa adlaw. ¹²Kay ang kaalam maoy usa ka panagang maingon nga ang salapi usa ka panagang man: apan ang pagkahalangdon sa kahibalo mao, kana nga kaalam nagabantay sa kinabuhi niadtong nagabaton niini. ¹³Palandunga ang buhat sa Dios: kay kinsa ang makatul-id niadtong iyang gihimong baliko? ¹⁴Sa adlaw sa kauswagan magmalipayon ka, ug sa adlaw sa kasakit magpalandong ka: oo, gibuhat sa Dios ang usa tupad sa usa, sa katuyoan nga ang tawo dili makakaplag bisan unsang butanga *nga* mahimong sunod kaniya. ¹⁵Kining tanan nakita ko sa akong mga adlaw sa kakawangan: adunay tawong matarung nga mawala diha sa iyang pagkamatarung, ug adunay tawong dautan nga nagalugway *sa iyang kinabuhi* diha sa iyang buhat nga dautan. ¹⁶Dili ka magpalabi pagpakamatarung; ni magpalabi ikaw pagpakamanggialamon: ngano man nga laglagon mo ang imong kaugalingon? ¹⁷Dili ka magpalabi pagpakadautan, ni magbinuangbuang ikaw: ngano man nga magpakamatay ka sa dili pa ang imong panahon? ¹⁸Maayo nga kuptan mo kini; oo, gikan usab niana ayaw pagkuhaa ang imong kamot: kay kadtong nagakahadlok sa Dios makalikay gikan niining tanan. ¹⁹Ang kaalam mao ang kusog alang sa tawong manggialamon labi kay sa napulo ka mga punoan nga anaa sa usa ka ciudad. ²⁰Sa pagkatinuod walay tawo nga matarung sa ibabaw sa yuta, nga nagabuhat ug maayo, ug wala magpakasala. ²¹Ayaw usab pagpatalinghug sa tanan nga mga pulong nga ginasulti; tingali unya nga makadungog ikaw sa imong sulogoon nga magatunglo kanimong; ²²Kay sa nakadaghan usab ang imong kaugalingon nga kasingkasing nasayud nga ikaw gayud sa imong kaugalingon ingon man nagtunglo sa uban.

²³ Kining tanan akong nasulayan sa kaalam. Ako ako miingon: Ako mahimo nga maalamon; apan kini halayo kanako. ²⁴Kadto nga mao, halayo kaayo ug halalum gayud; kinsa man ang makatugkad niini? ²⁵Ako milingi, ug ang akong kasingkasing *nahimutang* sa pag-ila ug sa pagsusi, ug pagpangita sa kaalam, ug sa hinungdan *sa mga butang* ug sa pag-ila nga ang pagkadautan binuang man, ug nga ang pinahong mao ang kabuangan. ²⁶Ug hipalgan ko ang labi pang mapait kay sa kamatayon ang babaye, kang kinsang kasingkasing mga lit-ag ug mga pukot, *ug* kang kinsang mga kamot ingon sa mga bugkos: siya nga nagapahimuot sa Dios makagawas gikan kaniya; apan ang makasasala madakup niya. ²⁷Ania karon, kini hingkaplagan ko, nagaingon ang Magwawali, sa *pagtulotimbang* sa usa ka butang sunod sa usa, aron sa pagsusi sa hinungdan: ²⁸Nga ginapangita pa sa akong kalag, ugaling wala pa nako hikaplagi: ako nakakaplag ug usa ka tawo sa taliwala sa usa ka libo; apan wala ako makakaplag ug usa ka babaye sa taliwala kanilang tanan. ²⁹Ania karon, kini lamang mao ang hingsusihan ko, nga ang tawo gihimo nga matarung sa Dios; apan sila nanagpangita ug daghanang mga paglalang.

¹ Kinsa ba ang ingon sa manggialamong tawo? Ug kinsa ang nasayud sa hubad sa usa ka butang? Ang kaalam sa tawo nagapasidlak sa iyang nawong, ug ang kaisug sa iyang nawong nabalhin. ²*Gitambagan ko ikaw* : Bantayi ang sugo sa hari, ug kana sa pagtagad sa panumpa sa Dios. ³Dili ka magdalidali sa paggula gikan sa iyang atubangan; ayaw pagpatuyang sa butang nga dautan: kay

siya nagahimo sumala sa tanan nga nakapahimuot kaniya. ⁴Kay ang pulong sa hari *adunay* gahum: ug kinsa ang moingon kaniya: Unsa ba ang imong ginabuhat? ⁵Bisan kinsa nga magatuman sa sugo dili makaila sa dautang butang: ug ang kasingkasing sa tawo nga manggialamon makasabut sa panahon ug sa hukom:

⁶ Kay sa tagsatagsa ka tuyo adunay usa ka panahon ug hukom; tungod kay ang kasakit sa tawo daku man kaniya. ⁷Kay siya wala masayud niadtong mahitabo; kay kinsa ba ang makasugilon kaniya kong maunsa kini unya? ⁸Walay tawo nga may gahum sa espiritu aron sa pagpugong sa espiritu; ni may gahum siya *sa pagbuot* sa adlaw sa kamatayon: ug walay pagsibug sa gubat; ni ang kadautan magaluwas niadtong naanad niini.

⁹ Kining tanan nakita ko, ug gikugihan sa akong kasingkasing ang tanan nga buhat nga ginahimo ilalum sa adlaw: adunay panahon nga ang tawo adunay gahum labaw sa usa alang sa iyang kadautan. ¹⁰Busa nakita ko ang *tawong* dautan nga gilubong, ug sila nangadto *sa lubnganan* ; ug kadtong nakagbuhat sa matul-id mingpahawa sa dapit nga balaan, ug hingkalmantan didto sa ciudad: kini usab kakawangan man. ¹¹Tungod kay ang hukom batok sa buhat nga dautan wala man tumana sa dihadhiha, busa ang kasingkasing sa mga anak nga lalake sa mga tawo nangahas aron sa pagbuhat ug dautan. ¹²Bisan pa ang makasasala nagbuhat ug dautan sa makagatus, ug nagapalugway sa iyang *mga adlaw* , apan sa pagkatinuod ako nasayud nga maayo kana kanila nga nahadlok sa Dios, nga nahadlok sa iyang atubangan: ¹³Apan dili mahitabo nga maayo kana sa dautan, ni pagapalugwayan niya ang *iyang mga* adlaw, *nga* ingon sa usa ka anino; tungod kay siya dili mahadlok sa atubangan sa Dios.

¹⁴ Adunay kakawangan nga ginahimo sa ibabaw sa yuta, nga adunay matarung nga mga tawo nga kanila mahinabo sumala sa buhat sa dautan; usab, adunay dautan nga mga tawo nga mahinabo kanila sumala sa buhat sa matarung: ako miingon nga kini usab kakawangan man. ¹⁵Unya ginadayeg ko ang pagkalipay, tungod kay ang tawo wala nay labing maayo nga butang ilalum sa adlaw, kay sa pagkaon, ug sa paginum, ug sa pagkalipay: tungod kay kini mopabilin kaniya sa iyang buhat sa *tanang* mga adlaw sa iyang kinabuhi nga gihatag sa Dios kaniya ilalum sa adlaw. ¹⁶Sa diha nga gipakugihan ko sa akong kasingkasing ang pag-ila sa kaalam, ug sa pagtan-aw sa pagtigayon nga ginahimo sa ibabaw sa yuta, (kay ania usab kini siya dili makakaplag ug pagkatulog sa adlaw ni sa gabii), ¹⁷Nan natan-aw ko ang tanan nga buhat sa Dios, nga sa tawo dili matukib ang buhat nga nahimo ilalum sa adlaw: tungod kay bisan unsaon sa tawo ang pagsusi niini, apan dili siya makatugkad niini; oo, labut pa, bisan ang tawo nga manggialamon magahunahuna sa pagtugkad niini, apan dili *gayud* siya makahimo sa pagtugkad niini.

¹ Kay kining tanan gipalandong ko sa akong kasingkasing, bisan pa ang pagsusi niining tanan: nga ang matarung, ug ang maalam, ug ang ilang mga buhat, anaa man sa kamot sa Dios; bisan ang paghigugma kun ang pagdumot, ang tawo wala masayud niini; ang tanan anaa sa ilang atubangan. ²Ang tanan nga mga butang moabut nga managsama sa tanan: usa ra ang mahinabo sa matarung

ug sa dautan; sa maayo ug sa mahinlo ug sa mahugaw; kaniya nga nagahalad ug kaniya nga wala magahalad: Ingon man ang sa maayo, mao man ang sa makasasala; *ug*, siya nga nagapanumpa, ingon man kaniya nga mahadlok nga manumpa. ³Dautan kini sa tanan nga nabuhat ilalum sa adlaw, nga usa *lamang* ang mahanabo sa tanan: oo usab, ang kasingkasing sa mga anak nga lalake sa mga tawo napuno sa kadautan, ug ang kabuang mao ang anaa. Sa ilang kasingkasing samtang nga buhi pa sila, ug tapus niini *silang mangadto* sa mga nangamatay.

⁴Kay alang kaniya nga anaa uban sa tanan nga mga buhi aduna pay paglaum; kay ang buhi nga iro labi pang maayo kay sa leon nga patay. ⁵Kay ang mga buhi nasayud nga sila mangamatay: apan ang mga minatay dili mahibalo sa bisan unsa, ni may balus pa sila; tungod kay ang ilang handumanan hikalimtan. ⁶Maingon man ang ilang gugma, mao usab ang ilang pagdumot ug ang ilang kasina, nawagtang sa kanhing panahon; ni may bahin pa sila sa gihapon sa bisan unsa nga butang nga ginabuhat ilalum sa adlaw. ⁷Lumakaw ka sa imong gilaktan, kan-a ang imong tinapay uban ang kalipay, ug uminum ka sa imong vino uban ang usa ka kasingkasing nga masadya; kay gidawat na sa Dios ang imong mga buhat. ⁸Pasagdi nga ang imong mga bisti maputi sa kanunay; ug ayaw pagpasagdi nga ang imong ulo makulangan ug lana. ⁹Pagpuyo nga malipayon uban sa *imong* asawa nga imong gihigugma sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi sa kakawangan, nga iyang gihatag kanimo ilalum sa adlaw, sa tanan nimong mga adlaw sa kakawangan: kay kana mao ang imong bahin sa kinabuhi, ug sa imong buhat nga imo nga ginabuhat ilalum sa adlaw. ¹⁰Bisan unsa ang hikaplagnan nga buhat sa imong kamot, buhata *kana* uban ang imong kusog; kay didto sa Sheol diin ikaw moadto walay bulohaton, ni lalang, ni kahibalo, ni kaalam.

¹¹Ako mibalik, ug nakakita ilalum sa adlaw, nga ang lumba dili man alang sa matulin, ni ang gubat alang sa mabaskug, ni ang tinapay alang sa maalam, ni ang mga bahandi alang sa mga tawo sa kahibalo, ni ang kalooy alang sa mga tawo nga batid; apan ang panahon ug higayon mahinabo kanilang tanan. ¹²Kay ang tawo usab wala mahibalo sa iyang panahon: maingon sa mga isda nga hisikupan sa dautan nga baling, ug ingon man sa mga langgam nga mabitik sa lit-ag, maingon man ang mga anak nga lalake sa mga tawo hinglit-agan sulod sa panahon nga dautan, sa diha nga kini sa kalit mahitabo kanila.

¹³Ako nakakita usab ug kaalam ilalum sa adlaw sa ingon niini nga paagi, ug kini gipakaingon *ko* nga daku alang kanako. ¹⁴Dihay usa ka gamay nga ciudad, ug pipila ka tawo sa sulod niini; ug dihay usa ka dakung hari nga mianha batok niini, ug gilibutan kini, ug gitukoran ug dagkung mga baluarte batok niini. ¹⁵Karon hingkaplagnan didto sa sulod niini ang usa ka kabus nga tawong manggialamon, ug siya tungod sa iyang kaalam nakaluwas sa *maong* ciudad; apan walay tawo nga nahinumdom niadtong tawohana nga kabus. ¹⁶Unya miingon ako: Ang kaalam labi pang maayo kay sa kusog: bisan pa niana ang kaalam sa tawong kabus ginatamay, ug ang iyang mga pulong wala pagpatalinghugi. ¹⁷Ang mga pulong sa maalam nga hindunggan sa hilum labi pang maayo kay sa pagtu-aw niadtong nagahari sa taliwala sa mga buangbuang. ¹⁸Ang kaalam labi pang maayo kay sa hinagiban sa gubat; apan ang usa ka makasasala nagalaglag ug daghanan nga maayo.

¹ Ang langaw nga patay nagahatag ug dautan nga baho sa lana sa magbubuhat sa pahumot; *mao man* usab ang diyutay nga binuang modaug sa kaalam ug kadunggan. ²Ang kasingkasing sa tawo nga manggialamon anaa sa iyang too nga kamot; apan ang kasingkasing sa usa ka buangbuang anaa sa iyang wala. ³Oo usab, sa diha nga ang buangbuang magalakaw sa dalan, ang iyang salabutan magapakyas kaniya, ug siya moingon sa tanan nga siya usa ka buangbuang.

⁴ Kong ang espiritu sa punoan motindog batok kanimo, ayaw pagbiyai ang imong dapit; kay ang kalomo nagapakunhod sa dagkung mga kasal-anan. ⁵Adunay usa ka dautan nga akong nakita ilalum sa adlaw, daw ingon sa usa ka sayup nga nagagikan sa punoan: ⁶Ang kabuang ginapahimutang sa dagkung mga kahitas-an ug ang dato nagalingkod sa ubos nga dapit. ⁷Ako nakakita ug mga sulogoon sa ibabaw sa mga kabayo, ug ang mga principe nanglakaw sama sa mga sulogoon sa ibabaw sa yuta. ⁸Kadtong nagakalot ug gahong mahulog niana; ug bisan kinsa nga makalapus sa usa ka kuta, pagapaakon siya sa usa ka sawa. ⁹Bisan kinsa nga magasapsap ug mga bato masamad tungod niini; ug kadtong magabugha ug kahoy namiligro *siya* tungod niini. ¹⁰Kong ang puthaw mapilong, ug walay usa nga mobaid sa sulab, nan kinahanglan nga iyang pangusgan pag-ayo *ang paggamit niini* : aapan ang kaalam mapuslanon alang sa pagmando. ¹¹Kong ang sawa mopaak sa dili pa kini lamaton, nan walay kapuslanan ang maglalamat.

¹² Ang mga pulong sa baba sa usa ka tawo nga manggialamon mga maloloy-on, apan ang mga ngabil sa usa ka buangbuang magalamoy sa iyang kaugalingon. ¹³Ang sinugdan sa mga pulong sa iyang baba mga binuang man; ug ang katapusan sa iyang pakigsulti malimbongon nga kabuangan. ¹⁴Ang buang usab nagapadaghan sa mga pulong: apan ang tawo wala masayud kong unsa ang mahatabo; ug niadtong mahatabo sunod kaniya, kinsa ba ang makasugilon kaniya? ¹⁵Ang buhat sa mga buangbuang nagabudlay kanila nga tanan: kay siya wala masayud kong unsaon ang pag-adto sa ciudad.

¹⁶ Alaut ikaw, Oh yuta, sa diha nga ang imong hari maoy usa ka bata, ug ang imong mga principe managpangaon inigkabuntag! ¹⁷Bulahan ikaw, Oh yuta, kong ang imong hari maoy anak nga lalake sa mga *tawong* halangdon, ug ang imong mga principe makakaon sa angayng panahon, alang sa pagpabaskog, ug dili sa paghubog! ¹⁸Tungod sa pagkataspukan ang atop mahugno; ug tungod sa pagkatapulan sa mga kamot ang balay magatulo. ¹⁹Ang kombira ginahimo alang sa hudyaka, ug ang vino magalipay sa kinabuhi; ug ang salapi magatubag sa tanang mga butang. ²⁰Ayaw paglibaka ang hari, ayaw, bisan sa imong hunahuna; ug ayaw paglibaka ang dato sa imong sulod nga higdaanan: kay ang langgam sa kalangitan modala sa tingog, ug kadtong adunay mga pako mosugilon sa *maong* butang.

¹ Isalibay ang imong mga tinapay ngadto sa katubigan; kay kini hikaplagnan ra nimo sa tapus ang daghang mga adlaw. ²Hatagi ug usa ka bahin ang pito, oo, bisan pa ang walo; kay ikaw wala masayud kong unsa ang kadautan nga mahitabo sa ibabaw sa yuta. ³Kong ang mga dag-um napuno sa ulan, kini nagabubo sa ilang kaugalingon sa ibabaw sa yuta; ug kong ang usa ka kahoy mapukan

ngadto sa habagatan, kun ngadto sa amihanan, sa dapit diin ang kahoy mapukan didto atua man siya. ⁴Kadtong nagapaniid sa hangin dili makapugas; ug kadtong nagatimaan sa mga panganod dili makaani. ⁵Ingon nga ikaw wala masayud kong unsa ang dalan sa hangin, *ni* giunsa *pagtubo* sa mga bukog sa tagoangkan niadtong nagamabdos; ingon man usab ikaw wala masayud sa buhat sa Dios nga mao ang nagahimo sa tanan. ⁶Sa buntag ipugas ang imong binhi, ug sa gabii ayaw pagpunggi ang imong kamot; kay ikaw wala masayud kong hain ang mouswag, kini ba kun kana ba, kun managsama ba sila nga duruha nga maayo.

⁷Sa pagkamatuod ang kahayag matam-is, ug makapahimuot nga butang alang sa mga mata ang pagtan-aw sa adlaw. ⁸Oo, kong ang tawo magapuyo sa daghanan nga mga tuig, tugoti nga magalipay siya diha kanilang tanan; apan papahinumduma siya sa mga adlaw sa kangitngitan, kay magadaghan man sila. Ang tanan nga moabut kakawangan man. ⁹Paglipay, Oh batan-on nga lalake sa imong pagkabatan-on, ug tugoti nga ang imong kasingkasing magapadasig kanimo sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on, ug lumakaw ka sa mga dalan sa imong kasingkasing, ug sa panan-aw sa imong mga mata; apan hibaloan mo nga tungod niining tanan nga mga butanga ang Dios magadala kanimo ngadto sa paghukom. ¹⁰Busa kuhaa ang kasubo gikan sa imong kasingkasing, ug ipahilayo ang kadautan gikan sa imong unod; kay ang kabatan-on ug ang banagbanag sa kinabuhi mga kakawangan man.

¹Hinumdumi usab ang imong Magbubuhat sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on, sa dili pa moabut ang dautan nga mga adlaw, ug sa magasing-abut ang mga tuig, sa diha nga ikaw magaingon: Ako walay kalipay kanila; ²Sa dili pa ang adlaw ug ang kahayag, ug ang bulan, ug ang mga bitoon pagangitngitan, ug ang mga dagum mobalik sa tapus sa ulan; ³Sa adlaw nga ang mga magbalantay sa balay mangurog, ug ang mga tawong kusganon managyukbo sa ilang kaugalingon, ug ang mga magagaling mohunong tungod kay sila diyutay *lamang*, ug kadtong manambo sa mga tamboanan pagangitngitan, ⁴Ug ang mga pultahan pagatak-umon diha sa kadalanan; sa diha nga ang dinahunog sa paggaling mahinay, ug adunay mobangon tungod sa tingog sa usa ka langgam, ug ang tanang mga anak nga babaye sa honi pagapaubson; ⁵Oo, sila mangahadlok niadtong hataas, ug ang kalisang *moanha* sa dalan; ug ang kahoyng almendro mamulak, ug ang dulong mahimo nga usa ka lulan, ug ang tinguha mawagtang; tungod kay ang tawo moadto man padulong sa iyang pinuy-anan nga walay katapusan, ug ang mga managbangotan magasuroysuroy sa kadalanan: ⁶Sa dili pa mabugto ang pisi nga salapi, kun *sa dili pa* mabuak ang bulawan nga panaksan, kun mabuak ang banga didto sa tubod, kun madugmok ang ligid didto sa atabay. ⁷Ug ang abug mobalik nganhi sa yuta ingon sa kaniadto, ug ang espiritu mobalik ngadto sa Dios nga maoy naghatag niini.

⁸Kakawangan sa mga kakawangan, nag-ingon ang Magwawali; ang tanan kakawangan man. ⁹Ug labut pa, tungod kay ang Magwawali manggialamon man, gitudloan pa gayud niya ang katawohan sa kahibalo; oo, siya naghinuktok ug nangita, *ug* nagahan-ay sa daghanan nga mga sanglitanan. ¹⁰Ang Magwawali nangita ug mga pulong nga matarung, ug kadtong gisulat sa

pagkamatarung, *bisan pa* ang mga pulong sa kamatuoran. ¹¹Ang mga pulong sa maalam ingon man sa mga suyak, ug maingon sa mga lansang nga maayo nga pagkatarok ang *mga pulong sa* mga pangulo sa mga katilingban, *nga* gihatag gikan sa usa ka magbalantay sa mga karnero. ¹²Ug labut pa, anak ko nga lalake, magpatambag ka; sa pagbuhat ug daghan nga mga basahon walay katapusan; ug ang hilabihan nga pagtoon makapabudlay sa unod.

¹³*Kini mao* ang katapusan sa butang; ang tanan nadungog na: Kahadloki ang Dios, ug bantayi ang iyang mga sugo; kay kini mao ang tibook nga *katungdanan* sa tawo. ¹⁴Kay pagadad-on sa Dios ang tagsatagsa ka buhat ngadto sa paghukom uban ang tagsatagsa ka tinago nga butang, bisan ang maayo, kun bisan ang dautan.

¹ Ang Awit sa mga alawiton, nga iya ni Salomon.

² Kanako pahaloka siya sa mga halok sa iyang ngabil; Kay ang imong gugma labaw kay sa vino. ³Ang imong mga lana adunay maayong kahumot; Ang imong ngalan *sama* sa lana nga gibubo; Busa ang mga ulay nahagugma kanimo. ⁴Daniha ako; kami modalagan sunod kanimo: Ang hari midala kanako ngadto sa iyang mga lawak; Mahinangop ug magakalipay kami diha kanimo; Magahisgot kami sa imong gugma labaw kay sa vino: Sa pagkamatul-id sila nahagugma kanimo. ⁵Ako maitum, apan matahum. Oh kamo nga mga anak nga babaye sa Jerusalem, Sama sa mga balong-balong sa Cedar, Sama sa mga tabil ni Salomon. ⁶Ayaw pagtan-aw kanako, kay ako maitum man, Tungod kay ang adlaw nagpaig kanako. Mga anak nga lalake sa akong inahan nangasuko batok kanako; Ako gihimo nila nga magbalantay sa kaparrasan; *Apan* ang akong kaugalingon nga kaparrasan wala nako bantayi.

⁷ Sayri ako, Oh ikaw nga gihigugma sa akong kalag, Asa ikaw magpasibsib sa *imong panon sa carnero* : Asa ikaw magpapahulay sa imong hayup maudto: Kay ngano man nga ako mahimo nga sama niadtong hingsalipdan Haduol sa mga panon sa imong mga kauban? ⁸Kong ikaw wala masayud, Oh ikaw nga labing maanyag sa mga kababayen-an, Umadto ka sa imong dalan duol sa mga tunob sa mga panon, Ug pasibsiba ang imong mga nati nga kanding duol sa mga balong-balong sa mga magbalantay. ⁹Giindig ko ikaw, Oh gugma ko, Sa usa ka kabayo sa mga carro ni Faraon. ¹⁰Ang imong mga aping matahum uban sa mga sinalapid *sa buhok* . Ang imong liog uban sa mga kolintas nga mutya. ¹¹Buhatan ikaw namo ug mga sinalapid nga bulawan Nga may tarogong salapi.

¹² Samtang ang hari naglingkod diha sa iyang lamesa, Ang akong nardo mipaalimyon sa iyang kahumot. ¹³Ang akong hinigugma alang kanako *sama* sa usa ka hugpong sa mirra, Nga napaoraray sa taliwala sa akong mga dughan. ¹⁴Ang akong hinigugma alang kanako *sama* sa usa ka pongpong sa bulak nga copher Diha sa kaparrasan sa Engadi. ¹⁵Ania karon, maanyag ikaw, gugma ko; Ania karon, maanyag man ikaw; Ang imong mga mata *sama* sa mga salampati. ¹⁶Ania karon, maanyag ikaw, gugma ko, oo, makapahimuot: Ingon man ang atong higdaanan malunhaw. ¹⁷Kahoy nga cedro ang sagbayan sa atong balay, *Ug* ang atong mga katsaw kahoy nga cipres.

¹ Ako mao ang rosa sa Saron, Usa ka lirio sa kawalogan. ²Ingon sa usa ka lirio sa taliwala sa katunokan, Maingon man ang akong hinigugma sa taliwala sa mga anak nga babaye.

³ Sama sa usa ka kahoy nga mansana sa taliwala sa mga kahoy sa kakahoyan, Ingon niana ang akong hinigugma sa taliwala sa mga anak nga lalake. Sa dakung kalipay milingkod ako ilalum sa iyang landong, Ug ang iyang bunga matam-is sa akong pagtilaw. ⁴Gidala ako niya sa balay nga kolombirahan, Ug ang gugma mao ang iyang bandila sa ibabaw nako. ⁵Atimani ako ninyo uban sa pasas, pahiulii ako uban sa mansanas; Kay nagamasakiton ako tungod sa gugma. ⁶Ang iyang kamot nga wala *ania* sa ilalum sa akong ulo, Ug ang iyang too nga kamot naga gaku kanako. ⁷Ako nagpapanumpa kaninyo, Oh mga anak nga babaye sa Jerusalem Tungod sa mga lagsaw nga lake kun tungod sa lagsaw nga baye sa kapatagan, Nga dili ninyo lihokon, ni pukawon ang *akong* gugma, hangtud nga siya mahimuot.

⁸ Ang tingog sa akong hinigugma! ania karon, siya moanhi, Nagalukso-lukso sa kabukiran, Nagaulo-iniktin sa kabungtoran. ⁹Ang akong hinigugma sama sa usa ka lagsaw kun sa usa ka osa nga nati: Ania karon, nagatindog siya luyo sa atong paril; Siya motan-aw sa sulod diha sa mga tamboanan; Siya molili sa tamboanan nga latis. ¹⁰Ang akong hinigugma misulti, ug miingon kanako, Tindog gugma ko, maanyag ko, ug umari ka. ¹¹Kay, ania karon, ang tingtugnaw miagi na; Ang ulan tapus na ug wala na; ¹²Ang kabulakan nanungha sa ibabaw sa yuta; Ang panahon sa ting-awit *sa kalanggaman* miabut na, Ug ang tingog sa tukmo nadungog dinhi sa atong yuta; ¹³Ang kahoy nga higuera nagapahinug sa iyang lunhaw nga mga higos, Ug ang kaparrasan nanagpamulak; Sila nagapaalimyon sa ilang kahumot. Tindog hinigugma ko, maanyag ko, ug umari ka.

¹⁴ Oh salampati ko, nga anaa sa mga lungag sa bato, Sa kinasuokan sa dapit nga mahandig, Patan-awa ako sa imong dagway, Padungga ako sa imong tingog; Kay mananoy ang imong tingog, ug ang imong panagway matahum. ¹⁵Dakpon ta ang mga milo, ang gagmay nga mga milo, Nga nagausik sa kaparrasan; Kay ang atong kaparrasan namulak na. ¹⁶Ang akong hinigugma ako man, ug ako iya man; Nagapasibsib siya sa *iyang panon sa carnero* sa taliwala sa mga lirio. ¹⁷Hangtud nga mabugnaw ang adlaw, ug ang mga landong ipaylas, Pauli, hinigugma ko, ug magpakasama ka sa usa ka lagsaw kun sa usa ka nati nga osa Sa kabukiran sa Beter.

¹ Sa kagabhion ibabaw sa akong higdaanan Akong ginapangita siya nga sa akong kalag gihigugma: Gipangita ko siya, apan wala ko hikaplagi siya. ²*Ako miigon* : Mobangon ako karon, ug magasuroysuroy sa ciudad; Sa kadalanan ug sa kasawangan Akong pangitaon siya nga sa akong kalag gihigugma: Gipangita ko siya, apan wala ko hikaplagi siya. ³Ang mga magbalantay nga nagsuroy sa kadalanan nakakaplag kanako; *Kang kinsa ako miigon* : Hingkit-an ba ninyo kadtong gihigugma sa akong kalag? ⁴Dili pa dugay nga ako nahalabay kanila, Sa diha nga hingkaplagan ko kadtong gihigugma sa akong kalag: Gipunggan ko siya, ug wala ko siya palakta, Hangtud nga nadala ko siya sa balay sa akong inahan, Ug ngadto sa lawak niadtong nanamkon kanako. ⁵Gipanumpa ko kaninyo, Oh mga anak nga babaye sa Jerusalem, Tungod sa mga lagsaw nga lake

kun tungod sa mga lagsaw nga baye sa kapatagan, Nga dili ninyo lihokon, ni pukawon ang *akong* hinigugma, Hangtud nga siya mahimuot.

⁶ Kinsa ba kining miabut gikan sa kamingawan Sama sa mga haligi nga aso, Pinahumtan sa mirra ug inciense, Uban sa tanang mga pulvos nga mahumot sa magpapatigayon?

⁷ Tan-awa, kana mao ang sakyanan ni Salomon; Kan-uman ka tawong gamhanan ang nagalibut niini, Gikan sa mga tawong kusgan sa Israel. ⁸Sila nga tanan nanagkupot sa espada, *ug* mga batid, sa gubat: Ang tagsatagsa ka tawo may espada sa iyang hawak, Tungod sa kahadlok sa kagabhion. ⁹Si hari Salomon naghimo alang sa iyang kaugalingon ug usa ka tongtonganang nga harianon Gikan sa kahoy sa Libano. ¹⁰Iyang gihimo ang mga haligi niana gikan sa salapi, Ang salog niana bulawan, ang lingkoranan niana purpura, Ang taliwala niana gibakbakan sa gugma, Gikan sa mga anak nga babaye sa Jerusalem. ¹¹Panggula kamo, Oh mga anak nga babaye sa Sion, ug tan-awa si hari Salomon, Uban ang purongpurong nga gipurongpurong kaniya sa iyang inahan Sa adlaw sa iyang pagkaminyo, Ug sa adlaw sa kalipay sa iyang kasingkasing.

¹ Ania karon, maanyag ikaw, hinigugma ko; ania karon, maanyag ikaw; Ang imong mga mata *sama* sa mga salampati luyo sa imong pandong Ang imong buhok sama sa usa ka panon sa mga kanding, Nga nanglubog ubay sa banghilig sa bukid sa Galaad ²Ang imong mga ngipon sama sa usa ka panon *sa mga bayeng carnero* nga *bag-ong* inalotan, Nga nanungas gikan sa hulogasan, Diin ang tanan nanganak ug kaluha, Ug walay namatyan kanila. ³Ang imong mga ngabil sama sa usa ka tanod nga mapula, Ug ang imong baba maanindot. Ang imong mga tampihak sama sa usa ka granada Sa luyo sa imong pandong. ⁴Ang imong liog sama sa torre ni David Nga gitukod alang sa mga kasangkapan sa gubat, Diin anaay usa ka libo ka mga taming nga gipamitay, Ang tanan mga kalasag sa mga tawo nga kusganon. ⁵Ang duha mo ka dughan sama sa duha ka nati nga lagsaw Nga mga kaluha sa usa ka lagsaw nga baye, Nga nanibsib sa taliwala sa mga lirio. ⁶Hangtud nga ang adlaw mabugnaw, ug ang mga landong ipaylas, Ako moadto sa bukid sa mirra Ug ngadto sa bungtod sa inciense. ⁷Ikaw lunsay matahum, hinigugma ko; Ug walay buling diha kanimo.

⁸ Umuban ka kanako gikan sa Libano, pangasaw-onon *ko* . Uban kanako gikan sa Libano: Tuman-aw *ka* gikan sa kinatumyan sa Amana, Gikan sa kinatumyan sa Senir ug sa Hermon, Gikan sa mga lungib sa mga leon, Gikan sa kabukiran sa mga leopardo. ⁹Ang akong kasingkasing imong gibihag, igsoon ko nga babaye, pangasaw-onon *ko* ; Ang akong kasingkasing imong gibihag sa usa sa imong mga mata, Sa usa ka kolintas sa imong liog. ¹⁰Pagkatahum sa imong gugma, igsoon ko nga babaye, pangasaw-onon *ko* ! Pagkalabing maayo sa imong gugma labi pa kay sa vino! Ug ang kahumot sa imong mga lana kay sa tanang matang sa mga panakot! ¹¹Ang imong mga ngabil, Oh *akong* pangasaw-onon, nagtulo *sama* sa udlan: Dugos ug gatas anaa sa ilalum sa imong dila; Ug ang kahumot sa imong bisti sama sa kahumot sa Libano. ¹²Usa ka tanaman nga tinak-upan mao ang akong igsoon nga babaye, *akong* pangasaw-onon, Usa ka atabay nga binangotan, tuburan nga gitakpan. ¹³Ang imong mga saha maoy usa ka tanaman sa mga granada, uban ang mga bililhong

bunga; Nga alenya uban ang mga nardo ¹⁴Nardo ug azafran, Calamo ug canela, uban ang tanan nga kahoy sa incienso; Mirra ug mga aloe, uban ang tanan nga labing maayo nga igapahumot.

¹⁵ *Ikaw maoy* usa ka tuburan sa mga tanaman, Usa ka atabay sa buhi nga mga tubig, Ug mga sapa nga nagadagayday gikan sa Libano. ¹⁶Oh hangin nga amihan, pagmata na; ug umari ka, *Oh* habagat; Huyop sa akong tanaman, aron ang mga igapahumot niana mogula. Pasudla ang akong hinigugma sa iyang tanaman, Ug pakan-a sa iyang mga bunga nga bilihon.

¹ Ania na ako sa akong tanaman, igsoon ko nga babaye, pangasaw-onon *ko* : Natigum ko na ang akong mirra uban ang akong balsamo; Nakaon ko na ang akong udlan uban ang akong dugos; Nainum ko na ang akong vino uban ang akong gatas. Pangaon *kamo* , Oh kahigalaan; Uminum ka, oo, daghana pag-inum, Oh hinigugma.

² Ako nahikatulog, apan ang akong kasingkasing nagmata: Ang nagatoktok mao ang tingog sa akong hinigugma *nga nagaingon* : Ablihi ako, igsoon ko nga babaye, hinigugma ko, salampati ko, ulay ko; Kay ang akong ulo napuno sa yamog, Ang akong mga buhok sa mga tinulo sa kagabhion. ³Nahukas ko ang akong saput; unsaon ko man kini pagsul-ob? Nahugasan ko na ang akong mga tiil: unsaon ko paghugaw niini? ⁴Ang akong hinigugma mikuot sa iyang kamot diha sa buho *sa pultahan* , Ug natandog ang akong kasingkasing alang kaniya. ⁵Ako mibangon sa pag-abli alang sa akong hinigugma; Ug ang akong mga kamot nagtulo sa mirra, Ug ang akong mga tudlo sa mirra nga tubig, Ibabaw sa mga kalaptan nga trangka. ⁶Ako miabli alang sa akong hinigugma; Apan ang akong hinigugma mipahawa na *ug* milakaw. Ang akong kalag mibiya kanako sa diha nga siya misulti; Gipangita ko siya apan siya wala ko hikaplagi: Gitawag ko siya apan siya wala magtubag kanako. ⁷Ang mga magbalantay nga nanagsuroy sa ciudad nakakita kanako; Ila ako nga gipuspusan, ila ako nga gisamaran: Ang magbalantay sa mga paril nagkuha sa ngo pandong gikan kanako. ⁸Isugo ko kaninyo, Oh mga anak nga babaye sa Jerusalem, Kong hikaplagnan ninyo ang akong hinigugma, Nga inyo siya nga suginlan, nga ako nasakit gumikan sa gugma.

⁹Unsay paglabaw sa imong hinigugma kay sa *lain* nga hinigugma, Oh ikaw nga labing maanyag sa mga kababayan-an? Unsay paglabaw sa imong hinigugma kay sa lain nga hinigugma, Nga nagsugo ka kanamo sa ingon niana? ¹⁰Ang akong hinigugma maputi ug mapulapula, Ang labaw sa taliwala sa napulo ka libo. ¹¹Ang iyang ulo *ingon* sa labing lunsay nga bulawan Ang iyang buhok dasok, *ug* maitum ingon sa uwak. ¹²Ang iyang mga mata sama sa mga salampati daplin sa mga tubig sa kasapaan, Hinugasan sa gatas, ug maayo nga pagkahaluna. ¹³Ang iyang mga aping ingon sa usa ka tugkanan sa igpapahumot, *Ingon* sa mga pangpang sa mga hilamon nga mahumot; Ang iyang mga ngabil *ingon* sa mga lirio, nagatulo sa mirra nga tubigon. ¹⁴Ang iyang mga kamot *ingon* sa mga singsing nga bulawan binatohan ug berilo. Ang iyang lawas *ingon* ug binuhat sa marfil nga maputi binutangan ug mga zafiro. ¹⁵Ang iyang mga paa ingon sa mga haligi nga marmol, pinahiluna sa mga ugbokanan nga bulawan nga lunsay: Ang iyang panagway *sama* sa Libano, maanindot uyamut *ingon* sa mga cedro. ¹⁶Ang iyang baba matam-is uyamut; Oo, sa ngatanan hiligugmaon

siya. Kini mao ang akong hinigugma, ug mao kini ang akong higala, Oh mga anak nga babaye sa Jerusalem.

¹ Diin ba padulong ang imong hinigugma, Oh ikaw labing maanyag sa mga kababayen-an? Hain ba padulong ang imong hinigugma, Aron nga kami mangita kaniya uban kanimo? ²Ang akong hinigugma miadto sa iyang tanaman, Ngadto sa tugkanan sa mga igpapahumot, Aron sa pagkaon sulod sa mga tanaman, ug sa pagkuha ug mga lirio. ³Ako iya man sa akong hinigugma, ug ang akong hinigugma ako: Siya nagapasibsib sa *iyang panon sa mga carnero* diha sa kaliriohan.

⁴ Maanyag man ikaw, Oh hinigugma ko, *ingon* sa Tirsa, Matahum ingon sa Jerusalem, Makalilisang ingon sa usa ka panon sa kasundalohan uban sa mga bandila. ⁵Ilingiw ang imong mga mata gikan kanako, Kay sila nakadaug kanako. Ang imong buhok ingon sa usa ka panon sa mga kanding, Nga nanglubog ubay sa banghilig sa Galaad. ⁶Ang imong mga ngipon sama sa usa ka panon sa mga carnero nga baye, Nga nanungas gikan sa hulogasan; Nga ang tanan nanganak ug kaluha, Ug walay namatyan kanila. ⁷Ang imong mga tampihak sama sa usa ka book nga granada. Sa luyo sa imong pandong. ⁸Anaay kan-uman ka reina, ug kawaloan ka mga puyo-puyo, Ug mga ulay nga dili maisip. ⁹Ang akong salampati, ang akong ulay, usa *lamang* ; Siya lamang usa ra gikan sa iyang inahan; Siya mao ang pinili niya niadtong nanganak kaniya. Ang mga anak nga babaye nakakita kaniya, ug nagtawag kaniya nga bulahan; *Oo* , ang mga reina ug ang mga puyo-puyo, ug sila nanagdayeg kaniya. ¹⁰Kinsa ba kana siya nga nagalantaw sama sa kabuntagon Matahum ingon sa bulan, Matin-aw ingon sa adlaw, Makalilisang ingon sa usa ka panon sa kasundalohan inubanan sa bandila.

¹¹ Ako miadto sa tanaman sa mga almendras, Sa pagtan-aw sa mga tanum sa walog, Sa pagtan-aw kong namulak na ba ang parras, *ug* namutot na ba ang granada. ¹²Sa wala ko pa hibalo, ang akong kalag mipahaluna kanako *Sa taliwala* sa mga carro sa akong harianong lungsod. ¹³Pauli, pauli, Oh Sulamitanhon; Pauli, pauli, aron kami makasud-ong kanimo. Ngano nga motan-aw kamo sa Sulamitanhon, Ingon sa sayaw sa Mahanaim?

¹ Pagkatahum sa imong mga tiil diha sa mga sapin, Oh anak nga babaye sa usa ka principe! Ang imong mga malison nga paa sama sa mga mutya, Ang buhat sa mga kamot sa usa ka batid nga mamumuhat. ²Ang imong lawas *sama* sa usa ka malingin nga copa, *Diin* wala makulang ang vino nga sinaktan: Ang imong hawak *sama* sa usa ka pundok nga trigo. Nga binaliksan ug mga lirio ³Ang imong duha ka mga dughan sama sa duha ka mga nati nga lagsaw, Nga kaluha sa usa ka lagsaw nga baye. ⁴Ang imong liog sama sa usa ka torre nga marfil; Ang imong mga mata *sama* sa mga danawan sa Hesbon, Tupad sa ganghaan sa Batrabbim; Ang imong ilong sama sa torre sa Libano Nga nagalantaw ngadto sa Damasco. ⁵Ang imong ulo sa ibabaw nimo sama sa Carmelo, Ug ang buhok sa imong ulo ingon sa purpura; Ang hari nahimong binihag sa mga kulong *niana* .

⁶Pagkamaanyag ug pagkamatam-is nimo, Oh hinigugma, alang sa kalipayan? ⁷Kining imong barug sama sa usa ka kahoy nga palma, Ug ang imong mga dughan *sama* sa iyang mga bulig. ⁸Ako miingon: Mosaka ako sa kahoy nga palma, Mokupot ako sa mga sanga niana: Himoa ang imong mga dughan maingon sa mga pongpong sa parras, Ug ang kahumot sa imong gininhawa sama sa mga mansanas. ⁹Ug ang imong baba sama sa vino nga labing maayo, Nga nagadaligdig pag-ayo alang sa akong hinigugma, Nagaagay-ay sa mga ngabil niadtong nanagkatulog.

¹⁰ Ako iya man sa akong hinigugma; Ug ang iyang tinguha paingon kanako. ¹¹Umari ka, hinigugma ko, mangadto kita sa uma; Mamuyo kita sa kabalangayan. ¹²Sumayo kita pagbangon ngadto sa kaparrasan; Tan-awon ta kong namutot na ba ang parras, *Ug* ang iyang piyoos mibuklad, *Ug* ang mga granada namulak: Didto ihatag ko kanimo ang akong gugma. ¹³Ang mga mandragora nagahatag sa ilang kahumot, Ug sa atong mga pultahan anaa ang tanang nagakalainlaing bilihlong bunga, bag-o ug daan, Nga akong gidapa alang kanimo, Oh hinigugma ko.

¹ Oh nga ikaw unta mahisama sa akong igsoon nga lalake, Nga nagsuso sa dughan sa akong inahan? *Sa diha nga* hikit-an ko ikaw sa gawas, halokan ko ikaw; Oo, ug walay bisan kinsa mobiyabiya kanako. ²Mandoan ko ikaw, *ug* dad-on ko ikaw sa balay sa akong inahan, Nga magatudlo kanako; Paimnon ko ikaw sa sinimbugan nga vino, Gikan sa duga sa akong granada. ³Ang iyang kamot nga wala paunlanan sa akong ulo, Ug ang iyang kamot nga too magagakos kanako. ⁴Isugo ko kaninyo, Oh mga anak nga babaye sa Jerusalem, Aron dili ninyo lihokon ni pukawon ang *akong* hinigugma, Hangtud nga siya mahimuot.

⁵ Kinsa ba kini nga miabut gikan sa kamingawan, Nga nagapauraray sa iyang hinigugma? Sa ilalum sa kahoy nga mansana gipukaw ko ikaw: Didto ang imong inahan gisakitan sa pag-anak kanimo, Didto nagpahimugso siya kanimo, ang nanganak kanimo, ⁶Himoa ako nga ingon sa usa ka patik sa imong kasingkasing; Ingon sa usa ka patik sa imong bukton: Kay ang gugma kusganon sama sa kamatayon; Ang pangabugho mabangis ingon sa Sheol; Ang mga pangidlap niana mao gayud ang pangidlap sa kalayo, Ang siga gayud ni Jehova. ⁷Ang daghang mga tubig dili makapalong sa gugma, Ni ang mga baha makalumos niini; Kong ang usa ka tawo magahatag sa tanan niyang mga butang sa iyang balay alang sa gugma, Siya pagatamayon gayud.

⁸ Kami adunay usa ka igsoong babaye nga diyutay, Ug siya wala pay mga dughan: Unsa ang among buhaton alang sa among igsoon nga babaye Sa adlaw nga siya pagasultihan? ⁹Kong siya usa man ka paril, Tukoron namo sa ibabaw niya ang usa ka diyutay nga torre nga salapi: Kong siya usa man ka ganghaan, Among salipdan siya sa mga tabla nga cedro. ¹⁰Ako maoy usa ka paril, ug ang akong mga dughan sama sa mga torre *niana* : Unya ako sa iyang mata ingon sa usa nga nakakaplag ug pakigdait. ¹¹Si Salomon may usa ka parrasan sa Baal-hamon; Ang parrasan iyang gibilin sa mga magbalantay, Ang tagsatagsa kinahanglan maghatag alang sa bunga niana, ug usa ka libo *ka book* nga salapi. ¹²Ang akong parrasan, nga ako gayud, ania sa akong atubangan: Ikaw,

Oh Salomon, magadawat ug usa ka libo, Ug kadtong magbalantay sa mga bunga niana ila ang duha ka gatus.

¹³ Ikaw nga nagapuyo sa mga tanaman, Ang mga kauban nagapamati sa imong tingog: Padungga ako niana. ¹⁴ Pagdali, hinigugma ko, Ug magpakasama ka sa usa ka lagsaw nga lake kun sa usa ka batan-ong osa Sa ibabaw sa kabukiran sa igpapahumot.

¹ Ang panan-awon ni Isaias ang anak nga lalake ni Amoz, nga iyang nakita mahatungod sa Juda ug sa Jerusalem, sa mga adlaw ni Uzzias, Jotham, Achaz, ug Ezechias, nga mga hari sa Juda.

² Pamati, Oh mga langit, ug patalinghugi, Oh yuta; kay si Jehova nagsulti; Ako nag-alima ug nagmatuto sa mga anak, ug sila nanukol batok kanako. ³ Ang vaca nakaila sa iyang tag-iyá, ug ang asno sa pasungan sa iyang agalon; *apan* ang Israel wala makaila *sa iyang Ginoo*, ang akong katawohan walay pagtulotimbang. ⁴ Ah, makasasala nga nasud, usa ka katawohan nga natugob sa kasal-anan, usa ka kaliwat sa mga mamumuhát sa dautan, mga anak nga nagapatigayon sa kangil-ad! sila mingbiya kang Jehova, gitamay nila ang Balaan sa Israel, sila nanagpahalayo *ug* nanagpanibug. ⁵ Ngano ba gayud nga buot kamo nga pagahampakon pa aron lamang gayud magalabi kamo sa pagsukol? ang tibook nga ulo nagamasakiton, ug ang tibook nga kasingkasing nagakaluya. ⁶ Gikan sa lapalapa sa tiil bisan hangtud sa ulo walay maayo diha niana: *apan* mga samad, ug mga pangos, ug bag-ong mga labod: kini wala pa mangaalim, ni mabaatan, ni mahidhiran sa lana. ⁷ Ang inyong yuta nahimong kamingawan; ang inyong mga kalungsoran nasunog sa kalayo: sa inyong kaumahan, ang mga dumuloong naglamoy niana sa atubangan ninyo, ug nahimong kamingawan ingon nga linumpag sa mga lumalangyaw. ⁸ Ug ang anak nga babaye sa Sion nahibilin sama sa usa ka payag sa sulod sa usa ka parrasan, sama sa usa ka payag sa usa ka tanaman sa mga pepino, ingon nga usa ka ciudad nga linibutan. ⁹ Kong wala pa si Jehova sa mga panon magbilin alang kanato ug madiyutay nga salin, mahimo unta kita nga sama sa Sodoma. mahimo unta kita nga sama sa Gomorra.

¹⁰ Pamatia ninyo ang pulong ni Jehova, kamo nga mga punoan sa Sodoma; patalinghugi ninyo ang Kasugoan sa among Dios, kamo nga katawohan sa Gomorra. ¹¹ Magaunsa man kanako ang gidaghanon sa inyong mga paghalad? miingon si Jehova: nakabaton na ako ug igo sa mga halad-nga-sinunog sa mga carnero, ug sa tambok sa linalugan nga mga mananap; ug ako dili mahimuot sa dugo sa mga lakeng vaca, kun sa mga nating carnero, kun sa mga kanding nga lake. ¹² Sa diha nga kamo manganhi aron sa pagpakita sa atubangan ko, kinsay nagkinahanglan niini gikan sa inyong mga kamot, aron tumban ang akong mga hawanan? ¹³ Ayaw na pagdala ug mga halad nga kawang *lamang*; ang incienso maoy usa ka dulumtanan alang kanako: ang bag-ong bulan ug ang adlaw nga igpapahulay, ang pagtawag sa mga pagkatigum, ako dili na makaantus uban sa kasal-anan ug sa mga maligdong nga pagtigum. ¹⁴ Ang inyong bag-ong mga bulan ug ang inyong tinudlo nga mga fiesta gikaligutgutan sa akong kalag; kana sila usa ka kasamok alang kanako; ako gikapuyan na sa pagdala kanila. ¹⁵ Sa diha nga bayawon ninyo ang inyong mga kamot, tagoon ko

ang akong mga mata gikan kaninyo; oo, sa diha nga kamo magahimo ug daghang mga pag-ampo, ako dili mani-mati; ang inyong mga kamot nangapuno sa dugo.

¹⁶ Panghunaw kamo, panglinis kamo; ibutang sa halayo ang inyong dautang mga buhat gikan sa atubangan sa akong mga mata; hunong na sa pagbuhat sa dautan; ¹⁷Pagtoon sa pagbuhat sa maayo; pangitaa ang justicia, tabangi ang dinaugdaug, hukmi sa matarung ang mga ilo, labani ang balo nga babaye. ¹⁸Umari *kamo* karon, ug usahan ta paghusay, nag-ingon si Jehova; bisan pa ang inyong mga sala mapula, sila pagapution ingon sa nieve; bisan pa sila lubos mapula, sila mahimong sama sa maputing balhibo sa *carnero*. ¹⁹Kong kamo mobuot ug magmasinugtanon, ang maayo sa yuta inyong pagakan-on: ²⁰Apan kong kamo magdumili ug mosukol, lamyon kamo pinaagi sa espada; kay ang baba ni Jehova namulong niini.

²¹ Naunsa ang ciudad nga matinumanon nahimo man nga bigaon! siya nga kaniadto napuno sa justicia! ang pagkamatarung maoy nagpuyo diha kaniya, apan karon ang mga mamumuno na. ²²Ang imong salapi nahimong taya, ang imong vino sinimbugan ug tubig. ²³Ang imong mga principe mga masinuklanon, ug mga kauban sa mga kawatan; ang tagsatagsa nahigugma sa mga hiphip, ug nagatinguha sa mga balus: wala nila pagahatagi ug justicia ang mga ilo, ni ang mga sumbong sa balo nga babaye modangat kanila. ²⁴Tungod niini nagaingon ang Ginoo: Si Jehova sa mga panon, ang Bugtong nga Makagagahum sa Israel: Ah, magapakighusay ako sa akong mga kabatok, ug manimalus ako sa akong mga kaaway; ²⁵Ug akong ibalik ang akong kamot diha kanimo, ug pagahinloan ko pag-ayo ang imong taya, ug pagahugasan ko ang tanan mong tambakolong; ²⁶Ug igauli ko ang imong mga maghuhukom sama sa una, ug ang imong mga magtatambag ingon sa sinugdan: sa tapus niana ikaw pagatawgon, Ang ciudad sa pagkamatarung, usa ka lungsod nga matinumanon. ²⁷Ang Sion pagatubson uban sa justicia, ug ang iyang mga kinabig uban sa pagkamatarung. ²⁸Apan ang paglaglag sa mga malinapason ug sa mga makasasala magakauban, ug kadto sila nga managbiya kang Jehova pagaut-uton. ²⁹Kay sila mangaulaw sa mga kahoy nga encina nga inyong gitinguha, ug mangalibog kamo tungod sa mga tanaman nga inyong ginapili. ³⁰Kay kamo mahasama sa usa ka kahoy nga encina kinsang dahon malaya, ug sama sa usa ka tanaman nga walay tubig. ³¹Ug ang kusgan mahasama sa gumon, ug ang iyang buhat sama sa usa ka aligato, ug silang duha mangasunog, ug walay makapalong kanila.

¹ Ang pulong nga nakita ni Isaias anak nga lalake ni Amoz, mahatungod sa Juda ug Jerusalem. ²Ug mahinabo sa ulahing mga adlaw nga ang bukid sa balay ni Jehova pagatukoron sa ibabaw sa tumoy sa kabukiran, ug igatuboy ibabaw sa mga bungtod; ug ang tanang mga nasud magaganayan ngadto kaniya. ³Ug ang daghang mga katawohan mangadto ug manag-ingon: Umari kamo, ug manungas kita sa bukid ni Jehova, ngadto sa balay sa Dios ni Jacob; ug kita pagatudloan niya sa iyang mga dalan, ug manlakat kita sa iyang mga alagianan: kay gikan sa Sion mogula ang kasugoan, ug ang pulong ni Jehova gikan sa Jerusalem. ⁴Ug siya magahukom sa taliwala sa mga nasud, ug magapahimangno sa daghang mga katawohan; ug ang ilang mga espada, ilang *himoong* nga mga

punta sa daro, ug ang ilang mga bangkaw himoon nga mga galab; usa ka nasud dili mobakyaw sa espada batok sa usa nasud, ug dili na gayud makakat-on sila *mahitungod* sa gubat. ⁵Oh balay ni Jacob, umari kamo, ug manlakaw kita sa kahayag ni Jehova.

⁶Kay imong gibiyahan ang imong katawohan ang balay ni Jacob, kay napuno sila *sa mga balasan* nga gikan sa silangan, ug mga molomanalagna sama sa Filistehanon ug magahiusa uban sa mga anak sa mga lumalangyaw. ⁷Ug ang ilang yuta napuno sa salapi ug bulawan, ni may katapusan ang ilang mga bahandi; ang ilang yuta usab napuno sa mga kabayo, ni may katapusan ang ilang mga carro. ⁸Ang ilang yuta usab napuno sa mga larawan; ilang ginasimba ang buhat sa ilang kaugalingong mga kamot, kadtong hinimo sa kaugalingon nilang mga tudlo. ⁹Ug ang tawo nga dautan ginayukboan, ug ang tawo nga daku ginapaubos: sa ingon niana ayaw sila pagpasayloa.

¹⁰Sumulod ka sa bato, ug tumago ka diha sa abug, gikan sa kalisang kang Jehova, ug gikan sa himaya sa iyang pagkahalangdon. ¹¹Ang mapahitas-ong panan-aw sa tawo igapaubos, ug ang kagarbo sa katawohan igapaubos, ug si Jehova lamang maoy igatuboy niadtong adlaw. ¹²Kay may adlaw ra ni Jehova sa mga panon batok sa tanang palabilabihon ug mapahitas-on, batok sa tanang tinuboy; ug kini pagapaubson; ¹³Ug batok sa tanang mga cedro sa Libano, nga hatag-as ug malabong, ug batok sa tanang mga *kahoyng* encina sa Basan, ¹⁴Ug batok sa tanang hatag-as nga mga bukid, ug batok sa tanang mga bungtod nga tinuboy, ¹⁵Ug batok sa tagsatagsa ka hatag-as nga torre, ug batok sa tagsatagsa ka kuta nga malig-on; ¹⁶Ug batok sa tanang mga sakayan sa Tarsis, ug batok sa tanang matahum nga mga larawan sa hunahuna. ¹⁷Ug ang pagkamapahitas-on sa tawo pagabawogon, ug ang kagarbo sa mga tawo pagapaubson; ug si Jehova lamang igatuboy niadtong adlaw. ¹⁸Ug ang mga larawan mangawagtang gayud sa hingpit. ¹⁹Ug ang mga tawo manulod sa mga langub sa mga bato, ug ngadto sa mga lungib sa yuta, gikan sa kalisang kang Jehova, ug gikan sa himaya sa iyang pagkahalangdon, sa diha nga siya motindog aron sa pag-uyog pag-ayo sa yuta. ²⁰Niadtong adlaw igasalikway sa mga tawo ang ilang mga larawan nga salapi, ug ang ilang mga larawan nga bulawan, nga gibuhat aron simbahon nila, igasalibay ngadto sa mga ilaga ug sa mga kabug: ²¹Aron igasulod sa mga langub sa ligating, ug ngadto sa mga gansanggansangon nga mga bato, gikan sa kalisang kang Jehova, ug gikan sa himaya sa iyang pagkahalangdon, sa diha nga siya motindog aron sa pag-uyog pag-ayo sa yuta. ²²Biyai ninyo ang tawo, kansang gininhawa anaa *lamang* sa iyang ilong; kay sa unsa man nga paagi siya pagatagdon?

¹ Kay, ania karon, ang Ginoo, si Jehova sa mga panon, nagakuha gikan sa Jerusalem ug gikan sa Juda sa kalig-on ug sungkod, sa tanang kalig-on sa tinapay, ug sa tanang kalig-on sa tubig; ²Ang tawo nga kusgan, ug ang tawo sa panggubatan; ang maghuhukom, ug ang manalagna, ug ang magtatag-an nga bakakon, ug ang anciano; ³Ang pangulo sa kalim-an, ug ang halangdon nga tawo, ug ang magtatambag, ug ang batid nga magmumugna, ug ang batid nga maglalamat. ⁴Ug igabutang ko ang mga bata nga maoy ilang mga principe, ug ang mga masuso maoy magahari kanila. ⁵Ug ang katawohan pagadaugdaugon ang tagsatagsa *pagadaugdaugon* sa lain, ug tagsatagsa

pagadaugdaugon sa iyang silingan: ang bata magapalabi batok sa tigulang, ug ang *tawong* bastus batok sa mga halangdon. ⁶Sa diha nga ang usa ka tawo mokupot sa iyang igsoon diha sa balay sa iyang amahan, nga *magaingon* : Ikaw nagasaput man, busa ikaw himoon namong pangulo, ug pasagdi nga kining kadautan mahulog sa imong kamot; ⁷Niadtong adlaw ipatugbaw niya ang *iyang tingog* nga magaingon: Dili ako buot mahimo nga mananambal; kay sa akong balay walay tinapay ni sapat: dili ninyo buhaton ako nga pangulo sa katawohan. ⁸Kay ang Jerusalem nalumpag na, ug ang Juda napukan na; kay ang ilang dila ug ang ilang mga buhat batok kang Jehova, sa pagsuko sa mga mata sa iyang himaya.

⁹ Ang panagway sa ilang nawong nagasaksi batok kanila; ug ilang ipasundayag ang ilang sala sama sa Sodoma, wala nila taboni kini. Alaut sa ilang kalag! kay nagabuhat sila ug dautan sa ilang kaugalingon. ¹⁰Managsulti kamo mahitungod sa matarung, nga mamaayo *alang* kaniya; kay ilang pagakan-on ang bunga sa ilang mga buhat. ¹¹Alaut sa dautan! *kay* ang kadautan *anha* kaniya ; kay unsay nabuhat sa iyang mga kamot maoy pagabuhaton kaniya. ¹²Mahatungod sa akong katawohan, ang mga bata maoy ilang maglulupig, ug ang mga babaye maoy magahari sa ibabaw kanila. Oh katawohan ko, sila nga mga nanagmando kanimo, maoy nagapasayup kanimo, ug nagabungkag sa dalan sa imong mga alagianan. ¹³Si Jehova nagatindog aron sa pagpakigbisog, ug nagabarog aron sa paghukom sa katawohan. ¹⁴Si Jehova magahukom sa mga anciano sa iyang katawohan, ug sa mga principe niini: Kamo mao ang naglamoy sa parrasan; ang inagaw *gikan* sa mga kabus anaa sa inyong mga balay: ¹⁵Unsay ipasabut ninyo nga inyong gidugmok *man* ang akong katawohan, ug gigaling ang nawong sa mga kabus? nagaingon ang Ginoo, si Jenova sa mga panon.

¹⁶Laput pa si Jehova miingon: Tungod kay ang mga anak nga babaye sa Sion mga palabilabihon, ug manlakaw nga inubanan sa pinatikig nga mga liog ug mga mata nga malimbongon, manlakaw ug managkiay-kiay sa ilang paglakaw, ug managpapagakpak sa ilang mga tiil; ¹⁷Tungod niini pagapanitan sa Ginoo ang alimpulos sa ulo sa mga anak nga babaye sa Sion, ug huboan ni Jehova ang ilang mga tinago nga mga dapit. ¹⁸Niadtong adlaw pagakuhaon sa Ginoo ang katahum sa bukala sa ilang mga tiil, ug ang mga pandong, ug ang pikas nga mga bulan-bulan; ¹⁹Ang mga ariyos, ug ang pulceras, ug ang mga bufanda; ²⁰Ang mga kalo nga panapton, ug ang ligas, ug ang mga laso sa ulo, ug ang mga kahon-kahon sa pahumot, ug mga anting-anting; ²¹Ang mga singsing, ug ang mga pahiyas sa ilong; ²²Ang mga saput nga igsusul-ob alang sa mga fiesta, ug ang manteletas, ug ang mga panolon, ug mga puntil; ²³Ang mga salamin, ug ang mga fino nga lino, ug ang mga turbante, ug ang mga velo. ²⁴Ug mahinabo, nga sa kahumot moilis ang kabaho; ug sa bakus moilis ang usa ka pisi; ug sa buhok nga dasok moilis ang kaupaw; ug sa usa ka kupo, moilis ang usa ka bisti nga sako: ang paso moilis sa katahum. ²⁵Ang imong mga tawo mangapukan pinaagi sa espada, ug ang imong tawo nga kusgan mangapukan sa gubat. ²⁶Ug ang iyang mga ganghaan managbakho ug managminatay; ug siya mahimong biniyaan ug magalingkod sa ibabaw sa yuta.

¹ Ug ang pito ka babaye mopugong sa usa ka lalake niadtong adlaw, nga magaingon: Magakaon kami sa among kaugalingong tinapay, ug magasul-ob sa among kaugalingong bisti: hinganli lamang kami sa imong ngalan; kuhaon mo kanamo ang among kaulawan.

² Niadtong adlaw ang sanga ni Jehova mahimong matahum ug mahimayaon, ug ang bunga sa yuta mahimong halangdon uyamut ug madanihon alang kanila nga naluwas gikan sa Israel. ³Ug mahinabo nga kadtong mabiyaan didto sa Sion, ug kadtong mahibilin sa Jerusalem, pagatawgon nga balaan, bisan ang tagsatagsa nga mahasulat uban sa mga buhi didto sa Jerusalem; ⁴Sa diha nga mahugasan na sa Ginoo ang kahugawan sa mga anak nga babaye sa Sion, ug malinisan na ang dugo sa Jerusalem gikan sa taliwala niini, pinaagi sa espiritu sa justicia, ug pinaagi sa espiritu sa kainit. ⁵Ug buhaton ni Jehova sa ibabaw sa tibook nga puloy-anan sa bukid sa Sion, ug sa ibabaw sa iyang tigumanan, ang usa ka panganod ug aso sa maadlaw, ug ang kasidlak sa masigang kalayo sa magabii; kay sa ibabaw sa tibook himaya igabuklad ang usa ka tabon. ⁶Ug adunay usa ka balongbalong nga mahimong landong sa maadlaw tungod sa kainit, ug mahimong usa ka dalangpanan ug usa ka salipdanan gikan sa bagyo ug gikan sa ulan.

¹ Paawita ako alang sa akong hinigugma ug usa ka alawiton sa akong hinigugma mahatungod sa iyang kaparrasan. Ang akong hinigugma may usa ka kaparrasan sa usa ka bungtod nga manggibungahon kaayo: ²Ug iyang gikalotan ug gikuhaan sa mga bato, ug kini gitamnan niya sa labing pinili nga parras, ug gitukoran ug usa ka torre sa taliwala niini, ug gipaangayan usab sa usa ka pug-anan: ug iyang ginapaabut nga magabunga unta, ug mingbunga *hinoon* sa parras nga ihalas. ³Ug karon, Oh mga pumupuyo sa Jerusalem ug mga tawo sa Juda, hukmi ninyo, ginapangamuyo ko kaninyo, ako ug ang akong kaparrasan. ⁴Unsa pay arang buhaton *ko* sa akong kaparrasan, nga wala nako buhata? Sa nagpaabut ako nga kini mamunga unta ug parras, ngano nga mamunga man kini ug parras nga ihalas? ⁵Ug karon sultihan ko ikaw kong unsay buhaton ko sa akong kaparrasan: kuhaon ko ang alad niini, ug kini pagaut-uton; bungkagon ko ang kuta niini, ug kini pagatamakan. ⁶Ug kini pasagdan ko nga biniyaan; ug kini dili na pagakapnan ni pagagabangon; apan manurok ang mga sampinit ug mga tunok: ug sugoon ko usab ang mga dag-um nga dili na sila magpaulan ug ulan sa ibabaw niini. ⁷Kay ang kaparrasan ni Jehova sa mga panon mao man ang balay sa Israel, ug ang mga tawo sa Juda mao ang iyang tanum nga makapahimuot: ug siya nagpaabut sa justicia, apan, ania karon, ang pagdaugdaug; *nagpaabut* sa pagkamatarung, apan, ania karon, ang usa ka pagtu-aw.

⁸ Alaut kanila nga mga managsumpay sa balay ug balay, nga mga nanag-ipon sa uma ngadto sa uma, hangtud nga wala nay dapit, ug kamo pagapapuy-on nga mag-inusara sa taliwala sa yuta! ⁹Sa akong mga igdulungog *nagaingon* si Jehova sa mga panon: Sa pagkamatuod, daghanang mga balay nga pagabiyaan, bisan pa mga dagku ug matahum, walay pumupuyo. ¹⁰Kay upat ka hectarea nga kaparrasan magahatag usa ka *Homer*, 2.30 litros. homer nga binhi magahatag *lamang* ug usa ka ephah. ¹¹Alaut niadtong mosayo pagbangon sa kabuntagon, aron sila managhubog sa maisug

nga mga ilimnon, *alaut* niadtong managtukaw sa tibook kagabhion hangtud sila manginit sa vino. ¹²Ug ang alpa ug ang sista, pandereta ug ang mga flauta, ug ang vino anaa sa ilang mga kombira; apan sila wala managtagad sa buhat ni Jehova, ni managpalandong sila sa ginahimo sa iyang mga kamot. ¹³Busa ang akong katawohan ginabihag tungod sa kaalam; ug ang ilang halangdong mga tawo nangamatay sa gutom, ug ang ilang panon sa katawohan gipangmad-an tungod sa kauhaw. ¹⁴Busa gipadaku sa Sheol ang iyang tinguha, ug ginganga ang iyang baba sa dili masukod; ug ang ilang himaya, ug ang ilang panon sa katawohan. ug ang ilang pagkamapahitas-on, ug siya nga magakalipay sa taliwala kanila, manaug sa *sulod niini*. ¹⁵Ug ang dautang tawo ginapabuktot ug ang dakung tawo ginapaubos, ug ang mga mata sa mga halangdon ginapaubos: ¹⁶Apan si Jehova sa mga panon ginatuboy diha sa justicia, ug ang Dios, ang Balaan ginabalaan diha sa pagkamatarung. ¹⁷Unya ang mga nating carnero magasibsib ingon sa anaa sa ilang pasibsibanan, ug ang mga biniyaan nga dapit sa mga matambok pagakan-on sa mga libud-suroy.

¹⁸Alaut niadtong mga managguyod sa kadautan pinaagi sa mga pisi sa kabakakan, ug sa sala ingon sa pisi nga *gihigut* sa carromata; ¹⁹Nga nagaingon: Paabtika siya, padalia siya nianang iyang buhat, aron among makita kini; ug paduola ug paanhia ang pagtambag sa Baalan sa Israel, aron among hisayran! ²⁰Alaut kanila nga nagangalan sa dautan nga maayo, ug sa maayo nga dautan; nga nagabutang sa kangitngit nga ilis sa kahayag, ug sa kahayag nga ilis sa kangitngit; ug nagabutang sa mapait nga ilis sa matam-is, ug sa matam-is nga ilis sa mapait! ²¹Alaut niadtong mga maalam diha sa ilang kaugalingong mga mata, ug mga buotan diha sa ilang kaugalingong pagtan-aw! ²²Alaut niadtong makusog nga moinum sa vino, ug mga tawo nga kusganon sa pagsakot sa maisug nga ilimnon; ²³Nga nagapakamatarung sa dautan tungod sa hiphip, ug nagakuha sa pagkamatarung sa *tawong* matarung gikan kaniya! ²⁴Busa ingon nga ang dila sa kalayo magalamoy sa dagami, ug ingon nga ang mamala nga balili mapulpog diha sa siga, tungod niini ang ilang gamot maingon sa madunot, ug ang ilang putot mawagtang ingon sa abug: tungod kay ilang gisalikway ang Kasugoan ni Jehova sa mga panon, ug gitamay ang pulong sa Balaan sa Israel. ²⁵Busa ang kasuko ni Jehova misilaub batok sa iyang katawohan, ug iyang gibakyaw ang iyang kamot batok kanila, ug gilaglag sila; ug ang mga bukid nanagkurog, ug ang ilang mga minatay ingon sa sagbut sa taliwala sa mga dalan. Tungod niining tanan ang iyang kasilag wala mapalong, hinonoa ang iyang kamot iya pang ginabakyaw. ²⁶Ug magapatindog siya ug bandila ngadto sa mga nasud gikan sa halayo, ug pagataghoyan sila gikan sa kinatumyan sa yuta; ug ania karon, sila manganhi sa madali gayud. ²⁷Kanila walay pagakapuyan ni mahipangdol sa taliwala kanila, walay magaduka ni mahikatulog; ni maluag ang bakus sa ilang mga hawak, ni mabugto ang liston sa ilang mga sapin: ²⁸Kang kinsang mga udyong mahait, ug ang tanan nilang mga panamangabawog; ang mga kuko sa ilang mga kabayo pagaisipon nga santik, ug ang ilang mga ligid ingon sa usa ka alimpulos: ²⁹Ug ang ilang pagngulob mahasama sa leon nga baye, sila managngulob sama sa mga leon nga itoy; oo, sila managngulob, ug manakop sa ilang tukbonon, ug ikalagiw nila kini sa gawas nga walay makagawas ug walay bisan kinsa nga makaluwas. ³⁰Ug sila managngulob batok kanila niadtong adlaw sama sa dinaguok

sa dagat: ug kong adunay usa nga molantaw sa yuta, ania karon, ang kangitngit ug kasub-anan; ug ang kahayag ginangitngitan tungod sa mga panganod niini.

¹ Sa tuig sa pagkamatay ni hari Uzzias, nakita ko ang Ginoo nga nagalingkod sa usa ka trono, hataas ug tinuboy; ug ang iyang mga saput nakapuno sa templo. ²Sa ibabaw kaniya diha ang mga serafines: ang tagsatagsa may unom ka mga pako; sa duruha gitabonan ang iyang nawong, ug sa duruha gitabonan ang iyang mga tiil, ug sa duruha siya milupad. ³Ug ang usa misinggit sa usa, ug miingon: Balaan, balaan, balaan, si Jehova sa mga panon: ang tibook nga yuta napuno sa iyang himaya. ⁴Ug ang mga patukoranan sa mga pultahan nangurog sa iyang tingog nga nagasingit, ug ang balay napuno sa aso.

⁵Unya miingon ako: Alaut man ako! kay patay na ako; tungod kay ako usa ka tawo nga mahugay ug mga ngabil, ug ako nagapuyo sa taliwala sa mga tawo nga mahugaw ug mga ngabil: kay ang akong mga mata nakakita sa Hari, si Jehova sa mga panon ang akong mga mata nakakita sa Hari, si Jehova sa mga panon. ⁶Ug unya ang usa sa mga serafin milupad nganhi kanako, nga may usa ka baga nga carbon diha sa iyang kamot nga iyang gikuha pinaagi sa mga kumpit gikan sa halaran: ⁷Ug uban niini iyang gihikap ang akong baba, ug miingon: Anaa, kini nakatandog sa mong mga ngabil; ug ang imong pagkadautan ginakuha na, ug ang imong sala ginapasaylo. ⁸Ug nadungog ko ang tingog sa Ginoo, nga nagaingon: Kinsa man ang akong ipadala, ug kinsay moadto alang kanamo? Unya miingon ako: Ania ako; paadtoa ako.

⁹Ug siya miingon: Lakaw ug sultihi kining katawohan: Kamo nakadungog gayud, apan wala makasabut; ug nakakita gayud, kamo apan wala makasabut. ¹⁰Himoa nga motambok ang kasingkasing niining katawohan, ug pabug-aton mo ang ilang mga igdulungog, ug piyongon mo ang ilang mga mata; tingali unya nga makakita sila uban sa ilang mga mata, ug makadungog uban sa ilang mga igdulungog, ug makasabut sila uban sa ilang kasingkasing, ug mangakabig, ug mamaayo sila. ¹¹Unya miingon ako: Ginoo, hangtud anus-a? Ug siya mitubag: Hangtud nga ang mga ciudad makamingawan nga mawad-an sa molupyoy, ug ang mga kabalayan mawalay tawo, ug ang yuta mabiniyaan sa hingpit, ¹²Ug gipahilayo ni Jehova ang mga katawohan, ug ang mga dapit nga biniyaan modaghan sa tiwala sa yuta. ¹³Ug kong ugaling aduna pay ikapulo ka bahin niini, kini pagaut-uton usab, *apan* ingon sa usa ka kahoy nga encina ug terebinto nga mahibilin ang tuod kong sila pagaputlon, maingon man ang balaan nga binhi mao man ang tuod niini.

¹ Ug nahitabo sa mga adlaw ni Achaz, ang anak nga lalake ni Jotham, ang anak nga lalake ni Uzzias, ang hari sa Juda, nga si Rezin ang hari sa Siria, ug si Peca ang anak nga lalake ni Remalias, hari sa Israel, nangadto sa Jerusalem aron sa pagpakiggubat batok kaniya, apan sila wala makadaug batok kaniya. ²Ug ang balay ni David gisuginlan nga ang Siria nakigsagabay kang Ephraim. Ug ang iyang kasingkasing mikurog, ug ang kasingkasing sa iyang katawohan ingon sa mga kakahoyan

sa lasang nga mokurog uban sa hangin. ³Unya miingon si Jehova kang Isaias: Lumakaw ka karon aron sa pagtagbo kang Achaz, ikaw, ug si Searjasub nga imong anak, sa tumoy sa kanal sa linaw nga sa taas, sa alagianan sa yuta sa maglalaba; ⁴Ug ingnon mo siya: Pagbantay ug paghilum; ayaw kahadlok, ni paluyahon mo ang imong kasingkasing, tungod niining duruha ka mga ikog sa nagaaso nga pabilo, tungod sa mabangis nga kasuko ni Rezin hari sa Siria, ug sa anak ni Remalias. ⁵Tungod kay ang Siria, ang Ephraim ug ang anak ni Remalias nagatinguha ug dautan batok kanimo nga nag-ingon: ⁶Manungas kita batok sa Juda, ug atong samokon kini, ug ato kining bungkagon alang kanato, ug ibutang ta ang usa ka hari sa taliwala niini; ang anak ni Tabeel; ⁷Mao kini ang giingon sa Ginoo nga si Jehova: Kini dili motindog, ni mahinabo. ⁸Kay ang ulo sa Siria mao ang Damasco, ug ang ulo sa Damasco mao si Rezin; ug sulod sa kan-uman ug lima ka tuig ang Ephraim mabungkag, aron kini dili mamahimong usa ka katawohan: ⁹Ug ang ulo sa Ephraim mao ang Samaria, ug ang ulo sa Samaria mao ang anak ni Remalias. Kong kamo dili motoo, sa pagkatinuod kamo dili mamalig-on.

¹⁰Ug si Jehova misulti pag-usab kang Achaz nga nagaingon; ¹¹Pangayo ug timaan kang Jehova nga imong Dios; pangayo niini bisan sa kahiladman kun sa ibabaw sa kahitas-an. ¹²Apan si Achaz miingon: Dili ako mangayo, ni manulay *ako* kang Jehova. ¹³Ug siya miingon: Panimati kamo karon, Oh balay ni David: Diyutay ra bang butang kaninyo ang pagsamok sa mga tawo, aron inyong pagasamokon ang Dios usab? ¹⁴Busa ang Ginoo gayud maoy mohatag kaninyo ug usa ka timaan: ania karon, ang usa ka ulay manamkon, ug magaanak ug usa ka anak nga lalake, ug pagatawgon ang iyang ngalan Emmanuel. ¹⁵Mantequilla ug dugos maoy iyang pagakan-on hangtud sa iyang pagkahibalo sa pagsalikway sa dautan, ug sa pagpili sa maayo. ¹⁶Kay sa dili pa ang bata makakat-on sa pagsalikway sa dautan, ug sa pagpili sa maayo, ang yuta kansang duruha ka mga hari imong gikasilagan pagabiyaan.

¹⁷Si Jehova magadala sa ibabaw kanimo, ug sa ibabaw sa imong katawohan, ug sa ibabaw sa balay sa imong amahan, sa mga adlaw nga wala pa mahinabo, gikan niadtong adlaw sa pagbulag sa Ephraim gikan sa Juda, *bisan* ang hari sa Asiria. ¹⁸Ug nahitabo niadtong adlaw nga sitsitan ni Jehova ang langaw nga anaa sa kinatumyang dapit sa mga suba sa Egipto, ug ang putyokan nga anaa sa yuta sa Asiria. ¹⁹Ug sila manganhi, ug silang tanan managpuyo sa mga walog nga biniyaan, ug diha sa mga pangas sa kapangpangan, ug ibabaw sa tanang mga tunok nga alad, ug ibabaw sa tanang pasibsibanan. ²⁰Niadtong adlaw pagaagilan sa Ginoo sa ig-alagil nga inabangan ang mga bahin sa Suba, *bisan* ilakip ang hari sa Asiria, ang ulo ug ang buhok sa mga tiil; ug ang bungot usab pagaut-uton niini. ²¹Ug mahitabo niadtong adlaw, nga may usa ka tawo nga magaalima sa usa ka nating vaca, ug duruha ka carnero. ²²Ug mahitabo nga tungod sa pagkadaghan sa gatas nga ilang ihatag nga siya magakaon ug mantequilla: kay ang tagsatagsa nga mahibilin sa taliwala sa yuta magakaon sa mantequilla ug dugos ²³Ug mahitabo niadtong adlaw, nga sa tagsatagsa ka dapit, nga dihay usa ka libo ka mga balagon nga nagbili ug usa ka libo ka book nga salapi, motubo ang sampinit ug tunok. ²⁴Uban ang mga udyong ug pana may usa nga moanha, tungod kay ang tibook yuta mahimong kasampinitan ug katunokan. ²⁵Ug sa tanang mga bungtod nga kinalutan sa sarol,

dili ka makaanha diha sa kahadlok tungod sa mga sampinit ug tunok; kondili kini aron kapadad-an sa vaca nga toro, ug aron pagatumban sa mga carnero.

¹ Ug si Jehova miingon kanako; Kumuha ka ug usa ka dakung panit nga sulatanan, ug sulati ang ibabaw niana sa dagang sa usa ka tawo: Alang kang Maher-salal-hash-baz; ²Ug akong kuhaon alang kanako ang mga saksi nga matinumanon aron sa pagtimaan, si Urias ang sacerdote, ug si Zacarias ang anak nga lalake ni Jeberechias. ³Ug ako nakigtipon sa manalagna nga babaye; ug siya nanamkon, ug nanganak sa usa ka bata nga lalake. Unya miingon si Jehova kanako: Tawgon mo ang iyang ngalan, Maher-salal-hash-baz. ⁴Kay sa dili pa ang bata makakat-on pagtawag: Amahan ko, ug, Inahan ko, ang mga bahandi sa Damasco ug ang inagaw sa Samaria pagakuhaon sa atubangan sa hari sa Asiria. ⁵Ug si Jehova misulti pa kanako pag-usab, nga nagaingon: ⁶Sanglit nga gisalikway niining katawohan ang mga tubig sa Siloe nga nagaagay sa mahinay, ug nagakalipay kang Rezin ug sa anak ni Remalias; ⁷Busa karon, tan-awa, ang Ginoo magadala ibabaw kanila sa mga tubig sa Suba, mabaskug ug daghan, *bisan* ang hari sa Asiria ug ang tibook niyang himaya: ug kini mosalanap sa tanan niyang mga kanal, ug moawas sa tanan niyang kadaplinan; ⁸Ug kini mobanlas ngadto sa Juda; kini mosalanap *pa* ug molabay; ug motubo hangtud sa liog; ug ang pagbuklad sa iyang mga pako molukop sa gilapdon sa imong yuta, Oh Emmanuel.

⁹ Managsaba kamo, Oh mga katawohan, ug managkatibulaag kamo; ug patalinghug kamong tanan nga atua sa halayong mga yuta: managsul-ob kamo, ug managkatibulaag kamo. ¹⁰Panagsabut kamo, ug kini mahimong walay sangputanan; isulti ang pulong ug kini walay kapuslanan: kay ang Dios ania nagauban kanato. ¹¹Kay mao kini ang giingon ni Jehova kanako uban sa kamot nga malig-on, ug gitudloan ako sa dili paglakat sa dalan niining katawohan, sa pag-ingon: ¹²Ayaw kamo pag-ingon: Usa ka pagsukol, mahatungod sa tanan nga igaingon niining katawohan: Usa ka pagsukol; ni mahadlok kamo sa ilang kahadlok, ni mahikugang kamo *niini*. ¹³Si Jehova sa mga panon, siya maoy inyong pagabalaanon; ug pasagdi nga siya maoy inyong kahadlok, ug siya maoy inyong kalisangan. ¹⁴Ug siya maoy mahimong balaang puloy-anan; ugaling mao ang bato sa pagkapangdol ug mao ang bato sa pagkadugmok sa duruha ka mga balay sa Israel, maoy usa ka lit-ag ug usa ka balag-ong alang sa mga molupyo sa Jerusalem. ¹⁵Ug daghan ang manghipangdol niini, ug manghidugmo, ug mangapiang, ug hiblag-ongan, ug panghidakpan.

¹⁶ Hugpongon mo ang kamatuoran, patiki ang Kasugoan sa taliwala sa akong mga tinon-an. ¹⁷Ug hulaton ko si Jehova, nga nagatago sa iyang nawong gikan sa balay ni Jacob, ug pangitaon ko siya. ¹⁸Ania karon, ako ug ang mga anak nga gihatag ni Jehova kanako mao ang mga timaan ug ang mga katingalahan diha sa Israel gikan kang Jehova sa mga panon, nga nagapuyo sa bukid sa Sion. ¹⁹Ug sa dila nga sila manag-ingon kaninyo: Mangadto kamo niadtong mga espiritista ug mga salamangkiro, nga managpiyak ug managyagubyub: dili ba unta mangadto ang katawohan sa pagpangita sa ilang Dios? tungod sa mga buhi *pangitaon ba nila* ang mga patay? ²⁰Ngadto sa Kasugoan ug sa pagpamatuod! kong sila dili managsulti sumala niining pulonga, sa pagkamatuod

walay kabuntagon alang kanila. ²¹Ug sila moagi latas niini, nga pagasakiton sa hilabihan ug pagagutmon; ug mahitabo nga, kong sila pagagutmon, nga sila mabalaka sa ilang kaugalingon, ug manunglo tungod sa ilang hari ug tungod sa ilang Dios, ug igahangad nila ang ilang mga nawong sa itaas: ²²Ug sila motan-aw sa yuta, ug, ania karon, ang kasakit ug kangitngit, ang kadulom sa pagpanghupaw; ug ngadto sa mabaga nga kangitngit pagaabugon *sila* .

¹ Apan wala na unya ing kangitngit kaniya nga diha sa kasakit. Sa unang panahon iyang gipakaulawan ang yuta sa Zabulon ug ang yuta sa Nephtali; apan sa ulahing panahon iyang gihimo kini nga mahimayaon, tungod sa alagianan sa dagat, unahan sa Jordan, Galilea sa mga nasud. ²Ang katawohan nga naglakaw sa kangitngitan nakakita ug usa ka dakung kahayag: sila nga nagpuyo sa yuta sa landong sa kamatayon, misidlak sa ibabaw nila ang kahayag. ³Imong gipadaghan ang nasud, imong gipatubo ang ilang kalipay: sila nagakalipay sa imong atubangan sumala sa kalipay sa pag-ani, ingon sa mga tawo nga nanagkalipay sa ilang pagbahin sa inagaw. ⁴Kay ingon kaniadto sa adlaw sa Madian gibali mo ang yugo sa iyang palas-anon, ug ang yayongan sa iyang abaga, ang sungkod sa iyang manlulupig. ⁵Kay ang tibook hinagiban sa tawo nga sangkap sa hinagiban didto sa kagubut, ug ang mga saput nga gilimisan sa dugo, pagasunogon, nga igasugnod sa kalayo. ⁶Kay alang kanato ang usa ka bata natawo, alang kanato ang usa ka anak nga lalake gihatag; ug ang kagamhanan igatungtong sa iyang abaga: ug ang iyang ngalan pagatawgon Kahibulongan, Magtatambag, Dios nga Makagagahum, Amahan nga walay Katapusan, Principe sa Pakigdait. ⁷Sa kauswagan sa iyang kagamhanan ug sa pakigdait walay katapusan, ibabaw sa trono ni David, ug sa ibabaw sa iyang gingharian, aron sa pagtukod niini, ug sa pagtuboy niini nga may justicia ug pagkamatarung sukad karon bisan hangtud sa walay katapusan. Ang kakugi ni Jehova sa mga panon maoy magahimo niini.

⁸ Ang Ginoo nakapadala ug usa ka pulong kang Jacob, ug kini misanag ibabaw sa Israel. ⁹Ug ang tibook katawohan masayud, *bisan* ang Ephraim ug ang pumoluyo sa Samaria, nga magaingon sa pagpagarbo ug sa kasingkasing: ¹⁰Ang mga ladrillo mangatumpag, apan magatukod kami uban sa bato nga tiniltan; ang mga sicomoro gipamutol, apan pagabutangan namo ug mga cedro ang ilang dapit. ¹¹Busa pagapadag-on ni Jehova ang mga kaaway ni Rezin batok kaniya, ug pagapaabtikon ang iyang mga kaaway, ¹²Ang Sirianhon sa atubangan, ug ang mga Filistehanon sa likod; ug ilang pagalamyon ang Israel sa baba nga magabanganga. Mahitungod niining tanan ang iyang kasuko wala mapala, kondili gibakyaw *hinoon* ang iyang kamot sa gihapon. ¹³Bisan pa niana ang katawohan wala makabig niadtong midagmal kanila, ni mangita sila kang Jehova sa mga panon. ¹⁴Tungod niini pagaputlon ni Jehova gikan sa Israel ang ulo ug ikog, ang sanga sa palma ug kawayan, sa usa *lamang* ka adlaw. ¹⁵Ang anciano ug ang tawo nga halangdon, siya mao ang ulo; ug ang manalagna nga nagatudlo sa kabakakan, siya mao ang ikog. ¹⁶Kay sila nga nanagmando niining katawohan maoy nanagpasalaag kanila; ug sila nga minandoan nila gipanaglaglag. ¹⁷Tungod niini ang Ginoo dili malipay sa ilang mga batan-on nga lalake, ni malooy siya sa ilang mga ilo ug mga balo; kay

ang tanan mahugaw ug mamumuhat sa dautan, ug ang tagsatagsa ka baba nagasulti sa binuang. Mahitungod niining tanan ang iyang kasuko wala mapala, kondili gibakyaw *hinoon* ang iyang kamot sa gihapon. ¹⁸Kay ang kadautan nagadilaab ingon sa kalayo; kini nagalamoy sa mga sampinit ug mga tunok; oo, kini nagapasiga sa mga sagbot sa kalasangan, ug sila nagalukot padulong sa itaas sa usa ka haligi nga aso. ¹⁹Ang yuta nasunog tungod sa kaligutgut ni Jehova sa mga panon; ug ang katawohan nahimong ingon sa sugnod sa kalayo: walay tawo nga magapagawas sa iyang igsoon. ²⁰Ug ang usa moagaw diha sa *dapit* sa toong kamot, ug pagagutomon; ug siya mokaon diha sa wala nga kamot, ug sila dili mangabusog; sila mokaon ang tagsatagsa sa unod sa iyang kaugalingon bukton: ²¹Si Manases, *mosubad* kang Ephraim; ug si Ephraim, *kang* Manases, ug silang duruha managtipon batok kang Juda. Mahitungod niining tanan ang iyang kasuko wala mapala, kondili gibakyaw *hinoon* ang iyang kamot sa gihapon.

¹ Alaut kanila nga nanagsugo sa dili matarung nga mga sugo, ug sa mga magsusulat nga nagasulat sa mga *butang* nga balit-ad; ²Aron sa paghikaw sa hangul gikan sa justicia, ug sa pag-agaw gikan sa mga kabus sa akong katawohan sa ilang katungod, aron ang mga balo mahimo nga ilang inagaw, ug aron ang ilo mahimo nila nga ilang tukbonon! ³Ug unsa may inyong pagabuhaton sulod sa adlaw sa pagdu-aw, ug sulod sa kalaglagaan nga umalabut gikan sa halayo? kang kinsa man kamo modangup aron kamo tabangan? ug asa man ninyo biyai ang inyong himaya? ⁴Sila motikuko lamang ilalum sa *yugo* sa mga binilanggo, ug mangapukan ilalum sa *yugo* sa mga patay. Mahitungod niining tanan ang iyang kasuko wala mapala, kondili gibakyaw *pa hinoon* ang iyang kamot sa gihapon.

⁵ Ho Asiriahanon, ang baras sa akong kasuko, ang sungkod nga sa kang kansang kamot anaa ang akong kaligutgut! ⁶Paadtoon ko siya batok sa usa ka nasud nga malaw-ayon, ug batok sa katawohan sa akong kaligutgut pagahatagan ko siya ug sugo, aron sa pagkuha sa inagaw, ug aron sa pagkuha sa tukbonon, ug aron sila pagatumban sama sa lapok sa mga dalan. ⁷Apan siya wala magtinguha sa ingon; ni maghunahuna ang iyang kasingkasing sa ingon; kondili anaa sa iyang kasingkasing ang paglumpag, ug ang paglaglag sa mga nasud nga dili diyutay. ⁸Kay siya nagaingon: Dili ba mga hari ang tanan nga mga principe ko? ⁹Dili ba ang Calno sama sa Carchemis? dili ba ang Hamath sama sa Arphad? dili ba ang Samaria sama sa Damasco? ¹⁰Ingon nga ang akong kamot nakakaplag sa mga gingharian sa mga dios-dios kansang mga larawan nga linilok minglabaw niadtong atua sa Jerusalem ug sa Samaria; ¹¹Dili ba ako, ang ingon sa gibuhat ko sa Samaria ug sa iyang mga dios-dios, pagabuhaton ko usab sa Jerusalem ug sa iyang mga dios-dios? ¹²Sa maong pagkaagi mahitabo, nga, sa mabuhat sa Ginoo ang tibook niyang buhat ibabaw sa bukid sa Sion ug sa Jerusalem, silotan ko ang bunga sa magahi nga kasingkasing sa Asiria, ug ang himaya sa iyang mapahitas-on nga mga pagpanan-aw. ¹³Kay siya miingon: Tungod sa kusog sa akong kamot nahimo nako kini, ug tungod sa akong kaalam; kay ako adunay pagsabut: ug akong nakuha ang mga utlanan sa mga katawohan, ug natulis nako ang ilang mga bahandi, ug sama sa usa ka lalake nga maisug gipakamang ko sila nga nanaglingkod sa *mga trono* : ¹⁴Ug hingkaplagan sa akong kamot ingon sa

usa ka salag ang mga bahandi sa mga katawohan; ug sama sa usa nga nagahipos sa mga itlog nga biniyaan, ghipos ko ang tanang yuta: ug walay usa nga mikapakapa, kun mibuka sa baba, kun mipiyak. ¹⁵Makapangandak ba ang wasay sa iyang kaugalingon batok niadtong nagagamit kaniya nga nagaputol uban niini? Ang gabas makapadaku ba sa iyang kaugalingon batok niadtong nagasalsal kaniya? Daw ingon sa usa ka baras nga buot mosalsal kanila nga maoy nagaalsa kaniya, daw ingon sa usa ka sungkod nga buot moalsa *sa tawo* nga dili man kahoy. ¹⁶Tungod niini ang Ginoo, nga si Jehova sa mga panon, magapadala ug kaniwang sa iyang mga matambok; ug ubos sa iyang himaya anaay modilaab nga sama sa kasiga sa kalayo. ¹⁷Ug ang suga sa Israel mamahimong kalayo, ug ang iyang Balaan mahimong usa ka siga; ug kini mosunog ug magalamoy sa iyang mga tunok ug sa iyang mga sampinit sulod sa usa ka adlaw. ¹⁸Ug iyang pagaut-uton ang himaya sa iyang kalasangan, ug ang sa iyang mabungaon nga baul, *silang* duruha ang kalag ug ang lawas: ug maingon sa usa ka magdadala sa bandila nga gipugdaw. ¹⁹Ug ang mahabilin sa mga kahoy sa iyang kalasangan nihit *lamang*, sa ingon masulat lamang sa usa ka bata.

²⁰ Ug mahitabo niadtong adlaw, nga ang mahabilin sa Israel, ug sila nga nanagpakagawas sa balay ni Jacob, dili na mosandig kaniya nga nagdagmal kanila, kondili mosandig *hinoon* kang Jehova, ang Balaan sa Israel, sa pagkamatuod. ²¹May usa ka salin nga magabalik, *nga mao* ang nahabilin ni Jacob, ngadto sa Dios nga makagagahum. ²²Kay bisan ang imong katawohan Israel, maingon sa balas sa dagat, usa ka salin *lamang* ang mahiuli: ang usa ka paglaglag *gilagal na*, nga magaawas sa pagkamatarung. ²³Kay ang usa ka hingpit nga katapusan, ug kana ginatagal na, hinoon sa Ginoo, nga si Jehova sa mga panon, sa taliwala sa tibook nga yuta.

²⁴ Busa mao kini ang giingon sa Ginoo, nga si Jehova sa mga panon: Oh katawohan ko nga nagapuyo sa Sion, ayaw kahadlok sa Asiriahon, bisan pa siya magabunal kanimo sa usa ka baras, ug pagabakyawon niya ang iyang sungkod batok kanimo, sumala sa batasan sa Egipto. ²⁵Kay sa dili madugay, ug ang kasilag *batok* kanimo mamatuman, ug ang akong kasuko *igapatumong* sa iyang pagkagun-ob. ²⁶Ug si Jehova sa mga panon magapalihok sa usa ka latigo batok kaniya, ingon sa pagpamatay didto sa Madian duol sa bato sa Horeb: ug ang iyang baras iyang *ibakyaw* sa ibabaw sa dagat, ug iya kini nga igabakyaw sama sa batasan sa Egipto. ²⁷Ug mahitabo niadtong adlaw, nga ang iyang palas-anon makuha gikan sa imong abaga, ug ang iyang yugo gikan sa imong liog, ug ang yugo pagabalion pinaagi sa pagkatambok. ²⁸Siya miabut sa Ajad, siya miagi sa Migron; didto sa Michmas gipundok niya ang iyang kasangkapan; ²⁹Sila mingtabok na sa alagianan; sila anaa nanagpuyo sa Geba; ang Rama mikurog; ang Gabaa ni Saulo mikalagiw. ³⁰Suminggit ka sa makusug sa imong tingog, Oh anak ni Galim! Panimati, Oh Lais! Oh ikaw alaut nga Anathoth! ³¹Madmena maoy katawohan nga kagiw; ang mga molupyo sa Gebim nangalagiw aron maluwas. ³²Niini gayud nga adlaw siya mohunong didto sa Nob: ginauyog niya ang iyang kamot diha sa bukid sa anak nga babaye sa Sion, ang bungtod sa Jerusalem. ³³Ania karon, ang Ginoo, si Jehova sa mga panon, pamutlan niya ang mga sanga uban sa *gahum* nga makalilisang: ug ang kahabog sa tindog pagapul-ongon, ug ang hatag-as pagapaub-son. ³⁴Ug iyang pagaputlon ang masiut nga

kakahoyan sa kalasangan pinaagi sa puthaw, ug ang Libano mahulog pinaagi sa *kamot* nga makagagahum.

¹ Ug may mogula nga usa ka, saha gikan sa punoan ni Isai, ug mobunga ang usa ka sanga gikan sa iyang mga gamot. ²Ug ang Espiritu ni Jehova mopuyo sa ibabaw kaniya, ang espiritu sa kaalam ug sa pagsabut, ang espiritu sa pagtambag ug kagahum, ang espiritu sa kahibalo ug sa kahadlok kang Jehova. ³Ug ang iyang kalipay anaa sa kahadlok kang Jehova; ug siya dili magahukom sumala sa panan-aw sa iyang mga mata, ni mosaway *siya* sumala sa mabati sa iyang mga igdulungog; ⁴Kondili uban ang justicia magahukom siya sa mga kabus, ug pakanaugan niya sa hukom uban ang katul-id kadtong mga mapainubsanon sa yuta: ug pagahampakon niya ang yuta sa baras sa iyang baba; ug pinaagi sa gininhawa sa iyang mga ngabil pagapatyon niya ang *tawong* dautan. ⁵Ug ang pagkamatarung mao ang bakus sa iyang hawak, ug ang pagkamatinumanon mao ang bakus sa iyang lawas. ⁶Ug ang lobo mopuyo uban sa nating carnero, ug ang leopardo mohigda uban sa nating kanding; ug ang nating vaca ug ang nating leon ug ang linaming nga mananap manag-ipon *sila* ; ug ang usa ka bata nga gamay maoy magamando kanila. ⁷Ug ang vaca ug ang oso managsibsib; ug ang ilang mga nati manag-ipon sa paglubog; ug ang leon mosibsib sa kompay sama sa torong vaca. ⁸Ug ang mga bata nga masuso magadula sa lungag sa sawa, ug ang bata nga linutas mokuot sa langub sa halas nga bahion. ⁹Dili nila pagadauton ni pagagub-on ang tibook ko nga bukid nga balaan; kay ang yuta mapuno sa kahibalo kang Jehova, ingon sa mga tubig nga nagatabon sa dagat.

¹⁰ Ug mahitabo niadtong adlaw, nga ang gamot ni Isai, nga nagatindog ingon nga usa ka bandila sa mga katawohan, kaniya mangita ang mga nasud; ug ang iyang dapit nga pagapahulayan mahimong mahimayaon. ¹¹Ug mahitabo niadtong adlaw, nga igadapion pag-usab sa Ginoo ang iyang kamot sa ikaduha aron sa pagbawi sa salin sa iyang katawohan, nga mahabilin *pa* , gikan sa Asiria, ug gikan sa Egipto, ug gikan sa Parthia, ug gikan sa Etiopia, ug gikan sa Persia, ug gikan sa Caldea, ug gikan sa Amath, ug gikan sa mga pulo sa dagat. ¹²Ug siya magatindog ug usa ka bandila alang sa mga nasud, ug magapatigum sa hininginlan gikan sa Israel, ug pagatigumon ang nangapatlaag gikan sa Juda gikan sa upat ka kasuokan sa yuta. ¹³Ang kasina usab sa Ephraim mawala, ug sila nga nanagsamok kang Juda pagalaglagon: ang Ephraim dili na masina sa Juda, ug ang Juda dili magasamok kang Ephraim. ¹⁴Ug sila manghugpa sa abaga sa mga Filistehanon didto sa kasaladpan; managhiusa sila sa pagpangagaw *sa mga butang* sa mga anak sa silangan: ilang igatuy-od ang ilang kamot sa Edom ug sa Moab; ug ang mga anak sa Ammon managtahud kanila. ¹⁵Ug sa hingpit pagalaglagon ni Jehova ang dila sa dagat sa Egipto; ug uban ang iyang hangin nga makamala igabakyaw niya ang iyang kamot ibabaw sa Suba, ug kini pagabulagon niya sa pito ka mga sapa, ug palatason niya ang mga tawo nga mala ang mga tiil. ¹⁶Ug adunay dalan nga halapad alang sa salin sa iyang katawohan, nga mopabilin, gikan sa Asiria; ingon nga dihay salin sa Israel sa adlaw sa iyang paggula gikan sa yuta sa Egipto.

¹ Ug niadtong adlaw ikaw magaingon: Pagapasalamatan ko ikaw, Oh Jehova; kay bisan ikaw nasuko kanako, ang imong kasuko gikuha mo, ug ako gilipay mo. ²Ania karon, ang Dios mao ang akong kaluwasan; ako masalig, ug dili mahadlok: kay si Jehova, *bisan* si Jehova, mao ang akong kusog ug ang akong alawiton; ug siya nahimong kaluwasan ko. ³Busa uban ang kalipay kamo managtimba ug tubig gikan sa mga atabay sa kaluwasan.

⁴ Ug niadtong adlaw kamo magaingon: Pasalamat si Jehova, sangpita ang iyang ngalan, ipahayag ang iyang mga buhat sa taliwala sa mga katawohan, pahibalo nga ang iyang ngalan ginabayaw. ⁵Manag-awit kamo kang Jehova; kay siya nakabuhay ug mga butang maayo uyamut: isangyaw kini sa tibook nga yuta. ⁶Suminggit ka ug tumiyabaw, ikaw pumoluyo sa Sion; kay daku ang Balaan sa Israel sa imong kinataliwad-an.

¹ Ang palas-anon sa Babilonia, nga nakita ni Isaias ang anak nga lalake ni Amoz. ²Magpatindog kamo ug usa ka bandila ibabaw sa usa ka hubo nga bukid, ipatugbaw ninyo ang tingog kanila, ikamay ang kamot, aron sila mangadto sa mga ganghaan sa mga halangdon. ³Gisugo ko ang akong mga binalaan, oo, gitawag ko ang akong mga tawong gamhanan alang sa akong kasuko, bisan ang akong mga mahimayaon sa pagpagarbo. ⁴Ang kagahub sa usa ka panon sa katawohan diha sa kabukiran, ingon sa usa ka dakung katawohan! usa ka kagahub nga magubuton sa mga gingharian sa mga nasud nga nanagkatigum pagtingub! Si Jehova sa mga panon nagapundok sa kasundalohan alang sa panggubatan. ⁵Sila nagagikan sa usa ka halayo nga dapit, gikan sa kinatumyan sa langit, bisan si Jehova, ug ang mga hinagiban sa iyang kalagut, aron sa paglaglag sa tibook nga yuta.

⁶Managdangoyngoy kamo; kay ang adlaw ni Jehova haduol na; kini moabut ingon nga paglaglag nga gikan sa Makagagahum. ⁷Busa ang tanang mga kamot magamaluya, ug ang tagsatagsa ka kasingkasing sa tawo matunaw: ⁸Ug sila mangalisang; pagadakpon *sila* sa mga kasakit ug mga kasub-anan; sila mobati ug kaul-ul ingon sa usa ka babaye nga magaanak: sila managtan-aw sa usa ug ang usa nga mahibulong; ang ilang mga nawong *mangahimong* mga nawong sa siga. ⁹Ania karon, ang adlaw ni Jehova nagasingabut na, mabangis, uban ang kaligutgut ug mapintas nga kasuko; aron sa paghimo sa yuta nga makamingawan, ug aron sa paglaglag sa mga makasasala nga mapanas gikan niini. ¹⁰Kay ang mga bitoon sa langit ug ang mga tapok sa bitoon niini dili mohatag sa ilang kahayag; ang adlaw magangitngit sa iyang pagsubang, ug ang bulan dili mohatag sa iyang dan-ag. ¹¹Ug pagasilotan ko ang kalibutan tungod sa *ilang* pagkadautan, ug ang *mga tawong* dautan tungod sa ilang kasal-anan: ug pahunongon ko ang pagkamapahitas-on sa mga palabilabihon, ug pagapaubson ko ang pagkamapahitas-on sa mga *tawong* makalilisang. ¹²Pagahimoon ko ang usa ka tawo nga labing mahal pa kay sa bulawan nga ulay, bisan ang usa ka tawo *molabaw pa* kay sa bulawan nga lunsay sa Ophir. ¹³Tungod niini pakurogon ko ang kalangitan, ug ang yuta matay-og gikan sa iyang dapit, sa kaligutgut ni Jehova sa mga panon, ug sa adlaw sa iyang mapintas nga kasuko. ¹⁴Ug mahitabo, nga ingon sa lagsaw nga gilangat, ug ingon sa carnero nga walay nagahipos, silang tagsatagsa mobalik sa iyang katawohan, ug ang tagsatagsa ka tawo mokalagiw ngadto sa

iyang kaugalingong yuta. ¹⁵Ang tagsatagsa nga hipalgan pagapalapsan; ug ang tagsatagsa nga hisakpan kanila mapukan pinaagi sa espada. ¹⁶Ang ilang mga bata usab pagadugmokon sa atubangan sa ilang mga mata; ang ilang kabalayan pagatulison, ug ang ilang mga asawa pagalugoson. ¹⁷Ania karon, pagapaalsahon ko ang mga Medos batok kanila, nga dili motagad ug salapi; ug mahatungod sa bulawan, sila dili magakalipay niini. ¹⁸Ug ang *ilang* mga pana modugmok sa ilang mga batan-ong lalake; ug sila walay kalooy sa bunga sa tagoangkan; ang ilang mga mata dili mopagawas sa mga kabataan.

¹⁹Ug ang Babilonia, ang himaya sa mga gingharian, ang katahum nga maoy garbo sa mga Caldeanhon, mahimong ingon sa Sodoma ug Gomorra sa paglumpag sa Dios *niini*. ²⁰Kini dili na gayud pagatawoan, ni pagapuy-an pa gikan sa usa ka kaliwatan hangtud sa usa ka kaliwatan: ni motaod pa ang mga Arabiahanon sa balong-balong didto; ni mopahigda didto ang mga magbalantay sa carnero sa ilang mga panon. ²¹Apan ang ihalas nga mga mananap sa kamingawan mao ang mohigda didto; ug ang ilang mga kabalayan mangapuno sa makalooloy nga mga binuhat; ug managpuyo didto ang mga avestruz, ug ang mga kanding ihalas managlukso didto. ²²Ug ang mga lobo manag-uwang sulod sa ilang mga castillo, ug ang mga mananap nga mapintas sa maanindot nga palacio: ug ang iyang panahon haduol nang moabut, ug ang iyang mga adlaw dili na pagalugwayan.

¹Kay malooy si Jehova kang Jacob, ug pagapilion pa niya ang Israel, ug igapahaluna sila sa ilang kaugalingong yuta: ug ang lumalangyaw makigtipon uban kanila, ug sila motipon sa balay ni Jacob. ²Ug ang mga katawohan mokuha kanila, ug modala kanila ngadto sa ilang dapit; ug ang balay sa Israel manag-iyang kanila sa yuta ni Jehova *ingon* nga mga sulogoong lalake ug mga sulogoong babaye: ug sila pagadad-on nila nga binihag kay ila man sila nga mga binihag; ug sila magagalang sa mga malupigon kanila. ³Ug mahitabo sa adlaw nga si Jehova mohatag kanimo ug pahulay gikan sa imong kasubo, ug gikan sa imong kaguol, ug gikan sa mabug-at nga pag-alagad diin ikaw gipaalagad,

⁴Nga imong gamiton kining sambingay batok sa hari sa Babilonia, ug moingon: Giunsa paghunong sa malupigon! ang bulawanong ciudad mihunong! ⁵Gibali ni Jehova ang sungkod sa dautan, ang baras sa mga punoan; ⁶Nga sa kaligutgut maoy gihampak sa mga katawohan sa pagbunal nga makanunayon, nga sa kasuko nagdumala sa mga nasud, uban ang paglutos nga walay makapugong. ⁷Ang tibook yuta nagapahulay *ug* nahilum: sila minghugyaw sa pag-awit. ⁸Oo, ang mga kahoy nga haya nanghimuot kanimo, ug ang mga cedro sa Libano nga nagaingon: Sukad nga ikaw napukan wala nay magpuputol *sa kahoy* nga mitungha batok kanamo. ⁹Ang Sheol gikan sa kahiladman gilihok alang kanimo aron sa pagtagbo kanimo sa imong pag-anhi; gipukaw ang mga minatay alang kanimo, bisan ang tanang pangulo sa yuta; gipatindog gikan sa ilang mga trono ang tanang mga hari sa mga nasud. ¹⁰Silang tanan manubag ug manag-ingon kanimo: Naluya ba usab ikaw ingon kanamo? nahimo ba ikaw nga sama kanamo? ¹¹Ang imong kabantug gidala ngadto sa

Sheol *ug* ang kasaba sa imong mga viola: ang ulod gibuklad sa ilalum nimo, ug ang mga ulod magatabon kanimo. ¹²Naunsa ang pagkahulog mo gikan sa langit, Oh kabugason, anak sa kabuntagon! naunsa ang pagkalumpag mo ngadto sa yuta, nga ikaw man unta ang nagalumpag sa mga nasud! ¹³Ug ikaw miingon diha sa imong sa kasingkasing: Ako mokayab ngadto sa langit, ituboy ko ang akong trono sa ibabaw sa mga bitoon sa Dios; ug ako magalingkod sa bukid nga tigumanan, sa kinatumyang mga dapit sa amihanan; ¹⁴Mokayab ako sa ibabaw sa mga kahitas-an sa mga panganod; himoon ko nga ang akong kaugalingon mahasama sa Hataas Uyamut. ¹⁵Silabon ikaw pagadad-on ngadto sa Sheol, sa kinahiladmang mga dapit sa langub. ¹⁶Sila nga managpakakita kanimo managtutok kanimo ug managsusi kanimo nga manag-ingon: Kini ba ang tawo nga nakapakurog sa yuta, nga nagauyog sa mga gingharian; ¹⁷Nga maoy naghimo sa kalibutan nga ingon sa usa ka kamingawan, ug nakalaglag sa mga ciudad niini; nga wala magpapauli sa iyang mga binilanggo sa ilang pinuy-anan? ¹⁸Ang tanang mga hari sa mga nasud, silang tanan, nanagkatulog sa himaya, ang tagsatagsa sa iyang kaugalingong balay. ¹⁹Apan ikaw ginasalibay ngadto sa gawas sa imong lubnganan sama sa usa ka sanga nga ginakasilagan, sinul-oban sa saput sa mga patay, nga gipalapsan sa espada, nga manaug sa kabatoan sa gahong; ingon sa usa ka minatay nga ginatumban. ²⁰Ikaw dili igaipon kanila sa paglubong, tungod kay imong gilaglag ang imong yuta, imong gipamatay ang imong katawohan; ang kaliwatan sa mga mamumuhat sa dautan dili na gayud pagahisgutan sa walay katapusan. ²¹Hikayon ninyo ang pagpatay sa iyang mga anak tungod sa kasal-anan sa ilang mga amahan, aron sila dili manindog ug makaangkon sa yuta, ug pun-on ang nawong sa kalibutan sa mga ciudad. ²²Ug ako motindog batok kanila, nag-ingon si Jehova sa mga panon, ug putlon ko gikan sa Babilonia ang ngalan ug salin, ug ang anak ug ang anak sa anak, nagaingon si Jehova. ²³Pagahimoon ko usab nga ang baboy nga tunokon maoy manag-iyang niini, ug sa mga linaw sa tubig: ug kini pagasilhigan ko sa silhig sa kalaglagaan, nagaingon si Jehova sa mga panon.

²⁴ Si Jehova sa mga panon nanumpa nga nagaingon: Sa pagkamatuod ingon sa akong nahunahuna, ingon niana ang mahitabo: ug ingon sa akong gitinguha, mao man ang mamatuman: ²⁵Nga pagagub-on ko ang Asiriahanon sa akong yuta, ug sa ibabaw sa akong kabukiran pagatumban ko siya: unya ang iyang yugo matangtang kanila ug ang iyang palas-anon makuha gikan sa ilang mga abaga. ²⁶Kini mao ang tuyo nga ginatinguha sa ibabaw sa tibook yuta; ug kini mao ang kamot nga ginabakyaw ngadto sa ibabaw sa tanang mga nasud. ²⁷Kay si Jehova sa mga panon maoy nagbuot ug kinsay makapapakyas niini? ug ang iyang kamot ginatuy-od na, ug kinsay makapahuyhoy niini? ²⁸Sa tuig sa pagkamatay ni hari Achaz diha kini nga palas-anon. ²⁹Ayaw pagkalipay, Oh Filistia ang tibook nga imo, tungod kay ang baras nga mihampak kanimo naputol na; kay gikan sa gamot sa bitin mogula ang halas nga bahion, ug ang iyang bunga mao ang usa ka masiga nga pak-an nga bitin. ³⁰Ug ang panganay sa mga kabus makakaon, ug ang mga hangul mohigda sa walay kabilinggan; ug pagapatyon ko sa gutom ang imong gamot, ug ang imong salin pagaihawon. ³¹Mag-uwang ka, Oh ganghaan; suminggit ka, Oh ciudad; ikaw matunaw na, Oh Filistia, ang tibook nga imo: kay adunay aso nga mogula gikan sa amihanan, ug walay bisan usa nga mahibilin sa iyang

mga laray. ³²Busa unsa man unyay itubag niya sa mga sinugo sa nasud? Nga gitukod ni Jehova ang Sion, ug kaniya ang ginasakit sa iyang katawohan anha modangup.

¹ Ang palas-anon sa Moab. Kay sa usa ka gabii ang Ar sa Moab gilaglag; *ug* gipapas; kay sa usa ka gabii ang Kir sa Moab gilaglag *ug* gipapas. ²Sila nanungas ngadto sa Bayith ug sa Dibon, ngadto sa hatag-as nga mga dapit, aron sa pagbakho: ang Moab nagaminatay mahatungod sa Nebo, ug mahatungod sa Medeba; sa tanan nilang mga ulo adunay kaupawon, ug tanang bungot giagilan. ³Sa ilang kadalanan nanagsul-ob sila ug sako; sa atop sa ilang mga balay, ug sa ilang halapad nga mga dapit, ang tagsatagsa nagaminatay, nagadangoyngoy sa hilabihan. ⁴Ug ang Hesbon nagatu-aw ug ang Eleale; ang ilang tingog nadungog bisan pa hangtud sa Jahas: busa ang mga tawo sa Moab nga adunay hinagiban nanagtiabaw sa makusog; ang iyang kalag nagakurog sa sulod niya. ⁵Ang akong kasingkasing nagatu-aw mahatungod sa Moab; ang iyang mga halangdon nangalagiw ngadto sa Zoar, ingon sa dumalaga nga vaca nga totolo ka tuig ang kagulangon: kay haduol sa tungasan sa Luhith sila mingtungas nga nagahilak; kay sa alagianan sa Horonaim sila nagahimo ug usa ka pagtu-aw sa kalaglagan.

⁶ Kay ang mga tubig sa Nimrim mahimong biniyaan; kay ang balili malaya, ang linghod nga balili malawos, walay butang nga lunhaw. ⁷Busa ang kadagaya nga ilang nakab-ut, ug kadtong ilang natigum, ilang pagadad-on ngadto sa sapa sa mga tangbo. ⁸Kay ang pagtu-aw moabut nga magalibut sa mga utlanan sa Moab; ang pagminatay niini moabut hangtud sa Eglaim, ug ang pagminatay niini hangtud sa Beer-elim. ⁹Kay ang mga tubig sa Dimon nangapuno sa dugo; kay dugangan ko pa ang *kadautan* sa Dimon, usa ka leon sa ibabaw nila nga makakalagiw sa Moab, ug ibabaw sa salin sa yuta.

¹ Ipadala ninyo ang mga nating carnero alang sa punoan sa yuta gikan sa Selah ngadto sa kamingawan, ngadto sa bukid sa anak nga babaye sa Sion. ²Kay mahitabo nga, ingon sa mga langgam nga lumalangyaw, ingon sa usa ka nabungkag nga salag, ingon usab niana ang mahinabo sa mga anak nga babaye sa Moab diha sa mga labanganan sa Arnon. ³Humatag ka ug pagtampag, ipakanaug ang justicia; ang imong landong himoa nga mahasama sa gabii sa taliwala sa kaudtohon; panalipdi ang mga hininginlan; ayaw pagluibi ang *tawong* nahisalaag. ⁴Papuy-on mo ang akong mga hininginlan uban kanimo; mahatungod sa Moab, panalipdan mo siya gikan sa nawong sa maglalaglag. Kay ang magsasakit mawagtang, ug ang paglaglag mohunong, ang mga tigpanaugdaug maut-ut gikan sa yuta. ⁵Ug usa ka trono pagatukoron diha sa mahigugmaong kalolot; ug adunay usa nga molingkod niini sa kamatuoran, sa balong-balong ni David nga magahukom, ug magapangita sa justicia, ug maabtik nga mobuhat sa pagkamatarung.

⁶ Kami nakabati sa pagpagarbo sa Moab, *nga* siya palabilabihon gayud; bisan pa sa iyang pagkamapahitas-on, ug sa iyang pagpagarbo ug sa iyang kaligutgut; ang iyang mga pagpangandak

makawang *lamang* . ⁷Busa ang Moab magaminatay tungod sa Moab, ang tagsatagsa magaminatay: alang sa mga pinasasan nga sopas sa Kir-hareseth kamo magabangutan, nga samdan gayud. ⁸Kay ang kaumahan sa Hesbon nanganiwang, *ug* ang kaparrasan sa Sibma; gipamutol sa mga kadagkuan sa mga nasud ang pinili nga mga sanga niini, nga nakakab-ut bisan hangtud sa Jazer, nga misalaag ngadto sa kamingawan; ang iyang mga saha nangakatag, sila mingtabok sa dagat. ⁹Tungod niini ako mohilak uban sa paghilak sa Jazer tungod sa kaparrasan sa Sibma; buboan ko ikaw sa akong mga luha, Oh Hesbon, ug Eleale: kay ibabaw sa imong mga bunga sa tinginit ug sa ibabaw sa imong ting-ani nahulog ang singgit *sa gubat* . ¹⁰Ug ginuha ang kasadya, ug ang kalipay gikan sa mabungaon nga uma; ug didto sa kaparrasan, mawala ang pag-awit, ug ang malipayong kasaba: wala nay magpupuga nga magahimo ug vino sulod sa mga pug-anan; ang singgit gipahunong ko. ¹¹Busa ang akong kasingkasing milanog sama sa usa ka alpa tungod sa Moab, ug ang akong mga bahin sa sulod tungod sa Kir-hareseth. ¹²Ug mahinabo sa magapakita ang Moab sa iyang kaugalingon, sa diha nga kapuyan na siya sa iyang kaugalingon sa ibabaw sa hataas nga dapit, ug moadto sa iyang balaang puloy-anan aron sa pag-ampo, nga siya dili panumbalingon. ¹³Kini mao ang pulong nga gipamulong ni Jehova mahatungod sa Moab sa miaging panahon. ¹⁴Apan karon si Jehova nakasulti, nga nagaingon: Sulod sa totolo ka tuig, ingon sa mga tuig sa usa ka sinuholan, ang himaya sa Moab pagatamayon, uban sa iyang tibook nga daku nga panon *sa katawohan* ; ug ang salin diyutay da ug walay kapuslanan.

¹ Ang palas-anon sa Damasco. Ania karon, ang Damasco gikuhaan sa pagka ciudad, ug kini mahimong usa ka tipun-og nga guba. ²Ang mga ciudad sa Aroer ginabiyaan; sila mahimong *mga dapit* alang sa mga panon, nga manlubog, ug walay makapahadlok kanila. ³Ug ang Ephraim hunongan sa iyang kuta, ug sa gingharian gikan sa Damasco, ug sa salin sa Siria; sila mahasama sa himaya sa mga anak sa Israel, nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁴Ug mahinabo nianang adlaw, nga ang himaya ni Jacob magakunhod, ug ang katambok sa iyang unod magakaniwang. ⁵Ug maingon nga ang mag-aani magapupo sa nagatindog nga lugas, ug ang iyang mga bukton magaan sa mga puso: oo, mahisama sa usa ka tawo nga magahagdaw sa mga puso sa walog sa Rephaim.

⁶ Apan adunay mahibilin nga mga halagdawon, ingon sa pag-uyog sa kahoy nga olivo, duruha kon totolo ka mga bunga sa tumoy sa labing hataas nga sanga, upat kun lima sa labing halayo nga mga sanga sa usa ka kahoy nga mabungaon, nagaingon si Jehova, ang Dios sa Israel. ⁷Nianang adlaw ang mga tawo motan-aw sa ilang Magbubuhay, ug ang ilang mga mata makabaton ug pagtahud sa Balaan sa Israel. ⁸Ug sila dili na motan-aw sa mga halaran, ang buhat sa ilang mga kamot; ni magatahud pa sila niadtong gihimo sa ilang mga tudlo, bisan sa Asherim, kun sa mga larawan-sa-adlaw.

⁹ Nianang adlaw ang ilang mga ciudad mga malig-on mahasama sa biniyaang dapit sa kakahoyan ug sa kinatumyan sa bukid, nga mga biniyaan gikan sa atubangan sa mga anak sa Israel; ug kini mahimo nga usa ka kamingawan. ¹⁰Kay hikalimtan mo ang Dios sa imong kaluwasan, ug

ikaw wala magatagad sa bato sa imong kusog; tungod niini nagatanum ka ug matahum nga mga tanum ug nagapugas niana sa mga binhi nga lumalangyaw. ¹¹Sa adlaw sa imong pagtanum gikuralan mo kini, ug sa buntag gipabulak mo ang imong binhi; apan ang ting-ani mokalagiw sa adlaw sa kasakitan ug sa kasub-anan nga makawala sa paglaum.

¹² Ah, ang kagubot sa daghang katawohan, nga nagadaguok sama sa dinaguok sa mga dagat; ug ang dinalaganay sa mga nasud, nga nagahaganas sama sa paghaganas sa mabaskug nga mga tubig. ¹³Ang mga nasud modalagan sama sa paghaganas sa daghang mga tubig: apan iyang pagabadlongon sila, ug sila mangalagiw sa halayo, ug pagabugtawon ingon sa tahop sa kabukiran sa atubangan sa hangin, ug sama sa nagatuyok nga abug sa atubangan sa bagyo. ¹⁴Sa pagkagabii na, ania karon, ang kalisang; *ug* sa dili pa mabuntag sila mangahanaw. Kini mao ang ilang bahin nga nagasakmit kanato, ug ang palad niadtong nagatulis kanato.

¹ Ah, ang yuta sa hinaguros sa mga pako, nga atua sa unahan sa mga suba sa Etiopia; ²Nga nagapadala ug mga sinugo pinaagi sa dagat, bisan sa mga sakayan nga banban sa ibabaw sa mga tubig, *nga nagaingon* : Panlakaw kamo, matulin nga mga sinugo ngadto sa usa ka nasud nga binutad ug mahinlo, ngadto sa usa ka katawohan nga mabangis gikan sa ilang sinugdan ngadto sa unahan, usa ka nasud nga magatakus ug magatamak, kang kinsang yuta gibahin-bahin sa mga suba! ³Kamong tanan nga mga pumoluyo sa kalibutan, ug kamong mga pumoluyo sa yuta, sa diha nga ang usa ka bandila patindugon na sa kabukiran, tan-awa ninyo; ug sa diha nga huypun na ang trompeta, pamatia ninyo. ⁴Kay mao kini ang giingon kanako ni Jehova: Maghilum ako, ug magatan-aw ako gikan sa akong dapit nga puloy-anan, sama sa kainit sa masanag nga kahayag sa adlaw sama sa usa ka panganod sa yamog sa kainit sa ting-ani. ⁵Kay sa dili pa ang ting-ani, sa matapus ang pamulak, ug ang bulak mahimo nang humilinog nga bunga sa parras, pagaputlon niya ang mga sangang gagmay sa mga sanggot nga igkakapon, ug ang malamboong mga sanga iyang pagakuhaon *ug* pagaputlon. ⁶Sila igabilin alang sa mga dumadagit nga mga langgam sa kabukiran, ug alang sa mga mananap sa yuta; ug ang dumadagit nga mga langgam anha mopuyo sa panahon sa ting-init sa ibabaw nila, ug ang tanang mga mananap sa yuta anha mopuyo sa panahon sa ting-tugnaw sa ibabaw nila. ⁷Nianang panahon usa ka gasa pagadad-on kang Jehova sa mga panon *gikan* sa usa ka katawohan nga binutad ug mahinlo, bisan ang usa ka katawohan nga mabangis gikan sa sinugdan ngadto sa unahan, usa ka nasud nga magatakus ug magatamak kang kinsang yuta gibahinbahin sa mga suba, ngadto sa dapit sa ngalan ni Jehova sa mga panon, ang bukid sa Sion.

¹ Ang palas-anon sa Egipto. Ania karon, si Jehova nagasakay sa ibabaw sa usa ka panganod nga matulin, ug moanha sa Egipto: ug ang mga dios-dios sa Egipto mokurog sa iyang atubangan; ug ang kasingkasing sa Egipto matunaw sa taliwala niini. ²Ug agdahon ko ang mga Egiptohanon batok sa mga Egiptohanon: ug sila manag-away ang tagsatagsa batok sa iyang igsoon, ug ang

tagsatagsa batok sa iyang silingan; ciudad batok sa ciudad, *ug* gingharian batok sa gingharian. ³Ug ang espiritu sa Egipto mawala sa taliwala niini; ug akong pagalaglagon ang iyang pagtambag: ug sila manangup ngadto sa mga dios-dios, ug sa mga lumayan, ug kanilang mga espiritista, ug sa mga salamangkiro. ⁴Ug itugyan ko ang mga Egiptohanon sa kamot sa usa ka mabangis nga agalon; ug ang usa ka hari nga mapintas maoy mohari kanila, nag-ingon ang Ginoo, si Jehova sa mga panon. ⁵Ug ang mga tubig sa dagat mohubas, ug ang suba mokutat ug mangamala. ⁶Ug ang mga suba mangabaho; ang mga sapa sa Egipto mohubas ug momala; ang mga bagakay ug mga lampakanay mangalaya. ⁷Ang mga sibsibanan ubay sa Nilo, ubay sa tampi sa Nilo, momala, matitian, ug mawagtang. ⁸Ug ang mga mangingisda managbakho, ug ang tanan nga managtugpo ug taga sa Nilo managminatay, ug ang mga managtaktak sa baling sa mga katubigan magaanam ug kaut-ut. ⁹Labut pa, mangalibog kadtong managkigi ug lino, ug kadtong managhabol ug maputing panapton. ¹⁰Ug ang mga haligi sa *Egipto* pagadugmokon; *silang* tanan nga managbuhat tungod sa suhol pagapasub-on diha sa kalag. ¹¹Ang mga principe sa Zoan mga buangbuang sa hilabihan gayud; ang tambag niadtong labing mga maalamon nga magtatambag ni Faraon mahimong minananap: unsaon ninyo ang pag-ingon kang Faraon: Ako mao ang anak nga lalake sa manggialamon, ang anak nga lalake sa mga hari nga karaan? ¹²Nan hain na man ang imong manggialamon nga mga tawo? ug pasultia sila karon kanimo; ug pahibaloa sila kong unsa ang gitinguha ni Jehova sa mga panon mahatungod sa Egipto. ¹³Ang mga principe sa Zoan nangahimong mga buang, ang mga principe sa Memphis gipanaglimbongan; ang Egipto nga mao ang bato sa pamag-ang sa iyang mga banay gipasalaag nila. ¹⁴Ang espiritu nga masinalaypon gisagol ni Jehova diha sa iyang taliwala; ug gipasalaag nila ang Egipto sa tanan niyang bulohaton, ingon sa usa ka tawong hubog nga nagasamparay diha sa iyang sinuka. ¹⁵Wala nay bisan unsang bulohaton alang sa Egipto, nga mahimo nga ulo kun ikog, palwa kun banban. ¹⁶Nianang adlaw ang mga Egiptohanon mahasama sa mga babaye; ug sila mangurog ug mangahadlok tungod sa pag-uyog sa kamot ni Jehova sa mga panon, nga iyang giuyog sa ibabaw nila. ¹⁷Ug ang yuta sa Juda mahimong usa ka kalisangan alang sa Egipto; ang tagsatagsa nga *makabati* sa paghisgut niini mahadlok, sa tuyo ni Jehova sa mga panon, nga iyang ginatinguha batok niini.

¹⁸Nianang adlaw may lima ka mga ciudad sa yuta sa Egipto nga mosulti sa pinulongan sa Canaan, ug manumpa *tungod* kang Jehova sa mga panon; ang usa pagatawgon: Ang ciudad sa kalaglagan. ¹⁹Nianang adlaw may halaran alang kang Jehova sa taliwala sa yuta sa Egipto, ug usa ka haligi kang Jehova didto sa utlanan niini. ²⁰Ug kini mahimong usa ka timaan ug usa ka saksi kang Jehova sa mga panon didto sa yuta sa Egipto; kay sila managtu-aw kang Jehova tungod sa mga malupigon, ug siya magapadala kanila ug usa ka manluluwas, ug usa ka manlalaban, ug sila pagaluwason niya. ²¹Ug si Jehova pagailhon sa Egipto, ug ang mga Egiptohanon makaila kang Jehova nianang adlaw; oo, sila managsimba uban ang paghalad ug mga halad; sila magasaad ug panaad kang Jehova, ug *ilang* tumanon kini. ²²Ug pagasamaran ni Jehova ang Egipto: siya magasamad ug magaayo kaniya; ug sila mamalik ngadto kang Jehova, ug siya malooy kanila, ug pagaayohon sila. ²³Nianang adlaw igabutang ang usa ka dalan nga halapad gikan sa Egipto ngadto

sa Asiria, ug ang Asirianhon mangadto sa Egipto, ug ang Egiptohanon ngadto sa Asiria, ug ang mga Egiptohanon managsimba uban sa mga Asirianhon. ²⁴Nianang adlawang ang Israel mahimo nga ikatolo uban sa Egipto ug uban sa Asiria, usa ka panalangin sa taliwala sa yuta; ²⁵Kay niana si Jehova sa mga panon manalangin, nga magaingon: Bulahan ang Egipto nga akong katawohan, ug ang Asiria ang buhat sa akong mga kamot, ug ang Israel ang akong panulondon.

¹ Sa tuig nga si Thartan miabut sa Asdod, sa diha nga si Sargon ang hari sa Asiria nagpaadto kaniya, ug siya nakig-away batok sa Asdod ug iyang gidaug kini; ²Nianang panahona si Jehova misulti pinaagi kang Isaias ang anak nga lalake ni Amoz, nga nagaingon: Lumakaw ka, ug hukason mo ang sako gikan sa imong hawak, ug tangtanga ang imong mga sapin gikan sa imong mga tiil. Ug gihimo niya sa ingon niana, nagalakaw *siya* nga hubo ug walay sapin- ³Ug si Jehova miingon: Maingon nga ang akong alagad nga si Isaias nga naglakaw nga hubo ug walay sapin sa totolo ka tuig alang sa usa ka timaan ug kahibulongan mahatungod sa Egipto ug mahatungod sa Etiopia; ⁴Maingon man *usab* ang hari sa Asiria magadala sa mga binihag gikan sa Egipto, ug sa mga hininginlan gikan sa Etiopia, mga batan-on ug tigulang, hubo ug walay sapin, ug ang mga sampot nga wala taboni, alang sa kaulawan sa Egipto. ⁵Ug sila mangaluya ug malibog, tungod kay sa Etiopia ang ilang paglaum ug sa Egipto ang ilang himaya. ⁶Ug ang pumoluyo niining baybayong-yuta moingon nianang adlawang: Ania karon, mao man kana ang among paglaum, asa man kami mangita ug panabang aron gawson gikan sa hari sa Asiria: ug kami unsaon man namo pagkalagiw?

¹ Ang palas-anon sa kamingawan sa dagat. Maingon sa mga alimpulos nga molabang sa Habagatan, kini nagagikan sa kamingawan, gikan sa usa ka yuta nga makalilisang. ²Usa ka mabug-at nga panan-awon napahayag kanako; ang tawong maliputon magaliput gayud, ug ang maglulumpag magalumpag man. Tumungas ka, Oh Elam; libuti, Oh Media; ang tanang panghayhay niini gipahunong ko. ³Tungod niini ang akong hawak napuno sa kaguol; ang mga kasakit mingdakup kanako, sama sa mga kasakit sa usa ka babaye nga nagaanak; ako ginasakitan sa pagkaagi nga dili ako makadungog; gipunawan ako sa pagkaagi nga dili ako makakita. ⁴Ang akong kasingkasing nahisalaag, ang kakugmat nagpahadlok kanako; ang salumsom nga akong gitinguha nahimong pagkurog alang kanako. ⁵Nagaandam sila sa lamesa, nagabutang sila sa magbalantay, sila nangaon, sila nanginum: panindog kamo mga principe, dihoga ang taming. ⁶Kay mao man kini ang giingon sa Ginoo kanako: Lumakaw ka, pagbutang ug usa ka magbalantay: pasuldiha siya kong unsay iyang makita: ⁷Ug sa iyang pagkakita sa usa ka panon, ang mga magkakabayo nga nagtinagurha, usa ka panon nga mga asno, usa ka panon nga mga camello, magapatalinghug gayud siya sa hilabihang pagtagad. ⁸Ug siya misinggit ingon sa usa ka leon: Oh Ginoo, ako nagatindog sa kanunay sa bantayan-nga-torre sa maadlaw, ug ako anaa sa akong pagbantay sa tibook nga mga gabii. ⁹Ug, ania karon, ania nagapadulong ang usa ka panon sa mga tawo uban ang mga magkakabayo nga

nagtinagurha. Ug siya mitubag ug miingon: Ang Babilonia nahulog, nahulog na; ug ang tanan nga mga larawan sa iyang mga dios nangadugmok ngadto sa yuta. ¹⁰Oh giukan ko, ug ang dagami sa akong salog! Kanang akong madungog gikan kang Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel, mao ang akong ginapahayag kaninyo.

¹¹ Ang palas-anon sa Duma. Dunay nagatawag kanako gikan sa Seir: Magbalantay, unsa man ang sa gabii? Magbalantay, unsa man ang sa gabii? ¹²Ang magbalantay miingon: Ang buntag modangat, ug ang gabii usab: kong kamo mangutana, pangutana kamo: bumalik kamo, umanhi *pag-usab* .

¹³ Ang palas-anon ibabaw sa Arabia. Sa kalasangan sa Arabia kamo mopuyo, Oh kamong magpapanaw sa Dedanhon. ¹⁴Kaniya nga ginauhaw gidala nila ang tubig: gitagbo sa mga pumupuyo sa yuta sa Tema sa ilang tinapay ang mga nangalagiw. ¹⁵Kay sila nangalagiw gikan sa mga pinuti, gikan sa inibut nga pinuti, ug gikan sa binawog nga pana, ug gikan sa kabug-at sa gubat. ¹⁶Kay mao kini ang ginaingon sa Ginoo kanako: Sulod sa usa ka tuig, sumala sa mga tuig sa usa ka sinuholan, ang tanang himaya sa Cedar mawagtang; ¹⁷Ug ang salin sa gidaghanon sa mga magpapana, ang makagagahum nga mga lalake sa mga anak sa Cedar, mahimong diriyut, kay si Jehova, ang Dios sa Israel, maoy nagsulti niini

¹ Ang palas-anon sa walog sa panan-awon. Unsay nahinabo kanimo karon nga misaka man ikaw lahos sa ibabaw sa atop sa balay? ²Oh ikaw nga napuno sa mga pagsinggit, usa ka ciudad nga magubtanon, usa ka lungsod nga malipayon; ang imong mga patay wala patya pinaagi sa pinuti, ni nangamatay sila sa gubat. ³Ang tanan mong mga punoan nanagpangalagiw pagtingub, sila gipanggapus sa mga magpapana: ang tanang hingkit-an diha kanimo gitipon sa paggapus; sila nangalagiw sa halayo. ⁴Tungod niini miingon ako: Ayaw ako pagtan-awa, mohilak ako sa mapait; ayaw pagdali sa paglipay kanako mahatungod sa paglaglag sa anak nga babaye sa akong katawohan. ⁵Kay kini mao ang usa ka adlaw sa kalisud, ug sa pagyatak, ug sa pagkalibog, gikan sa Ginoo, si Jehova sa mga panon, sa walog sa panan-awon; usa ka pagguba sa mga kuta, ug usa ka pagsiyagit sa kabukiran. ⁶Ug nagadala si Elam sa baslayan uban ang mga carro sa mga lalake *ug* mga magkakabayo; ug gibuksan ni Chir ang taming. ⁷Ug nahinabo nga ang imong labing pinili nga mga walog nangapuno sa mga carro, ug ang mga magkakabayo nanagpahimutang sa ilang kaugalingon atbang sa ganghaan.

⁸ Ug gikuha niya ang tabon sa Juda; ug mitan-aw ikaw nianang adlaw sa hinagiban sa balay sa lasang. ⁹Ug nakita ninyo ang mga tumpag sa ciudad ni David, nga sila daghan; ug inyong gitigum ang mga tubig sa ubos-ubos nga linaw; ¹⁰Ug inyong gipangihap ang mga kabalayan sa Jerusalem, ug inyong gibungkag ang mga kabalayan aron sa paglig-on sa kuta; ¹¹Gibuhat usab ninyo nga saluranan sa duruha ka mga kuta alang sa tubig sa daang linaw: apan wala ninyo tan-awa siya nga nagbuhat niini, ni nagtahud kamo kaniya nga nagtukod niini sa kanhing panahon. ¹²Ug nianang adlaw ang Ginoo nga si Jehova sa mga panon, magtawag aron sa paghilak, ug sa pagminatay, ug

sa pagpaupaw sa ulo } , ug sa pagsul-sob ug sako. ¹³Ug ania karon, ang kalipay ug kasadya, ang pagpatay sa vaca ug pag-ihaw ug mga carnero, ang pagkaon ug unod ug pag-inum ug vino: mangaon kita ug manginum, kay ugma mangamatay man kita. ¹⁴Ug si Jehova sa mga panon mipahayag niini sa iyang kaugalingon sa akong mga igdulungog: Sa pagkamatuod, kamo dili pasayloon niining salaa hangtud nga kamo mamatay: miingon ang Ginoo, si Jehova sa mga panon.

¹⁵ Mao kini ang giingon sa Ginoo, nga si Jehova sa mga panon: Lakaw, umadto ka niining mamahandi bisan ngadto kang Sebna, ang tinugyanan sa balay, *ug umingon ka* : ¹⁶Unsay ginabuhat mo dinhi? ug kinsay ania dinhi kanimo, nga ikaw naghikay man alang kanimo dinhi ug usa ka lubnganan? nga nagahikay *ka man* alang kaniya ug usa ka lubnganan sa ibabaw, nga nagasilsil *ka man* ug usa ka puloy-anan sa bato alang sa iyang kaugalingon! ¹⁷Ania karon si Jehova, sama sa usa ka *kusgan* nga tawo, isalibay ikaw niya sa makusog; oo, hugton ikaw pagbangan niya. ¹⁸Sa pagkamatuod ikaw pagatuyokon niya, ug *itugpo ikaw* sama sa usa ka bola ngadto sa usa ka halapad nga yuta; didto ikaw mamatay, ug didto man ang mga carro sa imong himaya, Oh, ikaw nga *maoy* kaulawan sa balay sa imong ginoo. ¹⁹Ug papahawaon ko ikaw gikan sa imong katungdanan; ug bunloton ikaw gikan sa imong buhatan. ²⁰Ug mahinabo nianang adlaw nga pagatawgon ko ang akong sulogoon nga si Eliacim ang anak nga lalake ni Hilcias; ²¹Ug akong sul-oban siya sa imong saput, ug baskugon ko siya sa imong bakus, ug itugyan ko ang imong kagamhanan diha sa iyang kamot; ug siya mahimong amahan sa mga pumoluyo sa Jerusalem, ug sa balay ni Juda. ²²Ug ang yawi sa balay ni David igabutang ko sa iyang abaga; ug siya magabukas, ug walay makatak-um; ug siya magatak-um, ug wala makabukas. ²³Ug igalansang ko siya sama sa usa ka lansang sa usa ka dapit nga malig-on; ug siya mahimong usa ka trono sa himaya sa balay sa iyang amahan. ²⁴Ug ilang igabitay sa ibabaw kaniya ang tanang himaya sa balay sa iyang amahan, ang mga anak nga kaliwat ug ang mga sanga, ang tanang mga vaso nga magagmay, gikan sa mga tasa hangtud sa tanang mga frasco. ²⁵Nianang adlaw, nag-ingon si Jehova sa mga panon, maibut ang lansang nga nahalansang sa usa ka dapit nga malig-on; ug kini pagaputlon ug mahulog; ug ang palas-anon nga diha sa ibabaw niini pagaputlon; kay si Jehova maoy nagsulti niini.

¹ Ang palas-anon sa Tiro. Managuwang kamo, kamong mga sakayan sa Tarsis; kay kini kilaglag na, mao nga wala nay balay, wala nay pagsulod didto: gikan sa yuta sa Chittim kini gipahibalo na kanila. ²Managhilum kamo, kamong mga pumoluyo sa baybayon; ikaw nga nagalabang sa ibabaw sa dagat nga gihatagan ug daghan sa mga magpapatigayon sa Sidon. ³Ug sa ibabaw sa daghang mga tubig ang binhi sa Sihor, ang ani sa Nilo, mao ang iyang abut; ug siya nahimong patigayonan sa mga nasud. ⁴Maulaw ka, Oh Sidon: kay nakasulti na ang dagat, ang kalig-onan sa dagat, nga nagaingon: Ako wala sul-i, ni manganak, ni makagalam ako ug batan-ong mga lalake, ni makamatoto ug mga ulay. ⁵Sa diha nga ang taho modangat sa Egipto, sila masakitan pag-ayo sa balita sa Tiro. ⁶Panabok kamo ngadto sa Tarsis; managminatay kamo, kamong mga pumoluyo sa kabaybayonan. ⁷Mao ba kini ang inyong malipayong *ciudad* , kansang pagkakaraan gikan pa sa kanhing mga adlaw,

kansang mga tiil maoy modala kaniya sa pagpuyo ngadto sa halayo? ⁸Kinsay nagtinguha niini batok sa Tiro, ang maghahatag sa mga purongpurong, kansang mga magpapatigayon mao ang mga principe, kansang mga magpapatigayon mao ang mga halangdon sa yuta? ⁹Si Jehova sa mga panon maoy nagtinguha niini, aron mabulingan ang pagpalabilabi sa tanang himaya, aron mahimong salawayon ang tanang halangdon sa yuta. ¹⁰Umagi ka latas sa imong yuta ingon sa Nilo, Oh anak nga babaye sa Tarsis; wala may makasalanta. ¹¹Iya nang gituy-od ang iyang kamot sa ibabaw sa dagat, iya nang giuyog ang mga gingharian: si Jehova nakahatag na ug mga sugo tungod sa Canaan, aron sa paglumpag sa malig-ong mga dalangpanan niini. ¹²Ug siya miingon: Ikaw dili na magakalipay, Oh ikaw nga dinaugdaug nga anak nga ulay sa Sidon: tindog, umadto ka sa Chittim; bisan pa didto ikaw walay kaphulayan. ¹³Ania karon, ang yuta sa mga Caldeanhon: kini nga katawohan wala na; gitukod kini sa mga Asirianhon alang kanila nga nanagpuyo sa kamingawan; sila nagpatindog sa ilang mga torre: ug nanaggun-ob sa mga palacio niini; sila nanaghimo niini nga guba. ¹⁴Manag-uwang kamo, kamong mga sakayan sa Tarsis; kay ang inyong malig-ong dalangpan gilaglag na.

¹⁵Ug mahitabo niadtong adlaw nga ang Tiro pagahikalimtan sulod sa kapitoan ka tuig, sumala sa mga adlaw sa usa ka hari: tapus ang kapitoan ka tuig mahitabo sa Tiro ang ingon sa alawiton sa bigaon. ¹⁶Kumuha ka ug usa ka alpa, lumibut ka sa ciudad, ikaw nga bigaon nga hingkalimtan na; maghimo ka ug matam-is nga honi, mag-awit ka ug daghang mga alawiton, aron ikaw pagahinumduman. ¹⁷Ug mahitabo sa tapus ang kapitoan ka tuig, nga si Jehova moduaw sa Tiro, ug kini mobalik sa iyang suhol ug magapakhilawas uban sa tanang mga gingharian sa kalibutan ibabaw sa nawong sa yuta. ¹⁸Ug ang iyang patigayon ug ang iyang suhol mahimong pagkabalaan kang Jehova: kini dili pagatigumon ni pagatipigan; kay ang iyang patigayon mahimong alang niadtong nanagpuyo sa atubangan ni Jehova, aron pagakan-on sa igo, ug alang sa mga bisti nga malungtaron.

¹Ania karon, ang yuta himoon nga walay sulod ni Jehova, ug himoon kini nga kamingawan, ug balit-aron kini, ug pagatibulaagon ang mga pumoluyo niini. ²Ug mahitabo ang ingon sa katawohan, mao man ang sa sacerdote; ang ingon sa sulogoong lalake, mao man ang sa iyang agalon; ang ingon sa sulogoong babaye, mao man ang sa iyang agalon nga babaye; ang ingon sa pumapalit, mao man ang sa magbabaligya; ingon man sa magpapalautang mao man ang mangungutang: ang ingon sa maniningil sa tubo, mao man ang sa maghahatag ug tubo kaniya. ³Ang yuta pagahimoon nga walay sulod gayud ug pagalaglagon gayud; kay si Jehova maoy nagsulti niining pulonga. ⁴Ang yuta nagabangutan ug nagakawagtang, ang kalibutan nagakaniwang ug nagakawagtang, ang mapahitas-on nga katawohan sa yuta nagakaniwang gayud. ⁵Ang yuta usab nahugawan ubos sa mga pumoluyo niini; tungod kay ilang gilapas ang mga balaod, gipasipalahan ang kabalaoran, gibungkag ang tugon nga walay katapusan. ⁶Tungod niini ang tunglo maoy naglamoy sa yuta, ug silang nanagpuyo sulod niana hingkaplagan nga sad-an: busa ang mga pumoluyo sa

yuta nangasunog, ug diyutay lamang ang nanghibilin. ⁷Ang bag-ong vino nagaminatay, ang balagon nagakalawos, ang tanang malipayon ug kasingkasing nagapanghayhay gayud. ⁸Ang kasadya sa mga panderetas mihunong; ang kasaba niadtong nagakalipay natapus, ang kalipay sa alpa mihunong. ⁹Sila dili na moinum ug vino uban ang usa ka awit; ang maisug nga ilimnon mahimong mapait alang kanila nga nanginum niini. ¹⁰Ang nalaglag nga ciudad giguba na; tagsatagsa ka balay ginatakpan, aron walay tawo nga makasulod. ¹¹Adunay usa ka pagtu-aw didto sa kadalanan tungod sa vino; ang tanan nga kalipay nangitngitan, ang kasadya sa yuta nahanaw. ¹²Ang nahibilin sa ciudad mao ang pagkabiniyaan, ug ang ganghaan ginahampak sa kalaglagan.

¹³Kay mao kini ang mahitabo sa taliwala sa yuta taliwala sa mga katawohan, ingon sa pag-uyog sa kahoy nga olivo, ingon sa paghagdaw sa tapus na ang pag-ani sa kaparrasan. ¹⁴Ipatugbaw nila ang ilang tingog, managsinggit sila; tungod sa kahalangdon ni Jehova managsiyagit sa makusog sila gikan sa dagat. ¹⁵Busa himayaa ninyo si Jehova sa silangan, bisan pa ang ngalan ni Jehova, ang Dios sa Israel, didto sa mga pulo sa dagat.

¹⁶Gikan sa kinatumyan nga dapit sa yuta nakadungog kami ug mga awit: Himaya alang sa matarung. Apan ako miingon: Nagakaniwang ako, nagakaniwang ako, alaut nako! ang maliputon nagliput; oo, ang maliputon nagaliput gayud. ¹⁷Ang kahadlok, ug ang gahong, ug ang balag-ong, anaa sa ibabaw nimo, Oh pumoluyo sa yuta. ¹⁸Ug mahitabo nga kadtong nagakalagiw gikan sa kasaba sa kahadlok, mahulog ngadto sa gahong; ug kadtong nagagula gikan sa taliwala sa gahong mabitik sa balag-ong: kay ang mga tamboanan sa itaas binuksan man, ug ang mga patukoranan sa yuta nangurog. ¹⁹Ang yuta nabungkag na gayud, ang yuta nabulag pagpikas, ang yuta nauyog sa hilabihan gayud. ²⁰Ang yuta magasamparay sama sa usa ka tawo nga hubog, ug magatabyog ngadto-nganhi sama sa usa ka duyan; ug ang iyang kalapasan magabug-at sa ibabaw niini, ug mahulog kini, ug dili na mobakod pag-usab. ²¹Ug mahitabo niadtong adlaw nga si Jehova mosilot sa panon sa mga hataas nga anaa sa itaas, ug sa mga hari sa yuta nga anaa sa ibabaw sa yuta. ²²Ug sila pagatigumon pagtingub, ingon sa mga binilanggo nga ginatigum sa sulod sa gahong, ug pagagakotan didto sa bilanggoan; ug sa tapus ang daghang mga adlaw sila pagaduawon. ²³Ug unya ang bulan pagalibugon, ug ang adlaw maulaw; kay si Jehova sa mga panon magahari didto sa bukid sa Sion, ug sa Jerusalem; ug sa atubangan sa iyang mga anciano anaa ang himaya.

¹ Oh Jehova, ikaw mao ang akong Dios; ituboy ko ikaw, pagadayegon ko ang imong ngalan; kay nakahimo ka ug mga butang nga katingalahan, ang *imong* mga pagtambag sa karaang panahon, sa pagkamatinumanon ug sa kamatuoran. ²Kay ang usa ka ciudad gihimo mo nga usa ka pundok *nga sagbut*, ang usa ka linig-onang ciudad *gihimo mo* nga nagun-ob, ang usa ka palacio sa mga lumalangyaw aron dili na mahimong ciudad: kini dili na gayud pagatukoron. ³Tungod niini usa ka mabaskog nga katawohan magahimaya kanimo; ang usa ka ciudad sa makalilisang nga mga nasud mahadlok kanimo. ⁴Kay ikaw nahimong usa ka malig-ong dalangpanan sa *tawong* kabus, usa ka malig-ong saliganan sa *tawong* hangul diha sa iyang kagul-anan, usa ka dalangpanan gikan sa

bagyo, usa ka landong gikan sa kainit, sa diha nga mohuyop ang makalilisang nga hangin sama sa bagyo batok sa malig-on nga bungbong. ⁵Ingon sa kainit sa usa ka dapit nga mamala imong pagapahilumon ang kasaba sa mga lumalangyaw; ingon sa kainit ubay sa landong sa usa ka panganod, ang awit sa mga mabangis pagapahinayon.

⁶ Ug niining bukira si Jehova sa mga panon magahimo alang sa tanang mga katawohan ug usa ka kombira sa matambok nga mga butang, usa ka kombira sa mga vino nga pinalugdang, sa mga butang nga matambok nga puno sa utok, sa mga vino nga pinalugdang nga maayong pagkaitus. ⁷Ug iyang pagagub-on niining bukira ang takuban nga nagatabon sa tanan nga mga katawohan, ug ang pandong nga nabuklad ibabaw sa tanan nga mga nasud. ⁸Gilamoy niya ang kamatayon hangtud sa walay katapusan; ug ang Ginoo nga si Jehova mopahid sa mga luha gikan sa tanang mga nawong; ug ang kaulaw sa iyang katawohan pagakuhaon niya gikan sa halayo sa tibook nga yuta: kay si Jehova maoy nagsulti niini.

⁹ Ug pagaingnon niadtong adlaw: Ania karon, kini mao ang atong Dios; kita nanaghulat kaniya ug siya magaluwas kanato: kini mao si Jehova; kita nanaghulat kaniya, mangalipay kita ug managmaya diha sa iyang kaluwasan. ¹⁰Kay niining bukira ang kamot ni Jehova mopahulay; ug ang Moab pa gayatakan diha sa iyang dapit, ingon sa uhot nga ginatumban didto sa tubig sa pinundok nga kinalibang. ¹¹Ug iyang pagabuklaron ang iyang mga kamot sa taliwala niini, ingon sa nagalangoy nga magabuklad *sa iyang mga kamot* aron sa paglangoy; apan pagapaubson ni Jehova ang iyang pagpalabilabi uban sa lalang sa iyang mga kamot. ¹²Ug ang hatag-as nga bantayan sa imong mga kuta iyang gipaubos, gilumpag, ug gipatag ngadto sa yuta, bisan pa ngadto sa abug.

¹ Niadtong adlaw kining alawitona pagaawiton didto sa yuta sa Juda: Kami adunay usa ka malig-on nga ciudad; ang kaluwasan maoy iyang igabutang nga mga kuta ug ang mga salipdanan. ²Buksi ninyo ang mga ganghaan aron ang matarung nga nasud nga nagabaton ug pagtoo makasulod. ³Pagabantayan mo *siya* diha sa pakigdait nga hingpit, *kansang* hunahuna sa kanunay anaa *kanimo*; tungod kay siya nagasalig kanimo. ⁴Sumalig kamo kang Jehova sa walay katapusan; kay kang Jehova, *bisan* kang Jehova, anaa ang usa ka bato nga walay katapusan.

⁵ Kay iyang gihulog kadtong nanagpuyo sa itaas, ang ciudad nga tinuboy: iya kining gilumpag, iya kining gilumpag ngadto sa yuta; iya kini nga gipatag bisan pa ngadto sa abug. ⁶Ang tiil magatamak niini; bisan pa ang mga tiil sa kabus, ug ang mga lakang sa hangul. ⁷Ang dalan sa matarung mao ang katul-iran: ikaw nga matul-id nagatudlo sa alagianan sa matarung. ⁸Oo, sa dalan sa imong mga paghukom, Oh Jehova, kami nagahulat kanimo; sa imong ngalan, bisan sa imong halandumon nga *ngalan* mao ang tinguha sa among kalag. ⁹Uban sa akong kalag ginatinguha ko ikaw sa magabii; oo, uban sa akong espiritu sa sulod nako pangitaon ko ikaw sa tinuod gayud; kay kong ang imong mga paghukom anaa ugaling sa yuta, ang mga pumoluyo sa kalibutan makakat-on ug pakamatarung. ¹⁰Ipakita ang kalooy sa dautan, apan dili siya gihapon makakat-on ug pagkamatarung; sa yuta sa katul-iran buhaton niya ang baliko, ug dili motanaw sa himaya ni Jehova.

¹¹Jehova, ang imong kamot gibayaw *mo* sa itaas, ugaling sila dili makakita: apan ilang makita ang *imong* kakugi alang sa katawohan, ug hikaulawan sila; oo, ang kalayo maoy molamoy sa imong mga batok.

¹²Jehova, ikaw maoy magatudlo ug pakigdait alang kanamo; kay ikaw usab ang nagbuhat sa tanan namong mga bulohaton alang kanamo. ¹³Oh Jehova nga Dios namo, laing mga ginoo labut pa kanimo nakaghari sa ibabaw namo; apan tungod lamang kanimo among pagahinganlan ang imong ngalan. ¹⁴*Sila* mga patay man, sila dili mabuhi; sila wala nay kinabuhi; sila dili mamangon: tungod niini imong gidu-aw ug gilaglag sila, ug gihimo mo nga ang tanan nga paghandum kanila mangawagtang. ¹⁵Imong gipatubo ang nasud, Oh Jehova, imong gipatubo ang nasud; ikaw ginahimaya man; imong gilapad ang tanang mga utlanan sa yuta. ¹⁶Jehova, diha sa kaguol sila nanagdu-aw kanimo; ilang gibubo ang pag-ampo sa *diha nga* ang imong castigo anaa sa ibabaw nila. ¹⁷Sama sa usa ka babaye nga mabdos, nga nagakahaduol na ang panahon sa iyang pag-anak, anaa sa kasakit ug nagatiyabaw sa iyang mga suol, mao man kami diha sa imong atubangan, Oh Jehova. ¹⁸Kami *sama* sa nagmabdos, kami gisul-an, kami ingon sa nanganak ug hangin; wala kami makagbuhat ug bisan unsa nga kaluwasan sa yuta; ni mahulog ang mga pumoluyo sa kalibutan. ¹⁹Ang imong mga patay mangabuhi; ang akong mga minatay mangabanhaw. Pagmata ug pag-awit, kamo nga nagapuyo sa abug; kay ang imong yamog maingon sa yamog sa kabalilihan, ug ang yuta magasalibay sa mga patay.

²⁰Umari kamo, akong katawohan, sumulod ikaw sa imong mga lawak ug tak-uma ang imong mga pultahan sa imong libut: tagoi ang imong kaugalingon sa diyutay nga panahon, hangtud nga ang kasuko moagi. ²¹Kay ania karon, si Jehova moanhi gikan sa iyang dapit aron sa pagsilot sa mga pumoluyo sa yuta tungod sa ilang kasal-anan: ang yuta usab mopakita sa iyang dugo, ug dili na motabon sa iyang mga patay.

¹Niadtong adlaw ni Jehova sa iyang magahi ug daku ug malig-on nga espada ang leviathan ang matulin nga halas, ug ang leviathan ang baliko nga halas; ug iyang pagapatyon ang dragon nga anaa sa dagat. ²Niadtong adlaw: Ang usa ka parrasan sa vino, manag-awit kamo mahatungod niini. ³Ako si Jehova mao ang magbalantay niini; pagabisibisan ko kini sa tagsa ka gutlo: aron kini dili pagasamaran ni bisan kinsa, pagabantayan ko kini sa adlaw ug sa gabii. ⁴Ang kaligutgut wala diri kanako: hinaut unta nga ang mga sampinit ug mga tunok mingbatok kanako sa panggubatan? Dasmagan ko unta sila, sunogon ko unta sila sa tingob. ⁵Kun sa laing pagkaagi pahawira siya sa akong kusog, aron siya makahimo ug pakigdait uban kanako; *oo*, pahimoa siya ug pakigdait uban kanako. ⁶Sa mga adlaw nga umalabut si Jacob mogamot; si Israel mamulak ug mamutot; ug pagapun-on nila ang nawong sa kalibutan sa bunga.

⁷Iya ba nga gisamaran sila ingon sa pagsamad niya niadtong nanagsamad kanila? kun gipamatay ba sila sumala sa kamatay niadtong gipamatay nila? ⁸Sa sukod sa imong pagpaadto kanila sa halayo, ikaw nakigbisog gayud uban kanila; iyang gipalagpot sila uban sa iyang makusog nga huros sa

adlaw sa hangin nga timog. ⁹Tungod niini ang kasal-anan ni Jacob pagapasayloon, ug kini mao ang tanan nga bunga sa pagkuha sa iyang sala: nga ginahimo niya ang tanan nga mga bato sa halaran ingon sa mga bato nga anupog nga gipulpog, aron ang mga Asherim ug ang mga larawan sa adlaw dili na gayud mamakod. ¹⁰Kay ang ciudad nga linig-on mamingaw man, usa ka puloy-anan nga biniyaan ug sinalikway, sama sa kamingawan: didto ang nating vaca magasibsib, ug didto siya magalobog, ug magakaon sa mga sanga niini. ¹¹Sa diha nga ang mga sanga niini mangalaya, sila mangaputol; ang mga babaye manganhi ug magadaub kanila; kay kini maoy usa ka katawohan nga walay salabutan: tungod niini siya nga nagbuhat kanila, dili magabaton ug kalooy kanila, ug siya nga maoy nag-umol kanila, dili mopakita kanila ug kalooy. ¹²Ug mahitabo niadtong adlaw, nga si Jehova modughit sa iyang bunga gikan sa pagbaha sa Suba ngadto sa sapa sa Egipto; ug kamo pagatapukon ang usa ug ang usa, Oh kamo nga mga anak sa Israel. ¹³Ug mahitabo niadtong adlaw, nga ang usa ka dakung trompeta pagahuypon; ug sila manganhi ang mga andam sa pagkawala didto sa yuta sa Asiria, ug kadtong mga sinalibay didto sa yuta sa Egipto; ug sila magasimba kang Jehova didto sa balaang bukid sa Jerusalem.

¹ Alaut sa purongpurong sa pagpalabilabi sa mga palahubog sa Ephraim, ug sa nagakalawos nga bulak sa iyang mahimayaong kaanyag, nga anaa sa ibabaw sa ulo sa matambok nga walog nila nga nangapukan tungod sa vino! ²Ania karon, ang Ginoo adunay usa ka makagagahum ug usa ka kusgan; ingon sa usa ka bagyo-nga-yelo, usa ka malaglagong bagyo, ingon sa usa ka unos sa makusog nga mga tubig nga magaawas, mao ang iyang paghulog *kaniya* ngadto sa yuta pinaagi sa kamot. ³Ang purongpurong sa pagpalabilabi sa mga palahubog sa Ephraim pagayatakan sa tiil: ⁴Ug ang nagakalawos nga bulak sa iyang mahimayaong kaanyag, nga anaa sa ibabaw sa ulo sa matambok nga walog, mahimong ingon sa unang hinog nga igos sa dili pa ang ting-init; nga kong ang nagatan-aw niini makakita, samtang nga kini anaa pa sa iyang kamot siya magakaon niini. ⁵Niadtong adlaw si Jehova sa mga panon mahimong usa ka purongpurong sa himaya, ug usa ka purongpurong sa kaanyag, alang sa salin sa iyang katawohan; ⁶Ug usa ka espiritu sa justicia kaniya nga nagalingkod sa hukmanan, ug kusog kanila nga nagapasibug sa panaggubat diha sa ganghaan. ⁷Ug bisan pa kini *sila* nagatangotango tungod sa vino ug nagasamparay tungod sa maisug nga ilimnon: ang sacerdote ug ang manalagna nagatangotango tungod sa maisug nga ilimnon, sila gipanaglamoy sa vino, sila nagasamparay tungod sa maisug nga ilimnon; sila nangasayup sa panan-aw, sila nanghipangdol sa paghukom. ⁸Kay ang tanan nga mga lamesa nangapuno sa sinuka *ug* kahugawan, hangtud nga wala nay dapit nga *malinis* .

⁹ Kinsa man ang iyang tudloan ug kaalam? ug kinsa man ang iyang pasabton sa balita? sila ba nga mga gipanguha sa mga dughan? ¹⁰Kay kini mao ang sugo ibabaw sa sugo, sugo ibabaw sa sugo; lagda ibabaw sa lagda, lagda ibabaw sa lagda; dinhi madiyutay, didto madiyutay. ¹¹Hinonoa, sa lumalangyaw nga mga ngabil ug uban sa laing dila siya mosulti niining katawohan; ¹²Kanila miingon siya: Kini mao ang pahulay, hatagi ninyo ug pahulay siya nga ginakapuyan; ug kini mao

ang makapahayahay: apan dili sila manimati. ¹³Tungod niini ang pulong ni Jehova alang kanila mao ang sugo ibabaw sa sugo, sugo ibabaw sa sugo; latid ibabaw sa latid, latid ibabaw sa latid; dinhi madiyutay, didto madiyutay; aron sila mangadto, ug mangahayang, ug mangabali, ug hingbalag-ongan ug hingdakpan.

¹⁴Busa panimatia ninyo ang pulong ni Jehova, kamo nga mga mabiyaybiayon, nga nagapangulo niining katawohan nga anaa sa Jerusalem: ¹⁵Tungod kay kamo nanag-ingon: Kami nanaghimo ug usa ka pagpakigsaad uban sa kamatayon, ug uban sa Sheol kami nanagkauyon; sa diha nga moagi na ang mahurosong bunal, kini dili modangat kanamo; kay ang kabakakan nahimo nga among dalangpanan, ug ilalum sa kabakakan kami nakagtago sa among kaugalingon: ¹⁶Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, gibutang ko didto sa Sion alang sa usa ka patukoranan ang usa ka bato, ang usa ka sinulayan nga bato, ang usa ka bililhon *nga bato* -sa-pamag-ang sa patukoranan nga malig-on: kadtong motoo dili magadali. ¹⁷Ug ang justicia himoon ko nga latid, ug ang pagkamatarung mao ang pamato; ug ang graniso molaglag sa dalangpanan sa kabakakan, ug ang mga tubig mosalanap sa dapit nga tagoanan. ¹⁸Ug ang inyong pagpakigsaad uban sa kamatayon pagapalaon, ug ang inyong pagpakig-uyon uban sa Sheol dili molungtad; sa diha nga ang mahurosong bunal moagi na, nan kamo pagatamakan niini. ¹⁹Sa masubsub nga kini moagi, kini maoy mokuha kaninyo; kay sa buntag-buntag kini moagi, sa adlaw ug sa gabi: ug walay bisan unsa gawas ang kalisang sa pagsabut sa balita. ²⁰Kay ang higdaan hamubo pa kay sa katuy-oran sa usa ka tawo; sa iyang kaugalingon ug ang habol hiktin pa kay sa ikahabol kaniya sa iyang kaugalingon diha sa sulod niana. ²¹Kay si Jehova motindog ingon sa didto sa bukid sa Perasim, siya masuko ingon sa didto sa walog sa Gabaon; aron siya magahimo sa iyang bulohaton, sa iyang katingalahan nga bulohaton, ug sa pagpahinabo sa iyang hilimoon, sa iyang katingalahan nga panlihok. ²²Busa karon dili kamo magmabiyay-biayon, kay tingali unya ang inyong mga bugkos himoon nga malig-on; kay ang usa ka sugo sa kalaglagan akong hingdunggan gikan sa Ginoo, si Jehova sa mga panon, sa ibabaw sa tibook nga yuta.

²³Patalinghug kamo, ug pamatia ang akong tingog; patalinghug ug pamatia ang akong pakigpulong. ²⁴Kadtong nagadaro aron sa pagpugas nagadaro ba sa kanunay? *kanunay* ba siya nga nagabungkag ug nagapakaras sa iyang yuta? ²⁵Sa diha nga mapatag na niya ang ibabaw niini, dili ba niya isabulak ang mga neguilla, ug isabwag ang anis, ug ipugas ang trigo sa tinudling, ug ang cebada sa dapit nga pinili, ug ang avena sa daplin niini? ²⁶Kay ang iyang Dios nagatudlo kaniya sa matarung, *ug* nagtoon kaniya. ²⁷Kay ang neguilla wala pagagiuka sa mahait nga galamiton sa *giukanan*, ni gipaligid ang ligid sa carromata sa ibabaw sa anis; apan ang neguilla ginalupak sa usa ka sungkod, ug ang anis *ginalupak* sa usa ka bunal. ²⁸Ang *trigo* sa tinapay gigaling; kay dili man siya sa kanunay nga magagiuk niini; ug bisan pa ang ligid sa iyang carromata ug ang iyang mga kabayo nagasabulak niini, siya wala magagaling niini. ²⁹Kini usab nagakikan kang Jehova sa mga panon, nga maoy kahibulongan sa pagtambag, ug halangdon uyamut tungod sa kaalam.

¹ Alaut ang Ariel, ang Ariel ang ciudad diin si David magpahaluna sa mga campo! Dugangi ninyo ang tuig sa tuig; padangata ang fiesta *sa iyang* panahon: ²Unya pagasakiton ko ang Ariel, ug moabut ang pagminatay ug pagbakho; ug siya alang kanako maingon sa Ariel. ³Ug mopahaluna ako sa mga campo nga magalibut batok kanimo, ug palibutan ko ikaw sa mga kuta nga binantayan sa mga sundalo, ug magapatindog ako sa mga bantayan batok kanimo. ⁴Ug ikaw pagagun-obon, ug magasulti gikan sa yuta, ug ang imong pakigpulong mahagawhaw gikan sa abug; ug ang imong tingog maingon sa usa ka espiritista, gikan sa yuta, ug ang imong pakigpulong mohongihong gikan sa abug. ⁵Apan ang panon sa imong mga kaaway mahasama sa dinugmok nga abug, ug ang panon sa mga mabangis ingon sa tahop nga molabay: oo, kini moanha sa kalit nga hilabihan. ⁶Siya pagadu-awon ni Jehova sa mga panon uban ang dalogdog, ug uban ang mga linog, ug dakung dahunog, uban ang alimpulos ug unos, ug ang dakung siga sa kalayo makaut-ut. ⁷Ug ang panon sa tanang mga nasud nga makig-away batok sa Ariel, bisan pa kadtong tanan nga makig-away batok kaniya, ug sa iyang malig-ong salipdanan, ug nga magasakit kaniya, mahimong ingon sa usa ka damgo, usa ka panan-awon sa kagabhion. ⁸Ug mahitabo nga ingon sa usa ka gigutom nga tawo nga magadamgo, ug ania karon, siya magakaon; apan siya mahagmata, ug ang iyang kalag walay sulod: kun ingon sa usa ka tawo nga giuhaw nga magadamgo, ug ania karon, siya nagainum, apan siya nahagmata, ug ania karon, siya gipugdaw, ug ang iyang kalag mibati ug kahinam: maingon man nianak ang panon sa tanang mga nasud, nga makig-away batok sa bukid sa Sion.

⁹ Maghulat kamo ug manghibulong; panagkalipay kamo ug managpangabuta kamo: sila nangahubog, apan dili sa vino; sila nanagsamparay apan dili sa maisug nga ilimnon. ¹⁰Kay gibubo ni Jehova sa ibabaw kaninyo ang espiritu sa paghinanok, ug gipapiyong ang inyong mga mata, ang mga manalagna; ug ang inyong mga ulo, ang mga magtatagna; iyang gitabonan. ¹¹Ug kaninyo ang tanang panan-awon mahasama sa mga pulong sa usa ka basahon nga pinatikan, nga igahatag sa mga tawo niadtong usa nga maalam, nga magaingon: asahar kini, nangaliyupo ako kanimo; ug siya magaingon: Ako dili makahimo, kay kini pinatikan: ¹²Ug ang basahon igatunol niadtong dili maalam, nga magaingon: Basaha kini, ako nangaliyupo kanimo; ug siya magaingon: Ako dili maalam. ¹³Ug ang Ginoo miingon: Ingon nga kini nga katawohan nagapaduol *kanako*, ug pinaagi sa ilang baba ug pinaagi sa ilang mga ngabil nanagpasidungog kanako, apan gipahilayo nila ang ilang kasingkasing gikan kanako, ug ang ilang kahadlok kanako mao ang usa ka sugo sa mga tawo nga gitudlo *kanila*; ¹⁴Busa, ania karon, ako magpadayon pagbuhat ug usa ka katingalahan nga buhat sa taliwala niining katawohan, bisan usa ka katingalahang buhat ug usa ka kahibulongan; ug ang kaalam sa ilang maalamon nga mga tawo mahanaw, ug ang pagsabut sa ilang mabuot nga mga tawo matago. ¹⁵Alaut kanila nga managtago sa ilang pagtambag gikan kang Jehova, ug kansang mga buhat anaa sa kangitngit, ug nga nagaingon: Kinsay nakakita kanato? ug kinsay nakaila kanato? ¹⁶Ginabalit-ad ninyo ang mga butang! Pagapasidunggan ba ang magkokolon sama sa yutang kolonon, aron nga ang butang nga binuhat moingon mahitungod niadtong nagbuhat: Ako wala niya buhata; kun ang butang nga gihulmahan moingon mahitungod niadtong naghulma niini: Siya walay salabutan?

¹⁷ Dili ba sa diyutay pa nga panahon, ug ang Libano pagahimoon nga usa ka uma nga mabungaon, ug ang uma nga mabungaon pagailhon ingon nga sa usa ka lasang? ¹⁸ Ug niadtong adlawa ang bungol makadungog sa mga pulong sa basahon, ug ang mga mata sa buta makakita gikan sa kadulum ug gikan sa kangitngitan. ¹⁹ Ang mga maaghop usab magadugang sa ilang kalipay kang Jehova, ug ang mga kabus sa taliwala sa mga tawo magakalipay sa Balaan sa Israel. ²⁰ Kay ang mabangis ihatud ngadto sa pagkawala, ug ang mabiaybiayon mohunong, ug kadtong tanan nga nanagbantay sa *higayon* sa pagpakasala pagaputlon; ²¹ Nga magahimo sa tawo nga usa ka kapangdolan alang sa *iyang* katungod, ug magabutang ug usa ka lit-ag alang niadtong magabadlong diha sa ganghaan, ug magapasimang sa matarung tungod sa usa ka butang nga walay hinungdan. ²² Busa mao kini ang giingon ni Jehova, nga maoy naglukat kang Abraham mahitungod sa balay ni Jacob: Si Jacob dili karon maulawan, ni maluspad *pa* karon ang *iyang* nawong. ²³ Apan sa diha nga makita niya ang *iyang* mga anak, ang buhat sa akong mga kamot, sa taliwala niya, pagabalaanon nila ang akong ngalan; oo, pagabalaanon nila ang Balaan ni Jacob, ug managtindog nga adunay kataha sa Dios sa Israel. ²⁴ Kadto usab nga nangasayup diha sa espiritu makadangat sa pagsabut, ug kadto nga nanagbagulbol makadawat sa pahamatongon.

¹ Miingon si Jehova: Alaut sa masukihon nga mga anak, nga nagapakitambag, apan dili gikan kanako; ug nga nakigsagabay *sa uban*, apan dili sa akong Espiritu, aron ilang madugangan ang sala ngadto sa sala; ² Nga nanagpanggula aron sa paglugsong ngadto sa Egipto, ug wala magpangutana gikan sa akong baba; aron sa paglig-on sa ilang kaugalingon sa kusog ni Faraon, ug sa pagdangup diha sa landong sa Egipto! ³ Tungod niini ang kusog ni Faraon mahimo nga inyong kaulaw, ug ang dalangpanan diha sa landong sa Egipto ang inyong kalibug. ⁴ Kay ang ilang mga principe anaa sa Zoan, ug ang ilang mga sinugo ming-abut sa Hanes. ⁵ Silang tanan mangaulaw tungod sa usa ka katawohan nga dili magpulos kanila, nga dili makatabang ni magpulos, apan maoy usa ka kaulawan, ug usa usab ka sudya. ⁶ Ang palas-anon sa mga mananap sa Habagatan. Latas sa yuta sa kaguol ug kasakit, diin magagikan ang bayeng leon ug ang leon, ang sawa ug ang daw kalayo nga halas nga molupad, ginadala nila ang ilang mga manggad sa ibabaw sa abaga sa batan-ong mga asno, ug ang ilang mga bahandi sa bokoboko sa mga camello, ngadto sa usa ka katawohan nga dili magpulos *kanila*. ⁷ Kay ang Egipto nagatabang nga kawang, ug sa walay kapuslanan: tungod niini gitawag ko siya nga Rahab nga nagalingkod sa walay lihok.

⁸ Karon lakaw, isulat kini sa atubangan nila sa usa ka tabla, ug ihulad kini sa usa ka basahon aron kini mahitabo sa panahon nga umalabut ngadto sa mga katuigan nga walay katapusan. ⁹ Kay kini maoy usa ka masinupakon nga katawohan, bakakon nga mga anak, mga anak nga dili mamati sa Kasugoan ni Jehova; ¹⁰ Nga nanag-ingon sa mga magtatan-aw: Ayaw kamo pagtan-aw; ug sa mga manalagna: Ayaw kamo pagtagna kanamo sa mga butang nga matarung, pagsulti kanamo ug malomo nga mga butang, pagtagna ug mga paglimbong, ¹¹ Pahawa kamo sa alagianan, tipas kamo gikan sa dalan, himoa nga ang Balaan sa Israel mopahawa gikan sa among atubangan. ¹² Busa mao

kini ang giingon sa Balaan sa Israel: Tungod kay inyong ginatamay kining pulonga, ug nagasalig kamo sa pagpanlupig ug sa binalit-ad, ug nagalaum kamo niana; ¹³Tungod niini kining kasal-anan mahimo alang kaninyo ingon sa usa ka guba *nga kuta* nga andam sa pagkapukan, nga nagapatong sa usa ka hataas nga kuta, kansang pagkaguba modangat sa kalit sa dihadhiha. ¹⁴Ug kini pagabuk-on niya ingon sa pagkabuak sa saro sa magkokolon, pagabuk-on niya kini sa walay pagpasaylo; aron sa mga tipak niini walay hikitan bisan usa ka bika nga kasudlan ug kalayo gikan sa dapog, kun ikakuha ug tubig gikan sa atabay. ¹⁵Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova, ang Balaan sa Israel: Sa pagpauli ug sa pagpahulay pagaluwason kamo; sa kalinaw ug sa pagsalig anaa ang inyong kusog. Ug kamo wala bumuot. ¹⁶Apan kamo ming-ingon: Dili, kay kami mangalagiw nga mangabayo; tungod niini kamo mangalagiw: ug, Kami mangabayo sa matulin: tungod niini kadtong mogukod kaninyo mamatulin. ¹⁷Usa ka libo nga *mangalagiw* tungod sa paghulga sa usa; sa paghulga sa lima kamo mangalagiw: hangtud nga kamo hibiyaan ingon sa usa ka suga sa tumoy sa usa ka bukid, ug ingon sa usa ka bandila sa ibabaw sa usa ba bungtod.

¹⁸ Ug tungod niini si Jehova magahulat, aron siya magmaloloy-on kaninyo; ug tungod niini pagabayawon siya aron siya adunay puangod kaninyo: kay si Jehova mao ang Dios sa justicia; bulahan kadtong tanan nga nagahulat kaniya. ¹⁹Kay ang katawohan magapuyo sa Sion diha sa Jerusalem; ikaw dili na mohilak; siya sa pagkamatuod magmaloloy-on kanimo sa tingog sa imong pagtu-aw: sa diha nga siya makadungog, siya motubag kanimo. ²⁰Ug bisan ang Ginoo magahatag kanimo sa tinapay sa kagul-anan ug sa tubig sa kasakit, bisan pa niana ang imong mga magtutudlo dili pagatagoan, kondili ang imong mga mata makakita *hinoon* sa imong mga magtutudlo; ²¹Ug ang imong igdulungog makadungog sa usa ka pulong sa imong likod, nga magaingon: Kini mao ang dalan, lumakaw kamo diha niana: sa inyong pagliko sa kamot nga too ug sa inyong pagliko sa wala: ²²Ug inyong pagabulingan ang sal-op sa inyong linilok nga mga larawan nga salapi, ug ang hanig sa inyong mga tinunaw nga larawan nga bulawan: imo silang isalibay ingon nga mahugaw nga butang: ikaw magaingon niini: Pahawa ikaw gikan dinhi. ²³Ug siya magahatag sa ulan alang sa imong binhi, nga igapugas mo sa yuta; ug tinapay sa abut sa yuta, ug kini mamatambok ug magmadagayaon. Niadtong adlaw ang imong kahayupan manibsib sa dagkung mga sibsibanan. ²⁴Ang mga vaca usab ug ang batan-ong mga asno nga magauma sa yuta makakaon sa lamian nga kompay, nga pinadparan sa pala ug sa kakha. ²⁵Ug modangat sa ibabaw sa tanan nga bukid nga hataas, ug sa ibabaw sa tanan nga bungtod nga tag-as, ang mga sapa *ug* mga suba sa mga tubig, sa adlaw sa dakung kamatay, sa diha nga mangapukan ang mga torre. ²⁶Labut pa ang kahayag sa bulan mahisama sa kahayag sa adlaw, ug ang kahayag sa adlaw pagapili-on sa pito ka pilo ingon sa kahayag sa pito ka adlaw, sa adlaw nga si Jehova magabaat sa samad sa iyang katawohan ug magaayo sa labud sa ilang samad.

²⁷ Ania karon, ang ngalan ni Jehova magagikan sa halayo, nga magadilaab sa iyang kasuko, ug sa mabaga nga aso nga magautbo: ang iyang mga ngabil mapuno sa kasilag, ug ang iyang dila sama sa kalayo nga magaut-ut; ²⁸Ug ang iyang gininhawa ingon sa usa ka suba nga nagaawas, nga makaabut bisan hangtud sa liog, aron sa pag-alig-ig sa mga nasud sa ayagan sa kalaglagan: ug ang

usa ka bokado nga makapasayup igataod sa mga apapangig sa mga katawohan. ²⁹Magabaton kamo ug usa ka alawiton ingon sa gabii sa pagsaulog sa usa ka balaan nga fiesta; ug kalipay sa kasingkasing, ingon sa usa ka tawo nga magalakaw uban ang usa ka flauta aron sa pag-adto sa bukid ni Jehova, ngadto sa Bato sa Israel. ³⁰Ug himoon ni Jehova nga ang iyang mahimayaong tingog madungog, ug magapakita sa pagpahoyhoy sa iyang bukton, uban ang kapintas sa *iyang* kasuko, ug sa siga sa kalayo nga makaut-ut, uban ang usa ka unos, ug bagyo, ug ulan-nga-yelo. ³¹Kay tungod sa tingog ni Jehova ang Asirianhon mamaluya; tungod sa iyang baras iyang hampakon *siya* . ³²Ug tagsatagsa ka hampak sa tinudlo nga sungkod, nga igapahamtang ni Jehova sa ibabaw niya, pagaduyogan sa *tingog* sa mga panderetas ug mga alpa; ug diha sa mga gubat uban sa pagwara-wara sa *iyang bukton* makig-away siya uban kanila. ³³Kay dugay na nga ang usa ka Topheth giandam; oo, alang sa hari kini inandam na; kini gihimo niya nga halalum ug daku; ang pundok niini mao ang kalayo ug daghang kahoy; ang gininhawa ni Jehova, sama sa usa ka sapa sa azufre, nagasunog niini.

¹ Alaut kanila nga manugbong sa Egipto aron tabangan, ug managsalig sa mga kabayo, ug managsalig sa mga carro tungod kay sila daghan, ug sa mga magkakabayo tungod kay sila mabaskug, wala managtutok sa Balaan sa Israel, ni mangita kang Jehova! ²Apan siya usab maalam man, ug magadala ug kadautan, ug 3 dili mobakwi sa iyang mga pulong, kondili motindog *hinoon* batok sa balay sa mga mamumuhat sa kadautan, ug batok sa panabang niadtong managhimo sa kasal-anan. ³Karon ang mga Egiptohanon mga tawo man, ug dili Dios; ug ang ilang mga kabayo unod man, ug dili espiritu: ug sa diha nga si Jehova mobakyaw sa iyang kamot, lakip siya nga magatabang mahadugmo, ug siya nga tinabangan mapukan, ug silang tanan pagaut-uton sa tingub. ⁴Kay kini mao ang giingon ni Jehova kanako: Ingon nga ang leon ug itoy sa leon magangulob sa ibabaw sa iyang tinukob, kong ang usa ka panon sa mga magbalantay sa carnero pagatawgon batok kaniya, nga dili mahadlok sa ilang tingog, ni magapaubos sa iyang kaugalingon tungod sa ilang kagahub: mao man si Jehova sa mga panon manaug aron sa pagpakig-away batok sa bukid sa Sion, ug batok sa bungtod *niini* . ⁵Ingon sa mga langgam nga managlupadlupad mao man si Jehova sa mga panon, manalipod sa Jerusalem; siya manalipod ug magaluwas *niini* , ug moagi siya sa ibabaw ug magabantay *niini* .

⁶ Pamalik kamo ngadto kaniya kang kinsa kamo nanukol sa hilabihan gayud, Oh mga anak sa Israel. ⁷Kay niadtong adlaw ang tagsatagsa ka tawo mosalibay sa iyang diosdios nga salapi, ug sa iyang mga diosdios nga bulawan, nga gibuhat sa inyong kaugalingong mga kamot alang kaninyo aron sa pagpakasala. ⁸Ug ang Asirianhon mangapukan tungod sa pinuti, nga dili sa tawo; ug ang pinuti nga dili *iya* sa tawo, magalamoy kaniya; ug siya mokalagiw gikan sa pinuti, ug ang iyang mga batan-ong lalake igapasakup sa bulohaton sa pintakasi. ⁹Ug ang iyang bato moagi tungod sa kahadlok, ug ang iyang mga principe mangaluya tungod sa bandila, miingon si Jehova, kang kansang kalayo anaa sa Sion, ug ang iyang hasohasan anaa sa Jerusalem.

¹ Ania karon, ang usa ka hari magahari diha sa pagkamatarung, ug ang mga principe magadumala diha sa justicia. ²Ug ang usa ka tawo mahimong ingon sa usa ka tagoanan gikan sa hangin, ug usa ka tabon batok sa bagyo ingon sa mga sapa sa tubig sa usa ka dapit nga mamala, ingon sa usa ka landong sa usa ka dakung pangpang nga bato sa yuta sa kahago. ³Ug ang mga mata niadtong managpakakita dili mohanap, ug ang mga igdulungog niadtong managpakadungog magpatalinghug. ⁴Ug ang kasingkasing sa madali-dalion makasabut sa kahibalo, ug ang dila sa mga *tawong* tona-tona maandam sa pagsulti sa matin-aw. ⁵Ang *tawong* buang dili na pagataw-gon nga halangdon, ni ang hakog pagaingnon nga mahinatagon. ⁶Kay ang *tawong* buang mosulti sa binuang, ug ang iyang kasingkasing magamugna ug kasal-anan, aron bansayon ang pagkamapasipalahon, ug isulti ang sayup batok kang Jehova, aron himoon nga walay sulod ang kalag nga gigutom, ug aron pahubason ang ilimnon sa giuhaw. ⁷Ug ang mga galamiton sa hakog mga dautan man: siya magalalang ug dautan nga mga buhat aron sa paglaglag sa maaghop pinaagi sa bakakong mga pulong, bisan pa sa diha nga ang hangul magasulti sa matarung. ⁸Apan ang *tawong* maligdong magalalang ug mga butang nga Pmaligdong; ug diha sa mga butang maligdong siya magapadayon.

⁹ Panindog, kamong mga babaye nga anaa sa kasayon, ug patalinghugi ang akong tingog; kamong mga anak nga babaye nga danghag, patalinghugi ang akong pakigpulong. ¹⁰Kay sa tapus ang usa ka tuig ug pila ka adlaw kamo pagagul-on, kamong mga babaye nga danghag; kay ang tingparras makabsan, ang ting-ani dili moabut. ¹¹Pangurog kamo, kamong mga babaye nga anaa sa kasayon; panagkaguol kamo, kamong mga danghag; panaghubo kamo, ug panaghubas kamo, ug baksi ang inyong hawak *sa sako*. ¹²Sila managtampok sa ilang mga dughan tungod sa makapahimuot nga mga uma, tungod sa mabungaon nga parras. ¹³Sa ibabaw sa yuta sa akong katawohan motubo ang mga tunok ug mga sampinit; oo, sa ibabaw sa tanan nga balay sa kalipay diha sa malipayon nga ciudad. ¹⁴Kay ang palacio pagabiyaan, ang ciudad nga adunay daghang mga pumoluyo pagatalikdan; ang bungtod ug ang torre mahimong mga langub sa walay katapusan, usa ka kalipay sa mga asno nga ihalas, usa ka sibsibanan sa panon sa carnero; ¹⁵Hangtud nga ang Espiritu ikabubo ibabaw kanato gikan sa kahitas-an, ug ang kamingawan mahimong uma nga mabungaon, ug ang kapatagan nga mabungaon pagailhon nga usa ka lasang. ¹⁶Unya ang justicia magapuyo diha sa kamingawan; ug ang pagkamatarung magapuyo diha sa uma nga mabungaon. ¹⁷Ug ang buhat sa pagkamatarung mahimo nga pakigdait; ug ang sangputanan sa pagkamatarung, sa kalinaw ug sa pagsalig sa walay katapusan. ¹⁸Ug ang akong katawohan magapuyo sa usa ka makigdaiton nga puloy-anan, ug sa mga puloy-anan nga gawas sa katalagman, sa mga pahulayan nga malinawon. ¹⁹Apan sa pagkapuril sa lasang magaulan ug ulan-nga-yelo; ug ang ciudad pagalumpagon gayud. ²⁰Bulahan kamo nga nanagpugas sa daplin sa tanan nga mga tubig, nga nanagpalakaw sa mga tiil sa vaca ug asno.

¹ Alaut ikaw nga nagalaglag, ug ikaw wala malaglag; ug nagabuhat ka nga maliputon, ug sila wala maglipot kanimo! Sa diha nga ikaw mohunong sa paglaglag, ikaw pagalaglagon; ug sa diha

nga makatapus na ikaw sa paglipot, sila magalipot kanimo. ²Oh Jehova, magmaloloy-on ka kanamo; kami naghulat kanimo: mahimo unta ikaw nga among bukton sa buntag-buntag, amo usab nga kaluwasan sa panahon sa kagul-anan. ³Sa kagahub sa kagubot ang mga katawohan manalagan; sa imong pagtindog sa imong kaugalingon ang mga nasud magakatibulaag. ⁴Ug ang imong inagaw pagatigumon ingon sa ulod nga magatigum: ingon sa mga dulon nga manglukso ang mga tawo molukso sa ibabaw niini. ⁵Si Jehova ginabayaw, kay siya nagapuyo sa kahitas-an: gipuno niya ang Sion uban sa justicia ug pagkamatarung. ⁶Ug moabut ang kalig-on sa imong mga panahon, kadagaya sa kaluwasan, kaalam ug kahibalo: ang kahadlok kang Jehova mao ang imong bahandi. ⁷Ania karon, ang ilang mga *tawong* maisug nagatiyabaw sa gawas; ang mga sinugo sa pakigdait nagahilak sa mapait gayud. ⁸Ang mga dalan nangagun-ob: ug ang tawo nga nagabaktas nagahunong, *ang kaaway* naglapas sa pakigsaad, iyang gitamay ang mga ciudad, wala niya ilha ang tawo. ⁹Ang yuta nagabangotan ug nagakaluya; ang Libano nalibog ug nagakaluya; ang Saron sama sa usa ka kamingawan; ug ang Basan ug ang Carmel nagayabyab sa *ilang mga dahon*. ¹⁰Karon motindog ako, miingon si Jehova; karon motindog ako sa akong kaugalingon; karon pagabayaon ako. ¹¹Kamo manamkon ug tahup, kamo manganak ug tuod sa balili, ang inyong gininhawa kalayo man nga magalamoy kaninyo. ¹²Ug ang mga katawohan mahisama sa mga pagsunog sa apog, ingon sa mga tunok nga gipamutol, nga ginasunog sa kalayo.

¹³Panimati, kamong mga atua sa halayo, unsay akong nahimo; ug, kamo nga ania sa haduol, ilha ang akong kagahum. ¹⁴Ang mga makasasala diha sa Sion nangahadlok; ang pagkurog mingdakup niadtong mga walay Dios: Kinsa ba sa taliwala kanato ang makapuyo uban sa kalayo nga nagalamoy? kinsa ba sa taliwala kanato ang makapuyo uban sa mga kasunog nga walay katapusan? ¹⁵Kadtong nagalakaw sa minatarung, ug magasulti sa matul-id; kadtong magatamay ug ganancia gikan sa mga pagpanlupig, nga magasalikway sa iyang mga kamot sa dili pagdawat ug hiphip, nga magasamong sa iyang mga igdulungog sa dili pagpamati mahitungod sa dugo, ug nga magapiyong sa iyang mga mata gikan sa pagtan-aw sa dautan: ¹⁶Siya maoy magapuyo sa kahitas-an; ang iyang dapit nga dalangpanan mao ang mga kalig-on sa kabatoan; ang iyang tinapay igahatag *kaniya*; ang iyang mga tubig dili mohubas. ¹⁷Ang imong mga mata makakita sa hari sa iyang katahum: sila makalantaw ug usa ka yuta nga atua sa halayo. ¹⁸Ang imong kasingkasing magapalandong mahitungod sa kalisang, *ug magaingon*: Hain man siya nga miihap? Hain man siya nga mitimbang *ug buhis*? hain man siya nga miihap sa mga torre? ¹⁹Ikaw dili makakita sa mapintas nga katawohan, usa ka katawohan sa halalum nga pakigpulong aron dili mo matugkad, sa usa ka dila nga lumalangyaw nga dili mo masabut. ²⁰Tan-awa ang Sion, ang ciudad sa atong mga tinudlong fiesta: ang imong mga mata makakita sa Jerusalem nga usa ka puloy-anan nga malinaw, usa ka balong-balong nga dili pagabalinon, ang mga lagdok niini dili gayud pagalukahon, ni bugtoon ang bisan usa sa iyang mga pisi niini. ²¹Apan didto si Jehova magauban kanato sa pagkahalangdon, usa ka dapit sa halagpad nga suba ug mga sapa, diin walay moagi nga dagkung sakayan nga may mga gayong, ni manglabay niini ang mga sakayan nga maambong. ²²Kay si Jehova mao ang atong maghuhukom, si Jehova mao ang atong maghahatag sa balaod, si Jehova mao ang atong hari; siya magaluwas kanato. ²³Ang

imong mga banting ginaluagan; sila wala makapalig-on sa ug bokanan sa ilang palo, sila wala makabuklad sa layag: unya ang tukbonon gikan sa inagaw nga daghan gibahin; ang piang mikuha sa tukbonon. ²⁴Ug ang molupyoy dili magaingon: Ako masakiton man: ang katawohan nga nagpuyoy niini pagapasayloon sa ilang kasal-anan.

¹ Dumuol kamo, kamong mga nasud, aron sa pagpamati; ug patalinghug kamo, kamo nga mga katawohan: padungga ang yuta, ug ang pagkapuno niana; ang kalibutan, ug ang tanan nga mga butang nga magagula gikan niini. ²Kay si Jehova adunay kasilag batok sa tanang mga nasud, ug kaligutgut batok sa tanan nilang panon sa *kasundalohan* : iyong gilaglag gayud sila, iyang gitugyan sila sa ihawan. ³Ang ila usab nga mga minatay igasalibay, ug ang kabaho sa ilang mga minatay moalisbo; ug ang mga bukid mangatunaw tungod sa ilang dugo. ⁴Ug ang tanan nga panon langit matunaw, ug ang mga langit pagalukoton ingon sa usa ka linukot nga basahon, ug ang tanan nilang panon mahanaw, ingon sa dahon nga magakalarag gikan sa parras, ug ingon sa usa ka nagakalarag nga *dahon* sa iguera. ⁵Kay ang akong espada nag-inum *hangtud* sa iyang pagkahubog didto sa langit: ania karon, kini manaug ibabaw sa Edom, ug ibabaw sa katawohan sa akong pagtunglo, aron pagahukman. ⁶Ang espada ni Jehova natina sa dugo, kini gipasupang sa katambok, uban sa dugo sa mga nating carnero ug mga kanding, uban sa matambok nga mga amimislon sa mga lakeng carnero; kay si Jehova adunay paghalad sa Bosra, ug usa ka dakung pag-ihaw sa yuta sa Edom. ⁷Ug ang ihalas nga mga vaca molugsong uban kanila, ug ang mga toriyong vaca uban sa mga toro: ug ang ilang yuta mahubog sa dugo, ug ang ilang abug mosupang sa katambok. ⁸Kay si Jehova adunay usa ka adlaw sa pagpanimalus, usa ka tuig sa pagbalus tungod sa katungod sa Sion.

⁹ Ug ang mga sapa sa *Edom* himoon nga salong, ug ang abug niini himoon nga azufre, ug ang yuta niini mahimo nga salong nga nagakasunog. ¹⁰Kini dili mapalong sa gabii ni sa adlaw; ang aso niini moutbo sa itaas sa walay katapusan; gikan sa kaliwatan ngadto sa kaliwatan kini magapabilin nga kamingawan, walay molatas niini sa gihapon ug sa walay katapusan. ¹¹Apan ang tulabong ug ang heriso magapanag-iyay niini; ug ang ngiw-ngiw ug ang uwak magapuyoy niini: ug iyang pagatuy-oron sa ibabaw niini ang pisi sa kasamok, ug ang tonton sa pagkawalay sulod. ¹²Ilang tawgon ang mga harianon niini ngadto sa gingharian, apan walay *mausa* nga motungha didto: ug ang tanan niyang mga principe walay gingharian. ¹³Ug ang mga tunok moturok sa ilang mga palacio, ang mga kadyapa ug sampinit diha sa mga salipdanan niini: ug kini mahimong puloy-anan sa mga iro nga ihalas, ug sulodlan sa mga avestruz. ¹⁴Ug ang mga mananap nga ihalas sa kamingawan makigttagbo sa mga lobo, ug ang kanding nga ihalas magatawag sa iyang kauban; oo, ang mananap nga mapintas sa kagabhion mopuyoy didto, ug makakaplag niini nga dapit nga kapahulayan. ¹⁵Didto ang halas magabuhat sa iyang salag, ug mangitlog, ug mamusa, ug mosikop sa iyang landong; oo, didto ang mga ananangkil managtipon, ang tagsatagsa uban sa iyang kauban. ¹⁶Susiha ninyo gikan sa basahon ni Jehova, ug basaha: walay usa niini nga mawala, walay makulangan sa iyang kauban; kay ang akong baba, kini nagsugo na ug ang iyang Espiritu, maoy nagtigum kanila. ¹⁷Ug iyang

gipapalaran alang kanila ug gibahinbahin kini kanila sa iyang kamot pinaagi sa badlis; sila manag-iya niini sa walay katapusan; gikan sa kaliwatan ngadto sa kaliwatan sila magapuyo niini.

¹ Ang kamingawan ug ang mala nga yuta magmasadya; ug ang kamingawan magakalipay, ug mamulak sama sa rosas. ²Kini mamulak sa kadagaya, ug magakalipay uban sa kasadya ug pag-awit; ang himaya sa Libano igahatag kaniya, ang katahum sa Carmelo ug Saron: sila makakita sa himaya ni Jehova, ang katahum sa atong Dios. ³Pabaskuga ninyo ang mga kamot nga maluya, ug palig-ona ang mga tuhod nga mahuyang. ⁴Ingna sila nga adunay mahadlokong kasingkasing: Palig-ona, avaw kahadlok: ania karon, ang inyong Dios moanhi *uban* panimalus, *uban* ang pagbalus sa Dios: siya moanhi ug magaluwas kaninyo.

⁵ Unya ang mga mata sa mga buta mangabuka, ug ang mga igdulungog sa mga bungol makadungog. ⁶Unya ang tawo nga piang molukso sama sa lagsaw, ug ang dila sa amang magawit; kay sa kamingawan magagula ang mga tubig, ug ang mga sapa sa kamingawan. ⁷Ug ang nagakapagba nga balas mahimo nga usa ka linaw, ug ang giuhaw nga yuta magatuhod sa tubig: didto sa puloy-an sa mga iro nga ihalas, diin sila managhigda, motungha ang balili uban ang mga bagakay ug mga tangbo. ⁸Ug didto may usa ka dalan, ug usa ka alagianan, ug kini pagatawgon: Ang alagianan sa pagkabalaan; ang mahugaw dili moagi sa ibabaw niini; apan kini maila sa mga *linuwas* : nga maglalakaw nga mga tawo, oo, ang mga hungog dili mangasayup sa *sulod niini* . ⁹Walay leon nga mahaadto didto, ni bisan unsa nga manunukob nga mga mananap moadto didto; sila dili hipalgan didto apan ang mga linuwas magalakaw *didto* : ¹⁰Ug ang mga linukat ni Jehova mobalik ug moanha uban ang pag-awit alang sa Sion; ug ang kalipay nga walay katapusan anha sa ibabaw sa ilang mga ulo: sila makadawat sa kasadya ug kalipay, ug ang kasubo ug ang panghukaw mangahanaw.

¹ Karon nahitabo sa ikanapulo ug upat ka tuig ni hari Ezechias, nga si Sennacherib nga hari sa Asiria mitungas batok sa tanang mga pinalig-onang ciudad sa Juda, ug giagaw sila. ²Ug gipaadto sa hari sa Asiria si Rabsaces gikan sa Lachis hangtud sa Jerusalem ngadto kang hari Ezechias uban ang usa ka dakung panon sa kasundalohan. Ug siya mitindog talay sa sandayong sa ibabaw nga linaw sulod sa alagianan sa baul sa maglalaba. ³Unya miadto kaniya si Eliacim, ang anak ni Hilcias, nga mayordomo, ug si Sebna ang escriba, ug si Joah, ang anak nga lalake ni Asaph, ang magsusulat sa *mahinabo* . ⁴Ug si Rabsaces miingon kanila: Umingon kamo karon kang Ezechias: Mao kini ang giingon sa dakung hari, ang hari sa Asiria: Unsang pagsaliga kini nga imong ginasalig? ⁵Ako nagaingon, nga *ang imong* tambag ug kusog alang sa gubat mao lamang ang mga pulong nga kawang: karon kinsa man ang imong gisaligan, nga misukol man ikaw batok kanako? ⁶Ania karon, ikaw nagasalig sa sungkod nga bagakay nga basag, bisan pa sa ibabaw sa Egipto, diin kong ang usa ka tawo mosandig niini, kini motuslok sa iyang kamot, ug molagbas niini: mao man si Faraon nga hari sa Egipto alang sa tanan nga nagasalig kaniya. ⁷Apan kong ikaw moingon kanako: Kami

nagasalig kang Jehova nga among Dios: dili ba kadto mao siya, kansang hatag-as nga dapit ug kansang mga halaran nakuha ni Ezechias, ug nag-ingon sa Juda ug sa Jerusalem: Kamo managsimba sa atubangan niining halarana? ⁸Busa karon, ako nagahangyo kanimo, paghatag ug mga panaad sa akong agalon nga hari sa Asiria, ug akong hatagan ikaw ug duha ka libo ka mga kabayo, kong ikaw makahimo sa imong bahin sa paghatag ug magkakabayo sa ibabaw niini. ⁹Nan unsaon man nimo ang paglingiw sa nawong sa usa ka capitan sa labing gagmay nga mga sulogoon sa akong agalon, ug sa pagbutang sa imong pagsalig sa ibabaw sa Egipto tungod sa mga carro ug tungod sa mga magkakabayo? ¹⁰Ug mitungas ba ako karon nga dili uban ni Jehova batok niining yutaa aron sa paglaglag niini? Si Jehova miingon kanako: Tumungas ka batok niining yutaa, ug lumpaga kana.

¹¹ Unya miingon si Eliacim ug Sebna, ug Joah, kang Rabsaces: Ako nagahangyo kanimo, sumulti ka sa imong mga ulipon sa pinulongan nga Siriahanon; kay kami nakasabut niini, ug ayaw pagsulti kanamo sa pinulongan nga Judianhon, sa igdulungog sa mga katawohan nga anaa sa ibabaw sa kuta. ¹²Apan si Rabsaces miingon: Gipadala ba ako sa akong agalon nganha sa inyong agalon, ug kanimo, aron sa pagsulti niining mga pulonga? *dili ba ako gipaanihi niya* sa mga tawo nga nanaglingkod sa ibabaw sa kuta, aron sa pagkaon sa ilang kaugalingon nga kinalibang, ug aron sa pag-inum sa ilang kaugalingon nga tubig uban kaninyo? ¹³Unya si Rabsaces mitindog, ug misinggit sa usa ka dakung tingog sa pinulongan nga Judianhon, ug miingon: Pamatia ninyo ang mga pulong sa daku nga hari, ang hari sa Asiria. ¹⁴Mao kini ang giingon sa hari: Ayaw ni Ezechias palimbonga kaninyo; kay siya dili makahimo pagluwas kaninyo: ¹⁵Ni pasagdan ninyo si Ezechias nga mopasalig kaninyo kang Jehova, nga nagaingon: Si Jehova sa pagkamatuod magaluwas kanato; kining ciudadara dili igatugyan sa kamot sa hari sa Asiria; ¹⁶Ayaw pagpatalinghug kang Ezechias: kay mao kini ang giingon sa hari sa Asiria: Paghimo kamo sa inyong pakigdait uban kanako, ug umari kamo kanako; ug pangaon kamong tagsatagsa sa iyang parras, ug ang tagsatagsa sa iyang kahoy nga igos, ug panginum kamong tagsatagsa sa mga tubig sa iyang kaugalingong atabay; ¹⁷Hangtud nga ako moabut ug modala kaninyo ngadto sa usa ka yuta nga sama sa inyong kaugalingon nga yuta, sa usa ka yuta sa mais ug sa bag-ong vino, usa ka yuta sa tinapay ug kaparrasan. ¹⁸Pagbantay kamo kay tingali unya nga limbongan kamo ni Ezechias nga magaingon: Si Jehova magaluwas kanato. Aduna bay usa sa mga dios sa mga nasud nga nakaluwas sa iyang yuta gikan sa kamot sa hari sa Asiria? ¹⁹Hain man ang mga dios sa Hamath ug sa Arphad? Hain man ang mga dios sa Sepharvaim? ug giluwat ba nila ang Samaria gikan sa akong kamot? ²⁰Kinsa ba niadtong mga dios niining mga yutaa, nga makaluwas sa ilang yuta gikan sa akong kamot, aron si Jehova magaluwas sa Jerusalem gikan sa akong kamot? ²¹Apan sila nangahilum, ug wala motubag kaniya ug usa ka pulong; kay ang sugo sa hari mao, nga nag-ingon: Ayaw siya pagtubaga. ²²Unya miabut si Eliacim ang anak nga lalake ni Hilcias, nga mao ang pangulo sa sulod-balay, ug si Sebna ang escriba, ug si Joah, ang anak nga lalake ni Asaph, ang magsusulat *sa mahinabo* kang Ezechias uban ang ilang ginisi nga mga saput, ug gisugilon kaniya ang mga pulong ni Rabsaces.

¹ Ug nahitabo, sa pagkadungog niana sa hari nga si Ezechias, nga iyang gigisi ang iyang mga saput, ug mitabon siya sa iyang kaugalingong saput nga sako, ug misulod sa balay ni Jehova. ²Ug iyang gipaadto si Eliacim, nga mao ang pangulo sa sulod-balay, ug si Sebna ang escriba, ug ang mga anciano sa mga sacerdote, nanagsul-ob sa saput nga sako, ngadto kang Isaias ang manalagna, ang anak nga lalake ni Amos. ³Ug sila miingon kaniya: Kini mao ang giingon ni Ezechias: Kining adlaw mao ang adlaw sa kasamok, ug sa pagbadlong, ug sa pagpanamastamas; kay ang mga anak nangabut aron igaanak, ug wala nay kusog aron sa pagpahimugso. ⁴Tingali nga si Jehova nga imong Dios mamati sa mga pulong ni Rabsaces, nga gipadala sa hari sa Asiria nga iyang agalon aron sa paghagit sa Dios nga buhi, ug mobadlong sa mga pulong nga nadungog ni Jehova nga imong Dios: busa ipatugbaw ang imong pag-ampo alang sa salin nga nahabilin. ⁵Tungod niini ang mga sulogoon ni hari Ezechias nangadto kang Isaias. ⁶Ug si Isaias miingon kanila: Kini mao ang isulti ninyo sa inyong agalon: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ayaw kahadlok sa mga pulong nga imong nadungog, nga pinaagi *kanila* ang mga sulogoon sa hari sa Asiria nagpasipala kanako. ⁷Ania karon, magabutang ako ug usa ka espiritu diha kaniya, ug siya makadungog ug mga balita, ug mopauli sa iyang kaugalingon nga yuta; ug himoon ko nga sa iyang kaugalingong yuta mapukan siya pinaagi sa pinuti.

⁸ Mao nga si Rabsaces mipauli, ug hingkaplagan niya ang hari sa Asiria nga nakiggubat batok sa Libna; kay siya nakadungog nga ang hari nakagikan na gikan sa Lachis. ⁹Ug siya nakadungog ug pulong mahitungod kang Tirhakan hari sa Etiopia: Siya migula aron sa pagpakig-away batok kanimo. Ug sa diha nga nakadungog siya niini, siya mipadala ug mga sulogoon kang Ezechias, nga nagaingon: ¹⁰Kini mao ang igasulti ninyo kang Ezechias nga hari sa Juda, nga magaingon: Ayaw palimbonga kanimo ang imong Dios kang kansa ikaw nagasalig, nga nagaingon: Ang Jerusalem dili igahatag ngadto sa kamot sa hari sa Asiria. ¹¹Ania karon, ikaw nakadungog kong unsa ang nahimo sa mga hari sa Asiria sa tanan nga mga yuta, pinaagi sa paglaglag kanila paghurot: ug maluwas ba ikaw? ¹²Nakaluwas ba ang mga dios sa mga nasud kanila, nga gipanglaglag sa akong mga katigulangan: ang Gozan ug Haran, ug Rezech, ug ang mga anak sa Eden nga diha sa Thelasar? ¹³Hain man ang hari sa Hamath, ug ang hari sa Arphad, ug ang hari sa ciudad sa Sepharvaim, sa Henah, ug Hivah? ¹⁴Ug gidawat ni Ezechias ang sulat gikan sa kamot sa mga sinugo, ug gibasa niya kini; ug si Ezechias misaka ngadto sa balay ni Jehova, ug gibuklad niya kini sa atubangan ni Jehova. ¹⁵Ug si Ezechias nangamuyo kang Jehova, nga nagaingon: ¹⁶Oh Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel, nga nagalingkod *ibabaw* sa mga querubin, ikaw mao ang Dios, bisan pa ikaw lamang, sa tanang mga gingharian sa yuta; ikaw ang nagbuhat sa langit ug sa yuta. ¹⁷Ikiling ang imong igdulungog Oh Jehova, ug pamatia *ako*, bukha ang imong mga mata, Oh Jehova, ug tuman-aw; ug pamatia ang mga pulong ni Sennacherib, nga nagsugo aron sa paghagit sa Dios nga buhi. ¹⁸Sa pagkatinuod, *Oh* Jehova, ang mga hari sa Asiria naglaglag sa mga nasud, ug sa ilang mga yuta. ¹⁹Ug nagsalibay sa ilang mga dios ngadto sa kalayo: kay sila dili man mga dios, kondili buhat sa mga kamot sa mga tawo, kahoy ug bato; busa ilang gilaglag kini. ²⁰Busa karon, Oh Jehova, nga

Dios namo, luwasa kami gikan sa iyang kamot, aron ang tanan nga mga gingharian sa yuta makaila nga ikaw lamang usara mao si Jehova.

²¹ Unya si Isaias ang anak nga lalake ni Amos mipaadto kang Ezechias, nga nagaingon: Kini mao ang gipamulong ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ingon nga ikaw nangamuyo kanako batok kang Sennacherib hari sa Asiria, ²²Kini mao ang pulong nga gipamulong ni Jehova mahitungod kaniya: Ang anak nga ulay sa Sion nagyubit kanimo ug nagkatawa sa pagtamay kanimo; ang anak nga babaye sa Jerusalem naglingo-lingo sa iyang ulo kanimo. ²³Kinsa ang imong gihagit ug gipasipalahan? ug batok kang kinsa nga gipatas mo ang imong tingog ug gisulinga mo ang imong mga mata? *Bisan* batok sa Balaan sa Israel. ²⁴Pinaagi sa imong mga sulogoon gihagit mo ang Ginoo, ug nag-ingon: Sa panon sa akong mga carro ako nakadangat sa kinatas-an sa mga bukid, ngadto sa kinahiladman nga mga bahin sa Libaw, ug pagaputlon ko ang mga hatag-as nga mga cedro niini, ug ang pinili nga mga haya nga kahoy niini; ug ako mosulod sa iyang kinahitas-an kaayo, ang lasang sa iyang mabungaong kapatagan. ²⁵Ako nakakalot ug nakainum ug tubig, ug sa lalapa sa akong mga tiil pagamal-on ko ang tanang mga suba sa Egipto. ²⁶Wala ba ikaw makadungog kong giunsa ko kini pagbuhat sa kanhing panahon, ug gibuhat kini gikan sa karaang panahon? Karon gipahinabo ko kini, aron nga maimo ang paglaglag sa mga kinutaan nga ciudad ngadto sa mga tipun-og nga magun-obon. ²⁷Busa ang ilang mga pumoluyo may diyutay nga gahum, nangaluya ug nangagubot; sila sama sa balili sa kapatagan ug sama sa malunhaw nga bunglasyon, sama sa balili sa mga atop sa balay, ug sama sa usa ka uma *sa* liso nga nalaya sa wala pa makatubo. ²⁸Apan ako nahibalo sa imong paglingkod, ug sa imong paggula, ug sa imong pagsulod, ug sa imong pagkasuko batok kanako. ²⁹Tungod kay sa imong pagkasuko batok kanako, ug tungod sa imong pagkagarboso nga nadunggan sa akong igdulungog, busa igabutang ko ang akong taga sa imong ilong, ug ang akong bokado sa imong mga ngabil, ug pagapabalikon ko ikaw sa dalan nga imong giagian. ³⁰Ug kini mao ang ilhanan kanimo: kamo magakaon niining tuiga sa magaturok sa iyang kaugalingon lamang, ug sa ikaduha nga tuig niadtong motubo sa mao gihapon; ug sa ikatolo ka tuig magpugas kamo, ug magaan, ug magtanum sa mga kaparrasan, ug kan-on ninyo ang bunga niini. ³¹Ug ang salin nga mahabilin sa balay ni Juda manggamot paingon sa ubos ug mamunga paingon sa ibabaw. ³²Kay gikan sa Jerusalem mogula ang usa ka salin, ug gikan sa bukid sa Sion sila nga mogawas. Ang mainitong tingula ni Jehova sa mga panon magahimo niini. ³³Busa kini mao ang gipamulong ni Jehova mahitungod sa hari sa Asiria: Siya dili moanhi dinhi niining ciudad, ni mopana ug usa ka udyong didto, ni moanha siya sa atubangan niana nga may taming, ni maghimo ug usa ka bungdo batok niana. ³⁴Sa dalan nga iyang giagian paingon nganhi, sa mao gihapon *nga dalan* siya mobalik, ug siya dili moanhi niining ciudad, namulong si Jehova. ³⁵Kay ako magapanalipod niining ciudad sa pagluwas niini, tungod sa akong kaugalingon, ug tungod sa akong alagad nga si David. ³⁶Ug ang manolonda ni Jehova, migula ug gipamatay sa campo sa mga Asirianhon ang usa ka gatus ug kawaloan ug lima ka libo; ug sa pagbangon sa mga tawo sayo sa pagkabuntag, ania karon, kining tanan nga minatay. ³⁷Busa si Sennacherib nga hari sa Asiria mipahawa, ug milakaw ug mibalik, ug mipuyo didto sa Nenive. ³⁸Ug nahitabo, sa diha nga nagsimba

siya didto sa balay sa Nisroch nga iyang dios, nga si Adremelech ug si Sarezzer, iyang mga anak nga lalake mitigbas kaniya sa pinuti; ug nangalagiw sila ngadto sa yuta sa Ararat. Ug si Esar-hadon nga iyang anak nga lalake naghari ilis kaniya.

¹ Niadtong mga adlaw si Ezechias nasakit nga ikamatay. Ug si Isaias ang manalagna, ang anak nga lalake ni Amos miadto kaniya, ug miingon kaniya: Mao kini ang giingon ni Jehova: Husaya ang imong balay; kay ikaw mamatay, ug dili mabuhi. ²Unya giatubang ni Ezechias ang iyang nawong ngadto sa bongbong, ug miampo kang Jehova. ³Ug miingon: Hinumdumi karon, Oh Jehova, ako nagapangamuyo kanimo, kong giunsa nako ang paglakaw sa imong atubangan sa kamatuoran ug uban ang usa ka hingpit nga kasingkasing, ug nakabuhat nianang maayo sa imong mga mata. Ug si Ezechias mihilak sa hilabihan gayud. ⁴Unya miabut ang pulong ni Jehova kang Isaias nga nagaingon: ⁵Lakaw, ug ingna si Ezechias: Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios ni David, nga imong amahan: Nadungog ko ang imong pag-ampo, nakita ko ang imong mga luha: ania karon, dungangan ko ang imong mga adlaw napulo ug lima ka tuig. ⁶Ug luwason ko ikaw ug kining ciudara gikan sa kamot sa hari sa Asiria; ug molaban ako niining ciudara. ⁷Ug kini mao ang timaan kanimo gikan kang Jehova, nga si Jehova mobuhat niining butanga nga iyang gipamulong: ⁸Ania aron, pasibogon ko sa napulo ka lakang ang landong sa mga takna nga nanaug sa taknaan ni Achaz uban sa adlaw. Busa ang adlaw misibog napulo ka lakang nga iyang gikanaugan sa taknaan ni Achaz.

⁹ Ang sinulat ni Ezechias hari sa Juda, sa diha nga siya nagmasakiton ug sa pagkaayo sa iyang balatian. ¹⁰Ako miingon: Sa kaudtohon sa akong mga adlaw ako manaug ngadto sa mga ganghaan sa Sheol: Ako gidid-an sa nahibilin sa akong mga tuig. ¹¹Ako miingon: Ako dili makakita kang Jehova, *bisan pa* si Jehova sa yuta sa mga buhi: Ako dili na makatan-aw ug tawo uban sa mga pumoluyo sa kalibutan. ¹²Ang akong pinuy-anan gibalhin, ug gidala sa halayo gikan kanako ingon sa usa ka balong-balong sa magbalantay sa carnero: Gilukot ko ang akong kinabuhi, sama sa usa ka maghahabol; iya akong pagaputlon gikan sa hablahan: Kutob sa adlaw hangtud sa gabii ikaw maoy magatapus kanako. ¹³Ako mihilum *sa akong kaugalingon* hangtud sa pagkabuntag; ingon sa usa ka leon, busa nagadugmok siya sa tanan nakong mga bukog: Sukad sa adlaw hangtud sa gabii ikaw maoy magatapus kanako. ¹⁴Sama sa sayaw *kun* talabong, mao man ang akong pagtabi; Ako miagulo sama sa usa ka salampati; ang akong mga mata giluyahan paghangad *sa pagtan-aw* sa itaas: Oh Ginoo ginapiutan ako, mahimo unta nga pasalig ikaw alang kanako. ¹⁵Unsay akong isulti? siya maoy nagsulti kanako, ug siya usab ang naghimo niini: Ako magalakaw sa mahinay sa tanan nakong mga tuig tungod sa kapaitan sa akong kalag. ¹⁶Oh Ginoo, tungod niining mga butanga ang mga tawo mangabuhi; Ug tibook niining tanan anaa ang kinabuhi sa akong espiritu: Busa ayohon mo ako ug buhia ako. ¹⁷Ania karon, *kana tungod sa akong* pakigdait nga ako may dakung kapaitan: Apan ikaw adunay gugma sa akong kalag giluwat mo kini gikan sa gahong sa kadunoton; Kay tanan nako nga mga sala imong gisalibay sa imong likod. ¹⁸Kay ang Sheol dili makadayeg kanimo, ang kamatayon dili makag-pasidungog kanimo: Sila nga manaug sa gahong dili makalaum sa imong

kamatuoran. ¹⁹Ang buhi, ang buhi, siya magadayeg kanimo, ingon sa akong ginahimo niining adlaw: Ang amahan mopaila sa iyang mga anak sa imong kamatuoran. ²⁰Si Jehova *andam* sa pagluwas kanako: Tungid niini kami magaawit sa akong mga alawiton inubanan sa mga tolonggon nga kinuldasan. Sa tanan nga mga adlaw sa among kinabuhi sa balay ni Jehova. ²¹Karon si Isaias nag-ingon: Pakuhaa sila ug tinapay nga igos, ug ipatapot kining patsi sa hubag, ug siya mamaayo. ²²Si Ezechias nag-ingon usab: Unsa bay timaan nga ako mosaka ngadto sa balay ni Jehova?

¹ Niadtong panahona si Merodach-baladan ang anak nga lalake ni Baladan, hari sa Babilonia, mipadala ug mga sulat ug gasa kang Ezechias; kay siya nakadungog nga siya nagmasakiton ug naayo na. ²Ug si Ezechias nahimuot kanila, ug gipakita kanila ang balay sa iyang mga mahal nga butang, ang salapi, ug ang bulawan, ug ang mga pahumot, ug ang lana nga mahal, ug ang tibook balay sa iyang mga hinagiban, ug ang tanan nga makita sa iyang mga bahandi: walay bisan unsa sa iyang balay, ni sa tanan niya nga ginsakpan, nga wala ipakita ni Ezechias kanila. ³Unya mianha si Isaias ang manalagna kang hari Ezechias, ug miingon kaniya: Unsay giingon niining mga tawohana? ug diin gikan sila nga ming-anhi kanimo? Ug si Ezechias miingon: Sila ming-anhi kanako gikan sa usa ka halayo nga yuta, nga mao ang Babilonia. ⁴Ug unya miingon siya: Unsa bay ilang hingkit-an sa imong balay? Ug si Ezechias mitubag: Ang tanan nga ania sa akong balay maoy ilang hingkit-an: walay bisan unsa sa akong mga bahandi nga wala nako ikapakita kanila.

⁵ Unya miingon si Isaias kang Ezechias: Pamatia ang pulong ni Jehova sa mga panon: ⁶Ania karon, ang mga adlaw mangabut, nga kanang tanan nga anaa sa imong balay, ug kanang gipanigum sa imong mga ginikanan hangtud niining adlaw, pagadad-on ngadto sa Babilonia: walay mahabilin, nagaingon si Jehova. ⁷Ug sa imong mga anak nga manggula gikan kanimo, nga imong iganak, ilang pagakuhaon: ug sila mangahimong eunuco sa palacio sa hari sa Babilonia. ⁸Unya miingon si Ezechias kang Isaias: Maayo ang pulong ni Jehova nga imong gisulti. Siya midugang pa gayud sa pag-ingon: Kay moabut ang pakigdait ug kamatuoran sa akong mga adlaw.

¹ Paglipay kamo, paglipay kamo, akong katawohan, nag-ingon ng inyong Dios. ²Pagsulti kamo nga maloloy-on sa Jerusalem ug singgiti siya, nga ang iyang panahon sa gubat natapus na, nga ang iyang kasal-anan gipasaylo na, nga nakadawat siya ug pinilo gikan sa kamot ni Jehova tungod sa tanan niyang mga sala.

³ Ang tingog sa usa nga nagasinggit: Andama ninyo sa kamingawan ang dalan ni Jehova; himoang patag sa kamingawan ang usa ka halapad nga dalan alang sa atong Dios. ⁴Ang tagsatagsa ka walog pagabayawon, ug ang tagsatagsa ka bukid ug bungtod pagapaubson; ug ang dili patag pagahimoong patag, ug ang mga dapit nga gansanggansangon mapatag: ⁵Ug ang himaya ni Jehova igapadayag, ug ang tanan nga unod sa tingub makakita niini: kay ang baba ni Jehova nagsulti niini. ⁶Ang tingog sa usa nga nagaingon: Singgit. Ug ang usa miingon: Unsa bay akong isinggit? Ang

tanang nga unod balili man, ug ang tanang nga katahum niini maingon man sa bulak sa kapatagan.
⁷Ang balili nagakalaya, ang bulak nagakalawos, tungod kay ang gininhawa ni Jehova nagahuyop sa ibabaw niini; sa pagkatinuod ang katawohan balili man. ⁸Ang balili nagakalaya, ang bulak nagakalawos; apan ang pulong sa Dios nagapabilin sa walay katapusan.

⁹Oh ikaw nga nagasugilon ug mga maayong balita sa Sion, tumungas ka sa usa ka hataas nga bukid: Oh ikaw nga nagasugilon ug mga maayong balita sa Jerusalem, ipatugbaw sa makusog ang imong tingog; ipatugbaw kana, ayaw kahadlok; ingna ang mga ciudad sa Juda: Ania karon, ang inyong Dios! ¹⁰Ania karon, ang Ginoong Jehova moanhi ingon nga usa ka makagagahum, ug ang iyang bukton mohari alang kaniya: Tan-awa, ang iyang balus anaa knaiya ug anga iynag balaus anaa sa iyang atubangan. ¹¹Siya magapasibsib sa iyang panon sama sa usa ka magbalantay sa carnero, iyang tigumon ang mga nating carnero diha sa iyang bukton, ug kugoson sila diha sa iyang dughan, *ug* sa pagkamapuangoron magaanak siya niadtong adunay magagmay *pa* .

¹²Kinsay nakatakus sa mga tubig sa palad sa iyang kamot, ug nakasukod sa langit pinaagi sa dangaw, ug nasayud sa abug sa yuta pinaagi sa taksanan, ug nakatimbang sa mga bukid sa mga timbangan, ug ang mga bungtod sa usa ka timbangan? ¹³Kinsay nakamando sa Espiritu ni Jehova, kun nakatudlo kaniya kay iya man nga magtatambag? ¹⁴Uban kang kinsa siya mangayo ug tambag ug kinsay nagpahimangno kaniya, ug nagtudlo kaniya sa dalan sa justicia, ug nagtudlo kaniya ug kahibalo, ug nagpakita kaniya sa dalan sa pagsabut? ¹⁵Ania karon, ang mga nasud mahisama sa usa ka tinulo sa timba, ug naisip ingon sa fino nga abug sa timbangan: ania karon, siya nagapunit sa mga pulo ingon sa usa ka diyutay nga butang. ¹⁶Ug ang Libano dili paigo nga idaig, ni ang mga mananap niini igo sa usa ka halad-nga-sinunog. ¹⁷Ang tanang nga mga nasud daw walay kapuslanan sa iyang atubangan; sila giisip niya ingon nga ubos pa kay sa walay kapuslanan ug kakawangan man.

¹⁸Nan kang kinsa man diay ninyo, igapakasama ang Dios? kun unsang dagwaya ang inyong iindig kaniya? ¹⁹Ang larawan, sa usa ka magbubuhat gitunaw *kana* , ug ang magsasalsal sa bulawan nagahal-op niini sa bulawan, ug nagatunaw *alang niini* sa talikala nga salapi. ²⁰Kadtong kabus kaayo sa *mao* nga balad nagapili sa usa ka kahoy nga dili madunot; siya nagapangita alang kaniya ug usa ka batid nga magbubuhat aron sa paghimo ug usa ka linilok nga larawan, nga dili matarug. ²¹Wala ba kamo manghilabo? wala ba kamo makadungog? wala ba kini ikasugilon kaninyo gikan pa sa sinugdan? wala ba kamo makasabut gikan pa sa sinugdan? wala ba kamo makasabut gikan pa sa mga pagkatukod sa yuta? ²²*Siya mao* ang nagalingkod ibabaw sa kalingin sa kalibutan, ug ang mga pumoluyo niini sama sa mga dulon; nga nagabuklad sa mga langit ingon sa usa ka tabil, ug nagaladlad kanila ingon sa usa ka balong-balong nga pagapuy-an; ²³Nga nagahimo sa mga principe sa pagkawalay kapuslanan; nga nagahimo sa mga maghuhukom sa yuta ingon nga kakawangan. ²⁴Oo, sila wala ikatanum; oo, sila wala ikapugas; oo ang ilang punoan wala makagamut sa yuta: labut pa siya nagahuyop kanila, ug sila nangalaya, ug ang alimpulos nagaibut kanila nga daw tuod sa balili. ²⁵Nan kang kinsa man diay ako ipanig-ingon ninyo, nga aron ako mahisama *kaniya* ? nagaingon ang Balaan. ²⁶Ihangad ang inyong mga mata sa itaas, ug tan-awa *kong* kinsay

nagbuhat niini, nga nagadala sa ilang panon sa tinagdaghan; siya nagatawag kanilang tanan pinaagi sa ngalan; tungod sa kadaku sa iyang gahum, ug tungod kay siya kusgan sa kagahum, walay mausa nga makulang *kanila* .

²⁷ Nganong nagaingon ikaw, Oh Jacob, ug nagasulti, Oh Israel: Ang akong dalan natago gikan kang Jehova, ug ang *justicia nga angay* kanako, miagi na gikan sa akong Dios? ²⁸Wala ba ikaw makaila? wala ba ikaw makadungog? Ang Dios nga walay katapusan, si Jehova, ang Magbubuhat sa kinatumyan sa yuta, dili maluya, ni kapuyan; walay makasusi sa iyang salabutan. ²⁹Siya nagahatag ug gahum niadtong maluya; ug kaniya nga walay kabaskug nagadugang siya ug kusog. ³⁰Bisan pa ang mga batan-on mangaluya ug makapuyan, ug ang mga batan-on mangapukan sa hilabihan gayud: ³¹Apan kadtong nagabuhat kang Jehova magabag-o sa ilang kusog; sila manlupad pinaagi sa mga pako ingon sa mga agila; sila manalagan, ug dili makapuyan: sila manlakaw, ug dili mangaluya.

¹ Paghilum kamo sa atubangan ko, Oh mga pulo; ug ang mga katawohan pabag-oha sa ilang kusog: paduola sila; unya pasultiha sila; managtigum kita sa tingub *aron* sa paghukom. ²Kinsay nagpatindog ug usa gikan sa silangan, nga iyang gitawag diha sa pagkamatarung ngadto sa iyang tiil? gitawag niya ang mga nasud sa iyang atubangan, ug gihimo siya nga pangulo ibabaw sa mga hari; iyang gihatag sila ingon nga abug sa iyang espada, ingon sa tuod sa balili nga gipadpad ngadto sa iyang pana. ³Siya nagagukod kanila, ug milabay sa walay kabilinggan, bisan pa sa usa ka dalan nga wala hitaaki sa iyang mga tiil. ⁴Kinsay nakabuhat ug nakagama niini, nga nagatawag sa mga kaliwatan gikan sa sinugdan? Ako, si Jehova, ang nahauna, ug uban sa katapusan, Ako mao siya. ⁵Ang mga pulo nanagpakakita, ug nangalisang; ang mga kinatumyan sa yuta nangurog; sila nanuol ug nanganhi. ⁶Sila nagatabang tagsatagsa sa iyang isigkatawo; ug *ang tagsatagsa* nagaingon sa iyang igsoon nga lalake: Magmaisug ka. ⁷Mao nga ang ang panday nag-agda sa magsasalsal sa bulawan, *ug* siya nga nagahinlo pinaagi sa pakang kaniya nga nagahampak sa pat-olan, nga nagaingon mahitungod sa pagsulda: Maayo man kini: ug siya nagpatapot niini pinaagi sa lansang nga kini dili na malihok. ⁸Apan ikaw, Israel, akong alagad, si Jacob nga akong gipili, ang kaliwat ni Abraham nga akong abyan, ⁹Ikaw nga akong gikuptan gikan sa kinatumyan sa yuta, ug gitawag gikan sa mga suok niini, ug miingon kanimo: Ikaw mao ang akong alagad, gipili ko ikaw ug wala ikaw isalikway.

¹⁰ Ayaw kahadlok, kay ania ako uban kanimo; ayaw pagtalaw, kay ako mao ang imong Dios; palig-onon ko ikaw; oo, buligan ko ikaw; oo, ituboy ko ikaw sa toong kamot sa akong pagkamatarung. ¹¹Ania karon, silang tanan nga nangasilag batok kanimo pagapakaulawan ug pagalibugon: sila nga makigbisog kanimo mahimong ingon sa walay kapuslanan, ug mangawagtang. ¹²Ikaw magapangita kanila, ug ikaw dili makakaplag kanila, bisan pa sila nga nakigbugno kahimo; sila nga nakiggubat batok kanimo mamahimo nga ingon sa walay kapuslanan, ug ingon sa usa ka butang nga walay hinungdan. ¹³Kay ako, si Jehova nga imong Dios, mokupot sa imong kamot nga too, nga magaingon kanimo: Ayaw kahadlok; ako magatabang kanimo. ¹⁴Ayaw kahadlok, ikaw ulod nga Jacob, ug kamong mga tawo sa Israel; ako magatabang kanimo, miingon si Jehova, ug

ang imong Manunubos mao ang Balaan sa Israel. ¹⁵Ania karon, gibuhath ko ikaw nga usa ka bag-ong mahait nga galamiton sa paggiuk nga adunay mga tango; ikaw mogiuk sa mga bukid, ug pulpogon mo sila, ug himoon mo ang kabungtoran nga ingon sa tahop. ¹⁶Ikaw magatahop kanila, ug ang hangin magapalid kanila sa halayo, ug ang alimpulos magapakatag kanila; ug ikaw magakalipay kang Jehova, ikaw magahimaya sa Balaan sa Israel. ¹⁷Ang mga kabus ug hangul nagapangita ug tubig, ug wala man, ug ang ilang dila namad-an tungod sa kauhaw; ako, si Jehova, magatubag kanila, ako, ang Dios sa Israel, dili mohiya kanila. ¹⁸Ako magaabli ug mga suba sa hawan nga mga bungtod, ug mga tinubdan sa taliwala sa mga walog; ako magahimo sa kamingawan ug usa ka linaw sa tubig, ug sa yuta nga mamala, mga tubod sa tubig. ¹⁹Ako magabutang sa kamingawan sa cedro, sa acacia, ug sa arrayan, ug sa oliva; ibutang ko sa kamingawan ang hayas, ang olmos, ug ang alamos nga magtipon. ²⁰Aron sila makakita, ug makaila, ug magpalandong, ug makasabut sa tingub, nga ang kamot ni Jehova maoy naghimo niini, ug ang Balaan sa Israel maoy nagbuhath niini.

²¹Ipakita ninyo ang inyong hinungdan, miingon si Jehova; ipagula ang inyong malig-on nga mga pangatarungan, miingon ang Hari ni Jacob. ²²Pasagdi nga ilang ipagula sila, ug ipahayag kanato kong unsay mahinabo: ipahayag ninyo ang mga butang sa sinugdan, kong unsa sila, aron amo silang tolotimbangon, ug hiilhan ang katapusan nila; kun ipakita kanamo ang mga butang nga umalabut. ²³Ipahayag ang mga butang nga umalabut sa ulahi, aron kami makaila nga kamo mga dios; oo, pagbuhath ug maayo, kun pagbuhath ug dautan, aron kami mahatingala ug magatan-aw niana sa tingub. ²⁴Ania karon, kamo mao man ang mga walay kapuslanan, ug ang inyong buhath walay hinungdan; usa ka dulumtanan siya nga nagapili kaninyo. ²⁵Ako nagpatindog ug usa gikan sa amihanan, ug siya miabut na; gikan sa silangan sa adlaw siya magatawag sa akong ngalan: ug siya moanhi sa ibabaw sa mga punoan ingon sa minasang lapok, ug ingon sa magkokolon nga nagayatak sa kolonon. ²⁶Kinsay nagpahayag niini gikan sa sinugdan, aron kita masayud? ug sa unang panahon, aron kita moingon: *Siya* matarung? oo, walay bisan kinsa nga nagapahayag, oo, walay bisan kinsa nga nagapakita, oo, walay bisan kinsa nga nagapamati sa imong mga pulong. ²⁷*Ako mao ang* nahauna nga *nagaingon* sa Sion: Ania karon, tan-awa sila; ug ako magahatag sa Jerusalem ug usa nga nagadala ug mga maayong balita. ²⁸Ug sa akong pagtan-aw, walay tawo; bisan pa sa taliwala kanila walay magtatambag, nga kong ako mangutana kanila, nga makahimo pagtubag ug usa ka pulong. ²⁹Ania karon, kanilang tanan, ang ilang mga buhath kakawangon *ug* walay pulos; ang ilang tinunaw nga mga larawan mao man ang mga hangin ug kalibog..

¹ Ania karon, ang akong sulogon, nga akong ginapataas; ang akong pinili, nga kaniya ang akong kalag nagakalipay: ako nagbutang sa ibabaw kaniya sa akong Espiritu; siya magadala ug justicia sa mga Gentil. ²Siya dili mosinggit ni mopataas sa iyang tingog, ni mopabati niini sa dalan. ³Sa usa ka nabasag nga bagakay dili siya mobali, ug sa usa ka nagapid-ok nga pabulo dili siya mopalong: siya magadala ug justicia diha sa kamatuoran. ⁴Siya dili mapakyas ni maluya, hangtud nga mapahaluna na niya ang justicia sa yuta; ug ang mga pulo magahulath sa iyang Kasugoan.

⁵ Mao kini ang gipamulong ni Jehova nga Dios, siya nga nagbuhat sa langit, ug ang nagbuklad kanila; siya nga nagkatag sa yuta ug ang mga nagagikan niini; siya nga nagahatag ug gininhawa sa katawohan nga anaa sa ibabaw niini, ug espiritu kanilang nanaglakaw sa ibabaw niini. ⁶Ako, si Jehova, nagtawag kanimo sa pagkamatarung, ug magakupot sa imong kamot, ug magabantay kanimo, ug mohatag kanimo nga usa ka tugon sa katawohan, alang sa usa ka suga sa mga Gentil; ⁷Aron sa pagpabuka sa mga mata nga nangabuta, aron sa pagpagula sa mga binilanggo gikan sa bilanggoan, ug sila nga nanaglingkod sa kangitngitan gikan sa balay nga bilanggoanan. ⁸Ako mao si Jehova, kini mao ang akong ngalan; ug ang akong himaya dili nako igahatag sa uban ni ang akong pagdayeg sa mga linilok nga mga larawan. ⁹Ania karon ang mga butang sa una mangagi, ug ang bag-ong butang mao ang akong ginapahayag; sa dili pa sila motungha ako magasaysay kaninyo mahitungod kanila. ¹⁰Pag-awit kang Jehova ug usa ka bag-ong alawiton, ug ang iyang pagdayeg gikan sa kinatumyan sa yuta: kamo nga mangadto sa dagat, ug ang tanan nga anaa sa sulod niini, ang mga pulo, ug ang mga pumoluyo niini. ¹¹Pasagdi nga ang mga kamingawan ug ang mga ciudad niini magpatugbaw sa *ilang tingog*, ang mga balangay nga ginapuy-an ni Cedar; pasagdi nga ang pumoluyo sa Sela manag-awit, pasinggita sila gikan sa kinaatumyan sa kabukiran. ¹²Pasagdi sila nga maghatag ug himaya kang Jehova, ug magapahayag sa iyang pagdayeg sa mga pulo.

¹³ Si Jehova mogula ingon nga usa ka gamhanan nga tawo; iyang pagalihokon ang *iyang* kaisug sama sa usa ka tawo sa gubat: siya mosinggit, oo, siya mosinggit sa makusog; siya sa mabaskugon *gayud* magahimo batok sa iyang mga kaaway. ¹⁴Ako naghilum sa hataas na nga panahon, ako wala magatimik, ug nagpugong sa akong kaugalingon: *karon* ako mosinggit sama sa usa ka babayeng nagaanak; ako mohingahinga ug kotasan. ¹⁵Akong pagalumpagon ang mga bukid ug mga hungtod, ug palayaon ko ang tanan nilang mga ulotanon; ug himoon ko ang mga suba nga mga pulo, ug pakamad-on ko ang mga danawan. ¹⁶Ug ako modala sa mga buta sa usa ka dalan nga wala nila hibalo, sa mga alagianan nga wala nila hibalo, ako silang mandoan; ako magahimo sa kangitngit nga kahayag sa ilang atubangan, ug ang mga baliko nga mga dapit matul-id. Kining mga butanga maoy akong pagabuhaton, ug dili ko sila pagabiyaan. ¹⁷Sila pagapabalikon, sila pagapakaulawan gayud, kanang nanagsalig sa linilok nga mga larawan, kanang nanag-ingon sa tinunaw nga mga larawan: Kamo mao ang among mga dios.

¹⁸ Pamati, kamong mga bungol; ug tan-aw kamong mga buta, aron kamo makakita. ¹⁹Kinsa ba ang buta, kondili ang akong alagad? kun ang bungol ingon sa akong sinugo nga akong gipadala? kinsa ba ang buta nga sama kaniya nga anaa sa pakigdait *uban kanako*, ug buta ingon sa sulogoon ni Jehova? ²⁰Ikaw makakita sa daghang mga butang, apan ikaw wala magpaniid; ang iyang mga igdulungog binuksan, apan siya dili makadungog. ²¹Nakapahimuot kana kang Jehova, tungod sa iyang pagkamatarung sa pagpadaku sa Kasugoan, ug ang pagbuhat niini nga dungganan. ²²Apan kini mao ang usa ka katawohan nga gikawatan ug gitulisan; silang tanan hinglit-agan sa mga gahong, ug sila gitagoan sa mga balay nga bilanggoan; sila maoy alang sa usa ka tulokbonon ug walay bisan kinsa nga magaluwas; sila alang sa usa ka alagawon, ug walay bisan kinsa nga nag-ingon; Iuli. ²³Kinsa ba ang anaa sa taliwala kaninyo nga mopatalinghug niini, nga mamati ug mopatalinghug

sa panahon nga umalabut? ²⁴Kinsa ba ang mihatag kang Jacob alang sa usa ka bilihagon, ug kang Israel ngadto sa mga tulisan? dili ba si Jehova? siya kang kansa kita nanagpakasala, ug siya nga kang kinsang mga dalan dili sila manlakaw, ni sila nagmatinumanon sa iyang Kasugoan. ²⁵Tungod niini iyang gibubo sa ibabaw niya ang kabangis sa iyang kasuko, ug ang kusog sa gubat; ug kini nakapasilaub kaniya *sa iyang* maglibut, apan siya wala masayud *niini* ; ug kini nakasunog kaniya, apan kini wala niya ibutang sa iyang kasingkasing.

¹ Apan karon kini mao ang giingon ni Jehova nga nagbuhat kanimo, Oh Jacob, ug siya nga nag-umol kanimo, Oh Israel: Ayaw kahadlok, kay nalukat ko na ikaw; natawag ko na ikaw pinaagi sa imong ngalan, ikaw ako man. ²Sa diha nga ikaw magaubog sa mga tubig, ako magauban kanimo; ug sa mga kasapaan, kini dili magalapaw kanimo: sa diha nga ikaw magalakaw latas sa kalayo, ikaw dili masunog, ni ang kalayo mosilaub diha kanimo. ³Kay ako si Jehova nga imong Dios, ang Balaan sa Israel, ang imong Manunubos; gihatag na nako ang Egipto ingon nga imong lukat, ang Etiopia ug ang Seba nga puli kanimo. ⁴Tungod kay ikaw bilihon sa akong pagtan-aw, *ug* dungganan, ug gihigugma ko ikaw; tungod niini magahatag ako sa mga tawo puli kanimo, ug mga katawohan ilis sa imong kinabuhi. ⁵Ayaw kahadlok; kay ako ania uban kanimo: dad-on ko ang imong kaliwatan gikan sa silangan, ug tigumon ikaw gikan sa kasadpan; ⁶Ako magaingon sa amihanan: Biyai; ug sa habagatan: Ayaw pagpugngi; dad-a ang akong mga anak nga lalake gikan sa halayo, ug ang akong mga anak nga babaye gikan sa kinatumyan sa yuta; ⁷Ang tagsatagsa nga gitawag pinaagi sa akong ngalan, ug nga akong gibuhat alang sa akong himaya, nga akong giuomol, oo, nga akong gibuhat.

⁸ Dad-a ang buta nga katawohan nga adunay mga mata, ug ang bungol nga adunay mga igdulungog. ⁹Patiguma pagtingub ang tanang mga nasud, ug pundoka ang mga katawohan: kinsa ba sa taliwala kanila ang makapahayag niini, ug makapakita kanamo sa unang mga butang? ipadala ang ilang mga saksi, aron sila pagapakamatarungon; kun padungga sila, ug ingna: Kini maoy kamatuoran. ¹⁰Kamo mao ang akong mga saksi, miingon si Jehova, ug ang akong alagad nga akong napili; aron kamo makaila ug managtoo kanako, ug makasabut nga ako mao siya: una kanako walay Dios nga nahimo, ni aduna pay mosunod kanako. ¹¹Ako, bisan ako, mao si Jehova; ug gawas kanako wala nay manluluwas. ¹²Ako nakagpahayag, ug ako nakagluwas, ug ako nakapakita; ug walay dumuloong nga *dios* sa taliwala kaninyo: tungod niini kamo mao ang akong mga saksi, miingon si Jehova, ug ako mao ang Dios. ¹³Oo, sukad sa pagkahimo sa adlaw, ako mao man siya; ug walay bisan kinsa nga makaluwas gikan sa akong kamot: ako magabuhat, ug kinsa bay makapugong niini?

¹⁴ Kini mao ang giingon ni Jehova, ang imong Manunubos, ang Balaan sa Israel: Tungod kaninyo nagpasugo ako didto sa Babilonia, ug patugbungon ko silang tanan ingon sa mga kagiw, bisan pa ang mga Caldeanhon, sa mga sakayan sa ilang kasadya. ¹⁵Ako mao si Jehova, ang imong Balaan, ang Magbubuhat sa Israel, ang imong Hari. ¹⁶Mao kini ang giingon ni Jehova, nga maoy nagabuhat ug usa ka dalan sa dagat, ug usa ka alagianan sa mabaskug nga mga tubig: ¹⁷Nga nagdala

sa carro ug kabayo, ang panon sa kasundalohan ug ang gamhanan nga tawo (sila nanagdulong sa paghigda, sila dili mamangon; sila mga nangawala, sila nangapalong ingon sa usa ka pabilo):¹⁸ Ayaw ninyo paghinumdumi ang mga butang nga nanghiuna, ni magapalandong kamo sa mga butang sa karaan.¹⁹ Ania karon, ako magahimo ug usa ka bag-ong butang; karon mogula kini; dili ba kamo makaila niini? Bisan pa ngani ako magabuhat ug usa ka dalan sa kamingawan, ug mga sapa sa dapit nga awa-aw.²⁰ Ang mga mananap sa kapatagan magapasidungog kanako, ang mga irong ihalas ug mga avestruz; tungod kay ako nagahatag ug mga tubig sa kamingawan, ug mga sapa sa *dapit* nga awa-aw, aron sa pagpainum sa akong katawohan, nga akong pinili,²¹ Ang katawohan nga akong giumol alang sa akong kaugalingon, aron sila managbutyag sa pagdayeg kanako.

²² Ngani ikaw wala magsangpit kanako, Oh Jacob; hinonoa ikaw gipul-an na kanako, Oh Israel.
²³ Ikaw wala magpadala kanako gikan sa imong mga carnero alang sa mga halad-nga-sinunog; ni gipasidunggan mo ako sa imong mga halad. Ako wala magpahimug-at kanimo sa mga halad, ni gipakapoy ko ikaw tungod sa mga incienso.²⁴ Ikaw wala magpalit alang kanako ug tubo nga matam-is sa salapi, ni magpakaon ka kanako sa tambok sa imong mga halad; apan gipahimug-atan mo ako sa imong mga sala, gipakapoy mo ako sa imong mga kasal-anan.²⁵ Ako, bisan ako mao siya nga nagapala sa imong kalapasan tungod sa akong kaugalingon; ug dili na ako mahinumdom sa imong mga sala.²⁶ Papahinumduman mo ako; managdungan kita sa pagpangaliyupo: ipagula ang *imong katarungan*, aron ikaw pagapakamatarungan.²⁷ Ang imong unang amahan nakasala, ug ang imong mga magtutudlo nakalapas batok kanako.²⁸ Tungod niini magapasipala ako sa mga principe sa balaang puloy-anan: ug himoon ko si Jacob nga usa ka panghimaraut, ug ang Israel usa ka pakaulaw.

¹ Apan, pamati karon, Oh Jacob akong alagad, ug Israel nga akong pinili.² Mao kini ang giingon ni Jehova nga nagbuhat kanimo, ug nag-umol kanimo gikan sa tagoangkan, nga maoy magatabang kanimo: Ayaw kahadlok, Oh Jacob nga akong alagad; ug ikaw, Jeshurun, nga akong pinili.³ Kay magabubo ako ug tubig kaniya nga giuhaw, ug mga sapa sa ibabaw sa mamala nga yuta: ako magabubo sa akong Espiritu sa ibabaw sa imong kaliwat, ug ang akong panalangin sa imong kaanakan:⁴ Ug sila manubo sa taliwala sa balili, ingon sa mga tangbo sa daplin sa mga alagianan sa tubig.⁵ Ang usa moingon: Ako kang Jehova: ug ang usa motawag sa iyang *kaugalingon* sa ngalan ni Jacob; ug ang usa mosulat sa iyang kamot kang Jehova, ug magbansagon sa iyang *kaugalingon* sa ngalan sa Israel.⁶ Mao kini ang giingon ni Jehova, ang hari sa Israel, ug ang iyang Manunubos, si Jehova sa mga panon: Ako mao man ang nahauna, ug ako mao man ang naulahi, ug gawas kanako wala nay Dios.⁷ Ug kinsay ingon kanako, motawag ug mopahayag niini, ug mopahimutang niana sa kahusay alang kanako, sukad sa akong pagpahaluna sa karaang katawohan? ug ang mga butang nga umalabut, ug kana nga magakahinabo, pasagdi nga ipahayag nila.⁸ Ayaw kamo kahadlok, ni malisang kamo: wala ba nako ikapahayag kanimo sa karaan, ug gipakita kini? ug kamo mao ang

akong mga saksi. Aduna bay usa ka Dios gawas kanako? Oo, walay laing Bato; ako wala makaila ug usa.

⁹ Sila nga nanagkulit ug usa ka linilok nga larawan silang tanan lonlon kakawangan; ug ang mga butang nga ilang gikalipayan dili magapulós; ug ang ilang kaugalingon nga mga saksi dili makakita, ni makaila: aron nga sila pagapakaulawan. ¹⁰Kinsay nakagkulit sa usa ka dios, kun nakagtunaw ug usa ka larawan nga walay kapuslanan? ¹¹Ania karon, ang tanan niyang mga kadapig pagapakaulawan; ug ang mga magbubuhát, sila gikan sa mga tawo: papundoka silang tanan, patindoga sila; sila mangahadlok, sila pagapakaulawan sa tingub. ¹²Ang panday sa puthaw *nagabuhát* ug usa ka wasay, ug nagabuhát diha sa mga baga, ug nagagama niini uban ang mga mazo, ug nagabuhát niini sa iyang kusganong bukton: oo, siya gigutom ug nawad-an sa iyang kusog; siya wala mag-inum ug tubig, ug naluya. ¹³Ang panday sa kahoy nagapahaluna sa usa ka pitik; ginabaddisan niya kini sa usa ka lapis; ginahinloan niya kini sa mga cepilla, ug ginabaddisan niya kini sa compas, ug gihitsuraan niya kini sama sa dagway sa usa ka tawo, sumala sa kaanyag sa usa ka tawo, aron magpuyo sa sulod sa usa ka balay. ¹⁴Siya nagaputol kaniya ug mga cedro, ug nagakuha sa encina ug alcornoque, ug nagapalig-on alang sa iyang kaugalingon usa sa mga kahoy sa lasang: siya nagatanum ug kahoy nga haya, ug ang ulan nagapatubo niini. ¹⁵Unya kini mao man ang pagasunogon sa usa ka tawo; ug siya mokuha gikan niini, ug magadangka sa iyang kaugalingon; oo, siya magahaling niini, ug magaluto ug tinapay: oo, siya magabuhát ug usa ka dios, ug magasimba niini; siya magabuhát niini ug usa ka linilok nga larawan, ug magahapa *siya sa atubangan* niana. ¹⁶Ginasunog niya ang ubang bahin niini sa kalayo; tungod sa ubang bahin niini siya magakaon ug unod; siya magatapa ug tinap-anan, ug mabusog; oo, siya magadangka sa iyang kaugalingon ug magaingon: Aha, ako hing-initan *na*, ako nakakita na sa kalayo. ¹⁷Ug ang salin niini siya magahimo ug usa ka dios, nga mao ang iyang linilok nga larawan; siya magahapa sa atubangan niini ug magasimba, ug nagapangamuyo niini, ug magaingon: Luwasa ako; kay ikaw mao ang akong dios. ¹⁸Sila wala makaila, ni makasabut: kay iyang gitaptapan ang ilang mga mata, aron sila dili makakita; ug ang ilang mga kasingkasing, aron sila dili makasabut. ¹⁹Ug walay nahinumdom, ni anaay kaalam ni pagsabut aron sa pag-ingon: Gisunog ko ang usa ka bahin niana sa kalayo; oo, ako usab nakagluto ug tinapay sa ibabaw sa mga baga niini; ako nakagtapa ug unod ug nakaon ko kini: ug himoon ko ang salin niini nga usa ka dulumtanan? mohapa ba ako sa atubangan sa punoan sa usa ka kahoy? ²⁰Siya nagakaon sa mga abo; usa ka linimbongan nga kasingkasing nakapasalaag kaniya; ug siya dili makaluwas sa iyang kalag, ni makaingon: Wala ba ing bakak sa akong too nga kamot?

²¹ Hinumdumi kining mga butanga, Oh Jacob, ug Israel; kay ikaw mao ang akong alagad: gumol ko ikaw; ikaw mao ang akong alagad: Oh Israel, ikaw dili ko hikalimtan. ²²Gipapas ko, ingon sa usa ka mabaga nga panganod, ang imong mga kalapasan, ug, ingon sa usa ka panganod, ang imong mga sala: bumalik ka kanako; kay gilukat ko na ikaw. ²³Panag-awit, Oh kamong mga langit, kay si Jehova naghimo niini; panagsinggit, kamong mga ubos nga mga dapit sa yuta; humunat sa pagawit, kamong mga bukid, Oh lasang, ug ang tagsatagsa ka kahoy nga anaa niini: kay si Jehova naglukat kang Jacob, ug maghimaya sa iyang kaugalingon diha sa Israel. ²⁴Mao kini ang giingon

ni Jehova, ang imong Manunubos, ug siya nga nag-umol kanimo gikan sa tagoangkan: Ako mao si Jehova, nga nagbuhat sa tanang mga butang; nga mao lamang ang nakagbuklad sa mga langit; nga nagakatag sa yuta (kinsa bay uban kanako?); ²⁵Nga nagapakyas sa mga timaan sa mga bakakon, ug nagahimo nga buang sa mga bakakong magtatagna: nga nagapasibug sa mga tawo nga maalam, ug nagahimo sa ilang kahibalo nga binuang; ²⁶Nga nagapamatuod sa pulong sa iyang alagad, ug nagabuhat sa tambag sa iyang mga sulogoon; nga nagaingon mahatungod sa Jerusalem: Siya pagapuy-an; ug mahatungod sa mga ciudad sa Juda: Sila pagatukoron, ug pagapatindogon ko ang mga dapit nga kamingawan niini; ²⁷Nga nagaingon sa kahiladman: Mamala ka, ug ako magapamala sa imong mga suba; ²⁸Nga nagaingon mahitungod kang Ciro: *Siya mao* ang akong magbalantay sa *carnero*, ug magabuhat sa tanan nakong nahimut-an, bisan sa pag-ingon pa mahitungod sa Jerusalem: Siya pagatukoron; ug mahitungod sa templo: Ang imong patukoranan igapahaluna.

¹ Mao kini ang giingon ni Jehova sa iyang dinihog, nga si Ciro, kansang toong kamot gikuptan ko, aron sa pagsakup sa mga nasud sa iyang atubangan, ug paluagan ko ang mga hawak sa mga hari; aron sa pag-abli sa mga ganghaan sa iyang atubangan, ug ang mga ganghaan dili pagatakpan: ²Ako magauna kanimo, ug magahinlo sa mga dapit nga gansanggansangon; pagadugmokon ko ang mga ganghaan nga tumbaga, ug putlon ko ang mga barra nga puthaw; ³Ug igahatag ko kanimo ang bahandi sa kangitngitan, ug ang natago nga mga bahandi sa tinago nga mga dapit, aron ikaw masayud nga mao ako, si Jehova, nga nagatawag kanimo pinaagi sa imong ngalan, bisan ang Dios sa Israel. ⁴Kay tungod sa akong alagad nga si Jacob, ug si Israel nga ang akong pinili, gitawag ko ikaw pinaagi sa imong ngalan: gibansagonan ko ikaw, bisan pa ikaw wala makaila kanako.

⁵ Ako mao si Jehova, ug walay nay lain; gawas kanako, walay nay *laing* Dios. Ako magabakus kanimo bisan pa ako wala mo hiilhi; ⁶Aron nga sila makaila gikan sa pagsubang sa adlaw, ug gikan sa kasadpan, nga walay lain gawas kanako: ako mao si Jehova, ug wala nay lain. ⁷Ako nagahimo sa kahayag, ug nagabuhat sa kangitngit; ako nagabuhat sa pakigdait, ug nagahimo sa dautan; ako mao si Jehova nga nagahimo niining tanan nga mga butang. ⁸Tumolo, kamong mga langit, gikan sa kahitas-an, ug pabuboa ang mga panganod sa pagkamatarung: pabukha ang yuta, aron nga kini modala ug kaluwasan, ug pahimoa nga kini moturok pagdungan sa pagkamatarung; ako, si Jehova, maoy nagbuhat niini. ⁹Pagkaalaut kaniya nga nagalalis batok sa iyang Magbubuhat! ang bika sa taliwala sa mga bika sa yuta! Mamulong ba ang kolonon sa nagbuhat kaniya: Unsay imong ginabuhat? kun ang imong buhat *nga ginahimo*: Wala siyay mga kamot? ¹⁰Pagkaalaut kaniya nga nagaingon sa usa ka amahan: Unsa man ang imong ginaanak? kun sa usa ka babaye: Sa unsa man nga ginasul-an ikaw?

¹¹ Kini mao ang giingon ni Jehova, ang Balaan sa Israel, ug ang iyang Magbubuhat: Pangutan-a ako sa mga butang nga umalabut; mahatungod sa akong mga anak nga lalake, ug mahatungod sa buhat sa akong mga kamot, sugoa ninyo ako. ¹²Gibuhat ko ang yuta, ug gibuhat ko ang tawo sa ibabaw niini: Ako, bisan pa ang akong mga kamot, nakagbuklad sa mga langit; ug ang tanan nilang

mga panon ginamandoan ko. ¹³Gibangon ko siya sa pagkamatarung, ug akong himoon nga matul-id ang tanan niya nga mga dalan: siya magatukod sa akong ciudad, ug iyang pagabuhian ang akong mga hininginlan, dili tungod sa bili ni sa balus, nagaingon si Jehova sa mga panon. ¹⁴Mao kini ang giingon ni Jehova: Ang buhat sa Egipto, ug ang mga manggad sa Etiopia, ug ang mga Sabeohanon, mga tawo nga dagku, manganha kanimo, ug sila maimo man: sila magasunod kanimo; tinalikalaan sila nga manganha; ug sila, managhapa sa imong atubangan, sila mangaliyupo kanimo *nga magaingon* : Sa pagkatinuod ang Dios anaa kanimo; ug wala nay lain, walay *laing* Dios. ¹⁵Sa pagkamatuod ikaw mao ang usa ka Dios nga nagatago sa imong kaugalingon, Oh Dios sa Israel, ang Manluluwas. ¹⁶Sila pagapakaulawan, oo, pagalibugon, sila nga tanan; sila mangalibog sa tingub nga mga magbubuhat sa mga larawan. ¹⁷*Apan* ang Israel pagaluwason ni Jehova sa kaluwason nga walay katapusan: kamo dili pagapakaulawan ni pagalibogon sa katuigan nga walay katapusan. ¹⁸Kay kini mao ang giingon ni Jehova nga nagbuhat sa mga langit, ang Dios nga nag-umol sa yuta ug naghimo niini, nga nagtukod niini ug nagbuhat niini nga walay nakawang, nga nag-umol niini aron pagapuy-an: Ako mao si Jehova; ug wala nay lain. ¹⁹Ako wala makasulti sa tago, sa usa ka dapit sa yuta sa kangitngitan; ako wala mag-ingon sa kaliwat ni Jacob: Pangitaa ninyo ako sa kawang: ako, si Jehova, nagasulti sa pagkamatarung, ako nagapahayag sa mga butang nga matarung. ²⁰ Panagtigum kamo ug panganhi; pahaduol kamo sa tingub, kamo nga nanagpakagawas sa mga nasud: wala ing kahibalo kadtong nanagdala sa kahoy sa ilang linilok nga larawan, ug nanag-ampo sa usa ka dios nga dili makaluwas. ²¹Ipahayag ninyo, ug ipagula *kini* ; oo, pasabutsabuta sila pagtingub: kinsay nakapakita niini gikan sa kanhing panahon? kinsay nakapahayag niini kaniadto? dili ba ako, si Jehova? ug wala nay laing Dios gawas kanako, usa ka matarung nga Dios ug usa ka Manluluwas; wala nay lain gawas kanako. ²²Tumotok *kamo* kanako, ug mangaluwas kamo, tanang mga kinatumyan sa yuta; kay ako mao man ang Dios, ug wala nay lain. ²³Tungod sa akong kaugalingon ako nanumpa, ang pulong migula sa akong baba *sa* pagkamatarung, ug dili na mobalik, aron kanako ang tanang mga tuhod mangapiko, ang tanang mga dila managpanumpa. ²⁴Kang Jehova lamang, ginaingon kini mahitungod kanako, anaa ang pagkamatarung ug ang kabaskug; bisan kaniya ang mga tawo manuol; ug silang tanan nga nangasilag batok kaniya pagapakaulawan. ²⁵Kang Jehova ang tanang mga kaliwatan sa Israel pagapakamatarungon, ug magahimaya.

¹ Si Bel nagayukbo, si Nebo nagaduko; ang ilang mga dios-dios anaa sa ibabaw sa mga mananap, ug sa ibabaw sa kahayupan: ang mga butang nga inyong ginadaladala nangahimong usa ka lulan, usa ka kabug-at sa gikapuyan nga *mananap* . ²Sila nanagduko, sila nanagayukbo sa tingub; sila dili makalikay sa lulan, apan ang ilang kaugalingon nangahimong mga binihag. ³Patalinghug kanako, Oh balay ni Jacob, ug ang tanan nga salin sa balay sa Israel, kadtong *akong* nasapnay gikan sa ilang pagkatawo, kadtong naagakay gikan sa tagoangkan; ⁴Ug bisan hangtud sa kagulangon ako mao

siya, ug bisan hangtud nga ang buhok maubanon ako mosagakay *kaninyo* : gibuhat ko na, ug akong pagasagakayon; oo, ako magadala, ug magaluwas.

⁵ Sa kang kinsa man ninyo ipanigingonako, ug magahimo kanako nga sama, ug itanding ako, aron nga kami magakasama? ⁶Ingon sa nagausik sa bulawan gikan sa puntil, ug nagatimbang sa salapi sa timbangan, sila nagasuhol sa usa ka magsasalsal sa bulawan, ug siya nagahimo niini nga usa ka dios; sila nanaghapa, oo, sila nanagsimba. ⁷Ila kini nga ginapas-on sa abaga, ila kini nga ginadala, ug ginapahimutang sa iyang dapit, ug kini nagatindog; gikan sa iyang dapit kini dili balhinon: oo, ang *tawo* mosangpit niini apan dili kini makatubag, ni makaluwas kaniya gikan sa iyang kagul-anan. ⁸Hinumdumi kini, ug magpakita kamo ingon nga mga lalake; ipasantop kini pag-usab sa hunahuna, Oh kamong mga malapason. ⁹Hinumdumi ang unang mga butang sa karaan: kay ako mao ang Dios, ug wala nay lain; ako *mao* ang Dios, ug wala nay lain nga sama kanako; ¹⁰Nga nagpasundayag sa katapusan gikan sa sinugdan, ug gikan sa karaang mga panahon mga butang nga wala *pa* mahimo; nga nagaingon: Ang akong tambag magapadayon, ug himoon ko ang tanan ko nga kahimut-an; ¹¹Nagatawag sa usa ka dumadagit nga langgam gikan sa silangan, ang tawo sa akong pagtambag gikan sa usa ka halayo nga yuta; oo, ako na nga gisulti, ako usab nga pagapahinaboon kini; ako nga gitinguha, ako usab nga pagahimoon. ¹²Patalinghug kanako, kamong matig-a ug kasingkasing, nga mga halayo gikan sa pagkamatarung: ¹³Ako nga ginadala sa haduol ang akong pagkamatarung, kini dili mahalayo, ug ang akong kaluwasan dili magalangan; ug ipahaluna ko ang kaluwasan diha sa Sion alang kang Israel nga akong himaya.

¹ Kanaug, ug lingkod sa abug, Oh ulay nga anak sa Babilonia; lingkod sa yuta nga walay trono, Oh anak nga babaye sa mga Caldeahanon: kay ikaw dili na pagatawgon nga malomo ug maambong. ²Kuhaa ang mga galingan nga bato, ug galinga ang harina; tangtanga ang imong pandong, kuhaa ang ikog sa saya, huboi ang bitiis, ubog sa kasapaan. ³Ang imong pagkahubo pagabuksan, oo, ang imong kaulaw pagahikit-an: ako magapanimalus, ug walay tawo nga pagagawason. ⁴Ang atong Manunubos, si Jehova sa mga panon mao ang iyang ngalan, ang Balaan sa Israel. ⁵Lumingkod ka nga maghilum, ug umadto ka sa kangitngitan, Oh anak nga babaye sa mga Caldeahanon; kay ikaw dili na pagatawgon. Ang reina sa mga gingharian. ⁶Ako naligutgut sa akong katawohan, gipanamastamasan ko ang akong panulondon, ug gihatag nako sila sa imong kamot: ikaw wala magpakita kanila ug kalooy; apan ang tigulang gipahamug-atan mo pag-ayo sa imong yugo.

⁷ Ug ikaw nag-ingon: Ako mahimong reina sa walay katapusan; busa wala mo ipasantop kining mga butanga sa imong kasingkasing, ni mahinumduman nimo ang katapusan niini. ⁸Busa karon pamatia kini, ikaw nga anaa sa mga kalipayan, nga nagalingkod sa malig-on, ug nagaingon sa imong kasingkasing: Ako mao, ug wala nay lain gawas kanako; ako dili magalingkod sama sa usa ka babayeng balo, ni makaila ako sa pagkawalay mga bata: ⁹Apan kining duruha ka butang modangat kanimo sa dihadhiha sa usa ka adlaw, ang pagkawala sa mga bata, ug ang pagkabalo; sa igo mga sukod sila modangat kanimo, sa kadaghan sa imong mga salamangka, ug sa pagkadaku nga hilabihan

sa imong mga lamat. ¹⁰Kay ikaw nagsalig sa imong pagkadautan; ikaw nag-ingon: Walay nakakita kanako; ang imong kaalam, ug ang imong kahibalo kana maoy nakapasimang kanimo; ug ikaw nag-ingon sulod sa imong kasingkasing: Ako mao, ug wala nay lain gawas kanako. ¹¹Tungod niini ang kadautan modangat kanimo; ikaw dili mahibalo sa pagkabanagbanag niini: ug ang kadaut mahulog sa ibabaw nimo; ikaw dili makahimo sa pagsalikway niini: ug ang kalaglagan modangat sa ibabaw nimo sa kalit, sa wala lamang nimo hibalo. ¹²Tumindog ka karon uban ang imong mga paglamat, ug uban sa gidaghanon sa imong mga salamangka, diin ikaw nagbuhat gikan pa sa imong pagkabatan-on; sa ingon niana tingali ikaw makapahamulos; ug kong kini mao, tingali ikaw makahimo sa pagdaug. ¹³Ikaw gikapuyan sa gidaghanon sa imong mga tambag: pasagdi karon ang mga astrologo, ang maghalangad sa mga bitoon, ang mga manalagna sa bulanbulan, manindog, ug magluwas kanimo gikan sa mga butang nga modangat sa ibabaw nimo. ¹⁴Ania karon, sila mahisama sa mga tuod sa balili; ang kalayo magasunog kanila; sila dili makaluwas sa ilang kaugalingon gikan sa gahum sa siga: kini dili man mausa ka baga nga arang pagadangkahan, ni kalayo aron alirongan. ¹⁵Sa ingon niini ang mga butang moabut kanimo diin ikaw magbuhat: sila nga nanagpatigayon uban kanimo gikan pa sa imong pagkabatan-on managsalaag ang tagsatagsa ngadto sa iyang kaugalingon nga dapit: wala nay *bisan* usa nga makaluwas kanimo.

¹ Pamatia ninyo kini, Oh balay ni Jacob, nga gipanawag sa ngalan ni Israel, ug nga nanggula sa katubigan sa Juda; nga nanumpa tungod sa ngalan ni Jehova, ug naghigut sa Dios sa Israel, apan dili kamatuoran, ni sa pagkamatarung. ²(Kay sila nanagtawag sa ilang kaugalingon nga gikan sa ciudad nga balaan, ug nanagsalig sa ilang kaugalingon sa Dios sa Israel; si Jehova sa mga panon mao ang iyang ngalan): ³Gipahayag ko na ang unang mga butang gikan pa sa karaan; oo, sila nanggula gikan sa akong baba, ug ako silang gipasundayag: sa kalit gibuhay ko sila, ug sila nahinabo. ⁴Tungod kay ako nasayud nga ikaw masukihon, ug ang imong liog maoy usa ka ugat nga puthaw, ug ang imong kilay tumbaga: ⁵Tungod niini gipahayag ko kini kanimo gikan pa sa karaan; sa wala pa mahinabo gipakita ko kini kanimo; tingali unya ikaw makaingon: Ang akong dios-dios maoy naghimo niini, ug ang akong linilok nga larawan, ug ang akong tinunaw nga larawan, maoy nagsugo kanila. ⁶Ikaw nakadungog niini; nakakita niining tanan; ug kamo, dili ba kamo mopahayag niini? Ako nagpasundayag kanimo ug bag-ong mga butang gikan niining panahona, bisan mga butang tinagoan, nga wala mo hibalo. ⁷Sila gipamuhat karon, ug dili gikan sa kakaraan; ug sa wala pa kining adlaw ikaw wala makadungog niini; tingali unya moingon ikaw: Ania karon hibaloan ko na sila. ⁸Oo, ikaw wala makadungog; oo, ikaw wala mahibalo; oo, gikan pa sa karaan ang imong igdulungog wala maablihi: kay ako nasayud nga ikaw miliput gayud, ug gitawag nga usa ka malapason gikan *pa* sa tagoangkan.

⁹ Tungod sa akong ngalan magapugong ako sa akong kasuko, ug tungod sa akong pagdayeg ako mohunong tungod kanimo, aron nga dili ko ikaw pagaputlon. ¹⁰Ania karon, giulay ko ikaw, apan dili ingon sa salapi; gipili ko ikaw diha sa hasohasan sa kasakitan. ¹¹Tungod sa akong

kaugalingon, tungod sa akong kaugalingon, pagabuhaton ko kini; kay unsaon sa pagpasipala sa *akong ngalan* ? ug ang akong himaya dili nako ihatag sa uban. ¹²Patalinghug kanako, Oh Jacob, ug Israel nga akong tinawag: ako mao siya; ako mao ang nahauna, ako mao usab ang naulahi. ¹³Oo, ang akong kamot mao ang nakapahaluna sa patukoranan sa yuta, ug ang akong kamot nga too mao ang nakapabuklad sa mga langit: sa diha nga ako magtawag niini, kini manindog sa tingub. ¹⁴Panagtigum kamo sa inyong kaugalingon, kamong tanan, ug pamati; kinsa ba sa taliwala nila ang nagapahayag niining mga butanga? Siya nga kang kinsa gihigugma ni Jehova nagabuhaton sa iyang kahimut-an sa Babilonia, ug ang iyang bukton *magapaibabaw* sa mga Caldeahanon. ¹⁵Ako, bisan ako gayud, nagsulti; oo, ako ang nagtawag kaniya; ako ang nagdala kaniya, ug himoon niya nga mauswagon ang iyang dalan.

¹⁶Dumuol kamo kanako, pamatia ninyo kini; sukad sa sinugdan wala ako magsulti sa tago; sukad sa panahon nga kini namao, didto man ako: ug karon ang Ginoong Jehova nagapaanhi kanako, ug ang iyang Espiritu. ¹⁷Mao kini ang giingon ni Jehova, nga imong Manunubos, ang Balaan sa Israel: Ako mao man si Jehova nga imong Dios, nga nagatudlo kanimo sa pagpahimulos, nga nagamando kanimo sa dalan diin ikaw angay moagi. ¹⁸Oh nga ikaw namati *lamang* unta sa akong mga sugo! unya ang imo unta nga pakigdait mahisama sa usa ka suba, ug ang imong pagkamatarung maingon sa mga balud sa dagat: ¹⁹Ang imo usab nga kaliwat mahisama unta sa balas, ug ang mga anak sa imong sabakan maingon sa mga lugas niini: ang iyang ngalan dili unta pagaputlon ni pagalaglagon gikan sa akong atubangan. ²⁰Panggula kamo gikan sa Babilonia, pangalagiw kamo gikan sa mga Caldeahanon; ipahayag ninyo uban sa usa ka tingog sa pag-awit, isaysay kini, ipamulong kini bisan pa sa kinatumyan sa yuta: iingon ninyo: Giluwas ni Jehova ang iyang alagad nga si Jacob. ²¹Ug sila wala uhawa sa iyang gimandoan sila latas sa mga kamingawan; iya nga gipaagay ang mga tubig gikan sa bato alang kanila; iya usab nga gipikas ang bato, ug ang mga tubig mingbuhagay. ²²Walay pakigdait, nagaingon si Jehova, alang sa mga dautan.

¹ Pamati, Oh mga pulo, kanako; ug patalinghug, kamo nga mga katawohan, gikan sa halayo: gitawag ako ni Jehova gikan sa tagoangkan; gikan sa mga tiyan sa akong inahan iyang gihisgutan ang akong ngalan. ²Ug biyang gihimo ang akong baba nga sama sa usa ka mahait nga pinuti; diha sa landong sa iyang kamot iya akong gitagoan: ug iyang gihimo ako nga usa ka mahinlo nga udyong, sa iyang baslayan gitagoan niya ako nga tinakpan: ³Ug siya miingon kanako: Ikaw mao ang akong alagad: *Oh Israel*, diin ako pagahimayaaon. ⁴Apan ako miingon: Ako nagpangabudlay nga kawang, naggawi ako sa akong kusog sa walay kapuslananug sa kakawangan; apan bisan pa niana sa pagkamatuod ang justicia nga *alang* kanako anaa man kang Jehova, ug ang akong balus anaa uban sa akong Dios. ⁵Ug karon nag-ingon si Jehova nga nag-umol kanako gikan pa sa tagoangkan aron maiyang alagad, aron sa pagdala kang Jacob pag-usab diha kaniya, ug nga ang Israel matigum ngadto kaniya (kay ako dungganan sa mga mata ni Jehova, ug ang ako nga Dios nahimo nga akong kusog); ⁶Oo, siya miingon: Magaan ra kaayo nga butanga nga ikaw mahimong akong alagad aron

sa pagbangon sa mga banay ni Jacob, ug sa pagpabalik sa salin sa Israel: ako usab ikaw nga ihatag nga usa ka suga alang sa mga Gentil, aron ikaw mamahimo nga akong kaluwasan hangtud sa kinatumyan sa yuta.

⁷ Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Manunubos sa Israel, *ug* ang iyang Balaan, kaniya nga ginatamay sa tawo, kaniya nga gikayugtan sa nasud, sa usa ka alagad sa mga magbubuot: Ang mga hari makakita ug manindog; mga principe, ug sila managsimba; tungod kang Jehova nga matinumano, *bisan* pa ang Balaan sa Israel, nga maoy nagpili kanimo. ⁸ Mao kini ang giingon ni Jehova: Sa panahon nga kahimut-an ako nagtubag kanimo ug sa adlaw sa kaluwasan ako nagtabang kanimo; ug akong bantayan ikaw, ug akong ihatag ikaw nga usa ka tugon sa katawohan, aron sa pagtubo sa yuta, sa paghimo kanila nga magapanunod sa biniyaan nga mga kabilin; ⁹ Nga magaingon kanila nga mga ginapus: Panlakaw kamo; kanila nga anaa sa kangitngitan: Pakita kamo. Sila managpangaon sa kadalanan, ug sa tanan nga kal-anan nga mga bungtod anaa ang ilang sibsibanan. ¹⁰ Sila dili pagagutomon ni pagauhawon; ni ang kainit ni ang adlaw mohampak kanila: kay siya nga adunay kalooy kanila magamando kanila, bisan ubay sa kasapaan sa tubig siya magamando kanila. ¹¹ Ug himoon ko nga usa ka dalan ang tanan ko nga kabukiran, ug ang akong mga alagianan pagabayawon. ¹² Ania karon, kini *sila* magagikan sa halayo; ug, ania karon, kini *sila* gikan sa amihanan ug gikan sa kasadpan; ug kini *sila* gikan sa yuta sa Sinim.

¹³ Panag-awit, Oh mga langit; ug pagmalipayon, Oh yuta; ug humunat sa pag-awit, Oh mga bukid: kay nagalipay si Jehova sa iyang katawohan, ug adunay kalooy sa iyang ginasakit. ¹⁴ Apan ang Sion miingon: Gibiyaan ako ni Jehova, ug hingkalimtan ako sa Ginoo. ¹⁵ Malimot ba ang usa ka babaye sa iyang masuso nga bata, nga dili siya magabaton ug kalooy sa anak nga lalake sa iyang tagoangkan? oo, kini *sila* mahikalimot tingali, apan ako dili gayud malimot kanimo. ¹⁶ Ania karon, ako na ikaw nga gisilsil sa mga palad sa akong mga kamot; ang imong kuta ania kanunay sa akong atubangan. ¹⁷ Ang imong kabataan managdali; ang imong mga maglalaglag ug sila nga naghimo kanimo nga kamingawan manggula gikan kanimo.

¹⁸ Iyahat ang imong mga mata sa maglibut, ug tan-awa: kini silang tanan managpundok sa ilang kaugalingon, ug manganha kanimo. Ingon nga ako buhi, nagaingon si Jehova, ikaw sa pagkamatuod mabistihan kanilang tanan ingon sa usa ka dayandayan, ug magabakus ka sa imong kaugalingon, uban kanila, sama sa usa ka pangasaw-onon. ¹⁹ Kay mahitungod sa imong kamingawan ug sa imong biniyaan nga mga dapit, ug ang imong yuta nga nalumpag, sa pagkamatuod ikaw karon hiktin ra kaayo alang sa mga pumoluyo, ug sila nga nanaglamoy kanimo mahalayo. ²⁰ Ang mga anak sa imong pagkailo moingon sa imong mga igdulungog: Ang dapit hiktin ra kaayo alang kanako; hatagi ako ug dapit nga akong pagapuy-an. ²¹ Unya miingon ikaw sa imong kasingkasing: Kinsa bay nanganak niini alang kanako, sanglit nga ako namatyan sa akong mga anak ug nag-inusara, usa ka hininginlan, ug nagabagdoy-bagdoy ngadto nganhi? ug kinsa may nagpakatawo niini? Ania karon, ako rang usara ang nahabilin; dili man kini sila? ²² Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, bayawon ko ang akong kamot ngadto sa mga nasud, ug iugbok ko ang akong bandila sa mga katawohan; ug ila pagakuguson sa ilang sabakan ang imong mga anak nga lalake, ug ang imong

mga anak nga babaye pagasung-ayon sa ilang mga abaga. ²³Ug ang mga hari mahimo nga imong mga maalimahong amahan, ug ang ilang mga reina nga imong mga iwaïduko nila kanimo ang ilang mga nawong hangtud sa yuta, ug tilapan ang abug sa imong mga tiil; ug ikaw masayud nga ako mao si Jehova; ug sila nga managhulat kanako dili pagapakaulawan.

²⁴Pagakuhaon ba ang tukbonon gikan sa mabaskug, kun kadtong mga gibihag uyon sa balaod pagabuhian? ²⁵Apan mao kini ang giingon ni Jehova: Bisan pa ang mga binihag sa mabaskug pagakuhaon, ug ang tukbonon sa makalilisang pagabuhian; kay ako magapakigbisug kaniya nga nagapakigbisug kanimo, ug ako nga pagaluwason ang imong mga anak. ²⁶Ug pakan-on ko kadtong nanaglutig kanimo sa ilang kaugalingong unod; ug sila mangahubog uban sa ilang kaugalingon nga dugo ingon sa matam-is nga vino: ug ang tanan nga unod masayud nga ako, si Jehova, mao ang imong Manluluwas, ug ang imong Manunubos, ang Makagagahum ni Jacob.

¹ Mao kini ang giingon ni Jehova: Hain man ang sulat sa pakigbulag sa imong inahan, nga tungod niini ako siya nga gibiyaaan? kun kinsa sa akong mga gipangutangan gibaligyaan ko kaninyo? Ania karon, tungod sa inyong mga kasal-anan nabaligya kamo, ug tungod sa inyong mga paglapas nabiniyaan ang inyong inahan. ²Ngano man nga sa akong pag-abut walay tawo? sa akong pagtawag, wala bay usa nga mitubag? Giputlan ba gayud ang akong kamot aron kini dili makagtubos? kun wala ba akoy gahum aron sa pagluwas? Ania karon, tungod sa akong pagbadlong gipamala ko ang dapat, gihimo ko ang mga sapa nga usa ka kamingawan: ang ilang mga isda nangabaho, tungod kay wala nay tubig, ug nangamatay tungod sa kauhaw. ³Ako nagsaput sa mga langit sa kangitngit, ug ako naghimo sa sako nga ilang tabon.

⁴ Ang Ginoong Jehova nagahatag kanako sa dila niadtong mga tinon-an, aron mahibalo ako sa paglig-on uban ang mga pulong nga angay kaniya nga gikapuyan: siya nagapukaw sa buntagbuntag, siya nagapukaw sa akong igdulungog aron sa pagpamati ingon kanila nga mga tinon-an. ⁵Ang Ginoong Jehova nag-abli sa akong igdulungog, ug ako wala magmasinuklanon, ni motalikod. ⁶Ako naghatag sa akong likod sa mga maghahampak, ug sa akong mga aping kanila nga nanag-ibut sa buhok; wala nako tagoi ang akong nawong gikan sa kaulaw ug pagluwa. ⁷Kay ang Ginoong Jehova mobulig kanako; tungod niini ako, wala paglibuga; busa gipahaluna ko ang akong nawong sama sa usa ka batong lag-it, ug ako nasayud nga ako dili pagapakaulawan. ⁸Siya nga nagapamatarung kanako; ania sa haduol kinsa bay makigbisug batok kanako? magtingub kita sa pagtindog: kinsa bay akong kabatok? paduola siya kanako. ⁹Ania karon, ang Ginoong Jehova motabang kanako; kinsa ba siya nga magasilot kanako? tan-awa, silang tanan mangagabok ingon sa saput; ang tangkob magakutkot kanila.

¹⁰ Kinsa ba ang anaa sa taliwala ninyo nga nagakahadlok kang Jehova, nga nagatuman sa tingog sa iyang alagad? siya nga nagalakaw sa kangitngitan, ug walay kahayag, pasaliga siya sa ngalan ni Jehova, ug patugyana diha sa iyang Dios. ¹¹Ania karon, kamong tanan nga nagahaling ug kalayo, nga nagabakus sa inyong mga kaugalingon ug mga agipo; lumakaw kamo sa kasiga sa inyong

kalayo, ug sa mga agipo nga inyong gihaling. Kini modangat kaninyo gikan sa akong kamot; kamo manghigda sa kasub-anan.

¹ Patalinghug kanako, kamo nga nanagsunod sa pagkamatarung, kamo nga nanagpangita kang Jehova: tuman-aw *kamo* sa bato diin kamo sapsapa, ug sa lungag sa gahong diinkamo kaluta.

²Tuman-aw *kamo* kang Abraham nga inyong amahan, ug kang Sara nga nanganak kaninyo; kay sa usa pa lamang siya gitawag ko siya, ug gipanalanginan ko siya, ug gihimo ko siya nga daghan.

³Kay gilipay ni Jehova ang Sion; iya nga gilipay ang tanan niyang mga dapit nga nangagun-ob ug gihimo niya ang iyang kamingawan nga sama sa Eden, ug ang iyang awaaw *nga dapit* nga sama sa tanaman ni Jehova; kalipay ug kasadya hingpalkan sa sulod niini, ang pagpasalamat, ug ang tingog sa honi.

⁴ Tagda ako, Oh akong katawohan, ug patalinghugi ako Oh akong nasud; kay usa ka Kasugoan mogula gikan kanako ug akong pagatukoron ang akong justicia alang sa usa ka kahayag sa mga katawohan. ⁵Ang akong pagkamatarung haduol, ang akong kaluwasan migula na, ug ang akong mga bukton magahukom sa mga katawohan; ang kapupud-an magahulat kanako, ug sa akong bukton sila magasalig. ⁶Iyihat ang inyong mga mata sa kalangitan, ug sud-onga ang yuta sa ubos; kay ang kalangitan mawagtang nga sama sa aso, ug ang yuta magabok nga sama sa usa ka saput; ug sila nga nanagpuyo sa sulod niini mangamatay sa sama nga pagkaagi: apan ang akong kaluwasan magapadayon sa walay katapusan, ug ang akong pagkamatarung dili pagawagtangon. ⁷Patalinghug kanako, kamo nga nanagpanghibalo sa pagkamatarung, ang katawohan sa kang kinsang kasingkasing anaa ang akong Kasugoan; ayaw ninyo kahadloki ang pagtamay sa mga tawo, ni mangaluya kamo tungod sa ilang mga pagbiaybiay. ⁸Kay ang tangkob magakutkot kanila nga sama sa usa ka saput, ug ang ulod mokaon kanila nga sama sa balhibo sa carnero; apan ang akong pagkamatarung magadayon sa walay katapusan, ug ang akong kaluwasan ngadto sa tanang mga kaliwatan.

⁹ Pagmata, pagmata, pagsul-ob sa kusog, Oh bukton ni Jehova; pagmata ingon sa karaan nga mga adlaw, ang mga kaliwatan sa kanhing panahon. Dili ba ikaw mao ang nagtagodtagod kang Rahab, ug ang nagdunggab sa dragon. ¹⁰Dili ba ikaw mao ang nagpamala sa dagat, sa mga tubig sa daku nga kahiladman; nga naghimo sa mga kahiladman sa dagat nga usa ka dalan aron pagaagian sa mga tinubos? ¹¹Ug ang mga linukat ni Jehova mamalik, ug moabut nga magaawit sa Sion; ug ang malungtaron sa gihapon nga kalipay mahaanha sa ibabaw sa ilang mga ulo: sila makabaton ug kasadya ug kalipay; *ug* ang kasubo ug ang pagpanghayhay mangalagiw. ¹²Ako, bisan ako gayud mao siya nga nagalipay kaninyo; kinsa ba ikaw nga mahadlok man ikaw sa tawo nga mamatay, ug sa anak nga lalake sa tawo nga pagahimoon nga ingon sa balili; ¹³Ug nahakalimot kang Jehova nga imong Magbubuhat, nga nagbuklad sa kalangitan: ug nagpahaluna sa mga patukoranan sa yuta; ug nagakahadlok sa kanunay sa tibook nga adlaw tungod sa kabangis sa malupigon, sa magaandam na siya aron sa paglaglag? ug hain na man ang kabangis sa malupigon? ¹⁴Ang hininginlan nga binihag pagabuhian sa madali; ug siya dili mamatay *ug* manaug ngadto sa gahong, ni magakulang

ang iyang tinapay. ¹⁵Kay ako mao si Jehova nga imong Dios, nga nagatukaw sa dagat aron ang mga balod niini mananggulob: si Jehova sa mga panon mao ang iyang ngalan. ¹⁶Ug ginabutang ko ang akong mga pulong sa imong baba, ug natabonan ko ikaw sa landong sa akong kamot, aron akong mapahamutang ang mga langit, ug mapahaluna ang mga patukoranan sa yuta, ug magaingon sa Sion: Ikaw mao man ang akong katawohan.

¹⁷Pagmata, pagmata, tumindog *ka*, Oh Jerusalem, nga nakainum gikan sa kamot ni Jehova sa copa sa iyang kaligutgut; ikaw nakainum sa panaksan sa copa sa pagpasapinday, ug nagtiti niini. ¹⁸Walay bisan kinsa nga makagmando kaniya taliwala sa tanan nga mga anak nga lalake nga iyang gipanganak; ni adunay bisan kinsa nga magaagak kaniya sa iyang kamot taliwala sa tanan nga mga anak nga lalake nga iyang gimatuto. ¹⁹Kining duruha ka butang mahinabo kanimo, kinsa bay magasubo alang kanimo? biniyaan ug kalaglagaan, ug ang gutom ug ang pinuti; unsaon man nako sa paglipay kanimo? ²⁰Ang imong mga anak nga lalake nangaluya, sila nanaghigda sa ulohan sa tanang mga kadalanan, ingon sa usa ka lagsaw sa sulod sa usa ka batong; sila napun-an sa kaligutgut ni Jehova, sa pagbadlong sa imong Dios. ²¹Busa pamatia karon kini, ikaw nga sinakit, ug hubog, apan dili sa vino: ²²Kini mao ang giingon sa imong Ginoong Jehova, ug sa imong Dios nga nagapangaliyupo mahatungod sa iyang katawohan: Ania karon, nakuha ko na gikan sa imong kamot ang copa sa pagpasapinday, bisan pa ang panaksan sa copa sa akong kaligutgut; ikaw dili na moinum niini pag-usab: ²³Ug ibutang ko kini sa kamot nila nga nagsakit kanimo, nga nag-ingon sa imong kalag: Duko, aron nga kami makaagi; ug imo nga gipahamutang ang imong bokoboko nga ingon sa yuta, ug ang ingon sa dalan, kanila nga nanagpanlakaw.

¹ Pagmata, pagmata, isul-ob ang imong kusog, Oh Sion; isul-ob ang imong matahum nga mga bisti, Oh Jerusalem, ang balaan nga ciudad: kay sukad karon wala nay moanha kanimo nga dili sinircumcisionan ug mahugaw. ²Yabyabi ang imong kaugalingon gikan sa abug; tindog, lingkod *sa imong trono*, Oh Jerusalem: buhi ang imong kaugalingon gikan sa mga higtog sa imong liog, Oh binihag nga anak nga babaye sa Sion. ³Kay kini mao ang giingon ni Jehova: Sa walay bili kamo gibaligya; ug pagalukaton kamo sa wala salapi. ⁴Kay kini mao ang giingon sa Ginoong Jehova: Ang akong katawohan sa sinugdan nanlugsong ngadto sa Egipto aron sa pagpuyo didto: ug ang Asirihanon mingdaugdaug kanila sa walay gipasikaran. ⁵Busa karon, unsa bay akong pagabuhaton dinhi, nagingon si Jehova, sanglit ang akong katawohan ginaagaw sa walay bili? sila nga nagahari kanila nanag-uwang, nagingon si Jehova, ug ang akong ngalan sa kanunay sa tibook nga adlaw ginapasipalahan. ⁶Tungod niini ang akong katawohan makaila sa akong ngalan: busa *sila makaila* niadtong adlaw nga ako mao siya nga nagasulti: Ania karon, mao manako.

⁷ Pagkatahum sa ibabaw sa kabukiran sa mga tiil niadtong nanagdala sa mga maayong balita, nga nanagmantala sa pakigdait, nga nanagdala ug mga maayong balita sa kaayohan, nga nanagmantala sa kaluwasan, nga nanag-ingon sa Sion: Ang imong Dios nagahari! ⁸Ang tingog sa imong mga magbalantay! ila nga gipatugbaw ang ilang tingog, nanagdungan sila sa pag-awit; kay

sila makakita sa mata ug mata, sa diha nga si Jehova mobalik na sa Sion. ⁹Hunat sa paglipay, panag-awit sa pagdungan, kamo nga nangagun-ob nga mga dapit sa Jerusalem; kay gilipay na ni Jehova ang iyang katawohan, iyang gitubos na ang Jerusalem. ¹⁰Gihukasan ni Jehova ang iyang balaan nga bukton diha sa mga mata sa tanang mga nasud; ug ang tanang mga kinatumyan sa yuta nakakita na sa kaluwasan sa atong Dios. ¹¹Pahalayo kamo, pahalayo kamo, gumula kamo gikan dinha, ayaw pagkamkam ug butang nga mahugaw;; gumula kamo sa iyang taliwala; panaghinlo *kamo* sa inyong kaugalingon, kamo nga nanagdala sa mga sudlanan ni Jehova. ¹²Kay kamo dili managgula nga managdali, ni manlakaaw kamo nga magakalagiw: kay si Jehova magauna kaninyo; ug ang Dios sa Israel maoy magapalikod kaninyo.

¹³Ania karon, ang akong alagad magahimo sa pagkabuotan, siya pagabayawon ug igapataas ug mahataas gayud kaayo. ¹⁴Sama sa kadaghanan nanghibulong kanimo (ang niyang nawong nasamadsamaran gayud labaw kay sa bisan kinsa nga tawo, ug ang iyang dagway labaw pa kay sa mga anak sa mga tawo), ¹⁵Sa pagkaagi nga siya magabisibis sa daghanang mga nasud; ang mga hari managtak-um sa ilang mga baba sa atubangan niya: kay kadtong wala pa ikasugilon kanila makita nila; ug kadtong wala nila hidunggi, ila nga hisabtan.

¹ Kinsa bay nakatoo sa among balita? ug kang man ikapadayag ang bukton ni Jehova? ²Kay siya mitubo sa iyang atubangan ingon sa usa ka linghod nga tanum, ug ingon sa usa ka gamut gikan sa usa ka mamalang yuta: siya walay panagway ni kaanyag; ug sa diha nga ato na siya nga makita, wala ing katahum aron ato nga tinguhaon siya. ³Gitamay siya, ug gisalikway sa mga tawo; usa ka tawo sa mga kasub-anan, ug nakasinati sa pag-antus: ug ingon sa usa nga gikan kaniya gitago sa mga tawo ang ilang nawong siya gibiaybiay; ug siya wala nato mahala.

⁴ Sa pagkamatuod gipas-an niya ang atong kasakitan, ug gipas-an niya ang atong mga kasub-anan; apan siya giila nato nga binunalan, hinampak sa Dios, ug sinakit. ⁵Apan siya ginasamaran tungod sa atong kalapasan, siya napangos tungod sa atong mga kasal-anan; ang silot sa atong pakigdait diha sa ibabaw niya; ug tungod sa iyang mga labod kita nangaayo. ⁶Kitang tanan sama sa mga carnero nanghisalaag; ang tagsatagsa kanato misimang sa iyang kaugalingon nga dalan; ug gibutang ni Jehova diha kaniya ang kasal-anan nato nga tanan. ⁷Siya gidaugdaug, apan sa diha nga siya gisakit, wala niya bukha ang iyang baba; ingon sa usa ka nating carnero nga ginadala ngadto sa ihawan, ug ingon sa usa ka carnero nga naamang sa atubangan sa iyang mga maggugunting, mao *usab* wala niya bukha ang iyang baba. ⁸Pinaagi sa pagdaugdaug ug sa paghukom siya gikuha; ug mahatungod sa iyang kaliwatan, kinsa ba ang anaa kanila nga nagpalandong nga siya giputol gikan sa yuta sa mga buhi tungod sa kalapasan sa akong katawohan kang kinsa *angay* ang hampak? ⁹Ug gibuhat nila ang iyang lubnganan uban sa dautan ug ang iyang kamatayon uban sa mga dato; ngani siya wala makabuhat ug pagpanlupig, ni dihay limbong sa iyang baba.

¹⁰ Apan nahimut-an ni Jehova ang pagsamad kaniya; iya nga gisakit siya: kong ikaw mohimo sa iyang kalag nga usa ka halad-alang-sa-sala, siya makakita sa *iyang* kaliwat, siya mopahalugway

sa iyang mga adlaw, ug ang kahimut-an ni Jehova motubo sa iyang kamot. ¹¹Siya makakita gikan sa kasakit sa iyang kalag, *ug* matagbaw: pinaagi sa kahibalo sa iyang kaugalingon ang akong alagad nga matarung magapamatarung sa daghan; ug siya ang mopas-an sa ila nga mga kasal-anan. ¹²Tungod niini hatagan ko siya ug usa ka bahin uban sa dagku, ug uban sa mga mabaskug siya magabahin sa mga inagawan; tungod kay iya nga gibubo ang iyang kalag ngadto sa kamatayon, ug siya giisip uban sa mga malapason: bisan pa iyang gipas-an ang sala sa daghan, ug naghimo ug paglaban alang sa mga malapason.

¹ Pag-awit, Oh apuli, ikaw nga wala manganak; hunat sa pag-awit, ug suminggit ka sa makusog, ikaw nga wala gayud mag-antus sa pagpanganak: kay labi pang daghan ang mga anak sa biniyaan kay sa mga anak sa kinasal nga asawa, nagaingon si Jehova. ²Padakua ang dapit sa imong balong-balong, ug ipabuklad kanila ang mga tabil sa imong mga puloy-anan; ayaw pagdaginot; lugwayi ang imong mga pisi, ug lig-ona ang imong mga lagdok. ³Kay magabuklad ikaw sa halayong dapit sa toong kamot ug sa wala; ug ang imong kaliwat manag-iyas sa mga nasud, ug magapapuyo sa mga ciudad nga biniyaan. ⁴Ayaw kahadlok; kay ikaw dili maulawan; ni malibog ikaw; kay ikaw dili pagapakaulawan: kay ikaw malimot sa kaulawan sa imo nga pagkabatan-on; ug ang pagkatalamayon sa imo nga pagkabalo dili na nimo hinumduman. ⁵Kay ang imong Magbubuhat mao ang imong bana; si Jehova sa mga panon mao ang iyang ngalan: ug ang Balaan sa Israel mao ang imong Manunubos; ang Dios sa tibook nga yuta siya pagatawgon.

⁶ Kay si Jehova nagatawag kanimo ingon sa usa ka asawa nga biniyaan ug sinakit sa espiritu, bisan pa usa ka asawa sa pagkabatan-on, sa diha nga siya gisalikway, nagaingon ang imong Dios. ⁷Kay sa usa ka diyutay *lamang* nga panahon gibiyaan ko ikaw; apan uban sa daku uyamut nga mga kalooy pagatigumon ko ikaw. ⁸Sa nagaawas nga kasuko gitagoan ko ang akong nawong gikan kanimo sa usa lamang ka daklit nga panahon; apan uban sa walay katapusan nga mahigugmaong-kalolot, pagakaloy-an ko ikaw, nagaingon si Jehova nga imong Manunubos. ⁹Kay kini alang kanako *ingon* sa mga tubig *sa mga adlaw* ni Noe; kay ingon nga ako nanumpa nga ang mga tubig *sa mga adlaw* ni Noe dili na molunop sa yuta pag-usab, sa ingon niana ako nanumpa nga dili na nako masuko kanimo ni mobadlong kanimo. ¹⁰Kay ang mga bukid kaha mapapha, ug ang mga bungtod mabalhin; apan ang mahigugmaong-kalolot dili mobulag kanimo, ni ang akong tugon sa pakigdait mabalhin, nagaingon si Jehova nga adunay kalooy kanimo.

¹¹ Oh ikaw nga sinakit, ginatugpo sa unos, ug wala paglipaya, ania karon, ibutang ko ang imong mga bato sa matahum nga mga bulok, ug ipahaluna ko ang imong mga patukoranan uban sa mga zafiro. ¹²Ug himoon ko ang imong mga lantawan sa mga rubi, ug ang imong mga ganghaan sa mga carbunclo, ug ang tanan mong utlanan sa mga bato nga bililhon. ¹³Ug ang tanan nimo nga mga anak pagatudloan ni Jehova; ug daku ang pakigdait sa imong mga anak. ¹⁴Sa pagkamatarung ikaw pagatukoron: ikaaw ipahalayo gikan sa pagdaugdaug, kay ikaw dili arang mahadlok; ug sa kalisang, kay kini dili modangat sa haduol kanimo. ¹⁵Ania karon, sila managtigum pagtingub, apan dili

pinaagi kanako: bisan kinsa nga managtigum pagtingub batok kanimo mangapukan tungod kanimo.
¹⁶Ania karon, gibuhat ko ang panday sa puthaw nga nagahuyop sa kalayo sa mga baga, ug nagadala ug usa ka galamiton alang sa iyang buhat; ug gibuhat ko ang mangguguba aron sa paglaglag.
¹⁷Walay hinagiban nga gibuhat batok kanimo nga magmalampuson; ug ang tagsatagsa ka dila nga molitok batok kanimo aron sa paghukom imo nga pagahukman. Kini mao ang panulondon sa mga alagad ni Jehova, ug ang ilang pagkamatarung nga gikan kanako, nagaingon si Jehova.

¹ Ho, ang tagsatagsa nga ginauhaw, umari kamo sa mga tubig, ug siya nga walay salapi; umari kamo, pumalit, ug kumaon; oo, umari *kamo*, palit ug vino ug gatas sa walay salapi ug sa walay bili. ²Nan ngano man nga magagasto kamo sa salapi alang niana nga dili tinapay? ug sa inyong pinangitaan alang niadtong dili makabusog? Patalinghug kamo pag-ayo kanako, ug kan-a ninyo kana nga maayo, ug tugoti nga ang inyong kalag magakalipay sa iyang kaugalingon nga katambok. ³Ikiling ang imong igdulungog ug umari kanako; patalinghug ug ang imong kalag mabuhi: ug ako magabuhat ug usa ka walay-katapusang tugon uban kaninyo, bisan pa ang matinumanon nga mga kalooy ni David. ⁴Ania karon, gihatag ko siya alang sa usa ka saksi sa mga katawohan, usa ka pangulo ug magmamando sa mga katawohan. ⁵Ania karon, ikaw magatawag ug usa ka nasud nga wala mo hiilhi: ug usa ka nasud nga wala makaila kanimo modalagan nganha kanimo, tungod kang Jehova nga imong Dios, ug tungod sa Balaan sa Israel; kay siya nagahimaya kanimo.

⁶Pangitaa ninyo si Jehova samtang siya hikaplagaan pa; sangpita ninyo siya samtang anaa pa siya sa duol: ⁷Pabiyai sa daotan ang iyang dalan, ug sa tawo nga dili matarung ang iyang mga hunahuna; ug pabalika siya kang Jehova, ug siya malooy kaniya; ug sa atong Dios, kay siya mopasaylo sa madagayaon gayud. ⁸Kay akong mga hunahuna dili mao ang inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan akong mga dalan, nagaingon si Jehova. ⁹Kay maingon nga ang mga langit hataas kay sa yuta, mao man ang akong mga dalan labi pang hataas kay sa inyong mga dalan, ug ang akong mga hunahuna kay sa inyong mga hunahuna. ¹⁰Kay maingon nga ang ulan ug ang nieve managpanulo gikan sa langit, ug dili na mobalik didto, apan nagahubo sa yuta, ug magahimo niini nga manalingsing, ug mamutot, ug magahatag sa binhi sa mga magpupugas ug tinapay sa kumakaon; ¹¹Sa ingon niini mao man ang akong pulong nga magagula gikan sa akong baba: kini dili mobalik kanako nga walay kapuslanan, kondili nga kini magatuman sa akong gikahimut-an, ug kini magapauswag sa butang nga tungod niana kini akong gipadala. ¹²Kay kamo manggula uban ang kalipay, ug pagamandoan uban sa pakigdait: ang mga bukid ug mga bungtod mohunat sa pag-awit sa imong atubangan; ug ang tanang kakahoyan sa kapatagan mopagakpak sa ilang mga kamot. ¹³Sa dapit sa tunok motubo ang haya; ug sa dapit sa sampinit motubo ang arayan: ug kini mamahimong usa ka ngalan kang Jehova, alang sa usa ka walay-katapusang timaan nga dili pagaputlon.

¹ Kini mao ang giingon ni Jehova: Bantayi ninyo ang justicia ug pagbuhat sa pagkamatarung; kay ang akong kaluwasan hapit na moabut, ug ang akong pagkamatarung igapadayag. ²Bulahan ang tawo nga nagahimo niini, ug ang anak sa tawo nga magapadayon niini; nga nagabantay sa adlaw nga igpapahulay gikan sa paglapas niini, ug nagapugong sa iyang kamot gikan sa pagbuhat sa bisan unsa nga dautan.

³ Ni pasagdan ang lumalangyaw, nga mitipon sa iyang kaugalingon kang Jehova, nga magasulti, nga magaingon: Sa pagkatinuod ibulag ako ni Jehova gikan sa iyang katawohan: ni pasagdan niya ang eunuco nga magaingon: Ania karon, ako usa ka mamala nga kahoy. ⁴Kay kini mao ang giingon ni Jehova mahatungod sa mga eunuco nga nagabantay sa akong mga adlaw nga igpapahulay, ug nagapili sa mga butang nga nakapahimuot kanako ug nagapadayon sa akong tugon: ⁵Ngadto kanila ihatag ko sa sulod sa akong balay ug sa sulod sa akong mga kuta ang usa ka handumanan ug ang usa ka ngalan nga labi pang maayo kay sa mga anak nga lalake ug sa mga anak nga babaye; akong hatagan sila ug usa ka ngalan nga walay katapusan, nga dili pagawagtangon. ⁶Ingon man usab ang mga dumuloong nga nakigtipon sa ilang kaugalingon kang Jehova, aron sa pag-alagad kaniya, ug aron sa paghigugma sa ngalan ni Jehova, aron mahimo nga iyang mga alagad, ang tagsatagsa nga nagabantay sa adlaw nga igpapahulay gikan sa pagpanamastamas niini, ug nagapadayon sa hugot gayud sa akong tugon: ⁷Bisan pa sila akong dad-on ngadto sa akong bukid nga balaan, ug himoon ko sila nga mga malipayon sa akong balay nga alampoanan: ang ilang mga halad-nga-sinunog ug ang ilang mga halad pagadawaton *ko* sa ibabaw sa akong halaran; kay ang akong balay pagatawgon nga usa ka balay nga alampoanan alang sa tanang mga katawohan. ⁸Ang Ginoong Jehova, nga maoy nagtigum sa mga sinalikway sa Israel, nagaingon: Ngani nga pagatigumon ko *ang uban* ngadto kaniya, gawas sa iyang kaugalingon nga nangatigum na.

⁹ Kamong tanan nga mga mananap sa kapatagan, umari aron sa pagsubad, *oo*, kamong tanan nga mga mananap sa lasang. ¹⁰Ang iyang mga magbalantay mga buta, silang tanan lonlon mga walay kahibalo, silang tanan pulos mga irong amang, sila dili makausig; nanagdamgo, nanaghigda, mahigugmaon sa pagkatulog. ¹¹Oo, ang mga iro ulitan, sila dili gayud makabaton ug igo; ug kini mao ang mga magbalantay sa carnero nga dili makasabut: sila nanagpanlakaw sa ilang kaugalingon nga dalan, ang tagsatagsa sa iyang ganancia, gikan sa tanang dapit. ¹²Umari kamo, *nanag-ingon sila*: Mokuha ako ug vino, ug magbusog kita sa atong kaugalingon uban sa maisug nga ilimnon; ug ugma mahasama niining adlawa usa *ka adlaw* nga daku nga dili hitupngan.

¹ Ang matarung mawagtang, ug walay tawo nga manumbaling niini sa iyang kasingkasing; ug ang mga tawo nga maloloy-on ginakuha, walay nagpalandong nga ang matarung gikuha gikan sa *umalabul* nga kadautan. ²Siya nagasulod sa pakigdait; sila nanagpahulay sa ilang mga higdaanan, ang tagsatagsa nga nagalakaw sa iyang pagkatul-id.

³ Apan panuol diri, kamong mga anak nga lalake sa babayeng salamangkira, ang kaliwat sa mananapaw ug sa bigaon. ⁴Batok kang kinsa nagabugalbugal kamo sa inyong kaugalingon? Batok

kang kinsa naganganga kamo ug daku sa baba, ug magapadiwalwal sa dila? dili ba kamo mga anak sa kalapasan, usa ka kaliwat sa kabakakan, ⁵Kamo nga nagapasilaub sa inyong kaugalingon sa taliwala sa mga alcornoque, ilalum sa tagsatagsa nga malunhawng kahoy; nga nanagpatay sa kabataan sa mga walog, ilalum sa mga pangpang nga kabatoan? ⁶Sa taliwala sa mahinlo nga mga *bato* sa walog anaa ang imong bahin; sila, sila mao ang imong pahat; bisan pa kanila nagabubo ikaw ug halad-nga-ilimnon, ikaw nakahalad ug usa ka halad. Malukmay na ba lamang ako tungod niining mga butanga? ⁷Sa ibabaw sa usa ka hataas ug masanaw nga bukid imo nga gipahimutang ang imong higdaanan; didto usab ikaw miadto aron sa paghalad ug usa ka halad. ⁸Ug sa luyo sa mga ganghaan ug sa mga haligi imo nga gipahaluna ang imong handumanan: kay ikaw nakahubo sa *imong kaugalingon* ngadto sa uban, kay kanako, ug misaka ka; imo nga gipadaku ang imong higdaanan, ug nagbuhat ka alang kanimo ug usa ka pakigsaad uban kanila: imo nga gihigugma ang ilang mga higdaanan diin nimo hikit-i kini. ⁹Ug ikaw miadto sa hari uban ang lana, ug gipadaghan ang imong mga pahumot, ug gisugo ang imong mga sinugo sa halayo kaayo, ug nagpahiubos ikaw sa imong kaugalingon bisan hangtud sa Sheol. ¹⁰Ikaw naluya tungod sa gilay-on sa dalan; apan ikaw wala mag-ingon: Kini kawang lamang; ikaw nakakaplag ug usa nga makapabaskug sa imong kusog; tungod niini ikaw wala magmaluya. ¹¹Ug kang kinsa man ikaw mahadlok ug malisang, nga ikaw nakabakak, ug wala mahinumdom kanako, ni gitipigan mo kini sa imong kasingkasing? wala ba ako maghilum lamang bisan sa hataas na nga panahon, ug ikaw wala mahadlok kanako? ¹²Ako mopahayag sa imong pagkamatarung; ug mahatungod sa imong mga buhat, sila dili magapulos kanimo.

¹³ Sa diha nga ikaw magatu-aw, pasagdi sila nga imo gipamundok nga magaluwas kanimo; apan ang hangin mokuha kanila, usa ka gininhawa modala kanilang tanan: apan siya nga modangup kanako makapanag-iyu sa yuta, ug makapanunod sa akong bukid nga balaan. ¹⁴Ug siya moingon: Isalikway ninyo, isalikway ninyo, andama ang dalan, kuhaa ang kapangdolan gikan sa dalan sa akong katawohan. ¹⁵Kay kini mao ang giingon sa hataas ug sa Usa nga halangdon nga nagapuyo sa walay katapusan, kansang ngalan mao ang Balaan: ako nagapuyo sa hataas ug balaan nga dapit, uban kaniya usab nga adunay usa ka espiritu nga mahinulsolon ug mapainubsanon, aron sa pagpabuhi sa espiritu sa mapaubsanon, ug aron sa pagpabuhi sa kasingkasing sa mahinulsolon. ¹⁶Kay ako dili makigbisug sa walay katapusan, ni ako magakanunay sa pagpakasuko; kay ang espiritu magakaluya sa akong atubangan, ug ang mga kalag nga akong gibuhat.

¹⁷ Tungod sa kasal-anan sa iyang kahikawan ako nasuko, ug naghampak kaniya; gitagoan ko *ang akong* nawong ug nasuko ako; ug siya mipadayon paghidalin-as diha sa dalan sa iyang kasingkasing. ¹⁸Ako nakakita sa iyang mga dalan, ug pagaayohon ko 2 siya: ako usab siya nga mandoan, ug magapahiuli sa mga kalipay kaniya ug sa iyang mga nanagbalata. ¹⁹Ako nagabuhat sa bunga sa iyang, mga ngabil: Pakigdait, pakigdait, kaniya nga atua sa halayo ug kaniya nga ania sa haduol, miingon si Jehova; ug ako magaayo kaniya. ²⁰Apan ang dautan mahasama sa dagat nga nagubot; kay kini dili makapahulay, ug ang iyang mga tubig nagasabyag sa lapok ug sagbut. ²¹Wala nay pakigdait, miingon ang akong Dios, alang sa dautan.

¹ Suminggit *ka* sa makusog, ayaw pagpunggi, ipataas ang imong tingog sama sa usa ka trompeta, ug ipahayag sa akong katawohan ang ilang kalapasan, ug sa balay ni Jacob ang ilang kasal-anan.

²Ngani ilang gipangita ako sa matag-adlaw, nga nahimuot nga moila sa akong mga dalan: ingon sa usa ka nasud nga naghimo sa pagkamatarung ug wala bumiya sa tulomanon sa ilang Dios, sila nangayo kanako ug matarung nga mga paghukom; sila nahimuot sa pagpahaduol ngadto sa Dios.

³Busa ngano man nga kami nanagpuasa, *nanag-ingon* sila, ug ikaw wala makakita? *ngano man* nga kami nanagsakit sa among kalag, ug ikaw wala magtagad? Ania karon, sa adlaw sa inyong pagpuasa kamo nakakaplag sa *inyong kaugalingon* nga kahimut-an, ug nagapaningil sa inyong mga bulohaton. ⁴Ania karon, kamo nagapuasa alang sa pakigbugno ug pakigbingkil, ug aron sa pagsamad uban sa kumo sa kadautan: kamo wala magapuasa niining adlaw aron hindunggan ang inyong tingog sa kahitas-an. ⁵Mao ba kini ang pagpuasa nga akong ginapili? ang adlaw alang sa tawo aron sa pagsakit sa iyang kalag? Ingon ba niini nga iduko niya ang iyang ulo maingon sa usa ka uway, ug sa pagbuklad sa sakong saput ug abo sa ilalum niya? tawgon ba nimo kini nga pagpuasa, ug usa ka adlaw nga pagadawaton ni Jehova? ⁶Dili ba mao kini ang pagpuasa nga akong napili: ang paghubad sa mga higit sa kadautan, ang pagtangtang sa mga bugkos sa yugo, ug ang pagpagawas sa mga dinaugdaug, ug nga inyong bunggoon ang tanang mga yugo? ⁷Dili ba mao ang pakigbahin sa imong tinapay uban sa gigutom, ug imo nga dad-on ang kabus nga sinalikway ngadto sa imong balay? kong ikaw makakita sa hubo, nga imo siya nga tampian; ug nga ikaw dili matago gikan sa imong kaugalingon nga unod?

⁸Unya ang imong kahayag mosidlak nga maingon sa kabuntagon, ug ang imong pagkaayo motungha sa madali; ug ang imong pagkamatarung mouna kanimo; ang himaya ni Jehova magapalikod kanimo. ⁹Unya ikaw motawag, ug si Jehova motubag; ikaw motu-aw ug siya magaingon: Ania man ako. Kong imo nga kuhaon gikan sa imong taliwala ang yugo, ang pagtulisok sa tudlo, ug ang pagsulti sa mangil-ad; ¹⁰Ug kong ibubo mo ang imong kalag ngadto sa gigutom, ug busgon mo ang sinakit nga kalag: unya ang imo nga kahayag mosubang sa kangitngitan, ug ang imong kadulom maingon sa kaudtohan. ¹¹Ug siya Jehova magamando kanimo sa kanunay, ug mobusog sa imong kalag sa mga dapit nga mamala, ug magapalig-on sa imong mga bukog; ug ikaw mahasama sa usa ka pinatubigan nga tanaman, ug sama sa usa ka tubod sa tubig, kansang mga tubig walay paghubas. ¹²Ug sila nga mahaanha kanimo mopatindog sa karaang mga dapit nga biniyaan; ikaw mopatindog sa mga patukoranan sa daghanan nga mga kaliwatan; ug ikaw pagatawgon: Ang mag-aayo sa nangatumpag, Ang mag-uuli sa mga alagianan aron pagapuy-an.

¹³ Kong ilikay mo ang imong tiil gikan sa adlaw nga igpapahulay, gikan sa pagbuhat sa imong kalipayan sa akong adlaw nga balaan; ug sa pagtawaag sa adlaw nga igpapahulay nga usa ka kahimut-an, *ug* sa balaan ni Jehova nga halangdon; ug mopasidungog ka niini, nga walay pagbuhat sa *imong kaugalingon* nga mga paagi, ni mangita sa imong kaugalingon nga kalipayan, ni magasulti sa *imong kaugalingon* nga mga pulong: ¹⁴Unya ikaw magakalipay sa imong kaugalingon kang Jehova; ug pasak-on ko ikaw sa hatag-as nga mga dapit sa yuta; ug pakan-on ko ikaw uban sa kabilin ni Jacob nga imong amahan: kay ang baba ni Jehova maoy nagsulti niini.

¹ Ania karon, ang kamot ni Jehova wala pamub-i aron kini dili makaluwas; ni pabug-aton ang iyang igdulungog, aron kini dili makadungog. ²Apan ang inyong mga kasal-anan maoy nakapahamulag kaninyo ug sa inyong Dios, ug ang inyong mga sala nakapatago sa iyang nawong gikan kaninyo, aron siya dili makadungog. ³Kay ang inyong mga kamot *nahugawan* sa dugo, ug ang inyong mga tudlo nahugawan sa kasal-anan; ang inyong mga ngabil nagsulti ug kabakakan, ang inyong dila nagalitok ug mga kangil-aran. ⁴Walay naghangyo sa pagkamatarung, ug walay nagapangaliyupo sa kamatuoran: sila nagsalig kakawangan ug nagsulti ug mga bakak; sila nanamkon sa kadautan, ug nanganak sa kasal-anan. ⁵Sila nagapusa sa mga itlog sa mga bitin, ug nagahan-ay sa balay sa lawa-lawa: kadtong magakaon sa ilang mga itlog mamatay; ug kadtong mapusa mogula ingon nga bitin. ⁶Ang ilang mga hinabol dili mangahimo nga mga bisti, ni magatabon sila sa ilang kaugalingon sa ilang mga buhat; ang ilang mga buhat mao ang mga buhat sa kadautan, ug ang buhat sa pagpanlupig anaa sa ilang mga kamot. ⁷Ang ilang mga tiil manalagan padulong sa kadautan, ug sila madali nga moula sa dugo nga inocente: ang ilang mga hunahuna mao ang mga hunahuna sa kasal-anan; kasub-anan; ug kalaglagaan anaa sa ilang mga alagianan. ⁸Sila wala magpanghibalo sa dalan sa pakigdait; ug walay justicia sa ilang mga paglakaw-lakaw: sila managhimo alang kanila ug baliko nga mga dalan; bisan kinsa nga molakaw niini wala makaila sa pakigdait.

⁹Tungod niini ang justicia halayo kanato, ni makaapas kanato ang pagkamatarung: kita mangita sa kahayag, apan, ania karon, ang kangitngit; *ug mangita* sa kasidlak, apan kita nagalakaw sa kadulom. ¹⁰Kita nagapanghikap sa bungbong sama sa buta; oo, kita nagapanghikap ingon niadtong walay mga mata: kita manghidugmo sa udto ingon sa masalumsom; sa taliwala kanila nga mga supang kita ingon sa mga tawong patay. ¹¹Kitang tanan nananggulob sama sa mga oso, ug nagabakho sa mapait sama sa mga salampati: kita mangita sa justicia, apan walay *hikaplagan*; sa kaluwasan, apan kini halayo kanato. ¹²Kay ang among mga kalapasan ginapadaghan sa imong atubangan, ug ang imong mga sala nagapamatuod batok kanamo; kay ang mga kalapasan ania uban kanamo, ug mahatungod sa among mga kasal-anan, kami nakaila niini: ¹³Nagalapas ug nagalimod kang Jehova, ug mingsimang gikan sa pagsunod sa among Dios, nagsulti ug pagpanlupig ug pagsukol, nagahunahuna ug nagsulti gikan sa kasingkasing ug mga pulong sa kabakakan. ¹⁴Ug ang justicia gipasibog, ug ang pagkamatarung nagabarug sa halayo; kay ang kamatuoran napukan sa dalan, ug ang katul-iran dili makasulod. ¹⁵Oo, ang kamatuoran nakulang; ug kadtong mobiya sa dautan nagahimo sa iyang kaugalingon nga usa ka tukbonon. Ug si Jehova nakakita niini, ug kini nakapasubo kaniya nga walay justicia.

¹⁶Ug siya nakakita nga walay tawo, ug nahibulong nga walay nagpataliwala: busa ang iyang kaugalingon nga bukton nagadala ug kaluwasan kaniya; ug ang iyang pagkamatarung, mao ang nagapalig-on kaniya. ¹⁷Ug iya nga gisul-ob ang pagkamatarung ingon sa usa ka kotamaya, ug usa ka salukot sa kaluwasan sa ibabaw sa iyang ulo; ug iya nga gisul-ob ang mga bisti sa panimalus ingon nga saput, ug ginatabonan sa pangabugho, ingon sa usa ka kupo. ¹⁸Sumala sa ilang mga buhat, mao ang iyang pagpanimalus, kaligutgut sa iyang mga kabatok, panimalus sa iyang kaaway; sa mga pulo siya magabayad ug tumbas. ¹⁹Sa ingon niana sila nga gikan sa kasadpan mahadlok sa

ngalan ni Jehova, ug sa iyang himaya gikan sa subangan sa adlaw, kay siya moanhi ingon sa magabaha nga suba nga gihuyop sa gininhawa ni Jehova. ²⁰Ug usa ka Manunubos moabut sa Sion, ug ngadto kanila nga nanaglikay sa kasal-anan diha kang Jacob, nagaingon si Jehova. ²¹Ug mahatungod kanako, kini mao ang akong tugon uban kanila, nagaingon si Jehova: Ang akong Espiritu nga anaa sa ibabaw nimo, ug ang akong mga pulong nga akong gibutang sa imong baba, dili mobulag gikan sa imong baba, ni gikan sa baba sa imong kaliwat, ni gikan sa baba sa imong kaliwat, sa kaliwatan nagaingon si Jehova, sukad karon ug sa walay katapusan.

¹ Tindog, sidlak; kay ang imong kahayaag miabut na, ug ang himaya ni Jehova misubang sa ibabaw nimo. ²Kay, ania karon, ang kangitngit *motabon* sa yuta, ug ang mabaga nga kangitngit motabon sa mga katawohan; apan si Jehova mosidlak sa ibabaw nimo, ug ang iyang himaya makita sa ibabaw nimo. ³Ug ang mga nasud moduol sa imong kahayag, ug ang mga hari *moduol* sa kasulaw sa imong pagsubang. ⁴Ilingi ang imong mga mata sa libut *nimo*, ug tan-awa, silang tanan nanagtigum, sila nanganha kanimo; ang imong mga anak nga lalake manganha kanimo gikan sa halayo, ug ang imong mga anak nga babaye pagadad-on nga kinugos. ⁵Unya ikaw makakita ug mosidlak, ug ang imong kasingkasing mahitingala ug modaku; tungod kay ang kadagaya sa dagat iuli man kanimo, ang bahandi sa mga nasud modangat kanimo. ⁶Ang panon sa mga camello motabon kanimo, ang mga anak sa camello sa Madian ug sa Epha; silang tanan manganhi gikan sa Seba; sila managdala ug bulawan ug inciense, ug magamantala sa pagdayeg kang Jehova. ⁷Ang tanan nga mga panon sa carnero sa Cedar pagatigumon pagtingub diha kanimo, ang mga lakeng carnero sa Nabaioth magaalagad kanimo; sila mosaka nga pagadawaton diha sa akong halaran; ug akong pagahimayaon ang balay sa akong himaya. ⁸Kinsa ba kini sila nga nanagpanlupad ingon sa usa ka panganod, ug ingon sa mga salampati ngadto sa ilang mga tamboanan?

⁹ Sa pagkamatuod ang mga pulo mohulat kanako, ug ang mga sakayan sa Tarsis mouna, aron sa pagdala sa imong mga anak nga lalake gikan sa halayo, ang ilang salapi ug ang ilang bulawan uban kanila, alang sa ngalan ni Jehova, nga imong Dios, ug alang sa Balaan sa Israel, tungod kay siya nagahimaya kanimo. ¹⁰Ug ang mga lumalangyaw maoy motukod sa imong mga kuta, ug ang ilang mga hari maoy moalagad kanimo: kay tungod sa akong kaligutgut gisamaran ko ikaw, apan tungod sa akong maayong kabubut-on ginakaloy-an ko ikaw. ¹¹Ang imong mga ganghaan usab pagaablihan sa kanunay; kini dili pagatak-umon maadlaw ni magabii; aron ang mga tawo magahatud kanimo sa bahandi sa mga nasud, ug ang ilang mga hari ginahatud nga binihag. ¹²Kay kadtong nasud ug gingharian nga dili moalagad kanimo mangawala; oo, kadtong mga nasura pagagun-obon gayud. ¹³Ang himaya sa Libano modangat kanimo, ang mga kahoy nga haya, ang mga pino, ug ang mga boje nga nagtipon, aron sa pagpatahum sa dapit sa akong balaang puloy-anan; ug himoon ko ang dapit sa akong mga tiil nga mahimayaon. ¹⁴Ug ang mga anak nga lalake niadtong nanagsakit kanimo manganhi nga managyukbo kanimo; ug silang tanan nga nanagbiay-biay kanimo managhapa

sa mga lalapa sa imong mga tiil; ug ikaw pagatawgon nila Ang ciudad ni Jehova, Ang Sion sa Balaan sa Israel.

¹⁵ Tungod kay ikaw gibiyaan ug gidumtan, busa walay tawo nga mohapit kanimo, akong himoon ikaw nga himaya nga walay katapusan, usa ka kalipay sa daghanang mga kaliwatan. ¹⁶Ikaw usab magasuso sa gatas sa mga nasud, ug magasuso sa dughan sa mga hari; ug ikaw makaila nga ako, si Jehova, mao ang imong Manluluwas, ug ang imong Manunubos, ang Makagagahum ni Jacob. ¹⁷Puli sa tumbaga ako magadala ug bulawan, ug sa puthaw ako magadala ug salapi, ug sa kahoy *ako magadala* ug tumbaga, ug sa mga bato, puthaw. Himoon ko usab ang imong mga punoan nga pakigdait, ug ang imong mga maniningil sa buhis nga pagkamatarung. ¹⁸Ang pagpanlupig dili na madungog diha sa imong yuta, ang kasub-anan ni ang pagkalaglag sa sulod sa imong mga utlanan; apan pagatawgon mo ang imong mga kuta nga Kaluwasan, ug ang imong mga ganghaan nga Pagdayeg. ¹⁹Ang adlaw dili na mao ang imong kahayag sa adlaw; ni tungod sa kahayag modan-ag ang bulan kanimo; apan si Jehova mao ang kahayag nga walay katapusan kanimo; ug ang imong Dios *mao* ang imong himaya. ²⁰Ang imong adlaw dili na mosalop, ni ang imong bulan mohimatayon; kay si Jehova mao ang imong kahayag nga walay katapusan, ug ang mga adlaw sa imong pagbalata pagatapuson. ²¹Ang imong katawohan usab silang tanan mamahimong matarung; sila sa walay katapusan magapanunod sa yuta, ang sanga sa akong tinanum, ang buhat sa akong mga kamot, aron ako pagahimayaon. ²²Ang usa nga diyutay mahimo nga usa ka libo, ug ang usa nga gamay mahimo nga usa ka kusganon nga nasud: ako, si Jehova, magapadali niini sa iyang panahon.

¹ Ang Espiritu ni Jehova nga Ginoo ania sa ibabaw kanako; tungod kay gidihogan ako ni Jehova aron sa pagwali sa maayong mga balita sa mga maaghop; ako gipaani niya aron sa pagbugkos sa mga dugmok ug kasingkasing, aron sa pagmantala sa kagawasan sa mga binihag, ug sa pag-abli *sa bilanggoan* alang kanila nga ginagapus; ²Aron sa pagmantala sa tuig sa pagpasig-uli uban kang Jehova, ug sa adlaw sa pagpanimalus sa atong Dios; aron sa paglipay niadtong tanan nga nagbalata; ³Aron sa pagtudlo kanila nga nanagbalata didto sa Sion, aron sa paghatag kanila ug purongpurong nga bulak nga puli sa abo; ang lana sa kalipay, puli sa pagbalata; ang bisti sa pagdayeg, puli sa espiritu sa kasub-anan; aron sila pagatawgon nga mga kahoy sa pagkamatarung, nga ginatanum ni Jehova, aron siya pagahimayaon.

⁴ Ug ila nga tukoron ang daang mga *dapit* nga mga biniyaan, patindogon nila ang karaang mga *dapit* nga kamingawan, ug ayohon nila ang mga guba nga mga ciudad, ang mga biniyaan sa daghanang mga kaliwatan. ⁵Ug ang mga lumalangyaw managtindog ug managpakaon sa inyong mga panon sa carnero, ug ang mga dumuloong mahimong inyong mga magdadaro ug inyong mga magbalantay sa kaparrasan. ⁶Apan kamo pagahinganlan nga mga sacerdote ni Jehova; ang mga tawo motawag kaninyo nga mga ministro sa among Dios; kamo, magakaon sa bahandi sa mga nasud, ug sa ilang himaya kamo magapangandak sa inyong kaugalingon. ⁷Puli sa inyong kaulawan *kamo makabaton* ug pilo; ug puli sa pagkawalay dungog sila magakalipay sa ilang bahin: busa sa

ilang yuta sila makapanag-iya ug pilo; ang kalipay nga walay katapusan anha kanila. ⁸kay ako, si Jehova, nahagugma sa justicia, gidumtan ko ang pagpangawat inubanan sa kasal-anan; ug ako mohatag kanila sa ilang balus sa kamatuoran, ug ako magahimo ug walay-katapusang tugon uban kanila. ⁹Ug ang ilang kaliwatan mailhan sa taliwala sa mga nasud, ug ang ilang kaliwatan sa taliwala sa mga katawohan: ang tanan nga makakita kanila moila kanila, nga sila mao ang kaliwatan nga ginapanalanginan ni Jehova.

¹⁰ Ako magakalipay ug daku kang Jehova, ang akong kalag magamalipayon diha sa akong Dios; kay ako gibistihan niya sa mga bisti sa kaluwasan, ako gisul-oban niya sa kupo sa pagkamatarung, ingon sa pamanhonon nga nagadayandayan sa iyang kaugalingon sa usa ka purongpurong nga bulak, ug ingon sa pangasaw-onon nga nagapadayandayan sa iyang kaugalingon sa iyang mga mutya. ¹¹Kay ingon nga ang yuta nagahatag sa iyang putot, ug ingon nga ang tanaman nagapaturok sa mga butang nga ginatanum niini; ingon man ang Ginoong Jehova magapaturok sa pagkamatarung ug pagdayeg sa atubangan sa tanan nga mga nasud.

¹ Tungod kang Sion ako dili mohilum, ug tungod sa Jerusalem ako dili mopahulay, hangtud nga ang iyang pagkamatarung mogula ingon sa dan-ag, ug ang iyang kaluwasan ingon sa usa ka lamparahan nga nagasiga. ²Ug ang mga nasud *makakita* sa imong pagkamatarung, ug ang tanang mga hari *makakita* sa imong himaya; ug ikaw pagatawgon sa usa ka ngalan nga bag-o, nga igangalan sa baba ni Jehova. ³Ikaw usab mamahimong usa ka purongpurong sa kaanyag sa kamot ni Jehova, ug usa ka hirianong purongpurong sa kamot sa imong Dios. ⁴Dili na gayud ikaw pagatawgon nga Biniyaan; ni ang imong yuta pagatawgon pa nga Kamingawan: apan ikaw pagatawgon nga Hephzibah, ug ang imong yuta *pagatawgon* nga Beulah; kay si Jehova nahimuot kanimo, ug ang imong yuta pagaminyoon. ⁵Kay ingon nga ang usa ka batan-ong lalake mangasawa ug usa ka ulay, ingon man ang imong mga anak nga lalake mangasawa kanimo; ug ingon nga ang pamanhonon magakalipay sa iyang pangasaw-onon, ingon man ang imong Dios magakalipay kanimo.

⁶ Ako nagbutang ug mga lalake nga magbalantay sa ibabaw sa imong mga kuta, Oh Jerusalem; sila dili magahilum maadlaw ni magabii; kamo nga mga tigpahunumdum kang Jehova, ayaw kamo pagpahulay, ⁷Ug ayaw siya paghatagi ug pagpahulay, hangtud nga matukod niya, ug hangtud nga ang Jerusalem mahimo niya nga usa ka pagdayeg sa yuta. ⁸Si Jehova nanumpa pinaagi sa iyang kamot nga too, ug pinaagi sa bukton sa iyang kusog: Sa pagkamatuod dili ko na gayud ihatag ang imong tinapay nga kalan-on sa imong mga kaaway; ug ang mga lumalangwaw dili magainum sa imong bag-ong vino, nga imong gikabudlayan: ⁹Apan kadtong nanag-ani niini magakaon niini, ug managdayeg kang Jehova; ug kadtong nanaghapos niini maoy manag-inum niini diha sa mga sawang sa akong balaang puloy-anan.

¹⁰ Umagi *kamo* , umagi *kamo* sa mga ganghaan; andama ninyo ang alagianan sa katawohan; hinloi, hinloi ang dalan; hipusa ang mga bato; pag-isa ug usa ka bandila alang sa mga katawohan.

¹¹Ania karon, si Jehova nagmantala ngadto sa kinatumyan sa yuta: Ingna ninyo ang anak nga babaye

sa Sion: Ania karon, ang imong kaluwasan miabut na; tan-awa, ang iyang ganti anaa kaniya, ug ang iyang balus anaa sa iyang atubangan. ¹²Ug sila pagatawgon nila: Ang balaang katawohan, Ang tinubos ni Jehova: ug ikaw pagatawgon nga Pinangita, Usa ka ciudad nga dili biniyaan.

¹ Kinsa kini nga miabut gikan sa Edom, nga adunay nga saput nga tinina gikan sa Bosra? kini nga mahimayaon sa iyang bisti, nga nagalakaw sa pagkadaku sa iyang kusog? Ako nga nagasulti sa pagkamatarung, makagagahum sa pagluwas. ²Ngano man nga ikaw mapula sa imong bisti, ug ang imong mga saput sama kaniya nga nagagiuk sa pigsawan sa vino? ³Gitumban ko sa inusara ang pigsawan sa vino; ug sa mga katawohan walay usa ka tawo nga uban kanako: oo, gitumban ko sila tungod sa akong kapungot, ug giyatakan ko sila tungod sa akong kaligutgut; ug ang ilang dugo-sa-kinabuhi mipisik sa ibabaw sa akong mga bisti, ug namansahan ko ang tibook nakong bisti. ⁴Kay ang adlaw sa pagpanimalus diha sa akong kasingkasing, ug ang tuig sa akong tinubos miabut na. ⁵Ug mitan-aw ako, ug walay usa nga makatabang; ug nahibulong ako nga walay usa nga makatuboy: tungod niini ang akong kaugalingong bukton nagdala ug kaluwasan kanako; ug ang akong kaligutgut, kini midala kanako. ⁶Ug tungod sa akong kasuko gitumban ko ang mga katawohan, ug ug gipainum ko sila sa akong kaligutgut, ug gibanaw ko ang ilang dugo sa kinabuhi ibabaw sa yuta.

⁷ Hisgutan ko ang mga mahigugmaong-kalolot ni Jehova, *ug* ang mga pagdayeg kang Jehova, sumala sa tanan nga gihatag ni Jehova kanato, ug ang dakung kaayohan alang sa balay ni Israel, nga iyang gihatag kanila sumala sa iyang mga kalooy, ug sumala sa gidaghanon sa iyang mga mahigugmaong-kalolot. ⁸Kay siya miingon: Sa pagkatinuod, sila mao ang akong katawohan, mga anak nga dili molimbong: busa siya mao ang ilang Manluluwas. ⁹Sa tanan nilang mga kasakitan siya gisakit, ug giluwat sila sa manolonda sa iyang presencia: diha sa iyang gugma ug sa iyang kalooy, sila gitubos niya; ug sila gidala niya, ug *iyang* gisagakay sila sa tanang mga adlaw sa kanhing panahon. ¹⁰Apan sila naanukol, ug nagpaguol sa iyang balaan nga Espiritu: tungod niini siya nahimo nga ilang kaaway, *ug siya* sa iyang kaugalingon nakig-away batok kanila. ¹¹Unya nahinumdom siya sa mga adlaw sa kanhing panahon, kang Moises *ug* sa iyang katawohan, *nga nagaingon* : Hain na man siya nga nagpakawas kanila gikan sa dagat uban ang mga magbalantay sa iyang panon sa carnero? hain man siya nga nagbutang sa iyang balaan nga Espiritu sa taliwala nila? ¹²Nga nagpauban sa iyang bukton nga mahimayaon sa kamot nga too ni Moises? Kadtong nagpaiway sa mga tubig sa ilang atubangan, aron sa paghimo alang sa iyang kaugalingon usa ka ngalan nga walay katapusan? ¹³Kadtong nagmando kanila latas sa mga kahiladman, ingon sa usa ka kabayo didto sa kamingawan, sa pagkaagi nga sila wala mahidugmo? ¹⁴Ingon sa kahayupan nga milugsong padulong sa walog, ang Espiritu ni Jehova nagpapahulay kanila: sa ingon niana, gimandoan mo ang imong katawohan, aron sa paghimo sa imong kaugalingon usa ka ngalan nga mahimayaon.

¹⁵ Sud-onga gikan sa langit, ug tan-awa gikan sa pinuy-anan sa imong pagkabalaan ug sa imong himaya: hain na man ang imong pangabugho ug ang imong mga buhat nga gamhanan? ang pangandoy sa imong kasingkasing ug ang imong mga kalooy ginapunggan nganhi kanako. ¹⁶Kay ikaw mao ang among Amahan, bisan wala kami hiilhi ni Abraham, ug ang Israel wala umila kanamo: ikaw, Oh Jehova, mao ang among Amahan; among Manunubos ang imong ngalan gikan sa walay katapusan. ¹⁷Oh Jehova, ngano man nga gipasayup mo kami gikan sa imong mga dalan, ug gipagahi mo ang among kasingkasing gikan sa kahadlok kanimo? Bumalik ka tungod sa imong mga alagad, ang mga banay sa imong panulondon. ¹⁸Ang imong balaan nga katawohan nakapanag-iy *niini* sa hamubo lamang nga panahon: ang among mga kabatok nanagyatak sa imong balaang puloy-anan. ¹⁹Kami nahimo nga ingon niadtong wala gayud nimo pagharii, ingon kanila nga wala pagtawga pinaagi sa imong ngalan.

¹ Oh nga gision mo unta ang mga langit, nga mokunsad ka unta, aron ang mga bukid mangurog sa imong presencia, ²Ingon nga ang kalayo nagasunog sa kasagbutan, *ug* ang kalayo nagapabukal sa tubig; aron sa pagpaila sa imong ngalan sa imong mga kabatok, aron ang mga nasud mangurog sa imong presencia! ³Sa diha nga buhaton mo ang mga butang nga makalilisang nga wala namo paabuta, ikaw mikunsad, ang mga bukid mingkurog sa imong presencia. ⁴Kay gikan pa sa karaang panahon ang mga tawo wala makabati, ni makasabut pinaagi sa igdulungog, ni ang mata makakita sa usa ka Dios gawas kanimo, nga nagabuhat alang niadtong nagahulat kaniya. ⁵Gihibalag mo siya nga nagalipay ug nagabuhat sa pagkamatarung, kadtong mga nahinumdom kanimo sa imong mga dalan: ania karon, ikaw nasuko, ug kami nanagpakasala: *kami* didto kanila sa hataas nga panahon; ug mangaluwas ba kami?

⁶ Kay kami nga tanan nangahimo nga ingon sa usa nga mahugaw, ug ang tanan namo nga pagkamatarung ingon sa usa ka saput nga nahugawan; ug kaming tanan mangalaya ingon sa usa ka dahon; ug ang among mga kasal-anan, sama sa hangin, nagapalid kanamo. ⁷Ug walay mausa nga nagatawag sa imong ngalan, nga nagapadasig sa iyang kaugalingon aron sa paggakus kanimo; kay gitagoan mo ang imong nawong gikan kanamo, ug imong gipawagtang kami pinaagi sa among kasal-anan. ⁸Apan karon, Oh Jehova, ikaw mao ang among Amahan; kami yuta nga kolonon, ug ikaw *mao* ang among magkokolon; ug kaming tanan binuhat man sa imong kamot. ⁹Ayaw pagkasuko sa hilabihan gayud, Oh Jehova, ni mahinumdom *ka* sa walay katapusan sa kasal-anan: ania karon, tan-awa, kami nangaliyupo kanimo, kaming tanan imong katawohan. ¹⁰Ang imong mga ciudad nga balaan nangahimo nga kamingawan, ang Sion nahimo nga kamingawan, ang Jerusalem *nahimong* usa ka biniyaan. ¹¹Ang among balaan ug ang among matahum nga balay, diin ang among mga amahan nanagdayeg kanimo, nasunog sa kalayo; ug ang tanan namong maanindot nga mga dapit nangalaglag. ¹²Magapugong ba ikaw sa imong kaugalingon mahatungod niining mga butanga, Oh Jehova? magahilum ba ikaw, ug magasakit kanamo sa hilabihan gayud?

¹ Ako gipangita niadtong wala nangutana *mahitungod kanako* ; ako hingkaplagan niadtong wala mangita kanako; ako miingon: Tan-awa ako, tan-awa ako, sa usa ka nasud nga wala pagatawaga tungod sa akong ngalan. ²Gibuklad ko ang akong mga kamot sa tibook nga adlaw sa usa ka katawohan nga masukihon, nga nagalakaw sa usa ka dalan nga dili maayo, sunod sa ilang kaugalingong mga hunahuna; ³Usa ka katawohan nga sa kanunay nagahagit kanako sa akong nawong nga nagahalad didto sa mga tanaman, ug nagasunog sa incienso ibabaw sa mga ladrillo; ⁴Nga nagalingkod sa taliwala sa mga lubong, ug nagapuyo sa tinago nga mga dapit; nga nagakaon sa unod sa baboy, ug ang sabaw sa mga butang nga dulumtanan anaa sa ilang mga sudlanan; ⁵Nga nagaingon: Maglain ka pagtindog sa imong kaugalingon, ayaw pagduol kanako, kay ako labing balaan kay kanimo. Kini *sila* mao ang aso sa akong ilong, usa ka kalayo nga nagadilaab sa tibook nga adlaw. ⁶Ania karon, kini nahasulat sa akong atubangan: ako dili magahilum, apan magabalus, oo, ako magabalus diha sa ilang sabakan, ⁷Ang inyong kaugalingong mga kasal-anan, ug itipon sa mga kasal-anan sa inyong mga amahan, nag-ingon si Jehova, *sila* nga nagsunog ug incienso ibabaw sa kabukiran, ug nagpasipala kanako ibabaw sa kabungtoran: tungod niini pagasukdon ko pag-una ang ilang buhat diha sa ilang sabakan.

⁸ Mao kini ang giingon ni Jehova: Ingon nga ang bag-ong vino hingkaplagan diha sa bulig *sa ubas* , ug ang usa miingon: Ayaw kini paglaglaga, kay kini adunay usa ka panalangin: busa mao usab ang akong pagabuhaton tungod sa akong mga alagad, nga dili ko paglaglagon sila nga tanan. ⁹Ug ako magadala ug usa ka kaliwat gikan kang Jacob, ug gikan kang Juda usa ka manununod sa akong mga bukid; ug ang akong mga pinili makapanunod niini, ug ang akong mga alagad magapuyo didto. ¹⁰Ug ang Saron mahimong usa ka toril sa mga panon sa mga carnero, ug ang walog sa Achor usa ka dapit nga pahulayan sa mga panon, alang sa akong katawohan nga nangita kanako.

¹¹ Apan kamo nga mingbiya kang Jehova, nga nangalimot sa akong balaang bukid, nga nanag-andam ug usa ka lamesa alang sa Palad, ug nga nanagpaawas sa vino nga sinimbogan hangtud sa Sangputanan; ¹²Igatugyan ko kamo sa pinuti, ug kamong tanan moyukbo sa ihawan; tungod kay sa diha nga ako mitawag, kamo wala motubag; sa diha nga misulti ako, kamo wala mamati; kondili gihimo ninyo *hinoon* kadtong dautan sa akong mga mata, ug gipili kadtong wala nako kahimut-i. ¹³Busa mao kini ang giingon sa Ginoo nga si Jehova: Ania karon, ang akong mga alagad magakaon, apan kamo pagagutomon; ania karon, ang akong mga alagad magainum, apan kamo pagauhawon; anai karon, ang akong mga alagad magakalipay, apan kamo pagapakaulawan; ¹⁴Ania karon, ang akong mga alagad manag-awit tungod sa kalipay sa kasingkasing, apan kamo managhilak tungod sa kasubo sa kasingkasing, ug managbakho tungod sa kaguol sa espiritu. ¹⁵Ug ibilin ninyo ang inyong ngalan nga usa ka pagtunglo sa akong mga pinili; ug ang Ginoo nga si Jehova magapatay kanimo: ug pagataw-gon niya ang iyang mga alagad sa lain nga ngalan: ¹⁶Aron siya nga nagapanalangin sa iyang kaugalingon diha sa yuta magapanalangin sa iyang kaugalingon diha sa Dios sa kamatuoran; ug siya nga diha sa yuta magapanumpa tungod sa Dios sa kamatuoran; tungod kay ang unang mga kalisdanan nalimtan na, ug tungod kay sila gitagoan gikan sa akong mga mata.

¹⁷ Kay, ania karon, ako nagahimo ug bag-ong mga langit ug usa ka bag-ong yuta; ug ang unang butang dili na pagahinumduman, ni motungha *pa* sa hunahuna. ¹⁸Apan managlipay kamo ug managmaya sa walay katapusan tungod niadtong gihimo ko; kay, ania karon, gihimo ko ang Jerusalem nga usa ka pagmaya, ug ang iyang mga pumoluyo nga usa ka kalipay. ¹⁹Ug ako magamaya diha sa Jerusalem, ug magakalipay diha sa akong katawohan; ug dili na pagahidunggan diha kaniya ang tingog sa pagbakho ug ang tingog sa paghilak. ²⁰Wala na unyay bata nga *sa pila lamang ka* adlaw, ni usa ka *tawong* tigulang nga dili matugob sa iyang mga adlaw; kay ang bata mamatay sa usa ka gatus ka tuig, ug ang makasasala sanglit adunay usa ka gatus ka tuig ang kagulangan pagatunglohon. ²¹Ug sila magatukod ug mga balay, ug magapuyo niini; ug sila magatanum ug mga kaparrasan, ug makakaon sa ilang bunga. ²²Sila dili magatukod, ug *unya* lain ang magapuyo; sila dili magatanum, ug *unya* lain ang magakaon: kay ingon sa mga adlaw sa usa ka kahoy mao man ang mga adlaw sa akong katawohan, ug ang akong mga pinili magapahimulos pag-ayo sa buhat sa ilang mga kamot. ²³Sila dili magabuhat nga walay kapuslanan, ni manganak *sila* alang sa kagulan; kay sila mao ang kaliwatan sa gipanalanginan ni Jehova, ug ang ilang kaliwatan magauban kanila. ²⁴Ug mahinabo nga, sa dili pa sila magasangpit, ako magatubag na; ug samtang nga sila magasulti pa, ako mamati *kanila*. ²⁵Ang lobo ug ang nating carnero managsalo sa pagsibsib, ug ang leon mokaon sa dagami sama sa vaca nga toro; ug ang abug mahimong kalan-on sa bitin. Sila dili modaut ni molaglag *sa bisan kinsa* diha sa tibook nakong bukid nga balaan, nagaingon si Jehova.

¹ Mao kini ang giingon ni Jehova: Ang langit mao ang akong trono, ug ang yuta mao ang akong tumbanan: unsang dagwaya sa balay nga inyong pagatukoron alang kanako? ug unsang dapita ang akong pagapahulayan? ²Kay kining tanan nga mga butanga gibuhat sa akong kamot, ug *tungod niini* kining tanan nga mga butanga nangamao, nag-ingon si Jehova: apan niining tawohana motan-aw ako, bisan pa kaniya nga kabus ug adunay espiritu nga mahinulsolon, ug nga nagapangurog tungod sa akong pulong. ³Kadtong nagapatay ug usa ka vaca nga toro sama da niadtong nagapatay sa usa ka tawo; kadtong nagahalad ug usa ka carnero nga nati, sama man niadtong nagalunggo sa liog sa usa ka iro; kadtong nagahalad ug halad-nga-kalan-on, *sama man niadtong nagahalad* ug dugo sa baboy; kadtong nagasunog ug incienso, sama man niadtong nagapanalangin sa usa ka dios-dios. Oo, gipili nila ang ilang kaugalingong mga dalan, ug ang ilang kalag nahimuot sa ilang kaugalingong mga dulumtanan: ⁴Pagapilion ko usab ang ilang mga kasaypanan, ug pagadad-on *ko* ang ilang mga kahadlok sa ibabaw nila; tungod kay sa diha nga ako nagtawag, walay mitubag; sa diha nga ako misulti, sila wala mamati: apan gihimo nila ang dautan sa akong mga mata, ug gipili kadtong wala nako kahimut-i.

⁵ Patalinghugi ang pulong ni Jehova, kamo nga nanagpangurog sa iyang pulong: Ang inyong kaigsoonan nga nagadumot kaninyo, nga nagasalikway kaninyo tungod sa akong ngalan, nag-ingon: Ipapaghimaya si Jehova, aron makita namo ang inyong kalipay; apan sila mao ang pagapakaulawan. ⁶Ang tingog sa kagubot gikan sa ciudad, ang tingog nga gikan sa templo, ang tingog ni Jehova nga

nagahatag ug balus sa iyang mga kaaway. ⁷Sa wala pa siya pagsakiti, siya nanganak; sa wala pa siya sul-i, siya nanganak ug usa ka bata nga lalake. ⁸Kinsay nakadungog sa ingon nianang butanga? kinsay nakakita sa ingon nianang mga butanga? Matawo ba ang usa ka yuta sa usa ka adlaw? Mahimugso ba ang usa ka nasud sa diha-diha? kay sa gilayon nga ang Sion gisul-an, gianak niya ang iyang mga anak. ⁹Magapakatawo ba ako *sa mga kabataan*, ug *unya* dili ko ipahimugso? miingon si Jehova: ako nga magapakatawo *sa mga kabataan*, motak-um ba *sa tagoangkan*? miingon ang imong Dios. ¹⁰Managmaya kamo uban sa Jerusalem, ug managsadya alang kaniya, kamong tanan nga nahigugma kaniya: managmaya tungod sa kalipay uban kaniya, kamong tanan nga nanagbalata tungod kaniya; ¹¹Aron kamo makasuso ug mabusog tungod sa mga dughan sa iyang mga pagkalipay; aron kamo magapagatas, ug mahimuot sa kadagaya sa iyang himaya. ¹²Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ako mohatag ug pakigdait kaniya sama sa usa ka suba, ug ang himaya sa mga nasud sama sa usa ka suba nga nagaawas: ug kamo magasupsop *niini*; kamo pagasalapwangan sa mga hawak, ug pagayogyogon ibabaw sa mga tuhod. ¹³Ingon sa usa *ka bata* nga ginalipay sa iyang inahan, mao man pagalipayon ko kamo; ug kamo pagalipayon diha sa Jerusalem. ¹⁴Ug kamo makakita *niini*, ug ang inyong kasingkasing magakalipay, ug ang inyong mga bukog molambo sama sa lunhaw nga balili: ug ang kamot ni Jehova maila sa iyang mga alagad; ug siya masilag batok sa iyang mga kaaway.

¹⁵ Kay, ania karon, si Jehova moanhi uban ang kalayo, ug ang iyang mga carro mahasama sa alimpulos; aron sa pagpahamtang sa iyang kasuko uban ang kabangis, ug sa iyang pagbadlong uban sa mga siga sa kalayo. ¹⁶Kay pinaagi sa kalayo si Jehova mopahamtang sa hukom, ug pinaagi sa iyang espada, ibabaw sa tanang unod; ug ang mga pinatay ni Jehova daghan. ¹⁷Kadtong nagabalaan sa ilang kaugalingon ug nagaputli sa ilang kaugalingon *aron sa pag-adto* sa mga tanaman, sa luyo sa usa diha sa taliwala, nagakaon ug unod sa baboy, ug ang dulumtanan, ug ang ilaga, silang tanan magadungan sa pagdangat sa katapusan, nag-ingon si Jehova. ¹⁸Kay ako *nasayud* sa ilang mga buhat ug sa ilang mga hunahuna: *ang panahon* moabut, nga pagatiponon ko ang tanan nga mga nasud ug mga dila; ug sila manganhi, ug makakita sa akong himaya. ¹⁹Ug magabutang ako ug timaan sa taliwala nila, ug ako nga ipadala kadtong mga nangalagiw gikan kanila ngadto sa mga nasud, sa Tarsis, sa Pul, ug sa Lud, nga nagapamana, sa Tubal ug sa Javan, ngadto sa mga pulo nga halayo, nga wala makadungog sa akong kabantug, ni makakita sa akong himaya; ug sila magapahayag sa akong himaya sa taliwala sa mga nasud. ²⁰Ug ila nga dad-on ang tanan ninyo nga mga kaigsoonan gikan sa tanan nga mga nasud alang sa usa ka halad ngadto kang Jehova, sa ibabaw sa mga kabayo, ug sa sulod sa mga carro, ug sa mga talabon, ug sa ibabaw sa mga mula, ug sa ibabaw sa mga camello, ngadto sa akong balaan nga bukid nga Jerusalem, nag-ingon si Jehova, sa diha nga ang mga anak sa Israel maghatud sa ilang halad sa usa ka malinis nga sudlanan ngadto sa balay ni Jehova. ²¹Ug gikan kanila usab ako mokuha aron himoon nga mga sacerdote *ug* aron himoon nga mga Levihanon, miingon si Jehova. ²²Kay ingon nga ang bag-ong mga langit ug ang bag-o nga yuta, nga akong pagabuhaton, magapabilin sa akong atubangan, miingon si Jehova, mao man magapabilin ang inyong kaliwatan ug ang inyong ngalan. ²³Ug mahanabo, nga gikan sa bag-ong

pagsubang sa bulan hangtud sa usa, ug gikan sa usa ka adlawng igpapahulay hangtud sa usa, ang tanang mga katawohan manganhi aron sa pagsimba sa akong atubangan, miingon si Jehova. ²⁴Ug sila manggula, ug manan-aw sa mga minatay sa mga tawo nga nanaglapas batok kanako: kay ang ilang ulod dili mamatay, ni mapalong ang ilang kalayo; ug sila mahimong usa ka dulumtanan sa tanang mga unod.

¹ Ang mga pulong ni Jeremias ang anak nga lalake ni Hilcias, sa mga sacerdote nga didto sa Anathoth sa yuta ni Benjamin: ²Kang kinsa miabut ang pulong ni Jehova sa mga adlaw ni Josias ang anak nga lalake ni Amon, nga hari sa Juda, sa ikanapulo ug tolo ka tuig sa iyang paghari. ³Miabut usab kini sa mga adlaw ni Joacim ang anak nga lalake ni Josias, nga hari sa Juda, ngadto sa katapusan sa ikanapulo ug usa ka tuig ni Zedechias, ang anak nga lalake ni Josias, nga hari sa Juda, ngadto sa pagdala sa Jerusalem nga binihag sa ikalima ka bulan.

⁴ Unya ang pulong ni Jehova miabut kanako, nga nagaingon: ⁵Sa wala pa ikaw buhata nako diha sa tiyan naila ko na ikaw, ug sa wala pa ikaw mogula sa tagoangkan gibalaan ko na ikaw; gitudlo ko ikaw nga manalagna alang sa mga nasud. ⁶Unya miingon ako: Ah, Ginoong Jehova! ania karon, ako dili mahibalo nga mosulti; kay ako usa ka bata lamang } . ⁷Apan si Jehova miingon kanako: Ayaw pag-ingon: Ako usa ka bata; kay kang bisan kinsa ikaw paadtoon ko ikaw moadto, ug bisan unsa nga akong igasugo kanimo igasulti mo. ⁸Ayaw pagkahadlok tungod kanila; kay ako magauban kanimo sa pagluwas kanimo, nagaingon si Jehova. ⁹Unya si Jehova mituy-od sa iyang kamot, ug mihikap sa akong baba; ug si Jehova miingon kanako: Ania karon, ako nagbutang sa akong mga pulong diha sa imong baba: ¹⁰Tan-awa, ako nagapahaluna kanimo ibabaw sa mga nasud, ug sa ibabaw sa mga gingharian niining adlaw, sa pagluka ug sa paggun-ob ug sa paglaglag ug sa pagpukan, sa pagtukod ug sa pagtanum.

¹¹ Labut pa ang pulong ni Jehova miabut kanako, nga nagaingon: Jeremias, unsay nakita mo? Ug ako miingon: Nakita ko ang usa ka sungkod sa kahoy nga almendras. ¹²Unya miingon si Jehova kanako: Nakita mo pag-ayo: kay ako nagabantay sa akong pulong sa pagbuhat niini. ¹³Ug ang pulong ni Jehova miabut kanako sa ikaduha, nga nagaingon: Unsay nakita mo? Ug ako miingon: Nakita ko ang nagabukal nga *tubig* sa caldero; ug ang nawong niini gikan sa amihanan. ¹⁴Unya si Jehova miingon kanako: Gikan sa amihanan ang dautan mogula ibabaw sa tanang mga pumoluyo sa yuta. ¹⁵Kay, Ania karon, ako motawag sa tanang mga banay sa mga gingharian sa amihanan, nagaingon si Jehova: ug sila mangabut, ug ang tagsatagsa kanila mopahaluna sa iyang trono sa pagsulod *mo* sa mga ganghaan sa Jerusalem, ug batok sa tanang mga kuta nga nagalibut didto, ug batok sa tanang mga ciudad sa Juda. ¹⁶Ug ako mobungat sa akong mga paghukom batok kanila, mahitungod sa tanan nilang kadautan kay sila mingbulag kanako, ug nanag-sunog ug incienso sa laing mga dios, ug nanagsimba sa mga buhat sa ilang kaugalingong mga kamot. ¹⁷Busa baksan mo ang imong hawak, ug tumindog *ka* , ug sultihi sila sa tanang gisugo ko kanimo: ayaw kalisang kanila, aron dili ko ikaw lisangon sa ilang atubangan. ¹⁸Kay, Ania karon, ako nagbuhat kanimo

niining adlaw ug usa ka kinutaan nga ciudad, ug usa ka haliging puthaw, ug tumbaga nga mga kuta, batok sa tibook nga yuta, batok sa mga hari sa Juda, batok sa mga principe niini, batok sa mga sacerdote niini, ug batok sa mga katawohan sa yuta. ¹⁹Ug sila makig-away batok kanimo; apan sila dili makadaug kanimo: kay ako magauban kanimo, sa pagluwas kanimo, nagaingon si Jehova.

¹ Ug ang pulong ni Jehova miabut kanako, nga nagaingon: ²Lakaw, ug suminggit ka sa mga igdulungog sa Jerusalem, sa pag-ingon: Mao kini ang gisulti ni Jehova: Ako sa imong pagkabatan-on, ang gugma sa imong saad nga sa pagminyo; sa pagsunod mo kanako didto sa kamingawan, sa yuta nga wala matamni. ³Ang Israel *mao* ang pagkabalaan kang Jehova, ang unang bunga sa iyang pagkadagaya: ang tanan nga naglamoy kaniya pagaisipon nga sad-an; ang kadautan modangat kanila, nagaingon si Jehova. ⁴Pamati kamo sa pulong ni Jehova: Oh balay ni Jacob, ug ang tanang kabanayan sa balay sa Israel: ⁵Mao kini ang gisulti ni Jehova: Unsay mga pagkadili-matarung nga nakita sa inyong mga amahan kanako, nga mingtalikod man sila kanako, ug mingsunod sa kakawangan, ug nangahimong kawang? ⁶Ni ming-ingon sila: Hain man si Jehova nga nagkuha kanato gikan sa yuta sa Egipto, nga nagmando kanato latas sa kamingawan, latas sa usa ka yuta nga dili kapuy-an ug *yuta* sa mga gahong, latas sa yuta sa hulaw ug sa landong sa kamatayon, latas sa usa ka yuta nga walay *tawong* nakaagi, ug walay tawong nagpuyo? ⁷Ug gidala ko kamo ngadto sa usa ka yuta sa kadagaya, aron sa pagkaon sa bunga niini ug sa kaayo niini; apan sa nakasulod kamo, inyong gihugawan ang akong yuta, ug gibuhat ninyo ang akong panulondon nga usa ka dulumtanan. ⁸Ang mga sacerdote wala *ngani* moingon: Hain man si Jehova? ug kadtong nanagkupot sa Kasugoan wala makaila kanako: ang mga punoan usab nanaglapas batok kanako, ug ang mga manalagna nanagpanagna pinaagi kang Baal, ug nanagsunod sa mga butang nga walay kapuslanan.

⁹Tungod niini ako nakigbisug pa gayud kanimo, nagaingon si Jehova, ug sa mga anak sa inyong mga anak makigbisug pa ako. ¹⁰Kay tabok sa mga pulo sa Kittim, ug tan-awa; ug pagpaadto didto sa Cedar, ug palandunga sa masingkamuton gayud; ug tan-awa kong aduna bay ingon nianang butanga. ¹¹Nagailis ba ang usa ka nasud sa *iyang* mga dios, nga dili man mga dios? apan ang akong katawohan nanag-ilis sa ilang himaya niadtong walay kapuslanan. ¹²Kahibulong kamo niini, Oh kalangitan, ug kalisang gayud, mag-musara kamo pag-ayo, nagaingon si Jehova. ¹³Kay ang akong katawohan nakahimo ug duruha ka kadautan: sila mingbiya kanako, ang tuburan sa mga tubig nga buhi, ug sila nanagkutkot ug mga atabay, mga atabay nga likian, nga dili kasudlan ug tubig.

¹⁴Ang Israel sulogoon ba? natawo ba siya nga *ulipon*? ngano man nga siya nahimong tulokbon? ¹⁵Ang mga gagmayng leon nananggulob kaniya, ug mingpadahunog sa *ilang* tingog; ug ilang gipaawa-aw ang iyang yuta: ang iyang mga ciudad nangasunog, nga walay pumoluyo. ¹⁶Ang bagol sa imong ulo gibuak usab sa mga anak sa Memphis ug sa Tapnes. ¹⁷Wala ba ikaw makakuha niini sa imong kaugalingon, nga niini mibiya man ikaw kang Jehova nga imong Dios, sa diha nga siya nagmando kanimo sa dalan? ¹⁸Ug karon unsay labut mo sa dalan ngadto sa Egipto, aron sa pag-inum sa tubig sa Nilo? Kun unsay labut mo sa dalan ngadto sa Asiria, sa pag-inum sa mga tubig sa Suba?

¹⁹Ang kaugalingon mong pagkadautan maoy magasaway kanimo, ug ang imong pagbalik sa pagpakasala magabadlong kanimo: busa hibaloï ug tan-awa nga kini maoy usa ka butang nga dautan ug mapait, nga ikaw mibiya man kang Jehova nga imong Dios, ug nga ang pagkahadlok mo kanako wala diha kanimo, nagaingon ang Ginoo, nga si Jehova sa mga panon.

²⁰Kay sa kanhing panahon gibunggo ko ang imong yugo, ug gilugtas ko ang imong mga gapus; ug ikaw miingon: Ako dili na moalagad; kay sa tagsatagsa ka hatag-as nga bungtod ug ilalum sa tagsatagsa ka lunhaw nga kahoy ikaw nagyukbo sa imong kaugalingon, *ug* nakighilawas. ²¹Bisan pa niana gitanum ko ikaw nga usa ka harianong parras, sa tim-os usa ka binhi nga maayo: nan naunsa nga nahimo man ikaw nga nagakadunot nga mga sanga sa usa ka lumalangyaw nga parras alang kanako? ²²Kay bisan pa manghugas ka ug lejia, ug mogamit ka ug daghang sabon, apan ang imong kasal-anan nahapatik na sa akong atubangan, nagaingon ang Ginoo nga si Jehova. ²³Unsaon mo sa pag-ingon: Ako dili mahugaw, ako wala mosunod sa mga Baal? tan-awa ang imong dalan diha sa walog, hibaloï ang imong nabuhat: *ikaw maoy* usa ka matulin nga camello nga batan-on nga milabang sa iyang mga dalan; ²⁴Usa ka ihalas nga asno nga naanad sa kamingawan, nga nagahanggap ug hangin sa kaugalingon niyang tinguha; sa iyang higayon kinsay makapugong kaniya? tanan nga nagapangita kaniya dili kapuyan sa ilang kaugalingon; sa iyang bulan sila makakaplag kaniya. ²⁵Pugngi ang imong tiil aron dili mahuboan sa sapin, ug ang imong totonlan gikan sa kauhaw. Apan ikaw miingon: Kawang lamang; dili, kay ako nahagugma sa mga *dios* nga lumalangyaw, ug ako moadto sa pagsunod kanila. ²⁶Ingon nga ang kawatan maulaw kong siya hidakpan, mao man ang balay sa Israel naulaw; sila, ang ilang mga hari, ang ilang mga principe, ug ang ilang mga sacerdote, ug ang ilang mga manalagna; ²⁷Nga nagaingon sa usa ka tuod sa kahoy: Ikaw mao ang akong amahan; ug sa usa ka bato: Ikaw mao ang nagpahamugso kanako: kay sila mingtalikod kanako, ug wala moatubang; apan sa panahon sa ilang kalisud sila moingon: Tumindog *ka*, ug luwasa kami. ²⁸Apan hain na ang imong mga dios nga imong gibuhad alang kanimo? patindoga sila, kong sila makaluwas ugaling kanimo sa panahon sa imong kalisud: kay sumala sa gidaghaonon sa imong mga ciudad mao man ang imong mga dios, Oh Juda.

²⁹Ngano man nga makiglalis pa kamo kanako? Kamong tanan nanagpakalapas batok kanako, nagaingon si Jehova. ³⁰Kawang lamang ang paghampak ko sa inyong mga anak; sila wala makadawat ug mga pagsaway: ang inyong kaugalingong espada maoy milamoy sa inyong mga manalagna, sama sa usa ka malaglagon nga leon. ³¹Oh kaliwatan, tan-aw kamo sa pulong ni Jehova: Kamingawan ba ako alang sa Israel? kun usa ba ka yuta sa mabaga nga kangitngit? Nganong nagaingon ang akong katawohan. Kami mga binuhian; dili na kami moduol kanimo? ³²Malimot ba ang usa ka ulay sa iyang mga dayandayan, kun *mahimuot ba* ang usa ka pangasaw-onon sa iyang bisti? apan ang akong katawohan nalimot kanako sa mga adlaw nga dili maisip. ³³Unsaon mo pagdayandayan sa imong dalan aron sa pagpangit sa gugma! busa bisan ang dautang mga babaye gitudloan mo sa imong mga dalan. ³⁴Sa imong mga sidsid usab hingkaplagan ang dugo sa mga kalag niadtong mga inocente nga kabus: nga wala mo sila makita minglugos pagsulod; apan kini tungod man niining mga butanga. ³⁵Bisan pa niini ikaw nag-ingon: Ako inocente; sa pagkatinuod ang iyang kasuko

gipaiway gikan kanako. Ania karon, pagahukman ko ikaw, kay ikaw nagaingon: Ako wala makasala.
³⁶Nganong nagalaaglaag ka sa hilabihan aron sa pagbalhin sa imong dalan? maulaw usab ikaw sa Egipto, ingon nga naulaw ikaw sa Asiria. ³⁷Gikan dinhi usab ikaw mogikan, uban ang imong mga kamot sa ibabaw sa imong ulo: kay si Jehova nagasalikway niadtong imong ginasaligan, ug ikaw dili mouswag uban kanila.

¹ Sila nanag-ingon: Kong ang usa ka tawo mobiya sa iyang asawa, ug siya molakaw gikan kaniya, ug mahimong *asawa* sa lain, mobalik ba *ang tawo* pag-usab kaniya? dili ba kanang yutaa mamahugaw sa hilabihan gayud? apan ikaw nakighilawas uban sa daghang mga hinigugma; bisan pa niini bumalik kamo pag-usab kanako, nagaingo si Jehova. ²Iyhat ang imong mga mata ngadto sa mga walay sulod nga kahitas-an, ug tan-awa; diin ikaw wala iponi sa paghigda? Sa kadalanan ikaw milingkod alang kanila, ingon sa usa ka Arabe diha sa kamingawan; ug ikaw naghugaw sa yuta uban sa imong mga pagpakighilawas ug uban sa imong pagkadautan. ³Busa ang ulan gipogngan, ug walay naulahing ulan; bisan pa niini ikaw adunay usa ka agtang sa bigaon, ikaw nagdumili sa pagkaulaw. ⁴Dili ba ikaw sukad niining panahona mosinggit kanako: Amahan ko, ikaw mao ang magmamando sa akong pagkabatan-on? ⁵Pagatipigan ba niya ang *iyang kasuko* sa walay kinutoban' tipigan ba niya hangtud sa katapusan? Ania karon, ikaw nakapamulong ug nakabuhat sa dautang mga butang, ug nangatuman ang imong tuyo.

⁶ Labut pa niini si Jehova miingon kanako sa mga adlaw ni Josias nga hari: Nakita mo ba ang nabuhat sa mga masalaypon nga Israel? siya miadto sa tagsatagsa ka hatag-as nga bukid ug sa ilalum sa tagsatagsa ka lunhawng kahoy, ug didto nakighilawas. ⁷Ug ako miingon sa human siya makabuhat niining mga butanga: Mobalik siya kanako; apan siya wala mobalik: Ug ang iyang maluibong igsoon nga Juda nakakita niini. ⁸Ug nakita ko, sa diha nga, ang tanang mga hinungdan nga ang masalaypon nga Israel nakapanapaw, akong gisalikway siya ug gihatagan *ko* siya ug usa ka surat sa kabulagan, ugaling ang iyang igsoong Juda nga maluibon wala mahadlok; apan miadto usab ug nagpakighilawas. ⁹Ug nahitabo tungod sa pagkagaan sa iyang pagpakighilawas, nga ang yuta nahugawan, ug siya nanapaw sa mga bato ug uban sa mga tuod sa kahoy. ¹⁰Ug bisan pa tungod niining tanan, ang iyang maluibong igsoong Juda wala mobalik kanako uban sa bug-os niyang kasingkasing, kondili sa kabakakan, nagaingon si Jehova. ¹¹Ug si Jehova miingon kanako: Ang masalaypon nga Israel nagpakita sa iyang kaugalingon nga labi pang matarung kay sa maluibon nga Juda.

¹² Lakaw, ug isangyaw kining mga pulonga ngadto sa amihanan, ug umingon: Bumalik ka, masalaypon nga Israel, nagaingon si Jehova; ikaw dili mosulinga-sa-kaligutgut; kay ako maloloy-on man, nagaingon si Jehova, dili ako magtipig ug *kaligutgut* sa walay katapusan. ¹³Angkona lamang ang imong kasal-anan, nga ikaw nakalapas batok kang Jehova nga imong Dios, ug nagsabwag sa imong mga paagi sa mga lumalangyaw ilalum sa tagsatagsa ka lunhawng kahoy, ug wala mo pagpatalinghugi ang akong tingog, nagaingon si Jehova. ¹⁴Bumalik kamo, Oh mga anak nga

masalaypon, nagaingon si Jehova; kay ako mao ang inyong bana; ug ikuha ko kamo ug usa ka ciudad, ug duruha sa usa ka panimalay, ug dad-on ko kamo ngadto sa Sion: ¹⁵Ug hatagan ko kamo ug mga magbalantay nga uyon sa akong kasingkasing, nga magapakaon kaninyo sa kinaadman ug salabutan. ¹⁶Ug mahatabo, sa diha nga kamo mosanay ug modaghan sa yuta, niadtong mga adlaw, nagaingon si Jehova, sila dili na moingon pag-usab: Ang arca sa tugon ni Jehova: ni mahisulod pa kini sa ilang hunahuna, ni mahinumtum pa sila niini; ni modu-aw pa sila niini; ni buhaton pa kini pag-usab. ¹⁷Niadtong panahona sila magatawag sa Jerusalem nga trono ni Jehova, ug ang tanang mga nasud pagatigumon ngadto kaniya, sa ngalan ni Jehova, sa Jerusalem: ni magalakaw sila pag-usab sa katig-a sa ilang dautang kasingkasing. ¹⁸Niadtong mga adlaw ang balay sa Juda mokuyog sa balay sa Israel, ug silang duruha mogula gikan sa yuta sa amihanan ngadto sa yuta nga akong gihatag alang sa usa ka panulondon sa inyong mga amahan. ¹⁹Apan ako miingon: Unsaon ko pagbutang kanimo sa taliwala sa mga anak, ug paghatag kanimo sa yuta nga kailibgon, usa ka maayong panulondon sa mga panon sa mga nasud? ug ako miingon: Kamo motawag kanako: Akong Amahan; ug dili mobiya sa pagsunod kanako.

²⁰ Sa pagkatinuod ingon nga ang usa ka maluibon nga asawa mobiya sa iyang bana, mao man kamo nagaluib kanako, Oh balay sa Israel, nagaingon si Jehova. ²¹Ang usa ka tingog nadungog sa mga walay sulod nga kahitas-an, ang paghilak *ug* mga pangaliyupo sa mga anak sa Israel; tungod kay sila mingsimang *gikan* sa ilang dalan, sila nalimot kang Jehova nga ilang Dios. ²²Bumalik *kamo*, masalaypon nga mga anak, pagaayohon ko ang inyong mga kasaypanan. among Dios. ²³Sa pagkatinuod kawang lamang *ang kaluwasan nga gitukod gikan* sa mga bungtod, ang kagubot sa ibabaw sa kabukiran: sa pagkatinuod kang Jehova nga atong Dios anaa ang kaluwasan sa Israel. ²⁴Apan ang butang nga makau-ulaw nagalamoy sa mga binuhatan sa atong mga amahan, gikan sa atong pagkabatan-on, ang ilang mga panon sa carnero ug sa mga vaca, ang ilang mga anak nga lalake ug ang ilang mga anak nga babaye. ²⁵Manghigda kita sa atong kaulawan, ug ipatabon kanato ang atong kagubot; kay nakasala kita batok kang Jehova nga atong Dios, kita ug ang atong mga amahan, gikan sa atong pagkabatan-on bisan hangtud niining adlaw; ug kita wala managtuman sa tingog ni Jehova nga atong Dios.

¹ Kong ikaw mobalik, Oh Israel, nagaingon si Jehova, kong ikaw mobalik kanako: ug kong biyaan mo ang imong mga dulumtanan gikan sa akong pagtan-aw, nan ikaw dili na pagakuhaon *gikan diha*. ²Ug ikaw magapanumpa: Ingon nga si Jehova buhi, sa kamatuoran, sa justicia, ug sa pagkamatarung; ug ang mga nasud managpanalangin sa ilang kaugalingon diha kaniya, ug diha kaniya sila managhimaya.

³ Kay mao kini ang gisulti ni Jehova sa mga tawo sa Juda ug sa Jerusalem: Bungkaga ang inyong yuta nga dinaro, ug ayaw pagpugas taliwala sa mga tunok. ⁴Magpacircuncidar kamo sa inyong kaugalingon kang Jehova, ug kuhaa ang mga habolhabol sa inyong kasingkasing, kamong mga tawo sa Juda ug mga pumoluyo sa Jerusalem; tingali unya nga mogula ang akong kapungot sama

sa kalayo, ug mosunog sa pagkaagi nga walay makapalong niini, tungod sa kadautan sa inyong mga buhat.

⁵ Ipahayag ninyo sa Juda, ug imantala sa Jerusalem; ug umingon kamo: Huypon ninyo ang mga trompeta diha sa yuta; tiyabaw sa makusog, ug umingon kamo: Managtigum kamo, ug moadto kita sa mga kinutaan nga ciudad. ⁶Ipakayab ang bandila paingon sa Sion: kumalagiw kamo alang sa kaluwasan, ayaw pagpabilin; kay magapadala ako ug kadautan gikan sa amihanan, ug usa ka dakung pagkalaglag. ⁷Ang usa ka leon migula na gikan sa iyang kalibonan, ug ang manlalaglag sa mga nasud; anaa siya sa iyang dalan; siya migula na gikan sa iyang puloy-anan aron sa paglaglag sa imong yuta; aron ang imong mga ciudad mangagun-ob, nga walay usang magapuyo. ⁸Tungod niini managsul-ob kamo ug sako, managminatay kamo ug managdangoy-ngoy; kay ang mabangis nga kasuko ni Jehova wala mobiya kanato. ⁹Ug mahitabo niadtong adlaw, nagaingon si Jehova, nga ang kasingkasing sa hari mahanaw, ug ang kasingkasing sa mga principe; ug ang mga sacerdote manghibulong, ug ang mga manalagna manghitingala. ¹⁰Unya miingon ako: Ah, Jehova nga Ginoo! sa pagkatinuod gilimbongan mo sa hilabihan gayud kining katawohan sa Jerusalem, sa pag-ingon: Kamo managbaton ug pakigdait; apan diay ang espada milagbas ngadto sa kinabuhi. ¹¹Niadtong panahona igaingon niining katawohan ug sa Jerusalem: Ang usa ka mainit nga hangin gikan sa mga walay sulod nga kahitas-an didto sa kamingawan ngadto sa anak nga babaye sa akong katawohan, dili sa pagtahup, ni sa paglinis. ¹²Ang usa ka makusog nga hangin gikan niining *mga dapita* moabut tungod kanako: karon mamulong usab ako ug paghukom batok kanila. ¹³Ania karon, siya moanhi ingon sa mga panganod, ug ang iyang mga carro *mahisama* sa alimpulos; ang iyang mga kabayo matulin kay sa mga agila. Alaut kita! kay kita nangagun-ob. ¹⁴Oh Jerusalem, hugasi ang imong kasingkasing gikan sa kadautan aron ikaw mamaluwas. Hangtud anus-a ba nga ang imong dautan nga hunahuna magapuyo sa sulod kanimo? ¹⁵Kay may usa ka tingog nga nagapahayag gikan sa Dan, ug nagamantala ug kadautan gikan sa kabungtoran sa Ephraim. ¹⁶Isugilon ninyo sa mga nasud; ania karon, imantala batok sa Jerusalem, *nga* ang mga magbalantay miabut gikan sa halayo nga kayutaan; ug nanagbungat sa ilang mga tingog batok sa mga ciudad sa Juda. ¹⁷Ingon sa mga magbalantay sa usa uma sila magabatok libut kanila; tungod kay siya nagmasukihon batok kanako, nagaingon si Jehova. ¹⁸Ang imong mga kagawian ug ang imong mga binuhatan nanagdala kanimo niining mga butanga; mao kini ang imong pagkadautan, tungod kay kini mapait, tungod kay kini milagbas nganha sa imong kasingkasing.

¹⁹ Ang akong kaguol, ang akong kaguol! gisakitan gayud ako sa akong kasingkasing; ang akong kasingkasing nagubot sa sulod nako; dili ko na kapunggan ang kalinaw, tungod kay ikaw nakadungog, Oh kalag ko, sa tingog sa trompeta, ang pagpagubok alang sa gubat. ²⁰Pagkalumpag ibabaw sa pagkalumpag maoy gisinggit; kay ang tibook nga yuta nalaglag: sa kalit ang akong mga balong-balong nangalumpag *ug* ang akong mga tabil sa usa lamang ka gutlo. ²¹Hangtud anus-a ba nga akong makita ang bandila, ug mabati ang tingog sa trompeta? ²²Kay ang akong katawohan mga buang-buang, sila wala managpakaila kanako; sila hungog nga mga anak, ug sila mga walay salabutan: sila mga makinaadmanon sa pagbuhat ug kadautan; apan sa pagbuhat ug maayo sila mga

walay kahibalo. ²³Gitan-aw ko ang yuta, ug, ania karon, kini awa-aw, ug walay sulod; ug ang kalangitan, ug sila walay kahayag. ²⁴Gitan-aw ko ang kabukiran, ug, ania karon, sila minglinog, ug ang tanang kabungtoran ming-irog ngadto ug nganhi. ²⁵Gitan-aw ko, ug, ania karon, walay tawo ug ang tanang mga kalanggaman sa kalangitan nangalagiw. ²⁶Gitan-aw ko, ug, ania karon, ang mabungaon nga uma nahimong kamingawan, ug ang tanang mga ciudad didto nangalumpag sa presencia ni Jehova, *ug* sa atubangan sa iyang mabangis nga kasuko. ²⁷Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Ang tibook nga yuta mahimong biniyaan; ugaling dili ko tibawason *kini*. ²⁸Tungod niini ang yuta magabalata, ug ang kalangitan sa ibabaw mangaitum; kay ako man ang namulong niini, akong gitinguha kini, ug wala ako magbasul, ni motalikod ako gikan niini. ²⁹Ang tagsatagsa ka ciudad mokalagiw tungod sa kasaba sa mga managkabayo, ug sa mga magpapana; sila moadto sa mga kalibonan, ug mokatkat sa kapangpangan; ang tagsatagsa ka ciudad pagabiyaan, ug walay bisan usa ka tawo nga mopuyo didto. ³⁰Ug ikaw, sa diha nga ikaw mahimong biniyaan, unsa bay imong buhaton? Bisan ikaw magasaput ug mapula, bisan ikaw magadayandayan ug mga dayandayan nga bulawan, bisan pa ug buliton mo ang imong mga mata sa pintal, kawang lamang ang pagpaanyag mo sa imong kaugalingon; *ang imong* mga hinigugma managtamay kanimo, sila managpangita sa imong kinabuhi. ³¹Kay ako nakadungog ug tingog ingon sa usa ka babaye nga nagaanak, ug ang kaul-ol ingon kaniya nga magaanak sa panganay nga bata, ang tingog sa anak nga babaye sa Sion, nga nagahangus, nga nagabuklad sa iyang mga kamot, *sa pag-ingon* : Alaut ako karon! kay napugdaw ang akong kalag sa atubangan sa mga mamumuno.

¹ Dumalagan kamo pabalik-balik sa kadalanan sa Jerusalem, ug tan-awa karon, ug hibalo, ug pangitaa sa mga halapad nga dapit didto, kong makakaplag ba kamo ug usa ka tawo, kong aduna bay mausa nga nagabuhat sa minatarung; nga nagapangita sa kamatuoran; ug ako magapasaylo kaniya. ²Ug bisan pa, sila nagaingon: Ingon nga si Jehova buhi; sa pagkamatuod, sila nanagpanumpa sa bakak. ³Oh Jehova, wala ba magatan-aw sa kamatuoran ang imong mga mata? nagsilot ka kanila, apan sila wala managsubo; ikaw nag-ut-ut kanila, apan sila mingdumili sa pagdawat sa pagsaway: sila nanagpagahi sa ilang mga nawong labi kay sa usa ka bato; sila mingdumili sa pagbalik. ⁴Unya ako miingon: Sa pagkatinuod kini sila mga kabus; sila mga buang-buang; kay sila wala manghibalo sa dalan ni Jehova; ni sa Kasugoan sa ilang Dios. ⁵Ako moadto sa mga dagkung tawo, ug mosulti kanila; kay sila nanghibalo sa dalan ni Jehova, ug sa justicia sa ilang Dios. Apan kini *sila* nanag-usa sa pagbunggo sa yugo ug sa paglugtas sa mga gapus. ⁶Tungod niini ang usa ka leon nga gikan sa lasang maoy mopatay kanila, ang usa ka lobo sa kagabhion maoy molaglag kanila; ang usa ka leopardo maoy motukaw batok sa ilang mga ciudad; ang tagsatagsa nga mogula gikan didto pagakuniskunison: kay ang ilang mga kalapasan daghan, *ug* ang ilang mga pagkamasalaypon mingtubo. ⁷Unsaon ko pagpasaylo kanimo? ang imong mga anak mingtalikod kanako, ug nanagpanumpa pinaagi niadtong dili mga dios. Sa diha nga gipakaon ko sila hangtud sa pagkabusog, sila nanapaw *hinoon*, ug nanagpanon pagtigum sa ilang kaugalingon diha sa mga balay sa mga

babaye nga bigaon. ⁸Sila sama sa linalogan nga mga kabayo nga mingsalaag sa bisan diin nga dapit; ang tagsatagsa nagabahihi sunod sa asawa sa iyang isigkatawo. ⁹Dili ba ako modu-aw tungod niining mga butanga? nagaingon si Jehova: ug dili ba ang akong kalag manimalus sa nasud nga ingon niini?

¹⁰Panaka kamo sa iyang mga kuta, ug gun-oba; apan ayaw pagtibawasa sa pagguba: kuhaa ang iyang mga sanga; kay sila dili man iya ni Jehova. ¹¹Kay ang balay sa Israel ug ang balay sa Juda nanagbudhi kanako, nagaingon si Jehova. ¹²Sila minglimod kang Jehova, ug ming-ingon: Dili man siya; ni ang kadaut modangat kanato; ni makakita kita ug espada ni gutom: ¹³Ug ang mga manalagna mangahimong hangin, ug ang pulong wala diha kanila: ang ingon niini pagabuhaton kanila. ¹⁴Tungod niini, nagaingon si Jehova, ang Dios sa mga panon: Tungod kay kamo mingsulti niining mga pulonga, ania karon, himoon ko nga kalayo sa imong baba ang akong mga pulong, ug kining katawohan, kahoy, ug kini molamoy kanila. ¹⁵Ania karon, padad-an ko kamo ug usa ka nasud gikan sa halayo, Oh balay sa Israel, nagaingon si Jehova: kini usa ka nasud nga gamhanan, usa ka nasud nga karaan, usa ka nasud kansang pinulongan wala mo hibalo, ni makasabut *ikaw* sa ilang igaingon. ¹⁶Ang ilang baslayan maoy usa ka inablihang lubnganan, silang tanan pulos mga kusganong tawo. ¹⁷Ug sila maoy mokaon sa imong giani, ug sa imong tinapay *nga* ginakaon sa imong mga anak nga lalake ug sa imong mga anak nga babaye. Sila mokaon sa imong panon sa carnero ug sa imong panon sa mga vaca: sila mokaon sa imong mga parras ug sa imong mga kahoy nga igos: sila maoy mogun-ob sa imong kinutaang mga ciudad, diin ikaw mosalig, uban sa espada. ¹⁸Apan bisan pa niadtong mga adlaw nagaingon si Jehova: Dili ko tibawason kamo. ¹⁹Ug mahatabo nga kong ikaw moingon: Ngano man nga kanato gibuhat ni Jehova nga atong Dios kining tanan nga mga butanga? unya ikaw moingon kanila: Sama sa inyong pagbiya kanako, ug sa pag-alagad sa laing mga dios sa inyong yuta, mao nga magaalagad kamo sa mga dumuloong diha sa yuta nga dili inyo.

²⁰Ipahayag ninyo kini diha sa balay ni Jacob, ug imantala kini sa Juda, sa pag-ingon: ²¹Pamatia karon kini, Oh buangbuang nga katawohan, ug mga walay salabutan; nga adunay mga mata, ug dili makakita; nga adunay mga igdulungog, ug dili makadungog. ²²Dili ba kamo mahadlok kanako? nagaingon si Jehova: dili ba kamo mokurog sa akong presencia, nga nagbutang sa balas aron mahimong utlanan sa dagat, *nga* pinaagi sa usa ka sugo nga walay pagkatapus, kini dili makalabang niini? ug bisan ang mga balud didto managsapo-sapo sa ilang kaugalingon, apan sila dili makadaug: bisan sila modahunog, apan sila dili makalabang niini. ²³Apan kini nga katawohan adunay malalison ug sumosukol nga kasingkasing; sila mingsukol ug nangawala *na*. ²⁴Wala gani moingon sila sa ilang kasingkasing: Kahadlokan na nato karon si Jehova nga atong Dios, nga nagahatag ug ulan, sa kaniadto ug sa ulahian sa iyang panahon: nga nagabantay alang kanato niining tinudlong mga semana sa pagpangani.

²⁵Ang inyong kasal-anan maoy nakapahilayo niining mga butanga, ug ang inyong mga sala maoy nakapugong gikan kaninyo sa mga kaayohan. ²⁶Kay sa taliwala sa akong katawohan igakita ang dautang mga tawo; sila nanagbantay ingon sa mga mangangayam nga nanaghati; sila nagabutang ug usa ka lit-ag, sila modakup ug mga tawo. ²⁷Ingon sa usa ka halwa nga napuno sa mga langgam,

mao usab ang ilang mga balay napuno sa mga limbong: busa sila nangahimong dagku ug nangahimong bahandianon. ²⁸Sila mingtambok, sila mingsinaw: Oo, sila minglabaw sa mga binuhatan sa mga dautan: sila wala managlaban sa katungod, sa katungod sa mga ilo, aron sila mouswag; ug ang katungod sa mga hangul wala nila pakanaugi ug hukom. ²⁹Dili ba ako modu-aw tungod niining mga butanga? nagaingon si Jehova: dili ba ang akong kalag magapanimalus sa usa ka nasud nga maingon niini? ³⁰Ang usa ka kahibulongan ug makalilisang nga butang maoy nahitabo sa yuta. ³¹Ang mga manalagna nanagpanagna sa bakak, ug ang mga sacerdote nanagmando pinaagi sa ilang kahimoan; ug ang akong katawohan nahigugma nianang mga butanga; ug unsay inyong pagabuhaton sa katapusan niana?

¹ Pangalagiw kamo alang sa kaluwasan, mga anak ni Benjamin, gikan sa kinataliwad-an sa Jerusalem, ug huypa ang trompeta didto sa Tekoa, ug iisa ang usa ka bandila sa Bet-hakarem; kay ang dautan nagasud-ong gikan sa amihanan, ug ang usa ka dakung pagkalaglag. ²Ang maanyag ug mabuyang nga *dalaga*, ang anak nga babaye sa Sion akong pagaputlon. ³Ang mga magbalantay uban ang ilang panon moadto kaniya: batok kaniya sila managpahaluna sa ilang mga balong-balong sa paglibut; sila managpakaon, ang tagsatagsa sa iyang dapit. ⁴Panag-andam *kamo* sa gubat batok kaniya; manindog, ug mangadto kita sa udto. Alaut kita! kay ang adlaw milingay *na*, kay ang mga landong sa kagabhion mikaylap *na*. ⁵Manindog, ug mangadto kita sa gabii, ug gub-on ta ang iyang mga palacio. ⁶Kay mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Pamutol kamo ug mga kahoy, ug pagpatubo ug usa ka salipdanan batok sa Jerusalem: mao kining lungsora ang pagadu-awon; sa sulod niya anaa ang lonlon pagdaugdaug. ⁷Ingon sa usa ka tuboran nga nagapasugwak sa iyang mga tubig, mao man siya nagapasugwak sa iyang kadautan ang pagpanlupig ug paglaglag nabati diha kaniya; sa akong atubang sa kanunay ania ang kasakitan ug mga samad. ⁸Magpatudlo ka, Oh Jerusalem, tingali unya ang akong kalag mahamulag kanimo; tingali unya nga himoon ko ikaw nga kamingawan, usa ka yuta nga walay magapuyo.

⁹Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Sila managhagdaw sa makuti gayud sa mahabilin sa Israel ingon sa parras, ingon sa mangungutlo sa parras lisoa ang imong kamot sulod sa mga bukag. ¹⁰Kang kinsa man ako mosulti, ug mosaksi aron sila makadungog? ania karon, ang ilang mga igdulungog wala macircuncidahi, ug sila dili makadungog: ania karon ang pulong ni Jehova alang kanila nahimong usa ka kaulawan; sila walay kahimuot niini. ¹¹Busa ako napuno sa kaligutgut ni Jehova: gikapuyan na ako sa pagbadlong niana: sa tingub ibubo kini sa ibabaw sa mga kabataan sa kadalanan ug ibabaw sa mga batan-ong lalake; kay bisan ang bana uban sa asawa pagakuhaon, ang tigulang uban kaniya nga hupong sa mga adlaw. ¹²Ug ang ilang kabalayan igahatag sa uban, lakip ang ilang mga kaumahan ug mga asawa; kay akong pagatuy-oron ang akong kamot ibabaw sa mga pumoluyo sa yuta, nagaingon si Jehova. ¹³Kay gikan sa labing diyutay kanila ngadto sa labing dagku kanila, ang tagsatagsa mitugyan sa kahikaw, ug gikan sa manalagna bisan pa ngadto sa sacerdote, ang tagsatagsa nagalimbong. ¹⁴Sila usab nag-ayo ug diyutay *lamang* sa samad sa

akong katawohan, sa pag-ingon: Pakigdait, pakigdait; sa diha nga walay pakigdait. ¹⁵Nangaulaw ba sila sa ilang pagbuhat ug dulumtanan? wala, sila wala gayud mangaulaw, ni mangahilaw ang ilang nawong: busa sila mangapukan uban niadtong mga mangapukan; sa panahon nga modu-aw ako kanila sila manghisukamod, nagaingon si Jehova. ¹⁶Mao kini ang giingon ni Jehova: Tumindog kamo sa mga dalan, ug tan-awa, ug pangutana mahitungod sa karaang mga alagianan, *kong* hain ang maayong dalan; ug lumakaw kamo niana, ug makakaplag kamo sa kapahulayan alang sa inyong mga kalag: apan sila ming-ingon: kami dili moagi *didto*. ¹⁷Ug ako nagbutang ug mga magbalantay ibabaw kaninyo, *nga nagaingon* : Pamati sa tingog sa trompeta; apan sila ming-ingon: Dili kami maminaw.

¹⁸ Busa pamati kamo, mga nasud, ug hibalo, Oh katilingban, unsay anaa sa taliwala nila. ¹⁹Pamati, Oh yuta, ania karon, ako magapadala ug kadaut ibabaw niini nga katawohan, bisan ang bunga sa ilang mga hunahuna, tungod kay wala sila managpatalinghug sa akong mga pulong; ug mahitungod sa akong Kasugoan, sila nanagsalikway niini. ²⁰Sa unsang tuyoa nga midangat kanako ang incienso gikan sa Sheba, ug ang matam-is nga tubo gikan sa halayong yuta? ang inyong halad-nga-sinunog dili madawat, ni makapahimuot kanako ang inyong mga halad. ²¹Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ako magabutang ug mga kapangdolan sa atubangan niini nga katawohan, ang amahan ug ang mga anak sa tingub mangapangdol ang tanan batok kanila; ang isigkatawo ug ang iyang higala mangamatay. ²²Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ang usa ka katawohan moabut gikan sa yuta sa amihanan; ug ang usa ka dakung nasud moalsa gikan sa mga kinatumyang dapit sa yuta. ²³Sila managbitbit ug mga pana ug bangkaw; sila mabangis man ug walay kalooy; ang ilang tingog modahunog sama sa dagat; ug sila mangabay sa mga kabayo, ang tagsatagsa magalaray, sama sa usa ka tawo, nga andam sa gubat batok kaninyo, Oh anak nga babaye sa Sion. ²⁴Nabati namo ang balita *mahitungod* niana; ang among mga kamot nangaluya: ang kaguol naghari kanamo, *ug* ang mga kangutngut ingon sa usa ka babaye nga nagaanak. ²⁵Ayaw pag-adto sa uma, ni molakaw ka sa dalan; kay ang pinuti sa kaaway, *ug* kakugmat, anaa sa tagsatagsa ka kiliran. ²⁶Oh anak nga babaye sa akong katawohan, magtampi ka ug sako, ug maglunang ka sa mga abo: magbalata ka, ingon sa *pagbalata* alang sa bugtong anak, ang labing mapait nga pagminatay; kay sa madali ang manlalaglag moanhi kanato. ²⁷Ako nagapatindog kanimo nga usa ka magsusulay, ug usa ka kuta sa taliwala sa akong katawohan, aron ikaw mahibalo ug magasulay sa ilang kagawian. ²⁸Silang tanan mga sumosukol nga hilabihan, nga nanaglakaw-lakaw uban ang mga balikas: sila mga tumbaga ug puthaw: silang tanan pulos mga mahugaw. ²⁹Ang mga hasohasan mitayhop sa hilabihan gayud; ang tingga giut-ut sa kalayo: kawang lamang ang pagtunaw *sa pag-ulay* ; kay ang dautan wala man mangaluka. ³⁰Sinalikway nga salapi maoy igatawag sa mga tawo kanila, tungod kay si Jehova nagsalikway man kanila.

¹ Ang pulong nga miabut kang Jeremias gikan kang Jehova, nagaingon: ²Tindog sa ganghaan sa balay ni Jehova, ug imantala *didto* kining pulonga; ug umingon ka: Pamati sa pulong ni Jehova,

ngatanan kamo sa Juda nga mosulod niining ganghaana aron sa pagsimba kang Jehova. ³Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Usba ang inyong mga kagawian, ug ang inyong mga binuhatan, ug kamo papuy-on ko niining dapita. ⁴Ayaw kamo pagsalig sa bakakong mga pulong, nga nagaingon: Ang templo ni Jehova, ang templo ni Jehova, mao kini ang templo ni Jehova. ⁵Kay kong magausab kamo sa hingpit gayud sa inyong kagawian, ug sa inyong binuhatan; kong magabuhat kamo ug justicia nga hingpit gayud sa tunga sa tawo ug sa iyang isigkatawo; ⁶Kong kamo dili magdaugdaug sa dumuloong, sa mga ilo, ug sa balo nga babaye, ug dili magpaagas ug dugo sa inocente niining dapita, ni magsunod sa laing mga dios alang sa inyong kaugalingong kadautan: ⁷Nan papuy-an ko kamo niining dapita, sa yuta nga gihatag ko sa inyong mga amahan, gikan sa kakaraan bisan hangtud sa walay katapusan. ⁸Ania karon, kamo nanagsalig sa bakakong mga pulong nga walay kapuslanan. ⁹Mangawat ba kamo, mopatay, ug manapaw, ug manumpa sa bakak, ug magasunog sa incienso kang Baal, ug magasunod sa laing mga dios nga wala ninyo hiilhi, ¹⁰Ug *unya* moanhi ug motindog sa akong atubangan, sulod niining balaya, nga ginatawag sa akong ngalan, ug magaingon: Kita giluwes *na*; aron kamo managbuhat niining tanan nga mga dulumtanan? ¹¹Kining balaya, nga gitawag sa akong ngalan, nahimo bang usa ka lungib sa mga tulisan sa inyong mga mata? Ania karon, ako bisan pa ako, nakakita niini, nagaingon si Jehova. ¹²Apan lumakaw kamo karon ngadto sa akong dapit nga atua sa Silo, diin akong giuna pagpahamutang ang akong ngalan, ug tan-awa kong unsay gibuhat ko niana tungod sa pagkadautan sa akong katawohan nga Israel. ¹³Ug karon tungod kay inyong gibuhat kining tanang mga buhata, nagaingon si Jehova, ug ako nagsulti kaninyo, mibangon pagsayo, ug namulong, apan kamo wala makadungog; ug nagtawag ako kaninyo, apan kamo wala motubag: ¹⁴Busa buhaton ko sa balay nga gitawag sa akong ngalan, nga inyong gilauman, ug sa dapit nga gihatag ko kaninyo, ug sa inyong mga amahan, ang ingon sa gibuhat ko sa Silo. ¹⁵Ug akong isalikway kamo gikan sa akong pagtan-aw ingon sa pagsalikway ko sa tanan ninyong mga kaigsoonan, bisan ang tibook nga kaliwat ni Ephraim.

¹⁶Busa ikaw ayaw pag-ampo alang niini nga katawohan, ni magpatugbaw ka sa imong pagtu-aw ni mag-ampo alang kanila, ni magpakilooy ka kanako alang *kanila*: kay ako dili magpatalinghug kanimo. ¹⁷Wala ba ikaw makakita sa ilang gibuhat sa mga ciudad sa Juda ug didto sa kadalanan sa Jerusalem? ¹⁸Ang mga bata nangahoy, ug ang mga amahan nanaghaling ug kalayo, ug ang mga babaye nanagmasa sa *lutoon* nga tinapay, aron sa pagbuhat ug tinapay alang sa reina sa langit, ug sa pagbubo sa halad-nga-ilimnon alang sa lain nga mga dios, aron ako hagiton nila sa pagpakasuko. ¹⁹Nakahagit ba sila kanako sa pagpakasuko? nagaingon si Jehova: wala *ba* sila *magahagit* sa ilang kaugalingon, ngadto sa kalibug sa ilang kaugalingong mga nawong? ²⁰Busa mao kini ang giingon ni Jehova nga Ginoo: Ania karon, ang akong kasuko ug ang akong kaligutgut, ibubo niining dapita, ibabaw sa tawo, ug ibabaw sa mananap, ug ibabaw sa kakahoyan sa uma, ug ibabaw sa mga bunga sa yuta; ug kini mangasunog, ug diii mapalong.

²¹Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Idugang ang inyong mga halad-nga-sinunog sa inyong mga halad, ug kumaon kamo ug unod. ²²Kay ako wala magsulti sa inyong mga amahan, ni magsugo kanila sa adlaw nga gidala ko sila gikan sa Egipto, mahatungod

sa mga halad-nga-sinunog kun mga halad: ²³Apan kining butanga gisugo ko kanila, nga nagaingon: Patalinghugi ang akong tingog, ug ako mahimong inyong dios, ug kamo mahimong akong katawohan, ug managlakaw kamo sa tanang mga dalan nga gisugo ko kaninyo, aron kamo magamalipayon. ²⁴Apan sila wala managpatalinghug, ni managpakiling sa ilang mga igdulungug, kondili nanaglakaw sa *ilang kaugalingong* mga tambag *ug* sa kagahi sa dautan nilang kasingkasing, ug mingsibog, ug wala mopadayon. ²⁵Sukad sa paggula sa inyong mga amahan gikan sa yuta sa Egipto hangtud niining adlaw, akong gipadala kaninyo ang tanan ko nga mga sulogoon, ang mga manalagna, sa adlaw-adlaw mingmata pagsayo, ug nagpadala kanila: ²⁶Bisan pa niana, sila wala manag-patalinghug kanako, ni managpakiling sa ilang mga igdulungog, apan nanagpatikig sa ilang liog: sila nanagbuhat ug labi pang dautan kay sa ilang mga amahan. ²⁷Ug isulti mo kanila kining tanan nga mga pulong; apan sila dili managpatalinghug kanimo: ikaw motawag usab kanila; apan sila dili motubag kanimo. ²⁸Ug isulti mo kanila: Kini mao ang nasud nga wala mamati sa tingog ni Jehova nga ilang Dios, ni modawat ug pagpahamangno: ang kamatuoran nawagtang, ug giputol gikan sa ilang baba.

²⁹ Putla ang imong buhok, *Oh Jerusalem*, ug isalibay kini ug magminatay ka didto sa mga walay sulod nga kahitas-an; kay si Jehova misalikway ug mibiya sa kaliwatan sa iyang kaligutgut. ³⁰Kay ang mga anak sa Juda na kabuhat ug dautan sa atubangan sa akong pagtan-aw, nagaingon si Jehova: sila nanagpatindog sa ilang mga dulumtanan sa balay nga ginganlan sa akong ngalan, aron sa paghugaw niini. ³¹Ug ilang gitukod ang hatag-as nga mga dapit sa Topet nga atua sa walog sa anak nga lalake ni Hinom, aron sa pagsunog diha sa kalayo sa ilang mga anak nga lalake ug sa ilang mga anak nga babaye; nga wala nako isugo *kanila*, ni misantop kana sa akong hunahuna. ³²Busa, ania karon, ang mga adlaw ania na, nagaingon si Jehova, nga kini dili na pagatawgon pag-usab nga Topet, ni Ang walog sa anak nga lalake ni Hinom, kondili Ang walog sa Ihawan: kay ilang igalubong didto sa Topet *ang mga minatay*, hangtud nga wala nay dapit *nga pagalubngan*. ³³Ug ang mga minatay niini nga katawohan mahimong kalan-on sa mga langgam sa kalangitan, ug sa mga mananap sa yuta; ug walay makapahadlok kanila. ³⁴Unya akong pagapahilumon gikan sa mga ciudad sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem, ang tingog sa hudyaka, ug tingog sa kalipay, ang tingog sa pamanhonon ug ang tingog sa pangasaw-onon; kay ang yuta mahimong usa ka awa-aw.

¹ Niadtong panahona, nagaingon si Jehova, pagadad-on nila ang mga bukog sa mga hari sa Juda, ug ang mga bukog sa iyang mga principe, ug ang mga bukog sa mga sacerdote, ug ang mga bukog sa mga manalagna, ug ang mga bukog sa mga pumoluyo sa Jerusalem gikan sa ilang lubnganan; ²Ug ilang ipangatag sila sa atubangan sa adlaw, ug sa bulan, ug sa tanang panon sa langit nga ilang gihigugma, ug ilang gialagaran, ug ilang gisunod, ug ilang gipangita, ug ilang giampoan: dili sila pagatigumon, ni igalubong; sila mahimong kinalibang sa ibabaw sa nawong sa yuta. ³Ug labi kay sa kinabuhi ang kamatayon maoy pagapilion sa tanang mga nanghibilin niining dautang panimalay, nga nanghibilin sa tanang mga dapit diin didto giabog ko sila, nagaingon si Jehova sa mga panon.

⁴ Labut pa, umingon ikaw kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova: Mangapukan ba ang mga tawo, ug dili managpamangon pag-usab? motalikod ba ang usa, ug dili mobalik? ⁵Nan ngano man nga kining katawohan sa Jerusalem nanghidalin-as sa pagkasayup nga walay paghunong? sila minghunit sa limbong, ug nanagdumili sa pagbalik. ⁶Ako nagpatalinghug ug nakadungog, apan sila wala managpamulong sa matul-id: walay tawo nga naghinulsol sa iyang pagkadautan, sa pag-ingon: Unsa bay akong nabuhat? ang tagsatagsa nagapadayon sa iyang ginalaktan, ingon sa kabayo nga midasmag sa gubat. ⁷Oo, ang talabong sa mga langit nahibalo sa iyang mga tinudlong panahon; ug ang salampati, ug ang sayaw ug ang lapay nanagbantay sa panahon sa ilang pag-abut: apan ang akong katawohan wala manghibalo sa Kasugoan ni Jehova. ⁸Unsaon ninyo pag-ingon: Kami mga manggialamon, ug ang Kasugoan ni Jehova ania kanamo? Apan ania karon, ang bakakon nga dagang sa mga escriba nanagbuhat ug bakak. ⁹Ang mga tawong manggialamon gipakaulawan, sila napunawan ug hingdakpan: ania karon, sila nanagsalikway sa pulong ni Jehova; ug unsang kinaiyaha sa kaalam nga anaa kanila? ¹⁰Busa ihatag ko sa lain ang ilang mga asawa, ug ang ilang mga uma kanila nga manag-iya niini: kay ang tagsatagsa gikan sa labing diyutay bisan ngadto sa labing dagku gitugyan na sa kailibgon; gikan sa manalagna bisan ngadto sa sacerdote, ang tagsatagsa nagalimbong. ¹¹Ug ilang giayo ug diyutay ang samad sa anak nga babaye sa akong katawohan, nga nagaingon: Pakigdait, pakigdait; sa diha nga walay pakigdait. ¹²Nangaulaw ba sila sa diha nga nagbuhat sila ug dulumtanan? wala, sila wala gayud mangaulaw, ni mangahilaw ang ilang nawong: busa sila mangapukan uban niadtong nangapukan; sa panahon sa pagdu-aw kanila, sila igahulog ngadto *sa yuta*, nagaingon si Jehova.

¹³ Pagaut-uton ko gayud sila, nagaingon si Jehova: wala na unyay mga bunga ang kaparrasan, ni igos ibabaw sa higuerra, ug ang dahon malawos; ug *ang mga butang nga* gihatag ko kanila mangahanaw gikan kanila. ¹⁴Nganong nanaglingkod kita sa hilum? managtigum kamo, ug manulod kita ngadto sa mga kinutaang ciudad, ug managhilum kita didto: kay si Jehova nga atong Dios nagpahilum kanato, ug naghatag kanato ug tubig nga apdo aron pagaimnun tungod kay kita nakasala batok kang Jehova. ¹⁵Kita nangita ug pakigdait, apan walay kaayohan nga miabut; *ug* sa usa ka panahon *nangita* sa pag-kaayo, ug, ania karon, ang kaguol! ¹⁶Ang kinusmo sa iyang mga kabayo nadungog gikan sa Dan: ang tibook nga yuta mikurog sa bahihi sa iyang mga makusganon; kay sila mingdangat ug minglamoy sa yuta ug sa tanan nga anaa niana; ang ciudad ug kadtong nanagpuyo sa sulod niana. ¹⁷Kay, ania karon, ako magapadala ug mga bitin, mga udto-udto sa taliwala ninyo, nga dili malumay sa sumpa, ug sila mopaak kaninyo, nagaingon si Jehova. ¹⁸Oh nga malipay ko unta ang akong kaugalingon gikan sa kasubo! ang akong kasingkasing maluya sa sulod nako. ¹⁹Ania karon, ang tingog sa pagtu-aw sa anak nga babaye sa akong katawohan gikan sa yuta nga halayo: Wala ba si Jehova diha sa Sion? wala ba dinhi ang iyang hari? Nganong ilang gihagit ako sa kasuko uban sa ilang mga larawan nga linilok, ug sa ilang mga kakawangan nga lumalangyaw? ²⁰Ang pagpangani miagi na, ug ang ting-init natapus na, ug kita wala mangaluwas. ²¹Tungod sa samad sa anak nga babaye sa akong katawohan, ako nasamad; ako nagbalata; giabut ako sa kalisang.

²²Wala bay balsamo sa Galaad? wala bay mananambal didto? nan ngano man nga wala hiulii sa maayong panglawas ang anak nga babaye sa akong katawohan?

¹ Oh kong mga tubig pa unta ang akong ulo, ug ang akong mga mata tuboran sa mga luha, aron ako makahilak sa adlaw ug gabii tungod sa mga nangamatay sa anak nga babaye sa akong katawohan!

²Oh kong ako aduna pa unta ing usa ka puloy-anan sa kamingawan alang sa mga tawong nanagbaktas; aron ako makabiya sa akong katawohan ug molakaw gikan kanila! kay silang tanan mga mananapaw, usa ka katilingban sa mabudhiong mga tawo. ³Ug ilang gibawog ang ilang mga dila *daw ingon sa ilang* busogan, alang sa kabakakan; ug sila nanagtubo sa kalig-on diha sa yuta, apan dili alang sa kamatuoran; kay sila nanagpaingon gikan sa kadautan ngadto sa kadautan, ug sila wala managpakaila kanako, nagaingon si Jehova. ⁴Patalinghug kamo tagsatagsa sa iyang isigkatawo, ug ayaw kamo panagsalig sa bisan kinsang igsoon: kay tagsatagsa ka igsoon mangagaw gayud, ug tagsatagsa ka isigkatawo molakaw uban sa mga panamastamas. ⁵Ug ang tagsatagsa kanila molimbong sa iyang isigkatawo, ug dili mosulti sa matuod: sila nagtudlo sa ilang dila sa pagsulti ug mga bakak, ug sila nanaghago sa ilang kaugalingon sa pagbuhat ug kasal-anan. ⁶Ang imong puloy-anan anaa sa kinataliwad-an sa limbong; pinaagi sa paglimbong sila nanagdumili sa pag-ila kanako, nagaingon si Jehova. ⁷Busa kini mao ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ania karon, tunawon ko sila, ug sulayan ko sila; kay sa unsa *bang paagi* nga pagahimoon ko tungod sa mga anak nga babaye sa akong katawohan? ⁸Ang ilang dila maoy usa ka udyong nga makamatay; kana nagapamulong sa limbong: ang usa nagapamulong ug pakigdait sa iyang isigkatawo pinaagi sa baba, apan diha sa sulod sa iyang kasingkasing nagatipig ug pagbudhi alang kaniya. ⁹Dili ba ako modu-aw kanila tungod niining mga butanga? nagaingon si Jehova: dili ba magapanimalus ang akong kalag sa usa ka nasud nga ingon niini? ¹⁰Tungod sa mga bukid himoon ko ang paghilak ug mga pagminatay, ug sa mga sibsibanan sa kamingawan usa ka pagbakho, tungod kay sila nangasunog aron nga walay makaagi latas kanila, ni makadungog ang mga tawo sa tingog sa mga vaca: ang mga langgam sa kalangitan ug ang mga mananap silang tanan mingkalagiw: sila mingpahawa. ¹¹Ug buhaton ko ang Jerusalem nga mga tapok, usa ka puloy-anan sa mga irong ihalas; ug buhaton ko ang mga ciudad sa Juda nga biniyaan, walay *mausa* nga magapuyo.

¹² Kinsa ba ang manggialamong tawo nga makasabut niini? ug *kinsa ba siya* nga kaniya ang baba ni Jehova nagsulti, aron siya makapahayag niini, busa nganong nalaglag ang yuta ug nasunog nga ingon ang kamingawan, aron nga walay moagi sa paglatas? ¹³Ug si Jehova miingon: Tungod kay sila mingbiya sa akong Kasugoan nga gibutang ko sa ilang atubangan, ug wala managtuman sa akong tingog, ni managlakaw niini, ¹⁴Kondili nanagsunod hinoon sa kagahi sa ilang kaugalingong kasingkasing, ug nanagsunod sa mga Baal, nga gitudlo kanila sa ilang mga amahan; ¹⁵Busa mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ania karon, ako magapakaon kanila, bisan kini nga katawohan, sa ajenjo, ug mohatag kanila sa tubig nga apdo nga pagaimnon. ¹⁶Sila pagapatlaagon ko usab sa taliwala sa mga nasud, nga wala nila maila, ni sa ilang mga amahan; ug

ako silang padad-an sa espada sunod kanila hangtud nga mangaut-ut ko sila. ¹⁷Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Hunahunaa ninyo, ug tawga ang mga babaye nga nanagbalata, aron sila moanhi; ug tawga ang mga batid nga mga babaye, aron sila moanhi. ¹⁸Ug sila padalia, ug papaminataya sila alang kanato, aron ang atong mga mata magapaagay sa mga luha, ug ang atong mga tabon-tabon sa mata mopabuhagay sa mga tubig. ¹⁹Kay ang usa ka tingog sa pagminatay nadungog gikan sa Sion: Giunsa kita sa pagguba! nangalibog kita sa hilabihan tungod kay gibiyaan ta ang yuta, tungod kay gipukan nila ang atong mga puloy-anan. ²⁰Bisan pa niana, pamati sa pulong ni Jehova, Oh kamong mga babaye, ug padawata ang inyong mga igdulungog sa pulong sa iyang baba, ug tudloi sa pagminatay ang inyong mga anak nga babaye, ug sa paghilak ang tagsatagsa niya nga silingan. ²¹Kay ang kamatayon midangat sa atong mga tamboanan, ug misulod sa atong mga palacio, aron sa pagputol sa mga anak gikan sa gawas, *ug* sa mga batan-ong lalake gikan sa mga kadalanan. ²²Pamulong: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ang mga minatay sa mga tawo mangapukan ingon sa kinalibang ibabaw sa usa ka halapad nga uma, ug ingon sa usa *lamang* ka komkom sa mga nangani; ug walay bisan *kinsa* nga magatigumon *kanila* .

²³ Mao kini ang giingon ni Jehova: Ayaw pagpahimayaa ang tawong manggialamon sa iyang kaalam, ni pagpahimayaon ang tawong kusganon sa iyang kusog, ayaw pagpahimayaa ang tawong adunahan sa iyang mga bahandi; ²⁴Apan pahimayaa siya nga nagahimaya niini, nga siya nakasabut ug nakaila kanako, nga ako mao si Jehova nga nagahatag sa mahigugmaong-kalolot, sa justicia ug sa pagkamatarung, dinhi sa yuta: kay niining mga butanga ako nahimuot, nagaingon si Jehova. ²⁵Ania karon, ang mga adlaw mingdangat na, nagaingon si Jehova, nga ako magasilot kanilang tanan nga cinircuncidahan sa *ilang* dili circuncicion: ²⁶Ang Egipto, ug ang Juda, ug ang Edom, ug ang mga anak sa Ammon, ug ang Moab, ug ang tanan nga nagpaputol sa mga nasikuhan sa *ilang buhok* , nga nanagpuyo sa kamingawan; kay ang tanang mga nasud nga walay circuncision, ug ang tibook balay sa Israel walay circuncision diha sa kasingkasing.

¹ Pamati kamo sa pulong nga gisulti ni Jehova kaninyo, Oh balay sa Israel: ²Mao kini ang giingon ni Jehova: Ayaw pagtoon sa batasan sa mga nasud, ug ayaw kalisang sa mga ilhanan sa langit; kay ang mga nasud nangalisang kanila. ³Kay ang mga batasan sa mga katawohan kakawangan man; kay ang usa nagaputol ug kahoy sa lasang, ang buhat sa mga kamot sa mamumuo nga may wasay. ⁴Ilang gidayandayan kini sa salapi ug bulawan; ilang gilig-on kini sa mga lansang ug pakang, aron kini dili malihok. ⁵Sila sama sa kahoy nga palma, sa buhat nga linalik, ug dili mosulti: sila kinahanglan nga pagapas-anon kay dili man makalakaw. Ayaw kahadlok kanila; kay sila dili makabuhat ug dautan, ni anaa kanila ang pagbuhat ug maayo. ⁶Walay bisan kinsa nga sama kanimo, Oh Jehova; ikaw daku man, ug ang imong ngalan daku sa gahum. ⁷Kinsay dili mahadlok kanimo, Oh Hari sa mga nasud? kay ikaw ang natingban niini; maingon nga sa taliwala sa mga manggialamon sa mga nasud, ug sa tanan nilang mga gingharian, walay bisan usa nga sama kanimo. ⁸Apan sila sa tingub mga mananapon ug buangbuang: ang ilang pagtulon-an sa mga dios-dios! Usa lamang

ka tuod sa kahoy. ⁹Adunay salapi nga gipikipik sa paghimo ug mga pinggan nga dinala gikan sa Tarsis, ug bulawan gikan sa Upas, ang buhat sa panday, ug sa mga kamot sa magsasalsal sa bulawan; azul ug purpura maoy ilang bisti; silang tanan binuhat sa mga tawong batid nga mamumuhat. ¹⁰Apan si Jehova mao ang matuod nga Dios; siya mao ang Dios nga buhi, ug ang Hari nga walay katapusan: sa iyang kasuko ang yuta mokurog, ug ang mga nasud dili makapabilin sa iyang kasuko. ¹¹Mao kini ang igaingon ninyo kanila: Ang mga dios nga wala magbuhat sa kalangitan ug yuta, kini mangahanaw gikan sa yuta, ug gikan sa ilalum sa kalangitan. ¹²Gibuhat niya ang yuta pinaagi sa iyang gahum, gitukod niya ang kalibutan pinaagi sa iyang kinaadman, gibuklad ang kalangitan pinaagi sa iyang salabutan. ¹³Sa pagpagula niya sa iyang tingog, adunay kasamok sa tubig sa kalangitan, ug iyang pasakaon ang mga alisngaw gikan sa mga kinatumyan sa yuta; siya nagabuhat ug mga kilat alang sa ulan, ug nagapagula sa hangin gikan sa iyang mga tipiganan. ¹⁴Ang tagsatagsa ka tawo nahimong mananapon *ug* walay kahibalo; ang tagsatagsa ka magsasalsal sa bulawan gipakaulawan pinaagi sa iyang linilok nga larawan; kay ang iyang tinunaw nga larawan kabakakan man ug walay gininhawa diha kanila. ¹⁵Sila kakawangan man, usa ka buhat sa limbong: sa panahon sa pagduaw kanila, sila mangahanaw. ¹⁶Ang bahin ni Jacob dili sama niini: kay siya mao ang magtutukod sa tanang mga butang; ug ang Israel mao ang banay sa iyang panulondon: si Jehova sa mga panon mao ang iyang ngalan.

¹⁷Hipusa ang tanan nimong mga galamiton gawas sa yuta, Oh ikaw nga nagpabilin sa kuta. ¹⁸Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, saplongon ko ang mga pumoluyo sa yuta niining taknaa, ug akong sakiton sila, aron sila mobati *niini*. ¹⁹Alaut ako tungod sa akong kaudat! ang akong samad ikasubo: apan ako miingon: Sa pagkamatuod mao kini ang *akong* kasakit, ug kinahanglan antuson ko kini. ²⁰Ang akong balong-balong nabungkag, ug ang tanan ko nga mga pisi nangaputol: ang akong mga anak nanglakaw gikan kanako, ug sila nangawala na: wala nay mausa nga mobuklad sa akong balong-balong pag-usab, ug sa pagtaud sa akong mga tabil. ²¹Kay ang mga magbalantay nangahimong sama sa mananap, ug wala managpangita kang Jehova: busa sila wala mouswag, ug ang tanan nilang mga panon managkatibulaag. ²²Ania karon, ang tingog sa mga balita, kini midangat ug ang usa ka dakung kagahub gikan sa yuta sa amihanan, aron sa paghimong kamingawan sa mga ciudad sa Juda, nga puloy-anan sa mga irong ihalas. ²³Oh Jehova, ako nasayud nga ang dalan sa tawo wala diha sa iyang kaugalingon: kini wala sa tawo nga molakaw aron sa pagtultol sa iyang mga lakang. ²⁴Oh Jehova, sawaya ako, apan sumala sa *mapuangoron nga* paghukom, dili sumala sa imong kasuko, tingali unya ako mahanaw. ²⁵Ibubo ang imong kaligutgut sa mga nasud nga wala managpakaila kanimo, ug sa kabanayan nga wala managsangpit sa imong ngalan; kay ilang gilamoy si Jacob, oo, ilang gilamoy siya, ug giut-ut siya, ug gihimong awa-aw ang iyang puloy-anan.

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova, nagaingon: ²Pamati kamo sa mga pulong niining tugon, ug isulti sa mga tawo sa Juda, ug sa mga pumoluyo sa Jerusalem. ³Ug

umingon ka kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel: Tinunglo kadtong tawo nga wala magapatalinghug sa mga pulong niining tugon, ⁴Nga akong gisugo sa inyong mga amahan sa adlaw sa akong pagdala sa kanila gikan sa yuta sa Egipto, gikan sa hasohasan nga puthaw, sa pag-ingon: Tahura ninyo ang akong tingog, ug buhata sila, sumala sa tanang gisugo ko kaninyo; aron kamo mahimong akong katawohan, ug ako mahimo nga inyong Dios; ⁵Aron mapalig-on ko ang akong panumpa nga gipanumpa ko sa inyong mga amahan, sa paghatag kanila ug usa yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, ingon niining adlaw. Unya ako mitubag, ug miingon: Amen, Oh Jehova. ⁶Ug si Jehova miingon kanako: Isangyaw kining tanan nga mga pulong ngadto sa mga ciudad sa Juda, ug sa kadalanan sa Jerusalem, sa pag-ingon: Pamati kamo sa mga pulong niining tugon, ug buhaton ninyo sila. ⁷Kay ako sa mainiton gayud nagpamatuod batok sa inyong mga amahan sa adlaw sa akong pagdala kanila gikan sa yuta sa Egipto, bisan hangtud niining adlaw, mibangon pagsayo, ug nagpamatuod, sa pag-ingon: Managtuman kamo sa akong tingog. ⁸Ugaling sila wala managtuman, ni mopakiling sa ilang mga igdulungog, apan ang tagsatagsa nagasunod sa kagahi sa dautan nilang kasingkasing; busa gidala ko sa ibabaw nila ang tanang pulong niining tugon, nga akong gisugo kanila aron pagabuhaton; apan kini wala nila buhata. ⁹Ug si Jehova miingon kanako: Ang usa ka pagsabut-sabut sa pag-alsa hikaplagnan diha sa taliwala sa mga tawo sa Juda, ug sa taliwala sa mga pumoluyo sa Jerusalem. ¹⁰Sila mingbalik sa mga kasal-anan sa ilang mga amahan, nga mingdumili sa pagpamati sa akong mga pulong; ug sila mingsunod sa laing mga dios aron sa pag-alagad kanila: ang balay sa Israel ug ang balay sa Juda nanaglapas sa akong tugon nga gibuhat ko uban sa ilang mga amahan.

¹¹ Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ako magapadala ug kadautan sa ibabaw nila, nga dili arang nila malikayan; ug sila managtu-aw kanako, apan ako dili magpatalinghug kanila. ¹²Unya ang mga ciudad sa Juda ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem mangadto, ug managtu-aw sa mga dios nga ilang gihalaran ug inciense: apan sila dili gayud magaluwas kanila sa panahon sa ilang kasamok. ¹³Kay sumala sa gidaghanon sa inyong mga ciudad mao usab ang *gidaghanon sa* inyong mga dios, Oh Juda; ug sumala sa gidaghanon sa mga dalan sa Jerusalem inyong gitukod ang mga halaran nianang maka-uulaw nga butang, bisan ngani ang mga halaran nga pagasunogan ug inciense alang kang Baal. ¹⁴Busa ayaw pag-ampo alang niini nga katawohan, ni magpatugbaw ka sa pag-ampo alang kanila; kay ako dili magpatalinghug kanila sa panahon nga sila motu-aw kanako tungod sa ilang kasamok. ¹⁵Unsay labut sa akong hinigugma sulod sa akong balay, sanglit siya naghimo ug kangil-aran *uban* sa kadaghanan, ug ang balaan nga unod migula gikan kanimo? sa paghimo mo ug kadautan, nan ikaw nalipay. ¹⁶Si Jehova nagtawag sa imong ngalan: Usa ka lunhawng kahoy nga olivo, maanindot nga may maayong bunga: uban ang kasaba sa dagkung kasamok kini iyang giduslitan sa kalayo, ug ang mga sanga niini nangabanggi. ¹⁷Kay si Jehova sa mga panon, nga nagtanum kanimo, nagpakanaug ug silot sa kadautan batok kanimo, tungod sa kadautan sa balay sa Israel ug sa balay sa Juda, nga ilang gihimo sa ilang kaugalingon sa paghagit kanako sa kasuko pinaagi sa paghalad nila ug inciense kang Baal.

¹⁸ Ug si Jehova naghatag kanako sa kasayuran mahitungod kaniya, ug ako nasayud niini: unya ikaw nagpakita kanako sa ilang mga buhat. ¹⁹ Apan ako sama sa usa ka maaghup nga nating carnero nga gidala ngadto sa ihawan; ug ako wala masayud nga sila may gilalang batok kanako, *nga nagaingon* : Atong laglagon ang kahoy uban ang bunga niini, ug putlon ta siya gikan sa yuta sa mga buhi, aron ang iyang ngalan dili na hinumduman. ²⁰ Apan, Oh Jehova sa mga panon, nga nagahukom sa pagkamatarung, nga nagasulay sa kasingkasing ug sa hunahuna, ako makakita saimong pagpanimalus kanila; kay kanimo gipaila ko ang akong katungod. ²¹ Busa mao kini ang giingon ni Jehova mahatungod sa mga tawo sa Anathoth, nga nagapangita sa imong kinabuhi, nga nagaingon: dili ka managna sa ngalan ni Jehova, aron dili ikaw mamatay pinaagi sa among kamot; ²² Busa mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ania karon, silotan ko sila: ang mga batan-ong lalake mangamatay pinaagi sa espada; ang ilang mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye mangamatay pinaagi sa gutom; ²³ Ug walay mahibilin kanila: kay ako magapadala ug kadautan sa mga tawo sa Anathoth, bisan ngani sa tuig sa pagdu-aw kanila.

¹ Matarung ikaw, Oh Jehova, sa pagpakiglalis ko kanimo; bisan pa niini pasultiha ako sa akong katungod kanimo: ngano ba nga ang dalan sa *tawong* dautan mauswagon man? ngano ba nga anaa sa kasayon silang tanan nga mabudhion gayud? ² Ginatanum mo sila, oo, ug sila nanggamot na; sila mingtubo, oo, namunga sila: ikaw haduol sa ilang baba, ug halayo sa ilang kasingkasing. ³ Apan ikaw, Oh Jehova, nakasusi kanako; ikaw nakakita kanako, ug nagasulay sa akong kasingkasing alang kanimo: butara sila sama sa mga carnero nga alang sa adlaw sa pag-ihaw. ⁴ Hangtud anus-a nga ang yuta magabalata, ug mangalaya ang mga utanon sa tibook nga yuta? tungod sa kadautan sa mga nanagpuyo didto, ang mga mananap mangapoo, ug ang mga langgam; tungod kay sila ming-ingon: Siya dili makakita sa maong kaulahian. ⁵ Kong ikaw nagdalagan uban sa mga nanlakaw, ug sila nagpakapoy kanimo, nan unsaon mo sa pagpakiglahutay sa mga kabayo? ug bisan sa yuta sa kalinaw diin ikaw masaligon, bisan pa niini, unsaon mo sa paghimo didto sa mobaha ang Jordan? ⁶ Kay bisan ngani ang imong mga igsoon, ug ang balay sa imong amahan, bisan *pa* sila nagmabudhion kanimo; bisan sila nanagsinggit sa makusog batok kanimo: ayaw pagtoo kanila, bisan *pa* sila mosulti kanimo ug mga maayong pulong.

⁷ Gibiyaan ko ang akong balay, gisalikway ko ang akong panulondon; gihatag ko ang minahal nga hinigugma sa akong kalag ngadto sa kamot sa iyang mga kaaway. ⁸ Ang panulondon ko nahimo alang kanako nga ingon sa usa ka leon sa lasang: siya mingulob batok kanako; tungod niini gidumtan ko siya. ⁹ Ang akong panulondon nahimo ba nga ingon sa balakiking langgam nga tukbonon? nanaglibut ba batok kaniya ang mga langgam nga mananagit? panlakaw kamo, tiguma ang tanang kamananapan sa kapatagan, ipalamoy sila. ¹⁰ Daghan ang mga magbalantay sa carnero nga nanaglaglag sa akong kaparrasan, ilang gitumban ang akong bahin, ang akong matahum nga bahin gihimo nila nga usa ka kamingawan nga tuman. ¹¹ Kini gihimo nila nga awa-aw; kini *mibalik* nga nagbalata kanako, sanglit nahimong biniyaan; ang tibook nga yuta nahimong kamingawan, kay

walay tawo nga may kaawa sa kasingkasing *tungod niini* . ¹²Ang mga manlalaglag mingdangat gikan sa tanang mga walay sulod nga kahitas-an diha sa kamingawan; kay ang espada ni Jehova milamoy gikan sa usa ka kinatumyan sa yuta ngadto sa usa ka kinatumyan sa yuta: walay unod nga may pakigdait. ¹³Sila nanagpugas ug trigo, apan nakaani ug mga tunok; nanagpasakit sila sa ilang mga kaugalingon, ug walay nakuha: ug kamo maulawan sa inyong mga bunga, tungod sa mabangis nga kasuko ni Jehova.

¹⁴ Mao kini ang giingon ni Jehova batok sa tanan ko nga mga dautang isigkatawo, nga nanaghilabut sa panulondon nga akong gipapanunod sa Israel nga akong katawohan: Ania karon, lukahon ko sila gikan sa yuta, ug lukahon *ko* ang balay sa Juda gikan sa taliwala nila. ¹⁵Ug mahitabo sa human ko sila lukaha nga ako mobalik, ug malooy kanila; ug dad-on ko sila sa pagbalik, ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang panulondon, ug ang tagsatagsa ka tawo ngadto sa iyang yuta. ¹⁶Ug mahitabo, kong sila managsingkamot sa pagtoon sa mga kagawian sa akong katawohan, sa pagpanumpa tungod sa akong ngalan: Ingon nga si Jehova buhi, bisan ingon sa ilang pagtudlo sa akong katawohan sa pagpanumpa tungod kang Baal; unya sila pagatukoron ko sa taliwala sa akong katawohan. ¹⁷Apan kong sila dili managpatalinghug *kanako* , nan pagalukahon ko kanang nasura, lukahon ug laglagon kini, nagaingon si Jehova.

¹ Mao kini ang giingon ni Jehova kanako: Lumakaw ka, ug pagpalit ug bakus nga lino, ug ibakus sa imong hawak, ug ayaw pag-ibutang sa tubig. ²Busa ako mipalit ug bakus sumala sa pulong ni Jehova, ug akong gibakus sa akong hawak. ³Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako sa ikaduha nga nagaingon: ⁴Kuhaa ang bakus nga imong pinalit nga anaa sa imong hawak, ug bumangon ka, lumakaw sa ngadto sa Eufrates, ug tagoi didto sa usa ka lungag sa bato. ⁵Busa ako miadto, ug gitagoan ko kini didto sa Eufrates, ingon sa gisugo kanako ni Jehova. ⁶Ug nahatabo sa tapus ang daghang mga adlaw, nga ang Dios miingon kanako: Bumangon ka, lumakaw ka ngadto sa Eufrates, ug gikan didto kuhaa ang imong bakus nga akong gipatagoan kanimo didto. ⁷Unya miadto ako sa Eufrates, ug nagkalot didto, ug gikuha ko ang bakus nga akong gitagoan: ug, ania karon, ang bakus nagum-os ug dili na magapulos alang sa bisan unsa. ⁸Unya ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ⁹Mao kini ang giingon ni Jehova: Sa ingon niining paagiha, akong pagagum-oson ang garbo sa Juda, ug ang dakung garbo sa Jerusalem. ¹⁰Kining dautang katawohan, nga nanagdumili sa pagpatalinghug sa akong mga pulong, nga nanaglakaw sa katig-a sa ilang kasingkasing, ug nanagsunod sa laing mga dios aron sa pag-alagad kanila, ug sa pagsimba kanila, manghisama bisan pa niining bakus, nga dili na magapulos sa bisan unsa. ¹¹Kay ingon nga ang bakus motaput sa hawak sa usa ka tawo, sa maong pagkaagi akong gipataput kanako ang tibook nga balay sa Israel ug ang tibook nga balay sa Juda, nagaingon si Jehova; aron sila mahimo alang kanako nga usa ka katawohan, ug usa ka ngalan, ug usa ka pagdayeg, ug usa ka himaya: apan sila wala managpatalinghug.

¹² Busa isulti mo kanila kining pulonga: Mao kini ang giingon ni Jehova nga Dios sa Israel: Ang tagsatagsa ka botilya pagapun-on sa vino: ug sila manag-ingon kanimo: Wala ba gayud kami

masayud nga ang tagsatagsa ka botilya pagapun-on sa vino? ¹³Unya ikaw moingon kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, akong pun-on sa kahubog ang tanang nanagpuyo niining yutaa bisan ang mga hari nga nanaglingkod sa trono ni David, ug ang mga sacerdote, ug ang mga manalagna, ug ang tanan nga pumoluyo sa Jerusalem. ¹⁴Ug ipusdak ko ang usa batok sa usa kanila, bisan ang mga amahan ug mga anak, nagaingon si Jehova: ako dili malooy *kanila*, ni mopagawas *kanila*, ni magabaton ug kahinuklog *kanila*; sa pagkaagi nga dili ko laglagon sila. ¹⁵Pamati kamo, ug patalinghug; ayaw pagpagarbo; kay si Jehova misulti. ¹⁶Paghatag ug himaya kang Jehova nga imong Dios, sa dili pa siya magapangiub, ug sa dili pa ang inyong mga tiil mahapangdol sa mangitngit nga kabukiran, ug, samtang nga nagapangita kamo sa kahayag, iyang giliso kini nga landong sa kamatayon, ug gihimo kini nga mabaga nga kangitngit. ¹⁷Apan kong kamo dili magpatalinghug niini, ang akong kalag mohilak sa tago tungod sa *inyong* garbo; ug ang akong mga mata magahilak sa mapait gayud, ug magapaagay sa mga luha, kay ang panon ni Jehova nakuha nga binihag. ¹⁸Iingon mo sa hari ug sa reina nga inahan: Magpaubos kamo sa inyong kaugalingon, lumingkod *kamo*; kay ang inyong mga purong sa ulo nangahulog, bisan ang purongpurong sa inyong himaya. ¹⁹Ang lungsod sa Habagatan natakpan, ug walay mausa nga makaabli kanila: ang Juda pagadad-on nga binihag ang tibook niini; ug ang tibook *nga nasud* pagabihagon. ²⁰Iyahat ang inyong mga mata, ug tan-awa sila nga nanganhi gikan sa amihanan; hain na man ang panon nga gihatag kanimo, *kadtong* imong matahum nga panon? ²¹Unsay imong igaingon, kong siya magabutang sa ibabaw nimo, ingon nga pangulo niadtong gitudloan mo sa imong kaugalingon nga imong mga higala? dili ba kamo dakpon sa kasub-anan sama sa usa ka babaye nga mag-anak?

²²Ug kong ikaw moingon sa imong kasingkasing: Nganong miabut kanako kining mga butanga? Tungod sa pagkadaku sa imong pagkadautan, ang imong mga sidsid sa saya nangabukas, ug nahuboan ang imong mga tikod. ²³Makailis ba ang Etiopiahanon sa *kaitum* sa iyang panit, kun *makailis* ba ang leopardo sa iyang mga kabang? nan makabuhat ba usab kamo ug maayo nga naanad sa pagbuhat ug dautan. ²⁴Busa sila pagapatlaagon ko sama sa laya nga mga dagami nga manglabay, nga igapalid sa hangin ngadto sa kamingawan. ²⁵Mao kini ang imong palad, ang bahin sa gitakus kanimo gikan kanako, nagaingon si Jehova; tungod kay nalimot ka kanako, ug misalig sa kabakakan. ²⁶Busa pagahuboon ko usab ang imong saya sa atubangan sa imong nawong, ug ang imong kaulawan pagahikit-an. ²⁷Nakita ko ang imong *buhat* nga mga dulumtanan, bisan ang imong mga pagpanapaw, ug ang imong mga pagbahihi, ang kaulag sa imong pagpakighilawas ibabaw sa mga bungtod sa kaumahan. Alaut ka, Oh Jerusalem! ikaw dili pagahinloan; hangtud kanus-a kana mahimo?

¹ Ang pulong ni Jehova nga midangat kang Jeremias mahatungod sa hulaw. ²Ang Juda nagabalata, ug ang mga ganghaan niini nagaanam ug kaluya, sila nanaglingkod sa yuta sa ilang bisti nga maitum; ug ang pagtu-aw sa Jerusalem midangat sa kahitas-an. ³Ang ilang mga *tawong* halangdon nanagpadala sa ilang mga magagmayng bata ngadto sa tubig; sila mangadto sa mga sudlanan sa tubig ug dili makakaplag ug tubig; sila mobalik nga walay sulod ang ilang mga tadyaw;

sila nangaulaw ug nangalibog, ug nanagtabon sa ilang mga ulo. ⁴Tungod sa yuta nga miliki, kay walay ulan *nga mitulo* sa yuta, ang mga magdadaro nangaulaw ug nanagtabon sa ilang mga ulo. ⁵Oo, ang lagsaw sa kapatagan nanganak, ug gibiyaa ang *iyang* anak, tungod kay walay balili. ⁶Ug ang mga asno nga ihalas nanagtindog sa mga walay sulod nga kahitas-an, sila nanaghangus *sa pagpangandoy* sa hangin sama sa mga irong ihalas; ang ilang mga mata nagaanam ug kapalong tungod kay walay sibsibanan. ⁷Bisan ang among mga kasal-anan nanagsaksi batok kanamo, magbuhat ka tungod sa imong ngalan, Oh Jehova: kay ang among mga pagkasuki daghan kaayo; kami nanagpakasala batok kanimo. ⁸Oh ikaw, nga paglaum, sa Israel, ang Manluluwas niini sa panahon sa kasamok, ngano nga ikaw ingon sa usa ka dumuloong sa yuta, ug ingon sa usa ka lumalangyaw nga mitipas *sa dalan* sa pagpahulay sa kagabhion? ⁹Ngano nga ikaw ingon sa usa ka tawo nga hingkulbaan, ingon sa usa ka tawong kusgan nga dili makaluwas? Apan ikaw, Oh Jehova, ania sa among taliwala, ug kami gitawag sa imong ngalan; ayaw kami pagbiyai.

¹⁰ Mao kini ang giingon ni Jehova niini nga katawohan: Ngani sila nahagugma nga magsalaag; sila wala makapugong sa ilang mga tiil; busa si Jehova wala modawat kanila; karon mahanumdum siya sa ilang kadautan, ug du-awon ang ilang mga sala. ¹¹Ug miingon si Jehova kanako: Ayaw pag-ampo alang niini nga katawohan alang sa *ilang* kaayohan. ¹²Sa diha nga sila managpuasa, ako dili magpatalinghug sa ilang pagtu-aw; ug sa diha nga sila mohatag ug halad-nga-sinunog ug halad-nga-kalan-on, ako dili modawat kanila: apan sila pagaut-uton ko pinaagi sa espada, ug pinaagi sa gutom, ug pinaagi sa kamatay. ¹³Unya miingon ako: Ah! Jehova nga Ginoo! ania karon, ang mga manalagnan nanag-ingon kanila: Dili kamo makakita sa mga espada, ni aduna kamoy gutom; kondili ako mohatag kaninyo ug matuod nga kalinaw niining dapita. ¹⁴Unya si Jehova miingon kanako: Ang mga manalagna nanagtagna ug mga bakak sa akong ngalan: ako wala magpaadto kanila, ni magsugo ako kanila, ni magsulti ako kanila: sila nanagtagna kaninyo ug mga bakak nga panan-awon, ug pagpanagna, ug usa ka butang nga walay kapuslanan, ug limbong sa ilang kaugalingong kasingkasing. ¹⁵Busa mao kini ang giingon ni Jehova mahatungod sa mga manalagna nga nanagtagna *pinaagi* sa akong ngalan, ug ako wala magpadala kanila, apan sila nanag-ingon: Espada ug gutom dili modangat niining yutaa: Kana nga mga manalagnaa lamyon sa espada ug sa gutom. ¹⁶Ug ang katawohan nga ilang gipanagnaan igalabay sa kadalanan sa Jerusalem pinaagi sa gutom ug sa espada; ug sila walay mausa nga magalubong kanila-kanila, sa ilang mga asawa, ni sa ilang mga anak nga lalake, ni sa ilang mga anak nga babaye: kay akong ibubo kanila ang ilang kadautan.

¹⁷ Ug igasulti mo kining mga pulonga kanila Padaligdiga ang mga luha sa akong mga mata sa adlaw ug sa gabii, ug ayaw sila pagpahunonga; kay ang *Jerusalem* ang ulay nga anak sa akong katawohan nabungkag sa usa ka dakung pagkatumpag, uban ang usa ka samad nga masakit sa hilabihan. ¹⁸Kong ako moadto sa kapatagan, nan, ania karon, ang nangamatay sa espada! ug kong ako mosulod sa ciudad, nan, ania karon, ang nangasakit tungod sa gutom! kay lakip ang manalagna ug ang sacerdote minglibut sa yuta, ug wala mahibalo *niini*. ¹⁹Gibiyaa mo ba gayud ang Juda? giayran ba sa imong kalag ang Sion? nganong gisamaran mo kami, ug walay kaayohan kanamo? kamo nanagpangita sa pakigdait, ug walay *butang* maayo nga nakab-ut; ug nanagpangita *kami* sa

panahon sa pag-ayo, ug ania karon, *miabut* ang kasamok! ²⁰Oh Jehova, kami nanagsugid sa among kadautan, ug sa kasal-anan sa among mga amahan; kay nakasala kami batok kanimo. ²¹Ayaw *kami* pag-ayri, tungod sa imong ngalan; ayaw pagbuonga ang dungog sa trono sa imong himaya: hinumdumi, ayaw pagbungkaga ang imong tugon uban kanamo. ²²Aduna bay pila sa taliwala sa mga kakawangan sa mga nasud nga nakapatagak sa ulan? kun makahatag ba ang langit ug ulan? dili ba ikaw mao siya, si Jehova nga among Dios? busa magahulat kami kanimo; kay ikaw maoy nagbuhat niining tanan nga mga butang.

¹ Unya miingon si Jehova kanako: Bisan pa si Moises ug si Samuel mitindog sa akong atubangan, ang akong hunahuna dili motagad niini nga katawohan, papahawaa sila gikan sa akong pagtan-aw, ug palakta sila. ²Ug mahatabo, sa diha nga sila moingon kanimo: Asa man kami paingon? unya sultihan mo sila: Kini mao ang giingon ni Jehova: Kadtong alang sa kamatayon, ngadto sa kamatayon; ug kadtong alang sa espada, ngadto sa espada; kadtong alang sa gutom ngadto sa gutom; ug kadtong alang sa pagkabinihag, ngadto sa pagkabinihag. ³Ug ako magatudlo sa ibabaw nila ug upat ka matang sa *castigo*, nagaingon si Jehova: ang espada nga igpapatay, ug ang iro nga mokunis-kunis, ug ang mga langgam sa kalangitan, ug ang mga mananap sa yuta, nga molamoy ug molaglag *kanila*. ⁴Ug sila ipatugpo-tugpo ko sa tanang mga gingharian sa yuta, tungod kang Manases ang anak nga lalake ni Ezechias, hari sa Juda, tungod nianang iyang gibuhat sa Jerusalem. ⁵Kay kinsa ba ang may kalooy kanimo, Oh Jerusalem? kun kinsay magabakho tungod kanimo? kun kinsay moanhi sa pagpangutana tungod sa imong kahimtang? ⁶Gisalikway mo ako, nagaingon si Jehova, milakaw ka nga nagasibog: busa gituy-od ko ang akong kamot batok kanimo, ug gilaglag *ko* ikaw; gikapuyan na ako sa paghinulsol. ⁷Ug gialig-ig ko sila pinaagi sa usa ka nigo diha sa mga ganghaan sa yuta; *sila* gikuhaan ko sa ilang mga anak; akong gilaglag ang akong katawohan; *kay* sila wala mobalik gikan sa ilang mga dalan. ⁸Ang ilang mga balong babaye gipadaghan ko labaw pa sa balas sa kadagatan: sa kaudtohon gipadala ko kanila ang maglalaglag batok sa inahan sa mga batan-ong lalake: ang kasakit ug ang kalisang gihulog ko sa kalit sa ibabaw niya. ⁹Nagaanam ug kaniwang ang nagaanak ug pito; namatay siya; ang iyang adlaw misalop na samtang adlawan pa: siya gipakaulawan ug nalibog: ug ang mahibilin kanila igatugyan ko sa espada sa atubangan sa ilang mga kaaway, nagaingon si Jehova.

¹⁰ Alaut ako, inahan ko, nga imong gipanganak ako nga tawo sa pagpakiglalis ug tawo sa pagpakigbisog sa tibook nga yuta! Ako wala magpahulam, ni nagapahulam ang mga tawo kanako; *bisan pa niana* ang tagsatagsa kanila nagatunglo kanako. ¹¹Si Jehova miingon: Sa pagkamatuod, ako magpalig-on kanimo sa gihapon; sa pagkamatuod pagahimoon ko nga magapakilooy kanimo ang imong kaaway sa panahon sa kadaut ug sa panahon sa kasakit. ¹²May makabunggo ba sa puthaw, bisan sa puthaw ug sa tumbaga nga gikan sa amihanan? ¹³Ang imong katigayonan ug ang imong mga bahandi ihatag ko nga inagaw nga walay bili, ug kana tungod sa tanan mong mga sala, bisan

diha sa tanan mong mga utlanan. ¹⁴Ug paagion ko *sila* uban sa imong mga kaaway ngadto sa yuta nga wala mo hibalo: kay ang kalayo nahaling dinhi sa akong kasuko, nga kaninyo magasunog.

¹⁵Oh Jehova, ikaw nasayud; hinumdumi ako, ug du-awa ako, ug ipanimalus ako sa mga nagalutos kanako; ayaw ako pagkuhaa diha sa imong pagkamapailubon: hibalo nga tungod kanimo ako nag-antus nga gipakaulawan. ¹⁶Ang imong mga pulong hikaplagn, ug gikaon ko sila; ug ang imong mga pulong alang kanako maoy kalipay ug pagmaya sa akong kasingkasing: kay ako ginatawag sa imong ngalan, Oh Jehova, Dios sa mga panon. ¹⁷Ako wala molingkod diha sa katiguman sa mga nanaghudyaka, ni nagkalipay ako; ako milingkod nga nag-inusara tungod sa imong kamot: kay ako gipuno mo sa kaligutgut. ¹⁸Ngano ba nga ang akong kasakit walay paghunong, ug ang akong samad walay pagkaalim, nga nagadumili sa pagkaayo? mahimo ba nga ikaw alang kanako maoy usa ka malimbongan *nga sapa*, ingon sa mga tubig nga mokutat? ¹⁹Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Kong mobalik ikaw kanako nan dad-on ko ikaw pag-usab, aron ka makatindog sa akong atubangan; ug kong gahinon mo ang bililhon gikan sa mangil-ad, mahisama ka sa akong baba: sila mobalik kanimo, apan ikaw dili mobalik ngadto kanila. ²⁰Ug buhaton ko ikaw alang niining mga katawohan nga usa ka linig-onan nga kuta nga tumbaga: ug sila makig-away batok kanimo, apan sila dili makadaug kanimo; kay ako magauban kanimo sa pagluwas kanimo ug sa pagbawi kanimo, nagaingon si Jehova. ²¹Ug bawion ko ikaw gikan sa kamot sa mga *tawong* dautan, ug tubson ko ikaw gikan sa kamot sa mga *tawong* mabangis.

¹Ang pulong ni Jehova midangat usab kanako, nga nagaingon: ²Dili ka mangasawa, ni magbaton ka ug mga anak nga lalake kun mga anak nga babaye, niining dapita. ³Kay mao kini ang giingon ni Jehova mahitungod sa mga anak nga lalake ug sa mga anak nga babaye nga mangatawo niining dapita, ug mahitungod sa ilang mga inahan nga manganak kanila, ug mahitungod sa ilang mga amahan nga nagpakatawo kanila dinhi niining yutaa: ⁴Sila mangamatay sa kamatayon nga makalilisang uyamut; sila dili pagahilakan; ni icalubong sila; sila mahimong sama sa kinalibang sa ibabaw sa nawong sa yuta; ug pagalamyon sila sa espada, ug sa gutom; ug ang ilang mga minatay mahimong kalan-on sa mga langgam sa kalangitan, ug alang sa mga mananap sa yuta. ⁵Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Ayaw pagsulod sa balay nga pagabalataan, ni moadto ka sa pagbakho, ni sa pagminatay kanila; kay ginakuha ko na ang akong pakigdait gikan niini nga katawohan, nagaingon si Jehova, bisan ngani ang mahigugmaong-kalolot ug ang malomong mga kalooy. ⁶Ang mga dagku ug ang mga gagmay mangamatay dinhi niining yutaa: sila dili icalubong, ni ang mga tawo managbakho alang kanila, ni managsamad sa ilang kaugalingon; ni managpaupaw sa ilang kaugalingon alang kanila; ⁷Ni managtipak ug *tinapay* ang mga tawo alang kanila sa pagbalata, sa paglipay kanila tungod sa mga minatay; ni ang mga tawo managhatag kanila ug copa sa paglipay aron pagaimnom alang sa ilang amahan kun sa ilang inahan. ⁸Ug ayaw pag-adto sa balay nga kombirahan aron sa paglingkod uban kanila, sa pagkaon ug sa pag-inum. ⁹Kay mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ania karon, pahunongon ko niining dapita sa atubangan

sa inyong mga mata ug sa inyong mga adlaw ang tingog sa kasadya, ug ang tingog sa kalipay, ang tingog sa kaslonon nga lalake ug ang tingog sa kaslonon nga babaye.

¹⁰Ug mahatabo nga sa diha nga imantala mo niini nga katawohan kining tanan nga mga pulong, ug sila moingon kanimo: Ngano man nga nagsulti si Jehova niining tanan nga dagkung kadaut batok kanamo? kun unsay among kadautan? kun unsay among sala nga nahimo batok kang Jehova nga among Dios? ¹¹Unya ingnon mo sila: Tungod kay ang inyong mga amahan mingbiya kanako, nagaingon si Jehova, ug mingsunod sa laing mga dios, ug nanag-alagad kanila, ug nanagsimba kanila, ug mingbiya kanako, ug wala managbantay sa akong Kasugoan; ¹²Ug labaw ang kangil-ad nga inyong nahimo kay sa *nahimo* sa inyong mga amahan; kay, ania karon, kamong tagsatagsa nagasunod sa katig-a sa inyong dautan nga kasingkasing, mao nga kamo wala managpatalinghug kanako. ¹³Busa hinginlan ko kamo niining yutaa ngadto sa yuta nga wala ninyo hingbaloi, ni kamo, ni ang inyong mga amahan; ug didto manag-alagad kamo sa laing mga dios sa adlaw ug sa gabii; kay ako dili magapakita kaninyo ug kalooy.

¹⁴Busa, ania karon, ang mga adlaw ania na, nagaingon si Jehova, nga dili na pagaingnon: Ingon nga ang dios buhi, nga nagdala sa mga anak sa Israel gawas sa yuta sa Egipto; ¹⁵Kondili, *mao kini* : Ingon nga si Jehova buhi, nga nagdala sa mga anak sa Israel gikan sa yuta sa amihanan, ug gikan sa tanang mga yuta diin sila giabog niya. Ug akong dad-on sila pag-usab ngadto sa ilang yuta nga gihatag ko sa ilang mga amahan. ¹⁶Ania karon, ako magpakuha ug daghang mangingisda, nagaingon si Jehova, ug sila mangisda kanila; ug sa human niini magapadala ako ug daghang mga mangangayam, ug sila mangayam kanila gikan sa tagsatagsa ka bukid, ug gikan sa tagsatagsa ka bungtod, ug gikan sa mga lungag sa mga pangpang. ¹⁷Kay ang akong mga mata anaa sa tanan nilang ginalaktan; sila dili magtago gikan sa akong nawong, ni matago sa akong mga mata ang ilang kasal-anan. ¹⁸Ug baslan ko pag-una ang ilang kasal-anan, ug ang ilang sala nga pinilo; tungod kay ilang gihugawan ang akong yuta sa mga minatay sa ilang mga butang nga makaluod, ug ilang gipuno ang akong panulondon sa ilang mga dulumtanan. ¹⁹Oh Jehova, akong kalig-on, ug akong kuta, ug akong dalangpanan sa panahon sa akong kasakitan, ang mga nasud moanha kanimo gikan sa mga kinatumyan sa yuta, ug manag-ingon: *Sa walay duhaduha* lonlon kabakakan ang napanunod sa atong mga amahan, bisan ang mga kakawangan ug mga butang nga walay kapuslanan. ²⁰Ang tawo magabuhat ba ug mga dios alang sa iyang kaugalingon, nga bisan pa dili diay mga dios? ²¹Busa, ania karon, sila pahibaloon ko, niining makasua pa sila pahibaloon ko sa akong kamot ug sa akong kusog; ug sila mahibalo nga ang akong ngalan mao si Jehova.

¹ Ang sala sa Juda gisulat sa usa ka dagang nga puthaw, *ug* sa tumoy sa diamante: gililok kini sa papan sa ilang kasingkasing ug sa mga sungay sa inyong mga halaran; ²Samtang ang ilang mga anak nahanumdum sa ilang mga halaran ug sa ilang mga Asherim tupad sa mga malunhawng kahoy ibabaw sa mga hatag-as nga mga bungtod. ³Oh bukid ko diha sa kapatagan, ihatag ko ang imong katigayonan ug ang tanan nimong mga bahandi ingon nga inagaw, *ug* ang mga hatag-as nimong

dapit, tungod sa sala, nga anaa sa tanan nimong mga utlanan. ⁴Ug ikaw, bisan sa imong kaugalingon, dili makapadayon sa imong panulondon nga gihatag ko kanimo; ug ikaw paalagaron ko sa imong mga kaaway sa yuta nga wala nimo hiilhi; kay gihaling ninyo ang usa ka kalayo sa akong kasuko nga magadilaab sa walay katapusan.

⁵ Mao kini ang giingon ni Jehova: Tinunglo kadtong tawo nga nagasalig sa tawo, ug nagahimo sa unod nga *maoy* iyang bukton, ug kansang kasingkasing mibiya kang Jehova. ⁶Kay siya mahimong sama sa kahoy-kahoy didto sa kamingawan, ug dili makakita sa diha nga ang kaayohan moabut; apan magapuyo sa mga uga nga dapit sa kamingawan, sa asinon nga yuta ug walay nagapuyo. ⁷Bulahan ang tawo nga nagasalig kang Jehova, ug kansang pagsalig mao si Jehova. ⁸Kay siya mahimong sama sa kahoy nga natanum sa daplin sa katubigan, ug magakatag sa iyang mga gamut sa daplin sa suba, ug dili mahadlok kong mobaut ang ting-init, hinonoa magmalunhawon ang iyang dahon; ug dili maghingiros sa tuig nga hulaw, ni mohunong *kini* sa pagpamunga. ⁹Ang kasingkasing malimbongon labaw sa tanang mga butang, ug hilabihan gayud pagkadautan: kinsay makasusi niini? ¹⁰Ako, si Jehova, magasusi sa hunahuna, ako magasulay sa kasingkasing, bisan pa ngani sa paghatag sa tagsatagsa ka tawo sumala sa iyang mga kagawian, sumala sa bunga sa iyang mga buhat. ¹¹Ingon nga ang buntog magalumlom sa mga *itlog* nga wala niya ipangitlog, maingon niini kadtong mahimong bahandianon, ug dili sa matarung nga pagkaagi; mobiya kaniya ang iyang bahandi sa taliwala sa iyang mga adlaw, ug sa iyang katapusan siya mahimong usa ka buang.

¹² Ang usa ka mahimayaong trono *nga gipahaluna* sa itaas sukad sa sinugdan mao ang dapit sa atong balaang puloy-anan. ¹³Oh Jehova, ang kalauman sa Israel, ang tanan nga mingbiya kanimo pagapakaulawan *sila*. Kadtong mingbiya kanako igasulat diha sa yuta, tungod kay sila mingtalikod kang Jehova, ang tuburan sa buhi nga katubigan. ¹⁴Ayoha ako, Oh Jehova, ug ako mamaayo; luwasa ako, ug ako mamaluwas: kay ikaw mao ang akong pagdayeg. ¹⁵Ania karon, sila nanag-ingon kanako: Hain ang pulong ni Jehova? paanhia karon kini. ¹⁶Mahitungod kanako, ako wala magdali gikan sa pagka-magbalantay aron sa pagsunod kanimo; ni nangandoy ako sa masulob-ong adlaw; ikaw nahibalo: nga ang nagagula sa akong mga ngabil diha gikan sa imong nawong. ¹⁷Dili unta ikaw mahimong kalisang kanako: ikaw mao ang dalangpanan ko sa adlaw nga dautan. ¹⁸Pakaulawi kadtong nanaglutos kanako, apan ayaw ako pagpakaulawi; lisanga sila, apan ayaw ako paglisanga; ipadangat kanila ang adlaw sa kadautan, ug laglaga sila sa pinilo nga pagkalaglag.

¹⁹ Mao kini ang giingon ni Jehova kanako: Lakaw, ug tindog sa ganghaan sa mga anak sa katawohan, diin ang mga hari sa Juda mosulod, ug pinaagi niini sila mogula, ug sa tanang mga ganghaan sa Jerusalem; ²⁰Ug ingna sila: Pamati kamo sa pulong ni Jehova, kamong mga hari sa Juda, ug tibook nga Juda, ug tanang mga pumoluyo sa Jerusalem, nga mosulod niining mga ganghaana: ²¹Mao kini ang giingon ni Jehova: Magmatngon kamo sa inyong kaugalingon, ug ayaw pagdala sa bisan unsa nga palas-anon sulod sa adlaw nga igpapahulay, ni dad-on kini pinaagi sa mga ganghaan sa Jerusalem; ²²Ni magpas-an kamo ug mga palas-anon ngadto sa gawas gikan sa inyong mga balay sa adlaw nga igpapahulay, ni magbuhat kamo ug bisan unsang bulohatona: hinonoa balaanon ninyo ang adlaw nga igpapahulay, ingon sa gisugo ko sa inyong mga amahan.

²³Apan sila wala mamati, ni magpakiling *sila* sa ilang mga igdulungog, kondili nanagpatikig sa ilang mga liog, aron sila dili makadungog, ug dili makadawat sa pahamangno. ²⁴Ug mahitabo, kong kamo sa kakugi managpatalinghug kanako, nagaingon si Jehova, sa dili pagpasulod ug mga palas-anon nga moagi sa mga ganghaan niining ciudadara sa adlaw nga igpapahulay, kondili managbalaan *hymoon* sa adlaw nga igpapahulay, sa dili pagbuhat sulod niining adlaw; ²⁵Unya mosulod sa mga ganghaan niining ciudadara, ang mga hari ug mga principe nga nanaglingkod sa trono ni David, nga managtongtong sa mga carro ug sa mga kabayo, sila ug ang ilang mga principe, ang mga tawo sa Juda, ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem: ug kining ciudadara magapabilin sa walay katapusan. ²⁶Ug sila mangabut gikan sa mga lungsod sa Juda, ug sa mga dapit nga nagalibut sa Jerusalem, ug gikan sa yuta ni Benjamin, ug gikan sa kapatagan, ug gikan sa kabungtoran, ug gikan sa Habagatan, nga managdala ug mga halad-nga-sinunog, ug mga halad, ug mga halad-nga-kalan-on, ug incienso, ug managdala ug mga *halad sa pagpasalamat*, ngadto sa balay ni Jehova. ²⁷Apan kong kamo dili managpatalinghug kanako sa pagbalaan sa adlaw nga igpapahulay, ug sa pagdili kaninyo sa pagdala sa bisan unsang palas-anon ug sa pagsulod sa mga ganghaan sa Jerusalem sa adlaw nga igpapahulay; nan magadaub ako ug kalayo sa mga ganghaan didto, ug kini magalamoy sa mga palacio sa Jerusalem, ug kini dili na *gayud* mapalong.

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova, nga nagaingon: ²Tindog, ug lakaw ngadto sa balay sa magkokolon, ug didto pabation ko ikaw sa akong mga pulong. ³Unya miadto ako sa balay sa magkokolon, ug, ania karon, siya naghimo ug usa ka buhat ibabaw sa mga ligid. ⁴Ug sa diha nga ang mga sudlanan nga binuhat niya gikan sa yuta nga kolonon, nadaut diha sa kamot sa magkokolon, kini gibuhath niya pag-usab ug lain nga sudlanan, sumala sa gipakamaayo sa magkokolon nga angay sa *hymoon gikan* niini. ⁵Unya ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ⁶Oh balay sa Israel, dili ba mahimo ko kanimo ang ingon *sa gibuhath* niining magkokolon? nagaingon si Jehova: Ania karon, ingon nga ang yutang kolonon anaa sa kamot sa magkokolon, maingon niana kamo ania man sa akong kamot, Oh balay sa Israel. ⁷Sa takna nga ako magasulti mahatungod sa usa ka nasud, ug mahatungod sa usa ka gingharian, sa pagluka ug sa paglumpag ug sa paglaglag niana; ⁸Kong kanang nasura nga akong gihisgutan, motalikod gikan sa ilang pagkadautan, ako magabasul mahitungod sa dautan nga gihunahuna ko nga buhaton kanila. ⁹Ug sa takna nga ako magasulti mahatungod sa usa ka nasud, ug mahatungod sa usa ka gingharian, aron sa pagtukod ug sa pagtanum niana; ¹⁰Kong buhaton nila kadtong dautan sa akong pagtan-aw, nga sila dili managtuman sa akong tingog, nan ako magabasul sa maayo nga akong ginaingon nga akong pagapahimuslan kanila.

¹¹ Busa karon, isulti sa mga tawo sa Juda, ug sa mga pumoluyo sa Jerusalem, sa pag-ingon: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ako nagahan-ay ug dautan batok kaninyo, ug ako nagahunahuna ug usa ka lalang batok kaninyo: bumalik karon kamo, ang tagsatagsa gikan sa iyang dalan nga dautan, ug usbon ninyo ang inyong mga kagawian ug ang inyong mga buhat. ¹²Apan sila

ming-ingon: Kawang lamang kana; kay sundon namo ang among kaugalingong mga lalang, ug buhaton namo ang tagsatagsa nga *nahauyon* sumala sa katig-a sa iyang kasingkasing nga dautan. ¹³Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Pangutana kamo karon sa mga nasud, nga nakabati nianang mga butanga: pagkamalaw-ay gayud sa gibuhay sa ulay sa Israel. ¹⁴Mahulog ba ang nieve sa Libano nga gikan sa bato sa kapatagan? *kun* mauga ba ang mabugnawng tubig nga nagadaligid gikan sa halayong dapit? ¹⁵Tungod kay ang akong katawohan nangalimot kanako, sila nanagsunog ug incienso sa mga *dios* nga bakakon; ug sila gipapangdol sa ilang mga alagianan, sa mga karaang alagianan, aron sa paglakaw sa mga gahad, sa dalan nga wala pa matibawas; ¹⁶Aron ang ilang yuta mahimong usa nga makapahibulong, ug sa dayon pagasitsitan uban ang pagbiaybiay; ang tagsatagsa nga moagi didto mahibulong, ug magalingo-lingo sa iyang ulo. ¹⁷Sila pagapatlaagon ko ingon nga inubanan sa hangin sa timogan sa atubangan sa kaaway; pakitaon ko sila sa boko-boko, ug dili sa nawong, sa adlaw sa ilang kagul-anan.

¹⁸Unya miingon sila: Umari *kamo*, ug magbuhat kita ug mga lalang batok kang Jeremias; kay ang Kasugoan dili mawagtang gikan sa sacerdote, ni ang mga tambag gikan sa mga makinaadmanon, ni ang pulong gikan sa manalagna. Umari *kamo*, ug samaran ta siya pinaagi sa dila, ug dili kita managpatalinghug bisan unsa sa iyang mga pulong. ¹⁹Patalinghugi ako, Oh Jehova, ug pamati sa tingog nila nga nakigbisug kanako. ²⁰Ang dautan mao bay ibalus sa maayo? kay sila nanagkalot ug gahong alang sa akong kalag. Hinumdumi nga ako mitindog sa imong atubangan sa pagsulti ug maayo alang kanila, aron ipalikay *mo* ang imong kaligutgut gikan kanila. ²¹Busa itugyan ang ilang mga anak ngadto sa gutom, ug itugyan sila ngadto sa gahum sa espada; ug himoa nga mawalay mga anak ang ilang mga asawa, ug *mangahimong* balo; ug ipapatay sa kamatayon ang ilang mga lalake; *ug* ang ilang mga batan-ong lalake pasamari sa mga hinagiban diha sa gubat. ²²Padungga *sila* ug pagsiyagit gikan sa ilang mga balay, sa diha nga sa kalit padad-an mo sila ug mga sundalo: kay sila nanagkalot ug gahong aron sa pagdakup kanako, ug nanagtago ug mga lit-ag alang sa akong mga tiil. ²³Ugaling, *Oh* Jehova, ikaw nasayud sa tanan nilang mga pagsabut-sabut batok kanako aron sa pagpatay kanako; ayaw sila pagpasayloa sa ilang kasal-anan, ni pagpapason mo ang ilang mga sala gikan sa imong pagtan-aw; ipalumpag hinoon sila sa imong atubangan; himoa *kana* kanila sa panahon sa imong kasuko.

¹ Mao kini ang giingon ni Jehova: Lakaw, ug pumalit ka ug bodigos sa magkokolon, ug *magkuha ka* sa mga anciano sa katawohan ug sa mga anciano sa mga sacerdote; ²Ug umadto ka sa walog sa anak ni Hinnom, nga anaa sa pagsulod *mo* sa ganghaan sa Harsith, ug imantala didto ang mga pulong nga akong igaingon kanimo; ³Ug imingon *ka*: Pamati kamo sa pulong ni Jehova, Oh mga hari sa Juda, ug mga pumoluyo sa Jerusalem: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ania karon, ako magpadala ug kadaut ibabaw niining dapita, nga bisan kinsa nga mamati *niini* mosiyok ang iyang igdulungog. ⁴Tungod kay sila mingbiya kanako, ug mipahilayo niining dapita, ug nagsunog ug incienso niini alang sa mga laing dios nga wala nila hiilhi, sila *gayud*

ug ang ilang mga amahan ug ang mga hari sa Juda, ug kining dapita gipuno sa dugo sa mga inocente, ⁵Ug mingtukod *usab sila* sa mga hatag-as nga dapit ni Baal, aron sa pagsunog sa ilang mga anak nga lalake diha sa kalayo alang sa mga halad-nga-sinunog kang Baal; nga wala man nako isugo *kanila*, ni kini maghisgut ako *mahitungod* niini, ni misantop sa akong hunahuna: ⁶Busa, ania karon, ang mga adlaw miabut na, nagaingon si Jehova, nga kining dapita dili na pagatawgon nga Topheth, ni Ang walog sa anak ni Hinnom, kondili *pagatawgon na* Ang walog nga Ihawan. ⁷Ug wad-on ko ang tambag sa Juda ug sa Jerusalem niining dapita; ug akong ipapukan sila sa pinuti sa atubangan sa ilang mga kaaway, ug sa kamot niadtong nanagpangita sa ilang kinabuhi: ug ang ilang mga minatay ihatag ko nga kalan-on sa kalanggaman sa kalangitan, ug sa kamananapan sa yuta. ⁸Ug kining ciudara himoon ko nga usa nga makapahibulong, ug pagasitsitan uban ang pagbiaybiay; ang tagsatagsa nga moagi niana mahibulong ug magasitsit uban ang pagbiaybiay tungod sa tanang mga hampak nga *mingdangat* niana. ⁹Ug akong ipakaon kanila ang unod sa ilang mga anak nga lalake ug ang unod sa ilang mga anak nga babaye; ug sila managkaon ang tagsatagsa sa unod sa iyang higala, *sa panahon* nga pagalibutan ug pagasakiton *sila* sa ilang mga kaaway, ug kadtong nanagpangita sa ilang kinabuhi managsakit *na* kanila.

¹⁰Unya buakon mo ang bodigos sa atubangan sa mga tawo nga manguban kanimo. ¹¹Ug moingon ka kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Sa ingon niini dugmokon ko kini nga katawohan ug kining ciudara, sama sa usa nga nagadugmok sa kolon sa magkokolon nga dili na matibuok pag-usab: ug ilang ilubong sa Topheth, hangtud nga wala nay luna nga kalubngan. ¹²Mao kini ang pagabuhaton ko niining dapita, nagaingon si Jehova, ug sa mga pumoluyo niana, ug bisan pa ngani himoon ko kining ciudara nga sama sa Topheth: ¹³Ug ang mga balay sa Jerusalem, ug ang mga balay sa mga hari sa Juda, nga mga nahugawan, mamahimong sama sa dapit sa Topheth, bisan pa ang tanang mga balay sa kang kansang mga atop sila nanagsunog ug incienso alang sa tanang panon sa langit, ug nanagbubo ug mga halad-nga-ilimnon sa laing mga dios. ¹⁴Unya miabut si Jeremias gikan sa Topheth, diin si Jehova nagpaadto kaniya sa pagpanagna; ug siya mitindog sa sawang sa balay ni Jehova, ug miingon sa tibook katawohan: ¹⁵Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ania karon, igapadala ko niining ciudara ug sa tanang mga lungsod niana, ang tanang kadautan nga gibungat ko batok kaniya; tungod kay gipatikig nila ang ilang mga liog, aron sila dili makadungog sa akong mga pulong.

¹ Karon si Pashur, ang anak nga lalake ni Imer nga sacerdote, nga mao ang labawng pangulo sa balay ni Jehova, nakadungog kang Jeremias nga nagapanagna niining mga butanga. ²Unya si Jeremias gisamaran ni Pashur nga manalagna, ug iyang gisulod siya sa mga atip sa bilanggoan nga nahamutang sa hataas nga ganghaan ni Benjamin, nga diha sa sulod sa balay ni Jehova. ³Ug nahatabo sa pagkaugma, nga si Jeremias gipagula ni Pashur gikan sa mga atip sa bilanggoan. Unya miingon si Jeremias kaniya: Si Jehova wala magtawag sa imong ngalan nga Pashur, kondili Magormissabib. ⁴Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, buhaton ko ikaw nga kalisangan sa imong

kaugalingon, ug sa tanan nimong mga higala: ug sila mangapukan sa pinuti sa ilang mga kaaway, ug ang imong mga mata makakita niana: ug akong ihatag ang tibook nga Juda ngadto sa mga kamot sa hari sa Babilonia, ug iyang dad-on sila nga binihag ngadto sa Babilonia, ug pamatyon sila didto pinaagi sa pinuti. ⁵Labut pa akong itugyan ang tanang bahandi niining ciudara, ug ang tanang ganancia niya, ug ang tanang mga mahal nga butang niya, oo, ang tanang mga bahandi sa mga hari sa Juda, ihatag ko ngadto sa mga kamot sa ilang mga kaaway; ug moagaw kanila, ug modala kanila nga binihag ngadto sa Babilonia. ⁶Ug ikaw, Pashur, ug ang tanang nanagpuyo sa imong balay pagabihagon; ug ikaw moadto sa Babilonia, ug didto mamatay ikaw, ug didto ilubong ikaw, ikaw ug ang tanang mga higala mo, nga imong gipanagnaan sa bakak.

⁷ Oh Jehova, gilukmay mo ako, ug ako nalukmay man; ikaw kusgan kay kanako ug nakadaug; ako nahimo nga kataw-anan sa tibook nga adlaw, ang tagsatagsa nanagbiaybiay kanako. ⁸Kay sa gihapon nga ako namulong, ako mitu-aw: ako misinggit: Pagpanlupig ug pagkalaglag! tungod kay ang pulong ni Jehova gihimong talamayon kanako, ug yubitonon sa tibook nga adlaw. ⁹Unya kong moingon ako: Dili na ako maghisgut mahitungod kaniya, ni magsulti pa pag-usab sa iyang ngalan, unya ania sa akong kasingkasing ang sama sa nagakasiga nga kalayo nga natuob sulod sa akong mga bukog, ug ako gikapoyan sa pagpugong, ug dili *na makaantus*. ¹⁰Kay ako nakabati sa pagbungkag sa dungog *nga gihimo* sa daghanan, kalisang sa luyo ug luyo. Isumbong ug siya isumbong namo, *nanag-ingon* ang tanan nga mga higala ko nga sandurot, kadtung nanagpaabut sa akong pagkapukan; tingali siya malukmay pa ug kita makadaug kaniya, ug makapanimalus kita kaniya. ¹¹Apan si Jehova nagauban kanako sama sa usa nga malig-on *ug* makalilisang: busa ang mga nanaglutos kanako manghipangdol, ug sila dili makadaug *kanako*; sila maulawan gayud, kay sila wala managgawi nga manggialamon, *modangat kanila* bisan ang walay-katapusang kaulaw nga dili gayud hikalimtan. ¹²Apan, Oh Jehova sa mga panon, nga nagasulay sa mga matarung, nga nakasusi sa kasingkasing ug sa hunahuna, ipakita kanako ang imong pagpanimalus kanila; kay kanimong gipadayag ko ang akong kahimtang. ¹³Manag-awit kamo kang Jehova, managdayeg kamo kang Jehova; kay iyang giluwat ang kalag sa kabus gikan sa kamot sa mga mamumuhat sa kadautan.

¹⁴ Tinunglo ang adlaw nga gipakatawohan ko: ayaw pagpanalangini ang adlaw sa pag-anak kanako sa akong inahan. ¹⁵Tinunglo ang tawo nga nagdala ug mga balita ngadto sa akong amahan, nga nagaingon: Usa ka bata nga lalake natawo kanimong; naghimo kaniya nga malipayon gayud. ¹⁶Ug himoa kanang tawohana nga sama sa mga lungsod nga gibungkag ni Jehova, ug wala paghinulsoli: ug sa kabuntagon padungga siya sa pagsiyagit, ug sa pagsinggit sa kaudtohon; ¹⁷Tungod kay ako wala niya patya sulod sa tagoangkan sa akong inahan; ug mao nga ang akong inahan mahimo unta nga akong lubnganan, ug ang iyang tiyan kanunay *unta* nga daku. ¹⁸Ngano man nga migula ako sa tagoangkan sa akong inahan aron sa pagtan-aw sa kabudlay ug sa kasubo, aron ang akong mga adlaw pagaut-uton sa kaulaw?

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova sa diha nga kaniya gipadala ni hari Sedechias si Pashur, ang anak nga lalake ni Michias, ug si Sephanias ang anak nga lalake ni Maasias nga sacerdote, nga nagaingon: ²Ipangamuyo ko kanimo, mangutana ka sa Dios mahatungod kanamo; kay si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia nakiggubat batok kanamo: basin pa nga buhaton ni Jehova kanamo ang ingon sa tanan niyang mga kahibulongang buhat, aron siya *maoy* motungas gikan kanamo. ³Unya miingon si Jeremias kanila: Mao kini ang igaingon ninyo kang Sedechias: ⁴Mao kini ang giingon ni Jehova nga Dios sa Israel: Ania karon, akong lumpingon ang mga hinagiban sa gubat nga anaa sa inyong mga kamot, nga inyong gipakig-away batok sa hari sa Babilonia, ug batok sa mga Caldeahanon, nga nanaglibut kaninyo sa gawas sa mga kuta; ug ako magapapundok kanila sa taliwala niining ciudara. ⁵Ug ako sa akong kaugalingon makig-away batok kaninyo uban ang tinuy-od nga kamot ug uban ang kusgan nga bukton, uban ang kasuko, ug sa kapungot, ug sa dakung kaligutgut. ⁶Ug akong hampakon ang mga pumoluyo niining ciudara, tawo ug mananap sa tingub: sila mangamatay sa dakung kamatay. ⁷Ug sa human *niana*, nagaingon si Jehova: Ako magatugyan kang Sedechias nga hari sa Juda, ug sa iyang mga sulogoon, ug sa mga tawo, bisan sa kapid-an nga mga nanghibilin niining ciudara gikan sa kamatay, gikan sa pinuti ug gikan sa gutom, ngadto sa kamot ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, ug ngadto sa kamot sa ilang nga kaaway, ug ngadto sa mga nanagpangita sa ilang kinabuhi: ug siya magahampak kanila sa sulab sa pinuti; siya dili magaluwas kanila, ni malooy, ni magmaloloton *kanila*.

⁸ Ug niini nga katawohan kaw magaingon: Mao kini ang giingon ni Jehova: ania karon, akong gipahaluna sa inyong atubangan ang dalan sa kinabuhi, ug ang dalan sa kamatayon. ⁹Kadtong mopabilin niining ciudara mamatay sa pinuti, ug sa gutom, ug sa kamatay; apan kadtong mogula, ug mahulog sa kamot sa mga Caldeahanon nga nanaglibut kaninyo, siya mabuhi, ug ang iyang kinabuhi alang kaniya ingon sa tukbonon. ¹⁰Kay akong gipahamutang ang akong nawong batok niining ciudara alang sa kadautan, ug dili alang sa kaayohan, nagaingon si Jehova: igahatag kini ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia, ug iyang sunogon kini sa kalayo. ¹¹Ug mahitungod sa balay sa hari sa Juda, pamati kamo sa pulong ni Jehova: ¹²Oh balay ni David, nagaingon si Jehova: Tumana ninyo ang justicia sa kabuntagon, ug lawasa siya nga gitulis gikan sa kamot sa madaugdaugon, tingali unya ang akong kasuko mogula nga ingon sa kalayo, ug mosilaub sa pagkaagi nga walay mausa nga makapalong niana, tungod sa kadautan sa inyong mga buhat. ¹³Ania karon, ako batok kanimo, Oh pumoluyo sa walog, *ug* sa bato sa kapatagan, nagaingon si Jehova; kamo nga nagaingon: Kinsay moanhi sa atong mga puloy-anan? ¹⁴Ug hampakon ko kamo sumala sa bunga sa inyong mga buhat, nagaingon si Jehova; ug ako magadaub ug kalayo diha sa iyang lasang, ug kini magalamoy sa tanang *mga butang* nga nanaglibut kaniya.

¹ Mao kini ang giingon ni Jehova: Lakaw ngadto sa balay sa hari sa Juda, ug isulti didto kining pulonga, ²Ug umingon ka: Pamatii ang pulong ni Jehova, Oh hari sa Juda, nga nagalingkod sa trono ni David, ikaw, ug ang imong mga alagad, ug ang imong katawohan nga mosulod niining mga

ganghaana. ³Mao kini ang giingon ni Jehova: Tumana ninyo ang justicia ug ang pagkamatarung, ug luwasa ang gitulis gikan sa kamot sa madaugdaugon: ug ayaw pagbuhat ug kasaypanan, ayaw pagpanlupig sa lumalangyaw, sa ilo, ni sa balo nga babaye, ni magpaagay ug dugo nga inocente niining dapita. ⁴Kay kong magabuhat gayud kamo niining butanga, nan aduna unyay mosulod sa mga ganghaan niining balaya, mga hari nga managlingkod sa trono ni David, nga managtongtong sa mga carro ug sa mga kabayo, siya, ug ang iyang mga alagad ug ang iyang katawohan. ⁵Apan kong kamo dili managpatalinghug niining pulonga, ako manumpa pinaagi sa akong kaugalingon, naga-ingon si Jehova, nga kining balaya mahimong biniyaan. ⁶Kay mao kini ang giingon ni Jehova mahitungod sa balay sa hari sa Juda: Ikaw mao ang Galaad alang kanako, *ug* ang pangulo sa Libano; bisan pa niana himoon ko ikaw nga kamingawan, *ug* mga ciudad nga walay magapuyo. ⁷Ug ako magaandam ug mga maglalaglag batok kanimo, ang tagsatagsa uban ang iyang mga hinagiban; ug sila magaputol sa pinili mong mga cedro, ug isalibay sila ngadto sa kalayo. ⁸Ug daghang mga nasud nga moagi niining ciudad, ug moingon sila ang tagsatagsa kanila sa iyang isigkatawo: Nganong ginabuhat ang ingon ni Jehova niining dakung ciudad? ⁹Unya sila motubag: Tungod kay sila mingbiya sa tugon ni Jehova nga ilang Dios, ug nanagsimba sa laing mga dios, ug nanag-alagad kanila.

¹⁰ Ayaw kamo paghilak tungod sa namatay, ni magbakho tungod kaniya; hinonoa maghilak ka sa hilabihan gayud tungod kaniya nga migikan; kay siya dili na mobalik, ni makakita *pa* pag-usab sa yuta niyang natawohan. ¹¹Kay mao kini ang giingon ni Jehova mahatungod kang Sallum, ang anak nga lalake ni Josias, hari sa Juda, nga naghari ilis ni Josias nga iyang amahan, *ug* nga migula niining dapita: siya dili na mobalik didto pag-usab; ¹²Apan sa dapit diin siya dad-a nga binihag, didto pagapatyon siya, ug siya dili na makakita pag-usab niining yutaa. ¹³Alaut kadtong nagatukod sa iyang balay pinaagi sa dili-pagkamatarung, ug ang iyang mga lawak pinaagi sa dili justicia; nga naggamit sa pag-alagad sa iyang isigkatawo sa walay mga suhol, ug dili mohatag kaniya sa iyang bayad; ¹⁴Nga nagaingon: Ako magabuhat ug halapad nga balay ug hamugaway nga mga lawak, ug magabutang ug mga tamboanan, ug pagakisamahan sa cedro, ug pagapintalan sa mapula. ¹⁵Magahari ka ba tungod kay ikaw nanlimbasog sa paglabaw pinaagi sa cedro? Wala ba an imong amahan magkaon ug mag-inum, ug magbuhat ug justicia, ug pagkamatarung? unya maayo kadto kaniya. ¹⁶Siya naghukom sa katungod sa mga kabus ug hangul; unya maayo kadto kaniya: Dili ba kini maoy pag-ila kanako? nagaingon si Jehova. ¹⁷Apan ang imong mga mata ug ang imong kasingkasing dili alang sa unsa kondili sa kaibog, ug alang sa pagpaagay sa dugo nga inocente, ug alang sa pagdaugdaug ug sa pagpanlupig, aron buhaton kini. ¹⁸Busa mao kini ang giingon ni Jehova mahatungod kang Joacim ang anak nga lalake ni Josias, hari sa Juda: Sila dili managbakho tungod kaniya, *nga manag-ingon* : Ah akong igsoon nga lalake! kun Ah! igsoon nga babaye! Sila dili managbakho tungod kaniya, nga magaingon: Ah, ginoo! kun Ah! ang iyang himaya! ¹⁹Siya igalubong *ingon* sa paglubong sa usa ka asno, ginaguyod ug ginasalibay sa gawas sa ganghaan sa Jerusalem.

²⁰ Tumungas *ka* ngadto sa Libano, ug suminggit; ug ipatugbaw ang imong tingog sa Basan, ug suminggit ka gikan sa Abarim: kay ang tanan mong mga hinigugma nangalaglag. ²¹Misulti ako

kanimo sa imong pagkaadunahan; apan ikaw nagaingon: ako dili magpatalinghug. Kini mao ang imong batasan gikan sa imong pagkabatan-on, nga wala ka magsugot sa akong tingog.²² Ang hangin magapakaon sa tanan mong mga magbalantay, ug ang imong mga hinigugma pagabihagon: nan sa pagkatinuod ikaw pakaulawan ug pagalibugon tungod sa tanan nimong kadautan.²³ Oh pumoluyo sa Libano nga nagabuhat sa imong salag diha sa mga cedro, pagkamakalooloy mo gayud sa diha nga modangat na ang mga kasakit kanimo, ang kasakit nga sama sa usa ka babaye nga magaanak!²⁴ Ingon nga ako buhi, nagaingon si Jehova, bisan si Conias ang anak nga lalake ni Joacim nga hari sa Juda maoy sing-sing nga patik nga ania sa akong toong kamot, bisan pa niana pagalukahon ko ikaw gikan diha;²⁵ Ug ihatag ko ikaw ngadto sa kamot niadtong nanagpangita sa imong kinabuhi, ug ngadto sa kamot niadtong imong ginakahadlokan, bisan pa ngadto sa kamot ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, ug ngadto sa kamot sa mga Caldeahanon.²⁶ Ug hinginlan ko ikaw, ug ang imong inahan nga nanganak kanimo, ngadto sa laing yuta, diin kamo wala mangatawo; ug didto kamo mangamatay.²⁷ Apan sa yuta nga gipangandoy sa ilang kalag aron sa pagbalik, didto sila dili makabalik.²⁸ Kining tawohana nga si Conias mao ba ang usa ka tinamay *ug* nabuak nga sudlanan? usa ba siya ka sudlanan nga wala ikalipay? ngano man nga gihinginlan sila, siya ug ang iyang kaliwat, ug ginasalibay ngadto sa yuta nga wala nila hiilhi?²⁹ Oh yuta, yuta, yuta, pamati sa pulong ni Jehova.³⁰ Mao kini ang giingon ni Jehova: Isulat mo kining tawohana *nga* walay anak, usa ka tawo nga dili mouswag sa iyang mga adlaw; kay wala nay mausa ka tawo sa iyang kaliwat nga mouswag, nga magalingkod sa trono ni David, ug magamando pag-usab sa Juda.

¹ Alaut ang mga magbalantay nga nanaglaglag ug nanagpatibulaag sa mga carnero sa akong sibsibaoan! nagaingon si Jehova.² Busa mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel, batok sa mga magbalantay nga nanagpakaon sa akong katawohan: Kamo nagpatibulaag sa akong panon, ug nanag-abog kanila, ug wala modu-aw kanila; ania karon, ako modu-aw batok kaninyo *tungod* sa kadautan sa inyong mga buhat, nagaingon si Jehova.³ Ug tigumon ko ang salin sa akong panon gikan sa tanang mga yuta diin didto giabog ko sila, ug dad-on ko sila pag-usab ngadto sa ilang mga toril; ug sila magmabungaon ug modaghan.⁴ Ug ako magbutang ug mga magbalantay sa ibabaw nila nga magapakaon kanila; ug sila dila na mahadlok pag-usab, ni malisang pa, ni makulangan sila, nagaingon si Jehova.⁵ Ania karon, ang mga adlaw moabut na, miingon si Jehova, nga ako magapatindog alang kang David, usa ka matarung nga Sanga, ug siya magahari ingon nga hari ug magadumala sa pagkamanggialamon, ug ipakanaug niya ang justicia ug ang pagkamatarung dinhi sa yuta.⁶ Sa iyang mga adlaw ang Juda pagaluwason, ug ang Israel magapuyo nga gawas sa mga kadaut; ug mao kini ang iyang ngalan nga igatawag kaniya: Si Jehova ang among pagkamatarung.⁷ Busa, ania karon, ang mga adlaw moabut na, nagaingon si Jehova, nga dili na sila magaingon pag-usab: Samtang si Jehova buhi nga nagdala sa mga anak sa Israel gikan sa yuta sa Egipto;⁸ Kondili: Samtang nga si Jehova buhi, nga nagdala ug nagtultol sa kaliwatan sa balay sa Israel

gikan sa yuta sa amihanan, ug gikan sa tanang mga yuta diin giabog ko sila. Ug sila magapuyo sa ilang kaugalingon nga yuta.

⁹ Mahitungod sa mga manalagna. Ang akong kasingkasing sa sulod nako nadugmok, tanan ko nga mga bukog nangurog; ako sama sa usa ka tawo nga hubog, ug sama sa usa ka tawo nga gidaug sa vino, tungod kang Jehova, ug tungod sa iyang balaan nga mga pulong. ¹⁰ Kay ang yuta napuno sa mga mananapaw; tungod kay sa panumpa ang yuta nagabangutan; ang mga sibsibanan sa kamingawan nangauga. Ug ang ilang ginalaktan *nagapadulong* sa kadautan, ug ang ilang kusog dili mao ang matarung; ¹¹ Kay ang manalagna ug lakip ang sacerdote mahilayon man; oo, sa akong balay hingkaplagaan ko ang ilang pagkadautan nagaingon si Jehova. ¹² Tungod niini ang ilang dalan alang kanila mahimong mga dapit nga madanglog diha sa kangitngitan: sila pagaabugon ngadto ug mangahulog didto; kay sa ibabaw nila dad-on ko ang kadaut, bisan ang tuig sa pagdu-aw *ko* kanila, nagaingon si Jehova. ¹³ Ug nakita ko ang kabuang sa mga manalagna sa Samaria; sila nanagtagna pinaagi kang Baal, ug nakapasayup sa akong katawohan nga Israel. ¹⁴ Nakita ko usab ang makalilisang nga butang diha sa mga manalagna sa Jerusalem: sila nanapaw, ug nagalakaw sa mga kabakakan; ug ginapalig-on nila ang mga kamot sa mga mamumuhat sa kadautan, sa pagkaagi nga walay mobalik gikan sa iyang kadautan: silang tanan alang kanako ingon sa Sodoma, ug ang mga pumoluyo niini ingon sa Gomorra. ¹⁵ Busa mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon mahatungod sa mga manalagna: Ania karon, pakan-on ko sila ug panyawan, ug paimnon ko sila sa tubig sa apdo; kay gikan sa mga manalagna sa Jerusalem ang pagka-dilidiosnon milukop sa tibook nga yuta. ¹⁶ Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ayaw pagpatalinghug sa mga pulong sa mga manalagna nga nanagpanagna kaninyo: sila nanagtudlo kaninyo sa mga kasaypanan; sila nanagpamulong ug panan-awon sa kaugalingon nilang kasingkasing, ug dili gikan sa baba ni Jehova. ¹⁷ Sila nanag-ingon sa kanunay niadtong nanagtamay kanako: Si Jehova miingon: Kamo may pakigdait; ug niadtong tagsatagsa nga nagasunod sa katig-a sa iyang kaugalingong kasingkasing, nagaingon sila: Walay kadaut nga modangat kaninyo. ¹⁸ Kay kinsay mitindog sa pagtambag ni Jehova, aron siya makakita ug makadungog sa iyang pulong? kinsay nagtimaan sa akong pulong ug nakadungog niini? ¹⁹ Ania karon, migula ang unos sa kaligutgut ni Jehova, oo, usa ka unos nga nagaalimpulos: kini mobuto ibabaw sa ulo sa mga *tawong* dautan. ²⁰ Ang kasuko sa Dios dili mosibog, hangtud nga iyang ikapakanaug *kini* ug hangtud nga iyang mabuhat ang mga tuyo sa iyang kasingkasing: sa ulahing mga adlaw masabut ninyo kini pag-ayo. ²¹ Ako wala magpadala niining mga manalagna *nga bakakon*, apan sila mingdalagan *sa tanang dapit*: Ako wala magsulti kanila, apan sila nanagpanagna. ²² Apan kong sila mingtindog *pa unta* sa akong pagtambag, nan nakaagda *unta sila* sa akong katawohan sa pagpatalinghug sa akong mga pulong, ug sila nakapasimang unta kanila gikan sa dautan nilang dalan, ug gikan sa dautan nilang mga buhat. ²³ Dios ba lamang ako nga ania sa haduol, nagaingon si Jehova, ug dili ba ako usa ka Dios sa halayo? ²⁴ Aduna bay usa nga makatago sa iyang kaugalingon sa mga suok sa pagkaagi nga ako dili makakita kaniya? nagaingon si Jehova. Dili ba napuno ko ang langit ug yuta? nagaingon si Jehova. ²⁵ Nakadungog ako sa giingon sa mga manalagna, nga nanagpanagna ug mga bakak *pinaagi* sa

akong ngalan, nga nanag-ingon: Ako nagdamgo, ako nadamgo. ²⁶Hangtud kanus-a nga magapabilin kini sa kasingkasing sa mga manalagna nga nanagpanagna ug mga bakak, bisan ang mga manalanga sa limbong sa kaugalingon nilang kasingkasing? ²⁷Nga nanaghunahuna sa pagpalimot sa akong katawohan sa akong ngalan pinaagi sa ilang mga damgo nga ilang gisulti sa tagsatagsa ka tawo sa iyang isigkatawo, ingon sa ilang mga amahan nga nangalimot sa akong ngalan tungod kang Baal. ²⁸Ang manalagna nga adunay damgo, pasuginla siya ug usa ka damgo; ug kadtong nagabaton sa akong pulong pasultiha siya sa akong pulong sa pagkamatinumanon. Unsa ba ang dagami alang sa trigo? nagaingon si Jehova. ²⁹Dili ba ang akong pulong sama sa kalayo? nagaingon si Jehova; ug *dili ba* sama sa mazo nga nagadugmok sa bato? ³⁰Busa, ania karon, ako batok sa mga manalagna, nagaingon si Jehova, nga nangawat sa akong mga pulong, ang tagsatagsa gikan sa iyang isigkatawo. ³¹Ania karon, ako batok sa mga manalagna, nagaingon si Jehova, nga nanaggamit sa ilang mga dila, ug nanag-ingon: Siya nagaingon. ³²Ania karon, ako batok niadtong nanagpanagna sa mga damgo nga bakak, nagaingon si Jehova, ug nagasulti gayud kanila, ug nakapasayup sa akong katawohan pinaagi sa ilang kabakakan, ug sa ilang kawang nga pagpangandak: apan wala ko ipadala sila, ni magsugo *ako* kanila; ni magpulos gayud sila niining katawohan, nagaingon si Jehova.

³³Ug sa diha nga kining katawohan, kun ang manalagna, kun ang sacerdote, mangutana kanimo nga magaingon: Ang palas-anon ni Jehova? unya umingon ka kanila: Unsa ba ang palas-anon ni Jehova? unya umingon ka kanila: Unsa nga palas-anona! Isalikway ko kamo, nagaingon si Jehova. ³⁴Ug mahitungod sa manalagna, ug sa sacerdote, ug sa katawohan nga magaingon: Ang palas-anon ni Jehova, ako magasilot bisan pa nianang tawohana ug sa iyang balay. ³⁵Mao kini ang igaingon ninyo ang tagsatagsa sa iyang isigkatawo, ug ang tagsatagsa sa iyang igsoon: Unsay gitubag ni Jehova? ug, Unsay gipamulong ni Jehova? ³⁶Ug ang palas-anon ni Jehova dili na nimo pagahisgutan pag-usab: kay ang kaugalingong pulong sa tagsatagsa ka tawo maoy iyang palas-anon: kay gibalit-ad ninyo ang mga pulong sa Dios nga buhi, kang Jehova sa mga panon nga atong Dios. ³⁷Mao kini ang inyong igaingon sa manalagna: Unsay gitubag kanimo ni Jehova? ug, Unsay gipamulong ni Jehova? ³⁸Apan kong kamo magaingon: Ang palas-anon ni Jehova; busa mao kini ang giingon ni Jehova: Tungod kay nagaingon ka niining pulonga: Ang palas-anon ni Jehova, ug gipadala ko kanimo, sa pag-ingon: Dili kamo magaingon: Ang palas-anon ni Jehova; ³⁹Busa, ania karon, hikalimtan ko gayud kamo, ug isalikway ko kamo, ug ang ciudad nga gihatag ko kaninyo ug sa inyong mga amahan, isalikway ko gikan sa akong atubangan: ⁴⁰Ug dad-on ko kamo sa walay katapusang pagkatalamayon, ug walay hunong nga kaulaw, nga dili hikalimtan.

¹ Si Jehova nagpakita kanako, ug, ania karon, ang duruha ka bukag sa mga igos gipahamutang sa atubangan sa templo ni Jehova, sa human si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia magbihag kang Jeconia ang anak nga lalake ni Joacim nga hari sa Juda, ug sa mga principe sa Juda, uban sa mga panday sa kahoy ug puthaw gikan sa Jerusalem, ug gidala sila ngadto sa Babilonia. ²Ang usa ka bukag may maayo kaayong mga igos, sama sa mga igos nga bag-o pang nangahinog; ug ang

usa ka bukag may dautan gayud nga mga igos, nga dili na makaon, kay sila dautan man sa hilabihan. ³Unya miingon si Jehova kanako: Unsay imong nakita, Jeremias? Ug ako miingon: Mga igos; ang maayong mga igos, maayo kaayo; ug ang dautang mga igos, dautan gayud, nga dili na makaon, kay sila dautan man gayud. ⁴Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ⁵Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel: Sama niining mga maayong igos, mao man ang akong pagmahal sa mga binihag nga gikan sa Juda, nga akong gipadala gikan niining dapita ngadto sa yuta sa mga Caldeahanon, alang sa *ilang* kaayohan. ⁶Kay itutok ko ang akong mga mata kanila alang sa kaayohan, ug dad-on ko sila pag-usab niining yutaa: ug akong tukoron sila, ug dili *ko* pagagub-on sila; ug itanum ko sila, ug dili ko paglukahon sila. ⁷Ug hatagan ko sila ug kasingkasing sa pag-ila kanako, nga ako mao si Jehova: ug sila mahimo nga akong katawohan, ug ako mahimo nga *ilang* Dios; kay sila managbalik kanako uban ang bug-os nilang kasingkasing. ⁸Ug ingon nga ang dautang igos nga dili makaon, kay sila dautan man gayud, sa pagkamatuod, mao kini ang giingon ni Jehova: Ingon man biyaan ko si Sedechias nga hari sa Juda, ug ang iyang mga principe, ug ang nahibilin sa Jerusalem, nga nanagpabilin niining yutaa, ug sila nga nagapuyo sa yuta sa Egipto, ⁹Ug ngani itugyan ko sila nga igatugpo-tugpo sa taliwala sa tanang mga gingharian sa yuta sa pagdaut *kanila*; aron *sila* mahimo nga usa ka talamayon ug usa ka sanglitanan, usa ka biniaybiay, ug usa ka tunglo, sa tanang mga dapit diin ngadto pagahinginlan ko sila. ¹⁰Ug akong ipadala ang espada, ang gutom, ug ang kamatay sa *ilang* taliwala, hangtud nga sila mangaut-ut gikan sa yuta nga gihatag ko kanila ug sa *ilang* mga amahan.

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias mahatungod sa tibook katawohan sa Juda, sa ikaupat ka tuig ni Joacim, ang anak nga lalake ni Josias, nga hari sa Juda, (nga maoy unang tuig ni Nabucodonosor, nga hari sa Babilonia), ²Nga gipamulong ni Jeremias nga manalagna sa tibook katawohan sa Juda, ug sa tanang pumoluyo sa Jerusalem, nga nagaingon: ³Gikan sa ikanapulo ug tolo ka tuig ni Josias, anak nga lalake ni Amon, hari sa Juda, bisan hangtud niining adlawa, nga maoy ikakaluhaan ug tolo ka tuig, ang pulong ni Jehova midangat kanako, ug gipamulong ko kaninyo, nga mibangon pagsayo ug misulti *ako*; apan kamo wala managpatalinghug. ⁴Ug si Jehova nagpadala kaninyo sa tanang mga alagad ang mga manalagna, nga mingbangon pagsayo ug nagpadala kanila (apan kamo wala managpatalinghug, ni managpakiling kamo sa inyong mga igdulungog sa pagpamati), ⁵Nga nagaingon: Bumulag kamo karon, ang tagsatagsa gikan sa iyang dautang dalan, ug gikan sa kadautan sa inyong mga buhat, ug pumuyo kamo sa yuta nga gihatag ni Jehova kaninyo ug sa inyong mga amahan, gikan sa kanhing panahon ug bisan hangtud sa kahangturan. ⁶Ug ayaw pagsunod sa lain nga mga dios sa pag-alagad kanila, ug sa pagsimba kanila, ug ayaw ako pagsuk-a ninyo tungod sa mga buhat sa inyong mga kamot; ug kamo dili ko pagadauton. ⁷Apan kamo wala managpatalinghug kanako nagaingon si Jehova; aron kamo makapasuko kanako tungod sa mga buhat sa inyong mga kamot sa inyong kaugalingon nga kadaut.

⁸ Busa mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Tungod kay kamo wala managpatalinghug sa akong mga pulong, ⁹ Ania karon, ipadala ug ipakuha ko ang tanang mga banay sa amihanan, nagaingon si Jehova, ug *ipadala ko* si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, akong alagad, ug dad-on ko sila batok niining yutaa, ug batok sa mga pumoluyo niini, ug batok niining tanan nga mga nasud nga nanaglibut; ug pagalaglagon ko gayud sila, ug himoon ko sila nga usa nga makapahibulong ug pagasitsitan uban ang pagbiaybiay, ug mahimong mga biniyaan nga walay katapusan. ¹⁰ Labut pa, kuhaon ko gikan kanila ang tingog sa kasadya ug ang tingog sa kalipay, ang tingog sa kaslonon nga lalake ug ang tingog sa kaslonon nga babaye, ang dinaguok sa mga galingan, ug ang kahayag sa lamparahan. ¹¹ Ug kining tibook nga yuta mahimong usa ka biniyaan, ug usa nga makapahibulong; ug kining mga nasura manag-alagad sa hari sa Babilonia *sulod* sa kapitoan ka tuig. ¹² Ug mahanabo sa matuman na ang kapitoan ka tuig, nga pagasilotan ko ang hari sa Babilonia, ug kanang nasura, nagaingon si Jehova, tungod sa ilang kasal-anan, ug ang yuta sa mga Caldeahanon; ug himoon ko kini nga biniyaan sa walay katapusan. ¹³ Ug dad-on ko diha nianang yutaa ang akong mga pulong nga akong gipamulong batok niana, bisan kadtong tanan nga nahasulat niining basahona, nga gitagna ni Jeremias batok sa tanang mga nasud. ¹⁴ Kay daghang mga nasud ug dagkung mga hari nga magaulipon kanila, bisan pa kanila; ug panimaslan ko sila sumala sa ilang mga buhat, ug sumala sa mga buhat sa ilang mga kamot.

¹⁵ Kay mao kini ang giingon in Jehova, ang Dios sa Israel kanako: Kuhaa kining copa sa vino sa kaligutgut gikan sa akong kamot, ug paimna ang tanang mga nasud nga paadtoan ko kanimo. ¹⁶ Ug sila manginum, ug managsamparay ngadto nganhi, ug mangabuang tungod sa espada nga akong ipadala sa taliwala nila. ¹⁷ Unya gikuha ko ang copa nga gikan sa kamot ni Jehova, ug gipainum ko ang tanang mga nasud nga gipaadtoan kanako ni Jehova: ¹⁸ *Nga mao* ang Jerusalem, ug ang mga ciudad sa Juda, ug ang mga hari niini, ug ang mga principe niini, aron sa paghimo kanila nga biniyaan, usa ka makapahibulong, usa nga pagasitsitan uban ang pagbiaybiay, ug usa ka tinunglo, ingon *sa ilang* kahimtang niining adlaw; ¹⁹ Si Faraon nga hari sa Egipto, ug ang iyang mga ulipon ug ang iyang mga principe, ug ang tibook niyang katawohan; ²⁰ Ug ang tanang katawohan nga nanagkasagol, ug ang tanang mga hari sa yuta sa Us, ug ang tanang mga hari sa yuta sa mga Filistehanon, ug sa Askalon, ug sa Gaza, ug sa Ecron, ug sa mga salin sa Asdod; ²¹ Ang Edom, ang Moab, ug ang mga anak sa Ammon, ²² Ug ang tanang mga hari sa Tiro, ug ang tanang mga hari sa Sidon, ug ang tanang mga hari sa pulo nga anaa sa unahang dagat; ²³ Ang Dedan, ang Tema, ug ang Bus, ug ang tanan nga nanagpagunting sa mga nasikuhan *sa ilang buhok* . ²⁴ Ug ang tanang mga hari sa Arabia, ug ang tanang mga hari sa katawohan nga nanagkasagol nga nanagpuyo didto sa kamingawan; ²⁵ Ug ang tanang mga hari sa Zimri, ug ang tanang mga hari sa Elam, ug ang tanang mga hari sa mga Medohanon; ²⁶ Ug ang tanang mga hari sa amihanan, ang sa halayo ug sa haduol, managkuyog; ug ang tanang mga gingharian sa kalibutan, nga anaa sa ibabaw sa nawong sa yuta: ug ang hari sa Sesac manginum sunod kanila. ²⁷ Ug ingnon mo sila: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Panginum kamo, ug pangahubog, ug panagsuka, ug pangatumba, ug ayaw sa pagbangon, tungod sa espada nga ipadala ko sa taliwala ninyo. ²⁸ Ug mahitabo, kong

silang managdumili sa pagkuha sa copa gikan sa imong kamot aron sa pag-inum *niini*, nan moingon ikaw kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Sa pagkatinuod moinum gayud kamo. ²⁹Kay, ania karon, ako nagasugod sa pagpadala ug kadaut sa ciudad nga ginatawag sa akong ngalan; ug dili ba pagasilotan gayud kamo? Kamo pagasilotan: kay ako nagapatawag ug espada *nga ihulog* sa ibabaw sa tanang mga pumoluyo sa yuta, nagaingon si Jehova sa mga panon.

³⁰ Busa ipanagna mo batok kanila kining tanan nga mga pulong, ug ingna sila: Si Jehova mopadahunog gikang kahitas-an, ug mobungat sa iyang tingog gikan sa iyang balaang puloy-anan; sa kakusog nga hilabihan mopadahunog siya batok sa iyang panon; siya mosinggit sama kanila nga nanaggiuk sa *mga parras*, batok sa tanang mga pumoluyo sa yuta. ³¹Ang usa ka dinahunog modangat bisan pa ngadto sa kinatumyan sa yuta; kay si Jehova adunay pakiglalis batok sa mga nasud: siya magahukom sa tanang unod: ug mahitungod sa mga dautan, igahatag sila ngadto sa espada, nagaingon si Jehova. ³²Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ania karon, ang kadaut modangat sa nasud ngadto sa nasud, ug ang usa ka dakung bagyo pagapatuyboon gikan sa kinatumyan nga mga bahin sa yuta. ³³Ug ang mga pinatay ni Jehova niadtong adlaw molukop gikan sa usa ka tumoy sa yuta ngadto sa laing tumoy sa yuta; sila dili pagahilakan, ni pagahipuson, ni igalubong; sila mahimong kinalibang sa ibabaw sa nawong sa yuta. ³⁴Managminatay kamo nga mga magbalantay sa carnero, ug managtuaw; ug managlungang kamo sa *mga abo*, kamo nga pangulo sa panon: kay ang mga adlaw sa pag-ihaw kaninyo ug sa inyong pagkatibulaag nangatuman sa sa hingpit, ug kamo mangahulog ingon sa maayong sudlanan. ³⁵Ug ang mga magbalantay walay alagianan aron makakalagiw, ni makagawas ang pangulo sa panon. ³⁶Ang usa ka tingog sa pagtu-aw sa mga magbalantay, ug pagminatay sa pangulo sa panon! kay ang ilang sibsibanan gihimong awa-aw ni Jehova. ³⁷Ug ang malinaw nga mga puloy-anan nangahilum tungod sa mabangis nga kasuko ni Jehova. ³⁸Siya mibiya sa iyang tagoanan, ingon sa usa ka leon; kay ang ailang yuta nahimong usa nga kahibulogan, tungod sa kabangis sa madaugdaugong *espada*, ug tungod sa iyang mabangis nga kasuko.

¹ Sa sinugdan sa paghari ni Joacim ang anak nga lalake ni Josias, nga hari sa Juda, miabut kining pulonga gikan kang Jehova, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova: Tindog sa sawang sa balay ni Jehova, ug sumulti ka sa tanang mga ciudad sa Juda, nga nanganhi aron sa pag-ampo sulod sa balay ni Jehova, ang tanang mga pulong nga gisugo ko kanimo nga isulti kanila; ayaw pagkuhai *bisan* usa ka pulong: ³Tingali nga sila managpatalinghug, ug ang tagsatagsa ka tawo mobiya sa dautan niyang dalan, aron pagabasulan ko ang dautan nga tuyo nga buhaton ko kanila tungod sa kadautan sa ilang mga buhat. ⁴Ug magaingon ka kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova: Kong kamo dili managpatalinghug kanako, sa paglakaw sa akong Kasugoan, nga akong gibutang sa inyong atubangan, ⁵Sa pagpatalinghug sa mga pulong sa akong mga alagad ang mga manalagna, nga gipaanha ko kaninyo, bisan sa pagbangon pagsayo ug sa pagpadala kanila, apan kamo wala

managpatalinghug; ⁶Nan buhaton ko kining balaya nga sama sa Silo, ug *akong* buhaton kining ciudadara nga tinunglo sa tanang mga nasud sa yuta.

⁷ Ug ang mga sacerdote ug ang mga manalagna ug ang tibook katawohan nakabati kang Jeremias nga namulong niining mga pulonga didto sa balay ni Jehova. ⁸Ug nahitabo, nga sa tapus si Jeremias makapamulong kanila sa tanang gisugo ni Jehova nga isulti sa tibook katawohan, nga mingdakup kaniya ng mga sacerdote ug ang mga manalagna ug ang tibook katawohan nga nanagingon: Sa pagkatinuod mamatay ka gayud. ⁹Nganong nanagna ka sa ngalan ni Jehova nga nagingon: Kining balaya mahisama sa Silo, ug kining ciudadara mahimong biniyaan, nga walay pumoluyo? Ug ang tibook katawohan minghugop ngadto kang Jeremias didto sa balay ni Jehova. ¹⁰Ug sa pagkadungog sa mga principe sa Juda niining mga butanga, sila mingtungas gikan sa balay sa hari ngadto sa balay ni Jehova; ug minglingkod sila sa *dapit* sa pagsulod *mo* sa bag-ong ganghaan sa *balay* ni Jehova. ¹¹Unya ang mga sacerdote ug ang mga manalagna namulong sa mga principe ug sa tibook katawohan, sa pag-ingon: Kining tawohana angay sa kamatayon; kay siya nagtagna batok niini nga ciudad, ingon sa nadungog ninyo sa inyong mga igdulungog. ¹²Unya misulti si Jeremias sa tanang mga principe ug sa tibook katawohan, nga nagingon: Si Jehova nagpadala kanako aron sa pagpanagna batok niining balay ug batok niining ciudadara sa tanang mga pulong nga inyong nadungog. ¹³Busa karon, ayohon ninyo ang inyong mga dalan ug ang inyong mga binuhatan, ug tauron ninyo ang tingog ni Jehova nga inyong Dios; ug pagabasulan ni Jehova ang kadautan nga iyang gipamulong batok kaninyo. ¹⁴Apan mahitungod kanako, ania karon, ako ania sa inyong kamot: buhata kanako ang *gihunahuna* ninyo nga maayo ug matarung sa inyong mga pagtan-aw. ¹⁵Apan hibalo lamang ninyo nga sa pagkamatuod kong patyon ninyo ako, magadala kamo ug dugo nga inocente sa ibabaw sa inyong kaugalingon, ug sa ibabaw niining ciudadara, ug sa ibabaw sa mga pumoluyo niini; kay sa pagkamatuod, si Jehova nagpadala kanako nganhi kaninyo aron sa pagsulti niining mga pulong sa inyong mga igdulungog.

¹⁶ Unya ang mga principe ug ang tibook katawohan mingsulti sa mga sacerdote ug sa mga manalagna: Kining tawohana dili angay sa kamatayon: kay siya misulti kanato sa ngalan ni Jehova nga atong Dios. ¹⁷Unya mingtindog ang uban sa mga anciano sa yuta, ug namulong sa katilingban sa katawohan sa pag-ingon: ¹⁸Si Miqueas ang Morasti nagtagna sa mga adlaw ni Ezechias nga hari sa Juda; ug siya misulti sa tibook katawohan sa Juda, nga nagingon: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ang Sion pagadarohon sama sa uma, ug ang Jerusalem mahimong ingon sa mga tinapok, ug ang bukid sa balay mahisama sa hatag-as nga mga *dapit* sa usa ka lasang. ¹⁹Si Ezechias nga hari sa Juda ug ang tibook nga Juda mingpatay ba kaniya? wala ba siya mahadlok kang Jehova ug magpakilooy kang Jehova, ug si Jehova *wala ba* magbasul sa iyang *kaugalingon* sa kadaut nga iyang gipamulong batok kanila? Mao kini ang dakung kadaut nga atong mahimo batok sa atong kaugalingong mga kalag. ²⁰Ug may usa usab ka tawo nga nagtagna sa ngalan ni Jehova, si Urias nga anak nga lalake ni Semei sa Kiriath-jearim; ug siya nagtagna batok niining ciudadara ug batok niining yutaa sumala sa tanang mga pulong ni Jeremias. ²¹Ug sa diha nga si Joacim nga hari, uban ang iyang mga makusganonong tawo, ug ang tanang mga principe, nakadungog sa

iyang mga pulong, ang hari naninguha sa pagpatay kaniya; apan sa pagkadungog ni Urias niini, siya nahadlok, ug mikalagiw, ug miadto sa Egipto. ²²Ug si Joacim ang hari nagpadala ug mga tawo ngadto sa Egipto *nga mao* si Elnathan, ang anak nga lalake ni Acbor, ug pipila ka mga tawo uban kaniya nga ming-adto sa Egipto. ²³Ug ilang gikuha si Urias gikan sa Egipto, ug gidala siya ngadto kang Joacim nga hari, nga mipatay kaniya sa pinuti, ug gitambog ang iyang patay nga lawas ngadto sa lubnganan sa mga tawong timawa. ²⁴Apan ang kamot ni Ahicam ang anak nga lalake ni Safan diha uban kang Jeremias, aron siya dili ihatag nila ngadto sa kamot sa mga tawo nga *buot* mopatay kaniya.

¹ Sa sinugdan sa paghari ni Joacim ang anak nga lalake ni Joasias, nga hari sa Juda, midangat kining pulonga kang Jeremias gikan kang Jehova, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova kanako: Magbuhat ka ug mga talikala ug mga yugo, ug ibutang sila sa imong liog; ³Ug ipadala sila ngadto sa hari sa Edom, ug ngadto sa hari sa Moab, ug ngadto sa hari sa mga anak sa Ammon, ug ngadto sa hari sa Tiro, ug ngadto sa hari sa Sidon, pinaagi sa kamot sa mga sulogoon nga moanha sa Jerusalem ngadto kang Sedechias nga hari sa Juda: ⁴Ug sugoa sila sa pag-ingon sa ilang mga agalon: Mao kini ang giiingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Mao kini ang igaingon ninyo sa inyong mga agalon: ⁵Gibuhat ko ang yuta, ang mga tawo, ug ang mga mananap nga anaa sa nawong sa yuta, tungod sa akong daku nga gahum ug tungod sa tinuy-od ko nga kamot; ug kini ihatag ko niadtong daw matarung kanako. ⁶Ug karon gihatag ko na kining tibook nga yuta sa kamot ni Nabucodonosor ang hari sa Babilonia, nga akong alagad; ug ang mga mananap sa kapatagan gihatag ko sa usab kaniya aron sa pag-alagad kaniya. ⁷Ug ang tanang mga nasud manag-alagad kaniya, ug sa iyang anak, ug sa mga anak sa iyang mga anak, hangtud nga moabut ang panahon sa iyang kaugalingong yuta: ug unya daghang mga nasud ug dagkung mga hari nga magaulipon kaniya. ⁸Ug mahitabo, nga ang nasud ug ang gingharian nga dili mag-alagad sa maong Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, ug nga dili magpasangon sa ilang liog sa yugo sa hari sa Babilonia, kanang nasura, nagaingon si Jehova, pagasilotan ko pinaagi sa espada, ug pinaagi sa gutom, ug pinaagi sa kamatay, hangtud nga mangaut-ut ko sila pinaagi sa iyang kamot. ⁹Apan mahitungod kaninyo, ayaw kamo pagpamati sa inyong mga manalagna, ni sa inyong mga magtatagna, ni sa inyong mga damgo, ni sa inyong mga diwatahan, ni sa inyong mga salamangkiro, nga nanagsulti kaninyo sa pag-ingon: Dili kamo manag-alagad sa hari sa Babilonia: ¹⁰Kay sila managna ug bakak kaninyo sa pagpabalhin kaninyo ngadto sa halayo gikan sa inyong yuta, ug nga hinginlan ko kamo, ug nga kamo mangahanaw. ¹¹Apan ang nasud nga magpasangon sa ilang liog sa yugo sa hari sa Babilonia, ug mag-alagad kaniya, kana nga *nasura* mao ang akong ibilin sa kaugalingon nilang yuta, nagaingon si Jehova; ug sila manag-uma niadto, ug managpuyo didto.

¹² Ug ako misulti kang Sedechias nga hari sa Juda sumala niining tanang mga pulong, nga nagaingon: Pasangoni ninyo ang inyong mga liog sa yugo sa hari sa Babilonia, ug alagara siya ug ang iyang katawohan, ug mangabuhi kamo. ¹³Nganong buot kamo nga mangamatay, ikaw ug ang

imong katawohan, sa pinuti, sa gutom, ug sa kamatay, ingon sa gisulti ni Jehova mahatungod sa nasud nga dili moalagad sa hari sa Babilonia? ¹⁴Ug ayaw kamo pagpatalinghug sa mga pulong sa mga manalagna nga managsulti kaninyo sa pag-ingon: Dili kamo mag-alagad sa hari sa Babilonia; kay sila nanagna ug bakak kaninyo. ¹⁵Kay ako wala magpadala kanila, nagaingon si Jehova, sila hinoon managpanagna ug bakak sa akong ngalan; aron ako magapapahawa kaninyo, ug nga aron kamo mangamatay, kamo, ug ang mga manalagna nga nanagpanagna kaninyo. ¹⁶Nagsulti usab ako sa mga sacerdote, ug sa tibook niining katawohan sa pag-ingon: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ayaw pagpatalinghug sa pulong sa inyong mga manalagna nga nanagpanagna kaninyo, sa pag-ingon: Ania karon, ang mga sudlanan sa balay ni Jehova sa hamubong panahon pagadad-on na usab gikan sa Babilonia: kay nanagpanagna sila ug bakak kaninyo. ¹⁷Ayaw kamo pagpatalinghug kanila; alagara ang hari sa Babilonia, ug mangabuhi kamo: nganong himoon nga biniyaan kining ciudadara? ¹⁸Apan kong sila manalagna man, ug kong ang pulong ni Jehova anaa kanila, papangamuyoa sila karon kang Jehova sa mga panon, aron ang mga sudlanan nga nanghibilin sa balay ni Jehova, ug sa balay sa hari sa Juda, ug sa Jerusalem, dili mahiadto sa Babilonia. ¹⁹Kay mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon mahatungod sa mga haligi, ug mahatungod sa dagat-dagat, ug mahatungod sa mga tungtonganan, ug mahatungod sa salin sa mga sudlanan nga nahibilin niining ciudadara. ²⁰Nga wala kuhaa ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, sa diha nga iyang gidala nga binihag si Jeconias, ang anak nga lalake ni Joacim, nga hari sa Juda, gikan sa Jerusalem ngadto sa Babilonia, ug ang tanang mga principe sa Juda ug sa Jerusalem; ²¹Oo, mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel, mahatungod sa mga sudlanan nga nanghibilin sa balay ni Jehova, ug balay sa hari sa Juda, ug sa Jerusalem: ²²Sila pagadad-on ngadto sa Babilonia, ug sila mahibilin didto, hangtud sa adlaw nga madu-aw ako kanila, nagaingon si Jehova; unya dad-on ko nganhi sila, ug ipahauli ko sila niining dapita.

¹ Ug nahibato sa mao gihapong tuiga, sa sinugdan sa paghari ni Sedechias nga hari sa Juda, sa ikaupat ka tuig, ug sa ikalima ka bulan, nga si Hananias ang anak nga lalake ni Asur, ang manalagna nga Gabaonhon, misulti kanako didto sa balay ni Jehova, sa atubangan sa mga sacerdote ug sa tibook katawohan, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ang Dios sa Israel, nga nagaingon: Gibunggo ko na ang yugo sa hari sa Babilonia. ³Sulod sa duruha ka tuig nga tangkod dad-on ko pag-usab nganhi niining dapita ang tanang mga sudlanan sa balay ni Jehova, nga gikuha ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia gikan niining dapita, ug gidala ngadto sa Babilonia: ⁴Ug dad-on ko pag-usab nganhi niining dapita si Jechonias ang anak nga lalake ni Joacim hari sa Juda, uban sa tanang mga binihag sa Juda, nga mingadto sa Babilonia, nagaingon si Jehova; kay akong bunggoon ang yugo sa hari sa Babilonia. ⁵Unya ang manalagna nga si Jeremias miingon sa manalagna nga si Hananias diha sa atubangan sa mga sacerdote, ug diha sa atubangan sa tibook katawohan nga nanagtindog sulod sa balay ni Jehova, ⁶Bisan ang manalagna nga si Jeremias miingon: Amen: Buhaton unta kana ni Jehova; tumanon unta ni Jehova ang imong mga pulong nga

imong gitagna, sa pagdala pag-usab sa mga sudlanan sa balay ni Jehova, ug silang tanan nga mga binihag, gikan sa Babilonia nganhi niining dapita. ⁷Bisan pa niana pamation mo karon kining mga pulonga nga isulti ko sa imong ma igdulungog, ug sa mga igdulungog sa tibook katawohan: ⁸Ang mga manalagna nga nanghiuna kanako ug naghiuna kanimo sa kanhing panahon, nanagtagna batok sa danghang kayutaan, ug batok sa dagkung mga gingharian, mahitungod sa gubat, ug mahitungod sa kadaut, ug mahitungod sa kamatay. ⁹Ang manalagna nga nagtagna mahitungod sa pakigdait, sa diha nga mahitabo ang pulong sa manalagna, unya ang manalagna hiilhan, nga si Jehova sa pagkamatuod nagpadala kaniya.

¹⁰Unya si Hananias ang manalagna mikuha sa yugo gikan sa liog sa manalagna nga si Jeremias, ug gibunggo kini. ¹¹ug si Hananias misulti sa atubangan sa tibook katawohan sa pag-ingon: Mao kini ang giingon ni Jehova: Sa ingon niini bunggoon ko ang yugo ni Nabucodonosor nga sa Babilonia gikan sa liog sa tanang mga nasud sulod sa duruha ka tuig nga tangkod. Ug ang manalagna nga si Jeremias nagpadayon sa iyang paglakaw. ¹²Unya ang pulong ni Jehova midangat kang Jeremias, ang manalagna, sa human bunggoa ni Hananias nga manalagna ang yugo gikan sa liog ni Jeremias nga manalagna, sa pag-ingon: ¹³Lakaw, ug suginli si Hananias sa pag-ingon: Mao kini ang giingon ni Jehova: Gibunggo mo ang yugo nga kahoy; apan magabuhat ka ug ilis kanila nga mga yugo nga puthaw. ¹⁴Kay nagaingon si Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ako nagbutang ug usa ka yugo nga puthaw ibabaw sa liog niining tanang mga nasud, aron sila manag-alagad kang Nabucodonosor nga hari sa Babilonia; ug sila manag-alagad kaniya, ug gihatag ko usab kaniya ang mga mananap sa kapatagan. ¹⁵Unya miingon ang manalagna nga si Jeremias kang Hananias nga manalagna: Pamati karon, Hananias: Si Jehova wala magpadala kanimo; apan kining katawohan gipasalig mo sa bakak. ¹⁶Busa nagainong si Jehova niana: Ania karon, hinginlan ko ikaw gikan sa nawong sa yuta: niining tuiga mamatay ka, tungod kay nagtudlo ka ug pagsukol batok kang Jehova. ¹⁷Tungod niini si Hananias nga manalagna namatay sa maong tuig sa ikapito ka bulan.

¹ Nan mao kini ang mga pulong sa sulat ni Jeremias nga manalagna nga gipadala niya gikan sa Jerusalem ngadto sa mga salin sa mga anciano sa mga binihag, ug ngadto sa mga sacerdote, ug sa mga manalagna, ug sa tibook nga katawohan nga gibihag ni Nabucodonosor gikan sa Jerusalem ngadto sa Babilonia. ²(Sa human manggikan sa Jerusalem si Jechonias nga hari, ug ang reina nga inahan, ug ang mga eunoco, ug ang mga principe sa Juda ug sa Jerusalem, ug ang mga panday sa kahoy ug sa puthaw), ³Pinaagi sa kamot si Elasa ang anak nga lalake ni Safan, ug ni Jemarias, ang anak nga lalake ni Hilcias (nga maoy gipadala ni Sedechias nga hari sa Juda ngadto sa Babilonia kang Nabucodonosor nga hari sa Babilonia), sa pag-ingon: ⁴Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel, ngadto sa tanang binihag, nga akong gipadala nga binihag gikan sa Jerusalem ngadto sa Babilonia: ⁵Magtukod kamo ug mga balay, ug pumuyo kamo niana; ug magtanum kamo ug mga tanaman, ug kumaon sa mga bunga nila. ⁶Mangasawa kamo ug manganak kamo ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye; ug papangasaw-a ang inyong mga anak

nga lalake, ug papamanaha ang inyong mga anak nga babaye aron sila manganak ug mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye: ug dumaghan kamo didto, ug ayaw pag-ipapuo *ang inyong kaliwat*.⁷ Ug pangitaa ang pakigdait sa ciudad diin ngadto kamo gipabihag ko, ug manag-ampo kamo kang Jehova mahatungod niini; kay tungod sa pakigdait niini, kamo makabaton sa pakigdait.

⁸ Kay mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ayaw kamo pagpalimbong sa inyong mga manalagna ug sa inyong mga magtatagna nga anaa sa taliwala ninyo, ni managpatalinghug kamo sa inyong mga damgo, nga inyong gipanamgo.⁹ Kay sila nanagpanagna ug bakak kaninyo sa akong ngalan: ako wala magpadala kanila, nagaingon si Jehova.¹⁰ Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Sa tapus matuman ang kapitoan ka tuig sa Babilonia, du-awon ko kamo, ug tumanon ko ang akong maayong pulong nganha kaninyo, sa pagpabalik kaninyo nganhi niining dapita.¹¹ Kay ako mahibalo sa mga hunahuna nga gihunahuna ko alang kaninyo, nagaingon si Jehova, mga hunahuna sa pakigdait, ug dili sa kadautan sa paghatag kaninyo ug paglaum sa inyong kaugmaon.¹² Ug kamo managpanggilaba kanako, ug kamo moadto ug manag-ampo kanako, ug ako magapatalinghug kaninyo.¹³ Ug kamo mangita kanako, ug makakaplag kanako, sa diha nga kamo mangita kanako uban ang inyong bugos nga kasingkasing,¹⁴ Ug ako hikaplagan ninyo, nagaingon si Jehova, ug akong bakwion ang inyong pagkabinihag, ug tigumon *ko* kamo gikan sa tanang mga nasud, ug gikan sa tanang mga dapit diin giabog ko kamo, nagaingon si Jehova; ug dad-on ko kamo pagbalik sa dapit diin gipabihag ko kamo.

¹⁵ Tungod kay kamo nanag-ingon: Si Jehova nagpatindog kanamo ug mga manalagna didto sa Babilonia;¹⁶ Mao kini ang giingon ni Jehova mahitungod sa hari nga nagalingkod sa trono ni David, ug mahatungod sa tibook katawohan nga nanagpuyo niining ciudad, ang inhong mga kaigsoonan nga wala moadto uban kaninyo sa pagkabihag;¹⁷ Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ania karon, ako magpadala kanila sa espada, sa gutom, ug sa kamatay, ug himoon ko sila nga ingon sa mangil-ad nga mga igos nga dili makaon, *kay* sila dautan sa hilabihan.¹⁸ Ug lutoson ko sila uban sa espada, uban sa gutom, ug uban sa kamatay, ug itugyan ko sila aron igatugpo-tugpo sila sa tanang mga gingharian, sa yuta aron mahimong tinunglo, ug usa nga makapahibulong, ug usa nga sinitsitan uban ang pagbiaybiay, ug usa ka talamayon sa taliwala sa tanang mga nasud diin ngadto giabog ko sila;¹⁹ Tungod kay sila wala managpatalinghug sa akong mga pulong, nagaingon si Jehova, nga gipadala ko ngadto kanila pinaagi sa akong mga alagad nga mga manalagna, nga mingbangon pagsayo, ug nagpadala kanila; apan kamo wala mamati, nagaingon si Jehova.²⁰ Busa pamati kamo sa pulong ni Jehova, kamong tanan nga binihag, nga akong gipapahawa gikan sa Jerusalem ngadto sa Babilonia:²¹ Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel, mahitungod kang Achab, anak nga lalake ni Colaya, ug mahitungod kang Sedechias, anak nga lalake ni Maasis, nga nagatagna ug bakak kaninyo sa akong ngalan: Ania karon, ako silang itugyan ngadto sa kamot ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia; ug sila pagapatyon niya sa atubangan sa inyong mga mata;²² Ug gikan kanila pagakuhaon ang tunglo sa tanang mga binihag sa Juda nga atua sa Babilonia, nga nagaingon: Si Jehova naghimo kanimong sama kang Sedechias ug sama kang Achab, nga giasal sa kalayo sa hari sa Babilonia;²³ Tungod kay nanamastamas sila sa Israel, ug nanapaw sa mga asawa

sa ilang mga isigkatawo, ug nagsulti sa bakak sa akong ngalan nga wala ko igasugo kanila; ug ako maoy nahibalo, ug maoy saksi, nagaingon si Jehova.

²⁴ Ug mahitungod kang Semaias, ang taga-Nehelam, sumulti ka, sa pag-ingon: ²⁵Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel, sa pag-ingon: Tungod kay nagpadala ka ug mga sulat sa imong kaugalingong ngalan ngadto sa tibook katawohan nga anaa sa Jerusalem, ug kang Sofonias, anak nga lalake ni Maasias, nga sacerdote, ug sa tanang mga sacerdote, sa pag-ingon: ²⁶Si Jehova nagbuhat kanimo nga sacerdote ilis ni Joyada nga sacerdote, aron may mga punoan sa balay ni Jehova, alang sa tagsatagsa ka tawo nga buang, ug nagapakamanalagna siya sa bilangoan ug ibalhog mo sa sepohan. ²⁷Busa karon, nganong wala mo badlonga si Jeremias nga taga-Anatoh, nga nagahimo sa iyang kaugalingon nga manalagna kaninyo, ²⁸Tungod kay niini iyang gipadala kita ngadto sa Babilonia, nga nagaingon: *Ang pagkabinihag* madugay man: magtukod kamo ug mga balay, ug puy-i sila; ug pagbuhat ug mga tanaman, ug kumaon kamo sa mga bunga niini? ²⁹Ug si Sofonias nga sacerdote mibasa niining sulata sa mga igdulungog ni Jeremias nga manalagna. ³⁰Unya midangat ang pulong ni Jehova kang Jeremias, nga nagaingon: ³¹Ipadala kanila sa tanang mga binihag, nga nagaingan: Mao kini ang giingon ni Jehova mahitungod kang Semaya nga Nehelamnon: Tungod kay si Semaias nagtagna kaninyo, ug wala man ako magpadala kaniya, ug nagpasalig kaninyo sa bakak; ³²Busa mao nga miingon si Jehova: Ania karon, akong silotan si Semaias nga taga-Nehelam, ug ang iyang kaliwatan; siya dili na makahupot ug usa ka tawo nga magapuyo sa taliwala niining katawohan; ni makakita siya sa kaayohan nga buhaton ko alang sa akong katawohan, nagaingon si Jehova, tungod kay siya nagtudlo ug pagsukol batok kang Jehova.

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel, nga nagaingon: Isulat mo ang tanang mga pulong nga gisulti ko kanimo diha sa usa ka basahon. ³Kay, ania karon, ang mga adlaw moabut na, nagaingon si Jehova, nga bakwion ko nag pagkabinihag sa akong katawohan nga Israel ug Juda, nagaingon si Jehova: ug pabalikon ko sila ngadto sa yuta nga gihatag ko sa ilang mga amahan, ug sila magapanag-iya niini. ⁴Ug mao kini ang mga pulong nga gisulti ni Jehova mahitungod sa Israel ug mahitungod sa Juda. ⁵Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Nakadungog kami ug tingog sa pagkurog, sa kahadlok, ug dili sa pakigdait. ⁶Mangutana kamo karon, ug tan-awa, kong may usa ba ka lalake nga nagaanak: ngano man nga nakita ko ang tagsatagsa ka lalake nga nagapanighawak, sama sa usa ka babaye nga nagaanak, ug ang tanang mga nawong nangaluspad? ⁷Ah! pagkadaku nianang adlaw sa pagkaagi nga walay mausa nga sama kaniya: ngani maoy panahon sa kasamok ni Jacob: apan siya maluwas gikan niana. ⁸Ug mahitabo niadtong adlaw, nagaingon si Jehova sa mga panon, nga bunggoon ko ang iyang yugo gikan sa imong liog, ug lugtason ko ang imong mga talikala, ug siya dili na himoong binihag nila sa mga lumalangyaw; ⁹Hinonoa sila magaalagad kang Jehova nga ilang Dios ug kang David nga ilang hari nga maoy akong patindogon kanila.

¹⁰ Busa ayaw kahadlok, Oh alagad ko nga Jacob, nagaingon si Jehova; ni malisang ka, Oh Israel: kay, ania karon, luwason ko ikaw gikan sa halayo, ug ang imong kaliwatan gikan sa yuta sa ilang pagkabinihag; ug si Jacob mobalik, ug mopahulay ug may kahamugaway, ug walay magahadlok kaniya. ¹¹ Kay ako nagauban kanimo, nagaingon si Jehova, aron sa pagluwas kanimo: kay tibawason ko paglaglag ang tanang mga nasud diin didto kamo gipapatlaag ko, apan dili ko tibawason *paglaglag* ikaw; kondili badlongon ko *himoong* ikaw sa hinayhinay, ug dili ko ikaw biyaan nga walay silot. ¹² Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Ang imong pangus dili gayud mamaayo, ug ang imong mga samad hilabihan pagkalisud. ¹³ Walay bisan kinsa nga makalaban sa imong katugod aron ka mabugkosan: ikaw walay mga tambal nga makaayo. ¹⁴ Ang tanan mong mga hinigugma nangalimot kanimo; sila wala mangita kanimo; kay gisamaran ko ikaw sa samad sa usa ka kaaway, sa hampak sa *tawong* mabangis, tungod sa pagkadaku sa imong kasal-anan, kay ang imong mga sala mingdaghan. ¹⁵ Nganong nagtiyabaw ka tungod sa imong kagul-anan? ang imong kasakit dili na mamaayo: tungod sa pagkadaku sa imong kasal-anan, tungod kay ang imong mga sala mingdaghan, *mao nga* gibuhat ko kining mga butanga kanimo. ¹⁶ Busa kadtong tanan nga minglamoy kanimo pagalamyon man; ug ang tanan nimong mga kabatok, ang tagsatagsa gayud kanila, pagabihagon; ug kadtong nagaagaw kaninyo mahimong mga inagaw, ug ang tanan nga motubkob kaninyo himoong ko nga tukbonon. ¹⁷ Kay pahiuilian ko ikaw sa kaayo sa imong panglawas, ug ayohon ko ang imong mga samad, nagaingon si Jehova; tungod kay sila nagtawag kanimo nga usa ka sinalikway, *nga nagaingon* : Mao kini ang Sion nga wala pagpangitaa sa tawo.

¹⁸ Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, bakwion ko ang pagkabinihag sa mga balong-balong ni Jacob, ug *ako* may kalooy saiyang mga puloy-anan; ug ang ciudad pagatukoron ibabaw sa kaugalingon niyang bungtod, ug ang palacio pagapuy-an ingon sa nabatasan niini. ¹⁹ Ug gikan kanila mogula ang pagpasalamat ug ang tingog niadtong nagakalipay: ug padaghanon ko sila, ug sila dili magakadiyutay; sila pagahimayaon ko usab, ug sila dili magakagamay. ²⁰ Ang ilang mga anak usab maingon sa miaging mga adlaw, ug ang ilang katilingban pagatukoron sa akong atubangan; ug pagasilotan ko ang tanan nga magdaugdaug kanila. ²¹ Ug ang ilang principe magagikan ra kanila, ug ang ilang gobernador magagikan sa kinataliwad-an nila; ug paduolon ko siya, ug siya moduol kanako: kay kinsa ba kini nga nangahas sa pagduol kanako? nagaingon si Jehova. ²² Ug kamo mahimo nga akong katawohan, ug ako mahimo nga inyong Dios. ²³ Ania karon, ang unos ni Jehova, *bisan ngani ang iyang* kaligutgut, migula, usa ka unos nga malaglagon: kini mobuto sa ibabaw sa ulo sa mga *tawong* dautan. ²⁴ Ang mabangis nga kaligutgut ni Jehova dili na mobalik hangtud nga matuman niya, ug hangtud nga mabuhat niya ang mga tinguha sa iyang kasingkasing: sa ulahing mga adlaw kamo makasabut ra niini.

¹ Niadtong panahona, nagaingon si Jehova: Ako mahimong Dios sa tanang mga banay sa Israel, ug sila mahimong akong katawohan. ² Mao kini ang giingon ni Jehova: Ang katawohan nga nanghibilin sa espada nakakaplag sa *akong* gracia didto sa kamingawan; bisan ngani ang Israel sa

pag-adto ko aron sa pagpapahulay kaniya. ³Si Jehova sa kanhi pa nagpakita kanako, *nga nagaingon* : Oo, gihigugma ko ikaw sa usa ka gugma nga walay katapusan: busa uban sa mahigugmaong-kalolot gidani ko ikaw. ⁴Tukoron ko ikaw pag-usab, ug ikaw matukod, Oh ulay sa Israel pagadayan-dayanan ka pag-usab uban sa imong mga tambol nga gagmay, ug moadto sa mga sayaw nila nga magakalipay. ⁵Magatanum ikaw pag-usab ug mga kaparrasan ibabaw sa mga bukid sa Samaria; ang mga magtatanum managtatum ug managpahimulos sa *bunga niini* . ⁶Kay moabut ang usa ka adlaw, nga ang mga magbalantay sa bukid sa Ephraim maninggit: Tindog kamo, ug mangadto kita sa Sion ngadto kang Jehova nga atong Dios. ⁷Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Mag-awit kamo nga malipayon alang kang Jacob, ug maninggit kamo alang sa pangulo sa mga nasud; manag-mantala kamo, managdayeg kamo, ug manag-ingon: Oh Jehova, luwasa ang imong katawohan; ang nanghibilin sa Israel. ⁸Ania karon, dad-on ko sila gikan sa amihanan nga yuta, ug tigumon ko sila gikan sa kinatumyang mga bahin sa yuta, ug uban kanila ang buta ug ang bakul, ang babaye nga mabdos ug siya nga nanganak sa tingub; usa ka dakung pundok mobalik sila didto. ⁹Manganhi sila uban ang paghilak; ug uban ang mga pagpakilooy tultolan ko sila: palakton ko sila sa maoy sa ka amahan sa Israel, ug ang Ephraim maoy kamagulangan ko nga anak.

¹⁰ Pamati sa pulong ni Jehova, Oh kamo nga mga nasud, ug ipahayag kini sa mga pulo nga halayo; ug manag-ingon kamo: Siya nga nagpatibulaag sa Israel magatigum kaniya, ug magbantay kaniya samasa usa ka magbalantay nga *magabantay* sa iyang panon. ¹¹Kay si Jehova naglukat kang Jacob, ug nagtubos kaniya gikan sa kamot niadtong kusgan pa kay kaniya. ¹²Busa sila manganhi ug manag-awit sa kinahitas-an sa Sion, ug manag-ambahan ngadto sa kaayo ni Jehova, ngadto sa trigo, ug ngadto sa bag-ong vino, ug ngadto sa lana, ug ngadto sa nati sa panon sa carnero ug sa panon sa vaca: ug ang ilang kalag mahisama sa usa ka tanaman nga binobuan sa tubig; ug sila dili na gayud managsubo pag-usab. ¹³Unya ang ulay magamaya diha sa sayaw ug ang mga batan-ong lalake ug mga tigulang sa tingub; kay himoon ko nga kalipay ang ilang pagbalata, ug lipayon ko sila, ug himoon ko nga managmaya sila gikan sa ilang kasub-anan. ¹⁴Ug tagbawon ko ang kalag sa mga sacerdote sa katambok, ug ang akong katawohan pagabusgon *ko* sa akong kaayo, nagaingon si Jehova. ¹⁵Mao kini ang giingon ni Jehova: Usa ka tingog nadungog didto sa Rama, ang pagminatay, ug ang mapait nga paghilak, si Raquel naghilak tungod sa iyang mga anak; midumili siya nga pagalipayon tungod sa iyang mga anak, kay sila wala na man. ¹⁶Mao kini ang giingon ni Jehova: Pugngi ang imong tingog sa paghilak, ug *pugngi* ang imong mga mata sa pagpatulo sa mga luha; kay ang imong buhat pagabalusan, nagaingon si Jehova; ug sila moanhi pag-usab gikan sa yuta sa kaaway. ¹⁷Ug adunay paglaum alang sa imong kaugmaon, nagaingon si Jehova; ug ang *imong* mga anak moanhi pag-usab sa ilang kaugalingong utlanan.

¹⁸ Sa pagkamatuod nadungog ko si Ephraim nga nagabakho sa iyang kaugalingon *sa pag-ingon* : Gihampak mo ako, ug ako gihampak, sama sa usa ka nati nga vaca nga wala maanad *sa yugo* : pabalikon mo ako ug ako mobalik; kay ikaw mao si Jehova nga akong Dios. ¹⁹Sa pagkamatuod sa human na ako pabalika, ako naghinulsol; ug sa human na ako matudloi, akong gihampak ang akong paa: ako naulaw, oo, nalibog sa ngani, tungod kay ako nag-antus sa pagkatinamay sa akong

pagkabatan-on. ²⁰Si Ephraim ba ang akong minahal nga anak? pinalangga ba siyang anak? kay sa nakadaghan ako magsulti batok kaniya, ako sa mainiton gayud nahanumdum gihapon kaniya: busa ang akong kasingkasing nangandoy kaniya; ako sa pagkamatuod malooy kaniya, nagaingon si Jehova. ²¹Magpatindog ka ug mga mohon sa mga alagianan: magbuhat ka ug mga haligi nga magatultol *sa dalan* ; ipahimutang ang imong kasingkasing ngadto sa dalan, bisan pa sa dalan nga imong giadtoan: bumalik ka pag-usab, Oh, ulay sa Israel, bumalik ka pag-usab niining imong mga ciudad. ²²Hangtud ba anus-a ang imong paglakat ngadto ug nganhi, Oh ikaw anak nga babaye nga masalaypon? kay si Jehova nagbuhat ug bag-ong butang sa yuta: Usa ka babaye magalimis sa sulod *niya* sa usa ka lalake. ²³Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Apan sila managgamit sa pag-usab niining pulonga sa yuta sa Juda ug sa mga ciudad didto, sa diha nga moapabalik ako kanila gikan sa ilang pagkabinihag: Si Jehova magapanalangin kanimo, Oh puloy-anan sa pagkamatarung, Oh bukid sa pagkabalaan. ²⁴Ug didto magapuyo sa tingub ang Juda ug ang tanang mga ciudad didto, ang mga magbabaul, ug kadtong managsuroysuroy uban sa mga panon. ²⁵Kay gitagbaw ko ang kalag nga gilaayan, ug akong gibusog ang tagsatagsa ka kalag nga masulob-on. ²⁶Dinhi niini ako nahigmata, ug nakakita; ug ang akong pagkatulog matam-is man kanako.

²⁷Ania karon, ang mga adlaw moabut na, nagaingon si Jehova, aron ako magasabod sa balay sa Israel ug sa balay sa Juda sa binhi sa tawo, ug sa binhi sa mananap. ²⁸Ug mahitabo nga, maingon nga ako nagbantay kanila sa pagluka ug sa pagdaug ug sa paglumpag ug sa paglaglag ug sa pagsakit, mao usab pagabantayan ko sila, sa pagtukod ug sa pagtanum *kanila* , nagaingon si Jehova. ²⁹Niadtong mga adlaw sila dili na mag-ingon pag-usab: Ang mga amahan nakakaon ug maaslom nga parras, ug ang mga ngipon sa mga anak may kangilo. ³⁰Apan ang tagsatagsa kanila mamatay tungod sa iyang kaugalingong kasal-anan: ang tagsatagsa ka tawo nga makakaon sa maaslom nga parras, mao ang may kangilo sa iyang mga ngipon. ³¹Ania karon, ang mga adlaw moabut na, nagaingon si Jehova, nga ako magabuhat ug usa ka bag-ong tugon uban sa balay sa Israel, ug uban sa balay sa Juda: ³²Dili sama sa tugon nga gibuhat ko uban sa ilang mga amahan sa adlaw nga giagak ko sila sa kamot sa pagpagula kanila gikan sa yuta sa Egipto; nga ang maong tugon ilang gilapas, bisan ako mao ang ilang bana, nagaingon si Jehova. ³³Apan kini mao ang tugon nga pagabuhaton ko uban sa balay sa Israel sa tapus niadtong mga adlaw, nagaingon si Jehova: Ibutang ko ang akong Kasugoan sa ilang sulod nga mga bahin, ug diha sa ilang kasingkasing kini isulat ko; ug ako mahimong ilang Dios, ug sila mahimong akong katawohan. ³⁴Ug sila dili na gayud magtudlo ang tagsatagsa ka tawo sa iyang isigkatawo ug ang tagsatagsa ka tawo sa iyang igsoon, sa pag-ingon: Ilhon mo si Jehova: kay silang tanan managpakaila kanako, gikan sa labing diyutay kanila ngadto sa labing daku kanila, nagaingon si Jehova: kay pasayloon ko ang ilang kasal-anan, ug dili na gayud hinumduman ko ang ilang sala.

³⁵Mao kini ang giingon ni Jehova, nga nagahatag sa adlaw *sa paghatag* kahayag sa adlaw, ug sa mga tulomanon sa bulan ug sa mga bitoon alang sa paghatag sa kahayag sa kagabhion, nga nagakutaw sa dagat, sa pagkaagi nga ang mga balud niini managdaguok; si Jehova sa mga panon

mao ang iyang ngalan. ³⁶Kong kini nga mga tulomanon mahamulag gikan sa akong atubangan, nagaingon si Jehova, nan ang kaliwatan sa Israel mohunong sa pagkahimong nasud sa akong atubangan sa walay katapusan. ³⁷Mao kini ang giingon ni Jehova: Kong ang langit sa kahitas-an masukod, ug ang mga patukoranan sa yuta masusi sa kinahiladman, nan isalikway ko usab ang tibook kaliwatan sa Israel tungod sa tanan nilang nabuhat, nagaingon si Jehova. ³⁸Ania karon, ang mga adlaw moabut na, nagaingon si Jehova, nga ang ciudad pagatukoron alang kang Jehova gikan sa torre sa Hananeel ngadto sa ganghaan nga nasikohan. ³⁹Ug ang igsulokod nga pisi moabut sa unahan ngadto sa ibabaw sa bungtod sa Gareb, ug moliko ngadto sa Goa. ⁴⁰Ug ang tibook nga walog sa mga minatay, ug sa mga abo, ug ang tanang mga uma ngadto sa sapa-sapa sa Cedron, ngadto sa nasikohan sa ganghaan sa kabayo paingon ngadto sa silangan, mahimong balaan alang kang Jehova; kini dili pagalukahon, ni pagalaglagon pag-usab sa walay katapusan.

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova sa ikanapulo ka tuig ni Sedechias nga hari sa Juda, nga maoy ikanapulo ug walo ka tuig ni Nabucodonosor. ²Karon niadtong panahona ang mga sundalo sa hari sa Babilonia nanaglibut sa Jerusalem; ug si Jeremias nga manalagna gitakpan sa sawang sa bilanggoan, nga didto mahimutang sa balay sa hari sa Juda. ³Kay si Sedechias nga hari sa Juda nagtak-up kaniya, nga nagaingon: Ngano man na nagapanagna ka, ug nagaingon: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ihatag ko kining ciudara ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia, ug kini kuhaon niya. ⁴Ug si Sedechias nga hari sa Juda dili makagawas gikan sa kamot sa mga Caldeahanon, apan sa pagkamatuod itugyan siya ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia, ug makigsulti kaniya sa binabaay, ug ang iyang mga mata makakita sa iyang mga mata; ⁵Ug si Sedechias pagadad-on niya ngadto sa Babilonia, ug siya magapabilin didto hangtud nga ako modu-aw kaniya, nagaingon si Jehova: bisan ikaw makig-away sa mga Caldeahanon dili ikaw makadaug? ⁶Ug si Jeremias miingon: Ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ⁷Ania karon, si Hanameel ang anak nga lalake ni Sallum nga imong uyoan, moanhi kanimo, nga magaingon: Palita ang akong uma nga anaa sa Anathoth; kay ang katungod sa paglukat imo man aron sa pagpalit niini. ⁸Tungod niini si Hanameel ang anak nga lalake sa akong uyoan mianhi kanako sa sawang sa bilanggoan sumala sa pulong ni Jehova, ug miingon kanako: Palita ang akong uma, nangamuyo ako kanimo, nga anaa sa Anathoth nga anaa sa yuta ni Benjamin; kay ang katungod sa pagpanunod imo man, ug ang paglukat imo; palita kana alang sa imong kaugalingon. Unya ako nahibalo nga kini mao ang pulong ni Jehova. ⁹Ug gipalit ko ang uma nga diha sa Anathoth kang Hanameel ang anak nga lalake sa akong uyoan, ug gitimbang kaniya ang salapi, bisan ang napulo ug pito ka mga siclo nga salapi. ¹⁰Ug gitiman-an ko ang *kalig-onan* sa pagpalit, ug gipatikan kini; ug nagpatawag ako ug mga saksi, ug gitimbang ko kaniya ang salapi diha sa mga timbangan. ¹¹Busa gikuha ko ang kalig-onan sa pagpalit, ang duruha lakip kadtong gipatikan *subay* sa balaod ug sa batasan, ug kadtong binuksan: ¹²ug gihatag ko ang kalig-onan sa pagpalit ngadto kang Baruch ang anak nga lalake ni Nerias, ang anak nga lalake ni Maasias tinambongan ni Hanameel ang *anak nga lalake*

sa akong uyoan, ug diha sa atubangan sa mga saksi nga mingtimaan sa kalig-onan sa pagpalit, sa atubangan sa tanang mga Judio nga nanaglingkod sa sawang sa bilanggoan. ¹³Ug akong gisugo si Baruch sa atubangan nila, sa pag-ingon: ¹⁴Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Kuhaa kining mga kalig-onan, kining kalig-onan sa pagpalit nga gipatikan, ug kining kalig-onan nga binuksan, ug ibutang sila sa sudlanan nga yuta; aron molungtad sila sa daghang mga adlaw. ¹⁵Kay mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Mga balay ug kaumahan ug kaparrasan mapalit na usab dinhi niining yutaa.

¹⁶Karon, sa tapus ko ihatag ang kalig-onan sa pagpalit ngadto kang Baruch, ang anak nga lalake ni Nerias, ako nag-ampo kang Jehova, sa pag-ingon: ¹⁷Ah Ginoong Jehova! ania karon, ikaw nagbuhat sa langit ug sa yuta pinaagi sa imong dakung gahum ug pinaagi sa tinuy-od nga mga kamot; ug walay bisan unsa nga malisud alang kanimo. ¹⁸Nga nagapakita ug mga mahigugmaong-kalolot sa mga linibo, ug nagabalus sa kasal-anan sa mga amahan sa sabakan sa ilang mga anak nga mingsunod kanila; ang daku, ang makagagahum nga Dios, si Jehova sa mga panon, mao ang iyang ngalan; ¹⁹Daku sa pagtambag, ug makagagahum sa buhat; kansang mga mata binuksan ibabaw sa tanang mga alagianan sa mga anak sa tawo, sa paghatag sa tagsatagsa sumala sa iyang mga kagawian, ug sumala sa bunga sa iyang mga buhat; ²⁰Nga nagpahamutang ug mga ilhanan ug kahibulongan didto sa yuta sa Egipto, bisan nganin hangtud niining adlaw, lakip sa Israel ug sa taliwala sa *ubang* mga tawo; ug nagbuhat kanimo ug ngalan ingon niining adlaw; ²¹Ug nagdala *ka* sa imong katawohan nga Israel gikan sa yuta sa Egipto uban sa mga ilhanan, ug sa mga kahibulongan, ug uban sa kusganong kamot, ug uban sa tinuy-od nga bukton, ug uban sa dakung kalisang; ²²Ug ikaw naghatag kanila niining yutaa nga imong gipanumpa sa ilang mga amahan sa paghatag kanila, yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos; ²³Ug sila ming-anhi, ug nanag-iya niini, apan sila wala managsugot sa imong tingog, ni managlakaw sa imong Kasugoan: sila wala makabuhat sa bisan unsa niadtong tanan nga gisugo mo kanila nga pagabuhaton: busa gipadangat mo kining tanan nga kadautan sa pagtungha sa ibabaw nila. ²⁴Ania karon, ang mga salipdanan, nangabut sila sa ciudad sa pagkuha niini: ug ang ciudad gitugyan ngadto sa kamot sa mga Caldeahanon nga nakig-away batok niini, tungod sa pinuti, ug sa gutom, ug sa kamatay; ug ang imong gipamulong nahitabo *gayud*, ug ania karon, nakita mo kini. ²⁵Ug ikaw miingon kanako: Oh Ginoong Jehova: Paliton mo ang uma sa salapi, ug magtawag ka ug mga saksi; sanglit ang ciudad gitugyan ngadto sa kamot sa mga Caldeahanon.

²⁶Unya miabut nag pulong ni Jehova kang Jeremias, nga nagaingon: ²⁷Ania karon, ako mao si Jehova, ang Dios sa tanang mga unod: may malisud *pa ba* alang kanako? ²⁸Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ihatag ko kining ciudad ngadto sa kamot sa mga Caldeahanon, ug ngadto sa kamot ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, ug kini kuhaon niya: ²⁹Ug ang mga Caldeahanon nga makig-away batok niinig ciudad, sunogon kini, uban sa mga balay, nga sa ilang mga atop sila nanaghalad ug incienso kang Baal, ug nanagtagay ug halad-nga-ilimnon alang sa laing mga dios, aron sa pagpasuko kanako. ³⁰Kay ang mga anak sa Israel ug ang mga anak sa Juda nanagbuhat ug lonlon dautan sa atubangan sa akong pagtan-aw gikan pa sa ilang pagkabatan-on;

kay ang *nahimo* sa mga anak sa Israel mao lamang ang pagpasuko kanako pinaagi sa buhat sa ilang mga kamot, nagaingon si Jehova. ³¹Kay kining ciudara nahimo nga hagit sa pagpasuko kanako, ug sa akong kaligutgut sukad sa adlaw sa ilang pagtukod niini hangtud niining adlaw, mao nga bungkagon ko kini gikan sa atubangan sa akong nawong. ³²Tungod sa tanang kadautan sa mga anak sa Israel ug sa mga anak sa Juda, nga ilang gihimo aron sa pagpasuko kanako, sila, ang ilang mga hari, ang ilang mga principe, ang ilang mga sacerdote, ug ang ilang mga manalagna, ug ang mga tawo sa Juda, ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem. ³³Ug ilang gipaatabang kanako ang ilang boko-boko, ug dili ang nawong: ug bisan ako nagtudlo kanila, nga mibangon pagsayo, ug nagtudlo kanila, apan sila wala managpatalinghug aron sa pagdawat sa pagtulon-an. ³⁴Gipahamutang hinoon ang ilang mga dulumtanan sa sulod sa balay nga gihinganlan sa akong ngalan aron sa paghugaw niini. ³⁵Ug gitukod nila ang mga hatag-as nga dapit ni Baal nga anaa sa walog sa anak nga lalake ni Hinnom, sa pagpaagi sa ilang mga anak nga lalake ug babaye latas *wa kalayo* ngadto kang Moloch; nga wala ko isugo kanila, ni modangat kini sa akong hunahuna, nga pagabuhaton nila kining butang makaluod aron sa Juda maangin sa pagpakasala. ³⁶Ug busa karon, mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel, mahatungod niining ciudara, nga inyong giingon: Kini gitugyan ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia pinaagi sa pinuti, ug pinaagi sa gutom, ug pinaagi sa kamatay: ³⁷Ania karon, tigumon ko sila gikan sa mga yuta diin ko sila aboga tungod sa akong kasuko, ug sa akong kaligutgut, ug sa dakung kapungot; ug dad-on ko sila pag-usab nganhi niining dapita, ug papuy-on ko sila sa kasigurohan: ³⁸Ug sila mahimong akong katawohan, ug ako mahimong ilang Dios: ³⁹Ug hatagan ko sila ug usa ka kasingkasing, ug usa ka alagianan, aron sila mangahadlok kanako sa walay katapusan, alang sa ilang kaayohan, ug sa ilang mga anak nga mosunod kanila: ⁴⁰Ug buhaton ko ang walay-katapusang tugon uban kanila, nga ako dili motalikod sa pagsunod kanila, sa pagbuhat ug kaayohan kanila; ug ibutang ko ang akong kahadlok sulod sa ilang mga kasingkasing, aron sila dili mobiya kanako. ⁴¹Oo, ako magmalipayon tungod kanila sa pagbuhat kanila ug kaayohan, ug itanum ko sila niining yutaa sa pagkatinuod uban ang bug-os ko nga kasingkasing ug ang bug-os ko nga kalag. ⁴²Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Ingon nga ako *maoy* nagdala niining tanan nga dagkung kadaut sa ibabaw niining katawohan, busa dad-on ko sa ibabaw nila ang tanang maayo nga gisaad ko kanila. ⁴³Ug nag mga uma pagapaliton dinhi niining yutaa, tungod niini ikaw moingon: Maoy usa ka *dapit* nga biniyaan, walay tawo kun mananap; kini ginahatag ngadto sa kamot sa mga Caldeahanon. ⁴⁴Ang mga tawo mamalit ug kaumahan tungod sa salapi, ug motimaan sa mga kalig-onan *sa pagpalit*, ug pagapatikan nila, ug motawag *sila* ug mga saksi, diha sa yuta ni Benjamin, ug sa mga dapit nga nagalibut sa Jerusalem, ug sa mga ciudad sa Juda, ug sa mga ciudad sa kabungtoran, ug sa mga ciudad sa walog, ug sa mga ciudad sa Habagatan: kay bakwion ko ang ilang pagkabinihag, nagaingon si Jehova.

¹ Labut pa ang pulong ni Jehova midangat kang Jeremias sa ikaduha, samtang siya gitakpan pa sa sulod sa sawang sa bilangoan, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova, nga mao ang

nagbuhat niini, si Jehova nga nag-umol niini aron sa pagtukod niini: si Jehova mao ang iyang ngalan: ³Tawgon mo ako, ug ako motubag kanimo, ug magapakita kanimo ug dagkung mga butang, ug malisud, nga wala mo hibalo. ⁴Kay mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel, mahatungod sa mga balay niining ciudad, ug mahatungod sa mga balay sa mga hari sa Juda, nga gipanlumpag aron mahimong *salipdanan* batok sa mga kuta ug batok sa pinuti; ⁵Samtang ang *mga tawo* ming-anhi sa pagpakig-away sa mga Caldeahanon, ug sa pagdasuk kanila sa mga minatay sa katawohan, nga akong gipamatay tungod sa akong kasuko ug sa akong kaligutgut, ug tungod sa tanan kang kinsang kadautan gitago ko ang akong nawong gikan niining ciudad: ⁶Ania karon, dad-on ko niini ang maayong panglawas ug ayohon ko sila, ug igapahayag ko kanila ang kadagaya sa pakigdait ug sa kamatuoran. ⁷Ug papaulion ko *gikan* sa pagkabinihag ang Juda ug ang Israel, ug tukoron ko sila, sama sa una. ⁸Ug hugasan ko sila gikan sa tanan nilang kasal-anan nga tungod niini sila nanagpakasala batok kanako; ug pasayloon ko ang tanan nilang mga sala, nga tungod niana sila nanagpakasala batok kanako, ug tungod niana sila nakalapas batok kanako. ⁹Ug *kining ciudad* mahimo alang kanako nga usa ka ngalan sa kalipay, alang sa usa ka pagdayeg ug alang sa usa ka himaya, sa atubangan sa tanang mga nasud sa yuta, nga makadungog sa tanang kaayohan nga pagabuhaton ko kanila, ug sila mangahadlok ug managpangurog tungod sa tanang kaayohan ug sa kabulahanan nga akong pagabuhaton nganha kaniya.

¹⁰Mao kini ang giingon ni Jehova: Apan sa gihapon may madungog niining dapita, nga tungod niana kamo moingon: Maoy usa ka kamingawan, walay tawo ug walay mananap, bisan *pa* sa mga ciudad sa Juda, ug sa kadalanan sa Jerusalem, nga mamingaw, walay tawo ug walay mga pumoluyo, ug walay mananap, ¹¹Ang tingog sa pagmaya, ug ang tingog sa kalipay, ang tingog sa kaslonong lalake ug kaslonong babaye, ang tingog nila nga moingon: Magpasalamat kamo kang Jehova sa mga panon, kay si Jehova maayo man, kay ang iyang mahigugmaong-kalolot *nagapadayon* sa walay katapusan; ug *kanila* nga modala sa *mga halad* sa pagpasalamat ngadto sa balay ni Jehova. Kay papaulion ko *gikan* sa pagkabinihag ang yuta, sama sa una, nagaingon si Jehova. ¹²Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Apan sa gihapon niining dapita, nga mamingaw, nga walay tawo ug walay mananap, ug sa tanang mga ciudad niana, moabut sa ang usa ka puloy-anan sa mga magbalantay sa carnero, nga managpalubog sa ilang mga panon. ¹³Sa mga ciudad sa kabungtoran, sa mga ciudad sa walaog, ug sa mga ciudad sa Habagatan, ug sa yuta ni Benjamin, ug sa mga dapit nga nagalibut sa Jerusalem, ug sa mga ciudad sa Juda, moagi pag-usab ang mga panon ilalum sa mga kamot niadtong nagaihap kanila, nagaingon si Jehova. ¹⁴Ania karon, ang mga adlaw ania na, nagaingon si Jehova, nga buhaton ko kanang mga maayong pulong nga akong gisaad mahitungod sa balay sa Israel ug mahitungod sa balay sa Juda. ¹⁵Niadtong mga adlaw, ug niadtong panahona, pagapatindogon ko kang David ang usa ka Sanga sa pagkamatarung; ug siya magapakanaug sa justicia ug sa pagkamatarung dinhi sa yuta. ¹⁶Niadtong mga adlaw, ang Juda maluwas, ug ang Jerusalem magapuyo nga walay kadaut: ug mao kini *ang ngalan* nga igatawag kaniya: Si Jehova ang atong pagkamatarung.

¹⁷ Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Si David dili gayud pagakabsan ug tawo nga palingkoron sa trono sa balay sa Israel; ¹⁸Ni ang mga sacerdote, ang mga Levihanon, pagakabsan ug tawo sa atubangan ko sa paghalad ug mga halad-nga-sinunog, ug sa pagsunog sa mga halad-nga-kalan-on, ug sa pagbuhat sa halad sa kanunay. ¹⁹Ug ang pulong ni Jehova midangat kang Jeremias, nga nagaingon: ²⁰Mao kini ang giingon ni Jehova: Kong kamo makabungkag sa akong tugon sa *maong* adlaw, ug sa akong tugon sa *maong* gabii, sa pagkaagi nga walay adlaw ug gabii sa ilang panahon; ²¹Nan ang ako usab nga tugon uban kang David nga akong alagad pagabungkagon, aron siya walay anak nga mohari sa iyang trono; ug uban sa mga Levihanon, ang mga sacerdote, nga akong mga ministro. ²²Ingon nga ang panon sa langit dili maisip, ni masukod ang mga balas sa dagat; sa among pagkaagi padaghanon ko ang kaliwat ni David nga akong alagad, ug ang mga Levihanon nga nanag-alagad kanako. ²³Ug ang pulong ni Jehova midangat kang Jeremias, nga nagaingon: ²⁴Wala ba nimo palandunga ang ginapamulong niining katawohan, nga nagaingon: Ang duruha ka banay nga gipili ni Jehova, iya *pa ngani* nga gisalikway sila? sa ingon niana sila nanagtamay sa akong katawohan aron sila dili namahimong usa ka nasud sa atubangan nila. ²⁵Mao kini ang giingon ni Jehova: Kong ang akong tugon sa adlaw ug sa gabii dili *magapadayon*, kong ako wala magtudlo sa mga tulomanon sa langit ug sa yuta; ²⁶Nan isalikway ko usab ang kaliwat ni Jacob, ug ni David nga akong alagad, sa pagkaagi nga ako dili mokuha kang bisan kinsa sa iyang kaliwat ni Abraham, ni Isaac ug ni Jacob; kay papaulion ko *sila* gikan sa pagkabinihag, ug *ako* malooy kanila.

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova sa diha nga nakig-away si Nabucodonosor, nga hari sa Babilonia ug ang tanan niyang mga sundalo, ug ang tanang mga gingharian sa yuta nga iyang gimandoan, ug ang tanang mga katawohan batok sa Jerusalem, ug batok sa tanang mga ciudad niini, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel: Lakaw, ug pakigsulti kang Sedechias, nga hari sa Juda, ug suginli siya: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ihatag ko kining ciudad ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia, ug iyang sunogon kini sa kalayo: ³Ug dili ka makagawas gikan sa iyang mga kamot, hinonoa hidakpan *ka* sa walay duhaduha, ug itugyan ngadto sa iyang kamot; ug ang imong mga mata makasud-ong sa mga mata sa hari sa Babilonia, ug siya makigsulti kanimo sa binabaay, ug moadto ka sa Babilonia. ⁴Apan pamati sa pulong ni Jehova: Oh Sedechias, hari sa Juda: Mao kini ang giingon ni Jehova mahitungod kanimo: Dili ka mamatay pinaagi sa espada; ⁵Mamatay ka sa kalinaw; ug maingon sa mga pagsunog *nila* sa imong mga amahan, ang sa kanhing mga hari nga nanghiuna kanimo, sa ingon niana sila managsunog alang kanimo; ug sila managbakho tungod kanimo, nga *magaingon*: Ah Ginoo! kay ako nakabungat sa pulong, nagaingon si Jehova. ⁶Unya si Jeremias ang manalagna, namulong niining tanan nga mga pulong kang Sedechias, nga hari sa Juda didto sa Jerusalem, ⁷Sa diha nga ang mga sundalo sa hari sa Babilonia nakig-away batok sa Jerusalem, ug batok sa tanang mga ciudad sa Juda nga nanghibilin, batok sa Lachis, ug batok sa Azeca: kay kining mga *ciudara* sa mga ciudad sa Juda mao *lamang* ang nanghibilin sa mga ciudad nga kinutaan.

⁸ Ang pulong nga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova, sa human ang hari nga si Sedechias magbuhat ug usa ka tugon uban sa tibook katawohan nga didto sa Jerusalem, sa pagmantala sa kagawasan ngadto kanila; ⁹ Nga hatagan ug kagawasan sa tagsatagsa ka tawo ang iyang sulogoon nga lalake, ug sa tagsatagsa ka tawo ang iyang suloggon babaye, nga usa ka Hebrehanon nga lalake kun usa ka Hebreohanon nga babaye; aron walay mgaulipon kanila, *ang pag-ulipon* sa usa ka Judio nga iyang igsoon. ¹⁰ Ug ang tanang mga principe ug ang tibook katawohan mingtuman, *sila* nga ming-uyon sa maong tugon, nga hatagan ug kagawasan sa tagsatagsa ang iyang sulogoon nga lalake ug ang iyang sulogoon nga babaye, aron wala nay magaulipon kanila pag-usab; *unya* sila mingsugot, ug gipagawas sila: ¹¹ Apan sa ulahi niana nausab ang ilang hunahuna, ug ang mga sulogoong lalake ug mga sulogoong babaye nga ilang gibuhian, gipabalik nila, ug ilang gihimong ulipon ingon nga mga sulogoon nga lalake ug mga sulogoon nga babaye. ¹² Busa ang pulong ni Jehova midangat kang Jeremias gikan kang Jehova, nga nagaingon: ¹³ Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel: Ako nagbuhat ug usa ka tugon uban sa inyong mga amahan sa adlaw sa pagdala ko kanila gikan sa yuta sa Egipto, gikan sa balay sa pagkaulipon, nga nagaingon: ¹⁴ Sa tapus sa pito ka tuig buhian ninyo sa tagsatagsa ka tawo ang iyang igsoon nga usa ka Hebreohanon, nga gibaligya kanimo, ug nga nakaalagad kanimo sa unom ka tuig, buhian mo siya nga gawas gikan kanimo; apan ang inyong mga amahan wala magpatalinghug kanako, ni magpakiling sa ilang mga igdulungog. ¹⁵ Ug karon nangabalin na kamo, ug nanagbuhat niadtong matarung sa akong mga mata, sa pagmantala sa kagawasan ang tagsatagsa ka tawo *nagamantala* sa iyang isigkatawo; ug nagbuhat kamo ug tugon sa akong atubangan sulod sa balay nga ginatawag sa akong ngalan: ¹⁶ Apan kamo mingsimang ug nanagpasipala sa akong ngalan, ug ang tagsatagsa ka tawo nagpabalik sa iyang sulogoong lalake, ug ang tagsatagsa ka tawo *nagpabalik* sa iyang sulogoong babaye nga inyong gibuhian sa ilang kaugalingong kabubut-on; ug inyong giulipon sila aron nga alang kaninyo mahimong mga sulogoon nga lalake ug mga sulogoon nga babaye. ¹⁷ Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Wala kamo magpatalinghug kanako, sa pagmantala sa kagawasan, ang tagsatagsa sa iyang igsoon, ug ang tagsatagsa sa iyang isigkatawo: ania karon, ako nagamantala ug usa ka kagawasan alang kaninyo, nagaingon si Jehova, *kagawasan gikan* sa espada, sa kamatay, ug sa gutom; ug ipatugpotugpo ko kamo sa tanang mga gingharian sa yuta. ¹⁸ Ug hatagan ko ang mga tawo nga nakalapas sa akong tugon, nga wala makatuman sa mga pulong sa tugon nga ilang gibuhat sa akong atubangan, sa pagpikas nila sa nating vaca ug gipaagi *sila* sa taliwala sa mga bahin niini; ¹⁹ Ang mga principe sa Juda, ug ang mga principe sa Jerusalem, ang mga eunuco, ug ang mga sacerdote, ug ang tibook katawohan sa yuta nga ming-agi sa taliwala sa mga bahin sa nating vaca; ²⁰ Ihatag ko sila bisan pa ngadto sa kamot sa ilang mga kaaway, ug ngadto sa kamot nila nga nagapangita sa ilang kinabuhi; ug ang ilang mga minatay mangahimong kalan-on sa mga langgam sa kalangitan, ug sa mga mananap sa yuta. ²¹ Ug si Sedechias, nga hari sa Juda ug ang iyang mga principe ihatag ko ngadto sa kamot sa ilang mga kaaway, ug ngadto sa kamot niadtong nanagpangita sa ilang kinabuhi, ug ngadto sa kamot sa kasundalohan sa hari sa Babilonia, nga namahawa gikan kaninyo. ²² Ania karon, ako magasugo, nagaingon si Jehova, ug pabalik ko sila niining ciudadara;

ug sila makig-away batok niini, ug makakuha niini, ug magasunog niini sa kalayo: ug ang mga ciudad sa Juda himoon ko nga biniyaan, nga walay *mausa ka* pumoluyo.

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova sa mga adlaw ni Joacim ang anak nga lalake ni Josias, hari sa Juda, nga nagaingon: ²Umadto ka ngadto sa balay sa mga Rechabita, ug sumulti ka kanila, ug dad-a sila sa balay ni Jehova, sulod sa usa sa mga lawak, ug paimna sila ug vino. ³Unya gikuha ko si Jaazanias ang anak nga lalake ni Jeremias, ang anak nga lalake ni Habassinias ug ang mga igsoon niya, ug ang tanan niyang mga anak, ug ang tibook nga balay sa mga Rechabita; ⁴Ug gidala ko sila ngadto sa balay ni Jehova, ngadto sa sulod sa lawak sa mga anak ni Hanan, ang anak ni Igdalias, ang tawo sa Dios, nga didto sa haduol sa lawak sa mga principe nga diha sa ibabaw sa lawak ni Maasias ang anak nga lalake ni Sallum, ang magbalantay sa pagsulod *mo* sa pultahan: ⁵Ug gipahaluna ko sa atubangan sa mga anak sa balay sa mga Rechabita ang mga sudlanan nga puno sa vino, ug *ang* mga copa; ug giingon ko sila: Uminum kamo ug vino. ⁶Apan sila ming-ingon: Dili kamo manginum ug vino: kay si Jonadab ang anak ni Rechab, ang among amahan nagsugo kanamo, nga nagaingon: Dili kamo magainum ug vino, ni kamo, ni ang inyong mga anak nga lalake, sa walay katapusan: ⁷Ni magatukod kamo ug balay, ni magasabd ug binhi, ni magatanum ug kaparrasan, ni magabaton kamo ug bisan unsa: apan sa tanan ninyong mga adlaw magapuyo kamo sa mga balong-balong; aron kamo magapuyo sa daghang mga adlaw sa yuta diin kamo mga lumangyaw. ⁸Ug kami mingsugot sa tingog ni Jonadab ang anak nga lalake ni Rechab; nga among amahan, sa tanan niyang gisugo kanamo, sa dili pag-inum ug vino sa tanan namong mga adlaw, kami ug ang among mga asawa, ug ang among mga anak nga lalake, kun ang among mga anak nga babaye; ⁹Ni magtukod ug mga balay alang kanamo nga among pagapuy-an; ni magbaton kami ug kaparrasan, ni uma ni mga binhi: ¹⁰Apan kami nanagpuyo sa mga balong-balong, ug nanagsugot, ug nanagbuhat sumala sa gisugo kanamo ni Jonadab, nga among amahan. ¹¹Apan nahitabok, sa diha nga si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, misulong sa yuta, kami ming-ingon: Umari ka ug mangadto kita sa Jerusalem tungod sa kahadlok sa kasundalohan sa mga Caldeahanon, ug tungod sa kahadlok sa kasundalohan sa mga Asiriahanon: busa kami mingpuyo sa Jerusalem.

¹² Unya midangat ang pulong ni Jehova kang Jeremias, nga nagaingon: ¹³Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Umadto ka, ug suginli ang mga tawo sa Juda ug ang mga pumoluyo sa Jerusalem: Dili ba kamo modawat ug pagtudlo sa pagpatalinghug sa akong mga pulong? nagaingon si Jehova. ¹⁴Ang mga pulong ni Jonadab ang anak nga lalake ni Rechab, nga siya nagsugo sa iyang mga anak nga lalake nagsugo sa iyang mga anak nga lalake sa dili pag-inum ug vino, natuman; ug hangtud niining adlaw sila wala moinum, kay sila nanagsugot sa sugo sa ilang amahan. Apan ako nagsulti kaninyo, nga mibangon pagsayo ug misulti; ug kamo wala magpatalinghug kanako. ¹⁵Ako nga gipadala usab kaninyo ang tanan ko nga mga sulogoon, ang mga manalagna, nga mibangon pagsayo ug nagpadala kanila, nga nagaingon: Bumalik kamo karon ang tagsatagsa ka tawo gikan sa iyang dautang dalan, ayoha ninyo ang inyong mga buhat, ug ayaw

pagsunod sa laing mga dios sa pag-alagad kanila, ug kamo magapuyo sa yuta nga gihatag ko kaninyo ug sa inyong mga amahan: apan kamo wala magpakiling sa inyong mga igdulungog, ni magpatalinghug kanako. ¹⁶Tungod kay ang mga anak ni Jonadab ang anak nga lalake ni Rechab, nakatuman sa sugo sa ilang amahan nga iyang gisugo kanila; apan kini nga katawohan wala magpatalinghug kanako: ¹⁷Busa mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ania karon, dad-on ko batok sa Juda ug sa tanang mga pumuluyo sa Jerusalem ang tanang kadautan nga gibungat ko batok kanila; kay ako misulti kanila, apan sila wala managpatalinghug; ug ako mitawag kanila, apan sila wala tumobag. ¹⁸Ug si Jeremias miingon sa balay sa mga Rechabita: Kini mao ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Tungod kay nagtuman kamo sa sugo ni Jonadab nga inyong amahan, ug nagbantay sa tanan niyang mga tulomanon, ug nagbuhat sa tanan sumala sa iyang gisugo kaninyo; ¹⁹Busa mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Si Jonadab ang anak nga lalake ni Rechab dili pagakabsan ug tawo nga motindog sa akong atubangan sa walay katapusan.

¹ Ug nahitabo sa ikaupat ka tuig ni Joacim ang anak nga lalake ni Josias nga hari sa Juda, nga kining pulonga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova, nga nagaingon: ²Kumuha ka ug usa ka linukot sa usa ka basahon, ug isulat niini ang tanang mga pulong na gisulti ko kanimo batok sa Israel, ug batok sa Juda, ug batok sa tanang mga nasud, sukad sa adlaw sa akong pagsulti kanimo, sukad sa mga adlaw ni Josias, bisan *pa* hangtud niining adlaw. ³Tingali nga ang balay sa Juda mamati sa tanang kadautan na gitinguha ko nga pagabuhaton kanila; aron sila mobalik ang tagsatagsa kanila gikan sa dautan niyang dalan; aron ako makapasaylo sa ilang pagkadautan ug sa ilang mga sala. ⁴Unya si Jeremias mitawag kang Baruch ang anak nga lalake ni Nerias; ug si Baruch misulat gikan sa baba ni Jeremias sa tanang mga pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong kaniya, diha sa linukot sa usa ka basahon. ⁵Ug si Jeremias nagsugo kang Baruch, nga nagaingon: Ako gibilanggo; ako dili makaadto sa balay ni Jehova: ⁶Busa umadto ka, ug basaha diha sa linukot, nga imong ginasulat gikan sa akong baba, ang mga pulong ni Jehova sa mga igdulungog sa mga tawo sulod sa balay ni Jehova sa adlaw sa pagpuasa; ug ingon man usab basahon mo kana sa mga igdulungog sa tibook nga Juda nga nagapanggula sa ilang mga ciudad. ⁷Tingali kaha nga ipasaka nila ang ilang pangamuyo sa atubangan ni Jehova, ug ang tagsatagsa mobalik gikan sa iyang dautan nga dalan: kay daku ang kasuko ug kaligutgut nga gipamulong ni Jehova batok niini nga katawohan. ⁸Ug si Baruch ang anak nga lalake ni Nerias nagtuman sumala sa tanang gisugo kaniya ni Jeremias nga manalagna, nga nagbasa gikan sa basahon sa mga pulong ni Jehova sulod sa balay ni Jehova.

⁹ Ug nahitabo sa ikalima ka tuig ni Joacim ang anak nga lalake ni Josias, nga hari sa Juda, sa ikasiyam ka bulan, nga gimantala nila ang usa ka pagpuasa sa atubangan ni Jehova sa tibook katawohan sa Jerusalem, ug sa tibook katawohan nga ming-abut gikan sa ciudad sa Juda ngadto sa Jerusalem. ¹⁰Unya mibasa si Baruch diha sa basabon sa mga pulong ni Jeremias sulod sa balay ni Jehova, sulod sa lawak ni Gemarias ang anak nga lalake ni Safan nga escriba, sa ibabaw nga sawang,

sa tukmaan sa bag-ong pultahan sa balay ni Jehova sa mga igdulungog sa tibook katawohan. ¹¹Ug sa diha nga si Micheas ang anak nga lalake ni Gemarias, ang anak nga lalake ni Safan, nakadungog sa tanang mga pulong ni Jehova gikan sa basahon, ¹²Miadto siya sa balay sa hari, sulod sa lawak sa escriba: ug ania karon, ang tanang mga principe nanlingkod didto, *nga mao* si Elisama ang escriba, ug si Delaias ang anak nga lalake ni Semaias, ug si Elnathan ang anak nga lalake ni Achbor, ug si Gemarias ang anak nga lalake ni Safan, ug si Sedechias ang anak nga lalake ni Ananias, ug ang tanang mga principe. ¹³Unya si Micheas nagpahayag kanila sa tanang mga pulong nga iyang nadungog, sa pagbasa ni Baruch sa basalhon diha sa mga igdulungog sa katawohan. ¹⁴Busa ang tanang mga principe mingpadala kang Jehudi ang anak nga lalake ni Nethanias anak nga lalake ni Selemias ang anak nga lalake ni Chusi, ngadto kang Baruch, sa pag-ingon: Dad-a sa imong kamot ang linukot diin ikaw magbasa diha sa mga igdulungog sa katawohan, ug umari ka. Busa si Baruch ang anak nga lalake ni Nerias mikuha sa linukot sa iyang kamot, ug miadto kanila. ¹⁵Ug sila ming-ingon kaniya: Lumingkod sa karon, ug basaha kini sa among mga igdulungog. Busa si Baruch mibasa niini sa ilang mga igdulungog. ¹⁶Ug nahitabo, nga sa nakadungog sila sa tanang mga pulong, giabut sila ug kahadlok sa usa ug usa, ug ming-ingon kang Baruch: Sa walay duhaduha suginlan ta gayud ang hari mahitungod niining mga pulonga. ¹⁷Ug sila nangutana kang Baruch, sa pag-ingon: Suginli kami karon, kong giunsa mo gayud ang pagsulat niining tanan nga mga pulong gikan sa iyang baba? ¹⁸Unya si Baruch mitubag kanila: Siya mibungat niining tanan nga mga pulong kanako sa iyang baba, ug gisulat ko kini sa tinta dinhi sa basahon. ¹⁹Unya ming-ingon ang mga principe kang Baruch: Lakaw, magtago ka, ikaw ug si Jeremias; ug ayaw kamo pagpahibalo sa bisan kinsang tawo kong hain kamo.

²⁰ Ug sila ming-adto sa hari sulod sa sawang, apan ilang gibutang ang linukot sa lawak ni Elisama nga escriba; ug gisugilon nila ang tanan nga mga pulong sa mga igdulungog sa hari. ²¹Busa si Jehudi gisugo sa hari sa pagpakuha sa linukot; ug kini iyang gikuha gikan sa lawak ni Elisama ang escriba. Ug kini gibasa ni Jehudi sa mga igdulungog sa hari, ug sa mga igdulungog sa tanang mga principe nga nanagtindog tupad sa hari. ²²Karon ang hari naglingkod sulod sa balay *nga pahulayan sa panahon* sa tingtugnaw sa ikasiyam ka bulan: ug dihay *kalayo sa* bagahan nga nagdilaab sa atubangan niya. ²³Ug nahitabo, sa diha nga nabasa ni Jehudi ang totolo kun upat ka dahon, nga giputol kini *sa hari* pinaagi sa sipol, ug gisugba sa kalayo nga diha sa bagahan, hangtud nga ang tanang linukot nahurot sa kalayo nga diha sa bagahan. ²⁴Ug sila wala mangahadlok, ni manggisi sa ilang mga saput, bisan ngani ang hari, ni bisan kinsa sa iyang mga sulogoon nga nakadungog niining tanan nga mga pulong. ²⁵Labut pa si Elnathan ug si Delaias ug si Gemarias nagpakilooy sa hari nga dili unta niya sunogon ang linukot: apan siya wala *gayud* magpatalinghug kanila. ²⁶Ug ang hari misugo kang Jerameel ang anak nga lalake sa hari, ug kang Seraias ang anak nga lalake ni Ezriel, ug kang Selemias ang anak nga lalake ni Abdeel, sa pagkuha kang Baruch nga escriba ug kang Jeremias nga manalagna; apan sila gitagoan ni Jehova. ²⁷Unya ang pulong ni Jehova midangat kang Jeremias, sa tapus ang hari magsunog sa linukot *nga basahon*, ug sa mga pulong nga gisulat ni Baruch sa baba ni Jereias, nga nagaingon: ²⁸Kumuha ka pag-usab ug laing linukot,

ug isulat diha ang tanang mga pulong nga diha sa unang linukot nga gisunog ni Joacim nga hari sa Juda. ²⁹Ug mahitungod kang Joacim ang hari sa Juda magaingon ka: Mao kini ang giingon ni Jehova: Gisunog mo kining linukot, nga nagaingon: Nganong nagsulat ka diha, sa pag-ingon: Ang hari sa Babilonia sa pagkatinuod moanhi ug molaglag niining yutaa, ug magapahanaw gikan dinhi sa tawo ug sa mananap? ³⁰Busa mao kini ang giingon ni Jehova mahitungod kang Joacim nga hari sa Juda: Wala siyay mausa nga palingkoron sa trono ni David, ug ang iyang lawas nga minatay igasalibay sulod sa adlaw ngadto sa init, ug sulod sa kagabhion ngadto sa tun-og. ³¹Ug ako magasilot gayud kaniya ug sa iyang kaliwatan ug sa iyang mga sulogoon tungod sa ilang kasal-anan; ug dad-on ko sa ibabaw nila, ug sa ibabaw sa mga pumoluyo sa Jerusalem, ug sa ibabaw sa mga tawo sa Juda, ang tanang kadautan nga gipamulong ko batok kanila: apan sila wala managpatalinghug. ³²Unya mikuha si Jeremias ug laing linutok, ug gihatag kini kang Baruch nga escriba, ang anak nga lalake ni Nerias, nga maoy nagsulat didto gikan sa baba ni Jeremias sa tanang mga pulong sa basahon nga gisunog ni Joacim nga hari sa Juda: ug dihay gidugang labut pa kanila nga daghang mga pulong nga sama *niini* .

¹ Ug si Sedechias ang anak nga lalake ni Josias naghari puli kang Conias ang anak nga lalake ni Joacim, nga maoy gibuhat nga hari sa yuta sa Juda ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia. ²Apan bisan, siya ni ang iyang mga sulogoon, ni ang katawohan sa yuta, nagpatalinghug sa mga pulong ni Jehova, nga iyang gipamulong pinaagi kang Jeremias nga manalagna. ³Ug si Sedechias nga hari nagpadala kang Jucal ang anak nga lalake ni Selemias, ug kang Sephanias ang anak nga lalake ni Maasias nga sacerdote ngadto kang manalagna Jeremias, sa pag-ingon: Pag-ampo karon karon kang Jehova nga atong Dios alang kanamo. ⁴Karon si Jeremias misulod ug migula sa taliwala sa katawohan: kay siya wala man ibutang nila sa bilanggoan. ⁵Unya ang kasundalohan ni Faraon minggula gikan sa Egipto; ug sa diha nga ang mga Caldeahanon nga nanaglibut sa Jerusalem nakadungog ug mga balita mahitungod kanila, sila mingbiya sa Jerusalem. ⁶Nan miabut ang pulong ni Jehova kang manalagna Jeremias, nga nagaingon: ⁷Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel: Sa ingon niana moingon ka sa hari sa Juda, nga nagpadala kanimo dinhi kanako sa pagpangutana kanako: Ania karon, ang kasundalohan ni Faraon nga ming-anhi sa pagtabang kaninyo, mobalik ngadto sa Egipto sa ilang kaugalingon yuta. ⁸Ug ang mga Caldeahanon moanhi pag-usab, ug makig-away batok niining ciudara; ug makuha nila kini, ug sunogon kini sa kalayo. ⁹Mao kini ang giingon ni Jehova: Ayaw kamo paglimbong sa inyong mga kaugalingon, nga magaingon: Ang mga Caldeahanon sa pagkatinuod motalikod kanato: kay sila dili motalikod. ¹⁰Kay bisan kamo nanagpakadaug sa tibook nga kasundalohan sa mga Caldeahanon nga nakig-away batok kaninyo, ug dihay nahabilin lamang nga mga samdan nga tawo bisan pa niana mamangon sila ang tagsatagsa ka tawo *mobangon* sulod sa iyang balong-balong, ug sunogon kining ciudara sa kalayo.

¹¹ Ug nahitabo, nga sa pagkabungkag sa kasundalohan sa mga Caldeahanon nga diha sa Jerusalem tungod sa kalisang sa kasundalohan ni Faraon. ¹²Unya si Jeremias migula sa Jerusalem sa pag-adto

sa yuta ni Benjamin aron sa pagdawat sa iyang bahin didto, sa taliwala sa katawohan. ¹³Ug sa diha siya sa ganghaan ni Benjamin, ang usa ka capitán sa balangay didto man, kansang ngalan mao si Irias, ang anak nga lalake ni Selemias, ang anak nga lalake ni Hananias; ug iyang gidakup si Jeremias nga manalagna, nga nagaingon: Ikaw nahulog ngadto sa mga Caldeahanon. ¹⁴Unya si Jeremias miingon: Bakak kana; ako wala mahulog ngadto sa mga Caldeahanon. Apan siya wala magpatalinghug kaniya: busa si Irias midakup kang Jeremias ug siya gidala niya ngadto sa mga principe. ¹⁵Ug ang mga principe nangasuko kang Jeremias, ug gisamaran siya ug gibutang siya sa bilangoan sa balay ni Jonathan nga escriba; kay ilang gibuhat kana nga bilangoan. ¹⁶Sa pagsulod ni Jeremias sa bilangoan, ug ngadto sa bartolina, ug si Jeremias nagpabilin didto sa daghang mga adlaw; ¹⁷Unya si Sedechias ang hari nagpasugo ug nagpakuha kaniya: ug ang hari nangutana kaniya sa tago sulod sa iyang balay, ug miingon: Aduna bay pulong nga gikan kang Jehova? Ug si Jeremias miingon: Aduna man. Miingon siya usab: Ikaw igatugyan ngadto sa kamot sa hari sa Babilonia. ¹⁸Labut pa si Jeremias miingon kang Sedechias nga hari: Diin man ako makasala batok kanimo, kun batok sa imong mga sulogoon, kun batok niining katawohan, nga gibilango man ako ninyo? ¹⁹Hain na man karon ang imong mga manalagna nga nanagna kanimo, nga nagaingon: Ang hari sa Babilonia dili gayud moanhi batok kanimo, ni batok niining yutaa? ²⁰Ug pamati karon, gipangamuyo ko kanimo, Oh ginoo ko nga hari: tugoti ang akong pagpangayo, gipangamuyo ko kanimo, nga madawat sa imong atubangan; aron dili mo ako pabalikon sa balay ni Jonathan nga escriba, aron ako dili mamatay didto. ²¹Unya si Sedechias nga hari nagsugo, ug ilang gibutang si Jeremias sa sawang sa magbalantay sa bilangoan; ug sila naghatag kaniya ug usa ka tipak nga tinapay adlaw-adlaw nga gikan sa mga magbubuhat sa tinapay sa dalan, hangtud nga ang tanang tinapay sa ciudad nahurot. Busa si Jeremias nagpabilin sa sawang sa magbalantay sa bilangoan.

¹ Unya si Sephatias ang anak nga lalake ni Mathan, ug si Gedalias ang anak nga lalake ni Pashur, ug si Jucal ang anak nga lalake ni Selemias, ug si Pashur, ang anak nga lalake ni Malchias, nakadungog sa mga pulong nga gisulti ni Jeremias sa tibook katawohan, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova: Kadtong mopabilin niining ciudadara mamatay pinaagi sa espada, pinaagi sa gutom, ug pinaagi sa kamatay; apan kadtong moadto sa mga Caldeahanon mabuhi, ug ang iyang kinabuhi mahimong ingon sa usa ka tukbonon nganha kaniya, ug mabuhi siya. ³Mao kini ang giingon ni Jehova: Kining ciudadara sa pagkamatuod igahatag ngadto sa kamot sa kasundalohan sa hari sa Babilonia, ug iyang maagaw kini. ⁴Unya ang mga principe ming-ingon sa hari: Kami nangpakilooy kanimo, ipapatay kining tawohana: sanglit siya nagapaluya sa mga kamot sa mga tawong manggugubat nga nanagpabilin niining ciudadara, ug sa mga kamot sa tibook katawohan, sa pagsulti nianang tanan nga mga pulong kanila: kay kining tawohana wala mangita sa kaayohan niining katawohan, kondili sa *ilang* kadautan. ⁵Ug si Sedechias ang hari miingon: Ania karon, siya anaa sa inyong kamot; kay ang hari dili mao kadtong makabuhat ug bisan unsa batok kaninyo. ⁶Unya gikuha nila si Jeremias ug gibalhog siya sa gahong nga bilangoan ni Malchias, ang anak

nga lalake sa hari, nga didto sa sawang sa bilanggoan: ug ilang gitonton si Jeremias sa mga pisi. Ug sa sulod sa gahong walay tubig, kondili kalapukan *lamang* : ug si Jeremias nahaunlod sa kalapukan. ⁷Karon sa pagkadungog ni Ebedmelech nga Etiopiahanon, ang usa ka eunuco nga diha sa balay sa hari, nga ilang gibutang sa gahong nga bilanggoan si Jeremias: (ang hari nagalingkod sa ganghaan ni Benjamin), ⁸Si Ebed-melech migula sa balay sa hari, ug misulti sa hari, nga nagaingon: ⁹Ginoo ko nga hari, kining mga tawo nakabuhat ug dautan sa tanan nga ilang gihimo kang Jeremias nga manalagna, nga ilang gitambog sa gahong nga bilanggoan; ug siya himalasyon na tungod sa kagutom sa dapit diin siya karon mahimutang; kay wala nay tinapay sa ciudad. ¹⁰Unya ang hari nagsugo kang Ebed-melech nga Etiopiahanon, nga nagaingon: Pagkuha gikan didto ug katloan ka tawo uban kanimo, ug kuhaon mo si Jeremias nga manalagna gikan sa gahong nga bilanggoan sa dili pa siya mamatay. ¹¹Busa si Ebed-melech nagdala sa mga tawo uban kaniya, ug nangadto sila sa balay sa hari ilalum sa tipiganan sa bahandi, ug mingkuha sila didto ug mga nuog nga panapton ug dunot nga mga saput, ug gitonton kini pinaagi sa pisi sa gahong sa bilanggoan ngadto kang Jeremias. ¹²Ug si Ebed-melech nga Etiopiahanon miingon kang Jeremias: Ibutang mo karon kining mga nuog ug dunot nga mga saput ilalum sa imong mga ilok ilalim sa mga pisi. Ug sa ingon niini si Jeremias mituman. ¹³Busa gibitad nila si Jeremias pinaagi sa mga pisi, ug gipagawas nila gikan sa gahong nga bilanggoan: ug si Jeremias mipabilin sa sawang sa bilanggoan.

¹⁴ Unya si Sedechias nga hari nagpasugo ug nagpakuha kang Jeremias nga manalagna ngadto kaniya sa ikatolong tukmaan nga diha sa balay ni Jehova: ug ang hari miingon kang Jeremias: Ako mangutana kanimo ug usa ka butang; ayaw paglimod sa bisan unsa kanako. ¹⁵Unya si Jeremias miingon kang Sedechias: Kong ipahayag ko kana kanimo, dili ba gayud patyon mo ako? ug kong motambag ako kanimo, dili man ikaw magpatalinghug kanako. ¹⁶Busa si Sedechias nga hari nanumpa sa tago kang Jeremias, nga nagaingon: Ingon nga ang Dios buhi, nga nagbuhat kanato niining kalag, dili ko patyon ikaw, ni itugyan ko ikaw niining katawohan na nangita sa imong kinabuhi. ¹⁷Unya miingon si Jeremias kang Sedechias: Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa mga panon, ang Dios sa Israel: Kong moadto ka sa principe sa hari sa Babilonia, nan ang imong kalag mabuhi, ug kining ciudad dili sunogon sa kalayo; ug ikaw mabuhi, ug ang imong panimalay: ¹⁸Apan kong ikaw dili moadto sa mga principe sa hari sa Babilonia, nan kining ciudad ihatag ngadto sa kamot sa mga Caldeahanon, ug ilang sunogon kini sa kalayo, ug ikaw dili makagawas gikan sa ilang kamot. ¹⁹Ug si Sedechias nga hari miingon kang Jeremias: Ako mahadlok sa mga Judio nga nangahulog ngadto sa mga Caldeahanon, tingali unya ilang itugyan ako ngadto sa ilang kamot, ug magabiaybiay sila kanako. ²⁰Apan si Jeremias miingon: sila dili magatugyan kanimo. Tumana, gipangamuyo ko kanimo, ang tingog ni Jehova, nianang gisulti ko kanimo: busa maayo kini alang kanimo, ug ang imong kalag mabuhi. ²¹Apan kong ikaw magdumili sa pagadto, mao kini ang pulong nga gipakita ni Jehova kanako: ²²Ania karon, ang tanang mga babaye nga nanghibilin sa balay sa hari sa Juda pagadad-on ngadto sa mga principe sa hari sa Babilonia, ug kadtong mga babayehana manag-ingon: Ang imong mga suod nga higala naglimbong kanimo, ug nakadaug kanimo: *karon nga* ang imong mga tiil nanghiunlod sa kalapukan, sila mingsibog. ²³Ug pagadad-on nila ang tanan

ninyong mga asawa ug ang inyong mga anak ngadto sa mga Caldeahanon; ug dili ka makagawas gikan sa ilang kamot, kondili na hidakpan *ka* sa kamot sa hari sa Babilonia: ug imong ipasunog kining ciudad sa kalayo. ²⁴Unya miingon si Sedechias kang Jeremias: Ayaw pagpahibalo kang bisan kinsa niining mga pulonga, ug dili ka mamatay. ²⁵Apan kong ang mga principe makadungog nga ako nakigsulti kanimo, ug sila manganhi kanimo, ug manag-ingon kanimo: Ipahayag kanamo karon kong unsay gisulti mo sa hari; ayaw kana itago kanamo, ug ikaw dili namo patyon: ingon man usab unsay giingon sa hari kanimo: ²⁶Nan ingnon mo sila: Gipahayag ko ang akong pangaliyupo sa atubangan sa hari, aron ako dili niya pabalikon sa balay ni Jonathan, aron sa pagpakamatay didto. ²⁷Unya miduol ang tanang mga principe kang Jeremias, ug nangutana kaniya; ug siya nagsugilon kanila sumala niining tanan nga mga pulong nga gisugo kaniya sa hari. Busa sila minghunong sa pagpakigsulti kaniya; kay wala nila makita ang katin-awan. ²⁸Busa si Jeremias mipuyo sa sawang sa bilanggoan hangtud sa adlaw sa pagkaagaw sa Jerusalem.

¹ Ug nahitabo sa diha nga ang Jerusalem naagaw, (Sa ikasiyam ka tuig Sedechias hari sa Juda, sa ikanapulo ka bulan, miabut si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia ug ang tibook niyang kasundalohan batok sa Jerusalem, ug kini gilibutan *nila* ; ²Ug sa ikanapulo ug usa ka tuig ni Sedechias, sa ikaupat ka bulan, sa ikasiyam ka adlaw sa bulan, nalungag ang *usa ka kuta* sa ciudad), ³Sa *pagkaagi* nga ang tanang mga principe sa hari sa Babilonia mingsulod, ug minglingkod sa kinatung-ang pultahan, *nga mao* ang Nergal-sareser, si Samgar-Nebo, si Sarsechim, si Rabsaris, si Nergal-sareser, si Rabmag, uban ang tanang salin sa mga principe sa hari sa Babilonia. ⁴Ug nahatabo nga sa pagpakakita kanila ni Sedechias nga hari sa Juda ug sa tanang mga sundalo, unya sila mingkalagiw, ug minggula sa ciudad sa gabii, *nga ming-agi* sa alagianan sa tanaman sa hari, latas sa pultahan sa taliwala sa duruha ka mga kuta: ug siya migula paingon sa Arabah. ⁵Apan ang kasundalohan sa mga Caldeahanon minggukod kanila, ug hing-apan si Sedechias didto sa kapatagan sa Jerico: ug sa diha nga hingdakpan nila siya, ilang gidala siya ngadto kang Nabucodonosor nga hari sa Babilonia ngadto sa Riblat sa yuta ni Hamath, ug siya nagpakanaug hukom kaniya. ⁶Unya ang mga anak ni Sedechias gipamatay sa hari sa Babilonia didto sa Riblat sa atubangan sa iyang mga mata: ingon man usab ang tanang mga harianong tawo sa Juda gipamatay sa hari sa Babilonia. ⁷Labut pa iyang gilusok ang mga mata ni Sedechias, ug gigapus siya sa mga talikala, aron dad-on siya ngadto sa Babilonia. ⁸Ug ang balay sa hari, ug ang mga balay sa katawohan gipanunog sa mga Caldeahanon, ug gipanumag ang mga kuta sa Jerusalem. ⁹Unya si Nebusaradan ang capitan sa mga magbalantay nagbihag ngadto sa Babilonia sa salin sa katawohan nga nagpabilin sa ciudad, ug ang mga mingbulag usab nga nangahulog sa iyang *kamot* , ug ang salin sa katawohan nga mingpabilin. ¹⁰Apan ang mga kabus sa katawohan nga walay bisan unsa, gibilin ni Nebusaradan, ang capitan sa mga magbalantay, didto sa yuta sa Juda, ug gihatagan sila ug kaparrasan ug kaumahan sa mao nga panahon.

¹¹ Karon si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia nagsugo kang nebusaradan nga capitan sa mga magbalantay, mahitungod kang Jeremias, nga nagaingon: ¹²Kuhaa siya, ug alimahan mo siya pag-ayo, ug dili ka magdagsal kaniya; kondili buhata *hinoon* kaniya ang bisan unsa nga isulti niya kanimo. ¹³Busa gipadala ni Nebusaradan ang capitan sa mga magbalantay *kining sugoa*, ug si Nebusasban, si Rabsaris, ug si Nergal-Saraser, si Rabmag, ug ang tanang mga principe sa hari sa Babilonia; ¹⁴Sila nagpadala, ug gikuha si Jeremias, gikan sa sawang sa bilanggoan, ug gitugyan siya kang Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam, aron siya dad-on niya sa *iyang* balay. Busa siya mipuyo uban sa katawohan. ¹⁵Karon ang pulong ni Jehova midangat kang Jeremias, sa gitakpan pa siya sa sawang sa bilanggoan, nga nagaingon: ¹⁶Lakaw, ug sultihan mo si Ebed-melech nga Etiopihanon, sa pag-ingon: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ania karon, dad-on ko ang akong mga pulong batok niining ciudara tungod sa kadautan, ug dili sa kaayohan; ug sila matuman nianang adlaw sa imong atubangan. ¹⁷Apan ako magaluwas kanimo nianang adlaw, nagaingon si Jehova; ug dili ka itugyan ngadto sa kamot sa mga tawo nga imong gikahadlok. ¹⁸Kay sa pagkamatwuod ako magaluwas kanimo, ug dili ka mahulog pinaagi sa espada, kondili ang imong kinabuhi *hinoon* mahimong ingon sa tukbonon nganha kanimo; tungod kay gibutang mo ang imong pagsalig kanako, nagaingon si Jehova.

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias gikan kang Jehova, sa tapus buhii siya ni Nebusaradan ang capitan sa mga magbalantay gikan sa Rama sa *iyang* pagkuha kaniya nga ginapus sa talikala uban sa tanan nga mga binihag sa Jerusalem ug sa Juda, nga gipanagdala nga binihag ngadto sa Babilonia. ²Ug si Jeremias gikuha sa capitan sa mga magbalantay, ug miingon kaniya: Si Jehova nga imong dios namulong niining kadautan batok niining dapita; ³Ug si Jehova nagdala niini, ug nagbuhat sumala sa *iyang* giingon: tungod kay kamo nakasala batok kang Jehova, ug wala magsugot sa *iyang* tingog, busa kining butanga midangat kaninyo. ⁴Ug karon, tan-awa, ikaw gibadbaran ko niining adlaw sa mga talikala nga gigapus sa imong kamot. Kong daw maayo kanimo ang paguban kanako ngadto sa Babilonia, umari ka, ug alimahan ko ikaw pagagyo; apan kong mangil-ad kanimo ang pag-uban kanako ngadto sa Babilonia, pabilin ka: tan-awa ang tibook nga yuta anaa sa atubangan mo; kong diin ugaling ang maayo ug matarung kanimo nga pagaadtoan, umadto ka didto. ⁵Karon sa wala pa siya mahibalik, *siya miingon*: Bumalik ka kang Gedalias, ang anak nga lalake ni Ahicam, ang anak nga lalake ni Safan, ang gibuhat sa hari sa Babilonia nga gobernador ibabaw sa mga ciudad sa Juda, ug mopuyo ka uban kaniya sa taliwala sa katawohan; kun lumakaw ka ngadto sa gihunahuna mo mga maayo nga pagaadtoan. Busa ang capitan sa mga magbalantay naghatag kaniya ug kalan-on ug usa ka gasa, ug gipalakaw siya. ⁶Unya si Jeremias miadto kang Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam ngadto sa Mispa, ug mipuyo uban kaniya sa taliwala sa katawohan nga nanghibilin sa yuta.

⁷ Karon sa diha nga ang tanang mga capitan sa kasundalohan nga didto sa kapatagan, bisan *pa* sila ug ang ilang mga sakup, nakadungog nga ang hari sa Babilonia nagbuhat kang Gedalias ang

anak nga lalake ni Ahicam nga gobernador sa yuta, ug gitugyan kaniya ang mga lalake ug ang mga babaye, ug ang mga kabataan, ug ang labing mga kabus sa yuta, sila nga wala bihaga ngadto sa Babilonia; ⁸Unya ming-adto sila kang Gedalias *didto* sa Mispa, *nga mao*, si Ismael ang anak nga lalake ni Netanias, ug si Johanan ug si Jonathan ang mga anak nga lalake ni Carea, ug si Seraias ang anak nga lalake ni Tanhumeth, ug ang mga anak nga lalake ni Ephi ang Nitopitanhon, ug si Jezanias ang anak nga lalake sa usa ka Maaca tinhon, sila ug ang ilang mga *sakup nga* mga tawo. ⁹Ug si Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam anak nga lalake ni Safan nanumpa kanila ug sa ilang mga *sakup nga* mga tawo, sa pag-ingon: Ayaw kahadlok sa pag-alagad sa mga Caldeahanon: pumuyo ka sa yuta, ug mag-alagad sa hari sa Babilonia, ug kini maayo alang kanimo. ¹⁰Mahitungod kanako, ania karon, ako mopuyo sa Mispa, sa pagpangatubang sa mga Caldeahanon nga moanhi kanato: apan kamo, managtigum kamo ug vino ug mga bunga sa ting-init ug lana, ug isulod kini sa inyong mga sudlanan, ug pumuyo kamo sa inong mga ciudad nga inyong naagaw. ¹¹Ingon man usab sa diha nga ang tanang mga Judio nga diha sa Moab. ug kaipon sa mga anak sa Ammon, ug sa Edom, ug kadtong diha sa tanang mga kayutaan, nakadungog nga ang hari sa Babilonia nagbilin ug salin sa Juda ug nga nagbutang siya nga magmamando kanila kang Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam, ang anak nga lalake ni Safan; ¹²Unya ang tanang mga Judio mingbalik gikan sa tanang mga dapit diin sila aboga, ug nangadto sa yuta sa Juda, ngadto kang Gedalias, sa Mispa, ug nanagtigum ug daghan kaayong vino ug mga bunga sa ting-init. ¹³Labut pa si Johanan ang anak nga lalake ni Carea, ug ang tanang mga capitan sa kasundalohan nga *didto* sa kapatagan, ming-adto kang Gedalias sa Mispa, ¹⁴Ug ming-ingon kaniya: Nasayud ba gayud ikaw nga si Baalis ang hari sa mga anak sa Ammon nagpadala kang Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias aron sa pagpatay kanimo? Apan si Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam wala tumoo kanila. ¹⁵Unya si Johanan ang anak nga lalake ni Carea misulti sa tago kang Gedalias sa Mispa, sa pag-ingon: Tugoti ako sa pag-adto, gipangamuyo ko kanimo, ug akong patyon si Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias, ug walay tawo nga masayud niini: ngano man nga ikaw patyon niya, aron ba ang tanang mga Judio nga nagtigum kanimo managkatibulaag, ug ang salin sa Juda mangawagtang? ¹⁶Apan si Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam miingon kang Johanan ang anak nga lalake ni Carea: Dili ka magbuhat niining butanga: kay nagsulti ka ug bakak mahitungod kang Ismael.

¹ Karon nahitabo sa ikapito ka bulan nga si Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias, ang anak nga lalake ni Elisama, sa kaliwat nga harianon ug *usa* sa mga labawng pangulo sa hari, ug napulo ka tawo uban kaniya ming-adto kang Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam sa Mispa; ug *didto* sila nanagsalo pagpangaon ug tinapay sa Mispa. ²Unya mitindog si Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias, ug ang napulo ka tawo nga diha uban kaniya, ug gitigbas sa espada si Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam ang anak nga lalake ni Safan, ug gipatay siya, nga gibuhat sa hari sa Babilonia nga gobernador sa yuta. ³Gipatay usab ni Ismael ang tanang mga Judio nga ming-uban kaniya, *nga mao* ang kauban ni Gedalias *didto* sa Mispa, ug ang mga Caldeahanon nga hingkaplagan *didto*, ang

mga tawo sa gubat. ⁴Ug nahitabo sa ikaduha ka adlaw, sa tapus niya patya si Gedalias, ug walay tawong nahibalo niini, ⁵Nga may ming-abut nga pipila ka tawo nga gikan sa Sicheim, gikan sa Silo, ug gikan sa Samaria. bisan ang kawaloan ka tawo nga binarbasan ang ilang mga bungot ug ang ilang mga sinina ginisi, ug nga sinamaran ang ilang kaugalingon, uban ang mga halad-nga-kalan-on ug ang incienso diha sa ilang kamot, aron kini dad-on nila ngadto sa balay ni Jehova. ⁶Ug si Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias miadto gikan sa Mispa sa pagtagbo kanila, nga nagahilak samtang nagalakaw siya: ug nahitabo nga sa gihibalag niya sila, siya miingon kanila: Umari kamo kang Gedalias anak nga lalake ni Ahicam. ⁷Ug mao kadto nga sa paghiabut nila sa taliwala sa ciudad, gipatay sila ni Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias, *ug gitambog* sila sa taliwala sa usa ka gahong, siya, ug ang mga tawo nga ming-uban kaniya. ⁸Apan *may* napulo ka tawo nga hingkaplagan uban kanila nga ming-ingon kang Ismael: Ayaw kami pagpatya; kay kami adunay mga bahandi nga tinagoan dinhi sa uma, sa trigo, ug sa cebada, ug sa lana, ug sa dugos. Busa nagpugong siya ug sila wala patya sa taliwala sa ilang mga kaigsoonan. ⁹Karon ang gahong nga gibutang ni Ismael sa tanang mga minatay sa mga tawo nga iyang gipamatay, sa luyo ni Gedalias (nga mao ang binuhat ni Asa nga hari tungod sa iyang kahadlok kang Baasa nga hari sa Israel), gipuno kini ni Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias sa mga gipamatay. ¹⁰Unya gibihag ni Ismael ang tanang salin sa mga tawo nga diha sa Mispa, bisan pa ang mga anak nga babaye sa hari, ug ang tanang mga tawo nga nagpabilin sa Mispa, kadtong gitugyan ni Nebusaradan ang capitan sa mga magbalantay kang Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam; ug sila gibihag ni Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias, ug migikan paingon ngadto sa mga anak sa Ammon.

¹¹ Apan sa diha nga si Johanan ang anak nga lalake ni Carea, ug ang tanang mga capitan sa kasundalohan nga ming-uban kaniya nakadungog sa tanang mga kadaut nga gihimo ni Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias, ¹²Unya ilang gidala ang tanang mga tawo, ug ming-adto aron sa pagpakig-away kang Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias, ug hikaplagaan *nila* siya didto sa haduol sa dagkung katubigan nga atua sa Gabaon. ¹³Karon nahitabo sa diha nga ang tanang mga tawo nga diha uban kang Ismael nakakita kang Johanan ang anak nga lalake ni Carea, ug sa tanang mga capitan sa kasundalohan nga ming-uban kaniya, nan nangalipay sila. ¹⁴Busa ang tanang mga tawo nga gibihag ni Ismael gikan sa Mispa, mingbalitok ug mingbalok, ug mingtipon kang Johanan ang anak nga lalake ni Carea. ¹⁵Apan si Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias mikalagiw gikan kang Johanan uban ang walo ka tawo, ug ming-adto sa mga anak sa Ammon. ¹⁶Unya si Johanan ang anak nga lalake ni Carea, ug ang tanang mga capitan sa mga sundalo nga ming-uban kaniya, mingdala sa tanang nahibilin sa mga tawo nga iyang nakuha gikan kang Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias, gikan sa Mispa, sa tapus niya patya si Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam, *nga mao ang* mga *malig-ong* tawo sa gubat, ug ang mga babaye ug ang mga bata ug ang mga eunuco nga iyang gidala pagbalik gikan sa Gabaon. ¹⁷Ug sila minggikan ug mingpuyo sa puloy-anan ni Geruth Chimham, nga haduol sa Beth-lehem, aron sa pag-adto sa pugsulod sa Egipto, ¹⁸Tungod sa mga Caldeahanon; kay sila nangahadlok kanila, tungod kay si Ismael ang anak nga lalake ni Nethanias mipatay kang Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam, nga gihimong gobernador sa *tibook* yuta sa hari sa Babilonia.

¹ Unya ang tanang mga capitan sa kasundalohan, ug si Johanan ang anak nga lalake ni Carea, ug si Jezanias ang anak nga lalake ni Osaia, ug ang tibook katawohan gikan sa labing ubos ngadto sa labing dagku *kanila*, mingduol. ²Ug ming-ingon kang Jeremias nga manalagna: Tugoti *kami*, nangamuyo kami kanimo, nga ang among pangaliyupo ihatag sa imong atubangan, ug iampo mo kami kang Jehova nga imong Dios, bisan pa alang niining tanan nga salin (kay kami *lamang* nga diyutay ang nanghibilin gikan sa daghan, sumala sa natan-aw sa imong mga mata), ³Aron si Jehova nga imong Dios magapakita kanamo sa dalan nga angay namo nga pagalaktan ug sa butang nga angay namong pagabuhaton. ⁴Unya si Jeremias nga manalagna miingon kanila: Ako nakadungog kaninyo; ania karon, ako magaampo kang Jehova nga inyong Dios sumala sa inyong mga pulong; ug mahitabo nga bisan unsa ang itubag sa Dios kaninyo. ⁵Unya sila ming-ingon kang Jeremias: Si Jehova maoy matuod ug matinumanong saksi sa taliwala nato, kong kami dili magbuhat sumala sa tanang mga pulong nga ipadala ni Jehova kanimo alang kanamo. ⁶Maayo, kun dautan, kami magasugot gayud sa tingog ni Jehova nga among Dios, nga kaniya gipadala ikaw namo; aron mamaayo kanamo, sa diha nga kami magsugot sa tingog ni Jehova nga among Dios.

⁷ Ug nahitabo sa tapus ang napulo ka adlaw, nga ang pulong ni Jehova midangat kang Jeremias. ⁸Unya gitawag niya si Johanan ang anak nga lalake ni Carea, ug ang tanang mga capitan sa kasundalohan nga ming-uban kaniya, ug ang tibook nga katawohan gikan sa labing ubos bisan pa ngadto sa labing dagku *kanila*, ⁹Ug miingon kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel, nga kaniya inyong gipadala ako aron sa paghatag sa inyong pangaliyupo kaniya; ¹⁰Kong kamo mopuyo pa dinhi niining yutaa, nan tukoron ko kamo, ug dili ko gub-on kamo, ug itanum ko kamo, ug dili ko lukahon kamo; kay nagabasul ako mahitungod sa kadaut nga gibuhat ko kaninyo. ¹¹Ayaw kahadlok sa hari sa Babilonia, nga inyong gikalisangan; ayaw kahadlok kaniya, nagaingon si Jehova: kay ako magauban kaninyo aron sa pagluwas kaninyo, ug sa pagbawi kaninyo gikan sa iyang kamot. ¹²Ug hatagan ko kamo ug kalooy, aron siya malooy kaninyo, ug pabalikon kamo sa inyong kaugalingon nga yuta. ¹³Apan kong moingon kamo: Kami dili mopuyo niining yutaa; sa pagkaagi nga kamo dili mosugot sa tingog ni Jehova nga inyong Dios, ¹⁴Nga magaingon: Dili; moadto hinoon kami ngadto sa yuta sa Egipto, diin kami dili makakita ug gubat, ni makadungog ug tingog sa trompeta, ni gutomon sa tinapay; ug didto kami mopuyo: ¹⁵Busa karon pamati kamo sa tingog ni Jehova, Oh *kamo nga salin sa Juda*: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Kong kamo mopatumong gayud sa inyong mga nawong ngadto sa pagsulod sa Egipto, ug mangadto sa pagpuyo didto; ¹⁶Unya mahitabo, nga ang espada, nga inyong gikahadlok, moapas kaninyo didto sa yuta sa Egipto; ug ang gutom nga inyong gikalisangan magasunod kaninyo sa mapiut *gayud* didto sa Egipto; ug didto mangamatay kamo. ¹⁷Mao kini ang modangat sa tanang mga tawo nga mopatunog sa ilang mga nawong paingon ngadto sa Egipto sa pagpuyo didto: sila mangamatay pinaagi sa espada, pinaagi sa gutom, ug pinaagi sa kamatay; ug walay mahibilin kanila, kun makakalagis gikan sa kadaut nga pagadad-on ko kanila. ¹⁸Kay mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ingon nga ang akong kasuko ug ang akong kaligutgut ginabubo sa mga pumoluyo sa Jerusalem, mao man akong ibubo kaninyo ang akong kaligutgut kong mosulod

kamo ngadto sa Egipto; ug mahimo kamong makaluod ug usa nga makapatingala, ug usa ka tinunglo, ug usa ka kaulawan; ug dili na kamo makakita pag-usab niining yutaa. ¹⁹Si Jehova misulti mahatungod kaninyo: Oh *kamong* salin sa Juda: Ayaw kamo pag-adto sa Egipto: hibaloí gayud ninyo nga ako nagpamatuod kaninyo niining adlaw. ²⁰Kay nagalimbong kamo batok sa inyong kaugalingon mga kalag; kay gipadala ako ninyo ngadto kang Jehova nga inyong Dios, sa pag-ingon: Iampo mo kami kang Jehova nga among Dios; ug sumala sa tanan nga ipamulong ni Jehova nga among Dios maoy ipamulong mo kanamo, ug buhaton namo kini. ²¹Ug niining adlaw gipahayag ko kaninyo; apan kamo wala magsugot sa tingog ni Jehova nga inyong Dios, sa bisan unsang butang nga tungod niana ako iyang gipadala ngadhi kaninyo. ²²Busa karon hibaloí gayud nga kamo mangamatay pinaagi sa espada, pinaagi sa gutom, ug pinaagi sa kamatay, sa dapit nga buot ninyong pagaadtoan nga pagapuy-an.

¹ Ug nahitabo nga, sa tapus ang pakigpulong ni Jeremias sa tibook katawohan sa tanang mga pulong ni Jehova nga ilang Dios, nga maoy gipadala niya ni Jehova kanila, bisan *pa* kining tanan nga mga pulong: ²Unya misulti si Asarias ang anak nga lalake ni Osaia, ug si Johanan ang anak nga lalake ni Carea, ug ang tanan nga mga mapahitas-ong tawo, nga nagaingon kang Jeremias: Bakak ang gisulti mo: si Jehova nga among Dios wala magsugo kanimo sa pag-ingon: Ayaw kamo pangadto sa Egipto sa pagpuyo didto; ³Apan si Baruch ang anak nga lalake ni Nerias nagatopo kanimo batok kanamo, aron sa pagtugyan kanamo ngadto sa kamot sa mga Caldeahanon, aron kami pamatyon nila, ug panad-on kami nga binihag ngadto sa Babilonia. ⁴Busa si Johanan anak nga lalake ni Carea, ug ang tanang mga capitan sa kasundalohan, ug ang tibook nga katawohan, wala motoo sa tingog ni Jehova, sa pagpuyo sa yuta sa Juda. ⁵Apan si Johanan ang anak nga lalake ni Carea, ug ang tanang mga capitan sa kasundalohan, midakup sa tanang salin sa Juda, na nanghibalik gikan sa tanang mga nasud, diin didto giabog sila, aron sa pagpapuyo *kanila* sa yuta sa Juda; ⁶Ang mga lalake, ug ang mga babaye, ug ang mga bata, ug ang mga anak nga babaye sa hari, ug ang tagsatagsa ka tawo nga gibilin ni Nebusaradan ang capitan sa magbalantay kang Gedalias ang anak nga lalake ni Ahicam ang anak nga lalake ni Safan; ug si Jeremias nga manalagna, ug si Baruch ang anak nga lalake ni Nerias. ⁷Ug sila nangadto sa yuta sa Egipto: kay sila wala mosugot sa tingog ni Jehova: ug nangadto sila sa Tapnes.

⁸ Unya midangat ang pulong ni Jehova kang Jeremias didto sa Tapnes, nga nagaingon: ⁹Magkuha ka ug dagkung mga bato diha sa imong kamot, ug tagoan mo sila sa yuta nga pinagba diha sa mga baldosa, nga anaa sa ganghaan sa balay ni Faraon sa Tapnes, sa atubangan sa mga tawo sa Juda; ¹⁰Ug umingon ka kanila: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ania karon, ako magapadala ug magakuha kang Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, nga akong sulogoon, ug magapahamutang sa iyang trono ibabaw niining mga bato nga akong gitagoan; ug siya magabuklad sa harianon niyang balong-balong ibabaw kanila. ¹¹Ug siya moanhi, ug modasmag sa yuta sa Egipto; *ihatag ngadto* sa kamatayon kadtong alang sa kamatayon, ug kadtong alang sa

pagkabinihag, ngadto sa pagkabihag; ug kadtong alang sa espada, ngadto sa espada. ¹²Ug dauban ko sa kalayo ang kabalayan sa mga dios sa Egipto; ug iyang sunogon sila, ug dad-on sila nga binihag: ug siya magadayandayan sa iyang kaugalingon sa yuta sa Egipto, sama sa usa ka magbalantay sa carnero nga nagasul-ob sa iyang kupo; ug siya molakaw gikan didto sa pakigdait. ¹³Bunggoon usab niya ang mga larawan nga bato sa Bethsemes, nga atua sa yuta sa Egipto; ug ang mga balay sa mga dios sa Egipto mangasunog sa kalayo.

¹ Ang pulong nga midangat kang Jeremias mahatungod sa tanang mga Judio nga nagpuyo sa yuta sa Egipto, nga nanagpuyo didto sa Migdol, ug didto sa Tapnes, ug didto sa Memphis, ug didto sa yuta sa patros, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Nakakita kamo sa tanang kadautan nga gipadala ko batok sa Jerusalem, ug batok sa tanang mga ciudad sa Juda; ug, ania karon, niining adlaw sila nangahimo nga biniyaan, ug walay tawo nga nagapuyo didto. ³Tungod sa ilang pagkadautan nga ilang nahimo sa paghagit kanako sa kasuko, nga sila ming-adto sa pagsunog ug incienso, *ug* sa pag-alagad sa laing mga dios, nga wala nila hing-ilhi, ni *nakaila* sila, ni kamo, ni ang inyong mga amahan. ⁴Bisan pa niana gipadala ko kaninyo ang tanan ko nga mga alagad nga mga manalagna, nga mingbangon pagsayo ug nga mingpadala kanila, sa pag-ingon: Oh, ayaw pagbuhata kining dulumtanan nga butang nga akong ginadumtan. ⁵Apan sila wala managpatalinghug, ni managpakiling sa ilang mga igdulungog sa pagtalikod gikan sa ilang pagkadautan, sa dili na pagsunog ug incienso sa laing mga dios. ⁶Tungod niini ang akongkaligutgut ug ang akong kasuko gibubo, ug misilaub diha sa mga ciudad sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem; ug sila nangagun-ob, ug nangahimong biniyaan, ingon sa nahitabo niining adlaw. ⁷Busa karon mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ngano man nga nagbuhat kamo *niining* dakung kadautan batok sa inyong kaugalingong mga kalag, sa pagpahimulag gikan kaninyo sa lalake ug sa babaye, sa bata ug sa masuso, gikan sa kinataliwad-an sa Juda, aron sa pagbiya kaninyo nga walay mahasalin; ⁸Nga niana gihagit ninyo ako sa kasuko pinaagi sa mga buhat sa inyong mga kamot, nga nagasunog *kamo* ug incienso sa laing mga dios didto sa yuta sa Egipto, diin ming-adto kamo aron sa pagpuyo; aron *ba* kamo mahimulag, ug aron *ba* kamo mahimong usa ka tinunglo ug usa ka talamayon sa taliwala sa tanang mga nasud yuta? ⁹Nangalimot ba kamo sa pagkadautan sa inyong mga amahan, ug sa pagkadautan sa mga hari sa Juda, ug sa pagkadautan sa ilang mga asawa, ug sa inyong kaugalingon pagkadautan, ug sa pagkadautan sa inyong mga asawa, nga ilang gihimo didto sa yuta sa Juda, ug sa kadalanan sa Jerusalem? ¹⁰Sila wala managpaubos bisan *pa* hangtud niining adlaw, ni aduna sila'y kah adlok, ni maglakaw sa akong Kasugoan, ni sa akong kabalaoran, nga akong gibutang sa inyong atubangan ug sa atubangan sa inyong mga amahan. ¹¹Busa mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ania karon, ibutang ko ang akong nawong batok kaninyo alang sa kadautan, bisan pa sa paglaglag sa tibook nga Juda. ¹²Ug kuhaon ko ang salin sa Juda, nga mingpatumong sa ilang mga nawong sa pag-adto sa yuta sa Egipto aron sa pagpuyo didto, ug sila nga tanan mangaut-ut

didto; ug mangapukan sila didto sa yuta sa Egipto; sila pagapuhon pinaagi sa espada ug sa gutom; sila mangamatay, gikan sa labing ubos bisan ngadto sa labing dagku *kanila*, pinaagi sa espada ug pinaagi sa gutom; ug sila mangahimong mga dulumtanan, *ug* makapatingala, ug usa ka tinunglo, ug usa ka kaulawan. ¹³Kay silotan ko sila nga mopuyo sa yuta sa Egipto, ingon sa pagsilot ko sa Jerusalem, pinaagi sa espada, pinaagi sa gutom, ug pinaagi sa kamatay; ¹⁴Sa pagkaagi nga sa mga salin sa Juda nga ming-adto sa Egipto sa pagpuyo didto, walay makagawas kun mahibilin aron sa pagpauli ngadto sa yuta sa Juda diin sila may tinguha sa pagbalik sa pagpuyo didto: kay walay mahabalik gawas kadto lamang nga makakalagiw.

¹⁵ Unya ang tanang mga lalake nga masayud nga ang ilang mga asawa nanagsunog ug incienso sa laing mga dios, ug ang tanang mga babaye nga nanagtindog sa haduol *didto*, usa ka dakung pagkatigum, bisan *pa* ang tibook katawohan nga nagpuyo sa yuta sa Egipto, sa Patros, mitubag *sila* kang Jeremias, sa pag-ingon: ¹⁶Mahatungod sa pulong nga imong gipamulong kanamo sa ngalan ni Jehova, dili kami magpatalinghug kanimo. ¹⁷Apan sa pagkatinuod buhaton gayud namo ang tagsatagsa ka pulong nga mogula sa among baba, ang pagsunog ug incienso alang sa reina sa langit, ug ang pagtagay ug halad-nga-ilimnon alang kaniya, ingon sa amo nang gihimo, kami ug ang among mga amahan, ang among mga hari ug ang among mga principe, sa mga ciudad sa Juda, ug sa kadalanan sa Jerusalem; kay kami kaniadto may daghang mga kalan-on, ug mga maayo man *kami*, ug wala makakita ug kadautan. ¹⁸Apan sukad kami makabiya sa pagsunog ug incienso alang sa reina sa langit, ug sa pagtagay ug halad-nga-ilimnon alang kaniya, nakulangan kami sa tanang mga butang; ug nangaut-ut kini pinaagi sa espada ug sa gutom. ¹⁹Ug sa diha nga nagsunog kami ug incienso alang sa reina sa langit, ug sa nagtagau ug halad-nga-ilimnon alang kaniya, nagbuhat ba kami kaniya ug mga tinapay aron sa pagsimba kaniya, ug nagtagay ba *kami* ug halad-nga-ilimnon alang kaniya, sa wala ang among mga bana?

²⁰ Unya si Jeremias misulti sa tibook nga katawohan, sa mga lalake, ug sa mga babaye, bisan *pa* sa tibook nga katawohan nga nanaghatag kaniya nianang tubaga, sa pag-ingon: ²¹Ang incienso nga inyong gisunog didto sa mga ciudad sa Juda, ug sa kadalanan sa Jerusalem, kamo ug ang inyong mga amahan, ang inyong mga hari ug ang inyong mga principe, ug ang katawohan sa yuta, wala ba si Jehova mahanumdum kanila, ug wala ba kini mahidangat sa iyang panumduman? ²²Sa pagkaagi nga si Jehova wala na makaantus, tungod sa pagkadautan sa inyong mga buhat, ug tungod sa mga dulumtanan nga inyong nahimo; busa mao nga ang inyong yuta nahimong biniyaan, ug usa nga makapatingala, ug usa ka tinunglo, walay mausa nga pumoluyo, ingon sa nahitabo niining adlaw. ²³Tungod kay nanagsunog kamo ug incienso, ug tungod kay nakasala kamo batok kang Jehova, ug wala magsugot sa tingog ni Jehova, ni maglakaw sa iyang Kasugoan, ni sa iyang kabalaoran, ni sa iyang mga pagpamatuod; busa kining kadautan nahitabo kaninyo, ingon sa nahitabo niining adlaw. ²⁴Labut pa si Jeremias miingon sa tibook nga katawohan, ug sa tanang mga babaye: Pamati kamo sa pulong ni Jehova, ang tibook nga Juda nga ania sa yuta sa Egipto: ²⁵Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel, nga nagaingon: Kamo ug ang inyong mga asawa mingsulti pinaagi sa inyong mga baba, ug nagatuman niana pinaagi sa inyong mga kamot, sa pag-ingon: Kami sa pagkamatuod magtuman kami sa among mga panaad nga among gipanaad, sa pagsunog

ug incienco alang sa reina sa langit, ug sa pagtagay ug mga halad-nga-ilimnon alang kaniya; nan tukoron ninyo ang inyong mga panaad, ug tumanon ninyo ang inyong mga panaad. ²⁶Busa, pamati kamo sa pulong ni Jehova, *Oh*, tibook nga Juda nga nagapuyo sa yuta sa Egipto: Ania karon, ako nakapanumpa pinaagi sa daku ko nga ngalan, nagaingon si Jehova, aron nga ang akong ngalan dili na hisgutan sa baba sa bisan kinsang tawo sa Juda, sa tibook nga yuta sa Egipto, sa pag-ingon: Samtang buhi si Jehova nga Ginoo. ²⁷Ania karon, ako magabantay kanila alang sa kadautan, ug dili alang sa kaayohan; ug ang tanang mga tawo sa Juda nga ania sa yuta sa Egipto mangaut-ut pinaagi sa espada, ug pinaagi sa gutom, hangtud nga matibawas sila. ²⁸Ug sila nga makagawas sa espada mobalik gikan sa yuta sa Egipto ngadto sa yuta sa Juda, diyutay ang gidaghanon; ug ang tanan nga salin sa Juda nga ming-adto sa yuta sa Egipto aron sa pagpuyo didto, mangasayud ra sila kang kinsang pulong ang molungtad, ang ako, kun ang ila *ba*. ²⁹Ug kini maoy timaan alang kaninyo, nagaingon si Jehova, nga ako magasilot kaninyo dinhi niining dapita, aron kamo mahibalo nga ang akong mga pulong sa pagkatinuod magapadayon batok kaninyo alang sa kadautan: ³⁰Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, akong ihatag si Faraon Hopra nga hari sa Egipto, ngadto sa kamot sa iyang mga kaaway, ug ngadto sa kamot nila nga nanagpangita sa iyang kinabuhi; ingon nga akong gihatag si Sedechias nga hari sa Juda ngadto sa kamot ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, nga mao ang iyang kaaway, ug nangita sa iyang kinabuhi.

¹ Ang pulong nga gipamulong ni Jeremias nga manalagna kang Baruch ang anak nga lalake ni Nerias, sa pagsulat niya niining mga pulonga sa usa ka basahon gikan sa baba ni Jeremias sa ikaupat ka tuig ni Joacim ang anak nga lalake ni Josias, nga hari sa Juda, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel, nganha kanimo, *Oh Baruch*: ³Ikaw nagaingon: Alaut ako karon! kay gidugangan ni Jehova ang kaguol sa akong kasakit; gibiyaan ako sa akong mga pag-agulo, ug ako wala makakaplag ug pagpahulay. ⁴Busa mao kini ang igaingon mo kaniya: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, kanang akong gitukod akong bungkagon, ug kanang akong gitanum, akong lukahon; ug kini sa tibook nga yuta. ⁵Ug nangita ba ikaw sa mga dagkung butang alang sa imong kaugalingon? ayaw pagpangita kanila; kay, ania karon, ipadala ko ang kadautan ibabaw sa tanang unod, nagaingon si Jehova: apan ang imong kinabuhi ihatag ko kanimo ingon nga tukbonon diha sa tanang mgadapit nga imong pagaadtoan.

¹ Ang pulong ni Jehova nga midangat kang Jeremias nga manalagna mahitungod sa mga nasud. ²Mahitungod sa Egipto: mahitungod sa kasundalohan ni Faraon Nechao nga hari sa Egipto, nga diha sa daplin sa suba nga Eufrates sa Carchemis, nga gisamaran ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia sa ikaupat ka tuig ni Joacim ang anak nga lalake ni Josias, nga hari sa Juda. ³Andamon ninyo ang kalasag ug taming, ug umasdang kamo aron sa pagpakiggubat. ⁴Siyahi ang mga kabayo, ug kumabayo *kamo*, kamo nga mga magkakabayo, ug tumindog kamo uban ang inyong mga salokot

nga acero ; baira ang mga bangkaw, ug isul-ob ang mga kotamaya. ⁵Ngano man nga nakita ko kini? sila nangalisang ug mingbalik; ug ang ilang mga makusganon mingpadaug, ug mingdalagan sa madali, ug sa walay lingi-lingi: ang kahadlok maoy nagalibut *kanila* , nagaingon si Jehova. ⁶Ayaw pagpakalagiwa ang mga matulin nga modalagan, ni pagawasa ang makusganong tawo; sila nanghipangdol ug nangatumba didto sa amihanan daplin sa suba sa Eufrates. ⁷Kinsa ba kini nga mitubo sama sa *suba sa Nilo*, kansang katubigan nanagsapo-sapo ingon sa kasubaan? ⁸Ang Egipto mitubo ingon sa *suba sa Nilo*, ug ang iyang katubigan nanagsapo-sapo ingon sa kasubaan; ug siya nagaingon: Ako mobangon, ug motabon sa yuta; akong laglagon ang mga ciudad ug ang mga pumoluyo niini. ⁹Tumungas kamo, mga kabayo; ug pangasuko kamo, mga carro sa gubat; ug paasdanga ang kusganong mga tawo: ang *mga tawo* sa Cus ug sa Phut nga nanagkupot sa kalasag; ug ang mga *tawo* sa Lut nga nanagkupot ug nanagbusog sa pana. ¹⁰Kay kadtong adlaw mao *ang adlaw* sa Ginoo, ni Jehova sa mga panon, ang usa ka adlaw sa pagpanimalus, aron siya makapanimalus sa iyang mga kabatok: ug ang espada molamoy ug mapatagbaw, ug moinum hangtud sa iyang pagkahubog sa ilang dugo; kay ang Ginoo, si Jehova sa mga panon adunay paghalad sa yuta sa amihanan daplin sa suba sa Eufrates. ¹¹Tumungas *ka* ngadto sa Galaad ug pagkuha ug balsamo, Oh ulay nga anak nga babaye sa Egipto: kawang lamang ang paggamit mo sa daghang mga tambal; *kay* walay pagkaayo alang kanimo.

¹² Ang mga nasud nakadungog sa imong kaulawan, ug ang imong pagtiyabaw nakapuno sa yuta: kay ang makusganong tawo nahapangdol batok sa makusganon, ug sila nangapukan sa pagdungan. ¹³Ang pulong nga gisulti ni Jehova kang Jeremias nga manalagna, mahitungod sa pag-anhi ug sa pagdam-ag ni Nabucodonosor hari sa Babilonia batok sa yuta sa Egipto. ¹⁴Ipahayag ninyo sa Egipto, ug imantala sa Migdol, ug imantala sa Memphis ug sa Tapnes; umingon kamo: Tindog, ug mag-andam ka; kay ang espada milamoy nga nagalibut kanimo. ¹⁵Ngano ba nga ang imong mga maisug nga tawo gibanlas man? wala sila makatindog, tungod kay si Jehova naghingilin kanila. ¹⁶Iyang gipukan ang daghanan, oo, sila nangapukan ibabaw sa usa ug usa: ug sila ming-ingon: Tindog, ug mangadto kita sa pag-usab sa atong kaugalingon katawohan, ug sa yuta natong natawohan, gikans a madaugdaugon nga espada. ¹⁷Sila mingsinggit didto: Si Faraon nga hari sa Egipto maoy usa lamang ka gahob; gipalabay niya ang panahon nga tinudlo. ¹⁸Ingon nga buhi ako, nagaingon ang Hari kansang ngalan mao si Jehova sa mga panon, sa pagkamatuod ingon sa Tabor sa taliwala sa mga bukid, ug ingon sa Carmel nga anaa duol sa dagat, sa amo nga pagkaagi moanhi siya. ¹⁹Oh ikaw anak nga babaye nga nagapuyo sa Egipto, magsangkap ka sa imong kaugalingon sa pag-adto sa pagkabinihag; kay ang Memphis mahimong biniyaan ug masunog, nga wala mausa nga pumoluyo. ²⁰Ang Egipto mao ang usa ka maanyag kaayong vaca, *apan* ang pagkalaglag nga gikan sa amihanan miabut, kini miabut nga *gayud* . ²¹Ingon man usab ang iyang mga tawong sinuholan nga anaa sa taliwala niya sama sa pinatambok nga mga vaca nga anaa sa kamalig nga pasilonganan; kay sila usab nanibog, ug nanagdungan sa pagkalagiw, sila wala makasukol: kay midangat na kanila ang adlaw sa ilang kagul-anan, ang panahon sa pagdu-aw kanila. ²²Ang tingog niini mogula sama sa usa ka bitin; kay sila manlakaw uban ang usa ka panon sa kasundalohan, ug

moanhi batok kaniya uban ang mga wasay, sama sa mga mamumutol sa kahoy. ²³Sila magapuril sa aiyang lasang, nagaingon si Jehova, bisan pa dili kini masusi; sanglit daghan pa sila kay sa mga dulon, ug dili maisip. ²⁴Ang anak nga babaye sa Egipto pagapakaulawan; siya igatugyan ngadto sa kamot sa katawohan sa amihanan. ²⁵Si Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel, nagaingon: Ania karon, akong silotan si Ammon sa No ug si Faraon, ug ang Egipto, uban ang iyang mga dios, ug ang Egipto, uban ang iyang mga dios, ug ang iyang mga hari; bisan pa si Faraon, ug sila nga nanagsalig kaniya: ²⁶Ug akong itugyan sila ngadto sa kamot niadtong nanagpangita sa ilang mga kinabuhi, ug ngadto sa kamot ni Nabucodonosor hari sa Babilonia, ug ngadto sa kamot sa iyang mga sulogoon: ug sa tapus niini kana pagapuy-an ingon sa kanhing panahon, nagaingon si Jehova. ²⁷Apan dili ka mahadlok, Oh Jacob nga akong alagad, ni malisang ka Oh Israel: kay, ania karon, ikaw luwason ko gikan sa halayo, ug ang imong kaliwatan gikan sa yuta sa ilang pagkabinihag; ug si Jacob mobalik, ug mopahulay ug mopuyo sa kasayon, ug walay magahadlok kaniya. ²⁸Ayaw kahadlok, Oh Jacob nga akong alagad, nagaingon si Jehova; kay ako nagauban kanimo: kay akong tibawason sa hingpit ang anang mga nasud diin ko ikaw aboga; apan ikaw dili ko tibawason sa hingpit, kondili sawayon ko *hinoon* ikaw sa tinagidyot; ug dili ko gayud ikaw pasagdan nga walay castigo.

¹ Ang pulong ni Jehova nga midangat kang Jeremias nga manalagna mahitungod sa mga Filistehanon, sa wala pa samari ni Faraon ang Gaza. ²Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ang mga tubig mingtubo gikan sa amihanan, ug mahimong usa ka sapa nga magaawas, ug mosalanap sa yuta ug sa tanan nga anaa niana, sa ciudad ug kanila nga nanagpuyo niana; ug ang mga tawo maninggit, ug ang tanang mga pumoluyo sa yuta managbakho. ³Sa dinaguok sa pinagakpak sa mga tiil sa iyang makusganong *mga kabayo*, sa pagdasdas sa iyang mga carro nga iggugubat, sa kinagalkal sa iyang mga ligid, ang mga amaban ili na molingi sa pagtan-aw sa ilang mga anak tungod sa kaluiya sa mga kamot; ⁴Tungod sa adlaw ng amoabut sa paglaglag sa tanang mga Filistehanon, sa pagputol gikan sa Tiro ug sa Sidon sa tanang mga magtaabang nga nanagpabilin: kay laglagon ni Jehova ang mga Filistehanon, ang salin sa pulo sa Caphtor. ⁵Ang pagklapagdot midangat sa Gasa; ang Askalon ginahatud sa pagkawalay nahut, ang salin sa ilang walog; unsa ba ang kadugayon nga putlon mo ang imong kaugalingon? ⁶Oh ikaw nga espada ni Jehova kanus-a pa ba ikaw mohunong? sumulod ka sa imong sakoban; pamahulay ka, ug pumuyo. ⁷Unsaon mo paghlum sanglit si Jehova nagsugo kanimo. Batok sa Askalon, ug batok sa kabaybayonan, didto kini gitudlo niya.

¹ Mahitungod sa Moab. Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: alaut ang Nebo! kay gilaglag kini; ang Chiryataim gipakaulawan, kini naagaw: ang Misgab gipakaulawan ug nagun-ob. ²Wala na ang pagdayeg sa Moab: sa Hesbon nanaglalang sila ug dautan batok kaniya:

Umari ka, ug putlon ta siya gikan sa pagkahimong usa ka nasud. Ingon man ikaw usab, Oh Madmen, pagapahilumon; ang espada magagukod kanimo. ³Ang tingog sa paghilak *mogula* gikan sa Horonaim, ang pagkabiniyaan ug dakung pagkalaglag. ⁴Ang Moab gilaglag; ang iyang mga magagmay nakapadungog sa usa ka paghilak. ⁵Kay sa pagsaka sa Luhit uban ang paghilak nga dayon, mosaka sila: kay sa pagkanaug sa Horonaim nadungog nila ang kagulan sa paghilak sa pagkalaglag; ⁶Kalagiw, luwasa ang inyong mga kinabuhi, ug manig-ingon kamo sa kakugnan sa kamingawan. ⁷Tungod kay ikaw nagasalig sa imong mga buhat ug sa imong mga bahandi, pagakuhaon usab ikaw: ug ang Chemos pagabihagon, ang iyang mga sacerdote ug ang iyang mga principe sa tingub. ⁸Ug ang maglalaglag moanhi batok sa tagsatagsa ka ciudad, ug walay ciudad nga makagawas; ang walog usab mawagtang, ug ang kapatagan pagalumpagon, ingon sa gipamulong ni Jehova. ⁹Hatagi ug mga pako ang Moab, aron makalupad ug makakalagiw siya: ug ang iyang mga ciudad mahimong biniyaan, nga walay bisan kinsa nga magapuyo niini. ¹⁰Tinunglo kadtong nagabuhat sa walay pagtagad sa bulohaton ni Jehova; ug tinunglo kadtong nagatipig sa iyang espada gikan sa dugo. ¹¹Ang Moab nagpuyo sa kasayon gikan pa sa iyang pagkabatan-on, ug siya nahimutang sa iyang mga lalug, ug wala gayud ikahuwad gikan sa usa ka sudlanan ngadto sa usa ka sudlanan, ni nabihag siya: busa ang iyang kahinam nagapabilin kaniya, ug ang iyang kaamyon wala mohupas. ¹²Busa, ania karon, ang mga adlaw ming-abut na, nagaingon si Jehova, nga ipadala ko kaniya *kadto* sila nga mga maghuwad ug siya igahuwad nila, ug pagatitian nila ang iyang mga sudlanan, buk-on nila ang ilang mga botella. ¹³Ug ang Moab maulaw tungod sa Chemos, ingon nga ang balay sa Israel naulaw tungod sa Beth-el nga ilang sinaligan.

¹⁴Unsaon ninyo pag-ingon: Kami mga tawo nga kusganon, ug mga tawong maisug alang sa gubat? ¹⁵Ang Moab gilaglag na, ug sila minglupad ngadto sa iyang mga ciudad, ngadto na sa ihawan, nagaingon ang Hari, kansang ngalan mao si Jehova sa mga panon. ¹⁶Ang pagkaalaut sa Moab haduol na moabut, ug ang iyang kasakit nagadali gayud. ¹⁷Kamong tanan nga nanaglibut kaniya managbakho *kamo alang* kaniya: ug kamong tanan nga nanghibalo sa iyang ngalan, manag-ingon kamo: giunsa pagbali ang malig-ong baston, ug ang maanindot nga sungkod! ¹⁸Oh ikaw nga anak nga babaye nga nagapuyo sa Dibon, nanaug ka gikan sa imong himaya, ug lumingkod ka sa kauhaw; kay ang maglalaglag sa Moab ania na batok kanimo, siya naglumpag sa imong mga salipdanan. ¹⁹Oh pumoluyo sa Aroer, tindog sa daplin sa dalan, ug maglantaw; pangutan-a kadtong mikalagiw, ug siya nga nakagawas; ingna: Unsay nahimo? ²⁰Ang Moab ginapakaulawan; kay nagun-ob kini; magminatay ka ug maghilak; isugilon ninyo kini pinaagi sa Arnon, nga ang Moab gilaglag na. ²¹Ug ang hukom miabut na sa yuta sa kapatagan, sa Holon ug sa Jaza, ug sa Mepaath, ²²Ug sa Dibon, ug sa Nebo, ug sa Beth-diblataim, ²³Ug sa Chiryataim, ug sa Beth-gamul, ug sa Beth-meon, ²⁴Ug sa Chirioth, ug sa Bosra ug sa ibabaw sa tanang mga ciudad sa yuta sa Moab, halayo kun haduol. ²⁵Ang sungay sa Moab giputol na, ug ang iyang bukton gibunggo na, nagaingon si Jehova. ²⁶Hubgon ninyo siya; kaysiya nagpakadaku sa iyang kaugalingon batok kang Jehova: ang Moab magalunang sa iyang sinuka, ug siya usab mahamutang sa pagkayubitonon. ²⁷Kay wala ba ang Israel mahimong yubitonon mo? hikaplagnan ba siya uban sa mga kawatan? kay sa makadaghan magasulti ka

mahatungod kaniya, nagalingo-lingo ba sa ulo. ²⁸Oh kamo nga mga pumoluyo sa Moab, biyai ang mga ciudad, ug pumuyo kamo sa pangpang; ug panig-ingon sa salampati nga nagabuhat sa iyang salag sa kadaplinan sa baba sa kinahiladman. ²⁹Kami nakadungog sa pagpagarbo sa Moab, *nga* siya palabilabihon yuamut, ang iyang pagkamapahitas-on, ug ang iyang garbo, ang iyang pagkatigpalabaw, ug ang pagkamapahitas-on sa iyang kasingkasing. ³⁰Ako nahibalo sa iyang kaligutgut, nagaingon si Jehova, nga kana kawang *lamang* ; ang iang mga pagpangandak walay kahimoan. ³¹Busa ako magabakho tungod sa Moab, oo, ako magahilak alang sa tibook nga Moab: alang sa mga tawo sa Kir-heres sila managbalata. ³²Oh balagon sa Sibma, ako mohilak alang kanimo uban ang paghilak nga labaw *sa paghilak* sa Jazer: ang imong mga sanga mikatay ibabaw sa dagat, sila miabut bisan hangtud sa dagat sa Jazer: ibabaw sa imong mga bunga sa ting-init ug sa imong kaparrasan, ang maglalaglag napukan. ³³Ug ang kalipay ug ang kasadya giwagtang gikan sa mabungaon nga uma ug gikan sa yuta sa Moab; ug ginapahunong mo ang bino gikan sa mga giukan sa vino: wala nay magagiuk uban ang pagsinggit; ang *ilang* mga pagsinggit dili na pagsinggit. ³⁴Gikan sa pagsinggit sa Hesbon bisan *pa* ngadto sa Eleale, ug bisan *pa* ngadto sa Jaaz sila nanagpagula sa ilang tingog, gikan sa Zoar bisan *pa* ngadto sa Horanaim, ngadto sa Eglathshelishiyah: kay ang katubigan usab sa Nimri mahimong biniyaan. ³⁵Labut pa pahunongon ko didto sa Moab, nagaingon si Jehova, siya nga nagahalad didto sa mga hatag-as nga dapit, ug siya nga nagasunog incienso alang sa iyang mga dios. ³⁶Busa ang akong kasingkasing motingog alang sa Moab ingon sa mga flauta, ug ang akong kasingkasing motingog ingon sa mga flauta alang sa mga tawo sa Kir-heres: busa ang kadagaya nga iyang nakuha nahanaw. ³⁷Kay ang tagsatagsa ka ulo naupaw, ug tanang bungot gikupkop: sa tanang mga kamot anaa ang mga samad, ug sa mga hawak *anaa* ang saput nga sako. ³⁸Sa ibabaw sa tanang mga atop sa balay sa Moab, ug sa kadalanan niini adunay pagminatay sa bisan diin; kay gibungkag ko ang Moab ingon sa usa ka sudlanan nga niana walay bisan kinsa nga nagakalipay, nagaingon si Jehova. ³⁹Giunsa kini pagdugmok! *Giunsa* nila pagminatay! *naunsa* nga ang Moab mitalikod uban sa kaulaw! ingon niana, ang Moab mahimong usa ka yubitonon ug usa ka kahadlok niadtong tanan nga nagalibut kaniya. ⁴⁰Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, siya molupad ingon sa usa ka agila, ug mobuklad sa iyang mga pako batok sa Moab. ⁴¹Ang Kiryot nakuha, ug ang mga salipdanan nangaagaw, ug ang kasingkasing sa mga kusganong tawo sa Moab niadtong adlawa maingon sa kasingkasing sa usa ka babaye nga anaa sa iyang mga kasakit sa pag-anak. ⁴²Ug ang Moab pagalaglagon gikan sa pagkahimo nga usa ka katawohan, tungod kay siya nagpakadaku sa iyang kaugalingon batok kang Jehova. ⁴³Ang kahadlok, ug ang gahong, ug ang lit-ag, anaa diha kanimo, Oh pumoluyo sa Moab, nagaingon si Jehova. ⁴⁴Siya nga nagadalagan gikan sa kahadlok mahulog sa gahong; ug siyanga mogula sa gahong mabitik sa lit-ag: kay dad-on ko kaniya, bisan *pa* sa ibabaw sa Moab, ang tuig sa pagdu-aw kanila, nagaingon si Jehova. ⁴⁵Sila nga mingkalagiw, sa ilalum sa landong sa Hesbon, mingtindog *sila* nga walay kusog; kay ang usa ka kalayo migula gikan sa Hesbon, ug ang usa ka siga gikan sa taliwala sa Sehon, ug milamoy sa likoanan sa Moab, ug sa purong-purong sa ulo sa samokan nga mga *tawo* . ⁴⁶Alaut ka, Oh Moab! ang katawohan sa Chemos nangatapus *na* ; kay ang imong mga

anak nga lalake gipamihag, ug ang imong mga anak nga babaye *gipanagdala* ngadto sa pagkabinihag.
⁴⁷Apan igauli ko *gikan sa* pagkabinihag ang Moab sa ulahing mga adlaw, nagaingon si Jehova. 1
 Sa ingon niana mao kini ang paghukom sa Moab.

¹ Mahatungod sa mga anak sa Ammon. Mao kini ang giingon ni Jehova: Wala bay mga anak nga lalake ang Israel? wala ba siyay manununod? nan ngano man nga si Malcam nanag-iyá sa Gad, ug ang iyang katawohan nagapuyo sa mga ciudad niini? ²Busa, ania karon, ang mga adlaw miabut na, nagaingon si Jehova, nga akong ipagubok ang usa ka pahibalo sa gubat batok sa Rabba sa mga anak sa Ammon; ug kini mahimong biniyaan nga tinapok, ug ang iyang mga anak nga babaye pagasunogon sa kalayo: unya ang Israel maoy makapanag-iyá kanila nga makapanag-iyá kaniya, nagaingon si Jehova. ³Magminatay ka, Oh Hesbon, tungod kay ang Ai nabungkag na! managtiyabaw kamo, mga anak nga babaye sa Rabba, managtapis kamo ug sako: managminatay kamo, ug managbalikbalik pagdalagan haduol sa mga koral; kay si Malcam pagabihagon; ang iyang mga sacerdote ug ang iyang mga principe mahilakip. ⁴Ngano man nga nagahimaya ka didto sa kawalogan, ang nagapaagay mong walog, Oh malapasong anak nga babaye? nga nagsalig sa iyang mga bahandi, *nga nagaingon* : Kinsay moanhi kanako? ⁵Ania karon, dad-an ko ikaw ug usa ka kahadlok, nagaingon ang Ginoo, si Jehova sa mga panon, gikan sa tanan nga nanaglibut kanimo; ug kamo abugon sa gawas ang tagsatagsa ka tawo sa laktod, ug didto walay magahipos sa mga kagiw. ⁶Ug sa tapus niini igauli ko gikan sa pakabinihag ang mga anak sa Ammon, nagaingon si Jehova.

⁷ Mahatungod sa Edom: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Wala na ba ang kinaadman sa Teman? nawala ba ang pagtambag gikan sa *mga tawong* buotan? nawagtang ba ang ilang kinaadman? ⁸Kumalagiw kamo, bumalik, pumuyo sa mga kinahiladman, Oh mga pumoluyo sa Denan; kay dad-on ko ang kaalaut ni Esau sa ibabaw niya, sa panahon nga ako modu-aw kaniya. ⁹Keng ang mga mamumupo sa parras moanhi kanimo, dili ba sila magabilin ug pipila ka mga halagdawon nga parras? kong may mga kawatan sa gabii, dili ba laglagon nila hangtud nga sila makabaton ug igo nga gidaghanon? ¹⁰Apan gihimo ko si Esau nga hubo, akong gibuksan ang iyang mga tinago nga mga dapit, ug siya dili makatago sa iyang kaugalingon: ang iyang kaliwatan gilaglag, ug ang iyang mga igsoon, ug ang iyang mga silingan; ug siya gipuo na. ¹¹Biyai ang imong mga anak nga ilo, alimahan ko sila nga buhi; ug ang imong mga balo pasaliga kanako. ¹²Kay mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, kadtong natudlo sa dili pag-inum sa copa sa pagkamatuod magainum; ug ikaw ba kadtong dili gayud pahamtangan sa silot? dili ka mahigawas sa silot, kondili magainum ka gayud sa pagkatinuod. ¹³Kay ako nanumpa sa akong kaugalingon, nagaingon si Jehova, nga ang Bosra mahimong usa nga makapatingala, usa ka talamayon, usa ka awa-aw, ug usa ka tinunglo; ug ang tanang mga ciudad niana mangahimong walay katapusan nga pagkaawa-aw. ¹⁴Ako nakadungog ug mga balita gikan kang Jehova, ug usa ka sinugo nga gipadala ngadto sa mga nasud, *nga nagaingon* : Managtigum kamo, ug umadto kamo batok kanya, ug manindog sa panggubatan. ¹⁵Kay, ania karon, ikaw gihimo ko nga gamay sa taliwala sa mga nasud, ug tinamay

sa taliwala sa mga tawo. ¹⁶Mahitungod sa imong pagkamakalilisang, ang garbo sa imong kasingkasing naglimbong kanimo, Oh ikaw nga nagapuyo sulod sa mga liki sa pangpang, nga nagahupot sa kahitas-an sa bukid: bisan himoon mo ang imong salag ingon sa kahataas sa agila, taktakon ko ikaw sa ubos gikan didto, nagaingon si Jehova. ¹⁷Ug ang Edom mahimong usa nga makapatingala: ang tanan nga moagi niini mahitingala ug magasitsit uban ang pagbiaybiya tungod sa tanang mga hampak niini. ¹⁸Ingon sa pagkalaglag sa Sodoma ug Gomorra ug sa mga silingang ciudad niini, nagaingon si Jehova, walay usa ka tawo nga magapabilin didto, ni may usa ka anak sa tawo nga mopuyo didto. ¹⁹Ania karon, siya moanhi ingon sa usa ka leon nga gikan garbo *sa katubigan* sa Jordan batok sa puloy-anan nga malig-on: kay dihadiha padalaganon ko sila gikan niini; ug bisan kinsa nga pagapilion, itudlo ko siya ibabaw niini; kay kinsa man ang sama kanako? ug kinsa ang motudlo kanako sa panahon? ug kinsa ang magbalantay sa carnero nga motindog sa akong atubangan? ²⁰Busa pamati kamo sa tambag ni Jehova, nga iyang nakuha batok sa Edom; ug ang iyang mga tinguha nga iyang gihunahuna batok sa mga pumuluyo sa Teman: Sa pagkamatuod pagaguyuron sila sa halayo *bisa pa* ang labing gagmay sa panon; sa pagkatinuod buhaton niya nga mahimong kamingawan ang ilang puloy-anan batok kanila. ²¹Ang yuta mikurog sa dinahunog sa ilang pagkapukan; may usa ka pagsinggit nga ang kagahub niini nadungog sa Dagat nga Mapula. ²²Ania karon, siya mosaka ug molupad sama sa agila, ug mobuklad sa iyang mga pako ibabaw sa Bosra: ug niadtong adlaw ang kasingkasing sa mga malig-ong tawo sa Edom mahimong ingon sa kasingkasing sa usa ka babaye nga anaa sa iyang mga kasakit sa pag-anak.

²³ Mahatungod sa Damasco. Ang Hamat nalibog, ug ang Arpad; tungod kay sila nakadungog ug dautang mga balita, sila nangalun-os *tungod sa kakuyaw* ; adunay kasubo didto sa dagat; dili mahimo nga malinaw. ²⁴Ang Damasco nahimong maluya, ug miliso sa iyang kaugalingon sa pagdalagan, ug ang kahadlok midakup kaniya: kaguol ug mga kasubo migahum kaniya, ingon sa usa ka babaye nga nagaanak. ²⁵Naunsa nga ang ciudad sa pagdayeg wala biyai, ang ciudad sa akong kalipay? ²⁶Busa ang iyang mga batan-ong lalake mangapukan sa iyang kadalanan ug ang tanang mga tawo sa gubat pagadad-on ngadto sa kahulim niadtong adlaw, nagaingon si Jehova sa mga panon. ²⁷Ug dauban ko sa kalayo ang kuta sa Damasco, ug lamyon niini ang mga palacio ni Ben-hadad.

²⁸ Mahatungod kang Cedar ug mahatungod sa mga gingharian ni Hasor, nga gilaglag ni Nabucodonosor hari sa Babilonia. Mao kini ang giingon ni Jehova: Manindog kamo, lumakaw ngadto sa Cedar, ug laglagon ninyo ang mga anak sa sidlakan. ²⁹Ang ilang mga balong-balong ug ang ilang mga panon ilang panad-on; ilang dad-on alang sa ilang mga kaugalingon ang ilang mga tabil, ug ang tanan nilang mga sudlanan, ug ang ilang mga camello; ug sila singgitan nila: Ang kalisang anaa sa luyo ug luyo. ³⁰Mangalagiw kamo, manglaag kamo ngadto sa halayo, managpuyo kamo sa mga kahiladman, Oh kamo nga mga pumoluyo sa Hasor, nagaingon si Jehova; kay si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia nakigsabutsabut batok kaninyo, ug naglalang dautang tuyo batok kaninyo. ³¹Panindog, panlakaw kamo ngadto sa nasud nga anaa sa kasayon, nga nagapuyo nga walay kaawa, nagaingon si Jehova; nga walay mga ganghaan ni mga trangka nga nagapuyo

nga nagainusara. ³²Ug ang ilang mga camello mahimong tinulis, ug ang panon sa ilang mga vaca mahimong inagaw: ug akong patibulaagon ngadto sa tanang mga hulongawan sa hangin, kadtong tanan nga *nanagpaalot* sa mga nasikohan *sa ilang* mga buhok; ug ipadala ko ang ilang kadaut gikan sa ilang tanan nga kadaplinan, nagaingon si Jehova. ³³Ug ang Hasor mahimong puloy-anan sa mga iro nga ihalas, usa ka biniyaan nga walay katapusan: didto walay tawo nga magapuyo, ni may usa ka anak sa tawo nga magapuyo didto.

³⁴ Ang pulong ni Jehova nga midangat kang Jeremias nga managlagna mahitungod sa Elam, sa sinugdan sa paghari ni Sedechias nga hari sa Juda, nga nagaingon: ³⁵Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ania karon, akong balion ang pana sa Elam, ang punoan sa ilang kalig-on. ³⁶Ug sa Elam dad-on ko ang upat ka mga hangin nga gikan sa upat ka mga bahin sa langit, ug pagatibulaagon ko sila ngadto niadtong tanan nga mga hangin; ug walay nasud nga dili pagaadtoan sa mga sinalikway sa Elam. ³⁷Ug akong ipalisang ang Elam sa atubangan sa ilang mga kaaway, ug sa atubangan niadtong nagapangita sa ilang kinabuhi: ug dad-an ko sila ug kadaut, bisan pa ang akong mabangis nga kasuko, nagaingon si Jehova; ug ipadala ko ang espada sunod kanila, hangtud nga mangaut-ut ko sila: ³⁸Ug ipahaluna ko ang akong trono sa Elam, ug gikan didto laglagon ko ang hari ug ang mga principe, nagaingon si Jehova. ³⁹Apan mahatabo sa ulahing mga adlaw, nga dad-on ko pagbalik *sila gikan* sa pagkabinihag sa Elam, nagaingon si Jehova.

¹ Ang pulong nga gisulti ni Jehova mahitungod sa Babilonia, ug mahitungod sa yuta sa mga Caldeahanon, pinaagi kang Jeremias nga manalagna. ²Ipahayag ninyo sa taliwala sa mga nasud ug imantala, ug magpatindog kamo ug usa ka bandila; imantala ug ayaw pagtagoa: ingna: Ang Babilonia naagaw *na*, ang Bel gipakaulawan, ang Merodak nalisang; ang iyang mga larawan gipakaulawan, ang iyang mga dios-dios nangalisang. ³Kay gikan sa amihanan may migula nga usa ka nasud batok kaniya, nga magahimo sa iyang yuta nga biniyaan, ug walay mausa nga magapuyo didto: sila mangalagiw, sila manlakaw tawo ug mananap. ⁴Niadtong mga adlawa, ug niadtong panahona, nagaingon si Jehova, ang mga anak sa Israel moanhi, sila ug ang mga anak sa Juda sa tingub; sila ug ang mga anak sa Juda sa tingub; managpanlakaw nga magahilak, ug mangita kang Jehova nga ilang Dios. ⁵Sila magpakisusi mahitungod sa Sion uban angilang mga nawong nga pinatumong didto, *nga magaingon*: Umari kamo, ug makigtipon kamo kang Jehova sa usa ka tugon nga walay katapusan nga dili hikalimtan. ⁶Ang akong katawohan mao ang carnero nga nangawala: ang ilang mga magbalantay maoy nagpasalaag kanila; kini gipamuhian nila didto sa kabukiran: *diin* minglaag sila gikan sa bukid ngadto sa bungtod; sila nalimot sa ilang dapit nga pahulayan. ⁷Gitukob sila sa tanan nga nakakaplag kanila; ug ang ilang mga kabatok, nanag-ingon: Kami wala managpakasala kay sila nanagpakasala batok kang Jehova, ang puloy-anan sa pagkamatarung, bisan pa si Jehova, ang paglaum sa ilang mga amahan. ⁸Kumalagiw kamo gikan sa taliwala sa Babilonia, ug gumula kamo gikan sa yuta sa mga Caldeahanon, ug panig-ingon sa mga lakeng kanding sa atubangan sa mga panon.

⁹ Kay, ania karon, agdahon ko ug paanhion ko batok sa Babilonia ang usa ka pundok sa mga dagkung nasud, gikan sa yuta sa amihanan; ug sila managlaray sa ilang kaugalingon batok kaniya; gikan diha siya magaw: ang ilang mga udyong mahimong ingon sa usa ka batid nga gamhang tawo; walay mahibalik nga makawang. ¹⁰Ug ang Caldea mahimong tukbonon: matagbaw ang tanan nga motubkob kaniya, nagaingon si Jehova. ¹¹Tungod kay kamo nangalipay, tungod kay kamo nanagmaya, Oh kamo nga maoy nanulis sa akong panulondon, tungod kay kamo mapatuyangon ingon sa usa ka vaca nga dumalaga nga nagatamak sa *trigo*, ug mobahihi ingon sa makusog nga mga kabayo; ¹²Ang imong inahan pagapakaulawan sa hilabihan gayud; kadtong magaanak kanimo pagalibogon: ania karon, siya mahimong labing iwit sa mga nasud, usa ka kamingawan, usa ka ugang yuta, ug usa ka yutang biniyaan. ¹³Tungod sa kaligutgut ni Jehova siya dili pagapuy-an, mahimo hinoon *siya* nga kamingawan nga hingpit: bisan kinsa nga moagi sa Babilonia mahitingala, ug magasitsit uban ang pagbiaybiay tungod sa tanan niyang mga hampak. ¹⁴Andama ang inyong kaugalingon batok sa Babilonia nga magalibut tanan kamo nga nagabusog sa pana; panaa ninyo siya, hutda ang mga udyong sa pana: kay siya nakasala batok kang Jehova. ¹⁵Managsinggit kamo nga magalibut batok kaniya: siya mitugyan na sa iyang kaugalingon: ang iyang mga salipdanan nangapukan, ang iyang mga paril gipanagtumpag; kay kini mao ang panimalus ni Jehova: panimasli siya; ingon sa iyang nahimo, buhata kaniya. ¹⁶Laglaga ang mamumugas gikan sa Babilonia, ug kadtong nagakupot sa galab sa panahon sa ting-ani: tungod sa kahadlok sa madaugdaugong espada sila moliso ang tagsatagsa paingon sa iyang katawohan, ug sila manalagan ang tagsatagsa paingon sa iyang kaugalingong yuta. ¹⁷Ang Israel mao ang carnero nga ginaayam; gipatlaag siya sa mga leon: ang nahauna, gilamoy siya sa hari sa Asiria; ug karon sa katapusan gidugmok ang iyang mga bukog ni Nabucodonosor nga hari sa Babilonia. ¹⁸Busa mao kini nga giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ania karon, silotan ko ang hari sa Babilonia, ug ang iyang yuta, ingon sa akong pagsilot sa hari sa Asiria. ¹⁹Ug dad-on ko pagbalik ang Israel ngadto sa iyang sibsibanan, ug siya magasibsib ibabaw sa Carmelo ug sa Basan, ug ang iyang kalag matagbaw ibabaw sa bukid sa Ephraim ug sa Galaad. ²⁰Niadtong mga adlaw, ug niadtong panahona, nagaingon si Jehova, ang kasal-anan sa Israel pagappangitaon, ug walay makita; ug ang mga sala sa Juda, ug kini dili hingkaplagan: kay pasayloon ko sila nga akong ibilin ingon nga salin.

²¹ Tumungas ka batok sa yuta sa mga Merataimhon, bisan pa batok niini, ug batok sa mga pumoluyo sa Pekod: pamatyon mo sila ug laglagon mo gayud sila, nagaingon si Jehova; ug buhata sumala sa tanan nga gisugo ko kanimo. ²²Ang dinaguok sa gubat ania sa yuta, ug sa dakung pagkalaglag. ²³Naunsa nga ang pakang sa tibook nga yuta naputol man ug nabunggo! naunsa nga ang Babilonia, nahimong usa ka biniyaan sa taliwala sa mga nasud! ²⁴Ako nagbutang ug usa ka lit-ag alang kanimo, ug ikaw usab hisakpan, Oh Babilonia, ug ikaw wala makaalingat: ikaw hikaplakan, ug ingon man usab hidakpan, tungod kay ikaw nakig-away batok kang Jehova. ²⁵Gibuksan ni Jehova ang iyang tipiganan sa hinagiban, ug gipagula ang mga hinagiban sa iyang kapungot; kay ang Ginoo, si Jehova sa mga panon, may bulohaton nga *tibawason* sa yuta sa mga Caldeahanon. ²⁶Umari kamo batok kaniya gikan sa kinatumyang utlanan; buksi ang iyang mga

kamalig; isalibay siya ingon sa mga tinapok; isalibay siya ingon sa mga tinapok; ug laglaga siya sa hingpit: ayaw pagtugoti nga may mahibilin kaniya. ²⁷Pamatya ang tanan niyang mga toro nga vaca: paadtoa sila sa ihawan: alaut sila! kay ang ialng adlaw miabut na, ang panahon sa pagdu-aw kanila. ²⁸Ang tingog niadtong nangalagiw ug nakagawas gikan sa yuta sa Babilonia, sa pagpahayag didto sa Sion sa panimalus ni Jehova nga atong Dios, ang pagpanimalus sa iyang templo. ²⁹Tawga sa tingub ang mga magpapana batok sa Babilonia, silang tanan nga nanagbusog sa pana: magpahaluna kamo paglibut batok kaniya; ayaw pagpagawasa ang bisan kinsa niana: balusi siya sumala sa iyang mga buhat; sumala sa tanan nga iyang gibuhad, buhata kaniya; tungod kay nagarboso siya batok kang Jehova, batok sa Balaan sa Israel. ³⁰Busa ang iang mga batan-ong lalake mangapukan sa iyang kadalanan, ug ang tanan niyang mga tawong iggugubat igahatud ngadto sa kahilum niadtong adlaw, nagaingon si Jehova. ³¹Ania karon, ako batok kanimo, Oh ikaw nga garboso *kaayo*, nagaingon ang Ginoo, si Jehova sa mga panon; kay miabut na ang imong adlaw, ang panahon sa akong pagdu-aw kanimo. ³²Ug ang *tawong* garboso mahipangdol ug mapukan, ug walay magabangon kaniya; ug silaban ko sa kalayo ang iyang mga ciudad, ug kini magalamoy sa tanan nga nagalibut kaniya.

³³Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ang mga anak sa Israel ug ang mga anak sa Juda ginadaugdaug sa tingub; ug ang tanan nga nanagbihag kanila nagpugong sa hugot kanila; sila nanagdumili sa pagbuhi kanila. ³⁴Ang ilang Mamamawi kusganon man; si Jehova sa mga panon mao ang iyang ngalan: siya magalaban sa hingpit sa ilang katungod, aron siya makahatag pahulay sa yuta, ug kasamok sa mga pumoluyo sa Babilonia. ³⁵Ang espada anaa sa ibabaw sa mga Caldeahanon, nagaingon si Jehova, ug ibabaw sa mga pumoluyo sa Babilonia, ug ibabaw sa iyang mga principe, ug ibabaw sa iyang manggialamong mga tawo. ³⁶Ang espada anaa sa ibabaw sa mga tawong andakan; ug sila mangabuang; ang usa ka espada anaa sa iyang kusganong mga tawo; ug sila pagalisangon. ³⁷Ang espada anaa sa ibabaw sa ilang mga kabayo, ug ibabaw sa ilang mga carro ug ibabaw sa tanang katawohan nga nagakasagol sa taliwala niya; ug sila mangahimong ingon sa mga babaye: ang espada anaa sa ibabaw sa iyang mga bahandi; ug sila pagatulison. ³⁸Ang hulaw anaa sa ibabaw sa iyang katubigan, ug sila mahimong mamala; kay kini mao ang yuta sa mga larawan nga linilok, ug sila mangabuang sa *ilang* mga dios-dios. ³⁹Busa ang mga ihalas nga mananap sa kamingawan uban ang mga lobo managpuyo didto, ug ang mga avestrus mopuyo didto: ug kini dili na gayud pagapuy-an sa walay katapusan; ni pagapuy-an pa kini gikan sa kaliwatan hangtud sa kaliwatan. ⁴⁰Ingon nga ang Sodoma ug Gomorra gigun-ob sa Dios ug ang iyang mga ciudad nga silingan, nagaingon si Jehova, sa mao nga pagkaagi walay tawo nga magapuyo didto, ni may anak sa tawo nga molangyaw didto. ⁴¹Ania karon, ang usa ka katawohan mogula gikan sa amihanan; ug usa ka dakung nasud ug daghang mga hari, manindog gikan sa mga kinatumyang bahin sa yuta. ⁴²Sila mogunit sa pana ug sa bangkaw; sila mabangis, ug dili magapakita ug kalooy; ang ilang tingog modaguok sama sa dagat, ug sila magatungtong sa mga kabayo, tagsatagsa magalaray alang sa gubat, ingon sa usa ka tawo ngadto sa gubat, batok kanimo, Oh anak nga babaye sa Babilonia. ⁴³Ang hari sa Babilonia nakadungog sa mga balita mahitungod kanila, ug ang iyang mga kamot nangaluya: ang kaguol maoy midakup kaniya, *ug* ang mga kaul-ol ingon sa usa ka babaye nga

nagaanak. ⁴⁴Ania karon, *ang kaaway* motungha sama sa usa ka leon nga gikan sa garbo sa Jordan batok sa puloy-anan nga malig-on: kay sa kalit padalaganon ko sila gikan kaniya: ug bisan kinsa ang pilion, itudlo ko siya sa ibabaw niini: kay kinsa man ang sama kanako? ug kinsa ba ang magtudlo kanako sa panahon? ug kinsa ba ang magbalantay nga makatindog sa atubangan ko? ⁴⁵Busa pamati kamo sa tambag ni Jehova, nga iyang gitinguha batok sa Babilonia; ug ang iyang mga tuyo nga iyang gitinguha batok sa yuta sa mga Caldeahanon: Sa pagkamatuod pagaguyoron sila sa halayo, *bisan pa* ang mga magagmay sa panon; sa pagkamatuod buhaton niya nga biniyaan ang ilang puloy-anan uban kanila. ⁴⁶Sa dinahunog sa pagkaagaw sa Babilonia ang yuta magalinog, ug ang pagsiyagit madungog sa taliwala sa mga nasud.

¹ Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ako motindog batok sa Babilonia, ug batok kanila nga nagapuyo sa Leb-kamai, usa ka malaglagong hangin. ²ug ang Babilonia padad-an ko ug mga dumuloong nga maoy moalig-ig kaniya; ug huboan nila ang iyang yuta: kay sa adlaw sa kasamok sila mosukol kaniya sa tanang dapit. ³Pabusoga ang magpapana sa iyang pana batok niadtong nagabusog, ug batok niadtong mituyhakaw sa iyang kaugalingon sulod sa iyang kotamaya: ug ayaw pagpagawasa ninyo ang iyang mga batan-ong lalake; laglagon gayud ninyo ang tanan niyang panon. ⁴Ug sila mangapukan nga pinatay sa yuta sa mga Caldeahanon, ug panglagbasan *sa hinagiban* diha sa iyang kadalanan. ⁵Kay ang Israel wala biyai, ni ang Juda, sa iyang Dios, *wala biyai* ni Jehova sa mga panon; bisan ang ilang yuta napuno sa sala batok sa Balaan sa Israel. ⁶Kumalagiw kamo ngadto sa gawas sa taliwala sa Babilonia, ug luwason sa tagsatagsa ka tawo ang iyang kinabuhi; ayaw kamo pagpahimulag diha sa iyang pagkadautan: kay kini mao ang panahon sa pagpanimalus ni Jehova; siya mohatag kaniya ug usa ka balus. ⁷Sa kamot ni Jehova ang Babilonia nahimong copa nga bulawan, nga nakapahubog sa tibook nga yuta: ang mga nasud nakainum sa iyang vino busa ang mga nasud nangabuang. ⁸Ang Babilonia sa kalit nahulog ug nalumpag: magbakho kamo alang kaniya; pagkuha kamo ug balsamo alang sa iyang kaul-ol, kong pinaagi niana mamaayo siya. ⁹Kita buot unta nga mamaayo ang Babilonia, apan siya dili mamaayo: biyai siya, ug mangadto kitang tagsatagsa sa kaugalingon niyang yuta; kay ang iyang paghukom moabut ngadto sa langit, ug gibayaw sa itaas bisan ngadto sa kalangitan. ¹⁰Gipadayag ni Jehova ang atong pagkamatarung: umari kamo ug ipahayag nato sa Sion ang buhat ni Jehova nga atong Dios. ¹¹Baira ninyo ang mga udyong, kuptan ninyo ug maayo ang mga kalasag: si Jehova nag-agda sa espiritu sa mga hari sa nga Madianhon; kay ang iyang tuyo batok man sa Babilonia, aron sa paglumpag niana: tungod kay kini mao ang panimalus ni Jehova, ang panimalus sa iyang templo. ¹²Ipatindog ang bandila batok sa mga kuta sa Babilonia, lig-ona ang bantayan, patindoga ang mga magbalantay, andama ang mga banhiganan: kay si Jehova nagtinguha ug naghimo nianang iyang gisulti mahitungod sa mga pumoluyo sa Babilonia. ¹³Oh ikaw nga nagapuyo sa daghang katubigan, buhong sa mga bahandi, ang imong katapusan miabut na, ang sukdanan sa imong kaibog. ¹⁴Si Jehova sa mga panon nanumpa sa iyang kaugalingon, *sa pag-ingon* : Sa pagkatinuod pun-on ko ikaw sa mga tawo, ingon sa

pagkapuno sa mga ulod sa alibangbang; ug sila mopatugbaw ug usa ka singgit batok kanimo. ¹⁵Iyang gibuhat ang yuta pinaagi sa iyang gahum, iyang gitukod ang kalibutan pinaagi sa iyang kaalam, ug nagbuklad sa langit pinaagi sa iyang salabutan. ¹⁶Sa pagbungat niya sa iyang tingog, may usa ka dinaguok sa mga tubig sa kalangitan, ug iyang gipasaka ang mga inalisngaw gikan sa mga kinatumyan sa yuta; gibuhat niya ang mga kilat alang sa ulan, ug gipagula niya ang hangin gikan sa iyang mga tipiganan. ¹⁷Ang tagsatagsa ka tawo nahimong mananapon *ug* walay kaalam; ang tanang magsasalsal sa bulawan gipakaulawan pinaagi sa iyang larawan: kay ang iyang tinunaw nga larawan kabakakan man, ug kanila walay gininhawa. ¹⁸Sila kakawangan man, usa ka buhat sa paglimbong: sa panahon sa pagdu-aw kanila mangahanaw sila. ¹⁹Ang bahin ni Jacob, dili sama kanila; kay siya mao ang mag-uumol sa tanang mga butang; ug ang *Israel* maoy banay sa iyang panulondon: si Jehova sa mga panon mao ang iyang ngalan. ²⁰Ikaw mao ang akong wasay nga iggugubat ug mga hinagiban sa gubat: ug uban kanimo lumpagon ko ang mga nasud, ug uban kanimo bunkagon ko ang mga gingharian; ²¹Ug uban kanimo tadtaron ko ang kabayo ug ang nagakabayo kaniya: ug uban kanimo dugmokon ko ang carro ug ang nagsakay kaniya; ²²Ug uban kanimo pikas-pikason ko ang lalake ug ang babaye, ug uban kanimo pikas-pikason ko ang tiuglang ug ang batan-on; ug uban kanimo pikas-pikason ko ang ulitaw ug ang ulay. ²³Ug uban kanimo tagtaron ko ang magbalantay ug ang iyang panon sa carnero; ug uban kanimo ipusdak ko ang magdadaro ug ang iyang nayugohan nga *vaca* ; ug uban kanimo ipusdak ko ang mga gobernador ug ang mga tinugyanan. ²⁴Ug akong igahatag sa Babilonia ug sa tanang mga pumoluyo sa Caldea ang tanang kadautan nila nga ilang gihimo didto sa Sion diha sa imong atubangan, nagaingon si Jehova. ²⁵Ania karon, ako batok kanimo, Oh malaglagong bukid, nagaingon si Jehova, nga nagalaglag sa tibook nga yuta; ug akong pagatuy-oron ang akong kamot diha kanimo, ug ligiron ko ikaw gikan sa mga bato, ug himoon ko ikaw nga usa ka bukid nga nasunog. ²⁶Ug sila dili mokuha gikan kanimo ug usa ka bato alang sa usa ka batok sa pamag-ang, ni usa ka bato, alang sa mga patukoranan; ikaw mahimo hinoon nga biniyaan sa walay katapusan, nagaingon si Jehova. ²⁷Magpatindog ka ug usa ka bandila sa yuta, patingoga ang trompeta sa taliwala sa mga nasud, andama ang mga nasud batok kaniya, tawga pagtingub batok kaniya ang mga gingharian sa Ararat, Mini, ug sa Askenes: magtudlo ka ug usa ka capitan batok kaniya; pasak-a ang mga kabayo ingon sa mga ulod nga motuyob. ²⁸Andama batok kaniya ang mga nasud, ang mga hari sa mga Madianhon, ang mga gobernador niini, ug ang tanang tinugyanan niini, ug ang tibook nga yuta sa ilang ginsakpan. ²⁹Ug ang yuta mokurog ug anaa sa kaul-ol; kay ang mga tuyo ni Jehova batok sa Babilonia tumanon man, sa pagbuhat sa yuta sa Babilonia nga usa ka biniyaan, nga walay mausa nga magapuyo. ³⁰Ang makusganong mga tawo sa Babilonia nagpugong sa pagpakig-away, sila nanagpabilin sa ilang mga salipdanan; ang ilang kusog nawagtang; nahimo sila nga sama sa mga babaye: gisulnog ang iyang mga puloy-anan; ang iyang mga trangka nangabunggo. ³¹Ang usa ka maghahatod sa mga sulat modalagan sa pagtagbo sa usa, ug ang usa ka sulogoon mosugat sa usa, sa pagpakita sa hari sa Babilonia nga ang iyang ciudad naagaw sa tanang suok. ³²Ug ang mga alagianan giagaw, ug ang mga tangbo ilang gisunog sa kalayo, ug ang mga tawong iggugubat nangahadlok: ³³Kay mao kini

ang giingon ni Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Ang anak nga babaye sa Babilonia ingon sa usa ka salug nga giukanan, sa panahon nga kini ginagiukan; ugaling sa diutay lamang nga panahon, ug ang panahon sa pag-ani moabut alang kaniya. ³⁴Si Nabucodonosor ang hari sa Babilonia milamoy kanako, siya midugmok kanako, iyang gihimo ako nga sudlanang walay sulod, siya nga ingon sa usa ka dragon milamoy kanako, gipuno niya ang iyang tiyan sa akong lamian nga kalan-on; gisalikway niya ako. ³⁵Ang pagdagsal nga gibuhat kanako ug sa akong unod isang-at sa Babilonia, moingon ang mga pumoluyo sa Sion; ug, Ang akong dugo isang-at sa mga pumoluyo sa Caldea, moingon ang Jerusalem. ³⁶Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ako maoy magalaban sa imong katungod, ug manimalus alang kanimo; ug pamalahon ko ang iyang dagat, ug pamalahon ko ang iyang tuburan. ³⁷Ug ang Babilonia mahimong mga tinapok nga ginuba, usa ka puloy-anan sa mga iro nga ihalas, usa ka makapatingala, ug usa ka sinitsitan nga uban ang pagbiaybiay, nga walay usa ka pumoluyo. ³⁸Sila magadungan sa pagpadahunog ingon sa mga magagmay nga leon: sila mananggulob ingon sa mga itoy nga leon. ³⁹Sa diha nga abuton sila ug kainit, buhaton ko ang ilang mga kombira, ug sila hubgon ko, aron sila magakalipay, ug matulog sa pagkatulog nga walay katapusan, ug dili *na* mahigmata, nagaingon si Jehova. ⁴⁰Dad-on ko sila ingon sa mga nating carnero ngadto sa ihawan, ingon sa mga lakeng carnero uban sa mga lakeng kanding. ⁴¹Giunsa pagdaug ang Sesach! ug ang pagkaagaw sa dalayegon sa tibook nga yuta! naunsa ang Babilonia nga nahimo man nga biniyaan sa taliwala sa mga nasud! ⁴²Ang dagat misalanap sa Babilonia; siya ginatabonan sa daghang mga balud niini. ⁴³Ang iyang mga ciudad nangahimong biniyaan, usa ka ugang yuta, ug usa ka kamingawan, usa ka yuta nga walay tawo nga nagapuyo, ni adunay anak sa tawo nga molabay niana. ⁴⁴Ug ako magasilot kang Bel sa Babilonia, ug ipasuka ko gikan sa iyang baba kadtong iyang gilamoy; ug ang mga nasud dili na magabaha ngadto kaniya: oo, angkuta sa Babilonia mapukan. ⁴⁵Katawohan ko, pumahawa kamo gikan sa iyang taliwala, ug luwasa ang inyong kaugalingon, ang tagsatagsa ka tawo gikan sa mabangis nga kasuko ni Jehova. ⁴⁶Ug ayaw pagpaluyaha ang imong kasingkasing, ni mahadlok kamo sa mga balita nga madungog sa yuta; kay ang mga balita moabut sa usa ka tuig, ug sa human niana sa laing tuig *moabut* ang mga balita, ug ang pagpanlupig diha sa yuta, ang pamuno batok sa pamuno. ⁴⁷Busa, ania karon, ang adlaw miabut na, nga ako magapakanaug ug hukom sa mga linilok nga larawan sa Babilonia; ug ang tibook niyang yuta mangalibog; ug ang tanan niyang mga minatay manghay-ad sa taliwala niya. ⁴⁸Unya ang langit ug ang yuta, ug ang tanan nga anaa kaniya, manag-awit tungod sa kalipay ibabaw sa Babilonia: kay ang mga maglalaglag mangabut kaniya gikan sa amihanan, nagaingon si Jehova. ⁴⁹Maingon nga ang Babilonia nagpahay-ad sa mga minatay sa Israel, mao nga sa Babilonia manghay-ad ang mga minatay sa tibook nga yuta. ⁵⁰Kamo nga nakagawas sa espada, pamahawa kamo, ayaw paglanga, hinumdumi ninyo si Jehova gikan sa halayo, ug isulod sa inyong panumduman ang Jerusalem. ⁵¹Kita nangalibog, kay kita nakadungog ug pagkatalamayon: ang kalibog mitabon sa atong mga nawong; kay ang mga lumalangyaw ming-adto sa mga balaang puloy-anan sa balay ni Jehova. ⁵²Busa, ania karon, ang mga adlaw miabut na, nagaingon si Jehova, nga ako magapakanaug ug hukom sa iyang mga linilok nga larawan; ug sa tibook niyang yuta ang mga samaran manag-agulo.

⁵³Bisan ang Babilonia mokayab ngadto sa langit, ug bisan palig-onan niya ug kuta sa gitas-on sa iyang kusog, apan gikan kanako ang mga maglalaglag moadto kaniya, nagaingon si Jehova. ⁵⁴Ang tingog sa usa ka pagsinggit midangat gikan sa Babilonia, ug gikan sa dakung pagkalumpag sa yuta sa mga Caldeahanon! ⁵⁵Tungod kay ang Babilonia gigun-ob ni Jehova, ug gikan niini gilumpag niya ang dakung tingog; ug ang ilang mga balud modahunog ingon sa daghang katubigan; ang dinahunog sa ilang tingog ginalitok: ⁵⁶Tungod kay ang manlalaglag mianha kaniya, bisan pa diha sa Babilonia, ug ang iyang mga makusganong tawo hingdakpan, tanan nilang mga pana gipanugmok; kay si Jehova mao ang Dios sa mga pagbalus, sa walay duha-duha siya mohatag na bayad. ⁵⁷Ug hubgon ko ang iyang mga principe ug ang iyang mga manggialamong tawo, ang iyang mga gobernador ug ang iyang mga tinugyanan, ug ang iyang mga gamhanang tawo; ug sila mangatulog sa pagkatulog nga walay katapusan, ug dili na mahigmata, nagaingon ang Hari, kansang ngalan mao si Jehova sa mga panon. ⁵⁸Mao kini ang gipamulong ni Jehova sa mga panon: Ang halapad nga mga kuta sa Babilonia pagalaglagon sa hingpit ug ang iyang mga hatag-as nga pultahan pagasunogon sa kalayo; ug ang mga katawohan managbuhat alang sa kakawangan, ug ang mga nasud alang sa kalayo: ug sila pagakapuyan.

⁵⁹Ang pulong nga gisugo ni Jeremias nga manalagna kang Seraia ang anak nga lalake ni Nerias, ang anak nga lalake ni Maasias, sa diha nga siya miadto uban kang Sedechias ang hari sa Juda ngadto sa Babilonia sa ikaupat ka tuig sa iyang paghari. Karon si Seraia mao ang pangulo sa mga magbalantay sa mga lawak. ⁶⁰Ug gisulat ni Jeremias sa usa ka basahon ang tanang kadautan nga modangat sa Babilonia, bisan pa kining tanan nga mga pulong nga gisulat mahitungod sa Babilonia. ⁶¹Ug si Jeremias miingon kang Seraia: Sa diha nga ikaw moabut na sa Babilonia, nana matngoni nga mabasa mo kining tanan nga mga pulong. ⁶²Ug magaingon ka: Oh Jehova, ikaw nagsulti mahitungod niining dapita, sa pagputol kaniya, aron wala nay magapuyo diha kaniya, bisan tawo ni mananap, kondili nga kini mahimo *hinoon* nga biniyaan sa walay katapusan. ⁶³Ug mahitabo sa diha nga matapus mo pagbasa kining basahona, nga higtan mo ug bato kini, ug isalibay mo sa taliwala sa Eufrates: ⁶⁴Ug magaingon ka: Sa ingon niini ang Babilonia mahiunlod, ug dili na molutaw pag-usab tungod sa kadautan nga pagadad-on ko kaniya; ug sila pagakapuyan. Hangtud dinhi ang mga pulong ni Jeremias.

¹ Si Sedechias may kaluhaan ug usa ka tuig ang panuigon sa pagsugod niya paghari, ug siya naghari sa napulo ug usa ka tuig sa Jerusalem: ug ang ngalan sa iyang inahan mao si Hamutal, ang anak nga babaye ni Jeremias sa Libna. ²Ug gibuhat niya kadtong dautan sa pagtan-aw ni Jehova, sumala sa tanan nga gibuhat ni Joacim. ³Kay tungod sa kasuko ni Jehova nga nahitabo sa Jerusalem ug sa Juda, hangtud nga sila gihinginlan niya gikan sa iyang atubangan. Ug si Sedechias misukol batok sa hari sa Babilonia. ⁴Ug nahatabo sa ikasiyam ka tuig sa iyang paghari, sa ikapulo ka bulan, sa ikapulo ka adlaw sa bulan nga si Nabucodnosor nga hari sa Babilonia miabut, siya ug ang tibook niyang kasundalohan batok sa Jerusalem, ug mingpahaluna batok niini; ug sila nanagtukod ug mga

kuta batok niini nga nagalibut. ⁵Busa ang ciudad ginalikusan sa mga sundalo hangtud sa ikapulo ug usa ka tuig ni hari Sedechias. ⁶Sa ikaupat ka bulan sa ikasiyam ka adlaw sa bulan, ang gutom *mikaylap* sa hilabiha gayud sa ciudad, sa pagkaagi nga wala nay tinapay alang sa mga tawo didto sa yuta: ⁷Unya may usa ka bahin sa ciudad nga natumpag, ug ang tanang mga tawo nga iggugubat nangalagiw, ug minggula sa ciudad sa kagabhion, nga nanagpangagi sa pultahan sa taliwala sa duha mga kuta, nga diha sa haduol sa tanaman sa hari (karon ang mga Caldeahanon diha nanaglibut sa ciudad); ug sila nangagi padulong ngadto sa Arabah. ⁸Apan ang mga sundalo sa mga Caldeahanon minggukod sa hari, ug nakaapas kang Sedechias didto sa mga kapatagan sa Jerico; ug ang iyang tibook kasundalohan nagkatibulaag gikan kaniya. ⁹Unya ilang gikuha ang hari, ug gidala siya ngadto sa hari sa Babilonia ngadto sa Ribla sa yuta ni Hamath; ug siya nagpakanaug ug hukom batok kaniya. ¹⁰Ug ang hari sa Babilonia mipatay sa mga anak nga lalake ni Sedechias sa atubangan sa iyang mga mata: gipamatay usab niya ang tanang mga principe sa Juda didto sa Ribla. ¹¹Ug iyang gilusok ang mga mata ni Sedechias; ug siya gigapus sa mga talikala sa hari sa Babilonia, ug gidala siya ngadto sa Babilonia, ug gibanlud siya sa bilanggoan hangtud sa adlaw sa iyang pagkamatay.

¹²Karon sa ikalima ka bulan, sa ikapulo ka adlaw sa bulan, nga mao ang ikapulo ug siyam ka tuig ni Nabucodonosor, nga hari sa Babilonia, miabut sa Jerusalem si Nabuzaradan ang capitan sa magbalantay nga nagaalagad sa hari sa Babilonia. ¹³Ug gisunog niya ang balay ni Jehova, ug ang balay sa hari; ug ang tanang mga balay sa Jerusalem, bisan pa ang tanang balay sa mga dagkung tawo, iyang gisunog sa kalayo. ¹⁴Ug gipanggun-ob ang tanang mga kuta nga naglibut sa Jerusalem sa tanang kasundalohan sa mga Caldeanhon nga ming-uban sa capitan sa magbalantay. ¹⁵Unya gibihag ni Nabuzaradan nga capitan sa magbalantay ang *pipila* gikan sa mga labing kabus nga mga tawo, ug ang salin sa mga tawo nga nanghibilin sa ciudad, ug kadtong nanghisalaag nga nangahulog ngadto sa hari sa Babilonia, ug ang nanghibilin sa panon sa katawohan. ¹⁶Apan gibilin ni Nabuzaradan ang capitan sa magbalantay ang *pipila* sa labing kabus *nga mga tawo* sa yuta aron mahimong mga magaatiman sa kaparrasan ug mahimong mga mag-uuma. ¹⁷Ug ang mga haligi nga tumbaga nga diha sa sulod sa balay ni Jehova, ug ang mga ugbokanan, ug ang dagat-dagat nga tumbaga nga diha sa sulod sa balay ni Jehova, gidugmok sa mga Caldeahanon, ug gidala ang mga tumbaga niini ngadto sa Babilonia. ¹⁸Ang mga kawa usab, ug ang mga pala, ug ang mga kumpit nga igpapalong, ug ang mga dolang, ug ang mga cuchara, ug ang tanang mga tumbaga nga sudlanan nga ilang pagagamiton sa pag-alagad, ilang gipanagdala. ¹⁹ug ang mga copa, ug ang mga sangga sa kalayo, ug ang mga dolang, ug ang mga kawa, ug ang mga tangkawan, ug ang mga cuchara, ug ang mga panaksan-nga mga bulawan, sinulod sa bulawan, ug ang mga *binuhat* nga salapi, sinulod sa salapi, gikuha sa capitan sa magbalantay. ²⁰Ang duha ka haligi, ang usa ka dagat-dagat, ug napulog duha ka mga torong vaca nga tumbaga nga diha sa ilalum sa ugbokanan, nga gibuhat ni hari Salomon alang sa balay ni Jehova-ang tumbaga niining tanan nga mga sudlanan nga walay timbang. ²¹Ug mahatungod sa mga haligi, ang gitaas-on sa usa ka haligi napulo ug walo ka maniko; ug usa ka gitag-on nga napulo ug duha ka maniko nga nagalibut niini; ug ang gibag-on niini upat ka tudlo; ug kadto lungagan. ²²Ug ang ulo-ulo nga tumbaga diha sa ibabaw niini; ug ang kahabogon

sa usa ka ulo-ulo lima ka maniko, uban ang mga rihag ug mga granada sa ibabaw sa ulo-ulo nga nagalibut niini, ang tanan lonlon tumbaga: ug ang ikaduha ka haligi usab ang tanan sama niini, ug ang mga granada. ²³Ug dihay kasiyaman ug unom ka mga granada sa mga kilid; ang tanang mga granada sa rihag may usa ka gatus nga nanaglibut.

²⁴Ug ang capitan sa magbalantay mikuha kang Seaia ang pangulong sacerdote, ug kang Sofonias ang ikaduhang sacerdote, ug sa totolo ka mga magbalantay sa tugkaran. ²⁵Gikuha usab niya gikan sa ciudad ang usa ka punoan nga nagbantay sa mga tawo nga iggugubat; ug pito ka mga tawo niadtong nakakita sa nawong sa hari, nga hikaplagnan sa sulod sa ciudad; ug ang escriba sa capitan sa panon, nga nagpatigum sa mga tawo sa yuta; ug kan-uman ka mga lalake sa mga tawo sa yuta, nga hikaplagnan sa taliwala sa ciudad. ²⁶Ug si Nabuzaradan ang capitan sa magbalantay mikuha kanila ug gidala sila ngadto sa hari sa Babilonia ngadto sa Ribla. ²⁷Ug sila gisamaran ug gipamatay sa hari sa Babilonia didto sa Ribla sa yuta ni Hamath. Busa ang Juda gidala nga binihag gikan sa kaugaligon niyang yuta. ²⁸Mao kini ang katawohan nga gibihag ni Nabucodonosor: sa ikapito ka tuig, ang iyang binihag tolo ka libo ug kaluhaan ug tolo ka mga Judio; ²⁹Sa ikapulo ug walo ka tuig ni Nabucodonosor siya mibihag gikan sa Jerusalem sa walo ka gatus ug katloan ug duha ka tawo; ³⁰Sa ikakaluhaan ug tolo ka tuig ni Nabucodonosor, si Nabuzaradan ang capitan sa magbalantay mibihag pito ka gatus kap-atan ug lima ka mga tawo: ang tanang mga tawo may upat ka libo ug unom ka gatus.

³¹Ug nahitabo sa ikakatloan ug pito ka tuig sa pagkabiha ni Joachin nga hari sa Juda, sa ikapulo ug duha ka bulan, sa ikakaluhaan ug lima ka adlaw sa bulan, nga si Evil-merodach nga hari sa Babilonia, sa *nahaunang* tuig sa iyang paghari, mialsa sa ulo ni Joachin nga hari sa Juda, ug gipagula siya sa bilangoan; ³²Ug nakigsulti nga maloloy-on kaniya, ug ang iyang trono gipahamutang nga labaw sa trono mga hari nga nanghiuban kaniya didto sa Babilonia, ³³Ug giilisan ang iyang mga saput sa bilangoan. ug si *Joachin* diha magkan-anan sa tinapay sa iyang atubangan sa kanunay sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi: ³⁴Ug alang sa iyang kalan-on, may kanunay nga kalan-on gihatag kaniya sa hari sa Babilonia, usa ka bahin sa tagsatagsa ka adlaw hangtud sa adlaw sa iyang kamatayon, sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi.

¹Naunsa nga ang ciudad nagalingkod man nga nag-inusara, nga *kaniadto* puno sa mga tawo! Nahimo siya nga sama sa usa ka babayeng balo, nga daku sa taliwala sa mga nasud! Siya nga kaniadto usa ka princesa sa taliwala sa mga lalawigan nahimo man nga magbubuhis! ²Siya nagahilak sa hilabihan gayud sa kagabhion, ug ang iyang mga luha anaa sa iyang mga aping; Sa taliwala sa tanan niyang mga hinigugma, siya walay mausa nga makalipay kaniya: Ang tanan niyang mga higala nanagluib kaniya; sila nangahimong mga kaaway niya. ³Ang Juda nabihag tungod sa mga kagul-anan, ug tungod sa dakung pagkaulipon; Siya nagapuyo sa taliwala sa mga nasud, siya dili makakaplag ug pahulay: Ang tanan niyang mga maglulutos nakaapas kaniya sa taliwala sa mga kalisdanan. ⁴Ang mga alagianan sa Sion nanagbalata, tungod kay walay mingadto sa maligdong

nga pagkatigum; Ang tanan niyang mga pultahan nabiniyaan, ang iyang mga sacerdote nagapanghupaw: Ang iyang mga ulay gipanagsakit, ug siya sa iyang kaugalingon anaa sa kapaitan. ⁵Ang iyang mga kabatok nangahimong mga pangulo, ang iyang mga kaaway nanagmauswagon; Kay siya gisakit ni Jehova tungod sa pagkadaghan sa iyang mga kalapasan: Ang iyang kabataan nga magagmay gipanagbihag ngadto sa atubangan sa kabatok. ⁶Ug gikan sa anak nga babaye sa Sion ang tanan niyang pagkahalangdon nawagtang: Ang iyang mga principe nangahimo nga ingon sa mga lagsaw nga wala makakaplag ug sibsibanan, Ug sila nanlakaw nga walay kusog unahan sa maglulutos *kanila*. ⁷Ang Jerusalem nahanumdum diha sa mga adlaw sa iyang kagul-anan ug sa iyang mga pagkaalaut sa tanang mga butang nga iyang nahimut-an nga *iyang* nahuptan gikan sa mga adlaw nga karaan: Sa diha nga nahulog ang iyang katawohan sa kamot sa kabatok, ug walay mitabang kaniya, Ang mga kabatok nakakita kaniya, nga nanagbiaybiay kaniya diha sa iyang pagkalaglag. ⁸Ang Jerusalem nakasala ug daku uyamut; busa siya nahimong ingon sa butang nga mahugaw; Ang tanan nga nagpasidungog kaniya nagatamay *na* kaniya, tungod kay nakita nila ang iyang pagkahubo: Oo, siya nagapanghupaw, ug mitalikod *nga naulaw*. ⁹Ang iyang kahugaw diha sa iyang mga sidsid; siya wala mahinumtum sa iyang katapusan; Busa siya gihulog sa dakung kahibulongan; siya walay maglilipay: Sud-onga, Oh Jehova, ang akong kagul-anan: kay ang kaaway nagpadaku sa iyang kaugalingon. ¹⁰Ang kabatok nagbuklad sa iyang kamot ibabaw sa tanang mga butang nga iyang nahimut-an: Kay nakita niya nga ang mga nasud mingsulod sa iyang balaang puloy-anan, Nga mahitungod kanila nga imong gisugo nga dili sila pasudlon ngadto sa imong katiguman. ¹¹Ang tibook niyang katawohan nanghupaw, sila nangita ug tinapay; Ilang gihatag ang ilang nahimut-an nga mga butang nga *baylo* sa pagkaon aron sa pagpabuhi sa kalag: Tan-awa, Oh Jehova, ug sud-onga kay ako nahimong timawa.

¹²Wala bay hinungdan kaninyo, *Oh* kamong tanan nga nanagpangagi? Sud-onga, ug tan-awa kong aduna bay kasubo nga sama sa akong kasubo, nga gipadangat kanako, Nga gisakit ni Jehova *kanako* sa adlaw sa iyang mabangis nga kasuko. ¹³Gikan sa kahitas-an siya nagpadala ug kalayo sulod sa akong mga bukog, ug kini nakadaug batok kanila; Siya nagladlad ug pukot alang sa akong mga tiil, ako gipabalik niya: Ako gihimo niya nga biniyaan ug maluyahon sa tibook nga adlaw. ¹⁴Ang yugo sa akong mga kalapasan gihigut sa iyang kamot; Sila nalanggikit, ug miabut sa akong liog; siya nakapahuyang sa akong kusog: Ako gitugyan sa Ginoo ngadto sa ilang mga kamot, batok kang kinsa dili ako makahimo sa pagsukol. ¹⁵Gipamiangan sa Ginoo ang tanan nakong makusganong tawo sa taliwala nako; Siya nagpatawag sa balaang pagkatigum batok kanako aron sa pagpigsat sa akong mga batanong lalake: Gitamakan sa Ginoo ang anak nga ulay sa Juda sama sa *paggiuk* diha sa pug-anan. ¹⁶Tungod niining mga butanga ako mihilak; ang mata ko, ang mata ko nagapaagay ug tubig; Kay ang maglilipay nga unta maoy magpabuhi sa akong kalag halayo man kanako: Ang akong mga anak nangahimong biniyaan, tungod kay ang kaaway nakadaug man. ¹⁷Gibuklad sa Sion ang iyang mga kamot; walay mausa nga makalipay kaniya: Si Jehova nagsugo mahatungod kang Jacob, nga kadtong nanaglibut kaniya mangahimo nga iyang mga kabatok: Ang Jerusalem anaa sa taliwala nila sama sa usa ka butang nga mahugaw. ¹⁸Si Jehova matarung man; tungod kay ako misukol batok sa iyang sugo; Pamati, gipangamuyo ko kaninyo, kamong tanan nga mga

katawohan, ug sud-onga ang akong kasubo: Ang akong mga ulay ug ang akong mga batan-ong lalake nahimong mga binihag. ¹⁹Gipatawag ko ang akong mga hinigugma, *apan* gilimbongan ako nila: Ang akong mga sacerdote ug ang akong mga anciano nangamatay didto sa ciudad, Samtang nanagpangita sila sa ilang makaon aron sa pagpabuhi sa ilang mga kalag. ²⁰Sud-onga, Oh Jehova; kay ako ania sa kasakitan; ang akong kasingkasing ania sa kasamok; Ang akong kasingkasing nabuyok sa sulod nako; tungod kay ako misukol sa hilabihan gayud: Sa halayong *dapit* ang espada nagapamatay, sa balay ania *ang gutom nga* sama sa kamatayon. ²¹Sila nakadungog nga ako nagapanghupaw; walay mausa nga makalipay kanako; Ang tanan nako nga mga kaaway nakadungog sa akong kasamok; nalipay sila nga imong gihimo kini: Ipadala mo ang adlaw nga imong gipamantala, ug sila mahimo nga sama kanako. ²²Tugoti nga ang tanan nilang kadautan mahiduol sa imong atubangan; Ug buhata kanila ang sama sa imong gibuhat kanako tungod sa tanan nako nga kalapasan: Kay ang akong mga pagpanghupaw daghan man, ug ang akong kasingkasing nagakaluya.

¹ Naunsa man nga ang Ginoo nagtabon sa anak nga babaye sa Sion uban sa usa ka panganod sa iyang kasuko! Ug gihulog niya gikan sa langit ngadto sa yuta ang katahum sa Israel, Ug wala mahanundum sa iyang tumbanan sa tiil sa adlaw sa iyang kasuko. ²Gilamoy sa Ginoo ang tanang mga puloy-anan ni Jacob, ug wala malooy *kanila* ; Iyang gipangguba diha sa iyang kasuko ang mga salipdanan sa anak nga babaye sa Juda; Sila gipanagpuhan ngadto sa yuta; gihugawan niya ang gingharian ug ang mga principe niini. ³Iyang giputol tungod sa iyang mabangis nga kasuko ang tibook sungay sa Israel; Iyang gibutad ang iyang kamot nga too gikan sa atubangan sa kaaway: Ug iyang gisunog si Jacob ingon sa usa ka nagadilaab nga kalayo, nga nagalamoy sa paglibut. ⁴Iyang gibusog ang iyang pana ingon sa usa ka kaaway, siya mitindog uban ang too niyang kamot sama sa usa ka kabatok, Ug gipamatay ang tanan nga nahimut-an sa mata: Sulod sa balong-balong sa anak nga babaye sa Sion iyang gibubo ang iyang kaligutgut ingon sa kalayo. ⁵Ang Ginoo nahimong sama sa usa ka kaaway, iyang gilamoy ang Israel; Iyang gilamoy ang tanan nga mga palacio niini, iyang gipanglaglag ang iyang mga salipdanan; Ug iyang gipadaghan ang pagbalata ug pagbakho sa anak nga babaye sa Juda. ⁶Ug iyang gikuha sa pagkamabangis ang iyang tabernaculo, nga daw ingon sa usa ka tanaman; iyang gilaglag ang iyang *dapit* nga tigumanan: Si Jehova naghimo nga hikalimtan didto sa Sion ang balaang pagkatigum ug ang adlaw nga igpapahulay, Ug nagtamay sa hari ug sa sacerdote diha sa iyang kasuko. ⁷Si Jehova nagsalikway sa iyang halaran, siya nag-ayad sa iyang balaang puloy-anan; Iyang gihatag sa iyang kaaway ang mga kuta sa iyang mga palacio; Sila nanagbanha sulod sa balay ni Jehova, ingon sa adlaw sa maligdong nga pagkatigum. ⁸Gitinguha ni Jehova ang paglaglag sa kuta sa anak nga babaye sa Sion; Iyang gikutay ang usa ka pisi, wala niya kuhaa ang iyang kamot gikan sa paglaglag *niini* : Ug gipabakho niya ang salipdanan ug ang kuta; silang duha nagaanam ug kahuyang. ⁹Ang iyang mga ganghaan nangalusno ngadto sa yuta; iyang gilaglag ug gipamunggo ang iyang mga trangka: Ang iyang hari ug ang iyang mga principe

atua sa taliwala sa mga nasud diin wala *didto* ang Kasugaon; Oo, ang iyang mga manalagna wala na makakita ug panan-awon gikan kang Jehova.

¹⁰ Ang mga anciano sa anak nga babaye sa Sion nanagyaka sa yuta, *ug* sila nanaghilum; Sila nanagsaliyab ug abug sa ilang mga ulo; sila nanagbakus ug sako sa ilang mga kaugalingon; Ang mga ulay sa Jerusalem nanagpaduko sa ilang mga ulo sa yuta. ¹¹ Ang akong mga mata nahalap sa mga luha, ang akong kasingkasing nasamok; Ang akong atay gibubo sa yuta, tungod sa pagkalaglag sa anak nga babaye sa akong katawohan, Tungod kay ang mga bata ug ang mga masuso gipanguyapan diha sa kadalanan sa ciudad. ¹² Sila nagaingon sa ilang mga inahan: Hain man ang trigo ug vino? Sa diha nga gipanguyapan sila ingon sa mga samaran diha sa kadalanan sa ciudad, Sa diha nga gibubo nila ang ilang kalag sa sabakan sa ilang inahan. ¹³ Unsa ba ang akong igasaksi alang kanimo? Unsa ba ang akong ipanig-ingon kanimo, Oh anak nga babaye sa Jerusalem? Unsa ba ang akong itanding kanimo, aron ako makalipay kanimo, Oh anak nga ulay sa Sion? Kay ang imong samad daku ingon sa dagat: kinsay makaayo kanimo? ¹⁴ Ang imong mga manalagna nakakita ug mga bakak ug binuang nga panan-awon alang kanimo: Ug sila wala makapakita sa imong kadautan, sa pagpabalik *gikan* sa imong pagkabinihag, Apan nakakita alang kanimo ug malimbongon nga mga pulong ug mga hinungdan sa pagkahininginlan *ngadto* sa laing dapit. ¹⁵ Ang tanan nga minglabay nagapakpak sa ilang mga kamot kanimo; Sila nanagsitsit uban ang pagbiaybiay ug nagalingo-lingo sa ilang ulo sa anak nga babaye sa Jerusalem, *nga nagaingon* : Mao ba kini ang ciudad nga gitawag sa mga tawo Ang kahingpitan sa katahum, Ang kalipay sa tibook nga yuta? ¹⁶ Ang tanan mong mga kaaway nagbuka pagdaku sa ilang baba batok kanimo: Sila nagasitsit uban ang pagbiaybiay ug nagapakagut sa ilang mga ngipon; sila nagaingon: Gilamoy namo siya; Sa pagkamatuod mao kini ang adlaw nga atong gipangita; ato nang hikaplagan, kini ato nang nakita. ¹⁷ Natibawas na ni Jehova ang iyang tuyo; natuman na niya ang pulong nga iyang gisugo sa mga adlaw nga karaan: Iyang gibungkag, ug siya wala malooy: Ug iyang gihimo aron malipay ang imong kaaway batok kanimo; Gipataas niya ang sungay sa imong mga kabatok. ¹⁸ Ang ilang kasingkasing mitu-aw ngadto sa Ginoo: Oh kuta sa anak nga babaye sa Sion, paagaya ang mga luha ingon sa usa ka suba sa adlaw ug gabii; Ayaw hatagi ug pahulay ang imong kaugalingon; ayaw pahunonga ang kalimutaw sa imong mata. ¹⁹ Tumindog ka, tiyabaw sa gabii, sa sinugdan sa mga pagtukaw; Ibubo ang imong kasingkasing ingon sa tubig sa atubangan sa nawong sa Ginoo: Bayawa ang imong mga kamot ngadto kaniya alang sa kinabuhi sa imong mga magagmayng kabataan, nga nautas tungod sa kagutom sa ulohan sa tagsatagsa ka dalan. ²⁰ Tan-awa, Oh Jehova, ug sud-onga *kong* kinsay imong gibuhatan sa ingon! Kan-on ba sa mga babaye ang ilang bunga, ang mga bata nga ginayogyog diha sa *ilang* mga kamot? Patyon ba ang sacerdote ug ang manalagna didto sa balaang puloy-anan sa Ginoo? ²¹ Ang batan-on ug tigulang namuyod sa yuta diha sa kadalanan; Ang akong mga ulay ug ang akong mga batan-ong lalake nangapukan pinaagi sa espada; Gipatay mo sila sa adlaw sa imong kasuko; gipatay *mo* ug wala *ka* malooy. ²² Gitawag mo, ingon sa adlaw sa maligdong nga pagkatigum, ang akong mga kalisang sa tanang dapit; Ug sa adlaw sa kasuko ni Jehova walay bisan kinsa nga nakagawas kun nahibilin: Kadtong akong ginayogyog ug gialimahan maoy gilamoy sa akong kaaway.

¹ Ako mao ang tawo nga nakakita sa kasakitan pinaagi sa barahan sa iyang kapungot. ²Iyang gitultolan ako ug gipalakat ako sa kangitngitan, ug wala sa kahayag. ³Sa pagkatinuod batok kanako iyang gipaatabang ang iyang kamot sa nakadaghan sa tibook nga adlaw. ⁴Ang akong unod ug ang akong panit yang gihimo nga tigulang; iyang gidugmok ang akong mga bukog. ⁵Siya nagtukod batok kanako, ug gilibutan ako sa kapaitan ug kasakitan. ⁶Gipapuyo niya ako sa mangiub nga mga dapit, sama niadtong dugay na nga nangamatay. ⁷Ako gialad niya, aron dili ako makagula; iyang gipabug-at ang akong talikala. ⁸Oo, sa pagtiyabaw nako, ug sa pagtawag sa panabang, iyang gipugngan ang akong pag-ampo. ⁹Gialad niya sa mga bato nga sinapsapan ang akong mga alagianan; iyang gibaliko ang akong mga dalan. ¹⁰Alang kanako siya sama sa usa ka oso nga nagabanhig, ingon sa usa ka leon sa tago nga mga dapit. ¹¹Iyang gipatipas ang akong mga alagianan, ug gikuniskunis *niya* ako; iyang gibuhat ako nga biniyaan. ¹²Iyang gibusog ang iyang pana, ug iyang gipahaluna ako ingon sa usa ka ilig-onon alang sa pana. ¹³Ang mga udyong sa iyang baslayan gipalagbas sa akong mga amimislon. ¹⁴Ako nahimong kataw-anan sa tibook ko nga katawohan, ug ilang alawiton sa tibook nga adlaw. ¹⁵Gitugob niya ako sa kapaitan, gihubog niya ako sa panyawan. ¹⁶Gidugmok usab niya ang akong mga ngipon sa mga magagmayng bato; gitabonan niya ako sa mga abo. ¹⁷Ug imong gihinginlan ang akong kalag *ngadto* sa halayo gikan sa kalinaw; ako nalimot na sa kauswagan. ¹⁸Ug ako miingon: Ang akong kusog nawagtang na, ug ang akong paglaum *nahanaw* gikan kang Jehova. ¹⁹Hinumduman mo ang akong kasakitan ug ang akong pagkaalaut, ang panyawan ug ang apdo. ²⁰Ang akong kalag nagahandum gihapon kanila, ug gipaubos sa sulod nako.

²¹ Nahinumdum ako niini sa akong panumduman; busa ako may paglaum. ²²*Tungod* sa mga mahigugmaongkalolot ni Jehova kita wala mangalaglag, kay ang iyang mga kalooy walay paghubas. ²³Sila ginabag-o sa matag-buntag; daku ang imong pagkamatinumanon. ²⁴Si Jehova mao ang akong panulondon, nagaingon ang akong kalag; busa anaa kaniya ang akong paglaum. ²⁵Si Jehova maayo alang kanila nga nagapaabut kaniya, alang sa kalag nga nagapangita kaniya. ²⁶Maayo nga ang tawo magalaum ug magapaabut sa kahilum sa kaluwasan ni Jehova. ²⁷Maayo alang sa tawo nga pas-anon niya ang yugo sa iyang pagkabatan-on. ²⁸Palingkora siya nga mag-inusara ug pahiluma, tungod kay kini iyang gipapas-an kaniya. ²⁹Ipabutang ang iyang baba sa abug, kong sa ingon niana aduna pay mapaabut. ³⁰Ipataon niya ang iyang aping kaniya nga nagasagpa; aron siya mapuno gayud sa pagsudya. ³¹Kay ang Ginoo dili mosalikway sa walay katapusan. ³²Kay bisan siya nagpaguol, apan siya malooy sumala sa gidaghanon sa iyang mga mahigugmaong-kalolot. ³³Kay siya dili magasakit nga sa kinabubut-on, ni magapasubo sa mga anak sa tawo. ³⁴Ang pagdugmok sa ilalum sa *iyang* mga tiil sa tanan nga mga binilanggo sa yuta, ³⁵Ang pagtungina sa katungod sa usa ka tawo sa atubangan sa nawong sa Labing Hataas, ³⁶Ang pagbalit-ad sa usa ka tawo sa iyang katungod, dili uyonan ni Jehova.

³⁷ Kinsa kadtong nagaingon, ug nahanabo man, sa diha nga wala magsugo ang Ginoo? ³⁸Gikan sa baba sa Labing Hataas dili ba mogula ang dautan ug maayo? ³⁹Ngano man nga nagamahay ang

usa ka buhi nga tawo, *ang* usa ka tawo tungod sa silot sa iyang mga sala? ⁴⁰Susihon ta ug sulayan ta ang atong mga dalan, ug mamalik *kita* ngadto kang Jehova. ⁴¹Bayawon ta ang atong kasingkasing uban ang atong mga kamot ngadto sa Dios sa kalangitan.

⁴² Kita nakalapas ug nakasukol: wala ka magpasaylo. ⁴³Nagatabon ka uban sa kasuko, ug nagalutos kanamo: nagapamatay ka, wala ka malooy. ⁴⁴Nagatabon ka sa imong kaugalingon sa usa ka panganod, aron walay pag-ampo nga makalahos *kanimo*. ⁴⁵Gihimo mo kami nga sama sa nalug ug sagbut sa taliwala sa mga katawohan. ⁴⁶Ang tanan namong mga kaaway nagpabuka pagdaku sa ilang mga baba batok kanamo. ⁴⁷Ang kahadlok ug ang gahong mingdangat kanamo, ang kalumpagan ug ang pagkalaglag. ⁴⁸Ang akong mata nagapadaligdig ug mga sapa sa tubig, tungod sa pagkalaglag sa anak nga babaye sa akong katawohan. ⁴⁹Nagapaagay *sa luha* ang akong mata, ug walay paghunong, walay pagpahulay, ⁵⁰Hangtud si Jehova motan-aw ug mosud-ong gikan sa langit. ⁵¹Ang akong mata nakapasubo sa akong kalag, tungod sa tanang mga anak nga babaye sa akong ciudad. ⁵²Gigukod ako nila sa hilabihan ingon sa usa ka langgam, sila nga mga kaaway ko sa walay hinungdan. ⁵³Gibugto nila ang akong kinabuhi sulod sa bilanggoan, ug gisalibay ako ug bato. ⁵⁴Ang mga tubig mibanlas ibabaw sa akong ulo; *unya* miingon ako: Namatay *na* ako.

⁵⁵ Ako nagsangpit sa imong ngalan, Oh Jehova, gikan sa kinahiladman nga bilanggoan. ⁵⁶Gipatalinghugan mo ang akong tingog: ayaw pagtagoa ang imong igdulungog sa akong pagpanginhawa, sa akong pagtu-aw. ⁵⁷Ikaw nagapaduol *kanako* sa adlaw nga ako nagsangpit *kanimo*; ikaw nag-ingon: Ayaw kahadlok. ⁵⁸Oh Ginoo, naglaban ka sa mga katungod sa akong kalag; gitubos mo ang akong kinabuhi. ⁵⁹Oh Jehova, nakakita ka sa akong sayup; hukman mo ang akong katungod. ⁶⁰Nakita mo ang tanan nilang mga pagpanimalus ug ang tanan nilang mga lalang batok kanako. ⁶¹Nadungog mo ang ilang pagsudya, Oh Jehova, ug ang tana nilang mga lalang batok kanako, ⁶²Ang mga ngabil niadtong mingtindog batok kanako, ug ang ilang lalang batok kanako sa tibook nga adlaw. ⁶³Sud-onga ang ilang paglingkod, ug ang ilang pagtindog; 8 ako mao ang ilang alawiton. ⁶⁴Magahatag ka kanila ug usa ka balus, Oh Jehova, sumala sa buhat sa ilang mga kamot. ⁶⁵Magahatag ka kanila ug katig-a sa kasingkasing, ang imong tunglo kanila. ⁶⁶Magalutos ka kanila sa kasuko, ug laglagon mo sila gikan sa ubos sa mga langit ni Jehova.

¹ Naunsa nga ang bulawan mialup man! *naunsa* nga ang lunsay nga bulawan milubad man! Ang mga bato sa balaang puloyanan ginayabo didto sa tagsatagsa ka ulohan sa dalan. ²Ang bililhong mga anak nga lalake sa Sion, takus ikatanding sa inulay nga bulawan, Naunsa nga sila giisip man nga ingon sa saro nga sa *yutang* kolonon, ang buhat sa mga kamot sa magkokolon! ³Bisan pa ang mga irong ihalas mopagula sa ilang suso, mopasuso sa ilang mga itoy; Ang anak nga babaye sa akong katawohan nahimong mabangis, ingon sa mga avestruz sa kamingawan. ⁴Ang dila sa bata nga masuso mitapot sa alingagngag sa iyang baba tungod sa kauhaw: Ang magagmayng kabataan mangayo ug tinapay, ug walay tawo nga magatipiktikip sa tinapay kanila. ⁵Kadtong nagkaon ug pinili nga kalan-on nangahimong biniyaan didto sa kadalanan: Kadtong nanagtubo sa mapula nga

mga panapton minggakus ug mga pundok sa kinalibang. ⁶Tungod kay ang kasal-anan sa anak nga babaye sa akong katawohan labing daku kay sa sala sa Sodoma, Nga gilaglag sulod sa usa ka pagpamilok, ug walay mga kamot nga minggunit kaniya. ⁷Ang iyang mga halangdon labing maputli kay sa nieve, sila labing maputi kay sa gatas: Sila labing mapula ug lawas kay sa mga rubi, ang ilang kahinlo ingon sa zafiro: ⁸Ang ilang nawong maitum kay sa carbon; sila dili maila diha sa kadalanan: Ang ilang mga panit nanapot sa ilang mga bukog; kini nauga *nga* nahimong ingon sa usa ka pinutol. ⁹Kadtong gipamatay pinaagi sa pinuti labing maayo kay niadtong nangamatay sa gutom: Kay kini nagakahunos *daw* gilagbasan, tungod sa kawalad-on sa mga bunga sa uma. ¹⁰Ang mga kamot sa makaloolooy nga mga babaye nanaglata sa kaugalingon nilang mga anak: Sila nahimo nga ilang kalan-on sa pagkalaglag sa anak nga babaye sa akong katawohan. ¹¹Natuman ni Jehova ang iyang kaligutgut, iyang gibubo ang iyang mabangis nga kasuko; Ug siya nagdaub sa kalayo sa Sion, nga naglamoy sa mga patukoranan niana. ¹²Ang mga hari sa yuta wala managpanoo, ni ang tanang pumoluyo sa kalibutan, Nga ang kabatok ug ang kaaway makasulod sa mga pultahan sa Jerusalem.

¹³Tungod sa mga sala sa iyang mga manalagna, *ug* sa mga kasal-anan sa iyang mga sacerdote, Nga nanag-ula sa dugo sa mga matarung diha sa iyang taliwala. ¹⁴Sila nanagsalaag sa kadalanan ingon sa mga buta nga mga tawo, sila nahugawan sa dugo, Sa pagkaagi nga ang mga tawo dili makahikap sa ilang mga saput. ¹⁵Pamahawa kamo, sila mingtiyabaw kanila: Mahugaw! pahawa, pahawa, ayaw paghikapa! Sa diha nga mingkalagiw sila ug mingsalaag, ang mga tawo mingingon sa taliwala sa mga nasud: ¹⁶Sila dili na makapuyo pag-usab *dinhi* . Ang kasuko ni Jehova nagpapatlaag kanila; siya dili na magtagad pag-usab kanila: Sila wala motahud sa mga pagkatawo sa mga sacerdote, sila wala modapig sa mga anciano. ¹⁷Ang among mga mata naluya *sa pagpangita* sa kawang namong pagtabang: Sa among pagtukaw kami nagabantay sa usa ka nasud nga dili makaluwas. ¹⁸Sila nangita sa among mga lakang, sa pagkaagi nga kami dili makaadto sa among kadalanan: Ang among katapusan haduol na, ang among mga adlaw natuman na; kay ang among katapusan mingdangat na. ¹⁹Ang among mga manggugukod matulin pa kay sa mga agila sa kalangitan: Sila minggukod kanamo ibabaw sa kabukiran, sila nanagbanhig kanamo sa kamingawan. ²⁰Ang gininhawa sa among mga ilong, ang dinihog ni Jehova, nadakup sa ilang mga gahong; Nga mahitungod kaniya ming-ingon kami: Ilalum sa iyang landong kami magapuyo sa taliwala sa mga nasud.

²¹Pagmaya ug paglipay, Oh anak nga babaye sa Edom, nga nagapuyo sa yuta sa Hus: Ang copa usab moagi nganha kanimo: ikaw mahubog, ug maghubo sa imong kaugalingon. ²²Ang silot sa imong kasal-anan natuman na, Oh anak nga babaye sa Sion; siya dili na modala kanimo pag-usab ngadto sa pagkabinihag: Du-awon niya ang imong kasalanan, Oh anak nga babaye sa Edom; igapadayag niya ang imong mga sala.

¹ Hinumdumi, Oh Jehova, kong unsay nahitabo kanamo: Sud-onga, ug tan-awa ang among kaulaw. ²Ang among kabilin nahulog ngadto sa mga dumuloong, Ang among mga balay ngadto sa mga lumalangyaw. ³Kami mga ilo ug walay mga amahan; Ang among mga inahan nangahimong mga balo. ⁴Kami nag-inum sa among tubig *nga binayloan* sa salapi; Ang among kahoy ginabaligya na kanamo. ⁵Ang mga maglulutos kanamo nagaungot sa among mga liog: Kami gikapuyan ug walay pahulay. ⁶Among gihatag ang kamot ngadto sa mga Egiptohanon, Ug sa mga Asiriahanon, aron tagbawon sa tinapay. ⁷Ang among mga amahan nanagpakasala, ug wala na; Ug among giantus ang ilang kasal-anan. ⁸Ang mga sulogoon maoy nagahari kanamo: Walay makaluwas kanamo gikan sa ilang kamot. ⁹Makuha namo ang among tinapay uban ang peligro sa among kinabuhi, Tungod sa espada didto sa kamingawan. ¹⁰Ang among panit maitum sama sa usa ka hudno, Tungod sa makasunog nga kainit sa kagutmanan. ¹¹Ginalugos nila ang mga babaye didto sa Sion, Ang mga ulay sa ciudad sa Juda. ¹²Ang mga principe ginabitay pinaagi sa ilang mga kamot: Ang mga nawong sa mga anciano wala tahura. ¹³Ang mga batan-ong lalake maoy nanagpas-an sa galingan; Ug ang kabataan gipahiumod sa ilalum sa kahoy. ¹⁴Ang mga anciano namiya sa pultahan, Ang mga batan-ong lalake namiya sa ilang honi. ¹⁵Ang kalipay sa among kasingkasing mihunong na; Ang among sayaw nahimong pagminatay. ¹⁶Ang purongpurong nahulog gikan sa among ulo: Alaut kami kay kami nakasala man!

¹⁷ Tungod niini ang among kasingkasing nagakaluya; Tungod niining mga butanga ang among mga mata lubog na. ¹⁸Tungod sa bukid sa Sion, nga mamingaw: Ang mga milo nagalakaw sa ibabaw niana. ¹⁹Ikaw, Oh Jehova, magapabilin sa walay katapusan; Ang imong trono *nagapadayon* gikan sa kaliwatan ngadto sa kaliwatan. ²⁰Ngano man nga nalimot ka kanamo sa walay katapusan, *Ug* mibiya kanamo sa hataas kaayong panahon? ²¹Pabalika kami nganha kanimo, Oh Jehova, ug kami mamalik; Bag-oha ang among mga adlaw ingon sa kanhing panahon. ²²Apan giay-ran mo sa tuman kami; Ikaw naligutgut sa hilabihan batok kanamo.

¹ Karon nahitabo sa ikakatloan ka tuig, sa ikaupat ka *bulan*, sa ikalima ka *adlaw* sa bulan, samtang diha ako sa taliwala sa mga binihag nga diha sa daplin sa suba sa Chebar, nga ang mga langit nangaabli, ug ako nakakita sa mga panan-awon sa Dios. ²Sa ikalima ka *adlaw* sa bulan, nga mao ang ikalima ka tuig sa pagkabihag ni hari Joachin, ³Ang pulong ni Jehova midangat pagtuyo kang Ezequiel nga sacerdote, anak nga lalake ni Buzi, sa yuta sa mga Caldeahanon sa daplin sa suba sa Chebar; ug ang kamot ni Jehova gitapion kaniya.

⁴ Ug ako mitan-aw, ug, ania karon, ang usa ka unos migula gikan sa amihanan, usa ka dakung panganod, uban ang kalayo nga nagalimin sa iyang kaugalingon, ug ang usa ka kahayag diha naglibut niana, ug gikan sa taliwala niana dihay ingon sa nagsiga nga ambar, gikan sa taliwala sa kalayo. ⁵Ug gikan sa taliwala niini nanggula ang mga may-ong sa upat ka buhing mga binuhat. Ug kini mao ang ilang panagway: Sila may may-ong sa usa ka tawo; ⁶Ug ang tagsatagsa may upat ka mga nawong, ug ang tagsatagsa kanila may upat ka mga pako. ⁷Ug ang ilang mga tiil maoy mga

tiil nga matul-id; ug ang lapalapa sa ilang mga tiil sama sa lapalapa sa tiil sa usa ka nating vaca; ug *kini* sila nanagpangidlap sama sa pinasinaw nga tumbaga. ⁸Ug sila may mga kamot sa usa ka tawo ilalum sa ilang mga pako diha sa ilang upat ka kiliran; ug silang upat may *kahimtang* sa ilang mga nawong ug sa ilang mga pako sa *ingon niini*. ⁹Ang ilang mga pako nadugtong sa usa ug usa; sila wala moliso sa diha nga sila mipanaw; sila nga tagsatagsa mipanaw sa matul-id ngadto sa unahan. ¹⁰Mahatungod sa may-ong sa ilang mga nawong, sila may nawong sa usa ka tawo; ug silang upat may nawong sa usa ka leon sa kiliran nga too; ug silang upat may nawong sa usa ka vaca diha sa kiliran nga wala; silang upat usab may nawong sa usa ka agila. ¹¹Ug ang ilang mga nawong ug ang ilang mga pako nabulag *dapit* sa itaas; ang duruha ka mga *pako* sa tagsatagsa nadugtong sa usa ug usa, ug ang duruha nagtabon sa ilang mga lawas. ¹²Ug sila nga tagsatagsa mipanaw sa matul-id ngadto sa unahan: diin moadto ang espiritu, sila mangadto *didto*; sila wala moliso sa diha nga sila mipanaw. ¹³Mahatungod sa may-ong sa buhing nga binuhat, ang ilang dagway sama sa nagasiga nga baga sa kalayo, ug sama sa dagway sa mga sulo; *ang kalayo* nagsaka-kanaug sa taliwala sa buhing mga binuhat; ug ang kalayo masiga, ug gikan sa kalayo migula ang kilat. ¹⁴Ug ang buhing mga binuhat mingdalagan ug mingbalik ingon sa dagway sa usa ka pagkidlap sa kilat.

¹⁵ Karon sa pagtan-aw ko sa buhing mga binuhat, ania karon, ang usa ka ligid diha sa ibabaw sa yuta tupad sa buhing mga binuhat, *nga* alang sa tagsatagsa sa upat ka mga nawong niini. ¹⁶Ang dagway sa mga ligid ug sa buhat niini ingon sa usa ka berilo: ug silang upat may usa *lamang* ka may-ong; ug ang ilang dagway ug ang ilang buhat niini daw ingon sa usa ka ligid nga anaa sa sulod sa usa ka ligid. ¹⁷Sa diha nga kini mipanaw, kini mipanaw sa ilang upat ka gipadulngan: *ug* sila wala moliso sa diha nga sila mipanaw. ¹⁸Mahatungod sa ilang mga yantas, kini hatag-as kaayo ug makalilisang; ug kining upat may mga yantas nga puno sa mga mata nga nagalibut. ¹⁹Ug sa diha nga mga buhi nga mga binuhat mipanaw, ang mga ligid mingpanaw tupad niini: ug sa diha nga alsahon ang buhing mga binuhat gikan sa yuta, ang mga ligid gialsa *usab*. ²⁰Bisan asa ang espiritu moadto, kini ming-adto; didto ang espiritu kinahanglan moadto: ug ang mga ligid gialsa tupad niini; kay ang espiritu sa buhing binuhat diha man sa mga ligid. ²¹Sa diha nga kadto mipanaw, kini mipanaw man; ug sa diha nga kadto nanindog, kini nanindog man; ug sa diha nga kadto gialsa gikan sa yuta, ang mga ligid gialsa tupad kanila: kay ang espiritu sa buhing binuhat diha man sa mga ligid. ²²Ug ibabaw sa ulo sa buhi nga binuhat didto ang may-ong sa hawan, sama sa makalilisang nga bildo nga tan-awon, nga binuklad ibabaw sa ilang mga ulo sa itaas. ²³Ug ilalum sa hawan diha ang ilang mga pako natul-id, ang usa paingon sa usa: ang tagsatagsa may duruha nga nagtabon niining kilira, ug ang tagsatagsa may duruha nga nagtabon nianang kilira, sa ilang mga lawas. ²⁴Ug sa mingpanaw sila, ako nakadungog sa kinapakapa sa ilang mga pako ingon sa hinaganas sa dakung katubigan, ingon sa tingog sa Makagagahum sa ngatanan, usa ka kagahub sa kagubot nga ingon sa kagahub sa usa ka panon: sa diha nga motindog sila, ilang gipahoyhoy ang ilang mga pako. ²⁵Ug dihay usa ka tingog ibabaw sa hawan nga diha sa ibabaw sa ilang mga ulo: sa diha nga mingtindog sila, gipahoyhoy nila ang ilang mga pako.

²⁶ Ug ibabaw sa hawan nga diha sa ibabaw sa ilang mga ulo mao ang may-ong sa usa ka trono, ingon sa panagway sa usa ka bato nga zafiro; ug diha sa may-ong sa trono mao ang may-ong sa panagway sa usa ka tawo ibabaw niana sa itaas. ²⁷Ug nakita ko nga ingon sa nagasiga nga ambar, ingon sa panagway sa kalayo sulod niini nga naglibut, gikan sa dagway sa iyang mga hawak ug ngadto sa itaas; ug gikan sa dagway sa iyang mga hawak ug ngadto sa ubos nakita ko ang ingon sa panagway sa kalayo, ug dihay kasiga nga naglibut kaniya. ²⁸Ingon sa panagway sa balangaw nga anaa sa panganod sa adlaw nga may ulan, mao man ang panagway sa kasidlak nga naglibut. Kini mao ang panagway sa may-ong sa himaya ni Jehova. Ug sa diha nga nakita ko kini, ako miyaub, ug nadungog ko ang usa ka tingog sa usa nga nagsulti.

¹ Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, tumindog ka, ug ako makigsulti kanimo. ²Ug ang Espiritu misulod kanako sa diha nga siya misulti kanako, ug gipatindog ako, ug ako nakadungog kaniya nga nakigsulti kanako. ³Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, ipadala ko ikaw ngadto sa mga anak sa Israel, ngadto sa mga nasud nga masuklanon, nga mingsukol batok kanako: sila ug ilang mga amahan nakasala batok kanako bisan hangtud niining maong adlaw. ⁴Ug ang mga anak nga magahi ug nawong ug matig-a ug kasingkasing: Ako nagapadala gayud kanimo ngadto kanila; ug ikaw magaingon kanila: Kini mao ang giingon sa Ginoong Jehova. ⁵Ug sila, kong sila mamati, kun sila dili mamati (kay sila usa man ka balay nga masukolon), bisan pa niana manghibalo sila nga may usa ka manalagna sa ilang taliwala.

⁶Ug ikaw, anak sa tawo, ayaw kahadlok kanila, ni mahadlok sa ilang mga pulong, bisan pa ang mga sampinit ug mga tunok manlagbas kanimo, ug ikaw magapuyo sa taliwala sa mga tanga: ayaw kahadlok sa ilang mga pulong, ni malisang sa ilang mga tinan-awan, bisan sila usa ka balay nga masukolon. ⁷Ug ikaw magasulti kanila sa akong mga pulong, kong mamati sila, kun sila dili mamati; kay sila mao ang labing masuklanon. ⁸Apan ikaw, anak sa tawo, pamati sa igaingon ko kanimo; dili ka magmasuklanon ingon nianang balay nga masuklanon: bukha ang imong baba, ug kumaon ka nianang ihatag ko kanimo. ⁹Ug sa diha nga mitan-aw ako, ania karon, usa ka kamot gituy-od kanako; ug, tan-awa, may usa ka linukot sa usa ka basahon diha niana; ¹⁰Ug iyang gibuklad kini sa akong atubangan: ug gisulatan kini sa sulod ug sa gawas; ug didto nahisulat ang mga pagminatay, ug pag-agulo, ug panghimaraut.

¹ Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, kan-a kanang imong nakita: kan-a kining linukot, ug lumakat *ka*, sulti ngadto sa balay sa Israel. ²Busa gibuka ko ang akong baba, ug iyang gipakaon kanako ang linukot. ³Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, pakan-a ang imong tiyan, ug pun-a ang imong ginhawaan niining linukot nga akong gihatag kanimo. Unya ako mikaon niini, ug sa akong baba kini ingon sa katam-is sa dugos. ⁴Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, lakaw, umadto ka sa balay sa Israel, ug makigsulti ka sa akong mga pulong kanila. ⁵Kay ikaw wala ipadala ngadto

sa usa ka katawohan nga lain ug sinultihan ug sa usa ka malisud nga pinulongan, kondili sa balay *lamang* sa Israel; ⁶Dili ngadto sa daghang mga katawohan nga lain ug sinultihan ug sa usa ka malisud nga pinulongan, kansang mga pulong dili mo masabut. Sa pagkamatuod kong ikaw ipadala ko kanila, sila mamati kanimo. ⁷Apan ang balay sa Israel dili mamati kanimo; kay sila dili mamati kanako: kay ang tibook balay sa Israel magahi ug agtang, ug matig-a sa kasingkasing. ⁸Ania karon, gipagahi ko ang imong nawong, batok sa ilang mga nawong, ug ang imong agtang gipagahi ko batok sa ilang mga agtang. ⁹Maingon nga ang diamante magahi pa kay sa santik mao nga gipagahi ko ang imong agtang: ayaw kahadlok kanila, ni malisang sa ilang mga tinan-awan, bisan sila masuklanon nga balay. ¹⁰Labut pa siya miingon kanako: Anak sa tawo, ang tanan ko nga mga pulong nga akong isulti kanimo dawata sa imong kasingkasing, ug pamatia sa imong mga igdulungog. ¹¹Ug umadto *ka*, umadto ka kanila nga mga binihag, ngadto sa mga anak sa imong katawohan, ug sultihi sila, ug suginli sila: Kini mao ang giingon sa Ginoong Jehova: kong mamati sila, kun sila dili ba mamati. ¹²Unya giagaw ako sa Espiritu; ug ako nga nadungog *diha* sa luyo ko ang tingog sa daku nga pagkanuos, *nga nagaingon*: Dalayegon ang himaya ni Jehova gikan sa iyang dapit. ¹³Ug *nadungog* ko ang kinapakapa sa mga pako sa buhing mga binuhat sa nanagkasaghid sila sa usa ug usa, ug ang kinagalkal sa mga ligid nga diha sa ilang tupad, ug bisan pa ang dinaguok sa daku nga pagkanuos. ¹⁴Busa giagaw ako sa Espiritu ug gidala ako sa halayo; ug ako milakaw uban ang kapaitan, diha sa kainit sa akong espiritu; ug ang kamot ni Jehova mabug-at sa ibabaw nako. ¹⁵Unya ako miabut kanila nga mga binihag didto sa Tel-abib, nga nanagpuyo sa daplin sa suba sa Chebar, ug sa dapit diin sila magpuyo; ug ako milingkod didto sa ilang taliwala nga nahibulong *sulod sa pito ka adlaw*.

¹⁶ Ug nahitabo sa tapus ang pito ka adlaw, nga ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹⁷Anak sa tawo, gihimo ko ikaw nga magbalantay alang sa balay sa Israel: busa pamati sa pulong sa akong baba, ug hatagi sila ug pagpasidaan gikan kanako. ¹⁸Sa diha nga ako moingon sa *tawong* dautan: Sa pagkamatuod ikaw mamatay: ug ikaw wala maghatag kaniya ug pagpasidaan ni magsulti sa pagbadlong sa dautan gikan sa mangil-ad niyang dalan, aron sa pagluwas sa iyang kinabuhi; ang maong tawo nga dautan mamatay sa iyang kasal-anan; apan ang iyang dugo pagapanilngon ko diha sa imong kamot. ¹⁹Apan kong ikaw magapasidaan sa dautan, ug siya dili mobiya sa iyang pagkadautan, ni sa iyang dautan nga dalan, siya mamatay sa iyang kasal-anan, apan ikaw naluwat mo ang imong kalag. ²⁰Ingon man, sa diha nga ang usa ka tawong matarung motalikod gikan sa iyang pagkamatarung, ug magapakasala ug ako nagabutang ug kapangdolan sa iyang atubangan, siya mamatay: tungod kay ikaw wala maghatag kaniya ug pagpasidaan, siya mamatay sa iyang sala, ug ang iyang mga matarung nga buhat nga iyang nahimo dili na pagahinumduman; apan ang iyang dugo papapanilngon ko diha sa imong kamot. ²¹Apan, kong ikaw magapasidaan sa tawo nga matarung, aron ang matarung dili makasala, ug siya dili makasala, siya sa pagkatinuod mabuhi, tungod kay siya midawat sa pagpasidaan, ug ikaw naluwat mo ang imong kalag.

²² Ug ang kamot ni Jehova gitapion kanako; ug siya miingon kanako: Tindog, lakaw ngadto sa kapatagan, ug didto ako makigsulti kanimo. ²³Unya ako mitindog, ug miadto sa kapatagan: ug, ania karon, ang himaya ni Jehova didto man, ingon sa himaya nga akong nakita sa daplin sa suba sa Chebar; ug ako miyaub. ²⁴Unya ang Espiritu misulod kanako, ug nagpatindog kanako sa akong mga tiil; ug siya nakigsulti kanako, ug miingon kanako: Lakaw, takpi ang imong kaugalingon sulod sa imong balay. ²⁵Apan ikaw, anak sa tawo, ania karon, ikaw pagagapuson nila, ug ikaw ilanggikit kanila ug ikaw dili makagawas gikan sa ilang taliwala. ²⁶Ug ang imong dila ipatapot ko sa alingagngag sa imong baba, aron ikaw mahimong amang, ug ikaw dili mahimong magbabadlong kanila; kay sila maoy usa ka balay nga masuklanon. ²⁷Apan sa diha nga ako makigsulti kanimo, ablihan ko ang imong baba, ug ikaw moingon kanila: Kini mao ang giingon sa Ginoong Jehova: Siya nga nagapamati, papamatia siya; ug siya nga nagadumili sa pagpamati padumilia siya: kay sila maoy usa ka balay nga masuklanon.

¹ Ikaw usab, anak sa tawo, magkuha ka ug usa ka tisa, ug ipahamutang mo kana sa imong atubangan, ug dibuhoon mo sa ibabaw niana ang usa ka ciudad, bisan pa ang Jerusalem. ²Ug sulongon mo kana ug magtukod ka ug mga kuta batok niana, ug maghimo ka ug usa ka salipdanan batok niana; ug ipahamutang usab ang mga campo batok niana; ug palibutan mo sa mga troso-nga-iglulumpag batok niana. ³Ug magkuha ka alang kanimo ug usa ka palid nga puthaw, ug ibutang kana *ingon* nga usa ka kuta nga puthaw sa taliwala nimo ug sa ciudad: ug ipatumong mo ang imong nawong niana, ug kana pagasulongon, ug asdangon mo kana. Kini mao ang timaan alang sa balay sa Israel. ⁴Labut pa humigda ka sa imong wala nga kilid, ug ibutang ang kasal-anan sa balay sa Israel sa ibabaw niana; *sumala sa* gidaghanon sa mga adlaw nga magahigda ka niana, ikaw magapas-an sa ilang kasal-anan. ⁵Kay akong gibutang kanimo ang mga tuig sa ilang kasal-anan nga *ingon lamang* sa gidaghanon sa pipila ka adlaw, bisan totolo ka gatus ug kasiyaman ka adlaw: mao usab ang imong pagdala sa kasal-anan sa balay sa Israel. ⁶Ug ingon man, sa diha nga ikaw makatuman na niini, ikaw mohigda sa imong too nga kilid, ug magadala ka sa kasal-anan sa balay sa Juda: kap-atan ka adlaw, ang tagsatagsa ka adlaw alang sa usa ka tuig, ako nagtudlo niana kanimo. ⁷Ug ipatumong mo ang imong nawong *ingon* sa pagsulong *mo* sa Jerusalem, uban sa imong bukton nga walay tabon; ug ikaw magapanagna batok niana. ⁸Ug, ania karon, gibaksan ko ikaw ug mga higut, ug dili ka magliso gikan sa usa ka kilid ngadto sa usa, hangtud nga ikaw makatapus sa mga adlaw sa imong pagsulong.

⁹ Magbalon ka usad ug trigo, ug cebada, ug mga patani, ug mga balatong ug dawa, ug mga espelta, ug ibutang kini sa usa ka sudlanan, ug magbuhat ka ug tinapay niana; *sumala sa* gidaghanon sa mga adlaw nga ikaw magahigda nga magatakilid, bisan totolo ka gatus ug kasiyaman ka adlaw, magakaon ka niana. ¹⁰Ug ang kalan-on mo nga imong pagakan-on pagatimbangon, kaluhaan ka siclo sa usa ka adlaw: sa matag-panahon magakon ka niana. ¹¹Ug magainum ka ug tubig nga tinakus, ang ikaunom ka bahin sa usa ka hin: sa matag-panahon magainum ka. ¹²Ug magakaon ka niana

ingon sa mga tinapay nga cebada, ug lutoon mo kana sa atubangan sa ilang mga mata uban sa kinalibang nga magagula gikan sa tawo. ¹³Ug si Jehova miingon: Bisan sa ingon niana ang mga anak sa Israel, magakaon sa ilang tinapay nga mahugaw, sa taliwala sa mga nasud, diin pagaabogon ko sila. ¹⁴Unya miingon ako: Ah Ginoong Jehova! ania karon, ang akong kalag wala *gayud* mahugawi; kay gikan sa akong pagkabatan-on bisan hangtud karon wala ako makakaon nianang namatay sa iyang kaugalingon, kun sa kinuniskunis sa mga mananap; ni misulod sa akong baba ang dulumtanan nga unod. ¹⁵Unya siya miingon kanako: Tan-awa, ako naghatag kanimo ug kinalibang sa vaca nga ilis sa kinalibang sa tawo, ug magaandam ka sa imong tinapay sa ibabaw niana. ¹⁶Labut pa siya miingon kanako: Anak sa tawo, ania karon, putlon ko ang gisaligan sa tinapay sa Jerusalem: ug sila magakaon sa tinapay nga tinimbang, ug uban ang kahadlok; ug sila magainum sa tubig nga tinakus, ug uban ang kalisang. ¹⁷Aron sila makulangan sa tinapay ug tubig, ug magakalisang ang usa ug usa, ug magakaut-ut tungod sa ilang kasal-anan.

¹ Ug ikaw, anak sa tawo, magkuha ka ug usa ka mahait nga pinuti; ang ingon sa navaja alang sa mag-aalot, kuhaon mo kana alang kanimo, ug isaghid kana sa imong ulo ug sa imong bungot: unya magkuha ka ug timbangan sa pagtimbang, ug bahina ang buhok. ²Imong sunogon sa kalayo ang ikatolo ka bahin diha sa kinataliwad-an sa ciudad, sa diha nga ang mga adlaw sa pagsulong matuman na; ug kuhaon mo ang ikatolo ka bahin, ug ilibut mo kini nga pagatagudtagoron sa pinuti; ug ang usa nga ikatolo ka bahin isaliyab mo sa hangin, ug pagaibton ko ang *akong* espada sunod kanila. ³Ug magkuha ka niana ug pipila lamang ang gidaghanon, ug ihigot mo sila sa mga sidsid sa imong bisti. ⁴Ug gikan niini magkuha ka pag-usab, ug itugpo kana sa taliwala sa kalayo, ug sunoga sila sa kalayo; *kay* gikan niana mogula ang kalayo ngadto sa tibook balay sa Israel.

⁵ Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Mao kini ang Jerusalem; gipahamutang ko siya sa taliwala sa mga nasud, ug ang kayutaan nagalibut kaniya. ⁶Ug siya misukol batok sa akong tulomanon pinaagi sa pagbuhat ug kadautan labi pa kay sa mga nasud, ug batok sa akong kabalaoran labaw pa kay sa kayutaan nga nagalibut kaniya; kay sila nanagdumili sa akong mga tulomanon, ug mahitungod sa akong kabalaoran, sila wala maglakaw diha niana. ⁷Busa sa ingon niana misulti ang Ginoong Jehova: Tungod kay kamo samokan labaw pa kay sa mga nasud nga nagalibut kaninyo, ug wala magalakaw sa akong kabalaoran, ni magbantay sa akong mga tulomanon, ni magbuhat sumala sa mga tulomanon sa mga nasud nga nagalibut kaninyo; ⁸Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako, ako gayud, batok kanimo; ug ipakanaug ko ang mga paghukom sa taliwala nimo sa atubangan sa mga nasud. ⁹Ug buhaton ko kanimo kadtong wala pa nako mahimo, ug sa sama niana dili na ako magabuhat pag-usab, tungod sa tanan nimong mga dulumtanan. ¹⁰Busa ang mga amahan magakaon sa mga anak sa taliwala nimo, ug ang mga anak magakaon sa ilang mga amahan; ug ipakanaug ko ang mga paghukom kanimo; ug ang tibook nga mahibilin kanimo pagapatlaagon ko ngadto sa tanang mga hangin. ¹¹Tungod niini, ingon nga ako buhi nagaingon ang Ginoong Jehova, sa pagkamatuod, tungod kay gihugawan mo ang akong balaang puloy-anan sa

tanang mo nga makapaluod nga mga butang, ug sa tanang mong mga dulumtanang, busa pagapakunhoron ko *ikaw* ; ni pagawason ko ikaw sa akong mata, ug ako usab dili malooy *kanimo* . ¹²Ang ikatolo ka bahin kanimo mamatay sa kamatay, ug ang *uban* sa gutom sila pagaut-uton diha sa imong taliwala; ug ang ikatolo ka bahin mapukan pinaagi sa espada sa libut kanimo; ug pagapatlaagon ko ang ikatolo usab ka bahin ngadto sa tanang mga hangin, ug pagaibton ko ang espada sunod kanila. ¹³Ingon niana ang akong kasuko mamatuman, ug akong pahunongon ang akong kaligutgut diha kanila, ug ako mamatagbaw: ug sila mahibalo nga ako, si Jehova, nagsulti sa akong pagsingkamot sa diha nga natuman na ang akong kasuko sa ibabaw nila. ¹⁴Labut pa buhaton ko ikaw nga biniyaan ug usa ka kaulawan sa taliwala sa mga nasud nga nagalibut kanimo, sa mga mata sa tanang nga managpangagi. ¹⁵Busa kana mahimong usa ka kaulawan ug usa ka pagyubit, usa ka pagtulon-an ug usa nga makapahibulong, alang sa mga nasud nga nagalibut kanimo, sa diha nga ipakanaug ko ang mga paghukom kanimo sa kasuko ug sa kaligutgut, ug sa mapintas nga mga pagbadlong (Ako, si Jehova, namulong niini); ¹⁶Sa diha nga ipadala ko sa ibabaw nila ang dautan nga mga udyong sa gutom, nga alang sa pagkalaglag, nga akong ipadala aron sa paglaglag kaninyo. Ug padakuon ko ang gutom diha kaninyo, ug putlon ko ang inyong gisaligan sa tinapay. ¹⁷Ug ipadala ko kaninyo ang gutom ug dautan nga mga mananap, ug sila magapasubo kanimo; ug ang kamatay ug ang dugo molatas kanimo; ug magadala ako ug espada diha kanimo: Ako, si Jehova, namulong niini.

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, ipaatubang ang imong nawong ngadto sa mga bukid sa Israel, ug panagna batok kanila, ³Ug umingon ka: Kamong mga bukid sa Israel, pamati sa pulong sa Ginoong Jehova: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova *ngadto* sa mga bukid ug sa mga bungtod, sa mga suba ug sa mga walog: Ania karon, ako, ako gayud, magadala ug espada sa ibabaw ninyo, ug lumpagon ko ang inyong mga hatag-as nga dapit. ⁴Ug ang inyong mga halaran mahimong biniyaan, ug ang inyong mga larawan-sa-adlaw mangadugmok; ug akong ihulog ang inyong mga minatay sa atubangan sa inyong mga dios-dios. ⁵Ug akong hayaon ang mga minatay sa mga anak sa Israel sa atubangan sa ilang mga dios-dios; ug akong isabwag ang inyong mga bukog libut sa inyong mga halaran. ⁶Sa tanang ninyong mga puloy-anan ang mga ciudad pagagun-obon, ug ang hatag-as nga mga dapit mahimong biniyaan; aron ang inyong mga halaran pagagun-obon ug pagabiyaan, ug ang inyong mga dios-dios mangadugmok ug masalanta, ug ang inyong mga larawan-sa-adlaw pagaputlon, ug ang inyong mga buhat mangawagtang. ⁷Ug ang mga pinatay mangatumba sa taliwala ninyo, ug kamo makaila nga ako mao si Jehova.

⁸ Bisan pa niana ako magabilin ug salin, aron kamo adunay uban nga makagawas sa espada sa taliwala sa mga nasud, sa diha nga kamo pagapatlaagon latas sa kayutaan. ⁹Ug kadtong *uban* kaninyo nga makagawas mahinumdom kanako sa taliwala sa mga nasud diin didto pagadad-on sila nga mga binihag, sa unsang paagi nga nadugmok ako tungod sa ilang makihilawason nga kasingkasing, nga mibulag kanako, ug uban sa ilang mga mata, nga nakighilawas sa ilang mga dios-dios: ug sila

magaayad sa ilang kaugalingon diha sa ilang atubangan tungod sa kadautan nga ilang nahimo sa ilang tanan nga mga dulumtanan. ¹⁰Ug sila makaila nga ako mao si Jehova: ako wala magapamulong sa kawang lamang nga buhaton ko gayud kanila kining kadautan.

¹¹ Mao kini ang giingon ni Jehova nga Dios: Ihampak ang imong kamot, ug iyatak ang imong tiil, ug umingon ka: Alaut! tungod sa tanang dautan nga mga dulumtanan sa balay sa Israel; kay sila mangapukan pinaagi sa espada, pinaagi sa gutom, ug pinaagi sa kamatay. ¹²Kadtong atua sa halayo mamatay sa kamatay; ug kadtong ania sa haduol mapukan pinaagi sa espada; ug ang mahabilin ug ang giatangan mamatay pinaagi sa gutom: sa ingon niana matibawas nako ang akong kapungot batok kanila. ¹³Ug kamo makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga ang ilang mga minatay pagahayaon sa taliwala sa ilang mga dios-dios nga magalibut sa ilang mga halaran, ibabaw sa tagsatagsa ka hataas nga bungtod, sa tanang kinatumyan sa kabukiran, ug ilalum sa tagsatagsa ka lunhaw nga kahoy, ug ilalum sa tagsatagsa ka madasok nga kahoyng encina, ang mga dapit diin sila nanagdulot ug matam-is nga pahumot sa tanan nilang mga dios-dios. ¹⁴Ug akong tuy-oron ang akong kamot diha kanila, ug ang yuta buhaton nga kamingawan ug awa-aw, gikan sa kamingawan paingon sa Diblath, ngadto sa tanan nilang mga puloy-anan; ug sila makaila nga ako mao si Jehova.

¹ Labut pa ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Ug ikaw, anak sa tawo, mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova ngadto sa yuta sa Israel: Usa ka katapusan: ang katapusan miabut sa upat ka nasikohan sa yuta. ³Karon ang katapusan anaa sa ibabaw nimo, ug ipadala ko ang akong kasuko diha kanimo, ug hukman ko ikaw sumala sa imong mga dalan; ug dad-on ko sa ibabaw nimo ang tanan mong mga dulumtanan. ⁴Ug ang akong mata dili mopagawas kanimo, ni malooy ako; apan dad-on ko ang imong mga dalan diha kanimo, ug ang imong mga dulumtanan maanha sa imong taliwala: ug kamo makaila nga ako mao si Jehova. ⁵Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Usa ka dautan, ang mao lamang nga dautan, tan-awa kana miabut na. ⁶Usa ka katapusan miabut na, ang katapusan miabut na; kana nahigmata batok kanimo; tan-awa, kana miabut. ⁷Ang imong pagkahinukman miabut na kanimo, Oh pumoluyo sa yuta: ang panahon miabut na, ang adlaw nagkahaduol, *ang adlaw sa* kagubut, ug dili *sa* malipayong pagsinggit, diha sa mga bukid. ⁸Karon sa hamubo nga panahon ibubo ko ang akong kasuko diha kanimo ug tumanon ko ang akong kaligutgut batok kanimo, ug hukman ko ikaw sumala sa imong mga dalan; ug dad-on ko sa ibabaw nimo ang tanan mong mga dulumtanan. ⁹Ug ang akong mata dili mopagawas, ni magabaton ako ug kalooy: dad-on ko diha kanimo sumala sa imong mga dalan; ug ang imong mga dulumtanan maanha sa imong taliwala; Ug kamo makaila nga ako, si Jehova, nagahampak man. ¹⁰Ania karon, ang adlaw, tan-awa, kini miabut na: ang imong pagahinukman migula na; ang sungkod namulak, ang pagpalabilabi namutot. ¹¹Ang pagpanlupig mibangon sa pagkahimong usa ka sungkod sa kadautan; walay usa kanila *nga mahibilin*, ni sa ilang panon sa katawohan, ni sa ilang bahandi: ni aduna pay pagkahalangdon sa taliwala nila. ¹²Ang panahon miabut na, ang adlaw nagakahaduol: ayaw tugoti nga magakalipay ang pumapalit, ni pagasub-on ang magbabaligya; tungod kay ang

kasuko anaa sa tibook panon sa katawohan niana. ¹³Kay ang magbabaligya dili mouli niana nga gibaligya na, bisan sila buhi pa: kay ang panan-awon nagahisgot mahitungod sa tibook panon sa katawohan niana, nga walay usa nga mobalik; ni aduna pay magapalig-on sa iyang kaugalingon sa kadautan sa iyang kinabuhi. ¹⁴Ilang gihuyop na ang trompeta, ug ipaandam na ang tanan; apan walay mausa nga miadto sa gubat; tungod kay ang akong kasuko anaa sa tibook katawohan niana. ¹⁵Ang espada anaa sa gawas, ug ang kamatay ug ang gutom ania sa sulod: kadtong atua sa kapatagan mamatay pinaagi sa espada; ug kadtong atua sa ciudad, ang gutom ug kamatay maoy molamoy kaniya.

¹⁶Apan kadtong makagawas gikan kanila makagawas man, ug mangadto sa mga bukid ingon sa mga salampati sa kawalogan, sila nga tanan manag-agulo, ang tagsatagsa tungod sa iyang kasal-anan. ¹⁷Ang tanang mga kamot mangaluya, ug ang tanang mga tuhod mangahuyang ingon sa tubig. ¹⁸Sila usab managbakus ug sako sa ilang mga kaugalingon, ug ang kalisang motabon kanila; ug ang kaulaw anha sa tanang mga nawong, ug ang kaupaw anha sa tanan nilang mga ulo. ¹⁹Ilang igasalibay ang ilang salapi diha sa kadalanan, ug ang ilang bulawan maingon sa butang nga mahugaw; ang ilang salapi ug ang ilang bulawan dili makaluwas kanila sa adlaw sa kaligutgut ni Jehova: sila dili makatagbaw sa ilang mga kalag, ni makabusog sa ilang mga tiyan; tungod kay kana nahimong kapangdolan sa ilang pagkadautan. ²⁰Mahatungod sa kaanyag sa iyang dayandayan, iyang gipahamutang kana sa iyang kahalangdon; apan sila nagbuhat sa mga larawan sa ilang mga dulumtanan *ug* sa ilang mga talamayon nga mga butang niini: busa kana gihimo ko kanila ingon nga usa ka butang mahugaw. ²¹Ug akong ihatag kana ngadto sa mga kamot sa mga lumalangyaw aron mahimong tukbonon, ug ngadto sa mga *tawong* dautan sa yuta aron mahimong inagaw; ug sila magapanamastamas niana. ²²Ang akong nawong ilingiw ko usab gikan kanila, ug sila manamastamas sa akong tinago nga *dapit* : ug ang mga tulisan mosulod niana, ug manamastamas niana.

²³Buhata ang talikala; kay ang yuta napuno sa mga dugoong pagpamatay, ug ang ciudad napuno sa pagpanlupig. ²⁴Tungod niini dad-on ko ang labing dautan sa mga nasud, ug sila magapanag-iya sa ilang mga balay: pahunongon ko usab ang pagpalabilabi sa makusganon: ug ang balaan nilang mga *dapit* panamastamasan. ²⁵Ang pagkalaglag miabut na; ug sila mangita sa pakigdait; ug walay hipalgan. ²⁶Ang kadautan moabut ibabaw sa kadautan, ug ang hulongihong anha sa hulongihong: ug sila mangita sa usa ka panan-awon sa manalagna; apan ang Kasugoan mawagtang gikan sa sacerdote, ug ang tambag *mawagtang* gikan sa mga anciano. ²⁷Ang hari magabangotan ug ang principe pagasul-oban sa kasub-anan, ug ang mga kamot sa katawohan sa yuta pagasamokon: buhaton ko kanila ang ingon sa ilang buhat, ug sila ang pagahukman ko sumala sa ilang kinaiya, ug sila makaila nga ako mao si Jehova.

¹ Ug nahitabo sa ikaunom ka tuig, sa ikaunom ka *bulan* , sa ikalima ka *adlaw* sa bulan, sa diha nga naglingkod ako sa akong balay, ug naglingkod sa akong atubangan ang mga anciano sa Juda,

nga ang kamot sa Ginoong Jehova nahulog sa ibabaw nako. ²Unya ako mitan-aw, ug, ania karon, ang usa ka may-ong sa panagway sa kalayo; gikan sa panagway sa iyang mga hawak ug ngadto sa ubos, kalayo; ug gikan sa iyang hawak ug ngadto sa itaas, ingon sa panagway sa kasiga, daw ingon sa nagasiga nga ambar. ³Ug siya mipagula sa dagway sa usa ka kamot, ug gigunitan ako pinaagi sa usa ka pungpong sa *buhok* sa akong ulo; gialsa ako sa Espiritu sa taliwala sa yuta ug sa langit, ug gidala ako sa mga panan-awon sa Dios paingon sa Jerusalem, ngadto sa pultahan sa ganghaan sa labing nahasulod nga *sawang* nga nagalantaw ngadto sa amihanan; diin diha ang lingkoranan sa larawan sa pangabugho, nga nagahagit sa pangabugho. ⁴Ug, ania karon, ang himaya sa Dios sa Israel didto man, sumala sa panagway nga nakita ko didto sa kapatagan. ⁵Unya siya miingon kanako: Anak sa tawo, iyahat ang imong mga mata karon sa dalan paingon sa amihanan. Busa akong giyahat ang akong mga mata sa dalan paingon sa amihanan, ug ania karon, dapit sa amihanang pultahan sa halaran *diha* sa ganghaan kining larawan sa pangabugho. ⁶Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, nakakita ba ikaw sa ilang gibuhath? bisan ang dagkung mga dulumtanan sa balay sa Israel ginabuhath dinhi, aron ako magpahilayo gikan sa akong balaang puloy-anan? apan makakita pa ikaw pag-usab ug uban pang dagku nga mga dulumtanan.

⁷Ug iyang gidala ako sa pultahan sa sawang; ug sa pagtan-aw ko, ania karon, may usa ka lungag sa kuta. ⁸Unya siya miingon kanako: Anak sa tawo, buhoan mo karon ang kuta: ug sa nabuhoan ko ang kuta, ania karon, ang pultahan. ⁹Ug siya miingon kanako: Sulod, ug tan-awa ang dautan nga mga dulumtanan nga gibuhath nila dinhi. ¹⁰Busa ako misulod ug nakita *ko*; ug ania karon, ang tanan nga dagway sa mga butang nga nagakamang, ug mga mananap nga dulumtanan, ug ang tanang mga dios-dios sa balay sa Israel, gipasundayag paglibut diha sa kuta. ¹¹Ug didto mitindog sa ilang atubangan ang kapitoan ka mga tawo sa mga anciano sa balay sa Israel; ug sa taliwala nila mitindog si Jaazaniah, ang anak nga lalake ni Safan, ang tagsatagsa ka tawo uban sa iyang incensario diha sa iyang kamot; ug ang kahumot sa panganod sa incienso miutbo sa itaas. ¹²Unya siya miingon kanako: Anak sa tawo, nakita mo ba ang ginabuhath sa mga anciano sa Israel didto sa mangitngit, ang tagsatagsa ka tawo diha sa sulod sa iyang hunahuna? kay sila nagaingon: Si Jehova dili makakita kanamo; si Jehova mibiya sa yuta.

¹³Siya miingon usab kanako: Ikaw makakita pa gayud pag-usab ug uban pang dagku nga mga dulumtanan nga ilang gibuhath. ¹⁴Unya iyang gidala ako ngadto sa alagianan sa ganghaan sa balay ni Jehova nga nagpaingon sa amihanan; ug ania karon, may naglingkod didto nga mga babaye nga nagahilak mahatungod kang Tammuz. ¹⁵Unya miingon siya kanako: Nakita mo ba *kini*, Oh anak sa tawo? ikaw makakita pa gayud pag-usab ug labi pang dagku nga mga dulumtanan kay niini. ¹⁶Ug iyang gidala ako ngadto sa sulod nga sawang sa balay ni Jehova; ug ania karon, diha sa ganghaan sa templo ni Jehova, sa kinatung-an sa alagianan ug sa halaran, may haduol sa kaluhaan ug lima ka tawo, uban ang ilang boko-boko nga gipatalikod sa templo ni Jehova, ug ang ilang mga nawong gipaatabang sa silangan; ug sila nanagsimba sa adlaw nga nanag-atubang sa silangan. ¹⁷Unya siya miingon kanako: Nakita mo ba *kini* Oh anak sa tawo? diyutay ba nga butang alang sa balay sa Juda nga gibuhath man nila dinhi ang mga dulumtanan? kay ang yuta gipuno nila sa

pagpanlupig ug mingbalitok pag-usab sa paghagit kanako sa kasuko: ug ania karon, ilang gibutang sa ilang ilong ang sanga. ¹⁸Busa himoon ko usab ang kapungot; ang akong mata dili magpagawas, ni malooy ako; ug bisan sila magatu-aw sa akong mga igdulungog uban ang usa ka dakung tingog, bisan pa niana dili ako mamati kanila.

¹ Unya siya misinggit sa akong mga igdulungog uban ang usa ka makusog nga tingog, nga nagaingon: Paduola ninyo kadtong nanagbantay sa ciudad, ang tagsatagsa ka tawo uban ang iyang makalaglag nga hinagiban diha sa iyang kamot. ²Ug, ania karon, ang unom ka tawo nanggula gikan sa alagianan sa ibabaw nga pultahan, nga nahamutang paingon sa amihanan, ang tagsatagsa ka tawo uban ang igpapatay nga hinagiban diha sa iyang kamot; ug ang usa ka tawo diha sa taliwala nila nga sinul-oban sa lino, uban ang sudlanan sa tinta sa magsusulat diha sa iyang kiliran. Ug sila mingsulod ug mingtindog tupad sa halaran nga tumbaga. ³Ug ang himaya sa Dios sa Israel, mikayab gikan sa querubin, diin kini nahimutang sa ibabaw niini, ngadto sa pagsulod *mo* sa balay: ug siya mitawag sa tawo nga nagsaput ug lino, nga may sudlanan sa tinta sa magsusulat diha sa iyang kiliran. ⁴Ug si Jehova miingon kaniya: Lumakaw *ka* latas sa taliwala sa ciudad, latas sa taliwala sa Jerusalem, ug ibutang ang usa ka timaan sa mga agtang sa mga tawo nga nagapanghupaw ug nagatiyabaw tungod sa tanang mga dulumtanan nga ginabuhat sa taliwala niini.

⁵ Ug ngadto sa uban miingon siya sa akong pagdungog: Lumakaw kamo sunod kaniya latas sa ciudad, ug manigbas *kamo* : ayaw pagtugoti nga ang inyong mga mata magapagawas, ni malooy kamo. ⁶Patya gayud pagtibawas ang tawong tigulang, ang lalake nga batan-on ug ang ulay, ug ang mga bata ug ang mga babaye; apan ayaw pagduol kamo sa bisan kinsang tawo nga kaniya anaa ang timaan: ug sumugod kamo diha sa akong balaan nga puloy-anan. Unya gisugdan nila ang mga tigulang tawo nga diha sa atubangan sa balay. ⁷Ug siya miingon kanila: Hugawi ang balay, ug pun-a ang mga sawang sa mga pinatay: panlakaw kamo. Ug sila minglakaw, ug nanagpanigbas sulod sa ciudad. ⁸Ug nahatabo, samtang nanagpanigbas sila, ug ako nahibilin, nga ako natumba nga nagahapa, ug mitiyabaw, ug miingon: Ah Ginoong Jehova! laglagon mo ba ang tanan nga salin sa Israel sa pagbubo mo sa imong kaligutgut sa ibabaw sa Jerusalem? ⁹Unya siya miingon kanako: Ang kasal-anan sa balay sa Israel ug sa Juda daku nga hilabihan gayud, ug ang yuta napuno sa dugo, ug ang ciudad napuno sa pagbalit-ad sa *paghukom* : kay sila nanag-ingon man: Si Jehova mibiya sa yuta, ug si Jehova dili makakita. ¹⁰Ug mahatungod kanako usab, ang akong mga mata dili magpagawas, ni malooy ako, apan dad-on ko ang ilang dalan diha sa ilang ulo. ¹¹Ug, ania karon, ang tawo nga sinul-oban sa lino, nga may sudlanan sa tinta diha sa iyang kiliran, nagtaho sa nahatabo, nga nagaingon: Ako nakabuhat sa sumala sa imong gisugo kanako.

¹ Unya ako mitan-aw, ug, ania karon, didto sa sawang nga diha sa ibabaw sa ulo sa mga querubin may migimaw sa ibabaw nila ang maingon sa bato nga zafiro, ingon sa panagway sa may-ong sa

usa ka trono. ²Ug siya misulti sa tawo nga nagsaput sa lino, ug miingon: Sumulod ka sa taliwala sa mga *ligid* nga nagatuyok, bisan pa sa ilalum sa usa ka querubin, ug pun-a ang imong duha ka kamot sa mga baga sa kalayo gikan sa kinatung-an sa mga querubin, ug ikatag kana sa ibabaw sa ciudad. Ug sa akong pagtan-aw siya misulod. ³Karon ang mga querubin nanagtindog sa too nga kiliran sa balay, sa diha nga mga tawo misulod; ug ang panganod nakapuno sa sulod nga sawang. ⁴Ug ang himaya ni Jehova mikayab gikan sa *usa ka querubin, ug mipahaluna* sa ibabaw sa pultahan sa balay; ug ang balay napuno sa panganod, ug ang sawang napuno sa kasilaw sa himaya ni Jehova. ⁵Ug ang kinapakapa sa mga pako sa mga querubin nadungog bisan pa sa gawas sa sawang, ingon sa tingog sa Makagagahum nga Dios sa diha nga siya mosulti. ⁶Ug nahitabo, sa diha nga siya misugo sa tawo nga sinul-oban sa lino, nga nagaingon: Pagkuha ug kalayo gikan sa kinatung-an sa mga *ligid* } nga nagatuyok, gikan sa kinataliwad-an sa mga querubin, nga siya misulod, ug mitindog tupad sa usa ka *ligid*. ⁷Ug ang *usa ka querubin mipatuy-od* sa iyang kamot gikan sa silangan kinatung-an sa mga querubin ngadto sa kalayo nga diha sa kinataliwad-an sa mga querubin, ug mikuha *didto*, ug gibutang kini sa mga kamot niadtong nga sinul-oban sa lino, nga mikuha niana ug migula.

⁸Ug may mipakita diha sa mga querubin nga *usa ka dagway sa kamot sa usa ka tawo ilalum sa ilang mga pako*. ⁹Ug mitan-aw ako, ug ania karon, ang upat ka *ligid sa tupad sa mga querubin*, ang *usa ka ligid diha sa tupad sa usa ka querubin*, ug ang *lain nga ligid diha sa lain nga querubin*; ug ang *dagway sa mga ligid ingon sa bulok sa usa ka bato nga berilo*. ¹⁰Ug mahatungod sa ilang mga panagway, sila nga upat may *usa lamang ka may-ong*, daw ingon nga ang *usa ka ligid diha sa sulod sa usa ka ligid*. ¹¹Sa diha nga mingpanaw sila, mingpanaw sila sa upat nila ka gipadulongan: sila wala moliko sa ilang pagpanaw, apan paingon sa dapit diin ang ulo nagatan-aw, sila nanagsunod niana; sila wala moliko sa ilang paglakat. ¹²Ug ang ilang tibook nga lawas, ug ang ilang mga boko-boko, ug ang ilang mga kamot, ug ang ilang mga pako, ug ang mga *ligid*, nangapuno sa mga mata nga nagalibut, *bisan pa* ang mga *ligid nga diha kanila nga upat*. ¹³Mahatungod sa mga *ligid*, gitawag sila sa akong nabati, nga *mga ligid* nga nagatuyok. ¹⁴Ug ang tagsatagsa may upat ka nawong: ang nahaunang nawong mao ang nawong sa usa ka querubin, ug ang ikaduhang nawong mao ang nawong sa usa ka tawo, ug ang ikatolo *mao ang* nawong sa usa ka leon, ug ang ikaupat, *mao ang* nawong sa usa ka agila. ¹⁵Ug ang mga querubin mingkayab: mao kini ang buhing binuhat nga akong nakita duol sa daplin sa suba sa Chebar. ¹⁶Ug sa diha nga ang mga querubin mingpanaw, ang mga *ligid mingtupad kanila*: ug sa diha nga ang mga querubin ming-alsa sa ilang mga pako sa pagkayab gikan sa yuta, ang mga *ligid usab wala moliko gikan sa ilang tupad*. ¹⁷Sa diha nga sila mingtindog, kini mingtindog man; ug sa diha nga sila mingkayab, kini mingkayab uban kanila: kay ang espiritu sa buhi nga binuhat diha kanila. ¹⁸Ug ang himaya ni Jehova mipahawa gikan sa pultahan sa balay, ug mipaibabaw sa mga querubin. ¹⁹Ug ang mga querubin ming-alsa sa ilang mga pako, ug mingkayab gikan sa yuta sa atubangan sa akong mata sa diha nga sila nanggula, ug ang mga *ligid diha sa tupad nila*: ug sila nanindog sa alagianan sa silangan nga ganghaan sa balay ni Jehova; ug ang himaya sa Dios sa Israel diha sa ibabaw nila. ²⁰Kini mao ang buhing binuhat nga

akong nakita ilalum sa Dios sa Israel didto sa daplin sa suba sa Chebar; ug nasayud ako nga sila mga querubin gayud. ²¹Ang tagsatagsa may upat ka mga nawong, ug ang tagsatagsa usab may upat ka mga pako; ug ang may-ong sa mga kamot sa usa ka tawo diha sa ilalum sa ilang mga pako. ²²Ug mahitungod sa may-ong sa ilang mga nawong, sila mao ang mga nawong nga akong nakita didto sa daplin sa suba sa Chebar, ang ilang mga panagway ug ang ilang mga kaugalingon: sila nanglakaw sa unahan ang usa ug usa sa matul-id.

¹ Labut pa gibayaw ako sa Espiritu, ug gidala ako ngadto sa silangan nga pultahan sa balay ni Jehova, nga nagalantaw sa silangan: ug ania karon, sa pultahan sa ganghaan may kaluhaan ug lima ka mga tawo; ug akong nakita sa taliwala nila si Jaazania ang anak nga lalake ni Azur, ug si Pelatias ang anak nga lalake ni Benaia, nga mga principe sa katawohan. ²Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, mao kini ang mga tawo nga nanaglalang ug kasal-anan, ug nanaghatag dautang tambag niining ciudadara; ³Nga nagaingon: Dili haduol *ang panahon* sa pagtukod ug mga balay: kining *ciudara* mao ang kawa ug kita mao ang unod. ⁴Busa managna ka batok kanila; managna ka, Oh anak sa tawo. ⁵Ug ang Espiritu ni Jehova nahulog sa ibabaw nako, ug siya miingon kanako: Sulti: Mao kini ang giingon ni Jehova: Mao kini ang giingon ninyo: Oh balay sa Israel; kay ako nahibalo sa mga butang nga moabut sa inyong hunahuna. ⁶Kamo nagpadaghan sa inyong mga pinatay niining ciudadara, ug gipuno ninyo ang kadalanan sa mga pinatay. ⁷Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ang inyong mga pinatay nga inyong gibutang sa taliwala niini, sila unod man, ug kining *ciudara* mao ang kawa; apan kamo pagapagulaon gikan sa taliwala niini. ⁸Kamo nahadlok sa espada *sa mga Caldeahanon*; ug dad-on ko ang pinuti diha kaninyo, nagaingon ang Ginoong Jehova. ⁹Ug pagapagulaon ko kamo gikan sa taliwala niana, ug itugyan ko kamo ngadto sa mga kamot sa mga dumuloong, ug ipakanaug ko ang hukom sa taliwala ninyo. ¹⁰Kamo mangapukan pinaagi sa espada; pagahukman ko kamo diha sa utlanan sa Israel; ug kamo makaila nga ako mao si Jehova. ¹¹Kining *ciudara* dili mahimo nga inyong kawa, ni mahimo kamo nga unod sa taliwala niana; pagahukman ko kamo diha sa utlanan sa Israel; ¹²Ug kamo makaila nga ako mao si Jehova: kay wala kamo maglakaw sa akong kabalaoran, ni managtuman *kamo* sa akong mga tulomanon, hinonoa nanagbuhat sumala sa mga tulomanon sa mga nasud nga nagalibut kaninyo. ¹³Ug nahatabo, sa diha nga ako nagpanagna, nga si Pelatias ang anak nga lalake ni Benaia namatay. Unya mihapa ako, ug misinggit sa usa ka hataas nga tingog, ug miingon: Ah! Ginoong Jehova! tibawason mo ba sa hingpit ang nahibilin sa Israel?

¹⁴ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹⁵Anak sa tawo, ang imong mga igsoon, bisan ang imong mga kaigsoonan gayud, ang mga tawo nga sa imong kaliwat, ug ang tibook nga balay sa Israel, silang tanan, *mao sila* ang giingon sa mga pumoluyo sa Jerusalem: Magpahilayo kamo gikan kang Jehova; kanamo kining yutaa gihatag aron panag-iyahon. ¹⁶Busa umingon ka: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay gisalikway ko sila ngadto sa halayo taliwala sa mga nasud, ug tungod kay akong gipatibulaag sila sa mga kayutaan, bisan pa niana ako mahimong

balaan nga puloy-anan sa diriyut nga panahon alang kanila didto sa mga kayutaan diin sila moadto. ¹⁷Busa umingon *ka* : Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tigumon ko kamo gikan sa mga katawohan, ug pundokon ko kamo gikan sa mga kayutaan diin kamo gipatibulaag, ug ako magahatag kaninyo sa yuta sa Israel. ¹⁸Ug sila mamauli dinhi, ug ilang kuhaon ang tanang makapaluod nga mga butang niini ug ang tanang mga dulumtanan gikan dinhi. ¹⁹Ug ako magahatag kanila sa usa ka kasingkasing, ug ako magbutang sa usa ka bag-ong espiritu sa sulod ninyo; ug kuhaon ko ang batoon nga kasingkasing gikan sa ilang unod, ug hatagan ko sila sa kasingkasing nga unod; ²⁰Aron sila makalakaw sa akong kabalaoran, ug makabantay sa akong mga tulomanon, ug makabuhat niana: ug sila mahimo nga akong katawohan ug ako mahimo nga ilang Dios. ²¹Apan mahatungod kanila kang kinsang kasingkasing nagasunod sa kasingkasing sa ilang mga butang nga makapaluod ug sa ilang mga dulumtanan, dad-on ko ang ilang dalan diha sa ibabaw sa ilang kaugalingon nga mga ulo, nagaingon ang Ginoong Jehova.

²²Unya ang mga querubin ming-alsa sa ilang mga pako, ug ang mga ligid diha sa tupad nila; ug ang himaya sa Dios sa Israel diha sa ibabaw nila. ²³Ug ang himaya ni Jehova mikayab gikan sa taliwala sa ciudad, ug mihunong sa ibabaw sa bukid nga anaa sa sidlakan nga kiliran sa ciudad. ²⁴Ug gibayaw ako sa Espiritu, ug gidala ako sa usa ka panan-awon pinaagi sa Espiritu sa Dios ngadto sa Caldea, kanila nga mga atua sa pagkabinihag. Busa ang panan-awon nga akong nakita mikayab *gikan* kanako. ²⁵Unya gisultihan ko ang mga atua sa pagkabinihag mahitungod sa tanang mga butang nga gipakita ni Jehova kanako.

¹ Ang pulong ni Jehova midangat usab kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, ikaw nagapuyo sa taliwala sa usa ka balay nga masuklanon, nga adunay mga mata sa pagtan-aw, ug dili makakita, nga adunay mga igdulungog sa pagpamati, ug dili makadungog: kay sila maoy usa ka masuklanon nga balay. ³Busa, ikaw anak sa tawo, mag-andam ka sa galamiton alang sa pagbalhin, ug bumalhin *ka sa panahon* sa adlaw sa atubangan sa ilang pagtan-aw; ug ikaw molalin gikan sa imong dapit ngadto sa laing dapit sa atubangan sa ilang pagtan-aw: bisin pa nga sila magapalandong, bisan sila maoy usa ka masuklanon nga balay. ⁴Unya dad-on mo ang imong mga kabtangan sa panahon nga adlawan *pa aron makita* sa ilang pagtan-aw, ingon nga putos alang sa paglalin; ug ikaw molakaw sa kahaponon nga makita sa ilang pagtan-aw, ingon sa mga tawo nga manlakaw nga hininginlan. ⁵Magbuho ka nga dayag sa ilang pagtan-aw, lapus sa kuta, ug gumikan ka *nga moagi* didto. ⁶Diha sa ilang pagtan-aw pas-anon mo kini sa imong abaga, ug dad-a kana sa mangitngit na: tabonan mo ang imong nawong, aron dili ka makakita sa yuta: kay gipahamutang ko ikaw nga usa ka timaan alang sa balay sa Israel. ⁷Ug gibuhat ko kini ingon sa gisugo kanako: akong gidala ang akong putos sa *panahon* nga adlawan *pa* , ingon nga usa ka putos alang sa paglalin, ug sa kahaponon gibuhon ko paglapus ang kuta pinaagi sa akong kamot; gidala ko kini sa mangitngit, ug akong gipas-an kini sa akong abaga nga dayag sa ilang pagtan-aw. ⁸Ug sa pagkabuntag midangat ang pulong ni Jehova kanako, nga nagaingon: ⁹Anak sa tawo, wala ba ang balay sa Israel, ang masuklanon nga balay,

mag-ingon kanimo: Unsay imong gibuhat? ¹⁰Umingon ka kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Kini nga palas-anon *gipahinungod* sa principe sa Jerusalem, ug sa tibook nga balay sa Israel nga sa taliwala nila anaa ikaw. ¹¹Umingon ka: Ako mao ang inyong timaan: sama sa akong nabuhay, mao usab ang pagabuhaton kanila; sila mangadto nga hininginlan, ngadto sa pagkabinihag. ¹²Ug ang principe nga anaa sa taliwala nila magapas-an *sa putos diha* sa iyang abaga sa kagabhion, ug moadto: sila magabuho nga lapus sa kuta aron sa paggikan nga *moagi* didto: siya magatabon sa iyang nawong, tungod kay siya dili motan-aw sa yuta sa iyang mga mata. ¹³Ang akong pukot usab buklaron ko diha kaniya, ug siya makuha sa akong lit-ag; ug dad-on ko siya sa Babilonia ngadto sa yuta sa mga Caldeahanon; apan siya dili motan-aw niana, bisan pa kong siya mamatay didto. ¹⁴Ug akong pagapatlaagon ngadto sa tanang hangin ang tanang nagalibut kaniya sa pagtabang kaniya, ug ang tanan niyang mga pundok; ug akong ibton ang espada batok kanila. ¹⁵Ug sila makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga sila patibulaagon ko na sa taliwala sa mga nasud, ug patlaagon sila sa mga kayutaan. ¹⁶Apan ibilin ko ang pipila ka tawo kanila gikan sa espada, gikan sa gutom, ug gikan sa kamatay; aron ipahayag nila ang tanan nilang mga dulumtanan sa taliwala sa mga nasud nga ilang pagaadtoan; ug sila makaila nga ako mao si Jehova.

¹⁷Labut pa ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nag-ingon: ¹⁸Anak sa tawo, kan-a ang imong tinapay uban ang pagpangilog-kilog ug imna ang imong tubig uban ang pagkurog ug uban ang pagkamahadlok; ¹⁹Ug mag-ingon *ka* sa katawohan sa yuta: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova mahatungod sa mga pumoluyo sa Jerusalem, ug sa mga yuta sa Israel: Sila magakaon sa ilang tinapay uban ang pagkamahadlok, ug magainum sa ilang tubig uban ang kalisang, aron ang iyang yuta mahimong biniyaan, ug pagaagawon sa tanan nga anaa niana, tungod sa pagkamalupigon nilang tanan nga nanagpuyo niana. ²⁰Ug ang mga ciudad nga ginapuy-an pagahimoong awa-aw, ug ang yuta mahimong biniyaan; kamo makaila nga ako mao si Jehova.

²¹Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²²Anak sa tawo, unsa ba kining sanglitanan ninyo diha sa yuta sa Israel, nga nagaingon: Ang adlaw ginalugwayan, ug ang tanang panan-awon nangahanap? ²³Busa suginli sila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Hunongon ko kini nga sanglitanan, ug sila dili na magagamit niana ingon nga usa ka sanglitanan diha sa Israel; apan iingon *mo* kanila: Ang mga adlaw nagasingabut na, ug ang pagkatuman sa tanang panan-awon. ²⁴Kay wala nay panan-awon nga bakakon, ni maulo-ulohon nga pagpanagna sulod sa balay sa Israel. ²⁵Kay ako mao si Jehova; ako mosulti, ug ang pulong nga akong isulti pagatumanon; kini dili na gayud igapauswag sa laing panahon: kay sa inyong mga adlaw, Oh balay nga masuklanon, akong ibungat ang pulong, ug magatuman niana, nagaingon ang Ginoong Jehova. ²⁶Ang pulong ni Jehova midangat pag-usab kanako, nga nagaingon: ²⁷Anak sa tawo, ania karon, sila nga iya sa balay sa Israel nagaingon: Ang panan-awon nga iyang nakita alang sa daghan nga umalabut nga mga adlaw, ug siya nagapanagna sa mga panahon nga halayo *pa* kaayo. ²⁸Busa umingon ka kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Walay *mausa* sa akong mga pulong nga igapauswag pa sa laing panahon, hinonoa ang pulong nga akong gisulti pagatumaanon, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, panagna batok sa mga manalagna sa Israel nga nagpanagna, ug umingon ka niadtong nanagpanagna gikan sa ilang kaugalingong mga kasingkasing: Pamati kamo sa pulong ni Jehova: ³Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Alaut ang mga buangbuang nga manalagna, nga nagasunod sa ilang kaugalingon nga espiritu, ug *sila* wala makakita sa bisan unsa! ⁴Oh Israel, ang imong mga manalagna nahimong ingon sa mga milo sa kamingawan nga dapit. ⁵Kamo wala makaadto sa mga buho, ni makatukod *kamo* sa kuta alang sa balay sa Israel, aron sa pagsukol sa gubat sa adlaw ni Jehova. ⁶Sila nakakita sa kabakakan ug bakakon nga pagtagna-tagna, nga nagaingon: Si Jehova nagaingon; apan si Jehova wala magpadala kanila: ug sila nagpalaum sa mga tawo nga ang pulong pagatumanon. ⁷Wala ba ikaw makakita sa bakak nga panan-awon ug wala ba kamo makapamulong sa bakakon nga pagtagnatagna, nga tungod niini kamo nagaingon: Si Jehova nagaingon; bisan pa wala ako magsulti? ⁸Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay kamo nagsulti sa kabakakan, ug nakakita sa mga bakak, busa, ania karon, ako batok kaninyo, nagaingon ang Ginoong Jehova. ⁹Ug ang akong kamot mahimong batok sa mga manalagna nga nakakita sa mga panan-awon nga bakakon, ug nga nagatagna-tagna sa kabakakan: sila dili mahiuban sa pundok sa akong mga tawo, ni igasulat sila sa sinulat sa balay sa Israel, ni makasulod sila sa yuta sa Israel; ug kamo makaila nga ako mao si Jehova nga Ginoo.

¹⁰ Tungod kay, bisan pa tungod kay ilang gilimbongan ang akong katawohan, nga nagaingon: Pakigdait; ug walay pakigdait; ug sa diha nga adunay magtukod sa usa ka kuta, ania karon, ang uban nagbulit niini sa *minasa* nga dili-pinagba: ¹¹Ingnon mo sila nga nagbulit niini sa *minasa* nga dili-pinagba, nga kini matumpag: adunay magaawas nga ulan; ug kamo, Oh dagku nga mga ulan-nga-yelo mangahulog; ug ang makusog nga hangin magaguba niini? ¹²Ania karon, sa diha nga ang kuta matumba na, dili ba kini igaingon kaninyo: Hain ba ang bulit nga inyong gibulit niini? ¹³Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Gub-on ko kini bisan pa uban sa usa makusog nga hangin sa akong kapungot; ug moabut ang magaawas nga ulan sa akong kasuko, ug dagkung ulan-nga-yelo sa akong kapungot sa pag-ut-ut niini. ¹⁴Busa gun-obon ko ang kuta nga inyong gibulitan sa *minasa* nga dili-pinagba ug ihatud ko kana ngadto sa yuta, sa pagkaagi nga ang patukoranan niana igapadayag; ug kini mapukan, ug kamo pagaut-uton sa taliwala niini: ug kamo makaila nga ako mao si Jehova. ¹⁵Mao kini nga pagatumanon ko ang akong kaligutgut diha sa kuta, ug kanila nga nagbulit niini sa *minasa* nga dili-pinagba; ug ako moingon kaninyo: Ang kuta wala na, ingon man sila nga nagbulit niini; ¹⁶Nga mao ang mga manalagna sa Israel nga nanagna mahatungod sa Jerusalem, ug nga nakakita sa mga panan-awon sa pakigdait alang kaniya, ug diay walay pakigdait, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹⁷ Ug ikaw, anak sa tawo, ipaatubang ang imong nawong batok sa mga anak nga babaye sa imong katawohan, nga nanagpanagna gikan sa ilang kaugalingon nga kasingkasing; ug managna ka batok kanila, ¹⁸Ug umingon ka: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Alaut ang mga babaye nga nagtahi sa mga unlan ibabaw sa tanang mga siko, ug nagbuhat sa mga panyo alang sa ulo sa *mga tawo* sa tanang gidak-on aron sa pagpangayam sa mga kalag! Mangayam ba kamo sa mga

kalag sa akong katawohan, ug magluwas nga buhi sa mga kalag alang sa inyong kaugalingon?¹⁹Ug gipasipalahan ako ninyo sa taliwala sa akong katawohan tungod sa mga komkom sa cebada ug tungod sa mga tipik sa tinapay, aron sa pagpatay sa mga kalag nga dili takus mamatay, ug aron sa pagluwas nga buhi sa mga kalag nga dili angay mangabuhi, pinaagi sa inyong pagbakak sa akong katawohan nga nanagpatalinghug sa kabakakan.²⁰Tungod niana mao *kini* ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako batok sa inyong mga unlan, nga gigamit ninyo sa pagpangayam sa mga kalag aron sa pagpalupad *kanila* , ug laglagon ko sila gikan sa inyong mga bukton; ug ako magapagawas sa mga kalag bisan pa ang mga kalag nga inyong gipangayam aron sa pagpalupad *kanila* .²¹Ang inyo usab nga mga panyo gision ko, ug luwason ko ang akong katawohan gikan sa inyong kamot, ug sila dili na maanha sa inyong kamot aron pagaayamon; ug kamo makaila nga ako mao si Jehova.²²Tungod kay pinaagi sa kabakakan ginapasubo ninyo ang kasingkasing sa matarung, nga kaniya wala ako magpasubo, ug nagpalig-on *kamo* sa mga kamot sa dautan, aron siya dili mobalik gikan sa dautan niyang dalan, ug maluwas nga buhi;²³Busa kamo dili na makakita pag-usab sa mga panan-awon nga bakakon, ni managna kamo sa mga pagtagna nga bakakon: ug luwason ko ang akong katawohan gikan sa inyong kamot; ug kamo makaila nga ako mao si Jehova.

¹ Unya miabut kanako ang pipila sa mga anciano sa Israel, ug minglingkod sa akong atubangan.
²Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ³Anak sa tawo, kining mga tawohana nagpahamutang sa ilang mga dios-dios sa sulod sa ilang kasingkasing, ug nagabutang sa kapangdolan sailang kasal-anan sa atubangan sa ilang nawong: pakitambagan pa ba gayud ako nila? ⁴Busa sultihan mo sila, ug umingon ka kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ang tagsatagsa ka tawo sa balay sa Israel nga nagabutang sa iyang mga dios-dios sulod sa iyang kasingkasing, ug nagabutang sa kapangdolan sa iyang kasal-anan sa atubangan sa iyang nawong, ug moanhi *pa* sa manalagna; ako si Jehova maoy mobutag kaniya niana, sumala sa gidaghanon sa iyang mga dios-dios,
⁵Aron makuha ko ang balay sa Israel sulod sa ilang kaugalingon nga kasingkasing, tungod kay silang tanan mingbulag kanako tungod sa ilang mga dios-dios, ⁶Busa ingna ang balay sa Israel: Mao kini } ang giingon sa Ginoong Jehova: Bumalik kamo, ug biyai ninyo ang inyong mga dios-dios, ug ilingiw ninyo ang inyong mga nawong gikan sa inyong tanan nga mga dulumtanan. ⁷Kay ang tagsatagsa sa balay sa Israel, kun sa mga dumuloong nga nagapuyo sa Israel, nga mibulag sa iyang kaugalingon gikan kanako, ug nagabutang sa iyang mga dios-dios sulod sa iyang kasingkasing, ug nagabutang sa kapangdolan sa iyang kasal-anan sa atubangan sa iyang nawong, ug mag-adtoan sa manalagna sa pagpakisayud kaniya mahatungod kanako; ako si Jehova maoy motubag kaniya pinaagi sa akong kaugalingon: ⁸Ug ipahamutang ko ang akong nawong batok nianang tawohana, ug buhaton ko siya nga usa nga makapahibulong, aron mahimong usa ka timaan ug usa ka sanglitanan, ug puohon ko siya gikan sa taliwala sa akong katawohan; ug kamo makaila nga ako mao si Jehova. ⁹Ug kong ang manalagna malimbungan ug *siya* makasulti usa ka pulong, ako, si Jehova, naglimbong niana nga manalagna, ug tuy-oron ko ang akong kamot batok kaniya, ug

laglagon ko siya gikan sa taliwala sa akong katawohan nga Israel. ¹⁰Ug sila magapas-an *sa silot* sa ilang kasal-anan: ang kasal-anan sa manalagna bisan ngani mahasama sa kasal-anan niadtong nagapangita *sa pagpakisayud kaniya*; ¹¹Aron ang balay sa Israel dili na masalaag pag-usab gikan kanako, ni maghugaw sila sa ilang kaugalingon pag-usab uban sa tanan nilang kasal-anan: hinonoa aron sila mahimo nga akong katawohan, ug ako mahimo nga ilang Dios, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹² Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹³Anak sa tawo, sa diha nga ang usa ka yuta makasala batok kanako pinaagi sa paglapas, ug ako magatuy-od sa akong kamot nganha sa ibabaw niana, ug ako magaputol sa gisaligan sa tinapay niana, ug magapadala sa gutom diha niana, ug magalaglag gikan niana sa tawo ug mananap; ¹⁴Bisan pa kining totolo ka tawo: si Noe, si Daniel, ug si Job, anaa diha niana, sila makaluwas lamang sa ilang kaugalingong mga kalag tungod sa ilang pagkamatarung, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹⁵Kong paagion ko ang mga dautan mananap latas sa yuta, ug sila magaguba niini, ug kini mahimo nga kamingawan, sa pagkaagi nga walay tawo nga makaagi tungod sa mga mananap: ¹⁶Bisan pa kining totolo ka tawo anaa diha niana, ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, sila dili makaluwas sa mga anak nga lalake; ni sa mga anak nga babaye, sila lamang ang pagaluwason, apan ang yuta mahimong biniyaan. ¹⁷Ug kong dad-on ko ang espada *sa kaaway* sa ibabaw nianang yutaa, ug magaingon: Espada, lakaw latas sa yuta; aron malaglag ko ang tawo ug mananap gikan niana; ¹⁸Bisan pa kining totolo ka tawo anaa niana, ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, sila dili makaluwas sa mga anak nga lalake ni sa mga anak nga babaye, hinonoa ang ilang kaugalingon lamang maoy pagaluwason. ¹⁹Ug kong ako magapadala sa kamatay niadtong yutaa ug *kong* ibubo *ko* ang akong kaligutgut diha niana pinaagi sa dugo, aron sa paglaglag gikan niana sa tawo ug mananap; ²⁰Bisan pa si Noe, si Daniel, ug si Job, anaa niana, ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, sila dili makaluwas sa mga anak nga lalake ni sa mga anak nga babaye; sila makaluwas lamang sa ilang kaugalingon nga mga kalag pinaagi sa ilang pagkamatarung. ²¹Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Unsa pa kaha kong ipadala ko ang akong upat ka mga hukom nga malisud sa ibabaw sa Jerusalem, ang espada, ug ang gutom, ug ang mga dautan nga mananap, ug ang kamatay, sa paglaglag gikan niana sa tawo ug mananap! ²²Bisan pa niana, ania karon, didto may ibilin nga usa ka salin nga pagapagulaon, lakip ang mga anak nga lalake ug ang mga anak nga babaye: ania karon, sila moanha kaninyo, ug kamo makakita sa ilang dalan ug sa ilang mga buhat; ug kamo pagalipayon, mahatungod sa kadautan nga akong gipadala sa ibabaw sa Jerusalem, bisan pa mahatungod sa tanan nga akong gipadala sa ibabaw niana. ²³Ug sila magalipay kaninyo, sa diha nga kamo makakita sa ilang dalan ug sa ilang mga buhat; ug kamo mahibalo nga ako wala magbuhat sa walay gipasikaran sa tanan nga akong gibuhay diha niana, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, sa unsa ba nga paagi nga ang parras labaw man kay sa uban nga kahoy, ang sanga sa parras nga anaa sa taliwala

sa mga kahoy sa lasang? ³Pagakuhaan ba kana ug kahoy aron buhaton sa bisan unsa nga buhat? kun ang mga tawo magakuha ba gikan niana ug usa ka tarogo aron sa pagbitay ug bisan unsa nga sudlanan? ⁴Ania karon, ginasalibay kana ngadto sa kalayo aron isugnod; ang kalayo nagaut-ut sa duruha ka tumoy niana, ug ang taliwala niana nasunog: magapulos ba kana sa bisan unsang buhat? ⁵Ania karon, sa diha nga kana tibook *pa*, dili na magapulos sa bisan unsang bulohaton: daw unsa pa kakulang hinoon ug *kapuslanan* kong ang kalayo nagaut-ut na niana, ug kana nasunog: angay ba kana nga magapulos sa bisan unsang bulohaton! ⁶Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ingon nga ang parras sa taliwala sa mga kahoy sa lasang, nga akong gihatag sa kalayo aron isugnod, sa mao nga pagkaagi ihatag ko ang mga pumoluyo sa Jerusalem. ⁷Ug akong ipahamutang ang akong nawong batok kanila, sila mogula gikan sa kalayo, apan ang kalayo magaut-ut kanila; ug kamo makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga ipahamutang ko na ang akong nawong batok kanila. ⁸Ug ang yuta himoon ko nga biniyaan, tungod kay sila nanagpakalapas, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Ang pulong ni Jehova midangat pag-usab kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, pahibaloa ang Jerusalem sa iyang mga dulumtanan; ³Ug umingon ka: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova sa Jerusalem: Ang imong kagikanan ug ang imong natawohan mao ang yuta sa Canaanhon; ang imong amahan mao ang usa ka Amorehanon, ug ang imong inahan usa ka Hetehanon. ⁴Ug mahatungod sa imong natawohan, sa adlaw sa imong paghimugso, ang imong pusod wala maputol, ni madigo ikaw sa tubig aron sa paghinlo kanimo; wala ka gayud asini, ni maputos ka gayud sa mga hapin. ⁵Walay mata nga nalooy kanimo, aron buhaton kanimo ang bisan unsa niining mga butanga *nga angay* sa pagkalooy kanimo; apan ikaw gisalibay ngadto sa hawan nga kapatagan, tungod niana ang imong pagkatawo gidumtan, sa *maong* adlaw sa imong paghimugso.

⁶ Ug sa akong paghiagi duol kanimo, ug nakita *ko* ikaw nga naglunang sa kaugalingon mong dugo, ako miingon kanimo: *Bisan anaa ikaw* sa imong dugo, mabuhi *ka*; oo, ako miingon kanimo: *Bisan anaa ikaw* sa imong dugo, mabuhi *ka*. ⁷Gipadaghan ko ikaw ingon niadtong nagatubo sa kaumahan, ug miusbaw ka ug midaku, ug ikaw nakakab-ut sa pagkalabing maayo nga dayan-dayan; ang imong mga dughan namuol, ug ang imong buhok mingtag-as; bisan pa niana, hubo man ikaw ug walay tabon. ⁸Karon sa diha nga miagi ako duol kanimo, ug mitan-aw kanimo, ania karon, ang imong panahon mao ang panahon sa gugma; ug gibuklad ko ang akong bisti sa ibabaw nimo, ug gitabonan *ko* ang imong pagkahubo: oo, ako nanumpa kanimo, ug miuyon sa usa ka tugon uban kanimo, nagaingon ang Ginoong Jehova, ug ikaw nahimo nga ako na. ⁹Unya gihugasan ko ikaw sa tubig; oo, sa hingpit gihinloan ko *ikaw* gikan sa imong dugo, ug gidihogan ko ikaw sa lana. ¹⁰Gibistihan ko usab ikaw sa binuldahan nga panapton, ug gisapinan *ko pa* ikaw sa panit sa mananap sa dagat, ug gibaksan ko ikaw sa fino nga lino, ug gisul-oban ko ikaw sa seda. ¹¹Ug gidayandayanan ko ikaw sa mga dayandayan, ug gisul-oban ko sa mga pulceras ang imong mga kamot, ug usa ka kolintas *gisab-ong* diha sa imong liog. ¹²Ug gibutangan ko sa usa ka singsing ang imong ilong, ug

sa mga ariyos ang imong mga dalunggan, ug *gipurong* ang usa ka matahum nga purongpurong diha sa imong ulo. ¹³Sa ingon niana, ikaw gidayandayanan sa bulawan ug salapi; ug ang imong bisti *lonlon* fino nga lino, ug seda, ug binuldahan; nagkaon ka sa maayong harina ug dugos, ug lana; ug ikaw matahum uyamut, ug ikaw nakakabut sa pagkaharianon nga kahimtang. ¹⁴Ug ang imong kabantug nasangyaw ngadto sa mga nasud tungod sa imong katahum; kay kana hingpit man, pinaagi *lamang* sa akong pagkahalangdon nga gisul-ob ko kanimo, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹⁵Apan nagasalig ka sa imong katahum, ug nagapakighilawas ikaw tungod sa imong kabantug, ug ginabubo mo ang imong mga pagkabigaon sa tanan nga molahay kanimo; kadto iya man. ¹⁶Ug ginahukas mo ang imong mga bisti, ug ginabuhat mo alang kanimo ang mga hatag-as ng dapit sa *mga `dios-dios* nga dinayandayanan sa mga nagkalainlaing bulok, ug nakighilawas ka sa ibabaw nila: *ang ingon nga mga butang* dili na mahitabo, ni *mamao* pa pag-usab kini. ¹⁷Ikaw usab nagkuha sa imong mga matahum nga hiyas sa akong bulawan ug sa akong salapi, nga akong gihatag kanimo, ug *gikan niini* gibuhat mo ang mga larawan sa mga lalake, ug nakighilawas ka kanila; ¹⁸Ug gikuha mo ang imong mga binuldahan nga bisti, ug gisul-ob mo kanila, ug gibutang mo ang akong lana ug ang akong inciense sa ilang atubangan. ¹⁹Ang ako usab nga tinapay nga gihatag ko kanimo, ang fino nga harina, ug ang lana, ug ang dugos, nga maoy gipakaon ko kanimo, bisan pa ngani *kini* gibutang mo sa atubangan nila alang sa usa ka *halad* nga pahumot: ug *mao ang* nahimo kana, nagaingon ang Ginoong Jehova. ²⁰Labut pa ikaw nagkuha sa imong mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye, nga imong gipanganak alang kanako, ug kini imong gihalad kanila aron pagalamyon. Diyutay ba *lamang* nga butang ang imong mga pagpakighilawas, ²¹Nga gipatay mo man *ngani* ang akong mga anak ug gitugyan mo sila, pinaagi pagpalabang kanila sa *kalayo* ngadto kanila? ²²Ug sa tanan nimo ang mga dulumtanan ug sa imong mga pagpakighilawas wala ka mahinumtum sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on, sa diha nga ikaw hubo, ug walay tabon, ug naglunang sa imong dugo. ²³Ug nahitabo kini sa tapus ang tanan mong kadautan (alaut, alaut kanimo! nagaingon ang Ginoong Jehova), ²⁴Nga nagtukod ka alang kanimo sa usa ka dapit nga hinutbaan, ug nagbuhat ka ug usa ka hataas nga dapit sa tagsatagsa ka dalan. ²⁵Nagtukod ka sa imong hataas nga dapit sa tagsatagsa ka ulohan sa dalan, ug ang imong katahum gihimo mo nga dulumtanan, ug gibilangkad mo ang imong mga tiil sa tagsatagsa nga *miagi diha*, ug gipadaghan mo ang imong pagpakighilawas. ²⁶Ikaw usab nakighilawas sa mga Egiptohanon nga imong mga silingan, nga dagku ug unod; ug gipadaghan mo ang imong pagkabigaon sa paghagit kanako sa kasuko, ²⁷Busa ania karon, gituy-od ko ang akong kamot sa ibabaw nimo, ug gikunhoran ko ang imong *kalan-on* sa matag-adlaw, ug gitugyan ko ikaw ngadto sa kabubut-on niadtong nagdumot kanimo, ang mga anak nga babaye sa mga Filistehanon, nga nangaulaw sa imong maulagon nga buhat. ²⁸Ikaw usab nakighilawas sa mga Asiriahanon, tungod kay ikaw walay pagkatagbaw; oo, ikaw nakighilawas kanila, ug bisan pa niana ikaw wala matagbaw. ²⁹Labut pa gipadaghan mo ang imong pagkabigaon ngadto sa yuta sa patigayon, ngadto sa Caldea; ug bisan pa niana ikaw wala matagbaw tungod niana. ³⁰Pagkahuyang *gayud* sa imong kasingkasing, nagaingon ang Ginoong Jehova, sanglit gibuhat mo kining tanan nga mga butang, ang buhat sa usa ka mahilas nga bigaon;

³¹Nga niana gitukod mo ang imong dapit nga hinutbaan sa ulohan sa tagsatagsa ka alagianan, ug nagbuhat ka sa imong hataas nga dapit sa tagsatagsa ka dalan, ug nga ikaw wala manig-ingon sa usa ka higaon, kay niana ikaw nagaayad sa suhol. ³²Ang usa ka asawa nga nanapaw! nga nagadawat ug mga dumuloong nga ilis sa iyang bana! ³³Sila nanaghatag ug mga gasa sa tanang mga bigaon: apan ikaw nagahatag sa imong mga gasa sa imong tanan nga hinigugma, ug nagahukip ka kanila, aron sila manganha kanimo sa tagsatagsa ka kiliran alang sa imong mga pagpakighilawas. ³⁴Ug lahi ikaw sa *uban* nga mga babaye sa imong mga pagpakighilawas, nga niana walay nagasunod kanimo sa pagpakighilawas; ug sanglit ikaw maoy nagahatag sa suhol, ug walay suhol nga gihatag kanimo, busa ikaw lahi *kanila* .

³⁵ Busa, Oh bigaon, pamati sa pulong ni Jehova: ³⁶Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay ang imong kahugawan gibubo, ug ang imong pagkahubo nabuksan gumikan sa imong pagpakighilawas uban sa imong mga hinigugma; ug tungod kay sa tanang dios-dios sa imong mga dulumtanan, ug tungod sa dugo sa imong mga anak, nga gihatag mo kanila; ³⁷Busa, ania karon, tigumon ko ang imong tanan nga mga hinigugma, uban kang kinsa ikaw nagakalipay, ug silang tanan nga imong gihigugma, uban kanilang tanan nga imong gidumtan; bisan pa tigumon ko batok kanimo sa tanang kiliran, ug kuhaon nila ang tabon sa imong pagkahubo aron sila makakita sa imong pagkahubo. ³⁸Ug hukman ko ikaw, sama sa paghukom sa mga babaye nga magabungkag sa kaminyoon ug nagpaagay sa dugo; ug dad-on ko sa ibabaw nimo ang dugo sa kaligutgut ug sa pangabugho. ³⁹Ug itugyan ko usab ikaw sa ilang kamot, ug gun-obon nila ang imong dapit nga hinutbaan ug lumpagon ang imong mga hatag-as nga dapit; ug huboan ikaw nila sa imong mga bisti, ug kuhaan ka sa imong mga matahum nga hiyas; ug biyaan ikaw nila nga hubo ug walay tabon. ⁴⁰Patungason usab nila ang usa ka panon *sa mga tawo* batok kanimo, ug labayon ikaw nila sa mga bato ug palagbasan ikaw nila sa ilang mga pinuti. ⁴¹Ug sunogon nila ang imong mga balay sa kalayo, ug pakanaugan ka ug hukom sa atubangan sa daghang mga babaye; ug ikaw pahunongon ko gikan sa pagpakighilawas, ug ikaw usab dili na mohatag sa suhol. ⁴²Busa ang akong kasuko batok kanimo pagapuyuyon ko, ug ang akong pangabugho mobulag kanimo, ug ako magahilum, ug *ako* dili na masuko. ⁴³Tungod kay ikaw wala mahanumdum sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on, kondili naglongot-longot ka kanako niining tanan nga mga butang; busa, ania karon, ako usab magdala sa imong dalan nganha sa imong ulo, nagaingon ang Ginoong Jehova: ug ikaw dili magabuhat niini nga kaulag uban sa imong tanan nga mga dulumtanan.

⁴⁴ Ania karon, ang tanan nga nagagamit mga sanglitanan magagamit *niini* nga sanglitanan batok kanimo, nga magaingon: Kong unsa ang inahan, mao man ang iyang anak nga babaye. ⁴⁵Ikaw mao ang anak nga babaye sa imong inahan, nga nagdumot sa iyang bana ug sa iyang mga anak; ug ikaw mao ang igsoong babaye sa imong mga igsoong babaye, nga nagdumot sa ilang mga bana ug sa ilang mga anak: ang imong inahan usa ka Hetehanon, ug ang imong amahan usa ka Amorehanon. ⁴⁶Ug ang imong magulang nga babaye mao ang Samaria, nga nagapuyo *sa dapit* sa imong wala nga kamot, siya ug ang iyang mga anak nga babaye; ug ang imong manghod nga babaye, nga nagapuyo *sa dapit* sa imong too nga kamot, mao ang Sodoma ug ang iyang mga anak nga babaye.

⁴⁷Bisan pa niana wala ka maglakaw sunod sa ilang mga alagianan, ni magbuhat sunod sa ilang mga dulumtanan; hinonoa ingon, *nga daw kana* usa lamang ka *butang* nga diyutay kaayo ikaw labi pang mangil-ad kay kanila sa imong tanan nga mga dalan. ⁴⁸Ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova: Ang Sodoma nga imong igsoon nga babaye wala magbuhat *niana*, siya ni ang iyang mga anak nga babaye, ingon sa imong nabuhat, ikaw ug ang imong mga anak nga babaye. ⁴⁹Ania karon, mao kini ang kasal-anan sa imong igsoon nga babaye ang Sodoma: ang pagpagarbo, kabusog sa tinapay, ug ang mauswagong kasayon diha kaniya ug sa iyang mga anak nga babaye; ni magpalig-on siya sa kamot sa kabus ug sa hangul. ⁵⁰Ug sila mga mapahitas-on, ug nanagbuhat mga dulumtanan sa akong atubangan: busa gipapahawa ko sila sa nakita ko nga kana maoy maayo. ⁵¹Bisan ang Samaria wala *ngani* makahimo sa katunga sa imong mga sala; apan gipadaghan mo ang imong mga dulumtanan labaw pa kay kanila, ug gipakamatarung mo ang imong mga igsoong babaye pinaagi sa imong tanan nga mga dulumtanan nga imong nabuhat. ⁵²Ikaw usab, dad-on mo ang imong kaugalingong kaulaw, *sanglit* niana naghukom ka alang sa imong mga igsoong babaye; tungod kay ang mga sala nga imong gibuhath labing makaluod kay kanila, sila labi pang matarung kay kanimo: oo, libogon mo usab ang imong kaugalingon ug dad-a ang imong kaulaw sanglit niana gipakamatarung mo ang imong mga igsoong babaye. ⁵³Ug pabalikon ko ang ilang pagkabihag, ang pagkabihag sa Sodoma ug sa iyang mga anak nga babaye, ug ang pagkabihag sa Samaria ug sa iyang mga anak nga babaye, ug ang pagkabihag sa inyong mga binihag sa taliwala nila; ⁵⁴Aron pagadad-on mo ang imong kaugalingon nga kaulaw, ug nga ikaw maulaw tungod sa imong tanan nga nabuhat, sanglit niana ikaw maoy usa ka kalipay nila. ⁵⁵Ug ang imong mga igsoong babaye, ang Sodoma ug ang iyang mga anak nga babaye, magabalik sa ilang unang kahimtang; ug ang Samaria ug ang iyang mga anak nga babaye magabalik sa ilang unang kahimtang; ug ikaw ug ang imong mga anak nga babaye magabalik sa inyong unang kahimtang. ⁵⁶Kay ang imong igsoong nga babaye, ang Sodoma, wala hisguti sa imong baba sa adlaw sa imong pagpagarbo, ⁵⁷Sa wala pa makuhai sa tabon ang imong pagkadautan, ingon sa panahon sa pagpakaulaw sa mga anak nga babaye sa Siria, ug sa tanan nga nanaglibut diha kaniya, ang mga anak nga babaye sa mga Filistehanon, nga nanaglibut sa pagtamay kanimo. ⁵⁸Gipas-an mo ang imong kaulag ug ang imong mga dulumtanan, nagaingon si Jehova. ⁵⁹Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Buhaton ko usab kanimo ang ingon sa imong gibuhath, nga gitamay mo ang panumpa sa paglapas sa tugon.

⁶⁰ Bisan pa ngani, ako mahanumdum sa akong tugon kanimo sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on ug ako magatukod alang kanimo usa ka walay-katapusan nga tugon. ⁶¹Unya ikaw mahanumdum sa imong mga dalan, ug maulawan, sa diha nga ikaw modawat sa imong mga igsoong babaye, ang imong magulang *nga mga babaye* ug ang imong mga manghod: ug akong ihatag sila kanimo alang sa pagkaanak nga babaye, apan dili pinaagi sa imong tugon. ⁶²Ug ako magatukod sa akong tugon uban kanimo; ug ikaw makaila nga ako mao si Jehova; ⁶³Aron ikaw mahanumdum, ug malibog, ug dili na gayud makabuka sa imong baba pag-usab, tungod sa imong kaulaw, sa diha nga ako magapasaylo kanimo sa tanan mong nabuhat, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, magpagula ka sa usa ka tigmo, ug magsulti ka sa usa ka samingay ngadto sa balay sa Israel; ³Ug umingon *ka* : Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ang usa ka dakung agila nga may dagkung mga pako ug tag-as nga mga dagang sa pako, puno sa mga balhibo, nga may nagakalainlain nga bulok, miadto sa Libano, ug mikuha sa kinatumyan sa cedro: ⁴Iyang giputol ang labing tumoy sa linghod nga mga sanga niana ug iyang gidala ngadto sa yuta sa patigayon; iyang gipahimutang kana sa usa ka ciudad sa mga magpapatigayon. ⁵Mikuha usab siya sa binhi sa yuta, ug gitanum kini sa usa ka yuta nga mabungaon; gipahimutang niya kini sa daplin sa dagkung katubigan; ug gibutang niya kini ingon sa usa ka malubay-nga-tanum. ⁶Ug kini mitubo, ug nahimong usa ka balagon nga nagakatay nga *may* hamubo nga tindog, kansang mga sanga nagapaingon kaniya, ug ang mga gamot niini diha sa iyang ilalum: busa kana nahimong usa ka balagon, ug nagpagula sa mga sanga, ug nagpatuybo sa mga magagmayng sanga. ⁷Dihay lain usab nga dakung agila uban ang dagkung mga pako ug daghang mga balhibo: ug, ania karon, kini nga balagon nagpaliko sa iyang gamot paingon kaniya, ug nagpatuybo sa iyang mga sanga paingon kaniya, gikan sa mga tudling sa iyang tanaman, aron kini iyang matubigan. ⁸Natanum kini sa usa ka maayong yuta, daplin sa dagkung katubigan, aron kini makapananga, ug aron kini makapamunga, ug aron kini mahimong usa ka dakung balagon. ⁹Umingon ka: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Patuboon *pa* ba kini? dili ba ibton niya ang gamot niini ug pu-poon ang iyang mga bunga, aron kini malaya, aron ang tanang bag-ong malamboon nga mga dahon niana malaya? ug dili pinaagi sa usa ka makusganon nga bukton kun sa daghang mga tao gabnuton kini sukad sa gamot. ¹⁰Oo; ania karon, sanglit tinanum man, patuboon *pa* ba kini? dili ba malaya gayud kini kong ang hangin nga timong mohuyop niini? kini malaya diha sa mga tudling diin kini moturok. ¹¹Labut pa ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹²Umingon ka karon sa masukolong balay: Wala ba kamo manghibalo sa kahulogan niining mga butanga? suginli sila: Ania karon, ang hari sa Babilonia miadto sa Jerusalem, ug gidakup ang hari hniini, ug ang mga principe niini ug gipanagdala sila ngadto kaniya sa Babilonia. ¹³Ug mikuha siya sa harianong kaliwat, ug nagtukod sa tugon uban kaniya; siya usab gipapanumpa niya, ug gipanagdala ang mga *tawong* maisug sa yuta; ¹⁴Aron ang gingharian magpaubos, aron kini dili magmapahitas-on sa iyang kaugalingon kondili nga pinaagi sa pagbantay sa iyang tugon makahimo siya sa pagpadayon. ¹⁵Apan siya misukol batok kaniya sa pagdala sa iyang sinugo ngadto sa Egipto, aron sila mohatag kaniya sa mga kabayo ug daghang mga tawo. Mouswag ba siya? makagkawas ba siya nga nagabuhat niining mga butanga? magalapas ba siya sa tugon, ug unya makagawas? ¹⁶Ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, sa pagkamatuod sa dapit diin ang hari magapuyo nga maoy naghimo kaniya nga hari, kansang panumpa iyang gitamay, ug kansang tugon iyang gilapas, bisan *siya* uban aniya sa taliwala sa Babilonia mamatay siya. ¹⁷Ni si Faraon motabang kaniya sa gubat uban ang iyang malig-on nga kasundalohan ug dakung panon, sa diha nga sila maghimo ug mga salipdanan, ug magtukod mga kuta, sa pagpatay sa daghang mga tawo. ¹⁸Kay gitamay niya ang panumpa pinaagi sa paglagas sa tugon; ug ania karon. iyang gihatag ang iyang pag-uyon, ug bisan pa niana, gibuhat niya kining tanan nga mga butang; siya dili makagawas.

¹⁹Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ingon nga ako buhi, sa pagkamatuod ang akong panumpa nga iyang gitamay, ug ang akong tugon nga iyang gilapas, bisan kini dad-on ko ibabaw sa iyang kaugalingon nga ulo. ²⁰Ug iladlad ko ang akong pukot kaniya, ug siya mabitik sa akong lit-ag, ug dad-on ko siya ngadto sa Babilonia, ug didto pagahukman ko siya tungod sa iyang kalapasan nga iyang gilapas batok kanako. ²¹Ug ang tanan niyang mga kagiw, diha sa tanan niyang mga panon sa *sa kasundalohan* mahulog sa espada, ug kadtong manghibilin pagatibulaagon ngadto sa tanang *holongawan* sa hangin: ug kamo makaila nga ako ni Jehova, namulong niini.

²²Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Kuhaon ko ang usab ang labing kinatumyan sa cedro, ug ipahamutang ko kini; akong tuptopon gikan sa tumoy sa iyang lunhawng mga sanga ang usa ka salingsing, ug akong itanum kini sa usa ka hataas ug bantaaw nga bukid. ²³Sa itaas sa bukid sa Israel igatanum ko kini; ug kini mopagula sa mga sanga, ug mamunga, ug mahimong usa ka maayong cedro; ug sa ilalum niini magapuyo ang tanang mga langgam sa nagakalainlain nga mga matang; sa landong sa mga sanga niini magapuyo sila. ²⁴Ug ang tanang mga kahoy sa kapatagan makaila nga ako, si Jehova, nagpaubos sa hataas nga kahoy, nagpataas sa hamubo nga kahoy, ug nagpalaya sa lumhawng kahoy. ug nagpabuhi sa mga laya nga kahoy: Ako, si Jehova, namulong ug nagbuhat niini.

¹ Ang pulong ni Jehova midangat kanako pag-usab, nga nagaingon: ²Unsay *buot* ipasabut ninyo, nga kamo nagagamit man niini nga sanglitanan mahatungod sa yuta sa Israel, nga nagaingon: Ang mga amahan nakakaon sa mga maaslom nga parras, ug ang mga ngipon sa mga anak maoy mibati sa kangilo? ³Ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, dili na kamo makabaton ug lain nga *higayon* sa paggamit niini nga sanglitanan diha sa Israel. ⁴Ania karon, ang tanang mga kalag ako man, ingon man ang kalag sa amahan, ingon man usab ang kalag sa anak nga lalake ako man: ang kalag nga makasala, kini mamatay. ⁵Apan kong ang tawo matarung man, ug magabuhat nianang subay sa balaod ug matul-id. ⁶Ug wala makakaon sa ibabaw sa kabukiran, Ini makayahat sa iyang mga mata ngadto sa mga dios-dios sa balay sa Israel, ni makahugaw sa asawa sa iyang isigkatawo, ni makaduol sa usa ka babaye nga anaa pa sa iyang kinaiya nga binulan, ⁷Ug wala makapanlupig kang bisan kinsa, kondili nag-uli sa utangan sa iyang prenda, wala makapangawat sa bisan unsa, naghatag sa iyang tinapay sa gigutom, ug nakapabisti sa mga hubo; ⁸Siya nga wala makapahulam nga tinungtongan, ni makadawat bisan unsa nga pinatuboan, nga nagpalikay sa iyang kamot gikan sa kasal-anan, *nga* nagbuhat ug matuod nga justicia sa taliwala sa tawo ug tawo, ⁹Nga naglakaw sa akong kabalaoran, ug nagtuman sa akong mga tulomanon, sa minatuoray nga pagbuhat; siya matarung, siya sa pagkamatuod mabuhi, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹⁰ Kong siya manganak ug lalake nga kawatan, usa ka magpaalagay ug dugo, ug nga nagabuhat sa bisan usa niining mga butanga. ¹¹Ug wala magabuhat sa bisan mausa nianang *mga katungdanan*, kondili nagkaon hinoon sa ibabaw sa kabukiran, ug naghugaw sa asawa sa iyang isigkatawo, ¹²Nakapanlupig sa kabus ug hangul, nakapangawat, wala makauli sa gipasalig sa prenda, ug

nakayahat sa iyang mga mata ngadto sa mga dios-dios, nakabuhat sa mga dulumtanan, ¹³Nakahatag nga gipatungtongan, ug nakadawat sa gipatubo; nan mabuhi ba diay siya? siya dili mabuhi: siya nakabuhat niining tanan nga mga dulumtanan; siya sa pagkamatuod mamatay; ang iyang dugo anha sa ibabaw niya. ¹⁴Karon, tan-awa, kong siya manganak ug lalake, nga makakita sa tanan nga mga sala sa iyang amahan, nga iyang gihimo, ug magabaton sa kahadlok, ug dili magabuhat sa ingon. ¹⁵Nga wala magkaon sa ibabaw sa kabukiran, ni makayahat sa iyang mga mata ngadto sa mga dios-dios sa balay sa Israel, wala maghugaw sa asawa sa iyang isigkatawo, ¹⁶Ni makapanlupig kang bisan kinsa wala magdawat ug bisan unsa ng pasalig sa prenda, ni makapangawat, kondili naghatag *hinoon* sa iyang tinapay niadtong gigutom, ug nagpabisti sa mga hubo; ¹⁷Nga nagpalikay sa iyang kamot gikan sa kabus, nga wala magdagat ug tungtong ni tubo, *nga* nagtuman sa akong mga tulomanon, naglakaw sa akong kabalaoran: siya dili mamatay tungod sa kasal-anan sa iyang amahan, siya sa pagkamatuod mabuhi. ¹⁸Mahatungod sa iyang amahan, kay siya nagdaugdaug man sa dakung kabangis, nangawat sa iyang igsoon, ug nagbuhat nianang dili maayo sa taliwala sa iyang katawohan, ania karon, siya mamatay sa iyang kasal-anan. ¹⁹Ngani umingon kamo: Ngano man nga ang anak nga lalake dili magapas-an sa kasal-anan sa amahan? Sa diha nga ang anak nga lalake makabuhat nianang nahasubay sa balaod ug matarung, ug nagbantay sa tanan ko nga kabalaoran, ug nagbuhat niana, siya sa pagkamatuod mabuhi. ²⁰Ang kalag nga makasala, kini mamatay: ang anak dili magapas-an sa kasal-anan sa amahan, ni ang amahan magapas-an sa kasal-anan sa anak; ang pagkamatarung sa matarung anha kaniya, ug ang pagkadautan sa dautan anha kaniya.

²¹ Apan kong ang dautan motalikod gikan sa tanan niyang mga sala nga iyang nahimo, ug magabantay sa akong tanan nga kabalaoran, ug magabuhat nianang nahasubay sa balaod ug matarung, siya sa pagkamatuod mabuhi, siya dili mamatay. ²²Walay usa sa iyang mga paglapas nga iyang nahimo nga pagahandumon *pa* batok kaniya: diha sa iyang pagkamatarung nga iyang nahimo siya mabuhi. ²³May kalipay ba ako sa kamatayon sa *tawong* dautan? nagaingon ang Ginoong Jehova; ug dili magapanghinaut *hinoon* nga siya mobalik gikan sa iyang dalan, ug mabuhi? ²⁴Apan kong ang matarung motalikod gikan sa iyang pagkamatarung, ug magapakasala ug magabuhat sumala sa tanan nga mga dulumtanan nga gibuhat sa tawo nga dautan, mabuhi ba *diay* siya? Walay mausa sa iyang mga matarung buhat nga iyang nahimo nga pagahandumon: sa iyang paglapas nga iyang nalapas, ug sa iyang sala nga iyang nahimo, diha niana siya mamatay. ²⁵Bisan pa niana kamo nagaingon: Ang dalan ni Jehova dili magsama. Pamati karon, Oh balay sa Israel: dili ba magsama man ang akong dalan? dili ba maoy wala managsama ang inyong mga dalan? ²⁶Sa diha nga ang usa ka tawo nga matarung motalikod gikan sa iyang pagkamatarung ug magapakasala, ug mamatay diha niana; diha sa iyang kasal-anan nga iyang nahimo siya mamatay. ²⁷Ingon man usab, sa diha nga ang dautang tawo motalikod gikan sa iyang tanang kadautan nga iyang nahimo, ug magabuhat nianang nahasubay sa balaod ug matarung, siya magaluwas sa iyang kalag nga buhi. ²⁸Tungod kay siya nagapalandong, ug mitalikod gikan sa tanan niyang kalapasan nga iyang gihimo, siya sa pagkamatuod mabuhi, *ug* siya dili mamatay. ²⁹Apan bisan pa niana nagaingon ang balay sa Israel:

Ang dalan ni Jehova dili magsama. Oh balay sa Israel, dili ba ang akong mga dalan managsama? dili ba ang inyong mga dalan maoy wala managsama?

³⁰ Busa ako maghukom kanimo, Oh balay sa Israel, ang tagsatagsa sumala sa iyang mga dalan, nagaingon ang Ginoong Jehova: Bumalik *kamo kanako* ug tumalikod kamo gikan sa tanan ninyong kalapasan; aron ang pagkadautan dili mahimong inyong kalaglagan. ³¹Isalibay gikan kaninyo ang tanan ninyong kalapasan, diin kamo makasala; ug magbag-o kamo sa kasingkasing ug magbag-o sa espiritu: kay ngano ba nga mamatay kamo, Oh balay sa Israel? ³²Kay ako walay kalipay sa kamatayon niya nga mamatay, nagaingon ang Ginoong Jehova: busa bumalik kamo, ug mangabuhi.

¹ Labut pa, magminatay ikaw alang sa mga principe sa Israel, ²Ug umingon *ka* : Unsa ba ang imong inahan? Usa ka bayeng leon: siya naglubog sa taliwala sa mga leon, nagpasuso siya sa iyang itoy sa taliwala sa mga magagmayng leon. ³Ug gialimahan niya ang usa sa iyang mga itoy: nahimo kini nga usa ka batan-ong leon, ug nakakat-on kini sa pagdakup sa tukbonon; iyang gisubad ang mga tawo. ⁴Ang mga nasud usab nakadungog mahitungod kaniya; siya hingdakpan sa ilang gahong; ug ilang gidala siya uban ang mga taga ngadto sa yuta sa Egipto. ⁵Karon sa diha nga siya nakaalinggat nga siya naghulat, ug ang iyang paglaum nahanaw *na* , unya mikuha siya sa lain niyang itoy, ug gihimo niya nga usa ka batan-ong leon. ⁶Ug siya milakaw nga nagabalikbalik sa taliwala sa mga leon; siya nahimong usa ka batan-ong leon, ug nakakat-on sa pagdakup sa tukbonon; iyang gisubad ang mga tawo. ⁷Ug siya nahibalo sa ilang mga palacio, ug iyang gilaglag ang ilang mga ciudad; ug ang yuta nahimong biniyaan, ug ang kabuhong niana, tungod sa gahub sa iyang pagngulob. ⁸Unya ang mga nasud nakigbingkil batok kaniya diha sa tanang kiliran gikan sa mga lalawigan; ug giladlad nila ang ilang pukot sa ibabaw niya: siya hingdakpan sulod sa ilang gahong, ⁹Ug ilang gibutang siya sa sulod sa haula nga may mga taga ug gidala siya ngadto sa hari sa Babilonia; ilang gidala siya sulod sa mga malig-ong salipdanan, aron ang iyang tingog dili na madungog pag-usab sa kabukiran sa Israel.

¹⁰ Ang imong inahan sama sa usa ka balagon, diha sa imong dugo, nga natanum sa daplin sa katubigan: kana nagmabungaon ug puno sa mga sanga tungod sa daghang katubigan. ¹¹Ug kadto may mga malig-ong sungkod *nga* alang sa mga cetro niadtong nanagmando, ug ang ilang gitason gibayaw sa taliwala sa madasok nga mga pungpong, ug kini nakita tungod sa ilang gitason tungod sa kadaghan sa mga sanga niini. ¹²Apan kini giibut sa kabangis, ug gisalibay kana ngadto sa yuta, ug ang hangin sa timogan nagpalaya sa bunga niini: ang iyang malig-ong mga sungkod nangabali ug nangalaya; ang kalayo miut-ut kanila. ¹³Ug karon kini ginatanum na didto sa kamingawan, sa usa ka mamala ug yuta nga ginauhaw. ¹⁴Ug ang kalayo migula sa mga sungkod sa iyang mga sanga, kana nag-ut-ut sa bunga niana, sa pagkaagi nga walay malig-ong sungkod aron mahimo nga usa ka cetro sa pagmando. Kini maoy usa ka pagbakho, ug mahimo nga alang sa usa ka pagbakho.

¹ Ug nahitabo sa ikapito ka tuig, sa ikalima ka *bulan*, sa ikanapulo ka *adlaw* sa bulan, nga dihay pipila sa mga anciano sa Israel nga ming-abut aron sa pagpakisayud mahitungod kang Jehova, ug minglingkod sa akong atubangan. ²Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ³Anak sa tawo, sumulti *ka* sa mga anciano sa Israel, ug umingon *ka* kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Mianhi ba kamo sa pagpakigsayud mahitungod kanako? Ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, ako dili buot nga pakisayran ninyo. ⁴Hukman mo ba sila, anak sa tawo, hukman mo ba sila? pahibaloon mo sila sa mga dulumtanan sa ilang mga amahan;

⁵ Ug umingon *ka* kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sa adlaw sa akong pagpili sa Israel, ug sa nanumpa ako sa kaliwat sa balay ni Jacob, ug sa nagpaila *ako* sa akong kaugalingon kanila didto sa yuta sa Egipto, sa diha nga nanumpa ako kanila, nga nagaingon: Ako mao si Jehova nga inyong Dios; ⁶Niadtong adlawa ako nanumpa kanila, sa pagdala kanila sa gawas gikan sa yuta sa Egipto ngadto sa usa ka yuta nga akong nasusi alang kanila, yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, nga maoy himaya sa tanang mga yuta. ⁷Ug miingon ako kanila: Isalibay ninyo sa tagsatagsa ka tawo ang mga dulumtanan sa inyong mga mata, ug ayaw ninyo paghugawi ang inyong kaugalingon uban sa mga dios-dios sa Egipto; ako mao si Jehova nga inyong Dios. ⁸Apan sila mingsukol batok kanako, ug wala mamati kanako; ang tagtatagsa kanila wala magsalibay sa mga dulumtanan sa ilang mga mata, ni mingbiya sila sa mga dios-dios sa Egipto. Unya ako miingon, ibubo ko ang akong kaligutgut diha sa ibabaw nila, aron sa pagtibawas sa akong kasuko batok kanila sa taliwala sa yuta sa Egipto. ⁹Apan gibuhat ko *ang angay* alang sa akong ngalan, aron kini dili panamastamasan sa atubangan sa mga nasud, diin sila anaa sa taliwala, sa kang kansang pagtan-aw gipaila ko kanila ang akong kaugalingon pinaagi sa pagdala kanila sa gawas sa yuta sa Egipto.

¹⁰ Busa ako silang gipagula gikan sa yuta sa Egipto, ug gihatud ko sila ngadto sa kamingawan. ¹¹Ug gihatag ko kanila ang akong kabalaoran, ug gipakita kanila ang akong mga tulomanon, nga kong tumanon sa tawo, siya mabuhi diha kanila. ¹²Labut pa usab gihatag ko kanila ang akong mga adlawng igpapahulay, aron mahimong usa ka timaan sa taliwala kanako ug kanila, aron sila makaila nga ako mao si Jehova nga ngabalaan kanila. ¹³Apan ang balay sa Israel misukol batok kanako didto sa kamingawan: sila wala maglakaw sa akong kabalaoran, ug gisalikway nila ang akong mga tulomanon, nga kong bantayan kini sa tawo, siya mabuhi diha kanila; ug ang akong mga adlawng igpapahulay ilang gipasipalahan sa hilabihan gayud. Unya ako miingon *nga* ibubo ko ang akong kaligutgut diha sa ibabaw nila didto sa kamingawan, aron sa pag-ut-ut kanila. ¹⁴Apan gibuhat ko ang *angay* alang sa akong ngalan, aron kini dili pasipalahan sa atubangan sa mga nasud, sa kang kansang pagtan-aw sila gipagula ko. ¹⁵Labut pa usab gipanumpa ko kanila didto sa kamingawan, nga sila dili ko unta dad-on ngadto sa yuta nga gihatag ko kanila, *yuta* nga nagapaagay sa gatas ug dugos, nga maoy himaya sa tanang mga yuta; ¹⁶Tungod kay gisalikway nila ang akong mga tulomanon, ug *sila* wala maglakaw sa akong kabalaoran, ug nanagpasipala sa akong mga adlawng igpapahulay: kay ang ilang kasingkasing nanagsunod sa ilang mga dios-dios. ¹⁷Bisan pa niana gipagawas sila sa akong mata, ug sila wala ko laglaga, ni itibawason ko sila didto sa kamingawan.

¹⁸Ug ako miingon sa ilang mga anak didto sa kamingawan: Ayaw kamo paglakaw sa kabalaoran sa inyong mga amahan, ni magtuman *kamo* sa ilang mga tulomanon, ni maghugaw *kamo* sa inyong kaugalingon sa ilang mga dios-dios. ¹⁹Ako mao si Jehova nga inyong Dios: managlakaw kamo sa akong kabalaoran ug bantayan *ninyo* ang akong tulomanon ug tumana sila; ²⁰Ug balaana ang akong mga adlawng igpapahuklay; ug sila mahimong usa ka timaan sa taliwala kanako ug kaninyo, aron kamo makaila nga ako mao si Jehova nga inyong Dios. ²¹Apan, ang mga anak mingsukol batok kanako; sila wala maglakaw sa akong kabalaoran, ni magbantay sa akong mga tulomanon sa pagtuman kanila, nga kong sila tumanon sa tawo, siya mabuhi diha kanila; gipasipalahan nila ang akong mga adlawng igpapahulay. Unya ako miingon nga ibubo ko ang akong kaligtugut diha sa ibabaw nila aron sa pagtibawas sa akong kasuko batok kanila didto sa kamingawan. ²²Bisan pa niana ako *nagpalikay* sa akong kamot, ug gibuhat ko *ang angay* alang sa akong ngalan aron kini dili pasipalahan diha sa atubangan sa mga nasud, sa kang kansang pagtan-aw gipagula ko sila. ²³Labut pa ako nanumpa kanila didto sa kamingawan, nga patlaagon ko sila sa taliwala sa mga nasud, ug patibulaagon ko sila latas sa mga nasud; ²⁴Tungod kay wala sila magtuman sa akong mga tulomanon, kondili nanagsalikway sa akong kabalaoran, ug nanagpasipala sa akong mga adlawng igpapahulay, ug ang ilang mga mata nanagnunot sa mga dios-dios sa ilang mga amahan. ²⁵Labut pa usab kanila gihatag ko *nga silot* ang kabalaoran nga dili maayo, ug mga tulomanon diin sila dili mabuhi; ²⁶Ug sila gipahugawan ko sa kaugalingon nilang mga gasa, nga niana ilang gipaagi *sa kalayo* ang tanan kadto nga ming-abli sa tagoangkan, aron sila wagtangon ko, sa katuyoan nga sila makaila unta nga ako mao si Jehova.

²⁷Busa, anak sa tawo, sumulti ka sa balay sa Israel, ug umingon ka kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Labut pa niining paagiha ang inyong mga amahan nagpasipala kanako, nga niana sila nakasala batok kanako. ²⁸Kay sa diha nga gipasulod ko sila ngadto sa yuta, nga akong gipanumpa sa paghatag kanila, unya sila nakakita sa tagsatagsa ka hataas nga bungtod, ug sa tanang mga kahoy nga madasok ug sila nanagdulot didto sa ilang mga halad, ug didto gitanyag nila sa pagkamahagiton ang ilang halad; didto usab gibuhat nila ang ilang maamyon nga kahumot, ug didto gibubo ang ilang mga halad-nga-ilimnon. ²⁹Unya ako miingon kanila: Unsa ba alang *kaninyo* ang kahulogan sa hataas nga dapit diin kamo moadto? Busa ang ngalan niana ginatawag nga Bama hangtud niining adlaw. ³⁰Tungod niini umingon ka sa balay sa Israel: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Gihugawan ba ninyo ang inyong kaugalingon ingon sa batasan sa inyong mga amahan? ug nakighilawas ba kamo sumala sa ilang mga dulumtanan? ³¹Ug sa diha nga nanghatag kamo sa inyong mga gasa, sa diha nga gipaagi ninyo ang inyong mga anak diha sa kalayo, gihugawan ba ninyo ang inyong kaugalingon uban ang tanan ninyong mga dios-dios *bisan* hangtud ninyo ining adlaw? ug ako pakisayran pa ba diay ninyo, Oh balay sa Israel? Ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, ako dili gayud pakisayran ninyo: ³²Ug kadtong mosulod sa inyong panumduman dili gayud mahitabo, sa pagkaagi nga kamo mag-ingon: Manig-ingon kita sa mga nasud, sama sa mga panimalay sa kayutaan, sa *ilang* pag-alagad sa kahoy ug bato.

³³ Ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, sa pagkamatuod uban ang kamot nga gamhanan, ug uban ang tinuy-od nga bukton ug uban ang kaligutgut nga binubo, ako magahari sa ibabaw ninyo. ³⁴Ug panguhaon ko kamo gikan sa mga katawohan, ug tigumon ko kamo gikan sa mga kayutaan diin kamo gipatibulaag, uban ang kamot nga gamhanan, ug uban ang bukton nga tinuy-od, ug uban ang kaligutgut nga binubo; ³⁵Ug kamo dad-on ko ngadto sa kamingawan sa mga katawohan, ug didto hukman ko kamo, sa nawong ug nawong. ³⁶Ingon sa paghukom ko sa inyong mga amahan didto sa kamingawan sa yuta sa Egipto, ingon man pagahukman ko kamo, nagaingon ang Ginoong Jehova. ³⁷Ug kamo pasung-on ko ilalum sa *akong* sungkod, ug dad-on ko kamo ngadto sa higot sa tugon; ³⁸Ug paphaon ko gikan sa inyong taliwala ang mga masukihon, ug kadtong nanagpakasala batok kanako; panad-on ko sila ngadto sa gawas gikan sa yuta diin sila magapuyo, apan sila dili makasulod sa yuta sa Israel: ug kamo makaila nga ako mao si Jehova. ³⁹Mahatungod kaninyo, Oh balay sa Israel, mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Lakaw kamo, mag-alagad ang tagsatagsa *kaninyo* sa iyang mga dios-dios, ug kutob karon hangtud sa katapusan usab kong ugaling kamo dili magpatalinghug kanako; apan ang akong balaan nga ngalan dili na ninyo pasipalahan uban sa inyong mga gasa, ug uban sa inyong mga dios-dios. ⁴⁰Kay sa akong balaan nga bukid, sa hataas nga bukid sa Israel, nagaingon ang Ginoong Jehova, didto ang tibook nga balay sa Israel, silang tanan magaalagad kanako diha sa yuta: didto, dawaton ko sila, ug didto pagakinahanglanon ko ang inyong mga halad, ug ang unang mga bunga sa inyong mga paghalad, uban ang tanan ninyong mga balaan nga butang. ⁴¹Dawaton ko kamo ingon nga usa ka maamyon nga kahumot, sa diha nga kuhaon ko kamo gikan sa mga katawohan, ug *sa diha nga* tigumon ko kamo gikan sa mga kayutaan diin kamo gipatibulaag; ug ako pagabalaanon diha kaninyo sa atubangan sa mga nasud. ⁴²Ug kamo makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga dad-on ko kamo ngadto sa yuta sa Israel, sulod sa yuta nga gipanumpa ko nga ihatag sa inyong mga amahan. ⁴³Ug didto mahinumdom kamo sa inyong mga dalan, ug sa tanan ninyong mga buhat, diin kamo naghugaw sa inyong kaugalingon; ug kamo pagalud-on sa inyong kaugalingon diha sa inyong pagtan-aw tungod sa tanang mga kadautan nga inyong nabuhat. ⁴⁴Ug kamo makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga mabuhat ko na *ang angay* kaninyo tungod sa akong ngalan, dili sumala sa inyong mga dautang dalan, ni sumala sa inyong mga hiwi nga buhat, Oh kamo nga sa balay sa Israel, nagaingon ang Ginoong Jehova.

⁴⁵ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ⁴⁶Anak sa tawo, ipaatubang ang imong nawong paingon sa habagatan, ug ihulog ang *imong pulong* paingon sa habagatan, ug panagna batok sa kalasangan sa kapatagan sa Habagatan; ⁴⁷Ug umingon ka sa kalasangan sa Habagatan: Pamati sa pulong ni Jehova: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako magahaling ug kalayo diha kanimo, ug kini magaut-ut sa tanang lunhaw nga kahoy nga anaa kanimo, ug sa tanang laya nga kahoy: ang nagdilaab nga siga dili mapalong, ug ang tanang mga nawong gikan sa habagatan ngadto sa amihanan masunog niana. ⁴⁸Ug ang tanang unod makakita nga ako, si Jehova, maoy mihaling niini: kini dili mapalong. ⁴⁹Unya miingon ako: Ah Ginoong Jehova: sila nagaingon tungod kanako: Dili ba siya maoy usa ka magsusulti sa mga samingay?

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, ipaatubang ang imong nawong paingon sa Jerusalem, ug ihulog ang *imong pulong* paingon sa mga balaan nga puloy-an ug panagna batok sa yuta sa Israel; ³Ug umingon ka sa yuta sa Israel: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, ako batok kanimo, ug ibton ko ang akong espada gikan sa sakoban niini, ug putlon ko gikan kanimo ang matarung ug ang dautan. ⁴Nan sanglit kay putlon ko gikan kanimo ang matarung ug ang dautan, tungod niini ang akong espada mogula gikan sa iyang sakoban batok sa tanang unod sukad sa habagatan ngadto sa amihanan: ⁵Ug ang tanang unod makaila nga ako, si Jehova, miibut sa akong espada gikan sa sakoban niini; kini dili na gayud isakob pag-usab. ⁶Busa panghupaw, ikaw nga anak sa tawo; uban sa pagkabunggo sa imong mga hawak, ug uban sa kapaitan magpanghupaw ka sa atubangan sa ilang mga mata. ⁷Ug mahitabo nga sa diha nga sila moingon kanimo. Tungod sa unsa ba nanghupaw ikaw? nga ikaw moingon: Tungod sa mga balita, kay kini ania na; ug ang tanang kasingkasing matunaw, ug ang tanang mga kamot mangaluya, ug ang tanang espiritu malisang, ug ang tanang mga tuhod mahimong mahuyang ingon sa tubig: ania karon, kini miabut na, ug kini pagabuhaton gayud, nagaingon ang Ginoong Jehova.

⁸ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ⁹Anak sa tawo, panagna, ug umingon: Mao kini ang giingon ni Jehova: Ingna: Usa ka espada, usa ka espada, kana ginabaid, ug gipasinaw usab; ¹⁰Kana ginabaid aron kana makamatay; kana gipasinaw aron maingon sa kilat: magamalipayon ba diay kita? ang sungkod sa akong anak nga lalake, kana nagatamay sa tagsatagsa ka kahoy. ¹¹Ug kana gihatag aron pasinawon, aron kini magamit: ang espada, kana ginabaid, oo, kana gipasinaw, aron ihatag kana ngadto sa kamot sa magpapatay. ¹²Suminggit ug magminatay ka, anak sa tawo; kay kana anaa sa ibabaw sa akong katawohan, kana anaa sa ibabaw sa tanang mga principe sa Israel: sila ginatugyan ngadto sa espada uban sa akong katawohan: busa tigbasa ang imong paa. ¹³Tungod kay adunay usa ka pag-sulay; ug unsa man kong ang sungkod magatamay mahanaw? nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹⁴Busa ikaw, anak sa tawo, panagna ug idagpi ang imong kamot sa usa; ug himoa nga ang espada mapilo sa makatulo, ang espada sa nasamaran sa kamatayon; kana mao ang espada niadtong daku nga gisamaran sa kamatayon, nga misulod sa ilang mga lawak. ¹⁵Gipahamutang ko ang mahulgaon nga espada diha sa tanan nilang mga ganghaan, aron ang ilang kasingkasing matunaw, ug ang ilang paghidugmo padaghanon: ah! kana ginahimo ingon sa kilat, kana gitalinsan aron ipatay. ¹⁶Hipuson mo sa tingub, umadto ka dapit sa too, magpahaluna ka, umadto ka dapit sa wala, bisan asa ipaatubang ang imong nawong. ¹⁷Dagpion ko usab ang akong mga kamot, ug akong pahunongon ang akong kaligutgut: ako, si Jehova, nagaingon niini.

¹⁸ Ang pulong ni Jehova midangat sa usab kanako, nga nagaingon: ¹⁹*Ingon man* usab, ikaw anak sa tawo, magtudlo ka alang kanimo ug duha ka alagianan, aron ang espada sa hari sa Babilonia moabut; silang duha mogula gikan sa usa ka yuta: ug timan-an mo ang usa ka dapit, timan-i kana sa ulohan sa alagianan paingon sa ciudad. ²⁰Ikaw magatudo ug usa ka alagianan alang sa espada nga moabut ngadto sa Rabba sa mga anak sa Ammon, ug ngadto sa Juda sa Jerusalem ang linig-onan. ²¹Kay ang hari sa Babilonia nagtindog sa kinasang-an sa dalan, diha sa ulohan sa duha ka dalan,

aron sa pagtagna-tagna: iyang giuyog nga nagbalikbalik ang mga udyong *niya*, nagpakitambag siya sa mga larawan, mili-li siya sa atay. ²²Sa iyang too nga kamot mao ang tagna *alang* sa Jerusalem, sa pagpahaluna sa mga troso-nga-iglulumpag sa mga kuta, pagpabuka sa baba alang sa pagpatay, sa pagpataas sa tingog pinaag isa pagsinggit, sa pagpahaluna ug mga troso nga-iglulumpag sa mga kuta batok sa mga ganghaan, paghimo ug bungdo ug pagtukod sa mga kuta. ²³Ug alang kanila kini mahimong usa ka tagna nga bakak sa ilang atubangan, kanila nga nanagpanumpa; apan siya nagapahinumdom sa kasal-anan aron nga kini makuha. ²⁴Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay nagpahanumdom kamo sa inyong kasal-anan, nga niana ang inyong mga paglapas nabuksan sa pagkaagi nga diha sa tanan ninyong mga buhat ang inyong mga sala mipakita; tungod kay kamo nahinumdoman, kamo hidakpan pinaagi sa kamot. ²⁵Ug ikaw, Oh dautan nga gisamaran sa samad nga sa kamatayon ang principe sa Israel, kang kansang adlaw ania na, sa panahon sa katapusan sa kadautan, ²⁶Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Kuhaa ang mitra, ug kuhaa ang purongpurong; kini dili *na* magasama; bayawa ang anaa sa ubos, ug ipaubos, ang anaa sa itaas. ²⁷Akong balihon, balihon, balihon kini; kini usab mahanaw, hangtud moabut siya nga may katungod niini ug akong ihatag kini *kaniya*.

²⁸ Ug ikaw, anak sa tawo, panagna ug umingon: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova mahatungod sa mga anak sa Ammon, ug mahatungod sa ilang kaulawan; ug umingon ka: Usa ka espada, usa ka espada ginaibut, alang sa pagpatay kini ginapasinaw, aron kini molamoy, aron kini mahisama sa kilat; ²⁹Samtang makakita sila ug mga bakakon nga panan-awon alang kanimo, samtang nagapanagna sila ug bakak kanimo, sa pagdala kanimo ngadto sa mga liog sa dautan nga masamaran ngadto sa kamatayon, kang kansang adlaw miabut na sa panahon sa katapusang *silot* sa kasal-anan. ³⁰Ipasakob kini pagbalik sa iyang sakoban. Sa dapit diin ikaw umola, didto sa yuta nga imong natawohan, pagahukman ko ikaw. ³¹Ug akong ibubo ang akong kapungot diha kanimo; pabulhotan ko ikaw ug kalayo sa akong kasuko; ug itugyan ko ikaw ngadto sa kamot sa mga mananapon nga tawo, nga batid sa paglaglag. ³²Ikaw mahimong ingon sa sugnod sa kalayo; ang imong dugo anha sa taliwala sa yuta; dili na ikaw pagahinumdoman; kay ako, si Jehova, nagsulti niini.

¹ Labut pa ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Ug ikaw, anak sa tawo, mohukom ba ikaw sa dugoon nga ciudad? nan, pahibaloa siya sa iyang tanan nga mga dulumtanan. ³Ug magaingon ka: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ang usa ka ciudad nga nagapaagas ug dugo sa iyang taliwala, aron ang iyang panahon moabut, ug nga nagabuhat ug mga dios-dios batok sa iyang kaugalingon aron sa paghugaw kaniya! ⁴Ikaw nakasala sa imong dugo nga gipaagas mo, nahugawan ka sa imong kaugalingon tungod sa imong mga dios-dios nga gibuhat mo; ug gipaduol mo ang imong mga adlaw, ug nakadangat ka bisan pa sa imong katuigan: busa gihimo ko ikaw nga kaulawan sa mga nasud, ug usa ka tinamay sa tanang kayutaan. ⁵Kanang anaa sa haduol, ug kadtong atua sa halayo gikan kanimo, magatamay kanimo, ikaw nga nakuhaan sa dungog *ug* puno sa kasamok. ⁶Ania karon, ang mga principe sa Israel, ang tagsatagsa anaa diha kanimo sumala

sa ilang kagahum, aron sa pag-ula sa dugo. ⁷Diha kanimo gitamay nila ang amahan ug inahan; diha sa imong taliwala gihimo nila ang paglugpít sa lumalangyaw; diha kanimo gilupigan nila ang nailo *sa amahan* ug ang balo nga babaye. ⁸Gitamay mo ang akong mga balaang butang, ug gipasipalahan ang akong mga adlaw nga igpapahulay. ⁹Diha kanimo may malaw-ayon nga mga tawo nga nagaula sa dugo; ug diha kanimo sila nanagkaon ibabaw sa kabukiran: diha sa imong taliwala sila nanagpakasala sa kaulag. ¹⁰Diha kanimo gikuhaan nila sa tabon ang pagkahubo sa ilang mga amahan; diha kanimo gipaulawan nila *ang babaye* nga nahugawan tungod sa iyang sakit *nga binulan*. ¹¹Ug adunay nakahimo mga dulumtanan uban sa asawa sa iyang isig-katawo; ug adunay naghugaw sa dakung kaulag sa iyang binalaye; ug diha kanimo adunay nagpakaulaw sa iyang igsoong babaye, ang anak nga babaye sa iyang amahan. ¹²Diha kanimo gidawat nila ang mga hiphip aron sa pag-ula sa dugo; gidawat mo ang tungtong *sa hinulaman*, ug ang tubo *sa gipabaylo*, ug may ganancia ikaw sa kahakog gikan sa imong mga isigkatawo pinaagi sa paglugpít ug ikaw nalimot kanako, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹³Tungod niini, ania karon, gidagpi ko ang akong kamot sa imong tinikas nga ganancia nga imong nahimo, ug sa imong dugo nga diha sa imong taliwala. ¹⁴Makaantus ba ang imong kasingkasing, kun magmakusganon ba ang imong mga kamot, sa mga adlaw nga pagahukman ko na ikaw? Ako, si Jehova, nagsulti ug magatuman niini. ¹⁵Ug pagapatibulaagon ko ikaw sa taliwala sa mga nasud, ug pagapasalaagon ko ikaw sa kayutaan; ug pagaut-uton ko ang imong kahugaw gikan kanimo. ¹⁶Ug ikaw pagapasipalahan diha sa imong kaugalingon sa atubangan sa mga nasud; ug ikaw makaila nga ako mao si Jehova.

¹⁷Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹⁸Anak sa tawo, ang balay sa Israel alang kanako nahimong taya: silang tanan mga tumbaga ug estaño ug puthaw ug tingga sa taliwala sa hasohasan; sila mao ang taya sa salapi. ¹⁹Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay kamong tanan nangahimong taya, ania karon, tungod niini, akong tigumon kamo ngadto sa taliwala sa Jerusalem. ²⁰Ingon nga sila magatigum ug salapi ug tumbaga ug puthaw ug tingga ug estaño ngadto sa taliwala sa hasohasan, aron bulhotan sa kalayo aron sa pagtunaw niana, mao man pagatigumon ko kamo sa akong kasuko ug sa akong kaligutgut, ug ibutang ko kamo didto, ug tunawon ko kamo. ²¹Oo, pagatigumon ko kamo, ug bulhotan ko kamo sa kalayo sa akong kaligutgut, ug kamo mangatunaw sa taliwala niana. ²²Ingon nga ang salapi matunaw sa taliwala sa hasohasan, mao usab pagatunawon kamo sa taliwala niini; ug kamo makaila nga ako, si Jehova, nagbubo sa akong kaligutgut diha kaninyo.

²³Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²⁴Anak sa tawo, umingon ka kaniya: Ikaw mao ang yuta nga wala mahinloi; ni maulan sa adlaw sa kapungot. ²⁵Adunay pagsabut-sabut nga maliputon ang iyang mga manalagna *nga bakakon* sa taliwala niini, ingon sa usa ka leon nga nagangulob nga nagalook sa tukbonon: ginalamoy nila ang mga kalag; gikuha nila ang balandi ug mahal nga mga butang; gipadaghan nila ang iyang mga balo nga babaye sa taliwala niini. ²⁶Gilapas sa iyang mga sacerdote ang akong Kasugoan ug gipasipalahan ang akong mga balaang butang: sila wala magbutang ug kalainan sa balaan ug sa malaw-ay, ni magtudlo sila sa mga tawo sa kalainan sa mahugaw ug sa malinis, ug gitaptapan ang ilang mga mata gikan sa akong

mga adlawng igpapahulay, ug ako gipasipalahan diha sa ilang taliwala. ²⁷Ang iyang mga principe sa taliwala niini ingon sa mga lobo nagalook sa tukbonon, sa pag-ula sa dugo, *ug* sa paglaglag sa mga kalag, aron makuha nila ang mga tinikas nga ganancia. ²⁸Ug ang iyang mga manalagna nagbulit kanila sa dili tinimplahan nga *minasa*, sanglit kay nakakita ug mga panan-awon nga malimbongon, ug kanila nanagtagna sa kabakakan, nga nagaingon: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova, sa diha nga si Jehova wala magsulti. ²⁹Ang katawohan sa yuta mga malupigon, ug nanagpangawat; oo, ginasakit nila ang kabus ug ang hangul, ug ginalugpitan nila ang lumalangyaw sa walay katarungan. ³⁰Ug gipangita ko ang tawo sa ilang taliwala, nga makatukod sa kuta ug makatindog sa nakal-angan sa atubangan nako alang sa yuta, aron dili ko malaglag kini; apan ako walay hingpalkan. ³¹Busa akong gibubo kanila ang akong kapungot; sila giut-ut ko uban sa kalayo sa akong kaligutgut: ang ilang kaugalingong dalan gitungtong ko diha sa ilang mga ulo, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Ang pulong ni Jehova midangat na usab kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, may duruha ka babaye, ang mga anak nga babaye sa usa ka inahan: ³Ug sila nakighilawas didto sa Egipto; sila nakighilawas *sa panahon* sa ilang pagkabatan-on; didto gipamislit ang ilang mga suso ug didto gikumos ang dughan sa ilang pagkaulay. ⁴Ug ang ilang mga ngalan mao si Ahola ang magulang, ug si Aholiba ang iyang igsoon nga babaye: ug sila nangahimong ako, ug sila nanganak ug mga bata nga lalake ug mga babaye. Ug mahitungod sa ilang mga ngalan; ang Samaria mao si Ahola, ug ang Jerusalem mao si Aholiba. ⁵Ug si Ahola nakighilawas sa diha nga naako *pa* siya; ug siya nabuang sa iyang mga hinigugma, sa mga Asiriahanon nga *iyang* mga silingan, ⁶Nga nanagsaput ug azul, mga gobernador ug mga pangulo, silang tanan mga hiligugmaon nga batan-ong lalake, mga magkakabayo nga nangabayo. ⁷Ug iyang gihatag kanila ang iyang pagpakighilawas, silang tanan mga piniling tawo sa Asiria; ug bisan kinsa kadtong iyang nabuangan, naghugaw siya sa iyang kaugalingon tungod sa ilang mga dios-dios. ⁸Wala biyai niya ang iyang pagpakighilawas sukad *sa mga adlaw* sa Egipto; kay *sa panahon* sa iyang pagkabatan-on sila mingdulog kaniya, ug ilang gikumos ang dughan sa iyang pagkaulay: ug ilang gibubo ang ilang pagpakighilawas kaniya. ⁹Busa gitugyan ko siya ngadto sa kamot sa iyang mga hinigugma; ngadto sa kamot sa mga Asiriahanon nga iyang gikabuangan. ¹⁰Kini nagbukas sa tabon sa iyang pagkahubo: gikuha nila ang iyang mga anak nga lalake, ug ang iyang mga anak nga babaye; ug siya gipatay nila sa pinuti: ug siya nahimong pagya sa mga babaye; kay siya gipakanaugan sa hukom nila.

¹¹ Ug ang iyang igsoon nga babaye nga si Aholiba nakakita niini, bisan pa niana siya labi pang dautan sa iyang pagkabuang sa gugma kay kaniya, ug sa iyang mga pagpakighilawas nga labaw pa sa mga pagpakighilawas sa iyaing igsoon nga babaye. ¹²Siya nagkabuang sa mga Asiriahanon, sa mga gobernador ug sa mga pangulo, sa *iyang* mga silingan, nga nanagbisti sa katahum gayud, mga magkakabayo nga nangabayo, silang tanan mga batan-ong lalake nga hiligugmaon. ¹³Ug nakita ko nga siya nahugawan; silang duha nagsunod ug usa ka dalan. ¹⁴Ug gipadaghan niya ang iyang

mga pagpakighilawas; kay nakita niya ang *hulagway* sa mga lalake nga gipintal sa bongbong, ang mga larawan sa mga Caldeahanon nga pinapasundayag sa lubos mapula,¹⁵ Nga binaksan sa mga bakus ang ilang mga hawak, uban sa mga purong nanagbitay diha sa ilang mga ulo, silang tanan *daw* mga prinncipe nga tan-awon, ingon sa may-ong sa mga taga-Babilonia nga didto sa Caldea, ang yuta nga ilang natawohan.¹⁶ Ug sa diha-diha nga siya nakakita kanila sa gugma siya nabuang tungod kanila, ug nagpadala kanila sa mga sulogoon ngadto sa Caldea.¹⁷ Ang mga taga-Babilonia ming-adto kaniya sa higdaanan sa gugma, ug siya gihugawan nila sa ilang pagpakighilawas, ug siya nahugawan uban kanila, ug ang iyang kalag nahimulag gikan kanila.¹⁸ Sa ingon niana, gibuksan niya ang tabon sa iyang mga pagpakighilawas, ug gibuksan ang tabon sa iyang pagkahubo: unya ang akong kalagl Inahamulag kaniya, ingon nga ang kalag nahimulag gikan sa iyang igsoon nga babaye.¹⁹ Bisan pa niana gipadaghan niya ang iyang mga pagpakighilawas, nga nagahandum sa mga adlaw sa iyang pagkabatan-on, sa nagpakighilawas siya didto sa yuta sa Egipto.²⁰ Ug siya nagkabuang tungod sa ilang mga hinigugma, kansang unod ingon sa sunod sa mga asno, ug kansang binhi ingon sa binhi sa mga kabayo.²¹ Ingon niini ikaw gipahinumduman sa kaulag sa imong pagkabatan-on, sa gikumos ang imong dughan sa mga Egiptohanon tungod sa suso sa imong pagkabatan-on.

²² Busa, Oh Aholiba, mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, akong paalsahon ang imong mga hinigugma batok kanimo, gikan kang kinsa ang imong kalag nahimulag, ug dad-on ko sila batok kanimo sa luyo ug luyo:²³ Ang mga taga-Babilonia ug ang tanang mga Caldeahanon, ang Pekod us Soa ug Koa, *ug* ang tanang mga Asirihanon uban kanila; ang mga batan-ong lalake nga hiligugmaon, mga gobernador ug mga pangulo silang tanan, mga principe ug mga tawong dungganon, silang tanan nangabayo sa kabayo.²⁴ Ug sila manganhi batok kanimo uban ang mga hinagiban, mga carro ug mga carromata, ug uban ang usa ka panon sa mga katawohan; sila mosulong sa ilang kaugalingon batok kanimo nga may taming ug kalasag ug salokot nga magalibot *kanimo* : ug ako magatugyan sa paghukom ngadto kanila, ug sila magahukom kanimo sumala sa ilang mga paghukom.²⁵ Ug ibutang ko ang akong pangabugho diha kanimo, ug ikaw duagmalan nila sa dakung kapintas; ikaw pusngagan nila sa imong ilang ug *palongan* sa imong mga dalunggan; ug ang mga manghisalin kanimo mangapukan pinaagi sa espada: panakpon nila ang imong mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye; ug ang imong salin pagalamyon sa kalayo.²⁶ Ikaw pagahuboan usab nila sa imong mga bisti, ug sakmitan sa imong matahum nga mga hiyas.²⁷ Sa ingon niini akong pahunongon ang imong kaulag gikan kanimo, ug ang imong pagpakighilawas nga *nadala mo* gikan sa yuta sa Egipto; aron dili na ikaw moyahatw sa imong mga mata kanila, ni mahinumdum *pa* sa Egipto pag-usab.²⁸ Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, itugyan ko ikaw ngadto sa kamot sa imong gidumtan, ngadto sa kamot nila nga nakapabulag sa limong kalag;²⁹ Ug himoon nila kanimo *ang tanan* nga pagdumot ug kuhaon nila ang tanan mong bulohaton, ug biyaan ikaw ng hubo ug walay saput; ug ang pagkahubo sa imong pagpakighilawas mapukasan sa tabon, lakip ang imong kaulag ug ang imong mga pagpakighilawas.³⁰ Kining mga butanga pagabuhaton kanimo, tungod kay ikaw nakighilawas sunod sa mga nasud, ug tungod kay ikaw nahugawan uban

sa ilang mga dios-dios. ³¹Ikaw naglakaw sa dalan sa imong igsoon nga babaye; busa ihatag ko ang iyang copa nganha sa imong kamot. ³²Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ikaw magainum gikan sa copa sa imong igsoon nga babaye, nga halalum ug daku; ikaw pagakataw-an uban ang pagyubit ug pagbiaybiay; daghan ang sulod *sa copa*. ³³Ikaw mapuno sa kahubog ug kasubo, uban ang copa sa kahibulong ug pagkabiniyaan, uban sa copa sa imong igsoong babaye nga Samaria. ³⁴Ngani magainum pa ikaw niini ug magati-ti niini, ug ikaw magaingkib sa mga bika niana, ug lungion mo ang kaugalingon mong mga suso: kay ako namulong niini, nagaingon ang Ginoong Jehova. ³⁵Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay ikaw malimot kanako, ug gisalikway mo ako sa imong likod, busa pas-anon mo usab ang imong kaulag ug ang imong mga pagpakighilawas.

³⁶Labut pa si Jehova miingon kanako: Anak sa tawo, magahukom ba ikaw kang Ahola ug kang Aholiba? nan, ipahayag kanila ang ilang mga dulumtanan. ³⁷Kay sila nanagpanapaw, ug ang dugo anaa sa ilang mga kamot; ug uban sa ilang mga dios-dios sila nanagpanapaw; ug ang ilang mga anak nga lalake nga ilang gianak kanako gipaagi alang kanila *sa kalayo*, aron pagalamyon nila. ³⁸Labut pa kini ilang gibuhat kanako: ilang gihugawan ang akong balaan nga puloy-anan sa mao gihapong adlaw, ug nagpanamastamas sa akong mga adlawng igpapahulay. ³⁹Kay sa pagpamatay nila sa ilang mga anak alang sa ilang mga dios-dios, unya sila lming-anhi sa mao gihapong adlaw sulod sa akong balalan nga puloy-anan sa pagpasipala niini; ug, ania karon, ingon niini sila nagbuhat sa taliwala sa akong balay. ⁴⁰Ug labut pa gayud, kamo nagpakuha ug mga tawo sa pagpaanhi gikan sa halayo, ug nga kanila nagapadala kamo ug usa ka sulogoon, ug, ania karon, sila ming-anhi; alang kanila ikaw naglinis sa imong kaugalingon, nagpintal sa imong mga mata, ug gidayandayanan mo ang imong kaugalingon sa mga dayandayan. ⁴¹Ug milingkod *ka* sa harianong higdaanan, uban ang usa ka lamesa nga inandam sa atwubangan niini, diin gibutang mo ang akong incienso ug ang akong lana. ⁴²Ug nadungog ang tingog sa usa ka panon sa katawohan nga nanaglingaw-lingaw uban kaniya: ug uban sa mga tawo nga timawa ginadala ang mga tawo ng palahubog gikan sa kamingawan; ug ilang gisul-oban sa mga pulcera ang ilang *duha* ka kamot, ug sa matahum nga purongpurong ang ilang mga ulo. ⁴³Unya miingon ako mahitungod kaniya nga nagulang *na* sa mga pagpanapaw: Karon makighilawas *pa* ba sila uban kaniya, ug siya *uban kanila*? ⁴⁴Ug sila mingsulod ngadto kaniya, ingon sa ilang pagsulod ngadto sa usa ka babayeng bigaon: busa sila mingsulod kang Ahola, ug ngadto kang Aholiba, ang mga babayeng maulagon. ⁴⁵Ug ang matarung nga mga tawo, ilang pagahukmkan sila ingon sa paghukom sa mga mananapaw nga babaye, ug ingon sa paghukom sa mga babaye nga nagaula ug dugo; tungod kay sila mananapaw nga mga babaye, ug ang dugo anaa sa ilang kamot. ⁴⁶Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Patungason ko ang usa ka panon batok kanila, ug itugyan ko sila nga ipatugto-tugpo ug pagatulison. ⁴⁷Ug sila pagabatoon sa katilingban, ug pamatyon sila sa ilang mga espada; pamatyon nila ang ilang mga anak ng alalake ug mga anak nga babaye, ug pagasunogon ang ilang mga balay sa kalayo. ⁴⁸Sa ingon niana akong pahunogon ang kaulag gikan sa yuta, aron ang tanang mga babaye matudloan sa dili pagbuhat

sumala sa inyong kaulag. ⁴⁹Ug ilang balusan ang inyong kaulag diha kaninyo, ug kamo magapas-an sa mga sala sa inyong mga diosdios; ug kamo makaila Inga ako mao ang Ginoong Jehova.

¹ Ingon man usab, sa ikasiyam ka tuig, sa ikapulo ka bulan, ikapulo *ka adlaw* sa bulan, ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, isulat mo ang ngalan sa adlaw, *bisan pa* niining maong adlaw: ang hari sa Babilonia nagakaduol sa Jerusalem niining maong adlaw. ³Ug ipamulong mo ang usa ka samingay ngadto sa masukolong balay, ug umingon *ka* kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ipahamutang mo ang usa ka kawa, ipahamutang gayud kini, ug sabwan mo usab ug tubig kini: ⁴Tiguma niini ang mga bahin *sa unod*, bisan pa ang tanan nga maayong bahin, ang paa, ang abaga; pun-a kini sa pinili nga mga bukog. ⁵Kuhaa ang labing pinili sa panon, ug usa usab ka pundok *sa kahoy* alang sa mga bukog diha sa ilalum *sa kawa*; pabukala kini pag-ayo, oo, lat-an mo ang mga bukog sa sulod niana. ⁶Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Alaut ang dugoon nga ciudad, sa kawa nga anaa ang taya, ug kansang taya wala mogula niana! kuhaa gikan niana ang tagsatagsa ka bahin; walay kapalaran nga nahulog sa ibabaw niana. ⁷Kay ang iyang dugo anaa sa iyang taliwala; iyang gipahamutang kana sa ibabaw sa usa ka bato nga hubo; kana wala pag-iyabo niya sa yuta, aron tabonan kana sa abug; ⁸Aron sa pagpabukal sa kaligutgut sa pagpanimalus, mao nga gipahamutang ko ang iyang dugo diha sa ibabaw sa hubo nga bato, aron kana dili matabonan. ⁹Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Alaut ang dugoon nga ciudad padakuon ko usab ang pundok *sa sugnod*. ¹⁰Balaya ang *sugnod* nga kahoy, painita ang kalayo, lat-i ug maayo ang unod, ug espisoha ang sabaw, ug pasagdi nga mapagod ang mga bukog. ¹¹Unya itungtong kini nga walay sulod diha sa mga baga niana, aron kini mainit ug ang tumbaga masunog, ug ang kahugaw niini matunaw, aron ang taya niini maut-ut. ¹²Gibudlay na siya sa bulohaton; bisan pa niana ang iyang dakung taya wala mogula kaniya: ang iyang taya *wala mogula* pinaagi sa kalayo. ¹³Diha sa imong kahugawan mao ang kaulag: tungod kay gihinloan ko na ikaw ug ikaw wala mamahinlo, ikaw dili na gayud mahinlo pag-usab gikan sa imong kahugaw, hangtud nga papahunongon ko diha kanimo ang akong kaligutgut. ¹⁴Ako, si Jehova, maoy namulong niini: kini mahinabo gayud, ug buhaton ko kini; ako dili mosibug, ni mopagawas ako, ni magabasul ako; sumala sa imong mga dalan, ug sumala sa imong mga buhat, pagahukman ikaw nila, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹⁵ Ingon man usab ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹⁶Anak sa tawo, ania karon, kuhaon ko gikan kanimo ang tinguha sa imong mga mata sa usa ka *kalit nga* hampak: bisan pa niana, dili ka magbalata ni maghilak, ni magpaagay ka sa imong mga luha. ¹⁷Panghupaw, apan dili sa makusog, ayaw pagbangutan tungod sa mga nangamatay; baligtosa ang purong sa imong ulo, ug isul-ob ang mga sapin sa imong mga tiil, ug ayaw pagtaboni ang imong mga ngabil, ug ayaw pagkaon sa tinapay sa mga tawo. ¹⁸Busa ako misulti sa katawohan sa pagkabuntag; ug sa pagkagabii ang akong asawa namatay; ug gihimo ko *niadtong* butanga ingon sa gisuso kanako. ¹⁹Ug ang katawohan nagaingon kanako: Dili ba nimo isulti kanamo kong unsa kining mga butanga

alang kanamo, nga ginabuhat mo ang ingon? ²⁰Unya miingon ako kanila: Ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²¹Sumulti ka sa balay sa Israel: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, pasipalahan ko ang akong balaan nga puloy-anan, ang garbo sa inyong gahum, ang tinguha sa inyong mga mata, ug mao ang gikaluy-an sa inyong kalag; ug ang inyong mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye nga inyong gibilin mangapukan pinaagi sa espada. ²²Ug buhaton ninyo ang ingon sa akong gibuhat: dili kamo managtabon sa inyong mga ngabil, ni mokaon *kamo* sa tinapay sa mga tawo. ²³Ug ang inyong mga purong anha sa inyong mga ulo, ug ang inyong mga sapin anha sa inyong mga tiil: dili kamo magbangutan ni maghilak; apan kamo magakaniwang tungod sa inyong kasal-anan, ug magaagulo tungod sa usa ug usa. ²⁴Sa ingon niini si Ezequiel alang kaninyo mao ang usa ka timaan; sumala sa tanan nga iyang gihimo buhaton ninyo: sa diha nga kini moabut na, nan kamo makaila nga ako mao ang Ginoong Jehova. ²⁵Ug ikaw, anak sa tawo, dili ba sa adlaw nga kuhaon ko gikan kanila ang ilang kusog, ang kalipay sa ilang himaya, ang tinguha sa ilang mga mata, ug kadtong gipahalunaan sa ilang mga kasingkasing, ang ilang mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye, ²⁶Nga kadtong makakalagiw niadtong adlaw moanha kanimo, aron ikaw makapatalinghug *gayud* sa imong mga igdulungog? ²⁷Niadtong adlaw ang imong baba mabuka kaniya nga mikalagiw, ug ikaw mosulti, ug dili na *ikaw* maamang: busa ikaw mahimong timaan alang kanila, ug sila makaila nga ako mao si Jehova.

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako nga nagaingon: ²Anak sa tawo, ipaatubang ang imong nawong paingon sa mga anak sa Ammon, ug panagna batok kanila: ³Ug umingon ka sa mga anak sa Ammon: Pamati sa pulong sa Ginoong Jehova: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay nagaingon ka: Aha, batok sa akong balalan nga puloy-anan, sa diha nga gipasipalahan kana; ug batok sa yuta sa Israel, sa diha nga gihimong biniyaan kana, ug batok sa balay sa Juda, sa diha nga sila nangadto sa pagkabinihag: ⁴Tungod niini, ania karon, itugyan ko ikaw sa mga anak sa sidlakan aron *ikaw* panag-iyahon, ug sila magapahamutang sa ilang mga campo diha kanimo, ug magabuhat sa ilang mga puloy-anan diha kanimo; sila magakaon sa imong bunga *sa uma*, ug sila magainum sa imong gatas. ⁵Ug akong buhaton ang Rabba nga cuadro alang sa mga camello, ug ang mga anak sa Ammon nga usa ka lubganan alang sa mga panon sa carnero: ug kamo makaila ng ako mao si Jehova. ⁶Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay gidapo mo ang imong mga kamot, ug giyatak *mo* ang mga tiil, ug nagmaya uban ang bug-os nga pagtamay sa imong kalag batok sa yuta sa Israel; ⁷Tungod niini, ania karon, gituy-od ko ang akong kamot diha kanimo, ug itugyan ko ikaw nga sinakit sa mga nasud; ug laglagon ko ikaw gikan sa mga katawohan, ug wagtangon ko ikaw gikan sa mga kayutaan: lumpagon ko ikaw, ug ikaw makaila nga ako mao si Jehova.

⁸ Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay ang Moab ug ang Seir nagaingon: Ania karon, ang balay sa Juda nahisama sa tanan nga mga nasud; ⁹Busa, ania karon, buksan ko ang kiliran sa Moab gikan sa mga ciudad, gikan sa iyang mga ciudad, nga anaa sa iyang mga utlanan, ang

himaya sa yuta, ang Beth-jesimoth, ang Baalmeon, ug ang Chiriathaim, ¹⁰Ngadto sa mga anak sa sidlakan, *sa pag-adto* batok sa mga anak sa Ammon; ug ihatag ko sila aron mapanag-iya, aron ang mga anak sa Ammon dili na mahinumduman taliwala sa mga nasud: ¹¹Ug ipakanaug ko ang mga paghukom batok sa Moab; ug sila makaila nga ako mao si Jehova; ¹²Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay ang Edom nagabuhat batok sa balay sa Juda pinaagi sa pagpanimalus, ug makasala sa daku gayud, ug nanimalus sa iyang kaugalingon diha kanila; ¹³Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tuy-oron ko ang akong kamot ngadto sa Edom, ug putlon ko ang tawo ug mananap gikan niini: ug himoon ko kana nga biniyaan gikan sa Teman; *ug* bisan pa hangtud sa Dedan sila mangapukan pinaagi sia espada. ¹⁴Ug akong ipahamtang ang akong panimalus bato sa Edom pinaagi sa kamot sa akong katawohan nga Israel; ug ilang buhaton sa Edom sumala sa akong kasuko ug sumala sa akong kaligutgut; ug sila makaila sa akong panimalus, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹⁵Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay ang mga Filistehanon nanimalus, ug nanimalus uban ang usa ka pagtamay sa kalag, sa paglumpag uban ang walay-katapusang pagkakaaway; ¹⁶Busa, mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, akong tuy-oron ang akong kamot sa ibabaw sa mga Filistehanon, ug putlon ko ang mga Cerethanon, ug laglagon ko ang salin diha sa kabaybayonan. ¹⁷Ug buhaton ko ang usa ka dakung panimalus batok kanila uban ang mga pagbadlong nga puno sa kaligutgut; ug sila makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga ipahamtang ko ang akong panimalus batok kanila.

¹ Ug nahitabo, sa ikanapulo ug usa ka tuig, sa nahaunang *adlaw* sa bulan, nga ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, tungod kay ang Tiro nag-ingon batok sa Jerusalem: Aha, siya natumpag *kadtong maoy* ganghaan sa katawohan; siya mibalitok kanako; ako mapuno *sa katigayonan* karon nga siya nalumpag na: ³Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako batok kanimo, Oh Tiro, ug mopaanhi sa daghang mga nasud batok kanimo, ingon sa dagat nga mopasaka sa iyang mga balud. ⁴Ug lumpagon nila ang mga kuta sa Tiro, ug gun-obon ang iyang mga torre: kiyason ko usab ang iyang mga abug gikan kaniya, ug buhaton ko siya nga usa ka bato nga hubo. ⁵Siya mahimong usa ka dapit nga pagaladlaran sa mga pukot sa taliwala sa dagat; kay ako namulong niini, nagaingon ang Ginoong Jehova; ug siya mahimong inagaw sa mga nasud. ⁶Ug ang iyang mga anak nga babaye nga anaa sa kaumahan pagapatyon pinaagi sa espada, ug sila makaila nga ako mao si Jehova. ⁷Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, gikan sa amihanan ipadala ngadto sa Tiro si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, hari sa mga hari, uban ang mga kabayo, ug uban ang mga carro, ug uban ang mga nanagkabayo, ug *uban* ang panon, ug daghang katawohan. ⁸Pamatyon niya pinaagi sa espada ang imong mga anaknga babaye nga atua sa uma; ug siya magatukod mga kuta batok kanimo, ug magabuhat usa ka bungtod batok kanimo, ug moalsa sa taming batok kanimo. ⁹Ug iyang ipahamutang ang mga maquina nga iglulumpag batok sa imong mga kuta, ug uban sa iyang mga wasay gun-obon niya ang imong mga torre. ¹⁰Tungod sa pagkadaghan sa iyang mga kabayo ang ilang mga abug

magatabon kanimo: ang imong mga kuta mangurog sa kasaba sa mga magkakabayo, ug sa mga carromata, ug sa mga carro, sa diha nga siya mosulod sa imong mga ganghaan, ingon sa mga tawo nga mosulod sa usa ka ciudad, diin may usa ka natumpag. ¹¹Sa mga koko sa iyang mga kabayo siya magatamak sa tanan mong kadalanan; pamatyon niya ang imong katawohan pinaagi sa espada; ug ang mga haligi sa imong kalig-on mangagun-ob ngadto sa yuta. ¹²Ug agawon nila ang imong mga bahandi, ug ilang tukbon ang imong mga butang nga baligya; ug gun-obon nila ang imong mga kuta, ug lumpagon ang maanindot mong mga balay; ug ilang ibutang ang imong mga bato, ug ang imong tigkahoy ug ang imong mga abug sa taliwala sa katubigan. ¹³Ug akong pahunongon ang kasaba sa imong mga awit; ug ang tingog sa imong mga alpa dili na hindunggan pag-usab. ¹⁴Ug himoon ko ikaw nga usa ka bato nga hubo; ikaw mahimong usa ka dapit nga ladlaran sa mga pukot; dili na ikaw pagatukoron pag-usab: kay ako si Jehova namulong niini, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹⁵Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova sa Tiro: Dili ba ang mga pulo mangurog sa dinaguok sa imong pagkapukan, sa diha nga ang mga samaran manag-agulo, sa diha nga ang pagpamatay himoon sa imong taliwala? ¹⁶Unya ang tanang mga principe sa dagat mokanaug gikan sa ilang mga trono, ug hukason ang mga kupo nila, ug huboon nila ang ilang binoldahang mga saput: sila magasul-ob sa ilang kaugalingon uban ang mga pagkurog; sila managlingkod sa yuta, ug sa tagsatagsa ka gutlo magakurog, ug manghibulong kanimo. ¹⁷Ug sila magabakho tungod kanimo, ug mag-ingon kanimo: Naunsa nga nalumpag ka, *ikaw* nga ginapuy-an sa mga tawo sa kadagatan, ang nabantug nga ciudad, nga malig-on sa dagat, siya ug ang iyang pumoluyo, nga nakapahadlok sa tanang nagpuyo didto! ¹⁸Karon ang mga pulo mangurog sa adlaw sa imong pagkapukan, oo, ang mga pulo nga anaa sa dagat mangalisang sa imong paggikan. ¹⁹Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sa diha nga ako maghimo kanimo nga usa ka ciudad nga biniyaan, ingon sa mga ciudad nga wala pagpuy-i; sa diha nga pasakaon ko ang kahiladman diha kanimo, ug ang dagkung katubigan managtabon kanimo; ²⁰Nan dad-on ko ikaw uban kanila nga nanaug ngadto sa gahong, ngadto sa katawohan sa kanhing panahon, ug magapapuyo kanimo sa ubos nga mga dapit sa yuta, sa mga dapit nga biniyaan kanhi, uban kanila nga nanaug sa gahong, aron ikaw dili na pagapuy-an; ug ibutang ko ang himaya sa yuta sa mga buhi. ²¹Himoon ko ikaw nga kalisangan, ug ikaw mawagtang; bisan pa ikaw pangitaon, apan dili ka gayud hikaplagnan pag-usab, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Ang pulong ni Jehova midangat na usab kanako, nga nagaingon: ²Ug ikaw, anak sa tawo, magbakho ka tungod sa Tiro; ³Ug umingon *ka* sa Tiro: Oh ikaw nga nagapuyo sa ganghaan sa dagat, nga maoy magpapatigayon sa mga katawohan alang sa daghang mga pulo: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ikaw, Oh Tiro, miingon: Ako hingpit man sa katahum. ⁴Ang imong mga utlanan anaa sa taliwala sa kadagatan; ang imong magtutukod nangingpit sa imong katahum. ⁵Ang imong mga tabla nga talapi gihimo gikan sa mga kahoyng haya sa Senir; sila nagkuha ug mga cedro gikan sa Libano nga maoy gibuhat nga palo alang kanimo. ⁶Sa mga kahoyng encina sa

Basan sila gibuhat nila ang imong mga gayong; ang imong mga bangko nga garing gihimo nila nga hinal-opan sa kahoy nga bo; *dinala* gikan sa mga pulo sa Chittim. ⁷Ang fino nga lino nga binoldahan gikan sa Egipto mao ang imong gibuklad nga layag, aron kini mahimong usa ka bandila alang kanimo; ang azul ug purpura gikan sa mga pulo sa Elisa mao ang imong tolda. ⁸Ang mga molupyo sa Sidon ug sa Arvad mao ang imong mga manggagayong; ang imong mga makinaadmanong tawo, Oh Tiro, nga anaa kanimo, mao ang imong mga piloto. ⁹Ang karaan nga mga tawo sa Gebal ug ang mga makinaadmanong tawo didto maoy imong mga magbubulit *sa mga sakayan* : ang tanang mga sakayan sa dagat uban ang ilang mga sakayanon diha kanimo sa pagpatigayon sa imong mga butang nga baligya. ¹⁰Ang Persia ug Lud ug Put diha sa imong kasundalohan, ang imong mga tawo sa gubat: ilang gitaud ang taming ug salokot kanimo; gipasundayag nila ang imong kaanyag. ¹¹Ang mga tawo sa Arvad uban ang imong kasundalohan diha sa imong mga kuta nga naglibut, ug ang mga maisug nga tawo diha sa imong mga torre; ilang gipanagbitay ang ilang mga taming sa imong mga kuta nga naglibut; ilang gihingpit ang imong katahum. ¹²Ang Tarsis maoy imong magpapatigayon tungod sa kadaghan sa tanang nagakalainlain nga mga bahandi; uban ang salapi, puthaw, estanyo, ug tingga, sila nakigbugtiay sa imong mga manggad. ¹³Ang Javan, ang Tubal, ug ang Mesech, sila mao ang imong mga magpapatigayon; sila nakigbugtiay sa mga ulipon ug mga sudlanan nga tumbaga sa imong mga manggad. ¹⁴Sila nga gikan sa balay sa Togarma nakigbugtiay sa imong mga manggad mga kabayo sa mga kabayo sa gubat ug mga mula. ¹⁵Ang mga tawo sa Dedan mao ang imong mga magpapatigayon; daghang mga pulo diin didto ang mga baligya sa imong kamot: sila nagdala kanimo ingon nga baylo, mga sungay nga garing ug ebano. ¹⁶Ang Siria mao ang imong magpapatigayon tungod sa kadaghan sa imong mga binuhat: sila nakigbugtiay sa imong mga manggad uban sa mga esmeralda, purpura, ug binoldahan, ug fino nga lino, corales, ug mga rubi. ¹⁷Ang Juda, ug ang yuta sa Israel, sila mao ang imong mga magpapatigayon: sila nakigbugtiay alang sa imong mga manggad, sa trigo sa Minith, ug *sa torta* sa Panag, ug dugos, ug lana, ug balsamo. ¹⁸Ang Damasco mao ang imong magpapatigayon alang sa kadaghan sa imong mga binuhat, tungod sa kadaghan sa tanang mga matang sa mga bahandi, uban ang vino sa Helbon, ug maputi nga balhibo sa carnero. ¹⁹Ang Vedan ug ang Javan nakigbugtiay sa *ilang* hilo alang sa imong mga manggad: masiga nga puthaw, ang casia, ug mga kawayan *nga mahumot* maoy diha sa imong mga butang sa patigayon. ²⁰Ang Dedan maoy imong magpapatigayon sa mga mahal nga panapton alang sa mga carromata. ²¹Ang Arabia ug ang tanang mga principe sa Dedar, sila mao ang mga magpapatigayon sa imong kamot; sa mga nati ug mga lakeng carnero, ug sa mga kanding, niini sila mao ang imong mga magpapatigayon. ²²Ang mga magpapatigayon sa Seba ug Raama mao ang imong mga magpapatigayon; sila nakigbugtiay sa imong mga manggad uban ang mga labing maayo sa tanang mga panakot, ug uban ang tanang mga mahal nga bato, ug bulawan. ²³Ang Haran, ug ang Canneh ug ang Eden, ang mga magpapatigayon sa Seba, Asshur, ug Chilmad mao ang imong mga magpapatigayon. ²⁴Kini maoy imong magpapatigayon sa piniling mga butang, sa azul nga mga panapton *pinili*, ug binoldahan, ug sa mga kaban sa mga mahal nga saput, binugkosan sa mga pisi, ug binuhat sa kahoyng cedro, anaa sa imong mga butang sa patigayon. ²⁵Ang mga

sakayan sa Tarsis mao ang mga panon sa mga magpapatigayon alang kanimo sa imong butang sa patigayon: ug ikaw napuno, ug nahimong mahimayaon kaayo sa taliwala sa kadagatan.

²⁶ Ang imong mga maggagayong nagdala kanimo ngadto sa dagkung katubigan: ang hangin sa timogan nagbungkag kanimo sa taliwala sa kadagatan. ²⁷ Ang imong mga bahandi, ug ang imong mga manggad, ang imong mga butang sa patigayon, ang imong mga sakayanon, ug ang imong mga piloto, ang imong mga magbubulit sa *sakayan*, ug ang mga magpapatigayon sa imong mga butang sa patigayon, ug ang tanan mong mga tawong iggugubat nga anaa kanimo, uban ang tanan mong mga panon sa kasundalohan nga anaa sa imong taliwala, mangalunod sa taliwala sa dagat sa adlaw sa imong pagkabungkag. ²⁸ Ang kabalangayan mangurog sa kagahub sa tiyabaw sa imong mga piloto. ²⁹ Ug ang tanan nga nagkupot sa gayong, ang mga sakayanon, ug ang tanang mga piloto sa dagat, mangawas sa ilang mga sakayan; sila manindog sa yuta. ³⁰ Ug ilang ipadungog kanimo ang ilang tingog, ug motiyabaw sa mapait gayud, ug magabubo ug abug sa ilang mga ulo; sila molunang sa ilang kaugalingon sa abo: ³¹ Ug sila sa ilang kaugalingon managpaupaw alang kanimo, ug magsul-ob sako sa ilang kaugalingon, ug sila mohilak alang kanimo, sa kapaitan sa kalag uban ang mapait nga pagbangutan. ³² Ug sa ilang pagminatay sila managbakho tungod kanimo, ug managhilak sa ibabaw nimo, *nga magaingon*: Kinsa ba ang anaa nga ingon sa Tiro, ingon kaniya nga gipahilum sa taliwala sa dagat? ³³ Sa diha nga ang imong mga butang minggula sa kadagatan, ikaw nagbuhong sa daghang mga katawohan; ikaw nagdato sa mga hari sa yuta uban sa kadaghan sa imong mga bahandi ug sa imong mga butang sa patigayon. ³⁴ Sa panahon nga ikaw nabungkag sa kadagatan sa ilalum sa katubigan, ang imong mga butang sa patigayon ug ang tanan mong panon napukan sa imong taliwala. ³⁵ Ang tanan nga mga molupyo sa mga pulo manghibulong kanimo, ug ang ilang mga hari mangahadlok pag-ayo; sila mangalibug sa ilang nawong. ³⁶ Ang mga magpapatigayon sa taliwala sa mga katawohan managsitsit sa pagbiaybiay kanimo; ikaw mahimong usa ka kahadlokan ug dili na gayud molungtad.

¹ Ang pulong ni Jehova midangat na usab kanako, nga nagaingon: ² Anak sa tawo, umingon ka sa principe sa Tiro: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay ang imong kasingkasing ginapataas, ug ikaw miingon: Ako mao ang usa ka dios, ako nagalingkod sa lingkoranan sa Dios, sa taliwala sa kadagatan; bisan pa niana ikaw tawo man *lamang*, ug dili Dios, bisan ikaw nagpahamutang sa imong kasingkasing ingon sa kasingkasing sa Dios; ³ Ania karon, ikaw makinaadmanon pa kay kang Daniel; walay tinago nga natipigan gikan kanimo. ⁴ Pinaagi sa imong kinaadman ug pinaagi sa imong salabutan ikaw nakabaton alang kanimo mga bahandi; ug nakabaton ka bulawan ug salapi sulod sa imong mga tipiganan; ⁵ Pinaagi sa imong dakung kinaadman ug pinaagi sa imong patigayon ikaw nagdugang sa imong mga bahandi, ug ang imong kasingkasing ginapataas tungod sa imong mga bahandi; ⁶ Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay ikaw nagpahamutang sa imong kasingkasing ingon sa kasingkasing sa Dios, ⁷ Tungod niini, ania karon, ako magadala mga dumuloong diha kanimo, ang mabangis sa mga nasud; ug ibton nila

ang ilang mga pinuti batok sa katahum sa imong kinaadman, ug ilang bulingan ang imong kasilaw.
⁸Ikaw dad-on nila ngadto sa gahong; ug ikaw mamatay sa kamatayon niadtong mga gipamatay sa taliwala sa kadagatan. ⁹Moingon pa ba gayud ikaw sa atubangan niadtong nagpatay kanimo: Ako mao ang Dios? apan ikaw tawo man *lamang* ug dili Dios, diha sa kamot niya nga nagasamad kanimo. ¹⁰Ikaw mamatay niadtong kamatayon sa mga walay-circuncicion pinaagi sa kamot sa mga dumuloong: kay ako namulong niini, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹¹ Labut pa ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹²Anak sa tawo, 5 sa magbakho ka tungod sa hari sa Tiro, ug umingon ka kaniya: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: ikaw nagapatik sa katibookan, puno sa kinaadman, ug hingpit sa katahum. ¹³Ikaw didto sa Eden, ang tanaman sa Dios; tanang mga mahal nga bato maoy imong tabon, ang sardio, ang topacio, ug ang diamante, ang berilo, ang onex, ug ang jaspe, ang zafiro, ug ang esmeralda, ug ang carbungclo, ug ang bulawan: ang binuhahatan sa imong tambol ug sa imong mga flauta diha kanimo; sa adlaw sa pag-umol kanimo sila naandam na. ¹⁴Ikaw mao ang dinihog nga querubin nga nagatabon: ug ako nagapahamutang kanimo, *sa pagkaagi nga* ikaw diha sa balaan nga bukid sa Dios; ikaw nagsaka-kanaug sa taliwala sa mga bato nga kalayo. ¹⁵Ikaw hingpit sa imong mga kagawian gikan sa adlaw sa pag-umol kanimo, hangtud nga ang dili pagkamatarung hingkaplagnan diha kanimo. ¹⁶Pinaagi sa kadaghan sa imong patigayon, sila nagtugob sa imong taliwala sa pagpanlupig, ug ikaw nakasala: busa gisalikway ko ikaw ingon nga mapasipalahan gikan sa bukid sa Dios; ug gilaglag ko ikaw, Oh nagatabon nga querubin, gikan sa taliwala sa mga bato nga kalayo. ¹⁷Ang imong kasingkasing gipataas tungod sa imong katahum; gidaut mo ang imong kinaadman tungod sa imong kasilaw: gipukan ko ikaw ngadto sa yuta; gipapahamutang ko ikaw sa atubangan sa mga hari, aron sila makasud-ong kanimo. ¹⁸Tungod sa kadaghan sa imong mga sala, diha sa pagkadili-matarung sa imong patigayon, ikaw nagpasipala sa imo nga balaang mga puloy-anan; busa ako nagpagula ug kalayo gikan sa imong taliwala; kini maoy naglamoy kanimo, ug ikaw gihimo ko nga abo diha sa yuta sa atubangan kanilang tanan nga nanagsud-ong kanimo. ¹⁹Tanan nga nakaila kanimo sa kinataliwad-an sa mga katawohan mahibulong kanimo: ikaw nahimong kalisangan, ug dili na gayud ikaw molungtad.

²⁰ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²¹Anak sa tawo, ipaatubang ang imong nawong paingon sa Sidon, ug panagna batok niana, ²²Ug umingon ka: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako batok kanimo, Oh Sidon; ug pagahimayaon ako diha sa imong taliwala; ug sila makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga ako makapakanaug na sa mga paghukom kaniya, ug pagabalaanon diha kaniya. ²³Kay ipadala ko kaniya ang kamatay, ug dugo ngadto sa iyang kadalanan; ug ang mga samaran mangapukan sa iyang taliwala, pinaagi sa espada nga anaa sa iyang luyo ug luyo; ug sila makaila nga ako mao si Jehova. ²⁴Ug wala nay makatunok nga sampinit sa balay sa Israel, ni masakit nga tunok sa tanan nga magalibut kanila, nga nagtamay kanila; ug sila makaila nga ako mao ang Ginoong Jehova. ²⁵Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sa diha nga matigum ko na ang balay sa Israel gikan sa mga katawohan nga ilang gikatibulaagan, ug pagabalaanon *ako* diha kanila sa mata sa mga nasud, nan sila mopuyo sa ilang

kaugalingong yuta nga akong gihatag sa sulogoon ko nga si Jacob. ²⁶Ug sila magapuyo didto sa kasigurohan; oo, sila magatukod mga balay, ug magatanum mga kaparrasan, ug magapuyo sa kasigurohan, sa diha nga ikapakanaug ko ang hukom niadtong tanan nga nagtamay kanila maglibut; ug sila makaila nga ako mao si Jehova nga ilang Dios.

¹ Sa ikanapulo ka tuig, sa ikanapulo ka *bulan* ; sa ikanapulo ug duha ka *adlaw* sa bulan, ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, ipahamutang ang imong nawong batok kang Faraon hari sa Egipto, ug panagna batok kaniya, ug batok sa tibook Egipto; ³Sumulti ka ug umingon: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako batok kanimo, Faraon hari sa Egipto, ang dakung dragon nga nagahigda sa taliwala sa iyang kasubaan, nga miingon: Ang akong suba akong kaugalingon, ug akong gibuhat kini alang sa akong kaugalingon. ⁴Ug isab-it ko ang mga taga sa imong mga apapangig, ug akong ipatapot sa imong mga himbis ang isda sa imong mga suba; ug haw-ason ko ikaw gikan sa taliwala sa imong mga suba, uban ang tanang isda sa imong mga suba nga motapot sa imong mga himbis. ⁵Ug isalibay ko ikaw ngadto sa kamingawan, ikaw ug ang tanang isda sa imong mga suba: mahulog ikaw sa mahinlo nga kapatagan; ikaw dili pagahipuson, ni pagatigumon; gihatag ko ikaw nga pagkaon sa mga mananap sa yuta ug sa mga langgam sa kalangitan. ⁶Ug ang tanang mga molupyo sa Egipto makaila nga ako mao si Jehova, tungod kay sila mahimong sungkod nga tangbo sa balay sa Israel. ⁷Sa diha nga ikaw giagak nila sa imong kamot, nakapatikuko ka, ug nakalaksi sa ilang tanan nga mga abaga; ug sa pag-uraray nila kanimo, ikaw nabali ug nagpaurong ka sa ilang tanan nga mga hawak.

⁸ Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, dad-on ko ikaw usa ka espada batok kanimo, ug pamatyon ko ang tawo ug mananap gikan kanimo. ⁹Ug ang yuta sa Egipto mahimong biniyaan ug awa-aw; ug sila makaila nga ako mao si Jehova. Tungod kay siya nag-ingon: Ang suba ako man, ug ako mao ang nagbuhat niini; ¹⁰Tungod niini, ania karon, ako batok kanimo, ug batok sa imong mga suba, ug ang yuta sa Egipto himoon ko nga awa-aw nga tuman ug biniyaan, gikan sa torre sa Seveh bisan hangtud sa utlanan sa Etiopia. ¹¹Walay tiil sa tawo nga moagi latas niana, ni tiil sa mananap nga moagi latas niana, ni pagapuy-an kana sulod sa kap-atan ka tuig. ¹²Ug ang yuta sa Egipto himoon ko nga usa ka biniyaan sa taliwala sa mga yuta nga biniyaan; ug ang iyang mga ciudad sa taliwala sa mga ciudad nga nangahimong awa-aw, mahimong biniyaan sulod sa kap-atan ka tuig; ug akong patibulaagon ang mga Egiptohanon sa taliwala sa mga nasud, ug akong pasalaagon sila latas sa kayutaan. ¹³Kag mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sa katapusan sa kap-atan ka tuig tigumon ko ang mga Egiptohanon gikan sa mga katawohan diin sila gipatibulaag *ko* ; ¹⁴Ug akong bawion ang pagkabinihag sa Egipto, ug pabalikon ko sila ngadto sa yuta sa Patros, ngadto sa yuta nga ilang natawohan; ug didto sila mahimong usa ka gingharian nga ubos. ¹⁵Kini mahimong labing ubos sa mga gingharian; ni motindog pa kana pag-usab sa ibabaw sa mga nasud: ug ako magapakunhod kanila, aron sila dili na magmando pag-usab sa mga nasud.

¹⁶Ug kana dili na mahimong saliganan sa balay sa Israel, nga nagapahinumdom *kanila* sa kasal-anan, sa diha nga sila molingi sa pagsunod kanila: ug sila makaila nga ako mao ang Ginoong Jehova.

¹⁷ Ug nahitabo sa ikakaluhaan ug pito ka tuig, sa nahaunang *bulan*, sa nahaunang *adlaw* sa bulan, ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹⁸Anak sa tawo, si Nabucodonosor nga hari sa Babilonia, nagpa-alagad sa usa ka hilabihang pagpaalagad sa iyang kasundalohan batok sa Tiro: ang tanang ulo nahimo na nga upaw, ug ang tanang abaga napanit; bisan pa niana wala pa siya magsuhol, ni sa iyang kasundalohan, gikan sa Tiro, tungod sa pag-alagad nga gihatag kaniya batok niini. ¹⁹Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, akong ihatag ang yuta sa Egipto kang Nabucodonosor nga hari sa Babilonia: ug iyang pamihagon ang iyang katawohan, ug sakmiton ang iyang inagaw, ug kuhaon ang iyang tukbonon; ug kini mao ang suhol nga alang sa iyang kasundalohan. ²⁰Ako nang gihatag kaniya ang yuta sa Egipto ingon nga balus alang sa iyang kabudlay, tungod kay sila nagbuhat alang kanako, nagaingon ang Ginoong Jehova. ²¹Niadlong adlaw akong pasalingsingon ang sungay sa balay sa Israel, ug ihatag ko kanimo ang ablihanan sa baba diha sa ilang taliwala; ug sila makaila nga ako mao si Jehova.

¹ Ang pulong ni Jehova midangat na usab kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, panagna, ug umingon: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Managminatay kamo: Alaut ang adlaw! ³Kay ang adlaw haduol na, bisan pa ang adlaw ni Jehova haduol na; kana maoy usa ka adlaw sa mga panganod, ang panahon sa mga nasud. ⁴Ug ang usa ka espada modangat sa Egipto, ug ang kasakit moabut sa Etiopia, sa diha nga ang mga pinatay mahulog diha sa Egipto; ug ilang pamihagon ang iyang panon *sa katawohan* ug ang iyang mga patukoranan mangatumpag. ⁵Ang Etiopia, ug ang Put, ug ang Lud, ug ang tanang nanagkasagol nga katawohan, ug ang Chub, ug ang mga anak sa yuta nga nakigsangga, mangapukan uban kanila pinaagi sa espada. ⁶Mao kini ang giingon ni Jehova: Kadto usab nga nanagbayaw sa Egipto mangapukan; ug ang garbo sa iyang kagahum pagapaubson: gikan sa torre sa Seveneh sila mangapukan niini pinaagi sa espada, nagaingon ang Ginoong Jehova. ⁷Ug sila mangahimong biniyaan sa taliwala sa mga yuta nga biniyaan; ug ang iyang mga ciudad mangahulog sa taliwala sa mga ciudad nga nangagun-ob. ⁸Ug sila makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga masugniban ko sa kalayo ang Egipto, ug ang tanan niyang mga katabang mangalaglag. ⁹Niadlong adlaw ang mga sinugo mogula gikan sa atubangan ko sakay sa mga sakayan aron sa paghadlok sa mapinasagdanon nga mga taga-Etiopia; ug usa ka dakung kasakit modangat kanila, ingon sa adlaw sa Egipto; kay, ania karon, kini moabut na. ¹⁰Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Pahunongon ko usab ang panon *sa katawohan* sa Egipto, pinaagi sa kamot ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia. ¹¹Siya ug ang iyang katawohan uban kaniya, ang *mga tawong* makalilisang sa mga nasud, paanhion aron sa paglaglag sa yuta; ug ibton nila ang ilang mga pinuti batok sa Egipto, ug pun-on ang yuta sa mga pinatay. ¹²Ug akong pamalahon ang mga suba, ug ibaligya ko ang yuta ngadto sa kamot sa mga tawong dautan; ug ang yuta akong himoon nga biniyaan, ug ang tanan nga anaa niana, pinaagi sa kamot sa mga dumuloong: ako, si Jehova, namulong niini. ¹³Mao kini ang

giingon sa Ginoong Jehova: Laglagon ko usab ang mga dios-dios, ug pahunongon ko ang ilang mga larawan gikan sa Memphis; ug wala na unyay usa ka principe nga *molupyo* sa yuta sa Egipto: ug ibutang ko ang usa ka kahadlok diha sa yuta sa Egipto. ¹⁴Ug himoon ko nga biniyaan ang Patros, ug sugniban ko sa kalayo ang Zoan, ug ipakanaug ko ang hukom sa ibabaw sa No. ¹⁵Ug ibubo ko ang akong kaligutgut ibabaw sa Sin, ang malig-ong salipdanan sa Egipto; ug akong laglagon ang panon sa katawohan sa No. ¹⁶Ug sugniban ko sa kalayo ang Egipto: ang Sin mahimutang sa dakung kasakit, ug ang No mabungkag; ug ang Memphis *makabaton* mga kabatok sa tibook nga adlaw. ¹⁷Ang mga batan-ong lalake sa Aven ug sa Pi-beseth mangapukan pinaagi sa espada; ug kining mga *ciudara* mangabihag. ¹⁸Didto sa Tehaphnes usab ang adlaw mongiub, sa diha nga bunggoon ko ang mga yugo didto sa Egipto ug ang garbo sa iyang kagahum mohunong diha kaniya: mahatungod kaniya, may usa ka panganod nga motabon kaniya, ug ang iyang mga anak nga babaye mangabihag. ¹⁹Sa ingon niana ipakanaug ko ang mga paghukom batok sa Egipto; ug sila makaila nga ako mao si Jehova.

²⁰ Ug nahitabo sa ikapanulo ug usa ka tuig, sa nahaunang *bulan*, sa ikapito ka *adlaw* sa bulan, nga ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²¹Anak sa tawo, gibunggo ko na ang bukton ni Faraon nga hari sa Egipto; ug ania karon, kini wala bugkosi, aron butangan sa mga tambal nga *makaayo*, aron butangan sa vendaje sa pagbugkos niini, aron kini molig-on unta sa pagkupot sa espada. ²²Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako batok kang Faraon nga hari sa Egipto, ug bunggoon ko ang iyang mga bukton, ang bukton nga *lig-on pa*, ug kadtong nabunggo na; ug akong ipahulog ang espada gikan sa iyang kamot. ²³Ug patibulaagon ko ang mga Egiptohanon sa taliwala sa mga nasud, ug patlaagon ko sila latas sa mga kayutaan. ²⁴Ug akong lig-onon ang mga bukton sa hari sa Babilonia, ug ipabitbit *ko* ang akong espada sa iyang kamot: apan akong bunggoon ang mga bukton ni Faraon, ug siya magaagulo sa iyang atubangan sa mga pag-agulo sa usa ka tawo nga may samad nga ikamatay. ²⁵Ug sagakayon ko ang mga bukton sa hari sa Babilonia; ug ang mga bukton ni Faraon mangahoyhoy; ug sila makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga ipabitbit ko ang akong espada sa kamot sa hari sa Babilonia, ug iyang pagabakyawon kini sa ibabaw sa yuta sa Egipto. ²⁶Ug akong patibulaagon ang mga ggiptohanon sa taliwala sa mga nasud, ug patlaagon *ko* sila latas sa mga kayutaan; ug sila makaila nga ako mao si Jehova.

¹ Ug nahitabo sa ikanapulo ug usa ka tuig, sa ikatolo ka *bulan*, sa nahaunang *adlaw* sa bulan, nga ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, sumulti ka kang Faraon nga hari sa Egipto, ug sa iyang panon sa katawohan: Kinsay sama kanimo sa imong pagkadaku? ³Ania karon, ang Asiriahonon maoy usa ka *kahoy nga cedro* sa Libano uban ang matahum nga mga sanga, ug uban ang landong nga sama sa lasang, ug tindog nga hataas; ug ang tumoy niini anaa sa madasok nga mga sanga. ⁴Ang katubigan maoy nakapadaku niana, kahiladman maoy nagpatubo niana: ang mga suba niana nagadalagan libut sa iyang gitamnan; ug kana nagpadala sa iyang

kasapaan ngadto sa tanang kakahoyan sa kapatagan. ⁵Busa ang iyang gitas-on ginapatuybo sa ibabaw sa tanang mga kahoy sa kapatagan; ug ang mga sanga niana ginapadaghan, ug ang mga salingsing niana nanag-as tungod sa kabuhong sa katubigan sa diha nga kini *mipaturok* kanila. ⁶Ang tanang mga langgam sa kalangitan nanagbuhat sa ilang mga salag diha sa iyang mga sanga; ug ilalum sa iyang mga salingsing, nanagpanganak ang tanan nga mananap sa kapatagan; ug ilalum sa landong niini nanagpuyo ang tanang mga nasud nga dagku. ⁷Sa ingon niana maanyag siya sa iyang pagkadaku, sa gitas-on sa iyang mga sanga; kay ang iyang gamot diha man sa daplin sa dagkung katubigan. ⁸Sa tanaman sa Dios walay mga cedro nga makatago niana; ang mga haya dili sama sa iyang mga sanga, ug ang mga kahoyng castaño dili sama sa iyang mga salingsing; ni may kahoy sa tanaman sa Dios nga sama niini sa iyang katahum. ⁹Gibuhat ko kana nga maanyag tungod sa pagkadaghan sa iyang mga sanga, sa pagkaagi nga ang tanang mga kahoy sa Eden, nga diha sa tanaman sa Dios, nangasina kaniya.

¹⁰ Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay ikaw ipatuybo sa gitas-on, ug siya nagpasulpot sa iyang tumoy taliwala sa madasok nga mga sanga ug ang iyang kasingkasing gipaitaas *nunot* sa iyang gitas-on; ¹¹Itugyan ko ngani siya ngadto sa kamot sa usa ka makagagahum sa mga nasud; sa pagkamatuod himoon niya ang angay kaniya; gihinginlan ko siya tungod sa iyang pagkadautan. ¹²Ug ang mga dumuloong, ang makalilisang sa mga nasud, maoy mingpunggot kaniya, ug mingbiya kaniya: sa kabukiran ug sa tanang mga walog, ang iyang mga salingsing nangatagak, ug ang iyang mga sanga nangabali daplin sa tanang mga sapa sa yuta; ug ang tanang mga katawohan sa yuta nanganaug gikan sa iyang landong, ug mingbiya kaniya. ¹³Diha sa iyang *mga* nagun-ohan ang tanang mga langgam sa langit mopuyo ug ang tanang mga mananap sa kapatagan anha sa iyang mga sanga; ¹⁴Sa katuyoan nga walay bisan unsa sa tanang mga kahoy daplin sa kadagatan mopatuybo sa ilang kaugalingon sa ilang gitas-on, ni mopasulpot sa ilang tumoy sa taliwala sa madasok nga mga sanga, ni motindog diha sa ilang gitas-on ang ilang mga gamhanan, *bisan* ang tanan nga nagainum ug tubig: kay silang tanan giyugyan ngadto sa kamatayon, ngadto sa labing ubos nga mga bahin sa yuta, sa taliwala sa mga anak sa tawo, uban kanila nga nanganaug sa gahong. ¹⁵Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sa adlaw nga siya mikanaug sa Sheol ako nagpabalata: gitabonan ko ang kahiladman alang kaniya, ug gipugngan ko ang mga suba didto; ug ang dagkung katubigan napugngan: ug akong gipabalata ang Libano alang kaniya, ug ang tanang mga kahoy sa kapatagan nangaluya alang kaniya. ¹⁶Akong gipakurog ang mga nasud sa dinaguok sa iyang pagkapukan, sa diha nga gitambog ko siya sa Sheol uban kanila nga nanganaug sa gahong; ug ang tanang mga kahoy sa Eden, ang pinili ug ang labing maayo sa Libano, ang tanan nga nanginum ug tubig, ginalipay didto sa labing ubos nga mga bahin sa yuta. ¹⁷Sila usab nanganaug sa Sheol uban kaniya ngadto kanila nga gipamatay pinaagi sa espada; oo, sila nga maoy iyang bukton, *nga* nanagpuyo ilalum sa iyang landong taliwala sa mga nasud. ¹⁸Kang kinsa man ikaw ipanig-ingon sa himaya ug sa pagkadaku sa taliwala sa mga kahoy sa Eden? bisan pa niana ikaw pagapukanon uban sa mga kahoy sa Eden ngadto sa labing ubos nga mga bahin sa yuta: ikaw magahigda sa taliwala sa mga walay circumcision, uban kanila nga gipamatay pinaagi sa espada. Mao kini si Faraon ug ang tanan niyang panon sa katawohan, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Ug nahitabo sa ikanapulo ug duha ka tuig, sa ikanapulo ug duha ka bulan, sa nahaunang *adlaw* sa bulan, nga ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, magbakho ka mahitungod kang Faraon nga hari sa Egipto, ug umingon ka kaniya: Ikaw ingon sa usa ka batan-on nga leon sa mga nasud: bisan pa niana ikaw ingon sa usa ka dragon sa kadagatan; ug ikaw migula sa imong mga suba, ug gikutaw mo ang katubigan uban sa imong mga tiil, ug gilubog *mo* ang ilang mga suba. ³Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Iladlad ko ang akong pukot kanimo uban ang usa ka panon sa daghang mga katawohan; ug ikaw guyoron nila sulod sa akong pukot. ⁴Ug biyaan ko ikaw diha sa yuta, ilabay ko ikaw sa hawan nga kaumahan, ug pabatugan ko ikaw sa tanang mga langgam sa langit, ug kanimo busgon ko ang mga mananap sa tibook nga yuta. ⁵Ug ibutang ko ang imong unod ibabaw sa sa kabukiran, ug pun-on ko ang mga walog sa imong mga ulod. ⁶Bisibisan ko usab sa imong dugo ang yuta diin ikaw magalangoy, bisan *pa* hangtud sa mga bukid; ug ang mga suba mapuno kanimo. ⁷Ug sa diha nga palongon ko *na* ikaw, tabonan ko ang langit ug pangiubon *ko* ang mga bitoon niana; ang *adlaw* tabonan ko sa usa ka panganod, ug ang bulan dili mohatag sa iyang kahayag. ⁸Ang tanang mga suga nga masiga sa langit pangiubon ko sa ibabaw kanimo, ug ang kangitngit ibutang *ko* diha sa imong yuta, nagaingon ang Ginoong Jehova. ⁹Samokon ko usab ang mga kasingkasing sa daghang mga katawohan, sa diha nga dad-on ko ang *balita* sa imong pagkalumpag sa taliwala sa mga nasud, ngadto sa mga yuta nga wala mo hibalo. ¹⁰Oo, himoon ko nga mahibulong kanimo ang daghang mga katawohan, ug ang ilang mga hari mangahadlok sa dakung kalisang tungod kanimo, sa diha nga ako magawara-wara *na* sa akong espada sa ilang atubangan; ug sila mokurog sa matag-gutlo, ang tagsatagsa ka tawo tungod sa iyang kaugalingon nga kinabuhi, sa *adlaw* sa imong pagkapukan. ¹¹Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ang espada sa hari sa Babilonia modangat sa ibabaw nimo. ¹²Pinaagi sa mga pinuti sa mga gamhanan akong pukanon ang imong panon sa katawohan; silang tanan mao ang makalilisang sa mga nasud: ug ilang lumpagon ang garbo sa Egipto, ug ang tanang panon sa katawohan didto pagalaglagon. ¹³Laglagon ko usab ang tanang mga mananap didto gikan sa daplin sa dagkung katubigan; ni samokon pa sila sa tiil sa tawo ni samokon sila sa mga kuko sa mga mananap. ¹⁴Unya akong patin-awon ang ilang katubigan, ug padaligidigon ko ang ilang mga suba ingon sa lana, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹⁵Sa diha nga himoon ko nga biniyaan ug awa-aw ang yuta sa Egipto, usa ka yuta nga nahutdan niadtong nakatugob niini, sa diha nga hampakon ko silang tanan nga nagapuyo didto, nan sila makaila unya nga ako mao si Jehova. ¹⁶Kini mao ang pagbakho nga ilang igabakho; ang mga anak nga babaye sa mga nasud magabakho niana; ibabaw sa Egipto, ug ibabaw sa tanan niyang panon sa katawohan sila magabakho niana, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹⁷Nahitabo usab sa ikanapulo ug duha ka tuig, sa ikanapulo ug lima ka *adlaw* sa bulan, nga ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹⁸Anak sa tawo, magminatay *ka* alang sa panon sa katawohan sa Egipto, ug huloga sila sa ubos, bisan pa siya, ug ang mga anak nga babaye sa bantug nga mga nasud, ngadto sa labing ubos nga mga bahin sa yuta, uban kanila nga manganaug sa gahong. ¹⁹Kinsa ba ang imong hinglabwan sa katahum? kumanaug ka, ug humigda ka uban sa mga walay circumcision. ²⁰Sila mangapukan sa taliwala nila nga gipamatay pinaagi sa espada: siya

gitugyan ngadto sa espada; dad-a siya sa halayo ug ang iyang tanang panon sa katawohan. ²¹Ang kusgan sa taliwala sa mga gamhanan mosulti kaniya gikan sa taliwala sa Sheol uban kanila nga magatabang kaniya: sila mingkanaug, sila minghigda nga walay lihok, bisan pa ang walay circumcision, nga gipamatay pinaagi sa espada: ²²Ang Assur atua didto ug ang iyang tibook panon sa katawohan; ang iyang mga lubnganan nagalibut kaniya; silang tanan gipamatay, nangapukan pinaagi sa espada. ²³Kang kansang mga lubnganan gipahamutang sa mga kinatumyang bahin sa gahong, ug ang iyang mga kauban nagalibut sa iyang lubnganan; silang tanan gipamatay, nga nangapukan pinaagi sa espada, nga nakapalisang sa yuta sa mga buhi. ²⁴Ang Elam atua man, ug ang iyang tibook katawohan nagalibut sa iyang lubnganan; silang tanan gipamatay, nga nangapukan pinaagi sa espada, nanganaug nga walay circumcision ngadto sa labing ubos nga mga bahin sa yuta, nga nakapalisang sa yuta sa mga buhi, ug nagpas-an sa ilang kaulaw uban kanila nga mingkanaug sa gahong. ²⁵Sila nagpahamutang kaniya usa ka higdaanan sa taliwala sa mga gipamatay uban ang tanan niyang panon sa katawohan; ang iyang mga lubnganan nagalibut kaniya; silang tanan walay circumcision, nga gipamatay pinaagi sa espada; kay ang ilang kalisang gipagula diha sa yuta sa mga buhi, ug sila nagpas-an sa ilang kaulaw uban kanila nga mingkanaug sa gahong: siya gibutang sa taliwala kanila nga gipamatay. ²⁶Atua si Mesech, si Tubal, ug ang ilang tanan nga panon sa katawohan; ang ilang mga lubnganan naglibut kanila; silang tanan mga walay circumcision, nga gipamatay pinaagi sa espada; kay sila nagpahadlok sa yuta sa mga buhi. ²⁷Ug sila dili mohigda uban sa mga gamhanan *kadto sila* nga nangapukan gikan sa mga *tawong* walay circumcision, nga nanganaug sa Sheol uban ang ilang mga hinagiban sa gubat, ug binutang ang ilang mga pinuti ilalum sa ilang mga ulo, ug ang ilang kasal-anan anaa sa ilang mga bukog; kay *sila mao* ang gikalisan sa mga gamhanan sa yuta sa mga buhi. ²⁸Apan ikaw mabunggo sa taliwala sa mga walay circumcision, ug mohigda uban kanila nga gipamatay pinaagi sa espada. ²⁹Atua ang Edom, ang iyang mga hari ug ang iyang tanan nga mga principe, nga *bisan dinha* sa ilang gahum ginapahigda uban kanila nga mga gipamatay pinaagi sa espada: sila manghigda uban sa mga walay circumcision, ug uban kanila nga manganaug sa gahong. ³⁰Atua ang mga principe sa amihanan, silang tanan, ug ang tanang mga taga-Sidon, nga mingkanaug uban sa mga gipamatay; bisan pa sa kalisang nga ilang gihimo pinaagi sa ilang gahum sila ginapakaulawan; ug sila nanghigda nga walay circumcision uban kanila nga gipamatay pinaagi sa espada, ug nagdala sa ilang kaulaw uban kanila nga mingkanaug sa gahong. ³¹Si Faraon makakita kanila, ug malipay tungod sa tanan niyang panon sa katawohan, bisan si Faraon ug ang tanan niyang kasundalohan, gipamatay pinaagi sa espada, nagaingon ang Ginoong Jehova. ³²Kay akong gibutang ang iyang kalisang diha sa yuta sa mga buhi; ug siya pahigdaon sa taliwala sa walay circumcision, uban kanila nga gipamatay pinaagi sa espada, bisan pa si Faraon ug ang tanan niyang panon sa katawohan, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ² Anak sa tawo, sumulti ka sa mga anak sa imong katawohan, ug umingon ka kanila: Sa diha nga dad-on ko ang espada ibabaw sa usa ka yuta, ug ang katawohan sa yuta magpili ug usa ka tawo gikan sa taliwala nila, ug ipahamutang siya nga ilang magbalantay; ³ Kong, sa diha nga makakita siya sa espada nga moabut sa yuta, huypon niya ang trompeta, ug pasidaan ang katawohan; ⁴ Unya bisan kinsa kadto nga makadungog sa tingog sa trompeta, ug dili manumbaling sa pasidaan, kong ang espada moabut na, ug magakuha kaniya, ang iyang dugo anha sa iyang kaugalingon nga ulo. ⁵ Siya nakadungog sa tingog sa trompeta, ug wala manumbaling sa pasidaan; ang iyang dugo anha kaniya; kay kong nanumbaling pa siya, maluwas unta niya ang iyang kalag. ⁶ Apan kong ang magbalantay makakita sa espada nga moabut, ug dili huyopon ang trompeta, ug ang katawohan dili mapasidan-an, ug ang espada moabut, ug mokuha sa bisan kinsang tawo gikan sa taliwala nila; siya ginakuha sa taliwala sa iyang kasal-anan, apan ang iyang dugo panilngon ko sa kamot sa magbalantay. ⁷ Busa ikaw, *Oh* anak sa tawo, gibutang ko ikaw nga usa ka magbalantay alang sa balay sa Israel; tungod niini patalinghugi ang pulong sa akong baba, ug ihatag kanila ang pasidaan gikan kanako. ⁸ Sa diha nga ako moingon sa dautan: *Oh* dautan nga tawo, ikaw sa pagkamatuod mamatay gayud, ug ikaw dili mosulti sa pagpasidaan sa *tawong* dautan gikan sa iyang dalan; kanang tawo nga dautan mamatay gayud diha sa iyang kasal-anan, apan ang iyang dugo panilngon ko diha sa imong kamot. ⁹ Apan, kong ikaw nakapasidaan sa *tawong* dautan mahitungod sa iyang dalan sa pagpabiya niini, ug siya dili motalikod sa iyang dalan; siya mamatay *gayud* sa iyang kasal-anan, ugaling ginapagawas mo ang imong kalag.

¹⁰ Ug ikaw, *Oh* anak sa tawo, sumulti ka sa balay sa Israel: Mao kini ang imong isulti, nga magaingon: Ang atong kalapasan ug ang atong mga sala ania kanato, ug nagakahilis kita diha kanila; unsaon ta man pagpangabuhi? ¹¹ Umingon ka kanila: Ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, ako walay kalipay sa kamatayon sa *tawong* dautan, apan nga motalikod ang dautan gikan sa iyang dalan ug mabuhi: bumiya kamo, bumiya kamo gikan sa inyong dautan nga mga dalan; kay ngano man nga magpakamatay, kamo *Oh* balay sa Israel? ¹² Ug ikaw, anak sa tawo, umingon ka sa mga anak sa imong katawohan: Ang pagkamatarung sa *tawong* matarung dili makapagawas kaniya sa adlaw sa iyang pagpakasala; ug mahatungod sa kadautan sa *tawong* dautan, siya dili mahulog tungod niana sa adlaw nga siya mobiya gikan sa iyang kadautan; ni mabuhi kadtong *tawong* matarung tungod sa iyang *katarung* sa adlaw sa iyang pagpakasala. ¹³ Sa diha nga ako moingon sa *tawong* matarung, nga siya sa pagkamatuod mabuhi; kong siya mosalig sa iyang kaugalingon nga pagkamatarung, ug magabuhat sa kadautan, walay usa sa iyang matarung nga mga buhat nga pagahinumduman; hinonoa diha sa iyang kasal-anan nga iyang nahimo, siya mamatay tungod niini. ¹⁴ Ingon man usab, sa diha nga ako moingon sa *tawong* dautan: Ikaw sa pagkamatuod mamatay; kong siya mobiya sa iyang sala, ug magabuhat niana nga uyon sa balaod ug matarung; ¹⁵ Kong iuli sa *tawong* dautan ang butang nga pasalig, ihatag pagbalik kadtong iyang gikuha pinaagi sa pagpanulis, magalakaw *siya* sa kabalaoran sa kinabuhi, sa walay pagbuhat ug kasal-anan; siya sa pagkamatuod mabuhi, siya dili mamatay. ¹⁶ Walay mausa sa iyang mga sala nga iyang nahimo pagahinumduman *pa* batok kaniya: gibuhat niya ang uyon sa balaod ug matarung; siya sa

pagkamatuod mabuhi. ¹⁷Bisan pa niana ang mga anak sa imong katawohan nagaingon: Ang dalan sa Ginoo dili magsama: apan mahatungod kanila, ang ilang dalan maoy wala magsama. ¹⁸Sa diha nga ang *tawong* matarung mobiya gikan sa iyang pagkamatarung, ug magabuhat sa kadautan, mamatay bisan siya diha niana. ¹⁹Ug sa diha nga ang *tawong* dautan mobiya gikan sa iyang pagkadautan, ug magabuhat nianang uyon sa balaod ug matarung, siya mabuhi diha niana. ²⁰Bisan pa niana kamo nagaingon: Ang dalan sa Ginoo wala magsama. Oh balay sa Israel, hukman ko kamo nga tagsatagsa sumala sa iyang mga dalan.

²¹ Ug nahitabo sa ikanapulo ug duha ka tuig sa among pagkabihag, sa ikanapulo ka *bulan*, sa ikalima ka *adlaw* sa bulan, nga may usa nga nakakalagiw sa Jerusalem nga mianhi kanako, nga nagaingon: Ang ciudad gihampak. ²²Karon ang kamot ni Jehova diha kanako sa gabii, sa wala pa moabut kadto nga nakakalagiw; ug gibuka niya ang akong baba, hangtud nga siya mianhi kanako sa pagkabuntag; ug ang akong baba nabuka, ug ako wala na maamang. ²³Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²⁴Anak sa tawo, kadtong nanagpuyo nianang mga kamingawan sa yuta sa Israel nanagsulti, nga nanag-ingon: Si Abraham maoy usa, ug siya nakapanunod sa yuta: apan kita daghan; ang yuta gihatag kanako nga panulondon. ²⁵Busa umingon *ka* kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Kamo nanagkaon uban sa dugo, ug nanagyahat sa inyong mga mata ngadto sa inyong mga dios-dios, ug nanag-ula sa dugo: ug magapanag-iya ba *diay* kamo sa yuta? ²⁶Kamo nanagsalig sa inyong pinuti, kamo nagbuhat sa dulumtanan, ug naghugaw kamong tanan sa asawa sa tagsatagsa ninyo ka isigkatawo: ug magpanag-iya ba *diay* kamo sa yuta? ²⁷Mao kini ang igaingon mo kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ingon nga ako buhi, sa pagkamatuod kadtong atua sa mga kamingawan mangapukan pinaagi sa espada; ug siya nga anaa sa mahawan nga kapatagan ihatag ko sa mga mananap aron pagalamyon; ug sila nga anaa sa malig-ong mga salipdanan ug sa mga langub mangamatay sa peste. ²⁸Ug ang yuta himoon ko ang usa ka biniyaan ug usa nga makapahibulong; ug ang pagpagarbo sa iyang gahum matapus: ug ang bukid sa Israel mangahimo nga biniyaan, sa pagkaagi nga walay bisan usa moagi latas *niana*. ²⁹Unya sila makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga ang yuta himoon ko na nga usa ka biniyaan ug usa nga makapahibulong, tungod sa ilang mga dulumtanan nga ilang nangahimo.

³⁰ Ug mahitungod kanimo, anak sa tawo, ang mga anak sa imong katawohan nanagsulti mahitungod kanimo haduol sa mga bongbong ug sa mga ganghaan sa mga balay, ug nanagsultihanay sila ang usa sa usa, ang tagsatagsa sa iyang igsoon nga lalake, nga nagaingon: Umari *ka*, nangaliyupo ako kanimo, ug pamati *kong* unsay pulong nga nagagula gikan kang Jehova. ³¹Ug sila manganha kanimo ingon sa katawohan nga manganha, ug sila maglingkod sa atubangan nimo ingon sa akong katawohan, ug sila mamati sa imong mga pulong, apan sila ayaw pagtumana; kay pinaagi sa ilang mga baba sila magapakita sa hilabihang gugma, apan ang ilang kasingkasing nanagsunod sa ilang ganancia. ³²Ug, ania karon, ikaw alang kanila ingon sa usa ka hiligugmaon nga awit sa usa nga may matahum nga tingog, ug makatugtug pag-ayo sa usa ka tulonggon; kay sila mamati sa imong mga pulong, apan sila dili motuman niana. ³³Ug sa diha nga kini mahitabo *na*, (ania karon, kini moabut), unya sila makaila nga dihay usa ka manalagna sa ilang taliwala.

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, panagna batok sa mga magbalantay sa mga carnero sa Israel, panagna, ug umingon *ka* kanila, bisan sa mga magbalantay sa mga carnero: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Alaut ang mga magbalantay sa mga carnero nga nagapasibsib *hinoon* sa ilang kaugalingon! dili ba ang mga magbalantay sa mga carnero magapasibsib sa mga carnero? ³Ginakaon ninyo ang tambok, ug nanagsaput kamo sa balhibo sa carnero, inyong gipamatay ang mga pinatambok; apan kamo wala magpasibsib sa mga carnero. ⁴Ang *carnero* nga gitakboyan sa sakit wala ninyo palig-ona, ni tambalan ninyo ang masakiton, ni bugkosan ninyo ang nabunggoan *sa bukog* , ni pabalikon ninyo pag-usab kadtong ginapatlaag sa halayo, ni pangitaon ninyo kadtong nawala; apan uban ang pagpugos ug kabangis giharian ninyo sila. ⁵Ug sila nanagkatibulaag, tungod kay sila walay magbalantay; ug sila nangahimong kalan-on sa tanang mga mananap sa kapatagan, ug gipatibulaag *sila* . ⁶Ang akong mga carnero nanaglaroylaroy sa tanang kabukiran, ug ibabaw sa tanang kabungtoran nga hatag-as: oo, ang akong mga carnero gipatibulaag sa tibook nga nawong sa yuta; ug walay mausa nga nagsusi ug nangita *kanila* .

⁷ Busa, kamo nga mga magbalantay sa mga carnero, pamati sa pulong ni Jehova: ⁸Ingon nga buhi ako, nagaingon ang Ginoong Jehova sa pagkamatuod tungod kay ang akong mga carnero nangahimong tukbonon, ug ang akong mga carnero nangahimong kalan-on sa tanang mga mananap sa kapatagan, tungod kay walay magbalantay, ni ang akong mga magbalantay sa carnero magsusi sa akong mga carnero, kondili ang mga magbalantay nagpakaon *hinoon* sa ilang kaugalingon, ug wala magpasibsib sa akong mga carnero; ⁹Busa, kamo nga mga magbalantay sa mga carnero, pamati sa pulong ni Jehova: ¹⁰Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako batok sa magbalantay sa mga carnero; ug akong panilngon ang akong mga carnero diha sa ilang kamot, ug pahunongon ko sila pagpasibsib sa mga carnero; ni ang mga magbalantay sa carnero magpakaon pa pag-usab sa ilang kaugalingon; ug akong luwason ang akong mga carnero gikan sa ilang baba, aron sila dili mangahimong kalan-on alang kanila. ¹¹Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako gayud, bisan ako, magasusi sa akong mga carnero, ug magapangita kanila. ¹²Ingon sa usa ka magbalantay nga magasusi sa iyang panon sa adlaw nga anaa siya sa taliwala sa iyang mga carnero nga nanagkatibulaag ngadto sa halayo, mao man pangitaon ko ang akong mga carnero; ug luwason ko sila gikan sa tanang mga dapit diin sila managkatibulaag sulod sa madag-um ug mangiub nga adlaw. ¹³Ug kuhaon ko sila gikan sa mga katawohan, ug tigumon sila gikan sa kayutaan, ug dad-on ko sila ngadto sa ilang kaugalingong yuta; ug akong pasibsibon sila sa kabukiran sa Israel, ubay sa kasapaan sa tubig ug sa tanang mga gipuy-an nga mga dapit sa yuta. ¹⁴Pasibsibon ko sila sa usa ka maayong sibsibanan; ug ibabaw sa mga hatag-as nga kabukiran sa Israel didto *ibutang* ang ilang toril: didto sila managpahulay sulod sa maayong toril; ug sa usa ka malamboon nga sibsibanan sila magapanibsib didto sa mga bukid sa Israel. ¹⁵Ako gayud mao ang magbalantay sa akong mga carnero, ug papahulayon ko sila, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹⁶Pangitaon ko kadtong nawala, ug pabalikon pag-usab kadtong ginapatlaag sa halayo, ug bugkosan *ko* kadtong nabunggoan *sa bukog* , ug palig-onon kadtong nagmasakiton: apan akong laglagon ang mga matambok ug kusgan; sila pasibsibon ko diha sa justicia.

¹⁷ Ug mahatungod kaninyo, Oh akong panon sa mga carnero, mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako magahukom sa taliwala sa mga carnero ug mga carnero, sa mga lakeng carnero ug sa mga lakeng kanding. ¹⁸Gipakaingon ba ninyo nga diyutay *lamang* nga butang ang pagpasibsib diha sa maayong sibsibanan, apan ginatumban pa ninyo ang salin sa inyong sibsibanan? ug sa pag-inum sa matin-aw nga tubig, apan lubogon *pa* ninyo ang salin sa inyong mga tiil? ¹⁹Ug mahatungod sa akong mga carnero, sila nanagsibsib nianang gitumban ninyo sa inyong mga tiil, ug sila nanag-inum nianang gilubog ninyo sa inyong mga tiil. ²⁰Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova kanila: Ania karon, ako gayud, magahukom sa taliwala sa matambok nga carnero ug sa maniwang nga carnero. ²¹Tungod kay gidus-og ninyo sa kilig ug sa abaga, ug gisungay ang tanang mga masakiton pinaagi sa inyong mga sungay hangtud nga sila ginapatlaag ninyo; ²²Busa akong luwason ang akong panon *sa mga carnero*, ug sila dili na mahimong tukbonon pag-usab; ug ako maoy magahukom taliwala sa mga carnero ug sa mga carnero. ²³Ug ibutang ko ang usa ka magbalantay ibabaw kanila, ug siya magapasibsib kanila, bisan pa ang akong alagad nga si David; siya magapasibsib kanila, ug siya mahimong ilang magbalantay. ²⁴Ug ako, si Jehova, mahimo nga ilang Dios, ug ang akong alagad nga si David mao ang principe sa ilang taliwala; ako, si Jehova, namulong niini. ²⁵Ug ako makigbuhat uban kanila sa usa ka tugon sa pakigdait, ug puhoon ko ang mga mananap nga dautan diha sa yuta; ug sila magpuyo nga may kasigurohan diha sa kamingawan, ug mangatulog diha sa kalasangan. ²⁶Ug sila ug ang mga dapit nga nagalibut sa akong *balaang* mga bungtod buhaton ko nga usa ka panalangin; ug akong paulanon ang ulan sa iyang panahon; moabut ang mga ulan sa panalangin. ²⁷Ug ang kahoy sa kapatagan mohatag sa iyang bunga, ug ang yuta mohatag sa iyang tubo, ug sila *magapuyo* nga may kasigurohan sa ilang yuta; ug sila makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga bugtoon ko na ang mga higut nga pisi sa ilang yugo, ug sa maluwas ko sila gikan sa kamot niadtong naghimo kanila nga mga ulipon. ²⁸Ug sila dili na mahimong *tukbonon* pag-usab sa mga nasud, ni subaron sila sa mga nasud, ni subaron sila sa mga mananap sa yuat; hinonoa magapuyo sila nga may kasigurohan, ug walay magahadlok kanila. ²⁹Ug sila patindogan ko sa usa ka tanaman sa kabantug, ug sila dili na pagaut-uton tungod sa gutom diha sa yuta, ni magaantus sa kaulaw sa mga nasud pag-usab. ³⁰Ug sila managpakaila nga ako, si Jehova nga ilang Dios, ako nagauban man kanila, ug nga sila, ang balay sa Israel, mao ang akong katawohan, nagaingon ang Ginoong Jehova. ³¹Ug kamo nga akong mga carnero, ang mga carnero sa akong sibsibanan, mga tawo man, ug ako mao ang inyong Dios, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Labut pa ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, ilingiw ang imong nawong batok sa bukid sa Seir, ug panagna batok niini, ³Ug umingon ka niana: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, Oh bukid sa Seir, ako batok kanimo, ug tuy-oron ko ang akong kamot batok kanimo, ug buhaton ko ikaw nga biniyaan ug usa nga makapatingala. ⁴Buhaton ko nga awa-aw ang imong mga ciudad, ug ikaw mahimong biniyaan; ug ikaw makaila nga ako mao si Jehova. ⁵Tungod kay ikaw may pagdumot nga dayon, ug gitugyan *mo* ang Israel

ngadto sa gahum sa espada sa panahon sa ilang kaalaut, sa panahon sa ilang kasal-anan sa katapusan; ⁶Busa, ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, andamon ko ikaw ngadto sa dugo, ug ang dugo magagukod kanimo: sanglit wala ka magdumot sa dugo, busa ang dugo magagukod kanimo. ⁷Sa ingon niana buhaton ko nga usa nga makapatingala ug biniyaan ang bukid sa Seir; ug putlon ko gikan niini kadtong nagagula ug kadtong nagabalik. ⁸Ug pun-on ko ang iyang mga bukid sa mga pinatay: diha sa imong mga bungtod ug sa imong mga walog ug sa tanan nimong mga suba, mangapukan sila nga mga pinatay pinaagi sa espada. ⁹Buhaton ko ikaw nga usa ka biniyaan nga walay katapusan, ug ang imong mga ciudad dili na pagapuy-an; ug kamo managpakaila nga ako mao si Jehova.

¹⁰Tungod kay ikaw nagaingon: Kining duruha ka nasud ug kining duruha ka yuta mahimong ako, ug kami magapanag-iyang niini; bisan pa si Jehova mianha diha: ¹¹Busa, ingon nga ako buhi, nagaingon ang Ginoong Jehova, buhaton ko *ang tanan* sumala sa imong kasuko, ug sumala sa imong kasina nga gipagula mo gikan sa imong pagdumot batok kanila; ug igapaila ko ang akong kaugalingon sa taliwala nila, sa diha nga ako magahukom *na* kanimo. ¹²Ug ikaw makaila nga ako, si Jehova, nakadungog sa tanan nimong mga pagpanghimaraut nga imong gipamulong batok sa mga bukid sa Israel, nga nagaingon: Sila nangahimong biniyaan, sila gihatag kanato aron pagalamyon. ¹³Ug pinaagi sa inyong baba kamo nanagpadaku sa inyong kaugalingon batok kanako, ug nanagpadaghan sa inyong mga pulong batok kanako: ako nakadungog niana. ¹⁴Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sa diha nga ang tibook yuta magakalipay, himoon ko ikaw nga biniyaan. ¹⁵Ingon sa imong pagkalipay mahitungod sa panulondon sa balay sa Israel, kay kini nahimong biniyaan, mao man ang buhaton ko kanimo ikaw mahimong biniyaan, Oh bukid sa Seir, ug tibook nga *yuta sa Idumea*, bisan pa ang tanan nga anaa niini; ug sila managpakaila nga ako mao si Jehova.

¹ Ug ikaw, anak sa tawo, panagna ngadto sa mga bukid sa Israel, ug umingon ka: Kamong kabukiran sa Israel, pamati sa pulong ni Jehova. ²Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay ang mga kaaway nag-ingon batok kaninyo: Aha! ug ang karaang mga dapit nga hatag-as ato nang napanag-iyang; ³Busa panagna, ug umingon: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay, bisan tungod kay kanimo nahimo nila nga biniyaan ug ginalamoy kamo sa tanang kiliran, aron kamo mahuptan sa salin sa mga nasud, ug kamo madala sa mga ngabil sa mga tabian, ug sa mga dautang taho sa katawohan; ⁴Busa, kamong mga bukid sa Israel, pamati sa mga pulong sa Ginoong Jehova: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova niadtong mga bukid ug sa mga bungtod, sa mga suba ug sa mga walog, sa mga awa-aw nga gun-ob *nga dapit* ug sa mga ciudad nga biniyaan, nga nangahimong tukbonon ug yubitonon sa salin sa mga nasud nga nagalibut; ⁵Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sa pagkamatuod sa taliwala sa kalayo sa akong pangabugho namulong ako batok sa salin sa mga nasud, ug batok sa tibook nga Idumea, nga nagpili sa akong yuta alang sa ilang kaugalingon aron panag-iyahon uban ang kalipay sa bug-os nilang kasingkasing, uban ang pagtamay sa kalag, sa pagsalikway niini aron mahimong tukbonon. ⁶Busa panagna mahitungod sa

yuta sa Israel, ug umingon sa mga bukid ug sa mga bungtod, sa mga suba ug sa mga walog: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako namulong sa taliwala sa akong pangabugho ug sa akong kaligutgut, tungod kay gipas-an ninyo ang kaulawan sa mga nasud: ⁷Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ako nanumpa *nga nagaingon* : Sa pagkamatuod, ang mga nasud nga naglibut kanimo, sila magapas-an sa ilang kaulawon. ⁸Apan kamo, Oh mga bukid sa Israel, kamo magpatuybo sa inyong mga sanga, ug mohatag sa inyong bunga sa akong katawohan nga Israel; kay ania na sa haduol sila nga moanhi. ⁹Kay, ania karon ako alang kaninyo, ug ako molingi kaninyo ug kamo pagaumahon, ug pagapugsan: ¹⁰Ug padaghanon ko ang mga tawo diha kaninyo, ang tibook balay sa Israel, bisan pa ang tanan niini; ug ang mga ciudad pagapuy-an, ug ang nangagun-ob nga mga dapit pagatukoron *pag-usab* ; ¹¹Ug padaghanon ko diha kaninyo ang tawo ug ang mananap; ug sila modaghan ug magamabungaon; ug himoon ko nga pagapuy-an kamo ingon sa karaan ninyong kahimtang, ug buhaton *ko* ang labi pang maayo *kaninyo* kay sa inyong mga sinugdanan: ug kamo managpakaila nga ako mao si Jehova. ¹²Oo, akong palakton diha kaninyo ang mga tawo, bisan ang akong katawohan nga Israel; ug sila manag-iya kanimo, ug ikaw mahimo nga ilang panulondon, ug sila sukad karon dili na mahutdan mo sa mga anak. ¹³Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Tungod kay sila nagaingon kaninyo: Ikaw *yuta* mao man ang usa ka magsusubad sa mga tawo, ug nag-usik sa imong nasud; ¹⁴Busa dili na ikaw magasubad sa mga tawo, ni paghutdan mo ang imong nasud pag-usab, nagaingon ang Ginoong Jehova; ¹⁵Ni padunggon ko ikaw pag-usab sa kaulawon sa mga nasud, ni magapas-an pa ikaw pag-usab sa pagtamay sa mga katawohan, ni papangdolon mo pag-usab ang imong nasud, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹⁶ Labut pa ang pulong ni Jehova miabut kanako, nga nagaingon: ¹⁷Anak sa tawo, sa diha nga nagpuyo pa ang balay sa Israel sa kaugalingon nilang yuta, ilang gihugawan kini pinaagi sa ilang kaugalingong batasan ug sa ilang mga buhat: ang ilang batasan diha sa akong atubangan ingon sa kahugaw sa babaye sa panahon sa iyang kahugaw nga binulan. ¹⁸Busa akong gibubo ang akong kaligutgut diha kanila tungod sa dugo nga ilang gibubo sa yuta, ug tungod kay ilang gihugawan kana sa ilang mga dios-dios; ¹⁹Ug akong gipapatlaag sila sa taliwala sa mga nasud, ug sila nagtibulaag sa kayutaan: sumala sa ilang batasan ug sumala sa ilang mga buhat gihukman ko sila. ²⁰Ug sa diha nga midangat sila sa mga nasud, diin sila ming-adto, nagpasipala sila sa akong balaan nga ngalan; sa pagkaagi nga ang mga tawo ming-ingon mahitungod kanila: Mao kini ang mga tawo ni Jehova, ug nanggula gikan sa iyang yuta. ²¹Apan gimahal ko ang akong balaan nga ngalan, nga gipasipad-an sa balay sa Israel sa taliwala sa mga nasud, diin sila ming-adto. ²²Busa ingna ang balay sa Israel: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ako wala magbuhat *niini* tungod kaninyo, Oh balay sa Israel, kondili tungod sa balaan nakong ngalan, nga inyong gipasipad-an sa taliwala sa mga nasud, diin kamo ming-adto. ²³Ug balaanon ko ang akong daku nga ngalan, nga gipasipad-an sa taliwala sa mga nasud, nga inyong gipasipad-an sa ilang taliwala; ug ang mga nasud managpakaila nga ako mao si Jehova, nagaingon ang Ginoong Jehova, sa diha nga ako pagabalaanon diha kaninyo sa atubangan sa ilang mga mata. ²⁴Kay panguhaon ko kamo gikan sa taliwala sa mga nasud, ug tigumon ko kamo gikan sa tanang kayutaan, ug panad-on ko kamo ngadto sa inyong kaugalingon nga yuta.

²⁵ Unya bisibisan ko kamo sa malinis nga tubig, ug kamo mangahinlo gikan sa tanan ninyong kahugawan, ug gikan sa tanan ninyong dios-dios, hinloan ko kamo. ²⁶Hatagan ko usab kamo sa usa ka bag-o nga kasingkasing, ug ang usa ka bag-ong espiritu igabutang ko sa sulod ninyo; kuhaon ko ang batoon nga kasingkasing gikan sa inyong unod, ug hatagan ko kamo sa usa ka kasingkasing nga unod. ²⁷Ug igabutang ko ang akong Espiritu sa sulod ninyo, ug palakton ko kamo sa akong kabalaoran, ug kamo magabantay sa akong mga tulomanon, ug magatuman kanila. ²⁸Ug kamo magapuyo sa yuta nga gihatag ko sa inyong mga amahan: ug kamo mahimong akong katawohan, ug ako mahimong inyong Dios. ²⁹Ug ako magaluwas kaninyo gikan sa inyong tanan nga mga kahugawan: ug ipatawag ko ang trigo, ug padaghanon kini, ug kamo dili ko pabug-atan sa kagutmanan. ³⁰Ug padaghanon ko ang bunga sa kahoy, ug ang abut sa kaumahan, aron dili na kamo makadawat pag-usab sa pagkatalamayon *tungod* sa kagutmanan sa taliwala sa mga nasud. ³¹Unya mahinumdom kamo sa inyong mga dautang batasan, ug sa inyong mga buhat nga dili maayo; ug ngilaran kamo sa inyong kaugalingong mga mata tungod sa inyong mga kasal-anan ug tungod sa inyong mga dulumtanan. ³²Dili tungod kaninyo gibuhay ko *kini*, nag-ingon ang Ginoong Jehova, hibalo niyo: pangaulaw ug pangalibog kamo tungod sa inyong mga batasan, Oh balay sa Israel. ³³Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sa adlaw nga ako magahinlo na kaninyo gikan sa tanan ninyong kasal-anan, papuy-an ko kaninyo ang mga ciudad ug ang mga gun-ob nga dapit pahulian pagtukod. ³⁴Ug ang yuta nga nahimong biniyaan pagaumahon, tungod kay kana biniyaan sa mga mata sa tanan nga nangagi. ³⁵Ug sila moingon: Kining yutaa nga nabiniyaan nahimong ingon sa tanaman sa Eden; ug ang awa-aw ug biniyaan ug guba nga mga ciudad ginakutaan ug ginapuy-an. ³⁶Unya ang mga nasud nga nanghibilin nga nagalibut kaninyo managpakaila nga ako, si Jehova, nagtukod sa mga dapit nga nangaguba, ug nagtanum nianang *dapit nga* biniyaan: ako, si Jehova, namulong niini, ug magabuhay niini. ³⁷Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Labut pa, tungod niini, magapakisusi ang balay sa Israel tungod kanako, sa pagbuhay niini alang kanila: padaghanon ko sila sa mga tawo *nga* maingon sa usa ka panon. ³⁸Ingon sa panon alang sa halad, ingon sa panon sa Jerusalem sa iyang mga tinudlo nga fiesta, mao man ang mga awa-aw nga mga ciudad mapuno sa mga panon sa mga tawo, ug sila managpakaila nga ako mao si Jehova.

¹ Ang kamot ni Jehova gitapion kanako, ug ako gidala niya diha sa Espiritu ni Jehova, ug gipahamutang ako sa taliwala sa walog; ug kadto napuno sa mga bukog. ²Ug sila gipalibutan niya kanako: ug, ania karon, dihay daghanan uyamut sulod sa mahawan nga walog; ug, ania karon, sila nga uga sa hilabihan, ³Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, mabuhi pa ba kining mga bukoga? Ug ako mitubag: Oh Ginoong Jehova, ikaw nahibalo. ⁴Siya miingon na usab kanako: Panagna mahitungod niining mga bukog, ug umingon *ka* kanila: Oh kamo nga mga uga nga bukog, pamati sa pulong ni Jehova. ⁵Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova niining mga bukog: Ania karon, akong pasudlon ang gininhawa kaninyo, ug kamo mangabuhi. ⁶Ug ipahamutang ko ang mga kusog diha kaninyo, ug kamo patuboa ko sa mga unod, ug tabonan ko kamo sa panit ug sudlan ko kamo

sa gininhawa, ug kamo mangabuhi; ug kamo managpakaila nga ako mao si Jehova. ⁷Busa ako nanagna ingon sa gisugo kanako: ug sa pagpanagna nako, dihay usa ka dinahunog, ug, ania karon, usa ka linog; ug ang mga bukog nanagtigum, bukog ngadto sa iyang bukog. ⁸Ug nasud-ong ko, ug, ania karon, may mga kusog diha kanila, ug ang mga unod mingtubo, ug ang panit mingtabon kanila sa ibabaw; apan walay gininhawa diha kanila. ⁹Unya siya miingon kanako: Panagna ngadto sa hangin, panagna, anak sa tawo, ug umingon *ka* sa hangin: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Umari ka gikan sa upat ka *hulongawan sa* hangin, Oh gininhawa, umari ka, ug guminhawa niining mga pinatay, aron sila mangabuhi. ¹⁰Busa ako nanagna ingon sa iyang gisugo kanako, ug ang gininhawa misulod kanila, ug sila mangabuhi, ug nanindog sa ilang mga tiil, usa ka daku uyamut nga panon sa kasundalohan. ¹¹Unya siya miingon kanako: Anak sa tawo, kining mga bukog mao ang tibook nga balay sa Israel: ania karon, sila nanag-ingon: Ang among mga bukog nangauga, ug ang among paglaum nawagtang: kami gipamutol nga binulag sa *among mga bahin*. ¹²Busa panagna, ug umingon *ka* kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, Oh akong katawohan; ablihan ko ang inyong mga lubnganan, ug pasak-on ko kamo gikan sa inyong mga lubnganan; ug dad-on ko kamo ngadto sa yuta sa Israel. ¹³Ug kamo makaila nga ako mao si Jehova, sa diha nga ablihan ko na ang inyong mga lubnganan, Oh akong katawohan, ug pasak-on ko kamo gikan sa inyong mga lubnganan. ¹⁴Ug pasudlon ko kaninyo ang akong Espiritu, ug kamo mangabuhi, ug ipahaluna ko kamo sa inyong kaugalingong yuta: ug kamo makaila nga ako, si Jehova, namulong niini ug naghimo niini, nag-ingon si Jehova.

¹⁵ Ang pulong ni Jehova midangat pag-usab kanako, nga nagaingon: ¹⁶Ug ikaw, anak sa tawo, kumuha ka alang kanimo usa ka sungkod, ug isulat sa ibabaw niini: alang sa Juda, ug alang sa mga anak sa Israel nga iyang mga kauban: unya kumuha sa laing sungkod, ug isulat sa ibabaw niini: Alang kang Jose, ang sungkod sa Ephraim, ug *alang* sa tibook balay sa Israel nga iyang mga kauban: ¹⁷Ug sila hiusahon *mo* alang kanimo ang usa sa usa nga mahimong usa ka sungkod, ug sila mahimo nga usa ka sungkod diha sa imong kamot. ¹⁸Ug diha nga ang mga anak sa imong katawohan mosulti kanimo, nga magaingon: Dili ba ipakita mo kanamo kong unsay buot mo ipasabut niini? ¹⁹Umingon ka kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: ania karon, kuhaon ko ang sungkod ni Jose, nga anaa sa kamot ni Ephraim, ug ang mga banay sa Israel nga iyang mga kauban; ug ibutang ko sila uban niini, *bisan pa* uban sa sungkod sa Juda, ug himoon ko sila nga usa ka sungkod, ug sila mahimong usa sa akong kamot. ²⁰Ug ang mga sungkod nga imong gisulatan mahulog sa imong kamot sa atubangan sa ilang mga mata. ²¹Ug umingon ka kanila: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, panguhaon ko ang mga anak sa Israel gikan sa taliwala sa mga nasud, diin sila ming-adto, ug tigumon ko sila gikan sa tanang kiliran, ug panad-on ko sila ngadto sa ilang kaugalingong yuta: ²²Ug buhaton ko sila nga usa ka nasud diha sa yuta, ibabaw sa kabukiran sa Israel; ug ang usa ka hari mahimong hari kanilang tanan; ug sila dili na duha ka mga nasud, ni bahinon pa gayud sila sa duruha ka gingharian; ²³Ni maghugaw pa sila pag-usab sa ilang mga kaugalingon tungod sa ilang mga dios-dios, ni tungod sa ilang makapaluod nga mga butang, ni tungod sa bisan unsa nga kalapasan nila; apan luwason ko sila gikan sa ilang mga dapit nga

puloy-anan, diin didto sila managpakasala, ug hinloan ko sila: sa ingon niana sila mahimo nga katawohan ko, ug ako mahimo nga ilang Dios. ²⁴Ug si David nga akong alagad maoy magahari sa ibabaw nila, ug silang tanan may usa lamang ka magbalantay: sila usab magalakaw sa akong mga tulomanon, ug magabantay sa akong kabalaoran ug magabuhat kanila. ²⁵Ug sila magapuyo sa yuta nga gihatag ko kang Jacob nga akong alagad, diin didto magpuyo ang inyong mga amahan; ug sila magapuyo didto, sila, ug ang ilang mga anak, ug ang mga anak sa ilang mga anak, sa walay katapusan: ug ang akong alagad nga si David mahimo nga ilang principe sa walay katapusan. ²⁶Labut pa ako makigtukod usa ka tugon sa pakigdait uban kanila; kini mahimo nga usa ka tugon nga walay katapusan uban kanila; ug sila ipahamutang ko, ug padaghanon *ko* sila, ug ipahaluna *ko* ang akong balaan nga puloy-anan sa taliwala nila sa walay katapusan gayud. ²⁷Ang akong tabernaculo magauban usab kanila; ug ako mahimo nga ilang Dios, ug sila mahimo nga akong katawohan. ²⁸Ug ang mga nasud makaila nga ako mao si Jehova nga nagabalaan sa Israel, sa diha nga ang akong balaan nga puloy-anan mahimutang na sa taliwala nila sa walay katapusan gayud.

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ²Anak sa tawo, ipaatubang ang imong nawong paingon sa Gog, ang yuta ni Magog, ang principe sa Rosh, ug Mesech, ug Tubal, ug panagna batok kaniya, ³Ug umingon *ka* : Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako batok kanimo, Oh Gog, principe sa Rosh, sa Mesech, ug sa Tubal: ⁴Ug pabalikon ko ikaw, ug sabitan ko sa mga taga ang imong mga apapangig, ug pagulaon ko ikaw, ug ang tanan mong kasundalohan, mga kabayo ug mga magkakabayo, silang tanan sangkap sa hinagiban, usa ka dakung panon uban ang mga kalasag ug taming, silang tanan nga nanaggamit ug mga pinuti: ⁵Ang Persia, ang Etiopia, ang Put uban kanila, silang tanan uban ang taming ug salokot; ⁶Ang Gomer, ug ang tanan niyang mga tinawo; ang balay sa Togarma sa kinatumyang mga bahin sa amihanan, ug ang tanan niyang mga tinawo; bisan ang daghang mga katawohan uban kanimo. ⁷Mag-andam ka, oo, mag-andam ka sa imong kaugalingon, ikaw, ug ang tanan mo nga panon sa kasundalohan nga nagatigum nganha kanimo, ug ikaw mahimo nga usa ka magbalantay kanila. ⁸Sa tapus sa daghang mga adlaw ikaw pagadu-awon: sa ulahing mga tuig ikaw mosulod sa yuta nga nabawi gikan sa espada, nga ginatigum gikan sa daghang mga katawohan, ibabaw sa kabukiran sa Israel, nga nahimong awa-aw sa kanunay; apan gipagula gikan sa mga katawohan, ug sila magpuyo sa kasigurohan, silang tanan. ⁹Ug ikaw motungas, ikaw moabut ingon sa usa ka bagyo, ikaw mahimong ingon sa usa ka panganod nga motabon sa yuta, ikaw, ug ang tanan mong mga tinawo, ug ang daghang mga katawohan uban kanimo. ¹⁰Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Kini mahinabo niadtong adlaw, nga ang mga butang motungha sa imong hunahuna, ug ikaw magalalang sa usa ka lalang nga dautan: ¹¹Ug ikaw moingon: Sulongon ko ang yuta sa mga balangay nga dili kinutaan; adtoon ko sila nga anaa sa pagpahulay, nga nanagpuyo sa kasigurohan, silang tanan nga nanagpuyo nga walay mga kuta, ug walay mga trangka ni mga ganghaan; ¹²Sa pagkuha nga mga inagaw ug sa pagkuha sa tukbonon; sa pagpabalik sa imong kamot batok sa nagun-oban nga mga dapit nga

karon ginapuy-an na, ug batok sa katawohan nga ginatigum gikan sa mga nasud, nga nakaagaw sa mga vaca ug mga manggad, nga nanagpuyo sa kinapusoran sa yuta. ¹³Ang Seba ug Dedan, ug ang mga magpapatigayon sa Tarsis, uban ang tanang mga batan-on nga mga leon didto, magaingon kanimo: Mianhi ba ikaw aron sa pagtikas sa inagaw? gipatigum ba nimo ang imong panon sa katawohan aron sa pagtikas sa tukbonon? sa pagtulis sa salapi ug bulawan, sa pagkawat sa mga vaca ug mga manggad, sa pagtikas sa usa ka daku nga inagaw?

¹⁴ Busa anak sa tawo, panagna, ug umingon *ka* sa Gog: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Niadtong adlaw sa diha nga ang akong katawohan nga Israel magapuyo sa kasigurohan, dili ba ikaw mahibalo niini? ¹⁵Ug ikaw moabut gikan sa imong dapit gikan sa mga kinatumyang bahin sa amihanan, ikaw, ug daghang mga katawohan uban kanimo, silang tanan managkabayo sa kabayo, usa ka dakung panon sa *katawohan*, ug usa ka gamhanan nga panon sa kasundalohan; ¹⁶Ug ikaw motungas batok sa akong katawohan nga Israel, ingon sa usa ka panganod nga motabon sa yuta: mahitabo kini sa ulahing mga adlaw, nga dad-on ko gayud ikaw batok sa akong yuta, aron ang mga nasud makaila kanako, sa diha nga ako pagabalaanon diha kanimo, Oh Gog, sa atubangan sa ilang mga mata. ¹⁷Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ikaw ba kadtong akong gihisgutan sa kanhing panahon pinaagi sa akong mga alagad nga mga manalagna sa Israel, nga nanagpanagna niadtong mga adlaw sa *daghang* mga tuig, nga dad-on ki ikaw batok kanila? ¹⁸Ug mahitabo niadtong adlaw, sa diha nga si Gog mosulong batok sa yuta sa Israel, nagaingon ang Ginoong Jehova, nga ang akong kaligutgut magautbo sa akong ilong. ¹⁹Kay sa akong pangabugho ug sa kalayo sa akong kaligutgut ako namulong: Sa pagkamatuod niadtong adlaw may usa ka dakung linog sa yuta sa Israel; ²⁰Sa pagkaagi nga ang mga isda sa dagat, ug ang langgam sa kalangitan, ug ang mga mananap sa kapatagan, ug ang tanang mga butang nga nagakamang nga nagkamang sa yuta, ug ang tanang mga tawo nga anaa sa nawong sa yuta, mokurog sa akong presencia, ug ang mga bukid pagatumpagon, ug ang mga dapit nga bakilid pagabungkagon, ug ang tanan nga kuta mapukan ngadto sa yuta. ²¹Ug ako magpatawag sa usa ka espada batok kaniya ngadto sa akong tanan nga kabukiran, nagaingon ang Ginoong Jehova: ang tagsatagsa ka pinuti sa tawo mahimong batok sa iyang igsoon nga lalake, ²²Ug magapakanaug ako sa hukom batok kaniya uban ang kamatay ug uban ang dugo; ug paulanan ko siya ug ang iyang mga tinawo, ug ang daghang mga katawohan nga ming-uban kaniya, sa ulan nga makapabaha, ug sa dagkung mga ulan-nga-yelo, kalayo, ug azufre. ²³Ug ako magapadaku sa akong kaugalingon, ug magabalaan sa akong kaugalingon, ug ako magapaila sa akong kaugalingon sa mga mata sa daghang mga nasud; ug sila makaila nga ako mao si Jehova.

¹ Ug ikaw, anak sa tawo, panagna batok sa Gog, ug umingon: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ania karon, ako batok man kanimo, Oh Gog, principe sa Rosh, Mesech, ug Tubal: ²Ug pabalikon ko ikaw, ug mandoan ko ikaw, ug padangaton ko ikaw gikan sa mga kinatumyang bahin sa amihanan; ug dad-on ko ikaw sa ibabaw sa kabukiran sa Israel; ³Palagpoton ko ang imong pana

gikan sa imong kamot nga wala, ug hulogon ko ang imong mga udyong gikan sa imong kamot nga too. ⁴Ikaw mapukan sa ibabaw sa mga bukid sa Israel, ikaw, ug ang tanan mong mga tinawo, ug ang mga katawohan nga anaa uban kanimo: ihatag ko ikaw sa mga dumadagit nga mga langgam sa nagkalainlain nga matang, ug ngadto sa mga mananap sa kapatagan, aron subaron *ka*. ⁵Ikaw mapukan sa mahawan nga uma; kay ako namulong niini, nagaingon ang Ginoong Jehova. ⁶Ug si Magog padad-an ko sa kalayo, ug sila nga nanagpuyo sa kasigurohan didto sa mga pulo; ug sila makaila nga ako mao si Jehova. ⁷Ug ipaila ko ang akong balaan nga ngalan sa taliwala sa akong katawohan nga Israel; ni itugot ko pag-usab nga pasipalahan *pa* ang akong balaan nga ngalan: ug ang mga nasud makaila nga ako mao si Jehova, ang Balaan sa Israel.

⁸Ania karon, kini nagingabut na, ug kini pagahimoon man, nagaingon ang Ginoong Jehova; mao kini ang adlaw nga mahitungod niana ako nagsulti. ⁹Ug kadtong nanagpuyo sa mga ciudad sa Israel mangadto, ug isugnod sa kalayo ang mga hinagiban ug sunogon sila, lakip ang mga taming ug mga kalasag, ang mga pana ug mga udyong, ug ang mga soob, ug ang mga bangkaw, ug sila ikasugnod sa kalayo sulod sa pito ka tuig; ¹⁰Sa pagkaagi nga sila dili na mangahoy gikan sa kapatagan, ni mamutol *pa sila* bisan unsa gikan sa kalasangan; ang mga hinagiban igasugnod nila sa kalayo; ug ilang pagatulis kadtong managpanulis kanila, ug pagakawatan kadtong managpangawat kanila, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹¹Ug mahitabo niadtong adlaw, nga akong ihatag kang Gog ang usa ka dapit nga mahimong lubnganan didto sa Israel, ang walog niadtong mangagi latas sa sidlakan sa dagat; ug kini mosalanta niadtong mangagi latas *niini* : ug didto magalubong sila kang Gog ug sa tanan niyang panon sa katawohan; ug kini pagahinganlan: Ang walog sa Hamon-gog. ¹²Ug sulod sa pito ka bulan nga ang balay sa Israel magalubong kanila, aron mahinloan nila ang yuta. ¹³Oo, ang tibook katawohan sa yuta magalubong kanila; ug kini mahimo alang kanila nga usa ka kabantugan sa adlaw nga ako pagahimayaon, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹⁴Ug sila magagahin mga tawo nga mapadayonon sa bulohaton, nga moagi latas sa yuta, ug uban niadtong managpangagi latas *niana* , kadtong managlubong kanila nga manghibilin diha sa nawong sa yuta, aron sa paghinlo niini: sa tapus ang pito ka bulan sila magapakisusi. ¹⁵Ug kadtong managpangagi latas sa yuta, managpangagi man; ug sa diha nga adunay makakaplag ug bukog sa tawo, nan siya magabutang ug usa ka timaan haduol niana, hangtud kini igalubong sa mga maglulubong didto sa walog sa Hamon-gog. ¹⁶Ug ang Hamona mamahimo usab nga ngalan sa usa ka ciudad. Sa ingon niini hinloan nila ang yuta. ¹⁷Ug ikaw, anak sa tawo, mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sultihan mo ang mga langgam sa tanang matang, ug ang tagsatagsa ka mananap sa kapatagan: Hamona, Kinadaghanan. Pagtigum kamo sa inyong kaugalingon, ug umari; pagtingub kamo sa inyong kaugalingon sa tanang dapit sa akong halad nga akong gihalad alang kaninyo, bisan sa usa ka dakung paghalad didto sa mga bukid sa Israel, aron kamo makakaon sa unod ug makainum sa dugo. ¹⁸Kamo magakaon sa unod sa mga makusganon, ug magainum sa dugo sa mga principe sa yuta, sa mga lakeng carnero, sa mga nating carnero, ug sa mga kanding, sa mga vaca, silang tanan mga pinatambok sa Basan. ¹⁹Ug kamo magakaon sa tambok hangtud nga kamo mangabusog, ug magainum sa dugo hangtud nga mangahubog kamo, sa akong halad nga

akong gihalad alang kaninyo. ²⁰Ug kamo pagabusgon diha sa akong lamesa uban sa mga kabayo ug mga carro, uban ang mga makusganong tawo, ug uban ang tanang mga tawo sa gubat, nagaingon ang Ginoong Jehova. ²¹Ug igapahamutang ko ang akong himaya sa taliwala sa mga nasud: ug ang tanang mga nasud makakita sa akong paghukom nga akong gihimo, ug sa akong kamot nga gidapion ko kanila. ²²Busa ang balay sa Israel makaila nga ako mao si Jehova nga ilang Dios, sukad niadtong adlaw ug sa umalabut *pa* .

²³ Ug ang mga nasud mahitabo nga ang balay sa Israel gidala sa pagkabinihag tungod sa ilang kasal-anan; tungod kay sila nanaglapas batok kanako, ug akong gitago ang akong nawong gikan kanila: busa gihatag ko sila ngadto sa kamot sa ilang mga kabatok, ug nangapukan silang tanan pinaagi sa espada. ²⁴Sumala sa ilang kahugawan ug sumala sa ilang mga paglapas gibuhat ko ang *angay* kanila; ug gitago ko ang akong nawong gikan kanila. ²⁵Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Karon bakwion ko ang pagkabinihag ni Jacob, ug malooy ako sa tibook nga balay sa Israel; ug ako mangabugho alang sa akong balaan nga ngalan. ²⁶Ug sila magapas-an sa ilang kaulawan, ug sa tanan nilang mga kalapasan nga ilang gihimo batok kanako, sa diha nga magapuyo sila sa kasigurohan diha sa ilang yuta, ug walay magahadlok kanila; ²⁷Sa diha nga papaulion ko sila pagbalik gikan sa mga katawohan, ug sa matigum *ko* sila gikan sa mga yuta sa ilang mga kaaway, ug sa mabalaan *na* ako diha kanila sa atubangan sa daghang mga nasud. ²⁸Ug sila makaila nga ako mao si Jehova nga ilang Dios, nga ako maoy nagpabihag kanila taliwala sa mga nasud, ug gipatigum *ko* sila ngadto sa ilang kaugalingong yuta; ug ako dili na magbilin bisan kinsa kanila didto; ²⁹Ni tagoon ko pa pag-usab ang akong nawong gikan kanila; kay gibubo ko na ang akong Espiritu sa ibabaw sa balay sa Israel, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Sa ikakaluhaan ug lima ka tuig sa among pagkabihag, sa sinugdan sa tuig, sa ikanapulo ka *adlaw* sa bulan, sa ikanapulo ug upat ka tuig sa tapus gun-oba ang ciudad, sa mao gayud nga adlaw, ang kamot ni Jehova gitapion kanako, ug ako gidala niya didto: ²Sa mga panan-awon sa Dios, ako gidala niya ngadto sa yuta sa Israel, ug gipahamutang ako sa usa ka hataas uyamut nga bukid, diin didto daw dihay laraw sa usa ka ciudad sa habagatan. ³Ug ako gipadala niya didto; ug ania karon, dihay usa ka tawo, kansang dagway ingon sa dagway sa tumbaga, uban ang usa ka lugas nga lino sa iyang kamot, ug usa ka igsusukod nga tangbo; ug siya nagtindog didto sa ganghaan. ⁴Ug ang tawo miingon kanako: Anak sa tawo, sud-onga sa imong mga mata, ug pamatia sa imong mga igdulungog, ug paatimani sa imong kasingkasing ang tanan nga ipakita ko kanimo; kay gidala ko ikaw dinhi aron sila ikapakita ko kanimo: ipahayag ang tanan nga makita mo ngadto sa balay sa Israel.

⁵ Ug, ania karon, usa ka kuta nga nagalibut sa gawas sa balay, ug diha sa kamot sa tawo may usa ka igsusukod nga tangbo nga unom ka maniko ang gitas-on, nga usa ka maniko ug usa ka dapal ang tagsatagsa: busa iyang gisukod ang gibag-on sa balay, usa ka tangbo; ug ang gitas-on, usa ka tangbo. ⁶Unya miadto siya sa ganghaan nga nagaatubang sa sidlakan, ug misaka sa mga ang-ang

didto: ug gisukod niya ang tukmaan sa pultahan, nga may usa ka tangbo ang gilapdon; ug ang usa ka pultahan nga may usa ka tangbo ang gilapdon. ⁷Ug ang tagsatagsa ka lawak nga bantayan usa ka tangbo ang gitas-on, ug usa ka tangbo ang gilapdon; ug *ang sawang* sa taliwala sa mga lawak nga bantayan may lima ka maniko; ug ang tukmaan sa ganghaan tupad sa alagianan sa ganghaan dapit sa balay may usa ka tangbo. ⁸Gisukod usab niya ang alagianan sa ganghaan dapit sa balay, usa ka tangbo. ⁹Unya iyang gisukod ang alagianan sa ganghaan, walo ka maniko; ug ang mga haligi niini, duruha ka maniko; ug ang alagianan diha dapit sa sulod sa balay. ¹⁰Ug ang mga lawak nga bantayan sa ganghaan paingon sa sidlakan may totolo niining kilira ug totolo nianang kilira; *silang* totolo usa ka sulod lamang, ug ang mga haligi may usa ka sukod niining kilira ug nianang kilira. ¹¹Ug iyang gisukod ang gilapdon sa tukmaan sa ganghaan, napulo ka maniko; ug ang gitas-on sa ganghaan napulo ug tolo ka maniko; ¹²Ug usa ka hawanan sa atubangan sa mga lawak nga bantayan, may usa ka maniko *niining kilira*, ug ang hawanan, may usa ka maniko nianang kilira; ug ang mga lawak nga bantayan may unom ka maniko niining kilira, ug unom ka maniko nianang kilira. ¹³Unya iyang gisukod ang ganghaan gikan sa atop sa usa ka lawak nga bantayan ngadto sa atop sa usa, ang gilapdon kaluhaan ug lima ka maniko; pultahan atubang sa pultahan. ¹⁴Siya usab nagbuhat ug mga haligi, nga kan-uman ka maniko; ug ang sawang *miabut* ngadto sa mga haligi, nga naglibut sa ganghaan. ¹⁵Ug *gikan* sa atubangan sa ganghaan sa pagsulod *mo* ngadto sa atubangan sa alagianan sa sulod nga ganghaan may kalim-an ka maniko. ¹⁶Ug may mga tamboanan nga tinakpan sa mga lawak nga bantayan, ug sa ilang mga haligi sulod sa ganghaan nga nagalibut, ug ingon man sa kahaligian; ug ang mga tamboanan nanaglibut sa sulod; ug sa ibabaw sa *tagsatagsa* ka haligi may mga kahoy nga palma. ¹⁷Unya iyang gidala ako ngadto sa gawas nga sawang; ug, ania karon, may mga lawak ug usa ka salog nga baldosa, nga hinimo alang sa sawang nga nagalibut: may katlaon ka lawak diha sa salog nga baldosa. ¹⁸Ug ang salog nga baldosa nga tupad sa mga ganghaan, subay sa gitas-on sa mga ganghaan bisan ang sa ubos nga salog nga baldosa. ¹⁹Unya iyang gisukod ang gilapdon gikan sa atubangan sa sulod nga sawang gikan sa gawas, nga may usa ka gatus ka maniko, paingon sa sidlakan ug amihanan. ²⁰Ug ang ganghaan sa gawas nga sawang naglantaw paingon sa amihanan, iyang gisukod ang gitas-on ug ang gilapdon niini. ²¹Ug ang mga lawak nga bantayan totolo niining kilira ug totolo nianang kilira; ug ang mga haligi niana ug ang kahaligian niini sama sa sukod sa nahaunang ganghaan: ang gitas-on niini kalim-an ka maniko. ug ang gilapdon kaluhaan ug lima ka maniko. ²²Ug ang mga tamboanan niini, ug ang kahaligian niini, ug ang mga kahoyng palma niini, sama sa sukod sa ganghaan nga nagalantaw paingon sa sidlakan; ug sila mingkabat niini pito ka mga ang-ang; ug ang kahaligian niini diha sa atubangan nila. ²³Ug may ganghaan paingon sa sulod nga sawang diha sa atbang sa *lain nga* ganghaan, paingon sa amihanan ug paingon sa sidlakan; ug siya misukod gikan sa ganghaan ngadto sa ganghaan usa ka gatus ka maniko. ²⁴Ug gidala ako niya paingon sa habagatan; ug, ania karon, usa ka ganghaan paingon sa habagatan: ug iyang gisukod ang mga haligi niini ug ang kahaligian niini sumala niining mga sukora. ²⁵Ug may mga tamboanan kini ug sa kahaligian nga nagalibut, ingon niana nga mga tamboanan; ang gitas-on kalim-an ka maniko, ug ang gilapdon kaluhaan ug lima ka maniko. ²⁶Ug may pito ka mga ang-ang

sa pagsaka niini, ug ang kahaligian niini diha sa atubangan nila; ug may mga kahoy nga palma, usa niining kilira, ug usa nianang kilira, diha sa mga haligi niini.

²⁷ Ug may usa ka ganghaan paingon sa sulod nga sawang paingon sa habagatan: ug *kini* gisukod niya gikan sa ganghaan ngadto sa ganghaan paingon sa habagatan usa ka gatus ka maniko. ²⁸Unya gidala ako niya ngadto sa sulod nga sawang pinaagi sa ganghaan sa habagatan: ug iyang gisukod ang ganghaan sa habagatan sumala niining mga sukora; ²⁹Ug ang mga lawak nga bantayan niini, ug ang mga haligi niini, ug ang kahaligian niini, sumala niining mga sukora: ug may mga tamboanan niana ug sa kahaligian niini nga naglibut; kini kalim-an ka maniko ang gitas-on, ug kaluhaan ug lima ka maniko ang gilapdon. ³⁰Ug may kahaligian nga naglibut, kaluhaan ug lima ka maniko ang gitas-on, ug lima ka maniko ang gilapdon. ³¹Ug ang kahaligian niini nanagpaingon sa gawas nga sawang; ug ang mga kahoyng palma diha sa mga haligi niini: ug ang sak-anan niini may walo ka ang-ang. ³²Ug gidala ako niya ngadto sa sulod nga sawang paingon sa sidlakan: ug iyang gisukod ang ganghaan sumala niining mga sukora; ³³Ug ang mga lawak nga bantayan niini, ug mga haligi niini, ug ang kahaligian niini sumala niining mga sukora: ug may mga tamboanan niana ug sa kahaligian nga naglibut niini; kini may kalim-an ka maniko ang gitas-on, ug kaluhaan ug lima ka maniko ang gilap-don. ³⁴Ug ang kahaligian niini paingon ngadto sa gawas nga sawang; ug ang mga kahoyng palma diha sa mga haligi niini, niining kilira, ug nianang kilira: ug ang sak-anan niini may walo ka ang-ang; ³⁵Ug gidala ako niya ngadto sa pultahan sa amihanan: ug gisukod niya *kini* sumala niining mga sukora; ³⁶Ang mga lawak nga bantayan niini, ang mga haligi niini, ug ang kahaligian niini: ug may mga tamboanan nga naglibut niini; ang gitas-on kalim-an ka maniko, ug ang gilapdon kaluhaan ug lima ka maniko. ³⁷Ug ang mga haligi niini paingon sa gawas nga sawang; ug ang mga kahoyng palma diha sa mga haligi niini, niining kilira, ug niana nga kilira: ug ang sak-anan niini may walo ka ang-ang. ³⁸Ug usa ka lawak uban ang ganghaan niini diha sa mga haligi sa mga ganghaan; didto nila hugasi ang halad-nga-sinunog.

³⁹ Ug didto sa alagianan sa ganghaan may duruha ka lamesa niining kilira, ug duruha ka lamesa nianang kilira, aron patyon sa ibabaw niana ang halad-nga-sinunog ug ang halad-tungod-sa-sala ug ang halad tungod-sa-paglapas. ⁴⁰Ug diha sa *usa* ka kiliran sa gawas, sa diha nga may mosaka sa ang-ang sa amihanan nga ganghaan, may duruha ka lamesa, ug sa usang kiliran, nga bahin sa alagianan sa ganghaan, may duruha ka lamesa. ⁴¹Upat ka lamesa maoy diha niining kilira, ug upat ka lamesa diha nianang kilira, tupad sa ganghaan; walo ka lamesa, diin sila magpatay *sa mga halad* . ⁴²Ug may upat ka lamesa nga sinapsap nga bato alang sa halad-nga-sinunog, nga usa ka maniko ug tunga ang gitas-on, ug usa ka maniko ug tunga ang gilapdon, ug usa ka maniko ang kahabogon; diin ginabutang nila ang *ilang* mga ginamiton nga pinaagi niana gipatay nila ang halad-nga-sinunog ug ang halad. ⁴³Ug ang mga kaw-it, usa ka dapal ang gilapdon, gipanghigot paglibut: ug diha sa mga lamesa ang unod sa halad. ⁴⁴Ug gawas sa kinasulorang ganghaan, may mga lawak alang sa mga mag-aawit sa kinasulorang sawang, nga diha sa kiliran sa amihanang ganghaan; ug ang atubangan niini nagaatubang sa habagatan; usa ka kiliran sa sidlakang ganghaan nga ang atubangan nagaatubang sa amihanan. ⁴⁵Ug siya miingon kanako: Kining lawak nga nagaatubang paingon sa

habagatan, alang man sa mga sacerdote, ang mga magbalantay sa katungdanan sa balay. ⁴⁶Ug ang lawak nga nagaatubang paingon sa amihanan alang man sa mga sacerdote, ang mga magbalantay sa katungdanan sa halaran: mao kini ang mga anak nga lalake ni Sadoc, nga gikan sa mga anak nga lalake ni Levi, nga mingduol kang Jehova sa pag-alagad kaniya. ⁴⁷Ug iyang gisukod ang sawang, usa ka gatus ka maniko ang gitas-on, ug usa ka gatus ka maniko ang gilapdon, maglaro; ug ang halaran diha sa atubangan sa balay. ⁴⁸Unya gidala niya ako sa alagianan sa balay, ug gisukod *niya* ang tagsatagsa ka haligi sa alagianan, lima ka maniko niining kilira, ug lima ka maniko nianang kilira: ug ang gilapdon sa ganghaan totolo ka maniko niining kilira, ug totolo ka maniko nianang kilira. ⁴⁹Ang gitas-on sa alagianan kaluhaan ka maniko, ug ang gilapdon napulo ug usa ka maniko; bisan pa diha sa mga ang-ang diin sila mosaka niini ug may mga haligi tupad sa kahaligian, usa niining kilira, ug usa nianang kilira.

¹ Ug gidala niya ako ngadto sa templo, ug gisukod *niya* ang mga haligi, unom ka maniko ang gilapdon sa usa ka kilid, ug unom ka maniko ang gilapdon sa pikas nga kilid, nga maoy gilapdon sa tabernaculo. ²Ug ang gilapdon sa ganghaan napulo ka maniko; ug ang mga kiliran sa ganghaan lima ka maniko sa usa ka kilid, ug lima ka maniko sa pikas nga kilid: ug iyang gisukod nga ang gitas-on niini, kap-atan ka maniko, ug ang gilapdon, kaluhaan ka maniko. ³Unya siya misulod, ug gisukod ang tagsatagsa ka haligi sa ganghaan, duruha ka maniko; ug ang ganghaan, unom ka maniko; ug ang gilapdon sa ganghaan, pito ka maniko. ⁴Ug iyang gisukod ang gitas-on niini, kaluhaan ka maniko ug ang gilapdon, kaluhaan ka maniko, sa atubangan sa templo: ug siya miingon kanako: Mao kini ang labing balaan nga dapit. ⁵Unya gisukod niya ang bongbong sa balay, unom ka maniko; ug ang gilapdon sa tagsatagsa ka kilirang lawak, upat ka maniko, nga naglibut sa balay sa tanang kiliran. ⁶Ug ang mga kilirang lawak totolo ka hunta, ang usa ibabaw sa usa, ug katloan nga nagasunod-sunod; ug sila mingsulod sa bongbong nga iya sa balay sa mga kilirang lawak nga naglibut, aron sila may sandigan, ug wala modapat sa bongbong sa balay: ⁷Ug ang kilirang lawak nagakalapad sa ilang pagtuyok *sa balay* paingon sa itaas; kay ang pagtuyok sa balay nagaanam ug kataas libut sa balay: busa ang gilapdon sa balay *nagpadayon* paingon sa itaas; ug busa ang usa mituybo sa itaas *gikan* sa labing ubos nga *lawak* ngadto sa labing taas duol *sa lawak* sa taliwala. ⁸Nakita ko usab nga ang balay may pinataas nga salog maglibut: ang mga patukoranan sa kiliran nga mga lawak may tangkod nga usa ka tangbo sa unom ka dagkung maniko. ⁹Ang gibag-on sa bongbong, nga alang sa kilirang lawak, dapit sa gawas, lima ka maniko: ug ang nahibilin maoy dapit sa mga kilirang lawak nga iya sa balay. ¹⁰Ug sa tunga-tunga sa mga lawak may gilapdon nga kaluhaan ka maniko liyok sa balay sa tanang kiliran. ¹¹Ug ang mga ganghaan sa kilirang lawak paingon *sa dapit* nga nahibilin, usa ka ganghaan paingon sa amihanan, ug laing ganghaan paingon sa habagatan: ug ang gilapdon sa dapit nga nahabilin lima ka maniko maglibut.

¹² Ug ang balay nga diha sa atubangan sa nalain nga dapit sa tumoy paingon sa kasadpan kapitoan ka maniko ang gilapdon; ug ang bongbong sa balay lima ka maniko ang gibag-on maglibut, ug ang

gitas-on niana kasiyaman ka maniko. ¹³Busa iyang gisukod ang balay, usa ka gatus ka maniko ang gitas-on; ug ang nahalain nga dapit, ug ang balay, uban ang mga bongbong niini, usa ka gatus ka maniko ang gitas-on. ¹⁴Ingon man usab ang gilapdon sa nawong sa balay, ug sa nalain nga dapit paingon sa sidlakan, usa ka gatus ka maniko. ¹⁵Ug iyang gisukod ang gitas-on sa balay sa atubangan sa nalain nga dapit nga nahibilin diha sa likod niini, ug ang mga alagianan sa usa ka kilid ug sa pikas nga kilid usa ka gatus ka maniko; ug ang templo nga dapit sa sulod, ug ang mga alagianan sa sawang; ¹⁶Ang mga tukmaan sa ganghaan, ug ang mga tinakpan nga tamboanan, ug ang mga alagianan nga nagliyok sa ilang totolo ka hunta, sa ibabaw sandig sa pultahan, ginakisamihan ug kahoy maglibut, ug *gikan* sa yuta ngadto sa mga tamboanan, (karon ang mga tamboanan ginatabonan), ¹⁷Nianang kinal-angan ibabaw sa ganghaan, bisan ngadto sa nahasulod nga balay, ug sa nagawas, ug sa tanang bongbong maglibut, sa sulod ug sa gawas, pinaagi sa sukod. ¹⁸Ug kini hinimo uban sa mga querubin ug mga kahoyng palma; ug usa ka kahoyng palma gitaliwad-an sa duruha ka querubin, ug ang tagsatagsa ka querubin may duruha ka nawong; ¹⁹Sa pagkaagi nga dihay nawong sa tawo nga nagaatubang sa kahoyng palma sa usa ka kilid, ug ang nawong sa batan-ong leon paingon sa kahoyng palma sa pikas nga kilid. *Sa ingon niini* kini ginahimo sa tibook balay nga maglibut: ²⁰Gikan sa yuta hangtud sa itaas sa ganghaan may gihimong mga querubin ug mga kahoyng palma, mao kini ang bongbong sa templo. ²¹Mahitungod sa templo, ang haligi sa ganghaan gihimong maglaro; ug mahitungod sa nawong sa balaang puloy-anan, ang dagway *niana* ingon sa dagway *sa templo*. ²²Ang halaran hinimo sa kahoy, totolo ka maniko ang kahabogon, ug ang gitas-on niini duruha ka maniko; ug ang nasikohan niini, ug ang gitas-on niini, ug ang mga bongbong niini, hinimo sa kahoy: ug siya miingon kanako: Mao kini ang lamesa nga anaa sa atubangan ni Jehova. ²³Ug ang templo ug ang balaang puloy-anan may duruha ka mga pultahan. ²⁴Ug ang mga pultahan may duruha ka palid ang matag-usa, duruha ka mga *palid* alang sa usang pultahan, ug duruha *ka palid* alang sa laing pultahan. ²⁵Ug may gibuhat diha niana, sa ibabaw sa mga pultahan sa templo, mga querubin ug mga kahoyng palma, ingon sa binuhat diha sa mga bongbong; ug may usa ka tukmaan nga tabla sa nawong sa alagianan sa gawas. ²⁶Ug may mga tinakpan nga tamboanan ug mga kahoyng palma sa usa ka kilid ug sa pikas nga kilid, sa mga kiliran sa alagianan: mao kini ang kilirang lawak sa balay, ug ang mga tukmaan.

¹ Unya gidala ako niya ngadto sa gawas nga sawang, ang alagianan paingon sa amihanan: ug gidala ako niya ngadto sa sulod sa lawak nga diha sa atbang sa nalain nga dapit, ug nga diha sa atbang sa balay paingon sa amihanan. ²Sa atubangan sa gitas-on sa usa ka gatus ka maniko mao ang pultahan sa amihanan, ug ang gilapdon kalim-an ka maniko. ³Ibabaw sa kaluhaan ka *maniko* nga mao ang sa sulod nga sawang, ug ibabaw sa salog nga baldosa nga mao ang alang sa gawas nga sawang, diin ang alagianan atbang sa alagianan sa ikatolo nga hunta. ⁴Ug sa atubangan sa mga lawak may suroy-suroyan nga napulo ka maniko ang gilapdon paingon sa sulod, usa ka alagianan nga usa ka maniko; ug ang mga pultahan niini nagaatubang sa amihanan. ⁵Karon ang mga lawak

nga sa itaas mubo-mubo; tungod kay nakuhaan man kini sa alagianan, daku-daku kay sa ubos ug sa labing tunga sulod sa balay. ⁶Kay kini totolo ka hunta, ug kini walay mga haligi ingon sa mga haligi sa mga sawang: busa ang *labing itaas nga dapit* masigpit pa kay sa ubos-ubos ug sa tunga-tunga kaayo *nga bahin* gikan sa yuta. ⁷Ug ang bongbong nga diha sa gawas haduol sa kiliran sa mga lawak, paingon sa nahagawas nga sawang atbang sa mga lawak, ang gitas-on niana kalim-an ka maniko. ⁸Kay ang gitas-on sa mga lawak nga diha sa gawas nga sawang kalim-an ka maniko: ug, ania karon, sa atubangan sa templo may usa ka gatus ka maniko. ⁹Ug gikan sa ilalum niining mga lawak mao ang ganghaan sa sidlakang kiliran, sa diha nga may mosulod kanila gikan sa gawas nga sawang. ¹⁰Sa gibag-on sa bongbong sa sawang paingon sa sidlakan, sa atbang sa nalain nga dapit, ug sa atubangan sa balay, may mga lawak. ¹¹Ug ang dalan sa ilang atubangan ingon sa dagway sa *dalan sa* mga lawak nga nag-atubang sa amihanan; sumala sa ilang gitas-on mao man ang ilang gilapdon: ug ang tanan nga mga alagianan sa paggula niini sumala sa ilang mga dagway, ug ingon man sa ilang mga pultahan. ¹²Ug sumala sa mga pultahan sa mga lawak nga nag-atubang sa habagatan may usa ka pultahan sa ulohan sa dalan, bisan ang alagianan nga sa atubangan gayud sa bongbong nga nag-atubang sa sidlakan, inigsulod ni bisan kinsa *ngadto* kanila. ¹³Unya siya miingon kanako: Ang mga lawak sa amihanan ug ang mga lawak sa habagatan, nga anaa sa atubangan sa nalain nga dapit, mao sila ang balaan nga mga lawak, diin ang mga sacerdote nga haduol kang Jehova magakaon sa labing balaan nga mga butang: didto igabutang nila ang labing balaan nga mga butang, ug ang halad-nga-kalan-on, ug ang halad-tungod-sa-sala, ug ang halad-tungod-sa-paglapas; kay ang dapit balaan man. ¹⁴Sa diha nga ang mga sacerdote mosulod, nan dili sila mogula sa balaan nga dapit ngadto sa gawas nga sawang, kondili didto *hinoon* igabutang nila ang mga bisti nga sa ilang pag-alagad; tungod kay sila mga balaan man: ug sila magasul-ob sa laing mga bisti, ug moduol niadtong *mga butang* nga alang sa katawohan.

¹⁵Karon sa diha nga nakatapus na siya sa pagsukod sa sulod nga balay, gidala ako niya paingon sa alagianan sa ganghaan nga nag-atubang sa sidlakan, ug kini gisukod niya paglibut. ¹⁶Iyang gisukod ang sidlakang kiliran uban sa sukod nga tangbo *nga* lima ka gatus ka tangbo uban ang igsusukod nga tangbo maglibut. ¹⁷Iyang gisukod ang amihanang kiliran *nga* lima ka gatus ka tangbo uban sa igsusukod nga tangbo maglibut. ¹⁸Iyang gisukod sa kilirang habagatan lima ka gatus ka tangbo uban sa igsusukod nga tangbo. ¹⁹Siya miliso paingon sa kasadpang kiliran, ug misukod lima ka gatus ka tangbo uban sa igsusukod nga tangbo. ²⁰Iyang gisukod kini sa upat ka mga kilid: kini may usa ka paril maglibut, *nga* lima ka gatus ka tangbo ang gitas-on, ug lima ka gatus ang gilapdon, *ang maong paril* nagapabulag sa balaan *nga dapit* ug sa dapit nga alang sa kadaghanan.

¹ Sa human niini gidala niya ako sa ganghaan, bisan ngadto sa ganghaan nga nagaatubang sa sidlakan. ²Ug, ania karon, ang himaya sa Dios sa Israel miabut gikan sa alagianan sa sidlakan: ug ang iyang tingog sama sa hinaganas sa daghang katubigan; ug ang yuta masidlak sa iyang himaya. ³Ug kini ingon sa dagway sa panan-awon nga akong nakita, bisan ingon sa panan-awon nga akong

nakita sa pag-anha ko sa paglumpag sa ciudad; ug ang mga panan-awon sama sa panan-awon nga akong nakita sa daplin sa suba sa Chebar; ug ako mihapa. ⁴Ug ang himaya ni Jehova misulod sa balay nga miagi sa alagianan *ngadto* sa ganghaan nga nagaatubang sa sidlakan. ⁵Ug giagaw ako sa Espiritu ug gidala ako ngadto sa sulod nga sawang; ug, ania karon, ang balay napuno sa himaya ni Jehova. ⁶Ug nadungog ko ang usa nga namulong kanako gikan sa balay; ug *may* usa ka tawo nga mitindog tupad kanako.

⁷ Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, *mao kini* ang dapit sa akong trono, ug ang dapit sa mga lapa-lapa sa akong mga tiil, diin ako magapuyo sa taliwala sa mga anak sa Israel sa walay katapusan. Ug ang akong balaan nga ngalan dili *na* pagahugawan pag-usab sa balay sa Israel, ni sila, ni ang ilang mga hari, pinaagi sa ilang pagpakighilawas, *ug* pinaagi sa mga minatay sa ilang mga hari *diha* sa ilang mga hatag-as nga dapit; ⁸Sa pagpahamutang nila sa ilang ganghaan tupad sa akong mga ganghaan, ug sa ilang haligi sa pultahan tupad sa akong haligi sa pultahan, ug anaa ang bongbong *lamang* sa tunga kanako ug kanila; ug ilang gibulingan ang akong balaan nga ngalan pinaagi sa ilang mga dulumtanan nga gibuhat nila: busa giut-ut ko sila sa akong kapungot. ⁹Karon pabiyai kanila ang ilang pagpakighilawas, ug ang mga minatay sa ilang mga hari, sa halayo gikan kanako; ug ako mopuyo sa ilang taliwala sa walay katapusan. ¹⁰Ikaw, anak sa tawo, ipakita ang akong balay ngadto sa balay sa Israel, aron sila maulaw sa ilang kasal-anan; ug ipasukod kanila ang howaranan. ¹¹Ug kong sila mangaulaw sa tanan nilang gibuhat, ipakita kanila ang dagway sa *akong* balay, ug ang may-ong niini, ug ang mga alagianan sa paggula niini, ug ang mga alagianan sa pagsulod niini, ug ang tanang mga dagway niini, ug ang tanang mga tulomanon niini ug ang tanang mga may-ong niini, ug ang tanang mga balaod niini; ug isulat kini sa ilang atubangan; aron ilang bantayan ang tibook nga dagway niini, ug ang tanan nga mga tulomanon niini, ug buhaton kini. ¹²Mao kini ang balaod sa balay: sa ibabaw sa bukid ang tibook nga utlanan nga nagalibut niini mahimong labing balaan. Ania karon, mao kini ang balaod sa *akong* balay.

¹³ Ug mao kini ang mga sukod sa halaran pinaagi sa maniko (ang maniko maoy usa ka siko ug usa ka dupal): ang ilalum usa ka maniko, ug ang gilapdon usa ka maniko, ug ang daplin nga maglibut niini may usa ka dangaw; ug mao kini ang tindoganan sa halaran. ¹⁴Ug gikan sa ubos diha sa yuta ngadto sa ubos-ubos nga tindoganan may duruha ka maniko, ug ang gilapdon usa ka maniko; ug gikan sa diyutay nga tindoganan ngadto sa daku nga tindoganan may upat ka maniko, ug ang gilapdon usa ka maniko. ¹⁵Ug ang halaran sa ibabaw may upat ka maniko *ang kahabogon* ; ug gikan sa halaran nga dapog ug ngadto sa itaas may upat ka sungay. ¹⁶Ug ang halaran nga dapog may napulo ug duha ka *maniko* ang gitas-on ug napulog duha ang gilapdon, maglaro sa upat ka kiliran niini. ¹⁷Ug ang tindoganan may napulo ug upat ka *maniko* ang gitas-on ug napulog upat ka maniko ang gilapdon sa upat ka kiliran niini, ug ang daplin nga maglibut niini tunga sa maniko; ug ang ubos niini usa ka maniko nga maglibut; ug ang mga ang-ang *sa hagdán* niini magaatubang sa sidlakan. ¹⁸Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Mao kini ang mga tulomanon sa halaran sa adlaw nga sila magabuhat niini, sa paghalad mga halad-nga-sinunog sa ibabaw niana, ug sa pagsablig dugo sa ibabaw niana. ¹⁹Hatagan mo ang mga

sacerdote nga mga Levihanon gikan sa kaliwat ni Sadoc, nga haduol kanako, sa pag-alagad kanako, nagaingon ang Ginoong Jehova, usa ka batan-ong vaca alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala.²⁰ Ug ikaw magakuha gikan sa dugo niini, ug ibitang *mo* sa upat ka sungay niini, ug sa upat ka likoanan sa tindoganan, ug diha sa ibabaw sa daplin maglibut: ingon niana ulayon mo kana ug himoon *mo* ang pagtabon sa sala alang niana.²¹ Kuhaon mo usab ang vaca nga toro sa halad-tungod-sa-sala, ug kini pagasunogon sa tinudlo nga dapit sa balay, sa gawas sa balaan nga puloy-anan.²² Ug sa ikaduhang adlaw magahalad ka sa usa ka lakeng kanding nga walay ikasaway alang sa halad-tungod-sa-sala; ug ilang hinloan ang halaran, ingon sa ilang paghinlo niini sa toro nga vaca.²³ Sa tapus mo hinloi kini, ikaw magahalad ug usa ka batan-ong vaca nga walay ikasaway, ug usa ka lakeng carnero nga walay ikasaway gikan sa panon.²⁴ Ug sila dad-on mo pagpaduol sa atubangan ni Jehova, ug ang ibabaw niini pagabiliboran sa asin sa mga sacerdote, ug sila igahalad nila alang sa usa ka halad-nga-sinunog kang Jehova.²⁵ Sa pito ka adlaw magaadam ka, matag-adlaw usa ka kanding alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala: sila usab magaadam ug usa ka batan-on nga vaca, ug usa ka lakeng carnero nga walay ikasaway gikan sa panon.²⁶ Sa pito ka adlaw sila magahimo ug usa ka pagtabon-tungod-sa-sala alang sa halaran ug kini ulayon nila; sa ingon niana balaanon nila kini.²⁷ Ug diha nga matapus na nila ang mga adlaw, kini mahimo sa ikawalo ka adlaw, ug sa umalabut pa, nga ang mga sacerdote magabuhat sa inyong mga halad-nga-sinunog diha sa halaran, ug sa inyong mga halad-sa-pakigdait; ug kamo pagadawaton ko, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Unya ako gidala niya pagbalik ngadto sa dalan sa ganghaan sa gawas sa balaang puloy-anan, nga nagaatubang sa sidlakan; ug kini nasirahan.² Ug miingon si Jehova kanako: Kining ganghaana pagasirhan; kini dili pagaablihan, ni may bisan kinsang tawo nga makasulod niini; kay si Jehova, ang Dios sa Israel, misulod niini; busa kini pagasirhan.³ Mahitungod sa principe, siya magalingkod diha niana ingon nga principe aron sa pagkaon ug tinapay sa atubangan ni Jehova; siya mosulod nga moagi sa alagianan nianang ganghaana, ug mogula sa mao gihapon nga alagianan.

⁴ Unya gidala ako niya sa alagianan sa ganghaan sa amihanan atubangan sa *iyang* balay; ug ako mitan-aw, ug, ania karon, ang balay ni Jehova napuno sa himaya ni Jehova: ug ako mihapa.⁵ Ug si Jehova miingon kanako: Anak sa tawo, timan-i pag-ayo, ug sud-onga sa imong mga mata, ug pamatii sa imong mga igdulungog ang tanan nga ipamulomg ko kanimo mahatungod sa tanang tulomanon sa balay ni Jehova, ug ang tanang kabalaoran niini; ug timan-i pag-ayo ang *alagianan* sa pagsulod *mo* sa balay, timan-i ang tagsatagsa ka *alagianan* sa paggula sa balaang puloy-anan.⁶ Ug ingnon mo ang masukihon, bisan pa ang balay sa Israel: Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Oh kamo nga balay sa Israel, igo na ang tanan ninyong mga dulumtanan.⁷ Kay niana gipasulod ninyo ang mga dumuloong, ang walay circuncision sa kasingkasing ug walay circuncision sa unod, aron makaanha sa akong balaang puloy-anan, sa pagpasipala niana bisan sa akong balay, sa diha nga gihalad ninyo ang akong tinapay, ang tambok ug dugo, ug ilang gilapas ang akong tugon, nga *dungangan pa* sa tanan ninyong mga dulumtanan.⁸ Ug kamo wala magbantay sa sugo

sa akong mga butang nga balaan; hinonoa gipahamutang ninyo ang mga magbalantay sa akong sugo diha sa akong balaang puloy-anan *nga* alang sa inyong mga kaugalingon. ⁹Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Walay dumuloong, nga walay circumcision sa kasingkasing ug walay circumcision sa unod, *ni anak* sa bisan kinsa nga dumuloong, nga magasulod sa akong balaang puloy-anan, nga anaa sa taliwala sa mga anak sa Israel.

¹⁰Apan ang mga Levihanon nga nanagpahilayo kanako, sa diha nga ang Israel nahisalaag, nga nanghisalaag gikan kanako sa pagsunod sa ilang mga dios-dios, sila maoy magapas-an sa ilang kasal-anan. ¹¹Bisan pa niana sila nangahimong mga alagad sa akong balaang puloy-anan, nga may katungdanan sa pagbantay sa mga ganghaan sa balay, ug magaalagad sa sulod sa balay: sila magapatay sa halad-nga-sinunog ug sa halad alang sa katawohan, ug sila motindog sa ilang atubangan sa pag-alagad kanila. ¹²Tungod kay sila nanag-alagad kanila sa atubangan sa ilang mga dios-dios, ug nangahimong kapangdolan sa kasal-anan alang sa balay sa Israel; busa gibakyaw ko ang akong kamot batok kanila, nagaingon ang Ginoong Jehova, ug sila maoy magapas-an sa ilang kasal-anan. ¹³Ug sila dili makaduol kanako, sa pagtuman sa katungdanan sa sacerdote kanako, ni makaduol *sila* sa bisan unsa sa akong balaang mga butang, sa mga butang nga labing balaan; hinonoa pas-anon nila ang ilang kaulawan, ug ang ilang mga dulumtanan nga gihimo nila. ¹⁴Bisan pa niana buhaton ko sila nga mga magbalantay sa sugo sa balay, alang sa tanang pag-alagad niini, ug sa tanan nga pagabuhaton sulod niana. ¹⁵Apan ang mga sacerdote nga mga Levihanon, nga mga anak nga lalake ni Sadoc, nga nanagbantay sa sugo sa akong balaang puloy-anan sa diha nga nanghisalaag ang mga anak sa Israel gikan kanako, sila makaduol kanako sa pag-alagad kanako; ug sila makatindog sa akong atubangan sa paghalad alang kanako sa tambok ug dugo, nagaingon ang Ginoong Jehova: ¹⁶Sila makasulod sa akong balaang puloy-anan, ug sila makaduol sa akong lamesa, sa pag-alagad kanako, ug sila magabantay sa akong sugo.

¹⁷Ug mahitabo nga, sa pagsulod nila sa mga ganghaan sa kinasuloran nga sawang, sila pagasul-oban sa mga bisti nga lino; ug walay bisti nga lana nga isapaw kanila, samtang sila manag-alagad sulod sa mga ganghaan sa kinasuloran nga sawang, ug didto sa sulod *gayud*. ¹⁸Sila may lino nga purong diha sa ilang mga ulo, ug may mga kalsones nga lino sa ilang mga hawak; sila dili makasulod ug *bisan unsa* nga makapasingot. ¹⁹Ug sa diha nga sila mogula ngadto sa sawang dapit sa gawas, bisan ngadto sa gawas nga sawang sa katawohan, hukason nila ang ilang bisti nga maoy gisul-ob sa ilang pag-alagad kanila, ug hipuson kana sa mga balaang lawak; ug isul-ob nila ang laing mga bisti, aron sila dili magabalaan sa katawohan uban sa ilang mga bisti. ²⁰Ni magapakiskis sila sa ilang ulo, ni patas-on nila ang ilang mga pung-pong sa buhok; tupihan lamang nila ang buhok sa ilang mga ulo. ²¹Ni may bisan kinsang sacerdote nga makainum ug vino, sa diha nga sila mosulod ngadto sa kinasuloran nga sawang. ²²Ni mangasawa sila ug balo, ni kadtong gisalikway *sa bana*; hinonoa maoy pangasaw-on nila ang mga ulay nga sa kaliwat sa balay sa Israel, kun usa ka *babayeng* balo nga balo sa usa ka sacerdote. ²³Ug tudloan nila ang akong katawohan sa kalainan sa balaan ug sa nahugawan, ug ipaila kanila ang kalainan sa mahugaw ug sa malinis. ²⁴Ug *kong* adunay usa ka pagkalalis, sila motindog sa paghukom *niini*; sumala sa akong

mga tulomanon sa magahusay niini; ug sila magabantay sa akong mga sugo ug sa akong kabalaoran sa tanan ko nga mga tinudlong pangilin: ug sila magabalaan sa akong mga adlawng igpapahulay. ²⁵Ug sila dili makaduol sa tawo nga patay sa paghugaw sa ilang kaugalingon; apan alang sa amahan, kun alang sa inahan, kun alang sa anak nga lalake kun alang sa anak nga babaye, alang sa igsoon nga lalake, kun alang sa igsoon nga babaye nga wala makapamana, sila makahugaw sa ilang kaugalingon. ²⁶Ug sa tapus siya mahinloi, siya ihapan nila sa pito ka adlaw. ²⁷Ug sa adlaw nga siya mosulod sa balaang puloy-anan, ngadto sa kinasuloran nga sawang, sa pag-alagad sulod sa balaang puloy-anan, siya magahalad sa iyang halad-tungod-sa-sala, nagaingon ang Ginoong Jehova. ²⁸Ug sila makabaton sa usa ka panulondon; ako mao ang ilang panulondon: ug kamo dili magahatag kanila sa mga kabtangan diha sa Israel; ako mao ang ilang kabtangan. ²⁹Pagakan-on nila ang halad-nga-kalan-on, ug ang halad-tungod-sa-sala, ug ang halad-tungod-sa-paglapas; ug ang tanang butang nga hinalad sa Israel maangkon nila. ³⁰Ug ang nahiuna sa tanang mga inunahang-bunga sa bisan unsa, ug ang tagsatagsa ka halad sa bisan unsa nga butang, gikan sa tanan nga nagakalainlain ninyong mga halad, maangkon niya sa sacerdote: ihatag usab ninyo sa mga sacerdote ang nahauna sa inyong minasa, aron ang panalangin magapabilin ibabaw sa inyong balay. ³¹Ang mga sacerdote dili magakaon sa bisan unsang butanga nga namatay sa iyang kaugalingon, kun nakuniskunis, bisan kana langgam kun mananap.

¹ Labut pa, sa diha nga magabahin kamo sa yuta pinaagi sa pagpapalad alang sa panulondon, magahimo kamo ug usa ka halad kang Jehova, ang usa ka balaan nga bahin sa yuta; ang gitas-on mao ang gitas-on sa kaluhaan ug lima ka libo *ka tangbo*, ug ang gilapdon napulo ka libo: kini magapabilin nga balaan sa tanan niyang utlanan nga magalibut. ²Niini may *bahin* nga alang sa dapit nga balaan nga lima ka gatus *ang gitas-on* sa lima ka gatus *ang gilapdon*, maglaro nga magalibut; ug kalim-an ka maniko nga magalibut alang sa kabalangayan. ³Ug niining sukora ikaw magasukod ug usa ka gitas-on nga kaluhaan ug lima ka libo, ug gilapdon nga napulo ka libo: ug niini mahimutang ang balaang puloy-anan, nga mao ang labing balaan. ⁴Kana mao ang balaan nga bahin sa yuta; kana alang sa mga sacerdote, ang mga mag-aalagad sa balaang puloy-anan, nga moduol sa pag-alagad kang Jehova; ug kana mahimong dapit alang sa ilang mga balay, ug dapit nga balaan alang sa balaang puloy-anan. ⁵Ug kaluhaan ug lima ka libo ang gitas-on, ug napulo ka libo ang gilapdon, nga *ibahin* sa mga Levihanon, ang mga mag-aalagad sa balay, nga mapanag-iya nila alang sa ilang kaugalingon, *alang sa* kaluhaan ka mga lawak. ⁶Ug magatudlo kamo *sa bahin* nga mapanag-iya sa ciudad lima ka libo ang gilapdon, ug kaluhaan ug lima ka libo ang gitas-on, sikbit sa bahin nga gipahungod sa balaang bahin: kini *kadaghanan* alang sa tibook balay sa Israel. ⁷Ug ang *bisan unsa nga bahin* alang sa principe *kana anha* sa usa ka kilid ug sa pikas nga kiliran sa gipahanungod sa balaang bahin ug sa napanag-iya nga ciudad, atbang sa gipahanungod sa balaang bahin ug atbang sa napanag-iya nga ciudad, sa kasadpan nga kiliran paingon sa kasadpan, ug sa sidlakan nga kiliran paingon sa sidlakan; ug sa gitas-on nga sama sa usa sa mga bahin, gikan sa utlanang dapit sa

kasadpan ngadto sa dapit sa sidlakan. ⁸Sa yuta kana } mao ang iyang mapanag-iya diha sa Israel: ug ang akong katawohan dili na lugpitan pag-usab sa akong mga principe: hinonoa ihatag nila sa balay sa Israel ang yuta sumala sa ilang mga banay.

⁹ Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Igo na kana alang kaninyo, Oh mga principe sa Israel: biyai ang pagpanlupig ug ang pagpangagaw, ug buhata ang justicia ug ang pagkamatarung; kuhaa ang pagsakmit sa akong katawohan, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹⁰Kinahanglan magbaton kamo sa matarung nga mga timbangan, ug sa matarung nga epha, ug sa matarung nga taksanan. ¹¹*Kinahanglan* nga ang epha ug ang bato usa ra ka sukod, aron ang bato magasulod usa sa napulo ka bahin sa homer, ug ang epha magasulod usa sa napulo ka bahin sa homer: *kong tandingon* ang takus niini sama sa homer. ¹²Ug ang siclo kinahanglan adunay kaluhaan ka geras; ang kaluhaan ka siclo, ang kaluhaan ug lima ka siclo, ang napulo ug lima ka siclo, maoy inyong *usa ka mina*.

¹³ Mao kini ang halad nga inyong ihalad: ang ikaunom ka bahin sa epha gikan sa usa ka omer nga trigo; ug ihatag ninyo ang ikaunom ka bahin sa usa ka epha gikan sa usa ka homer nga cebada; ¹⁴Ug *mahitungod* sa linain nga bahin sa lana, gikan sa usa ka takus nga lana, ang ikanapulo nga bahin sa usa ka takus nga gikan sa coro, *nga mao* ang napulo ka takus, bisan usa ka homer (kay ang napulo ka takus usa man ka homer); ¹⁵Ug usa ka nating carnero gikan sa panon, gikan sa duruha ka gatus, gikan sa tubigon nga mga sibsibanan sa Israel; alang sa usa ka halad-nga-kalan-on, ug alang sa usa ka halad-nga-sinunog, ug alang sa mga halad-sa-pakigdait, sa pagbuhat sa pagtabon-sa-sala alang kanila, nagaingon ang Ginoong Jehova. ¹⁶Ang tibook katawohan sa yuta magahatag niining halad alang sa principe diha sa Israel. ¹⁷Ug ang mahimong bahin sa principe mao ang paghatag sa mga halad-nga-sinunog, ug sa mga halad-nga-kalan-on, ug sa mga halad-nga-ilimnon, sa mga fiesta, ug sa mga bag-ong bulan, ug sa mga adlawng igpapahulay, sa tanang mga tinudlo nga pangilin sa balay sa Israel: siya magaandam sa halad-tungod-sa-sala, ug sa halad-nga-kalan-on, ug sa halad-nga-sinunog, ug sa halad-sa-pakigdait, aron sa paghimo sa pagtabon-sa-sala alang sa balay sa Israel. ¹⁸Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Sa nahaunang *bulan*, sa nahaunang *adlaw* sa bulan, magkuha ka usa ka batan-ong vaca nga lalake nga walay ikasaway; ug hinloan mo ang balaang puloy-anan. ¹⁹Ug ang sacerdote magakuha gikan sa dugo sa halad-tungod-sa-sala, ug ibutang kini sa mga haligi sa pultahan sa balay, ug sa upat ka mga suok sa tinduganan sa halaran, ug sa mga haligi sa ganghaan sa kinasuloran nga sawang. ²⁰Ug mao kini ang pagabuhaton mo sa ikapito ka *adlaw* sa bulan alang sa tagsatagsa nga masayup, ug alang kaniya nga nakasala nga wala masayud: mao man nga himoon mo ang pagtabon-sa-sala alang sa balay. ²¹Sa nahaunang *bulan*, sa ikanapulo ug upat ka adlaw sa bulan, kamo may Pasko, usa ka pangilin sa pito ka adlaw; ang tinapay nga walay levadura maoy pagakan-on *ninyo*. ²²Ug nianang adlaw ang principe magaandam sa iyang kaugalingon ug alang sa tanang katawohan sa yuta sa usa ka lakeng vaca alang sa usa ka halad-tungod-sa-sala. ²³Ug sa pito ka adlaw nga pangilin siya magaandam ug usa ka halad-nga-sinunog kang Jehova, pito ka lakeng vaca ug pito ka mga lakeng carnero nga walay ikasaway sa adlaw-adlaw sulod sa pito ka adlaw; ug usa ka kanding nga lake sa adlaw-adlaw alang sa halad-tungod-sa-sala. ²⁴Ug siya magaandam usa ka halad-nga-kalan-on, usa ka epha alang

sa usa ka lakeng vaca, ug usa ka epha alang sa usa ka lakeng carnero, ug usa ka hin nga lana alang sa usa ka epha. ²⁵Sa ikapito *ka bulan*, sa ikanapulo ug lima ka adlaw sa bulan, sa panahon sa pangilin, buhaton ninyo ang sama *sa pangilin* sa pito ka adlaw; sumala sa halad-tungod-sa-sala, sumala sa halad-nga-sinunog, ug sumala sa mga halad-nga-kalan-on, ug sumala sa lana.

¹ Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ang ganghaan sa kinasuloran nga sawang nga nagalantaw paingon sa sidlakan pagasirhan sa unom ka adlaw nga igbubuhat; apan sa adlawng igpapahulay kini pagabuksan, ug sa adlaw sa bag-ong bulan kini pagabuksan. ²Ug ang principe mosulod nga moagi sa alagianan sa ganghaan nga dapit sa gawas, ug motindog tupad sa haligi sa ganghaan; ug andamon sa mga sacerdote ang iyang halad-nga-sinunog, ug ang iyang mga halad-sa-pakigdait, ug siya magasimba didto sa bakanan sa ganghaan: dili pagasirhan hangtud sa gabii. ³Ug ang katawohan sa yuta magasimba didto sa pultahan sa maong ganghaan sa atubangan ni Jehova sa mga adlawng igpapahulay ug sa bag-ong mga bulan. ⁴Ug ang halad-nga-sinunog nga igahalad sa principe kang Jehova nga pagahimoon sa adlawng igpapahulay, unom ka nating carnero nga walay ikasaway ug usa ka lakeng carnero nga walay ikasaway; ⁵Ug ang halad-nga-kalan-on usa ka epha alang sa usa ka lakeng carnero, ug ang halad-nga-kalan-on alang sa mga nating carnero sumala sa mahimo niya paghatag, ug usa ka hin nga lana sa usa ka epha. ⁶Ug sa adlaw sa bag-ong bulan usa ka nating lake sa vaca nga walay ikasaway, ug unom ka nating carnero, ug usa ka lakeng carnero; kini kinahanglan walay ikasaway: ⁷Ug siya magaandam sa usa ka halad-nga-kalan-on, usa ka epha alang sa lakeng vaca, ug usa ka epha alang sa lakeng carnero, ug alang sa mga nating carnero sumala sa iyang mahimo, ug usa ka hin nga lana sa usa ka epha. ⁸Ug sa diha nga mosulod na ang principe, siya mosulod nga moagi sa alagianan sa ganghaan, ug siya mogula nga moagi niana. ⁹Apan sa diha nga ang katawohan sa yuta moanhi sa atubangan ni Jehova sa mga fiesta nga tinudlo, kadtong mosulod sa alagianan sa amihanang ganghaan sa pagsimba mogula nga moagi sa habagatan nga ganghaan; ug kadtong mosulod nga moagi sa habagatang pultahan mogula nga moagi sa amihanang ganghaan: siya dili mobalik nga moagi sa ganghaan diin siya misulod, kondili nga *siya* mogula nga lahus sa *pultahan* sa iyang atubangan. ¹⁰Apan ang principe, sa diha nga mosulod na sila, mosulod *siya* nga moagi sa taliwala nila; ug sa diha nga manggula na sila, manggula sila *sa tingub*. ¹¹Ug sa *panahon* sa mga fiesta ug sa maligdong nga pagkatigum ang halad-nga-kalan-on kinahanglan usa ka epha alang sa usa ka lakeng vaca, ug usa ka epha alang sa usa ka lakeng carnero, ug alang sa nati nga mga carnero sumala sa mahimo nga iyang ikahatag, ug usa ka hin nga lana alang sa usa ka epha. ¹²Ug sa diha nga ang principe magaandam usa ka kinabubut-on-nga-halad, ang usa ka halad-nga-sinunog kun ang mga halad-sa-pakigdait ingon nga usa ka kinabubut-on-nga-halad ngadto kang Jehova, may moabli alang kaniya sa ganghaan nga nagaatubang sa sidlakan; ug siya magaandam sa iyang halad-nga-sinunog, ug sa iyang mga halad-sa-pakigdait, ingon sa iyang gibuhat sa adlawng igpapahulay: unya siya mogula; ug human sa iyang paggula may usa nga magasira sa ganghaan. ¹³Ug ikaw magaandam usa ka nating carnero nga usa ka tuig

ang panuigon nga walay ikasaway alang sa usa ka halad-nga-sinunog kang Jehova sa matag-adlaw: magaandam ikaw niana sa matag-buntag. ¹⁴Ug magaandam ikaw usa ka halad-nga-kalan-on uban niana sa matag-buntag, ang ikaunom ka bahin sa epha *nga harina*, ang ikatolo ka bahin sa usa ka hin nga lana, aron igahaog sa fino nga harina; usa ka halad-nga-kalan-on kang Jehova sa kanunay pinaagi sa usa ka tulomanon nga dayon. ¹⁵Sa ingon niana magaandam sila sa nating carnero, ug sa halad-nga-kalan-on, ug sa lana, sa matag-buntag, alang sa halad-nga-sinunog sa kanunay.

¹⁶Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Kong ang principe mohatag usa ka gasa sa bisan kinsa sa iyang mga anak nga lalake, kini mao ang iyang panulondon, kini maiya sa iyang mga anak nga lalake; kini ilang mapanag-ya pinaagi sa panulondon. ¹⁷Apan kong siya mohatag usa ka gasa gikan sa iyang panulondon sa usa sa iyang mga sulogoon, kana maiya hangtud sa tuig sa kagawasan *lamang* unya kana igauli ngadto sa principe; apan mahitungod sa iyang panulondon, kana maiya alang sa iyang mga anak nga lalake. ¹⁸Labut pa ang principe dili makakuha gikan sa kabilin sa katawohan, aron sa pagpapahawa kanila gikan sa ilang napanag-ya; siya magahatag kabilin sa iyang mga anak nga lalake gikan sa iyang kaugalingon nga napanag-ya, aron ang akong katawohan dili magakatibulaag tagsatagsa ka tawo gikan sa iyang napanag-ya.

¹⁹Unya gidala ako niya nga milabang sa alagianan, nga diha sa kilid sa pultahan, ngadto sa sulod sa mga balaang lawak sa mga sacerdote, nga nagaatubang sa amihanan: ug, ania karon, may usa ka dapit sa likod nga bahin nga nagaatubang sa kasadpan. ²⁰Ug siya miingon kanako: Kini mao ang dapit diin ang mga sacerdote magapabukal sa halad-tungod-sa-paglapas, ug sa halad-tungod-sa-sala, *ug* diin sila magaluto sa halad-nga-kalan-on; aron dili nila dad-on kini ngadto sa gawas nga sawang, aron sa pagbalaan sa katawohan. ²¹Unya iyang gidala ako ngadto sa gawas nga sawang, ug gipalabay ako niya sa upat ka nasikohan sa sawang; ug, ania karon, sa tagsatagsa ka nasikohan sa sawang may usa ka sawang. ²²Sa upat ka nasikohan sa sawang may mga sawang nga nagkatakdo, nga may kap-atan *ka maniko* ang gitason ug katloan ang gilapdon: kining upat nga anaa sa mga nasikohan sa usa lamang ka sukod. ²³Ug dihay usa ka bongbong niana nga naglibut kanila, nga naglibut sa upat, ug mga dapit nga lutoanan gibuhat diha sa ilalum sa paril nga naglibut. ²⁴Unya siya miingon kanako: Mao kini ang mga balay nga lutoanan, diin ang mga mag-aalagad sa balay magaluto sa halad sa katawohan.

¹ Ug iyang gidala ako pagbalik ngadto sa ganghaan sa balay; ug, ania karon, *ang* mga tubig minggula gikan sa ilalum sa bakanan sa balay paingon sa sidlakan (kay ang atubangan sa balay nagaatubang paingon sa sidlakan); ug ang mga tubig minggula gikan sa ilalum, gikan sa too nga kiliran sa balay, sa habagatan nga kiliran sa halaran. ²Unya iyang gidala ako sa gawas nga miagi sa alagianan sa ganghaan paingon sa amihanan, ug *iyang* gimandoan ako nga miagi sa ganghaan sa gawas ngadto *sa ganghaan* nga nagaatubang sa sidlakan; ug, ania karon, may katubigan nga nagaagay-ay sa too nga kiliran. ³Ug sa diha nga ang tawo milakaw paingon sa sidlakan uban ang lubid nga igsusukod diha sa iyang kamot, siya misukod usa ka libo ka maniko *gikan sa katubigan*

, ug ako iyang gipaubog latas sa katubigan, katubigan nga diha kutob sa mga buol-buol. ⁴Misukod na usab siya usa ka libo *ka maniko*, ug gipaubog ako niya latas sa katubigan, katubigan nga diha kutob sa mga tuhod. Misukod na usab siya usa ka libo *ka maniko*, ug gipaubog ako niya latas sa *katubigan*, katubigan nga diha kutob sa mga hawak. ⁵Sa human niana siya misukod *na usab* usa ka libo *ka maniko*; ug *kini maoy* usa ka suba nga dili na nako malabang; kay ang katubigan mingtubo man, katubigan nga malangoyan, usa ka suba nga dili na malabang. ⁶Ug siya miingon kanako: Anak sa tawo, nakita mo ba *kini*? Unya gidala ako niya, ug gipabalik ako ngadto sa tampi sa suba. ⁷Karon sa diha nga nahibalik ako, ania karon, sa tampi sa suba dihay daghan kaayo nga mga kahoy sa usa ka daplin ug sa mga daplin. ⁸Unya siya miingon kanako: Kini nga katubigan minggula paingon sa kayutaan sa sidlakan, ug molugsong ngadto sa Arabah; ug mopanaw ngadto sa dagat; ngadto sa dagat *molugsong ang katubigan* nga gihimo aron magaagay-ay; ug ang iyang mga tubig mamaayo. ⁹Ug mahitabo, nga ang tagsatagsa ka buhing binuhat nga magapanon, mabuhi ang tagsatagsa ka dapit diin didto ang suba makadangat; ug didto *unya* adunay dakung duot sa isda; tungod kay kini nga katubigan midangat didto, ug *ang tubig sa dagat* mamaayo, ug mabuhi ang tanang butang diin makadangat ang suba. ¹⁰Ug mahitabo, nga ang mga mangingisda magatindog sa daplin niini: gikan sa En-gadi bisan pa hangtud sa Eneg-laim mahimong dapit nga ladlaran sa mga pukot; ang ilang isda mahimong ingon *pagkadaghan* sa ilang mga matang, ingon sa mga isda sa dakung dagat, nga hilabihan pagkadaghan. ¹¹Apan ang mga lapukon nga dapit niini, ug ang mga lamakan niini, dili mamaayo; sila pagabiyaan nga mahimong asin. ¹²Ug haduol sa suba ibabaw sa iyang tampi, niining daplina ug niadtong daplina moturok ang tanang mga kahoy nga makaon, kansang dahon dili malaya, ni mawad-an sa iyang bunga: kini mobunga sa bag-ong bunga matag-bulan, tungod kay ang katubigan niana nagaagay-ay gikan sa balaang puloy-anan; ug ang bunga niana makaon man, ug ang dahon niana ikatambal nga makaayo.

¹³ Mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Kini mao ang utlanan, nga pinaagi niini bahinon ninyo ang yuta nga panulondon sumala sa napulo ug duha ka banay sa Israel: si Jose *makadawat ug duruha* ka bahin. ¹⁴Ug kamo makapanunod niana, ang usa ingon man ang usa; kay piganumpa ko ang paghatag niana sa inyong mga amahan: ug kining yutaa mahulog kaninyo ingon nga panulondon. ¹⁵Ug kini mao ang utlanan sa yuta: Sa amihanang kiliran, gikan sa dakung dagat, sa alagianan sa Hetlon, hangtud sa pag-abut sa Sedad; ¹⁶Ang Hamath, ang Berotha, Sibrahim, nga anaa sa kinatung-an sa utlanan sa Damasco ug sa utlanan sa Hamath; ang Haserhatticon, nga anaa sa utlanan sa Hauran. ¹⁷Ug ang utlanan gikan sa dagat, mao ang Haser-enon diha sa utlanan sa Damasco; ug sa amihanang paingon sa amihanang mao ang utlanan sa Hamath. Kini mao ang amihanang kiliran. ¹⁸Ug ang sidlakan nga kiliran, sa kinatung-an sa Hauran ug sa Damasco ug sa Galaad ug sa yuta sa Israel, mao ang Jordan; gikan sa utlanan *sa amihanang*, ngadto sa sidlakan nga dagat sukdon ninyo. Kini mao ang kiliran sa sidlakan. ¹⁹Ug ang habagatan nga kiliran paingon sa habagatan mao ang magagikan sa Tamar hangtud sa katubigan sa Meriba-Cades, ngadto sa suba *sa Egipto*, ngadto sa dakung dagat. Kini mao ang habagatan ang kiliran paingon sa habagatan. ²⁰Ug ang kasadpan nga kiliran mao ang dakung dagat, gikan sa *habagatan* nga utlanan hangtud sa

atbang sa pag-abut sa Hamath. Kini mao ang kasadpan nga kiliran. ²¹Sa ingon niini bahinon ninyo kining yutaa alang kaninyo sumala sa mga banay sa Israel. ²²Ug kini mahitabo, nga bahinon ninyo kini pinaagi sa pagpapalad ingon nga inyong panulondon ug sa mga lumalangyaw nga nagpuyo sa taliwala ninyo, nga manganak ug mga anak sa taliwala ninyo; ug sila alang kaninyo sama man sa mga nangatawo sa taliwala sa mga anak sa Israel; sila makabaton ug panulondon uban kaninyo sa taliwala sa mga banay sa Israel. ²³Ug kini mahitabo, nga sa unsang banaya magapuyo ang lumalangyaw, didto ihatag ninyo kaniya ang iyang panulondon, nagaingon ang Ginoong Jehova.

¹ Karon mao kini ang mga ngalan sa mga banay: Gikan sa amihanang tumoy, duol sa alagianan sa Hethlon hangtud sa pagsulod *mo* sa Hamath, sa Haser-enon didto sa utlanan sa Damasco, paingon sa amihanan duol sa Hamath (ug kini mao ang iyang kiliran sa sidlakan *ug* sa kasadpan), usa ka *bahin* alang kang Dan. ²Ug ubay sa utlanan sa Dan, gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* alang kang Aser. ³Ug ubay sa utlanan sa Aser, gikan sa sidlakan nga kiliran bisan ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* alang kang Nephtali. ⁴Ug ubay sa utlanan sa Nephtali, gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* alang kang Manases. ⁵Ug ubay sa utlanan sa Manases, gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* alang kang Ephraim. ⁶Ug ubay sa utlanan sa Ephraim, gikan sa sidlakan nga kiliran bisan ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* alang kang Ruben. ⁷Ug ubay sa utlanan sa Ruben, gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* alang kang Juda. ⁸Ug ubay sa utlanan sa Juda, gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, mao ang halad nga imong ihalad sa kaluhaan ug lima kalibo ka *tangbo* ang gilapdon, ug sa gitas-on nga ingon sa usa sa mga bahin, gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran: ug ang balaang puloy-anan anha sa taliwala niini. ⁹Ang halad nga inyong ihalad kang Jehova kaluhaan ug lima ka *tangbo* ang gitas-on ug napulo ka libo ang gilapdon. ¹⁰Ug alang niini, bisan alang sa mga sacerdote, mao kini ang balaan nga halad; paingon sa amihanan kaluhaan ug lima ka libo *ang gitas-on*, ug paingon sa kasadpan napulo ka libo ang gilapdon, ug paingon sa sidlakan napulo ka libo ang gilapdon, ug paingon sa habagatan kaluhaan ug lima ka libo ang gitas-on: ug ang balaang puloy-anan ni Jehova anha sa taliwala niini. ¹¹*Kini alang* sa mga sacerdote nga gibalaan gikan sa mga anak nga lalake ni Sadoc, nga nagbantay sa akong mga sugo, nga wala manghisalaag sa diha nga nanghisalaag ang mga anak sa Israel, ingon sa paghisalang sa mga Levihanon. ¹²Ug kanila kini mahimo nga usa ka halad gikan sa halad sa yuta, usa ka butang nga labing balaan, ubay sa utlanan sa mga Levihanon. ¹³Ug sikbit sa utlanan sa mga sacerdote, ang mga Levihanon hatagan ug kaluhaan ug lima ka libo *ka sukod* ang gitas-on, ug napulo ka libo ang gilapdon: ang tibook gitas-on sa iyang bahin kaluhaan ug lima ka libo, *ug* ang gilapdon napulo ka libo. ¹⁴Ug sila dili makabaligya bisan usa niini, ni ikabugti kini, ni mabalhin ang unang mga bunga sa yuta; kay kini balaan man alang kang Jehova. ¹⁵Ug ang lima ka libo nga nahibilin sa gilapdon, atbang sa kaluhaan ug lima ka libo; mahimong galamiton alang sa tuyo nga dili balaan, alang sa ciudad, alang sa puloy-anan ug alang

sa kabalangayan; ug ang ciudad anha sa taliwala niini. ¹⁶Ug mao kini ang mga sukod niini: ang amihanan nga kiliran upat ka libo ug lima ka gatus, ug ang habagatan nga kiliran upat ka libo ug lima ka gatus, ug sa sidlakan nga kiliran upat ka libo ug lima ka gatus, ug sa kasadpan nga kiliran upat ka libo ug lima ka gatus. ¹⁷Ug ang ciudad may kabalangayan: paingon sa amihanan duruha ka gatus ug kalim-an, paingon sa habagatan duruha ka gatus ug kalim-an, ug paingon sa sidlakan duruha ka gatus ug kalim-an, ug paingon sa kasadpan duruha ka gatus ug kalim-an. ¹⁸Ug ang nahibilin sa gitas-on, sama sa balaan nga halad, napulo ka libo paingon sa sidlakan, ug napulo ka libo paingon sa kasadpan; ug kini anha sa sikbit sa balaan nga halad; ug ang abut niini pagakan-on alang kanila nga nanag-alagad didto sa ciudad. ¹⁹Ug sila nga nanag-alagad sa ciudad, gikan sa tanang mga banay sa Israel, manag-uma niini. ²⁰Ang tibook nga halad kaluhaan ug lima ka libo sa pikas ug kaluhaan ug lima ka libo sa pikas: magahalad kamo sa balaang halad sa upat ka kiliran, uban ang sakup ug *kabalangayan* sa ciudad. ²¹Ug ang salin alang sa principe, sa usa ka kiliran ug sa pikas sa balaan nga halad, ug sa nasakup sa ciudad; atbang sa kaluhaan ug lima ka libo sa halad paingon sa sidlakan nga utlanan, ug paingon sa kasadpan atbang sa kaluhaan ug lima ka libo paingon sa kasadpan nga utlanan, sikbit sa mga bahin, kini alang sa principe: ug ang balaang halad ug ang balaang puloy-anan sa balay anha sa taliwala niini. ²²Labut pa, gikan sa napanag-iyá sa mga Levihanon, ug gikan sa napanag-iyá sa ciudad, sanglit anaa man sa taliwala niini nga mao ang sa principe, sa kinatung-an sa utlanan sa Juda ug sa Benjamin, kini alang sa principe. ²³Ug mahatungod sa nahabilin sa mga banay: gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* kang Benjamin. ²⁴Ug ubay sa utlanan sa Benjamin, gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* kang Simeon. ²⁵Ug ubay sa utlanan sa Simeon, gikan sa sidlakan ng kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* kang Issachar. ²⁶Ug ubay sa utlanan sa Issachar, gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* kang Zabulon. ²⁷Ug ubay sa utlanan sa Zabulon, gikan sa sidlakan nga kiliran ngadto sa kasadpan nga kiliran, usa *ka bahin* kang Gad. ²⁸Ug ubay sa utlanan sa Gad, ng habagatan nga kiliran paingon sa habagatan, ang utlanan anha gikan sa Tamar ngadto sa katubigan sa Meriba-Cades ug ngadto sa suba *sa Egipto*, ngadto sa dakung dagat. ²⁹Kini mao ang yuta nga inyong pagabahinon pinaagi sa pagpapalad sa mga banay sa Israel alang sa pagkapanulondon, ug kini mao ang ilang mga bahin, nagaingon ang Ginoong Jehova. ³⁰Ug kini mao ang mga gulaanan sa ciudad: Sa amihanan nga kiliran, upat ka libo ug lima ka gatus *ka tangbo* ang sukod;

³¹ Ug ang mga ganghaan sa ciudad sama sa mga ngalan sa mga banay sa Israel, totolo ka ganghaan paingon sa amihanan: ang ganghaan sa Ruben, usa; ang ganghaan sa Juda, usa; ang ganghaan sa Levi, usa. ³²Ug sa sidlakan nga kiliran upat ka libo ug lima ka gatus *ka tangbo*, ug totolo ka ganghaan: bisan ang ganghaan sa Jose, usa; ang ganghaan sa Benjamin, usa; ang ganghaan sa Dan, usa. ³³Ug sa habagatan nga kiliran upat ka libo ug lima ka gatus *ka tangbo* ang sukod, ug totolo ka ganghaan: ang ganghaan sa Simeon, usa; ang ganghaan sa Issachar, usa; ang ganghaan sa Zabulon, usa. ³⁴Sa kasadpan nga kiliran upat ka libo ug lima ka gatus *ka tangbo*, uban ang totolo nila ka ganghaan: ang ganghaan sa Gad, usa; ang ganghaan sa Aser, usa; ang ganghaan sa Nephtali,

usa. ³⁵Kini mokabat sa napulo ug walo ka libo *ka tangbo ang sukod* maglibut: ug ang ngalan sa ciudad gikan niadtong adlaw mao: SI JEHOVA ANAA DIHA.

¹ Sa ikatolo ka tuig sa paghari ni Joacim, hari sa Juda, si Nabucodonosor, hari sa Babilonia, miadto sa Jerusalem ug gipalibutan kini. ²Ug sa iyang kamot gitugyan sa Ginoo si Joacim, hari sa Juda, uban ang *usa ka* bahin sa mga sudlanan *didto* sa balay sa Dios; ug iyang gidala sila ngadto sa yuta sa Sinar sa balay sa iyang dios: ug iyang gidala ang mga sudlanan sa balay nga tipiganan sa iyang dios. ³Ug ang hari misulti kang Azpenaz, ang pangulo sa iyang mga eunuco, nga pasudlon niya ang *pipila* sa mga anak sa Israel, kadtong kaliwat sa harianon ug sa mga halangdon; ⁴Mga batan-on nga kang kinsa walay ikasaway, hinonoa gikahimut-an kaayo, ug batid sa tanang kaalam, ug tinugahan sa kahibalo, ug manggialamon sa ciencia, ug ang kapid-an nga angay ipahaluna sa palacio sa hari; ug nga iyang tudloan sila sa kahibalo ug sa pinulongan sa mga Caldeahanon. ⁵Ug adlaw-adlaw ang hari nagpalain alang kanila usa ka bahin sa mga lamian nga kalan-on sa hari, ug sa vino nga iyang ginainum, ug *siya nagsugo* nga sila pakan-on *sa ingon niana* sulod sa totolo ka tuig; ug nga sa katapusan niana kinahanglan mangatubang sila sa hari. ⁶Karon ang pipila niini kanila mao ang mga anak sa Juda nga si Daniel, Ananias, Misael, ug Azarias: ⁷Ug ang principe sa mga eunuco mihatag kanila sa mga ngalan: kang Daniel mihatag siya sa ngalan nga Beltsasar, ug kang Ananias, *nga* Sadrach, ug kang Misael, *nga* Mesach, ug kang Azarias, *nga* Abed-nego.

⁸ Apan gituyo ni Daniel sa iyang kasingkasing ang dili gayud paghugaw sa iyang kaugalingon sa mga lamiang kalan-on sa hari, bisan sa vino nga iyang ginainum: busa iyang gipangayo sa principe sa mga eunuco nga dili *gayud* hugawan niya ang iyang kaugalingon. ⁹Karon gihimo sa Dios nga si Daniel makakaplag kalooy ug malomong pagbati sa atubangan sa principe sa mga eunuco. ¹⁰Ug ang principe sa mga eunuco miingon kang Daniel: Ako mahadlok sa akong agalon nga hari, nga maoy nagbuot sa inyong kalan-on ug sa inyong ilimnon: kay ngano man nga mahimuot siya nga mosud-ong sa inyong mga nawong nga labing mangil-ad kay sa mga *nawong sa* batan-ong lalake sa inyong panuigon? busa buot ba ikaw nga mamiligro ang akong ulo sa atubangan sa hari. ¹¹Unya misulti si Daniel sa mayordomo nga gitudlo sa pangulo sa mga eunuco sa pag-alima kang Daniel, Ananias, Misael, ug Azarias: ¹²Sulayi ang imong mga sulogoon, gipangaliyupo ko kanimo, sulod sa napulo ka adlaw *lamang* : ug kami pahatagi nila sa utan nga pagakan-on, ug tubig nga pagaimnon. ¹³Unya ipatan-aw diha sa imong atubangan ang among mga nawong, ug ang nawong sa mga batan-ong lalake nga nagakaon sa mga lamiang kalan-on sa hari; ug sumala sa imong makita, hukmi ang imong mga sulogoon. ¹⁴Busa siya nagpatalinghug kanila niining paagiha, ug gisulayan sila sulod sa napulo ka adlaw. ¹⁵Ug sa natapus ang napulo ka adlaw, ang ilang mga nawong nakita nga mga labing ambungan, ug sila labing tambok sa unod kay sa tanan nga mga batan-ong lalake nga nangaon sa mga lamiang kalan-on sa hari. ¹⁶Busa gikuha sa mayordomo ang ilang mga lamiang kalan-on, ug ang vino nga unta gipainum kanila, ug gihatagan sila sa utan.

¹⁷ Karon mahitungod niining upat ka mga batan-ong lalake, ang Dios naghatag kanilag kahibalo ug kabatid sa tanang kaalam ug kinaadman *sa mga Caldeahanon* : ug si Daniel may *maayong* pagsabut sa tanang mga panan-awon ug sa mga damgo. ¹⁸Ug sa tapus sa mga adlaw nga gitudlo sa hari aron sila pagadad-on kaniya, ang principe sa mga eunuco midala kanila sa atubangan ni Nabucodonosor. ¹⁹Ug ang hari nakigsulti kanila; ug kanilang tanan walay hingpalgan nga sama kang Daniel, *kang* Ananias, *kang* Misael, ug *kang* Azarias: busa mingpabilin sila *diha* sa atubangan sa hari. ²⁰Ug sa bisan unsang butanga bahin sa kaalam sa salabutan nga gipakisayran kanila sa hari, iyang nakita nga sila labing maayo sa napulo ka pilo kay sa tanang mga mago ug mga maglalamat nga diha sa tibook niya nga ginsakupan. ²¹Ug si Daniel mipadayon bisan hangtud sa nahaunang tuig ni hari Ciro.

¹ Ug sa ikaduha ka tuig sa paghari ni Nabucodonosor, si Nabucodonosor nagdamgo sa mga damgo; ug ang iyang espiritu nasamok ug ang iyang pagkatulog mipahawa kaniya. ²Unya ang hari nagsugo sa pagpatawag sa *tanang* mga mago, ug sa mga maglalamat, ug sa mga salamangkiro, ug sa mga Caldeahanon, aron ikasaysay nila sa hari ang iyang mga damgo. Busa sila nanagpanulod ug nangatubang sa hari. ³Ug ang hari miingon kanila: Ako nagdamgo sa usa ka damgo, ug ang akong espiritu nasamok *nga buot* magpakisayud sa damgo. ⁴Unya ang mga Caldeahanon mingsulti sa hari sa pinulongan nga Siriahanon: Oh hari, mabuhi ka sa walay katapusan; isugid sa imong mga alagad ang imong damgo, ug kami magasaysay sa *iyang* kahulogan. ⁵Ang hari mitubag ug miingon sa mga Caldeahanon: Ang butang mibiya kanako; kong kamo dili magpahibalo kanako sa damgo ug ang kahulogan niana, kamo pagawatas-watson, ug ang inyong mga balay himoon nga pundok sa kinalibang. ⁶Apan kong ipahibalo ninyo kanako ang damgo ug ang kahulogan niana, kamo makadawat gikan kanako mga gasa ug mga balus ug dagkung dungog: busa isugid kanako ang damgo ug ang kahulogan niana. ⁷Mingtubag sila sa ikaduha, ug ming-ingon: Ang damgo ipahayag unta sa hari sa iyang mga alagad, ug kami magasugid sa kahulogan. ⁸Ang hari mitubag ug miingon: Ako nasayud sa pagkatinuod *gayud* nga kamo buot magalangan, tungod kay nakita man ninyo nga ang butang mibiya kanako. ⁹Apan kong kamo dili mopadayag kanako sa damgo, adunay usa ra ka balaod alang kaninyo; kay kamo nangandam sa pagpamakak ug pagsulti sa mga pulong malimbongon sa akong atubangan, hangtud nga mabalhin ang panahon; busa isulti kanako ang damgo, ug ako masayud nga kamo makahimo sa pagsaysay sa kahulogan niana. ¹⁰Ang mga Caldeahanon nanubag sa atubangan sa hari, ug ming-ingon: Walay bisan usa ka tawo sa ibabaw sa yuta nga makapahayag niining butanga sa hari; kay, sanglit walay hari, ni agalon, ni punoan, nga nangutana nianang butanga sa mga mago, kun encantador kun Caldeahanon. ¹¹Ug maoy usa ka butang nga talagsaon ang gipangayo sa hari, ug walay bisan kinsang lain nga arang makapahayag niana sa atubangan sa hari, gawas ang mga dios, kansang puloy-anan wala sa unod. ¹²Tungod niini ang hari nasuko ug naglagut sa hilabihan, ug nagsugo sa pagpapatay sa tanang mga tawong manggialamon sa Babilonia. ¹³Busa

ang sugo gipamantala, ug ang tanang mga tawong manggialamon pagapatyon; ug ilang gipangita si Daniel ug ang iyang mga kauban aron patyon.

¹⁴ Unya si Daniel, sa pagkamaalamon ug pagkamasinabuton, mitubag kang Arioch, ang capitan sa mga magbalantay sa hari, nga milakaw aron sa pagpatay sa mga tawo nga manggialamon sa Babilonia; ¹⁵Mitubag siya kang Arioch, capitan sa hari, *ug miingon* : Ngano man nga hilabihan pagkahinanali ang sugo sa hari? Unya si Arioch mipahayag sa maong butang kang Daniel. ¹⁶Ug si Daniel misulod, ug naghangyo sa hari nga hatagan unta siya ug panahon, ug iyang sayran ang hari sa kahulogan. ¹⁷Unya miadto si Daniel sa iyang balay, ug gisuginlan niya ang iyang mga kauban, si Ananias, si Misael, ug si Azarias mahitungod niining butanga: ¹⁸Nga sila mangamuyo sa kalooy sa Dios sa langit bahin niining tinago; aron unta si Daniel ug ang iyang mga kauban dili mangamatay uban sa laing mga tawong manggialamon sa Babilonia. ¹⁹Unya ang tinago gipadayag kang Daniel pinaagi sa usa ka panan-awon sa kagabhion. Unya gidayeg ni Daniel ang Dios sa langit. ²⁰Si Daniel mitubag ug miingon: Dalayegon ang ngalan sa Dios sa mga katuigan nga walay katapusan; kay iya man ang kaalam ug ang kagahum. ²¹Ug iyang ginailis-ilisan ang mga panahon ug mga katuigan; iyang ginapapha ang mga hari, ug gipahaluna ang mga hari; siya nagahatag kaalam sa mga manggialamon, ug kahibalo kanila nga may pagsabut; ²²Ginabugna niya ang mga butang halalum ug tinago: siya nasayud sa *mga butang* nga anaa sa kangitngitan, ug ang kahayag nagapuyo man kaniya. ²³Nagapasalamat ako kanimo, ug nagadayeg kanimo, Oh Dios sa akong mga amahan, nga nagahatag kanako sa kaalam ug sa kagahum, ug karon ginapadayag mo kanako ang butang nga among gipangayo kanimo; sanglit imong ginapadayag kanamo ang butang sa hari.

²⁴ Busa miadto si Daniel kang Arioch, ang gitudlo sa hari nga maoy magpatay sa mga tawong manggialamon sa Babilonia; miadto siya ug misulti kaniya sa ingon niini: Ayaw pagpatya ang mga tawong manggialamon sa Babilonia; dad-a ako sa atubangan sa hari, ug akong ipadayag sa hari ang kahulogan. ²⁵Ug si Daniel gidali pagdala ni Arioch ngadto sa atubangan sa hari, ug miingon kaniya niini: May tawo nga hingkaplagan ko sa mga anak sa mga nangabihag gikan sa Juda, nga mopahayag sa hari sa kahulogan *nga gikinahanglan* . ²⁶Ang hari mitubag ug miingon kang Daniel, kansang ngalan mao si Beltsasar: Makahimo ka ba pagpadayag kanako sa damgo nga akong nakita, ug sa kahulogan niini? ²⁷Si Daniel mitubag sa atubangan sa hari, ug miingon: Ang *butang* tinago nga gisugo sa hari *kinahanglan ipadayag* , dili ikapadayag kaniya, ni sa mga tawong manggialamon, ni sa mga maglalamat, ni sa mga mulo-manalagna; ²⁸Apan adunay usa ka Dios sa langit nga mopadayag sa mga tinago, ug siya nagpahibalo kang hari Nabucodonosor *sa mga butang* manghitabo sa ulahing mga adlaw. Ang imong damgo, ug ang mga panan-awon sa imong ulo sa ibabaw sa imong higdaanan, mao kini: ²⁹Mahitungod kanimo, Oh hari, ang imong mga hunahuna mingsantop sa *imong panumduman* diha sa imong higdaanan, aron sa pagpasayud *sa mga butang* manghitabo sa umalabut nga panahon; ug ang nagapadayag sa mga tinago nagpahibalo kanimo sa manghitabo *sa ulahing mga adlaw* . ³⁰Apan mahitungod kanako, kini nga tinago wala ipadayag kanako, tungod kay labaw sa uban nga mga buhi ang akong kahibalo, kondili sa tuyo nga ang kahulogan ikapadayag sa hari, ug aron ikaw masayud sa mga hunahuna sa imong kasingkasing.

³¹ Ikaw, Oh hari, nakakita, ug, nakasud-ong sa usa ka dakung larawan. Kining larawan nga daku uyamut, ug kansang kasilaw maayo kaayo, mitindog sa imong atubangan; ang dagway niana makalilisang. ³²Mahitungod niini nga larawan, ang iyang ulo bulawan nga lunsay, ang iyang dughan ug ang iyang mga bukton salapi, ang iyang tiyan ug ang iyang mga paa tumbaga, ³³Ang iyang mga bitiis puthaw, ang iyang mga tiil *may* bahin nga puthaw, ug *may* bahin nga yutang kolonon. ³⁴Nakita mo hangtud nga ang usa ka bato gisapsap nga walay mga kamot, nga minglapdos sa larawan sa iyang mga tiil nga puthaw ug yuta nga kolonon, ug nakadugmok kanila. ³⁵Unya ang puthaw, ang yutang kolonon, ang tumbaga, ang salapi, ug ang bulawan, nadungan pagkadugmok, ug nangahimong sama sa tahop sa mga salog nga giukanan *sa panahon* sa ting-init; ug sila ginapadpad sa hangin, sa pagkaagi nga walay dapit nga nakita alang kanila: ug ang bato nga naglapdos sa larawan, nahimong usa ka dakung bukid, ug gipuno *niini* ang tibook kalibutan. ³⁶Kini mao ang damgo; ug ang kahulogan niini among isugilon sa atubangan sa hari. ³⁷Ikaw, Oh hari, mao ang hari sa kaharian, kang kinsa ang Dios sa langit mihatag sa gingharian, sa gahum, sa kusog ug sa himaya; ³⁸Ug sa bisan diin *nga dapit* ang mga anak sa tawo managpuyo, ang mga mananap sa kapatagan ug ang mga langgam sa kalangitan iyang gihatag sa imong kamot, ug naghimo kanimo nga agalon kanilang tanan: ikaw mao kadtong ulo nga bulawan. ³⁹Ug sunod kanimo motindog ang usa ka gingharian nga labing ubos kanimo; ug *may* lain nga ikatulong gingharian nga tumbaga, nga magabuot sa tibook nga yuta. ⁴⁰Ug ang ikaupat ka gingharian molig-on sama sa puthaw, sanglit ang puthaw magadugmok ug makadaug sa tanang mga butang; ug sama sa puthaw nga magapigsat niining tanan, kini *nga gingharian* magabungkag ug magadugmok. ⁴¹Ug sanglit imong nakita ang mga tiil ug mga tudlo sa tiil, nga *may* bahin nga yutang kolonon sa magkokolon, ug may bahin nga puthaw, kini mahimo nga gingharian nga binahinbahin: apan anaa niana ang kalig-on sa puthaw, sanglit sa imong nakita ang puthaw gisakot sa yanang sa yuta nga kolonon. ⁴²Ug ingon nga ang usa ka bahin sa mga tudlo sa tiil puthaw man, ug ang usa ka bahin *maoy* yutang kolonon, mao nga sa gingharian malig-on ang usa ka bahin, ug gabok ang laing bahin. ⁴³Ug sanglit imong nakita nga ang puthaw gisaktan sa yanang sa yutang kolonon, sila mosagol sa ilang kaugalingon uban sa kaliwatan sa katawohan: apan sila dili magakatapot sa usa ug usa, sama sa puthaw nga dili mosagol sa yutang kolonon. ⁴⁴Ug sa mga adlaw nianang mga haria, ang Dios sa langit magatukod usa ka gingharian nga dili gayud malumpag, ni ang gahum niana mahibilin sa lain nga katawohan; apan kini magadugmok ug magaut-ut niining tanan nga mga gingharian, ug kini molungtad sa walay katapusan. ⁴⁵Sanglit ingon sa imong nakita nga gikan sa usa ka bukid gisapsap nga walay kamot ang usa ka bato, ug nga kini nakadugmok sa puthaw, sa tumbaga, sa yutang kolonon, sa salapi, ug sa bulawan; ang daku nga Dios nagpahibalo sa hari sa *mga butang* manghitabo sa kaulahian: ug ang damgo matuod, ug ang kahulogan niana dili kaduha-duhaan.

⁴⁶ Unya si hari Nabucodonosor mihapa, ug misimba kang Daniel, ug nagsugo nga siya halaran nila sa usa ka halad sa maamyon nga kahumot. ⁴⁷Ang hari mitubag kang Daniel ug miingon: Sa pagkamatuod ang imong Dios mao ang Dios sa mga dios, ug ang Ginoo sa mga hari, ug ang magbubugna sa *mga butang* tinago, sanglit ikaw nakapadayag niining butang tinago. ⁴⁸Unya ang

hari nagpabantug kang Daniel, ug naghatag kaniya daghang mga gasa nga bililhon, ug naghimo kaniya nga punoan sa tibook lalawigan sa Babilonia, ug pangulo nga gobernador sa tanang mga tawong manggialamon sa Babilonia.⁴⁹Ug si Daniel naghangyo sa hari, ug iyang gitudlo si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego, ibabaw sa mga bulohaton sa lalawigan sa Babilonia: apan si Daniel diha sa ganghaan sa hari.

¹ Si Nabucodonosor ang hari nagbuhat usa ka larawan nga bulawan, nga may gitas-on nga kan-uman ka maniko, ug ang gilapdon niana unom ka maniko: kini iyang gipahaluna sa kapatagan sa Dura, sa lalawigan sa Babilonia.²Unya si Nabucodonosor ang hari nagsugo sa pagpatigum sa mga kadagkuan, sa mga tinugyanan, ug sa mga gobernador, sa mga maghuhukom, sa mga mamahandi, sa mga magtatambag, sa mga presidente ug sa tanang mga punoan sa mga lalawigan, aron motambong sa dedicacion sa larawan nga gipatindog ni Nabucodonosor nga hari.³Unya ang mga kadagkuan, ang mga tinugyanan, ug ang mga gobernador, ang mga maghuhukom, ang mga mamahandi, ang mga magtatambag, ang mga presidente, ug ang tanang mga punoan sa mga lalawigan, nanagkatigum didto sa dedicacion sa larawan nga gipatindog ni Nabucodonosor nga hari; ug sila mingtindog sa atubangan sa larawan nga gipatindog ni Nabucodonosor.⁴Unya ang magpapahibalo misinggit sa makusog: Kaninyo ginasugo, Oh mga katawohan, mga nasud ug mga pinulongan,⁵Nga sa takna kamo makadungog sa tingog sa trompeta, flauta, alpa, sacabuche, salterio, dulcemele, ug sa tanang matang sa tulonggon, humapa kamo ug simbaha ang larawan nga bulawan nga gipatindog ni Nabucodonosor nga hari;⁶Ug bisan kinsa kadto nga dili mohapa ug *dili* mosimba igatambog sa mao nga takna sa taliwala sa usa ka hudno nga nagadilaab sa kalayo.⁷Busa niadtong taknaa sa pagkabati sa tanang mga katawohan sa tingog sa trompeta, sa flauta, sa alpa, sa sacabuche, sa salterio, sa dulcemele, ug sa tanang matang sa tulonggon, ang tanang mga katawohan, mga nasud, ug mga pinulongan, minghapa ug mingsimba sa larawan nga bulawan nga gipatindog ni Nabucodonosor nga hari.

⁸Tungod niini niadtong panahona may pipila ka mga Caldeahanon nga mingduol, ug mingpasaka sa sumbong batok sa mga Judio.⁹Sila mingtubag ug ming-ingon kang Nabucodonosor nga hari: Oh hari, mabuhi ka sa walay katapusan.¹⁰Ikaw, Oh hari, naghimo usa ka sugo, nga ang tagsatagsa ka tawo nga makabati sa tingog sa trompeta, sa flauta, sa alpa, sa sacabuche, sa salterio, sa dulcemele, ug sa tanang matang sa tulonggon, mohapa ug mosimba sa larawan nga bulawan;¹¹Ug bisan kinsa kadto nga dili mohapa ug *dili* mosimba, igatambog sa taliwala sa usa ka hudno nga nagadilaab sa kalayo.¹²Adunay pipila ka mga Judio nga imong gitudlo ibabaw sa mga bulohaton sa lalawigan sa Babilonia: si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego; kining mga tawohana, Oh hari, wala magtagad kanimo: sila wala moalagad sa imong mga dios, ni mosimba *sila* sa larawan nga bulawan nga imong gipatindog.¹³Unya si Nabucodonosor, sa iyang kapungot ug kasuko, nagsugo sa pagpakuha kang Sadrach, Mesach, ug Abed-nego. Nan ilang gidala kining mga tawohana sa atubangan sa hari.¹⁴Si Nabucodonosor mitubag ug miingon kanila: Tinuyo ba sa kabubut-on nga kamo, Oh Sadrach,

Mesach, ug Abed-nego, nga kamo dili moalagad sa akong dios, ni mosimba sa larawan nga bulawan nga akong gipatindog? ¹⁵Karon, kong kamo andam, nga sa bisan unsang taknaa nga kamo makabati sa tingog sa trompeta, sa flauta, sa alpa, sa sacabuche, sa salterio, sa dulcemele ug sa tanang matang sa tulonggon, manghapa ug manimba sa larawan nga akong gibuhat: apan kong kamo dili mosimba, sa maong takna igatambog kamo sa taliwala sa hudno nga nagadilaab sa kalayo: ug kinsa ba kana nga dios nga makaluwas kaninyo gikan sa akong mga kamot? ¹⁶Si Sadrach, si Mesach, ug si Abed-nego mingtubag ug ming-ingon sa hari: Oh Nabucodonosor, kami dili kinahanglan nga motubag kanimo niining butanga. ¹⁷Kong mao kana, ang among Dios nga among ginaalagaran makahimo sa pagluwas kanamo gikan sa hudno nga nagadilaab sa kalayo; ug siya magaluwas kanamo gikan sa imong kamot, Oh hari. ¹⁸Apan kong dili *ugaling*, angay mo nga hisayran, Oh hari, nga kami dili *gayud* moalagad sa imong mga dios, ni mosimba kami sa larawan nga bulawan nga imong gipatindog.

¹⁹Unya si Nabucodonosor napuno sa mapintas nga kasuko, ug ang dagway sa iyang nawong nausab batok kang Sadrach, kang Mesach, ug kang Abed-nego: *busa* misulti siya ug nagsugo nga ilang initon ang hudno sa pito ka pilo labaw sa naandan nga kainit. ²⁰Ug nagsugo *pa* siya sa pipila ka mga tawo nga kusganon nga diha sa iyang kasundalohan sa pagpagapus kang Sadrach, kang Mesach, ug kang Abed-nego, *ug* sa paghulog kanila ngadto sa hudno sa kalayo nga nagadilaab. ²¹Nan kining mga tawohana gipanaggapus *nga sinul-oban* sa ilang mga kalsones, sa ilang mga sinina, sa ilang mga kupo, ug sa uban *pa* nilang mga bisti, ug gipanaghulog ngadto sa taliwala sa hudno sa kalayo nga nagadilaab. ²²Busa tungod sa pagkadinalian sa sugo sa hari, ug ang hudno mainit uyamut, ang siga sa kalayo nakamatay niadtong mga tawo nga nagsakwat kang Sadrach, kang Mesach, ug kang Abed-nego. ²³Ug kining totolo ka mga tawo, si Sadrach, si Mesach, ug si Abed-nego nangahulog nga mga ginapus ngadto sa sulod sa hudno sa kalayo nga nagadilaab. ²⁴Unya si Nabucodonosor ang hari, nahibulong ug midali sa pagbangon: siya misulti ug miingon sa iyang mga magtatambag: Dili ba totolo ka mga tawo nga ginapus ang atong gipanghulog sa taliwala sa kalayo? Sila mingtubag ug ming-ingon sa hari: Matuod, Oh hari. ²⁵Siya mitubag ug miingon: Ania karon, nakita ko nga upat *na* ka tawo nga dili ginapus, nga nanlakaw sa taliwala sa kalayo, ug sila wala maunsa; ug ang dagway sa ikaupat sama sa usa ka anak nga lalake sa mga dios. ²⁶Unya si Nabucodonosor miduol sa baba sa hudno sa kalayo nga nagadilaab: misulti siya ug miingon: Sadrach, Mesach ug Abed-nego, kamo nga mga alagad sa Halangdon Uyamut nga Dios, gumula kamo ug umari. Unya si Sadrach, si Mesach, ug si Abed-nego nanggula gikan sa kinataliwad-an sa kalayo. ²⁷Ug ang mga kadagkuan, ang mga tinugyanan, ug ang mga gobernador, ug ang mga magtatambag sa hari, nga nanagkatapok didto, nanagpakakita niining mga tawohana, nga ang kalayo walay gahum sa ilang mga lawas, ni masilaub ang buhok sa ilang ulo, ni mausab ang ilang saput, ni mahatapot kanila ang baho sa kalayo.

²⁸Si Nabucodonosor misulti ug miingon: Bulahan ang Dios ni Sadrach, ni Mesach ug ni Abed-nego, nga nagpadala sa iyang manulonda, ug nagluwas sa iyang mga alagad nga mingsalig diha kaniya, ug ming-usab sa pulong sa hari, ug mingtugyan sa ilang mga lawas, aron sila dili makaalagad ug dili makasimba sa lain nga dios, gawas lamang sa ilang kaugalingon nga Dios.

²⁹Busa ako nagabuhat usa ka sugo nga ang tanang katawohan, nasud ug pinulongan nga makasulti sa dautan batok sa Dios ni Sadrach, ni Mesach, ug ni Abed-nego, pagawatas-watson, ug ang ilang mga balay pagahimoon nga tinapok sa kinalibang; tungod kay walay laing dios nga makahimo sa pagluwas sa ingon niining paagiha. ³⁰Unya si Sadrach, si Mesach ug si Abed-nego gituboy sa hari sa lalawigan sa Babilonia.

¹ Si Nabucodonosor ang hari, alang sa tanang mga katawohan, mga nasud, ug mga pinulongan, nga nanagpuyo sa tibook nga yuta: Ang pakigdait modagaya kaninyo. ²Gipakaayo kanako ang pagpakita sa mga timaan ug sa mga kahibulongan nga kanako gibuhay sa Halangdon Uyamut nga Dios. ³Pagkadagku sa iyang mga timaan! ug pagkagamhanan sa iyang mga kahibulongan! ang iyang gingharian mao ang gingharian nga walay katapusan, ug ang iyang dominio nagagikan sa kaliwatan sa kaliwatan.

⁴ Ako, si Nabucodonosor, nagpahulay sulod sa akong balay ug nagamauswagon sa akong palacio. ⁵Nakita ko ang usa ka damgo nga nakapahadlok kanako; ug ang mga hunahuna diha sa akong higdaanan ug ang mga panan-awon sa akong ulo nakasamok kanako. ⁶Busa gihimo ko ang usa ka sugo nga ang tanang mga tawong manggialamon sa Babilonia dad-on sa akong atubangan, aron ipahibalo nila kanako ang kahulogan sa damgo. ⁷Unya ming-abut ang mga mago, ang mga maglalamat, ang mga Caldeahanon, ug ang mga mulo-manalagna; ug akong gisugilon kanila ang damgo; apan sila wala makapadayag kanako sa kahulogan niini. ⁸Apan sa katapusan si Daniel mianhi sa akong atubangan, kansang ngalan mao si Beltsasar, sumala sa ngalan sa akong dios, ug kaniya anaa ang espiritu sa mga balaang dios: ug sa iyang atubangan gisugilon ko ang damgo, *sa pag-ingon*: ⁹Oh Beltsasar, pangulo sa mga mago, tungod kay ako nasayud nga ang espiritu sa mga balaang dios anaa kanimo, ug walay tinago nga nagasamok kanimo, suginli ako sa mga panan-awon sa akong damgo nga akong nakita, ug ang kahulogan niini. ¹⁰Nan, mao kini ang mga panan-awon sa akong ulo didto sa akong higdaanan: Ako nakakita, ug, ania karon, ang usa ka kahoy sa taliwala sa yuta; ug ang iyang kahabugon taas kaayo. ¹¹Ang kahoy mitubo, ug nagmalig-on, ug ang kahabugon niini miabut ngadto sa langit ug kini *makita* hangtud sa kinatumyan sa tanang yuta: ¹²Ang iyang mga dahon matahum, ug daghan man ang mga bunga niini, ug kini kalan-on alang sa ngatanan: ang mga hayupan sa kapatagan nanagpasilong sa ilalum niya, ug ang mga langgam sa kalangitan nagapuyo sa mga sanga niini, ug ang tanang unod ginapakaon gikan niana. ¹³Nakita ko sa mga panan-awon sa akong ulo ibabaw sa akong higdaanan, ug, ania karon, ang usa ka magbalantay ug usa nga balaan mikunsad gikan sa langit; ¹⁴Siya misinggit sa makusog, ug miingon niini: Tag-a ang kahoy ug putla ang mga sanga, uyoga ang iyang mga dahon, ug kataga ang iyang mga bunga: papahawaa ang mga mananap sa ilalum niya, ug ang mga langgam gikan sa iyang mga sanga: ¹⁵Bisan pa niini, ibilin ang tuod sa iyang mga gamut diha sa yuta, bisan pa uban ang usa ka pikit nga puthaw ug tumbaga, sa mahumok nga balili sa kapatagan; ug ipahumod kini sa yamog sa langit: ug ang iyang bahin ipauban sa mananap diha sa balili sa yuta: ¹⁶Pailisi ang iyang kasingkasing

gikan sa *kasingkasing* sa tawo, ug hatagi siya sa kasingkasing sa usa ka mananap; ug ipaagi kaniya sa *ingon niini* sa makapito. ¹⁷Ang *maong* hukom sugo man sa mga magbalantay, ug ang pagpangayo pinaagi sa pulong sa mga balaan; sa tuyo nga ang mga buhi managpakaila nga ang Labing Halangdon Uyamut nagadumala sa gingharian sa mga tawo, ug nagahatag niana kang bisan kinsa nga iyang hiuyonan, ug nagapahaluna niana sa labing ubos sa mga tawo. ¹⁸Kining damgoha nakita ko, *ako* nga si hari Nabucodonosor. Ug ikaw, Oh Beltsasar, ipahayag mo ang iyang kahulogan sanglit ang tanang mga tawo nga manggialamon sa akong gingharian dili makahimo sa pagtug-an kanako sa kahulogan: apan ikaw makahimo man; kay ang espiritu sa balaan nga mga dios anaa kanimo.

¹⁹Unya si Daniel, kansang ngalan mao si Beltsasar, nahimong amang sa makadiyut, ug ang iyang mga hunahuna naglibug kaniya. Ang hari mitubag ug miingon: Beltsasar, ayaw palibug sa damgo kun sa iyang kahulogan. Si Beltsasar mitubag ug miingon: *Itugot unta* ginoo ko, nga ang damgo alang kanila nga nagadumot kanimo, ug ang kahulogan niini ngadto sa imong mga kabatok. ²⁰Ang kahoy nga imong nakita, nga mitubo, ug nga malig-on, kansang kahabugon miabut sa langit, ug makita sa tanang dapit sa kalibutan; ²¹Kansang mga dahon matahum, ug ang bunga niya daghanan, ug siya kalan-on sa ngatanan; nga sa ilalum niya ang mga mananap sa kapatagan nagapuyo, ug sa kang kansang mga sanga ang mga langgam sa kalangitan nagabutang sa ilang mga puloy-anan: ²²Mao man kini ikaw, Oh hari, ang mitubo ug nahimong malig-on; kay ang imong pagkadaku mitubo, ug miabut sa langit, ug ang imong dominio ngadto sa kinatumyan sa yuta. ²³Ug sanglit ang hari nakakita usa ka magbalantay ug usa nga balaan nga mikunsad gikan sa langit, ug nagaingon: Tumbaha ang kahoy, ug laglaga siya: apan ibilin ang tuod sa mga gamut niana diha sa yuta, bisan uban ang usa ka pikit nga puthaw ug tumbaga, sa mahumok nga balili sa kapatagan; ug humda sa yamog sa langit, ug ang iyang bahin ipauban sa mga mananap sa kapatagan, hangtud nga ipaagi ibabaw kaniya sa makapito; ²⁴Mao kini ang kahulogan, Oh hari, ug mao kini ang sugo sa Halangdon Uyamut nga gipakanaug batok sa akong ginoo nga hari. ²⁵Nga ikaw pagaabugon gikan sa mga tawo, ug ang imong puloy-anan igatipon sa mga mananap sa kapatagan, ug mapugos ka sa pagkaon sa balili sama sa mga vaca, ug mahumod ikaw sa yamog sa langit, ug makapito ipaagi kana kanimo, hangtud makaila ikaw nga ang Halangdon Uyamut nagahari sa gingharian sa mga tawo, ug nagahatag niini kang bisan kinsa nga iyang hing-uyonan. ²⁶Ug sanglit nga sila nagsugo sa pagpabilin sa tuod sa mga gamut sa kahoy; ang imong gingharian magapabilin gayud kanimo, sa tapus ikaw makaila nga ang kalangitan nagahari *diay*. ²⁷Tungod niini, Oh hari, dawata ang akong tambag, ug putla ang imong mga sala pinaagi sa pagkamatarung, ug *lugtasa* ang imong mga pagkadautan pinaagi sa pagpakita ug kalooy sa mga kabus; kong ugaling palungtaron *mo* ang imong kalinaw.

²⁸Kining tanan midangat kang hari Nabucodonosor. ²⁹Sa tapus sa napulo ug duha ka bulan, siya nagalakaw didto sa palacio nga harianon sa Babilonia. ³⁰Ang hari misulti ug miingon: Dili ba kini mao ang dakung Babilonia, nga akong gitukod aron *mahimong* puloy-anan nga harianon, pinaagi sa kusog sa akong gahum ug alang sa dungog sa akong pagkahalangdon? ³¹Sa diha pa ang pulong sa baba sa hari, may usa ka tingog nga nahulog gikan sa langit, *nga nagaingon*: Oh hari nga Nabucodonosor, kanimo ginapamulong: Ang gingharian mibulag kanimo. ³²Ug ikaw pagaabugon gikan sa mga tawo; ug ang imong puloy-anan igatipon sa mga mananap sa kapatagan: mapugos ka

sa pagkaon sa balili sa mga vaca; ug sa makapito ipaagi kanimo *kini*, hangtud ikaw makaila nga ang Halangdon Uyamut nagahari sa gingharian sa mga tawo, ug nagahatag niini kang bisan kinsa nga iyang hing-uyonan.³³ Sa maong takna natuman ang butang diha kang Nabucodonosor; ug siya giabog gikan sa mga tawo, ug mikaon sa mga balili sama sa mga vaca, ug ang iyang lawas nahumod sa yamog sa langit, hangtud ang iyang buhok mingtubo ingon sa *mga balhibo* sa mga agila, ug ang iyang mga kuko ingon sa mga *kulamoy* sa mga langgam.

³⁴ Ug sa katapusan sa mga adlaw, ako, si Nabucodonosor miyahat sa akong mga mata paingon sa langit, ug ang akong salabutan nahiuli kanako, ug gihimaya ko ang Halangdon Uyamut, ug gidayeg ko ug gipasidunggan ko siya nga buhi sa walay katapusan; kay ang iyang dominio mao ang walay katapusan nga pagmando, ug ang iyang gingharian gikan sa kaliwatan ngadto sa kaliwatan:³⁵ Ug ang tanang mga pumoluyo sa yuta gipangisip nga walay nahot: ug siya nagabuhat sumala sa iyang kabubut-on diha sa mga panon sa langit, ug taliwala sa mga pumoluyo sa yuta; ug walay makapugong sa iyang kamot, kun makasulti kaniya: Unsay imong ginabuhat?³⁶ Sa maong panahon ang akong salabutan nahiuli kanako; ug tungod sa himaya sa akong gingharian, ang akong pagkahalangdon ug kahayag nanghiuli kanako; ug ang akong mga magtatambag ug ang akong mga kadagkuan nanagpangita kanako; ug ako napahamutang sa akong gingharian, ug ang labaw kaayo nga kadunganan gidugang *pa* kanako.³⁷ Karon ako, si Nabucodonosor, nagadayeg ug nagabayaw ug nagapasidungog sa Hari sa langit; kay ang tanan niyang mga buhat kamatuoran man, ug ang iyang mga dalan lonlon *justicia*; ug mahimo niya nga pagapaubson kadtong nagalakat sa pagpalabi-labi.

¹ Si Belsasar nga hari naghimo usa ka dakung kumbira sa usa ka libo nga iyang mga dagkung tawo, ug miinum sa vino sa atubangan sa usa ka libo. ² Si Belsasar, samtang nagtilaw *pa* siya sa vino, nagsugo nga dad-on *kaniya* ang mga copa nga bulawan ug salapi nga nakuha sa iyang amahan nga si Nabucodonosor gikan sa templo sa Jerusalem; aron ang hari ug ang iyang mga principe, ang iyang mga asawa ug ang iyang mga puyopuyo, makainum gikan niini. ³ Unya ilang gidala ang mga copa nga bulawan nga kinuha sa templo sa balay sa Dios didto sa Jerusalem; ug ang hari ug ang iyang mga principe, ang iyang mga asawa ug ang iyang mga puyopuyo, nanagpanginum gikan kanila. ⁴ Sila ming-inum sa vino, ug nanagdayeg sa mga dios nga bulawan, ug salapi, ug tumbaga, ug puthaw, ug kahoy, ug bato. ⁵ Sa maong takna migula ang mga tudlo sa kamot sa usa ka tawo, ug misulat atbang sa tangkawan sa bungbong nga bato sa palacio sa hari: ug nakita sa hari ang bahin sa kamot nga nagsulat. ⁶ Unya ang *panagway sa* nawong sa hari nabalhin diha kaniya, ug ang iyang mga hunahuna nagsamok kaniya, ug ang mga lutahan sa iyang mga hawak nangaluag, ug ang iyang mga tuhod nanagkapingki-pingki. ⁷ Ang hari misinggit sa makusog nga tingog aron pasudlon ang mga maglalamat, ang mga Caldeahanon ug ang mga mulo-manalagna. Ang hari misulti ug miingon sa mga tawong manggialamon sa Babilonia: Bisana kinsa nga makabasa nianang sinulat, ug makapakita kanako sa kahulogan niana, pagasuloban sa saput nga purpura, ug sa-bongan sa kolintas

nga bulawan ang iyang liog, ug maoy ikatulong magmamando sa gingharian. ⁸Unya mingsulod ang tanan nga mga tawong manggialamon ngadto sa hari: apan sila wala makabasa sa sinulat, ni makatug-an sa hari sa kahulogan *niana* . ⁹Unya nalibug sa hilabihan si hari Belsasar, ug ang *panagway sa* iyang nawong nabalhin diha kaniya, ug ang iyang mga principe nangalibug.

¹⁰ *Karon* ang reina tungod sa mga pulong sa hari ug sa iyang mga principe misulod sa balay nga gikumbirahan; ang reina misulti ug miingon: Oh hari, mabuhi ka sa walay katapusan; ayaw palibug sa imong hunahuna, ni ipabalhin ang *panagway sa* imong nawong. ¹¹Adunay usa ka tawo sa imong gingharian, nga kaniya anaa ang espiritu sa mga balaang dios; ug sa mga adlaw sa imong amahan, ang kahayag ug salabutan ug kinaadman ingon sa kinaadman sa mga dios, hingpalkan diha kaniya; ug ang hari nga si Nabucodonosor nga imong amahan, ang hari, *nagaingon ako* , ang imong amahan, nagbuhat kaniya nga pangulo sa mga mago, sa mga maglalamat, sa mga Caldeahanon, ug sa mga mulo-manalagna; ¹²Sanglit ang labawon kaayong espiritu, ug kahibalo, ug salabutan, ug paghubad sa mga damgo, ug pagsaysay sa mga malisud nga mga pulong, pagsulbad sa mga gikaduha-duhaan, hingpalkan diha kang Daniel, nga ginganlan sa hari nga si Beltsasar. Karon ipatawag *mo* si Daniel, ug siya magapakita sa kahulogan. ¹³Unya si Daniel gipasulod sa atubangan sa hari. Ang hari misulti ug miingon kang Daniel: Ikaw ba kadtong Daniel, nga anak sa pagkabinihag sa Juda, nga gikuha sa hari nga akong amahan gikan sa Juda? ¹⁴Ako nakadungog mahitungod kanimo, nga ang espiritu sa mga dios anaa kanimo, ug nga ang kahayag ug salabutan ug labawon kaayong kinaadman hikaplakan diha kanimo. ¹⁵Ug karon ang mga manggialamong tawo, ang mga maglalamat, gipasulod na sa akong atubangan, aron unta ilang basahon kini nga sinulat, ug ipahayag kanako ang hubad *niana*: apan sila wala makapakita kanako sa hubad sa *maong* butang: ¹⁶Apan ako nakadungog mahitungod kanimo, nga ikaw makahubad, ug makasulbad sa mga gikaduha-duhaan: karon kong makabasa ka sa sinulat, ug makapahayag kanako sa kahulogan *niana*, pagasul-oban ikaw sa saput nga purpura, ug sab-ongan sa kolintas nga bulawan ang imong liog, ug mahimo ka nga ikatulong magmamando sa gingharian. ¹⁷Unya si Daniel mitubag ug miingon sa atubangan sa hari: Pasagdi ang imong mga gasa sa imong kaugalingon *lamang* , ug ihatag ang imong mga balus sa uban; bisan pa *niana* basahon ko ang sinulat alang sa hari, ug pahibaloon ko siya sa kahulogan. ¹⁸Oh ikaw hari, ang Halangdon Uyamut nga Dios naghatag kang Nabucodonosor nga imong amahan sa gingharian, ug pagkadaku, ug himaya ug pagkahalangdon: ¹⁹Ug tungod sa pagkadaku nga iyang gihatag kaniya, ang tanang mga katawohan, mga nasud, ug mga pinulongan, nanagkurog ug nangahadlok sa iyang atubangan: ang buot niya nga *patyon* iyang gipatay; ug ang buot niya nga *buhion* , iyang gibuhi; ug ang buot niya nga *bayawon* , iyang gibayaw, ug ang buot niya nga *paubson* , iyang gipaubos. ²⁰Apan sa diha nga nagmapahitas-on ang iyang kasingkasing, ug sa diha nga nagpagahi ang iyang espiritu, sa pagkaagi nga siya *nagkinabuhi* nga mapahitas-on, gipapha siya gikan sa iyang trono nga harianon, ug gikuha nila ang himaya gikan kaniya. ²¹Ug siya giabog gikan sa mga anak sa mga tawo, ug ang iyang kasingkasing gihimo nga sama sa iya sa mananap, ug ang iyang puloy-anan diha uban sa ihalas nga mga asno; siya gilawgan nila sa balili sama sa mga vaca, ug ang iyang lawas nahumod sa yamog sa langit; hangtud nga siya nakaila nga ang Halangdon Uyamut nga Dios nagamando sa gingharian sa mga tawo, ug nga siya nagapahamutang sa ibabaw

niini sa bisan kinsa nga iyang hing-uyonan. ²²Ug ikaw nga iyang anak, Oh Belsasar, wala *ka* magpaubos sa imong kasingkasing, bisan nasayud ka niining tanan, ²³Hinonoa nagmapahitas-on ka sa imong kaugalingon batok sa Ginoo sa langit; ug ilang gidala ang mga sudlanan *nga balaan* sa iyang balay diha sa imong atubangan; ug ikaw ug ang imong mga principe; ang imong mga asawa ug ang imong mga puyopuyo, ming-inum sa vino gikan niini; ug ginadayeg mo ang dios nga salapi ug bulawan, ug tumbaga, puthaw, kahoy, ug bato, nga dili makakita, ni makadungog, ni makahibalo; ug ang Dios nga sa iyang kamot anaa ang imong gininhawa, ug iya ang tanan mong mga dalan, wala mo paghimayaa: ²⁴Unya ang bahin sa kamot gipadala gikan kaniya; ug kining sulata ginasulat. ²⁵Ug kining sulata mao ang ginasulat: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN: ²⁶Kini mao ang kahulogan sa butang: MENE, giihap sa Dios ang imong gingharian, ug gitapus na kini. ²⁷TEKEL: Ikaw ginatimbang diha sa timbangan, ug nakita nga kulangan. ²⁸PERES: Ang imong gingharian gibahin na, ug gihatag sa mga Medianhon ug Persiahanon. ²⁹Unya nagsugo si Belsasar, ug ilang gibistihan si Daniel sa purpura, ug gisab-ongan sa kolintas nga bulawan ang iyang liog, ug nagpalibut sa pahibalo mahatungod kaniya, nga siya mahimong ikatolo nga magmamando sa gingharian.

³⁰ Niadtong gabhiona si Belsasar ang hari sa mga Caldeahanon gipatay. ³¹Ug si Dario ang Medianhon midawat sa gingharian, sanglit siya kan-uman ug duha ka tuig ang panuigon.

¹ Nahimut-an ni Dario ang pagbutang ibabaw sa gingharian usa ka gatus ug kaluhaan ka mga principe, nga maoy magapangulo sa tibook gingharian; ²Ug ibabaw kanila totolo ka mga presidente, si Daniel *mao ang* usa kanila; nga kining mga principe magabatag taho kanila *nga totolo*, ug nga ang hari mawalay kabilinggan. ³Unya kini si Daniel maoy gipalabi nga labaw sa mga presidente ug sa mga principe, kay ang labing maayong espiritu diha kaniya; ug ang hari naghunahuna sa pagpalingkod kaniya ibabaw sa tibook nga gingharian. ⁴Nan ang mga presidente ug ang mga principe nanagpangita sa higayon batok kang Daniel mahatungod sa gingharian; apan sila wala makakita sa higayon ni kalapasan, sanglit siya matinumanon man, ni may hikaplagnan sila nga sayup kun kalapasan diha kaniya. ⁵Unya miingon kining mga tawohana: Dili nato hikaplagnan ang higayon batok niining Daniel, gawas kong hikaplagnan ta kini batok kaniya mahatungod sa Kasugoan sa iyang Dios.

⁶ Unya kining mga presidente ug mga principe nanagtigum *sa atubangan* sa hari ug miingon kaniya: Hari nga Dario, mabuhi ka sa walay katapusan. ⁷Ang tanang mga presidente sa gingharian, ang mga tinugyanan ug ang mga principe, ang mga magtatambag ug ang mga gobernador, nanagsabut-sabut sa pagtukod usa ka harianon nga kabalaoran, ug pagbuhat usa ka malig-on nga sugo, nga bisan kinsa nga magapangamuyo sa bisan unsang dios kun tawo sulod sa katloan ka adlaw, gawas kanimo, Oh hari, siya igahulog sa langub sa mga leon. ⁸Karon, Oh hari, tukora ang sugo, ug timan-i *sa imong ngalan* ang sinulat, aron dili mausab, sumala sa balaod sa mga Medianhon ug mga Persiahanon, nga dili mausab. ⁹Busa si hari Dario mitimaan sa sinulat ug sa sugo. ¹⁰Ug sa

pagkahibalo ni Daniel nga ang sinulat gitiman-an, siya miadto sa iyang balay (karon ang iyang mga tamboanan inablihan sa sulod sa iyang balay paingon sa Jerusalem); ug siya miluhod sa makatolo sa usa ka adlaw, ug nag-ampo, ug nagpasalamat sa atubangan sa iyang Dios, ingon sa iyang gihimo kaniadto.

¹¹ Unya kining mga tawohana nanagkatigum, ug nakakaplag kang Daniel nga nag-ampo ug nangamuyo sa atubangan sa iyang Dios. ¹²Unya sila mingduol, ug mingsulti sa atubangan sa hari mahitungod sa sugo sa hari: Wala ba ikaw motimaan sa usa ka sugo nga ang tagsatagsa ka tawo nga mangamuyo sa bisan unsang dios kun tawo sulod ka katloan ka adlaw, gawas kanimo, Oh hari, igahulog sa langub sa mga leon? Ang hari mitubag ug miingon: Ang butang matuod sumala sa balaod sa mga Medianhon ug mga Persiahanon nga dili mausab. ¹³Unya mingtubag sila ug ming-ingon sa atubangan sa hari: Kana si Daniel nga anaa sa mga anak sa pagkabinihag sa Juda wala magtagad kanimo, Oh hari, ni sa sugo nga imong gitiman-an, kondili nag-ampo makatolo sa usa ka adlaw. ¹⁴Unya ang hari, sa pagkadungog niya niining mga pulonga nasubo pag-ayo, ug naninguha sulod sa iyang kasingkasing sa pagluwas kaniya; ug siya naghago hangtud sa pagkasalop sa adlaw aron sa pagluwas kaniya. ¹⁵Unya kining mga tawohana nanagtigum *sa atubangan* sa hari, ug ming-ingon sa hari: Hibaloi, Oh hari, nga kini balaod sa mga Medianhon ug Persiahanon, nga walay sugo ni balaod nga gitukod sa hari nga mausab. ¹⁶Unya ang hari nagpasugo ug ilang gidala si Daniel, ug gihulog siya sa langub sa mga leon. *Karon*, ang hari misulti ug miingon kang Daniel: Ang imong Dios nga imong gialagaran sa kanunay, siya magaluwas kanimo. ¹⁷Ug dihay usa ka bato nga gidala ug gipahaluna sa baba sa langub, ug kini gipatikan sa hari sa iyang kaugalingong patik, ug sa patik sa mga principe; aron walay mausab mahatungod kang Daniel.

¹⁸Unya ang hari miadto sa iyang palacio, ug nagpuasa sa tibook nga gabii; walay mga tulonggon nga gidala sa iyang atubangan: ug ang iyang katulogon mikalagiw gikan kaniya. ¹⁹Unya ang hari mibangon sayo kaayo sa kabuntagon, ug midali pag-adto sa langub sa mga leon. ²⁰Ug sa pagduol niya sa langub sa *mga leon* ngadto kang Daniel, misinggit siya sa usa ka tingog nga makapasubo; ang hari misulti ug miingon kang Daniel: Oh Daniel, alagad sa Dios nga buhi; ang imong Dios nga gialagaran mo sa kanunay, nagaluwas ba kanimo gikan sa mga leon? ²¹Unya si Daniel miingon sa hari: Oh hari, mabuhi ka sa walay katapusan. ²²Ang akong Dios nagpadala sa iyang manulonda, ug gitak-uman ang baba sa mga leon, ug sila wala makadaut kanako; sanglit kay sa iyang atubangan nakita nga inocente man ako; ug ingon man usab sa atubangan mo. Oh hari, ako wala makapasipala. ²³Unya ang hari nalipay sa hilabihan gayud, ug nagsugo nga ilang kuhaon si Daniel gikan sa langub. Busa si Daniel gipagawas sa langub, ug walay kadaut nga hikaplagnan diha kaniya, tungod kay siya misalig *man* diha sa iyang Dios. ²⁴Ug ang hari nagpasugo, ug gipanagdala kadtong mga tawo nga mingsumbong *batok* kang Daniel, ug ilang gipanghulog sila ngadto sa langub sa mga leon, sila, ang ilang mga anak, ug ang ilang mga asawa; ug sila gilunggoban ug gipanagdugmok ang ilang mga bukog, sa wala pa *ngani* sila moabut sa kinahiladman sa langub.

²⁵Unya si hari Dario misulat sa tanang mga katawohan, mga nasud, ug mga pinulongan, nga nagpuyo sa tibook yuta: Ang pakigdait modagaya unta kaninyo. ²⁶Gibuhat ko ang sugo, aron nga

sa tanang dominio sa akong gingharian, ang mga tawo managkurog, ug mangahadlok sa atubangan sa Dios ni Daniel; kay siya mao ang Dios nga buhi ug mapadayonon sa walay katapusan, ug ang iyang gingharian mao ang dili mabungkag; ug ang iyang dominio *magapadayon* bisan hangtud sa katapusan. ²⁷Siya nagaluwas ug nagatabang, ug nagabuhat siya sa mga katingalahan sa langit ug sa yuta, siya nga maoy nagluwas kang Daniel gikan sa gahum sa mga leon. ²⁸Busa kining Daniel nagmauswagon sa paghari ni Dario, ug sa paghari ni Ciro nga Persiahanon.

¹ Sa nahaunang tuig ni Belsasar nga hari sa Babilonia si Daniel may usa ka damgo ug mga panan-awon sa iyang ulo diha sa iyang higdaanan; unya iyang gisulat ang damgo, ug gisugilon ang katibuokan sa mga butang. ²Si Daniel misulti ug miingon: Ako nakakita sa akong panan-awon sa gabii, ug, ania karon, ang upat nga mga hangin sa langit mingkutaw sa dakung dagat. ³Ug migula gikan sa dagat ang upat ka mga dagkung mananap, *nga* nagkalainlain ang usa ug usa. ⁴Ang nahauna sama sa usa ka leon, ug may mga pako sa agila: nakita ko hangtud nga ang mga pako niya giibut, ug kini gialsa gikan sa yuta, ug gipatindog sa duha ka tiil sama sa usa ka tawo: ug ang usa ka kasingkasing sa tawo gihatag niini. ⁵Ug, ania karon, ang laing mananap, ang ikaduha, sama sa usa ka oso; ug mibangon sa usa niya ka kilid, ug dihay totolo ka mga gusok sa iyang baba taliwala sa iyang mga ngipon, ug sa ingon niana sila ming-ingon kaniya: Bumangon ka, lamyon mo ang daghang unod. ⁶Sa human niini, nakita ko ang lain na usab, ug, ania karon, ingon sa usa ka leopardo, nga diha sa iyang bokoboko ang upat ka mga pako sa usa ka langgam: ang mananap may upat usab ka mga ulo; ug ang dominio gihatag kaniya. ⁷Sa tapus niini, nakita ko sa mga panan-awon sa kagabhion, ug, ania karon, ang ikaupat ka mananap, makahahadlok ug mabangis, ug hilabihan gayud pagkakusganon; ug kini may dagkung mga ngipon nga puthaw: siya milamoy ug mikunis-kunis, ug miyatak sa salin sa iyang mga tiil: ug kini lahi sa tanang mananap nga nanghiuna kaniya; ug kini may napulo ka mga sungay. ⁸Ako nagtulotimbang *mahitungod* sa mga sungay, ug, ania karon, may migula kanila nga laing sungay nga diyutay, nga sa atubangan niini ang totolo ka mga unang sungay giibut hangtud sa mga gamut: ug, ania karon, niining sungaya dihay mga mata nga sama sa mga mata sa tawo, ug usa ka baba nga nagpamulong dagkung mga butang.

⁹ Ako nagsud-ong hangtud ang mga trono gibutang, ug ang usa nga mao ang tigulang sa mga adlaw milingkod: ang iyang mga bisti maputi ingon sa nieve, ug ang buhok sa iyang ulo sama sa lonlon nga balhibo sa carnero; ang iyang trono mao ang nagadilaab nga siga, *ug* ang mga ligid niini *mao ang* nagasiga nga kalayo. ¹⁰Ang sapa nga kalayo migula ug mibaha gikan sa iyang atubangan: mga libo ka mga libo nanag-alagad kaniya, ug napulo ka libo ka napulo ka libo nanagtindog sa iyang atubangan: ang paghukom gisugdan, ug ang mga basahon gibuklad; ¹¹Niadtong taknaa ako nagtan-aw tungod sa tingog sa dagkung mga pulong nga gisulti sa sungay; ako nagtan-aw hangtud nga gipatay ang mananap, ug ang iyang lawas gidugmok, ug kini gihatag aron sunogon sa kalayo. ¹²Ug mahatungod sa nanghibilin nga mga mananap, ang ilang dominio gikuha *kanila* : bisan pa niana ang ilang mga kinabuhi gilugwayan sa makadiyut ug sa usa ka panahon *lamang* . ¹³Nakita

ko diha sa mga panan-awon sa kagabhion, ug, ania karon, may usa nga miabut uban sa mga panganod sa langit nga usa nga sama sa anak sa tawo, ug siya miduol *kaniya* bisan pa ngadto sa tigulang sa mga adlaw, ug ilang gidala siya haduol sa iyang atubangan. ¹⁴Ug may gihatag kaniya nga dominio, ug himaya, ug gingharian, aron ang tanang mga katawohan, mga nasud, ug mga pinulongan manag-alagad kaniya: ang iyang dominio mao ang dominio nga walay katapusan, nga dili umalagi, ug ang iyang gingharian mao kadtong dili mabungkag.

¹⁵Mahitungod kanako, si Daniel, nasubo ang akong espiritu sa taliwala sa akong lawas, ug ang mga panan-awon sa akong ulo nakalibug kanako. ¹⁶Ako miduol sa usa kanila nga nagtindog, ug nangutana kaniya sa kamatuoran niining tanan. Busa ako gisuginlan niya, ug gipahibalo ako sa kahulogan niining mga butanga. ¹⁷Kining dagkung mga mananap, nga upat, mao ang upat ka mga hari, nga manindog dinhi sa yuta. ¹⁸Apan ang mga balaan sa Halangdon Uyamut modawat sa gingharian, ug managhupot sa gingharian sa walay katapusan, bisan hangtud sa kahangturan nga walay katapusan. ¹⁹Unya naninguha ako nga masayud sa kamatuoran mahitungad sa ikaupat ka mananap, nga lain man gikan kanilang tanan, nga hilabihan pagkamakahadlok, kansang mga ngipon puthaw, ug ang iyang mga kuko tumbaga; nga naglamoy, ug nagdugmok, ug nagyatak sa iyang tiil niadtong nanghibilin. ²⁰Ug mahitungod sa napulo ka mga sungay nga diha sa iyang ulo; ug sa lain nga sungay nga migula, ug nga sa atubangan niini may totolo nga nangahulog; bisan pa kadtong sungay nga may mata, ug usa ka baba nga namulong dagkung mga butang, kang kansang dagway labi pang malig-on kay sa iyang mga kauban. ²¹Ako mitan-aw, ug ang mao nga sungay nakiggubat batok sa mga babalaan, ug nakadaug batok kanila; ²²Hangtud ang tigulang sa mga adlaw miabut, ug ang hukom gihatag sa mga balaan sa Halangdon Uyamut, ug miabut ang panahon nga ang mga balaan naghupot sa gingharian: ²³Sa ingon niana siya miingon: Ang ikaupat nga mananap mao ang ikaupat nga gingharian sa yuta, nga lahi gikan sa tanang mga gingharian ug molamoy sa tibook yuta, ug magayatak niini, ug magadugmok kaniya. ²⁴Ug mahitungod sa napulo ka mga sungay, gikan niining ginghariana motindog ang napulo ka mga hari: ug adunay lain nga motindog sunod kanila; ug siya lahi sa nahauna, ug siya modaog sa totolo ka mga hari. ²⁵Ug siya mosulti sa *dagkung* mga pulong batok sa Halangdon Uyamut, ug magapaluya sa mga balaan sa Halangdon Uyamut; ug siya magahunahuna sa pag-usab sa mga panahon, ug sa Kasugoan; ug sila ihatag sa iyang kamot hangtud sa usa ka panahon ug mga panahon ug sa katunga sa usa ka panahon. ²⁶Apan ang paghukom pagasugdan ug ilang pagakuhaon ang iyang dominio, aron sa pag-ut-ut ug paglaglag niini hangtud sa katapusan. ²⁷Ug ang gingharian ug ang dominio, ug ang pagkadaku sa mga gingharian ilalum sa tibook nga langit, igahatag ngadto sa katawohan sa mga balaan sa Halangdon Uyamut: ang iyang gingharian mao ang walay-katapusan nga gingharian, ug ang tanan nga mga dominio manag-alagad ug managsugot kaniya. ²⁸Dinhi natapus ang *kasaysayan* sa butang. Mahitungod kanako, si Daniel, ang akong mga hunahuna nakasamok pag-ayo kanako, ug ang *panagway* sa akong nawong nabalhin dinhi kanako: apan akong gitagoan ang butang sulod sa akong kasingkasing.

¹ Sa ikatolo ka tuig sa paghari ni hari Belsasar, usa ka panan-awon mipakita kanako, bisan kanako nga si Daniel, sa tapus mipakita kanako kadtong *mipakita* nga nahauna. ²Ug nakita ko sa *usa ka* panan-awon; karon nahitabo sa ingon niini nga sa pagkakita ko nga didto ako sa Susan sa palacio nga atua sa lalawigan sa Elam; ug nakita ko sa *usa ka* panan-awon nga ako didto sa daplin sa suba sa Ulai. ³Unya giyahat ko ang akong mga mata, ug nakita *ko*, ug ania karon, may nagtindog atubangan sa suba, nga usa ka carnero nga lake nga may duruha ka mga sungay; ug ang duruha ka mga sungay hatag-as; apan ang usa hataas kay sa usa, ug ang hataas mitungha nga naulahi. ⁴Nakita ko ang carnero nga lake nga nagapadulong sa kasadpan, ug sa amihanan, ug sa habagatan; ug walay mga mananap nga makasukol sa iyang atubangan, ni may usa nga makaluwas gikan sa iyang kamot; apan siya nagbuhat sumala sa iyang kabubut-on, ug nagpadaku sa iyang kaugalingon. ⁵Ug sa nagpalandong *pa* ako, ania karon, ang usa ka kanding nga lake migula gikan sa kasadpan sa nawong sa tibook kalibutan, ug wala motugkad sa yuta: ug ang kanding may taw-taw nga sungay sa taliwala sa iyang mga mata. ⁶Ug siya miadto sa carnero nga lake nga may duruha ka sungay, nga akong nakita nga nagatindog sa atubangan sa suba, ug midasmag kaniya sa mabangis nga kapungot sa iyang kagahum. ⁷Ug nakita ko siya nga miduol sa carnero nga lake, ug siya napungot gayud kaniya, ug gisamaran ang carnero nga lake ug gibunggo ang iyang duruha ka mga sungay; ug ang carnero nga lake walay gahum sa pagsukol kaniya, apan siya gitumba niya sa yuta, ug giyatakan siya; ug walay mausa nga nakaluwas kaniya gikan sa iyang kamot. ⁸Ug ang lakeng kanding nagpadaku pag-ayo sa iyang kaugalingon: ug sa diha nga kusganon na siya, ang dakung sungay nabunggo; ug ilis kaniya migula ang upat ka mga taw-taw nga *sunggay* paingon sa upat ka mga *holongawan sa* hangin sa langit. ⁹Ug gikan sa usa kanila migula ang usa ka gamay nga sungay, nga mitubo sa hilabihan nga pagkadaku, paingon sa habagatan, ug paingon sa silangan, ug paingon sa mahimayaon *nga yuta*. ¹⁰Ug kini mitubo pagdaku bisan hangtud sa panon sa langit: ug ang uban sa panon ug sa mga bitoon iyang gihulog sa yuta, ug *iyang* giyatakan sila. ¹¹Oo, kini nagpadaku sa iyang kaugalingon, bisan sa principe sa panon; ug kini nagkuha gikan kaniya sa dayon nga *halad-nga-sinunog*, ug gipukan ang dapit sa iyang balaanong puloy-anan. ¹²Ug ang panon gitugyan *na lamang* kaniya uban sa dayon nga *halad-nga-sinunog* tungod sa kalapasan; ug gihulog ngadto sa yuta ang kamatuoran, ug kini nagtuman sa *iyang gikahimut-an* ug miuswag. ¹³Unya nadungog ko ang usa nga balaan nga nagasulti: ug dihay lain nga balaan nga miingon niadtong usa nga balaan nga nagsulti: Hangtud anus-a ang panan-awon *mahatungod sa* dayon nga *halad-nga-sinunog*, ug ang kalapasan nga nakalumpag, aron sa paghatag sa balaanong puloy-anan ug sa panon nga pagayatakan ilalum sa tiil? ¹⁴Ug siya miingon kanako: Hangtud sa duruha ka libo ug totolo ka gatus ka mga gabii *ug* mga buntag; unya ang balaanong puloy-anan pagalinisan.

¹⁵Ug nahitabo sa diha nga ako, bisan pa ako si Daniel, nakakita sa panan-awon, nga nagpakisusi ako sa kahulogan niini, ug, ania karon, may mitindog sa akong atubangan nga ingon sa dagway sa usa ka tawo. ¹⁶Ug nadungog ko ang tingog sa usa ka tawo sa taliwala sa duruha ka *tampi* sa Ulai, nga nagsangpit ug miingon: Gabriel, ipasabut niining tawo ang panan-awon. ¹⁷Busa siya miduol sa dapit diin ako magtindog: ug sa pag-abut niya, ako nahadlok, ug ako napaumod sa akong nawong:

apan siya miingon kanako: Sabta, Oh anak sa tawo, kay ang panan-awon iya sa panahon sa katapusan.
¹⁸Karon sa nagsulti pa siya kanako, ako nahinanok sa halalum nga pagkatulog nga ang akong nawong nag-ubo sa yuta; apan iyang gitandog ako, ug gipatindog niya ako. ¹⁹Ug siya miingon: Ania karon, pahibaloon ko ikaw mahitungod sa mahatabo sa katapusang panahon sa kasuko; kay kana iya man sa tinudlo nga panahon sa katapusan. ²⁰Ang carnero nga lake nga imong nakita, nga adunay duruha ka mga sungay, sila mao ang mga hari sa Media ug sa Persia. ²¹Ug ang mabangis nga lakeng kanding mao ang hari sa Grecia: ug ang dakung sungay nga anaa sa taliwala sa duruha ka mga mata mao ang nahaunang hari. ²²Ug mahitungod nianang naputol, sa dapit diin may upat nga mitindog, may upat ka mga gingharian nga motindog gikan sa nasud, apan dili sa iyang kagahum. ²³Ug sa ulahing panahon sa ilang gingharian, sa diha nga ang mga malapason managbuhat sa hingpit nga kadautan, ang usa ka hari sa makalilisang nga tinan-awan, ug nga makasabut sa mga salabuton nga pulong, motindog. ²⁴Ug ang iyang kagahum mahimong malig-on, apan dili sa iyang kaugalingong kagahum; ug siya molumpag sa dakung kahibulongan, ug mouswag ug magbuhat sa *iyang kahimut-an*, ug iyang lumpagon ang mga makusganon ug ang balaan nga katawohan. ²⁵Ug gumikan sa iyang paagi iyang pauswagon ang mga paglimbong diha sa iyang kamot; ug siya magpakadaku sa iyang kaugalingon sulod sa iyang kasingkasing, ug sa ilang *kakulang sa pagmatngon*, daghan ang iyang mapatay; siya usab motindog batok sa principe sa mga principe; apan siya mabunggo nga walay kamot *nga manghilabut*. ²⁶Ug ang panan-awon sa gabii ug sa buntag nga gisugilon matuod man; apan takpan mo ang panan-awon; kay kana iya sa daghang mga adlaw *nga umalabut*. ²⁷Ug ako, si Daniel, nagmaluya ug nagdaut sa pipila ka adlaw; unya ako mitindog, ug nagbuhat sa bulohaton sa hari; ug nahibulong ako sa panan-awon, apan walay mausa nga nakasabut niini.

¹ Sa nahaunang tuig ni Dario, ang anak nga lalake ni Asuero, sa kaliwat sa mga Medianhon, nga gihimong hari sa tibook nga gingharian sa mga Caldeahanon, ²Sa nahaunang tuig sa iyang pagmando, ako, si Daniel nakasabut pinaagi sa mga basahon sa gidaghanon sa mga tuig nga tungod niana miabut ang pulong ni Jehova kang Jeremias nga manalagna, mahitungod sa pagkatuman sa pagkalumpag sa Jerusalem, bisan sa *tapus ang* kapitoan ka tuig. ³Ug akong gipaatabang ang akong nawong sa Ginoo nga Dios, sa pagpangita *kaniya* pinaagi sa pag-ampo ug mga pagpangaliyupo, uban ang pagpuasa ug pagsaput sa sako ug mga abo.

⁴ Ug ako nag-ampo kang Jehova nga akong Dios, ug nanugid *kaniya* ug miingon: Oh Ginoo, ang daku ug makahaladlok nga Dios, nga nagatuman sa tugon ug mahigugmaong-kalolot kanila nga nahagugma kaniya ug kanila nga nagabantay sa iyang mga sugo, ⁵Kami nanagpakasala, ug nanaghimo sa mga kadautan, ug nanagbuhat sa kangil-aran, ug mingsukol kami, bisan pa sa pagtalikod gikan sa imong mga sugo ug gikan sa imong mga tulomanon; ⁶Ni managpatalinghug kami sa imong mga alagad nga mga manalagna, nga nanagsulti sa imong ngalan sa among mga hari, sa among mga principe, ug sa among mga amahan, ug sa tibook katawohan sa yuta. ⁷Oh Ginoo, ang pagkamatarung imo man, apan kanamo mao ang kasamok sa nawong, ingon *sa nakita mo*

niining adlaaw; *mao man* sa mga tawo sa Juda, ug sa mga pumoluyo sa Jerusalem, ug sa tibook nga Israel, sa haduol ug sa halayo, sa tanan nga mga yuta diin mo sila papahawaa, tungod sa ilang kasal-anan nga ilang nangahimo batok kanimo. ⁸Oh Ginoo, naangkon namo ang kalibug sa nawong sa among mga hari, sa among mga principe, ug sa among mga amahan, tungod kay nanagpakasala kami batok kanimo. ⁹Iya kang Jehova nga among Dios ang mga kalooy ug ang pagpasaylo; kay kami mingsukol man kaniya; ¹⁰Kami wala managtuman sa tingog ni Jehova nga among Dios, sa paglakaw sa iyang mga balaod, nga gibutang niya sa among atubangan pinaagi sa iyang mga alagad ang mga manalagna. ¹¹Oo, ang tibook Israel nakalapas sa imong Kasugoan, bisan pa ngani mingbiya *sila*, sa pagkaagi nga sila wala managsugot sa imong tingog; busa ang tunglo ginabubo kanamo, ug ang panumpa nga gisulat sa Kasugoan ni Moises, ang alagad sa Dios; tungod kay nakasala kami batok kaniya. ¹²Ug siya nagpamatuod sa iyang mga pulong nga gisulti niya batok kanamo, ug batok sa among mga maghuhukom nga naghukom kanamo, sanglit ginadala kanamo ang dakung kadautan; kay ilalum sa tibook nga langit wala mabuhat ang ingon sa nabuhat ibabaw sa Jerusalem. ¹³Ingon sa nahisulat sa Kasugoan ni Moises, kining tibook nga kadautan ania kanamo; bisan pa niana kami wala magpakilooy sa gracia ni Jehova nga among Dios, aron kami motalikod sa among mga kasal-anan, ug makasabut sa imong kamatuoran. ¹⁴Busa si Jehova nagtan-aw ibabaw sa kadautan, ug gidala kini kanamo kay si Jehova nga among Dios matarung sa tanan niyang mga buhat nga iyang ginahimo, ug kami wala mosugot sa iyang tingog. ¹⁵Ug karon, Oh Ginoo nga among Dios, nga nagdala sa imong katawohan gawas sa yuta sa Egipto uban ang makagagahum nga kamot, ug nahimo ka nga bantugan ingon *sa hibaloan na* niining adlaw; kami nanagpakasala, kami nanagbuhat sa kangil-aran. ¹⁶Oh Ginoo, sumala sa tanan mong pagkamatarung, ako nagapakilooy kanimo, nga ipaiway mo unta ang imong kasuko ug kaligutgut sa imong ciudad nga Jerusalem, ang imong balaan nga bukid; kay tungod sa among mga sala tungod sa kadautan *nga nangahimo* sa among mga amahan, ang Jerusalem ug ang imong katawohan nahimong talamayon sa tanan nga nagalibut kanamo. ¹⁷Busa karon, Oh Dios namo, pamati sa pag-ampo sa imong alagad, ug sa iyang mga pangaliyupo, ug pasidlaka ang imong nawong ibabaw sa imong balaang puloy-anan nga nahimong biniyaan, tungod sa Ginoo. ¹⁸Oh Dios ko, ipakiling ang imong igdulungog, ug pamati; bukha ang imong mga mata, ug sud-onga ang among mga pagkalaglag, ug ang ciudad nga ginatawag tungod sa imong ngalan: kay wala namo ibubo ang among mga pangaliyupo sa imong atubangan tungod sa among pagkamatarung, kondili tungod *hinoon* sa imong dakung kalooy. ¹⁹Oh Ginoo, pamatii; Oh Ginoo, pasayloa; Oh Jehova patalinghugi ug buhata; ayaw paglangana, alang sa imong kaugalingong pahanungdan, Oh Dios ko, tungod kay ang imong ciudad ug ang imong mga tawo ginatawag sa imong ngalan.

²⁰ Ug sa nagasulti pa ako, ug nagaampo, ug nagasugid sa akong sala ug sa sala sa akong katawohan nga Israel, ug *samtang* ginabubo *ko pa* ang akong pagpakilooy sa atubangan ni Jehova nga akong Dios tungod sa balaang bukid sa akong Dios; ²¹Oo, sa nagasulti *pa* ako sa pag-ampo, ang tawo nga si Gabriel, nga akong hikit-an sa panan-awon sa sinugdan, sanglit gipalupad sa makusog, mihikap kanako sa panahon nga haduol na ang panahon sa paghalad sa kahaponon. ²²Ug ako gipasabut niya, ug nakigsulti kanako, ug miingon: Oh Daniel, ako mianhi karon sa paghatag

kanimo sa kaalam ug pagsabut. ²³Sa sinugdan sa imong mga pagpangaliyupo gipagula ang sugo, ug ako mianhi sa pagsugilon kanimo; kay ikaw ginahigugma gayud pag-ayo: busa palandunga ang pulong, ug sabta ang panan-awon. ²⁴Kapitoan ka semana maoy tagal ibabaw sa imong katawohan ug sa imong balaang ciudad, sa paghuman sa kalapasan, ug sa pagtapus sa mga sala, ug sa paghimo sa pagpasig-uli alang sa kasal-anan, ug sa pagpasulod sa walay-katapusang pagkamatarung, ug sa pagmatuod sa panan-awon ug sa panagna, ug pagdihog sa labing balaan *sa mga balaan* : ²⁵Busa hibalo ug sabta, nga sa paggula sa sugo sa pagpahauli ug sa pagtukod sa Jerusalem alang sa Mesias, ang Principe, mapito ka semana, ug kan-uman ug duha ka semana: tukoron kini pag-usab, uban ang dalan ug ang kuta, bisan sa masamok nga mga panahon. ²⁶Ug sa tapus ang kan-uman ug duha ka semana, ang Mesias pagapatyon, ug *siya* walay bisan unsa; ug ang katawohan sa *laing* principe nga moanha, *maoy* moguba sa ciudad ug sa balaang puloy-anan; ug ang katapusan niana mahiuban sa baha, ug bisan hangtud sa katapusan may gubat; ang mga pagkalumpag gitagal nga daan. ²⁷Ug siya magapamatuod sa lig-on nga tugon uban sa daghan sulod sa usa ka semana; ug sa tunga-tunga sa semana iyang pahunongon ang paghalad ug ang halad-nga-kalan-on; ug ibabaw sa pako sa mga dulumtanan *moanhi* ang magalumpag; ug bisan hangtud sa pagtibawas, ug kana sanglit natagal na, ang *kaligutgut* igabubo sa ibabaw sa linumpag.

¹ Sa ikatolo ka tuig ni Ciro, hari sa Persia, usa ka butang gipadayag kang Daniel nga ginganlan si Beltsasar; ug ang butang namatuod, bisan ang usa ka dakung gubat: ug siya nakasabut sa butang, ug may pagsabut sa panan-awon. ²Niadtong mga adlaw ako, si Daniel, nagbalata sa tibook totolo ka semana. ³Ako wala mokaon sa maayo nga tinapay, ni *may* miabut nga unod kun vino sa akong baba, ni magdihog gayud ako sa akong kaugalingon, hangtud nga ang tibook totolo ka semana nangatuman. ⁴Ug sa ikakaluhaan ug upat ka adlaw sa nahaunang bulan, sa diha ako sa usa ka daplin sa dakung suba, nga mao ang Hiddekel, ⁵Akong giyahat ang akong mga mata, ug mitan-aw, ug, ania karon, ang usa ka tawo nga nasul-oban sa lino, kansang mga hawak gibaksan sa bulawan nga lunsay sa Uphaz: ⁶Ang iyang lawas usab ingon sa batong berilo, ug ang iyang nawong ingon sa dagway sa kilat, ug ang iyang mga mata ingon sa mga sulo nga nagasiga, ug ang iyang mga bukton ug ang iyang mga tiil ingon sa pinasinaw nga tumbaga, ug ang tingog sa iyang mga pulong ingon sa tingog sa panon sa katawohan. ⁷Ug ako, si Daniel, mao lamang ang nakakitq sa panan-awon; kay ang mga tawo nga nanghiuban kanako wala makakita sa panan-awon; hinonoa ang usa ka dakung pagkurog midangat kanila, ug sila nanalagan sa pagtago sa ilang kaugalingon. ⁸Busa ako nahibilin nga usa na lamang, ug nakakita niining dakung panan-awon, ug walay nahibilin nga kusog kanako: kay ang akong katahum nahimo nga dautan dinhi kanako, ug kanako walay nahibilin nga kusog. ⁹Bisan pa niana, nadungog ko ang tingog sa iyang mga pulong; ug sa pagkadungog ko sa tingog sa iyang mga pulong, unya nahinanok ako sa halalum nga pagkatulog nga nagaubo, uban ang akong nawong nga nagaatubang sa yuta.

¹⁰ Ug, ania karon, usa ka kamot mitandog kanako, nga nakapaluhod kanako ug nakapatukod sa mga palad sa akong mga kamot. ¹¹Ug siya miingon kanako: Oh Daniel, ikaw ang tawo nga gihigugma pag-ayo, sabta ang mga pulong nga igasulti ko kanimo, ug tumindog ka sa matul-id; kay kanimo gipadala karon ako. Ug sa pagpamulong niya niining pulonga kanako, ako mitindog nga nagakurog. ¹²Unya siya miingon kanako: Ayaw kahadlok, Daniel; kay gikan sa nahaunang adlaw nga gipahaluna mo ang imong kasingkasing sa pagsabut, ug sa pagpaubos sa imong kaugalingon sa atubangan sa imong Dios, ang imong mga pulong gipamatian; ug ako mianhi karon tungod sa imong mga pulong. ¹³Apan ang principe sa gingharian sa Persia misukol kanako sulod sa kaluhaan ug usa ka adlaw: ugaling, ania karon, si Michael nga usa sa mga labawng principe, mianhi sa pagtabang kanako; ug ako nagpabilin didto uban sa mga hari sa Persia. ¹⁴Karon ako mianhi sa pagpasabut kanimo sa manghitabo sa imong katawohan sa ulahing mga adlaw: kay ang panan-awon alang pa sa *daghang* mga adlaw. ¹⁵Ug sa diha nga nakapamulong siya niining mga pulonga kanako, akong gipaatabang ang akong nawong paingon sa yuta, ug ako nahimong amang. ¹⁶Ug, ania karon, ang usa nga ingon sa panagway sa mga anak sa tawo mihikap sa akong mga ngabil: unya akong gibuka ang akong baba ug misulti ug miingon ako kaniya nga nagtindog sa akong atubangan: Oh ginoo ko, tungod sa panan-awon ang akong mga kasub-anan midakup kanako, ug kanako walay nahibilin nga kusog. ¹⁷Kay unsaon sa alagad niining akong ginoo pagsulti niining akong ginoo? kay mahitungod kanako, sa gilayon walay nahibilin nga kusog kanako, ni may gininhawa *pa* nga nahibilin kanako. ¹⁸Unya may mihikap pag-usab kanako nga ingon sa dagway sa usa ka tawo, ug siya naglig-on kanako. ¹⁹Ug siya miingon: Oh tawo nga gihigugma pag-ayo, ayaw kahadlok: ang pakigdait anaa kanimo, paglig-on, oo, paglig-on. Ug sa diha nga siya nakasulti kanako, nalig-on ako, ug miingon: Pasultiha ang akong ginoo; kay ako gilig-on mo. ²⁰Unya miingon siya: Nasayud ba ikaw ngano nga mianhi ako kanimo? ug karon ako mibalik sa pagpakig-away sa principe sa Persia: ug sa pag-adto na nako, ania karon, ang principe sa Grecia moanhi. ²¹Apan isulti ko kanimo ang gisulat sa Kasulatan sa kamatuoran: ug walay usa nga nagahupot uban kanako batok kanila, kondili si Michael *lamang* nga inyong principe.

¹ Ug mahitungod kanako, sa nahaunang tuig ni Dario nga Medianhon, mitindog ako sa paglig-on ug sa *paghatag* kusog kaniya. ²Ug karon ipakita ko kanimo ang kamatuoran. Ania karon, may motindog pa nga totolo ka mga hari sa Persia; ug ang ikaupat labing dato gayud kay kanilang tanan: ug sa diha nga nagmakusganon na siya tungod sa iyang mga bahandi, pagaukayon niya ang tanan batok sa gingharian sa Grecia. ³Ug may usa ka makusganong hari nga motindog, nga magahari uban sa dakung gahum, ug magabuhat sumala sa iyang kabubut-on. ⁴Ug sa diha nga motindog na siya, ang iyang gingharian mabungkag, ug pagabahinon paingon sa upat ka mga hulongawan sa hangin sa langit, apan dili sa iyang kaliwatan, ni sa iyang dominio nga iyang gimandoan: kay ang iyang gingharian pagalukahon, bisan alang sa uban gawas niini.

⁵ Ug ang hari sa habagatan makusganon, ug ang usa sa iyang mga principe; ug siya malig-on labaw kaniya, ug adunay dominio; ang iyang dominio mahimong usa ka dakung dominio. ⁶Ug sa katapusan sa mga tuig sila magakatipon; ug ang anak nga babaye sa hari sa habagatan moadto sa hari sa amihanan sa pagpakigsabut: apan siya dili makapadayon paghupot sa kusog sa iyang bukton; dili usab siya makatindog, ni ang iyang bukton; apan siya pagabiyaan, ug sila nga nanagdala kaniya, ug siya nga nanganak kaniya, ug siya nga naglig-on kaniya niadtong mga panahona. ⁷Apan gikan sa usa ka sanga sa iyang mga gamut may usa nga motindog puli kaniya, nga moadto sa usa ka panon nga sundalo, ug mosulod sa kuta sa hari sa amihanan, ug makig-away batok kanila ug makadaug. ⁸Ug iyang pagadad-on usab nga binihag ang ilang mga dios uban sa mga tinunaw nga larawan, ug uban ang ilang mahal nga mga sudlanan nga salapi ug bulawan ngadto sa Egipto; ug siya mohunong sa *pagpakig-away* sulod sa mga tuig sa hari sa amihanan. ⁹Ug siya moadto sa gingharian sa hari sa habagatan, apan mobalik siya sa kaugalingon niyang yuta. ¹⁰Ug ang iyang mga anak nga lalake makiggubat, ug managtigum usa ka dakung panon nga sundalo, nga manganha, ug mosalanap ug makalabang sa *habagatan* : unya mobalik sila ug makiggubat, bisan ngadto sa iyang kuta. ¹¹Ug ang hari sa habagatan mapungot pag-ayo, ug mogula ug makiggubat kaniya, bisan sa hari sa amihanan; ug siya magapatindog usa ka dakung panon sa katawohan, ug ang panon sa katawohan itugyan ngadto sa iyang kamot. ¹²Ug ang panon sa katawohan igatuboy, ug ang iyang kasingkasing pagabayawon; ug siya makapatay sa mga napulo ka libo, apan siya dili makadaug. ¹³Ug ang hari sa amihanan mobalik, ug magapatindog usa ka panon sa katawohan, labing daghan kay sa una; ug siya moanha sa katapusan sa mga panahon, *bisan pa* sa mga tuig, uban ang dakung kasundalohan, ug uban ang daghang mga katigayonan. ¹⁴Ug niadtong mga panahona may daghan nga motindog batok sa hari sa habagatan: ingon man usab ang mga anak sa madaug-daugon sa taliwala sa imong katawohan magapataas sa ilang kaugalingon sa paglig-on sa panan-awon: apan sila mangapukan. ¹⁵Busa ang hari sa amihanan moanha, ug magapabungdo sa yuta alang sa gubat, ug agawon ang usa ka ciudad nga labing maayong pagkakuta: ug ang kasundalohan sa habagatan dili makasukol, ni ang iyang mga piniling tawo, ni may kusog sila nga ikaas dang. ¹⁶Apan siya nga mosulong batok kaniya magabuhat sumala sa iyang kaugalingong kabubut-on, ug walay makasukol sa atubangan niya; ug siya motindog sa mahimayaong yuta, ug diha sa iyang kamot may pagkalaglag. ¹⁷Iyang ipatumong ang iyang nawong sa pagsulong uban ang kusog sa tibook niyang gingharian, ug ang kahimtang sa matarung nga mga salabutan diha kaniya; ug kini buhaton niya: ug iyang ihatag kaniya ang anak sa mga babaye, aron sa paglaglag kaniya: apan siya dili makadaug, ni *mahamuot* siya kaniya. ¹⁸Sa tapus niini iyang ilingi ang iyang nawong paingon sa kapupud-an, ug agawon niya ang daghanan: apan ang usa ka principe magapahunong sa pagkatalamayon nga gihatag kaniya; oo, labut pa, ang iyang pagkatalamayon pasumbalikon kaniya. ¹⁹Unya iyang ilingi ang iyang nawong paingon sa mga kuta sa iyang kaugalingong yuta; apan siya mahipangdol ug mapukan, ug dili na hikaplagan. ²⁰Unya motindog ang ilis kaniya nga *maoy* mopaagi sa usa ka maniningil sa buhis latas sa himaya sa gingharian: apan sulod sa pipila ka adlaw siya pagalaglagon, dili sa kasuko, ni sa gubat.

²¹ Ug sa iyang dapit motindog ang usa ka tawo nga talamayon, nga kaniya wala nila ikahatag ang kadungganang sa gingharian: apan siya moanha sa panahon sa kasigurohan, ug makakuha sa gingharian pinaagi sa mga pag-ulo-ulo. ²²Ug ang madaugon nga kasundalohan pagadag-on gikan sa iyang atubangan, ug bungkagon; oo, ingon man ang principe sa tugon. ²³Ug sa human mahimo ang pakigsangga uban kaniya, siya magabuhat nga malimbongon: kay siya mogula ug mahimong kusgan uban ang diyutay ng katawohan. ²⁴Sa panahon sa kasigurohan siya mosulong bisan sa labing matambok nga mga dapit sa lalawigan; ug buhaton niya kadtong wala buhata sa iyang mga amahan, bisan pa sa mga amahan sa iyang mga amahan: iyang patlaagon sa taliwala nila ang tukbonon, ug inagaw ug mga katigayonan: oo, siya magamugna sa iyang mga lalang batok sa mga kuta, bisan alang sa usa ka panahon. ²⁵Ug iyang pukawon ang iyang kagahum ug ang iyang kaisug batok sa hari sa habagatan uban ang dakung kasundalohan; ug ang hari sa habagatan magapakiggubat uban ang daku kaayo ug malig-ong kasundalohan; apan siya dili makasukol: kay sila magamugna sa mga lalang batok kaniya. ²⁶Oo, sila nga ginapakaon sa bahin sa iyang mahal nga kalan-on mopatay kaniya, ug ang iyang kasundalohan mosalanap; ug daghan ang mangapukan nga mga pinatay. ²⁷Ug mahitungod niining duruha ka hari, ang ilang mga kasingkasing maninguha sa pagbuhat sa dautan, ug sila mamakak diha sa usa ka lamesa: apan kini dili mouswag; kay ang katapusan anha pa man sa panahon nga gitudlo. ²⁸Unya siya mobalik sa iyang yuta uban ang dakung bahandi; ug ang iyang kasingkasing mobatok sa balaan nga tugon; ug siya magapatuyang sa *iyang kahimut-an* ug mobalik ngadto sa kaugalingon niyang yuta. ²⁹Sa panahon nga gitudlo siya mobalik, ug moadto paingon sa habagatan; apan ang sa naulahi nga panahon dili maingon sa nahauna. ³⁰Kay ang mga sakayan sa Kittim mosulong batok kaniya; busa siya masubo, ug mobalik, ug adunay kayugot batok sa balaang tugon, ug magapatuyang sa *iyang kahimut-an* : bisan pa ngani siya mobalik, ug magatagad kanila nga mingbiya sa balaang tugon. ³¹Ug ang *sangkap* nga kasundalohan motindog sa iyang bahin, ug pagahugawan nila ang balaang puloy-anan, bisan pa ang kuta, ug kuhaon niya ang mapadayonon nga *halad-nga-sinunog* , ug pagabangonon nila ang dulumtanan nga makapahimong biniyaan. ³²Ug kadtong magabuhat sa dautan batok sa tugon; iyang hugawan pinaagi sa mga pag-ulo-ulo: apan ang katawohan nga nakaila sa ilang Dios mahimong makusganon; ug makakab-ut sa *dakung mga butang* : ³³Ug sila nga mga manggialamon *diha* sa taliwala sa katawohan magatudlo sa daghan; apan sila mangapukan pinaagi sa espada ug pinaagi sa siga sa kalayo, sa pagkabinihag ug nga pagatulison sulod sa *daghang* mga adlaw. ³⁴Karon kong sila mangatumba, tabangan lamang sila sa diyutay nga tabang: apan daghan ang moipon kanila uban ang pag-ulo-ulo. ³⁵Ug ang uban kanila nga manggialamon mangatumba, sa pag-ulay kanila, ug sa pagputli, ug sa pagpaputi kanila, bisan sa panahon sa katapusan: tungod kay alang pa man kini sa usa ka panahon nga gitudlo. ³⁶Ug ang hari magabuhat sumala sa kaugalingon niyang kabubut-on; ug siya magapataas sa iyang kaugalingon, ug magapadaku sa iyang kaugalingon labaw sa tagsatagsa ka dios, ug magasulti sa mga katingalahang butang batok sa Dios sa mga dios; ug magamauswagon siya hangtud nga ang kayugot makab-ut; kay kadtong ginguha nga daan pagatumanon. ³⁷Dili usab magatagad siya sa mga dios sa iyang mga amahan, bisan sa tinguha sa mga babaye, ni magatagad *siya* sa bisan unsang dios; kay siya

magapadaku sa iyang kaugalingon labaw sa ngatanan. ³⁸Apan sa iyang lingkoranan siya magapasidungog sa dios sa mga kuta; ug ang usa ka dios nga wala hiilhi sa iyang mga amahan pagapasidunggan niya sa bulawan ug salapi, ug sa mga mahal nga bato, ug sa mga maayong butang. ³⁹Ug siya magabuhat sa labing malig-on nga mga kuta tungod sa panabang sa usa ka dios nga dumuloong: bisan kinsa kadtong magatagad kaniya, iyang dugangan sa himaya; ug iyang padumalahon sila ibabaw sa daghang *ginsakpan*, ug pagabahinon niya ang yuta ingon nga bili. ⁴⁰Ug niadtong panahona sa katapusan, ang hari sa habagatan mosukol kaniya; ug ang hari sa amihanan mosulong batok kaniya ingon sa alimpulos, uban ang mga carro nga iggugubat, ug uban ang mga magkakabayo, ug uban ang daghang mga sakayan *sa gubat*; ug siya mosulod sa kayutaan, ug molukop ug moagi *lamang*. ⁴¹Siya usab mosulod sa mahimayaong yuta, ug daghang kayutaan mangadaug; apan kini makagawas sa iyang kamot: nga mao ang Edom, ug Moab, ug ang pangulo nga labaw sa mga anak sa Ammon. ⁴²Patuy-oron usab niya ang iyang kamot ngadto sa kayutaan; ug ang yuta sa Egipto dili makagawas. ⁴³Apan siya may kagahum sa mga bahandi nga bulawan ug salapi, ug ibabaw sa tanang mga bililhong butang sa Egipto; ug ang mga Libyahanon ug ang mga Etiopiahanon magasunod sa iyang mga lakang. ⁴⁴Apan ang mga balita nga gikan sa sidlakan ug gikan sa amihanan magasamok kaniya: ug siya moadto uban ang dakung kapungot sa paglumpag ug pagtibawas paglaglag sa daghanan. ⁴⁵Ug siya magaugbok sa mga balong-balong sa iyang palacio sa taliwala sa dagat ug sa mahimayaong balaan nga bukid; bisan pa niana siya modangat sa iyang katapusan, ug walay *bisan kinsa nga motabang* kaniya.

¹ Ug niadtong panahona si Michael motindog, ang dakung principe nga nagatindog alang sa mga anak sa imong katawohan; ug moabut ang usa ka panahon sa kasamok, nga ang ingon wala pa gayud mahatabo sukad nga may usa ka nasud bisan hangtud nianang mao nga panahon: ug niadtong panahona pagaluwason ang imong katawohan, ang tanan nga hingkaplagan nga nanghisulat sa basahon. ²Ug ang daghan kanila nga nangatulog sa abug sa yuta mahigmata, ang uban ngadto sa walay-katapusang pagtamay. ³Ug sila nga mga manggialamon modan-ag ingon sa kahayag sa hawan sa *kalangitan*; ug sila nga makakabig sa daghanan ngadto sa pagkamatarung, *mangahimong* sama sa mga bitoon sa mga katuigan nga walay katapusan. ⁴Apan ikaw, Oh Daniel, *himoang* tinago ang mga pulong, ug takpi ang basahon, bisan pa hangtud sa panahon sa katapusan: daghan ang modalagan ngadto-nganhi, ug ang kahibalo mouswag.

⁵ Unya ako, si Daniel, mitan-aw, ug, ania karon, may mitindog nga laing duruha, ang usa niining daplina sa suba, ug ang usa niadtong daplina sa suba. ⁶Ug ang usa miingon sa tawo nga nasul-oban sa lino, nga didto sa ibabaw sa katubigan sa suba: Unsa ang kadugayon hangtud sa katapusan niining mga katingalahan? ⁷Ug nadungog ko ang tawo nga nasul-oban sa lino, nga didto sa ibabaw sa katubigan sa suba, sa diha nga gibayaw niya ang iyang kamot nga too ug ang iyang kamot nga wala paingon sa langit, ug nanumpa tungod kaniya nga nagapuyo sa walay katapusan, nga kini mahitabo sa usa ka panahon, sa mga panahon, ug *tunga ba hinoon sa panahon*; sa diha nga natibawas niya

ang pagbungkag sa kagahum sa balaan nga katawohan, kining tanan nga mga butang mamahingpit. ⁸Ug ako nakadungog, apan ako wala makasabut: unya ako miingon: Oh Ginoo ko, unsa ba ang katapusan niining mga butanga? ⁹Ug siya miingon: Padayon sa imong panaw, Daniel, kay ang mga pulong *himoong* tinago ug tinakpan hangtud sa panahon sa katapusan. ¹⁰Daghan ang magahinlo sa ilang kaugalingon, ug magapaputi sa ilang kaugalingon, ug mangaulay; apan ang dautan magabuhat sa hilabihang kangil-ad; ug walay bisan kinsa sa mga dautan nga makasabut; apan ang manggialamon makasabut. ¹¹Ug gikan sa panahon nga ang dayon nga *halad-nga-sinunog* pagakuhaon, ug ang dulumtanan nga nakahimong kamingawan mapahaluna, may usa ka libo duruha ka gatus ug kasiyaman ka adlaw. ¹²Bulahan siya nga nagahulat, ug moanhi sa usa ka libo totolo ka gatus ug katloan ug lima ka adlaw. ¹³Apan padayon ka sa imong panaw hangtud *nga moabut* ang katapusan: kay ikaw mopahulay, ug motindog *sa kalipayan* sa imong bahin, sa katapusan sa mga adlaw.

¹ Ang pulong ni Jehova nga midangat kang Oseas ang anak nga lalake ni Beri, sa mga adlaw ni Ozias, Joatham, Achaz, ug Ezechias, mga hari sa Juda, ug sa mga adlaw ni Jeroboam, ang anak nga lalake ni Joas, hari sa Israel.

² Sa diha nga si Jehova misulti pag-una pinaagi kang Oseas, si Jehova miingon kang Oseas: Lumakaw ka, pangasawa ug usa ka babaye nga makihilawason ug mga anak sa makihilawason; kay ang yuta nakasala sa dakung pagpakighilawas, nga *mibulag* kang Jehova. ³Busa siya milakaw ug iyang gipangasawa si Gomer anak nga babaye ni Diblaim; ug siya nanamkon, ug nag-anak kaniya sa usa ka anak nga lalake. ⁴Ug si Jehova miingon kaniya: Tawga ang iyang ngalan nga Jezreel; kay sa hamubong panahon, akong pagabalusan ang dugo ni Jezreel sa balay ni Jehu, ug akong wagtangon ang gingharian sa balay sa Israel. ⁵Ug mahitabo niadtong adlawa, nga akong pagabungoon ang busogan sa Israel didto sa walog ni Jezreel. ⁶Ug siya nanamkon pag-usab, ug nag-anak usa ka anak nga babaye. Ug si *Jehova* miingon kaniya: Tawga ang iyang ngalan nga Loruhamá; kay ako dili na malooy sa balay sa Israel, aron sila akong pasayloon sa tanang mga paagi. ⁷Apan ako malooy sa balay sa Juda, ug magaluwas kanila tungod kang Jehova nga ilang Dios, ug dili *ko* luwason sila pinaagi sa busogan, ni pinaagi sa espada, ni pinaagi sa gubat, *ni* pinaagi sa mga kabayo, ni pinaagi sa mga magkakabayo.

⁸ Karon sa human niya malutas si Loruhamá, siya nanamkon, ug nag-anak usa ka anak nga lalake. ⁹Ug si *Jehova* miingon: Tawga ang iyang ngalan nga Laomi; kay kamo dili akong katawohan, ug ako dili mainyong *Dios*. ¹⁰Bisan pa niana ang gidaghanon sa mga anak sa Israel maingon sa balas sa dagat, nga dili matakus ni maihap; ug mahitabo nga, sa dapit diin kana gisulti kanila: Kamo dili akong katawohan, kana igasulti kanila: *Kamo mga* anak sa buhi nga Dios. ¹¹Ug ang mga anak sa Juda ug ang mga anak sa Israel pagatigumon, ug sila sa ilang kaugalingon magatudlo usa ka pangulo, ug manungas gikan sa yuta; kay daku ang adlaw ni Jezreel.

¹ Ingon ninyo ang inyong kaigsoonang lalake, Ammi; ug ang inyong kaigsoonan nga mga babaye, Rahuma. ²Pakiglalis *kamo* sa inyong inahan, pakiglalis; kay siya dili akong asawa, ni ako iyang bana; ug ipaputol niya ang iyang mga pagkamakihilawason gikan sa iyang nawong, ug ang iyang mga pagpanapaw gikan sa tunga sa iyang mga dughan: ³Aron siya dili ko huboan, ug ibutang siya maingon sa adlaw sa iyang pagkatawo, ug himoon siya nga kamingawan, ug ibutang siya maingon sa mamalang yuta, ug patyon siya sa kauhaw. ⁴Oo, sa iyang mga anak ako dili na magabaton ug kalooy; kay sila mga anak sa makihilawason; ⁵Kay ang ilang inahan makihilawason; siya nga nanamkon kanila nagbuhat *sa ingon* sa dakung kaulawan; kay siya nag-ingon: Ako moadto sunod sa akong mga hinigugma, nga naghatag kanako sa akong tinapay ug sa akong tubig, sa akong balhibo sa carnero, ug sa akong lino, ug sa akong lana ug sa akong ilimnon.

⁶ Busa, ania karon, akong kuralan ang imong dalan sa mga tunok, ug tukoron ko ang kuta batok kaniya aron siya dili makatultol sa iyang mga alagianan. ⁷Ug siya magasunod sa iyang mga hinigugma, apan siya dili makaapas kanila; ug siya magapangita kanila; apan dili makakaplag kanila; unya siya magaingon: Ako moadto ug mobalik sa una nakong bana; kay ang kaniadto labing maayo kanako kay sa karon. ⁸Kay siya wala makapanghibalo nga akong gihatagan siya sa trigo, ug sa bag-ong vino, ug sa lana, ug gipadaghan kaniya ang salapi ug bulawan, nga ilang gigamit alang kang Baal. ⁹Busa akong bawion ang akong trigo niadtong panahona; ug ang bag-ong vino niadtong panahona, ug langkaton *gikan kaniya* ang balhibo sa akong carnero ug ang akong lino nga nakaputos unta sa iyang pagkahubo. ¹⁰Ug karon akong ipakita ang iyang kaulag sa atubangan sa iyang mga hinigugma, ug walay magaluwas kaniya gikan sa akong kamot. ¹¹Ug pahunongon ko usab ang iyang tanang kalipay, ang iyang mga fiesta, ang iyang mga bag-ong bulan, ug ang iyang mga adlawng igpapahulay, ug ang iyang tanan nga mga maligdong pagkatigum. ¹²Ug akong laglagon ang iyang parras, ug ang iyang mga kahoy nga higuera, nga mahitungod niana siya nagingon: Kini mao ang akong suhol nga gihatag kanako sa akong mga hinigugma; sila himoon ko nga kalasangan, ug ang mga mananap sa kapatagan magakaon kanila. ¹³Ug akong pagapadu-awon kaniya ang mga adlaw sa mga Baal, nga kanila nagsunog siya sa incienso, sa diha nga siya gayud nagdayan-dayan niini sa iyang mga ariyos ug sa mga bulawang hiyas, ug miapas sa iyang mga hinigugma, ug nalimot na kanako, miingon si Jehova.

¹⁴ Busa, ania karon, siya hayloon ko, ug dad-on ko siya ngadto sa kamingawan, ug sultihan ko siya sa madanihon. ¹⁵Ug siya pagahatagan ko sa iyang parrasan gikan diha, ug ang walog sa Achor ingon nga usa ka pultahan sa paglaum; ug siya motubag didto, maingon niadtong adlaw sa iyang pagkabatan-on ug maingon sa mga adlaw sa iyang paggikan sa yuta sa Egipto. ¹⁶Ug mahitabo niadtong adlaw, miingon si Jehova, nga ikaw magatawag kanako nga Ishi (bana ko), ug dili na magatawag nga Baali (agalon ko). ¹⁷Kay akong kuhaon ang mga ngalan sa mga Baal gikan sa iyang baba, ug sila dili na pagahisgutan pinaagi sa ilang ngalan. ¹⁸Ug niadtong adlaw himoon ko ang usa ka tugon alang kanila uban sa mga mananap sa kapatagan, ug sa mga langgam sa kalangitan, ug sa nanagkamang nga mga butang sa yuta: ug akong pagabungoon ang mga busogan sa pana ug espada ug *pahunongon ko* ang gubat gikan sa yuta, ug pahigdaon ko sila sa kasigurohan. ¹⁹Ug

ikaw pangasaw-on ko nga kanako *gayud* sa walay katapusan: oo, ikaw pangasaw-on ko nga kanako *gayud* sa pagkamatarung, ug sa justicia, ug sa mahigugmaong-kalolot, ug sa mga kalooy. ²⁰Ikaw pangasaw-on ko gayud sa pagkamatinumanon; ug ikaw makaila kang Jehova. ²¹Ug mahitabo niadtong adlaw, miingon si Jehova, *nga* ako motubag, ako motubag sa kalangitan, ug sila motubag sa yuta; ²²Ug ang yuta motubag sa trigo, ug sa bag-ong vino, ug sa lana; ug sila motubag kang Jezreel. ²³Ug siya pugsan ko alang kanako dinha sa yuta; ako magabaton ug kalooy kaniya nga wala makabaton ug kalooy: ug ingnon ko sila nga dili akong katawohan: Ikaw akong katawohan: ug sila moingon: *Ikaw* akong Dios.

¹ Ug si Jehova miingon kanako: Lumakaw ka pag-usab, higugmaa ang usa ka babaye nga hinigugma sa *iyang* higala, ug ang usa ka babayeng mananapaw, bisan maingon sa paghigugma ni Jehova sa mga anak sa Israel, bisan sila molingi ngadto sa laing mga dios, ug mahagugma sa mga sopas nga may pasas. ²Busa siya gipalit ko alang kanako sa napulo ug lima *ka book* nga salapi, ug usa ka omer sa cebada, ug tunga sa omer sa cebada; ³Ug ako miingon kaniya: Ikaw magapabilin alang kanako sa daghang mga adlaw; ikaw dili na magapakighilawas, ug ikaw dili na mahimong asawa sa bisan kinsang tawo: busa ingon niana ako alang kanimo. ⁴Kay ang mga anak sa Israel magapabilin sa daghang mga adlaw nga walay hari, ug walay principe, ug walay halad, ug walay haliging-halaran, ug walay ephod kun mga theraphin: ⁵Sa human niana ang mga anak sa Israel mamalik, ug mangita kang Jehova nga ilang Dios, ug kang David nga ilang hari, ug mangadto kang Jehova uban ang kahadlok ug sa *iyang* pagkaayo sa ulahing mga adlaw.

¹ Patalinghug sa pulong ni Jehova, kamong mga anak sa Israel; kay si Jehova adunay pakiglalis sa mga pumoluyo sa yuta, tungod kay walay kamatuoran, ni kaayo, ni pag-ila sa Dios dinha sa yuta. ²Walay lain kondili ang pagpanumpa ug ang pagpamakak, ug pagpamatay, ug pagpangawat, ug pagpanapaw *mao lamang ang milukop* ; sila nanulis, ug nagamit ang dugo sa dugo. ³Busa ang yuta magabangotan, ug ang tanang nanagpuyo kaniya magakaniwang, uban sa mga mananap sa kapatagan ug sa mga langgam sa kalangitan; oo, ang mga isda sa dagat pagakuhaon usab. ⁴Bisan pa niana ayaw itugot nga may tawo nga makiglalis ni motugot ka nga may bisan kinsa nga magsaway; kay ang imong katawohan maingon niadtong nakiglalis sa sacerdote. ⁵Ug ikaw mahasukamod sa adlawan pa, ug ang manalagna usab mahasukamod uban kanimo sa gabii; ug pagapatyon ko ang imong inahan.

⁶ Ang akong katawohan ginalaglag tungod sa kakulang sa kahibalo: tungod kay imong gisalikway ang kahibalo, igasalikway ko usab ikaw, aron ikaw dili mahimong sacerdote kanako: sanglit imong hingkalimtan ang Kasugoan sa imong Dios, ako usab mahikalimot sa imong mga anak. ⁷Ingon nga sila midaghan, sa maong pagkaagi sila nanagpakasala batok kanako: ang ilang himaya alid-an ko sa kaulawan. ⁸Nagakaon sila *sa bunga* sa sala sa akong katawohan, ug gipahaluna nila ang ilang

kasingkasing sa ilang kasal-anan. ⁹Ug mahitabo, ang ingon sa katawohan, mao man ang sa sacerdote; ug sila pagasilotan ko tungod sa ilang mga batasan, ug *sa castigo* pagabalusan ko sila tungod sa ilang mga binuhatan. ¹⁰Ug sila magakaon, ug dili mangatagbaw; sila magapakighilawas, ug dili mosanay: tungod kay ilang gibiyaan ang pagtagad kang Jehova. ¹¹Ang pagkamahilawason ug ang vino ug ang bag-ong vino makakuha sa salabutan.

¹² Ang akong katawohan nagapakitambag sa ilang tuod sa kahoy, ug ang ilang sungkod nagapahayag kanila; kay ang espiritu sa pagpakighilawas maoy nagapasayup kanila, ug sila nagpakighilawas, *nga mingtalikod* gikan sa ilang Dios. ¹³Sila nanaghalad sa mga kinatumyan sa mga bukid, ug nanagsunog incienso ibabaw sa kabungtoran, sa ilalum sa mga *kahoyng* encina ug alamo ug roble, tungod kay ang landong niana maayo man; busa ang imong mga anak nga babaye nakighilawas, ug ang inyong mga pangasaw-onon nanagpanapaw. ¹⁴Dili ko pagasilotan ang inyong mga anak nga babaye sa diha nga sila makighilawas, ni ang inyong mga pangasaw-onon sa diha nga sila magapanapaw; kay ang *inyong mga lalake* sa ilang kaugalingon nakighuloy-huloy sa mga bigaon, ug sila nanaghalad uban sa mga nanagbaligya sa ilang kadunggan; ug ang katawohan nga dili makasabut pagalaglagon. ¹⁵Bisan ikaw, Israel, nagapakighilawas, apan ayaw itugot nga ang Juda magapakasala; ug ayaw kamo pangadto sa Gilgal, ni manungas kamo sa Beth-aven; ni managpanumpa *kamo sa pag-ingon* : Ingon nga si Jehova buhi. ¹⁶Kay ang Israel nagmasukihon, maingon sa dumalaga nga vaca nga masukihon: karon pasibsibon sila ni Jehova maingon sa usa ka cordero sa halapad nga dapit. ¹⁷Ang Ephraim gitipon sa mga dios-dios; pasagdi lamang siya, *Oh Juda* . ¹⁸Ang ilang ilimnon nahimong maaslom; sila nagapakighilawas sa walay paghunong; ang kaulaw gihigugma sa dakung pagmahal sa iyang mga punoan. ¹⁹Giputos siya sa hangin sa iyang mga pako; ug sila pagapakaulawan tungod sa ilang mga halad.

¹ Patalinghugi kini, Oh kamo nga mga sacerdote, ug pamatia, Oh balay sa Israel, ug paminawa, Oh balay sa hari; kay ang paghukom nahitungod kaninyo; kay kamo nahimong lit-ag sa Mizpa, ug pukot nga gibuklad sa Tabor. ²Ug ang manggugubot nanghiunlod sa kinahiladman tungod sa pagpatay; apan sila nga tanan pagabadlongon ko. ³Ako nakaila kang Ephraim, ug ang Israel, wala matago kanako; kay karon, Oh Ephraim, ikaw nakighilawas, ang Israel nahugawan. ⁴Ang ilang mga binuhatan dili makatugot kanila sa pagbalik ngadto sa ilang Dios; kay ang espiritu sa pagpakighilawas anaa sa sulod nila, ug sila wala makaila kang Jehova. ⁵Ug ang pagpagarbo sa Israel nagapamatuod sa iyang atubangan; busa ang Israel ug ang Ephraim manghisukamod sa ilang kasal-anan; ang Juda usab mahasukamod uban kanila. ⁶Sila mangadto uban sa ilang mga panon ug sa ilang kahayupan aron sa pagpangita kang Jehova; apan siya dili nila hikaplagnan: siya mipahawa sa iyang kaugalingon gikan kanila. ⁷Sila nagamaluibon batok kang Jehova; kay sila nanganak ug mga anak sa gawas: karon pagalamyon sila sa bag-ong bulan uban sa ilang kaumahan.

⁸ Patingoga ninyo ang corneta sa Gabaa, ug ang trompeta sa Rama: patingoga ang pagpagubok diha sa Beth-aven; sa imong luyo, Oh Benjamin. ⁹Ang Ephraim mahimong kamingawan sa adlaw

sa pagbadlong: sa mga banay sa Israel akong gipahibalo kadtong mahitabo sa pagkatinuod *gayud*.¹⁰ Ang mga principe sa Juda mahasma kanila nga nag-irog sa mohon sa yuta: akong igabubo ang akong kaligutgut kanila maingon sa tubig.¹¹ Ang Ephraim gipiutan *sa mga principe*, siya nadugmok sa paghukom; kay siya nahimuot nga magasunod sa sugo sa *tawo*.¹² Busa alang sa Ephraim ako nahimong usa ka tangkob, ug sa balay sa Juda maingon nga usa ka pagkadunot.¹³ Sa pagkakita sa Ephraim sa iyang sakit, ug *sa pagkakita* sa Juda sa iyang samad, unya miadto ang Ephraim sa Asiria, ug nagpadala ngadto sa hari nga si Jareb: apan siya dili makahimo pagpaalim kaninyo, ni sa pag-ayo sa inyong samad.¹⁴ Kay alang sa Ephraim ako mahimo nga daw usa ka leon, ug maingon sa batan-ong leon alang sa balay sa Juda: ako, bisan ako, mokunis-kunis ug mopahawa; ako mobihag, ug walay bisan kinsa nga makaluwas.¹⁵ Ako moadto ug mobalik sa akong dapit, hangtud nga ilang igasugid ang ilang paglapas, ug mangita sa akong nawong: sa ilang kasakit ilang pagapangitaon ako sa masingkamoton gayud.

¹ Umari kamo, ug mamalik kita kang Jehova; kay gipikas *kita* niya, ug kita pagaayohon niya: gisamaran *kita* niya, ug kita pagabugkosan niya.² Sa tapus ang duruha ka adlaw ipahiuli *niya* ang atong kinabuhi; sa ikatolo ka adlaw pagabanhawon kita niya, ug kita magapuyo sa iyang atubangan.³ Ug hibaloan nato, ug padayonon nato ang pag-ila kang Jehova: ang iyang paggula matuod gayud ingon sa *pagdangat sa* kabuntagon; ug siya moanhi kanato maingon sa ulan, maingon sa ulahing ulan nga nagabisibis sa yuta.

⁴ Oh Ephraim, unsa ang pagabuhaton ko kanimo? Oh Juda, unsa ang pagabuhaton ko kanimo? kay ang imong kaayo maingon man sa panganod sa kabuntagon, ug maingon sa yamog nga sa sayo mahanaw lamang dayon.⁵ Busa gisapsapan ko sila pinaagi sa mga manalagna; sila gipamatay ko pinaagi sa mga pulong sa akong baba: ug ang imong mga paghukom *maingon* sa kadan-ag sa suga nga nagauna.⁶ Kay ang kalolot maoy gikinahanglan ko, ug dili ang halad; ug ang kahibalo mahitungod sa Dios labi *nga gikahimut-an ko* kay sa mga halad-nga-sinunog.⁷ Apan sila maingon kang Adam nanaglapas sa tugon: didto sila nagmaluibon batok kanako.⁸ Ang Galaad maoy ciudad nga ila niadtong nanagbuhat sa kadautan; kini nabulingan sa dugo.⁹ Ug maingon sa mga panon sa mga tulisan nga nagahulat sa usa ka tawo, ingon niana ang panon sa mga sacerdote nagapamatay *sa mga mangagi* sa dalan paingon sa Sechem; oo, sila nanagpakighilawas.¹⁰ Sa balay sa Israel akong nakita ang usa ka makalilisang nga butang: didto ang pagpakighilawas maoy *makita* diha sa Ephraim, ang Israel gihugawan.¹¹ Ingon man, Oh Juda, adunay alanihon nga gitagana kanimo, sa diha nga bawion ko gikan sa pagkaulipon ang akong katawohan.

¹ Sa diha nga ayohon ko unta ang Israel, nan ang kasal-anan sa Ephraim nabuksan, ug ang pagkadautan sa Samaria; kay sila nanagpamakak, ug ang kawatan misulod, ug ang panon sa mga tulisan nanulis sa gawas.² Ug wala palandunga nila sa ilang kasingkasing nga ako mahanumdum

sa tanan nilang kadautan; karon ginalibutan sila sa ilang kaugalingong binuhatan: sila ania sa atubangan sa akong nawong. ³Gilipay nila ang hari pinaagi sa ilang kadautan, ug ang mga principe uban sa ilang mga pagpamakak. ⁴Silang tanan mga mananapaw; sila maingon sa usa ka hudno nga giinit sa magluluto sa tinapay; mihunong siya sa pagpasiga *sa kalayo*, gikan sa minasa, hangtud nga kini mitubo. ⁵Sa adlaw sa atong hari ang mga principe nagmasakiton sa ilang kaugalingon tungod sa kainit sa vino: iyang gituy-od ang iyang kamot uban sa mga mabiay-biayon. ⁶Kay ilang giandam ang ilang kasingkasing nga daw hudno, samtang nanagbanhig sila: ang ilang magluluto sa tinapay natulog sa tibook gabii; sa pagkabuntag nasunog kini maingon sa nagasiga nga kalayo. ⁷Sila nga tanan nangainit sama sa hudno, ug gilamoy ang ilang mga maghuhukom; ang tanan nilang mga hari nangapukan: walay usa kanila nga nagsangpit kanako.

⁸ Si Ephraim, siya nakig-ipon sa iyang kaugalingon sa mga katawohan *nga diwatahan*; ang Ephraim maoy usa ka sopas nga wala mabali. ⁹Ang iyang kusog gilamoy sa mga dumuloong, ug siya wala magpanghibalo *niana*: oo, siya napuno sa mga buhok nga ubanon, ug siya wala mahibalo *niana*. ¹⁰Ug ang pagpagarbo sa Israel nagapamatuod sa iyang nawong: bisan pa niana sila wala mobalik ngadto kang Jehova nga ilang Dios, ni managpangita kaniya, tungod niining tanan. ¹¹Ug ang Ephraim sama sa usa ka salampati nga buangbuang, walay salabutan: sila nagatawag *panabang* sa Egipto, *apan* nangadto sila sa Asiria. ¹²Sa diha nga sila mangadto, buklaron ko ang akong pukot sa ibabaw nila; hulogon ko sila sa ubos ingon sa mga langgam sa kalangitan; sila pagasakiton ko, ingon nga hibatian na sa ilang katilingban. ¹³Alaut sila! kay sila nanlaag gikan kanako: ang pagkalaglag *alang* kanila! kay sila nanagpakalapas batok kanako: bisan lukaton ko unta sila, apan sila namakak *hinoon* batok kanako. ¹⁴Ug sila uban sa ilang kasingkasing wala magtu-aw *sa pagpakitabang* kanako, hinonoa nanag-uwang sila ibabaw sa ilang mga higdaanan: sila nanagkatigum sa ilang kaugalingon alang sa trigo ug sa bag-ong vino: sila mingsukol batok kanako. ¹⁵Bisan gitudloan ug gipalig-on ko ang ilang mga bukton, nagamugna hinoon sila sa mga kadautan batok kanako. ¹⁶Sila namalik, apan dili *kaniya nga atua* sa kahitas-an; sila sama sa malimbongong pana; ang ilang mga principe mangapukan pinaagi sa espada, tungod sa kasilag sa ilang dila: kini mao ang ilang kataw-anan didto sa yuta sa Egipto.

¹ *Itaon* sa imong baba ang trompeta. Maingon sa agila siya mosakdup batok sa balay ni Jehova, tungod kay sila nakalapas sa akong tugon, ug nakalapas batok sa akong Kasugoan. ²Sila magatu-aw kanako: Dios ko, kami nga Israel nakaila kanimo. ³Gisalibay sa Israel kadtong maayo: ang kaaway magagukod kaniya. ⁴Nagpatindog sila ug mga hari, apan dili pinaagi kanako; naghimo sila ug mga principe, ug kini wala ko hibalo: *gikan* sa ilang salapi ug sa ilang bulawan naghimo sila ug mga dios-dios alang kanila, aron sila pagaputlon. ⁵Iyang gisalibay ang imong nating vaca, Oh Samaria; ang akong kasilag misilaub batok kanila: hangtud anus-a ba nga sila makadangat sa pagkaputli *sa kinabuhi*? ⁶Kay gikan sa Israel mao man gani kini; ang mamumuhat maoy naghimo niini, ug kana dili man mao ang Dios; oo, ang nating vaca sa Samaria pagadugmokon. ⁷Kay gipugas nila ang

hangin, ug maani nila ang alimpulos: siya walay binhi nga magatindog; ang dahon dili magahatag ug pagkaon; kong mahimo nga kana mohatag, ang mga dumuloong maoy magalamoy niana.

⁸ Gilamoy *na* ang Israel: karon sila sama sa sudlanan sa taliwala sa mga nasud nga niana walay usa nga nahimuot. ⁹Kay sila nanungas sa Asiria, *maingon* sa ihalas nga asno nga nagainusara sa iyang kaugalingon: ang Ephraim nagasuhol ug mga hinigugma. ¹⁰Oo, bisan sila tuod nagasuhol sa taliwala sa mga nasud, karon sila pagatigumon ko; ug sila nagasugod sa pagkadiyutay tungod sa palas-anon sa hari sa mga principe. ¹¹Tungod kay si Ephraim nagpadaghan sa mga halaran alang sa pagpakasala, ang mga halaran alang kaniya nangahimong alang sa pagpakasala. ¹²Alang kaniya akong gisulat ang napulo ka libo ka mga butang sa akong Kasugoan; apan sila giisip ingon sa butang nga wala hiilhi. ¹³Mahatungod sa mga halad sa akong mga paghalad, sila nanaghalad ug unod ug nagakaon niana; apan sila wala dawata ni Jehova: karon iyang hinumduman ang ilang kasal-anan, ug pagadu-awon ang ilang mga sala; sila mamalik ngadto sa Egipto. ¹⁴Kay ang Israel nahikalimot sa iyang Magbubuhay, ug nagtukod mga palacio; ug ang Juda nagpadaghan sa mga ciudad nga kinutaan: apan ipadala ko ang kalayo nganha sa iyang mga ciudad, ug kini magalamoy sa mga harianong balay niana.

¹ Ayaw pagmaya, Oh Israel, alang sa kalipay, maingon sa mga katawohan; kay ikaw nagpakighilawas, nga *mibulag* gikan sa imong Dios; gihigugma mo ang suhol sa ibabaw sa tanang salog-nga-trigo. ²Ang salog sa giukanan ug ang pug-anan sa vino dili magapakaon kanila, ug ang bag-ong vino mohabas kaniya. ³Sila dili magapuyo sa yuta ni Jehova; apan si Ephraim mobalik ngadto sa Egipto, ug sila magakaon sa mahugaw nga kalan-on didto sa Asiria. ⁴Sila dili *na* magahuwad sa *vino-nga-mga-halad* kang Jehova, ni makapahimuot sila kaniya: alang kanila ang ilang mga halad mahimong ingon sa tinapay sa mga nanagbalata; ang tanan nga mokaon niini mangahimong mahugaw; kay ang ilang tinapay alang man sa ilang kailibgon; kini dili pasudlon sa balay ni Jehova. ⁵Unsay inyong pagabuhaton sa adlaw sa maligdong nga pagkatigum, ug sa adlaw sa fiesta ni Jehova? ⁶Kay, ania karon, sila nakakalagiw gikan sa pagkalaglag; *apan* pagatigumon sila sa Egipto, ang Memphis maoy magalubong kanila; ang ilang mga makapahimuot nga butang nga salapi, ang mga alingatong maoy magapanag-iyay kanila; ang mga tunok makaplagaan sa ilang mga balong-balong.

⁷ Ang mga adlaw sa pagdu-aw miabut na, ang mga adlaw sa pagbalus midangat na; ang Israel mahibalo ra niini, nga *magaingon* : Ang manalagna maoy usa ka buang-buang, ang tawo nga nagabaton sa espiritu buang *usab kana* , tungod sa pagkadaghan sa imong kasal-anan, ug tungod kay ang panagkaaway daku man. ⁸Si Ephraim *kanhi mao ang* magbalantay uban sa akong Dios: mahitungod sa manalagna, ang usa ka lit-ag sa manga-ngayam sa langgam anaa sa tanan niyang mga dalan, *ug* ang pagkakaaway diha sa balay sa iyang Dios. ⁹Sa hilabihan uyamut ilang gihugawan ang ilang kaugalingon, maingon sa mga adlaw sa Gabaa: pagahinumduman niya ang ilang pagkadautan, pagadu-awon niya ang ilang kasal-anan. ¹⁰Akong hingkaplagaan ang Israel nga sama

sa mga parras didto sa kamingawan; akong hingkit-an ang inyong mga amahan nga sama sa nahauna nga hinog sa kahoyng higuera sa nahaunang ting-bunga niini: apan nangadto sila kang Baal-peor, ug gihalad nila ang ilang kaugalingon ngadto sa mga maka-uulaw nga butang, ug nangahimong dulumtanan sama niadtong ilang gihigugma.

¹¹ Mahitungod kang Ephraim, ang ilang himaya molupad sa halayo sama sa langgam: walay paghimugso, ug walay bisan kinsa nga *mahimong* bataon, ug walay pagpanamkon. ¹²Bisan sila mag-alima sa ilang mga bata, apan sila pagakuhan ko, aron nga walay usa ka tawo nga mahibilin: oo, alaut usab kanila sa diha nga ako mobulag gikan kanila! ¹³Si Ephraim, ingon sa akong pagtan-aw sa Tiro, nahatanum sa makapahimuot nga dapit; apan si Ephraim magadala sa iyang mga anak ngadto sa magpapatay. ¹⁴Hatagi sila, Oh Jehova unsa ang imong ihatag? hatagi sila ug tagoangkan nga kanunay makuhaan ug mga suso nga namad-an *sa gatas*. ¹⁵Ang tanan nilang pagkadautan atua sa Gilgal; kay didto sila gidumtan ko: tungod sa pagkadautan sa ilang mga buhat sila papahawaon ko gikan sa akong balay; ako dili na mahagugma kanila; ang tanan nilang mga principe mga masupilon. ¹⁶Si Ephraim gihampak, ang ilang gamut namala, dili sila magahatag ug bunga: oo, bisan sila manganak, apan akong pagapatyon ang hinigugmang bunga sa ilang tagoangkan. ¹⁷Ang akong Dios magasalibay kanila sa halayo, tungod kay sila wala mamati kaniya; ug sila mahimong mga lumalangyaw taliwala sa mga nasud.

¹ Ang Israel maoy usa ka malamboon nga balagon sa parras, nga nagahatag sa iyang bunga: sumala sa gidaghanon sa iyang bunga iyang gipadaghan ang iyang mga halaran; sumala sa kaayo sa ilang yuta sila nagapatindog sa mga maayong haligi nga larawan. ²Ang ilang kasingkasing nabahin; karon sila hipalgan nga mga sad-an: pagalumpagon niya ang ilang mga halaran, pagagub-on niya ang ilang mga haliging larawan. ³Sa pagkamatuod karon sila moingon: Kami walay hari; kami wala mahadlok kang Jehova; ug ang hari, unsa ang iyang mahimo alang kanamo? ⁴Sila nagasulti sa mga pulong nga *kawang*, nga nanagpanumpa sa bakak sa paghimo ug mga pakigsaad: busa ang paghukom moturok maingon sa panyawan sa mga tudling sa gidarohan nga kapatagan. ⁵Ang mga pumoluyo sa Samaria mangalisang tungod sa mga nating vaca sa Beth-aven; kay ang katawohan didto magabakho tungod niana, ug ang mga sacerdote didto nga nagamalipayon tungod niana, tungod sa himaya niana, tungod kay kana mibulag na gikan niana. ⁶Kana usab pagadad-on ngadto sa Asiria alang sa usa ka gasa kang hari Jareb: ang Ephraim makadawat ug kaulaw, ug ang Israel maulaw sa iyang kaugalingong tambag. ⁷*Mahatungod* sa Samaria, ang iyang hari mahanaw, maingon sa mga bula sa ibabaw sa tubig. ⁸Ingon man ang hatag-as nga mga dapit sa Aven, ang sala sa Israel, pagalumpagon: ang tunok ug kadyapa manubo sa ilang mga halaran; ug sila manag-ingon sa mga bukid: Taboni kami; ug sa mga bungtod: Pangatumpag *kamo* kanamo.

⁹ Oh Israel ikaw nakasala sukad pa sa mga adlaw sa Gabaa: didto sila nanindog; ang gubat batok sa mga anak sa kasal-anan wala makaagpas kanila didto sa Gabaa. ¹⁰Sa diha nga kana maoy akong tinguha, sila pagacastigohon ko; ug ang katawohan pagatigumon batok kanila, sa diha nga

sila magapus na sa ilang duruha ka mga paglapas. ¹¹Ug si Ephraim maoy usa ka dumalagang vaca nga tanud na, nga mahagugmang moyatak *sa trigo* ; apan gisangonan ko *sa yugo* ang iyang maanindot nga liog: butangan ko sa magkakabayo si Ephraim; si Juda magadaro, si Jacob magapakaras sa iyang mga gu-ang. ¹²Magapugas kamo alang sa inyong kaugalingon diha sa pagkamatarung, mag-ani *kamo* sumala sa kalolot *sa Dios* ; dugmoka ninyo ang inyong wala matamni nga yuta; kay panahon *na* sa pagpangita kang Jehova, hangtud nga siya moanhi ug magpaulan sa pagkamatarung nganha kaninyo. ¹³*Kay* nanagdaro kamo sa kadautan, nanag-ani kamo sa kasal-anan; nangaon kamo sa bunga sa kabakakan; kay ikaw nagsalig diha sa imong dalan, sa panon sa imong mga mabaskugong tawo. ¹⁴Tungod niana ang kagubot motindog sa taliwala sa imong katawohan, ug ang tanan nimong mga kuta pagalumpagon; maingon sa paglumpag ni Salman sa Beth-arvel sa adlaw sa gubat: ang inahan gipusdak nga nadugmok uban sa iyang mga anak. ¹⁵Busa mao kana ang pagabuhaton sa Beth-el kaninyo tungod sa inyong hilabihang pagkadautan: sa pagbanagbanag sa kabuntagon ang hari sa Israel sa hingpit pagpapatlon.

¹ Sa diha nga bata pa ang Israel, nan siya gihigugma ko, ug gitawag *ko* ang akong anak nga lalake gikan sa Egipto. ²Sa nagadugang ang pagtawag sa *mga manalagna* kanila, nagadugang hinoon ang ilang pagpahilayo gikan kanila: sila nanaghalad ngadto sa mga Baal, ug nanagsunog sa incienso alang sa linilok nga mga larawan. ³Bisan pa niana gitudloan ko si Ephraim sa paglakaw; sila gisapnay ko sa akong mga bukton; apan sila wala makapanghibalo nga giayo ko sila. ⁴Sila gidala ko pinaagi sa mga lubid sa tawo, pinaagi sa mga bugkos sa gugma; ug kanila ako ingon sa nagtangtang sa yugo ibabaw sa ilang apapangig; ug gidulot ko ang pagkaon diha sa ilang atubangan. ⁵Sila dili mobalik ngadto sa yuta sa Egipto; apan ang Asiriahanon mahimo nga ilang hari, tungod kay sila nanagdumili sa pagbalik *kanako* . ⁶Ug ang espada mahulog sa ilang mga ciudad, ug magaut-ut sa ilang mga trangka, ug magalamoy *kanila* , tungod sa ilang kaugalingong mga tambag. ⁷Ug ang akong katawohan nanlimbasog sa pagpahilayo gikan kanako: bisan ilang gitawag sila ngadto *kaniya nga atua* sa kahitas-an, wala gayud ing bisan kinsa nga magabayaw *kaniya* .

⁸ Unsaon ko pagbiya kanimo, *Oh Ephraim?* *unsaon* ko pagsalikway kanimo, *Oh Israel?* *unsaon* ko paghimo kanimo nga ingon sa Adma? *unsaon* ko pagpatindog kanimo maingon sa Zeboim? sa sulod nako nabalhin ang akong kasingkasing, ang akong mga kalooy nasilaub pagtingub. ⁹Dili ko tumanon ang kabangis sa akong kaligutgut, ako dili magabalik aron sa paglumpag sa Ephraim: kay ako Dios man, ug dili tawo; ang Balaan nga anaa sa imong taliwala; ug ako dili moanha sa kaligutgut. ¹⁰Sila magalakaw sunod kang Jehova, nga magangulob sama sa leon; kay siya magangulob, ug ang mga anak mangabut nga magakurog gikan sa kasadpan. ¹¹Sila mangabut nga mangurog sama sa langgam gikan sa Egipto, ug ingon sa usa ka salampati gikan sa yuta sa Asiria; ug papuy-on ko sila sa ilang mga balay, nagaingon si Jehova. ¹²Ako gilikosan sa Ephraim uban ang kabakakan, ug sa balay sa Israel uban ang limbong; apan ang Juda nagadumala pa uban sa Dios, ug nagamatinumanon uban sa Balaan.

¹ Si Ephraim nagahanggap sa hangin, ug nagasunod sa hangin sa timogan: siya sa kanunay nagapadaghan sa kabakakan ug sa *sinugdan sa pagkagun-ob*; ug sila nakigsangga sa Asiria, ug ang lana gidala ngadto sa Egipto. ²Si Jehova may pagkalalis usab sa Juda, ug *iyang* pagasilotan si Jacob sumala sa iyang mga dalan; sumala sa iyang mga binuhatan iyang pagabalusan siya. ³Sulod sa tiyan *sa iyang inahan* gikuha niya ang iyang igsoong lalake pinaagi sa kitin sa tiil; ug sa iyang pagkaulitawo nagamhanan siya uban sa Dios: ⁴Oo, siya may gahum ibabaw sa manulonda, ug gibuntog *niya* ; siya mihilak, ug nangaliyupo kaniya: siya hipalgan niya didto sa Beth-el, ug didto siya nakigsulti kanamo, ⁵Bisan si Jehova ang Dios sa mga panon; si Jehova mao ang iyang halandumon nga *ngalan* . ⁶Busa bumalik ka sa imong Dios; bantayi ang kalolot ug ang justicia, ug maghulat ka sa imong Dios sa mapadayonon gayud.

⁷ *Siya* maoy usa ka magpapatigayon, ang mga timbangan sa limbong anaa sa iyang kamot: nahagugma siya sa pagpanlupig. ⁸Ug si Ephraim miingon: Sa pagkamatuod ako nahimong adunahan, ako nakakaplag katigayonan alang kanako; sa tanan ko nga mga paghago sila dili makakita ug kadautan dinhi kanako *nga maisip* nga sala. ⁹Apan ako mao si Jehova nga imong Dios *nga nagkuha kanimo* gikan sa yuta sa Egipto; papuy-on ko pa ikaw sa mga balong-balong, ingon sa mga adlaw sa maligdong nga fiesta. ¹⁰Gisultihan ko na usab ang mga manalagna, ug akong gipadaghan ang mga panan-awon; ug pinaagi sa ministerio sa mga manalagna, akong gigamit ang mga panig-ingnan. ¹¹Sala ba ang *dios-dios sa Galaad*? silang tanan lonlon mga bakakon; didto sa Gilgal nanaghalad sila ug mga lakeng vaca; oo, ang ilang mga halaran maingon sa mga tinapok *nga bato* didto sa mga tudling sa kaumahan. ¹²Ug si Jacob mikalagiw ngadto sa kapatagan sa Aram, ug si Israel nag-alagad aron makapangasawa, namagbalantay siya *sa mga carnero* aron makapangasawa. ¹³Ug pinaagi sa usa ka manalagna gidala ni Jehova ang Israel gikan sa Egipto, ug pinaagi sa usa ka manalagna siya ginabantayan. ¹⁴Si Ephraim nakahagit *kanako* sa kasuko sa hilabihang kapait: busa ang iyang dugo *nga giula* mahabilin diha kaniya, ug ang iyang pagkatalamayon igabalik sa iyang Ginoo kaniya.

¹ Sa pagsulti ni Ephraim, dihay pagkurog; gibayaw niya ang iyang kaugalingon diha sa Israel; apan sa diha nga nakasala siya *sa pagsimba* kang Baal, siya namatay. ²Ug karon nagadugang ang ilang pagpakasala, ug *sila* naghimo alang kanila sa mga tinunaw nga larawan gikan sa ilang salapi, bisan sa mga dios-dios sumala sa ilang kaugalingong pagsabut, silang tanan mga buhat sa mga tawo nga batid sa bulohaton: sila nanag-ingon mahitungod kanila: Ang mga tawo nga magahalad pahaluka sila sa mga nating vaca. ³Busa sama sila sa panganod sa kaadlawon, ug sama sa yamog *sa kabuntagon* nga sayong mahanaw, sama sa tahop nga ipalid sa alimpulos gikan sa salog-nga-giukanan, ug sama *usab* sa aso gikan sa panghaw. ⁴Bisan pa niana ako mao si Jehova nga imong Dios *nga nagkuha kanimo* gikan sa yuta sa Egipto; ug dili mo pag-ilhon ang dili dios, kondili ako *lamang* , ug gawas kanako walay *laing* manluluwas.

⁵ Giila ko ikaw *nga anak* didto sa kamingawan, sa yuta sa dakung hulaw. ⁶Sumala sa ilang sibsibanan, mao man ang pagkabusog nila; nangabusog sila, ug gibayaw ang ilang kasingkasing:

busa sila nanghikalimot kanako. ⁷Tungod niana ako daw usa ka leon kanila; ingon sa leopardo magatukaw ako sa dalan; ⁸Sugaton ko sila ingon sa oso nga nawad-an sa iyang mga itoy, ug gision ko ang habol-habol sa ilang kasingkasing; ug didto sila pagalamyon ko ingon sa leon nga baye; ang mananap nga ihalas maoy magawatas-watas kanila.

⁹Kini mao ang imong pagkalaglag, Oh Israel, nga *ikaw* batok kanako, batok sa imong pagtabang. ¹⁰Hain man karon ang imong hari, aron unta siya makaluwas kanimo diha sa tanan nimong mga ciudad? ug ang imong mga maghuhukom, nga mahitungod kanila ikaw nagaingon: Hatagi ako ug usa ka hari ug mga principe? ¹¹Gihatagan ko ikaw ug x hari sa akong kasuko, ug siya gikuha ko sa akong kaligutgut. ¹²Ang kasal-anan ni Ephraim nabugkosan; ang iyang sala gitigum sa tipiganan *alang kaniya*. ¹³Ang kagul-anan sa usa ka babaye nga magaanak modangat kaniya: siya maoy usa ka dili-manggialamon nga anak nga lalake; kay panahon na nga siya dili angay magalangan diha sa dapit diin mahimugso ang mga bata. ¹⁴Pagalukaton ko sila gikan sa gahum sa Sheol; pagatubson ko sila gikan sa kamatayon: Oh kamatayon, hain man ang imong mga hampak? Oh Sheol, hain man ang imong paglumpag? ang pagbasul matago gikan sa akong mga mata. ¹⁵Bisan siya mabungaon taliwala sa iyang mga igsoon, ang hangin sa timogan moabut, Jehova moabut gikan sa kamingawan; ug ang iyang tubod mahimong mamala, ang iyang tuburan himoon nga uga: ang bahandi ug ang maayong mga sudlanan himoon niya nga inagaw. ¹⁶Ang Samaria magapas-an sa iyang sala; kay siya misukol batok sa iyang Dios: sila mangapukan pinaagi sa espada; ang ilang mga bata igapusdak nga mangadugmok, ug ang ilang mga babaye nga mabdos pagapikaspikason.

¹ Oh Israel, bumalik ka kang Jehova, nga imong Dios; kay ikaw nahulog tungod sa imong kasal-anan. ²Dad-a ninyo ang mga pulong, ug bumalik ngadto kang Jehova; umingon kamo kaniya: Kuhaa ang tanang kasal-anan, ug dawata kami sa pagkamaloloy-on: busa himoon namo ang ingon *sa paghalad* sa mga vaca *ang halad* sa among mga ngabil. ³Ang Asiria dili makaluwas kanamo, kami dili mangabayayo sa mga kabayo: ni moingon kami pag-usab sa buhat sa among mga kamot: Kamo mao ang among mga dios: kay diha kanimo ang kalooy hipalgan sa mga ilo.

⁴ Ayohon ko ang ilang mga pagkasuki, sila higugmaon ko sa walay bayad; kay ang akong kasuko mibulag kaniya. ⁵Ako mahimo nga daw yamog alang sa Israel; siya mobulak ingon sa lirio, ug mopatidlom sa iyang mga gamut ingon sa Libano. ⁶Ang iyang mga sanga mosanggaka, ang iyang kaanyag maingon sa kahoy nga olivo, ug ang iyang kaamyon maingon sa Libano. ⁷Kadtong managpuyo ilalum sa iyang landong mangakabig sa Ginoo } ; sila mabuhi nga *daw* trigo, ug mobulak ingon sa balagon sa parras; ang kaamyon niana maingon sa vino sa Libano.

⁸ Ang Ephraim *moingon unya* : Unsa pay labut ko sa mga dios-dios? Ako mitubag, ug magatagad na kaniya: Ako sama sa lunhaw nga kahoyng haya; gikan kanako ang imong bunga makaplagn, *Oh Israel*. ⁹Kinsa ang manggialamon, aron siya makasabut niining mga butanga? *kinsa* ang buotan, aron siya makatukib kanila? kay ang mga dalan ni Jehova matarung man, ug ang *mga tawong* matarung magalakaw diha kanila; apan ang mga malapason manghisukamod diha niana.

¹ Ang pulong ni Jehova nga midangat kang Joel, ang anak nga lalake ni Pethuel. ²Pamatii kini, kamong mga tigulang nga tawo, ug patalinghugi, tanan kamong mga pumoluyo sa yuta. Nahitabo ba kini sa inyong mga adlaw, kun sa mga adlaw sa inyong mga amahan? ³Suginli ninyo ang inyong mga anak mahitungod niini, ug *ipasugilon* sa inyong mga anak ngadto sa ilang mga anak, ug sa ilang mga anak ngadto sa laing kaliwatan. ⁴Kadtong gibiyaan sa ulod nga dangaw-dangaw gikaon sa dulon; ug kadtong gibiyaan sa dulon gikaon sa lukton; ug kadtong gibiyaan sa lukton gikaon sa ulod nga hantatawo. ⁵Pagmata, kamo nga mga palahubog, ug panghilak; ug pagminatay, kamong tanan nga palainum sa vino, tungod sa matam-is nga vino; kay kini gikuha gikan sa inyong baba. ⁶Kay ang usa ka nasud mitungas nganhi sa akong yuta, kusganon, ug dili maisip; ang iyang mga ngipon mao ang mga ngipon sa usa ka leon, ug siya adunay mga bag-ang sa usa ka bayeng leon. ⁷Iyang gidagmalan ang akong balagon sa parras, ug gipanitan ang akong kahoy-nga-higuera: iyang gihinloan *hangtud* nga walay tabon kini, ug gisalibay kini; ang mga sanga niini nangaputi.

⁸ Managbakho *kamo* sama sa usa ka ulay nga gibaksan sa sako tungod sa bana sa iyang pagkabatan-on. ⁹Ang halad-nga-kalan-on ug ang halad-nga-ilimnon gikuha gikan sa balay ni Jehova, ang mga sacerdote, ang mga ministro ni Jehova, nanagbalata. ¹⁰Gihimong biniyaan ang kaumahan, nagamasulob-on ang yuta; tungod kay gilaglag ang binhi *nga tinanum* ; namala ang bag-ong vino, nagakahubas ang lana. ¹¹Pangalibug, Oh kamong mga mag-uuma, panagminatay, Oh kamong maggagalam sa parras, tungod sa trigo ug tungod sa cebada; tungod kay ang ting-ani sa mga uma nawala. ¹²Ang parras nalaya, ug ang higuera nagakamatay; ang kahoy-nga-granada, ang kahoy-nga-palma usab, ug ang kahoy-nga-mansana, bisan ang tanang mga kahoy sa kaumahan nangalaya; tungod kay ang kalipay nawala gikan sa mga anak sa mga tawo. ¹³Managbakus kamo sa inyong kaugalingon *sa sako* , ug panagbakho, kamong mga sacerdote; panagminatay, kamo nga mga ministro sa halaran; umari *kamo* , panghigda sa tibook nga gabii nga sinul-oban sa sako, kamong mga ministro sa akong Dios: tungod kay ang halad-nga-kalan-on ug ang halad-nga-ilimnon ginapugngan diha sa balay sa inyong Dios.

¹⁴ Managbalaan *kamo* ug usa ka pagpuasa, managtawag kamo ug usa ka pagkatigum nga maligdong, tiguma ang mga tigulang tawo *ug* ang tanang pumoluyo sa yuta ngadto sa balay ni Jehova nga inyong Dios, ug managtuaw kamo kang Jehova. ¹⁵Alaut ang adlaw! kay ang adlaw ni Jehova haduol na, ug ingon sa usa ka paglaglag gikan sa Makagagahum moabut kini. ¹⁶Wala ba pagkuhaa ang kalan-on sa atubangan sa atong mga mata, *oo* , ang kalipay ug ang kasadya gikan sa balay sa atong Dios? ¹⁷Ang mga binhi nangadunot ilalum sa ilang yutang bantok; ang mga kamalig gibiyaan, ang mga dapa nangalumpag; kay ang mga trigo nangalaya. ¹⁸Naunsa nga nanag-agulo *man* ang mga mananap *nga mabangis* ! ang mga panon sa mga vaca nangalibug, tungod kay sila walay sibsibanan, *oo*, ang mga panon sa carnero gibiyaan. ¹⁹Oh Jehova, kanimo nagatu-aw ako; tungod kay ang kalayo minglamoy sa mga sibsibanan sa kamingawan, ug ang siga sa kalayo misunog sa tanang mga kahoy sa kapatagan. ²⁰Oo, ang mga mananap *nga mapintas* sa kapatagan nangandoy kanimo: tungod kay nangamala ang tubig sa kasapaan, ug ang kalayo minglamoy sa mga sibsibanan sa kamingawan.

¹ Patingoga ninyo ang trompeta didto sa Sion, ug patungga ang pagpagubok diha sa akong bukid nga balaan; pakuroga ang tanang pumoluyo sa kalibutan: tungod kay ang adlaw ni Jehova moabut, tungod kay kini haduol na moabut; ² Adlaw sa kangitngitan ug sa kadulom, adlaw sa mga panganod ug mabaga nga kangitngit, ingon nga ang banagbanag sa kabuntagon molukop na ibabaw sa kabukiran; ang usa ka dakung katawohan ug kusganon, wala pa gayud ing sama niana, ni may lain pa nga mosunod kanila, bisan ngadto sa mga tuig sa daghanang mga kaliwatan. ³ Ang kalayo magalamoy diha sa ilang atubangan; ug sa luyo nila magasiga ang kalayo: ang yuta daw tanaman sa Eden sa atubangan nila, ug sa likod nila ang biniyaan nga kamingawan; oo, ug walay mausa nga nakakalagiw kanila. ⁴ Ang ilang dagway ingon sa dagway sa mga kabayo; ug ingon sa mga nanagpangabayo, mao man ang ilang pagdalagan. ⁵ Sama sa kinagalkal sa mga carro sa kinatumyan sa kabukiran mao man ang ilang paglukso, sama sa dinaguok sa siga sa kalayo nga nagalamoy sa tuod sa balili, ingon sa katawohan nga kusgan nga nagalaray sa natad sa panag-awayan. ⁶ Ang mga katawohan anaa sa kasakitan sa *hilabihan gayud* diha sa ilang atubangan: ang tanang mga nawong mangaluspad. ⁷ Managpanalagan sila sama sa mga tawong gamhanan; managpanaka sila sa kuta sama sa mga tawong iggugubat; managpanlakat sila ang tagsatagsa sa iyang kaugalingong mga dalan, ug, sila dili mangabungkag sa ilang mga laray. ⁸ Dili usab sila magadinuslakay ang usa ug usa; sila managpanlakat ang tagsatagsa sa iyang kaugalingong alagianan: ug sagubangon nila ang mga hinagiban, ug sila dili mosimang. ⁹ Manglukso sila sa ciudad; manalagan sila ibabaw sa mga kuta; managpanaka sila sa kabalayan; managpangagi sila sa mga tamboanan sama sa kawatan. ¹⁰ Ang yuta molinog sa ilang atubangan; ang kalangitan mangurog; ang adlaw ug ang bulan mongitngit, ug ang mga bitoon mapadngan sa ilang kahayag. ¹¹ Ug si Jehova mamulong sa iyang tingog sa atubangan sa iyang kasundalohan; kay hilabihan pagkadaku sa iyang campo *sa kasundalohan* ; kay malig-on siya nga magatuman sa iyang pulong: kay daku sa hilabihan ang adlaw ni Jehova ug makalilisang gayud; ug kinsa ang makapabilin niana?

¹² Bisan pa ngani karon, nagaingon si Jehova, bumalik kamo kanako uban ang bug-os ninyong kasingkasig, ug uban ang pagpuasa, ug uban ang paghilak, ug uban ang pagbalata: ¹³ Ug gision ninyo ang inyong kasingkasing, ug dili ang inyong mga saput, ug bumalik kamo kang Jehova nga inyong Dios; kay siya napuno sa gracia ug maloloy-on, mahinay sa kasuko, ug madagayaon sa mahigugmaong-kalolot, ug nakapabasul kaniya ang dautan. ¹⁴ Kinsa ang nahibalo kong siya dili ba mobalik ug magabasul, ug magabilin sa panalangin sa iyang likod, bisan sa halad-nga-kalan-on ug sa halad-nga-ilimnon kang Jehova nga inyong Dios? ¹⁵ Patingoga ang trompeta didto sa Sion, managbalaan kamo sa usa ka pagpuasa, pagtawag ug usa ka maligdong nga pagkatigum; ¹⁶ Tiguma ang katawohan, balaana ang pagkatigum, pundoka ang mga tawong tigulang, tiguma ang kabataan, ug kadtong mga masuso; pagulaa ang kaslonon nga lalake gikan sa iyang lawak, ug ang pangasaw-onon gikan sa iyang sulod. ¹⁷ Pahilaka ang mga sacerdote, ang mga ministro ni Jehova, sa kinataliwad-an sa alagianan sa *templo* ug sa halaran, ug ipaingon kanila: Pagawasa ang imong katawohan, Oh Jehova, ug ayaw itugyan ang imong panulondon nga pagatamayon, nga ang mga

nasud managgahum kanila: kay ngano man nga moingon sila sa taliwala sa mga katawohan: Hain man ang ilang Dios?

¹⁸ Unya si Jehova nangabugho alang sa iyang yuta, ug nalooy sa iyang katawohan. ¹⁹Ug si Jehova mitubag ug miingon sa iyang katawohan: Ania karon, padad-an ko kamo ug trigo, ug bag-ong vino, ug lana, ug mangatagbaw kamo niana; ug dili na kamo pagahimoon ko nga talamayon taliwala sa mga nasud; ²⁰Apan gikan kaninyo akong ipahilayo ang *kasundalohan* sa amihanan, ug ako kining pagaabugon ngadto sa usa ka yuta nga kal-anan ug libon, uban sa pangunahan nga dapit niini *nga nagapaingon* ngadto sa dagat sa silangan, ug ang likod nga dapit niini *nga nagapaingon* ngadto sa kasadpan nga dagat, ug ang baho niini nangalisbo, ug ang dautang lami niini mogula, tungod kay kini nagbuhat ug dagku nga mga butang. ²¹Ayaw kahadlok, Oh yuta, pagmalipayon ug pagmaya; kay si Jehova nagahimo ug dagku nga mga butang. ²²Ayaw kahadlok, kamong mga mananap sa kapatagan; kay molangbo ang sibsibanan sa kamingawan, kay ang kahoy magadala sa iyang bunga, ang higuera, ug ang balagon sa parras managhatag sa ilang kalig-on. ²³Busa, managkalipay kamo, mga anak sa Sion, ug panagmaya kang Jehova nga inyong Dios; tungod kay siya naghatag kaninyo sa nahaunang ulan sa igo gayud, ug iyang pagapaulanon ang ulan alang kaninyo, ang nahaunang ulan, ug ang naulahing ulan sa unang *bulan*. ²⁴Ug ang mga salog mangapuno sa trigo, ug ang mga kawa magaawas sa bag-ong vino ug sa lana. ²⁵Ug akong pahaulian alang kaninyo ang mga tuig nga gikaon sa dulon, sa lukton, ug sa ulod nga hantatawo, ug sa ulod nga dangaw-dangaw, ang akong daku nga panon sa mga sundalo nga akong gipadala sa inyong taliwala. ²⁶Ug kamo mangaon sa kadagaya ug mangatagbaw, ug managdayeg *kamo* sa ngalan ni Jehova nga inyong Dios, nga nanalangin sa dakung kahibulongan kaninyo; ug ang akong katawohan dili na gayud pagapakaulawan. ²⁷Ug kamo makaila nga ako anaa sa kinataliwad-an sa Israel, ug nga ako mao si Jehova nga inyong Dios, ug wala nay lain; ug ang akong katawohan dili na gayud pagapakaulawan.

²⁸ Ug unya mahitabo sa ulahi, nga igabubo ko ang akong Espiritu ibabaw sa tanang unod; ug ang inyong mga anak nga babaye ug ang inyong mga anak nga lalake managpanagna, ang inyong mga tawong tigulang managdamgo sa mga damgo, ang inyong mga batan-ong lalake makakita sa mga panan-awon; ²⁹Ug ingon man usab ibabaw sa mga sulogoon nga lalake, ug ibabaw sa mga sulogoong babaye niadtong mga adlaw igabubo ko ang akong Espiritu. ³⁰Ug ako magapakita sa mga katingalahan diha sa kalangitan ug sa yuta: ang dugo, ug kalayo, ug ang mga haligi nga aso. ³¹Ang adlaw mahimong kangitngitan, ug ang bulan *mahimong* dugo, sa dili pa moabut ang daku ug makalilisang nga adlaw ni Jehova. ³²Ug mahitabo, nga bisan kinsa nga magatawag sa ngalan ni Jehova pagaluwason; kay didto sa bukid sa Sion ug sa Jerusalem atua kadtong managpakagawas, sumala sa giingon ni Jehova, ug taliwala sa mga salin *mao* kadtong pagatawgon ni Jehova.

¹ Kay, ania karon, niadtong mga adlaw, ug niadtong panahona, sa diha nga bakwion ko ang pagkabinihag sa Juda ug sa Jerusalem, ²Pagatigumon ko ang tanang mga nasud, ug pagadad-on ko sila ngadto sa walog sa Josafat; ug ipakanaug ko ang hukom kanila didto tungod sa akong katawohan

ug tungod sa akong panulondon nga Israel, nga ilang gipatibulaag taliwala sa mga nasud: ug ilang gibahin ang akong yuta, ³Ug gipapalaran nila ang akong katawohan, ug gipabayloan ang usa ka bata nga lalake sa usa ka bigaon, ug ginabaligya ang usa ka dalaga tungod sa vino, aron *lamang* sila makainum. ⁴Oo, ug unsa ba kamo kanako, Oh Tiro, ug Sidon, ug ang tanang kayutaan sa Filistia? mohatag ba kamo kanako sa balus? ug kong kamo mobalus kanako, iuli ko sa madali ug sa matulin ang inyong balus ibabaw sa inyong *kaugalingong* ulo. ⁵Sanglit kay inyong gikuha ang akong salapi ug ang akong bulawan, ug gidala ngadto sa inyong mga templo ang akong mga maayo ug hamili nga mga butang, ⁶Ug gipamaligya ninyo ang mga anak sa Juda ug ang mga anak sa Jerusalem ngadto sa mga anak nga lalake sa mga Grecianhon, aron nga sila ikapahilayo ninyo sa ilang mga utlanan; ⁷Ania karon, sila sugyotan ko gikan sa mga dapit diin sila ibaligya ninyo, ug ipabalik ko ang inyong balus ibabaw sa inyong *kaugalingong* ulo; ⁸Ug akong ibaligya ang inyong mga anak nga lalake ug ang inyong mga anak nga babaye ngadto sa kamot sa mga anak sa Juda, ug sila ipamaligya nila ngadto sa mga tawo sa Seba, ngadto sa usa ka nasud nga halayo kaayo: kay kini gisulti ni Jehova.

⁹Ipahibalo ninyo kini taliwala sa mga nasud; pangandam *alang* sa gubat; pukawa ang kusganong mga tawo; paduola ang tanang mga tawo nga iggugubat, patungasa sila. ¹⁰Salsala nga pinuti ang inyong mga punta sa daro, ug ang inyong mga galab *salsala* nga mga bangkaw: ug pasultiha ang maluya: Ako makusganon man. ¹¹Managdali kamo, ug umari, kamong tanang mga nasud nga nanaglibut, ug panagpundok kamo sa inyong *kaugalingon* sa tingub: didto paadtoa ang imong mga gamhanan, Oh Jehova. ¹²Ipapukaw sa mga nasud ang ilang *kaugalingon*, ug patungasa sa walog sa Josafat; kay didto ako molingkod aron sa paghukom sa mga nasud nga nanaglibut. ¹³Isakob ninyo ang galab; kay ang alanihon hinog na: umari *kamo*, giuka ninyo *ang pug-anan*; kay puno na ang pug-anan; nagaawas ang mga kawa; kay daku kaayo ang ilang pagkadautan. ¹⁴Mga panon sa katawohan, mga panon sa katawohan atua sa walog sa *pagpakanaug sa hukom!* kay ang adlaw ni Jehova haduol na sa walog sa *pagpakanaug sa hukom*. ¹⁵Mingitngit ang adlaw ug ang bulan, ug ang mga bitoon napadngan sa ilang kahayag. ¹⁶Ug gikan sa Sion si Jehova mopadahunog *sa iyang tingog*, ug mosinggit sa iyang tingog gikan sa Jerusalem; ug ang mga langit ug ang yuta managpangurog: apan si Jehova mahimong dalangpanan sa iyang katawohan, ug usa ka salipdanan alang sa mga anak sa Israel. ¹⁷Busa kamo moila nga ako mao si Jehova nga inyong Dios, nga nagapuyo sa Sion nga akong bukid nga balaan: unya ang Jerusalem mabalaan, ug didto wala nay dumuloong nga molatas kaniya pag-usab.

¹⁸Ug mahitabo niadtong adlaw, nga ang kabukiran magapatulo sa matam-is nga vino, ug ang kabungtoran magapaagay sa gatas, ug ang tanang mga sapa sa Juda magapaagay sa tubig; ug ang usa ka tuburan motungha gikan sa balay ni Jehova, ug tubigan *niini* ang walog sa Sittim. ¹⁹Ang Egipto mahimong awa-aw, ug ang Edom mahimong kamingawan nga biniyaan, tungod sa pagpanlupig nga gibuhat sa mga anak sa Juda, tungod kay giula nila ang dugo nga inocente diha sa ilang yuta. ²⁰Apan ang Juda magapabilin sa walay katapusan, ug ang Jerusalem *pagapuy-an*

gikan sa kaliwatan hangtud sa kaliwatan. ²¹Ug pagahinloan ko ang ilang dugo, nga wala ko mahinlo: kay si Jehova magapuyo sa Sion.

¹ Ang mga pulong ni Amos, nga usa sa mga magbalantay sa panon *sa kahayupan* sa Tekoa, nga iyang nakita mahitungod sa Israel sa mga adlaw ni Uzzias, nga hari sa Juda, ug sa mga adlaw ni Jeroboam, ang anak nga lalake ni Joas, nga hari sa Israel, duha ka tuig sa wala pa ang linog. ²Ug siya miingon: Si Jehova mopadahunog sa *iyang tingog* gikan sa Sion, ng mopagula sa iyang tingog gikan sa Jerusalem; ug ang mga sibsibanan sa mga magbalantay sa carnero managbangotan, ug ang kinatumyan sa Carmelo magamala.

³ Mao kini ang giingon ni Jehova: Tungod sa totolo ka mga kalapasan sa Damasco, oo, tungod sa upat, dili ko kuhaon ang silot niana; tungod kay gigiukan nila ang Galaad uban sa mga galamiton nga puthaw nga alang sa paggiuk; ⁴Apan padad-an ko sa kalayo ang balay ni Hasael, ug kini magalamoy sa mga palacio ni Ben-hadad. ⁵Ug pagabungoon ko ang trangka sa Damasco, ug pagaputlon *ko* ang nagapuyo gikan sa walog sa Aven, ug siya nga nagahupot sa cetro *pagalukahon* ko gikan sa balay sa Eden; ug ang katawohan sa Siria mangabihag ngadto sa Chir, nagaingon si Jehova. ⁶Mao kini ang giingon ni Jehova: Tungod sa totolo ka mga kalapasan sa Gaza, oo, tungod sa upat, dili ko kuhaon ang silot niana; tungod kay ilang gibihag ang tibook nga katawohan, aron sa pagtugyan kanila ngadto sa Edom. ⁷Apan ibabaw sa mga kuta sa Gaza ipadala ko ang kalayo, ug kini magalamoy sa mga palacio niana. ⁸Ug pagaputlon ko ang nagapuyo gikan sa Asdod, ug siya nga nagahupot sa cetro *pagalukahon* ko gikan sa Askalon; ug bakyawon ko ang akong kamot batok sa Ecron; ug ang mga salin sa mga Filistehanon mangamatay, nagaingon ang Ginoong Jehova: ⁹Mao kini ang giingon ni Jehova: Tungod sa totolo ka mga kalapasan sa Tiro, oo, tungod sa upat, dili ko kuhaon ang silot niana; tungod kay ilang gitugyan ang tibook nga katawohan sa Edom, ug *sila* wala mahanumdum sa inigsoonayng pakigsaad sa *panagsangga* : ¹⁰Apan ibabaw sa kuta sa Tiro ipadala ko ang kalayo, ug kini magalamoy sa mga palacio niana. ¹¹Mao kini ang giingon ni Jehova: Tungod sa totolo ka mga kalapasan sa Edom, oo, tungod sa upat, dili ko kuhaon ang silot niana; tungod kay iyang gigukod uban sa pinuti ang iyang igsoon nga lalake, ug gisalikway ang tanang kalooy, ug ang iyang kasilag nagangutngot sa walay hunong, ug siya nagabaton sa iyang kaligutgut sa walay katapusan. ¹²Apan ibabaw sa Teman ipadala ko ang kalayo, ug kini magalamoy sa mga palacio sa Bosra. ¹³Mao kini ang giingon ni Jehova: Tungod sa totolo ka mga kalapasan sa mga anak sa Ammon, oo, tungod sa upat, dili ko kuhaon ang silot niana; tungod kay gipikaspikas nila ang mga babaye nga mabdos sa Galaad, aron *lamang* padakuon nila ang ilang utlanan: ¹⁴Apan pasilauban ko sa kalayo ang kuta sa Rabba, ug kini magalamoy sa mga palacio niana, uban ang mga singgit sa adlaw sa gubat, uban ang bagyo sa panahon sa alimpulos. ¹⁵Ug ang ilang hari mabihag, siya ug ang iyang mga principe sa tingub, nagaingon si Jehova.

¹ Mao kini ang giingon ni Jehova: Tungod sa totolo ka mga kalapasan sa Moab, oo, tungod sa upat, dili ko kuhaon ang silot niana; tungod kay gisunog niya ang mga bukog sa hari sa Edom nga nahimong apog. ²Apan ibabaw sa Moab ipadala ko ang kalayo, ug kini magalamoy sa mga palacio sa Kiryot; ug ang Moab mamatay uban ang kaguliang, uban ang pagsinggit, ug ang tingog sa trompeta; ³Ug pagaputlon ko ang maghuhukom gikan sa kinataliwad-an niana, ug pagapatyon *ko* ang tanang mga principe niana uban kaniya, nagaingon si Jehova. ⁴Mao kini ang giingon ni Jehova: Tungod sa totolo ka mga kalapasan sa Juda, oo, tungod sa upat, dili ko kuhaon ang silot niana; tungod kay sila nagsalikway sa Kasugoan ni Jehova, ug wala magbantay sa iyang kabalaoran, ug ang ilang kabakakan nakapasayup kanila, nga mao ang ginalaktan sa ilang mga amahan. ⁵Apan ibabaw sa Juda ipadala ko ang kalayo, ug kini magalamoy sa mga palacio sa Jerusalem. ⁶Mao kini ang giingon ni Jehova: Tungod sa totolo ka mga kalapasan sa Israel, oo, tungod sa upat, dili ko kuhaon ang silot niana; tungod kay gibaligya nila ang mga matarung tungod *lamang* sa salapi, ug ang hangul tungod lamang sa usa ka paris nga ⁷Sila nga nangandoy sa abug sa yuta ibabaw sa ulo sa mga kabus, ug nagasalikway sa dalan sa mga maaghup: ug ang tawo ug ang iyang amahan miduol sa *maong* dalaga, aron sa pagpanamastamas sa akong balaan nga ngalan. ⁸Ug sila managhigda sa ilang kaugalingong kiliran sa tagsatagsa ka halaran ibabaw sa mga bisti *sa mga kabus* nga gipasalig; ug sa balay sa ilang Dios nanag-inum sa vino niadtong gipanagsilpian.

⁹ Bisan pa niana gipatay ko ang Amorehanon sa ilang atubangan, kansang gitason ingon sa gitason sa mga cedro, ug siya kusganon ingon sa mga *kahoy nga* encina; ug gilaglag ko pa ang iyang mga bunga gikan sa itaas, ug ang iyang mga gamut gikan sa kinahiladman. ¹⁰Ingon man usab gikuha ko kamo gikan sa yuta sa Egipto, ug gimandoan ko kamo didto sa kamingawan *sulod* sa kap-atan ka tuig, aron sa pagpanag-iya sa yuta sa Amorehanon. ¹¹Ug ako nagmatuto sa inyong mga anak nga lalake aron mahimong mga manalagna, ug ang inyong mga batan-ong lalake aron mahimong mga Nazareo. Dili pa ba gayud kini igo, Oh kamo nga mga anak sa Israel? nagaingon si Jehova. ¹²Apan ang mga Nazareo inyong gipainum sa vino, ug nagsugo *kamo* sa mga manalagna nga nagaingon: Ayaw pagpanagna. ¹³Ania karon, pamigsaton ko *kamo* diha sa inyong dapit, ingon nga molagaak ang usa ka carromata nga napuno sa mga *lulan nga* binugkos. ¹⁴Ug ang pagkalagiw mawala gikan sa *tawong* matulin; ug ang kusganon dili makapalig-on sa iyang kusog; ni makaluwas ang gamhanan sa iyang kaugalingon; ¹⁵Ni makasukol kadtong nagagamit sa pana; ni makaluwas sa iyang *kaugalingon* kadtong matulin ug tiil; ni makaluwas sa iyang kaugalingon kadtong nagatungtong sa kabayo; ¹⁶Ug kadtong maisug sa taliwala sa mga kusganon modalagan nga hubo niadtong adlaw, nagaingon si Jehova.

¹ Pamatia kining pulong nga gipamulong ni Jehova batok kaninyo, Oh mga anak sa Israel, batok sa tibook nga banay nga gikuha ko gikan sa yuta sa Egipto, nga nagaingon: ²Kamo lamang ang akong giila sa tanang mga kabanayan sa yuta: busa pagadu-awon ko kamo tungod sa tanan ninyong mga kasal-anan. ³Magakakuyog ba ang duruha gawas kong sila magakauyon? ⁴Mongulob ba *diay*

ang leon didto sa kalasangan, sa diha nga siya walay tukbonon? mouwang ba *diay* ang batan-ong leon diha sa iyang lungib kong siya wala makasignit? ⁵Malit-agan ba ang usa ka langgam kong walay paon nga *gibutang* alang kaniya? moturok ba ang usa ka lit-ag sa yuta ug unya wala gayud ing makuha? ⁶Sulod sa ciudad ang trompeta patingogon ba *alang sa gubat*, ug ang katawohan dili *diay* mahadlok? mahulog ba *lamang* ang kadautan sa usa ka ciudad, ug kini sa dili pagbuot ni Jehova? ⁷Sa pagkamatuod ang Ginoong Jehova dili magbuhat sa bisan unsa, gawas kong ang iyang tinago ipadayag niya sa iyang mga alagad, ang mga manalagna. ⁸Ang leon mingulob na; kinsay dili mahadlok? Ang Ginoong Jehova namulong *niini*; kinsay makahimo nga dili motagna?

⁹Imantala ninyo sa mga palacio sa Asdod, ug sa mga palacio sa yuta sa Egipto, ug umingon *kamo*: Panagtigum kamo sa inyong kaugalingon ibabaw sa kabukiran sa Samaria, ug tan-awa kong unsa ang dagkung kasamok didto, ug kong unsa ang pagdaugdaug sa kinataliwad-an niana. ¹⁰Kay sila dili mahibalo nga mobuhat sa matarung, nagaingon si Jehova, *nila* nagatipig *mga bahandi* nga linupigan ug tinulis sulod sa ilang mga palacio. ¹¹Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ang kabatok magalibut bisan sa tibook nga yuta; ug kuhaon niya ang imong kalig-on gikan kanimo, ug ang imong mga palacio pagatulison. ¹²Mao kini ang giingon ni Jehova: Ingon nga ang usa ka magbalantay magasagaw gikan sa baba sa leon sa duha ka mga paa, kun usa ka gihi sa dalunggan, sa ingon niini pagaluwason ang mga anak sa Israel nga nagapaoraray sa Samaria diha sa nasikohan sa kama, ug ibabaw sa mga unlan nga seda sa usa ka higdaanan. ¹³Pamati kamo, ug panagsaksi batok sa balay ni Jacob, nagaingon ang Ginoong Jehova, ang Dios sa mga panon. ¹⁴Kay sa adlaw nga pagadu-awon ko ang kalapasan sa Israel ibabaw kaniya, du-awon ko usab ang mga halaran sa Beth-el; ug ang mga sungay sa halaran pagaputlon, ug mangatagak sa yuta. ¹⁵Ug lumpagon ko ang balay-sa-tingtugnaw uban sa balay-sa-ting-init; ug ang mga balay nga garing mangahanaw, ug ang mga dagkung balay may katapusan, nagaingon si Jehova.

¹Pamatia kining pulonga, kamong mga vaca sa Basan nga anaa sa bukid sa Samaria, nga nanagdaugdaug sa mga kabus, nga nagapiit sa mga hangul, nga nanag-ingon sa ilang mga agalon: Pagdala, ug manginum kita. ²Ang Ginoong Jehova nanumpa pinaagi sa iyang pagkabalaan, nga, ania karon, ang mga adlaw modangat kaninyo, nga kamo yudyuron nila pinaagi sa mga kau-it, ug ang inyong mga salin pinaagi sa mga taga-sa-isda. ³Ug kamo manggula sa mga lungag sa kuta, ang tagsatagsa magasunod sa usa sa atubangan niya; ug kamo igatambog sa *inyong kaugalingon* ngadto sa Harmona, nagaingon si Jehova. ⁴Pangadto *kamo* sa Beth-el, ug panaglapas *kamo*; ngadto sa Gilgal, *ug* padaghana ang pagpakasala; ug dad-a ang inyong mga halad matag-buntag, *ug* ang inyong mga ikapulo matag-tolo ka adlaw; ⁵Ug paghalad usa ka halad-sa-pagpasalamat gikan niadtong may levadura, ug isangyaw ang mga halad-nga-kinabubut-on ug imantala sila: kay kini makapahimuot kaninyo, Oh kamong mga anak sa Israel, nagaingon ang Ginoong Jehova.

⁶Ug gihatagan ko usab kamo sa kahinlo sa ngipon diha sa tanan ninyong mga ciudad, ug kanihit sa tinapay sa tanan ninyong mga dapit; bisan pa niana kamo wala bumalik kanako, nagaingon si

Jehova. ⁷Ug ingon man usab gipugngan ko ang ulan gikan kaninyo, sa may totolo pa ka bulan hangtud sa ting-ani; ug akong gipaulan sa usa ka ciudad, ug kini wala paulana sa laing ciudad: usa ka bahin nga gipaulanan, ug ang bahin nga gipaulanan wala malaya. ⁸Tungod niini duruha kun totolo ka ciudad ang nanagsuroy-suroy ngadto sa usa ka ciudad aron sa pag-inum ug tubig, ug sila wala mangatagbaw: bisan pa niini kamo wala bumalik kanako, nagaingon si Jehova. ⁹Gihampak ko kamo sa hulaw ug pangalaya *sa kahoy* : sa daghanan ninyong mga tanaman, ug sa inyong kaparrasan, ug sa inyong mga kahoyng higuera ug sa inyong mga kahoyng olivo, ang ulod nga dangaw-dangaw maoy naglamoy kanila: bisan pa niana kamo wala bumalik kanako, nagaingon si Jehova. ¹⁰Gipadad-an ko kamo sa kamatay ingon sa nahitabo sa Egipto: ang inyong mga batan-ong lalake akong gipamatay sa espada, ug gikuha ko ang inyong mga kabayo: ug akong gipasulod ang kabaho sa inyong campo bisan pa nganha sa inyong mga ilong: bisan pa niana, kamo wala bumalik kanako, nagaingon si Jehova. ¹¹Akong gilumpag ang *mga ciudad* sa taliwala ninyo, ingon sa paglumpag sa Dios sa Sodoma ug Gomorra, ug ingon kamo sa mga agipo nga gilanit gikan sa kalayo: bisan pa niana, kamo wala bumalik kanako, nagaingon si Jehova. ¹²Busa mao kini ang pagabuhaton ko kanimo, Oh Israel; *ug* tungod kay kini buhaton ko kanimo, pangandam sa pag-atubang sa imong Dios, Oh Israel. ¹³Kay, ania karon, siya nga nagahimo sa mga bukid, ug nagabuhat sa hangin, ug nagapahayag sa tawo kong unsa ang iyang hunahuna; nga nagabuhat sa kangiub sa kabuntagon, ug nagatunob sa hatag-as nga mga dapit sa yuta, si Jehova, ang Dios sa mga panon, mao man ang iyang ngalan.

¹ Pamatia ninyo kining pulonga nga akong gisugdan batok kaninyo alang sa usa ka pagminatay, Oh balay sa Israel. ²Ang ulay sa Israel napukan; siya dili na makabangon pag-usab: siya ginapukan ngadto sa iyang yuta; walay bisan kinsa nga magabangon kaniya. ³Kay mao kini ang giingon sa Ginoong Jehova: Ang ciudad nga minggula nga may usa ka libo, mabinlan ug usa ka gatus, ug kadtong minggula nga may usa ka gatus mabinlan ug napulo, sa balay sa Israel.

⁴ Kay mao kini ang giingon ni Jehova, sa balay sa Israel: Pangitaa ninyo ako ug kamo mangabuhi; ⁵Apan ayaw pagpangitaa ninyo ang Beth-el, ni mosulod kamo sa Gilgal, ug ayaw pag-agi sa Beer-seba: kay ang Gilgal sa pagkatinuod mabihag, ug ang Beth-el mawagtang. ⁶Pangitaa ninyo si Jehova, ug kamo mangabuhi; aron siya dili mosilaub ingon sa kalayo sa balay ni Jose, ug kini magalamoy, ug walay bisan kinsa nga makapalong niana sa Beth-el. ⁷*Oh* , kamo nga maoy nagahimo sa justicia *sa kapaitan* sa panyawan, ug gisalibay ninyo ang pagkamatarung ngadto sa yuta, ⁸*Pangitaa siya* nga nagabuhat sa pito ka mga bitoon ug sa Orion, ug *maoy* nagahimo sa landong sa kamatayon *sa pagpakahayag* sa kabuntagon, ug nagahimo sa adlaw nga mongiub sa kagabhion; nga nagatawag sa katubigan sa dagat, ug nagabubo kanila ibabaw sa nawong sa yuta (si Jehova mao ang iyang ngalan); ⁹Nga nagadala sa pagkalaglag nga kalit batok sa kusgan, sa pagkaagi nga ang pagkalaglag modangat batok sa kuta. ¹⁰Sila nagadumot kaniya nga nagabadlong didto sa ganghaan, ug ilang gidumtan kadtong nagasulti sa minatarung. ¹¹Busa sanglit kay ginayatakan ninyo ang mga kabus,

ug nagapahamtang kaniya sa *tubo* nga trigo: nakatukod kamo sa mga balay nga sinapsapang bato, apan kamo dili makapuyo diha kanila; nagatanum kamo mga matahum nga kaparrasan, apan kamo dili makainum sa vino niana. ¹²Kay ako nahibalo sa pagkadaghan nga hilabihan sa inyong mga kalapasan, ug pagkadagku gayud sa inyong mga sala kamo nga nagasakit sa mga matarung, *kamo* nga nagadawat sa hiphip, ug *kamo* nga nagasalikway sa mga hangul nga anaa sa ganghaan, *sa paglaban sa ilang katungod*. ¹³Busa ang masinabuton magpakahilum *lamang* nianang panahona; kay kana mao ang *panahon nga* dautan. ¹⁴Pangitaa *ninyo* ang maayo, ug dili ang dautan, aron kamo mangabuhi; ug sa ingon niana si Jehova, ang Dios sa mga panon, magauban kaninyo, ingon sa inyong gipamulong. ¹⁵Dumti ang dautan, ug higugmaa ang maayo, ug ipahamutang sa kalig-on ang justicia diha sa ganghaan: basin na lamang si Jehova, ang Dios sa mga panon, malooy sa mga salin ni Jose.

¹⁶ Busa mao kini ang giingon ni Jehova, ang Dios sa mga panon, ang Ginoo: Ang pagminatay anha sa tanang kadalanan nga halapad; ug sila magaingon diha sa tanang mga dalan: Alaut! alaut! ug tawgon nila ang mga mag-uuma aron managbalata, ug kadtong mga batid nga mobakho aron sa pagminatay. ¹⁷Ug diha sa tanang kaparrasan may mga pagbakho; kay ako moagi sa imong taliwala, nagingon si Jehova. ¹⁸Alaut kamo nga magatinguha sa adlaw ni Jehova! Ngano man nga buot kamo nga moabut ang adlaw ni Jehova? Ang *adlaw ni Jehova* kangitngit man, ug dili kahayag. ¹⁹Ingon sa usa ka tawo nga mikalagiw gikan sa usa ka leon, ug *unya ang* usa ka oso mitagbo kaniya; kun miadto sa usa ka balay ug manuko sa iyang kamot sa bungbong, ug usa ka bitin mipaak kaniya. ²⁰Dili ba kangitngitan ang adlaw ni Jehova, ug dili kahayag? *dili ba* gayud hilabihan nga kangitngitan, ug walay kahayag niana?

²¹ Ako nagaayad, ako nagatamay sa inyong mga fiesta, ug ako dili malipay sa inyong mga maligdong nga pagkatigum. ²²Oo, bisan pa kong kamo magatanyag kanako sa mga halad-nga-nog, ug sa inyong mga halad-nga-kalan-on ako dili modawat kanila; ni motagad ako sa mga halad-sa-pakigdait sa inyong mga matambok nga hayupan. ²³Ipahilayo ninyo kanako ang kasaba sa inyong mga awit; kay ako dili mamati sa *honi nga* mananoy sa inyong mga violin. ²⁴Apan paagay-aya ang justicia sama sa katubigan, ug *pasalanapa* ang pagkamatarung sama sa usa ka dakung sapa. ²⁵Nagdala ba kamo kanako sa mga halad ug sa mga halad-nga-kalan-on didto sa kamingawan sa kap-atan ka tuig, Oh balay sa Israel? ²⁶Oo, gipas-an ninyo ang tabernaculo sa inyong hari ug ang sumbanan sa inyong mga larawan, ang bitoon sa inyong dios, nga gibuhat ninyo alang sa inyong kaugalingon. ²⁷Busa ipabihag ko kamo sa unahan pa sa Damasco, nagingon si Jehova, kansang ngalan mao ang Dios sa mga panon.

¹ Alaut sila nga anaa sa kasayon diha sa Sion, ug sila nga nagasalig sa bukid sa Samaria, ang mga dagkung tawo nga pangulo sa mga nasud, nga kanila nanganha ang balay sa Israel! ²Umagi kamo ngadto sa Calne, ug tan-awa; ug gikan didto lumakaw kamo ngadto sa Hamath nga daku; unya lumogsong *kamo* ngadto sa Gath sa mga Filistehanon: maayo pa ba sila kay niining mga

gingharian? kun ang ilang utlanan halapad pa ba kay sa inyong utlanan? ³Kamo nga nagapahalayo sa dautan nga adlaw, ug nagapaduol sa lingkoranan alang sa pagpanlupig; ⁴Nga nagahigda sa mga higdaanan nga garing, ug nanaghay-ad sa ilang mga kaugalingon sa ilang mga higdaanan, ug nagakaon sa mga nating carnero gikan sa panon, ug sa mga nating vaca gikan sa taliwala sa toril; ⁵Nga nagaawit sa mga alawiton nga walay hinungdan dinuyogan sa honi sa violin, ug nagamugna alang sa ilang kaugalingon mga tulonggon sa musica, sama ni David; ⁶Nga nagainum sa vino diha sa mga tagayan, ug nanihog sa ilang kaugalingon sa mga piniling igdidihog; apan sila wala masubo tungod sa mga kasakit ni Jose. ⁷Busa sila karon pagabihagon uban sa unang gibihag; ug ang panaghudyaga niadtong nanaghay-ad sa *higdaanan* moagi lamang .

⁸ Ang Ginoong Jehova nagapanumpa pinaagi sa iyang kaugalingon, nga nagaingon si Jehova, ang Dios sa mga panon: Ako nagaayad sa kahalangdon ni Jacob, ug nagadumot sa iyang mga palacio; tungod niini itugyan ko ang ciudad uban ang tanang butang nga anaa niana. ⁹Ug mahitabo, kong adunay mahabilin nga napulo ka tawo sa usa ka balay, mangamatay sila. ¹⁰Ug sa diha nga ang uyoan sa usa ka tawo magakuha kaniya, bisan siya nga magasunog kaniya, sa pagkuha sa mga bukog gawas sa balay, ug moingon kaniya nga anaa sa kinasuloran nga mga bahin sa balay: Aduna bay kauban ikaw? Ug siya moingon: Wala; unya siya moingon: Humilom ka; kay dili kita makahisgot sa ngalan ni Jehova. ¹¹Kay, ania karon, si Jehova nagasugo, ug ang dakung balay pagagun-obon sa *hingpit* , ug ang mga magagmayng balay, pagapalikion. ¹²Modalagan ba ang mga kabayo ibabaw sa bato? aduna bay modaro didto uban sa mga vaca? sanglit gihimo man ninyo nga apdo ang justicia, ug ang bunga sa pagkamatarung *gihimo* nga panyawan; ¹³Kamo nga nagakalipay sa butang nga kawang lamang, nga nagaingon: Wala ba kita makakuha ug mga sungay gikan sa kaugalingon tang kusog? ¹⁴Kay, ania karon, ako magapatindog usa ka nasud batok kaninyo, Oh balay sa Israel, nagaingon si Jehova, ang Dios sa mga panon; ug sila magasakit kaninyo gikan sa inyong pagsulod sa Hamath hangtud sa sapa sa Arabah.

¹ Mao kini ang gipakita sa Ginoong Jehova kanako; ug, ania karon, gihimo niya ang mga panon sa dulon sa misugod pagtubo ang naulahing pagpanurok; ug, ania karon, mao kadto ang ulahing pagpanurok sa human ang mga pagpanggalab sa hari. ²Ug nahitabo, sa diha nga sila nakatapus na sa pagpangaon sa mga balili sa yuta, unya ako miingon: Oh Ginoong Jehova, pasayloa, nagapakilooy ako kanimo; unsaon pagtindog ni Jacob? kay siya nagamay man. ³Si Jehova nagbasul mahitungod niini: Dili kini mahitabo, nagaingon si Jehova. ⁴Mao kini ang gipakita kanako sa Ginoong Jehova: ug, ania karon, ang Ginoong Jehova nagtawag sa pagpakig-away pinaagi sa kalayo; ug kini naglamoy sa dakung kahiladman, ug lamyon unta ang yuta. ⁵Unya miingon ako: Oh Ginoong Jehova, hunong *una* , nagapakilooy ako kanimo: unsaon pagpakatindog ni Jacob? kay siya nagamay man. ⁶Si Jehova nagbasul mahitungod niini: Kini usab dili mahitabo, miingon ang Ginoong Jehova. ⁷Mao kini ang iyang gipakita kanako: ug, ania karon, ang Ginoo mitindog tupad sa usa ka kuta nga binuhat pinaagi sa usa ka tunton, ug *nagabitibit* siya sa usa ka tunton. ⁸Ug si Jehova miingon kanako: Amos, unsay

nakita mo? Ug ako miingon: Usa ka tunton. Unya miingon ang Ginoo: ania karon, ako magapahamutang usa ka tunton sa taliwala sa akong katawohan nga Israel; ako dili na gayud moagi kanila pag-usab; ⁹Ug ang hatag-as nga mga dapit ni Isaac mahimong kamingawan, ug ang mga balaang puloy-anan sa Israel pagawagtangon; ug ako motindog batok sa balay ni Jeroboam uban ang usa ka espada.

¹⁰ Unya si Amasias, ang sacerdote sa Beth-el nagpadala *usa ka sinugo* kang Jeroboam, hari sa Israel, nga nagaingon: Si Amos nakigsabut batok kanimo sa taliwala sa balay sa Israel: ang yuta dili makahimo sa pagdala sa tanan niyang mga pulong. ¹¹Kay mao kini ang giingon ni Amos: Si Jeroboam mamatay pinaagi sa espada, ug ang Israel sa pagkatinuod pagabihagon *ngadto* sa gawas sa iyang yuta. ¹²Ingon man usab si Amasias miingon kang Amos: Oh ikaw nga Manalagna, lumakaw *ka*, kalagiw ngadto sa yuta sa Juda, ug didto kumaon ka sa tinapay, ug panagna didto: ¹³Apan ayaw na panagna pag-usab sa Beth-el; kay kini mao ang balaan nga puloy-anan sa hari, ug kini mao ang balay nga harianon. ¹⁴Unya mitubag si Amos, ug miingon kang Amasias: Ako dili manalagna, ni anak nga lalake sa manalagna ako; ako hinoon bakero, ug usa ka magaatiman sa mga kahoyng sicomoro: ¹⁵Ug gikuha ako ni Jehova gikan sa pagka-magbalantay sa panon *sa kahayupan*, ug si Jehova miingon kanako: Lakaw, panagna sa akong katawohan nga Israel. ¹⁶Busa karon mamati ka sa pulong ni Jehova: Ikaw nagaingon: Ayaw panagna batok sa Israel, ug ayaw pagtagaka ang *imong pulong* batok sa balay ni Isaac; ¹⁷Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Ang imong asawa mahimong bigaon diha sa ciudad, ug ang imong mga anak nga lalake ug mga anak nga babaye mangapukan pinaagi sa espada, ug ang imong yuta pagabahinon pinaagi sa latid; ug ikaw sa imong kaugalingon mamatay sa yuta nga mahugaw, ug ang Israel sa pagkatinuod bihagon *ngadto* sa gawas sa iyang yuta.

¹ Busa ang Ginoong Jehova nagpakita kanako: ug, ania karon, usa ka bukag sa mga bunga sa ting-init. ²Ug siya miingon: Amos, unsay nakita mo? Ug miingon ako: Ang usa ka bukag nga bunga sa ting-init. Unya miingon si Jehova kanako: Ang katapusan miabut na sa akong katawohan nga Israel; ako dili na moagi kanila pag-usab. ³Ug ang mga awit sa templo mahimong mga pagbakho niadtong adlaw, nagaingon ang Ginoong Jehova: ang mga minatay madaghan; sa tanang dapit sila igasalibay sa hilum.

⁴ Pamatia kini, Oh kamo nga molamoy sa mga hangul, ug magalugpit sa mga kabus sa yuta, ⁵Nga magaingon: Kanus-a *pa* ba mohimatayon ang bag-ong bulan, aron kita makabaligya ug trigo? ug ang adlaw nga igpapahulay, aron ikabaligya nato ang trigo, aron madiyutay ang epha, ug madaku ang siclo, ug *aron* makalimbong *kita* pinaagi sa mga timbangan nga limbongan; ⁶Aron ang mga kabus mapalit nato sa salapi, ug ang mga hangul *mabugtian* sa usa ka paris nga sapin, ug ikabaligya ang mga biniyaang *bahin* sa trigo? ⁷Si Jehova nanumpa tungod sa kahalangdon ni Jacob: Sa pagkatinuod ako dili gayud malimot sa bisan unsa sa ilang mga buhat. ⁸Dili ba mokurog ang yuta tungod niini, ug magaguol ang tanan nga makapuyo didto? oo, siya motubo sa tibook nga maingon

sa Suba; ug kini magubot ug mohubas pag-usab, ingon sa Suba sa Egipto. ⁹Ug mahitabo niadtong adlaw, nagaingon ang Ginoong Jehova: Ang adlaw akong pasalupon sa kaudtohon, ug akong pangitngitan ang yuta sa matin-aw nga adlaw. ¹⁰Ug ang inyong mga kombira akong himoon nga pagbangotan, ug ang tanan ninyong mga awit himoon ko nga mga pagminatay; ug dad-an ko ug saput nga sako ang tanan ninyong mga hawak, ug kaupaw ang tagsatagsa ka ulo; ug himoon ko kini nga ingon sa kaguol sa kamatayon alang sa anak nga bugtong, ug ang katapusan niana sama sa usa ka adlaw nga mapait.

¹¹Ania karon, ang mga adlaw moabut na, nagaingon ang Ginoong Jehova, nga diha sa yuta ipadala ko ang kagutmanan, dili kagutmanan sa tinapay, ni sa kauhaw sa tubig; hinonoa *kagutmanan* sa pagpatalinghug sa mga pulong ni Jehova. ¹²Ug sila magalaroylaroy gikan sa *usang* dagat ngadto sa *laing* dagat, ug gikan sa amihanan bisan pa ngadto sa timogan; sila manalagan ngadto-nganhi aron sa pagpangita sa pulong ni Jehova, ug *sila* dili makakaplag niini. ¹³Niadtong adlaw ang maanyag nga mga ulay ug ang batan-ong mga lalake mangaluya tungod sa kauhaw. ¹⁴Sila nga manumpa tungod sa sala sa Samaria, ug magaingon: Ingon nga ang imong Dios, Oh Dan, buhi; ug; Ingon nga ang batasan sa Beer-seba buhi; sila mangapukan, ug dili na gayud makabangon pag-usab.

¹ Nakita ko ang Ginoo nga nagatindog tupad sa halaran: ug siya miingon: Hampaka ang mga ulo-ulo sa mga haligi sa pultahan, aron ang mga tukmaan sa ganghaan mokurog; ug dugmoka sila sa ulo nilang tanan; ug akong patyon pinaagi sa espada ang kinatapusan nila: didto walay usa kanila nga makakalagiw, ug didto walay usa kanila nga makagawas. ²Bisan sila magakalot ngadto sa Sheol, gikan didto kuhaon sila sa akong kamot; ug bisan sila mokatkat ngadto sa langit, gikan didto yudyoron ko sila. ³Bisan pa sila magtago sa ilang kaugalingon didto sa kinatumyan sa Carmelo, pangitaon ko sila, ug kuhaon ko sila gikan didto; ug bisan pa sila tagoon gikan sa akong pagtan-aw sa ilalum sa dagat, didto sugoon ko ang tagiwalo, ug siya magapaak kanila. ⁴Ug bisan pa sila moadto sa pagkabinihag sa atubangan sa ilang mga kaaway, didto sugoon ko ang espada, ug kini *maoy* mopatay kanila: ug itutok ko kanila ang akong mga mata alang sa kadautan, ug dili alang sa kaayohan. ⁵Kay ang Ginoo, si Jehova sa mga panon, mao ang mohikap sa yuta ug kini mamatunaw, ug ang tanan nga nagapuyo didto managbalata; ug kana motubo nga tibook ingon sa Suba, ug mohubas pag-usab, sama sa Suba sa Egipto: ⁶*Kini mao* ang nagatukod sa iyang mga lawak sa kalangitan, ug nagtarok sa iyang malig-ong balay sa yuta; siya nga nagatawag sa tubig sa dagat, ug nagabubo kanila sa nawong sa yuta; si Jehova mao ang iyang ngalan. ⁷Dili ba kamo ingon sa mga anak sa mga Etiopihanon alang kanako, Oh mga anak sa Israel? nagaingon si Jehova. Wala ba nako kuhaa ang Israel gikan sa yuta sa Egipto, ug ang mga Filistehanon gikan sa Caphtor, ug ang mga Asirihanon gikan sa Chir? ⁸Ania karon, ang mga mata sa Ginoong Jehova anaa sa makasasalang gingharian, ug laglagon ko nga mapanas kana sa nawong sa yuta; gawas sa tibook balay ni Jacob nga dili ko laglagon pagtibawas, nagaingon si Jehova. ⁹Kay, ania karon, ako magasugo, ug ayagon ko ang balay sa Israel taliwala sa tanang mga nasud, ingon sa mga *lugas* nga

pagaayagon sa ayagan, apan walay bisan usa ka lugas nga bugas nga matagak sa yuta, ¹⁰Ang tanang mga makasasala sa akong katawohan mangamatay pinaagi sa espada, nga magaingon: Ang dautan dili makaapas ni makahibalag kanato.

¹¹Niadtong adlaw akong patindogon ang tabernaculo ni David nga napukan, ug tapakan ang mga nangatumpag niini; ug akong bangonon ang iyang mga *kuta* nga nangagun-ob, ug tukoron ko kini ingon sa karaang mga adlaw; ¹²Aron sila makapanag-iyas sa salin sa Edom, ug sa tanang mga nasud nga ginatawag sa akong ngalan, nagaingon si Jehova nga nagahimo niini. ¹³Ania karon, ang mga adlaw moabut na, nagaingon si Jehova, nga ang magdadaro makaapas sa mag-aani, ug ang manggigiuk sa mga parras, *makaapas* kaniya nga nagasabud sa binhi; ug mga bukid magapatulo sa matam-is nga vino, ug ang tanang bungtod mangatunaw. ¹⁴Ug akong bawion ang akong katawohan nga Israel gikan sa pagkabinihag, ug tukoron nila ang guba nga mga ciudad, ug pagapuy-an nila *kini* ; ug sila magatanum mga kaparrasan, ug magainum sa vino niana; sila usab magabuhat mga tanaman, ug magakaon sa bunga niana. ¹⁵Ug itanum ko sila sa ilang yuta, ug dili na sila lukahon pag-usab gikan sa ilang yuta nga gihatag ko kanila, nagaingon si Jehova, ang imong Dios.

¹ Ang panan-awon ni Abdias. Kini mao ang giingon sa Ginoong Jehova mahatungod sa Edom: Kami nakabati mga balita gikan kang Jehova, ug usa ka sinugo gipadala sa taliwala sa mga nasud, *nga nagaingon* : Manindog kamo, ug manindog kita sa pagpakiggubat batok kaniya. ²Ania karon, gihimo ko ikaw nga diyutay sa taliwala sa mga nasud: ikaw ginatamay sa hilabihan gayud. ³Ang pagpalabilabi sa imong kasing-kasing naglimbong kanimo, Oh ikaw nga nagpuyo sa mga liki sa pangpang, kang kansang puloy-anan *atua* sa itaas; nga nagaingon sa sulod sa iyang kasing-kasing: Kinsa ba ang makapahulog kanako ngadto sa yuta? ⁴Bisan ikaw nagabatog sa kahitas-an ingon sa agila, ug bisan ang imong salag igapahamutang sa taliwala sa mga bitoon, gikan diha hulogon ko ikaw, nagaingon si Jehova. ⁵Kong ang mga kawatan ming-anha kanimo, kong ang mga tulisan sa kagabhion (daw unsa ang imong pagkalaglag!), dili ba sila mangawat *lamang* hangtud nga sila adunay igo *alang kanila* ? kong ang mga magpupopo sa parras ming-abut kanimo, dili ba nila biyaan ang halagdawon nga mga ubas? ⁶Giunsa ang pagsusi *sa mga butang ni Esau* ! giunsa ang pagpangita sa iyang mga tinipigan nga bahandi! ⁷Ang tanang mga tawo *nga sakup* sa panagsangga nga imong *gipangulohan* maoy naghatud kanimo sa imong gipadulngan, bisan pa hangtud sa utlanan: ang mga tawo nga diha sa pakigdait uban kanimo nanaglimbong kanimo, ug nakadaug batok kanimo; *sila nga nagaingon* sa imong tinapay nanagbutang ug lit-ag sa ilalum nimo: walay salabutan diha kaniya. ⁸Niadtong adlaw, miingon si Jehova: Dili ba laglagon ko ang mga tawo nga makinaadmanon sa Edom, ug *ang mga tawo* nga masinabuton *dili ba laglagon ko* sa bukid ni Esau? ⁹Ug ang imong mga gamhanang tawo, Oh Teman, mangaluya sa kahadlok, sa tuyo nga ang tagsatagsa pagaputlon gikan sa bukid ni Esau pinaagi sa pagpamatay.

¹⁰ Tungod sa pagpanlupig nga imong gihimo sa imong igsoon nga si Jacob, ang kaulaw magatabon kanimo, ug ikaw pagaputlon sa walay katapusan. ¹¹Sa adlaw nga ikaw mitindog sa pikas

nga daplin, sa adlaw nga ang iyang katigayonan gidala sa mga dumuloong, ug ang mga lumalangyaw mingsulod sa iyang mga ganghaan, ug nanagpapalad mahitungod sa Jerusalem, bisan pa ikaw sama sa usa *usab* kanila. ¹²Apan ayaw pagtan-aw *lamang* sa adlaw sa imong igsoon diha sa adlaw sa iyang kadaut, ug ayaw pagmalipayon mahitungod sa mga anak sa Juda sa adlaw sa ilang pagkalaglag; ni magsulti ka nga mapahitas-on sa adlaw sa kalaut. ¹³Ayaw pagsulod sa ganghaan sa akong katawohan sa adlaw sa ilang kagul-anan; oo, ayaw pagtan-awa ang ilang kasakitan sa adlaw sa ilang kagul-anan, ni magkawkaw ka sa ilang mga katigayanan sa adlaw sa ilang kagul-anan. ¹⁴Ug ayaw pagtindog sa kinasang-an sa dalan, aron sa pagputol niadtong mga iya nga nanagpangalagiw; ug ayaw pag-itugyan kadtong mga iya nga managpabilin sa adlaw sa kasub-anan. ¹⁵Kay ang adlaw ni Jehova haduol man sa sa ibabaw sa tanang mga nasud: ingon sa imong gibuhat, kanimo pagabuhaton kini; ang imong gibuhat magabalik sa imong kaugalingong ulo. ¹⁶Kay ingon nga kamo nanginum ibabaw sa akong balaan nga bukid, sa mao nga pagkaagi ang tanang mga nasud manginum sa walay paghunong; oo, sila manginum, ug motulon, ug mahimo nga daw wala sila mangatawo.

¹⁷Apan didto sa bukid sa Sion magapuyo kadtong mga nangalagiw, ug kana mahimong balaan; ug ang balay ni Jacob makabaton sa ilang mga napanag-iya. ¹⁸Ug ang balay ni Jacob mahimong kalayo, ug ang balay ni Jose mahimong siga, ug ang balay ni Esau mahimong pulaig, ug kini manga sunog sa taliwala nila, ug magaut-ut kanila; ug walay bisan unsa nga mahabilin sa balay ni Esau; kay si Jehova namulong niana. ¹⁹Ug sila nga atua sa Habagatan magapanag-iya sa bukid ni Esau, ug kadtong atua sa kapatagan *magapanag-iya* sa mga Filistehanon; ug sila magapanag-iya sa kaumahan sa Ephraim, ug sa kaumahan sa Samaria; ug si Benjamin *magapanag-iya* sa Galaad. ²⁰Ug ang mga binihag niining panona sa mga anak sa Israel, *nga anaa sa taliwala* sa mga Canaanhon, *magapanag-iya* bisan hangtud sa Sarepta; ug ang mga binihag sa Jerusalem, nga atua sa Sepharad, magapanag-iya sa mga ciudad sa Habagatan. ²¹Ug ang mga manluluwas motungas sa bukid sa Sion aron sa paghukom sa bukid ni Esau; ug ang gingharian mahimong iya ni Jehova.

¹ Karon ang pulong ni Jehova midangat kang Jonas ang anak nga lalake ni Amittai, nga nagaingon: ²Tumindog *ka*, sa Ninive, kanang dakung ciudad, ug sumiggit ka batok niana; kay ang ilang pagkadautan midangat sa akong atubangan. ³Apan ni Jonas mitindog *aron* sa pagkalagiw paingon sa Tarsis gikan sa atubangan ni Jehova; ug siya milugsong ngadto sa Joppe, ug nakakaplag usa ka sakayan paingon sa Tarsis: busa mibayad siya sa ilete niana, ug misakay niana, aron sa pag-adto uban kanila ngadto sa Tarsis gikan sa atubangan ni Jehova.

⁴ Apan si Jehova nagpadala ug usa ka dakung hangin ibabaw sa kadagatan, ug miabut ang makusog nga bagyo sa dagat, sa pagkaagi nga ang sakayan daw naguba na. ⁵Nan ang mga sakayanon nangahadlok, ug ang tagsatagsa ka tawo misinggit *sa pagpakitabang* sa iyang dios; ug ilang gisalibay ngadto dagat ang uban nilang mga lulan sa sakayan, aron sa pagpagaan niini alang kanila. Apan si Jonas misulod ngadto sa labing tago nga mga bahin sa sakayan ug siya mihigda, ug nahikatulog sa halalum nga paghinamok. ⁶Busa ang arayis sa sakayan miadto kaniya, ug miingon kaniya: Unsa

ang buot mong ipasabut, Oh hingatulogon? tindog, tawga ang imong Dios, basin pa ang Dios magahunahuna tungod kanato, aron kita dili mangamatay. ⁷Ug ang tagsatagsa kanila miingon sa iyang kauban: Umari *kamo*, ug magpapalad kita, aron hibaloan ta kong kang kinsa nahimutang kining kadautan nga midangat kanato. Busa nagpapadala sila, ug ang palad naha-igo kang Jonas. ⁸Unya sila ming-ingon kaniya: Suginli kami, nangaliyupo kami kanimo, alang kang kinsang hinungdan nga kining kadaut midangat man kanato; unsa ang imong bulohaton? ug diin ba ikaw gikan? taga-diin ba nga yuta ikaw? ug sa unsa nga katawohan ikaw? ⁹Ug siya miingon kanila: Ako Hebreohanon man; ug ako mahadlokon kang Jehova, ang Dios sa langit, nga maoy nagbuhat sa dagat ug sa yuta nga mamala. ¹⁰Unya ang mga tawo nangahadlok sa hilabihan gayud, ug ming-ingon kaniya:

¹¹ Ug sila ming-ingon kaniya: Unsa ang among pagabuhaton kanimo, aron ang dagat magmalinawon alang kanamo? kay nagkakusog ang b agyo sa dagat. ¹²Ug siya miingon kanila: Sakwata ako, ug itambog ako ngadto sa dagat; aron ang dagat magmalinawon alang kaninyo: kay ako nahibalo nga tungod kanako kining dakung bagyo midangat kaninyo. ¹³Apan ang mga tawo nanaggaud sa makusog aron sila mahibalik sa yuta; apan sila wala makahimo; kay ang *bagyo* sa dagat misamot pagkakusog batok kanila. ¹⁴Busa sila mingtu-aw kang Jehova, ug ming-ingon: Nangaliyupo kami kanimo, Oh Jehova, nangaliyupo kami kanimo, ayaw pag-itugot nga kami mangamatay tungod sa kinabuhi niining tawohanana, ug ayaw ibutang sa ibabaw namo ang dugo nga inocente; kay ikaw, Oh Jehova, nagbuhat ingon sa nahamut-an nimo. ¹⁵Busa ilang gisakwat si Jonas, ug gitambog siya ngadto sa dagat; ug ang dagat mihunong sa iyang kabangis. ¹⁶Unya ang mga tawo nangahadlok kang Jehova sa hilabihan gayud; ug sila nanaghalad usa ka halad kang Jehova, ug nanagpanaad *sila*. ¹⁷Ug giandam ni Jehova ang usa ka dakung isda nga molomoy kang Jonas; ug si Jonas diha sa sulod sa tiyan sa isda totolo ka adlaw ug totolo ka gabii.

¹ Unya si Jonas nag-ampo kang Jehova nga iyang Dios gikan sa tiyan sa isda. ²Ug siya miingon: Ako nagsangpit kang Jehova tungod sa akong kagul-anan, Ug siya mitubag kanako; Gikan sa tiyan sa Sheol ako mitu-aw, *Ug* ikaw nagpatalinghug sa akong tingog. ³Kay ako gitambog mo ngadto sa kahiladman, didto sa kinataliwad-an sa kadagatan, Ug gilimisan ako sa lunop; Ang tanan nimong mga balud ug ang imong dagkung mga bakat minglapaw kanako. ⁴Ug ako miingon: Gisalikway ako gikan sa atubangan sa imong mga mata; Bisan pa niana ako nagatan-aw pag-usab paingon sa imong balaan nga templo. ⁵Ang katubigan nanaglimis kanako, bisan pa hangtud sa *akong* kalag; Ang kahiladman nanaglibut kanako; Ang mga lusay nanagputos sa akong ulo. ⁶Ilalum sa kabukiran nanaug ako; Ang yuta uban sa iyang mga trangka *nagtak-up* kanako sa walay katapusan: Apan ikaw nagbangon sa akong kinabuhi gikan sa gahong, Oh Jehova nga akong Dios. ⁷Sa diha nga ang akong kalag nagmaluhayon sa sulod nako, Nahanumdum ako kang Jehova; Ug ang akong pag-ampo midangat diha kanimo, ngadto sa imong balaan nga templo. ⁸Sila nga nagatagad sa bakakon nga mga kakawangan Mingbiya sa ilang kaugalingong kalooy. ⁹Apan ako magahalad kanimo uban sa

tingog sa pagpasalamat; Pagabayran ko kadtong akong gipanaad. Ang kaluwasan anaa man kang Jehova.

¹⁰ Ug gisultihan ni Jehova ang isda, ug kini misuka kang Jonas ngadto sa yuta nga mamala.

¹ Ug ang pulong ni Jehova midangat kang Jonas sa ikaduha nga higayon, nga nagaingon: ²Tumindog *ka*, umadto *ka* sa Ninive, kanang dakung ciudad, ug walihan mo kini sa wali nga gisugo ko kanimo. ³Busa si Jonas mitindog, ug miadto sa Ninive, sumala sa pulong ni Jehova. Karon ang Ninive maoy usa ka ciudad nga daku uyamut, nga *nagakinahanglan* sa totoo ka adlaw nga pagpanaw. ⁴Ug si Jonas misugod sa pagsulod sa ciudad sa usa ka adlaw nga pagpanaw, ug siya misinggit, ug miingon: Kap-atan na lamang ka adlaw, ug ang Ninive pagalaglagon.

⁵ Ug ang katawohan sa Ninive mingtuo sa Dios; ug ilang gimantala ang usa ka pagpuasa, ug nanagsul-ob *sila* sa bisti nga sako, gikan sa labing dagku kanila hangtud sa labing gagmay kanila. ⁶Ug ang mga balita midangat sa hari sa Ninive, ug siya mitindog sa iyang trono, ug iyang gihukas ang iyang kupo gikan kaniya, ug misul-ob siya sa sako, ug milingkod sa abo. ⁷Ug gihimo niya ang pahibalo ug gimantala sa tibook Ninive pinaagi sa pagbulot-an sa hari ug sa iyang harianon nga mga tawo, nga nagaingon: Ayaw pagtugoti ang tawo ni ang mananap, bisan mga panon sa vaca ni sa carnero, sa pagtilaw sa bisan unsang butang; ayaw pagpakan-a sila, ni paimnon ug tubig; ⁸Hinonoa bistihan ninyo sila sa sako, lakip ang tawo ug ang mananap, ug pagsinggita sila sa makusog gayud nga pagsinggit ngadto sa Dios: oo, pabiyaa sila ang tagsatagsa gikan sa iyang dautan nga dalan, ug gikan sa pagpanlupig nga anaa sa iyang mga kamot. ⁹Kinsa ang nasayud kong ang Dios dili ba motalikod ug magbasul, ug mobiya sa iyang mabangis nga kasuko, aron kita dili mangamatay? ¹⁰Ug nakita sa Dios ang ilang mga buhat, nga sila mingtalikod sa ilang dautang batasan; ug ang Dios nagbasul mahitungod sa kadautan nga iyang giingon nga iyang buhaton unta kanila; ug kini wala pagbuhata niya.

¹ Apan kini nakapasubo uyamut kang Jonas, ug siya nasuko. ²Ug siya nangamuyo kang Jehova, ug miingon: Ako nagaampo kanimo, Oh Jehova, dili ba kini mao ang akong giingon, sa didto pa ako sa akong yuta? Mao man ngani nga nagdali-dali ako sa pagkalagiw paingon sa Tarsis; kay ako nasayud nga ikaw *mao ang* Dios nga napuno sa gracia, ug maloloy-on, mahinay sa kasuko, ug madagayon sa mahi gugmaong-kalolot, ug ikaw magabasul *sa pagsilot* sa dautan. ³Busa karon, Oh Jehova, ako nangaliyupo kanimo, nga kuhaon mo gikan kanako ang akong kinabuhi; kay alang kanako maayo pa *nga ako* mamatay kay sa mabuhi *ako*. ⁴Ug si Jehova miingon: Maayo ba ang gibuhata mo sa *imong* pagkasuko?

⁵ Unya si Jonas mipahawa sa ciudad, ug milingkod sa sidlakan nga dapit sa ciudad, ug didto naghimo siya sa usa ka payag, ug milingkod sa ilalum niini diha sa landong, hangtud nga makita niya ang mahitabo sa ciudad. ⁶Ug si Jehova nga Dios nag-andam usa ka tabayag, ug gihimo kini

nga malamboon labaw kang Jonas, aron kini makahatag ug landong sa iyang ulo, sa pagluwas kaniya gikan sa iyang dautan kahimtang. Tungod niana si Jonas nagmalipayon sa hilabihan gayud tungod sa tabayag. ⁷Apan giamdam sa Dios ang usa ka ulod sa diha nga mibanagbanag ang kabuntagon sa sunod nga adlaw, ug gisamaran niini ang tabayag, *sa pagkaagi* nga kini nalaya. ⁸Ug nahitabo, sa diha nga misidlak na ang adlaw, nga gihikay sa Dios ang usa ka mainit nga hangin sa sidlakan; ug ang ulo ni Jonas gihampak *sa kainit* sa adlaw, sa pagkaagi nga siya naluya, ug naghangyo sa iyang kaugalingon nga siya *buot* magpakamatay, ug miingon: Maayo pa alang kanako ang pagpakamatay kay sa mabuhi ako. ⁹Ug ang Dios miingon kang Jonas: Maayo ba ang gibuhat *mo* sa pagkasuko tungod sa tabayag? Ug siya miingon: Maayo man ang akong gibuhat sa pagkasuko, bisan hangtud sa *akong* kamatayon. ¹⁰Ug si Jehova miingon: Ikaw may kaawa alang sa tabayag, nga tungod niana ikaw wala maghago, bisan sa pagpatubo kaniya; nga miturok sa kagabhion, ug namatay sa sunod nga gabii: ¹¹Ug dili ba diay bation ko ang kaawa alang sa Ninive, kanang dakung ciudad, diin *nanagpuyo* ang kapin sa usa ka gatus ug kaluhaan ka libo ka tawo nga dili *ngani* makaila sa kalainan sa ilang toong kamot ug sa ilang kamot nga wala; ug *atua* usab ang daghanan nga kahayupan?

¹ Ang pulong ni Jehova nga midangat kang Miqueas ang taga-Morasti, sa mga adlaw ni Jotham, *ni Achaz*, ug *ni Ezechias*, nga mga hari sa Juda, nga iyang nakita mahitungod sa Samaria ug sa Jerusalem. ²Pamati, kamong mga katawohan, kamong tanan; patalinghug, Oh yuta, ug ang tanang nga anaa niana: ug tugoti ang Ginoong Jehova nga mahimong saksi batok kaninyo, ang Ginoo gikan sa iyang balaan nga templo. ³Kay, ania karon, si Jehova nagagula gikan sa iyang dapit, ug manaug, ug magatamak sa tanang hatag-as nga mga dapit sa yuta. ⁴Ug ang mga bukid pagatunawon sa ilalum niya, ug ang mga walog pagabulagon, sama sa talo sa atubangan sa kalayo, ingon sa katubigan nga igabubo sa kimba nga dapit. ⁵Kay ang kalapasan ni Jacob mao kining tanan, ug tungod sa mga sala sa balay sa Israel. Unsa ba ang kalapasan ni Jacob? dili ba ang Samaria? ug unsa ba ang hatag-as nga mga dapit sa Juda? dili ba ang Jerusalem? ⁶Busa buhaton ko ang Samaria nga sama sa tinapok sa kaumahan, *ug* ingon sa mga dapit nga pagatamnan sa mga parras; ug ligiron ko ang mga bato niana ngadto sa walog, ug akong kuhaan sa tabon ang iyang mga patukoranan. ⁷Ug ang tanan niyang mga linilok nga larawan pagadugmokon, ug ang tanan niya nga suhol *sa kahugawan* pagasunogon sa kalayo, ug ang tanan niyang mga dios-dios akong pagawagtangon; kay siya nagatigum kanila gikan sa suhol sa usa ka bigaon, ug sila magabalik ngadto sa suhol sa usa ka bigaon.

⁸ Tungod niini magabakho ug magaminatay ako; molakaw ako nga walay bisti ug hinuboan; ako magaminatay ingon sa iro nga ihalas, ug magabakho ingon sa mga avestrus. ⁹Kay ang iyang mga samad walay pagkaalim; kay kini miabut bisan hangtud sa Juda; kini miabut ngadto sa ganghaan sa akong katawohan, bisan pa hangtud sa Jerusalem. ¹⁰Ayaw kini pag-isugilon diha sa Gath, ayaw gayud pagpanghilak kamo: didto sa Beth-le-aphrah nagligid ako sa akong kaugalingon sa abug. ¹¹Umagi *kamo*, Oh pumoluyo sa Saphir, sa pagkahubo ug kaulawan: ang pumoluyo sa Saanan

wala mogula; ang pagminatay sa Bethesel mokuha gikan kaninyo sa kalig-on niana. ¹²Kay ang pumoluyo sa Maroth nagahulat sa dakung kainit alang sa kaayohan, kay ang kadautan nanaug gikan kang Jehova ngadto sa ganghaan sa Jerusalem. ¹³Oh kamong pumoluyo sa Lachis, ihigot *ninyo* ang carro sa matulin nga kabayo: siya mao ang sinugdan sa sala sa anak nga babaye sa Sion; kay ang mga kalapasan sa Israel nakaplagan diha kanimo. ¹⁴Busa magahatag ikaw sa gasa sa pagpanamilit kang Moreseth-gath ang mga balay sa Achzib mahimong butang nga malimbongon alang sa mga hari sa Israel. ¹⁵Ngani dad-on ko kanimo, Oh pumoluyo sa Maresah, siya nga magapanag-iya kanimo: ang himaya sa Israel modangat bisan pa hangtud sa Adullam. ¹⁶Magpaupaw ka, ug magpaalot ka tungod sa mga anak sa imong kalipay: padakua ang imong kaupaw ingon sa agila; kay sila ming-adto na sa pagka-binihag gikan kanimo.

¹ Alaut kanila nga nagalalang sa kasal-anan ug magabuhat sa dautan diha sa ilang mga higdaanan! sa diha nga mahayag na ang kabuntagon, sila magabansay-bansay niana, tungod kay kana anaa man sa gahum sa ilang kamot. ²Ug gikaibgan nila ang mga kaumahan, ug ginaagaw sila; ug ang mga balay, ug ginasakmit sila: ug ginalupi gan nila ang tawo ug *giilogan* sa iyang balay, bisan pa ang tawo ug *gitikasan* sa iyang panulondon. ³Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Ania karon, batok niining panimalaya ginamugna ko ang kadaut, nga gikan niana dili kamo makaibot sa inyong mga liog, ni makalakaw kamo nga mapahitas-on; kay kini maoy usa ka panahon nga dautan. ⁴Niadtong adlaw sila mogamit usa ka sambingay batok kaninyo, ug magbakho uban ang masulob-on nga pagbakho, *ug moingon*: Kami natibawas gayud pagkagun-ob: giusab niya ang bahin sa akong katawohan: giunsa niya ang pagbalhin *niini* gikan kanako! sa mga masukihon gibahin niya ang among kaumahan. ⁵Busa ikaw walay bisan usa nga makapili pinaagi sa pagpapalad sa katigayonan ni Jehova.

⁶ Dili ka magpanagna, *kini mao ang* ilang pagpanagna. Dili sila magpanagna kanila: ang mga pagbiaybiay dili mobiya. ⁷Oh! balay ni Jacob, pagaingnon ba: Mapugngan ba ang Espiritu ni Jehova? mao ba kini ang iyang mga buhat? dili ba makaayo ang akong mga pulong kaniya nga nagalakaw sa katul-id? ⁸Apan karong bag-o ang akong katawohan mingtindog sama sa kaaway: gilangkat ninyo ang kupo gikan sa bisti gikan kanila nga ming-agi sa kasigurohan *ingon sa* mga tawo nga naga-ayad sa gubat. ⁹Ang mga babaye sa akong katawohan ginasalikway ninyo gikan sa ilang hamogaway nga mga balay; gikan sa ilang batan-ong mga anak ginakuha ninyo ang akong himaya sa walay katapusan. ¹⁰Tumindog kamo, ug gumikan; kay kini dili mao ang inyong pahulayanan; tungod sa kahugawan nga nagalaglag bisan uban sa masakit nga pagkalaglag. ¹¹Kong ang usa ka tawo nga nagalakaw sa espiritu sa paglimbong mobakak, *nga moingon* : Ako magatagna kanimo tungod sa vino ug sa maisug nga ilimnon; siya maoy mahimong manalagna bisan pa niini nga katawohan.

¹² Sa pagkamatuod tigumon ko kamong tanan, Oh Jacob; sa pagkamatuod hipuson ko ang mga salin sa Israel; tiponon ko sila ingon sa mga carnero sa Bos-ra, sama sa panon *sa carnero* sa taliwala

sa ilang sibsibanan; himoon nila ang dakung kaguliyang tungod sa *panon* sa mga tawo. ¹³Ang maglulumpag misaka sa ilang atubangan: sila nangabungkag ug minglabay sa alagianan, ug nanggula didto; ug ang ilang hari milabay sa ilang atubangan, ug si Jehova diha sa ilang unahan.

¹ Ug ako miingon: Pamati, gipangamuyo ko kaninyo, *Oh* kamo nga mga pangulo ni Jacob, ug mga magmamando sa balay sa Israel: dili ba alang kaninyo ang pagpanghibalo sa justicia? ²Kamo nga nagadumot sa maayo, ug nahagugma sa dautan; nga nagalaksi sa ilang panit gikan kanila, ug *nagakuha* sa unod gikan sa ilang mga bukog; ³Nga nagakaon usab sa unod sa akong katawohan, ug nagpanit sa ilang panit gikan kanila, ug nagabali sa ilang mga bukog, ug nagatagod-tagod kanila, daw *alang* sa kolon, ug sama sa unod diha sa sulod sa kawa. ⁴Unya sila managtu-aw kang Jehova, apan siya dili motubag kanila: oo, siya motago sa iyang nawong gikan kanila niadtong panahona sumala sa dautan nga ilang gihimo sa ilang mga pagbuhat. ⁵Mao kini ang giingon ni Jehova mahitungod sa mga manalagna nga nakapasalaag sa akong katawohan; nga nagapangitlib uban sa ilang mga ngipon, ug nagasinggit: Pakigdait; ug nga wala magabutang diha sa ilang mga baba, sila nga magaadam hinoon sa pagpakiggubat batok kaniya: ⁶Busa kana mahimong kagabhion kaninyo, aron kamo walay panan-awon; ug kana mahimong mangiub kaninyo, aron kamo dili makatagna; ug ang adlaw matunod ibabaw sa manalagna, ug ang adlaw moitum sa ibabaw nila. ⁷Ug ang mga manalagna pagapakaulawan, ug ang mga mulo-manalagna pagalibogon; oo, silang tanan magatak-um sa ilang mga ngabil; kay walay tubag gikan sa Dios.

⁸ Apan mahitungod kanako, puno ako sa kagahum tungod sa Espiritu ni Jehova, ug sa paghukom, ug sa kusog, sa pagpahayag kang Jacob sa iyang mga kasaypanan, ug sa Israel sa iyang sala. ⁹Pamatia kini, ipangamuyo ko kaninyo, kamo nga mga pangulo sa balay ni Jacob, ug mga magmamando sa balay sa Israel, nga nagaayad sa justicia, ug nagbalit-ad sa tibook nga *buhat* sa katul-id. ¹⁰Ang Sion gitukod nila inubanan sa dugo, ug ang Jerusalem inubanan sa kasal-anan. ¹¹Ang mga pangulo niana nagahukom alang sa *hiphip* nga maoy ganti, ug ang mga sacerdote niana nagatudlo tungod sa suhol, ug ang mga manalagna nagapanagna tungod sa salapi: bisan pa niana sila nagasandig *pa gayud* kang Jehova, ug nagaingon: Dili ba si Jehova ania kanato? walay kaudatan nga moabut kanato. ¹²Busa ang Sion tungod kaninyo pagadarohon sama sa usa ka uma, ug ang Jerusalem mahimo nga mga tinapok, ug ang bukid sa balay maingon sa hatag-as nga mga dapit sa kalasangan.

¹ Apan sa ulahing mga adlaw mahitabo, nga ang bukid sa balay ni Jehova pagatukoron ibabaw sa kabukiran, ug pagabayawon ibabaw sa kabungtoran ug ang mga katawohan magaganayan ngadto kaniya. ²Ug daghang mga nasud nga mo-adto ug moingon: Umari kamo, ug mangadto kita sa bukid ni Jehova, ug ngadto sa balay sa Dios ni Jacob; ug siya magatudlo kanato sa iyang mga dalan, ug kita magalakaw sa iyang mga alagianan. Kay ang kasugoan mogula gikan sa Sion, ug ang pulong ni Jehova gikan sa Jerusalem; ³Ug siya magahukom sa kinataliwad-an sa daghang mga katawohan,

ug magahusay mahitungod sa kusganong mga nasud sa halayo: ug ang ilang mga pinuti himoon nila nga mga lipya-sa-daro, ug ang ilang mga bangkaw himoon nga mga galab; ang nasud dili na mobakyaw sa iyang espada batok sa *laing* nasud, ni makakat-on pa sila sa gubat. ⁴Apan sila manlingkod ang tagsatagsa ka tawo ilalum sa iyang parras ug ilalum sa iyang kahoy-nga-igos; ug walay magahadlok kanila: kay ang baba ni Jehova sa mga panon nagsulti niini. ⁵Kay ang tanang mga katawohan magalakaw ang tagsatagsa sa ngalan sa iyang dios; ug kita magalakaw sa ngalan ni Jehova nga atong Dios sa tanang mga katuigan nga walay katapusan. ⁶Niadtong adlaw, miingon si Jehova, pagatiponon ko ang napiang, ug pagatigumon ko ang hininginlan, ug kadtong gisakit ko; ⁷Ug kadtong napiang himoon ko nga usa ka salin, ug kadtong nahasalibay sa halayo *himoon ko nga* usa ka nasud nga kusganon: ug si Jehova magahari kanila sa bukid sa Sion niadtong adlaw hangtud sa walay katapusan.

⁸Ug ikaw, Oh torre sa panon, ang bungtod sa anak nga babaye sa Sion, anha kanimo moabut kana, oo, ang unang dominio moabut *gayud*, ang gingharian sa anak nga babaye sa Jerusalem. ⁹Karon nganong nagatu-aw ka sa makusog *nga tingog*? Wala bay hari diha kanimo? nawagtang ba ang imong magtatambag, nga ang kaguol nagahupot ba kanimo sama sa usa ka babaye nga nagaanak? ¹⁰Magpasakit *ka*, ug pakigbisog sa pagpagula, Oh anak nga babaye sa Sion, ingon sa babaye nga magaanak; kay karon mogula ka gayud sa ciudad, ug magapuyo ka sa kaumahan, ug moadto ka bisan ngani sa Babilonia: didto pagaluwason ka; didto si Jehova magalukat kanimo gikan sa kamot sa imong mga kaaway. ¹¹Ug karon may daghang mga nasud nga nagatigum batok kanimo, nga nagaingon: Himoa nga mahugawan siya, ug himoa nga ang atong mata makakita sa *atong gitinguha* sa Sion. ¹²Apan sila wala masayud sa mga hunahuna ni Jehova, ni makasabut sila sa iyang pagtambag; kay siya naghipos kanila ingon sa mga bugkos sa dagami ngadto sa salug-nga-giukan. ¹³Tumindog ka ug maggiuk, Oh anak nga babaye sa Sion; kay ang imong sungay himoon ko nga puthaw, ug ang imong mga koko buhaton ko nga tumbaga; ug ikaw magadugmok sa daghang mga katawohan: ug igahalad ko ang ilang ganancia kang Jehova, ug ang ilang katigayonan *ihalad ko* ngadto sa Ginoo sa tibook nga yuta.

¹Karon magatigum ka sa imong kaugalingon sa pinanon, Oh anak nga babaye sa mga pinanon: siya naglibut batok kanato; hampakon nila ang maghuhukom sa Israel piaagi sa usa ka sungkod diha sa iyang aping. ²Apan ikaw, Beth-lehem Ephrata, ikaw nga maoy diyutay nga *lungsod* diha sa taliwala sa mga linibo *nga banay* sa Juda, gikan kanimo dunay usa nga mogula nganhi kanako nga mahimong magmamando sa Israel; kang kansang kaagi *sa kagikanan* gikan pa sa kanhing *panahon*, gikan sa walay katapusan. ³Busa sila pagabiyaan niya, hangtud sa panahon nga kadtong magaanak makapahimugso: unya ang salin sa iyang kaigsoonan mabalik ngadto sa mga anak sa Israel. ⁴Ug siya motindog, ug magapakaon *sa iyang panon* diha sa kusog ni Jehova, sa pagkahalangdon sa ngalan ni Jehova nga iyang Dios: ug sila magapuyo *sa kasigurohan*; kay karon siya mahimong daku ngadto sa mga kinatumyan sa kalibutan. ⁵Ug kining *tawohana* mahimong

atong pakigdait. Sa diha nga ang mga taga-Asiria moabut sa atong yuta, ug sa diha nga siya magatamak sa atong mga palacio, nan kita magapatindog batok kaniya sa pito ka magbalantay sa carnero, ug walo ka mga pangulong tawo. ⁶Ug pagalaglagon nila pinaagi sa pinuti ang yuta sa Asiria, ug ang yuta sa Nimrod diha sa mga alagianan niana: ug siya magaluwas kanato gikan sa mga taga-Asiria, sa diha nga moabut na siya sa atong yuta, ug sa diha nga siya magatamak na sa atong utlanan.

⁷Ug ang mga salin ni Jacob anha sa taliwala sa daghang mga katawohan ingon sa yamog nga gikan kang Jehova, ingon sa taligsik *sa ulan* nga anaa sa mga balili, nga wala maglangan alang sa tawo, ni magahulat sa mga anak sa tawo. ⁸Ug ang mga salin ni Jacob igatipon sa taliwala sa mga nasud, sa taliwala sa daghang mga katawohan, ingon sa usa ka leon sa taliwala sa mga mananap sa kalasangan, ingon sa itoy nga leon sa taliwala sa mga panon sa carnero; nga, kong makasulod siya, magayatak ug magakuniskunis *kanila*, ug walay makaluwas *kanila*. ⁹Ipabayaw ang imong kamot ibabaw sa imong mga kabatok, ug ipalaglag ang tanan mong mga kaaway. ¹⁰Ug mahitabo niadtong adlaw, miingon si Jehova, nga pamutlon ko ang imong mga kabayo sa taliwala nimo, ug laglagon ko ang imong mga carro: ¹¹Ug gun-obon ko ang mga ciudad sa imong yuta, ug pukanon ko ang imong mga malig-ong salipdanan. ¹²Ug wagtangon ko ang mga salamangka gikan sa imong kamot; ug ikaw dili na makabaton mga mulo-manalagna. ¹³Ug wagtangon ko ang imong mga kinulit nga larawan ug ang imong mga haliging bato gikan sa taliwala nimo; ug ikaw dili na magsimba sa buhat sa imong mga kamot; ¹⁴Ug ibton ko ang imong mga Asherim gikan sa kinataliwad-an nimo; ug laglagon ko ang imong mga ciudad. ¹⁵Ug ipakanaug ko ang panimalus pinaagi sa kasuko ug sa kaligutgut batok sa mga nasud nga wala mamati *kanako*.

¹Pamati kamo karon sa ginaingon ni Jehova: Tindog ka, asdangon mo ang mga bukid, ug himoa nga ang mga bungtod makadungog sa imong tingog. ²Pamati, Oh kamo nga mga bukid, sa pagpakigbisog ni Jehova, ug kamo nga malig-ong mga patukoranan sa kalibutan; kay si Jehova adunay pagpakigbisog sa iyang katawohan, ug siya makigbisog sa Israel. ³Oh katawohan ko, unsay nabuhat ko kanimo? ug diin ako makapalaay kanimo? magpamatuod ka batok kanako. ⁴Kay gikuha ko ikaw gikan sa yuta sa Egipto, ug gilukat ko ikaw gikan sa balay sa pagkaulipon; ug ipadala ko kanimo si Moises, si Aaron, ug si Miriam. ⁵Oh akong katawohan, hinumdumi karon kong unsa ang gimugna ni Balac nga hari sa Moab, ug kong unsa ang gitubag ni Balaam ang anak nga lalake ni Beor kaniya; *hinumdumi* gikan sa Sittim ngadto sa Gilgal, aron kamo mahibalo sa matarung nga mga buhat ni Jehova.

⁶Unsa ang dad-on *ko* sa moduol ako sa atubangan ni Jehova, ug sa moyukbo *ako* sa akong kaugalingon sa atubangan sa halangdon nga Dios? moatubang ba ako kaniya uban sa mga halad-nga-sinunog, ug uban sa mga nating vaca nga tagsa ka tuig ang kagulangon? ⁷Mahimuot ba si Jehova sa mga linibo nga lakeng carnero, *kun* sa napulo ka libo nga mga suba sa lana? igahatag ko ba ang akong kamagulangang anak tungod sa akong kasal-anan, ang bunga sa akong lawas

tungod sa sala sa akong kalag? ⁸Gipakita na niya kanimo, Oh tawo, kong unsa ang maayo; ug unsa ba ang gikinahanglan ni Jehova kanimo, kondili ang pagbuhat sa minatarung ug ang paghigugma sa kalolot, ug ang paglakaw nga mapinaubsanon uban sa imong Dios?

⁹ Ang tingog ni Jehova nagatu-aw sa ciudad, ug *ang tawo sa* kaalam makakita sa imong ngalan: pamati kamo sa sungkod, ug kaniya nga nagatudlo niana. ¹⁰Anaa pa bay mga bahandi sa kadautan diha sa balay sa kadautan, ug diyutayng takus niadtong *butang* nga dulumtanan? ¹¹Magmaputli ba ako pinaagi sa dautan nga mga timbangan, ug pinaagi sa usa ka puntal sa mga bato nga malimbongon? ¹²Kay ang mga tawo nga adunahan niana napuno sa pagpanlupig, ug ang mga pumoluyo niana nagapamulong sa kabakakan, ug ang ilang dila limbongan sulod sa ilang baba. ¹³Busa gihampak ko usab ikaw sa mahapdos nga samad; gihimo ko ikaw nga biniyaan tungod sa imong mga sala. ¹⁴Magakaon ikaw, apan dili ka matagbaw: ug ang imong pagpaubos anha sa imong kinataliwad-an: ug ikaw magatipig, apan dili ka makatigum; ug kadtong imong matigum igahatag ko sa espada. ¹⁵Magapugas ka, apan dili ka makapangani; magagiuk ka sa mga olivo, apan dili ka makapanihog sa imong kaugalingon sa lana; ug makapuga ka sa abut nga parras, apan dili ka makainum sa vino. ¹⁶Kay ang kabalaoran ni Omri gisunod *ninyo* , ug ang tanang mga buhat sa balay ni Achab, ug kamo nagalakaw sa ilang mga patambag; aron ikaw himoon ko nga biniyaan, ug ang mga molupyo niana *himoong ko* nga sinitsitan uban ang pagbiaybiay: ug kamo mag aantus sa mga pagtamay sa akong katawohan.

¹ Alaut ako! kay ako nahimong ingon niadtong tapus na maani nila ang mga bunga sa ting-init, ingon man sa mga hinagdaw sa kaparrasan: walay mga pungpong sa bunga nga arang makaon; ang akong kalag nagatinguha sa unang hinog sa igos. ²Ang tawo nga diosnon nawagtang *na* sa yuta, ug walay usa nga matarung sa taliwala sa mga tawo: silang tanan nagabanhig aron *sa pag-ula* ug dugo; ang tagsatagsa kanila nagahati sa iyang igsoon uban ang *iyang* pukot. ³Ang ilang mga kamot anaa na sa kadautan *andam* sa bulohaton sa pagbuhat niana sa dakung kakugi; ang principe mangutang *batok sa linupigan* ug ang maghuhukom *andam* sa pagdawat sa balus; ug ang tawong gamhanan, nagapahayag siya sa dautang tinguha sa iyang kalag: sa ingon niana gisalapid nila *ang justicia* . ⁴Ang *tawo nga* labing maayo kanila sama sa sampinit; ang labing matarung *kanila dautan* pa kay sa kural nga tunokon: ang adlaw sa imong mga magbalantay, bisan ang pagdu-aw kanimo, ania na; karon mao ang ilang pagkalibog. ⁵Ayaw kamo pagsalig sa inyong isigkatawo; ayaw kamo pagsalig sa usa ka higala; tak-oma ang pultahan sa imong baba gikan kaniya nga nagapauraray sa imong dughan. ⁶Kay ang anak nga lalake magapildi sa dungog sa amahan, ang anak nga babaye mosukol sa iyang inahan, ang umagad nga babaye batok sa iyang ugangan nga babaye; ang mga kaaway sa usa ka tawo mao ra ang katipon niya sa iyang panimalay.

⁷ Apan mahitungod kanako, ako magatan-aw ngadto kang Jehova; ako magahulat sa Dios sa akong kaluwasan: ang akong Dios magapamati kanako. ⁸Ayaw pagkalipay batok kanako, Oh kaaway ko: sa diha nga ako mapukan, mobangon ako; sa diha nga ako molingkod sa kangitngitan, si Jehova

mao ang kahayag alang kanako. ⁹Antuson ko *lamang* ang kapungot ni Jehova, kay nakasala man ako batok kaniya, hangtud nga siya magalaban kanako, ug magapakanaug sa iyang paghukom alang kanako: dad-on niya ako ngadto sa kahayag, *ug* ako makakita sa iyang pagkamatarung. ¹⁰Unya ang akong kaaway makakita niini, ug ang kaulaw motikyup kaniya nga nagaingon kanako: Hain man si Jehova nga imong Dios? Ang akong mga mata makakita *sa akong tinguha* diha kaniya; karon siya pagatamakan sama sa lapok sa kadalanan. ¹¹Usa ka adlaw alang sa pagtukod sa imong mga kuta! niadtong adlaw ang sugo pagabalhinon *ngadto* sa halayo. ¹²Niadtong adlaw sila moanha kanimo gikan sa Asiria, ug gikan sa mga ciudad sa Egipto, ug gikan sa Egipto bisan pa hangtud sa Suba, gikan sa dagat, ngadto sa usa ka dagat, ug *gikan* sa bukid ngadto sa usa ka bukid. ¹³Bisan pa niana, ang yuta mahimong biniyaan tungod kanila nga nagapuyo niana, tungod sa bunga sa ilang mga gibuhat.

¹⁴Pakan-a ang imong katawohan pinaagi sa imong sungkod, ang panon sa imong panulondon, nga nagapuyo nga nag-inusara, sa taliwala sa kalasangan sa Carmelo: pasibsiba sila didto sa Basan ug sa Galaad, sama sa kanhing mga adlaw. ¹⁵Ingon sa mga adlaw sa paggula mo gikan sa yuta sa Egipto igapakita ko kanila ang mga butang nga kahibulongan. ¹⁶Ang mga nasud makakita ug mangaulaw tungod sa tibook nilang kusog; sampangan nila sa ilang kamot ang ilang baba; ug ang ilang, mga igdulungog mangabungol. ¹⁷Sila magatilap sa abug ingon sa usa ka bitin; sama sa mga butang nga nagakamang sa yuta sila manggula nga magakurog gikan sa ilang mga tinakpan nga dapit; uban sa kahadlok moduol sila kang Jehova nga akong Dios, ug mangalisang tungod kanimo. ¹⁸Kinsa ba, *Oh Dios*, ang usa ka Dios nga sama kanimo, nga makapasaylo sa kasal-anan, ug mopaagi *lamang* sa mga kalapasan sa salin sa iyang panulondon? siya wala magapabilin sa iyang kasuko sa walay katapusan, kay siya nahamuot sa mahigugmaong-kalolot. ¹⁹Siya magabaton pag-usab ug kalooy kanato; siya magayatak sa atong mga kasal-anan; ug isalibay mo ang tanan nilang mga sala ngadto sa kahiladman sa dagat. ²⁰Ikaw magatuman *sa pagpamatuod* sa kamatuoran kang Jacob, *ug* sa mahigugmaong-kalolot kang Abraham, *ingon* nga imong ginapanumpa sa among mga amahan gikan pa sa mga adlaw nga karaan.

¹ Ang palas-anon *mahitungod* sa Ninive. Ang basahon sa panan-awon ni Nahum nga taga-El-kosh.

² Si Jehova mao ang Dios nga abughoan ug nagapanimalus; si Jehova nagapanimalus ug siya napuno sa kaligutgut; si Jehova nagapanimalus sa iyang mga kabatok, ug siya nagatipig sa *kaligutgut* alang sa iyang mga kaaway, ³Si Jehova mahinay sa *iyang* pagkasuko, ug daku sa gahum, ug sa bisan unsang paagi dili gayud magisip nga walay sala *niadtung mga sad-an*: ang dalan ni Jehova anaa sa alimpulos ug anaa sa bagyo, ug ang mga dag-um mao ang abug sa iyang mga tiil. ⁴Iyang ginabadlong ang dagat, ug nagahimong mamala niana, ug ginapamala niya ang tanang mga suba: nagaanam pagkamatay ang Basan, ug ang Carmelo usab, ug ang bulak sa Libano nagaanam pagkalawos. ⁵Kaniya ang kabukiran minglinog, ug ang kabungtoran nangatunaw; ug ang yuta

mibalud diha sa iyang atubangan, oo, ang kalibutan ug ang tanan nga nanagpuyo niini. ⁶Kinsa ang makatindog sa atubangan sa iyang kapungot? ug kinsa ang makapabilin sa kapintas sa iyang kasuko? ang iyang kaligutgut ginahulad sama sa kalayo ug ang mga bato iyang ginatipiktikip. ⁷Si Jehova maayo man, malig-on nga dalangpanan sa adlaw sa kasamok; ug siya makaila kanila nga modangup kaniya. ⁸Apan uban sa dakung binul-og sa baha iyang tibawason sa paglumpag ang iyang dapit, ug pagagukdon niya ang iyang kaaway ngadto sa kangitngitan.

⁹Unsay imong gilalang batok kang Jehova? siya magatibawas sa paglumpag; ang kasakit dili motungha sa ikaduha nga panahon. ¹⁰Kay sama sa tunok nga nangagapus, ug *sama* sa nangahubog sa ilang ilimnon, sila ut-uton sa hingpit gayud ingon sa laya nga tuod sa balili. ¹¹Gikan kanimo adunay usa nga migula, nga naglalang ug dautan batok kang Jehova, nga nagatambag sa kadautan. ¹²Mao kini ang giingon ni Jehova: Bisan sila mga sangkap sa kusog, ug ingon man ang daghanan, bisan pa niana sila pagaputlon ug siya mahanaw. Bisan ikaw gisakit ko, dili ko na pagasakiton ikaw pag-usab. ¹³Ug karon pagabunggoon ko ang iyang yugo gikan kanimo, ug lugtason ko ang imong mga talikala. ¹⁴Ug si Jehova naghatag sugo mahitungod kanimo, nga walay bisan usa sa imong ngalan nga mapugas: gikan sa balay sa imong mga dios pagabunggoon ko ang mga larawan nga linilok ug ang larawan nga tinunaw; akong himoon ang imong lubnganan; kay ikaw tampalasan. ¹⁵Ania karon, ibabaw sa kabukiran ang mga tiil niadtong nagadala sa mga maayong balita, nga nagamantala sa pakigdait! Sauloga ang imong mga fiesta, Oh Juda, tumana ang imong mga panaad; kay kadtong dautan dili na molatas kanimo; siya natibawas na pagkalaglag.

¹Kadtong nagapusdak aron sa pagdugmok, *Oh Ninive*, moanhi batok kanimo: bantayan mo ang kuta, tukawan mo ang dalan, lig-ona ang imong mga hawak, panalipdi ang imong gahum sa dakung kalig-on. ²Kay pahulian ni Jehova ang pagkahalangdon ni Jacob, ingon sa pagkahalangdon sa Israel; tungod kay ang mga mangtititi nanagtiti man kanilang tanan, ug gilaglag ang ilang mga sanga nga balagon. ³Ang taming sa iyang makusganong mga tawo nangahimong mapula, ang mga maisug nga mga tawo nasul-oban sa lubos-mapula: ang mga carro nanagpangidlap uban sa ilang mga acero sa adlaw sa iyang pagpangandam, ug ang mga *bangkaw* nga cedro giwara-wara. ⁴Ang mga carro nanagpatulin sa kadalanan; sila nanagdalagan ngadto-nganhi sa halapad nga mga dalan; ang panagway nila sama sa mga sulo; sila nanalagan sama sa mga kilat: ⁵Siya nahanumdum sa iyang mga *manggugubat* nga halangdon; sila nanghisukamod sa ilang pagpanaw, sila nanagdalidali ngadto sa kuta niini; ug ang mga salimbong giandam *na*. ⁶Ang mga ganghaan sa mga suba ginabuksan ug ang palacio natunaw. ⁷Ug kini gisugo, siya nahuboan, siya nabihag; ug ang iyang mga sulogoong babaye nanagdangoy-ngoy maingon sa tingog sa mga salampati, nanagpukpok sa ilang mga dughan. ⁸Apan ang Ninive gikan pa niadtong karaang panahon sama sa usa ka linaw sa tubig: apan sila nanagpangalagiw. Tindog, tindog, sila *naninggit*; apan walay usa nga milingi. ⁹Kuhaa ninyo ang mga inagaw nga salapi, kuhaa ang inagaw nga bulawan, kay walay katapusan sa mga tinigum, ang himaya sa tanang matahum nga kasangkapan. ¹⁰Siya walay sulod, ug kawang

ug biniyaan; ug ang kasingkasing natunaw, ang mga tuhod nanagkapingkipingki, ug ang kaul-ol anaa sa mga hawak, ug ang mga nawong nila nangaluspad.

¹¹ Hain man ang lungib sa mga leon, ang mga dapit nga lawoganan sa gagmayng mga leon, diin ang leon nga lake *ug* ang baye nanagpanlakaw, ang ilang gagmay mga leon, ug walay nagahadlok kanila? ¹² Ang leon nagkuniskunis ug igo alang sa iyang mga gagmay, ug naglook alang sa iyang baye nga mga leon, ug gipuno ang iyang mga langub sa iyang tukbonon, ug ang iyang mga lungib gipuno sa iyang linuok nga tukbonon. ¹³ Ania karon, ako batok kanimo, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug akong pagasunogon ang iyang mga carro diha sa aso, ug ang pinuti molamoy sa imong gagmayng mga leon; ug pagaputlon ko ang imong tukbonon gikan sa yuta, ug ang tingog sa imong mga sulogoon dili na madungog.

¹ Alaut *ka* ciudad nga dugoon! napuno *ka* sa tanang kabakakan ug sa tinikas; ang tukbonon wala makapahawa. ² Ang hinagiyos sa lapdos, ug ang mga kasaba sa mga ligid nga nanagkagalkal, ug sa nanaglukso-lukso nga mga kabayo, ug ang nanag-untol-untol nga mga carro, ³ Nagatungtong na ang nagakabayo, ug ang nagapangidlap nga espada, ug ang nagasiga-siga nga bangkaw, ug ang panon sa nangamatay, ug ang daku nga tapok sa mga minatay, ug walay pagkatapus sa ilang mga minatay, sila nanghisukamod ibabaw sa ilang mga minatay; ⁴ Tungod sa kadaghan sa mga pagpakighilawas sa bigaon nga nahamut-an, ang agalon nga babaye sa mga buhat nga madiwatahon, nga nagabaligya sa mga nasud pinaagi sa iyang pagpakighilawas, ug mga panimalay pinaagi sa iyang mga madiwatahon nga buhat. ⁵ Ania karon, ako batok kanimo, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug pahuboan ko ikaw sa imong bisti sa atubangan sa imong nawong, ug akong ipakita sa mga nasud ang imong pagkahubo, ug sa mga gingharian ang imong pagkamaka-uulaw. ⁶ Ug ilabay ko kanimo ang mahugaw nga dulumtanan, ug ikaw akong himoon nga mahugaw, ug ipahamutang ko ikaw ingon nga talanawon *sa katawohan*. ⁷ Ug kini mahitabo, nga ang tanan nga motan-aw kanimo, mokalagiw gikan kanimo, ug magaingon: Ang Ninive ginalaglag: kinsa ang magaaugulo tungod kaniya: asa ako mangita ug mga maglilipay alang kanimo?

⁸ Ikaw labing maayo ba kay kang Noamon nga nahamutang sa taliwala sa mga kasubaan, nga adunay mga tubig sa libut kaniya; kansang dalangpanan mao ang dagat, *ug* ang iyang kuta nagagikan sa dagat? ⁹ Ang Etiopia ug ang Egipto mao ang iyang kalig-on, ug kana walay kinutoban; ang Put ug ang Libia mao ang imong magtatabang. ¹⁰ Bisan pa niana siya gidala sa halayo, siya nahimong binihag; ang iyang mga gagmayng kabataan usab ginapusdak nga nangadugmok sa kinaulohan sa tanang kadalanan: ug sila nanagpapalad alang sa iyang mga halangdon nga mga tawo, ug ang tanan niyang mga dagkung tawo, ug ang tanan niyang mga dagkung tawo gigapus sa mga talikala. ¹¹ Ikaw usab mahubog: ikaw pagatagoan, ikaw usab magapangita ug dalangpanan tungod sa imong kaaway. ¹² Ang imong tanan nga mga dalangpanan mahimong *ingon* sa mga higuera uban sa nahaunang hinog nga bunga: kong sila pagauyogon, sila mangatagak ngadto sa baba sa kumakaon. ¹³ Ania karon, ang imong katawohan nga anaa sa imong kinataliwad-an *pulos* man mga babaye; ang mga

ganghaan sa imong yuta nangabuka sa halapad gayud alang sa imong mga kaaway: ang kalayo milamoy sa imong mga trangka. ¹⁴Pagkalus ug tubig alang kanimo sa mga nanaglibut; lig-ona ang imong mga dalangpanan; umadto ka sa yuta nga kolonon, dugmoka ang bato, lig-ona ang hudno. ¹⁵Didto ang kalayo maoy magalamoy kanimo; ang espada magaputol kanimo, kini maoy molamoy kanimo ingon sa ulod nga hantatawo: magpadaghan ka bisan maingon sa ulod nga hantatawo; magpadaghan ka maingon sa mga dulon. ¹⁶Imong gipadaghan ang imong mga magpapatigayon labaw sa mga bitoon sa langit; ang ulod nga hantatawo nagakutkot ug mipahawa. ¹⁷Ang imong mga principe ingon sa mga dulon, ug ang imong mga capitan ingon sa mga panon sa mga lukton nga nanagpahamutang diha sa mga tanum sa koral sa mabugnaw nga adlaw, apan sa pagsilang sa adlaw, sila nangalagiw, ug ang ilang dapit wala hibalo kong diin sila. ¹⁸Ang imong mga magbalantay sa carnero nangatulog, Oh hari sa Asiria; ang imong mga halangdon namahulay; ang imong katawohan nagkatibulaag sa kabukiran, ug walay bisan kinsa nga nagatigum kanila. ¹⁹Walay bisan kinsa nga nagahupay sa imong kasakitan; ang imong samad malisud: ang tanan nga makabati sa balita mahatungod kanimo managpagakpak sa ilang mga kamot mahitungod kanimo: kay wala ba magapadayon ang imong pagkadautan sa bisan kang kinsa?

¹ Ang palas-anon nga nakita ni Habacuc nga manalagna. ²Oh Jehova, hangtud anus-a ang akong pagtu-aw, ug ikaw dili mamati *kanako* ? Ako nagatu-aw kanimo tungod sa pagpanlupig *nga nahimo* , ug ikaw dili moluwas *kanako* . ³Ngano nga gipakita mo kanako ang kasal-anan, ug nagatan-aw *ka* sa pagkadautan? kay ang pagkalaglag ug ang pagpanlupig ania sa akong atubangan; ug adunay kagubot, ug mitindog ang pagkabingkil. ⁴Busa ang Kasugoan walay gahum, ang justicia wala gayud magapadayon; kay ang dautan nagalibut sa matarung: busa ang justicia nagapadayon nga binalit-ad.

⁵ Tuman-aw kamo sa taliwala sa mga nasud, ug sud-onga ninyo, ug managkatingala sa dakung kahibulong; kay ako nagabuhat sa usa ka dakung bulohaton sa inyong mga adlaw, nga dili ninyo katuhoan, bisan pa kini ginasugilon kaninyo. ⁶Kay, ania karon, akong bangonon ang mga Caldeahanon, kanang mapait ug madali-dalion nga nasud, nga nagasuroy sa kinalapdan sa kalibutan, aron sa pagpanag-iy sa mga puloy-anan nga dili man *unta* ila. ⁷Sila makahahadlok ug makalilisang; ang ilang paghukom ug ang ilang pagkahalangdon nagagikan sa ilang kaugalingon. ⁸Ang ilang mga kabayo usab matulin pa kay sa mga leopardo, ug labing mabangis kay sa mga lobo sa kagabhion; ug, ang ilang mga magkakabayo nanagpadayon nga mapahitas-on: oo, ang ilang mga magkakabayo nagagikan sa halayo; sila nagalupad ingon sa agila nga nagadali aron sa paglamoy. ⁹Sila nangabut ang tanan kanila aron sa pagpanlupig; ilang gipahamutang ang dulong sa ilang mga nawong paingon sa unahan; ug sila nagatigum ug mga binihag ingon sa bonbon. ¹⁰Oo, iyang gibugalbugalan ang mga hari, ug ang mga principe mga kataw-hanan *lamang* alang kaniya; iyang gikataw-an ang tanang mga kuta; kay siya nagatapok ug abug, ug iyang ginaagaw kini: ¹¹Unya siya mohuros *ingon* sa hangin, ug mosaylo sa ibabaw, ug mahimong sad-an, *kadto* siya kansang gahum mao ang iyang dios.

¹² Dili ba ikaw gikan sa walay katapusan, Oh Jehova nga akong Dios, ang akong Balaan? kami dili mamatay, Oh Jehova, imong gitudlo siya aron sa paghukom *kaniya* ; ug ikaw, Oh Bato *namo* , imo siyang gitukod aron sa pagsaway *kanila* . ¹³Ikaw man ang may labing maputling mga mata kay sa pagtan-aw sa kadautan, ug *ikaw* nga dili makatan-aw sa pagkamasupilon, ngano man nga nagatan-aw ikaw kanila nga nagabuhay sa pagkamabudhion, ug nagahilum ka sa diha nga ang tawong dautan nagalamoy sa tawo nga labing matarung kay kaniya: ¹⁴Ug nagahimo sa mga tawo nga maingon sa mga isda sa dagat, maingon sa mga butang nga nanagkamang, nga walay nagadumala kanila? ¹⁵Iyang gikuha sila ngatanan pinaagi sa taga, iyang gisikap sila sa iyang pukot, ug sila gitigum niya sa iyang tapsay; busa siya nagamaya ug nagamalipayon. ¹⁶Busa nagahalad siya alang sa iyang pukot, ug nagasunog inciense alang sa iyang tapsay; kay pinaagi kanila ang iyang bahin matambok ug daghan ang iyang makaon. ¹⁷Iyabyab ba diay niya ang iyang pukot, ug dili pagsayloan sa pagpatay nga dayon ang mga nasud?

¹ Ako motindog sa akong bantayan, ug mopahaluna ako ibabaw sa lantawan, ug molantaw *ako* sa pagtan-aw kong unsa ang iyang igasulti kanako, ug kong unsa ang akong igatubag mahatungod sa akong sumbong. ²Ug si Jehova mitubag kanako, ug miingon: Isulat ang panan-awon, ug himoang matin-aw diha sa mga sulatanan, aron modalagan kadtong magabasa niini. ³Kay ang panan-awon alang pa sa natudlong panahon, ug kini nagadali paingon sa katapusan, ug dili magbakak; bisan kini malangan, paabuta kini; kay kini moabut gayud, kini dili magalangan. ⁴Ania karon, ang iyang kalag nagapaburot; kini dili matarung diha kaniya; apan ang matarung mabuhi tungod sa iyang pagtoo.

⁵ Oo, labut pa, ang vino mabudhion, tawo nga mapahitas-on, nga dili mopabilin sa *iyang* balay; nga nagapadaku sa iyang tinguha maingon sa Sheol, ug siya maingon sa kamatayon, ug dili matagbaw, apan nagatigum sa mga nasud ngadto kaniya, ug nagatapok sa mga katawohan ngadto kaniya. ⁶Dili ba kining tanan mohisgut usa ka samingay batok kaniya, ug sa usa ka mabiyaybiayon nga sanglitanan batok kaniya, ug magaingon: Alaut siya nga nagapatubo niadtong dili iya! hangtud anus-a kana? ug kadtong nagalulan sa iyang kaugalingon tungod sa mga prenda *nga inagaw* ! ⁷Sila dili ba manindog sa diha kadtong mopaak kanimo, ug *dili ba* mahigmata kadtong magasamok kanimo, ug ikaw mahimong tinikas alang kanila? ⁸Tungod kay imong gitulis ang daghang mga nasud, ang tanang nanghibilin sa mga katawohan magatulis kanimo, tungod sa *giula nga dugo* sa mga tawo, ug sa pagpanlupig nga nahimo diha sa yuta, sa ciudad, ug sa tanang nanagpuyo diha. ⁹Alaut kadtong nagakuha ug dautang abut alang sa iyang balay, aron ikapahamutang niya ang iyang salag sa itaas, aron maluwas siya gikan sa kamot sa dautan. ¹⁰Ikaw nagmugna ug kaulaw sa imong balay pinaagi sa paglaglag sa daghanang katawohan, ug nakasala ka batok sa imong kalag. ¹¹Kay ang bato mosinggit *sa Dios* gikan sa kuta, ug ang sagbayan motubag niana gikan sa tigkahoy. ¹²Alaut kadtong nagatukod sa usa ka lungsod pinaagi *sa pag-ula* sa dugo, ug nagapatindog sa usa ka ciudad pinaagi sa kasal-anan! ¹³Ania karon, dili ba gikan kang Jehova sa mga panon nga ang

katawohan nagabuhat alang sa kalayo, ug ang mga nasud nagabudlay sa ilang kaugalingon alang sa kakawangan? ¹⁴Kay ang kalibutan pagapun-on sa ihibalo sa himaya ni Jehova, maingon nga ang katubigan nagatabon sa dagat.

¹⁵Alaut kadtong nagapainum sa *makahubog* sa iyang isigkatawo, *kanimo* nga nagadugang sa imong hilo, ug nagapahubog kaniya usab, aron ikaw makasud-ong sa ilang pagkahubo! ¹⁶Ikaw nabuhong *na* sa kaulaw ug dili sa himaya: uminum ka usab, ug manig-ingon ka sa usa nga walay-circuncicion; ang copa sa kamot nga too ni Jehova moanha kanimo, ug ang mahugaw nga kaulaw magatabon sa imong himaya. ¹⁷Kay ang kadaut nga gihimo sa Libano magaputos kanimo, ug ang pagkalaglag sa mga mananap, nga nakapahadlok kanila; tungod sa *giula nga* dugo sa tawo, ug sa pagpanlupig nga gihimo diha sa yuta, sa ciudad, ug sa tanang nanagpuyo diha. ¹⁸Unsa ang kapuslanan sa linilok nga larawan, nga gililok sa nagabuhat niana; *ingon man* ang tinunaw nga larawan, bisan pa ang magtutudlo sa kabakakan, sa pagkaagi nga kadtong nagahimo sa iyang dagway nagasalig man niana, aron sa paghimo nga amang sa mga larawan? ¹⁹Alaut siya nga nagaingon sa kahoy: Pagmata na; *ug* sa amang nga bato: Tumindog ka! Makatudlo ba kini? Ania karon, kini gihal-oan sa bulawan ug salapi, ug sa sulod niana wala gayud ing gininhawa. ²⁰Apan si Jehova ania sa iyang balaan nga templo: pahiluma sa atubangan niya ang tibook nga kalibutan.

¹ Ang pag-ampo ni Habacuc nga manalagna, gihimo pinaagi sa Sigionoth. ²Oh Jehova, nabati ko ang balita mahitungod kanimo, ug ako nahadlok: Oh Jehova, buhia ang imong buhat sa taliwala sa katuigan; Sa taliwala sa katuigan ipahibalo kini; Sa kaligutgut hinumdumi ang kalooy.

³ Ang Dios mianhi gikan sa Teman, Ug ang Balaan gikan sa bukid sa Paran (Selah Ang iyang himaya milukop sa kalangitan, Ug ang yuta napuno sa pagdayeg kaniya. ⁴Ug ang *iyang* kahayag maingon sa suga; Siya adunay mga kasilaw *nga nagagikan* sa iyang kamot; Ug didto gitagoan ang iyang kagahum. ⁵Kaniya nagauna ang kamatay, ug ang mga baga minggula didto sa iyang mga tiil. ⁶Mitindog siya ug gisukod ang yuta; Mitan-aw siya, ug gibulagbulag ang mga nasud; Ug gipanagkatag ang walay-katapusan nga kabukiran; Nangaunlod ang mga bungtod nga walay katapusan; Ang iyang mga paglakaw *maingon man* sa kanhing panahon. ⁷Nakita ko ang mga balong-balong sa Cushan nga diha sa kagulanan; Nangurog ang mga tabil sa yuta sa Madian. ⁸Gikayugtan ba ni Jehova ang mga suba, Nasuko ba ikaw batok sa mga suba, Kun batok ba sa dagat ang imong kaligutgut, Nga nagkabayo man ikaw sa imong mga kabayo, Sa imong mga carro sa kaluwasan? ⁹Ang imong pana gihimo nga walay putos; Ang mga panumpa sa kabanayan maoy pulong *nga matuod*. (Selah. Imong gibahin ang yuta pinaagi sa mga suba. ¹⁰Nanagpakakita kanimo ang kabukiran, ug nangahadlok; Miagi ang unos sa kadagatan; Nagpagula sa iyang tingog ang kahiladman, Ug gibayaw ang iyang mga kamot sa itaas. ¹¹Ang adlaw ug ang bulan ming-urong sa walay paglihok sa ilang pinuy-anan, Sa kahayag sa imong mga udyong samtang sila nanagpanaw, Sa kasanag sa imong masidlakong bangkaw. ¹²Milatas ka sa kasuko sa yuta; Gigiukan mo tungod sa kasuko ang mga nasud. ¹³Mipanaw ka alang sa kaluwasan sa imong katawohan, Alang sa

kaluwasan sa imong dinihog; Gisamaran mo ang ulo gikan sa balay sa dautang tawo, Ginaablihan ang patukoranan bisan hangtud sa liog. (Selah. ¹⁴Gipalagbasan mo sa iyang kaugalingong mga bangkaw ang ulo sa iyang mga manggugubat: Ming-anhi sila ingon sa bagyo sa pagkatag kanako; Ang ilang panagmaya sama *niadtong* molamoy sa kabus sa tago *nga dapit* . ¹⁵Imong gipayatakan ang dagat sa imong mga kabayo, Ang gantong sa gamhanan nga mga tubig.

¹⁶ Nakabati ako, ug mikurog ang akong lawas, Nangurog ang akong mga ngabil sa tingog; Misulod sa akong kabukogan ang kadunotan, ug mikurog ako sa akong himutangan; Kay sa hilum kinahanglan maga-hulat ako sa adlaw sa kasamok, Alang sa pag-abut sa katawohan nga mosulong kanamo. ¹⁷Kay bisan ang kahoyng higuera dili molambo, Ni may mga bunga diha sa mga balagon; Ang buhat sa olivo makawang, Ug ang kaumahan dili mohatag sa makaon; Ang mga carnero, pagalaglagon gi-kan sa mga toril, Ug didto walay mga panon sa vaca sulod sa mga kamalig: ¹⁸Bisan pa niana magamaya ako diha kang Jehova, Magamalipayon ako sa Dios sa akong kaluwasan. ¹⁹Si Jehova, nga Ginoo, mao ang akong kalig-on; Ug ang akong mga tiil himoon niya nga sama sa *mga tiil* sa mga bayeng lagsaw, Ug palakton ako niya sa mga hatag-as nakong dapit.

¹ Ang pulong ni Jehova nga midangat kang Sofonias ang anak nga lalake ni Cushi, ang anak nga lalake ni Gedalias, ang anak nga lalake ni Amarias, ang anak nga lalake ni Ezechias, sa mga adlaw ni Josias ang anak nga lalake ni Ammon, nga hari sa Juda. ²Akong pagaut-uton sa hingpit gayud ang tanang mga butang gikan sa nawong sa yuta, nagaingon si Jehova. ³Akong pagaut-uton ang tawo ug ang mananap; akong pagaut-uton ang mga langgam sa kalangitan, ug ang mga isda sa dagat, ug ang mga kapangdolan sa mga dautan; ug akong pagaputlon ang tawo gikan sa nawong sa yuta, nagaingon si Jehova. ⁴Ug akong pagatuy-oron ang akong kamot batok sa Juda, ug batok sa tanang mga pumoluyo sa Jerusalem; ug pagaputlon ko ang kabilin ni Baal gikan niining dapita, *ug* ang ngalan sa Chemarim uban sa mga sacerdote; ⁵Ingon man *pagaputlon ko* sila nga nanagsimba sa mga panon sa langit nga anaa sa mga atop sa balay; ug sila nga nanagsimba, nga nanumpa kang Jehova ug nanumpa pinaagi sa ngalan ni Malcam; ⁶Ug sila nga mingtalikod sa pagsunod kang Jehova; ug kadtong wala mangita kang Jehova, ni magpangutana mahitungod kaniya.

⁷ Maghilum ka sa presencia sa Ginoong Jehova; kay ang adlaw ni Jehova ania na; kay si Jehova nag-andam na ug usa ka halad, iyang gigahin ang iyang dinapit. ⁸Ug mahitabo sa adlaw sa paghalad alang kang Jehova, nga akong pagasilotan ang mga principe, ug ang mga anak nga lalake sa hari, ug ang tanan nga nanagsul-ob sa bisti sa dumuloong. ⁹Ug niadtong adlaw akong pagasilotan kadtong tanan nga managlukso sa bakanan *sa pultahan* , nga nagapuno sa balay sa ilang agalon sa pagpanlupig ug paglimbong. ¹⁰Ug niadtong adlaw, nagaingon si Jehova, adunay tingog sa usa ka singgit gikan sa ganghaan nga pangisdaan, ug dinangoy-ngoy gikan sa ikaduhang puloy-anan, ug ang dakung dinaguok sa pagkahugno gikan sa kabungtoran. ¹¹Managandangoy-ngoy *kamo* , kamo nga mga pumoluyo sa Mactes; kay ang tanang mga tawo sa Canaan gilaglag; gipamatay ang tanan nga nagadala sa salapi. ¹²Ug mahitabo niadtong panahona, nga pagasusihon ko ang Jerusalem uban

ang mga lamparahan; ug pagasilotan ko ang mga tawo nga mingludang diha sa ilang linugdang sa vino, nga ming-ingon diha sa ilang kasingkasing: Si Jehova dili magbuhat ug maayo, ni magbuhat siya ug dautan. ¹³Ug ang ilang bahandi mahimong inagaw, ug ang ilang mga balay mangalumpag; oo, sila managtukod ug mga balay, apan dili nila pagapuy-an: ug sila managtanum kaparrasan, apan dili makainum sa vino niana.

¹⁴ Ang dakung adlaw ni Jehova haduol kini nagakahaduol na ug nagadali sa hilabihan gayud, *bisan* ang tingog sa adlaw ni Jehova; ang makusganong tawo nagasinggit didto sa mapait gayud. ¹⁵Kanang adlaw mao ang adlaw sa kaligutgut, adlaw sa kasamok ug sa kasakit, adlaw sa kalaglagaan ug sa kalumpagan, adlaw sa kangitngit ug sa kadulom, adlaw sa mga panganod ug sa mabagang kangitngitan, ¹⁶Adlaw sa trompeta ug sa pagpagubok, batok sa mga kinutaang ciudad, ug batok sa hatag-as nga mga salipdanan. ¹⁷Ug akong pagadad-on ang kasakitan ibabaw sa mga tawo, aron sila managlakaw sama sa mga buta nga tawo, tungod kay sila nakasala batok kang Jehova; ug ang ilang dugo paga-ulaon ingon sa abug, ug ang ilang unod *igasalibay* ingon sa kinalibang. ¹⁸Ang ilang salapi ug ang ilang bulawan dili makaluwas kanila sa adlaw sa kaligutgut ni Jehova; apan ang tibook nga yuta pagalamyon sa kalayo sa iyang pagpangabugho; kay tibawason niya, oo, tapuson niya sa makalilisang gayud silang tanan nga nanagpuyo sa yuta.

¹ Panagtigum kamo sa inyong kaugalingon, oo, panagtigum kamo, Oh nasud nga walay kaulaw; ²Sa dili pa ikapahayag ang paghukom, *sa dili pa* moagi ang adlaw maingon sa tahop, sa dili pa modangat kaninyo ang mabangis nga kasuko ni Jehova, sa dili pa modangat kaninyo ang adlaw sa kasuko ni Jehova. ³Pangitaa ninyo si Jehova, kamong tanan nga mga maaghup sa yuta, ug nanagtuman sa iyang mga tulomanon; pangitaa ang pagkamatarung, pangitaa ang pagkamaaghup; tingali kamo pagatagoan sa adlaw sa kasuko ni Jehova.

⁴ Kay ang Gaza pagatalikdan, ug ang Ascalon *himoan* nga biniyaan; sa kaudtohon ilang papahawaon ang Asdod, ug ang Ecron pagalukahon. ⁵Alaut ang mga pumoluyo sa kabaybayonan sa dagat, ang nasud sa mga Cheretihanon! Ang pulong ni Jehova batok kaninyo, Oh Canaan, ang yuta sa mga Filistehanon, ikaw pagalaglagon ko, aron nga wala nay pumopuyo. ⁶Ug ang kabaybayonan sa dagat mahimong mga sibsibanan, uban ang mga payag alang sa mga magbalantay sa mga carnero ug mga toril alang sa mga panon sa carnero. ⁷Ug ang baybayon mahimong alang sa mga salin sa balay sa Juda; ilang pasibsibon ang *ilang mga panon* didto; sa mga balay sa Ascalon sila manghigda sa kagabhion; kay si Jehova nga ilang Dios moduaw kanila, ug magabakwi sa ilang pagkabinihag.

⁸ Nadungog ko ang pagtamay sa Moab, ug ang mga pagbiaybiay sa mga anak sa Ammon, nga ilang gitamay sa akong katawohan, ug nanagpadaku sa ilang kaugalingon batok sa ilang utlanan. ⁹Busa ingon nga ako buhi, nagaingon si Jehova sa mga panon, ang Dios sa Israel: Sa pagkamatuod ang Moab maingon sa Sodoma, ug ang mga anak sa Ammon maingon sa Gomorra, usa ka katigayonan sa mga kadyapa ug sa mga gahong sa asin ug sa walay-katapusan nga pagkabiniyaan;

ang mahabilin sa akong katawohan mangahimong tukbonon nila, ug ang salin sa akong nasud magapanunod kanila. ¹⁰Kini maoy maangkon nila alang sa ilang garbo, tungod kay ilang gitamay ug nagpadaku *sila* sa ilang kaugalingon batok sa katawohan ni Jehova sa mga panon. ¹¹Si Jehova magmakalilisang alang kanila; tungod kay iyang pagalaglagon ang tanang mga dios sa yuta; ug ang mga tawo managsimba kaniya, ang tagsatagsa gikan sa iyang puloy-anan, bisan ang tanang mga kapupud-an sa mga nasud.

¹² Kamo usab nga mga Etiopiahanon, kamo pagapatyon pinaagi sa akong espada. ¹³ug iyang pagatuy-oron ang iyang kamot batok sa amihanan, ug pagalaglagon ang Asiria, ug pagahimoon nga biniyaan ang Ninive, ug mamala ingon sa kamingawan. ¹⁴Ug ang mga panon sa kahayupan managlubog sa kinataliwad-an niya, ang tanang mga mananap sa mga nasud; lakip ang pelicano ug ang baboy nga tunokon magapuyo sa mga kaulohang ciudad; *ang ilang* tingog manag-awit diha sa mga tamboanan; ang pagkabiniyaan anaa sa mga tukmaan sa pultahan; kay iyang gihuboan ang kasangkapan nga cedro. ¹⁵Mao kini ang malipayong ciudad nga nagapuyo sa walay pagtagad, nga nag-ingon sa iyang kasingkasing: Ako mao man, ug walay lain gawas kanako; naunsa ang iyang pagkahimong biniyaan, usa ka dapit nga pagalubgan sa mga mananap! ang tagsatagsa nga molabay kaniya mosutsut sa pagbiaybiay, ug magamira-mira sa iyang kamot.

¹ Alaut siya nga masukihon ug mahugaw! sa malupigong ciudad! ²Siya wala magtuman sa tingog; wala dawata niya ang pagsaway; siya wala sumalig kang Jehova; siya wala mopahaduol sa iyang Dios. ³Ang iyang mga principe sa kinataliwad-an niya maoy mga leon nga nagangulob; ang iyang mga maghuhukom mga lobo sa kagabhion; sila walay igabilin hangtud sa kaugmaon. ⁴Ang iyang mga manalagna mga maluya ug mga mabudhion nga tawo; ang iyang mga sacerdote nanagpasipala sa balaang puloy-anan, gituis nila ang Kasugoan. ⁵Si Jehova sa iyang kinataliwad-an matarung man; siya dili magabuhat sa kasal-anan; sa matag-buntag iyang gipahayag ang justicia, siya dili mapakyas: apan ang dili matarung wala moila sa kaulaw. ⁶Giputol ko ang mga nasud; ang ilang mga salipdanan *gihimo ko* nga biniyaan; ang ilang kadalanan gihimo ko nga mga gun-ob aron nga walay makaagi; ang ilang mga ciudad nangalumpag aron mawalay tawo, aron nga walay pumoyuyo. ⁷Ako miingon: Mahadlok ka lamang kanako; dawata ang pagsaway, aron ang iyang puloy-anan dili pagaputlon *sumala* sa tanan nga akong gitudlo mahatungod kaniya: apan sila namangon pagsayo, ug gidaut *hinoon* ang tanan nilang mga buhat.

⁸ Busa paghulat kamo kanako, nagaingon si Jehova, hangtud sa adlaw nga ako motindog alang sa tukbonon; kay ang akong hugot nga tinguha mao ang pagtigum sa mga nasud, aron pagatigumon ko ang mga gingharian, aron ibubo ko sa ibabaw nila ang akong kayugot, bisan ang tanan nakong mabangis nga kasuko; kay ang tibook nga yuta pagalumpagon pinaagi sa kalayo sa akong pagpangabugho. ⁹Kay unya ulian ko ang katawohan sa ulay nga pinulongan, aron silang tanan magtawag sa ngalan ni Jehova, sa pag-alagad kaniya uban ang ulosahon nga pag-uyon; ¹⁰Gikan sa unahang mga suba sa Etiopia ang akong mga magpapangamuyo, bisan ang mga anak nga babaye

sa akong mga pinatlaag managdala sa akong halad. ¹¹Niadtong adlaw ikaw dili mahamutang sa kaulawan tungod sa tanan mong mga buhat, diin ikaw nakalapas batok kanako; kay unya akong pagakuhaon gikan sa imong kinataliwad-an ang imong mga tawo nga sa mapahitas-on nanagpalabilabi, ug ikaw dili na mapalabi-labihon diha sa akong bukid nga balaan. ¹²Apan ipabilin ko sa imong kinataliwad-an ang sinakit ug ang alaut nga katawohan, ug sila modangup sa ngalan ni Jehova. ¹³Ang salin sa Israel dili magbuhat sa kasal-anan, ni mosulti ug mga bakak; ni ang malimbongon nga dila hikaplagan *pa* diha sa ilang baba: tungod kay sila pagapakan-on ug mohigda, ug walay bisan kinsa nga maghadlok kanila.

¹⁴Pag-awit, Oh anak nga babaye sa Sion; suminggit ka; Oh Israel; pagmalipayon ug pagmaya uban ang tibook nga kasingkasing, Oh anak nga babaye sa Jerusalem. ¹⁵Gikuha ni Jehova ang mga paghukom kanimo, iyang gipapahawa ang imong kaaway: ang Hari sa Israel, bisan si Jehova, anaa sa imong kinataliwad-an; dili na ikaw mahadlok sa kadautan. ¹⁶Niadtong adlaw igaingon sa Jerusalem: Dili ka mahadlok; oh Sion, ayaw pagpaluyaha ang imong mga kamot. ¹⁷Si Jehova nga imong Dios anaa sa imong kinataliwad-an, usa nga makagagahum nga magaluwas; siya magamaya tungod kanimo uban ang kalipay; siya mopahilum diha sa iyang gugma; siya magamalipayon tungod kanimo uban ang pag-awit. ¹⁸Akong pagatigumon sila nga nagasubo tungod sa maligdong nga pagkatigum, nga anaa kanimo: *kang kinsa* ang lulan ibabaw kaniya maoy usa ka pagtamay. ¹⁹Ania karon, niadtong adlaw ako magahusay uban kanila nga nanagsakit kanimo; ug akong pagaluwason kadtong napiang, ug pagatigumon ko kadtong gipapahawa; ug sila himoon ko nga usa ka pagdayeg ug usa ka ngalan, kansang kaulaw diha kaniadto sa tibook nga yuta. ²⁰Niadtong adlaw pasudlon ko kamo, ug niadtong panahona tigumon ko kamo; kay kamo himoon ko nga usa ka ngalan ug usa ka pagdayeg taliwala sa tanang mga katawohan sa yuta, sa diha nga bakwion ko ang inyong pagkabinihag sa atubangan sa inyong mga mata, nagaingon si Jehova.

¹ Sa ikaduhang tuig ni Dario nga hari, sa ikaunum ka bulan, sa unang adlaw sa bulan, midangat ang pulong ni Jehova pinaagi kang Haggeo nga manalagna ngadto kang Zorobabel ang anak nga lalake ni Sealtiel, nga gobernador sa Juda, ug kang Josue ang anak nga lalake ni Josadac, ang labawng sacerdote, nga nagaingon: ²Mao kini ang gisulti ni Jehova sa mga panon nga nagaingon: Kining katawohan nagaingon: Dili pa *karon* panahon *sa atong* pag-adto, ang panahon sa pagtukod sa balay ni Jehova. ³Unya midangat ang pulong ni Jehova pinaagi kang Haggeo nga manalagna, nga nagaingon: ⁴Panahon na ba alang kaninyo nga kamo magapuyo sa inyong mga kinasamihan nga balay, samtang kining balaya nagapabilin nga guba? ⁵Busa karon mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Palandunga ang inyong mga dalan: ⁶Nagapugas kamo ug daghan, ug diyutay ra ang naani *ninyo* ; kamo nagakaon, apan kamo wala makabaton ug igo: kamo nagainum, apan kamo wala matagbaw sa ilimnon; kamo nagasaput sa inyong kaugalingon, apan walay usa nga nainit; ug kadtong nagadawat ug suhol, nagadawat sa suhol *nga* isulod sa puntil nga may mga buslot. ⁷Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Palandunga ang inyong mga dalan. ⁸Tungas

kamo sa bukid, ug pagdalag kahoy, ug tukora ang balay; ug ako mahimuot niana, ug ako pagahimayaon, miingon si Jehova. ⁹Kamo nagapangita sa daghan kaayo, ug ania karon, kana midangat sa pagkadiyutay; ug sa diha nga kamo nagdala niana sa inyong balay, gihuyop ko kana. Ngano man? miingon si Jehova sa mga panon. Tungod sa akong balay nga nagun-ob, samtang kamo nanalagan ang tagsatagsa ngadto sa iyang kaugalingong balay. ¹⁰Busa tungod kaninyo ang mga langit nagapugong sa tun-og, ug ang yuta nagapugong sa iyang bunga. ¹¹Ug ako nagtawag usa ka hulaw ibabaw sa yuta, ug ibabaw sa kabukiran, ug ibabaw sa trigo, ug ibabaw sa bag-ong vino, ug ibabaw sa lana, ug ibabaw niadtong ginapaturek sa yuta, ug ibabaw sa mga tawo, ug ibabaw sa kahayupan, ug ibabaw sa tanang gihagoan sa mga kamot.

¹²Unya si Zorobabel ang anak nga lalake ni Sealtiel, ug si Josue ang anak nga lalake ni Josadac, ang labawng sacerdote, uban ang tanan nga salin sa katawohan, mingsugot sa tingog ni Jehova nga ilang Dios, ug sa pulong ni Haggeo nga manalagna, sanglit si Jehova nga ilang Dios nagpadala man kaniya; ug ang katawohan nangahadlok sa atubangan ni Jehova. ¹³Unya misulti si Haggeo ang sulogoon ni Jehova pinaagi sa mensaje ni Jehova alang sa katawohan, nga nagaingon: Ako nagauban kaninyo, miingon si Jehova, ¹⁴Ug giagda ni Jehova ang espiritu ni Zorobabel ang anak nga lalake ni Sealtiel, gobernador sa Juda, ug ang espiritu ni Josue anak nga lalake ni Josadac, ang labawng sacerdote, ug ang espiritu sa tanang salin sa katawohan; ug sila ming-adto ug mingbuhat sa balay ni Jehova sa mga panon, nga ilang Dios, ¹⁵Sa ikakaluhaan ug upat ka adlaw sa bulan, sa ikaunum ka *bulan*, sa ikaduha ka tuig ni Dario nga hari.

¹ Sa ikapito ka *bulan*, sa ikakaluhaan ug usa ka *adlaw* sa bulan, midangat ang pulong ni Jehova pinaagi kang Haggeo nga manalagna, nga nagaingon: ²Sultihi karon si Zorobabel ang anak nga lalake ni Sealtiel, gobernador sa Juda, ug si Josue ang anak nga lalake ni Josadac, ang labawng sacerdote, ug ang salin sa katawohan, nga magaingon: ³Kinsa *diha* ang nanghibilin kaninyo nga nanagpakakita niining balaya sa iyang himaya kanhi? ug, unsa ang inyong pagtan-aw niana karon? dili ba kana sa inyong mga mata ingon sa walay nahot? ⁴Bisan pa niana karon pagmalig-on, Oh Zorobabel, miingon si Jehova; ug pagmalig-on, Oh Josue, anak nga lalake ni Josadac, ang labawng sacerdote; ug pagmalig-on kamong tanang katawohan sa yuta, miingon si Jehova, ug pagbuhat: kay ako nagauban man kaninyo, nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁵*Sumala sa* pulong nga gipakigtugon ko kaninyo sa diha nga kamo nanggula gikan sa Egipto, ug ang akong Espiritu nagapuyo diha sa taliwala ninyo: ayaw kamo kahadlok. ⁶Kay mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ngani sa nakausa pa diyutay na lamang nga panahon, ug uyogon ko ang mga langit, ug ang kalibutan, ug ang dagat, ug ang mamala nga yuta; ⁷ug uyogon ko ang tanang mga nasud; ug ang mga bilihong butang sa tanang mga nasud moabut; ug kining balaya pun-on ko sa himaya, nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁸Ang salapi ako man, ug ang bulawan ako *usab*, nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁹Ang ulahing himaya niining balaya molabaw pa sa unang himaya, nagaingon

si Jehova sa mga panon; ug niining dapita igahatag ko ang pakigdait, nagaingon si Jehova sa mga panon.

¹⁰ Sa ikakaluhaan ug upat ka *adlaw* sa ikasiyam ka *bulan* , sa ikaduha ka tuig ni Dario, midangat ang pulong ni Jehova pinaagi kang Haggeo nga manalagna, nga nagaingon: ¹¹ Mao kini ang giingon ni Jehova, sa mga panon Pangutan-a karon ang mga sacerdote mahatungod sa Kasugoan, nga magaingon: ¹² Kong may *tawo* nga magadala ug balaang unod sa sidsid sa iyang bisti, ug uban sa sidsid sa iyang *bisti* makatandog sa tinapay, kun sa linat-an, kun sa *vino*, kun sa *lana*, kun sa bisan unsa nga kalan-on, mahimo ba kini nga balaan? Ug ang mga sacerdote mingtubag ug ming-ingon: Dili. ¹³ Unya miingon si Haggeo: Kong ang *tawo* nga dili mahinlo tungod sa minatay makahikap sa usa niini, mahugaw ba kini? Ug ang mga sacerdote mingtubag ug ming-ingon: Kana mahimong mahugaw. ¹⁴ Unya mitubag si Haggeo ug miingon: Ingon man kining katawohan, ug ingon man kining nasud *nga ania* sa akong atubangan, miingon si Jehova; ug ingon man ang tagsatagsa ka buhat sa ilang mga kamot; ug kana nga ilang ihalad diha mahugawan man. ¹⁵ Ug karon, ipangamuyo ko kaninyo, palandunga sukad niining adlaw ug sa mga miagi, sa wala pa ikapahamutang ang usa ka bato sa ibabaw sa usa ka bato sa templo ni Jehova. ¹⁶ Sulod nianang tibook nga panahon, sa diha nga ang usa nahiabut sa usa ka pundok nga kaluhaan ka *takus* , dihay napulo lamang *ka takus* sa diha nga ang usa miadto sa kawa sa *vino* sa pagkuha ug kalim-an ka *takus* , dihay kaluhaan lamang *ka takus* . ¹⁷ Gihampak ko kamo pinaagi sa hulaw, ug sa panglaya sa dahon, ug sa ulan-nga-yelo, sa tanang mga buhat sa inyong mga kamot; bisan pa niana kamo wala *bumalik* kanako, nagaingon si Jehova. ¹⁸ Palandunga, nangamuyo ako kaninyo, gikan niining adlaw ug sa miagi, gikan sa ikakaluhaan ug upat ka adlaw sa ikasiyam ka *bulan* , sukad pa sa adlaw nga ang patukoranan sa templo ni Jehova gipahaluna, palandunga kini. ¹⁹ Ang mga trigo anaa pa ba sa kamalig? oo, ang parras, ug ang igos, ug ang granada, ug ang kahoyng olivo wala mobunga; gikan niining adlaw ako magapanalangin *kaninyo* .

²⁰ Ug ang pulong ni Jehova midangat sa ikaduha nga panahon kang Haggeo sa ikakaluhaan ug upat ka *adlaw* sa maong bulan, nga nagaingon: ²¹ Sultihi si Zorobabel, gobernador sa Juda, nga magaingon: Akong papauyogon ang mga langit ug ang yuta; ²² Ug akong pagagub-on ang trono sa mga gingharian; ug akong papalumpagon ang kusog sa mga gingharian sa mga nasud; ug akong papagubon ang mga carro, ug kadtong mga nagasakay niana; ug ang mga kabayo ug ang ilang mga magkakabayo mangahulog, ang tagsatagsa pinaagi sa espada sa iyang igsoon. ²³ Niadtong adlaw, nagaingon si Jehova sa mga panon, kuhaon ko ikaw, Oh Zorobabel, sulogoon ko, anak nga lalake ni Sealtiel, nagaingon si Jehova, ug himoon ko ikaw nga ingon sa usa ka singsing nga patik; kay gipili ko ikaw, nagaingon si Jehova sa mga panon.

¹ Sa ikawalo ka bulan, sa ikaduhaka tuig ni Dario, midangat ang pulong ni Jehova kang Zacarias ang anak nga lalake ni Berechias, anak nga lalake ni Iddo, nga manalagna, nga nagaingon: ² Si Jehova nasuko uyamut sa inyong mga amahan. ³ Busa mag-ingon ikaw kanila: Mao kini ang giingon

ni Jehova sa mga panon: Bumalik kamo kanako, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug ako mobalik kaninyo, nagaingon si Jehova sa mga panon, ⁴Ayaw kamo panig-ingon sa inyong mga amahan, nga kanila ang unang mga manalagna mingsinggit, sa pag-ingon: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Bumalik kamo karon gikan sa inyong dautan nga mga dalan, ug gikan sa inyong dautan nga mga buhat: apan sila wala managpamati, ni managpatalinghug kanako, nagaingon si Jehova. ⁵Ang inyong mga amahan, hain man sila? ug ang mga manalagna, magapuyo ba sila sa walay katapusan? ⁶Apan ang akong mga pulong ug ang akong kabalaoran, nga akong gisugo sa akong mga alagad nga mga manalagna, wala ba sila makaabut sa inyong mga amahan? ug sila mingbalik ug ming-ingon: Maingon nga si Jehova sa mga panon naghunahuna sa pagbuhat alang kanato, sumala sa atong mga batasan, ug sumala sa atong mga binuhatan, mao man ang gibuhath niya kanato.

⁷ Sa ikakaluhaan ug upat ka adlaw sa ikanapulo ug usa ka bulan, nga mao ang bulan sa Seboth, sa ikaduha nga tuig ni Dario, midangat ang pulong ni Jehova kang Zacarias ang anak nga lalake ni Berechias, ang anak nga lalake ni Iddo, nga manalagna, nga nagaingon: ⁸Nakita ko niadtong gabhiona, ug, ania karon, *dihay* usa ka tawo nga nagakabayo sa usa ka kabayo nga mapula, ug siya mitindog sa taliwala sa mga kahoy nga mirtos nga didto sa ubos; ug sa luyo niya dihay mga kabayo, mga mapula, alazan, ug maputi. ⁹Unya miingon ako: Oh ginoo ko, unsa ba kini? Ug ang manulonda nga nakigsulti kanako miingon kanako: Ipakita ko kanimo kong unsa kini. ¹⁰Ug ang tawo nga nagtindog sa taliwala sa mga kahoy mga mirto mitubag ug miingon: Kini sila mao ang gipadala ni Jehova sa paglakaw ngadto-nganhi latas sa kalibutan. ¹¹Ug sila mingtubag sa manulonda ni Jehova nga nagtindog sa taliwala sa mga kahoy nga mirto, ug ming-ingon: Kami minglakaw ngadto-nganhi latas sa kalibutan, ug, ania karon, ang tibook kalibutan nagaurong pa, ug nagapahulay, ¹²Unya ang manulonda ni Jehova mitubag ug miingon: Oh Jehova sa mga panon, hangtud anus-a nga ikaw dili malooy sa Jerusalem ug sa mga ciudad sa Juda, nga imong gikasilagan sulod niining kapitoan ka tuig? ¹³Ug si Jehova mitubag sa manulonda nga nakigsulti kanako uban sa mga maayong pulong, *bisan* sa mga makalilipay nga mga pulong. ¹⁴Busa ang manulonda nga nakigsulti kanako miingon kanako: Suminggit ka, sa pag-ingon: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ako nangabugho tungod sa Jerusalem ug tungod sa Sion sa daku nga pagpangabugho. ¹⁵Ug ako nasuko uyamut sa mga nasud nga nagapuyo sa kasayon; kay *kaniadto* nga diyutay ra unta ang akong kasuko, ug sila mingtabang sa pagpatubo sa kagul-anan. ¹⁶Busa mao kini ang giingon ni Jehova: Ako mibalik sa Jerusalem uban ang mga kalooy; ang akong balay pagatukoron diha niana, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug usa lubid *nga igsusukod* nga igakutay sa pagsukod sa Jerusalem. ¹⁷Suminggit ka pag-usab, nga magaingon: Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ang akong mga ciudad magaawas pa sa kauswagan; ug si Jehova magalipay pa sa Sion, ug magapili pa sa Jerusalem.

¹⁸ Ug giyahat ko ang akong mga mata, ug nakita *ko*, ug, ania karon, ang upat ka mga sungay. ¹⁹Ug ako miingon sa manulonda nga nakigsulti kanako: Unsa ba kini? Ug siya mitubag kanako: Kini mao ang mga sungay nga nagpatibulaag sa Juda, sa Israel, ug sa Jerusalem. ²⁰Ug si Jehova nagpakita kanako sa upat ka mga magsasalsal sa bulawan. ²¹Unya miingon ako: Unsay gianhi niini

nga pagabuhaton? Ug siya misulti, nga nagaingon: Kini mao ang mga sungay nga nagpatibulaag sa Juda, sa ingon niana walay tawo nga nagpataas sa iyang ulo; apan kini mianhi sa paghadlok kanila, sa pagsalibay sa mga sungay sa mga nasud, nga nagpataas sa ilang sungay ibabaw sa yuta sa Juda sa pagpatibulaag kaniya.

¹ Ug akong giyahat ang akong mga mata, ug nakita ko, ug ania karon, ang usa ka tawo uban ang lubid nga igsusukod diha sa iyang kamot. ²Unya miingon ako: Asa ikaw paingon? Ug siya miingon kanako: Sa pagsukod sa Jerusalem, aron sa pagpakisayud kong unsay gilapdon niana, ug unsay gitag-on niana. ³Ug, ania karon, ang manulonda nga nakigsulti kanako miadto, ug ang lain nga manulonda migula sa pagtagbo kaniya, ⁴Ug miingon kaniya: Dalagan, sultihi kining batan-ong lalake, nga magaingon: Ang Jerusalem pagapuy-an sama sa kabalangayan nga walay mga kuta, tungod sa panon sa mga tawo ug sa kahayupan didto. ⁵Kay ako, nagaingon si Jehova, mahimo alang kaniya nga usa ka kuta nga kalayo nga maglibut, ug ako mahimo nga himaya sa taliwala niya.

⁶ Ho! ho! kumalagiw *kamo* gikan sa yuta sa amihanan, nagaingon si Jehova; kay gihatag ko kamo ingon sa upat ka mga hangin sa kalangitan, nagaingon si Jehova. ⁷Ho Sion, kumalagiw *ka*, ikaw nga nagapuyo uban sa anak nga babaye sa Babilonia. ⁸Kay mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Sunod sa himaya gipadala ako niya ngadto sa mga nasud nga nanagtulis kaninyo; kay siya nga nagahilabut kaninyo, nagahilabut sa kalimutaw sa iyang mata. ⁹Kay, ania karon, ako magawarawara sa akong kamot sa ibabaw nila, ug sila mahimo nga usa ka binihag niadtong mga nanag-alagad kanila; ug kamo makaila nga si Jehova sa mga panon maoy nagsugo kanako.

¹⁰ Pag-awit ug pagmaya, Oh anak nga babaye sa Sion; kay, ania karon, ako moanhi, ug ako mopuyo sa imong taliwala, nagaingon si Jehova. ¹¹Ug daghang mga nasud nga moipon kang Jehova niadtong adlaw, ug mahimo nga akong katawohan; ug ako mopuyo sa taliwala nimo, ug ikaw makaila nga si Jehova sa mga panon maoy nagsugo kanako nganhi kanimo. ¹²Ug si Jehova magapanunod sa Juda ingon nga iyang bahin sa yutang balaan, ug magapili pa sa Jerusalem. ¹³Paghilum, tanan nga unod, sa atubangan ni Jehova; kay siya nahigmata gikan sa iyang balaan nga puloy-anan.

¹ Ug iyang gipakita kanako si Josue ang labawng sacerdote nga nagtindog sa atubangan sa manulonda ni Jehova, ug si Satanas nga nagtindog sa iyang too nga kamot aron mahimo nga iyang kabatok. ²Ug si Jehova miingon kang Satanas: Si Jehova nagabadlong kanimo, Oh Satanas; oo, si Jehova nga nagpili sa Jerusalem nagabadlong kanimo: dili ba kini maoy usa ka agipo nga kinuha gikan sa kalayo? ³Karon si Josue sinul-oban sa mahugaw nga mga saput, ug diha *siya* magtindog sa atubangan sa manulonda. ⁴Ug siya mitubag ug misulti kanila nga nanagtindog sa atubangan niya, nga nagaingon: Kuhaa kaniya ang mahugawng mga saput. Ug kaniya miingon siya: Ania karon, gipakuha ko ang imong kadautan gikan kanimo, ug pagasul-oban ko ikaw sa hamili nga mga bisti.

⁵Ug ako miingon: Siya pasul-obi nila sa malinis nga mitra sa iyang ulo. Busa ilang gisul-oban siya sa malinis nga mitra sa iyang ulo, ug gisul-oban *pa* siya sa mga bisti; ug ang manulonda ni Jehova diha nagtindog sa haduol. ⁶Ug ang manulonda ni Jehova nagpamatuod alang kang Josue, nga nagaingon: ⁷Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Kong ikaw magalakaw sa akong mga dalan, ug kong ikaw magabantay sa akong katungdanan, nan, ikaw usab mahimong maghuhukom sa akong balay, ug magahupot usab sa akong mga sawang, ug ako mohatag kanimo usa ka dapit aron makasulod *ka* taliwala niini nga nagatindog sa daplin.

⁸ Pamati karon, Oh Josue nga labawng sacerdote, ikaw ug ang imong mga kauban nga nanaglingkod sa imong atubangan; kay sila mga tawo man nga usa ka ilhanan: kay, ania karon, pakatawohon ko ang akong alagad *nga mao* ang Sanga. ⁹Kay, ania karon, ang bato nga akong gipahamutang sa atubagan ni Josue; ibabaw sa usa ka bato mao ang pito ka mga mata: ania karon, igakulit ko ang kinulit niana, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug panason ko ang kasal-anan nianang yutaa sa usa *lamang* ka adlaw. ¹⁰Niadtong adlaw, nagaingon si Jehova sa mga panon, magadapit kamo ang tagsatagsa kaninyo sa iyang isigkatawo ilalum sa kaparrasan ug ilalum sa kahoyng-igos.

¹ Ug ang manulonda nga nakigsulti kanako mianhi pag-usab, ug nagpukaw kanako, ingon sa usa ka tawo nga gipukaw gikan sa iyang pagkatulog. ²Ug siya miingon kanako: Unsa bay imong nakita? Ug ako miingon: Nakita ko, ug, ania karon, ang usa ka tangkawan nga lunsay bulawan uban ang iyang panaksan sa ibabaw niini, ug ang iyang pito ka mga lamparahan ibabaw niini; adunay pito ka tubo sa tagsatagsa sa mga lamparanan, nga diha sa tumoy niini; ³Ug duruha ka mga kahoy-nga-olivo haduol niini, ang usa diha sa too nga panaksan, ug ang usa diha sa wala nga kiliran niini. ⁴Busa ako mitubag ug misulti sa manulonda nga nakigsulti kanako sa pag-ingon: Unsa ba kini, ginoo ko? ⁵Unya ang manulonda nga nakigsulti kanako mitubag ug miingon kanako: Wala ba ikaw mahibalo kong unsa kini? Ug ako miingon: Wala, ginoo ko. ⁶Unya siya mitubag ug misulti kanako, nga nagaingon: Kini mao ang pulong ni Jehova kang Zorobabel, nga nagaingon: Dili pinaagi sa kusog, ni pinaagi sa gahum, kondili pinaagi sa akong Espiritu, miingon si Jehova sa mga panon, ⁷Kinsa ba ikaw; Oh daku nga bukid? sa atubangan ni Zorobabel *ikaw mahimong* patag: ug iyang pagulaon ang pangulong bato uban ang mga pagsinggit: Gracia, gracia, ngadto kaniya. ⁸Labut pa ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ⁹Ang mga kamot ni Zorobabel nagbutang sa patukoranan niining balaya; ang iyang mga kamot maoy magahuman usab niini; ug ikaw makaila nga si Jehova sa mga panon maoy nagpadala kanako nganhi kanimo. ¹⁰Kay kinsa ba ang nagtamay sa adlaw sa mga magagmayng butang? kay kining pito magamaya, ug makakita sa tunton diha sa kamot ni Zorobabel; *kini mao* ang mga mata ni Jehova, nga nagasuhot-suhot sa tibook kalibutan,

¹¹ Unya mitubag ako, ug miingon kaniya: Unsa ba kining duruha ka mga kahoy-nga-olivo nga anaa sa too nga kiliran sa lamparahan ug sa wala nga kiliran niini? ¹²Ug ako mitubag sa ikaduha ka panahon, ug miingon kaniya: Unsa ba kining duruha ka mga sanga nga olivo, nga anaa sa kiliran

sa duruha ka bulawang tubo nga nagaulbo sa tubig, nga nagapaagay sa *lana* nga bulawan gikan kanila? ¹³Ug siya mitubag kanako, ug miingon: Wala ba ikaw masayud kong unsa kini? Ug ako miingon, Wala, ginoo ko. ¹⁴Unya miingon siya: Kini mao ang duruha ka mga dinihog nga nagatindog haduol sa Ginoo sa tibook kalibutan.

¹ Unya miusab ako pagyahat sa akong mga mata, ug nakita *ko* , ug ania karon, ang usa ka linukot nga nagalupad. ²Ug siya miingon kanako: Unsa ba ang nakita mo? Ug ako mitubag: Nagatan-aw ako sa usa ka nagalupad nga linukot; ang gitag-on niana kaluhaan ka maniko, ug ang gilapdon niana napulo ka maniko. ³Unya miingon siya kanako: Kini mao ang tunglo nga nagapanaw sa ibabaw sa tibook nga yuta: kay ang tagsatagsa nga nagapangawat pagaputlon diha sa usa ka palid sumala sa linukot; ug ang tagsatagsa nga nagapanumpa pagaputlon diha sa luyo sa palid sumala niana. ⁴Pagulaon ko kini, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug kini mosulod sa balay sa kawatan, ug sa sulod sa balay niadtong nagapanumpa ug bakak sa akong ngalan, ug magapabilin kini sa taliwala sa iyang balay, ug magalamoy niini uban ang mga kahoy ug mga bato nga anaa niana.

⁵ Unya ang manulonda nga nakigsulti kanako mipanaw, ug miingon kanako: Iyahat karon ang imong mga mata, ug tan-awa kong unsa kini nga nagapanaw. ⁶Ug ako miingon: Unsa ba kini? Ug siya miingon: Kini mao ang usa ka epha nga nagapanaw. Labut pa siya miingon: Kini mao ang ilang dagway sa tibook nga yuta. ⁷(Ug, ania karon, may usa nga gialsa nga talanton nga tingga): ug kini mao ang usa ka babaye nga nagalingkod sa taliwala sa epha. ⁸Ug siya miingon: Kini mao ang Pagkadautan: ug iyang gihulog siya ngadto sa taliwala sa epha; ug iyang gihulog ang kabug-aton sa tingga sa baba niana. ⁹Unya giyahat ko ang akong mga mata, ug nakita ko, ania karon, may minggula nga duruha ka babaye, ug ang hangin diha sa ilang mga pako; nan sila may mga pako nga ingon sa mga pako sa usa ka talabong; ug ilang gialsa ang epha sa kinatung-an sa yuta ug sa langit. ¹⁰Unya miingon ako sa manulonda nga nakigsulti kanako: Asa ba dad-a ang epha? ¹¹Ug siya miingon kanako: Aron sa pagtukod alang kaniya usa ka balay didto sa yuta sa Shinar: ug sa diha nga mahikay na kini, didto igapahaluna siya sa iyang kaugalingon nga dapit.

¹ Ug giyahat ko pag-usab ang akong mga mata, ug nakita *ko* , ug ania karon, may minggula nga upat ka mga carro nga gikan sa taliwala sa duruha ka mga bukid; ug ang mga bukid maoy mga bukid sa tumbaga. ²Sa nahaunang carro dihay mapula nga mga kabayo; ug sa ikaduha nga carro *dihay* maitum nga mga kabayo. ³Ug sa ikatolo nga carro *dihay* maputi nga mga kabayo; ug sa ikaupat nga carro *dihay* ginggon nga makusog nga mga kabayo. ⁴Unya ako mitubag ug miingon sa manulonda nga nakigsulti kanako: Unsa ba kini, ginoo ko? ⁵Ug ang manulonda mitubag ug miingon kanako: Kini mao ang upat ka mga hangin sa langit, nga mopanaw gikan sa pagtindog sa atubagan sa Ginoo sa tibook nga yuta. ⁶Ang carro diin anaa ang maitum nga mga kabayo mopanaw paingon sa yuta sa amihanan; ug ang mga maputi ming-adto sunod kanila; ug ang mga ginggon

ming-adto paingon sa yuta sa habagatan. ⁷Ug ang mga makusog ming-adto, ug nanagtinguha sa pag-adto aron sila makalakaw ngadto-nganhi sa tibook nga yuta; ug siya miingon: Pamahawa kamo gikan dinhi, lumakaw kamo ngadto-nganhi sa tibook nga yuta. Busa sila nanlakaw latas sa tibook nga yuta. ⁸Unya siya misinggit kanako, ug misulti kanako, nga nagaingon: Ania karon, sila nga ming-adto paingon sa yuta sa amihanan nagpahilum sa akong espiritu sa yuta sa amihanan.

⁹Ug ang pulong ni Jehova midangat kanako, nga nagaingon: ¹⁰Kuhaa gikan kanila ang mga nangabihag, bisan pa si Heldal, si Tobias, ug si Jedaia, ug umari kamo sa mao nga adlaw, ug lakaw ngadto sa balay ni Josias ang anak nga lalake ni Sofonias, nga diin sila ming-abut gikan sa Babilonia; ¹¹Oo, kuhaan mo *sila* sa salapi ug bulawan, ug pagbuhat mga purong-purong, ug ipahaluna sila sa ulo ni Josue ang anak nga lalake ni Josadac; ang labawng sacerdote; ¹²Ug sultihan mo siya, nga magaingon: Mao kini ang gisulti ni Jehova sa mga panon, nga nagaingon: Ania karon, ang tawo kansang ngalan mao ang Sanga: ug siya moturok diha sa iyang dapit; ug pagatukoron niya ang templo ni Jehova. ¹³Bisan *ngani* tukoron niya ang templo ni Jehova; ug dad-on niya ang himaya, ug molingkod ug magamando sa iyang trono; ug siya mahimong sacerdote sa iyang trono; ug ang tambag sa pakigdait anha sa taliwala nilang duruha. ¹⁴Ug ang mga purongpurong ipahaluna kang Helem, ug kang Tobias, ug kang Jedaia, ug kang Hen ang anak nga lalake ni Sofonia, ingon nga usa ka handumanan sa templo ni Jehova. ¹⁵Ug sila nga atua sa halayo moanhi ug magatukod sa templo ni Jehova, ug kamo makaila nga si Jehova sa mga panon maoy nagpadala kanako nganhi kaninyo. Ug *kini* mahitabo, kong kamo sa pagkamakugihon *gayud* magatuman sa tingog ni Jehova nga inyong Dios.

¹Ug nahitabo sa ikaupat ka tuig ni hari Dario, nga ang pulong ni Jehova midangat kang Zacarias sa ikaupat ka adlaw sa ikasiyam ka bulan nga mao ang Chislev. ²Karon gipadala sa mga taga-Beth-el si Saraser ug si Regem-melech uban ang ilang mga tawo, sa pagpangamuyo sa kalooy ni Jehova, ³Ug sa pagsulti sa mga sacerdote nga didto sa balay ni Jehova sa mga panon, ug sa mga manalagna, sa pag-ingon: Maghilak ba ako sa ikalima ka bulan, nga magalain sa akong kaugalingon ingon sa akong ginabuhat sulod niining daghang katuigan? ⁴Unya ang pulong ni Jehova sa mga panon midangat kanako, nga nagaingon: ⁵Sultihi ang tanang katawohan sa yuta, ug ang mga sacerdote, nga magaingon: Sa pagpuasa ug sa pagbangotan ninyo sa ikalima ug sa ikapito ka *bulan*, bisan niining kapitoan ka tuig, nagpuasa ba gayud kamo kanako, bisan pa kanako? ⁶Ug sa pagkaon ninyo, ug sa pag-inum ninyo, wala ba kamo magkaon alang sa inyong kaugalingon, ug mag-inum alang sa inyo lamang nga kaugalingon? ⁷Wala *ba kamo magpalalinghug* sa mga pulong nga gisinggit ni Jehova pinaagi sa unang mga manalagna, sa diha nga ginapuy-an pa ang Jerusalem ug sa nagmauswagon pa, ug sa naglibut pa ang mga ciudad niini, sa ginapuy-an pa ang Habagatan ug ang kapatagan?

⁸Ug ang pulong ni Jehova midangat kang Zacarias, nga nagaingon: ⁹Mao kini ang gisulti ni Jehova sa mga panon, nga nagaingon: Magpahamtang ka sa matuod nga paghukom, ug magpakita

sa kalooy ug malomong pagbati ang tagsatagsa ka tawo sa iyang igsoon; ¹⁰Ug dili mo pagdaugdaugon ang mga balong babaye, ni ang mga ilo, ni ang dumuloong, ni ang kabus; ug bisan kinsa kaninyo ayaw pahunahunaa ug dautan batok sa iyang igsoon sulod sa iyang kasingkasing. ¹¹Apan sila nanagdumili sa pagpatalinghug, ug minggabling sa mga abaga, ug gisampungang ang ilang mga igdulungog aron sila dili managpakadungog. ¹²Oo, ang ilang mga kasingkasing ilang gihimo nga ingon sa bato *nga sama sa diamante kagahi*, tingali unya sila makadungog sa Kasugoan, ug sa mga pulong nga gipadala ni Jehova sa mga panon pinaagi sa iyang Espiritu pinaagi sa unang mga manalagna; busa midangat ang dakung kaligutgut gikan kang Jehova sa mga panon: ¹³Ug nahitabo nga, sa misinggit siya, ug sila wala managpatalinghug, sa maong pagkaagi sila manasinggit, ug ako dili magpatalinghug, nagaingon si Jehova sa mga panon: ¹⁴Apan pagatibulaagon ko sila pinaagi sa alimpulos sa taliwala sa tanang mga nasud nga wala nila hiilhi. Sa ingon niana ang yuta nahimong kamingawan nga ilang gitalikdan, sa pagkaagi nga wala nay tawo nga milatas ngadto ni mibalik nganhi: kay ang tilinguhaon nga yuta ilang gihimong kamingawan.

¹ Ug ang pulong ni Jehova sa mga panon midangat *kanako*, nga nagaingon: ²Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ako nangabugho alang sa Sion uban sa dakung pagpangabugho, ug ako mangabugho alang kaniya uban sa dakung kaligutgut. ³Mao kini ang giingon ni Jehova: Ako mibalik sa Sion, ug *ako* magapuyo sa taliwala sa Jerusalem: ug ang Jerusalem pagatawgon: Ang ciudad sa kamatuoran; ug ang bukid ni Jehova sa mga panon *pagatawgon*: Ang balaan nga bukid. ⁴Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Aduna pay mga tigulang lalake ug mga tigulang babaye nga magapuyo sa mga dalan sa Jerusalem, ang tagsatagsa ka tawo uban ang iyang sungkod sa iyang kamot tungod sa pagkatigulang. ⁵Ug ang mga dalan sa ciudad mangapuno sa mga bata nga lalake ug mga babaye nga magadula sa mga dalan niini. ⁶Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Kong kahibulongan man sa mga mata sa mga salin niining katawohan niadtong adlaw, kahibulongan ba usab kini sa akong mga mata? nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁷Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ania karon, ako magaluwas sa akong katawohan gikan sa yuta sa sidlakan, ug gikan sa yuta sa kasadpan; ⁸Ug sila pagadad-on ko, ug sila magapuyo sa taliwala sa Jerusalem; ug sila mahimong akong katawohan, ug ako mahimong ilang Dios, sa kamatuoran ug sa pagkamatarung.

⁹ Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Lig-ona ang inyong mga kamot, kamo nga nagapatalinghug niining mga adlaw niining mga pulong nga nagagula sa baba sa mga manalagna nga diha sa mga adlaw sa pagbutang sa patukoranan sa balay ni Jehova sa mga paaon, bisan ang templo, aron kini matukod unta. ¹⁰Kay sa wala pa kadtong mga adlaw, walay pagsuhol alang sa tawo, ni pagsuhol alang sa mananap; ni dihay pakigdait kaniya nga migula kun miabut, tungod sa kabatok: kay akong gipahamutang ang tagsatagsa ka tawo batok sa iyang isigkatawo. ¹¹Apan karon dili na ako mahimong ingon alang sa nanghibilin niining katawohan ingon sa unang mga adlaw, nagaingon si Jehova sa mga panon. ¹²Kay *moabut ang* binhi sa pakigdait; ang parras magahatag sa

iyang bunga, ug ang yuta magahatag sa iyang abut, ug ang mga langit magahatag sa ilang mga yamog; ug ang salin niini nga katawohan tugotan ko sa pagpanunod niining tanan nga mga butang. ¹³Ug mahatabo nga, ingon nga nahimo kamong tinunglo sa mga nasud, Oh balay sa Juda ug balay sa Israel, sa mao nga pagkaagi pagaluwason ko kamo, ug kamo mahimong panalangin. Ayaw kamo pangahadlok *hinonoa* palig-ona ang inyong mga kamot. ¹⁴Kay mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Sanglit ako nagahunahuna sa pagsilot kaninyo, sa diha nga ang inyong mga amahan nanaghagit kanako sa kaligutgut, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug ako wala magbasul. ¹⁵Sa mao nga pagkaagi usab naghunahuna ako niining mga adlaw sa pagbuhat ug maayo sa Jerusalem ug sa balay sa Juda: ayaw kamo pangahadlok. ¹⁶Kining mga butanga mao ang inyong pagabuhaton: Sumulti ang tagsatagsa kaninyo sa matuod sa iyang isigkatawo, magpakanaug sa paghukom sa kamatuoran ug pakigdait sulod sa inyong mga ganghaan; ¹⁷Ug ayaw *pag-ilugot* nga may tawo diha kaninyo maglalang ug dautan sulod sa inyong kasingkasing batok sa iyang isigkatawo: ug ayaw paghigugmaa ang pagpanumpa sa bakak: kay kining tanan maoy mga butang nga gidumtan ko, nagaingon si Jehova.

¹⁸ Ug ang pulong ni Jehova sa mga panon midangat kanako, nga nagaingon: ¹⁹Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Ang puasa sa ikaupat *ka bulan* , ug ang puasa sa ikaupat ug ang puasa sa ikapito, ug ang puasa sa ikanapulo, mahimo nga kasadya ug kalipay alang sa balay sa Juda, ug mga madasigon nga fiesta; busa higugmaa ang kamatuoran ug pakigdait. ²⁰Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: *Mahitabo* pa nga adunay moanhi nga mga katawohan, ug ang mga pumoluyo sa daghang mga ciudad; ²¹Ug ang mga pumoluyo sa usa ka *ciudad* moadto sa usa, nga magaingon: Mangadto kita sa madali sa pagpangamuyo sa kalooy ni Jehova, ug sa pagpangita kang Jehova sa mga panon: ako moadto usab. ²²Oo, daghang mga katawohan ug mga makusganong nasud nga moadto sa pagpangita kang Jehova sa mga panon didto sa Jerusalem, ug sa pagpangaliya sa kalooy ni Jehova. ²³Mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Niadtong mga adlaw *mahitabo* , nga napulo ka mga tawo mokupot, gikan, sa tanang mga pinulongan sa mga nasud, sila mokupot sa sidsid kaniya nga usa ka Judio, nga magaingon: Kami mouban kanimo, kay kami nakadungog nga ang Dios nagauban kanimo.

¹ Ang palas-anon sa pulong ni Jehova sulod sa yuta sa Hadrach, ug sa Damasco *maoy* mahimong pahulayanan nga dapit niini (kay ang mata sa tawo ug sa tanang mga banay sa Israel ipatumong kang Jehova); ²Ug ingon man ang Hamath nga nait didto; ang Tiro ug ang Sidon, kay sila mga manggialamon kaayo. ³Ug ang Tiro nagtukod sa iyang kaugalingon usa ka malig-ong kuta, ug nagtapok sa salapi sama sa abug, ug sa lunsay bulawan sama sa lapok sa kadalanan. ⁴Ania karon, siya pagabawian sa Ginoo, ug pagalaglagon ang iyang kagahum didto sa dagat; ug siya pagalamyon sa kalayo. ⁵Ang Ascalon makakita niini, ug malisang; ang Gasa usab, makakita ug pagasakiton sa hilabihan; ug ang Ecron, tungod sa iyang paglaum, pagapakaulan; ug ang hari mawala gikan sa Gaza, ug ang Ascalon dili na pagapuy-an. ⁶Ug ang usa ka anak sa gawas magapuyo sa Asdod, ug

pagaputlon ko ang garbo sa mga Filistehanon. ⁷Ug kuhaon ko ang iyang dugo gikan sa iyang baba, ug ang iyang mga kangil-ad gikan sa taliwala sa iyang mga ngipon: ug siya mahimong usa ka salin alang sa atong Dios; ug siya mahimong usa ka pangulo sa Juda, ug ang Ecron ingon nga usa ka Jebusehanon. ⁸Ug pagalikosan ko sa kalig-on ang akong balay batok sa kasundalohan, aron walay bisan kinsa nga moagi kun mobalik; ug walay madaugdaugon nga makalabang kanila pag-usab; kay karon nakita ko na sa akong *kaugalingong* mga mata.

⁹ Pagmaya sa hilabihan uyamut, Oh anak nga babaye sa Sion; pagsinggit, Oh anak nga babaye sa Jerusalem: ania karon, ang imong hari nagaanhi kanimo; siya matarung man ug adunay kaluwasan; mapaubsanon, ug nagakabayo sa asno, bisan sa usa ka nati sa asno. ¹⁰Ug gub-on ko ang carro sa *gubat* nga gikan sa Ephraim, ug *pamatyon ko* ang kabayo nga gikan sa Jerusalem; ug pamunggoon ko ang busogan nga iggugubat ug siya magasulti mahitungod sa pakigdait sa mga nasud: ug ang iyang dominio mokaylap gikan sa usa ka dagat ngadto sa usa ka dagat, ug gikan sa Suba hangtud sa kinatumyan sa kayutaan. ¹¹Ug mahitungod usab kanimo, tungod sa dugo sa imong tugon gipabuhian ko ang imong mga binilanggo gikan sa usa ka gahong nga walay tubig.

¹² Bumalik kamo sa salipdanan, kamo nga mga binilanggo sa paglaum: bisan niining adlaw ako nagapahayag nga ako magahatag kanimo sa pilo. ¹³Kay gibawog ko ang Juda alang kanako, gipuno ko ang busogan uban kang Ephraim; ug pagapukawon ko ang imong mga anak nga lalake, Oh Sion, batok sa imong mga anak nga lalake, Oh Grecia, ug buhaton ko ikaw nga sama sa espada sa usa ka kusgan nga tawo. ¹⁴Ug si Jehova makita sa ibabaw nila: ug ang iyang udyong mokilab ingon sa kilat; ug ang Ginoong Jehova magahuyop sa trompeta, ug mokuyog sa mga alimpulos sa habagatan. ¹⁵Si Jehova sa mga panon magapanalipod kanila; ug lamyon nila *ang ilang kaaway*, ug magatamak sa mga bato nga linambuyog; ug sila moinum, ug magasaba ingon sa nagagikan sa vino; ug sila mangapuno ingon sa mga panaksan, ingon sa mga nasikohan sa halaran. ¹⁶Ug si Jehova nga ilang Dios magaluwas kanila niadtong adlaw ingon nga panon sa iyang katawohan; kay sila *ingon* sa mga bato sa purong-purong, pinataas ingon sa bandila sa iyang yuta. ¹⁷Kay pagkadaku gayud sa iyang kaayo, ug pagkalabawon gayud sa iyang katahum! ang trigo magapadaghan sa mga batan-ong lalake, ug ang duga sa ubas *magalipay* sa mga ulay.

¹ Mangamuyo kamo kang Jehova sa ulan sa panahon sa naulahing ulan, *oo* kang Jehova nga nagahimo sa sa mga kilat; ug siya magahatag kanila sa madagayaong ulan, alang sa tagsatagsa sa mga balili sa kapatagan. ²*Pangayo kang Jehova* kay ang mga dios-dios nagapanulti sa mga kakawangan, ug ang mga mulo-manalagna nakakita ug bakak; ug nagsugilon sila sa mga damgo nga bakak, ang ilang paglipay nakawang *lamang*: busa sila nagalakaw sa ilang kaugalingon nga dalan ingon sa mga carnero; ginasakit sila kay *sila* walay magbalantay. ³Ang akong kasuko misilaub batok sa mga magbalantay, ug akong silotan ang mga kanding nga lake; kay si Jehova sa mga panon midu-aw sa iyang panon sa carnero, ang balay sa Juda, ug pagabuhaton sila nga ingon sa iyang

maayo nga mga kabayo sa gubat. ⁴Gikan kaniya mogula ang bato sa pamag-ang, gikan kaniya ang lansang, gikan kaniya ang busogan-nga-iggugubat, gikan kaniya ang magbubuot sa tingub gayud.

⁵ Ug sila maingon sa mga makusganong tawo, nga magayatak sa *ilang mga kaaway* diha sa lapok sa kadalanan sa gubat; ug sila makig-away, kay si Jehova nagauban man kanila; ug ang mga magkakabayo sa kabayo mangalibug. ⁶Ug akong lig-onon ang balay sa Juda, ug akong luwason ang balay ni Jose, ug akong dad-on sila pagbalik; kay ako adunay kalooy kanila; ug sila mahimong ingon sa wala ko sila isalikway; kay ako man si Jehova nga ilang Dios, ug ako magapatalinghug kanila. ⁷Ug *sila sa Ephraim* mahimong ingon sa kusgan nga tawo, ug ang ilang kasingkasing magamaya nga daw tungod sa vino: oo, ang ilang mga anak makakita niini; ug mangalipay *usab* ; ang ilang kasingkasing managkalipay kang Jehova. ⁸Sitsitan ko sila *sa akong pagtawag* , ug tigumon *ko* sila; kay gitubos ko na sila; ug sila modaghan ingon nga nagdaghan sila. ⁹Ug igapugas ko sila sa taliwala sa mga katawohan: ug sila mahanumdum kanako sa halayo nga kayutaan; ug sila magapuyo uban sa ilang mga anak, ug mamauli *sila* . ¹⁰Dad-on ko sila pag-usab sa gawas sa yuta sa Egipto, ug tigumon *ko* sila sa gawas sa Asiria; ug pasudlon ko sila sa yuta sa Galaad ug sa Libano; ug wala nay *dapit* nga makaplagaan alang kanila. ¹¹Ug latason niya ang dagat sa kagul-anan, ug dag-on ang mga balud sa dagat, ug ang tanang kahiladman sa Nilo mangamala: ug ang garbo sa Asiria pagahugnoon, ug ang cetro sa Egipto mawagtang *kaniya* . ¹²Ug sila pagalig-onon ko diha kang Jehova; ug sila magalakaw ngadto-nganhi tungod sa iyang ngalan, nagaingon si Jehova.

¹ Buksi ang imong mga pultahan, Oh Libano, aron lamyon sa kalayo ang imong mga kahoy nga cedro. ²Magbakho ka, Oh kahoy nga haya; kay ang cedro napukan na, kay ang mga kahoy nga malig-on nangalaglag; pagbakho, Oh kamo nga mga kahoy nga encina sa Basan; kay ang kalasangan nga malig-on nangapukan na. ³Adunay tingog sa pagbakho sa mga magbalantay sa mga carnero! kay ang ilang himaya nawagtang na; *adunay* tingog sa nagangulob nga mga batan-ong leon! kay ang garbo sa Jordan nalumpag na.

⁴ Mao kini ang giingon ni Jehova nga akong Dios: Pasibsiba ang panon nga alang sa ihawan, ⁵Kang kansang mga tag-iya nagapatay kanila, ug wala moila sa ilang kaugalingon nga mga sad-an; ug sila nga nagabaligya kanila nag-ingon: Bulahan si Jehova, kay ako adunahan man; ug ang ilang kaugalingon nga mga magbalantay wala malooy kanila. ⁶Kay ako dili na malooy pag-usab sa mga pumoluyo sa yuta, nagaingon si Jehova; apan, ania karon, igatugyan ko ang mga tawo sa tagsatagsa ka kamot sa iyang isigkatawo, ug sa kamot sa iyang hari; ug laglagon nila ang yuta, ug gikan sa ilang mga kamot ako dili magaluwas kanila. ⁷Busa gipasibsib ko ang mga carnero *nga alang* sa ihawan, sa tinuod gayud ang mga alaut sa panon. Ug mikuha *ako* ug duruha ka mga sungkod; ang usa ginganlan ko nga Madanihong-Katahum, ug ang usa ginganlan ko nga mga Higit; ug akong gipasibsib ang panon *sa mga carnero* . ⁸Ug gilaglag ko ang totolo ka mga magbalantay sa carnero sa usa ka bulan; kay ang akong kalag gikapuyan na tungod kanila, ug ako giayran usab sa ilang kalag. ⁹Unya miingon ako: Ako dili magapakaon kaninyo: kadto nga nagakamatay, pakamatya; ug

kadto nga pagalaglagon, ipalaglag *lamang* ; ug tugoti ang nanghibilin sa pagkaon sa unod sa usa ug usa. ¹⁰Ug akong gikuha ang akong sungkod nga Madanihong-Katahum, ug akong gibulag pagputol kini, aron kuhaan ko sa gahum ang akong tugon nga gihimo ko uban sa tanang mga katawohan. ¹¹Ug kini nakuhaan sa gahum niadtong adlaw; ug sa ingon niana ang mga alaut sa panon sa *carnero* nga nanagtagad kanako, nanghibalo nga kadto pulong man ni Jehova. ¹²Ug ako miingon kanila: Kong gihunahuna ninyo nga maayo, ihatag kanako ang akong suhol; ug kong dili *ugaling* , pasagdi na *lamang* . Busa ako gitimbangan nila alang sa akong suhol sa katloan ka *book* nga salapi. ¹³Ug si Jehova miingon kanako: Ihulog mo sa magkokolon, ang usa ka maayong bili nga ilang gibili kanako. Ug akong gikuha ang katloan ka *book* nga salapi, ug gihulog ko sa magkokolon, didto sa balay ni Jehova. ¹⁴Unya akong gibulag pagputol ang lain ko nga sungkod, bisan *ngani* ang mga Higut aron maputol ko ang pagkamanagsoon sa Juda ug Israel.

¹⁵ Ug si Jehova miingon kanako: Dad-on mo sa makausa pa ang mga kasangkapan sa usa ka buang-buang nga magbalantay sa *carnero*. ¹⁶Kay, ania karon, bangonon ko ang usa ka magbalantay diha sa yuta, nga dili modu-aw sa mga *carnero* nga nangapiang, ni mangita sa mga nanghisalaag, ni ayohon *niya* ang nabalian sa *bukog* , ni pasibsibon *niya* ang mga maayo sa panglawas; kondili kan-on *hinoon* niya ang unod sa matambok nga *carnero* , ug gision niya hangtud ang ilang kuko. ¹⁷Alaut ang walay pulos nga magbalantay nga mibiya sa iyang panon sa *mga carnero* ! ang espada *mahulog* ibabaw sa iyang bukton, ug ibabaw sa iyang too nga mata: ang iyang bukton maitus sa hingpit, ug ang iyang too nga mata mangitngitan gayud.

¹ Ang palas-anon sa pulong ni Jehova mahitungod sa Israel: *Mao kini* ang giingon ni Jehova, nga nagabuklad sa mga langit, ug nagabutang sa patukoranan sa yuta, ug nagahimo sa espiritu sa tawo sulod kaniya; ²Ania karon, himoon ko ang Jerusalem nga usa ka copa sa pagsamparay sa atubangan sa tanang mga katawohan nga nagalibut *kaniya* , ug sa Juda usab mahitabo ang paglibut sa *pag-asdang* batok sa Jerusalem. ³Ug niadtong adlaw mahitabo nga ang Jerusalem himoon ko nga usa ka mabug-at nga bato alang sa tanang mga katawohan; ang tanan nga nagapabug-at sa ilang kaugalingon tungod kaniya pagasamaran sa hilabihan; ug ang tanang mga nasud sa yuta magatigum sa tingub batok kaniya. ⁴Niadtong adlaw, nagaingon si Jehova, akong samaran sa kalisang ang tagsatagsa ka kabayo, ug sa kabuang ang nagkabayo kaniya; ug akong bukhon ang akong mga mata ibabaw sa balay sa Juda, ug akong butaan ang tagsatagsa ka kabayo sa mga katawohan. ⁵Ug ang mga pangulo sa Juda magaingon diha sa ilang kasingkasing: Ang mga pumoluyo sa Jerusalem mao ang akong kalig-on diha kang Jehova sa mga panon nga ilang Dios. ⁶Niadtong adlaw ang mga pangulo sa Juda himoon ko nga ingon sa bagahan sa kalayo taliwala sa sugnod, ug ingon sa sulo nga nagsiga taliwala sa usa ka bugkos nga dagami; ug sila magalamoy sa tanang mga katawohan nga nagalibut *kanila* , sa kamot nga too ug sa kamot nga wala; ug ang mga taga-Jerusalem magapuyo pa pag-usab sa ilang kaugalingong dapit, bisan sa Jerusalem. ⁷Si Jehova usab magaluwas pag-una sa mga balong-balong sa Juda, aron ang himaya sa balay ni David ug ang himaya sa mga nagapuyo

sa Jerusalem dili pagpadakuon labaw sa *himaya sa Juda*.⁸ Niadtong adlaw si Jehova magapanalipod sa mga pumoluyo sa Jerusalem; ug kadtong maluyahon sa taliwala nila niadtong adlaw mahisama kang David; ug ang balay ni David mahisama sa Dios, sanglit ang manulonda ni Jehova *anaa* sa atubangan nila.

⁹ Ug mahitabo niadtong adlaw nga tinguhaon ko ang paglaglag sa tanang mga nasud nga moanhi batok sa Jerusalem. ¹⁰Ug igabubo ko ibabaw sa balay ni David, ug sa mga pumoluyo sa Jerusalem, ang espiritu sa gracia ug sa mga pagpangamuyo; ug sila motutok kanako nga ilang gipalagbasan; ug sila magabalata tungod kaniya ingon sa usa nga magabalata tungod sa iyang anak nga lalakeng bugtong, ug maga-antus sa kapait tungod kaniya, ingon sa usa nga nagaantus sa kapait tungod sa iyang panganay *nga anak*. ¹¹Niadtong adlaw may daku kaayo nga pagbalata diha sa Jerusalem, ingon sa pagbangotan sa Adadrimon sa walog sa Megiddo. ¹²Ug ang yuta magabalata, tagsatagsa ka banay magalain *pagbalata*; ang banay sa balay ni David magalain; ug ang ilang mga asawa magalain; ang banay sa balay sa mga Simeihanon magalain, ug ang ilang mga asawa magalain; ¹³Ang banay sa balay ni Levi magalain, ug ang ilang mga asawa magalain; ang banay sa mga Simeihanon magalain, ug ang ilang mga asawa magalain; ¹⁴Ang tanang mga banay nga nanghibilin, tagsatagsa ka banay magalain, ug ang ilang mga asawa magalain.

¹ Niadtong adlaw adunay usa ka tuburan nga pagabuksan alang sa balay ni David ug sa mga pumoluyo sa Jerusalem, alang sa sala ug alang sa kahugaw. ²Ug mahitabo *unya* niadtong adlaw, nagaingon si Jehova sa mga panon, nga pagaputlon ko ang mga ngalan sa mga dios-dios ikan sa yuta, ug dili na sila pagahinumduman; ug ingon man papahawaon ko sa yuta ang mga manalagna ug ang mahugaw nga espiritu. ³Ug mahitabo nga kong aduna pay magapanagna, nan ang iyang amahan ug ang iyang inahan nga nanganak kaniya moingon kaniya: Dili ikaw mabuhi; kay ikaw nagapamulong sa kabakakan sa ngalan ni Jehova; ug isalikway siya sa iyang amahan ug sa iyang inahan nga nanganak kaniya sa diha nga magapanagna siya. ⁴Ug mahitabo niadtong adlaw nga ang mga manalagna mangaulaw, ang tagsatagsa *maulaw* tungod sa iyang panan-awon, sa diha nga magapanagna siya; ni magasul-ob sila ug balhiboon nga panapton aron sa paglimbong: ⁵Apan siya moingon *hinoon*: Ako dili manalagna; ako usa ka mag-uuma *lamang*; kay nahimo ako nga usa ka ulipon gikan pa sa akong pagkabatan-on. ⁶Ug adunay moingon kaniya: Unsa kining mga samad sa taliwala sa imong mga kamot? Unya motubag siya: Kana mao ang gisamad kanako didto sa balay sa akong mga abyan.

⁷ Pagmata na, Oh espada batok sa akong magbalantay sa carnero, ug batok sa tawo nga akong kauban, nagaingon si Jehova sa mga panon: samari ang magbalantay, ug ang mga carnero managkatibulaag; ug pabalikon ko ang akong kamot batok sa mga magagmay. ⁸Ug mahitabo, nga sa tibook nga yuta, nagaingon si Jehova, ang duruha ka bahin niana pagaputlon ug mangamatay: apan ang ikatolo ka bahin mahibilin diha. ⁹Ug dad-on ko ang ikatolo ka bahin ngadto sa kalayo, ug ulayon ko sila ingon sa pag-ulay sa salapi, ug sulayan ko sila ingon sa pagsulay sa bulawan. Sila

magatawag sa akong ngalan, ug pamation ko sila: ako moingon: Kini mao ang akong katawohan; ug sila moingon: Si Jehova mao ang akong Dios.

¹ Ania karon, ang adlaw ni Jehova moabut na, sa diha nga ang imong mga sinakmit pagabahinon diha sa taliwala nimo, *Oh Sion*. ²Kay tigumon ko ang tanang mga nasud sa pagpakiggubat batok sa Jerusalem; ug ang ciudad pagaagawon, ug ang mga balay pagatulisan, ug ang mga babaye pagalugoson; ug ang katunga sa ciudad mahiadto sa pagkabinihag, ug ang salin sa katawohan dili pagaputlon gikan sa ciudad. ³Unya si Jehova moaslang, ug makig-away batok niadtong mga nasud, sama sa iyang pagpakig-away sa adlaw sa gubat. ⁴Ug ang iyang mga tiil motindog niadtong adlaw sa bukid sa mga Olivo, nga anaa sa atbang sa Jerusalem, nayon sa sidlakan, ug ang bukid sa mga Olivo mapikas sa iyang taliwala ngadto sa sidlakan ug ngadto sa kasadpan, ug *mahimo unya* ang daku kaayong walog; ug ang katunga sa bukid mobalhin ngadtao sa amihanan, ug ang katunga ngadto sa habagatan. ⁵Ug kamo mangalagiw paingon sa walog sa akong mga bukid; kay ang walog sa mga bukid moabut ngadto sa Azal; oo, kamo mangalagiw, ingon sa inyong pagpangalagiw tungod sa linog sa panahon ni Uzzias, nga hari sa Juda; ug si Jehova nga akong Dios moanhi, ug ang tanang mga balaan mouban kanimo. ⁶Ug mahitabo niadtong adlaw nga walay suga; ug kadtong mga mahayag *nga biloon* monguib sa ilang kaugalingon: ⁷Apan kadto maoy usa ka adlaw nga nahibaloan ni Jehova; dili adlaw, ug dili gabii; apan mahitabo nga sa panahon sa kahaponon motungha ang kahayag.

⁸ Ug mahitabo niadtong adlaw nga ang buhing katubigan moogula gikan sa Jerusalem; ang katunga kanila *moagay-ay* paingon sa sidlakan nga dagat, ug ang katunga *moagay-ay* paingon sa kasadpan nga dagat: *kini magapadayan* sa ting-init ug sa ting-tugnaw. ⁹Ug si Jehova magahari sa tibook nga yuta: niadtong adlaw usa lamang si Jehova, ug usa ra ang iyang ngalan. ¹⁰Ang tibook nga yuta mahimong ingon sa Arabah gikan sa Gabaa hangtud sa Rimmon sa habagatan sa Jerusalem; ug siya pagabayawon, ug pagapapuy-on sa iyang *daang* dapit, gikan sa ganghaan ni Benjamin ngadto sa dapit sa nahaunang ganghaan, ngadto sa nasikohan nga ganghaan, ug gikan sa torre ni Hananeel ngadto sa mga pigsanan sa ubas sa hari. ¹¹Ug ang mga tawo managpuyo didto, ug walal nay pagtunglo; apan ang Jerusalem pagapuy-an sa masinaligon gayud. ¹²Ug mao kini ang hampak nga isamad ni Jehova sa tanang mga katawohan nga nakiggubat batok sa Jerusalem: ug ang ilang mga unod mangaut-ut samtang magatindog pa sila, ug ang ilang mga mata mangaut-ut, diha sa ilang mga luyak, ug ang ilang mga dila mangaut-ut diha sa ilang mga baba. ¹³Ug mahitabo niadtong adlaw, nga ang usa ka dakung kaguliyang gikan kang Jehova modangat kanila; ug sila magakuptanay ang tagsatagsa sa kamot sa iyang isigkatawo, ug ang iyang kamot igabakyaw batok sa kamot sa iyang isigkatawo. ¹⁴Ug ang Juda usab makig-away didto sa Jerusalem: ug ang bahandi sa tanang mga nasud nga nagalibut *kanila* pagatigumon sa tingub, ang bulawan, salapi, ug panapton, nga daghan kaayo. ¹⁵Ug mahitabo sa ingon niini ang kamatay sa kabayo, sa mula, sa camello, ug

sa asno, ug sa tanang mga mananap nga makaplagaan niadto nga mga campo, sama niadto nga kamatay nga *nahisgulan* .

¹⁶Ug mahitabo nga ang tanang manghabilin sa tanang mga nasud nga mianha batok sa Jerusalem, moanha sa tagsatagsa ka tuig sa pagsimba sa Hari, si Jehova sa mga panon, ug sa pagsaulog sa fiesta sa mga tabernaculo. ¹⁷Ug mahitabo nga kadtong dili moadto sa Jerusalem gikan sa *tanang* mga banay sa kalibutan aron sa pagsimba sa Hari, *nga* si Jehova sa mga panon, kanila dili igahatag ang ulan. ¹⁸Ug kong ang banay sa Egipto dili motungas, ug dili moanha, sila dili pagahatagan sa *ulan* ; moabut ang hampak nga igahampak ni Jehova sa mga nasud nga dili motungas sa *pagsaulog* sa fiesta sa mga tabernaculo. ¹⁹Mao kini ang silot sa Egipto, ug ang silot sa tanang mga nasud nga dili motungas sa *pagsaulog* sa fiesta sa mga tabernaculo. ²⁰Niadtong adlaw *igabutang diha* sa mga lingganay sa mga kabayo kini: PAGKABALAN KANG JEHOVA; *ug mabalaan* ang mga kolon sa balay ni Jehova, maingon man ang mga panaksan nga anaa sa atubangan sa halaran. ²¹Oo, ang tanang kolon sa Jerusalem, ug sa Juda mabalaan alang kang Jehova sa mga panon: ug ang tanan kadto nga magahalad moanha ug mokuha kanila, ug magapabukal sa sulod niini; ug niadtong adlaw wala nay Canaanhon sa balay ni Jehova sa mga panon.

¹ Ang palas-anon sa pulong ni Jehova alang sa Israel, pinaagi kang Malaquias. ²Kamo gihigugma ko, nagaingon si Jehova. Bisan pa niana, kamo ming-ingon: Sa unsang pagkaagi nga ikaw nahigugma kanamo? Dili ba si Esau mao ang igsoon ni Jacob? nagaingon si Jehova: bisan pa niana akong gihigugma si Jacob; ³Apan gidumtan ko si Esau, ug gihimo ko nga biniyaan ang iyang kabukiran, ug akong *gihatag* ang iyang panulondon ngadto sa mga irong ihalas sa kamingawan. ⁴Bisan ang Edom nagaingon: Kami nalaglag na, apan mobalik kami ug patindogon namo ang nagun-ob nga mga dapit; mao kini ang giingon ni Jehova sa mga panon: Sila magapatindog, apan ako magalumpag: ug ang mga tawo magahingalan kanila nga: Utlanan sa kadautan, ug ang katawohan nga gikaligutgutan ni Jehova sa walay katapusan. ⁵Ug ang inyong mga mata makakita, ug moingon kamo: Si Jehova padakuon sa unahan pa sa utlanan sa Israel.

⁶ Ang anak nga lalake nagatahud sa iyang amahan; ug ang sulogoon, sa iyang agalon: nan kong ako amahan man, hain ang akong dungog? ug kong ako agalon *ugaling* , hain man ang kahadlok kanako? miingon si Jehova sa mga panon kaninyo, Oh mga sacerdote nga nanagtamay sa akong ngalan. Ug kamo nagaingon: Sa unsang pagkaagi nga among gitamay ang imong ngalan? ⁷Kamo nagahalad ug tinapay nga mahugaw ibabaw sa akong halaran. Ug kamo nanag-ingon: Sa unsang pagkaagi nga among gihugawan ikaw? nga niana nanag-ingon kamo: Ang lamesa ni Jehova talamayon man. ⁸Ug kong kamo magahalad sa *mananap* nga buta, kana dili dautan! ug sa diha nga kamo magahalad sa piang ug dauton, kana dili dautan! Igasa kana karon sa imong gobernador; mahimuot ba siya kanimo? kun modawat ba siya sa imong pagkatawo? nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁹Ug karon nagapakilooy ako kaninyo: Pangaliyupo sa kalooy sa Dios, aron siya magmaloloy-on kanato: kini nahimo pinaagi sa inyong mga kahimoan; modawat ba kaha siya

kaninyo? nagaingon si Jehova sa mga panon. ¹⁰Oh, nga may usa unta kaninyo nga magasira sa mga pultahan, aron kamo dili maghaling ug *kalayo ibabaw* sa akong halaran sa walay hinungdan! Ako wala mahimuot kaninyo, nagaingon si Jehova sa mga panon, ni modawat ako sa halad diha sa inyong kamot. ¹¹Kay gikan sa pagsubang sa adlaw bisan ngadto sa pagsalop niini, ang ngalan ko *mahimong* daku taliwala sa mga Gentil; ug sa tagsatagsa ka dapit ang inciense igahalad sa akong ngalan, ug ang ulay nga halad; kay akong ngalan *mahimong* daku taliwala sa mga Gentil, nagaingon si Jehova sa mga panon. ¹²Apan kamo nagpasipala niana kay kamo nanag-ingon man: Ang lamesa ni Jehova gihugawan, ug ang bunga niana, bisan ang makaon niini, talamayon man. ¹³Kamo nanag-ingon usab: Ania karon, pagkamalaay niini! ug kamo nangulihad *nga mayubiton* niana, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug inyong gidala *kanako* kadtong nakuha pinaagi sa pagpanlupig, ug ang piang, ug ang masakiton; mao kana ang inyong gidala aron ihalad: dawaton ko ba kana gikan sa inyong kamot? nagaingon si Jehova. ¹⁴Apan tinunglo ang malimbongon nga sa iyang panon adunay *mananap nga lake*, ug nagapanaad, ug magahalad sa Ginoo sa butang nga may ikasaway; tungod kay ako dakung Hari, nagaingon si Jehova sa mga panon, ug ang akong ngalan makalilisang sa taliwala sa mga Gentil.

¹ Ug karon, Oh kamong mga sacerdote, kining sugoa alang kaninyo. ²Kong kamo dili managpatalinghug, ug kong kini dili ibutang ninyo sa inyong kasingkasing, aron sa paghatag himaya sa akong ngalan, nagaingon si Jehova sa mga panon, nan igapadala ko ang tunglo kaninyo, ug pagatunglohon ko ang inyong mga panalangin; oo, sila gitunglo ko na tungod kay kini wala ninyo ibutang sa *inyong* kasingkasing. ³Ania karon, akong pagabadlongon ang inyong kaliwat, ug hapulasan ko ug kinalibang ang inyong mga nawong; bisan ang kinalibang sa inyong mga fiesta; ug kamo pagakuhaon uban niini. ⁴Ug kamo mahibalo nga akong gipadala kining sugoa kaninyo, aron ang akong tugon anha kang Levi, nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁵Ang akong tugon anaa kaniya sa kinabuhi ug sa pakigdait; ug sila gihatag ko kaniya aron siya mahadlok; ug siya nahadlok kanako, ug mitindog nga may matinahurong kataha sa akong ngalan. ⁶Ang Kasugoan sa kamaturoan diha sa iyang baba, ang pagkadilimatarung wala hikaplagi sa iyang mga ngabil: siya naglakaw uban kanako sa pakigdait ug sa pagkatul-id, ug nagpabulag sa daghanan gikan sa kasal-anan. ⁷Kay ang mga ngabil sa sacerdote magatipig unta sa kahibalo, ug pangitaon unta nila ang Kasugoan diha sa iyang baba; kay siya mao ang sinugo ni Jehova sa mga panon. ⁸Apan kamo mingtipas gikan sa dalan; kamo ang nagpapangdol sa daghanan diha sa Kasugoan: inyong gibulingan ang tugon ni Levi, nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁹Tungod niini kamo gihimo ko nga talamayon ug mahugaw sa atubangan a tibook nga katawohan, sa diha nga kamo wala magbantay sa akong mga dalan, kondili adunay pagpasulabi *hinoon* sa mga tawo mahitungod sa Kasugoan.

¹⁰ Wala ba kitay usa lamang ka amahan? dili ba usa *lamang* ka Dios ang nagbuhat kanato? ngano man nga maluibon ang tagsatagsa kanato batok sa iyang igsoon, sa pagpasipala sa tugon sa atong mga amahan? ¹¹Ang Juda nagmaluibon, ug ang dalumtanan gibuhat diha sa Israel ug diha sa

Jerusalem; kay ang Juda nagpasipala sa pagkabalaan ni Jehova nga iyang gihigugma, ug naminyo sa usa ka anak nga babaye sa dios nga dumuloong. ¹²Putlon ni Jehova ang tawo nga magabuhay niini, siya nga nahigmata, ug siya nga nagatubag gikan sa mga balong-balong ni Jacob, ug siya nga nagahalad sa halad ngadto kang Jehova sa mga panon. ¹³Ug kini usab inyong gibuhay: sa mga luha gitabonan ninyo ang halaran ni Jehova, uban ang paghilak, ug uban ang pagpanghay-hay, sa pagkaagi nga siya wala na magtagad sa halad, ni pagadawaton kini sa maayong kabubut-on gikan sa inyong kamot. ¹⁴Apan kamo nagaingon: Ngano man? Tungod kay si Jehova nagpamatuod sa taliwala nimo ug sa asawa sa imong pagkabatan-on, batok kang kinsa ikaw nagmaluigon, bisan *matuod nga* siya maoy imong kauban, ug ang asawa sa imong tugon. ¹⁵Ug wala ba siya maghimo ug usa, bisan siya adunay nahabilin sa Espiritu? Ug ngano nga usa? Siya nangita ug diosnong kaliwat. Busa magbantay kamo sa inyong espiritu, ug ayaw itugot nga adunay usa nga magbuhay sa pagkamaluigon batok sa asawa sa inyong pagkabatan-on. ¹⁶Kay gidumtan ko ang pagbinulagay, nagaingon si Jehova, ang Dios sa Israel, ug kaniya nga nagatabon sa iyang bisti pinaagi sa pagpanlupig, nagaingon si Jehova sa mga panon: busa magbantay kamo sa inyong espiritu, aron kamo dili magmaluigon. ¹⁷Gipakapoy ninyo si Jehova sa inyong mga pulong. Bisan pa niana, kamo nanag-ingon: Giunsa namo ang pagpakapoy kaniya? Niana kamo nanag-ingon ang tagsatagsa nga nagabuhay ug dautan maayo man sa atubangan ni Jehova ug sila gikahimut-an niya; kun, hain man ang Dios sa justicia.

¹ Ania karon, ako nagapadala sa akong sinugo, ug siya magaandam sa dalan sa atubangan ko: ug ang Ginoo nga inyong gipangita moabut sa hinanali sa iyang templo; ug ang sinugo sa tugon, si kinsa inyong gitinguha, ania karon, siya moabut na, nagaingon si Jehova sa mga panon. ²Apan kinsa ang makapabilin sa adlaw sa iyang pag-anhi? ug kinsa ang mangatubang kong siya mopakita na? kay siya sama sa kalayo sa magtutunaw, ug sama sa sabon sa manlalaba: ³{ { Ug siya molingkod ingon sa magtutunaw ug mag-uulay sa salapi, ug iyang putlion ang mga anak nga lalake ni Levi, ug ulayon sila ingon *sa pag-ulay* sa bulawan ug sa salapi; ug sila managhalad kang Jehova sa mga halad diha sa pagkamatarung. ⁴Nan ang halad sa Juda ug sa Jerusalem makapahamuot kang Jehova, maingon sa karaang mga adlaw, ug maingon sa karaang katuigan. ⁵Ug ako moanha kaninyo aron sa paghukom: ug ako mahimong matulin nga saksi batok sa mga lumayan, ug batok sa mananapaw, ug batok sa mga managpanumpa sa bakak, ug batok kanila nga nanaglupit sa sinuholan *pinaagi* sa iyang suhol, sa balo nga babaye, ug sa ilo, ug *batok sa* nanagsalikway sa dumuloong *gikan* sa *iyang too* , ug wala mahadlok kanako, nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁶Kay ako, si Jehova, walay pagkabalhin; busa kamo, Oh mga anak ni Jacob, wala mangaut-ut.

⁷ Sukad sa adlaw sa inyong mga amahan kamo mingtipas gikan sa akong mga tulomanon, ug wala managtuman kanila. Bumalik kamo kanako; ug ako mobalik nganha kaninyo, nagaingon si Jehova sa mga panon. Apan kamo nagaingon: Diin man kami mobalik? ⁸Makapangawat ba diay ang tawo sa Dios? bisan pa niana kamo nangawat kanako. Apan kamo nanag-ingon: Unsaon namo ang pagpangawat kanimo? Sa mga ikapulo ug sa mga halad. ⁹Kamo gipanghimaraut uban sa

pagpanghimaraut; kay ako inyong gikawatan, bisan kining tibook nga nasud. ¹⁰Dad-a ninyo ang tibook nga ikapulo ngadto sa balay nga tipiganan, aron nga adunay kalan-on diha sa akong balay, ug pinaagi niini sulayi ninyo ako karon, nagaingon si Jehova sa mga panon, kong dili ba buksan ko kaninyo ang mga tamboanan sa langit, ug buboan ko kamo sa panalangin, sa pagkaagi nga wala na unyay dapit nga igong kabutangan *sa pagdawat niini*. ¹¹Ug badlongon ko ang lumalamoy tungod kaninyo, ug siya dili na magalaglag sa mga bunga sa inyong yuta; ni mopaatak sa inyong balagon sa parras sa iyang bunga sa kaumahan sa dili pa panahon, nagaingon si Jehova sa mga panon. ¹²Ug ang tanang mga nasud managtawag kaninyo nga bulahan; kay kamo mahimong yuta nga kahimut-anan, nagaingon si Jehova sa mga panon.

¹³ Ang inyong mga pulong magahi batok kanako, nagaingon si Jehova. Bisan pa niana kamo nanag-ingon: Unsay among gisulti batok kanimo? ¹⁴Kamo ming-ingon: Walay kapuslanan ang pag-alagad sa Dios; ug unsay kapuslanan nga atong makuha sa atong pagbantay sa iyang katungdanan, ug sa atong paglakat nga masulob-on sa atubangan ni Jehova sa mga ugpanon? ¹⁵{ { Ug karon ang mga palabilabihon atong gitawag nga malipayon; oo, *ming-ingon kita usab* nga ang nanagbuhat sa kadautan ginatukod *sa pagkamauswagon*; oo, gitintal nila ang Dios, ug nakagawas *hinoon sa kadautan*. ¹⁶Unya ang may kahadlok kang Jehova nanagsulti ang usa ug usa; ug si Jehova namati ug nagpatalinghug, ug ang usa ka basahon sa handumanan gisulat sa atubangan niya, alang kanila nga may kahadlok kang Jehova, ug nga nanagpalandong sa iyang ngalan. ¹⁷Ug sila mamahimong mga ako, nagaingon si Jehova sa mga panon, *bisan* akong bahandi *nga linain* sa adlaw nga akong pagahimoon kini; ug ipagawas ko sila, maingon sa tawo nga nagapagawas sa iyang anak nga lalake nga nagaalagad kaniya. ¹⁸Unya kamo mobalik *kanako* ug gahinon ninyo ang *kalainan* sa matarung ug sa dautan, kaniya nga nagaalagad sa Dios ug kaniya nga wala mag-alagad kaniya.

¹ Kay, ania karon, ang adlaw moabut na, nga nagasunog daw hudno; ug ang tanang mga palabilabihon, ug ang tanang nanagbuhat sa kadautan mangahimong tuod sa balili; ug ang adlaw nga moabut magasunog kanila, nagaingon si Jehova sa mga panon, nga kini dili magbilin kanila bisan gamut, ni sanga. ²Apan kaninyo nga may kahadlok sa akong ngalan, ang adlaw sa pagkamatarung mosubang nga adunay kaluwasan sa iyang mga pako; ug kamo manggula, ug managlumpat *sa kalipay* maingon sa mga nating vaca sa toril. ³Ug pagatamakan ninyo ang mga dautan; kay sila mangahimong abo sa ilalum sa mga lapa-lapa sa inyong mga tiil, sa adlaw nga akong pagahimoon *kini*, nagaingon si Jehova sa mga panon. ⁴{ { ¶ Hinumdumi ninyo ang Kasugoan ni Moises ang akong alagad, nga akong gisugo kaniya didto sa Horeb alang sa tibook nga Israel, bisan ang kabalaoran ug ang mga tulomanon. ⁵Ania karon, akong ipadala kaninyo si Elias ang manalagna, sa dili pa moabut ang daku ug makalilisang nga adlaw ni Jehova. ⁶Ug iyang pabalikon ang kasingkasing sa mga amahan ngadto sa mga bata, ug ang kasingkasing sa mga bata ngadto sa ilang mga amahan; tingali unya ako moanhi ug samaran ko ang yuta pinaagi sa usa ka panghimaraut.

¹Ang basahon sa kagikanan ni Jesucristo, anak ni David, anak ni Abraham. ²Si Abraham nanganak kang Isaac, ug si Isaac nanganak kang Jacob, ug si Jacob nanganak kang Juda ug sa mga igsoon niya; ³Ug kang Tamar si Juda nanganak kang Fares ug kang Zara, ug si Fares nanganak kang Esrom, ug si Esrom nanganak kang Aram; ⁴Ug si Aram nanganak kang Aminadab, ug si Aminadab nanganak kang Nahason, ug si Nahason nanganak kang Salomon; ⁵Ug kang Rahab nanganak si Salomon kang Booz, ug kang Rut si Booz nanganak kang Obed, ug si Obed nanganak kang Isai; ⁶Ug si Isai nanganak kang David nga hari, ug si David nga hari nanganak kang Salomon sa kanhi naasawa ni Urias; ⁷Ug si Salomon nanganak kang Roboam, ug si Roboam nanganak kang Abia, ug si Abia nanganak kang Asa, ⁸Ug si Asa nanganak kang Josafat, ug si Josafat nanganak kang Joram, ug si Joram nanganak kang Ozias; ⁹Ug si Ozias nanganak kang Joatam, ug si Joatam nanganak kang Acaz, ug si Acaz nanganak kang Ezequias; ¹⁰Ug si Ezequias nanganak kang Manases, ug si Manases nanganak kang Amos, ug si Amos nanganak kang Josias; ¹¹Ug si Josias nanganak kang Jeconias ug sa mga igsoon niya sa panahon nga gibalhin sila ngadto sa Babilonia; ¹²Ug sa human sa pagbalhin kanila ngadto sa Babilonia, si Jeconias nanganak kang Salatiel, ug si Salatiel nanganak kang Zorobabel; ¹³Ug si Zorobabel nanganak kang Abiud, ug si Abiud nanganak kang Eliaquim, ug si Eliaquim nanganak kang Azor; ¹⁴Ug si Azor nanganak kang Sadoc, ug si Sadoc nanganak kang Aquim, ug si Aquim nanganak kang Eliud; ¹⁵Ug si Eliud nanganak kang Eleazar, ug si Eleazar nanganak kang Matan, ug si Matan nanganak kang Jacob; ¹⁶Ug si Jacob nanganak kang Jose, bana ni Maria, kang kinsa natawo si Jesus, ang ginganlan si Cristo. ¹⁷Busa ang tanan nga mga kaliwatan sukad kang Abraham hangtud kang David, may napulo ug upat ka kaliwatan; ug sukad kang David hangtud sa pagpabalhin kanila ngadto sa Babilonia, napulo ug upat ka kaliwatan; ug sukad sa pagpabalhin kanila ngadto sa Babilonia hangtud kang Cristo, napulo ug upat ka kaliwatan. ¹⁸Karon ang pagkatawo ni Jesucristo ingon niini: Sa kaslonon pa ang iyang inahan nga si Maria kang Jose, sa wala pa sila managkatiayon, hingkaplagaan siya nga nanamkon tungod sa Espiritu Santo. ¹⁹Ug si Jose nga iyang pamanhonon, sanglit tawo nga matarung ug dili siya buot magapakaulaw kaniya, naghunahuna pagbiya kaniya sa tago. ²⁰Ug sa nagapalandong siya niining mga butanga, ania karon, mipakita kaniya sa damgo usa ka manolonda sa Ginoo nga nagaingon: Jose, anak ni David, ayaw kahadlok pagdawat kang Maria nga imong pangasaw-onon, kay ang gipanamkon niya, iya sa Espiritu Santo. ²¹Ug siya magaanak ug usa ka anak nga lalake, ug pagatawgon mo ang iyang ngalan JESUS, kay siya magaluwas sa iyang lungsod gikan sa ilang mga sala. ²²Ug ngatanan kini nanghitabo aron matuman ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa manalagna, nga nagaingon: ²³Ania karon, ang ulay magapanamkon. ug magaanak usa ka anak nga lalake, ug pagatawgon nila ang iyang ngalan Emmanuel, nga kong hubaron: Ang Dios kauban nato. ²⁴Ug sa nahagmata si Jose gikan sa pagkatulog, gibuhat niya ang gisugo kaniya sa manolonda sa Ginoo, ug gidawat niya ang iyang pangasaw-onon. ²⁵Ug wala niya ilha siya nga asawa hangtud nga nagaanak sa iyang anak nga panganay, ug gitawag niya ang iyang ngalan JESUS.

¹Ug sa natawo si Jesus sa Betlehem sa Judea, sa mga adlaw ni Herodes nga hari, ania karon, miabut sa Jerusalem mga mago gikan sa Sidlakan nga nagaingon: ²Hain ang natawo nga hari sa mga Judio? Kay hingkit-an namo ang iyang bitoon sa Sidlakan, ug mianhi kami sa pagsimba kaniya. ³Ug sa pagkadungog niini sa hari nga si Herodes, nagubot siya ug ang tibook nga Jerusalem uban kaniya. ⁴Ug sa gipatigum niya ang tanang mga punoan sa mga sacerdote ug mga escriba sa lungsod, siya nangutana kanila kong hain matawo si Cristo. ⁵Ug sila nag-ingon kaniya: sa Betlehem sa Judea, kay mao kini ang nahasulat pinaagi sa manalagna: ⁶Ug ikaw, Betlehem, yuta ni Juda, dili ikaw, sa pagkamatuod, ang labing diyutay sa mga principe sa Juda; kay gikan kanimo mogula ang usa ka pangulo nga mahimong magbalantay sa akong lungsod nga Israel. ⁷Unya si Herodes, sa gitawag niya sa tago ang mga mago, nagpakisayud kanila sa panahon nga sibo gayud sa pagpakita sa bitoon. ⁸Ug siya nagsugo kanila sa Betlehem nga miingon: Pangadto kamo, ug susihon ninyo sa sibo gayud ang nahatungod sa bata; ug kong inyong hikit-an siya, balitaan ako ninyo, aron moadto usab ako sa pagsimba kaniya. ⁹Ug sila, sa pagkadungog nila sa hari, nanlakat; ug ania karon, ang bitoon nga ilang hingkit-an sa Sidlakan, nagauna kanila hangtud miabut ug mihunong kini sa ibabaw diin nahimutang ang bata. ¹⁰Ug sa pagkakita nila sa bitoon, nangalipay sila sa daku gayud nga kalipay. ¹¹Ug sa pagsulod nila sa balay, hingkit-an nila ang bata kauban ni Maria nga iyang inahan, ug sa pagpanaghapa nila, ilang gisimba siya; ug sa naukban ang ilang mga bahandi, ilang gihalaran siya sa mga gasa: bulawan incienso ug mirra. ¹²Ug sa gipahamatngonan sila sa Dios pinaagi sa damgo, aron dili sila magbalik kang Herodes, namauli sila sa ilang yuta sa lain nga dalan. ¹³Ug sa nakapauli sila, ania karon, ang usa ka manolonda sa Ginoo nagapakita pinaagi sa damgo kang Jose, nga nagaingon: Bumangon ka ug dad-a kauban nimo ang bata ug ang iyang inahan, ug kumalagiw ka ngadto sa Egipto, ug pabilin ka didto hangtud nga pagaingnon ko ikaw, kay si Herodes magapangita sa bata sa paglaglag kaniya. ¹⁴Ug mibangon siya ug gidala niya ang bata ug ang iyang inahan kauban niya sa kagabhion, ug miadto sa Egipto. ¹⁵Ug mipabilin siya didto hangtud sa pagkamatay ni Herodes, aron matuman ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa mga manalagna, nga nag-ingon: Gikan sa Egipto gitawag ko ang akong Anak. ¹⁶Unya si Herodes, sa nakita niya nga gitiawtiawan siya sa mga mago, nasuko uyamut, ug gipaadtoan niya ug gipapatay ang tanang mga bata nga lalake sa Betlehem ug sa tanan niya nga mga utlanan, gikan sa duha ka tuig ang panuigon ug ngadto sa ubos ingon sa panahon nga iyang gipakisayran nga sibo gayud sa mga mago. ¹⁷Unya natuman ang gisulti pinaagi kang Jeremias nga manalagna nga nagaingon: ¹⁸Usa ka tingog nga hingdunggan sa Rama, paghilak ug dakung pagbakho: si Raquel nagahilak tungod sa iyang mga anak, dili siya buot nga pagalipayon, kay sila wala na. ¹⁹Apan sa diha nga patay na si Herodes, ania karon, usa ka manolonda sa Ginoo nagpakita sa damgo kang Jose sa Egipto. ²⁰Nga nagaingon: Tumindog ka, ug dad-a kauban nimo ang bata ug ang iyang inahan, ug umadto ka sa yuta ni Israel, kay mga patay na ang mga nanagpangita sa kinabuhi sa bata. ²¹Ug mitindog siya ug gidala niya ang bata ug ang inahan niini ug misulod sa yuta ni Israel. ²²Apan sa pagkadungog niya nga si Arquelao nagahari sa Judea sa dapit ni Herodes nga iyang amahan, nahadlok siya pag-adto didto; ug sa gipasidan-an siya sa Dios pinaagi sa damgo, mipauli sa ginsakpan sa Galilea. ²³Ug miabut ug mipuyo sa usa ka lungsod nga

ginganlan Nazaret, aron matuman ang ginasulti pinaagi sa mga manalagna: Pagatawgon siya ug Nazarenon.

¹Ug niadtong mga adlaw miabut si Juan nga Bautista, nga nagwali sa kamingawan sa Judea, nga nagaingon: ²Maghinulsol kamo, kay haduol na ang gingharian sa langit. ³Kay kini mao kadtong ginasulti pinaagi kang Isaias nga manalagna, nga nag-ingon: Tingog sa usa nga nagasinggit sa kamingawan: Andama ninyo ang dalan sa Ginoo: tul-ira ninyo ang iyang mga agianan. ⁴Ug ang maong Juan may bisti nga balhibo sa camello, ug usa ka bakus nga panit sa iyang hawak; ug ang iyang kan-onon mao ang mga dulon ug dugos nga ihalas. ⁵Ug unya nangadto kaniya ang Jerusalem ug ang tibook nga Judea ug ang tibook nga ginsakpan nga nagalibut sa Jordan. ⁶Ug sila gibautismohan niya sa suba sa Jordan sa pagsugid nila sa ilang mga sala. ⁷Apan sa hingkit-an niya nga daghan sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo midugok sa iyang pagbautismo, miingon kanila: Mga kaliwat sa mga bitin kinsa ang nagpasidaan kaninyo sa pagkalagiw sa kaligutgut nga umalabut? ⁸Busa managhatag kamo ug bunga nga takus sa paghinulsol; ⁹Ug dili kamo managhunahuna sa pag-ingon sa inyong kaugalingon: Ginapakaamahan namo si Abraham; kay nagaingon ako kaninyo, nga ang Dios arang makapatindog ug mga anak kang Abraham niining mga bato. ¹⁰Ug karon gidaitol na usab ang wasay sa gamut sa mga kahoy; busa ang tanan nga kahoy nga wala magabaton sa maayong bunga, ginapulod ug ginasugnod sa kalayo. ¹¹Ako, sa pagkamatuod, nagabautismo kaninyo sa tubig nga sa paghinulsol, apan ang nagasunod kanako labi pang gamhanan kay kanako, nga sa sapin niya dili ako takus magadala; siya magabautismo kaninyo sa Espiritu Santo ug sa kalayo; ¹²Nga ang iyang nigo nga paliran anaa sa iyang kamot, ug pagahinloan gayud niya pag-ayo ang iyang giokan, ug pagatigumon niya ang trigo sa iyang dapa apan pagasunogon niya ang dagami sa kalayo nga walay pagkapalong. ¹³Unya miadto si Jesus kang Juan ngadto sa Jordan gikan sa Galilea aron siya pagabautismohan niya. ¹⁴Apan si Juan misalanta kaniya nga nagaingon: Ako ang may kinahanglan nga pagabautismohan nimo, ug ikaw na hinoon ang moanhi kanako? ¹⁵Apan sa mitubag si Jesus, miingon kaniya: Pasagdi una karon, kay mao kini ang angay kanato aron sa pagtuman nga hingpit sa tibook nga pagkamatarung, Unya gipasagdan siya. ¹⁶Ug sa nabautismohan na si Jesus gilayon mihaw-as siya sa tubig. Ug ania karon, naukban kaniya ang mga langit, ug iyang nakita ang Espiritu sa Dios, nga mikunsad ingon sa salampati, ug mianha sa ibabaw niya. ¹⁷Ug ania karon usa ka tingog gikan sa mga langit, nga nagaingon: Kini mao ang akong Anak nga hinigugma, nga kaniya ako adunay kalipay.

¹Unya si Jesus gihatud sa Espiritu sa kamingawan aron pagatintalon sa yawa. ²Ug sa nakapuasa siya sa kap-atan ka adlaw ug kap-atan ka gabii gigutom siya. ³Ug miduol kaniya ang maninintal ug miingon: Kong ikaw mao ang Anak sa Dios, Sumulti ka nga kining mga bato mahimong mga tinapay. ⁴Apan mitubag siya ug miingon: Nahisulat na: Dili lamang sa tinapay mabuhi ang tawo,

kondili sa tanan nga pulong nga nagagula sa baba sa Dios. ⁵Unya gidala siya sa yawa sa lungsod nga balaan, ug gibutang siya sa lantawanan sa templo; ⁶Ug nag-ingon kaniya: Kong ikaw Anak sa Dios, umambak ka sa ubos, kay nahisulat na: Magasugo siya sa iyang mga manolonda nahatungod kanimo, ug pagasapnayon ikaw nila sa ilang mga kamot aron dili mahipangdol ang imong tiil sa bato. ⁷Si Jesus miingon kaniya: Nahisulat na usab: Dili mo pagtintalon ang Ginoo nga imong Dios. ⁸Unya gidala na usab siya sa yawa sa usa ka bukid nga hataas uyamut, ug gipakita kaniya ang tanan nga gingharian sa kalibutan, ug ang ilang himaya; ⁹Ug nagaingon kaniya: Ngatanan kining mga butanga igahatag ko kanimo kong maghapa ka sa pagsimba kanako. ¹⁰Unya si Jesus miingon kaniya: Pahawa ka, satanas, kay nahisulat na: Magsimba ka sa Ginoo nga imong Dios, ug kaniya lamang mag-alagad ikaw, ¹¹Unya gibiyaan siya sa yawa, ug ania karon, ang mga manolonda mingduol ug nanag-alagad kaniya. ¹²Karon, sa nakadungog si Jesus nga si Juan gibilanggo, mipauli siya sa Galilea; ¹³Ug sa gibiyaan niya ang Nazaret, miadto ug nagpuyo siya sa Capernaum, nga diha daplin sa dagat, sa mga utlanan sa Zabulon ug Neftalim; ¹⁴Aron matuman nga hingpit ang gisulti pinaagi kang Isaias nga manalagna nga nagaingon: ¹⁵Ang yuta ni Zabulon ug ang yuta ni Neftalim, paingon sa dagat unahan sa Jordan sa Galilea sa mga Gentil; ¹⁶Ang lungsod nga nagalingkod sa kangitngitan nakakita sa usa ka daku nga kahayag; ug sa mga nagalingkod sa dapit ug sa landong sa kamatayon, kanila ang kahayag misidlak. ¹⁷Sukad niadto misugod si Jesus sa pagwali, ug pag-ingon: Maghinulsol kamo, kay haduol na ang gingharian sa langit. ¹⁸Ug sa nagalakaw si Jesus sa ubay sa dagat sa Galilea, hingkit-an niya ang duha ka magsoon, si Simon nga ginganlan si Pedro, ug si Andres nga iyang igsoon, nga nagataktak sa pukot sa dagat, kay sila mga mananagat. ¹⁹Ug miingon kanila: Umari kamo, sunod kanako, ug buhaton ko kamo nga mananagat sa mga tawo. ²⁰Ug gilayon mibiya sila sa ilang mga pukot ug mingnunot kaniya. ²¹Ug sa paggikan niya didto, hingkit-an niya ang lain na usab nga duha ka magsoon, si Jacobo, anak ni Zebedeo ug si Juan nga iyang igsoon, sa sakayan kauban ni Zebedeo nga amahan nila, nga nagapuna sa mga pukot, ug iyang gitawag sila. ²²Ug gilayon mibiya sila sa ilang sakayan ug sa ilang amahan, ug mingnunot kaniya. ²³Ug gilicut ni Jesus ang tibook Galilea, nga nagapanudlo didto sa mga sinagoga nila, ug nagamantala sa Maayong Balita sa gingharian, ug nagaayo sa tanan nga balatian, ug tanan nga sakit sa katawohan. ²⁴Ug ang iyang kabantug nasangyaw sa tibook nga Siria; ug gipanagdala kaniya ang tanang mga masakiton, ang mga gitakboyan sa mga nagakalainlain nga mga balatian, ug mga kasakitan, ug mga hingyawaan ug mga saputon, ug mga paralitico; ug iyang giayo sila. ²⁵Ug nanagnunot kaniya ang dagkung panon sa mga tawo gikan sa Galilea, ug gikan sa Decapolis, ug gikan sa Jerusalem, ug gikan sa Judea, ug gikan sa unahan sa Jordan.

¹Ug sa ginatan-aw niya ang mga panon sa mga katawohan mitungas siya sa bukid, ug sa nakalingkod siya, mingduol kaniya ang iyang mga tinon-an. ²Ug sa pagbuka niya sa iyang baba, iyang gitudloan sila nga nagaingon: ³Bulahan ang mga kabus sa espiritu, kay ila ang gingharian sa mga langit. ⁴Bulahan ang mga nagmasulub-on, kay sila pagalipayon. ⁵Bulahan ang mga maaghop,

kay sila magapanunod sa yuta. ⁶Bulahan ang mga gigutom ug giuhaw sa katarungan, kay sila pagabusgon. ⁷Bulahan ang mga maloloy-on, kay sila makadawat ug kalooy. ⁸Bulahan ang mga maputli ug kasingkasing, kay sila makakita sa Dios. ⁹Bulahan ang mga makigdaiton, kay sila paganganlan mga anak sa Dios. ¹⁰Bulahan ang mga ginalutos tungod sa katarungan, kay ila ang gingharian sa langit. ¹¹Bulahan kamo kong kamo pagapalabilabihan, ug pagalutoson, ug kong pagaingnon kamo sa lonlon kadautan ug pamakak batok kaninyo tungod kanako. ¹²Managmaya ug managlipay kamo, kay ang inyong balus daku didto sa mga langit; kay sa ingon niini ginalutos nila ang mga manalagna nga mga nanghiuna kaninyo. ¹³Kamo mao ang asin sa yuta, apan kong ang asin motab-ang, unsa pa may iasin? Dili na magapullos, kondili igasalibay sa gawas, ug pagatumban sa mga tawo. ¹⁴Kamo mao ang suga sa kalibutan. Ang lungsod nga nahamutang sa ibabaw sa usa ka bukid, dili masalipdan. ¹⁵Ang mga tawo magadagkut ug lamparahan, dili aron ibutang sa ilalum sa taksanan, kondili sa ibabaw sa tangkawan, ug kini magaiwag sa tanan nga anaa sa balay. ¹⁶Sa ingon niana, iiwag ninyo ang inyong suga sa atubangan sa mga tawo, aron hikitan nila ang inyong mga buhat nga maayo, ug pagahimayaon nila ang inyong Amahan nga atua sa langit. ¹⁷Dili kamo maghunahuna nga ako mianhi sa pagbungkag sa Kasugoan, kun sa mga Manalagna; wala ako moanhi sa pagbungkag, kondili aron sa pagtuman. ¹⁸Kay sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga hangtud nga mahanaw ang langit ug yuta, walay pagasayloan sa Kasugoan bisan usa ka kudlit, bisan usa ka tulpok hangtud nga ang tanan matuman sa hingpit. ¹⁹Tungod niini bisan kinsa nga magalapas sa usa niining mga sugo nga labing diyutay, ug magatudlo sa mga tawo sa ingon, paganganlan nga labing diyutay sa gingharian sa langit; apan bisan kinsa ang magatuman ug magapanudlo kanila, kini paganganlan nga daku sa gingharian sa langit. ²⁰Kay nagaingon ako kaninyo, nga kong ang inyong pagkamatarung dili molabaw sa ila sa mga escriba ug mga Fariseo, dili gayud kamo makasulod sa gingharian sa langit. ²¹Hingdunggan ninyo nga ginaingon sa mga karaan: Dili ka magpatay; ug bisan kinsa nga magapatay, mahiagum sa paghukom. ²²Apan ako magaingon kaninyo, nga ang tanang magapanuyo sa iyang igsoon sa walay hinungdan mahiagum sa paghukom; ug bisan kinsang mag-ingon sa iyang igsoon: Kwanggol; mahiagum sa Sanhedrin; ug bisan kinsang mag-ingon, Buang ka, mahiagum sa inferno sa kalayo. ²³Busa kong magdala ka sa imong halad sa halaran ug diha mahinumtum ikaw nga ang imong igsoon adunay diyutay nga butang batok kanimo, ²⁴Biyai diha ang imong halad sa atubangan sa halaran, ug lumakaw ka, pagpakig-uli una sa imong igsoon, ug unya moduol ka ug ihalad ang imong halad. ²⁵Magpakig-uyon ka gilayon sa imong kaaway samtang ginakuyog mo pa siya sa dalan; tingali kong igatugyan ikaw sa imong kaaway sa maghuhukom, ug ang maghuhukom magatugyan kanimo ngadto sa iyang sulogoon, ug igasulod ikaw sa bilanggoan. ²⁶Sa pagkamatuod nagaingon ako kanimo, nga dili ka gayud makagula didto, hangtud nga imong mabayran ang katapusan nga diyut. ²⁷Hingdunggan ninyo nga ginaingon sa mga karaan: Dili ka manapaw. ²⁸Apan ako nagaingon kaninyo, nga tanan kadtong nagatan-aw sa usa ka babaye sa pagkaibog kaniya, nakapanapaw na kaniya sa iyang kasingkasing. ²⁹Ug kong ang imong mata nga too mao ang kahigayonan sa imong pagpakasala, luska ug ipahilayo kanimo; kay maayo pa kanimo nga ang usa ka bahin sa imong

lawas mawala, ug dili nga ang tibook mong lawas igahulog sa inferno. ³⁰Ug kong ang imong kamot nga too mao ang kahigayonan sa imong pagpakasala, putla ug ipahilayo kanimo; kay maayo pa kanimo nga usa ka bahin sa imong lawas mawagtang, ug dili ang tibook mong lawas igahulog sa inferno. ³¹Giingon usab: Bisan kinsa ang magabiya sa iyang asawa, magahatag kaniya ug sulat sa pakigbulag. ³²Apan ako nagaingon kaninyo, nga tanan kadtong magabiya sa iyang asawa, gawas kong maoy hinungdan ang pagpakighilawas, iyang ginapapanapaw siya, ug ang mangasawa sa usa ka biniyaan, nagapanapaw. ³³Hingdunggan usab ninyo nga ginaingon sa mga karaan: Dili ka manumpa sa bakak, kondili pagatumanon mo sa Ginoo ang imong mga panumpa. ³⁴Apan ako nagaingon kaninyo, nga sa bisan unsa nga pagkaagi dili gayud kamo manumpa; bisan tungod sa langit, kay mao ang lingkoranan sa Dios; ³⁵Bisan tungod sa yuta, kay mao ang tungtungan sa iyang mga tiil; bisan tungod sa Jerusalem, kay mao ang lungsod sa daku nga Hari; ³⁶Bisan tungod sa imong ulo dili ka manumpa, kay dili ikaw arang makapaputi kun makapaitum sa bisan usa lamang ka buhok. ³⁷Apan ang inyong pagsulti ingnon niini: Oo, oo; dili, dili; kay bisan unsa nga lapas na niini, iya na sa dautan. ³⁸Hingdunggan ninyo nga ginaingon sa mga karaan: Ang mata baslan ug mata, ug ang ngipon baslan ug ngipon; ³⁹Apan ako nagaingon kaninyo, nga dili kamo magbatok sa dautan; kondili hinoon bisan kinsa nga mosagpa kanimo sa aping nga too, itaon usab kaniya ang pikas. ⁴⁰Ug kong kinsa ang buot makigburuka kanimo, ug magakuha kanimo sa imong bisti, ihatag usab kaniya ang imong kupo. ⁴¹Ug bisan kinsa ang magpugos kanimo sa pagpalakaw ug usa ka milla, ubani siya sa duha. ⁴²Hatagi ang nagapangayo kanimo, ug ang buot maghulam kanimo ayaw pagtalikdi. ⁴³Hingdunggan ninyo nga ginaingon: Higugmaon mo ang imong isigkatawo, ug pagadumtan mo ang imong kaaway. ⁴⁴Apan ako nagaingon kaninyo: Higugmaon ninyo ang inyong mga kaaway, panalanginan ninyo ang naga-panghimaraut kaninyo, buhata ang maayo sa mga nagadumot kaninyo, ug pag-ampo kamo alang sa mga nagabuhat kaninyo sa dautan ug nagalutos kaninyo. ⁴⁵Aron mangahimo kamo nga mga anak sa inyong Amahan nga atua sa langit, kay ginapasubang niya ang iyang adlaw ibabaw sa mga dautan ug ibabaw sa mga maayo, nagapaulan siya sa mga matarung ug sa mga dili matarung. ⁴⁶Kay kong kamo mahigugma sa mga nahigugma kaninyo, unsa ang balus nga inyong pagadawat? Wala ba magbuhat usab sa ingon niana ang mga maniningil sa buhis? ⁴⁷Ug kong kamo magpangomusta sa inyong mga igsoon lamang, unsa ang ginabuhat ninyo nga labaw kay sa ginabuhat sa uban? Wala ba magabuhat sa ingon usab ang mga Gentil? ⁴⁸Busa mamahingpit kamo, ingon nga hingpit ang inyong Amahan nga langitnon.

¹Magmatngon kamo sa dili pagpasundayag sa inyong mga maayong buhat sa atubangan sa mga tawo aron lamang hikit-an nila, kay niini walay balus kamo gikan sa inyong Amahan nga atua sa langit. ²Busa, kong ikaw magahatag ug limos, dili ka magpatunog ug budyong sa imong atubangan ingon sa ginabuhat sa mga salingkapaw sa sulod sa mga sinagoga ug sa mga dalan aron pagahimayaon sila sa mga tawo. Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga may balus na sila. ³Apan kong ikaw magahatag ug limos, dili unta manghibalo ang kamot mo nga wala sa ginabuhat

sa imong too; ⁴Aron ang imong limos mahimo sa tago; ug ang imong Amahan nga nagatanaw sa tago, magatumbas kanimo sa dayag. ⁵Ug kong kamo magaampo, dili kamo manig-ingon sa mga salingkapaw, kay sila mahigugma sa pag-ampo nga magatindog sulod sa mga sinagoga ug sa mga likoanan sa mga dalan, aron hikit-an sa mga tawo. Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga nakadawat na sila sa ilang balus. ⁶Apan ikaw, kong ikaw mag-ampo, sumulod ka sa imong lawak, ug sa natakupan ang imong pultahan, mag-ampo ka sa imong Amahan nga anaa sa tago, ug ang imong Amahan nga nagatan-aw sa tago, magatumbas kanimo sa dayag. ⁷Ug sa pag-ampo dili kamo magagamit sa mga pagsumaysumay nga walay pulos ingon sa ginabuhat sa mga Gentil, kay nagadahum sila nga pagapatalinghugan sila tungod sa ilang daghan nga pagsulti. ⁸Busa, dili kamo manig-ingon kanila, kay nahibalo ang inyong Amahan sa inyong mga kinahanglan sa wala pa kamo magapangayo kaniya. ⁹Busa manag-ampo kamo sa ingon niini: Amahan namo nga anaa ka sa langit, pagabalaanon ang imong ngalan; ¹⁰Umanhi ang imong gingharian. Pagabuhaton ang imong kabubut-on dinhi sa yuta, maingon sa langit; ¹¹Ihatag mo karon kanamo ang tinapay namo sa matag-adlaw; ¹²Ug pasayloon mo kami sa among mga utang, sama sa among pagpasaylo sa mga nakautang kanamo. ¹³Ug dili mo kami pagdad-on sa panulay, kondili luwason mo kami sa kadautan. Kay imo ang gingharian, ang gahum ug ang himaya sa mga katuigan nga tanan. Amen. ¹⁴Kay kong kamo magapasaylo sa mga tawo sa ilang mga paglapas, pagapasayloon usab kamo sa inyong Amahan nga langitnon. ¹⁵Apan kong dili kamo magapasaylo sa mga tawo sa ilang mga paglapas, dili usab kamo pagapasayloon sa inyong Amahan sa inyong mga paglapas. ¹⁶Ug kong managpuasa kamo, dili kamo manig-ingon sa mga salingkapaw nga may panagway nga masulob-on, kay ginabalhin nila ang ilang mga nawong aron sa pagpakita sa mga tawo nga nagapuasa sila. Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga nakadawat na sila sa ilang balus. ¹⁷Apan ikaw, kong magpuasa, hisoon mo ang imong ulo, ug hila-usan mo ang imong nawong; ¹⁸Aron dili ka hikit-an sa mga tawo nga ikaw nagapuasa, kondili sa imong Amahan nga anaa sa tago, ug ang imong amahan nga nagatan-aw sa tago, magabalus kanimo sa dayag. ¹⁹Dili kamo magtigum alang kaninyo mga bahandi sa yuta, diin ang bokbok ug ang taya nagahurot kanila, ug diin ang mga kawatan nagaguba ug nagapangawat. ²⁰Kondili magtigum hinoon kamo alang kaninyo mga bahandi sa langit, diin walay bokbok ug taya magahurot kanila, ug diin walay mga kawatan magaguba ug magapangawat. ²¹Kay kong hain ang inyong bahandi, atua usab didto ang inyong kasingkasing. ²²Ang lamparahan sa lawas mao ang mata; busa kong ang imong mata matin-aw, ang tibook mong lawas mahayag. ²³Apan kong ang imong mata dautan, ang tibook mo nga lawas mangitngit. Busa kong ang suga nga anaa kanimo mao ang kangitngit, pagkadaku gayud sa maong kangitngit! ²⁴Walay bisan kinsa nga arang makaalagad sa duha ka agalon, kay magadumot siya sa usa, ug mahigugma sa usa; kun magadapig ba hinoon sa usa, ug magatamay sa usa; dili kamo makahimo sa pag-alagad sa Dios ug sa mga bahandi, ²⁵Tungod niini nagaingon ako kaninyo, dili kamo magakaguol tungod sa inyong pagkinabuhi, kong unsa ang inyong pagakan-on, ug kong unsa ang inyong pagaimnon; bisan tungod sa inyong lawas, kong unsa ang inyong igasul-ob. Dili ba ang kinabuhi labaw kay sa kalan-on, ug ang lawas labaw kay sa panapton? ²⁶Tan-awa ninyo ang mga langgam sa langit, wala sila magapugas,

bisan magaani, bisan magatigum sa mga dapa; apan ginapakaon sila sa inyong Amahan nga langitnon. Dili ba kamo labaw pa kay kanila? ²⁷Ug kinsa kaninyo, nga, tungod sa pagkaguol, arang makadugang usa ka siko sa iyang gitag-on? ²⁸Ug nahatungod sa panapton, ngano bang nagkaguol kamo? Palandunga ninyo ang mga lirio sa kapatagan, unsa ang ilang pagtubo; wala sila magasingkamut ug wala magakalinyas. ²⁹Apan nagaingon ako kaninyo, nga bisan pa si Salomon sa tibook niyang himaya, wala makabisti sama sa usa niini kanila. ³⁰Apan kong ang balili sa kapatagan nga karon anaa, ug ugma igasugnod sa hudno, ginabistihan sa Dios, dili ba siya magabisti ug labaw pa kaninyo, oh kamo, mga tawo nga diyutay ing pagtoo? ³¹Busa, dili kamo magkaguol sa pag-ingon: Unsa ang atong pagakan-on, kun unsa ang atong pagaimnon, kun unsa ang atong igabisti? ³²Kay ang mga Gentil nagapangita niining tanang mga butanga; kay ang inyong Amahan nga langitnon nahibalo nga kamo adunay kinahanglan niining tanan. ³³Apan pangitaon usa ninyo ang gingharian sa Dios ug ang iyang pagkamatarung, ug ngatanan kining mga butanga igadugang kaninyo. ³⁴Busa, dili kamo magkaguol tungod sa ugmang adlaw; kay ang ugmang adlaw adunay iyang kaugalingon nga pagkaguol. Igo na sa adlaw ang iyang kadautan.

¹Dili kamo maghukom, aron dili kamo pagahukman. ²Kay sa hukom nga inyong igahukom, pagahukman kamo; ug sa taksanan nga ginataksan ninyo, pagatakson usab kamo. ³Ug nganong ginatan-aw mo ang puling sa mata sa imong igsoon, ug wala mo pagtagda ang pinutol nga kahoy nga anaa sa imong kaugalingong mata? ⁴Kun, unsaon mo pag-ingon sa imong igsoon: Pasagdi nga kuhaon ko ang puling sa imong mata; ug ania karon, ang pinutol nga kahoy anaa sa imong kaugalingong mata? ⁵Salingkapaw, kuhaa una ang pinutol nga kahoy sa imong mata, ug unya makakita ka pag-ayo aron sa pagkuha sa puling sa mata sa imong igsoon. ⁶Dili ninyo ihatag ang mga butang balaan sa mga iro; dili usab ninyo igasalibay ang inyong mga mutya sa atubangan sa mga baboy; tingali unya ilang pagatunob-tunoban sa ilang mga tiil, ug sa pagsumbalik kaninyo, ilang pagakuniskunison hinoon kamo. ⁷Pangayo kamo, ug kamo pagahatagan; pangita kamo, ug kamo makakaplag; pagtoktok kamo, ug kamo pagaablihan. ⁸Kay ang tanan kadto nga nagapangayo, makadawat; ug ang nagapangita, makakaplag; ug ang nagatoktok, pagaablihan. ⁹Kun, kinsang tawohana kaninyo, nga, kong ang iyang anak mangayo ug usa ka tinapay, iya bang pagahatagan siya ug usa ka bato? ¹⁰Ug kong pangayoan ug usa ka isda, mohatag ba siya ug usa ka bitin? ¹¹Busa kong kamo nga mga dautan mahibalong mohatag mga maayong gasa sa inyong mga anak, dili ba labi pa ang inyong Amahan, nga atua sa langit, magahatag ug mga maayong butang niadtong mga nagapangayo kaniya? ¹²Busa, ang tanan nga mga butang nga buot ninyo nga pagabuhaton kaninyo sa mga tawo, buhata usab ninyo kanila. Kay mao kini ang Kasugoan ug ang mga Manalagna. ¹³Sumulod kamo sa pultahan nga masigpit, kay haluag ang pultahan ug halapad ang dalan nga nagahatud ngadto sa pagkalaglag; ug daghan ang mga nagasulod kaniya. ¹⁴Kay masigpit ang pultahan ug hiktin ang dalan nga nagahatud ngadto sa kinabuhi, ug diriyut ang mga nakatoltol kaniya. ¹⁵Magmatngon kamo sa bakakong mga manalagna nga moanha kaninyo nga nagasaput sa

pagkacarnero; apan sa sulod nila, sila mao ang mga lobo nga manunukob. ¹⁶Tungod sa ilang mga bunga maila sila ninyo. Makakuha ba ang tawo ug parras gikan sa mga sapinit, kun igos gikan sa mga bunglayan? ¹⁷Sa maong pagkaagi, ang tanang maayong kahoy magadala ug maayong mga bunga; apan ang dautang kahoy magadala ug mga dautang bunga. ¹⁸Ang maayong kahoy dili makadala ug dautang mga bunga, ang dautan usab nga kahoy dili makadala ug mga maayong bunga. ¹⁹Ang tanang kahoy nga wala magadala ug mga maayong bunga, ginapulod ug ginasugnod sa kalayo. ²⁰Busa tungod sa ilang mga bunga, maila ninyo sila. ²¹Dili ang tanan nga nagaingon kanako: Ginoo, Ginoo; makasulod sa gingharian sa langit, kondili kadtong nagabuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga atua sa langit. ²²Daghan ang magaingon kanako niadtong adlaw: Ginoo, Ginoo, wala ba kami magpanagna tungod sa imong ngalan, ug tungod sa imong ngalan ginahinginlan namo ang mga yawa, ug tungod sa imong ngalan ginabuhat namo ang daghang mga katingalahan? ²³Ug unya pagasaysayan ko sila: Wala ko gayud kamo maila; pahalayo kamo kanako, mga mamumuhat sa kadautan. ²⁴Busa, ang tanan nga nagapatalinghug niining akong mga pulong, ug nagatuman kanila, igapakasama ko sa usa ka mabuot nga tawo nga nagatukod sa iyang balay sa ibabaw sa bato nga bantilis. ²⁵Ug nag-ulan, ug nagbaha ang mga sapa, ug mihuyop ang kahanginan, ug mihampak batok niadtong balaya, ug wala kini mapukan, kay gitukod sa ibabaw sa bato nga bantilis. ²⁶Apan ang tanan nga nagapatalinghug niining akong mga pulong, ug wala nila pagatumana, igapakasama ko sa usa ka tawong buang nga nagtukod sa iyang balay sa ibabaw sa balas; ²⁷Ug nag-ulan, ug nagbaha ang mga sapa, ug mihuyop ang kahanginan, ug mihampak batok niadtong balaya, ug kini napukan; ug daku kaayo ang iyang pagkapukan. ²⁸Ug nahitabo nga sa natapus ni Jesus kining mga pulonga, nanghibulong ang mga panon sa katawohan sa iyang pagtolon-an; ²⁹Kay siya nagatudlo kanila ingon nga may pagbulot-an ug dili ingon sa mga escriba.

¹Ug sa milugsong siya gikan sa bukid, ang mga dagkung panon sa mga tawo mingnunot kaniya. ²Ug ania karon, usa ka sanlahon miduol ug misimba kaniya nga nagaingon: Ginoo, kong buot ka, arang ikaw makahinlo kanako. ³Ug sa gituy-od ni Jesus ang iyang kamot, iyang gihikap siya nga nagaingon: Buot ako, magmahinlo ka. Ug dihadiha dayon nahinloan siya sa iyang sanla. ⁴Unya si Jesus miingon kaniya: Pagmatngon nga dili ka magsugilon bisan kang kinsa, apan, lumakaw ka ug magpakita ka sa sacerdote, ug maghalad sa halad nga gisugo ni Moises, aron mahimong usa ka pamatuod alang kanila. ⁵Ug sa nakasulod si Jesus sa Capernaum, miduol kaniya ang usa ka centurion nga nagapakilooy kaniya, ⁶Ug miingon: Ginoo, ang akong binatonan nga giparalisis, nagahay-ad sa balay, ug nagaantus sa hilabihan gayud. ⁷Ug si Jesus miingon kaniya: Moadto ako, ug ako siyang ayohon. ⁸Apan ang centurion mitubag ug miingon: Ginoo, dili ako takus nga mopasilong ikaw sa ilalum sa akong atop, apan isulti mo lamang ang usa ka pulong, ug ang akong binatonan mamaayo. ⁹Kay ako usab tawo nga anaa sa ilalum sa kagamhanan, ug ako adunay mga sundalo nga ubos sa akong pagmando; ug moingon ako sa usa: Umadto ka; ug moadto siya; ug sa usa: Umari ka; ug moari siya; ug sa akong ulipon: Buhata kini; ug buhaton niya. ¹⁰Ug sa pagkadungog ni Jesus,

nahibulong siya, ug miingon sa mga naganunot kaniya: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga bisan pa sa Israel wala akoy hingkaplagan sama niini ka daku nga pagtoo. ¹¹Ug nagaingon ako kaninyo, nga daghan sa Sidlakan ug Kasadpan ang moanhi ug molingkod kauban ni Abraham, ug ni Isaac, ug ni Jacob, sa gingharian sa langit. ¹²Apan ang mga anak sa gingharian pagaabugon sa kangitngitan sa gawas: didto aduna unyay panghilak ug panagkagut sa mga ngipon. ¹³Unya si Jesus miingon sa centurion: Lumakaw ka, ug ingon sa imong pagtoo mao ang pagabuhaton kanimo. Ug naayo ang iyang binatonan niadtong taknaa. ¹⁴Ug sa misulod si Jesus sa balay ni Pedro, hingkit-an niya ang ugangan babaye niini, nga nagahigda nga gihilantan. ¹⁵Ug iyang gihikap ang kamot niya ug gihuwasan siya sa hilanat; ug siya mibangon, ug nagaalagad kaniya. ¹⁶Ug sa miabut ang kahaponon, ilang gidala kaniya ang daghan nga mga hingyawaan, ug iyang gihinginlan kanila ang mga espiritu pinaagi sa usa ka pulong, ug iyang giayo ang tanang mga masakiton; ¹⁷Aron matuman ang gisulti ni Isaias nga manalagna, nga miingon: Siya gayud nagkuha sa atong mga kaluyahon, ug nagdala sa atong mga balatian. ¹⁸Ug sa hingkit-an ni Jesus ang dagkung mga panon sa katawohan libot kaniya, gisugo niya nga mangadto sila sa tabok. ¹⁹Ug sa miduol ang usa ka escriba, miingon kaniya: Magtutudlo, monunot ako kanimo bisan asa ka moadto. ²⁰Ug si Jesus miingon kaniya: Ang mga milo adunay mga lungib, ug ang mga langgam sa langit adunay mga salag; apan ang Anak sa Tawo walay kaurarayan sa iyang ulo. ²¹Ug ang usa sa iyang mga tinon-an nag-ingon kaniya: Ginoo, tugoti ako sa pag-adto una sa paglubong sa akong amahan. ²²Apan si Jesus miingon kaniya: Nomunot ka kanako, ug pasagdi ang mga patay nga magalubong sa ilang mga minatay. ²³Ug sa misakay siya sa usa ka sakayan, mingnunot kaniya ang iyang mga tinon-an. ²⁴Ug ania karon, miabut ang usa ka dakung bagyo sa dagat, sa pagkaagi nga ang sakayan gisabwan sa mga balud; apan siya nagakatulog. ²⁵Ug miduol kaniya ang iyang mga tinon-an, ug ilang gipukaw siya sa pag-ingon: Ginoo, luwasa kami, mangawala kami. ²⁶Ug siya miingon kanila: Nganong nangahadlok kamo, Oh kamo nga diyutay ing pagloo? Unya mibangon siya ug gibadlong niya ang mga hangin ug ang dagat, ug miabut ang usa ka dakung kalinaw. ²⁷Ug ang mga tawo nanghibulong, nga nagaingon: Kinsa ba kini nga bisan pa ang mga hangin ug dagat nagasugot kaniya? ²⁸Ug sa miabut siya didto dapit sa yuta sa mga taga-Gadara, gisugat siya sa duha ka hingyawaan nga nanggula sa mga lubnganan, mga mabangis kaayo, sa pagkaagi nga walay kinsa nga arang makaagi niadtong dalana. ²⁹Ug ania karon, nagasinggit sila nga nagaingon: Unsay labut namo kanimo, Jesus nga Anak sa Dios? Mianhi ba ikaw dinhi sa pagpaantus kanamo sa dili pa ang panahon? ³⁰Ug sa halayo kanila didtoy usa ka panon sa daghan nga mga baboy nga nanag-ungad. ³¹Ug ang mga yawa nagapakilooy kaniya sa pag-ingon: Kong imo kaming abugon, ipadala kami ngadto sa panon sa mga baboy. ³²Ug siya miingon kanila: Pangadto kamo. Ug sa nanggula sila, nangadto sa panon sa mga baboy; ug ania karon, ang tibook panon sa mga baboy midulhog nga nagadalagan sa makusog gayud sa bakilid padulong sa dagat; ug nangamatay sa tubig. ³³Ug ang mga magbalantay sa mga baboy nangalagiw; ug sa nangadto sila sa lungsod, gisugilon nila ang tanan, ug ang nanghitabo sa mga hingyawaan. ³⁴Ug ania karon, ang tibook nga lungsod mingsugat kang Jesus; ug sa ilang nakita siya, nagpakilooy sila nga mopahawa siya sa ilang mga utlanan.

¹Ug sa misakay si Jesus sa usa ka sakayan, mitabok siya, ug miabut sa iyang kaugalingon nga lungsod. ²Ug ania karon, ilang gidala kaniya ang usa nga giparalisis nga nagahigda sa usa ka duyan. Ug sa nakita ni Jesus ang ilang pagtoo, miingon sa giparalisis: Anak, magmalipayon ka, gipasaylo kanimo ang imong mga sala. ³Ug ania karon, ang uban sa mga escriba nanag-ingon sa ilang kaugalingon: Kining tawohana nagapasipala. ⁴Apan sa nahibaloan ni Jesus ang ilang mga hunahuna, miingon: Nganong nagahunahuna kamo ug dautan sa inyong mga kasingkasing? ⁵Kay hain ang labing masayon, ang pag-ingon: Gipasaylo kanimo ang imong mga sala; kun ang pag-ingon: Tumindog ka, ug lumakaw? ⁶Apan, aron inyong hibaloan nga ang Anak sa tawo adunay gahum sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala, (gilayon miingon sa giparalisis): Tumindog ka, ug kuhaa ang imong duyan, ug umadto ka sa imong balay. ⁷Ug sa mitindog siya, miadto sa iyang balay. ⁸Apan sa hingkit-an kini sa katawohan, nangalisang sila, ug gihimaya nila ang Dios nga nakahatag sa ingon nga gahum sa mga tawo. ⁹Ug sa miagi si Jesus didto, hingkit-an niya ang usa ka tawo nga ginganlan si Mateo nga nagalingkod sa buhisanan, ug iyang giingon siya: Numunot ka kanako. Ug siya mitindog ug minunot kaniya. ¹⁰Ug nahitabo nga sa milingkod siya sa balay niini aron sa pagkaon, ania karon, nangabut usab ang daghang mga maniningil sa buhis ug mga makasasala, ug nanaglingkod sa pagpangaon kauban ni Jesus ug sa iyang mga tinon-an. ¹¹Ug sa pagkakita niini sa mga Fariseo, nanag-ingon sila sa mga tinon-an niya: Nganong nagakaon ang inyong Magtutudlo kauban sa mga maniningil sa buhis ug sa mga makasasala? ¹²Apan sa hingdunggan kini ni Jesus, miingon kanila: Ang mga maayog lawas wala magakinahanglan ug mananambal, kondili ang mga masakiton lamang. ¹³Apan lakaw kamo ug ton-i ninyo kong unsay kahulogan niini: Ako nagkinahanglan ug kalooy ug dili halad; kay wala ako moanhi sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala sa paghinulsol. ¹⁴Unya mingduol kaniya ang mga tinon-an ni Juan nga nagaingon: Ngano nga sa masubsub kami ug ang mga Fariseo nagapuasa, apan ang imong mga tinon-an wala magapuasa? ¹⁵Ug si Jesus miingon kanila: Makahimo ba sa pagsubo ang mga kauban sa kaslonon samtang ang pamanhonon anaa pa kauban nila? Apan moabut ra ang mga adlaw nga pagakuhaon kanila ang pamanhonon, ug unya managpuasa na sila. ¹⁶Walay bisan kinsa nga magabutang usa ka tapak nga tinabas nga bag-o gayud sa usa ka saput nga dunot na, kay ang tapak magabingkas sa saput ug magadahan hinoon ang gisi. ¹⁷Wala usab igasulod ang bag-ong vino sa mga panit nga daan, kay niini magisi ang mga panit, ug ang vino mahayabo, ug ang mga panit mausik. Apan ginasulod ang bag-o nga vino sa mga panit nga bag-o, ug ang duha lonlon molungtad. ¹⁸Samtang siya nagasulti kanila mining mga butanga, ania karon miabut ang usa ka punoan, ug nagasimba kini kaniya nga nagaingon: Ang akong anak nga babaye namatay karon pa lamang, apan umari ka, tapin-i siya sa imong kamot, ug mabuhi siya. ¹⁹Ug mitindog si Jesus ug minunot kaniya kauban ang iyang mga tinon-an. ²⁰Ug ania karon, usa ka babaye nga gitalinug-an sulod na sa napulo ug duha ka tuig, nga sa miduol sa likod niya, mihikap sa sidsid sa iyang kupo; ²¹Kay nagaingon siya sa iyang kaugalingon: Kong makahikap lamang ako sa iyang kupo, mamaayo ako. ²²Apan si Jesus, sa milingi ug nakakita kaniya, miingon: Magmalipayon ka, anak ko, ang imong pagtoo nakaayo kanimo. Ug ang babaye naayo sukad niadtong taknaa. ²³Ug sa misulod si Jesus sa balay

sa punoan, ug nakita ang mga flautista ug ang mga tawo nga nagasaba, ²⁴Siya miingon kanila: Umiway kamo, kay ang dalaga wala mamatay, kondili nagakatulog. Ug ilang gikataw-an siya. ²⁵Ug sa gipagula ang mga tawo, misulod siya ug gikuptan niya ang dalaga sa kamot, ug mibangon kini. ²⁶Ug ang kabantug niini nasangyaw sa tibook niadtong yutaa. ²⁷Ug sa miagi didto si Jesus, misunod kaniya ang duha ka buta nga nagasinggit ug nagaingon: Kaloy-i kami, oh Anak ni David! ²⁸Ug sa misulod siya sa usa ka balay, nanagpanuol kaniya ang mga buta, ug si Jesus miingon kanila: Mitoo ba kamo nga akong mahimo kini? Sila nagaingon kaniya: Oo, Ginoo. ²⁹Unya iyang gihikap sila sa mga mata, nga nagaingon: Sumala sa inyong pagtoo, mao ang pagabuhaton kaninyo. ³⁰Ug nangabuka ang ilang mga mata. Ug si Jesus nagtugon kanila sa hugot gayud nga nagaingon: Magmatngon kamo nga walay bisan kinsa nga mang-hibalo niini. ³¹Apan sila, sa nakagula, gisangyaw nila ang kabantugan niya sa tibook niadtong yutaa. ³²Ug sa paggula nila, ania karon, gidad-an siya ug usa ka tawong amang nga hingyawaan. ³³Ug sa nahinginlan na ang yawa, misulti ang amang. Ug nanghibulong ang katawohan nga nagaingon: Sukad masukad wala pa gayud makita kini sa Israel. ³⁴Apan ang mga Fariseo nagaingon: Tungod sa lalang sa principe sa mga yawa, nagahingilin siya sa mga yawa. ³⁵Ug si Jesus nagalibod sa tanang mga lungsod ug mga balangay sa pagtudlo didto sa ilang mga sinagoga, ug sa pagmantala sa Maayong Balita sa gingharian, ug nagaayo sa tanang balatian ug tanang sakit sa lungsod. ³⁶Apan sa nakita niya ang mga panon sa katawohan, giabut siya ug kalooy kanila, kay sila nagakasubo ug nagakatibulaag ingon sa mga carnero nga walay magbalantay. ³⁷Unya siya nagaingon sa iyang mga tinon-an: Sa pagkamatuod ang anihon daghan, apan diriyut ang mga mamomoo. ³⁸Busa magpakilooy kamo sa Ginoo sa anihon aron siya magpadala ug mga mamomoo sa iyang anihon.

¹Ug sa iyang gitawag kaniya ang iyang napulo ug duha ka mga tinon-an, iyang gihatagan sila ug pagbulot-an ibabaw sa mga espiritu nga mahugaw, aron sila makaghingilin kanila, ug makagayo sa tanang sakit ug tanang balatian. ²Ug ang mga ngalan sa napulo ug duha ka mga apostoles mao kini: Ang nahauna, si Simon nga ginganlan si Pedro, ug si Andres nga igsoon niya; si Jacobo nga anak ni Zebedeo, ug si Juan nga igsoon niya; ³Si Felipe ug si Bartolome; si Tomas ug si Mateo nga maniningil sa buhis; si Jacobo nga anak ni Alfeo, ug si Lebeo nga ang iyang bansagon si Tadeo; ⁴Si Simon nga Canaanhon, ug si Judas Iscariote nga nagtugyan usab kaniya. ⁵Kining napulo ug duha gipalakaw ni Jesus ug iyang gitugon sila sa pag-ingon: Dili kamo maglakaw sa dalan sa mga Gentil, ug dili kamo magsulod sa lungsod sa mga Samariahanon; ⁶Kondili umadto kamo una sa mga carnero nga nagpangawala sa balay ni Israel. ⁷Ug samtang manlakaw kamo, magwali kamo sa pag-ingon: Haduol na ang gingharian sa langit. ⁸Pagaayohon ninyo ang mga masakiton, pagahinloan ninyo ang mga sanlahon, pagabanhawon ninyo ang mga minatay, pagahinginlan ninyo ang mga yawa; gidawat ninyo sa walay bayad, nan ihatag usab ninyo sa walay bayad. ⁹Dili kamo magbalon bisan bulawan, bisan salapi, bisan tumbaga sa inyong mga bakus, ¹⁰Bisan puyo sa inyong pagpanaw, bisan duha ka saput, bisan sapin, bisan sungkod; kay ang mamomoo takus sa iyang

kalan-on. ¹¹Ug bisan unsang lungsora kun balangaya nga inyong pagasudlan, susihon ninyo kong kinsa didto ang takus, ug didto pabilin hangtud nga kamo mogikan. ¹²Ug sa pagsulod ninyo sa balay, paghatag kamo sa katahuran. ¹³Ug kong ang balay takus, pasagdi nga ang inyong pakigdait moabut sa ibabaw niya; apan kong dili takus, pasagdi nga ang inyong pakigdait mahiuli kaninyo. ¹⁴Ug bisan kinsa nga dili magadawat kaninyo, ug dili magapatalinghug sa inyong mga pulong, sa paggula ninyo gikan didto niadtong balaya kun lungsora, iyabyab ninyo ang abug sa inyong mga tiil. ¹⁵Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga maarangarang pa alang sa yuta sa Sodoma ug sa Gomorra sa adlaw sa paghukom, kay alang niadtong lungsora. ¹⁶Ania karon, ginasugo ko kamo ingon nga mga carnero sa taliwala sa mga lobo; busa, magmakinaadmanon kamo sama sa mga bitin, ug magmaligdong kamo sama sa mga salampati. ¹⁷Apan magbantay kamo sa mga tawo, kay sila magatugyan kaninyo sa hukmanan, ug kamo pagahampakon nila sa sulod sa ilang mga sinagoga. ¹⁸Ug tungod kanako igahatud usab kamo sa atubangan sa mga gobernador ug sa mga hari, aron sa pagpamatuod kanako didto kanila ug sa mga Gentil. ¹⁹Apan kong kamo igatugyan dili kamo managkaguol kong unsaon ug kong unsa ang inyong igasulti, kay niadtong taknaa igahatag kaninyo ang inyong igasulti; ²⁰Kay dili kamo mao ang magasulti, kondili ang Espiritu sa inyong Amahan nga magasulti diha kaninyo. ²¹Ug ang igsoon magatugyan sa igsoon ngadto sa kamatayon, ug ang amahan sa anak, ug ang mga anak magapanindog batok sa ilang mga amahan ug magapapatay kanila. ²²Ug pagadumtan kamo sa tanan tungod sa akong ngalan; apan ang magapadayon hangtud sa katapusan, kini maoy maluwas. ²³Ug kong pagalutson kamo niining lungsora, pangalagiw kamo ngadto sa sunod, kay sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga dili ninyo mahurot sa paglibut ang mga kalungSORAN sa Israel hangtud nga moanhi ang Anak sa Tawo. ²⁴Ang tinon-an dili labaw sa magtutudlo, bisan ang ulipon dili labaw sa iyang agalon. ²⁵Igo lamang sa tinon-an nga manig-ingon sa iyang magtutudlo, ug sa ulipon nga manig-ingon sa iyang agalon. Kong ang pangulo sa balay ginginganlan ug beelzebub, unsa man kaha ka labi pa niini ang ingalan niadtong mga sakup sa iyang panimalay? ²⁶Busa, dili kamo magakahadlok kanila, kay walay bisan unsa nga nasalipdan nga dili igapadayag, bisan unsa nga tinago nga dili hibaloan. ²⁷Ang ginaingon ko kaninyo sa mangitngit, igaingon ninyo sa mahayag, ug ang ginapatalinghugan ninyo sa igdulungog, igamantala ninyo sa mga ibubongan. ²⁸Ug dili kamo managkahadlok sa mga nagapatay sa lawas apan dili arang makapatay sa kalag; apan kahadlok ninyo una kadtong arang makalaglag sa kalag ingon man sa lawas didto sa inferno. ²⁹Wala ba igabaligya ang duha ka mga gagmay nga langgam sa usa ka diyut? Ug bisan usa kanila dili mahulog sa yuta sa wala ang inyong Amahan. ³⁰Apan bisan pa ang mga buhok sa inyong ulo naisip nga tanan. ³¹Busa dili kamo managkahadlok; kamo mga labaw pa ug bili kay sa daghan nga mga langgam. ³²Busa, bisan kinsa kadtong magasugid kanako sa atubangan sa mga tawo, ako magasugid usab kaniya sa atubangan sa akong Amahan nga atua sa langit. ³³Apan bisan kinsa nga magalimod kanako sa atubangan sa mga tawo, igalimod ko usab siya sa atubangan sa akong Amahan nga atua sa langit. ³⁴Dili kamo magdahum nga ako mianhi sa pagdala ug pakigdait sa yuta, wala ako moanhi sa pagdala ug pakigdait, kondili pinuti. ³⁵Kay mianhi ako sa pagbutang pakigbingkil sa tawo batok sa iyang amahan, ug sa anak nga babaye batok sa iyang inahan, ug sa

umagad nga babaye batok sa iyang ugangan nga babaye; ³⁶Ug ang mga kaaway sa tawo mao ang sa iyang kaugalingong panimalay. ³⁷Ang nahagugma sa amahan kun sa inahan labi pa kanako, dili takus kanako; ug ang nahagugma sa anak nga lalake kun sa anak nga babaye labi pa kanako, dili takus kanako. ³⁸Ug ang wala magapas-an sa iyang cruz ug magasunod sa ulahi nako, dili takus kanako. ³⁹Kinsa kadtong makakaplag sa iyang kinabuhi, kini mawala kaniya; ug kinsa kadtong mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako, kini makaplagan niya. ⁴⁰Ang nagadawat kaninyo, kanako nagadawat; ug ang nagadawat kanako, nagadawat niadtong nagsugo kanako. ⁴¹Ang magadawat sa usa ka manalagna sa ngalan sa manalagna, magadawat sa balus nga iya sa manalagna; ug ang magadawat sa usa ka matarung sa ngalan sa matarung, magadawat sa balus nga iya sa matarung. ⁴²Ug bisan kinsa nga magapainum ug usa ka kabo lamang nga tubig nga mabugnaw sa usa niining mga gagmay sa ngalan sa tinon-an, sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga dili gayud mawala ang iyang balus.

¹Ug nahatabo nga sa pagkahuman ni Jesus paghatag sa mga sugo sa iyang napulo ug duha ka mga tinon-an, migikan siya didto sa pagtudlo ug pagmantala sa mga lungsod nila. ²Karon, sa nakadungog si Juan didto sa bilangoan sa mga buhat ni Cristo, nagsugo siya pinaagi sa iyang mga tinon-an, ³Sa pag-ingon kaniya: Ikaw ba kadtong moanhi, kun magahulat pa ba kami ug lain? ⁴Ug sa mitubag si Jesus miingon kanila: Pangadto kamo ug suginlan ninyo si Juan sa mga butang nga inyong hingdunggan ug hingkit-an: ⁵Ang mga buta nanagpakakita, ug ang mga bakol nanagpakalakaw; ang mga sanlahon nahinloan, ug ang mga bungol nakadungog; ang mga minatay nangabanhaw; ug ginawali alang sa mga kabus ang Maayong Balita. ⁶Ug bulahan kadtong dili makakaplag kanako ug kahigayonan sa pagkapangdol. ⁷Ug sa milakaw kini sila, misugod si Jesus sa pag-ingon sa katawohan nahatungod kang Juan: Unsa ang giadto ninyo sa pagtan-aw sa kamingawan? Usa ba ka bagakay nga ginahapayhapay sa hangin? ⁸Unsa ang giadto ninyo sa pagtan-aw? Usa ba ka tawo nga nagasul-ob ug mga panapton nga hamili? Ania karon ang mga nagagamit ug mga panapton nga hamili, anaa sa balay sa mga hari. ⁹Apan, unsa ang giadto ninyo sa pagtan-aw? Usa ba ka manalagna? Oo; nagaingon ako kaninyo, ug labaw pa kay sa manalagna. ¹⁰Siya mao ang hingtungdan sa nahasulat: Ania karon, akong gisugo ang akong manolonda sa atubangan sa imong nawong nga nagaandam sa imong dalan sa atubangan mo. ¹¹Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga sa mga nangatawo sa mga babaye, walay usa nga mitindog nga labaw pa kang Juan nga Bautista; apan ang labing diyutay sa gingharian sa langit, labing daku kay kaniya. ¹²Ug sukad sa mga adlaw ni Juan nga Bautista hangtud karon, ang gingharian sa langit nagaantus sa paglugos, ug ang mga maglulugos nagaagaw niana pinaagi sa kusog. ¹³Kay ang tanang mga manalagna ug ang Kasugoan nanagtagna hangtud kang Juan. ¹⁴Ug kong buot kamo magdawat kaniya, siya mao kadtong Elias nga umalanhi. ¹⁵Ang may mga igdulungog sa pagpatalinghug, magpatalinghug. ¹⁶Apan, sa kang kinsa ko ba igapakasama kining kaliwatana? Siya sama sa mga kabataan nga nagalingkod sa mga baligyaanan nga nagatawag sa ilang mga kauban, ¹⁷Ug nagaingon:

Ginapatunggan kamo namo sa mga flauta, ug wala kamo managsayaw; ginaminatayan namo kamo, ug wala kamo managbakho. ¹⁸Kay mianhi si Juan nga wala magakaon ug wala magainum, ug sila nagaingon: Siya adunay yawa! ¹⁹Mianhi ang Anak sa tawo nga nagakaon ug nagainum, ug sila nanag-ingon: Ania karon ang usa ka tawong ulitan ug palainum sa vino, abyan sa mga maniningil sa buhis ug sa mga makasasala! Ug ang kaalam ginapakamatarung sa iyang mga buhat. ²⁰Unya gisugdan niya sa pagsaway ang mga lungsod nga gibuhatan sa labing daghan sa iyang mga katingalahan, kay wala sila maghinulsol. ²¹Alaut ka, Corazin! Alaut ka, Betsaida! kay kong sa Tiro ug sa Sidon pa buhata ang mga katingalahan nga gibuhat kaninyo, dugay na unta nga naghinulsol sila pinaagi sa saput nga sako ug abo. ²²Ngani, nagaingon ako kaninyo nga maarangarang pa alang sa Tiro ug sa Sidon sa adlaw sa paghukom kay alang kaninyo. ²³Ug ikaw, Capernaum, igatuboy ka ba hangtud sa langit? Igaunlod ka hangtud sa Hades; kay kong sa Sodoma gibuhat pa ang mga katingalahan nga nabuhat kanimo, milungtad unta siya hangtud karong adlaw. ²⁴Apan nagaingon ako kaninyo nga maarangarang pa alang sa yuta sa Sodoma sa adlaw sa paghukom kay alang kanimo. ²⁵Niadtong panahona, si Jesus mitubag ug miingon: Nagapasalamat ako kanimo, Oh Amahan, Ginoo sa langit ug sa yuta, kay imong gililong kining mga butanga sa mga makinaadmanon ug mga masinabuton, ug imong gipahayag sila sa mga bata. ²⁶Oo, Amahan, kay mao man usab ang nakapahimuot pag-ayo sa imong mga mata. ²⁷Ang tanang butang gitugyan kanako sa akong Amahan; ug walay nakaila sa Anak kondili ang Amahan; walay bisan kinsa nga nakaila sa Amahan kondili ang Anak, ug siya kang kinsa ang Anak mahamuot sa pagpadayag. ²⁸Umari kanako kamong tanan nga gikapuyan ug gibug-atan, ug papahulayon ko kamo. ²⁹Isangon ninyo ang akong yugo kaninyo, ug magtoon kamo kanako, kay ako maaghop ug mapinaubsanon sa kasingkasing, ug makakaplag kamo ug pahulay sa inyong mga kalag. ³⁰Kay ang akong yugo masayon, ug magaan ang akong lowan.

¹Niadtong panahona si Jesus miagi sa kaumahan sa adlaw nga igpapahulay; ug ang iyang mga tinon-an gipanggutom, ug nagsugod sila sa pagpangutlo ug mga uhay, ug nangaon. ²Apan ang mga Fariseo, sa nakakita sila niini, miingon kaniya: Tan-awa, ang imong mga tinon-an nagabuhat sa supak sa Kasugoan nga pagabuhaton sa usa ka adlaw nga igpapahulay. ³Apan siya miingon kanila: Wala ba ninyo hibasahi ang gibuhat ni David sa gigutum siya ug ang mga kauban niya; ⁴Naunsa nga misulod siya sa balay sa Dios, ug mikaon sa mga tinapay nga gibutang sa atubangan sa Dios, nga supak man sa Kasugoan ang pagkaon niadto, bisan sa kauban niya, kondili sa mga sacerdote lamang? ⁵Kun, wala ba ninyo hibasahi sa Kasugoan, nga sa adlaw nga igpapahulay ang mga sacerdote sa templo nagapasipala sa adlaw nga igpapahulay ug wala sila makasala? ⁶Apan nag-ingon ako kaninyo, usa nga labaw pa ka daku kay sa templo ania dinhi. ⁷Apan kong hingbaloan pa ninyo ang kahulogan niini: Ang gitinguha ko kalooy, ug dili halad; dili unta mahukman ninyo ang mga walay sala. ⁸Kay ang Anak sa tawo mao ang Ginoo sa adlaw nga igpapahulay. ⁹Ug sa migikan didto, misulod siya sa sinagoga nila. ¹⁰Ug ania karon, may usa ka lalake didto nga may kuyos nga

kamot. Ug aron ilang ikasumbong siya, ilang gipangutana siya sa pag-ingon: Gitugot ba ang pagtambal sa adlaw nga igpapahulay? ¹¹Ug siya miingon kanila: Kinsang tawohana diha kaninyo nga adunay usa lamang ka carnero, ug kong kini mahulog sa usa ka gahong sa adlaw nga igpapahulay, dili ba kini niya kuptan ug kuhaon? ¹²Nan, daw unsa pa kamahal ang usa ka tawo kay sa usa ka carnero! Tungod niana, makatarunganon ang pagbuhat sa maayo sa adlaw nga igpapahulay. ¹³Unya miingon siya sa tawo: Tuy-ora ang imong kamot! Ug gituy-od niya, ug hing-ulian kini ingon na sa usa. ¹⁴Apan minggula ang mga Fariseo ug nagsabutsabut sila batok kaniya kong unsaon sa paglaglag kaniya. ¹⁵Apan sa hingbaloan kini ni Jesus, mibiya siya didto. Ug daghan ang minunot kaniya ug ginaayo niya ang tanan. ¹⁶Ug iyang gitugon sila nga dili nila igapaila siya, ¹⁷Aron matuman ang ginasulti pinaagi kang Isaias nga manalagna nga nag-ingon. ¹⁸Ania karon, ang akong ulipon nga akong pinili, ang akong hinigugma nga ginakalipayan sa akong kalag; igabutang ko kaniya ang akong Espiritu, ug siya magamantala sa paghukom sa mga Gentil. ¹⁹Dili siya magapakiglalis, dili siya magasinggit, ug bisan kinsa walay makadungog sa iyang tingog sa mga dalan. ²⁰Ang bagakay nga basag dili niya pagabalion; ug ang pabilo nga nagaaso dili niya pagapalungon hangtud dad-on niya ang paghukom ngadto sa pagdaug. ²¹Ug sa iyang ngalan magalaum ang mga Gentil. ²²Unya gidala kaniya ang usa ka hingyawaan, buta ug amang, ug iyang giayo siya, sa pagkaagi nga ang buta ug amang nakasulti ug nakakita. ²³Ug ang tanang mga tawo nanghibulong ug nanag-ingon: Mao ba kaha kini ang Anak ni David? ²⁴Apan ang mga Fariseo, sa pagkadungog nila, nanag-ingon: Kini dili makahingilin sa mga yawa kondili pa tungod kang beelzebub, ang principe sa mga yawa. ²⁵Ug kay hingbaloan ni Jesus ang ilang mga hunahuna, miingon siya kanila: Tanang gingharian nga nabahin batok sa iyang kaugalingon malaglag; ug tanan nga lungsod kun balay nga nabahin batok sa iyang kaugalingon dili molungtad. ²⁶Ug kong si satanas nagahingilin kang satanas nabahin siya batok sa iyang kaugalingon; busa unsaon paglungtad sa iyang gingharian? ²⁷Ug kong ako, tungod kang beelzebub, nagahingilin sa mga yawa, tungod ba kang kinsa ang inyong mga anak nagahingilin kanila? Busa sila mamao ang inyong mga maghuhukom. ²⁸Apan kong ako tungod sa Espiritu sa Dios nagahingilin sa mga yawa, matuod gayud nga ang gingharian sa Dios miabut na kaninyo. ²⁹Kun unsaon man sa tawo pagsulod sa balay sa kusgan aron pag-agaw sa iyang mga butang kong dili una niya gapuson ang kusgan? Ug unya ugaling pagakawatan ang iyang balay. ³⁰Ang wala magauban kanako, batok siya kanako, ug ang dili makig-ipon kanako, magapatibulaag. ³¹Tungod niini nagaingon ako kaninyo: Ang tanang sala ug pasipala pagapasayloon alang sa mga tawo: apan ang pasipala batok sa Espiritu dili pagapasayloon. ³²Ug bisan kinsa nga magapamulong sa usa ka pulong batok sa Anak sa tawo, arang siya mapasaylo; apan bisan kinsa nga magapamulong batok sa Espiritu Santo dili siya arang mapasaylo, bisan niini nga panahon sa kalibutan, bisan niadtong palaabuton. ³³Usa lang ning duha, buhatong maayo ang kahoy, ug ang iyang bunga maayo; kun buhatong dautan ang kahoy, ug ang iyang bunga dautan; kay ang kahoy ginaila tungod sa iyang bunga. ³⁴Mga kaliwat sa mga bitin nga malala! Unsaon ninyo, ingon nga kamo mga dautan, pagsulti sa mga butang maayo? Kay sa kadagaya sa kasing-kasing nagasulti ang baba. ³⁵Ang tawong maayo, gikan sa iyang maayong bahandi nagakuha ug mga maayong butang; ug ang tawong dautan, gikan

sa iyang dautang bahandi nagakuha ug dautang mga butang. ³⁶Ug nagaingon ako kaninyo nga sa tanang pulong walay pulos nga ginapamulong sa mga tawo, magahatag sila ug husay sa adlaw sa paghukom. ³⁷Kay tungod sa imong mga pulong pagapakamatarungon ka, ug tungod sa imong mga pulong pagahukman ka sa silot. ³⁸Unya mingtubag kaniya ang uban sa mga escriba ug sa mga Fariseo sa pag-ingon: Magtutudlo, buot unta kami motan-aw ug usa ka ilhanan gikan kanimo. ³⁹Apan siya mitubag ug miingon kanila: Usa ka kaliwatan nga dautan ug mananapaw nagapangita ug ilhanan; ug walay ilhanan nga igahatag kaniya, kondili ang ilhanan ni Jonas ang manalagna. ⁴⁰Kay ingon nga si Jonas didto sa tiyan sa dakung isda sa tolo ka adlaw ug tolo ka gabii: sa maong pagkaagi, ang Anak sa tawo magapabilin sa kahiladman sa yuta tolo ka adlaw ug tolo ka gabii. ⁴¹Ang mga tawo sa Ninive motindog sa adlaw sa paghukom kauban niini nga kaliwatan, ug managhukom niini sa silot, kay nanaghinulsol sila tungod sa pagwali ni Jonas; ug ania karon adunay usa dinhi nga labaw pa kay kang Jonas! ⁴²Ang reina sa Habagatan motindog sa adlaw sa paghukom kauban niini nga kaliwatan, ug magahukom niini sa silot; kay mianhi siya gikan sa mga kinatumyan sa yuta aron sa pagpatalinghug sa kaalam ni Salomon: ug ania karon, adunay usa nga labaw pa kay kang Salomon nga ania karon dinhi! ⁴³Apan kong ang espiritu nga mahugaw nakagula na sa tawo, nagasuroy sa mga dapit nga mamala sa pagpangita ug pahulay, ug wala makakaplag. ⁴⁴Unya siya nagaingon: Magabalik ako sa akong balay nga akong gigikanan: ug sa miabut, hikaplagan niya nga wala na pagapuy-i, sinilhigan ug dinayandayanan. ⁴⁵Unya moadto siya, ug magadala ug laing pito ka espiritu nga mga labi pang dautan kay kaniya, ug mosulod ug mopuyo sila didto; ug ang kaulahian niadtong tawohana magadautan nga labi pa kay sa una. Mao usab ang mahatabo niining dautan nga kaliwatan. ⁴⁶Ug samtang nagasulti pa siya sa katawohan ania karon, ang iyang inahan ug ang iyang mga igsoon didto sa gawas nagapaninguha sa pagpakigsulti kaniya. ⁴⁷Ug may usa nga miingon kaniya: Ania karon, ang imong inahan ug ang imong mga igsoon atua sa gawas naninguha sa pagpakigsulti kanimo. ⁴⁸Apan siya sa mitubag miingon sa nagsulti kaniya: Kinsa ba ang akong inahan, ug kinsa ba ang akong mga igsoon? ⁴⁹Ug sa gituy-od ang iyang kamot ngadto sa iyang mga tinon-an, nag-ingon: Ania karon ang akong inahan ug ang akong mga igsoon. ⁵⁰Kay bisan kinsa nga magabuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga atua sa langit, siya mao ang akong igsoon nga lalake ug akong igsoon nga babaye, ug akong inahan.

¹Niadtong adlaw mipahawa si Jesus sa balay, ug milingkod sa daplin sa dagat. ²Ug mingdugok kaniya ang daghang katawohan; tungod niini misakay siya sa usa ka sakayan ug milingkod, ug ang tanang katawohan nanindog sa baybayon. ³Ug siya nagsulti kanila ug daghang mga butang pinaagi sa sambingay, sa pag-ingon: Ania karon, usa ka magpupugas miadto sa pagpugas. ⁴Ug sa nagpugas siya, ang uban nga lugas nahulog sa daplin sa dalan, ug nanugok ang mga langgam ug ilang gituka. ⁵Ang uban nahulog sa kabatoan diin walay daghang yuta, ug gilayon miturok tungod kay wala si lay kalawom sa yuta. ⁶Apan sa pagsubang sa adlaw, nangalawos sila; ug tungod kay walay gamut, nangalaya. ⁷Ug ang uban nahulog sa kasapinitan, ug mitubo ang mga sapinit ug nagtabon ug

naglumos kanila. ⁸Apan ang uban nahulog sa maayong yuta, ug nagapamunga: ang uban, usa ka gatus; ang uban, kan-uman, ug ang uban, katloan. ⁹Ang adunay mga igdulungog magpatalinghug. ¹⁰Ug sa miduol ang iyang mga tinon-an, nanag-ingon kaniya: Nganong nagasulti ikaw kanila sa mga sambingay? ¹¹Ug siya, sa mitubag, miingon kanila: kay kaninyo gitugot ang paghibalo sa mga tinago sa gingharian sa langit, apan kanila wala itugot. ¹²Kay ang adunay iya, pagahatagan ug magadagaya, apan ang walay iya, pagakuhaon gikan kaniya bisan pa ang iya. ¹³Tungod niini nagasulti ako kanila sa mga sambingay; kay sa nagatan-aw sila wala makakita, ug sa nagapatalinghug sila wala makadungog ug wala usab sila makasabut; ¹⁴Ug natuman kanila ang tagna ni Isaias nga nagaingon: Pinaagi sa pagpatalinghug makadungog kamo, ug dili kamo makasabut; pinaagi sa pagtan-aw makakita kamo ug dili kamo makatukib. ¹⁵Kay ang kasingkasing niining lungsora gikubalan, ug ang ilang dalunggan nabungol sa pagpatalinghug, ug gipiyong nila ang ilang mga mata, aron dili sila makakita pinaagi sa ilang mga mata, ug makadungog pinaagi sa ilang mga igdulungog, ug makasabut pinaagi sa ilang kasingkasing ug aron dili sila managbalik ug pagaayohon ko. ¹⁶Apan bulahan ang inyong mga mata kay makakita, ug ang inyong mga igdulungog kay makadungog. ¹⁷Kay sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga daghan nga mga manalagna ug mga matarung nga buot motan-aw sa mga butang nga inyong nakita ug wala magpakakita, ug sa pagpatalinghug sa mga butang nga inyong ginapatalinghugan ug wala magpakadungog. ¹⁸Busa patalinghugi ninyo ang sambingay sa magpupugas. ¹⁹Bisan kinsa nga nagapatalinghug sa mga pulong sa gingharian ug dili niya sabton, moanhi ang dautan ug moilog sa napugas sa iyang kasingkasing; mao kini ang nahapugas sa daplin sa dalan. ²⁰Ug ang nahapugas sa kabatoan, mao kadtong nagapatalinghug sa pulong, ug sa gilayon gidawat niya nga malipayon; ²¹Apan kaniya walay gamut, kondili milungtad sa diyutayng panahon lamang; ug kong moabut ang kalisdanan kun paglutos tungod sa hinungdan sa pulong, gilayon siya mahipangdol. ²²Ug ang nahapugas sa kasapinitan; kini mao kadtong nagapatalinghug sa pulong, apan ang pag-atiman niini nga kalibutan ug ang limbong sa mga bahandi nagalumos sa pulong, ug mahimo siyang dili mabungahon. ²³Apan ang nahapugas sa maayong yuta, mao kadto ang nagapatalinghug sa pulong, ug nakasabut niini. Siya sa pagkamatuod nagapamunga: ang usa, usa ka gatus; ang usa, kan-uman; ug ang usa, katloan. ²⁴Usa na usab ka sambingay iyang giasoy kanila sa pag-ingon: Ang gingharian sa langit sama sa usa ka tawo nga nagapugas sa maayong binhi sa iyang uma. ²⁵Apan samtang nagakatulog ang mga tawo, miabut ang iyang kaaway ug nagpugas sa bunglasyon sa taliwala sa trigo, ug milakaw. ²⁶Apan sa nagtubo ang trigo ug namunga, midayag usab ang bunglasyon. ²⁷Ug sa nanagpanuol ang mga ulipon sa amahan sa panimalay, nanag-ingon kaniya: Ginoo, wala ba ikaw magpugas ug maayong binhi sa imong uma? Busa: diin man gikan ang bunglasyon? ²⁸Ug siya nag-ingon kanila: Usa ka kaaway nagbuhat niini. Ug ang mga ulipon nanag-ingon kaniya: Buot ba ikaw nga mangadto kami ug pangibton namo? ²⁹Apan siya miingon: Ayaw, tingali nga sa pag-ibut ninyo sa bunglasyon, maibut usab ninyo pag-apil ang trigo. ³⁰Pasagdi ninyo nga managtubo una sila pagdungon hangtud sa pag-ani, ug unya sa panahon sa ting-ani, magaingon ako sa mga mangangani: Ibtan ninyo una ang bunglasyon ug hugpungon sa pinungpong aron pagasunogon, apan ang trigo tigumon ninyo sa

akong dapa. ³¹Lain na usab nga sambingay iyang giasoy kanila sa pag-ingon: Ang gingharian sa langit sama sa usa ka lugas nga mostaza nga gidala sa usa ka tawo ug gipugas niya sa iyang uma. ³²Nga, sa pagkamatuod, mao ang labing diyutay sa tanang mga binhi, apan sa motubo na, labi pang daku kay sa mga utanon, ug mahimo nga usa ka kahoy; mao nga ang mga langgam sa kalangitan nagadugok ug nagabatog sa iyang mga sanga. ³³Usa usab ka sambingay ang iyang gisulti kanila: Ang gingharian sa langit sama sa usa ka levadura nga gikuha sa usa ka babaye ug gisagol sa tolo ka takus nga harina, hangtud ang tanan mitubo. ³⁴Tanan kining mga butanga gipamulong ni Jesus sa mga sambingay sa panon sa katawohan, ug wala siya magasulti kanila bisan unsa gawas sa sambingay; ³⁵Aron matuman ang gisulti sa manalagna nga miingon: Magabuka ako sa akong baba sa mga sambingay; magalitok ako sa mga butang tinago sukad sa pagbuhat sa kalibutan. ³⁶Unya sa gipapauli na niya ang mga panon sa katawohan, si Jesus misulod sa balay, ug mingduol kaniya ang iyang mga tinon-an nga nagaingon: Saysayi kami sa sambingay sa bunglayon sa uma, ³⁷Ug sa mitubag siya miingon kanila: Ang nagapugas sa maayong binhi mao ang Anak sa tawo; ³⁸Ang uma mao ang kalibutan, ang maayong binhi mao ang mga anak sa gingharian; apan ang mga bunglayon mao ang mga anak sa dautan. ³⁹Ang kaaway nga nagpugas kaniya mao ang yawa, ang pag-ani mao ang katapusan sa kalibutan, ug ang mga mangangani mao ang mga manolonda. ⁴⁰Busa, ingon sa pag-ibut sa bunglayon ug pagsunog sa kalayo, mao ang mahitabo sa katapusan sa kalibutan. ⁴¹Magapadala ang Anak sa tawo sa iyang mga manolonda, ug pagakuhaon nila sa iyang gingharian ang tanan nga mga kahigayonan sa pagkapangdol, ug ang mga nagabuhat sa mangil-ad. ⁴²Ug igasalibay sila sa hudno sa kalayo. Didto mahitabo ang paghilak ug pagkagut sa mga ngipon. ⁴³Unya ang mga matarung managsidlak ingon sa adlaw didto sa gingharian sa ilang Amahan. Ang may igdulungog sa pagpatalinghug, magapatalinghug. ⁴⁴Ang gingharian sa langit sama sa usa ka bahandi nga natago sa uma, nga sa hingkaplagan sa usa ka tawo, gitagoan niya, ug sa kalipay milakaw siya, ug gibaligya niya ang tanan niyang kahimtang, ug iyang gipalit kadtong uma. ⁴⁵Ingon man usab, ang gingharian sa langit sama sa usa ka magpapatigayon nga nagapangita sa maayong mga mutya. ⁴⁶Ug nga, sa pagkakaplag niya sa usa ka mutya nga hamili, milakaw ug gibaligya niya ang tanan nga iyang kahimtang, ug iyang gipalit kadto. ⁴⁷Ingon man usab, ang gingharian sa langit sama sa usa ka pukot nga gitaktak sa dagat, ug nakakuha ug mga isda nga nagakalainlain; ⁴⁸Nga, sa napuno kini, gibutad nila ngadto sa baybayon, ug sa nanagpanlingkod sila gitigum nila ang mga maayo sa mga sudlanan, apan gisalibay nila ang mga dautan. ⁴⁹Maingon usab niana ang katapusan sa kalibutan: manggula ang mga manolonda, ug pagapinigon nila ang mga dautan gikan sa mga matarung. ⁵⁰Ug igasalibay sila sa hudno sa kalayo; didto mahitabo ang paghilak ug pagkagut sa mga ngipon. ⁵¹Si Jesus nagaingon kanila: Hingsabtan ba ninyo ngatanan kining mga butanga? Sila mingtubag: Oo, Ginoo. ⁵²Ug siya miingon kanila: Tungod niini ang tanang escriba nga nangahimong tinon-an sa gingharian sa langit, sama sa usa ka amahan sa panimalay nga nagakuha sa iyang bahandi sa mga butang nga mga bag-o ug daan. ⁵³Ug nahatabo nga sa tapus si Jesus makapamulong niining mga sambingay, migikan siya didto. ⁵⁴Ug sa miadto siya sa iyang yuta nga natawohan, nanudlo siya sa sinagoga nila sa pagkaagi nga nanghibulong sila, ug nanag-ingon: Diin makadawat kining tawohana

niining kinaadman ug niining mga katingalahan? ⁵⁵Dili ba mao kini ang anak sa panday sa kahoy? Dili ba ang iyang inahan ginganlan si Maria, ug ang iyang mga igsoon si Jacobo ug si Jose, ug si Simon ug si Judas? ⁵⁶Ug ang iyang mga igsoon nga babaye, wala ba dinhi ang tanan kauban nato? Busa, diin gikan kining tawohana makadawat niining tanang mga butanga? ⁵⁷Ug kaniya hingkaplagan nila ang kahigayonan sa pagkapangdol. Apan si Jesus miingon kanila: Walay usa ka manalagna nga walay kadunganan gawas sa iya da nga kaugalingong yuta ug sa iyang kaugalingong balay. ⁵⁸Ug wala siya magbuhat didto sa daghang mga katingalahan, tungod sa pagkakulang sa pagtoo nila.

¹Niadtong panahona si Herodes nga tetrarca nakadungog sa kabantug ni Jesus. ²Ug nag-ingon sa iyang mga sulogoon: Kini mao si Juan nga Bautista, siya nabanhaw gikan sa mga minatay, ug tungod niini kanang mga gamhanang katingalahan nabuhat niya. ³Tungod kay gipadakup ni Herodes si Juan, gipagapus niya ug gipasulod sa bilanggoan, tungod kang Herodias asawa ni Felipe nga iyang igsoon. ⁴Kay si Juan nag-ingon kaniya: Dili uyon sa balaod ang pagbaton mo kaniya. ⁵Ug buot niyang patyon siya, apan nahadlok si Herodes sa katawohan kay ilang gipakamanalagna si Juan. ⁶Apan sa pag-abut sa adlaw nga natawohan ni Herodes, ang anak nga babaye ni Herodias misayaw sa taliwala sa mga dinapit ug nakapahimuot kang Herodes. ⁷Tungod niini nagsaad siya uban ang panumpa nga iyang igahatag kaniya bisan unsang butang nga iyang pagapangayoon. ⁸Ug ang dalaga sa gisugyutan sa iyang inahan, nag-ingon: Ihatag mo dinhi kanako, sa usa ka pinggan, ang ulo ni Juan nga Bautista. ⁹Ug ang hari nagsubo, apan tungod sa iyang mga panumpa ug sa iyang mga kauban sa pagkaon, nagsugo nga ipahatag kini kaniya. ¹⁰Ug nagsugo siya ug gipapunggotan niya si Juan sulod sa bilanggoan. ¹¹Ug gidala ang iyang ulo sa usa ka pinggan, ug gihatag sa dalaga, ug iyang gidala kini ngadto sa iyang inahan. ¹²Ug miabut ang mga tinon-an ni Juan, ug ilang gikuha ang iyang lawas ug gilubong, ug nangadto sila ug nagbalita kang Jesus. ¹³Ug sa nakabati niini si Jesus, mipahawa siya didto sakay sa usa ka sakayan, ngadto sa usa ka dapit nga kamingawan nga nahawa. Ug sa hing-dunggan kini sa mga tawo, sila mingsunod kaniya nga nagalakat gikan sa mga lungsod. ¹⁴Ug sa nakakawas si Jesus, hingkit-an niya ang usa ka dakung panon sa katawohan, ug siya nalooy kanila, ug giayo niya ang ilang mga masakiton. ¹⁵Ug sa miabut ang kahaponon, mingduol kaniya ang iyang mga tinon-an nga nagaingon: Ang dapit kamingawan, ug ang takna miagi na; papaulia ang mga panon sa katawohan aron mangadto sa mga gagmayng lungsod ug magpalit alang sa ilang kaugalingon ug makaon. ¹⁶Apan si Jesus miingon kanila: Dili kinahanglan nga mamauli sila, hatagi ninyo sila sa makaon. ¹⁷Ug sila nagaingon kaniya: Dunay lima lamang ka tinapay ug duha ka isda. ¹⁸Ug siya miingon: Dad-a ninyo kana dinhi kanako. ¹⁹Ug nagsugo sa mga katawohan nga managlingkod sa ibabaw sa balili, ug gikuptan niya ang lima ka tinapay ug ang duha ka isda ug sa mihangad sa langit, nagpanalangin siya, ug sa gitipiktipik niya ang mga tinapay gihatag sa mga tinon-an, ug ang mga tinon-an naghatag niini sa mga katawohan. ²⁰Ug nangaon ang tanan, ug nangabusog sila; ug ghipus nila ang mga tinipik nga nanghibilin nga

may napulo ug duha ka bukag nga puno. ²¹Ug ang mga nanagpangaon may mga lima ka libo nga mga lalake, walay labut sa mga babaye ug mga bata. ²²Ug gilayon gipilit ni Jesus ang iyang mga tinon-an sa pagpasakay sa sakayan ug pagpauna kanila sa pikas nga baybayon samtang nagapapauli pa siya sa mga katawohan. ²³Ug sa napapauli na niya ang katawohan, mitungas siya nga nag-inusara sa bukid aron sa pag-ampo. Ug sa miabut ang kagabhion nag-inusara na lamang siya didto. ²⁴Apan ang sakayan didto na sa taliwala sa dagat nga ginalambalamba sa mga balud, kay ang hangin sungsumgon man. ²⁵Ug sa ikaupat ka hugna sa gabii, si Jesus miadto kanila nga nagalakaw sa ibabaw sa dagat. ²⁶Ug sa hingkit-an siya sa mga tinon-an nga nagalakaw sa ibabaw sa dagat, nangalisang sila nga nagaingon: Aniyay usa ka abat; ug nanagtiyabaw sila sa kahadlok. ²⁷Apan dihadiha nagsulti kanila si Jesus nga nagaingon: Maglipay kamo, ako kini; dili kamo managkahadlok. ²⁸Ug sa mitubag kaniya si Pedro, miingon: Ginoo, kong mao ikaw, sugo-a ako sa pag-anha kanimo sa ibabaw sa mga tubig. ²⁹Ug siya miingon: Umari ka. Ug mikawas si Pedro sa sakayan, ug milakaw sa ibabaw sa mga tubig sa pag-adto kang Jesus. ³⁰Apan sa hingkit-an niya nga ang hangin makusog, nahadlok siya, ug nagasugod siya sa paglugdang, ug misinggit nga nagaingon: Ginoo, luwasa ako! ³¹Ug gilayon gituy-od ni Jesus ang iyang kamot, ug gikuptan siya, ug miingon kaniya: O ikaw nga diyutay ing pagtoo! Nganong nagaduhaduha ka? ³²Ug sa nakasakay sila sa sakayan, milurang ang hangin. ³³Ug sila nga didto sa sakayan miduol ug misimba kaniya, sa pag-ingon: Matuod gayud nga ikaw mao ang Anak sa Dios! ³⁴Ug sa nakatabok sila, miabut sila sa yuta sa Genezaret. ³⁵Ug sa hing-ilhan siya sa mga tawo didto niadtong yutaa, nanagpadala sila ug balita sa libut niadtong tibook nga yuta; ug ilang gidala kaniya ang tanang mga masakiton; ³⁶Ug sila nagapakilooy kaniya nga makahikap lamang unta sila sa sidsid sa iyang kupo; ug kutob sa mga minghikap, nangaayo.

¹Unya dihay miduol kang Jesus nga mga escriba ug mga Fariseo gikan sa Jerusalem, nga nanag-ingon: ²Nganong nagalapas ang imong mga tinon-an sa gikabilinbilin nga sugilon sa mga anciano? Kay dili sila magahunaw sa ilang mga kamot kong sila mokaon sa tinapay. ³Ug siya mitubag ug nag-ingon kanila: Nganong nagalapas man usab kamo sa sugo sa Dios tungod sa inyong gikabilinbilin nga sugilon? ⁴Kay ang Dios nagaingon: Magtahud ka sa imong amahan ug sa imong inahan, ug kadtong magasulti ug dautan sa amahan kun sa inahan, mamatay siya sa kamatayon. ⁵Apan kamo nagaingon: Bisan kinsa nga mag-ingon sa iyang amahan kun sa iyang inahan: Kadto unta nga ikatabang ko kanimo, gihatag na sa Dios; ⁶Siya dili na magatahud sa iyang amahan kun sa iyang inahan. Ug sa ingon niini ginapakawala ninyo ang pulong sa Dios tungod sa inyong gikabilinbilin nga sugilon. ⁷Mga salingkapaw, sibo gayud ang gitagna ni Isaias mahitungod kaninyo, nga nagaingon: ⁸Kining katawohan nagapasidungog kanako uban sa ilang mga ngabil; apan ang ilang kasingkasing halayo kanako. ⁹Apan kawang lamang ang pagsimba nila kanako, nga nagatudlo sila sa mga pagtolon-an nga mao ang sugo sa mga tawo! ¹⁰Ug gitawag niya ang panon sa katawohan ug nag-ingon kanila: Patalinghug kamo ug sabta ninyo: ¹¹Dili ang nagasulod sa baba ang nagahugaw sa tawo, kondili kadtong nagagula sa baba, kini maoy nagahugaw sa tawo. ¹²Unya miduol ang

iyang mga tinon-an ug nanag-ingon kaniya: Nahibalo ba ikaw, nga sa pagkadungog sa mga Fariseo sa imong pulong, nakakaplag silag kahigayonan sa pagkapangdol? ¹³Apan sa mitubag siya, miingon: Tanang talamnon nga wala igatanum sa akong Amahan nga langitnon, pagaibton. ¹⁴Pasagdi ninyo sila, mga buta sila nga mga magmamando sa mga buta. Ug kong ang buta magamando sa buta, silang duha mahulog sa gahong. ¹⁵Ug sa mitubag si Pedro, miingon kaniya: Asoyi kami niining sambingay. ¹⁶Ug si Jesus miingon: Hangtud karon wala pa gayud usab kamoy salabutan? ¹⁷Wala pa ba kamo makasabut nga ang tanang nagasulod sa baba nagapadulong sa tiyan, ug ginasalibay sa hilit nga dapit? ¹⁸Apan ang mga butang nga nagagula sa baba, nagagikan sa kasingkasing, ug kini nagahugaw sa tawo. ¹⁹Kay sa kasingkasing nagagikan ang dautang mga hunahuna: mga pagpatay sa isigkatawo, mga pagpanapaw, mga pagpakighilawas, mga pangawat, mga bakak nga pagsaksi, mga pagpasipala. ²⁰Kining mga butanga mao ang nagahugaw sa tawo; apan ang pagkaon sa walay pagpanghunaw sa mga kamot, dili magahugaw sa tawo. ²¹Ug sa migikan didto si Jesus, mipadulong sa mga yuta sa Tiro ug sa Sidon. ²²Ug, ania karon, usa ka babaye nga Canaanhon migula gikan didto niadtong maong utlanan, ug misinggit sa pag-ingon: Ginoo, Anak ni David, kaloy-i ako; ang akong anak nga babaye ginasakit pag-ayo sa usa ka yawa. ²³Apan siya wala magtubag kaniya bisan usa ka pulong. Ug sa miduol ang iyang mga tinon-an, nagpakilooy sila kaniya nga nanag-ingon: Papauli-a siya, kay nagasinggit sa atong ulahi. ²⁴Apan siya, sa mitubag, nag-ingon: Ako wala sugo-a kondili ngadto sa mga carnero nga nangawala sa balay ni Israel. ²⁵Apan siya, sa miduol, nagsimba kaniya sa pag-ingon: Ginoo, tabangi ako! ²⁶Ug sa mitubag siya, miingon: Dili matarung nga pagakuhaon ang tinapay sa mga anak, ug igasalibay ngadto sa mga iro. ²⁷Ug ang babaye miingon: Matuod, Ginoo; kay bisan ang mga iro nagakaon sa mga momho nga nagakahulog sa lamesa sa ilang mga agalon. ²⁸Unya, sa mitubag si Jesus, nag-ingon kaniya: Ah, Babaye! daku ang imong pagtoo; pagabuhaton kanimo ingon sa imong pagbuot. Ug naayo ang iyang anak nga babaye sukad niadtong taknaa. ²⁹Ug sa migikan didto si Jesus, miadto siya duol sa dagat sa Galilea; ug mitungas siya sa bukid, ug milingkod didto. ³⁰Ug miduol kaniya ang dagkung panon sa katawohan nga nagdala kauban nila mga bakul, mga buta, mga amang, mga kimay, ug uban pang daghang masakiton, ug ilang gipahamutang sila sa tiilan ni Jesus, ug iyang giayo sila. ³¹Sa pagkaagi nga nanghitingala ang panon sa katawohan sa hingkit-an nila nga nagasulti ang mga amang, ang mga kimay nangaayo, ang mga bakul nakalakaw, ug ang mga buta nakakita; ug gihimaya nila ang Dios ni Israel. ³²Ug si Jesus sa gitawag niya ang iyang mga tinon-an, nag-ingon: Nalooy ako sa panon sa katawohan, kay may tolo na karon ka adlaw nga nagapadayon sila pag-uban kanako, ug wala silay makaon; ug dili ako buot nga pagapapaulion sila nga walay kaon, tingali mangaluya sila sa dalan. ³³Ug nanag-ingon kaniya ang iyang mga tinon-an: Asa man kita manguha sa igong tinapay dinhi sa kamingawan nga ikapabusog sa daku nga panon sa katawohan? ³⁴Ug si Jesus miingon kanila: Pila ba ang mga tinapay ninyo? Ug sila nanag-ingon: Pito, ug pipila ka book isda nga gagmay. ³⁵Ug siya nagsugo sa panon sa katawohan nga managlingkod sa yuta. ³⁶Ug gikuptan niya ang pito ka tinapay ug mga isda, ug nagpasalamat siya, ug gitipiktipik niya ug gihatag sa iyang mga tinon-an, ug ang iyang mga tinon-an sa mga panon sa katawohan. ³⁷Ug silang tanan nangaon ug nangabusog; ug ghipos nila ang mga

tinipik nga nanghibilin, pito ka bukag nga puno. ³⁸Ug sila nga nanagpangaon, upat ka libo ka lalake, walay labut ang mga babaye ug mga bata. ³⁹Ug sa gipapauli niya ang panon sa katawohan, misulod siya sa sakayan, ug miadto sa mga utlanan sa Magdala.

¹Ug mingduol kaniya ang mga Fariseo ug ang mga Saduseo, ug sa pagtintal kaniya, nanagpangayo nga iyang pakitaan sila ug usa ka ilhanan gikan sa langit. ²Apan siya mitubag ug nag-ingon kanila: Kong hapon na moingon kamo, Moayo ang panahon: kay ang langit mapula. ³Ug sa buntag: Mobagyo karon, kay ang langit mapula ug may dag-um. Mahibalo kamo mag-ila sa kalainan sa dagway sa langit, apan dili kamo makaila sa mga ilhanan sa mga panahon. ⁴Usa ka kaliwatan nga dautan ug mananapaw nagapangita ug usa ka ilhanan, ug dili kini pagahatagan sa ilhanan, kondili sa ilhanan ni Jonas. Ug siya mibiya kanila ug milakaw. ⁵Ug sa miabut ang iyang mga tinon-an sa pikas sa lanaw, nanghikalimut sila sa pagdala sa tinapay. ⁶Ug si Jesus miingon kanila: Tan-awa ninyo ug maglikay kamo sa mga levadura sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo. ⁷Ug sila nanagtolotimbang sa ilang kaugalingon nga nagaingon: Kini tungod kay wala kita magdala sa tinapay. ⁸Ug si Jesus, sa hingbaloan niya kini, nag-ingon kanila: Nganong nagtolotimbang kamo sa inyong kaugalingon, mga tawo nga diyutay sa pagtoo, tungod kay wala kamo magdala sa tinapay? ⁹Wala pa ba kamo makasabut, ni mahanumdum sa lima ka tinapay along sa lima ka libo ka mga tawo, ug pila ka bukag ang nahipos ninyo? ¹⁰Bisan sa pito ka tinapay along sa upat ka libo, ug pila ka bukag ang nahipos ninyo? ¹¹Naunsa nga wala kamo makasabut nga dili tungod sa tinapay ang akong pagsulti kaninyo? Apan likayan ninyo ang levadura sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo. ¹²Unya nakasabut sila nga siya wala mag-ingon nga likayan nila ang levadura sa tinapay, kondili ang pagtolon-an sa mga Fariseo ug Saduceo. ¹³Ug sa miadto si Jesus sa gingsakpan sa Cesarea ni Felipe, nangutana siya sa iyang mga tinon-an sa pag-ingon: Sumala sa mga pulong sa mga tawo, kinsa man kono ang Anak sa tawo? ¹⁴Ug sila nanag-ingon: Ang uban nag-ingon, Si Juan nga Bautista; ang uban, si Elias; ug ang uban, si Jeremias, kun usa sa mga manalagna. ¹⁵Siya nagaingon kanila: Apan kamo, unsa man ang pulong ninyo kong kinsa ako? ¹⁶Ug sa mitubag si Simon Pedro, miingon: Ikaw mao ang Cristo, ang Anak sa Dios nga buhi. ¹⁷Ug mitubag si Jesus ug miingon kaniya: Bulahan ikaw, Simon, anak ni Jonas, kay wala igapahayag kana kanimo sa unod ug sa dugo, kondili sa akong Amahan nga atua sa langit. ¹⁸Ug ako nagaingon usab kanimo, nga ikaw mao si Pedro ug sa ibabaw niining bato pagatukoron ko ang akong Iglesia, ug ang mga ganghaan sa Hades dili makadaug kaniya. ¹⁹Ug kanimo akong igahatag ang mga yawi sa gingharian sa langit; ug ang imong pagagapuson sa yuta, pagagapuson sa langit; ug ang imong pagahubaran sa yuta, pagahubaran sa langit. ²⁰Unya nanugon sa iyang mga tinon-an nga dili sila magsugilon bisan kang kinsa, nga siya mao ang Cristo. ²¹Sukad niadtong panahona, misugod si Jesus sa pagpahayag sa iyang mga tinon-an, nga kinahanglan nga moadto siya sa Jerusalem, ug mag-antus ug daghang mga butang gikan sa mga anciano, ug sa mga punoan sa mga sacerdote, ug sa mga escriba, ug pagapatyon siya, ug mabanhaw sa ikatolo ka adlaw. ²²Sa gidala siya ni Pedro, ug gisugdan siya sa pagbadlong,

nga nagaingon: Ginoo, ipahilayo kana kanimo; kana dili gayud mahitabo kanimo. ²³Apan siya milingi ug miingon kang Pedro: Pahawa ka sa akong atubangan, satanas! usa ikaw ka kapangdolan alang kanako, kay wala ka makapanghunahuna sa mga butang nga iya sa Dios, kondili sa mga butang nga ila sa mga tawo. ²⁴Unya si Jesus nag-ingon sa iyang mga tinon-an: Kong kinsa ang buot magsunod kanako, magdumili sa iyang kaugalingon, ug magpas-an sa iyang cruz, ug sumunod kanako. ²⁵Kay bisan kinsa nga buot magluwas sa iyang kinabuhi, mawala kini kaniya; ug bisan kinsa nga mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako, hikaplagaan niya. ²⁶Kay unsa ang kapuslanan sa usa ka tawo, kong makaangkon siya sa tibook kalibutan, ug mapilde kaniya ang iyang kalag kun unsa ba ang igahatag sa usa ka tawo nga baylo sa iyang kalag? ²⁷Kay ang Anak sa tawo moanhi sa himaya sa iyang Amahan, kauban sa iyang mga manolonda, ug unya magatumbas sa tagsatagsa sumala sa iyang binuhatan. ²⁸Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, adunay uban sa mga ania dinhi, nga dili gayud makatilaw sa kamatayon, hangtud nga makita nila ang Anak sa tawo nga moanhi sa iyang gingharian.

¹Ug sa tapus ang ikaunom ka adlaw gidala ni Jesus kauban niya si Pedro, ug si Jacobo, ug si Juan nga iyang igsoon ngadto sa usa ka hataas nga bukid nga hawa: ²Ug nabalhin ang iyang dagway sa atubangan nila; ug nagsilaw ang iyang nawong sama sa adlaw; ug ang iyang mga bisti nangaputi sama sa kahayag. ³Ug ania karon, nagpakita kanila si Moises, ug si Elias, nga nagapakigsulti kaniya. ⁴Ug si Pedro mitubag ug miingon kang Jesus: Ginoo, maayo nga magpabilin kita dinhi; kong buot ka, magbuhat ako dinhi tolo ka payag: usa alang kanimo, ug usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias. ⁵Ug sa nagapakigsulti pa siya, ania karon, usa ka panganod nga mahayag milukop kanila; ug, ania karon, usa ka tingog gikan sa panganod nagaingon: Kini mao ang akong Anak nga hinigugma, nga kaniya adunay kalipay ako; kaniya magpatalinghug kamo. ⁶Ug sa hindunggan ang mao nga tingog sa mga tinon-an, nanaghapa sila, ug nangahadlok sa hilabihan gayud. ⁷Ug sa miduot si Jesus, iyang gikablit sila ug nagaingon: Tumindog kamo, ug dili kamo mangahadlok. ⁸Ug sa giyahat nila ang ilang mga mata, wala silay hingkit-an nga lain kondili si Jesus na lamang. ⁹Ug sa nagalugsong sila sa bukid, nagsugo kanila si Jesus, nga nagaingon: Dili kamo magsugilon bisan kang kinsa sa inyong nakita hangtud nga ang Anak sa tawo mabanhaw sa mga minatay. ¹⁰Ug ang iyang mga tinon-an nanagpangutana kaniya sa pag-ingon: Ngano man nga nagaingon ang mga escriba nga si Elias kinahanglan moanhi pag-una? ¹¹Ug sa mitubag si Jesus, nag-ingon kanila: Oo, matuod nga si Elias moanhi ug magapahauli sa tanang mga butang: ¹²Apan nagaingon ako kaninyo nga si Elias nahianhi na, ug wala nila hiilhi, apan gibuhat kaniya ang tanan nga buot nilang pagabuhaton. Ingon man usab ang Anak sa tawo pagapaantuson nila. ¹³Unya nakasabut ang mga tinon-an nga siya nagsulti kanila mahatungod kang Juan nga Bautista. ¹⁴Ug sa miabut sila sa panon sa katawohan, miduol kaniya ang usa ka lalake ug miluhod sa atubangan niya ug miingon: ¹⁵Ginoo, kaloy-i ang akong anak nga lalake, kay patulon ug nagaantus sa hilabihan; kay sa makadaghan nahulog sa kalayo, ug sa makadaghan sa tubig. ¹⁶Ug gidala ko siya sa imong mga tinon-an ug wala

sila makahimo sa pag-ayo kaniya. ¹⁷Ug sa mitubag si Jesus, nag-ingon: Oh, kaliwatan nga walay pagtoo ug masukihon! Hangtud anus-a magapuyo ako kauban ninyo? Hangtud anus-a pagaantuson ko kamo? Dad-a ninyo siya dinhi kanako. ¹⁸Ug gikasab-an ni Jesus siya, ug ang yawa migula kaniya, ug ang batat-on naayo sukad niadtong taknaa. ¹⁹Unya miduol paglain ang mga tinon-an kang Jesus, ug nanag-ingon kaniya: Ngano nga wala kami makahimo sa paghingilin kaniya? ²⁰Ug si Jesus miingon kanila: Tungod sa inyong pagkakulang sa pagtoo. Kay sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga kong kamo adunay pagtoo nga ingon sa usa ka lugas sa mostaza, makaingon kamo niining bukid: Bumalhin ka gikan dinhi ngadto; ug mobalhin, ug walay bisan unsa nga makuli kaninyo. ²¹Apan kining butanga dili mahimo kondili pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa. ²²Ug samtang didto sila sa Galilea, miingon kanila si Jesus: Ang Anak sa tawo igatugyan sa mga kamot sa mga tawo; ²³Ug siya pagapatyon nila, ug sa ikatolo ka adlaw mabanhaw siya. Ug nanagsubo sila sa hilabihan gayud. ²⁴Ug sa miabut sila sa Capernaum, mingduol kang Pedro ang mga nagapaningil sa mga dedracma, ug nanag-ingon: Wala ba magabayad sa mga dedracma ang inyong Magtutudlo? ²⁵Ug siya miingon: Oo. Ug sa misulod siya sa balay, giunahan siya ni Jesus sa pag-ingon: Unsa ang imong hunahuna, Simon? Ang mga hari sa yuta, kang kinsa ba magapaningil sa buhis kun bayranan, sa ilang mga anak ba, kun sa mga dumudoong ba? ²⁶Si Pedro miingon kaniya: Sa mga dumudoong. Unya si Jesus nag-ingon kaniya: Tungod niini, ang mga anak nahagawas. ²⁷Apan aron nga dili kita makahatag kanila ug kahigayonan sa pagkapangdol, umadto ka sa dagat, ug ihulog ang taga ug ang unang isda nga makuha, kuptan mo siya; ug sa mabuka mo na ang iyang baba, makakaplag ka ug usa ka estater; kuhaa kana ug ihatag mo kanila alang kanako ug kanimo.

¹Niadtong taknaa nanagpanuol ang mga tinon-an kang Jesus, nga nagaingon: Kinsa ba ang labing daku sa gingharian sa langit? ²Ug gitawag ni Jesus ang usa ka bata, ug iyang gipataliwala kanila; ³Ug miingon: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga kong dili kamo mamalik ug magpakabata, dili gayud kamo makasulod sa gingharian sa langit. ⁴Busa, bisan kinsa ang magpakaubos sama niini nga bata, kana mao ang labing daku sa gingharian sa langit. ⁵Ug bisan kinsa nga magadawat sa usa ka bata nga sama niini sa akong ngalan, kanako nagadawat. ⁶Apan bisan kinsa nga magapapangdol sa usa niini nga mga gagmay, nga nagasalig kanako, maayo pa kaniya nga pagabitayan sa liog sa usa ka daku nga galingang bato ug nga igatunlod siya sa kahiladman sa dagat. ⁷Alaut ang kalibutan tungod sa mga kahigayonan sa pagkapangdol! Kay kinahanglan nga ang mga kahigayonan sa pagkapangdol magaabut; apan alaut kadtong tawo nga tungod kaniya moabut ang kahigayonan sa pagkapangdol! ⁸Apan, kong ang imong kamot, kun ang imong tiil mao ang magapapangdol kanimo, putla kana, ug isalibay sa halayo kanimo; labing maayo pa kanimo nga magasulod ka sa kinabuhi nga piang kun kimay, kay sa adunay duha ka kamot ug duha ka tiil nga igahulog sa kalayo nga walay katapusan. ⁹Ug kong ang imong mata mao ang makapapangdol kanimo, luska ug isalibay sa halayo kanimo; maayo pa kanimo nga magasulod ka sa kinabuhi nga usa lamang ang mata, kay sa adunay duha ka mata nga igahulog ka sa inferno sa

kalayo. ¹⁰Magmatngon kamo nga dili kamo magtamay sa usa niining mga gagmay; kay nagaingon ako kaninyo nga didto sa langit ang ilang mga manolonda nagatan-aw sa nawong sa akong Amahan nga atua sa langit. ¹¹Kay ang Anak sa tawo mianhi sa pagluwas sa nangawala. ¹²Unsay hunahuna ninyo? Kong usa ka tawo adunay usa ka gatus ka carnero, ug ang usa kanila mahisalaag, dili ba siya magabiya sa kasiyaman ug siyam, ug moadto sa kabukiran ug mangita niadtong nahisalaag? ¹³Ug kong mahitabo nga iyang hikaplagan kadto, sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga malipay siya tungod niadto labi pa kay sa kasiyaman ug siyam nga wala mahisalaag. ¹⁴Sa maong pagkaagi, dili mao ang kabubut-on sa inyong Amahan nga atua sa langit, nga mawala ang usa niining mga gagmay. ¹⁵Ug kong ang imong igsoong lalake makasala batok kanimo, umadto ka ug ipaila kaniya ang iyang sayop sa taliwala kanimo ug kaniya lamang. Kong magpatatinghug siya kanimo, nalukmay mo ang imong igsoon. ¹⁶Apan kong dili siya magpatalinghug kanimo, magdala ka ug kauban nga usa kun duha aron nga sa baba sa duha kun tolo ka saksi mamatud-an ang tanang pulong. ¹⁷Ug kong siya dili magpatalinghug kanila, igasulti mo sa iglesia, ug kong dili usab siya magpatalinghug sa iglesia, isipon mo siya nga Gentil ug maniningil sa buhis. ¹⁸Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga kadtong tanan nga inyong gapuson sa yuta, pagagapuson sa langit; ug kadtong tanan nga inyong hubaran sa yuta pagahubaran sa langit. ¹⁹Nag-ingon usab ako kaninyo nga kong duha kaninyo magahiusa sa yuta mahitungod sa bisan unsa nga butang nga pagapangayoon nila, kana pagabuhaton kanila sa akong Amahan nga atua sa langit. ²⁰Kay kong asa magakatigum ang duha kun tolo sa akong ngalan, atua ako didto sa taliwala nila. ²¹Unya sa miduol kaniya si Pedro miingon: Ginoo, makapila ko ba pasayloa? ang akong igsoon nga makasala batok kanako? Hangtud ba sa makapito? ²²Si Jesus miingon kaniya: Wala ako magaingon kanimo nga hangtud sa makapito, Kondili hangtud sa kapitoan ka pito. ²³Tungod niini ang gingharian sa langit sama sa usa ka hari nga buot magpakighusay sa iyang mga ulipon. ²⁴Ug sa misugod siya sa pagpakighusay, gipaatabang kaniya ang usa nga may utang kaniya nga napulo ka libo ka talanton. ²⁵Apan sa wala siyay ikabayad, ang iyang agalon nagsugo nga ibaligya siya ug ang iyang asawa ug ang iyang mga anak, ug ang tanang mga butang niya; ug pagabayran ang utang. ²⁶Busa ang ulipon mihapa ug nagpakilooy kaniya nga nagaingon: Ginoo, angan-angana ako, ug ikaw pagabayran ko sa tanan. ²⁷Ug ang agalon niadtong ulipon, sa giabut ug kalooy, gibuhian siya ug gipasaylo ang utang. ²⁸Apan sa nakagula kadtong ulipon, hingkit-an niya ang usa sa mga masigka-ulipon niya nga nakautang kaniya sa usa ka gatus ka denario; ug sa gidakup niya, gitook niya ug giingon: Bayri ako sa utang mo. ²⁹Unya sa mihapa sa iyang mga tiil ang iyang masigkaulipon, nagapakilooy kaniya sa pag-ingon: Angan-angana ako, ug pagabayran ko ikaw. ³⁰Apan wala siya mobuot, kondili miadto ug gisulod niya kini sa bilanggoan hangtud nga makabayad sa utang. ³¹Sa pagkakita sa iyang masigkaulipon niadtong nahitabo, nanagsubo sila sa hilabihan uyamut, ug miadto sila sa pag-asoy sa ilang agalon sa tanan nga nahitabo. ³²Unya gitawag siya sa iyang agalon, ug nag-ingon kini kaniya: Dautan nga ulipon, tanan kadto nga utang gipasaylo ko kanimo, kay nagapakilooy ka kanako; ³³Dili ba usab ikaw kinahanglan malooy sa imong masigkaulipon ingon sa akong pagkalooy kanimo? ³⁴Ug sa kaligutgut sa iyang agalon, gitugyan siya sa mga magsasakit hangtud nga hibayran ang tanan niya

nga utang. ³⁵Mao usab ang pagabuhaton kaninyo sa akong Amahan nga langitnon, kong sa inyong kasingkasing nga tagsatagsa dili kamo magapasaylo sa inyong mga igsoon.

¹Ug nahatabo, nga sa nakahuman si Jesus niining mga pulonga, mipahawa siya sa Galilea ug miadto sa mga utlanan sa Judea didto dapit sa Jordan. ²Ug mingsunod kaniya ang mga dagkung panon sa katawohan ug sila giayo niya didto. ³Ug mingduol kaniya ang mga Fariseo sa pagtintal kaniya, nga nagaingon: Matarung ba sa usa ka lalake ang pagbiya sa iyang asawa sa bisan unsang hinungdan? ⁴Ug siya mitubag ug miingon kanila: Wala ba ninyo hibasahi nga ang nagbuhat kanila sa sinugdan, nagbuhat kanila nga lalake ug babaye, ⁵Ug nag-ingon: Tungod niini nga hinungdan, biyaan sa usa ka tawo ang iyang amahan ug inahan, ug makighiusa sa iyang asawa, ug silang duha mahimong usa lamang ka lawas? ⁶Sa pagkaagi nga dili na sila duha kondili usa na lamang ka lawas. Busa, ang gihiusa sa Dios dili pagabulagon sa tawo. ⁷Sila nag-ingon kaniya: Busa nganong nagsugo si Moises sa paghatag ug kalig-onan sa panagbulag ug sa pagbiya sa asawa? ⁸Siya nag-ingon kanila: Tungod sa kagahi sa inyong kasingkasing, si Moises nagtugot kaninyo sa pagbiya sa inyong mga asawa; apan sukad sa sinugdan, dili sama niini. ⁹Ug ako nagaingon kaninyo nga bisan kinsa nga magabiya sa iyang asawa, gawas sa hinungdan sa pagpakighilawas, ug kong magpakasal sa uban, nagapanapaw siya; ug ang magpakasal sa biniyaan, nagapanapaw siya. ¹⁰Ang iyang mga tinon-an miingon kaniya: Kong ang kahimtang sa tawo mao kana kauban sa iyang asawa, dili maayo nga mangasawa. ¹¹Apan siya nag-ingon kanila: Dili ang tanan makadawat niining pulonga kondili kadto lamang ginahatagan. ¹²Kay adunay mga lalake nga eunuco nang daan sukad sa tiyan sa ilang inahan; ug adunay ubang mga eunuco nga gihimo sa mga tawo; ug adunay ubang mga eunuco nga nahimong ingon niini tungod sa gingharian sa langit. Ang makahimo sa pagdawat niini, padawata siya. ¹³Unya gipanagdala kaniya ang mga bata, aron iyang pagapandungan sila sa iyang mga kamot, ug mag-ampo siya. Ug ang mga tinon-an nagbadlong kanila. ¹⁴Apan si Jesus miingon: Pasagdi ninyo ang mga bata, ug dili ninyo pagdid-an nga manganhi kanako, kay alang kanila ang gingharian sa langit. ¹⁵Ug sa iyang napandungan sila sa iyang mga kamot mipahawa siya didto. ¹⁶Ug, ania karon, may usa nga miduol kaniya ug miingon: Magtutudlo nga maayo, unsay maayo nga pagabuhaton ko, aron akong maangkon ang kinabuhi nga walay katapusan? ¹⁷Ug siya miingon kaniya: Nganong ginganlan mo ako nga maayo? Walay bisan kinsa nga maayo, kondili usa lamang, ang Dios. Apan kong buot ka mosulod sa kinabuhi, bantayi ang mga sugo. ¹⁸Ug siya miingon kaniya: Hain ba kanila? Ug si Jesus miingon: Dili ka magpatay; dili ka manapaw; dili ka mangawat; dili ka magsaksi sa bakak; ¹⁹Tumahod ka sa imong amahan ug sa imong inahan; ug higugmaon mo ang imong isigkatawo ingon sa imong kaugalingon. ²⁰Ang ulitawo miingon kaniya: Ngatanan kining mga butanga gibantayan ko sukad sa akong pagkabata. Unsa pa ang kulang kanako? ²¹Miingon si Jesus kaniya: Kong buot ka maghingpit, lumakaw ka, ibaligya mo ang imong kahimtang, ug ihatag mo sa mga kabus; ug may bahandi ka sa langit; ug umari ka ug sumunod kanako. ²²Ug sa hingdunggan sa ulitawo ang iyang mga pulong, milakaw nga nagsubo, kay adunay daghan siya nga bahandi. ²³Ug

si Jesus miingon sa iyang mga tinon-an: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga makuli gayud ang pagsulod sa usa ka dato sa gingharian sa langit. ²⁴Ug nagaingon pa usab ako kaninyo, nga labi pang masayon nga ang usa ka camello molusot sa mata sa usa ka dagum, kay sa usa ka dato nga mosulod sa gingharian sa Dios. ²⁵Ug sa hingdunggan kini sa mga tinon-an, nanghikugang sila sa hilabihan nga nagaingon: Busa, kinsa man diay ang arang maluwas? ²⁶Ug sa gitan-aw sila ni Jesus, nag-ingon kanila: Sa mga tawo kini dili mahimo, apan sa Dios ang tanang mga butang mahimo. ²⁷Unya mitubag si Pedro ug miingon kaniya: Ania karon, gipamiyaan namo ang tanan namo nga kahimtang, ug nanagsunod kami kanimo, busa, unsa ang mabatonan namo? ²⁸Ug si Jesus nag-ingon kanila: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga kamo nga misunod kanako, sa panahon sa pagbag-o sa tanan nga ang Anak sa tawo magalingkod sa lingkoranan nga harianon sa iyang himaya, kamo magalingkod usab sa napulo ug duha ka lingkoranan nga harianon, sa paghukom sa napulo ug duha ka banay ni Israel. ²⁹Ug bisan kinsa kadtong magabiya sa iyang mga balay kun mga igsoon nga lalake, kun mga igsoon nga babaye, kun amahan, kun inahan, kun asawa, kun mga anak, kun mga uma, tungod sa akong ngalan, magadawat ug usa ka gatus ka pilo, ug magapanunod sa kinabuhi nga walay katapusan. ³⁰Apan daghan nga mga nahauna, nga manghiulahi; ug mga naulahi nga manghiuna.

¹Kay ang gingharian sa langit sama sa usa ka amahan sa panimalay nga milakaw sa kaadlawon sa pagpangita ug mga mamomoo sa iyang parrasan. ²Ug sa nakigsabut na siya uban sa mga mamomoo sa usa ka denario ang adlaw, iyang gipaadto sila sa iyang parrasan. ³Ug milakaw siya sa ikatlong takna, ug iyang hingkit-an ang uban pa nga nagatindog nga walay buhat sa baligyaanan. ⁴Ug miingon kanila: Umadto usab kamo sa akong parrasan, ug pagahatagan ko kamo sa angay kaninyo. Ug nangadto sila. ⁵Ug siya milakaw pag-usab sa haduol na sa ikaunom ug sa ikasiyam nga takna, ug nagbuhat sa mao gihapon. ⁶Ug sa haduol ang ikapulo ug usa nga takna, milakaw siya ug hingkit-an niya ang uban pa nga nagatindog, ug miingon kanila: Nganong nagatindog kamo dinhi sa tibook nga adlaw nga walay buhat? ⁷Sila nagaingon kaniya: Kay walay misuhol kanamo. Iyang giingon sila: Umadto usab kamo sa parrasan, ug magadawat kamo sa angay kaninyo. ⁸Ug sa miabut ang kahaponon, miingon ang tag-iya sa parrasan sa iyang tinugyanan: Panawga ang mga mamomoo, ug pamayri sila sa ilang suhol, sugdan sukad sa mga naulahi ngadto sa mga nahauna. ⁹Ug sa ming-abut ang mga mamomoo sa haduol ang ikapulo ug usa nga takna, nanagpakadawat ang tagsatagsa usa ka denario. ¹⁰Ug sa miabut ang mga nahauna, nanagdahum sila nga magadawat sila ug labaw, ug sila usab nanagdawat ang tagsatagsa kanila ug usa ka denario. ¹¹Ug sa nadawat kadto nila, nanagbagutbot sila batok sa amahan sa panimalay, ¹²Nga nagaingon: Kining mga naulahi nanagbuhat ug usa ka takna lamang, ug gihimo mo sila nga sama kanamo, nga nagaantus kami sa kabug-at ug sa init sa adlaw nga makasunog. ¹³Apan siya mitubag ug nag-ingon sa usa kanila: Abyan, wala ko ikaw paglimbongi. Wala ba ikaw makigsabut kanako sa usa ka denario? ¹⁴Dawata ang imo, ug lumakaw ka. Maoy akong kabubut-on ang paghatag niining naulahi sama sa gihatag

ko kanimo. ¹⁵Dili ba matarung kanako ang paghimo sa akong kabubut-on sa mga kaugalingon nako? Kun dautan ba ang imong mata, kay ako maayo? ¹⁶Busa ang mga naulahi, manghiuna; ug ang mga nahauna, manghiulahi. ¹⁷Ug sa mitungas si Jesus sa Jerusalem, gikuha niya paglain ang napulo ug duha ka mga tinon-an, ug sa dalan siya nag-ingon kanila: ¹⁸Ania karon, nagatugas kita sa Jerusalem, ug ang Anak sa tawo igatugyan sa mga punoan sa mga sacerdote, ug sa mga escriba, ug ilang pagahukman siya sa kamatayon. ¹⁹Ug siya igatugyan nila sa mga Gentil aron pagabiaybiayon, pagahampakon ug igalansang sa cruz, ug sa ikatolo ka adlaw mabanhaw siya. ²⁰Unya miduol kaniya ang inahan sa mga anak ni Zebedeo uban sa iyang mga anak nga lalake, nga nagasimba kaniya, ug nagapangayo kaniya sa usa ka butang. ²¹Ug siya nag-ingon kaniya: Unsay buot mo? Ang babaye nagaingon kaniya: Sugoa nga kining duha ko ka anak magalingkod, ang usa sa imong too, ug ang usa sa imong wala, didto sa imong gingharian. ²²Apan sa mitubag si Jesus, nag-ingon: Wala ninyo hibalo ang inyong gipangayo. Arang ba kamo makainum sa copa nga akong pagaimnan? Nagaingon sila kaniya: Arang kami. ²³Siya miingon kanila: Sa pagkamatuod ang akong copa maimnan ninyo; apan ang paglingkod sa akong too ug sa akong wala, dili ako ang paghatag; kondili alang kanila nga mga ginatagan-an sa akong Amahan. ²⁴Ug sa hingdunggan kini sa napulo, nangasuko sila sa duha ka magsoon. ²⁵Apan si Jesus nagtawag kanila ug miingon: Hingbaloan ninyo, nga ang mga punoan sa mga Gentil nagapakaagalon kanila, ug nga ang mga kadakuan nagahari kanila. ²⁶Apan kini dili mahitabo kaninyo; kondili bisan kinsa kaninyo nga buot magapakadaku, maalagad ninyo. ²⁷Ug bisan kinsa kaninyo nga buot magapangulo, maulipon ninyo; ²⁸Maingon nga ang Anak sa tawo mianhi, dili aron pagaalagaron, kondili sa pag-alagad, ug sa paghatag sa iyang kinabuhi nga lukat alang sa daghan. ²⁹Ug sa paggikan nila sa Jerico, misunod kaniya ang usa ka dakung panon sa katawohan. ³⁰Ug ania karon, duha ka buta nga nagalingkod sa daplin sa dalan, nga sa hindunggan nila nga si Jesus nagalabay, nanagsinggit sila sa pag-ingon: Kaloy-i kami, Ginoo, Anak ni David! ³¹Ug gibadlong sila sa mga tawo aron managhilum, apan nagasinggit pa gayud sila paglabi sa pag-ingon: Kaloy-i kami, Ginoo, Anak ni David! ³²Ug mihunong si Jesus, ug gitawag sila, ug nag-ingon: Unsay buot ninyo nga pagabuhaton ko kaninyo? ³³Sila nagaingon kaniya: Ginoo, nga mangabuka unta ang among mga mata. ³⁴Ug si Jesus, sa giabut sa kalooy, mihikap sa ilang mga mata, ug kini sila gilayon nakadawat sa igtatan-aw, ug mingsunod kaniya.

¹Ug sa nahiduol sila sa Jerusalem ug ming-abut sa Betfage, haduol sa bukid sa mga Olivo, si Jesus nagsugo sa duha sa iyang mga tinon-an, ²Nga nagaingon kanila: Umadto kamo sa lungsod nga anaa sa atubangan ninyo, ug gilayon, hingkaplagan ninyo ang usa ka asna nga gihigut, ug ang usa ka nati uban kaniya; hubari ninyo ug dad-a sila kanako. ³Ug kong adunay mosulti kaninyo sa bisan unsa, mag-ingon kamo kaniya: ang Ginoo nagakinahanglan kanila; ug gilayon igapadala sila. ⁴Karon kini nahatabo aron matuman ang gisulti sa manalagna nga nagaingon: ⁵Ingon ninyo ang anak nga babaye ni Sion; Ania karon, ang imong Hari nagaanhi kanimo nga maaghup ug nagakabayo

sa usa ka asna, ug usa ka nati nga anak sa asna. ⁶Ug nangadto ang mga tinon-an ug gibuhat nila ingon sa gisugo kanila ni Jesus. ⁷Ug gidala nila ang asna ug ang nati, ug gihapinan nila sa ilang mga kupo, ug siya mikabayo kaniya. ⁸Ug ang kadaghanan sa mga tawo nanagpamuklad sa ilang mga bisti sa dalan, ug ang uban namutol sa mga sanga sa mga kahoy, ug gipangatag nila sa dalan. ⁹Ug ang mga panon sa katawohan nga nanagpanguna kaniya, ug ang mga nanagsunod, nanagsinggit nga nagaingon: Hosanna sa Anak ni David! Dalayegon ang nagaanhi sa ngalan sa Ginoo! Hosanna sa kahitas-an! ¹⁰Ug sa misulod si Jesus sa Jerusalem, naukay ang tibook nga ciudad, nga nagaingon: Kinsa kini? ¹¹Ug ang mga panon sa katawohan nanag-ingon: Kini mao si Jesus, ang manalagna nga Nazareton sa Galilea. ¹²Ug misulod si Jesus sa templo sa Dios, ug giabug niya paingon sa gawas ang tanang mga nagabaligya ug mga nagapalit sa templo; ug gipukan niya ang mga lamesa sa mga mag-iilis sa salapi, ug ang mga lingkoranan sa mga nagabaligya sa mga salampati; ¹³Ug nag-ingon kanila: Nahisulat na: Ang akong balay paganganlan balay sa pag-ampo; apan ginabuhat ninyo nga lungib sa mga tulisan! ¹⁴Ug miduol kaniya ang mga buta ug mga bakul sa templo, ug iyang giayo sila. ¹⁵Apan sa hingkit-an sa mga punoan sa mga sacerdote ug sa mga escriba ang mga katingalahan nga iyang gibuhat, ug ang mga bata nga nagahugyaw sa templo nga nanag-ingon: Hosanna sa Anak ni David! sila nanagpanuyo pag-ayo. ¹⁶Ug nanag-ingon kaniya: Hingdunggan mo ba kining ginaingon nila? Si Jesus miingon kanila: Oo. Wala ba gayud ninyo hibasahi: Sa baba sa mga bata ug sa mga nagasuso, gihingpit mo ang pagdayeg? ¹⁷Ug iyang gibiyaan sila, ug migula siya sa gawas sa ciudad ngadto sa Betania, ug mipahulay didto. ¹⁸Ug sa pagkabuntag, sa mibalik siya sa ciudad gigutom siya. ¹⁹Ug sa hingkit-an niya ang usa ka kahoy nga higuera diha sa daplin sa dalan, iyang giduol ug wala siyay hingkit-an kaniya bisan unsa kondili mga dahon lamang. Ug gipamulongan niya: Wala na gayud ing bunga nga mogula kanimo bisan kanus-a pa! Ug dihadiha nalaya ang kahoy nga higuera. ²⁰Ug sa hingkit-an kini sa mga tinon-an nanghibulong sila, nga nagaingon: Pagkakalit nga nalaya ang kahoy nga higuera? ²¹Ug sa mitubag si Jesus nag-ingon kanila: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, kong may pagtoo kamo ug dili magduhaduha, dili lamang mahimo ninyo kini sa kahoy nga higuera, kondili usab hangtud sa mga bukid mag-ingon kamo: Matumpag ka, ug lumayat ka sa dagat, ug kini mahimo. ²²Ug ang tanang mga butang nga inyong pangayoon sa pag-ampo, kong kamo adunay pagtoo, madawat ninyo. ²³Ug sa misulod siya sa templo, ang mga punoan sa mga sacerdote ug mga anciano sa lungsod mingduol kaniya sa nagapanudlo pa siya, nga nagaingon: Tungod sa unsa nga pagbulot-an nagabuhat ikaw niining mga butanga? Ug kinsa ba ang nagahatag kanimo niining pagbulot-an? ²⁴Ug sa mitubag si Jesus miingon kanila: Ako usab mangutana kaninyo sa usa ka butang nga kong inyo akong saysayan, ako usab magasaysay kaninyo kong sa unsa nga pagbulot-an gibuhat ko kining mga butanga. ²⁵Ang bautismo ni Juan, diin ba gikan? Gikan sa langit, kun sa mga tawo ba? Ug sila nagatolotimbang sa ilang kaugalingon nga nagaingon: Kong mag-ingon kita: Sa langit, magaingon siya kanato: Ngano man nga wala ninyo siya pagtohoi? ²⁶Apan kong mag-ingon kita: Sa mga tawo, mahadlok kita sa panon sa katawohan, kay ang tanan nagaila kang Juan ingon nga manalagna. ²⁷Ug mitubag sila kang Jesus, ug miingon: Wala kami manghibalo. Siya miingon usab kanila: Ug ako usab dili magasaysay kaninyo

kong sa unsa nga pagbulot-an nga ginahimo ko kining mga butanga.²⁸ Apan unsay hunahuna ninyo? Usa ka tawo adunay duha ka anak nga lalake; ug sa miduol siya sa nahauna, nag-ingon: Anak, umadto ka sa pagbuhat karon sa akong parrasan.²⁹ Ug siya mitubag ug miingon: Dili ako buot; apan unya sa nakahinulsol, miadto.³⁰ Ug sa miduol sa ikaduha, giingon niya sa mao usab nga pagkaagi. Ug kini siya, sa mitubag, nag-ingon: Ako moadto, Ginoo; apan wala moadto.³¹ Kinsa kanilang duha ang nagbuhat sa kabubut-on sa ilang amahan? Nanag-ingon sila: Ang nahauna. Nagaingon kanila si Jesus: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga ang mga maniningil sa buhis ug ang mga bigaon magasulod pag-una kaninyo sa gingharian sa Dios.³² Kay mianhi si Juan kaninyo sa dalan sa pagkamatarung, ug wala kamo managtoo kaniya; apan ang mga maniningil sa buhis ug ang mga bigaon nanagtoo kaniya; ug kamo, sa hingkit-an ninyo kini, wala ngani kamo managhinulsol bisan na lamang sa ulahi aron sa pagtoo kaniya.³³ Patalinghugi ninyo ang lain nga sambingay: May usa ka tawo nga pangulo sa panimalay nga nakatanum sa usa ka parrasan, ug gipalikusan niya sa usa ka koral, ug iyang gipakalutan sa usa ka pug-anan, ug gipatindogan sa usa ka torre, ug gipaabangan niya sa pila ka mag-uuma, ug milangyaw siya sa laing yuta.³⁴ Ug sa haduol na ang panahon sa tingbunga, gipaadtoan niya sa iyang mga ulipon ang mga mag-uuma sa pagdawat sa iyang mga abut.³⁵ Ug gidakup sa mga mag-uuma ang iyang mga ulipon; ang usa gihampak nila, ang usa gipatay, ug ang usa gibato.³⁶ Gipaadtoan na usab niya sa ubang mga ulipon nga labi pa kadaghan kay sa mga nahauna, ug ilang gibuhatan sila sa mao usab nga pagkaagi.³⁷ Ug sa katapusan iyang gipaadtoan sila sa iyang anak, nga nagaingon: Ang akong anak pagatahuron nila.³⁸ Apan ang mga mag-uuma, sa hingkit-an nila ang anak, nasig-ingon sila sa ilang kaugalingon: Kini mao ang manununod, umari kamo, patyon ta siya, ug angkonon ta ang iyang panolondon.³⁹ Ug ilang gidakup siya, ug giabug nila sa gawas sa parrasan, ug gipatay nila.⁴⁰ Busa kong moanhi ang tag-iya sa parrasan, unsay pagabuhaton niya niadtong mga mag-uuma?⁴¹ Sila nagaingon kaniya: Ang mga dautan pagalaglagon niya sa dinautan gayud, ug iyang pagapaabangan ang parrasan sa laing mga mag-uuma nga magahatag kaniya sa mga bunga sa ilang mga panahon.⁴² Si Jesus nagaingon kanila: Wala ba ninyo hibasahi sa mga Kasulatan: Ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod, kini nahimong pangulo nga bato sa pamag-ang, sa Ginoo nagagikan kini, ug makapahibulong ba sa atong mga mata?⁴³ Busa nag-ingon ako kaninyo, nga pagakuhaon kaninyo ang gingharian sa Dios, ug igahatag sa usa ka nasud nga makapamunga sa mga bunga niya.⁴⁴ Ug kadtong mahulog sa ibabaw niining bato, mangabuak sa tinipiktipik; apan kong kinsa ang mahulogan niya, pagatibulaagon siya sama sa abug.⁴⁵ Ug sa hingdunggan sa mga punoan sa mga sacerdote ug sa mga Fariseo ang iyang mga sambingay, hingsabutan nila nga nagasulti siya mahitungod kanila.⁴⁶ Ug sa nagtinguha sila sa pagdakup kaniya, nahadlok sila sa mga panon sa katawohan kay ilang ginapakamanalagna siya.

¹Ug sa mitubag si Jesus, nagsulti pag-usab kanila sa sambingay nga nagaingon. ²Ang gingharian sa langit sama sa usa ka hari nga nagakombira sa kasal sa iyang anak. ³Ug gipaadto niya ang iyang mga ulipon aron panawgon nila ang mga dinapit sa kasal. Ug nagdumili sila sa pag-adto. ⁴Gipaadtoan

na usab niya sa laing mga ulipon nga nagaingon: Ania karon, naandam ko na ang pagkaon; ang akong mga nati ug mga hayup nga mga gipatambok, nangaihaw, ug ang tanan nahikay na gayud, umari kamo sa kasal. ⁵Apan wala sila magtagad niini ug nanlakat sila: ang usa, sa iyang kaugalingong uma; ang usa, sa iyang patigayon, ⁶Ug ang uban nanagdakup sa iyang mga ulipon, ug kini gipasipalahan nila ug gipamatay. ⁷Apan ang hari nasuko, ug gipaadtoan niya sa iyang mga sundalo, ug gipalaglag niya kadtong mga mamumuno, ug gipasunog ang lungsod nila. ⁸Ug nag-ingon sa iyang mga ulipon: Sa pagkamatuod ang kasal nahikay na, apan ang mga dinapit dili mga takus. ⁹Busa pangadto kamo sa mga kinasang-an sa mga dalan, ug ang tanan nga hingkit-an ninyo, dapita ninyo sa kombira sa kasal. ¹⁰Ug sa nanagpanlakaw kadtong mga ulipon sa mga dalan, ilang gitigum ang tanang mga hingsugatan nila, mga dautan ug mga maayo; ug ang kan-anan sa kasal napuno sa mga dinapit. ¹¹Ug sa misulod ang hari sa pagtan-aw sa mga dinapit, hingkit-an niya didto ang usa ka tawo nga wala magsul-ob sa bisti nga alang sa kasal. ¹²Ug siya miingon kaniya: Abyan, nganong misulod ka dinhi nga wala ikaw ing bisti nga alang sa kasal? Ug mihilum siya. ¹³Unya ang hari nag-ingon sa mga sulogoon: Gapusa ninyo siya sa mga tiil ug sa mga kamot, ug isalibay ninyo siya sa kangitngitan sa gawas, didto mahitabo ang paghilak ug ang pagkagut sa mga ngipon, ¹⁴Kay daghan ang mga gipanawag, apan diriyut da ang mga napili. ¹⁵Unya namahawa ang mga Fariseo, ug nanagsabutsabut sila sa ilang kaugalingon kong unsaon pagbitik kaniya sa iyang pagpanulti. ¹⁶Tungod niini ilang gipaadtoan siya sa ilang mga tinon-an kauban sa mga Herodianhon sa pag-ingon: Magtutudlo, hingbaloan namo nga ikaw maminatud-on, ug nga ginatudlo mo sa matuod ang dalan sa Dios, sa walay pagtagad kang bisan kinsa, kay wala mo pagatan-awa ang pamayhon sa mga tawo. ¹⁷Busa isuiti kanamo: Unsay imong hunahuna, uyon ba sa balaod ang paghatag sa buhis kang Cesar, kun dili? ¹⁸Apan naila ni Jesus ang ilang pagkadautan, ug nag-ingon: Nganong ginatintal ako ninyo, mga salingkapaw? ¹⁹Ipakita kanako ang salapi sa buhis. Ug ilang gidad-an siya sa usa ka denario. ²⁰Unya Siya nag-ingon kanila: Kang kinsa kini nga dagway ug kining nahasulat? ²¹Sila nagaingon kaniya: Kang Cesar. Unya siya miingon kanila: Nan, magbayad kamo kang Cesar sa iya ni Cesar, ug sa Dios, sa iya sa Dios. ²²Ug sa hingdunggan nila kini, nanghibulong sila, ug ilang gibiyaan siya ug namahawa. ²³Niadto gihapon nga adlaw miduol kaniya ang mga Saduceo, sila nga nanag-ingon nga walay pagkabanhaw, ug nanagpangutana kaniya, ²⁴Nga nanag-ingon: Magtutudlo, si Moises nag-ingon: Kong usa ka tawo mamatay nga walay mga anak, ang iyang igsoon makapakasal sa asawa niya, ug magbangon sa kaliwat sa iyang igsoon. ²⁵Nan, dinhi sa taliwala namo may pito ka managsoon nga lalake; ug ang nahauna nakapangasawa, ug namatay; ug kay wala siyay liwat, gibilin ang iyang asawa sa iyang igsoon. ²⁶Sa ingon usab nga pagkaagi ang ikaduha ug ang ikatolo, hangtud sa ikapito. ²⁷Ug sa human kanilang tanan, namatay usab ang babaye. ²⁸Busa, sa pagkabanhaw, kinsa sa pito ang makaasawa kaniya? Kay ang tanan nangasawa kaniya. ²⁹Apan sa mitubag si Jesus, nag-ingon kanila: Nangasayup kamo, kay wala ninyo hibalo ang mga Kasulatan, bisan ang gahum sa Dios. ³⁰Kay sa pagkabanhaw dili sila makapangasawa, bisan makapamana, kondili ingon sila sa mga manolonda sa langit. ³¹Apan, nahatungod sa pagkabanhaw sa mga minatay, wala ba ninyo hibasahi ang gisulti sa Dios kaninyo nga nagaingon:

³²Ako mao ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Isaac; ug ang Dios ni Jacob? Ang Dios dili mao ang Dios sa mga minatay, kondili sa mga buhi. ³³Ug sa hindunggan kini sa katawohan, nanghitingala sila sa iyang pagtolon-an. ³⁴Apan sa pagkadungog sa mga Fariseo nga napahilum niya ang mga Saduceo, nanagtigum sila pagtingub. ³⁵Ug usa kanila nga batid sa balaod, nangutana sa usa ka pangutana sa pagtintal kaniya: ³⁶Magtutudlo, unsa ang dakung sugo sa Kasugoan? ³⁷Si Jesus miingon kaniya: Higug-maon mo ang Ginoo nga imong Dios, sa bug-os mong kasingkasing, ug sa bug-os mong kalag, ug sa bug-os mong hunahuna. ³⁸Kini mao ang nahauna ug dakung sugo. ³⁹Ug ang ikaduha sama niini: Higugmaon mo ang imong isigkatawo ingon sa imong kaugalingon. ⁴⁰Dinhi niining duha ka sugo nagagikan ang tanan nga Kasugoan, ug ang mga Manalagna. ⁴¹Ug samtang nanagkatigum pa ang mga Fariseo, gipangutana sila ni Jesus sa usa ka pangutana, ⁴²Nga nagaingon: Unsay hunahuna ninyo nahatungod kang Cristo? Kang kinsa siya nga anak? Sila nagaingon kaniya: Anak ni David. ⁴³Siya nagaingon kanila: Nan, ngano man si David sa pagsulti sa Espiritu nagangalan kaniya nga Ginoo, nga nagaingon: ⁴⁴ang Ginoo nag-ingon sa akong Ginoo: Lumingkod ka sa akong too, hangtud nga ikabutang ko ang imong mgakaaway sa ilalum sa imong mga tiil? ⁴⁵Kong si David nagangalan kaniya nga Ginoo, sa unsang pagkaagi nga maanak siya ni David? ⁴⁶Ug walay bisan kinsa nga nakahimo sa pagtubag kaniya ug usa ka pulong; ug walay bisan kinsa usab nga nangahas sukad niadtong adlawa sa pagpangutana kaniya ug uban pang mga pangutana.

¹Unya si Jesus nagsulti sa mga panon sa katawohan ug sa iyang mga tinon-an, ²Nga nagaingon: Sa lingkoranan ni Moises nagalingkod ang mga escriba ug mga Fariseo; ³Ang tanan nga ilang ginaingon kaninyo, inyong pagabuhaton ug pagabantayan; apan dili kamo managbuhat sama sa ilang ginabuhat, kay sila nagasulti ug wala magbuhat. ⁴Oo, kay sila nagabugkos ug mga lowan nga mabug-at ug makuli nga dad-on, ug gipapas-an sa mga tawo; apan sila sa ilang kaugalingon dili gani buot motandog niana, bisan sa usa sa ilang mga tudlo. ⁵Apan ang tanan nilang mga buhat ilang gihimo, aron pagatan-awon sa mga tawo; kay gilapad nila ang ilang mga filacteria, ug gisangkad nila ang mga palpara sa ilang mga bisti. ⁶Ug gihigugma nila ang mga nahauna nga mga lingkoranan sa mga kombira; ug ang mga nahauna nga lingkoranan sa mga sinagoga; ⁷Ug ang mga pagyukbo didto sa mga baligyaanan, ug nga paganganlan sila sa mga tawo, Rabbi! ⁸Apan kamo dili magpahingalan nga Rabbi, kay usa lamang ang inyong Magtutudlo, si Cristo, ug kamong tanan managsoon. ⁹Ug dili kamo magtawag bisan kinsang tawo nga amahan ninyo sa ibabaw sa yuta, kay usa lamang ang inyong Amahan, ang atua sa langit. ¹⁰Dili kamo magpangalan nga mga agalon, kay usa lamang ang inyong agalon, si Cristo. ¹¹Apan ang labing daku kaninyo, mao ang inyong sulogoon. ¹²Ug bisan kinsa nga magapataas, pagapaubson; ug bisan kinsa nga maga-paubos pagapatas-on. ¹³Apan, alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! Kay ginalukban ninyo ang gingharian sa langit sa atubangan sa mga tawo; kay kamo dili magasulod, ug ang mga nagasulod dili ninyo pasudlon. ¹⁴Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! Kay ginalamoy ninyo ang mga balay sa mga babaye nga balo, ug sa usa ka pagpasangil, nagabuhat kamo

ug hataas nga mga pangadyeon, tungod niini magadawat kamo ug labing daku pa nga silot. ¹⁵Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! Kay nagalibud kamo sa kadagatan ug sa kayutaan, aron sa paghimo lamang usa ka kinabig; ug kong mahimo na siya, ginahimo ninyo siya nga anak sa infierno sa duha ka pilo labaw kay kaninyo. ¹⁶Alaut kamo, mga magmamando nga mga buta, nga nagaingon: Bisan kinsa nga nagapanumpa sa templo, kana walay kabilinggan; apan bisan kinsa kanila nga magapanumpa sa bulawan sa templo, mag-uutang siya. ¹⁷Mga buang ug mga buta! Kay hain man ang labing daku ang bulawan, kun ang templo ba nga nagabalaan sa bulawan? ¹⁸Ug bisan kinsa nga magapanumpa sa halaran, kana walay kabilinggan; apan bisan kinsa nga magapanumpa sa halad nga anaa sa ibabaw niya, mag-uutang siya. ¹⁹Mga buta! Kay hain man ang labing daku, ang halad, kun ang halaran nga nagapabalaan sa halad? ²⁰Busa siya nga nagapanumpa sa halaranan, nagapanumpa kaniya ug sa tanan nga mga butang nga anaa kaniya. ²¹Ug ang nagapanumpa sa templo, nagapanumpa kaniya ug niadtong nagapuyo kaniya. ²²Ug ang nagapanumpa sa langit, nagapanumpa sa lingkoranan nga harianon sa Dios, ug niadtong nagalingkod kaniya. ²³Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! Kay nagahatag kamo sa ikapulo sa hierba buena, ug sa eneldo, ug sa comino, ug ginabiyaan ninyo ang mga butang nga labing dagku mahatungod sa Kasugoan nga mao ang katarungan, ang kalooy, ug ang pagtoo. Kini sila maoy kinahanglan nga pagabuhaton, ug ang uban dili pagbiyaan. ²⁴Mga magmamando nga mga buta! ginasala ninyo ang hokhok, apan ginatolon ninyo ang camello. ²⁵Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! Kay gihinloan ninyo ang gawas sa copa ug sa pinggan, apan ang sulod nila napuno sa pagtikas ug sa pagpatuyang sa kangil-ad. ²⁶Fariseo nga buta, hinloi una ang sulod sa copa ug sa pinggan, aron ang gawas nila mahinlo usab. ²⁷Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! Kay sama kamo sa mga ginapaputi nga lubnganan nga sa dayag daw mga maanindot pagatan-awon, apan ang sulod nila napuno sa mga bukog sa mga minatay ug sa tanan nga kahugaw. ²⁸Ingon usab kamo, kong tan-awon sa gawas, mga matarung kamo sa atubangan sa mga tawo; apan sa sulod ninyo napuno kamo sa pagkasalingkapaw ug mga paglapas. ²⁹Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! Kay naga-tukod kamo sa mga lubnganan sa mga manalagna, ug ginadayandayanan ninyo ang mga lubnganan sa mga matarung, ³⁰Ug nagaingon kamo: Kong buhi pa unta kami sa mga adlaw sa among mga ginikanan, wala unta kami maka-ambit uban kanila sa dugo sa mga manalagna; ³¹Busa, nagamatuod kamo sa inyong kaugalingon da usab nga kamo mga anak sa mga nagpatay sa mga manalagna. ³²Nan, pun-a ninyo ang taksanan sa inyong mga ginikanan! ³³Kamo mga bitin! Kaliwat kamo sa mga bitin nga malala! Unsaon ninyo paglikay sa pagkahinukman sa infierno? ³⁴Tungod niini, ania karon, ako nagapadala kaninyo ug mga manalagna, ug mga makinaadmanon, ug mga escriba; ug ang uban kanila inyong pagapatyon ug igalansang sa cruz, ug ang uban kanila pagahampakon ninyo sa inyong mga sinagoga, ug pagalutoson ninyo gikan sa usa ka lungsod ngadto sa usa. ³⁵Aron nga sa ibabaw kaninyo moabut ang tanang dugo sa mga matarung nga giula sa ibabaw sa yuta, sukad sa dugo ni Abel nga matarung, hangtud sa dugo ni Zacarias, nga anak ni Baraquias, nga gipatay ninyo sa taliwala sa dapit nga balaan ug sa halaran. ³⁶Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo: Kining tanan moabut niini nga

kaliwatan. ³⁷O Jerusalem! Jerusalem! Nga nagapatay sa mga manalagna, ug nagabato sa mga sinugo diha kanimo, makapila nga buot kong tigumon ang imong mga anak, ingon sa usa ka himungaan nga nagatigum sa iyang mga piso sa ilalum sa iyang mga pako, ug wala ka mobuot! ³⁸Ania karon, ang inyong balay ginabilin kaninyo nga gun-ob. ³⁹Kay nagaingon ako kaninyo, nga sukad karon dili ninyo ako hikit-an, hangtud nga magaingon kamo: Bulahan siya nga nagaanhi sa ngalan sa Ginoo.

¹Ug sa pagpahawa ni Jesus, milakaw siya gikan sa templo, ug miduol ang iyang mga tinon-an sa pagpakita kaniya sa mga bahin sa templo. ²Apan si Jesus sa mitubag miingon kanila: Wala ba ninyo makita kanang tanan nga mga butanga? Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, walay bato dinhi nga igabilin sa ibabaw sa usa ka bato nga dili pagatumpagon. ³Ug sa milingkod siya sa bukid sa mga Olivo, miduol kaniya sa hilit ang iyang mga tinon-an, nga nagaingon: Isulti kanamo, anus-a kining mga butanga mahitabo? Ug unsa ang ilhanan sa imong pag-anhi ug sa katapusan sa kalibutan? ⁴Ug sa mitubag si Jesus, nag-ingon kanila: Magmatngon kamo nga dili kamo pagpasalaagon ni bisan kinsa. ⁵Kay daghan ang moanhi sa akong ngalan, sa pag-ingon: Ako mao si Cristo, ug magapasalaag sa kadaghanan. ⁶Ug makadungog kamo ug mga gubat, ug mga dinungogdungog sa mga gubat. Magbantay nga dili kamo mangalisang; kay kinahanglan nga manghitabo kining tanang mga butanga; apan dili pa mao ang katapusan. ⁷Kay magatindog ang nasud batok sa nasud, ug ang gingharian batok sa gingharian; ug moabut ang mga gutom ug mga kamatay, ug mga linog sa mga nagakalainlaing mga dapit. ⁸Apan kining tanang mga butanga sinugdan sa mga kasakit. ⁹Unya igatugyan kamo sa kalisdanan, ug pagapatyon kamo, ug pagadumtan kamo sa tanang mga nasud tungod sa akong ngalan. ¹⁰Ug unya daghan ang manga-pangdol, ug magtinugyanay sila ang usa ug usa, ug magdinumtanay ang usa ug usa. ¹¹Ug manggula ang daghang mga bakakong mga manalagna ug magapasalaag sa kadaghanan. ¹²Ug tungod kay ang pagkamalapason magadugang, ang gugma sa kadaghanan magabugnaw. ¹³Apan ang magapadayon hangtud sa katapusan, mamaluwas. ¹⁴Ug igawali kining Maayong Balita sa gingharian sa tibook nga kalibutan, aron sa pagmatuod sa tanang mga nasud, ug unya magaabut ang katapusan. ¹⁵Busa kong makita na ninyo ang kangilngig sa pagkalaglag nga gisulti ni Daniel nga manalagna, nga nagatindog sa dapit nga balaan (ang nagabasa sumabut); ¹⁶Unya ang mga anaa sa Judea managpangalagiw sa mga bukid; ¹⁷Ug ang atua sa ibubungan, dili magakanaug sa pagkuha bisan unsa sa iyang bahay; ¹⁸Ug kadtong atua sa uma, dili magbalik sa pagkuha sa iyang kupo. ¹⁹Apan alaut ang mga nagamabdos ug ang mga nagapasuso niadtong adlaw! ²⁰Ug manag-ampo kamo, nga ang inyong pagkalagiw dili mahiatol sa tingtugnaw, bisan sa adlaw nga igpapahulay; ²¹Kay unya moabut ang daku nga kagul-anan nga wala pay ingon sukad sa sinugdan sa kalibutan hangtud karon, ug nga dili na gayud mahatabo. ²²Gawas nga pagpahamub-on kadtong mga adlaw, wala gayud untay unod nga maluwas, apan tungod sa mga pinili, pagpahamub-on kadtong mga adlaw. ²³Unya, kong kinsa ang magaingon kaninyo: Tan-awa ninyo, ania si Cristo! kun Didto! dili kamo managtoo. ²⁴Kay may manindog nga mga bakakong

Cristo, ug mga bakakong manalagna, ug magpakita ug dagkung mga ilhanan ug katingalahan aron sa paglimbong kong arang mahimo, bisan sa mga pinili. ²⁵Ania karon, ginaingon ko nga daan kaninyo. ²⁶Busa kong pagaingnon kamo: Tan-awa, sa kamingawan atua siya! Dili kamo manggula. Tan-awa, siya anaa sa mga sulod! Dili kamo managpanoo. ²⁷Kay ingon nga ang kilat nagakilab gikan sa Sidlakan, ug makita hangtud sa Kasadpan, ingon usab niini ang pagpadayag sa Anak sa tawo. ²⁸Kay bisan asa ang lawas nga patay, didto magatigum ang mga agila. ²⁹Ug gilayon, sa human ang mga kagul-anan niadtong mga adlaw, ang adlaw magangitngit, ug ang bulan dili magahatag sa iyang kahayag, ug ang mga bitoon mangatagak gikan sa langit, ug ang mga kagamhanan sa mga langit mangauyog. ³⁰Ug unya magapakita ang ilhanan sa Anak sa tawo sa langit; ug unya managbakho ang tanang mga banay sa yuta, ug makita nila nga moanhi ang Anak sa tawo sa ibabaw sa mga panganod sa langit, nga adunay gahum ug dakung himaya. ³¹Ug magapadala sa iyang mga manolonda uban ang masipang tingog sa budyong, ug ilang pagatigumon sa tingub ang iyang mga pinili gikan sa upat ka hangin, sukad sa usa ka tumoy sa langit hangtud sa usa. ³²Karon magtoon kamo sa samingay gikan sa kahoy nga higuera. Kong ang iyang mga sanga manalingsing na, ug mamuklad ang mga dahon, hingbaloan ninyo nga haduol ang ting-adlaw. ³³Ingon usab kamo, kong hikit-an ninyo kining tanang mga butanga, hisayran ninyo nga ang Anak sa tawo haduol sa mga pultahan. ³⁴Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga dili mahanaw kining kaliwatana hangtud nga kining mga butanga matuman. ³⁵Ang langit ug ang yuta moagi, apan ang akong mga pulong dili mahanaw. ³⁶Apan nahatungod niadtong adlaw ug taknaa, walay usa nga nanghibalo kong anus-a, bisan pa ang mga manolonda sa langit bisan pa ang Anak, kondili ang Amahan lamang. ³⁷Kay ingon sa mga adlaw ni Noe, mao usab ang pagpadayag sa Anak sa tawo. ³⁸Kay ingon sa mga adlaw sa wala pa ang lunop, nangaon sila ug nanginum, nanagpangasawa sila ug nanagpamana, hangtud sa adlaw nga misulod si Noe sa arca; ³⁹Ug wala nila hibalo hangtud nga miabut ang lunop, ug gianud silang tanan; ingon usab niini ang pag-anhi sa Anak sa tawo. ⁴⁰Unya may duha ka tawo sa uma; ang usa pagadad-on, ug ang usa pagabiyaan; ⁴¹Duha ka babaye ang magagaling sa galingan: ang usa pagadad-on, ug ang usa pagabiyaan. ⁴²Busa managtukaw kamo, kay wala ninyo hibalo kong unsang taknaa moanhi ang inyong Ginoo. ⁴³Apan kini mahibaloan ninyo nga kong ang amahan sa panimalay nanghibalo pa sa unsang bahina sa kagabhion ang pag-abut sa kawatan, magatukaw unta siya, ug dili siya motugot nga lungkabon ang iyang balay. ⁴⁴Tungod niini, panag-andam usab kamo; kay sa usa ka takna nga wala ninyo pagadahuma, moanhi ang Anak sa tawo. ⁴⁵Busa kinsa man unya ang ulipon nga matinumanon ug manggialamon, nga ginapiyalan sa iyang agalon sa iyang panimalay, sa paghatag kanila sa makaon sa iyang panahon? ⁴⁶Bulahan kadtong ulipon nga kong moabut ang iyang agalon, hikit-an siya nga nagabuhat sa ingon. ⁴⁷Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga igabutang siya sa ibabaw sa tanang katigayonan niya. ⁴⁸Apan kong kadtong ulipon nga dautan magaingon sa iyang kasingkasing: Ang akong agalon nagadugay sa pag-anhi; ⁴⁹Ug magasugod sa pagpamuspos sa mga masigkaulipon niya, ug magakaon ug magainum uban sa mga palahubog; ⁵⁰Moabut ang agalon niadtong nga ulipon sa usa ka adlaw nga wala niya pagapaabuta, ug

sa usa ka takna nga wala niya mahibaloi. ⁵¹Ug siya pagahampakon niya, ug igatudlo ang iyang bahin kauban sa mga salingkapaw; didto mao unya ang paghilak ug ang pagkagut sa mga ngipon.

¹Unya ang gingharian sa langit mahasama sa napulo ka mga ulay nga nanagdala sa ilang mga lamparahan, ug nanggula sa pagsugat sa pamanhonon. ²Ug ang lima kanila mga buangbuang, ug ang lima mga maalam. ³Kay ang mga buangbuang, sa nagdala sa ilang mga lamparahan, wala sila managdala sa lana uban kanila. ⁴Apan ang mga maalam nanagdala sa lana sa ilang mga tibod uban ang ilang mga lamparahan. ⁵Karon sa nadugay ang pamanhonon, nanagduka silang tanan, ug nangatulog. ⁶Apan sa tungang gabii may usa ka singgit: Ania karon, ang pamanhonon nagaanhi! Sugata ninyo siya. ⁷Unya kadtong tanang mga ulay nanagpamangon, ug gihikay nila ang ilang mga lamparahan. ⁸Ug ang mga buangbuang nanag-ingon sa mga maalam: Hatagi kami ninyo sa inyong lana, kay nagakapalong ang among mga suga. ⁹Apan ang mga maalam nanagpanubag nga nagaingon: Tingali, kulangon kami; pangadto hinoon kamo sa mga nagabaligya, ug pamalit kamo alang kaninyo. ¹⁰Ug samtang miadto sila sa pagpalit, miabut ang pamanhonon, ug sila nga mga andam mingsulod uban kaniya sa kasal, ug gisirhan ang pultahan. ¹¹Unya nangabut usab ang ubang mga ulay nga nagaingon: Ginoo, Ginoo, ablihi kami. ¹²Apan siya mitubag ug nag-ingon: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, wala ako makaila kaninyo. ¹³Busa managtukaw kamo, kay wala ninyo hibalo ang adlaw, bisan ang takna nga moanhi ang Anak sa tawo. ¹⁴Kay sama sa usa ka tawo nga moadto sa laing yuta, ginatawag niya ang iyang kaugalingong mga ulipon, ug gitugyan kanila ang iyang bahandi. ¹⁵Ug ang usa gihatagan niya lima ka talanton; ang usa, duha; ug ang usa, usa lamang; sa tagsatagsa ingon sa iyang katakus; ug unya miadto siya sa laing yuta. ¹⁶Gilayon ang nakadawat sa lima ka talanton, milakaw ug gipatigayon niya, ug nakakapin ug laing lima ka talanton. ¹⁷Sa ingon usab nga pagkaagi ang nakadawat sa duha; nakakapin usab ug duha. ¹⁸Apan ang nakadawat sa usa lamang, milakaw, ug sa nagkalot sa yuta, gitagoan niya ang salapi sa iyang agalon. ¹⁹Sa tapus ang usa ka hataas nga panahon, miabut ang agalon niadtong mga ulipon, ug siya nakighusay kanila. ²⁰Ug sa miduol ang nakadawat sa lima ka talanton, ug nagdala sa lain nga lima ka talanton, nagaingon: Ginoo, lima ka talanton ang gitugyan mo kanako; tan-awa! ako nakakapin ug lima pa ka laing mga talanton. ²¹Ang iyang agalon miingon kaniya: Maayong pagkabuhat ulipon nga maayo ug matinumanon: sa diyutay matinumanon ikaw, sa daghan nga butang ikaw pagapiyalan ko. Sumulod ka sa kalipayan sa imong agalon. ²²Ug sa miduol usab ang nakadawat ug duha ka talanton, nag-ingon: Ginoo, duha ka talanton ang gitugyan mo kanako; tan-awa, ako nakakapin ug laing duha ka talanton. ²³Ang iyang agalon nag-ingon kaniya: Maayong pagkabuhat, ulipon nga maayo ug matinumanon, sa diyutay matinumanon ikaw, sa daghan ikaw pagapiyalan ko. Sumulod ka sa kalipayan sa imong agalon. ²⁴Ug sa miduol usab ang nakadawat sa usa ka talanton, nag-ingon: Ginoo, nanghibalo ako nga ikaw tawo nga matig-a, nga nagaani ikaw sa wala mo hipugsi, ug nagatigum ikaw sa wala mo masabulaki; ²⁵Ug sa nahadlok ako, milakaw ako, ug gitagoan ko ang imong talanton sa yuta. Tan-awa, ania ang imo! ²⁶Sa mitubag ang iyang agalon, miingon kaniya:

Dautan ug tapulan nga ulipon, hingbaloan mo nga ako nagaani sa wala ko hipugasi, ug nagatigum ako sa wala ko hisabulaki: ²⁷Busa kinahanglan mo unta itugyan ang akong salapi sa mga tinugyanan sa banco; ug ako, sa akong pag-abut, modawat sa ako nga may tubo. ²⁸Busa kuhaa ninyo ang talanton kaniya, ug ihatag sa adunay napulo ka talanton. ²⁹Kay ang tanan kadtong adunay iya, pagahatagan, ug magabaton siya sa kadagaya; apan ang walay iya, bisan pa ang iya pagakuhaon kaniya. ³⁰Ug ang ulipon nga walay pulos, isalibay ninyo siya sa kangitngitan sa gawas. Didto mao unya ang paghilak, ug ang pagkagut sa mga ngipon. ³¹Apan kong moanhi ang Anak sa tawo sa iyang himaya, ug ang tanang mga manolonda uban kaniya, unya magalingkod siya sa lingkoranan nga harianon sa iyang himaya. ³²Ug pagatigumon sa atubangan niya ang tanang mga nasud; ug iyang pagabulagbulagon sila, ingon sa magbalantay sa kahayupan nga nagabulag sa mga carnero ug sa mga kanding. ³³Ug igabutang n iya ang mga carnero sa iyang too, ug ang mga kanding sa wala. ³⁴Unya ang Hari magaingon sa mga nahatoo kaniya: Umari kamo mga binulahan sa akong Amahan, panunda ninyo ang gingharian nga gitagana alang kaninyo sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan. ³⁵Kay ako gigutom, ug gipakaon ako ninyo; giuhaw ako, ug gipainum ako ninyo; nagdumuloong ako, ug gidawat ako ninyo; ³⁶Hubo ako, ug inyo akong gipabistihan; masakiton ako, ug giduaw ako ninyo; nabilanggo ako, ug mianhi kamo kanako. ³⁷Unya ang mga matarung magatubag sa pag-ingon: Ginoo, anus-a ikaw namo hikit-i nga gigutom, ug gipakaon ka namo? Kun, giuhaw, ug gipainum ka namo? ³⁸Ug anus-a ikaw namo hikit-i nga dumuloong, ug gidawat ka namo? kun hubo, ug gipabistihan ka namo? ³⁹Ug anus-a ikaw namo hikit-i nga masakiton, kun sa bilanggoan, ug miadto kami kanimo? ⁴⁰Ug ang Hari magatubag ug magaingon kanila: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga sa pagkaagi nga gihimo ninyo kini sa usa niining akong mga igsoon nga mga labing gagmay, kanako gibuhat ninyo. ⁴¹Unya magaingon usab sa mga nahawala: Pahalayo kamo kanako, mga dautan, ngadto sa kalayo nga walay katapusan nga ginatagana alang sa yawa ug sa mga manolonda niya! ⁴²Kay gigutom ako, ug wala ninyo ako pakan-a; giuhaw ako, ug wala ninyo ako paimna; ⁴³Nagdumuloong ako, ug wala ninyo ako pagdawata; hubo ako, ug wala ninyo ako pabistihi; masakiton ako, ug sa bilanggoan, ug wala kamo managduaw kanako. ⁴⁴Unya mangatubag usab sila sa pag-ingon: Ginoo, anus-a ikaw namo hikit-i nga gigutom, kun giuhaw, kun dumuloong, kun hubo, kun masakiton, kun sa bilanggoan, ug wala kami mag-alagad kanimo? ⁴⁵Unya siya magatubag kanila sa pag-ingon: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga sa pagkaagi nga wala ninyo pagbuhata sa usa niining mga labing gagmay, wala usab ninyo pagbuhata kanako. ⁴⁶Ug kini sila mangadto sa silot nga walay katapusan, apan ang mga matarung ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan.

¹Ug nahatabo nga, sa nakahaman si Jesus niining tanang mga pulong, nag-ingon sa iyang mga tinon-an: ²Hingbaloan ninyo nga sa sulod sa duha ka adlaw moabut ang pasko ug ang Anak sa tawo igatugyan aron igalansang sa cruz. ³Unya nanagtigum ang mga punoan sa mga sacerdote ug ang mga anciano sa lungsod sa balay sa labawng sacerdote, nga ginganlan si Caifas; ⁴Ug nanagsabut

silá sa pagdakup kang Jesus, pinaagi sa limbong, ug pagpatay kaniya. ⁵Apan nag-ingon sila: Dili iatol sa fiesta, aron dili mahatabo ang kasaba sa lungsod. ⁶Ug sa didto si Jesus sa Betania, sa balay ni Simon nga sanlahon, ⁷Miduol kaniya ang usa ka babaye nga adunay usa ka tibod nga alabastro nga ighahaplas nga dakug bili, ug gibubo niya sa ulo ni Jesus samtang siya nagalingkod sa lamesa. ⁸Apan sa hingkit-an kini sa iyang mga tinon-an, nangasukó sila, nga nagaingon: Tungod sa unsa ba kini nga pag-usik? ⁹Kay kining haplas arang ikabaligya sa mahal, ug igahatag sa mga kabus. ¹⁰Apan sa hingbaloan kini ni Jesus, miingon kanila: Nganong inyong ginasamok kining babaye? Kay usa ka maayong buhat ang gihimo niya kanako. ¹¹Kay kamo adunay mga kabus gihapon uban kaninyo, apan ako dili kauban ninyo sa kanunay. ¹²Kay sa pagbubo niya niining haplas sa akong lawas, iyang gibuhát kini aron sa pag-andam alang sa paglubong kanako. ¹³Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga bisan asa igawali kining Maayong Balita sa tibook nga kalibutan, pagahisgutan usab ang gihimo niining babaye sa handumanan niya. ¹⁴Unya ang usa sa mga napulo ug duha, nga ginganlan si Judas Iscariote, miadto sa mga punoan sa mga sacerdote, ¹⁵Ug nag-ingon: Unsa ba ang buot ninyo nga ihatag kanako, aron siya akong igatugyan kaninyo? Ug siya gitimbangan nila sa katloan ka book nga salapi. ¹⁶Ug sukad niadto nagapangita siya ug higayon sa pagtugyan kaniya. ¹⁷Ug sa nahauna nga adlaw sa mga tinapay nga walay levadura nanagpanuol kang Jesus ang iyang mga tinon-an, nga nagaingon: Asa ba ang buot mo nga pagaandamon namo alang kanimo ang pagkaon sa pasko? ¹⁸Ug siya miingon: Umadto kamo sa ciudad sa usa ka tawo, ug ingnon ninyo siya. Ang Magtutudlo nagaingon: Ang akong panahon haduol na; saulogon ko sa imong balay ang pasko kauban sa akong mga tinon-an. ¹⁹Ug gibuhát kini sa mga tinon-an ingon sa gisugo kanila ni Jesus, ug giandam nila ang pasko. ²⁰Ug sa miabut ang kahaponon, milingkod siya sa lamesa kauban sa napulo ug duha ka mga tinon-an. ²¹Ug sa nagakaon sila miingon siya: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga usa kaninyo magatugyan kanako. ²²Ug nanagsubo sila pag-ayo ug nanagsugod sa pag-ingon kaniya ang tagsatagsa kanila: Ako ba kaha, Ginoo? ²³Ug siya mitubag ug nag-ingon: Kadtong nagatuslob sa kamot kauban nako sa pinggan, kana mao ang magatugyan kanako. ²⁴Ang Anak sa tawo moadto ingon sa nahasulat nahatungod kaniya; apan alaut kaditong tawo nga pinaagi kaniya igatugyan ang Anak sa tawo! Maayo pa kaniya kong wala siya matawo. ²⁵Ug mitubag si Judas, ang maong nagtugyan kaniya, ug miingon: Ako ba kaha, Rabbi? Siya miingon kaniya: Giingon mo. ²⁶Ug sa nagakaon sila, gikuptan ni Jesus ang usa ka tinapay; ug, sa gipanalanginan niya, iyang gitipiktipik, ug sa gihatag sa mga tinon-an, nagaingon: Kumuha kamo, kumaon kamo: kini mao ang akong lawas. ²⁷Ug sa gikuptan niya ang copa; nagpasalamat, ug iyang gihatag kanila nga nagaingon: Uminum kamo nga tanan niini! ²⁸Kay kini mao ang akong dugo sa bag-o nga tugon nga pagaulaon tungod sa daghan alang sa pagpasaylo sa mga sala. ²⁹Ug ako nagaingon kaninyo, nga gikan karon, dili na ako magainum niining bunga sa parras hangtud niadtong adlaw nga magainum ako pag-usab kauban ninyo sa gingharian sa akong Amahan. ³⁰Ug sa nakaawit sila ug usa ka alawiton nangadto sila sa bukid sa mga Olivo. ³¹Unya miingon kanila si Jesus: Ngatanan kamo mahapangdol tungod kanako karon nga gabhiona, kay nahasulat na: Pagasamaran ko ang magbalantay, ug ang mga carnero pagapatlaagon gikan sa panon. ³²Apan sa

tapus ako unya mabanhaw, magauna ako kaninyo sa Galilea. ³³Apan si Pedro, sa mitubag, nagaingon kaniya: Kong ang tanan mahapangdol tungod kanimo, ako dili gayud mahapangdol. ³⁴Si Jesus nag-ingon kaniya: Sa pagkamatuod nagaingon ako kanimo, nga niining gabhiona, sa dili pa motuktogaok ang manok, igalimod mo ako sa makatolo. ³⁵Si Pedro nagaingon kaniya: Bisan kong kinahanglan kanako ang pagkamatay kauban nimo, dili ko gayud ikaw igalimod, ug ang tanang mga tinon-an nanag-ingon sa mao usab. ³⁶Unya si Jesus miadto kauban nila sa usa ka tanaman nga ginganlan Getsemani; ug nag-ingon sa iyang mga tinon-an: Panglingkod kamo dinhi samtang moadto pa ako sa unahan sa pag-ampo. ³⁷Ug sa iyang gidala kauban niya si Pedro ug ang duha ka anak ni Zebedeo, nagsugod siya sa pagkasubo ug pagkaguol sa daku gayud. ³⁸Unya siya nag-ingon kanila: Ang akong kalag nagsubo gayud pag-ayo bisan hangtud sa kamatayon; managpabilin kamo dinhi ug panagtukaw kamo kauban nako. ³⁹Ug milakaw siya ug diyutay sa unahan, ug mihapa, ug nag-ampo nga miingon: Amahan ko, kong mahimo, ikasaylo unta kanako kining copa; apan dili ingon sa kabubut-on ko; kondili ingon sa imo. ⁴⁰Ug mibalik siya sa iyang mga tinon-an, ug iyang hingkaplagan sila nga nangatulog, ug nag-ingon kang Pedro: Unsa, dili ba kamo makahimo sa pagtukaw kauban nako sa usa ka takna? ⁴¹Managtukaw ug manag-ampo kamo, aron dili kamo masulod sa panulay. Ang espiritu, sa pagkamatuod andam; apan ang lawas maluya. ⁴²Miadto na usab siya sa ikaduhang panahon, ug nag-ampo nga nagaingon: Amahan ko, kong kining copa dili mahimo nga ikasaylo kanako gawas kong akong imnon kini, ang imong kabubut-on matuman. ⁴³Ug sa miadto siya pag-usab, iyang hingkaplagan sila nga nangatulog, kay nagbug-at ang ilang mga mata. ⁴⁴Ug iyang gibiyaan sila pag-usab, ug miadto, ug nag-ampo sa ikatolo, nga nagaingon sa maong mga pulong. ⁴⁵Unya miadto sa iyang mga tinon-an, ug nag-ingon kanila: Pangatulog na kamo ug pamahulay: Ania karon, nagakaduol ang takna, ug ang Anak sa tawo igatugyan sa mga kamot sa mga makasasala. ⁴⁶Panindog kamo, manlakaw kita; ania karon, nagakaduol kadtong nagabudhi kanako. ⁴⁷Ug sa nagasulti pa siya, ania karon, si Judas ang usa sa napulo ug duha, miabut, ug kauban niya ang usa ka dakung panon sa katawohan nga may mga pinuti ug mga puspus gikan sa mga punoan sa mga sacerdote, ug sa mga anciano sa lungsod. ⁴⁸Siya nga nagtugyan kaniya, naghatag kanila ug usa ka ilhanan nga nagaingon: Kinsa kadtong akong pagahalokan, mao kana siya; dakpa ninyo. ⁴⁹Ug gilayon, sa miduol kang Jesus miingon: Maghimaya ka, Rabbi! Ug mihalok kaniya. ⁵⁰Ug si Jesus miingon kaniya: Abyan, buhata kanang imong gianhi. Unya nanagpanuol sila ug gikuptan nila si Jesus, ug gidakup siya. ⁵¹Ug ania karon, usa sa mga kauban ni Jesus, mibakyaw sa iyang kamot ug miibut sa iyang pinuti; ug gitigbas niya ang usa ka ulipon sa labaw nga sacerdote, gipalungan niya sa usa ka dalunggan. ⁵²Unya miingon kaniya si Jesus: Iuli sa sakub ang imong pinuti, kay ang tanan nga nagagamit sa pinuti, sa pinuti mamatay. ⁵³Kun, nagahunahuna ba ikaw nga dili ako arang makaampo sa akong Amahan, ug pagahatagan ako niya karon dayon, kapin sa napulo ug duha ka mga legion sa iyang mga manolonda? ⁵⁴Apan unsaon man unya pagkatuman sa mga Kasulatan nga mao kining kinahanglan nga pagabuhaton? ⁵⁵Niadtong taknaa miingon si Jesus sa mga panon sa katawohan, nganong nanganhi kamo nga dala ang mga puspus sa pagdakup kanako ingon sa nagadakup ug usa ka tulisan? Adlaw-adlaw nagalingkod ako sa templo sa pagpanudlo, ug

wala ninyo ako pagdakpa. ⁵⁶Apan kining tanan nanghitabo aron matuman ang mga Kasulatan sa mga manalagna. Unya gibiyaan siya sa tanan niya nga mga tinon-an ug nanagpangalagiw sila. ⁵⁷Ug ang mga nanagdakup kang Jesus naghatud kaniya ngadto sa balay ni Caifas, ang labaw nga sacerdote, diin ang mga escriba ug ang mga anciano nagakatigum. ⁵⁸Apan si Pedro misunod kaniya nga nagapahalayo hangtud sa silong sa labaw nga sacerdote, ug sa misulod siya, milingkod tipon sa mga sulogoon aron sa pagtan-aw sa sangputanan. ⁵⁹Ug ang mga punoan sa mga sacerdote, ug ang tibook nga Sanhedrin nagapangita sa ikabutangbutang batok kang Jesus, aron sa pagpapatay kaniya. ⁶⁰Apan wala silay hingkaplagan, bisan mingduol ang daghang mga bakakong saksi. Sa katapusan mingduol ang duha ka mga saksi nga bakakon, ⁶¹Ug nanag-ingon: Kining tawohana nag-ingon: Mahimo ko ang pagguba sa templo sa Dios, ug ang pagpatindog niini pag-usab sulod sa tolo ka adlaw. ⁶²Ug mitindog ang labawng sacerdote ug nag-ingon kaniya: Wala kay itubag bisan unsa? Unsa kining ginasaksi nila batok kanimo? ⁶³Apan si Jesus naghilum. Ug ang labawng sacerdote miingon kaniya: Gipapanumpa ko ikaw sa ngalan sa Dios nga buhi nga magtug-an ka kanamo kong ikaw mao ba si Cristo, ang Anak sa Dios. ⁶⁴Si Jesus miingon kaniya: Giingon mo. Igaingon ko pa usab kaninyo, nga sukad karon makita ninyo ang Anak sa tawo nga magalingkod sa too sa Gahum, ug moanhi sa ibabaw sa mga panganod sa langit. ⁶⁵Unya ang labawng sacerdote naggisi sa iyang mga saput, nga nagaingon: Siya nagapasipala. Unsa pay kinahanglan ta sa mga saksi? Tan-awa ninyo, karon nadungog ninyo ang pasipala. ⁶⁶Unsay hunahuna ninyo? Ug sa mitubag sila, nanag-ingon: Angay siya sa kamatayon. ⁶⁷Unya gilud-an nila ang iyang nawong ug gisumbag, ug ang uban nagsagpa kaniya, ⁶⁸Nga nagaingon: Tagnaa alang kanamo, Cristo, kinsa ang nagsumbag kanimo? ⁶⁹Karon, si Pedro nagalingkod sa gawas sa patio, ug giduol siya sa usa ka sulogoon nga babaye, nga nagaingon: Ikaw usab uban ni Jesus nga taga-Galilea. ⁷⁰Apan siya milimod sa atubangan sa tanan nga nagaingon: Wala ako manghibalo sa imong ginaingon. ⁷¹Ug sa migula siya sa ganghaan, lain na usab nga sulogoon nga babaye ang nakakita kaniya, ug kini miingon sa mga atua didto: Kini usab kauban ni Jesus nga Nazaretnon. ⁷²Ug milimod siya pag-usab uban ang panumpa: Wala ako makaila nianang tawohana. ⁷³Ug sa wala madugay miduol ang mga nanagtindog didto, ug miingon kang Pedro: Matuod gayud nga ikaw usab usa kanila kay ang imong sinultihan nagapaila. ⁷⁴Unya misugod siya sa pagpanunglo ug pagpanumpa: Wala ako makaila nianang tawohana. Ug gilayon mituktugaok ang manok. ⁷⁵Ug si Pedro nahanumdum sa giingon kaniya ni Jesus: Sa dili pa motuktugaok ang manok, igalimod mo ako sa makatolo. Ug sa migula siya, mihilak sa mapait gayud.

¹Ug sa pagbanagbanag sa kabuntagon, ang tanang mga punoan sa mga sacerdote ug ang mga anciano sa lungsod nanagsabut batok kang Jesus, aron sa pagpatay kaniya. ²Ug sa ilang gigapuy siya, ilang gidala siya ug gitugyan kang Poncio Pilato nga gobernador. ³Unya si Judas, ang nagtugyan kaniya, sa pagkakita niya nga gihukman si Jesus sa silot, nagbasul siya, ug giuli niya ang katloan ka book salapi sa mga punoan sa mga sacerdote ug sa mga anciano, ⁴Nga nagaingon: Nakasala ako

sa pagtugyan ko sa dugo nga walay sala. Apan sila nag-ingon: Unsa may amo? ikaw ang mahibalo. ⁵Ug sa gisalibay niya ang mga salapi sa templo, mipahawa siya; ug milakaw, ug nagbitay sa iyang kaugalingon. ⁶Ug sa gikuha sa mga punoan sa mga sacerdote ang mga salapi, nag-ingon: Supak sa balaod nga igaipon kini sa bahandi sa mga halad, kay bili sa dugo. ⁷Apan sa nagakasabut sila gipalit nila ang yuta sa magkokolon aron pagalubngan sa mga dumuloong. ⁸Tungod niini kadtong yutaa ginganlan yuta sa dugo hangtud karong adlaw. ⁹Unya natuman ang gisulti pinaagi kang Jeremias nga manalagna, nga nagaingon: Ug gikuha nila ang katloan ka salapi, ang bili niya nga ilang gipabilihan, ang gibutangan ug bili sa pipila sa mga anak ni Israel. ¹⁰Ug ilang gibayad kanila alang sa yuta sa magkokolon, ingon sa gisugo kanako sa Ginoo. ¹¹Karon si Jesus nagatindog didto sa atubangan sa gobernador, ug gipangutana siya sa gobernador sa pag-ingon: Ikaw ba ang Hari sa mga Judio? Si Jesus miingon kaniya: Giingon mo. ¹²Ug sa ginasumbong siya sa mga punoan sa mga sacerdote ug sa mga anciano, wala siya motubag. ¹³Unya si Pilato miingon kaniya: Wala ba ikaw makadungog sa daghang mga butang nga ginapamatud-an nila batok kanimo? ¹⁴Ug siya wala motubag kaniya bisan usa lamang ka pulong; nahibulong ug daku ang gobernador. ¹⁵Karon adunay batasan ang gobernador sa pagbuhi alang sa katawohan usa ka binilanggo sa adlaw sa fiesta, kong kinsa ang buot nila nga buhian. ¹⁶Ug unya may usa ka binilanggo nga bantug nga ginganlan si Barrabas. ¹⁷Busa sa diha nga nanagkatigum na sila, miingon kanila si Pilato: Kinsa ba ang buot ninyo nga pagabuhian ko kaninyo, si Barrabas ba kun si Jesus, ang ginganlan si Cristo? ¹⁸Kay iyang hingbaloan nga tungod sa kasina ilang gitugyan siya. ¹⁹Ug samtang nagalingkod siya sa lingkoranan sa hukmanan, gipasugoan siya sa iyang asawa sa pag-ingon: Dili ka maghilabut nianang matarung, kay karong adlawa daghan ang giantus ko sa damgo tungod kaniya. ²⁰Karon, ang mga punoan sa mga sacerdote ug mga anciano nag-uloulo sa katawohan, aron pangayoon nila si Barrabas, ug pagalaglagon si Jesus. ²¹Apan ang gobernador, sa mitubag kanila, miingon: Kinsa ba kanila nga duha ang buot ninyo nga ako kaninyong pagabuhian? Ug sila miingon: Si Barrabas! ²²Si Pilato nag-ingon kanila: Busa, unsa ba ang pagabuhaton ko kang Jesus, nga ginganlan si Cristo? Ang tanan nagaingon kaniya: Ilansang siya sa cruz! ²³Ug ang gobernador nag-ingon: Ngano, unsa ba ang kadautan nga gibuhat niya? Apan sila nanagsinggit pa gayud pag-ayo nga nagaingon: Ilansang siya sa cruz. ²⁴Apan sa hingkit-an ni Pilato nga wala siyay dag-anan kondili nga nagadugang hinoon ang kasaba, mikuha siya sa tubig ug nanghunaw sa iyang mga kamot sa atubangan sa katawohan, nga nagaingon: Ako walay sala sa dugo niining matarung; kamo ang mahibalo. ²⁵Ug mitubag ang tanang katawohan ug miingon: Mahulog ang iyang dugo kanamo, ug sa among mga anak. ²⁶Unya iyang gibuhian alang kanila si Barrabas; apan si Jesus iyang gihampak ug gitugyan aron igalansang sa cruz. ²⁷Unya gidala si Jesus sa mga sundalo sa gobernador ngadto sa pretorio, ug gilikusan siya sa tibook nga pundok. ²⁸Ug gihuboan siya ug gisul-oban sa usa ka habol nga mapula. ²⁹Ug nanagsalapid sila ug usa ka purongpurong nga tonokon, ug gisul-ob nila sa iyang ulo, ug usa ka bagakay sa iyang kamot nga too; ug nagluhodluhod sila sa atubangan niya, nanagyubit kaniya, nga nagaingon: Maghimaya, hari sa mga Judio! ³⁰Ug ilang gilud-an siya, ug gikuha nila ang bagakay ug gibunalan siya sa iyang ulo. ³¹Ug siya sa human nila bugalbugali, ilang gihuboan siya sa kupo,

ug gisul-oban sa iyang kaugalingong mga saput, ug gidala siya aron igalansang sa cruz. ³²Ug sa minggula sila sa lungsod, hingsugatan nila ang usa ka taga-Cirene, nga ginganlan si Simon, ug kini gipugos nila aron magapas-an sa cruz niya. ³³Ug sa ming-abut sila sa usa ka dapit nga ginganlan, Golgota, nga kong hubaron, dapit sa usa ka bagolbagol, ³⁴Ilang gipainum siya sa suka nga sinaktan sa apdo; ug sa hingtilawan niya wala siya mobuot pag-inum. ³⁵Ug unya sa ilang nalansang siya sa cruz, ilang gipanagbahinbahin ang iyang mga saput, pinaagi sa rifa, aron matuman ang giingon sa mga manalagna: Ilang gipanagbahinbahin kanila ang akong mga saput, pinaagi sa rifa. ³⁶Ug nanglingkod sila ug nagbantay kaniya didto. ³⁷Ug gibutang nila sa ibabaw sa iyang ulo ang ilang sumbong nga nahasulat: KINI MAO SI JESUS, ANG HARI SA MGA JUDIO. ³⁸Unya gilansang nila sa cruz uban kaniya ang duha ka tulisan, ang usa sa too ug ang usa sa wala. ³⁹Ug ang mga nanagpanlabay didto nanagpasipala kaniya ug nagyangoyango sa ilang mga ulo. ⁴⁰Ug nanag-ingon: Ikaw nga magaguba sa templo, ug magapatindog kaniya sa ikatolo ka adlaw, magluwas ka sa imong kaugalingon. Kong ikaw mao ang Anak sa Dios, manaug ka sa cruz. ⁴¹Ug sa mao usab nga pagkaagi nanagbiaybiay kaniya ang mga punoan sa mga sacerdote, kauban sa mga escriba ug mga anciano, nga nagaingon: ⁴²Sa uban nagluwas siya, sa iyang kaugalingon dili arang makaluwas. Kong siya mao ang hari sa Israel, manaug siya karon sa cruz, ug motoo kita kaniya. ⁴³Nagasalig siya sa Dios. Luwason karon niya siya, kong iyang nahamut-an siya, kay siya nag-ingon: Ako Anak sa Dios. ⁴⁴Ug sa mao nga pagkaagi gipasipalahan usab siya sa mga tulisan nga gilansang sa cruz uban kaniya. ⁴⁵Ug sukad sa ikaunom ka takna miabut ang kangitngit sa tibook nga yuta hangtud sa ikasiyam ka takna. ⁴⁶Ug sa haduol na ang ikasiyam ka takna, misinggit si Jesus sa usa ka makusog nga tingog nga nagaingon: Eloi, Eloi, lama sabactani? Nga kong hubaron: Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo ako? ⁴⁷Ug ang uban sa mga nagatindog didto, sa pagkadungog nila, nanag-ingon: Kini nagatawag kang Elias. ⁴⁸Ug gilayon midalagan ang usa kanila, ug mikuha ug usa ka esponja, ug gihumod kini sa suka, ug sa gitaud sa usa ka tukon, gipainum kaniya. ⁴⁹Apan ang uban nanag-ingon: Pasagdi, tan-awon ta kong moanhi ba si Elias sa pagluwas kaniya. ⁵⁰Ug si Jesus misinggit pag-usab sa makusog nga tingog ug nagtugyan sa iyang espiritu. ⁵¹Ug ania karon ang tabil sa templo napikas gikan sa ibabaw hangtud sa ubos, ug ang yuta nauyog, ug nangabuak ang mga batong bantilis. ⁵²Ug nangaukab ang mga lubnganan, ug daghan nga lawas sa mga balaan nga nangatulog, nangabanhaw. ⁵³Ug sa nanggula sa mga lubnganan, sa tapus sa iyang pagkabanhaw, nangadto sila sa ciudad nga balaan, ug nanagpakita sa daghan. ⁵⁴Ug ang centurion ug ang mga kauban niya didto sa pagbantay kang Jesus, sa nasud-ong nila ang linog ug ang mga butang nga nagakahatabo, nangahadlok sila pag-ayo nga nagaingon: Matuod gayud nga kini mao ang Anak sa Dios. ⁵⁵Ug didto nagatan-aw sa halayo ang daghang mga babaye nga nanagsunod kang Jesus sukad sa Galilea sa pag-alagad kaniya. ⁵⁶Ang uban kanila mao si Maria Magdalena ug si Maria nga inahan ni Jacobo ug ni Jose, ug ang inahan sa mga anak ni Zebedeo. ⁵⁷Ug sa pagkahapon, miabut ang usa ka tawong dato nga gikan sa Arimatea, nga ginganlan si Jose, tinon-an usab ni Jesus. ⁵⁸Kini miadto kang Pilato ug gipangayo niya ang lawas ni Jesus. Unya si Pilato nagsugo nga ihatag kaniya ang lawas. ⁵⁹Ug sa gikuha ni Jose ang lawas, giputos niya sa usa ka mahinlo nga panaptong lino. ⁶⁰Ug gibutang niya sa

kaugalingon niyang lubnganan nga bag-o, nga kinalot niya sa bato nga bantilis. Ug gipaligid niya ang usa ka dakung bato paingon sa pultahan sa lubnganan ug milakaw siya. ⁶¹Ug didto si Maria Magdalena ug ang usa ka Maria nanaglingkod sa atbang sa lubnganan. ⁶²Karon, sa pagkaugma nga mao ang adlaw nga sunod sa adlaw sa pangandam, ang mga punoan sa mga sacerdote, ug ang mga Fariseo nanagtingub ngadto kang Pilato, ⁶³Sa pag-ingon: Ginoo, nahinumdom kami nga kadtong malimbongon sa buhi pa, nag-ingon: Sa human sa tolo ka adlaw mabanhaw ako. ⁶⁴Busa, magsugo ka nga lig-onon ang lubnganan hangtud sa ikatolo ka adlaw, tingali kong moanhi ang iyang mga tinon-an sa kagabhion ug ilang pagakawaton siya ug manag-ingon sila sa lungsod: Nabanhaw siya gikan sa mga minatay, ug ang naulahi nga kasaypanan magalabi pa kadautan kay sa nahauna. ⁶⁵Si Pilato miingon kanila: Anaay mga bantay; adtoa ninyo, lig-ona pag-ayo kutob sa inyong mahimo. ⁶⁶Mao nga giadto nila, ug gilig-on pag-ayo ang lubnganan, nga gipatikan ang bato, ang mga bantay uban kanila.

¹Karon sa tapus sa adlaw nga igpapahulay, sa pagbanagbanag sa nahauna nga adlaw sa semana, miabut si Maria Magdalena ug ang usa ka Maria sa pagtan-aw sa lubnganan. ²Ug ania karon, miabut ang usa ka dakung linog; kay usa ka manolonda sa Ginoo mikanaug gikan sa langit, ug miduol ug giligid niya ang bato sa pultahan, ug milingkod kaniya. ³Ang iyang panagway sama sa kilat ug ang iyang bisti maputi ingon sa nieve. ⁴Ug tungod sa kahadlok kaniya nanagpangurog ang mga bantay, ug nangahimo nga daw mga patay. ⁵Ug ang manolonda mitubag ug miingon sa mga babaye: Ayaw kahadlok kay nahibalo ako nga ginapangita ninyo si Jesus, ang gilansang sa cruz. ⁶Wala siya dinhi kay nabanhaw sumala sa gisulti niya. Umari kamo, tan-awa ninyo ang dapit nga gibutangan sa Ginoo. ⁷Ug lumakaw kamo pagdali ug suginlan ninyo ang iyang mga tinon-an nga nabanhaw siya sa mga minatay, ug ania karon magauna siya kaninyo sa Galilea, didto igakita ninyo siya. Ania karon, nagasugilon ako kaninyo. ⁸Ug namahawa sila pagdali sa lubnganan uban ang kahadlok ug dakung kalipay, ug nanagdalan sa pagbalita sa iyang mga tinon-an. ⁹Ug sa nanagpangadto sila sa pagbalita sa iyang mga tinon-an, ania karon, gisugat sila ni Jesus nga nagaingon: Maglipay kamo! Ug sila mingduol ug gigakus nila ang iyang mga tiil ug misimba kaniya. ¹⁰Unya miingon kanila si Jesus: Dili kamo mangahadlok; pangadto kamo, balitai ninyo ang akong mga igsoon aron nga managpangadto sila sa Galilea, ug igakita nila ako didto. ¹¹Apan samtang nanagpanlakaw sila, ania karon, ang uban sa mga bantay nangabut sa ciudad ug nanagsugilon sa mga punoan sa mga sacerdote sa tanang mga butang nga nanghitabo. ¹²Ug sa nanagtigum sila kauban sa mga anciano, ug sa nanagsabut sila, gihatagan nila ug daghang salapi ang mga sundalo, ¹³Nga nagaingon: Mag-ingon kamo: Ang iyang mga tinon-an nagpanganhi sa gabii, ug ilang gikawat siya samtang nanagpangatulog kami. ¹⁴Ug kong kini hidunggan sa gobernador, pagalukmayon namo siya, ug maluwas kamo sa kasamok. ¹⁵Busa gidawat nila ang salapi, ug gibuhat nila sumala sa gitudlo kanila. Ug kining pulonga ginapabantug sa taliwala sa mga Judio hangtud karong adlaw. ¹⁶Apan ang napulo ug usa ka mga tinon-an nanagpangadto sa Galilea, sa bukid nga gitudlo ni Jesus kanila. ¹⁷Ug sa ilang

hingkit-an siya, gipanagsimba siya nila; apan ang uban nanagduhaduha. ¹⁸Ug miduol si Jesus ug nagsulti kanila nga nagaingon: Ang tibook nga gahum gitugyan kanako sa langit ug sa yuta; ¹⁹Busa, panlakaw kamo, ug panudloan ninyo ang tanang mga nasud, nga magabautismo kanila sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo; ²⁰Magatudlo kanila nga managbantay sila sa tanang mga butang nga gisugo ko kaninyo; ug ania karon, ako magauban kaninyo kanunay hangtud sa katapusan sa kalibutan.

¹Ang sinugdan sa Maayong Balita ni Jesucristo nga Anak sa Dios. ²Ingon sa gisulat ni Isaias nga manalagna: Ania karon akong ginasugo ang akong sinugo sa atubangan sa imong nawong, nga magaandam sa imong dalan. ³Ang tingog sa usa nga nagasinggit sa kamingawan: Andama ninyo ang dalan sa Ginoo; tul-ira ninyo ang iyang mga agianan. ⁴Mianhi si Juan, nga nagabautismo sa kamingawan, ug nagawali sa bautismo sa paghinulsol alang sa pagpasaylo sa mga sala. ⁵Ug nangadto kaniya ang tanan nga taga-Judea, ug ang mga taga-Jerusalem, ug iyang gibautismohan silang tanan sa suba sa Jordan, sa nagsugid sa ilang mga sala. ⁶Ug si Juan nagasul-ob sa mga balhibo sa camello, ug may usa ka bakus nga panit sa iyang hawak; ug nagakaon sa mga dulon ug dugos nga ihalas. ⁷Ug siya nagwali sa pag-ingon: Sa ulahi nako moanhi ang labi pang gamhanan kay kanako, nga bisan sa pagduko ug pagbadbad sa higit sa iyang sapin dili ako takus. ⁸Ako nagabautismo kaninyo sa tubig, apan siya magabautismo kaninyo sa Espiritu Santo. ⁹Ug nahatabo niadtong mga adlaw, nga si Jesus miabut gikan sa Nazaret sa Galilea, ug gibautismohan siya ni Juan sa Jordan. ¹⁰Ug gilayon sa paghaw-as niya sa tubig, hingkit-an niya nga nagisi ang mga langit, ug ang Espiritu nga ingon sa salampati mikunsad sa ibabaw niya. ¹¹Ug miabut ang usa katingog gikan sa mga langit: Ikaw mao ang akong Anak nga hinigugma, kanimo nalipay gayud ako. ¹²Ug gilayon gipagula siya sa Espiritu ngadto sa kamingawan, ¹³Ug didto siya sa kamingawan kap-atan ka adlaw nga gitintal ni satanas; ug siya uban sa mga mapintas nga mananap, ug ang mga manolonda nagaalagad kaniya. ¹⁴Ug sa nabilanggo na si Juan, miabut si Jesus sa Galilea nga nagawali sa Maayong Balita sa gingharian sa Dios. ¹⁵Ug nagaingon: Ang panahon natuman na, ug ang gingharian sa Dios haduol na. Maghinulsol kamo ug tomoo kamo sa Maayong Balita. ¹⁶Ug sa nagalakaw siya sa ubay sa dagat sa Galilea, hingkit-an niya si Simon ug si Andres, igsoon ni Simon, nga nagataktak sa usa ka pukot sa dagat, kay mga mananagat man sila. ¹⁷Ug miingon si Jesus kanila: Numunot kamo kanako, ug pagabuhaton ko kamo nga mananagat sa mga tawo. ¹⁸Ug gilayon gibiyaaan nila ang ilang mga pukot ug mingnunot kaniya. ¹⁹Ug sa nakalakat siya ug diyutay ngadto sa unahan, hingkit-an niya si Jacobo nga anak ni Zebedeo, ug si Juan nga iyang igsoon nga didto usab sa sakayan nagapuna sa mga pukot. ²⁰Ug gilayon iyang gitawag sila; ug gibiyaaan nila sa sakayan ang ilang amahan nga si Zebedeo, kauban sa mga sinuholan, ug mingsunod sila kaniya. ²¹Ug misulod sila sa Capernaum; ug gilayon sa adlaw nga igpapahulay misulod siya sa sinagoga ug nagtudlo. ²²Ug nanghibulong sila sa iyang pagtolon-an, kay siya nagatudlo kanila ingon nga adunay pagbulot-an, ug dili ingon sa mga escriba. ²³Ug gilayon sa ilang sinagoga may usa ka tawo nga nagabaton ug espiritu nga

mahugaw, ug kini misinggit, ²⁴Nga nagaingon: Unsay labut namo kanimo, Jesus nga Nazarenon? Mianhi ka ba sa paglaglag kanamo? Nahibalo ako kong kinsa ikaw, ang Balaan sa Dios. ²⁵Ug gibadlong siya ni Jesus, nga nagaingon: Humilum ka ug pumahawa kaniya. ²⁶Ug ang espiritu nga mahugaw, sa nagalubag kaniya, ug sa nakatuaw sa makusog nga tingog, mipahawa kaniya. ²⁷Ug ang tanan nanghibulong, sa pagkaagi nga nagpinangutan-anay sila sa pag-ingon: Unsa ba kini? Unsa ba nga bag-ong pagtolon-an kini? Kay sa may pagbulot-an nagasugo siya bisan sa mga espiritu nga mahugaw, ug sila nagasugot kaniya? ²⁸Ug gilayon nasangyaw ang iyang kabantug sa tibook nga kayutaan libut sa Galilea. ²⁹Ug gilayon sa paggula nila sa sinagoga, misulod sila sa balay ni Simon ug ni Andres, kauban ni Jacobo ug ni Juan. ³⁰Ug ang inahan sa asawa ni Simon nagahigda nga may hilanat, ug gilayon siya gisultihan nila mahitungod kaniya. ³¹Ug siya miduol ug mikupot kaniya sa kamot ug nagbangon kaniya; ug dihadiha gihuwasan siya sa hilanat, ug siya nag-alagad kanila. ³²Ug sa pagkahapon, sa misalop na ang adlaw, ilang gidala kaniya ang tanang mga masakiton ug ang mga hingyawaan. ³³Ug ang tibook nga lungsod didto nanagtigum sa ganghaan. ³⁴Ug giayo niya ang daghang mga masakiton sa nagkalainlaing mga sakit ug gihinginlan niya ang daghang mga yawa, ug wala niya tugoti sila sa pagsulti, kay sila nakaila kaniya. ³⁵Ug sa pagkakaadlawon, sa layo pa ang kabuntagon mibangon siya ug milakaw ug miadto sa usa ka dapit nga mamingaw, ug didto nag-ampo. ³⁶Ug si Simon, ug ang mga kauban niya, mingsunod kaniya. ³⁷Ug sa hingkit-an siya, miingon sila kaniya: Ang tanan nagapangita kanimo. ³⁸Ug siya miingon kanila: Mangadto kita sa mga lungsod nga silingan aron magawali usab ako didto, ay alang niini mianhi ako. ³⁹Ug miadto siya sa ilang mga sinagoga sa tibook nga Galilea, nagawali ug nagahingilin sa mga yawa. ⁴⁰Ug miduol kaniya ang usa ka sanlahon, nga nagapakilooy kaniya, nagaluhod sa atubangan niya, ug nagaingon kaniya: Kong buot ka, arang mo ako mahinloan. ⁴¹Ug si Jesus sa giabut ug kalooy mingtuy-od sa iyang kamot ug gihikap siya ug miingon kaniya: Buot ko, mag-mahinlo ka. ⁴²Ug dihadiha mipahawa ang sanla gikan kaniya ug nahinlo siya. ⁴³Ug si Jesus nagtugon kaniya sa hugot gayud, ug gilayon gipalakaw siya. ⁴⁴Ug nag-ingon kaniya: Magmatngon ka nga dili ka magsugilon bisan unsa kang bisan kinsa, kondili lumakaw ug magpakita ka sa sacerdote, ug maghalad ka tungod sa imong pagkahinlo niadtong mga butang nga gisugo ni Moises, ingon nga usa ka pagpamatuod kanila. ⁴⁵Apan milakaw siya ug nagsugod sa dakung pagmantala ug pagpabantug sa nahitabo, sa pagkaagi nga wala na mahimo ni Jesus ang pagsulod nga dayag sa lungsod, kondili nagapabilin siya sa gawas, didto sa mga dapit nga mamingaw, ug sila nanagpanuol kaniya gikan sa tanang dapit.

¹Ug sa misulod siya pag-usab sa Capernaum sa tapus ang pila ka adlaw, gidungog nga siya didto sa balay. ²Ug gilayon nanugok ang panon sa mga tawo kaniya hangtud nga wala nay kasudlan bisan pa sa haduol sa pultahan, ug iyang gisulti kanila ang pulong. ³Ug miabut kaniya ang mga nagadala sa usa ka tawong paralitico nga giyayongan sa upat. ⁴Ug kay wala sila makahimo pagduol kaniya tungod sa panon sa katawohan, gibuslotan nila ang atop sa tungod niya, ug sa nabuslotan na kini, gitonton nila ang duyan nga ginahigdaan sa paralitico. ⁵Ug sa nakita ni Jesus ang pagtoo

nila, nag-ingon siya sa paralitico: Anak, gipasaylo ang imong mga sala. ⁶Apan may mga escriba nga nagalingkod didto ug nanagtolotimbang sa ilang mga kasingkasing: ⁷Kay ngano ba nga kining tawohana nagasulti sa ingon? Siya nagpasipala. Kinsa ba ang arang makapasaylo sa mga sala, kondili usa lamang, ang Dios? ⁸Ug gilayon sa hingbaloan ni Jesus, sa iyang espiritu nga nagatolotimbang sila sa ingon sa sulod sa ilang kaugalingon, siya miingon kanila: Nganong nagatolotimbang kamo niining mga butanga sa inyong mga kasingkasing? ⁹Hain man ang labi pang masayon, ang pag-ingon sa paralitico: Gipasaylo ang imong sala; kun ang pag-ingon: Tumindog ka, ug kuhaa ang imong duyan, ug lumakaw ka? ¹⁰Apan aron inyong hibaloan nga ang Anak sa tawo adunay gahum dinhi sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala (miingon sa paralitico). ¹¹Nagaingon ako kaniyo: Tumindog ka, kuhaa ang imong duyan, ug umadto ka sa imong balay. ¹²Ug mitindog siya, ug dihadaha gidala ang duyan, ug mipahawa sa atubangan nilang tanan, sa pagkaagi nga silang tanan nanghitingala ug naghimaya sa Dios nga nagaingon: Wala pa gayud kita makakita sa ingon niini. ¹³Ug si Jesus miadto pag-usab sa baybayon ug ang tanang panon sa katawohan nangadto kaniya ug iyang gipanudloan sila. ¹⁴Ug sa iyang pag-agi, nakita niya si Levi, anak ni Alfeo, nga nagalingkod sa buhisanan, ug miingon siya: Numunot ka kanako. Ug sa pagtindog niya, minunot kaniya. ¹⁵Ug nahitabo nga naglingkod siya sa lamesa sa balay niini, ug daghang mga maniningil sa buhis ug mga makasasala ang nanaglingkod uban ni Jesus ug sa iyang mga tinon-an; kay daghan sila, ug nanagsunod kaniya. ¹⁶Ug sa nakita sa mga escriba ug sa mga Fariseo nga mikaon siya kauban sa mga maniningil sa buhis ug sa mga makasasala, nanag-ingon sila sa iyang mga tinon-an: Nganong nagakaon ug nagainum siya kauban sa mga maniningil sa buhis ug sa mga makasasala? ¹⁷Ug sa hingdunggan kini ni Jesus, siya nagaingon kanila: Ang mga maayog lawas wala magakinahanglan ug mananambal, kondili ang mga masakiton. Wala ako moanhi sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala sa paghinulsol. ¹⁸Ug nagapuasa ang mga tinon-an ni Juan ug ang mga Fariseo, ug miduol sila kang Jesus ug nag-ingon kaniya: Nganong nagapuasa ang mga tinon-an ni Juan ug ang sa mga Fariseo, apan ang imong mga tinon-an wala magapuasa? ¹⁹Ug si Jesus miingon kanila: Makahimo ba sa pagpuasa ang mga manguyog sa kasal, samtang ang pamanhonon anaa pa uban kanila? Samtang anaa pa uban kanila ang pamanhonon, dili sila makahimo sa pagpuasa. ²⁰Apan moabut ang adlaw nga pagakuhaon gikan kanila ang pamanhonon, ug unya magapuasa sila niadtong adlaw. ²¹Walay bisan kinsa nga nagatahi ug usa ka tapak nga bag-o sa usa ka panapton nga daan, kay ang tapak nga bag-o magabingkas sa daan, ug magalabi pa hinoon ka dautan ang gisi. ²²Ug walay bisan kinsa nga nagasulod ug vino nga bag-o sa mga sudlanang panit nga daan; kay ang bag-o nga vino makapabuto sa mga panit, ug ang vino mahayabo, ug ang panit magisi; ug ang bag-ong vino kinahanglan igasulod sa mga panit nga bag-o. ²³Ug nahatabo nga sa adlaw nga igpapahulay miagi siya sa mga katrigohan; ug ang iyang mga tinon-an, sa nagalakaw sila, misugod sa pagpangutlo ug mga uhay. ²⁴Ug nagaingon kaniya ang mga Fariseo: Tan-awa, ngano nga sa adlaw nga igpapahulay nagabuhat sila sa dili uyon sa Kasugoan? ²⁵Ug siya miingon kanila: Wala ba gayud ninyo hibasahi ang gibuhat ni David, sa nagkinahanglan siya ug sa gigutom siya, ug ang iyang mga kauban? ²⁶Naunsa nga misulod siya sa balay sa Dios, sa panahon

ni Abiatar, ang labawng sacerdote, ug mikaon sa mga tinapay nga gibutang sa atubangan sa Dios nga wala itugot sa Kasugoan kanila ang pagkaon, kondili sa mga sacerdote lamang, ug gihatagan usab niya ang iyang mga kauban? ²⁷Ug siya nag-ingon kanila. Ang adlaw nga igpapahulay gibuhat alang sa tawo; dili ang tawo alang sa adlaw nga igpapahulay. ²⁸Busa ang Anak sa tawo mao ang Ginoo bisan sa adlaw nga igpapahulay.

¹Ug misulod siya pag-usab sa sinagoga; ug didto may usa ka tawo, nga adunay usa ka kamot nga kuyos. ²Ug ilang gipaniiran siya kong pagaayohon ba niya kadto sa adlaw nga igpapahulay, aron ilang ikasumbong siya. ³Ug miingon siya sa tawo, nga may kamot nga kuyos: Tumindog ka sa taliwala. ⁴Ug siya miingon kanila: Uyon ba sa Kasugoan ang pagbuhat ug maayo kun ang pagbuhat ug dautan sa adlaw nga igpapahulay? Pagluwas sa kinabuhi kun pagpatay ba? Apan sila nanaghilum. ⁵Ug sa iyang natan-aw sila sa libut uban ang kaligutgut, nga nasubo tungod sa katig-a sa ilang kasingkasing, miingon siya sa tawo: Tuy-ora ang imong kamot. Ug iyang gituy-od, ug ang iyang kamot hing-ulian nga maayo sama sa una. ⁶Ug namahawa ang mga Fariseo ug gilayon nakigsabut sa mga Herodianhon batok kang Jesus kong unsaon nila ang paglaglag kaniya. ⁷Ug mipahawa si Jesus uban sa iyang mga tinon-an paingon ngadto sa dagat, ug misunod kaniya ang usa ka dakung panon sa mga katawohan gikan sa Galilea; ug gikan sa Judea, ⁸Ug gikan sa Jerusalem, ug gikan sa Idumea, ug didto sa unahan sa Jordan, ug sa mga dapit nga nagalibut sa Tiro ug sa Sidon, usa ka dakung panon sa katawohan, sa nakadungog sa tanan nga gibuhat niya, mingdugok kaniya. ⁹Ug nagsugo siya sa iyang mga tinon-an nga andaman siya ug usa ka sakayan tungod sa panon sa katawohan, aron siya dili nila mapiit. ¹⁰Kay giayo niya ang daghan, sa pagkaagi nga nagapiit kaniya ang tanan nga mga adunay sakit, aron sila makahikap kaniya. ¹¹Ug ang mga espiritu nga mahugaw, sa pagkakita kaniya, nangatumba sa atubangan niya, ug nanagsinggit, nga nagaingon: Ikaw mao ang Anak sa Dios. ¹²Ug siya nagtugon gayud kanila nga dili nila igapaila siya. ¹³Ug mitungas siya sa bukid, ug iyang gitawag ngadto kaniya ang iyang mga nahimut-an, ug sila miduol kaniya. ¹⁴Ug gitudlo niya ang napulo ug duha aron sila makig-uban kaniya, ug aron iyang masugo sila sa pagwali. ¹⁵Ug sa pagbaton ug gahum sa pag-ayo sa mga sakit, ug sa paghingilin sa mga yawa. ¹⁶Ug si Simon, nga iyang ginganlan si Pedro; ¹⁷Ug si Jacobo, ang anak ni Zebedeo, ug si Juan, igsoon ni Jacobo; ang mga gipang-anggaan niya ug Boanerges, nga kong hubaron, mga anak sa dalugdog. ¹⁸Ug si Andres, ug si Felipe, ug si Bartolome, ug si Mateo, ug si Tomas, ug si Jacobo nga anak ni Alfeo, ug si Tadeo, ug si Simon, ang Canaanhon. ¹⁹Ug si Judas Iscariote, ang nagluib kaniya. Ug mingsulod siya sa balay. ²⁰Ug midugok pag-usab ang panon sa katawohan, sa pagkaagi nga wala ngani sila makakaon bisan tinapay. ²¹Ug sa hingdunggan kini sa mga kaila niya nangadto sila sa pagdakup kaniya; kay nagaingon sila: Nabuang siya. ²²Ug ang mga escriba nga gikan sa Jerusalem, nanag-ingon: Adunay beelzebub siya; ug: Tungod sa punoan sa mga yawa nagahingilin siya sa mga yawa. ²³Ug iyang gitawag sila ngadto kaniya, ug iyang gisultihan sila sa mga samingay: Unsaon paghimo ni satanas paghingilin kang satanas? ²⁴Ug kong usa ka gingharian mabahin batok

sa iyang kaugalingon, kadtong ginghariana dili arang makatindog. ²⁵Ug kong ang usa ka balay mabahin batok sa iyang kaugalingon kadtong balaya dili arang makapadayon. ²⁶Ug kong si satanas mitindog batok sa iyang kaugalingon ug nabahin, dili siya arang makapadayon, kondili may katapusan siya. ²⁷Apan walay bisan kinsa nga makahimo sa pagsulod sa balay sa kusgan, sa pag-agaw sa iyang mga butang, kong dili gapuson usa niya ang kusgan, ug unya agawon niya ang iyang balay. ²⁸Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga pagapasayloon ang mga anak sa mga tawo sa tanang mga sala nila, ug sa tanan nga mga pasipala nga igapasipala nila; ²⁹Apan bisan kinsa nga magapasipala sa Espiritu Santo, dili gayud mapasaylo, kondili nga mahinukman siya sa silot sa sala nga walay katapusan. ³⁰Kay nanag-ingon sila: Siya adunay usa ka espiritu nga mahugaw. ³¹Ug ming-abut ang iyang mga igsoon ug ang iyang inahan, ug sa nagatindog sila sa gawas, gipatawag siya nila. ³²Ug usa ka panon sa katawohan nagaalirong kaniya, ug sila nag-ingon kaniya: Ania karon, ang imong inahan ug ang imong mga igsoon atua sa gawas, nagapangita kanimo. ³³Ug siya mitubag kanila, nga nagaingon: Kinsa ba ang akong inahan, ug akong mga igsoon? ³⁴Ug sa mitan-aw siya sa mga nanag-alirong kaniya, miingon: Tan-awa, ang akong inahan ug ang akong mga igsoon. ³⁵Kay bisan kinsa nga nagabuhat sa kabubut-on sa Dios, siya mao ang akong igsoon nga lalake; ug ang akong igsoon nga babaye, ug ang akong inahan.

¹Ug misugod na usab siya sa pag-panudlo sa daplin sa dagat. Ug didto midugok kaniya ang usa ka daku gayud nga panon sa katawohan, sa pagkaagi nga misakay siya sa sakayan, ug milingkod sa dagat, ug ang tibook panon sa katawohan didto sa yuta daplin sa dagat. ²Ug siya nagtudlo kanila ug daghang mga butang pinaagi sa mga sambingay, ug siya miingon kanila sa iyang pagtudlo: ³Pamati kamo: Ania karon, ang magpupugas milakaw sa pagpugas; ⁴Ug nahitabo nga, sa nagapugas siya, ang usa ka bahin sa binhi nahulog sa daplin sa dalan, ug midugok ang mga langgam sa langit ug nagtuka kanila. ⁵Ug ang uban nahulog sa kabatoan, diin walay daghang yuta; ug gilayon miturok kini tungod kay walay kalawom ang yuta. ⁶Ug sa pagsubang sa adlaw nangalawos, ug tungod kay walay gamut, nangalaya. ⁷Ug ang uban nahulog sa kasapinitan, ug mitubo ang mga sapinit, ug naglumos kanila ug wala kini makapamunga. ⁸Ug ang uban nahulog sa maayong yuta, ug namunga, nga nagatubo ug nagadaku; ug nagpamunga sa tinagkatloan; sa tinagkan-uman; ug sa tinaggatus. ⁹Ug siya miingon kanila: Ang adunay mga igdulungog sa pagpatalinghug, magpatalinghug; ¹⁰Ug sa diha nga siya na lamang usa, nanagpangutana ang mga nanag-alirong kaniya uban sa napulo ug duha nahatungod sa mga sambingay. ¹¹Ug siya miingon kanila: Kaninyo gitugot ang paghibalo sa tinago sa gingharian sa Dios, apan sa mga atua sa gawas ang tanang mga butang ginahimo sa mga sambingay; ¹²Aron nga sa pagtan-aw, makakita sila, ug dili makatukib; ug sa pagpatalinghug, makadungog sila, ug dili makasabut; tingali unya ug mangakabig sila, ug pagapasayloon sa ilang mga sala. ¹³Ug siya nag-ingon kanila: Wala ba kamo mahibalo niini nga sambingay? ug unsaon ninyo paghibalo sa tanang mga sambingay? ¹⁴Ang magpupugas mao ang nagapugas sa pulong. ¹⁵Ug kini mao ang mga sa daplin sa dalan, diin ginapugas ang pulong, ug sa pagkadungog nila,

dihadiha miabut si satanas, ug gikuha ang pulong nga gipugas sa ilang mga kasingkasing. ¹⁶Ug ingon usab niini ang mga gipugas sa mga kabatoan, nga sa pagkadungog nila sa pulong, dihadiha ilang gidawat uban sa kalipay. ¹⁷Ug sila walay gamut sa ilang kaugalingon, busa milungtad sa diyutayng panahon lamang, unya sa pag-abut sa kagul-anan, kun paglutos tungod sa pulong, gilayon sila mahipangdol. ¹⁸Ug ang uban mao ang mga gipugas sa mga kasapinitan; kini mao ang mga nagapatalinghug sa pulong; ¹⁹Ug ang mga pag-atiman niining kalibutan, ug ang limbong sa mga bahandi, ug ang kaibug alang sa uban nga butang milumos sa pulong ug kini wala makapamunga. ²⁰Ug kadto mao ang mga gipugas sa yutang maayo: ang mga nagapatalinghug sa pulong, ug nagadawat niini ug nagapamunga: ang usa sa tinagkatloan; ang usa sa tinagkan-uman; ug ang usa sa tinaggatus. ²¹Ug siya nag-ingon kanila: Ginadala ba ang lamparahan aron ibutang sa ilalum sa taksanan kun sa ilalum sa higdaanan? Dili ba aron itungtung sa tangkawan? ²²Kay walay hingsalipdan gawas nga kini igapadayag; ingon man walay bisan unsa nga natago kondili nga kini igapahayag. ²³Kong kinsa ang adunay mga igdulungog sa pagpatalinghug, magpatalinghug. ²⁴Ug siya nag-ingon kanila: Magmatngon kamo sa inyong ginapatalinghugan; sa taksanan nga ginataksan ninyo, pagatakson kamo; ug kamo nga nagapatalinghug, labaw pa ang igahatag kaninyo. ²⁵Kay ang adunay iya, pagahatagan; ug ang walay iya, bisan pa ang iya pagakuhaon gikan kaniya. ²⁶Ug miingon siya: Maingon man niini ang gingharian sa Dios, sama sa usa ka tawo nga nagasabwag ug binhi sa yuta. ²⁷Ug matulog ug mobangon sa gabii ug sa adlaw, ug ang binhi moturok ug motubo sa paagi nga dili siya mahibalo. ²⁸Ang yuta sa iyang kaugalingon nagapamunga; ang nahauna ang gitib, unya ang uhay, sa human niana ang matingas nga lugas sa uhay. ²⁹Apan sa mahinog na ang bunga gilayon galabon niya kay miabut na ang ting-ani. ³⁰Ug miingon siya: Sa unsa igapakasama ta ang gingharian sa Dios? Kun sa unsa bang samingay ato siyang ipahayag? ³¹Sama kini sa usa ka lugas nga mostaza nga kong ikapugas na sa yuta, bisan mao siya ang labing diyutay sa tanang mga binhi nga anaa sa yuta; ³²Apan unya sa napugas na, magatubo ug magadaku siya labi pa sa tanang utanon; ug magapananga ug dagkung mga sanga, sa pagkaagi nga ang mga kalanggaman sa langit makabatug sa ilalum sa iyang mga landong. ³³Ug sa daghan pang mga samingay nga sama niini siya nagasulti kanila sa pulong, sumala sa mahimo nila sa pagpatalinghug. ³⁴Ug sa walay samingay, wala siya magasulti kanila; apan sa hilit ginasaysay niya sa iyang mga tinon-an ang tanang mga butang. ³⁵Ug niadtong adlaw, sa pagka-hapon na, siya miingon kanila: Mangadto kita sa tabok. ³⁶Ug sa gibiyaan nila ang panon sa katawohan, ilang gidala siya, uban kanila ingon nga didto siya sa sakayan. Ug didto may mga laing sakayan uban kaniya. ³⁷Ug mihuros ang usa ka dakung hangin, ug ang mga balud misabaw sa sakayan, sa pagkaagi nga kini natugob na. ³⁸Ug siya didto sa ulin nagakatulog nga nagaunlan. Ug ilang gipukaw siya ug nag-ingon kaniya: Magtutudlo, dili ka ba mabalaka nga mangawala kita? ³⁹Ug nahagmata siya, ug gibadlong niya ang hangin, ug giingon niya ang dagat: Humilum, humonong ka. Ug mihunong ang hangin, ug miabut ang usa ka dakung kalinaw. ⁴⁰Ug siya miingon kanila: Nganong nangahadlok kamo sa ingon? Wala pa ba kamoy pagtoo? ⁴¹Ug sila nangahadlok sa hilabihan gayud, ug nasig-ingon ang usa ug usa: Kinsa man diay kini, nga bisan pa ang hangin ug ang dagat nagasugot kaniya?

¹Ug miabut sila sa tabok sa dagat ngadto sa yuta sa mga taga-Gadara. ²Ug sa nakakawas siya sa sakayan, gilayon may misugat kaniya gikan sa mga lubnganan, usa ka tawo nga adunay espiritu nga mahugaw, ³Nga ang iyang puloy-anan didto sa mga lubnganan; ug walay kinsa nga nakahimo paggapus kaniya, bisan pa sa mga talikala. ⁴Kay sa nakadaghan gigapus siya sa mga sepiyo nga puthaw ug mga talikala; ug ang mga talikala gipamugto niya, ug gipangguba ang mga sepiyo, ug walay tawo nga may kusog sa pagpaaghop kaniya. ⁵Ug didto siya kanunay, sa adlaw ug sa gabii, sa kabukiran ug sa mga lubnganan, nagasinggit, ug nagasamad siya sa iyang kaugalingon sa mga bato. ⁶Ug sa pagkakita niya kang Jesus sa unahan, midalagan siya ug misimba kaniya. ⁷Ug sa nagasinggit siya sa dakung tingog, miingon: Unsay ako kanimo, Jesus, Anak sa Dios nga Hataas Uyamut? Ginapakigsumpa ko ikaw sa Dios nga dili mo ako pagasakiton. ⁸Kay siya miingon kaniya: Gumola ka sa tawo, espiritu nga mahugaw. ⁹Ug siya nangutana kaniya: Kinsa ang ngalan mo? Ug siya miingon kaniya: Legion ang akong ngalan kay daghan kami. ¹⁰Ug siya nagpakilooy sa hilabihan kaniya, nga sila dili niya pagul-on niadtong yutaa. ¹¹Apan didto sa bukid may usa ka dakung panon sa mga baboy nga nagaungad. ¹²Ug ang tanang mga yawa nanag-pakilooy kaniya sa pag-ingon: Paadtoa kami sa mga baboy, aron mosulod kami kanila. ¹³Ug gilayon gitugotan sila ni Jesus. Ug ang mga espiritu nga mahugaw nanggula, ug nanulod sa mga baboy; ug ang panon midulhog nga nagadalagan sa makusog gayud sa bakilid padulong sa dagat; daw mga duha ka libo sila, ug nangalumos sa dagat. ¹⁴Ug ang mga nagalawog sa mga baboy, mingkalagiw ug nanagpahibalo sa lungsod ug sa mga kaumahan. Ug nangadto sila sa pagtan-aw kong unsa ang nahitabo. ¹⁵Ug mingduol sila kang Jesus, ug hingkit-an nila ang kaniadto hingyawaan, nga nagalingkod, ug nagabisti na, ug nga sa iyang maayong kaisipan, ang may legion; ug nangahadlok sila. ¹⁶Ug sila nga nakakita niini misugilon kanila kong unsa ang kaagi sa nahitabo kaniya nga hingyawaan, ug sa nahatungod sa mga baboy. ¹⁷Ug misugod sila sa pagpakilooy kaniya, nga mopahawa siya sa ilang mga utlanan. ¹⁸Ug sa nakasakay siya sa sakayan, nagpakilooy kaniya ang hingyawaan kaniadto, nga tugotan siya sa pag-uban kaniya. ¹⁹Apan si Jesus wala motugot kaniya, kondili nag-ingon kaniya: Pauli ka sa imong balay, ngadto sa imong kahigalaan ug suginli sila kong unsang mga dagkung butang ang gibuhat kanimo sa Ginoo, ug unsa ang iyang pagkalooy kanimo. ²⁰Ug milakaw siya ug misugod sa pagmantala sa Decapolis kong unsang mga dagkung butang ang gibuhat ni Jesus alang kaniya; ug nanghitingala ang tanan. ²¹Ug sa mitabok pag-usab si Jesus sa sakayan ngadto sa pikas sa baybayon, midugok kaniya ang dakung panon sa katawohan; ug didto siya sa daplin sa dagat. ²²Ug ania karon, miabut kaniya usa sa mga punoan sa sinagoga, nga ginganlan si Jairo; ug sa pagkakita niya kang Jesus, mihapa siya sa iyang mga tiil. ²³Ug nagpakilooy gayud kaniya nga nagaingon: Ang akong diyutayng anak nga babaye himalatyon; ginapakilooy ko kanimo, nga imong adtoon, ug pandungan mo siya sa imong mga kamot, aron mamaayo ug mabuhi siya. ²⁴Ug siya miadto uban kaniya; ug usa ka dakung panon sa katawohan misunod ug mipunsisok kaniya. ²⁵Ug usa ka babaye nga gitalinug-an sulod sa napulo ug duha na ka tuig, ²⁶Ug nag-antus sa daghang mga butang sa daghang mga mananambal, ug nahurot ang tanan niyang kahimtang, ug wala maayo kondili misamot hinoon, ²⁷Sa nakadungog siya sa mga butang mahatungod kang Jesus, siya miduol sa likod niya,

sa taliwala sa panon sa katawohan, ug mihikap sa iyang kupo. ²⁸Kay miingon siya: Kong makahikap lamang ako sa iyang mga saput mamaayo ako. ²⁹Ug gilayon mitang-on ang iyang talinugo, ug mibati siya sa iyang lawas, nga naayo na siya sa iyang balatian. ³⁰Ug gilayon naila ni Jesus sa iyang kaugalingon, nga ang gahum migula kaniya, ug sa pagliso niya sa taliwala sa katawohan, miingon: Kinsa ang mihikap sa akong kupo? ³¹Ug miingon kaniya ang iyang mga tinon-an: Ginatan-aw mo nga ginapiit ka sa katawohan, ug mag-ingon ka: Kinsa ang mihikap kanako? ³²Ug milingi siya sa libut sa pagtan-aw kaniya nga nagabuhat niini. ³³Apan ang babaye nga nahadlok ug nagakurog, sa hingbaloan niya ang nahitabo kaniya, miduol ug mihapa sa iyang atubangan ug nagsugilon kaniya sa tanang kamatuoran. ³⁴Ug siya miingon kaniya: Anak, ang imong pagtoo nagluwas kanimo; lumakaw ka sa pakigdait, ug mamaayo ka sa imong sakit. ³⁵Samtang nagasulti pa siya, may mga miabut gikan sa balay sa punoan sa sinagoga, nga miingon kaniya: Ang imong anak patay na. Nganong budlayon pa nimo ang Magtutudlo? ³⁶Apan si Jesus sa wala magatagad sa pulong nga gisulti, miingon sa punoan sa sinagoga: Ayaw kahadlok; tomoo ka lamang. ³⁷Ug wala siya motugot bisan kang kinsa nga monunot uban kaniya, gawas kang Pedro ug kang Jacobo, ug kang Juan, nga igsoon ni Jacobo. ³⁸Ug miabut sila sa balay sa punoan sa sinagoga, ug nakita niya ang nanag-kaguliyang, ug ang mga nanagpanghilak ug nanagminatay sa hilabihan. ³⁹Ug sa iyang pagsulod, nag-ingon siya kanila: Nganong nagakaguliyang ug nanaghilak kamo? Ang bata wala mamatay, kondili nagakatulog. ⁴⁰Ug sila nangatawa kaniya sa pagbiaybiay. Apan sa gipagula ang tanan, gidala niya ang amahan ug inahan sa bata ug sila nga mga kauban niya, ug misulod sa himutangan sa bata. ⁴¹Ug sa gikuptan niya sa kamot ang bata nag-ingon kaniya: Talitha cumi; nga kong hubaron mao, Inday, ako nagaingon kanimo, bumangon ka. ⁴²Ug dihadiha mitindog ang bata, ug milakaw; kay siya may napulo ug duha na ka tuig ang panuigon. Ug nanghitingala sila sa dakung pagkatingala. ⁴³Ug nagtugon pag-ayo kanila nga walay tawo nga masayud niini. Ug si Jesus nagsugo nga hatagan ang bata ug pagkaon.

¹Ug migikan si Jesus didto, ug miadto sa iyang kaugalingong yuta; ug minunot kaniya ang iyang mga tinon-an. ²Ug sa pag-abut sa adlaw nga igpapahulay, misugod siya sa pagpanudlo sa sinagoga; ug daghan sa nagapatalinghug kaniya, nanghibulong nga nagaingon: Diin kini makabaton niining mga butanga? ug unsa ang kinaadman nga nahatag niining tawohana ug unsay kahulogan nianang mga gamhanang buhat nga ginahimo sa iyang mga kamot? ³Dili ba mao kini ang panday, nga anak ni Maria ug igsoon ni Jacobo, ug ni Jose, ug ni Judas, ug ni Simon? Ug wala ba dinhi uban kanato ang iyang mga igsoong babaye? Ug kaniya nakakaplag sila ug kahigayonan sa pagkapangdol. ⁴Ug si Jesus miingon kaniya: Walay usa ka manalagna nga walay kadungganan gawas sa iyang kaugalingong yutang natawohan, ug sa taliwala sa iyang kabanayan ug sa iyang kaugalingong balay. ⁵Ug wala siya makabuhat didto bisan unsang katingalahan, gawas sa pagpandong niya sa iyang mga kamot sa pipila ka mga masakiton, ug giayo sila. ⁶Ug siya nahibulong tungod sa ilang kakulang sa pagtoo. Ug siya misuroy sa mga balangay sa pagpanudlo. ⁷Ug gitawag niya

ang napulo ug duha, ug nagsugod sa pagsugo kanila sa tinagurha, ug gihatagan niya sila ug gahum batok sa mga espiritu nga mahugaw. ⁸Ug nagsugo kanila nga dili sila magdala ug bisan unsa sa dalan, gawas sa usa ka sungkod lamang: walay puntil, walay tinapay, walay kuarta sa bakus. ⁹Apart nga managsul-ob sila ug mga sandalias, ug dili sila managsul-ob ug duha ka saput. ¹⁰Ug siya miingon kanila: Bisan asang balaya kamo makasulod, didto magapabilin kamo hangtud sa inyong paggikan sa maong dapit. ¹¹Ug bisan diin dapita nga dili modawat kaninyo ug dili magapamati kaninyo, sa inyong pagpahawa didto, paphaa ninyo ang abug sa inyong mga lapalapa sa pagpamatuod kanila. ¹²Ug nanlakaw sila ug nanagwali nga managhinulsol ang mga tawo. ¹³Ug gihinginlan nila ang daghang mga yawa ug gidihogan ug lana ang daghang mga masakiton, ug giayo sila. ¹⁴Ug ang haring Herodes nakadungog niini; kay nabantug ang iyang ngalan, ug siya nag-ingon: Si Juan ang Magbabautismo nabanhaw gikan sa mga minatay, ug tungod niini ang mga dagkung gahum nagabuhat diha kaniya. ¹⁵Apan ang uban miingon: Kini mao si Elias. Ug ang uban miingon, usa ka manalagna, kun usa sa mga manalagna. ¹⁶Apan sa pagkadungog ni Herodes niini, miingon: Kini mao si Juan nga akong gipunggotan: siya nabanhaw gikan sa mga minatay. ¹⁷Kay si Herodes mao gayud ang nagsugo sa pagpadakup kang Juan, ug iya kining gipagapus sa bilanggoan, tungod kang Herodias nga asawa ni Felipe nga iyang igsoon kay siya nangasawa kaniya. ¹⁸Kay si Juan nag-ingon kang Herodes: Dili uyon sa Kasugoan alang kanimo ang pagbaton sa asawa sa imong igsoon. ¹⁹Ug si Herodias nagdumot kaniya, ug buot siya patyon: apan wala makahimo; ²⁰Kay si Herodes nahadlok kang Juan sa pagkasayud niya nga kini usa ka tawo nga matarung ug balaan, ug iyang gipanalipdan siya. Ug sa iyang pagkadungog kaniya, nalisang siya; ug nagapatalinghug kaniya nga malipayon. ²¹Ug sa pag-abut sa higayong adlaw nga si Herodes nagapapanihapon sa iyang mga kadagkuan, ug mga Kiliarka ug sa mga pangulo sa Galilea; ²²Ug sa misulod ang anak nga babaye ni Herodias ug sa misayaw nakapahimuot siya kang Herodes ug sa mga kauban niini sa lamesa; ug ang hari miingon sa dalaga: Pangayo kanako sa bisan unsang gusto mo ug igahatag ko kanimo. ²³Ug siya nanumpa kaniya: Bisan unsang butanga ang imong pangayoon kanako, igahatag ko kanimo, bisan pa ang katunga sa akong gingharian. ²⁴Ug migula siya ug nag-ingon sa iyang inahan: Unsa ang akong pangayoon? Ug nag-ingon siya: Ang ulo ni Juan nga Bautista. ²⁵Ug gilayon misulod siya pagdali ngadto sa hari, ug nangayo nga nagaingon: Buot ko nga ihatag mo dayon kanako, sa usa ka pinggan, ang ulo ni Juan nga Bautista. ²⁶Ug nasubo ang hari sa hilabihan gayud; apan tungod sa mga panumpa niya ug niadtong mga nanaglingkod kauban niya, wala siya magdumili kaniya. ²⁷Ug dihadiha nagpaadto ang hari usa sa iyang mga sundalong magbalantay, ug nagsugo nga dad-on ang ulo ni Juan; ug kini milakaw ug iyang gipunggotan siya sa bilanggoan. ²⁸Ug iyang gidala sa usa ka pinggan ang ulo, ug gihatag kini ngadto sa dalaga; ug ang dalaga naghatag niini sa iyang inahan. ²⁹Ug sa hingdunggan kini sa iyang mga tinon-an, nangadto sila ug ilang gikuha ang iyang lawas ug gipahimutang nila sa usa ka lubnganan. ³⁰Ug sa nagtigum kang Jesus ang mga apostoles, ilang gisugilon kaniya ang tanang mga butang nga ilang nabuhat ug ang tanan nga ilang gipanudlo. ³¹Ug siya miingon kanila: Umari kamo gayud paglain sa usa ka dapit sa kamingawan ug managpahulay kamo sa makadiyut. Kay kadtong managpanganhi ug managpangadto daghan, ug sila walay igong

panahon bisan sa pagkaon. ³²Ug misakay sila sa usa ka sakayan paingon sa usa ka mamingaw nga dapit. ³³Ug ang mga tawo nakakita sa ilang paggikan ug daghan ang nahibalo, ug sila midalagan pagdungan ngadto gikan sa tanang lungsod ug nanagpangabut pag-una kanila. ³⁴Ug sa pagkawas ni Jesus, nakita niya ang daghang katawohan ug giabut siya ug kalooy kanila, kay sama sila sa mga carnero nga walay magbalantay: ug misugod siya sa pagpanudlo sa daghang mga butang. ³⁵Ug sa hapon na kaayo, ang iyang mga tinon-an mingduol kaniya, ug nag-ingon: Ang dapit kamingawan, ug hapon na kaayo. ³⁶Palakta sila aron mangadto sa mga kaumahan ug mga kabalangayan nga nagalibut, ug mamalit sila ug tinapay; kay wala silay makaon. ³⁷Apan siya mitubag ug nag-ingon kanila: Hatagi ninyo sila ug makaon. Ug miingon sila kaniya: Moadto ba kami sa pagpalit ug tinapay nga duha ka gatus nga denario ug pagahatagan namo sila ug makaon? ³⁸Ug siya miingon kanila: Pila ba ang mga tinapay ninyo? Umadto kamo ug tan-awa ninyo. Ug sa ilang hingbaloan miingon sila: Lima, ug duha ka isda. ³⁹Ug siya nagsugo kanila nga paling-kuron nila ang tanan, sa pinundok, sa lunhaw nga balili. ⁴⁰Ug minglingkod sila sa pinundok sa ginatus ug kinalim-an. ⁴¹Ug gikuptan niya ang lima ka tinapay ug duha ka isda; ug sa mihangad siya sa langit, nagpasalamat: ug gitipiktipik niya ang mga tinapay ug gihatag niya sa iyang mga tinon-an, aron nga ibutang sa atubangan nila: ug gibahinbahin ang duha ka isda kanilang tanan. ⁴²Ug nangaon ang tanan ug nangabusog. ⁴³Ug nakahipus sila sa mga tinipik napulo ug duha ka bukag nga puno, ug sa mga isda usab. ⁴⁴Ug ang nanagpangaon sa mga tinapay may mga lima ka libo ka lalake. ⁴⁵Ug dihadiha gipilit niya ang iyang mga tinon-an sa pagpasakay sa sakayan, ug nagpaadto kanila pag-una ngadto sa pikas paingon sa Betsaida, samtang gipalakat niya ang katawohan. ⁴⁶Ug sa nakapanamilit siya kanila, miadto siya sa bukid sa pag-ampo. ⁴⁷Ug sa miabut ang kahaponon ang sakayan didto sa taliwala sa dagat, ug siya na lamang usa sa yuta. ⁴⁸Ug sa iyang nakita sila nga nagakalisudlisud sa paggaud kay sungsungon ang hangin, siya miadto kanila, nga nagalakaw sa ibabaw sa dagat sa may ikaupat nga hugna sa pagbantay sa gabii, ug buot unta molabay kanila. ⁴⁹Apan sila, sa ilang pagkakita kaniya nga nagalakaw sa ibabaw sa dagat, naghunahuna nga kini usa ka abat, ug misinggit, ⁵⁰Kay silang tanan nakakita kaniya ug nangalisang. Apan gilayon siya misulti kanila nga miingon: Managkalipay kamo: ako kini, dili kamo mahadlok. ⁵¹Ug siya misakay sa ilang sakayan, ug mihunong ang hangin. Ug nanghitingala sila ug daku uyamut sa sulod sa ilang kaugalingon, ug nanghibulong sila. ⁵²Kay wala sila makasabut sa nahatungod sa mga tinapay; kay magahi ang ilang mga kasingkasing. ⁵³Ug sa nakatabok, ming-abut sila sa yuta sa Genezaret ug midunggo sila didto. ⁵⁴Ug sa pagkawas nila sa sakayan, gilayon naila siya sa katawohan, ⁵⁵Ug gilibut nila kadtong tibook nga yuta, ug misugod sila pagdala sa mga duyan sa mga masakiton, ngadto sa dapit diin nila hidunggi nga atua siya. ⁵⁶Ug bisan asa siya magasulod sa mga balangay, kun mga lungsod, kun mga kaumahan, ginabutang nila ang mga masakiton sa mga tiyanggihan, ug sila nagapakilooy kaniya, nga bisan lamang makahikap sila sa sidsid sa iyang kupo: Ug ang tanang nakahikap kaniya, nangaayo.

¹Ug nanagtigum kaniya ang mga Fariseo ug ang uban sa mga escriba, nga ming-abut gikan sa Jerusalem; ²Ug hingkit-an nila ang uban sa iyang mga tinon-an nga nagakaon sa tinapay nga mahugaw ang ilang mga kamot, kay wala manghunaw. ³Kay ang mga Fariseo ug ang tanang mga Judio dili mokaon kong dili manghunaw usa sa ilang mga kamot, kay nagabantay sila sa gikabilinbilin nga sugilon sa mga anciano. ⁴Ug kong mahiuli sila gikan sa baligyaanan, dili sila mokaon kong dili mangaligo una, ug daghan pang uban mga butang nga nadawat nila aron pagabantayan, ang paghugas sa mga copa, ug sa mga saro, ug sa mga galamiton nga tumbaga, ug sa mga higdaanan. ⁵Unya nanagpangutana kaniya ang mga Fariseo ug mga escriba: Nganong wala managgawi ang imong mga tinon-an ingon sa gikabilinbilin nga sugilon sa mga anciano, kondili nga nagakaon sila sa tinapay sa walay pagpanghunaw sa mga kamot? ⁶Ug siya nag-ingon kanila. Igo gayud ang gitagna ni Isaias mahatungod kaninyo, mga salingkapaw, ingon sa nahasulat na: Kining mga tawohana sa mga ngabil nagatahud kanako, apan ang kasingkasing nila halayo kanako. ⁷Apan kawang lamang ang ilang pagsimba kanako nga nagapanudlo sila, ingon nga ilang pagtolon-an, sa mga sugo sa mga tawo. ⁸Kay gibiyaaan ninyo ang mga sugo sa Dios, ug gibatonan ninyo ang mga gikabilinbilin nga sugilon sa mga tawo, ang mga paghugas sa mga saro, ug mga tagayan, ug ang uban nga mga daghang butang nga sama niini ginabuhat ninyo. ⁹Ug siya nagaingon kanila: Gisalikway ninyo gayud ang sugo sa Dios, aron sa pagbantay sa inyong gikabilinbilin nga sugilon. ¹⁰Kay si Moises nag-ingon: Tu-mahod ka sa imong amahan ug sa imong inahan; ug: Ang magatunglo sa amahan kun sa inahan, mamatay sa kamatayon. ¹¹Apan kamo nagaingon: Kong ang tawo magaingon sa amahan kun sa inahan: Corban, nga kong hubaron, halad sa Dios, kadtong tanan nga arang ko ikatabang kanimo. ¹²Wala na ninyo tugoti siya sa pagbuhat bisan unsa alang sa iyang amahan kun sa iyang inahan. ¹³Ug gihimo ninyong walay hinung-dan ang pulong sa Dios, tungod sa gikabilinbilin nga sugilon nga inyong gihatag, ug daghang mga butang nga sama niini ginabuhat ninyo. ¹⁴Ug sa gitawag niya ang tanang katawohan ngadto kaniya, siya miingon kanila: Magpatalinghug kamong tanan kanako, ug sumabut. ¹⁵Walay bisan unsa sa gawas sa tawo, nga, kong makasulod kaniya arang makahugaw kaniya, apan kadtong mga butang nagagula kaniya mao ang magapahugaw sa tawo. ¹⁶Ang may igdulungog sa pagpatalinghug, magpatalinghug. ¹⁷Ug sa nakasulod sa balay gikan sa panon sa katawohan, nanagpangutana kaniya ang iyang mga tinon-an nahatungod sa samingay. ¹⁸Ug siya miingon kanila: Ingon ba usab kamo niana nga walay mga salabutan? Wala ba kamo makasabut nga bisan unsa gikan sa gawas nga makasulod sa tawo dili makahugaw kaniya; ¹⁹Kay wala makasulod sa iyang kasingkasing, kondili sa tiyan ug nagagula sa dapit nga hilit? Kini giingon niya, nga nagahimong malinis sa tanang makaon. ²⁰Ug siya miingon: Ang nagagula sa tawo, kana makahugaw sa tawo. ²¹Kay gikan sa sulod sa kasingkasing sa mga tawo manggula ang mga mangil-ad nga mga hunahuna: ang mga pagpakighilawas, ang mga pagpangawat, ang mga pagbuno, ang mga pagpanapaw, ²²Ang mga kahikaw, ang mga pagkadautan, ang paglimbong, ang kaulag, ang dautang tinan-awan, ang pagpasipala, ang pagpalabilabi, ang binuang; ²³Ngatanan kining dautan nga mga butang sa sulod nagagikan, ug makahugaw sa tawo. ²⁴Ug mitindog siya didto, ug milakaw padulong sa mga utlanan sa Tiro ug sa Sidon. Ug sa nakasulod siya sa usa ka balay, buot siya unta nga walay

mahibalo; apan wala siya makahimo sa pagtago. ²⁵Apan usa ka babaye kang kinsang batang babaye nagabaton ug usa ka espiritu nga mahugaw, dihadiha sa nakadungog mahatungod kaniya, miabut ug mihapa sa iyang mga tiil. ²⁶Ang babaye Greciahanon, usa ka Sirofenisiahanon sa kaliwatan; kini nagpakilooy kaniya nga hinginlan niya ang yawa gikan sa iyang anak. ²⁷Apan si Jesus miingon kaniya: Pasagdi nga mangabusog pag-una ang mga anak; kay dili maayo nga pagakuhaon ang tinapay sa mga anak ug isalibay sa mga iro. ²⁸Apan siya mitubag ug miingon kaniya: Oo, Ginoo, bisan pa ang mga iro, sa ilalum sa lamesa, nagakaon sa mga mumho sa mga bata. ²⁹Ug siya nag-ingon kaniya: Tungod nianang mga pulonga, lumakaw ka; migula na ang yawa sa imong anak. ³⁰Ug miadto siya sa iyang balay, ug iyang hingkaplagnan ang bata nga nagahigda sa higdaanan, ug ang yawa migula na. ³¹Ug migikan pag-usab siya sa utlanan sa Tiro ug sa Sidon, ug miabut sa dagat sa Galilea sa taliwala sa mga utlanan sa Decapolis. ³²Ug gidad-an siya ug usa ka bungol ug yungit, ug nagpakilooy sila kaniya nga iyang pandungan sa iyang kamot. ³³Ug gidala siya sa hilit gikan sa panon sa katawohan ug gikulkog niya sa iyang mga tudlo ang mga dalunggan, ug siya miluwa, ug mihikap sa dila niini. ³⁴Ug sa mihangad siya sa langit, nanghupaw ug miingon kaniya: Heffata, sa ato pa: Maabli ka. ³⁵Ug dihadiha naukban ang iyang mga dalunggan, ug natangtangan sa higit ang iyang dila, ug nakasulti na siya pag-ayo. ³⁶Ug iyang gitugon sila nga dili magpanugilon bisan kang kinsa. Apan sa hilabihan niyang pagtugon kanila, hilabihan usab hinoon ang pagmantala nila niini. ³⁷Ug nanghitingala sila ug daku kaayo nga nagaingon: Maayo ang iyang pagbuhat sa tanang mga butang; nahimo niya nga ang mga bungol nagpakadungog, ug ang mga amang nagpakasulti.

¹Niadtong mga adlaw, sa diha na usab ang dakung panon sa katawohan ug sa wala silay makaon, gitawag ni Jesus ang iyang mga tinon-an, ug nag-ingon kanila: ²Nalooy ako sa panon sa katawohan, kay may tolo na karon ka adlaw nga nagapadayon sila pag-uban kanako, ug walay makaon. ³Ug kong akong papaulion sila sa ilang mga balay nga walay kaon, mangaluya sila sa dalan, kay ang uban kanila nagagikan sa halayo. ⁴Ug mitubag kaniya ang iyang mga tinon-an: Asa makakaplag ang usa ka tawo ug tinapay nga arang ikabusog niining katawohan dinhi sa kamingawan? ⁵Ug siya nangutana kanila: Pila ba ang mga tinapay ninyo? Ug sila miingon: Pito. ⁶Ug siya nagsugo sa panon sa katawohan nga managlingkod sa yuta, ug gikuptan niya ang pito ka tinapay, ug sa nakapasalamat siya, iyang gitipiktipik ug gihatag sa iyang mga tinon-an, aron igabutang nila sa atubangan sa panon sa katawohan; ug ilang gipamutang kini sa atubangan nila. ⁷Ug aduna usab silay pipila ka mga isdang gagmay, ug sa gipanalanginan niya kini, nagsugo siya nga ipamutang usab sa atubangan nila. ⁸Ug nanagpangaon sila ug nanga-busog, ug nakahipus sila ug pito ka bukag sa mga tinipik nga nanghibilin. ⁹Ug sila may mga upat ka libo. Ug iyang gipapauli sila. ¹⁰Ug gilayon misakay siya sa sakayan uban sa iyang mga tinon-an, ug miadto sa mga ginsakpan sa Dalmanuta. ¹¹Ug nangabut ang mga Fariseo, ug nanagsugod sila sa pagpakiglantugi kaniya, sa pagpangayo ug usa ka ilhanan sa langit, aron sa pagtintal kaniya. ¹²Ug nanghupaw siya sa halalum gayud sa iyang espiritu, ug nag-ingon: Nganong nagapangayo kining kaliwatana ug usa ka ilhanan? Sa pagkamatuod

nagaingon ako kaninyo, nga kining kaliwatana dili pagahatagan ug ilhanan. ¹³Ug iyang gibiyaan sila, ug sa misakay na usab sa sakayan, miadto siya sa tabok. ¹⁴Ug nahikalimut sila sa pagdala ug tinapay, ug sa sakayan wala na silay tinapay gawas sa usa lamang ka book. ¹⁵Ug nagatugon kanila sa pag-ingon: Pagmatngon, maglikay kamo sa levadura sa mga Fariseo, ug sa levadura ni Herodes. ¹⁶Ug nanagtolotimbang sila ang usa ug usa, sa pag-ingon: Wala kitay tinapay. ¹⁷Ug si Jesus, sa hingbaloan niya kini, miingon kanila: Nganong nagtolotimbang kamo tungod kay wala kamoy tinapay? Wala pa ba kamo makatukib bisan makasabut? Ginapagahi pa ba ninyo ang inyong mga kasingkasing? ¹⁸Sa adunay mga mata kamo, dili kamo makakita? Ug sa adunay mga dalunggan kamo, dili ba kamo makadungog? Ug dili ba kamo mahanumdum? ¹⁹Sa pagtipiktipik ko sa lima ka tinapay alang sa lima ka libo, pila ka mga bukag nga puno sa mga tinipik ang inyong nahipus? Nanag-ingon sila kaniya: Napulo ug duha. ²⁰Ug kadtong pito ka tinapay sa upat ka libo, pila ba ka mga bukag nga puno sa mga tinipik ang inyong nahipus? Ug nanag-ingon sila kaniya: Pito. ²¹Ug siya miingon kanila: Naunsa nga wala pa kamo makasabut? ²²Ug miadto siya sa Betsaida; ug gidad-an nila siya ug usa ka buta, ug nagpakilooy nga iya siyang hikapon. ²³Ug gikuptan niya sa kamot ang buta, ug iyang gidala sa gawas sa lungsod, ug sa nalud-an niya ang iyang mga mata, ug sa natapin-an siya sa iyang mga kamot, gipangutana niya: Duna ka bay hingkit-an? ²⁴Ug siya miyahat ug miingon: Makakita ako ug mga tawo, kay makita ko sila nga daw mga kahoy nga nagapanlakaw. ²⁵Unya gitapin-an pag-usab ni Jesus sa iyang mga kamot ang iyang mga mata, ug iyang gipatutok; ug hing-ulian, ug nakita niya nga matin-aw ang tanan. ²⁶Ug iyang gipapauli siya ngadto sa iyang balay, nga nagaingon: Dili ka magsulod sa balangay bisan magsugilon kang bisan kinsa didto. ²⁷Ug minggikan si Jesus, ug ang iyang mga tinon-an, ug mingsulod sa mga balangay sa Cesarea de Filipino, ug sa dalan siya nangutana sa iyang mga tinon-an nga nagaingon kanila: Sumala sa mga pulong sa mga tawo, kinsa man kono ako? ²⁸Ug sila mingtubag: Si Juan nga Bautista; ug ang uban, si Elias: apan ang uban, usa sa mga manalagna. ²⁹Ug siya nangutana kanila: Apan kamo, unsa man ang pulong ninyo kong kinsa ako? Si Pedro mitubag ug miingon kaniya: Ikaw mao ang Cristo. ³⁰Ug siya nagtugon kanila nga dili sila magsugilon kang bisan kinsa nahatungod kaniya. ³¹Ug nagsugod siya sa pagtudlo kanila nga kinahanglan nga ang Anak sa tawo magaanus ug daghang mga butang, ug nga igasikway sa mga anciano, ug sa mga punoan sa mga sacerdote, ug sa mga escriba, ug pagapatyon, ug unya sa tapus ang tolo ka adlaw mabanhaw. ³²Ug sa dayag gisulti niya kini. Ug gidala siya ni Pedro ug gisugdan sa pagbadlong. ³³Apan siya sa milingi ug sa hingkit-an niya ang iyang mga tinon-an, nagbadlong kang Pedro sa pag-ingon: Pahawa ka sa akong atubangan, satanas, kay wala ka magahunahuna sa mga butang nga iya sa Dios, kondili sa mga butang nga ila sa mga tawo. ³⁴Ug gitawag niya ang panon sa katawohan, uban sa iyang mga tinon-an ug nag-ingon kanila: Kong kinsa ang buot mosunod kanako, magdumili siya sa iyang kaugalingon, ug magpas-an sa iyang cruz, ug mosunod kanako. ³⁵Kay bisan kinsa nga buot magluwas sa iyang kinabuhi, mawala kini kaniya; ug bisan kinsa nga mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako ug sa Maayong Balita, kini maluwas niya. ³⁶Kay unsa man ang kapuslanan sa usa ka tawo kong maangkon niya ang tibook kalibutan, ug mawala ang iyang kalag? ³⁷Kay unsa ang igahatag sa usa

ka tawo nga baylo sa iyang kalag? ³⁸Kay bisan kinsa nga magakaulaw kanako ug sa akong mga pulong dinhi niini nga kaliwatan nga mananapaw ug makasasala, ang Anak sa tawo magakaulaw usab kaniya, kong moanhi na siya nga sa himaya sa iyang Amahan kauban sa mga balaan nga mga manolonda.

¹Ug siya miingon kanila: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, adunay uban sa mga ania dinhi, nga dili makatitaw sa kamatayon, hangtud nga makita nila ang gingharian sa Dios nga moanhi nga may gahum. ²Ug sa human ang unom ka adlaw gikuha ni Jesus uban kaniya si Pedro, ug si Jacobo, ug si Juan, ug iyang gidala sila paglain sa usa ka bukid nga hataas, ug nabalhin ang iyang dagway sa atubangan nila. ³Ug ang iyang mga bisti misilaw, mga maputi kaayo, sama sa nieve, nga walay manlalaba sa yuta nga arang makapaputi. ⁴Ug didto napakita kanila si Elias kauban ni Moises: ug nakigsulti sila kang Jesus. ⁵Ug mitubag si Pedro ug miingon kang Jesus: Magtutudlo, maayo nga magpabilin kita dinhi; ug magbuhat kita ug tolo ka payag: usa alang kanimo, ug usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias. ⁶Kay wala siya manghibalo unsay iyang igatubag; kay may daku silang kahadlok. ⁷Ug miabut ang usa ka panganod, nga milandong kanila; ug migula ang usa ka tingog sa panganod, nga nag-ingon: Kini mao ang akong Anak nga hinigugma, kaniya magpatalinghug kamo. ⁸Ug sa kalit, sa nagtan-aw sila sa libut nila, wala na silay nakitang tawo kondili si Jesus na lamang uban kanila. ⁹Ug sa nagalugsong sila gikan sa bukid, siya nagtugon kanila nga dili nila isugilon kang bisan kinsa ang ilang nakita, gawas unya kong mabanhaw na gikan sa mga minatay ang Anak sa tawo. ¹⁰Ug ilang gitipigan ang giingon kanila, nga nagpangutan-anay sila sa usa ug usa kong unsa ang pagkabanhaw gikan sa mga minatay. ¹¹Ug nangutana sila kaniya, sa pag-ingon: Ngano nga ang mga escriba naga-ingon, nga si Elias kinahanglan moanhi pag-una? ¹²Ug siya miingon kanila: Si Elias, sa pagkamatuod, moanhi pag-una ug magapahauli sa tanang mga butang; ug unsa ang nahisulat mahitungod sa Anak sa tawo nga siya magaantus ug daghang mga butang, ug igasalikway? ¹³Apan ako nagaingon kaninyo nga si Elias nahianhi na, ug gibuhay usab kaniya ang tanan nga buot nilang pagabuhaton, sumala sa nahasulat nahatungod kaniya. ¹⁴Ug sa miduol siya sa mga tinon-an, hingkit-an nila ang usa ka dakung panon sa katawohan libut kanila, ug ang mga escriba nga nagpakiglalis kanila. ¹⁵Ug gilayon, ang tibook panon sa katawohan, sa pagkakita kaniya, nanghibulong ug daku, ug sa nanagpanalagan ngadto kaniya, nanagyukbo kaniya. ¹⁶Ug siya nangutana sa mga escriba: Unsa ba ang inyong ginapakiglantugi kanila? ¹⁷Ug mitubag ang usa sa panon sa katawohan: Magtutudlo, gidala ko dinhi kanimo ang akong anak nga adunay espiritu nga amang. ¹⁸Ug sa bisan asa niya madala, iyang ginalubag siya, ug nagabula siya, ug nagakagut ang iyang mga ngipon, ug naganiwang siya; ug nagsulti ako sa imong mga tinon-an nga ilang hinginlan kini, apan wala sila makahimo. ¹⁹Ug siya mitubag kaniya ug miingon: Oh, kaliwatan nga walay pagtoo! Hangtud anus-a magapuyo ako uban kaninyo? Hangtud anus-a pagaantuson ko kamo? Dad-a ninyo siya dinhi kanako. ²⁰Ug siya ilang gidala kaniya. Ug sa iyang pagkakita kaniya, gilayon gipakurog siya sa hilabihan gayud sa espiritu,

ug napukan siya sa yuta, ug nagalit-ad nga nagabula ang baba. ²¹Ug si Jesus nangutana sa iyang amahan: Anus-a pa mahatabo kini kaniya? Ug siya miingon: Sukad sa bata pa. ²²Ug sa nakadaghan kini magtukmod kaniya sa kalayo ug sa tubig sa paglaglag kaniya, apan kong ikaw makahimo bisan unsa, kaloy-i kami ug tabangi kami. ²³Ug si Jesus miingon kaniya: Kong ikaw makahimo sa pagtoo. Sa nagatoo, ang tanang mga butang mahimo. ²⁴Ug dihadhiha misinggit ang amahan sa bata nga nagaingon: Mitoo ako; tabangi ang akong pagkakulang sa pagtoo. ²⁵Ug sa pagkakita ni Jesus, nga ang panon sa katawohan mingdugok kaniya, gibadlong niya ang espiritu nga mahugaw, nga nagaingon kaniya: Espiritu nga amang ug bungol, ako nagasugo kanimo: Gumola ka kaniya, ug dili ka na magsulod kaniya. ²⁶Ug sa tapus makatuaw ug makapakurog kaniya pag-ayo, migula ang espiritu; ug ang bata nahimong ingon sa minatay sa pagkaagi nga daghan ang nanag-ingon: Patay na siya. ²⁷Apan gikuptan siya ni Jesus sa kamot ug gipabangon, ug mitindog siya. ²⁸Ug sa nakasulod siya sa usa ka balay, ang iyang mga tinon-an nanag-pangutana kaniya sa tago: Tungod sa unsa nga wala kami makahimo paghingilin kaniya? ²⁹Ug siya miingon kanila: Kining butanga mahimo, dili tungod sa bisan unsa kondili tungod sa pag-ampo ug pagpuasa. ³⁰Ug nanggikan sila didto ug miagi sa Galilea, ug wala siya mobuot nga may bisan kinsa nga manghibalo. ³¹Kay nagapanudlo siya sa iyang mga tinon-an ug nag-ingon kanila: Ang Anak sa tawo igatugyan sa mga kamot sa mga tawo, ug siya pagapatyon nila, ug sa mapatay na, tapus ang tolo ka adlaw mabanhaw siya. ³²Apan sila wala makasabut sa iyang ginaingon, ug nahadlok sa pagpangutana kaniya. ³³Ug miabut sila sa Capernaum, ug sa didto na siya sa balay, siya nangutana kanila: Unsa ba ang inyong ginalalisan sa dalan? ³⁴Apan sila nangahilum; kay nanag-lalisay ang usa ug usa kanila sa dalan mahatungod kong kinsa ang labing daku kanila. ³⁵Ug siya milingkod ug mitawag sa napulo ug duha ug miingon kanila: Kong kinsa ang buot mahauna, maulahi siya sa tanan, ug mag-aalagad siya sa tanan. ³⁶Ug mikuha siya ug usa ka bata ug iyang gipataliwala kini kanila, ug sa gikugos niya, miingon kanila: ³⁷Bisan kinsa nga magadawat sa usa niining mga bata sa akong ngalan, kanako nagadawat; ug bisan kinsa nga magadawat kanako, wala magadawat kanako kondili niadtong nagasugo kanako. ³⁸Ug si Juan miingon kaniya: Magtutudlo, among hingkit-an ang usa nga nagahingilin sa mga yawa sa imong ngalan, ug gidid-an namo siya, kay wala man siya magasunod kanato. ³⁹Apan si Jesus miingon: Dili ninyo siya pagdid-an, kay walay tawo nga makahimo ug gamhanang buhat sa akong ngalan nga makaako sa pagsulti pagdali ug dautan batok kanako. ⁴⁰Kay ang dili batok kanato, dapig siya kanato. ⁴¹Kay bisan kinsa ang makapainum kaninyo ug usa ka copa nga tubig tungod sa akong ngalan, kay iya kamo ni Cristo, sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo nga dili gayud mawala ang iyang balus. ⁴²Ug bisan kinsa nga magapapangdol sa usa niining mga gagmay nga nagasalig kanako, labi pang maayo kaniya nga pagahiktan siya sa liog ug usa ka galingang bato, ug itambong sa dagat. ⁴³Ug kong ang imong kamot mao ang magapapangdol kanimo, putla; labi pang maayo kanimo nga mosulod ka nga pungkol sa kinabuhi, kay sa adunay duha ikaw ka kamot, nga moadto ka sa inferno, ngadto sa kalayo nga dili arang mapalong. ⁴⁴Diin ang ulod nila walay pagkamatay, ug ang kalayo walay pagkapalong. ⁴⁵Ug kong ang imong tiil mao ang magapapangdol kanimo, putla; labi pang maayo kanimo nga mosulod ka nga piang sa kinabuhi, kay sa adunay duha ikaw

ka tiil nga igahulog ka sa inferno, ngadto sa kalayo nga walay pagkapalong. ⁴⁶Diin ang ulod nila walay pagkamatay, ug ang kalayo walay pagkapalong. ⁴⁷Ug kong ang imong mata mao ang magapapangdol kanimo, luska; labi pang maayo kanimo nga mosulod ka sa gingharian sa Dios nga usa lamang ing mata, kay sa adunay duha ka mata nga igahulog ka sa inferno. ⁴⁸Diin ang ulod nila walay pagkamatay, ug ang kalayo walay pagkapalong. ⁴⁹Kay ang tagsatagsa pagaasinan sa kalayo, ug ang tagsatagsa ka halad pagaasinan sa asin. ⁵⁰Ang asin maayo, apan kong ang asin mawad-an sa iyang kaparat, unsa pa may iasin? Magbaton kamo ug asin sa inyong kaugalingon, ug magpakigdait ang usa ug usa kaninyo.

¹Ug mitindog siya gikan didto ug miadto sa mga utlanan sa Judea ug unahan sa Jordan: Ug ang mga panon sa katawohan miusab pagdugok sa tingub ngadto kaniya; ug ingon sa iyang nabatasan, siya nagtudlo kanila pag-usab. ²Ug may mingduol kaniya nga mga Fariseo ug nangutana sa pagtintal kaniya: Uyon ba sa Kasugoan nga ang usa ka bana magabiya sa iyang asawa? ³Ug sa pagtubag niya, miingon kanila: Unsay gisugo kaninyo ni Moises? ⁴Ug nanag-ingon sila: Si Moises mitugot sa pagsulat ug kalig-onan sa panagbulag, ug sa pagbiya kaniya. ⁵Apan si Jesus miingon kanila: Tungod sa kagahi sa inyong kasingkasing iyang gisulat kaninyo kining sugoa. ⁶Apan sukad sa pagtukod sa kalibutan, lalake ug babaye iyang gibuhat sila. ⁷Tungod niini pagabiyaan sa usa ka tawo ang iyang amahan ug ang iyang inahan ug makighiusa sa iyang asawa. ⁸Ug silang duha magausa ra ka unod. Busa dili na sila duruha, kondili usa na lamang ka unod. ⁹Busa ang gihiusa sa Dios dili pagabulagon sa tawo. ¹⁰Ug sa balay gipangutana siya pag-usab sa iyang mga tinon-an mahatungod niining butanga. ¹¹Ug siya miingon kanila: Kong kinsa ang mobiya sa iyang asawa ug mangasawa sa lain makasala sa panapaw batok kaniya. ¹²Ug kong ang usa ka babaye mobiya sa iyang bana ug mamana sa lain siya makasala sa panapaw. ¹³Ug siya gidad-an nila ug mga gagmayng bata aron siya magahikap kanila; apan ang mga tinon-an nagbadlong kanila. ¹⁴Apan sa pagkakita ni Jesus niini, nasuko siya ug miingon kanila: Pasagdi ninyo ang mga bata nga moduol sila kanako, ug dili ninyo sila pagdid-an, kay ang gingharian sa Dios alang sa mga sama kanila. ¹⁵Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, bisan kinsa nga dili modawat sa gingharian sa Dios ingon sa usa ka bata, dili gayud siya makasulod niini. ¹⁶Ug sa nakugos niya sila sa iyang mga bukton, ug napandangan sa iyang mga kamot, iyang gipanalanginan sila. ¹⁷Ug sa paggula niya sa dalan may usa nga midalagan ngadto kaniya, ug miluhod ug nangutana kaniya: Maayong Magtutudlo, unsa ang akong pagabuhaton, aron mapanunod ko ang kinabuhi nga walay katapusan? ¹⁸Ug si Jesus miingon kaniya: Nganong ginganlan mo ako ug maayo? Walay bisan kinsa nga maayo, kondili usa lamang, ang Dios. ¹⁹Nahibalo ka sa mga sugo: Dili ka manapaw; dili ka magpatay; dili ka mangawat; dili ka magsaksi sa bakak; dili ka manlimbong; tumahod ka sa imong amahan ug sa imong inahan. ²⁰Ug siya miingon kaniya: Magtutudlo, ngatanan kining mga butanga gibantayan ko sukad sa akong pagkabata. ²¹Ug si Jesus, sa nagatutok kaniya, nahagugma kaniya, ug miingon: Usa ka butang ang nakulang kanimo: Lumakaw ka, ibaligya mo ang imong kahimtang, ug ihatag sa mga kabus; ug

may bahandi ka sa langit; ug umari ka, dad-a ang imong cruz, ug sumunod kanako. ²²Ug siya nahiubos niining pulonga, ug milakaw nga masulob-on; kay siya usa nga may daghang bahandi. ²³Ug si Jesus mitan-aw sa libut ug miingon sa iyang mga tinon-an: Pagkalisud gayud sa mga adunay bahandi ang pagsulod sa gingharian sa Dios! ²⁴Ug ang iyang mga tinon-an nang-hibulong sa iyang mga pulong; apan si Jesus mingtubag pag-usab ug miingon kanila: Mga anak, pagkalisud sa mga nagasalig sa mga bahandi ang pagsulod sa gingharian sa Dios! ²⁵Labi pang masayon alang sa usa ka camello ang paglusot sa mata sa dagum kay sa usa ka dato ang pagsulod sa gingharian sa Dios. ²⁶Ug sila nanghitingala sa hilabihan gayud, ug nasig-ingon: Busa, kinsa man diay ang maluwas? ²⁷Ug si Jesus, sa mitan-aw kanila, miingon: sa mga tawo dili gayud kini mahimo, apan sa Dios dili ingon niini; kay sa Dios ang tanang mga butang mahimo. ²⁸Ug misugod si Pedro sa pag-ingon kaniya: Ania karon, gipamiyaan namo ang tanan ug misunod kami kanimo. ²⁹Ug sa pagtubag ni Jesus, miingon: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga walay bisan kinsa nga mibiya sa iyang balay, kun mga igsoon nga lalake, kun mga igsoon nga babaye, kun amahan, kun inahan, kun asawa, kun mga anak, kun mga kaumahan, tungod kanako ug sa Maayong Balita. ³⁰Nga dili magadawat usa ka gatus ka pilo niining panahona, mga balay, ug mga igsoon nga lalake ug babaye, ug mga inahan ug mga anak, ug mga kaumahan, uban sa mga paglutos; ug sa panahon nga umalabut kinabuhi nga walay katapusan. ³¹Apan daghan ang mga nanghiuna, nga manghiulahi, ug mga nanghiulahi nga manghiuna. ³²Ug didto sila sa dalan, nga nagatungas padulong sa Jerusalem; ug si Jesus nagauna kanila, ug nanghibulong sila; ug sila nga nanagsunod nangahadlok. Ug gidala na usab niya ang napulo ug duha, ug nagsugod siya sa pagsulti kanila sa mga butang nga manghitabo kaniya. ³³Nga nagaingon: Ania karon, nagatungas kita padulong sa Jerusalem; ug ang Anak sa tawo igatugyan ngadto sa mga punoan sa mga sacerdote ug sa mga escriba; ug ilang pagahukman siya sa kamatayon, ug igatugyan siya ngadto sa mga Gentil. ³⁴Nga pagayubitan siya nila, ug pagahampakon; ug pagalud-an, ug pagapatyon; ug sa ikatolo ka adlaw mabanhaw siya. ³⁵Ug mingduol kaniya si Jacobo ug si Juan, mga anak ni Zebedeo, sa pag-ingon: Magtutudlo, buot namo nga buhaton mo kanamo ang bisan unsa nga among pangayoon. ³⁶Ug siya miingon kanila: Unsa ang buot ninyo nga akong pagabuhaton kaninyo? ³⁷Ug sila nanag-ingon kaniya: Itugot kanamo nga managlingkod kami ang usa sa imong too, ug ang usa sa imong wala sa imong kahimayaan. ³⁸Ug miingon kanila si Jesus: Wala ninyo hibalo ang inyong ginapangayo. Arang ba kamo makainum sa copa, nga akong pagaimnan, kun makapabautismo sa bautismo nga gibautismo kanako? ³⁹Ug sila nagaingon kaniya: Arang kami. Ug si Jesus miingon kanila: Sa pagkamatuod ang copa nga akong pagaimnan pagaimnan ninyo; ug sa bautismo nga gibautismo kanako pagabautismohan kamo. ⁴⁰Apan ang paglingkod sa akong too ug sa akong wala, dili ako ang paghatag, kondili sa mga ginatagan-an. ⁴¹Ug sa hingdunggan kini sa napulo, nanagsugod sila sa pagpanuyo kang Jacobo ug kang Juan. ⁴²Ug gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya, ug siya nag-ingon kanila: Hing-sayran ninyo nga ang mga ginaila nga magbubuot sa mga Gentil nagapakahari kanila; ug ang ilang mga kadagkuan nagagamit ug pagbulot-an sa ibabaw nila. ⁴³Apan dili maingon niini sa taliwala ninyo; kondili, bisan kinsa kaninyo nga buot magpakadaku mahimong inyong alagad. ⁴⁴Ug bisan kinsa

kaninyo nga buot magauga mahimong ulipon sa tanan. ⁴⁵Kay ang Anak sa tawo mianhi, dili aron pagaalagaran, kondili sa pag-alagad, ug sa paghatag sa iyang kinabuhi nga lukat alang sa daghan. ⁴⁶Ug miabut sila sa Jerico. Ug sa paggikan niya sa Jerico uban ang iyang mga tinon-an ug ang usa ka dakung panon sa katawohan, ang anak ni Timeo, si Bartimeo, usa ka buta nga makililimos, nagalingkod sa daplin sa dalan. ⁴⁷Ug sa pagkadungog niya, nga mao kadto si Jesus nga Nazareton, misugod sa pagsinggit ug pag-ingon, Jesus, Anak ni David, kaloy-i ako! ⁴⁸Ug daghan ang mibadlong kaniya aron siya mohilum. Apan siya misinggit ug labi pa hinoon. Anak ni David, kaloy-i ako! ⁴⁹Ug mihunong si Jesus ug miingon: Tawga ninyo siya. Ug gitawag nila ang buta nga nagaingon kaniya: Maglipay ka; Tumindog ka, siya nagatawag kanimo. ⁵⁰Ug iyang gisalibay ang iyang kupo, ug mitindog, ug miduol kang Jesus. ⁵¹Ug sa mitubag si Jesus, nag-ingon kaniya: Unsa ang buot mo, nga paga-buhaton ko kanimo? Ug ang buta miingon kaniya: Magtutudlo, nga makadawat unta ako sa akong igtatan-aw. ⁵²Ug si Jesus miingon kaniya: Lumakaw ka, ang imong pagtoo nagluwas kanimo. Ug dihadiha nakadawat siya sa igtatan-aw; ug misunod siya kang Jesus sa dalan.

¹Ug sa nagakaduol na sila sa Jerusalem, sa Betfage, ug sa Betania, sa bukid sa mga Olivo, gisugo niya ang duha sa iyang mga tinon-an, ²Ug miingon kanila: Umadto kamo sa balangay nga anaa sa atubangan ninyo, ug gilayon sa pagsulod ninyo, makakaplag kamo usa ka nati sa asna nga gihigut, nga wala pa makabay-i ug tawo. Hubara ninyo ug dad-a dinhi. ³Ug kong adunay magaingon kaninyo: Nganong nagabuhat kamo niana? umingon kamo: ang Ginoo adunay kinahanglan niini; ug gilayon iyang igapadala dinhi. ⁴Ug nangadto sila ug hingkaplagan nila ang nati sa asna nga gihigut sa ganghaan sa gawas, sa kinasang-an sa dalan ug ilang gihubaran siya. ⁵Ug ang uban sa nanagtindog didto nanag-ingon kanila: Unsa ang ginabuhat ninyo nga inyong gihubaran ang nati sa asna? ⁶Ug sila nanag-ingon kanila sumala sa gisugo ni Jesus, ug gipasagdan sila. ⁷Ug gidala nila ang nati sa asna kang Jesus, ug kini ilang gihaklapan sa ilang mga kupo, ug siya mikabayo kaniya. ⁸Ug daghan ang namuklad sa ilang mga kupo sa dalan; ug ang uban nanagpamutol ug mga palongpong sa kapatagan ug gikatag nila sa dalan. ⁹Ug ang mga nagauna ug ang mga nagasunod, nanagsinggit nga nagaingon: Hosanna! Dalayegon ang mianhi sa ngalan sa Ginoo! ¹⁰Dalayegon ang gingharian nga nagaanhi, ang gingharian ni David nga atong amahan! Hosanna sa mga kahitas-an! ¹¹Ug si Jesus misulod sa Jerusalem, ngadto sa templo; ug sa natan-aw niya sa libut ang tanang mga butang, ug kay hapon na, migula siya padulong sa Betania uban ang napulo ug duha. ¹²Ug sa pagkaugma, sa migikan sila sa Betania, gigutom siya. ¹³Ug sa nakita niya sa unahan ang usa ka higuera nga may mga dahon, giduol niya, basin da kong may makaplagan siya niadto. Ug sa nakaduol siya, wala siyay hingkaplagan kondili mga dahon, kay dili panahon kadto sa mga higos. ¹⁴Ug mitubag si Jesus ug miingon niini: Wala na gayud ing mokaon bisan kinsa sa imong bunga bisan anus-a pa. Ug hingdunggan kini sa iyang mga tinon-an. ¹⁵Ug nangabut sila sa Jerusalem, ug si Jesus misulod sa templo, ug nagsugod pag-abog sa gawas sa mga nanagbaligya ug mga nanagpamalit sa sulod sa templo, ug gipamukan niya ang mga lamesa sa mga magbabaylo, ug ang

mga lingkoranan sa mga nanagbaligya ug mga salampati; ¹⁶Ug wala siya motugot nga may magadala ug ginamiton latas sa templo. ¹⁷Ug nagtudlo siya ug nag-ingon kanila: Wala ba mahasulat, Ang akong balay paganganlan balay sa pag-ampo sa tanan nga nasud? Apan gihimo ninyo nga lungib sa mga tulisan. ¹⁸Ug hingdunggan kini sa mga punoan sa mga sacerdote ug sa mga escriba, ug nanagpangita sila kong unsaon ang paglaglag kaniya, kay sila nangahadlok kaniya, sanglit ang tanang panon sa katawohan nanghitingala sa iyang pagtolon-an. ¹⁹Ug sa mataghapon mogula siya sa lungsod. ²⁰Ug sa pag-agi nila sa pagkabuntag, hingkit-an nila nga ang higuera nalaya sukad sa gamut. ²¹Ug sa nahinumdom si Pedro, miingon kaniya: Magtutudlo, tan-awa, ang higuera nga imong gitunglo, nalaya. ²²Ug sa mitubag si Jesus, miingon kanila: Tumoo kamo sa Dios. ²³Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo: Bisan kinsa nga mag-ingon niining bukid: Pahawa ka ug lumayat ka sa dagat, ug dili magduhaduha sa iyang kasingkasing apan motoo nga ang iyang giingon mahimo, siya makabaton niini. ²⁴Tungod niini nagaingon ako kaninyo: Ang tanang mga butang nga inyong igaampo ug pagapangayoon, tohoi nga inyong madawat sila, ug kamo makabaton kanila. ²⁵Ug sa tanang panahon nga kamo magatindog sa pag-ampo, ug may diyutay kamo batok sa uban, pasayloa sila ninyo, aron nga ang inyong Amahan nga atua sa langit magapasaylo usab kaninyo sa inyong mga paglapas. ²⁶Apan kong kamo dili managpasaylo, ang inyong Amahan nga atua sa langit dili usab magapasaylo sa inyong mga paglapas. ²⁷Ug ming-abut sila pag-usab sa Jerusalem, ug sa nagalakaw siya sa templo, nanagpanuol kaniya ang mga punoan sa mga sacerdote ug ang mga escriba, ug ang mga anciano. ²⁸Ug sila nag-ingon kaniya: Tungod sa unsa nga pagbulot-an nga nagabuhat ikaw niining mga butanga? kun kinsa ang nagahatag kanimo niini nga pagbulot-an sa pagbuhat niining mga butanga? ²⁹Ug si Jesus miingon kanila: Ako mangutana usab kaninyo ug usa ka butang, ug tubaga ako, ug ako magtug-an kaninyo kong sa unsa nga pagbulot-an ginabuhat ko kining mga butanga. ³⁰Ang bautismo ni Juan, gikan ba sa langit kun sa mga tawo? Tubaga ako. ³¹Ug nanagtolotimbang sila sa ilang kaugalingon nga nagaingon: Kong kita magaingon: Gikan sa langit, moingon siya: Ngano man nga wala ninyo siya pagtohol? ³²Apan kong mag-ingon kita: Gikan sa mga tawo—nangahadlok sila sa lungsod, kay ang tanan sa pagkamatuod nagaila kang Juan ingon nga manalagna. ³³Ug mingtubag sila ug nag-ingon kang Jesus: Wala kami manghibalo. Ug si Jesus miingon kanila: Ako dili usab magtug-an kaninyo kong sa unsa nga pagbulotan ginabuhat ko kining mga butanga.

¹Ug misugod siya sa pagsulti kanila sa mga sambingay: Usa katawo nagtanum ug parras sa usa ka parrasan, ug kini gikoral niya, ug iyang gipakalutan alang sa usa ka giukan, ug gipatindugan ug usa ka torre, ug gipaabangan niya sa mga mag-uuma, ug milangyaw siya sa laing yuta. ²Ug sa tingbunga gipaadtoan niya ug usa ka ulipon ang mga mag-uuma, aron siya makadawat gikan sa mga mag-uuma ug mga bunga sa parrasan. ³Ug ilang gidakup siya ug gihampak, ug gipapauli nga walay dala. ⁴Ug iyang gipasugoan pag-usab sila ug lain nga ulipon, ug kini gibato nila, ug gisamaran sa ulo, ug gipapauli nga gipakaulawan. ⁵Ug nagsugo siya pag-usab ug lain, ug kini ilang gipatay:

Ug may uban pang daghan; ang uban kanila gipanghampak, ug ang uban gipamatay. ⁶May usa pang nahibilin, anak nga hinigugma; sa katapusan iyang gipaadto kini kanila nga nagaingon: Ilang pagatahuron ang akong anak. ⁷Apan kadtong mga mag-uuma nasig-ingon sa ilang kaugalingon: Kini mao ang sumosunod, umari kamo patyon ta siya, ug maato ang panulondon. ⁸Ug ilang gidakup siya ug gipatay, ug gitambog nila sa gawas sa parrasan. ⁹Busa, unsa ang pagabuhaton sa tag-iya sa parrasan? Moanhi ug pagalaglagon niya ang mga mag-uuma, ug igahatag ang parrasan sa uban. ¹⁰Wala ba kamo makabasa bisan niini nga Kasulatan: Ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod, kini nahimong bato sa pamag-ang; ¹¹Kini nagagikan sa Ginoo, ug makapahibulong sa atong mga mata? ¹²Ug nanagpaninguha sila sa pagdakup kaniya; ug nangahadlok sila sa panon sa katawohan, kay gisabut nila nga siya nagsulti sa samingay batok kanila; ug sila mibiya kaniya ug nanlakaw. ¹³Ug sila nagpadala ngadto kaniya ug pila sa mga Fariseo ug sa mga Herodianhon, aron sa ilang pakigsulti mabitik siya. ¹⁴Ug sa nanagpangabut sila, miingon kaniya: Magtutudlo, hingbaloan namo nga ikaw maminatud-on, ug nga ikaw walay pagtagad bisan kang kinsa; kay wala mo pagatan-awa ang pamayhon sa mga tawo, kondili sa pagkamatuod, ikaw nagatudlo sa dalan sa Dios. Uyon ba sa Kasugoan ang paghatag ug buhis kang Cesar, kun dili? ¹⁵Mohatag ba kami, kun dili mohatag? Apan siya, sa hingbaloan niya ang ilang pagkasalingkapaw, miingon kanila: Nganong ginatintal ninyo ako? Dad-i ninyo ako ug usa ka denario aron akong makita. ¹⁶Ug ilang gidad-an siya. Ug siya nag-ingon kanila: Kang kinsa kining dagway ug kining sinulat? Ug sila nanag-ingon kaniya: Kang Cesar. ¹⁷Ug si Jesus miingon kanila: Magbayad kamo kang Cesar sa iya ni Cesar; ug sa Dios, sa iya sa Dios. Ug nanghibulong sila pag-ayo kaniya. ¹⁸Ug miduol kaniya ang mga Saduceo nga nagaingon nga walay pagkabanhaw; ug sila nanagpangutana kaniya nga nagaingon: ¹⁹Magtutudlo, gisulat ni Moises kanamo: Kong mamatay ang igsoon nga lalake ni bisan kinsa, ug mahabilin ang iyang asawa ug walay anak, pangasaw-on sa iyang igsoon ang asawa niya, ug magabangon sa kaliwatan sa iyang igsoon. ²⁰May pito ka managsoon nga lalake; ug ang panganay nangasawa, ug namatay sa wala makabilin ug liwat. ²¹Ug ang ikaduha nangasawa kaniya ug namatay, ug siya wala usab makabilin ug liwat; ug ang ikatolo sa mao usab nga kaagi. ²²Ug ang pito wala makabilin ug liwat. Sa katapusan sa tanan, namatay usab ang babaye. ²³Sa pagkabanhaw, kinsa kanila ang makaasawa kaniya? Kay ang pito nakabaton kaniya ingon nga asawa. ²⁴Si Jesus miingon kanila: Dili ba maoy hinungdan sa inyong pagkasayup ang wala ninyo paghibalo sa mga Kasulatan, bisan sa gahum sa Dios? ²⁵Kay kong sila mangabanhaw sa mga minatay, dili sila makapangasawa, bisan makapamana, kondili ingon sila sa mga manolonda sa langit. ²⁶Apan mahitungod sa mga nangamatay nga sila pagabanhawon, Wala ba ninyo hibasahi sa basahon ni Moises kong unsa ang gisulti kaniya sa Dios sa sapinit nga nagaingon: Ako mao ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob? ²⁷Siya dili ang Dios sa mga minatay, kondili Dios sa mga buhi; nangasayup kamo ug daku. ²⁸Ug miduol ang usa sa mga escriba ug nakadungog sa ilang panaglantugi, ug sa ilang pagkahibalo nga maayo ang iyang pagtubag kanila, nangutana kaniya: Unsang sugoa ang una sa tanan? ²⁹Si Jesus mitubag: Ang nahauna sa tanang sugo mao: Magpatalinghug ka, Israel, ang Ginoo nga atong Dios, ang Ginoo usa lamang; ³⁰Ug higugmaon mo ang Ginoo nga imong Dios sa bug-os

mong kasingkasing, ug sa bug-os mong kalag, ug sa bug-os mong hunahuna, ug sa bug-os mong kusog. Kini mao ang nahaunang sugo. ³¹Ang ikaduha mao kini: Higugmaon mo ang imong isigkatawo sama sa imong kaugalingon. Walay laing sugo nga labaw pa kay niini kanila. ³²Ug miingon kaniya ang escriba: Magtutudlo, sa pagkamatuod, matarung ang imong giingon nga siya usara, ug walay lain gawas kaniya. ³³Ug ang paghigugma kaniya sa bug-os nga kasingkasing, ug sa bug-os nga hunahuna, ug sa bug-os nga kalag, ug sa bug-os nga kusog; ug ang paghigugma sa isigkatawo sama sa iyang kaugalingon, labaw pa kay sa tanan tibook nga halad nga sinunog ug mga halad. ³⁴Ug sa pagkakita ni Jesus nga mitubag siya nga maalamon, siya miingon kaniya: Dili ikaw halayo sa gingharian sa Dios. Ug sukad niadto wala nay bisan kinsa nga nangahas sa pagpangutana kaniya. ³⁵Ug si Jesus mitubag ug miingon, sa diha nga nagpanudlo siya sa templo: Nganong nagaingon ang mga escriba, nga si Cristo mao ang anak ni David? ³⁶Si David, sa iyang kaugalingon miingon pinaagi sa Espiritu Santo: ang Ginoo nag-ingon sa akong Ginoo: Lumingkod ka sa akong too hangtud nga ikabutang ko ang imong mga kaaway nga tumbanan sa imong mga tiil. ³⁷Si David, sa iyang kaugalingon, nagangalan kaniya nga Ginoo; ug sa unsa nga naanak niya? Ug ang panon sa katawohan sa mga tawo nagapatalinghug kaniya nga malipayon. ³⁸Ug sa iyang pagtudlo, miingon siya: Magmatngon kamo sa mga escriba nga mahigugmang maglakaw sinul-ob ang bisting tag-as, ug sa mga pag-abiabi sa mga baligyaanan, ³⁹Ug sa nahaunang lingkoranan sa mga sinagoga, ug sa mga nahaunang lingkoranan sa mga kombira; ⁴⁰Sila nga nagalamoy sa mga balay sa mga balo nga babaye, ug sa usa ka pasangil nagabuhat ug tag-as nga mga pangadyeon; kini sila magadawat ug labing daku nga pagkahinukman sa silot. ⁴¹Ug milingkod si Jesus sa atbang sa panudlanan sa salapi, ug nagatan-aw siya kong giunsa sa panon sa katawohan paghulog ug salapi sa panudlanan, ug daghan sa mga dato nga nagahulog ug daghan. ⁴²Ug may miabut nga usa ka kabus nga babayeng balo, ug mihulog ug duha ka lepta nga mao ang usa ka cuadrante. ⁴³Ug iyang gitawag kaniya ang mga tinon-an, ug miingon kanila: Sa pagka-matuod nagaingon ako kaninyo, kining kabus nga babayeng balo mihulog ug labaw pa niadtong tanan nga nanaghulog sa panudlanan. ⁴⁴Kay silang tanan nagahulog sa kapin sa ilang kahimtang, apan kini, sa iyang kawalad-on mihulog sa tanang diha kaniya hangtud ngani ang iyang panginabuhi.

¹Ug sa paggula niya sa templo, miingon kaniya ang usa sa iyang mga tinon-an: Magtutudlo, tan-awa kong unsang mga batoha, ug unsang mga balaya. ²Ug si Jesus miingon kaniya: Nakita mo ba kining mga balayng dagku? Walay igabilin nga usa ka bato sa ibabaw sa usa nga dili pagatumpagon. ³Ug sa nagalingkod siya sa bukid sa mga Olivo, sa atbang sa templo, nanagpangutana kaniya sa tago si Pedro, ug si Jacobo, ug si Juan, ug si Andres: ⁴Tug-ani kami, anus-a kining mga butanga mahitabo? Ug unsay ilhanan kong kini ngatanan magakatuman na? ⁵Ug si Jesus misugod sa pag-ingon kanila: Magmatngon kamo nga dili kamo pagapasalaagon ni bisan kinsa. ⁶Daghan ang moanhi sa akong ngalan sa pag-ingon: Ako mao si Cristo, ug magapasalaag sa daghanan. ⁷Ug kong kamo makadungog mahi-tungod sa mga gubat, ug mga dungog-dungog sa gubat, dili kamo

mangalisang, kay kinahanglan kini magakahatabo, apan dili pa mao ang katapusan. ⁸Kay motindog ang nasud batok sa nasud, ug ang gingharian batok sa gingharian, ug may mga linog sa nagakalainlaing mga dapit, ug may mga gutom. Kining mga butanga maoy sinugdan sa mga kasakit. ⁹Apan magmatngon kamo sa inyong kaugalingon, kay igatugyan kamo sa mga hukmanan, ug sa mga sinagoga pagahampakon kamo, ug pagadad-on sa atubangan sa mga punoan, ug mga hari, tungod kanako, alang sa pagmatuod ngadto kanila. ¹⁰Ug kinahanglan igawali una ang Maayong Balita sa tanang mga nasud. ¹¹Ug kong kamo ilang pagadad-on sa hukmanan ug igatugyan, dili kamo magkaguol nga daan sa inyong igasulti, kondili ang igahatag kaninyo niadtong taknaa, kana mao ang igasulti ninyo; kay dili kamo mao ang magsulti kondili ang Espiritu Santo. ¹²Ug managtinugyanay sa kamatayon ang igsoon sa igsoon, ug ang amahan sa iyang anak; ug ang mga anak motindog batok sa mga ginikanan, ug magapapatay kanila. ¹³Ug pagadumtan kamo sa tanang mga tawo tungod sa akong ngalan; apan ang makalahutay hangtud sa katapusan, kini mamaluwas. ¹⁴Apan kong makita ninyo ang pag-dumot sa pagkalaglag nga magatindog sa dapit diin dili niya angay pagatindogan (sabton kini sa magbabasa), nan sila nga anaa sa Judea kinahanglan mokalagiw ngadto sa kabukiran. ¹⁵Ug ang atua sa atop kinahanglan dili manaug, bisan magsulod sa pagkuha bisan unsa gikan sa iyang balay; ¹⁶Ug ang atua sa kapatagan dili na magbalik sa pagkuha sa iyang kupo. ¹⁷Apan, alaut ang mga nagamabdos, ug ang mga nagapasuso niadtong mga adlaw. ¹⁸Ug manag-ampo kamo nga kini dili mahitabo sa tingtugnaw. ¹⁹Kay niadtong mga adlaw may kagul-anan nga wala pay sama kaniya nga nahitabo sukad sa pagtukod sa kalibutan nga gibuhat sa Dios hangtud karon, ug dili gayud mahitabo. ²⁰Ug gawas kong ang Ginoo naga-pahamubo sa mga adlaw, wala untay unod nga maluwas; apan tungod sa mga pinili nga iyang gipili, iyang gipahamubo ang mga adlaw. ²¹Ug unya kong may tawo nga moingon kaninyo: Tan-awa ninyo, dinhi ania si Cristo! Kun tan-awa ninyo, atua didto! Dili kamo managpanoo. ²²Kay may motindog mga bakakong Cristo ug mga bakakong manalagna, ug magapakita ug mga ilhanan ug mga kahibulongan, aron ilang mapasalaag, kong mahimo, ang mga pinili. ²³Apan magmatngon kamo, ania karon, ginaingon ko nga daan kaninyo ang tanang mga butang. ²⁴Apan niadtong mga adlaw, sa tapus kadto nga kagul-anan, ang adlaw magangitngit, ug ang bulan dili magahatag sa iyang kahayag; ²⁵Ang mga bitoon mangahulog gikan sa langit, ug ang mga kagamhanan nga atua sa mga langit, mangagubut. ²⁶Ug unya hikit-an nila ang Anak sa tawo, nga moanhi sa mga panganod, nga adunay dakung gahum ug himaya. ²⁷Ug unya pagasugoon niya ang mga manolonda, ug pagatigumon ang iyang mga pinili gikan sa upat ka hangin, sukad sa tumoy sa yuta hangtud sa tumoy sa langit. ²⁸Karon sa higuera managtoon kamo sa iyang samingay; sa panahon nga ang iyang sanga manalingsing na ug magapabuklad sa iyang mga dahon, hingbaloan ninyo nga haduol na ang ting-init. ²⁹Ingon usab kamo niana, kong hikit-an ninyo nga nagakahatabo kining mga butanga, sabta ninyo, nga siya anaa haduol sa mga ganghaan. ³⁰Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga dili moagi kining kaliwatana, hangtud nga mahatabo ngatanan kining mga butanga. ³¹Ang langit ug ang yuta mahanaw, apan ang akong mga pulong dili mahanaw. ³²Apan nahatungod niadtong adlaw ug taknaa, walay kinsa nga nanghibalo, bisan pa ang mga manolonda sa langit, bisan ang Anak, kondili ang Amahan.

³³Magmatngon kamo, managtukaw, ug manag-ampo; kay wala ninyo hibaloi kong anus-a ang panahon. ³⁴Sama kini sa usa ka tawo nga milangyaw sa laing yuta, nga sa tapus niya ibilin ang iyang balay, ug sa nakahatag siya ug pagbulot-an sa iyang mga ulipon, tagsatagsa kanila sa iyang buluhaton, nagsugo usab siya sa magbabantay sa pultahan nga magtukaw. ³⁵Busa managtukaw kamo, kay wala kamo manghibalo kong anus-a moanhi ang agalon sa balay, kong sa hapon kun sa tungang-gabii, kun sa pagpanugaok sa manok, kun sa pagkabuntag na ba. ³⁶Tingali unya kong sa pag-abut niya sa kalit hingkaplagaan kamo nga mangatulog. ³⁷Ug ang ginaingon ko kaninyo, sa tanan ginaingon ko: Managtukaw kamo.

¹Karon sa human ang duha ka adlaw, mao ang pangilin sa pasko ug sa tinapay nga walay levadura; ug ang mga punoan sa mga sacerdote ug ang mga escriba nanagpangitag paagi kong unsaon ang pagdakup kaniya sa limbong, ug pagpatay kaniya. ²Kay miingon sila: Dili iatol sa fiesta, tingali unya ug may kasamok sa lungsod. ³Ug sadidto siya sa Betania, sa balay ni Simon nga sanlahon, nga nagtambong sa pagkaon, miabut ang usa ka babaye, nga may usa ka tibudtibud nga alabastro nga mahumot sa nardo nga ulay, nga daku ug bili, ug gibuak niya ang tibudtibud nga alabastro, ug gibobo niya sa ulo ni Jesus. ⁴Apan may uban nga sa ilang kaugalingon nangasuko, nga nagaingon: Tungod sa unsa ba nga gihimo kini nga pag-usik sa pahumot? ⁵Kay kini nga pahumot angay unta nga ibaligya sa kapin sa tolo ka gatus ka denario ug ihatag sa mga kabus. Ug nanagbagutbot sila batok sa babaye. ⁶Apan si Jesus miingon: Pasagdi ninyo siya. Nganong ginakagul-an siya ninyo? Usa ka maayong buhat ang gihimo niya kanako. ⁷Kay kanunay ang mga kabus uban kaninyo, ug sa bisan unsa nga panahon nga buot kamo, makabuhat kamo ug maayo alang kanila, apan ako dili kanunay uban kaninyo. ⁸Gibuhat niya kutob sa iyang mahimo; giuna niya ang pagdihog sa akong lawas alang sa paglubong. ⁹Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga bisan asa igawali kining Maayong Balita sa tibook nga kalibutan, pagahisgutan usab ang gibuhat niining babaye alang sa handumanan niya. ¹⁰Ug si Judas Iscariote, ang usa sa napulo ug duha, milakaw ngadto sa mga punoan sa mga sacerdote aron siya iyang itugyan kanila. ¹¹Ug sila, sa pagpakadungog niini, nangalipay, ug nanagsaad sa paghatag kaniya ug salapi. Ug nangita siya ug usa ka maayong higayon, aron iyang itugyan siya kanila. ¹²Ug sa nahaunang adlaw sa fiesta sa tinapay nga walay levadura, sa nagahalad sila sa pasko, nanag-ingon kaniya ang iyang mga tinon-an: Asa ba ang buot mo, nga moadto kami sa pag-andam, aron nga mokaon ikaw sa pasko? ¹³Ug siya nagsugo ug duha sa iyang mga tinon-an, ug miingon kanila: Umadto kamo sa lungsod; ug pagasugaton kamo sa usa ka tawo, nga nagadala ug usa ka banga nga tubig; sunda ninyo siya. ¹⁴Ug kong asa siya mosulod magsulti kamo sa amahan sa panimalay: Ang Magtutudlo nagaingon: Main ba ang akong lawak nga pagakan-an ko sa pasko uban sa akong mga tinon-an? ¹⁵Ug igapakita niya kaninyo ang usa ka daku nga lawak sa itaas, nga sangkap ug andam; didto magahikay kamo alang kanato. ¹⁶Ug nangadto ang iyang mga tinon-an, ug ming-abut sa lungsod, ug hingkaplagaan nila sumala sa iyang giingon kanila: ug giandam nila ang pasko. ¹⁷Ug sa pagkahapon miadto siya uban

sa napulo ug duha. ¹⁸Ug sa nagalingkod sila sa lamesa ug nagakaon miingon si Jesus: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga usa kaninyo ang nagasalo kanako, magtugyan kanako. ¹⁹Ug misugod sila sa pagkasubo, ug sa pag-ingon kaniya sa tinagsa: Ako ba kaha? Ug ang usa: Ako ba kaha? ²⁰Ug siya mitubag, ug miingon kanila: Usa sa napulo ug duha, ang nagapunit uban kanako sa pinggan. ²¹Kay ang Anak sa tawo moadto, sumala sa nahasulat nahatungod kaniya: apan alaut kadtong tawo nga pinaagi kaniya igatugyan ang Anak sa tawo. Maayo pa alang niadtong tawohana kong wala siya matawo. ²²Ug sa nagakaon sila, mikuha si Jesus ug tinapay, ug sa nakapanalangin siya iyang gitipiktikik kini ug gihatag kanila, ug miingon: Komuha kamo, kini mao ang akong lawas. ²³Ug mikuha siya ug copa, ug sa nakapasalamat siya, iyang gihatag kanila, ug ang tanan nanagpanginum niini. ²⁴Ug miingon siya kanila: Kini mao ang akong dugo sa bag-ong tugon, nga pagaulaon tungod sa daghanan. ²⁵Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo: Dili na ako magainum sa bunga sa parras, hangtud niadtong adlawa nga imnon ko kini pag-usab sa gingharian sa Dios. ²⁶Ug sa nakaawit sila ug usa ka alawiton, nangadto sila sa bukid sa mga Olivo. ²⁷Ug si Jesus miingon kanila: Nga-tanan kamo mahapangdol karong gabhiona, kay nahasulat na: Pagasamaran ko ang magbalantay, ug ang mga carnero pagapatlaagon. ²⁸Apan, sa tapus ako mabanhaw mouna ako kaninyo sa Galilea. ²⁹Apan si Pedro miingon kaniya: Bisan pa ang tanan mahipangdol, ako dili gayud. ³⁰Ug si Jesus miingon kaniya: Sa pagkamatuod nagaingon ako kanimo, nga karon, niining gabhiona sa dili pa makatuktugaok ang manok ug makaduha, igalimod mo ako sa makatolo. ³¹Apan siya nagsulti sa mainiton gayud: Bisan kinahanglan kanako ang pagkamatay uban kanimo dili ko ikaw igalimod. Ug ang tanan nanag-ingon sa mao usab. ³²Ug ming-adto sila sa usa ka tanaman, nga ginganlan Getsemani; ug nag-ingon siya sa iyang mga tinon-an: Panglingkod kamo dinhi, sa magaampo pa ako. ³³Ug iyang gipauban kaniya si Pedro ug si Jacobo ug si Juan, ug misugod siya sa hilabihang pagkahibulong ug dakung pagkasubo. ³⁴Ug miingon kanila: Nasubo gayud ang akong kalag, hangtud sa kamatayon; managpabilin kamo dinhi ug managtukaw. ³⁵Ug milakaw siya ug diyutay sa unahan, ug mihapa sa yuta, ug nagaampo, nga, kong mahimo, ikasaylo kaniya kadtong taknaa. ³⁶Ug miingon siya: Abba, Amahan, ang tanang mga butang mahimo mo; ipahilayo kanako kini nga copa, apan dili ang akong kabubut-on, kondili ang imo. ³⁷Ug mibalik, ug iyang hingkit-an sila nga nangatulog; ug miingon kang Pedro: Simon, nagakatulog ka ba? Dili ba ikaw makahimo sa pagtukaw ug usa ka takna? ³⁸Panagtukaw, ug panag-ampo, aron dili kamo mahasulod sa panulay. Sa pagkamatuod ang espiritu andam, apan ang lawas maluya. ³⁹Ug miadto siya pag-usab ug nag-ampo, sa pag-ingon sa mao usab nga mga pulong. ⁴⁰Ug mibalik na usab siya ug hingkaplagan niya sila nga nangatulog, kay nangloy na pag-ayo ang ilang mga mata, ug wala sila manghibalo kong unsa ang igatubag kaniya. ⁴¹Ug miduol siya sa ikatolo ug miingon kanila: Pangatulog na ug pamahulay kamo. Igo na; miabut na ang takna; ania karon, igatugyan ang Anak sa tawo sa kamot sa mga makasasala. ⁴²Panindog kamo, manlakaw kita; ania karon, ang nagatugyan kanako miabut na. ⁴³Ug dihadhiha sa nagasulti pa siya, miabut si Judas, ang usa sa napulo ug duha, ug uban kaniya ang usa ka panon sa katawohan nga may mga pinuti ug mga bunal, gikan sa mga punoan sa mga sacerdote, ug sa mga escriba, ug sa mga anciano. ⁴⁴Ug ang nagatugyan kaniya,

mihatag kanila ug usa ka ilhanan nga gikauyonan, nga nagaingon: Ang akong pagahagkan mao siya; dakpa ninyo siya, ug dad-on sa malig-on. ⁴⁵Ug sa miabut siya, gilayon miduol kang Jesus ug miingon: Magtutudlo; ug mihalok kaniya. ⁴⁶Ug ilang gikuptan siya ug gidakup. ⁴⁷Apan usa sa mga nanagtindog didto miibut sa iyang pinuti, ug mitigbas sa sulogoon sa labawng sacerdote, ug iyang gipalongan kini sa dalunggan. ⁴⁸Ug si Jesus mitubag ug miingon kanila: Nanganhi ba kamo ingon nga batok sa usa ka tulisan, dala ang mga pinuti ug mga puspus sa pagdakup kanako? ⁴⁹Sa adlaw-adlaw diha ako sa taliwala ninyo, nagapanudlo sa templo, ug wala ninyo ako dakpa. Apan mao kini, aron matuman ang Kasulatan. ⁵⁰Ug mibiya ang tanan kaniya, ug nanagpangalagiw sila. ⁵¹Ug may usa ka ulitawo misunod kaniya, nga may usa ka habol nga gikupo sa iyang lawas nga hubo. Ug siya gidakup nila. ⁵²Apan gibiyaan niya ang iyang habol, ug mikalagiw nga hubo. ⁵³Ug gidala nila si Jesus ngadto sa labawng sacerdote, ug nanagtigum kaniya ang tanang mga punoan sa mga sacerdote, ug mga anciano ug mga escriba. ⁵⁴Ug misunod kaniya si Pedro nga nagapahalayo, hangtud sa silong sa palacio sa labawng sacerdote; ug milingkod kauban sa mga sulogoon, ug nagadangka sa kalayo. ⁵⁵Ug ang mga punoang sacerdote, ug ang tibook nga hukmanan nagapangita ug saksi batok kang Jesus, sa pagpatay kaniya. Ug sila walay hingkaplagan. ⁵⁶Kay daghan ang nagsaksi sa bakak batok kaniya, ug ang ilang mga pagsaksi wala magakauyon. ⁵⁷Ug mingtindog ang uban, ug nanagsaksi sa bakak batok kaniya, nga nagaingon: ⁵⁸Hingdunggan namo ang pag-ingon niya: Akong gub-on kining temploha nga gibuhat sa kamot, ug unya sulod sa tolo ka adlaw magapatindog ako ug usa nga wala buhata sa kamot. ⁵⁹Apan bisan pa niini wala magakauyon ang ilang panagsaksi. ⁶⁰Ug mitindog sa taliwala ang labawng sacerdote, ug nangutana kang Jesus sa pag-ingon: Wala kay pagtubag bisan unsa? Unsa man kining ginasaksi nila batok kanimo? ⁶¹Apan siya nagahilum, ug wala motubag sa bisan unsa. Ang labawng sacerdote nangutana pag-usab kaniya ug miingon: Ikaw ba si Cristo, ang Anak sa Dalayegon? ⁶²Ug miingon si Jesus: Mao ako: ug makita ninyo ang Anak sa tawo, nga magalingkod sa too sa Gahum, ug moanhi uban sa mga panganod sa langit. ⁶³Ug migisi ang labawng sacerdote sa iyang mga bisti, ug nag-ingon: Unsa pa ang pagkinahanglan ta sa mga saksi? ⁶⁴Hingdunggan ninyo ang pagpasipala: Unsay hunahuna ninyo? Ug silang tanan naghukom kaniya nga angay sa kamatayon. ⁶⁵Ug ang uban misugod sa paglowa kaniya, ug pagtabon sa iyang nawong, ug pagsagpa kaniya, ug pag-ingon kaniya: Tagnaa. Ug ang mga sulogoon nagsagpa kaniya. ⁶⁶Ug sa didto si Pedro sa silong, sa atrio, miabut ang usa sa mga sulogoon nga babaye sa labawng sacerdote; ⁶⁷Ug sa hingkit-an niya si Pedro nga nagadangka, iyang gitutokan ug giingon: Ikaw usab kauban ni Jesus nga Nazaretnon. ⁶⁸Apan siya minglimod, nga naga-ingon: Wala ako mahibalo, bisan maka-sabut sa imong ginaingon. Ug minggula siya sa ganghaan; ug mituktugaok ang manok. ⁶⁹Ug sa hingkit-an siya pag-usab sa sulogoon nga babaye, misugod sa pag-ingon niadtong mga nagatindog didto: Kini siya usa kanila usab. ⁷⁰Apan siya minglimod pag-usab. Ug unya, sa pagkataodtaod ang mga nanagtindog didto nanag-ingon kang Pedro: Sa pagkamatuod gayud, usa ikaw kanila kay ikaw Galileanhon, ug ang imong panulti sama sa ila. ⁷¹Apan siya misugod sa pagpanunglo, ug pagpanumpa: Wala ako makaila nianang tawohana, nga inyong ginasulti. ⁷²Ug ang manok mituktugaok sa ikaduha. Ug si Pedro nahanumdum sa giingon

kaniya ni Jesus: Sa dili pa magatuktugaok ang manok ug makaduha ikaw magalimod kanako ug makatolo. Ug sa nakahunahuna niini, mihilak siya.

¹Ug gilayon sa pagkabuntag, nanagsabut ang mga punoang sacerdote uban ang mga anciano ug mga escriba ug ang tibook nga sanhedrin, ug sa gigapus nila si Jesus, ilang gidala ug gitugyan siya kang Pilato. ²Ug si Pilato nangutana kaniya: Ikaw ba ang hari sa mga Judio? Ug siya mitubag ug miingon kaniya: Ginaingon mo. ³Ug ang mga punoang sacerdote nagasumbong kaniya mahatungod sa daghang mga butang. ⁴Ug si Pilato nangutana pag-usab kaniya, nga nagaingon: Wala ka bay pagtubag bisan unsa? Tan-awa pagkadaghang mga butang, nga ginasumbong nila batok kanimo. ⁵Apan si Jesus wala gihapon motubag bisan unsa, sa pagkaagi nga nahibulong si Pilato. ⁶Ug sa fiesta nabatasan niya ang pagbuhi alang kanila ug usa ka binilanggo, nga ilang pagapangayoon. ⁷Ug dihay usa nga ginganlan si Barrabas, nga ginapus uban sa mga mingsukol sa kagamhanan, mga tawo nga sa panahon sa kagubot nakapatay. ⁸Ug misaka ang panon sa katawohan ug misugod sa pagpangayo kaniya, nga pagabuhaton niya ang ingon sa nabatasan niyang gibuhat kanila. ⁹Ug si Pilato mitubag kanila, sa pag-ingon: Buot ba kamo nga pagabuhian ko kaninyo ang Hari sa mga Judio? ¹⁰Kay iyang hingbaloan nga tungod sa kasina gitugyan siya sa mga punoang sacerdote. ¹¹Apan ang mga punoang sacerdote nagsugyot sa panon sa katawohan aron pagabuhian hinoon kanila si Barrabas. ¹²Ug mitubag pag-usab si Pilato ug miingon kanila: Nan, unsay buot ninyo, nga pagabuhaton ko sa ginganlan ninyo nga Hari sa mga Judio? ¹³Ug sila misinggit pag-usab: Ilansang siya sa cruz. ¹⁴Ug si Pilato miingon kanila: Kay ngano, unsa ang kadautan nga gibuhat niya? Apan sila misinggit sa hilabihan hinoon: Ilansang siya sa cruz. ¹⁵Ug kay si Pilato buot magpahamuot sa panon sa katawohan, iyang gibuhian kanila si Barrabas; ug sa tapus niya hampaka si Jesus, gitugyan niya aron igalansang sa cruz. ¹⁶Ug gidala siya sa mga sundalo sa sulod sa balay, nga mao ang pretorio, ug gitigum nila ang tibook panon. ¹⁷Ug ilang gipasul-oban siya sa mapula; ug sa nakasapid sila sa usa ka purongpurong nga tunokon, gisul-ob kini kaniya. ¹⁸Ug mingsugod sila sa pagyukbo kaniya: Maghimaya ka, Hari sa mga Judio! ¹⁹Ug gibunalan nila ang iyang ulo sa usa ka bagakay, ug ilang ginalud-an siya, ug sa nangluhod sila, ilang gisimba siya. ²⁰Ug sa tapus sila makagbugalbugal kaniya, ilang gihuboan siya sa purpura, ug gisul-oban sa iyang kaugalingong bisti, ug gihatud siya sa gawas aron igalansang sa cruz. ²¹Ug gipugos nila ang usa nga si Simon, nga taga-Sirene, nga milabay gikan sa kaumahan, nga amahan ni Alejandro ug ni Rufo, aron magpas-an kini sa cruz niya. ²²Ug ilang gidala siya sa dapit nga Golgota, nga kong hubaron, dapit sa usa ka bagolbagol. ²³Ug siya gipainum nila ug vino, nga may sakot nga mirra; apan kini wala niya dawata. ²⁴Ug ilang gilansang siya sa cruz, ug gibahinbahin nila ang iyang mga bisti, ug ilang girifahan ang pagadad-on sa tagsatagsa nila. ²⁵Ug takna kadto nga ikatolo, ug ilang gilansang siya sa cruz. ²⁶Ug ang gisulat nga sumbong batok kaniya, gisulat sa ibabaw: ANG HARI SA MGA JUDIO. ²⁷Ug gilansang nila uban kaniya ang duha ka tulisan, ang usa sa too niya, ug ang usa sa iyang wala. ²⁸Ug natuman ang Kasulatan nga nagaingon: Ug giisip siya uban sa mga dautan. ²⁹Ug

ang mga nanagpangagi nanag-pasipala kaniya, nga nagayangoyango sa ilang mga ulo ug nanag-ingon: Ah, ikaw nga magaguba sa templo ug magapatindog kaniya sa tolo ka adlaw! ³⁰Magluwas ka sa imong kaugalingon, ug manaug ka sa cruz! ³¹Sa maong pagkaagi usab ang mga punoang sacerdote, kauban sa mga escriba sa nanagbugalbugal kaniya, nasig-ingon. Sa uban nagluwas siya, sa iyang kaugalingon dili siya makaluwas. ³²Pakanauga karon sa cruz si Cristo, ang Hari sa Israel, aron makakita ug makatoo kita. Ug ang mga nalansang sa cruz kauban niya nanagboyboy kaniya. ³³Ug sa miabut ang takna nga ikaunom, mingitngit ang tibook nga yuta hangtud sa takna sa ikasiyam. ³⁴Ug sa takna nga ikasiyam misinggit si Jesus sa usa ka makusog nga tingog nga nagaingon: Eloi, Eloi, lama sabactani? nga kong hubaron: Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo ako? ³⁵Ug ang uban sa mga nagatindog didto sa pagkadungog nila niini, nanag-ingon: Ania karon, nagatawag kang Elias. ³⁶Ug midalagan ang usa, ug sa napatuhop niya ug maayo ang usa ka esponja sa suka, gitaud sa usa ka bagakay ug gipainum kaniya, nga nagaingon: Pasagdi ninyo, tan-awon ta kong moanhi ba si Elias sa paghugos kaniya. ³⁷Ug si Jesus misinggit sa makusog nga tingog ug nabugto ang ginhawa. ³⁸Ug ang tabil sa templo napikas gikan sa itaas hangtud sa ubos. ³⁹Ug sa hingkit-an sa centurion nga nagatindog didto sa atbang niya, nga nabugto na ang iyang ginhawa, miingon siya: Sa pagkamatuod gayud kining tawohana Anak sa Dios. ⁴⁰Ug dihay mga babaye usab nga nagalantaw didto sa halayo; kauban nila mao si Maria Magdalena, ug si Maria nga inahan ni Jacobo nga diyutay, ug ni Jose ug Salome; ⁴¹Nga, sa didto siya sa Galilea, nanagsunod ug nanag-alagad kaniya; ug diha pay daghang mga babaye nga nanungas kuyog kaniya sa Jerusalem. ⁴²Ug sa miabut na ang kahaponon, tungod kay kadto mao ang pangandam, nga kong sayron, ang adlaw nga gisundan sa adlaw nga igpapahulay. ⁴³Didto miadto si Jose nga taga-Arimatea, usa ka dungganang concejal, nga nagahulat usab sa gingharian sa Dios; ug siya nangahas pagpangatubang kang Pilato, ug gipangayo niya ang lawas ni Jesus. ⁴⁴Ug si Pilato nahibulong kong namatay na ba siya; ug sa gitawag niya ang centurion, nangutana kaniya kong dugay na ba nga namatay. ⁴⁵Ug unya sa hingbaloan niya kini sa centurion, gihatag niya ang lawas kang Jose. ⁴⁶Ugmipalit siya ug usa ka panapton nga lino, ug sa iyang nahugos siya, iyang giputos sa panapton nga lino, ug gibutang niya sa usa ka lubnganan nga linukab sa usa ka batong bantilis; ug iyang giligid ang usa ka bato ngadto sa ganghaan sa lubnganan. ⁴⁷Ug si Maria Magdalena ug si Maria nga inahan ni Jose nagalantaw sa gibutangan kaniya.

¹Ug sa miagi na ang adlaw nga igpapahulay, si Maria Magdalena, ug si Maria nga inahan ni Jacobo, ug si Salome namalit ug mga pahumot, aron sa ilang pag-adto ilang ikadihog kaniya. ²Ug sa kaadlawon pa gayud, sa nahaunang adlaw sa semana, miabut sila sa lubnganan, sa nakasubang ang adlaw. ³Ug nasig-ingon sila: Kinsa may papaligiron ta sa bato sa ganghaan sa lubnganan? ⁴Apan sa gitan-aw nila, hingkit-an nila nga giligid na ang bato, kay kini hilabihan ka daku. ⁵Ug sa pagsulod nila sa lubnganan, hingkit-an nila ang usa ka batan-ong lalake, nga nagalingkod sa too, nga nagasul-ob sa usa ka kupo nga hataas ug maputi, ug hingkulbaan sila. ⁶Apan siya miingon

kanila: Ayaw kamo kahadlok, ginapangita ninyo si Jesus nga Nazarenon, ang gilansang sa cruz; nabanhaw siya, wala siya dinhi; tan-awa ninyo ang gibutangan kaniya. ⁷Apan panlakaw kamo, sultihi ninyo ang iyang mga tinon-an ug si Pedro, nga siya magauna kaninyo sa Galilea, didto hikit-an ninyo siya ingon sa ginasulti niya kaninyo. ⁸Ug nanggula sila, ug nangalagiw gikan sa lubnganan, kay miabut kanila ang pagkurog ug kahibulong; ug wala sila magsugilon sa bisan unsa kang bisan kinsa, kay nangahadlok sila. ⁹Karon sa nabanhaw siya sa kaadlawon pa sa nahaunang adlaw sa semana, nagapakita siya pag-una kang Maria Magdalena, ang gipagulaan niya ug pito ka yawa. ¹⁰Milakaw kini siya ug nagpahibalo kanila nga nakauban kang Jesus, sa diha nga nanagsubo ug nanaghilak sila. ¹¹Ug sa nakadungog sila nga siya buhi ug hingkit-an ni Maria, wala sila managpanoo. ¹²Ug sa tapus kining mga butanga, nagpakita siya sa laing dagway sa duha kanila, sa nagalakaw sila paingon sa kaumahan. ¹³Ug nanlakat sila ug nagpahibalo niini sa uban: Apan bisan pa niini wala sila managpanoo kanila. ¹⁴Ug unya nagpakita siya sa maong napulo ug usa sa nanaglingkod sila sa lamesa; ug iyang gisaway sila sa pagkawala nilay pagtoo ug sa kagahi sa kasingkasing, kay wala sila managpanoo sa mga nakakita kaniya sa tapus siya mabanhaw. ¹⁵Ug siya miingon kanila: Lumakaw kamo sa tibook nga kalibutan, ug iwali ninyo ang Maayong Balita sa tanang binuhat. ¹⁶Ang motoo ug magpabautismo, mamaluwas; apan ang dili motoo, paga-hukman sa silot. ¹⁷Ug kining mga ilhanan magauban sa mga motoo: sa akong ngalan pagahinginan nila ang mga yawa; magsulti sila ug mga bag-ong sinultihan. ¹⁸Makakupot sila sa mga bitin, ug kong makainum sila sa butang nga makahilo, dili kini makadaut kanila; pandungan nila sa ilang mga kamot ang mga masakiton, ug mangaayo sila. ¹⁹Ug unya ang Ginoong Jesus, sa tapus siya mosulti kanila, gibayaw sa langit, ug milingkod sa too sa Dios. ²⁰Ug sila nanagpanlakaw ug nagwali sa tanang mga dapit, ang Ginoo nagabuhat uban kanila ug nagpamatuod sa pulong pinaagi sa mga ilhanan nga gipauban. Amen.

¹Sanglit daghan ang mga nanagpaningkamot sa paghatag ug kasaysayan mahitungod niadtong mga butang nga nangatuman sa taliwala namo, ²Ingon nga kini ilang gitugyan kanamo, nga gikan sa sinugdan mga saksi-nga-nakakita ug mga ministro sa pulong, ³Gisabut ko usab nga maayo, ingon nga nakabaton ako ug hingpit nga kasayuran sa tanang mga butang gikan sa sinugdan, ang pagsulat kanimo sa maayong pagkasunodsunod halangdon uyamot nga Teofilo; ⁴Aron ikaw mahibalo sa pagkatinuod sa mga pulong nga gitudlo kanimo. ⁵Sa mga adlaw ni Herodes, hari sa Judea, may usa ka sacerdote nga ginganlan Zacarias, sa laray ni Abia: ug siya may asawa gikan sa mga anak nga babaye ni Aaron, ug ang iyang ngalan si Elizabet. ⁶Ug silangduha lonlon mga matarung sa atubangan sa Dios, nga nagalakaw sa tanang mga sugo ug mga tulomanon sa Ginoo, sa walay ikasaway. ⁷Ug sila walay anak kay si Elizabet apuli ug silang duha mga tigulang na. ⁸Apan nahitabo nga samtang nagatuman siya sa iyang pagkasacerdote sa atubangan sa Dios, ingon sa gipasunod sa iyang laray. ⁹Sumala sa batasan sa katungdanan sa pagkasacerdote, naigo kaniya ang palad sa pagsulod sa templo sa Ginoo aron sa pagsunog sa incienso. ¹⁰Ug ang tibook panon sa katawohan nag-ampo sa

gawas sa takna sapaghalad sa incienso. ¹¹Ug may nagpakita kaniya usa ka manolonda sa Ginoo nga nagatindog sa too sa halaran sa incienso. ¹²Ug si Zacarias nalisang sa pagkakita kaniya, ug siya giabut ug kahadlok. ¹³Apan ang manolonda nagaingon kaniya. Ayaw kahadlok, Zacarias; kay ang imong pag-ampo gipatalinghugan ug ang imong asawa nga si Elizabet magaanak ug usa ka batang lalake ug pagatawgon mo ang iyang ngalan Juan. ¹⁴Ug ikaw makabaton sa kalipay ug pagmaya; ug daghan ang mangalipay sa iyang pagkatawo. ¹⁵Kay siya mamahimong daku sa atubangan sa Ginoo, ug dili magainum ug vino, bisan mga ilimnon nga maisug; ug mapuno siya sa Espiritu Santo bisan sa gikan pa sa tiyan sa iyang inahan. ¹⁶Ug daghan sa mga anak sa Israel nga iyang pabalikon ngadto sa ilang Ginoong Dios. ¹⁷Ug siya magauna kaniya sa espiritu ug sa gahum ni Elias sa pagpabalik sa mga kasingkasing sa mga amahan ngadto sa mga anak, ug sa mga masukihon sa paglakaw sa kaligdong sa mga matarung; aron sa pagtagana alang sa Ginoo usa ka katawohan nga inandam. ¹⁸Ug nag-ingon si Zacarias sa manolonda: Unsaon ko pagkahibalo niini? kay ako tigulang na, ug ang akong asawa hilabihan na katigulang. ¹⁹Ug ang manolonda sa mingtubag miingon kaniya: Ako mao si Gabriel, nga nagatindog sa atubangan sa Dios; ug ako gisugo sa pagsulti kanimo ug pagdala kanimo niining mga Maayong Balita. ²⁰Ug ania karon, maamang ikaw, ug dili ka makasulti hangtud sa adlaw nga mahitabo kining mga butanga, kay ikaw wala motoo sa akong mga pulong, nga matuman unya sa ilang panahon. ²¹Ug ang mga tawo naghulat kang Zacarias, ug nanghibulong sila nga nadugay siya sa templo. ²²Ug sa paggula niya wala siya makasulti kanila: ug gisabut nila nga nakakita siya ug panan-awon sa templo: ug nagpadayon siya paghimog sinyas kanila, ug napabilin nga amang. ²³Ug nahitabo nga sa pagkatapus sa mga adlaw sa iyang pag-alagad, mipauli siya sa iyang balay. ²⁴Ug sa human niining mga adlaw, si Elizabet nga iyang asawa nanamkon; ug nagtago siya sulod sa lima ka bulan, nga nagaingon, ²⁵Ingon niini ang gibuhay sa Ginoo kanako sa mga adlaw nga nagtagad siya sa pagkuha sa akong kaulawan sa taliwala sa mga tawo. ²⁶Karon sa ikaunom ka bulan gisugo sa Dios ang manolonda nga si Gabriel ngadto sa usa ka lungsod sa Galilea, nga ginganlan Nazaret, ²⁷Sa usa ka ulay nga kaslonon sa usa ka lalake, nga ginganlan si Jose, sa banay ni David; ug ang ngalan sa ulay mao si Maria. ²⁸Ug mingsulod ang manolonda ngadto kaniya, ug miingon: Maghimaya, ikaw nga nahatagan sa gracia, ang Ginoo anaa kanimo. Bulahan ikaw sa taliwala sa kababayan-an. ²⁹Apan sa pagkakita niya, hilabihan niyang kalibug tungod sa gipamulong sa manolonda, ug misantop sa iyang hunahuna kong unsa kining pagpangumosta kaniya. ³⁰Ug nag-ingon kaniya ang manolonda: Dili ka mahadlok, Maria: kay ikaw nahiagum sa gracia sa Dios. ³¹Ug ania karon, ikaw magapanamkon ug magaanak usa ka batang lalake ug pagatawgon ang iyang ngalan JESUS. ³²Siya mamahimong daku ug paganganlan nga Anak sa Hataas Uyamut; ug ang Ginoong Dios magahatag kaniya sa lingkoranan nga harianon ni David nga iyang amahan; ³³Ug siya magahari sa balay ni Jacob sa gihapon ug ang iyang gingharian walay katapusan. ³⁴Apan si Maria nag-ingon sa manolonda: Unsaon pagkahimo niini nga wala man ako makaila ug lalake? ³⁵Ug mingtubag ang manolonda, ug miingon kaniya: Ang Espiritu Santo moanhi kanimo, ug ang gahum sa Hataas Uyamut magalandong kanimo: tungod usab niini ang balaan nga matawo paganganlan Anak sa Dios. ³⁶Ug ania karon, si Elizabet nga imong ig-agaw

nanamkon usab ug usa ka anak nga lalake sa iyang pagkatigulang; ug kini mao na ang ikaunom ka bulan kaniya nga ginganlan siya ug apuli. ³⁷Kay walay pulong gikan sa Dios nga mawad-an sa gahum. ³⁸Ug nag-ingon si Maria: Ania karon, ang ulipon sa Ginoo; pagabuhaton kanako sumala sa imong pulong. Ug mingpahawa kaniya ang manolonda. ³⁹Ug niining mga adlaw mitindog si Maria, ug miadto pagdali sa kabukiran sa usa ka lungsod sa Juda. ⁴⁰Ug misulod sa balay ni Zacarias, ug nangumosta kang Elizabet. ⁴¹Ug nahitabo nga sa pagkadungog ni Elizabet sa pagpangumosta ni Maria, ang bata miulpot sa iyang tiyan; ug si Elizabet napuno sa Espiritu Santo. ⁴²Ug misinggit siya sa dakung tingog, ug miingon: Bulahan ikaw sa taliwala sa kababayen-an, ug bulahan ang bunga sa imong tiyan. ⁴³Ug unsa kini kanako, nga ang inahan sa akong Ginoo moanhi kanako? ⁴⁴Kay ania karon, sa pagkadungog ko sa tingog sa imong pagpangomusta ang bata miulpot sa akong tiyan tungod sakalipay. ⁴⁵Ug bulahan ang mingtoo, kay adunay pagkatuman sa mga butang nga gisulti kaniya gikan sa Ginoo. ⁴⁶Ug si Maria miingon: Nagapadaku ang akong kalag sa Ginoo. ⁴⁷Ug ang akong espiritu nalipay sa Dios nga akong Manluluwas; ⁴⁸Tungod kay gitamud niya ang ubos nga kahintang sa iyang ulipon; kay tan-awa, gikan karon ang tanang mga kaliwatan magangalan kanako nga bulahan. ⁴⁹Kay siya nga makagagahum, nagbuhat kanako mga dagkung butang; ug balaan ang iyang ngalan. ⁵⁰Ug ang iyang kalooy anaa sa mga kaliwatan ngadto sa mga kaliwatan sa mga nagakahadlok kaniya. ⁵¹Siya nagapakita ug kusog sa iyang bukton; siya nagapapatlaag sa mga palabilabihon tungod sa hunahuna sa ilang kasingkasing. ⁵²Siya nagapakanaug gikan sa mga lingkoranang harianon sa mga principe, ug nagatuboy sa mga ubos ug kahintang. ⁵³Ang gigutom gibusog niya sa mga maayong butang, ug gipapahawa niya nga walay sulod ang mga bahandianon. ⁵⁴Mitabang siya kang Israel nga iyang ulipon, aron siya mahanumdum sa kalooy; ⁵⁵(Ingon sa gisulti niya sa atong mga ginikanan) ngadto kang Abraham ug sa iyang mga kaliwatan sa gihapon. ⁵⁶Ug si Maria mipuyo uban kang Elizabet sa may tolo ka bulan, ug unya mipauli ngadto sa iyang balay. ⁵⁷Karon miabut ang panahon nga ig-aanak ni Elizabet; ug siya mianak usa ka batang lalake. ⁵⁸Ug ang iyang mga silingan ug kabanayan nakadungog nga ang Ginoo nagpadaku sa iyang kalooy ngadto kaniya, ug sila nangalipay uban kaniya. ⁵⁹Ug nahitabo nga sa ikawalo ka adlaw nangadto sila sa pagcircuncidar sa bata, ug nganlan unta nila siya ug Zacarias, sama sa ngalan sa iyang amahan. ⁶⁰Apan ang iyang inahan mitubag ug miingon: Dili kondili paganganlan siya ug Juan. ⁶¹Ug sila nanag-ingon kaniya: Walay bisan kinsa sa imong kabanayan nga ginanganlan nianang ngalana. ⁶²Ugnagsinyas sila sa iyang amahan kong unsa ang buot niyang ingalan kaniya. ⁶³Ug nangayo siya ug usa ka sulatanan, ug misulat nga nagaingon: Ang iyang ngalan si Juan. Ug ang tanan nanghibulong. ⁶⁴Ug dihadhiha nabungat ang iyang baba, ug ang iyang dila nakalitok, ug misulti nga nagdayeg sa Dios. ⁶⁵Ug nangahadlok ang tanang mga silingan nila, ug kining tanang mga butanga ginasultihan sa tibook kabukiran sa Judea. ⁶⁶Ug ang tanang nagpakadungog kanila nagatipig niini sa ilang mga kasingkasing nga nagaingon: Unsa ba kaha kining bataa? Kay ang kamot sa Ginoo nagauban kaniya. ⁶⁷Ug si Zacarias nga iyang amahan, napuno sa Espiritu Santo, ug nagtagna nga nagaingon: ⁶⁸Dalayegon ang Ginoo, ang Dios sa Israel! Kay siya midu-aw ug nagbuhat ug pagtubos sa iyang lungsod. ⁶⁹Ug nagpabangon alang kanato ug usa ka sungay sa kaluwasan sa

kabanayan ni David nga iyang ulipon. ⁷⁰Ingon sa iyang gisulti pinaagi sa baba sa iyang mga balaan nga manalagna gikan pa sa mga unang panahon: ⁷¹Kaluwasan gikan sa atong mga kaaway, ug gikan sa kamot sa tanan niadtong mga nanagdumot kanato; ⁷²Sa pagpakita ug kalooy ngadto sa atong mga ginikanan ug sapaghinumdom sa iyang balaang tugon; ⁷³Ang panumpa nga iyang gihatag kang Abraham nga atong amahan. ⁷⁴Sa pagtugot kanato nga sa naluwas kita gikan sa kamot sa atong mga kaaway, manag-alagad kaniya sa walay kahadlok, ⁷⁵Sa pagkaputli ug sa pagkamatarung sa atubangan niya sa tanang mga adlaw sa atong kinabuhi. ⁷⁶Ug ikaw, bata, paganganlan ka nga manalagna sa Hataas Uyamut, kay magauna ka sa atubangan sa nawong sa Ginoo sa pag-andam sa iyang mga dalan, ⁷⁷Sa paghatag kahibalo sa kaluwasan sa iyang katawohan, sa pagpasaylo sa ilang mga sala. ⁷⁸Tungod sa malomong kalooy sa atong Dios, nga tungod niana, modu-aw kanato ang adlawng masanag gikan sa kahitas-an, ⁷⁹Sa pag-iwag sa mga nanaglingkod sa kangitngitan ug sa landong sa kamatayon, sa pagmando sa atong mga tiil sa dalan sa pakigdait. ⁸⁰Ug mitubo ang bata ug nabaskug sa Espiritu ug didto sa kamingawan hangtud sa adlaw sa iyang pagpakita sa Israel.

¹Ug nahitabo niadtong mga adlaw nga may minggula gikan kang Cesar Augusto usa ka sugo nga buhaton ang usa ka padron sa tanang pumoluyo sa tibook yuta. ²Kini mao ang unang padron nga gibuhay, sa diha nga si Cirenio mao ang gobernador sa Siria. ³Ug nangadto ang tanan sa pagpasulat sa padron, ang tagsatagsa sa iyang lungsod nga kaugalingon. ⁴Ug si Jose usab mitungas gikan sa Galilea sa lungsod sa Nazaret ngadto sa Judea sa lungsod ni David, nga ginganlan Betlehem, tungod kay siya sa panimalay ug sa banay ni David. ⁵Aron sa pagpasulat sa iyang kaugalingon uban kang Maria nga kaslonon kaniya nga nagasabak. ⁶Ug nahitabo nga samtang didto sila, natuman ang mga adlaw nga siya mag-anak. ⁷Ug nag-anak siya sa iyang kamagu-langan nga Anak nga lalake, ug giputos niya sa mga bakbak, ug gipahigda niya sa usa ka pasungan; tungod kay wala nay dapit alang kanila sa balay nga abutanan. ⁸Ug may mga magbalantay sa mga carnero sa maong yuta nga nagapabilin sa kaumahan ug nagabantay sa ilang panon sa kagabhion. ⁹Ug ania karon, usa ka manolonda sa Ginoo mikunsad kanila, ug ang himaya sa Ginoo misidlak sa libut nila ug nangalisang sila sa dakung kahadlok. ¹⁰Ug ang manolonda nag-ingon kanila: Dili kamo mahadlok; kay ania karon, ginadala ko kaninyo ang mga maayong balita sa dakung kalipay alang sa tanang katawohan. ¹¹Kay natawo karon alang kaninyo, sa lungsod ni David, ang Manluluwas, nga mao si Cristo nga Ginoo. ¹²Ug kini mao ang ilhanan ninyo: makaplagnan ninyo ang usa ka bata nga naputos sa mga bakbak, ug gipahigda sa usa ka pasungan. ¹³Ug sa kalit mitungha uban sa manolonda ang usa ka kadaghanan sa mga panong langitnon nga nanagdayeg sa Dios ug nanag-ingon: ¹⁴Himaya sa Dios sa kahitas-an, ug sa yuta pakigdait sa taliwala sa mga tawo nga iyang gikahimut-an. ¹⁵Ug nahitabo nga sa pagbiya kanila sa mga manolonda nga nagapaingon sa langit, ang mga magbalantay sa mga carnero nasig-ingon ang usa ug usa: Mangadto kita karon hangtud sa Betlehem, ug tan-awon nato kining butang nga nahitabo, nga gipaila kanato sa Ginoo. ¹⁶Ug nangadto sila pagdali, ug hingkit-an nila si Maria ug si Jose, ug ang bata nga nagahigda sa pasungan, ¹⁷Ug sa hingkit-an nila kini,

gipahibalo nila ang giingon kanila mahatungod niining bata. ¹⁸Ug ang tanan nga nakadungog niini nanghibulong sa mga butang nga gisugilon kanila sa mga magbalantay sa mga carnero. ¹⁹Apan kining tanang mga butang, gitipigan ni Maria nga nagapalandong niini sa iyang kasingkasing. ²⁰Ug namauli ang mga magbalantay sa mga carnero, nga nanaghimaya ug nanagdayeg sa Dios tungod sa tanang mga butang nga ilang hingdunggan ug hingkit-an, ingon sa gimantala kanila. ²¹Ug sa natuman ang walo ka adlaw, aron pagacircuncidahan ang bata, gitawag nila ang iyang ngalan JESUS, ngalan nga gibutang kaniya sa manolonda sa wala pa siya ipanamkon sa tiyan. ²²Ug sa natuman ang mga adlaw sa pagpapatli kanila sumala sa Kasugoan ni Moises, ilang gidala siya sa Jerusalem, aron sa paghalad kaniya sa Ginoo; ²³Ingon sa nahasulat sa Kasugoan sa Ginoo: Ang tanang panganay nga lalake nga nahamugso sa tagoangkan, pagatawgon nga balaan sa Ginoo; ²⁴Ug aron sa paghalad usa ka halad sumala sa naasoy sa Kasugoan sa Ginoo: Duha ka tukmo kun duha ka kuyabug nga salampati. ²⁵Ug ania karon, may usa ka tawo sa Jerusalem nga ginganlan si Simeon, ug kining tawohana matarung ug maampoon, nga nagahulat sa kalipayan sa Israel; ug ang Espiritu Santo nagapaibabaw kaniya. ²⁶Ug gipadayag sa Espiritu Santo kaniya, nga dili siya makakita sa kamatayon, sa dili pa niya makita ang Cristo sa Ginoo. ²⁷Ug siya sa Espiritu misulod sa templo: ug sa gidala sa mga ginikanan sa sulod ang bata nga si Jesus, aron ilang pagabuhaton kaniya sumala sa nabatasan sa Kasugoan, ²⁸Gidawat niya sa iyang mga bukton ug nagdayeg sa Dios nga nagaingon: ²⁹Tugoti karon, Ginoo, nga ang imong ulipon mogikan sa pakigdait sumala sa imong pulong. ³⁰Kay nakita sa akong mga mata ang imong kaluwasan, ³¹Nga imong gitagana sa atubangan sa nawong sa tanang katawohan; ³²Usa ka kahayag alang sa pagpadan-ag sa mga Gentil, ug sa himaya sa imong lungsod nga Israel. ³³Ug ang iyang amahan ug inahan nanghibulong sa mga butang nga ginahisgutan mahitungod kaniya. ³⁴Ug si Simeon nagapanalangin kanila ug nag-ingon kang Maria nga inahan niya: Ania karon, kining bataa gibutang alang sa pagkapukan ug pagbangon sa daghan sa Israel; ug alang sa usa ka ilhanan nga pagasupakon. ³⁵Oo, ug usa ka pinuti magalagbas sa imong kaugalingong kalag; aron igapadayag ang mga hunahuna sa daghang mga kasingkasing. ³⁶May usa nga si Ana, usa ka manalagna nga babaye, ang anak ni Fanuel, sa banay ni Aser, (siya hilabihan na gayud ka tigulang, nga nagpuyo uban sa iyang bana sa pito ka tuig sukad sa iyang pagkaulay, ³⁷Ug siya balo nga may kawaloan na ug upat ka tuig) nga wala mobulag sa templo, nga nagaalagad sa Dios uban sa mga pagpuasa ug mga pagpangaliyopo sa gabii ug sa adlaw. ³⁸Ug sa miabut siya niadtong taknaa nagpasalamat siya sa Dios ug nagsulti mahitungod sa bata sa tanang mga nanagpaabut sa pagtubos sa Jerusalem. ³⁹Ug sa nakahuman sila sa tanang mga butang, nga uyon sa Kasugoan sa Ginoo, mingpauli sila sa Galilea sa ilang kaugalingong lungsod nga Nazaret. ⁴⁰Ug ang bata nagatubo ug nagamalig-on, nga napun-an sa kaalam; ug ang gracia sa Dios diha kaniya. ⁴¹Ug ang iyang mga ginikanan nagaadto tuigtug sa Jerusalem sa fiesta sa pasko. ⁴²Ug sa may napulo ug duha na ka tuig ang iyang panuigon, mitungas sila sa Jerusalem, ingon sa nabatasan sa fiesta. ⁴³Ug sa natapus nila ang mga adlaw, sa ilang pagpamauli, ang bata nga si Jesus mipabilin sa Jerusalem, ug ang iyang mga ginikanan wala mahibalo niini. ⁴⁴Apan sa nagadahum sila nga didto siya sa mga kakuyog, minglakaw sila ug usa ka adlaw nga panaw; ug ilang gipangita siya sa

kinataliwad-an sa ilang kabanayan ug mga kaila. ⁴⁵Ug sa wala siya hikit-i nila mibalik sila sa Jerusalem, sa pagpangita kaniya. ⁴⁶Ug nahitabo nga sa tapus ang tolo ka adlaw ilang hingkaplagan siya sa templo, nga nagalingkod sa taliwala sa mga magtutudlo, sa pagpatalinghug ug pagpangutana kanila; ⁴⁷Ug ang tanang mga nanagpakadungog kaniya, nanghibulong sa iyang kaalam ug sa iyang mga pagtubag. ⁴⁸Ug sa ilang hingkit-an siya nang-hitingala sila; ug miingon kaniya ang iyang inahan: Anak, nganong gibuhatan mo kami sa ingon? Ania karon, ang imong amahan ug ako nangita kanimo nga mga masulob-on. ⁴⁹Ug siya nag-ingon kanila: Ngano nga gipangita ninyo ako? Wala ba kamo manghibalo nga ako kinahanglan magapadayon sa mga butang nga iya sa akong Amahan? ⁵⁰Ug sila wala managpakasabut sa iyang giingon kanila. ⁵¹Ug milugsong siya kuyog kanila, ug miabut sa Nazaret; ug siya nagpailalum sa ilang pagbuot: ug ang iyang inahan nagtipig niining tanang mga pulong sa iyang kasingkasing. ⁵²Ug si Jesus nagatubo sa kinaadman, ug sa gitag-on ug sa kahimut-an sa Dios ug sa mga tawo.

¹Karon sa ikanapulo ug lima ka tuig sa paghari ni Tiberio Cesar, nga si Poncio Pilato mao ang gobernador sa Judea, ug si Herodes, ang tetarca sa Galilea, ug si Felipe, iyang igsoon, ang tetarca sa kayutaan sa Iturea, ug sa Traconite, ug si Lisantias, ang tetarca sa Abilinia, ²Sa diha nga si Anas ug si Caifas mao ang mga labawng sacerdote, miabut ang pulong sa Dios kang Juan, nga anak ni Zacarias, sa didto siya sa kamingawan. ³Ug gilibut niya ang tibook nga kayutaan sa Jordan, sa pagwali sa bautismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala. ⁴Ingon sa nahasulat sa basahon sa mga pulong ni Isaias nga manalagna, nga nagaingon: Ang tingog sa usa nga nagasinggit sa kamingawan, Andama ninyo ang dalan sa Ginoo; tul-ira ninyo ang iyang mga agianan. ⁵Ang tanang mga walog pagapun-on, ug ang tanang kabukiran ug kabungturan pagapaubson; ug ang mga balikong dalan pagatul-iron, ug ang gansanggansangon pagapatagon. ⁶Ug ang tanang unod makakita sa kaluwasan sa Dios. ⁷Busa siya miingon sa mga panon sa katawohan nga nangadto sa pagpabautismo kaniya: Mga kaliwatan sa mga bitin nga malala! Kinsa ang nagpasidaan kaninyo sa pagkalagiw sa kaligutgut nga umalabut? ⁸Busa managhatag kamo ug mga bunga nga takus sa paghinulsol; ug dili kamo magsugod pag-ingon sa inyong kaugalingon: Gipakaamahan namo si Abraham; kay nagaingon ako kaninyo, nga ang Dios arang makapatindog ug mga anak kang Abraham niining mga bato. ⁹Ug bisan karon gidaitol na usab ang wasay sa gamut sa mga kahoy; busa ang tanan nga kahoy nga wala magabaton sa maayong bunga, ginapulod ug ginasugnod sa kalayo. ¹⁰Ug nanagpangutana kaniya ang mga panon sa katawohan, nga nanag-ingon: Nan unsa may among pagabuhaton? ¹¹Ug mitubag siya ug nag-ingon kanila: Ang adunay duha ka saput magahatag niadtong wala, ug ang adunay makaon makigbahin sa ingon. ¹²Ug nangabut usab ang mga maniningil sa buhis sa pagpabautismo, ug sila nag-ingon kaniya: Magtutudlo, unsay among pagabuhaton? ¹³Ug siya miingon kanila: Dili kamo maningil sa kapin sa gisugo kaninyo. ¹⁴Ug nangutana usab kaniya ang mga sundalo, sa pag-ingon: Ug kami, unsay pagabuhaton namo? Ug siya miingon kanila: Dili kamo mangagaw sa linugsanay, bisan magsumbong kang bisan kinsa sa walay katarungan; ug magpahiuyon lamang

kamo sa inyong mga suhol. ¹⁵Ug sa nagahulat ang katawohan ug nagatolotimbang ang tanan sa sulod sa ilang kasingkasing mahitungod kang Juan, kong siya mao ba kaha ang Cristo, ¹⁶Mitubag si Juan nga nagaingon kanilang tanan: Ako sa pagkamatuod nagabautismo kaninyo sa tubig; apan moanhi siya nga labi pang gamhanan kay kanako, nga sa higit sa iyang sapin dili ako takus sa paghubad; siya magabautismo kaninyo sa Espiritu Santo ug sa kalayo. ¹⁷Nga ang iyang nigong-paliranan anaa sa iyang kamot, ug iyang paga-hinloan pag-ayo ang iyang giokanan, ug pagatigumon niya ang trigo sa iyang dapa, apan ang tahop pagasunogon niya sa kalayo nga walay pagkapalong. ¹⁸Uban sa daghang mga pagpaha-matngon nagwali siya sa mga maayong balita sa katawohan. ¹⁹Apan si Herodes, ang tetrarca, nga ginabadlong ni Juan tungod kang Herodias, asawa ni Felipe nga iyang igsoon, ug tungod sa tanang mga mangil-ad nga nabuhat ni Herodes, ²⁰Dugang pa usab niining tanan nagpasulod siya kang Juan sa bilanggoan. ²¹Karon nahitabo nga sa gibautismohan ang tanang katawohan, nga sa nabautismohan usab si Jesus, ug sa nagaampo, ang langit naabli, ²²Ug mikunsad sa ibabaw niya ang Espiritu Santo, sa dagway nga lawasnon sama sa usa ka salampati, ug gikan sa langit may usa ka tingog miabut nga miingon: Ikaw mao ang akong Anak nga hinigugma: kanimo aduna akoy kalipay. ²³Ug si Jesus sa iyang kaugalingon, sa pagsugod niya sa pagtudlo, may mga katloan ka tuig ang iyang panuigon; siya anak ni Jose, (ingon sa gihunahuna) nga anak ni Eli, ²⁴Nga anak ni Mattat, nga anak ni Levi, nga anak ni Melqui, nga anak ni Janna, nga anak ni Jose, ²⁵Nga anak ni Mattatias, nga anak ni Amos, nga anak ni Nahum, nga anak ni Esli, nga anak ni Naggai, ²⁶Nga anak ni Maat, nga anak ni Mattatias, nga anak ni Semei, nga anak ni Jose, nga anak ni Juda, ²⁷Nga anak ni Joanna, nga anak ni Resa, nga anak ni Zorobabel, nga anak ni Salatiel, nga anak ni Neri, ²⁸Nga anak ni Melqui, nga anak ni Addi, nga anak ni Cosam, nga anak ni Elmodam, nga anak ni Er, ²⁹Nga anak ni Josue, nga anak ni Eliezer, nga anak ni Jorim, nga anak ni Mathat, nga anak ni Levi, ³⁰Nga anak ni Simeon, nga anak ni Juda, nga anak ni Jose, nga anak ni Jonan, nga anak ni Eliaquim, ³¹Nga anak ni Melea, nga anak ni Maman, nga anak ni Mattatha, nga anak ni Natan, nga anak ni David, ³²Nga anak ni Isai, nga anak ni Obed, nga anak ni Booz, nga anak ni Salmon, nga anak ni Naason, ³³Nga anak ni Aminadab, nga anak ni Aram, nga anak ni Esrom, nga anak ni Fares, nga anak ni Juda, ³⁴Nga anak ni Jacob, nga anak ni Isaac, nga anak ni Abraham, nga anak ni Tara, nga anak ni Nacor, ³⁵Nga anak ni Serug, nga anak ni Ragau, nga anak ni Falec, nga anak ni Jeber, nga anak ni Sala, ³⁶Nga anakni Cainan, nga anak ni Arphaxad, nga anak ni Sem, nga anak ni Noe, nga anak ni Lamech, ³⁷Nga anak ni Matusalem, nga anak ni Enoch, nga anak ni Jaret, nga anak ni Malalael, nga anak ni Cainan, ³⁸Nga anak Enos, nga anak ni Set, nga anak ni Adam, nga anak sa Dios.

¹Ug si Jesus nga puno sa Espiritu Santo, mipauli gikan sa Jordan; ug gidala sa Espiritu ngadto sa kamingawan, ²Nga gitintal sa yawa sulod sa kap-atan ka adlaw. Ug siya wala mokaon bisan unsa niadtong mga adlaw, ug gilayon sa pagkatapus niini, gigutom siya. ³Ug miingon kaniya ang yawa: Kong ikaw mao ang Anak sa Dios sugoa kining bato nga mahimong tinapay. ⁴Ug mitubag kaniya

si Jesus, nga nagaingon: Nahasulat na: Dili sa tinapay lamang mabuhi ang tawo, kondili sa tanang pulong sa Dios. ⁵Ug siya gidala sa yawa sa usa ka hataas nga bukid, ug gipakitaan siya sa tanang mga gingharian sa kalibutan sa makadiyut lamang nga panahon. ⁶Ug miingon ang yawa kaniya: Kanimo igahatag ko ang pagbulot-an niining tanan, ug ang himaya nila: kay kini ginatugyan kanako; ug igahatag ko kini kang bisan kinsa nga akong buot pagahatagan. ⁷Busa kong ikaw magsimbasa akong atubangan, ma-imo ang tanan. ⁸Ug mitubag kaniya si Jesus ug nag-ingon: Pahawa ka sa akong atubangan, satanas; kay nahasulat na: Magsimba ka sa imong Ginoong Dios, ug kaniya lamang mag-alagad ikaw. ⁹Ug gidala siya sa Jerusalem, ug gitungtung siya sa lantawanan sa templo ug giingon siya: Kong ikaw ang Anak sa Dios, umambak ka dinhi ngadto sa ubos; ¹⁰Kay nahasulat na: Magsugo siya sa iyang mga manolonda mahitungod kanimo nga ikaw pagabantayan nila; ¹¹Ug ikaw pagasapnayon nila sa ilang mga kamot, aron dili mahapangdol ang imong tiil sa bato. ¹²Ug si Jesus mitubag ug nag-ingon kaniya: Giingon na: Dili mo pagpanulayon ang Ginoo nga imong Dios. ¹³Ug sa natapus ang tanang pagpanulay, ang yawa mibulag kaniya sulod sa usa ka panahon. ¹⁴Ug mibalik si Jesus sa gahum sa Espiritu ngadto sa Galilea; ug nasangyaw ang iyang kabantugan sa tibook kayutaan nga nagalibut. ¹⁵Ug siya nanudlo sa ilang mga sinagoga, nga ginahimaya sa tanan. ¹⁶Ug miadto siya sa Nazaret, diin siya magatubo; ug ingon sa iyang nabatasan misulod sa sinagoga, sa adlaw nga igpapahulay; ug mitindog sa pagbasa. ¹⁷Ug gihatag kaniya ang basahon ni Isaias nga manalagna; ug, sa nabuklad niya ang basahon, hingkit-an niya ang bahin nga didto nahasulat: ¹⁸Ang Espiritu sa Ginoo ania kanako, tungod kay iya akong gidihog aron sa pagmantala sa Maayong Balita ngadto sa mga kabus; iya akong gisugo sa pag-ayo sa mga masulob-ong kasingkasing, sa pagwali sa kagawasan sa mga bihag, ug sa pagpahiuli sa igtatan-aw sa mga buta, sa paghatag kagawasan sa mga gipiutan, ¹⁹Sa pagmantala sa nahimut-ang tuig sa Ginoo. ²⁰Ug gilukot niya ang basahon, ug giuli niya kini sa sulogoon, ug milingkod siya; ug ang mga mata sa tanan nga didto sa sinagoga gitutok kaniya. ²¹Ug misugod siya sa pag-ingon kanila: Karong adlaw kining Kasulatan natuman sa inyong mga igdulungog. ²²Ug ang tanan naghatag kamatuoran kaniya, ug nanghitingala sa mga pulong sa gracia nga nanggula sa iyang baba, ug sila miingon: Dili ba mao kini ang anak ni Jose? ²³Ug siya miingon kanila: Sa walay duhaduha moingon kamo kanako niining samingay: Mananambal, tambali ang imong kaugalingon; bisan unsang butang nga among hingdunggan nga nahitabo sa Capernaum, buhata usab dinhi sa imong kaugalingong yuta. ²⁴Ug siya miingon: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, walay manalagna nga nahimut-an sa kaugalingon niyang yuta. ²⁵Apan sa pagkatinuod nagaingon ako kaninyo nga may daghan nga mga babayeng balo sa Israel sa mga adlaw ni Elias, sa nasirhan ang langit sa tolo ka tuig ug unom ka bulan, sa pagkaagi nga miabut ang usa ka dakung gutom sa tibook yuta, ²⁶Ug sa bisan kang kinsa kanila si Elias wala paadtoa gawas sa usa ka babayeng balo sa Sarepta sa Sidon. ²⁷Ug daghan ang mga sanlahon sa Israel sa panahon ni Eliseo nga manalagna; apan walay bisan kinsa kanila nga gihinloan, kondili si Naaman nga Siriahanon. ²⁸Ug ang tanan nga didto sa sinagoga, nangapuno sa kaligutgut sa pagpakadungog nila niining mga butanga. ²⁹Ug sila nanindog ug ilang gipapahawa siya ngadto sa gawas sa ciudad, ug gidala siya hangtud sa kinatumyan sa bukid diin nahimutang

ang ilang lungsod, aron ila untang itukmod siya ngadto sa ubos. ³⁰Apan siya sa miagi sa taliwala nila, milakaw; ³¹Ug milugsong siya padulong sa Capernaum, ciudad sa Galilea, ug nagapanudlo siya kanila sa adlaw nga igpapahulay: ³²Ug nanghibulong sila sa iyang pagtulon-an, kay may pagbulot-an ang iyang pulong. ³³Ug sa sinagoga may usa ka tawo nga adunay usa ka espiritu sa yawa nga mahugaw; ug siya misinggit sa makusog nga tingog. ³⁴Nga nagaingon: Oy, unsay labut namo kanimu, Jesus nga Nazarenon? Mianhi ba ikaw aron sa paglaglag kanamo? Hingbaloan ko kong kinsa ikaw, ang Balaan sa Dios, ³⁵Ug gibadlong siya ni Jesus, sa pag-ingon: Humillum ka, ug gumola kaniya. Ug sa tapus siya ilamba sa yawa sa taliwala, kini minggula kaniya sa walay kadautan nga nahimo kaniya. ³⁶Ug ang katingala miabut kanilang tanan, ug nagsinultihay ang usa ug usa kanila nga nagaingon: Unsa kining pulonga? kay sa may pagbulot-an ug gahum nagasugo siya sa mga espiritu nga mahugaw, ug sila nanggula. ³⁷Ug nasangyaw ang iyang kabantug sa tanang dapit sa tibook nga yuta nga nagalibut. ³⁸Ug mitindog siya gikan sa sinagoga, ug misulod sa balay ni Simon. Ug ang ugangang babaye ni Simon gitakboyan sa dakung hilanat; ug sila minghangyo kang Jesus tungod kaniya. ³⁹Ug mitindog siya nga nagdung-aw sa babaye ug gihinginlan niya ang hilanat, ug gihuwasan siya; ug gilayon mibangon siya ug mialagad kanila. ⁴⁰Ug sa nagakasalop na ang adlaw, ang tanan, sumala sa adunay mga masakiton sa nagakalainlaing sakit, nanagdala kanila ngadto kaniya, ug sa gitapion ang iyang mga kamot sa tagsatagsa kanila, nangaayo sila, ⁴¹Ug ang mga yawa usab minggula gikan sa daghang mga tawo, nga nanagsinggit ug nanag-ingon: Ikaw mao ang Anak sa Dios. Ug sa nagabadlong kanila wala niya pasultiha sila, tungod kay nakaila sila nga siya mao ang Cristo. ⁴²Ug sa pagkaadlaw na, minggula siya, ug miadto sa usa ka kamingawan, ug ang mga panon sa katawohan nanagpangita kaniya ug nangadto kaniya, ug naghawid kaniya aron dili unta siya mobulag kanila. ⁴³Apan siya miingon kanila: Kinahanglan nga iwali ko ang maayong balita sa gingharian sa Dios ngadto sa ubang mga lungsod, kay tungod niini gipaani ako. ⁴⁴Ug siya nagwali sa mga sinagoga sa Galilea.

¹Ug nahitabo nga samtang ang panon sa katawohan nagpiit kaniya ug nagpatalinghug sa pulong sa Dios, siya nagatindog duol sa lanaw sa Genezaret. ²Ug nakita niya ang duha ka sakayan nga didto sa daplin sa lanaw, apan ang mga mananagat nga mikawas kanila, nanag-uyab sa ilang mga pukot. ³Ug sa misakay siya sa usa sa mga sakayan nga mao ang kang Simon, iyang gihangyo siya nga itulak ug diyutay ang sakayan gikan sa yuta; ug siya milingkod ug nanudlo sa mga panon sa katawohan sukad sa sakayan. ⁴Ug sa nakahaman siya sa pagsulti, miingon siya kang Simon: Palawod ka, ug itaktak ninyo ang inyong mga pukot sa panagat. ⁵Ug si Simon sa mitubag, miingon kaniya: Magtutudlo, naghago kami sa tibook gabii ug wala gayud kami ing nakuha, apan tungod sa imong pulong itaktak ko ang mga pukot. ⁶Ug sa nahimo nila kini, nakakuha sila ug daghang isda; ug ang ilang mga pukot nagakagisi. ⁷Ug gikamay nila ang ilang mga kauban nga didto sa usa ka sakayan, aron moduol ug motabang kanila. Ug miduol sila, ug gipuno nila ang duha ka sakayan, sa pagkaagi nga nagakalunod sila. ⁸Apan sa pagkakita ni Simon Pedro niini, mihapa siya sa mga tuhod ni Jesus

nga nagaingon: Pahalayo ka kanako, kay ako usa ka tawong makasasala, Ginoo. ⁹Kay siya ug ang tanan niyang mga kauban natingala, tungod sa kadaghan sa mga isda nga ilang nakuha. ¹⁰Ug ingonusab si Jacobo ug si Juan, nga mga anak ni Zebedeo nga mga kauban ni Simon. Ug si Jesus miingon kang Simon: Dili ka mahadlok: Sukad karon magamananagat ka sa mga tawo. ¹¹Ug sa gisaug nila ang mga sakayan sa yuta, gibiyaaan nila ang tanan, ug mingnunot kaniya. ¹²Ug nahatabo nga, samtang didto siya sa usa sa mga lungsod, ania karon, may usa ka tawo nga napuno sa sanla, ug sa pagkakita niya kang Jesus, minghapa siya sa yuta, ug nagpakilooy kaniya, nga nagaingon: Ginoo, kong buot ka, mahinloan moako. ¹³Ug gituy-od ni Jesus ang iyang kamot, ug iyang gihikap siya nga nagaingon: Buot ko; magmahinlo ka. Ug gilayon ang sanla mibulag kaniya. ¹⁴Ug iyang gitugon siya sa dili pagsulti kang bisan kinsa: Apan lumakaw ka, ug magpakita ka sa sacerdote, ug maghalad ka tungod sa imong pagkahinlo, sumala sa gisugo ni Moises, aron mahimong usa ka pamatuod alang kanila. ¹⁵Apart milabi hinoon pagkasangyaw ang kabantug mahitungod kaniya; ug ang mga dagkung panon sa katawohan mingdugok aron sa pagpatalinghug, ug pagpatambal sa ilang mga balatian. ¹⁶Apan siya mihiklin ngadto sa mga kamingawan ug nag-ampo. ¹⁷Ug nahatabo sa usa niadtong mga adlaw, nga siya nagatudlo; ug may mga Fariseo ug mga magtutudlo sa Kasugoan nga nanaglingkod gikan sa tanang gagmayng lungsod sa Galilea, ug sa Juda, ug sa Jerusalem, ug ang gahum sa Ginoo didto kaniya sa pag-ayo kanila. ¹⁸Ug ania karon, may mga lalake nga nagdala usa ka tawo nga paralitico sa usa ka higdaanan, ug sila naninguha sa pagdala kaniya sa sulod aron ilang ibutang sa iyang atubangan. ¹⁹Ug sa wala sila makakaplag ug paagi aron ilang madala siya sa sulod tungod sa panon sa katawohan, misaka sila sa atop ug ilang gitunton siya nga gipalusot sa tisa uban sa iyang higdaanan ngadto sa kinataliwad-an sa atubangan ni Jesus. ²⁰Ug sa nakita niya ang ilang pagtoo, siya miingon: Tawo, ang imong mga sala gipasaylo na kanimo. ²¹Ug ang mga escriba ug ang mga Fariseo mingsugod sa pagpinangutan-anay nga nagaingon: Kinsa kini nga nagasulti ug mga pasipala? Kinsay arang makapasaylo sa mga sala kondili ang Dios lamang? ²²Apan si Jesus nga nakasabut sa ilang mga hunahuna, mitubag ug miingon kanila: Ngano nga nagtolotimbang kamo sa inyong mga kasingkasing? ²³Hain ang labi pang masayon, ang pag-ingon: Ang imong mga sala gipasaylo na kanimo; kun ang pag-ingon: Tumindog ka ug lumakaw? ²⁴Apan aron kamo masayud nga ang Anak sa tawo adunay gahum sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala (siya miingon sa paralitico), Ako nagaingon kanimo: Tumindog ka ug dad-a ang imong higdaanan, ug lumakaw ka ngadto sa imong balay. ²⁵Ug gilayon mitindog siya sa atubangan nila, ug gisakwat niya ang iyang higdaanan, ug mipauli sa iyang balay, nga nagadayeg sa Dios. ²⁶Ug ang katingala naghari kanilang tanan, ug ilang gidayeg ang Dios; ug sila napuno sa kahadlok, nga nagaingon: Nakakita kita ug mga katingalahang butang niining adlaw. ²⁷Ug sa human kining mga butanga milakaw siya, ug nakita niya ang usa ka maniningil sa buhis, nga ginganlan si Levi, nga nagalingkod sa bayranan sa buhis, ug nagaingon kaniya: Sumonod ka kanako. ²⁸Ug iyang gibiyaaan ang tanan, ug mitindog ug misunod kaniya. ²⁹Ug si Levi naghimog usa ka kombira alang kaniya sa iyang balay, ug may usa ka dakung pundok sa mga maniningil sa buhis ug uban pa nga nanag-uraray kauban nila libut sa lamesa. ³⁰Ug ang mga Fariseo ug ang ilang mga escriba nanagbagutbot batok

sa iyang mga tinon-an, nga nanag-ingon: Nganong nangaon ug nanginum kamo kauban sa mga maniningil sa buhis ug sa mga makasasala? ³¹Ug si Jesus sa mingtubag miingon kanila: Ang mga maayog lawas wala magkinahanglan sa mananambal; kondili ang mga masakiton. ³²Wala ako moanhi aron sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala sa paghinulsol. ³³Ug sila miingon kaniya: Ang mga tinon-an ni Juan sa masubsub nagapuasa, ug nanagpangaliyupo, mao man usab ang mga tinon-an sa mga Fariseo; apan ang imo nanagpangaon ug nanagpanginum. ³⁴Ug si Jesus miingon kanila: Mahimo ba ninyo pagpupuasa ang mga kauban sa pamanhonon sa kasal, samtang ang pamanhonon anaa pa kauban nila? ³⁵Apan moabut ra ang mga adlaw, ug unya kong pagakuhaon gikan kanila ang pamanhonon, managpuasa na sila niadtong mga adlaw. ³⁶Ug siya misulti usab usa ka samingay kanila: Walay tawo nga magagilis gikan sa bag-ong saput ug igatapak kini sa daang saput; kay sa maong paagi mabingkas niya ang bag-o, ug ingon usab, dili moangay sa daan ang tapak nga bag-o. ³⁷Ug walay tawo nga magabutang sa bag-ong vino sa daan nga mga panit; kay niini ang bag-ong vino magagisi sa mga panit ug mahayabo, ug ang mga panit mangausik. ³⁸Apan ang bag-ong vino kinahanglan ibutang sulod sa mga bag-ong panit. ³⁹Ug walay tawo nga sa nakainum sa daang vino mahagugma sa bag-o; kay siya nagaingon: Ang daan maayo.

¹Karon nahitabo sa ikaduhang adlaw nga igpapahulay, nga siya minglatas sa mga katrigohan; ug ang iyang mga tinon-an nagpangutlo sa mga uhay, ug nagpangaon sa mga kinusokuso sa ilang mga kamot. ²Apan ang uban sa mga Fariseo nag-ingon: Nganong nagbuhat kamo sa supak sa Kasugoan nga pagabuhaton sa adlaw nga igpapahulay? ³Ug si Jesus sa nagatubag kanila miingon: Wala ba ninyo mabasa bisan pa ang gibuhat ni David, sa gigutom siya, ug ang mga kauban niya; ⁴Naunsa nga misulod siya sa balay sa Dios, ug mikuha ug mikaon sa tinapay nga gibutang sa atubangan sa Dios, ug iyang gihatagan usab ang mga kauban niya; nga supak man sa Kasugoan ang pagkaon niadto kondili sa mga sacerdote lamang? ⁵Ug siya nag-ingon kanila: Ang anak sa tawo Ginoo sa adlaw nga igpapahulay. ⁶Ug nahitabo sa lain nga adlaw nga igpapahulay, nga misulod siya sa sinagoga ug nagtudlo; ug may usa ka tawo didto, ug ang iyang kamot nga too kuyos. ⁷Ug ang mga escriba ug ang mga Fariseo nagbantay kaniya, kong paga-ayohon ba niya sa adlaw nga igpapahulay; aron sila makakaplag ug hinungdan sa pagsumbong batok kaniya. ⁸Apan nahibalo siya sa ilang mga hunahuna; ug siya miingon sa tawo nga may kamot nga kuyos: Bumangon ka, ug tumindog sa taliwala. Ug siya mibangon ug mitindog. ⁹Ug si Jesus miingon kanila: Ako mangutana kaninyo, uyon ba sa Kasugoan ang pagbuhat sa maayo sa adlaw nga igpapahulay, kun ang pagbuhat sa dautan? ang pagluwas sa kinabuhi, kun ang paglaglag ba niini? ¹⁰Ug siya mitan-aw kanilang tanan, ug miingon sa tawo: Tuy-ora ang imong kamot. Ug siya nagbuhat sa ingon, ug ang iyang kamot hing-ulian nga maayo sama sa usa. ¹¹Apan sila nangapuno sa kaligutgut, ug nanagsinultihay ang usa ug usa kong unsay pagabuhaton nila kang Jesus. ¹²Ug nahitabo niadtong mga adlaw nga siya miadto sa bukid sa pag-ampo; ug didto nag-ampo siya sa Dios sa tibook gabii. ¹³Ug sa pagkaadlaw na, gitawag niya ang iyang mga tinon-an, ug nagpili gikan kanila napulo ug

duha nga ginganlan usab niya ug mga apostoles: ¹⁴Si Simon nga ginganlan usab si Pedro, ug si Andres nga iyang igsoon, ug si Jacobo ug si Juan, ug si Felipe ug si Bartolome, ¹⁵Ug si Mateo ug si Tomas, ug si Jacobo nga anak ni Alfeo, ug si Simon nga ginganlan ang Makugihon, ¹⁶Ug si Judas nga igsoon ni Jacobo, ug si Judas Iscariote, nga nahimong mabudhion. ¹⁷Ug milugsong siya uban kanila, ug mitindog sa usa ka dapit nga patag ug ang usa ka dakung panon sa iyang mga tinon-an, ug usa ka dakung panon sa katawohan gikan sa tibook Judea ug Jerusalem, ug sa baybayon sa Tiro ug sa Sidon, ming-abut sa pagpatalinghug kaniya, ug pagpaayo sa ilang mga sakit; ¹⁸Ug ang mga gisakit sa mga espiritung mahugaw, nangaayo. ¹⁹Ug ang tibook panon sa katawohan naninguha sa paghikap kaniya; kay may gahum nga minggula kaniya, ug nagaayo sa tanan. ²⁰Ug siya, sa giyahat ang iyang mga mata sa iyang mga tinon-an, miingon: Bulahan kamo nga mga kabus; kay inyo ang gingharian sa Dios. ²¹Bulahan kamo nga mga gigutom karon; kay pagabusgon kamo. Bulahan kamo nga nagapanghilak karon; kay magakatawa kamo. ²²Bulahan kamo kong pagadumtan kamo sa mga tawo, ug kong pagaayran kamo nila sa ilang katilingban, ug pagapanamastamasan kamo, ug pagapanghimarauton ang inyong ngalan, tungod sa Anak sa tawo. ²³Managmaya kamo niadtong adlaw ug managlukso kamo sa kalipay: kay ania karon, ang balus kaninyo daku didto sa langit; kay ingon niini ang gibuhat sa ilang mga ginikanan batok sa mga manalagna. ²⁴Apan alaut kamong mga dato! Kay ang inyong kalipay nadawat na ninyo. ²⁵Alaut kamo, kamo nga mga busog karon! kay pagagutmon kamo. Alaut kamo, kamo nga nangatawa karon! kay managkasubo, ug managhilak kamo. ²⁶Alaut kamo, kong ang tanang mga tawo managsulti sa maayo tungod kaninyo! Kay ingon niini ang gibuhat sa ilang mga ginikanan alang sa mga bakakong manalagna. ²⁷Apan ako nagaingon kaninyo nga mga nanagpatalinghug: Higugmaon ninyo ang inyong mga kaaway; buhata ninyo ang maayo sa mga nanagdumot kaninyo. ²⁸Panalanginan ninyo ang mga nanagpanunglo kaninyo; ug manag-ampo kamo alang sa mga nanagpasipala kaninyo. ²⁹Sa nagsagpa sa imong aping, itaon usab kaniya ang pikas; ug sa nagkuha sa imong kupo, dili mo usab pagdid-an sa imong saput. ³⁰Ang tanan nga nagapangayo kanimo, hatagi; ug ang nagakuha sa imong mga butang, ayaw pagbawii sila, ³¹Ug sumala sa buot ninyo nga buhaton kaninyo sa mga tawo, buhata usab ninyo kanila. ³²Apan kong kamo nagahigugma sa mga nahigugma kaninyo, unsang mga pasalamat ang mainyo? Kay bisan pa ang mga makasasala nagahigugma niadtong nagahigugma kanila. ³³Ug kong magbuhat kamo ug maayo sa mga nagabuhat kaninyo ug maayo, unsang mga pasalamat ang mainyo? Kay bisan pa ang mga makasasala nagabuhat sa mao usab. ³⁴Ug kong kamo magapahulam niadtong aduna kamoy ginapaabut nga madawat, unsang pasalamat ang mainyo? Kay bisan pa ang mga makasasala nagapahulam sa mga makasasala, sa pagdawat sa mao man usab. ³⁵Apan higugmaa ang inyong mga kaaway, ug buhata ang maayo kanila, ug magpahulam kamo sa walay pagapaabuton; ug ang inyong balus madaku, ug mahimo kamong mga anak sa Hataas Uyamut; kay siya mapuanguron sa mga dili mapasalamaton ug sa mga dautan. ³⁶Busa magmaloloy-on kamo, ingon nga ang inyong Amahan maloloy-on. ³⁷Dili kamo maghukom, ug kamo dili pagahukman: ug dili kamo maghukom sa silot, ug kamo dili pagahukman sa silot: magbuhi kamo ug kamo pagabuhian. ³⁸Maghatag kamo, ug kamo pagahatagan: taksanan nga maayo, nadasok ug natantan, ug naugdo

hangtud nga moawas, igahatag nila sa inyong sabakan. Kay sa maong taksanan nga inyong gitaksan, pagataksan usab kamo. ³⁹Ug siya misulti usab kanila ug usa ka sambingay: Arang ba makagmando ang usa ka buta sa usa ka buta? Dili ba mahulog silang duha sa buho? ⁴⁰Ang tinon-an dili labaw sa iyang magtutudlo: apan ang tagsatagsa, kong mahingpit na, mahisama sa iyang magtutudlo. ⁴¹Ug nganong ginatan-aw mo ang puling nga anaa sa mata sa imong igsoon, ug wala mo pagtagda ang pinutol nga kahoy nga anaa sa imong kaugalingong mata? ⁴²Kun unsaon mo pag-ingon sa imong igsoon: Igsoon, pasagdi nga pagakuhaon ko ang puling sa imong mata, sa wala mo tan-awa usab ang pinutol nga kahoy nga anaa sa imong mata? Salingkapaw! Kuhaa una ang pinutol nga kahoy nga anaa sa imong mata, ug unya makakita ka pag-ayo sa pagkuha sa puling sa mata sa imong igsoon. ⁴³Kay walay maayong kahoy nga magadala ug dautang bunga; wala usab ing dautang kahoy nga magadala ug maayong bunga. ⁴⁴Kay ang tagsatagsa ka kahoy sa iyang bunga maila, kay sa mga tunokon ang mga tawo dili makakuha ug mga higos, bisan sa mga sapinit dili usab sila makapupo ug parras. ⁴⁵Ang maayong tawo gikan sa maayong bahandi sa iyang kasingkasing magapagula sa maayo; ug ang dautang tawo gikan sa dautang bahandi sa iyang kasingkasing magapagula sa dautan, kay ang baba magasulti gikan sa kadagaya sa kasingkasing. ⁴⁶Ug nganong nagatawag kamo kanako: Ginoo, Ginoo, ug dili kamo magabuhat sa akong ginaingon? ⁴⁷Ang tagsatagsa nga moanhi kanako, nga magapatalinghug sa akong mga pulong ug magabuhat kanila, ipakita ko kaninyo kang kinsa siya igapakasama: ⁴⁸Siya sama sa usa ka tawo nga nagtukod ug usa ka balay, nga mikalot ug halalum, ug nagpahamutang ug patukoranan ibabaw sa batong bantilis; ug sa pagbaha sa sapa, ang sulog mihampak niadtong balaya; ug wala makatarug kaniya, kay gipasukad sa batong bantilis. ⁴⁹Apan ang nagapatalinghug ug wala magabuhat, sama siya sa usa ka tawo nga nagtukod ug usa ka balay sa ibabaw sa yuta nga walay patukoranan; batok niini ang sulog mihampak, ug gilayon kini napukan; ug ang pagkalaglag niadtong balaya daku kaayo.

¹Sa tapus na niya ipamulong ang tanan niyang igsusulti sa mga igdulungog sa mga tawo, misulod siya sa Capernaum. ²Ug may ulipon sa usa ka centurion, nga iyang gipakamahal, nagmasakiton ug nag-ungaw na sa kamatayon. ³Ug sa nakadungog siya mahitungod kang Jesus, iyang gipaadto kaniya ang mga anciano sa mga Judio, sa paghangyo kaniya aron unta siya moadto sa pagluwas sa iyang ulipon. ⁴Ug sila, sa pag-abut nila kang Jesus, nagpakilooy kaniya sa hilabihan gayud, nga nagaingon: Takus siya nga ikaw magabuhat niini alang kaniya. ⁵Kay siya nahagugma sa atong nasud, ug siya gayud ang nagpatukod kanamo sa among sinagoga. ⁶Ug si Jesus mikuyog kanila. Ug diha nga dili na siya halayo sa balay, ang centurion nagsugo sa iyang mga higala ngadto kaniya sa pag-ingon: Ginoo, ayaw pagbudlay sa imong kaugalingon; kay dili ako takus nga ikaw mopasilong sa akong atop. ⁷Busa, nagahunahuna ako sa akong kaugalingon nga dili ako takus sa pag-anhi kanimo; apan isulti lamang ang pulong, ug ang akong ulipon mamaayo. ⁸Kay ako usab tawo nga anaa sa ilalum sa kagamhanan, ug ako adunay mga sundalo nga ubos sa akong pagmando; ug ako moingon sa usa: Umadto ka, ug moadto siya; ug sa usa: Umari ka, ug moari siya; ug sa akong

ulipon: Buhata kini, ug buhaton niya. ⁹Ug sa pagkadungog ni Jesus niining mga butanga, siya nahibulong kaniya, ug miliso siya sa panon sa katawohan nga nagasunod kaniya, ug miingon: Ako nagaingon kaninyo, nga bisan pa sa Israel wala akoy hingkaplagan sama niini ka daku nga pagtoo. ¹⁰Ug ang mga sinugo, sa paghiuli nila sa balay, nakakaplag sa ulipon nga maayo na. ¹¹Ug nahitabo sa wala madugay nga miadto si Jesus sa usa ka lungsod nga ginganlan Nain; ug ang iyang mga tinon-an ming-uban kaniya, ug ang usa ka dakung panon sa katawohan. ¹²Apan sa nagakaduol siya sa ganghaan sa lungsod, ania karon, may gidala didto sa gawas usa ka minatay, bugtong anak lalake sa iyang inahan nga balo; ug daghang mga tawo sa lungsod miuban sa babaye. ¹³Ug sa pagkakita sa Ginoo kaniya, siya nalooy kaniya, ug miingon kaniya: Dili ka maghilak. ¹⁴Ug siya miduol ug mihikap sa andas, ug ang nanagyayong minghunong. Ug siya miingon: Batan-on, ako nagaingon kanimo, Tumindog ka. ¹⁵Ug ang namatay mibangon, ug misugod sa pagsulti. Ug gihatag siya ni Jesus sa iyang inahan. ¹⁶Ug ang tanan giabut ug kahadlok, ug sila nanagdayeg sa Dios nga nagaingon: Usa ka dakung manalagna mitindog sa atong kinataliwad-an, ug ang Dios miduaw sa iyang katawohan. ¹⁷Ug kining balitaa mahitungod kaniya nasangyaw sa tibook Judea, ug sa tanang yuta nga nagalibut. ¹⁸Ug ang mga tinon-an ni Juan nagsugilon kaniya mahitungod niining tanang mga butang. ¹⁹Ug sa gitawag ni Juan ang duha sa iyang mga tinon-an, iyang gipaadto sila sa Ginoo sa pag-ingon: Ikaw ba kadtong moanhi, kun magahulat pa ba kami ug lain? ²⁰Ug sa paghiabut sa mga tawo ngadto kaniya, miingon: Si Juan nga Bautista nagsugo kanamo nganhi kanimo, sa pag-ingon: Ikaw ba kadtong moanhi, kun magahulat pa ba kami ug lain? ²¹Niadtong taknaa giayo niya ang daghan gikan sa mga sakit ug mga balatian ug mga dautang espiritu; ug daghang mga buta nga gihatagan niya sa igtatan-aw. ²²Ug siya mitubag ug miingon kanila: Pangadto kamo ug suginlan ninyo si Juan sa mga butang nga inyong hingdunggan ug hingkit-an: Ang mga buta nanagpakakita, ug ang mga bakol nanagpakalakaw; ang mga sanlahon nahinloan ug ang mga bungol nakadungog; ang mga minatay nangabanhaw; ug sa mga kabus ginawali ang Maayong Balita. ²³Ug bulahan kadtong dili makakaplag kanako kahigayonan sa pagkapangdol. ²⁴Ug sa nakapanglakaw na ang mga sinugo ni Juan, si Jesus misugod sa pag-ingon sa mga panon sa katawohan mahitungod kang Juan: Unsa ang giadto ninyo sa pagtan-aw sa kamingawan? Usa ba ka bagakay nga ginahapayhapay sa hangin? ²⁵Apan unsa ang giadto ninyo sa pagtan-aw? Usa ba ka tawo nga nagasul-ob ug mga panapton nga hamili? Ania karon, ang mga nagasul-ob sa maanindot gayud nga saput ug nagakinabuhi sa pagkahimili, anaa sa mga balay sa mga hari. ²⁶Apan unsa ba ang giadto ninyo sa pagtan-aw? Usa ba ka manalagna? Oo, ako nagaingon kaninyo, ug labaw pa kay sa manalagna. ²⁷Kini mao siya ang hingtungdan sa nahasulat: Ania karon, akong gisugo ang akong manolonda sa atubangan sa imong nawong, nga magaadam sa imong dalan sa atubangan mo. ²⁸Nagaingon ako kaninyo: Sa mga nangatawo sa mga babaye walay labaw ka daku kay kang Juan nga Bautista; apan ang labing diyutay sa gingharian sa Dios, labing daku kay kaniya. ²⁹Ug ang tanang katawohan, sa pagkadungog nila, ug ang mga maniningil sa buhis, miila sa katarung sa Dios, nga nanagpabautismo sa bautismo ni Juan. ³⁰Apan ang mga Fariseo ug ang mga batid sa balaod nagsalikway alang sa ilang kaugalingon sa tambag sa Dios, nga wala managpabautismo kaniya. ³¹Ug ang Ginoo miingon:

Busa, sa kang kinsa ko ba igapakasama ang mga tawo niining kaliwatana, ug sa unsa sila mahisama.

³²Sama sila sa mga kabataan nga nanaglingkod sa mga baligyaanan, ug nanagtinawganay ang usa sa usa, nga nanag-ingon: Kami nagapatunog kaninyo sa mga flauta, ug wala kamo managsayaw; ug among ginaminatayan kamo, ug wala kamo managbakho. ³³Kay mianhi si Juan nga Bautista nga wala magakaon ug tinapay, bisan mag-inum ug vino; ug kamo nagaingon: Siya adunay yawa.

³⁴Mianhi ang Anak sa tawo nga nagakaon ug nagainum, ug kamo nagaingon: Ania karon, ang usa ka tawong ulitan ug palainum sa vino, abyan sa mga maniningil sa buhis, ug sa mga makasasala!

³⁵Ug ang kaalam ginapakamatarung sa tanan niyang mga anak. ³⁶Ug usa sa mga Fariseo nagatinguha nga si Jesus mokaon uban kaniya. Ug misulod siya sa balay sa Fariseo, ug mitambong sa pagkaon.

³⁷Ug ania karon, may babaye didto sa lungsod, usa ka makasasala, ug sa pagkahibalo niya nga si Jesus mitambong sa pagkaon didto sa balay sa Fariseo, nagdala siya ug usa ka tibudtibud sa alabastro nga mahumot. ³⁸Ug sa nagatindog sa tiilan sa luyo ni Jesus, nga nagahilak, siya misugod sa paghumod sa mga tiil niya uban sa iyang mga luha, ug nagpahid niini sa buhok sa iyang ulo, ug naghalok sa iyang mga tiil, ug nagdihog kanila uban sa pahumot. ³⁹Karon sa pagkakita niini sa Fariseo nga nagdapit kaniya, misulti sa iyang kaugalingon nga nagaingon: Kining tawohana, kong usa pa siya ka manalagna, makaila unta kong kinsa ug unsa nga babayehana ang nagahikap kaniya, nga siya usa ka makasasala. ⁴⁰Ug si Jesus sa mitubag nag-ingon kaniya: Simon, aduna akoy diyutayng isulti kanimo. Ug siya nagaingon: Magtutudlo, sulti lamang. ⁴¹May usa ka magpapahulam nga adunay duha ka utangan; ang usa nakautang lima ka gatus ka denario, ug ang usa kalim-an. ⁴²Sa diha nga sila walay ikabayad, iyang gipasaylo silang duha. Busa, kinsa man kanila ang labing nahagugma kaniya? ⁴³Si Simon mitubag ug miingon: Sa akong pagsabut, ang gipasaylo ug labaw. Ug si Jesus miingon kaniya: Matarung gayud ang imong paghukom. ⁴⁴Ug sa milingi sa babaye, siya miingon kang Simon: Nakita mo ba kining babaye? Ako misulod sa imong balay, wala ikaw magahatag kanako ug tubig alang sa akong mga tiil; apan siya naghumod sa akong mga tiil uban sa iyang mga luha, ug nagpahid kanila uban sa iyang mga buhok. ⁴⁵Ikaw wala mohalok kanako; apan siya, sukad sa akong pagsulod, wala mohunong sa paghalok sa akong mga tiil. ⁴⁶Ang akong ulo wala mo dihogi sa lana; apan siya nagdihog sa akong mga tiil sa pahumot. ⁴⁷Busa ako nagaingon kanimo: Ang iyang mga sala nga daghan gipasaylo, kay daku ang iyang paghigugma; apan ang gipasaylo ug diyutay, diyutay ang iyang paghigugma. ⁴⁸Ug siya miingon sa babaye: Ang imong mga sala gipasaylo. ⁴⁹Ug ang mga mitambong sa pagkaon uban kaniya nanagsugod sa pag-ingon sa sulod sa ilang kaugalingon: Kinsa ba kini nga bisan nagapasaylo sa mga sala? ⁵⁰Ug siya miingon sa babaye: Ang imong pagtoo nagluwas kanimo; lumakaw ka sa pakigdait.

¹Ug nahatabo sa wala madugay nga siya milakaw sa mga lungsod ug mga balangay, nga nagawali ug nagadala sa mga Maayong Balita sa gingharian sa Dios, ug uban kaniya ang napulo ug duha.

²Ug may mga babaye nga nangaayo sa mga espiritu nga dautan, ug sa mga sakit: Si Maria nga ginganlan Magdalena, nga kaniya minggula ang pito ka mga yawa. ³Ug si Juana, asawa ni Cusa,

tinugyanan ni Herodes, ug si Susana ug uban pang daghan, nga nag-alagad kaniya pinaagi sa ilang mga bahandi. ⁴Ug sa pag-abut nga tingub sa usa ka dakung panon sa katawohan, ug sa midugok kaniya ang mga gikan sa tagsatagsa ka lungsod, misulti siya pinaagi sa usa ka sambingay: ⁵Ang magpupugas milakat sa pag-pugas sa iyang binhi: ug sa nagpugas siya, ang uban nahulog sa daplin sa dalan ug kini ginatumban sa tiil ug ang mga langgam sa langit nanagtuka kanila. ⁶Ug ang uban nahulog sa ibabaw sa bato, ug sa nakaturuk, nalaya gilayon, tungod kay wala mag-umog. ⁷Ug ang uban nahulog sa taliwala sa kasapinitan, ug ang mga sapinit miturok uban niini ug naglumos niini. ⁸Ug ang uban nahulog sa maayong yuta, ug mingtubo, ug namunga ug tinaggatus. Sa nakapamulong siya niining mga butanga, misinggit siya: Ang adunay mga igdulungog sa pagpatalinghug, magpatalinghug. ⁹Ug ang iyang mga tinon-an nangutana kaniya kong unsa kaha kini nga sambingay. ¹⁰Ug siya miingon: Kaninyo ginatugot ang paghibalo sa mga tinago sa gingharian sa Dios; apan alang sa uban ipaagi sa mga sambingay: aron nga sa pagtan-aw, dili sila makakita, ug sa pagpatalinghug, dili sila makasabut. ¹¹Karon ang sambingay mao kini: Ang binhi mao ang pulong sa Dios. ¹²Ug ang mga sa daplin sa dalan mao ang mga nagapatalinghug; unya miabut ang yawa, ug nagakuha sa pulong gikan sa ilang kasingkasing, aron sila dili managtoo ug dili mangaluwas. ¹³Ug ang mga sa ibabaw sa bato, mao kadto sila nga sa nakapatalinghug, midawat nga malipayon sa pulong; ug kini sila walay gamut, nga sa diyutayng panahon mingtoo, ug sa panahon sa pagsulay, nanghisalaag sila. ¹⁴Ug ang nahulog sa taliwala sa kasapinitan, mao kadto sila nga nanagpakadungog, ug sa diha nga nagapadayon sila sa ilang panaw, gilumsan sila sa mga kaguol, ug sa mga bahandi, ug sa mga kalipayan niining kinabuhi; ug wala maghatag ug bunga sa kahingpitan. ¹⁵Ug ang sa maayong yuta, mao kadto sila nga may kasingkasing maligdong ug maayo, nga sa pagpakadungog sa pulong, nagtipig niini, ug nagdalag bunga uban ang pailub, ¹⁶Ug walay tawo nga sa gidagkutan niya ang usa ka lamparahan, iyang pagatakloban sa tadyaw, kun igabutang kini niya sa ilalum sa higdaanan; kondili igabutang kini sa ibabaw sa tangkawan, aron nga ang mga mosulod makakita sa kahayag. ¹⁷Kay walay bisan unsa nga sinalipdanan nga dili madayag; ug walay bisan unsa nga tinago nga dili mahibaloan ug mabutyag. ¹⁸Busa, magmatngon kamo kong giunsa ninyo ang pagpatalinghug; kay ang adunay iya, pagahatagan; ug ang walay iya, bisan pa ang gihunahuna niya nga iya, pagakuhaon kaniya. ¹⁹Ug didto miadto kaniya ang iyang inahan ug mga igsoon, ug wala sila makaduol kaniya tungod sa panon sa katawohan. ²⁰Ug gisuginlan siya: Ang imong inahan ug ang imong mga igsoon anaa nanagtindog sa gawas, nga buot makigkita kanimo. ²¹Apan siya mitubag ug miingon kanila: Ang akong inahan ug akong mga igsoon mao kining mga nagapatalinghug sa pulong sa Dios, ug nagabuhat niini. ²²Ug nahitabo sa usa niadtong mga adlaw, nga misakay siya ug ang iyang mga tinon-an sa usa ka sakayan, ug siya miingon kanila: Manabuk kita, ug misinggan sila. ²³Apan sa nanagsakay sila, si Jesus nahikatulog; ug miabut ang usa ka dakung hangin; ug gisabwan sila, ug nag-ungaw sila sa kadautan. ²⁴Ug sila miduol kaniya, ug ilang gipukaw siya nga nagaingon: Magtutudlo, Magtutudlo, mangawala kita. Ug nahagmata siya, ug nagbadlong sa hangin ug sa kabangis sa tubig; ug kini mihunong, ug miabut ang kalinaw. ²⁵Ug siya miingon kanila: Hain ang inyong pagtoo? Ug sanglit nangahadlok sila, nanghibulong nga nasig-ingon ang usag usa: Kinsa

man diay kini, nga siya nagasugo bisan sa mga hangin ug sa tubig, ug kini nagasugot kaniya? ²⁶Ug miabut sila sa yuta sa mga taga-Gadara, nga anaa atbang sa Galilea. ²⁷Ug sa nakakawas na siya sa yuta, didtoy misugat kaniya usa ka tawong hingyawaan gikan sa lungsod; ug sulod sa hataas nga panahon wala siya magsul-ob ug saput, ug wala magpuyo sa bisan unsung balay, kondili sa mga lubnganan. ²⁸Ug sa nakita niya si Jesus, misinggit siya, ug mihapa sa atubangan niya, ug sa makusog nga tingog miingon: Unsay labut ko kanimo, Jesus, ikaw nga Anak sa Hataas Uyamut nga Dios? Ginapakilooy ko kanimo, ayaw ako pagsakita. ²⁹Kay ginasugo ni Jesus ang espiritung mahugaw sa paggula gikan sa tawo. Kay kini masabug midakup kaniya; ug siya binantayan, ug ginapus sa mga talikala ug mga posas; ug sa gilugtas niya ang mga gapus, siya giabug sa yawa ngadto sa mga kamingawan. ³⁰Ug si Jesus nangutana kaniya: Kinsay imong ngalan? Ug siya miingon: Legion kay daghan ang mga yawa nga misulod kaniya. ³¹Ug sila nagpakilooy kaniya nga dili niya paadtoon sila sa kahiladman. ³²Karon, didto may usa ka panon sa daghang mga baboy nga nagaungad sa bukid; ug sila nagapakilooy kaniya nga iyang tugotan sila sa pagsulod sa mga baboy. Ug iyang gitugotan sila. ³³Ug ang mga yawa nanggula gikan sa tawo ug nanulod sa mga baboy; ug ang panon sa mga baboy midulhog sa makusog gayud sa pangpang ngadto sa lanaw, ug nangalumos. ³⁴Ug sa pagkakita sa mga nanaglawog kanila sa nahitabo, nangalagiw sila, ug nagsugilon niini sa lungsod ug sa kaumahan. ³⁵Ug nangadto sila sa pagtan-aw kong unsa ang nahitabo; ug miduol sila kang Jesus, ug hingkit-an nila ang tawo nga gigulaan sa mga yawa, nga nagalingkod sa tiilan ni Jesus, nagabisti na, ug sa iya nang maayong kaisipan; ug nangahadlok sila. ³⁶Ug sila nga nakakita niini misugilon kanila ngano nga ang hingyawaan naayo na. ³⁷Ug ang tanang katawohan sa yuta sa mga taga-Gadara nagpakilooy kang Jesus na mopahawa siya gikan kanila; kay giabut sila sa dakung kahadlok. Ug siya misakay sa sakayan ug mipauli. ³⁸Apan ang tawo nga gigulaan sa mga yawa, nagpakilooy kang Jesus nga tugotan siya sa pag-uban kaniya; apan iyang gipapauli siya nga nagaingon: ³⁹Pumauli ka sa imong balay, ug isugilon mo kong unsa ka dagku sa mga butang ang gibuhat sa Dios alang kanimo. Ug milakat siya, nga nagamantala sa tibook nga lungsod kong unsa ka dagku sa mga butang ang gibuhat ni Jesus alang kaniya. ⁴⁰Ug sa mipauli si Jesus, ang panon sa katawohan midawat kaniya; kay silang tanan nanaghulat kaniya. ⁴¹Ug ania karon, may miabut usa ka tawo nga ginganlan si Jairo, ug siya usa ka punoan sa sinagoga; ug siya mihapa sa tiilan ni Jesus ug nagpakilooy kaniya nga moadto siya sa iyang balay; ⁴²Kay siya may bugtong anak nga babaye, nga may napulo ug duha ka tuig ang panuigon, ug kini himalatyon. Apan sa naglakat siya, ang mga panon sa katawohan mipiit kaniya. ⁴³Ug usa ka babaye nga ginatalinug-an sulod sa napulo ug duha na ka tuig nga naghurot sa tanan niyang kabuhian sa pagbayad sa mga mananambal, ug wala siya mamaayo ni bisan kinsa kanila. ⁴⁴Miduol sa likod niya, ug mihikap sa sidsid sa iyang bisti, ug gilayon mitang-on ang talinugo niya. ⁴⁵Ug miingon si Jesus: Kinsa ang mihikap kanako? Ug sa nanaglimod ang tanan, miingon si Pedro ug sila nga diha uban kaniya; Magtutudlo, ginadotdot ug ginapiit ka sa mga panon sa katawohan, ug moingon ka: Kinsa ang mihikap kanako? ⁴⁶Apan miingon si Jesus: May mihikap kanako, kay hingmatngonan ko nga may gahum migula kanako. ⁴⁷Ug sa pagkakita sa babaye nga wala siya masalipdi, miduol siya nga nagakurog, ug sa nagahapa sa

atubangan ni Jesus, nag-asoy sa atubangan sa tanang katawohan sa hinungdan sa iyang paghikap kaniya, ug naunsa nga naayo siya gilayon. ⁴⁸Ug si Jesus miingon sa babaye: Anak, ang imong pagtoo nagluwas kanimo; lumakaw ka sa pakigdait. ⁴⁹Samtang nagsulti pa siya, may usa nga miabut gikan sa balay sa punoan sa sinagoga, nga nagaingon: Patay na ang imong anak nga babaye, ayaw na pagbudlaya ang Magtutudlo. ⁵⁰Apan si Jesus sa pagkadungog niini, mitubag kaniya: Ayaw kahadlok, tomoo ka lamang, ug maluwas siya. ⁵¹Ug sa misulod siya sa balay, wala niya pasudla bisan si kinsa gawas kang Pedro, ug kang Juan, ug kang Jacobo, ug ang amahan, ug ang inahan sa dalaga. ⁵²Ug ang tanan nanagpanghilak ug nanagminatay kaniya; apan si Jesus miingon: Dili kamo managhilak; kay wala siya mamatay, kondili nagakatulog. ⁵³Ug sila nangatawa sa pagbiaybiay kaniya, sa hingbaloan nila nga patay na. ⁵⁴Apan si Jesus sa nagakupot kaniya sa kamot, misangpit nga nagaingon: Inday, bumangon ka. ⁵⁵Ug ang iyang espiritu miuli ug mitindog siya gilayon. Ug nagsugo si Jesus nga hatagan kini siya ug pagkaon. ⁵⁶Ug nanghitingala ang mga ginikanan niya; apan siya nagsugo kanila nga dili sila magsugilon kang bisan kinsa sa nahitabo.

¹Ug gitigum niya ang napulo ug duha ka mga tinon-an, ug iyang gihatagan sila ug gahum ug pagbulot-an ibabaw sa tanang mga yawa, ug sa pag-ayo sa mga sakit. ²Ug iyang gisugo sila sa pagwali sa gingharian sa Dios, ug sa pag-ayo sa mga masakiton. ³Ug siya miingon kanila: Dili kamo magdala bisan unsa alang sa inyong panaw, bisan sungkod, bisan balonan, bisan tinapay, bisan salapi; dili usab magbaton ug duha ka saput. ⁴Ug sa bisan unsang balay nga inyong pagasudlan, magpabilin kamo didto, ug gikan didto manlakaw. ⁵Ug bisan kinsa nga dili modawat kaninyo, sa pagpahawa ninyo niadtong lungsora, paphaa ninyo ang abug sa inyong mga tiil, aron sa pagpamatuod batok kanila. ⁶Ug nanggikan sila ug nangagi sa mga balangay nga nagawali sa Maayong Balita, ug nanagpanambal sa bisan diin dapit. ⁷Karon si Herodes nga tetrarca nakadungog sa tanan nga nabuhat; ug nalibug siya pag-ayo, tungod kay giingon sa uban, nga si Juan nabanhaw gikan sa mga minatay. ⁸Ug sa uban, nga si Elias mitungha; ug sa uban, nga usa sa mga karaan nga manalagna nabanhaw. ⁹Ug si Herodes miingon: Si Juan gipunggotan ko sa ulo; apan, kinsa ba kini nga mahitungod kaniya akong hingdunggan kining mga butanga? Ug siya naninguha nga makakita kaniya. ¹⁰Ug sa nahiuli ang mga apostoles, sila nagpahayag kaniya sa mga butang nga ilang nabuhat. Ug iyang gidala sila ug miadto sa hawa, ngadto sa lungsod nga ginganlan Betsaida. ¹¹Apan ang mga panon sa katawohan, sa nakaalinggat niini, misunod kaniya; ug iyang gidawat sila, ug gisultihan sila mahitungod sa gingharian sa Dios, ug ang nagkinahanglan nga tambalan, iyang giayo. ¹²Ug misugod ang kahaponon; ug ang napulo ug duha miabut, ug miingon kaniya: Palakta ang panon sa katawohan aron sila makaadto sa mga balangay ug sa kaumahan nga naglibut, ug mamahulay sila ug mangitag mga kalan-on; kay ania kita dinhi sa dapit sa kamingawan. ¹³Apan siya miingon kanila: Hatagi ninyo sila ug pagkaon. Ug sila miingon: Ang ania kanato dili molabaw sa lima ka tinapay ug duha ka isda; gawas kong mangadto kami sa pagpalit ug makaon alang niining tanang katawohan. ¹⁴Kay sila may lima ka libo ka mga lalake. Ug miingon siya sa iyang mga tinon-an: Palingkora ninyo sila

sa pinundok, tagkalim-an ang usa ka pundok. ¹⁵Ug sila nagbuhat sa ingon, ug nagpalingkod kanilang tanan. ¹⁶Ug siya mikuha sa lima ka tinapay ug duha ka isda, ug sa mihangad sa langit, siya nanalangin kanila, ug nagtipiktipik, ug naghatag sa mga tinon-an aron ibutang sa atubangan sa panon sa katawohan. ¹⁷Ug nangaon sila, ug nangabusog ang tanan; ug may natigum nga napulo ug duha ka bukag sa mga tinipik nga nahabilin kanila. ¹⁸Ug nahitabo nga sa nagaampo siya sa hilit, ang mga tinon-an didto uban kaniya; ug siya nangutana kanila nga nagaingon: Kinsa kono ako matud sa mga panon sa katawohan? ¹⁹Ug sila, sa nagatubag, miingon: Si Juan nga Bautista; apan ang uban nagaingon, si Elias; ug ang uban nagaingon, nga usa sa mga karaang manalagna nabanhaw. ²⁰Ug siya miingon kanila: Apan kamo, unsa man ang pulong ninyo kong kinsa ako? Ug sa mitubag si Pedro miingon: Ang Cristo sa Dios. ²¹Apan siya nagtugon kanila, ug nagsugo kanila sa dili pagsugilon niini kang bisan kinsa nga tawo; ²²Nga nagaingon: Ang Anak sa tawo kinahanglan magaanus sa daghang mga butang, ug igasalikway sa mga anciano ug sa mga pangulong sacerdote, ug sa mga escriba, ug pagapatyon, ug mabanhaw sa ikatolo ka adlaw. ²³Ug miingon siya sa tanan: Kong kinsa ang buot magsunod kanako, mag-dumili siya sa iyang kaugalingon, ug magpas-an sa iyang cruz sa matag-adlaw, ug sumunod kanako. ²⁴Kay bisan kinsa nga buot magluwas sa iyang kinabuhi, kini mawala kaniya; apan bisan kinsa nga mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako, kini maluwas niya. ²⁵Kay unsay kapuslanan sa usa ka tawo kong maangkon niya ang tibook nga kalibutan, ug mawala kun mapilde kaniya ang iyang kaugalingon? ²⁶Kay bisan kinsa nga maulaw tungod kanako ug sa akong mga pulong igakaulaw siya sa Anak sa tawo kong kini moabut sa iyang himaya ug sa himaya sa Amahan, ug sa mga balaang manolonda. ²⁷Apan ako nagaingon kaninyo sa pagkamatuod gayud, nga adunay uban sa mga nagatindog dinhi nga dili makatilaw sa kamatayon hangtud nga makita nila ang gingharian sa Dios. ²⁸Ug nahitabo sa mga walo ka adlaw sa human kining mga pagsaysay, nga iyang gidala si Pedro ug si Juan ug si Jacobo, ug mitungas sa bukid sa pag-ampo. ²⁹Ug sa nagaampo siya, ang dagway sa iyang nawong nabalhin, ug ang iyang bisti miputi ug misilaw. ³⁰Ug ania karon, may duha ka tawo nakigsulti kaniya nga mao si Moises ug si Elias; ³¹Nga nanungha nga may himaya, ug nanagsulti mahitungod sa iyang kamatayon nga haduol nang pagatumanon niya sa Jerusalem. ³²Karon si Pedro ug ang mga kauban niya hilabihan nga nakakatulog; apan sa ilang paghimata nakita nila ang iyang himaya, ug ang duha ka tawo nga nagtindog uban kaniya. ³³Ug nahitabo, nga sa ilang pagbulag kaniya si Pedro miingon kang Jesus: Magtutudlo, maayo nga pabilin kita dinhi; ug magbuhat kita ug tolo ka payag; usa alang kanimo, usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias; sa wala siya magpanghibalo sa iyang gisulti. ³⁴Ug samtang nagasulti siya niining mga butanga, may miabut usa ka panganod, nga naglandong kanila; ug sila nahadlok sa diha nga nahisulod sila sa panganod. ³⁵Ug usa ka tingog migula gikan sa panganod nga nagaingon: Kini mao ang akong Anak, akong pinili; kaniya magpatalinghug kamo. ³⁶Ug sa miabut ang tingog, si Jesus hingkaplagan nga nag-inusara. Ug nangahilum sila, ug wala magsugilon kang bisan kinsa niadtong mga adlaw sa bisan unsang butang nga ilang hikit-an. ³⁷Ug nahitabo sa sunod nga adlaw, sa paglugsong nila gikan sa bukid, misugat kaniya ang usa ka dakung panon sa katawohan. ³⁸Ug ania karon, usa ka tawo gikan sa panon sa katawohan, misinggit nga

nagaingon: Magtutudlo, ako nagapakilooy kanimo nga imong tan-awon ang akong anak nga lalake, kay siya mao ra ang akong bugtong anak; ³⁹Ug ania karon, usa ka espiritu nag-kupot kaniya, ug siya sa kalit mosinggit; ug kini nagapakurog kaniya hangtud nga mobula ang iyang baba, ug halus dili kini mobiya kaniya nga nagasamadsamad kaniya sa hilabihan. ⁴⁰Ug nagpakilooy ako sa imong mga tinon-an sa paghingilin niini, ug sila wala makahimo. ⁴¹Ug si Jesus mitubag ug miingon: Ay, kaliwatan nga walay pagtoo ug sukihan, hangtud anus-a ako magapuyo uban kaninyo ug mag-antus kaninyo? Dad-a nganhi ang imong anak. ⁴²Ug sa diha nga nagakaduol na siya, ang yawa nagpahapla kaniya sa yuta, ug gipakurog siya sa hilabihan. Apan si Jesus nagbadlong sa espiritu nga mahugaw, ug giayo niya ang ulitawo, ug siya giuli niya sa iyang amahan. ⁴³Ug silang tanan nahitingala sa pagkahalangdon sa Dios. Apan samtang ang tanan nahibulong sa tanang mga butang nga gibuhat ni Jesus, siya miingon sa iyang mga tinon-an: ⁴⁴Ipatidlum kining mga pulonga sa inyong mga igdulongog; kay ang Anak sa tawo igatugyan sa mga kamot sa mga tawo. ⁴⁵Apan sila wala makasabut niining pulonga, ug kini natago gikan kanila, aron dili nila hisabtan; ug sila nahadlok sa pagpangutana kaniya mahatungod nining pulonga. ⁴⁶Ug may miabut nga usa ka paglalisay sa taliwala nila, kong kinsa kanila ang labing daku. ⁴⁷Apan sa nakita ni Jesus ang hunahuna sa ilang kasingkasing, mikuha siya sa usa ka bata nga diyutay, ug gibutang siya sa iyang kiliran. ⁴⁸Ug miingon kanila: Bisan kinsa nga magadawat niining diyutayng bata sa akong ngalan, magadawat kanako; ug bisan kinsa nga magadawat kanako, magadawat sa nagsugo kanako. Kay ang labing diyutay sa taliwala ninyong tanan, mao ang mahimong daku. ⁴⁹Ug si Juan mitubag ug miingon: Magtutudlo, among hingkit-an ang usa nga nagahingilin sa mga yawa sa imong ngalan, ug siya among gidid-an kay siya wala magsunod uban kanamo. ⁵⁰Apan si Jesus miingon kaniya: Ayaw pagdid-i siya; kay ang dili batok kaninyo, dapig siya kaninyo. ⁵¹Ug nahitabo nga sa haduol na moabut ang mga adlaw nga siya pagabayawon, sa malig-on nga nawong mipadulong siya sa Jerusalem. ⁵²Ug nagpadalag mga sulogoon una kaniya, ug sila miadto, ug misulod sa usa ka balangay sa mga Samariahanon, sa pagpangandam alang kaniya. ⁵³Ug sila wala modawat kaniya, tungod kay ang iyang nawong nagapakita nga nagapadulong siya sa Jerusalem. ⁵⁴Ug sa pagkakita niini sa iyang mga tinon-an nga si Jacobo ug si Juan, sila miingon: Ginoo, buot ba ikaw nga magsugo kami nga manaug ang kalayo gikan sa langit ug magsunog kanila, ingon sa gibuhat usab ni Elias? ⁵⁵Apan milingi si Jesus, ug nagbadlong kanila, ug miingon: Wala kamo manghibalo kong unsang espirituha ang anaa kaninyo. ⁵⁶Kay ang Anak sa tawo wala moanhi sa paglaglag sa mga kinabuhi sa mga tawo, kondili sa pagluwas kanila. Ug nangadto sila sa laing balangay. ⁵⁷Ug nahitabo nga sa nagpanlakaw sila sa dalan, may usa ka tawo miingon kaniya: Ginoo, monunot ako kanimo bisan asa ikaw moadto. ⁵⁸Ug si Jesus miingon kaniya: Ang mga milo adunay mga lungib, ug ang mga langgam sa langit adunay mga salag; apan ang Anak sa tawo walay dapit kapaurarayan sa iyang ulo. ⁵⁹Ug siya miingon sa usa Numunot ikaw kanako. Apan siya miingon: Ginoo, tugoti una ako sa pag-adto ug paglubong sa akong amahan. ⁶⁰Apan si Jesus miingon kaniya: Pasagdi ang mga patay nga maglubong sa ilang kaugalingong mga minatay; apan lumakaw ka ug magmantala sa gingharian sa Dios. ⁶¹Ug may usa usab nga miingon kaniya: Ako mosunod kanimo, Ginoo; apan tugoti una ako sa pagpanamilit kanila

nga atua sa akong balay. ⁶²Apan si Jesus miingon kaniya: Walay tawo nga, sa makakupot sa iyang kamot sa daro, ug sa magalingi, takus sa gingharian sa Dios.

¹Karon sa pagkahuman niining mga butanga, mitudlo usab ang Ginoo ug laing kapitoan, ug iyang gisugo sila sa tinagurha sa pag-una kaniya, sa tanang lungsod ug dapit nga iyang pagaadtoan. ²Ug siya miingon kanila: Sa pagkamatuod ang anihon daghan, apan ang mamomoo diriyut da; busa magpakilooy kamo sa Ginoo sa anihon, aron magsugo siya ug mga mamomoo sa iyang anihon. ³Lumakaw kamo; ania karon, gisugo ko kamo ingon nga mga cordero sa taliwala sa mga lobo. ⁴Dili kamo magdala ug puntil, bisan puyo, bisan sapin; ug dili usab kamo magyukbo kang bisan kinsa sa dalan. ⁵Ug sa bisan unsa nga balay kamo mosulod, umingon kamo una: Ang pakigdait ania niining balaya. ⁶Ug kong aduna didtoy usa ka anak sa pakigdait, ang inyong pakigdait magapabilin sa ibabaw niya; apan kong wala kini magabalik kaninyo. ⁷Ug sa maong balay magpabilin kamo, nga mangaon ug manginun sa mga butang nga ilang ihatag; kay ang mamomoo takus sa iyang suhol. Dili kamo magbalhinbalhin gikan sa usa ka balay ngadto sa usa. ⁸Ug sa bisan unsang lungsora kamo mosulod, ug pagadawaton kamo nila, kumaon kamo sa mga butang nga igadulot sa inyong atubangan. ⁹Ug ayohon ninyo ang mga masakiton nga atua didto, ug mag-ingon kamo kanila: Ang gingharian sa Dios nagakahaduol kaninyo. ¹⁰Apan sa bisan unsang lungsora kamo mosulod, ug sila dili magadawat kaninyo, umadto kamo sa gawas sa ilang kadalanan, ug mag-ingon; ¹¹Bisan ang abug sa inyong lungsod nga manaput sa among mga tiil, paphaon namo batok kaninyo; walay sapayan, hibalo ninyo kini, nga ang gingharian sa Dios nagakahaduol kaninyo. ¹²Nagaingon ako kaninyo: Nga maarang-arang pa niadtong adlaw alang sa Sodoma kay alang niadtong lungsora. ¹³Alaut ka, Corazin! Alaut ka, Betsaida! Kay kong sa Tiro ug sa Sidon gibuhat pa ang katingalanan nga gibuhat kaninyo, dugay na unta nga nanaghinulsol sila, nga nanaglingkod sinul-oban sa saput nga sako ug sa abo. ¹⁴Apan maarang-arang pang antuson ang silot sa Tiro ug sa Sidon kay ang alang kaninyo sa adlaw sa paghukom. ¹⁵Ug ikaw, Capernaum, igatuboy ba ikaw ngadto sa langit? igaunlod ka sa Hades. ¹⁶Ang magapatalinghug kaninyo, magapatalinghug kanako; ang magasalikway kaninyo, magasalikway kanako; ug ang magasalikway kanako, magasalikway kaniya nga nagasugo kanako. ¹⁷Ug ang kapitoan mipauli nga malipayon, nga nanag-ingon: Ginoo, bisan ang mga yawa nagapasakup kanamo sa imong ngalan. ¹⁸Ug siya miingon kanila: Nakita ko si satanas nga nahulog ingon sa kilat gikan sa langit. ¹⁹Ania karon, ako nagahatag kaninyo ug gahum sa pagtunob sa mga halas, ug sa mga tanga ug sa ibabaw sa tanan nga gahum sa kaaway; ug wala gayud ing bisan unsa nga makadaut kaninyo. ²⁰Apan dili kamo magkalipay tungod niini, nga ang mga espiritu nagapasakup kaninyo, kondili magkalipay kamo nga ang inyong mga ngalan nahisulat sa langit. ²¹Sa maong takna si Jesus nalipay sa Espiritu Santo, ug nag-ingon: Naga-pasalamat ako kanimo, O Amahan, Ginoo sa langit ug sa yuta nga ikaw naglilong niining mga butanga gikan sa mga maalam ug sa mga masinabuton, ug imong gipadayag sa mga bata. Oo Amahan, kay mao man ang nahamut-an sa imong atubangan. ²²Ang tanang mga butang gitugyan kanako sa akong Amahan; ug walay tawo

nga nakaila kong kinsa ang Anak, kondili ang Amahan; ug kong kinsa ang Amahan, kondili ang Anak, ug siya kang kinsa ang Anak buot magapadayag. ²³Ug sa milingi sa mga tinon-an, siya miingon sa tago; Bulahan ang mga mata nga nakakita sa mga butang nga inyong nakita. ²⁴Kay nagaingon ako kaninyo nga daghang mga manalagna ug mga hari nagtinguha sa pagtan-aw sa mga butang nga inyong nakita ug wala makakita kanila; ug sa pagpatalinghug sa mga butang nga inyong ginapatalinghugan, ug wala makadungog kanila. ²⁵Ug ania karon, usa ka batid sa balaod mitindog, ug nagsulay kaniya nga miingon: Magtutudlo, unsay akong pagabuhaton sa pagpanunod sa kinabuhi nga walay katapusan? ²⁶Ug siya miingon kaniya: Sa Kasugoan unsa ang nahasulat? giunsa mo pagbasa? ²⁷Ug siya mitubag ug miingon: Higugmaon mo ang Ginoo nga imong Dios sa bug-os mong kasingkasing, ug sa bug-os mong kalag, ug sa bug-os mong kusog, ug sa bug-os mong hunahuna: ug ang imong isigkatawo ingon sa imong kaugalingon. ²⁸Ug si Jesus miingon kaniya: Matarung gayud ang imong pagtubag: buhata kini ug mabuhi ka. ²⁹Apan siya, sa buot magpakama-arung sa iyang kaugalingon, miingon kang Jesus: Ug kinsa ang akong isigkatawo? ³⁰Ug sa mitubag si Jesus, miingon: May usa ka tawo nagalugsong gikan sa Jerusalem padulong sa Jerico, ug nahulog siya sa mga kamot sa mga tulisan, nga mihubo kaniya ug mibunal kaniya, ug nanglakaw nga gibiyaan siya nga himalatyon. ³¹Ug nahiatol nga niadtong dalana nagalugsong ang usa ka sacerdote ug sa iyang nakita kini, miagi siya sa pikas nga daplin. ³²Ug sa mao nga pagkaagi, usa usab ka Levita; sa miabut siya sa dapit, ug nakakita kaniya, miagi sa pikas nga daplin. ³³Apan may usa ka Samariahanon nga sa iyang pagpanaw, miabut didto kaniya, ug sa nakakita kaniya gitugkan ug kalooy; ³⁴Ug miduol kaniya, ug mibugkos sa iyang mga samad nga nagapatulo kanila sa lana ug vino; ug gibutang siya sa iyang kaugalingong hayup, ug gidala siya sa usa ka abutanan, ug gialimahan siya. ³⁵Ug sa adlaw nga misunod, sa paggikan niya, mikuha siya ug duha ka denario, ug gihatag niya sa tagbalay, ug nag-ingon kaniya. Alimahi siya; ug kutob sa imong ikadugang paggasto, ako sa akong pagbalik magabayad kanimo. ³⁶Hain karon niining totolo, sa imong paghunahuna, ang nagpailang matuod nga isigkatawo sa nahulog sa mga kamot sa mga tulisan? ³⁷Ug nag-ingon ang batid sa balaod: Kadtong mipakita kaniya ug kalooy. Busa miingon kaniya si Jesus: Lumakaw ka, ug buhaton mo ang ingon niini ³⁸Karon, sa nagapadayon sila sa ilang paglakat, misulod siya sa usa ka balangay; ug may usa ka babaye, nga ginganlan si Marta, midawat kaniya sa iyang balay. ³⁹Ug siya may usa ka igsoong babaye nga ginganlan si Maria, nga milingkod usab sa tiilan ni Jesus, ug nagpatalinghug sa iyang pulong. ⁴⁰Apan si Marta nagakapuliki sa labihang pag-amoma, ug miadto kaniya ug miingon: Ginoo, wala ka bay pagtagad nga ang akong igsoon nagapasagad kanako sa pag-amoma nga usara? Busa, ingna nga motabang siya kanako. ⁴¹Apan ang Ginoo mitubag ug miingon kaniya: Marta, Marta, nagakaguol ug nagakapuliki ikaw mahitungod sa daghang mga butang. ⁴²Apan usa ka butang ang kinahanglanon: kay si Maria nagpili sa maayong bahin nga dili makuha gikan kaniya.

¹Ug nahitabo nga sa nagaampo siya sa usa ka dapit, sa miundang siya, miingon kaniya ang usa sa iyang mga tinon-an. Ginoo, tudloi kami sa pag-ampo ingon sa pagtudlo usab ni Juan sa iyang mga tinon-an. ²Ug siya miingon kanila: Kong kamo manag-ampo, mag-ingon kamo: Amahan namo nga anaa ka sa langit, pagabalaanon ang imong ngalan, umanhi ang imong gingharian. Pagabuhaton ang imong kabubut-on, dinhi sa yuta maingon sa langit. ³Ihatag mo kanamo sa adlaw-adlaw ang tinapay namo sa matag-adlaw. ⁴Ug pasayloa kami sa among mga sala, kay nagapasaylo usab kami sa tanan nga nakautang kanamo. Ug dili mo kami pagdad-on sa panulay, kondili, luwason mo kami sa dautan. ⁵Ug siya miingon kanila: Kinsa ba kaninyo ang may usa ka abyan, ug moadto kaniya sa tungang gabii, ug mag-ingon kaniya: Abyan, pahulama ako ug tolo ka tinapay; ⁶Kay ang akong usa ka abyan miabut kanako gikan sa iyang pagpanaw, ug wala akoy ikadulot bisan unsa sa atubangan niya? ⁷Ug kadtong atua sa sulod motubag, ug moingon: Dili mo ako pagsamokon; nasirhan na ang pultahan, ug ang akong mga bata ania na sa higdaanan uban kanako; dili ako makabangon sa paghatag kanimo. ⁸Nag-ingon ako kaninyo nga bisan siya dili mobangon sa paghatag, tungod kay siya iyang abyan, apan tungod sa hilabihang paghangyo, siya mobangon ug mohatag sumala sa tanang gikinahanglan niya. ⁹Ug ako nagaingon kaninyo: Pangayo kamo, ug kamo pagahatagan; pangita kamo, ug kamo makakaplag; pagtoktok kamo, ug kamo pagaablihan. ¹⁰Kay ang tanan kadto nga nagapangayo, makadawat; ug ang nagapangita, makakaplag; ug ang nagatuktok, pagaablihan. ¹¹Ug kinsang tawohana kaninyo nga usa ka amahan, nga kong ang iyang anak mangayo ug usa ka tinapay, mohatag ba siya kaniya ug usa ka bato? kun usa ka isda, mohatag ba siya ug usa ka halas nga baylo sa isda? ¹²Kun, kong pagapangayoan siya ug usa ka itlog, pagahatagan ba niya ug usa ka tanga? ¹³Busa kong kamo nga mga dautan, mahibalong mohatag sa mga maayong hatag sa inyong mga anak, dili ba labi pa ang inyong Amahan nga langitnon magahatag sa Espiritu Santo sa mga managpangayo kaniya? ¹⁴Ug naghingilin siya ug usa ka yawa nga amang. Ug nahitabo nga, sa nakagula ang yawa, ang amang nakasulti; ug nanghibulong ang mga panon sa katawohan. ¹⁵Apan ang uban kanila nanag-ingon: Tungod kang beelzebub, ang principe sa mga yawa, nagahingilin siya sa mga yawa. ¹⁶Ug ang uban sa pagsulay kaniya nangayo ug usa ka ilhanan gikan sa langit. ¹⁷Apan siya, sa nakaila sa ilang mga hunahuna, miingon kanila: Ang tagsa-tagsa ka gingharian nga nabahin batok sa iyang kaugalingon, magun-ob; ug ang balay nga nabahin batok sa balay, maguba. ¹⁸Ug kong si satanas usab nabahin batok sa iyang kaugalingon unsaon pagtindog sa iyang gingharian? Kay kamo nagaingon nga tungod kang beelzebub ako nagahingilin sa mga yawa. ¹⁹Ug kong ako tungod kang beelzebub nagahingilin sa mga yawa, tungod kang kinsa man ang inyong mga anak magahingilin kanila? Busa mahimo sila nga inyong mga maghuhukom. ²⁰Apan kong ako tungod sa tudlo sa Dios nagahingilin sa mga yawa, nan, ang gingharian sa Dios miabut na kaninyo. ²¹Kong ang tawong kusgan, nga sangkap sa hinagiban, nagabantay sa iyang balay, ang iyang mga butang anaa sa kahusay. ²²Apan kong ang usa nga labi pang kusgan kay kaniya motungha ug modaug kaniya, siya pagahuboan niya sa iyang tibook hinagiban nga ginasaligan, ug pagabahinbahinon ang mga inagaw kaniya. ²³Ang wala magauban kanako, batok siya kanako; ug ang dili makig-ipun kanako, magapatibulaag. ²⁴Ang espiritu nga mahugaw, sa nakagula siya sa tawo, nagalakaw sa

mga dapit nga mamala, nga nagapangita ug kapahulayan; ug sa walay nakaplagan, nagaingon siya: Mobalik ako ngadto sa akong balay diin ako migula. ²⁵Ug sa nahiabut siya, iyang nakaplagan kini nga sinilhigan ug dinayandayanan. ²⁶Unya milakaw siya, ug nagadala ngadto kaniya pito ka laing mga espiritu nga labi pang dautan kay sa iyang kaugalingon; ug sila misulod ug mipuyo didto; ug ang ulahing kahintang niadtong tawohana, magalabi pang mangil-ad kay sa una. ²⁷Ug nahitabo nga sa nagasulti siya niining mga butanga, may usa ka babaye gikan sa panon sa katawohan mipatugbaw sa iyang tingog, ug miingon kaniya: Bulahan ang tiyan nga nagsabak kanimo, ug ang mga suso nga imong gisus-an. ²⁸Apan siya miingon: Mga bulahan pa hinoon ang mga nanagpatalinghug sa pulong sa Dios, ug nagabantay niini. ²⁹Ug sa diha nga ang panon sa katawohan nanagkatigum pagtingub ngadto kaniya, siya misugod sa pag-ingon: Kining kaliwatana maoy usa ka kaliwang mangil-ad; nagapangita kini ug usa ka ilhanan, ug walay ilhanan nga igahatag kaniya, kondili ang ilhanan ni Jonas. ³⁰Kay ingon nga si Jonas nahimong ilhanan sa mga taga-Ninive, ingon usab ang Anak sa tawo mahimong ilhanan niining kaliwatana. ³¹Ang reina sa habagatan motindog sa adlaw sa paghukom uban sa mga tawo niining kaliwatana, ug magahukom sa silot kanila; kay mianhi siya gikan sa mga kinatumyan sa yuta aron sa pagpatalinghug sa kaalam ni Salomon; ug tan-awa, usa nga labaw pa kang Salomon ania dinhi. ³²Ang mga tawo sa Ninive motindog sa adlaw sa paghukom uban niining kaliwatana, ug magahukom sa silot niini; kay naghinulsol sila sa pagwali ni Jonas; ug tan-awa, usa nga labaw pa kang Jonas ania dinhi. ³³Walay tawo nga sa makadagkot siya sa usa ka lamparahan, magabutang niini sa usa ka dapit nga tago, kun sa ilalum sa taksanan, kondili sa ibabaw sa tangkawan, aron nga ang mosulod makakita sa kahayag. ³⁴Ang lamparahan sa imong lawas mao ang imong mata; kong ang imong mata maayo, ang imong lawas usab puno sa kahayag; apan kong kini dautan, ang lawas mo usab puno sa kangitngit. ³⁵Busa, tan-awon mo kong ang suga nga anaa kanimo dili ba ang kangitngit. ³⁶Busa, kong ang tibook mong lawas mapuno sa kahayag, ug walay bahin nga mangitngit, kana mapuno sa hingpit nga kahayag, maingon nga ang lamparahan uban ang iyang kasiga, magahatag kanimo sa kahayag. ³⁷Karon sa nagsulti siya, ang usa ka Fariseo nagahangyo kaniya sa pagpakigsalo kaniya; ug siya misulod ug milingkod sa lamesa. ³⁸Sa hingkit-an kini sa Fariseo, nahibulong siya nga si Jesus wala una manghunaw sa wala pa mokaon. ³⁹Ug miingon kaniya ang Ginoo: Karon, kamo nga mga Fariseo nagahinlo sa gawas sa copa, ug sa pinggan; apan ang bahin sa sulod ninyo napuno sa mga pangagaw ug kangil-ad. ⁴⁰Mga buangbuang! ang nagbuhat sa gawas wala ba usab magbuhat sa sulod? ⁴¹Apan ipanghatag ingon nga mga limos kanang mga butang nga anaa sa sulod ug tan-awa, ang tanang mga butang magamahinlo kaninyo. ⁴²Apan alaut kamo, mga Fariseo! Kay nagahatag kamo sa ikapulo sa hierbabuena ug sa ruda, ug sa tanang mga talamnon, ug gibiyaan ninyo ang katarungan ug ang gugma sa Dios. Apan kini mao unta ang kinahanglan ninyong pagabuhaton, ug dili pasagdan ang uban. ⁴³Alaut kamo mga Fariseo! Kay nahamuot kamo sa nahaunang mga lingkoranan sa mga sinagoga, ug sa mga pag-abiabi sa mga baligyaanan. ⁴⁴Alaut kamo, mga escriba ug mga Fariseo, mga salingkapaw! Kay kamo ingon sa mga lubnganan nga dili hikit-an, ug ang mga tawo nga nagalakat sa ibabaw wala magpanghibalo. ⁴⁵Ug usa sa mga batid sa balaod, sa mitubag kaniya,

miingon: Magtutudlo, sa imong pag-ingon niining mga butanga, gipasipalahan mo usab kami. ⁴⁶Ug siya miingon: Alaut usab kamo mga batid sa balaod! Kay ginapapas-an ninyo ang mga tawo sa mga lowan nga makuli nga dad-on; ug kamo dili ngani mohikap bisan sa usa sa inyong mga tudlo sa maong mga lowan. ⁴⁷Alaut kamo! Kay nagatukod kamo sa mga lubnganan sa mga manalagna, ug ang inyong mga ginikanan nagpatay kanila. ⁴⁸Busa, kamo mao ang mga saksi, ug nagauyon kamo sa mga buhat sa inyong mga ginikanan; kay sila nagpatay kanila, ug kamo nagtukod sa ilang mga lubnganan. ⁴⁹Tungod niini miingon usab ang kaalam sa Dios: Padad-an ko sila ug mga manalagna ug mga apostoles, ug ang uban kanila pagapatyon ug pagalutoson nila: ⁵⁰Aron ang dugo sa tanang mga manalagna, nga giula sukad sa pagka-tukod sa kalibutan, pagapanilngon niining kaliwatana. ⁵¹Sukad sa dugo ni Abel, hangtud sa dugo ni Zacarias nga namatay sa taliwala sa halaran ug sa dapit nga balaan; sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo, nga kini pagapanilngon niining kaliwatana. ⁵²Alaut kamo, mga batid sa balaod! Kay gikuha ninyo ang yawi sa pag-ila; kamo wala mosulod sa inyong kaugalingon ug ang mga nanagsulod inyong gipugngan. ⁵³Ug sa nag-ingon siya niining mga butanga kanila, ang mga escriba ug ang mga Fariseo misugod sa pagdudut gayud kaniya ug naghagit kaniya sa pagpasulti sa daghang mga butang; ⁵⁴Nga nagapanid kaniya sa pagdakup bisan unsang mogula sa iyang baba.

¹Sa maong panahon, sa nagatigum ang mga linibong panon sa katawohan sa pagkaagi nga sila nagtinumbanay ang usa ug usa, siya misugod sa pag-ingon sa iyang mga tinon-an una sa tanan: Magmatngon kamo sa lewadura sa mga Fariseo, nga mao ang pagkasalingkapaw. ²Apan walay bisan unsa nga gitabonan, nga dili igapadayag; ug walay gitago nga dili mahibaloan. ³Busa bisan unsa ang inyong ginaingon sa kangitngit, pagahidunggan sa dayag; ug unsa ang inyong gisulti sa hungihong sa hilit nga mga lawak, igamantala sa ibabaw sa mga ibubongan. ⁴Ug nagaingon ako kaninyo, mga abyan ko: Ayaw kamo kahadlok kanila nga nagapatay sa lawas, ug sa tapus niana wala na silay arang mahimo. ⁵Apan magapasidaan ako kaninyo kang kinsa kamo angay mahadlok. Kahadloki siya nga sa tapus siya makapatay adunay gahum sa pagtambog ngadto sa inferno. Oo, ako nagaingon kaninyo, kahadloki siya. ⁶Wala ba igabaligya ang lima ka langgam nga gagmay sa tagup-at ka diyut? ug walay usa kanila nga hikalimtan sa atubangan sa Dios. ⁷Apan bisan pa ang mga buhok sa inyong ulo ginaisip ang tanan. Ayaw kahadlok: mga mahal pa kamo kay sa daghang mga langgam nga gagmay. ⁸Ug nagaingon ako kaninyo: Ang tagsatagsa nga magasugid kanako sa atubangan sa mga tawo, siya igasugid usab sa Anak sa tawo sa atubangan sa mga manolonda sa Dios. ⁹Apan ang magalimod kanako sa atubangan sa mga tawo, igalimod usab sa atubangan sa mga manolonda sa Dios. ¹⁰Ug ang tagsatagsa nga magasulti sa usa ka pulong batok sa Anak sa tawo, siya pagapasayloon niana; apan kaniya nga nagapasipala batok sa Espiritu Santo, kini dili pagapasayloon. ¹¹Ug kong magadala sila kaninyo sa atubangan sa mga sinagoga, ug sa mga punoan, ug sa mga kagamhanan, dili kamo magkaguol kong unsaon, o unsa ang inyong igatubag, o unsa ang inyong igasulti; ¹²Kay ang Espiritu Santo magatudlo kaninyo niadto gayud nga taknaa sa inyong

kinahanglang isulti. ¹³Ug ang usa sa panon sa katawohan miingon kaniya: Magtutudlo, sugoa ang akong igsoong lalake nga bahinon niya uban kanako ang kabilin. ¹⁴Apan siya miingon kaniya: Tawo, kinsa ba ang nagbuhat kanako nga usa ka maghuhukom kun usa ka magbabahin diha kaniayo? ¹⁵Ug siya miingon kanila: Magtan-aw ug maglikay kamo sa kahikaw: kay ang kinabuhi sa usa ka tawo wala matingub sa pagkadagaya sa mga butang nga iyang ginabatonan. ¹⁶Ug siya nagsulti sa usa ka sambingay kanila, nga nagaingon: Ang uma sa usa ka tawong dato mihatag ug daghang abut. ¹⁷Ug siya nagtolotimbang sulod sa iyang kaugalingon, nga nagaingon: Unsay pagabuhaton ko, kay wala akoy dapit nga katiguman sa akong mga abut? ¹⁸Ug siya miingon: Kini ang pagabuhaton ko: pagagub-on ko ang akong mga dapa, ug magtukod ako ug labi pang daku; ug diha kanila pagatipigan ko ang akong tanang mga abut ug mga bahandi; ¹⁹Ug magaingon ako sa akong kalag: Kalag, aduna kay daghang mga bahandi nga gitagana alang sa daghang mga tuig; pamahulay ka, kumaon, uminum, ug maglipay. ²⁰Apan ang Dios miingon kaniya: Buangbuang ka, karong gabii pagakuhaon kanimo ang imong kinabuhi; ug ang mga butang nga imong gitagana, kang kinsa na man sila? ²¹Mao kana siya nga nagatigum sa bahandi alang sa iyang kaugalingon, ug dili bahandianon sa atubangan sa Dios. ²²Ug siya miingon sa iyang mga tinon-an: Busa nagaingon ako kaninyo, dili kamo managkaguol sa inyong kinabuhi, kong unsa ang inyong pagakan-on: bisan pa alang sa inyong lawas, kong unsa ang inyong igapanaput. ²³Kay ang kinabuhi labaw pa kay sa kalan-on, ug ang lawas kay sa bisti. ²⁴Palandunga ninyo ang mga uwak, nga sila wala magpugas, bisan mag-ani; nga walay kamalig, bisan dapa: ug ang Dios nagapakaon kanila. Pagkalabaw pa ninyo ug bili kay sa mga langgam! ²⁵Ug kinsa kaninyo nga tungod sa pagkaguol, makadugang ug usa ka siko sa gitas-on sa iyang kinabuhi? ²⁶Busa, kong kamo dili makahimo sa pagbuhat nianang labing diyutay, nganong nagakaguol kamo mahatungod sa uban? ²⁷Palandunga ang mga lirio kong unsa ang pagtubo nila; wala sila magbuhat, bisan magbilik; apan nagaingon ako kaninyo, nga bisan pa si Salomon, sa tibook niyang himaya, wala makabisti ingon sa usa niini kanila. ²⁸Apan kong ang Dios nagapabisti sa ingon sa balili sa kaumahan nga karon anaa, ug ugma igasugnod sa hudno, dili ba labaw pa niini magapabisti siya kaninyo, oh kamo nga mga diyutay ug pagtoo? ²⁹Ug dili kamo magkaguol sa pagpangita kong unsay inyong pagakan-on ug paga-imnon; ug dili usab kamo magmaduhaduhaon sa hunahuna. ³⁰Kay nga tanan kining mga butanga ginapangita sa mga nasud sa kalibutan; apan ang inyong Amahan nahibalo nga kamo adunay kinahanglan niining mga butanga. ³¹Apan pangitaa ninyo ang iyang gingharian, ug kining mga butanga igadugang kaninyo. ³²Ayaw kahadlok, diyutay nga panon; kay mao ang nahamut-an sa inyong Amahan ang paghatag kaninyo sa gingharian. ³³Ibaligya ninyo ang anaa kaninyo, ug maghatag kamo ug limos; magbuhat kamo alang kaninyo ug mga puntal nga walay pagkadaan, usa ka bahandi sa mga langit nga dili madunot, diin walay kawatan makaduol, bisan bokbok makakotkot. ³⁴Kay kong hain ang inyong bahandi, atua usab ang inyong kasingkasing. ³⁵Baksan ninyo ang inyong mga hawak, ug pasigahon ang inyong mga lamparahan. ³⁶Ug magapakasama kamo sa mga tawo nga nagapaabut sa ilang Ginoo sa iyang pagpauli gikan sa kombira sa kasal; aron nga sa pag-abut ug pagtoktok niya, ila gilayon pagaablihan siya. ³⁷Bulahan kadtong mga ulipon nga sa pag-abut sa Ginoo, makaplagaan sila nga nagatukaw.

Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga magabakus siya sa iyang kaugalingon, ug magapalingkod kanila sa pagkaon, ug siya moduol ug magaalagad kanila. ³⁸Ug kong moabut siya sa ikaduha nga pagtukaw, ug kong sa ikatolo, ug hikaplagaan sila sa ingon mga bulahan kadtong mga ulipona. ³⁹Apan hibalo niyo kini, nga kong ang agalon sa panimalay nahibalo pa unta sa takna nga moabut ang kawatan, magtukaw unta siya; ug dili unta niya pasagdan nga mabuslotan ang iyang balay. ⁴⁰Busa, mangandam usab kamo; kay sa usa ka takna nga wala niyo pagahunahuna, moabut ang Anak sa tawo. ⁴¹Ug si Pedro miingon: Ginoo, nagasulti ba ikaw niining samingay alang kanamo, kun alang sa tanan usab? ⁴²Ug ang Ginoo miingon: Busa kinsa man diay ang tinugyanan nga matinumanon ug maalam nga kaniya ang iyang agalon magatugyan sa iyang panimalay sa paghatag kanila sa ilang bahin sa kalan-on sa sibo gayud sa panahon? ⁴³Bulahan kadtong ulipon nga makaplagaan sa iyang agalon, kong kini moabut na, nga magabuhat sa ingon. ⁴⁴Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga siya magabutang kaniya sa ibabaw sa tsanan nga iyang gibatonan. ⁴⁵Apan kong kadtong ulipon magaingon sa iyang kasingkasing: Ang akong agalon nagadugay sa iyang pag-abut: ug magasugod sa pagpamunal sa mga sulogoong lalake ug sa mga sulogoong babaye ug sa pagkaon ug pag-inum, ug sa paghuboghubog; ⁴⁶Ang agalon niadtong ulipon moabut sa usa ka adlaw nga wala niya paabuta, ug sa usa ka takna nga wala niya hibalo, ug magahingilin kaniya, ug magatudlo sa iyang bahin kauban sa mga dili matinoohon. ⁴⁷Ug kadtong ulipona, nga nahibalo sa kabubut-on sa iyang agalon ug wala mag-andam, bisan magbuhat sumala sa iyang kabubut-on, pagabunalan ug daghan. ⁴⁸Apan siya nga wala mahibalo, ug nagbuhat mga butang nga angay sa mga hampak, pagabunalan lamang ug diriyut. Ug bisan kinsa nga gihatagan ug daghan, daghan ang pagapanilngon kaniya; ug kanila nga gitugyanan ug daghan, daghan ang pagapangayoon. ⁴⁹Ako mianhi sa pagsalibay ug kalayo sa ibabaw sa yuta; ug unsa pay pagtinguhaon ko kong kini misiga na? ⁵⁰Apan aduna akoy usa ka bautismo nga igabautismo kanako; ug daw hilabihan ang pagkaguol ko hangtud nga mamatuman kini. ⁵¹Naghunahuna ba amo nga mianhi ako sa paghatag ug pakigdait sa yuta? Nagaingon ako kaninyo, Wala; kondili sa pagkabahinbahin hinoon. ⁵²Kay sukad karon adunay lima sulod sa usa ka balay nga mabahin, ang totolo batok sa duha, ug ang duha batok sa totolo. ⁵³Sila mabahin, ang amahan batok sa anak, ug ang anak batok sa amahan; ang inahan batok sa anak nga babaye, ug ang anak nga babaye batok sa iyang inahan; ug ang ugangang babaye batok sa iyang umagad nga babaye, ug ang umagad nga babaye batok sa iyang ugangang babaye. ⁵⁴Ug siya miingon usab sa mga panon sa katawohan: Kong makita niyo ang dag-um nga magasaka sa Kasadpan, moingon kamo dayon: adunay moabut nga ulan, ug kana moabut. ⁵⁵Ug kong makita niyo ang hangin nga Habagat nga magahuros, moingon kamo: Adunay moabut nga makusog nga init, ug kana moabut. ⁵⁶Mga salingkapaw, kamo mahibalo nga manimaan sa dagway sa yuta ug sa langit; apan ngano nga dili kamo makaila sa tilimad-on niini nga panahon? ⁵⁷Ug ngano nga bisan sa inyong kaugalingon dili kamo maghukom kong unsa ang matarung? ⁵⁸Kay sa nagapadulong pa ikaw uban sa imong kaaway ngadto sa punoan, paninguhaon mo gayud diha sa dalan nga ikaw makagawas kaniya; tingali ikaw unya guyoron niya ngadto sa maghuhukom, ug ang maghuhukom magatugyan kanimo ngadto sa aguasil ug ang aguasil maga-sulod kanimo sa

bilanggoan. ⁵⁹Nagaingon ako kanimo: Dili ka makagula didto hangtud nga imong pagabayran ang katapusang diyut.

¹Karon may uban nga miabut niadtong maong panahon, nga misugilon kaniya mahitungod sa mga Galileanhon, kang kinsang dugo gisagol ni Pilato sa ilang mga halad. ²Ug siya mitubag ug miingon kanila: Nagahunahuna ba kamo nga kining mga Galileanhon labi pang mga makasasala kay sa tanang mga Galileanhon, tungod kay sila nag-antus niining mga butanga? ³Nagaingon ako kaninyo: Dili; apan, gawas kong kamo mahinulsol, mangamatay kamong tanan sa mao usab nga pagkaagi. ⁴Kun, kadtong mga napulo ug walo, nga hingpukanan sa torre sa Siloe, ug mipatay kanila, nagahunahuna ba kamo nga sila labi pang mga malapason kay sa tanang mga tawo nga nagapuyo sa Jerusalem? ⁵Ako nagaingon kaninyo: Dili; apan, gawas kong kamo maghinulsol, mangamatay kamong tanan sa mao usab nga pagkaagi. ⁶Ug misulti siya niining sambingay: Usa ka tawo may usa ka higuera nga gitatum sa iyang parrasan, ug miabut siya nga nagapangita ug bunga niini, ug wala makakaplag. ⁷Ug miingon siya sa magpaparras: Ania karon, tolo na kini ka tuig nga ako nagaanhan sa pagpangita ug bunga niining kahoy, ug wala akoy hingkaplagan; putla kini. Nganong magasamok usab kini sa yuta? ⁸Ug siya nga nagatubag, miingon: Ginoo, pasagdi una kini niining tuiga usab, hangtud nga magakalut ako sa libut kaniya, ug magaabono kaniya. ⁹Ug kong kini magahatag ug bunga sukad karon, maayo, apan kong dili, pagaputlon mo siya. ¹⁰Ug siya nagatudlo sa usa sa mga sinagoga sa adlaw nga igpapahulay. ¹¹Ug ania karon, usa ka babaye nga may usa ka espiritu sa sakit, sulod sa napulo ug walo ka tuig na; ug siya nagatikoko na lamang, ug wala makatindog sa iyang kaugalingon. ¹²Ug sa nakit-an siya ni Jesus, iyang gitawag siya, ug miingon kaniya: Babaye, natangtangan ikaw sa imong sakit. ¹³Ug siya nagapandong sa iyang mga kamot sa babaye, ug gilayon kini nakatuy-od, ug naghimaya sa Dios. ¹⁴Ug ang punoan sa sinagoga, nga nasuko tungod kay si Jesus nag-ayo sa masakiton sa adlaw nga igpapahulay, mitubag ug miingon sa panon sa katawohan: Adunay unom ka adlaw diin ang mga tawo kinahanglan magbuhat; busa, sulod kanila manganhi kamo ug magpaayo, ug dili sa adlaw nga igpapahulay. ¹⁵Apan ang Ginoo mitubag kaniya, ug miingon: Kamo mga salingkapaw, dili ba sa adlaw nga igpapahulay ang tagsatagsa kaninyo magabadbad sa iyang vaca kun sa iyang asno gikan sa pasungan ug magadala kaniya sa gawas aron paimnon? ¹⁶Ug kining babaye nga anak ni Abraham, nga gigapus ni satanas sulod na sa napulo ug walo ka tuig, dili ba kinahanglan nga pagabadbaran niining gapus sa adlaw nga igpapahulay? ¹⁷Ug sa pag-ingon niya niining mga butanga, ang tanan niyang mga kaaway naulawan; ug ang tibook panon sa katawohan nalipay tungod sa tanang mahimayaong mga butang nga gibuhay niya. ¹⁸Busa siya miingon: Sama sa unsa ba ang gingharian sa Dios? Ug sa unsa igapakasama ko kini? ¹⁹Ingon kini sa usa ka lugas nga mostaza nga gikuha sa usa ka tawo, ug gipugas sa iyang kaugalingong tanaman; ug kini mitubo, ug nahimong usa ka kahoy; ug ang mga langgam sa langit mibatug sa mga sanga niya. ²⁰Ug miingon siya sa pag-usab: Sa unsa ba igapakasama ko ang gingharian sa Dios? ²¹Ingon sa lewadura nga gikuha sa usa ka babaye, gisakut

sa tolo ka takus sa harina hangtud ang tanan mingtubo. ²²Ug siya mipadayon sa iyang pag-lakaw nga nagaagi sa mga lungsod ug kabalangayan, nga nagapanudlo, ug nagapanaw paingon sa Jerusalem. ²³Ug usa kanila miingon kaniya: Ginoo, diriyut ba lamang ang maluwas? Ug siya miingon kanila: ²⁴Panlimbasug kamo sa pagsulod sa pultahan nga masigpit; kay nagaingon ako kaninyo, nga daghan ang nagapaninguha sa pagsulod, ug dili makahimo. ²⁵Kong sa makausa ang amahan sa panimalay nagatindog ug nagasira sa pultahan, ug kamo nagasugod sa pagtindog sa gawas, ug sa pagtoktok sa pultahan, nga nagaingon: Ginoo, ablihi kami. Ug siya magatubag ug magaingon kaninyo: Wala ako mahibalo kong diin kamo gikan; ²⁶Unya magasugod kamo sa pagingon: Sa imong atubangan nanagpangaon ug nanagpanginum kami, ug ikaw nagpanudlo sa among kadalanan. ²⁷Ug magaingon siya: Isulti ko kaninyo nga wala ako mahibalo kong diin kamo gikan: pahalayo kamo kanako, tanan kamo nga mga mamumuhat sa kadautan. ²⁸Didto mahitabo unya ang paghilak ug ang pagkagut sa mga ngipon, nga inyong makita si Abraham ug si Isaac, ug si Jacob, ug ang tanang mga manalagna sa gingharian sa Dios, ug kamo pagaabugon ngadto sa gawas. ²⁹Ug sila moabut gikan sa Sidlakan ug sa Kasadpan, ug gikan sa Amihanan ug sa Habagatan, ug magalingkod sa gingharian sa Dios. ³⁰Ug ania karon, may mga manghiulahi nga manghiuna; ug may mga manghiuna nga manghiulahi. ³¹Niadtong taknaa may mga Fariseo nga mingduol nga nagaingon kaniya: Pahawa ug lumakaw ka gikan dinhi, kay si Herodes buot mopatay kanimo. ³²Ug siya miingon kanila: Umadto kamo, ug mga kadtong singgalong: Ania karon, ginapagula ko ang mga yawa ug ginabuhat ko ang mga pag-ayo karong adlaw, ug ugma; ug sa ikatolo ka adlaw pagahingpiton ako. ³³Bisan pa niini, kinahanglan nga molakaw ako karon, ug ugma, ug sa sunod nga adlaw; kay dili mahitabo nga ang usa ka manalagna pagapatyon sa gawas sa Jerusalem. ³⁴Oh Jerusalem, Jerusalem, nga nagapatay sa mga manalagna, ug nagabato kanila nga ginapadala nganha kaniya: Makapila nga buot kong tigumon ang imong mga anak, ingon sa usa ka himongaan nga nagatigum sa iyang mga piso sa ilalum sa iyang mga pako, ug wala ka mobuot! ³⁵Ania karon, ang inyong balay gibiyaaan kaninyo nga mamingaw; ug nagaingon ako kaninyo, nga kamo dili makakita kanako hangtud nga magaingon kamo: Bulahan ang nagaanhi sa ngalan sa Ginoo.

¹Ug nahitabo sa misulod siya sa balay sa usa sa mga punoan sa mga Fariseo sa adlaw nga igpapahulay sa pagkaon ug tinapay, nga sila nagabantay kaniya. ²Ug ania karon, didto sa iyang atubangan may usa ka tawo nga nanghupong. ³Ug si Jesus sa nagatubag kanila, misulti ngadto sa mga batid sa balaod ug sa mga Fariseo, nga nagaingon: Uyon ba sa balaod ang pag-ayo sa adlaw nga igpapahulay, kun dili? ⁴Apan sila mihilum. Ug iyang gikuptan siya, ug giayo siya, ug gipalakaw siya. ⁵Ug siya miingon kanila: Kinsa kaninyo nga kong may asno kun vaca nga mahulog sa usa ka atabay, ug dili dayon mokuha niini sulod sa adlaw nga igpapahulay? ⁶Ug sila wala na usab makatubag kaniya niining mga butanga. ⁷Ug misulti siya ug usa ka samingay kanila nga mga dinapit, sa namatngonan niya nga sila nagpili sa mga nahaunang lingkoranan, nga nagaingon kanila: ⁸Kong pagadapiton ikaw ni bisan kinsa sa usa ka kombira sa kasal, ayaw paglingkod sa nahaunang

lingkoranan, tingali unya nakadapit siya ug usa ka tawo nga labi pang dungganan kay kanimo; ⁹Ug siya nga nagadapit kanimo ug ang dinapit, moanha ug magaingon kanimo: Hatagi kining tawo ug dapit; ug unya ikaw magasugod sa pagkuha sa labing ubos nga dapit uban ang kaulaw. ¹⁰Apan kong ikaw pagadapiton, umadto ug lumingkod ka sa labing ubos nga dapit; aron kong siya nga nagadapit kanimo moduol, mag-ingon siya kanimo: Abyan umuswag pa ikaw sa ibabaw nga dapit. Unya paghimayaon ka sa atubangan sa tanan nga nagalingkod sa pagkaon uban kanimo. ¹¹Kay ang tagsatagsa nga nagapataas, pagapaubson; ug ang nagapaubos, pagapatas-on. ¹²Ug siya miingon usab sa nagdapit kaniya: Kong ikaw magbuhat ug usa ka paniudto kun usa ka panihapon, ayaw pagdapita ang imong mga higala, kun ang imong mga igsoon, kun ang imong mga kabanayan, kun ang mga dato nga silingan; tingali unya sila usab magadapit kanimo, ug sila magabalus kanimo. ¹³Apan kong ikaw magabuhat ug usa ka kombira, dapita ang mga kabus, ang mga bakol, ang mga pi-ang, ang mga buta; ¹⁴Ug ikaw mabulahan kay sila walay sarang ikabalus kanimo; ug ikaw pagabalusan tungod niini sa pagkabanhaw sa mga matarung. ¹⁵Ug sa nakadungog niining mga butanga ang usa kanila nga nagalingkod uban kaniya sa lamesa, miingon kaniya: Bulahan ang mokaon sa tinapay sa gingharian sa Dios. ¹⁶Apan siya miingon kaniya: May usa ka tawo nga nagbuhat ug usa ka dakung panihapon, ug nagdapit siya ug daghang mga tawo. ¹⁷Ug gisugo niya ang iyang ulipon sa takna sa tingpanihapon sa pag-ingon kanila nga mga gidapit: Umari kamo, kay ang tanang mga butang naandam na. ¹⁸Ug silang tanan, satingub, misugod sa pagpamalibad. Ang nahauna miingon kaniya: Nakapalit ako ug usa ka lunang yuta, ug kinahanglan moadto ako sa pagtan-aw; nagapangaliyupo ako nga imo akong pabalibaron. ¹⁹Ug ang usa miingon: Nakapalit ako ug lima ka pares nga mga vaca, ug moadto ako sa pagsulay kanila; gipangaliyupo ko kanimo nga imo akong pabalibaron. ²⁰Ug ang usa miingon: Nangasawa ako, ug busa dili ako makaadto. ²¹Ug ang ulipon mipauli ug misugilon sa iyang agalon niining mga butanga. Unya ang pangulo sa panimalay, sanglit nasuko, miingon sa iyang ulipon: Lumakaw ka gilayon sa mga kadalanan ug mga agianan sa lungsod, ug dad-a nganhi ang mga kabus, ug ang mga bakol, ug ang mga buta, ug ang mga pi-ang. ²²Ug ang ulipon miingon: Ginoo, ang tanan nga imong gisugo natuman, ug bisan pa, aduna gihapon ing dapit. ²³Ug ang agalon miingon: Umadto ka sa kadalanan ug sa mga siniklatan, ug pagapiliton mo sila sa pagpasulod, aron mapuno ang akong balay. ²⁴Kay nagaingon ako kaninyo nga walay bisan kinsa niadtong mga tawo nga gidapit makatilaw sa akong panihapon. ²⁵Karon may nanguyog kaniya nga mga dagkung panon sa katawohan, ug siya milingi ug miingon kanila: ²⁶Kong may bisan kinsa nga moanhi kanako, ug dili magdumot sa iyang kaugalingong amahan, ug inahan, ug asawa, ug mga anak, ug mga igsoong lalake, ug mga igsoong babaye, oo, ug sa iyang kaugalingong kinabuhi usab, dili siya mahimo nga akong tinon-an. ²⁷Bisan kinsa nga dili magpas-an sa iyang kaugalingong cruz, ug magsunod kanako, dili siya mahimoong tinon-an ko. ²⁸Kay kinsa kaninyo nga nagatinguha sa pagtukod usa ka torre, dili ba siya molingkod una ug mag-isip sa gasto, kong aduna ba siyay ikapahuman niini? ²⁹Tingali unya, kong makabutang na siya ug patukoranan, ug dili makahimo sa paghuman, ang tanan nga magatan-aw magasugod sa pagbiaybiay kaniya, ³⁰Nga magaingon: Kining tawohana nagsugod sa pagtukod, ug wala makahimo sa paghuman.

³¹Kun, kinsa nga haria, nga sa moadto siya sa pagpakiggubat batok sa usa ka hari, dili ba molingkod una ug magtolotimbang kong makahimo ba siya sa pag-asdang uban ang napulo ka libo batok kaniya nga nagaabut uban ang kaluhaan kalibo? ³²Kun sa laing pagkaagi, samtang ang usa atua pa sa halayo, siya magapadala ug usa ka sinugo, ug magapangayo ug mga pakigsabutsabut sa pakigdait. ³³Busa, bisan kinsa diha kaninyo nga dili mobiya sa tanan nga anaa kaniya, dili siya mahimo nga tinon-an ko. ³⁴Ang asin maayo: apan bisan pa ang asin kong mawad-an sa iyang lami, unsa pa may iasin? ³⁵Kini dili magapulos alang sa yuta, bisan sa kasagbutan; ang mga tawo magsalibay niini sa gawas. Ang mga may igdulungog sa pagpatalinghug, magpatalinghug.

¹Karon ang tanang mga maniningil sa buhis ug mga makasasala nagaduol ngadto kaniya sa pagpatalinghug kaniya. ²Ug ang mga Fariseo ug ang mga escriba nanagbagulbol nga nagaingon: Kining tawohana nagadawat sa mga makasasala ug nagakaon uban kanila. ³Ug siya misulti kanila niining samingay, nga nagaingon: ⁴Kinsang tawohana diha kaninyo nga may usa ka gatus ka carnero, ug nga nawad-an ug usa kanila, dili ba siya mobiya sa kasiyaman ug siyam sa kamingawan, ug mangita niadtong nawala, hangtud kini makaplagaan niya? ⁵Ug sa makita niya kini, magapas-an niini sa iyang mga abaga nga malipayon. ⁶Ug sa iyang pag-abut sa balay, magatigum siya sa iyang mga abyan ug sa iyang mga silingan, nga magaingon kanila: Managlipay kamo uban kanako, kay akong hingkaplagaan ang akong carnero nga nawala. ⁷Magaingon ako kaninyo, nga sa maong pagkaagi adunay kalipay sa langit tungod sa usa ka makasasala nga maghinulsol, labaw pa sa kasiyaman ug siyam nga mga matarung nga walay kinahanglan sa paghinulsol. ⁸Kun, kinsang babayehana nga adunay napulo ka dracma, kong siya kawad-an ug usa, dili magdagkut ug usa ka lamparahan ug magsilhig sa balay, ug sa masingkamoton mangita hangtud iyang makaplagaan kini? ⁹Ug sa iyang hingkaplagaan kini, magatigum siya sa iyang mga abyan ug mga silingan, nga magaingon: Maglipay kamo uban kanako, kay akong hingkaplagaan ang dracma nga nawala. ¹⁰Sa mao nga pagkaagi, nagaingon ako kaninyo nga adunay kalipay sa atubangan sa mga manolonda sa Dios tungod sa usa ka makasasala nga magahinulsol. ¹¹Ug siya miingon: May usa ka tawo nga adunay duha ka anak nga lalake: ¹²Ug ang danghud kanila miingon sa iyang amahan: Amahan, ihatag kanako ang bahin sa imong bahandi nga mahabihin kanako. Ug iyang gibahinbahin kanila ang iyang kahintang. ¹³Ug sa tapus ang pipila ka adlaw, ang manghud nga anak mhipus sa tanan ug milakaw sa iyang panaw ngadto sa usa ka halayo nga yuta, ug didto giusikan niya ang iyang bahandi sa pagkinabuhing dautan. ¹⁴Ug sa nausikan na niya ang tanan, miabut ang usa ka dakung gutom niadtong yutaa, ug misugod siya sa pagbati sa kawad-on. ¹⁵Ug miadto siya ug nakig-ipon sa usa ka molopyo niadtong yutaa, ug kini nagsugo kaniya ngadto sa iyang kaumahan sa paglawog sa mga baboy. ¹⁶Ug ginapangandoy niya ang pagbusog sa iyang tiyan sa mga algarroba nga ginakaon sa mga baboy; ug walay tawo nga mihatag kaniya. ¹⁷Apan sa hing-ulian na siya sa iyang kaugalingon miingon: Kapid-an ka mga mamomoo sa akong amahan nga nahupngan sa tinapay; ug ako ania nga nagakamatay sa kagutom! ¹⁸Motindog ako ug moadto sa akong amahan, ug moingon ako

kaniya: Amahan, nakasala ako batok sa langit ug sa imong atubangan; ¹⁹Ako dili na takus paganganlan nga imong anak; buhata ako ingon nga usa sa imong mga mamomoo. ²⁰Ug mitindog siya, ug miadto sa iyang amahan. Apan sa halayo pa siya, ang iyang amahan nakakita kaniya, ug giabut ug kalooy, ug midalagan, ug migakus sa iyang liog, ug mihalok kaniya. ²¹Ug ang anak miingon kaniya: Amahan, nakasala ako batok sa langit ug sa imong atubangan, ug dili na ako takus pagatawgon nga imong anak. ²²Apan ang amahan miingon sa iyang mga ulipon: Dad-a ninyo pagdali ang labing maayong kupo ug isul-ob ninyo kaniya, ug butangi ug singsing ang iyang kamot, ug mga sapin ang iyang mga tiil. ²³Ug dad-a ninyo dinhi ang nating vaca nga pinatambok, ug ihawon siya, ug mangaon kita, ug managlipay. ²⁴Kay kining akong anak namatay na, ug nabuhi pag-usab; siya nawala na, ug hingkaplagan. Ug sila misugod sa paglipay. ²⁵Karon ang anak nga magulang didto sa uma; ug sa mipauli siya, ug nagakaduol sa balay hingdunggan niya ang honi ug ang sayaw. ²⁶Ug iyang gitawag ngadto kaniya ang usa sa mga binatonan, ug iyang gipangutana kong unsa kaha kining mga butanga. ²⁷Ug siya miingon kaniya: Ang imong igsoon miabut, ug ang imong amahan nagpaihaw sa nating vaca nga pinatambok, kay siya nagdawat kaniya nga luwas ug maayong panglawas. ²⁸Apan siya nasuko, ug dili unta mosulod. Ug ang iyang amahan migula ug nagpakilooy kaniya. ²⁹Apan siya mitubag ug miingon sa iyang amahan: Ania karon, sulod mining daghang mga tuig nagaalagad ako kanimo, ug wala gayud ako makalapas bisan usa sa imong mga sugo; ug bisan pa, ikaw wala maghatag kanako usa ka kanding nga nati, aron unta ako maglipay uban sa akong mga abyan. ³⁰Apan sa mipauli kining imong anak nga milamoy sa imong kahimtang uban sa mga bigaon giihawan mo siya sa nating vaca nga pinatambok. ³¹Ug siya miingon kaniya: Anak, ikaw sa gihapon ania uban kanako, ug ang tanan nga ako, imo. ³²Apan angay nga kita maglipay ug magsadya, kay kining imong igsoon namatay na, ug nabuhi pag-usab; ug nawala na, ug hingkaplagan.

¹Ug miingon usab siya sa iyang mga tinon-an: May usa ka tawo nga dato, nga adunay usa ka tinugyanan; ug kini gisumbong kaniya nga nagausik-usik sa iyang mga butang. ²Ug iyang gitawag siya, ug giingon: Unsa kini nga akong hingdunggan mahatungod kanimo? Maghatag ka ug husay sa imong pagkatinugyanan, kay dili na ikaw mahimo nga akong tinugyanan. ³Ug ang tinugyanan miingon sa iyang kaugalingon: Unsay ako nga pagabuhaton, nasud-ong ko nga ang akong agalon nagakuha gikan kanako sa pagkatinugyanan? Sa pagkalot ako walay kusog; sa pagpakilimos ako maulaw. ⁴Nahibaloan ko ang akong pagabuhaton, aron nga, kong papahawaon ako sa pagkatinugyanan, sila magadawat kanako sa ilang mga balay. ⁵Ug sa ginatawag niya ngadto kaniya ang tagsatagsa sa mga utangan sa iyang agalon, miingon siya sa nahauna: Pilay utang mo sa akong agalon? ⁶Ug siya miingon: Usa ka gatus ka takal nga lana. Ug siya miingon kaniya: Dawata ang imong kalig-onan; ug lumingkod ka pagdali ug isulat: kalim-an. ⁷Unya miingon siya sa usa: Ug ikaw, pilay utang mo? Ug siya miingon: Usa ka gatus ka takal nga trigo. Siya miingon kaniya: Dawata ang imong kalig-onan, ug isulat: kawaloan. ⁸Ug ang iyang agalon nagdayeg sa iyang dili-matarung tinugyanan kay nagbuhat siya nga maalamon: kay ang mga anak niini nga kalibutan,

alang sa ilang kaugalingong kaliwatan, labi pang mga maalamon kay sa mga anak sa kahayag. ⁹Ug ako nagaingon kaninyo: Mangita kamo ug mga abyan sa inyong mga kaugalingon pinaagi sa mga bahandi sa dili-pagkamatarung, aron, nga kong kana mawala na, sila magadawat kaninyo didto sa mga puloy-anan nga walay katapusan. ¹⁰Siya nga matinumanon sa diriyut kaayo, matinumanon usab sa daghan; ug ang dili matarung sa diriyut kaayo, dili matarung usab sa daghan. ¹¹Busa, kong kamo wala magmatinumanon sa mga bahandi nga dili-matarung, kinsay mosalig sa pagtugyan diha kaninyo sa mga bahandi nga matuod? ¹²Ug kong kamo wala magmatinumanon niadtong iya sa laing tawo, kinsay magtugyan kaninyo niadtong inyong kaugalingon? ¹³Walay ulipon nga makaalagad sa duha ka agalon; kay siya magdumot sa usa, ug mahigugma sa usa; kun, sa laing pagkaagi, siya moayon sa usa, ug magtamay sa usa. Kamo dili makahimo sa pag-alagad sa Dios ug sa bahandi. ¹⁴Ug ang mga Fariseo nga mga mahigugmaon sa salapi, nagpakadungog sa tanan niining mga butanga, ug sila nanagyubit kaniya. ¹⁵Ug siya miingon kanila: Kamo mao ang mga nagapakamatarung sa inyong kaugalingon sa atubangan sa mga tawo; apan ang Dios nakaila sa inyong mga kasingkasing; kay ang ginapahitaas sa mga tawo, kangil-aran sa atubangan sa Dios. ¹⁶Ang Kasugoan ug ang mga manalagna nagapadayon hangtud kang Juan; sukad niadtong panahona, ang Maayong Balita sa gingharian sa Dios giwali, ug ang tagsa ka tawo nagalugos sa pagsulod niini. ¹⁷Apan labi pang masayon alang sa langit ug sa yuta ang pagkawagtang, kay alang sa usa ka kudlit sa Kasugoan nga mapakyas. ¹⁸Ang tagsatagsa nga magabiya sa iyang asawa, ug nagapangasawa sa lain, makasala sa panapaw; ug ang mangasawa sa usa nga gibiyaan sa usa ka bana, makasala sa panapaw. ¹⁹Karon may usa ka tawong dato, ug siya nagasaput sa purpura ug sa lino nga manipis, nga nagapuyo sa kalipay ug sa kaanyag sa adlaw-adlaw. ²⁰Ug may usa ka makililimos nga ginganlan si Lazaro nga puno sa mga samad, gibutang sa pultahan sa dato. ²¹Ug nagatinguha nga mabusog sa mga mumho nga nagpangatagak gikan sa lamesa sa dato; tan-awa, bisan pa ang mga iro nanagpanuol ug nanagpanilap sa iyang mga samad. ²²Ug nahitabo nga namatay ang makililimos, ug siya gidala sa mga manolonda ngadto sa sabakan ni Abraham; ug ang dato usab namatay, ug gilubong. ²³Ug didto sa Hades giyahat niya ang iyang mga mata, sanglit nagaantus sa mga kasakit, ug nagalantaw kang Abraham sa halayo, ug kang Lazaro sa iyang sabakan. ²⁴Ug siya misinggit ug miingon: Amahan nga Abraham, kaloy-i ako, ug sugoa si Lazaro, aron ituslob niya ang tumoy sa iyang tudlo sa tubig, ug pabugnawan niya ang akong dila; kay ania ako sa kasakit niining siga. ²⁵Apan si Abraham miingon: Anak, hinumdumi nga sa buhi pa ikaw nakadawat ka sa imong mga maayong butang; ug si Lazaro sa mao nga pagkaagi, sa mga dautang butang; apan karon ania siya ginalipay, ug ikaw anaa sa kasakit. ²⁶Ug labut pa niining tanan, sa taliwala namo ug nimo, adunay gibutang usa ka dakung bung-aw, aron nga ang buot motabok gikan diri nganha kaninyo, dili makahimo; ug nga walay makatabok gikan dinha ngari kanamo. ²⁷Ug siya miingon: Busa, amahan, ako nagaampo kanimo nga siya sugoon mo unta sa balay sa akong amahan; ²⁸Kay ako adunay lima ka mga igsoong lalake; aron siya magamatuod ngadto kanila, tingali unya makaari usab sila niaring dapita sa kasakitan. ²⁹Apan si Abraham miingon: Atua kanila si Moises ug ang mga manalagna; papatalinghuga sila kanila. ³⁰Ug siya miingon: Dili, amahan nga Abraham; kay

kong usa sa mga minatay ang moadto kanila, maghinulsol sila. ³¹Ug si Abraham miingon kaniya: Kong kang Moises ug sa mga manalagna dili sila managpatalinghug, dili usab sila mangalukmay bisan may usa nga mabanhaw gikan sa mga minatay.

¹Ug siya miingon sa iyang mga tinon-an: Dili mahimo; apan nga moabut gayud ang mga kahigayonan sa pagkapangdol; apan alaut kadtong tungod kaniya moabut sila. ²Maayo pa kaniya nga pagahiktan siya sa iyang liog ug usa ka galingang bato, ug igatambog siya sa dagat, kay sa magapapangdol siya sa usa niining mga gagmay. ³Matngoni ninyo ang inyong kaugalingon; kong ang imong igsoon makasala batok kanimo, badlongon mo siya; ug kong siya maghinulsol, pasayloa siya. ⁴Ug kong siya makasala batok kanimo sa makapito sulod sa usa ka adlaw, ug sa makapito magabalik kanimo sa pag-ingon: Nagahinulsol ako; pasayloon mo siya. ⁵Ug ang mga apostoles miingon sa Ginoo: Dugangi ang among pagtoo. ⁶Ug ang Ginoo miingon: Kong kamo adunay pagtoo nga ingon sa usa ka lugas nga mostaza, magaingon kamo niining kahoyng sicomoro: Maibut ka sa gamut, ug matanum ka sa dagat; ug kana magasugot kaninyo. ⁷Apan kinsa kaninyo nga adunay usa ka ulipon nga nagadaro, kun nagabantay ug mga carnero, nga magaingon kaniya sa nahauli siya gikan sa kapatagan: Umari ka gilayon ug maglingkod sa lamesa? ⁸Ug dili ba hinoon magaingon kaniya: Hikaya ang igapanihapon ko, ug magbakus ka ug mag-alagad kanako hangtud nga ako makakaon ug makainum; ug sa human niini mokaon ug moinum ka? ⁹Magapasalamat ba siya niadto nga ulipon kay naghimo sa gisugo kaniya? Nagadahum ako nga dili. ¹⁰Ingon usab niini kamo: kong nakahimo kamo sa tanang gisugo kaninyo, moingon kamo: Kami mga ulipon nga walay pulos, kay gihimo lamang namo ang katungdanan namong pagabuhaton. ¹¹Ug nahitabo, sa nagapadulong sila sa Jerusalem, nga siya miagi sa kadaplinan sa Samaria ug sa Galilea. ¹²Ug sa misulod siya sa usa ka balangay, may misugat kaniya nga napulo ka mga tawo nga sanlahon nga nagtindog sa halayo. ¹³Ug gipatugbaw nila ang ilang mga tingog sa pag-ingon: Jesus, Magtutudlo, kaloy-i kami. ¹⁴Ug sa iyang nakita sila, siya miingon kanila: Lumakaw kamo ug magpakita sa mga sacerdote. Ug nahatabo nga sa nagalakaw sila, nangahinlo sila. ¹⁵Ug ang usa kanila, sa pagkakita nga siya nahinlo, mibalik nga nagadayeg sa Dios sa makusog nga tingog; ¹⁶Ug siya mihapa sa mga tiil ni Jesus sa pagpasalamat kaniya, ug siya usa ka Samariahanon. ¹⁷Ug sa mitubag si Jesus, miingon: Wala ba magmahinlo ang napulo? Apan hain ang siyam? ¹⁸Wala bay bisan kinsa kanila nga mibalik sa paghimaya sa Dios, gawas niining dumoduong? ¹⁹Ug siya miingon kaniya: Tumindog ug lumakaw ka, ang imong pagtoo maoy nagluwas kanimo. ²⁰Ug sa gipangutana siya sa mga Fariseo kong anus-a moabut ang gingharian sa Dios, siya mitubag kanila ug miingon: Dili moanhi ang gingharian sa Dios pinaagi sa mga pagpaminaw. ²¹Ug dili usab sila magaingon: Ania dinhi! kun, Atua didto! Kay ania karon, ang gingharian sa Dios anaa kaninyo. ²²Ug siya miingon sa iyang mga tinon-an: Moabut ang mga adlaw nga buot unta kamo motan-aw ug usa sa mga adlaw sa Anak sa tawo, ug dili ninyo kini hikit-an. ²³Ug sila magaingon kaninyo: Ania dinhi! kun, Atua didto! Dili kamo manlakat, ug dili usab kamo magsunod kanila. ²⁴Kay ingon sa kilat, sa magadan-ag kini gikan sa usa ka bahin

sa ilalum sa langit, magadan-ag usab ngadto sa usa ka bahin sa ilalum sa langit; ingon niini usab ang Anak sa tawo sa iyang adlaw. ²⁵Apan kinahanglan una siya magaantus ug daghang mga butang; ug igasalikway niini nga kaliwatan. ²⁶Ug ingon sa nahatabo sa mga adlaw ni Noe, mao usab sa mga adlaw sa Anak sa tawo. ²⁷Nanagpangaon sila, nanagpanginum, nanagpangasawa, gipangasawa, hangtud sa adlaw nga misulod si Noe sa arca, ug miabut ang lunop ug naglaglag kanilang tanan. ²⁸Mao usab sumala sa nahitabo sa mga adlaw ni Lot: nanagpangaon sila, nanagpanginum, nanagpamalit, nanagpamaligya, nanagpananum, nanagpatindog ug mga puloy-anan. ²⁹Apan sa adlaw nga mipahawa si Lot sa Sodoma, miulan ug kalayo ug azufre gikan sa langit, ug milaglag kanilang tanan. ³⁰Mao usab ang mahatabo sa adlaw nga igapadayag ang Anak sa tawo. ³¹Niadlong adlaw, siya nga anaa sa ibubungan, ug ang iyang mga butang anaa sa sulod sa balay, dili siya manaug sa pagkuha kanila; ug siya nga anaa sa kapatagan dili usab magabalik. ³²Hinumdumi ninyo ang asawa ni Lot. ³³Bisan kinsa nga magapaninguha sa pagluwas sa iyang kinabuhi, mawala kini kaniya; apan bisan kinsa nga mawad-an sa iyang kinabuhi, maluwas kini niya. ³⁴Nagaingon ako kaninyo nga niadtong gabhiona may duha ka tawo sa usa ka higdaanan; ang usa pagakuhaon ug ang usa pagabiyaan; ³⁵May duha ka babaye nga magaabay paggaling; ang usa pagadad-on ug ang usa pagabiyaan; ³⁶May duha ka tawo nga anaa sa kapatagan; ang usa pagadad-on ug ang usa pagabiyaan. ³⁷Ug sila mingtubag ug nanag-ingon kaniya: Hain, Ginoo? Ug siya miingon kanila: Kong hain ang lawas, didto magatigum ang mga agila.

¹Ug siya nagasulti kanila ug usa ka samingay sa pagpaila nga sila kinahanglan kanunay magaampo ug dili magakaluya; ²Nga nagaingon: Sa usa ka lungsod may usa ka maghuhukom nga walay pagkahadlok sa Dios, bisan pagkataha sa mga tawo. ³Ug may usa ka babaye nga balo didto niadtong lungsod nga miadto kaniya sa masubsub sa pag-ingon: Ipanimalus ako batok sa akong kaaway. ⁴Ug wala siya una magtagad, apan sa ulahi nag-ingon sa iyang kaugalingon: Bisan wala ako mahadlok sa Dios, bisan mataha sa tawo; ⁵Apan, tungod kay ginasamukan ako niining babaye nga balo, magpanimalus ako alang kaniya, tingali unya magapaguol siya kanako tungod sa iyang pag-utas ug balikbalik. ⁶Ug miingon ang Ginoo: Patalinghugi ninyo ang ginaingon sa maghuhukom nga dili matarung. ⁷Ug dili ba ang Dios magpanimalus alang sa iyang mga pinili nga nagasinggit kaniya sa adlaw ug sa gabii, ug bisan pa siya nagamapailubon kanila? ⁸Nagaingon ako kaninyo nga siya magapanimalus alang kanila sa madali. Bisan pa niini, kong moanhi ang Anak sa tawo, makakaplag ba siya ug pagtoo sa yuta? ⁹Ug miingon usab siya niini nga samingay mahatungod niadtong uban nga nagasalig sa ilang kaugalingon nga sila mga matarung, ug nagatamay sa uban. ¹⁰Duha ka tawo mingsaka sa templo sa pag-ampo: ang usa Fariseo, ug ang usa maniningil sa buhis. ¹¹Ang Fariseo nagatindog ug nagaampo sa ingon niini sa iyang kaugalingon: Oh, Dios! Nagapasalamat ako kanimo nga ako dili ingon sa ubang mga tawo, mga mangingilog, dili mga matarung, mga mananapaw; ug dili usab ingon niining maniningil sa buhis. ¹²Nagapuasa ako makaduha sa semana, nagabayad ako sa mga ikapulo sa tanang makita ko. ¹³Apan ang maniningil

sa buhis nga nagatindog sa halayo dili ngani buot bisan lamang sa pagyahat sa iyang mga mata ngadto sa langit, kondili hinonoa nagapamukpok sa iyang dughan nga nagaingon: Oh, Dios! malooy ka kanako nga usa ka makasasala. ¹⁴Nagaingon ako kaninyo nga kining tawohana mipauli sa iyang balay nga gipakamatarung labi kay sa usa; kay ang magapataas sa iyang kaugalingon pagapaubson, apan ang magapaubos pagapatas-on. ¹⁵Ug ilang gidala usab ngadto kaniya ang ilang mga bata, aron iyang pagahikapon sila. Apan sa pagkakita sa iyang mga tinon-an niini, gibadlong sila. ¹⁶Apan gitawag ni Jesus sila ngadto kaniya nga nagaingon: Pasagdi ninyo nga moanhi kanako ang mga bata, ug dili ninyo sila pagdid-an, kay ang gingharian sa Dios alang sa mga sama kanila. ¹⁷Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga bisan kinsa nga dili modawat sa gingharian sa Dios ingon sa usa ka bata, dili gayud siya makasulod didto. ¹⁸Ug may usa ka punoan nangutana kaniya nga nagaingon: Magtutudlo nga maayo! Unsa ang akong pagabuhaton aron mapanunod ko ang kinabuhi nga walay katapusan? ¹⁹Ug si Jesus miingon kaniya: Nganong ginganlan mo ako nga maayo? Walay bisan kinsa nga maayo kondili usa lamang, ang Dios. ²⁰Ikaw nahibalo sa mga sugo: Dili ka manapaw; dili ka magpatay; dili ka mangawat, dili ka magsaksi sa bakak; tumahod ka sa imong amahan ug sa imong inahan. ²¹Ug siya miingon: Tanan kining mga butanga ginabantayan ko sukad pa sa akong pagkabata. ²²Ug sa nakadungog niini si Jesus, miingon kaniya: Usa pa ka butang ang nakulang kanimo; ibaligya ang tanan nga imong gibatonan, ug ipamahinbahin sa mga kabus, ug ikaw makabaton ug bahandi sa langit; ug umari ka, sumunod kanako. ²³Apan sa iyang pagkadungog niining mga butanga, nagsubo siya sa hilabihan gayud, kay siya dato kaayo. ²⁴Ug si Jesus, sa nagtan-aw kaniya, miingon: Pagkamakuli gayud sa mga adunay bahandi ang pagsulod sa gingharian sa Dios! ²⁵Kay labi pang masayon ang pagsulod sa usa ka camello sa mata sa usa ka dagum kay sa usa ka dato ang pagsulod sa gingharian sa Dios. ²⁶Ug ang mga nakadungog niini nanag-ingon: Nan, kinsa ang arang mamaluwas? ²⁷Apan siya miingon: Ang mga butang nga dili mahimo sa tawo mahimo sa Dios. ²⁸Ug miingon si Pedro: Ania karon, gipamiyaan namo ang among mga kaugalingon ug mingsunod kanimo. ²⁹Ug siya miingon kanila: Sa pagkamatuod nagaingon ako kaninyo, nga walay bisan kinsa nga mibiya sa iyang balay, kun sa mga ginikanan, kun sa mga igsoon, kun sa asawa, kun sa mga anak tungod sa gingharian sa Dios. ³⁰Nga dili makadawat niining panahona ug labaw pa, ug sa panahon nga palaabuton, sa kinabuhi nga walay katapusan. ³¹Ug iyang gitawag ngadto kaniya ang napulo ug duha ug miingon kanila: Ania karon, nagatungas kita sa Jerusalem, ug ang tanang mga butang nga gisulat sa mga manalagna matuman dinhi sa Anak sa tawo. ³²Kay igatugyan siya ngadto sa mga Gentil, ug pagapatyon, ug pagapakaulawan, ug pagalud-an. ³³Ug sila magahampak ug magapatay kaniya, ug sa ikatolo ka adlaw mabanhaw siya. ³⁴Ug sila wala makasabut sa bisan unsa niining mga butanga; ug kining mga pulonga nalilong kanila, ug wala nila matukib ang giingon kanila. ³⁵Ug nahatabo nga sa nagakahaduol siya sa Jerico, may usa ka buta nga nagalingkod sa daplin sa dalan, nga nagapakilimos. ³⁶Ug sa hingdunggan niya ang panon sa katawohan nga nanagpangagi, nangutana siya kong unsa kadto. ³⁷Ug sila nagsugilon kaniya nga si Jesus nga Nazarenon milabay. ³⁸Ug misinggit siya nga nagaingon: Jesus, Anak ni David! kaloy-i ako. ³⁹Ug ang mga nanag-una, nagbadlong kaniya nga humilum siya, apan siya

misamut pagsinggit: Anak ni David! kaloy-i ako. ⁴⁰Ug mihunong si Jesus ug nagsugo nga siya dad-on ngadto kaniya, ug sa nahiduol na kini, iyang gipangutana. ⁴¹Sa pag-ingon: Unsa ang buot mo nga pagabuhaton ko kanimo? Ug siya miingon: Ginoo, nga makadawat ako sa akong igtatan-aw. ⁴²Ug si Jesus miingon kaniya: Dawata ang imong igtatan-aw, ang imong pagtoo maoy nagluwas kanimo. ⁴³Ug dihadiha siya nakadawat sa iyang igtatan-aw, ug minunot kaniya nga nagahimaya sa Dios. Ug sa hingkit-an kini sa tanang mga tawo, nagdayeg sila sa Dios.

¹Ug si Jesus misulod ug milatas sa lungsod sa Jerico. ²Ug ania karon, usa ka lalake nga ginganlan si Zaqueo, ug siya punoan sa mga maniningil sa buhis, ug siya dato. ³Ug siya nagatinguha sa pagtan-aw kong kinsa si Jesus; apan wala siya makahimo tungod sa panon sa katawohan kay hamubo siya. ⁴Ug midalagan siya nga nag-una, ug misaka sa usa ka kahoyng sicomoro aron sa pagtan-aw kaniya, kay moagi siya didto. ⁵Ug sa nakaabut si Jesus niadtong dapita, mihangad ug miingon kaniya: Zaqueo, pagdali, kumanaug ka, kay karong adlaw kinahanglan ako moabut sa imong balay. ⁶Ug nagdali siya, ug nanaug, ug midawat kaniya nga malipayon. ⁷Ug sa pagkakita nila niini, silang tanan nanagbagutbot sa pag-ingon: Misulod siya sa pagpuyo uban sa usa ka tawo nga makasasala. ⁸Ug mitindog si Zaqueo ug miingon sa Ginoo: Ania karon, Ginoo, ang katunga sa akong kahimtang ihatag ko sa mga kabus; ug kong ako nakalimbong sa bisan unsa kang bisan kinsa, ginauli ko sa upat pa ka kapin. ⁹Ug si Jesus miingon kaniya: Karon miabut ang kaluwasan dinhi niining balaya tungod kay siya anak usab ni Abraham. ¹⁰Kay ang Anak sa tawo mianhi sa pagpangita ug sa pagluwas niadtong nawala. ¹¹Ug sa nanagpatalinghug sila niining mga butanga, midugang siya ug nagsulti ug usa ka samingay, tungod kay didto na siya duol sa Jerusalem, ug tungod kay nagadahum sila nga igapadayag dihadiha ang gingharian sa Dios. ¹²Busa miingon siya: Usa ka tawong dungganan miadto sa usa ka halayong yuta aron sa pagdawat alang sa iyang kaugalingon ug usa ka gingharian, ug sa pagpauli. ¹³Ug gitawag niya ang napulo sa iyang mga ulipon, ug gihatagan niya sa napulo ka mina, ug nag-ingon: Ipatigayon kini ninyo hangtud nga ako mahauli. ¹⁴Apan ang iyang mga katagilungsod nanagdumot kaniya, ug gipadad-an ug usa ka tugon sa ulahi niya sa pag-ingon: Dili kami buot nga kining tawohana maghari kanamo. ¹⁵Ug nahatabo nga sa nakapauli na siya, sa nakadawat na sa gingharian, iyang gipasugoan kadtong mga ulipon nga iyang gihatagan sa salapi, aron paatubangon kaniya sa paghatag kasayuran kong pilay ilang nakita sa ilang pagpatigayon. ¹⁶Ug ang nahauna miabut sa atubangan niya ug miingon: Ginoo, ang imong mina hingdugangan ug napulo pa ka mina. ¹⁷Ug siya miingon kaniya: Maayo, maayong ulipon; tungod kay ikaw nagmatinumanon sa diyutay gayud, magbaton ka ug pagbulot-an sa ibabaw sa napulo ka lungsod. ¹⁸Ug ang ikaduha miabut nga nagaingon: Ginoo, ang imong mina hingdugangan ug lima ka mina. ¹⁹Ug siya miingon usab kaniya: Ikaw usab may pagbulot-an sa lima ka lungsod. ²⁰Ug ang usa miabut usab nga nagaingon: Ginoo, ania karon ang imong mina nga giputos ko sa usa ka panyo, ²¹Kay nahadlok ako kanimo, kay ikaw maoy tawo nga magahi; nagakuha ikaw sa wala mo ibutang, ug ginaani mo ang wala mo ipugas. ²²Ug siya miingon kaniya: Gikan sa imong kaugalingong baba

pagahukman ko ikaw, dautan nga ulipon. Hingbaloan mo nga ako usa ka tawo nga magahi, nga nagakuha sa wala ko ibutang, ug nagaani sa wala ko ipugas; ²³Busa, nganong wala mo ihatag sa banco ang akong salapi, ug ako sa akong pag-abut makapaningil unta uban ang tubo? ²⁴Ug siya miingon sa mga nanagtindog sa haduol: Kuhaa ninyo kaniya ang mina, ug ihatag kaniya nga adunay napulo ka mina. ²⁵Ug sila nanag-ingon kaniya: Ginoo, adunay napulo siya ka mina. ²⁶Kay nagaingon ako kaninyo nga ang tanan nga adunay iya, pagahatagan; apan ang walay iya, bisan pa ang iya pagakuhaon gikan kaniya. ²⁷Apan kining akong mga kaaway nga dili mobuot nga ako magahari kanila, dad-a sila dinhi, ug patya sila sa akong atubangan. ²⁸Ug sa nakapamulong si Jesus sa ingon, milakat siya pag-una nga nagatungas sa Jerusalem. ²⁹Ug nahatabo nga sa nagakahaduol siya sa Betfage ug sa Betania, sa bukid nga ginganlan bukid sa mga Olivo, gisugo niya ang duha sa mga tinon-an, ³⁰Nga nagaingon: Umadto kamo sa lungsod nga anaa sa inyong atubangan, diin, sa inyong pagsulod, hikit-an ninyo ang usa ka nati sa asna nga gihigut nga wala pa gayud makabay-i ug tawo, hubara ug dad-a dinhi siya. ³¹Ug kong adunay mangutana kaninyo: Nganong inyong gibadbaran siya? magasulti kamo kaniya sa ingon niini: ang Ginoo adunay kinahanglan kaniya. ³²Ug nangadto ang mga gisugo, ug hingkaplagan nila ingon sa iyang gisulti kanila. ³³Ug sa nagabadbad sila sa nati sa asna, ang mga tag-iya nanag-ingon kanila: Nganong gibadbaran ninyo ang nati sa asna? ³⁴Ug sila nanag-ingon: ang Ginoo adunay kinahanglan kaniya. ³⁵Ug gidala nila kini kang Jesus; ug ilang gitaklap ang ilang mga kupo sa nati sa asna, ug niini gipakabayo nila si Jesus. ³⁶Ug sa nagalakaw siya, nanagpamuklad sila sa ilang mga kupo sa dalan. ³⁷Ug sa nagakahiduol siya sa lusaran sa bukid sa mga Olivo, ang tibook nga panon sa iyang mga tinon-an misugod sa paglipay ug pagdayeg sa Dios sa makusog nga tingog tungod sa tanang mga gamhanang buhat nga ilang hingkit-an. ³⁸Nga nagaingon: Bulahan ang hari nga nagaanhi sa ngalan sa Ginoo! Pakigdait sa langit, ug himaya sa kahitas-an! ³⁹Ug may uban sa mga Fariseo sa taliwala sa katawohan nanag-ingon kaniya: Magtutudlo, badlunga ang imong mga tinon-an. ⁴⁰Ug siya mitubag ug miingon kanila: Ako nagaingon kaninyo nga kong sila managhilum, ang mga bato managsinggit. ⁴¹Ug sa nagkaduol na siya, nakita niya ang lungsod, ug mihilak siya tungod kaniya, ⁴²Nga nagaingon: Oh, kong ikaw, ikaw gayud, nakaila pa lamang unta niining adlaw, sa mga butang nga iya sa pakigdait! Apan karon hingsalipdan na sila sa imong mga mata. ⁴³Kay moabut kanimo ang mga adlaw nga ang imong mga kaaway magatukod ug paril sa libut nimo, ug paglikusan ka nila, ug pagapiiton ka sa tanang mga dapit. ⁴⁴Ug pagapukanon ka ngadto sa yuta, ug ang imong mga anak sa sulod nimo, ug walay bato nga mahipatong sa usa ka bato, nga igabilin kanimo; tungod kay wala mo pag-ilha ang panahon sa pagduaw kanimo. ⁴⁵Ug misulod siya sa templo, ug misugod sa pag-abog ngadto sa gawas sa mga nanagbaligya ug mga nanagpamalit didto, ⁴⁶Nga nag-ingon kanila: Nahisulat na, Ug ang akong balay, balay sa pag-ampo, apan gibuhat ninyo kini nga lungib sa mga tulisan. ⁴⁷Ug nagtudlo siya sa matag-adlaw sa templo. Apan ang mga pangulong sacerdote ug ang mga escriba, ug ang mga dagkung tawo sa lungsod naninguha sa paglaglag kaniya. ⁴⁸Ug wala silay hingkaplagan nga arang pagabuhaton, kay ang tanang katawohan nanaghangad nga nagapatalinghug kaniya.

¹Ug nahitabo nga, sa usa sa mga adlaw, sa nagatudlo siya sa mga tawo sulod sa templo, ug nagawali sa Maayong Balita, dihay mingduol kaniya, ang mga pangulong sacerdote ug ang mga escriba uban ang mga anciano. ²Ug sila mingsulti nga nagaingon kaniya: Saysayi kami, tungod sa unsa nga pagbulot-an nagabuhat ikaw niining mga butanga? kun kinsa man ang naghatag kanimo niining pagbulot-an? ³Ug siya mitubag ug miingon kanila: Ako usab mangutana kaninyo ug usa ka pangutana, ug saysayi ako: ⁴Ang bautismo ni Juan, gikan ba sa langit, kun gikan sa mga tawo? ⁵Ug sila nagatolotimbang sa ilang kaugalingon nga nagaingon: Kong mag-ingon kita, gikan sa langit, magaingon siya: Ngano man nga wala ninyo siya pagtoohi? ⁶Apan kong mag-ingon kita, gikan sa mga tawo; ang tanang mga tawo magabato kanato; kay natino sila nga si Juan maoy usa ka manalagna. ⁷Ug sila mingtubag nga wala nila hibalo kong diin gikan. ⁸Ug si Jesus miingon kanila: Ako usab dili magasaysay kaninyo kong sa unsa nga pagbulot-an ginahimo ko kining mga butanga. ⁹Ug misugod siya sa pagsulti sa katawohan niini nga samingay: Usa ka tawo nakatanum ug usa ka parrasan, ug gipaabangan niya kini sa mga mag-uuma, ug milangyaw siya sa laing yuta sa hataas nga panahon. ¹⁰Ug sa tingbunga gipaadtoan niya ug usa ka ulipon ang mga mag-uuma aron siya pagahatagan nila sa bunga sa parrasan; apan gihampak siya sa mga mag-uuma, ug gipapauli siya nga walay dala. ¹¹Ug siya nagpaadto na usab ug usa ka ulipon; ug kini gihampak usab nila, ug gipakaulawan, ug gipapauli nga walay dala. ¹²Ug nagpaadto na usab sa ikatolo; ug kini usab gisamaran nila ug giabog sa gawas. ¹³Ug miingon ang Ginoo sa parrasan: Unsa ang akong pagabuhaton? Pagasugoon ko ang akong anak nga hinigugma; tingali ilang pagatahuron siya. ¹⁴Apan sa hingkit-an kini sa mga mag-uuma, nanagtolotimbang sila sa ilang kaugalingon nga nagaingon: Kini mao ang manununod, umari kamo, patyon ta siya, aron ang kabilin maato. ¹⁵Ug ilang giabog siya sa gawas sa parrasan, ug gipatay siya. Busa, unsa ang pagabuhaton kanila sa Ginoo sa parrasan? ¹⁶Moanhi siya ug magalaglag niining mga mag-uuma, ug igahatag niya ang parrasan sa uban. Ug sa hingdunggan nila kini, sila nanag-ingon: Dili unta kini mahitabo. ¹⁷Apan siya mitutok kanila ug miingon: Unsa man diay kining nahasulat: Ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod, kini nahimong pangulo nga bato sa pamag-ang? ¹⁸Ang tanan nga nahulog sa ibabaw niadtong batoha mangadugmok; apan bisan kinsa ang mahulogan niya, kini magasabwag kaniya sama sa abog. ¹⁹Ug ang mga escriba ug ang mga pangulong sacerdote nanagtinguha sa pagdakup kaniya niadto gayud nga taknaa; ug nangahadlok sila sa katawohan; kay naila nila nga batok kanila ang pagsulti niya niini nga samingay. ²⁰Ug ilang ginabantayan siya, ug gipaadtoan ug mga maniniid nga nagapakaaron-ingnon sa ilang kaugalingon nga matarung, aron nga ilang hingdakpan siya sa iyang mga panulti, sa pagtugyan kaniya sa kagamhanan ug sa pagbulot-an sa gobernador. ²¹Ug ilang gipangutana siya nga nagaingon: Magtutudlo, nahibalo kami nga ikaw nagasulti ug nagatudlo sa matul-id gayud, ug wala kay pinalabi sa mga tawo; kondili sa tinuod gayud nagatudlo ikaw sa kamatuoran sa dalan sa Dios. ²²Uyon ba sa balaod alang kanamo ang paghatag ug buhis kang Cesar, kun dili? ²³Apan nasabut niya pag-ayo ang ilang malimbungong paagi ug miingon kanila: Nganong ginatintal ninyo ako? ²⁴Ipakita ninyo kanako ang usa ka denario. Kang kinsang dagway ug unsa ang nahasulat nga anaa kaniya? Ug sila nanagpanubag ug nanag-ingon: Kang Cesar. ²⁵Ug siya

miingon kanila: Busa, maghatag kamo kang Cesar sa mga butang nga iya ni Cesar, ug sa Dios sa mga butang nga iya sa Dios. ²⁶Ug wala sila makahimo sa pagdakup kaniya sa iyang mga pulong sa atubangan sa mga tawo; ug sila nanghibulong sa iyang tubag, ug nangahilum sila. ²⁷Ug dihay miduol kaniya pipila sa mga Saduceo, sila nga nanag-ingon nga walay pagkabhaw; ²⁸Ug sila nangutana kaniya nga nagaingon: Magtutudlo, gisulat ni Moises kanamo, nga kong ang igsoon sa usa ka tawo mamatay, nga adunay asawa ug walay anak, ang iyang igsoon mangasawa kaniya, ug magabangon sa kaliwatan sa iyang igsoon. ²⁹Busa may pito ka managsoon nga lalake: ang kamagulangan nangasawa, ug namatay nga walay anak. ³⁰Ug ang ikaduha nangasawa, apan kini namatay nga walay anak. ³¹Ug ang ikatolo nangasawa kaniya; ug sa maong pagkaagi ang tanan nga pito; ug sila nangamatay nga walay gibilin nga mga anak. ³²Ug sa katapusan sa tanan, namatay usab ang babaye. ³³Busa sa pagkabhaw, kang kinsa man nga asawa siya? (Kay siya naasawa man sa pito). ³⁴Ug si Jesus mitubag ug miingon kanila: Ang mga anak niining kalibutana nanagpangasawa ug ginapangasawa. ³⁵Apan sila nga naisip nga takus sa pagdangat niadtong kalibutan ug sa pagkabhaw gikan sa mga minatay, dili sila magaminyo, bisan pagaminyoon. ³⁶Kay dili sila mamatay, kay sila masama man sa mga manolonda ug mga anak sa Dios, sanglit mga anak sa pagkabhaw. ³⁷Kondili nga ang mga minatay mangabhaw, bisan si Moises nagpakita niini sa dapit sa Sapinit, sa panahon nga gitawag niya ang Ginoo, ang Dios ni Abraham, ug ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob. ³⁸Busa siya dili Dios sa mga minatay, kondili sa mga buhi. Kay ang tanan nangabuhi tungod kaniya. ³⁹Ug may mga escriba sa nagatubag, miingon: Magtutudlo, maayo ang giingon mo. ⁴⁰Ug sukad niadto wala na sila mangahas sa pagpangutana kaniya sa bisan unsang pangutana. ⁴¹Ug siya miingon kanila: Nganong ginaingon nila nga si Cristo anak ni David? ⁴²Kay si David, sa iyang kaugalingon, nagaingon sa basahon sa mga Salmos: ang Ginoo nag-ingon sa akong Ginoo: Lumingkod ka sa akong too, ⁴³Hangtud nga igabutang ko ang imong mga kaaway nga tumbanan sa imong mga tiil. ⁴⁴Busa si David nagahingalan kaniya nga Ginoo, ug unsaon pagkahimo nga siya maanak niya? ⁴⁵Ug sa gipatalinghugan siya sa tanang katawohan, miingon siya sa iyang mga tinon-an: ⁴⁶Magmatngon kamo sa mga escriba nga buot magalakaw nga sinul-oban sa mga bisti nga hatag-as, ug mahigugma sa mga pagyukbo sa mga baligyaanan, ug sa mga nahaunang mga lingkoranan sa mga sinagoga, ug sa paglingkod sa mga labing maayong lingkoranan sa mga kombira; ⁴⁷Nga nagalamoy sa mga balay sa mga babayeng balo, ug sa usa ka pasangil nagabuhat ug hatag-as nga mga pangad-yeon: kini sila magadawat ug labing daku nga pagkahinukman sa silot.

¹Ug giyahat niya ang iyang mga mata, ug hingkit-an niya ang mga dato nga nagahulog sa ilang mga halad sa sudlanan sa salapi. ²Ug hingkit-an usab niya ang usa ka kabus nga babayeng balo, nga nagahulog didto ug duha ka diyut. ³Ug siya miingon: Sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo nga kining kabus nga babayeng balo nagahulog ug labaw kay kanilang tanan. ⁴Kay kini silang tanan nanaghulog sa kapin sa ilang kaadunahan sa mga halad sa Dios, apan kini siya, sa iyang kakabus,

nagahulog sa tibook niyang panginabuhì. ⁵Ug sa nanaghisgut ang uban nahatungod sa templo nga nadayandayanan sa mga maanindot nga mga bato, ug sa mga butang nga hinalad sa Dios, siya miingon: ⁶Mahitungod niining mga butanga nga ginatan-aw ninyo, moabut ang mga adlaw nga walay mahibilin dinhi; nga bato sa ibabaw sa usa ka bato, nga dili pagatumpagon. ⁷Ug sila nanagpangutana kaniya nga nagaingon: Magtutudlo, anus-a man diay kining mga butanga mahitabo? ug unsa man ang ilhanan kong magakahitabo na kining mga butanga? ⁸Ug siya miingon: Magmatngon kamo nga dili kamo pagpasalaagon, kay daghan ang moanhi sa akong ngalan sa pag-ingon: Ako mao si Cristo, ug ang panahon haduol na. Dili kamo magsunod kanila. ⁹Ug kong makadungog kamo mahatungod sa mga gubat ug mga kagubot, ayaw kamo kalisang; kay kinahanglan kining mga butanga mahitabo pag-una, apan dili moabut gilayon ang katapusan. ¹⁰Unya siya miingon kanila: Ang nasud motindog batok sa nasud, ug ang gingharian batok sa gingharian. ¹¹Ug moabut ang makusog nga mga linog, ug sa nagkalainlaing mga dapit mga gutom ug mga kamatay; ug may mga makalilisang talan-awon ug mga dagkung ilhanan gikan sa langit. ¹²Apan sa dili pa kining mga butanga, kamo pagadakpon nila, ug pagalutoson kamo nga igatugyan sa mga sinagoga ug sa mga bilanggoan; ug pagadad-on kamo sa atubangan sa mga hari ug sa mga gobernador tungod sa akong ngalan. ¹³Ug kini magapulos kaninyo ingon nga usa ka pagpamatuod. ¹⁴Busa, ibutang ninyo kini sa inyong mga kasingkasing sa dili pagpalandung una kong unsa ang inyong igatubag. ¹⁵Kay ako magahatag kaninyo ug baba ug kaalam, nga ang tanan ninyong mga kaaway dili arang makasukol bisan makatubag. ¹⁶Apan igatugyan kamo sa inyo gayud nga mga ginikanan, ug mga igsoon, ug mga kaubanan, ug mga abyan, ug igapapatay nila ang uban kaninyo. ¹⁷Ug pagadumtan kamo sa tanang mga tawo tungod sa akong ngalan. ¹⁸Ug walay usa ka buhok sa inyong ulo nga mawala. ¹⁹Sa inyong pagpailub, mabatonan ninyo ang inyong mga kalag. ²⁰Apan kong makita ninyo ang Jerusalem, nga malikusan sa mga kasundalohan, masabut ninyo nga haduol na ang iyang pagkalaglag. ²¹Unya pasagdi nga ang mga atua sa Judea mangalagiw ngadto sa mga bukid, ug pasagdi nga ang mga atua sa mga kinataliwad-an niya, manggula; ug ang mga atua sa kapatagan ayaw tugoti nga manulod didto. ²²Kay kini mga adlaw sa pagpanimalus, aron ang tanang mga butang nga nahasulat mangatuman. ²³Alaut sila nga magamabdos ug sila nga magapasuso niadtong mga adlaw! kay moabut ang dakung kagul-anan sa ibabaw sa yuta ug ang kaligutgut niining katawohan. ²⁴Ug sila mangahulog sa sulab sa hinagiban, ug sila pagadad-on nga mga bihag ngadto sa tanang mga nasud; ug ang Jerusalem pagatamakan sa mga Gentil, hangtud nga matuman ang mga panahon sa mga Gentil. ²⁵Ug aduna unyay mga ilhanan sa adlaw, ug sa bulan, ug sa mga bitoon, ug sa ibabaw sa yuta, kagul-anan sa mga nasud, ug kalibug tungod sa dinaguok sa dagat ug sa mga balud; ²⁶Mga tawo mangaluya tungod sa kahadlok, ug tungod sa pagpaabut sa mga butang nga magakahitabo sa kalibutan, kay ang mga kagamhanan sa mga langit pagauyogon. ²⁷Ug unya makita nila ang Anak sa tawo nga moanhi sa usa ka panganod nga adunay dakung gahum ug himaya. ²⁸Apan kong kining mga butanga mosugod na sa pagkahitabo, humangad kamo, ug ituboy ang inyong mga ulo; kay ang inyong kaluwasan nagakahaduol na. ²⁹Ug siya nagsulti kanila sa usa ka samingay: Tan-awa ninyo ang higuera ug ang tanang mga kahoy: ³⁰Kong sila mosalingsing na, makita ninyo ug

mahibaloan ninyo sa inyong kaugalingon nga haduol na ang tinghulaw. ³¹Ingon man usab kamo, kong inyong makita nga nagakahatabo kining mga butanga, hibaloi ninyo nga haduol na ang gingharian sa Dios. ³²Sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo, nga dili moagi kini nga kaliwatan hangtud nga ang tanang mga butang mahitabo. ³³Ang langit ug ang yuta mahanaw, apan ang akong mga pulong dili mahanaw. ³⁴Apan magmatngon kamo sa inyong kaugalingon, tingali ang inyong mga kasingkasing matugob sa kaulit ug kahubog, ug sa mga pag-atiman niini nga kinabuhi, ug kadtong adlaw moabut kaninyo sa hinanali ingon sa usa ka lit-ag. ³⁵Kay sa ingon niini moabut kini sa tanan nga nagapuyo sa ibabaw sa tibook nga yuta. ³⁶Apan managtukaw kamo sa tanang panahon, nga magapangamuyo, aron modaug kamo sa paglikay niining tanang mga butang nga mahitabo, ug sa pagtindog sa atubangan sa Anak sa tawo. ³⁷Ug sa matag-adlaw nagapanudlo siya sa templo; ug sa matag-gabii mogula siya ug nagapahulay sa bukid nga ginganlan Olivo. ³⁸Ug ang tanang katawohan midugok kaniya sa templo sayo sa kabuntagon aron sa pagpatalinghug kaniya.

¹Karon nagakahaduol ang fiesta sa mga tinapay nga walay levadura nga ginganlan pasko. ²Ug ang mga pangulong sacerdote ug ang mga escriba nanagpangita ug usa ka lalang sa pagpatay kaniya; kay nangahadlok sila sa lungsod. ³Ug si satanas misulod ang Judas, ang ginganlan Iscariote, nga usa sa napulo ug duha. ⁴Ug siya miadto ug nakigsulti sa mga pangulong sacerdote ug sa mga capitan, kong unsaon niya sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. ⁵Ug sila nangalipay ug nanagkauyon sa paghatag kaniya ug salapi. ⁶Ug siya miuyon ug nangita ug higayon sa pagtugyan kaniya sa wala didto ang panon sa katawohan. ⁷Ug miabut ang adlaw sa tinapay nga walay levadura nga maoy ighahalad sa cordero sa pasko. ⁸Ug gisugo niya si Pedro ug si Juan nga nagaingon: Pangadto kamo ug hikayon ninyo kanato ang pasko, aron kita makapangaon. ⁹Ug sila miingon kaniya: Asa ba ang buot mo nga kami magahikay? ¹⁰Ug siya miingon kanila: Ania karon, sa pagsulod ninyo sa ciudad, pagasugaton kamo sa usa ka tawo, nga magadala ug usa ka banga nga tubig; sunda ninyo siya hangtud sa sulod sa balay nga iyang pagasudlan. ¹¹Ug mag-ingon kamo sa agalon sa panimalay: Ang Magtutudlo nagaingon kanimo: Hain ang lawak nga pagakan-an ko sa pasko uban sa akong mga tinon-an? ¹²Ug siya magapakita kaninyo ug usa ka dakung lawak sa ibabaw nga andam: didto maghikay kamo. ¹³Ug sila minglakaw, ug hingkaplagan sumala sa iyang giingon kanila. Ug gihikay nila ang pasko. ¹⁴Ug sa pag-abut sa takna milingkod siya sa lamesa, ug ang napulo ug duha ka mga apostoles uban kaniya. ¹⁵Ug siya miingon kanila: Gihandum ko sa mainit gayud ang pagkaon niini nga pasko uban kaninyo sa dili pa ako magaanus. ¹⁶Kay ako nagaingon kaninyo, nga dili na ako magakaon niini hangtud nga matuman kini didto sa gingharian sa Dios. ¹⁷Ug gikuptan niya ang usa ka copa, ug sa nakapasalamat siya, miingon: Dawata kini, ug inyong bahinbahinon kaninyo. ¹⁸Kay ako nagaingon kaninyo nga dili na ako moinum sa bunga sa parras, hangtud nga moabut ang gingharian sa Dios. ¹⁹Ug mikuha siya ug tinapay, ug sa nakapasalamat siya, iyang gitipiktipik ug gihatag kanila nga nagaingon: Kini mao ang akong lawas nga gihatag tungod kaninyo; buhata ninyo kini nga handumanan kanako. ²⁰Sa maong pagkaagi usab mikuha siya sa usa ka copa sa human ang

panihapon nga nagaingon: Kini nga copa mao ang bag-ong tugon sa akong dugo nga pagaulaon tungod kaninyo. ²¹Apan, ania karon, ang kamot sa magatugyan kanako kauban ko sa lamesa. ²²Kay sa pagkamatuod, ang Anak sa tawo moadto, ingon sa gitagal; apan alaut kadtong tawo nga pinaagi kaniya igatugyan siya. ²³Ug misugod sila sa pagsinusihay sa taliwala sa ilang kaugalingon kong kinsa kanila ang magabuhat niining butanga. ²⁴Ug miturok usab ang usa ka paglalisay sa taliwala nila kong kinsa kanila ang maisip nga labing daku. ²⁵Ug siya miingon kanila: Ang mga hari sa mga Gentil nagapakaagalon kanila ug ang mga adunay pagbulot-an sa ibabaw kanila ginanganlan mga magbubuhat-sa-maayo. ²⁶Apan kamo dili ingon niini; kondili ang labing daku kaninyo makigsama sa manghud; ug ang magapangulo mahasama siya niadtong nagaalagad. ²⁷Kay hain ang labing daku, ang nagalingkod ba sa pagkaon, kun ang nagaalagad? Dili ba ang nagalingkod sa pagkaon? Apan ako ania sa taliwala ninyo ingon niadtong nagaalagad. ²⁸Apan kamo mao kadtong nanagpadayon kauban nako sa mga pagtintal kanako. ²⁹Ug ako nagatudlo kaninyo ug usa ka gingharian, ingon nga ang akong Amahan nagatudlo kanako. ³⁰Aron managpangaon ug managpanginum kamo sa akong lamesa didto sa akong gingharian; ug managlingkod kamo sa mga lingkoranan nga harianon, sa paghukom sa napulo ug duha ka banay ni Israel. ³¹Ug miingon ang Ginoo: Simon, Simon, ania karon, si satanas nangayo nga iyang mabatonan kamo aron iyang pagaalig-igon kamo ingon sa trigo. ³²Apan ako nangamuyo tungod kanimo aron dili magmahuyang ang imong pagtoo; ug ikaw, kong mahibalik na, buhata ang paglig-on sa imong mga igsoon. ³³Ug siya miingon kaniya: Ginoo, uban kanimo andam ako sa pag-adto bisan sa bilanggoan ug sa kamatayon. ³⁴Ug siya miingon: Nagaingon ako kanimo, Pedro, ang manok dili motuktugaok karong adlaw hangtud nga ikaw sa makatolo makalimod nga ikaw nakaila kanako. ³⁵Ug siya miingon kanila: Sa gisugo ko kamo nga walay puntul ug walay balonan, ug walay sapin, nakulangan ba kamo bisan unsang butanga? Ug sila miingon: Wala. ³⁶Unya siya miingon kanila: Apan karon ang adunay puntul, dad-on niya; ug ang balonan mao usab; ug ang walay bisan unsa, magbaligya sa iyang kupo ug magpalit siya ug pinuti. ³⁷Kay ako nagaingon kaninyo nga kini nga nahasulat kinahanglan matu-man kanako: Ug giisip siya uban sa mga malinapason, kay ang mga butang nahatungod kanako adunay pagkatuman. ³⁸Ug sila nanag-ingon: Ginoo, tan-awa, aniay duha ka pinuti. Unya miingon kanila: Igo na. ³⁹Ug siya migula ug milakaw, ingon sa iyang nabatasan, ngadto sa bukid sa mga Olivo, ug ang mga tinon-an nanagsunod usab kaniya. ⁴⁰Ug sa miabut na siya sa dapit, miingon siya kanila: Manag-ampo kamo, aron dili kamo mahasulod sa panulay. ⁴¹Ug siya mibulag kanila sa may usa ka salibay sa bato ang gilay-on; ug siya miluhod, ug nag-ampo, ⁴²Nga nagaingon: Amahan, kong buot ka, kuhaa kanako kining copa: apan dili matuman ang akong kabubut-on kondili ang imo. ⁴³Ug mipakita kaniya ang usa ka manolonda gikan sa langit sa pagpalig-on kaniya. ⁴⁴Ug sa diha siya sa paghingutas, nagaampo siya sa labihang kainit, ug ang iyang singut nahimong ingon sa mga tinulo sa dugo, nga nagakatagak sa yuta. ⁴⁵Ug sa pagtindog niya gikan sa iyang pag-ampo, miduol siya sa iyang mga tinon-an, ug iyang hingkaplagan sila nga nangatulog tungod sa kasubo. ⁴⁶Ug siya miingon kanila: Nganong nangatulog kamo? Pamangon kamo ug manag-ampo aron dili kamo mahasulod sa panulay. ⁴⁷Ug samtang nagasulti pa siya, ania karon ang usa ka panon sa

katawohan, ug ang ginganlan si Judas, usa sa napulo ug duha, nagauna kanila; ug siya miduol kang Jesus sa paghalok kaniya. ⁴⁸Apan si Jesus miingon kaniya: Judas, ginaluiban mo ba ang Anak sa tawo sa usa ka halok? ⁴⁹Ug sa hingkit-an sa mga nagaalirong kaniya kong unsa ang mahitabo, sila nanag-ingon kaniya: Ginoo, mobakyaw ba kami sa pinuti? ⁵⁰Ug may usa kanila nga mitigbas sa ulipon sa labawng sacerdote, ug iyang gipalungan kini sa dalunggan nga too. ⁵¹Apan si Jesus mitubag ug miingon: Pasagdi ninyo sila hangtud dinhi. Ug iyang gihikap ang dalunggan ug naayo kini. ⁵²Ug si Jesus miingon sa mga pangulong sacerdote, ug sa mga capitan sa templo, ug sa mga anciano nga mingduol batok kaniya: Mianhi ba kamo ingon nga batok sa usa ka tulisan nga nanagdala man kamo ug mga pinuti ug mga puspus? ⁵³Sa didto ako uban kaninyo sa templo adlaw-adlaw, wala ninyo bakyawa ang inyong mga kamot batok kanako, apan kini mao ang inyong takna, ug ang gahum sa kangitngitan. ⁵⁴Ug ilang gidakup siya, ug gidala sa gawas, ug gihatud ngadto sa balay sa labawng sacerdote. Apan si Pedro misunod sa halayo. ⁵⁵Ug sa nagdaub sila sa kalayo sa taliwala sa tugkaran, ug sa nanagpanlingkod sila sa tingub, si Pedro milingkod sa taliwala nila. ⁵⁶Ug may usa ka sulogoong babaye, sa nakakita kaniya sa naga lingkod siya sa kahayag sa kalayo, ug sa mitutok kaniya, miingon: Kining tawohana uban kaniya. ⁵⁷Apan siya milimod nga nagaingon: Babaye, wala ako makaila kaniya. ⁵⁸Ug sa pagkataodtaod may lain nga nakakita kaniya, ug miingon: Ikaw usab usa kanila. Apan si Pedro miingon: Tawo, dili ako. ⁵⁹Ug sa tapus ang gidugayon nga usa ka takna, may lain na usab nga nagmatuod sa malig-on gayud, nga nagaingon: Sa pagkamatuod kining tawohana kauban usab niya kay siya usa ka Galileanhon. ⁶⁰Apan si Pedro miingon: Tawo, ako wala manghibalo kong unsa ang imong ginasulti. Ug dihadiha, samtang nagasulti pa siya, mituktugaok ang manok. ⁶¹Ug ang Ginoo miiingi, ug gitutokan niya si Pedro; ug si Pedro nahanumdum sa pulong sa Ginoo sa iyang pag-ingon kaniya: Sa dili pa makatuktugaok ang manok karon adlaw, igalimod mo ako sa makatolo. ⁶²Ug migula si Pedro sa gawas ug mihilak sa mapait gayud. ⁶³Ug ang mga tawo nga nagabantay kang Jesus nanagbiaybiay kaniya ug nanagbunal kaniya. ⁶⁴Ug ilang gitaptapan siya sa mata, ug gisagpa, ug gipangutana nila nga nagaingon: Tagnaa, kinsa ang mibunul kanimo? ⁶⁵Ug daghan pang ubang mga butang ang gisulti nila batok kaniya, nga nagpakaulaw kaniya. ⁶⁶Ug sa pagkaadlaw na, nanagtigum ang katilingban sa mga anciano sa lungsod, ug ang mga pangulong sacerdote, ug ang mga escriba, ug ilang gidala siya ngadto sa sanhedrin, nga nagaingon: ⁶⁷Kong ikaw mao si Cristo, tug-ani kami. Apan siya miingon kanila: Kong ako magatug-an kaninyo, dili kamo managpanoo. ⁶⁸Ug kong ako usab mangutana kaninyo, dili ako ninyo pagatubagon, ug dili usab ako ninyo pagabuhian. ⁶⁹Apan sukad karon ang Anak sa tawo magalingkod sa too sa gahum sa Dios. ⁷⁰Ug silang tanan nanag-ingon: Busa, mao ba ikaw ang Anak sa Dios? Ug siya miingon kanila: Kamo nanag-ingon nga mao ako. ⁷¹Ug sila nanag-ingon: Unsa pay pagkinahanglan ta sa saksi? Kay kita gayud nakadungog gikan sa iyang baba.

¹Ug ang tibook nga panon kanila mitindog, ug ilang gidala siya kang Pilato. ²Ug mingsugod sila sa pagsumbong, batok kaniya nga nagaingon: Kini hingkaplagan namo nga nagpasalaag sa

atong nasud, ug nagdili sa pagbayad sa mga buhis kang Cesar, ug nagaingon nga mao siya gayud si Cristo nga Hari. ³Ug si Pilato nangutana kaniya nga nagaingon: Mao ba ikaw ang hari sa mga Judio? Ug siya mitubag kaniya ug miingon: Ginaingon mo. ⁴Ug si Pilato miingon sa mga pangulong sacerdote ug sa mga panon sa katawohan: Wala akoy hingkaplagnan nga kasal-anan niining tawohana. ⁵Apan sila misamut pa sa pag-ingon: Nagasugyot siya sa katawohan nga nagapanudlo sa tibook nga Judea, sukad sa Galilea bisan hangtud niining dapita. ⁶Apan sa hingdunggan ni Pilato kini, nangutana siya kong ang tawo Galileanhon ba. ⁷Ug sa hingbaloan ni Pilato nga sa ginsakpan siya ni Herodes, iyang gipadala siya kang Herodes nga didto usab niadtong mga adlaw sa Jerusalem. ⁸Karon, sa pagkakita ni Herodes kang Jesus, nalipay siya ug daku, kay dugay na nga siya buot motan-aw kaniya, tungod kay nakadungog siya ug daghang mga butang mahitungod kaniya; ug nagalaum siya nga makakita ug katingalahan nga pagabuhaton niya. ⁹Ug iyang gipangutana siya sa daghang mga pulong, apan wala siya magtubag kaniya bisan unsa. ¹⁰Ug ang mga pangulong sacerdote ug ang mga escriba mingtindog, nga nagasumbong kaniya sa hugot gayud. ¹¹Ug si Herodes, uban sa iyang mga sundalo, nagtamay ug nagbiaybiay kaniya, ug gisul-oban siya ug usa ka bisti nga matahum, ug gipadala siya pagbalik kang Pilato. ¹²Ug si Pilato ug si Herodes nangahimong mga higala niadtong adlaw, kay kaniadto mga kaaway sila. ¹³Ug si Pilato, nagtigum sa mga pangulong sacerdote, ug sa mga punoan, ug sa katawohan. ¹⁴Ug miingon kanila: Gidala ninyo kanako kining tawohana ingon sa usa nga nagapasalaag sa katawohan, ug ania karon, ako, sa pagsusi kaniya sa inyong atubangan, walay hingkaplagnan bisan unsa sa mga kasal-anan nga inyong gisumbong batok kaniya: ¹⁵Wala, bisan pa si Herodes, kay iyang gipadala siya pagbalik kanato; ug ania karon wala siyay bisan unsang gibuhay nga angay sa kamatayon. ¹⁶Busa ako siyang pagahampakon, ug unya pagabuhian. ¹⁷(Kay kinahanglan man nga magbuhi siya ug usa ka binilanggo sa panahon sa fiesta.) ¹⁸Apan sila nanagsinggit pagdungon sa pag-ingon: Papahawaa kining tawohana, ug buhii kanamo si Barrabas; ¹⁹Usa, nga tungod sa usa ka kagubot nga nahimo sa ciudad, ug tungod sa pagpatay sa isigkatawo, gibutang sa bilanggoan. ²⁰Ug si Pilato misulti pag-usab kanila nga buot niya buhian si Jesus. ²¹Apan sila nanagsinggit nga nagaingon: Ilansang siya sa cruz, ilansang siya sa cruz. ²²Ug siya miingon kanila sa ikatolo: Kay ngano, unsa ang kadautan nga nahimo niining tawohana? Wala akoy hingkaplagnan kaniya nga bisan unsang hinungdan nga sa kamatayon. Tungod niini, ako siyang pagahampakon, ug unya pagabuhian siya. ²³Apan sila mingsamut sa pagsinggit nga nagapangayo nga ilansang siya sa cruz; ug midaug ang ilang mga tingog ug ang sa mga pangulong sacerdote. ²⁴Ug si Pilato nagahukom nga ang ilang ginapangayo pagabuhaton. ²⁵Ug iyang gibuhian kanila kadto nga tungod sa kagubot ug pagpatay sa isigkatawo gisulod sa bilanggoan, nga ilang gipangayo. Apan iyang gitugyan si Jesus sa kabubut-on nila. ²⁶Ug sa nadala nila siya sa gawas, gidakup nila ang usa nga Simon nga taga-Sirene, nga gikan sa kapatagan, ug gipapas-an nila sa iyang cruz, aron pagadad-on niya sa ulahi ni Jesus. ²⁷Ug misunod kaniya ang usa ka dakung panon sa katawohan, ug mga babaye nga nagpanghilak ug nanagminatay kaniya. ²⁸Ug si Jesus sa milingi kanila, miingon: Mga anak sa Jerusalem, dili kamo managhilak tungod kanako, kondili managhilak kamo tungod sa inyong kaugalingon, ug tungod sa inyong mga anak. ²⁹Kay ania karon,

moabut ang mga adlaw nga manag-ingon sila: Mga bulahan ang mga apuli, ug ang mga tiyan nga wala manganak, ug ang mga suso nga wala makapasuso. ³⁰Unya magasugod sila sa pag-ingon sa mga bukid: Pangatumpag kamo sa ibabaw namo; ug sa mga bungtod: Tabuni kami. ³¹Kay kong ginabuhat nila kini sa kahoy nga lunhaw, unsa ang pagabuhaton sa laya? ³²Ug didtoy lain usab nga duha, mga tulisan, nga gidala uban kaniya aron pagapatyon. ³³Ug sa miabut sila sa dapit nga ginganlan Golgotha, didto ilang gilansang siya sa cruz, ug ang duha ka tulisan, ang usa sa too ug ang usa sa wala. ³⁴Ug si Jesus miingon: Amahan, pasayloa sila, kay wala sila manghibalo sa ilang ginabuhat. Ug sa pagbahinbahin nila sa iyang bisti, ilang girifahan. ³⁵Ug ang katawohan nanagtindog nga nanagtan-aw. Ug ang mga punoan usab nagabiyabiya kaniya nga nagaingon: Siya nagluwas sa uban, papagluwasa siya sa iyang kaugalingon, kong kini mao si Cristo sa Dios, ang iyang pinili. ³⁶Ug ang mga sundalo nanagbiyabiya usab kaniya, nanagduol kaniya, nanaghatag kaniya ug suka, ³⁷Ug nanag-ingon: Kong ikaw mao ang Hari sa mga Judio, magluwas ka sa imong kaugalingon. ³⁸Ug may usa usab ka sinulat sa ibabaw niya (sa mga titik nga Greciahanon Linatin, ug Hebreohanon): KINI MAO ANG HARI SA MGA JUDIO. ³⁹Ug usa sa mga tulisan nga nagabitay, nagapasipala kaniya nga nag-ingon: Dili ba ikaw mao si Cristo? magluwas ka sa imong kaugalingon ug kanamo. ⁴⁰Apan ang usa mitubag, ug sa nagabadlong kaniya miingon: Wala ka bay pagkahadlok sa Dios, bisan nga anaa na ikaw sa mao usab nga pagkahinukman sa silot? ⁴¹Ug kanato, sa pagkamatuod, matarung gayud kini, kay nagadawat kita sa angay sa along mga buhat; apan kining tawohana walay gibuhat bisan unsa nga kadautan. ⁴²Ug siya miingon: Jesus, hinumdumi ako kong ikaw moadto na sa imong gingharian. ⁴³Ug si Jesus miingon kaniya: Sa pagkamatuod nagaingon ako kanimo: Karon magauban ka kanako sa Paraiso. ⁴⁴Ug karon sa haduol na ang ikaunom ka takna, miabut ang kangitngit sa ibabaw sa tibook nga yuta hangtud sa ikasiyam ka takna. ⁴⁵Ug mingitngit ang adlaw, ug ang tabil sa templo nagisi sa taliwala. ⁴⁶Ug si Jesus, sa misinggit sa makusog nga tingog, miingon: Amahan, sa imong mga kamot itugyan ko ang akong espiritu. Ug sa nakapamulong siya niini, iyang gitugyan ang espiritu. ⁴⁷Ug sa hingkit-an sa centurion ang nahitabo, nagahimaya siya sa Dios nga nagaingon: Tinuod gayud nga kini maoy matarung tawo. ⁴⁸Ug ang tanang mga panon sa katawohan nga midugok niini nga talan-awon, sa nakita nila ang mga butang nga nanghitabo, namauli nga nanagpanampok sa ilang mga dughan. ⁴⁹Ug ang tanang mga kaila niya, ug ang mga babaye nga nanagsunod kaniya gikan sa Galilea, nanagtindog sa halayo nga nagalantaw niining mga butanga. ⁵⁰Ug ania karon, usa ka lalake nga ginganlan si Jose, nga usa ka concejal, usa ka maayo ug matarung tawo, ⁵¹(Wala siya mouyon sa ilang gikasabutan ug gibuhat), tawo nga taga-Arimatea, usa ka ciudad sa mga Judio, kini siya nagapaabut sa gingharian sa Dios; ⁵²Kining tawohana miadto kang Pilato ug nangayo sa lawas ni Jesus. ⁵³Ug gihugos kini niya, ug iyang giputos sa usa ka lino nga panapton, ug gipahaluna niya sa usa ka lubnganan nga linukab sa usa ka batong bantilis nga wala pay bisan kinsa nga gikalubong. ⁵⁴Ug mao kadto ang adlaw sa Pangandam, ug nagakahaduol na ang adlaw nga igpapahulay. ⁵⁵Ug ang mga babaye nga nanagpanguyog kaniya gikan sa Galilea, nanagsunod, ug nagpakakita sa lubnganan, ug kong giunsa ang pagbutang sa iyang

lawas. ⁵⁶Ug namauli sila, ug nanagtagana ug mga pahumot ug mga unguento. Ug sa adlaw nga igpapahulay, namahulay sila sumala sa sugo.

¹Apan sa nahaunang adlaw sa semana, sayo pa kaayo, nanagpangabut sila sa lubnganan, nga nanagdala sa mga pahumot nga ilang gitagana. ²Ug ilang hingkaplagan nga ang bato naligid gikan sa lubnganan. ³Ug misulod sila, ug wala nila hikaplagi ang lawas sa Ginoong Jesus. ⁴Ug nahatabo nga, samtang nalibog sila mahatungod niini, ania karon, nagatindog sa atubangan nila ang duha ka lalake nga may bisti nga masulaw. ⁵Ug sa nangahadlok sila ug nanagduko sa yuta, ilang giingon sila: Nganong ginapangita ninyo ang buhi sa taliwala sa mga minatay? ⁶Wala siya dinhi kondili nabanhaw. Hinumdumi ninyo ang iyang giingon kaninyo sa didto pa siya sa Galilea; ⁷Nga nagaingon nga ang Anak sa tawo kinahanglan igatugyan sa kamot sa mga tawo nga makasasala, ug igalansang sa cruz, ug sa ikatolo ka adlaw mabanhaw. ⁸Ug nahinumdom sila sa iyang mga pulong. ⁹Ug sa nanagpamauli sila gikan sa lubnganan, gisugilon nila kining tanang mga butanga sa napulo ug usa, ug sa ngatanan. ¹⁰Ug ang mga nanagsugilon niining mga butanga sa mga apostoles mao sila si Maria Magdalena, ug si Juana, ug si Maria nga inahan ni Jacobo, ug uban pang mga babaye nga kauban nila. ¹¹Ug kining mga pulonga sa ilang pagtan-aw daw sugilanong walay hinungdan, ug wala sila managpanoo kanila. ¹²Apan si Pedro mitindog ug midalagan paingon sa lubnganan, ug sa pagduko ug paglili niya, iyang hikit-an ang mga panapton nga lino na lamang; ug mipauli siya sa iyang balay nga nagakahibulong sa nahitabo. ¹³Ug ania karon, ang duha kanila nangadto sa maong adlaw sa lungsod nga diyutay, nga ginganlan Emmaus, nga gikan sa Jerusalem may napulog usa ka kilometro. ¹⁴Ug nagsinultihay sila mahitungod sa tanang mga butang nga nanghitabo. ¹⁵Ug nahitabo nga sa nagsinultihay sila ug nagpinangutan-anay, nga si Jesus miduol ug mikuyog kanila. ¹⁶Apan ang ilang mga mata nawad-an sa pag-ila kaniya. ¹⁷Ug siya miingon kanila: Unsang mga hilisgutan kini nga inyong ginasultihan samtang nagalakaw kamo? Ug sila mihunong nga nagmasulob-on. ¹⁸Ug mitubag ang usa, ang ginganlan si Cleofas, ug miingon kaniya: Ikaw lamang ang dumuduong sa Jerusalem nga wala manghibalo sa mga butang nga nanghitabo didto niining adlaw? ¹⁹Ug siya miingon kanila: Unsang mga butanga? Ug sila miingon kaniya: Ang mga butang mahitungod kang Jesus nga Nazarenon, usa ka manalagna nga gamhanan sa buhat ug sa pulong sa atubangan sa Dios ug sa tanang tawo. ²⁰Ug naunsa nga ang mga pangulong sacerdote ug ang atong mga punoan nagatugyan kaniya aron pagahukman sa silot sa kamatayon, ug naglansang kaniya sa cruz. ²¹Apan kami milaum nga siya mao kadtong magatubos sa Israel. Oo, ug labut pa niining tanan, ikatolo na karon ka adlaw sukad kining mga butanga manghitabo. ²²Ug labut pa, ang ubang mga babaye nga kauban namo, nakapahitingala kanamo sa tapus sila managpangadto sa lubnganan sa sayo pa kaayo; ²³Ug sa wala nila hingkaplagi ang lawas, namalik sila nga nagaingon nga nakakita sila ug panan-awon sa mga manolonda nga nanag-ingon nga siya buhi. ²⁴Ug ang uban sa mga kauban namo nanagpangadto sa lubnganan, ug hingkaplagan nila ang mao usab sumala sa giingon sa mga babaye, apan siya wala hikit-inila. ²⁵Ug siya miingon kanila: Ay, mga tawong

buangbuang, ug mga maluya ug kasingkasing sa pagtoo sa tanang giingon sa mga manalagna! ²⁶Dili ba kinahanglan nga si Cristo magaantus niining mga butanga, ug magasulod sa iyang kahimayaan? ²⁷Ug sa gisugdan niya gikan kang Moises ug gikan sa tanang mga manalagna, iyang gisaysay kanila ang mga butang sa tibook nga Kasulatan nahatungod sa iyang kaugalingon. ²⁸Ug nahiduol sila sa lungsod nga diyutay nga ilang gipadulongan; ug iyang gihimo nga ingon sa mopadayon siya sa unahan. ²⁹Ug ilang gihawiran siya nga nagaingon: Pabilin ka uban kanamo, kay haduol na ang kagabhion, ug nahilig na ang adlaw. Ug siya misulod sa pagpabilin uban kanila. ³⁰Ug nahatabo nga sa nakalingkod siya uban kanila sa pagkaon, mikuha siya ug tinapay; ug gipanalanginan, gipikaspikas niya ug gipanghatag kanila. ³¹Ug nangabuka ang ilang mga mata, ug ilang naila siya: ug siya nawala sa ilang pagtan-aw. ³²Ug sila nasig-ingon ang usa ug usa: Wala ba magdilaab ang along kasingkasing sa sulod nato, samtang nagasulti siya kanato sa dalan, ug samtang siya nagasaysay kanato sa mga Kasulatan? ³³Ug mingtindog sila sa maong takna ug namalik sa Jerusalem, ug hingkaplagan nga nagatigum ang napulo ug usa ug ang mga kauban nila, ³⁴Nga nagaingon: Matuod gayud nga nabanhaw ang Ginoo, ug nagpakita kang Simon. ³⁵Ug gisugilon nila ang nahatabo sa dalan, ug sa unsa nga paagi nga ilang hing-ilhan siya sa pagtipiktipik sa tinapay. ³⁶Ug sa nagasulti sila niining mga butanga, si Jesus mitindog sa ilang taliwala ug miingon kanila: Ang pakigdait anaa kaninyo. ³⁷Apan sila nanagkurog ug nangahadlok, ug nanagdahum nga nakakita sila ug usa ka espiritu. ³⁸Ug siya miingon kanila: Nganong nangatugaw kamo? ug ngano nga ang mga pangutana mingturok sa inyong kasingkasing? ³⁹Tan-awa ang akong mga kamot ug ang akong mga tiil, nga ako gayud kini: kupti ako ug tan-awa; kay ang espiritu walay unod ug mga bukog, ingon sa gitan-aw ninyo nga ako aduna. ⁴⁰Ug sa nakapamulong siya niini, iyang gipakita kanila ang iyang mga kamot ug mga tiil. ⁴¹Ug samtang nagaduhaduha pa sila tungod sa kalipay, ug sa kahibulong, siya miingon kanila: Aduna bay makaon kamo dinhi? ⁴²Ug ilang gihatagan siya ug bahin sa sinugba nga isda, ug bahin sa usa ka udlan sa dugos. ⁴³Ug iyang gikuha ug gikaon sa atubangan nila. ⁴⁴Ug siya miingon kanila: Kini mao ang akong mga pulong nga akong gipamulong kaninyo samtang dinhi pa ako kauban ninyo, nga kinahanglan nga matuman sa hingpit ang tanan nga nahasulat mahatungod kanako sa Kasugoan ni Moises, ug sa mga Manalagna, ug sa mga Salmo. ⁴⁵Unya gibuksan niya ang ilang mga salabutan aron makatukib sila sa mga Kasulatan. ⁴⁶Ug siya miingon kanila: Ingon niini ang nahasulat, nga si Cristo kinahanglan magaantus, ug mabanhaw gikan sa mga minatay sa ikatolo ka adlaw. ⁴⁷Ug nga sa iyang ngalan igawali ang paghinulsol ug ang pagpasaylo sa mga sala sa tanang mga nasud magsugod sa Jerusalem. ⁴⁸Kamo mao ang mga saksi niining mga butanga. ⁴⁹Ugania karon, ako magapadala sa saad sa akong Amahan nganha kaninyo; apan managpabilin kamo sa ciudad, hangtud nga kamo masul-uban sa gahum gikan sa kahitas-an. ⁵⁰Ug iyang gidala sila sa gawas hangtud sa Betania, ug iyang gituboy ang iyang mga kamot ug gipanalanginan sila. ⁵¹Ug nahatabo nga samtang siya nagapanalangin kanila, mibulag siya gikan kanila, ug gibayaw ngadto sa langit. ⁵²Ug sila nanagsimba kaniya, ug nanagpamalik sa Jerusalem nga may dakung kalipay. ⁵³Ug nagapadayon sila sa templo nga nagahimaya sa Dios.

¹Sa sinugdan mao ang Pulong, ug ang Pulong kauban sa Dios, ug ang Pulong mao ang Dios. ²Kini sa sinugdan kauban sa Dios. ³Ang tanang mga butang gihimo niya; ug sa wala siya, walay bisan unsa nga mahimo sa nahimo. ⁴Kaniya diha ang kinabuhi, ug ang kinabuhi mao ang kahayag sa mga tawo. ⁵Ug ang kahayag nagadan-ag sa taliwala sa kangitngitan; ug ang kangit-ngitan wala makasabut kaniya. ⁶May mianhi, pinadala gikan sa Dios, usa ka tawo kinsang ngalan mao si Juan. ⁷Kini mianhi ingon nga saksi, aron magpamatuod mahitungod sa kahayag, aron ang tanan managtoo pinaagi kaniya. ⁸Siya dili mao ang kahayag, apan mianhi aron siya makapamatuod mahitungod sa kahayag. ⁹Kadto mao ang matuod nga kahayag, nga nagaiwag sa tanan nga tawo nga moanhi sa kalibutan. ¹⁰Dinhi siya sa kalibutan, ug ang kalibutan gibuhat niya, ug ang kalibutan wala moila kaniya. ¹¹Sa mga iya mianhi siya, ug ang mga iya wala modawat kaniya. ¹²Apan sa tanan nga nanagdawat kaniya, kanila naghatag siya sa katungod sa pagkahimong mga anak sa Dios, kanila nga nanagtoo sa iyang ngalan: ¹³Nga nangatawo, dili sa dugo, bisan sa kabubut-on sa unod, bisan sa kabubuton sa tawo, kondili sa Dios. ¹⁴Ug ang Pulong nahimong unod, ug nagpuyo ipon kanato ug atong nakita ang iyang himaya, himaya ingon nga sa bugtong Anak gikan sa Amahan, puno sa gracia ug sa kamatuoran. ¹⁵Si Juan nagapamatuod mahitungod kaniya, ug misinggit nga nagaingon: Kini mao siya nga tungod kaniya ako nagaingon: Ang moanhi sunod kanako magauna kanako, kay siya una man kanako. ¹⁶Kay ngatanan kita nakadawat sa iyang kahupnganan, ug sa gracia tungod sa gracia. ¹⁷Kay ang Kasugoan gihatag pinaagi kang Moises; ang gracia ug ang kamatuoran miabut pinaagi kang Jesucristo. ¹⁸Walay tawo nga nakakita sa Dios sa bisan unsang panahon: ang bugtong Anak lamang nga anaa sa sabakan sa Amahan, siya ang nagpaila kaniya. ¹⁹Ug kini mao ang pagpamatuod ni Juan, sa diha nga ang mga Judio nanagsugo gikan sa Jerusalem sa mga sacerdote ug mga Levita ngadto kaniya sa pagpangutana kaniya, Kinsa ba ikaw? ²⁰Ug siya mitug-anug wala maglimod; ug siya mitug-an, Ako dili mao ang Cristo. ²¹Ug sila nanagpangutana kaniya: Kinsa man diay? Si Elias ba ikaw? Ug siya miingon: Dili. Ikaw ba ang mana-lagna? Ug siya mitubag: Dili. ²²Busa sila nanag-ingon kaniya: Kinsa man ikaw? aron makahatag kami ug tubag sa mga nagsugo kanamo. Unsay isulti mo mahitungod sa imong kaugalingon? ²³Siya miingon: Ako mao ang tingog sa usa nga nagasinggit sa kamingawan: Tul-ira ninyo ang dalan sa Ginoo, sumala sa giingon ni Isaias nga manalagna. ²⁴Ug sila mga sinugo gikan sa mga Fariseo. ²⁵Ug sila nangutana kaniya ug nanag-ingon kaniya: Ngano man nga nagabautismo ikaw, kong ikaw dili mao ang Cristo, bisan si Elias, bisan ang manalagna? ²⁶Si Juan mitubag kanila nga naga-ingon: Ako nagabautismo sa tubig; sa taliwala ninyo nagatindog ang usa nga wala ninyo hiilhi. ²⁷Siya gayudnga nagasunod kanako, sa higit sa kang kansang sapin dili ako takus sa paghubad. ²⁸Kining mga butanga nangahimo sa Betania sa unahan sa Jordan, diin nagabautismo si Juan. ²⁹Saadlaw nga misunodsi Juan nakakita kang Jesus nga nagapadulong kaniya, ug miingon: Tan-awa, ang Cordero sa Dios nga nagakuha sa sala sa kalibutan! ³⁰Kini mao siya nga mahitungod kaniya ako miingon: Sunod kanako moanhi ang usa ka tawo nga mahimong una kanako, kay siya una kanako. ³¹Ug ako wala makaila kanya; apan nga ikapaila siya sa Israel, tungod niini mianhi ako sa pagbautismo sa tubig. ³²Ug si Juan nagapamatuod nga nagaingon: Hingkit-an ko ang Espiritu nga mikunsad sama sa salampati gikan

sa langit, ug kini mihunong sa ibabaw niya. ³³Ug ako wala makaila kaniya, apan ang nagsugo kanako sa pagbautismo sa tubig, miingon siya kanako: Kang kansa hingkit-an nimo ang Espiritu nga mokunsad ug mopuyo sa ibabaw niya, kini mao ang magabautismo sa Espiritu Santo. ³⁴Ug ako nakakita ug nakapamatuod nga kini mao ang Anak sa Dios. ³⁵Sa adlaw nga misunod didto na usab si Juan nagatindog, ug ang duha sa iyang mga tinon-an; ³⁶Ug siya mitan-aw kang Jesus samtang kini nagalakaw, ug miingon: Tan-awa, ang Cordero saDios! ³⁷Ug ang duha ka tinon-an nakabati kaniya sa iyang pagsulti, ug sila ming-nunot kang Jesus. ³⁸Ug si Jesus milingi, ug nakakita kanilang nagsunod, ug miingon kanila: Unsay inyong gipangita? Ug sila nanag-ingon kaniya: Rabbi, (nga sa ato pa, kong hubaron, Magtutudlo), Hain ka magpuyo? ³⁹Iyang gidala siya kang Jesus. Si Jesus mitan-aw kaniya ug miingon: Ikaw mao si Simon, ang anak ni Juan; Paga-nganlan ikaw Cefas (nga kong hubaron, Pedro). ⁴⁰Usa sa duha nga nakabati sa kang Juan nga nagsulti, ug misunod kaniya, mao si Andres, igsoon ni Simon Pedro. ⁴¹Iya una nga gipangita ang iyang igsoon nga si Simon, ug miingon kaniya: Hingkaplagan namo ang Mesias (nga kong hubaron, si Cristo). ⁴²Iyang gidala siya kang Jesus. Si Jesus mitan-aw kaniya ug miingon: Ikaw mao si Simon, ang anak ni Juan; Paga-nganlan ikaw Cefas (nga kong hubaron, Pedro). ⁴³Sa adlaw nga misunod gituyo ni Jesus ang pag-adto sa Galilea, ug iyang hipalgan si Felipe; ug si Jesus miingon kaniya: Sumunod ka kanako. ⁴⁴Karon, si Felipe taga-Betsaida, sa lungsod ni Andres ug ni Pedro. ⁴⁵Si Felipe nakakaplag kang Natanael, ug miingon kaniya: Hingkaplagan namo siya, ang gisulat ni Moises sa Kasugoan, ug sa mga manalagna, si Jesus nga Nazareton, ang anak ni Jose. ⁴⁶Ug si Natanael miingon kaniya: May maayo bang butang nga mogula gikan saNazaret? Si Felipe miingon kaniya: Umari ka ug tan-awon mo. ⁴⁷Si Jesus nakakita kang Natanael nga nagapadulong kaniya, ug miingon mahitungod kaniya: Tan-awa, ang matuod gayud nga Israelihanon, nga kaniya walay limbong! ⁴⁸Si Natanael miingon kaniya: Diin mo ako hiilhi? Si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Sa wala pa si Felipe magtawag kanimo, sa didto ikaw sa ilalum sa higuera, nakita ko ikaw. ⁴⁹Si Natanael mitubag kaniya: Rabbi, ikaw mao ang Anak sa Dios; ikaw Hari sa Israel. ⁵⁰Si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Tungod sa akong pag-ingon kanimo, nakita ko ikaw sa ilalum sa higuera, mitoo ikaw? Makakita ka ug labi pang dagku nga mga butang kay niini. ⁵¹Ug siya miingon kaniya: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Makita ninyo ang langit maabli ug ang mga manolonda sa Dios magakayab ug magakunsad sa ibabaw sa Anak sa tawo.

¹Ug sa ikatolo ka adlaw may usa ka kasal sa Cana sa Galilea; ug didto miadto ang inahan ni Jesus. ²Ug si Jesus usab ug ang iyang mga tinon-an gidapit sa kasal. ³Ug sa nagkulang ang vino, ang inahan ni Jesus miingon kaniya: Wala na silay vino. ⁴Si Jesus miingon kaniya: Babaye, unsay labut ko kanimo? Wala pa moabut ang akong takna. ⁵Ang iyang inahan nag-ingon sa mga sulogoon: Bisan unsa ang iyang igaingon kaninyo, buhaton ninyo. ⁶Karon, may unom ka tadyaw nga bato nga gipamutang didto, sumala sa batasan sa mga Judio sa pagpanghugas, nga ang tagsatagsa kanila nagasulod ug duha kun tolo ka metreta. ⁷Si Jesus miingon kanila: Pun-a ninyo sa tubig ang mga

tadyaw. Ug kini gipanagpuno nila hangtud sa ngabil. ⁸Ug siya miingon kanila: Kuhaa na ninyo ug dad-on ninyo sa punoan sa kasal. Ug ilang gidala kini. ⁹Ug sa gitilawan sa punoan sa kasal ang tubig nga nabalhin na nga vino, ug wala mahibalo kong diin kini gikan (apan hingbaloan sa mga sulogoon nga nanagkuha sa tubig), ang punoan sa kasal nagtawag sa pamanhonon. ¹⁰Ug miingon kaniya: Ang tanang tawo magadalit pag-una sa maayong vino, ug unya kong ang mga dinapit makainum na hangtud matagbaw, mao pay idalit sa labing ubos nga vino, apan ikaw, gitagoan mo ang maayong vino hangtud karon. ¹¹Kini mao ang una sa mga katingalahan nga gibuhat ni Jesus sa Cana sa Galilea, ug nagpadayag kini sa iyang himaya; ug ang iyang mga tinon-an nanagpanoo kaniya. ¹²Sa tapus niini, nanagpanugbong sa Capernaum, siya, ug ang iyang inahan, ug ang iyang mga igsoon, ug ang iyang mga tinon-an; apan wala sila managpabilin didto sa daghang mga adlaw. ¹³Ug haduol na ang pasko sa mga Judio, ug si Jesus mitungas sa Jerusalem. ¹⁴Ug hingkit-an niya sulod sa templo ang mga nanagbaligya ug mga vaca, ug mga carnero, ug mga salampati, ug ang mga mag-iilis ug salapi nga nanaglingkod. ¹⁵Ug nagbuhat siya ug usa ka bunal nga pisi, ug giabog niya ang tanan ngadto sa gawas sa templo, ang mga carnero ug ang mga vaca; ug gipangyabo niya ang mga salapi sa mga mag-iilis, ug gipamukan niya ang mga lamesa nila; ¹⁶Ug sa mga nanagbaligya sa mga salampati miingon siya: Kuhaa ninyo kining mga butanga dinhi; ang balay sa akong Amahan dili ninyo pagbuhaton balay nga baligyaanan. ¹⁷Ang iyang mga tinon-an nahinumdom nga may nahasulat: Ang kakugi alang sa imong balay magalamoy kanako. ¹⁸Busa ang mga Judio mitubag ug miingon kaniya: Unsa ang ilhanan nga ipahayag mo kanamo, ingon nga ikaw nagabuhat niining mga butanga? ¹⁹Si Jesus mitubag ug miingon kanila: Gub-a ninyo kining templo, ug sa ikatolo ka adlaw akong patindugon. ²⁰Busa ang mga Judio miingon: Kap-atan ug unom ka tuig ang pagtukod niining templo, ug imong patindugon kini sa tolo ka adlaw? ²¹Apan siya nagasulti mahitungod sa templo sa iyang lawas. ²²Busa, sa nabanhaw siya sa mga minatay, ang iyang mga tinon-an nahinumdom nga siya nagsulti niini, ug mitoo sila sa Kasulatan, ug sa pulong nga gisulti ni Jesus. ²³Karon sa didto pa siya sa Jerusalem sa pasko, sa panahon sa fiesta, daghan ang nanagtoo sa iyang ngalan, nga nanagpakakita sa mga ilhanan nga iyang gibuhat. ²⁴Apan si Jesus wala gayud mosalig sa iyang kaugalingon kanila, tungod kay siya nakaila sa tanang mga tawo; ²⁵Ug tungod kay wala siya magki-nahanglan nga may bisan kinsa nga magapamatuod mahitungod sa tawo; kay siya sa iyang kaugalingon nahibalo sa anaa sa tawo.

¹Karon may usa ka tawo sa mga Fariseo nga ginganlan si Nicodemo, punoan sa mga Judio. ²Kini miduol kaniya sa gabii, ug miingon kaniya: Rabbi, nahibalo kami nga ikaw magtutudlo nga nagagikan sa Dios, kay walay tawo nga makabuhat niini nga mga katingalahan nga imong gibuhat, gawas kong ang Dios anaa kaniya. ³Si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, naga-ingon ako kanimo, gawas kong ang tawo magapakatawo pag-usab, dili siya makakita sa gingharian sa Dios. ⁴Si Nicodemo miingon kaniya: Unsaon sa tawo ang pagpakatawo kong siya tigulang na? Makasulod ba siya pag-usab sa tiyan sa iyang inahan, ug magpakatawo?

⁵Mitubag si Jesus: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kanimo: Gawas kong ang tawo magpakatawo sa tubig ug sa Espiritu, dili siya makasulod sa gingharian sa Dios. ⁶Ang gianak sa unod, unod man; ang gianak sa Espiritu, espiritu man. ⁷Dili ka mahibulong nga ako nagsulti kanimo: Kinahanglan magpakatawo kamo pag-usab. ⁸Ang hangin nagahuros ngadto sa buot niyang padulngan, ug hingbatian mo ang iyang kinanaas, apan dili mo mahibaloan kong diin gikan, ug asa siya padulong, ingon niana ang tanan nga gianak sa Espiritu. ⁹Si Nicodemo mitubag ug miingon kaniya: Unsaon pagkahimo niining mga butanga? ¹⁰Si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Ikaw ba ang magtutudlo sa Israel, ug dili mahibalo niining mga butanga? ¹¹Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kanimo: Kami nagasulti sa among hingbaloan, ug nagapamatuod sa among hingkit-an; ug kamo wala modawat sa among pagpamatuod. ¹²Kong nagsulti ako kaninyo sa mga butang nga yutan-on, ug wala kamo motoo, unsaon ninyo pagtoo kong ako magsulti kaninyo sa mga butang nga langitnon? ¹³Ug walay tawo nga nakasaka sa langit, kondili ang nanaug gikan sa langit, ang Anak sa tawo nga anaa sa langit. ¹⁴Ug maingon nga si Moises nagpatindog sa halas sa kamingawan, mao usab, kinahanglan nga pagapatindugon ang Anak sa tawo, ¹⁵Aron ang tanan nga motoo kaniya dili mawala, kondili may kinabuhi nga walay katapusan. ¹⁶Kay gihigugma sa Dios ang kalibutan, sa pagkaagi nga gihatag niya ang iyang Anak nga ugtong, aron ang tanan nga motoo kaniya dili mawala, kondili may kinabuhi nga walay katapusan. ¹⁷Kay ang Dios wala magpaanhi sa iyang Anak sa kalibutan aron sa paghukom sa silot sa kalibutan, kondili aron ang kalibutan maluwas tungod kaniya. ¹⁸Ang motoo kaniya dili hinukman sa silot; apan ang dili motoo kaniya ginahukman na sa silot, kay siya wala motoo sa ngalan sa bugtong nga Anak sa Dios. ¹⁹Ug kini mao ang paghukom sa silot; nga ang kahayag mianhi sa kalibutan, ug ang mga tawo nahigugma sa kangitngit labi kay sa kahayag; kay ang ilang mga buhat mga dautan. ²⁰Kay ang tanan nga nagabuhat sa dautan nagadumot sa kahayag, ug dili moduol sa kahayag aron dili pagbadlongon ang ilang mga buhat. ²¹Apan ang nagabuhat sa kamatuoran moduol sa kahayag, aron ang iyang mga buhat ikapadayag, nga sila nangahimo sa Dios. ²²Sa human kining mga butanga, si Jesus ug ang iyang mga tinon-an miadto sa yuta sa Judea, ug didto mipuyo siya uban kanila ug nagabautismo. ²³Ug si Juan usab nagabautismo didto sa Enon, haduol sa Salem, kay didto may daghang tubig; ug sila nanagpangabut ug nanagpabautismo. ²⁴Kay si Juan wala pa ikasulod sa bilangoan. ²⁵Busa miabut ang paglalisay sa mga tinon-an ni Juan ug usa ka Judio mahitungod sa pagkahinlo; ²⁶Ug nangadto sila kang Juan ug miingon kaniya: Rabbi, ang kauban nimo didto sa unahan sa Jordan, ang imong ginapamatud-an, ania karon, hingkaplagan nga nagabautismo, ug ang tanang mga tawo mingdugok kaniya. ²⁷Si Juan mitubag ug miingon: Ang tawo dili makadawat bisan unsa gawas kong kini ginahatag kaniya gikan sa langit. ²⁸Kamo sa inyong kaugalingon nagapamatuod kanako, nga ako miingon: Ako dili mao ang Cristo, kondili ako gisugo pag-una kaniya. ²⁹Ang nagabaton sa pangasaw-onon mao ang pamanhonon, apan ang abyan sa pamanhonon nagatindog ug nagapatalinghug kaniya, nalipay ug daku gayud tungod sa tingog sa pamanhonon. Tungod niana kining akong kalipay natuman. ³⁰Siya kinahanglan motubo, apan ako kinahanglan magakubos. ³¹Ang nagagikan sa ibabaw, labing hataas sa tanan; ang nagagikan sa yuta, iya sa yuta, ug nagasulti mahitungod sa yuta. Ang nagagikan sa

langit labing hataas sa tanan. ³²Ang iyang hingkit-an ug hing-dunggan, kana mao ang iyang gipamatud-an, ug walay tawo nga magadawat sa iyang pagpamatuod. ³³Ang midawat sa iyang pagpamatuod, mibutang sa iyang timaan niini, nga ang Dios matuod. ³⁴Kay ang gisugo sa Dios nagasulti sa mga pulong sa Dios, kay ang Dios wala magahatag kaniya sa Espiritu pinaagi sa tinaksanay. ³⁵Ang Amahan nahagugma sa Anak ug nagatugyan sa tanang mga butang ngadto sa iyang mga kamot. ³⁶Ang motoo sa Anak may kinabuhi nga walay katapusan, apan ang dili magatuman sa Anak dili makakaplag sa kinabuhi, kondili ang kaligutgut sa Dios pabilin sa ibabaw niya.

¹Busa sa naila sa Ginoo nga ang mga Fariseo nakadungog nga si Jesus nagabuhat ug nagabautismo ug labing daghan nga mga tinon-an kay kang Juan, ²(Bisan dili si Jesus gayud ang nagabautismo kondili ang iyang mga tinon-an), ³Mibiya siya sa Judea, ug migikan usab paingon sa Galilea. ⁴Ug niadto kinahanglan gayud siya mahiagi sa Samaria. ⁵Busa miabut siya sa usa ka lungsod sa Samaria nga ginganlan Sicar, haduol sa luna sa yuta nga gihatag ni Jacob sa iyang anak nga si Jose. ⁶Ug didto atua ang atabay ni Jacob. Busa si Jesus, ingon nga gikapuyan sa iyang panaw, milingkod haduol sa atabay. Kadto daw may ikaunom ang takna. ⁷May miduol usa ka babaye nga Samariahanon sa pagkalos ug tubig. Si Jesus miingon kaniya: Paimna ako. ⁸Kay ang iyang mga tinon-an nangadto sa lungsod sa pagpalit ug makaon. ⁹Busa ang babaye nga Samariahanon miingon kaniya: Unsaon pagkahimo nga ikaw nga Judio mangayo nga paimnon ko ikaw, nga ako Samariahanon man? (Kay ang mga Judio wala magpakigharong sa mga Samariahanon). ¹⁰Si Jesus mitubag ug mi ingon kaniya: Kong ikaw nakaila sa hatag sa Dios ug kong kinsa ang nagaingon kanimo, Paimna ako; mangayo unta ikaw kaniya, ug siya mohatag kanimo ug buhi nga tubig. ¹¹Ang babaye nag-ingon kaniya: Ginoo, ikaw walay ikatimba, ug ang atabay halalum. Busa diin ka man nianang tubig nga buhi? ¹²Labing daku pa ba ikaw kay sa among amahan nga si Jacob nga nagahatag kanamo sa atabay, ug miinum gayud siya, ug ang iyang mga anak, ug ang iyang mga hayup? ¹³Si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Ang tanan nga nagainum niining tubiga, pagauhawon pag-usab; ¹⁴Apan bisan kinsa nga moinum sa tubig nga akong igahatag kaniya, dili na gayud pagauhawon siya; apan ang tubig nga akong igahatag kaniya mahimo diha kaniya nga tuburan sa tubig nga magatubod ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan. ¹⁵Ang babaye miingon kaniya: Ginoo, hatagi ako niining tubiga, aron dili na ako pagauhawon, ug dili na usab ako moanhi dinhi sa pagkalos. ¹⁶Si Jesus miingon kaniya: Lumakaw ka, tawga ang imong bana, ug bumalik ka dinhi. ¹⁷Ang babaye mitubag ug miingon kaniya: Wala akoy bana. Si Jesus miingon kaniya: Maayo ang imong panubag, Wala akoy bana; ¹⁸Kay ikaw may lima na ka mga bana, apan ang anaa kanimo karon, dili mao ang imong bana; may kamatuoran kininggiingon mo. ¹⁹Ang babaye miingon kaniya: Ginoo, nakita ko nga ikaw manalagna. ²⁰Ang among mga ginikanan nagasimba dinhi niining bukira, ug kamo nagaingon nga sa Jerusalem atua ang dapit diin ang mga katawohan kinahanglan magsimba. ²¹Si Jesus miingon kaniya: Babaye, tumoo ka kanako, moabut ang takna, nga bisan niining bukira, bisan

sa Jerusalem, dili kamo magasimba sa Amahan. ²²Kamo nagasimba sa wala ninyo hiilhi, kami nagasimba sa among hing-ilhan, kay ang kaluwasan nagagikan sa mga Judio. ²³Apan moabut ang takna, ug karon miabut na, nga ang mga matuod nga magsisimba magasimba sa Amahan pinaagi sa espiritu ug sa kamatuoran; kay mao kana ang ginapangita sa Amahan nga mga magsisimba kaniya. ²⁴Ang Dios Espiritu man, ug kinahanglan nga ang mga magasimba kaniya, managsimba kaniya sa espiritu ug sa kamatuoran. ²⁵Ang babaye miingon kaniya: Nahibalo ako nga moanhi ang Mesias (ang ginganlan si Cristo); kong ania na siya, magasaysay siya kanato sa tanang mga butang. ²⁶Si Jesus miingon kaniya: Ako nga nagapakigsulti kanimo, mao ako. ²⁷Ug niini miabut ang iyang mga tinon-an; ug nanghibulong sila nga nakigsulti siya sa babaye; bisan pa, walay tawo nga nakag-ingon: Unsay gipangita mo? kun, Nganong nagapakigsulti ikaw kaniya? ²⁸Busa gibiyaan sa babaye ang iyang banga, ug miadto sa lungsod, ug nag-ingon sa mga tawo: ²⁹Umari kamo, tan-awon ninyo ang usa ka tawo nga nagaasoy kanako sa tanang mga butang nga akong gibuhat. Mao ba kaha kini si Cristo? ³⁰Nanggula sila sa lungsod ug nangadto kaniya. ³¹Niining higayona ang mga tinon-an nagaampo kaniya nga nagaingon: Rabbi, kumaon ka. ³²Apan siya miingon kanila: Ako adunay kalan-on nga pagakan-on nga wala ninyo hiilhi. ³³Busa ang mga tinon-an nanag-ingon sa usa ug usa kanila: May tawo ba nga nagdala kaniya ug pagkaon? ³⁴Si Jesus miingon kanila: Ang akong kalan-on mao ang pagbuhat sa kabubut-on sa nagsugo kanako, ug ang paghingpit sa iyang buhat. ³⁵Wala ba kamo manag-ingon: May upat pa ka bulan, ug unya moabut ang ting-ani? Ania karon, nagaingon ako kaninyo: Iyahat ninyo ang inyong mga mata, ug itan-aw ninyo sa kaumahan, nga mga maputi na aron pagaanohon. ³⁶Ang magaan magadawat ug suhol, ug magatigum ug mga bunga ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan; aron ang magapugas ug ang magaan manag-kalipay sa tingub. ³⁷Kay niini matuod ang giingon: Usa ang magapugas ug lain ang magaan. ³⁸Ako nagasugo kaninyo sa pag-ani niadtong wala ninyo pag-umaha; lain ang mga nanag-uma, ug kamo nanagsulod sa ilang mga inumahan. ³⁹Ug, niadtong lungsora daghan sa mga Samariahanon nga nanagtoo kaniya, tungod sa pulong sa babaye nga nagpamatuod: Giasoy niya kanako ang tanang mga butang nga akong gibuhat. ⁴⁰Busa sa mingduol kaniya ang mga Samariahanon, sila nagpakilooy kaniya nga mopabilin siya kauban nila; ug mipabilin siya didto ug duha ka adlaw. ⁴¹Ug daghan pa gayud ang nanagtoo kaniya, tungod sa iyang pulong. ⁴²Ug sila nanag-ingon sa babaye: Karon, mitoo kami, dili tungod sa imong pagsulti; kay kami sa among kaugalingon nakadungog, ug nanghibalo nga kini mao gayud, si Cristo, ang Manluluwas sa kalibutan. ⁴³Ug sa human ang duha ka adlaw, migikan siya didto ug miadto sa Galilea. ⁴⁴Kay si Jesus, sa iyang kaugalingon, nagpamatuod nga ang manalagna walay kadunggan sa iyang kaugalingong yuta. ⁴⁵Busa, sa ming-abut siya sa Galilea, gidawat siya sa mga taga-Galilea, sanglit nakakita sila sa tanang mga butang nga gibuhat niya sa Jerusalem sa fiesta, kay sila usab ming-adto sa fiesta. ⁴⁶Busa miadto pag-usab si Jesus sa Cana sa Galilea, diin iyang gibuhat nga vino ang tubig. Ug may usa ka tawong halangdon, nga may anak nga lalake nga nagadaut didto sa Capernaum. ⁴⁷Sa iyang pagkadungog nga si Jesus milakat gikan sa Judea ngadto sa Galilea, siya ming-adto kang Jesus ug nagpakilooy nga mokanaug siya ug ayohon niya ang iyang anak, kay siya himalasyon. ⁴⁸Busa si Jesus miingon kaniya: Gawas kong kamo

magpakakita ug mga timaan ug mga katingalahan, kamo dili gayud motoo. ⁴⁹Ang tawong halangdon miingon kaniya: Ginoo, kanaug intawon sa dili pa mamatay ang akong bata. ⁵⁰Si Jesus miingon kaniya: Lumakaw ka, ang imong anak buhi. Ang tawo mitoo sa pulong nga giingon ni Jesus kaniya, ug siya milakaw. ⁵¹Ug sa nagakanaug na siya, gisugat siya sa iyang mga ulipon, ug ilang gisu-ginlan siya nga nagaingon: Ang imong anak buhi. ⁵²Unya siya nangutana kanila kong unsang taknaa ang pagkaayo. Nan sila nanag-ingon kaniya: Kagahapon sa ika-pitong takna, mibulag kaniya ang hilanat. ⁵³Busa ang amahan nahibalo nga mao ang takna sa pag-ingon kaniya ni Jesus: Ang imong anak buhi. Ug siya gayud mitoo ug ang tibook niya nga balay. ⁵⁴Kini mao usab ang ikaduha ka katingalahan nga gibuhay ni Jesus, sa nakagula siya sa Judea ngadto sa Galilea.

¹Sa human niining mga butanga, may usa ka fiesta sa mga Judio, ug si Jesus mitungas sa Jerusalem. ²Karon, didto sa Jerusalem, haduol sa ganghaan sa mga carnero, may usa ka kaligoanan nga ginganlan sa Hebreohanon Betsaida, nga may lima ka pasilonganan. ³Niini kanila nanagpanghay-ad ang usa ka panon sa mga masakiton: mga buta, mga piang, mga paralitico, nga nagahulat sa paglihok sa tubig. ⁴Kay may usa ka manolonda nga magakanaugan sa kaligoanan sa naha-tudlong panahon, ug magkutaw sa tubig. Busa bisan kinsa ang nakauna sa pagkanaug sa human makutaw ang tubig, naayo sa bisan unsang sakit niya. ⁵Ug didtoy usa ka tawo nga may katloan-ug-walo na ka tuig nga naga-masakiton. ⁶Sa nakakita si Jesus kaniya nga nagahay-ad, ug sa nakaila nga siya dugay na niadtong kahimtanga, siya miingon kaniya: Buot ba ikaw nga mamaayo? ⁷Mingtubag kaniya ang masakiton: Ginoo, wala akoy tawo nga magatuslob kanako sa kaligoanan kong makutaw ang tubig; kondili, sa magapadulong pa ako, ang uban nanaug na una kanako. ⁸Si Jesus miingon kaniya: Tumindog ka, kuhaa ang imong higdaanan, ug lumakaw. ⁹Ug gilayon naayo ang tawo, ug gikuha niya ang iyang higdaanan ug milakaw. Ug kadtong adlaw, adlaw nga igpapahulay. ¹⁰Busa ang mga Judio nanag-ingon sa tawo nga giayo: Adlaw karon nga igpapahulay, ug dili uyon sa Kasugoan kanimo ang pagdala sa imong higdaanan. ¹¹Apan siya mitubag kanila: Ang nagaayo kanako nag-ingon kanako: Kuhaa ang imong higdaanan, ug lumakaw ka. ¹²Sila nangutana kaniya: Kinsang tawohana ang miingon kanimo: Kuhaa ang imong higdaanan ug lumakaw ka? ¹³Apan ang giayo wala manghibalo kong kinsa kadto, kay si Jesus mingpahawa didto, sanglit may panon sa katawohan didto niadtong dapita. ¹⁴Sa tapus niini, siya hingkit-an ni Jesus sa templo, ug miingon kaniya: Ania karon, maayo na ikaw, ayaw na pagpakasala, aron dili mahitabo kanimo ang labi pang mangil-ad nga mga butang. ¹⁵Ang tawo milakaw ug nagsugilon sa mga Judio nga si Jesus mao ang nag-ayo kaniya. ¹⁶Ug tungod niini nga hinungdan gilutos sa mga Judio si Jesus, ug gipani-nguha nila ang pagpatay kaniya, kay nagabuhay siya niining mga butanga sa adlaw nga igpapahulay. ¹⁷Apan si Jesus mingtubag kanila: Ang akong Amahan nagabuhay bisan hangtud karon, ug ako nagabuhay. ¹⁸Busa tungod niini nga hinungdan, ang mga Judio labi pang naninguha sa pagpatay kaniya, kay dili lamang gilapas niya ang adlaw nga igpapahulay, kondili nagangalan sa Dios nga iyang kaugalingon nga Amahan, nga nagapakig-angay siya sa Dios. ¹⁹Busa si Jesus

mitubag ug miingon kanila: Sa pagkamatuod, sapagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Ang Anak dili makahimo sa pagbuhat bisan unsa sa iyang kaugalingon, kondili ang nakita niya nga gibuhay sa Amahan; kay ang pagabuhaton niya, kini ginabuhay usab sa Anak sa maong paagi. ²⁰Kay ang Amahan nahagugma sa Anak, ug nagapahayag kaniya sa tanang mga butang nga iyang gibuhay sa iyang kaugalingon, ug labi pang dagkung mga buhat kay niini ang iyang igapahayag kaniya, aron kamo managpanghibulong. ²¹Kay ingon nga ang Amahan naga-banhaw sa mga minatay ug nagahatag kanila sa kinabuhi, niini nga paagi ang Anak nagahatag usab sa kinabuhi sa mga nahamut-an niya. ²²Kay ang Amahan dili magahukom kang bisan kinsa, kondili nga gitugyan niya sa Anak ang tibook nga gahum sa paghukom. ²³Aron ang tanan motahud sa Anak, ingon nga sila nagatahud sa Amahan. Ang wala motahud sa Anak, wala motahud sa Amahan nga nagasugo kaniya. ²⁴Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Ang nagapatalinghug sa akong pulong ug nagatoo kaniya nga nagsugo kanako, may kinabuhi nga walay katapusan, ug dili pagahukman sa silot, kondili miagi na gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi. ²⁵Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Ang takna mo-abut, ug ming-abut na, nga ang mga minatay managpatalinghug sa tingog sa Anak sa Dios; ug ang mga nagpatalinghug mangabuhi. ²⁶Kay ingon nga ang Amahan may kinabuhi sa iyang kaugalingon, sa maong pagkaagi nagahatag usab siya sa Anak aron nga kini makabaton ug kinabuhi sa iyang kaugalingon. ²⁷Ug siya nagahatag kaniya ug pagbulot-an sa pagpahamtang sa hukom, kay siya Anak sa tawo. ²⁸Ayaw kahibulong niini; kay ang takna moabut nga ang tanan nga anaa sa mga lubnganan makadungog sa iyang tingog. ²⁹Ug managpanggula ang mga nanag-buhay sa maayo ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi; ug ang mga nanagbuhay sa dautan ngadto sa pagkabanhaw sa paghukom. ³⁰Sa akong kaugalingon dili ako makahimo sa pagbuhat sa bisan unsa: Ingon sa akong pagpatalinghug, ako nagahukom; ug ang akong paghukom matarung; kay dili ako maninguha sa akong kaugalingong kabubut-on, kondili sa kabubut-on sa akong Amahan nga nagsugo kanako. ³¹Kong ako nagahatag sa pagpamatuod sa akong kaugalingon, ang akong pagpamatuod dili tinuod. ³²Lain ang pagpamatuod kanako, ug nahibalo ako nga ang pagpamatuod nga iyang gihatag mahitungod kanako tinuod. ³³Gipasugoan ninyo si Juan, ug siya mihatag sa pagpamatuod sa kamatuoran. ³⁴Apan ang pagpamatuod nga akong dawaton dili gikan sa tawo; apan ako nagasulti niining mga butanga aron kamo maluwas. ³⁵Siya mao ang lamparahan nga nagasiga ug nagadilaab, ug kamo may tinguha sa pagkalipay sulod sa usa ka panahon sa iyang kahayag. ³⁶Apan ang pagpamatuod nga akong gibatonan labi pang daku kay sa kang Juan: kay ang mga buhat nga gihatag sa Amahan kanako aron akong pagahingpiton, ang mao gayud nga mga buhat nga akong ginabuhay, nagapama-tuod kanako, nga ang Amahan nagsugo kanako. ³⁷Ug ang Amahan nga nagsugo kanako, siya nagapamatuod kanako. Kamo wala makadungog sa iyang tingog sa bisan unsang panahon, bisan makakita sa iyang pamayhon. ³⁸Ug ang iyang pulong wala mag-puyo kaninyo; kay sa iyang gisugo wala kamo motoo. ³⁹Kamo nagasusi sa mga Kasulatan tungod kay kamo nanaghunahuna nga diha kanila may kinabuhi kamo nga walay katapusan; ug kini sila mao ang nanagpamatuod kanako. ⁴⁰Ug kamo dili moduol kanako, aron makabaton kamo sa kinabuhi. ⁴¹Ang himaya nga gikan sa mga tawo dili ko dawaton. ⁴²Apan nakaila ako kaninyo, nga wala kamoy

gugma sa Dios sa sulod ninyo. ⁴³Ako mianhi sa ngalan sa akong Amahan, ug kamo wala modawat kanako; kong lain ang moanhi sa iyang kauga-lingon nga ngalan, siya pagadawat ninyo. ⁴⁴Unsaon ninyo sa pagtoo, nga nanagdawat kamo sa himaya sa usa ug usa, ug ang himaya nga gikan sa Dios lamang wala ninyo pangitaa? ⁴⁵Ayaw paghunahuna nga isumbong ko kamo sa Amahan. May usa nga nagasumbong kaninyo, si Moises, kang kinsa kamo nagalaum. ⁴⁶Kay kong mingtoo kamo kang Moises, motoo usab unta kamo kanako; kay siya nagsulat mahitungod kanako. ⁴⁷Apan kong kamo wala motoo sa iyang mga sinulat, unsaon ninyo sa pagtoo sa akong mga pulong?

¹Sa human niining mga butanga, si Jesus milakat ngadto sa tabok sa dagat sa Galilea, nga mao ang dagat sa Tiberias. ²Ug usa ka dakung panon sa katawohan mingnunot kaniya, kay hingkit-an nila ang mga katingalahan nga iyang gibuhat kanila sa mga masakiton. ³Ug si Jesus mitungas sa bukid, ug didto milingkod uban sa iyang mga tinon-an. ⁴Karon ang pasko, ang fiesta sa mga Judio, nagakahaduol. ⁵Busa si Jesus, sa giyahat ang iyang mga mata, ug sa nakita nga ang usa ka dakung panon sa katawohan nagapadulong kaniya, miingon kang Felipe: Asa kita magpalit ug tinapay aron kini sila makakaon? ⁶Ug kini iyang gipamulong sa pagsulay kaniya: kay siya sa iyang kaugalingon nahibalo kong unsa ang iyang pagabuhaton. ⁷Si Felipe mitubag kaniya: Duha ka gatus ka denario nga tinapay dili paigo alang kanila aron ang tagsatagsa makakuha ug diyutay. ⁸Usa sa iyang mga tinon-an, si Andres, ang igsoon ni Simon Pedro, miingon kaniya: ⁹Mayusadinhikabatangalalakenga adunay lima ka tinapay nga cebada, ug duha ka isda, apan mag-unsan man kini alang niining gidaghanon? ¹⁰Si Jesus miingon: Palingkora ang mga tawo. Karon, may daghang balili niadtong dapita. Busa ang mga tawo nanglingkod, sa gidaghanon nga may lima ka libo. ¹¹Busa mikuha si Jesus sa mga tinapay, ug sa nakapasalamat, gibahinbahin niya kini sa mga tinon-an, ug ang mga tinon-an sa mga nanaglingkod; ingon man usab ang mga isda kutob sa ilang buot. ¹²Ug sa nangabusog na sila, miingon siya sa iyang mga tinon-an: Tiguma ninyo ang mga tinipik nga nanghibilin aron walay mausik. ¹³Busa gitigum nila, ug napuno ang napulo ug duha ka bukag sa mga tinipik gikan sa lima ka tinapay nga cebada nga nanghibilin niadtong nagpakakaon. ¹⁴Busa sa pagkakita sa mga tawo sa ilhanan nga iyang gibuhat, nanag-ingon sila: Kini sa pagkamatuod mao gayud ang Manalagna nga nagaanhi sa kalibutan. ¹⁵Busa si Jesus, sa nasabut niya nga sila moadto kaniya sa pagkuha nga pinugos, aron pagbuhat kaniya nga hari, mibalik sa bukid nga siya lamang usara. ¹⁶Ug sa ming-abut ang kahaponon, ang iyang mga tinon-an nanglugsong sa dagat. ¹⁷Ug nanakay sila sa sakayan, ug mitabok sa dagat ngadto sa Capernaum. Ug mangitngit na kadto, ug si Jesus wala pa mahiabut kanila. ¹⁸Ug mitubo ang dagat tungod sa dakung hangin nga mihuros. ¹⁹Busa sa nakagaud na sila ug may lima kun unom ka kilometro, nakita nila si Jesus nga nagalakaw sa ibabaw sa dagat, ug miduol sa sakayan; ug nangahadlok sila. ²⁰Apan siya miingon kanila: Ako man kini, dili kamo mangahadlok. ²¹Busa buot nilang dawaton siya sa sakayan, ug gilayon ang sakayan miabut sa yuta nga ilang gipadulngan. ²²Sa sunod nga adlaw ang panon sa katawohan nga nanagtindog sa tabok nga daplin sa dagat nakakita nga walay laing sakayan didto, gawas sa usa lamang, ug nga si Jesus

wala mosulod sa sakayan kauban sa iyang mga tinon-an, apan nga ang iyang mga tinon-an nangadto nga sila lamang.²³ (Bisan pa, may nangabut nga mga sakayan gikan sa Tiberias, duol sa dapit diin sila nagkaon sa tinapay sa tapus ang Ginoo makapasalamat):²⁴ Sa hingkit-an sa panon sa katawohan nga wala didto si Jesus, bisan ang iyang mga tinon-an, sila gayud nanakay sa mga sakayan, ug nangadto sa Capernaum nga nagapangita kang Jesus.²⁵ Ug sa ilang hingkit-an siya sa tabok sa dagat, sila miingon kaniya: Rabbi, kanus-a ikaw moanhi dinhi?²⁶ Si Jesus mitubag kanila ug miingon: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, naga-ingon ako kaninyo: Nangita kamo kanako dili tungod kay kamo nakakita sa mga katingalahan, kondili tungod kay nakakaon kamo sa tinapay ug nangabusog.²⁷ Maghago kamo, dili alang sa kalan-on nga mawala, kondili alang sa kalan-on nga magapadayon ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan, nga igahatag kaninyo sa Anak sa tawo, kay kaniya ang Amahan, ang Dios nagtimaan.²⁸ Busa sila nanag-ingon kaniya: Unsay among pagabuhaton aron among mahimo ang buhat sa Dios?²⁹ Si Jesus mitubag ug miingon kanila: Kini mao ang buhat sa Dios, nga kamo managtoo kaniya nga iyang gisugo.³⁰ Busa sila miingon kaniya: Unsa man diay ang ilhanan nga gibuhat mo, aron kami makakita ug motoo kanimo? Unsay imong gibuhat?³¹ Ang among mga ginikanan naka kaon sa mana sa kamingawan, ingon sa nahasulat: Iyang gihatagan sila ug tinapay gikan sa langit aron ilang pagakan-on.³² Busa si Jesus miingon kanila: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, naga-ingon ako kaninyo: Dili si Moises ang naghatag kaninyo sa tinapay nga gikan sa langit, kondili ang akong Amahan mao ang naghatag kaninyo sa matuod nga tinapay nga gikan sa langit.³³ Kay ang tinapay sa Dios mao kadtong nanaug nga gikan sa langit, ug nagahatag ug kinabuhi sa kalibutan.³⁴ Busa sila nag-ingon kaniya: Ginoo, hatagi kami kanunay niini nga tinapay.³⁵ Si Jesus miingon kanila: Ako mao ang tinapay sa kinabuhi. Ang moari kanako dili gayud gutumon, ug ang motoo kanako dili na gayud uhawon.³⁶ Apan ako nagaingon kaninyo, nga kamo nakakita kanako, apan wala motoo.³⁷ Ang tanan nga gihatag kanako sa Amahan moduol kanako, ug ang moduol kanako dili ko gayud isalikway.³⁸ Kay nanaug ako gikan sa langit, dili sa pagbuhat sa akong kaugalingong kabubut-on, kondili sa kabubut-on sa nagsugo kanako.³⁹ Ug mao kini ang kabubut-on sa nagsugo kanako, nga sa tanan niadtong iyang gihatag kanako walay mawala, kondili nga pagabanhawon ko sila sa katapusan nga adlaw.⁴⁰ Kay kini mao ang kabubut-on sa akong Amahan, nga ang tagsatagsa nga makakita sa Anak, ug motoo kaniya, may kinabuhi nga walay katapusan, ug pagabanhawon ko siya sa katapusan nga adlaw.⁴¹ Busa ang mga Judio nagabagulbol mahatungod kaniya, tungod kay siya miingon: Ako mao ang tinapay nga nanaug gikan sa langit.⁴² Ug sila miingon: Dili ba kini mao si Jesus, ang anak ni Jose, kang kinsang amahan ug inahan along hing-ilhan? Nganong miingon siya karon, Ako nanaug gikan sa langit?⁴³ Si Jesus mitubag ug miingon kanila: Dili kamo magbagulbol sa inyong kaugalingon.⁴⁴ Walay tawo nga makaduol kanako, gawas kong ang Amahan nga nagsugo kanako magadala kaniya; ug ako magabanhaw kaniya sa katapusan nga adlaw.⁴⁵ Nahasulat sa mga manalagna: Ug ngatanan sila pagatudloan sa Dios. Ang tagsatagsa nga nakadungog gikan sa Amahan, ug nakakat-on, moduol kanako.⁴⁶ Dili kay may bisan kinsa nakakita sa Amahan, kondili ang nagagikan sa Dios, kini nakakita sa Amahan.⁴⁷ Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Ang motoo may kinabuhi nga walay

katapusan. ⁴⁸Ako mao ang tinapay sa kinabuhi. ⁴⁹Ang inyong mga ginikanan nanag-pangaon sa mana didto sa kamingawan, ug nangamatay sila. ⁵⁰Kini mao ang tinapay nga nanaug gikan sa langit, aron ang tawo makakaon niana ug dili mamatay. ⁵¹Ako mao ang buhing tinapay nga nanaug gikan sa langit; bisan kinsang tawo nga mokaon niini nga tinapay, siya mabuhi sa gihapon: oo, ug ang tinapay nga akong ihatag mao ang akong unod, alang sa kinabuhi sa kalibutan. ⁵²Busa ang mga Judio nanaglalisay ang usa ug usa nga nagaingon: Unsaon niining tawohana paghatag kanato sa iyang unod aron atong kan-on? ⁵³Busa si Jesus miingon kanila: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Gawas kong kamo mokaon sa unod sa Anak sa tawo ug moinum sa iyang dugo, wala kamoy kinabuhi diha kaninyo. ⁵⁴Ang mokaon sa akong unod ug moinum sa akong dugo may kinabuhi nga walay katapusan, ug ako magabanhaw kaniya sa katapusan nga adlaw. ⁵⁵Kay ang akong unod kalan-on gayud, ug ang akong dugo ilimnon gayud. ⁵⁶Ang mokaon sa akong unod ug moinum sa akong dugo magapuyo kanako, ug ako kaniya. ⁵⁷Ingon nga ang buhi nga Amahan nagpadala kanako, ug ako nagakinabuhi tungod sa Amahan, sa mao nga pagkaagi ang mokaon kanako, siya usab mabuhi tungod kanako. ⁵⁸Kini mao ang tinapay nga nanaug gikan sa langit; dili ingon sa inyong mga ginikanan nga nanagpangaon sa mana, ug nangamatay; ang mokaon niini nga tinapay mabuhi sa gihapon. ⁵⁹Kining mga butanga ginaingon niya sa sinagoga, sa nagapanudlo siya sa Capernaum. ⁶⁰Busa daghan sa iyang mga tinon-an, nga sa ilang pagkadungog niini nanag-ingon: Malisud kini nga pulong, kinsay makapatalinghug niini? ⁶¹Apan si Jesus, sa hingbaloan niya sa iyang kaugalingon nga ang iyang mga tinon-an nagabagulbol niini, miingon siya kanila: Nakapapangdol ba kini kaninyo? ⁶²Busa unsa man diay kong inyong makita ang Anak sa tawo nga mosaka sa dapit diin siya kaniadto? ⁶³Ang espiritu mao ang nagahatag sa kinabuhi; ang unod walay kapusnan bisan sa unsa: ang mga pulong nga akong gipamulong kaninyo mao ang espiritu, ug ang kinabuhi. ⁶⁴Apan adunay uban kaninyo nga dili motoo. Kay si Jesus nanghibalo sukad sa sinugdan kong kinsa kadtong wala motoo, ug kinsa ang magabudhi kaniya. ⁶⁵Ug siya miingon: Tungod niini nga hinungdan nagaingon ako kaninyo, nga walay tawo makaduol kanako, gawas kong kini gitugot kaniya sa Amahan. ⁶⁶Tungod niini daghan sa iyang mga tinon-an mibiya kaniya, ug wala na mokuyog. ⁶⁷Busa si Jesus miingon sa napulo ug duha: Buot ba usab kamo motalikod kanako? ⁶⁸Si Simon Pedro mitubag kaniya: Ginoo, kang kinsa kami moadto? Ikaw ang may mga pulong sa kinabuhi nga walay katapusan. ⁶⁹Ug kami mitoo ug miila nga ikaw mao ang Balaan sa Dios. ⁷⁰Si Jesus mitubag kanila: Wala koba pilia kamong napulo ug duha, ug usa kaninyo maoy usa ka yawa? ⁷¹Niini nagsulti siya mahitungod kang Judas, ang anak ni Simon Iscariote, kay siya mao ang magatugyan sa pag-budhi kaniya, sanglit usa sa napulo ug duha.

¹Ug sa tapus niining mga butanga, si Jesus milakaw sa Galilea, kay dili siya buot molakaw sa Judea, tungod kay ang mga Judio nanagpaninguha sa pagpatay kaniya. ²Karon, haduol na ang fiesta sa mga Judio, ang fiesta sa mga tabernaculo. ³Busa miingon kaniya ang iyang mga igsoon: Gumikan ka dinhi, ug umadto ka sa Judea, aron ang imong mga tinon-an makakita usab sa mga buhat nga

imong mahimo. ⁴Kay walay tawo nga magabuhat sa bisan unsang butang sa tago, ug maninguha sa iyang kaugalingon nga hiilhan siya sa dayag. Kong ikaw nagabuhat niining mga butanga, magpahayag ka sa kalibutan. ⁵Kay bisan ang iyang mga igsoon wala motoo kaniya. ⁶Busa miingon kanila si Jesus: Ang akong panahon wala pa moabut, apan ang inyong panahon andam kanunay. ⁷Ang kalibutan dili makadumot kaninyo; apan nagadumot kanako, kay nagapamatuod ako mahitungod kaniya nga ang iyang mga buhat dautan. ⁸Pangadto kamo sa fiesta; dili pa ako moadto niining fiestaha, kay ang akong panahon wala pa matuman. ⁹Ug sa nakapamulong siya niining mga butanga kanila, napabilin siya sa Galilea. ¹⁰Apan sa nakaadto na ang iyang mga igsoon sa fiesta, miadto usab siya, dili sa dayag kondili ingon sa tago. ¹¹Busa ang mga Judio nanagpangita kaniya didto sa fiesta, ug nanag-ingon: Hain ba siya? ¹²Ug may hilabihang hulongihong sa taliwala sa mga panon sa katawohan mahitungod kaniya: may uban miingon: Siya maayong tawo; ang uban miingon: Dili, kondili nagapasalaag siya sa mga tawo. ¹³Bisan pa, walay tawo nga nagasulti sa dayag mahitungod kaniya tungod sa kahadlok nila sa mga Judio. ¹⁴Ug sa diha nga natungatunga na ang fiesta, si Jesus miadto sa templo ug nagtudlo. ¹⁵Busa ang mga Judio nanghibulong nga nanag-ingon: Nganong mahibalo kining tawohana sa mga sulat nga wala man gayud makatoon? ¹⁶Busa si Jesus mitubag kanila ug miingon: Ang akong pagtolon-an dili ako, kondili iya sa nagsugo kanako. ¹⁷Kong bisan kinsa nga buot magabuhat sa iyang kabubut-on, mahibalo siya sa pagtolon-an, kong kini gikan ba sa Dios, o kong ako nagasulti ba gikan sa akong kaugalingon. ¹⁸Ang nagasulti gikan sa iyang kaugalingon nagapangita sa iyang kaugalingon nga himaya; apan ang nagapangita sa himaya niadtong nagsugo kaniya, kana matuod, ug walay dili pagkamatarung diha kaniya. ¹⁹Wala ba si Moises maghatag kaninyo sa Kasugoan, ug walay bisan kinsa kaninyo nga nagatuman sa Kasugoan? Nganong naninguha kamo sa pagpatay kanako? ²⁰Ang panon sa katawohan mitubag: Aduna kay usa ka yawa; kinsay naninguha sa pagpatay kanimo? ²¹Si Jesus mitubag ug miingon kanila: Ako nagbuhat ug usa ka buhat, ug kamong tanan nanghitingala tungod niini. ²²Si Moises naghatag kaninyo sa circuncion (dili tungod kay nagagikan kini kang Moises, kondili sa mga ginikanan); ug sa adlaw nga igpapahulay nagacircuncidar kamo ug tawo. ²³Kong ang tawo modawat ug circuncion sa adlaw nga igpapahulay aron ang Kasugoan ni Moises dili malapas, mangasuko ba kamo tungod kay giayo ko sa hingpit gayud ang usa ka tawo sa adlaw nga igpapahulay? ²⁴Dili kamo maghukom pinaagi sa dagway, kondili maghukom kamo sa matarung nga paghukom. ²⁵May uban kanila nga taga-Jerusalem miingon: Dili ba kini siya mao ang ilang ginapangita aron patyon? ²⁶Ug ania karon, nagasulti siya sa dayag, ug wala silay gisulti kaniya bisan unsa. Mahimo ba kaha nga ang mga punoan nasayud gayud nga kini mao si Cristo? ²⁷Apan nanghibalo kita niining tawohana kong taga-diin siya; apan kong moabu si Cristo walay usa nga mahibalo kong diin siya gikan. ²⁸Busa si Jesus misinggit sa sulod sa templo, nga nagapanudlo ug miingon: Kamo nakaila kanako ug nahibalo kong diin ako gikan; ug wala ako moanhi sa akong kaugalingon, apan ang nagsugo kanako matuod, nga siya wala ninyo hiilhi. ²⁹Ako nakaila kaniya, tungod kay ako nagagikan kaniya, ug siya nagasugo kanako. ³⁰Busa naninguha sila sa pagdakup kaniya, ug walay tawo nga midakup kaniya, kay wala pa moabut ang iyang panahon. ³¹Apan sa panon sa katawohan, daghan ang nanagtoo

kaniya; ug sila nanag-ingon: Kong moanhi ang Cristo, magahimo ba kaha siya ug labi pang daghan nga mga katingalahan kay sa ginahimo niining tawohana? ³²Ang mga Fariseo nakadungog sa panon sa katawohan nga nanagbagulbol niining mga butanga mahitungod kaniya, ug ang mga pangulong sacerdote ug ang mga Fariseo nanagsugo ug mga sulogoon sa pagdakup kaniya. ³³Busa si Jesus miingon: Sa diyutay pa nga panahon kauban ako ninyo, ug ako moadto kaniya nga nagsugo kanako. ³⁴Kamo mangita kanako, apan dili kamo makakaplag kanako, ug asa ako dili kamo makaadto. ³⁵Busa ang mga Judio nasig-ingon sa ilang kaugalingon: Asa man kining tawohana moadto nga dili ta siya hikit-an? Moadto ba siya sa mga gipatlaag sa taliwala sa mga Greciahanon, ug manudlo sa mga Greciahanon? ³⁶Unsa kining pulonga nga iyang giingon: Kamo mangita kanako, apan dili kamo makakaplag kanako, ug asa ako dili kamo makaadto? ³⁷Karon, sa katapusang adlaw, ang labing dakung adlaw sa fiesta, mitindog si Jesus ug misinggit nga nagaingon: Kong adunay tawo nga giuhaw, umari kanako ug uminum. ³⁸Ang motoo kanako, sumala sa giingon sa Kasulatan, gikan sasulod niya moagay ang mga sapa sa tubig nga buhi. ³⁹Apan niini nagsuiti siya mahitungod sa Espiritu, nga pagadawatong niadtong mga mitoo kaniya; kay ang Espiritu wala pa ihatag, tungod kay si Jesus wala pa himayaa. ⁴⁰Busa may uban sa panon sa katawohan, sa pagkabati nila niining mga pulonga, miingon: Kini sa pagkamatuod mao ang Manalagna. ⁴¹Ang uban miingon: Kini mao ang Cristo. Apan may uban nga miingon: Unsa, magagikan ba ang Cristo sa Galilea? ⁴²Wala ba mag-ingon ang Kasulatan nga ang Cristo magagikan sa kaliwatan ni David, ug gikan sa Betlehem, ang diyutay nga lungsod diin didto si David? ⁴³Busa miabut ang pagkabahin sa panon sa katawohan tungod kaniya. ⁴⁴Ug ang uban kanila buot unta modakup kaniya, apan walay tawo nga midakup kaniya. ⁴⁵Busa ang mga sulogoon miadto sa mga pangulong sacerdote ug sa mga Fariseo, ug sila miingon kanila: Nganong wala ninyo dad-a siya? ⁴⁶Ang mga sulogoon nanagpanubag: Wala pa gayud ing tawo nga nagsuiti sa ingon. ⁴⁷Busa ang mga Fariseo mitubag kanila: Mga gipasalaag ba usab kamo? ⁴⁸May bisan kinsa ba sa mga punoan, kun sa mga Fariseo nga nanagpanoo kaniya? ⁴⁹Apan kining panon sa katawohan nga dili mahibalo sa Kasugoan mga tinunglo. ⁵⁰Si Nicodemo (ang kaniadto miadto kaniya, sanglit usa kanila) miingon kanila: ⁵¹Ang atong Kasugoan nagahukom ba sa tawo, gawas kong kini nagapatalinghug usa kaniya ug nasayud kong unsa ang iyang gibuhat? ⁵²Sila nanagpanubag ug miingon kaniya: Ikaw taga-Galilea ba usab? susiha, ug makita mo nga sa Galilea walay mibarug nga manalagna. ⁵³Ug ang tagsatagsa ka tawo mipauli sa iyang balay.

¹Apan si Jesus miadto sa bukid sa mga Olivo. ²Ug sa buntag pa kaayo mibalik siya pag-usab sa templo, ug ang tibook nga lungsod nangadto kaniya, ug siya milingkod ug nanudlo kanila. ³Ug ang mga escriba ug ang mga Fariseo, mingdala kaniya ug usa ka babaye, nga hingdakpan sa pagpanapaw; ug sa gibutang nila siya sa taliwala. ⁴Nanag-ingon sila kaniya: Magtutudlo, kining babayehana hingdakpan sa nagbuhat siya sa pagpanapaw. ⁵Ug sa Kasugoan si Moises nagsugo kanamo sa pagbato sa mga maingon niini. Busa, ikaw, unsay igaingon mo? ⁶Kini giingon nila sa pagsulay kaniya, aron may ikasumbong sila batok kaniya. Apan si Jesus sa mipungko sa yuta,

nagsulat sa iyang tudlo. ⁷Busa, sa nanagpadayon sila sa pag-pangutana kaniya, mitindog ug miingon kanila: Kadtong walay sala kaninyo, pasagdi nga maoy mouna pagbato sa bato kaniya. ⁸Ug mipungko siya pag-usab, ug nagpadayon sa pagsulat sa yuta. ⁹Ug sila, nga nakadungog niini, ug sa gibadlong sa ilang kaisipan, nanggula sila sa tinagsa, nga misugod sa mga tigulang hangtud sa katapusan, ug gibi-yaan nila si Jesus na lamang ug ang babaye, diin siya nga nagatindog sa taliwala. ¹⁰Ug mitindog si Jesus, ug sa walay tawo siya nga hingkit-an, kondili ang babaye, siya miingon kaniya: Babaye, hain na ang imong mga magsusumbong? Wala bay tawo nga mihukom sa silot kanimo? ¹¹Ug siya miingon: Wala, Ginoo. Ug si Jesus miingon kaniya: Bisan ako dili usab maghukom sa silot kanimo. Lumakaw ka, ug sukad karon ayaw ra gayud pagpakasala pag-usab. ¹²Unya misulti pag-usab si Jesus kanila, nga miingon: Ako mao ang kahayag sa kalibutan; ang mosunod kanako, dili magalakaw sa kangitngit, kondili may kahayag sa kinabuhi. ¹³Unya ang mga Fariseo nanag-ingon kaniya: Ikaw nagahatag sa pagpamatuod sa imong kaugalingon; ang imong pagpamatuod dili tinuod. ¹⁴Si Jesus mitubag ug miingon kanila: Bisan ako nagahatag ug pagpamatuod sa akong kaugalingon, ang akong pagpamatuod tinuod: kay ako nahibalo kong diin ako gikan, ug asa ako paingon, ug kamo wala manghibalo kong diin ako gikan, ug asa ako paingon. ¹⁵Kamo nagahukom sumala sa unod, ako walay paghukom kang bisan kinsa. ¹⁶Apan, kong ako ang maghukom, ang akong paghukom tinuod; kay dili ako lamang nga usara, kondili ako ug ang Amahan, nga nagsugo kanako. ¹⁷Ug sa inyong Kasugoan nahasulat usab, nga ang pagpamatuod sa duha ka tawo tinuod. ¹⁸Ako mao ang nagahatag sa pagpamatuod sa akong kaugalingon, ug ang Amahan nga nagsugo kanako nagahatag sa pagpamatuod kanako. ¹⁹Unya sila nanag-ingon kaniya: Hain man ang imong Amahan? Si Jesus mitubag: Wala kamo makaila kanako, bisan sa akong Amahan: kong kamo nakaila pa kanako, nakaila usab kamo unta sa akong Amahan. ²⁰Kini nga mga pulonga gisulti ni Jesus sa dapit nga tipiganan sa mga limos sa nanudlo siya sa templo. Ug walay tawo nga midakup kaniya, kay wala pa moabut ang iyang takna. ²¹Unya si Jesus miingon usab kanila: Ako molakaw, ug kamo managpangita kanako, ug mangamatay kamo sa inyong sala. Kong asa ako moadto, dili kamo makahimo sa pag-adto. ²²Unya ang mga Judio nanag-ingon: Magahikug ba kaha siya, kay miingon man siya: Kong asa ako moadto, dili kamo makahimo sa pag-adto? ²³Ug siya miingon kanila: Kamo mga taga-ilalum, ako taga-itaas; kamo taga-dinhi mining kalibutana: ako dili taga-dinhi niining kalibutana. ²⁴Busa miingon ako kaninyo nga mangamatay kamo sa inyong mga sala; kay kong kamo dili managpanoo, nga ako mao si Cristo, mangamatay kamo sa inyong mga sala. ²⁵Unya sila miingon kaniya: Kinsa ba ikaw? Ug si Jesus miingon kanila: Kadto gayud nga sukad sa sinugdan giingon ko usab kaninyo. ²⁶Ako adunay daghang mga butang nga igaingon ug igahukom mahatungod kaninyo; apan ang nagsugo kanako maoy matuod. Ug ang akong ginaingon sa kalibutan, mao ang hingbatian ko kaniya. ²⁷Wala sila managpakasabut nga siya nagasulti kanila mahatungod sa Amahan. ²⁸Unya si Jesus miingon kanila: Kong patindugon na ninyo ang Anak sa tawo, unya ra manghibalo kamo, nga ako mao si Cristo; ug nga ako wala magbuhat ug unsa man sa akong kaugalingon, kondili ako nagasulti sa gitudlo kanako sa akong Amahan. ²⁹Ug ang nagsugo kanako ania uban kanako; wala ako niya pagpasagdi nga mag-usara. Kay ako nagabuhat gihapon sa nahimut-an niya. ³⁰Sa

pag-ingon niya niining mga butanga, daghan ang mga mingtoo kaniya. ³¹Busa miingon si Jesus sa mga Judio nga mingtoo kaniya: Kong kamo manag-pabilin sa akong pulong, nan matuod gayud nga kamo mga tinon-an ko; ³²Ug kamo makaila sa kamatuoran, ug ang kamatuoran magaluwas kaninyo. ³³Sila mingtubag kaniya: Kami sa kaliwatan ni Abraham; ug wala gayud kami mahiulipon kang bisan kinsa. Nganong nagaingon ka: Pagaluwason kamo? ³⁴Si Jesus mitubag kanila: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo, nga ang tagsatagsa nga magpakasala, ulipon sa sala. ³⁵Ug ang ulipon dili makapuyo nga dayon sa balay; ang anak makapuyo sa gihapon. ³⁶Busa, kong ang Anak magaluwas kaninyo, malinuwas gayud kamo. ³⁷Ako nanghibalo nga sa kaliwatan kamo ni Abraham, apan kamo nanagpaninguha sa pagpatay kanako, kay ang akong pulong wala mogamut kaninyo. ³⁸Ako nagasulti sa hingkit-an ko sa akong Amahan; ug ingon man usab kamo nanagbuhat sa inyong hingdunggan sa inyong amahan. ³⁹Nanagpanubag sila ug nanag-ingon kaniya: Ang among amahan mao si Abraham. Si Jesus miingon kanila: Kong mga anak pa kamo ni Abraham, buhaton unta ninyo ang mga buhat ni Abraham. ⁴⁰Apan karon nanagpaninguha kamo sa pagpatay kanako, nga nagsulti kaninyo sa kamatuoran, nga akong hingdunggan sa Dios. Kini wala pagbuhata ni Abraham. ⁴¹Kamo nanagbuhat sa mga buhat sa inyong amahan. Unya sila nanag-ingon kaniya: Kami wala mangatawo sa pakighilawas; kami may usa lamang ka amahan, ang Dios. ⁴²Si Jesus miingon kanila: Kong ang Dios mao pa ang inyong Amahan, ako higugmaon unta ninyo; kay ako ming-gikan sa Dios ug mianhi ako dinhi; kay wala ako moanhi sa akong kaugalingon, kondili siya nagsugo kanako. ⁴³Nganong dili kamo mosabut sa akong sinultihan? Kay kamo dili makahimo sa pagpatalinghug sa akong pulong. ⁴⁴Ang yawa mao ang inyong amahan, ug kamo buot magbuhat sa mga kaibog sa inyong amahan. Siya mamumuno sukad pa sa sinugdan; ug sa kamatuoran wala siya magpadayon, kay kaniya walay kamatuoran. Kong siya magapamulong sa bakak, nagasulti siya sa iyang kaugalingon: kay siya bakakon, ug amahan sa bakak. ⁴⁵Apan kay ako nagasulti sa kamatuoran, wala kamo motoo kanako. ⁴⁶Kinsa kaninyo ang makabadlong kanako tungod sa sala? Kong ako nagapamulong sa kamatuoran nganong wala kamo motoo kanako? ⁴⁷Ang iya sa Dios, nagapatalinghug sa mga pulong sa Dios: tungod niini kamo wala magapatalinghug kanila, kay kamo dili iya sa Dios. ⁴⁸Unya ang mga Judio nanagpanubag ug nanag-ingon kaniya: Dili ba ang among gipamulong maayo nga ikaw usa ka Samariahanon ug adunay usa ka yawa? ⁴⁹Si Jesus mitubag: Ako walay usa ka yawa; kondili nagatahud ako sa akong Amahan, ug kamo nagapakaulaw kanako. ⁵⁰Apan ako wala mangita sa akong kaugalingong himaya; may usa nga nangita, ug nagahukom. ⁵¹Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, ako nagaingon kaninyo: Kong kinsa ang magabantay sa akong pulong, dili gayud makakita siya sa kamatayon. ⁵²Unya nanag-ingon kaniya ang mga Judio: Karon nanghibalo kami nga ikaw may usa ka yawa. Si Abraham namatay ug ang mga manalagna, ug ikaw miingon: Kong kinsa ang magabantay sa akong pulong, siya dili gayud makatagamtam sa kamatayon. ⁵³Labaw pa ba ikaw sa atong amahan nga si Abraham nga namatay? Ug sa mga manalagna nga nangamatay? Nagapakakinsa ba ikaw? ⁵⁴Si Jesus mitubag: Kong ako magahimaya sa akong kaugalingon, ang akong himaya walay kapuslanan. Ang nagahimaya kanako mao ang akong Amahan, nga ginaingon ninyo, nga mao ang inyong Dios. ⁵⁵Ug kamo wala

makaila kaniya, apan ako nakaila kaniya; ug kong ako moingon, nga ako wala makaila kaniya, mahasama ako kaninyo, nga bakakon. Apan ako nakaila kaniya ug nagabantay sa iyang mga pulong. ⁵⁶Si Abraham nga inyong amahan nalipay sa pagtan-aw sa akong adlaw; ug nakita niya, ug naghimaya siya. ⁵⁷Unya ang mga Judio nanag-ingon kaniya: Wala ka pa ngani kalim-an ka tuig, ug nakakita kana kang Abraham? ⁵⁸Si Jesus miingon kanila: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo, nga sa wala pa matawo si Abraham, mao na ako. ⁵⁹Busa sila namunit ug mga bato sa pagbato kaniya; apan si Jesus mitago, ug migula sa templo; ug sa milatas sa taliwala nila, milakaw.

¹Ug sa iyang pag-agi hingkit-an niya ang usa ka tawo nga buta gikan sa pagkatawo. ²Ug ang iyang mga tinon-an nanagpangutana kaniya nga nagaingon: Rabbi, kinsa ang nakasala, kini bang tawohana kun ang iyang mga ginikanan, nga matawo siya nga buta? ³Si Jesus mitubag: Bisan kini siya wala makasala, bisan ang iyang mga ginikanan, kondili aron igapahayag pinaagi kaniya ang mga buhat sa Dios. ⁴Kinahanglan ako magbuhat sa mga bulohaton sa nagsugo kanako samtang adlaw pa; moabut ang gabii nga walay tawo nga makahimo sa pagbuhat. ⁵Samtang ania pa ako sa kalibutan, ako mao ang kahayag sa kalibutan. ⁶Sa nakapamulong siya niini, mingluwa sa yuta naghimo ug lapok sa laway, ug gidihog niya sa lapok ang mga mata sa buta. ⁷Ug miingon kaniya: Umadto ka, ug manghugas sa danawan sa Siloe, (nga kong hubaron: Sinugo). Busa siya ming-adto ug nanghugas siya, ug mibalik nga nakakita na. ⁸Unya ang mga silingan, ug ang nakakita kaniya kaniadto, nga makilimos siya, nanag-ingon: Dili ba kini mao ang naglingkod ug nagpakilimos? ⁹Ang uban nanag-ingon: Mao kini, ug ang uban: Maingon-ingon kaniya. Siya miingon: Mao ako. ¹⁰Unya sila nanag-ingon kaniya: Naunsa nga nabuka ang imong mga mata? ¹¹Siya mitubag ug miingon: Ang tawo nga ginganlan si Jesus, naghimo ug lapok, ug gidihog niya ang akong mga mata, ug miingon kanako: Umadto ka sa danawan sa Siloe, ug manghugas ka. Ug miadto ako ug nanghugas ako, ug nakadawat ako sa igtatan-aw. ¹²Unya sila nanag-ingon kaniya: Hain man siya? Siya miingon: Ako wala masayud. ¹³Gidala nila ang buta kaniadto, ngadto sa mga Fariseo. ¹⁴Ug kadto adlaw nga igpapahulay, sa paghimo ni Jesus sa lapok ug gipabuka ang iyang mga mata. ¹⁵Unya nangutana pag-usab kaniya ang mga Fariseo kong giunsa niya pagpakadawat sa igtatan-aw. Ug siya miingon kanila: Gibutangan niya ug lapok ang akong mga mata, ug nanghugas ako, ug nakakita ako. ¹⁶Unya miingon ang uban sa mga Fariseo: Kining tawohana dili gikan sa Dios, kay siya walay paglihi sa adlaw nga igpapahulay. Apan ang uban miingon: Unsaon pagkahimo sa usa ka tawo nga makasasala sa pagbuhat sa maong mga ilhanan? Ug sila may pagkabahinbahin. ¹⁷Unya miingon sila pag-usab sa buta: Unsay igapamulong mo mahitungod kaniya, sa pagpabuka niya sa imong mga mata? Ug siya miingon: Manalagna siya. ¹⁸Busa ang mga Judio wala motoo mahitungod kaniya nga siya kaniadto buta, ug nakadawat sa iyang igtatan-aw, hangtud nga gitawag nila ang mga ginikanan niining nakadawat sa igtatan-aw. ¹⁹Ug sila nanagpangutana kanila: Mao ba kini ang inyong anak, nga giingon ninyo, nga natawo nga buta? Busa, naunsa nga makakita man siya karon?

²⁰Ang iyang mga ginikanan nanagpanubag kanila, ug nanag-ingon: Kami nanghibalo nga kini mao ang among anak, ug natawo nga buta. ²¹Apan ngano nga makakita siya karon, wala kami manghibalo; wala usab kami manghibalo kong kinsa ang nagpabuka sa iyang mga mata: siya may edad na, pangutan-a ninyo siya; siya mosulti mahatungod sa iyang kaugalingon. ²²Kini gipamulong sa iyang mga ginikanan, kay sila nangahadlok sa mga Judio; kay kini sila nanagkasabut na, nga kong may motug-an nga siya mao si Cristo, kinahanglan pagulaon siya sa sinagoga. ²³Tungod niini, ang iyang mga ginikanan nanag-ingon: May edad na siya; pangutan-a ninyo siya. ²⁴Unya gitawag nila sa ikaduha ang tawo nga buta kaniadto, ug sila miingon kaniya: Maghatag ka ug himaya sa Dios; kami nanghibalo nga kining tawohana makasasala. ²⁵Busa, mitubag siya ug miingon: Kong siya makasasala, ako wala mahibalo; usa ka butang ang akong hingbaloan: nga, ako kaniadto buta, karon makakita na ako. ²⁶Ug sila nanag-ingon pag-usab kaniya: Unsay iyang gibuhath kanimo? Giunsa niya ang pagpabuka sa imong mga mata? ²⁷Siya mitubag kanila: Karon pa ngani giingon ko kamo, ug kamo wala manimati: ngano buot ba kamo magpatalinghug pag-usab? Buot ba usab kamo nga matinon-an niya? ²⁸Ug sila nasuko kaniya, ug gipamulongan: Ikaw iyang tinon-an; apan kami mga tinon-an ni Moises. ²⁹Kami nanghibalo nga ang Dios nakigsulti kang Moises; apan mahitungod niining tawohana kami wala manghibalo kong taga-diin siya. ³⁰Ang tawo mitubag, ug miingon kanila: Busa ang katingalahan mao kini, nga wala ninyo hibalo kong taga-diin siya: ug siya nagpabuka sa akong mga mata. ³¹Kita nanghibalo nga ang Dios wala magapatalinghug sa mga makasasala; apan kong kinsa ang nagasimba sa Dios, ug nagabuhath sa iyang kabubut-on, kini ginapatalinghugan niya. ³²Sukad sa sinugdan sa kalibutan wala pa gayud dungga nga may nakapabuka sa mga mata sa usa nga natawo nga buta. ³³Kong kini wala pa magagikan sa Dios, siya wala untay arang mahimo. ³⁴Sila mingtubag ug miingon kaniya: Ikaw natawo sa bug-os gayud nga sala, ug magatudlo ka hinoon kanamo? Ug gihinginlan siya. ³⁵Hingdunggan ni Jesus nga siya gihinginlan; ug sa hingkit-an siya, gisul-tihan siya: Motoo ba ikaw sa Anak sa Dios? ³⁶Siya mitubag ug miingon: Kinsa siya Ginoo, aron ako motoo kaniya? ³⁷Si Jesus miingon kaniya: Hingkit-an mo siya; ug mao ang nakigsulti kanimo. ³⁸Ug siya miingon: Mitoo ako, Ginoo. Ug misimba kaniya. ³⁹Ug si Jesus miingon: Ako mianhi dinhi niining kalibutana sa paghukom, aron ang dili makakita, makakita; ug ang mga makakita, mangabuta. ⁴⁰Ug kini hingdunggan sa uban nga mga Fariseo nga didto uban kaniya, ug nanag-ingon kaniya: Kami mga buta ba usab? ⁴¹Si Jesus miingon kanila: Kong kamo mga buta pa unta, wala kamo managpakasala; apan karon nanag-ingon kamo: Makakita kami; busa ang inyong sala nagapadayon.

¹Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo, nga ang dili mosulod sa ganghaan sa toril sa mga carnero, kondili mosaka sa laing mga agianan, kana siya maninikas ug tulisan: ²Apan ang mosulod sa gangha-an mao ang magbalantay sa mga carnero. ³Siya ginaablihan sa magsisira sa ganghaan, ug ang mga carnero nagapatalinghug sa iyang tingog; ug ang mga carnero nga iyang kaugalingon ginatawag niya sa ilang mga ngalan, ug sila ginamandoan niya sa ilang paggula. ⁴Ug

sa gipagula niya ang iyang kaugalingong mga carnero, siya magauna kanila; ug ang mga carnero maganunot kaniya, kay sila managpakaila sa iyang tingog. ⁵Apan sa usa ka dumuloong dili sila monunot, kondili mangalagiw kaniya; kay sila wala makaila sa tingog sa mga dumuloong. ⁶Kini nga sambingay giingon kanila ni Jesus, apan sila wala makasabut sa iyang gipamulong kanila. ⁷Busa si Jesus miingon pag-usab kanila: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Ako mao ang ganghaan sa mga carnero. ⁸Ang tanan nga mga nanagpanganhi nga una kanako, mga maninikas ug mga tulisan: apan ang mga carnero wala magpatalinghug kanila. ⁹Ako mao ang ganghaan. Kong adunay mosulod pinaagi kanako, siya maluwas; ug mosulod, ug mogula, ug makakaplag siya sa mga masibsib. ¹⁰Ang kawatan dili moanhi, kondili aron siya makapangawat, ug makapamatay, ug makapanglaglag; ako mianhi, aron sila may kinabuhi, ug makabaton niana sa labing madagayaon. ¹¹Ako mao ang maayong magbalantay sa mga carnero, ang maayong magbalantay sa mga carnero, nagahatag sa iyang kinabuhi tungod sa mga carnero. ¹²Ang sinuholan ug dili magbalantay sa mga carnero, nga dili gayud tag-iya sa mga carnero, makakita siya nga moabut ang lobo, ug pagabiyaan niya ang mga carnero, ug mokalagiw; ug sila pagaagawon sa lobo, ug pagapatlaagon. ¹³Ug mokalagiw ang sinuholan, kay sinuholan man ug walay kahangawa sa mga carnero. ¹⁴Ako mao ang maayong magbalantay sa mga carnero; ug ako nakaila sa ako, ug ang mga ako nakaila kanako; ¹⁵Maingon nga ang Amahan nakaila kanako, ug ako nakaila sa Amahan; ug ako nagahatag sa akong kinabuhi tungod sa mga carnero. ¹⁶Ug ako adunay uban nga mga carnero, nga wala niining torila, nga kinahanglan usab nga ako silang pagadad-on, ug magapatalinghug sila sa akong tingog, ug sila mahimong usa ka panon, usa ka magbalantay. ¹⁷Tungod niini ang Amahan nahagugma kanako, kay ako nagahatag sa akong kinabuhi, aron pagadawat ko kini pag-usab. ¹⁸Walay bisan kinsa nga makakuha niini gikan kanako, kondili akong ginahatag kini sa kaugalingon ko. May gahum ako sa paghatag sa akong kinabuhi, ug may gahum ako sa pagdawat niini pagusab. Kining sugoa gidawat, ko sa akong Amahan. ¹⁹Unya may pagkabahinbahin pag-usab ang mga Judio tungod niini nga mga pulonga. ²⁰Ug may daghan kanila nanag-ingon: Siya adunay usa ka yawa, ug buang siya; nganong nagapatalinghug kamo kaniya? ²¹Ang uban miingon: Kini nga mga pulonga dili iya sa usa ka yawan-on. Makahimo ba ang usa ka yawa sa pagbuka sa mga mata sa buta? ²²Ug ming-abut ang fiesta sa Dedicacion sa Jerusalem: ug tingtugnaw kadto. ²³Ug nagalakawlakaw si Jesus sulod sa templo sa agianan ni Salomon. ²⁴Unya nanag-alirong kaniya ang mga Judio, ug nanag-ingon sila kaniya: Hangtud kanus-a pagapaduhaduhaon mo kami? Kong ikaw mao si Cristo, iingon kanamo sa dayag gayud. ²⁵Si Jesus mitubag kanila: Giingon ko na kaninyo, ug kamo wala motoo. Ang mga buhat nga akong gibuhay sa ngalan sa akong Amahan, nagapamatuod sila kanako. ²⁶Apan kamo wala motoo, kay kamo dili sa akong mga carnero. ²⁷Ang akong mga carnero nagapatalinghug sa akong tingog, ug ako nakaila kanila, ug sila naganunot kanako. ²⁸Ug ako nagahatag kanila sa kinabuhi nga walay katapusan; ug sila dili na gayud mawala, ug walay bisan kinsa nga makaagaw kanila sa akong kamot. ²⁹Ang akong Amahan nga maoy naghatag kanila nganhi kanako, labing daku sa tanan; ug walay bisan kinsa nga makahimo pag-agaw kanila sa kamot sa akong Amahan, ³⁰Ako ug ang akong Amahan usa lamang kami. ³¹Unya ang mga Judio

namunit pag-usab ug mga bato, sa pagbato kaniya. ³²Si Jesus mitubag kanila: Daghan ang mga buhat nga maayo nga gipakita ko kaninyo gikan sa Amahan; hain ba kanila niining mga buhata ang hinungdan sa inyong pagbato kanako? ³³Ang mga Judio nanagpanubag kaniya, nga nanag-ingon: Dili tungod sa maayong buhat nagabato kami kanimo, kondili tungod sa pasipala, kay ikaw nga tawo, nagapaka-Dios ka. ³⁴Si Jesus mitubag kanila: Wala ba mahasulat sa inyong Kasugoan: Ako miingon: Mg adios kamo? ³⁵Kong gitawag nga mga dios kadto sila nga giabutan sa pulong sa Dios, (ug dili arang mabungkag ang Kasulatan;) ³⁶Moingon ba kamo kaniya nga gibalaan ug gisugo sa Amahan nganhi sa kalibutan: Ikaw nagapasipala; kay ako miingon: ako mao ang Anak sa Dios? ³⁷Kong ako wala magbuhat sa mga buhat sa akong Amahan ayaw kamo pagtoo kanako. ³⁸Apan kong ginabuhat ko sila, bisan dili kamo motoo kanako, tumoo kamo sa mga buhat, aron kamo makaila ug motoo nga ang Amahan ania kanako, ug ako anaa sa Amahan. ³⁹Unya naninguha sila pag-usab sa pagdakup kaniya, apan siya nakaisot sa ilang kamot. ⁴⁰Ug miadto siya pag-usab didto sa unahan sa Jordan, sa dapit diin nagabautismo si Juan pag-una, ug mipabilin siya didto. ⁴¹Ug daghan ang mga nangadto kaniya, ug miingon: Si Juan, sa pagkamatuod, wala maghimo sa bisan unsa nga ilhanan; apan ang tanang mga butang nga gihisgutan niya mahatungod niini nga tawo, mga matuod. ⁴²Ug daghan didto ang mga mingtoo kaniya.

¹Ug may tawo nga nagamasakiton, nga si Lazaro sa Betania, lungsod nga diyutay ni Maria, ug sa igsoon niya nga si Marta. ²Ug siya mao ang Maria nga nagdihog sa Ginoo sa pahumot, ug nagapahid sa mga tiil niini sa iyang mga buhok, kang kansang igsoon nga si Lazaro, nagmasakiton. ³Busa, ang mga igsoon nga babaye nanagpasugo kaniya, sa pag-ingon: Ginoo, ania karon, ang imong gihigugma nagamasakiton. ⁴Ug sa hingdunggan ni Jesus, miingon: Kining sakita dili makamatay, kondili nga sa himaya sa Dios, aron ang Anak sa Dios pagahimayaon tungod niini. ⁵Si Jesus nahagugma kang Marta ug sa iyang igsoon nga babaye, ug kang Lazaro. ⁶Busa sa nakadungog siya, nga kini nagamasakiton, mipabilin pa siya ug duha ka adlaw niadtong dapita diin didto siya. ⁷Sa human niini miingon siya sa iyang mga tinon-an: Mangadto kita pag-usab sa Judea: ⁸Ang mga tinon-an nanag-ingon kaniya: Rabbi, dili pa lamang dugay nga ang mga Judio nanagpaninguha sa pagbato kanimo, ug moadto ba ikaw pag-usab didto? ⁹Si Jesus mitubag: Dili ba napulo ug duha ang mga takna sa adlaw? Ang nagalakaw sa adlaw, dili mahipangdol, kay makakita sa kahayag niining kalibutan. ¹⁰Apan ang nagalakaw sa gabii, mahipangdol siya; kay wala kaniya ang kahayag. ¹¹Kining mga butanga gisulti niya, ug siya miingon kanila: Ang atong abyan nga si Lazaro natulog; apan moadto ako sa pagpukaw kaniya gikan sa paghikatulog. ¹²Unya ang iyang mga tinon-an nanag-ingon kaniya: Ginoo, kong natulog siya, mamaayo siya. ¹³Apan ang gisulti ni Jesus mao ang mahatungod sa iyang kamatayon, ug sila nagadahum nga nagasulti siya sa paghikatulog nga kinaiya. ¹⁴Busa, si Jesus miingon kanila sa mahayag gayud: Si Lazaro namatay; ¹⁵Ug ako nalipay tungod kaninyo, nga wala ako didto, aron managpanoo kamo. Mangadto kita kaniya. ¹⁶Unya si Tomas, nga ginanganlan Didimo, miingon sa iyang mga masigkatinon-an: Moadto

usab kita, aron mangamatay kita uban kaniya. ¹⁷Sa ingon niana sa pag-abut ni Jesus, hingkit-an niya nga may upat na ka adlaw nga siya didto sa lubnganan; ¹⁸Ug ang Betania haduol sa Jerusalem, nga may tolo ka kilometro. ¹⁹Ug daghan sa mga Judio ang nanganhi sa paglipay kang Marta ug kang Maria mahatungod sa ilang igsoon. ²⁰Unya si Marta, sa pagkadungog niya nga si Jesus nagapaingon nganhi, miadto ug misugat kaniya; apan si Maria napabilin nga nagalingkod sa balay. ²¹Unya si Marta miingon kang Jesus: Ginoo, ug dinhi ka pa unta, wala unta mamatay ang akong igsoon; ²²Apan bisan karon ako nahibalo, nga bisan unsang butanga nga pangayoon mo sa Dios, igatugot sa Dios kanimo. ²³Si Jesus miingon kaniya: Ang imong igsoon mabanhaw. ²⁴Si Marta miingon kaniya: Ako nahibalo nga mabanhaw siya sa pagkabanhaw sa adlaw nga katapusan. ²⁵Si Jesus miingon kaniya: Ako mao ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi: ang motoo kanako, bisan siya namatay, mabuhi pa siya. ²⁶Ug ang tanan nga nabuhi ug mitoo kanako, dili na gayud mamatay. Mitoo ba ikaw niini? ²⁷Siya miingon kaniya: Oo, Ginoo, ako mitoo nga ikaw mao ang Cristo, ang Anak sa Dios, nga mianhi sa kalibutan. ²⁸Ug sa nakaingon siya niini, milakaw siya, ug gitawag sa tago si Maria, nga iyang igsoon, ug miingon kaniya: Ang Magtutudlo ania dinhi, ug nagatawag kanimo. ²⁹Sa pagkadungog niya, mitindog sa madali, ug miadto ngadto kaniya. ³⁰(Ug si Jesus wala pa makasulod sa balangay, kondili nga atua pa sa dapit diin siya hikit-i ni Marta.) ³¹Unya ang mga Judio nga didto kauban ni Maria sa balay ug nagalipay kaniya, sa hingkit-an nila, nga siya mitindog sa madali ug milakaw, mingnunot sila kaniya, nga nanag-ingon: Moadto siya sa lubnganan sa paghilak didto. ³²Unya si Maria, sa pag-abut niya didto sa dapit diin si Jesus, ug sa hingkit-an niya siya, mihapa sa iyang mga tiil, ug nag-ingon kaniya: Ginoo, kong dinhi ka pa unta, wala unta mamatay ang akong igsoon. ³³Busa sa pagkakita ni Jesus kaniya nga nagahilak, ug sa mga Judio nga nanghilak usab, nga nanguban kaniya, nanghupaw siya sa iyang espiritu, ug naguol; ³⁴Ug miingon: Hain ninyo ibutang siya? Sila nanag-ingon kaniya: Ginoo, umari ka ug tuman-aw. ³⁵Si Jesus mihilak. ³⁶Unya ang mga Judio nanag-ingon: Tan-awa, pagkadaku sa iyang gugma kaniya! ³⁷Ug ang uban kanila nanag-ingon: Dili ba makahimo kini, nga nagpabuka sa mga mata sa buta, sa pagbuhat aron kining tawohana dili mamatay? ³⁸Unya si Jesus, sa nanghupaw pag-usab sa iyang kaugalingon, miduol sa lubnganan. Kadto usa ka lungib ug may usa ka bato nga gisamong niini. ³⁹Si Jesus miingon: Kuhaa ninyo ang bato. Si Marta, nga igsoon sa minatay, miingon kaniya: Ginoo, niining panahona mabaho na siya, kay may upat na ka adlaw nga siya namatay. ⁴⁰Si Jesus miingon kaniya: Wala ba ako mag-ingon kanimo, nga kong motoo ka, makakita ka sa himaya sa Dios? ⁴¹Unya gikuha nila ang bato. Ug si Jesus miyahat sa iyang mga mata sa itaas, ug miingon: Amahan, nagapasalamat ako kanimo nga gipatalinghugan mo ako. ⁴²Ug ako nahibalo nga sa gihapon ginapatalinghugan mo ako; apan tungod sa panon sa katawohan nga nanag-alirong giingon ko kini, aron sila motoo nga gisugo mo ako. ⁴³Ug sa naka-ingon siya niini, misinggit siya sa dakung tingog: Lazaro, umari ka sa gawas. ⁴⁴Ug migula ang namatay, nga ginapus ang mga tiil ug mga kamot, sa mga igabugkos nga sa lubnganan; ug ang iyang nawong naputos sa usa ka panyo. Si Jesus miingon kanila: Badbari ninyo siya, ug palakta siya. ⁴⁵Busa daghan sa mga Judio nga nanganhi kang Maria, ug nanagpakakita sa gibuhay ni Jesus, nanagpanoo kaniya. ⁴⁶Apan ang uban kanila nangadto sa

mga Fariseo, ug ilang gisugilon kanila ang gibuhat ni Jesus. ⁴⁷Unya ang mga pangulong sacerdote ug ang mga Fariseo nanagtigum sa Sanhedrin ug nanag-ingon: Unsay atong pagabuhaton? Kay kining tawohana nagabuhat sa daghang mga ilhanan. ⁴⁸Kong atong pasagdan kini sa ingon, ang tanan managpanoo kaniya; ug manganhi ang mga Romanhon, ug pagakuhaan nila kita sa atong dapit nga puloy-anan ug sa atong nasud. ⁴⁹Ug ang usa kanila, si Caifas, nga mao ang labawng sacerdote niadtong tuiga, miingon kanila: Kamo walay bisan unsa nga hingbaloan; ⁵⁰Wala ngani kamo managhunahuna nga maayo kaninyo nga mamatay ang usa ka tawo tungod sa katawohan ug nga dili mawala ang tibook nga nasud. ⁵¹Karon kini wala iga-ingon niya sa iyang kaugalingon; kondili kay siya mao ang labawng sacerdote niadtong tuiga, gitagna niya nga si Jesus mamatay tungod sa nasud. ⁵²Ug dili lamang tungod sa nasud, kondili usab aron matingub niya sa usa ang mga anak sa Dios, nga ginapatlaag. ⁵³Sa ingon niana, sukad niadtong adlaw nanagsabut sila sa pagpatay kaniya. ⁵⁴Busa, si Jesus wala na molakaw sa dayag sa taliwala sa mga Judio, kondili mipahawa siya didto napaingon sa yuta nga haduol sa kamingawan, sa lungsod nga ginganlan Efraim, ug didto mipuyo siya kauban sa iyang mga tinon-an. ⁵⁵Ug nagakahaduol na ang pasko sa mga Judio; ug daghan ang mitungas gikan sa kaumahan paingon sa Jerusalem, sa wala pa ang pasko, aron sa pagpanghinlo sa ilang kaugalingon. ⁵⁶Ug sila nanagpangita kang Jesus, ug nanag-ingon ang uban sa uban nga didto sa templo: Unsa ba ang inyong hunahuna? Nga dili ba siya moanhi sa fiesta? ⁵⁷Karon ang mga pangulong sacerdote ug ang mga Fariseo, nanagsugo nga, kong kinsa ang nasayud kong hain si Jesus, magpahayag siya niini aron siya pagadakpon nila.

¹Unya si Jesus, unom kaadlaw sa wala pa ang pasko, miabut sa Betania, diin si Lazaro, nga gibanhaw ni Jesus sa mga minatay. ²Sa ingon niana gihatagan siya nila ug usa ka panihapon didto, ug si Marta ang nagasilbe; ug si Lazaro maoy usa sa mga nagalingkod sa lamesa uban kaniya. ³Unya si Maria mikuha ug usa ka libra nga pahumot nga lunsay nardo, nga daku ug bili, ug gidihog niya ang mga tiil ni Jesus ug gipahiran niya sa iyang mga buhok; ug ang balay napuno sa kahumot sa unguento. ⁴Apan si Judas Iscariote, anak ni Simon usa sa iyang mga tinon-an, nga sa mabudhion magtugyan kaniya, miingon: ⁵Nganong wala ibaligya kini nga pahumot sa usa ka gatus ug kaluhaan ka pesos, ug ihatag sa mga hangul? ⁶Apan siya nag-ingon niini, dili kay may kaawa siya sa mga hangul, kondili kay kawatan siya, ug sanglit didto kaniya ang puntal, siya nagakuha sa gisulod niini. ⁷Busa si Jesus miingon: Pasagdi ninyo siya; gitagana niya kini sa adlaw sa paglubong kanako. ⁸Kay ang mga hangul anaa sa kanunay uban kaninyo, apan ako dili uban kaninyo sa kanunay. ⁹Ug nanghibalo ang katawohan sa mga Judio nga si Jesus atua didto; ug nangabut sila, dili lamang tungod kang Jesus kondili usab sa pagtan-aw kang Lazaro nga gibanhaw niya sa mga minatay. ¹⁰Apan ang mga pangulong sacerdote nanagsabut sa pagpatay kang Lazaro; ¹¹Kay tungod kaniya daghanan sa mga Judio, ang mingbulag ug mingtoo kang Jesus. ¹²Sa sunod nga adlaw usa ka daku nga pundok sa katawohan nga ming-abut sa pagpamiesta, sa pagkadungog nila nga si Jesus mianhi sa Jerusalem, ¹³Nanagkuha sila sa mga palwa, ug nanggula sa pagdawat kaniya, ug nanagsinggit

silá: Hosanna! Dalayegon ang hari sa Israel, nga ming-anhi sa ngalan sa Ginoo! ¹⁴Ug sa hingkit-an ni Jesus ang usa ka nati nga asno, mikabayo siya, ingon sa nahasulat: ¹⁵Dili ikaw mahadlok, anak nga babaye ni Sion; ania karon, ang imong hari mianhi nga nagakabayo sa usa ka nating asno. ¹⁶Ug ang iyang mga tinon-an wala makasabut niining mga butanga sa sinugdan; apan, sa diha nga gihimaya si Jesus, nan nahinumduman nila, nga kining mga butanga nahasulat mahitungod kaniya, ug gibuhát nila kaniya kining mga butanga. ¹⁷Unya ang panon sa katawohan, nga didto uban kaniya sa pagtawag niya kang Lazaro gikan sa lubnganan, ug iyang gibanhaw gikan sa mga minatay, mihatag sa pagpamatuod. ¹⁸Ug tungod niini usab nanggula ang panon sa katawohan ug mingsugat kaniya, kay nakadungog sila nga gibuhát niya kini nga ilhanan. ¹⁹Ug ang mga Fariseo nanagsinultihay sa ilang kaugalingon: Tan-awa ninyo nga kamo walay nahimo. Ania karon, ang tibook kalibutan nanagsunod kaniya. ²⁰Ug may pila ka mga Greciahanon uban niadtong sa mga mingtungas sa pagsimba sa fiesta, ²¹Nga nanagpanuol kang Felipe sa Betsaida, sa Galilea, ug nanagpangamuyo kaniya, nga nanag-ingon: Ginoo, kami buot unta makigkita kang Jesus. ²²Si Felipe miadto ug misulti kang Andres; ug si Andres miadto ug si Felipe, ug mingsulti sila kang Jesus. ²³Ug si Jesus mitubag kanila, nga miingon: Miabut ang takna nga ang Anak sa tawo pagahimayaon. ²⁴Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo, gawas kong ang usa ka lugas sa trigo mahulog sa yuta, ug mamatay, magausara lamang; apan kong mamatay kini, magabunga ug daghan. ²⁵Ang nahagugma sa iyang kinabuhi mawala kini kaniya; apan ang nagadumot sa iyang kinabuhi dinhi mining kalibutana, gitagana niya kini alang sa kinabuhi nga walay katapusan. ²⁶Kong kinsay moalagad kanako, monunot siya kanako; ug kong hain ako, atua usab ang akong alagad; ug kong kinsay moalagad kanako, siya pagapasisdunggan sa Amahan. ²⁷Karon nasamuk ang akong kalag; ug unsay igaingon ko? Amahan, luwasa ako niining taknaa. Apan tungod niini mianhi ako niining taknaa. ²⁸Amahan, himayaa ang imong ngalan. Unya miabut gikan sa langit ang usa ka tingog: Gihimaya ko na, ug pagahimayaon ko kini pag-usab. ²⁹Busa, ang panon sa katawohan nga atua didto, nga nagpakadungog niini, nanag-ingon nga midalogdog: ang uban nanag-ingon: Usa ka manolonda nagsulti kaniya. ³⁰Si Jesus mitubag ug miingon: Dili tungod kanako miabut kini nga tingog, kondili tungod kaninyo. ³¹Karon kini nga kalibutan pagahukman; karon ang punoan niini nga kalibutan pagahinginlan. ³²Ug ako, kong ako pagapatindugon gikan sa yuta, kabigon ko ang tanan nganhi kanako gayud. ³³Apan kini giingon niya sa pagpasabut sa kamatayon nga iyang pagakamatayan. ³⁴Unya nanubag kaniya ang panon sa katawohan: Hingdunggan namo gikan sa Kasugoan, nga ang Cristo magapadayon sa gihapon. Busa, ngano nga moingon ka, nga kinahanglan pagapatindugon ang Anak sa tawo? Kinsa ba kining Anak sa tawo? ³⁵Unya si Jesus miingon kanila: Sa usa ka diriyut pa nga panahon, ang kahayag anaa uban kaninyo; panlakaw kamo nga sa may kahayag pa kamo, aron dili kamo hikalitan sa kangitngit; kay ang nagalakaw sa kangitngit, wala manghibalo kong asa siya paingon. ³⁶Sa may kahayag pa kamo, tumoo kamo sa kahayag, aron kamo mahimong mga anak sa kahayag. Kining mga butanga gipamulong ni Jesus ug milakaw ug mitago siya gikan kanila. ³⁷Ug bisan nagbuhát siya sa ingon nga mga kahibulongan sa ilang atubangan, apan sila wala motoo kaniya; ³⁸Aron matuman ang pulong, nga giingon ni Isaias nga manalagna: Ginoo, kinsa ang mitoo,

sa among ginataho, ug kang kinsa gipahayag ang bukton sa Ginoo? ³⁹Tungod niini wala sila makagtoo, kay si Isaias miingon usab: ⁴⁰Gibutaan niya ang ilang mga mata, ug gipatig-a niya ang ilang kasingkasing; aron sila dili makakita uban sa ilang mga mata, ug dili makasabut uban sa ilang kasingkasing, ug dili usab mangakabig, ug dili ako makaayo kanila. ⁴¹Kining mga butanga giingon ni Isaias, kay nakita niya ang iyang himaya ug nagsulti mahatungod kaniya. ⁴²Apan walay sapayan bisan pa gayud sa mga punoan daghan ang mingtoo kaniya; apan tungod sa mga Fariseo wala nila igasugid siya, aron dili sila pagulaon sa sinagoga. ⁴³Kay sila nahagugma sa himaya sa mga tawo labi kay sa himaya nga gikan sa Dios. ⁴⁴Ug si Jesus misinggit ug miingon: Ang motoo kanako, wala motoo kanako, kondili sa nagsugo kanako. ⁴⁵Ug ang makakita kanako, makakita sa nagsugo kanako. ⁴⁶Ako mianhi nga kahayag sa kalibutan, aron kadtong tanan nga mingtoo kanako dili managpabilin sa kangitngit. ⁴⁷Apan kong kinsa ang magpatalinghug sa akong mga pulong, ug dili magatuman kanila, ako dili magahukom kaniya; kay ako wala moanhi sa paghukom sa kalibutan, kondili sa pagluwas sa kalibutan. ⁴⁸Ang nagasalikway kanako ug wala modawat sa akong mga pulong, may magahukom kaniya: ang pulong nga akong giingon, maoy magahukom kaniya sa katapusan nga adlaw. ⁴⁹Kay ako wala magasulti sa akong kaugalingon, kondili nga ang Amahan nga nagsugo kanako, siya naghatag kanako ug usa ka sugo sa akong igapamulong, ug sa akong igasulti. ⁵⁰Ug ako nahibalo nga ang iyang sugo mao ang kinabuhi nga walay katapusan. Busa, ang mga butang nga akong gipamulong, gipamulong ko sama gayud sa giingon kanako sa Amahan.

¹Ug sa wala pa ang fiesta sa pasko, si Jesus nga nanghibalo nga miabut ang iyang takna sa iyang paggikan niining kalibutana paingon sa Amahan, sa gihigugma niya ang mga iya nga ania sa kalibutan, gihigugma niya sila hangtud sa katapusan. ²Ug sa miabut ang panihapon, sa nakapatidlum na ang yawa sa kasingkasing ni Judas Iscariote, nga anak ni Simon, ang sa mabudhion magtugyan kaniya. ³Si Jesus, nga nahibalo nga gitugyan sa Amahan ang tanan nga mga butang sa iyang mga kamot, ug nga siya migikan sa Dios, ug sa Dios mopaingon. ⁴Mitindog gikan sa panihapon, ug mihubo sa iyang mga bisti; ug mikuha sa usa ka pamahiran, ug iyang gibakus. ⁵Unya iyang gisudlan ug tubig ang dolang, ug gisugdan niya paghugas ang mga tiil sa mga tinon-an, ug sa pagpahid kanila sa pamahiran, nga iyang gibakus. ⁶Unya mingduol siya kang Simon Pedro. Siya miingon kaniya: Ginoo, pagahugasan mo ba ang akong mga tiil? ⁷Si Jesus mitubag, ug miingon kaniya: Sa akong ginabuhat ikaw dili karon makasabut; apan makasabut ka ra sa ulahi. ⁸Si Pedro miingon kaniya: Dili ka gayud maghugas sa akong mga tiil. Si Jesus mitubag kaniya: Kong dili ako magahugas kanimo, ikaw dili makaambit kanako. ⁹Miingon kaniya si Simon Pedro: Ginoo, dili lamang ang akong mga tiil, kondili ang ako usab nga mga kamot ug ang akong ulo. ¹⁰Si Jesus miingon kaniya: Ang nakakaligo, dili kinahanglan magpanghugas, gawas sa mga tiil, apan ang tibook mahinlo. Ug kamo mga mahinlo, apan dili kamong tanan. ¹¹Kay naila niya kadtong sa mabudhion magatugyan kaniya; tungod niini miingon siya: Kamong tanan dili mga mahinlo. ¹²Ug sa nahugasan niya sila sa mga tiil, ug nakakuha sa iyang mga bisti, milingkod pag-usab sa lamesa, ug miingon kanila:

Nakasabut ba kamo sa akong gihimo kaninyo? ¹³Kamo nagangalan kanako nga Magtutudlo ug Ginoo; ug kamo nanag-ingon sa maayo, kay mao ako. ¹⁴Busa kong ako nga Ginoo ug Magtutudlo mihugas kaninyo sa mga tiil, kinahanglan usab kamo maghinugasay sa mga tiil ang usa ug usa. ¹⁵Kay ako nagahatag kaninyo ug panig-ingnan, aron kamo magbuhat usab ingon sa akong gibuhhat kaninyo. ¹⁶Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Ang ulipon dili labaw sa iyang agalon; ug ang gisugo dili labaw sa nagsugo kaniya. ¹⁷Kong kamo nakasabut niining mga butanga, bulahan kamo kong inyong gibuhhat sila. ¹⁸Ako wala magsulti mahatungod kaninyo ngatanan; ako nakaila sa akong mga gipili, apan aron matuman ang Kasulatan; Ang mokaon sa tinapay uban kanako, gipatindog niya batok kanako ang iyang tikod. ¹⁹Sukad karon magasugilon ako kaninyo, sa dili pa mahitabo, aron kong unya mahitabo na, motoo kamo, nga ako mao si Cristo. ²⁰Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Ang nagadawat sa bisan kang kinsa nga akong pagasugo-on, kanako nagadawat; ug ang nagadawat kanako nagadawat niadtong nagsugo kanako. ²¹Sa nakasulti si Jesus niini, nasamok siya sa iyang espiritu, ug nagpamatuod ug miingon: Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo, nga usa kaninyo nagabudhi sa pagtugyan kanako. ²²Unya ang mga tinon-an nagtinan-away ang usa sa usa, nga nagaduhaduha kong tungod kang kinsa ang gisulti niya. ²³Ug ang usa kanila nga gihigugma ni Jesus, miuraray sa iyang dughan; ²⁴Busa, kini giyangoan ni Simon Pedro sa iyang ulo, aron pangutan-on kong kinsa ang ginasulti niya. ²⁵Ug siya nga miuraray sa dughan ni Jesus, miingon kaniya: Ginoo, kinsa ba? ²⁶Unya si Jesus mitubag: Mao kadto nga alang kaniya pagahumdon ko ang tinapay ug ihatag ko kaniya. Ug sa iyang nahumod na ang tinapay, gihatag niya kang Judas Iscariote, nga anak ni Simon. ²⁷Ug sa tapus madawat ang tinapay, misulod si Satanas kaniya. Unya si Jesus miingon kaniya: Ang imong pagabuhaton, buhata sa madali. ²⁸Apan sa mga nagalingkod sa lamesa walay bisan kinsa nga nanghibalo kong ngano nga iyang gipamulongan siya niini. ²⁹Kay ang uban nanaghunahuna nga tungod kay si Judas mao ang tinugyanan sapuntil, si Jesus miingon kaniya: Pumalit ka sa atong kinahanglanon sa fiesta, kun maghatag siya ug diyutay sa mga hangul. ³⁰Unya sa nadawat niya ang tinapay, migula gilayon; ug gabii kadto. ³¹Busa, sa nakagula siya, miingon si Jesus: Karon ang Anak sa tawo pagahimayaon, ug ang Dios pagahimayaon pinaagi kaniya. ³²Ug ang Dios magahimaya kaniya sa kaugalingon niya, ug magahimaya siya gilayon kaniya. ³³Mga anak, ania pa ako uban kaninyo sa diyutay nga panahon. Kamo managpangita kanako, ug sumala sa giingon ko sa mga Judio: Didto sa akong pagaadtoan, dili kamo makahimo sa pag-adto; busa nagaingon ako karon kaninyo. ³⁴Nagahatag ako kaninyo ug usa ka bag-ong sugo, nga maghigugmaay kamo ang usa ug usa; maingon nga ako nahigugma kaninyo, nga kamo usab maghigugmaay ang usa ug usa. ³⁵Tungod niini ang tanan makaila nga kamo akong mga tinon-an, kong kamo maghigugmaay ang usa ug usa. ³⁶Si Simon Pedro miingon: Ginoo, asa ba ikaw moadto? Si Jesus mitubag kaniya: Kong asa ako moadto, dili ka makahimo sa pagnunot kanako karon; apan moapas ra ikaw kanako sa ulahi. ³⁷Si Pedro miingon kaniya: Ginoo, nganong dili ako makahimo sa pagnunot kanimo karon? Ihatag ko ang akong kinabuhi tungod kanimo. ³⁸Si Jesus mitubag kaniya: Ihatag mo ba ang imong kinabuhi

tungod kanako? Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, naga-ingon ako kanimo: Dili makatuktugaok ang manok samtang dili mo ako ikalimod samakatolo.

¹Dili malisang ang inyong kasing-kasing. Tumoo kamo sa Dios, ug tumoo usab kamo kanako. ²Sa balay sa akong Amahan adunay daghan nga puloy-anan, kong wala pa unta, moingon unta ako kaninyo: Ako moadto sa pag-andam ug dapit alang kaninyo. ³Ug kong ako makaadto na, ug maka-andam kaninyo ug dapit, moanhi ako pag-usab, ug panad-on ko kamo uban gayud kanako; aron nga kong asa ako alua usab kamo. ⁴Ug kamo manghibalo kong asa ako moadto, ug hingbaloan ninyo ang dalan. ⁵Si Tomas miingon kaniya: Ginoo, wala kami manghibalo kong asa ikaw moadto; busa, unsaon namo pagkatultul sa dalan? ⁶Si Jesus miingon kaniya: Ako mao ang dalan, ug ang kamatuoran, ug ang kinabuhi; walay bisan kinsa nga maka-abut sa Amahan kondili pinaagi kanako. ⁷Kong nakaila pa unta kamo kanako, makaila usab unta kamo sa akong Amahan, ug sukad karon nakaila kamo kaniya ug nakakita kaniya. ⁸Si Felipe miingon kaniya: Ginoo, ipakita kanamo ang Amahan, ug igo na kanamo. ⁹Si Jesus miingon kaniya: Kadugay na nga ania ako uban kaninyo, ug wala pa ba ikaw makaila kanako, Felipe? Ang nakakita kanako nakakita sa Amahan: busa, nganong miingon ikaw. Ipakita kanamo ang Amahan? ¹⁰Wala ka ba motoo nga ako ania sa Amahan, ug ang Amahan ania kanako? Ang mga pulong nga akong ginapamulong kaninyo wala ko igapamulong sa akong kaugalingon apan ang Amahan nga nagapuyo kanako, siya gayud ang nagabuhat sa mga buhat. ¹¹Tumoo kamo kanako nga ako ania sa Amahan ug nga ang Amahan ania kanako; kondili hinoon, tumoo kamo kanako tungod sa mao usab nga mga buhat. ¹²Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Ang motoo kanako magabuhat sa mao usab nga mga buhat nga gibuhat ko; ug pagabuhaton niya ang labaw pa niini, kay ako moadto sa akong Amahan. ¹³Ug bisan unsang butanga nga pagapangayoon ninyo sa akong ngalan, akong pagabuhaton, aron ang Amahan pagahimayaon sa Anak. ¹⁴Kong kamo mangayo bisan unsa sa akong ngalan, akong pagabuhaton kini. ¹⁵Kong nahagugma kamo kanako, magabantay kamo sa akong mga sugo. ¹⁶Ug ako magaaampo sa Amahan, ug siya magahatag kaninyo ug lain nga Maglilipay, aron siya magpuyo uban kaninyo sa walay katapusan; ¹⁷Nga mao ang Espiritu sa kamatuoran, nga ang kalibutan dili makadawat kay dili niya makita siya, bisan maila; apan kamo makaila kaniya, kay mopabilin siya uban kaninyo, ug anha kaninyo. ¹⁸Dili ko kamo pagabiyaan nga mga ilo; magabalik ako kaninyo. ¹⁹Sa diriyut lamang panahon, ug ang kalibutan dili na makakita kanako; apan kamo makakita kanako. Kay ako mabuhi, kamo mabuhi usab. ²⁰Niadtong adlaw kamo makaila nga ako ania sa akong Amahan, ug nga kamo ania kanako, ug nga ako anaa kaninyo. ²¹Ang nagabaton sa akong mga sugo, ug nagatuman kanila, kana mao ang nahagugma kanako: ug ang nahagugma kanako, pagahigugmaon sa akong Amahan; ug ako mahagugma kaniya, ug sa akong kaugalingon magapahayag kaniya. ²²Miingon kaniya si Judas, nga dili ang Iscariote: Ginoo, unsa kaha ang mahatabo nga ikaw magapahayag kanamo, ug dili sakalibutan? ²³Si Jesus mitubag ug miingon kaniya: Kong kinsa ang nahagugma kanako, magabantay siya sa akong pulong; ug ang akong Amahan mahigugma kaniya, ug kami

moanha kaniya, ug ang among puloy-anan himoon diha kaniya. ²⁴Ang dili mahagugma kanako, dili magabantay sa akong mga pulong; ug ang pulong nga inyong hingdunggan dili ako. kondili iya sa Amahan nga nagsugo kanako. ²⁵Kining mga butanga ginapamulong ko kaninyo, sa nagapuyo pa ako uban kaninyo. ²⁶Apan ang Maglilipay, ang Espiritu Santo, nga pagasugoon sa akong Amahan sa akong ngalan, siya magatudlo kaninyo sa tanang mga butang, ug magapahinumdom kaninyo sa tanan nga akong gipamulong kaninyo. ²⁷Ako nagabilin kaninyo sa pakigdait, ug ang akong pakigdait gihatag ko kaninyo, dili sama sa paghatag sa kalibutan, ang akong paghatag kaninyo. Dili malisang ang inyong kasingkasing, ug dili usab mahadlok. ²⁸Kamo nakadungog sa akong pag-ingon kaninyo: Ako mogikan, ug mobalik kaninyo. Kong nahigugma kamo kanako, managkalipay kamo unta, tungod sa pag-ingon ko: Ako moadto sa Amahan; kay ang akong Amahan labaw pa kanako. ²⁹Ug akong ginaingon karon kaninyo, sa wala pa kini mahatabo, aron nga kong mahatabo kini, managtoo kamo kanako. ³⁰Ako dili na makigsulti ug daghan kaninyo; kay moanhi ang principe niining kalibutana, ug siya walay unsa man kanako; ³¹Apan aron makaila ang kalibutan nga ako nahagugma sa Amahan, ug nga ako nagabuhat ingon sa iyang gisugo kanako. Panindog kamo; mamahawa kita dinhi.

¹Ako mao ang matuod nga punoan sa parras, ug ang akong Amahan mao ang mag-uuma. ²Ang tanan nga sanga kanako nga dili magabunga, iyang kuhaon; ug ang tanan nga magabunga, iyang hinloan, aron kini mamunga ug daghan. ³Kamo mga mahinlo na tungod sa akong pulong nga akong giingon kaninyo. ⁴Managpabilin kamo kanako, ug ako kaninyo. Maingon nga ang sanga dili makabunga gikan sa iyang kaugalingon, gawas kong kini magapabilin sa punoan; sa maong pagkaagi bisan kamo, dili makabunga gawas kong kamo magapabilin kanako. ⁵Ako mao ang punoan sa parras, kamo mao ang mga sanga. Kong kinsa ang pabilin kanako, ug ako kaniya, kini magabunga ug daghan; kay kong mahibulag kanako wala kamoy arang mabuhat. ⁶Kong ang tawo dili mopabilin kanako, igasalibay siya sama sa usa ka sanga ug magamala ug ilang pagatigumon sila, ug igasugnod sa kalayo; ug mangasunog sila. ⁷Kong kamo magapabilin kanako, ug ang akong mga pulong magapabilin kaninyo, managpangayo kamo sa bisan unsang butang nga buot ninyo, ug kini pagabuhaton kaninyo. ⁸Dinhi niini ginahimaya ang akong Amahan, aron managpamunga kamo ug daghan; ug kamo matinon-an nako. ⁹Maingon nga ang Amahan nahigugma kanako, ako nahigugma usab kaninyo; managpabilin kamo sa akong gugma. ¹⁰Kong kamo magbantay sa akong mga sugo, managpabilin kamo sa akong gugma; maingon nga ako nagbantay sa mga sugo sa akong Amahan, ug ako nagapabilin sa iyang gugma. ¹¹Ako nagapamulong kaninyo niining mga butanga, aron ang akong kalipay mopabilin kaninyo, ug ang inyong kalipay mahingpit. ¹²Kini mao ang akong sugo, nga maghigugmaay kamo ang usa ug usa, ingon nga ako nahigugma kaninyo. ¹³Gugma nga labaw niini wala kang bisan kinsa, nga ang usa ka tawo nagahatag sa iyang kinabuhi alang sa iyang mga abyan. ¹⁴Kamo mao ang akong mga abyan, kong magabuhat kamo sa mga butang nga akong ginasugo kaninyo. ¹⁵Ako dili na magahingalan kaninyo nga mga ulipon, kay ang ulipon dili mahibalo

sa ginabuhat sa iyang Ginoo. Apan ako naghingalan kaninyo nga mga abyan; kay akong gipahibalo kaninyo ang tanan nga hibatian ko sa akong Amahan. ¹⁶Kamo wala magpili kanako, kondili ako ang nagpili kaninyo; ug ako ang nagtudlo kaninyo, aron managpanlakaw kamo ug managpamunga; ug ang inyong bunga magapadayon, aron nga bisan unsang butanga ang inyong pagapangayoon sa Amahan sa akong ngalan, iyang igahatag kaninyo. ¹⁷Ako nagsugo kaninyo niining mga butanga nga maghigugmaay kamo ang usa ug usa. ¹⁸Kong ang kalibutan nagadumot kaninyo, nahibalo kamo, nga kini nagadumot kanako sa wala pa kini magadumot kaninyo. ¹⁹Kong kamo iya pa sa kalibutan, ang kalibutan mahigugma sa mga iya; apan kay kamo dili iya sa kalibutan, kondili pinili ko kamo gikan sa kalibutan, busa ang kalibutan nagadumot kaninyo. ²⁰Hinumdumi ninyo ang pulong nga akong giingon kaninyo: Ang ulipon dili labaw sa iyang Ginoo. Kong gilutos ako nila, pagalutoson kamo usab nila; kong sila nagbantay sa akong pulong, ang inyo pagabantayan usab nila. ²¹Apan pagabuhaton nila kaninyo ngatanan kining mga butanga tungod sa akong ngalan, kay sila wala makaila sa nagsugo kanako. ²²Kong ako wala mahianhi ug wala makagsulti kanila, wala unta silay sala, apan karon sila walay ikabalibad sa ilang sala. ²³Ang nagadumot kanako, nagadumot usab sa akong Amahan. ²⁴Kong ako wala magbuhat sa taliwala nila sa mga buhat nga wala mabuhat sa lain, wala unta silay sala; apan karon sila nakakita ug nanagdumot usab kanako, ug ingon man sa akong Amahan. ²⁵Apan kini mahitabo aron matuman ang pulong nga nabasulat sa ilang Kasugoan: Nanagdumot sila kanako sa walay hinungdan. ²⁶Apan kong moanhi ang Maglilipay nga akong pagasugoon kaninyo gikan sa Amahan, ang Espiritu sa kamatuoran, nga gikan sa Amahan, siya mohatag sa pagpamatuod kanako. ²⁷Ug kamo magahatag usab ug pagpamatuod, kay sukad sa sinugdan kamo nakigkauban kanako.

¹Ako nagsulti kaninyo niining mga butanga, aron dili kamo makakita ug kahigayonan sa pagkapangdol. ²Pagapagulaon kamo nila sa mga sinagoga; ug moabut pa ang takna nga bisan kinsa nga magapatay kaninyo, magahunahuna nga siya nagahatag sa pag-alagad sa Dios. ³Ug kining mga butanga pagabuhaton nila kaninyo, kay sila wala makaila sa Amahan, bisan kanako. ⁴Apan ako nagaingon kaninyo niining mga butanga, aron nga kong moabut ang ilang takna, kamo mahinumdom kanila, nga ako nakapamulong niini kaninyo. Apan wala ko ipamulong kaninyo sa sinugdan kining mga butanga kay ako diha uban kaninyo. ⁵Apan karon ako moadto sa nagsugo kanako, ug walay kinsa kaninyo nga nangutana kanako: Asa ka? ⁶Apan kay ako miingon niining mga butanga kaninyo, ang kasubo napuno sa inyong kasingkasing. ⁷Bisan pa, ako nagasulti kaninyo sa kamatuoran: mapuslanon alang kaninyo nga mogikan ako; kay kong dili ako mogikan, ang Maglilipay dili moanhi kaninyo; apan kong ako mogikan, pagasugoon ko siya kaninyo. ⁸Ug siya, kong siya moanhi na, pagabadlungon niya ang kalibutan mahatungod sa sala, ug sa katarungan ug sa paghukom: ⁹Mahatungod sa sala, kay wala silay pagtoo kanako; ¹⁰Ug mahatungod sa pagkamatarung, kay ako moadto sa akong Amahan, ug kamo dili na makakita kanako. ¹¹Ug mahatungod sa paghukom, kay ang principe niining kalibutana ginahukman na. ¹²Ako aduna pay daghan nga igsusulti kaninyo;

apan dili pa kamo makahimo sa pagdala kanila karon. ¹³Apan kong siya, ang Espiritu sa kamatuoran moanhi na, siya magamando kaninyo sa tibook nga kamatuoran; kay siya dili mosulti sa iyang kaugalingon, kondili nga siya magapamulong sa tanan nga iyang hingdunggan; ug magapahayag kaninyo sa mga butang nga mahitabo. ¹⁴Siya magahimaya kanako, kay siya modawat niadtong mga ako, ug magapahayag niini kaninyo. ¹⁵Ang tanang mga butang nga iya sa akong Amahan, ako man; tungod niini, ako nag-ingon, nga siya magadawat sa ako, ug magapahayag niini kaninyo. ¹⁶Sa usa ka diriyut nga panahon, dili na kamo makakita kanako; ug human usab sa usa ka diriyut nga panahon, kamo makakita kanako; kay ako moadto sa Amahan. ¹⁷Unya ang uban sa iyang mga tinon-an nanagsinultihay ang usa sa usa: Unsay iyang giingon kanato? Sa usa ka diriyut nga panahon, ug kamo dili makakita kanako; ug human usab sa usa ka diriyut nga panahon, ug kamo makakita kanako, ug kay ako moadto sa Amahan? ¹⁸Ug sila nanag-ingon: Unsay iyang giingon, nga usa ka diriyut nga panahon? Wala kita mahibalo sa gisulti niya. ¹⁹Ug si Jesus nakaila nga sila buot mangutana kaniya, ug miingon kanila: Nagasinusihay ba kamo ang usa ug usa mahatungod sa akong giingon kaninyo: Sa usa ka diriyut nga panahon, ug dili kamo makakita kanako? Ug sa usa ka diriyut nga panahon usab, ug kamo makakita kanako? ²⁰Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, ako nagaingon kaninyo, nga kamo managpanghilak ug managbakho, apan ang kalibutan magalipay; ug kamo managsubo, apan ang inyong kasubo mabayloan sa kalipay. ²¹Ang usa ka babaye kong mag-anak may kasubo, kay miabut ang iyang takna; apan kong makaanak na dili mahanumdum sa kagul-anan, tungod sa kalipay nga natawo ang usa ka tawo sa kalibutan. ²²Ug sa ingon niana usab kamo karon, may kasubo; apan ako makigkita pag-usab kaninyo; ug mangalipay ang inyong kasingkasing, ug walay bisan kinsa nga makakuha kaninyo sa inyong kalipay. ²³Ug niadtong adlaw kamo dili mangutana kanako bisan unsa. Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kaninyo: Bisang unsang butanga nga inyong pangayoon sa Amahan, iyang igahatag kaninyo kini sa akong ngalan. ²⁴Hangtud karon kamo wala makapangayo ug bisan unsa sa akong ngalan; pangayo kamo, ug magadawat kamo, aron ang inyong kalipay mahingpit. ²⁵Ako miingon kaninyo niining mga butanga sa mga samingay, apan moabut ang takna, nga dili na ako magasulti kaninyo pinaagi sa mga samingay, kondili ako magasulti kaninyo sa mahayag gayud mahatungod sa Amahan. ²⁶Niadtong adlaw kamo managpangayo tungod sa akong ngalan; ug ako wala mag-ingon kaninyo, nga ako magaampo sa Amahan tungod kaninyo. ²⁷Kay ang Amahan gayud mahagugma kaninyo, kay kamo nahigugma kanako, ug mitoo nga ako naggikan sa Amahan. ²⁸Ako naggikan sa Amahan, ug ako mianhi sa kalibutan. Mobyia na usab ako sa kalibutan, ug moadto sa Amahan. ²⁹Ang iyang mga tinon-an nanag-ingon kaniya: Ania karon, ikaw nagasulti sa mahayag gayud, ug wla ikaw magsulti sa samingay. ³⁰Karon kami nanghibalo nga ikaw nakaila sa tanang mga butang, ug nga ikaw wala magkinahanglan sa bisan kinsa nga mangutana pa kanimo. Tungod niini kami mitoo nga ikaw naggikan sa Dios. ³¹Si Jesus mitubag kanila: Karon mitoo ba kamo? ³²Ania karon, moabut ang takna ug miabut na, nga kamo panagbulagbulagon, ang tagsatagsa ngadto sa iyang kauga-lingong pinuy-anan, ug pagabiyaan ninyo nga ako na lamang; apan dili ako usa lamang, kay ang Amahan

ania uban kanako. ³³Ako miingon kaninyo niining mga butanga, aron kamo makabaton sa pakigdait kanako. Sa kalibutan kamo may kagul-anan, apan sumalig kamo: gidaug ko ang kalibutan.

¹Gisulti ni Jesus kining mga butanga, ug sa miyahat siya sa iyang mga mata sa langit, miingon: Amahan miabut na ang takna, himayaa ang imong Anak aron ang imong anak magahimaya kanimo. ²Maingon nga gihatagan mo siya ug pagbulot-an sa tanan nga unod, aron nga sa tanan nga imong gitugyan kaniya magahatag siya sa kinabuhi nga walay katapusan. ³Ug mao kini ang kinabuhi nga walay katapusan, nga sila makaila unta kanimo, ang usa lamang ka Dios nga matuod, ug kaniya nga imong gisugo nga mao si Jesucristo. ⁴Ako naghimaya kanimo sa yuta, sanglit natuman ko na ang buhat nga imong gitugyan kanako nga pagabuhaton. ⁵Ug karon, Amahan, himayaa ako uban gayud kanimo sa himaya nga akong gibatonan uban kanimo sa wala pa ang kalibutan. ⁶Gipaila ko ang imong ngalan sa mga tawo nga imong gihatag kanako gikan sa kalibutan. Mga imo man sila, ug imong gitugyan sila kanako, ug sila nagbantay sa imong pulong. ⁷Karon nakaila sila nga ang tanan nga mga butang nga imong gihatag kanako, nagagikan kanimo. ⁸Kay ang mga pulong nga imong gihatag kanako, akong gihatag kanila; ug ilang gidawat kini, ug nahibalo, sa pagkamatuod, nga ako naggikan kanimo, ug sila mitoo nga ikaw nagsugo kanako. ⁹Ako nagaampo alang kanila; ako wala mag-ampo alang sa kalibutan, kondili alang sa mga gitugyan mo kanako, kay mga imo man sila. ¹⁰Ug ang tanan nga mga butang nga ako, imo man; ug ang mga imo, ako; ug ako ginahimaya diha kanila. ¹¹Ug ako wala na sa kalibutan, ug kini sila ania sa kalibutan, ug ako moanha kanimo. Amahan nga balaan, batoni sila sa imong ngalan, ang mga gitugyan mo kanako, aron managhiusa sila sama kanato. ¹²Samtang ako diha pa kanila, gibatonan ko sila sa imong ngalan nga imong gihatag kanako; ug gibantayan ko sila, ug walay usa kanila nga nawala, gawas ang anak sa pagkawala, aron matuman ang Kasulatan. ¹³Apan karon mianhi ako kanimo, ug kining mga butanga akong gisulti sa kalibutan, aron sila makabaton sa akong kalipay nga mahingpit diha kanila. ¹⁴Ako nang gihatag kanila ang imong pulong, ug ang kalibutan nagdumot kanila, kay sila dili iya sa kalibutan, maingon nga ako dili iya sa kalibutan. ¹⁵Ako dili magaampo nga kuhaon mo sila sa kalibutan, kondili nga imo silang panalipdan gikan niadtong dautan. ¹⁶Sila dili iya sa kalibutan, maingon nga ako dili iya sa kalibutan. ¹⁷Balaanon mo sila sa kamatuoran, ang imong pulong mao ang kamatuoran. ¹⁸Ingon nga imo akong gisugo sa kalibutan, ingon usab gisugo ko sila sa kalibutan. ¹⁹Ug tungod kanila ako nagabalaan sa akong kaugalingon, aron sila sa ilang kaugalingon pagabalaanon usab sa kamatuoran. ²⁰Ako nagaampo dili alang lamang kanila, kondili alang usab sa mga mingtoo kanako tungod sa ilang pulong. ²¹Aron silang tanan managhiusa, ingon nga ikaw, Amahan, ania kanako, ug ako anaa kanimo; nga sila usab managhiusa kanato; aron ang kalibutan motoo nga ikaw nagsugo kanako. ²²Ug ang himaya nga imong gihatag kanako, akong gihatag kanila, aron sila mahimong usa, maingon nga kita usa lamang. ²³Ako ania kanila, ug ikaw ania kanako, aron sila mahingpit nga usa; aron ang kalibutan moila nga ikaw nagsugo kanako, ug nahigugma kanila maingon nga ikaw nahigugma kanako. ²⁴Amahan, buot ko nga kadto usab nga

mga gitugyan mo kanako mahiuban kanako kong asa ako, aron sila makakita sa akong himaya nga imong gihatag kanako; kay ikaw nahigugma kanako sa wala pa matukod ang kalibutan. ²⁵Oh, Amahan nga matarung, ang kalibutan wala makaila kanimo, apan ako nakaila kanimo, ug kini sila nakaila nga ikaw nagsugo kanako. ²⁶Ug akong gipaila kanila ang imong ngalan, ug igapaila ko pa, aron ang gugma nga imong gihigugma kanako mahiadto kanila, ug ako ania kanila.

¹Sa nakapamulong si Jesus niining mga pulonga, miadto siya uban sa iyang mga tinon-an tabok sa sapa sa Cedron, diin may usa ka tanaman, didto mingsulod siya ug ang iyang mga tinon-an. ²Karon, si Judas usab, ang nagtugyan nga mabudhion kaniya, nakatultul sa dapit, kay si Jesus sa makadaghan miadto didto uban sa iyang mga tinon-an. ³Unya si Judas, sa nakadawat sa panon sa mga sundalo, ug mga sulogoon sa mga pangulong sacerdote ug sa mga Fariseo, ming-abut didto nga may mga farol, ug mga sulo, ug mga hinagiban. ⁴Busa si Jesus nga nanghibalo sa tanang mga mahatabo kaniya, migula ug miingon kanila: Kinsa ba ang inyong gipangita? ⁵Sila mitubag kaniya: Si Jesus nga Nazaretnon. Si Jesus miingon kanila: Ako mao siya. Ug si Judas usab nga mao ang nagtugyan kaniya nagatindog uban kanila. ⁶Unya sa nakaingon siya kanila: Ako mao siya, nanibog sila ug nangapukan sa yuta. ⁷Unya iyang gipangutana pag-usab sila: Kinsa ang gipangita ninyo? Ug sila miingon: Si Jesus nga Nazaretnon. ⁸Si Jesus mitubag: Giingon ko kamo nga ako mao siya, busa kong ako ang inyong ginapangita, palakta ninyo kini sila. ⁹Aron matuman ang pulong nga iyang giingon: Niadtong tanan nga imong gihatag kanako, wala ako kawad-i bisan usa. ¹⁰Unya si Simon Pedro, nga may pinuti, miibut niini ug mitigbas sa ulipon sa labawng sacerdote, ug mipalung sa iyang too nga dalunggan. Ang ngalan sa ulipon mao si Malco. ¹¹Busa si Jesus miingon kang Pedro: Isakob ang pinuti, ang copa nga gihatag kanako sa Amahan, dili ko ba pagaimnon? ¹²Busa ang panon sa mga sundalo, ug ang pangulong capitan, ug ang mga sulogoon sa mga Judio nanagdakup kang Jesus ug naggapus kaniya. ¹³Ug ilang gidala siya una ngadto kang Anas, kay kini mao ang ugangan ni Caifas nga mao ang labawng sacerdote niadtong tuiga. ¹⁴Karon, si Caifas mao ang nagahatag ug pagtambag sa mga Judio, nga niadtong panahona kinahanglan nga mamatay ang usa ka tawo tungod sa katawohan. ¹⁵Ug si Simon Pedro misunod kang Jesus, ingon man ang usa ka tinon-an. Kadto nga tinon-an kaila sa labawng sacerdote, ug misulod siya kauban ni Jesus ngadto sa hawanan sa balay sa labawng sacerdote; ¹⁶Apan si Pedro nagatindog gawas sa pultahan. Unya ang usa ka tinon-an nga naila sa labawng sacerdote migula ug misulti sa babaye nga nagbantay sa pultahan; ug iyang gipasulod si Pedro. ¹⁷Unya ang ulipong babaye nga nagbantay sa pultahan miingon kang Pedro: Ikaw usa ba usab sa mga tinon-an niining tawohana? Siya miingon: Dili ako. ¹⁸Karon, ang mga ulipon ug mga sulogoon nanagtindog didto, sa nakahaling ug kalayo sa mga uling, kay matugnaw kadto, ug nagadangka sila sa ilang kaugalingon; ug si Pedro usab uban kanila nga nagatindog ug nagadangka sa iyang kaugalingon. ¹⁹Unya ang labawng sacerdote nangutana kang Jesus mahitungod sa iyang mga tinon-an ug sa iyang pagtolon-an. ²⁰Si Jesus mitubag kaniya: Ako nagsulti sa dayag sa kalibutan; ako sa kanunay nagtudlo sa mga sinagoga ug sa templo diin

magatigum ang tanan nga mga Judio; ug wala ako magasulti sa tago. ²¹Nganong nangutana ka kanako? Pangutan-a ang mga nakadungog kanako, kong unsa ang akong ginasulti kanila. Ania karon, kini sila nanghibalo sa mga butang nga akong ginasulti. ²²Ug sa nakapamulong siya niini, usa sa mga sulogoon nga nagatindog sa duol misagpa kang Jesus ug miingon: Ingnon mo niana pagtubag ang labawng sacerdote? ²³Si Jesus mitubag kaniya: Kong dautan ang akong ginasulti, pamatud-an mo ang kadautan, apan kong maayo, nganong gisagpa mo ako? ²⁴Busa gipadala siya nga ginapus ni Anas ngadto kang Caifas, ang labawng sacerdote. ²⁵Karon, si Simon Pedro nagatindog, ug nagadangka sa iyang kaugalingon. Unya sila miingon kaniya: Usa ba usab ikaw sa iyang mga tinon-an? Siya milimod ug miingon: Dili ako. ²⁶Ang usa sa mga ulipon sa labawng sacerdote, sanglit kaubanan niadtong gipalungan ni Pedro sa dalunggan, miingon: Wala ko ba ikaw hik-it-i kauban niya sa tanaman? ²⁷Unya si Pedro milimod pag-usab; ug gilayon mituktugaok ang manok. ²⁸Busa ilang gidala si Jesus gikan kang Caifas ngadto sa Pretorio; ug sayo kadto; ug sila wala manulod sa Pretorio, aron dili sila mahugawan, kondili makakaon hinoon sa pasko. ²⁹Busa si Pilato migula ngadto kanila, ug miingon: Unsang sumbonga ang gidala ninyo batok niining tawohana? ³⁰Sila mitubag ug miingon kaniya: Kong kining tawohana dili pa mamumuhat sa dautan, wala unta namo siya itugyan kanimo. ³¹Unya si Pilato miingon kanila: Dad-a ninyo siya, ug inyong hukman sumala sa inyong balaod. Ang mga Judio miingon kaniya: Supak sa balaod alang kanamo ang pagpatay sa bisan kinsang tawo: ³²Aron matuman ang pulong ni Jesus nga iyang gipamulong, nga nagapasabut kong unsang paagi sa kamatayon ang iyang pagakamatyan. ³³Busa si Pilato misulod pag-usab sa Pretorio, ug gitawag niya si Jesus ug miingon kaniya: Ikaw ba ang Hari sa mga Judio? ³⁴Si Jesus mitubag: Gipamulong mo ba kini nga gikan kanimo lamang, kun gisuginlan ka ba sa uban mahitungod kanako? ³⁵Si Pilato mitubag, Judio ba ako? Ang imong kaugalingon nga nasud ug ang mga pangulong sacerdote nagtugyan kanimo nganhi kanako; unsay imong nabuhat? ³⁶Si Jesus mitubag: Ang akong gingharian dili niini nga kalibutana; kong ang akong gingharian niini pa nga kalibutana, nan ang akong mga ulipon nakig-away na unta aron dili ako ikatugyan sa mga Judio, apan karon, ang akong gingharian dili gikan dinhi. ³⁷Unya si Pilato miingon kaniya: Hari ba diay ikaw? Si Jesus mitubag: Gipa mulong mo nga ako hari. Tungod niini ako nagpakatawo, ug tungod niini mianhi ako sa kalibutan, aron ako magahatag ug pagpamatuod alang sa kamatuoran. Ang tagsatagsa nga iya sa kamatuoran magapatalinghung sa akong tingog. ³⁸Si Pilato miingon kaniya: Unsay kamatuoran? Ug sa nakapamulong siya niini, migula siya pag-usab ngadto sa mga Judio, ug miingon kanila: Ako walay hingkaplagan nga kasal-anan kaniya. ³⁹Apan kamo adunay batasan nga kinahanglan ko ang pagbuhi alang kaninyo usa sa panahon sa pasko; busa, buot ba kamo nga pagabuhian ko alang kaninyo ang Hari sa mga Judio? ⁴⁰Unya ang tanan nanagsinggit pag-usab sapag-ingon: Dili kining tawohana, kondili si Barrabas. Si Barrabas usa ka tulisan.

¹Busa, unya gipakuha ni Pilato si Jesus ug gipahampak siya. ²Ug ang mga sundalo nagsalapid ug usa ka purongpurong nga tunokon, ug ilang gibutang kini sa iyang ulo, ug ilang gisul-oban siya

ug usa ka bisti nga mapula. ³Ug sila miduol kaniya ug miingon: Maghimaya, hari sa mga Judio! Ug ilang gisagpa siya sa ilang mga kamot. ⁴Ug si Pilato migula pag-usab ug miingon kanila: Ania karon, gidala ko siya dinhi kaninyo, aron kamo mahibalo nga wala akoy hingkaplagan nga sala kaniya. ⁵Unya migula si Jesus nga sinul-oban sa purongpurong nga tunokon, ug sa bisti nga mapula. Ug si Pilato miingon kanila: Tan-awa ang tawo! ⁶Busa sa nakita siya sa mga pangulong sacerdote ug sa mga sulogoon, sila misinggit nga nagaingon: Ilansang siya sa cruz, ilansang siya sa cruz! Si Pilato miingon kanila: Kuhaa ninyo siya, ug ilansang ninyo sa cruz, kay ako walay nakita kaniya nga kasal-anan. ⁷Ang mga Judio mitubag kaniya: Kami adunay balaod, ug pinasikad sa among Kasugoan kinahanglan siya mamatay, tungod kay nagpakaanak siya sa Dios. ⁸Busa sa pagkadungog ni Pilato niining sultiha, milabi siya sa pagkahadlok. ⁹Ug misuod siya pag-usab sa Pretorio, ug miingon kang Jesus: Diin ka gikan? Apan si Jesus wala motubag kaniya. ¹⁰Busa si Pilato miingon kaniya: Dili ka mosulti kanako? Wala ka mahibalo nga ako may gahum sa pagbuhi kanimo, ug may gahum sa paglansang kanimo? ¹¹Si Jesus mitubag kaniya: Ikaw wala untay gahum batok kanako, gawas kong kini gihatag kanimo gikan sa itaas: tungod niini, kadtong nagtugyan kanako dinhi kanimo mao ang may labing daku nga sala. ¹²Tungod niini si Pilato nagtinguha sa pagbuhi kaniya; apan ang mga Judio nanagsinggit nga nagaingon: Kong imong pagabuhian kining tawohana, ikaw dili higala ni Cesar; ang tanan nga nagapakahari nagabatok kang Cesar. ¹³Sa pagkadungog ni Pilato niining mga pulonga, gipagula niya si Jesus, ug milingkod siya sa lingkoranan sa hukmanan sa usa ka dapit nga ginganlan Ang Litostroto, apan sa pulong Hebreohanon, Gabbata. ¹⁴Karon, mao kadto ang Pangandam sa pasko, sa may ikaunom ang takna. Ug siya miingon sa mga Judio Tan-awa ang inyong Hari! ¹⁵Apan sila nanagsinggit: Ipahilayo siya, ipahilayo siya, ilansang siya sa cruz! Si Pilato miingon kanila: Ilansang ko ba sa cruz ang inyong Hari? Ang mga pangulong sacerdote mitubag: Kami walay hari, gawas kang Cesar. ¹⁶Unya iyang gitugyan siya kanila aron ilansang sa cruz. Ug ilang gikuha si Jesus, ug gidala siya gikan didto. ¹⁷Busa ilang gikuha si Jesus: ug migula siya nga nagadala sa cruz nga alang kaniya, ngadto sa dapit nga ginganlan, Ang dapit sa bagolbagol, nga sa Hebreohanon ginganlan Golgota; ¹⁸Diin ilang gilansang siya sa cruz, ug diin uban kaniya may duha pa, usa sa tagsatagsa ka kiliran, ug si Jesus sa taliwala. ¹⁹Ug si Pilato misulat, usab ug usa ka ulohang sulat, ug iyang gibutang sa cruz. Ug didto nahasulat: SI JESUS NGA NAZARETNON, ANG HARI SA MGA JUDIO. ²⁰Ug daghan sa mga Judio ang nakabasa niining ulohang sulat, kay ang dapit diin si Jesus gilansang sa cruz haduol sa ciudad; ug kadto nahasulat sa pinulongan nga Hebreohanon, ug sa Latin, ug sa Greciahanon. ²¹Busa ang mga pangulong sacerdote sa mga Judio nanag-ingon kang Pilato: Dili mo isulat: Ang Hari sa mga Judio, kondili nga siya nag-ingon: Ako ang Hari sa mga Judio. ²²Si Pilato mitubag: Ang akong nahasulat, nahasulat ko. ²³Busa ang mga sundalo, sa tapus nila ilansang si Jesus sa cruz, nanagkuha sa iyang mga bisti ug naghimo ug upat ka bahin, usa ka bahin, sa tagsa ka sundalo; ug ingon man usab ang sinina; ang sinina walay tinahian, hinabol gikan sa ibabaw ngadto sa ubos. ²⁴Sila nanag-ingon sa usa ug usa: Dili ta paggision kini, kondili magarifa kita kong kinsa ang makatag-iya, aron matuman ang Kasulatan nga nag-ingon: Ilang gibahinbahin ang akong mga bisti alang kanila, ug sa akong mga

panapton nanagrifa sila. ²⁵Busa mao kining mga butanga ang gibuhat sa mga sundalo. Apan nanagtindog sa luyo sa cruz ni Jesus ang iyang inahan, ug ang igsoong babaye sa iyang inahan, si Maria nga asawa ni Cleofas, ug si Maria Magdalena. ²⁶Busa sa nakita ni Jesus ang iyang inahan ug ang tinon-an nga iyang gihigugma nga nagatindog sa duol, miingon siya sa iyang inahan: Babaye, tan-awa ang imong anak. ²⁷Unya miingon siya sa tinon-an: Tan-awa ang imong inahan. Ug sukad niadtong taknaa gidawat siya sa tinon-an ngadto sa iyang kaugalingong balay. ²⁸Sa tapus niini, sa hingbaloan ni Jesus nga ang tanan hingpit na, aron matuman ang Kasulatan, miingon: Giuhaw ako. ²⁹May nahimutang didto nga usa ka sudlanan nga napuno sa suka, busa ilang gibutang ang usa ka esponja nga natumog sa suka sa usa ka hisopo, ug gitunol nila sa iyang baba. ³⁰Busa sa nadawat ni Jesus ang suka; miingon siya: Hingpit na; ug giduko niya ang iyang ulo, ug gitugyan ang iyang espiritu. ³¹Busa ang mga Judio, tungod kay kadto adlaw sa pangandam, nga ang mga lawas dili magapabilin sa cruz sa adlaw nga igpapahulay (kay kadtong adlaw nga igpapahulay dakung adlaw) nagahangyo kang Pilato nga dugmokon ang ilang mga paa, ug nga hugoson nila. ³²Busa ang mga sundalo nangabut, ug ilang gidugmok ang mga paa sa nahauna, ug sa usa nga gilansang sa cruz uban kaniya. ³³Apan sa pag-abut nila kang Jesus ug sa hingkit-an nila nga patay na, wala nila pagdugmoka ang iyang mga paa. ³⁴Apan usa sa mga sundalo midughang sa iyang kilid sa usa ka bangkaw, ug gilayon miagay ang dugo ug tubig. ³⁵Ug ang nakakita niini mihatag ug pagpamatuod, ug tinuod ang iyang pagpamatuod, ug siya nasayud nga matuod ang iyang ginapamulong, aron kamo usab managtoo. ³⁶Kay kining mga butanga nagpanghitabo aron matuman ang Kasulatan: Walay bukog niya nga madugmok. ³⁷Ug usab ang laing bahin sa Kasulatan nag-ingon: Pagatan-awon nila ang ilang gidughang. ³⁸Ug sa human niining mga butanga, si Jose nga taga-Arimatea, nga tinon-an ni Jesus, apan sa tago tungod sa kahadlok sa mga Judio, nagpakilooy kang Pilato nga iya untang kuhaon ang lawas ni Jesus, ug gitugotan siya ni pilato. Busa miadto siya ug gikuha niya ang lawas ni Jesus. ³⁹Ug didto miabut usab si Nicodemo, siya nga sa unang pagpakigkita kang Jesus, miadto kaniya sa gabii, nga nagadala ug duol sa usa ka gatus ka libra nga sinakot nga mirra ug aloe. ⁴⁰Busa ilang gikuha ang lawas ni Jesus, ug giputos kini nila sa panapton nga lino uban ang mga pahumot, sumala sa batasan sa mga Judio mahitungod sa paglubong. ⁴¹Karon, didto sa dapit diin siya ilansang sa cruz, may usa ka tanaman; ug sa tanaman may usa ka bag-ong lubnganan nga wala pay bisan kinsa nga gibutang. ⁴²Busa didto tungod sa Pangandam sa mga Judio (kay haduol man ang lubnganan) ilang gipahaluna si Jesus.

¹Karon, sa nahaunang adlaw sa semana, sayo sa mangitngit pa, miabut si Maria Magdalena sa lubnganan, ug nakita niya ang bato nga nakuha na sa lubnganan. ²Busa midalagan siya ug miadto kang Simon Pedro, ug sa usa ka tinon-an, ang gihigugma ni Jesus, ug miingon kanila: Gikuha nila gikan sa lubnganan ang Ginoo, ug wala kita mahibalo kong diin nila ibutang siya. ³Busa migula si Pedro ug ang usa ka tinon-an, ug nangadto sila sa lubnganan. ⁴Ug nanalagan sila nga duha pagdungan, ug ang usa ka tinon-an labing makusog nga midalagan kay kang Pedro ug unang miabut

sa lubnganan. ⁵Ug sa iyang pagduko ug paglili, nakita niya ang panapton nga lino nga nahibilin, apan wala siya mosulod. ⁶Unya miabut usab si Simon Pedro nga nagasunod kaniya, ug misulod sa lubnganan, ug nakita niya ang mga panapton nga nahibilin. ⁷Ug ang panyo nga didto sa iyang ulo wala mahitipon sa mga panapton nga lino, kondili nalukot sa iyang kaugalingon sa usa ka dapit nga linain. ⁸Unya misulod usab ang usa ka tinon-an nga unang miabut sa lubnganan, ug kini nakakita ug mitoo. ⁹Kay hangtud niadtong panahona wala pa sila mahibalo sa Kasulatan, nga siya kinahanglan nga mabanhaw sa mga minatay. ¹⁰Busa ang mga tinon-an namauli pag-usab sa ilang balay. ¹¹Apan si Maria nagatindog sa gawas sa lubnganan nga nagahilak; busa sa nagahilak siya, miduko ug milili siya sa lubnganan; ¹²Ug nakita niya ang duha ka mga manolonda nga sinul-oban sa maputi nga nanaglingkod, ang usa sa ulohan, ug ang usa sa tiilan, sa dapit diin ang lawas ni Jesus gipahigda. ¹³Ug sila miingon kaniya: Babaye, nganong nagahilak ikaw? Siya miingon kanila: Kay gikuha nila ang akong Ginoo, ug wala ako mahibalo kong hain nila ibutang. ¹⁴Sa nakaingon siya niini, milingi siya, ug nakita niya si Jesus nga nagatindog, apan wala siya makaila nga kadto mao si Jesus. ¹⁵Si Jesus miingon kaniya: Babaye, nganong nagahilak ikaw? Kinsa ba ang imong gipangita? Siya, nga nagahunahuna nga kadto mao ang magbalantay sa tanaman, miingon kaniya: Ginoo, kong imong gikuha siya gikan dinhi, tug-ani ako kong hain nimo siya ibutang, ug ako siyang pagakuhaon. ¹⁶Si Jesus miingon kaniya: Maria! Siya milingi ug miingon kaniya sa pinulongan nga Hebreohanon: Rabboni! nga ang kahulogan, Magtutudlo! ¹⁷Si Jesus miingon kaniya: Ayaw ako paghikapa, kay wala pa ako makasaka ngadto sa Amahan: apan umadto ka sa akong mga igsoon, ug moingon kanila: Mosaka ako ngadto sa akong Amahan ug inyong Amahan, ug sa akong Dios ug inyong Dios. ¹⁸Si Maria Magdalena miadto ug nagasugilon sa mga tinon-an: Nakita ko ang Ginoo; ug nga si Jesus nagasulti niining mga butanga kaniya. ¹⁹Unya sa pagkahapon nianang adlaw, ang nahaunang adlaw sa semana, ug sa nasirhan ang mga pultahan sa ginatiguman sa mga tinon-an, tungod sa kahadlok sa mga Judio, si Jesus miabut ug mitindog sa taliwala nila, ug miingon kanila: Kaninyo ang pakigdait. ²⁰Ug sa nakapamulong siya niini, iyang gipakita kanila ang iyang mga kamot ug ang iyang kilid. Busa ang mga tinon-an nangalipay sa ilang pagkakita sa Ginoo. ²¹Unya si Jesus miingon pag-usab kanila: Kaninyo; ang pakigdait ingon nga ang Amahan nagsugo kanako, sa maong pagkaagi ako nagasugo kaninyo. ²²Ug sa nakapamulong siya niini, miginhawa siya kanila, ug miingon kanila: Dawata ninyo ang Espiritu Santo. ²³Kang bisan kinsang mga sala nga inyong pasayloon, kana ginapasaylo kanila; kang bisan kinsang mga sala nga inyong pugngan, kana ginapugngan kanila. ²⁴Apan si Tomas nga ginganlan si Dedimo, usa sa napulo ug duha, wala didto uban kanila sa pag-abut ni Jesus. ²⁵Busa ang ubang mga tinon-an miingon kaniya: Kami nakakita sa Ginoo. Apan siya miingon kanila: Gawas kong makita ko sa iyang mga kamot ang agi sa mga lansang, ug ikakulkog ko ang akong tudlo sa agi sa mga lansang, ug ikahinol ko ang akong kamot sa iyang kilid, dili ako motoo. ²⁶Ug sa tapus ang walo ka adlaw, didto na usab ang iyang mga tinon-an sa sulod, ug si Tomas uban kanila. Samtang ang pultahan tinak-upan, si Jesus misulod ug mitindog sa taliwala nila, ug miingon: Kaninyo ang pakigdait. ²⁷Unya miingon siya kang Tomas: Iabut ngari ang imong tudlo, ug tan-awa ang akong mga kamot; ug iabut ngari ang imong kamot

ug ihinol sa akong kilid, ug dili ka magmaduhaduhaon kondili magmatinohon. ²⁸Si Tomas mitubag ug miingon kaniya: Ginoo ko ug Dios ko! ²⁹Si Jesus miingon kaniya: Tungod kay ikaw nakakita kanako, mitoo ikaw? Bulahan kadtong wala magpakakita, apan bisan pa, nanagpanoo. ³⁰Ug may uban pa nga daghang mga ilhanan nga gibuhay ni Jesus sa atubangan sa iyang mga tinon-an, nga wala mahasulat niini nga basahona; ³¹Apan kini gisulat, aron kamo managpanoo nga si Jesus mao ang Cristo, ang Anak sa Dios; ug nga sa pagtoo makabaton kamo sa kinabuhi sa iyang ngalan.

¹Sa tapus niining mga butanga si Jesus nagpadayag pag-usab sa iyang kaugalingon sa iyang mga tinon-an didto sa dagat sa Tiberias; ug nagpadayag siya sa iyang kaugalingon niini nga pagkaagi: ²Didto nagakakuyog si Simon Pedro, ug si Tomas nga ginganlan si Dedimo, ug si Nataniel nga taga-Cana sa Galilea, ug ang mga anak ni Zebedeo, ug may laing duha pa sa iyang mga tinon-an. ³Si Simon Pedro miingon kanila: Managat ako. Sila miingon kaniya: Manguban usab kami kanimo. Nangadto sila ug misakay sa usa ka sakayan; ug niadtong gabhiona wala silay nakuha bisan unsa. ⁴Ug sa diha nga nagakabuntag na, si Jesus mitindog sa baybayon; apan ang mga tinon-an wala makaila nga kadto mao si Jesus. ⁵Busa si Jesus miingon kanila: Mga anak, duna ba kamoy arang makaon? Sila mitubag: Wala. ⁶Ug siya miingon kanila: Ihulog ninyo ang pukot sa toong dapit sa sakayan, ug kamo makakaplag. Busa ilang gihulog, ug karon wala na sila makahimo sa pagsakwat niini tungod sa kadaghan sa mga isda. ⁷Unya kadtong tinon-an nga gihigugma ni Jesus miingon kang Pedro: ang Ginoo man kini. Busa sa pagkadungog ni Simon Pedro nga kadto mao ang Ginoo, misul-ob siya sa iyang sinina (kay naghukas siya), ug milukso sa dagat. ⁸Apan ang uban nga mga tinon-an miabut nga sakay sa usa ka diyutay nga sakayan, (kay dili sila halayo sa yuta, kondili mga kasiyaman ug tolo ka metros lamang), nga nagaguyod sa pukot uban ang mga isda. ⁹Busa sa nakakawas sila ngadto sa yuta, nakakita sila ug usa ka kalayo sa uling, ug usa ka isda nga nahatongtong niini, ug usa ka tinapay. ¹⁰Si Jesus miingon kanila: Pagdala kamo diri sa mga isda nga inyong nakuha. ¹¹Busa si Simon Pedro misakay, ug gihaw-as niya ang pukot nga napuno sa mga dagku nga isda, nga usa ka gatus ug kalim-an ug tolo; ug bisan daghan kaayo, ang pukot wala magisi. ¹²Si Jesus miingon kanila: Umari kamo ug mamahaw. Ug walay bisan kinsa sa mga tinon-an nga nangahas sa pagpangutana kaniya: Kinsa ba ikaw? sanglit hingbaloan nila nga kadto mao ang Ginoo. ¹³Si Jesus miduol ug mikuha sa tinapay, ug iyang gihatag kanila, ug sa maong pagkaagi ang isda usab. ¹⁴Kini mao na ang ikatolo nga higayon nga si Jesus nagapakita sa mga tinon-an sa tapus siya mabanhaw sa mga minatay. ¹⁵Busa sa nakapamahaw na sila, si Jesus miingon kang Simon Pedro: Simon, anak ni Jonas, nahigugma ba ikaw kanako nga labi niini kanila? Siya miingon kaniya: Oo, Ginoo, ikaw nahibalo nga ako nahigugma kanimo. Siya miingon kaniya: Pakan-a ang akong mga nating carnero. ¹⁶Siya miingon pag-usab kaniya sa ikaduha: Simon, anak ni Jonas, nahigugma ba ikaw kanako? Siya miingon kaniya: Oo, Ginoo, ikaw nahibalo nga ako nahigugma kanimo. Siya miingon kaniya: Pasibsiba ang akong mga carnero. ¹⁷Siya miingon kaniya sa ikatolo: Simon, anak ni Jonas, nahigugma ba ikaw kanako? Si Pedro nasubo, kay nag-ingon siya kaniya sa

ikatolo: Nahigugma ba ikaw kanako? Ug siya miingon kaniya: Ginoo, nahibalo ikaw sa tanang mga butang; nahibalo ikaw nga ako nahigugma kanimo. Si Jesus miingon kaniya: Pakan-a ang akong mga carnero. ¹⁸Sa pagkamatuod, sa pagkamatuod, nagaingon ako kanimo: Sa batan-on pa ikaw, ikaw ang nagsul-ob sa imong kaugalingon, ug naglakaw sa bisan diin ang pagbuot mo; apan unya kong matigulang ka na, pagatuy-oron mo ang imong mga kamot, ug lain ang magasul-ob kanimo, ug magadala kanimo ngadto sa bisan diin nga dili mo buot pagaadtoan. ¹⁹Karon kini iyang gipamulong sa pagpaila kong sa unsang paagi sa kamatayon ang igahimaya niya sa Dios. Ug sa nakapamulong siya niini, miingon siya kaniya: Numunot ka kanako. ²⁰Si Pedro, sa milingi, nakakita sa tinon-an nga gihigugma ni Jesus nga nagasunod, ang miuraray usab sa iyang dughan sa panihapon, ug ang miingon: Ginoo, kinsa ang magatugyan nga mabudhion kanimo? ²¹Busa si Pedro, sa pagkakita kaniya, miingon kang Jesus: Ginoo, ug unsay pagabuhaton niining tawohana? ²²Si Jesus miingon kaniya: Kong ako buot nga siya mopabilin hangtud nga ako moanhi, unsay labut mo? Numunot ka kanako. ²³Busa kining sultiha nabantug ngadto sa mga kaigsoonan nga kadtong tinon-ana dili mamatay. Apan si Jesus wala magsulti kaniya nga siya dili mamatay; kondili, Kong ako buot nga siya mopabilin hangtud nga ako moanhi, unsay labut mo? ²⁴Kini mao ang tinon-an nga nagapamatuod niining mga butanga, ug nagasulat niining mga butanga, ug among hingbaloan nga ang iyang pagpamatuod tinuod. ²⁵Ug may uban pa usab nga daghang mga butang nga gibuhat ni Jesus, nga kong isulat ang tagsatagsa, sa akong paghunahuna, ang kalibutan dili igo nga kasudlan sa tanang basahon nga kinahanglan unta sulaton. Amen.

¹Ang nahaunang basahon gibuhat ko, oh Teofilo, mahatungod sa tanang mga butang nga gisugdan ni Jesus sa pagbuhat ug pagpanudlo, ²Hangtud sa adlaw nga gibayaw siya sa kahitas-an sa tapus siya makahatag ug mga sugo, pinaagi sa Espiritu Santo sa mga apostoles, nga iyang gipili, ³Nga kanila usab; pinaagi sa daghang mga pagpamatuod, nagpakita siya nga buhi, sa tapus siya mag-antus nga siya napakita kanila sulod sa kap-atan ka adlaw; ug siya nagasulti kanila sa mga butang nga mahatungod sa gingharian sa Dios: ⁴Ug, sa nakigtigum siya uban kanila, siya nagsugo kanila nga dili sila mamahawa sa Jerusalem, kondili nga hulaton nila ang saad sa Amahan, nga matud niya, inyong hingdunggan kanako. ⁵Kay si Juan sa pagkamatuod, nagbautismo sa tubig; apan kamo pagabautismohan sa Espiritu Santo sa dili madugay sukad karon. ⁶Busa, sa nagatigum sila, nangutana sila kaniya, sa pag-ingon: Ginoo, pahaulion mo ba ang gingharian sa Israel niining panahona? ⁷Ug siya miingon kanila: Dili inyo ang katungod sa paghibalo sa mga panahon ug sa mga katuigan, nga gitagal sa Amahan sa iyang kaugalingong pagbulot-an; ⁸Apan managdawat kamo sa gahum, sa diha nga ang Espiritu Santo mokunsad kaninyo, ug mga saksi ko kamo sa Jerusalem, ug sa tibook nga Judea, ug sa Samaria, ug hangtud sa kinatumyan sa yuta. ⁹Ug sa nakasulti siya niini, sa nagatan-aw sila kaniya, gibayaw siya sa itaas; ug usa ka panganod midawat kaniya nga misalipod sa ilang mga mata, ¹⁰Ug sa nagatutok sila sa langit, sa mikayab siya, ania karon, duruha ka tawo mitindog sa tupad nila, nga nagbisti ug maputi. ¹¹Nga nagsulti usab kanila:

Mga tawo nga Galileanhon, nganong nanagtutuk kamo sa langit? Kining Jesus nga gibayaw sa langit gikan kaninyo, mobalik sa maong pagkaagi sumala sa inyong hingkitan, siya nga nagasaka sa langit. ¹²Unya namauli sila sa Jerusalem, gikan sa bukid nga ginganlan Olivo, nga haduol sa Jerusalem, sa laktonon nga usa ka adlaw nga igpapahulay. ¹³Ug sa diha nga nahasulod na sila sa lungsod, misaka sila sa lawak nga naibabaw diin sila magapuyo: si Pedro, ug si Juan, ug si Jacobo, ug si Andres, si Felipe, ug si Tomas, si Bartolome, ug si Mateo, si Jacobo, nga anak ni Alfeo ug si Simon Zelotes, ug si Judas, igsoon ni Jacobo. ¹⁴Kini silang tanan nanagpadayon sa paghiusa sa pag-ampo, kauban sa mga babaye ug ni Maria nga inahan ni Jesus ug kauban sa iyang mga igsoon. ¹⁵Ug niadtong mga adlaw mitindog si Pedro sa taliwala sa kaigsoonan (ug may panon sa mga tawo nga nagkatigum, daw may usa ka gatus ug kaluhaan), ug nag-ingon: ¹⁶Mga igsoon, kinahanglan nga matuman gayud ang Kasulatan, nga gitagna sa Espiritu Santo, pinaagi sa baba ni David, mahatungod kang Judas nga nahimong mando sa mga nanagdakup kang Jesus. ¹⁷Kay siya giisip nga kauban namo ug siya nakaambit niini nga ministerio. ¹⁸(Unya kini nakabaton ug usa ka yuta nga tumbas sa iyang pagkadilimatarung, ug sa pagkahulog niya nga nagakulob, mibuto siya sa taliwala, ug ang tanan niya nga sulod sa ginhawaan nakay-ag. ¹⁹Ug nabantug kini sa tanang mga pumuluyo sa Jerusalem, sa pagkaagi nga kadtong yutaa ginganlan sa ilang kaugalingong pinulongan: Aceldama, nga sa ato pa, yuta sa dugo). ²⁰Kay nahasulat sa basahon sa mga Salmos: Pagahuboan ang iyang puloy-anan, ug walay magpuyo kaniya; ug lain ang magkuha sa iyang katungdanan. ²¹Busa niining mga tawo nga ginakauban nato sa tanang panahon sa pagsulod ug paggula sa Ginoong Jesus sa atong kinataliwad-an, ²²Gikan pa sa bautismo ni Juan hangtud niadtong adlaw nga gibayaw siya gikan kanato, kinahanglan nga ang usa niini masaksi kauban nato sa iyang pagkabanhaw. ²³Ug gipili nila ang duha: si Jose, nga ginganlan, Barsabas, nga ang bansagon Justo, ug si Matias. ²⁴Ug nanag-ampo sila ug nanag-ingon: Ikaw, Gino, ang nakaila sa mga kasingkasing sa tanang tawo, ipahayag kinsa ang imong gipili niining duruha, ²⁵Aron sa pagkuha sa dapit niini nga ministerio ug sa pagkaapostol nga nakulangan tungod sa pagkahulog ni Judas, aron moadto siya sa iyang kaugalingong dapit. ²⁶Ug gipapalaran sila; ug nahulog kang Matias ang kapalaran; ug giisip siya nga kauban sa napulo ug usa ka mga apostoles.

¹Ug sa miabut na ang adlaw sa Pentecostes, nanagtigum sa paghiusa ang tanan sa usa ka dapit. ²Ug sa kalit miabut ang usa ka lanog gikan sa langit, ingon sa usa ka makusog nga hangin nga mihuyop, ug gipuno niya ang tibook nga balay, diin didto sila managlingkod. ³Ug kanila nanagpadayag ang mga dila nga ingon sa kalayo, nga nabahinbahin ug nagtungtung sa ibabaw sa tagsatagsa kanila. ⁴Ug nangapuno silang tanan sa Espiritu Santo, ug nanagsugod sila pagsulti sa nagkalainlaing mga sinultihan, ingon sa gihatag kanila sa Espiritu Santo aron ikasulti. ⁵Ug dihay nanagpuyo sa Jerusalem nga mga Judio, nga mga maampoon gikan sa tanan nga nasud sa ilalum sa langit. ⁶Ug sa hingdunggan kining lanog midugok ang panon sa katawohan; ug nangalibog sila, kay ang tagsatagsa kanila nakabati nga maoy ginasulti ang iyang kaugalingong pinulongan. ⁷Ug

hingkulbaan ug nanghibulong silang tanan, ug nagaingon ang usa ug usa: Ania karon, dili ba mga taga-Galilea silang tanan nga nagasulti? ⁸Busa naunsa nga ginapatalinghugan ta sa tagsatagsa kanila ang sinultihan nga atong natawohan? ⁹Mga taga-Parto, ug mga taga-Medos, mga taga-Elam, ug mga pumuluyo sa Mesopotamia, sa Judea, ug sa Capadocia, sa Ponto, ug sa Asia. ¹⁰Sa Frigia, ug Pamfilia, sa Egipto, ug sa mga ginsakpan sa Libia, nga haduol sa Cirene; ug mga dumuluong gikan sa Roma, mga Judio, ug mga kinabig; ¹¹Mga taga-Creta, ug mga taga-Arabia, ginapatalinghugan ta sila nga nagasulti sa atong mga sinultihan sa kahibulong ang mga buhat sa Dios. ¹²Ug hingkulbaan silang tanan, ug nangalibog, nga nagaingon ang usa ug usa: Unsa ang kahulogan niini? ¹³Apan ang uban nga nanagbugalbugal, miingon: Nangahubog sila sa bag-ong vino. ¹⁴Apan sa mitindog si Pedro, uban ang napulo ug usa, gipatugbaw niya ang iyang tingog ug nag-ingon kanila: Mga Judio, ug kamong tanan nga nagapuyo sa Jerusalem, maila ninyo unta kini, ug patalinghugi ninyo ang akong mga pulong: ¹⁵Kay kini sila dili mga hubog, ingon sa pagdahum ninyo; kay ikatolo pa lamang karon ka takna sa adlaw. ¹⁶Kini mao hinoon ang giingon sa manalagna nga si Joel: ¹⁷Ug mahitabo sa ulahi nga mga adlaw, nagaingon ang Dios. igabubo ko ang akong Espiritu sa tanang unod: ug ang inyong mga anak nga lalake ug babaye magapanagna, ug ang inyong mga batan-on makakita ug mga talan-awon, ug ang inyong mga tigulang managdanggo ug mga danggo: ¹⁸Oo, ug sa akong mga ulipon nga lalake ug mga ulipon nga babaye, niadtong mga adlaw igabubo ko usab kanila ang akong Espiritu, ug managpanagna sila. ¹⁹Ug igapahayag ko ang mga katingalahan sa langit, ug mga ilhanan sa yuta, dugo, ug kalayo, ug inalisngaw sa aso. ²⁰Ang adlaw pagaalid-an sa kangitngit, ug ang bulan mahimong dugo, sa dili pa moabut ang adlaw sa Ginoo, kadtong adlaw nga daku ug mahimayaon. ²¹Ug mahitabo nga bisan kinsa nga magatawag sa ngalan sa Ginoo, maluwas siya. ²²Mga tawo sa Israel, patalinghugi ninyo kini nga mga pulong: Si Jesus nga Nazarenon, tawo nga gipamatud-an kaninyo sa Dios pinaagi sa mga katingalahan ug mga kahibulongan ug mga ilhanan nga gibuhay sa Dios tungod kaniya sa taliwala ninyo, ingon nga hingbaloan na usab ninyo; ²³Kini siya nga gitugyan ingon sa dili mabalhin nga pagbulot-an ug daang-pagkahibalo sa Dios, inyong gidakup ug gipatay, nga gilansang sa kamot sa mga tawong masupilon; ²⁴Nga gibanhaw sa Dios, sa nabadbaran sa mga kasakitan sa kamatayon; kay wala gayud mahimo nga mahawiran siya niana. ²⁵Kay si David nagaingon mahatungod kaniya: Nakita ko gihapon ang Ginoo sa akong atubangan; kay ania siya sa akong too, aron dili ako matarug. ²⁶Tungod niini nahinangup ang akong kasingkasing, ug nagakalipay ang akong dila; ug ang akong unod usab nagapahulay sa paglaum; ²⁷Kay dili mo pagpasagdan ang akong kalag sa Hades, ug dili mo itugot nga ang imong Balaan makakita sa pagkadunot. ²⁸Gipaila mo kanako ang mga dalan sa kinabuhi; pagapun-on mo ako sa kalipay sa imong nawong. ²⁹Mga igsoon, makahimo ako sa pagsulti kaninyo sa dakung kasayon mahatungod kang David nga patriarca nga namatay siya, ug gilubong, ug ang iyang lubnganan ania kanato hangtud karong adlaw. ³⁰Tungod kay manalagna siya, ug nga hingbaloan niya nga gipanumpa sa Dios kaniya, sa usa ka panumpa, nga sa bunga sa iyang hawak, may usa nga magalingkod sa iyang trono; ³¹Siya, sa nakalantaw nga daan, nagsulti sa pagkabanhaw ni Cristo, nga wala pagapasagdi ang iyang kalag sa Hades, ni ang iyang unod makakita sa

pagkadunot. ³²Kining Jesus gibanhaw sa Dios nga kaniya mga saksi kami ngatanan. ³³Busa sa gibayaw siya sa toong kamot sa Dios, ug sa nakadawat sa Amahan sa saad sa Espiritu Santo, iyang gibubo kini, nga ginatan-aw ug ginapatalinghugan ninyo karon. ³⁴Kay si David wala makasaka sa mga langit; apan siya gayud nag-ingon: ang Ginoo nag-ingon sa akong Ginoo; Lumingkod ka sa akong toong kamot, ³⁵Hangtud nga igabutang ko ang imong mga kaaway sa tumbanan sa imong mga tiil. ³⁶Busa pahibaloon sa matuod gayud ang tibook nga balay ni Israel, nga kining Jesus nga gilansang ninyo sa cruz, gibuhat sa Dios nga Ginoo ug Cristo. ³⁷Karon sa nakadungog sila niini, gisakitan sila sa ilang kasingkasing, ug nanag-ingon sila kang Pedro, ug sa ubang mga apostoles: Mga igsoon, unsay pagabuhaton namo? ³⁸Ug si Pedro miingon kanila: Maghinulsol kamo ug managpabautismo ang tagsatagsa kaninyo sa ngalan ni Jesucristo alang sa pagpasaylo sa mga sala, ug managdawat kamo sa hatag sa Espiritu Santo. ³⁹Kay ang saad alang kaninyo ug sa inyong mga anak, ug sa tanang atua sa halayo; bisan ang kapid-an nga pagatawgon sa atong Ginoong Dios. ⁴⁰Ug sa uban pang daghang mga punong nagpamatuod siya, ug nagtambag kanila, sa pag-ingon: Luwason ninyo ang inyong kaugalingon gikan niining kaliwatan nga baliko. ⁴¹Unya kadtong mga mingdawat sa iyang pulong gibautismohan; ug niadtong adlaw nahidugang ang may tolo ka libo ka mga kalag. ⁴²Ug nanagpadayon gihapon sila sa pagtolon-an sa mga apostoles ug sa pakig-ambitay, ug sa pagbahinbahin sa tinapay, ug sa mga pag-ampo. ⁴³Ug giabut sa kahadlok ang tagsatagsa ka kalag; ug daghan ang mga katingalahan, ug mga ilhanan nga gibuhat pinaagi sa mga apostoles. ⁴⁴Ug ang tanang mga mingtoo nanagtipon pagpuyo ug giusahan ang tanang mga butang. ⁴⁵Ug gipamaligya nila ang ilang kaugalingong mga butang ug ginabahinbahin nila sa tanan ingon sa gikinahanglan sa tagsatagsa. ⁴⁶Ug sa nagapadayon sila sa paghiusa sa matag-adlaw sa templo, ug sa pagbahinbahin sa tinapay sa kabalayan. nangaon sila sa malipayon ug sa putli nga kasingkasing; ⁴⁷Nga nagadayeg sa Dios, ug nahamut-an sa tibook nga lungsod. Ug ginadugang sa Ginoo kanila sa matag-adlaw ang mga ginaluwas.

¹Karon si Pedro ug si Juan nagkuyog pagsaka sa templo sa takna sa pag-ampo, nga mao ang ikasiyam ka takna. ²Ug didto gidala ang usa ka tawo nga piang sukad pa sa tiyan sa iyang inahan, nga gibutang nila sa matag-adlaw sa pultahan sa templo, nga ginganlang Matahum, aron nga magpakilimos kanila nga nanulod sa templo. ³Siya, sa nakatan-aw kang Pedro ug kang Juan, nga sumusulod sa templo, nagpakilooy kanila nga limsan siya. ⁴Ug si Pedro nga inubanan ni Juan, sa ilang gitutukan siya, miingon: Tan-awa kami. ⁵Ug siya naminaw kanila, nga nagahulat nga adunay pagadawaton gikan kanila. ⁶Apan si Pedro miingon: Wala akoy salapi, bisan bulawan; apan ang ania kanako, igahatag ko kanimo: Sa ngalan ni Jesucristo nga Nazarenon, tumindog ka ug lumakaw. ⁷Ug iyang gikuptan siya sa kamot nga too, ug gipatindog siya: ug gilayon nabaskug ang iyang mga tiil ug mga buolbuol. ⁸Ug sa nakaugpo siya, mitindog, ug milakaw; ug misulod siya uban kanila sa templo, nga nagalakaw, ug nagaluksolukso, ug nagadayeg sa Dios. ⁹Ug ang tibook nga katawohan nakakita kaniya nga nagalakaw ug nagadayeg sa Dios. ¹⁰Ug naila nila, nga siya mao kadtong

nagalingkod sa pagpakilimos sa Pultahan nga Matahum sa templo; ug nahibulong ug nahingangha sila tungod sa nahitabo kaniya. ¹¹Ug sa iyang gihawiran si Pedro ug si Juan, ang tibook nga lungsod sa dakung kahibulong mingdugok kanila sa agianan, nga ginganlan kang Salomon. ¹²Ug sa nakita ni Pedro kini, mitubag siya sa katawohan: Mga taga-Israel, nganong nanghibulong kamo niining tawo, kun, nganong gitutukan ninyo kami, ingon nga daw tungod sa among gahum kun pagkadiosnon gipalakaw namo siya? ¹³Ang Dios ni Abraham; ugni Isaac, ug ni Jacob, ang Dios sa atong mga ginikanan, naghimaya sa iyang Ulipon nga si Jesus, nga inyong gitugyan, ug giayran sa atubangan ni Pilato, sa gituyo niya nga pagabuhian siya. ¹⁴Apan ginaayran ninyo ang Balaan ug Matarung, ug gipangayo ninyo nga igahatag kaninyo ang usa ka mamumuno. ¹⁵Ug gipatay ninyo ang Magbubuhat sa kinabuhi, ang gibanhaw sa Dios sa mga minatay; nga niini mga saksi kami. ¹⁶Ug tungod sa pagtoo sa iyang ngalan, ang iyang ngalan mao ang nagpabaskug niining tawo nga nakita ug hing-ilhan ninyo; sa pagkamatuod, ang pagtoo nga pinaagi kaniya, naghatag niining tawo sa hingpit nga kaayohan sa atubangan ninyong tanan. ¹⁷Ug karon, mga igsoon, hingbaloan ko, nga kadto inyong gibuhat sa walay pagpanghibalo ingon usab sa gibuhat sa inyong mga punoan. ¹⁸Apan ang mga butang nga gipahayag nga daan sa Dios pinaagi sa baba sa tanang mga manalagna, iyang gituman nga ang iyang Cristo magaantus. ¹⁹Busa, managhinulsol kamo, ug managbalik kamo, aron pagapalaon ang inyong mga sala, kay sa ingon niana moabut ang mga panahon sa kahamungaya gikan sa atubangan sa Ginoo; ²⁰Ug nga igapadala niya si Cristo, nga iyang gitudlo alang kaninyo, ²¹Nga mao si Jesus: Nga kinahanglan pagadawaton sa langit hangtud sa pagpahiuli sa tanang mga butang, nga gisulti sa Dios pinaagi sa baba sa iyang balaang mga manalagna, sukad pa sa sinugdan. ²²Si Moises, sa pagkamatuod, nag-ingon: Usa ka manalagna nga sama kanako pagabangonon sa inyong Ginoong Dios sa taliwala sa inyong mga igsoon; kaniya magapatalinghug kamo sa tanang mga butang, nga iyang igasulti kaninyo. ²³Ug nahitabo, nga ang tanang kalag nga dili magpatalinghug niadtong manalagnaa, pagapohoon gayud siya gikan sa kinataliwad-an sa katawohan. ²⁴Ug sa pagkamatuod ang tanang mga manalagna, gikan kang Samuel ug kanila nga mingsunod, sa kapid-an nga mingsulti, nagtagna sila usab mahitungod niining mga adlaw. ²⁵Kamo mao ang mga anak sa mga manalagna ug sa tugon nga gibuhat sa Dios sa atong mga ginikanan, nga nagaingon kang Abraham: Ug diha sa imong kaliwat pagapanalanginan ang tanang mga kabanayan sa yuta. ²⁶Kaninyo gayud una ang Dios, sa gibanhaw niya ang iyang Ulipon nga si Jesus, iyang gisugo, aron kamo pagapanalanginan niya, sa pagpabulag sa tagsatagsa kaninyo gikan sa iyang mga kadautan.

¹Ug sa nagasulti sila sa katawohan, hing-abutan sila sa mga sacerdote, ug sa capitan sa templo ug sa mga Saduceo, ²Nga nangaguol kay ginatudloan nila ang katawohan ug ginamantala nila pinaagi kang Jesus ang pagkabanhaw gikan sa mga minatay. ³Ug ilang gidakup sila ug gisulod nila sa bilanggoan hangtud sa pagkaugma: Kay hapon na kadto. ⁴Apan daghan sa mga nakadungog sa pulong, mingtoo; ug ang gidaghanon sa mga lalake mikabat sa duol sa lima ka libo. ⁵Ug nahitabo sa pagkaugma, nga nanagtigum sa Jerusalem ang ilang mga punoan, ug ang mga anciano, ug ang

mga escriba, ⁶Ug didto si Anas, ang labawng sacerdote, ug si Caifas, ug si Juan, ug si Alejandro, ug ang tanang mga kabanayan sa labawng sacerdote; ⁷Ug sa ilang gipataliwala sila, ilang gipangutana: Sa unsa nga kagahum, kun, sa kang kinsa nga ngalan nga gibuhat ninyo kini? ⁸Unya si Pedro nga puno sa Espiritu Santo miingon kanila: Mga punoan sa katawohan, ug mga anciano, ⁹Kong kami karon pagasusihon mahatungod sa kaayohan sa usa ka tawo nga masakiton, kong sa unsa nga paagi nga naayo siya, ¹⁰Hibaloi ninyong tanan ug sa tibook nga katawohan sa Israel, nga tungod sa ngalan ni Jesucristo nga Nazarenon, nga inyong gilansang sa cruz, ug nga gibanhaw sa Dios gikan sa mga minatay, tungod gayud kaniya nagatindog kining tawohana dinhi sa inyong atubangan nga maayo na. ¹¹Kini mao ang bato, nga gisalikway ninyo nga mga magtutukod, nga nahimong pangulong bato sa pamag-ang. ¹²Ug diha sa lain walay kaluwasan gikan kang bisan kinsa, kay walay lain nga ngalan sa ilalum sa langit, nga nahatag sa taliwala sa mga tawo, nga diha kaniya mangaluwas kita. ¹³Apan sa gitan-aw nila ang kaisug ni Pedro ug ni Juan, nga hingsayran nila, nga mga tawo nga walay kaalam ug mga walay silid, nanghibulong sila; ug hing-ilhan nila, nga sila nakigkauban kang Jesus. ¹⁴Ug sa nakita nila ang tawo, nga giayo nga nagatindog uban kanila, wala silay arang ikasulti batok niana. ¹⁵Ug sa ilang gipagula sila sa gawas sa Sanhedrin, nagpangutan-anay ang usa ug usa kanila, ¹⁶Nga nagaingon: Unsay atong pagabuhaton niining mga tawohana? Kay sa pagkamatuod usa ka ilhanan nga nabantug ang gibuhat pinaagi kanila, nga gipakita sa atubangan sa tanang mga pumoluyo sa Jerusalem, ug dili kita arang makaglimod niini. ¹⁷Apan, aron dili na kini masangyaw sa katawohan, atong hulgaon sila, aron dili na sila managsulti sukad karon, sa bisan kang kinsa niining ngalana. ¹⁸Ug ilang gipatawag sila, ug ilang gipinahan nga bisan sa unsang paagi dili na sila managsulti bisan managpanudlo pinasikad sa ngalan ni Jesus. ¹⁹Apan si Pedro ug si Juan mingtubag kanila ug ming-ingon: Kong matarung sa atubangan sa Dios ang pagpatalinghug kaninyo labi pa kay sa Dios, hukmi ninyo. ²⁰Kay kami dili makapugong sa pagsulti sa mga butang nga among hingkit-an ug hingdunggan. ²¹Ug sila, sa nagapadayon pa gayud sa paghulga kanila, nagapapauli kanila kay wala silay hingkaplagaan nga angay sa pagsilot kanila tungod sa kahadlok sa katawohan, kay ang tanang tawo nagahimaya sa Dios tungod sa nahitabo. ²²Kay ang tawo nga gibuhatan niining kahibulongan nga pagkaayo, may kapin na sa kap-atan ka tuig ang iyang panuigon. ²³Ug sa gibuhian na sila, nangadto sila sa ilang kaugalingong mga kauban, ug ilang gisugilon ang tanan nga giingon kanila sa mga pangulong sacerdote ug sa mga anciano. ²⁴Ug sila, sa pagpakadungog niini nanagdungan sila sa pagpatugbaw sa ilang tingog ngadto sa Dios, ug nanag-ingon: Ginoo, ikaw mao ang Dios, nga nagbuhat sa langit ug sa yuta, ug sa dagat ug sa tanan nga anaa kanila; ²⁵Nga pinaagi sa Espiritu Santo, sa baba sa imong ulipon nga si David, nga among amahan, nag-ingon ka: Nganong nanagsuki ang mga Gentil, ug ang mga katawohan nanagpalandong sa mga hunahuna nga kawang? ²⁶Nanindog ang mga hari sa yuta, ug nanag-ipon sa tingub ang mga punoan batok sa Ginoo, ug batok sa iyang Cristo. ²⁷Kay sa pagkamatuod, si Herodes, ug si Poncio Pilato, kauban ang mga Gentil, ug ang katawohan sa Israel, nanagtigum sila dinhi niining lungsora batok sa imong balaang Ulipon nga si Jesus, nga imong gidihog, ²⁸Sa pagbuhat sa tanan nga gituyo sa imong kamot ug sa imong pagbulot-an, sa wala pa mahitabo. ²⁹Ug karon,

Ginoo, tan-awa ang ilang mga hulga; ug ihatag sa imong mga ulipon ang bug-os nga kaisug sa pagsulti sa imong pulong, ³⁰Samtang igatuy-od mo ang imong kamot sa pag-ayo, ug aron nga pagabuhaton ang mga ilhanan ug mga katingalahan, pinaagi sa ngalan sa imong balaang Ulipon nga si Jesus. ³¹Ug sa nakaampo na sila, nauyog ang dapit nga ginatiguman nila; ug nangapuno silang tanan sa Espiritu Santo, ug nanagsulti sa pulong sa Dios nga adunay kaisug. ³²Ug ang panon sa mga tawo nga mingtoo, nausa ang ilang kasingkasing ug kalag; ug walay bisan kinsa nga nag-ingon nga kaugalingon niya ang iyang ginabatonan, kondili ang tanan nga mga butang kadaghanan nila. ³³Ug sa daku nga kagahum nagapamatuod ang mga apostoles sa pagkabanhaw sa Ginoong Jesus: ug daku ang gracia nga diha kanilang tanan; ³⁴Kay walay kinsa nga nakulangan kanila; kay ang tanan nga may mga kabilin kun may mga kabalayan, ginabaligya nila, ug ginadala nila ang bili sa mga butang nga nabaligya. ³⁵Ug ginabutang nila sa tiilan sa mga apostoles; ug ginaapud-apud nila sa tagsatagsa ingon sa iyang kinahanglan. ³⁶Ug si Jose, nga gitagaan sa mga apostoles sa bansagon nga Bernabe, kong hubaron: Anak sa paglipay, usa ka Levita nga taga-Cipro ug kaliwat, ³⁷Nagbaligya sa iyang usa ka uma, ug gidala niya ang salapi, ug gibutang niya sa tiilan sa mga apostoles.

¹Apan usa ka tawo, nga ginganlan si Ananias, uban si Safira nga iyang asawa, nagbaligya ug usa ka katigayonan, ²Ug gitagoan niya ang bahin sa bili, nga hingbaloan usab sa iyang asawa; ug gidala niya ang usa ka bahin, ug gibutang niya sa tiilan sa mga apostoles. ³Apan miingon si Pedro: Ananias, nganong gipuno ni satanas ang imong kasingkasing, aron magbakak ka sa Espiritu Santo, ug magtago ka sa bahin sa bili sa yuta? ⁴Sa diha pa kini kanimo, wala ba magpabilin nga imong kaugalingon? Ug sa nabaligya na, wala na ba sa imong pagbulot-an? Nganong gibatonan mo kini sa imong kasingkasing? Wala ka magbakak sa tawo, kondili sa Dios. ⁵Ug sa pagkadungog ni Ananias niini nga mga pulonga, napukan siya ug nabugto ang iyang gininhawa; ug giabut sa dakung kahadlok ang tanang mga nakadungog niini. ⁶Ug ang mga batan-on mitindog, ug ilang gilimisan siya, ug ilang gidala sa gawas ug gilubong, ⁷Ug sa miagi na ang tolo ka takna, misulod ang iyang asawa nga wala manghibalo sa nahitabo. ⁸Ug si Pedro miingon kaniya: lasoy mo kanako, gibaligya ba ninyo sa maong bili ang yuta? Ug siya miingon: Oo, sa maong bili. ⁹Ug si Pedro miingon kaniya: Nganong nagkasabut kamo sa pagsulay sa Espiritu sa Ginoo? Ania karon, anaa sa pultahan ang mga tiil niadtong mga nanaglubong sa imong bana, ug magadala kanimo sa gawas. ¹⁰Ug siya napukan gilayon sa iyang tiilan, ug nabugto ang gininhawa. Ug ang mga batan-on mingsulod, ug hingkaplagan siya nga patay na, ug siya gidala nila sa gawas, ug gilubong tupad sa iyang bana. ¹¹Ang dakung kahadlok miabut sa tibook nga iglesia ug niadtong tanan nga nakadungog niining mga butanga. ¹²Ug daghang mga ilhanan ug mga katingalahan ang gibuhat pinaagi sa mga kamot sa mga apostoles sa atubangan sa katawohan. Ug didto silang tanan, nga nagkahiusa sa alagian ni Salomon. ¹³Apan sa uban walay nangahas sa pag-ipon kanila; labut pa niini, sila gipakadaku gayud sa katawohan. ¹⁴Ug nadugangan pa gayud ang mga magtotoo ngadto sa Ginoo, sa mga panon sa

mga lalake, ug sa mga babaye usab; ¹⁵Sa pagkaagi nga bisan pa ang mga masakiton gidala nila ngadto sa mga dalan, ug ilang ginabutang sila sa mga higdaanan ug sa mga lantay, aron nga sa pag-agi ni Pedro, ang uban kanila malandungan bisan sa labing diyutay na lamang sa iyang anino. ¹⁶Ug midugok usab ang panon sa katawohan gikan sa mga lungsod nga nagalibot sa Jerusalem, nga nagadala ug mga masakiton, ug mga ginasakit sa mga espiritu nga mahugaw ug giayo silang tanan. ¹⁷Apan mitindog ang labawng sacerdote, ug ang tanang kauban niya, nga mao ang pundok sa mga Saduceo, ug napuno sila sa kasina, ¹⁸Ug gidakup nila ang mga apostoles, ug gipanulod nila sa bilangoan sa lungsod. ¹⁹Apan ang usa ka manolonda sa Ginoo, miabli sa kagabhion sa mga pultahan sa bilangoan; ug sa ilang gihatud siya sa gawas, nag-ingon: ²⁰Lakaw kamo, ug manindog kamo sa templo ug isulti ninyo sa katawohan ang tanang mga pulong niini nga Kinabuhi. ²¹Ug sa pagkadungog nila niini misulod sila sa buntag pa kaayo sa templo, ug nagpanudlo sila. Ug miabut ang labawng sacerdote ug ang mga kauban niya, ug gitawag ang Sanhedrin, ug ang tibook nga senado sa mga anak ni Israel, ug gipasugoan nila sa bilangoan, aron paatubangon sila. ²²Apan ang mga sulogoon nga miabut wala makakaplag kanila sa bilangoan; ug mibalik sila ug nagsugilon, ²³Nga nagaingon: Sa pagkamatuod, nakita namo ang bilangoan, nga naserhan sa malig-on gayud, ug ang mga bantay nagatindog sa mga pultahan; apan sa pag-abli namo, walay nakita nga bisan kinsa sa sulod. ²⁴Ug sa pagkadungog sa capitan sa templo ug sa mga pangulong sacerdote niini nga mga pulonga, nangalibug sila mahatungod kanila kong asa kutob kini motubo. ²⁵Ug may usa nga miabut, ug nagsugilon kanila: Ania karon, ang mga tawo nga inyong gisulod sa bilangoan, atua sa templo, nga nagatindog ug nagapanudlo sa katawohan. ²⁶Unya ang capitan miadto uban ang mga punoan, ug ilang gidala sila sa walay paglugos, kay nangahadlok sila sa katawohan, nga tingali panagbatoon sila. ²⁷Ug sa gidala nila, gipaatabang sila sa Sanhedrin. Ug ang labawng sacerdote nangutana kanila, ²⁸Nga nagaingon: Wala ba kamo namo pagpinahi sa mapiut gayud, nga dili kamo magpanudlo niini nga ngalana? Ug ania karon, gipuno ninyo ang Jerusalem sa inyong pagtolon-an; ug buot kami ninyo sang-atan sa dugo niining tawohana. ²⁹Ug mitubag si Pedro ug ang mga apostoles, ug nanag-ingon: Kinahanglan magsugot kami sa Dios labi kay sa mga tawo. ³⁰Ang Dios sa atong mga ginikanan nagbanhaw kang Jesus, nga inyong gipatay, gibitay sa usa ka kahoy. ³¹Kini gibayaw sa Dios sa iyang toong kamot aron mahimong Principe ug Manluluwas, sa paghatag kang Israel sa paghinulsol ug pasaylo sa mga sala. ³²Ug kami mga saksi niya niining mga butanga, ug ingon man ang Espiritu Santo, nga gihatag sa Dios sa mga nagasugot kaniya. ³³Apan sa pagkadungog nila niini, gisakitan sila sa ilang kasingkasing, ug nanagkauyon sa pagpatay kanila. ³⁴Apan may mitindog nga usa ka Fariseo sa Sanhedrin, nga ginganlan si Gamaliel, batid sa balaod, halangdon sa tibook nga katawohan, ug nagsugo nga pagulaon sa makadiyut ang mga apostoles. ³⁵Ug siya miingon kanila: Mga tawo sa Israel, magmatngon kamo sa inyong kaugalingon mahitungod niining mga tawohana kong unsa ang inyong pagabuhaton. ³⁶Kay sa wala pa kining mga adlaw mitindog si Teudas, nga nagapadakudaku sa iyang kaugalingon, nga kaniya mitipon ang may upat ka gatus ka tawo; gipatay kini siya, ug ang tanang nanagsugot kaniya, nagkatibulaag sila ug nangabanaw. ³⁷Sa tapus niini, mitindog si Judas, nga taga-Galilea sa mga adlaw sa padron, ug nagpasunod siya

sa pipila sa katawohan; nawala usab siya, ug ang tanang mga nanagsugot kaniya, nagkatibulaag. ³⁸Ug karon nagaingon ako kaninyo: Pahalayo kamo niining mga tawohana ug pasagdan lamang sila: kay kong kini nga pagbulot-an, kun, kini nga buhat ila sa mga tawo, mawagtang kini; ³⁹Apan kong iya sa Dios, dili kamo arang makagwagtang niini: tingali hinoon makaplagnan kamo nga nakig-away batok sa Dios. ⁴⁰Ug sila nanagpahiuyon kaniya: ug sa gitawag nila ang mga apostoles, ilang gihampak ug gisugo sa dili na pagsulti pinasikad sa ngalan ni Jesus, ug gibuhian sila. ⁴¹Busa namahawa sila sa atubangan sa Sanhedrin nga mga malipayon, kay naisip sila nga takus sa pag-antus sa kaulawan tungod sa iyang Ngalan. ⁴²Ug wala nila pag-undangi ang pagpanudlo sa matag-adlaw sulod sa templo ug sa kabalayan ug sa pagmantala kang Jesus nga mao ang Cristo.

¹Ug niadtong mga adlaw, sa nagatubo ang gidaghanon sa mga tinon-an, nanagbagutbot ang mga Judiong Greciahanon batok sa mga Hebreohanon, kay ang ilang mga babayeng balo wala nila pagtagda sa mga pag-alima sa matag-adlaw. ²Tungod niini gipatigum sa napulo ug duha ang panon sa mga tinon-an ug nanag-ingon: Dili angay nga pagabiyaan namo ang pulong sa Dios, ug magasilbe kami sa mga lamesa. ³Busa, mga igsoon, magpangita kamo diha kaninyo ug pito ka tawo mga maayo ug kadungganan, nga mga puno sa Espiritu Santo ug sa kinaadman, nga atong ikatudlo alang niining buluhatona, ⁴Ug kami magapadayon gayud sa pag-ampo ug sa ministerio sa pulong. ⁵Ug kini nga pahayag hing-uyonan sa tibook nga panon; ug ilang gipili si Esteban, lalake nga puno sa pagtoo ug sa Espiritu Santo, ug si Felipe, ug si Procoro, ug si Nicanor, ug si Timon, ug si Parmenas, ug si Nicolas, usa ka kinabig, nga taga-Antioquia; ⁶Kini sila gipaatabang sa mga apostoles, ug sa human sila makaampo, nagpandung sa ilang mga kamot sa ibabaw nila. ⁷Ug mikaylap ang pulong sa Dios; ug ang gidaghanon sa mga tinon-an misanay sa hilabihan gayud sa Jerusalem, ug usa ka dakung panon sa mga sacerdote nanagmasinugtanon sa pagtoo. ⁸Ug si Esteban, nga puno sa gracia ug sa gahum, nagbuhat ug daghang mga katingalahan ug mga ilhanan sa taliwala sa katawohan. ⁹Apan may nanagpanindog sa pipila nga didto sa sinagoga, nga ginganlan sinagoga sa mga Libertino ug sa mga taga-Cirene, ug mga taga-Alejandria, ug niadtong mga taga-Cilicia, ug sa taga-Asia, nakiglantugi kang Esteban. ¹⁰Ug wala sila makahimo sa pagdaug sa kinaadman ug sa Espiritu nga maila sa iyang gipamulong. ¹¹Unya ang mga tawo gihukipan nila ug salapi, aron manag-ingon: Among hingbatian siya nga nagsulti ug mapasipalahong mga pulong batok kang Moises ug batok sa Dios. ¹²Ug gipagubot nila ang katawohan, ug ang mga anciano, ug ang mga escriba; ug siya gidam-agan nila, ug gidakup, ug gidala siya ngadto sa Sanhedrin. ¹³Ug gipaatabang nila ang mga bakakon nga mga saksi, nga nanag-ingon: Kining tawohana walay pag-undang sa pagsulti sa mga pulong batok niining balaang dapit ug sa Kasugoan. ¹⁴Kay among hingdunggan siya nga nag-ingon, nga kini si Jesus nga Nazarenon magaguba niini nga dapit, ug mag-usab sa mga batasan nga gihatag ni Moises. ¹⁵Unya ang tanang nanaglingkod sa Sanhedrin, sa nanagtutuk sila kaniya, nakita nila ang iyang nawong ingon sa nawong sa usa ka manolonda.

¹Ug miingon ang labawng sacerdote: Matuod ba kining mga butanga? ²Ug siya miingon: Mga igsoon ug mga ginikanan, magpatalinghug kamo: Ang Dios sa kahimayaan mitungha sa atong amahan nga si Abraham, sa didto pa siya sa Mesopotamia, sa wala pa siya magpuyo sa Haran. ³Ug miingon kaniya: Pumahawa ka sa imong yuta ug sa imong kaubanan, ug umari ka sa yuta nga igatudlo ko kanimo. ⁴Unya mipahawa siya sa yuta sa mga Caldeahanon ug mipuyo sa Haran. Ug gikan didto, sa pagkamatay sa iyang amahan, gipabalhin siya sa Dios niining yutaa, nga ginapuy-an ninyo karon. ⁵Ug siya wala niya paghatagi ug kabilin niini bisan na lamang ang pagatumban sa iyang tiil: apan gisaaran siya nga igahatag kaniya kini aron mahimong kaugalingon, ug sa iyang kaliwatan sa ulahi niya, sa wala pa siyay anak. ⁶Ug nagsulti ang Dios sa ingon niini: Nga ang iyang kaliwatan mga dumuloong sa laing yuta, ug maulipon sila ug pagadaugdaugon sila sa sulod sa upat ka gatus ka tuig, ⁷Ug pagahukman ko ang nasud nga magaulipon kanila, nag-ingon ang Dios, ug sa human niini mamahawa sila, ug magaalagad kanako niining dapita. ⁸Ug iyang gihatagan siya sa tugon sa circuncicion ug mao kining pag-anak ni Abraham kang Isaac ug gicircuncidahan niya sa ikawalo ka adlaw ug si Isaac kang Jacob, ug si Jacob sa napulo ug duha ka patriarca. ⁹Ug ang mga patriarca nga giagda sa kasina, nagbaligya kang Jose ngadto sa Egipto; apan ang Dios didto nag-uban kaniya. ¹⁰Ug nagluwas kaniya sa tanan niya nga mga kagul-anan, ug naghatag kaniya ug gracia, ug kinaadman sa atubangan ni Faraon, nga hari sa Egipto, nga nagbutang kaniya nga gobernador sa Egipto ug sa tibook niya nga balay. ¹¹Ug miabut ang gutom ug ang dakung kagul-anan sa tibook nga yuta sa Egipto ug sa Canaan, ug ang atong mga ginikanan walay hingkaplagang mga makaon. ¹²Ug sa pagkadungog ni Jacob, nga didtoy trigo sa Egipto gipauna niya pagpaadto ang atong mga ginikanan. ¹³Ug sa ikaduhang panahon, si Jose hing-ilhan sa iyang mga igsoon, ug hingsayran ni Faraon ang kaliwatan ni Jose. ¹⁴Ug gipatawag ni Jose ang iyang amahan nga si Jacob, ug ang tanan niyang kabanayan, nga may kapitoan ug lima ka tawo. ¹⁵Ug milugsong si Jacob ngadto sa Egipto, ug namatay siya ug ang atong mga ginikanan. ¹⁶Ug gibalhin sila ngadto sa Sichem ug gipamutang sila sa lubnganan nga gipalit ni Abraham sa bili sa salapi sa mga anak ni Hemor, sa Sichem. ¹⁷Apan sa nagakaduol na ang panahon sa saad, nga gipanumpa sa Dios kang Abraham, ang katawohan mingtubo ug mingsanay sa Egipto. ¹⁸Hangtud nga mitindog sa Egipto ang usa ka hari, nga wala makaila kang Jose. ¹⁹Kini sa malalangon nagdagmal sa atong kaliwatan, ug nagdaugdaug sa atong mga ginikanan, aron isalibay nila ang ilang mga bata sa tuyo unta nga dili sila mangabuhi. ²⁰Niadto usab nga panahona natawo si Moises, ug maanyag gayud siya sa atubangan sa Dios; ug gialimahan siya sa tolo ka bulan sa balay sa iyang amahan. ²¹Ug sa gikasalibay siya, gisagup siya sa anak nga babaye ni Faraon, ug gimatuto siya ingon nga iyang anak. ²²Ug gipaton-an si Moises sa tanang kinaadman sa mga Egiptohanon; ug nahimong gamhanan siya sa iyang mga pulong ug sa iyang mga buhat. ²³Apan sa may kap-atan na ka tuig ang iyang panuigon, gihidlaw ang iyang kasingkasing sa pagdu-aw sa iyang mga igsoon ang mga anak sa Israel. ²⁴Ug sa pagkakita niya sa usa kanila, nga nag-antus sa paglupig, kini gilabanan niya, ug ginabalusan niya ang gilupigan nga gipatay niya ang Egiptohanon. ²⁵Ug nagahunahuna siya, nga ang iyang mga igsoon nanagpakasabut, nga ang Dios magahatag kanila ug kaluwasan pinaagi sa iyang kamot: apan wala sila managpakasabut. ²⁶Ug

sa sunod nga adlaw, siya nagpakita kanila samtang nag-away sila, ug buot niya nga managdait gayud sila, nga nagaingon: Mga ginoo, managsoon kamo: ngano nga nagalinupigay kamo? ²⁷Apan ang masipad-anon sa iyang isigkatawo, nagsalikway kaniya nga nagaingon: Kinsa ang nagbutang kanimo nga pangulo ug maghuhukom dinhi kanamo? ²⁸Buot mo ba akong pagapatyon, ingon sa pagpatay mo kagahapon sa Egiptohanon? ²⁹Ug niini nga mga pulonga mikalagiw si Moises, ug nagpuyo nga dumuloong sa yuta sa Median, ug didto nanganak ug duha ka lalake. ³⁰Ug sa tapus sa kap-atan ka tuig, nagpakita kaniya sa kamingawan sa bukid sa Sinai ang usa ka manolonda sa Ginoo sa siga sa kalayo sa usa ka sapinit. ³¹Ug sa pagkakita ni Moises niini, nahibulong siya sa panan-awon; ug sa miduol siya sa pagtan-aw, miabut kaniya ang tingog sa Ginoo: ³²Ako mao ang Dios sa imong mga ginikanan, ug ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob. Ug si Moises mikurog, ug wala mangahas pagtan-aw. ³³Ug miingon kaniya ang Ginoo: Huboa ang mga sapin sa imong mga tiil; kay ang dapit nga ginatindugan mo, yuta nga balaan. ³⁴Nakita ko ang kagul-anan sa akong katawohan sa Egipto, ug akong hingdunggan ang ilang mga pag-agulo, ug mikanaug ako sa pagluwas kanila; ug karon, umari ka, pagasugoon ko ikaw sa Egipto. ³⁵Kini si Moises, nga giayran nila nga nag-ingon: Kinsay nagbutang kanimo nga pangulo ug maghuhukom? Kini siya gisugo sa Dios nga pangulo ug manunubos pinaagi sa kamot sa manolonda nga nagpakita kaniya sa sapinit. ³⁶Kining tawohana mao ang nagpagula kanila, nga nagbuhat ug mga katingalahan, ug mga ilhanan sa yuta sa Egipto, ug sa dagat nga Mapula, ug sa kamingawan, sulod sa kap-atan ka tuig. ³⁷Kini mao si Moises nga nag-ingon sa mga anak sa Israel: Usa ka manalagna nga sama kanako pagabangonon sa inyong Ginoong Dios gikan sa inyong mga igsoon; kaniya managpatalinghug kamo. ³⁸Kini mao kadtong didto sa kapunongan sa kamingawan uban sa manolonda, nga nagsulti kaniya sa bukid sa Sinai, ug uban sa atong mga ginikanan; nga midawat sa mga pulong sa kinabuhi, aron igahatag kanato; ³⁹Kaniya wala magtuman ang atong mga ginikanan; hinonoa gisalikway nila siya, ug sa ilang mga kasingkasing nanagbalik sila ngadto sa Egipto, ⁴⁰Nga nanag-ingon kang Aaron: Buhati kami ug mga dios, nga magauna kanamo; kay mahitungod niining Moises, nga nagmando kanamo sa paggula gikan sa Egipto, wala na kami mahibalo kong unsay nahitabo kaniya. ⁴¹Ug nagbuhat sila ug usa ka nating vaca niadtong mga adlaw, ug naghalad sila sa larawan, ug gikalipayan nila ang mga buhat sa ilang mga kamot. ⁴²Apan mitalikod ang Dios, ug gitugyan sila nga managsingba sa panon sa langit, ingon sa nahisulat sa basahon sa mga manalagna: Gihalaran ba ako ninyo sa mga patay nga mananap ug mga halad didto sa kamingawan, sa sulod sa kap-atan ka tuig, Oh balay ni Israel? ⁴³Nagdala usab kamo sa balongbalong ni moloc, ug sa bitoon sa diosdios nga si remphan, ang mga larawan nga gibuhat ninyo, aron pagasimbahon ninyo sila: ug pagabalhinon ko kamo didto pa sa unahan sa Babilonia. ⁴⁴Ang atong mga ginikanan may tabernaculo sa pagpamatuod didto sa kamingawan, ingon sa iyang gisugo sa nagsulti siya kang Moises, nga pagabuhaton kini ingon sa howaranan nga iyang nakita: ⁴⁵Nga kini, sa atong mga ginikanan sa ilang hingtungdan gidala kauban ni Josue, sa nadawat nila sa kaugalingong yuta sa mga nasud, nga gihinginlan sa Dios sa atubangan sa atong mga ginikanan hangtud sa mga adlaw ni David; ⁴⁶Nga nakakaplag sa gracia sa atubangan sa Dios, ug nangayo nga makakita siya ug usa ka puloy-anan alang sa Dios ni Jacob. ⁴⁷Apan

gipatukoran siya ni Salomon ug usa ka balay. ⁴⁸Bisan pa niana ang Labing Hataas wala magapuyo sa mga balay nga binuhat sa mga kamot; sumala sa gisaysay sa manalagna: ⁴⁹Ang langit mao man ang akong trono, ug ang yuta mao ang tumbanan sa akong mga tiil. Unsang balaya ang pagatukoron ninyo kanako? nagaingon ang Ginoo; kun unsa ang dapit nga pahulayan ko? ⁵⁰Wala ba pagabuhata sa akong mga kamot kining mga butanga? ⁵¹Kamo nga mga magahi ug liog, ug mga dili sinircuncidahan sa kasingkasing ug sa mga igdulungog, nagabatok kamo gihapon sa Espiritu Santo; sama sa gibuhat sa inyong mga ginikanan mao usab ang gibuhat ninyo. ⁵²Kinsa ba sa mga manalagna ang wala pagalutosa sa inyong mga ginikanan? Ug gipatay nila kadtong mga nagmantala una sa pag-abut sa Matarung, nga karon nagmabudhion kamo, ug mga mamumono kamo kaniya; ⁵³Kamo, nga nanagdawat sa Kasugoan pinaagi sa mga manolonda, ug wala ninyo pagtumana. ⁵⁴Ug sa pagkadungog nila niining mga butanga, nangasamad ang ilang mga kasingkasing, ug mingkagot ang ilang mga ngipon batok kaniya. ⁵⁵Apan siya nga napun-an sa Espiritu Santo, mitutuk sa langit, ug nakakita sa himaya sa Dios, ug kang Jesus nga nagtindog sa toong kamot sa Dios: ⁵⁶Ug nag-ingon: Ania karon, nakita ko ang mga langit nga naablihan, ug ang Anak sa tawo, nga nagatindog sa toong kamot sa Dios. ⁵⁷Apan sila misinggit sa makusog nga tingog, ug gisungsungan ang ilang mga dalunggan, ug nagdungan pagdam-ag kaniya. ⁵⁸Ug siya giabog nila sa gawas sa ciudad ug gipanagbato nila. Ug ang mga saksi mingbutang sa ilang mga bisti sa tiilan sa usa ka batan-on nga ginganlan si Saulo. ⁵⁹Ug gibato nila si Esteban, nga nagasangpit sa Ginoo, ug nagaingon: Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu. ⁶⁰Ug sa miluhod siya, misinggit sa makusog nga tingog: Ginoo, dili mo sila pagsang-atan niini nga sala. Ug sa nakasulti niini, nahikatulog siya.

¹Ug miuyon si Saulo nga pagapatyon si Esteban ug niadtong adlaw nabuhat ang usa ka dakung paglutos sa iglesia nga didto sa Jerusalem; ug ang tanan nagkatibulaag sa mga yuta sa Judea ug sa Samaria, gawas ang mga apostoles. ²Ug gilubong si Esteban sa mga tawo nga maampoon, ug nanagminatay sila, ug daku tungod kaniya. ³Apan gigubot ni Saulo ang iglesia, nagapanakasaka siya sa kabalayan; ug gipangguyod ang mga lalake ug mga babaye, nga gipanulod niya sa bilangoan. ⁴Busa kadtong mga nagkatibulaag, nagpanglangyaw nga nagapangwali sa pulong. ⁵Ug si Felipe milugsong ngadto sa lungsod sa Samaria, ug giwali niya si Cristo. ⁶Ug ang mga tawo nanaghiusa sa pagpatalinghug gayud sa mga butang nga giingon ni Felipe, sa hingdunggan ug hingkit-an nila ang mga ilhanan nga iyang gibuhat. ⁷Kay gikan sa daghan nga may mga espiritu nga mahugaw, nanggula kini kanila nga nagatu-aw sa makusog nga tingog; ug daghang mga bakol, ug mga piang gipanag-ayo niya. ⁸Ug may dakung kalipay niadtong lungsora. ⁹Ug dihay usa ka tawo, nga ginganlan si Simon, nga kanhi nagsalamangka didto niadtong lungsora, ug kini nakapahibulong gayud sa katawohan sa Samaria, sa pag-ingon nga siya usa ka dakung tawo. ¹⁰Ang tanan nagpatalinghug gayud kaniya sukad sa mga gagmay hangtud sa mga dagku, nga nanag-ingon: Kining tawohana mao man ang gahum sa Dios, nga ginanganlan Daku. ¹¹Ug sila nagpatalinghug kaniya, kay gilamat gayud sila niya sa iyang mga malimbungon nga katingalahan sa hataas nga panahon. ¹²Apan sa

mitoo sila kang Felipe, nga nagamantala sa Maayong Balita mahatungod sa gingharian sa Dios, ug sa ngalan ni Jesucristo, nanagpabautismo ang mga lalake ug mga babaye. ¹³Ug bisan si Simon usab mitoo ug sa nabautismohan na, nagpadayon uban kang Felipe; ug natingala siya sa pagkakita niya sa mga ilhanan ug dagku nga mga katingalahan nga ginabuhat. ¹⁴Ug ang mga apostoles sa Jerusalem, sa pagkadungog nila, nga midawat ang Samaria sa pulong sa Dios, gipaadto nila si Pedro ug si Juan; ¹⁵Nga, sa pagtugbong nila, nag-ampo alang kanila, aron madawat nila ang Espiritu Santo. ¹⁶Kay kini wala pa makakunsad sa bisan kang kinsa kanila, kondili nga napabautismo lamang sila sa ngalan sa Ginoong Jesus. ¹⁷Unya ilang gipandungan sila sa mga kamot, ug nakadawat sila sa Espiritu Santo. ¹⁸Ug sa pagkakita ni Simon, nga tungod sa pagpandung sa mga kamot sa mga apostoles gihatag ang Espiritu Santo, siya mitanyag kanila ug salapi. ¹⁹Nga nagaingon: Hatagi usab ako ninyo niining gahum, aron ang tanang pandungan ko sa mga kamot makadawat sa Espiritu Santo. ²⁰Apan si Pedro miingon kaniya: Ang imong salapi mawala uban kanimo, kay nagdahum ka, nga arang mo mapalit sa salapi ang hiyas sa Dios. ²¹Ikaw walay bahin, ni kapalaran niini nga butang; kay ang imong kasingkasing dili matarung sa atubangan sa Dios. ²²Busa hinulsulan mo kining imong pagkadautan, ug mangaliyopo ka sa Dios, basin na lamang nga pagapasayloon ang hunahuna sa imong kasingkasing. ²³Kay ginatan-aw ko nga anaa ka sa apdo sa kapaitan, ug sa talikala sa kadautan. ²⁴Ug mitubag si Simon ug nag-ingon: Pag-ampo kamo sa Ginoo, alang kanako, aron dili modangat kanako bisan unsa nianang mga butanga nga gisulti ninyo. ²⁵Ug sa nakapamatuod sila, ug nakamantala sa pulong sa Ginoo namalik sila sa Jerusalem, ug giwali nila ang Maayong Balita sa daghang mga gagmayng lungsod sa mga Samariahanon. ²⁶Apan ang usa ka manolonda sa Ginoo nagsulti kang Felipe, nga nagaingon: Tumindog ka, ug umadto ka paingon sa habagatan, sa dalan nga lugsongon gikan sa Jerusalem padulong sa Gasa, nga kamingawan. ²⁷Ug mitindog siya, ug miadto: ug ania karon, usa ka Etiopiahanon, eunoco nga gamhanan ilalum ni Candace, ang reina sa mga Etiopiahanon kansang mga bahandi siya ang tinugyanan sa tanan, nga miadto sa Jerusalem sa pagsimba. ²⁸Sa nagapauli na siya nga nagalingkod sa iyang calesa, nagabasa sa basahon ni Isaias nga manalagna. ²⁹Ug ang Espiritu miingon kang Felipe: Dumuol ka ug kumuyog ka niana nga calesa. ³⁰Ug si Felipe midalagan ngadto kaniya, ug hingdunggan kini nga nagabasa kang Isaias nga manalagna ug miingon: Nakasabut ka ba sa imong ginabasa? ³¹Ug nag-ingon siya: Unsaon ko paghimo kong walay usa nga magtudlo kanako? Ug gihangyo niya si Felipe, aron mosakay ug molingkod sa luyo niya. ³²Ug ang bahin sa Sulat nga gibasa niya, mao kini: Sama sa carnero siya gihatud ngadto sa patyanan; ug sama sa nating carnero nga mama sa atubangan sa mag-aalot, ingon niini siya wala magbuka sa iyang baba. ³³Sa iyang pagpaubos, gikuhaan siya sa iyang paghukom ug kinsa ba ang magaasoy sa iyang kaliwatan? Kay ang iyang kinabuhi gikuha gikan sa yuta. ³⁴Ug mitubag ang eunoco kang Felipe, ug nag-ingon: Nagapakilooy ako kanimo, kinsay gipahanungdan niini sa manalagna, ang iya bang kaugalingon, kun ang uban bang tawo? ³⁵Ug gibuka ni Felipe ang iyang baba, ug sa gisugdan niya sukad niini nga Sulat, iyang gimantala kaniya ang Maayong Balita ni Jesus. ³⁶Ug sa nagapadayon sila sa ilang panaw, ming-abut sila sa usa ka tubig; ug miingon ang eunoco: Ania karon, adunay tubig, unsay kaulangan nga dili ako mabautismohan? ³⁷Ug miingon

si Felipe: Mahimo, kong mitoo ka sa bug-os mong kasingkasing. Ug siya mitubag ug miingon: Mitoo ako nga si Jesucristo mao ang Anak sa Dios.³⁸Ug gipahunong niya ang calesa ug nanganaug silang duha sa tubig, si Felipe ug ang eunoco ug kini gibautismohan niya.³⁹Ug sa nakahaw-as sila sa tubig, si Felipe gikuha sa Espiritu sa Ginoo; ug wala na siya hikit-i sa eunoco, ug nagpadayon siya sa iyang dalan nga malipayon.⁴⁰Apan si Felipe nakita didto sa Azoto, ug nagmantala sa Maayong Balita sa tanang kalungsoran, nga iyang ginaagian hangtud nga nakadangat siya sa Cesarea.

¹Apan si Saulo, samtang nga nagapangusmo pa sa paghulga ug pagpamatay sa mga tinon-an sa Ginoo, miadto sa labawng sacerdote. ²Ug nangayo kaniya ug mga sulat alang sa mga sinagoga sa Damasco, aron nga kong may hikit-an siya nga uban sa maong Dalan, mga lalake kun mga babaye, pagadad-on niya nga ginapus ngadto sa Jerusalem. ³Ug sa nagalakat pa siya, nahatabo nga naghingabut siya sa Damasco; ug sa kalit gisidlakan siya sa libut niya sa usa ka kahayag nga gikan sa langit. ⁴Ug sa napukan siya sa yuta, hingdunggan niya ang usa ka tingog, nga nagaingon kaniya: Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo ako? ⁵Ug siya miingon kaniya: Kinsa ba ikaw, Ginoo? Ug miingon siya: Ako mao si Jesus, nga ginalutos mo. Usa ka butang nga malisud kanimo, ang pagtindak mo batok sa mga espuela. ⁶Ug sa nagakurog ug hingkulbaan siya, miingon: Ginoo, unsa ba ang buot mo nga pagabuhaton ko? Ug miingon kaniya ang Ginoo: Bumangon ka, ug sumulod sa ciudad ug igaingon kanimo ang imong kinahanglan nga pagabuhaton. ⁷Ug ang mga tawo nga nanguban kang Saulo, nanghunong nga nanghiugnok, nga sa pagkamatuod, nakadungog sa tingog, apan wala silay hingkit-an nga tawo. ⁸Ug mibangon si Saulo gikan sa yuta, ug sa pagbuka niya sa iyang mga mata wala siya makakita bisan unsa; ug ilang giagak siya, ug gipasulod sa Damasco. ⁹Ug sulod sa tolo ka adlaw wala siya makakita ug wala mokaon, bisan moinum. ¹⁰Ug may usa ka tinon-an sa Damasco nga ginganlan si Ananias; ug ang Ginoo nag-ingon kaniya sa usa ka panan-awon: Ananias! Ug mitubag siya: Ania ako, Ginoo. ¹¹Ug ang Ginoo miingon kaniya: Tumindog ka ug umadto sa dalan, nga ginganlan Matul-id, ug pangitaa sa balay ni Judas ang usa nga ginganlan si Saulo nga taga-Tarso, kay ania karon, naga-ampo siya. ¹²Ug sa panan-awon hingkit-an niya ang usa ka tawo nga ginganlan si Ananias, nga misulod ug mitapion kaniya sa iyang kamot, aron makakita siya. ¹³Apan mitubag si Ananias: Ginoo, daghang hingdunggan ko mahitungod niining tawohana, kong kapid-an nga mga kadautan ang gibuhat niya sa imong mga balaan sa Jerusalem. ¹⁴Ug dinhi adunay pagbulot-an siya gikan sa mga pangulong sacerdote sa pagdakup sa tanan nga mga nagapanggilaba sa imong ngalan. ¹⁵Apan ang Ginoo miingon kaniya: Umadto ka, kay kini siya maoy usa ko ka ginamiton nga pinili, nga magadala sa akong ngalan sa atubangan sa mga Gentil, ug sa mga hari, ug sa mga anak sa Israel. ¹⁶Kay pakitaan ko siya sa daghang mga butang nga kinahanglan pagaantuson niya tungod sa akong ngalan. ¹⁷Ug miadto si Ananias, ug misulod sa balay; ug sa iyang gipandungan siya sa iyang mga kamot, nag-ingon: Igsoong Saulo, ang Ginoong Jesus nga nagpakita kanimo sa dalan nga imong giagian, nagpaanhi kanako, aron makadawat ka sa igtatan-aw, ug mapuno ka sa Espiritu Santo. ¹⁸Ug gilayon nangataktak sa iyang mga mata ang daw mga hingbis,

ug gilayon nakakita siya; ug mitindog ug gibautismohan siya. ¹⁹Mingkaon siya, ug nabaskug. Ug didto siya sa may pila ka adlaw uban sa mga tinon-an sa Damasco. ²⁰Ug gilayon gimantala niya sa mga sinagoga si Jesus, nga kini mao ang Anak sa Dios. ²¹Ug ang tanang mga nagapatalinghug kaniya nanghitingala, ug nanag-ingon: Dili ba mao kini ang nagapasamok sa Jerusalem niadtong mga nagpanggilaba niining ngalana ug tungod niining tuyoa mianhi siya, aron sa pagguyod kanila nga ginapus ngadto sa mga pangulong sacerdote? ²²Apan si Saulo nagakabaskug pa gayud, ug nakapagubot sa mga Judio, nga nagapuyo sa Damasco, sa iyang pagpamatuod nga kini mao ang Cristo. ²³Ug sa nangagi ang daghan nga mga adlaw, nanagsabut ang mga Judio sa pagpatay kaniya. ²⁴Apan hingbaloan ni Saulo ang ilang tuyo. Ug ginabantayan nila ang mga pultahan sa adlaw ug sa gabii aron sa pagpatay kaniya. ²⁵Apan gikuha siya sa mga tinon-an sa kagabhion ug gipakanaug nila sa gawas sa kuta, nga gitonton nila sa usa ka bangkat. ²⁶Ug sa pag-abut niya sa Jerusalem, naninguha siya sa pagpakig-ipon sa mga tinon-an; ug nangahadlok ang tanan kaniya, kay sila wala managpanoo nga siya usa ka tinon-an. ²⁷Apan gikuha siya ni Bernabe, ug gihatud siya ngadto sa mga apostoles ug siya nagsugilon kanila, nga sa dalan nakakita siya sa Ginoo, ug nakigsulti kaniya; ug nga kini si Saulo misulti sa dakung kaisug sa Damasco sa ngalan ni Jesus. ²⁸Ug siya nagasulod ug nagagula sa Jerusalem uban kanila, ²⁹Ug nagawali nga walay katalaw sa ngalan sa Ginoo; ug nagapamulong ug nakiglantugi sa mga Judio nga Greciahanon; apan sila nagapaninguha sa pagpatay kaniya. ³⁰Ug sa pagkahibalo niini sa mga igsoon, gihatud siya hangtud sa Cesarea, ug gipadala siya ngadto sa Tarso. ³¹Unya ang mga iglesia nakabaton ug pakigdait sa tibook nga Judea, ug Galilea, ug Samaria, nga gipalig-on sila; ug sa nagagawi sa kahadlok sa Ginoo, ug sa kalipay sa Espiritu Santo, mingsanay sila. ³²Ug nahitabo nga sa nagalibud si Pedro sa tanang dapit, nahiabut usab siya didto sa mga balaan nga nanagpuyo sa Lidda. ³³Ug hingpalgan niya ang usa ka tawo nga ginganlan si Eneas, nga may walo na ka tuig nga nagahay-ad sa higdaanan, kay lulid siya. ³⁴Ug miingon kaniya si Pedro: Eneas, ginaayo ka ni Jesucristo; bumangon ka, ug hipusa ang imong higdaanan. Ug gilayon mibangon siya. ³⁵Ug hingkit-an siya sa tanang mga nagapuyo sa Lidda ug sa Sarona, ug namalik sila sa Ginoo. ³⁶Karon didto sa Joppe may usa ka tinon-an nga babaye, nga ginganlan si Tabita, nga kong hubaron, Dorcas. Kining babayehana puno sa mga maayong buhat, ug sa pagpanglimos nga ginabuhat niya. ³⁷Ug nahitabo nga niadtong mga adlaw, nagmasakiton siya ug namatay; ug sa human ang pagdigo kaniya, ilang gihaya siya sa usa ka sulod sa itaas. ³⁸Ug tungod kay ang Lidda haduol sa Joppe, ang mga tinon-an nga nakadungog nga didto si Pedro, nagapaadto kaniya ug duruha ka tawo sa pagpakilooy kaniya: Dili ka maglangan sa pag-ari kanamo. ³⁹Ug si Pedro mitindog ug miuban kanila. Ug sa pag-abut niya, ilang gihatud siya sa sulod sa itaas ug gipundokan siya sa tanan nga mga babaye nga balo, nga nanagpanghilak, ug nagapakita kaniya sa mga sinina ug mga panapton, nga tinahi ni Dorcas samtang siya uban pa kanila. ⁴⁰Apan gipagula silang tanan, ni Pedro, ug siya miluhod ug nag-ampo; ug sa paglingi niya sa minatay, miingon: Bumangon ka, Tabita. Ug gibuka niini ang iyang mga mata ug sa pagkakita niya kang Pedro, mibangon siya. ⁴¹Ug gitunol ni Pedro ang iyang kamot kaniya, ug gipatindog siya; ug sa gitawag niya ang mga balaan ug mga babaye nga balo, iyang gipaatabang siya nga buhi. ⁴²Ug kini nabantug

sa tibook nga Joppe, ug daghan ang mga mingtoo sa Ginoo. ⁴³Ug nahitabo nga napabilin siya sa daghang mga adlaw sa Joppe uban sa usa ka Simon nga magtatabas sa panit.

¹Ug didto sa Cesarea, may usa ka lalake nga ginganlan si Cornelio, capitan sa panon sa sundalo nga ginganlan Italiahanon: ²Maampoon ug mahadlok sa Dios uban ang tibook niyang panimalay ug naghatag ug daghang mga limos sa katawohan, ug nagaampo sa gihapon sa Dios. ³Siya nakakita sa panan-awon sa dayag gayud sa may ikasiyam ang takna sa adlaw, sa usa ka manolonda sa Dios nga misulod didto kaniya ug miingon kaniya: Cornelio. ⁴Ug mingtutuk kaniya; ug sa nahadlok siya miingon: Unsa kini, Ginoo? Siya miingon kaniya: Ang imong pag-ampo ug mga paglimos mingsaka aron mahimong handumanan sa atubangan sa Dios. ⁵Ug magsugo ka karon ug mga tawo ngadto sa Joppe ug ipatawag mo si Simon, nga may bansagon nga si Pedro; ⁶Nga nagpuyo siya uban sa usa ka Simon nga magtatabas sa panit, kansang balay anaa sa ubay sa dagat; siya magasoy kanimo sa kinahanglan mong pagabuhaton. ⁷Ug sa pagbulag sa manolonda nga nakigsulti kaniya, mitawag si Cornelio ug duha sa iyang mga sulogoon sa balay ug usa ka maampoon nga sundalo sa mga nagaalagad kaniya kanunay; ⁸Ug sa iyang gisuginlan sila sa tanan, gisugo sila ngadto sa Joppe. ⁹Ug sa sunod nga adlaw, sa nagalakaw sila ug sa nagakahaduol sa lungsod, si Pedro misaka sa azotea sa balay, sa pag-ampo sa haduol sa ika unom ang takna. ¹⁰Ug mibati siya ug dakung kagutom, ug buot siyang mokaon. Apan samtang nagahikay pa sila, giagaw siya sa usa ka panan-awon; ¹¹Ug hingkit-an niya ang langit nga naablihan, ug ang usa ka sudlanan nga nagakanaug, sama sa usa ka halapad nga habol hiniktan ang upat ka kanto, nga ginatonton sa yuta: ¹²Nga didto ang tanang kamanapanan nga upat ang tiil, ug mga nagakamang sa yuta, ug mga kalanggaman sa langit. ¹³Ug miabut kaniya ang usa ka tingog: Tumindog ka, Pedro; mag-ihaw ka ug kumaon. ¹⁴Apan si Pedro miingon: Dili mahimo, Ginoo, kay wala gayud akoy nakaon nga butang nga bastos ug mahugaw. ¹⁵Ug miabut pag-usab kaniya ang tingog sa ikaduha: Dili mo paganganlan ug bastos ang mga butang gihinloan sa Dios. ¹⁶Ug nahitabo kini sa makatolo; ug gilayon ang sudlanan gibayaw pag-usab sa langit. ¹⁷Ug si Pedro sa nagaduhaduha sa iyang kaugalingon kong unsay kahulogan sa panan-awon nga iyang hingkit-an, ania karon, ang mga tawo nga gisugo ni Cornelio, sa nakapangutana na sa balay ni Simon nanindog sila sa pultahan. ¹⁸Ug sila nagasangpit ug nangutana kong si Simon, nga may bansagon nga si Pedro, nagapuyo ba didto. ¹⁹Ug sa nagapalandong si Pedro, sa panan-awon, miingon kaniya ang Espiritu: Ania karon, tolo ka tawo nagapangita kanimo; ²⁰Busa tumindog ka, manaug ug umoban ka kanila sa walay pagduhaduha, kay gisugo ko sila. ²¹Unya mikanaug si Pedro ngadto sa mga tawo, ug nag-ingon: Ania karon, ako ang inyong gipangita. Unsay hinungdan nga ania kamo? ²²Ug sila nanag-ingon: Si Cornelio, ang centurion, tawo nga matarung ug mahadlok sa Dios, ug maayo ug kadunggan sa tibook nga nasud sa mga Judio, gipasidan-an siya sa Dios, pinaagi sa usa ka balaang manolonda, sa pagpakuha kanimo ngadto sa iyang balay, ug pagpatalinghug sa mga pulong gikan kanimo. ²³Unya sila gipasulod niya, ug gipapuyo niya. Ug sa pagkaugma mibangon siya, ug miuban kanila, kinuyogan sa ubang mga igsoon sa Joppe. ²⁴Ug sa sunod nga

adlaw misulod sila sa Cesarea; ug si Cornelio nagapa-abut kanila, sa gipatawag niya mga kaubanan ug sandurot nga mga abyan.²⁵Ug sa paghitabo nga misulod si Pedro misugat si Cornelio sa pagdawat kaniya; ug mihapa siya sa iyang tiilan, ug misimba kaniya.²⁶Apan gipatindog siya ni Pedro, nga nagaingon: Tumindog ka; ako gayud tawo man usab.²⁷Ug siya sa nakigsulti kaniya, misulod siya, ug hingkit-an niya ang daghan nga nanagtigum;²⁸Ug siya miingon kanila: Nanghibalo gayud kamo nga dili angay sa usa ka Judio ang pagpakigsandurot, kun pagpaduol sa usa ka dumuloong; apan ang Dios nagpahayag kanako, nga walay kinsang tawo nga paganganlan ko nga bastos kun mahugaw.²⁹Tungod usab niini mianhi ako, sa walay pagbatok, sa pagtawag mo kanako. Busa nagapangutana ako sa unsang hinungdan nga gipaanihi ako ninyo.³⁰Ug si Cornelio miingon: May upat na ka adlaw, nga nagapuasa ako hangtud niining taknaa: ug sa takna nga ikasiyam nagaampo ako sa akong balay, ug ania karon, usa ka lalake nga may bisti nga masilaw mitungha sa akong atubangan.³¹Ug miingon: Cornelio, gipatalinghugan na ang imong pag-ampo, ug ginahinumduman sa atubangan sa Dios ang imong pagpanlimos.³²Busa, magpasugo ka sa Joppe, ug pagapaanhion mo si Simon, nga may bansagon nga si Pedro, nga nagapuyo sa balay ni Simon nga magtatabas sa panit, nga anaa sa baybayon.³³Busa, gilayon gipasugoan ko ikaw; ug maayo ang imong gibuhat nga mianhi ka. Busa karon ania kaming tanan sa atubangan sa Dios sa pagpatalinghug sa tanang mga butang nga gisugo sa Dios kanimo.³⁴Unya mibungat si Pedro sa iyang baba, ug miingon: Sa pagkamatuod, naila ko nga ang Dios walay pinalabi sa mga tawo;³⁵Kondili nga sa tagsatagsa ka nasud nahamut-an niya kadtong mahadlok kaniya, ug magabuhat sa pagkamatarung.³⁶Ang pulong nga gipadala niya sa mga anak sa Israel, sa pagmantala sa Maayong Balita sa pakigdait tungod kang Jesucristo (mao siya ang Ginoo sa tanan);³⁷Hingbaloan ninyo ang pulong nga nasangyaw sa tibook nga Judea nga nagasugod sa Galilea, sa tapus ang pagbautismo nga gimantala ni Juan;³⁸Mahatungod kang Jesus nga Nazaretnon kong giunsa ang pagdihog sa Dios kaniya sa Espiritu Santo ug sa gahum; nga milakaw sa pagbuhat ug mga kaayohan, ug nagaayo sa tanang mga gisakit sa yawa; kay ang Dios nag-uban kaniya.³⁹Ug kami mga saksi sa tanang mga butang nga gibuhat niya sa yuta sa mga Judio, ug sa Jerusalem; siya gipatay usab nila, nga ginabitay sa usa ka kahoy.⁴⁰Siya gibanhaw sa Dios sa ikatolo ka adlaw, ug gitugutan siya nga magpakita:⁴¹Dili sa tibook nga katawohan, kondili sa mga saksi nga gipili sa Dios kaniadto, bisan kanamo nga nanagpangaon ug nanagpanginum uban kaniya, sa tapus ang iyang pagkabanhaw gikan sa mga minatay.⁴²Ug iyang gisugo kami, nga magwali sa katawohan, ug pagapamatud-an namo nga siya mao ang gitudlo sa Dios, nga maghuhukom sa mga buhi ug sa mga minatay.⁴³Siya gipamatud-an sa tanang mga manalagna, nga pinaagi sa iyang ngalan ang tanang motoo kaniya, makadawat sa pasaylo sa mga sala.⁴⁴Sa nagasulti pa si Pedro niining mga pulonga, mikunsad ang Espiritu Santo sa ibabaw sa tanang mga nagapatalinghug sa pulong.⁴⁵Ug nanghiugnok ang mga matinoohon sa circuncicion nga nag-uban kang Pedro, nga ang hiyas sa Espiritu Santo gipadahili usab sa mga Gentil.⁴⁶Kay ginapatalinghugan nila nga sila nanagsulti ug mga sinultihan ug nagadayeg sa Dios.⁴⁷Unya mitubag si Pedro: Aduna bay tawong arang makagpugong sa tubig aron dili pagabautismohan kini sila nga mga nakadawat usab sa

Espiritu Santo sama kanamo? ⁴⁸Ug nagsugo siya nga pagabautismohan sila sa ngalan ni Jesucristo. Unya sila naghangyo nga magpabilin siya ug pila ka adlaw.

¹Unya nakadungog ang mga apostoles ug ang mga igsoon didto sa Judea, nga ang mga Gentil mingdawat usab sa pulong sa Dios. ²Ug sa nakatungas si Pedro sa Jerusalem, ang mga cinircuncidahan nakiglalis kaniya. ³Nga nagaingon: Miadto ka sa mga tawo nga dili cinircuncidahan ug mikaon ka uban kanila. ⁴Apan misugod si Pedro, ug misaysay kanila nga gisubay ang tanan sa pag-ingon: ⁵Didto ako nagaampo sa lungsod sa Joppe ug sa naagaw ako sa Espiritu nakita ko ang usa ka panan-awon sa usa ka sudlanan ingon sa usa ka dakung habol, nga nagakanaug, nga hiniktan ang upat ka kanto, nga ginatonton gikan sa langit, ug miabut kanako. ⁶Sa nakagtutuk ako, nagpalandong ako, ug nakita ko ang mga mananap sa yuta nga upat ang tiil, ug ang mga mananap nga mabangis, ug ang mga mananap nga nagakamang sa yuta, ug ang mga langgam sa langit. ⁷Ug nakadungog ako ug usa ka tingog, nga nag-ingon kanako: Tumindog ka, Pedro, mag-ihaw ka ug kumaon. ⁸Apan miingon ako: Dili gayud, Ginoo, kay wala pay butang nga bastos kun mahugaw nga nakasulod bisan anus-a sa akong baba. ⁹Apan mitubag kanako ang tingog nga ikaduha gikan sa langit: Ang mga butang nga gihinloan sa Dios, dili mo paghinganlan nga bastos. ¹⁰Ug kini gibuhat sa nakatolo, ug ang tanan gibayaw pag-usab sa langit. ¹¹Ug ania karon, gilayon nagatindog ang tolo ka tawo sa atbang sa balay diin kami, nga gisugo kanako gikan sa Cesarea. ¹²Ug ang Espiritu miingon kanako nga mouban ako kanila sa walay pagduhaduha. Ug kining unom ka igsoon nanguban usab kanako, ug misulod kami sa balay sa tawo. ¹³Ug siya nagsugilon kanamo sa unsang paagi nga nakita niya ang manolonda nga didto sa sulod sa iyang balay, ug nagaingon kaniya: Magsugo ka sa Joppe, ug paanhion mo si Simon, nga may bansagon si Pedro; ¹⁴Siya magasulti kanimo ug mga pulong, nga tungod niana maluwas ikaw, ug ang tibook mong panimalay. ¹⁵Ug sa misugod ako sa pagsulti, mikunsad ang Espiritu Santo sa ibabaw nila, sama usab sa pagkunsad kanato sa sinugdan. ¹⁶Unya nahinumdom ako sa pulong nga giingon sa Ginoo: Sa pagkamatuod, si Juan nagbautismo sa tubig; apan kamo pagabautismohan sa Espiritu Santo. ¹⁷Nan kong ang Dios naghatag kanila sa mao usab nga hiyas sama kanato, sa diha nga mitoo kita sa Ginoong Jesucristo, si kinsa man ako nga makapugong sa Dios? ¹⁸Ug sa pagkadungog nila niining mga butanga, nangahilum sila ug nanagdayeg sa Dios, nga nagaingon: Nan diay ang Dios mihatag usab sa mga Gentil sa paghinulsol alang sa kinabuhi. ¹⁹Busa kadtong mga nanagkatibulaag umikan sa kagul-anan nga miabut tungod kang Esteban, nanglangyaw sila hangtud sa Fenicia, ug Cipro, ug sa Antioquia, nga nagmantala sa pulong sa walay lain kondili kanila sa mga Judio lamang. ²⁰Apan dihay uban kanila, nga mga tawo sa Cipro, ug sa Cirene, nga sa pagsulod nila sa Antioquia, nanagsulti sila sa mga Greciahanon, nga nagamantala sa Maayong Balita sa Ginoong Jesus. ²¹Ug ang kamot sa Ginoo nag-uban kanila; ug daghan ang mingtoo, ug nangakabig ngadto sa Ginoo. ²²Ug ang balita mahatungod kanila hingdunggan sa iglesia nga didto sa Jerusalem; ug gisugo nila si Bernabe hangtud sa Antioquia; ²³Nga, sa pag-abut niya, ug sa nakita niya ang gracia sa Dios, nalipay siya; ug nagpahamangno siya

kanilang tanan nga sa kinasingkasing gayud mopabilin sila uban sa Ginoo: ²⁴Kay maayong tawo siya nga napuno sa Espiritu Santo ug sa pagtoo; ug daghang mga tawo ang gidugang ngadto sa Ginoo. ²⁵Ug migikan si Bernabe padulong sa Tarso sa pagpangita kang Saulo; ²⁶Ug sa hingkaplagan niya kini, iyang gidala sa Antioquia. Ug nahitabo nga bisan sa tibook nga usa ka tuig mitipon sila sa iglesia, ug nagtudlo sa daghan nga katawohan; ug nga ang mga tinon-an gipanghinganlan pag-una nga mga Cristohanon didto sa Antioquia. ²⁷Ug niadtong mga adlaw nanglugsong gikan sa Jerusalem ang mga manalagna padulong sa Antioquia. ²⁸Ug may mitindog usa kanila, nga ginganlan Agabo, ug naghisgut pinaagi sa Espiritu, nga moabut ang usa ka dakung gutom sa tibook nga kalibutan; nga nahitabo usab sa mga adlaw ni Claudio. ²⁹Ug ang mga tinon-an, ang tagsatagsa ingon sa iyang hiarangan, mituyo pagpadala ug tabang alang sa mga igsoon nga nanagpuyo sa Judea: ³⁰Nga mao usab ang gibuhat nila, pinadala nila kini sa mga anciano pinaagi sa mga kamot ni Bernabe ug ni Saulo.

¹Ug niadtong panahona si Herodes nga hari mibakyaw sa iyang kamot aron sa pagsakit sa pipila ka sakup sa iglesia. ²Ug gipatay niya sa pinuti si Jacobo nga igsoon ni Juan. ³Ug sa nakita niya nga hing-uyonan kini sa mga Judio, nagpadayon siya sa pagdakup kang Pedro usab. Ug mga adlaw kadto sa mga tinapay nga walay levadura. ⁴Ug sa hingdakpan na niya si Pedro, iyang gisulod siya sa bilanggoan, ug gitugyan siya sa upat ka tinagup-at nga mga sundalo, sa pagbantay kaniya; nga buot niyang paatubangon sa katawohan sa human ang Pasko. ⁵Busa ginabantayan si Pedro sa bilanggoan; apan ang mainit nga mga pag-ampo sa Dios gibuhat sa iglesia alang kaniya. ⁶Ug sa buot ni Herodes nga paatubangon siya sa katawohan, niadtong gabhiona natulog si Pedro sa taliwala sa duruha ka sundalo, ginapus sa duha ka talikala; ug ang mga bantay nga didto sa atubangan sa pultahan nagbantay sa bilanggoan. ⁷Ug ania karon, usa ka manolonda sa Ginoo miatubang kaniya, ug misidlak ang usa ka kahayag sa bilanggoan; ug sa gikablit siya sa kilid, iyang gipukaw, nga nagaingon: Bumangon ka sa madali. Ug ang mga talikala nangataktak gikan sa iyang mga kamot. ⁸Ug miingon kaniya ang manolonda: Magbakus ka, ug ihigut ang imong mga sandalia. Ug gibuhat niya kini. Ug siya miingon kaniya: Isul-ob ang imong bisti, ug sumunod kanako. ⁹Ug migula si Pedro ug misunod kaniya; ug wala siya mahibalo nga matuod ang gibuhat sa manolonda, kondili nagdahum siya nga usa ka panan-awon ang iyang nakita. ¹⁰Ug sa gilabyan nila ang nahauna ug ikaduha ka bantay, nakadangat sila sa pultahan nga puthaw, nga nagatultol ngadto sa ciudad; nga miabli kanila sa iyang kaugalingon; ug sa nakagula sila, miagi sila sa usa ka dalan, ug gilayon mibulag kaniya ang manolonda. ¹¹Ug sa hing-ulian si Pedro, miingon: Karon naila ko, sa pagkamatuod, nga gisugo sa Ginoo ang iyang manolonda, ug nagluwas kanako gikan sa kamot ni Herodes ug gikan sa bug-os nga paghulat sa lungsod sa mga Judio. ¹²Ug sa nagpalandong siya niini, miadto siya sa balay ni Maria, nga inahan ni Juan, nga may bansagon nga Marcos diin didto nanagtigum sang daghan ug nanag-ampo. ¹³Ug sa nagtuktuk si Pedro sa pultahan nga sa gawas miduol sa pagpaniid ang usa ka sulogoon nga ginganlan si Rhoda. ¹⁴Ug sa iyang hing-ilhan ang

tingog ni Pedro, ang pultahan wala niya pag-ablihi tungod sa kalipay, kondili midalagan siya sa sulod ug gisugilon niya nga si Pedro anaa sa pultahan. ¹⁵Ug sila miingon kaniya: Nabuang ka. Apan siya nagmatuod nga masaligon nga mao gayud si Pedro. Ug sila nanag-ingon: Manolonda niya kana. ¹⁶Ug si Pedro nagpadayon sa pagtuktuk, ug sapag-abli nila, nakita nila siya ug nanghitingala sila. ¹⁷Ug sa iyang gisinyasan sila sa kamot aron managhilum, iyang gisugilon kanila kong giunsa siya sa pagpagula sa Ginoo gikan sa bilangoan, ug siya miingon: Isugilon ninyo kini kang Jacobo ug sa mga igsoon. Ug siya mipahawa, ug miadto sa laing dapit. ¹⁸Ug sa pagkabuntag na dili diyutay ang kagubot sa mga sundalo, tungod sa nahitabo kang Pedro. ¹⁹Ug sa pagpangita ni Herodes, ug sa wala niya hik-it siya, gisusi niya ang mga bantay, ug nagsugo nga silotan sila sa kamatayon. Ug milugsong siya gikan sa Judea padulong sa Cesarea, ug napabilin didto. ²⁰Ug si Herodes nayugot sa mga taga-Tiro ug sa mga taga-Sidon; apan miduol sila sa tingub kaniya, ug sa naabyan nila si Blasto nga maghihipos sa puloy-anan sa hari, nangayo ug pakigdait; kay ang ilang kayutaan gibuhi sa kayutaan sa hari. ²¹Ug sa usa ka adlaw nga gitagal, si Herodes misul-ob sa bisti nga harianon, ug milingkod siya sa trono sa hukmanan, ug naghatag pakigpulong kanila. ²²Ug ang katawohan nanagsinggit: Tingog sa Dios, ug dili iya sa tawo. ²³Ug dihadiha gihampak siya sa usa ka manolonda sa Ginoo, tungod kay wala niya ihatag ang himaya sa Dios; ug gikaon siya sa mga ulod, ug gihunos ang iyang kinabuhi. ²⁴Apan ang pulong sa Dios mitubo ug misanay. ²⁵Ug si Bernabe ug si Saulo namauli gikan sa Jerusalem, sa natapus nila ang ilang ministerio: ug giuban usab nila si Juan, nga may bansagon nga Marcos.

¹Ug kaniadto may mga manalagna ug mga magtutudlo nga didto sa Antioquia: si Bernabe, ug si Simon, nga ginganlan Niger, ug si Lucio, nga taga-Cirene, ug si Manahen, nga kasuso ni Herodes nga tetarca, ug si Saulo. ²Ug samtang sila nag-alagad sa Ginoo, ug nagpuasa, miingon ang Espiritu Santo: Ipinig kanako si Bernabe ug si Saulo alang sa buhat nga kanila ako nagatawag. ³Unya, sa nakapauasa ug sa nakaampo ug sa nakapandung sila sa ilang mga kamot sa ibabaw kanila, gipalakaw sila. ⁴Busa, sanglit gisugo sila sa Espiritu Santo, milugsong sa Seleucia; ug gikan didto misakay sila padulong sa Cipro. ⁵Ug sa nakadangat sila sa Salamina, gimantala nila ang pulong sa Dios sa mga sinagoga sa mga Judio. Ug uban usab kanila si Juan ingon nga ilang katabang. ⁶Ug sa nalatas na nila ang tibook nga pulo hangtud sa Papho, hingkaplagan nila ang usa ka salamangkero nga Judio, manalagna nga bakakon, nga ginganlan si Barjesus; ⁷Nga kauban sa gobernador nga si Sergio Paulo, usa ka tawo nga masinabuton. Kini nagpatawag ngadto kaniya kang Bernabe ug kang Saulo, ug naninguha siya sa pagpatalinghug sa pulong sa Dios. ⁸Apan misukol kanila si Elimas, ang salamangkero nga malimbongon (kay mao kini ang iyang ngalan, kong hubaron), nga naninguha siya sa pagpasalaag sa pagtoo sa gobernador. ⁹Unya si Saulo, nga ginganlan usab si Pablo, nga napuno sa Espiritu Santo, mitutok kaniya, ¹⁰Ug miingon: Ah, ikaw nga napuno sa tanang limbong, ug sa tanang pagluib, anak ikaw sa yawa, ug kaaway sa tanang pagkamatarung, dili ka ba moundang sa pagbalit-ad sa mga matul-id nga dalan sa Ginoo? ¹¹Ug tan-awa karon, ang kamot sa Ginoo

nagapaibabaw kanimo ug mabuta ka nga dili ka makakita sa adlaw sulod sa usa ka panahon. Ug sa gilayon nahulog kaniya ang usa ka gabon ug kangitngit: ug sa nagalibutlibut siya nangita kong kinsa ang magaagak kaniya sa kamot. ¹²Unya ang gobernador, sa nakita niya ang nahitabo, mitoo nga nahatingala sa pagtolon-an sa Ginoo. ¹³Ug si Pablo ug ang iyang mga kauban milayag gikan sa Papho, ug midunggo sila sa Perge sa Pamphylia. Apan si Juan mibulag kanila, ug mipauli sa Jerusalem. ¹⁴Ug sa nahaagi sila sa Perge, naka-abut sila sa Antioquia sa Pisidia, ug mingsulod sila sa sinagoga sa adlaw nga igpapahulay ug milingkod. ¹⁵Ug sa tapus ang pagbasa sa Kasugoan ug sa mga Manalagna, gipasugoan sila sa mga pangulo sa sinagoga: Kaigsoonan: kong kamo may mga pulong nga tambag alang sa katawohan isulti ninyo. ¹⁶Unya mitindog si Pablo, ug sa nakasinyas sa iyang mga kamot, miingon: Magpatalinghug kamo, mga taga-Israel, ug kamo nga mga nangahadlok sa Dios. ¹⁷Ang Dios niining katawohan sa Israel nagpili sa atong mga ginikanan; ug gibayaw niya ang lungsod samtang sila nagpuyo ingon nga dumuloong sa yuta sa Egipto, ug sila gipagula niya uban ang iyang makagagahum nga bukton. ¹⁸Ug sa giantus niya ang ilang mga batasan sa may kap-atan ka tuig sa kamingawan, ¹⁹Ug sa gilaglag niya ang pito ka mga nasud sa yuta sa Canaan, iyang gihatag kanila ang ilang yuta nga usa ka kabilin sa may upat ka gatus ug kalim-an ka tuig. ²⁰Ug sa human niini iyang gihatagan sila ug mga maghuhukom hangtud kang Samuel nga manalagna. ²¹Ug unya nangayo sila ug hari; ug gihatag kanila sa Dios si Saulo, nga anak ni Cis, usa ka tawo sa banay ni Benjamin, sa may kap-atan ka tuig. ²²Ug sa iyang gikuha siya, gipatindog niya si David, aron mahimong hari nila; nga gipamatud-an niya usab nga nagaingon: Nakita ko si David nga anak ni Jesse, tawo nga ingon sa akong kasingkasing, nga magabuhat sa tanan nako nga kabubut-on. ²³Sa kaliwatan niini, ingon sa saad, ang Dios nagpatindog alang sa Israel usa ka Manluluwas nga si Jesus; ²⁴Sa wala pa siya moanhi si Juan nagwali una sa bautismo sa paghinulsol sa tibook nga katawohan sa Israel. ²⁵Ug sa nagtuman si Juan sa iyang katungdanan nag-ingon: Kinsa man ako sa inyong pagdahum? Dili ako mao siya. Apan ania karon, nagasunod ang usa sa akong ulahi, kansang sapin sa iyang mga tiil, dili ako takus makaghubad. ²⁶Kaigsoonan, mga anak sa kaliwatan ni Abraham, ug kaninyo nga mga nagakahadlok sa Dios, kaninyo gipadala kining pulong sa kaluwasan. ²⁷Kay ang mga nagapuyo sa Jerusalem, ug ang ilang mga punoan, tungod sa wala nila pagpakaila kaniya, bisan sa mga tingog sa mga manalagna nga ginabasa sa tanang adlaw nga igpapahulay, nagtuman sa mga tagna pinaagi sa pagsilot kaniya sa kamatayon. ²⁸Ug bisan wala silay hingpalgan nga ikapasangil kaniya sa kamatayon, gipangayo nila kang Pilato nga pagapatyon siya. ²⁹Ug sa natuman nila ang tanang mga butang nga nahisulat mahatungod kaniya gihugos nila gikan sa kahoy, ug gibutang siya sa usa ka lubnganan. ³⁰Apan gibanhaw siya sa Dios gikan sa mga minatay; ³¹Ug sa daghang mga adlaw siya nagpakita sa mga nanungas uban kaniya sa Galilea padulong sa Jerusalem, nga sila mao ang mga saksi niya sa atubangan sa katawohan. ³²Ug kami nagamantala kaninyo sa Maayong Balita sa saad nga nabuhat ngadto sa mga ginikanan, ³³Nga gituman sa Dios sa atong mga anak sa gibanhaw niya si Jesus; ingon usab nga nahisulat sa ikaduha nga Salmo: Ikaw mao ang Anak ko; gipanganak ko ikaw karon. ³⁴Ug mahitungod sa pagbanhaw kaniya gikan sa mga minatay, aron dili na gayud siya pabalikon sa kadunot, namulong sa ingon

niini: Igahatag ko kanimo ang balaan ug malig-ong mga panalangin ni David. ³⁵Tungod kay nagsulti siya usab sa laing Salmo: Dili mo itugot nga ang imong Balaan makakita ug kadunot. ³⁶Kay, si David, sa tapus siya makag-alagad sa iyang kaliwatan sumala sa kabubut-on sa Dios, natulog, ug giipon sa iyang mga ginikanan ug nakakita siya ug kadunot; ³⁷Apan kadtong gibanhaw sa Dios, wala makakita ug kadunot. ³⁸Busa, hingbaloan ninyo, mga igsoon, nga pinaagi niining tawohana ginamantala kaninyo ang pagpasaylo sa mga sala. ³⁹Ug pinaagi kaniya ang tagsatagsa nga motoo, gipakamatarung gikan sa tanang mga butang, nga gikan niini wala kamo pakamatarunga pinaagi sa Kasugoan ni Moises. ⁴⁰Busa, magmatngon kamo tingali unya mahatabo kaninyo ang gisulti sa mga Manalagna: ⁴¹Tan-awa, kamong mga yubitan, ug kamo manghitingala, ug kamo; mangawala kay nagabuhat ako ug usa ka buhat sa inyong mga adlaw, usa ka buhat nga dili gayud ninyo pagtohoan, kong kini igasugilon sa uban kaninyo. ⁴²Ug sa minggula sila, nagpakilooy sila nga isulti kanila kining mga pulong sa mosunod nga adlaw nga igpapahulay. ⁴³Karon sa pagpamauli niadtong didto sa sinagoga, daghan sa mga Judio ug sa mga kinabig nga mga masinimbahon mingnunot kang Pablo ug kang Bernabe; nga, sa nagapakigsulti kanila, nagtambag kanila, sa pagpadayon sa gracia sa Dios. ⁴⁴Ug sa sunod nga adlaw nga igpapahulay hapit ang tibook nga ciudad mingdugok sa pagpatalinghug sa pulong sa Dios. ⁴⁵Apan sa pagkakita sa mga Judio sa mga panon sa katawohan, nangapuno sila sa kasina ug mingsupak sa mga butang nga giasoy ni Pablo, ug nanagpasipala sila. ⁴⁶Unya si Pablo ug si Bernabe nanagsulti sa dakung kaisug ug nanag-ingon: Kinahanglan nga ang pulong sa Dios igamantala pag-una kaninyo. Apan kay ginasalikway ninyo, ug ginahukman ninyo ang inyong kaugalingon nga dili takus sa kinabuhi nga walay katapusan, ania karon, mangadto kami sa mga Gentil. ⁴⁷Kay mao kini ang gisugo sa Ginoo kanato: Gibutang ko ikaw nga kahayag sa mga Gentil, aron ikaw mamahimo nga alang sa kaluwasan hangtud sa kinatumyan sa yuta. ⁴⁸Ug sa pagkadungog sa mga Gentil, nangalipay sila, ug gihimaya nila ang pulong sa Dios, ug mingtoo kadtong tanan nga mga gipili nga daan alang sa kinabuhing walay katapusan. ⁴⁹Ug ang pulong sa Ginoo nasangyaw sa tibook nga kayutaan. ⁵⁰Apan gisugyotan sa mga Judio ang mga maampoong babaye nga mga dungganan sa kahimtang ug ang mga kadagkuan sa ciudad, ug nagpalihok sila ug usa ka paglutos batok kang Pablo, ug kang Bernabe, ug ilang giabug sila ngadto sa gawas sa ilang mga utlanan. ⁵¹Apan gitaktak nila ang abug sa mga tiil batok kanila, ug nanagpangadto sila sa Iconio. ⁵²Ug ang mga tinon-an nangapuno sa kalipay ug sa Espiritu Santo.

¹Ug nahitabo sa Iconio, nga misulod sila pagtingub sa sinagoga sa mga Judio, ug nanagsulti sa pagkaagi nga mingtoo ang usa ka dakung panon sa katawohan sa mga Judio ug sa mga Greciahanon usab. ²Apan ang mga Judio, nga dili matinohon nanagsugyot ug nagpapait sa mga kalag sa mga Gentil batok sa mga igsoon. ³Busa nanagpadayon sila sa hataas nga panahon, nga nagasulti sa dakung kaisug tungod sa Ginoo, nga nagpamatuod sa pulong sa iyang gracia ug nagatugot nga pagabuhaton sa ilang mga kamot ang mga ilhanan ug mga katingalanan. ⁴Apan ang panon sa katawohan sa ciudad nabahin; ug ang uban mingdapig sa mga Judio ug ang uban sa mga apostoles.

⁵Ug sa pagdam-ag sa mga Gentil ug sa mga Judio uban ang ilang mga punoan, sa pagpasipala ug sa pagbato kanila, ⁶Hingsabtan kini nila ug nangalagiw sila padulong sa Listra ug sa Derbe, mga kalungsoran sa Licaonia, ug sa mga kayutaan nga naglibut. ⁷Ug didto gimantala nila ang Maayong Balita. ⁸Ug sa Listra may nagalingkod nga usa ka tawo nga lulid ang mga tiil, piang gikan pa sa tiyan sa iyang inahan, nga wala gayud makalakaw. ⁹Nakadungog kini sa pagsulti ni Pablo; nga nagtutok kaniya, ug sa hingkit-an niya, nga adunay pagtoo nga pagaayohan siya, ¹⁰Nag-ingon sa makusog nga tingog: Tumindog ka pagtarung sa imong mga tiil. Ug miugpo siya, ug milakaw. ¹¹Ug sa nakita sa mga panon sa katawohan ang gibuhat ni Pablo, misinggit sila nga nanag-ingon sa pinulongan nga Licaoniahanon: Ang mga dios sa dagway sa mga tawo, nanganaug kanato. ¹²Ug ilang ginganlan si Bernabe nga Jupiter, ug si Pablo, Mercurio; kay siya mao ang pangulong magsusulti. ¹³Unya ang sacerdote ni Jupiter, kansang templo didto sa atbang sa ciudad, nagdala ngadto sa mga pultahan ug mga vaca nga lake ug mga purongpurong ug buot unta siya maghalad uban sa mga panon sa katawohan. ¹⁴Ug sa hindunggan kini sa mga apostoles nga si Bernabe ug si Pablo, gipanggisi nila ang ilang mga bisti ug misuot sila sa taliwala sa panon sa katawohan, nga nagasinggit, ¹⁵Ug nanag-ingon: Mga Ginoo, nganong nanagbuhat kamo niining mga butanga? Mga tawo man usab kami nga sa mao usab nga kinaiya ninyo, nga nagamantala kaninyo sa Maayong Balita, aron managbalik kamo gikan niining kabuangan, ngadto sa usa ka Dios nga buhi, nga nagbuhat sa langit ug sa yuta, ug sa dagat, ug sa tanang anaa kanila; ¹⁶Nga sa mga miaging kaliwatan, gipasagdan niya ang tanang mga nasud sa paglakaw sa ilang kaugalingong mga dalan; ¹⁷Ug bisan pa niana wala siya magpasagad nga walay pagpamatuod sa iyang kaugalingon sa pagkaagi nga nagbuhat siya ug maayo, ug naghatag kaninyo ug ulan sa langit, ug panahon nga mabungaon, nga nagapuno sa inyong mga kasingkasing sa kalan-on ug sa kalipay. ¹⁸Ug sa pag-ingon nila niining mga butanga, halus wala sila makahimo sa pagpugong sa mga panon sa katawohan sa dili paghalad kanila. ¹⁹Apan didto may miabut nga mga Judio sa Antioquia, ug sa Iconio; ug sa nadani nila ang mga panon sa katawohan, ilang gibato si Pablo ug giguyod siya sa gawas sa ciudad, nga gidahum nila nga patay na siya. ²⁰Apan sa gilibutan siya sa mga tinon-an, mibangon siya ug misulod sa ciudad; ug sa pagkaugma milakaw siya uban kang Bernabe padulong sa Derbe. ²¹Ug sa nakamantala sila sa Maayong Balita didto niadtong ciudad, ug nakahimo ug daghang mga tinon-an, namalik sila sa Listra, ug sa Iconio, ug sa Antioquia; ²²Nga nagpalig-on sa mga kalag sa mga tinon-an, sa pagtambag nga managpadayon sila sa pagtoo, ug nga pinaagi sa daghang mga kagul-anan, kinahanglan mosulod kita sa gingharian sa Dios. ²³Ug sa nakapili sila alang kanila ug mga anciano sa tagsa ka iglesia, ug sa nakaampo sila uban ang pagpuasa, ilang gitugyan sila sa Ginoo nga ilang ginatohoan. ²⁴Ug milatas sila sa Pisidia, ug miabut sa Pamfilia. ²⁵Ug sa namantala nila ang pulong sa Dios sa Perge, nanlugsong sila ngadto sa Atalia. ²⁶Ug gikan didto mingsakay sila padulong sa Antioquia, diin gitugyan sila sa gracia sa Dios, alang sa bulohaton nga ilang nahuman. ²⁷Ug unya sa nahiabut na sila, ug sa natigum nila ang iglesia, ilang gipanagsugilon ang tanang mga butang nga gibuhat sa Dios uban kanila, ug nga iyang giablihan ang pultahan sa pagtoo alang sa mga Gentil. ²⁸Ug nanagpadayon sila sulod sa hataas nga panahon uban sa mga tinon-an.

¹Ug may mga tawo nga nanagpanlugsong gikan sa Judea, ug nanagpanudlo sa mga igsoon nga nagaingon: Gawas kong kamo managpacircuncidar subay sa batasan ni Moises, dili kamo maluwas. ²Ug diha nga si Pablo ug si Bernabe may usa ka pagtinubagay ug panaglantugi nga dili diyutay uban kanila, ang kaigsoonan nagtudlo kang Pablo ug kang Bernabe ug uban pa kanila nga manungas sila sa Jerusalem ngadto sa mga apostoles ug sa mga anciano mahatungod niini nga gikalantugian. ³Busa, sa gihatud sila sa iglesia, sa ilang paggikan, gilatas nila ang Fenicia ug ang Samaria, nga nanugilon sa pagkakabig sa mga Gentil, ug nakahatag sila ug dakung kalipay sa tanang mga igsoon. ⁴Ug sa pag-abut nila sa Jerusalem, gipanagdawat sila sa iglesia, ug sa mga apostoles, ug sa mga anciano; ug gisugilon nila ang daghang mga butang nga gibuhat sa Dios uban kanila. ⁵Apan dihay uban nga sa pundok sa mga Fariseo, nga mingtoo, mitindog nga nanag-ingon: Kinahanglan nga pagcircuncidahan sila, ug sugoon nga managtuman sa Kasugoan ni Moises. ⁶Ug nanagtigum ang mga apostoles ug ang mga anciano sa pagsusi niining butanga. ⁷Ug sa natapus ang dakung lantugi, mitindog si Pedro ug misulti kanila: Mga igsoon, nanghibalo kamo, dugay na karon nga kanato gipili ako sa Dios niadtong mga adlaw, aron nga sa akong baba pagapatalinghugan sa mga Gentil ang pulong sa Maayong Balita, ug pagatohoan. ⁸Ug ang Dios nga nakaila sa mga kasingkasing naghatag kanila ug pagpamatuod, nga nagahatag usab kanila sa Espiritu Santo, sama sa iyang gihimo kanato. ⁹Ug siya walay pinalabi kanato ug kanila, gihinloan niya ang ilang mga kasingkasing pinaagi sa pagtoo. ¹⁰Busa karon, nganong ginatintal ninyo ang Dios, nga gisangunan ninyo ug yugo ang liog sa mga tinon-an, nga bisan ang atong mga ginikanan, bisan kita dili makahimo sa pagdala? ¹¹Apan ginatohoan nato nga pinaagi sa gracia sa atong Ginoong Jesucristo maluwas kita, ingon usab sila sa mao nga paagi. ¹²Ug nangahilum ang tibook nga katilingban, ug nagapatalinghug kang Bernabe ug kang Pablo, nga nagasugilon sa dagkung mga ilhanan, ug mga katingalahan nga gibuhat sa Dios pinaagi kanila sa taliwala sa mga Gentil. ¹³Ug sa tapus sila mangahilum, mitubag si Jacobo, nga nagaingon: Mga igsoon, patalinghugi ninyo ako. ¹⁴Nagsugilon si Simon sa paagi nga ang Dios miduaw pag-una sa mga Gentil, aron pagakuhaon gikan kanila ang usa ka katawohan alang sa iyang ngalan. ¹⁵Ug niini nahiuyon ang mga pulong sa mga manalagna, sumala sa nahisulat. ¹⁶Sa human niini magabalik ako, ug pagatukoron ko pag-usab ang tabernaculo ni David, nga napukan; ug pagatukoron ko pag-usab ang iyang nangatumpag, ug pagapatindugon ko kini. ¹⁷Aron nga ang nahabilin nga mga tawo, managpangita sa Ginoo, ug ang tanang mga Gentil nga sa ibabaw nila gitawag ang akong ngalan, ¹⁸Nagaingon ang Ginoo nga nagbuhat niining mga butanga: Sukad pa sa kanhi nga mga katuigan hingbaloan na sa Dios ang tanan niya nga mga buhat. ¹⁹Tungod niini ang akong hukom mao, nga dili ta pagsamokon sila nga gikan sa taliwala sa mga Gentil namalik sa Dios; ²⁰Kondili nga pagasulatan ta sila, nga maglikay sila gikan sa mga kahugaw sa mga larawan, ug gikan sa pagpakighilawas, ug gikan sa mga linuok, ug gikan sa dugo. ²¹Kay si Moises, sukad pa sa mga kaliwatan sa daang mga katuigan may nanagmantala kaniya niini sa tagsatagsa ka lungsod, ingon nga gibasa sa mga sinagoga sa tanang mga adlaw nga igpapahulay. ²²Unya gipakaayo sa mga apostoles ug sa mga anciano uban ang tibook nga iglesia, nga magpili sila ug mga tawo gikan sa ilang pundok; ug pagapaadtoon nila sa Antioquia, uban kang Pablo ug kang Bernabe, si Judas nga

ginganlan si Barsabas, ug si Silas, mga tawong halangdon sa mga igsoon; ²³Ug sila nagsulat sa ingon pinaagi kanila: Ang mga apostoles ug ang mga anciano, ug ang mga igsoon, alang sa mga igsoon nga sa mga Gentil sa Antioquia, ug sa Siria, ug sa Cilicia: Ang among pangumosta. ²⁴Tungod kay among hidunggan nga ang uban nga migikan dinhi kanamo nagsamok kaninyo sa mga pulong, sa pagpalibug sa inyong mga kalag, nga kanila wala kami magsugo, ²⁵Gipakaayo namo, nga nanaghiusa, ang pagpili niining mga tawo, ug paanhaon kaninyo kinuyogan sa atong mga hinigugma nga si Bernabe ug si Pablo, ²⁶Mga tawo, nga nagtugyan sa ilang kinabuhi tungod sa ngalan sa atong Ginoong Jesucristo. ²⁷Busa, ginasugo namo si Judas ug si Silas, nga magaasoy kaninyo sa pulong sa mao nga mga butang pinaagi sa pulong sa baba: ²⁸Kay nahimut-an sa Espiritu Santo ug kanamo nga dili kamo pagdat-ugan sa labi pang dakung lulan kay niining mga butang kinahanglan, ²⁹Nga maglikay kamo gikan sa mga butang nga hinalad sa mga larawan, ug gikan sa dugo, ug gikan sa mga linuok ug gikan sa pagpakighilawas; nga kong kini pagamatngonan ninyo, makaayo kaninyo. ³⁰Busa, sa gipalakaw na sila, miabut sa Antioquia; ug sa nagtigum ang panon sa katawohan, gihatag nila ang sulat. ³¹Ug sa nakabasa sila niini nangalipay sila sa tambag. ³²Ug si Judas ug si Silas, nga mga manalagna usab, nanagtambag sa mga igsoon sa daghang mga pulong, ug nanagpalig-on kanila. ³³Ug sa nakapabilin sila didto sa may pila ka panahon, gipapauli sila uban ang pakigdait gikan sa mga igsoon, ngadto niadtong mga nagsugo kanila. ³⁴Apan nakapahimuot kang Silas ang pagpabilin didto. ³⁵Apan si Pablo ug si Bernabe nagpabilin sa Antioquia, nga nagapanudlo ug nagamantala sa pulong sa Ginoo, tinabangan sa uban nga daghanan usab. ³⁶Ug sa miagi ang pila ka adlaw, nag-ingon si Pablo kang Bernabe: Balikon ug duawon ta karon ang mga igsoon sa tanan nga mga ciudad, nga atong gibalitaan sa pulong sa Ginoo, kong naunsa sila. ³⁷Ug gihunahuna ni Bernabe nga paubanon usab nila si Juan, nga may bansagon nga Marcos. ³⁸Apan gihunahuna ni Pablo, nga dili maayo ang pagdala uban kanila niadtong mibulag kanila sa Pamfilia, ug wala mouban kanila sa bulohaton. ³⁹Unya sila may usa ka dakung paglinalisay, sa pagkaagi nga mibulag ang usa gikan sa usa; ug si Marcos giubanan ni Bernabe, ug milayag padulong sa Cipro. ⁴⁰Apan gipili ni Pablo si Silas, ug milakaw, nga gitugyan siya sa mga igsoon sa gracia sa Dios. ⁴¹Ug gihapit niya ang Siria ug ang Cilicia aron sa pagpalig-on sa mga iglesia.

¹Ug nakaabut usab siya sa Derbe ug sa Listra. Ug ania karon, didto may usa ka tinon-an, nga ginganlan si Timoteo, anak sa usa ka babaye nga Judio nga mingtoo, apan ang iyang amahan Greciahanon. ²Ug niini nagahatag ug maayong pagpamatuod ang mga igsoon sa Listra ug sa Iconio. ³Buot ni Pablo nga siya mouban kaniya sa iyang paggikan, ug iyang gidala siya ug iyang gicircuncidahan tungod sa mga Judio nga didto niadtong mga dapita; kay hingbaloan sa tanan, nga ang iyang amahan Greciahanon. ⁴Ug samtang sila nagapadayon sa ilang panaw sa mga ciudad, ilang gihatag kanila ang mga pagbulut-an aron pagabantayan nila ang mga gikauyonan sa mga apostoles ug sa mga anciano nga nangadto sa Jerusalem. ⁵Tungod niini ang mga iglesia nangalig-on sa pagtoo, ug nagdugang ang gidaghanon sa adlaw-adlaw. ⁶Ug sa paglatas nila sa kayutaan sa

Phrygia ug sa Galacia, gidid-an sila sa Espiritu Santo sa pagmantala sa pulong didto sa Asia. ⁷Ug sa pag-abut nila sa Misia naninguha sila sa pag-adto sa Bitinia; apan wala sila tuguti sa Espiritu ni Jesus. ⁸Ug sa miagi sila sa Misia, milugsong sila ngadto sa Troas. ⁹Usa ka panan-awon nagpahayag kang Pablo sa kagabhion: May usa ka tawo nga taga-Macedonia, nga nagatindog sa pagpangaliyupo kaniya, ug nagaingon: Umari ka sa Macedonia, ug tabangi kami. ¹⁰Ug gilayon sa hingkit-an niya ang panan-awon, gipaninguha namo ang pag-adto sa Macedonia, kay gisabut namo nga gitawag kami sa Dios, aron igamantala namo kanila ang Maayong Balita. ¹¹Sa milayag kami gikan sa Troas, mipadulong kami sa Samotracia, ug sa sunod nga adlaw, sa Napoles; ¹²Ug gikan didto ngadto sa Filipos, nga mao ang kaulohang ciudad kaniadto sa ginsakpan sa Macedonia, usa ka colonia nga Romanhon. Ug mipuyo kami didto niadtong ciudara sa pila ka adlaw. ¹³Ug sa adlaw nga igpapahulay migula kami sa gawas sa ganghaan nga haduol sa usa ka suba, diin sa among paghunahuna may dapit sa pag-ampo. Ug milingkod kami ug nagpakigsulti sa mga babaye nga nagakatigum. ¹⁴Usa ka babaye nga ginganlan si Lidia, nga nagabaligya ug purpura, sa ciudad sa Tiatira, babaye nga nagasimba sa Dios, nagapatalinghug kanamo; kansang kasingkasing gibuksan sa Ginoo, aron sa pagpatalinghug gayud sa mga butang nga ginasulti ni Pablo. ¹⁵Ug sa nabautismohan siya ug ang iyang panimalay nagpakilooy siya kanamo, nga nagaingon: Kong kamo nagahunahuna nga ako adunay pagtoo sa Ginoo, sumulod kamo ug pabilin sa akong balay. Ug iyang gipugos kami. ¹⁶Ug nahitabo nga sa nagapadulong kami sa dapit sa pag-ampo, gisugat kami sa usa ka sulogoon nga babaye, nga adunay espiritu sa pagkamagtatagna, nga nagahatag ug daghang ganancia sa iyang mga agalon pinaagi sa pagtagna: ¹⁷Kini sa misunod kang Pablo ug kanamo, misinggit nga nagaingon: Kining mga tawohana mga ulipon sa Dios nga Hataas Uyamut, nga nagamantala kaninyo sa dalan sa kaluwasan. ¹⁸Ug gibuhat niya kini sa daghang mga adlaw. Apan sa gisamokan na si Pablo, milingi ug miingon sa espiritu: Gisugo ko ikaw, sa ngalan ni Jesucristo, nga gumula ka kaniya. Ug migula kini nianang taknaa. ¹⁹Apan sa pagtan-aw sa iyang mga agalon, nga nawad-an sila sa kalauman sa ilang pangita, ilang gidakup si Pablo ug si Silas, ug ilang giguyod ngadto sa baligya-anan sa atubangan sa mga maghuhukom. ²⁰Ug sa ilang gidala sila ngadto sa mga maghuhukom, nanag-ingon sila: Kining mga tawohana nga mga Judio, nakagubot ug daku sa atong ciudad; ²¹Ug nagatudlo ug mga batasan nga dili angay kanamo nga mga Romanhon ang pagdawat, kun ang pagsugot. ²²Ug ang panon sa katawohan nanindog pagtingub batok kanila; gigisi sa mga maghuhukom ang ilang bisti, ug nagsugo nga puspusan kini sila sa mga puspus. ²³Ug sa napuspusan na sila sa makadaghan, gisulod sila sa bilanggoan, ug gitugon nila ang magbabantay sa bilanggoan nga bantayan sila sa malig-on: ²⁴Kini, sa pagkadawat niya sa mao nga tugon, iyang gibutang sila sa sulod gayud nga bilanggoan, ug gilig-onan niya ang ilang mga tiil sa sepohan. ²⁵Apan sa may tungang gabii, si Pablo ug si Silas nagaampo ug nagaambahan sa Dios; ug nagapatalinghug kanila ang mga binilanggo. ²⁶Ug sa kalit miabut ang usa ka makusog nga linog, sa pagkaagi nga nangauyog ang mga patukoranan sa bilanggoan; ug gilayon nangaabli ang tanang mga pultahan, ug nangahubad ang mga gapus sa tagsatagsa. ²⁷Ug sa nahimata ang magbabantay sa bilanggoan, ug hingkit-an niya nga nangaabli ang mga pultahan sa bilanggoan, gikuha niya ang iyang pinuti, ug buot maghikog,

kay nagadahum siya nga nanagpangalagiw ang mga binilanggo. ²⁸Apan misinggit si Pablo sa hataas nga tingog, nga nagaingon: Ayaw pagdagmali ang imong kaugalingon, kay ania kami dinhi nga tanan. ²⁹Ug nangayo siya ug suga ug midali siya sa pagsulod, ug sa nagakurog tungod sa kahadlok, miyaub sa atubangan ni Pablo ug ni Silas. ³⁰Ug iyang gidala sila sa gawas ug miingon kanila: Mga ginoo, unsay kinahanglan ko nga pagabuhaton, aron mamaluwas ako? ³¹Ug sila miingon: Tumoo ka sa Ginoong Jesucristo, ug mamaluwas ka, ikaw ug ang imong panimalay. ³²Ug nanagsulti sila sa pulong sa Ginoo kaniya ug sa tanan nga diha sa iyang panimalay. ³³Ug iyang gikuha sila niadto gayud nga taknaa sa kagabhion, ug iyang gihunaran ang ilang mga samad; ug napabautismo gilayon siya ug ang tibook niyang panimalay. ³⁴Ug iyang gidala sila sa iyang balay, ug gidulotan ug pagkaon, ug nangalipay sa hilabihan gayud uban sa iyang tibook nga panimalay, kay mingtoo sila sa Dios. ³⁵Ug sa nabuntag na, ang mga maghuhukom nagsugo ug mga sulogoon, nga nagaingon: Buhii kadtong mga tawohana. ³⁶Unya ang magbalantay sa bilanggoan nagpahibalo niining mga pulonga kang Pablo: Ang mga maghuhukom nagpasugo nga pabuhian kamo: busa gumula kamo karon, ug manglakaw sa pakigdait. ³⁷Apan si Pablo miingon kanila: Kami gipampususan nila sa dayag gayud, sa wala pa kami paghukmi, nga mga tawo nga Romanhon, ug gibalhog kami sa bilanggoan, ug karon sa tago ba pagapagulaon kami? Dili mahimo; kondili nga paanhia sila gayud ug pabuhian kami. ³⁸Ug ang mga sulogoon nagsugilon niining mga pulonga ngadto sa mga maghuhukom; ug nangahadlok sila sa pagkadungog nila nga mga Romanhon kini sila. ³⁹Ug ming-abut sila, ug nagpakilooy kanila: ug sa nabuhian sila, gihangyo sila nga mamahawa sila sa ciudad. ⁴⁰Ug minggula sila sa bilanggoan ug mingsulod sila sa balay ni Lidia; ug sa hingkit-an nila ang mga igsoon, ilang gilipay, ug nanglakaw sila.

¹Ug sa ilang pag-agi sa Ampipolis ug sa Apolonia, ming-abut sila sa Tesalonica, diin may sinagoga sa mga Judio. ²Ug si Pablo, ingon sa iyang nabatasan misulod kanila, ug sulod sa tolo ka adlaw nga igpapahulay nagasaysay kanila gikan sa mga Kasulatan; ³Nga ginaasoy ug ginapahayag niya nga kinahanglan si Cristo mag-antus, ug mabanhaw pag-usab gikan sa mga minatay; ug nga kini si Jesus, matud niya, nga akong gimantala kaninyo, mao si Cristo. ⁴Ug nalukmay ang uban kanila, ug ming-ipon kang Pablo ug kang Silas; ug usa ka dakung panon sa katawohan sa mga maampoong Greciahanon, ug dili diyutay sa mga talamdong babaye. ⁵Apan ang mga Judio, sanglit gitugkan ug kasina, mingkuha ug pipila ka mga tawong tampalasan sa pundok sa mga bastos, ug sa natigum nila ang usa ka panon sa katawohan, gigubot nila ang ciudad: ug sa gisulong nila ang balay ni Jason, gipaninguha nila nga pagadad-on kini sila ngadto sa katawohan. ⁶Ug sa wala nila hik-it sila, giguyod nila si Jason ug ang uban nga mga igsoon ngadto sa atubangan sa mga punoan sa ciudad, nga nagasinggit: Kining mga nagabalit-ad sa kalibutan, mianhi usab dinhi. ⁷Nga gidawat ni Jason; ug kining tanan nagabuhat supak sa mga sugo ni Cesar, nga nagaingon nga adunay lain nga hari, usa nga si Jesus. ⁸Ug gigubot nila ang panon sa katawohan ug ang mga punoan sa ciudad, sa pagpakadungog nila niining mga butanga. ⁹Ug sa nadawat nila ang pasalig ni Jason ug sa kauban,

ilang gibuhian sila. ¹⁰Ug ang mga igsoon gilayon nagpadala kang Pablo ug kang Silas sa kagabhion ngadto sa Berea; nga sa pag-abut nila didto, mingsulod sila sa sinagoga sa mga Judio. ¹¹Ug kini sila labi pang mabuot kay sa mga taga-Tesalonica, kay gidawat nila ang pulong sa bug-os nga kaabtik sa hunahuna, nga ginasusi nila sa matag-adlaw ang mga Kasulatan, kong matuod ba kining mga butanga. ¹²Busa daghan kanila ang mingtoo; ingon man usab sa mga dungganang babaye nga Greciahanon, ug sa mga lalake, dili diyutay. ¹³Ug sa hingbaloan sa mga Judio sa Tesalonica, nga si Pablo nagmantala usab sa pulong sa Dios sa Berea sa maong pagkaagi, nangadto sila sa pagpagubot sa mga panon sa katawohan. ¹⁴Ug unya si Pablo gipagikan gilayon sa mga igsoon padulong sa dagat, ug napabilin didto si Silas ug si Timoteo. ¹⁵Apan ang mga naghatud kang Pablo, nagdala kaniya hangtud sa Atenas; ug sa pagkadawat nila ug sugo alang kang Silas ug kang Timoteo, nga sila paadtoon kaniya sa labing madali, nanggikan sila. ¹⁶Karon samtang si Pablo naghulat kanila sa Atenas, nasamok ang iyang espiritu sa sulod niya sa pagtan-aw niya nga ang ciudad napuno sa mga larawan. ¹⁷Busa nangatarungan siya sa mga Judio, ug sa mga maampoon didto sa sinagoga, ug didto sa tiyanggihan sa matag-adlaw uban niadtong mga nakigkita kaniya. ¹⁸Ug ang ubang mga filosofo nga mga Epicureo ug mga Estoico nagpakiglalis kaniya. Ug ang uban nagaingon: Unsa bay buot nga igasulti niining tabian? Ug ang uban: Siya daw nagamantala sa mga dumuloong nga mga dios. Kay iyang ginamantala kanila ang Maayong Balita ni Jesus ug ang pagkabanhaw. ¹⁹Ug siya gidala nila ug gihatud nila sa Areopago, nga nagaingon: Mahimo ba nga kami magpakisayud kong unsa kining bag-ong pagtolon-an nga imong ginasulti? ²⁰Kay nagadala ka sa among igdulungog ug laing mga butang nga katingalahan; busa buot unta namo hisayran kong unsa ang kahulogan niining mga butanga. ²¹(Karon ang tanang mga taga-Atenas ug ang mga pumoluyo nga dumuloong, nagagamit sa ilang panahon sa walay lain, kondili ang pagsulti, kun, pagpatalinghug sa ubang bag-ong butang. ²²Ug si Pablo mitindog sa taliwala sa Areopago, ug miingon: Mga tawo nga Atenasnon, himatngonan ko nga sa tanang mga butang kamo maampoon da kaayo. ²³Kay sa giagian ug gipaniiran ko ang inyong mga ginasimba, hingkit-an ko usab ang usa ka halaran nga sinulatan niini: Alang SA USA KA DIOS NGA WALA HI-ILHI. Busa kadtong ginasimba nga wala ninyo hiilhi, mao kini ang ginamantala ko kaninyo. ²⁴Ang Dios nga nagbuhat sa kalibutan, ug sa tanan nga mga butang nga anaa niini, siya, tungod kay siya Ginoo sa langit ug sa yuta, wala magpuyo sa mga templo nga binuhat sa mga kamot. ²⁵Dili usab siya pagaalagaran sa mga kamot sa mga tawo, ingon sa nagkinahanglan pa siya sa bisan unsang butang, sa nakita nga siya gayud ang nagahatag sa tanan sa kinabuhi, ug sa gininhawa, ug sa tanang mga butang. ²⁶Ug sa usa gibuhat niya ang tanan nga nasud sa katawohan aron sa pagpuyo sa tibook, nga nawong sa yuta; ug kanila gitagana nga daan ang pagpasunodsunod sa mga panahon, ug ang mga utlanan sa ilang puloy-anan; ²⁷Aron pagapangitaon nila ang Dios, basin da nga mahikapan siya ug ilang hik-it-an siya; bisan dili siya halayo sa tagsatagsa kanato. ²⁸Kay kaniya nabuhi kita, ug nagalihok kita, ug nagabaton sa atong pagkamao; sumala usab sa giingon sa uban sa inyong kaugalingong mga magbabalak: Kay kaliwat usab kita niya. ²⁹Busa kay kita kaliwat sa Dios, dili angay nga maghunahuna kita nga ang pagkadios sama sa bulawan, kun sa salapi kun sa bato, nga kinulit tungod sa kabatid ug paglalang sa mga

tawo. ³⁰Busa gisayloan sa Dios ang panahon sa pagkaburong, apan karon siya nagasugo sa mga tawo sa tanang dapit, nga maghinulsol sila. ³¹Ingon nga may gitagal siya nga usa ka adlaw, nga iyang paghukman ang kalibutan sa katarungan, pinaagi niadtong tawo nga iyang gitiman-an; nga iyang gihatag ang pasalig sa tanang mga tawo sa pagkaagi nga siya nagbanhaw kaniya gikan sa mga minatay. ³²Karon sa pagkadungog nila mahitungod sa pagkabanhaw sa mga minatay, ang uban nagyubit; apan ang uban nanag-ingon: Pagapatalinghugan kanamo pag-usab mahatungod niini. ³³Busa si Pablo mipahawa gikan sa ilang taliwala. ³⁴Apan may mga tawo nga ming-uyon kaniya ug mingtoo; uban kanila usab si Dionisio nga Areopagohanon, ug usa ka babaye nga ginganlan si Damaris, ug may mga uban pa nga kauban nila.

¹Sa human niining mga butanga, si Pablo migikan sa Atenas, ug miabut sa Corinto. ²Ug hingkit-an niya ang usa ka Judio, nga ginganlan si Aquila, usa ka tawo nga molupyo sa Pontus, nga bag-o pa lamang nahiabut gikan sa Italia, uban ang iyang asawa nga si Priscila, tungod kay si Claudio nagsugo nga mamahawa sa Roma ang tanang mga Judio, ug siya miadto kanila. ³Ug tungod kay managsama ang ilang patigayon, siya mipuyo uban kanila ug naningkamot sila kay ang buluhaton nila mao ang pagbuhat ug mga balongbalong. ⁴Ug siya nangatarungan didto sa sinagoga sa tanang adlaw nga igpapahulay, ug naglukmay sa mga Judio ug sa mga Greciahanon. ⁵Apan sa pagpanlugsong ni Silas ug ni Timoteo gikan sa Macedonia, napugos si Pablo pinaagi sa pulong sa pagpamatuod sa mga Judio, nga si Jesus mao si Cristo. ⁶Ug sa misupak sila gayud ug nagpasipala, giyabyab niya ang iyang bisti ug miingon kanila: Ang inyong dugo magapaibabaw sa inyong mga ulo; ako mahinlo; sukad karon moadto ako sa mga Gentil. ⁷Ug mipahawa siya didto, ug misulod sa balay sa usa nga ginganlan si Tito Justo, usa nga masimbahon sa Dios, kansang balay diha tupad sa sinagoga. ⁸Ug si Crispo, ang pangulo sa sinagoga, mitoo sa Ginoo uban ang tibook niyang panimalay; ug daghanan sa mga taga-Corinto nga nagpatalinghug, ming-too ug nanagpabautismo. ⁹Ug ang Ginoo misulti kang Pablo sa kagabhion pinaagi sa panan-awon: Dili ka mahadlok, kondili sumulti ka, ug dili ka maghilum; ¹⁰Kay ako nagauban kanimo, ug walay tawo nga magahilabut kanimo sa pagdaut kanimo; kay daghan ang akong mga tawo dinhi niining ciudadara. ¹¹Ug mipuyo siya didto sa usa ka tuig ug unom ka bulan, nga nagatudlo sa pulong sa Dios sa taliwala nila. ¹²Apan samtang nga si Galion mao pa ang gobernador sa Acaya, mialsa pagtingub ang mga Judio batok kang Pablo, ug ilang gidala siya sa hukmanan, ¹³Nga nagaingon: Kining tawohana nagadani sa mga tawo sa pagsimba sa Dios supak sa Kasugoan. ¹⁴Apan sa diha nga si Pablo mobungat na unta sa iyang baba, nag-ingon si Galion sa mga Judio: Kong butang pa kini nga sayup, kun, binanyaga nga buhat, O mga Judio, may katarungan nga pagaantuson ko kamo. ¹⁵Apan kong kini mga paglalisay mahitungod lamang sa mga pulong, ug sa mga ngalan, ug sa inyong kaugalingong Kasugoan, kamo ang mahibalo niana, wala akoy tinguha sa pagkamaghuhukom niining mga butanga. ¹⁶Ug iyang giabog sila gikan sa hukmanan. ¹⁷Ug silang tanan mingdakup kang Sostenes, ang pangulo sa sinagoga, ug ilang gipuspusan siya sa atubangan sa hukmanan. Ug wala magtagad si Galion sa

bisan unsa niining mga butanga. ¹⁸Ug si Pablo, sa nakapabilin pa ug daghan nga mga adlaw, nanamilit sa mga igsoon, ug milayag gikan didto padulong sa Siria, ug uban kaniya si Priscila ug si Aquila; sa nakapaalut siya sa Cencreas, kay siya adunay saad. ¹⁹Ug miabut sila sa Efeso, ug iyang gibilin sila didto. Apan misulod siya sa sinagoga, ug nagsaysay sa mga Judio. ²⁰Ug sa gipangayo nila aron mopabilin siya uban kanila sa dugay-dugay nga panahon wala siya mosugot; ²¹Kondili nanamilit kanila, nga nagaingon: Kinahanglan nga ako sa tanang paagi, makatambong sa umaabut nga fiesta sa Jerusalem; apan mobalik ako pag-usab kaninyo, kong itugot sa Dios. Ug milayag siya gikan sa Efeso. ²²Ug sa nakadunggo siya sa Cesarea, mitungas siya ug miabiabi sa iglesia, ug milugsong padulong sa Antioquia. ²³Ug sa nakapabilin siya didto ug diyutay nga panahon, migikan ug milatas siya sa sunodsunod sa kayutaan sa Galacia, ug sa Phrygia, sa pagpalig-on sa tanang mga tinon-an. ²⁴Ug miabut sa Efeso ang usa ka Judio nga ginganlan si Apolos nga natawo sa Alejandria, tawo nga batid sa panulti, ug gamhanan sa mga Kasulatan. ²⁵Kining tawohana natonan sa dalan sa Ginoo, ug sa mainit nga espiritu, nagsulti ug nagtudlo sa sibo gayud sa mga butang mahatungod kang Jesus; nga nanghibalo lamang sa bautismo ni Juan. ²⁶Ug siya misugod sa pagsulti sa walay kahadlok didto sa sinagoga. Ug sa hingdunggan siya ni Priscila ug ni Aquila, ilang gikuha, ug ilang giasoyan sa sibo pa gayud sa dalan sa Dios. ²⁷Ug sa buot siya moagi ngadto sa Acaya, gidasig siya sa mga igsoon, ug nagsulat sila sa mga tinon-an, aron siya dawaton nila ug maayo; ug sa pag-abut niya, nakatabang siya ug daku sa mga mingtoo pinaagi sa gracia. ²⁸Kay uban gayud sa gahum ginadaug niya sa lantugi ang mga Judio ug kana nabutyag gayud, sa pagpahayag pinasikad sa mga Kasulatan, nga si Jesus mao ang Cristo.

¹Ug nahitabo nga, sa didto pa si Apolos sa Corinto, si Pablo, sa nalatas na niya ang mga kayutaan nga nahaibabaw, miabut sa Efeso; ug hingkaplagan niya ang ubang mga tinon-an; ²Ug siya miingon kanila: Nakadawat ba kamo sa Espiritu Santo, sa diha nga kamo nanagpanoo? Ug sila nanag-ingon kaniya: Wala, bisan lamang makadungog kami kong may Espiritu Santo. ³Ug siya miingon kanila: Sa unsa ba diay nga gibautismohan kamo? Ug sila nanag-ingon: Sa bautismo ni Juan. ⁴Ug si Pablo miingon: Si Juan nagbautismo sa bautismo sa paghinulsol, nga nagapamulong sa katawohan, nga managtoo sila sa moabut sa ulahi niya, nga kong sayron, si Jesucristo. ⁵Busa, sa pagkadungog nila niini, gibautismohan sila sa ngalan sa Ginoong Jesus. ⁶Ug sa gipandangan sila ni Pablo sa iyang mga kamot, mikunsad kanila ang Espiritu Santo; ug nagsulti sila ug mga pinulongan, ug nagpanagna sila. ⁷Ug sila nga tanan may napulo ug duha ka tawo. ⁸Ug misulod siya sa sinagoga, ug nagsulti nga walay kahadlok sa may tolo ka bulan; nga nagsaysay ug nagmatuod sa mga butang nga mahatungod sa gingharian sa Dios. ⁹Apan sa diha nga ang uban gipatig-a ug mga masupilon, nga nanagsulti ug dautan mahitungod sa Dalan sa atubangan sa panon sa katawohan, siya mibulag kanila, ug gipinig niya ang mga tinon-an, ug nagsaysay sa matag-adlaw sa tulonghaan ni Tirano. ¹⁰Ug milungtad kini sulod sa duha ka tuig, sa pagkaagi nga ang tanan nga nagapuyo sa Asia, mga Judio ug mga Greciahanon, nanagpakadungog sa pulong sa Ginoo. ¹¹Ug gibuhat sa Dios ang dagku

gayud nga mga katingalahan pinaagi sa mga kamot ni Pablo: ¹²Sa pagkaagi nga gidala ang mga panyo, kun mga tampi, nga nakadapat sa iyang lawas ngadto sa mga masakiton, ug ang mga sakit mibulag gikan kanila ug nanggula kanila ang mga espiritu nga dautan. ¹³Apan may mga libod-suroy nga mga Judio usab nga mga exorcista mingsulay paghingalan sa ngalan sa Ginoong Jesus alang niadtong may mga espiritu nga dautan, nga nagaingon: Nagsugo ako kaninyo, tungod kang Jesus nga gimantala ni Pablo. ¹⁴Ug dihay pito ka mga anak nga lalake ni Sceva, pangulo sa mga sacerdote nga Judio, nga nanagbuhat niini. ¹⁵Ug mitubag ang espiritu nga dautan ug miingon kanila: Nakaila ako kang Jesus, ug nakaila ako kang Pablo; apan kamo, kinsa ba kamo? ¹⁶Ug ang tawo nga gisauban sa dautang espiritu, midasmag kanila, ug midaug kanila, sa pagkaagi nga nanagpangalagiw sila gikan niadtong balaya nga hinuboan ug mga samaran. ¹⁷Ug hingbaloan kini sa tanang mga Judio ug mga Greciahanon, nga nanagpuyo sa Efeso, ug giabut silang tanan ug kahadlok; ug gipadaku ang ngalan sa Ginoong Jesus. ¹⁸Daghan usab sa mga mingtoo nga nangabut, nga nanagsugid ug nanagpahayag sa ilang mga buhat. ¹⁹Ug daghan sa mga nanaghimo ug mga salamangka nanagdala sa tingub sa ilang mga basahon, ug ilang gisunog kini sa atubangan sa tanan; ug gibilihan nila ang tanan, ug nakita nila nga may kalim-an ka libo ka denario. ²⁰Ingon niini sa dakung gahum mitubo ang pulong sa Ginoo, ug nakadaug. ²¹Karon sa human niining mga butanga, si Pablo sa espiritu nagtinguha pag-adto sa Jerusalem, sa tapus na naka-agi siya sa Macedonia ug Acaya, nga nagaingon: Sa human sa pag-adto ko didto, kinahanglan motan-aw usab ako sa Roma. ²²Ug sa nasugo niya sa Macedonia ang duruha sa mga nagatabang kaniya, si Timoteo ug si Erasto, mipabilin siya sa hamubong panahon sa Asia. ²³Ug niadtong panahona milutaw ang dili diyutay nga kagubot mahatungod sa Dalan. ²⁴Kay usa ka tawo nga ginganlan si Demetrio, usa ka mananalsal sa salapi, nga nagabuhat ug mga urna nga salapi ni Diana, nagahatag ug dili diyutay nga ganancia sa mga magsasalsal. ²⁵Nga iyang gipanagtigum ang uban sa mga magbubuhat sa maong mga bulohaton, ug siya miingon kanila: Mga ginoo, nanghibalo kamo nga niini nga patigayon nagagikan ang atong bahandi. ²⁶Ug gitan-aw ug hingdunggan ninyo, dili lamang sa Efeso, kondili hapit sa tibook Asia, nga kini si Pablo nakalukmay ug nakapabulag sa daghang tawo, nga nagaingon nga dili mga dios ang mga binuhat sa mga kamot. ²⁷Ug dili lamang nga may peligro nga kining atong pangita pagatamayon, kondili ang templo usab sa dakung dios nga si diana, mawalay pulos, ug nga wad-on siya sa iyang pagkahalangdon, siya nga ginasimba sa tibook Asia ug sa tibook kalibutan. ²⁸Ug sa hingdunggan nila kini, nangasuko gayud sila, ug nanagsinggit, nga nagaingon: Daku si diana sa mga taga-Efeso! ²⁹Ug ang tibook nga ciudad napuno sa kagubot; ug midugok sila pagtingub ngadto sa teatro sa tapus nila dakpa si Gayo ug si Aristarco, mga taga-Macedonia, nga mga kauban ni Pablo sa panaw. ³⁰Ug sa diha nga si Pablo buot moipon sa mga katawohan, ang iyang mga tinon-an wala motugot kaniya. ³¹Ug pipila usab sa mga pangulo sa Asia, nga mga abyan niya, nagpasugo kaniya ug naghangyo nga dili siya mosulod sa teatro. ³²Busa ang uban nanagsinggit ug usa ka butang, ug ang uban sa lain; kay ang katilingban nangalibug, ug ang kadaghanan kanila wala manghibalo sa hinungdan sa ilang pagtigum. ³³Ug gikuha nila sa taliwala sa panon sa katawohan si Alejandro, nga ginatulod sa mga Judio. Ug si Alejandro, sa misinyas sa iyang kamot, buot unta

motubag sa katawohan. ³⁴Apan sa hingsayran nila nga siya Judio, ang tanan nanagsinggit sa usa ka tingog sulod sa may duha ka takna: Daku si Diana sa mga taga-Efeso. ³⁵Unya sa gipahilum na ang mga tawo sa kalihim sa lungsod miingon siya: Kamong mga tawo sa Efeso, kinsa bang tawohana nga, sa pagkamatuod, wala manghibalo, nga ang ciudad sa mga taga-Efeso maoy bantay sa templo sa dakung diana, ug sa larawan nga nahulog gikan kang jupiter? ³⁶Nan, kay dili man malalis kining mga butanga, kinahanglan nga mohilum kamo, ug dili kamo magbuhat sa hinanali sa bisan unsa. ³⁷Kay gidala ninyo dinhi kining mga tawohana, nga dili mga tulisan sa mga templo, ug dili mapasipad-anon sa atong dios nga babaye. ³⁸Busa, kong si Demetrio ug ang iyang mga kauban nga mga magsasalsal adunay ikasumbong batok kang bisan kinsang tawo, binuksan ang mga hukmanan, ug adunay mga gobernador, pasagdi nga magsinumbongay ang usa ug usa. ³⁹Apan kong nagapangita kamo bisan unsa mahitungod sa laing mga butang pagahusayon kana sa nabatasan nga tigum sa katilingban. ⁴⁰Kay sa pagkatinuod may peligro nga igasumbong kita mahatungod sa kagubot niining adlaw sanglit walay bisan unsa nga hinungdan bahin niini, ug mahatungod niini dili kita makahatag ug kasayuran niining tiguma. ⁴¹Ug sa nakapamulong siya niini, iyang gipapauli ang katilingban.

¹Ug sa miundang ang kasaba, sa tapus ipatawag ni Pablo ang mga tinon-an ug sa nakapahamangno kanila, siya nanamilit kanila, ug migikan sa pag-adto sa Macedonia. ²Ug sa nakaagi na siya niadtong mga bahina, ug sa nakapahamangno siya sa nakadaghan kanila, nakadangat siya sa Grecia. ³Ug sa tapus siya makapuyo didto ug tolo ka bulan, ug sa gihikay sa mga Judio ang usa ka pagbudhi batok kaniya, sa molayag na unta siya padulong sa Siria, gituyo niya ang pagbalik latas sa Macedonia. ⁴Ug giubanan siya, hangtud sa Asia, ni Sopater, nga; taga-Berea, anak ni Pirrio, ug sa mga taga-Tesalonica, si Aristarco, ug si Segundo, ug si Gayo, nga taga-Derbe, ug si Timoteo; ug mga taga-Asia, si Tychico ug si Trofimo. ⁵Apan kini sila miuna ug nanaghulat kanamo sa Troas. ⁶Ug sa tapus ang mga adlaw sa mga tinapay nga walay levadura, milayag kami gikan sa Filipos, ug sa lima ka adlaw hiabutan namo sila sa Troas, diin kami mipabilin sa pito ka adlaw. ⁷Ug sa nahaunang adlaw sa semana, sa nanagkatigum kami sa pagtipiktipik sa tinapay, nagwali kanila si Pablo kay buot siya molakaw sa adlaw nga mosunod; ug gitaas ang iyang wali hangtud sa tungang gabii. ⁸Ug may daghang mga suga sa sulod sa itaas diin kami managkatigum. ⁹Ug may naglingkod sa tamboanan nga usa ka ulitawo nga ginganlan si Eutico, nga giabut sa halalum nga paghikatulog; ug kay gitaas pa gayud ni Pablo ang iyang wali, kini sanglit nahinanok pag-ayo nahulog gikan sa ikatolong salug, ug gisakwat nga patay. ¹⁰Ug mikanaug si Pablo ug miduol kaniya; ug sa miagbay kaniya, miingon: Dili kamo magsaba; kay ang iyang kinabuhi anaa kaniya. ¹¹Ug sa nahisaka na siya, ug nakatipiktipik sa tinapay, ug nakakaon, ug nakasulti kanila ug hataas hangtud sa kaadlawon, mao nga migikan siya. ¹²Ug gidala nila ang batan-on nga buhi, ug nangalipay sila sa dili diyutay. ¹³Ug kami nga ming-una ngadto sa sakayan, milayag padulong sa Ason, sa tuyo nga didto pasakyon namo si Pablo; kay mao kini ang iyang sugo kay gituyo niya ang pag-adto nga magalakaw. ¹⁴Ug sa hingsugatan niya kami sa Ason, gipasakay namo siya sa sakayan ug nakadangat kami sa Mitilene.

¹⁵Ug sa milayag kami gikan didto, sa sunod nga adlaw midangat kami sa atbang sa Scio; ug sa sunod nga adlaw midunggo kami sa Samos; ug mipabilin sa Trogilio, ug sa adlaw nga misunod midangat kami sa Mileto. ¹⁶Kay si Pablo nagtinguha sa paglabay sa Efeso, aron siya dili malangan sa Asia, kay nagadali siya, kong mahimo niya, nga makadangat siya sa Jerusalem sa adlaw sa Pentecostes. ¹⁷Ug gikan sa Mileto nagpasugo siya sa Efeso, ug iyang gipatawag ang mga anciano sa iglesia. ¹⁸Ug sa miabut na sila ngadto kaniya miingon siya kanila: Hingbaloan ninyo nga sukad sa unang adlaw sa akong pagtunob dinhi sa Asia, kong unsa ang kinabuhi ko sa inyong kinataliwad-an sa tanang panahon, ¹⁹Nga nagaalagad sa Ginoong sa bug-os nga pagpaubos, ug inubanan sa mga luha, ug sa mga pagtintal, nga ming-abut kanako tungod sa mga paglalang sa mga Judio; ²⁰Nga ako wala magalikay sa pagpahayag kaninyo sa bisan unsa nga mapuslanon, ug sa pagtudlo kaninyo sa dayag, ug sa mga kabalayan; ²¹Nga nagapamatuod sa mga Judio ug sa mga Greciahanon usab sa paghinulsol ngadto sa Dios, ug sa pagtoo sa atong Ginoong Jesucristo. ²²Ug, karon, tan-awa, ako moadto sa Jerusalem nga ginapus sa Espiritu sa walay pagpanghibalo sa mga butang nga mahitabo kanako didto; ²³Gawas sa gipamatuod sa Espiritu Santo kanako sa tagsatagsa ka lungsod, nga nagaingon nga ang mga gapus ug mga kagul-anan magapabilin kanako. ²⁴Apan wala ko pagpakamahala ang akong kinabuhi sa bisan unsang paagi, aron lamang mahingpit ko ang akong tinguha ug ang pagkaalagad nga akong nadawat gikan sa Ginoong Jesus, sa pagpamatuod sa Maayong Balita sa gracia sa Dios. ²⁵Ug karon, tan-awa, akong hingbaloan nga kamong tanan, nga gisuroy ko sa pagmantala sa gingharian sa Dios, dili na makakita sa akong nawong. ²⁶Busa, ginapamatuod ko kaninyo karong adlaw, nga ako putli gikan sa dugo sa tanang mga tawo. ²⁷Kay wala ako mosibug sa pagmantala kaninyo sa bug-os nga tambag sa Dios. ²⁸Matngoni ninyo ang inyong kaugalingon, ug ang tanang panon nga kanila ang Espiritu Santo naghimo kaninyo nga mga magtatan-aw, aron pasibsibon ninyo ang iglesia sa Dios nga gipalit niya sa iyang kaugalingong dugo. ²⁹Nanghibalo ako nga, sa tapus sa akong paggikan, pagasudlon kamo sa mga lobo nga mabangis nga dili nila pasayloon ang panon. ³⁰Ug gikan sa kaugalingon ninyong pundok manindog ang mga tawo nga magasulti ug mga butang nga balit-ad, sa pagpabulag sa mga tinon-an sunod kanila. ³¹Busa, managtukaw kamo; hinumdumi nga sa sulod sa tolo ka tuig ako wala maghunong sa pagtambag sa tagsatagsa kaninyo sa gabii ug sa adlaw uban ang mga luha. ³²Ug karon, mga igsoon, ginatugyan ko kamo sa Dios, ug sa pulong sa iyang gracia; nga adunay gahum sa pagpabaskug kaninyo, ug sa paghatag kaninyo ug kabilin sa tanang mga balaan. ³³Wala ako maibug sa kang bisan kansa nga salapi, kun bulawan, kun bisti. ³⁴Kamo sa inyong kaugalingon nasayud nga kining mga kamot nagabuhat alang sa akong mga kinahanglan, ug kanila nga uban kanako. ³⁵Sa tanan nga mga butang naghatag ako kaninyo ug panig-ingnan nga, sa pagsingkamot kinahanglan pagtabangan ninyo ang mga maluya, ug pagahinumduman ninyo ang mga pulong sa Ginoong Jesus, nga iya gayud nga gipamulong: Labing bulahan ang paghatag kay sa pagdawat. ³⁶Ug sa nakasulti siya niini, miluhod ug nag-ampo siya uban kanilang tanan. ³⁷Ug silang tanan nanghilak pag-ayo, ug migakus sila sa Hog ni Pablo, ug mihalok kaniya. ³⁸Nga nagasubo sa hilabihan gayud tungod

sa pulong nga giingon niya, nga sila dili na makakita sa iyang nawong. Ug ilang giubanan siya hangtud sa sakayan.

¹Ug sa nahitabo nga kami nahimulag na kanila, ug nakalayag, nanglaktud kami ngadto sa Coos, ug sa adlaw nga misunod ngadto sa Rodas, ug gikan didto ngadto sa Patara. ²Ug sa nakakaplag kami ug usa ka sakayan nga nagatabok padulong sa Fenicia, mingsakay kami ug milayag; ³Ug sa nalantaw na namo ang Cipro, sa gisayloan namo kini sa wala, mipadulong kami ngadto sa Siria, ug midunggo kami sa Tiro; kay didto kinahanglan magahaw-as ang sakayan sa iyang lulan. ⁴Ug sa hingkaplagaan namo ang mga tinon-an, mipabilin kami didto ug pito ka adlaw: ug kini nanag-ingon kang Pablo pinaagi sa Espiritu, nga dili unta siya motungas sa Jerusalem. ⁵Ug sa diha nga natuman namo ang mga adlaw, migikan kami, ug mipadayon sa among panaw; ug silang tanan, uban ang mga asawa ug mga anak, minghatud kanamo hangtud nga nakagula kami sa ciudad: ug sa nanluhod kami sa baybayon, nag-ampo kami, ug nasigpanamilitay ang usa ug usa. ⁶Ug misakay kami sa sakayan, apan sila namauli pag-usab sa ilang puloy-anan. ⁷Ug sa nakahuman kami sa among panaw gikan sa Tiro, miabut kami sa Tolemaida; ug nangumosta kami sa mga igsoon, ug napabilin kami kanila ug usa ka adlaw. ⁸Ug sa adlaw nga misunod minggikan kami, ug miadto sa Cesarea; ug sa misulod kami sa balay ni Felipe nga evangelista, nga usa sa pito, mipuyo kami uban kaniya. ⁹Ug kining tawohana adunay upat ka mga anak nga babaye nga ulay, nga nanagpanagna. ¹⁰Ug sa nagpabilin kami didto ug pila ka adlaw, may milugsong gikan sa Judea nga, usa ka manalagna, nga ginganlan si Agabo. ¹¹Ug sa miduol siya kanamo ug sa gikuha niya ang bakus ni Pablo, iyang gigapus ang kaugalingon niyang mga tiil ug mga kamot, ug miingon: Mao kini ang ginaingon sa Espiritu Santo: Ingon niini gapuson sa mga Judio didto sa Jerusalem ang tawo nga tag-iya niining bakusa, ug siya igatugyan nila sa mga kamot sa mga Gentil. ¹²Ug sa pagkadungog namo niining mga butanga, kami ug ingon man usab ang mga taga-didto nanagpakilooy kaniya nga dili siya motungas sa Jerusalem. ¹³Unya mitubag si Pablo: Unsay ginabuhat ninyo, nga nanghilak man kamo ug nanagdugmok sa akong kasing-kasing? Kay andam ako, dili lamang sa pagpagapus, kondili usab sa pagpakamatay sa Jerusalem tungod sa ngalan sa Ginoong Jesus. ¹⁴Ug kay wala man siya madani, miundang kami, nga nagaingon: Matuman ang kabubut-on sa Ginoo. ¹⁵Ug sa human niining mga adlaw, sa nakaandam kami sa mga putos, mitungas kami sa Jerusalem. ¹⁶Ug may mikuyog usab kanamo pipila sa mga tinon-an sa Cesarea, nga nagdala uban kanila usa nga si Mnason, daan nga tinon-an nga taga-Cipro, nga mao ang kinahanglan namo nga pagapuy-an. ¹⁷Ug sapag-abut namo sa Jerusalem, ang mga igsoon nanagdawat kanamo nga malipayon. ¹⁸Ug sa sunod nga adlaw si Pablo misulod uban kanamo ngadto kang Jacobo; ug didto usab ang tanang mga anciano. ¹⁹Ug sa nakapangumosta siya kanila, gisugilon niya sa tinagsa ang tanan nga mga butang nga gibuhat sa Dios sa taliwala sa mga Gentil pinaagi sa iyang ministerio. ²⁰Ug sila sa pagkadungog niini, gihimaya nila ang Ginoo, ug sila nanag-ingon kaniya: Nakita mo, igsoon, kong kapid-an ka libo sa mga Judio karon ang nanagpanoo; ug silang tanan mga masingkamuton sa Kasugoan. ²¹Ug

nakadungog sila mahatungod kanimo, nga nagtudlo ikaw sa tanan nga mga Judio nga anaa sa mga Gentil sa pagbulag kang Moises, nga nagaingon kanila nga dili nila pagcircuncidahan ang ilang mga anak, bisan sa pagpasunod sa ilang mga batasan. ²²Busa unsa man kini? Sa walay duhaduha, ang panon sa katawohan kinahanglan modugok, kay makadungog gayud sila nga ikaw miabut na. ²³Busa, buhata kining among igaingon kanimo: Kami adunay upat ka tawo nga adunay usa ka pakigsaad kanila; ²⁴Dad-a kini sila, ug magmaputli ka uban kanila ug gastoan mo sila, aron magpakiskis sila sa ilang mga ulo, ug ang tanan masayud nga dili matuod ang tanang mga butang nga ilang hidunggan mahatungod kanimo; kondili nga ikaw usab nagalakat nga matarung nga nagatuman sa Kasugoan. ²⁵Apan mahatungod sa mga Gentil nga mingtoo, nagsulat kami, ug naghatag ug paghukom, nga pagalikayan nila ang mga butang nga nahalad sa mga larawan, ug ang dugo, ug ang mga linuok, ug ang pagpakighilawas. ²⁶Unya gidala ni Pablo ang mga tawo, ug sa adlaw nga misunod, sa nakapanghinlo siya uban kanila, misulod siya sa templo nga nagapahibalo sa katumanan sa mga adlaw sa pagpapatli, hangtud nga ang halad gikahalad alang sa tagsatagsa kanila. ²⁷Ug sa nagahinapus ang pito ka adlaw, ang mga Judio nga gikan sa Asia, sa ilang pagkakita kaniya sa templo, nagpagubot sa tibook nga panon sa katawohan ug midakup kaniya, ²⁸Nga nagasinggit: Mga tawo sa Israel, tabang kamo; mao kini ang tawo nga nagatudlo sa tanang tawo sa tanang dapit batok sa lungsod, ug sa Kasugoan, ug niining dapita; ug labut pa, nagpasulod siya sa mga Greciahanon dinhi sa templo, ug gibulingan niya kining balaan nga dapit. ²⁹Kay kaniadto hingkit-an nila sa ciudad uban kaniya si Trofimo, nga taga-Efeso, nga gihunahuna nila nga gipasulod ni Pablo sa templo. ³⁰Ug nangagubot ang tibook nga ciudad, ug midugok ang katawohan; ug ilang gidakup si Pablo, ug giguyod siya sa gawas sa templo; ug gilayon giserhan ang mga pultahan. ³¹Ug sanglit naninguha sila sa pagpatay kaniya, may mga balita nga miabut ngadto sa pangulong capitan sa pundok nga sundalo, nga ang tibook nga Jerusalem nangagubot. ³²Ug gilayon nagdala siya ug mga sundalo ug mga centurion, ug midalagan ngadto kanila. Ug sila sa hingkit-an nila ang pangulong capitan ug ang mga sundalo, miundang sa pagpuspus kang Pablo. ³³Unya miduol ang pangulong capitan, ug gidakup siya; ug nagsugo sa pagpagapus kaniya sa duha ka talikala; ug nangutana kong kinsa siya, ug kong unsa ang nabuhat niya. ³⁴Ug ang uban nagasinggit ug usa ka butang, ug ang uban sa lain, sa taliwala sa panon sa katawohan; ug sa wala siya mahibalo sa katinoan mahitungod sa kasamok, nagsugo siya nga pagadad-on siya ngadto sa kuta. ³⁵Ug sa pag-abut ni Pablo sa mga ang-ang, nahitabo nga gisakwat siya sa mga sundalo, tungod sa kabangis sa mga tawo. ³⁶Kay ang panon sa katawohan sa lungsod nanagsunod sa ulahi, nga nagasinggit: Papahawaa siya! ³⁷Ug sa hapit nang isulod si Pablo sa kuta miingon siya sa pangulong capitan: Itugot mo ba kanako ang pagsulti kanimo? Ug siya miingon: Mahibalo ba ikaw sa Greciahanon? ³⁸Dili badiay ikaw ang Egiptohanon, nga niadtong mga adlaw nga miagi nakapalihok ug kagubot, ug nagdala ngadto sa kamingawan ug upat ka libo sa mga mamomono? ³⁹Apan si Pablo miingon: Ako usa ka Judio, sa Tarso sa Cilicia, lungsoranon sa dili ubos nga ciudad: ug ginapakilooy ko kanimo, nga tugutan mo ako sa pagsulti sa katawohan. ⁴⁰Ug sa gitugutan siya sa capitan, si Pablo nga mitindog sa mga

ang-ang, misinyas sa iyang kamot sa katawohan; ug sa may daku na nga kahilum, siya misulti kanila sa sinultihan nga Hebreohanon, nga nagaingon:

¹Mga igsoon ug mga ginikanan, patalinghugi ninyo ang paglaban nga pagabuhaton ko sa inyong atubangan karon. ²Ug sa pagkadungog nila nga siya nagsulti kanila sa pinulongan nga Hebreohanon, misamot ang ilang kahilum; ug miingon siya: ³Ako, sa pagkamatuod, Judio, nga natawo sa Tarso sa Cilicia; apan gimatoto ako dinhi niining ciudad, ilalum sa pagdumala ni Gamaliel, giton-an ako sumala sa sibo nga paagi sa Kasugoan sa atong mga ginikanan, sanglit mainiton ako alang sa Dios sama kaninyo ngatanan niining adlaw. ⁴Ug gilutos ko kini nga Dalan hangtud sa kamatayon, nga ginapanggap ug ginapamilanggo ko ang mga lalake ug ang mga babaye usab; ⁵Ingon usab ang labawng sacerdote makasaksi kanako ingon man ang tanang mga anciano; nga gikan kanila usab nakadawat ako ug mga sulat nga alang sa mga igsoon, ug miadto ako sa Damasco sa pagdala nga ginapus niadto usab nga atua didto, ngadto sa Jerusalem, aron pagasilotan sila. ⁶Ug nahitabo nga, sa nagapanaw ako, ug sa nagakahaduol sa Damasco, sa kaudtohon ang adlaw, sa kalit misidlak sa libot nako gikan sa langit, usa ka dakung kahayag. ⁷Ug napukan ako sa yuta, ug nadungog ko ang usa ka tingog nga nagaingon kanako: Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo ako? ⁸Ug mitubag ako: Kinsa ba ikaw, Ginoo? Ug siya miingon kanako: Ako si Jesus nga Nazarenon, nga ginalutos mo. ⁹Ug sila nga mga kauban nako, nakakita gayud sa kahayag; apan wala sila makadungog sa tingog kaniya nga nagsulti kanako. ¹⁰Ug miingon ako: Unsay akong pagabuhaton, Ginoo? Ug ang Ginoo nag-ingon kanako: Tumindog ka ug umadto sa Damasco; ug didto igaingon kanimo ang tanang mga butang nga ginatudlo nga imong pagabuhaton. ¹¹Ug sa wala na ako makakita tungod sa mahimayaong sidlak niadtong kahayag, sanglit giagak ako sa mga nanguban kanako, nakaabut ako sa Damasco. ¹²Ug usa nga si Ananias, tawo nga maampoon uyon sa Kasugoan, gidungog nga maayo sa tanang mga Judio nga nanagpuyo didto. ¹³Miadto kanako, ug sa mibarug siya tupad kanako, miingon kanako: Igsoong Saulo, dawata ang imong igtatan-aw. Ug niadtong taknaa mitan-aw ako kaniya. ¹⁴Ug siya miingon: Ang Dios sa atong mga ginikanan kanimo nagpili nga daan sa pag-ila sa iyang kabubut-on, ug sa pagtan-aw kaniya nga Matarung, ug sa pagpatalinghug sa tingog sa iyang baba. ¹⁵Kay ikaw mahimong saksi niya sa atubangan sa tanang mga tawo, mahitungod sa butang nga imong hingkit-an ug hingdunggan. ¹⁶Ug karon, nganong magalangan ka? Tumindog ka ug magpabautismo, ug maghugas ka sa imong mga sala, nga magatawag sa iyang ngalan. ¹⁷Ug nahitabo nga sa nahibalik ako sa Jerusalem, ug sa nagaampo ako sa templo, nakita ko ang usa ka panan-awon sa Espiritu, ¹⁸Ug nakita ko siya nga nagaingon kanako: Dumali ka, ug pumahawa ka gilayon sa Jerusalem; kay sila dili modawat gikan kanimo sa pagpamatuod mahatungod kanako. ¹⁹Ug miingon ako: Ginoo, nanghibalo sila, sa ilang kaugalingon nga ginabilanggo ug ginahampak ko sa tagsa ka sinagoga ang mga mingtoo kanimo. ²⁰Ug sa giula ang dugosa imong saksi nga si Esteban, nagatambong usab ako, ug giuyonan ko ang iyang kamatayon, ug gibantayan ko ang mga bisti sa mga nagapatay kaniya. ²¹Ug siya miingon kanako: Lumakaw ka, kay pagasugoon ko ikaw

sa halayo ngadto sa mga Gentil. ²²Ug sila nagapatalinghug kaniya hangtud niining pulonga; ug mingsinggit sila nga nagaingon: Wad-a sa yuta ang maong tawo; kay dili angay nga siya mabuhi. ²³Ug sa nagsinggit sila, ug sa ginasalibay nila ang ilang mga kupo, ug nagasaliyab ug abug ngadto sa hangin, ²⁴Ang pangulong capitan nagsugo nga pagadad-on siya sa kuta, ug nagahangyo nga pagasusihon siya pinaagi sa hampak, aron hisayran gayud niya ang hinungdan sa ilang labihan nga pagsinggit batok kaniya. ²⁵Ug sa ilang nahiktan siya sa mga gihay nga panit, miingon si Pablo sa capitan nga nagatambong: Uyon ba sa balaod alang kaninyo ang paghampak sa usa ka tawo nga Romanhon, ug wala pa mahukmi? ²⁶Ug sa hingdunggan kini sa centurion, miadto siya sa pangulong capitan, ug nagsugilon kaniya sa pag-ingon: Unsa ba ang pagabuhaton mo? Kay kining tawohana Romanhon. ²⁷Ug miabut ang pangulong capitan, ug nag-ingon kaniya: Igaasoy mo kanako, Romanhon ba ikaw? Ug siya miingon: Oo. ²⁸Ug mitubag ang pangulong capitan: Gipalit ko sa dakung bili kining pagkalungsoranon. Ug si Pablo miingon: Apan ako natawo nga Romanhon. ²⁹Unya, sila nga buot magsusi kaniya, namahawa gilayon kaniya; ug ang pangulong capitan nahadlok usab sa pagkasayud niya nga si Pablo Romanhon, kay siya man ang naggapus kaniya. ³⁰Apan sa misunod nga adlaw, kay buot siya masayud sa katinoan sa gipasikaran sa sumbong sa mga Judio batok kaniya, iyang gibuhian siya, ug nagsugo nga magtigum ang mga pangulong sacerdote, ug ang tibook nga Sanhedrin; ug gipakanaug si Pablo, ug gipaatabang kanila.

¹Ug si Pablo, sa mitutok sa Sanhedrin, miingon: Mga igsoon, nagkinabuhi ako sa tibook nga maayong kaisipan sa atubangan sa Dios hangtud niining adlaw. ²Ug ang labawng sacerdote nga si Ananias nagsugo niadtong nanagtindog sa tupad niya nga sagpaon ang iyang baba. ³Unya nag-ingon si Pablo kaniya: Ang Dios magahampak kanimo, bongbong nga gipaputi; ug nagalingkod ikaw sa paghukom kanako uyon sa Kasugoan, ug nagsugo ka sa pagpasagpa kanako; supak sa Kasugoan? ⁴Ug ang mga nanagtindog sa tupad miingon: Gipasipad-an mo ba ang labaw nga sacerdote sa Dios? ⁵Ug si Pablo miingon: Wala ako mahibalo, mga igsoon, nga siya labawng sacerdote; kay nahasulat: Dili ka magsulti ug dautan batok sa pangulo sa imong katawohan. ⁶Ug sa hingbaloan ni Pablo, nga ang usa ka bahin kanila mga Saduceo, ug ang usa mga Fariseo, misinggit siya sa Sanhedrin: Mga igsoon, Fariseo ako, anak sa mga Fariseo; mahatungod sa paglaum ug sa pagkabanhaw sa mga minatay pagahukman ako karon. ⁷Ug sa nakapamulong siya niini, miabut ang usa ka paglalisay sa mga Fariseo ug mga Saduceo; ug ang pundok sa katawohan nabahin. ⁸Kay ang mga Saduceo nagaingon nga walay pagkabanhaw, bisan manolonda, bisan espiritu; apan ang mga Fariseo nagasugid sa duruha. ⁹Ug miabut ang usa ka dakung sininggitay; ug ang mga escriba sa pundok sa mga Fariseo mingtindog, ug nakigbisog, nga nagaingon: Kami walay hingkit-an nga dautan niining tawohana; ug unsa man kong usa ka espiritu kun, usa ba ka manolonda misulti kaniya, dili kita magsukol sa Dios. ¹⁰Ug sa miabut ang usa ka daku nga paglalisay, ang pangulong capitan, nga nahadlok nga si Pablo pagakuniskunison nila, nagpakanaug sa mga sundalo, ug iyang gipakuha siya sa lugos gikan sa taliwala nila, ug gipadala siya ngadto sa kuta. ¹¹Ug sa gabii nga

misunod ang Ginoo mitindog tupad kaniya, ug miingon: Magmalipayon ka, kay ingon nga nagpamatuod ka mahatungod kanako sa Jerusalem, ingon usab kinahanglan nga magpamatuod ka sa Roma. ¹²Ug sa pagkabuntag, nanagtigum ang mga Judio, ug nanagsinaaray nga may panumpa, nga nagaingon, nga dili na sila mokaon bisan moinum hangtud nga mapatay nila si Pablo. ¹³Ug kapin sa kap-atan sila nga nanagsabut niini; ¹⁴Ug nangadto sila sa mga pangulong sacerdote ug sa mga anciano ug nanag-ingon: Nanagsinaaray kami sa dakung panumpa, nga dili kami motilaw bisan unsa hangtud nga mapatay namo si Pablo. ¹⁵Busa karon, kamo uban ang Sanhedrin, magpahayag kamo sa atubangan sa pangulong capitan, nga iyang ipadala si Pablo nganha kaninyo, ingon nga buot kamo magsusi sa sibo pa gayud sa mga butang mahatungod kaniya; ug kami sa dili pa siya makaduol, andam sa pagpatay kaniya. ¹⁶Apan ang anak nga lalake sa igsoong babaye ni Pablo nakadungog mahatungod sa ilang pag-atang, ug siya miadto ug misulod sa kuta ug misugilon kang Pablo. ¹⁷Ug gitawag ni Pablo ngadto kaniya ang usa sa mga centurion ug miingon: Dad-a kining batan-on ngadto sa pangulong capitan, kay siya may igasugilon kaniya. ¹⁸Busa iyang gikuha siya, ug gidala ngadto sa pangulong capitan, ug miingon: Gipatawag ako sa binilanggo nga si Pablo, ug gipangayo niya kanako, nga dad-on dinhi kanimo kining batan-on, kay siya adunay igasugilon kanimo. ¹⁹Ug gikuptan siya sa kamot sa pangulong capitan, ug sa hilit gipangutana siya: Unsa bay igasugilon mo kanako? ²⁰Ug miingon siya: Ang mga Judio nanaghiusa sa pagpangayo kanimo nga ugma ipadala mo si Pablo sa atubangan sa Sanhedrin, ingon nga daw ikaw adunay ipangutana sa sibo gayud mahatungod kaniya. ²¹Busa, dili ka magsugot kanila; kay kapin sa kap-atan ka tawo ang nag-atang kaniya, nga nanagsaad nga may panumpa, nga dili na sila mokaon, bisan moinum hangtud nga ilang mapatay siya; ug karon andam na sila, nga nagapaabut sa saad gikan kanimo. ²²Busa gipapauli sa pangulong capitan ang batan-on, nga nagtugon kaniya: Dili ka magsugilon bisan kang kinsa nga gipahayagan mo ako niining mga butanga. ²³Ug iyang gitawag ngadto kaniya ang duha ka centurion, ug nag-ingon: Andamon ninyo sa ikatolo ka takna sa gabii ang duha ka gatus ka mga sundalo, aron mangadto sila hangtud sa Cesarea, ug kapitoan ka sundalo nga managkabayo, ug duha ka gatus ka sundalo nga may mga bangkaw. ²⁴Ug iyang gitugon sila sapag-andam ug mga mananap, aron pakabay-an kang Pablo, ug aron dad-on siya nga walay kabilinggan kang Felix nga gobernador. ²⁵Ug nagsulat siya ug usa ka sulat, nga ingon niini: ²⁶Si Claudio Lysias alang sa halangdon gayud nga gobernador nga si Felix: Mga yukbo. ²⁷Kining tawohana gidakup sa mga Judio, ug diriyut na nila pagpatya, sa paghiabut ko uban sa mga sundalo, ug akong giluwat siya, sa hingsayran ko nga siya Romanhon. ²⁸Ug sa akong pagtinguha nga masayud sa gipasikaran sa ilang sumbong batok kaniya, ako siyang gipaatabang sa ilang Sanhedrin; ²⁹Nga nakita ko nga gisumbong nila tungod sa mga gikalantugian nga bahin sa ilang Kasugoan, apan walay sumbong kaniya nga takus sa kamatayon, bisan pa sa bilanggoan. ³⁰Ug sa gipakita kanako nga nanagsabut ang mga Judio batok sa tawo, gilayon gipahatud ko siya kanimo nga gisugo ko usab ang mga magsusumbong, nga isulti nila sa imong atubangan ang batok kaniya. Magamaayo ka unta. ³¹Busa, ang mga sundalo, ingon sa gisugo kanila, gikuha nila si Pablo, ug gidala sulod sa kagabhion ngadto sa Antipatris. ³²Apan sa adlaw nga misunod, gipasagdan nila nga ang mga

nanagkabayo nga mga sundalo maoy mikuyog kaniya, ug namalik sila sa kuta; ³³Ug sila, sa nakaabut sa Cesarea ug sa nahatag nila ang sulat sa gobernador, gitugyan usab nila si Pablo kaniya. ³⁴Ug sa nabasa niya kini, nangutana kong tagadiin siya. Ug sa hingsayran nga taga-Cilicia siya, ³⁵Miingon siya: Pagapatalinghugan ko ikaw sa hingpit kong moabut na ang imong mga magsusumbong. Ug nagsugo nga pagabantayan siya sa palacio ni Herodes.

¹Ug sa tapus sa lima ka adlaw, milugsong ang labawng sacerdote nga si Ananias kinuyugan sa pipila ka mga anciano ug sa usa ka batid nga mamumulong nga si Tertulo, ug nanag-asoy sila sa gobernador batok kang Pablo. ²Ug sa natawag na siya, si Tertulo misugod sa pagsumbong kaniya nga nagaingon: Sa pagtan-aw namo nga tungod kanimo nahiagum kami sa dakung kalinaw, ug nga tungod sa imong masingkamuton nga pag-agak ang mga dautan gibadlong alang niini nga nasud, ³Sa gihapon gidawat kini namo sa tanang dapit sa dakung pagpasalamat, halangdon gayud nga Felix. ⁴Apan, aron ako dili makalangan pag-ayo kanimo, ginapakilooy ko kanimo, nga patalinghugan mo kami sa imong puangod sa hamubong mga pulong. ⁵Kay hingkaplagn namo kining tawohana nga mananakod sa iyang pagkadautan, ug magtutukod sa mga kagubot sa tanang mga Judio sa tibook kalibutan, ug pangulo sa pundok sa mga Nazareton; ⁶Labut pa, siya nagtinguha sa pagbuling sa templo; busa, siya usab among gidakup, ug amo untang pagahukman subay sa among Kasugoan. ⁷Apan ang pangulong capitan nga si Lysias, miabut ug sa dakung paglugos iyang gikuha siya sa among mga kamot; ⁸Nga nagsugo sa iyang mga magsusumbong nga moanha kanimo; sa pagsusi kaniya mahibaloan mo ang tanang mga butang, nga ginasumbong namo batok kaniya, ⁹Ug ang mga Judio usab miuyon sa sumbong, nga nagaingon nga matuod kining mga butanga. ¹⁰Ug sa misinyas kaniya ang gobernador sa pagpasulti, si Pablo mitubag: Sa hingbaloan ko nga ikaw maghuhukom sa hataas nga mga tuig niini nga nasud, gikalipay ko ang paghimo sa paglaban sa akong kaugalingon: ¹¹Sa nasud-ong ko nga ikaw nahibalo nga wala pa molapas ang napulo lamang ug duha ka adlaw sukad sa pagtungas ko sa Jerusalem sa pagsimba, ¹²Ug wala ako nila hikit-i bisan sa templo, bisan sa mga sinagoga, bisan sa ciudad, nga nagapakiglalis kang bisan kinsa, kun nagapagubot sa katawohan. ¹³Ug dili usab sila makapatin-aw kanimo sa mga butang nga tungod niana ginasumbong nila karon ako. ¹⁴Apan kini akong isugid kanimo, nga subay sa Dalan nga ginganlan nilang usa ka pundok, sa ingon nagaalgad ako sa Dios sa among mga ginikanan, nga nagatoo sa tanang mga butang nga uyon sa Kasugoan, ug nga nahisulat sa mga Manalagna. ¹⁵Nga may paglaum sa Dios, nga kini mao usab ang ilang ginapangita, nga adunay pagkabanhaw sa mga minatay sa mga matarung ug sa mga dili matarung. ¹⁶Niini nagapanlimbasug usab ako sa pagbaton gihapon sa akong kaugalingon sa usa ka kaisipan nga walay pagbatok sa Dios ug sa mga tawo. ¹⁷Karon sa tapus ang daghang mga tuig, mianhi ako sa pagdala ug mga limos sa akong nasud ug mga halad; ¹⁸Nga sa taliwala niini hingkit-an ako nila nga ginaputli sulod sa templo, nga walay pundok sa mga tawo ug walay kagubot; apan may pipila ka mga Judio nga gikan sa Asia, ¹⁹Nga kinahanglan unta moanhi dinhi sa atubangan nimo; ug magsumbong kong may bisan unsa sila batok kanako. ²⁰Kun, sa laing

paagi hinoon, kini sila sa ilang kaugalingon managsaysay, kong unsay mga buhat nga dautan nga ilang hingkit-an kanako sa nagatindog ako sa atubangan sa Sanhedrin, ²¹Gawas niadtong usa ka pulong nga gisinggit ko sa diha ako sa taliwala nila: Mahatungod sa pagkabanhaw sa mga minatay, pagahukman ninyo ako karong adlaw. ²²Apan si Felix, nga may labing sibo nga kahibalo mahitungod sa Dalan, nag-uswag sa husay nga nagaingon: Kong manaug ang pangulong capitan nga si Lysias, pakanaugan ko sa hukom ang inyong buruka. ²³Ug gisugo niya ang centurion nga pagabantayan si Pablo, ug tugutan siya ug diyutayng kagawasan, ug dili pagadid-an bisan kinsa sa iyang mga abyan sa pag-alagad kaniya. ²⁴Ug sa human ang pila ka adlaw, miabut si Felix uban ang iyang asawa nga si Drusila, nga Judia, ug gipatawag niya si Pablo, ug gipatalinghugan kini mahatungod sa pagtoo kang Jesucristo. ²⁵Ug sa nagasaysay siya mahatungod sa pagkamatarung, ug sa pagpugong sa kaugalingon, ug sa paghukom nga palaabuton, nahadlok si Felix, ug mitubag: Karon, lumakaw ka na; ug unya kong ako aduna nay maayong higayon, igapatawag ko ikaw. ²⁶Ug nagapaabut siya nga pagahatagan siya ni Pablo ug salapi; tungod usab niini nagpatawag siya kaniya sa masubsub ug nakigsulti kaniya. ²⁷Apan sa pagkatapus sa duha ka tuig, si Felix giilisan ni Porcio Festo; ug kay buot man siya magpahamuot sa mga Judio, si Pablo gipasagdan ni Felix nga binilanggo.

¹Busa, si Festo sa miabut sa lalawigan sa tapus sa tolo ka adlaw, mitungas sa Jerusalem gikan sa Cesarea. ²Ug ang pangulong sacerdote ug ang kadagkuang tawo sa mga Judio, nanag-asoy kaniya batok kang Pablo; ug nanagpakilooy kaniya, ³Nga nagapangayo ug usa ka utang kabubut-on batok kaniya, aron ipatawag niya si Pablo ngadto sa Jerusalem, samtang nagahikay sila sa usa ka pagbanhig, aron ilang pagapatyon siya sa dalan. ⁴Apan mitubag si Festo nga si Pablo ginabantayan sa Cesarea, ug nga siya gayud usab mopauli didto sa madali. ⁵Busa, matud niya, palugsonga uban kanako ang mga may gahum kaninyo, ug kong sad-an kining tawohana, pasumbonga sila batok kaniya. ⁶Ug sa nakapabilin siya uban kanila sa wala molabaw sa walo kun napulo ka adlaw, milugsong siya sa Cesarea; ug sa pagkabuntag milingkod siya sa lingkoranan sa hukmanan, ug nagsugo nga paatubangon si Pablo. ⁷Ug sa pag-abut niya ang mga Judio nga minglugsong gikan sa Jerusalem nanag-alirong kaniya, nga nagadala batok kaniya ug daghan ug dagkung mga pasangil nga wala nila kapamatud-i; ⁸Samtang si Pablo sa iyang paglaban, miingon: Wala gayud ako makasala batok sa Kasugoan sa mga Judio, bisan batok sa templo, bisan batok kang Cesar. ⁹Apan si Festo, nga buot magpahamuot sa mga Judio, mitubag kang Pablo, ug miingon: Buot ka ba motungas sa Jerusalem, ug didto pagahukman ka mahitungod niining mga butanga sa atubangan ko? ¹⁰Apan si Pablo miingon: Ania ako nagatindog sa atubangan sa lingkoranan sa hukmanan ni Cesar, diin angay ako pagahukman. Sa mga Judio wala akoy nabuhat bisan unsang dautan, ingon nga ikaw usab nasayud gayud kaayo. ¹¹Busa, kong ako magbubuhat sa dautan, ug nakabuhat bisan unsa nga takus sa kamatayon, dili ako molalis sa pagpakamatay; apan, kong walay matuod niadtong mga butang nga ginasumbong nila batok kanako, walay bisan kinsa nga makatugyan kanako ngadto kanila. Modangup ako kang Cesar. ¹²Unya si Festo, sa human ikasabut niya ang Sanhedrin, mitubag: midangup ka

kang Cesar, umadto ka kang Cesar. ¹³Karon sa pag-agi sa pipila ka adlaw, si Agripa nga hari ug si Bernice ming-abut sa Cesarea sa pag-abi-abi kang Festo. ¹⁴Ug sa nakapabilin sila didto sa daghang mga adlaw, giasoy ni Festo sa hari ang asunto ni Pablo, nga nagaingon: May usa ka tawo nga gipasagdan nga binilanggo ni Felix; ¹⁵Nga mahatungod kaniya, sa didto ako sa Jerusalem, nanag-asoy kanako ang mga pangulong sacerdote ug ang mga anciano sa mga Judio, nga nangayo kanako sa hukom batok kaniya. ¹⁶Kanila mitubag ako, nga dili batasan sa mga Romanhon ang pagtugyan sa kamatayon sa bisan kinsang tawo, sa wala pa ang sinumbong ikapaatubang sa mga magsusumbong, ug mahatagi sa higayon sa iyang paglaban sa sumbong batok kaniya. ¹⁷Busa, sa panag-abut nila dinhi sa tingub, wala ako maglangan, apan sa adlaw nga misunod milingkod ako sa lingkoranan sa hukmanan, ug nagsugo nga paatubangon dinhi ang tawo. ¹⁸Nga mahatungod kaniya, sa nanindog ang mga magsusumbong, wala silay dala nga laing sumbong nga sama sa pagkadautan sa mga butang nga akong ginadahum. ¹⁹Apan may mga pagkalalis sila batok kaniya mahatungod sa ilang kaugalingong tinohoan, ug mahatungod sa usa ka Jesus nga namatay nga gipamatud-an ni Pablo nga kini buhi. ²⁰Ug ako, sanglit nalibug kong unsaon ko pagsusi kining mga butanga, nangutana kong buot ba siya moadto sa Jerusalem, ug didto pagahukman mahatungod niining mga butanga. ²¹Apan sa pagdangup ni Pablo aron pagbantayan siya alang sa hukom sa Emperador, nagsugo ako nga pagbantayan siya hangtud nga ikapadala ko siya kang Cesar. ²²Ug si Agripa miingon kang Festo: Ako usab buot gayud unta magpatalinghug sa tawo. Ug siya miingon: Ugma. mapatalinghugan mo siya. ²³Busa, sa adlaw nga misunod sa miabut si Agripa ug si Bernice, sa dakung pasundayag; ug sa nakasulod sila sa dapit nga husayanan uban ang mga pangulong capitan, ug ang mga kadagkuan sa ciudad; sa sugo ni Festo gipasulod si Pablo. ²⁴Ug miingon si Festo: Hari nga Agripa, ug kamong tanan nga ania dinhi uban kanamo, nagatan-aw kamo niining tawohana, nga tungod kaniya ang tibook nga panon sa mga Judio midangup kanako sa Jerusalem, ug dinhi usab nagasinggit nga dili siya angay nga mabuhi pa. ²⁵Apan hipalgan ko nga siya walay nabuhat nga bisan unsa nga takus sa kamatayon; ug tungod kay siya midangup ngadto sa Emperador, ako naghukom sa pagpadala kaniya. ²⁶Tungod kaniya ako walay bisan unsa nga ikasulat sa akong ginoo. Tungod niana gipaatabang ko siya kaninyo, ug labi na gayud kanimo, hari nga Agripa, aron nga sa tapus masusi, ako adunay ikasulat. ²⁷Kay sa hunahuna ko, dili makatarunganon ang pagpadala sa usa ka binilanggo, nga dili usab hisgutan ang mga sumbong batok kaniya.

¹Ug si Agripa miingon kang Pablo: Ginatugot kanimo ang pagsulti alang sa imong kaugalingon. Unya si Pablo mituy-od sa iyang kamot, ug namulong sa iyang paglaban: ²Gikalipay ko sa akong kaugalingon, hari nga Agripa, nga makahimo ako sa akong paglaban sa imong atubangan niining adlawa mahitungod sa tanang mga butang nga ginasumbong sa mga Judio batok kanako. ³Labi na gayud kay batid ikaw sa tanang mga batasan ug mga gikalalisan sa mga Judio; busa ginapakilooy ko kanimo nga patalinghugan mo ako nga mapailubon. ⁴Ang akong batasan sa kinabuhi sukad sa akong pagkabatan-on hangtud karon, nga sukad sa sinugdan didto sa akong kaugalingon nga nasud

ug sa Jerusalem, hingbaloan kini sa tanang mga Judio; ⁵Nga nahibalo kanako sukad sa sinugdan, kong buot sila magsaksi, nga ako subay sa labing matul-id nga kadapigan sa among tinohoan nagkinabuhi ako nga Fariseo. ⁶Ug karon nagatindog ako dinhi aron pagahukman tungod sa paglaum sa saad nga gibuhat sa Dios sa among mga ginikanan, ⁷Nga sa maong saad ang among napulog duha ka banay nga nagaalagad sa Dios sa dakung kakugi, sa adlaw ug sa gabii, milaum nga makakab-ut; ug mahatungod niining paglaum, gisumbong ako sa mga Judio, Oh, hari! ⁸Nganong ginahunahuna ninyo nga dili katohoan, kong pagabanhawon sa Dios ang mga minatay? ⁹Ako, sa pagkamatuod, naghunahuna sa akong kaugalingon, nga kinahanglan ako magabuhat ug daghang mga butang batok sa ngalan ni Jesus nga Nazareton. ¹⁰Ug kini gibuhat ko usab sa Jerusalem; ug gibutang ko sa mga bilanggoan ang daghan sa mga balaan, sa nakadawat ako ug pagbulot-an sa mga pangulong sacerdote; ug sa gipamatay sila, gihatag ko ang akong pag-uyon. ¹¹Ug sa pagsilot kanila sama kadaghan sa tanang mga sinagoga, gipugos ko sila aron magapasipala; ug sa napungot ako pag-ayo batok kanila, gilutos ko sila hangtud sa mga kalungSORAN sa laing nasud. ¹²Tungod niana sa nagapanaw ako ngadto sa Damasco, nga may pagbulot-an ug sugo sa mga pangulong sacerdote; ¹³Sa udto ang adlaw, Oh hari, nakita ko sa dalan ang usa ka kahayag gikan sa langit, nga labaw pa sa kasilaw sa adlaw, nga nagasidlak sa libut nako ug sa mga ming-uban kanako. ¹⁴Ug sa nangapukan kaming tanan sa yuta, hingdunggan ko ang usa ka tingog nga nagasulti kanako sa pinulongang Hebreohanon: Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo ako? Malisud alang kanimo ang pagtindog sa mga espuela. ¹⁵Ug miingon ako: Kinsa ba ikaw, Ginoo? Ug miingon ang Ginoo: Ako mao si Jesus, nga imong ginalutos. ¹⁶Apan bumangon ka ug tumindog; kay tungod niini nagpakita ako kanimo, sa pagtudlo kanimo nga ministro ug saksi sa mga butang nga imong hingkit-an kanako ug sa mga butang usab nga igapakita ko pa kanimo; ¹⁷Nga magaluwas kanimo gikan sa mga tawo ug sa mga Gentil, kang kinsa ikaw paadtoon ko, ¹⁸Sa pagbuka sa ilang mga mata aron managbalik sila gikan sa kangitngitan ngadto sa kahayag, ug gikan sa kagamhanan ni Satanas ngadto sa Dios, aron managpakadawat sila sa pasaylo sa mga sala, ug sa kabilin kanila nga mga gipakabalaan tungod sa pagtoo kanako. ¹⁹Tungod niana, Oh hari nga Agripa, wala ako magmalalison sa langitnon nga panan-awon: ²⁰Kondili nagamantala ako una sa tanan sa mga taga-Damasco, ug sa Jerusalem, ug sa tibook nga ginsakpan sa Judea, ug sa mga Gentil usab, nga managhinulsol unta sila ug managbalik sa Dios, nga managhimo ug mga buhat nga takus sa paghinulsol. ²¹Tungod niining hinungdan, ang mga Judio mingdakup kanako sa templo, ug nagpaninguha sa pagpatay kanako. ²²Busa, sa nakadawat ako sa panabang nga gikan sa Dios, nakapadayon ako hangtud niining adlaw, nga nagahatag ug pagpamatuod sa kagagmayan ug sa kadagkuan usab; ug wala magasulti sa bisan unsa, gawas sa gipahayag sa mga Manalagna ug ni Moises nga manghitabo: ²³Nga si Cristo kinahanglan mag-antus, ug nga siya, sa sinugdan pinaagi sa pagkabanhaw sa mga minatay, magamantala sa kahayag ngadto sa mga tawo ug sa mga Gentil. ²⁴Ug sa nagasulti siya sa iyang paglaban, si Festo sa dakung tingog miingon: Buang ka, Pablo; ang hilabihan mo nga kaalam nakapabuang kanimo. ²⁵Apan si Pablo miingon: Dili ako buang, labing halangdon nga Festo, kondili nagasulti ako sa mga pulong sa kamatuoran ug sa kabuotan. ²⁶Kay ang hari nahibalo niining mga butanga, kang kansa usab nagasulti

ako sa walay pagpanuko; kay nasayud gayud ako nga walay bisan unsa niining mga butanga nga nalilong kaniya; kay kini wala pagbuhata sa kasuokan. ²⁷Hari nga Agripa, mitoo ka ba sa mga manalagna? Nanghibalo ako nga ikaw mitoo. ²⁸Ug si Agripa miingon kang Pablo: Uban sa diyutay nga pagpalukmay makabig mo unta ako sa pagka-Cristohanon. ²⁹Ug si Pablo miingon: Itugot unta sa Dios, nga sa diyutay kun sa daghan, dili lamang ikaw, kondili usab ang tanan nga nanagpatalinghug kanako niining adlaw mamahimo nga sama kanako, gawas niining mga talikala. ³⁰Ug sa nakapamulong siya niini, mingtindog ang hari, ug ang gobernador, ug si Bernice, ug ang mga nanaglingkod uban kanila. ³¹Ug sa pagpamauli nila, nagasulti ang usa ug usa kanila nga nagaingon: Kining tawohana walay bisan unsa nga gibuhat nga takus sa kamatayon, bisan sa mga talikala. ³²Ug si Agripa miingon kang Festo: Kining tawohana mabuhian unta kong wala pa siya makadangup kang Cesar.

¹Ug sa natino na nga molayag kami padulong sa Italia, ilang gitugyan si Pablo ug ang uban nga mga binilanggo sa usa ka centurion, nga ginanganlan si Julio, sa panon ni Augusto. ²Ug sa misakay kami sa usa kasakayan nga taga-Adramito, nga gumigikan sa pagpangubay sa Asia, migikan kami; si Aristarco nga Macedonianhon, nga taga-Tesalonica, mikuyog kanamo. ³Ug sa sunod nga adlaw midunggo kami sa Sidon. Ug giabiabi ni Julio sa maloloy-on gayud si Pablo, ug gitugutan niya nga makaadto sa iyang mga higala aron makalingawlingaw sa iyang kaugalingon. ⁴Ug sa paggikan namo didto, milayag kami sa salipud sa Cipro, kay sungsungon ang mga hangin. ⁵Ug sa natabuk namo ang lawod sa atbang sa Cilicia ug Pamphylia, miabut kami sa Mira, ciudad sa Licia. ⁶Ug didto ang centurion nakakaplag ug usa ka sakayan nga taga-Alejandria nga gumigikan padulong sa Italia, ug gipasakay kami niadto. ⁷Ug sa nakalayag na kami sa hinayhinay sulod sa daghang mga adlaw, ug nakaabut nga nagalisud sa atbang sa Gnido, ang hangin wala na magsunod kanamo, mipadulong kami sa salipud sa Creta, sa atbang sa Salmon; ⁸Ug sa kalisdanan, samtang nakapamaybay kaniya, miabut kami sa usa ka dapit nga ginganlan Matahum nga mga Dunggoanan, nga haduol didto ang ciudad sa Lasea. ⁹Ug sa miagi na ang hataas nga panahon, ug makulba na ang pagsakay, sanglit kay miagi na ang Puasa; si Pablo nagatambag kanila, ¹⁰Ug miingon kanila: Mga ginoo, gitan-aw ko nga ang pagsakay may kadaut ug magahatag daghang kapildihan, dili lamang sa lulan ug sa sakayan, kondili usab sa atong mga kinabuhi. ¹¹Apan ang centurion namati sa piloto ug sa tag-iya sa sakayan labaw pa kay sa mga butang nga giingon ni Pablo. ¹²Ug tungod kay ang dunggoanan dili angay lumaran sa panahon sa tingtugnaw, ang kadaghanan nanagtambag nga molayag gikan didto, basin na lamang makaabut sila sa Fenice, usa ka dunggoanan didto nga nagalantaw sa habagatan ug sa kanawayan, aron sa pagpabilin didto sa tingtugnaw. ¹³Ug sa mihuyop sa mahinay ang habagat, sa ginahunahuna nila nga natuman na ang ilang tuyo, migikan sila ug nagpamaybay paglayag sa Creta haduol sa baybayon. ¹⁴Apan sa wala madugay may mihuros nga usa ka unos nga makusog, nga ginganlan Euraquilon. ¹⁵Ug sa gianod ang sakayan, ug wala na makagsungung sa hangin, nagpahanunot kami ug ginapadpad. ¹⁶Ug sa mipadalagan kami sa salipud

sa usa ka diyutay nga pulo, nga ginganlan Cauda, nakahimo kami, nga may kalisud, sa paglig-on sa sakayan. ¹⁷Ug sa human ikaisa kini nila, nagagamit sila ug mga tabang nga gibakus nila sa ilalum sa sakayan; ug sanglit nangahadlok sila nga tingali igadakdak sila sa Sirte, gilukot nila ang mga layag, ug sa ingon niana nagpaanod sila. ¹⁸Ug sa gikusokuso kami pag-ayo sa unos, sa adlaw nga misunod misugod sila sa pagpanalibay sa mga lulan. ¹⁹Ug sa ikatolo ka adlaw gipanalibay nila sa ilang kaugalingong mga kamot ang mga kasangkapan sa sakayan. ²⁰Ug sa diha nga sa daghang mga adlaw wala mohayag ang adlaw bisan ang mga bitoon, ug sa gihampak kami sa usa ka makusog nga bagyo ang tanan nga paglaum nga kami maluwas nawala. ²¹Ug sa diha nga dugay na nga wala silay pagkaon, si Pablo mitindog sa ilang taliwala ug misulti: Mga ginoo, maayo unta kong nagpatalinghug pa kamo kanako, ug wala molayag gikan sa Creta, ug malikayan ta unta kining mga kaudat ug kapildihan. ²²Ug karon nagatambag ako kaninyo nga magmadasigon kamo kay walay kinabuhi nga mawala kaninyo, kondili ang sakayan lamang. ²³Kay karong gabii mipahayag kanako ang manolonda sa Dios nga maoy tag-iya kanako, nga mao usab ang akong ginaalagad, nga nagaingon: ²⁴Dili ka mahadlok, Pablo; kinahanglan ka moatubang kang Cesar; ug ania karon, gihatag kanimo sa Dios ang tanang nagasakay uban kanimo. ²⁵Busa, mga ginoo, magmalig-on kamo; kay ako mitoo sa Dios, nga mahinabo kini sumala sa gisulti kanako. ²⁶Apan kinahanglan nga igadagsa kita sa usa ka pulo. ²⁷Apan sa miabut ang ikapulo ug upat ka gabii, sa gianod-anod kami sa dagat sa Adria, sa haduol ang tungang gabii ang mga taga-sakayan nakaalinggat nga nagakahaduol sila sa usa ka yuta. ²⁸Ug ilang gitugkad, ug hingkaplagan nila nga kaluhaan ka dupa; ug sa nakairog-irog sila, gitugkad nila pag-usab, ug hingkaplagan nga napulo ug lima ka dupa. ²⁹Ug sanglit nahadlok sila nga tingali unya ikadakdak kami sa mga takot, gihulogan nila ug upat ka sinipit sa ulin, ug nangandoy nga mobanagbanag na unta. ³⁰Ug kay nagapaninguha ang mga magsasakay sa pagkalagiw gikan sa sakayan, ug sa natunton nila ang tundaan sa dagat, aron ingnon nga igahulog nila ang mga sinipit sa dulong, ³¹Nag-ingon si Pablo sa centurion ug sa mga sundalo: Kong kini sila dili managpabilin sa sakayan, dili kamo mangaluwas. ³²Unya giputol sa mga sundalo ang mga pisi sa tundaan, ug gipasagdan kini nga idagsa. ³³Ug sa nagabanagbanag na, si Pablo nagaagda sa tanan sa pagkaon nga nagaingon: Kining adlaw mao ang ikapulo ug upat ka adlaw nga kamo nagahulat ug nagapadayon sa pagpuasa, nga wala kamoy bisan unsa nga gikaon. ³⁴Busa, ako magaagda kaninyo, nga mangaon kamo kay kini alang sa inyong kaluwasan; kay walay mapildi bisan usa ka buhok sa ulo ni bisan kinsa kaninyo. ³⁵Ug sa nakapamulong siya niini, ug nakakuha sa tinapay, nagapasalamat siya sa Dios sa atubangan sa tanan; ug kini gitipiktipik niya, ug misugod sa pagkaon. ³⁶Unya nagmadasigon silang tanan, ug nangaon usab. ³⁷Ug kaming tanan sa sakayan duha ka gatus ug kapitoan ug unom ka kalag. ³⁸Ug sa nangabusog na sila, gipagaan nila ang sakayan, pinaagi sa pagpanalibay sa trigo ngadto sa dagat. ³⁹Ug sa pagkaadlaw na, wala sila makaila sa yuta: apan nakita nila ang usa ka luok nga adunay baybayon, ug nagtinambagay sila kong mahimo ba nila ang pagpadagsa sa sakayan didto. ⁴⁰Ug sa gibuhian nila ang mga sinipit, gibiyaan nila kini sa dagat; ug sa maong higayon gipanghubad usab nila ang mga banting sa mga bansalan. ug sa gibuklad nila sa hangin ang layag, mipatumong sila sa baybayon. ⁴¹Apan sa hingtungnan nila ang

dapit nga gitagboan sa duha ka dagat, gipasanglad nila ang sakayan. Ug ang dulong misanglad ug wala na matarug; apan ang ulin nagsugod sa pagkaguba tungod sa kabaskug sa mga balud. ⁴²Ug ang gisabutan sa mga sundalo mao ang pagpatay sa mga binilanggo, kay tingali ang uban manglangoy ug mangalagiw. ⁴³Apan ang centurion nga buot magluwas kang Pablo, miulang sa ilang tuyo, ug nagsugo sa mga makalangoy nga manglayat sila ug mag-una sa yuta, ⁴⁴Ug ang mga nahabilin, ang uban sa mga gabayang tabla, ug ang uban sa mga kasangkapan sa sakayan. Ug mao kini ang nahitabo nga ang tanan nangaluwas didto sa yuta.

¹Ug sa naluwas na kami, nahibaloan namo nga ang pulo ginganlan Melita, ²Apan ang mga molupyo didto nagaamoma kanamo sa dili diyutay nga pag-abiabi; kay nagahaling sila ug usa ka daub, ug midawat kanamong tanan, tungod sa ulan, ug tungod sa katugnaw. ³Apan sapagkuha ni Pablo ug usa ka hakgum sa mga sanga ug gitam-ok sa daub, miwayway ang usa ka bitin nga malala tungod sa kainit, ug miungot sa iyang kamot. ⁴Ug sa hingkit-an sa mga molupyo didto ang malala nga mananap nga nagabitay sa iyang kamot, nagsinultihay sila ang usa ug usa: Sa walay duhaduha mamomono kining tawohana, nga bisan tuod nakakalagiw gikan sa dagat, apan wala motugot ang katarungan nga mabuhi siya. ⁵Apan gisawilik niya ang mananap sa kalayo, ug wala siya mobati ug kadautan. ⁶Apan sila nagapaabut nga mohupong siya, kun mapukan nga patay sa hinanali; apan sa human ang dugay nga paghulat nila, ug sa hingkit-an nila nga walay bisan unsang kadaut nga nahitabo kaniya, nagbalhin sila sa ilang mga hunahuna, ug nanag-ingon nga siya usa ka dios. ⁷Apan sa nait niadtong dapita, may mga kaumhan sa pangulo sa pulo nga ginganlan si Publio; nga midawat kanamo, ug maoy nag-amoma kanamo sulod sa tolo ka adlaw sa maabiabihon gayud. ⁸Ug mao kadto nga ang amahan ni Publio nagahigda nga gitakbuyan sa hilanat ug sa kalibang ug dugo. Kaniya misulod si Pablo ug nagaampo, ug sa mipandong siya sa iyang mga kamot kaniya, giayo niya. ⁹Ug sa nahimo kini, ang uban usab nga may mga sakit niadtong puloa nangadto kaniya, ug giayo niya. ¹⁰Sila usab nanagpahinangup kanamo ug daghang mga hatag; ug sa paglayag namo, gilulanan kami nila sa mga butang nga among gikinahanglan. ¹¹Ug sa human ang tolo ka bulan, milayag kami sa usa ka sakayan, nga taga-Alejandria, nga mingtapon sa pulo sa tingtugnaw; ug ang iyang timaan mao ang kaluhang lalake Castor ug Polux. ¹²Ug sa pagdunggo namo sa Siracusa, napabilin kami didto sa tolo ka adlaw. ¹³Ug gikan didto miliko kami, ug miabut sa Regio; ug sa tapus ang usa ka adlaw, mihuyop ang habagat, ug sa ikaduhang adlaw miabut kami sa Puteolos. ¹⁴Didto nakakaplag kami ug mga igsoon, ug nangayo sila nga magapabilin kami uban kanila ug pito ka adlaw; ug unya nakadangat kami sa Roma. ¹⁵Ug gikan didto, ang mga igsoon, sa ilang pagkadungog mahitungod kanamo, misugat sa pagdawat kanamo hangtud sa Poro Apii, ug sa Totolo ka Taberna; nga, sa nakita sila ni Pablo, nagpasalamat siya sa Dios, ug nagmadasigon siya. ¹⁶Ug sa misulod kami sa Roma, gitugutan si Pablo sa pagpuyo nga nagkinaugalingon uban sa sundalo nga nagbantay kaniya. ¹⁷Ug nahitabo nga sa human ang tolo ka adlaw, gipatigum niya ang mga kadagkuan sa mga Judio: ug sa natigum sila, siya miingon kanila. Ako, mga igsoon, bisan wala

akoy nabuhat nga bisan unsa nga batok sa mga tawo, bisan batok sa mga batasan sa atong mga ginikanan, apan gitugyan ako nga binilanggo gikan sa Jerusalem ngadto sa mga kamot sa mga Romanhon: ¹⁸Nga, sa nasusi nila ako, buot nila nga ako buhian tungod kay kanako walay bisan unsa nga hinungdan nga takus sa kamatayon. ¹⁹Apan sa misupak ang mga Judio, napugos ako sa pagdangup kang Cesar; dili tungod kay ako adunay igsusumbong batok sa akong nasud. ²⁰Busa tungod niini nga hinungdan gipatawag ko kamo sa pagpakigkita ug pagpakigsulti kanako; kay tungod sa paglaum sa Israel, nagapus ako niini nga talikala. ²¹Ug sila miingon kaniya: Kami wala makadawat ug mga sulat gikan sa Judea mahatungod kanimo, ug walay bisan kinsa usab sa mga igsoon nga mianhi, ug misugilon kun misulti ug bisan unsang dautan batok kanimo. ²²Apan buot kami magpatalinghug kanimo sa imong hunahuna; kay, mahitungod niini nga pundok, hingbaloan namo, nga sa bisan diin nga dapit adunay mga sulti nga batok kaniya. ²³Ug sa diha nga sila nakagtagal kaniya ug usa ka adlaw, nangadto sila nga tinagdaghan sa iyang puloy-anan; kanila nagsaysay siya sa mga butang, nga nagpamatuod sa gingharian sa Dios, ug nagakabig kanila mahatungod kang Jesus, pinasikad sa Kasugoan ni Moises, ug sa mga Manalagna usab, sukad sa buntag hangtud sa gabii. ²⁴Ug ang uban mingtoo sa mga butang nga gisulti, apan ang uban wala managtoo. ²⁵Ug sa wala magakaangay ang usa ug usa kanila, namauli sila sa tapus makasulti si Pablo ug usa ka pulong: Igo gayud ang gisulti sa Espiritu Santo sa atong mga ginikanan pinaagi kang Isaias nga manalagna. ²⁶Nga nagaingon: Umadto ka niining katawohana, ug mag-ingon: Sa pagpatalinghug makadungog kamo, ug dili gayud makasabut; ug sa pagtan-aw makakita kamo, ug dili gayud makatukib. ²⁷Kay ang kasingkasing niining katawohan mibaga, ug ang ilang mga igdulungog makuli nga makadungog, ug gipiyong nila ang ilang mga mata; tingali kaha ug makakita sila pinaagi sa ilang mga mata, ug makadungog sila pinaagi sa ilang mga igdulungog, ug makasabut sila pinaagi sa ilang kasingkasing, ug managbalik, ug pagaayohon ko sila. ²⁸Busa hibalo niinyo nga kining kaluwasan sa Dios gipadala ngadto sa mga Gentil, sila magpatalinghug usab. ²⁹Ug sa nakapamulong siya niining mga pulonga nanglakaw ang mga Judio, ug may daku sila nga mga pagkalalis sa ilang kaugalingon. ³⁰Ug siya mipuyo sulod sa duha ka tuig sa balay nga iyang giabangan, ug midawat siya sa tanan nga miduaw kaniya. ³¹Nga nagawali sa gingharian sa Dios, ug nagatudlo sa mga butang mahatungod sa Ginoong Jesucristo, sa bug-os nga kaisug, sa walay bisan kinsa nga nagadili kaniya.

¹Si Pablo, ulipon ni Jesucristo, gitawag aron mahimong apostol, ginahin alang sa Maayong Balita sa Dios, ²Nga iyang gisaad kaniadto pinaagi sa iyang mga manalagna, sa mga Balaang Kasulatan; ³Mahatungod sa iyang Anak, nga natawo sa kaliwatan ni David, sumala sa unod, ⁴Nga gipahayag nga Anak sa Dios nga may gahum, sumala sa Espiritu sa pagkabalaan, tungod sa pagkabanhaw gikan sa mga minatay, ni Jesucristo nga atong Ginoo; ⁵Nga pinaagi kaniya nakadawat kami sa gracia ug sa pagka-apostol ngadto sa pagkamasinulondon sa pagtoo sa kinataliwad-an sa tanang mga nasud, tungod sa iyang ngalan, ⁶Nga sa taliwala nila kamo usab, mga tinawag nga mga iya ni Jesucristo: ⁷Alang sa tanan nga anaa sa Roma, mga hinigugma sa Dios, nga gitawag aron

mahimong balaan: Kaninyo ang gracia, ug ang pakigdait nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug sa Ginoong Jesucristo. ⁸Una sa tanan, nagapasalamat ako sa akong Dios pinaagi kang Jesucristo tungod kaninyong tanan, nga ang inyong pagtoo ginamantala sa tibook nga kalibutan. ⁹Kay ang Dios mao ang akong saksi nga kaniya nagaalagad ako sa akong espiritu sa Maayong Balita sa iyang Anak, nga sa walay undang nagahisgut ako tungod kaninyo gihapon sa akong mga pag-ampo, ¹⁰Nga nagapangamuyo ako, basin pa nga sa katapusan, sa bisan unsang paagi, itugot kanako pinaagi sa kabubut-on sa Dios ang kasayon sa pag-anha diha kaninyo. ¹¹Kay nangandoy ako sa pagpakigkita kaninyo aron ako makahatag kaninyo ug gasa nga espirituhanon, sa tuyo nga kamo mangahimong malig-on; ¹²Ang buot ingnon mao, nga ako sa anaa na kaninyo magakalipay uban kaninyo, tagsatagsa kanato tungod sa pagtoo sa usa ug usa, ang inyo, ug ang ako. ¹³Ug dili ako buot, mga igsoon, nga kamo dili masayud, nga sa nakadaghan naghunahuna ako sa pag-anha kaninyo (bisan hangtud karon ginaulangan ako), aron ako adunay bunga usab diha kaninyo, ingon man sa uban nga mga Gentil. ¹⁴Utangan ako sa mga Greciahanon ingon man sa mga dumoduong, sa mga makinaadmanon ingon man sa mga burong. ¹⁵Busa, kutob sa akong mahimo andam ako sa pagwali sa Maayong Balita kaninyo usab nga anaa sa Roma. ¹⁶Kay dili ko igakaulaw ang Maayong Balita; kay kini mao ang gahum sa Dios alang sa kaluwasan sa tagsatagsa nga motoo: una sa tanan, sa Judio, ug ingon man sa Greciahanon. ¹⁷Kay kaniya ginapadayag ang pagkamatarung sa Dios gikan sa pagtoo ngadto sa pagtoo, ingon sa nahasulat: Apan ang matarung mabuhi tungod sa pagtoo. ¹⁸Kay ang kaligutgut sa Dios ginapadayag gikan sa langit batok sa tanan nga pagkadilidiosnon ug sa pagkadilimatarung sa mga tawo, nga nanagpugong sa kamatuoran pinaagi sa pagkadilimatarung. ¹⁹Kay kadtong mahibaloan mahatungod sa Dios, ginapahayag diha kanila; kay kini gipahayag man sa Dios kanila. ²⁰Kay ang iyang mga butang nga dili makita sukad sa pagtukod sa kalibutan, makita sa dakung katin-aw, nga masabut pinaagi sa mga butang nga binuhat; bisan pa, ang iyang walay kinutobang gahum ug pagkadios; aron sila wala nay ikabalibad. ²¹Kay, sa hing-ilhan nila ang Dios, wala nila paghimayaa siya ingon nga Dios, bisan managpasalamat sila; kondili nangabuang sila sa ilang mga hunahuna, ug ang ilang kasingkasing nga walay pagsabut, gingitngitan. ²²Sa nagsugid sa ilang kaugalingon nga sila mga makinaadmanon, nanga-himong buang sila. ²³Ug giilisan nila ang himaya sa dilimadunoton nga Dios sa pagkasama sa larawan sa tawo nga madunoton, ug sa mga langgam, ug sa mga mananap nga may upat ka tiil, ug sa mga nagakamang sa yuta. ²⁴Tungod niini ang Dios nagtugyan kanila ngadto sa mga kailibgon sa ilang mga kasingkasing ngadto sa kahugawan, aron ang ilang mga lawas magmatalamayon diha sa ilang kaugalingon. ²⁵Kay niana ang kamatuoran sa Dios giilisan nila sa bakak, ug gipalabi nila ang pagsimba ug pag-alagad sa mga binuhat kay sa Magbubuhat nga mao ang dalayegon sa walay katapusan. Amen. ²⁶Tungod niini gitugyan sila sa Dios ngadto sa mga kailibgon nga mangilngig; kay ang ilang mga babaye nanag-alili sa paggawi nga kinaiya ngadto sa paggawi nga supak sa kinaiya. ²⁷Ug sa mao usab nga pagkaagi ang mga lalake, mingbiya sa kinaiya nga paggamit sa babaye, nanagdilaab diha sa ilang kailibgon ang usa ngadto sa usa, ang mga lalake sa ilang masigkalalake nanagbuhat sa kangil-ad, ug nagpakadawat sa ilang kaugalingon niadtong bayad nga angay sa ilang kasaypanan. ²⁸Ug tungod kay nagdumili

sila sa pagbaton sa Dios sa ilang kahibalo, ang Dios nagtugyan kanila ngadto sa usa ka hunahuna nga dunot, sa pagbuhat niadtong mga butang nga dili angay. ²⁹Nga napuno sila sa tanan nga pagkadilimatarung, pagkadautan, pagkahikaw, pagkamadinauton; napuno sa kasina, pagkamamumuno, pagkalalis, pagkalimbongan, kangil-ad sa kasingkasing, mga tigsugyot; ³⁰Mga malibakon, masilagon sa Dios, mga mapasipalahon, palabilabihon, andakan, mga magtutukod sa mga kadaut, masupilon sa mga ginikanan; ³¹Mga walay pagsabut, mga mag-bubungkag sa mga gikauyonan, mga walay gugma nga kinaiya, mga walay kalooy; ³²Nga kini sila sa hingbaloan nila ang tulomanon sa Dios, nga ang mga nagabuhat sa mao nga mga butang, mga takus sa kamatayon, dili lamang ginabuhat nila ang mao, kondili usab nga sila nagatugot niadtong mga nagabuhat niini.

¹Busa, ikaw walay ikabalibad, oh tawo, bisan kinsa ka nga nagahukom; kay niana nga nagahukom ka sa isigkatawo, nagahukom ka sa silot sa imong kaugalingon; kay ikaw nga nagahukom, nagabuhat ka sa maong mga butang. ²Ug atong hingbaloan, nga ang pag-hukom sa Dios, nahisubay sa kamatuoran batok sa mga nagabuhat sa maong mga butang. ³Ug, nagadahum ka ba, oh tawo, nga nagahukom sa mga nagabuhat sa ingon nga mga butang, ug nagabuhat sa mao usab, nga makakalagiw ka sa paghukom sa Dios? ⁴Kun nagatamay ka ba sa kadato sa iyang pagkaayo ug sa pagkamainan-tuson ug sa pagkamapailubon, sa walay pagpanghibalo, nga ang pagkamaayo sa Dios magatutul kanimo sa paghinulsol? ⁵Apan tungod sa imong katig-a ug sa imong kasingkasing nga dili mahi-nulsulon, nagatigum ka ug kaligutgut alang sa imong kaugalingon sa adlaw sa kaligutgut ug sa pagpadayag sa mata-rung nga paghukom sa Dios; ⁶Nga magabayad sa tagsatagsa sumala sa iyang mga buhat. ⁷Kanila nga pinaagi sa pagpailub nga mapadayonon sa maayong mga buhat nagapangita sa himaya, ug sa dungog, ug sa pagkadilimadunoton, ang kinabuhi nga walay katapusan; ⁸Apan, alang niadtong mga malalison, ug mga dilimasinulondon sa kamatuoran, kondili mga masinulondon sa pagkadilimatarung, mao ang kaligutgut ug kayugot, ⁹Kagul-anan ug kasub-anan sa tanan nga kalag sa tawo, nga nagabuhat sa dautan, una sa tanan sa Judio, ug unya sa Greciahanon usab. ¹⁰Apan himaya, ug dungog, ug pakigdait alang sa tagsatagsa ka tawo nga nagabuhat sa maayo, una sa tanan sa Judio ug unya sa Greciahanon usab. ¹¹Kay ang Dios walay gipalabi sa mga tawo. ¹²Kay ang tanan nga nanagpakasala sa walay Kasugoan, mangawala usab sa walay Kasugoan; ug ang tanan nga nanagpakasala ilalum sa Kasugoan, pagahukman sila pinaagi sa Kasugoan; ¹³Kay dili ang mga nagapatalinghug sa Kasugoan maoy matarung sa atubangan sa Dios; kondili ang mga nagatuman sa Kasugoan maoy pakamatarungon. ¹⁴(Kay kong ang mga Gentil nga walay Kasugoan, nagabuhat subay sa kinaiya sa mga butang sa Kasugoan, kini sila, sa walay Kasugoan, mga kasugoan sila sa ilang kaugalingon; ¹⁵Sa paagi nga gipakita nila ang buhat sa Kasugoan, nga nahisulat sa ilang mga kasingkasing, nga ginapamatud-an sa ilang kaisipan sa ingon niana, ug ang ilang mga hunahuna nagasinumbongay ug nagabinalibaray ang usa ug usa kanila), ¹⁶Sa adlaw nga ang Dios maga-hukom sa mga tinago sa mga tawo, sumala sa akong Maayong Balita, pinaagi kang Jesucristo. ¹⁷Apan kong ikaw nagadala sa ngalan sa usa ka Judio, ug nagasalig sa Kasugoan, ug nagahimaya

ka sa Dios, ¹⁸Ug naila mo ang iyang kabubut-on, ug nauyonan ang mga butang nga halangdon nga natudloan ka gikan sa Kasugoan, ¹⁹Ug nagasalig ka, nga ikaw gayud mao ang magmamando sa mga buta, kahayag sa mga anaa sa kangitngitan, ²⁰Magsasaway sa mga buangbuang, magtutudlo sa mga bata, sa nabatonan mo sa Kasugoan ang dagway sa pag-ila ug sa kamatuoran; ²¹Busa, ikaw nga nagatudlo sa lain nga tawo, wala ka ba magtudlo sa imong kaugalingon? Ikaw nga nagawali nga ang tawo dili angay mangawat, nagapangawat ka ba? ²²Ikaw nga nagaingon nga ang tawo dili angay magpanapaw, nagapanapaw ka ba? Ikaw nga nagadumot sa mga larawan, gikawatan mo ba ang mga templo? ²³Ikaw nga nagahimaya diha sa Kasugoan, pinaagi sa imong paglapas sa Kasugoan, nagapakaulaw ka ba sa Dios? ²⁴Kay ang ngalan sa Dios gipasipalahan sa taliwala sa mga Gentil tungod kaninyo sumala sa nahasulat na. ²⁵Kay ang circuncion magapulos gayud kong magtutuman ka sa Kasugoan, apan kong ikaw maglalapas sa Kasugoan mahimong dili circuncion, ang imong circuncion. ²⁶Busa, kong ang walay circuncion magabantay sa mga tulomanon sa Kasugoan, dili ba ang iyang pagkawalay-circuncion, maisip nga circuncion? ²⁷Ug ang pagkawalay-circuncion nga sa kinaiya, kong siya magatuman sa Kasugoan, dili ba magahukom kanimo nga, sa may letra ug sa may circuncion, maglalapas ka man sa Kasugoan? ²⁸Kay dili siya Judio, kong siya Judio sa gawas lamang; bisan ang circuncion sa unod lamang: ²⁹Kondili Judio siya, kong Judio sa sulod; ug ang circuncion mao ang sa kasingkasing, diha sa espiritu, dili sa letra: kang kansang pagdayeg dili gikan sa mga tawo, kondili sa Dios.

¹Busa, unsa man ang bintaha sa Judio? kun unsa ang kapuslanan sa circuncion? ²Daghan, sa tanang paagi: una sa tanan, mao nga gitugyan kanila ang mga pulong sa Dios. ³Kay unsa man kong ang uban walay pagtoo? ang ilang pagkakulang sa pagtoo makahimo bang walay kapuslanan sa pagkamatinumanon sa Dios? ⁴Kana dili mahimo! Sa pagkamatuod, pasagdi nga ang Dios hipalgan nga maminatud-on, apan ang tanan nga tawo bakakon, ingon sa nahasulat: Aron pakamatarungon ka sa imong mga pulong; ug modaug ka kong ikaw pagahukman. ⁵Apan kong ang atong pakadilimatarung nagapasundayag sa pagkamatarung sa Dios, unsay atong igaingon? Dili ba matarung ang Dios, nga nagaduaw kanato nga may kaligutgut? (Nagasulti ako ingon nga tawo). ⁶Kana dili mahimo! Kay unya unsaon paghukom sa Dios ang kalibutan? ⁷Apan kong ang kamatuoran sa Dios nagpatubo alang sa iyang himaya pinaagi sa akong pagbakak, ngano man nga ginahukman pa usab ako ingon nga makasasala? ⁸Ug ngano man nga dili (sumala sa gisugid sa mga mapasipalahon, ug sumala sa gipamatud-an sa uban, nga kami nanag-ingon): Managbuhat kita sa dautan, aron moabut ang maayo? kang kinsang pagkahinukman sa silot matarung. ⁹Nan, unsa man? Mga labing maayo ba kita kay kanila? Dili, bisan sa unsa nga paagi. Kay gisumbong na nato ang mga Judio ug ang mga Gentil usab, nga silang tanan anaa sa ilalum sa sala, ¹⁰Ingon sa nahasulat na: Walay bisan kinsa nga matarung; bisan usa lamang: ¹¹Walay bisan kinsa nga nakasabut; walay bisan kinsa nga nagapangita sa Dios. ¹²Silang tanan nanagpalayo; sa tingub sila nangahimong walay pulos. Walay bisan kinsa nga nagabuhat ug maayo; walay bisan usa na lamang. ¹³Ang ilang totonlan

maoy usa ka binuksan nga lubnganan; pinaagi sa ilang mga dila ginagamit nila ang limbong; ang lala sa mga bitin anaa sa ilalum sa ilang mga ngabil. ¹⁴Kang kinsang baba napuno sa pagpanunglo ug sa kapaitan. ¹⁵Ang ilang mga tiil malagmit mag-ula sa dugo. ¹⁶Ang pagkalaglag ug ang pagkaalaut maoy anaa sa ilang mga dalan. ¹⁷Ug sila wala makaila sa pakigdait. ¹⁸Walay kahadlok sa Dios sa atubangan sa ilang mga mata. ¹⁹Karon atong hingbaloan, nga bisan unsang mga butang nga ginaingon sa Kasugoan, ginasulti alang sa mga anaa sa ilalum sa Kasugoan; aron pagsap-ungan ang tanan nga baba, ug ang tibook nga kalibutan mahasakup sa ilalum sa paghukom sa silot sa Dios. ²⁰Tungod kay pinaagi sa mga buhat sa Kasugoan walay bisan unsa nga unod nga pagapakamatarungon sa iyang atubangan; kay pinaagi sa Kasugoan moabut ang pag-ila sa sala. ²¹Apan karon, sa gawas sa Kasugoan, ang pagkamatarung sa Dios gipahayag, nga gipamatud-an sa Kasugoan ug sa mga Manalagna: ²²Kadto gayud nga pagkamatarung sa Dios pinaagi sa pagtoo kang Jesucristo, alang sa tanan kanila nga mingtoo; kay walay kalainan: ²³Kay ang tanan nanagpakasala, ug nawad-an sa himaya sa Dios; ²⁴Ingon nga gipakamatarung sila sa walay bayad, tungod sa iyang gracia pinaagi sa pagtubos nga anaa kang Cristo Jesus; ²⁵Nga gipadayag sa Dios, nga halad sa pagpasig-uli, pinaagi sa pagtoo sa iyang dugo, sa pagpahayag sa iyang pagkamatarung tungod kay gisayloan niya ang mga sala, nga nangabuhat kaniadto, tungod sa pagpailub sa Dios: ²⁶Aron sa pagpadayag sa iyang pagkamatarung niining panahona, nga siya maoy matarung sa iyang kaugalingon ug ang magpapamatarung niadtong adunay pagtoo kang Jesus. ²⁷Busa hain na man ang panag-himaya? Gipagawas kini. Tungod sa unsa nga Kasugoan? Tungod ba sa mga buhat? Dili; kondili tungod sa usa ka kasugoan sa pagtoo. ²⁸Busa ginaisip nato nga ang tawo gipakamatarung tungod sa pagtoo gawas sa mga buhat sa Kasugoan. ²⁹Kun, ang Dios, Dios ba sa mga Judio lamang? Dili ba siya Dios sa mga Gentil usab? Oo, ila gayud usab sa mga Gentil: ³⁰Kong ugaling mao kana nga usa lamang ang Dios, ug siya magapaka-matarung sa circuncicion tungod sa pagtoo, ug sa pagkawalay circuncicion pinaagi sa pagtoo. ³¹Busa gihimo ta ba nga walay kapuslanan ang Kasugoan tungod sa pagtoo? Kana dili mahimo! Hinonoo, ginatukod nato ang Kasugoan.

¹Nan, unsa man ang atong igaingon, nga hingkaplagan sa atong ginikanan nga si Abraham sumala sa unod? ²Kay kong si Abraham gipakamatarung tungod sa mga buhat, adunay hinungdan nga siya magahimaya; apan dili sa atubangan sa Dios. ³Kay unsa ang ginaingon sa Kasulatan? Ug si Abraham mitoo sa Dios, ug kini giisip kaniya nga alang sa pagkamatarung. ⁴Apan niadtong nagabuhat, ang balus dili pagaisipon kaniya ingon nga sa gracia, kondili ingon nga sa utang. ⁵Apan niadtong wala magbuhat, kondili nga nagatoo kaniya nga nagapakamatarung sa dili-diosnon, ang iyang pagtoo ginaisip kaniya nga sa pagkamatarung. ⁶Ingon man usab si David nagalitok sa panalangin ibabaw sa tawo nga kaniya ginaisip sa Dios ang pagkamatarung gawas sa mga buhat: ⁷Mga bulahan sila kang kansang mga kadautan gipasaylo, ug kansang mga sala gitabonan; ⁸Bulahan ang tawo nga dili pag-isipon sa Ginoo ang iyang sala. ⁹Busa, kini nga kabulahanan, gilitok ba sa ibabaw sa mga circuncicion, kun, sa pagkawalay-circuncicion ba usab? Kay nagaingon kita, kang

Abraham, ang iyang pagtoo giisip nga sa pagkamatarung, ¹⁰Busa, giunsa ang pag-isip niini? Sa diha ba siya sa circuncion kun sa pagkawalay-circuncion? Dili sa circuncion, kondili sa pagkawalay-circuncion. ¹¹Ug siya midawat sa timaan sa circuncion nga usa ka patik sa pagkamatarung sa pagtoo, nga iyang gibatonan samtang siya diha pa sa pagkawalay-circuncion; aron siya mahimong amahan niadtong tanan nga mingtoo, nga bisan sila diha pa sa pagkawalay-circuncion aron ang pagkamatarung maisip kanila; ¹²Ug ang amahan sa circuncion kanila nga sa mga dili lamang anaa sa circuncion, kondili usab sa mga nagasunod sa mga lakang niadtong pagtoo sa atong amahan nga si Abraham, nga iyang ginabatonan sa pagkawalay-circuncion. ¹³Kay ang saad kang Abraham, dili pinaagi sa Kasugoan, bisan sa iyang kaliwatan, nga siya magmanunod sa kalibutan, kondili pinaagi sa pagkamatarung sa pagtoo. ¹⁴Kay kong ang mga anaa sa Kasugoan mao ang mga manunod, makawang ang pagtoo; ug ang saad mahimong walay pulos. ¹⁵Kay ang Kasugoan nagapamunga ug kaligutgut; apan diin walay Kasugoan, didto wala usab ing paglapas. ¹⁶Tungod niini nga hinungdan, kini nagagikan sa pagtoo, aron mahimong tungod sa gracia; aron ang saad magapadayon nga malig-on sa tibook nga kaliwatan, dili lamang niadtong anaa sa Kasugoan, kondili usab niadtong adunay pagtoo ni Abraham, nga mao ang amahan natong tanan. ¹⁷(Ingon sa nahasulat na: Gibuhat ko ikaw nga amahan sa daghang mga nasud,) sa atubangan niya, nga iyang gituhoan bisan ang Dios: nga maoy nagahatag ug kinabuhi sa mga minatay, ug nagatawag sa mga butang nga wala magalungtad, ingon nga nagalungtad sila, ¹⁸Nga tungod sa paglaum mitoo siya batok sa paglaum, aron siya mahimong amahan sa daghang mga nasud, sumala sa ginaingon: Maingon niana ang imong kaliwatan. ¹⁹Ug sa wala siya magaluya sa pagtoo, giisip niya ang iyang kaugalingong lawas nga daw patay na (sa haduol na siya sa usa ka gatus ka tuig ang panuigon) ug ang pagkapatay sa taguankan ni Sara. ²⁰Apan, sa nagalantaw siya sa saad sa Dios, wala siya magduhaduha tungod sa kakulang sa pagtoo, kondili nalig-on pinaagi sa pagtoo, nga nagahimaya sa Dios. ²¹Ug nasayud gayud si Abraham nga kadtong gisaad, mahimo niya sa pagtuman; ²²Busa ginaisip usab kini kaniya alang sa pagkamatarung. ²³Karon, wala sulata kini tungod lamang kaniya, nga giisip kini alang kaniya: ²⁴Kondili tungod kanato usab, kang kinsa pagaisipon kini, kanila nga mingtoo kaniya nga nagbanhaw kang Jesus, nga atong Ginoo, gikan sa mga minatay, ²⁵Kinsa gitugyan tungod sa atong mga paglapas, ug gibanhaw alang sa pagpamatarung kanato.

¹Busa, sa ginapakamatarung kita tungod sa pagtoo, may pakigdait kita sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesucristo; ²Nga pinaagi kaniya usab may pultahan kita, tungod sa pagtoo niini nga gracia nga atong ginabarugan; ug nagakalipay kita sa paglaum sa himaya sa Dios. ³Ug dili lamang ingon niini, kondili nga nagahimaya usab kita sa atong mga kagul-anan, sa nahibaloan ta nga ang kagul-anan nagabunga ug kalig-on; ⁴Ug ang kalig-on nagabunga sa pagkasinulayan; ug ang pagkasinulayan nagabunga sa paglaum; ⁵Ug ang paglaum dili magapakaulaw; kay ang gugma sa Dios ginabubo sa atong mga kasingkasing pinaagi sa Espiritu Santo nga gihatag kanato. ⁶Kay sa

mga maluya pa kita, si Cristo namatay sa natiman-an nga panahon alang sa mga dili-diosnon. ⁷Kay halos alang sa usa ka tawong matarung may tawo nga magpakamatay: bisan tuod alang sa tawong maayo may uban nga mangahas sa pagpakamatay. ⁸Apan ang Dios nagapasundayag sa iyang kaugalingong gugma alang kanato, nga, sa mga makasasala pa kita, si Cristo namatay tungod kanato. ⁹Busa, labi na gayud, nga ginapakamatarung kita karon diha sa iyang dugo, malinuwas kita gikan sa kaligutgut sa Dios pinaagi kaniya. ¹⁰Kay kong, sa mga kaaway pa kita, gipasig-uli kita sa Dios pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak, labi na gayud, kay gipasig-uli kita, malinuwas kita tungod sa iyang kinabuhi. ¹¹Ug dili lamang niini, kondili kita usab nagahimaya sa Dios, pinaagi sa atong Ginoong Jesucristo, nga pinaagi kaniya nadawat nato karon ang pagtabon-sa-sala. ¹²Busa, ingon nga pinaagi sa usa ka tawo, misulod ang sala sa kalibutan, ug pinaagi sa sala ang kamatayon; ug tungod niana, ang kamatayon mikaylap sa tanang mga tawo, kay niana ang tanan nakasala; ¹³Kay hangtud sa Kasugoan ang sala dinhi na sa kalibutan; apan ang sala dili ipahamtang kong walay Kasugoan; ¹⁴Bisan pa sa mga wala makasala nga sama sa paglapas ni Adam, nga mao ang dagway niadtong umaabut. ¹⁵Apan dili ingon sa paglapas, ma-ingon usab ang gasa nga walay bayad. Kay kong tungod sa paglapas sa usa, nangamatay ang daghan, labi na gayud ang gracia sa Dios, ug ang hiyas diha sa gracia sa usa ka tawo, nga si Jesucristo, modagaya alang sa daghang mga tawo. ¹⁶Ug ang hiyas dili sama sa pagkaagi sa usa nga nakasala. Kay ang paghukom miabut sa usa ngadto sa pagkahinukman sa silot, apan ang hatag nga walay bayad nagagikan sa daghang mga paglapas ngadto sa pagpakamatarung. ¹⁷Kay kong, tungod sa paglapas sa usa naghari ang kamatayon pinaagi sa usa; labi na gayud ang mga nakadawat sa kadagaya sa gracia ug sa hiyas sa pagkamatarung, managhari sa kinabuhi pinaagi sa usa, nga si Jesucristo. ¹⁸Busa, ingon niini nga pinaagi sa usa ka paglapas miabut ang pagkahinukman sa silot sa tanan nga mga tawo; ingon usab niini, pinaagi sa usa ka buhat sa pagkamatarung ang hatag nga walay bayad midangat sa tanang mga tawo alang sa pagpakamatarung sa kinabuhi. ¹⁹Kay ingon nga pinaagi sa pag-kamasukihon sa usa ka tawo, ang daghan gihimong makasasala: mao usab pinaagi sa pagkamasinulondon sa usa, ang daghan gihimong matarung. ²⁰Ug labut pa ang Kasugoan misulod, aron magdaghan ang paglapas; apan diin magdaghan ang sala, midaghan sa hilabihan pa gayud ang gracia; ²¹Ingon nga naghari ang sala ngadto sa kamatayon, ingon man usab magahari ang gracia pinaagi sa pagkamatarung ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan pinaagi kang Jesucristo nga atong Ginoo.

¹Busa unsa ang atong igaingon? Magapadayon ba kita sa sala, aron ang gracia magadagaya?
²Kana diii mahimo! Kita nga nangamatay ngadto sa sala, sunsaon man nato sa pagkinabuhi niana?
³Kun wala ba ninyo hibalo nga kitang tanan nga gibautismohan kang Cristo Jesus, gibautismohan ngadto sa iyang kamatayon?
⁴Busa gilubong kita uban kaniya pinaagi sa pagbautismo ngadto sa iyang kamatayon; aron nga sama kang Cristo nga gibanhaw gikan sa mga minatay pinaagi sa himaya sa Amahan, mao man usab kita angay nga magalakaw sa bag-ong kinabuhi. ⁵Kay kong kita nahiusa

uban kaniya sa pagkasama sa iyang kamatayon, kita mahisama usab sa iyang pagkabanhaw; ⁶Sa hingbaloan kini, nga ang atong tawo nga daan gilansang sa cruz uban kaniya, aron ang lawas sa sala pagalaglagon, aron kita dili na maulipon sa sala. ⁷Kay ang namatay gipakamatarung gikan sa sala. ⁸Apan kong nangamatay kita uban kang Cristo, mitoo kita nga mabuhi usab kita uban kaniya. ⁹Sa hingbaloan ta, nga si Cristo nga gibanhaw gikan sa mga minatay, dili na gayud mamatay; ang kamatayon dili magahari kaniya. ¹⁰Kay ang kamatayon nga iyang namatyan, mao ang iyang namatyan ngadto sa sala sa makausa nga sa gihapon; apan ang kinabuhi nga iyang gikinabuhi mao ang kinabuhi nga alang sa Dios. ¹¹Sa ingon niana isipa usab ninyo ang inyong kaugalingon nga mga patay ngadto sa sala, apan mga buhi kamo ngadto sa Dios diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. ¹²Busa ayaw ninyo itugot nga magahari ang sala sa inyong lawas nga may kamatayon, sa pagtuman sa mga kailibgon niini. ¹³Ug dili usab ninyo itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ngadto sa sala ingon nga mga ginamiton sa pagkadilimatarung; kondili itugyan ninyo ang inyong kaugalingon ngadto sa Dios, ingon nga mga buhi gikan sa mga minatay, ug ang inyong mga bahin sa lawas ingon nga mga ginamiton sa pagkamatarung alang sa Dios. ¹⁴Kay ang sala dili makaghari kaninyo; kay wala kamo sa ilalum sa Kasugoan, kondili sa ilalum sa gracia. ¹⁵Busa unsa man? Magapakasala ba kita, kay wala kita sa ilalum sa Kasugoan, kondili sa ilalum sa gracia? Kana dili mahimo! ¹⁶Wala ba kamo manghibalo, nga kang bisan kinsa magatugyan kamo sa inyong kaugalingon ingon nga mga ulipon nga matinumanon, maulipon kamo niadtong inyong ginatuman: kong sa sala, ngadto sa kamatayon, kun, sa pagkamasinulondon ngadto sa pagkamatarung? ¹⁷Apan salamat sa Dios, nga bisan kamo mga ulipon kaniadto sa sala, kamo nangahimong matinumanon gikan sa kasingkasing niadtong paagi sa pagtolon-an nga kaniya gitugyan kamo. ¹⁸Ug sa nangaluwas kamo gikan sa sala, nangaulipon kamo sa pagkamatarung. ¹⁹Nagasulti ako ingon nga tawo tungod sa kaluyahon sa inyong unod; kay ingon nga inyong gitugyan ang inyong mga bahin sa lawas ingon nga mga ulipon sa kahugawan ug sa pagkamasupilon ngadto sa pagkamasupilon, ingon usab karon nga itugyan ninyo ang inyong mga bahin sa lawas, ingon nga mga ulipon sa pagkamatarung ngadto sa pagkabalaan. ²⁰Kay sa mga ulipon pa kamo sa sala, mga nanghigawas kamo mahatungod sa pagkamatarung. ²¹Busa unsang bungaha ang inyong gibatonan niadtong panahona sa mga butang nga karon inyong gikaulaw? Kay ang katapusan niadtong mga butanga mao ang kamatayon. ²²Apan karon, sa nangaluwas kamo gikan sa sala ug nangahimo nga mga ulipon sa Dios, may mga bunga kamo ngadto sa pagkabalaan ug ang katapusan mao ang kinabuhi nga walay katapusan. ²³Kay ang bayad sa sala mao ang kamatayon; apan ang walay-bayad-nga hatag sa Dios mao ang kinabuhi nga walay katapusan nga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

¹Kun wala ba kamo mangasayud, mga igsoon (kay nagasulti ako sa mga tawo nga nanghibalo sa Kasugoan), nga ang Kasugoan adunay kagamhanan sa tawo sa gidugayon nga sa buhi pa siya? ²Kay ang babaye nga adunay bana tungod sa kasugoan nahigot sa iyang bana samtang buhi pa siya; apan kong mamatay ang bana, mahigawas siya gikan sa kasugoan sa bana; ³Sa ingon niana, kong

maasawa siya sa lain nga lalake samtang buhi pa ang iyang bana, paganganlan siya nga mananapaw; apan kong mamatay ang bana, mahigawas siya sa kasugoan, sa pagkaagi nga dili siya mananapaw, bisan pa maasawa siya sa lain nga lalake. ⁴Busa, mga igsoon ko, nangamatay usab kamo ngadto sa Kasugoan pinaagi sa lawas ni Cristo; aron mahiusa kamo sa lain, bisan kaniya ang nabanhaw gikan sa mga minatay, aron makapamunga kita ug mga bunga ngadto sa Dios. ⁵Kay sa diha pa kita sa unod, ang mga kailibgon nga makasasala, nga gipakita pinaagi sa Kasugoan, nagabuhat sa sulod sa atong mga bahin sa lawas, aron makapamunga ug mga bunga ngadto sa kamatayon. ⁶Apan karon nahigawas kita gikan sa Kasugoan, sa nangamatay kita niadto nga naghigot kanato: sa pagkaagi nga nagaalagad kita sa pagkabag-o sa espiritu, ug dili sa pagkadaan sa letra. ⁷Busa, unsa ang atong igaingon? Ang Kasugoan sala ba? Kana dili mahimo! Apan, ako wala unta makaila ug sala, kondili pa pinaagi sa Kasugoan; kay wala ko unta hiilhi ang pagkaibug kong ang Kasugoan wala mag-ingon: Dili ka maibug. ⁸Apan ang sala, sa nakakita ug kahigayonan pinaagi sa sugo, nagapamunga kanako sa tanang paagi sa pagkaibug; kay gawas sa Kasugoan, ang sala patay. ⁹Ug ako sa usa ka panahon buhi nga gawas sa Kasugoan, apan sa pag-abut sa sugo nabuhi ang sala, ug ako namatay. ¹⁰Ug ang sugo nga unta alang sa kinabuhi, kini hingkaplagan ko nga sa kamatayon. ¹¹Kay ang sala, sa nakakita ug kahigayonan pinaagi sa sugo, naglimbong kanako, ug pinaagi kaniya nagpatay kanako. ¹²Busa ang Kasugoan balaan man, ug ang sugo balaan, ug matarung, ug maayo. ¹³Unya ang maayo nahimo bang kamatayon alang kanako? Kana dili mahimo! Apan ang sala, aron mapahayag nga mao ang sala, tungod sa pagbuhat ug kamatayon kanako pinaagi niadtong maayo; aron ang sala, pinaagi sa sugo, molabi pa gayud sa pagkasala. ¹⁴Kay atong hingsayran nga ang Kasugoan espirituhanon: apan ako lawasnon, nga gibaligya sa ilalum sa sala. ¹⁵Kay ang akong ginabuhat wala ko hibalo; kay dili ang akong buot pagabuhaton kana maoy akong ginabuhat; kondili ang akong ginadumtan, kana maoy ginabuhat ko. ¹⁶Apan kong ang dili ko buot pagabuhaton mao ang akong ginabuhat, miuyon ako sa Kasugoan nga kini maayo. ¹⁷Busa karon dili na ako ang nagabuhat niini, kondili ang sala nga nagapuyo kanako. ¹⁸Kay ako nahibalo nga kanako, kong sayron, sa akong unod, walay nagapuyo nga maayong butang; kay ang pagbuot ania man kanako, apan ang pagbuhat sa maayo wala dinhi kanako. ¹⁹Kay ang maayo nga buot ko nga pagabuhaton, wala ko pagabuhata; apan ang dautan nga dili ko buot pagabuhaton, kana akong ginabuhat. ²⁰Apan kong ang dili ko buot pagabuhaton mao ang akong ginabuhat, dili na ako ang nagabuhat niini, kondili ang sala nga nagapuyo kanako. ²¹Nan hingkaplagan ko ang Kasugoan, nga, kong buot ako magbuhat sa maayo, ang dautan maoy ania kanako. ²²Kay may kalipay ako sa Kasugoan sa Dios, ingon sa tawo nga sa sulod. ²³Apan nakita ko ang lain nga kasugoan sa akong mga bahin sa lawas nga nagapakig-away batok sa Kasugoan sa akong salabutan ug nagabihag kanako ngadto sa ilalum sa kasugoan sa sala nga ania sa akong mga bahin sa lawas. ²⁴Pagkaalaut ko nga tawo! Kinsa ang magaluwas kanako gikan sa lawas niining kamatayon? ²⁵Nagapasalamat ako sa Dios pinaagi kang Jesucristo nga atong Ginoo. Sa ingon niana, ako gayud, uban ang salabutan nagaalagad sa Kasugoan sa Dios; apan uban ang unod nahiulipon sa kasugoan sa sala.

¹Busa karon walay pagkahinukman sa silot niadtong mga anaa kang Cristo Jesus, nga nagakinabuhi sa dili uyon sa unod, kondili uyon sa Espiritu. ²Kay ang Kasugoan sa Espiritu sa kinabuhi diha kang Cristo Jesus nagluwas kanako gikan sa Kasugoan sa sala ug sa kamatayon. ³Kay ang wala mahimo sa Kasugoan, tungod sa iyang pagkaluya pinaagi sa unod, ang Dios, nga nagpadala sa iyang kaugalingon nga Anak sa pagkasama sa unod nga makasasala, ug tungod sa sala, naghukom sa silot sa sala diha sa unod. ⁴Aron ang gikinahanglan sa Kasugoan matuman sa sulod nato, nga wala mag-kinabuhi uyon sa unod, kondili uyon sa Espiritu. ⁵Kay kadtong mga nanagsunod sa unod, managtagad sa mga butang sa unod: apan ang mga nanagsunod sa Espiritu, sa mga butang sa Espiritu. ⁶Kay ang hunahuna sa unod mao ang kamatayon; apan ang hunahuna sa Espiritu mao ang kinabuhi ug ang pakigdait. ⁷Kay ang hunahuna sa unod maoy pagpakig-away batok sa Dios; kay kini dili magpasakup sa Kasugoan sa Dios, ug dili gayud mahimo kini. ⁸Ug kadtong mga anaa sa unod, dili makapahimuot sa Dios. ⁹Apan kamo wala diha sa unod, kondili sa Espiritu, kong matuod nga ang Espiritu sa Dios nagapuyo diha kaninyo. Apan kong adunay tawo nga wala magbaton sa Espiritu ni Cristo, kini siya dili iya. ¹⁰Ug kong si Cristo anaa kaninyo, ang lawas patay na tungod sa sala; apan ang Espiritu maoy kinabuhi tungod sa pagkamatarung. ¹¹Apan kong ang Espiritu niadtong nagbanhaw kang Jesus gikan sa mga minatay, nagapuyo kaninyo, ang nagbanhaw kang Cristo Jesus gikan sa mga minatay, magahatag usab ug kinabuhi sa inyong mga lawas nga may kamatayon, pinaagi sa iyang Espiritu nga nagapuyo kaninyo. ¹²Sa ingon niana, mga igsoon, mga utangan kita, dili sa unod sa pagkinabuhi nga uyon sa unod. ¹³Kay kong magkinabuhi kamo nga uyon sa unod, mangamatay gayud kamo; apan kong tungod sa Espiritu gipamatay ninyo ang mga buhat sa lawas, mangabuhi gayud kamo. ¹⁴Kay sumala sa gidaghanon sa mga gidala sa Espiritu sa Dios, kini sila mga anak sa Dios. ¹⁵Kay wala kamo makadawat sa espiritu sa pagkaulipon pag-usab ngadto sa kahadlok, kondili nakadawat kamo sa Espiritu sa pagka-inanak-anak, nga tungod kaniya nagaingon kita: Abba, Amahan. ¹⁶Ang Espiritu sa iyang kaugalingon nagapamatuod sa atong espiritu, nga mga anak kita sa Dios. ¹⁷Ug kong kita mga anak man, busa mga manununod kita; mga manununod sa Dios, ug masigkamanununod ni Cristo; kong matuod nga nagaantus kita uban kaniya, aron nga kita pagahimayaon usab uban kaniya. ¹⁸Kay gidahum ko nga ang mga pag-antus niini nga panahon, dili takus ikatanding sa himaya nga gapahayag nganhi kanato. ¹⁹Kay ang mainiton nga pagpaabut sa mga binuhat nagahulat sa pagpahayag sa mga anak sa Dios. ²⁰Kay ang binuhat nahisakup sa kakawangan, dili tungod sa iyang kaugalingon nga kabubut-on, kondili tungod kaniya nga nagpasakup niini sa paglaum; ²¹Nga ang mga binuhat gayud usab mangaluwas gikan sa pagkaulipon sa pagkamadunoton ngadto sa kagawasan sa himaya sa mga anak sa Dios. ²²Kay atong hingbaloan nga ang tanang binuhat sa tingub nanag-agulo, ug nanag-antus sa kasakit hangtud karon. ²³Ug dili lamang ingon niini sila, kondili kita gayud usab, nga adunay mga inunahan nga mga bunga sa Espiritu, bisan pa kita nanag-agulo sa sulod sa atong kaugalingon, nga nanaghulat sa atong pagkainanak-anak nga mao ang pagtubos sa atong lawas. ²⁴Kay tungod sa paglaum gipangluwas kita; apan ang paglaum nga makita dili paglaum; kay kinsa ang magalaum niadtong makita na niya? ²⁵Apan kong magalaum kita niadtong wala nato makita, nanaghulat kita niini

nga may pagpailub. ²⁶Ug sa maong pagkaagi ang Espiritu nagatabang usab sa atong mga kaluyahon; kay kita dili mahibalong moampo ingon nga atong gikinahanglan apan ang Espiritu sa iyang kaugalingon nagatabang kanato uban ang mga pag-agulo nga dili mahimong ikalitok. ²⁷Ug ang nagasusi sa mga kasingkasing, nakaila sa hunahuna sa Espiritu, kay siya nagapangamuyo alang sa mga balaan sumala sa kabubut-on sa Dios. ²⁸Ug hingbaloan nato nga ang tanan nga mga butang masigtabang alang sa ikaayo niadtong mga nahigugma sa Dios, bisan niadtong mga ginatawag sumala sa iyang tuyo. ²⁹Kay kadtong mga giila niya nga daan, gipili usab niya nga daan, aron mahisama sa dagway sa iyang Anak, aron siya mahimong panganay sa daghan nga mga igsoon. ³⁰Ug ang iyang mga gipili nga daan, kini sila gitawag usab niya; ug ang mga gitawag niya, kini sila gipakamatarung usab niya; ug ang mga gipakamatarung, kini sila gihimaya usab niya. ³¹Busa unsa ang atong igaingon niining mga butanga? Kong ang Dios dapig kanato kinsa ang batok kanato? ³²Siya nga wala magpagawas sa iyang kaugalingon nga Anak, kondili nagatugyan siya alang kanato ngatanan, ngano man nga dili usab niya ihatag kanato sa walay bayad ang tanang mga butang? ³³Kinsa ang makagsumbong batok sa mga pinili sa Dios? Ang Dios mao ang nagapamatarung. ³⁴Kinsa ba ang nagahukom sa silot? Si Cristo Jesus mao ang nagpakamatay: labi pa gayud, ang gibanhaw gikan sa mga minatay, ang atua usab sa toong kamot sa Dios, nga mao usab ang nagapangamuyo alang kanato. ³⁵Kinsa ang makapahamulag kanato sa gugma ni Cristo? Ang kaguol ba, kun ang kasakit, kun ang paglutos, kun ang gutom, kun ang pagkahubo, kun ang katalagman, kun ang hinagiban? ³⁶Ingon sa nahasulat na: Tungod kanimo ginapamatay kami sa tanan nga adlaw; ginaisip kami ingon sa mga carnero sa ihawan. ³⁷Dili, kondili niining tanang mga butanga kita labaw pa kay sa mga mananaug pinaagi kaniya nga nahigugma kanato. ³⁸Kay nasayud ako, nga bisan ang kamatayon, bisan ang kinabuhi, bisan ang mga manolonda, bisan ang mga kagamhanan, bisan ang mga butang karon, bisan ang mga butang nga palaabuton, bisan ang mga gahum, ³⁹Bisan ang kahitas-an, bisan ang kahiladman, bisan kinsa sa uban nga mga binuhat, sila dili arang makapahamulag kanato gikan sa gugma sa Dios, nga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

¹Ako nagasulti sa kamatuoran nga anaa kang Cristo, ako wala magbakak; ang akong kaisipan nga nagapamatuod uban kanako ania sa Espiritu Santo; ²Nga ako adunay daku nga kasubo ug kaguol nga walay pag-undang sa akong kasingkasing. ³Kay ikapangandoy ko unta, nga ako mahimong tinunglo nga mahimulag gikan kang Cristo, tungod sa akong mga igsoon, akong mga kaubanan sumala sa unod: ⁴Nga mga Israelihanon; ang kansa ang pagkainanak-anak ug ang himaya, ug ang mga tugon, ug ang paghatag sa Kasugoan, ug ang pag-alagad sa Dios, ug ang mga saad; ⁵Kang kansa ang mga amahan, ug gikan kanila si Cristo mahatungod sa unod, nga mao ang sa ibabaw sa tanan, ang dalayegon nga Dios sa walay katapusan. Amen. ⁶Apan dili ingon niana nga daw makawang ang pulong sa Dios; kay dili ang tanang mga taga-Israel, mga Israelihanon gayud; ⁷Dili usab, tungod kay sila sa kaliwatan ni Abraham, nga mga anak ngatanan sila; apan, Kang Isaac pagatawgon ang imong kaliwat. ⁸Nga mao, dili ang mga anak sa unod nga mao ang mga anak sa

Dios; kondili ang mga anak sa saad mao ang ginaisip nga kaliwat. ⁹Kay kini mao ang pulong sa saad: Sumala niini nga panahon ako moanhi ug si Sara makadawat ug usa ka anak nga lalake. ¹⁰Ug dili lamang kini, kondili si Rebeca usab, sa nakapanamkon gikan sa usa, kang Isaac nga atong amahan ¹¹(Kay ang kabataan sanglit wala pa mangatawo, ug wala usab makabuhat bisan unsa nga maayo kun dautan, aron nga magadayon ang tuyo sa Dios ingon sa pagpili, dili sa mga buhat, kondili gikan kaniya nga nagatawag), ¹²Gisultihan siya: Ang magulang mag-alagad sa manghud; ¹³Sumala sa nahasulat: Gihigugma ko si Jacob, apan si Esau akong gidumtan. ¹⁴Busa unsa ang ikapamulong ta? May pagkadilimatarung ba ang Dios? Kana dili mahimo! ¹⁵Kay siya nagaingon kang Moises: Malooy ako niadtong akong pagakaloy-an; ug magmapuangoron ako niadtong akong hatagan sa puangod. ¹⁶Nan, sa ingon niini, ang tanan dili niadtong nagabuot, dili niadtong bisan nagadalagan, kondili sa Dios nga adunay kalooy. ¹⁷Kay ang Kasulatan nagaingon kang Faraon: Tungod niini gayud nga tuyo gibangon ko ikaw, aron diha kanimo igapahayag ko ang akong gahum, ug aron ang akong ngalan igamantala sa tibook nga yuta. ¹⁸Sa ingon niini, nagakalooy siya niadtong buot niya nga kaloy-an; ug nagapatig-a siya sa buot niya. ¹⁹Busa moingon ka kanako: Nganong nagapangita pa siya ug kapasanginlan? Kay kinsa ba ang misukol sa iyang kabubut-on? ²⁰Busa karon, oh tawo, kinsa ka ba nga makiglalis man sa Dios? Makaingon ba ang binuhat sa nagbuhat kaniya: Nganong gihimo mo ako sa ingon niini? ²¹Kun ang magkokolon wala bay gahum sa lapok, gikan sa maong inumol sa pagbuhat ug usa ka sudlanan sa kadunggan sa usa ka bahin, ug usa sa kaulawan sa laing bahin? ²²Ug unsa kaha, kong ang Dios buot magpahayag sa iyang kaligutgut ug sa pagpaila sa iyang gahum, mag-antus sa daku gayud nga pagkamapailubon sa mga sudlanan sa kaligutgut, nga andam na sa pagkalaglag; ²³Ug aron ikapaila niya ang mga pagkadato sa iyang himaya sa ibabaw sa mga sudlanan sa kalooy, nga iyang gitagana nga daan alang sa himaya; ²⁴Nga mao kita nga iyang gitawag usab, dili gikan sa mga Judio lamang, kondili gikan sa mga Gentil usab? ²⁵Ingon usab sa iyang gisulti sa Oseas: Pagatawgon ko kadto nga katawohan, ang dili akong katawohan; ug iyang hinigugma, kadtong dili hinigugma. ²⁶Ug nahitabo, nga sa dapit diin didto ginaingon kanila: Dili kamo akong katawohan, didto pagahinganlan sila nga mga anak sa Dios nga buhi. ²⁷Ug si Isaias nagasinggit mahatungod sa Israel: Bisan ang gidaghanon sa mga anak sa Israel sama sa balas sa dagat, ang mahabilin mao ang mangaluwas. ²⁸Kay ang Ginoo magatuman sa iyang pulong sa ibabaw sa yuta, sa paghuman ug sa pagputol niini. ²⁹Ug, ingon sa gitagna ni Isaias kaniadto: Kong ang Ginoo sa mga kasundalohan wala pa magbilin kanato ug kaliwat, kita mangahimo unta nga sama sa Sodoma, ug sama sa Gomorra. ³⁰Busa unsay igaingon ta? Nga ang mga Gentil, nga wala magsunod sa pagkamatarung, nakadangat sa pagkamatarung, bisan sa pagkamatarung nga gikan sa pagtoo. ³¹Apan ang Israel, nga nagsunod sa Kasugoan sa pagkamatarung, wala makadangat nianang Kasugoan. ³²Ngano man? Kay kini gipangita nila dili tungod sa pagtoo, kondili ingon nga daw gikan sa mga buhat sa Kasugoan. Nanghipangdol sila sa bato sa pagkapangdol; ³³Ingon sa nahasulat na: Ania karon, nagabutang ako sa Sion sa bato sa pagkapangdol ug bato sa pagkahulog; ug ang motoo kaniya, dili pagapakaulawan.

¹Mga igsoon, ang tinguha sa akong kasingkasing, ug ang akong pag-ampo sa Dios tungod sa Israel, mao nga sila mangaluwas. ²Kay ako nagapamatuod kanila, nga sila adunay kakugi alang sa Dios, apan dili sumala sa kahibalo. ³Kay sanglit wala nila hisayri ang pagkamatarung sa Dios, ug ginapaninguha nila ang pagtukod sa ilang kaugalingon, wala sila magpasakup sa pagkamatarung sa Dios. ⁴Kay si Cristo mao ang katapusan sa Kasugoan ngadto sa pagkamatarung alang sa tagsatagsa nga mingtoo. ⁵Kay si Moises nagasulat mahatungod sa pagkamatarung nga tungod sa Kasugoan: Nga ang tawo nga nagabuhat niining mga butanga magakinabuhi tungod niini. ⁶Apan ang pagkamatarung nga tungod sa pagtoo, nagaingon niana: Dili ka mag-ingon sa imong kasingkasing: Kinsa ang makasaka sa langit? (nga mao, ang pagpakanaug kang Cristo). ⁷Kun, kinsa ang mokanaug ngadto sa kahiladman? (nga mao, ang pagpasaka kang Cristo gikan sa mga minatay). ⁸Apan, unsa ang ginaingon niini? Ang pulong anaa haduol kanimo, sa imong baba ug sa imong kasingkasing: nga mao, ang pulong sa pagtoo, nga among ginawali; ⁹Kay kong igasugid mo sa imong baba si Jesus ingon nga Ginoo, ug motoo ka sa imong kasingkasing nga ang Dios nagbanhaw kaniya gikan sa mga minatay, mamaluwas ikaw. ¹⁰Kay uban sa kasingkasing ang tawo mitoo ngadto sa pagkamatarung; ug uban sa baba may pagsugid nga ginabuhat ngadto sa kaluwasan. ¹¹Kay ang Kasulatan nagaingon: Bisan kinsa nga mitoo kaniya, dili pagapakaulawan. ¹²Kay walay kalainan sa Judio ug sa Greciahanon; kay ang mao nga Ginoo, Ginoo sa tanan, nga dato alang sa tanan nga nagatawag kaniya. ¹³Kay bisan kinsa nga magatawag sa ngalan sa Ginoo, mamaluwas siya. ¹⁴Nan unsaon nila ang pagtawag kaniya nga wala nila pagtuhoi? ug unsaon nila ang pagtoo kaniya nga wala nila hidunggi? Ug unsaon nila ang pagpakadungog nga wala may magwawali? ¹⁵Ug unsaon sa pagwali nila, gawas kong sila ipadala? Ingon sa nahisulat na: Pagkatahum sa mga tiil niadtong mga nanagwali sa Maayong Balita sa pakigdait, ug nanagdala sa malipayong balita sa mga maayong butang. ¹⁶Apan silang tanan wala manimati sa Maayong Balita; kay si Isaias nagaingon: Ginoo, kinsa ang mitoo sa among gibalita? ¹⁷Sa ingon niini, ang pagtoo nagagikan sa pagpatalinghug; ug ang pagpatalinghug sa pulong ni Cristo. ¹⁸Apan nagaingon ako: Wala ba sila makadungog? Matuod gayud: Ang lanog nila miabut sa tibook nga yuta, ug ang ilang mga pulong hangtud sa mga kinatumyan sa kalibutan. ¹⁹Apan ako nagaingon: Wala ba masayud ang Israel? Una sa tanan si Moises nagaingon: Pagahagiton ko kamo sa pangabugho uban niadtong dili nasud, uban sa usa ka nasud nga nawad-an sa pagsabut pagapaligutguton ko kamo. ²⁰Apan si Isaias maisug ug miingon: Hingkaplagan ako sa mga wala maga-pangita kanako; hingkit-an ako sa mga wala managpangutana mahitungod kanako. ²¹Apan mahitungod sa Israel nagaingon siya: Sa tibook nga adlaw gituy-od ko ang akong mga kamot ngadto sa usa ka lungsod nga malalison ug mabinatukon.

¹Busa nagaingon ako: Gisalikway ba sa Dios ang iyang katawohan? Kana dili mahimo! Kay ako Israelihanon usab, sa kaliwatan ni Abraham, sa banay ni Benjamin. ²Wala magsalikway ang Dios sa iyang katawohan nga naila niyang daan. Kun wala ba kamo mahibalo sa ginaingon sa Kasulatan mahitungod kang Elias? kong unsa ang iyang pagpangamuyo sa Dios batok sa Israel:

³Ginoo, gipamatay nila ang imong mga manalagna, ug giluka nila ang imong mga halaran; ug ako gibiyaan nila nga usa lamang; ug gipangita nila ang akong kinabuhi. ⁴Apan, unsa ang ginaingon sa tubag sa Dios kaniya? Adunay gibilin ako alang kanako pito ka libo ka tawo, nga wala magapiko sa ilang tuhod sa atubangan ni baal. ⁵Sa ingon usab niana niining panahona karon, adunay nahabilin nga mga pinili sumala sa gracia. ⁶Apan kong kana tungod sa gracia dili na gikan sa mga buhat; kay kong dili, ang gracia dili na gracia. Apan kong kana gikan sa mga buhat, nan dili na gracia; sa lain nga pagkaagi, ang buhat dili na buhat. ⁷Busa unsa man? Ang gipangita sa Israel, wala niya hingbatoni; apan ang mga pinili nakabaton niini ug ang uban gipatig-a. ⁸Ingon sa nahisulat: Ang Dios nag-hatag kanila ug espiritu sa pagkaburingog, mga mata nga dili makakita, mga dalunggan nga dili makadungog, hangtud karon nga adlaw. ⁹Ug nagaingon si David: Pasagdi nga ang ilang lamesa mahimong usa ka bitik, ug usa ka lit-ag, ug usa ka kapangdolan, ug usa ka balus kanila; ¹⁰Pasagdi nga mongitngit ang ilang mga mata, aron dili sila makakita, ug pagapaboktoton mo sa gihapon ang ilang mga boko-boko. ¹¹Busa nagaingon ako: Nanghipangdol ba sila aron sila mahulog? Kana dili mahimo! Kondili tungod sa ilang pagkapangdol miabut ang kaluwasan sa mga Gentil, aron sa paghagit kanila sa pagpangabugho. ¹²Apan kong ang ilang pagkahulog mao ang pagkadato sa kalibutan, ug ang ilang pagkawala mao ang pagkadato sa mga Gentil, unsa ang pagkalabaw pa niini ang ilang kahupnganan? ¹³Apan nagasulti ako kaninyo nga mga Gentil. Tungod kay ako apostol sa mga Gentil, ginahimaya ko ang akong pag-alagad. ¹⁴Basin na lamang mahagit ko sa pangabugho kadtong akong mga kaigsoonan sa unod, ug maluwas ko ang uban kanila. ¹⁵Kay kong ang pagsalikway kanila mao ang pagpasig-uli sa kalibutan, unsa man ang pagdawat kanila, kondili kinabuhi gikan sa mga minatay? ¹⁶Ug kong balaan ang inunahang bunga, mao usab ang tibook nga minasa; ug kong balaan ang gamut, mao usab ang mga sanga. ¹⁷Apan kong ang uban sa mga sanga nangabanggi, ug ikaw, sanglit oliva nga ihalas, gisumpay ka sa taliwala nila, ug nakig-ambit ka sa ilang mga gamut ug sa katambok sa kahoyng oliva; ¹⁸Dili ka magpangandak tungod sa mga sanga; apan kong mangandak ka, dili ikaw ang nagadala sa gamut, kondili ang gamut kanimo. ¹⁹Busa, magaingon ka: Ang mga sanga gibanggi, aron ako igasumpay. ²⁰Maayo; tungod sa ilang pagkadili-matinohon ginabanggi sila, ug ikaw nagabarug tungod sa inyong pagtoo. Dili ka magmapahitas-on, kondili mag-kahadlok ka. ²¹Kay kong ang Dios wala magpagawas sa mga sanga nga unay, dili usab magpagawas siya kanimo. ²²Busa tan-awa ang pagkamaayo ug ang pagkabangis sa Dios; alang sa mga nangahulog, kabangis; apan alang kanimo, ang kaayo sa Dios, kong magpadayon ka sa iyang pagkamaayo; kay kong dili ikaw usab pagaputlon. ²³Ug sila usab, kong dili managpadayon sa ilang pagkadili-matinohon, igasumpay sila; kay ang Dios may gahum sa pagsumpay pag-usab kanila. ²⁴Kay kong ikaw giputol gikan sa unay nga kahoyng oliva nga ihalas, ug gisumpay batok sa kinaiya, sa maayong oliva; dili ba labi pa gayud kini sila sa mga sanga nga unay, igasumpay sa ilang kaugalingon nga oliva? ²⁵Kay dili ako buot, mga igsoon, nga dili ninyo hisayran kini nga tinago, aron dili kamo magpaka-makinaadmanon sa inyong kaugalingon, nga miabut sa usa ka pagkaagi ang pagkatig-a sa Israel, hangtud nga ang kahupnganan sa mga Gentil moabut. ²⁶Ug mao kini ang tibook Israel maluwas; ingon sa nahisulat na: Magagikan sa Sion ang

Manluluwas; siya magakuha sa pagkadili-diosnon gikan kang Jacob. ²⁷Ug kini mao ang akong tugon kanila, sa diha nga kuhaon ko ang ilang mga sala. ²⁸Mahatungod sa Maayong Balita, mga kaaway sila tungod kaninyo; apan mahatungod sa pagpili, mga hinigugma sila tungod sa mga ginikanan. ²⁹Kay ang mga hatag ug pagtawag sa Dios wala niya basuli. ³⁰Kay maingon nga kamo, sa miaging panahon malalison sa Dios, apan karon gikaloy-an kamo tungod sa pagkamalalison nila; ³¹Ingon usab kini sila karon malalison, aron nga, tungod sa kalooy nga gipahayag kaninyo, makabaton usab sila ug kalooy. ³²Kay gilukban sa Dios ang tanan ngadto sa pagkamalalison, aron malooy siya sa tanan. ³³Oh, ang pagkahalalum sa pagkadato sa duha, ang kinaadman ug ang kahibalo sa Dios! Pagkadili-matugkad ang iyang mga paghukom, ug pagkadili-masusi ang iyang mga paagi! ³⁴Kay, kinsa ang nasayud sa salabutan sa Ginoo? Kun, kinsa ang nahimong magtatambag niya? ³⁵Kun kinsa ang nakaghatag kaniya pag-una, ug kini igabalus kaniya pag-usab? ³⁶Kay kaniya, ug pinaagi kaniya, ug alang kaniya ang tanang mga butang: kaniya ang himaya sa walay katapusan. Amen.

¹Busa, mga igsoon, ginapangamuyo ko kaninyo pinaagi sa mga kalooy sa Dios, nga ihalad ninyo ang inyong mga lawas ingon nga halad nga buhi, balaan ug nahamut-an sa Dios, nga mao ang inyong katarunganon nga pagsimba. ²Ug dili kamo magpahiuyon niining panahona sa kalibutan; kondili pag-usab kamo pinaagi sa pagbag-o sa inyong salabutan, aron inyong hisayran kong unsa ang maayo, ug makapahimuot ug hingpit nga kabubut-on sa Dios. ³Kay pinaagi sa gracia nga gihatag kanako, nagaingon ako sa tagsatagsa nga anaa kaninyo, nga dili siya magbaton ug mga hunahuna sa iyang kaugalingon nga labaw pa kay sa kinahanglan niyang pagabatonan; kondili mga hunahuna nga binuotan, ingon sa sukdanan sa pagtoo nga gibahinbahin sa Dios sa tagsatagsa. ⁴Kay maingon nga kita sa usa ka lawas adunay mga bahin, ug ang tanang mga bahin sa lawas nagabaton sa dili samang mga buluhaton: ⁵Mao usab kita, nga bisan daghan, usa lamang kita ka lawas kang Cristo, ug ang tagsatagsa mga bahin ang uban sa uban. ⁶Busa, sa gibatonan ta ang mga nagakalainlain nga mga hiyas, sumala sa gracia nga gihatag kanato, kong, sa pagpanagna, pagagamiton ta ingon sa sukdanan sa pagtoo; ⁷Kong sa pagkamag-aalagad, ihalad ta ang atong kaugalingon sa pag-alagad; ug siya nga nagatudlo, sa iyang pagpanudlo; ⁸Kun sa pagpanambag, kanunayon niya ang iyang pagpanambag; ang nagahatag, maghatag siya sa kinasingkasing gayud; ang nagapakita ug kalooy, magbuhat uban ang kalipay. ⁹Himoa nga ang gugma magawalay-pagkasalingkapaw. Dumtan ninyo ang dautan; magtapot kamo sa maayo. ¹⁰Sa paghigugmaay nga minagsoon, magmasig-kamaloloton kamo sa usa ug usa; sa dungog, magpinalabihay kamo sa usa ug usa. ¹¹Sa bulohaton dili kamo magtapol: mainiton sa espiritu; nga mag-alagad sa Ginoo. ¹²Malipayon sa paglaum; mainiton sa kagul-anan; nga magpadayon sa pag-ampo; ¹³Nga manag-amut sa mga kinahanglan sa mga balaan; magmaabiabihon. ¹⁴Panalanginan ninyo ang mga nagalutos kaninyo; panalanginan ninyo ug dili ninyo pagtunglohon. ¹⁵Managkalipay kamo uban sa mga nagakalipay; managpanghilak kamo uban sa mga nanaghilak. ¹⁶Managbaton kamo sa managsama nga hunahuna sa usa ug usa kaninyo; dili

kamo maghandum sa hatag-as nga mga butang; kondili makig-angay kamo sa mga butang nga ubos ug kahintang; dili kamo magpaka-makinaadmanon sa inyong kaugalingon. ¹⁷Dili kamo magbayad ug dautan sa dautan kang bisan kinsa; managtinguha kamo sa maayo sa atubangan sa tanang mga tawo. ¹⁸Kong arang kini ninyo mahimo sumala sa anaa kaninyo, magpakigdait kamo sa tanang mga tawo. ¹⁹Dili kamo magpanimalus, mga hinigugma; kondili hatagi ninyo ug lugar ang kaligutgut sa Dios; kay nahisulat na: Ako ang pagpanimalus; ako ang magabayad, nagaingon ang Ginoo. ²⁰Apan kong gigutom ang imong kaaway, pakan-a siya; kong giuhaw, hatagi ug ilimnon; kay sa pagbuhat mo niini, magapundok ikaw ug mga baga sa ibabaw sa iyang ulo. ²¹Dili ka magpadaug sa kadautan; kondili dag-a ang dautan pinaagi sa maayo.

¹Kinahanglan ang tanan nga kalag pasakup ninyo sa mga labawng kagamhanan; kay walay gahum nga dili gikan sa Dios; ug ang mga kagamhanan karon, gitukod sa Dios. ²Busa ang nagabatok sa kagamhanan, nagabatok sa ginapatuman sa Dios. Ug ang mga nagabatok kaniya, magadawat ug hukom sa silot sa ilang kaugalingon. ³Kay ang mga punoan dili angay kahadlok sa mga nagabuhat ug maayo, kondili sa mga dautan. Busa buot ka ba nga dili magakahadlok sa kagamhanan? Buhata ang maayo, ug magadawat ka ug pagdayeg gikan niini: ⁴Kay siya alagad sa Dios alang sa imong kaayohan; apan kong magbuhat ka ug dautan, magkahadlok ka; kay ang pagdala niya sa espada dili sa walay pulos; kay alagad siya sa Dios, ang magpapanimalos nga sa kaligutgut batok niadtong nagabuhat ug dautan. ⁵Tungod niini, kinahanglan nga magpasakup kamo, dili lamang tungod sa kaligutgut, kondili tungod usab sa kaisipan. ⁶Kay tungod niini nga hinungdan magabayad usab kamo ug buhis; kay mga alagad sila sa Dios, nga nanagsingkamot gihapon niini nga tuyo. ⁷Panghatag kamo sa tanan nga gipabayran nila: ang buhis, maghatag ug buhis sa angay hatagan sa buhis; sa alcabala, magbayad sa angay pagabayran; magkahadlok, sa angay kahadlok, ug magtahud, sa angay pagatahuron. ⁸Dili kamo mangutang sa bisan unsa kang bisan kinsa, gawas sa paghigug maay sa usa ug usa; kay ang nahigugma sa iyang isigkatawo, nagtuman sa Kasugoan. ⁹Kay kini: Dili ka manapaw; dili ka magpatay; dili ka mangawat; dili ka magbakak; dili ka maibug; ug kong may uban pa nga laing sugo, ania natingub niini nga mga pulong, nga mao: Higugmaon mo ang imong isigkatawo ingon sa imong kaugalingon. ¹⁰Ang gugma walay pagbuhat ug dautan sa isigkatawo; busa ang gugma mao ang katumanan sa Kasugoan. ¹¹Ug kini, sa hingsayran ang panahon, nga takna na gayud nga igmamata ninyo gikan sa pagkatulog; kay karon ang atong kaluwasan haduol na kay sa sinugdan sa atong pagtoo. ¹²Ang kagabhion miagi na, ug nag-singabut na ang adlaw. Busa isalikway ta ang mga buhat sa kangitngit, ug isul-ob ta ang mga hinagiban sa kahayag. ¹³Magkinabuhi kita sa kaugdang, ingon nga sa adlaw; dili sa kaulit ug bisan sa paghuboghubog; dili sa kaulag, ug sa kalaw-ayan; dili sa pagkabahinbahin, bisan sa pangabugho. ¹⁴Kondili isul-ob ninyo ang Ginoong Jesucristo, ug dili kamo managtagana alang sa unod sa pagtagbaw sa mga kailibgon niini.

¹Apan dawata ninyo kadtong maluya sa pagtoo, dili sa maduhaduhaon nga mga paglantugi. ²Usa ka tawo may pagtoo nga siya makakaon sa tanang butang, apan ang maluya nagakaon ug mga utanon. ³Ang nagakaon dili magtamay sa wala magkaon; ug ang wala magakaon dili maghukom sa nagakaon; kay gidawat siya sa Dios. ⁴Si kinsa ka ba nga nagahukom sa sulogoon sa lain nga tawo? Sa iyang kaugalingon nga agalon siya nagatindog kun siya, kay ang Dios gamhanan sa pagpatindog kaniya. ⁵Usa ka tawo nagapakamahal sa usa ka adlaw nga labi kay sa usa; ang laing tawo nagapakamahal sa tanan nga mga adlaw. Pasagdi ang tagsatagsa nga masayud sa bug-os sa iyang kaugalingong hunahuna. ⁶Ang nagalihi sa adlaw, nagalihi niini sa Ginoo. Ang nagakaon, nagakaon ngadto sa Ginoo, kay siya nagapasalamat sa Dios; ug ang wala magakaon, wala magakaon ngadto sa Ginoo, ug nagapasalamat sa Dios. ⁷Kay walay bisan kinsa kanato nga nagakinabuhi alang sa iyang kaugalingon, ug walay bisan kinsa nga mamatay alang sa iyang kaugalingon. ⁸Kay kong kita buhi, nagakinabuhi kita alang sa Ginoo; ug kong kita mamatay, mamatay kita alang sa Ginoo; busa kong kita buhi, kun kita mamatay, iya kita sa Ginoo. ⁹Kay alang niini nga tuyo namatay si Cristo ug nabubi pag-usab, aron siya mahimong Ginoo sa mga minatay ug sa mga buhi usab. ¹⁰Apan ikaw, nganong nagahukom ka sa imong igsoon? Kun ikaw, usab, nganong nagatamay ka sa imong igsoon? Kay kitang tanan moatubang sa hukmanan sa Dios. ¹¹Kay nahasulat na: Maingon nga buhi ako, nagaingon ang Ginoo, kanako mangapiko ang tanang tuhod, ug ang tanang dila magasugid sa Dios. ¹²Sa ingon niana, ang tagsatagsa kanato magahatag ug husay sa iyang kaugalingon ngadto sa Dios. ¹³Busa dili na kita maghinukmanay ang usa ug usa. Apan hukman ninyo hinoon kini, nga walay tawo nga magbutang ug kahigayonan sa pagkapangdol, kun kahigayonan sa pagkahulog sa dalan sa iyang igsoon. ¹⁴Nanghibalo ako, ug nasayud ako tungod sa Ginoong Jesus, nga walay bisan unsa nga mahugaw sa iyang kaugalingon, gawas niadtong nagaisip nga adunay mga butang nga mahugaw, kana kaniya mahugaw. ¹⁵Kay kong pinaagi sa imong pagkaon, ang imong igsoon nasubo, wala ka magkinabuhi diha sa paghigugma. Dili mo paglaglagon tungod sa imong pagkaon siya kang kinsa nagpakamatay si Cristo. ¹⁶Busa, dili unta pagpasipalahan ang inyong kaayo; ¹⁷Kay ang gingharian sa Dios dili pagkaon ug pag-inum, kondili pagkamatarung ug pakigdait ug kalipay diha sa Espiritu Santo. ¹⁸Kay ang nagaalagad kang Cristo niini, nagapahimuot sa Dios, ug gidayeg sa mga tawo. ¹⁹Busa, sundon ta ang mga butang nga makadugang sa pakigdait, ug ang mga butang nga tungod kanila may paglinig-onay ang usa ug usa. ²⁰Dili mo pagbungkagon, tungod sa imong pagkaon, ang binuhat sa Dios. Ang tanang butang, sa pagkamatuod, mahinlo; apan dautan kini alang niadtong tawo nga sa pagkaon nagahatag ug kahigayonan sa pagkapangdol. ²¹Maayo ang dili pagkaon ug unod, bisan pag-inum ug vino, bisan unsang butanga nga makapapangdol sa imong igsoon, kun nakapaluya kaniya. ²²Aduna ka bay pagtoo? Tipigi alang kanimo sa atubangan sa Dios. Bulahan ang tawo nga sa iyang kaugalingon walay paghukom sa iyang gidalayeg. ²³Apan ang nagaduhaduha ginahukman kong mokaon, kay nagakaon siya dili gikan sa pagtoo; ug ang tanan nga dili gikan sa pagtoo, sala.

¹Karon kita nga mga malig-on, kinahanglan nga pagayayungan ta ang mga kaluya sa mga maiuyahon, ug dili kita magpahamuot sa atong kaugalingon. ²Ang tagsatagsa kanato magpahamuot sa iyang isigkatawo niadtong maayo alang sa pagpalig-on. ³Kay si Cristo wala usab magpahamuot sa iyang kaugalingon: kondili ingon sa nahasulat na: Ang mga pagpakaulaw sa mga nagpakaulaw kanimo, nangahulog sa ibabaw kanako. ⁴Kay ang tanang mga butang nga nahasulat na kaniadto, gisulat sa pagtoon kanato; aron tungod sa pagpailub ug sa paglipay sa mga Kasulatan adunay paglaum kita. ⁵Karon ang Dios sa pagpailub ug sa paglipay magatugot kaninyo, nga manag-hiusa kamo sa inyong mga hunahuna ang usa ug usa, sumala kang Cristo Jesus; ⁶Aron sa pagkahiusa, pagahimayaon ninyo sa usa ka baba ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesucristo. ⁷Tungod niini, magdinawatay kamo ang usa ug usa, ingon sa pagdawat usab ni Cristo kaninyo alang sa himaya sa Dios. ⁸Kay nagaingon ako, nga si Cristo gibuhat nga ministro sa circuncion tungod sa kamatuoran sa Dios aron nga iyang mapalig-onan ang mga saad nga iyang gihatag sa mga ginikanan; ⁹Ug aron nga pagahimayaon sa mga Gentil ang Dios tungod sa iyang kalooy, ingon sa nahasulat na: Tungod niini, ako magadayeg kanimo sa taliwala sa mga Gentil, ug magaaawit ako sa imong ngalan. ¹⁰Ug nagaingon usab: Managkalipay kamo, mga Gentil, uban sa iyang katawohan. ¹¹Ug usab: Managdayeg kamo sa Ginoo, ngatanan kamo nga mga Gentil; ug managpadaku kaniya ang tanan nga mga katawohan. ¹²Ug nagaingon usab si Isaias: Moanhi ang gamut ni Isai, ug kadtong magatindog sa paghari sa mga Gentil; kaniya ang mga Gentil managlaum. ¹³Karon ang Dios sa paglaum magapuno kaninyo sa bug-os nga kalipay ug pakigdait diha sa pagtoo, aron modagaya kaninyo ang paglaum diha sa gahum sa Espiritu Santo. ¹⁴Ug ako sa akong kaugalingon nasayud usab tungod kaninyo, mga igsoon ko, nga kamo sa inyong kaugalingon napuno sa kaayo, napuno sa tanang kahibalo, ug arang usab sa pagtinambagay ang usa ug usa. ¹⁵Apan nagasulat ako kaninyo sa labing maisugon sa usa ka paagi, nga daw pagpukaw sa inyong panumduman pag-usab, pinaagi sa gracia nga gihatag kanako sa Dios. ¹⁶Apan sa akong pagkaministro ni Cristo Jesus ngadto sa mga Gentil, sa pag-alagad sa Maayong Balita sa Dios, aron ang mga Gentil nga gihalad mahimut-an niya, sanglit gibalaan diha sa Espiritu Santo. ¹⁷Busa ang paghimaya ko anaa kang Cristo Jesus sa mga butang nga iya sa Dios. ¹⁸Kay ako dili mangahas sa pagsulti mahitungod sa bisan unsa sa mga butang, gawas kadtong gibuhat ni Cristo pinaagi kanako, aron pagatumanon sa mga Gentil, sa pulong ug sa buhat; ¹⁹Tungod sa gahum sa mga ilhanan ug sa mga katingalahan, tungod sa gahum sa Espiritu Santo, aron nga sukad sa Jerusalem ug sa paglibut hangtud sa Ilirico giwali ko sa hingpit ang Maayong Balita ni Cristo; ²⁰Oo, sa pagkaagi nga gihimo ko nga maoy akong tuyo ang pagsangyaw sa Maayong Balita, dili sa dapit diin nahinganlan na si Cristo, aron dili makagtukod ako sa ibabaw sa patukoranan sa laing tawo; ²¹Apan, ingon sa nahasulat na: Ang wala abuti sa mga balita, makakita; ug kadtong wala makadungog, makasabut. ²²Tungod usab niini, sa nakadaghan ako maulangi sa pag-anha kaninyo. ²³Apan karon, kay wala na akoy dapit dinhi niining mga kayutaan, ug kay nagahandum ako sa pag-anha kaninyo niining daghanang mga tuig. ²⁴Kong moadto ako sa España, kay milaum ako nga sa akong panaw makita ko kamo, ug igapahatud ako ninyo sa akong paggikan paingon didto; kong una sa tanan sa usa ka pagkaagi ako mahimuot sa inyong

pakigkauban. ²⁵Apan karon, giingon ko, moadto ako sa Jerusalem sa pagtabang sa mga balaan. ²⁶Kay gikalipay pag-ayo sa Macedonia ug sa Acaya ang usa ka pag-amut alang sa mga kabus nga balaan nga atua sa Jerusalem. ²⁷Oo, gikalipay nila kini pag-ayo, sa pagkamatuod, ug sila mga mag-uutang nila. Kay kong ang mga Gentil nahimong umalambit sa mga butang nga espirituhanon, mga utangan sila usab sa pag-alagad kanila sa mga butang nga lawasnon. ²⁸Busa sa matuman ko kini, ug sa hingtiman-an alang kanila kini nga bunga, moagi ako diha paingon sa España. ²⁹Ug nasayud ako nga kong moanha ako kaninyo, moanha ako sa kahupnganan sa panalangin ni Cristo. ³⁰Karon ginapangamuyo ko kaninyo, mga igsoon, pinaagi sa atong Ginoong Jesucristo, ug sa gugma sa Espiritu, nga magpanlimbasug kamo sa tingub uban kanako sa inyong mga pag-ampo sa Dios alang kanako; ³¹Aron mahilikay sako sa mga malalison sa Judea, ug nga ang akong pag-alagad alang sa Jerusalem mahimut-an sa mga balaan; ³²Aron ako moabut kaninyo sa kalipay, pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug malinawon uban kaninyo. ³³Karon ang Dios sa pakigdait magauban unta kaninyong tanan. Amen.

¹Apan gitugyan ko kaninyo ang atong igsoon nga babaye nga si Febe, nga alagad sa iglesia sa Cencreas; ²Nga inyong dawaton siya, diha sa Ginoo, sa katakus nga angay sa mga balaan, ug inyong tabangan siya diha sa bisan unsa nga butang nga iyang kinahanglanon kaninyo; kay siya sa iyang kaugalingon nagmatinabangon sa daghan, ug kanako gayud. ³Pangumostaha ninyo si Priscila ug si Aquila, nga akong mga katabang diha kang Cristo Jesus; ⁴Nga tungod sa akong kinabuhi gibutang nila ang ilang mga liog: nga ako nagpasalamat dili lamang kanila, kondili usab sa tanan nga mga iglesia sa mga Gentil. ⁵Ug pangumostaha usab ninyo ang iglesia nga anaa sa ilang balay. Pangumostaha ninyo ang akong hinigugma nga si Epeneto, nga mao ang nahauang bunga sa Asia alang kang Cristo. ⁶Pangumostaha ninyo si Maria, nga nagbudlay pag-ayo tungod kaninyo. ⁷Pangumostaha ninyo si Andronico ug si Junia nga akong mga kabanay, ug mga isigkabinilanggo ko, nga mga dungganan sa taliwala sa mga apostoles, nga diha usab kang Cristo una kanako. ⁸Pangumostaha ninyo si Amplias nga hinigugma ko diha sa Ginoo. ⁹Pangumostaha ninyo si Urbano, nga atong masigkatabang kang Cristo; ug ang akong hinigugma nga si Stachis. ¹⁰Pangumostaha ninyo si Apeles, nga giuyonan diha kang Cristo. Abiabiha ninyo ang mga panimalay ni Aristobulo. ¹¹Pangumostaha ninyo si Herodion, nga akong kabanay. Pangumostaha ninyo ang mga sa panimalay ni Narciso, nga anaa sa Ginoo. ¹²Pangumostaha ninyo si Trifesa ug si Trifosa, nga nanaghago diha sa Ginoo. Pangumostaha ninyo ang hinigugma nga si Persida, nga naghago pag-ayo diha sa Ginoo. ¹³Pangumostaha ninyo si Rufo, ang pinili sa Ginoo, ug ang iyang inahan, ug inahan ko usab. ¹⁴Pangumostaha ninyo si Asincrito, si Flegonte, si Hermas, si Patrobas, si Hermes, ug ang mga igsoon nga uban kanila. ¹⁵Pangumostaha ninyo si Filologo, ug si Julia, si Nereo, ug ang iyang igsoon nga babaye; ug si Olimpas, ug ang tanang mga balaan nga kauban nila. ¹⁶Pangumostaha ang usa ug usa kaninyo nga may balaan nga paghalok. Nangumosta kaninyo ang tanang mga iglesia ni Cristo. ¹⁷Gihangyo ko kamo, mga igsoon, nga timan-an ninyo kanila nga mga ginikanan sa

pagkabahinbahin ug mga kahigayonan sa pagkapangdol batok sa pagtolon-an nga inyong giton-an; ug magpahilayo kamo kanila. ¹⁸Kay kini sila nga ingon niana wala mag-alagad sa atong Ginoong Jesucristo, kondili sa ilang kaugalingong tiyan; ug pinaagi sa ilang mahumok ug matahum nga mga pulong, gilimbongan nila ang mga kasingkasing sa mga inocente. ¹⁹Kay ang inyong pagkamatinuma-non hingbaloan sa tanang tawo. Busa nalipay ako mahitungod kaninyo; apan buot ko nga magmakinaadmanon kamo mahatungod sa maayo, apan mga inocente mahatungod sa dautan. ²⁰Ug ang Dios sa pakigdait maga-dugmok sa madali kang Satanas ilalum sa inyong mga tiil. Ang gracia sa atong Ginoong Jesucristo magauban kaninyo. ²¹Nangumosta kaninyo si Timoteo, nga akong masigkatabang, ug si Lucio, ug si Jason, ug si Sosipater, nga akong mga kabanay. ²²Ako si Tercio, nga nagasulat niini nga sulat, nangumosta kaninyo diha sa Ginoo. ²³Nangumosta kaninyo si Gayo, nga akong tagbalay ug ang tibook nga iglesia. Nangumosta kaninyo si Erasto nga mamahandi sa lungsod, ug ang iyang igsoon nga si Cuarto. ²⁴Ang gracia sa atong Ginoong Jesucristo magauban kaninyong tanan. Amen. ²⁵Karon alang kaniya nga arang makapalig-on kaninyo sumala sa akong Maayong Balita ug sa pagwali mahitungod kang Jesucristo, sumala sa pagpadayag sa tinago nga gitipigan sa hilum sulod sa mga panahon nga walay katapusan. ²⁶Apan karon ginapahayag, ug pinaagi sa mga Kasulatan sa mga Manalagna, sumala sa sugo sa Dios nga walay katapusan, ginabutyag ngadto sa tanang nasud, ngadto sa pagkatuman sa pagtoo: ²⁷Alang sa usa lamang ka makinaadmanong Dios, pinaagi kang Jesucristo, kaniya ang himaya nga walay katapusan. Amen.

¹Si Pablo, tinawag nga apostol ni Jesucristo, pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug si Sostenes nga atong igsoon, ²Alang sa iglesia sa Dios nga anaa sa Corinto, kanila nga mga ginabalaan kang Cristo Jesus, sa mga ginganlan nga balaan, uban sa tanan nga nanagtawag sa tanang dapit sa ngalan sa atong Ginoong Jesucristo ilang Ginoo ug ato usab: ³Ang gracia kaninyo, ug ang pakigdait nga gikan sa Dios, nga atong Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo. ⁴Nagapasalamat ako gihapon sa akong Dios mahitungod kaninyo, tungod sa gracia sa Dios, nga gihatag kaninyo diha kang Cristo Jesus; ⁵Kay kaniya gipanagdato kamo sa tanan nga butang: sa tanan nga pulong ug sa tanan nga kahibalo; ⁶Maingon nga ang pagpamatuod ni Cristo napalig-on diha kaninyo; ⁷Sa pagkaagi nga walay nakulang kaninyo sa mga hiyas, nga nagahulat sa pagpadayag sa atong Ginoong Jesucristo; ⁸Nga magapalig-on usab kaninyo hangtud sa katapusan, aron kamo dili mabadlonganon sa adlaw sa atong Ginoong Jesucristo. ⁹Matinumanon ang Dios nga pinaagi kaniya gitawag kamo ngadto sa pagpakig-ambit sa iyang Anak nga si Jesucristo nga atong Ginoo. ¹⁰Karon nagatambag ako kaninyo, mga igsoon, pinaagi sa ngalan sa atong Ginoong Jesucristo, nga managsulti kamong tanan ug usa lamang ka butang, ug nga sa inyong taliwala wala unta ing mga pagkabahinbahin; kondili mamahingpit kamo sa usa ka hunahuna, ug sa usa ka pagsabut. ¹¹Kay ginapahibalo kanako sa mga sakup sa panimalay ni Cloe mahatungod kaninyo, mga igsoon ko, nga may paglalisay diha kaninyo. ¹²Ug ang buot ko ipasabut mao kini, nga ang tagsatagsa kaninyo nagaingon: Ako iya ni Pablo; ug ako iya ni Apolo; ug ako iya ni Cefas; ug ako iya ni Cristo. ¹³Nabahin ba si Cristo? Gilansang ba sa cruz si Pablo

alang kaninyo? kun, Gibautismohan ba kamo sa ngalan ni Pablo? ¹⁴Nagapasalamat ako sa akong Dios kay ako wala magbautismo kang bisan kinsa, gawas kang Crispo ug kang Gayo; ¹⁵Aron walay bisan kinsa nga mag-ingon nga gibautismohan kamo sa akong ngalan. ¹⁶Ug gibautismohan ko usab ang panimalay ni Estefanas: apan ako wala mahibalo kong nakabautismo ba ako ug uban. ¹⁷Kay ako wala pagsugoa ni Cristo sa pagbautismo, kondili sa pagwali sa Maayong Balita, dili sa maalamon nga mga pulong, aron dili mawalay pulos ang cruz ni Cristo. ¹⁸Kay ang pulong sa cruz alang kanila nga nagakawala, binuang; apan alang kanato nga mga ginaluwas, mao ang gahum sa Dios. ¹⁹Kay nahasulat na: Pagalaglagon ko ang kaalam sa mga maalam, ug pagawagtangon ko ang kahibalo sa mga masinabuton. ²⁰Hain na man ang maalam? Hain na ang escriba? Hain na man ang mag-lalantugi niining panahona sa kalibutan? Wala ba pagpakabuanga sa Dios ang kaalam sa kalibutan? ²¹Kay sa pagtan-aw nga diha sa kaalam sa Dios, ang kalibutan pinaagi sa iyang kaalam wala makaila sa Dios, gikahamut-an sa Dios ang pagluwas niadtong mga nagatoo, pinaagi sa kabuangan sa pagwali. ²²Tungod kay ang mga Judio nagapangayo ug mga ilhanan, ug ang mga Greciahanon nagapangita ug kaalam: ²³Apan ginawali nato si Cristo nga gilansang sa cruz, nga alang sa mga Judio usa ka kapangdolanan, ug alang sa mga Gentil, kabuangan; ²⁴Apan alang sa mga tinawag mga Judio ug mga Greciahanon usab, si Cristo mao ang gahum sa Dios ug ang kaalam sa Dios. ²⁵Kay ang kabuangan sa Dios labi pang maalam kay sa mga tawo, ug ang kaluyahon sa Dios labi pang kusganon kay sa mga tawo. ²⁶Kay tan-awa ninyo ang inyong pagkatinawag, mga igsoon, nga dili daghan ang mga maalam sumala sa unod, dili daghan ang mga gamhanan, dili daghan ang mga dungganan, ang mga gitawag: ²⁷Apan gipili sa Dios ang mga butang binuang sa kalibutan, aron niya mapakaulawan ang mga maalam; ug gipili sa Dios ang mga maluya sa kalibutan, aron siya makapakaulaw sa mga butang nga kusganon; ²⁸Ug ang mga butang nga ubos sa kalibutan ug ang mga butang nga tinamay maoy gipili sa Dios; ug ang mga butang nga wala magalungtad, sa pagpawala sa mga butang nga nagalungtad; ²⁹Aron walay unod nga mangandak sa atubangan sa Dios. ³⁰Apan gikan kaniya, anaa kamo kang Cristo Jesus, nga alang kanato gihimo nga kaalam gikan sa Dios, ug pagkamatarung, ug pagkabalaan ug pagtubos; ³¹Aron nga, sumala sa nahasulat na: Kadtong magahimaya, pahimayaa siya diha sa Ginoo.

¹Ug ako, mga igsoon, sa pag-anha ko kaninyo, wala ako moanha nga may mahapsay nga pagpamulong kun sa kaalam, sa pagmantala kaninyo sa pagpamatuod sa Dios. ²Kay gituyo ko ang dili pagkahibalo sa bisan unsa nga anaa kaninyo, gawas kang Jesucristo, ug kaniya nga gilansang sa cruz. ³Ug ako uban kaninyo sa kaluya, ug sa kahadlok, ug sa dakung pagkurog. ⁴Ug ang akong pulong ug ang akong pagwali wala sa mga madanihong pulong sa kaalam, kondili sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum. ⁵Aron ang inyong pagtoo dili ikapatukod diha sa kaalam sa mga tawo, kondili diha sa gahum sa Dios. ⁶Apan kita nagasulti ug kaalam sa taliwala sa mga hamtong na; apan ang kaalam nga dili niining panahona sa kalibutan, bisan sa mga punoan niining panahona sa kalibutan nga mangawagtang gayud; ⁷Kondili atong ginasulti ang kaalam sa Dios diha sa usa ka

tinago, bisan ang kaalam nga natagoan, nga gitaganang daan sa Dios sa wala pa ang mga panahon sa kalibutan alang sa atong himaya: ⁸Nga wala hiilhi sa bisan kinsa nga mga punoan niining panahona sa kalibutan: kay kong hingbaloan pa nila kini, wala unta nila ilansang sa cruz ang Ginoo sa kahimayaan; ⁹Apan ingon sa nahasulat na: Mga butang nga wala makita sa mata, ug wala hidunggi sa dalunggan, ug nga wala mosulod sa kasingkasing sa tawo, bisan unsang mga butang nga gitagana sa Dios alang niadtong mga nahigugma kaniya. ¹⁰Apan alang kanato gipahayag silo sa Dios pinaagi sa Espiritu, kay ang Espiritu nagasusi sa tanang mga butang, bisan pa, sa halalum nga mga butang sa Dios. ¹¹Kay kinsa ba sa kinataliwad-an sa mga tawo ang nasayud sa mga butang sa tawo, gawas ang espiritu sa tawo, nga anaa kaniya? Ingon man usab niini, walay makaila sa mga butang sa Dios, gawas ang Espiritu sa Dios. ¹²Apan kita nakadawat, dili sa espiritu sa kalibutan, kondili sa Espiritu nga gikan sa Dios; aron atong hibaloan ang mga butang nga sa walay bayad gihatag kanato sa Dios. ¹³Nga ginasultihan ta usab, dili sa mga pulong nga tinudlo sa kaalam nga tawohanon, kondili ang tinudlo sa Espiritu, sa pagpasabut sa mga butang nga espirituhanon uban sa espirituhanon nga mga pulong. ¹⁴Karon, ang tawo sa daan nga kinaiya wala magadawat sa mga butang sa Espiritu sa Dios, kay alang kaniya binuang sila; ug siya dili arang makaila kanila, kay sila gigahin sa paagi nga espirituhanon. ¹⁵Apan ang tawo nga espirituhanon nagahukom sa tanan; ug siya sa iyang kaugalingon dili kahukman ni bisan kinsa. ¹⁶Kay kinsa ba ang nakaila sa hunahuna sa Ginoo, aron sa pagtudlo kaniya? Apan kita nagabaton sa paghunahuna ni Cristo.

¹Ug ako, mga igsoon, wala makasulti kaninyo, ingon nga espirituhanon, kondili ingon nga lawasnon, ingon nga mga bata diha kang Cristo. ²Ginapainum ko kamo ug gatas, ug dili sa magahing kalan-on; kay kamo wala pay katakus, bisan ngani karon, kamo dili pa takus makasabut; ³Kay mga lawasnon pa kamo. Kay sa may pangabugho ug mga pagkabahin-bahin diha kaninyo, dili ba kamo mga lawasnon ug wala ba kamo maglakat ingon sa gawi sa mga tawo nga lawasnon? ⁴Kay sa pag-ingon sa usa: Ako iya ni Pablo; ug ang usa: Ako iya ni Apolo; dili ba kamo mga tawo nga lawasnon? ⁵Kinsa man diay si Apolo? ug kinsa man diay si Pablo? Mga mag-aalagad nga pinaagi kanila mingtoo kamo; ug ang tagsatagsa ingon sa gihatag sa Ginoo kaniya. ⁶Ako ang nagtanum, si Apolo ang nagbubo; apan ang Dios mao ang nagpatubo. ⁷Sa ingon niana, dili ang magtatanum, bisan ang magbububo ang may bili; kondili ang Dios nga nagapatubo. ⁸Karon ang nagatanum ug ang nagabubo usa lamang sila; apan ang tagsatagsa magadawat sa iyang kaugalingong balus, sumala sa kaugalingon niya nga kabudlay. ⁹Kay kami mga masigkamagbubuhat uban sa Dios; kamo uma sa Dios, ang balay sa Dios. ¹⁰Sumala sa gracia sa Dios nga gihatag kanako, ingon nga maalam nga magtutukod sa balay ako maoy nagpahaluna sa patukoranan, ug lain ang nagatukod sa ibabaw niana. Apan magtan-aw ang tagsatagsa kong giunsa niya ang iyang pagtukod diha niana. ¹¹Kay walay laing patukoranan nga ikabutang ni bisan kinsa nga dugang sa nahamutang na, nga mao si Jesucristo. ¹²Apan kong may tawo nga magatukod sa ibabaw niining patukoranana bulawan, salapi, mga bato nga hamili, kahoy, balili, tuod sa balili; ¹³Ang buhat sa tagsatagsa igapadayag; kay

igapahayag kini sa adlaw; kay pinaagi sa kalayo kini igapadayag; ug ang kalayo gayud maoy magasulay sa buhat sa tagsatagsa kong unsa ang kinaiya niini. ¹⁴Kong ang buhat ni bisan kinsa nga nagatukod sa ibabaw niini magapadayon, siya magadawat ug tumbas. ¹⁵Kong ang buhat ni bisan kinsa masunog, siya magaantus sa kapildihan: apan siya maluwas; walay sapayan maingon nga pinaagi sa kalayo. ¹⁶Wala ba kamo manghibalo nga kamo templo sa Dios, ug nga ang Espiritu sa Dios nagapuyo diha kaninyo? ¹⁷Kong may tawo nga magalaglag sa templo sa Dios, ang Dios magalaglag kaniya; kay ang templo sa Dios balaan, ug mao kana kamo. ¹⁸Dili magalimbong ang bisan kinsa sa iyang kaugalingon. Kong may uban kaninyo nga nagadahum nga siya maalamon niining panahona sa kalibutan, magpakabuang siya aron magmakina-admanon siya. ¹⁹Kay ang kaalam niini nga kalibutan kabuangan sa Dios: Kay nahasulat na: Siya nagadakup sa mga maalam sa ilang pagkamalalangon. ²⁰Ug usab: ang Ginoo nakaila sa mga hunahuna sa mga maalam, nga sila mga kakawangan. ²¹Busa, walay bisan kinsa nga magahimaya diha sa mga tawo; kay ang tanang mga butang inyo; ²²Bisan si Pablo, kun si Apolo, kun si Cefas, kun ang kalibutan, kun ang kinabuhi, kun ang kamatayon, kun ang mga butang karon, kun ang mga butang nga palaabuton: ang tanan inyo man; ²³Ug kamo iya ni Cristo; ug si Cristo iya sa Dios.

¹Sa ingon niana, ipaisip kami sa tawo nga mga ministro ni Cristo ug mga tinugyanan sa mga tinago sa Dios. ²Ug labut pa, gikinahanglan sa mga tinugyanan, nga ang tagsatagsa hikaplagaan nga matinumano. ³Apan kanako maoy butang nga hilabihan kadiyutay nga pagahukman ako ninyo, kun sa tawohanon nga paghukom; oo, bisan ngani ako wala magahukom sa akong kaugalingon. ⁴Kay ako walay hibaloan bisan unsa nga batok sa akong kaugalingon; bisan pa, dili tungod niana ginapakamatarung ako; apan ang nagahukom kanako mao ang Ginoo. ⁵Busa, dili kamo maghukom sa bisan unsa sa wala pa ang panahon, hangtud nga moabut ang Ginoo, nga mao ang magapadayag niadtong mga butang natago sa mangitngit, ug magapadayag sa mga tuyo sa mga kasingkasing usab; ug unya ang tagsatagsa makabaton sa iyang pagdayeg nga gikan sa Dios. ⁶Karon kining mga butanga, mga igsoon, ingon nga ang pagsulondan akong gibalhin sa akong kaugalingon ug kang Apolo tungod kaninyo; aron nga kanamo makakat-on kamo sa dili pagbaton ug mga hunahuna nga kapin sa mga butang nga nahasulat na, aron walay usa kaninyo magpaburot nga dapig sa usa batok sa usa. ⁷Kay kinsa ba ang nagapabalhin kanimo? ug unsay anaa kanimo nga wala mo madawat? Apan kong kini imong nadawat, nganong nagahimaya ka nga daw ingon sa wala mo kini pagdawata? ⁸Nangabusog na kamo, nangadato na kamo, nanaghari na kamo sa wala kami; oo, ug ako nagapanghinaut nga managhari kamo, aron kami usab managhari uban kaninyo. ⁹Kay, nagahunahuna ako, nga ang Dios nagapaatubang kanamo nga mga apostoles nga ulahi sa tanan, ingon nga gipanghukman sa kamatayon kay gihimo kami nga talan-awon alang sa kalibutan, sa mga manolonda ug sa mga tawo usab. ¹⁰Kami mga buang tungod kang Cristo, apan kamo mga maalam diha kang Cristo; kami mga maluya, apan kamo mga malig-on; kamo may himaya, apan kami mga walay kadunggan. ¹¹Bisan hangtud niining taknaa nagaantus kami sa kagutom, ug sa kauhaw, ug sa

pagkahubo, ug mga gipanagpa kami, ug kami walay puloy-anan nga seguro. ¹²Ug nanaghago kami uban ang among kaugalingong mga kamot; sa ginapasipalahan kami, nanagpanalangin kami; sa ginalutos kami, nanagpailub kami; ¹³Sa ginapakaulawan kami, nanagpakilooy kami: gipakasama kami sa hugaw sa kalibutan, ingon nga mga sinalibay sa tanang mga butang bisan hangtud karon. ¹⁴Ako wala magasulat niining mga butanga sa pagpakaulaw kaninyo, kondili sa pagtambag kaninyo ingon nga akong mga anak nga hinigugma. ¹⁵Kay bisan kamo may napulo ka libo ka mga magtutudlo diha kang Cristo, apan dili daghan ang inyong mga amahan; kay gipanganak ko kamo diha kang Cristo Jesus pinaagi sa Maayong Balita. ¹⁶Busa nangaliyupo ako kaninyo, nga manig-ingon kamo kanako. ¹⁷Tungod niini nga hinungdan akong gisugo kaninyo si Timoteo, anak ko nga hinigugma ug matinumanon sa Ginoo, nga magapahinumdom kaninyo sa akong mga kagawian kang Cristo, ingon sa gipanudlo ko sa tanang dapit, sa tanan nga iglesia. ¹⁸Apan may mga nanagpaburot, ingon nga daw dili ako moanha kaninyo. ¹⁹Apan ako moanha sa madali diha kaninyo, kong mobuot ang Ginoo; ug ako masayud, dili sa mga pulong niadtong mga nanagpaburot, kondili sa gahum. ²⁰Kay ang gingharian sa Dios wala diha sa mga pulong kondili anaa sa gahum. ²¹Unsa ba ang buot ninyo? Moanha ba ako kaninyo nga may puspupus, kun sa gugma ug sa espiritu sa kaaghup?

¹Ginabalita karon nga adunay pagpakighilawas diha kaninyo, ug ang mao nga pagpakighilawas walay sama bisan sa mga Gentil, sa pagkaagi nga ang usa kaninyo nagabaton sa asawa sa iyang amahan. ²Ug kamo nagapaburot, ug wala hinonoa mangasubo kamo, aron kuhaon sa taliwala kaninyo ang nagabuhat niini. ³Kay ako, sa pagkamatuod, nga wala diha kaninyo sa lawas apan anaa sa espiritu, ingon nga anaa na ako kaninyo nakaghukom ako kaniya nga nakabuhat niining butanga; ⁴Sa ngalan sa atong Ginoong Jesus, sa nanagtigum kamo, ug ang akong espiritu, uban ang gahum sa atong Ginoong Jesus, ⁵Sa pagtugyan kang satanas sa maong makasasala sa paglaglag sa unod; aron ang espiritu pagaluwason sa adlaw sa Ginoong Jesus. ⁶Ang inyong panaghimaya dili maayo. Wala ba kamo manghibalo nga ang diyutay nga levadura nagapatubo sa tibook nga minasa? ⁷Busa hugasa ninyo ang daang levadura aron mabag-o kamo nga minasa, maingon nga kamo minasa nga walay levadura; kay ngani ang atong pasko nga si Cristo, gihalad na alang kanato. ⁸Busa saulogon nato ang fiesta, dili sa daan nga levadura, dili bisan sa levadura sa pagkamadinauton ug sa pagkadautan, kondili sa tinapay nga walay levadura sa pagkamaminatud-on ug sa kamatuoran. ⁹Nagsulat ako kaninyo sa akong sulat nga dili kamo makigkauban sa mga makighilawason; ¹⁰Apan dili kay magpahilayo gayud sa mga makighilawason niini nga kalibutan, kun sa mga masinahon, kun sa mga malupigon, kun sa mga nanagsimba sa mga diosdios; kay niini nga pagkaagi, kinahanglan nga mogula kamo sa kalibutan. ¹¹Apan sa ingon niini nga kahimtanga nagsulat ako kaninyo, nga dili kamo makighugoy-hugoy kang bisan kinsa nga ginganlang igsoon, kong siya makighilawason, kun masinahon, kun magsisimba sa mga diosdios, kun mapanamastamason, kun palahubog, kun malupigon; bisan sa pagkaon dili gayud kamo makigsalo kaniya. ¹²Kay unsay labut ko sa paghukom

kanila nga anaa sa gawas? Wala ba ninyo pagahukmi ang mga anaa sa sulod? ¹³Apan sa mga atua sa gawas ang Dios nagahukom. Kuhaon ninyo kanang tawong dautan gikan sa taliwala ninyo.

¹Makapangahas ba ang uban kaninyo nga sa may diyutay nga buroka batok sa iyang isigkatawo, sa pagpakigburoka sa atubangan sa mga dilimatarung, ug dili hinoon sa atubangan sa mga balaan? ²Kun wala ba kamo manghibalo nga ang mga balaan mao ang magahukom sa kalibutan? Ug kong ang kalibutan pagahukman ninyo, dili ba kamo mga takus sa paghukom sa mga butang nga labing gagmay? ³Wala ba kamo manghibalo nga magahukom kita sa mga manolonda? Dili ba labi pa gayud nga magahukom kita sa mga butang niining kinabuhi? ⁴Busa, kong kinahanglan maghukom kamo sa mga butang mahitungod niining kinabuhi, ibutang ba ninyo aron maghukom ang mga dili tinagad sa iglesia? ⁵Ginaingon ko kini sa pagpakaulaw kaninyo. Unsa, wala bay usa ka maalam diha kaninyo nga arang makahusay sa mga managsoon; ⁶Kondili nga ang igsoon makigburoka sa iyang igsoon, ug kana sa atubangan sa mga dilimatinohoon? ⁷Busa aduna na gayud ing usa ka kasaypanan kaninyo, nga may mga buroka kamo ang usa ug usa kaninyo. Ngano bang dili hinoon ninyo pagaantuson ang pagdaut kaninyo? Ngano bang dili hinoon ninyo pagaantuson ang paglimbong kaninyo? ⁸Apan kamo sa inyong kaugalingon nagabuhat sa dautan, ug nagalimbong kamo, ug kana sa inyong mga igsoon. ⁹Kun wala ba kamo manghibalo nga ang mga dilimatarung dili makapanunod sa gingharian sa Dios? Dili kamo magpalimbong: bisan ang mga makighilawason, bisan ang mga magsisimba sa diosdios, bisan ang mga mananapaw, bisan ang mahilayon, bisan ang mga mapatuyangon sa ilang kaugalingon uban sa mga lalake, ¹⁰Bisan ang mga kawatan, bisan ang mga masinahon, bisan ang mga palahubog, bisan ang mga mapanamastamason, bisan ang mga malupigon, sila dili makapanunod sa gingharian sa Dios. ¹¹Ug ang uban kaninyo kamiadto sama niana; apan gihinloan na kamo, apan gibalaan na kamo, apan gipakamatarung kamo sa ngalan sa Ginoong Jesucristo, ug diha sa Espiritu sa atong Dios. ¹²Ang tanang mga butang gitugot kanako, apan dili tanang mga butang mapuslanon; ang tanang mga butang gitugot alang kanako, apan dili ako buot mopasakup sa gahum sa bisan unsa. ¹³Ang mga kalan-on alang sa tiyan, ug ang tiyan alang sa mga kalan-on; apan kini ug sila pagalaglagon sa Dios. Apan ang lawas dili alang sa pagpakighilawas, kondili alang sa Ginoo, ug ang Ginoo alang sa lawas. ¹⁴Ug ang Dios nga nagbanhaw sa Ginoo, magabanhaw man usab kanato pinaagi sa iyang gahum. ¹⁵Wala ba kamo manghibalo, nga ang inyong mga lawas mga bahin ni Cristo? Nan, kuhaon ko ba karon ang mga bahin ni Cristo, ug buhaton ko sila nga mga bahin sa usa ka bigaon? Kana dili gayud mahimo! ¹⁶Kun, wala ba kamo manghibalo, nga ang gipakig-ipon sa usa ka bigaon, maoy usa ka lawas? Kay ang duruha, miingon siya, mahimong usa ka unod. ¹⁷Apan ang gipakig-ipon sa Ginoo maoy usa ka espiritu. ¹⁸Mangalagiw kamo sa pakighilawas. Ang tanang sala nga pagabuhaton sa tawo gawas man sa lawas; apan siya nga magapakighilawas, makasala batok sa iyang kaugalingong lawas. ¹⁹Kun wala ba kamo manghibalo nga ang inyong lawas mao ang templo sa Espiritu Santo nga anaa kaninyo nga inyong

nabatonan gikan sa Dios? ug dili na kamo inyo sa inyong kaugalingon. ²⁰Kay pinalit kamo sa usa ka bili: busa, himayaon ninyo ang Dios sa inyong lawas ug sa inyong espiritu, nga mga iya sa Dios.

¹Karon mahatungod sa mga butang nga gisulat ninyo kanako, maayo sa lalake ang dili pagtandog ug babaye. ²Apan tungod sa mga pagpakighilawas, pasagdi nga ang tagsa ka lalake magbaton sa iyang kaugalingong asawa, ug ang tagsa ka babaye nga magbaton sa iyang kaugalingong bana. ³Ihatag sa bana ngadto sa iyang asawa ang angay, ug ingon man usab ang asawa ngadto sa bana. ⁴Ang asawa walay kagamhanan sa iyang kaugalingong lawas, kondili ang bana; ug ingon man usab ang bana walay kagamhanan sa iyang kaugalingong lawas, kondili ang asawa. ⁵Dili kamo magpinugnganay ang usa ug usa, gawas sa inyong ginakasabutan nga panahon, aron nga managhimo kamo sa pag-ampo, ug manag-ipon kamo pag-usab, aron dili kamo matintal ni Satanas tungod sa inyong pagkadilimapinugnganon. ⁶Apan kini gisulti ko ingon nga tinugot, dili ingon nga sugo. ⁷Ngani buot ko unta nga ang tanang mga tawo manig-ingon kanako. Apan ang tagsatagsa may kaugalingong hatag nga gikan sa Dios: ang usa niini nga paagi, ug ang usa niana nga paagi. ⁸Apan nagaingon ako sa mga diliminyo, ug sa mga balo nga babaye, maayo kanila kong managpadayon sila nga bisan singon kanako. ⁹Apan kong sila dili makapugong; managminyo sila; kay labing maayo nga maminyo kay sa masunog. ¹⁰Apan ako nagasugo sa mga nangaminyo na, dili ako, kondili ang Ginoo: Nga ang asawa dili magbulag gikan sa iyang bana, ¹¹(Apan kong ang asawa makigbulag, magpadayon siya sa dili pagminyo; kun makig-uli hinoon siya sa iyang bana), ug nga ang bana dili magbulag sa iyang asawa. ¹²Apan mahitungod sa uban nagaingon ako, dili ang Ginoo: Kong adunay igsoon nga may asawa nga dili matinohoon, ug miuyon siya nga makigloon kaniya, dili niya pagbiyaan siya. ¹³Ug ang asawa nga may bana nga dili matinohoon, ug siya malipayon nga makigloon kaniya, dili niya pagbiyaan ang iyang bana. ¹⁴Kay ang bana nga dili matinohoon, ginabalaan diha sa asawa; ug ang asawa nga dili matinohoon, ginabalaan diha sa igsoon nga lalake: kay sa lain nga paagi, ang inyong mga bata nga dili putli, apan karon mga balaan sila. ¹⁵Ngani kong ang dili matinohoon mobulag, pabulaga siya; kay ang igsoon nga lalake kun babaye, wala sa ilalum sa pagkaulipon niini nga kahimtang; hinonoa, gitawag kita sa Dios diha sa pakigdait. ¹⁶Kay unsaon mo pagkasayud, O asawa, kong maluwas mo ba ang imong bana? Kun unsaon mo pagkasayud, O bana, kong maluwas mo ba ang imong asawa? ¹⁷Magagawi lamang gayud ang tagsatagsa ingon sa gibahinbahin sa Ginoo ug ingon sa pagtawag kaniya sa Dios. Ug mao kini ang gisugo ko sa tanang mga iglesia. ¹⁸May tawo ba nga gitawag nga gicircuncidahan? Pasagdi siya nga cinircuncidahan. Gitawag ba ang uban nga dili cinircuncidahan? Dili siya pagcircuncidahan. ¹⁹Ang circuncicion walay bili; ug ang dilicinircuncidahan walay bili, kondili ang pagbantay sa mga sugo sa Dios. ²⁰(Pasagdi ang tagsatagsa ka tawo nga magpabilin diha sa pagtawag diin siya natawag). ²¹Gitawag ka ba ingon nga ulipon? Ayaw pagtagad niana; apan kong arang ka makagawas, pahimusli kana hinoon. ²²Kay ang tinawag diha sa Ginoo sanglit usa ka ulipon, mao ang ginawas sa Ginoo; maingon usab niini, ang gitawag nga ginawas, mao ang ulipon ni Cristo. ²³Sa usa ka bili gipalit

kamo; dili kamo managpaulipon sa mga tawo. ²⁴Mga igsoon, pasagdi ang tagsatagsa ka tawo; diin siya natawag, didto magpabilin uban sa Dios. ²⁵Karon mahitungod sa mga ulay ako walay nadawat nga sugo sa Ginoo; apan nagahatag ako sa akong paghukom, ingon sa usa nga nakadawat ug kalooy sa Ginoo sa pagka-angay-saligan. ²⁶Busa, gihunahuna ko nga kini maayo tungod sa kalisdanan nga ania kanato karon, nga maayo alang sa lalake nga magpabilin siya nga ingon sa gihapon. ²⁷Ginapus ka ba sa asawa? Dili ka magtinguha nga makababdad. Nakababdad ka ba sa asawa? Dili ka mangita ug asawa. ²⁸Apan kong magminyo ka, wala ka man usab makasala; ug kong ang ulay magminyo wala siya makasala. Ngani kana sila may kagulan-anan diha sa unod; ug buot ko nga makagawas unta kamo. ²⁹Apan kini ginaingon ko, mga igsoon, ang panahon ginapahamubo; nga sa paalabuton ang mga may asawa, manig-ingon sila sa walay asawa; ³⁰Ug kadtong mga nagapanghilak, ingon nga wala sila maghilak; ug kadto nga mga nagakalipay, ingon nga wala sila magkalipay; ug kadto nga mga nagapamalit, ingon nga wala silay nabatnan; ³¹Ug kadto nga mga nagapahimulos sa kalibutan, ingon nga wala magpahimulos niini sa hilabihan; kay ang urog niining kalibutan moagi lamang. ³²Apan, buot ko unta nga kamo makagawas sa mga pag-atiman. Ang dili minyo magahago alang sa mga butang nga iya sa Ginoo, kong unsaon niya ang pagpahimuot sa Ginoo. ³³Apan ang minyo magahago alang sa mga butang sa kalibutan, kong unsaon niya ang pagpahimuot sa iyang asawa, ³⁴Ug siya nabahin. Maingon man usab ang babaye nga dili minyo ug ang ulay magahago alang sa mga butang sa Ginoo; aron maputli siya diha sa lawas ug diha sa espiritu; apan ang minyo, nagahago alang sa mga butang sa kalibutan kong unsaon niya sa pagpahimuot sa iyang bana. ³⁵Ug kini ginaingon ko alang sa inyong kapuslanan nga kaugalingon; dili sa pagbutang kaninyo ug lit-ag, kondili alang niana nga kaligdong, ug aron kamo mag-alagad sa Ginoo sa walay kaulangan. ³⁶Kong may tawo nga nagahunahuna nga nagabuhat siya sa dili angay alang sa iyang anak nga ulay, kong kini molabay na sa bulak sa iyang panuigon, ug kong gikinahanglan, pasagdi nga magabuhat siya sa buot niyang pagabuhaton: dili siya makasala: pasagdi nga iyang minyoon sila. ³⁷Apan kadtong nagamalig-on sa iyang kasingkasing, nga walay kinahanglan, kondili nga may kagahum siya mahitungod sa iyang kabubut-on nga kaugalingon, ug gitangdoan niya kini sa iyang kasingkasing, ang pagbantay sa kaputli sa iyang kaugalingong anak nga ulay, nagabuhat siya ug maayo. ³⁸Busa, sa ingon niana, siya nga nagapaminyo sa iyang kaugalingong anak nga ulay, nagabuhat ug maayo; ug ang wala magapaminyo kaniya, nagabuhat ug labi pang maayo. ³⁹Ang asawa ginapus sulod sa panahon nga buhi pa ang iyang bana; apan kong ang bana patay na, siya may kagawasan sa pagpamana sa iyang nauyonan, nga diha lamang sa Ginoo. ⁴⁰Apan labi pang bulahan siya kong siya mopabilin nga balo, ingon sa akong pagsabut; ug nagahunahuna ako, nga ania usab kanako ang Espiritu sa Dios.

¹Karon mahitungod sa mga butang nga hinalad sa mga diosdios: nasayud kita nga kitang tanan may kaalam. Ang kaalam nagapaburot; apan ang gugma nagapalig-on; ²Kong ang uban nagadahum, nga siya mahibalo ug diyutay, wala pa siyay hibangkaagan sa kinahanglan nga mahibaloan niya;

³Apan kong may uban nga nahagugma sa Dios, kini hibaloan niya; ⁴Busa, mahitungod sa pagkaon sa mga butang nga hinalad sa mga diosdios, nanghibalo kita nga walay diosdios nga may bili dinhi sa kalibutan, ug walay Dios, kondili usa ra. ⁵Kay bisan pa may mga ginganlan nga mga dios, bisan sa langit kun sa yuta, ingon nga adunay daghan nga mga dios, ug daghan nga mga ginoo; ⁶Apan alang kanato adunay usa ka Dios, ang Amahan nga kaniya nagagikan ang tanang mga butang, ug nga kita alang kaniya; ug usa ka Ginoo, si Jesucristo, nga pinaagi kaniya ang tanang mga butang, ug kita pinaagi kaniya. ⁷Apan kana nga kaalam wala sa tanang mga tawo; kondili ang uban nga naanad sa diosdios hangtud karon, nagakaon niana ingon nga butang nga hinalad sa diosdios; ug ang ilang kaisipan nga mahuyang, ginahugawan. ⁸Apan ang kalan-on dili makapahaduol kanato sa Dios: kay kong kita dili mokaon, dili kita malabing dautan; kong kita mokaon, dili kita molabing maayo. ⁹Apan matngoni ninyo, kay tingali kining inyong kagawasan mahimo nga kahigayonan sa pagkapangdol sa mga mahuyang. ¹⁰Kay kong may uban nga makakita kanimo nga may kaalam, nga magakaon sulod sa templo sa diosdios, kong siya mahuyang, dili ba madasig ang iyang kaisipan sa pagkaon sa mga kalan-on nga nahalad sa mga diosdios? ¹¹Kay pinaagi sa imong kaalam, mawala ang mahuyang, ang igsoon nga tungod kaniya nagapakamatay si Cristo. ¹²Ug niini nga pagkaagi, ang pagpakasala batok sa inyong mga igsoon, ug ang pagsamad sa ilang mahuyang nga kaisipan samtang kini mahuyang, nagpakasala kamo batok kang Cristo. ¹³Tungod niana, kong ang kalan-on nagapapangdol sa akong igsoon, dili na gayud ako mokaon ug carne, aron dili ako makapapangdol sa akong igsoon.

¹Dili ba ako gawas? Dili ba ako Apostol? Wala ko ba hik-it si Jesus nga atong Ginoo? Dili ba kamo mao ang buhat ko sa Ginoo? ²Kong sa uban dili ako apostol, apan kaninyo, sa pagkamatuod, apostol ako; kay ang timaan ko sa pagkaapostol, mao kamo nga diha sa Ginoo. ³Mao kini ang paglaban ko ngadto sa mga nagasusi kanako. ⁴Wala ba kami ing katungod sa pagkaon ug sa pag-inum? ⁵Wala ba kami ing katungod sa pagpuyo uban kanamo sa usa ka asawa nga magtotoo ingon man usab ang uban sa mga apostoles, ug sa mga igsoon sa Ginoo, ug ni Cefas? ⁶Kun ako lamang ug si Bernabe, wala ba kami ing katungod sa paglikay sa buhat? ⁷Kinsa ba nga sundaloha nga nagaalagad sa iyang kaugalingong balon? Kinsa ba ang nagatanum sa usa ka parrasan, ug wala magakaon sa bunga niini? Kun kinsa ba ang nagapasibsib sa kahayupan, ug wala makapahimulos sa gatas sa kahayupan? ⁸Ginapamulong ba nako kini ingon nga tawo? Kun wala ba usab magaingon niini ang Kasugoan? ⁹Kay diha sa Kasugoan ni Moises nahasulat: Dili mo pagbutangan ug bukagbukag ang vaca nga nagagiuk. Ginagalam ba sa Dios ang mga vaca? ¹⁰Kun giingon ba niya kini, sa pagkamatuod, tungod kanato? Sa pagkamatuod, tungod kanato gisulat kini; kay ang nagadaro kinahanglan magdaro sa paglaum, ug ang nagagiuk, magagiuk sa paglaum nga makaambit. ¹¹Kong kami nagapugas kaninyo ug mga butang nga espirituhanon, daku ba nga butang kong pagaanion namo ang inyong mga butang nga lawason? ¹²Kong ang uban nakaambit niining katungod diha kaninyo, dili ba labaw pa kami? Bisan pa niana wala namo pagagamita kini nga katungod; kondili

ginaantus namo ang tanang mga butang aron kami dili makaulang sa Maayong Balita ni Cristo. ¹³Wala ba kamo manghibalo nga ang mga nagaalagad sa mga butang nga balaan nagakaon sa mga butang sa templo, ug ang mga nagaalagad sa halaran makaambit sa mga hinalad sa halaran? ¹⁴Ingon man usab niini, nagsugo ang Ginoo aron kadto nga nagamantala sa Maayong Balita, kinahanglan magpanginabuhi sila sa Maayong Balita. ¹⁵Apan wala ako magagamit sa bisan unsa niining mga butanga, ug wala ako magasulat niining mga butanga aron pagabuhaton kanako ang ingon; kay labi pang maayo alang kanako ang pagpakamatay, kay sa pagabuhaton ni bisan kinsa nga walay pulos ang akong paghimaya. ¹⁶Kay kong ginamantala ko ang Maayong Balita, wala akoy igahimaya; kay gitugyan kanako ang kinahanglan sa pagmantala; kay alaut ako, kong dili ko igamantala ang Maayong Balita. ¹⁷Kay kong buhaton ko kini sa akong kaugalingong kabubut-on, magadawat ako ug balus; apan kong dili sa kabubut-on ko, gisalig kanako ang pagkatinugyanan nga ania kanako. ¹⁸Busa unsa man ang balus kanako? Nga, sa nagamantala ako sa Maayong Balita, ginamantala ko ang Maayong Balita ni Cristo sa walay bayad, aron ako dili makagamit sa tibook nakong katungod diha sa Maayong Balita. ¹⁹Kay bisan ako gawas gikan sa tanang tawo, ako sa akong kaugalingon, nagpaulipon sa tanan, aron makabig ko ang labi pang daghan. ²⁰Ug sa mga Judio, nahimong ingon sa Judio ako, aron makabig ko ang mga Judio; sa mga anaa sa ilalum sa Kasugoan, ingon sa anaa sa ilalum sa Kasugoan, dili kay ako gayud anaa sa ilalum sa Kasugoan, aron makabig ko ang mga anaa sa ilalum sa Kasugoan; ²¹Niadtong atua sa gawas sa Kasugoan, ingon sa atua ako sa gawas sa Kasugoan, dili kay walay Kasugoan ngadto sa Dios, kondili sa ilalum sa Kasugoan kang Cristo, aron makabig ko ang mga atua sa gawas sa Kasugoan. ²²Sa mga mahuyang, nahimong mahuyang ako, aron makabig ko ang mga mahuyang. Sa tanang mga tawo ako nahimo ngatanan nga mga butang, aron sa tanan nga paagi, maluwas ko ang uban. ²³Ug nagabuhat ako sa tanang mga butang tungod sa Maayong Balita, aron ako mag-umalambit niini. ²⁴Wala ba kamo manghibalo nga ang mga nagadalagan sa usa ka lumba, nanalagan ang tanan, apan usa lamang ang nagadawat sa ganti? Sa mao usab nga pagkaagi, manalagan kamo aron makakab-ut kamo. ²⁵Ug ang tanang nagapakigbugno diha sa mga bangga sa kusog, mapinugnganon sa kaugalingon sa tanan nga mga butang. Sila nagahimo niini aron makadawat sa purongpurong nga madunoton, apan kita sa usa ka dilimadunoton. ²⁶Busa, sa ingon niini nagadalagan ako, dili ingon sa may pagduhaduha; mao kini nga nagapakigbugno ako, dili ingon sa nagasumbag sa hangin. ²⁷Apan gibuntog ko ang akong lawas, ug gibutang ko kini sa pagkaulipon, kay tingali sa human ako makamantala sa uban, ako sa akong kaugalingon igasalikway.

¹Kay dili ako buot, mga igsoon, nga dili ninyo hibaloan nga ang tanan natong mga ginikanan didto sa ilalum sa panganod, ug silang tanan milatas sa taliwala sa dagat. ²Ug ang tanan kang Moises gibautismohan didto sa panganod ug didto sa dagat. ³Ug ang tanan nangaon sa mao gayud nga kalan-on nga espirituhanon. ⁴Ug yang tanan nanginum sa mao gayud nga ilimnon nga espirituhanon, kay nanginum sila gikan sa usa ka bato nga espirituhanon nga nagsunod kanila, ug ang bato mao

si Cristo. ⁵Apan sa kadaghanan kanila wala mahamuot ang Dios; kay gipanglaglag sila didto sa kamingawan. ⁶Karon kining mga butanga nahimong mga panig-ingnan alang kanato sa tuyo nga kita dili unta maibug sa dautang mga butang sama usab sa pagkaibug nila. ⁷Dili kamo managsimba sa mga diosdios sama sa uban kanila, ingon sa nahasulat: Milingkod ang katawohan sa pagkaon ug sa pag-inum, ug nanindog sila sa paghudyaka. ⁸Dili kita makighilawas sama sa uban kanila nga nakighilawas, ug sa usa ka adlaw nangahulog ang kaluhaan ug tolo ka libo. ⁹Dili nato pagtintalon ang Ginoo, sama sa uban kanila nga nagtintal, ug gilaglag sila pinaagi sa mga bitin. ¹⁰Dili kamo magbagulbol, ingon nga ang uban kanila nanagbagulbol, ug gilaglag sila pinaagi sa maglalaglag. ¹¹Karon ngatanan kining mga butanga nanghitabo kanila sa paagi aron mapanig-ingnan nila; ug gisulat sila sa pagtambag kanato, kay kanato miabut ang katapusan sa mga panahon sa kalibutan. ¹²Busa ang nagahunahuna nga nagatindog siya magmatngon aron dili siya mapukan. ¹³Walay bisan unsa nga panulay nga miabut kaninyo kondili kadto nga maantus sa tawo; apan ang Dios matinumanon, nga dili motugot nga panulayon kamo sa labaw sa inyong maarangan; kondili uban sa panulay, magahatag usab siya ug lutsanan aron kamo makahimo sa pag-antus. ¹⁴Busa, mga hinigugma ko, pangalagiw kamo gikan sa pagsimba sa mga diosdios. ¹⁵Nagasulti ako kaninyo ingon nga sa mga maalam kamo; hukmi ninyo ang akong giingon. ¹⁶Ang copa sa panalangin nga ginapanalangin nato, dili ba mao ang usa ka pagpakig-ambit sa dugo ni Cristo? Ang tinapay nga gitipiktik nato, dili ba mao ang usa ka pagpakig-ambit sa lawas ni Cristo? ¹⁷Sanglit kay kita daghan, usa kita ka tinapay, usa ka lawas; kay kitang tanan nagapakig-ambit niadtong usa ka tinapay. ¹⁸Tan-awa ninyo ang Israel ingon sa unod: ang mga nangaon sa mga gihalad, wala ba sila mag-umalambit sa halaran? ¹⁹Busa unsay giingon ko? Ang butang nga hinalad sa mga diosdios may bili? Kun ang diosdios may bili ba? ²⁰Apan giingon ko, nga ang ginahalad sa mga Gentil, ginahalad nila sa mga yawa, ug dili sa Dios; ug dili ako buot unta nga mag-umalambit kamo sa mga yawa. ²¹Kamo dili arang makainum sa copa sa Ginoo, ug sa tagayan sa mga yawa: kamo dili arang makaambit sa lamesa sa Ginoo, ug sa lamesa sa mga yawa. ²²Kun gihagit ba nato ang Ginoo sa pangabugho? Labi pa ba kitang makusganon kay kaniya? ²³Ang tanang mga butang gitugot, apan dili ang tanan mapuslanon. Ang tanang mga butang gitugot, apan dili ang tanan nagapalig-on. ²⁴Hinaut unta nga walay bisan kinsa nga magapangita sa iyang kaugalingong kaayohan, kondili sa kaayohan sa iyang isigkatawo. ²⁵Pangaon kamo sa tanan nga ginabaligya sa tiyanggi, sa walay bisan unsa nga pagsusi tungod sa kaisipan. ²⁶Kay iya sa Ginoo ang yuta ug ang kahupnganan niini. ²⁷Kong ang uban sa mga dili matinohon magadapit kaninyo sa usa ka kombira, ug kamo moadto, kan-a ang tanan nga igabutang sa inyong atubangan, sa walay bisan unsa nga pagsusi tungod sa kaisipan. ²⁸Apan kong may uban magaingon kaninyo: Kini hinalad sa mga diosdios, dili kamo mangaon tungod niadtong nagahisgut niini, ug tungod sa kaisipan; kay iya sa Ginoo ang yuta ug ang kahupnganan niini. ²⁹Ang kaisipan, ginaingon ko, dili ang imo, kondili ang iya sa usa. Kay nganong pagahukman ang akong kagawasan sa kaisipan sa uban? ³⁰Kong ako nakaambit, uban ang pagpasalamat, nganong ginapasipalahan ako tungod sa akong ginapasalamat? ³¹Busa, kong mangaon kamo, kun manginum, kun bisan unsa ang inyong pagabuhaton, buhaton ninyo ang tanan

alang sa himaya sa Dios. ³²Dili kamo maghatag ug kahigayonan sa pagkapangdol, bisan sa mga Judio, kun sa mga Gentil, kun sa iglesia sa Dios: ³³Ingon nga ako usab nagapahamuot sa tanang tawo sa tanang mga butang, sa walay pagpangita sa akong kaugalingong kapuslanan, kondili sa kapuslanan sa daghan aron mangaluwas sila.

¹Manig-ingon kamo kanako, maingon nga ako usab nanig-ingon kang Cristo. ²Karon nagadayeg ako kaninyo, mga igsoon, nga sa tanang mga butang ginahinumduman ako ninyo, ug ginabatonan ninyo ang mga pagtolon-an ingon sa gitugyan ko kini kaninyo. ³Apan buot ko nga hibaloan ninyo, nga ang ulo sa tagsatagsa ka lalake mao si Cristo; ug ang ulo sa babaye mao ang lalake; ug ang ulo ni Cristo mao ang Dios. ⁴Ang tagsatagsa ka lalake nga magaampo kun magatagna, nga may pandong sa iyang ulo, nagapakaulaw sa iyang ulo. ⁵Apan ang tagsatagsa ka babaye nga magaampo kun magatagna, nga wala magpandong sa iyang ulo, nagapakaulaw sa iyang ulo; kay ingon sa gialotan siya. ⁶Kay kong ang babaye dili magpandong magpagunting usab siya; apan kong ikaulaw sa babaye nga magpagunting siya, kun inalotan siya, magpandong siya. ⁷Kay, sa pagkamatuod, ang lalake dili angay magpandong sa iyang ulo, kay dagway ug himaya siya sa Dios; apan ang babaye, mao ang himaya sa lalake. ⁸Kay ang lalake wala magagikan sa babaye, kondili ang babaye sa lalake. ⁹Kay ang lalake wala pagbuhata alang sa babaye, kondili ang babaye alang sa lalake. ¹⁰Tungod niining hinungdan ang babaye kinahanglan nga may timaan sa pagbulot-an diha sa iyang ulo, tungod sa mga manolonda. ¹¹Bisan pa niini, walay babaye nga gawas sa lalake, ni ang lalake gawas sa babaye, diha sa Ginoo. ¹²Kay maingon nga ang babaye gikan sa lalake, ingon man usab ang lalake pinaagi sa babaye; apan ang tanang mga butang gikan sa Dios. ¹³Maghukom kamo diha sa inyong kaugalingon: Angay ba nga mag-ampo sa Dios ang babaye nga walay pandong? ¹⁴Ang mao usab nga kinaiya wala ba magatudlo kaninyo, nga kong ang lalake may buhok nga hataas kini maoy usa ka kaulawan kaniya? ¹⁵Apan kong ang babaye may buhok nga hataas, kana usa ka himaya kaniya; kay ang buhok gihatag kaniya ingon nga igpapandong. ¹⁶Apan kong ang uban daw makiglalis, wala kita nianang batasana, bisan ang mga iglesia sa Dios. ¹⁷Apan sa nagahatag ako kaninyo niini nga sugo, wala ako magdayeg kaninyo, kay nagatigum kamo dili aron molabi ang kaayo, kondili aron mosamut ang kadautan. ¹⁸Kay una sa tanan, sa magakatigum kamo sa iglesia, hingdunggan ko nga may pagkabahinbahin kaninyo; ug sa usa ka bahin motoo ako niini. ¹⁹Kay aduna usab gayud ing mga herejia diha kaninyo, aron ang mga gipakaayo kaninyo magpadayag sa inyong taliwala. ²⁰Busa sa pagtigum ninyo dili mahimo ang pagkaon sa panihapon sa Ginoo: ²¹Kay sa inyong pagpangaon ang tagsatagsa nagakuha ug una sa uban sa iyang kaugalingong panihapon; ug ang usa gitutom pa, apan ang uban hubog na. ²²Unsa? wala ba kamoy mga balay sa pagkaon ug sa pag-inum? Kun gitamay ba ninyo ang iglesia sa Dios, ug ginapakaulawan ninyo ang mga walay ila? Unsay igaingon ko kaninyo? Pagadayegon ko ba kamo? Niini, dili ako magdayeg kaninyo. ²³Kay gidawat ko gikan sa Ginoo ang gihatag ko usab kaninyo: nga ang Ginoong Jesus, sa gabii nga gitugyan siya, mikuha ug tinapay; ²⁴Ug sa nakapasalamat siya, gitipiktipik niya, ug miingon: Kumuha kamo, kumaon

kamo; kini mao ang akong lawas, nga ginatipiktipik tungod kaninyo; buhaton ninyo kini sa handumanan nako. ²⁵Sa mao usab nga paagi, mikuha siya sa copa, sa human ang panihapon, nga miingon: Kini nga copa mao ang bag-o nga tugon sa akong dugo: buhaton ninyo kini, sa tanan nga pag-inum ninyo niini, sa handumanan nako. ²⁶Kay sa gihapon nga mokaon kamo niining tinapay, ug moinum niining copa, ang kamatayon sa Ginoo ginamantala ninyo hangtud nga moanhi siya. ²⁷Busa, bisan kinsa nga mokaon niining tinapay, kun moinum niining copa sa Ginoo, sa paagi nga dili takus, magamalapason sa lawas ug sa dugo sa Ginoo. ²⁸Apan ang tagsatagsa magsusi sa iyang kaugalingon, ug sa ingon niana mokaon siya sa tinapay, ug moinum sa copa. ²⁹Kay ang mokaon ug moinum nga dili-takus, nagakaon ug nagainum sa hukom sa iyang kaugalingon, kong wala niya paggahina ang lawas sa Ginoo. ³⁰Tungod niini nga hinungdan, daghan kaninyo ang mga mahuyang ug mga masakiton, ug dili diyutay ang mga nagakatulog. ³¹Apan kong nagasusi pa kita sa atong kaugalingon, dili kita unta mahukman. ³²Apan kong mahukman kita, pagasilotan kita sa Ginoo, aron kita dili mahinukman sa silot uban sa kalibutan. ³³Busa, mga igsoon ko, kong kamo managkatigum sa pagkaon, maghinulatay ang usa ug usa kaninyo. ³⁴Kong ang uban adunay kagutom, kumaon siya didto sa iyang balay: aron ang inyong panagkatigum dili ngadto sa paghukom. Ang nahabilin sa mga pangutana, pagahusayon ko kong moabut ako.

¹Karon mahatungod sa mga hiyas nga espirituhanon, dili ako buot, mga igsoon, nga kamo dili manghibalo. ²Hingsayran ninyo, nga sa mga Gentil pa kamo, gipanagdaldal kamo ngadto sa mga diosdios nga amang sa bisan unsa nga paagi ang pagdaldal kaninyo. ³Tungod niana ginapaila ko kaninyo, nga walay tawo nga sa nagasulti siya sa Espiritu sa Dios, makapamulong: Si Jesus tinunglo; ug walay tawo nga makapamulong: Si Jesus mao ang Ginoo, kondili pinaagi sa Espiritu Santo. ⁴Karon may nagakalainlaing mga hiyas, apan mao ra nga Espiritu. ⁵Ug may nagakalainlaing mga pag-alagad, apan mao ra nga Ginoo. ⁶Ug may nagakalainlaing mga bulohaton; apan mao ra nga Dios ang nagabuhat sa tanang mga butang nga diha sa tanan. ⁷Apan ang pagpahayag sa Espiritu ginahatag sa tagsatagsa nga sa kapuslanan. ⁸Kay sa usa ginahatag pinaagi sa Espiritu ang pulong sa kaalam; ug sa usa, ang pulong sa kahibalo, sumala sa mao ra nga Espiritu. ⁹Sa usa, ang pagtoo sa mao man nga Espiritu; ug sa usa, ang hiyas sa pagpangayo, diha sa mao man nga Espiritu. ¹⁰Sa usa, ang gahum sa pagbuhat ug katingalahan; ug sa usa, ang pagtagna; ug sa usa, ang pag-ila sa mga espiritu; sa usa, mga nagakalainlain nga pinulongan; ug sa usa, ang paghubad sa mga pinulongan. ¹¹Apan kining tanan nga mga butang ginabuhat sa usa ug sa mao ra nga Espiritu, nga ginapanghatag niya sa tagsatagsa nga iya sumala sa iyang kabubut-on. ¹²Kay maingon nga ang lawas usa, ug may daghan nga mga bahin, ug ang tanang mga bahin sa lawas, sanglit daghan, usa lamang ka lawas; mao man usab si Cristo. ¹³Kay kitang tanan gibautismohan diha sa usa ka Espiritu, aron mausa ka lawas: bisan mga Judio, kun mga Greciahanon, bisan mga ulipon, kun mga dili-ulipon; ug kitang tanan gipainum sa usa ka Espiritu. ¹⁴Kay ang lawas dili usa ka bahin, kondili daghan. ¹⁵Kong mag-ingon ang tiil: Kay ako dili kamot, dili ako iya sa lawas; dili tungod niana, nga kini

dili iya sa lawas. ¹⁶Ug kong mag-ingon ang dalunggan: Kay ako dili ang mata, dili ako iya sa lawas; dili tungod niana, nga kini dili iya sa lawas. ¹⁷Kong ang tibook nga lawas mao ang mata, hain ang igdulungog? Kong ang tibook mao ang igdulungog, hain ang igsisimhot? ¹⁸Apan karon gibutang sa Dios sa lawas ang tagsatagsa kanila bahin sa lawas, ingon sa nahamut-an niya. ¹⁹Kay kong silang tanan magausa ka bahin, hain ang lawas? ²⁰Apan karon sila daghan nga mga bahin, apan usa ra ka lawas. ²¹Ug ang mata dili makaingon sa kamot: Wala akoy kinahanglan kanimo, kun ang ulo dili usab makaingon sa mga tiil: Wala akoy kinahanglan kaninyo. ²²Apan labi pang kinahanglanon hinoon ang mga bahin sa lawas nga sa atong hunahuna labi pang mahuyang. ²³Ug kadtong mga bahin sa lawas, nga ginahunahuna ta nga anaa sa ubos nga kadungganon, kini sila ginasul-oban na sa labi pang dungganon; ug ang atong mga bahin, nga may ubos nga katahum, nagadawat ug labi pang katahum. ²⁴Kay ang atong mga bahin nga matahum wala silay kinahanglan. Apan giangay-angay sa Dios ang lawas, kay gihatagan niya ug labing kadungganon ang nakulangan; ²⁵Aron walay pagkabahinbahin sa lawas; kondili nga ang tanang mga bahin kinahanglan magbaton sa sama nga pagtagad sa usa ug usa. ²⁶Ug kong ang usa ka bahin magaatantus, ang tanang mga bahin manag-antus uban kaniya; ug kong ang usa ka bahin mapasidunggan, ang tanang mga bahin mangalipay uban kaniya. ²⁷Karon, kamo mao ang lawas ni Cristo, ug ang tagsatagsa mga bahin niana. ²⁸Ug gibutang sa Dios sa iglesia ang uban: ang nahauna, mao ang mga apostoles; ang ikaduha, ang mga manalagna; ang ikatolo, ang mga magtutudlo; unya, ang mga katingalahan; unya, ang mga hiyas sa pag-ayo; mga pagtabang; mga pagmando: mga nagakalainlaing sinultihan. ²⁹Mga apostoles ba ang tanan? Mga manalagna ba ang tanan? Mga magtutudlo ba ang tanan? Mga magbubuhay ba sa katingalahan ang tanan? ³⁰Ang tanan may mga hiyas ba sa pag-ayo? Makasulti ba ang tanan ug mga sinultihan? Ang tanan makahubad ba? ³¹Apan paninguhaa ninyo pag-ayo ang labing dagkung hiyas. Ug labut pa niini, igapakita ko kaninyo ang labing maayong paagi.

¹Kong ako magasulti sa mga dila sa mga tawo ug sa mga manolonda apan walay gugma, mahimo ako nga tumbaga nga nagatunog, kun piyangpiyang nga nagatagingting. ²Ug kong ako may hiyas sa pagpanagna, ug makahibalo sa tanang mga tinago ug sa tanang kaalam; ug kong ako makabaton sa tanang pagtoo, sa pagkaagi nga mabalhin ko ang mga bukid, apan walay gugma, wala akoy kapuslanan. ³Ug kong ako magabahinbahin sa tanan ko nga mga bahandi sa pagpakaon sa mga kabus; ug kong ako magatugyan sa akong lawas, aron pagasunogon, apan walay gugma, wala akoy kapuslanan. ⁴Ang gugma mapailubon, ug mapuanguron; ang gugma dili masina; ang gugma dili andakan sa iyang kaugalingon, ang gugma dili moburot; ⁵Ang gugma dili magagawi ug kalaw-ayan, dili magapangita sa iyang kaugalingon, dili masuk-anon, dili magtagad sa dautan. ⁶Ang gugma dili magakalipay sa pagkadilimatarung, kondili nagakalipay uban sa kamatuoran; ⁷Nagapas-an sa tanang mga butang; nagatoo sa tanang mga butang; nagalaum sa tanang mga butang; nagaantus sa tanang mga butang. ⁸Ang gugma dili gayud mapakyas; apan kong adunay mga pagtagna, kini sila mangahanaw; kong adunay mga sinultihan, kini sila mangatapus; kong adunay kaalam; kini

mahanaw. ⁹Kay bahin lamang ang atong hibaloan, ug bahin ang atong matagna. ¹⁰Apan kong moabut na kadtong hingpit, kadto nga sa bahin, mahanaw. ¹¹Sa bata pa ako, nagsulti ako nga daw bata, mibati ako nga daw bata, ug nagahunahuna ako nga daw bata; karon nga daku na ako nga tawo, gibiyaa ko ang mga butang binata. ¹²Kay karon nagatan-aw kita sa kangitngit sa usa ka salamin; apan unya sa nawong ug nawong: karon bahin lamang ang naila ko, apan unya makaila ako sa tanan bisan sama nga ako usab nailhan pag-ayo. ¹³Apan karon magapabilin ang pagtoo, ang paglaum, ang gugma, kining tolo; ug ang labing daku niini mao ang gugma.

¹Sundon ninyo ang gugma; ngani paninguhaa ninyo pag-ayo ang mga hiyas nga espirituhanon, apan labi na gayud nga managpanagna kamo. ²Kay ang nagasulti sa usa ka sinultihan, wala magasulti sa mga tawo, kondili sa Dios; kay walay bisan kinsa nga makasabut; apan tungod sa espiritu nagasulti siya ug mga tinago. ³Apan ang nagapanagna nagasulti sa mga tawo mahitungod sa pagpalig-on, sa pagtambag, ug sa paglipay. ⁴Ang nagasulti sa usa ka sinultihan nagapalig-on sa iyang kaugalingon; apan ang nagapanagna nagapalig-on sa iglesia. ⁵Karon buot ko unta nga managsulti kamong tanan uban sa mga sinultihan, apan labi pa gayud kong kamo managpanagna; ug labi pang daku ang nagapanagna kay sa nagasulti uban sa mga sinultihan, gawas kong siya nagahubad, aron ang iglesia makadawat ug pagpalig-on. ⁶Apan karon, mga igsoon, kong ako moanha kaninyo nga magasulti uban sa mga sinultihan, unsay pagapuslan ko kaninyo, gawas kong ako magasulti kaninyo pinaagi sa bugna, kun sa kaalam, kun sa pagpanagna kun sa pagtolon-an? ⁷Bisan ang mga butang nga walay kinabuhi, nga nagatunog, bisan siya flauta, kun alpa, kong sila dili magahatag sa kalainan sa mga paningog, unsaon sa pag-ila kong unsa ang giflautahan, kun gialpahan? ⁸Kay kong ang budyong nagahatag ug tingog nga dili matino, kinsa man ang magaadam sa iyang kaugalingon alang sa gubat? ⁹Mao usab kamo, gawas kong paglitokon ninyo sa inyong dila ang mga pulong nga masayon sabton, unsaon sa pagkahibalo kong unsa ang ginasulti? Kay magasulti kamo ngadto sa hangin. ¹⁰Tingali may daghang nagakalainlaing mga tingog dinhi sa kalibutan, ug walay usa nga wala magabaton ug kahulogan. ¹¹Nan, kong ako dili makasabut sa kahulogan sa tingog, ako mahimong dumoloong kaniya nga nagasulti, ug kadtong nagasulti mahimong dumoloong kanako. ¹²Mao usab kamo, sanglit mainiton kamo sa mga hiyas nga espirituhanon, paninguhon ninyo nga managdagaya kamo sa mga pagpalig-on sa iglesia. ¹³Tungod niini, pasagdi nga ang nagasulti sa usa ka sinultihan mag-ampo nga siya makahubad. ¹⁴Kay kong ako mag-ampo sa usa ka sinultihan, nagaampo ang akong espiritu, apan ang akong pagsabut walay bunga. ¹⁵Busa, unsa man? Magaampo ako uban sa espiritu, ug magaampo usab ako uban sa pagsabut; magaawit ako uban sa espiritu, ug magaawit usab ako uban sa pagsabut. ¹⁶Kay kong ikaw nagapanalangin uban sa espiritu, unsaon man sa nagalingkod sa lugar sa dili maalam ang pag-ingon, Amen, sa imong pagpasalamat? Kay wala man siya makasabut sa imong giingon? ¹⁷Kay ikaw, sa pagkamatuod, nagapasalamat ug maayo; apan ang uban wala pagpalig-ona. ¹⁸Ako nagapasalamat sa Dios, nga makasulti ako sa mga laing sinultihan labaw kay kaninyong tanan; ¹⁹Apan diha sa iglesia palabihon ko nga magsulti sa lima ka mga

pulong uban sa akong pagsabut, aron makatudlo ako sa uban usab, kay sa napulo ka libo ka mga pulong pinaagi sa usa ka sinultihan. ²⁰Mga igsoon, dili kamo magpakabata sa hunahuna, kondili magpakabata kamo sa dautang tinguha; apan magpakahamtong kamo sa hunahuna. ²¹Sa Kasugoan nahasulat: Pinaagi sa mga tawo sa laing mga sinultihan ug sa mga ngabil sa mga dumuloong, magasulti ako niining katawohan; ug bisan pa niana, ako dili nila patalinghugan, nagaingon ang Ginoo. ²²Sa ingon niana, ang mga sinultihan alang sa usa ka ilhanan, dili kanila nga mga mingtoo, kondili sa mga dili motoo; apan ang pagtagna maoy usa ka ilhanan dili sa mga dili motoo, kondili sa mga mingtoo. ²³Busa, kong ang tibook nga iglesia matigum pagtingub, ug ang tanan managsulti uban sa mga sinultihan, ug manulod ang mga tawo nga dili maalam, kun dili matinohoon, dili ba sila manag-ingon nga mga buang kamo? ²⁴Apan kong ang tanan magapanagna, ug makasulod ang usa nga dili matinohoon, kun dili maalam, pagabadlongon siya sa tanan, ug mahukman siya sa tanan. ²⁵Ang tinago sa iyang kasingkasing ginapadayag; ug niini magayaub siya ug magasimba sa Dios, nga magasugid nga ang Dios anaa gayud sa inyong taliwala. ²⁶Nan unsa man mga igsoon? Sa magakatigum kamo, ang tagsatagsa kaninyo may alawiton, may pagtolon-an, may bugna, may sinultihan may paghubad. Buhata ninyo ang tanan nga mga butang aron sa pagpalig-on. ²⁷Kong may tawo nga magasulti sa sinultihan, himoa kini sa tinagurha, kun labing daghan sa tinagutlo, ug kana sa banusbanus apan usa ang magahubad. ²⁸Apan kong walay maghuhubad, humilum siya sa iglesia ug magsulti sa iyang kaugalingon ug sa Dios. ²⁹Ug ang mga manalagna pasultiha sa tinagurha, kun tinagutlo, ug pasagdi nga ang uban magatolotimbang. ³⁰Apan kong may bugna nga ituga sa usa nga nagalingkod, pahiluma ang nahauna. ³¹Kay kamong tanan arang makapanagna sa tinagsa, aron ang tanan makatoon, ug ang tanan matambagan. ³²Ug ang mga espiritu sa mga manalagna sakup sa mga manalagna; ³³Kay ang Dios, dili Dios sa kasamok, kondili sa pakigdait. Ingon sa tanan nga mga iglesia sa mga balaan, ³⁴Ang mga babaye pahiluma sulod sa mga iglesia; kay wala itugot kanila ang pagsulti, apan managpasakup sila, sumala usab sa ginaingon sa Kasugoan. ³⁵Ug kong buot sila makakat-on, magpangutana sila sa ilang mga kaugalingong bana sa balay; kay makauulaw alang sa mga babaye ang pagsulti sulod sa mga iglesia. ³⁶Unsa? Diha ba migula gikan kaninyo ang pulong sa Dios? kun midangat ba kini kaninyo nga nag-inusara? ³⁷Kong may tawo nga nagahunahuna nga siya manalagna, kun espirituhanon, pailha siya sa mga butang nga gisulat ko kaninyo, nga kini sila mao ang sugo sa Ginoo. ³⁸Apan kong may tawo nga walay salabutan, pasagdi siya nga walay salabutan. ³⁹Busa, mga igsoon, tinguhaa ninyo pag-ayo ang pagpanagna; ug dili ninyo pagdid-an ang pagsulti sa mga sinultihan. ⁴⁰Apan himoa nga ang tanang mga butang pagabuhaton sa katarung ug sa kahusay.

¹Karon ginapahibalo ko kaninyo, mga igsoon, ang Maayong Balita nga giwali ko kaninyo, nga gidawat usab ninyo, nga mao usab ang inyong gibarugan; ²Nga pinaagi usab kaniya mga nangaluwas kamo, kong batonan ninyo nga makanunayon ang pulong nga giwali ko kaninyo, gawas kong kamo mingtoo nga walay pulos. ³Kay una sa tanan gitugyan ko kaninyo ang akong nadawat usab, nga si

Cristo namatay tungod sa atong mga sala, sumala sa mga Kasulatan; ⁴Ug nga gilubong siya ug nga nabanhaw sa ikatolo ka adlaw, sumala sa mga Kasulatan; ⁵Ug nga siya mitungha kang Cefas; unya sa napulo ug duha. ⁶Unya mitungha siya sa kapin sa lima ka gatus ka mga igsoon sa tingub; nga ang kadaghanan kanila mga buhi pa hangtud karon, apan ang uban nangatulog na; ⁷Unya mitungha siya kang Jacobo; unya sa tanang mga apostoles; ⁸Ug sa katapusan sa tanan, nagpakita siya kanako, ingon ako sa bata nga natawo sa dili panahon. ⁹Kay ako mao ang labing diyutay sa mga apostoles, nga dili ako takus nga paganganlan nga usa ka apostol kay gilutos ko ang iglesia sa Dios. ¹⁰Apan tungod sa gracia sa Dios, ako mao ang ako karon; ug ang iyang gracia nga gihatag kanako, wala magawalay kapuslanan; kondili nagabuhat ako ug labaw pa kanilang tanan: ugaling dili ako, kondili ang gracia sa Dios, nga nag-uban kanako. ¹¹Busa bisan ako, kun bisan sila, ingon niana ang among pagwali, ug ingon niana ang inyong pagtoo. ¹²Karon, kong si Cristo giwali nga siya nabanhaw gikan sa mga minatay, nganong moingon ang uban kaninyo, nga walay pagkabanhaw gikan sa mga minatay? ¹³Apan kong walay pagkabanhaw sa mga minatay, si Cristo wala usab mabanhaw. ¹⁴Ug kong si Cristo wala banhawa, nan kawang lamang ang among pagwali, ug kawang lamang usab ang inyong pagtoo. ¹⁵Oo; ug kami hikaplagaan nga mga saksi nga bakakon sa Dios; kay nagapamatuod kami mahatungod sa Dios, nga gibanhaw niya si Cristo; nga wala niya mabanhaw, kong sa pagkamatuod, ang mga minatay wala banhawa. ¹⁶Kay kong ang mga minatay wala banhawa, si Cristo wala usab banhawa. ¹⁷Ug kong si Cristo wala banhawa, ang inyong pagtoo kawang lamang; anaa pa kamo sa inyong mga sala. ¹⁸Unya sila usab nga mga nangatulog kang Cristo, nangawala. ¹⁹Kong niining kinabuhia kita may paglaum lamang kang Cristo, nan kita mao ang labing makalooloy sa tanang mga tawo. ²⁰Apan karon si Cristo gibanhaw gikan sa mga minatay, ang unang mga bunga kanila nga mga nangatulog. ²¹Tungod kay pinaagi sa usa ka tawo miabut ang kamatayon, pinaagi usab sa usa ka tawo miabut ang pagkabanhaw sa mga minatay. ²²Kay ingon nga kang Adam ang tanan nangamatay, ingon man usab kang Cristo ang tanan mangabuhi. ²³Apan ang tagsatagsa sa iyang kaugalingon nga pagkasunodsunod: si Cristo ang unang bunga; unya ang mga iya ni Cristo, sa iyang pag-abut. ²⁴Unya moabut ang katapusan, sa diha igatugyan niya ang gingharian ngadto sa Dios, ug Amahan: sa diha nga mawagtang na niya ang tanang pamunoan, ug ang tanang pagbulot-an, ug kagamhanan. ²⁵Kay kinahanglan nga siya maghari, hangtud nga ikabutang ang tanan niyang mga kaaway sa ilalum sa iyang mga tiil. ²⁶Ang katapusan nga kaaway nga pagawagtangon mao ang kamatayon. ²⁷Kay ang tanan gibutang niya sa ilalum sa iyang mga tiil. Apan sa nagaingon siya: Ang tanang mga butang gipasakup kaniya, mahayag nga wala ilakip ang nagsakup sa tanan nga mga butang ngadto kaniya, ²⁸Ug sa diha nga ang tanang mga butang masakup na niya, unya usab ang Anak sa iyang kaugalingon masakup niya nga nagsakup sa tanan nga mga butang ngadto kaniya, aron ang Dios mamao ang tanan sa tanan. ²⁹Sa lain nga pagkaagi, unsa ba ang pagabuhaton sa mga nanagpabautismo sunod sa mga minatay? Kong ang mga minatay dili gayud mangabanhaw, ngano man nga nanagpabautismo sila sunod kanila? ³⁰Ug ngano man usab nga magalatay kita sa kapildihan sa tanang takna? ³¹Mitutol ako nianang paghimaya kaninyo, mga igsoon, nga akong gibatonan kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. Namatay ako adlaw-adlaw. ³²Kong ingon sa pagkaagi sa tawo

nakig-away ako sa Efeso batok sa mga mananap nga mapintas, unsay kapuslanan niini kanako? Kong ang mga minatay dili pagabanhawon, mangaon kita ug manginum, kay ugma, mangamatay kita. ³³Dili kamo magpalimbong: Ang dautan nga mga panag-uban makadaut sa mga maayong batasan. ³⁴Pagmata kamo sa pagkamatarung gayud, ug dili kamo magpakasala; kay ang uban wala makaila sa Dios. Ginasulti ko kini aron kamo mobati ug kaulaw. ³⁵Apan magaingon ang uban: Giunsa pagkabanhaw ang mga minatay? Ug sa unsang lawas sila moabut? ³⁶Buang! ang imong gipugas dili hatagan ug kinabuhi, gawas kong kana mamatay. ³⁷Ug kana nga imong gipugas, imong gipugas dili ang lawas nga mogula, kondili ang liso gayud, tingali sa trigo, kun sa uban nga mga binhi. ³⁸Apan ang Dios magahatag niini ug lawas, sumala sa nakapahamuot kaniya, ug sa tagsatagsa ka binhi, ang iyang kaugalingong lawas. ³⁹Ang tanan nga unod dili managsama ang ilang unod; kondili may usa nga unod sa mga tawo, ug usa nga unod sa mga mananap, ug usa nga unod sa mga isda, ug usa nga sa mga langgam. ⁴⁰Ug may mga lawas nga langitnon, ug mga lawas nga yutan-on; apan, ang himaya sa mga langitnon usa, ug ang himaya sa mga yutan-on lain. ⁴¹May usa nga himaya sa adlaw, ug may usa nga himaya sa bulan, ug may usa nga himaya sa mga bitoon; kay ang usa ka bitoon lahi ug himaya sa lain nga bitoon. ⁴²Ingon man usab niini ang pagkabanhaw sa mga minatay. Ginapugas sa pagkamadunoton, ginabanhaw sa pagka-dilimadunoton. ⁴³Ginapugas sa kaulawan, ginabanhaw sa himaya; ginapugas sa kahuyang, ginabanhaw sa gahum. ⁴⁴Ginapugas nga lawas sa kinaiya, ginabanhaw sa lawas nga espirituhanon. Kong may lawas nga sa kinaiya, may lawas usab nga espirituhanon. ⁴⁵Ingon man usab niini ang nahasulat: Ang nahauna nga tawo, nga si Adam, nahimo nga kalag nga buhi; ang katapusan nga Adam, usa ka espiritu nga maghahatag sa kinabuhi. ⁴⁶Apan ang espirituhanon dili mao ang nahauna, kondili ang lawasnon; sa human niini ang espirituhanon. ⁴⁷Ang nahauna nga tawo iya sa yuta, yutan-on; ang ikaduha nga tawo, ang Ginoo, gikan sa langit. ⁴⁸Kong unsa ang yutan-on, mao usab sila kadtong mga yutan-on: ug kong unsa ang langitnon, mao usab sila kadtong mga langitnon. ⁴⁹Ug ingon nga gidala nato ang dagway sa yutan-on, pagadad-on ta usab ang dagway sa langitnon. ⁵⁰Karon ginaingon ko kini, mga igsoon, nga ang unod ug dugo dili makapanunod sa gingharian sa Dios; bisan ang pagkamadunoton dili makapanunod sa pagka-dilimadunoton. ⁵¹Ania karon, ginasulti ko kaninyo ang usa ka tinago: Kitang tanan dili mangatulog, apan kitang tanan pagaalid-an, ⁵²Sa kalit, sa usa ka pagpamilok, sa katapusan nga budyong; kay pagapatunggon ang budyong, ug ang mga minatay pagapabangonon nga mga dili madunoton, ug kita pagaalid-an. ⁵³Kay kining madunoton kinahanglan pagasul-oban sa pagkadili-madunoton, ug kining may kamatayon kinahanglan pagasul-oban sa walay kamatayon. ⁵⁴Apan unya kong kining madunoton masul-oban sa dilimadunoton, ug kining may kamatayon, masul-oban sa walay-kamatayon, unya matuman ang pulong nga nahasulat: Ang kamatayon gilamoy sa pagdaug. ⁵⁵O kamatayon, hain na ang imong udyong? O kamatayon hain na ang imong pagdaug? ⁵⁶Ang udyong sa kamatayon mao ang sala; ug ang gahum sa sala mao ang Kasugoan. ⁵⁷Apan salamat sa Dios nga nagahatag kanato sa pagdaug pinaagi sa atong Ginoong Jesucristo. ⁵⁸Busa, mga igsoon ko nga hinigugma, magmalig-on kamo, dili matarug, magmadagayaon sa kanunay sa buhat sa Ginoo, sanglit hingbaloan ninyo nga ang inyong paghago dili makawang diha sa Ginoo.

¹Karon mahatungod sa amot, alang sa mga balaan, ingon sa gisugo ko sa mga iglesia sa Galacia, buhaton usab ninyo. ²Sa nahaunang adlaw sa semana, ang tagsatagsa kaninyo magpinig sa tipiganan, sa bahin nga angay ingon sa iyang nadawat sa Dios aron walay pagpaamot sa akong pag-abut. ³Sa moabut ako, bisan kinsa nga inyong pagauyonan, sila paadtoon ko uban sa mga sulat sa pagdala sa inyong amot ngadto sa Jerusalem. ⁴Ug kong angay nga ako moadto usab, mouban sila kanako. ⁵Apan moanha ako kaninyo, sa makahapit ako sa Macedonia, kay mohapit ako sa Macedonia; ⁶Apan tingali lamang nga magapabilin ako kaninyo, kun mopuyo ako uban kaninyo sa tingtugnaw, aron ikapahatud ako ninyo sa akong paggikan, bisan diin ako moadto. ⁷Kay ako dili buot makigkita kaninyo sa hapit lamang; kay milaum ako nga makapabilin uban kaninyo sa makadiyut, kong itugot sa Ginoo. ⁸Apan magapabilin ako sa Efeso hangtud sa Pentecostes. ⁹Kay giablihan kanako ang usa ka ganghaan nga daku ug gamhanan, ug adunay daghang mga kaaway. ¹⁰Karon kong moabut si Timoteo, paninguhaa nga siya magpabilin kaninyo sa walay kahadlok: kay nagabuhat siya sa bulohaton sa Ginoo, ingon usab sa akong gibuhat. ¹¹Busa, dili ninyo siya ipatamay kang bisan kinsa; kondili pagikana ninyo siya sa iyang panaw sa pakigdait aron siya moari kanako; kay ginapaabut ko siya uban sa mga igsoon. ¹²Apan mahatungod sa igsoon nga si Apolo, ginatambagan ko siya sa hilabihan, aron moanha kaninyo uban sa mga igsoon; ug wala gayud siya mobuot sa pag-anha karon, apan moanha siya kong may higayon. ¹³Managtukaw kamo, ug managlig-on sa pagtoo; bumarug kamo ingon nga mga lalake; magmabaskug kamo. ¹⁴Ang tanan ninyo nga mga buhat buhaton ninyo sa gugma. ¹⁵Karon nagatambag ako kaninyo, mga igsoon (hingbaloan ninyo ang panimalay ni Estefanas nga kini mao ang unang mga bunga sa Acaya, ug nga nanagtugyan sila sa ilang kaugalingon sa pag-alagad sa mga balaan); ¹⁶Nga managpasakup usab kamo sa maong mga tawo, ug sa tanan nga mga nagatabang ug nagabuhat. ¹⁷Gikalipay ko ang pag-abut ni Estefanas, ug ni Fortunate, ug ni Acaico; kay kini sila nanagpuno sa nakulang kaninyo. ¹⁸Kay gipapahulay nila ang akong espiritu ug ang inyo. Busa ilhon ninyo kini sila nga maingon niini. ¹⁹Ang mga iglesia sa Asia nangumosta kaninyo. Nangumosta kaninyo ug daghan sa Ginoo si Aquila ug si Priscila, uban ang iglesia nga anaa sa ilang balay. ²⁰Nangumosta kaninyo ang tanang mga igsoon. Magpangumostahay kamo ang usa ug usa nga may balaan nga halok. ²¹Ang pagpangumosta nako, nga si Pablo, uban ang akong kaugalingong kamot. ²²Kong may tawo nga wala mahagugma sa Ginoong Jesucristo, pagtunglohon siya. ang Ginoo moabut. ²³Ang gracia sa Ginoong Jesucristo magauban kaninyo. ²⁴Ang akong gugma magauban kaninyong tanan kang Cristo Jesus. Amen.

¹Si Pablo, apostol ni Cristo Jesus, pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon: Alang sa iglesia sa Dios nga anaa sa Corinto, lakip ang tanang mga balaan nga anaa sa tibook nga Acaya: ²Ang gracia kaninyo, ug ang pakigdait nga gikan sa Dios, nga atong Amahan, ug ang Ginoong Jesucristo. ³Dalayegon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesucristo, ang Amahan sa mga kalooy, ug ang Dios sa tanan nga paglipay; ⁴Nga maoy nagalipay kanato sa tanan nato nga mga kagul-anan, aron kita arang makaglipay sa mga anaa sa bisan unsa nga kagul-anan,

pinaagi sa paglipay diin kita sa atong kaugalingon ginalipay sa Dios. ⁵Kay ingon nga nagadaghan kanamo ang mga pag-antus ni Cristo, ingon man nagadaghan usab ang among paglipay pinaagi kang Cristo. ⁶Apan kong ginapaantus kami, kana alang sa inyong paglipay ug kaluwasan; kun kami ginalipay, kana alang sa inyong paglipay, nga nagabuhat diha sa mapailubong pag-antus sa mao gayud nga mga alantuson nga ginaantus usab namo. ⁷Ug malig-on ang among paglaum alang kaninyo, sa hingbaloan nga, maingon nga kamo mga umalambit sa mga pag-antus, maingon man usab mga umalambit kamo sa paglipay. ⁸Kay dili kami buot nga kamo dili masayud, mga igsoon, mahatungod sa mga kagul-anan, nga miabut kanamo sa Asia, nga gibug-atan kami sa hilabihan gayud, nga labaw sa among kusog, sa pagkaagi nga kami nawad-an na sa paglaum sa kinabuhi. ⁹Apan, nakabaton na kami sa among kaugalingong hukom sa kamatayon sulod sa among kaugalingon, aron dili kami magasalig sa among kaugalingon, kondili sa Dios nga nagabanhaw sa mga minatay; ¹⁰Nga maoy nagluwas kanamo gikan sa daku nga kamatayon, ug magaluwas pa; kaniya anaa ang among paglaum, nga pagaluwason pa usab kami niya. ¹¹Kamo usab nanagtinabangay sa pagbuhat alang kanamo pinaagi sa inyong mga pag-ampo, sa pagkaagi nga, tungod sa hiyas nga nahatag kanamo pinaagi sa daghan, mamahimo nga hinungdan sa pagpasalamat sa daghang mga tawo tungod kanamo. ¹²Kay ang among panaghimaya mao kini: ang pagpamatuod sa among kaisipan, nga sa kabalaan ug aligdong sa Dios, dili sa kaalam nga lawasnon, kondili sa gracia sa Dios, nagagawi kami dinhi sa kalibutan, ug labi na gayud mahatungod kaninyo. ¹³Kay kami wala magsulat ug lain nga mga butang kaninyo kay sa ginabasa ninyo, kun bisan giangkong nga nadawat, ug ginasaligan ko nga pagailhon usab ninyo hangtud sa katapusan: ¹⁴Maingon nga kamo usab sa usa ka bahin, ming-ila kanamo, nga kami mao ang inyong paghimaya, ingon man usab kamo mao man ang amo, sa adlaw sa atong Ginoong Jesus. ¹⁵Ug niini nga pagsalig gihanda ko ang pag-anha una kaninyo, aron makadawat kamo sa ikaduhang gracia; ¹⁶Ug sa paghapit diha kaninyo padulong sa Macedonia, ug gikan sa Macedonia sa pagbalik kaninyo, ug matabangan ninyo ako sa akong panaw ngadto sa Judea. ¹⁷Busa sa paghanda ko niini, nagpakita ba ako sa pagkamabalhinon sa hunahuna? kun ang mga butang nga gituyo ko, ginatuyo ko ba kini sumala sa unod, aron maangkong ko ang Oo. Oo, ug ang Dili, Dili? ¹⁸Apan maingon nga ang Dios matinumanon, ang among pulong nganha kaninyo dili ang Oo. ug ang Dili. ¹⁹Kay ang Anak sa Dios, nga si Jesucristo, nga among giwali kaninyo, pinaagi kanako ug kang Silvano, ug kang Timoteo, dili mao ang Oo, ug ang Dili, apan kaniya mao ang Oo. ²⁰Kay kutob sa gidaghanon sa mga saad sa Dios, kaniya mao ang Oo: busa, pinaagi usab kaniya ang Amen, ngadto sa himaya sa Dios pinaagi kanato. ²¹Ug ang nagapalig-on kanamo uban kaninyo kang Cristo, ug ang nagdihog kanamo mao ang Dios; ²²Nga mao usab ang nagpatik kanamo, ug naghatag sa pasalig sa Espiritu sa among mga kasingkasing. ²³Apan nagatawag ako sa Dios nga saksi sa akong kalag, nga aron sa pagpalikay kaninyo sa kaulaw wala na ako moanha sa Corinto. ²⁴Dili kay kami nagahari sa inyong pagtoo, kondili nga mga katabang sa inyong kalipay; kay diha sa pagtoo kamo magamalig-on.

¹Apan kini gituyo ko sa akong kaugalingon: nga dili ako mobalik pagusab kaninyo nga may kasubo. ²Kay kong pagapasub-on ko kamo, nan kinsa man ang magalipay kanako, kondili siya nga akong gipasubo? ³Ug mao gayud kini ang gisulat ko kaninyo, tingali, sa akong pag-anha, makabaton ako ug kasubo gikan kanila nga kinahanglan kalipayan ko unta; uban ang pagsalig kaninyong tanan, nga ang akong kalipay mao ang kalipay ninyong tanan. ⁴Kay gikan sa daghang kaguol ug kasubo sa kasingkasing. gisulatan ko kamo inubanan sa daghang mga luha; dili aron kamo pagapasub-on, kondili aron hisayran ninyo ang gugma nga gibatonan ko sa labing madagayaon gayud alang kaninyo. ⁵Apan kong may tawo nga nahimong hinungdan sa kasubo, siya wala magpasubo kanako, kondili sa usa ka bahin (kana dili ko idat-ug sa mabug-at gayud) kaninyong tanan. ⁶Igo na kini nga silot nga gipahamtang kaniya sa daghan. ⁷Tungod niana, sa laing paagi, inyong pasayloon hinoon siya ug lipayon siya, tingali sa bisan unsang paagi, lamyon siya sa iyang hilabihan nga kasubo. ⁸Tungod niana nagatambag ako kaninyo, nga lig-onon ninyo ang inyong gugma kaniya. ⁹Kay tungod niining tuyoa usab misulat ako, aron hibaloan ko ang kamatuoran tungod kaninyo, kong masinulondon ba kamo sa tanang mga butang. ¹⁰Apan kang kinsa kamo nagapasaylo sa bisan unsa, gipasaylo ko usab; kay unsa usab ang gipasaylo ko, kong may gipasaylo ako nga bisan unsa, gipasaylo ko kini tungod kaninyo sa atubangan ni Cristo; ¹¹Aron kita dili madaug ni Satanas, kay ang iyang mga paagi wala masalipdi kanato. ¹²Karon, sa pag-abut ko sa Troas alang sa Maayong Balita ni Cristo, ug sa naablihan kanako ang ganghaan tungod sa Ginoo, ¹³Wala akoy kalinaw sa akong espiritu, kay wala ko hikit-i si Tito nga akong igsoon; apan sa nakapanamilit ako kanila, migikan ako padulong sa Macedonia. ¹⁴Apan salamat sa Dios, nga sa gihapon nagamando kanato ngadto sa kadaugan pinaagi kang Cristo, ug nagapahayag pinaagi kanato sa kahumot sa pag-ila kaniya sa tanan nga dapit. ¹⁵Kay kita mao ang kahumot ni Cristo ngadto sa Dios diha kanila nga mga ginaluwas ug diha kanila nga mga nagakawala: ¹⁶Sa usa mao ang baho sa kamatayon ngadto sa kamatayon; ug sa uban mao ang kahumot gikan sa kinabuhi ngadto sa kinabuhi. Ug niining mga butanga, kinsa ba ang may kaigoan? ¹⁷Kay kami dili ingon sa daghan nga nanapi lamang pinaagi sa pulong sa Dios; kondili ingon nga mga maminatud-on, kondili ingon nga gikan sa Dios, sa atubangan sa Dios nagasulti kami tungod kang Cristo.

¹Nagasugod ba kami pag-usab sa pagdayeg sa among kaugalingon? Kun, nagakinahanglan ba kami, ingon sa uban. sa mga sulat nga sa pagdayeg alang kaninyo kun gikan kaninyo? ²Kamo mao 'ang among sulat, nga nahasulat sa among mga kasingkasing, nga ginaila ug ginabasa sa tanang mga tawo; ³Nga ginapadayag nga kamo mao ang sulat ni Cristo, nga among gialagaran, nga sinulat dili sa tinta, kondili sa Espiritu sa buhi nga Dios; dili sa mga papan nga bato, kondili sa mga papan sa kasingkasing nga unod. ⁴Ug ang mao nga pagsalig ginabatonan namo tungod kang Cristo ngadto sa Dios: ⁵Dili kay kami may kaigoan sa among kaugalingon sa paghunahuna ug bisan unsa nga gikan sa among kaugalingon, kondili ang among kaigoan gikan sa Dios; ⁶Nga siya usab ang nagbuhat kanamo nga igo nga mga ministro sa bag-ong tugon; dili sa letra, kondili sa Espiritu; kay ang letra

nagapatay, apan ang Espiritu nagahatag ug kinabuhi. ⁷Apan kong ang ministerio sa kamatayon, nga sa mga letra linilok sa bato, miabut uban ang himaya, sa maong pagkaagi nga ang mga anak sa Israel dili arang makatan-aw sa nawong ni Moises, tungod sa himaya sa iyang nawong, nga ang maong himaya nagakapala; ⁸Dili ba hinoon molabaw pagkama-himayaon ang ministerio sa Espiritu? ⁹Kay kong ang ministerio sa pagkahinukman sa silot may himaya, labi na hinoon nga molabaw sa himaya ang ministerio sa pagkamatarung. ¹⁰Kay sa pagkamatuod, kadtong gihimo nga mahimayaon, wala himoa nga mahimayaon niini nga kahimtanga, tungod sa himaya nga nagalabaw. ¹¹Kay kong kadtong nagakapala, nagmahimayaon, labi na gayud pagkamahimayaon ang nagapabilin. ¹²Busa, kay kami nakabaton niini nga paglaum ginagamit namo ang pagkamaisugon sa pagsulti, ¹³Ug dili ingon kang Moises, nga nagatabon sa iyang nawong, aron ang mga anak sa Israel dili makatutuk sa katapusan niadtong pagapalaon. ¹⁴Apan ang ilang mga hunahuna gipatig-a; kay hangtud karon nga adlaw sa pagbasa sa daang tugon nagapabilin ang mao nga tabil, kay wala pa ipadayag kanila nga ang maong tabil nakuha tungod kang Cristo. ¹⁵Apan, hangtud karong adlaw, kong pagabasahon na nila si Moises, usa ka tabil nagatabon sa ilang kasingkasing. ¹⁶Apan kong magabalik na sila sa Ginoo, makuha ang tabil. ¹⁷Kay ang Ginoo mao ang Espiritu; ug kong hain ang Espiritu sa Ginoo, atua ang kagawasan. ¹⁸Apan kitang tanan, uban ang nawong nga wala mabuksi nagasilaw ingon sa usa ka salamin sa himaya sa Ginoo, ginausab kita sa mao gihapon nga dagway gikan sa himaya ngadto sa himaya, ingon nga gikan sa Ginoo ang Espiritu.

¹Tungod niana, kay nakabaton kami niini nga ministerio, ingon sa kalooy nga among nadawat, wala kami magpakaluya; ²Apan gisalikway namo ang mga butang nga tinago sa kaulawan, sa walay paggawi sa limbong, bisan sa pagsimbug sa pulong sa Dios, kondili pinaagi sa pagpadayag sa kamatuoran, nanugyan kami sa among kaugalingon ngadto sa kaisipan sa tanang mga tawo sa atubangan sa Dios. ³Ug bisan kong ang atong Maayong Balita natabilan, natabilan kini kanila nga nagakawala; ⁴Nga kanila gibutaan sa dios niini nga panahona sa kalibutan ang mga salabutan sa mga dilimatinohoon, aron ang kahayag sa Maayong Balita sa himaya ni Cristo, nga mao ang dagway sa Dios, dili mosidlak kanila. ⁵Kay kami wala magwali sa among kaugalingon, kondili si Cristo Jesus, ang Ginoo; ug ang among kaugalingon inyong mga ulipon tungod kang Cristo. ⁶Sanglit nga ang Dios mao ang miingon, ang kahayag magasidlak gikan sa kangitngit, nga misidlak sa among mga kasingkasing, sa paghatag ug kahayag sa pag-ila sa himaya sa Dios, diha sa nawong ni Jesucristo. ⁷Apan aduna kami niining bahandi sa mga sudlanan nga yuta, aron ang pagkahalangdon sa gahum maiya sa Dios ug dili gikan sa among kaugalingon. ⁸Ginapiit kami sa tanan nga paagi, apan wala mamayugot; nalibug kami, apan wala mawad-i sa paglaum; ⁹Mga gilutos kami, apan wala pagbiyai, mga gipamunalan kami, apan wala mangalaglag; ¹⁰Sa kanunay ginadala namo sa lawas ang kamatayon ni Jesus, aron ang kinabuhi usab ni Jesus, mapahayag sa among lawas. ¹¹Kay kami nga mga buhi, ginatugyan sa kanunay ngadto sa kamatayon tungod kang Jesus, aron ang kinabuhi usab ni Jesus mapahayag sa among unod nga may kamatayon. ¹²Nan, sa ingon niana ang

kamatayon nagabuhat sa sulod namo, apan ang kinabuhi sa sulod ninyo. ¹³Apan sa nabatonan namo ang mao gayud nga espiritu sa pagtoo, ingon sa nahasulat: Mitoo ako ug tungod niana nagsulti ako; mingtoo usab kami, ug tungod niana nagasulti usab kami, ¹⁴Sa hingbaloan nga siya nga nagbanhaw kang Jesus nga Ginoo, magabanhaw usab kanamo uban kang Jesus, ug igapahayag kami niya sa tingub uban kaninyo. ¹⁵Kay ang tanang mga butang alang man kaninyo, aron ang gracia, sa gipadagaya pinaagi sa daghan, makapadagaya sa pagpasalamat alang sa himaya sa Dios. ¹⁶Tungod niana kami wala magpakaluya; apan bisan ang among tawohanong kinabuhi nagakaanam ug kadunot, ang sa sulod nagakabag-o sa matag-adlaw. ¹⁷Kay ang among magaan nga kagul-anan, nga sa makadiyut lamang nagabuhat alang kanamo ug labaw pa gayud nga kahalangdon, sa walay katapusang kabug-aton sa himaya. ¹⁸Samtang wala kami magatan-aw sa mga butang nga makita, kondili sa mga butang nga dili-makita; kay ang mga butang nga makita, mga umalagi lamang; apan ang mga butang nga dili makita, mga walay-katapusan.

¹Kay atong hingbaloan, nga kong ang balay nga yutan-on nga atong balongbalong, mabungkag, kita may usa ka tinukod gikan sa Dios, usa ka balay nga dili binuhat sa kamot, balay nga walay katapusan sa mga langit. ²Kay sa pagkamatuod dinhi mini nagaagulo kita, nga nangandoy nga masul-oban kita sa atong puloy-anan nga gikan sa langit; ³Kong ugaling matuod nga nasul oban kita, dili kita hikaplagnan nga mga hubo. ⁴Kay sa pagkamatuod kita nga ania niining balongbalong, nagaagulo, sanglit hingbug-atan kita; kay dili kita buot nga mahuboan, kondili nga masul-oban kita, aron ang pagka-may-kamatayon pagalamyon sa kinabuhi. ⁵Karon siya nga nagbuhat gayud kanato niini, mao ang Dios; nga naghatag kanato sa pasalig sa Espiritu. ⁶Busa sa nagasalig kita gihapon, ug sa hingbaloan kana samtang nagapuyo pa kita sa lawas, wala kita didto sa Ginoo, ⁷(Kay nagalakaw kita pinaagi sa pagtoo, dili pinaagi sa pagtan-aw). ⁸Kita may maayong pagsalig, naga-ingon ako, ug nahimuot hinoon nga mobiya sa lawas, ug mopuyo uban sa Ginoo. ⁹Busa usab naninguha kita nga bisan sa sulod, kun sa gawas sa lawas, magpahimuot kita kaniya. ¹⁰Kay kinahanglan kitang tanan igapahayag sa atubangan sa hukmanan ni Cristo, aron ang tagsatagsa makadawat sa mga butang nga nabuhat pinaagi sa lawas, sumala sa iyang paggawi kong maayo ba, kun dautan. ¹¹Busa sa hingbaloan namo ang kahadlok sa Ginoo, ginalukmay namo ang mga tawo: apan kami nangahimong dayag sa Dios, ug ginalauman ko nga kami nangahimong dayag usab sulod sa inyong mga kaisipan. ¹²Wala kami magapakaayo pag-usab sa among kaugalingon kaninyo, kondili among ginahatag kaninyo ang higayon sa paghimaya alang kanamo, aron kamo adunay ikatubag niadtong mga nagahimaya sa ilang panagway, ug dili sa kasingkasing. ¹³Kay, kun kami nawad-an sa buot, kana alang sa himaya sa Dios; kun mga mabuot kami, kana alang kaninyo. ¹⁴Kay ang gugma ni Cristo nagapugos kanamo; kay nagahukom kami sa ingon niini: nga ang usa namatay alang sa tanan, busa ang tanan nangamatay. ¹⁵Ug siya namatay alang sa tanan, aron sila nga mga buhi dili na magkinabuhi alang sa ilang kaugalingon kondili alang niadtong namatay ug nabanhaw alang kanila. ¹⁶Busa, kutob karon kita walay bisan kinsa nga giila ingon sa unod; ug

bisan si Cristo giila ta kaniadto ingon sa unod, apan karon dili na kita moila kaniya sa maong paagi. ¹⁷Busa kong bisan kinsa ang anaa kang Cristo, bag-o siya nga binuhat; ang mga butang nga daan nanagpangagi na; ania karon, sila nangabag-o. ¹⁸Apan ang tanang mga butang gikan sa Dios, nga mao ang nagpasig-uli kanato ngadto sa iyang kaugalingon pinaagi kang Cristo; ug naghatag kanato sa ministerio sa pagpasig-uli; ¹⁹Nga mao, nga ang Dios diha kang Cristo nga nagapasig-uli sa kalibutan ngadto sa iyang kaugalingon, nga wala niya pag-isipa ang ilang mga paglapas; ug gitugyan kanamo ang pulong sa pagpasig-uli. ²⁰Busa, mga tinugyanan kami tungod kang Cristo, maingon nga ang Dios nagatambag pinaagi kanamo: Nagapangaliyupo kami kaninyo tungod kang Cristo, magpasig-uli kamo sa Dios. ²¹Siya nga wala makaila ug sala, gipakasalaan siya tungod kanato, aron kita diha kaniya mamahimong pagkamatarung sa Dios.

¹Ug sa nagabuhat kamo uban kaniya, nagatambag usab kami nga dili ninyo pagdawaton sa walay pulos ang gracia sa Dios. ²(Kay siya nagaingon: Sa panahon nga nahamut-an ginapatalinghugan ko ikaw, ug sa adlaw sa kaluwasan gina-tabangan ko ikaw. Ania karon, ang panahon nga nahamut-an; ania karon, ang adlaw sa kaluwasan); ³Sa walay paghatag ug kahigayonan sa pagkapangdol sa bisan unsa, aron ang among pag-alagad dili pagbutang-butangan sa sala. ⁴Apan, ingon nga mga ministro sa Dios, nagapakita kami sa among kauga-lingon sa tanang butang, sa dakung pagpailub, sa mga kagul-anan, sa mga kahangulan, sa mga kasakitan, ⁵Sa mga paghampak, sa mga pagbi-langgo, sa mga kagubot, sa mga paghago, sa mga pagtukaw, sa mga pagpuasa; ⁶Sa kaputli, sa pag-ila, sa pagkama-pailubon, sa puangod, sa Espiritu Santo, sa gugma nga tim-os; ⁷Sa pulong sa kamatuoran, sa gahum sa Dios; sa mga hinagiban sa katarungan sa toong kamot ug sa wala; ⁸Pinaagi sa dungog ug sa pagpakaulaw, sa taho nga maayo ug sa dautan; ingon nga mga limbongan, apan mga matuod; ⁹Maingon sa mga tawong wala hiilhi, apan mga naila kaayo; maingon nga mga himalasyon, apan ania karon, mga buhi kami; ingon nga mga sinilotan, ug wala pagpatya; ¹⁰Maingon nga mga masulub-on, apan sa gihapon mga malipayon; maingon nga mga hangul, apan maoy nagpadato sa daghanan; maingon nga walay bisan unsa, apan nagabaton sa tanang mga butang. ¹¹Ang among baba ginabuka kaninyo, oh mga taga-Corinto; ang among mga kasingkasing midaku. ¹²Kamo walay kapiut diri kanamo. apan napiutan kamo sa inyong kauga-lingong mga tinguha. ¹³Ug aron makabalus kamo sa mao man usab nga paagi, (nagasulti ako kaninyo ingon nga mga anak), magpangadagku usab kamo. ¹⁴Dili kamo magpasangon ug samang yugo uban sa mga dilimatinohon; kay unsaon man pagpanagkakuyog sa pagkamatarung ug sa pagkamasupilon? Kun unsaon man pag-inambitay sa kahayag uban sa kangitngit? ¹⁵Ug unsaon man pagkaangay ni Cristo uban kang Belial? Kun unsa ang kaambitan sa matinoohon uban sa dilimatinohon? ¹⁶Ug unsaon man pagkaangay sa templo sa Dios uban sa mga larawan? Kay kita mao ang templo sa Dios nga buhi, matud pa sa giingon sa Dios: Magapuyo ako kanila, ug magalakaw sa taliwala nila, ug ako mahimong Dios nila, ug sila mahimong katawohan nako. ¹⁷Tungod niana: Manggula kamo sa taliwala nila, ug managpamulag kamo, nagaingon ang Ginoo; ug dili kamo maghilabut sa mahugaw;

ug pagadawaton ko kamo; ¹⁸Ug ako mahimong Amahan ninyo, ug kamo mahimong anak nako, lalake ug babaye, nagaingon ang Ginoo, ang Makagagahum.

¹Busa, mga hinigugma, sa nabatongan nato kini nga mga saad, managhinlo kita sa tanan nga kahugawan sa unod ug sa espiritu, magmahingpit sa pagkabalaan diha sa kahadlok sa Dios. ²Ablihi ang inyong mga kasingkasing alang kanamo: kami walay gibuhay nga dili matarung sa bisan kang kinsa; kami walay gidaut nga bisan kinsa; kami wala mamintaha bisan kang kinsa; ³Wala ko ipamulong kini sa paghukom sa silot kaninyo kay nag-ingon ako kaniadto, nga ania kamo sa among mga kasingkasing, sa pagpakamatay uban kaninyo ug sa pagpuyo uban kaninyo. ⁴Daku ang kaisug ko sa pagsulti kaninyo; daku ang paghimaya ko mahi-tungod kaninyo; napuno ako sa paglipay; miawas kanako ang pagmaya sa taliwala sa tanan namong mga kagulan. ⁵Kay bisan sa pag-abut namo sa Macedonia, walay kapahulayan ang among unod; kondili ginaipit kami sa tanan nga paagi: sa gawas, mga pakig-away; sa sulod, mga kahadlok. ⁶Walay sapayan, siya nga nagalipay sa mga mapinaubsanon, ang Dios, nagalipay kanamo pinaagi sa pag-abut ni Tito; ⁷Ug dili lamang tungod sa iyang pag-abut, kondili tungod usab sa paglipay nga inyong gilipay kaniya, sa iyang pagsugilon kanamo sa inyong mainit nga paghandum, sa inyong kasubo, sa inyong kaawa tungod kanako, sa pagkaagi nga milabi ang akong kalipay. ⁸Kay bisan gipasubo ko kamo tungod sa akong sulat, wala ako magbasul niini; bisan nakagbasul ako niini kaniadto; (kay nakita ko, nga kadtong sulata nakapasubo kaninyo, sa makadiyut lamang). ⁹Karon nalipay ako, dili tungod kay nakapasubo ako kaninyo, kondili kay nanagsubo kamo ngadto sa paghinulsol; kay gipasubo kamo sa paagi nga diosnon, aron kamo dili mapildihan bisan sa unsa tungod kanamo. ¹⁰Kay ang diosnong pagkasubo, nagabunga ug paghinulsol ngadto sa kaluwasan, nga dili pagabasuian; apan ang kasubo nga iya sa kalibutan nagapamunga ug kamatayon. ¹¹Kay tan-awa, kining maong butang nga nakapasubo sa paagi nga diosnon, daw unsa ang pagkamainiton sa pag-amoma nga nahimo diha kaninyo; daw unsa ang pagkamainiton sa paglaban kaninyo; daw unsa nga kaligutgut; daw unsa nga kahadlok; daw unsa nga kainit nga paghandum; daw unsa nga kakugi; daw unsa nga pagpanimalus! Sa tanan nanagpadayag kamo nga mga putli sa bulohaton. ¹²Busa bisan ako nagsulat kaninyo, wala ko kadto sulata tungod sa hinungdan niya nga nagbuhat sa sala, bisan tungod kaniya nga nag-antus sa sala, kondili aron ang inyong mainitong pag-amoma alang kanamo, mapadayag sa atubangan sa Dios. ¹³Tungod niini, ginalipay kami; ug sa among paglipay, ginalipay namo sa hilabihan gayud ang kalipayan ni Tito, kay ang iyang espiritu nabag-o pag-usab tungod kaninyong tanan. ¹⁴Kay, kong may gihimaya ako kaniya tungod kaninyo, wala ako maulawi; apan ingon nga kami nagasulti kaninyo sa tanang mga butang sa tinuod, ingon usab ang among paghimaya sa atubangan ni Tito, nakita nga matuod. ¹⁵Ug ang iyang mga pagbati nga kinasingkasing nagamadagayaon pa gayud alang kaninyo, samtang mahinum-dum siya sa pagkamatinumanon ninyo nga tanan, unsa nga uban sa kahadlok ug pagkurog gidawat ninyo siya. ¹⁶Ginakalipay ko nga sa tanan ako may malig-ong pagsalig kaninyo.

¹Labut pa, mga igsoon, ginapahibalo namo kaninyo ang gracia sa Dios, nga nahatag diha sa mga iglesia sa Macedonia; ²Nga sa dakung pagsulay sa kagulan-anan, ang kadagaya sa ilang kalipay, ug sa ilang halalum nga kahangulan, nagpadagaya sa mga bahandi sa ilang pagkamahinatagon. ³Kay sumala sa ilang hiarangan, nagapamatuod ako, labi pa ngani sa ilang hiarangan, nanghatag sila gikan sa ilang kaugalingon nga kabubut-on; ⁴Nga ilang gipanghinaut kanamo, uban ang daghang pagpangamuyo mahitungod niini nga gracia ug sa pagpakig-ambit niini nga mao ang pagtabang sa mga balaan. ⁵Ug dili ingon sa gilauman namo, kondili nga ang ilang kaugalingon gihatag nila pag-una sa Ginoo, ug kanamo pinaagi sa kabubut-on sa Dios. ⁶Sa pagkaagi nga gitambagan namo si Tito, nga ingon sa pagsugod niya kaniadto, ingon usab niana iyang paga-hingpitan kini nga gracia diha kaninyo usab. ⁷Apan, ingon nga dato kamo sa tanan, sa pagtoo, ug sa pagpamulong, ug sa pag-ila, ug sa tanang pagkamainiton, ug sa inyong gugma kanamo, bantayi nga mag-uswag usab kamo niini nga gracia. ⁸Wala ako magsulti niini ingon nga sugo, kondili pinaagi sa pagkamainiton sa uban sa kaulay usab sa inyong gugma. ⁹Kay kamo nasayud sa gracia sa atong Ginoong Jesucristo, nga, bisan siya dato, apan tungod kaninyo nagpakakabus siya, aron mangadato kamo tungod sa iyang pagkakabus. ¹⁰Ug niini nagahatag ako sa akong paghukom; kay kini mapuslanon alang kaninyo, nga maoy nanghiuna sa pagsugod niini usa ka tuig na, dili lamang sa pagbuhat, kondili usab sa pagbuot. ¹¹Apan karon, tibawasa usab ninyo ang pagbuhat; maingon nga kamo andam sa pagbuot kaniadto, ingon usab sa pagtibawas karon, sumala sa inyong kahimtang. ¹²Kay kong andam nga daan ang kabubut-on, pagakahamut-an kini sumala sa iyang kahimtang, dili sumala sa dili niya kahimtang. ¹³Kay kini, giingon ko, dili aron ang uban may kasayon ug kamo may kapiut: ¹⁴Kondili nga pinaagi sa kasamahan: karon nga panahona ang inyong kadagaya, makailis sa ilang kawalad-on, aron usab ang ilang kadagaya magailis sa inyong kawalad-on, aron nga may kasamahan: ¹⁵Ingon sa nahasulat: Siya nga nakahipos ug daghan, wala makakapin; ug ang nakahipos ug diriyut, wala makulangi. ¹⁶Apan salamat sa Dios, nga naghatag sa kasingkasing ni Tito, sa mao usab nga mainitong pag-atiman alang kaninyo? ¹⁷Kay, sa pagkamatuod midawat siya sa akong tambag; apan sanglit siya mainiton sa hilabihan gayud, mianha siya diha kaninyo sa iyang kaugalingong kabubut-on. ¹⁸Ug gipadala namo uban kaniya ang igsoon, kansang pagdalayeg sa Maayong Balita nabantug sa tanang mga iglesia; ¹⁹Ug dili lamang niini, kondili gipili usab siya sa mga iglesia, sa pagpanaw uban kanamo tungod niining gracia nga gialagad namo alang sa himaya sa Ginoo, ug sa pagpakita sa among tinguha; ²⁰Sa paglikay niini, aron nga bisan kinsa nga dili magbadlong kanamo niining kadagaya nga among gialagad: ²¹Kay nanaghunahuna kami sa mga butang nga maligdong, dili lamang sa atubangan sa Ginoo, kondili usab sa atubangan sa mga tawo. ²²Ug among gipadala uban kanila ang atong igsoon, nga sa nakadaghan, atong hingsulayan nga makugihon sa daghang mga butang; apan karon labi pa nga makugihon tungod sa iyang pagsalig kaninyo. ²³Kong adunay nagapangutana mahatungod kang Tito, siya kauban ko; ug mahatungod kaninyo, katabang ko siya; kun mahatungod sa atong mga igsoon, sila mga sulogoon sa mga iglesia, sila himaya ni Cristo. ²⁴Busa ipadayag ninyo kanila sa atubangan sa mga iglesia, ang kamatuoran sa inyong gugma, ug sa among paghimaya tungod kaninyo.

¹Kay mahatungod sa ministerio sa mga balaan, walay kinahanglan kanako ang pagsulat kaninyo. ²Kay hingbaloan ko ang inyong pagkamainiton, nga tungod niana kamo gipagarbo ko kanila nga mga taga-Macedonia, nga ang Acaya naandam sukad pa sa tuig nga miagi; ug ang inyong kakugi nakapadasig sa daghan uyamut kanila: ³Apan akong gisugo ang mga igsoon, aron ang among pagpagarbo mahitungod kaninyo, dili mawalay-pulos niining pagkabutanga; aron nga, ingon sa giingon ko, makaandam kanamo: ⁴Tingali kong mahitabo gayud nga manguban kanako ang mga taga-Macedonia, ug hipalgan nila nga kamo wala makaandam, kami (sa dili pag-ingon nga kamo), maulawan niini nga pagsalig. ⁵Busa gihunahuna ko nga kinahanglan ang pagtambag sa mga igsoon, nga mouna sila nganha kaninyo, ug andamon nila nga daan ang ginasaad ninyo nga kadagaya, aron kini maandam ingon sa kadagaya, ug dili ingon nga sa pinugsanay. ⁶Apan kini ang giingon ko: Ang nagapugas sa kanihit, magaani usab sa kanihit; ug ang nagapugas sa kadagaya, magaani usab sa kadagaya. ⁷Ang tagsatagsa ingon sa ginatuyo sa iyang kasingkasing: dili nga adunay kasubo, bisan nga sa mga kinahanglan; kay gihigugma sa Dios ang humalatag nga malipayon. ⁸Ug gamhanan ang Dios sa paghimo nga modagaya ang tanang gracia nganha kaninyo; aron kamo, nga nasangkap gihapon sa tanang mga butang, magamadagayaon alang sa tanan nga maayong buhat; ⁹Ingon sa nahasulat: Gisabwag niya sa halayo; gihatag niya sa mga kabus: ang iyang pagkamatarung nagapadayon sa gihapon, ¹⁰Ug siya nga nagahatag ug binhi sa magpupugas ug tinapay alang sa pagkaon, magahatag ug magapadaghan sa inyong binhi aron ikapugas, ug pagadugangan ang mga bunga sa inyong pagkamatarung; ¹¹Kamo nga ginapadato niya sa tanang butang sa bug-os nga pagkamahinatagon, nga nagabuhat pinaagi kanamo ug sa pagpasalamat sa Dios. ¹²Kay ang ministerio niini nga pag-alagad, dili lamang nakapuno sa kakulangan sa mga balaan, kondili nagapadagaya usab pinaagi sa daghang mga pagpasalamat sa Dios: ¹³Sa pagtan-aw nga nasulayan namo pinaagi niining pag-alagad, sila nagahimaya sa Dios, tungod sa pagkamatinumanon sa inyong pagsugid sa Maayong Balita ni Cristo, ug tungod sa pagkamahinatagon ninyo sa inyong amot alang kanila ug alang sa tanan; ¹⁴Samtang sila usab, uban ang pagpangamuyo kaninyo, nangandoy sila kaninyo, pinaagi sa labaw gayud nga gracia sa Dios diha kaninyo. ¹⁵Salamat sa Dios tungod sa iyang hatag nga dili ikaasoy sa mga pulong.

¹Karon ako nga si Pablo gayud nangamuyo kaninyo tungod sa kaaghup ug kalomo ni Cristo, ako nga sa dagway nagapaubos sa inyong kinataliwad-an, apan sa wala kaninyo, maisugon kaninyo; ²Oo, nangaliyupo ako kaninyo nga dili unta ako mapilit, kong moanha ako diha sa pagpakita ug kaisug uban ang pagsalig nga sa maong pagkaagi gihunahuna ko ang pagkaisug batok niadtong uban nga nagahunahuna nga kami nagakinabuhi sumala sa unod. ³Kay bisan kami nagakinabuhi sulod sa unod, wala kami makiggubat sumala sa unod. ⁴(Kay ang mga hinagiban sa among pakiggubat, dili mga lawasnon, kondili mga gamhanan sa atubangan sa Dios sa paglumpag sa mga kuta); ⁵Nga nagalumpag sa mga hunahuna, ug sa tagsatagsa ka butang nga gibayaw batok sa pag-ila sa Dios; ug sa pagbihag sa tanan nga hunahuna ngadto sa pagkamasinulondon kang Cristo; ⁶Ug

sanglit andam kami sa pagpanimalus sa tanan nga pagkamalapason kong ang inyong pagkamasinulondon pagahingpiton na. ⁷Nagatan-aw kamo sa mga butang nga anaa sa atbang sa inyong nawong. Kong may tawo nga nagasalig sa iyang kaugalingon, nga siya iya ni Cristo, pahunahunaa siya niini pag-usab sa iyang kaugalingon nga maingon nga siya iya ni Cristo, maingon man usab kami. ⁸Kay bisan angay nga maghimaya ako sa labi pa gayud mahitungod sa among pagbulot-an, (nga gihatag kanamo sa Ginoo sa pagtukod kaninyo, ug dili sa paglumpag kaninyo), dili ako mapakaulawan; ⁹Aron dili ako maingon nga daw magahadlok kaninyo pinaagi sa akong mga sulat. ¹⁰Kay ang iyang sulat, sila nag-ingon, mga mabug-at ug malig-on; apan maluya ang iyang lawasnonng pagpangatubang, ug walay kapuslanan ang iyang pagpanulti. ¹¹Ang maong tawo pahunahunaa niini, nga, unsa kami sa pulong pinaagi sa mga sulat sa wala kami diha kaninyo, mao man usab kami sa mga buhat sa anaa kami diha kaninyo. ¹²Kay kami dili mga maisug sa pagpakigsama. kun sa pagpakigtandi, sa uban kanila nga nagapakaayo sa ilang kaugalingon; kondili sila gayud ang nagasukod sa ilang kaugalingon kanila lamang, ug ang nagatandi-tandi sa ilang kaugalingon kanila lamang, mao nga sila walay pagsabut. ¹³Apan kami dili magahimaya nga labaw sa among sukdanan, kondili ingon sa sukod sa sukdanan, nga gihatag sa Dios kanamo ingon nga sukod, nga makadangat bisan hangtud kaninyo. ¹⁴Kay kami wala magpasangkad ug labaw sa among sukdanan, ingon nga daw kami wala makadangat hangtud kaninyo; kay nakadangat kami bisan hangtud kaninyo, diha sa Maayong Balita ni Cristo. ¹⁵Sa walay paghimaya nga labaw sa among sukdanan, sa kinabudlayan sa uban nga mga tawo; apan nagabaton kami sa paglaum, ingon nga nagatubo ang inyong pagtoo, pagapakadakuon kami sa taliwala ninyo, ingon sa among sukdanan nga sa labi pang madagayaon, ¹⁶Aron igawali ang Maayong Balita hangtud sa mga dapit sa unahan pa kaninyo; sa dili paghimaya sa sulod sa utlanan sa uban mahitungod sa mga butang naandam na. ¹⁷Apan siya nga nagahimaya, pahimayaa siya diha sa Ginoo. ¹⁸Kay dili kadtong nagapakaayo sa iyang kaugalingon mao ang ginapakatakus kondili kadtong ginapakaayo sa Ginoo.

¹Buot ko unta nga kamo makaantus uban kanako ug diyutay nga binuang; apan, sa pagkamatuod, ginaantus ako ninyo. ²Kay ginapangabughon ko kamo sa pangabughon nga iya sa Dios, kay ginapakasal ko kamo sa usa ka bana, aron ikatugyan ko kamo nga usa ka ulay nga putli kang Cristo. ³Apan nahadlok ako, nga tingali sa bisan unsang paagi, ingon nga gilimbongan si Eva sa bitin sa iyang pagkamalalangon, pagadauton ang inyong mga hunahuna gikan sa kasayag ug kaputli mahitungod kang Cristo. ⁴Kay kong ang nagaabut, magwali ug lain nga Jesus, nga wala namo igawali; o kong nagadawat kamo ug lain nga espiritu, nga wala ninyo madawat; kun lain nga Maayong Balita nga wala ninyo madawat, maayo man ang inyong pag-antus kaniya. ⁵Kay ginadahum ko nga bisan sa unsa nga paagi, dili ako ubos niadtong labing dagku sa mga apostoles. ⁶Kay bisan ako salikwaut nga mosulti, walay sapayan, dili ako ubos sa kaalam; kondili sa tanang paagi among gipahayag kini kaninyo; sa tanang mga butang. ⁷Kun nakasala ba ako tungod sa hilabihang pagpaubos ko sa akong kaugalingon, aron pagbayawon kamo, kay gimantala ko kaninyo ang Maayong Balita

sa Dios sa walay bayad? ⁸Gikuhaan ko ang uban nga mga iglesia, nga gikan kanila nagadawat ako ug suhol, aron unta ako makaalagad kaninyo; ⁹Ug sa diha ako uban kaninyo, ug nakulangan sa kinahanglanon, wala ako magsamok kang bisan kinsa; kay ang mga igsoon, sa pag-abut nila gikan sa Macedonia, maoy nagpuno sa taksanan sa akong kakulangan; ug sa tanang butang, naglikay ako sa akong kaugalingon nga dili makasamok kaninyo, ug magamatngon gayud ako niana. ¹⁰Ingon nga ang kamatuoran ni Cristo ania kanako, walay tawo nga makapahilum kanako niini nga paghimaya sulod sa mga kayutaan sa Acaya. ¹¹Tungod sa unsa? Tungod ba nga wala ako maghigugma kaninyo? Dios ang nasayud. ¹²Apan ang ginabuhat ko, kana pagabuhaton ko, aron maputol ko ang kahigayonan gikan niadtong mga naninguha ug kahigayonan; aron nga diin sila nagahimaya, makaplagn sila nga bisan ingon kanamo. ¹³Kay kana sila mga bakakon nga mga apostoles, mga mamomoo nga malimbongon nga nanagpakaapostoles ni Cristo. ¹⁴Ug dili katingad-an; kay bisan pa ngani si Satanas nagapakamanolonda sa kahayag. ¹⁵Busa dili dakung butang kong ang iyang mga ministro usab magapakaministro sa pagkamatarung; kansang katapusan mahiangay sa ilang mga buhat. ¹⁶Nagaingon ako pag-usab: Ayaw ipahunahuna ni bisan kinsa, nga ako buang; apan kong kamo magahimo niana. dawata ako bisan nga daw buang, aron ako maghimaya usab ug diyutay. ¹⁷Ang ginasulti ko wala ko igasulti ingon sa Ginoo, kondili ingon nga binuang, tungod niini nga pagsalig sa paghimaya. ¹⁸Sanglit daghan ang nagahimaya ingon sa unod ako magahimaya usab. ¹⁹Kay sa malipayon giantus ninyo ang mga buang, kay maalamon kamo, ²⁰Kay ginaantus ninyo ang usa ka tawo kong siya mag-ulipon kaninyo, kong siya maglamoy kaninyo, kong siya magdala kaninyo sa pagkabihag, siya magpataas sa iyang kaugalingon, kong siya mosagpa kaninyo sa nawong. ²¹Ginaingon ko kini nga sa pasagad. ingon nga daw maluya kami. Apan sa may bisan kinsa nga magmaisug (ginasulti ko kini sa binuang), ako maisug man usab. ²²Mga Hebreohanon ba sila? Ako man usab. Mga Israelihanon ba sila? Ako man usab. Mga kaliwat ba sila ni Abraham? Ako man usab. ²³Mga ministro ba sila ni Cristo? (Nagasulti ako nga daw buang), ako labi pa; sa mga kabudlay, labi pa; sa mga bilanggoan, labi pa; sa mga hampak, labaw nga dili masukod; sa mga kamatayon, masabug; ²⁴Sa mga Judio, nakalima ako naka-dawat ug kap-atan ka mga hampak, gawas sa usa; ²⁵Nakatolo gipuspusan ako; nakausa gibato ako; nakatolo nalunod ako; usa ka gabii ug usa ka adlaw nga didto ako sa lawod sa dagat ²⁶Sa mga pagpanaw nakadaghan ako sa mga katalagman sa mga suba, sa mga katalagman sa mga tulisan, sa mga katalagman gikan sa akong mga katagilungsod, sa mga katalagman gikan sa mga Gentil, sa mga katalagman sa kalungSORAN, sa mga katalagman sa kamingawan, sa mga katalagman sa dagat, sa mga katalagman sa taliwala sa mga bakakong mga igsoon; ²⁷Sa kabudlay ug kahago, sa mga pagtukaw nakadaghan, sa kagutom ug kauhaw, sa mga pagpuasa nakadaghan, sa katugnaw ug sa kahubo: ²⁸Dugang sa mga butang nga mga sa gawas lamang, may nagapiit kanako sa matag-adlaw, nga mao ang pagkaguol tungod sa tanang mga iglesia. ²⁹Kinsa ba ang maluya, ug ako dili maluya? Kinsa ba ang ginapapangdol, ug ako dili mayugot? ³⁰Kong nagkinahanglan ako sa paghimaya, magahimaya ako sa mga butang mahatungod sa akong kaluyahon. ³¹Ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesucristo, nga mao ang dalayegon sa mga katuigan nga walay katapusan, nanghibalo nga ako wala magbakak. ³²Sa Damasco ang gobernador

nga sakup sa hari nga si Aretas nagpabantay sa lungsod sa mga taga-Damasco sa pagdakup kanako;
³³Ug gikan sa tamboanan dapit sa kuta, gitunton ako sa bakat ug nakaling-kawas ako sa iyang mga kamot.

¹Nagkinahanglan ako sa paghimaya, bisan kini dili mapuslanon. Apan mo-dangup ako sa mga panan-awon ug mga bugna sa Ginoo. ²Nakaila ako ug usa ka tawo nga diha kang Cristo, nga may napulo ug upat ka tuig na karon (kong diha sa lawas, wala ako masayud; kun gawas sa lawas, wala ako masayud: Ang Dios maoy nahibalo), nga gisakwat ngadto sa ikatolo ka langit. ³Ug hingbaloan ko ang mao nga tawo (kun diha sa lawas, kun gawas sa lawas, wala ako masayud: Ang Dios maoy nahibalo), ⁴Nga naunsa nga nasakwat siya ngadto sa Paraiso, ug nakadungog sa mga pulong nga dili ikaasoy, nga dili itugot sa tawo ang paglitok. ⁵Alang sa usa nga sama niining tawohana magahimaya ako; apan alang sa akong kaugalingon, dili ako magahimaya, gawas sa akong mga kaluyahon. ⁶Kay kong buot ako maghimaya, dili ako magpakabuang; kay nagasulti ako sa kamatuoran; apan gipasagdan ko, tingali ang uban maghunahuna sa labaw sa iyang nakita kanako, kun sa hingdunggan gikan kanako. ⁷Ug tungod sa hinungdan sa hilabihang kadagku sa mga bugna, aron ako dili igatuboy sa hilabihan gihatagan ako ug usa ka udyong sa unod; usa ka sinugo ni Satanas, sa pagsagpa kanako, aron nga dili ako igatuboy sa hilabihan. ⁸Mahatungod niana, nag-ampo ako sa nakatolo sa Ginoo, nga makuha unta kini gikan kanako. ⁹Ug siya nagaingon kanako: Ang akong gracia igo kanimo, kay ang akong gahum ginahingpit diha sa kaluya. Busa, sa dakung kalipay palabihon ko ang paghimaya sa akong mga kaluyahon, aron magpabilin kanako ang gahum ni Cristo. ¹⁰Tungod niana gikalipay ko ang mga kaluyahon, ang mga pagpanamas-tamas, ang mga kawalad-on, ang mga paglutos, ang mga kagul-anan tungod kang Cristo; kay kong maluya ako, nan mahimong gamhanan ako. ¹¹Nagpakabuang ako; gipugos ako ninyo. Kay ako kinahanglan unta nga pagapakaayohon ninyo; kay sa bisan unsa dili ako ubos niadtong mga labing dagku nga mga apostoles, bisan ako dili unsa man. ¹²Sa pagkamatuod, ang mga ilhanan sa usa ka apostol, gibuhat sa bug-os nga pagpailub sa taliwala ninyo, pinaagi sa mga ilhanan, ug mga kahibulongan ug mga gamhanang buhat. ¹³Kay unsang butanga ang naka-pahimo kaninyong ubos sa uban nga mga iglesia, gawas nga ako wala magsamok kaninyo? Pasayloa ako ninyo niining dili katarungan. ¹⁴Ania karon, ikatolo na kini nga ako andam sa pag-anha kaninyo; ug ako dili magsamok kaninyo; kay ako wala mangita sa mga inyo, kondili kaninyo; kay ang mga anak dili kinahanglan magdapa alang sa mga ginikanan, kondili ang mga ginikanan alang sa mga anak. ¹⁵Ug ako magahalad sa daku gayud nga kalipay, ug magpahalad ako alang sa inyong mga kalag. Kong daku ang akong paghigugma kaninyo, diyutay ba lamang ang inyong paghigugma kanako? ¹⁶Apan pasagdan ta lamang kana. ako sa akong kaugalingon wala magsamok kaninyo; kondili sanglit ako may kaigmat, hingsakpan ko kamo uban sa limbong. ¹⁷Nakalimbong ba ako kaninyo pinaagi sa uban nga gisugo ko kaninyo? ¹⁸Gitambagan ko si Tito, ug gipadala ko ang igsoon uban kaniya. Naglimbong ba kaninyo si Tito? Wala ba kami maglakaw sa mao gayud nga espiritu? Ug wala ba kami maglakaw sa mao gayud nga mga lakang?

¹⁹Nagadahum kamo niining tibook nga panahon nga nagapamalibad kami sa among kaugalingon diha kaninyo. Sa atubangan sa Dios nagasulti kami tungod kang Cristo. Apan ang tanang mga butang, mga hinigugma, alang man sa inyong paglig-on. ²⁰Kay nahadlok ako, tingali sa bisan unsa nga paagi, sa akong pag-abut, hipalgan ko kamo nga dili ingon sa buot ko, ug hipalgan ako ninyo, nga dili ingon sa buot ninyo; nga tingali adunay pagkalalis, pangabugho, mga kaligutgut, mga pagkabahinbahin, mga paglinibakay, mga pagsinugyotay, mga pagpaburot, mga kagubot; ²¹Nga tingali kong, ako mobalik pag-usab ang akong Dios magapaubos kanako sa taliwala ninyo, ug magakasubo unya ako tungod sa daghan sa mga nanagpakasala kaniadto, ug wala managhinulsol sa ilang kahugaw, ug pagpakighilawas, ug pagpatuyang nga gibuhath nila.

¹Ikatolo na kining panahona nga moanha ako kaninyo. Sa baba sa duha kun tolo ka mga saksi, pagapamatud-an ang tagsatagsa ka pulong. ²Gipasidan-an ko kamo kaniadto, ug nagapasidaan ako karon, ingon sa ikaduha na nako nga pag-anha kaninyo, mao man karon, sanglit ako wala diha kaninyo, kanila nga mga nanagpakasala kaniadto, ug sa tanan nga nahibilin, nga, kong moabut na ako pag-usab, dili ko sila pagawason; ³Tungod kay kamo nagapangita ug usa ka kamatuoran kang Cristo nga nagasulti pinaagi kanako; nga, alang kaninyo, dili siya maluya, kondili gamhanan diha kaninyo. ⁴Kay gilansang siya sa cruz tungod sa kaluyahon, apan nabuhi siya tungod sa gahum sa Dios. Kay kami usab mga maluya diha kaniya, apan mangabuhi kami uban kaniya tungod sa gahum sa Dios alang kaninyo. ⁵Sutaa ninyo ang inyong kaugalingon kong anaa ba kamo sa pagtoo; sulayi ang inyong kaugalingon. Kun, wala ba ninyo hisayri mahitungod sa inyong kaugalingon, nga si Jesucristo anaa kaninyo? gawas kong matuod gayud nga kamo dunot ug kasingkasing. ⁶Apan ginalauman ko nga mailhan na ninyo, nga kami dili dunot ug kasingkasing. ⁷Karon nagaampo kami sa Dios nga dili kamo magbuhath ug bisan unsa nga dautan; dili aron magpakita kami nga mga dalayegon, kondili nga pagabuhaton ninyo ang buhat nga dungganon bisan kami daw ingon nga dunot ug kasingkasing. ⁸Kay kami dili makabuhath bisan unsa batok sa kamatuoran, kondili alang lamang sa kamatuoran. ⁹Kay nangalipay kami, sa diha nga kami mga maluya, ug kamo mga mabaskug; ginaampo usab namo kini, bisan ngani ang inyong pagkahingpit. ¹⁰Tungod niini nga hinungdan ginasulat ko kining mga butanga sa wala ako diha, aron sa anaa ako, dili ako magagamit sa mga pulong mahait, sumala sa kagamhanan nga gihatag sa Ginoo kanako sa pagtukod, ug dili sa paglumpag. ¹¹Sa katapusan, mga igsoon, manag-kalipay kamo. Magmahingpit kamo, maglinipayay kamo; managhiusa kamo sa inyong mga hunahuna; magpuyo sa pakigdait; ug ang Dios sa paghigugma ug sa pakigdait magauban kaninyo. ¹²Managpangumostahay ang usa ug usa nga may balaan nga paghalok. ¹³Ang tanan nga balaan nangumosta kaninyo. ¹⁴Ang gracia sa Ginoong Jesucristo, ug ang gugma sa Dios, ug ang pagpakig-ambit sa Espiritu Santo magauban kaninyong tanan. Amen.

¹Si Pablo, apostol, (dili gikan sa mga tawo, ni pinaagi sa tawo, kondili pinaagi kang Jesucristo, ug sa Dios nga Amahan, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga minatay), ²Ug sa tanan nga mga igsoon nga kauban nako, alang sa mga iglesia sa Galacia: ³Kaninyo ang gracia, ug ang pakigdait nga gikan sa Dios nga Amahan ug sa atong Ginoong Jesucristo, ⁴Nga mitugyan sa iyang kaugalingon alang sa atong mga sala, aron sa pagluwas kanato gikan niining dautan nga panahon sa kalibutan karon, sumala sa kabubut-on sa Dios ug Amahan nato. ⁵Nga kaniya ang himaya sa walay katapusan. Amen. ⁶Nahibulong ako nga hilabihan kadali kamo mingbalhin gikan niadtong nagtawag kaninyo sa gracia ni Cristo ngadto sa laing maayong balita; ⁷Nga dili man laing Maayong Balita, kondili nga may uban nga nagapagubot kaninyo, ug buot nila nga balit-aron ang Maayong Balita ni Cristo. ⁸Apan bisan pa kami, kun usa ka manolonda gikan sa langit, magwali kaninyo ug lain nga Maayong Balita nga lahi kay sa among ginawali kaninyo, ipatunglo siya. ⁹Sumala sa among giingon kaniadto, giingon ko man usab karon: Kong may lawo nga magawali kaninyo ug Maayong Balila nga lahi kay sa nadawat ninyo, ipatunglo siya. ¹⁰Kay gipangita ko ba karon ang kahimuot sa mga tawo, kun sa Dios? kun, naninguha ba ako sa pagpahimuot sa mga tawo? Kay kong nagapahimuot pa ako sa mga tawo, dili unta ako maulipon ni Cristo. ¹¹Kay ako nagamantala kaninyo, mga igsoon, mahatungod sa Maayong Balita nga giwali ko, nga kini wala magagikan sa tawo. ¹²Kay wala ko pagdawata kini gikan sa tawo wala gani itudlo kanako, kondili pinaagi sa pagpadayag ni Jesucristo kanako. ¹³Kay hingbatian na ninyo ang taras sa akong kinabuhi kaniadto sa tinohoan sa mga Judio, kong giunsa ko paglutos sa hilabihan gayud ang iglesia sa Dios, ug gilaglag ko kini. ¹⁴Ug sulod sa tinohoan sa mga Judio, hilumnaan ko ang daghanan nga mga talirungan ko sa panuigon sa akong lungsod, kay ako labing makugi kay kanila tungod sa mga gikabilinbilin nga sugilon sa akong mga ginikanan. ¹⁵Apan sa nahimut-an sa Dios nga maoy nagpinig kanako sukad pa sa tiyan sa akong inahan, ug nagtawag kanako pinaagi sa iyang gracia, ¹⁶Sa pagpadayag sa iyang Anak sulod kanako, aron igawali ko siya sa taliwala sa mga Gentil; gilayon wala ako magpakisayud sa unod ug dugo: ¹⁷Ug wala ako motungas sa Jerusalem ngadto kanila nga mga apostol nga una pa kanako; kondili miadto ako sa Arabia, ug mibalik ako pag-usab sa Damasco. ¹⁸Unya sa ming-agi na ang tolo ka tuig, mitungas ako sa Jerusalem sa pagpakigkita kang Cefas ug mipabilin ako uban kaniya sa napulo ug lima ka adlaw: ¹⁹Apan ang uban nga mga apostoles wala ko makita gawas kang Jacobo, ang igsoon sa Ginoong. ²⁰Karon mahatungod sa mga butang nga gisulat ko kaninyo, ania karon, sa atubangan sa Dios, wala ako magbakak. ²¹Unya miadto ako sa mga yuta sa Siria, ug sa Cilicia; ²²Ug wala pa hiilhi ang akong nawong sa mga iglesia sa Judea, nga diha kang Cristo; ²³Apan hingbatian lamang nila ang sulti: Siya nga kaniadto naglutos kanato, karon nagamantala sa pagtoo nga kaniadto iyang gilaglag; ²⁴Ug gihimaya nila ang Dios tungod kanako.

¹Unya sa miagi na ang napulo ug upat ka tuig mitungas ako pag-usab ngadto sa Jerusalem, uban kang Bernabe, nga gidala ko usab si Tito. ²Ug mitungas ako sumala sa bugna; ug gipahayag ko sa atubangan nila ang Maayong Balita, nga giwali ko sa taliwala sa mga Gentil, apan sa pinig alang

kanila nga mga dungganan tingali nga sa bisan unsang paagi, magadalagan ako, kun nakagdalagan sa walay kapuslanan. ³Apan bisan pa si Tito, nga kakuyog nako, nga Greciahanon, wala pagpugsa sa pagpacircuncion. ⁴Ug kana tungod sa bakakon nga mga igsoon, nga gipasulod sa tago, nga nangawat sa pagsulod aron sa pagpaniid sa atong kagawasan nga atong nabatonan diha kang Cristo Jesus, aron sa pagdala kanato ngadto sa pagkaulipon; ⁵Nga kanila bisan usa lamang ka takna dili gayud kami motugot nga magpasakup, aron ang kamatuoran sa Maayong Balita makapadayon kaninyo. ⁶Apan gikan niadtong mga gibantug nga si kinsa sila (kong unsa sila kaniadto, kini dili makaunsa kanako, ang Dios walay pinalabi sa tawo); kini sila, giingon ko, nga mga dungganan, walay bisan unsa nga ilang gitudlo kanako. ⁷Apan lahi hinoon, sa pagkakita nila nga gisalig kanako ang Maayong Balita ngadto sa mga dili cinircuncionan ingon nga kang Pedro ang Maayong Balita ngadto sa mga gicircuncionan. ⁸(Kay ang nagbuhat alang kang Pedro sa pagkaapostol sa mga ginacircuncionan, nagbuhat usab dinhi kanako alang sa mga Gentil); ⁹Ug sa naila nila ang gracia nga gihatag kanako, si Jacobo, ug si Cefas, ug si Juan, nga gibantug nga mga haligi, mingtunol kanako ug kang Bernabe sa toong kamot sa kaambitan aron kami mangadto sa mga Gentil ug sila ngadto sa mga gicircuncionan; ¹⁰Mao lamang nga ilang pahinum-duman kanamo ang mga kabus; nga kini gayud gipaninguha ko man usab nga pagabuhaton. ¹¹Apan sa pag-abut ni Cefas sa Antioquia, gisuklan ko siya sa nawong ug nawong, kay, badlonganon siya. ¹²Kay sa wala pa moabut ang pila ka tawo gikan kang Jacobo, siya nakigsalo sa pagkaon uban sa mga Gentil; apan sa pag-abut nila misibug siya, ug mibulag nga nahadlok kanila nga mga taga-circuncion. ¹³Ug ang uban nga mga Judio usab nagminaut kuyog kaniya, sa pagkaagi nga bisan si Bernabe nadala usab sa ilang pagminaut. ¹⁴Apan sa pagkakita ko nga wala sila magtarung sa paglakaw subay sa kamatuoran sa Maayong Balita, gisultihan ko si Pedro, sa atubangan sa tanan: Kong ikaw nga Judio magkinabuhi ka ingon sa mga Gentil ug dili ingon nga Judio, nganong gipugos mo ang mga Gentil sa pagkinabuhi ingon sa mga Judio? ¹⁵Kita nga mga Judio sa kinaiya, ug dili mga makasasala gikan sa mga Gentil, ¹⁶Ngani sa hingbaloan ta, nga ang tawo wala pakamatarunga gikan sa mga buhat sa Kasugoan, kondili pinaagi sa pagtoo ni Jesucristo, bisan kita mitoo kang Cristo Jesus, aron pagapakamatarungon kita tungod sa pagtoo kang Cristo, ug dili tungod sa mga buhat sa Kasugoan; kay tungod sa mga buhat sa Kasugoan walay bisan unsa nga unod nga pagapakamatarungon. ¹⁷Apan kong samtang kita nga pagapakamatarungon diha kang Cristo, kita sa atong kaugalingon hipalgan usab nga mga makasasala, tungod niana, ministro ba si Cristo sa sala? Kana dili mahimo! ¹⁸Kay kong usbon ko sa pagtukod ang mga butang nga akong gibungkag, gipamatud-an ko ang akong kaugalingon nga ako malapason. ¹⁹Kay ako pinaagi sa Kasugoan, namatay ako sa Kasugoan, aron mabuhi ako alang sa Dios. ²⁰Gilansang ako sa cruz uban kang Cristo; ug dili na ako ang nabuhi, kondili si Cristo ang nabuhi sa sulod nako. Ug ang kinabuhi nga gikinabuhi ko karon sa unod, ginakinabuhi ko sa pagtoo sa Anak sa Dios, nga nahigugma kanako, ug mitugyan siya sa iyang kaugalingon alang kanako. ²¹Wala ko igasalikway ang gracia sa Dios; kay kong ang pagkamatarung pinaagi pa sa Kasugoan, nan si Cristo namatay sa walay hinungdan.

¹Oh, mga Galaciahanon nga mga walay salabutan, kinsa ba ang nag-ulo-ulo kaninyo nga sa atubangan sa inyong mga mata si Jesucristo ginasaysay sa dayag gayud, nga gilansang sa cruz?

²Kini lamang ang buot ko unta nga pakisayran kaninyo: Nakadawat ba kamo sa Espiritu tungod sa mga buhat sa Kasugoan, kun tungod ba sa pagpatalinghug sa pagtoo? ³Hilabihan ba gayud ang inyong pagkawalay-salabutan? Sa nakasugod kamo sa Espiritu, karon nahingpit ba kamo pinaagi sa unod? ⁴Hilabihan ba gayud ang inyong pag-antus sa daghang mga butang sa walay pulos? Kong, sa pagkamatuod, walay pulos. ⁵Busa, siya nga nagahatag kaninyo sa Espiritu, ug nagabuhat sa mga katingalahan sa taliwala ninyo, gihimo ba niya kana tungod sa mga buhat sa Kasugoan, kun tungod sa pagpatalinghug sa pagtoo? ⁶Maingon sa nahasulat: Si Abraham mitoo sa Dios, ug kana naisip kaniya nga alang sa pagkamatarung. ⁷Busa, sabton ninyo nga kadtong mga anaa sa pagtoo, kana sila mao ang mga anak ni Abraham. ⁸Ug ang Kasulatan, nga nagapasidaan nga ang Dios magapakamatarung sa mga Gentil tungod sa pagtoo, nagbalita nga daan sa Maayong Balita kang Abraham, nga nagaingon: Diha kanimo mapanalanginan ang tanan nga mga nasud. ⁹Busa, kadtong mga anaa sa pagtoo, gipanalanginan uban sa matinoohon nga si Abraham. ¹⁰Kay ang tanan nga anaa sa mga buhat sa Kasugoan anaa sila sa ilalum sa pagtunglo; kay nahasulat na: Gitunglo ang tanan nga dili magpadayon sa tanan nga mga butang nga nahasulat sa basahon sa Kasugoan, aron pagbuhaton nila. ¹¹Karon nga tungod sa Kasugoan walay bisan kinsa nga gipakamatarung sa atubangan sa Dios, mahayag man; kay, Ang matarung mabuhi tungod sa pagtoo. ¹²Ug ang Kasugoan dili iya sa pagtoo; apan: Ang magabuhat kanila, magakinabuhi diha kanila. ¹³Si Cristo mitubos kanato gikan sa pagtunglo sa Kasugoan, kay gitunglo siya tungod kanato, kay nahasulat na: Gipanunglo kadtong tanan nga gibitay sa usa ka kahoy; ¹⁴Aron ang panalangin ni Abraham makadangat sa ibabaw sa mga Gentil diha kang Cristo Jesus; aron makadawat kita sa saad sa Espiritu pinaagi sa pagtoo. ¹⁵Mga igsoon, nagasulti ako ingon nga tawo: Bisang usa ka tugon iya lamang sa tawo, apan sa mapamatud-an na, walay bisan kinsa nga makapawalay-pulos kaniya, kun makadugang niana. ¹⁶Karon kang Abraham gisulti ang mga saad ug sa iyang kaliwat. Wala siya mag-ingon: Ug sa mga kaliwatan, ingon nga daw daghan sila; kondili ingon nga usa: Ug sa imong kaliwat, nga mao si Cristo. ¹⁷Busa, nagaingon ako niini: Usa ka tugon nga gikauyonan nang daan sa Dios kang Cristo, ang Kasugoan nga gihatag sa ming-agi na ang upat ka gatus ug katloan ka tuig, wala makabungkag aron ang saad mahimong walay pulos. ¹⁸Kay kong ang kabilin tungod pa sa Kasugoan, dili na tungod sa saad; apan kana gihatag sa Dios kang Abraham pinaagi sa saad. ¹⁹Busa unsa man ang Kasugoan? Kini gidugang tungod sa mga paglapas hangtud nga moabut ang kaliwat nga kaniya gibuhat ang saad; ug kini gipadala pinaagi sa mga manolonda sa kamot sa usa ka manlalaban. ²⁰Karon ang manlalaban dili manlalaban sa usa; apan ang Dios usa lamang. ²¹Busa ang Kasugoan batok ba sa mga saad sa Dios? Kana dili mahimo! Kay kong gihatag pa ang usa ka Kasugoan nga makahatag sa kinabuhi, ang pagkamatarung, sa pagkamatuod, mahimong pinaagi unta sa Kasugoan. ²²Apan gilukban sa Kasulatan ang tanang mga butang nga anaa sa ilalum sa sala, aron ang saad nga pinaagi sa pagtoo kang Jesucristo ihatag niadtong mga mingtoo. ²³Apan sa wala pa moabut ang pagtoo nalukban kita sa ilalum sa Kasugoan, nga natago ngadto sa pagtoo nga sa

ulahi igapadayag. ²⁴Sa pagkaagi nga ang Kasugoan nahimo nga atong magtutudlo sa pag-dala kanato ngadto kang Cristo, aron kita pagapaka-matarungon pinaagi sa pagtoo. ²⁵Apan karon nga miabut na ang pagtoo, wala na kita sa ilalum sa magtutudlo. ²⁶Kay kamong tanan mga anak sa Dios pinaagi sa pagtoo diha kang Cristo Jesus. ²⁷Kay kamong tanan nga gibautismohan ngadto kang Cristo nagsul-ob kamo kang Cristo. ²⁸Walay Judio, ni Greciahanon; walay ulipon, ni dili-ulipon; walay lalake, ug babaye; kay kamong tanan nahimong usa kang Cristo Jesus. ²⁹Ug kong kamo iya ni Cristo, nan sa pagkamatuod, sa kaliwat kamo ni Abraham, ug mga manununod sumala sa saad.

¹Apan nagaingon ako: Nga sa bata pa ang manununod, walay kalainan gikan sa usa ka ulipon bisan siya ginoo sa tanan. ²Kondili anaa siya sa ilalum sa mga magbalantay ug sa mga tinugyanan sa panahon nga gitagal sa amahan. ³Ingon man usab kita, nga sa bata pa kita, mga ulipon kita sa ilalum sa mga bata nga pagtolon-an sa kalibutan. ⁴Apan sa pag-abut sa kahingpitan sa panahon, gipadala sa Dios ang iyang Anak, nga natawo sa usa ka babaye, natawo sa ilalum sa Kasugoan, ⁵Aron pagtubson niya sila nga anaa sa ilalum sa Kasugoan, aron makadawat kita sa pagka-sinagop nga mga anak. ⁶Ug tungod kay mga Anak kamo, ang Dios nagpadala sa Espiritu sa iyang Anak nganhi sa atong mga kasingkasing, nga nanggilaba: Abba, Amahan. ⁷Sa pagkaagi nga, dili na ikaw ulipon, kondili anak; ug kong anak, nan, manununod sa Dios pinaagi kang Cristo. ⁸Apan niadtong panahona, sa wala pa kamo makaila sa Dios, kamo mga ulipon nila nga sa ilang kinaiya dili mga dios. ⁹Apan karon, nga nakaila na kamo sa Dios, kun ingnon hinoon, sa hing-ilhan kamo sa Dios, naunsa ba nga mobalik man kamo pag-usab niadtong mga maluya ug uban sa mga bata nga pagtolon-an, nga niini buot kamo magpaulipon pag-usab. ¹⁰Gililian ninyo ang mga adlaw, ug ang mga bulan, ug ang mga panahon, ug ang mga tuig. ¹¹Nahadlok ako kaninyo, nga tingali nakabuhat ako sa walay kapuslanan alang kaninyo. ¹²Mga igsoon, nagapangaliyupo ako kaninyo nga manig-ingon kamo kanako, kay ako usab ingon man kaninyo. Wala kamoy nahimo kanako nga bisan unsa nga dautan. ¹³Apan hingbaloan ninyo nga tungod sa usa ka sakit sa unod, nagmantala una ako kaninyo sa Maayong Balita. ¹⁴Ug kadtong sa akong unod nga maoy usa ka panulay kaninyo, wala ninyo pagtamaya, ug wala ninyo isalikway; kondili inyong gidawat ako ingon sa usa ka manolonda sa Dios, ingon kang Cristo Jesus. ¹⁵Busa hain na man kadtong pag-dayeg sa inyong kaugalingon? Kay ginapamatuod ko kaninyo, nga, kong arang mahimo, gilusok unta ninyo ang inyong mga mata, ug ihatag ninyo kanako. ¹⁶Sa ingon niana, nahimo ba ako nga kaaway ninyo tungod sa pag-asoy ko kaninyo sa kamatuoran? ¹⁷Sila nagapangita sa masingkamoton kaninyo sa paagi nga dili maayo; hinonaa, buot nila nga isalikway kamo, aron kamo managpangita kanila. ¹⁸Apan maayo nga pangitaon kita sa masingkamoton sa kaayohan sa tanang panahon; ug dili lamang kong anaa ako, nga nagaatubang kaninyo. ¹⁹Mga anak ko, tungod kaninyo mibalik ang akong kasakit, hangtud nga si Cristo matawo sa sulod ninyo. ²⁰Apan buot unta ako makig-atubang kaninyo karon, ug sa pag-ilis sa akong tingog; kay nalibug ako tungod kaninyo. ²¹Suginli ako ninyo, kamo nga buot mopasakup sa Kasugoan, wala ba kamo makadungog sa Kasugoan? ²²Kay nahasulat na,

nga si Abraham may duha ka mga anak nga lalake; ang usa sa ulipon nga babaye, ug ang usa sa babaye nga may kagawasan. ²³Apan ang anak sa ulipon natawo sumala sa unod; apan ang anak sa babaye nga may kagawasan, natawo pinaagi sa saad. ²⁴Kining mga butanga mga panganinawan. Kay kining mga babaye mao ang duha ka mga tugon; ang usa gikan sa bukid sa Sinai, nga nanganak ngadto sa pagkaulipon, nga mao si Agar. ²⁵Kay kining pulong Agar, mao ang bukid nga Sinai sa Arabia, ug mahatungod sa Jerusalem karon, kay anaa sa pagkaulipon uban sa iyang mga anak. ²⁶Apan ang Jerusalem nga atua sa itaas mao ang may kagawasan, nga mao ang atong inahan. ²⁷Kay nahasulat: Maglipay ka, ikaw apuli nga wala mag-anak; tumiyabaw ug suminggit ka, ikaw nga wala manganak; kay daghan pa ang mga anak sa mga gibiyaaan kay kaninyo nga iya sa may bana. ²⁸Busa, kita mga igsoon, sama kang Isaac, mga anak sa saad. ²⁹Apan ingon kaniadto siya nga gipanganak sumala sa unod, naglutos kaniya nga gipanganak sumala sa espiritu, mao usab kini karon. ³⁰Apan unsa bay giingon sa Kasulatan? Isalikway ang ulipon nga babaye ug ang iyang anak; kay ang anak sa ulipon nga babaye dili makapanunod uban sa anak sa babaye nga may kagawasan. ³¹Busa, mga igsoon, kita dili mga anak sa ulipon nga babaye, kondili, sa babaye nga may kagawasan.

¹Alang sa kagawasan gigawas kita ni Cristo; busa, paglig-on kamo, ug dili magpasangon pag-usab sa yugo sa pagkaulipon. ²Ania karon, ako si Pablo nagaingon kaninyo: Nga kong magpacircuncion kamo, si Cristo dili makagpulos kaninyo sa bisan unsa. ³Oo; nagamatuod usab ako sa tanan nga tawo nga mingdawat sa pagcircuncion nga siya may katungdanan sa pagtuman sa tibook nga Kasugoan. ⁴Kamo gipabulag gikan kang Cristo, kamo nga pagpakamatarungon unta pinaagi sa Kasugoan; kamo nangahulog gikan sa gracia. ⁵Kay kita pinaagi sa Espiritu tungod sa pagtoo nanagpaabut sa paglaum sa pagkamatarung. ⁶Kay kang Cristo Jesus, bisan ang gicircuncionan bisan ang walay-circuncion, walay bisan unsa nga kapuslanan; kondili ang pagtoo nga nagabuhat pinaagi sa gugma. ⁷Midalagan kamo ug maayo: kinsa bay nag-ulang kaninyo aron dili ninyo pagtumanon ang kamatuoran? ⁸Kini nga pagmaymay dili gikan niadtong nagatawag kaninyo. ⁹Usa ka diriyut nga lewadura makapatubo sa bug-os nga minasa. ¹⁰May pagsalig ako mahatungod kaninyo nga anaa sa Ginoo, aron kamo dili maghunahuna sa lain nga paagi; apan siya ang nagasamok kaninyo, bisan kinsa siya, magapas-an sa iyang paghukom. ¹¹Apan ako, mga igsoon, kong nagawali pa ako sa pagcircuncion, ngano ba nga ginalutos ako? Nan, ang kahigayonan sa pagpakapangdol sa cruz gikuha na. ¹²Hinaut unta nga kadtong mga nagagubot kaninyo, mangunay pagputol sa ilang kaugalingon. ¹³Kay kamo, mga igsoon, mga gipanawag kamo ngadto sa kagawasan; ugaling ayaw ninyo paggamita ang inyong kagawasan nga kahigayonan sa unod, kondili mag-inalagaray kamo ang usa ug usa pinaagi sa gugma. ¹⁴Kay ang tibook nga Kasugoan natuman sa usa ka pulong, nga mao: Higugmaon mo ang imong isigkatawo ingon sa imong kaugalingon. ¹⁵Apan kong kamo magpinaakay ug magkinan-anay ang usa ug usa, magmatngon kamo nga dili mangahurot ang usa ug usa kaninyo. ¹⁶Busa giingon ko: Maggawi kamo sumala sa Espiritu, ug dili kamo magatuman sa kailibgon sa unod. ¹⁷Kay ang unod nagakaibug batok sa Espiritu, ug ang

Espiritu batok sa unod; kay kini sila nagasupakay ang usa ug usa, aron dili ninyo pagbuhaton ang mga butang nga buot ninyo. ¹⁸Apan kong kamo ginamandoan sa Espiritu, wala kamo sa ilalum sa Kasugoan. ¹⁹Karon mahayag ang mga buhat sa unod nga mao kini: Pagpakighilawas, kahugawan, kaulag, ²⁰Pagsimba sa mga dios-dios, lumay, mga pagdinumtanay, mga pag-away, mga pangabugho, mga kaligutgut, mga pagpundokpundok, mga pagkabahinbahin, mga pagbulag gikan sa matuod nga pagtoo; ²¹Mga kasina, mga paghuboghubog, mga pagpatay sa isigkatawo, mga kaulit, ug mga butang nga maingon-ingon niini, nga gipasidaan ko kaninyo, ingon nga gipasidaan ko kamo pag-usab, nga kadto sila nga nagabuhat sa maong mga butang, dili makapanunod sa gingharian sa Dios. ²²Apan ang bunga sa Espiritu mao kini: ang gugma, kalipay, pakigdait, pagkamapailubon, pagkamahinuklogon, pagkaayo, pagkamatinumanon; ²³Pagkaaghup, pagpugong sa kaugalingon. Batok sa maong mga butang walay Kasugoan. ²⁴Ug sila nga mga iya ni Cristo, gilansang nila sa cruz ang unod uban sa mga tinguha nga lawasnon ug sa mga kailibgon niini. ²⁵Kong magpuyo kita sa Espiritu, maggawi usab kita pinaagi sa Espiritu. ²⁶Dili kita magmahimayaon sa walay pulos, nga magapasuko sa usa ug usa, nga magakasinahay sa usa ug usa.

¹Mga igsoon, bisan kong ang usa ka tawo mahup-an sa mga paglapas, kamo nga mga espirituhanon, maoy magpabalik kaniya nga may espiritu sa kaaghup; nga magmatngon ka sa imong kaugalingon, aron nga ikaw dili pagtintalon usab. ²Magyayongay kamo sa mga kabug-at sa usa ug usa, ug sa ingon niana matuman ninyo ang Kasugoan ni Cristo. ³Kay kong adunay nagapakaaron-ingnon sa iyang kaugalingon samtang siya walay unsa man, nagalimbong siya sa iyang kaugalingon. ⁴Apan, pasagdi nga ang tagsatagsa magasusi sa iyang kaugalingong buhat, ug unya may kapasanginlan siya sa paghimaya mahatungod sa iyang kaugalingon lamang, ug dili sa uban. ⁵Kay ang tagsatagsa magadala sa iyang kaugalingon nga lulan. ⁶Apan kadtong natudloan diha sa pulong, paambita kaniya nga nagatudlo sa tanang mga kaayohan. ⁷Dili kamo magpalimbong; ang Dios dili arang matiawan; kay bisan unsa ang ipugas sa tawo, mao usab kana ang iyang pagaanihon. ⁸Kay kadtong nagapugas alang sa iyang kaugalingong unod, gikan sa unod magaan sa pagkadunot; apan kadtong nagapugas alang sa Espiritu, gikan sa Espiritu, magaan ug kinabuhi nga walay katapusan. ⁹Dili unta kita magakakapoy sa pagbuhat sa maayo, kay sa iyang panahon magaan kita, kong kita dili magakaluya. ¹⁰Busa, samtang kita may higayon, magbuhat kita niadtong maayo alang sa tanang mga tawo, ug ilabina alang niadtong mga kauban nato sa pagtoo. ¹¹Tan-awa ninyo, daw unsa ang pag-kadagku sa mga letra sa sulat nga akong gisulat kaninyo sa akong kaugalingong kamot. ¹²Ang tanang mga nahagugma nga magapaanyag sa unod, kini sila maga-pugos kaninyo nga magpacircuncion kamo aron lamang sila dili paglutuson tungod sa cruz ni Cristo. ¹³Kay bisan ngani ang mga mingdawat sa circuncion wala man sila managtuman sa Kasugoan; apan buot nila nga managpacircuncion kamo, aron managhimaya sila tungod sa inyong unod. ¹⁴Apan halayo gayud kanako ang paghimaya, gawas diha sa cruz sa atong Ginoong Jesucristo, nga pinaagi kaniya ang kalibutan gilansang sa cruz alang kanako, ug ako alang sa kalibutan. ¹⁵Kay kang

Cristo Jesus, ang pag-pacircuncion walay unsa man, ug ang dili-pagpacircuncion, walay unsa man, kondili ang bag-o nga binuhat. ¹⁶Ug ang tanan nga mga managlakat niini nga lagda, ang pakigdait ug ang kalooy anaa kanila ug sa ibabaw sa Israel sa Dios. ¹⁷Sukad karon, wala unta ing bisan kinsa nga magasamok kanako; kay gidala ko nga pinatik sa akong lawas ang mga timaan ni Jesus. ¹⁸Mga igsoon, ang gracia sa atong Ginoong Jesucristo magauban sa inyong espiritu. Amen.

¹Si Pablo, apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-on sa Dios, alang sa mga balaan nga anaa sa Efeso ug sa mga matinumanon diha kang Cristo Jesus. ²Ang gracia kaninyo ug ang pakigdait nga gikan sa Dios nga atong Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo. ³Dalayegon ang Dios ug ang Amahan sa atong Ginoong Jesucristo, nga nagpanalangin kanato sa tanang panalangin nga espirituhanon sa mga langitnong dapit diha kang Cristo: ⁴Ingon nga siya nagpili kanato diha kaniya, sa wala pa ang pagtukod sa kalibutan, aron kita mahimong balaan, ug walay ikasaway sa iyang atubangan diha sa gugma: ⁵Sa iyang gipili kita nga daan aron mahimong inangkon nga mga anak pinaagi kang Jesucristo ngadto sa iyang kaugalingon, sumala sa kahimut-an sa iyang kabubut-on, ⁶Alang sa pagdayeg sa himaya sa iyang gracia nga sa-walay-bayad gihatag niya kanato diha sa Hinigugma: ⁷Nga kaniya anaa ang atong katub-sanan pinaagi sa iyang dugo, ang pasaylo sa atong mga paglapas, sumala sa pagkadato sa iyang gracia, ⁸Nga iyang gipadagaya alang kanato sa bug-os nga kinaadman ug salabutan, ⁹Nga iyang gipaila kanato ang tinago sa iyang kabubut-on, sumala sa iyang kahamut-an, nga iyang gituyo diha kaniya, ¹⁰Alang sa usa ka hugna sa kahup-nganan sa mga panahon sa pagtigum sa tanan nga mga butang diha kang Cristo, niadtong mga butang sa mga langit ug ang mga butang sa yuta; diha kaniya, nagaingon ako, ¹¹Nga diha usab nahimo kita nga usa ka kabilin, sa gipili kitang daan sumala sa tuyo ni Cristo nga nagabuhat sa tanan nga mga butang, sumala sa pagbulot-an sa iyang kabubut-on; ¹²Aron kita mahimo nga alang sa pagdayeg sa iyang himaya, nga kaniadto milaum kita kang Cristo: ¹³Nga kaniya usab, sa pagkadungog ninyo sa pulong sa kamatuoran, sa Maayong Balita sa inyong kaluwasan, nga kaniya usab, sa mingtoo kamo, gipatikan kamo sa Espiritu Santo sa saad: ¹⁴Nga mao ang pagsalig sa atong kabilin alang sa katubsanan sa iyang kaugalingon nga naangkon, ngadto sa pagdayeg sa iyang himaya. ¹⁵Tungod niini, ako usab, sa pagkadungog sa inyong pagtoo sa Ginoong Jesus, nga anaa kaninyo ug sa gugma nga inyong gipakita sa tanan nga mga balaan, ¹⁶Wala ako mag-undang sa pagpasalamat tungod kaninyo, nga gilakip ko kamo sa akong mga pag-ampo; ¹⁷Aron ang Dios sa atong Ginoong Jesucristo, ang Amahan sa himaya, magahatag kaninyo sa Espiritu sa kaalam ug sa bugna sa pag-ila kaniya; ¹⁸Sa maiwagan ang mga mata sa inyong kasingkasing, aron inyong hibaloan kong unsa ang inyong paglaum sa iyang pagtawag, ug kong unsa ang mga pagkadato sa himaya sa iyang kabilin diha sa mga balaan. ¹⁹Ug kong unsa kadtong labaw gayud nga pagkadaku sa iyang gahum, alang kanato nga mingtoo, sumala sa buhat sa kusog sa iyang gahum, ²⁰Nga iyang gibuhat diha kang Cristo, sa pagbanhaw kaniya gikan sa mga minatay, ug nagpalingkod kaniya sa iyang toong kamot didto sa mga dapit nga langitnon, ²¹Sa ibabaw sa tanang pamunoan, ug pagbulot-an, ug gahum, ug kaginohon

ug sa tanan nga ngalan nga ginanganlan, dili lamang niining panahona sa kalibutan karon, kondili usab niadtong umalabut: ²²Ug gipasakup niya ang tanan nga mga butang sa ilalum sa iyang mga tiil, ug gihatag siya aron mahimong ulo ibabaw sa tanang mga butang sa iglesia, ²³Nga mao ang lawas niya, ang kahupnganan niya, nga nagapuno sa tanan diha sa tanan.

¹Ug gihatagan kamo ug kinabuhi sa mga patay kamo tungod sa mga paglapas ug mga sala; ²Nga kanhi mao ang inyong panag-gawi uyon sa kahimtang niining kalibutan, uyon sa principe sa kagamhanan sa hangin, sa espiritu nga karon nagabuhat diha sa mga anak sa pagkadili-masinulondon; ³Nga sa taliwala nila nanagkinabuhi usab kita kaniadto diha sa mga kailibgon sa atong unod, nga nanagbuhat sa kabubut-on sa unod ug sa mga hunahuna; ug sa kinaiya sa mga anak sa kaligutgut, bisan ingon usab sa uban. ⁴Apan ang Dios nga dato sa kalooy, tungod sa iyang dakung gugma nga iyang gihigugma kanato, ⁵Bisan sa mga patay kita tungod sa atong mga paglapas, gihatagan kita niya ug kinabuhi uban kang Cristo; pinaagi sa gracia naluwas kamo; ⁶Ug gibanhaw kita uban kaniya, ug gipalingkod kita uban kaniya sa mga langitnon nga dapit, diha kang Cristo Jesus: ⁷Aron siya sa mga katuigan nga palaabuton, makapahayag sa labaw gayud nga kadato sa iyang gracia sa kaayo nga alang kanato diha kang Cristo Jesus: ⁸Kay tungod sa gracia naluwas kamo pinaagi sa pagtoo, ug kana dili gikan sa inyong kaugalingon; kini hatag sa Dios: ⁹Dili tungod sa mga buhat, aron walay bisan kinsa nga mangandak. ¹⁰Kay mga binuhat kita niya, nga gibuhat kita diha kang Cristo Jesus alang sa mga buhat nga maayo, nga gitagana sa Dios, aron managgawi kita diha kanila. ¹¹Tungod niini, hinumdumi ninyo, nga kaniadto kamo, nga mga Gentil sa unod, ug ginganlan kamo nga mga walay-circuncicion niadtong ginganlan nga circuncicion diha sa unod nga gibuhat sa mga kamot: ¹²Nga niadtong panahona kamo nanghimulag gikan kang Cristo, nahilayo kamo sa katilingban sa Israel, ug mga dumuloong sa mga tugon sa saad, nga kamo mga walay paglaum ug mga walay Dios dinhi sa kalibutan. ¹³Apan karon, kang Cristo Jesus kamo nga kaniadto nanghilayo, gipahiduol kamo tungod sa dugo ni Cristo; ¹⁴Kay siya mao ang atong pakigdait, nga naghimo ug usa sa duruha, nga maoy nagguba sa bungbung nga nakapabulag, ¹⁵Sa gipaila niya pinaagi sa iyang unod ang panagkaaway, bisan ang Balaod sa mga Kasugoan nga nagsakup sa mga tulomanon; aron gikan sa duruha mahimo niya diha sa iyang kaugalingon ang usa ka bag-ong tawo, sa ingon niini nagabuhat siya sa pakigdait; ¹⁶Ug aron makapasig-uli ngadto sa Dios kanila nga duruha diha sa usa ka lawas pinaagi sa cruz, sa napatay niya ang panagkaaway pinaagi niini. ¹⁷Ug sa nakaanhi siya, nagwali siya sa pakigdait kaninyo nga atua sa halayo, ug pakigdait kanila nga ania sa haduol: ¹⁸Kay pinaagi kaniya ang usa ug usa kanato may pultahan diha sa usa ka Espiritu ngadto sa Amahan. ¹⁹Busa dili na kamo mga dumuloong ug mga umalagi, kondili mga tagilungsod kamo uban sa mga balaan ug sa panimalay sa Dios, ²⁰Sa mga tinukod kamo sa ibabaw sa patukoranan sa mga apostoles ug sa mga manalagna, nga si Jesucristo gayud mao ang pangulo nga bato sa pamag-ang, ²¹Nga kaniya ang tagsatagsa nga tinukod, gipahaum aron mabalay nga magatubo sa pagkausa ka templo nga

balaan diha sa Ginoo; ²²Nga kaniya, kamo usab ginatukod sa tingub sa pagkausa ka puloy-anan sa Dios nga anaa sa Espiritu.

¹Tungod niini ako si Pablo, nga binilanggo ni Cristo Jesus tungod kaninyo nga mga Gentil; ²Kong sa pagkamatuod hingdunggan ninyo ang hugna nianang gracia sa Dios nga gihatag kanako alang kaninyo; ³Nga pinaagi sa bugna gipaila kanako ang tinago, ingon sa akong gisulat kaniadto sa hamubo lamang, ⁴Nga kong inyong basahon kadto, arang ninyo matugkad ang akong pag-sabut sa tinago ni Cristo, ⁵Nga sa lain nga mga kaliwatan wala igapaila kanila nga mga anak sa mga tawo, sama niini karon nga ginabugna niya sa iyang mga balaan nga apostoles ug mga manalagna pinaagi sa Espiritu; ⁶Nga ang mga Gentil mga masigkamanununod ug mga masigkakauban sa mao nga lawas, ug mga masigkaumalambit sa saad diha kang Cristo Jesus pinaagi sa Maayong Balita, ⁷Nga tungod niana, ako nahimong ministro sumala sa hiyas niadtong gracia sa Dios, nga gihatag kanako sumala sa buhat sa iyang gahum. ⁸Kanako, nga labing ubos sa labing ubos sa tanang mga balaan, gihatag kini nga gracia, sa pagwali ngadto sa mga Gentil sa dili-matugkad nga mga pagkadato ni Cristo; ⁹Ug sa paghimo nga ang tanang mga tawo makakita, kong unsa ang hugna sa tinago nga sukad sa mga katuigan natago diha sa Dios nga nagbuhat sa tanang mga butang pinaagi kang Jesucristo; ¹⁰Sa tuyo nga karon ikapaila alang sa mga punoan, ug sa kagamhanan diha sa mga langitnon nga dapit, pinaagi sa iglesia, ang nagakalainlain nga kinaadman sa Dios; ¹¹Sumala sa walay-katapusang tuyo, nga iyang gibuhat diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo; ¹²Nga kaniya may kaisug kita ug may pultahan niini nga pagsalig pinaagi sa atong pagtoo diha kaniya. ¹³Busa, ginapangayo ko kaninyo, nga dili kamo magmaluya tungod sa akong mga kasakit alang kaninyo, nga mao sila ang inyong himaya. ¹⁴Tungod niining hinungdan, ang akong mga tuhod ginaluhod ko sa Amahan. ¹⁵Nga gikan kaniya ginganlan ang tagsatagsa ka banay sa langit ug sa yuta, ¹⁶Nga unta itugot niya kaninyo, sumala sa mga pagkadato sa iyang himaya, aron palig-onon kamo uban ang gahum pinaagi sa iyang Espiritu diha sa tawo nga sa sulod; ¹⁷Aron si Cristo, pinaagi sa pagtoo, magpuyo diha sa inyong mga kasingkasing, aron nga kamo, sa gipagamut ug gipaugmad diha sa gugma, ¹⁸Mangalig-on kamo sa pagsabut uban sa tanang mga balaan, sa kasang-karon, ug sa gitag-on, ug sa kahabugon, ug sa kahaladmon, ¹⁹Ug sa pagkasayud sa gugma ni Cristo, nga nagalabaw sa tanang pag-ila, aron mapuno kamo sa tanang kahupnganan sa Dios. ²⁰Karon alang kaniya nga arang makahimo ug labaw gayud sa labing madagayaon nga labaw sa tanan nga atong gipangayo kun gihunahuna, sumala sa gahum nga nagabuhat sa sulod nato, ²¹Kaniya ang himaya diha sa iglesia, ug diha kang Cristo Jesus, alang sa tanan nga mga kaliwatan ngadto sa mga katuigan nga walay katapusan. Amen.

¹Tungod niini, ako nga binilanggo diha sa Ginoo, nagapangamuyo kaninyo, nga managgawi kamo sa takus gayud sa pagtawag diin kamo ginatawag: ²Nga may bug-os nga pagpaubos, ug

kaaghop uban ang pagkamapailubon, mag-inantusay ang usa ug usa diha sa gugma; ³Nga managtinguha sa pagbantay sa paghiusa sa Espiritu diha sa gapus sa pakigdait. ⁴May usa ka lawas, ug usa ka Espiritu ingon man usab nga ginapanawag kamo sa usa usab ka paglaum sa pagtawag kaninyo; ⁵Usa ka Ginoo, usa ka pagtoo, usa ka pagbautismo, ⁶Usa ka Dios ug Amahan sa tanan, siya nga anaa sa ibabaw sa tanan, ug anaa sa tanan, ug sa sulod sa tanan. ⁷Apan ang tagsatagsa kanato gihatagan sa gracia ingon sa taksanan sa hiyas ni Cristo. ⁸Tungod niana siya nagaingon: Sa pagsaka niya sa kahitas-an, gidala niya ang pagkabihag nga binihag, ug mihatag ug mga hiyas sa mga tawo. ⁹(Ug kini siya misaka, unsa bay kahulogan, kondili nga mikanaug usab ngadto sa mga bahin nga labing halalum sa yuta? ¹⁰Ang mikanaug mao usab ang misaka sa kahitas-an nga labaw sa tanang mga langit, aron mapuno niya ang tanang mga butang). ¹¹Ug gihatag niya ang uban aron mahimo nga mga apostoles; ug ang uban, mga manalagna; ug ang uban, mga evangelista; ug ang uban, mga pastor ug mga magtutudlo, ¹²Alang sa paghingpit sa mga balaan, alang sa buhat sa ministerio, alang sa paglig-on sa lawas ni Cristo. ¹³Hangtud nga makadangat kitang tanan sa paghiusa sa pagtoo, ug sa pag-ila sa Anak sa Dios, ngadto sa pagkahamtong nga tawo, ngadto sa sukdanan sa gitas-on sa kahupnganan ni Cristo; ¹⁴Aron kita dili managpabilin nga mga bata nga ginalinolino ug ginapalid sa tanan nga hangin sa pagtolon-an, sa lipat-lipat sa mga tawo, sa bitik ingon sa mga lalang sa kasaypanan; ¹⁵Kondili managsulti kita sa kamatuoran uban ang gugma, managtubo kita sa tanang mga butang ngadto kaniya, nga mao ang ulo, si Cristo; ¹⁶Nga gikan kaniya ang tibook nga lawas nabalay ug natibook, pinaagi niadtong lutahan nga nagapalig-on, sumala sa pagbuhat sumala sa hiarangan sa tagsatagsa ka bahin, nga nagapatubo sa lawas aron sa pagtukod sa iyang kaugalingon diha sa gugma. ¹⁷Busa, ginaingon ko kini, ug ginapamatud-an ko diha sa Ginoo, nga dili na kamo managgawi ingon sa paggawi sa mga Gentil, sa pagkawalay pulos usab sa ilang hunahuna, ¹⁸Nga gingitngitan ang ilang pagsabut, nga nahamulag sa kinabuhi sa Dios, pinaagi sa kaburong nga anaa kanila, tungod sa pagpatig-a sa ilang kasingkasing; ¹⁹Nga sa nawad-an sa pagbati, gitugyan nila ang ilang kaugalingon ngadto sa pagpatuyang, sa pagbuhat sa tanang kahugaw nga inubanan sa kahikaw. ²⁰Apan si Cristo wala ninyo hingkat-oni sa ingon niana; ²¹Kong matuod man nga hingdunggan ninyo siya, ug diha kaniya gitudloan kamo, ingon nga ang kamatuoran anaa kang Jesus: ²²Nga, mahatungod sa inyong daang paggawi sa kinabuhi, managhubo kamo sa daan nga tawo, nga maoy nakadunot kaninyo sumala sa mga kailibgon nga malimbongon; ²³Ug aron pagabag-ohon kamo diha sa espiritu sa inyong salabutan; ²⁴Ug isul-ob ninyo ang bag-o nga tawo, nga sa pagkasama sa Dios gibuhath diha sa pagkamatarung ug pagkabalaan sa kamatuoran. ²⁵Tungod niini, sa nahuboan kamo sa bakak, managsulti kamo sa kamatuoran ang tagsatagsa sa iyang isigkatawo; kay mga bahin kita sa usa ug usa. ²⁶Managpanuyo kamo, ug ayaw kamo pagpakasala: dili unta matunoran sa adlaw ang inyong kasuko; ²⁷Dili ninyo paghatagan ug lugar ang yawa. ²⁸Ang kawatan, ayaw na pagpaka-wata: kondili hinonoa magsingkamot siya, nga magbuhat uban ang iyang mga kamot sa butang nga maayo, aron may ikahatag siya niadtong may kinahanglan. ²⁹Ayaw pagpagulaa ang bisan unsa nga pulong nga malaw-ay gikan sa inyong baba; kondili ang maayo nga kinahanglanon sa pagpalig-on, aron kini makahatag ug kaayohan sa mga nagapatalinghug. ³⁰Ug

ayaw ninyo pagpasub-a ang Espiritu Santo sa Dios; nga diha kaniya gipatikan kamo alang sa adlaw sa pagtubos. ³¹Ipahilayo kaninyo ang tanan nga kapaitan, ug kasuko ug kaligutgut, ug mga sininggitay, ug pagpanunglo, uban ang tanan nga pagkamadinauton, ³²Ug magmalolot kamo ang usa ug usa, mga malomo ug kasingkasing, nga magpinasayloay kamo ang usa ug usa, ingon man usab nga gipasaylo kamo sa Dios nga diha kang Cristo.

¹Busa, manig-ingon kamo sa Dios, sama sa mga anak nga hinigugma. ²Ug managgawi kamo sa gugma ingon man usab nga si Cristo nahigugma kaninyo, ug gitugyan niya ang iyang kaugalingon alang kanato, nga hatag ug halad ngadto sa Dios alang sa pahumot nga maamyon. ³Apan ang pagpakighilawas ug ang tanang kahugaw, kun kaibug, ayaw gayud ninyo paghisguti sanglit kana dili angay sa mga nangahimong balaan: ⁴Bisan ang kalaw-ayan, bisan ang pagsulti nga binuang, bisan ang katistis, nga dili angay; kondili hinonoa himoa ninyo ang mga pagpasalamat. ⁵Kay sa tinuod gayud hingbaloan ninyo kini, nga bisan kinsa nga makihi-lawason, kun mahugaw, kun tawong mahikaw nga mao ang magsisimba sa mga dios-dios, siya walay panulondon sa gingharian ni Cristo ug sa Dios. ⁶Ayaw kamo palimbong pinaagi sa mga pulong nga walay pulos, kay tungod niining mga butanga nagaabut ang kaligutgut sa Dios sa ibabaw sa mga anak sa pagkadili-masinugtanon. ⁷Busa, dili kamo magmaambiton kanila. ⁸Kay kaniadto mga kangitngit kamo; apan karon kamo mao ang kahayag diha sa Ginoo; managlakat kamo ingon nga mga anak sa kahayag. ⁹(Kay ang bunga sa kahayag anaa sa tibook nga kaayo ug sa pagkamatarung ug sa kamatuoran), ¹⁰Nga pagapakaayohon ninyo ang kahamut-an sa Ginoo. ¹¹Ug dili kamo mag-ambit sa mga walay bunga nga mga buhat sa kangitngit; kondili hinonoa pagabadlongon ninyo sila. ¹²Kay maka-uulaw bisan lamang ang paghisgut sa mga butang nga gibuhay nila sa tago. ¹³Apan ang tanang mga butang kong pagabadlongon, gipasundayag sa kahayag; kay ang tanan nga gipasundayag, mao ang kahayag, ¹⁴Tungod niini, siya nagaingon: Pagmata, ikaw nga nagakatulog, ug bumangon ka gikan sa mga minatay, ug si Cristo magahayag kanimo. ¹⁵Busa, matngoni ninyo ang inyong paggawi nga dili ingon sa mga dili maalamon, kondili sama sa mga maalamon. ¹⁶Nga pahimuslan ang higayon, kay ang mga adlaw dautan. ¹⁷Busa, dili kamo magpakabuang, kondili sabton ninyo kong unsa ang kabubut-on sa Ginoo. ¹⁸Ug dili kamo maghuboghubog sa vino kay diha niana adunay kangil-ad; kondili himoa nga mapuno kamo sa Espiritu; ¹⁹Nga magsinultihay kamo nga may mga salmo ug mga awit, ug mga alawiton nga espirituhanon, nga magaawit ug magaaambahan nga dinuyogan sa inyong kasingkasing ngadto sa Ginoo; ²⁰Nga magahatag ug mga pagpasalamat sa kanunay tungod sa tanang mga butang, sa ngalan sa atong Ginoong Jesucristo ngadto sa Dios bisan sa Amahan; ²¹Magpinasakupay kamo ang usa ug usa diha sa kahadlok kang Cristo: ²²Mga asawa, managpasakup kamo, sa inyong mga kaugalingong bana, ingon nga sa Ginoo. ²³Kay ang bana mao ang ulo sa asawa, maingon man nga si Cristo usab mao ang ulo sa iglesia, sanglit siya mao ang Manluluwas sa lawas. ²⁴Apan maingon nga ang iglesia nahasakup kang Cristo, maingon man usab ang mga asawa magpasakup sa ilang mga bana diha sa tanang butang. ²⁵Mga bana, higugmaon

ninyo ang inyong mga asawa, maingon man nga si Cristo usab nahigugma sa iglesia, ug gitugyan niya ang iyang kaugalingon alang kaniya, ²⁶Aron kini balaanon niya sa ginahinloan niya pinaagi sa paghugas sa tubig uban sa pulong, ²⁷Aron itugyan niya ngadto sa iyang kaugalingon ang iglesia nga mahimayaon, nga walay buling, bisan kunot, bisan unsang butanga nga sama niini, kondili nga siya magmaputli ug walay ikasaway. ²⁸Ingon niini usab, ang mga bana kinahanglan nga mahigugma sa ilang kaugalingong mga asawa, ingon sa ilang kaugalingong mga lawas. Ang nahigugma sa iyang asawa, nahigugma sa iyang kaugalingon. ²⁹Kay wala gayud ing tawo nga nagdumot sa iyang kaugalingon nga unod, kondili nagaalima kaniya ug nagapalangga kaniya, ingon man usab kini gibuhat ni Cristo sa iglesia. ³⁰Kay mga bahin kita sa iyang lawas. ³¹Tungod niini nga hinungdan, pagabiyaan sa usa ka tawo ang iyang amahan ug ang iyang inahan, ug makig-hiusa sa iyang asawa, ug silang duha mahimong usa ka unod. ³²Kini nga tinago daku, apan nagasulti ako mahatungod kang Cristo ug sa iglesia. ³³Labut pa ang tagsatagsa usab kaninyo, sa kinaugalingon maghigugma gayud sa iyang asawa, ingon sa iyang kaugalingon: ug ang asawa magtahod sa bana.

¹Mga anak, managtuman kamo sa inyong mga ginikanan diha sa Ginoo; kay kini matarung man. ²Tumahod ka sa imong amahan ug inahan (nga inao ang nahauna nga sugo nga adunay saad); ³Aron kanimo may kaayo, ug maka-puyo ka sa hataas nga panahon sa yuta. ⁴Ug kamo, mga amahan, dili ninyo paghagiton sa kasuko ang inyong mga anak; kondili agaka sila sa castigo ug sa pagtambag sa Ginoo. ⁵Mga ulipon, managtuman kamo sa inyong mga agalon nga sumala sa unod, uban ang kahadlok ug pagkurog, sa kaulay sa inyong kasingkasing ingon nga kang Cristo. ⁶Dili mag-alagad pinaagi sa mga mata, ingon sa mga magpapahamuot sa mga tawo, kondili ingon nga mga ulipon ni Cristo, nga nagabuhat sa kabubut-on sa Dios sa kinasingkasing. ⁷Nga mag-alagad sa maayong kabubut-on ingon nga sa Ginoo, ug dili nga sa mga tawo; ⁸Sa hingbaloan nga ang tanan nga maayong butang nga buhaton sa tagsatagsa, mao usab ang pagadawaton niya gikan sa Ginoo, bisan siya ulipon kun tawo nga may kagawasan. ⁹Ug kamo, mga agalon, buhata ninyo ang maong mga butang kanila, nga biyaan ninyo ang paghulga; sa hingbaloan nga ang ilang Ginoo ug ang inyo usab anaa sa langit, ug siya walay pinalabi sa mga tawo. ¹⁰Sa katapusan, mga igsoon ko, magmalig-on kamo diha sa Ginoo, ug sa gahum sa iyang kusog. ¹¹Managsul-ob kamo sa bug-os nga hinagiban sa Dios, aron kamo maka-asdang batok sa mga paglimbong sa yawa. ¹²Kay ang atong pagdumog dili batok sa dugo ug sa unod, kondili batok sa mga punoan, batok sa mga pagbulot-an, batok sa mga magbubuot sa kalibutan niini nga mga kangitngit, batok sa mga gamhanan nga espirituhanon sa kadautan diha sa mga langitnon. ¹³Tungod niini, kuhaon ninyo ang bug-os nga hinagiban sa Dios, aron kamo makasukol sulod sa adlaw nga dautan, ug kamo, sa mabuhat ang tanan, makatindog kamo. ¹⁴Busa manindog kamo, nga binak-san ang inyong mga hawak sa kamatuoran, ug sinul-oban sa kotamaya sa pagkamatarung, ¹⁵Ug sa nasul-oban ang inyong mga tiil sa mga pagtagana sa Maayong Balita sa pakigdait: ¹⁶Dugang sa tanan, sa nakakuha sa kalasag sa pagtoo, nga sa makabaton kamo niini, arang ninyo mapalong ang tanan nga mga udyong nga kalayo sa dautan. ¹⁷Ug dawata

ninyo ang salokot sa kaluwasan, ug ang espada sa Espiritu, nga mao ang pulong sa Dios; ¹⁸Uban ang bug-os nga pag-ampo ug pagpangamuyo sa tanang panahon diha sa Espiritu, ug managtukaw sa bug-os nga pagpadayon ug pagpakilooy alang sa tanang mga balaan, ¹⁹Ug alang kanako, aron ikahatag kanako ang paglitok pinaagi sa pagbuka sa akong baba, sa pagpaila nga walay kahadlok sa tinago sa Maayong Balita; ²⁰Nga tungod niini, ako mao ang sinugo sa Ginoo, nga ginapus sa mga talikala, aron ako makasulti nga walay kahadlok, ingon sa kinahanglan kong isulti. ²¹Apan, aron manghibalo usab kamo sa akong kahintang kong unsa ang pagpaagi ko, igapahibalo kaninyo ang tanang mga butang ni Tychico, hinigugma nga igsoon ug matinumano nga ministro sa Ginoo: ²²Nga gisugo ko kaninyo niini usab nga tuyo, aron mahibaloan ninyo ang among kahintang ug aron maglipay siya sa inyong mga kasingkasing. ²³Ang pakigdait alang sa mga igsoon, ug ang gugma nga inubanan sa pagtoo, gikan sa Dios nga Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo. ²⁴Ang gracia anaa sa tanan nga mga nahigugma sa atong Ginoong Jesucristo, uban ang gugma nga walay pagkadunot.

¹Si Pablo ug si Timoteo, mga ulipon ni Cristo Jesus, alang sa tanang mga balaan diha kang Cristo Jesus nga anaa sa Filipos, uban sa mga obispo ug sa mga diacono: ²Kaninyo ang gracia ug ang pakigdait nga gikan sa Dios nga atong Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo. ³Nagapasalamat ako sa akong Dios sa tanan ko nga paghinumdum kaninyo, ⁴Nga sa kanunay sa tanan ko nga mga pagpangaliyupo alang kaninyong tanan, gibuhat ko ang pagpangaliyupo nga may kalipay, ⁵Alang sa inyong pakig-ambit sa pagpakaylap sa Maayong Balita sukad sa nahaunang adlaw hangtud karon, ⁶Nga nagasalig niining butanga gayud, nga ang nagsugod ug maayong buhat diha kaninyo magahingpit niana hangtud sa adlaw ni Jesucristo: ⁷Ingon nga matarung alang kanako ang paghunahuna sa ingon alang kaninyong tanan, kay ania kamo sa akong kasingkasing; sanglit sa akong mga gapus, ug sa akong paglaban ug pagpalig-on sa Maayong Balita, kamo nga tanan mga umalambit kanako sa gracia. ⁸Kay ang Dios mao ang akong saksi kong unsa ang akong pagpangandoy alang kaninyong tanan sa mga malolot nga kalooy ni Jesucristo. ⁹Ug kini ang ginaampo ko, nga ang inyong gugma magatubo, ug labi pa gayud sa kaalam ug sa tanan nga pagsabut. ¹⁰Aron mauyonan ninyo ang mga butang nga labing maayo; aron kamo magminatud-on ug walay kalapasan hangtud sa adlaw ni Cristo; ¹¹Sanglit puno sa mga bunga sa pagkamatarung, nga pinaagi kang Jesucristo ngadto sa himaya ug pagdayeg sa Dios. ¹²Karon buot ko, mga igsoon, nga inyong hibaloan nga ang mga butang nga nagpanghinabo kanako nahitabo alang hinoon sa kauswagan sa Maayong Balita. ¹³Sa ingon niana ang akong mga gapus nahimong dayag diha kang Cristo sa tibook nga kasundalohan nga bantay sa pretorio ug sa uban pa: ¹⁴Ug nga ang kadaghanan sa mga igsoon sa Ginoo, sanglit masaligon tungod sa akong mga gapus, labi pang mga maisugon sa pagsulti sa pulong sa Dios sa walay kahadlok. ¹⁵Ang uban, sa pagkamatuod, naga-wali kang Cristo bisan tungod sa kasina ug sa pagkalalis, ug ang uban usab tungod sa maayong kabubut-on: ¹⁶Ang uban nagabuhat niini tungod sa gugma, sa hingbaloan nga ako gi-butang alang sa paglaban sa Maayong

Balita; ¹⁷Apan ang uban, tungod sa pagkabahinbahin, nagamantala kang Cristo, sa walay putli nga tuyo, nga nagahunahuna sa pagdugang sa kasakit alang kanato sa akong mga gapus. ¹⁸Busa, unsa man diay? Mao lamang kini, sa tanan nga paagi, nga bisan sa pamalibad, bisan sa kamatuoran gimantala si Cristo, ug tungod niini nalipay ako, oo, ug magalipay gayud. ¹⁹Kay hingbaloan ko nga kini mo-sangput sa akong kaluwasan pinaagi sa inyong pagpangaliyupo, ug sa paghatag sa Espiritu ni Jesucristo, ²⁰Sumala sa akong buhi nga pag-pangandoy ug paglaum, nga sa bisan unsa dili ako mapakaulawan, kondili nga uban sa bug-os nga pagkamaisugon, ingon sa gihapon, mao usab karon, si Cristo pagapakadakuon sa akong lawas, bisan pinaagi sa kinabuhi, kun pinaagi sa kamatayon. ²¹Kay alang kanako ang pagkinabuhi mao si Cristo; ug ang pagkamatay mao ang pagdaug. ²²Apan kong ang pagkinabuhi sa unod maoy bahin ko, kong kini maga-bunga gikan sa akong buhat, nan ang akong pagapilion wala ko pa hibalo. ²³Apan anaa ako sa taliwala sa duha, nga may tinguha sa paggikan ug pagpakig-uban kang Cristo, kay kini mao ang labi pa gayud nga maayo; ²⁴Bisan pa ang pagpabilin sa unod labing gikinahanglan tungod kaninyo. ²⁵Ug sa pagbaton ko niini nga pagsalig, nahibalo ako nga ako magapabilin, oo, magapabilin ako uban kaninyong tanan, alang sa inyong kauswagan ug kalipay nga sa pagtoo; ²⁶Aron ang inyong paghimaya modagaya diha kang Cristo Jesus dinhi kanako tungod sa akong pag-anha pag-usab kaninyo. ²⁷Ngani ang inyong paagi sa kinabuhi himoa nga takus sa Maayong Balita ni Cristo, aron nga bisan moanha ako ug magasud-ong kaninyo, kun bisan wala ako dinha, makadungog ako mahitungod sa inyong kahimtang, nga nagamalig-on kamo sa usa ka espiritu, uban sa usa ka kalag nga nagpakigbisug alang sa pagtoo sa Maayong Balita; ²⁸Ug sa bisan unsang butang dili magpahadlok sa mga kaaway, nga alang kanila mao ang matin-aw nga timaan sa pagkawala, apan kaninyo, timaan sa kaluwasan; ug nga kana gikan sa Dios. ²⁹Kay kaninyo kini ginatugot tungod kang Cristo, dili lamang ang pagtoo kaniya, kondili usab ang pag-antus tungod kaniya; ³⁰Nga nagabaton kamo sa sama nga pakigbisug nga inyong nakita kanako, ug karon inyong nadungog nga ania kanako.

¹Busa, kong adunay pagtambag diha kang Cristo, kong adunay paglipay sa paghigugma, kong adunay pagpakig-ambit sa Espiritu, kong adunay, malo-mong mga kalooy ug pagbati, ²Pun-a ninyo ang akong kalipay, nga managhiusa kamo sa hunahuna, nga managbaton sa sama nga gugma, nga managhiusa sa usa ka kalag, nga may usa ka hunahuna. ³Nga dili kamo magbuhat bisan unsa pinaagi sa pagkabahinbahin kun pinaagi sa pagpagarbo nga walay pulos, kondili sa pagpaubos sa hunahuna, nga ang tagsatagsa magaisip unta sa uban nga labing maayo kay sa iyang kaugaiingon; ⁴Nga ang usa ug usa kaninyo dili magtagad sa iyang kaugalingong mga butang, kondili ang tagsatagsa kaninyo sa mga butang sa uban usab. ⁵Batoni ninyo kini nga hunahuna nga diha usab kang Cristo Jesus. ⁶Nga, sa nagalungtad sa kinaiya sa Dios, wala mag-isip sa iyang pagkasama sa Dios ingon nga usa ka butang nga pagaagawon, ⁷Kondili naghukas siya sa iyang kaugalingon, nga misul-ob sa dagway sa usa ka ulipon nga gihimo sama sa mga tawo; ⁸Ug sa hingkit-an siya sa dagway sa usa ka tawo, nagpaubos siya sa iyang kaugalingon, nga nahimo nga masinug-tanon bisan hangtud sa kamatayon,

oo, sa kamatayon sa cruz. ⁹Tungod niini usab gibayaw siya sa Dios sa kahitas-an, ug gihatag kaniya ang ngalan nga labaw sa tanang mga ngalan; ¹⁰Aron nga tungod sa ngalan ni Jesus, ang tanang tuhod mangapiko, sa mga butang sa langit ug sa mga butang sa yuta, ug sa mga butang sa ilalum sa yuta, ¹¹Ug aron ang tanang dila manag-sugid nga si Jesucristo mao ang Ginoo, alang sa himaya sa Dios nga Amahan. ¹²Busa, mga hinigugma ko, maingon nga kamo nagmasinugtanon sa kanunay, dili kay sa akong atubangan lamang, kondili labi pa gayud sa panahon nga wala ako kaninyo, singkamotan ninyo nga mamunga ang inyong kaluwasan uban ang kahadlok ug pagkurog; ¹³Kay ang Dios mao ang nagabuhat diha kaninyo sa pagbuot ug sa pagbuhat usab, alang sa iyang maayong kahimut-an. ¹⁴Buhata ninyo ang tanang mga butang sa walay mga pagbagulbol ug mga pupangutana. ¹⁵Aron kamo dili-mabadlonganon ug dili-mapasipad-anon, mga anak sa Dios nga walay ikasaway sa taliwala sa usa ka kaliwatan nga baliko ug banyaga, nga sa taliwala nila makita kamo ingon nga mga kahayag sa kalibutan, ¹⁶Nga nagapatugbaw sa pulong sa kinabuhi; aron ako makabaton ug hinungdan sa paghimaya sa adlaw ni Cristo, nga diay ako wala magdalagan nga walay kapuslanan, bisan maghago nga walay kapuslanan. ¹⁷Oo, ug kong ako nga itanyag sa ibabaw sa halad ug pag-alagad sa inyong pagtoo, malipay ako, ug malipay uban kaninyong tanan. ¹⁸Ug sa maong pagkaagi, managlipay usab kamo, ug managlipay uban kanako. ¹⁹Apan milaum ako sa Ginoong Jesus sa pagsugo kaninyo sa madali kang Timoteo, aron usab ako magmalipayon sa masayud ako sa inyong kahimtang. ²⁰Kay ako walay tawo nga sama sa pagbati, nga magakaawa sa tinuod gayud sa inyong kahimtang. ²¹Kay silang tanan nagapangita sa ilang kaugalingon, dili sa mga butang ni Jesucristo. ²²Apan naila ninyo ang pagsulay kaniya, nga, sama sa usa ka bata nga nagaalagad sa amahan, mao usab siya nagaalagad uban kanako sa buhat sa Maayong Balita. ²³Busa nagalaum ako sa pagsugo kaniya nganha kaninyo sa labing madali nga makita ko kong unsa ang mahitabo kanako; ²⁴Apan nagasalig ako sa Ginoo nga ako makaanha usab sa dili madugay. ²⁵Apan giisip ko nga kinahanglan ang pagpadala nganha kaninyo kang Epafrodito, akong igsoon ug isigkamagbubuhat ug isigkasundalo, ug inyong sulogoon ug ministro sa akong mga kinahanglan. ²⁶Sanglit siya naghandum kaninyong tanan, ug nagkaguol pag-ayo tungod kay kamo nakadungog nga siya nagmasakiton; ²⁷Kay sa pagkamatuod, nagmasakiton siya nga haduol sa kamatayon, apan ang Dios nalooy kaniya, ug dili lamang kaniya kondili kanako usab, ug aron dili moabut kanako sa masubsub ang kasubo. ²⁸Busa sa dakung pagsingkamot gipaanha ko siya, aron sa pagkakita ninyo kaniya, mangalipay kamo, ug ako usab makunhoran sa akong pagsubo. ²⁹Busa dawata ninyo siya nga sa Ginoo uban ang tanang kalipay, ug pasidunggi siya sa gihapon. ³⁰Kay tungod sa buhat ni Cristo diriyut siya mamatay, nga giunong niya sa kamatayon ang iyang kinabuhi aron lamang sa pagdugang sa mga nakulang ninyo sa inyong pag-alagad kanako.

¹Sa katapusan, mga igsoon ko managkalipay kamo sa Ginoo. Ang pagsulat kaninyo sa mao gihapong mga butang, sa pagkamatuod alang kanako dili mabudlay, apan alang kaninyo kalig-onan.

²Managlikay kamo sa mga iro; managlikay kamo sa mga dautang magbubuhat; managlikay kamo

kanila sa mga sa cuncicion. ³Kay kita mao ang circuncicion, nga nagaalagad tungod sa Espiritu sa Dios, ug nagahimaya diha kang Cristo, ug walay pagsalig sa unod. ⁴Bisan kong ako sa akong kaugalingon makasalig sa unod; kong adunay laing tawo nga nagahunahuna nga may pagsalig sa unod, ako labaw pa; ⁵Nga gicircuncidahan sa ikawalo ka adlaw, sa kaliwatan sa Israel, sa banay ni Benjamin, Hebreohanon sa mga Hebreohanon; mahitungod sa Kasugoan, Fariseo; ⁶Mahitungod sa pagsingkamot, nagalutos sa iglesia; mahitungod sa pagkamatarung nga tungod sa Kasugoan, hingkaplagaan ako nga dili masaway. ⁷Bisan pa niini, ang mga butang nga kanako kaniadto pagdaug, kini giisip ko nga kapildihan tungod kang Cristo. ⁸Oo, sa pagkamatuod, giisip ko ang tanang mga butang nga kapildihan tungod sa pagkahalangdon gayud sa pag-ila kang Cristo Jesus nga akong Ginoo; nga tungod kaniya giantus ko ang kapildihan sa tanang mga butang, ug giisip ko sila nga mga sagbut, aron lamang maako si Cristo. ⁹Ug nga makaplagaan ako diha kaniya nga wala magbaton ug pagkamatarung nga akong kaugalingon, bisan niadtong sa Kasugoan, kondili kadtong pinaagi sa pagtoo kang Cristo, ang pagkamatarung nga gikan sa Dios pinaagi sa pagtoo: ¹⁰Aron ako makaila kaniya, ug sa gahum sa iyang pagkabanhaw, ug sa pagpakig-ambit sa iyang mga pag-antus, sanglit nahimong gipahiuyon sa iyang kamatayon; ¹¹Basin na lamang nga sa bisan unsang paagi, makadangat ako sa pagkabanhaw gikan sa mga minatay. ¹²Dili tungod kay nadawat ko na, kun ako nahingpit na; kondili nga nagapadayon ako, kong mahimo nga magakupot ako sa butang nga tungod kaniya gikuptan usab ako ni Cristo Jesus. ¹³Mga igsoon, wala ko pa gayud isipa nga ako nagakupot na: apan usa ka butang ang akong gibuhat: hikalimtan ko ang mga butang nga gitalikdan, ug nagakab-ut ako sa mga butang nga nagauna, ¹⁴Nagapadayon ako paingon sa dag-anan ngadto sa ganti sa labing hataas nga pagtawag sa Dios diha kang Cristo Jesus. ¹⁵Tungod niini, kita nga tanan nga mga hingpit, magbaton niini nga hunahuna; ug kong sa bisan unsang mga butang nagabaton kamo ug lain nga hunahuna, kini usab igapadayag sa Dios kaninyo. ¹⁶Labut pa, diin kita kutob managpakakab-ut, pinaagi nianang maong bataan lamang managgawi kita. ¹⁷Mga igsoon, magmaawaton kamo kanako, ug sud-onga ninyo ang mga nagagawi sa ingon, sama nga kami inyong gihimong panig-ingnan. ¹⁸Kay daghan ang nagagawi nga mahitungod kanila giingon ko kamo sa makadaghan, ug karon igaingon ko uban ang paghilak, nga sila mao ang mga kaaway sa cruz ni Cristo; ¹⁹Kang kansang katapusan mao ang pagkawala, kang kansang dios mao ang tiyan, ug kang kansang himaya anaa sa ilang kaulawan, nga nagatagad sa mga butang yutan-on. ²⁰Kay ang atong pagka-lungsoranon atua sa langit, diin magagikan usab ang Manluluwas nga atong gipaabut, ang Ginoong Jesucristo. ²¹Nga magaumol pagbag-o sa lawas sa atong pagpaubos, nga ipahiuyon sa lawas sa iyang himaya, sumala sa pagbuhat diin siya makahimo bisan sa pagsakup sa tanang mga butang ngadto sa iyang kaugalingon.

¹Busa, mga igsoon ko nga hinigugma ug hinandum, akong kalipay ug purong-purong, sa ingon niini magmalig-on kamo sa Ginoo, mga hinigugma ko. ²Nagatambag ako kang Euodia, ug nagatambag ako kang Syntyche, aron magausa sila ka hunahuna diha sa Ginoo. ³Ingon usab,

nangamuyo ako kanimo, matinumanon nga kauban ko sa yugo, tabangi kining mga babaye, kay sila nanaghago uban kanako sa Maayong Balita, uban kang Clemente usab, ug sa uban ko nga mga masigkatabang, kang kansang mga ngalan anaa sa basahon sa kinabuhi. ⁴Managkalipay kamo sa Ginoo kanunay; magaingon ako pag-usab, managkalipay kamo. ⁵Ang tanan ninyong kalomo ipaila sa tanang mga tawo. ang Ginoo haduol na. ⁶Dili kamo managkaguol sa bisan unsa; kondili sa tanan pinaagi sa pag-ampo ug sa pagpangaliyupo nga may pagpasalamat ipahibalo ninyo sa Dios ang tanan ninyong mga pangayo. ⁷Ug ang pakigdait sa Dios nga labaw sa tanang pagsabut magabantay sa inyong mga kasingkasing ug sa inyong mga hunahuna diha kang Cristo Jesus. ⁸Sa katapusan, mga igsoon, bisan unsang mga butang matuod, bisan unsang mga butang dungganon, bisan unsang mga butang matarung, bisan unsang mga butang putli, bisan unsang mga butang hiligugmaon, bisan unsang mga butang nga may maayong kadungganon, kong adunay diosnong gahum, ug kong adunay pagdayeg, hunahunaa kining mga butanga. ⁹Ang mga butang nga inyong giton-an ug inyong nadawat ug inyong hidunggan ug inyong nakita kanako, buhaton ninyo kining mga butanga, ug ang Dios sa pakigdait magauban kaninyo. ¹⁰Apan nalipay ako ug daku gayud sa Ginoo, nga sa katapusan nabag-o ang inyong paghandum kanako; sa pagkamatuod nagatagad kamo kanako, apan nakulangan kamo sa higayon. ¹¹Dili tungod kay nagasulti ako mahitungod sa kawalad-on, kay nakakat-on ako sa pagpaayon sa bisan unsang kahimtang nga akong nahamutangan. ¹²Mahibalo ako kong unsaon sa pagkinabuhi nga makalolooy, ug mahibalo usab ako kong unsaon sa paghinabuhi nga madagayaon sa tagsatagsa ka butang ug sa tanang mga butang nakakat-on ako sa tinagoan sa pagkabusog ug sa pagkagutom, sa pagkadagaya ug sa kawad-on usab. ¹³Mahimo ko ang tanang mga butang diha kaniya nga nagapalig-on kanako. ¹⁴Walay sapayan, maayo ang inyong gibuhat nga nagpakig-ambit kamo sa akong kagul-anan. ¹⁵Ug hingbaloan usab ninyo, mga taga-Filipos, nga sa sinugdan sa Maayong Balita, sa paggikan ko sa Macedonia, walay iglesia nga nagpakig-ambit kanako bahin sa paghatag ug sa pagdawat, kondili kamo lamang; ¹⁶Kay bisan pa sa Tesalonica, inyo akong gipadad-an sa makausa ug unya miusab pa gayud kamo alang sa akong mga gikinahanglan. ¹⁷Dili kay nagapangita ako sa hatag, kondili nagapangita ako sa bunga nga nagadaghan alang kaninyo. ¹⁸Apan ania na kanako ang tanan, ug may kadagaya ako; puno na ako, sanglit nadawat ko gikan kang Epafrodito ang mga butang nga gikan kaninyo, usa ka amyon nga mahumot, usa ka halad nga angay dawaton, nga makapahimuot sa Dios. ¹⁹Ug ang akong Dios magahatag sa tanan ninyong mga kinahanglanon sumala sa iyang mga bahandi sa himaya diha kang Cristo Jesus. ²⁰Karon sa along Dios ug Amahan, ang himaya nga walay katapusan. Amen. ²¹Pangumostaha ninyo ang tagsatagsa ka balaan kang Cristo Jesus. Ang mga igsoon nga diha uban kanako nagapangumosta kaninyo. ²²Ang tanang mga balaan nagapangumosta kaninyo, labina gayud sila nga sa panimalay ni Cesar. ²³Ang gracia sa Ginoong Jesucristo magauban sa inyong espiritu.

¹Si Pablo, apostol ni Jesucristo, pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon,

²Alang sa mga balaan ug mga igsoon nga matinumanon kang Cristo, nga anaa sa Colosas: Ang

gracia kaninyo, ug ang pakigdait nga gikan sa Dios, nga atong Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo. ³Nagapasalamat kami sa Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesucristo, nga nagaampo kami gihapon alang kaninyo, ⁴Sa pagkadungog namo sa inyong pagtoo diha kang Cristo Jesus, ug sa inyong gugma alang sa tanang mga balaan, ⁵Tungod sa paglaum nga natagana alang kaninyo sa mga langit, nga kaniadto hingdunggan ninyo diha sa pulong sa kamatuoran sa Maayong Balita, ⁶Nga miabut kaninyo, ingon man usab nga ania sa tibook nga kalibutan; nga nagabunga ug nagatubo, ingon man usab diha kaninyo sukad sa adlaw sa pagkadungog ug sa pag-ila ninyo sa gracia sa Dios diha sa kamatuoran; ⁷Bisan ingon sa inyong hingkat-onan kang Epafras, nga atong hinigugma nga masigkaulipon, nga maoy usa ka matinumanon nga ministro ni Cristo lungod kanamo, ⁸Nga mao usab ang nagpaila kanamo sa inyong gugma diha sa Espiritu. ⁹Tungod niini kami usab, sukad sa adlaw sa among pagkadungog, wala kami ing pag-undang sa pag-ampo alang kaninyo, ug sa pagpangayo aron kamo mapuno sa pag-ila sa iyang kabubut-on diha sa tibook nga espirituhanong kaalam ug pagsabut, ¹⁰Sa paglakaw nga takus gayud sa Ginoo alang sa bug-os nga pagpahamuot, nga magabunga sa tanang maayong buhat, ug magatubo sa kahibalo sa Dios; ¹¹Nga pinalig-on kamo sa bug-os nga gahum, sumala sa kagahum sa iyang himaya, nga sa bug-os nga pagpailub ug pag-antus uban ang kalipay; ¹²Nga nagapasalamat sa Amahan, nga naghimo kanatong mga takus nga umalambit sa panulondon sa mga balaan diha sa kahayag; ¹³Nga mao ang nagluwas kanato gikan sa gahum sa mga kangitngit, ug nagbalhin kanato ngadto sa gingharian sa iyang hinigugmang Anak; ¹⁴Nga kaniya nakabaton kita sa atong pagtubos, sa pagpasaylo sa atong mga sala: ¹⁵Nga siya mao ang dagway sa Dios nga dili-makita, ang panganay sa tanang mga binuhat. ¹⁶Kay diha kaniya gibuhat ang tanang mga butang sa mga langit ug ang ania sa yuta, mga butang makita ug mga dili makita: bisan ang mga trono kun ang mga kaginoohan, kun ang mga kapunoanan, kun ang mga kagamhanan; ang tanang mga butang gipamuhat pinaagi kaniya ug alang kaniya: ¹⁷Ug siya mao ang una sa tanang mga butang, ug diha kaniya ang tanang mga butang nagapadayon. ¹⁸Ug siya mao ang ulo sa lawas, ang iglesia, nga mao ang sinugdan, ang panganay nga gikan sa mga minatay; aron nga sa tanang mga butang siya molabaw gayud sa tanan. ¹⁹Kay nahamut-an sa Amahan, nga diha kaniya magpuyo ang tanang kahupnganan; ²⁰Ug pinaagi kaniya ang pagpasig-uli sa tanang mga butang ngadto sa iyang kaugalingon, sa nahimo niya ang pakigdait pinaagi sa dugo sa iyang cruz: pinaagi kaniya, nagaingon ako, ang mga butang sa yuta, kun ang mga butang sa mga langit. ²¹Ug kamo nga sa miaging panahon, mga dumuloong ug mga kaaway sa sulod sa inyong hunahuna tungod sa inyong mga dautang buhat, ²²Apan karon ginapasig-uli niya kamo, tungod sa lawas sa iyang unod pinaagi sa kamatayon, sa pagpadayag kaninyo nga maputli, ug dili masaway ug dili badlonganon sa iyang atubangan: ²³Kong mao nga magapabilin kamo diha sa pagtoo, nga mga tinukod ug mga linig-on, ug dili kamo maglunga gikan sa paglaum sa Maayong Balita nga inyong hingdunggan, nga ginawali diha sa tanang binuhat sa ilalum sa langit; nga niini ako nga si Pablo, gihimo nga ministro. ²⁴Karon nalipay ako sa akong mga pag-antus tungod kaninyo, ug gipuno sa akong bahin kadtong nakulangan sa mga kagul-anan ni Cristo sa akong unod tungod sa iyang lawas, nga mao ang iglesia; ²⁵Nga niini ako gihimong ministro sumala sa pagkatinugyanan ko sa Dios

nga gihatag kanako tungod kaninyo, aron matuman ang pulong sa Dios, ²⁶Bison pa ang tinago nga nasalipdan sukad sa mga katuigan ug sukad sa mga kaliwatan; apan karon ginapadayag kanila nga iyang mga balaan, ²⁷Nga kanila gikahamut-an sa Dios ang pagpaila kong daw unsa ang pagkadato sa himaya niining tinago sa taliwala sa mga Gentil, nga mao si Cristo diha kaninyo, ang paglaum sa himaya; ²⁸Nga siya ang giwali namo, nga nagatambag kami sa tagsatagsa ka tawo, ug nagatudlo sa tagsatagsa ka tawo sa tanang kaalam, aron ikapaatubang namo ang tagsatagsa ka tawo nga hingpit diha kang Cristo; ²⁹Nga sa mao usab nagahago ako, nga nagapanlimbasug sumala sa iyang pagbuhat, nga nagabuhat sa sulod nako sa daku gayud nga gahum.

¹Kay buot ko nga inyong hibaloan kong daw unsa ka daku ang akong pag-pakigbisug tungod kaninyo, ug tungod kanila nga atua sa Laodicea, ug tungod sa tanang wala makakita sa akong nawong bahin sa unod; ²Aron paglipayon ang ilang mga kasingkasing, nga sa gihiusa sila sa gugma, ug alang sa bug-os nga mga pagkadato sa hingpit nga pagsalig sa pagsabut, aron sila managpakaila sa tinago sa Dios, nga mao si Cristo; ³Nga kaniya anaa natago ang tanang mga bahandi sa kaalam ug kahibalo. ⁴Kini giingon ko aron walay bisan kinsa nga maglimbong kaninyo sa pulong nga mabihagon. ⁵Kay bisan ako wala diha kaninyo sa unod, apan sa espiritu anaa ako uban kaninyo, nga nagakalipay ug nagatan-aw sa inyong pagkabutang ug pagkalig-on sa inyong pagtoo diha kang Cristo. ⁶Busa, maingon ngagidawat ninyo si Cristo Jesus nga Ginoo, sa ingon niana managgawi kamo diha kaniya, ⁷Nga gipagamut ug gitukod diha kaniya, ug ginapalig-on sa inyong pagtoo, bisan ingon sa gitudlo kaninyo, nga madagayaon sa pagpasalamat. ⁸Magmatngon kamo, aron dili kamo mabihag pinaagi sa filosofia ug sa pag-limbong nga walay-pulos, sumala sa gikabilinbilin nga sugilon sa mga tawo, sumala sa mga bata nga pagtolon-an sa kalibutan, ug dili sumala kang Cristo. ⁹Kay diha kaniya nagapuyo ang bug-os nga kahupnganan sa pagka-Dios, sa lawas gayud, ¹⁰Ug diha kaniya kamo napuno, nga siya mao ang ulo sa tanang kapunoanan ug kagamhanan; ¹¹Nga kaniya mga gicircuncionan usab kamo sa circuncion nga wala pagbuhata sa mga kamot pinaagi sa pag-ayad sa lawas sa unod, diha sa circuncion ni Cristo; ¹²Nga sa gilubong kamo uban kaniya diha sa bautismo, diin gibanhaw usab kamo uban kaniya, pinaagi sa pagtoo sa buhat sa Dios, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga minalay. ¹³Ug kamo, sa nangamatay na tungod sa inyong mga paglapas ug sa pagkawalay-circuncion sa inyong unod, kamo gibuhi niya sa tingub uban kaniya, nga nagpasaylo kanato sa atong tanan nga mga paglapas; ¹⁴Sa gipala ang sinulat sa mga tulomanon nga batok kanato nga mao ang supak kanato; ug gikuha niya kini sa taliwala, nga iyang gilansang kini sa cruz; ¹⁵Sa gihuboan niya ang mga punoan ug mga kagamhanan, gibuhat sila nga usa ka talan-awon sa dayag gayud, nga niini gidaug niya sila. ¹⁶Busa, ayaw pagtugot nga may bisan kinsa nga maghukom kaninyo tungod sa kalan-on kun sa ilimnon, kun sa bahin sa fiesta, kun sa bag-ong bulan, kun sa adlaw nga igpapahulay: ¹⁷Nga maoy usa ka landong sa mga butang nga umalabut; apan ang lawas iya ni Cristo. ¹⁸Ayaw pagtugot nga may bisan kinsa nga magatikas kaninyo sa inyong ganti pinaagi sa kinabubut-ong pagpaubos ug pagsimba sa mga manolonda, nga nagabarug

sa mga butang nga iyang nakita, nga sa walay hinungdan nagpaburot sa iyang panghunahuna nga lawasnon. ¹⁹Ug wala magapabilin sa Ulo, nga gikan kaniya ang tibook nga lawas, nasangkap sa mga bahin ug gibugkos pagtingub pinaagi sa mga sumpay sa mga lutahan, ug sa kaugatan, nga nagatubo sa pagtubo nga iya sa Dios. ²⁰Kong kamo nangamatay uban kang Cristo gikan sa mga bata nga pagtolon-an sa kalibutan, ngano ba, ingon nga mga buhi sa kalibutan, nagapasakup kamo sa inyong kaugalingon sa mga tulomanon: ²¹Dili ka magkupot, ni magtilaw, ni maghikap, ²²(Nga kanang tanan nga mga butang, magakawala uban sa paggamit), uyon sa mga sugo ug sa mga pagtolon-an sa mga tawo? ²³Ang maong mga butang, sa pagkamatuod, may pagpasundayag sa kaalam sa kinabubut-ong pagsimba, ug sa pagpaubos ug sa pagsakit sa lawas; apan mga walay kapuslanan batok sa pagpatuyang sa unod.

¹Busa, kong nangabanhaw kamo uban kang Cristo, pangitaa ninyo ang mga butang nga atua sa itaas diin atua si Cristo, nga nagalingkod sa toong kamot sa Dios. ²Ibutang ninyo ang inyong hunahuna sa mga butang nga atua sa itaas, dili sa mga butang nga ania sa yuta. ³Kay nangamatay kamo, ug ang inyong kinabuhi natago uban kang Cristo diha sa Dios. ⁴Sa diha nga si Cristo, nga mao ang atong kinabuhi igapadayag na, nan kamo usab igapadayag uban kaniya sa himaya. ⁵Busa pakamatya ninyo ang inyong mga bahin nga mga sa yuta: ang pagpakighilawas, ang pagkamahugaw, ang kaibog, ang dautang tinguha, ug ang pagkahikaw, nga mao ang pagsamba sa mga dios-dios; ⁶Nga pinaagi niining mga butanga ang kaligutgut sa Dios nagaabut sa mga anak sa pagkadili-matinahuron; ⁷Nga niini kamo usab nagagawi sa miaging panahon, sa nagkinabuhi pa kamo niining mga butanga; ⁸Apan karon isalikway gayud usab ninyo kining tanan: ang kasuko, ang kaligutgut, ang pagkamadinauton, ang pagpasipala, ang pulong nga malaw-ay gikan sa inyong baba. ⁹Dili kamo magbinakakay ang usa ug usa, sa nakita nga naghubo kamo sa daang tawo uban sa iyang mga buhat, ¹⁰Ug managsul-ob kamo sa bag-ong tawo, nga ginabag-o ngadto sa kahibalo sumala sa dagway niadtong nagbuhat kaniya: ¹¹Nga didto walay Greciahanon ug Judio, circuncicion ug dili cinircuncicionan, dumuloong, taga-Scita, ulipon, tawong may kagawasan; apan si Cristo mao ang tanan ug anaa sa tanan. ¹²Busa, managsul-ob kamo, ingon nga mga pinili sa Dios, mga balaan ug mga hinigugma, sa usa ka kasingkasing nga sa kalooy, kalolot, pagpaubos, pagkaaghup, pagkamapailubon; ¹³Nga mag-inantusay kamo ang usa ug usa, ug magpinasayloay kamo ang usa ug usa, kong ang uban may sumbong batok sa uban; maingon nga si Cristo nagpasaylo kaninyo, mao usab ang buhaton ninyo. ¹⁴Ug labi niining mga butanga managsul-ob kamo sa paghigugma, nga mao ang gapus sa pagkahingpit. ¹⁵Ug ang pakigdait ni Cristo paharia sa inyong mga kasingkasing, nga niini kamo usab gitawag diha sa usa ka lawas; ug magmapasalamaton kamo. ¹⁶Papuy-a ang pulong ni Cristo diha kaninyo sa kadato gayud; diha sa tanang kaalam, nga magtinudloay ug magtinambagay kamo ang usa ug usa uban sa mga salmo, mga ambahan, mga alawiton nga espirituhanon, nga manag-ambahan kamo uban ang gracia sa inyong kasingkasing ngadto sa Dios. ¹⁷Ug ang tanan nga inyong pagabuhaton, sa pulong ug sa buhat, buhata ninyo

ngatanan sa ngalan sa Ginoong Jesucristo, nga magpasalamat kamo sa Dios nga Amahan pinaagi kaniya. ¹⁸Mga asawa, managpasakup kamo sa inyong mga bana, ingon nga angay dihasa Ginoo. ¹⁹Mga bana, higugmaon ninyo ang inyong mga asawa, ug dili kamo mag-mapait batok kanila. ²⁰Mga anak, managtuman kamo sa inyong mga ginikanan sa tanang mga butang kay kini kahaniut-an sa Ginoo. ²¹Mga amahan, dili ninyo pagsuk-on ang inyong mga anak, aron dili sila maluya. ²²Mga ulipon, managtuman kamo sa tanang mga butang sa inyong mga agalon sumala sa unod; dili mag-alagad pinaagi sa mga mata, ingon sa mga magpapahamuot sa mga tawo, kondili sa ulay nga kasingkasing, nga magakahadlok sa Ginoo. ²³Bisan unsa nga inyong pagabuhaton, buhata ninyo sa kinasingkasing ingon nga sa Ginoo, ug dili ingon nga alang sa mga tawo; ²⁴Sa hingbaloan ninyo, nga maga-dawat kamo gikan sa Ginoo sa balus nga sa kabilin: sa Ginoong Cristo nagaalagad kamo. ²⁵Kay ang nagabuhat sa dili matarung magadawat siya sa dili matarung tungod sa iyang nabuhat; ug walay pinilian sa mga tawo.

¹Mga agalon, buhata ninyo ang angay ug matarung sa inyong mga sulogoon, sa hingbaloan ninyo nga kamo adunay Agalon usab sa langit. ²Sa malig-on managpadayon kamo sa pag-ampo, nga magatukaw niini nga may pagpasalamat; ³Nga magaampo sa mao nga panahon alang kanamo usab, aron ang Dios magaabli kanamo ug usa ka pultahan alang sa pulong, sa pagsulti sa tinago ni Cristo, nga tungod niini ania usab ako nagapus: ⁴Aron ako makapahayag niini ingon sa kinahanglan ko igasulti. ⁵Managgawi kamo sa kaalam sa atubangan sa mga anaa sa gawas, nga pahimuslan ninyo ang panahon. ⁶Ang inyong pagsulti paubani ka nunay sa gracia, nga naasinan sa asin, aron inyong hibaloan kong unsa ang kinahanglan igatubag ninyo sa tagsatagsa. ⁷Ang tibook ko nga kahintang igapadayag kaninyo ni Tychico, igsoon nga hinigugma, ug matinumanon nga ministro ug masigkasulogoon sa Ginoo; ⁸Nga gisugo ko siya tungod niini gayud nga tuyo, aron masayud kamo sa among kahintang, ug aron pagalipayon niya ang inyong mga kasingkasing: ⁹Uban kang Onesimo, ang matinumanon ug hinigugma nga igsoon, nga taga-inyo. Sila magapahibalo kaninyo sa tanang mga butang nga ginahimo diri. ¹⁰Si Aristarco, masigkabinilanggo ko, nangumosta kaninyo ug si Marcos, nga ig-agaw ni Bernabe (nga mahatungod kaniya nakadawat kamo ug mga sugo; kong moanha kaninyo, dawata ninyo siya), ¹¹Ug si Jesus, nga ginganlan Justo, nga sa mga taga-circuncion. Kini sila mao lamang ang mga masigkatabang nako alang sa gingharian sa Dios, mga tawo nga maoy kalipay ko. ¹²Nangumosta kaninyo si Epafras, nga taga-inyo, ulipon ni Cristo Jesus, nga sa gihapon naging kamot tungod kaninyo sa iyang pag-ampo, aron kamo magabarug nga hingpit ug matino gayud sa bug-os nga kabubut-on sa Dios. ¹³Kay ako nagapamatuod alang kaniya, nga siya may daku nga kahago alang kaninyo, ug alang sa mga anaa sa Laodicea, ug sa mga anaa sa Hierapolis. ¹⁴Nangumosta kaninyo si Lucas, ang mananambal nga hinigugma, ug si Demas. ¹⁵Pangumostaha ninyo ang mga igsoon sa Laodicea, ug si Nimfas, ug ang iglesia nga anaa sa ilang balay. ¹⁶Ug sa human mabasa kini nga sulat sa taliwala ninyo, buhata ninyo, nga mabasa usab sa iglesia sa mga taga-Laodicea; ug kamo usab magbasa niadtong sulat nga gikan sa Laodicea.

¹⁷Ug igasulti ninyo kang Arquipo: Bantayan mo ang pagka-ministro nga gidawat mo sa Ginoo, aron pagatumanon mo kini. ¹⁸Ang pagpangumosta nako, si Pablo, sa akong kaugalingong kamot. Hinumdumi ninyo ang akong mga gapus. Ang gracia magauban kaninyo. Amen.

¹Si Pablo, ug si Silvano, ug si Timoteo, alang sa iglesia sa mga taga-Tesalonica nga anaa sa Dios nga Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo: Ang gracia kaninyo, ug ang pakigdait gikan sa Dios nga atong Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo. ²Kami nagapasalamat sa gihapon sa Dios tungod kaninyong tanan, nga nagahisgut kaninyo sa among mga pag-ampo; ³Nga sa walay hunong nagahinumdom kami sa atubangan sa atong Dios ug Amahan sa inyong buhat sa pagtoo, ug sa paghago sa gugma, ug pagpailub sa paglaum sa atong Ginoong Jesucristo; ⁴Sa hingsayran, mga igsoon nga hinigugma sa Dios, ang inyong pagkapinili. ⁵Kay ang among Maayong Balita wala moabut kaninyo sa pulong lamang; kondili usab sa gahum ug sa Espiritu Santo, ug sa daku nga kasayuran; bisan ingon sa hingsayran ninyo kong daw unsa kami nga diha kaninyo, tungod kaninyo. ⁶Ug kamo nagmaawaton kanamo, ug sa Ginoo, sa pagkadawat ninyo sa pulong uban ang dakung kagul-anan, inubanan sa kalipay sa Espiritu Santo; ⁷Sa pagkaagi nga nahimo kamong panig-ingnan sa tanang mga nanagtoo sa Macedonia ug sa Acaya. ⁸Kay gikan kaninyo milanog ang pulong sa Ginoo, dili lamang sa Macedonia ug sa Acaya, kondili sa tanan nga dapit ang inyong pagtoo sa Dios nasangyaw; sa pagkaagi nga kami wala nay kinahanglan sa pagsulti sa bisan unsa. ⁹Kay sila sa ilang kaugalingon nagasugilon mahatungod kanamo, kong unsa ang among pagsulod diha kaninyo, ug kong unsa ang pagbalik ninyo ngadto sa Dios gikan sa mga dios-dios sa pag-alagad sa Dios nga buhi ug matuod; ¹⁰Ug sa paghulat sa iyang Anak gikan sa langit, nga iyang gibanhaw gikan sa mga minatay, si Jesus nga nagaluwas kanato gikan sa kaligutgut nga umalabut.

¹Kay kamo gayud, mga igsoon, nanghibalo nga ang among pagsulod diha kaninyo wala makawang lamang: ²Apan, bisan nag-antus kami una, ug gipasipalahan sa maka-uulaw gayud diha sa Filipos, ingon nga inyong hingbaloan, misamot pagkamaisugon kami diha sa atong Dios, sa pagsulti kaninyo sa Maayong Balita sa Dios sa dakung pagpakigbisug. ³Kay ang among tambag dili sa kasaypanan, ni sa kahugaw, ni sa limbong: ⁴Kondili ingon nga gipakaayo kami sa Dios aron igasalig kanamo ang Maayong Balita, busa kami nagasulti: dili ingon sa nagapahimuot sa mga tawo, kondili sa Dios nga mao ang nagasuta sa among mga kasingkasing. ⁵Kay bisan kanus-a nga panahon, wala kami makaplagi nga nagagamit ug mga pulong nga sa pag-ulog-ulog, ingon sa inyong hingbaloan, ni sa usa ka takuban sa kahikaw, saksi ang Dios; ⁶Ni magapangita sa himaya sa mga tawo, bisan sa inyo, bisan sa uban, nga unta arang man kami makagamit sa pagbulot-an diha kaninyo ingon nga mga apostoles ni Cristo. ⁷Apan nagmalolot kami sa taliwala ninyo, ingon sa usa ka iwa nga nagaalima sa iyang mga anak. ⁸Sa ingon niana, sanglit gihidlaw sa mahigugmaon gayud alang kaninyo, kami nahamuot sa paghatag kaninyo, dili lamang sa Maayong Balita sa Dios, kondili usab

sa among kaugalingong mga kalag; kay nahimo kamong mga hinigugma namo. ⁹Kay, nahinumdum kamo mga igsoon, sa among kahago ug kabudlay: sa nagakugi kami, sa adlaw ug sa gabii, aron dili kami makahatag ug kabug-at kang bisan kinsa kaninyo, nagwali kami kaninyo sa Maayong Balita sa Dios. ¹⁰Kamo maoy mga saksi ug ang Dios usab, kong daw unsa nga pagkabalaan, ug pagkamatarung, ug pagkadili-badlonganon sa among panaggawi diha kaninyo nga nanagpanoo. ¹¹Ingon usab hingbaloan ninyo kong daw unsa ang pagmaymay namo kaninyo, ug pagpadasig kaninyo, ug pagpamatuod sa tagsatagsa kaninyo, ingon sa ginabuhat sa usa ka amahan sa iyang kaugalingong mga anak; ¹²Aron managlakat kamo sa usa ka paagi nga takus sa Dios nga nagatawag kaninyo sa iyang kaugalingong gingharian ug himaya. ¹³Ug tungod niini, kami usab naga-pasalamat sa Dios sa walay undang, kay sa pagkadawat ninyo sa pulong sa Dios nga inyong hingdunggan gikan kanamo, gidawat ninyo kini, dili ingon nga pulong sa tawo, kondili, ingon nga sa pagkamatuod gayud, pulong sa Dios, nga nagabuhat usab diha kaninyo nga nanagtoo. ¹⁴Kay kamo, mga igsoon, nahimong mga maawaton sa mga iglesia sa Dios sa Judea nga anaa kang Cristo Jesus: kay kamo nanag-antus usab sa mao nga mga butang sa kaugalingon ninyong mga tagilungsod, bisan ingon sa pag-antus nila sa mga Judio: ¹⁵Nga sila ang mipatay sa Ginoong Jesus, ug sa mga manalagna usab, ug nanag-abug kanamo; ug wala sila magpahamuot sa Dios, ug mga kaaway sila sa tanang mga tawo; ¹⁶Nga kami gidid-an nila sa pagsulti sa mga Gentil, nga maluwas sila; aron sa pagkapuno gihapon sa ilang mga sala; apan ang kaligutgut miabut kanila sa hilabihan gayud. ¹⁷Apan kami, mga igsoon, nga nawad-an kaninyo sa diyutay nga panahon, sa dagway lamang, dili sa kasingkasing, naninguha kami sa hilabihan gayud sa pagtan-aw sa inyong nawong. ¹⁸Kay buot kami moanha kaninyo, bisan ako si Pablo, sa makausa pa, kun sa makaduha, moanha kaninyo; apan si satanas nag-ulang kanamo. ¹⁹Kay unsa bay among paglaum, kun kalipay, kun purongpurong sa himaya? Dili ba mao kamo gayud sa atubangan sa atong Ginoong Jesucristo sa iyang pag-abut? ²⁰Kay kamo mao ang among himaya ug kalipay.

¹Busa, sa wala na kami makapugong, gihunahuna namo nga maayo nga magapabilin kami lamang sa Atenas. ²Ug gisugo namo si Timoteo, nga among igsoon, ug ministro sa Dios sa Maayong Balita ni Cristo, sa pagpalig-on kaninyo ug paglipay kaninyo mahatungod sa inyong pagtoo; ³Aron walay bisan kinsa kaninyo nga pagpahuyangon tungod niini nga mga kagul-anan; kay kamo gayud nasayud nga niini mga tinudlo kita. ⁴Kay sa pagkamatuod, sa diha pa kami uban kaninyo gisulti namo nga daan kaninyo, nga manag-antus kita ug mga kagul-anan, ingon sa nahatabo usab ug inyong hingbaloan. ⁵Tungod niini, sa wala na ako makapugong, nagsugo usab ako aron mahibaloan ko ang inyong pagtoo, tingali nga sa bisan unsang paagi gitintal kamo sa panulay, ug ang among kabudlay mahimong walay kapuslanan. ⁶Apan sa mibalik si Timoteo gikan kaninyo, ug nagdala kanamo ug mga balita nga makalipay sa inyong pagtoo ug paghigugma, ug sa gihapon kamo may mga maayo nga paghinumdum kanamo, nga nagahandum gayud sa pagpakigkita kanamo, ingon man usab kami kaninyo; ⁷Tungod niini, mga igsoon, nangalipay kami tungod kaninyo sa tanan

namo nga mga kagul-anan ug kalisdanan, tungod sa inyong pagtoo: ⁸Kay karon mga buhi kami, kong kamo magabarug nga mga malig-on diha sa Ginoo. ⁹Kay unsang pagpasalamata ang arang namo ikahatag sa Dios alang kaninyo, tungod sa bug-os nga kalipay nga among ginakalipay tungod kaninyo, sa atubangan sa atong Dios; ¹⁰Nga sa adlaw ug sa gabii nagaampo kami sa hilabihan gayud, nga makakita kami sa inyong nawong, ug nga mapuno namo ang nakulangan sa inyong pagtoo? ¹¹Karon hinaut unta nga ang atong Dios ug Amahan sa iyang kaugalingon gayud, ug ang atong Ginoong Jesus, magamando unta sa among pagpanaw nganha kaninyo. ¹²Ug ang Ginoo magadugang ug magapadagaya sa inyong gugma sa usa ug usa, ug sa tanan, bisan ingon usab sa among ginabuhat nganha kaninyo: ¹³Aron magmalig-on ang inyong mga kasingkasing sa walay pagkabadlonganon diha sa pagkaputli, sa atubangan sa atong Dios ug Amahan, sa pag-anhi sa atong Ginoong Jesucristo, uban sa tanan niya nga mga balaan.

¹Sa katapusan, mga igsoon, nagapangaliyupo ug nagatambag kami kaninyo tungod sa Ginoong Jesus nga, ingon sa inyong nadawat kanamo kong unsa ang kinahanglan nga paggawi ug pagpahamuot ninyo sa Dios, ingon sa inyong paggawi usab, magmadagayaon kamo sa labi pa gayud. ²Kay hingbaloan ninyo kong unsa ang mga tugon nga among gihatag kaninyo pinaagi sa Ginoong Jesus ³Kay ang kabubut-on sa Dios mao kini: ang pagbalaan kaninyo, nga maglikay kamo sa pagpakighilawas; ⁴Nga ang tagsatagsa kaninyo manghibalo nga magbaton sa iyang sudlanan sa pagkabalaan ug sa kadunggan: ⁵Dili sa pagbati nga makihilawason, nga sama sa mga Gentil, nga wala makaila sa Dios; ⁶Nga walay bisan kinsa nga magalapas ug magalimbong sa iyang igsoon niini nga butanga; kay ang Ginoo mao ang magbabalus niining tanang mga butanga, ingon usab sa among gipasidaan ug gipamatud-an kaninyo. ⁷Kay wala kita pagtawga sa Dios alang sa kahugaw, kondili diha sa pagkabalaan. ⁸Busa ang nagasalikway, wala magsalikway sa tawo, kondili sa Dios, nga naghatag usab kaninyo sa iyang Espiritu Santo. ⁹Apan mahatungod sa gugma nga minagsoon, wala kamoy kinahanglan nga may magsulat pa kaninyo, kay kamo gayud usab gitudloan sa Dios nga managhigugmaay kamo ang usa ug usa; ¹⁰Kay sa pagkamatuod gibuhat ninyo kini sa tanang igsoon, nga atua sa tibook nga Macedonia. Apan nagatambag kami kaninyo, mga igsoon, nga managpadagaya kamo sa labi pa gayud; ¹¹Ug managtoon kamo sa pagpakahilum ug sa pagbuhat sa inyong kaugalingong mga bulohaton, ug managbuhat uban sa inyong mga kamot, ingon sa gitugon namo kaninyo. ¹²Aron managgawi kamo sa angay sa atubangan sa mga anaa sa gawas, ug dili makulangan sa bisan unsa. ¹³Apan dili kami buot, mga igsoon, nga dili ninyo mahibaloan ang mahatungod sa mga nangatulog na; aron dili kamo managsubo, bisan ingon sa uban nga walay paglaum. ¹⁴Kay kong mitoo kita nga si Jesus namatay ug nabanhaw, ingon man usab ang mga nangatulog pinaagi kang Jesus, pagadad-on sa Dios uban kaniya. ¹⁵Kay kini giingon namo kaninyo sumala sa pulong sa Ginoo: nga kita nga mga buhi, nga managpabilin hangtud sa pag-abut sa Ginoo, dili kita magauna sa mga nangatulog. ¹⁶Kay ang mao nga Ginoo, sa usa ka pagsinggit, sa usa ka tingog sa punoan sa mga manolonda, ug sa budyong sa Dios, manaug gikan sa langit ug ang mga

nangamatay diha kang Cristo mangabanhaw pag-una. ¹⁷Unya kita nga mga buhi nga nanghibilin, pagalalinon kita pagtingub ngadto sa ibabaw uban kanila sa mga panganod, sa pagsugat sa Ginoo; ug ingon niini magakauban kita gihapon sa Ginoo. ¹⁸Busa, maglipayay kamo ang usa ug usa niini nga mga pulong.

¹Apan mahatungod sa mga panahon ug sa mga katuigan, mga igsoon, walay kinahanglan nga pagasulatan pa kamo. ²Kay nanghibalo gayud kamo nga ang adlaw sa Ginoo moabut ingon sa usa ka kawatan sa gabii; ³Kong mag-ingon sila: Pakigdait ug kalig-onan, unya sa kalit moabut kanila ang pagkalaglag, sama sa kasakit sa usa ka mabdus nga magaanak, ug dili gayud sila makakalagiw. ⁴Apan kamo, mga igsoon, wala kamo sa kangitngitan, aron pagahikalitan kamo niadtong adlaw ingon sa usa ka kawatan. ⁵Kay ngatanan kamo mga anak sa kahayag, ug mga anak sa adlaw; dili kita mga anak sa gabii, bisan sa kangitngitan. ⁶Busa dili kita managkatulog sama sa uban; kondili managtukaw ug managbuotan kita. ⁷Kay sila nga nangatulog, sa gabii nangatulog; ug sila nga nagahuboghubog, nagahuboghubog sa gabii. ⁸Apan ingon nga mga sa adlaw, managbuotan kita; managsul-ob kita sa kotamaya sa pagtoo ug paghigugma; ug alang sa usa ka salukot, ang paglaum sa kaluwasan. ⁹Kay ang Dios wala magapahamutang kanato alang sa kaligutgut, kondili sa paghiagum sa kaluwasan pinaagi sa atong Ginoong Jesucristo; ¹⁰Nga namatay alang kanato, aron nga bisan kita magatukaw, bisan magakatulog, magkinabuhi kita uban kaniya. ¹¹Busa managlipayay kamo ang usa ug usa, ug managlig-onay ang usa ug usa, ingon usab sa inyong ginabuhat. ¹²Apan among ginapangaliyupo kaninyo, mga igsoon, nga moila kamo sa mga nanaghago sa taliwala ninyo, ug nagamando kaninyo sa Ginoo, ug nagatambag kaninyo; ¹³Ug inyong pakamahalon sila ug daku gayud sa gugma, tungod sa ilang mga buhat. Batoni ninyo ang pakigdait sa inyong taliwala. ¹⁴Ug nagapangaliyupo usab kami kaninyo, mga igsoon, nga maymayan ninyo ang mga salawayon; lig-onon ninyo ang mga mahuyang ug kasingkasing; tabangan ninyo ang mga maluya; ug magmapailubon kamo sa tanan. ¹⁵Matngoni ninyo nga walay bisan kinsa nga magbayad ug dautan sa dautan sa bisan kang kinsa; apan sundon ninyo kanunay kadtong maayo ang usa alang sa usa, ug alang sa tanan. ¹⁶Managlipayay kamo gihapon. ¹⁷Manag-ampo kamo sa walay undang; ¹⁸Magpasalamat kamo tungod sa tanan; kay kini mao ang kabubut-on sa Dios diha kang Cristo Jesus, alang kaninyo. ¹⁹Dili ninyo pagpalungon ang Espiritu. ²⁰Dili ninyo pagtamayon ang mga tagna. ²¹Apan sulayan ninyo ang tanang mga butang; batonan ninyo ang maayo. ²²Managlikay kamo sa tanang dagway sa kadautan. ²³Ug ang Dios gayud sa pakigdait, magabalaan kaninyo sa bug-os; ug pagabantayan ang tibook ninyo nga espiritu, ug kalag, ug lawas, sa pagkadili-badlonganon hangtud sa pag-anhi sa atong Ginoong Jesucristo. ²⁴Matinumanon ang nagtawag kaninyo, kinsa mao usab ang magabuhat niini. ²⁵Mga igsoon, manag-ampo kamo alang kanamo. ²⁶Pangumostaha ninyo ang tanang mga igsoon pinaagi sa balaan nga paghalok. ²⁷Gipanumpa ko kamo tungod sa Ginoo, nga kining sulata ipabasa sa tanan nga mga igsoon. ²⁸Ang gracia sa atong Ginoong Jesucristo magauban kaninyo. Amen.

¹Si Pablo, ug si Silvano, ug si Timoteo, alang sa iglesia sa mga taga-Tesalonica, nga anaa sa Dios nga atong Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo. ²Ang gracia kaninyo, ug ang pakigdait gikan sa Dios nga atong Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo. ³Kinahanglan kami gihapon maghatag ug pagpasalamat sa Dios tungod kaninyo, mga igsoon, ingon nga kini angay, kay ang inyong pagtoo nagatubo sa hilabihan gayud, ug ang gugma sa tagsatagsa kaninyo nga tanan nagadagaya alang sa usa ug usa; ⁴Sa pagkaagi nga kami gayud nanaghimaya tungod kaninyo sa mga iglesia sa Dios, tungod sa inyong pagpailub ug pagtoo, diha sa tanang mga paglutos kaninyo ug mga kagul-anan nga inyong giantus; ⁵Nga mao ang usa ka dayag nga timaan sa matarung nga paghukom sa Dios; aron pagpakatakuson kamo sa gingharian sa Dios nga tungod usab niini nagaantus kamo; ⁶Kong ugaling mao kini ang butang nga matarung sa Dios ang pagbalus ug kagul-anan niadtong mga nagapaguol kaninyo; ⁷Ug kaninyo nga ginapaguol pahulay uban kanamo sa pagpadayag sa Ginoong Jesus gikan sa langit uban sa mga manolonda sa iyang gahum, ⁸Nga sa siga sa kalayo magahatag sa panimalus sa mga wala makaila sa Dios, ug sa mga wala magtuman sa Maayong Balita sa atong Ginoong Jesucristo: ⁹Nga manag-antus sila ug silot nga walay katapusan nga pagkalaglag gikan sa nawong sa Ginoo, ug sa himaya sa iyang gahum. ¹⁰Kong moabut siya aron pagahimayaon sa iyang mga balaan, ug pagkahibulongan sa tanang mga mingtoo (kay ang among pagpamatuod kaninyo gitohan), niadtong adlaw. ¹¹Tungod niana nagaampo usab kami gihapon alang kaninyo, aron isipon kamo sa atong Dios nga takus sa pagtawag kaninyo, ug pagahingpitan niya ang tanang tinguha sa kaayohan ug ang buhat sa pagtoo nga may gahum; ¹²Aron ang ngalan sa atong Ginoong Jesucristo pagahimayaon diha kaninyo, ug kamo diha kaniya, sumala sa gracia sa atong Dios, ug sa Ginoong Jesucristo.

¹Karon gipangaliyupo namo kaninyo, mga igsoon mahatungod sa pag-anhi sa atong Ginoong Jesucristo ug sa atong panagtigum ngadto kaniya; ²Nga dili ninyo pagalibugon sa madali ang inyong hunahuna, ug dili ninyo pagapagubton, bisan pinaagi sa espiritu, kun sa pulong, kun pinaagi sa sulat, ingon nga gikan kanamo, nga daw ang adlaw sa Ginoo haduol na. ³Dili kamo magpalimbong ni bisan kinsa sa bisan unsa nga paagi: kay dili mahatabo, kondili moabut pag-una ang pagkahulog gikan sa pagtoo, ug ikapadayag ang tawo sa sala, ang anak sa pagkawala; ⁴Siya nga nagabatok, ug nagatuboy sa iyang kaugalingon batok sa tanan nga ginganlan Dios, kun ginasimba; sa pagkaagi nga magalingkod siya sa templo sa Dios, nga magapasundayag sa iyang kaugalingon ingon nga Dios. ⁵Wala ba kamo mahanumdum nga, sa diha pa ako kaninyo, gipamulong ko na kaninyo kining mga butanga? ⁶Ug karon inyong hingbaloan ang nagaulang, aron igapadayag siya sa iyang kaugalingon nga panahon, ⁷Kay ang tinago sa masupilon, nagabuhat na; apan ugaling may usa nga nagaulang karon hangtud nga kuhaon siya gikan sa taliwala. ⁸Ug unya igapadayag ang masupilon, nga pagapatyon sa Ginoo sa espiritu sa iyang baba, ug pagalaglagon sa pagpadayag sa iyang pag-abut; ⁹Nga ang iyang pag-anhi, sumala sa buhat ni satanas sa tanan nga gahum ug mga ilhanan ug mga katingalahan nga bakak; ¹⁰Ug sa tanang limbong sa pagkadili-matarung, alang sa mga

magakawala, kay wala sila managdawat sa gugma sa kamatuoran, aron unta mangaluwas sila. ¹¹Ug tungod niining hinungdan, ang Dios nagapadala kanila sa buhat sa kasaypanan, aron managtoo sila sa bakak, ¹²Aron mahukman silang tanan nga wala motoo sa kamatuoran, kondili gikahamut-an nila ang pagkadili-matarung. ¹³Apan kinahanglan kami gihapon magpasalamat sa Dios tungod kaninyo, mga igsoon nga hinigugma sa Ginoo; kay mga pinili kamo sa Dios, sukad sa sinugdan ngadto sa kaluwasan tungod sa pagpakabalaan sa Espiritu, ug pagtoo sa kamatuoran; ¹⁴Nga niini iyang gitawag kamo pinaagi sa among Maayong Balita, sa paghiagum sa himaya sa atong Ginoong Jesucristo. ¹⁵Busa, mga igsoon, magmalig-on kamo, ug huptan ninyo ang mga pagtolon-an nga gitudlo kaninyo, bisan pinaagi sa pulong, kun bisan pinaagi sa among sulat. ¹⁶Karon ang ato gayud nga Ginoong Jesucristo, ug ang Dios nga Amahan nato, nga nahigugma kanato ug naghatag kanato sa walay katapusang paglipay, ug maayong paglaum pinaagi sa gracia, ¹⁷Maglipay sa inyong mga kasingkasing, ug magpalig-on kaninyo sa tanang maayong buhat ug pulong.

¹Sa katapusan, mga igsoon, manag-ampo kamo alang kanamo, aron ang pulong sa Ginoo masangyaw, ug pagahimayaon, bisan ingon usab sa diha kaninyo; ²Ug aron mahilikay kami sa mga tawong sukwhi ug dautan, kay dili ang tanan adunay pagtoo. ³Apan matinumanon ang Ginoo, nga magapalig-on kaninyo, ug magabantay kaninyo gikan sa dautan. ⁴Ug may pagsalig kami sa Ginoo mahatungod kaninyo, nga kamo nagabuhat ug magabuhat usab sa mga butang nga among gisugo kaninyo. ⁵Ug ang Ginoo magamando sa inyong mga kasingkasing ngadto sa gugma sa Dios ug ngadto sa pagpailub ni Cristo. ⁶Karon kami nagatugon kaninyo, mga igsoon, sa ngalan sa atong Ginoong Jesucristo, nga magpahilayo kamo sa tanang igsoon nga salawayon ug dili angay sa mga pagtolon-an, nga nadawat nila kanamo. ⁷Kay kamo gayud nanghibalo kong unsay kinahanglan ninyong pag-awaton kanamo; kay kami wala magkinabuhi nga salawayon sa taliwala ninyo. ⁸Kay wala kami magakaon sa tinapay sa kamot ni bisan kinsa sa walay bayad; kondili nagabuhat kami sa pagbudlay ug paghago sa adlaw ug sa gabii aron dili kami makasamok kang bisan kinsa kaninyo; ⁹Dili kay kami walay pagbulot-an, kondili aron sa paghatag namo ug panig-ingnan kaninyo, aron manig-ingon kamo kanamo. ¹⁰Kay bisan diha pa kami uban kaninyo, kini ginasugo namo kaninyo: Kong kinsa ang dili buot magbuhat, dili usab siya makakaon. ¹¹Kay nakadungog kami nga diha kaninyo adunay nagakinabuhi nga salawayon, nga walay pagbuhat sa bisan unsa, kondili mga mahilabtanon. ¹²Karon kanila nga mao kana, kami nagasugo ug nagatambag tungod sa atong Ginoong Jesucristo, nga managbuhat sila uban ang kahilum, ug managpangaon sa ilang kaugalingon nga tinapay. ¹³Ug kamo, mga igsoon, dili kamo magpakaluya sa pagbuhat ug maayo. ¹⁴Ug kong bisan kinsa nga dili magtuman sa among pulong pinaagi niining sulat, timan-i ninyo siya, aron dili kamo magpakigkauban kaniya, sa tuyo nga maulawan siya. ¹⁵Ug ngani dili ninyo pag-isipon siya nga kaaway; kondili tambagi ninyo siya sama sa igsoon. ¹⁶Karon ang Ginoo sa pakigdait sa iyang kaugalingon, magahatag kaninyo ug pakigdait sa tanang panahon ug sa tanang paagi. ang Ginoo magauban kaninyong tanan. ¹⁷Ang pagpangumosta nako, si Pablo, sa akong kaugalingong kamot,

nga mao ang timaan sa tanan ko nga mga sulat: Busa, sa ingon niini nagasulat ako. ¹⁸Ang gracia sa atong Ginoong Jesucristo magauban kaninyong tanan. Amen.

¹Si Pablo, apostol ni Jesuscristo, sumala sa sugo sa Dios nga atong Manluluwas, ug ni Cristo Jesus, nga atong paglaum, ²Alang kang Timoteo, nga akong matuod nga anak sa pagtoo: Ang gracia, ang kalooy, ang pakigdait nga gikan sa Dios nga atong Amahan, ug kang Jesucristo nga atong Ginoo. ³Ingon sa pagpangamuyo ko kanimo, nga magpabilin ka sa Efeso, sa moadto ako ngadto sa Macedonia, aron magsugo ka ug mga tawo, sa dili pagpanudlo sa lain nga pagtolon-an, ⁴Dili bisan sa pagpatalinghug sa mga sugilanon ug mga tandaan nga walay katapusan sa kaliwatan nga nagapatubo sa mga paglalis labi kay sa pagkatinugyanan sa Dios, nga mao ang sa pagtoo; busa mao karon ang ginabuhar ko. ⁵Apan, ang tuyo sa tulomanon mao ang paghigugma nga nagagikan sa usa ka kasingkasing nga putli, ug sa usa ka maayo nga kaisipan, ug sa pagtoo nga walay pagkasalingkapaw; ⁶Nga maoy gikasalaagan sa uban ug namalik ngadto sa mga walay pulos nga sulti; ⁷Nga naninguha sila aron mahimong mga magtutudlo sa Kasugoan, bisan sila wala makasabut sa ilang ginapamulong kun sa gipamatud-an gayud nila. ⁸Apan atong hingbaloan nga ang Kasugoan maayo man, kong ang tawo nagagamit niana pinaagi sa pagkakasugoan; ⁹Ingon sa hingbaloan kini nga ang Kasugoan wala pagbuhata alang sa matarung, kondili sa masupilon ug sa dili-madumala, sa dili-diosnon, ug sa mga makasasala, sa mga dili-balaan ug sa mga dili-espirituhanon, sa mga mamumuno sa mga amahan ug mamumuno sa mga inahan, sa mga mamumuno sa tawo; ¹⁰Sa mga makihilawason, sa mga mapatuyangon sa ilang kaugalingon uban sa mga lalake, sa mga mamimihag ug tawo, sa mga bakakon, ug sa mga nagapanumpa sa bakak ug sa uban pang butang nga nagabatok sa maayo nga pagtolon-an; ¹¹Sumala sa Maayong Balita sa himaya sa Dios nga bulahan, nga gitugyan kanako. ¹²Ako nagapasalamat sa nagpalig-on kanako nga si Cristo Jesus, nga atong Ginoo, kay giisip niya ako nga matinumanon nga nagatudlo kanako sa iyang ministerio. ¹³Bisan ako kaniadto usa ka mapasipalahon, ug maglulutos, ug magdadaut; apan bisan pa niini gikaloy-an ako, kay gibuhar ko kini sa pagkawalay pagsabut diha sa pagkawalay-pagtoo; ¹⁴Ug ang gracia sa atong Ginoo midagaya sa hilabihan uban sa pagtoo ug sa gugma, nga anaa kang Cristo Jesus. ¹⁵Pulong nga matinumanon, ug takus gayud nga pagadawaton sa bug-os: Nga si Cristo Jesus mianhi sa kalibutan sa pagluwas sa mga makasasala, nga kanila ako ang labaw: ¹⁶Bisan pa tungod niini nga hinungdan, gikaloy-an ako, aron dinhi kanako, ingon nga labaw, si Jesucristo makapadayag sa iyang bug-os nga pagkamapailubon, alang sa usa ka panig-ingnan kanila nga managtoo unya kaniya ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan. ¹⁷Karon alang sa Hari sa mga katuigan, nga dili-mamatay, dili-makita, bugtong nga Dios, kaniya ang kadung-ganan ug himaya sa mga katuigan nga walay katapusan. Amen. ¹⁸Kini nga sugo, anak ko nga Timoteo, ginatugyan ko kanimo, sumala sa mga tagna nga nagtultol sa dalan kanimo, aron tungod kanila magapakig-away ka sa maayong pag-away; ¹⁹Nga nagabantay sa pagtoo ug sa maayo nga kaisipan, nga gisalikway sa uban, ug nangalunod sila

mahatungod sa pagtoo; ²⁰Nga kanila mao si Himeneo ug si Alejandro, nga gitugyan ko kang satanas, aron matudloan sila sa dili pagpasipala.

¹Busa, nagatambag ako, una sa tanan, nga ang mga pagpakilooy, mga pag-ampo, mga pagpangamuyo, ug mga pagpasalamat pagabuhaton alang sa tanang mga tawo; ²Alang sa mga hari, ug sa tanan nga anaa sa mga kagamhanan, aron magkinabuhi kita sa mahusay ug malinaw sa bug-os nga pagka-diosnon ug kaugdang. ³Kay kini maayo ug nahamut-an sa Dios nga atong Manluluwas; ⁴Nga nagatinguha sa tanang mga tawo nga mangaluwas, ug nga makadangat sa pag-ila sa kamatuoran. ⁵Kay may usa ka Dios, ug usa usab ka Manlalaban sa taliwala sa Dios ug sa mga tawo, si Jesucristo nga tawo, ⁶Nga naghalad sa iyang kaugalingon nga lukat alang sa tanan; ang pagpamatuod pagahimoon sa iyang nagakaigo nga panahon; ⁷Diin tungod niini gitudlo ako nga magwawali ug apostol (nagapamulong ako sa kamatuoran, wala ako magbakak), nga usa ka magtutudlo sa mga Gentil diha sa pagtoo ug sa kamatuoran. ⁸Busa nagatinguha ako nga ang mga tawo manag-ampo sa tanang dapit, nga managbayaw sa maputling mga kamot, sa walay kaligutgut ug paglalis. ⁹Mao usab, ang mga babaye managdayandayan sa ilang kaugalingon sa bisti nga mahiangay, uban ang kaligdong ug kabuotan; dili nga may pinakulong nga buhok, ug bulawan, kun mga mutya, kun panapton nga mahal; ¹⁰Kondili pinaagi sa buhat nga maayo, (ingon nga mahiangay sa mga babaye nga nagasugid sa pagka-diosnon). ¹¹Patun-a ang babaye sa kahilum uban sa bug-os nga pagpasakup. ¹²Kay dili ako motugot sa babaye sa pagtudlo, bisan sa paggahum sa lalake, kondili sa pagpakahilum. ¹³Kay si Adam mao ang una nga gihimo; unya si Eva; ¹⁴Ug si Adam wala hinglimbongi; kondili ang babaye, sa hinglimbongan siya, nahulog sa paglapas; ¹⁵Apan naluwas siya pinaagi sa iyang pagpanganak, kong magpadayon sila sa pagtoo ug sa gugma, ug sa pagkabalaan nga may kabuotan.

¹Pulong nga matinumanon: Kong ang usa ka tawo nagapangita sa katungdanan sa usa ka obispo magatinguha siya ug usa ka maayong buhat. ²Busa, ang obispo kinahanglan nga dili mabadlonganon, bana sa usa ka asawa, kasarangan, buotan, maugdang, maabiabihon, may katakus sa pagtudlo; ³Dili palainum sa vino, dili palaaway; apan malolot, dili tiglalis, dili mahigug-maon sa salapi; ⁴Tawo nga nagadumala ug maayo sa iyang panimalay, nga ang iyang mga anak anaa sa ubos sa pagpasakup kaniya sa bug-os nga kaugdang: ⁵(Apan kong usa ka tawo dili mahibalong magdumala sa iyang panimalay unsaon man niya sa pag-alima ang iglesia sa Dios?) ⁶Dili ang usa ka bag-o nga kinabig, tingali unya nga sa nagapaburot siya, mahulog siya sa silot sa yawa. ⁷Labut pa niini siya kinahanglan usab, nga may maayong pagpamatuod nga gikan kanila nga anaa sa gawas; tingali siya mahulog ngadto sa kaulawan ug sa bitik sa yawa. ⁸Ingon man usab ang mga diacono kinahanglan magmaugdang, dili mag-duruha ang sinultihan, dili palainum sa vino, dili mahigugmaon sa maka-uulaw nga ganancia. ⁹Nga nagabaton sa tinago sa pagtoo sa usa ka maputli nga kaisipan.

¹⁰Ug kini sila pagasulayan usab una; unya paalagara sila ingon nga mga diacono kong dili na sila mabadlonganon. ¹¹Ingon man usab ang mga babaye magmaugdang sila, dili magmalibakon, mga kasarangan, mga matinumanon sa tanang butang. ¹²Ang mga diacono mabana sa usa ka asawa, nga magadumala ug maayo sa ilang mga anak, ug sa ilang panimalay. ¹³Kay ang mga nagaalagad ug maayo, ingon nga mga diacono, nanghiagum sa ilang kaugalingon ug dungganon nga kahimtang, ug may daku nga kaisug sa pagtoo, nga anaa kang Cristo Jesus. ¹⁴Kining mga butanga gisulat ko kanimo nga gilauman ko ang pag-anha diha sa madali kanimo: ¹⁵Apan kong ako malangan ug dugay, aron masayran mo kong unsa ang paggawi sa mga tawo sa balay sa Dios, nga mao ang iglesia sa Dios nga buhi, haligi ug patukoranan sa kamatuoran. ¹⁶Ug sa walay langtugi, daku ang tinago sa pagka-diosnon: Ang Dios nga gipadayag diha sa unod, gipakamatarung sa Espiritu; nakit-an sa mga manolonda; giwali sa taliwala sa mga kanasuran: gitohoan dinhi sa kalibutan; gibayaw sa himaya.

¹Apan ang Espiritu nagaingon sa dayag, nga sa mga umalabut nga panahon, ang uban mangahulog gikan sa pagtoo, nga nagapatalinghug sa mga limbongan nga espiritu, ug sa mga pagtolon-an sa mga yawa; ²Pinaagi sa pagkasalingkapaw sa mga tawo nga nagasulti ug mga bakak, nga gipamasoan diha sa ilang kaisipan ingon sa usa ka binaga nga puthaw; ³Nga nagapugong sa pagpangasawa, ug nagasugo sa paglikay sa mga kalan-on nga gibuhat sa Dios, aron pagadawaton uban sa pagpasalamat nila nga mga mingtoo ug mga nakaila sa kamatuoran. ⁴Kay ang tanan nga buhing binuhat sa Dios maayo, ug walay bisan unsa nga igasalikway, kong pagadawaton nga may pagpasalamat; ⁵Kay kini gibalaan pinaagi sa pulong sa Dios, ug sa pag-ampo. ⁶Kong ikaw magapahanumdum sa mga igsoon niining mga butanga, mamahimo ikaw nga maayong ministro ni Jesucristo, nga gimatoto sa mga pulong sa pagtoo ug sa maayong pagtolon-an, nga ginasunod mo sa matul-id gayud hangtud karon; ⁷Apan isalikway ang mga sugilanon nga kalibutanon, ug ila sa mga tigulang nga babaye. Ug magbansay ka sa pagka-diosnon: ⁸Kay ang mga pagbansay nga lawasnon, mapuslanon ug diyutay; apan ang pagka-diosnon, mapuslanon sa tanang mga butang; nga adunay saad niini karon nga kinabuhi, ug sa palaabuton. ⁹Pulong nga matinumanon ug takus gayud nga pagadawaton sa bug-os; ¹⁰Kay tungod niini nga tuyo nagahago kita, ug nakigbisog kay milaum kita sa Dios nga buhi, nga mao ang Manluluwas sa tanang mga tawo, labi na gayud sa mga mingtoo. ¹¹Isugo ug itudlo mo kining mga butanga. ¹²Ayaw tugoti nga bisan kinsa magatamay sa imong pagkabatan-on; apan magmapanig-ingnan ikaw kanila sa mga mingtoo, sa pulong, sa gawi sa kinabuhi, sa gugma, sa pagtoo, sa kaputli. ¹³Hangtud ako moanha, magkugi ka sa pagbasa, sa pagtambag, sa pagtudlo. ¹⁴Dili mo pagpasagdan ang hiyas nga anaa kanimo, nga gihatag kanimo pinaagi sa tagna, uban sa pagpandong sa mga kamot sa presbiterio. ¹⁵Kugihan mo kining mga butanga; itugyan ang imong kaugalingon sa bug-os gayud kanila; aron ang imong pag-uswag mapadayag sa tanan. ¹⁶Magmatngon ka sa imong kaugalingon, ug sa imong pagtudlo. Magpadayon

ka niining mga butanga; kay sa pagbuhat niini, maluwas mo ang imong kaugalingon, ug sila nga nagapatalinghug kanimo.

¹Dili mo pagkasab-an ang usa ka anciano, kondili pagtambagan mo siya sama sa usa ka amahan; ang mga batan-on ingon nga mga igsoon; ²Ang mga tigulang babaye, ingon nga mga inahan; ang mga batan-on nga babaye, ingon nga mga igsoong babaye, sa bug-os nga kaputli. ³Pasidunggi ang mga balong babaye, nga mga balo nga matuod. ⁴Apan kong may balong babaye, nga adunay mga anak, kun mga apo, paton-a una sila sa pagpadayag ug pagtahud sa ilang kaugalingong banay, ug sa pagbalus sa ilang mga ginikanan; kay kini mao ang nahamut-an sa atubangan sa Dios. ⁵Karon ang matuod nga balong babaye, ug nag-inusara milaum sa Dios, ug nagapadayon sa pagpangamuyo ug sa pag-ampo sa adlaw ug sa gabii. ⁶Apan siya nga nagapatuyang sa kalipayan patay na samtang siya buhi pa, ⁷Isugo usab kining mga butanga, aron dili mabadlonganon sila. ⁸Apan kong may tawo nga wala magtagana alang sa mga iya, ug labi gayud sa mga sakup sa iyang panimalay, gilimod niya ang iyang pagtoo, ug siya labi pang dautan kay sa dili-matinohoon. ⁹Ayaw pagtugoti nga may magpalista ingon nga balong babaye, nga ubos sa kan-uman ka tuig ang panuigon, nga naasawa sa usa ka bana, ¹⁰Nga nadungganang tungod sa mga maayong buhat; kong siya nag-alima ug mga anak, kong siya nagmaabiabihon sa mga dumuloong, kong siya naghugas sa mga tiil sa mga balaan, kong siya nagtabang sa mga masakiton, kong siya nagpadayon sa dakung kakugi sa tanang mga maayong buhat. ¹¹Apan ang mga batan-ong balo nga babaye dili mo pagtugotan; kay sa magamalaw-ayon sila batok kang Cristo, buot sila managpamana; ¹²Nga nahinukman sila sa silot, kay ilang gisalikway ang ilang una nga pagtoo. ¹³Ug ingon man usab nakakat-on sila sa pagkatapulan, nga magapanungbalay; ug dili lamang mga tapulan, kondili mga tabian usab ug mga mahilabtanon, nga magasulti sa mga butang nga dili angay nila pagsultihan. ¹⁴Busa nagatinguha ako nga ang mga batan-ong balo managpamana, managpanganak, managdumala sa panimalay, ug dili maghatag ug kahigayonan sa kaaway aron sa pagpasipala: ¹⁵Kay aduna nay uban nga nanghisimang sa pagsunod kang Satanas. ¹⁶Kong may bisan kinsa nga babaye nga matinoon may mga balo nga babaye, paalimahon sila, ug dili pagpabug-atan ang iglesia; aron kini makatabang kanila nga mga matuod gayud nga balong babaye ¹⁷Ang mga anciano nga nagadumala ug maayo, isipon sila nga mga takus sa pilo nga kadungganang labi na gayud kadtong mga nagakugi sa pulong ug sa pagtolon-an ¹⁸Kay ang Sulat nagaingon: Dili mo pagbutangan ug bukagbukag ang baba sa vaca sa nagagiuk siya sa trigo, ug: Ang mamomoo takus sa iyang suhol. ¹⁹Dili ka magdawat ug sumbong batok sa usa ka anciano, gawas kong adunay duruha kun totolo ka saksi. ²⁰Ang mga makasasala badlonga sa atubangan sa tanan, aron ang uban usab mangahadlok. ²¹Gitugon ko ikaw sa atubangan sa Dios, ug ni Cristo Jesus, ug sa mga manolonda nga pinili, nga pagabantayan mo kining mga butanga sa walay pagpasulabi kang bisan kinsa, nga dili magbuhat sa bisan unsa nga may pagdapig. ²²Dili ka magdali sa pagpandong sa mga kamot kang bisan kinsa, bisan sa pagpakig-ambit sa mga sala sa uban. Batoni ang imong pagkaputli. ²³Dili ka na mag-inum ug tubig lamang, kondili maggamit ka

ug diyutay nga vino alang sa imong kotokoto, ug sa mga masubsub mo nga mga sakit. ²⁴Ang mga sala sa ubang mga tawo mga dayag gayud kaayo, ug magauna ngadto sa paghukom; ug ang sa ubang mga tawo usab magasunod. ²⁵Sa mao usab nga pagkaagi, ang mga maayong buhat mga dayag gayud; ug ang mga dili mao, dili arang matago.

¹Ang tanan nga mga ulipon nga anaa sa ilalum sa yugo, mag-isip sa ilang mga agalon nga mga takus sa tanang pagtahud, aron dili mapasipalahan ang ngalan sa Dios, ug ang pagtolon-an. ²Ug sila nga may mga agalon nga magtotoo, dili magtamay kanila, tungod kay sila mga igsoon; kondili mag-alagad hinoon sila ug labi pang maayo, kay ang mga nagadawat sa kaayohan mao ang mga magtotoo, ug mga hinigugma. Itudlo ug itambag kining mga butanga. ³Kong may tawo nga magatudlo sa laing pagtolon-an, ug walay pag-uyon sa maayong mga pulong sa atong Ginoong Jesucristo, ug sa pagtolon-an nga uyon sa pagka-diosnon, ⁴Siya nagpaburot nga walay hingbaloan bisan unsa, kondili nagakabuang sa mga paglantugi ug sa mga paglalis sa mga pulong, diin nagagikan ang kasina, ang pag-away, ang mga pagpasipala, ang mga madinautong katahap batok sa uban, ⁵Ang kanunay nga paglinalisay sa mga tawo nga dunot ug hunahuna, ug nawad-an sa kamatuoran, nga nanagdahum nga ang pagka-diosnon maoy usa ka paagi sa ilang pagpakaganancia. ⁶Apan ang pagka-diosnon nga may pagkatagbaw, maoy daku nga ganancia. ⁷Kay wala kitay gidala nganhi sa kalibutan, ug mahayag nga wala usab kitay pagadad-on ngadto sa gawas. ⁸Busa, kong aduna kitay makaon ug ikasaput, niini magkatagbaw kita. ⁹Apan ang mga naninguha gayud sa pagkadato nangahulog sa panulay ug sa bitik, ug sa daghang mga binuang ug makadaut nga kailibgon ingon nga milumos sa mga tawo sa pagkalaglag ug sa pagkawala: ¹⁰Kay ang gugma sa salapi mao ang gamut sa tanang kadautan; nga ang uban tungod sa pagkaibog niini nangasalaag sila gikan sa pagtoo, ug nangatugob sa ilang kaugalingon sa daghang kasakit. ¹¹Apan ikaw, oh tawo sa Dios, kumalagiw ka niining mga butanga; ug paninguhaa ang pagkamatarung, ang pagka-diosnon, ang pagtoo, ang paghigugma, ang pagpailub, ang pagkaaghup. ¹²Makigbisog ka sa maayong pagpakig-away nga iya sa pagtoo; kupti ang kinabuhi nga walay katapusan, nga niini gitawag ka, ug nakasugid sa maayong pagsugid sa atubangan sa daghang mga saksi. ¹³Nagasugo ako kanimo sa atubangan sa Dios, nga nagahatag sa tanan ug kinabuhi, ug ni Cristo Jesus, nga nagpamatuod sa maayong pagsugid sa atubangan ni Poncio Pilato, ¹⁴Nga bantayan mo ang sugo sa walay buling, sa walay ikasaway, hangtud sa pagpadayag sa atong Ginoong Jesucristo; ¹⁵Nga sa iyang kaugalingong mga panahon magapadayag, kinsa ang dalayegon ug ang usa lamang nga Makagagahum, ang Hari sa kaharian, ug ang Ginoo sa kaginohan; ¹⁶Nga mao lamang ang walay-kamatayon, nga nagapuyo sa kahayag nga dili maduol; nga kaniya walay bisan kinsang tawo nga nakakita, bisan arang makakita: kaniya ang pagkahalangdon, ug ang kagamhanan nga walay katapusan. Amen. ¹⁷Sugoa sila nga mga dato niining panahona sa kalibutan, nga dili sila maghunahuna ug hataas, ug dili magbutang sa ilang paglaum diha sa walay-kasigurohan nga mga bahandi, kondili sa Dios, nga nagahatag kanato sa kadagaya sa tanang mga butang alang sa atong kalipayan. ¹⁸Nga sila magbuhat ug maayo, nga sila

mangadato sa mga maayong buhat, nga maghumalatag nga andam sa pagtabang. ¹⁹Nga nagapinig sa tipiganan alang sa ilang kaugalingon sa usa ka maayong patukoranan alang sa panahon nga palaabuton, aron makuptan nila ang kinabuhi nga mao ang kinabuhi gayud. ²⁰Oh Timoteo, bantayi ang gitugyan kanimo, nga maglikay ka gikan sa mga sultisulting dili-diosnon, ug sa mga pagsupak-supak niadto nga sa kabakakan gitawag nga kaalam; ²¹Nga ang uban, nga nanagsugid niini nanghisalaag mahatungod sa pagtoo. Ang gracia magauban kanimo. Amen.

¹Si Pablo, apostol ni Jesucristo, tungod sa kabubut-on sa Dios, sumala sa saad sa kinabuhi nga anaa kang Cristo Jesus, ²Kang Timoteo, nga akong hinigugmang anak: Ang gracia, ang kalooy, ang pakigdait gikan sa Dios nga Amahan, ug kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. ³Nagapasalamat ako sa Dios, nga kaniya nagaalgad ako sukad sa akong mga ginikanan sa putling kaisipan, maingon nga ako nahinumdum kanimo sa walay undang sa akong mga pag-ampo sa adlaw ug sa gabii; ⁴Nga nagatinguha sa pagpakigkita kanimo, nga ginahinumduman ko ang imong mga luha, aron mapuno ako sa kalipay; ⁵Sa nahinumdum ako sa lunsay nga pagtoo nga anaa kanimo, nga unang nagpuyo diha sa imong apohan nga si Loida ug sa imong inahan nga si Eunice; ug nalukmay ako nga anaa usab kanimo. ⁶Tungod niini ginapahinumduman ko ikaw, nga pasigahon mo ang hiyas sa Dios nga anaa kanimo, pinaagi sa pagpandong sa akong mga kamot. ⁷Kay ang Dios wala maghatag kanato sa espiritu sa kahadlok; kondili sa gahum, ug sa gugma, ug sa kabuotan. ⁸Busa, dili mo igakaulaw ang pagpamatuod sa atong Ginoo, bisan kanako nga iyang binilanggo; kondili antusa ang kalisdanan uban kanako tungod sa Maayong Balita, pinaagi sa gahum sa Dios: ⁹Nga nagluwas kanato, ug nagtawag kanato sa balaan nga pagtawag, dili sumala sa atong mga buhat, kondili sumala sa iyang kaugalingong tuyo ug gracia nga gihatag kanato diha kang Cristo Jesus sa wala pa ang mga katugyan nga walay kinutoban; ¹⁰Apan karon gipahayag tungod sa pagpakita sa atong Manluluwas nga si Cristo Jesus, nga naglaglag sa kamatayon ug nagdala ngadto sa kahayag sa kinabuhi ug sa pagka-walay-kamatayon tungod sa Maayong Balita; ¹¹Diin niini gitudlo ako nga magwawali, ug apostol, ug magtutudlo sa mga Gentil. ¹²Tungod usab niini nga hinungdan nagaantus ako niining mga butanga. Apan wala ako ing pagkaulaw; kay nahi baloan ko kong kang kinsa ako mingtoo, ug nasayud ako nga makagagahum siya sa pagbantay sa akong gitugyan kaniya batok niadtong adlaw. ¹³Kupti ang hularanan sa mga maayong pulong nga hingdunggan mo kanako, sa pagtoo ug sa paghigugma nga anaa kang Cristo Jesus. ¹⁴Kanang maayong butang nga natugyan nganha kanimo bantayi pina agi sa Espiritu Santo nga nagapuyo kanato. ¹⁵Nahibaloan mo kini, nga kanang tanan nga mga anaa sa Asia, mingbulag kanako; nga kanila mao si Figelo ug si Hermogenes. ¹⁶Kaloy-an sa Ginoo ang balay ni Onesiforo, kay sa nakadaghan siya naglipay kanako, ug wala maulaw sa akong talikala; ¹⁷Kondili sa diri pa siya sa Roma, gipangita niya ako sa makugihon gayud ug iya akong hingpalgan. ¹⁸(Hatagan siya sa Ginoo ug kalooy niadtong adlaw); ug nahibaloan mo ug maayo ang daghan sa mga butang nga naalagan niya sa Efeso.

¹Busa ikaw, anak ko, magmalig-on ka diha sa gracia nga anaa kang Cristo Jesus. ²Ug ang mga butang nga imong hingdunggan kanako sa atubangan sa daghang mga saksi, itugyan mo sa mga tawo nga matinumanon, nga makahimo usab sa pagtudlo sa uban. ³Mag-antus ka ug kagul-anan uban kanako, ingon sa usa ka maayong sundalo ni Jesucristo. ⁴Walay bisan kinsa nga nagaalagad sa pagkasundalo nga nagapagapus sa iyang kaugalingon tungod sa mga patigayon niining kinabuhia, aron siya makapahimuot niadtong nagdawat kaniya sa pagkasundalo. ⁵Ug kong ang usa ka tawo usab makigbangga sa mga dula, dili siya mapurong-purongan gawas kong siya makigbangga uyon sa mga tulomanon. ⁶Ang mag-uuma nga nagahago, kinahanglan siya ang una sa pag-ambit sa mga bunga. ⁷Palandunga ang akong gisulti; kay ang Ginoo magahatag kanimo ug salabutan sa tanang mga butang. ⁸Hinumdumi si Jesucristo, sa kaliwat ni David, nabanhaw gikan sa mga minatay, sumala sa akong Maayong Balita; ⁹Nga tungod kaniya nagaantus ako ug kagul-anan bisan pa sa mga gapus, ingon nga daw criminal; apan ang pulong sa Dios dili ginapus. ¹⁰Busa ginaantus ko ang tanang mga butang tungod sa mga pinili, aron sila usab makadangat sa kaluwasan nga anaa kang Cristo Jesus uban ang himaya nga walay katapusan. ¹¹Pulong nga matinumanon: Kay kong nangamatay kita uban kaniya, mangabuhi usab kita uban kaniya: ¹²Kong kita manag-antus, magahari usab kita uban kaniya; kong siya atong igalimod, kita usab igalimod niya: ¹³Kong kita dili matinumanon, siya magapadayon nga matinumanon, kay siya dili makalimod sa iyang kaugalingon. ¹⁴Pahinumdumi sila niining mga butanga, nga itugon mo kanila sa atubangan sa Ginoo, nga dili sila maglalis mahitungod sa mga pulong nga walay kapuslanan, sa pagkalaglag niadtong mga nagapatalinghug. ¹⁵Magkugi ka sa pagpakita sa imong kaugalingon nga nahamut-an sa Dios, usa ka magbubuhat nga walay igakaulaw, mahibalo nga mobahinbahin sa pulong sa kamatuoran. ¹⁶Apan likayan mo ang mga sulti nga dili-diosnon, kay magapalabong sila sa pagka-dili-diosnon, ¹⁷Ug ang ilang mga pulong magaab-ab ingon sa kalamayo; nga kanila mao si Himeneo ug si Fileto; ¹⁸Nga nangasayup mahatungod sa kamatuoran, nga nanag-ingon, nga ang pagkabanhaw miagi na, ug nagapasalaag sa pagtoo sa uban. ¹⁹Bisan pa niini ang malig-on nga patukoranan sa Dios nagapabilin, nga aduna niining patik: ang Ginoo nakaila kanila nga mga iya: ug, Ang tagsatagsa nga nagahingalan sa ngalan sa Ginoo, magbiya sa pagkadilimatarung. ²⁰Karon sa usa ka dakung balay, dili lamang adunay mga sudlanan nga bulawan ug salapi, kondili usab mga kahoy ug yuta; ug ang uban sa pagkadunggan, ug ang uban sa walay-kadunggan. ²¹Busa, kong ang usa ka tawo maghinlo sa iyang kaugalingon niining mga butanga, siya mahimong sudlanan nga sa kadunggan, ginabalaan ug may kapuslanan alang sa Ginoo, naandam sa tanang maayong buhat. ²²Apan kumalagiw ka sa mga kaibog sa pagkabatan-on; ug sunda ang pagkamatarung, ang pagtoo, ang paghigugma, ang pakigdait, uban kanila nga nagatawag sa Ginoo gikan sa kasingkasing nga putli. ²³Apan likayi ang mga binuang ug ang mga binurong lantugi, sa hingbaloan nga sila maoy ginikanan sa mgapag-away. ²⁴Ug ang alagad sa Ginoo dili kinahanglan makiglalis, kondili magmaaghup sa atubangan sa tanan, batid sa pagpanudlo, maantuson; ²⁵Nga sa kaaghup magtudlo siya kanila nga nagabatok sa ilang kaugalingon basin da ang Dios maghatag kanila ug paghinulsol nga sa pag-ila sa kamatuoran, ²⁶Ug makagawas sila sa bitik sa yawa nga nangabihag niya ngadto sa pagbuhat sa iyang kabubut-on.

¹Apan mahibaloan mo kini, nga sa katapusang mga adlaw, moabut ang mga makalilisang panahon. ²Kay ang mga tawo magamahigugmaon sa ilang kaugalingon, mahigugmaon sa salapi, andakan, palabilabihon, mapasipad-anon, masukihon sa mga ginikanan, dili mapasalamaton, dili balaan, ³Walay gugma nga kinaiya, dili malukmay, tigbutangbutang, dili mapugnganon, mapintas, walay gugma sa maayo. ⁴Mga mabudhion, mga gahig-ulo, hambugiro, mahigugmaon sa mga kalingawan labi kay sa paghigugma sa Dios; ⁵Nga nagabaton sa dagway sa pagka-diosnon, apan nanagdumili sila sa gahum niini. Magpahilayo ka usab gikan niini kanila. ⁶Kay niini kanila mao kadtong mga moyuhot sa pagsaka sa mga balay, ug nagapamihag sa mga babaye nga nabug-atan sa mga sala, nga ginadaldal sa nagkalainlaing mga kailibgon; ⁷Nga sa gihapon nanagtoon, apan dili gayud makakab-ut sa pag-ila sa kamatuoran. ⁸Ug maingon nga si Janes ug si Jambres misukol kang Moises, ingon man usab kini sila nagasukol sa kamatuoran; mga tawo nga dunot ug hunahuna, mga sinalikway mahatungod sa pagtoo. ⁹Apan dili sila magalabong sa dayon, kay ang ilang kabuang madayag sa tanang mga tawo, ingon usab sa nahitabo kanila kaniadto. ¹⁰Apan ikaw misunod sa akong pagtolon-an: sa gawi, sa tuyo, sa pagtoo, sa pagkamapailubon, sa gugma, sa pag-antus, ¹¹Sa mga paglutos, sa mga kagul-anan; sa mga butang nga miabut kanako sa Antioquia, sa Iconio, sa Listra; sa mga paglutos nga akong giantus: ug gikan kanila ngatanan giluwasa ako sa Ginoo. ¹²Oo; ug ang tanan nga mga mahagugma magkinabuhi sa pagka-diosnon diha kang Cristo Jesus magaantus sa paglutos; ¹³Apan ang datang mga tawo ug mga limbongan, magatubo sa hilabihan nga pagkadautan, nga magalimbong ug pagalimbongan sila. ¹⁴Apan ikaw, magpadayon ka diha sa mga butang nga hingkat-onan mo ug hingpamatud-an, sa nahibaloan gikan kang kinsa imong hingkat-onan sila; ¹⁵Ug nga sukad sa imong pagkabata hingbaloan mo ang mga Balaan nga Kasulatan, nga makahimo kanimo nga manggialamon ngadto sa kaluwasan pina-agi sa pagtoo nga anaa kang Cristo Jesus. ¹⁶Ang tibook nga Kasulatan gibugna sa Dios, ug may kapuslanan usab alang sa pagtudlo, sa pagbadlong, sa pagsaway, sa pagmatuto sa pagkamatarung: ¹⁷Aron ang tawo sa Dios mamahingpit, nga maandam sa bug-os alang sa tanang maayong buhat.

¹Nagatugon ako kanimo sa atubangan sa Dios, ug ni Cristo Jesus, nga magahukom sa mga buhi ug sa mga minatay sa iyang pagpadayag ug sa iyang gingharian: ²Magwali ka sa pulong; magkugi ka sa panahon ug sa dili panahon; magbadlong ka; magsaway ka; magtambag ka uban sa bug-os nga pagkamapailubon ug pagpanudlo. ³Kay moabut ang panahon nga dili sila molahutay sa maayong pagtolon-an, kondili nga sa may mga dalunggan nga gikatlan, magatigum sila sa ilang kaugalingon ug mga magtutudlo uyon sa ilang mga kailibgon. ⁴Ug igapahilayo nila ang ilang mga dalunggan gikan sa kamatuoran, ug manghisalaag sila ngadto sa mga sugilanon lamang. ⁵Apan magbuotan ka sa tanang mga butang; antusa ang kalisdanan; buhata ang buhat sa usa ka evangelista, tumana ang imong pagkaministro. ⁶Kay ania na ginahalad ako, ug ang takna sa akong paggikan haduol na. ⁷Nakapakigbisug ako sa maayong pag-away; natapus ko ang akong paglumba, akong gibantayan ang pagtoo. ⁸Sukad karon natagana na kanako ang purongpurong sa pagkamatarung, nga igahatag

kanako sa Ginoo, ang Maghuhukom nga matarung, niadtong adlaw; ug dili lamang kanako, kondili usab sa tanan nga nahigugma sa iyang pagpadayag. ⁹Magtinguha ka sa pag-anhi kanako samadali; ¹⁰Kay si Demas mibulag kanako tungod sa paghigugma niini nga panahona sa kalibutan, ug miadto sa Tesalonica; si Crecente ngadto sa Galacia, si Tito ngadto sa Dalmacia. ¹¹Si Lucas lamang ang ania kauban nako. Kuhaa si Marcos ug dad-a ngari kakuyog nimo; kay mapuslanon siya kanako alang sa ministerio. ¹²Apan si Tychico akong gisugo ngadto sa Efeso. ¹³Kong ikaw moari, dad-a ang capote nga nabilin ko sa Troas kang Carpo; ug ang mga basahon, labi na ang mga panit nga sinulatan. ¹⁴Si Alejandro, ang magsasalsal sa tumbaga, nakabuhat kanako ug daghan nga mga kadautan; ang Ginoo magabalus kaniya sumala sa iya nga mga buhat. ¹⁵Magmatngon ka usab kaniya; kay misukol siya ug daku sa atong mga pulong. ¹⁶Sa akong nahaunang paglaban, walay bisan kinsa ako nga kauban; kondili gibiyaan ako sa tanan. Dili unta kana pagaisipon nga batok kanila. ¹⁷Apan ang Ginoo nag-uban kanako, ug nagpalig-on kanako, aron nga pinaagi kanako, ang pag-wali ikasangyaw gayud sa hingpit, ug magpakadungog ang tanang mga Gentil; ug giluwes ako gikan sa baba sa leon. ¹⁸ang Ginoo magagawas kanako gikan sa tanan nga dautang buhat, ug magaluwas kanako ngadto sa iyang gingharian nga langitnon. Kaniya ang himaya sa mga katuigan nga walay katapusan. Amen. ¹⁹Pangumostaha si Prisca, ug si Aquila, ug ang panimalay ni Onesiforo. ²⁰Si Eurasto nahabilin sa Corinto; ug si Trofimo gibiyaan ko nga masakiton sa Mileto. ²¹Maninguha ka sa pag-ari sa dili pa moabut ang tingtugnaw. Nagapangumosta kanimo si Eubulo ug si Pudente, ug si Lino, ug si Claudia, ug ang tanan nga mga igsoon. ²²ang Ginoo magauban sa imong espiritu. Ang gracia magauban kaninyo. Amen.

¹Si Pablo, ulipon sa Dios, ug apostol ni Jesucristo, ingon sa pagtoo sa mga pinili sa Dios, ug sa pag-ila sa kamatuoran, nga mao ang angay sa pagka-diosnon; ²Nga sa paglaum sa kinabuhi nga walay katapusan, nga gisaad sa Dios, nga dili arang makabakak, sa wala pa ang mga katuigan nga walay katapusan; ³Apan sa iyang kaugalingong mga panahon, nagpahayag sa iyang pulong pinaagi sa pagmantala, nga gitugyan kanako sumala sa sugo sa Dios nga atong Manluluwas; ⁴Kang Tito, anak ko nga matuod sumala sa pagtoo nga gikausahan: Ang gracia ug ang pakigdait sa Dios nga Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong Manluluwas. ⁵Tungod niining hinungdan gibilin ko ikaw sa Creta, aron ipahimutang mo ang mga butang nga nakulang, ug sa pagtudlo ug mga anciano sa tagsatagsa ka lungsod ingon sa gisugo ko kanimo, ⁶Kong may tawo nga dili badlonganon, bana sa usa ka asawa nga may mga anak nga mga magtotoo nga wala ikasumbong sa paggubot ug sa pagsupil. ⁷Kay kinahanglan nga ang obispo dili badlonganon, ingon nga tinugyanan sa Dios; dili mabuotbuoton sa kaugalingon, dili masuk-anon, dili mahigugmaon sa vino, dili makig-awayon, dili dalo sa maka-uulaw nga ganancia. ⁸Kondili maabiabihon, mahigugmaon sa maayo, buotan, matarung, maputli, mapinugnganon; ⁹Nga magabaton sa pulong nga matinumanon, nga nahiuyon sa pagtolon-an aron siya makahimo sa pagpanambag sa maayong pagtolon-an, ug sa pagbadlong usab sa mga malalison. ¹⁰Kay adunay daghang tawo nga masukihon, nga tigsulti sa walay pulos,

ug mga limbongan, labi na gayud ang sa mga circuncicion; ¹¹Kansang mga baba kinahanglan pagsap-ungan; mga tawo nga nagabungkag sa tibook nga mga panimalay, nga nagapanudlo ug mga butang nga dili angay nila itudlo, tungod sa ganancia nga maka-uulaw. ¹²Ang usa kanila, usa ka kaugalingon nila nga manalagna, miingon: Ang mga taga-Creta mga bakakon gihapon, mga mananap nga mga tapulan nga mga hingaon. ¹³Kini nga pagpamatuod, tinuod man Tungod niini, badlongan sila sa maidlut gayud, aron managputli sila sa pagtoo, ¹⁴Nga dili mapatalinghugon sila sa mga sugilanong Jinudio, ug sa mga sugo sa mga tawo, nga nanagpamulag sa kamatuoran. ¹⁵Alang sa mga maputli, ang tanang mga butang maputli; apan alang kanila nga mga mahugaw ug dili matinohon, walay bisan unsa usab nga maputli, kondili ang ilang hunahuna ug kaisipan mahugaw usab. ¹⁶Nagasugid sila nga nakaila sila sa Dios; apan sa ilang mga buhat ginalimod siya nila, sanglit mga makaluod sila ug mga dilimasinulondon, ug alang sa tanang maayong buhat, sila dunot ug kasingkasing.

¹Apan, ikaw, magsulti ka sa mga butang nga angay sa putli nga pagtolon-an; ²Nga ang mga tigulang nga lalake magkasarangan, maugdang, buotan ug hunahuna, putli sa pagtoo, sa gugma, sa pagpailub; ³Nga ang mga babaye nga tigulang ingon usab managpakita ug pamatasan nga matinahuron; dili magmalibakon, dili magpaulipon sa daghang vino, mga magtutudlo sa maayo; ⁴Aron makatudlo sila sa mga batanong babaye sa paghigugma sa ilang mga bana, ug sa paghigugma sa ilang mga anak, ⁵Nga buotan ug hunahuna, mga maligdong, mga ulay, mga manggibuhaton sulod sa panimalay, mga malolot, mga mapinasakpon sa ilang mga bana, aron dill mapasipalahan ang pulong sa Dios. ⁶Ingon usab tambagi ang mga batanong lalake, nga sila managbuotan sa hunahuna. ⁷Magpadayag ka sa tanang mga butang nga panig-ingnan sa mga maayong buhat; sa pagtolon-an magpadayag sa pagkaulay ug pagkamaugdang; ⁸Putli nga pulong nga dili arang mabadlong, aron nga maulawan ang kaaway, sanglit walay bisan unsa nga dautan nga ikaingon batok kanato. ⁹Tambagi ang mga ulipon, nga managpasakup sila sa ilang mga agalon, nga managpahamuot sa tanan nga mga butang nga dili magmasupakon kanila; ¹⁰Nga dili sila magmakiriwan, kondili magpakita sa bug-os nga pagkamatimumanon, aron madayandayanan nila ang pagtolon-an sa Dios, nga atong Manluluwas sa tanang mga butang. ¹¹Kay ang gracia sa Dios nga naga-dala sa kaluwasan nagpakita sa tanang mga tawo: ¹²Sa pagtudlo kanato nga sa nadumilian ta ang pagkadili-diosnon ug ang mga kailibgong kalibutanon, managpuyo kita sa kabuotan ug sa katarung, ug sa pagka-diosnon niini nga panahona sa kalibutan, ¹³Nga nagapaabut sa bulahan nga paglaum, ug sa pagpadayag sa himaya sa atong dakung Dios ug Manluluwas, nga si Jesucristo; ¹⁴Nga mihatag sa iyang kaugalingon tungod kanato, aron kita matubos gikan sa bug-os nga pagkamasupilon ug pagkaputli alang sa iyang kaugalingon sa usa ka katawohan nga maiya gayud, nga makugi sa mga maayong buhat. ¹⁵Isulti mo kining mga butanga, ug itambag mo, ug ibadlong sa bug-os nga pagbulot-an. Ayaw pag-itugot nga may magtamay kanimo.

¹Pahinumduma sila nga managpasakup sila sa mga punoan ug sa mga kagamhanan, nga magmasinulondon sila nga mag-andam sila sa tanang maayong buhat; ²Nga dili sila magsulti ug dautan batok kang bisan kinsa, nga dili sila magmasukihon, kondili magmalomo sa pagpakita ug kaaghup alang sa tanan nga mga tawo. ³Kay kita usab, sa uban nga panahon nangabuug kita, dili mga masinulondon, mga gipasalaag, mga ulipon sa nagakalainlaing mga kailibgon ug mga kalingawan, nga nagakinabuhi kita sa pagkautan ug sa kasina, mga madinumtanon, nga nagadinumtanay ang usa ug usa. ⁴Apan sa pagpakita sa kalolot sa Dios nga along Manluluwas, ug sa iyang gugma alang sa mga tawo, ⁵Dili gikan sa mga buhat sa pag-kamatarung nga atong ginapamuhat, kondili sumala sa iyang kalooy, giluwag kita niya pinaagi sa paghugas sa bag-o nga pagkatawo, ug sa pagbag-o sa Espiritu Santo; ⁶Nga iyang gibubo kanato sa madagayaon pinaagi kang Jesucristo nga atong Manluluwas; ⁷Aron nga, sa gipakamatarung kita pinaagi sa iyang gracia, magmanunod kita sumala sa paglaum sa kinabuhi nga walay katapusan. ⁸Pulong nga matinumanon, ug ginapanghinaut ko, nga imong pagpamatud-an kining mga butanga; aron ang mga nagaloo sa Dios, managtinguha sila sa pagkugi sa mga maayong buhat. Kini mao ang mga butang nga mga maayo ug may kapuslanan sa mga tawo. ⁹Apan likayi ang mga paglantugi nga binuang, ug ang mga lista sa mga kagikanan ug ang mga paglalis, ug pagtinubagay mahatungod sa balaod; kay mga walay kapuslanan ug mga kawang. ¹⁰Isalikway mo ang tawo nga maoy ginikanan sa pagbahinbahin, sa human sa makausa ug makaduha nga pagtambag; ¹¹Sa hingbaloan mo nga ang maong tawo nahasalaag ug nagapakasala, nga nagahukom na sa silot sa iyang kaugalingon. ¹²Kong sugoon ko kanimo si Artemas, kun si Tychico, maninguha ka sa pag-anhi kanako sa Nicopolis, kay gituyo ko ang pagpuyo didto sulod sa tingtugnaw. ¹³Sa dakung kakugi pagikana si Cenas, ang manlalaban, ug si Apolo, aron walay makulang kanila, ¹⁴Ug ang atong mga sakup usab, managtoon sa pagpadayon sa maayong mga buhat alang sa mga mapuslanong kinahanglan, aron sila dili magawalay bunga. ¹⁵Ang tanan nga mga ania uban kanako nangumosta kanimo. Pangumostaha ang mga nanaghigugma sa atong pagtoo. Ang gracia magauban kaninyong tanan.

¹Si Pablo, nga binilanggo ni Cristo Jesus, ug si Timoteo nga atong igsoon, alang kang Filemon nga hinigugma ug among katabang; ²Ug kang Apphia nga atong igsoong babaye ug kang Archipo, nga among masigkasundalo, ug sa iglesia diha sa imong balay: ³Ang gracia kaninyo, ug ang pakigdait nga gikan sa Dios nga atong Amahan, ug sa Ginoong Jesucristo. ⁴Ako nagapasalamat gihapon sa akong Dios, nga nagahisgut mahitungod kanimo sa akong mga pag-ampo, ⁵Nga nakadungog mahitungod sa imong gugma ug sa imong pagtoo nga nabatonan mo diha sa Ginoong Jesus ug sa tanang mga balaan; ⁶Aron ang imong pagpakig-ambit sa pagtoo magmabungaon sa pag-ila sa tanang maayong butang, nga anaa kaninyo, ngadto kang Cristo. ⁷Kay daku ang akong kahinangup ug pagkalipay diha sa imong gugma; kay, igsoon, ang kasingkasing sa mga balaan nabag-o tungod kanimo. ⁸Tungod niini, bisan ako adunay daku nga kaisug diha kang Cristo sa pagsugo kanimo niadtong angay, ⁹Walay sapayan, tungod sa gugma ako nagapangamuyo hinoon kanimo, ingon nga

mao ako si Pablo, nga tigulang, ug karon binilanggo usab ni Cristo Jesus; ¹⁰Mangamuyo ako kanimo alang sa akong anak nga si Onesimo, nga gipanganak ko sa akong mga gapus, ¹¹Nga siya sa lain nga panahon wala ing kapuslanan kanimo, apan karon adunay kapuslanan kanimo ug kanako: ¹²Nga gipapauli ko siya nganha kanimo sa iyang kaugalingon gayud, kana siya mao ang akong kaugalingon nga kasingkasing. ¹³Ako mahagugma unta nga maghawid kaniya uban kanako, aron unta sa imong dapit, siya mag-alagad kanako diha sa mga gapus sa Maayong Balita; ¹⁴Apan gawas sa imong pagtugot dili ako buot magbuhat sa bisan unsa, aron ang imong kaayo dili pag-ingon nga daw gikinahanglan, kondili sa kinabubut-on lamang. ¹⁵Kay tingali tungod niini nahibulag siya sa makadiyut gikan kanimo, aron sa gihapon pagadawaton mo siya; ¹⁶Dili na ingon nga ulipon, kondili labaw na sa usa ka ulipon, usa ka igsoong hinigugma, labi na gayud hinoon kanako, apan daw unsa pa gayud kanimo diha sa unod ug sa Ginoo usab. ¹⁷Busa, kong ikaw nagaisip kanako nga umalambit, dawata siya ingon sa akong kaugalingon. ¹⁸Ug kong nakabuhat siya kanimo sa unsa nga among-among, kun may utang kanimo, kini isipa nga akong utang. ¹⁹Ako, si Pablo nagatimaan niana sa akong kaugalingon nga kamot; akoy magabayad niana: nga ako magaingon kanimo nga bisan ikaw sa imong kaugalingong kalag utangan kanako. ²⁰Oo, igsoon, hatagi ako ug kalipay kanimo diha sa Ginoo. Bag-oha ang akong kasingkasing diha kang Cristo. ²¹Nagsulat ako kanimo, nga may pagsalig sa imong pagkamatimumanon, sa hingbaloan ko nga pagabuhaton mo bisan pa ang labaw sa ginaingon ko. ²²Apan labut pa niining tanan, maghikay ka usab ug usa ka abutanan alang kanako, kay nagalaum ako nga pinaagi sa inyong pag-ampo tugotan ako sa pag-anha kaninyo. ²³Nangumosta kanimo si Epafras, nga akong isigkabinilanggo kang Cristo Jesus. ²⁴Ingon usab si Marcos, si Aristarco, si Demas, si Lucas, nga akong mga katabang. ²⁵Ang gracia sa atong Ginoong Jesucristo magauban sa inyong espiritu. Amen.

¹Ang Dios nga sa karaang panahon nakasulti sa makadaghan ug sa mga nagkalainlaing mga paagi sa mga ginikanan pinaagi sa mga manalagna. ²Niining katapusan nga mga adlaw nagsulti kanato pinaagi sa iyang Anak nga gitudlo niya nga manununod sa tanang mga butang nga tungod kaniya usab gibuhat ang mga kalibutan; ³Nga sanglit mao ang dan-ag sa iyang himaya ug ang mao gayud nga dagway sa iyang pagkamao, ug sa nagatuboy sa tanang mga butang pinaagi sa pulong sa iyang gahum, sa diha nga nakabuhat siya sa paghinlo sa atong mga sala, milingkod sa toong kamot sa Halangdon sa kahitas-an; ⁴Sa nahimo siya nga labi pang maayo kay sa mga manolonda sanglit kay nakapanunod siya sa usa ka ngalan nga labi pang halangdon kay kanila. ⁵Kay kang kinsa sa mga manolonda siya magapamulong sa bisan unsang panahon: Ikaw mao ang akong Anak, gipanganak ko ikaw karon? ug usab: Ako mahimong Amahan niya, ug siya mahimong Anak nako? ⁶Ug kong siya magadala pag-usab sa panganay dinhi sa yuta, magaingon siya: Ug ang tanang mga manolonda sa Dios pasimbaha kaniya. ⁷Ug mahitungod sa mga manolonda siya nagingon: Ang nagabuhat ingon nga mga hangin sa iyang mga manolonda, ug ingon nga siga sa kalayo sa iyang mga ministro; ⁸Apan mahitungod sa Anak, siya nagingon: Ang imong trono, O Dios, alang sa

mga katuigan nga walay katapusan, ug ang baras sa katul-id mao ang baras sa imong gingharian. ⁹Gihigugma mo ang pagkamatarung, ug gidumtan ang pagkamasupilon; tungod niana, ang Dios nga imong Dios nagadihog kanimo uban sa lana sa kalipay labaw kay sa imong mga kauban. ¹⁰Ug, ikaw, Ginoo, sa sinugdan nagatukod sa patukoranan sa yuta, ug ang mga langit mao ang mga buhat sa imong mga kamot; ¹¹Sila mangawala, apan ikaw magapadayon; ug silang tanan mangadaan ingon sa usa ka bisti; ¹²Ug ingon sa usa ka kupo lukoton mo sila, ug ingon sa usa ka bisti pagaalid-an sila, apan ikaw mao sa gihapon, ug ang imong mga tuig dili matapus. ¹³Apan kinsa sa mga manolonda ang iyang gisultihan sa bisan unsa nga panahon: Lumingkod ka sa akong too, hangtud nga igabutang ko ang imong mga kaaway nga tumbanan sa imong mga tiil? ¹⁴Dili ba silang tanan mga espiritu nga mag-aalagad, nga gisugo aron sa pag-alagad tungod niadtong mga manununod sa kaluwasan?

¹Busa, kinahanglan nga hatagan ta sa labing mainitong pagtagad ang mga butang nga hingdunggan, tingali unya nga ipanganod kita gikan kanila. ²Kay kong ang pulong nga gisulti pinaagi sa mga manolonda nagapaila nga malig-on, ug ang tanan nga paglapas ug pagsuki nakadawat sa matarung bayad sa balus; ³Unsaon ta sa paglikay, kong talikdan ta ang ingon nga pagkadaku nga kaluwasan? nga sa sinugdan gisulti pinaagi sa Ginoo, gipamatud-an kanato pinaagi kanila nga mga nagpakadungog; ⁴Nga gipamatud-an usab sa Dios uban kanila, pinaagi sa mga ilhanan ug sa mga katingalahan usab, ug sa mga nagakalainlain nga mga gahum, ug sa mga hiyas sa Espiritu Santo, sumala sa iyang kaugalingong kabubut-on. ⁵Kay wala niya igapasakup sa mga manoionda ang palaabuton nga kalibutan nga ginasultihan ta. ⁶Apan may usa nga nagapamatuod, sa usa ka dapit nga nagaingon: Unsa ba ang tawo nga nagamatnagdanon man ikaw kaniya? Kun ang anak sa tawo nga ikaw nagaduaw man kaniya? ⁷Gibuhat mo siya nga ubos ug diyutay lamang kay sa mga manolonda; gipurongpurongan mo siya uban sa himaya ug kadunggan, ug gipahaluna mo siya ibabaw sa mga buhat sa imong mga kamot; ⁸Gisakup mo ang tanang mga butang sa ilalum sa iyang mga tiil. Kay sa pagsakup niya sa tanang mga butang, wala siyay gibiyaan nga wala isakup kaniya. Apan karon wala pa nato makita ang tanang mga butang nga nasakup kaniya. ⁹Apan nakita nato ang gihimong ubos ug diyutay lamang kay sa mga manolonda, bisan si Jesus, tungod sa pag-antus sa kamatayon, gipurongpurongan sa himaya ug kadunggan aron nga tungod sa gracia sa Dios, pagatilawan niya ang kamatayon alang sa tagsatagsa ka tawo. ¹⁰Kay angay kaniya, alang kang kinsa ang tanang mga butang, ug pinaagi kang kinsa ang tanang mga butang, sa pagdala ug daghang mga anak ngadto sa himaya, aron sa paghimong hingpit sa magbubuhay sa ilang kaluwasan pinaagi sa mga pag-antus. ¹¹Kay ang nagabalaan ug kadtong mga gibalaan gikan sa usa lamang; tungod niana nga hinungdan siya wala maulaw sa pagtawag kanila nga mga igsoon, ¹²Nga nagaingon: Igapahayag ko ang imong ngalan ngadto sa akong mga igsoon, sa taliwala sa kapunungan magaaawit ako sa imong pagdayeg. ¹³Ug usab: Igabutang ko ang akong pagsalig kaniya. Ug usab: Ania karon, ako ug ang mga anak nga gihatag sa Dios kanako. ¹⁴Busa sanglit kay ang mga anak umalambit man sa unod ug dugo, sa maong pagkaagi, siya usab miambit niini, aron tungod sa kamatayon

pagawagtangon niya pinaagi sa kamatayon ang may gahum sa kamatayon, nga mao ang yawa; ¹⁵Ug pagaluwason niya ang tanan nga tungod sa kahadlok sa kamatayon nagpasakup sa pagkaulipon sa tibook nila nga kinabuhi. ¹⁶Kay sa pagkamatuod, dili sa mga manolonda siya nagahatag ug tabang, kondili nagahatag siya ug tabang sa kaliwat ni Abraham. ¹⁷Tungod niana, kinahanglan siya mahimong sama sa iyang mga igsoon sa tanang mga butang, aron mahimo siyang maloloy-on ug matinumanon nga labawng sacerdote sa mga butang nga mahitungod sa Dios, sa paghimo ug halad sa pagpasig-uli alang sa mga sala sa katawohan. ¹⁸Kay niana, siya sa iyang kaugalingon nag-antus sanglit gitintal, takus siya sa pagtabang niadtong mga gitintal.

¹Tungod niana, mga igsoong balaan, mga umalambit sa langitnon nga pagtawag, palandunga ang Apostol ug Labawng Sacerdote sa atong pagsugid, nga mao si Jesus; ²Nga matinumanon niadtong nagtudlo kaniya, ingon man usab si Moises sa tibook niya nga balay. ³Kay siya ginaisip nga takus sa labi pang daku nga himaya kay sa kang Moises, sa gidak-on nga ang nagtukod sa balay may labi pang daku nga kadunganan kay sa balay. ⁴Kay ang tagsatagsa ka balay gitukod ni bisan kinsa; apan ang nagtukod sa tanang mga butang mao ang Dios. ⁵Ug si Moises, ingon nga sulogoon, sa pagkamatuod matinumanon sa tibook niya nga balay, alang sa usa ka pagpamatuod niadtong mga butang nga pagasultihan sa ulahi. ⁶Apan si Cristo ingon nga Anak, ibabaw sa iyang balay; kang kinsang balay mao kita kong ginalig-on ta ang atong kaisug ug ang paghimaya sa atong paglaum nga malig-on hangtud sa katapusan. ⁷Tungod niana, bisan ingon sa gisulti sa Espiritu Santo: Kong pagapatalinghugan ninyo karong adlaw ang iyang tingog, ⁸Dili ninyo pagpatig-ahon ang inyong mga kasingkasing, ingon sa paghagit, sama sa adlaw sa pagtintal didto sa kamingawan, ⁹Diin ako gisulayan sa inyong mga ginikanan pinaagi sa pagtilaw kanako, ug hingkit-an nila ang akong mga buhat sa kap-atan katuig, ¹⁰Tungod niana, nasuko ako niini nga kaliwatana, ug miingon ako: Kanunay sila nga nangasayup sa ilang kasingkasing, apan wala sila mahibalo sa akong mga dalan; ¹¹Sumala sa akong gipanumpa tungod sa akong kaligutgut, dili sila makasulod sa akong kapahulayan. ¹²Magmatngon kamo, mga igsoon, tingali unya bisan kinsa diha kaninyo may usa ka dautan nga kasingkasing sa walay pagtoo, sa iyang pagbulag gikan sa buhi nga Dios. ¹³Apan magtinambagay kamo ang usa ug usa kaninyo sa matag-adlaw, samtang nga kini ginatawag Karong-adlaw, aron dili magmatig-a ang bisan kinsa kaninyo tungod sa pagkalimbongan sa sala; ¹⁴Kay kita nahimong mga umalambit ni Cristo, kong ginapalig-on ta ang sinugdanan sa atong pagsalig hangtud sa katapusan; ¹⁵Samtang ginaingon: Karong adlaw kong magapatalinghug kamo sa iyang tingog, dili ninyo pagpatig-ahon ang inyong mga kasingkasing ingon sa paghagit. ¹⁶Kay kinsa kanila, sa nanagpakabati sila, ang nanaghagit? Dili ba ngatanan sila nga namahawa sa Egipto pinaagi kang Moises? ¹⁷Ug kinsa ang mga gikasuk-an niya sulod sa kap-atan ka tuig? Dili ba ang mga nagpakasala, kang kinsang mga lawas nangapukan didto sa kamingawan? ¹⁸Ug kang kinsa siya nanumpa nga sila dili makasulod sa iyang kapahulayan kondili niadtong mga masukihon? ¹⁹Ug nakita namo nga wala sila makasulod tungod sa pagka-walay-pagtoo.

¹Busa, mangahadlok kita, kay tingali unya, sanglit may saad nga gibilin sa pagpasulod sa iyang kapahulayan, may bisan kinsa kaninyo nga daw dili makakab-ut niini. ²Kay sa pagkamatuod ginawali usab kanato ang Maayong Balita ingon usab kanila; apan ang pulong nga hingdunggan wala nila pagpusli, tungod kay wala pag-ubani sa pagtoo niadtong mga nanagpakadungog; ³Kay kita nga mingtoo makasulod niadto nga kapahulayan, bisan ingon sa gisulti niya: Sumala sa akong ginapanumpa tungod sa akong kaligutgut, dili sila makasulod sa akong kapahulayan, bisan pa ang mga buhat nangahuman sukad sa pagtukod sa kalibutan. ⁴Kay siya nag-ingon sa laing bahin mahitungod sa ikapito ka adlaw, sa ingon niini: Ug ang Dios mipahulay sa tanan niyang mga bulohaton sa ikapito ka adlaw. ⁵Ug niining bahina usab: dili sila magsulod sa akong kapahulayan. ⁶Busa, sanglit matuod man gihapon nga may pipila nga kinahanglan mosulod didto, ug sila nga ginawalihan sa Maayong Balita kanhi wala makahimo sa pagsulod tungod sa pagkamasukihon, ⁷Nagatudlo siya pag-usab ug usa ka adlaw, Karong-adlaw, nagaingon pinaagi kang David, sa human sa hataas nga panahon (bisan ingon sa gisulti niya kaniadto) Karong-adlaw kong makadungog kamo sa iyang tingog, dili ninyo pagpatig-ahon ang inyong mga kasingkasing. ⁸Kay kong si Josue mihatag pa kanila ug kapahulayan, wala unta siya magsulti mahitungod sa laing adlaw. ⁹Busa nagapabilin pa ang kapahulayan nga sa adlaw nga igpapahulay alang sa katawohan sa Dios. ¹⁰Kay siya nga nakasulod sa iyang kapahulayan, nakapahulay usab siya sa iyang kaugalingon gikan sa iyang mga buhat, sumala sa gihimo sa Dios gikan sa iyang mga buhat. ¹¹Busa maninguha kita sa pagsulod niana nga kapahulayan, aron walay bisan kinsa nga tawo mahulog sa mao usab nga panig-ingnan sa pagkamasukihon. ¹²Kay ang pulong sa Dios buhi ug maabtik, ug labi pang mahait kay sa bisan unsa nga espada nga duha ing sulab, ug nagadulot hangtud sa pagkabahin sa kalag ug sa espiritu, sa mga lutahan ug sa mga utok sa bukog, malagmit sa pag-ila sa mga hunahuna ug sa mga tuyo sa kasingkasing. ¹³Ug walay binuhat nga dili madayag sa iyang atubangan; kondili ang tanang mga butang mga hubo ug binuksan sa atubangan sa mga mata niadtong atong pagahatagan ug cuenta. ¹⁴Busa sa nabatonan ta ang usa ka labawng sacerdote nga nakalatas sa kalangitan, si Jesus, ang Anak sa Dios, managlig-on kita sa atong pagsugid. ¹⁵Kay kita waiay labawng sacerdote nga dili arang matandog sa pagbati sa atong mga kaluyahon; kondili usa nga gitintal sa tanang mga paagi sama kanato, apan walay sala. ¹⁶Busa, manuol kita nga may pagpangahas ngadto sa trono sa gracia, aron kita makadawat sa kalooy, ug makakaplag sa gracia nga makatabang kanato sa takna sa pagkinahanglan.

¹Kay ang tagsatagsa ka labawng sacerdote, nga pinili gikan sa mga tawo, ginatudlo alang sa mga tawo sa mga butang mahitungod sa Dios, aron siya magahalad ug mga gasa ug mga halad alang sa mga sala; ²Nga makapailub sa malomo uban sa mga dili-maalang ug sa mga masalaypon, kay siya usab ginalikusan man sa kaluyahon; ³Ug tungod niana siya kinahanglan magahalad alang sa mga sala, ingon man alang sa mga tawo, mao man usab alang sa iyang kaugalingon. ⁴Ug walay tawo nga makaangkon sa kadunggan alang sa iyang kaugalingon, kondili sa diha nga ginatawag

na siya sa Dios, bisan ingon kang Aaron. ⁵Busa si Cristo usab wala maghimaya sa iyang kaugalingon aron pagahimoon nga labawng sacerdote, kondili ang nagasulti kaniya: Ikaw ang akong Anak, karong adlaw gipanganak ko ikaw. ⁶Sumala sa giingon usab niya sa laing dapit: Ikaw sacerdote hangtud sa walay katapusan sunod sa laray ni Melchisedec. ⁷Nga sa mga adlaw sa iyang unod, sa nakahalad ug mga pag-ampo ug mga pagpangamuyo, uban ang makusog nga pagbakho ug mga luha ngadto kaniya nga may gahum sa pagluwas kaniya gikan sa kamatayon, ug sa tapus patalinghugi tungod sa iyang diosnong kahadlok. ⁸Nga bisan siya usa ka Anak, apan makakat-on sa pagka-masinugtanon pinaagi sa mga butang nga iyang giantus, ⁹Ug sa tapus mahimong hingpit, alang kanila nga nagatuman kaniya, nahimo siyang magbubuhat sa kaluwasan nga walay katapusan; ¹⁰Nga ginganlan siya sa Dios labawng sacerdote sunod sa laray ni Melchisedec. ¹¹Tungod kaniya kami adunay daghang mga butang nga ikasulti nga malisud sabton, sa hingkaplagan namo nga kamo nabungol sa pagpanimati. ¹²Kay sa diha nga tungod sa panahon kinahanglan kamo mahimong mga magtutudlo, nagkinahanglan na usab kamo nga may usa nga magatudlo kaninyo sa mga sinugdan sa nahaunang mga pagtolon-an sa mga pulong sa Dios; ug nangahimo nga ingon sa mga nagkinahanglan sa gatas ug dili sa kalan-on nga magahi. ¹³Kay ang tagsatagsa nga nakig-ambit sa gatas walay kasinatian sa pulong sa pagkamatarung, kay bata man siya. ¹⁴Apan ang kalan-on nga magahi alang sa mga tawong hamtong, niadto gayud nga tungod sa pagbansay naanad ang ilang mga salabutan sa paggahin sa maayo ug sa dautan,

¹Busa, sa nasayloan nato ang pulong sa nahaunang mga pagtolon-an ni Cristo, magapadayon kita ngadto sa kahingpitan, dili sa pagbutang pag-usab ug patukoranan sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat, ug sa pagtoo ngadto sa Dios. ²Mahitungod sa pagtolon-an sa pagbautismo, ug sa pagpandong sa mga kamot, ug sa pagkabanhaw sa mga minatay, ug sa paghukom nga walay katapusan. ³Ug kini pagabuhaton nato kong igatugot sa Dios. ⁴Kay mahitungod niadtong mga naiwagan sa makausa ug mga nanagpakatilaw sa hatag nga langitnon, ug nahimong mga umalambit sa Espiritu Santo, ⁵Ug nakatilaw sa maayong pulong sa Dios, ug sa mga gahum sa katuigan nga umalabut, ⁶Ug unya mahulog, dili na mahimo ang pagpabag-o kanila pag-usab ngadto sa paghinulsol; samtang nga gilansang nila pag-usab ngadto sa ilang kaugalingon ang Anak sa Dios, ug ilang gipakaulawan siya sa dayag. ⁷Kay ang yuta nga nagasuyop sa ulan nga sa masubsub nagakahulog niini, ug nagapatubo sa mga tanum nga angay niadtong alang kanila ginauma ang yuta, nagadawat sa panalangin gikan sa Dios. ⁸Apan kong nagabunga sa mga sapinit ug mga kadyapa, kini igasalikway ug haduol sa tunglo; kang kinsang katapusan mao ang pagkasunog. ⁹Apan, mga hinigugma, ginadani kami sa labing maayong mga butang alang kaninyo, ug mga butang nga iya sa kaluwasan, bisan nagasulti kami sa ingon niini. ¹⁰Kay walay pagka-dili-matarung ang Dios nga mahikalimot sa inyong buhat ug sa gugma nga inyong gipakita alang sa iyang ngalan, sa pagkaagi nga kamo nagaalagad sa mga balaan, ug sa gihapon nagaalagad pa kamo. ¹¹Ug nagapanghinaut kami nga ang tagsatagsa kaninyo magapakita sa mao usab nga kakugi ngadto sa kahingpitan sa paglaum bisan

hangtud sa katapusan; ¹²Aron dili kamo magmatapulan, kondili mga magmaawaton niadtong tungod sa pagtoo ug pagpailub nagapanunod sa mga saad. ¹³Kay sa pagsaad sa Dios kang Abraham, sanglit walay laing labing daku kay kaniya nga iyang kapanumpaan, nanumpa siya sa iyang kaugalingon, ¹⁴Nga nagaingon: Sa pagkamatuod, sa pagpanalangin pagapanalanginan ko ikaw, ug sa pagpadaghan pagapadaghanon ko ikaw. ¹⁵Ug niini, sa nakag-antus siya sa mapailubon gayud, hing-aguman niya ang saad. ¹⁶Kay ang mga tawo nagapanumpa sumala sa mga labi pang daku kay kanila, ug sa tanang pakiglalis nila ang panumpa maoy katapusan alang sa pagpalig-on. ¹⁷Nga niini, ang Dios, sanglit nagasingkamot sa pagpakita nga labing madagayaon ngadto sa mga manununod sa saad, sa pagkadili-mabalhinon sa iyang tambag, nga ginalabanan ug panumpa; ¹⁸Nga pinaagi saduha ka butang nga dili mabalhinon, nga tungod kanila dili gayud mahimo nga ang Dios magbakak, may malig-on nga pagpadasig kita, nga mingkalagiw ngadto sa dalangpanan sa pagbaton sa paglaum nga gibutang sa atong atubangan; ¹⁹Nga atong gibatonan ingon nga sinipit sa kalag, usa ka paglaum nga may katinoan ug malig-on, ug nagasulod ngadto sa sulod sa tabil. ²⁰Diin ingon nga mag-uuna, si Jesus misulod tungod kanato, sa nahimo siyang usa ka labawng sacerdote nga walay katapusan, sunod sa laray ni Melchisedec.

¹Kay kini si Meichisedec, hari sa Salem, sacerdote sa Dios nga Hataas Uyamut, misugat kang Abraham nga nagapauli gikan sa pagpamatay sa mga hari, ug nanalangin kaniya; ²Kang kinsa usab si Abraham mibahin sa ikapulo sa tanan, (sanglit una sa tanan, kong hubaron, Hari sa pagkamatarung, ug unya usab Hari sa Salem, kong sayron, Hari sa pakigdait; ³Walay amahan, walay inahan, walay kagikanan; nga walay sinugdan sa mga adlaw; bisan katapusan sa kinabuhi, kondili gibuhit nga sama sa Anak sa Dios), nagapadayon nga sacerdote nga sa gihapon. ⁴Karon, palandunga kong unsa ang pagkadaku niining tawohana, nga kaniya si Abraham nga patriarca naghatag sa ikapulo sa mga labing maayo sa mga inagaw. ⁵Ug kadtong sa mga anak ni Levi nga nanagdawat sa katungdanan sa pagkasacerdote, may sugo sa pagkuha sa mga ikapulo gikan sa mga tawo sumala sa Kasugoan, nga gikan sa ilang mga igsoon, bisan nagagikan kini sila sa mga hawak ni Abraham: ⁶Apan siya kang kansang kagikanan wala isipa nga gikan kanila, nagkuha sa mga ikapulo gikan kang Abraham, ug nagapanalangin niadtong nagadavvat sa saad. ⁷Apan sa walay bisan unsa nga paglalis, ang labing ubos gipanalanginan sa labing labaw. ⁸Ug dinhi ang mga tawo nga mamatay nagadawat sa mga ikapulo; apan didto ang usa, nga kaniya ginapamatuod nga siya buhi. ⁹Ug, busa pagaingnon niini, pinaagi kang Abraham, bisan si Levi nga nagadawat sa mga ikapulo, nagbayad sa mga ikapulo: ¹⁰Kay didto pa siya sa mga hawak sa iyang amahan, sa gisugat siya ni Melchisedec. ¹¹Karon, kong diha pay pagkahingpit pinaagi sa pagkasacerdote ni Levi (kay sa ilalum niini midawat ang mga tawo sa Kasugoan), unsa pa may pagkinahanglan nga may laing sacerdote nga patindugon sumala sa laray ni Melchisedec, ug dili pagaisipon sama sa laray ni Aaron? ¹²Kay sa nailisan ang pagkasacerdote, tungod sa kinahanglan usab ang Kasugoan nailisan. ¹³Kay ang ginapamulongan niining mga butanga sakup sa lain nga banay, nga gikan niini walay tawo nga nakaalagad sa halaran.

¹⁴Kay dayag gayud nga ang atong Ginoo natawo gikan kang Juda; nga niining banaya si Moises wala magsulti mahitungod sa mga sacerdote. ¹⁵Ug ang atong ginapamulong labi pa gayud nga dayag, kong sumala sa kasamahan ni Melchisedec may mobangon nga laing sacerdote, ¹⁶Nga ginahimo, dili sumala sa balaod sa lawasnon nga Kasugoan, kondili sumala sa gahum sa kinabuhi nga walay katapusan: ¹⁷Kay ginapamatud-an mahitungod kaniya: Ikaw sacerdote sa walay katapusan, sumala sa laray ni Melchisedec. ¹⁸Kay giwagtang ang nahauna nga sugo tungod sa kahuyang ug pagkawalay kapuslanan niini. ¹⁹(Kay walay bisan unsa nga gihingpit sa Kasugoan), ug ang pagpasulod tungod niini sa labing maayo nga paglaum, nga pinaagi niini mahiduol kita sa Dios. ²⁰Ug sanglit kay kini dili sa walay pagpanumpa. ²¹(Kay sa pagkamatuod sila gipanaghimo nga mga sacerdote sa walay panumpa, apan siya sa may panumpa tungod niadtong nag-ingon mahitungod kaniya: ang Ginoo nanumpa ug dili siya sa iyang kaugalingon magbasul. Ikaw sacerdote sa walay katapusan); ²²Sa ingon usab si Jesus nahimong kalig-onan sa usa ka labing maayong tugon. ²³Ug sila gayud nangahimong mga sacerdote nga daghan kaayo, kay tungod sa kamatayon ginapugngan sila sa pagpadayon; ²⁴Apan siya, tungod kay nagapadayon sa walay katapusan, nagabaton sa iyang pagkasacerdote nga walay pagkabalhin. ²⁵Busa usab siya arang makaluwas sa hingpit gayud kanila nga nanagduol ngadto sa Dios pinaagi kaniya, sanglit siya buhi sa gihapon aron sa pagpangamuyo alang kanila. ²⁶Kay ang mao nga labawng sacerdote nahiangay kanato: balaan, walay sala, walay buling, ginahin gikan sa mga makasasala, ug gihimong labing hataas kay sa kalangitan; ²⁷Nga wala magkinahanglan sa paghalad adlaw-adlaw sa mga halad, sa ma niadtong mga labawng sacerdote, una sa tanan, alang sa iyang kaugalingong mga sala, ug unya alang sa mga sala sa mga tawo: kay kini iyang gibuhat sa makausa alang sa walay katapusan, sa paghalad niya sa iyang kaugalingon. ²⁸Kay ang Kasugoan nagatudlo ug mga tawo nga may mga kaluyahon ingon nga mga labawng sacerdote, apan ang pulong sa panumpa nga ulahi sa Kasugoan nagatudlo ug usa ka Anak, nga ginahingpit sa walay katapusan.

¹Karon, sa mga butang nga among ginasulti, ang labing dakung hunahuna mao kini: Aduna kita niining maong labawng sacerdote nga naglingkod sa toong kamot sa trono sa Halangdon sa mga langit, ²Usa ka ministro sa dapit nga balaan, ug sa matuod nga tabernaculo nga ginapatindog sa Dios, dili sa tawo. ³Kay ang tagsatagsa ka labawng sacerdote gitudlo aron magahalad sa mga gasa ug mga halad usab; tungod niana kinahanglan nga kining labawng sacerdote usab may iyang takus ikahalad. ⁴Busa, kong siya ania pa sa yuta, dili gayud siya masacerdote, sanglit ania sila nga nagahalad sa mga gasa sumala sa Kasugoan; ⁵Nga nagaalagad nianang hulad ug landong sa mga butang nga langitnon, bisan ingon nga si Moises gipasidaan sa Dios sa diha nga magabuhat na unta siya sa tabernaculo, kay: Tan-awa, matud niya, nga buhaton mo ang tanang mga butang sumala sa sumbanan nga gipakita kanimo didto sa bukid. ⁶Apan karon nabatonan niya ang usa ka ministerio nga labing maayo, sa paagi nga siya ang Manlalaban sa usa ka labing maayo nga tugon nga gitukod pinasikad sa labing maayo nga mga saad. ⁷Kay kong kadtong nahaunang tugon wala pay nakulang,

nan wala unta pagpangitai ug dapit alang sa ikaduha. ⁸Kay sa pagkakaplag ug kakulangan kanila, miingon siya: Ania karon, moabut mga adlaw, nagaingon ang Ginoo, nga ako magabuhat ug bag-o nga tugon uban sa balay sa Israel ug uban sa balay sa Juda; ⁹Dili sumala sa tugon nga gibuhat ko uban sa ilang mga ginikanan sa adlaw nga gikuha ko sila sa akong mga kamot sa pag-agak kanila gawas sa yuta sa Egipto, kay sila wala managpadayon sa akong tugon, ug ako wala magatagad kanila, miingon ang Ginoo. ¹⁰Kay kini mao ang tugon nga akong pagabuhaton uban sa balay ni Israel sa human niadtong mga adlaw, nagaingon ang Ginoo: Igabutang ko ang akong mga Kasugoan sa ilang hunahuna, ug sa ilang mga kasingkasing usab igasulat ko kini; ug ako mahimong Dios nila, ug sila mahimong katawohan nako; ¹¹Ug ang tagsatagsa kanila dili magatudlo sa iyang isigka-tagilungsod, ug ang tagsatagsa sa iyang igsoon sa pag-ingon: Ilhon mo ang Ginoo: kay ang tanan makaila kanako, gikan sa labing diyutay ngadto sa labing dagku kanila. ¹²Kay magamaloloy-on ako sa ilang pagkamasupilon, ug ang ilang mga sala dili ko na paghinumduman. ¹³Niana nagaingon siya: Usa ka bag-ong tugon, gipakadaan niya ang nahauna. Apan ang nagakadaan ug nagakatigulang haduol na sa pagkahanaw.

¹Karon, bisan ang nahauna nga tugon may mga tulomanon usab sa diosnong pag-alagad, ug may iyang dapit nga balaan, dapit nga balaan niini nga kalibutan. ²Kay may usa ka tabernaculo nga giandam, ang nahauna, diin didto ang tangkawan, ug ang lamesa, ug ang mga tinapay nga gibutang sa atubangan sa Dios, nga ginganlan dapit nga Balaan. ³Ug sunod sa ikaduha ka tabil, ang tabernaculo nga ginganlan Balaan sa mga balaan; ⁴Nga may usa ka incensario nga bulawanon, ug ang arca sa tugon nga nahal-upan paglibut sa bulawan, diin didto ang usa ka tibud nga bulawan nga gisudlan sa mana, ug ang kang Aaron nga sungkod nga nanalingsing, ug ang mga papan sa tugon. ⁵Ug sa ibabaw niini ang mga querubin sa himaya nga nagalandong sa halaran sa pagpasig-uli; nga mahatungod mining mga butanga dili kita karon makahisgot sa tinagsatagsa. ⁶Karon sa naandam sa ingon kining mga butanga, ang mga sacerdote manulod kanunay sa nahauna nga tabernaculo, sa pagtuman sa mga bulohaton sa mga pag-alagad. ⁷Apan ngadto sa ikaduha ang labawng sacerdote lamang, sa makausa ra sa usa ka tuig, dili sa walay dugo nga gihalad niya alang sa iyang kaugalingon, ug alang sa mga kasaypanan sa katawohan: ⁸Ang Espiritu Santo niini nagapaila nga ang dalan ngadto sa dapit nga balaan wala pa ipadayag, samtang nagatindog pa ang nahauna nga tabernaculo; ⁹Nga maoy usa ka dagway alang niining panahona karon; nga sumala niadto gihalad ang mga gasa ug mga halad, nga mahitungod sa kaisipan, dili makahingpit sa magsisimba, ¹⁰Sanglit (uban sa mga kalan-on ug mga ilimnon ug mga nagkalainlaing mga paghugas) mga tulomanon nga lawasnon nga ginapatuman hangtud sa panahon sa pagpabag-o. ¹¹Apan si Cristo nga miabut nga usa ka labawng sacerdote sa mga maayong butang nga palaabuton, pinaagi sa labing daku ug labing hingpit nga tabernaculo, nga dili binuhat sa mga kamot, nga kong sayron, dili niining pagkabuhata, ¹²Dili usab pinaagi sa dugo sa mga kanding ni sa mga nating vaca, kondili pinaagi sa iyang kaugalingong dugo, misulod sa makausa nga sa gihapon ngadto sa dapit nga balaan, sa nakab-ut niya ang walay-katapusan

nga pagtubos. ¹³Kay kong ang dugo sa mga kanding ug mga vaca nga toro, ug ang mga abo sa usa ka dumalaga nga vaca nga gisablig kanila nga mga nahugaw, nagapabalaan ngadto sa pagkahinlo sa unod: ¹⁴Dili ba labaw pa gayud ang dugo ni Cristo, nga pinaagi sa Espiritu nga walay katapusan naghalad sa iyang kaugalingon nga walay buling ngadto sa Dios, magahinlo sa inyong kaisipan gikan sa patay nga mga buhat aron sa pag-alagad sa Dios nga buhi? ¹⁵Ug tungod niining hinungdan siya mao ang Manlalaban sa usa ka bag-ong tugon, sa nahitabo ang kamatayon alang sa pagtubos sa mga paglapas nga nahisakup sa nahauna nga tugon, ang mga gitawag makadawat sa saad sa panulondon nga walay katapusan. ¹⁶Kay kong hain ang tugon, didto kinahanglan mahitabo ang kamatayon sa nagahimo niini. ¹⁷Kay ang tugon tungod sa kamatayon mapalig-on: kay kini dili magapulos samtang ang nagabuhat niini buhi pa. ¹⁸Tungod niana, bisan pa ang nahauna nga tugon wala ikapahanungod nga walay dugo. ¹⁹Kay sa gikamantala na ni Moises ang tagsatagsa ka sugo ngadto sa katawohan sumala sa Kasugoan, mikuha siya sa dugo sa mga nating vaca, ug sa mga kanding, uban ang tubig ug balhibo nga mapula ug hisopo, ug gisablig sa basahon ug sa katawohan usab, ²⁰Nga nagaingon: Kini mao ang dugo sa tugon nga gisugo sa Dios nganha kaninyo. ²¹Labut pa usab gisabligan niya ug dugo ang tabernaculo, ug ingon man ang mga ginamiton sa ministerio. ²²Ug sumala sa Kasugoan, makaingon ako, daw ang tanang mga butang ginahinloan sa dugo, ug gawas sa pag-ula sa dugo walay pagpasaylo. ²³Busa, kinahanglan nga ang mga hulad sa mga butang sa kalangitan pagahinloan niini; apan ang mga butang langitnon sa ilang kaugalingon pagahinloan uban sa mga labi pang maayo nga halad kay niini. ²⁴Kay si Cristo wala mosulod sa dapit nga balaan nga binuhat sa kamot, ingon sa sumbanan sa matuod; kondili ngadto sa langit gayud, sa pagpangatubang karon tungod kanato sa atubangan sa Dios; ²⁵Ug dili kay siya maghalad pa sa iyang kaugalingon sa makadaghan, sama sa labawng sacerdote nga nagasulod sa dapit nga balaan sa tuig-tuig uban sa dugo nga dili iyang kaugalingon; ²⁶Kay kong mao kini, kinahanglan siya mag-antus kanunay sukad sa pagkatukod sa kalibutan: apan karon sa nakausa nga sa katapusan sa mga katuigan siya ginapadayag sa pagwagtang sa sala pinaagi sa paghalad sa iyang kaugalingon. ²⁷Ug ingon nga kini ginatudlo alang sa mga tawo ang pagkamatay sa makausa, ug sa tapus niini ang paghukom; ²⁸Mao man usab si Cristo, sa gihalad na sa nakausa aron sa pagdala sa mga sala sa daghan, mopakita sa ikaduha, gawas sa sala, kanila nga nagapaabut kaniya, ngadto sa kaluwasan.

¹Kay ang Kasugoan nga may landong sa mga maayong butang nga palaabuton, dili ang matuod nga dagway sa mga butang, uban sa mao gihapong mga halad sa tuig-tuig nga kanunay ilang gihalad, dili gayud makahimo sa paghingpit kanila nga nagaduol. ²Kondili, wala ba unta sila moundang sa paghalad? kay ang mga magsisimba, sa tapus mahinloi sa nakausa, wala na untay pag-ila sa sala. ³Apan niadtong mga halara adunay handumanan nga gihimo mahitungod sa mga sala sa tuig-tuig. ⁴Kay dili gayud mahimo nga ang dugo sa mga vaca ug sa mga kanding makapala sa mga sala. ⁵Tungod niana, sa pagsulod niya sa kalibutan, miingon siya: Ang halad ug gasa wala mo pagdawata, kondili giandaman mo ako ug usa ka lawas; ⁶Sa tibook nga mga halad-nga-sinunog ug halad alang

sa sala wala mo mahimut-i: ⁷Unya miingon ako: Ania karon, mianhi ako (Sa padron sa basahon nahisulat mahitungod kanako) sa pagbuhat sa imong kabubut-on, Oh Dios. ⁸Sa giingon sa itaas: Sa mga halad ug mga gasa ug tibook mga halad-nga-sinunog ug mga halad alang sa sala dili ka modawat, wala ka usab ing kahimuot kanila (kini nga gihalad sumala sa Kasugoan). ⁹Unya miingon siya: Ania karon, mianhi ako sa pagbuhat sa imong kabubut-on. Gikuha niya ang nahauna aron matukod niya ang ikaduha. ¹⁰Nga tungod niini nga kabubut-on gipanagputli kita pinaagi sa halad sa lawas ni Jesucristo sa nakausa nga sa gihapon. ¹¹Ug ang tagsatagsa ka sacerdote sa pagkamatuod nagatindog sa matag-adlaw nga nagaalagad ug nagahalad sa masubsub sa maong mga halad, nga dili gayud makapala sa mga sala; ¹²Apan siya, sa nakahalad na siya sa usa ka halad alang sa mga sala nga sa gihapon, milingkod sa toong kamot sa Dios; ¹³Gikan niadto nagapaabut siya hangtud nga ang iyang mga kaaway mahimong tumbanan sa iyang mga tiil. ¹⁴Kay pinaagi sa usa ka halad gihingpit niya nga sa gihapon sila nga ginabalaan. ¹⁵Ug ang Espiritu Santo usab nagahatag ug pagpamatuod kanato, kay sa tapus siya nakapamulong: ¹⁶Kini mao ang tugon nga akong pagabuhaton uban kanila sa tapus niadtong mga adlaw, miingon ang Ginoo: Igabutang ko ang akong mga Kasugoan sa ilang kasingkasing, ug sa ila nga salabutan usab igasulat ko kini; unya miingon siya: ¹⁷Ug dili ko na pagahinumduman ang ilang mga sala ug ang ilang mga pagkamasupilon. ¹⁸Karon, diin atua ang pagpasaylo niini, didto wala nay halad-tungod-sa-sala. ¹⁹Busa, mga igsoon, sa may pagpangahas kita sa pagsulod sa dapit nga balaan tungod sa dugo ni Jesus, ²⁰Pinaagi sa dalan nga iyang gitukod alang kanato, usa ka bag-o ug buhi nga dalan, pinaagi sa tabil, kong sayron, pinaagi sa iyang unod; ²¹Ug sanglit may usa ka dakung sacerdote ibabaw sa balay sa Dios, ²²Manuol kita uban ang matuod nga kasingkasing, nga may hingpit nga katinoan sa pagtoo, sa nasabligan ang atong mga kasingkasing gikan sa usa ka dautan nga kaisipan: ug sa nadigo ang atong lawas sa tubig nga maputli, ²³Magmalig-on kita sa pagsugid sa atong paglaum aron dili kini matarug; kay matinumanon ang nagsaad: ²⁴Ug magpinalandungay kita ang usa ug usa aron sa pag-aghat ngadto sa gugma ug sa mga maayong buhat; ²⁵Nga dili magsalikway sa atong kaugalingong panagkatigum, sumala sa batasan sa uban, kondili magtinambagay ang usa ug usa; ug labi na gayud kong ginatan-aw ninyo nga nagakahaduol ang adlaw. ²⁶Kay kong magpakasala kita sa tinuyo sa human ta madawat ang pag-ila sa kamatuoran, wala nay halad-tungod-sa-mga sala; ²⁷Apan usa ka makalilisang nga paghulat sa paghukom, ug usa ka kabangis sa kalayo nga magalamoy sa mga kaaway. ²⁸Ang tawo nga nakapasipala sa Kasugoan ni Moises, sa mapamatud-an sa duha kun totolo ka mga saksi, mamatay sa walay kalooy; ²⁹Daw unsa ba ka labing mabug-at nga silot, hunahunaa ninyo, ang angay igasilot niadtong nakayatak sa Anak sa Dios, ug nag-isip nga butang nga bastus ang dugo sa tugon nga nagbalaan kaniya, ug nakapanamastamas sa Espiritu sa gracia? ³⁰Kay hing-ilhan ta ang nagaingon: Ang pagpanimalus ako man, ako mao ang magabalus, nagaingon ang Ginoo; ug usab: ang Ginoo magahukom sa iyang katawohan. ³¹Butang nga makalilisang ang pagkahulog ngadto sa mga kamot sa Dios nga buhi. ³²Apan hinumdumi ninyo ang mga adlaw nga nanagpangagi, nga sa human na kamo maiwagi, nag-antus kamo sa mapailubon gayud sa usa ka dakung pagpakigbisug sa mga kasakit; ³³Sa usa ka bahin, tungod kay nangahimo kamo nga talan-awon sa

mga pagbiaybiay ug sa mga kalisdanan, ug sa laing bahin tungod kay kamo nahimong mga umalambit sa mga gibuhatan sa ingon. ³⁴Kay may kalooy kamo sa mga binilanggo, ug gidawat usab ninyo nga malipayon ang pag-agaw sa inyong mga bahandi, sanglit nahibalo kamo nga may labing maayo kamo nga bahandi, ug usa nga mapinadayonon. ³⁵Busa, ayaw ninyo isalikway ang inyong pagsalig, nga may daku nga balus sa katumbasan. ³⁶Kay nagakinahanglan kamo ug pagpailub, nga sa nabuhat na ninyo ang kabubut-on sa Ginoo, madawat ninyo ang saad. ³⁷Kay sa usa pa ka diriyut nga panahon, ang umaanhi, moanhi gayud ug dili magalangan. ³⁸Apan ang akong matarung, magkinabuhi tungod sa pagtoo; ug kong mosibug siya, dili malipay ang akong kalag kaniya. ³⁹Apan dili kita uban kanila nga nanagsibug hangtud sa pagkawala; kondili sa mga may pagtoo ngadto sa pagluwas sa kalag.

¹Karon, ang pagtoo mao ang katinoan sa mga butang nga ginapaabut, ang kasayuran mahitungod sa mga butang nga dili makita. ²Kay sa gahum niini ang mga anciano may pagpamatuod nga gidala kanila. ³Tungod sa pagtoo hingsabtan nato nga nabuhat ang mga kalibutan tungod sa pulong sa Dios, sa paagi nga ang mga butang nga makita wala pagbuhata sa mga butang nga nagapakita. ⁴Tungod sa pagtoo si Abel naghalad sa Dios ug usa ka halad nga labing maayo kay sa kang Cain, nga pinaagi niini, siya may pagpamatuod nga gidala kaniya nga siya matarung, ang Dios nagapamatuod mahitungod sa iyang mga gasa, ug pinaagi niini, siya bisan patay apan nagasulti. ⁵Tungod sa pagtoo si Enoc gilalin aron dili siya makakita sa kamatayon, ug wala siya hikiti kay gilalin man siya sa Dios; kay siya may pagpamatuod nga gihimo mahitungod kaniya nga sa wala pa siya paglalina nakapahimuot siya sa Dios; ⁶Ug gawas sa pagtoo dili gayud mahimo ang pagpahimuot kaniya, kay ang moduol sa Dios kinahanglan gayud motoo nga mao siya, ug nga siya mao ang magbabalus sa mga nagapangita kaniya. ⁷Tungod sa pagtoo si Noe, sa gipasidan-an sa Dios mahitungod sa mga butang nga wala pa makita, milihok nga may kahadlok nga diosnon, nag-andam ug arca sa pagluwas sa iyang panimalay; nga tungod niini gihukman niya sa silot ang kalibutan, ug nahimong manununod sa pagkamatarung nga sumala sa pagtoo. ⁸Tungod sa pagtoo si Abraham, sa gitawag siya, misugot sa pag-adto sa dapit nga iyang pagadawaton ingon nga panulondon; ug milakaw siya nga wala mahibalo kong asa siya paingon. ⁹Tungod sa pagtoo nahimo siya nga dumuloong sa yuta sa saad, ingon nga sa yuta nga dili iyang kaugalingon, nga nagapuyo sa mga balongbalong, uban kang Isaac ug kang Jacob, ang mga manununod uban kaniya sa mao gihapon nga saad. ¹⁰Kay nagpaabut siya sa lungsod nga may mga patukoranan, kang kansang magtutukod ug magbubuhat mao ang Dios. ¹¹Tungod sa pagtoo bisan si Sara sa iyang kaugalingon nakadawat sa gahum sa pagpanamkon sa diha nga minglapas na ang panuigon, sanglit iyang giisip nga matinumanon kadtong nagsaad. ¹²Tungod niana, may nagpakatawo nga gikan sa usa, ug kini daw patay na, ang usa ka gidaghanon nga daw ang mga bitoon sa langit, ug ingon sa balas nga anaa sa baybayon, nga dili maisip. ¹³Kini ngatanan nangamatay sumala sa pagtoo, nga wala makadawat sa mga saad, apan nakakita kanila ug nakapanghimamat kanila gikan sa halayo, ug sa tapus makasugid nga sila mga dumuloong ug mga lumalangyaw dinhi sa yuta. ¹⁴Kay ang mga

nagapamulong niining mga butanga nagapahayag nga sila nagapangita ug yuta nga ilang kaugalingon. ¹⁵Ug kong tinuod gayud nga sila may pagtagad sa yuta nga ilang gibiyaan, may higayon unta sila sa pagbalik. ¹⁶Apan karon nagatinguha sila ug usa ka labing maayo nga yuta, nga mao ang langitnon; tungod niana, ang Dios wala magakaulaw tungod kanila, nga siya paganganlan ilang Dios, kay nakaandam siya alang kanila ug usa ka ciudad. ¹⁷Tungod sa pagtoo si Abraham, sa gisulayan siya, naghalad kang Isaac; sa pagkamatuod, ang nakadawat nga malipayon sa mga saad nagahalad sa iyang anak nga bugtong; ¹⁸Bisan siya nga tungod kaniya ginaingon: Diha kang Isaac paganganlan ang imong kaliwat; ¹⁹Nga nagaisip nga gamhanan ang Dios sa pagpabanhaw bisan gikan sa mga minatay; nga gikan didto siya sa usa ka dagway, iya usab nga gidawat. ²⁰Tungod sa pagtoo si Isaac nagpanalangin kang Jacob ug kang Esau, bisan mahitungod sa mga butang nga umalabut. ²¹Tungod sa pagtoo si Jacob, sa diha nga himalasyon na, nagpanalangin sa tagsatagsa sa mga anak ni Jose; ug nagsimba, nga nagaakbo sa tumoy sa iyang sungkod, ²²Tungod sa pagtoo si Jose, sa haduol na ang iyang kamatayon, nagpahinumdom mahitungod sa paggikan sa mga anak ni Israel; ug naghatag ug sugo mahitungod sa iyang mga bukog. ²³Tungod sa pagtoo si Moises, sa iyang pagkatawo, gitagoan sa iyang mga ginikanan sulod sa totolo ka bulan, kay nakita nila nga siya maoy usa ka matahum nga bata, ug sila wala mahadlok sa sugo sa hari. ²⁴Tungod sa pagtoo si Moises, sa diha nga daku na siya, wala mosugot nga paganganlan nga anak sa anak nga babaye ni Faraon; ²⁵Kondili nagpalabi hinoon sa pagpakig-ambit sa kagul-anan uban sa mga tawo sa Dios, kay sa pagpahimulos sa mga kalipayan sa sala sulod sa usa ka panahon; ²⁶Nga nag-isip nga ang pagkatalamayon ni Cristo labi pang dakung bahandi kay sa mga bahandi sa Egipto; kay nagpaabut siya sa balus sa katumbasan. ²⁷Tungod sa pagtoo mibiya siya sa Egipto, sa walay kahadlok sa kaligutgut sa hari, kay nagpadayon siya nga daw nakakita sa dili makita. ²⁸Tungod sa pagtoo gitukod niya ang pasko, ug ang pagpanablig sa dugo, aron ang maglalaglag sa mga panganay dili makatandog kanila. ²⁹Tungod sa pagtoo milatas sila sa dagat nga Mapula nga daw sa mamala nga yuta, nga sa gisulayan sa mga taga-Egipto ang paglatas, nangalumos sila. ³⁰Tungod sa pagtoo nangapukan ang mga kuta sa Jerico sa human nila paglibuti kini sulod sa pito ka adlaw. ³¹Tungod sa pagtoo si Rahab nga bigaon wala malaglag uban niadtong mga masukihon, sa midawat siya sa mga maniniid nga may pakigdait. ³²Ug unsa pay akong igapamulong? Kay pagakulangon ako sa panahon kong magahisgut pa ako mahitungod kang Gideon, kang Barac, kang Samson, kang Jepte; mahitungod kang David ug kang Samuel, ug sa mga manalagna: ³³Nga tungod sa pagtoo nanagpakadaug sa mga gingharian, nanagbuhat sa pagkamatarung, nagpakabaton ug mga saad, nakagtak-up sa mga baba sa mga leon. ³⁴Nagpalong sa gahum sa kalayo, nakalikay sa sulab sa espada, gikan sa kaluyahon nangahimong malig-on, nangabaskug sa gubat, nakapakalagiw sa mga kasundalohan sa mga kaaway. ³⁵Mga babaye nanagdawat sa ilang mga minatay pinaagi sa pagkabanhaw: ug ang uban ginasakit nga wala modawat sa ilang kagawasan, aron lamang mahiagum sila sa usa ka labing maayo nga pagkabanhaw. ³⁶Ug ang uban may mga pagsulay pinaagi sa mga pagbiaybiay ug mga hampak, oo, ug labaw pa niini, sa mga gapus ug pagkabinilanggo. ³⁷Gibato sila, gipanaggabas sila, gipanagtintal, gipamatay sa espada, nagasuroysuroy sila nga nagasaput sa mga panit sa carnero ug sa mga panit sa kanding;

sanglit mga nahutdan mga gisakit, mga gipasipalahan,³⁸(Kanila ang kalibutan dili takus), nanghisalaag sa mga kamingawan ug kabukiran ug mga langub, ug sa mga lungib sa yuta.³⁹Ug kining tanan, sa nabatonan nila ang pagpamatuod kanila tungod sa ilang pagtoo, wala makadawat sa saad,⁴⁰Sanglit ang Dios nakagtagana na ug labing maayong butang mahitungod kanato, nga gawas kanato dili sila pagahingpiton.

¹Busa, sanglit kita ginalibutan sa usa ka hilabihan ka daku nga panganod sa mga saksi, isalikway ta ang tanan nga kabug-at. ug ang sala nga sa dakung kasayon nagasipit kanato, ug pagdalaganon ta nga mapailubon ang lumba nga gitanyag sa atong atubangan,²Nga magatutuk kang Jesus, ang Magbubuhat ug ang Maghihingpit sa atong pagtoo, nga tungod sa kalipay nga gibutang sa iyang atubangan nagaantus sa cruz, nga nagatamay sa kaulawan, ug milingkod sa toong kamot sa trono sa Dios.³Kay palandunga siya nga nagaantus sa ingon nga paglalis sa mga makasasala batok kaniya, aron dili kamo pagakapuyan, nga magakaluya sa inyong mga kalag.⁴Wala pa kamo makasukol hangtud sa dugo, nga nagpakigbisug batok sa sala;⁵Ug nalimot kamo sa tambag nga gimaymay kaninyo ingon nga sa mga anak: Anak ko, dili mo pagtamayon ang castigo nga gikan sa Ginoo, ug dili ka usab magmaluya kong ikaw badlongon niya;⁶Kay ang gihigugma sa Ginoo, gicastigo niya, ug ginahampak ang tagsatagsa ka anak nga iyang gidawat.⁷Kay alang sa pagpamatarung nga kamo ginapaantus; ang Dios nagamatuto kaninyo sama sa pagmatuto sa mga anak, kay kinsa ba ang anak nga wala castigoha sa amahan?⁸Apan kong kamo walay castigo, nga niini ang tanan nahimong mga umalambit, tungod niana kamo mga anak sa gawas, ug dili mga anak nga matuod.⁹Labut pa, may mga amahan kita sa unod sa pagcastigo kanato, ug sila atong gitahud; dili ba magapasakup kita sa labi pa gayud sa Amahan sa mga espiritu, ug mangabuhi kita?¹⁰Kay sila sa pagkamatuod nagacastigo kanato sa hamubo nga mga adlaw sumala sa gihunahuna nilang maayo; apan siya alang sa atong kapuslanan, aron makaambit kita sa iyang pagkabalaan.¹¹Ang tanan nga castigo karon daw dili kalipayan kondili kasakitan; apan sa ulahi magahatag ug makigdaitong bunga alang niadtong nabansay kaniya, bisan ang bunga sa pagkamatarung.¹²Busa, ituboy ninyo ang gikapoy nga mga kamot, ug ang mga tuhod nga nangabakul;¹³Ug magbuhat kamo ug mga dalan nga matanos sa inyong mga tiil, aron ang mga piang dili malisa sa dalan, kondili hinonoa mamaayo.¹⁴Paninguhaa ninyo ang pakigdait sa tanang mga tawo, ug ang pagkabalaan nga kong wala kini, walay bisan kinsa nga makakita sa Ginoo:¹⁵Nga magmatngon pag-ayo, kay tingali unya nga adunay tawo nga makulangan sa gracia sa Dios; tingali unya kong may gamut sa kapaitan nga mogitib sa pagsamok kaninyo, ug tungod niana, may daghan nga mahugawan;¹⁶Tingali unya adunay makihilawason, kun tawo nga dili espirituhanon ingon kang Esau, nga sa usa ka pagkaon gibaligya niya ang iyang pagkapanganay.¹⁷Kay hingbaloan ninyo nga bisan sa ulahi gitinguha niya ang pagpanunod sa panalangin, gisalikway siya; kay wala siya makakaplag ug dapit sa pagbalhin sa hunahuna sa iyang amahan, bisan tuod ginapangita niya kini sa dakung kakugi uban ang mga luha.¹⁸Kay wala kamo makaduol sa bukid nga mahikap unta, ug nagadilaab sa kalayo, ug ngadto sa kaitum, ug kangitngit,

bisan sa bagyo, ¹⁹Ug ang tingog sa budyong ug ang tingog sa mga pulong; nga tungod sa maong tingog nga ilang hingbatian, naghangyo sila nga wala nay laing pulong nga igasulti kanila; ²⁰Kay dili na sila makaantus sa gitugon: Kong bisan usa ka mananap nga makatunob sa bukid, pagabatoon; ²¹Ug hilabihan ka makalilisang ang mao nga talan-awon, nga si Moises miingon: Nalisang ako ug nagkurog; ²²Apan nahiabut kamo sa bukid sa Sion, ug sa lungsod sa Dios nga buhi, ang langitnon nga Jerusalem, ug sa dili maisip nga panon sa mga manolonda, ²³Ngadto sa tibook nga katilingban ug iglesia sa mga panganay nga nahisulat na sa langit, ug sa Dios, ang Maghuhukom sa tanan, ug sa mga espiritu sa mga tawong matarung nga gihingpit, ²⁴Ug kang Jesus, ang Manlalaban sa usa ka bag-ong tugon, ug sa dugo sa pagsablig nga nagasulti ug labi pang maayo kay sa kang Abel. ²⁵Magmatngon kamo nga dili ninyo isalikway ang nagasulti. Kay kong dili sila makalikay kong sila magasalikway niadtong nagpasidaan kanila dinhi sa yuta, labi pa nga dili makalikay kita nga mitalikud kaniya nga nagpasidaan kanato gikan sa langit; ²⁶Kang kinsang tingog nakapakurog sa yuta; apan karon nagasaad siya nga nagaingon: Sa makausa pa pakurogon ko dili lamang ang yuta, kondili ang langit usab. ²⁷Ug kining pulonga: Sa makausa pa, nagapasabut sa pagbalhin niadtong mga butang nga nangauyog, ingon sa mga butang nga nangabuhat, aron kadtong mga butang nga dili mauyog magapabilin. ²⁸Tungod niana, sa pagdawat sa gingharian nga dili mauyog, managbaton kita ug gracia, nga tungod niana makatanyag kita ug pag-alagad nga makapahimuot sa Dios, dala ang pagtahud ug pagkahadlok. ²⁹Kay ang atong Dios usa ka kalayo nga nagaut-ut.

¹Himoa nga ang gugma sa mga igsoon magapadayon. ²Ayaw kalimut sa pagpakita ug gugma alang sa mga dumuloong, kay tungod niini, may uban nga sa wala nila hibalo ni nakaabiabi sa mga manolonda sa Dios. ³Hinumdumi sila nga mga ginapus, ingon nga mga ginapus usab kamo uban kanila; ang mga ginadagmalan, ingon nga kamo sa inyong kaugalingon ginadagmalan ang inyong mga lawas. ⁴Himoa nga ang pagminyo mabatonan sa kadunggan sa ngatanan, ug himoa nga ang higdaanan dili mahugawan; kay ang Dios magahukom sa mga makihilawason ug mga mananapaw. ⁵Magpagawas kamo sa gugma sa salapi; magtagbaw kamo sa mga butang nga inyong gibatonan, kay siya gayud nagaingon: Dili ko gayud buhian ikaw, dili ko gayud pagabiyaan ikaw. ⁶Busa uban sa maayong kaisug magpamulong kita: ang Ginoo mao ang akong magtatabang, dili ako mahadlok: Unsa ang pagabuhaton sa tawo kanako? ⁷Hinumdumi ang mga nagamando kaninyo, mga tawo nga nagasulti kaninyo sa pulong sa Dios; ug sa nagapalandong sa kasayuran sa ilang kinabuhi, panig-ingnan ninyo ang ilang pagtoo. ⁸Si Jesucristo mao sa gihapon ang sa kagahapon ug karon, oo ug sa walay katapusan. ⁹Ayaw kamo padaldal sa mga nagkalainlain ug mga lumalangyaw nga mga pagtolon-an, kay maayo nga pagapalig-onon ang kasingkasing pinaagi sa gracia, dili sa mga kalan-on nga wala pagpusli sa mga nagagawi kanila. ¹⁰Kay kita may usa ka halaran, diin ang mga nagaalagad sa tabernaculo walay katungod sa pagkaon. ¹¹Kay ang mga lawas sa mga mananap nga ang ilang dugo ginadala sa labawng sacerdote ngadto sa dapit nga balaan ingon nga halad alang sa sala, ginasunog sa gawas sa campo. ¹²Tungod niana si Jesus usab, aron iyang mabalaan ang mga

tawo pinaagi sa iyang kaugalingong dugo, nagaantus sa gawas sa ganghaan. ¹³Busa mangadto kita kaniya sa gawas sa campo nga magadala sa iyang kaulawan. ¹⁴Kay wala kita dinhi ing usa ka lungsod nga mapadayonon, kondili ginapangita nato ang ciudad nga umalabut. ¹⁵Busa pinaagi kaniya magtanyag kita ug usa ka halad sa pagdayeg sa Dios kanunay, kong sayron, ang bunga sa mga ngabil nga magahimo ug pagsugid sa iyang ngalan. ¹⁶Apan dili ninyo paghikalimtan ang pagbuhat sa maayo ug paghinatagay, kay niining maong mga halad ang Dios mahimuot. ¹⁷Managtuman kamo sa mga nagamando kaninyo, ug magpailalum kamo kanila, kay sila nagatukaw tungod sa inyong mga kalag, ingon nga sila ang maghatag ug husay; aron sila magabuhat niini uban ang kalipay ug dili uban ang pag-agulo; kay kini dili mapuslanon kaninyo. ¹⁸Manag-ampo kamo alang kanamo; kay nagasalig kami nga kami adunay maayo nga kaisipan, nga nagatinguha sa pagkinabuhi nga dungganon sa tanang mga butang. ¹⁹Ug nagatambag ako kaninyo sa hilabihan gayud nga buhaton ninyo kini, aron mahibalik ako kaninyo sa labing madali. ²⁰Karon ang Dios sa pakigdait nga nagbanhaw gikan sa mga minatay sa labing daku nga Magbalantay sa mga carnero uban sa dugo sa walay-katapusang tugon, ang atong Ginoong Jesus, ²¹Magahingpit kaninyo sa tanang mga maayong butang sa pagbuhat sa iyang kabubut-on, nga nagabuhat kanato sa labing nakapahimuot sa iyang atubangan, pinaagi kang Jesucristo; nga kaniya ang himaya sa mga katuigan nga walay katapusan. Amen. ²²Apan nagatambag ako kaninyo, mga igsoon, nga pagaantuson ninyo ang pulong sa pagtambag; kay nagasulat ako kaninyo sa pipila ka pulong. ²³Hibaloi ninyo nga ang atong igsoon nga si Timoteo gibuhian na, uban kaniya, kong siya moanha sa dili madugay, makigkita ako kaninyo. ²⁴Pangomustaha ninyo ang tanan nga nagamando kaninyo, ug ang tanang mga balaan. Ang mga taga-Italia nanagpangomusta kaninyo. ²⁵Ang gracia magauban kaninyo ngatanan. Amen.

¹Si Jacobo, ulipon sa Dios ug sa Ginoong Jesucristo, alang sa napulo ug duha ka banay nga nangakatag, pangumosta: ²Mga igsoon ko, isipon ninyo ingon nga bug-os nga kalipay, sa mahulog kamo sa mga nagakalainlain nga pagtintal; ³Kay hingbaloan, nga ang pagsulay sa inyong pagtoo, nagabunga ug pagpailub. ⁴Ug pasagdi ang pagpailub nga magahingpit sa iyang buhat, aron mamahingpit kamo ug managsangkap sa walay makulang kaninyo. ⁵Apan kong adunay uban kaninyo nga nakulangan sa kaalam, papangayoa siya sa Dios, nga magahatag sa tanan sa kadagaya ug sa walay pagpamuyboy, ug kana igahatag kaniya. ⁶Apan papangayoa siya nga may pagtoo, sa walay pagduhaduha; kay ang nagaduhaduha sama siya sa balud sa dagat, nga ginatulod sa hangin ug ginabolabola. ⁷Busa dili magdahum ang mao nga tawo, nga makadawat siya ug bisan unsang butang gikan sa Ginoo. ⁸Ang tawo nga may duha ka hunahuna, maduhaduhaon sa tanan niya nga mga paagi. ⁹Apan ang igsoon nga anaa sa ubos nga kahimtang pahimayaa siya sa iyang labawng kahimtang: ¹⁰Ug ang dato, diha sa gipaubos siya; kay ingon sa bulak sa balili siya mahanaw; ¹¹Kay ang adlaw nagasubang nga may makasunog nga kainit, ug nagapalaya sa balili; ug mangatagak ang bulak niini, ug ang kaanindot sa iyang dagway magakawala; maingon usab nga magakahupas ang tawong dato sa tanan niya nga mga paglakat. ¹²Bulahan ang tawo nga nagaantus sa mapailubon

gayud sa mga pagtintal; kay sa human siya masulayi, pagadawaton niya ang purongpurong sa kinabuhi, nga gisaad sa Ginoo kanila nga mga nahagugma kaniya. ¹³Ayaw pagpasultiha ang bisan kinsa sa ginatintal siya: Ginatintal ako sa Dios; kay ang Dios dili arang matintal sa kadautan, kay siya gayud wala magtintal kang bisan kinsa. ¹⁴Apan ang tagsatagsa ka tawo ginatintal sa diha nga ginaguyod ug ginauloulohan siya sa iyang kaugalingon nga kailibgon: ¹⁵Unya ang kailibgon, sa human makapanamkon, manganak sa sala; ug ang sala, sa mamagulang na, magaanak sa kamatayon. ¹⁶Mga hinigugmako nga mga igsoon, dili kamo magpalimbong; ¹⁷Ang tanan nga maayong hiyas, ug ang tanan nga hingpit nga hiyas nagagikan sa itaas, nga ginabubo sa Amahan sa mga kahayag, nga kaniya wala ang pagkausab, bisan ang landong sa pagkabalhin. ¹⁸Tungod sa iyang kaugalingong kabubut-on gipanganak kita niya pinaagi sa kamatuoran, aron mamahimo kita nga usa ka dagway sa mga inunahan sa iyang mga binuhat. ¹⁹Sabton ninyo kini, mga hinigugma kong mga igsoon, kinahanglan nga ang tagsatagsa magmaabtik sa pagpatalinghug, magmahinay sa pagsulti, magmahinay sa pagkaaligutgut: ²⁰Kay ang kaligutgut sa tawo dili makabuhat sa pagkamatarung sa Dios. ²¹Tungod niana, sa nasalikway ang tanang kahugawan ug ang naga-awas nga kadautan, dawata ninyo sa kaaghup ang pulong nga natanum kaninyo, nga mao ang makaluwas sa inyong mga kalag. ²²Apan himoa nga magtutuman kamo sa pulong, ug dili lamang magpapanimati, nga nagalimbong kamo sa inyong kaugalingon. ²³Kay kong may bisan kinsa nga magpapanimati sa pulong, ug dili magtutuman, siya sama sa usa ka tawo nga nagatan-aw diha sa usa ka salamin sa iyang nawong nga kinaiya: ²⁴Kay nagatan-aw siya sa iyang kaugalingon, ug molakaw, ug unya mahikalimot kong unsa nga dagwaya siya. ²⁵Apan siya nga nagatan-aw sa hingpit nga Kasugoan, ang Kasugoan sa kagawasan, ug sa ingon nagapadayon, nga dili magpapanimati lamang nga malimtanon kondili magtutuman sa bulohaton, kini siya mabulahan sa iyang mga buhat. ²⁶Kong kinsa ang nagahunahuna nga religioso siya, samtang wala niya pagapunggi ang iyang dila kondili gilimbongan niya ang iyang kasingkasing, ang religion niya kawang lamang. ²⁷Ang religion nga putli ug walay buling sa atubangan sa atong Dios ug Amahan, mao kini: Ang pagdu-aw sa mga ilo ug sa mga balo sa ilang mga kagul-anan, ug ang paglikay sa buling niining kalibutana.

¹Mga igsoon ko, ang pagtoo sa atong Ginoong Jesucristo, ang Ginoo sa himaya, dili ninyo batonan nga may pagpasulabi sa mga tawo. ²Kay kong adunay mosulod sa inyong simbahan nga usa ka tawo nga may singsing nga bulawan, ug nagagilakgilak nga panapton, ug mosulod usab ang usa ka kabus nga may panapton nga ubos; ³Ug may pagtagad kamo sa nagasaput sa panapton nga nagagilakgilak, ug moingon kaniya: Lumingkod ka dinhi sa maayong dapit; ug sa tawong kabus magaingon kamo: Tumindog ka didto; kun: Lumingkod ka dinha sa ilalum sa akong tumbanan; ⁴Wala ba kamo ing pagpasulabi sa taliwala ninyo, ug nangahimo kamo nga mga maghuhukom nga may dautang hunahuna? ⁵Mga hinigugmako nga mga igsoon, patalinghugi ninyo: Wala ba pagpilia sa Dios ang mga kabus sumala sa kalibutan, aron mangadato sa pagtoo, ug sila manununod sa gingharian, nga iyang gisaad kanila niadtong mga nahagugma kaniya? ⁶Apan gipakaulawan ninyo

ang kabus nga tawo. Wala ba kamo paglupigi sa mga dato, ug sila gayud nanagguyod kaninyo ngadto sa atubangan sa mga hukmanan? ⁷Wala ba sila magpasipala sa dungganong ngalan, nga tungod kaniya gipanawag kamo? ⁸Labut pa kong sa pagkamatuod, nagatuman kamo sa harianon nga Kasugoan, sumala sa Kasulatan: Higugmaon mo ang imong isigkatawo ingon sa imong kaugalingon, nagabuhat kamo ug maayo; ⁹Apan kong may pagpasulabi kamo sa mga tawo, nakasala kamo, ug hinukman kamo sa Kasugoan, nga kamo maglalapas. ¹⁰Kay bisan kinsa nga magabantay sa tibook nga Kasugoan, apan unya makasala siya sa usa ka bahin, magamalapason siya sa tanan. ¹¹Kay siya nga nagaingon: Dili ka magpanapaw, nag-ingon usab: Dili ka magpatay. Karon, bisan ikaw wala magpanapaw, apan nakapatay ka, nahimo ka nga malapason sa Kasugoan. ¹²Busa managsulti kamo ug managbuhat kamo, ingon sa mga tawo nga pagahukman sa usa ka Kasugoan sa kagawasan. ¹³Kay ang hukom walay kalooy alang kaniya nga wala magapakita ug kalooy; ug ang kalooy magahimaya batok sa hukom. ¹⁴Mga igsoon ko, unsa ba ang kapuslanan, kong ang usa ka tawo nagaingon nga siya may pagtoo, apan walay mga buhat? makaluwas ba kaniya kanang pagtohoa? ¹⁵Ug kong ang usa ka igsoon nga lalake kun igsoon nga babaye, hubo ug kulang siya sa makaon sa matag-adlaw; ¹⁶Ug mag-ingon kanila ang usa kaninyo: Lumakaw kamo sa pakigdait, magmainit kamo ug magbusog kamo; apan wala ninyo sila paghatagi sa mga butang nga kinahanglanon sa lawas; unsay kapuslanan niana? ¹⁷Ingon man usab ang pagtoo, kong walay mga buhat, patay man sa iyang kaugalingon. ¹⁸Apan magaingon ang usa ka tawo: Ikaw may pagtoo, ug ako may mga buhat. Ipakita mo kanako ang imong pagtoo nga walay mga buhat, ug ako magapakita kanimo sa akong pagtoo pinaagi sa akong mga buhat. ¹⁹Ikaw nagatoo nga usa ra ang Dios; nagabuhat ka ug maayo: ang mga yawa nagatoo usab, ug nagapangurog. ²⁰Apan buot ba ikaw nga masayud, oh tawo nga walay pulos, nga ang pagtoo, sa mahabulag sa mga buhat patay? ²¹Wala ba pakamatarunga si Abraham nga atong amahan, pinaagi sa mga buhat, sa diha nga naghalad siya sa iyang anak nga si Isaac, sa ibabaw sa halaran? ²²Nakita mo nga ang iyang pagtoo naghimo kuyog sa iyang mga buhat; ug ang pagtoo gihingpit pinaagi sa mga buhat; ²³Ug natuman ang Kasulatan, nga nagaingon: Ug si Abraham mitoo sa Dies, ug kana giisip kaniya alang sa pagkamatarung; ug gitawag siya nga abyan sa Dios. ²⁴Nakita ninyo nga ang tawo gipakamatarung tungod sa mga buhat, ug dili lamang tungod sa pagtoo. ²⁵Ug sa mao nga pagkaagi si Rahab nga bigaon, wala ba usab pagpakamatarunga tungod sa mga buhat sa pagdawat niya sa mga sinugo, ug gipadala niya sila sa lain nga dalan? ²⁶Kay maingon nga patay ang lawas nga bulag sa espiritu, mao man usab ang pagtoo nga bulag sa mga buhat patay man.

¹Mga igsoon ko, dili managdaghan kamo nga mga magtutudlo sa hingbaloan nga magadawat kita ug labi pa nga mabug-at nga hukom. ²Kay kitang tanan mahipangdol sa daghan nga mga butang. Kong may uban nga dili mahipangdol sa pulong, mao siya ang tawo nga hingpit, nga arang usab makapugong sa tibook niya nga lawas. ³Karon, kong ginabutangan ta ug mga busal ang mga baba sa mga kabayo, aron sila magsugot kanato, ginabut-an ta sa pagpaliso ang ilang tibook nga lawas.

⁴Tan-awa usab, ang mga sakayan, bisan sila hilabihan ka dagku ug ginapadpad sa mga makusog nga hangin, ginapaliso sa usa ka diyutay nga bansalan, kong diin ang nahamut-an sa nagaulin. ⁵Ingon man usab ang dila usa ka bahin nga diyutay sa lawas, ug nagapangandak sa dagku nga mga butang. Tan-awa, daw unsa ka daku nga kalasangan ang ginadaigan sa usa ka diyutay nga kalayo. ⁶Ug ang dila maoy usa ka kalayo: mao ang kalibutan sa kadautan: Maingon niana ang dila sa taliwala sa mga bahin sa atong lawas, nga nagahugaw sa tibook nga lawas, ug nagaduslit ug kalayo sa tibook nga kinaiya nga daan ug ginaduslitan gikan sa inferno. ⁷Kay ang tagsatagsa ka matang sa mga mananap, ug sa kalanggaman, ug sa mga nagasaguyod sa yuta, ug sa mga isda, arang mapaaghop ug ginapaaghop sa tawo; ⁸Apan walay bisan kinsa nga arang makapaaghop sa dila, nga mao ang usa ka dautan nga dingas nga puno sa makamatay nga hilo. ⁹Pinaagi niini ginapanalanginan ta ang Ginoo ug Amahan, ug pinaagi niini, gitunglo ta ang mga tawo, nga gibuhat sumala sa dagway sa Dios. ¹⁰Sa mao usab nga baba, nagapanggula ang panalangin ug ang panunglo. Mga igsoon ko, kining mga butanga dili angay mahimo sa ingon niini. ¹¹Nagaagay ba sa tuburan, sa mao usab nga tubod, ang tubig nga matam-is ug mapait? ¹²Mga igsoon ko, arang ba makabunga ug mga aceituna ang kahoyng higuera, kun ang parras makabunga ba ug igos? Ni ang tuburan nga maparat makahatag ug tubig nga matam-is. ¹³Kinsa ba ang maalam ug masinabuton sa taliwala ninyo? Magpakita siya pinaagi sa iyang maayong gawi sa mga buhat niya tungod sa kaaghop sa kaalam. ¹⁴Apan kong may mapait kamo nga kasina, ug espiritu sa pagkabahin sa inyong kasingkasing, dili kamo managhimaya, ug dili kamo magbakak batok sa kamatuoran. ¹⁵Kay kini nga kaalam dili usa ka kaalam nga nagagikan sa kahitas-an, kondili yutan-on, lawasnon, yawan-on. ¹⁶Kay kong hain ang kasina, ug ang espiritu sa pagkabahin, atua usab ang kagubot ug ang tanang mangil-ad nga buhat. ¹⁷Apan ang kaalam nga gikan sa itaas, sa nahauna ulay, ug unya makigdaiton, maaghop, mapuanguron, puno sa kalooy, ug sa mga maayong bunga, walay pagkabingkil ug walay pagkasalingkapaw. ¹⁸Ug ang bunga sa pagkamatarung ginapugas sa pakigdait alang kanila nga nagatinguha sa pakigdait.

¹Diin ba magagikan ang mga gubat ug diin ba magagikan ang mga panag-away sa taliwala ninyo? Dili ba gikan sa inyong kailibgon nga nagagubat diha sa mga bahin sa inyong lawas? ²Nanagkaibog kamo, ug wala kamoy inyo; nagpatay kamo ug nasina kamo, ug dili kamo mahiagum. Nakig-away ug nakiggubat kamo, apan wala ninyo hiagumi, kay kamo wala mangayo, ³Nangayo kamo, ug wala kamo makadawat, kay sayup ang inyong pagpangayo, aron sa pag-usik-usik niini alang sa inyong kalipayan. ⁴Kamo mga mananapaw, wala ba kamo manghibalo nga ang pagpakig-abyan sa kalibutan maoy pagpakig-away sa Dios? Busa bisan kinsa nga makig-abyan sa kalibutan, nagahimo sa iyang kaugalingon nga kaaway sa Dios. ⁵Nagadahum ba kamo nga ang Kasulatan nagaingon sa walay hinungdan? Ang Espiritu nga iyang gipapuyo dinhi kanato, nagapangandoy ba sa pagkasina? ⁶Apan siya nagahatag ug gracia nga labaw pa. Tungod niini ang Kasulatan nagapamulong: Ginabatokan sa Dios ang mga palabilabihon, apan nagahatag sa gracia niadtong mga mapaubsanon. ⁷Busa managpasakup kamo sa Dios; apan sukli ninyo ang yawa, ug

siya mokalagiw gikan kaninyo. ⁸Managpanuol kamo sa Dios, ug siya moduol kaninyo. Hinloi ang inyong mga kamot, mga makasasala; ug ulaya ang inyong mga kasingkasing, kamo nga mga duruha ing hunahuna. ⁹Managpasakit, ug managkasubo, ug managpanghilak kamo: ang inyong panagkatawa ilisan ninyo sa kasubo, ug ang inyong kalipay, ilisi sa kahiubos sa buot. ¹⁰Managpaubos kamo sa atubangan sa Ginoo, ug siya magatuboy kaninyo. ¹¹Mga igsoon, dili kamo magalibak sa usa ug usa; ang nagalibak batok sa igsoon, ug nagahukom kaniya, nagalibak batok sa Kasugoan, ug ginahukman niya ang Kasugoan; apan kong ginahukman mo ang Kasugoan, dili ka magtutuman sa Kasugoan, kondili maghuhukom. ¹²Usa lamang ang maghahatag sa Kasugoan ug ang maghuhukom, nga mao siya ang makaluwas ug makalaglag; apan kinsa ba ikaw nga magahukom sa imong isigkatawo? ¹³Nan karon, kamong mga nagaingon: Karon, kun ugma, moadto kami sa mao nga lungsod ug mopabilin kami didto ug usa ka tuig, ug managpatigayon kami, ug mahiagum kami sa ganancia. ¹⁴Apan wala kamo manghibalo kong unsa ang mahatabo sa pagkaugma. Unsa ba ang inyong kinabuhi? Sa pagkamatuod, sama lamang sa usa ka inalisngaw, nga sa makadiyut magapadayag, ug sa ulahi mahanaw lamang; ¹⁵Kay kinahanglan kamo magpamulong: Kong mobuot ang Ginoo, mabuhi kita, ug magabuhat kita niini, kun niadto usab. ¹⁶Apan karon nagahimaya kamo sa inyong pagpangandak; kanang tanan nga pagpangandak dautan. ¹⁷Busa ang mahibalo nga magbuhat sa maayo, ug kana wala niya pagabuhata, kaniya kana sala.

¹Nan karon, mga dato, managpanghilak kamo, ug managtiyabaw kamo, tungod sa mga pagkaalaut nga moabut kaninyo. ²Ang inyong mga bahandi mangadunot, ug ang inyong mga panapton ginakutkut sa mga bokbok. ³Ang inyong bulawan ug salapi ginatay-an, ug ang ilang taya magapamatuod batok kaninyo, ug magalamoy sa inyong unod sama sa kalayo. Nagatigum kamo sa inyong mga bahandi diha sa katapusan nga mga adlaw. ⁴Ania karon, ang suhol sa mga mamomoo, nga nag-anhi sa inyong mga uma nga inyong gilimolimo, nagasinggit, ug ang singgit sa mga mangangani, nakaabut sa mga igdulungog sa Ginoo sa kasundalohan. ⁵Nangabuhi kamo dinhi sa yuta, sa pagpahimuot sa lawas ug sa kalipayan; ginapatambok ninyo ang inyong mga kasingkasing tagana sa adlaw nga ting-ihaw. ⁶Gihukman ninyo, ug gipatay ninyo ang matarung; siya wala mosukol kaninyo. ⁷Busa mga igsoon, managpailub kamo hangtud sa pagpadayag sa Ginoo. Ania karon, ang mag-uuma nagahulat nga may pagpailub sa matinggas nga abut sa yuta hangtud kini makadawat sa ulan nga sayo ug nga ulahi. ⁸Magpailub usab kamo; lig-ona ang inyong mga kasingkasing: kay ang pag-abut sa Ginoo haduol na. ⁹Mga igsoon, dili kamo magbagulbol ang usa batok sa usa, aron dili kamo paghukman. Ania karon, ang maghuhukom nagatindog sa atubangan sa mga pultahan. ¹⁰Mga igsoon, kuhaa ninyo nga sulondan sa pag-antus sa mga kadautan ug sa pagpailub, ang mga manalagna nga nanagsulti tungod sa ngalan sa Ginoo. ¹¹Ania karon, ginatawag ta sila nga mga bulahan nga nagapadayon sa mapailubon. Hingdunggan ninyo ang pagpailub ni Job, ug nakita ninyo ang tuyo sa gihatag kaniya sa Ginoo; daw unsa nga pagkamapuanguon, ug pagkamaloloy-on gayud ang Ginoo. ¹²Apan labaw sa tanan, mga igsoon, dili kamo manumpa, bisan tungod sa langit,

bisan tungod sa yuta, bisan sa lain nga pagpanumpa; kondili nga ang inyong oo, oo; ug ang inyong dili, dili; aron kamo dili mahulog sa hukom. ¹³Ang uban kaninyo nagaantus ba? Mag-ampo siya. Nagakalipay ba ang uban kaninyo? Mag-awit siya sa salmos. ¹⁴Nagmasakiton ba ang uban kaninyo? Tawgon niya ang mga anciano sa iglesia ug manag-ampo sila alang kaniya, nga hidhiran siya sa lana tungod sa ngalan sa Ginoo. ¹⁵Ug ang pag-ampo sa pagtoo, magaluwas kaniya nga nagamasakiton, ug pagabangunon siya sa Ginoo; ug kong nakasala siya, pagapasayloon siya niana. ¹⁶Busa, magsinugiray ang usa ug usa kaninyo sa inyong mga sala, ug mag-ampo ang usa alang sa usa, aron mangaayo kamo. Ang pagpangamuyo sa usa ka tawong matarung, daku ug kahimoan sa magbuhat niini. ¹⁷Si Elias, tawo nga sama kanato sa kinaiya, nag-ampo sa mainiton gayud nga dili unta mag-ulan, ug wala mag-ulan, sa yuta sulod sa totolo ka tuig ug unom ka bulan. ¹⁸Ug nag-ampo siya sa pag-usab, ug ang langit mihatag ug ulan, ug ang yuta naghatag sa iyang abut. ¹⁹Mga igsoon ko, kong ang uban kaninyo mahisalaag gikan sa kamatuoran, ug may usa nga magakabig kaniya; ²⁰Pahibaloa siya nga ang nagakabig sa usa ka makasasala, gikan sa pagkahisalaag niya sa iyang dalan, makaluwas sa usa ka kalag gikan sa kamatayon, ug magatabon siya sa daghang mga sala.

¹Si Pedro, apostol ni Jesucristo, alang sa mga pinili nga mga dumuloong nga gibulagbulag diha sa Ponto, sa Galacia sa Capadocia, sa Asia, ug Bithinia, ²Sumala sa daang pagkahibalo sa Dios nga Amahan, diha sa pagkabalaan sa Espiritu, ngadto sa pagkamasinulondon ug sa pagsablig sa dugo ni Jesucristo: Ang gracia ug ang pakigdait modagaya nganha kaninyo. ³Dalayegon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesucristo, nga sumala sa iyang dakung kalooy, kita gipakatawo pag-usab niya ngadto sa buhing paglaum, pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesucristo gikan sa mga minatay; ⁴Ngadto sa usa ka kabilin nga dili madunoton, ug walay buling, ug dili molubad, nga gitagana didto sa langit alang kaninyo, ⁵Nga tungod sa gahum sa Dios ginabantayan kamo pinaagi sa pagtoo ngadto sa kaluwasan nga andam nga igapahayag sa katapusan nga panahon. ⁶Diin niini nanagkalipay kamo ug daku gayud, bisan karon sa hamubong panahon, kong kinahanglan, gipasubo kamo pinaagi sa nagakalainlain nga mga pagtintal; ⁷Nga ang pagsulay sa inyong pagtoo, nga labi pa kahamili kay sa bulawan nga nagakawala, bisan kini pagasulayan pinaagi sa kalayo, makaplagnan ngadto sa pagdayeg, ug himaya, ug kadunggan, sa pagpadayag ni Jesucristo: ⁸Nga sa wala ninyo hikiti, inyong gihigugma; ug nga bisan wala ninyo siya hikiti karon, apan sa pagtoo nagakalipay kamo sa hilabihan gayud sa kalipay nga dili maasoy ug puno sa himaya: ⁹Sa pagdawat ninyo sa katapusan sa inyong pagtoo, ang kaluwasan sa inyong mga kalag. ¹⁰Nga mahatungod sa maong kaluwasan ang mga manalagna nagpangita ug nagsusi sa masingkamuton gayud nga nagpanagna mahatungod sa gracia nga magaabut kaninyo: ¹¹Nga nagasusi sa panahon, kun sa paagi sa panahon, nga ginatultul sa Espiritu ni Cristo nga didto kanila, sa nagpamatuod kini nga daan sa mga pag-antus ni Cristo, ug sa mga himaya nga mosunod niini; ¹²Nga kanila gipadayag kini, dili sa ilang kaugalingon gayud, kondili kaninyo, nag-alagad sila niining mga butanga, nga karon ginamantala kaninyo pinaagi kanila nga nagwali sa Maayong Balita kaninyo pinaagi sa Espiritu Santo nga gisugo gikan sa langit;

nga ang maong mga butang ginatinguha nga susihon sa mga manolonda. ¹³Tungod niana, sa lig-onon ninyo ang inyong mga hunahuna, managbuotan kamo, ug lumaum kamo sa hingpit sa gracia, nga pagadad-on nganha kaninyo sa pagpadayag ni Jesucristo; ¹⁴Ingon nga mga anak nga masinulondon, nga wala managpahiuyon sa inyong kaugalingon sumala sa inyong mga kailibgon nga daan sa panahon sa inyong pagkaburong. ¹⁵Kondili, ingon nga siya nga nagtawag kaninyo balaan, magbalaan usab kamo sa tanang paagi sa panginabuhi. ¹⁶Kay nahasulat na: Mahimong balaan kamo, kay balaan ako. ¹⁷Ug kong kamo magatawag kaniya ingon nga Amahan, nga sa walay pagpasulabi sa mga tawo, nagahukom siya uyon sa mga buhat sa tagsatagsa, managgawi kamo sa panahon sa inyong pagkadumuloong dinhi nga may kahadlok; ¹⁸Sa hingsayran ninyo, nga kamo wala pagtubsa gikan sa walay pulos ninyo nga pagkinabuhi nga inyong gipanunod sa inyong mga ginikanan, pinaagi sa mga butang nga magabuk ingon sa bulawan, kun salapi; ¹⁹Kondili sa bililhon nga dugo ni Cristo, ingon sa usa ka cordero nga walay buling ug walay mansa: ²⁰Nga sa pagkamatuod, daan nang hingbaloan sa wala pa ang pagtukod sa kalibutan, apan nga gipadayag sa katapusan sa mga panahon, tungod kaninyo, ²¹Nga pinaagi kaniya, kamo mga magtotoo sa Dios, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga minatay, ug mihatag kaniya sa himaya; aron ang inyong pagtoo ug paglaum mahamutang sa Dios: ²²Samtang nag-ulay kamo sa inyong mga kalag diha sa pagkamasinulondon sa kamatuoran ngadto sa gugma nga walay pagkasalingkapaw sa mga igsoon, maghigugmaay kamo ang usa ug usa sa kasingkasing nga mainiton gayud; ²³Sa gipakatawo kamo pag-usab, dili sa binhi nga madunoton, kondili sa dili-madunoton pinaagi sa pulong sa Dios, nga buhi ug nagapadayon sa gihapon. ²⁴Kay, ang tanan nga unod sama sa balili, ug ang tanan nga himaya niini sama sa bulak sa balili; malaya ang balili, ug matagak ang iyang bulak: ²⁵Apan ang pulong sa Ginoo magapadayon sa gihapon. Ug kini mao ang pulong sa Maayong Balita nga ginawali kaninyo.

¹Busa, sa nabiyaaan ninyo ang tanan nga pagkadautan, ug ang tanan nga limbong, ug ang mga pagkasalingkapaw, ug mga kasina ug tanan nga mga paglibak, ²Ingon sa mga bata nga bag-ong nangatawo, mangandoy kamo sa mainit gayud sa walay simbug nga gatas nga espirituhanon, aron magatubo kamo sa kaluwasan pinaagi niini; ³Kong natilawan ninyo nga ang Ginoo malomo, ⁴Nga kaniya manuol kamo, sa batong buhi, nga, sa pagkamatuod, gisalikway sa mga tawo, apan sa Dios pinili, hamili; ⁵Kamo usab, ingon nga mga batong buhi, ginatukod kamo nga usa ka balay nga espirituhanon, usa ka pagkasacerdote nga balaan, aron magahalad kamo sa mga halad nga espirituhanon, nga nahamut-an sa Dios pinaagi kang Jesucristo. ⁶Kay nahamutang sa Sulat: Ania karon, igabutang ko sa Sion ang usa ka pangulo nga bato sa pamag-ang, pinili, hamili; ug ang motoo kaniya, dili maulawan. ⁷Busa alang kaninyo nga nagatoo mao ang pagkahamili, apan sa mga dilimatinohon: Ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod, kini nahimong ulo sa pamag-ang; ⁸Ug, bato sa pagkapangdol, ug bato sa kangil-ad, kay sila nahipangdol tungod sa pulong, sanglit dilimasinugtanon sila, ug diha niana usab sila gitudlo. ⁹Apan kamo ang kaliwatan nga pinili, harianong pagkasacerdote, nasud nga balaan, katawohan nga nakaugalingon sa Dios, aron igamantala

ninyo ang mga pagkahalangdon niya nga nagtawag kaninyo gikan sa mga kangitngit ngadto sa iyang katingalahan nga kahayag: ¹⁰Kamo, nga sa miaging panahon, dili katawohan, apan karon katawohan sa Dios: Kamo, nga wala mahiagum sa kalooy, apan karon nahiaagum na sa kalooy. ¹¹Mga hinigugma, nagapakilooy ako kaninyo ingon nga mga dumuloong ug lumalangyaw, nga maglikay kamo sa mga kailibgon nga lawasnon, nga nagapakiggubat batok sa kalag; ¹²Nga pagbatonan ninyo ang usa ka maayo nga paggawi sa taliwala sa mga Gentil; nga, bisan kamo ginalibak nila nga daw kamo mamumuhat sa kadautan, sa makita nila ang inyong mga maayong buhat, pagahimayaon nila ang Dios sa adlaw sa pagdu-aw. ¹³Managpasakup kamo sa tanang pagbulot-an sa tawo, tungod sa ngalan sa Ginoo; kong sa hari ingon nga mao ang labaw; ¹⁴Kun sa mga gobernador, ingon nga sinugo nila alang sa pagpanimalus sa mga mamumuhat sa kadautan, ug sa pagdayeg niadtong mga nagabuhat ug maayo. ¹⁵Kay kini mao ang kabubut-on sa Dios, nga pinaagi sa pagbuhat ug maayo, pahilumon ninyo ang pagkaburong sa mga tawong buang; ¹⁶Ingon nga mga may kagawasan, ug wala magagamit sa inyong kagawasan nga maoy takuban sa kadautan, kondili ingon nga mga ulipon sa Dios. ¹⁷Tahuron ninyo ang tanang mga tawo. Higugmaon ninyo ang pagminag-soonay; kahadlokan ninyo ang Dios. Tahuron ninyo ang hari. ¹⁸Mga sulogoon, managpasakup kamo sa bug-os nga kahadlok sa inyong mga agalon; dili lamang sa mga maayo ug mapuangoron, kondili usab sa mga masuk-anon. ¹⁹Kay kini kahamut-an, kong tungod sa kaisipan sa arubangan sa Dios, ang tawo nagaantus ug mga kasakit, nga ginasakit kaniya sa walay katarungan. ²⁰Kay unsang himayaa kini, kong, sa nakasala kamo, ug gisagpa tungod niini, inyong pagaantuson sa mapailubon gayud? Apan kong maayo ang inyong gibuhay ug gisakit kamo tungod niana, pagaantuson ninyo kini sa mapailubon, kini kahimut-an sa Dios. ²¹Kay niini, mga gitawag kamo; kay si Cristo nag-antus usab alang kaninyo nga nagbilin kaninyo nga sulondan, aron pagsundon ninyo ang iyang mga lakang; ²²Nga wala makabuhat ug sala, ni nakaplagan ang limbong sa iyang baba; ²³Nga, sa gipasipalahan siya, wala siya mobalus sa pagpasipala; sa nagaantus siya, wala siya maghulga; kondili siya nagtugyan sa iyang kaugalingon kaniya nga nagahukom sa matarung gayud; ²⁴Nga siya sa iyang kaugalingon mao ang nagdala sa atong mga sala sa iyang lawas ibabaw sa kahoy, aron kita, nga sa nangamatay ngadto sa sala, mabuhi kita ngadto sa pagkamatarung; tungod sa mga samad niya nangaayo kamo. ²⁵Kay kamo sama sa mga carnero nga nanghisalaag, apan karon nanagbalik kamo sa Magbalantay ug Magtatan-aw sa inyong mga kalag.

¹Ingon man usab, kamo nga mga asawa, managpasakup kamo sa inyong kaugalingong mga bana; aron nga kong may uban nga dili magsugot sa pulong, madani sila sa walay pulong pinaagi sa kagawian sa ilang mga asawa, ²Sa hingpanid-an nila ang inyong maputling gawi inubanan sa kahadlok; ³Nga ang inyong pagdayandayan dili ang sa gawas nga sa pagsalapid sa buhok, sa pagdayandayan sa mga alahas nga bulawan, ug sa pagsul-ob sa hamili nga mga bisti; ⁴Kondili sa tinago nga tawo sa kasingkasing, sa bisli nga dili madunoton, sa maaghop nga espiritu ug makigdaiton, nga maoy mahal gayud sa atubangan sa Dios. ⁵Kay ingon niini, sa panahon nga miagi

ang balaang mga babaye usab, nga nanaglaum sa Dios, nanagdayandayan sa ilang kaugalingon, nga mipasakup sa ilang kaugalingong mga bana: ⁶Ingon kang Sara nga nagtuman kang Abraham, nga nagatawag kaniya nga ginoo: kang kansang mga anak mao karon kamo kong kamo magbuhat ug maayo, ug dili mangahadlok sa bisan unsa nga kakugmat. ⁷Ingon man usab kamo, mga bana, magpuyo kamo uban sa inyong mga asawa sumala sa kahibalo, nga hatagan ninyo ug kadungganang ang babaye ingon nga usa ka mahuyang galamiton, ingon nga masigkamanunod ninyo sa gracia sa kinabuhi, aron walay kaulangan ang inyong mga pag-ampo. ⁸Sa katapusan, pagsamaha ninyo ang inyong hunahuna, mga maloloy-on, mga mahigugmaon ingon sa managsoon, mga malolot, mga mapinaubsanon; ⁹Dili magbalus ug dautan sa dautan; ni pasipala sa pasipala; kondili, magpanalangin hinoon, kay alang niini mga gitawag kamo, aron magapanunod kamo ug usa ka panalangin. ¹⁰Kay: Ang buot mahigugma sa kinabuhi, ug magtan-aw sa mga adlaw nga maayo, pugngan niya ang iyang dila gikan sa dautan, ug ang iyang mga ngabil aron nga dili kini mosulti ug limbong. ¹¹Maglikay sa dautan, ug magbuhat sa maayo; pangitaon ang pakigdait, ug sundon kana. ¹²Kay ang mga mata sa Ginoo nagatamud sa mga matarung, ug ang iyang mga igdulungog nagapatalinghug sa ilang mga pag-ampo; apan ang nawong sa Ginoo batok sa mga nagabuhat ug dautan. ¹³Ug kinsa ba ang magadaut kaninyo, kong matinguhaon kamo niadto nga maayo? ¹⁴Apan bisan pa kong kamo mag-antus tungod sa pagkamatarung, mga bulahan kamo. Dili kamo mangahadlok sa ilang paghadlok, ug dili kamo mangalisang; ¹⁵Kondili pagbalaanon ninyo diha sa inyong mga kasingkasing si Cristo ingon nga Ginoo: sanglit andam kamo kanunay sa pagtubag sa tanan nga mangayo kaninyo ug katarungan sa paglaum nga anaa kaninyo, apan uban ang kaaghop ug kahadlok: ¹⁶Nga sa ginabatonan ang usa ka maayo nga kaisipan, aron sa ginalibak kamo nila, maulawan ang mga nagabutangbutang sa inyong maayong paggawi diha kang Cristo. ¹⁷Kay labi pang maayo, kong maoy kabubut-on sa Dios, nga mag-antus kamo tungod sa pagbuhat ug maayo kay tungod sa pagbuhat ug dautan. ¹⁸Kay nag-antus usab si Cristo sa nakausa tungod sa mga sala, ang matarung tungod sa mga dili-matarung, aron kita pagadad-on niya ngadto sa Dios; sa gipatay siya diha sa unod, apan gibanhaw diha sa Espiritu; ¹⁹Nga diha niana usab, miadto siya ug miwali sa mga espiritu didto sa bilanggoan. ²⁰Nga sa miaging panahon, mga dili-masinugtanon, sa naghulat pa ang pagkamapailubon sa Dios, ingon sa mga adlaw ni Noe, samtang ginatukod pa ang area, diin may pipila ka tawo, sa ato pa, walo ang mga nangaluwas pinaagi sa tubig; ²¹Nga niana usab nga sambingay ang bautismo nga karon nagaluwas kaninyo, dili ang nagakuha sa mga kahugawan sa unod, kondili ang nagasusi sa usa ka maayong kaisipan sa atubangan sa Dios, pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesucristo; ²²Nga atua sa toong kamot sa Dios, sa nakasaka ngadto sa langit, ang mga manolonda ug ang mga pagbulot-an ug ang mga kagamhanan nga nahimong sakup niya.

¹Ingon nga si Cristo nag-antus sa unod tungod kanato, magsangkap usab kamo sa inyong mga kaugalingon sa mao nga hunahuna; kay siya nga nag-antus diha sa unod, mihunong sa pagpakasala; ²Aron dili na kamo magpuyo sa panahon nga nahabilin diha sa unod, alang sa mga kailibgon sa

mga tawo, kondili alang sa kabubut-on sa Dios. ³Kay igo na ang miaging panahon nga gituman alang sa kabubut-on sa mga Gentil, ug gikinabuhi alang sa mga kalaw-ayan, sa mga kailibgon, sa mga pag-inum sa vino, sa mga hudyaka sa kombira, sa mga paghuboghubog, ug sa mga mahugaw nga pagsimba sa mga dios-dios: ⁴Nga niana gihunahuna nga kahibulongan nga kamo wala modalagan uban kanila ngadto sa hilabihan nga pagkangil-ad, nga nagasulti ug dautan mahitungod kaninyo. ⁵Nga magahatag ug husay niadtong andam sa paghukom sa mga buhi ug sa mga minatay. ⁶Kay, tungod niini giwali ang Maayong Balita ngadto sa mga nangamatay, aron mahukman gayud sila ingon nga mga tawo diha sa unod, apan magkinabuhi uyon sa Dios diha sa Espiritu. ⁷Apan ang katapusan sa tanang mga butang haduol na; busa, magbaton kamo ug mahusay nga hunahuna, ug magbuotan kamo ngadto sa pag-ampo. ⁸Ug labaw sa tanan, magbaton kamo sa mainitong gugma sa taliwala ninyo; kay ang gugma nagatabon sa daghanan uyamut nga mga sala; ⁹Magmaabi-abihon kamo ang usa ug usa sa walay pagbagulbol: ¹⁰Sumala sa nadawat nga hiyas sa tagsatagsa mag-inalagaray kamo niini sa taliwala ninyo, ingon nga mga maayong tinugyanan sa nagakalainlaing gracia sa Dios. ¹¹Kong may tawo nga magasulti, magsulti siya ingon sa mga pulong sa Dios; kong may tawo nga magaalagad, mag-alagad siya ingon sa kusog nga gihatag sa Dios: aron sa tanang mga butang pagahimayaon ang Dios pinaagi kang Jesucristo, nga kaniya ang himaya ug ang kagamhanan sa mga katuigan nga walay katapusan. Amen. ¹²Mga hinigugma, dili kamo mahibulong sa pagsulay nga ingon sa kalayo sa taliwala ninyo, nga mahatabo aron sa pagsulay kaninyo, ingon nga daw butang nga katingalahan ang mahitabo kaninyo. ¹³Apan sanglit kamo mga umalambit sa mga pag-antus ni Cristo, managkalipay kamo; aron nga sa pagpadayag sa iyang himaya, managkalipay usab kamo sa daku gayud nga kalipay. ¹⁴Kong kamo gipasipalahan tungod sa ngalan ni Cristo, mga bulahan kamo; kay ang Espiritu sa himaya, ug ang Espiritu sa Dios anaa sa ibabaw ninyo. ¹⁵Ayaw pag-itugot nga may bisan kinsa kaninyo nga pagsakiton ingon nga usa ka mamumuno, kun kawatan, kun magbubuhat sa kadautan, kun mahilabtanon sa mga butang sa ubang tawo. ¹⁶Apan kong may tawo nga pagsakiton ingon nga Cristohanon, dili unta magakaulaw siya; kondili, himayaon niya ang Dios niini nga ngalan. ¹⁷Kay ang panahon miabut nga pagasugdan ang paghukom sa balay sa Dios: ug kong kini magasugod pag-una kanato, unsay katapusan niadtong mga dili masinugtanon sa Maayong Balita sa Dios? ¹⁸Ug kong ang matarung halus mamaluwas, asa man magapadayag ang dili-diosnon ug ang makasasala? ¹⁹Busa ang mga nanag-antus sumala sa kabubut-on sa Dios, magtugyan sa ilang mga kalag diha sa maayong mga buhat ngadto sa matinumanon nga Magbubuhat.

¹Busa, nagatambag ako sa mga anciano diha kaninyo, nga ako anciano man kauban nila, ug saksi sa mga pag-antus ni Cristo, ug umalambit usab ako sa himaya nga igapadayag. ²Pasibsibon ninyo ang panon sa Dios nga anaa sa taliwala ninyo, nga magabantay kamo kanila, dili sa pagpugos, kondili sa kabubut-on gayud, uyon sa kabubut-on sa Dios; dili tungod sa pagpanapi nga maka-uulaw, kondili sa maayong kabubut-on; ³Dili ingon sa magahari-hari sa kabilin nga gitugyan kaninyo, kondili ingon nga mga pagsulondan alang sa panon. ⁴Ug kong igapakita na ang pangulong

Magbalantay sa panon, pagadawat ninyo ang dili madunoton nga purongpurong sa himaya. ⁵Ingon man usab kamo nga mga batan-on, managpasakup kamo sa mga magulang kaninyo. Oo, kamong tanan, magbakus kamo sa pagpaubos aron mag-inalagaray ang usa ug usa; kay ang Dios nagabatok sa mga palabilabihon, apan nagahatag sa gracia sa mga mapaubsanon. ⁶Busa, magmapaubsanon kamo sa inyong kaugalingon sa ilalum sa gamhanan nga kamot sa Dios, aron kamo ikatuboy niya sa igo gayud nga panahon; ⁷Nga itugyan ninyo diha kaniya ang tanan ninyong mga kaguol, kay siya magabantay kaninyo. ⁸Magbuotan kamo, ug managtukaw kamo: ang inyong kaaway, ang yawa ingon sa usa ka nagangulub nga leon, nagalibut-libut sa pagpangita ug tukbonon. ⁹Nga suklan ninyo, sa kalig-on sa inyong pagtoo, sa hingbaloan ninyo nga ang mao usab nga mga pag-antus nangatuman diha sa inyong mga igsoon nga ania sa kalibutan. ¹⁰Ug ang Dios sa tanang gracia, nga nagtawag kaninyo ngadto sa himaya nga walay katapusan diha kang Cristo, sa human kamo makaantus sa diyutayng panahon, siya gayud magahingpit, magapalig-on, magapabaskug kaninyo. ¹¹Kaniya ang himaya ug ang kagamhanan sa mga katuigan nga walay katapusan. Amen. ¹²Pinaagi kang Silvano, atong matinumanon nga igsoon, ingon sa paghunahuna ko nagsulat ako kaninyo sa hamubo, nga nagatambag ug nagapamatuod, nga kini mao ang matuod nga gracia sa Dios: magmalig-on kamo niini. ¹³Ang iglesia nga ania sa Babilonia, pinili nga kauban ninyo, nangomusta kaninyo, ug ingon man si Marcos nga akong anak. ¹⁴Magpangomustahay kamo ang usa ug usa nga may halok sa gugma. Ang pakigdait kaninyong tanan nga anaa kang Cristo. Amen.

¹Si Simon Pedro, ulipon ug apostol ni Jesucristo, alang kanila nga nahiagum sa sama nga hamili nga pagtoo uban kanamo diha sa pagkamatarung sa atong Dios ug Manluluwas nga si Jesucristo: ²Ang gracia kaninyo ug ang pakigdait padagayaon diha sa pag-ila sa Dios, ug kang Jesus nga atong Ginoo. ³Sa nakita nga ang iyang diosnon nga gahum naghatag kanato sa tanang mga butang nga mahitungod sa kinabuhi ug sa pagka-diosnon, pinaagi sa pag-ila kaniya nga nagtawag kanato pinaagi sa iyang himaya ug hingpit nga batasan; ⁴Nga tungod niana ginahatag niya kanato ang iyang hamili ug dagku gayud nga mga saad; aron nga pinaagi niini mag-umalambit kamo sa kinaiya nga diosnon, sa nalikayan ninyo ang pagkamadunoton nga ania sa kalibutan tungod sa kailibgon. ⁵Oo, ug tungod niining maong hinungdan, idugang ninyo ang bug-os nga kakugi, ang inyong pagtoo sangkapa sa hingpit nga batasan, ug ang hingpit nga batasan, sangkapa sa kahibalo; ⁶Ug ang kahibalo, sangkapa sa paggahum sa kaugalingon; ug ang paggahum sa kaugalingon, sangkapa sa pagpailub; ug ang pagpailub, sangkapa sa pagka-diosnon; ⁷Ug ang pagka-diosnon, sangkapa sa pagpuangod nga minagsoon; ug ang pagpuangod nga minagsoon, sangkapa sa paghigugma; ⁸Kay kong kining mga butanga anaa kaninyo, ug magadagaya, dili sila maghimo kaninyo nga tapulan, ni walay bunga mahatungod sa hingpit nga pag-ila sa atong Ginoong Jesucristo. ⁹Kay siya nga nakulangan niining mga butanga, buta ug halap, igo lamang makakita sa haduol ug ginakalimotan niya ang paghinlo sa iyang daang mga sala. ¹⁰Tungod niini, mga igsoon, hatagi ug labi pang kakugi gayud ang pagtino sa pagtawag ug sa pagpili kaninyo: kay kong pagabuhaton ninyo kining mga butanga, dili gayud

kamo mahipangdol. ¹¹Kay niini nga pagkaagi igahatag kaninyo sa pagkadato gayud ang pagsulod sa gingharian nga walay katapusan sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesucristo. ¹²Busa, ako maandam sa kanunay sa pagpahinumdom kaninyo niining mga butanga, bisan kini nahibaloan na ninyo, ug gipalig-on kamo sa kamatuoran, nga anaa kaninyo. ¹³Ug gihunahuna ko nga matarung, samtang ania pa ako niining balong-balong, ang pagpukaw kaninyo pinaagi sa pagpahinumdom kaninyo; ¹⁴Sa nahibaloan ko nga sa madali pagabiyaan ko kining akong balong-balong, ingon sa gipaila kanako sa atong Ginoong Jesucristo. ¹⁵Oo, akong hatagan kini sa kakugi, aron sa human sa akong pagkamatay, makahimo kamo sa paghinumdom niining butanga sa matag-panahon. ¹⁶Kay wala kami magsunod sa mga sugilanon nga sa malalangon gitukodtukod, sa diha nga gipaila namo kaninyo ang gahum ug ang pag-anhi sa atong Ginoong Jesucristo, kondili kami mga saksi-nga-nakakita sa iyang pagkahalangdon. ¹⁷Kay gidawat niya gikan sa Dios nga Amahan ang kadunggan ug himaya, sa diha nga miabut kaniya ang usa ka tingog pinaagi sa Halangdon nga Himaya: Kini mao ang akong Anak nga hinigugma, nga kaniya ako adunay kalipay. ¹⁸Ug hingbatian namo kini nga tingog gikan sa langit, sa didto kami uban kaniya sa bukid nga balaan. ¹⁹Ug nagabaton kami sa pulong sa tagna nga labi pang matino; nga tungod niini, kamo nagabuhat ug maayo sa nagamatngon kamo, ingon sa usa ka suga nga nagadan-ag sa dapit nga mangitngit, hangtud ang adlaw mobanagbanag ug magasubang sa inyong mga kasingkasing ang bitoon sa kaadlawon: ²⁰Sa hingbaloan kini una sa tanan, nga walay bisan unsa nga tagna sa Sulat nga nagagikan sa kaugalingon nga pagsaysay. ²¹Kay walay tagna, nga miabut pinaagi sa kabubut-on sa tawo, kondili ang balaang mga tawo sa Dios mingsulti, sa ginadala sila sa Espiritu Santo.

¹Kay kaniadto may mibangon nga mga bakakon nga mga manalagna usab sa taliwala sa katawohan, ingon man usab sa inyong taliwala may manindog nga mga magtutudlo nga bakakon, nga sa tago magpasulod ug malaglagong mga herejia, nga magalimod bisan pa sa Ginoo, nga mitubos kanila, nga nagadala sa ibabaw sa ilang kaugalingong hinanali nga pagkalaglag. ²Ug daghan ang magasunod sa ilang mga buhat sa pagpatuyang, nga tungod kanila ang dalan sa kamatuoran pagapasipad-an. ³Ug tungod sa kahikaw, nga inubanan sa mga malimbongong pulong, ipamaligya kamo; kang kinsang paghukom karon, gikan pa sa karaang panahon, dili magadugay, ug ang ilang pagkalaglag dili matulog. ⁴Kay kong ang Dios wala magpasaylo sa mga manolonda nga nakasala, kondili nga naghulog kanila sa inferno, ug nagtambug kanila sa halalum nga mga lubnganan sa kangitngitan, nga gitagana sa paghukom; ⁵Ug kong siya wala magpasaylo sa daan nga kalibutan, kondili nagluwas kang Noe uban sa pito, usa ka magwawali sa pagkamatarung, sa gipalonopan niya ang kalibutan sa mga dili-diosnon; ⁶Ug sa gihimo nga abo ang mga lungsod sa Sodoma ug sa Gomorra, gihukman sila sa pagkabunkag, ginahimo sila nga usa ka panig-ingnan alang niadtong nagakinabuhi nga dili-diosnon; ⁷Ug giluwat niya ang matarung nga si Lot, nga nasubo uyamut sa malaw-ay nga kagawian sa mga dautan: ⁸(Kay kadtong tawo nga matarung, nga nagapuyo sa taliwala nila, sa pagtan-aw ug sa pagkadungog, ginasakit sa matag-adlaw ang iyang matarung nga kalag sa

ilang mga tampalasang buhat): ⁹ang Ginoo mahibalong magluwas sa mga diosnon gikan sa mga pagtintal, ug sa pagbutang sa mga dili-matarung sa ilalum sa silot tagana sa adlaw sa paghukom; ¹⁰Ug labi na gayud ang mga nagasunod sa unod, diha sa mga mahugaw nga kailibgon, ug nagatamay sa kagamhanan. Mga mapangahason, mga magbubuot sa ilang kaugalingon, dili sila mahadlok sa pagpasipala sa mga halangdon. ¹¹Bisan pa ang mga manolonda, nga labi pang kusgan ug gamhanan, wala makapasipala paghukom batok kanila sa atubangan sa Ginoo. ¹²Apan kini sila, ingon sa mga mananap nga walay buot, nangatawo sa kinaiya sa mga mananap, pagakuhaon ug pagalaglagon, nga nagapasipala sila sa mga butang nga wala nila hibalo; sa paglaglag kanila, pagalaglagon sila gayud, ¹³Nga magaanus sila sa balus sa ilang pagkadili-matarung; mga tawo nga nagakalipay sa paghudyaka sa adlawan pa, mga mansa ug mga kahugawan, nga nangagubot sa ilang mga paglimbongay, samtang nagakombira sila uban kaninyo; ¹⁴Nga may mga mata nga napuno sa pagpanapaw, ug dili sila arang makaundang sa pagpakasala; nga nagabuyo sa mga kalag nga mahuyang; nga may kasingkasing nga naanad sa kahakug; nga mga anak nga tinunglo; ¹⁵Nga namiya sa dalan nga matuod, nanghisalaag sila sa pagsunod sa dalan ni Balaam, nga anak ni Bosor, nga nahigugma sa suhol sa pagka-dilimatarung, ¹⁶Apan gibadlong siya tungod sa iyang kalapasan nga kaugalingong buhat: usa ka asno nga amang misulti sa tingog sa tawo, ug mipugong sa kabuangan sa manalagna. ¹⁷Kini sila maoy mga tinubdan nga walay tubig, mga dag-um nga gipalid sa usa ka unos; nga kanila ginatagana ang kaitum sa kangitngit nga walay katapusan. ¹⁸Kay, sa nagasulti sila sa mga palabilabing pulong nga walay pulos, gihaylo nila sa mga kailibgon sa unod, pinaagi sa mga kalaw-ayan, kadtong mga bag-o lamang nga nakakalagiw gikan kanila nga mga nanagkinabuhi sa sayup; ¹⁹Nga nagasaad kanila sa kagawasan, samtang sila sa ilang kaugalingon, mga ulipon sa pagkadunot; kay kadto nga nagdaug sa tawo, kini magadala kaniya ngadto sa kaulipnan. ²⁰Kay kong, sa tapus sila makabulag sa mga kahilayan sa kalibutan pinaagi sa kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesucristo, didto nagapus sila pag-usab, ug nadaug, ang ilang kaulahian nga kahintang labi pang dautan kay sa nahauna. ²¹Kay labi pa unta nga maayo alang kanila nga wala nila hiilhi ang dalan sa pagkamatarung, kay sa managsibog sila gikan sa balaang sugo nga gitugyan kanila sa tapus nila maila kini. ²²Kini nahitabo kanila sumala sa matuod nga sanglitanan: Ang iro mibalik sa iyang gisuka; ug ang anay nga baboy nga nadigo mibalik ngadto sa paglunang sa yanang.

¹Mga hinigugma, kini mao na ang ikaduha nga sulat, nga gisulat ko kaninyo; niining duha giagda ko ang inyong lunsay nga panghunahuna pinaagi sa pagpahinumtum kaninyo; ²Aron hinumtum ninyo ang mga pulong nga gisulti kaniadto sa mga balaang manalagna, ug ang sugo sa Ginoo ug Manluluwas pinaagi sa inyong mga apostoles; ³Sa hibaloan ninyo una kini, nga sa katapusan nga mga adlaw, mangabut ang mga mayubiton nga may pagyubit, nga magasunod sa ilang kaugalingong mga kailibgon, ⁴Nga nagaingon: Hain na ang saad sa iyang pag-anhi? Kay sukad sa adlaw nga nangatulog ang mga ginikanan, ang tanang mga butang nagapadayon ingon sa

gihapon gikan sa sinugdan sa pagbuhat sa langit ug yuta. ⁵Kay kini ginakalimtan nila pagtuyo, nga may mga langit sukad sa daan pa nga panahon, ug yuta nga giuomol gikan sa tubig ug sa kinataliwad-an sa tubig, pinaagi sa pulong sa Dios; ⁶Nga tungod niana, ang kalibutan nga kaniadto gilunopan sa tubig, nawala. ⁷Apan ang mga langit nga mao karon ug ang yuta, pinaagi sa maong pulong, gitagana alang sa kalayo sa adlaw sa paghukom, ug sa paglaglag sa mga tawo nga dili-diosnon. ⁸Apan, mga hinigugma, ayaw ninyo paghikalimti kining usa ka butang, nga ang usa ka adlaw sa atubangan sa Ginoo, ingon sa usa ka libo ka tuig, ug ang usa ka libo ka tuig ingon sa usa ka adlaw. ⁹ang Ginoo dili magalangan mahitungod sa iyang saad, ingon sa paglangan sa gihunahuna sa uban; apan siya may pagkamapailubon alang kaninyo, sanglit dili buot nga may bisan kinsa nga mawala, kondili nga ang tanan makadangat sa paghinulsol. ¹⁰Apan ang adlaw sa Ginoo moabut ingon sa usa ka kawatan; nga unya ang mga langit moagi sa daku gayud nga dinagook; ug ang mga butang sa kalangitan mangatunaw sa hilabihang kainit sa siga, ug pagasunogon ang yuta ug ang mga buhat nga ania niini. ¹¹Sanglit kay pagatunawon kining tanang mga butang, unsa man ang pagka-kinahanglan gayud nga magpuyo kamo sa balaan nga kinabuhi ug pagka-diosnon. ¹²Nga magapaabut kamo ug magatinguha kamo sa tinud-anay gayud sa pag-abut sa adlaw sa Dios; nga sa maong adlaw, nga tungod niini ang mga langit nga nagadilaab mangatunaw ug ang mga butang sa kalangitan mangatunaw sa hilabihang kainit sa siga? ¹³Apan, sumala sa iyang saad, nagapaabut kita sa bag-ong mga langit ug sa bag-ong yuta, nga niini nagapabilin ang pagkamatarung. ¹⁴Tungod niini, mga hinigugma, kay nagapaabut man kamo niining mga butanga, maninguha kamo sa kakugi gayud nga makakaplag kamo diha sa pakigdait, sa walay mansa ug walay ikasaway sa iyang atubangan. ¹⁵Ug ilhon ninyo nga ang pagkamapailubon sa atong Ginoo mao ang kaluwasan, sumala usab sa gisulat kaninyo sa atong hinigugmang igsoon nga si Pablo, sumala sa kaalam nga gihatag kaniya; ¹⁶Ingon man sa tanan niyang mga surat, nga kanila ginapamulong niya kining mga butanga; nga ang uban kanila mga malisud nga sabton, nga ginatuis sa mga burong ug mga mahuyang, ingon sa ginabuhat usab nila sa uban nga mga kasulatan ngadto sa ilang kaugalingong pagkalaglag. ¹⁷Busa kamo, mga hinigugma, sa nahibaloan ninyo kini nga daan, magmatngon kamo aron dili kamo madala sa kasaypanan sa mga masupilon, ug mahulog kamo gikan sa inyong kaugalingong kalig-on. ¹⁸Apan managtubo kamo diha sa gracia ug sa pag-ila sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesucristo. Kaniya ang himaya, karon ug ingon man sa walay katapusan. Amen.

¹Ang kaniadto sukad sa sinugdan, ang among hingdunggan, ang among hingkit-an sa among mga mata, ang among nasud-ong, ug nahikap sa among mga kamot, nahatungod sa Pulong sa kinabuhi, ²(Kay ang kinabuhi napadayag, ug nakita namo, ug ginapamatud-an namo, ug ginamantala namo kaninyo ang kinabuhi nga walay katapusan, nga didto kauban sa Amahan, ug ginapadayag kanamo): ³Ang among hingkit-an ug hingdunggan, ginamantala namo kaninyo, aron kamo usab may pagkaambit uban kanamo, ug ang atong pagkaambit usab uban sa Amahan ug sa iyang Anak nga si Jesucristo. ⁴Ug kining mga butanga ginasulat namo kaninyo, aron mamahingpit ang among

kalipay. ⁵Ug kini mao ang balita, nga hingdunggan namo gikan kaniya ug ginamantala namo kaninyo: nga ang Dios mao ang kahayag, ug kaniya wala gayud ing kangitngit. ⁶Kong umingon kita, nga may kaambitan kita uban kaniya ug nagalakaw kita diha sa kangitngit, nagabakak kita, ug wala kita magabuhat sa kamatuoran. ⁷Apan kong magalakaw kita diha sa kahayag, maingon nga siya anaa sa kahayag, may kaambitan kita sa usa ug usa, ug ang dugo ni Jesucristo nga iyang Anak, nagahinlo kanato gikan sa tanang sala. ⁸Kong umingon kita nga kita walay sala, gilimbongan nato ang atong kaugalingon, ug walay kamatuoran dinhi kanato. ⁹Kong igasugid nato ang atong mga sala, matinumanon ug matarung siya, aron pasayloon kita niya sa atong mga sala, ug pagahinloan kita niya gikan sa tanang kadautan. ¹⁰Kong moingon kita, nga wala kita makasala, siya gibuhat nato nga bakakon, ug ang iyang pulong wala dinhi kanato.

¹Mga anak ko, nagasulat ako kaninyo niining mga butanga aron dili kamo managpakasala. Apan kong may uban nga makasala, may Manlalaban kita uban sa Amahan, si Jesucristo nga matarung. ²Ug siya mao ang halad sa pagpasig-uli tungod sa atong mga sala, ug dili lamang tungod sa ato, kondili usab tungod sa iya sa tibook nga kalibutan. ³Ug niini nahibalo kita nga atong giila siya, kong ang iyang mga sugo atong bantayan. ⁴Ang nagapamulong: Ako nakaila kaniya, ug wala magabantay sa iyang mga sugo, kini siya bakakon, ug ang kamatuoran wala kaniya. ⁵Apan ang nagabantay sa iyang pulong, diha kaniya ang gugma sa Dios, ginahingpit sa pagkamatuod gayud. Tungod niini mahibaloan nato, nga kita anaa kaniya: ⁶Ang nagapamulong nga siya anaa kaniya, kinahanglan magalakaw usab ingon sa paglakaw niya. ⁷Mga hinigugma, wala ako magsulat kaninyo ug usa ka bag-ong sugo, kondili ang usa ka sugo nga daan, nga anaa kaninyo sukad sa sinugdan. Ang sugo nga daan mao ang pulong nga hingdunggan ninyo. ⁸Nagasulat ako pag-usab kaninyo sa usa ka sugo nga bag-o, nga matuod diha kaniya ug diha kaninyo; kay ang kangitngit nagaagi, ug ang matuod nga kahayag nagadan-ag na. ⁹Ang nagaingon nga anaa siya sa kahayag, ug nagadumot sa iyang igsoon, kini siya anaa pa gihapon sa kangitngit. ¹⁰Ang nahagugma sa iyang igsoon, anaa siya sa kahayag, ug walay kahigayonan sa pagkapangdol diha kaniya. ¹¹Apan ang nagadumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit, ug nagalakaw sa kangitngit, ug wala manghibalo kong asa siya paingon; tungod kay ang kangitngit nagbuta sa iyang mga mata. ¹²Nagasulat ako kaninyo, mga anak, kay ang inyong mga sala gipasaylo pinaagi sa iyang ngalan. ¹³Nagasulat ako kaninyo, mga amahan, kay nakaila kamo kaniya nga gikan sa sinugdan. Nagasulat ako kaninyo, mga batan-ong lalake, kay gidaug ninyo ang dautan. Nakasulat ako kaninyo, mga anak, kay naila ninyo ang Amahan. ¹⁴Nakasulat ako kaninyo, mga amahan, kay nakaila kamo kaniya nga gikan sa sinugdan. Nakasulat ako kaninyo, mga batan-ong lalake, kay mga malig-on kamo, ug ang pulong sa Dios nagapuyo kaninyo, ug gidaug ninyo ang dautan. ¹⁵Dili ninyo higugmaon ang kalibutan, bisan ang mga butang nga anaa sa kalibutan. Kong ang uban mahigugma sa kalibutan, ang gugma sa amahan wala kaniya. ¹⁶Kay ang tanan nga anaa sa kalibutan: ang mga kailibgon sa unod, ug ang mga kailibgon sa mga mata, ug ang pangandak sa kinabuhi, dili iya sa Amahan, kondili iya sa kalibutan. ¹⁷Ug ang kalibutan

nagaagi, ug ang mga kailibgon niini, apan ang nagabuhat sa kabubut-on sa Dios, nagapadayon sa walay katapusan. ¹⁸Mga anak, mao na ang katapusan nga takna, ug ingon nga inyong hingdunggan nga moabut ang anticristo, bisan ngani karon nangabut ang daghanan nga mga anticristo; tungod niana mahibaloan nato, nga mao na kini ang katapusang takna. ¹⁹Namahawa sila kanato, apan sila dili ato; kay kong sila ato pa, nanagpadayon unta sila uban kanato; apan mibulag sila, aron mapadayag nga silang tanan dili mga ato. ²⁰Ug kamo nakadawat sa dihog gikan Niadtong Balaan, ug hingbaloan ninyo ang tanan nga mga butang. ²¹Nagasulat ako kaninyo, dili kay wala ninyo hisayri ang kamatuoran, kondili kay hingbaloan ninyo; ug nga walay bisan unsa nga bakak nga iya sa kamatuoran. ²²Kinsa ba ang bakakon, kondili ang nagalimod nga si Jesus mao ang Cristo? Kini mao ang anticristo, kadtong nagalimod sa Amahan ug sa Anak. ²³Bisan kinsa nga nagalimod sa Anak, wala kaniya usab ang Amahan. Kadtong nagasugid sa Anak, anaa kaniya usab ang Amahan. ²⁴Busa, alang kaninyo, ang hingdunggan ninyo sukad sa sinugdan ibilin diha kaninyo. Kong ang hingdunggan ninyo sukad sa sinugdan magapabilin diha kaninyo, kamo magapabilin usab diha sa Anak ug diha sa Amahan. ²⁵Ug kini mao ang saad nga gisaad niya kanato, nga mao ang kinabuhi nga walay katapusan. ²⁶Gisulat ko kaninyo kining mga butanga mahatungod sa mga nagapasalaag kaninyo. ²⁷Ug mahitungod kaninyo ang dihog nga nadawat ninyo gikan kaniya nagapabilin diha kaninyo; ug kamo wala magkinahanglan nga bisan kinsa nga magatudlo kaninyo: apan maingon nga ang mao nga dihog nagatudlo kaninyo mahatungod sa tanang mga butang, ug mao ang matuod, ug dili bakak, ug bisan sa ingon kini nagatudlo kaninyo, managpabilin kamo kaniya. ²⁸Busa karon, mga anak ko, managpabilin kamo diha kaniya; aron, kong igapadayag na siya, may pagsalig kita, ug dili kita maulaw sa iyang atubangan sa iyang pag-anhi. ²⁹Kong hingbaloan ninyo nga siya matarung, hingbaloan usab ninyo nga ang tanang nagabuhat sa pagkamatarung, natawo kaniya.

¹Tan-awa ninyo kong daw unsa nga gugmaha ang gihatag kanato sa Amahan nga ginganlan kita nga mga anak sa Dios, ug mao man gayud kita. Tungod niini wala makaila kanato ang kalibutan; kay kini wala makaila kaniya. ²Mga hinigugma, karon mga anak kita sa Dios, ug wala pa ikapadayag kong maunsa kita. Hingbaloan nato nga kong igapadayag na siya, mahasama kita kaniya, kay siya makita nato ingon nga mao siya. ³Ug ang tanan nga aduna niini nga paglaum diha kaniya, nagaputli sa iyang kaugalingon, maingon nga siya putli. ⁴Ang tanang nagabuhat sa sala, nagabuhat sa pagkamasupilon usab; kay ang sala mao ang pagkamasupilon. ⁵Ug hingbaloan ninyo, nga siya gipadayag sa pagkuha sa atong mga sala, ug diha kaniya wala man ing sala. ⁶Ang tanan nga nagapabilin diha kaniya, dili magpakasala; bisan kinsa nga nagapakasala, wala makakita kaniya ug wala makaila kaniya. ⁷Mga anak, ayaw kamo palimbong ni bisan kinsa. Ang nagabuhat sa pagkamatarung, matarung man bisan maingon nga siya matarung. ⁸Ang nagabuhat sa sala, iya sa yawa; kay ang yawa nagapakasala sukad sa sinugdan. Tungod niini nga katuyoan gipadayag ang Anak sa Dios, aron sa paglaglag sa mga buhat sa yawa. ⁹Bisan kinsa nga gipanganak sa Dios wala magabuhat sa sala; kay ang iyang binhi nagapabilin kaniya; ug siya dili makasala, kay gipanganak

sa Dios. ¹⁰Niini ginapadayag ang mga anak sa Dios, ug ang mga anak sa yawa: bisan kinsa nga wala magabuhay sa pagkamatarung, ug siya nga wala mahigugma sa iyang igsoon, dili iya sa Dios. ¹¹Kay kini mao ang balita nga hingdunggan ninyo sukad sa sinugdan: nga maghigugmaay kita ang usa ug usa. ¹²Dili sama kang Cain, nga iya siya sa dautan, ug gipatay niya ang iyang igsoon. Ug unsay hinungdan nga gipatay niya? Kay ang iyang mga buhat mga dautan, ug ang mga buhat sa iyang igsoon mga matarung. ¹³Mga igsoon ko, dili kamo mahibulong kong ang kalibutan nagadumot kaninyo. ¹⁴Nanghibalo kita nga miagi kita gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi, kay gihigugma ta ang mga igsoon. Ang wala mahigugma sa iyang igsoon, nagapabilin sa kamatayon. ¹⁵Ang tanan nga nagadumot sa iyang igsoon, mamumuno; ug hingbaloan ninyo nga walay bisan kinsa nga mamumuno, nga may kinabuhi nga walay katapusan nga nagapabilin kaniya. ¹⁶Niini naila nato ang gugma; kay gihatag niya ang iyang kinabuhi tungod kanato; ug kinahanglan usab nga igahatag nato ang atong mga kinabuhi tungod sa mga igsoon. ¹⁷Apan kong kinsa ang may pangabuhian sa kalibutan, ug makita niya ang iyang igsoon nga anaa sa kinahanglan, ug pagalukban niya ang iyang kasingkasing, unsaon pagpabilin sa gugma sa Dios diha kaniya? ¹⁸Mga anak ko, dili kita maghigugma sa pulong, ni sa dila, kondili sa buhat ug sa kamatuoran. ¹⁹Dinhi niini maila nato nga kita iya sa kamatuoran, ug arang ta mapalig-on ang atong kasingkasing sa atubangan niya; ²⁰Kay kong ang atong kasingkasing nagasaway kanato, daku pa ang Dios kay sa atong kasingkasing, ug nanghibalo sa tanang mga butang. ²¹Mga hinigugma, kong ang atong mga kasingkasing wala magasaway kanato, kita may pagsalig ngadto sa Dios. ²²Ug pagadawaton ta gikan kaniya ang tanan nga atong gipangayo, kay gibantayan ta ang iyang mga sugo, ug gibuhay ta ang mga butang nga kahamut-an sa atubangan niya. ²³Ug kini mao ang iyang sugo nga motoo kita sa ngalan sa iyang Anak nga si Jesucristo ug maghinigugmaay kita ang usa ug usa, ingon sa gisugo niya kanato. ²⁴Ug ang nagabantay sa iyang mga sugo, nagapabilin diha kaniya, ug siya kaniya. Ug niini nahibaloan ta nga siya nagapadayon kanato, tungod sa Espiritu nga gihatag niya kanato.

¹Mga hinigugma, Mili ninyo pagtohoan ang tanan nga espiritu, kondili sulayan ninyo ang mga espiritu, kong iya ba kini sa Dios. Kay daghang bakakon nga mga manalagna nga nanungha sa kalibutan. ²Niini hiilhan ninyo ang Espiritu sa Dios: Ang tanang espiritu nga nagasugid nga si Jesucristo mianhi sulod sa unod, iya sa Dios; ³Ug ang tanang espiritu nga wala magasugid kang Jesucristo, dili iya sa Dios. Ug kini mao ang espiritu ni anticristo nga inyong hingdunggan nga moabut; ug karon ania na sa kalibutan. ⁴Mga anak, iya kamo sa Dios, ug kamo nakadaug kanila. Tungod kay siya nga anaa kaninyo, labi pang daku kay sa anaa sa kalibutan. ⁵Sila iya sa kalibutan; busa ginasulti nila ang iya sa kalibutan, ug ang kalibutan nagapatalinghug kanila. ⁶Kita iya sa Dios; ang nakaila sa Dios, nagapatalinghug kanato; ang dili iya sa Dios dili magapatalinghug kanato. Tungod niini maila ta ang Espiritu sa kamatuoran ug ang espiritu sa kasaypanan. ⁷Mga hinigugma, maghigugmaay kita ang usa ug usa; kay ang gugma iya sa Dios; ug ang tanan nga nahigugma, gipanganak sa Dios, ug nagaila sa Dios; ⁸Ang walay paghigugma, wala makaila sa Dios: kay ang

Dios mao ang gugma. ⁹Niini gipadayag ang gugma sa Dios kanato: nga gisugo sa Dios ang iyang bugtong nga Anak nganhi sa kalibutan, aron nga mangabuhi kita pinaagi kaniya. ¹⁰Niini anaa ang gugma: dili nga kita nahigugma sa Dios, kondili nga siya nahigugma kanato, ug gisugo niya ang iyang Anak nga halad sa pagpasig-uli tungod sa atong mga sala. ¹¹Mga hinigugma, kong ang Dios nahigugma kanato, sa ingon niini, kinahangian usab kita maghigugmaay ang usa ug usa. ¹²Walay kinsa nga nakakita gayud sa Dios. Kong maghigugmaay kita, ang Dios magapabilin dinhi kanato, ug ang iyang gugma mamahingpit dinhi kanato. ¹³Niini maila nato nga kita nagapabilin diha kaniya, ug siya dinhi kanato, kay gihatagan kita niya sa iyang Espiritu. ¹⁴Ug nakita nato, ug ginapamatud-an nato nga ang Amahan nagsugo sa iyang Anak nga Manluluwas sa kalibutan. ¹⁵Bisan kinsa nga nagasugid nga si Jesus mao ang Anak sa Dios, ang Dios magapabilin kaniya, ug siya magapabilin sa Dios. ¹⁶Ug kita nakaila ug mitoo sa gugma sa Dios alang kanato. Ang Dios mao ang gugma; ug ang magapabilin sa gugma, magapabilin sa Dios, ug ang Dios magapabilin diha kaniya. ¹⁷Niini gihingpit ang gugma uban kanato, aron may pagsalig kita sa adlaw sa paghukom; kay ingon nga mao siya, mao usab kita niining kalibutana. ¹⁸Sa gugma walay kahadlok; kondili ang gugma nga hingpit nagasalikway sa kahadlok, kay ang kahadlok may castigo. Ngani ang may kahadlok, wala siya mahingpit sa gugma. ¹⁹Kita nahigugma kaniya, kay siya unang nahigugma kanato. ²⁰Kong ang uban nagaingon: Ako nahagugma sa Dios, ug nagadumot siya sa iyang igsoon, bakakon siya: kay ang wala mahigugma sa iyang igsoon nga iyang nakita, dili makahimo sa paghigugma sa Dios nga wala niya makita. ²¹Ug nadawat ta kaniya kini nga sugo nga ang nahigugma sa Dios, mahigugma usab sa iyang igsoon.

¹Ang tanan nga mitoo nga si Jesus mao si Cristo, gipanganak sa Dios; ug ang tanan nga nahigugma sa nanganak, nahigugma usab sa gipanganak niya. ²Niini maila nato nga nahigugma kita sa mga anak sa Dios; sa mahigugma kita sa Dios, ug ginabantayan nato ang iyang mga sugo. ³Kay mao kini ang gugma sa Dios, nga pagabantayan nato ang iyang mga sugo; ug ang iyang mga sugo dili mabug-at. ⁴Kay ang tanan nga gipanganak sa Dios, nakadaug sa kalibutan; ug kini mao ang pagdaug nga midaug sa kalibutan, nga mao ang atong pagtoo. ⁵Kay kinsa ba ang makadaug sa kalibutan, kondili ang mitoo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios? ⁶Kini mao ang mianhi tungod sa tubig ug sa dugo, nga mao si Jesucristo; dili sa tubig lamang, kondili sa tubig ug sa dugo. ⁷Ug ang Espiritu mao ang nagapamatuod; kay ang Espiritu mao ang kamatuoran. ⁸Kay totolo ang nagapamatuod: Ang Espiritu, ug ang tubig, ug ang dugo: ug kining totolo nagakaayon sa usa. ⁹Kong gidawat ta ang pagpamatuod sa mga tawo, ang pagpamatuod sa Dios labi pa. Kay ang pagpamatuod sa Dios, mao kini nga nagapamatuod siya nahatungod sa iyang Anak. ¹⁰Ang may pagtoo sa Anak sa Dios, may pagpamatuod diha sa iyang kaugalingon; ang wala magatoo sa Dios, nagahimo kaniya nga bakakon; kay wala siya ing pagtoo sa pagpamatuod nga gipamatuod sa Dios nahatungod sa iyang Anak. ¹¹Ug kini mao ang pagpamatuod nga ang Dios mihatag kanato sa kinabuhi nga walay katapusan, ug kini nga kinabuhia anaa sa iyang Anak. ¹²Ang nagabaton sa Anak, may kinabuhi;

ang wala magabaton sa Anak sa Dios, walay kinabuhi. ¹³Kining mga butanga gisulat ko kaninyo nga nanagpanoo sa ngalan sa Anak sa Dios, aron mahibaloan ninyo nga nakadawat kamo sa kinabuhi nga walay katapusan. ¹⁴Ug kini mao ang pagsalig nato kaniya: nga kong mangayo kita bisan unsang butanga sumala sa iyang kabubut-on, siya magapatalinghug kanato: ¹⁵Ug kong hibaloan nato nga ginapatalinghugan niya kita sa tanan nga atong pagapangayoon kaniya, mahibaloan nato nga may ato kita sa gipangayo gikan kaniya. ¹⁶Kong ang uban nakakita sa iyang igsoon nga nakasala nga dili ngadto sa kamatayon, magaampo siya, ug pagahatagan siya sa Dios ug kinabuhi alang kanila nga nagapakasala nga dili ngadto sa kamatayon. May sala ngadto sa kamatayon; dili tungod niini ako nagaingon nga mag-ampo siya. ¹⁷Ang tanan nga dili-pagkamatarung sala man, apan may sala nga dili ngadto sa kamatayon. ¹⁸Hingbaloan nato nga bisan kinsa nga gipanganak sa Dios, dili magapakasala; apan ang gipanganak sa Dios nagamatngon siya sa iyang kaugalingon, ug ang dautan dili magatandug kaniya. ¹⁹Hingbaloan nato nga iya kita sa Dios, ug ang tibook nga kalibutan nahaluna diha sa dautan. ²⁰Ug hingbaloan nato nga mianhi ang Anak sa Dios, ug mihatag kanato sa salabutan sa pag-ila nga kita nakaila kaniya nga matuod, ug anaa kita kaniya nga matuod, nga mao ang iyang Anak nga si Jesucristo. Kini mao man ang matuod nga Dios, ug kinabuhi nga walay katapusan. ²¹Mga anak, maglikay kamo gikan sa mga dios-dios.

¹Ang anciano alang sa señora nga pinili ug sa iyang mga anak, nga gihigugma ko diha sa kamatuoran; ug dili kay ako lamang, kondili ang tanan usab nga nakaila sa kamatuoran; ²Tungod sa kamatuoran nga nagapabilin dinhi kanato ug kini magauban kanato sa walay katapusan: ³Ang gracia, ang kalooy, ug ang pakigdait nga gikan sa Dios nga Amahan, ug gikan sa Ginoong Jesucristo, nga Anak sa Amahan, magauban kanato sa kamatuoran ug sa gugma. ⁴Nalipay ako ug daku gayud nga hingkaplagan ko nga may pipila sa imong mga anak nga nagalakaw sa kamatuoran, ingon sa sugo nga atong nadawat gikan sa Amahan. ⁵Ug karon nagapakilooy ako kanimo, señora, dili ingon nga nagasulat ako kanimo ug usa ka bag-ong sugo, kondili kadtong ato nga nabatonan sukad sa sinugdan, nga maghigugmaay kita ang usa ug usa. ⁶Ug kini mao ang gugma, nga pagagawion nato sumala sa iyang mga sugo. Kini mao ang sugo: nga maggawi kamo niini ingon sa hingdunggan ninyo sukad sa sinugdan. ⁷Kay daghang mga malimbongon nga nanungha sa kalibutan, nga wala sila magsugid nga si Jesucristo nagaanhi sulod sa unod. Mao kini ang malimbongon ug ang anticristo. ⁸Magmatngon kamo tungod sa inyong kaugalingon, aron dili ninyo pag-usikan ang mga butang nga atong gihagoan, kondili aron makadawat kamo sa tumbas nga hingpit. ⁹Bisan kinsa nga nagauna ug dili magapabilin diha sa pagtolon-an ni Cristo, siya wala magbaton sa Dios: siya nga nagapabilin diha sa pagtolon-an ni Cristo, anaa man kaniya ang Amahan ug ang Anak usab. ¹⁰Kong may moabut kaninyo ug wala magadala niini nga pagtolon-an, dili ninyo siya pagdawat sa inyong balay, ayaw siya pangumostaha. ¹¹Kay ang magpangumosta kaniya, makaambit sa iyang mga buhat nga dautan. ¹²Sanglit adunay daghang mga butang nga igasulat kaninyo, dili ako magsulat niini pinaagi sa papel ug sa tinta; kondili ginapaabut ko ang pag-anha kaninyo, ug pagpakigsulti sa inatubangay, aron

ang inyong kalipay mamahingpit. ¹³Ang mga anak sa imong igsoong babaye nga pinili nangumosta kanimo.

¹Ang anciano alang kang Gayo, ang hinigugma, nga gihigugma ko sa kamatuoran. ²Hinigugma, ginaampo ko nga magauswag ka sa tanang mga butang ug may maayong panglawas maingon nga nagauswag ang imong kalag. ³Kay nalipay ako ug daku, diha nga ang mga igsoon nangabut ug nagpamatuod sa imong kamatuoran, ingon nga nagalakat ka sa kamatuoran. ⁴Wala akoy kalipay nga labaw niini: ang pagpatalinghug nga ang akong mga anak nagalakat diha sa kamatuoran. ⁵Hinigugma, nagabuhat ka sa matinumanon gayud sa tanan nga buhat, nga ginabuhat mo sa mga igsoon, ug sa mga dumuloong; ⁶Nga nagpamatuod mahitungod sa imong gugma sa atubangan sa iglesia; nga maoy labing maayo nimong mabuhat ang pagpagikan kanila sa ilang panaw nga mahimong takus sa Dios. ⁷Kay tungod sa Ngalan, sila minglakat nga walay pagdawat bisan unsa gikan sa mga Gentil. ⁸Busa, kinahanglan kita magadawat kanila, aron mahimo kitang masigkamagbubuhat alang sa kamatuoran. ⁹May gisulat ako sa iglesia; apan si Diotrefes, nga nahagugma nga magbaton sa pagkapangulo sa taliwala nila, wala modawat kanamo. ¹⁰Tungod niini, kong moabut ako, pagahinumduman ko ang iyang mga buhat nga gibuhat niya, nga nagayamyam sa dautang mga pulong batok kanamo; ug sa wala pa matagbaw niini, wala siya modawat sa mga igsoon, ug gipugngan niya ang mga buot modawat, ug sila gihinginlan niya sa iglesia. ¹¹Hinigugma, dili mo pag-awaton ang dautan, kondili ang maayo. Ang nagabuhat ug maayo, iya sa Dios: apan ang nagabuhat ug dautan, dili makakita sa Dios. ¹²Si Demetrio adunay pagpamatuod gikan sa tanang mga tawo, ug gikan sa kamatuoran gayud; Oo, kami usab nagapamatuod, ug ikaw nahibalo nga ang among pagpamatuod matuod. ¹³Ako may daghang mga butang nga igasulat unta kanimo apan dili ako buot nga kini igasulat kanimo sa tinta ug pluma; ¹⁴Apan ginapaabut ko ang pagpakigkita kanimo sa madali, ug magasinultihay kita sa nawong ug nawong. Ang pakigdait kanimo. Ang mga abyan nangumosta kanimo. Pangumostaha ang mga abyan sumala sa tagsatagsa nila ka ngalan.

¹Si Judas, ulipon ni Jesucristo, ug igsoon ni Jacobo, alang sa mga gitawag nga mga hinigugma sa Dios nga Amahan, ug mga gibantayan alang kang Jesucristo. ²Ang kalooy alang kaninyo ug ang pakigdait ug ang gugma pagapadagayaon kaninyo. ³Mga hinigugma, samtang nagasingkamot ako sa dakung kakugi sa pagsulat kaninyo mahatungod sa along gikausahan nga kaluwasan, naaghat ako sa pagsulat kaninyo, sa pagpahamatngon kaninyo nga makigbisug kamo sa dakung kainit tungod sa pagtoo nga gitugyan sa makausa alang sa gihapon ngadto sa mga balaan. ⁴Kay may pipila ka mga tawo miyuhot lamang sa pagsulod, sila nga gitagana nang daan alang niini nga pagkahinukman sa silot, mga tawo nga dili-diosnon, nga ginabaylo nila ang gracia sa atong Dios sa kalaw-ayan, ug ginalimod nila ang atong bugtong nga Agalon ug Ginoo, si Jesucristo. ⁵Karon buot ko nga

ipahinumdom kaninyo, bisan hingbaloan ninyo ang tanang mga butang sa makausa alang sa gihapon, nga ang Ginoo, sa naluwas niya ang usa ka katawohan gikan sa yuta sa Egipto, sa ulahi iyang gilaglag sila nga wala managpanoo. ⁶Ug ang mga manolonda nga wala magbaton sa ilang nahauna nga kahimtang, kondili nga gibiyaan nila ang ilang kaugalingon nga puloy-anan, gibutang niya sa mga talikala nga walay katapusan sa ilalum sa kangitngit ngadto sa paghukom sa dakung adlaw; ⁷Ingon sa Sodoma ug Gomorra, ug sa mga lungsod nga nagalibut kanila nga sa ingon niini nga paagi, nanagtugyan sa ilang kaugalingon sa pagpakighilawas, ug nanagnunot sa lain nga unod, gipakita sila nga usa ka panig-ingnan, nga nag-antus sa silot sa kalayo nga walay katapusan. ⁸Apan, sa mao nga paagi, kini usab sa ilang mga damgo nagahugaw sa unod, ug wala magtagad sa pagka-ginoo, ug nagpasipala sa mga halangdon. ⁹Apan si Miguel, ang punoan sa mga manolonda, sa diha nga nagapakig-away sa yawa, nakiglalis siya mahatungod sa lawas ni Moises, wala mangahas sa paggamit sa mapasipalahong paghukom batok kaniya, kondili miingon: ang Ginoo magabadlong kanimo. ¹⁰Apan kini sila nagpasipala sa bisan unsang mga butang nga wala nila hibalo; ug sa mga butang nga hing-ilhan nila sa ilang kaugalingon nga kinaiya, ingon sa mga mananap nga walay salabutan, tungod niining mga butanga gilaglag sila. ¹¹Alaut sila! Kay ginasunod nila ang dalan ni Cain, ug midalagan nga nagubot sunod sa sayup ni Balaam tungod sa suhol; ug nangawala sila diha sa mga pagpakiglalis ni Core. ¹²Kini mao sila ang mga natago nga takot sa inyong mga kombira sa gugma, sa diha nga nagkombira sila uban kaninyo, mga magbalantay nga nagapasibsib sa ilang kaugalingon, sa wala ing kahadlok; mga dag-um nga walay tubig, nga gipalid sa mga hangin; mga kahoy sa tingbunga nga walay bunga nangamatay sa makaduha nga nangaibut sa mga gamut: ¹³Mga mabangis nga balud sa dagat, nga nagasuka sa mga bola sa ilang kaugalingong kaulawan; mga laag nga bitoon, nga kanila ginatagana sa gihapon ang kaitum sa kangitngit. ¹⁴Labut pa usab si Enoc, ang ikapito gikan kang Adam, mitagna mahatungod niini kanila, nga miingon: Ania karon, miabut ang Ginoo uban sa iyang mga dagkung panon sa iyang mga balaan. ¹⁵Sa paghukom sa tanan, ug sa pagpaila sa tanang mga dili-diosnon sa tanan nilang mga buhat sa paagi nga dili-diosnon nga ilang gibuhat sa pagkadili-diosnon, ug sa tanang mga butang nga magahi nga ginasulti batok kaniya sa mga makasasala sa paagi nga dili-diosnon. ¹⁶Kini mao sila ang mga bagulbulan ug bagutbutan nga nagagawi ingon sa ilang mga kailibgon, (ug ang ilang baba nagasulti sa mga paborot nga pulong) nga nagapakita ug pagtahud sa mga tawo tungod sa pagpamintaha. ¹⁷Apan kamo, mga hinigugma, hinumdumi ninyo ang mga pulong nga ginapamulong kaniadto sa mga apostoles sa atong Ginoong Jesucristo; ¹⁸Nga miingon sila kaninyo: Nga sa ulahing panahon, may mga magyuyubit nga magagawi sa ilang kaugalingong mga kailibgon nga dili-diosnon. ¹⁹Kini sila mao ang mga nagabuhat sa mga panagbulag; mga lawasnon, nga mga walay Espiritu. ²⁰Apan kamo, mga hinigugma, sa nagatukod kamo ibabaw sa inyong pagtoo nga balaan gayud, sa nagaampo diha sa Espiritu Santo, ²¹Managpadayon kamo sa gugma sa Dios, sa nagapaabut kamo sa kalooy sa atong Ginoong Jesucristo ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan. ²²Ug kaloy-an ninyo ang uban nga mga nanagduhaduha. ²³Ug luwason ninyo ang uban, nga agawon ninyo sila gikan sa kalayo; ug sa uban malooy kamo nga may kahadlok, nga magadamot bisan pa sa bisti nga nabulingan sa

unod. ²⁴Karon kaniya nga arang makabantay kaninyo gikan sa pagkahulog, ug makapaatubang kaninyo sa iyang himaya sa walay ikasaway diha sa hilabihan gayud nga kalipay; ²⁵Alang sa bugtong nga Dios nga atong Manluluwas pinaagi kang Jesucristo nga atong Ginoo, ang himaya ug pagkahalangdon, ang kagamhanan ug pagbulot-an, sa wala pa ang tanang katuigan, ug karon, ug sa walay katapusan. Amen.

¹Ang pagpadayag ni Jesucristo, nga gihatag sa Dios kaniya sa pagpadayag ngadto sa iyang mga ulipon, bisan sa mga butang nga kinahanglan mahatabo sa madali; ug gisugo niya ug gipaila kini, pinaagi sa iyang manolonda, ngadto sa iyang ulipon nga si Juan; ²Nga mao ang nagpamatuod sa pulong sa Dios, ug sa pagpamatuod ni Jesucristo, bisan sa tanang mga butang nga iyang nakita. ³Bulahan siya nga nagabasa, ug sila nga nanagpatalinghug sa mga pulong sa tagna, ug nagabantay sa mga butang nga nahasulat niini; kay haduol na ang panahon. ⁴Si Juan alang sa pito ka mga iglesia nga anaa sa Asia: Ang gracia kaninyo ug ang pakigdait, gikan kaniya nga mao ang karon, ug mao ang kaniadto, ug mao ang moanhi; ug gikan sa pito ka mga Espiritu, nga atua sa atubangan sa iyang trono: ⁵Ug gikan kang Jesucristo, nga mao ang saksi nga matinumanon, nga mao ang panganay sa mga minatay, ug ang pangulo sa mga hari sa yuta. Kaniya nga nahagugma kanato, ug naghugas kanato gikan sa atong mga sala pinaagi sa iyang dugo; ⁶Ug siya naghimo kanato nga usa ka gingharian, mga sacerdote alang sa iyang Dios ug Amahan; kaniya ang himaya ug ang paghari ngadto sa mga katuigan nga walay katapusan. Amen. ⁷Ania karon, moanhi siya uban sa mga panganod, ug ang tanang mata makakita kaniya, ug kadto sila nga mga naglansang kaniya, ug ang tanang mga banay sa yuta managkasubo tungod kaniya. Mao gayud kini, Amen. ⁸Ako mao ang Alpa ug ang Omega, nagaingon ang Ginoong Dios; ang karon, ug ang kaniadto, ug ang moanhi, ang Makagagahum. ⁹Ako si Juan, inyong igsoon ug umalambit uban kaninyo sa kagul-anan, ug sa gingharian, ug sa pagpailub diha kang Jesus, didto ako sa pulo nga ginganlan Patmos, tungod sa pulong sa Dios ug sa pagpamatuod ni Jesus. ¹⁰Diha ako sa Espiritu sa adlaw sa Ginoo; ug hingdunggan ko sa akong likod ang usa ka dakung tingog nga daw budyong, ¹¹Nga nagaingon: Ang imong gina-tan-aw isulat mo sa usa ka basahon, ug ipadala mo sa pito ka mga iglesia: ngadto sa Efeso, ug ngadto sa Smirna, ug ngadto sa Pergamo, ug ngadto sa Tiatira, ug ngadto sa Sardis, ug ngadto sa Filadelfia ug ngadto sa Laodicea. ¹²Ug milingi ako sa pagtan-aw sa tingog nga nagpakigsulti kanako. Ug sa nakalingi ako, hingkit-an ko ang pito ka mga tangkawan nga bulawan; ¹³Ug sa taliwala sa pito ka mga tangkawan ang usa nga sama sa Anak sa tawo, ga nasul-oban sa usa ka bisti hangtud sa mga tiil, nga nabaksan sa may dughan sa usa ka bakus nga bulawan; ¹⁴Ug ang iyang ulo ug ang iyang mga buhok maputi, sama sa maputing balhibo sa nating carnero nga maputi sama sa nieve; ug ang iyang mga mata sama sa siga sa kalayo: ¹⁵Ug ang iyang mga tiil sama sa tumbaga nga hininisan, nga nagasidlak nga daw nagasiga sa usa ka hudno, ug ang iyang tingog sama sa hinaganas sa daghang mga tubig; ¹⁶Ug may pito siya ka mga bitoon sa iyang toong kamot; ug sa iyang baba nagagula ang usa ka espada nga mahait nga duruha ing sulab; ug ang iyang nawong

ingon sa adlaw nga nagasidlak sa iyang kakusog. ¹⁷Ug sa nakita ko siya, napukan ako nga daw patay diha sa iyang mga tiil. Ug gitapin-an niya ako sa iyang kamot nga too, nga nagaingon: Ayaw kahadlok, ako mao ang nahauna, ug ang naulahi; ¹⁸Ug ang Buhi; ug ako ang namatay, ug ania karon, buhi ako ngadto sa mga katuigan nga walay katapusan; Amen. Ug ania kanako ang mga yawi sa kamatayon ug sa Hades. ¹⁹Busa, isulat mo ang mga butang nga imong nakita, ug ang mga butang nga mao karon, ug ang mga butang nga manghitabo sa human niini: ²⁰Ang tinago sa pito ka mga bitoon nga imong nakita sa akong toong kamot, ug ang pito ka tangkawan nga bulawan. Ang pito ka mga bitoon mao ang mga manolonda sa pito ka mga iglesia; ug ang pito ka mga tangkawan mao ang pito ka mga iglesia.

¹Sulatan mo ang manolonda sa iglesia sa Efeso: Ang may pito ka mga bitoon sa iyang too nga kamot, ang nagalakaw sa taliwala sa pito ka mga tangkawan nga bulawan nagaingon niining mga butanga: ²Naila ko ang imong mga buhat, ug ang imong kahago, ug ang imong pagpailub, ug nga dili ka makaantus sa dautang mga tawo, ug nga gisulayan mo ang mga nagangalan sa ilang kaugalingon mga apostoles apan dili man diay ug hingpalgan mo sila nga mga bakakon; ³Ug nagabaton ka ug pagpailub, ug nagaantus ug nagingkamot tungod sa akong ngalan, ug wala magakaluya sa akong buhat. ⁴Apan ako adunay batok kanimo, nga imong gibiyaan ang imong nahaunang gugma. ⁵Busa hinumdumi kong diin ikaw mahulog, ug maghinulsol ka, ug buhata ang unang mga bulohaton; kay kong dili, moanha ako kanimo, ug pagakuhaon ko ang imong tangkawan sa iyang dapit, gawas kong ikaw maghinulsol. ⁶Apan kini mao ang anaa kanimo, nga imong ginadumtan ang mga buhat sa mga Nicolaita, nga gidumtan ko usab. ⁷Ang may igdulungog, magpataling-hug sa ginaingon sa Espiritu sa mga iglesia. Ang makadaug pakan-on ko sa kahoy sa kinabuhi nga atua sa Paraiso sa Dios. ⁸Ug sulatan mo ang manolonda sa iglesia sa Smirna: Ang nahauna ug ang naulahi, ang namatay ug ang nabuhi pag-usab, nagaingon niining mga butanga: ⁹Naila ko ang imong kagul-anan ug ang imong kakabus (apan bahandianon ka), ug ang pagpasipala sa mga nagaingon nga sila mga Judio, apan dili man diay, kondili usa sila ka sinagoga ni Satanas. ¹⁰Ayaw kahadlok sa mga butang nga sa dili madugay imong pagaantuson; ania karon, ang yawa hapit na magabutang sa uban kaninyo sa bilangoan aron pagasulayan kamo, ug may kagul-anan kamo sulod sa napulo ka adlaw. Mag-matinumanon ka hangtud sa kamatayon, ug pagahatagan ko ikaw sa purongpurong sa kinabuhi. ¹¹Ang may igdulungog, magpatalinghug sa ginaingon sa Espiritu sa mga iglesia. Ang makadaug dili maunsa sa ikaduhang kamatayon. ¹²Ug sulatan mo ang manolonda sa iglesia sa Pergamo: Ang may espada nga mahait nga duruha ing sulab nagaingon niining mga butanga: ¹³Nahibalo ako kong diin ka magpuyo, bisan sa dapit diin atua ang trono ni Satanas; ug gibatonan mo ug maayo ang akong ngalan, ug wala maglimod sa pagtoo kanako, bisan sa mga adlaw ni Antipas nga akong saksi, ang matinumanon nga gipatay sa taliwala ninyo, didto sa gipuy-an ni Satanas. ¹⁴Apan ako may pipila ka mga butang nga batok kanimo, kay may gikaipon ikaw nga pipila nga nagabantay sa mga pagtolon-an ni Balaam, ang nagtudlo kang Balak sa pagbutang ug

kapangdulan sa atubangan sa mga anak sa Israel, sa pagkaon sa mga butang nga hinalad sa mga larawan ug sa pagpakighilawas. ¹⁵Ingon usab anaa kanimo ang pipila nga nanagbantay sa mga pagtolon-an sa mga Nicolaita sa mao usab nga pagkaagi. ¹⁶Busa maghinulsol ka; kay kong dili, moanha ako kanimo sa madali, ug pagaawayon ko sila sa espada sa akong baba. ¹⁷Ang may igdulungog, magpataling-hug siya sa ginaingon sa Espiritu sa mga iglesia. Ang makadaug pagahatagan ko sa mana nga tinago, ug pagahatagan ko siya ug usa ka diyutay nga bato nga maputi; ug sa diyutay nga bato mahasulat ang usa ka bag-o nga ngalan nga wala hiilhi ni bisan kinsa kondili niadtong nagadawat niini. ¹⁸Ug sulatan mo ang manolonda sa iglesia sa Tiatira: Kining mga butanga gipamulong sa Anak sa Dios, kang kansang mga mata sama sa siga sa kalayo, ug ang iyang mga tiil sama sa hininisan nga tumbaga. ¹⁹Nahibalo ako sa imong mga buhat, ug sa imong gugma ug pagtoo, ug pag-alagad ug pagpailub, ug nga ang imong ulahi nga mga buhat labaw pa kay sa mga nahauna. ²⁰Apan ako adunay batok kanimo, nga gipasagdan mo ang babaye nga si Jezabel nga nagangalan sa iyang kaugalingon nga manalagna, ug siya nagatudlo ug nagapasalaag sa akong mga ulipon sa pagpakighilawas, ug sa pagkaon sa mga butang nga hinalad sa mga larawan. ²¹Ug gihatagan ko siya ug panahon aron siya maghinulsol, ug wala siyaytinguha sa paghinulsol sa iyang pagpakighilawas. ²²Ania karon, paligiron ko siya sa usa ka higdaanan, ug ang mga nanagpanapaw uban kaniya sa dakung kagul-anan, gawas kong sila maghinulsol sa iyang mga buhat. ²³Ug pagapatyon ko sa kamatayon ang iyang mga anak, ug ang tanang mga iglesia mahibalo nga ako mao ang nagasusi sa mga sulod nga tinguha ug sa mga kasingkasing, ug pagahatagan ko ang tagsatagsa kaninyo sumala sa inyong mga buhat. ²⁴Apan ako nagaingon kaninyo, sa mga nahabilin diha sa Tiatira, sa gidaghanon nga wala magabaton niining pagtolon-ana, nga wala mahibalo sa mga halalum nga mga butang ni Satanas, ingon sa nabatasan nila sa pagpamulong: walay lain nga lulan nga akong ipapas-an kaninyo. ²⁵Apan, bisan pa, batoni pag-ayo kanang anaa kaninyo hangtud nga ako moanha. ²⁶Ug ang makadaug, ug ang magatipig sa akong mga buhat hangtud sa katapusan, kaniya igahatag ko ang pagbulot-an ibabaw sa mga nasud. ²⁷Ug siya magahari kanila uban sa baras nga puthaw, ingon nga ang mga panudlanan sa mga magkokolon pagadugmokon, sumala usab sa akong ginadawat gikan sa akong Amahan: ²⁸Ug igahatag ko kaniya ang bitoon sa kaadlawon. ²⁹Ang may igdulungog, magpatalinghug sa ginaingon sa Espiritu sa mga iglesia.

¹Ug sulatan mo ang manolonda sa iglesia sa Sardis: Ang may pito ka mga Espiritu sa Dios, ug may pito ka mga bitoon, nagaingon niining mga butanga: Naila ko ang imong mga buhat, nga ikaw may ngalan nga imong gikinabuhi, ug patay ka. ²Magmatinukawon ka ug lig-onon mo ang mga butang nga nanghipilin, nga haduol na mamatay: kay ako walay nakita nga bisan usa sa imong mga buhat nga hingpit sa atubangan sa akong Dios. ³Busa, hinumdumi kong giunsa mo pagdawat ug pagpamati, ug batoni ug hinuloli. Busa kong ikaw dili magtukaw, moanha ako kanimo nga ingon sa kawatan, ug dili mo hibaloan kong unsang taknaa ang igaanha ko kanimo. ⁴Apan ikaw may pipila ka mga ngalan sa Sardis, nga wala magbuling sa ilang mga bisti; ug sila magalakaw uban

kanako nga sinul-oban sa mga bisti nga maputi kay mga takus sila. ⁵Kadtong makadaug, pagasul-oban sa ingon sa mga bisti nga maputi ug dili ko pagapalaon ang iyang ngalan sa basahon sa kinabuhi; ug igasugid ko ang iyang ngalan sa atubangan sa akong Amahan ug sa iyang mga manolonda. ⁶Kadtong may igdulungog, magpatalinghug sa ginaingon sa Espiritu sa mga iglesia. ⁷Ug sulatan mo ang manolonda sa Filadelfia: Siya nga balaan, siya nga matuod, siya nga nagakupot sa yawi ni David, siya nga nagaabli ug walay bisan kinsa nga makasira, ug siya nga nagasira ug walay bisan kinsa nga makaabli, siya nagaingon niining mga butanga: ⁸Naila ko ang imong mga buhat (ania karon, gibutang ko sa imong atubangan ang usa ka pultahan nga naablihan, nga dili arang masirahan ni bisan kinsa), nga may diyutay ka nga gahum, ug gibantayan mo ang akong pulong, ug wala ka maglimod sa akong ngalan. ⁹Ania karon, igahatag ko gikan sa sinagoga ni Satanas, ang mga nanag-ingon nga Judio sila, ug dili man diay, kondili nanagbakak sila; ania karon, pagapaanhion ko sila, ug managsimba sila sa atbang sa imong mga tiil, ug mahibaloan nila nga gihigugma ko ikaw. ¹⁰Kay gibantayan mo ang pulong sa akong pagpailub, pagabantayan ko usab ikaw gikan sa takna sa pagsulay, kadtong takna nga moabut sa tibook nga kalibutan, aron sa pagsulay kanila nga mga nagapuyo sa yuta. ¹¹Moanha ako sa madali: bantayan mo ang anaa kanimo, aron walay bisan kinsa nga makakuha sa imong purongpurong; ¹²Kadtong makadaug, pagabuhaton ko siya nga haligi sa templo sa akong Dios, ug dili na gayud siya makagula gikan didto: ug sulatan ko siya sa ngalan sa akong Dios, ug sa ngalan sa ciudad sa akong Dios, ang bag-o nga Jerusalem, nga manaug sa langit gikan sa akong Dios, ug sa akong kaugalingon nga bag-ong ngalan. ¹³Kadtong may igdulungog, magpatalinghug sa ginaingon sa Espiritu sa mga iglesia. ¹⁴Ug sulatan mo ang manolonda sa iglesia sa Laodicea: Ang Amen, ang Saksi nga matinumanon ug maminatud-on, ang Sinugdan sa mga binuhaw sa Dios, nagaingon niining mga butanga: ¹⁵Nailam ko ang imong mga buhat, nga ikaw dili mabugnaw ug dili usab mainit. Buot ko unta nga magmabugnaw ka, kun magmainit: ¹⁶Apan kay ikaw mainit-init, ug dili mabugnaw ug dili mainit, igasuka ko ikaw sa akong baba. ¹⁷Kay nagaingon ka: Dato man ako, ug nakabaton ako ug mga bahandi, ug ako wala magkinahanglan sa bisan unta; ug wala ka makaila, nga ikaw mao ang talamayon ug ang makalooloy ug kabus ug buta ug hubo; ¹⁸Nagatambag ako kanimo, nga kanako magpalit ka ug bulawan nga inulay sa kalayo, aron madato ka; ug mga bisti nga mga maputi, aron igasul-ob mo sa imong kaugalingon, ug aron ang kaulawan sa imong pagkahubo dili igapadayag; ug tambal nga idihog mo sa imong mga mata, aron makakita ka. ¹⁹Ginabadlong ko, ug gicastigo ko ang kapid-an nga akong gihigugma; busa, magmakugi ka, ug maghinulsol. ²⁰Ania karon, ako ania sa pultahan, ug nagatuktuk; kong kinsa ang maga-patalinghug sa akong tingog ug moabli sa pultahan, ako mosulod kaniya, ug manihapon ako uban kaniya, ug siya uban kanako. ²¹Kadtong makadaug, pagatugutan ko nga magalingkod uban kanako sa akong trono maingon nga ako usab nakadaug, ug naglingkod ako uban sa akong Amahan sa iyang trono. ²²Kadtong may igdulungog, magpatalinghug sa ginaingon sa Espiritu sa mga iglesia.

¹Sa human niining mga butanga, nakita ko, ug ania karon, ang usa ka pultahan nga naablihan sa langit, ug ang nahauna nga tingog nga akong hingdunggan, ingon sa budyong nga nakigsulti kanako, ang usa nga nagaingon: Sumaka ka diri, kay akong igapadayag kanimo ang mga butang nga magakahatabo sa human niini. ²Ug gilayon diha ako sa Espiritu: ug ania karon, may usa ka trono nga gipahamutang sa langit, ug may usa nga nagalingkod sa trono. ³Ug siya nga nagalingkod sa diha nga tan-awon sama sa dagway sa usa ka bato nga jaspe ug sardio; ug may usa ka balangaw nga nagalibut sa trono, sama sa dagway sa esmeralda, sa diha nga tan-awon. ⁴Ug ang trono gialirongan sa kaluhaan ug upat ka mga trono; ug sa mga trono, nanaglingkod ang kaluhaan ug upat ka mga anciano nga nanagsul-ob sa mga bisti nga maputi, ug sa ilang mga ulo ang mga purongpurong nga bulawan. ⁵Ug gikan sa trono nagagula ang mga kilat, ug ang mga tingog ug ang mga dalugdug; ug may pito ka lamparahan nga kalayo, nga nagadilaab sa atubangan sa trono, nga mao sila ang pito ka Espiritu sa Dios. ⁶Ug sa atubangan sa trono may ingon sa usa ka lawod nga salamin sama sa bildo; ug sa taliwala sa trono ug sa libut sa trono, may upat ka binuhat nga buhi nga puno sa mga mata sa atubangan ug sa likod. ⁷Ug ang nahauna nga binuhat nga buhi sama sa usa ka leon; ug ang ikaduha ka binuhat nga buhi sama sa usa ka nati nga vaca, ug ang ikatolo ka binuhat may nawong nga ingon sa tawo; ug ang ikaupat ka binuhat nga buhi sama sa usa ka agila nga nagalupad. ⁸Ug ang upat ka mga binuhat nga buhi ang tagsatagsa kanila may unom ka pako; puno sa mga mata sa libut ug sa sulod; ug walay pahulay sa adlaw ug sa gabii, sa pag-ingon: Balaan, balaan, balaan ang Ginoong Dios, ang Makagagahum, ang mao kaniadto, ug ang mao karon, ug ang moanhi. ⁹Ug sa diha nga kadtong mga binuhat nga buhi magahimaya, ug magatahud, ug magapasalamat kaniya nga nagalingkod sa trono, kaniya nga buhi sa mga katuigan nga walay katapusan; ¹⁰Ang kaluhaan ug upat ka mga anciano magayaub sa atubangan sa nagalingkod sa trono, ug magasimba kaniya nga buhi sa mga katuigan nga walay katapusan; ug igapahamutang nila ang ilang mga purongpurong sa atubangan sa trono, nga magaingon: ¹¹Ginoo, takus ka sa pagdawat sa himaya ug sa pagtahud, ug sa gahum; kay ikaw ang nagbuhat sa tanang mga butang, ug tungod sa imong kabubut-on nangahimo sila ug gipamuhat.

¹Ug nakita ko sa toong kamot niadtong nagalingkod sa trono, ang usa ka basahon nga sinulatan sa sulod ug sa gawas, nga gitiman-an sa pito ka mga patik. ²Ug nakita ko ang usa ka kusgan nga manolonda, nga nagamantala uban ang hataas nga tingog: Kinsa ang takus sa pagbuklad sa basahon, ug sa paghubad sa mga patik niini? ³Ug walay bisan kinsa sa langit, bisan sa yuta, bisan sa ilalum sa yuta, nga arang makabuklad sa basahon, bisan sa pagtan-aw niini. ⁴Ug hilabihan nga hilak ko, kay walay hingkaplagan nga bisan kinsa, nga takus makabuklad sa basahon, bisan sa pagtan-aw niini. ⁵Ug nagaingon kanako ang usa sa mga anciano: Ayaw paghilak: ania karon, ang Leon sa banay ni Juda, ang Gamut ni David, nga nakadaug aron sa pagbuklad sa basahon, ug paghubad sa pito ka mga patik niini. ⁶Ug nakita ko sa taliwala sa trono, ug sa upat ka mga binuhat nga buhi ug sa taliwala sa mga anciano, ang usa ka Cordero nga nagatindog nga daw gipatay nga may pito ka

mga sungay ug pito ka mata, nga mao ang pito ka mga Espiritu sa Dios, nga gipadala ngadto sa tibook nga yuta. ⁷Ug miduol siya, ug gikuha niya ang basahon sa toong kamot niadtong nagalingkod sa trono. ⁸Ug sa nakuha niya ang basahon, nanagyaub sa atubangan sa Cordero ang upat ka mga binuhat nga buhi ug ang kaluhaan ug upat ka mga anciano, nga ang tagsatagsa kanila may mga alpa, ug mga panaksan nga bulawan, nga puno sa incienso, nga mao ang mga pag-ampo sa mga balaan. ⁹Ug nanag-awit sila sa usa ka bag-ong awit, nga nagaingon: Ikaw ang takus sa pagkuha sa basahon, ug sa paghubad sa mga patik niini; kay ikaw ang namatay ug gitubos mo ang mga tawo sa imong dugo alang sa Dios, gikan sa tanan nga banay, ug pinulongan, ug katawohan, ug nasud; ¹⁰Ug sila gibuhat mo, alang sa atong Dios, nga usa ka gingharian ug mga sacerdote, ug managhari sila sa yuta. ¹¹Ug nakita ko, ug nadungog ko ang tingog sa daghang manolonda, nga nagalibut sa trono, ug sa mga binuhat nga buhi, ug sa mga anciano; ug ang gidaghanon nila mga panon sa mga panon ug mga linibo ka mga linibo, ¹²Nga nanag-ingon sa hataas nga tingog: Ang Cordero nga gipatay mao ang takus sa pagdawat sa gahum ug sa mga bahandi, ug sa kaalam ug sa kalig-onan, ug sa kadungganan, ug sa kahimayaan, ug sa pagdayeg. ¹³Ug nadungog ko sa tanan nga mga binuhat nga atua sa langit ug sa yuta, ug sa ilalum sa yuta, ug ang mga anaa sa dagat, ug ang tanan nga mga butang nga anaa kanila, nga nanag-ingon: Alang niadtong nagalingkod sa trono, ug sa Cordero, ang pagdayeg ug ang kadungganan ug ang himaya ug ang gahum, sa mga katuigan nga walay katapusan. ¹⁴Ug ang upat ka mga binuhat nga buhi nanag-ingon: Amen. Ug ang kaluhaan ug upat ka mga anciano nanagyaub, ug nanagsimba.

¹Ug nakita ko, sa paghubad sa Cordero, sa usa sa pito ka mga patik; ug nadungog ko ang usa sa upat ka mga binuhat nga buhi, nga nagaingon sama sa tingog sa dalugdog: Umari ka, ug tuman-aw. ²Ug nakita ko, ug ania karon, usa ka kabayo nga maputi, ug ang nagakabayo niini may usa ka pana; ug gihatagan siya ug usa ka purongpurong; ug milakaw, nga nakadaug, ug aron sa pagdaug. ³Ug sa paghubad niya sa ikaduha ka patik, nadungog ko ang ikaduha ka binuhat nga buhi nga nagaingon: Umari ka, ug tuman-aw. ⁴Ug migula ang usa usab ka kabayo nga mapula. Ug ang nagakabayo niini, gihatagan sa pagkuha sa pakigdait gikan sa yuta, ug nga sila magpinatyanay ang usa ug usa. Ug gihatagan siya ug usa ka daku nga espada. ⁵Ug sa paghubad niya sa ikatolo ka patik, nadungog ko ang ikatolo ka binuhat nga buhi, nga nagaingon: Umari ka, ug tuman-aw. Ug nakita ko, ug ania karon, usa ka kabayo nga maitum; ug ang nagakabayo niini, may timbangan sa iyang kamot. ⁶Ug nadungog ko ang usa ka tingog sa taliwala sa upat ka mga binuhat nga buhi, nga nagaingon: Usa ka takus sa trigo sa usa ka denario; ug unom ka takus sa cebada sa usa ka denario; ug dili mo pag-among-amongan ang vino, bisan ang lana. ⁷Ug sa paghubad niya sa ikaupat ka patik, nadungog ko ang tingog sa ikaupat ka binuhat nga buhi, nga nagaingon: Umari ka, ug tuman-aw. ⁸Ug nakita ko; ug ania karon, usa ka kabayo nga maluspad, ug ang nagakabayo niini, may ngalan nga Kamatayon; ug nagasunod niini ang Hades ug gihatagan sila sa pagbulot-an sa ikaupat ka bahin sa yuta, sa pagpatay pinaagi sa espada, ug sa gutom, ug sa kamatay, ug pinaagi sa mga mananap nga

mapintas sa yuta. ⁹Ug sa paghubad niya sa ikalima ka patik, nakita ko sa ilalum sa halaran ang mga kalag sa mga gipamatay tungod sa pulong sa Dios, ug tungod sa pagpamatuod nila. ¹⁰Ug sila nanagsinggit sa hataas nga tingog, nga nanag-ingon: Hangtud kanus-a, oh Ginoo, ang balaan ug maminatud-on, dili mo ba paghukman ug pagbalusan ang among dugo sa mga nagapuyo sa yuta? ¹¹Ug kanila nga tagsatagsa may gihatag nga hatag-as nga bisti nga maputi, ug giingon sila, nga managpahulay una ug diyutay nga panahon, hangtud nga matuman ang laray sa ilang isigkaulipon, ug sa ilang mga igsoon, nga pagapatyon usab maingon kanila. ¹²Ug nakita ko, sa paghubad niya sa ikaunom ka patik; ug ania karon, miabut ang usa ka dakung linog, ug ang adlaw miitum ingon sa sako nga buhok nga bisti sa pag-antus; ug ang tibook nga bulan nahimo nga ingon sa dugo; ¹³Ug ang mga bitoon sa langit nangahulog sa yuta, sama sa higuera sa nangapulak ang iyang mga linghod nga igos, kong ginayabyab sa usa ka makusog nga hangin. ¹⁴Ug ang langit gikuha ingon sa usa ka basahon nga nalokot. Ug ang tanan nga bukid ug kapupud-an gipamalhin gikan sa ilang mga dapit. ¹⁵Ug ang mga hari sa yuta, ug ang mga principe, ug ang mga pangulong capitan, ug ang mga dato, ug ang mga kusgan, ug ang tanan nga ulipon, ug ang tanan nga may kagawasan, nanagtago sa mga lungib ug sa mga pangpang sa kabukiran; ¹⁶Ug nagaingon sila sa mga bukid, ug sa mga pangpang: Pangatumpag kamo ibabaw kanamo, ug tagoon ninyo kami sa nawong niya nga nagalingkod sa trono, ug sa kaligutgut sa Cordero. ¹⁷Kay miabut ang daku nga adlaw sa ilang kaligutgut, ug kinsa ang arang makasukol?

¹Ug sa human niini, nakita ko ang upat ka manolonda, nga nanagtindog sa upat ka pamag-ang sa yuta nga ginapugngan nila ang upat ka hangin sa yuta, aron dili maghuyop ang hangin sa yuta, ni sa dagat, ni sa bisan unsa nga kahoy. ²Nakita ko, nga misaka ang usa usab ka manolonda gikan sa Silangan, nga adunay patik sa Dios nga buhi: Ug nagasinggit sa hataas nga tingog sa upat ka mga manolonda, nga kanila gihatag ang gahum sa pag-among-among sa yuta ug sa dagat, ³Nga nagaingon: Dili ninyo pag-among-amongan ang yuta, ni ang dagat, ni ang kakahoyan, hangtud nga mapatikan namo ang mga ulipon sa atong Dios diha sa ilang mga agtang. ⁴Ug nadungog ko ang kapid-an sa mga pinatikan, usa ka gatus kap-atan ug upat ka libo ang mga pinatikan gikan sa tanang mga banay sa mga anak ni Israel: ⁵Sa banay ni Juda, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; sa banay ni Ruben, napulo ug duha ka libo ang pinatikan, sa banay ni Gad, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; ⁶Sa banay ni Aser, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; sa banay ni Neptali, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; sa banay ni Manases, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; ⁷Sa banay ni Simeon, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; sa banay ni Levi, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; sa banay ni Issachar, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; ⁸Sa banay ni Zebulon, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; sa banay ni Jose, napulo ug duha ka libo ang pinatikan; sa banay ni Benjamin, napulo ug duha ka libo ang pinatikan. ⁹Sa human niining mga butanga nakita ko, ug ania karon, ang usa ka dakung panon, nga dili maisip ni bisan kinsa gikan sa tanang kanasuran, ug kabanayan ug katawohan ug mga sinultihan, nga nanagtindog sa atubangan sa trono, ug sa Cordero,

nga nanagsul-ob sa mga bisti nga maputi nga hatag-as, ug may mga palwa sa ilang mga kamot; ¹⁰Ug nanagsinggit sa hataas nga tingog, nga nagaingon; Ang kaluwasan iya sa atong Dios, nga nagalingkod sa trono, ug sa Cordero. ¹¹Ug ang tanang mga manolonda, nga nagaalirong sa trono, ug ang mga anciano, ug ang upat ka mga binuhat nga buhi, ug nanagyaub sila sa atubangan sa trono, ug gisimba nila ang Dios, ¹²Nga nanag-ingon: Amen: Ang pagdayeg, ug ang himaya, ug ang ka-alam, ug ang pagpasalamat, ug ang kadunggan, ug ang gahum, ug ang kalig-onan, anaa sa atong Dios ngadto sa mga katuigan nga walay katapusan. Amen. ¹³Ug mitubag ang usa sa mga anciano, nga nagaingon kanako: Kanang mga nasul-oban sa mga bisti nga maputi nga hatag-as, kinsa ba kana sila? Ug diin ba sila gikan? ¹⁴Ug ako nag-ingon kaniya: Ginoo ko, ikaw ang nanghibalo. Ug siya miingon kanako: Kana mao sila, ang mga nagagikan sa dagku nga kagulan; ug gilabhan nila ang ilang mga bisti nga hatag-as, ug gipaputi nila sa dugo sa Cordero. ¹⁵Tungod niini, ania sila sa atubangan sa trono sa Dios, ug siya ginasimba nila sa adlaw ug sa gabii sa iyang templo. Ug ang nagalingkod sa trono, magabuklad sa iyang tabernaculo sa ibabaw nila. ¹⁶Dili gayud pagagutomon sila, ni pagauhawon sila, ni pagainitan sila sa adlaw, ni sa bisan unsa nga kainit. ¹⁷Kay ang Cordero nga anaa sa taliwala sa trono mao ang ilang magbalantay, ug magamando kanila sa mga tuburan sa mga tubig sa kinabuhi; ug pagapahiran sa Dios ang tanang luha sa ilang mga mata.

¹Ug sa paghubad niya sa ikapito ka patik, nahilum ang langit sa may tunga sa takna. ²Ug nakita ko ang pito ka mga manolonda nga nagatindog sa atubangan sa Dios; ug gihatagan sila sa pito ka mga budyong. ³Ug miabut ang lain nga manolonda, nga mitindog sa atubangan sa halaran, nga may usa ka inciensario nga bulawan; ug gihatagan siya sa daghang inciensio, aron iyang idugang paghalad sa mga pag-ampo sa tanang mga balaan sa halaran nga bulawan, nga anaa sa atubangan sa trono. ⁴Ug ang aso sa inciensio nagautbo gikan sa kamot sa manolonda, sa atubangan sa Dios, uban sa mga pag-ampo sa mga balaan. ⁵Ug gikuha sa manolonda ang inciensario, ug gipuno niya sa kalayo sa halaran, ug gisalibay niya sa yuta; ug misunod ang mga dalugdug, ug mga tingog, ug mga kilat, ug usa ka linog. ⁶Ug ang pito ka mga manolonda nga may pito ka mga budyong, nanag-andam sa ilang kaugalingon sa pagbudyong. ⁷Ug ang nahauna mibudyong, ug nangabut ang ulan nga yelo, ug kalayo nga sinaktan sa dugo, ug kini gipanalibay sa yuta; ug nasunog ang ikatolo ka bahin sa yuta; ug nangasunog ang ikatolo ka bahin sa kakahoyan; ug ang tanang balili nga lunhaw nangasunog. ⁸Ug mibudyong ang ikaduha ka manolonda, ug ingon sa usa ka dakung bukid nga nagadilaab sa kalayo gitukmod sa dagat: ug ang ikatolo ka bahin sa dagat nahimong dugo. ⁹Ug nangamatay ang ikatolo ka bahin sa mga binuhat nga anaa sa dagat; ug nangaguba ang ikatolo ka bahin sa mga sakayan. ¹⁰Ug mibudyong ang ikatolo ka manolonda; ug nahulog gikan sa langit ang usa ka dakung bitoon, nga nagadilaab ingon sa usa ka solo, ug kini nahulog sa ikatolo ka bahin sa mga suba, ug sa mga tuburan sa mga tubig. ¹¹Ug ang ngalan sa bitoon mao ang Ajenjo, ug ang ikatolo ka bahin sa mga tubig nahimong ajenjo, ug daghanang mga tawo ang nangamatay tungod sa mga tubig, kay

kini nahimong mapait. ¹²Ug mibudyong ang ikaupat ka manolonda: ug gidagpas ang ikatolo ka bahin sa adlaw, ug ang ikatolo ka bahin sa bulan, ug ang ikatolo ka bahin sa mga bitoon; aron nga mongitngit ang ikatolo ka bahin, ug nga dili maghayag ang ikatolo ka bahin sa adlaw, ug ingon usab ang sa gabii. ¹³Ug nakita ko, ug nadungog ko ang usa ka agila nga nagalupad sa taliwala sa langit, nga nagaingon sa hataas nga tingog: Alaut, alaut, alaut, ang mga pumoluyo sa yuta, tungod sa uban nga mga tingog sa mga budyong sa totolo ka manolonda nga magabudyong!

¹Ug mibudyong ang ikalima ka manolonda, ug nakita ko ang usa ka bitoon nga nahulog sa yuta gikan sa langit. Ug gihatag kaniya ang yawi sa kahiladman nga dili matugkad. ²Ug giukban niya ang kahiladman. Ug miutbo ang aso gikan sa kahiladman, ingon sa aso sa usa ka dakung hudno; ug mingitngit ang adlaw, ug ang langit tungod sa aso sa kahiladman. ³Ug nanggula gikan sa aso ang mga dulon sa ibabaw sa yuta. Ug gihatagan sila ug gahum, ingon nga ang mga tanga sa yuta may gahum. ⁴Ug giingon kanila, nga dili nila pagdauton ang balili sa yuta, bisan unsang butanga nga lunhaw, ug bisan unsang kahoya; kondili ang mga tawo lamang nga walay patik sa Dios sa ilang mga agtang. ⁵Ug gisugo sila sa dili pagpatay kanila, kondili nga pagapaantuson nila sa mga lima ka bulan. Ug ang pagpaantus kanila ingon sa pagpaantus sa tanga nga mopaak sa usa ka tawo. ⁶Ug niadtong mga adlaw pagapangitaon sa mga tawo ang kamatayon, ug kini dili gayud igakita nila; ug mangandoy sila nga mangamatay, apan ang kamatayon mokalagiw kanila. ⁷Ug sa mga panagway ang mga dulon sama sa mga kabayo nga andam alang sa gubat; ug may mga purongpurong nga sama sa bulawan sa ilang mga ulo, ug ang ilang mga nawong ingon sa mga nawong sa mga tawo. ⁸Ug may mga buhok ingon sa mga buhok sa mga babaye; ug ang ilang mga ngipon, ingon sa mga ngipon sa mga leon. ⁹Ug sila may mga kotamaya ingon sa mga kotamaya nga puthaw; ug ang lagapak sa ilang mga pako, ingon sa kagahub sa mga carro nga may daghang kabayo, nga nanagdalagan ngadto sa panggubatan. ¹⁰Ug may mga ikog sila sama sa mga tanga ug may mga suyod; ug sa ilang mga ikog, anaa ang gahum sa pag-among-among sa mga tawo sulodsa lima ka bulan. ¹¹Sa ibabaw nila may usa nga ingon sa hari, ang manolonda sa kahiladman nga dili matugkad, nga ang iyang ngalan sa Hebreohanon, Abadon, ug sa Greciahanon, Apolon. ¹²Ang nahauna nga Tunglo miagi na; ania karon, moabut pa ang duha ka mga Tunglo! sa human niining mga butanga. ¹³Ug mibudyong ang ikaunom ka manolonda; ug nadungog ko ang usa ka tingog sa upat ka mga sungay sa halaran nga bulawan sa atubangan sa Dios, ¹⁴Nga nagaingon sa ikaunom ka manolonda, nga may budyong: Hubari ang upat ka mga manolonda nga ginapus haduol sa dakung suba sa Eufrates. ¹⁵Ug gipanghubaran ang upat ka mga manolonda nga naandam sila sa takna ug sa adlaw ug sa bulan ug sa tuig, aron sa pagpamatay sa ikatolo ka bahin sa mga tawo. ¹⁶Ug ang gidaghanon sa mga kasundalohan nga nangabayo, napulo ka libo pil-on sa napulo ka libo sa makaduha. Nadungog ko ang gidaghanon nila. ¹⁷Ug niini nakita ko sa panan-awon, ang mga kabayo ug ang mga nangabayo kanila nga may mga kotamaya nga daw kalayo, ug jacinto, ug azufre. Ug ang mga ulo sa mga kabayo ingon sa mga ulo sa mga leon, ug nagapanggula sa baba nila ang kalayo, ug ang aso, ug

ang azufre. ¹⁸Ang ikatolo ka bahin sa mga tawo gipatay pinaagi niining totolo ka mga hampak: sa kalayo, ug sa aso, ug sa azufre, nga nagapanggula sa ilang mga baba. ¹⁹Kay ang gahum sa mga kabayo, anaa sa ilang mga baba, ug sa ilang mga ikog. Kay ang ilang mga ikog sama sa mga bitin, ug may mga ulo, kini maoy giamong-among nila. ²⁰Ug ang uban nga mga tawo, nga wala mangamatay niini nga hampak, wala maghinulsol sa mga buhat sa ilang mga kamot, aron dili sila makasimba sa mga yawa, ug sa mga larawan nga bulawan, ug salapi, ug tumbaga, ug bato, ug kahoy, nga dili sila makakita, ni makadungog ni makalakaw; ²¹Ug wala nila paghinulsuli ang ilang mga pagpamuno, ni ang ilang mga pag-panglumay, ni ang ilang mga pagpakighilawas, ni ang ilang mga pagpangawat.

¹Ug nakita ko ang usa ka kusgan nga manolonda nga nanaug gikan sa langit, nga sinul-oban sa usa ka panganod, ug may balangaw sa iyang ulo, ug ang iyang nawong ingon sa adlaw, ug ang iyang mga tiil ingon sa mga haligi nga kalayo. ²Ug may usa ka basahon nga diyutay nga binuklad diha sa iyang kamot; ug gitunob niya ang iyang tiil nga too sa dagat, ug ang tiil nga wala didto sa yuta. ³Ug misinggit siya sa dakung tingog, ingon sa leon nga nagangulob. Ug sa nakasinggit siya ang mga tingog sa pito ka mga dalugdug nanagsulti. ⁴Ug sa nakasulti ang mga tingog sa pito ka mga dalugdug, buot ko unta nga sulaton, ug akong hingdunggan ang usa ka tingog sa langit, nga nagaingon kanako: Tagoan mo ang mga butang nga gisulti sa pito ta mga dalugdug, ug dili mo isulat. ⁵Ug ang manolonda nga nakita ko, nga nagatindog sa dagat ug sa yuta, mibakyaw siya sa iyang kamot nga too sa langit. ⁶Ug nanumpa tungod kaniya nga nabuhi sa mga katuigan nga walay katapusan, nga nagbuhat sa langit ug sa mga butang nga ania niini, ug sa yuta ug sa mga butang nga ania niini, ug sa dagat ug sa mga butang nga ania niini, aron dili na malangan ang panahon; ⁷Apan sa mga adlaw sa tingog sa ikapito ka manolonda, sa diha nga siya buot magbudyong, unya ang tinago sa Dios matuman na, sumala sa mga maayong balita nga gimantala niya sa iyang mga ulipon nga mga manalagna. ⁸Ug ang tingog nga akong nadungog gikan sa langit, nagapakigsulti pag-usab kanako, ug nagaingon: Umadto ka, ug kuhaa ang basahon nga diyutay, nga binuklad sa kamot sa manolonda nga nagatindog sa dagat ug sa yuta. ⁹Ug miadto ako sa manolonda, nga nagaingon kaniya nga ihatag niya kanako ang basahon nga diyutay. Ug miingon siya kanako: Dawata kini, ug kan-a kini; ug pagapapaiton niya ang imong tiyan; apan sa imong baba magamatam-is kini ingon sa dugos. ¹⁰Ug gidawat ko ang basahon nga diyutay gikan sa kamot sa manolonda, ug gikaon ko kini; ug kini mitam-is sa akong baba ingon sa dugos; ug sa nakaon ko kini, gipaitan ang akong tiyan. ¹¹Ug sila miingon kanako: Kinahanglan nga managna ka pag-usab ngadto sa daghan nga katawohan, ug kanasuran, ug mga sinultihan, ug mga hari.

¹Ug gihatagan ako ug usa ka bagakay nga sama sa usa ka sungkod, ug giingon ako: Tumindog ka, ug sukda, ang templo sa Dios, ug ang halaran, ug ang mga nagasimba didto. ²Apan ang sawang

sa gawas sa templo, pasagdan mo, ug dili pagsukdon, kay gitugot sa mga Gentil; ug pagayatakan nila ang lungsod nga balaan sa kap-atan ug duha ka bulan. ³Ug igahatag ko sa akong duruha ka mga saksi, ug magapanagna sila sulod sa usa ka libo ug duha ka gatus ug kan-uman ka mga adlaw, nga sinul-oban sa mga sako-nga-bisti sa pag-antus. ⁴Mao kini sila ang duha ka kahoy nga oliva ug ang duha ka tangkawan, nga anaa sa atubangan sa Ginoo sa yuta. ⁵Ug kong kinsa ang buot mag-among-among kanila, mogula ang kalayo sa ilang baba ug pagalamyon nila ang ilang mga kaaway; ug kong kinsa ang buot mag-among-among kanila, kinahanglan nga siya pagapatyon niining paagiha. ⁶Kini sila may gahum sa pagsera sa langit, aron dili mag-ulan sulod sa mga adlaw sa ilang tagna; ug may gahum sila sa ibabaw sa mga tubig aron kini mangahimong dugo, ug sa pagsamad sa yuta sa tanang hampak sa makapila nga buot nila. ⁷Ug sa diha nga mahuman na nila ang ilang pagpamatuod, ang mananap nga mapintas nga mogimaw gikan sa kahiladman nga dili matugkad, makig-away kanila ug modaug kanila ug magapatay kanila. ⁸Ug ang ilang mga minatay managhay-ad sa dalan sa dagkung ciudad, nga, sa espirituhanon ginganlan nga Sodoma ug Egipto, nga didto usab ilansang ang ilang Ginoo. ⁹Ug gikan sa taliwala sa mga katawohan, ug kabanayan ug mga sinultihan ug kanasuran makakita sa ilang mga minatay sa totolo ka adlaw ug tunga, ug dili motugot nga igalubong ang ilang mga minatay. ¹⁰Ug ang mga nanagpuyo sa yuta nagakalipay tungod kanila, ug naga-hugyaw sila; ug managhatagay sa mga gasa sila ang usa ug usa; kay gipaantus niining duha ka manalagna ang mga nagapuyo sa yuta. ¹¹Ug sa human sa totolo ka adlaw ug tunga, gisudlan sila sa espiritu sa kinabuhi gikan sa Dios, ug nanindog sila; ug nangahadlok ug daku ang mga nakakita kanila. ¹²Ug nadungog nila ang usa ka dakung tingog gikan sa langit, nga nagaingon kanila: Sumaka kamo ngari. Ug mingsaka sila sa langit diha sa panganod, ug nakakita kanila ang ilang mga kaaway. ¹³Ug miabut niadtong taknaa ang usa ka dakung linog, ug nahulog ang ikapulo ka bahin sa ciudad; ug ang nangamatay sa linog pito ka libo ka mga tawo, ug nangahadlok ang uban, ug gihatag nila ang himaya sa Dios sa langit. ¹⁴Ming-agi na ang ikaduha ka Tunglo. Ania karon, ang ikatolo ka Tunglo moabut sa madali. ¹⁵Ug mibudyong ang ikapito ka manolonda; ug misunod ang dagkung mga tingog didto sa langit, ug sila nagaingon: Ang gingharian sa kalibutan nahimong iya sa atong Ginoo, ug sa iyang Cristo, ug magahari siya ngadto sa mga katuigan nga walay katapusan. ¹⁶Ug ang kaluhaan ug upat ka mga anciano nga nagalingkod sa ilang mga trono sa atubangan sa Dios, nanaghapa ug nanagsimba sa Dios, ¹⁷Nga nagaingon: Nagahatag kami kanimo ug mga pasalamat, Ginoong Dios, ang Makagagahum, nga mao ikaw ang karon, ug mao ikaw ang kaniadto; kay gigamit mo ang imong dakung gahum, ug naghari ka. ¹⁸Ug naaligutgut ang mga kanasuran, ug miabut ang imong kaligutgut, ug ang panahon sa paghukom sa mga nangamatay, ug ang panahon sa paghatag ug balus sa imong mga ulipon nga mga manalagna, ug sa mga balaan, ug sa mga nangahadlok sa imong ngalan, sa mga gagmay ug sa mga dagku; ug sa paglaglag kanila nga nagalaglag sa yuta. ¹⁹Ug naablihan ang templo sa Dios didto sa langit, ug ang arca sa iyang tugon nakita didto sa iyang templo; ug misunod ang mga kilat, ang mga tingog, ang mga dalugdug ug ang usa ka linog, ug dakung ulan nga yelo.

¹Ug ang usa ka dakung ilhanan hingkit-an didto sa langit: usa ka babaye nga sinul-oban sa adlaw, ug ang bulan sa ilalum sa iyang mga tiil, ug sa iyang ulo usa ka purongpurong sa napulo ug duha ka bitoon; ²Ug nanamkon siya; ug siya misinggit sa mga kasakit sa pag-anak, ug ginasakitan siya sa pag-anak. ³Ug hingkit-an ang usa ka laing ilhanan didto sa langit; ug ania karon, usa ka dakung dragon nga mapula, nga may pito ka mga ulo ug napulo ka mga sungay, ug may pito ka mga diadema sa iyang mga ulo. ⁴Ug ang iyang ikog nagaguyod sa ikatolo ka bahin sa mga bitoon sa langit, ug sila gipanalibay niya sa yuta. Ug ang dragon nagpahamutang sa atubangan sa babaye nga haduol nang mag-anak, aron iyang lamyon ang bata sa diha nga kini iyang ikaanak na. ⁵Ug ang babaye nag-anak sa usa ka anak nga lalake, nga magahari sa tanan nga nasud sa barras nga puthaw, ug ang iyang bata gidala ngadto sa Dios ug sa iyang trono. ⁶Ug ang babaye mikalagiw ngadto sa kamingawan, diin didto siya may usa ka dapit nga giandam sa Dios, aron nga pagatil-ogan siya didto sa usa ka libo duha ka gatus ug kan-uman ka adlaw. ⁷Ug dihay usa ka gubat sa langit: Si Miguel ug ang iyang mga manolonda miasdang sa pagpakiggubat sa dragon; ug nagapakiggubat usab ang dragon ug ang iyang mga manolonda. ⁸Ug sila wala makadaug, ug walay hingkit-an nga dapit alang kanila sa langit. ⁹Ug gisalibay ang daku nga dragon, ang daan nga bitin, nga ginanganlan. yawa ug satanas, siya nga nagalimbong sa tibook nga kalibutan; gitambug siya, ug uban kaniya gipanalibay ang iyang mga manolonda. ¹⁰Ug nadungog ko ang usa ka dakung tingog sa langit, nga nagaingon: Karon miabut na ang kaluwasan, ug ang gahum ug ang gingharian sa atong Dios, ug ang pagbulot-an sa iyang Cristo: kay gitambug ang magsusumbong sa atong mga igsoon, nga nagasumbong kanila sa atubangan sa atong Dios sa adlaw ug gabii. ¹¹Ug siya gidaug nila tungod sa dugo sa Cordero, ug tungod sa pulong sa iyang pagpamatuod, ug wala nila paghigugmaa ang ilang kinabuhi hangtud sa kamatayon. ¹²Tungod niana, managlipay kamo, oh mga langit, ug kamo nga nagapuyo diha kanila. Alaut ang yuta ug ang dagat: Kay ang yawa nanaug kaninyo nga puno sa dakung kaligutgut, sa hingbaloan niya nga hamubo na lamang ang iyang panahon. ¹³Ug sa pagkakita sa dragon, nga gitambug siya sa yuta, gilutos niya ang babaye nga nag-anak sa anak nga lalake. ¹⁴Ug may gihatag sa babaye nga duruha ka pako sa dakung agila, aron nga molupad siya ngadto sa kamingawan sa iyang dapit, nga didto ginatil-ogan siya sulod sa usa ka panahon, ug sa mga panahon, ug katunga sa panahon gikan sa nawong sa bitin. ¹⁵Ug mibugwak ang bitin sa likud sa babaye ug tubig nga ingon sa usa ka suba, aron iyang ipaanod siya sa baha. ¹⁶Ug ang yuta mitabang sa babaye; ug ginganga sa yuta ang iyang baba, ug gisuyop niya ang suba nga gibugwak sa bitin sa iyang baba. ¹⁷Ug ang dragon napuno sa kaligutgut batok sa babaye, ug miadto sa pagpakiggubat batok sa uban sa iyang kaliwat, nga nagabantay sa mga sugo sa Dios, ug nagabaton sa pagpamatuod ni Jesus.

¹Ug mitindog siya sa baybayon sa dagat. Ug nakita ko ang usa ka mananap nga mapintas nga migimaw sa dagat, nga adunay napulo ka mga sungay ug pito ka mga ulo, ug sa iyang mga sungay may napulo ka mga diadema, ug sa iyang mga ulo ang mga ngalan nga pasipala. ²Ug ang mananap

nga mapintas nga akong hingkit-an sama sa usa ka leopardo, ug ang iyang mga tiil ingon sa mga tiil sa usa ka oso, ug ang iyang baba ingon sa baba sa leon. Ug kaniya gihatag sa dragon ang iyang gahum, ug ang iyang trono, ug dakung pagbulot-an.³Ug nakita ko ang usa sa iyang mga ulo ingon sa nasamaran nga ikamatay; ug ang iyang samad nga ikamatay; naayo na. Ug ang tibook nga yuta nanghibulong nga nagasunod sa mananap nga mapintas.⁴Ug gisimba nila ang dragon, kay ang iyang pagbulot-an gihatag man niya sa mananap nga mapintas, ug gisimba nila ang mananap nga mapintas nga nagaingon: Kinsa ang makasama sa mananap nga mapintas? ug kinsa ang arang makiggubat kaniya?⁵Ug gihatagan siya ug baba, nga nagasulti sa mga butang nga dagku ug mga pasipala. Ug gihatagan siya ug pagbulot-an sa pagbuhat sulod sa kap-atan ug duha ka bulan.⁶Ug gibungat niya ang iyang baba sa mga pasipala batok sa Dios, aron pasipalahan niya ang iyang ngalan, ug ang iyang tabernaculo, bisan ang mga nagapuyo sa langit.⁷Ug gihatag kaniya ang pagpakiggubat batok sa mga balaan, ug pagdaug kanila; ug gihatagan usab siya ug pagbulot-an ibabaw sa tanang banay, ug katawohan, ug sinultihan, ug nasud.⁸Ug pagasimbahon siya sa tanan nga nagapuyo sa yuta, kansang mga ngalan wala ikasulat sukad sa pagtukod sa kalibutan, sa basahon sa kinabuhi sa Cordero nga gihalad.⁹Kong kinsa ang may igdulungog, magpatalinghug.¹⁰Kong kinsa ang magapamihag, sa pagpamihag moadto siya; kong kinsa ang magpatay pinaagi sa hinagiban, kinahanglan nga pagapatyon siya pinaagi sa hinagiban. Ania dinhi ang pagpailub ug pagtoo sa mga balaan.¹¹Ug nakita ko ang lain na usab nga mananap nga mapintas nga nagagimaw sa yuta; ug siya may duha ka mga sungay sama sa usa ka cordero, ug nagasulti siya ingon sa usa ka dragon.¹²Ug nagabuot siya sa tanang pagbulot-an sa nahaunang mananap nga mapintas sa iyang atubangan; ug ginapasimba niya ang yuta ug ang mga nagapuyo niini sa nahaunang mananap, kansang samad nga ikamatay, naayo na.¹³Ug nagabuhat ug dagkung mga ilhanan, lakip ang kalayo sa langit ginapakanaug niya sa yuta sa atubangan sa mga tawo.¹⁴Ug iyang gilimbongan sila nga mga nagapuyo sa yuta, tungod sa mga ilhanan nga gihatag kaniya sa pagbuhat sa atubangan sa mananap nga mapintas; nga nagaingon sa mga nagapuyo sa yuta, nga managbuhat sila ug usa ka larawan alang sa mananap nga mapintas, nga may samad sa hinagiban ug nabuhi.¹⁵Ug gihatag kaniya ang paghatag sa pagginhawa sa larawan sa mananap nga mapintas, aron nga makasulti ang larawan sa mananap nga mapintas ug makahimo sa pagpatay usab sa kapid-an nga dili magsimba sa larawan sa mananap nga mapintas.¹⁶Ug gibuhat niya nga mapatikan ang ilang mga kamot nga too kun ang ilang mga agtang, ang tanan nga mga gagmay ug mga dagku, ang mga dato ug mga kabus, ang may kagawasan ug mga ulipon;¹⁷Ug nga walay bisan kinsa nga arang makapalit kun makabaligya, gawas ang may patik, bisan ang ngalan sa mananap nga mapintas kun ang numero sa iyang ngalan.¹⁸Dinhi ania ang kaalam. Ang may salabutan, isipon niya ang numero sa mananap nga mapintas: kay kini mao ang numero sa tawo; ug ang iyang numero, unom ka gatus ug kan-uman ug unom.

¹Ug nakita ko, ug ania karon, ang Cordero nga nagatindog sa ibabaw sa bukid nga Sion, ug uban kaniya ang usa ka gatus kap-atan ug upat ka libo, nga nagabaton sa iyang ngalan, ug sa ngalan

sa iyang Amahan, nga gisulat sa ilang mga agtang. ²Ug nadungog ko ang usa ka tingog gikan sa langit, ingon sa hinaganas sa daghang mga tubig, ug ingon sa tingog sa usa ka makusog nga dalugdog; ug ang tingog nga nadungog ko ingon sa mga mangangalpa nga nagakablit sa ilang mga alpa. ³Ug nanag-awit sila daw ingon sa usa ka bag-ong awit sa atubangan sa trono, ug sa atubangan sa upat sa mga binuhat nga buhi, ug sa mga anciano; ug walay bisan kinsa nga arang makatoon sa awit, gawas sa usa ka gatus kap-atan ug upat ka libo nga mga tinubos gikan sa yuta. ⁴Kini sila mao ang mga wala mabulingi sa mga babaye; kay mga ulay sila. Kini sila mao ang mga naganunot sa Cordero, bisan asa siya paingon. Kini sila mao ang mga tinubos gikan sa taliwala sa mga tawo, nga mga inunahang mga bunga alang sa Dios ug alang sa Cordero. ⁵Ug walay limbong nga hingkaplagan sa ilang mga baba, kay wala silay buling. ⁶Ug nakita ko ang lain na usab nga manolonda, nga nagalupad sa kinatung-an sa langit, nga may Maayong Balita nga walay katapusan sa pagmantala kanila nga mga nagapuyo sa yuta, ug sa tanan nga nasud, ug banay, ug sinultihan, ug katawohan; ⁷Ug siya nagaingon sa hataas nga tingog: Kahadlokan ninyo ang Dios, ug ihatag ninyo kaniya ang himaya; kay miabut na ang takna sa iyang paghukom; ug simbahon ninyo ang nagbuhat sa langit ug sa yuta ug sa dagat ug sa mga tuburan sa mga tubig. ⁸Ug misunod ang lain na usab nga manolonda, nga ikaduha, nga nagaingon: Nahulog na, nahulog na ang dakung Babilonia; kay gipainum niya ang tanang mga katawohan sa vino sa kaisug sa iyang pagpakighilawas. ⁹Ug may laing manolonda, ang ikatolo, misunod kanila nga nagaingon sa hataas nga tingog: Kong kinsa ang nagasimba sa mananap nga mapintas ug sa iyang larawan, ug nagadawat sa timaan sa iyang agtang kun sa iyang kamot, ¹⁰Siya magainum usab sa vino sa kaisug sa Dios, nga gitagay sa walay simbug sa copa sa iyang kaligutgut, ug pagapaantuson siya sa kalayo ug azufre sa atubangan sa mga manolonda nga balaan, ug sa atubangan sa Cordero: ¹¹Ug ang aso sa ilang pag-antus nagautbo ngadto sa mga katuigan nga walay katapusan; ug sila walay kapahulayan sa adlaw ug sa gabii, sila nga nagasimba sa mananap nga mapintas ug sa iyang larawan, ug bisan kinsa nga modawat sa timaan sa iyang ngalan. ¹²Ania ang pagpailub sa mga balaan, sila nga nagabantay sa mga sugo sa Dios, ug sa kang Jesus nga pagtoo. ¹³Ug nadungog ko ang usa ka tingog gikan sa langit, nga nagaingon: Isulat mo: Mga bulahan ang mga nangamatay nga sukad karon mangamatay diha sa Ginoo: oo, nagaingon ang Espiritu, aron managpahulay sila gikan sa ilang mga buhat; kay ang ilang mga buhat naganunot uban kanila. ¹⁴Ug nakita ko, ug ania karon, ang usa ka panganod nga maputi; ug sa ibabaw sa panganod nagalingkod ang sama sa Anak sa tawo nga may usa ka purongpurong nga bulawan sa iyang ulo, ug usa ka galab nga mahait diha sa iyang kamot. ¹⁵Ug may laing manolonda nga minggula sa templo, nga nagasinggit sa hataas nga tingog niadtong nagalingkod sa ibabaw sa panganod: Ipadala mo ang imong galab, ug maggalab ka; kay miabut na ang takna sa pag-ani; kay ang alanihon sa yuta hinog na. ¹⁶Ug siya nga nagalingkod sa ibabaw sa panganod, misalibay sa yuta sa iyang galab, ug gigalaban ang yuta. ¹⁷Ug may laing manolonda nga minggula sa templo nga didto sa langit, nga siya usab may usa ka galab nga mahait. ¹⁸Ug may laing manolonda nga minggula sa halaran, siya nga may pagbulot-an sa kalayo, ug nagasinggit sa dakung tingog niadtong may mahait nga galab, nga nagaingon: Ipadala mo ang imong galab nga mahait, ug pamutlon mo ang mga bulig

sa parras sa yuta; kay hinog na kaayo ang iyang mga parras. ¹⁹Ug gisalibay sa manolonda ang iyang galab ngadto sa yuta, ug gipamupo niya ang mga parras sa yuta, ug gisalibay kini ngadto sa dakung pug-anan sa kaligutgut sa Dios. ²⁰Ug ang pug-anan gigiukan didto sa gawas sa lungsod, ug miggula ang dugo sa pug-anan hangtud sa mga busal sa kabayo sa totolo ka gatus ug kaluhaan ka kilometro.

¹Ug nakita ko ang lain nga ilhanan sa langit, daku ug kahibulongan: pito ka mga manolonda, nga may pito ka mga hampak nga mao ang katapusan, kay diha kanila natapus ang kaligutgut sa Dios. ²Ug nakita ko daw ingon ug usa ka dagat nga salamin, nga sinimbugan sa kalayo; ug sila nga midaug sa mananap nga mapintas, ug sa iyang larawan, ug sa numero sa iyang ngalan, nga nanagtindog duol sa dagat nga salamin, nga may mga alpa sa Dios. ³Ug nagaawit sila sa alawiton ni Moises, ang alagad sa Dios, ug sa alawiton sa Cordero, nga nagaingon: Dagku ug mga kahibulongan ang imong mga buhat, O Ginoong Dios, ang Makagagahum; matarung ug matuod ang imong mga paagi, ikaw nga Hari sa mga katuigan. ⁴Kinsa ang dili mahadlok kanimo, Ginoo, ug magahimaya sa imong ngalan? Kay ikaw lamang ang balaan: kay ang tanan nga mga nasud manganhi ug managsimba sa imong atubangan; kay ang imong matarung nga mga buhat gipadayag. ⁵Ug sa human niining mga butanga nakita ko, ug ania karon, naablihan sa langit ang templo sa tabernaculo sa pagpamatuod. ⁶Ug nanggula gikan sa templo ang pito ka mga manolonda, nga may pito ka mga hampak, nga nagasul-ob sa hamiling bato, mahinlo ug masilaw nga lino, ug binaksan ang ilang mga dughan sa mga bakus nga bulawan. ⁷Ug usa sa upat ka mga binuhat nga buhi, naghatag sa pito ka mga manolonda ug pito ka mga panaksan nga bulawan nga puno sa kaligutgut sa Dios, nga buhi ngadto sa mga katuigan nga walay katapusan. ⁸Ug ang templo napuno sa aso gikan sa himaya sa Dios, ug gikan sa iyang gahum; ug alay kinsa nga arang makasulod sa templo hangtud nga matuman ang pito ka mga hampak sa pito ka mga manolonda.

¹Ug nadungog ko ang usa ka dakung tingog gikan sa templo, nga nagaingon sa pito ka manolonda: Lakaw kamo, ug ipangyabo ninyo sa yuta ang pito ka mga panaksan sa kaligutgut sa Dios. ²Ug milakaw ang nahauna, ug giyabo niya ang iyang panaksan sa yuta; ug kini nahimo nga usa ka samad nga mangil-ad ug maul-ul niadtong mga tawo nga may mga timaan sa mananap nga mapintas, ug nga nanagsimba sa iyang larawan. ³Ug giyabo sa ikaduha ka manolonda ang iyang panaksan didto sa dagat; ug kini nahimo nga dugo sama sa dugo sa usa ka tawong patay; ug nangamatay ang tanan nga mga kalag nga buhi nga atua sa dagat. ⁴Ug giyabo sa ikatolo ang iyang panaksan didto sa mga suba ug sa mga tuburan sa tubig, ug kini nahimong dugo. ⁵Ug nadungog ko ang manolonda sa mga tubig, nga nagaingon: Matarung ikaw nga mao ang karon, ug ang mao kaniadto, ikaw ang Balaan; kay gihukman mo sa ingon niini: ⁶Kay giula nila ang dugo sa mga balaan ug sa mga manalagna: ug gipainum mo usab sila ug dugo: mga angay man sila. ⁷Ug nadungog ko nga nagaingon ang halaran: Oo, Ginoong Dios, ang Makagagahum, mga matuod ug matarung

ang imong mga paghukom. ⁸Ug giyabo sa ikaupat ang iyang panaksan ibabaw sa adlaw; ug gihatag kaniya ang pagsunog sa mga tawo sa kalayo. ⁹Ug nangasunog ang mga tawo sa hilabihang kainit, ug gipasipalahan nila ang ngalan sa Dios nga may gahum sa ibabaw niining mga hampak; ug sila wala maghinulsol aron sa paghatag kaniya sa himaya. ¹⁰Ug giyabo sa ikalima ang iyang panaksan diha sa trono sa mananap nga mapintas; ug ang iyang gingharian mingitngit, ug gipangutlob nila ang ilang mga dila tungod sa kasakit. ¹¹Ug gipasipalahan nila ang Dios sa langit, tungod sa ilang mga kasakit, ug sa ilang mga samad; ug wala nila hinulsoli ang ilang mga buhat. ¹²Ug giyabo sa ikaunom ang iyang panaksan didto sa dakung suba nga Eufrates; ug mihubas ang tubig niini, aron nga maandam ang dalan alang sa mga hari gikan sa Silangan. ¹³Ug nakita ko, nga nanggula sa baba sa dragon, ug sa baba sa mananap nga mapintas, ug sa baba sa bakakon nga manalagna, ang totolo ka mga espiritu nga mahugaw, sama sa mga baki. ¹⁴Kay mga espiritu sila sa mga yawa, nga nagabuhay ug mga ilhanan, nga nangadto sa mga hari sa tibook nga kalibutan, aron sa pagtigum kanila sa gubat sa dakung adlaw sa Dios, ang Makagagahum. ¹⁵(Ania karon, moanhi ako ingon sa kawatan. Bulahan ang nagatukaw, ug nagabantay sa iyang mga bisti, aron dili siya maglakaw nga hubo, ug dili hikit-an nila ang iyang kaulawan). ¹⁶Ug sila gipanagtigum nila sa usa ka dapit, nga sa Hebreohanon ginganlan Armagedon. ¹⁷Ug giyabo sa ikapito ang iyang panaksan didto sa hangin; ug minggula ang usa ka dakung tingog gikan sa templo sa langit gikan sa trono, nga nagaingon: Nabuhat na. ¹⁸Ug dihay mga kilat ug mga tingog, ug mga dalugdug; ug dihay usa ka makusog nga linog, nga wala pay ingon sukad nga may mga tawo sa yuta, linog nga hilabihan ka daku ug hilabihan kakusog. ¹⁹Ug gitotolo ka bahin ang dakung ciudad: ug ang mga ciudad sa mga nasud nangahulog; ug ang Babilonia nga daku nahinumduman diha sa atubangan sa Dios, aron sa paghatag niini sa copa sa vino sa kabangis sa iyang kaligtut. ²⁰Ug ang tanan nga mga pulo nangalagiw, ug wala hikit-i ang mga kabukiran. ²¹Ug gikan sa langit nahulog sa mga katawohan ang usa ka dakung ulan sa yelo, nga ang binook ingon sa usa ka talanton. Ug gipasipalahan sa mga tawo ang Dios tungod sa hampak sa ulan nga yelo; kay daku gayud kaayo kini nga hampaka.

¹Ug miabut ang usa sa pito ka mga manolonda, nga may pito ka mga panaksan, ug nakigsulti kanako nga nagaingon: Umari ka, ipakita ko kanimo ang pagkahinukman sa silot sa dakung bigaon, nga nagalingkod sa ibabaw sa daghang mga tubig; ²Nga kaniya nagpakighilawas ang mga hari sa yuta, ug ang mga nagapuyo sa yuta, nangahubog sa vino sa iyang pagpakighilawas. ³Ug diha sa Espiritu ako gidala niya ngadto sa kamingawan; ug nakita ko ang usa ka babaye, nga nagakabayo sa usa ka mananap nga mapula nga nalukop sa mga ngalan sa pagpasipala, nga may pito ka mga ulo, ug napulo ka mga sungay. ⁴Ug ang babaye nagasul-ob sa purpura ug grana, ug nadayandayanan sa bulawan, ug mga bato nga hamili ug mga maanindot nga mutya, ug may copa nga bulawan sa iyang kamot, nga puno sa mga kangil-ad, ug mga kahugaw sa iyang pagpakighilawas. ⁵Ug nahasulat sa iyang agtang ang usa ka ngalan: TINAGO, BABILONIA, ANG DAKU, ANG INAHAN SA MGA BIGAON UG SA MGA KANGIL-ARAN SA YUTA. ⁶Ug nakita ko ang babaye, nga nahubog

sa dugo sa mga balaan, ug sa dugo sa mga sinakit nga mga saksi ni Jesus, ug sa nakita ko siya, nahibulong ako ug daku nga kahibulong. ⁷Ug ang manolonda nag-ingon kanako: Nganong nahibulong ka? Igaingon ko kaniya ang tinago sa babaye, ug sa mananap nga mapintas, nga nagadala kaniya, nga may pito ka mga ulo, ug napulo ka mga sungay. ⁸Ang mananap nga mapintas nga nakita mo, mao siya ang kaniadto ug dili ang karon: ug haduol nang mogimaw gikan sa kahiladman nga dili matugkad, ug moadto sa pagkawala. Ug manghibulong ang mga nagapuyo sa yuta, sila nga kansang mga ngalan wala mahasulat sa basahon sa kinabuhi sukad sa pagtukod sa kalibutan, kong ilang makita ang mananap nga mapintas, nga mao kaniadto, ug dili karon, ug moanhi siya. ⁹Niini ania ang salabutan nga may kaalam: Ang pito ka mga ulo mao ang pito ka mga bukid, nga gilingkoran sa babaye. ¹⁰Ug sila mao ang pito ka mga hari. Ang lima nangahulog na, ang usa mao karon, ang usa wala pa moabut; kong moanhi na siya, kinahanglan nga magapadayon siya sa hamubo nga panahon. ¹¹Ug ang mananap nga mapintas, nga mao siya kaniadto, ug dili karon, kana usab mao ang ikawalo, nga ila sa pipito, ug moadto siya sa pagkawala. ¹²Ug ang napulo ka mga sungay nga nakita mo, mao ang napulo ka mga hari, nga wala pa makadawat sila ug gingharian; apan nagadawat sila ug pagbulot-an, ingon sa mga hari sa usa ka takna, kauban sa mananap nga mapintas. ¹³Kini sila may usa ka hunahuna, ug igahatag nila ang ilang gahum, ug ang ilang pagbulot-an sa mananap nga mapintas. ¹⁴Makiggubat kini sila batok sa Cordero, ug pagadaugon sila sa Cordero kay siya mao ang Ginoo sa mga ginoo ug ang Hari sa mga hari; ug ang mga kauban niya mga tinawag, ug mga pinili, ug mga matinumanon. ¹⁵Ug nagaingon siya kanako: Ang mga tubig nga hingkit-an mo, nga ginalingkoran sa bigaon mao ang mga katawohan, ug mga panon sa katawohan, ug mga nasud, ug mga sinultihan. ¹⁶Ug ang napulo ka mga sungay, nga imong nakita, ug ang mananap nga mapintas, kini sila magadumot sa bigaon, ug magalaglag ug magahubo kaniya, ug magakaon sa iyang unod, ug magasunog sa pag-ut-ut gayud kaniya uban sa kalayo. ¹⁷Kay gibutang sa Dios sa ilang kasingkasing ang pagbuhat sa iyang kabubut-on, ug ang pag-usa sa usa ka tuyo, ug ang paghatag sa ilang gingharian ngadto sa mananap nga mapintas, hangtud nga matuman ang mga pulong sa Dios. ¹⁸Ug ang babaye nga imong nakita mao ang daku nga ciudad, nga nagahari sa ibabaw sa mga hari sa yuta.

¹Ug sa human niining mga butanga nakita ko, nga nanaug gikan sa langit ang usa usab ka manolonda, nga may dakung pagbulot-an; ug ang yuta ginaiwagan sa iyang himaya. ²Ug misinggit sa makusog nga tingog, nga nagaingon: Nahulog na, nahulog na ang dakung Babilonia, ug nahimong puloy-anan sa mga yawa, ug tigumanan sa tanang espiritu nga mahugaw, ug tugdonanan sa tanang langgam nga mahugaw ug dulomtanan; ³Kay ang tanang mga nasud nangahulog tungod sa vino sa kaisug sa iyang pagpakighilawas; ug ang mga hari sa yuta nakapakighilawas uban kaniya, ug ang mga magpapatigayon sa yuta nangadato tungod sa gahum sa iyang mausikong pagpatuyang. ⁴Ug nadungog ko ang lain nga tingog gikan sa langit, nga nagaingon: Gumula kamo kaniya, katawohan ko, aron dili kamo makaambit sa iyang mga sala, ug aron dili kamo makadawat sa iyang mga

hampak. ⁵Kay ang iyang mga sala nakaabut hangtud sa langit, ug nahinumduman sa Dios ang iyang mga pagkadili-matarung. ⁶Bayri ninyo siya, ingon sa iyang gibayad; ug pil-on ninyo kaniya ang pilo sumala sa iyang mga buhat; sa copa nga iyang gisimbungan kaninyo, simbugi ninyo ug pilo. ⁷Sa hilabihan nga paghimaya niya sa iyang kaugalingon, ug pagpuyo sa mga mausikong pagpatuyang, sa ingon hatagan ninyo siya ug pag-antus ug pagbalata; kay nakaingon siya sa iyang kasingkasing: Nagalingkod ako nga reina, ug dili ako balo, ug dili gayud ako makakita ug pagbalata. ⁸Tungod niini moabut sa usa ka adlaw ang iyang hampak, kamatay, ug pagbalata, ug gutom, ug mahurot siya sa pagkasunog sa kalayo; kay kusgan ang Ginoong Dios, nga naghukom kaniya. ⁹Ug ang mga hari sa yuta, manag-panghilak ug managbakho tungod kaniya nga nakapakighilawas kaniya ug nakapuyo sa mga mausikong pagpatuyang uban kaniya, kong makita nila ang aso sa iyang pagkasunog; ¹⁰Nga nanagtindog sa halayo tungod sa kahadlok sa iyang pag-antus nga nagaingon: Alaut, alaut ang dakung ciudad, ang Babilonia, ciudad nga malig-on! Kay sa usa ka takna miabut ang paghukom kanimo. ¹¹Ug ang mga magpapatigayon sa yuta managpanghilak ug managbalata tungod kaniya, kay wala nay tawo nga mopalit sa ilang mga baligya: ¹²Mga baligya nga bulawan, ug salapi, ug mga bato nga hamili, ug mga mutya, ug mga lino nga manipis, ug purpura, ug seda, ug mapula, ug sa tanan nga kahoy nga mahumot, ug mga sudlanan nga garing, ug mga sudlanan nga kahoy nga maanindot gayud, ug tumbaga, ug puthaw, ug marmol; ¹³Ug cinnamon, ug mga panakot, ug haplas, ug incienso, ug vino, ug lana, ug harina, ug trigo, ug mga vaca, ug mga carnero, ug mga kabayo, ug mga salakyan, ug mga ulipon, ug mga kalag sa mga tawo. ¹⁴Ug ang mga bunga nga ginapangandoy sa imong kalag, mibulag kanimo; ug ang tanan nga mga butang nga mahapsay ug maanindot, nangawala kanimo, ug dili na gayud kini igakita. ¹⁵Ang mga magpapatigayon niining tanang mga butanga, nga nangadato tungod kaniya, managpahilayo, tungod sa kahadlok sa iyang pag-antus, nga nagahilak ug nagakasakit, ¹⁶Nga nagaingon: Alaut, alaut ang dakung ciudad, nga sinul-oban kaniadto sa lino nga manipis, ug purpura, ug mapula, ug gidayandayanan sa bulawan, ug mga hamili nga bato, ug mga mutya! ¹⁷Kay sa usa ka takna ang hilabihan kadaku nga bahandi nahanaw. Ug ang tanan nga capitan sa sakayan, ug ang tanan nga nagalayag sa bisan diin nga dapit, ug ang mga magsasakay, ug ang kapid-an nga nagapatigayon sa dagat, nanagpahilayo. ¹⁸Ug nagasinggit, sa makita nila ang aso sa iyang pagkasunog, nga nagaingon: Unsang ciudad ang sama sa dakung ciudad? ¹⁹Ug gibutangan nila ug abo ang ilang mga ulo, ug nanagsinggit, nga nagahilak ug nagaagulo nga nagaingon: Alaut, alaut ang daku nga ciudad, nga nakapadato sa tanan nga may mga sakayan didto sa dagat, tungod sa iyang pagkabililhon, kay sa usa ka takna nahanaw siya. ²⁰Maghugyaw ka, langit, ibabaw kaniya ug kamong mga balaan, ug kamong mga apostoles, ug kamong mga manalagna; kay gihukman siya sa Dios ingon sa inyong paghukom kaniya. ²¹Ug usa ka manolonda nga kusgan mikuha ug usa ka bato, ingon sa usa ka dakung bato sa galingan, ug gitambog niya sa dagat, nga nagapamulong: Ingon niana nga kakusog ang pagkahulog sa Babilonia, ang dakung ciudad ug dili na gayud igakita. ²²Ug dili na gayud hidunggan diha kanimo ang tingog sa mga mangangalpa, bisan sa mga mag-aawit, bisan sa mga magpapaflauta, bisan sa mga magbubudyong; ug dili na gayud igakita diha kanimo bisan kinsa nga batid sa bisan unsa nga

kinaadman; ug dili na gayud hidunggan diha kanimo ang dinahunog sa bato nga galingan: ²³Ug dili na gayud magadan-ag sa kahayag sa lamparahan diha kanimo; ug dili na gayud hidunggan diha kanimo ang tingog sa pamanhonon, ni ang tingog sa pangasaw-onon: kay ang imong mga magpapatigayon mao ang mga principe sa yuta: kay tungod sa imong mga lumay nanghisalaag ang tanang mga nasud. ²⁴Ug hingkaplagan diha kaniya ang dugo sa mga manalagna ug sa mga balaan, ug sa tanang mga gipamatay sa yuta.

¹Sa human niining mga butanga, nadungog ko ang daw usa ka dakung panon sa langit, nga nagapamulong: Aleluya. Ang kaluwasan, ug ang himaya, ug ang gahum iya sa atong Dios: ²Kay ang iyang mga paghukom mga matuod ug mga matarung; kay gihukman niya ang dakung bigaon, ang nagahugaw sa yuta tungod sa iyang pagpakighilawas, ug gipanimaslan niya ang dugo sa iyang mga ulipon diha sa mga kamot sa bigaon. ³Ug nanagpamulong sila sa ikaduha: Aleluya. Ug ang iyang aso nagautbo sa mga katuigan nga walay katapusan. ⁴Ug nanagyaub sa yuta ang kaluhaan ug upat ka mga anciano, ug ang upat ka mga binuhat nga buhi ug gisimba nila ang Dios, nga nagalingkod sa trono, nga nagapamulong: Amen: Aleluya. ⁵Ug gikan sa trono miabut ang usa ka tingog, nga nagaingon; Dayega ninyo ang atong Dios, ngatanan kamo nga iyang mga ulipon, ug kamo nga nangahadlok kaniya, mga gagmay ug mga dagku. ⁶Ug nadungog ko ang tingog ingon sa usa ka dakung panon nga langitnon, ug ingon sa hinaganas sa daghanang mga tubig, ug ingon sa tingog sa makusog nga mga dalugdug, nga nagaingon: Aleluya; kay naghari ang atong Ginoong Dios nga Makagagahum. ⁷Managkalipay kita, ug managhugyaw ug igahatag ta kaniya ang himaya: kay ang kasal sa Cordero, nagaabut na, ang iyang asawa nagaandam na sa iyang kaugalingon. ⁸Ug gitugot kaniya ang pagpabisti sa lino nga manipis masinaw ug mahinlo; kay ang lino nga manipis mao ang mga buhat nga matarung sa mga balaan. ⁹Ug siya miingon kanako: Isulat mo: Bulahan ang mga dinapit sa panihapon sa kasal sa Cordero. Ug siya nagaingon kanako: Kini mao ang matuod nga mga pulong sa Dios. ¹⁰Ug miyaub ako sa iyang mga tiil, aron sa pagsimba kaniya ug siya nagingon kanako: Magmatngon ka nga dili magbuhat niana; ako masigka-ulipon mo ug sa imong mga igsoon, nga nagabaton sa pagpamatuod ni Jesus; magsimba ka sa Dios; kay ang pagpamatuod ni Jesus mao ang espiritu sa tagna. ¹¹Ug nakita ko nga naablihan ang langit, ug ania karon, usa ka kabayo nga maputi, ug siya nga nagakabayo niini, mao ang ginanganlan Matinumanon ug Maminatud-on; ug sa pagkamatarung nagahukom ug nagapanggubat. ¹²Ug ang mga mata ingon sa siga sa kalayo, ug daghan nga mga diadema sa ibabaw sa iyang ulo; ug may nasulat nga usa ka ngalan nga walay bisan kinsa nga nakasabut kondili siya ra gayud. ¹³Ug siya sinul-oban sa usa ka panapton nga natina sa dugo, ug ang iyang ngalan gitawag: ANG PULONG SA DIOS. ¹⁴Ug ang mga kasundalohan sa langit nagasunod kaniya nga nanagkabayo sa mga kabayo nga maputi, nga sinul-oban sa lino nga manipis, maputi ug mahinlo. ¹⁵Ug sa iyang baba nagagula ang usa ka espada nga mahait, aron uban niini panigbason niya ang kanasuran; ug sila pagaharian niya sa barras nga puthaw, ug siya nagagiuk sa pug-anan sa vino sa kabangis sa kaligutgut sa Dios, ang Makagagahum.

¹⁶Ug sa iyang panapton ug sa iyang dapidapi nahasulat kini nga ngalan: HARI SA MGA HARI, UG GINOO SA MGA GINOO. ¹⁷Ug nakita ko ang usa ka manolonda, nga nagatindog diha sa adlaw; ug nagasinggit sa dakung tingog, nga nagapamulong sa tanan nga kalanggaman, nga nagalupad sa tunga-tunga sa langit: Umari kamo, panagtigum kamo sa dakung panihapon sa Dios. ¹⁸Aron makakaon kamo sa unod sa mga hari, ug sa unod sa mga capitan, ug sa unod sa mga kusgan nga mga tawo, ug sa unod sa mga kabayo ug sa mga nagakabayo kanila: ug sa unod sa tanan nga mga tawo: mga may kagawasan, ug mga ulipon, mga gagmay ug mga dagku usab. ¹⁹Ug nakita ko ang mananap nga mapintas, ug ang mga hari sa yuta, ug ang ilang mga kasundalohan, nga nanagtigum sa pagpakiggubat batok sa nagakabayo sa kabayo ug batok sa iyang mga kasundalohan. ²⁰Ug hingdakpan ang mananap nga mapintas, ug uban kaniya ang bakakon nga manalagna, nga nagbuhat sa mga ilhanan sa atubangan niya, nga tungod niana gipasalaag niya ang mga mingdawat sa timaan sa mananap nga mapintas, sila nga nanagsimba sa iyang larawan. Gipanambug silang duha nga mga buhi sa linaw nga kalayo, nga nagadilaab sa azufre. ²¹Ug ang uban gipatay pinaagi sa espada, nga nagagula sa baba niya nga nagakabayo sa kabayo; ug nangabusog ang tanan nga mga langgam sa unod nila.

¹Ug nakita ko nga ang usa ka manolonda nga nanaug gikan sa langit, nga may yawi sa kahiladman nga dili matugkad ug usa ka daku nga talikala sa iyang kamot. ²Ug gidakup niya ang dragon, kadtong daan nga bitin, nga mao ang yawa ug satanas, ug gigapus niya sulod sa usa ka libo ka tuig. ³Ug iyang gitambug siya sa kahiladman nga dili matugkad; ug iyang gitabonan kini, ug gipatikan kini sa ibabaw niya, aron dili na makapasalaag sa mga katawohan, hangtud nga matapus ang usa ka libo ka tuig; ug sa human niini kinahanglan siya nga pagabuhian sa hamubo nga panahon. ⁴Ug nakita ko ang mga trono ug sila nanglingkod niini, ug gihatag kanila ang paghukom; ug nakita ko ang mga kalag sa mga gipunggutan tungod sa pagpamatuod kang Jesus, ug tungod sa pulong sa Dios, ug ang tanan nga wala managsimba sa mananap nga mapintas, ni sa iyang larawan, ug wala makadawat ug patik sa ilang mga agtang, ug sa mga kamot; ug sila nangabuhi ug nanaghari uban kang Cristo sulod sa usa ka libu ka tuig. ⁵Apan ang uban sa mga nangamatay, dili sila mabuhi pag-usab hangtud nga matuman ang usa ka libo ka tuig. Kini mao ang nahauna nga pagkabanhaw. ⁶Bulahan ug balaan ang may pag-ambit sa nahauna nga pagkabanhaw; sa ibabaw niini ang ikaduha nga kamatayon walay gahum; kondili sila mangahimong mga sacerdote sa Dios ug ni Cristo, ug magahari sila uban kaniya sa usa ka libo ka tuig. ⁷Ug sa mahuman na ang usa ka libo ka tuig, pagabuhian si satanas sa gawas sa iyang bilanggoan. ⁸Ug mogula aron sa pagpasalaag sa mga katawohan, sa upat ka pamag-ang sa yuta, kang Gog ug kang Magog, sa pagtigum kanila, aron sa pagpanggubat; ang ilang gidaghanon ingon sa balas sa dagat. ⁹Ug mingsaka sila sa kinahilapdan sa yuta, ug gilibutan nila ang campo sa mga balaan ug ang hinigugma nga ciudad. Ug nahulog ang kalayo gikan sa langit, ug gilamoy sila. ¹⁰Ug ang yawa nga nagpasalaag kanila, gitambug sa linaw nga kalayo ug azufre, diin atua usab didto ang mananap nga mapintas ug ang manalagna nga

bakakon; ug sila pagasakiton sa adlaw ug sa gabii, ngadto sa mga katuigan nga walay katapusan. ¹¹Ug nakita ko ang usa ka dakung trono nga maputi, ug ang nagalingkod niini, nga gikan sa iyang nawong, nanagpangalagiw ang yuta ug ang langit, ug walay hingkit-an nga dapit alang kanila. ¹²Ug nakita ko ang mga minatay, mga dagku ug mga gagmay, nga nagatindog sa atubangan sa trono. Ug gipamuklad ang mga basahon; ug may laing basahon nga gibuklad, nga mao ang basahon sa kinabuhi; ug ang mga minatay gipanghukman, ingon sa mga butang nga nahasulat sa mga basahon sumala sa ilang mga buhat. ¹³Ug ang dagat mihatag sa mga minatay nga diha niini. Ug ang kamatayon ug ang Hades mihatag sa mga minatay nga diha kanila: ug kini sila gihukman, ang tagsatagsa sumala sa ilang mga buhat. ¹⁴Ug ang kamatayon ug ang Hades gipanambug ngadto sa linaw nga kalayo. Kini mao ang ikaduha nga kamatayon: bisan ang linaw nga kalayo. ¹⁵Ug kong may bisan kisan nga wala hikit-i, nga nahasulat sa basahon sa kinabuhi, gitambug siya ngadto sa linaw nga kalayo.

¹Ug nakita ko ang usa ka langit nga bag-o, ug ang usa ka yuta nga bag-o; kay ang nahauna nga langit ug ang nahauna nga yuta nangagi na; ug wala na ing dagat. ²Nakita ko ang ciudad nga balaan, ang bag-o nga Jerusalem, nga nanaug sa langit gikan sa Dios, nga naandam ingon sa usa ka pangasaw-onor, nga nadayandayanan alang sa iyang bana. ³Ug nadungog ko ang usa ka dakung tingog gikan sa trono, nga nagaingon: Ania karon, ang tabernaculo sa Dios uban sa mga tawo, ug siya magapuyo uban kanila, ug sila mahimong mga katawohan niya, ug ang Dios gayud magauban kanila, ug mahimo nga ilang Dios. ⁴Ug pagapahiran sa Dios ang tanang luha sa ilang mga mata; ug mawala ang kamatayon; ug wala nay pagbalata, bisan paghilak, bisan kasakit; kay ang mga butang nahauna ming-agi na. ⁵Ug siya nga nagalingkod sa trono, miingon: Ania karon, ginabag-o ko ang tanang mga butang. Ug siya nagaingon kanako: Isulat mo, kay kini nga mga pulong mga matinumano ug mga matuod. ⁶Ug siya miingon kanako: Kini nahatabo na gayud: Ako mao ang Alpa ug ang Omega: ang sinugdan ug ang katapusan. Ang giuhaw, paimnon ko sa tuburan sa tubig sa kinabuhi sa walay bayad. ⁷Ang makadaug, manunod niining mga butanga; ug ako mahimo nga iyang Dios, ug siya mahimo nga akong anak. ⁸Apan ang mga talawan, ug ang mga maduhaduhaon, ug ang mga malaw-ayon, ug ang mga mamumuno, ug ang mga makighilawason, ug ang mga lumayan, ug ang mga nagasimba sa mga dios-dios, ug ang tanan nga mga bakakon, mabahinan sila didto sa linaw, nga nagadilaab sa kalayo ug azufre; nga mao ang kaduha nga kamatayon. ⁹Ug miabut ang usa sa pito ka mga manolonda, nga may pito ka mga panaksan, nga puno sa pito ka mga katapusang hampak, ug nakigsulti kanako, nga nagaingon: umari ka diri, igapakita ko kanimo ang pangasaw-onon, ang asawa sa Cordero. ¹⁰Ug sa Espiritu gidala niya ako ngadto sa usa ka daku ug hataas nga bukid, ug iyang gipakita kanako ang balaan nga ciudad nga Jerusalem, nga nanaug sa langit gikan sa Dios, ¹¹Nga may himaya sa Dios: ang iyang kahayag sama sa usa ka hamili gayud nga bato, ingon sa bato nga jaspe, nga matin-aw ingon sa salamin: ¹²Nga may usa ka kuta nga daku ug hataas, ug may napulo ug duha ka mga ganghaan, ug haduol sa mga ganghaan napulo ug duha ka mga manolonda, ug mga ngalan nahasulat niini, nga mao ang mga ngalan sa napulo ug duha ka

banay sa mga anak sa Israel: ¹³Sa Timogan may totolo ka mga ganghaan ug sa Amihanan may totolo ka mga ganghaan, ug sa Habagatan may totolo ka mga ganghaan, sa Kanawayan may totolo ka mga ganghaan. ¹⁴Ug ang kuta sa ciudad may napulo ug duha ka mga patukoranan, ug sa ibabaw nila ang napulo ug duha ka mga ngalan sa napulo ug duha ka mga apostoles sa Cordero. ¹⁵Ug siya nga nakigsulti kanako, may usa ka metrosan nga bagakay nga bulawan, aron sa pagsukod sa ciudad, ug sa mga ganghaan niini, ug sa iyang kuta. ¹⁶Ug ang ciudad maglaro, ug ang kataas niini mao usab sa iyang kalapad. Ug gisukod niya sa bagakay ang ciudad, nga may duha ka libo ug upat ka gatus ka mga kilometro: ang iyang kataas, ug ang iyang kahabug, ug ang iyang kalapad nagakasama. ¹⁷Ug gisukod niya ang kuta niini, ug may usa usa ka gatus kap-atan ug upat ka siko, sumala sa sukod nga sa tawo, nga mao ang sa manolonda. ¹⁸Ug ang tinukod nga kuta, bato nga jaspe; ug ang ciudad lunsay nga bulawan sama sa salamin nga ulay. ¹⁹Ug ang mga patukoranan sa kuta sa ciudad dinayan-dayanan sa tanang bato nga hamili. Ang nahauna nga patukoronan, bato nga jaspe; ang ikaduha, zafiro; ang ikatolo, calcedonia; ang ikaupat, esmeralda; ²⁰Ang ikalima, sardonica; ang ika-unom, sardio; ang ikapito, crisolito; ang ikawalo, berilo; ang ikasiyam, topacio; ang ikanapulo, crissopraso; ang ikanapulo ug usa, jacinto; ang ikanapulo ug duha, amatista. ²¹Ug ang napulo ug duha ka mga ganghaan, napulo ug duha ka mga mutya; ang tagsatagsa sa mga ganghaan usa ka mutya. Ug ang dalan sa ciudad lunsay nga bulawan, ingon sa salamin nga masihag. ²²Ug wala akoy nakita nga templo didto kay ang Ginoong Dios, ang Makagagahum, ug ang Cordero mao ang iyang templo niini. ²³Ug ang ciudad walay kinahanglan nga pagapahayagan sa adlaw ug sa bulan; kay ginaiwagan siya sa himaya sa Dios, ug ang Cordero, mao ang iyang suga. ²⁴Kay ang mga kanasuran manag-panlakaw sa taliwala sa kahayag niini; ug ang mga hari sa yuta magadala ngadto sa sulod niini sa ilang himaya. ²⁵Ug ang iyang mga ganghaan dili pagasirhan gayud maadlaw (kay didto walay gabii). ²⁶Ug pagadad-an siya sa himaya ug dungog sa kanasuran. ²⁷Ug walay makasulod kaniya bisan kinsa nga mahugaw, ni ang nagabuhat sa kalaw-ayan ug bakak: kondili ang mga nahasulat lamang sa basahon sa kinabuhi sa Cordero.

¹Ug iyang gipakita kanako ang usa ka suba sa tubig sa kinabuhi, matin-aw ingon sa salamin, nga nagagikan sa trono sa Dios ug sa Cordero, ²Sa tiwala sa dalan niini. Ug sa suba, sa usa ug usa ka luyo, diha ang kahoy sa kinabuhi, nga nagadala sa napulo ug duha ka mga bunga, nga nagabunga sa tagsa ka bulan; ug ang mga dahon sa kahoy alang man sa pag-ayo sa mga nasud. ³Ug sa umalabut wala na gayud ing pagtunglo; ug ang trono sa Dios, ug sa Cordero, anaa niini: ug pagaalagaron siya sa iyang mga ulipon. ⁴Ug nakita ko ang iyang nawong ug ang iyang ngalan sa ilang mga agtang. ⁵Ug wala nay kagabhion didto ug wala sila ing kinahanglan sa suga sa lamparahan bisan kahayag sa adlaw; kay pagahayagan sila sa Ginoong Dios, ug managhari sila sa mga katuigan nga walay katapusan. ⁶Ug siya nag-ingon kanako: Kining mga pulonga mga matinumanon ug mga matuod; ug ang Ginoo, ang Dios sa mga espiritu sa mga manalagna, nagsugo sa iyang manolonda aron sa pagpadayag sa iyang mga ulipon sa mga butang, nga kinahanglan mahatabo sa madali. ⁷Ug ania

karon, moanhi ako sa madali. Bulahan ang nagabantay sa mga pulong sa tagna niining basahona. ⁸Ug ako nga si Juan, mao ang nakadungog ug nakakita niining mga butanga. Ug sa pagkadungog ko ug pagkakita, miyaub ako sa pagsimba sa atubangan sa mga tiil sa manolonda nga nagpakita kanako niining mga butanga. ⁹Ug siya miingon kanako: Magmatngon ka nga dili magbuhat niana; ako masigkaulipon mo, ug sa imong mga igsoon nga mga manalagna, ug sa mga nagabantay sa pulong niining basahona; magsimba ka sa Dios. ¹⁰Ug siya nag-ingon kanako: Dili mo pagpatikan ang mga pulong nga tagna niining basahona kay ang panahon haduol na. ¹¹Ang dili matarung, mag-dili-matarung gihapon siya; ug ang mahugaw, magmahugaw gihapon siya; ug ang matarung, magmatarung gihapon siya; ug ang balaan, magbalaan gihapon siya. ¹²Ania karon, moanhi ako sa madali, ug ang akong balus uban kanako sa paghatag sa tagsatagsa sumala sa iyang buhat. ¹³Ako mao ang Alfa ug ang Omega; ang nahauna ug ang naulahi; ang sinugdan ug ang katapusan. ¹⁴Bulahan ang mga nagalaba sa ilang mga bisti nga hatag-as, aron may katungod sila sa pagduol sa kahoy sa kinabuhi, ug sa pagsulod sa mga ganghaan sa ciudad. ¹⁵Kay sa gawas mao ang mga iro, ug ang mga lumayan, ug ang mga makighilawason, ug ang mga mamumuno, ug ang mga nagasimba sa mga dios-dios, ug ang tanan nga nahagugma ug nagabuhat sa bakak. ¹⁶Ako, si Jesus, nagsugo sa akong manolonda aron sa pagpamatuod kaninyo niining mga butanga alang sa mga iglesia. Ako mao ang gamut, ug kaliwat ni David, nga masiga nga bitoon sa kaadlawon. ¹⁷Ug ang Espiritu, ug ang pangasaw-onon nagaingon: Umari ka. Ug ang nakadungog, paingna siya: Umari ka. Ug ang giuhaw, paanhia siya. Ang mobuot, paimna siya sa tubig sa kinabuhi nga sa-walay-bayad. ¹⁸Ako nagapamatuod sa tanan nga managpatalinghug sa mga pulong nga tagna niining basahona: kong kinsa ang magadugang niining mga butanga, pagadugangan sa Dios ang mga hampak kaniya, nga nahasulat na niining basahona. ¹⁹Ug kong kinsa ang magakuha sa mga pulong sa basahon niining tagna, pagakuhaon sa Dios ang iyang bahin sa kahoy sa kinabuhi, ug sa balaan nga ciudad, ug sa mga butang nga nahasulat dinhi mining basahona. ²⁰Ang nagapamatuod niining mga butanga, nagaingon: Oo, moanhi ako sa madali. Amen. Umari ka, Ginoong Jesus. ²¹Ang gracia sa atong Ginoong Jesucristo magauban sa tanan nga mga balaan. Amen.